DICŢIONAR RUS ROMÂN

EDITURA ŞTIINŢIFICĂ ŞI ENCICLOPEDICĂ

GH. BOLOCAN • TATIANA VORONŢOVA • ELENA ŞODOLESCU-SILVESTRU

DICŢIONAR RUS-ROMÂN

EDITURA ŞTIINŢIFICĂ ŞI ENCICLOPEDICĂ
BUCUREŞTI, 1985

Cuvintele-titlu sînt înregistrate în ordine strict alfabetică. Fiecare cuvîn
este obiectul unui articol separat.

Cuvîntul-titlu este tipărit cu litere aldine, iar în rest, tot ceea ce reprezint text rusesc este tipărit cu litere cursive. De asemenea, cu litere cursive au fo date și indicațiile de domeniu, stilistice, gramaticale sau de circumscriere a sfer de utilizare a sensurilor de bază sau derivate.

Cratima (-) înlocuiește cuvîntul-titlu sau tema cuvîntului atunci cînd se indic formele gramaticale (de genitiv singular sau plural, de timp, persoană sau diatez verbală): **лес**, *-а;* **сло́жность**, *-и;* **побо́ры** *-ов;* **чита́ть** *-а́ю*, *-а́ешь*.

În cazul în care, la unele forme gramaticale, cuvintele prezintă modifică în temă, cratima înlocuiește partea constantă, iar după ea se notează secven care suferă modificări: **слепе́ц**, *-пца́;* **сле́пень**, *-пня;* **побуди́ть**, *-ужу́*, *-уди́шь*.

În asemenea situații, pentru a înlesni stabilirea corectă a formei gramatical a cuvîntului, după cratimă se reia litera comună din cuvîntul-titlu.

Tilda (~) înlocuiește cuvîntul-titlu în întregime ori de cîte ori acesta apar neschimbat în cuprinsul articolului de dicționar, sau numai acea parte a cuvîntulu care se află înaintea *barei* (/) din cuprinsul cuvîntului-titlu, aceasta în cadru sintagmelor oferite ca ilustrare a sensurilor. Cuvîntul-titlu folosit în cadrul materialului ilustrativ se reia în întregime dacă el prezintă modificări de accent sau ortografice. La vocabule mai mici de trei litere tilda nu se folosește: **располага́/ть**.....; *~ свобо́дным вре́менем...; ~йте мной...;* **медве́дица**....; *Больша́я Медве́дица*.

Bara (/) separă partea constantă a cuvîntului-titlu de partea care se modifică: **про́чн/ый** ... ; *~ая ткань;* **пу́таниц/а** ... ; *вноси́ть ~у;* **пут/ь** ... ; *во́дным ~ём;* **ра́д/оваться** ...; *~уется...*

Accentul se indică la toate cuvintele rusești (în afară de cele incluse în paranteze ca lămuriri suplimentare sau ca sinonime).

Dacă un cuvînt prezintă variante accentologice, se notează ambele accente **до́говóр**.

Omonimele sînt tratate în articole separate, fiind marcate prin cifre arabe așezate „la umărul" cuvîntului-titlu: **перо́**[1] ... pană; **перо́**[2] ... peniță.

Sensurile la cuvintele polisemantice sînt marcate cu cifre arabe aldine. Expresiile idiomatice, proverbele, îmbinările de cuvinte fixe, formațiunile terminologice, sintagmatice etc. au fost grupate la sfîrșitul articolelor de dicționar, după semnul ◇.

Pentru a înlesni cititorului rus operațiunea de alegere a sensului căutat, la cuvintele polisemantice, după cifra care indică sensul, au fost incluse în paranteze rotunde (cu text formulat în limba rusă) sinonime „ajutătoare" ale cuvîntului-titlu. De exemplu: **дави́ть** .... **2.** *(убивать, калечить)* .... 3. *(выжимать)* .... 4. *(сжимать)* .... 5. *(притеснять)* .... 6. *(мучить)* .... 7. *(душить)* ....

Traducerile apropiate ca sens sînt despărțite prin virgulă, iar cele mai depărtate, prin punct și virgulă.

Cînd o expresie sau o sintagmă liberă sau fixă are mai multe accepțiuni, acestea se indică prin a) ...; b) ...; c) ...

Grupurile de sensuri sînt reunite sub cifre romane.

Cuvintele care denumesc realități specifice rusești și care, deci, nu au corespondente în limba română, sînt transliterate și apoi, în paranteză, sînt explicate

în românește. De exemplu: **гопа́к** ... *gopác (dans popular ucrainean);* **городки́** ... *gorodki (un fel de popice).*

Dacă termenul rusesc se folosește numai într-o anumită îmbinare (fixă) de cuvinte, traducerea este precedată de indicația *(în expr.)* .

Indicațiile stilistice, de domeniu și cele gramaticale care precedă traducerea se referă la termenul sau la textul rusesc. Cele postpuse traducerii precizează sfera sau limitele stilistice de utilizare a termenului românesc.

La **substantive** se indică genul: *m.* = masculin; *f.* = feminin; *n.* = neutru. Substantivele care pot fi și de gen masculin și de gen feminin, în funcție de sexul persoanei la care se referă, primesc indicația *m.* și *f.*

Atunci cînd în dreptul substantivului se dă numai terminația de genitiv, înseamnă că în declinarea lui nu intervin abateri de la regulile generale. Dacă însă în flexiunea unui substantiv intervin abateri sau modificări de accent, se notează în întregime formele aberante și deplasările accentului.

Substantivele din categoria *singularia tantum* sînt însoțite de indicația *sg.*, iar cele din categoria *pluralia tantum* poartă indicația *pl.* Dacă la unele sensuri, substantivul se utilizează numai la singular sau numai la plural, acest lucru este menționat prin indicația „*sg.* sau *pl.*", dată imediat după cifra care arată sensul. Substantivele care se utilizează cu precădere la plural sînt înregistrate în dicționar la forma de nominativ plural, specificîndu-se totodată și forma de singular, după care se indică genul: **лы́жи**, *лыж pl.*; *sg. лыжа, -и f.*; **усы́**, *-о́в pl.*; *sg. ус, -а m.*

Numele de popoare, de naționalități sau numele locuitorilor pe diverse regiuni sînt date la plural: **францу́зы**, *-ов pl.*; *sg. -уз, -а* francezi.

Această categorie de substantive se înregistrează în dicționarul nostru și la forma de singular în următorul sistem: la masculin, numai ca trimitere, fără a fi traduse, iar la feminin — cu traducere. De exemplu: **францу́з**, *-а m. v. францу́зы;* **францу́женка**, *-и f.* franțuzoaică.

Adjectivele sînt înregistrate la forma de nominativ singular masculin.

Gradele de comparație ale adjectivelor sau ale adverbelor sînt incluse în corpul articolului de dicționar numai atunci cînd se formează neregulat.

La **numeralele cardinale** se indică desinența genitivului și, atunci cînd este cazul, formele neregulate sau schimbările de accent. Numeralele cardinale sînt tratate ca adjective.

Verbele sînt înregistrate la infinitiv. Urmează formele de persoana I și a II-a ale indicativului prezent la verbele imperfective sau ale viitorului simplu la verbele perfective. Dacă verbul nu se întrebuințează la persoanele I și a II-a se înregistrează numai forma persoanei a III-a. La verbele impersonale se face mențiunea *impers.* și se notează forma persoanei a III-a.

Recțiunea verbelor rusești este indicată la fiecare din sensurile tratate, precizîndu-se prepozițiile cu care se construiesc și cazurile gramaticale cerute de acestea.

ALFABETUL RUSESC

А а	Б б	В в	Г г	Д д	Е е	Ё ё	Ж ж	З з
И и	Й й	К к	Л л	М м	Н н	О о	П п	Р р
С с	Т т	У у	Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш	Щ щ
ъ	ы	ь	Э э	Ю ю	Я я			

LISTA ABREVIERILOR

act. activ
acuz. acuzativ
adj. adjectiv
adm. administrativ
adv. adverb
afirm. afirmativ
agr. agricultură
alim. industria alimentară
anat. anatomie
apic. apicultură
arg. argotic
arheol. arheologie
arhit. arhitectură
astr. astronomie
auto automobilistică
av. aviație
biol. biologie
bis. (termen) bisericesc
bot. botanică
card. cardinal
chim. chimie
cib. cibernetică
col. colectiv
comp. (gradul) comparativ
compl. complement
conj. conjuncție
constr. (în) construcții
cont. contabilitate
cuv. cuvînt
dat. dativ
dem. demonstrativ
dim. diminutiv
dipl. diplomație
ec. economie
ec. pol. economie politică
el. electricitate, electrotehnică
entom. entomologie
expr. expresie
f. feminin
farm. farmacologie
ferov. feroviar, căi ferate
fig. (la) figurat
fil. filozofie
fin. finanțe
fiz. fizică
fiziol. fiziologie
olc. folclor
oto artă fotografică
gen. genitiv
geogr. geografie
geol. geologie
geom. geometrie
gerz. gerunziu
glum. în glumă
gram. gramatică
hidr. hidrologie, hidrotehnică
hort. horticultură
iht. ihtiologie
imper. imperativ
impers. impersonal
ind. indicativ
indecl. indeclinabil
inf. infinitiv
injur. injurios
instr. instrumental
interj. interjecție
interog. interogativ
ipf. (aspect) imperfectiv
iron. ironic
ist. istorie
iter. iterativ
jur. juridic
lingv. lingvistică
lit. literatură, literar
livr. livresc
log. logică
m. masculin
mar. marină, maritim
mat. matematică
mec. mecanică
med. medicină
met. meteorologie
metal. metalurgie
mil. (termen) militar
min. minerit
mineral. mineralogie
mitol. mitologie
mom. acțiune momentană
muz. muzică
n. neutru
nat. științele naturii
nav. navigație
neacc. neaccentuat
nehot. nehotărît
nom. nominativ
num. numeral

ord. ordinal
ornit. ornitologie
part. prez. act. participiu prezent activ
part. trec. act. participiu trecut activ
partic. particulă
pas. pasiv
peior. peiorativ
perf. perfect
pers. personal; persoană
petr. petrochimie
pf. (aspect) perfectiv
pl. plural
pol. politică
poligr. poligrafie
pop. popular
pos. posesiv
pred. predicativ
prep. prepoziție
prepl. prepozițional
prez. prezent
pron. pronume
prov. proverb
psih. psihologie
p. t. p. participiu trecut pasiv
rad. radiotehnică
refl. reflexiv
reg. regional
rel. relativ
relig. (termen) religios
s. substantiv
sg. singular
sport (termen) sportiv
sup. (grad) superlativ
teatr. domeniul teatrului
tehn. tehnică
tele telecomunicații
text. textile
tipogr. tipografie
top. topografie
trec. trecut
v. vezi
vb. verb
vers. în versificație
vet. medicină veterinară
viit. viitor
zool. zoologie

A

a[1] *n. sunetul și litera* «a»; *от а до я* de la a la zet; de la alfa la omega ◇ *кто сказа́л а, до́лжен сказа́ть и б* cine a zis a, să zică și b.

a[2] *conj.* **1.** iar, dar, și; *он пое́хал, а я оста́лся* el a plecat, iar eu am rămas; *пиши́ перо́м, а не карандашо́м* scrie cu tocul, iar nu cu creionul; *а как его́ зову́т?* și cum îl cheamă?; *что ты сего́дня де́лаешь? а за́втра?* ce faci astăzi? dar mîine?. **2.** ci, însă; *приду́ вас навести́ть не за́втра, а послеза́втра* voi veni să vă văd nu mîine, ci poimîine. **3.** totuși, cu toate acestea, dar; *хотя́ мне и хорошо́ здесь, а на́до уходи́ть* deși mă simt bine aici, totuși trebuie să plec. **4.** ia, iată; *а что ты де́лаешь? — я смотрю́ на у́лицу* ce mai faci — mă uit pe stradă ◇ *а поэтому́, а сле́довательно* de aceea; *а и́менно* anume; *а то, а не то* altfel, căci altfel, dar, sau; *а то* dar, totuși; *по́здно уже́ туда́ идти́, а то пойдём!* e tîrziu să mai mergem acolo, totuși să mergem! *(prov.) бы́ло бы боло́то, а че́рти найду́тся* lac să fie, că broaște se adună.

a[3] *interj.* **1.** ah!; vai!; aoleu!. **2.** a, aha, vasăzică; *а, так э́то вы бы́ли!* aha, dumneata erai! **3.** ei bine; *а, была́ не́ была!* ei bine, fie ce o fi! **4.** ei și; *а, ничего́!* ei și, ce are a face?; *а, ну тебя́!* ia lasă-mă!; ia dă-mi pace!

a[4] *partic. (fam.)* **1.** ha?; cum?; poftim?; ce-ai zis?; *пойдём гуля́ть, а?* mergem la plimbare, ce zici? **2.** mă, măi, bre; *Ва́ня, а Ва́ня!* Vania, măi Vania!

аба́, -ы́ *f.* **1.** *(reg.)* aba. **2.** haină din aba.

абажу́р, -а *m.* abajur.

аба́зия, -и *f. (med.)* abazie.

аба́к, -а *m.* **1.** *(mat.)* abac; numărătoare. **2.** *(arhit.)* abacă.

аба́ка[1], *-и f. v. аба́к*

аба́ка[2], *-и f. (bot.)* cînepă, fibre de Manila.

абаси́н, -а *m. (chim.)* abasină.

абба́т, -а *m.* abate.

абба́тство, -а *n.* abație.

аббревиату́ра, -ы *f.* **1.** abreviere. **2.** prescurtare, compus abreviat.

аббревиа́ция, -и *f. (lingv.)* abreviere, formare a unui cuvînt din abrevieri.

абдоме́н, -а *m. (anat.)* abdomen.

абдомина́льный *adj. (anat.)* abdominal.

абду́ктор, -а *m. (anat.)* abductor *(mușchi)*.

абду́кция, -и *f. (fiziol.)* abducție.

аберра́ция, -и *f.* aberație; *~ све́та* aberația luminii; *(fiziol.) сфери́ческая ~* aberație sferică; *(astr.) су́точная ~* aberație diurnă.

абеце́да, -ы *f.* alfabet; *лати́нская ~* alfabet latin.

абза́ц, -а *f.* alineat; paragraf; *с но́вого ~ а* de la alineat nou.

абисса́льный *adj. (geol.)* abisal.

абисси́нка, -и *f.* abisiniană.

абисси́нский *adj.* abisinian, etiopian, din Abisinia, din Etiopia.

абисси́нцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* abisinieni, etiopieni.

абитурие́нт, -а *m. (înv.)* absolvent *(al liceului)*.

аблактиро́вка, *-и f. (bot.)* altoire *(prin apropiere)*.

аблати́в, -а *m. (lingv.)* ablativ; *~ вре́мени* ablativul temporal; *~ ме́ста* ablativul locativ.

абля́ция, -и *f. (geol. med.)* ablațiune.

аболициони́зм, -а *m. sg. (ist.)* aboliționism.

аболициони́ст, -а *m. sg. (ist.)* aboliționist.

абонеме́нт, -а *m.* abonament ◇ *сверх ~а* peste limita stabilită.

абоне́нт, -а *m.* abonat.

абоне́нтный *adj.* **1.** de abonat. **2.** de abonament.

абони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (înv.)* a abona; *~ ло́жу в теа́тре* a fi abonat la teatru pentru o lojă.

абони́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. на* + acuz. *(înv.)* a se abona la, a face un abonament la.

абордáж, *-а m. (înv. mar.)* abordare, abordaj; *взять на ~* a aborda *(o navă)*.
абордáжный *adj. (mar.)* de abordaj.
абориге́н, *-а m.* autohton, indigen, aborigen, băştinaş.
абóрт, *-а m.* avort.
абортúвный *adj.* avortiv.
абразúв, *-а m. (tehn.)* abraziv, material abraziv.
абразúвный *adj. (tehn.)* abraziv, de şlefuit.
абрáзия, *-и f.* **1.** *(geol. med.)* abraziune. **2.** *(med.)* chiuretaj.
абракадáбра, *-ы f. sg.* abracadabra.
абрикóс, *-а m.* **1.** cais *(дерево)*. **2.** caisă *(плод)*.
абрикóсный *adj. v. абрикóсовый*
абрикóсов/ый *adj.* de cais, de caisă; *~ые лúстья* frunze de cais; *~ое варéнье* dulceaţă de caise.
áбрис, *-а m.* contur, schiţă.
абсентеúзм, *-а m. sg.* absenteism.
абсентеúст, *-а m.* absenteist.
абсúда, *-ы f. (arhit.)* absidă.
абсолю́т, *-а m. (fil.)* absolut.
абсолютúзм, *-а m. sg.* absolutism.
абсолютúстский *adj.* absolutist.
абсолю́тно *adv.* absolut, în mod absolut; *это ~ невозмóжно* este cu totul imposibil.
абсолю́тность, *-и f. sg.* caracter absolut.
абсолю́тн|ый *adj.* **1.** absolut necondiţionat. **2.** complet, desăvîrşit; *~ покóй* linişte absolută; *~ое большинствó* majoritate absolută; *(mat.) ~ая величинá* mărime absolută; *(fiz.) ~ нуль* zero absolut; *(fiz.) ~ая температýра* temperatură absolută; *(muz.) ~ слух* auz muzical absolut; *~ая монáрхия* monarhie absolută; *~ое невéжество* ignoranţă crasă.
абсóрбер, *-а m. (chim.)* vas de absorbţie; absorber; coloană de absorbţie.
абсорбúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a absorbi.
абсорбциóнный *adj.* de absorbţie.
абсóрбция, *-и f. sg.* absorbţie; *~ свéта* absorbţia luminii; *обмéнная ~* absorbţie metabolică.
абстрагúрование, *-я n.* abstractizare; abstracţie.
абстрагúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a abstractiza, a abstrage, a face abstracţie.
абстрáктность, *-и f. sg.* caracter abstract *(al unei noţiuni)*.
абстрáктн/ый *adj.* abstract; *~ые понятия* noţiuni abstracte; *~ая лéксика* vocabular abstract.
абстракционúзм, *-а m.* abstracţionism.
абстракционúст, *-а m.* abstracţionist.
абстракционúстский *adj.* abstracţionist.
абстрáкция, *-и f.* abstractizare; abstracţie.
абсýрд, *-а m.* absurditate, absurd; *довестú до ~а* a ajunge la absurd, a reduce la absurd.
абсýрдно **1.** *adv.* în mod absurd. **2.** *pred.* e absurd.
абсýрдность, *-и f. sg.* absurditate, caracter absurd *(al unei noţiuni)*.
абсýрдный *adj.* absurd.
абсцéсс, *-а m.* abces; *мы́шечный ~* flegmon muscular.
абсцúсса, *-ы f. (mat.)* abscisă; *~ криволинéйная* abscisă curbilinie; *~ прямолинéйная* abscisă rectilinie.
абулúя, *-и f. sg. (med.)* abulie.
абхáзка, *-и f.* abhază.
абхáзский *adj.* de abhaz, abhaz, din Abhazia.
абхáзы, *-ов pl.; sg. -зец, -зца m.* abhazi *(locuitori ai Republicii Autonome Sovietice Socialiste Abhaze)*.
авангáрд, *-а m.* avangardă; *в ~е* în avangardă.
авангардúзм, *-а m.* avangardism.
авангардúст, *-а m.* avangardist.
авангáрдн/ый *adj.* de avangardă; *~ые бои* lupte de avangardă; *~ отря́д* detaşament de avangardă.
аванзáл, *-а m.* avansală.
аванкáмера, *-ы f. (fiz.)* anticameră.
аванлóжа, *-и f.* vestibul al unei loje.
аванпóрт, *-а m.* avanport.
аванпóст, *-а m.* avanpost, post înaintat.
аванрéйд, *-а m. (nav.)* radă exterioară.
авáнс, *-а m.* **1.** avans, acont, arvună; *оправдáть ~* a justifica avansul; *~ до расчёта* avans spre decontare; *дéнежный ~* avans în bani; *натурáльный ~* avans în natură. **2.** *pl. (fig.)* avansuri; *дéлать комý-л. ~ы* a face cuiva avansuri.

авансúрование, *-я n.* avansare *(acţiunea de a avansa bani)*.
авансúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a avansa *(o sumă de bani)*; *~ предприятие* a da un avans unei întreprinderi.
авáнсов/ый *adj.* de acont, de avans; *~ые вы́дачи* avansuri, sume avansate.
авáнсом *adv.* **1.** ca avans, cu titlu de avans; *получúть ~* a primi cu titlu de avans. **2.** *(fig.)* anticipat, dinainte, cu anticipaţie; *платúть ~* a plăti cu anticipaţie.
авансцéна, *-ы f.* avanscenă.
авантю́р/а, *-ы f.* aventură; *пустúться в ~ы* a se lansa într-o aventură, a se aventura; *воéнная ~* aventură militară.
авантюрúзм, *-а m. sg.* spirit de aventură.
авантюрúст, *-а m.* aventurier.
авантюристúческ/ий *adj.* de aventură, aventuros; *~ая полúтика* politică aventuroasă.
авантюристúчный *adj. v. авантюристúческий*
авантю́рный *adj.* de aventuri, aventuros, aventurier; *~ ромáн* roman de aventuri.
аварúйность, *-и f. sg.* frecvenţa avariilor, numărul total de avarii.
аварúйный *adj.* **1.** de avarie. 2. avariat. 3. de rezervă; *~ запáс* rezervă pentru cazuri de extremă gravitate.
аварúйщик, *-а m. (fam.)* **1.** muncitor care provoacă stricăciuni din cauza neglijenţei. **2.** maistru de reparaţii.
авáри/я, *-и f.* **1.** avarie, avariere, stricăciune, pană. **2.** insucces, eşec ◇ *потерпéть ~ю* a) a avea o pană (la motor); b) *(fig.)* a suferi un eşec.
авáрка, *-и f.* avară.
авáрский *adj.* de avari, al avarilor.
авáрцы, *-ев pl.; sg. -рец, -рца* avari.
авгýр, *-а m.* augur.
áвгуст, *-а m.* (luna) august.
áвгустовский *adj.* de/din august.
авиабáза, *-ы f.* bază aeriană; *морскáя ~* bază aeriană maritimă.
авиабензúн, *-а m.* benzină de avion.
авиабóмба, *-ы f.* bombă de avion.
авиагоризóнт, *-а m. (mil.)* orizont artificial (giroscopic), giroorizont.
авиагрýппа, *-ы f. (mil.)* grup de aviaţie, grup aeronautic.
авиадесáнт, *-а m.* desant aerian.
авиадесáнтник, *-а m.* ostaş paraşutat, paraşutist.
авиадесáнтный *adj. (în expr.) ~ отря́д* detaşament de paraşutişti, unitate paraşutată, detaşament paraşutat.
авиадивúзия, *-и f. (mil.)* divizie de aviaţie.
авиазавóд, *-а m.* fabrică de avioane.
авиазвенó, *-á n. (mil.)* patrulă de avioane.
авиаконстрýктор, *-а m.* constructor de avioane.
авиакрылó, *-á n. (mil.)* aripă (de aviaţie).
авиалúния, *-и f.* linie aeriană; *внýтренняя ~* linie aeriană internă; *междунарóдная ~* linie aeriană internaţională.
авиамáтка, *-и f.* (vas) portavion.
авиамаяк, *-á m. (av.)* far de navigaţie aeriană.
авиамехáник, *-а m.* mecanic de avion.
авиамоделúзм, *-а m. sg.* aeromodelism.
авиамоделúст, *-а m.* aeromodelist.
авиамодéль, *-и f.* aeromodel.
авиамодéльный *adj.* de aeromodelism; *~ кружóк* cerc de aeromodelism.
авиамотóр, *-а m.* motor de avion.
авианóсец, *-сца m.* (navă) portavion.
авиаотря́д, *-а m.* detaşament de aviaţie.
авиапáрк, *-а m.* parc de avioane.
авиаподразделéние, *-я n. (av.)* subunitate de aviaţie.
авиапокры́шка, *-и f.* anvelopă pentru roţi de avion.
авиапóлк, *-á m.* regiment de aviaţie.
авиапóчт/а, *-ы f.* poştă aeriană; *~ой* par avion.
авиапромы́шленность, *-и f. sg.* industrie de avioane, aeronautică.
авиарадúст, *-а m.* radiotelegrafist de aviaţie.
авиаразвéдка, *-и f.* recunoaştere / cercetare aeriană.
авиасоединéние, *-я n.* unitate de aviaţie.
авиастроúтель, *-я m. (av.)* constructor de avioane.
авиасъёмка, *-и. f.* fotografiere din avion.
авиатéхника, *-и f. sg.* tehnica aviatică.
авиáтика, *-и f. sg.* aviatică.

авиáтор, *-а m.* aviator, pilot.

авиáторский *adj.* de aviator.

авиатрáнспорт, *-а m.* transport aerian, transport cu avionul.

авиатрáсса, *-ы f.* rută aeriană, linie aeriană.

авиациóнный *adj.* de aviaţie, aeronautic.

авиáци/я, *-и f. sg.* aviaţie; *санитáрная* ~ aviaţie sanitară; *бомбардирóвочная* ~ aviaţie de bombardament; *истребúтельная* ~ aviaţie de vînătoare; *штурмовáя* ~ aviaţie de asalt; *граждáнская* ~ aviaţie civilă; *воéнно-морскáя* ~ aviaţie navală; *ракетонóсная* ~ aviaţie purtătoare de rachete; *реактúвная* ~ aviaţie cu reacţie; *воéнная* ~ aviaţie militară; *развéдывательная* ~ aviaţie de recunoaştere; *трáнспортная* ~ aviaţie de transport; *день ~и* Ziua aviaţiei

авиачáсть, *-и f.* unitate de aviaţie.

авиашкóла, *-ы f.* şcoală de aviaţie, şcoală de pilotaj.

авиаэскадрúлья, *-и f.* escadrilă de aviaţie.

авиéтка, *-и f. (înv.)* avionetă, avion uşor.

авитаминóз, *-а m.* avitaminoză.

авитаминóзный *adj.* de avitaminoză.

авóсь *(cuv. modal)* poate, s-ar putea; ~ *не опоздáем* poate nu întîrziem ◇ *на* ~ la întîmplare; la noroc, într-un noroc; ~ *небóсь, да как-нибýдь* cum o da Dumnezeu, de mîntuială; *~-либо* cumva, într-un fel oarecare.

авóська, *-и f.* sacoşă.

аврáл, *-а m. (mar.)* **1.** munca în comun a întregului echipaj al vasului. **2.** *(fig.)* muncă de şoc, muncă în asalt.

аврáн, *-а m. (bot.)* veninarniţă; *лекáрственный/аптéчный* ~ avrămeasă.

австралúйка, *-и f.* australiană.

австралúйский *adj.* australian, de/din Australia.

австралúйцы, *-ев pl.; sg. -úец, -úйца m.* australieni, locuitori ai Australiei.

áвстро-венгéрский *adj. (ist.)* austro-ungar, din Austro-Ungaria, al Austro-Ungariei.

автáркúя, *-и f. sg. (ec.)* autarhie.

аутентúчный *adj. v. аутентúчный*

автобáза, *-ы f.* autobază, unitate de exploatare auto.

автобиографúческий *adj. v. автобиографúчный*

автобиографúчность, *-и f. sg.* caracter autobiografic, caracter de autobiografie.

автобиографúчный *adj.* autobiografic; ~ *ромáн* roman autobiografic.

автобиогрáфия, *-и f.* autobiografie.

автоблокирóвка, *-и f. (ferov.)* bloc automat, blocaj automat; blocare automată.

автоблокирóвочный *adj. (ferov.)* de bloc automat.

автоброневúк, *-á m.* automobil blindat, maşină blindată.

автóбус, *-а m.* autobuz; *малолитрáжный* ~ microbuz.

автóбусн/ый *adj.* de autobuz; *~ое сообщéние* cursă de autobuze.

автоводокáчка, *-и f.* pompă automată de apă.

автовесы́, *-óв pl.* basculă automată.

автовокзáл, *-а m.* autogară.

автовы́шка, *-и f. (tehn.)* autoturn.

автогáмия, *-и f. (biol.)* autogamie.

автогарáж, *-а m.* garaj de automobile.

автогéнн/ый *adj. (tehn.)* autogen; *~ая свáрка* sudură autogenă; *(sport) ~ая тренирóвка* antrenament autogen, **auto**trening.

автогенéз, *-а m. (biol.)* autogeneză.

автогенéтика, *-и f. (biol.)* autogenetică.

автогéнщик, *-а m.* sudor cu gaze.

автóграф, *-а m.* autograf.

автографúческий *adj.* de autograf, autograf.

автографúчный *adj. v. автографúческий*

автогрáфия, *-и f.* autografie.

автогрéйдер, *-а m. (tehn.)* autogreder.

автогужевóй *adj.* (cu mijloace) de tracţiune mecanică *sau* animală; ~ *трáнспорт* transport cu mijloace de tracţiune mecanică *sau* animală.

автодидáкт, *-а m.* autodidact.

автодидактúческий *adj.* de autodidact.

автодорóжный *adj.* de autostradă.

автодрезúна, *-ы f. (ferov.)* autodrezină, drezină cu motor.

автодуáльный *adj. (mat.)* autodual.

автожúр, *-а m.* autogir.

автозавóд, *-а m.* uzină de automobile.

автозапрáвочный *adj.* de/cu alimentare automată.

автокáр, *-а m.* autocar.

автокáчка, *-и f. (tehn.)* motopompă.

автоклáв, *-а m.* autoclavă; sterilizator.

автоколóнка, *-и f.* coloană de automobile, coloană auto.

автокрáн, *-а m.* macara automobilă.

автокрáт, *-а m.* autocrat.

автократúческий *adj.* autocrat, autocratic, de autocrat.

автокрáтия, *-и f. sg.* autocraţie.

автоколебáние, *-я n. (fiz.)* autooscilaţie.

автоколебáтельный *adj. (fiz.)* de autooscilaţie.

автóл, *-а m.* ulei de automobil.

автолитогрáфия, *-и f. (tipogr.)* autolitografie.

автомагистрáль, *-и f.* autostradă.

автомáт, *-а m.* **1.** maşină automată, aparat automat. **2.** pistol automat, puşcă automată. **3.** *(fig.)* automat.

автоматизáция, *-и f. sg.* automatizare.

автоматизúрование, *-я n.* automatizare.

автоматизúрованный *adj.* automatizat.

автоматизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a automatiza.

автоматизúроваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se automatiza, a deveni automat.

автоматúзм, *-а m. sg.* automatism.

автомáтика, *-и f. (fiz.)* automatică.

автоматúческ/ий *adj.* **1.** automat; *~ое орýжие* armă automată. **2.** *(fig.)* maşinal, inconştient, mecanic, automat; *~ое движéние* mişcare automată.

автоматúчность, *-и sg. f.* automatism, caracter automat.

автоматúчный *adj. v. автоматúческий* (2)

автомáтный *adj.* automat.

автомáтчик, *-а m.* **1.** muncitor care lucrează la un aparat *sau* la o maşină automată. **2.** *(mil.)* pistolar, ostaş înarmat cu pistol-automat.

автомашúна, *-ы f.* automobil, autocamion.

автомехáник, *-а m.* mecanic auto.

автомобилестроéние, *-я n. sg.* construcţie de automobile, industrie de automobile.

автомобилестроúтельный *adj.* de construcţie de automobile.

автомобилúзм, *-а m. sg.* automobilism.

автомобилúст, *-а m.* automobilist.

автомобúль, *-я m.* automobil; *бронирóванный* ~ automobil blindat; *гóночный* ~ automobil de curse; *грузовóй* ~ autocamion; *легковóй* ~ autoturism; *санитáрный* ~ ambulanţă, automobil sanitar.

автомобúльн/ый *adj.* de automobil, automobilistic; *~ое сообщéние* cursă de autobuze.

автоморфúзм, *-а m. (mat.)* automorfism.

автомотрúса, *-ы f.* automotor, vagon automotor.

автонасóс, *-а m. (tehn.)* motopompă.

автонóмия, *-и f.* autonomie.

автонóмн/ый *adj.* autonom; *~ая респýблика* republică autonomă; *~ая óбласть* regiune autonomă.

автопáрк, *-а m.* parc de automobile.

автоперевóзка, *-и f.* transport auto.

автопилóт, *-а m. (tehn.)* pilot automat.

автопогрýзчик, *-а m.* autoîncărcător, autostivuitor.

автопоúлка, *-и f.* adăpătoare automată.

автополк, *-а m.* regiment auto, regiment autopurtat.

автоплýг, *-а m.* autoplug.

автопрéсс, *-а m. (tehn.)* presă automată.

автоприцéп, *-а m.* remorcă de automobil, autoremorcă.

автопортрéт, *-а m.* autoportret.

автопробéг, *-а m. (sport)* cursă de automobile.

áвтор, *-а m.* autor.

авторáлли *n. indecl.* raliu.

авторегрéссия, *-и f. (mat.)* autoregresie.

авторемóнтный *adj.* de reparat automobile, pentru reparaţie de automobile.

автореферáт, *-а m.* autoreferat.

авторизáция, *-и f.* autorizaţie.

авторизóванный *adj.* autorizat; ~ *перевóд* traducere autorizată.

авторизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a autoriza; a împuternici,

a aproba *(editarea sau traducerea unei opere sau producţia în masă a unei invenţii).*

авторита́рность, *-и f. sg.* caracter autoritar *(al unei persoane, al unui sistem sau al unei acţiuni).*

авторита́рный *adj.* autoritar, totalitar.

авторите́т, *-а m.* **1.** *sg.* autoritate, prestigiu; *по́льзоваться ~ом* a se bucura de autoritate. **2.** autoritate; *кру́пный ~ в хи́мии* o mare autoritate în chimie.

авторите́тность, *-и f. sg.* competenţă.

авторите́тн/ый *adj.* **1.** cu autoritate, de mare autoritate; *~ учёный* savant de mare autoritate / prestigiu. **2.** competent. **3.** *(заслуживающий доверия)* de încredere, care merită încredere deplină; *сообще́ния иду́т из ~ого исто́чника* ştirile vin dintr-o sursă sigură / demnă de încredere. **4.** autoritar.

а́вторские, *-их pl.* drepturi de autor, onorariu.

а́вторск/ий *adj.* de autor; *~ое пра́во* drept de autor ◇ *~ гонора́р* onorariul (remuneraţia) autorului, dreptul de autor (onorariu); *~ое свиде́тельство* brevet de invenţie.

а́вторств/о, *-а n. sg.* paternitate *(a unei opere)*, calitatea de autor; *подло́г в ~е* plagiat, furt literar.

авторучка, *-и f.* stilou, toc rezervor.

автосамосва́л, *-а m.* autobasculantă.

автоса́ни, *-е́й pl.* sanie autopropulsată.

автосма́зка, *-и f. (tehn.)* gresare automată.

автоспо́рт, *-а m.* automobilism.

автоспу́ск, *-а m. (foto)* declanşator automat.

автосто́п, *-а m.* autostop.

автосто́повец, *-ца m.* autostopist.

автостра́да, *-ы f.* autostradă; *восьмиря́дная ~* autostradă cu opt piste.

автоти́пия, *-и f. (tipogr.)* autotipie.

автото́рмоз, *-а m.* autofrînă, frînă automată.

автотра́кторный *adj. (în expr.) ~ заво́д* uzină de automobile şi tractoare.

автотра́нспорт, *-а m.* autotransport, transport cu automobilul.

автотра́нспортный *adj.* de transport cu automobilul; referitor la autotransport.

автотра́сса, *-ы f.* traseu auto.

автотропи́зм, *-а m. (biol.)* autotropism.

автотури́зм, *-а m.* autoturism.

автотяга́ч, *-а m. (tehn.)* autotractor.

автохто́нность, *-и f. sg.* caracter autohton.

автохто́ны, *-ов pl.; sg. -то́н, -а m.* autohtoni, indigeni, băştinaşi.

автоши́на, *-ы f.* anvelopă de automobil; cauciuc *(pentru roţi de automobil)*, pneu auto.

автоцисте́рна, *-ы f.* autocisternă.

автощётка, *-и f.* perie automată.

ага́ [1] *interj.* aha!, aşa!; *~, попа́лся!* aha, te-am prins!

ага́ [2] *(partic. pop.)* da, îhî; *ви́дишь? ~, ви́жу* vezi?, da, văd.

ага́ва, *-ы f. (bot.)* agavă.

ага́т, *-а m. (mineral.)* agat.

ага́товый *adj.* de agat.

агглютина́ция, *-и f. sg. (lingv.)* aglutinare.

агглютини́н, *-а m. (fiziol.)* aglutinină.

агглютини́рующ/ий *adj. (med. lingv.)* aglutinant; *~ее вещество́* substanţă aglutinantă; *~ие языки́* limbi aglutinante.

агглютиноге́н, *-а m. (fiziol.)* aglutinogen.

а́гент [1], *-а m.* **1.** agent; *секре́тный ~* agent secret; *дипломати́ческий ~* agent diplomatic. **2.** *(peior.)* agent, spion.

а́гент [2], *-а m. (fiz. chim.)* agent; *физи́ческие ~ы* agenţi fizici.

аге́нтский *adj.* de agent *(v. а́гент* [1]*)*.

аге́нтство, *-а n.* agenţie; *~ ба́нка* agenţie bancară; *информацио́нное ~* agenţie de informaţii; *телегра́фное ~* agenţie de presă.

агенту́ра, *-ы f. sg.* **1.** *(разведывательная служба)* agentură. **2.** *col.* agenţi, reţea de agenţi.

агенту́рн/ый *adj.* de agentură, provenit de la agenţi secreţi; *~ые све́дения* informaţii provenite de la agenţi secreţi.

агиогра́фия, *-и f.* hagiografie.

агит- = **агитацио́нный** de agitaţie, agitatoric; *~-камп́ания* campanie de agitaţie.

агита́тор, *-а m.* agitator, propagandist.

агита́торский *adj.* agitatoric, propagandistic, de agitator, de propagandist.

агитацио́нн/ый *adj.* agitatoric, de

agitaţie; *~ая рабо́та* muncă de agitaţie; *~ листо́к* manifest politic.

агита́ция, *-и f. sg.* agitaţie, propagandă.

агитба́за, *-ы f.* = *агитацио́нная ба́за* centru de agitaţie.

агити́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a face agitaţie / propagandă, a duce muncă de lămurire; *~ за ...* a face agitaţie pentru ... **2.** *(pf. сагити́ровать)* *неп.* a îndemna, a convinge, a lămuri *(pe cineva să facă ceva).*

аги́тка, *-и f. (fam.)* lucrare *sau* piesă cu caracter pur agitatoric.

агиткампа́ния = *агитацио́нная кампа́ния* campanie de agitaţie / de propagandă.

агитколлекти́в, *-а m.* colectiv de agitaţie / de propagandă.

агитма́ссов/ый *adj.* de agitaţie în mase, de propagandă în mase; *~ая рабо́та* munca de agitaţie în mase.

агитпо́езд, *-а m.* = *агитацио́нный по́езд* caravană de agitaţie / de propagandă.

агитпу́нкт, *-а m.* = *агитацио́нный пункт* punct de agitaţie.

агломера́т, *-а m. (tehn.)* aglomerat.

агломера́ция, *-и f.* aglomerare, aglomeraţie.

а́гнец, *-нца m.* **1.** *(înv. bis.)* mielul *(ca animal de jertfă)*, mielul lui Dumnezeu. **2.** *(fig.)* mieluşel; *(iron.) кро́ток как ~* blînd ca un mieluşel.

агнози́я, *-и f. (fiziol. fil.)* agnozie.

агно́стик, *-а m. (fil.)* agnostic.

агностици́зм, *-а m. (fil.)* agnosticism.

агонизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a agoniza, a fi în agonie, a fi pe moarte.

агони́ст, *-а m. (fiziol.)* agonist.

аго́ния, *-и f.* agonie.

агра́рий, *-я m.* latifundiar, mare proprietar funciar, moşier.

агра́рн/ый *adj.* agrar; *~ое законода́тельство* legislaţie agrară; *~ вопро́с* chestiune / problemă agrară; *~ая рефо́рма* reformă agrară.

агра́ф, *-а m. (înv.)* agrafă, cheotoare.

агра́фи́я, *-и f. sg. (med.)* agrafie.

агрега́т, *-а m. (tehn.)* agregat; *сва́рочный ~* agregat de sudură; *теплово́й ~* agregat termic; *сило́сный ~* agregat pentru însilozare.

агресси́вность, *-и f. sg.* agresivitate, caracter agresiv, spirit agresiv.

агресси́вн/ый *adj.* agresiv, de agresiune; *~ая война́* război de agresiune

агре́ссия, *-и f.* agresiune.

агре́ссор, *-а m.* agresor.

агрикульту́ра, *-ы f.* agricultură.

агрикульту́рн/ый *adj.* de agricultură, privitor la agricultură, agrotehnic; *~ые мероприя́тия* măsuri agrotehnice.

агроба́за, *-ы f.* staţiune agricolă.

агробиологи́ческий *adj.* agrobiologic, de agrobiologie.

агробиоло́гия, *-и f. sg.* agrobiologie.

агролесомелиора́ция, *-и f.* amelioraţie agrosilvică, ameliorarea terenurilor prin împădurire.

агромелиорати́вный *adj.* de îmbunătăţiri funciare, agroameliorativ.

агрометеорологи́ческий *adj.* agrometeorologic.

агроми́нимум, *-а m.* agrominim.

агроно́м, *-а m.* agronom, inginer agronom.

агрономи́ческий *adj.* agronomic, de agronomie.

агроно́мия, *-а f.* agronomie.

агропочвове́дение, *-я n.* agropedologie, agrologie.

агропропага́нда, *-ы f. sg.* propaganda cunoştinţelor agricole şi zootehnice.

агроте́хник, *-а m.* agrotehnician, subinginer agronom.

агроте́хника, *-и f.* agrotehnică.

агротехни́ческий *adj.* agrotehnic.

агрохи́мия, *-и f.* agrochimie, chimie agricolă.

агрошко́ла, *-ы f.* şcoală de agricultură.

агроэколо́гия, *-и f.* agroecologie.

ад, *-а m. (в аду́) m. sg.* **1.** iad, infern. **2.** *(fig.)* tortură, chin, cazna; *душе́вный ~* chin sufletesc ◇ *кроме́шный/су́щий ~* (un) adevărat infern; *исча́дие а́да* talpa iadului.

ада́жио *(muz.)* **1.** *adv.* adagio, lent, rar. **2.** *n. indecl.* adagio.

ада́мов *adj. (în expr.) ~а голова́* a) fluture cap-de-mort; b) mătrăgună; *~о я́блоко* mărul lui Adam.

адамси́т, *-а m. (chim.)* adamsit.

адапта́ция, *-и f. sg.* **1.** adaptare, acomodare; *(fiziol.) вкусова́я ~* adaptare gustativă; *~ в темноте́* acomodare la

întuneric. **2.** *(lit.)* adaptare, prelucrare, localizare.

адáптер, *-а m.* distribuitor de curent *(la picup).*

адапти́вный *adj.* adaptiv; de adaptibilitate.

адапти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a adapta.

адвербиа́льный *adj.* adverbial.

адверсати́вный *adj. (gram.)* adversativ.

адвока́т, *-а m.* avocat; *колле́гия ~ов* colegiul avocaţilor.

адвока́тский *adj.* avocăţesc, de avocat; *~ая пра́ктика* practica de avocat.

адвокату́ра, *-ы f. sg.* **1.** avocatură, profesiunea de avocat. **2.** *col.* corpul avocaţilor.

аддити́вность, *-и f. (mat.)* aditivitate.

адду́ктор, *-а m. (anat.)* aductor *(muşchi).*

адду́кция, *-и f.* aducţie.

адеква́тн/ый *adj.* adecvat, conform, potrivit cu; *~ые выраже́ния* expresii potrivite / adecvate.

адено́иды, *-ов pl. (med.)* adenoide.

аде́пт, *-а m.* adept, partizan, aderent.

аджа́рка, *-и f.* (femeie) adjară.

аджа́рский *adj.* adjarian, din Adjaria.

аджа́рцы, *-цев pl.; sg. -рец, -рца m.* adjari *(locuitori ai R.A.S.S. Adjare).*

адиаба́та, *-ы f. (fiz.)* adiabată, curbă adiabatică.

административн/ый *adj.* administrativ, de administraţie, de administrator; *~ая до́лжность* funcţie administrativă; *~ые о́рганы* organe administrative; *~ые спосо́бности* calităţi de administrator; *~ое взыска́ние* sancţiune administrativă; *в ~ом поря́дке* pe cale administrativă; *~стиль* stil administrativ.

администра́тор, *-а m.* administrator.

администра́торский *adj.* de administrator, al administratorului.

администра́ция, *-и f. sg.* **1.** administraţie, organ administrativ. **2.** *col.* administraţie, personal de conducere, personal administrativ; *фабри́чная ~* administraţia / conducerea fabricii.

администри́рование, *-я n. sg.* **1.** administrare, conducere. **2.** *(fig.)* administrare / conducere birocratică / din birou.

администри́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a administra, a conduce. **2.** *(fig.)* a administra / a conduce în mod birocratic / din birou.

адмира́л, *-а m.* amiral.

адмиралте́йский *adj.* de amiralitate, al amiralităţii.

адмиралте́йство, *-а n.* **1.** *(înv.)* şantier naval. **2.** amiralitate.

адмира́льск/ий *adj.* de amiral, al amiralului; *~ое су́дно* vas amiral.

адо́нис, *-а m. (bot.)* ruscuţă.

адопта́ция, *-и f. (jur.)* înfiere, adoptare.

адопти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a înfia, a adopta.

адренали́н, *-а m. (fiziol.)* adrenalină.

адренореакти́вный *adj. (med.)* adrenoreactiv.

а́дрес, *-а m.* **1.** adresă; *то́чный ~* adresă exactă; *по ~у / на ~* la adresă, după adresă. **2.** *(приветственный)* felicitare în scris, scrisoare de felicitare; *поднести́ ~* a felicita în scris ◇ *(fig.) по ~у кого́-л.* cu referire la, pe socoteala cuiva, la adresa cuiva; *(fig.) обраща́ться не по ~у* a greşi adresa; *прокати́ться/пройти́сь / прое́хаться по ~у кого́-л.* sau *на чей-л. ~* a face aluzii / glume răutăcioase la adresa cuiva / pe socoteala cuiva, a lua în băşcălie / în zeflemea pe cineva.

адреса́нт, *-а m.* expeditor.

адреса́т, *-а m.* destinatar, adresant.

а́дресный *adj.* de adresă; *~ая кни́га* registru de adrese; *~стол* birou de adrese.

адресова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a adresa, a trimite, a îndrepta.

адресова́ться, *-су́юсь, -су́ешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *куда́* sau *к + dat.* a se adresa. **2.** *pas.* de la *адресова́ть.*

а́дски *adv.* îngrozitor, înspăimîntător; grozav, înfiorător; *~ уста́ть* a obosi îngrozitor, a nu mai putea de oboseală.

а́дск/ий *adj.* **1.** de infern, drăcesc. **2.** *(fig.)* infernal, diabolic, insuportabil; *~ за́мысел* plan diabolic, plan infernal; *~ смех* rîs diabolic; *~ая жара́* căldură infernală; *~ шум* zgomot infernal ◇ *(înv.) ~ая маши́на* maşină infernală; *~ ка́мень* azotat de argint, piatra iadului.

адсо́рбция, *-и f. sg. (fiz.)* adsorbţie; *избира́тельная ~* adsorbţie selectivă.

адстра́т, *-а m. (lingv.)* adstrat.

адъю́нкт, *-а m. (înv.)* adjunct.

адъюта́нт, *-а m.* aghiotant, adjutant.

адъюта́нтский *adj.* de aghiotant, de adjutant.

адыге́йский *adj.* adîghean, de adîghean.

адыге́йцы, *-ев pl.; sg. -е́ец, -е́йца m.* adîgheeni *(locuitori ai Regiunii Autonome Adîghee).*

адюльте́р, *-а m.* adulter.

адюльте́рный *adj.* adulterin, de adulter.

ажиота́ж, *-а m.* agiotaj, speculaţie de bursă.

ажита́ция, *-и f. (înv.)* tulburare, emoţie, agitaţie, stare de spirit agitată.

ажу́р[1], *-а m. sg.* ajur *(broderie).*

ажу́р[2] *adv. (cont.)* la curent, la zi.

ажу́рн/ый *adj.* **1.** de ajur, cu ajur, ajurat, cu găurele; *~ые чулки́* ciorapi ajuraţi. **2.** *(fig.)* artistic, fin, executat cu migală / cu măiestrie, migălos; *~ая рабо́та* lucru executat artistic / cu fineţe, cu migală.

аз, *-а m.* **1.** az *(vechiul nume al primei litere din alfabetul chirilic).* **2.** *pl. (fig.)* noţiuni elementare ◇ *ни аза́ не знать* a nu şti o boabă; a nu pricepe o iotă; *от аза́ до и́жицы* de la a la zet.

аза́лия, *-и f. (bot.)* azalee.

аза́рт, *-а m. sg.* **1.** patimă, înflăcărare; frenezie; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu înflăcărare; *игра́ть с ~ом* a juca cu patimă; *войти́ в ~* a se înflăcăra, a se înfierbînta. **2.** pasiune, zel, rîvnă; *рабо́тать с ~ом* a munci cu pasiune / cu rîvnă.

аза́ртно *adv.* cu înflăcărare, cu patimă, cu înfocare, cu ardoare, cu pasiune.

аза́ртность, *-и f. sg.* avînt, înflăcărare, patimă, pasiune.

аза́ртн/ый *adj.* **1.** înflăcărat, înfocat, pătimaş, pasionat. **2.** de noroc, de hazard; *~ая игра́* joc de noroc, joc de hazard.

а́збук/а, *-и f.* **1.** alfabet; *~ мо́рзе* alfabetul Morse. **2.** abecedar. **3.** *(fig.)* noţiuni elementare; *~ нау́ки* noţiunile elementare ale unei ştiinţe; a.b.c.-ul ştiinţei; *начина́ть с ~и* a începe de la alfabet.

а́збучн/ый *adj.* **1.** alfabetic, de alfabet; *~ указа́тель* indice alfabetic. **2.** *(fig.)* elementar; *~ая и́стина* adevăr elementar.

азербайджа́нка, *-и f.* azerbaidjană.

азербайджа́нский *adj.* azerbaidjan, de/din Azerbaidjan.

азербайджа́нцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* azerbaidjani.

азиа́т, *-а m.* asiatic, locuitor al Asiei.

азиа́тка, *-и f.* asiatică, locuitoare a Asiei.

азиа́тский *adj.* asiatic, de/din Asia.

азиа́ты, *-ов pl.; sg. азиа́т, -а m.* asiatici.

а́зимут, *-а m. (astr.)* azimut.

азосоедине́ние, *-я n. (chim.)* combinaţie azotică.

азо́т, *-а m. sg.* azot; *за́кись ~а* oxid azotos; *о́кись ~а* oxid azotic; *пе́рекись ~а* peroxid de azot.

азотистоки́слый *adj. (în expr.) ~ на́трий* azotit de sodiu; *~ ка́лий* azotit de potasiu, nitrat de potasiu.

азо́тист/ый *adj. (chim.)* azotos, azotat; *~ая кислота́* acid azotos.

азотнова́тистый *adj. (chim.)* hipoazotos.

азотнова́тый *adj. (chim.)* hipoazotic.

азотноки́слый *adj. (chim.)* de azotat; *~ на́трий* azotat de sodiu.

азо́тн/ый *adj.* azotic, azotat; *~ые удобре́ния* îngrăşăminte azotate; *~ая кислота́* apă tare, acid azotic.

азото́л, *-а m. (chim.)* naftol.

азури́т, *-а m. (mineral.)* azurit.

а́ир, *-а m. (bot.)* obligeană.

а́ист, *-а m.* barză, cocostîrc.

а́истник, *-а m. (bot.)* pliscul-cocorului.

а́истовый *adj.* de barză, de cocostîrc;

ай *interj.* **1.** vai!; aoleu!; *~, бо́льно!* vai / aoleu, mă doare! **2.** vai!; of!; ah!; uf!; *~, как нехорошо́!* vai ce rău (e)! ◇ *ай да ... !* uite!; ia te uită!; bravo!; halal!

айва́, *-ы f. sg.* **1.** gutui *(дерево).* **2.** gutuie *(плод).*

айво́в/ый *adj.* de gutui, de gutuie; *~ое варе́нье* dulceaţă de gutui.

айда́ *interj. (reg.)* ei!; hai!; haide!

а́йсберг, *-а m.* aisberg, gheţar plutitor.

академи́зм, *-а m. sg.* academism; *~ в живописи* academism în pictură, şcoala academică de pictură.

акаде́мик, *-а m.* academician.

академи́ческ|ий *adj.* **1.** academic, de academie; *~ое изда́ние* ediție academică. **2.** academic, de/cu tradiții academice; de/cu tradiții stabilite; *~ая жи́вопись* pictură academică. **3.** școlar; universitar; *~ год* an școlar; an universitar. **4.** academic, pur teoretic; *~ спор* disputä academică, discuție teoretică; *~ теа́тр* teatru academic.

академи́чность, *-и f. sg.* caracter academic, caracter pur teoretic.

академи́чный *adj.* academic, pur teoretic, rupt de viață, rupt de practică.

акаде́мия, *-и f.* academie; *~ педагоги́ческих нау́к* academia de științe pedagogice; *~ худо́жеств* academia de arte frumoase; *вое́нная ~* academie militară.

акажу́ *indecl. (bot.)* acaju, mahon.

ака́нт, *-а m.* **1.** *(bot.)* acantă, talpa-ursului. **2.** *(arhit.)* acantă.

ака́циевый *adj.* de salcîm.

ака́ция, *-и f.* salcîm.

аквала́нг, *-а m. (sport)* acvalang.

аквамари́н, *-а m. (mineral.)* acvamarin.

аквамари́нный *adj. v.* *аквамари́новый.*

аквамари́новый *adj.* **1.** de acvamarin. **2.** de culoarea acvamarinului.

аквана́вт, *-а m.* navigator.

акварели́ст, *-а m.* acuarelist, pictor acuarelist.

акваре́л/ь, *-и f.* **1.** *sg.* acuarelă, culori de acuarelă; *писа́ть ~ью* a picta în acuarelă; **2.** *sg.* pictare în acuarelă; pictură în acuarelă; *вы́ставка ~ей* expoziție de acuarele.

акваре́льный *adj.* de acuarelă, în acuarelă; *~ портре́т* portret în acuarelă.

аква́риум, *-а m.* acvariu.

аквати́нта, *-и f.* gravură în apă tare, gravură în acvaforte.

акведу́к, *-а m.* apeduct.

акклиматиза́ция, *-и f.* aclimatizare, adaptare.

акклиматизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a aclimatiza, a adapta.

акклиматизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se aclimatiza, a se acomoda, a se adapta; *~ в но́вой среде́* a se adapta, a se aclimatiza (la un mediu nou).

аккомода́ция, *-и f. sg.* acomodare, adaptare.

аккомпанеме́нт, *-а m. sg.* acompaniament; *под ~...* acompaniat de ...

аккомпаниа́тор, *-а m.* acompaniator.

аккомпани́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat. на +* prepl. a acompania.

акко́рд, *-а m. (muz.)* acord; *заключи́тельный ~* acord final; act final.

аккордео́н, *-а m.* acordeon.

аккордеони́ст, *-а m.* acordeonist.

акко́рдн/ый *adj.* în acord; *~ая рабо́та* muncă în acord; *~ая пла́та* plată în acord, retribuire a muncii în acord.

аккредити́в, *-а m.* **1.** *(fin.)* acreditiv; *выставле́ние ~а* deschiderea acreditivului. **2.** *(dipl.)* scrisori de acreditare.

аккредитова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (fin. dipl.)* a acredita.

аккузатив, *-а m. (gram.)* (cazul) acuzativ.

аккумули́рование, *-я n. sg. v. аккумуля́ция.*

аккумули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a acumula.

аккумуля́тор, *-а m.* acumulator.

аккумуля́торный *adj.* de acumulator, cu acumulator.

аккумуля́ция, *-и f. sg.* **1.** acumulare; *~ эне́ргии* acumulare de energie. **2.** *(ec. pol.)* acumulare; *~ капита́ла* acumularea capitalului.

аккура́т, *adv. (pop.)* exact, întocmai; *в ~е* e în ordine, exact, pe măsură.

аккура́тно *adv.* **1.** *(тща́тельно)* cu îngrijire, cu grijă, îngrijit, ordonat; *~ рабо́тать* a lucra îngrijit. **2.** *(то́чно)* în mod exact; punctual. **3.** regulat; *~ доставля́ть газе́ту* a aduce ziarul cu regularitate.

аккура́тность, *-и f. sg.* **1.** *(тща́тельность)* îngrijire, acuratețe. **2.** *(то́чность)* punctualitate, exactitate, precizie.

аккура́тн/ый *adj.* **1.** *(опря́тный)* îngrijit; *~ вид* aspect îngrijit. **2.** *(то́чный)* exact, precis, punctual; *~ая рабо́та* muncă îngrijită. **3.** regulat; *~ое посеще́ние ку́рсов* frecventarea regulată a cursurilor.

акони́т, *-а m. (bot.)* aconit, omag.

акр, *-а m.* acru (4,047 m^2).

акри́д/ы, *-ри́д pl. (entom.)* acride *пита́ться ди́ким мёдом и ~ами* a se hrăni prost; a răbda de foame.

акроба́т, *-а m.* acrobat ◇ *(fig., înv.)* *~ы благотвори́тельности* filantropi fățarnici.

акробати́зм, *-а m. sg.* acrobație, talent de acrobat.

акроба́тика, *-и f. sg.* acrobație, arta / meșteșugul acrobatului.

акробати́ческий *adj.* acrobatic, de acrobație, de acrobat.

акроба́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face pe paiața, a face pe măscăriciul/bufonul/caraghiosul.

акро́поль, *-я m.* acropolă.

акрости́х, *-а m.* acrostih.

акселера́тор, *-а m. (tehn.)* accelerator.

аксельба́нты, *-ов pl.; sg. -ба́нт, -а m.* eghileți; *получи́ть ~* a primi galonul *(de ofițer superior).*

аксессуа́р, *-а m.* **1.** obiect de recuzită *(la un teatru).* **2.** accesoriu *(într-un tablou).* **3.** *(fig.)* detaliu, fapt particular.

аксиа́льный *adj.* axial.

аксиоло́гия *-и f. sg.* axiologic.

аксио́ма, *-ы f.* axiomă.

аксиоматиза́ция, *-и f. (mat.)* axiomatizare.

аксиома́тика, *-и f. (mat.)* axiomatică.

аксио́метр, *-а m. (tehn.)* axiometru.

аксо́н, *-а m. (fiziol.)* axon.

акт, *-а m.* **1.** act, acțiune, faptă; *познава́тельный ~* act de cunoaștere; *~ госуда́рственной вла́сти* act al puterii de stat; *~ управле́ния* act administrativ **2.** *(jur.)* document, act, proces-verbal; *по́длинный ~* act autentic, originalul *(unui act)*; *~ списа́ния* proces-verbal de scădere; *соста́вить ~* a întocmi un act, a dresa un proces-verbal; *нотариа́льный ~* act notarial; *обвини́тельный ~* act de acuzare; *законода́тельный ~* act legislativ; *~ы гражда́нского состоя́ния* acte de stare civilă. **3.** *(teatr.)* act; *коме́дия в трёх ~ах* comedie în trei acte. **4.** adunare, întrunire, ședință; *торже́ственный ~* ședință festivă, întrunire festivă ◇ *(înv.)* *годи́чный ~* serbare de fine de an.

актёр, *-а m.* **1.** actor, artist; *коми́ческий ~* actor de comedie; *траги́ческий ~* actor de tragedie, tragedian; *~ на выходны́х роля́х* actor în roluri secundare. **2.** *(fig.)* comediant, cabotin, prefăcut.

актёрск/ий *adj.* de actor, de artist; *~ое мастерство́* măiestrie de actor.

актёрство, *-а n.* **1.** profesiunea de actor. **2.** *(fig.)* atitudine nesinceră, purtare de comediant, purtarea unui om care joacă teatru.

акти́в[1], *-а m.* activ; *парти́йный ~* activul de partid; *профсою́зный ~* activul sindical; *беспарти́йный ~* activul celor fără de partid.

акти́в[2], *-а m. (fin.)* activ; *записа́ть в ~* a trece / a înregistra la activ; *~ и пасси́в* activul și pasivul.

активиза́ция, *-и f. sg.* activizare, activare.

активизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a activiza, a face să devină activ.

активизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se activiza, a deveni activ.

активи́ст, *-а m.* activist, militant; *обще́ственный ~* activist pe tărîm social; activist al unei organizații de masă.

активи́стский *adj.* de activist, de activistă.

акти́вность, *-и f. sg.* activitate, spirit activ; atitudine activă; *проявля́ть ~* a fi activ.

акти́вн/ый *adj.* activ; *~ая реа́кция* reacție activă ◇ *~ое избира́тельное пра́во* dreptul de a alege și de a fi ales; *(cont.) ~ бала́нс* balanță activă.

акти́ний, *-я n. sg. (chim.)* actiniu.

акти́ния, *-и f. (bot.)* actinie, dedițel-de-mare.

акти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. заакти́ровать)* a constata prin proces-verbal; *~ поте́ри/по́рчу/брак* a constata pierderile / stricăciunea / rebutul prin proces-verbal.

а́ктов/ый *adj.* de la *акт* (**2** și **4**); *~ая бума́га* hîrtie timbrată, coală timbrată; *~ зал* sală de festivități.

актри́са, *-ы f.* **1.** actriță, artistă. **2.** *(fig.)* comediantă; cabotină prefăcută, fățarnică.

актуа́льность, *-и f. sg.* actualitate, caracter actual.

актуа́льный *adj.* actual, de actualitate; *~ вопро́с* problemă actuală.

аку́ла, *-ы f.* rechin.

акýстика, *-и f.* acustică.

акусти́ческий *adj.* acustic, de acustică.

акушéр, *-а m.* mamoş, obstetrician.

акушéрка, *-и f.* moaşă.

акушéрск/ий *adj.* de obstetrică, referitor la obstetrică; *~ие кýрсы* cursuri pentru moaşe.

акушéрство, *-а n. sg.* obstetrică.

акцéнт, *-а m.* **1.** accent. **2.** accent, pronunţare străină; *говори́ть с инострáнным ~ом* a vorbi cu accent străin; *дéлать ~ на чем-л.* a pune accent pe ceva, a accentua / a sublinia ceva.

акценти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a accentua. **2.** a pune accentul (pe ceva), a sublinia.

акцентуáция, *-и f. sg. (lingv.)* accentuare, sistem de accentuare.

акцéпт, *-а m.* **1.** *(jur.)* acceptare. **2.** *(fin.)* accept, cambie, poliţă acceptată.

акцептáт, *-а m. (fin.)* acceptant.

акцепти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. v. акцептовáть.*

акцептовáть, *-ýю, -ýешь vb. pf.* şi *ipf. (fin.)* a accepta; *~ вéксель* a accepta o cambie.

акцéптор, *-а m. (fiz.)* acceptor.

акци́з, *-а m. sg. (fin.)* acciz.

акци́зный *adj. (fin.)* de acciz; *~ сбор* acciz.

акционéр, *-а m.* acţionar.

акционéрн/ый *adj.* de acţiuni, pe acţiuni; *~ое óбщество* societate pe acţiuni; *~ капитáл* capital social.

акционéрский *adj. (fin.)* de acţionar.

áкци/я [1], *-и f.* **1.** *(fin.)* acţiune, titlu; *~ на предъяви́теля* acţiune la purtător; *контрóльный пакéт ~й* pachet *(de acţiuni)* de control. **2.** *pl. (fig.)* importanţă, autoritate *(de care se bucură cineva)*; *егó ~и си́льно подняли́сь* acţiunile i-au crescut mult, autoritatea lui a crescut mult.

áкция [2], *-и f.* acţiune, faptă; *дипломати́ческая ~* acţiune diplomatică.

акы́н, *-а m.* acîn *(poet şi cîntăreţ popular din Kazahstan, Kirghizia).*

аларми́ст, *-а m.* alarmist, semănător de panică, răspînditor de zvonuri.

албáнка, *-и f.* albaneză.

албáнский *adj.* albanez, referitor la Albania; de/din Albania.

албáнцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца* albanezi.

áлгебра, *-ы f.* algebră.

алгебраи́ческ/ий *adj.* algebric, algebră; *~ое уравнéние* ecuaţie algeb că; *~ая типолóгия* tipologie algebric

алгори́тм, *-а m.* algoritm.

алебáрда, *-ы f.* halebardă.

алебáстр, *-а m.* alabastru.

алебáстровый *adj.* de alabastru.

александри́т, *-а m. (mineral.)* alexa drit, hrisoberil.

алекси́н, *-а m. (fiziol.)* alexină.

алекси́я, *-и f. (med.)* alexie, cecita verbală.

аллергéн, *-а m.* alergen.

алéть, *-éет vb. ipf.* **1.** *(виднеться об алом)* a se vedea, a se zări *(despr un obiect roşu).* **2.** *(pf. поалеть)* a s înroşi, a se face roşu, a deveni roşu aprins; a se rumeni.

алеýтка, *-и f.* aleută *(băştinaşă di Insulele Aleutine).*

алеýтский *adj.* aleutin *(de băştinaş di Insulele Aleutine).*

алжи́рка, *-и f.* algeriană.

алжи́рский *adj.* algerian, de/di Algeria.

алжи́рцы, *-цев pl.; sg. -рец, -рца m* algerieni.

áлиби *n. indecl. (jur.)* alibi; *уста нови́ть ~* a stabili un alibi.

ализари́н, *-а m. (chim.)* alizarină.

ализари́новый *adj.* de alizarină.

алимéнтн/ый *adj. (jur.)* privitor la pensia alimentară *(de întreţinere)*; *~о обязáтельство* obligaţia de a plăt pensia alimentară.

алимéнт/ы, *-ов pl. (jur.)* pensie ali mentară, pensie de întreţinere; *иск о ~ах* acţiune pentru obţinerea unei pensi alimentare.

алкалимéтр, *-а m. (chim.)* alcali metru.

алкалиметри́ческий *adj. (chim.)* alcali metric.

алкалимéтрия, *-и f. sg. (chim.)* alcali metrie.

алкалóз, *-а m. (med.)* alcaloză.

алкалóид, *-а m. (chim.)* alcaloid.

алкáть, *áлчу, áлчешь* şi *алкáю алкáешь vb. ipf. gen. (înv.)* a dori arzător, a fi însetat de ceva.

алкоголи́зм, *-а m. sg.* alcoolism.

алкогóлик, *-а m.* alcoolic.

алкоголимéтр, *-а m.* alcoolmetru.

алкоголи́ческий *adj.* alcoolic, de alcoolic.

алкогóль, *-я m.* **1.** alcool, spirt. **2.** băuturi spirtoase.

алкогóльный *adj.* de/cu alcool, alcoolizat.

аллáх, *-а m. sg.* alah ◇ *(glumeţ) ~ егó вéдает* sau *одномý ~у извéстно!* naiba ştie!; *ну его к ~у!* dă-l naibii!; dă-l dracului!

аллегори́ческий *adj.* alegoric, de alegorie.

аллегори́чность, *-и f. sg.* caracter alegoric, alegorie.

аллегори́чный *adj. v. аллегори́ческий*

аллегóрия, *-и f.* alegorie.

аллéгри *n. indecl. (în expr.) лотерéя — ~* tombolă.

аллéгро *(muz.)* **1.** *adv.* alegro, vesel, viu. **2.** *n. indecl.* alegro *(bucată muzicală).*

аллéйка, *-и f. dim.* alee mică.

аллерги́ческий *adj.* alergic.

аллерги́я, *-и f.* alergie.

аллергóлог, *-а m.* alergolog.

аллерголóгия, *-и f.* alergologie.

аллéя, *-и f.* alee.

аллигáтор, *-а m. (zool.)* aligator.

аллилýйщина, *-ы f. sg. (peior.)* osanale, tămîiere, ridicare în slăvi.

аллитерáция, *-и f. (lit.)* aliteraţie.

аллó! *interj.* alo!

аллогáмия, *-и f. (bot.)* alogamie.

аллогрáфа, *-ы f.* alograf.

аллóд, *-а m. (ist.)* alodiu.

аллодиáльный *adj. (ist.)* aloidal, de alodiu.

алломóрф, *-а m.* alomorf.

аллопáт, *-а m. (med.)* alopat, medic alopat.

аллопати́ческий *adj. (med.)* alopatic, de alopatie.

аллопáтия, *-и f. sg. (med.)* alopatie.

аллоплáстика, *-и f. (med.)* aloplastică.

аллотропи́ческий *adj. (chim.)* alotropic, de alotropie.

аллотрóпия, *-и f. sg. (chim.)* alotropie.

аллофóна, *-ы f.* alofon.

аллювиáльный *adj. (geol.)* aluvial.

аллю́вий, *-я m. sg. (geol.)* aluviune.

аллю́р, *-а m.* felul de a merge al calului *(la pas, la trap, galop etc.).*

алмáз, *-а m.* diamant.

алмáзный *adj.* de/din diamant, al diamantului.

алóэ *n. indecl. (bot.)* aloe, sabur.

алтáйский *adj.* altaic, de/din Altai.

алтáрный *adj.* de altar.

алтáрь, *-я m.* altar; *(fig.) принести́ свою́ жизнь на ~ отéчества* a se sacrifica pe altarul patriei.

алтéй, *-я m. (bot.)* nalbă.

алтéя, *-и f. v. алтéй.*

алты́н *-а m.; gen. pl. -ы́н (înv.)* monedă de trei copeici ◇ *(prov.) нé было ни грошá, да вдруг ~* a se procopsi peste noapte; *ни ~а* nici o para chioară, nici o leţcaie; *(prov.) ~ом вою́ют, без ~а горю́ют* cine e cu punga plină merge cu fruntea senină, cel cu punga goală pare prins de boală; *(prov.) пожалéть ~а, потеря́ть полти́ну* leneşul mai mult aleargă, scumpul mai mult păgubeşte; *трясти́сь над ~ом* a fi zgîrie-brînză.

алты́нник, *-а m.* om zgîrcit/avar/meschin.

алфави́т, *-а m.* alfabet; *по ~у* după alfabet, în ordine alfabetică.

алфави́тн/ый *adj.* alfabetic, de alfabet; *в ~ом поря́дке* în ordine alfabetică; *~ указáтель* indice alfabetic.

алхи́мик, *-а m.* alchimist.

алхими́ческий *adj.* de alchimie.

áлчность, *-и f. sg.* lăcomie, aviditate, cupiditate.

áлчный *adj.* **1.** lacom, avid, nesăţios; *~ к дéньгáм* lacom de bani. **2.** *(fig.)* ahtiat, însetat de ...; *~ к знáниям* însetat de a cunoaşte.

áлый *adj.* roşu ca sîngele, sîngeriu, roşu-aprins, stacojiu.

алычá, *-и́ f. sg.* **1.** corcoduşă *(плод).* **2.** corcoduş *(дерево).*

альбатрóс, *-а m.* albatros.

альбини́зм, *-а m. sg. (med.)* albinism.

альбинóс, *-а m. (med.)* albinos.

альбóм, *-а m.* album.

альбóмный *adj.* de album.

альбуми́н, *-а m. sg.* albumină.

альбуминóид, *-а m.* albuminoid.

альвеóла, *-ы f. (anat.)* alveolă.

альвеоля́рный *adj. (anat. lingv.)* alveolar.

альдеги́д, *-а m. (chim.)* aldehdă; *глицери́новый ~* aldehidă glicerică; *кори́чный ~* aldehidă cinamică; *му-*

равьи́ный ~ aldehidă formică; *янта́рный* ~ aldehidă succinică.
алько́в, *-а m.* alcov.
алько́вный *adj.* de alcov.
альмана́х, *-а m.* almanah.
альмана́шный *adj.* de almanah.
альпака́, *-и́ f. indecl.* **1.** *(metal. text.)* alpaca. **2.** *(zool.)* alpaca.
альпиниа́да, *-ы f.* excursie alpină colectivă.
альпини́зм, *-а m. sg.* alpinism.
альпини́ст, *-а m.* alpinist.
альпини́стский *adj.* de alpinism, de alpinist.
альт, *-а́ m. (muz.)* **1.** voce de alto, alto. **2.** persoană cu voce de alto, altist. **3.** violă.
альтернати́ва, *-ы f.* alternativă.
альтернати́вный *adj.* alternativ.
альтерна́тор, *-а m. (tehn.)* alternator.
альтерна́ция, *-и f. (lingv.)* alternanţă.
альтиме́тр, *-а m.* altimetru
альти́ст, *-а m.* altist.
альто́вый *adj.* **1.** privitor la violă; ~ *ключ* cheia de do. **2.** (voce) de alto.
альтруи́зм, *-а m. sg.* altruism.
альтруи́ст, *-а m.* altruist.
альтруисти́ческий *adj.* altruist, dezinteresat.
альтруисти́чность, *-и f. sg.* altruism, caracter altruist.
альтруисти́чный *adj.* altruist, înclinat spre altruism; ~ *посту́пок* faptă altruistă.
а́льф/а, *-ы f.* alfa; *(fiz.)* ~*-лучи́* raze alfa. ◇ ~ *и оме́га* alfa şi omega, începutul şi sfîrşitul; *от ~ы до оме́ги* de la alfa la omega.
алюми́ниевый *adj.* de/din aluminiu.
алюми́ний, *-я m. sg.* aluminiu.
аляпова́тость, *-и f. sg.* lipsă de gust, prost-gust.
аляпова́тый *adj.* fără gust, de prost-gust, grosolan.
амазо́нка, *-и f. (înv.)* **1.** amazoană. **2.** costum de călărie.
амальга́ма, *-ы f.* **1.** *(chim.)* amalgam. **2.** *(fig.)* amalgam, amestec.
амальгами́ровать *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (chim.)* a amalgama, a face un amalgam.
амара́нт, *-а m. (bot.)* amarantă, ştir verde (sălbatic), busuioc roşu, bujor amarant.
амари́ллис *-а m. (bot.)* amarilia.
амба́р, *-а m.* hambar, grînar, magazie, depozit.
амба́рный *adj.* **1.** de hambar. **2.** **~ый**, *-ого m.* magaziner.
амби́ци/я, *-и f. sg.* ambiţie, amor propriu; *вломи́ться/уда́риться в ~ю* a se ambiţiona, a face pe supăratul, a se încăpăţîna; *войти́ в ~ю* a se pune pe ambiţie; *заде́ть чью-л ~ю* a lovi *(pe cineva)* în amorul propriu; *из ~и* din ambiţie.
а́мбра, *-и f.* **1.** ambră. **2.** *(fig. înv.)* aromă, mireasmă.
амбразу́ра, *-ы f. (mil. arhit.)* ambrazură.
амбро́зия, *-и f. sg. (bot.)* ambrozie.
амбулато́рия, *-и f.* dispensar, policlinică.
амбулато́рный *adj.* de dispensar, de policlinică.
амво́н, *-а m. (bis.)* amvon.
амёба, *-ы f. (zool.)* amibă (ameba).
амёбови́дный *adj.* de amibă (deamebă).
амелиора́ция, *-и f. sg. v. мелиора́ция.*
американи́зм, *-а m.* americanism.
америка́нка, *-и f.* **1.** americană. **2.** şaretă.
америка́нский *adj.* american, de/din America.
америка́нцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* americani.
амети́ст, *-а m.* ametist.
амигда́ла, *-ы f. (fiziol.)* amigdală.
ами́д, *-а m. (chim.)* amidă.
амидо́л, *-а m. (chim.)* amidol.
амила́за, *-ы f. (fiziol.)* amilază.
ами́н, *-а m. (chim.)* amină.
аминокислота́, *-ы́ f. (chim.)* aminoacid.
ами́нь *partic.* amin ◇ ~ *пришёл (кому́-л. / чему́-л.)* s-a zis (cu cineva, cu ceva); poţi să-i pui cruce.
амиостени́я, *-и f. (fiziol.)* amiostenie.
амиотакси́я, *-и f. (med.)* amiotaxie.
амиотрофи́я, *-и f. (med.)* amiotrofie, miotrofie.
аммиа́к, *-а m. sg.* amoniac.
аммиа́чный *adj.* de amoniac, amoniacal.
аммона́л, *-а m. (chim.)* amonal.
аммо́ний, *-я m. sg.* amoniu; *азотноки́слый* ~ azotat de amoniu; *сернoки́слый* ~ sulfat de amoniu.
амнези́я, *-и f. sg.* amnezie.

амнисти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a amnistia.
амни́стия, *-и f. sg.* amnistie; *всеобщая* ~ amnistie generală.
амора́льность, *-и f. sg.* amoralitate, imoralitate.
амора́льный *adj.* amoral, imoral.
амортиза́тор, *-а m.* amortizor.
амортизацио́нн/ый *adj.* de amortizare; *~ые отчисле́ния* cote de amortizare.
амортиза́ция, *-и f.* amortizare; ~ *до́лга* amortizarea unei datorii; ~ *инвентаря́* amortizarea inventarului.
амортизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* şi *pf. acuz.* a amortiza.
амо́рфность, *-и f. sg.* stare amorfă.
амо́рфный *adj.* amorf.
ампе́р, *-а m. (fiz.)* amper.
амперме́тр, *-а m. (fiz.)* ampermetru.
амперча́с, *-а m. (fiz.)* amper-oră.
ампи́р, *-а m. sg.* stil empire.
ампи́рн/ый *adj.* în stil empire; *~ая ме́бель* mobilă în stil empire.
амплиту́да, *-ы f.* amplitudine.
амплифика́ция, *-и f.* amplificare.
амплуа́ *n. indecl.* **1.** *(teatr.)* rol, totalitatea rolurilor jucate. **2.** *(fig. înv.)* funcţie, situaţie, rol; ~ *секретаря́* funcţie de secretar.
а́мпула, *-ы f.* fiolă.
ампутацио́нный *adj.* de amputare, de amputaţie.
ампута́ция, *и f.* amputare, amputaţie.
ампути́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a amputa.
амуле́т, *-а m.* amuletă.
амуни́ция, *-и f. sg. col. (înv.)* echipament militar.
амуни́чный *adj.* de echipament.
аму́рн/ый *adj. (înv.)* de dragoste; *~ые пи́сьма* scrisori de dragoste; *~ые похожде́ния* aventuri amoroase.
амфи́бия[1], *-и f. (zool.)* amfibie.
амфи́бия[2], *-и f.* tanc amfibie, avion amfibie.
амфибра́хий, *-я m. (lit.)* amfibrah.
амфибрахи́ческий *adj.* amfibrahic, de amfibrah.
амфитеа́тр, *-а m.* amfiteatru.
а́мфора, *-ы f.* amforă.
анабио́з, *-а m. sg. (biol.)* anabioză.
анаболи́зм, *-а m. (fiziol.)* anabolism.
анагра́мма, *-ы f. (lit.)* anagramă.
анакреонти́ческий *adj. (lit.)* anacreontic.
ана́лиз, *-а m.* analiză; *(chim.) ка́чественный* ~ analiză calitativă; *(chim.) коли́чественный* ~ analiză cantitativă; ~ *кро́ви* analiza sîngelui.
анализа́тор, *-а m.* analizator.
анализи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. проанализи́ровать) acuz.* a analiza.
аналити́зм, *-а m.* analitism, caracter analitic.
анали́тик, *-а m.* analitic.
анали́тика, *-и f.* geometrie analitică.
аналити́ческий *adj.* analitic; ~ *ме́тод* metodă analitică; ~ *ум* spirit analitic.
аналоги́чность, *-и f. sg.* caracter analogic.
аналоги́чный *adj.* analogic.
анало́ги/я, *-и f.* analogie, asemănare; *по ~и* prin analogie; *проводи́ть ~ю* a face comparaţie; *по́лная* ~ analogie totală.
анало́говый *adj. (fiziol.)* analog.
ана́льный, *adj. (anat.)* anal.
ана́мнез, *-а m. sg. (med.)* anamneză.
анана́с, *-а m.* ananas.
анана́сный *adj.* de ananas.
анана́совый *adj. v. анана́сный.*
ана́пест, *-а m. (lit.)* anapest.
анапести́ческий *adj.* anapestic.
анархи́зм, *-а m. sg.* anarhism.
анархи́ст, *-а m.* anarhist.
анархи́стский *adj.* de anarhist.
анархи́ческий *adj. v. анархи́чный.*
анархи́чность, *-и f.* stare de anarhie, caracter anarhic.
анархи́чный *adj.* anarhic.
ана́рхия, *-и f. sg.* anarhie.
ана́том, *-а m.* anatomist.
анатоми́рование, *-я n. sg. (де́йствие)* disecţie; disecare.
анатоми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a diseca.
анатоми́ческий *adj.* anatomic, de anatomie; ~ *теа́тр* sală de disecţie.
анато́мия, *-и f. sg.* anatomie.
ана́фем/а, *-ы f. sg.* **1.** *(bis.)* anatemă, afurisenie. **2.** blestem. **3.** *(înjur.)* afurisit, blestemat; *преда́ть ~е* a) a excomunica; b) a blestema.
анафилакси́я, *-и f. (med.)* anafilaxie.
анахоре́т, *-а m. (înv.)* anahoret, pustnic.

анахрони́зм, *-а m.* anacronism.

анахрони́ческий *adj.* anacronic.

анаэро́бный *adj. (biol.)* anaerob.

ангажеме́нт, *-а m. (teatr. înv.)* angajament.

ангажи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (înv.)* **1.** *(teatr.)* a oferi un angajament. **2.** a invita la dans.

ангажи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(înv.)* a primi un angajament *(la teatru)*. 2. *pas.* de la *ангажи́ровать.*

анга́р, *-а m.* hangar.

анга́рный *adj.* de hangar.

а́нгел, *-а m.* înger ◇ *(înv.) ~ мой!* îngerul meu!; dragul meu!, scumpul meu!; *(înv.) день ~а* zi onomastică; *~-храни́тель* înger păzitor; *па́дший ~* înger căzut, drac; *ти́хий ~ пролете́л* s-a aşternut o tăcere mormîntală; s-a întronat tăcerea.

ангело́чек, *-чка m. dim.* îngeraş.

а́нгельский *adj.* îngeresc, de înger.

ангидри́д, *-а m. (chim.)* anhidridă.

анги́на, *-ы f.* anghină, amigdalită.

ангиогра́фия, *-и f. (med.)* angiografie.

англи́йск/ий *adj.* englez, englezesc ◇ *~ая була́вка* ac de siguranţă; *~ая соль* sare amară, sulfat de magneziu; *(med.) ~ая боле́знь* rahitism.

англика́нский *adj.* anglican.

англици́зм, *-а m.* anglicism.

англича́не, *-а́н pl.; sg. -а́нин, -а m.* englezi.

англича́нка, *-и f.* engleză, englezoaică.

англома́н, *-а m.* angloman.

а́нгло-саксо́нский *adj.* anglo-saxon.

англофи́л, *-а m.* anglofil.

англофи́льский *adj.* anglofil.

англофи́льство, *-а n.* anglofilie.

англофо́б, *-а m.* anglofob.

англофо́бство, *-а n.* anglofobie.

анго́рск/ий *adj. (în expr.) ~ая ко́шка* pisică de angora; *~ая шерсть* (lînă) angora.

анда́нте *(muz.)* **1.** *adv. (muz.)* andante. **2.** *n. indecl.* andante.

андроге́н, *-а m. (fiziol.)* androgen.

андроме́да, *-ы f. (bot.)* ruginare.

аневри́зм, *-а m. (med.)* anevrism.

аневри́зма, *-ы f. v. аневри́зм.*

анекдо́т, *-а m.* anecdotă ◇ *скве́рный ~* întîmplare neplăcută, neplăcere, bucluc.

анекдоти́ческий *adj. v. анекдоти́чный.*

анекдоти́чность, *-и f. sg.* caracter de anecdotă, caracter anecdotic.

анекдоти́чный *adj.* anecdotic.

анекси́т, *-а m. (med.)* anexită.

анеми́ческий *adj. v. анеми́чный.*

анеми́чность, *-и f. sg.* stare de anemie, caracter anemic.

анеми́чный *adj.* anemic.

анеми́я, *-и f. sg.* anemie.

анемогра́мма, *-ы f. (met.)* anemogramă.

анемо́н, *-а m. v. анемо́на.*

анемо́на, *-ы f.* anemonă, dediţel, floarea-vîntului.

анемо́граф, *-а m. (met.)* anemograf.

анемоме́тр, *-а m. (met.)* anemometru.

анемофили́я, *-и f. (bot.)* anemofilie.

анеро́ид, *-а m.* aneroid, barometru aneroid.

анестези́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a anestezia.

анестези́рующ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *анестези́ровать.* 2. *adj.* anestezic, anesteziant; *~ее сре́дство* anestezic.

анестези́я, *-и f. sg.* anestezie.

анестезио́лог, *-а m.* anesteziolog.

анестезиоло́гия, *-и f.* anesteziologie.

анили́н, *-а m.* anilină.

анили́нов/ый *adj.* de anilină; *~ые кра́ски* vopsele de anilină.

анимали́ст, *-а m.* pictor *sau* sculptor animalier.

аними́зм, *-а m. sg.* animism.

анимисти́ческий *adj.* animist, de animism.

ани́с, *-а m. sg.* **1.** anason. **2.** anason *(specie de măr).*

ани́совка, *-и f. sg.* **1.** *v. ани́с(2).* **2.** rachiu de anason.

ани́совый *adj.* de anason.

а́нкер, *-а m. (constr.)* ancoră.

анке́т/а, *-ы f.* **1.** anchetă, cercetare; *провести́ ~у* a face o cercetare. **2.** chestionar; *запо́лнить ~у* a completa un chestionar.

анке́тн/ый *adj.* **1.** de anchetă, cu privire la anchetă. **2.** de chestionar; cu privire la chestionar; *~ бланк* chestionar; *~ые све́дения* date personale.

анкило́з, *-а m.* anchiloză.

анна́лы, *-ов pl.* anale.

аннексио́нный *adj.* de anexiune.

аннекси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a anexa.

аннексиони́стский *adj.* anexionist; *~ие пла́ны агре́ссоров* planurile anexioniste ale agresorilor.

анне́ксия, *-и f.* anexiune, anexare.

аннигиля́ция, *-и f.* anihilare.

аннота́ция, *-и f.* adnotare.

анноти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a adnota.

аннули́рование, *-я n.* anulare.

аннули́рованный *adj.* anulat; *(sport) ~ гол* gol anulat.

аннули́равать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a anula.

ано́д, *-а m. (fiz.)* anod.

ано́дный *adj. (fiz.)* anodic.

аноксия, *-и f. (biol.)* anoxia.

анома́лия, *-и f.* anomalie.

анома́льный *adj.* anomalic.

анони́м, *-а m.* **1.** *(автор)* anonim. **2.** *(произведение)* operă anonimă.

анони́мка, *-и f.* scrisoare anonimă.

анони́мн/ый *adj.* anonim; *~ое о́бщество* societate anonimă.

ано́нс, *-а m.* anunţ, aviz, înştiinţare publică.

анонси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a anunţa, a încunoştiinţa.

анорма́льный *adj.* anormal.

ано́фелес, *-а m.* ţînţarul anofel.

анса́мблевый *adj.* de ansamblu.

анса́мбль, *-я m.* ansamblu; *архитекту́рный ~* ansamblu arhitectonic.

антаблеме́нт, *-а m. (arhit.)* antablament.

антагони́зм *-а m.* antagonism; *кла́ссовый ~* antagonism de clasă.

антагони́ст, *-а m.* **1.** adversar, rival. **2.** *pl -ы(biol.)* organe antagoniste.

антагонисти́ческ/ий *adj.* antagonist; *~ое о́бщество* societate împărţită în clase antagoniste.

антаркти́ческий *adj.* antarctic.

анте́нна, *-ы f. (tehn., zool.)* antenă; *переда́точная ~* antenă de emisiune; *приёмная ~* antenă de recepţie; *ко́мнатная ~* antenă de cameră.

анте́нный *adj.* de antenă.

антецеде́нт, *-а m. (mat.)* antecedent, numărătorul unui raport.

антибио́тик, *-а m.* antibiotic.

антивещество́, *-а n.* antisubstanţă, antimaterie.

антиви́рус, *-а m.* antivirus.

антивое́нный *adj.* antirăzboinic, antimilitarist.

антиге́н, *-а m. (biol.)* antigen.

антигигиени́чный *adj.* neigienic.

антиги́тлеровский *adj.* antihitlerist.

антигосуда́рственный *adj.* antistatal.

антидемократи́ческий *adj.* antidemocratic.

антидиурети́ческий *adj.* antidiuretic.

антиистори́ческий *adj.* antiistoric.

антиимпериалисти́ческий *adj.* antiimperialist.

анти́к *adj. (înv.)* antic, vechi ◇ *~ с гвозди́кой / с мармела́дом!* clasa întîi!; bravo, eşti cineva!, ştii că-mi placi!

антикато́д, *-а m.* anticatod.

антиква́р, *-а m.* **1.** anticar. **2.** amator / colecţionar de antichităţi.

антиква́рий, *-я m. v. антиква́р.*

антиква́рный *adj.* de anticar; de anticariat.

антиклерикали́зм, *-а m. sg.* anticlericalism.

антиклерика́льный *adj.* anticlerical.

антикоагуля́нт, *-а m.* anticoagulant.

антикоммунисти́ческий *adj.* anticomunist.

антикоррози́вный *adj.* anticorosiv.

антило́па, *-ы f. (zool.)* antilopă.

антимаркси́стский *adj.* antimarxist.

антимилитари́зм, *-а m.* antimilitarism.

антимилитари́ст, *-а m.* antimilitarist.

антимилитаристи́ческий *adj.* antimilitarist, antirăzboinic.

антимо́ний, *-я m. sg.* antimoniu, stibiu.

антимо́ния[1], *-и f. sg. v. антимо́ний.*

антимо́ни/я[2], *-и f. (în expr.) разводи́ть ~и* a face mofturi; a se ţine de fleacuri; a pălăvrăgi; a bate apa în piuă.

антинаро́дный *adj.* antipopular, cu caracter antipopular.

антинау́чный, *adj.* antiştiinţific.

антинейтро́н, *-а m.* antineutron.

антиноми́ческий *adj. (fil.)* antinomic.

антино́мия, *-и f. (fil.)* antinomie.

антиобще́ственный *adj.* antisocial.

антипарти́йный *adj.* antipartinic.

антипасса́т, *-а m. (met.)* contraalizeu.

антипати́чный *adj.* antipatic.
антипа́тия, *-и f. sg.* antipatie.
антипо́д, *-а m.* antipod.
антиправи́тельственный *adj.* antiguvernamental.
антирабо́чий *adj.* antimuncitoresc.
антирелигио́зный *adj.* antireligios.
антирри́нум, *-а m. (bot.)* gura-leului.
антисеми́т, *-а m.* antisemit.
антисемити́зм, *-а m. sg.* antisemitism.
антисеми́тский *adj.* antisemit.
антисе́птика, *-и f. sg.* **1.** antisepsie. **2.** *col.* antiseptice.
антисепти́ческий *adj.* antiseptic.
антисове́тский *adj.* antisovietic.
антисоциа́льный *adj.* antisocial.
антите́за, *-ы f.* antiteză.
антите́зис, *-а m. (fil.)* antiteză.
антите́ло, *-а n.* anticorp.
антитокси́н, *-а m.* antitoxină.
антифаши́ст, *-а m.* antifascist.
антихри́ст, *-а m.* anticrist.
антихудо́жественный *adj.* antiartistic, antiestetic.
антицикло́н, *-а m. (met.)* anticiclon.
античасти́ца, *-ы f. (fiz.)* antiparticulă.
анти́чность, *-и f. sg.* **1.** antichitate. **2.** caracter clasic.
анти́чн/ый *adj.* **1.** antic, vechi; *~ое иску́сство* artă antică. **2.** clasic; *~ про́филь* profil clasic.
антологи́ческий *adj.* **1.** în stilul liricii antice. **2.** antologic.
антоло́гия, *-и f.* antologie.
анто́ним, *-а m.* antonim.
антоними́я, *-и f.* antonimie.
анто́нов ого́нь *(înv. med.)* zona Zoster.
антра́кт, *-а m.* **1.** antract, pauză. **2.** intermezzo executat în timpul antractului.
антраце́н, *-а m. sg. (chim. tehn.)* antracen.
антраце́новый *adj. (chim. tehn.)* de antracen.
антраци́т, *-а m. sg.* antracit.
антраци́товый *adj.* de antracit.
антреко́т, *-а m.* antricot.
антрепренёр, *-а m* impresar.
антрепри́за, *-ы f.* întreprindere teatrală particulară.
антресо́ль, *-и f.* mezanin (antresol).
антропо́ид, *-а m.* antropoid, maimuţă antropoidă.
антропо́лог, *-а m.* antropolog.
антропологи́ческий *adj.* antropologic, de antropologie.
антрополо́гия, *-и f. sg.* antropologie.
антропометри́ческий *adj.* antropometric.
антропоме́трия, *-и f. sg.* antropometrie.
антропоморфи́зм, *-а m. sg.* antropomorfism.
антропоморфи́ческий *adj.* antropomorf.
антропофа́г *-а m.* antropofag, canibal.
антропофа́гия, *-и f. sg.* antropofagie, canibalism.
антура́ж, *-а m. (înv.)* anturaj.
анури́я, *-и f. (med.)* anurie.
анфа́с *adv.* din faţă; *сня́ться ~* a se fotografia din faţă.
анфила́да, *-ы f.* **1.** şir lung de odăi într-un palat. **2.** *(mil.)* anfiladă, tir de-a lungul liniei frontului inamic.
анча́р, *-а m. (bot.)* ancear *(specie de arbore din Malaia).*
анчо́ус, *-а m.* hamsie.
аншла́г, *-а m.* afiş la casa teatrului anunţînd că toate biletele sînt vîndute; *пье́са идёт с ~ом* piesa se joacă cu casa închisă.
аню́тины гла́зки *pl. (bot.)* pansea, catifeluţă; toporaş; trei-fraţi-pătaţi.
ао́рта, *-ы f.* aortă.
апарта́ме́нт, *-а m. (mai ales la pl. înv.)* apartament.
апартеи́д, *-а m.* aparheid.
апати́т, *-а m. (mineral.)* apatită.
апати́товый *adj.* de apatită.
апати́ческ/ий *adj.* apatic, de apatie; *~ое состоя́ние* stare de apatie.
апати́чность, *-и f. sg.* stare de apatie, apatie.
апати́чный *adj.* apatic.
апа́тия, *-и f. sg.* apatie.
апа́ш, *-а* **1.** *m.* apaş. **2.** *adj. indecl.* cu gulerul desfăcut *(despre cămăşi).*
апелли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(jur.)* a face apel. **2.** *к + dat.* a apela la cineva, a face apel.
апелля́нт, *-а n. (jur.)* apelant.
апелляцио́нн/ый *adj. (jur.)* de apel; *~ суд* curte de apel; *~ая жа́лоба* apel.
апелля́ци/я, *-и f. (jur.)* apel; *с пра́вом ~и* cu drept de apel; *~ к обще́ственному мне́нию* apel către opinia publică.

апельси́н, *-а m.* portocală.
апельси́нный *adj. v. апельси́новый.*
апельси́нов/ый *adj.* de portocal; de/din portocală/portocale; *~ое де́рево* portocal.
апидоло́гия, *-и f.* apicultură.
аплодисме́нты, *-ов pl.; sg. -ме́нт, -а m.* aplauze; *бу́рные ~* aplauze furtunoase; *продолжи́тельные ~* aplauze prelungite/îndelungate.
аплоди́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a aplauda.
апло́мб, *-а m. sg.* aplomb, siguranţă (de sine), dezinvoltură, îndrăzneală; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu aplomb.
апоге́/й, *-я m. sg. (astr.)* apogeu; *(fig.) в ~е сла́вы* în culmea gloriei.
аподикти́ческий *adj. (lit.)* apodictic.
апока́липсис, *-а m. sg.* apocalips.
апокалипси́ческий *adj.* apocaliptic, de apocalips.
апо́криф, *-а m.* apocrif, scriere apocrifă.
апокрифи́ческий *adj. v. апокрифи́чный.*
апокрифи́чный *adj.* de apocrif.
аполити́зм, *-а m. sg.* apolitism.
аполити́чность, *-и f. sg.* apolitism.
аполити́чный *adj.* apolitic.
апо́лог, *-а m. (lit.)* apolog.
апологе́т, *-а m.* apologet.
апологи́ческий *adj.* apologetic.
аполо́гия, *-и f.* apologie.
апоплекси́ческий *adj.* de apoplexie, apoplectic; *~ уда́р* atac de apoplexie.
апопле́ксия, *-и f. sg.* apoplexie; congestie cerebrală; *(pop.)* dambla.
апо́рт, *-а m. (bot.)* specie de măr.
апостерио́ри *adv.* aposteriori.
апостерио́рность, *-и f. sg.* caracter aposterioric.
апостерио́рн/ый *adj.* aposterioric; *~ое сужде́ние* judecată aposteriorică.
апо́стол, *-а m.* **1.** apostol. **2.** *(fig.* propovăduitor, apostol.
апо́стольский *adj.* apostolic, de apostol.
апостро́ф, *-а m.* apostrof.
апофео́з, *-а m.* apoteoză.
аппара́т[1], *-а m.* aparat; *телефо́нный ~* aparat telefonic; *пищевари́тельный ~* aparat digestiv.
аппара́т[2], *-а m. (adm.)* aparat; *госуда́рственный ~* aparat de stat; *(lit.) крити́ческий ~* aparat critic; *нау́чный ~* aparat ştiinţific; bibliografia unei opere ştiinţifice.
аппарату́ра, *-ы f. sg. col.* aparatură, aparataj, aparate.
аппара́тчик[1], *-а m.* manipulant de aparate.
аппара́тчик[2], *-а m.* slujbaş în aparatul de stat.
аппе́ндикс, *-а m. (anat.)* apendice.
аппеляти́вный *adj. (lingv.)* apelativ comun.
аппендици́т, *-а m.* apendicită.
апперко́т, *-а m. (sport)* upercut.
апперцепти́вный *adj. (psih.)* aperceptiv.
апперцепцио́нный *adj. (psih.)* de apercepţie, referitor la apercepţie.
апперце́пция, *-и f. (psih.)* apercepţie.
апперципи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (psih.)* a percepe.
аппети́т, *-а m.* **1.** poftă de mîncare, apetit. **2.** *(fig.)* dorinţă, poftă, lăcomie ◇ *(prov.) ~ прихо́дит во вре́мя еды́* pofta vine mîncînd; *прия́тного ~а!* poftă bună! poftă mare; *возбужда́ть ~* a trezi pofta de mîncare / apetitul; *во́лчий ~* foame de lup; *вызыва́ть ~* a trezi, a deschide pofta; *раздразни́ть чей-л. ~* a stîrni pofta cuiva; *уме́рить свои́ ~ы* a(-şi) tempera poftele.
аппети́тный *adj.* apetisant.
апплика́ция, *-и f.* aplicaţie.
аппози́ция, *-и f. (gram.)* apoziţie.
аппрети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (tehn.)* a apreta.
аппрету́ра, *-ы f.* **1.** *(tehn.)* apretură. **2.** lac pentru piele.
аппрету́рный *adj. (tehn.)* de apretură.
аппрету́рщик, *-а m.* apretor, muncitor la apretare.
апре́ль, *-я m.* aprilie.
апре́льский *adj.* de/din aprilie.
априо́ри *adv.* apriori; *суди́ть о чём.-л. ~* a raţiona / a judeca apriori.
априористи́ческий *adj.* aprioric; *~ ме́тод* metodă apriorică.
априо́рность, *-и f. sg.* caracter aprioric.
априо́рн/ый *adj.* aprioric; *~ое утвержде́ние* afirmaţie apriorică.

апроба́ция, *-и f.* aprobare oficială.

апроби́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a aproba oficial; a recunoaşte.

апси́да, *-ы f. v. абси́да.*

апте́к/а, *-и f.* farmacie ◇ *как в ~е* ca la farmacie, foarte exact, foarte precis; *(prov.) ~ не на два ве́ка; ~ не при-ба́вит ве́ка* nu-i leacul cu sacul.

апте́карск/ий *adj.* **1.** farmaceutic, de farmacie; *~ие това́ры* produse de farmacie / farmaceutice. **2.** de farmacist ◇ *~ магази́н* drogherie.

апте́карь, *-я m.* farmacist.

апте́чка, *-и f.* trusă farmaceutică, farmacie pentru primul ajutor.

апте́чн/ый *adj.* de farmacie; *~ая сеть* reţea de farmacii.

ар, *-а m.* ar.

арабе́ск, *-а m.* arabesc.

арабе́ска, *-и f. v. арабе́ск.*

араби́зм, *-а m. (lingv.)* arabism.

араби́ст, *-а m.* arabist, specialist în limba şi literatura arabă.

ара́бка, *-и f.* arabă.

ара́бск/ий *adj.* arab; *~ая ци́фра* cifră arabă.

ара́бы, *-ов pl.; sg. ара́б, -а m.* arabi.

арави́йский *adj.* de/din Arabia.

арагони́т, *-а m. (mineral.)* aragonit.

аракче́евский *adj.* tiranic, despotic, aracceevist.

аракче́евщина, *-ы f. sg.* **1.** *(ist.)* aracceevism, regimul despotic al lui Aracceev, regim aracceevist. **2.** *(fig.)* despotism, tiranie.

аранжи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (muz.)* a aranja, a transpune.

аранжиро́вка, *-и f.; pl. gen. -вок, dat. -вкам (muz.)* aranjament, transcriere.

ара́п, *-а m.* **1.** *(înv.)* negru, arap. **2.** *(arg.)* pezevenchi, pişicher.

ара́пка, *-и f.* arăpoaică, negresă.

ара́пник, *-а m.* harapnic, bici de vînătoare.

ара́хис, *-а m.* arahide, alune de pămînt.

арбале́т, *-а m.* arbaletă.

арби́тр, *-а m.* arbitru; *гла́вный ~* prim arbitru.

арбитра́ж, *-а m.* **1.** arbitraj; *госуда́рственный ~* arbitrajul de stat; *ве́домственный ~* arbitraj departamental. **2.** arbitrare; *переда́ть спор на ~* a transmite un litigiu spre arbitrare.

арбитра́жн/ый *adj.* de arbitraj; *~ая коми́ссия* comisie de arbitraj.

арбу́з, *-а m.* pepene verde ◇ *~ получи́ть* a fi refuzat *(la o cerere în căsătorie).*

арбу́зик, *-а m. dim.* pepenaş.

арбу́зный, *adj.* de pepene verde.

аргенти́нка, *-и f.* argentiniană.

аргенти́нский *adj.* argentinian, de / din Argentina.

арго́ *n. indecl.* argou.

арго́н, *-а m. sg. (chim.)* argon.

аргона́вты, *-тов pl.; sg. -навт, -а m. (mitol.)* argonauţi.

арготи́зм, *-а m.* expresie de argou, argotism.

арготи́ческий *adj.* de argou.

аргуме́нт, *-а m.* **1.** argument; *приводи́ть ~ы* a aduce (drept) argumente; *ша́ткий ~* argument şubred; *убеди́тельные ~ы* argumente conviingătoare. **2.** *(mat.)* argument.

аргумента́ция, *-и f. sg.* argumentaţie.

аргументи́рование, *-я n. sg.* argumentare.

аргументи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a argumenta, a demonstra, a aduce argumente.

ареа́л, *-а m.* arie de răspîndire, areal.

аре́на, *-ы f.* arenă; *~ ци́рка* arena circului; *(fig.) ~ полити́ческой борьбы́* arena luptelor politice; *(fig.) междунаро́дная ~* arenă internaţională.

аре́нд/а, *-ы f.* **1.** *(арендование)* arendă, arendare; închiriere, locaţie; *взять в ~у* a lua în arendă, a arenda; *долгосро́чная ~* închiriere pe termen lung, arendă pe termen lung. **2.** *(арендная плата)* chirie, arendă; *сни́зить ~у* a reduce chiria, a micşora arenda.

аренда́тор, *-а m.* arendaş, cel care ia în arendă.

аренда́торский *adj.* de arendaş; de chiriaş.

аре́ндн/ый *adj.* de arendă; de chirie; *~ догово́р* contract de arendă; contract de închiriere; *~ая пла́та* arendă, chirie.

арендова́ние, *-я n.* arendare, închiriere.

арендова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. pf.* şi *pf. acuz.* a lua în arendă; a lua cu chirie.

арендода́тель, *-я m.* cel care dă în arendă; cel care dă cu chirie, locator.

арео́метр, *-а m. (fiz.)* areometru.

ареопа́г, *-а m.* areopag.

аре́ст, *-а m.* **1.** arestare, arest; *находи́ться под ~ом* a se afla în stare de arest, a fi arestat; *дома́шний ~* arest la domiciliu. **2.** *(jur.)* sechestru, poprire; *наложи́ть ~ на иму́щество* a pune sechestru pe avere.

ареста́нт, *-а m. (înv.)* arestat, deţinut.

ареста́нтская, *-ой f. (înv.)* carceră, arest.

ареста́нтский *adj.* de arestat, de deţinut.

аре́стный *adj. (înv.)* de arest, de poprire; *~ дом* închisoare.

аресто́ванный, *-ого m.* arestat, deţinut.

арестова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. аресто́вывать) acuz.* **1.** a aresta. **2.** a pune sechestru, a sechestra, a face o poprire.

аресто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *арестова́ть.*

аржа́нница, *-ы f. (bot.)* ghimpariţă.

ари́йский *adj.* arian, de arian.

ари́йцы, *-цев pl.; sg. ари́ец, ари́йца m.* arieni.

арио́зо *n. indecl. (muz.)* ariozo.

аристокра́т, *-а m.* aristocrat, nobil.

аристократи́зм, *-а m. sg.* comportare / atitudine aristocratică, fel / mod aristocratic.

аристократи́ческий *adj. v. аристократи́чный.*

аристократи́чность, *-и f. sg.* caracter aristocratic, atitudine aristocratică.

аристократи́чный *adj.* aristocratic, nobil.

аристокра́тия, *-и f. sg.* aristocraţie; *(fig.) фина́нсовая ~* aristocraţia banului, aristocraţia financiară; *~ ума́/ тала́нта/ду́ха* elita intelectuală.

аритми́чный *adj.* aritmic, cu un ritm neregulat.

аритми́я, *-и f.* aritmie; *дыха́тельная ~* aritmie respiratorie.

арифме́тика, *-и f. sg.* aritmetică.

арифмети́ческ/ий *adj.* aritmetic, de aritmetică; *~ая зада́ча* problemă de aritmetică; *~ая прогре́ссия* progresie aritmetică.

арифмо́граф, *-а m. (tehn.)* aritmograf.

арифмо́метр, *-а m.* aritmometru.

а́рия, *-и f. (muz.)* arie.

а́рка, *-и f. (arhit.)* arc; *триумфа́льная ~* arc de triumf.

арка́да, *-ы f. (arhit.)* arcadă.

арка́н, *-а m.* arcan, laţ; *тащи́ть/ тяну́ть на ~е* a prinde cu arcanul.

аркебу́з, *-а m. (ist.)* archebuză.

аркти́ческий *adj.* arctic.

арлеки́н, *-а m.* **1.** arlechin. **2.** *(fig., înv.)* arlechin, măscărici, panglicar paiaţă, bufon.

арлекина́да, *-ы f.* **1.** arlechinadă. **2.** bufonerie, caraghioslîc.

арма́да, *-ы f.* armadă; *непобеди́мая ~* invincibila armadă.

армату́ра, *-ы f. (tehn.)* armătură; *ка́бельная ~* armătură de cablu; *сжа́тая ~* armătură comprimată.

армату́рный *adj.* de armătură.

армату́рщик, *-а m. (tehn.)* fierar betonist.

арме́ец, *-е́йца m.* soldat, ostaş.

арме́йск/ий *adj.* **1.** de armată; *~ ко́рпус* corp de armată. **2.** *(înv.) (peior.)* cazon; *~ие привы́чки* apucături cazone.

арми́рованный *adj.* armat; *~ бето́н* beton armat.

арми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a arma.

а́рми/я, *-и f.* **1.** armată; *де́йствующая ~* armată operativă; *регуля́рная ~* armată regulată; *ка́дровая ~* armată activă; *ко́нная ~* cavalerie; *призва́ть в ~ю* a chema sub arme; a lua în armată. **2.** *(fig.)* mulţime mare de oameni, armată; *всеми́рная ~ труда́* armata oamenilor muncii din lumea întreagă.

армя́не, *-я́н pl.; sg. -яни́н, -а m.* armeni.

армя́нка, *-и f.* armeancă.

армя́нский *adj.* armean, armenesc, de / din Armenia.

арнау́тка, *-и f. sg.* grîu arnăut.

а́рника, *-и f. sg. (bot.)* arnică, podbal de munte.

арома́т, *-а m.* aromă, parfum, mireasmă, miros plăcut.

аромати́ческ/ий *adj.* aromatic, parfumat; *~ое вещество́* substanţă aromatică.

аромати́чный *adj. v. аромати́ческий.*

а́рочный *adj.* în arc, boltit, arcuit.

арпе́джио *(muz.)* **1.** *adv.* în arpegiu. **2.** *n. sg. indecl.* arpegiu.

арсена́л, *-a m.* **1.** arsenal; *(fig.)* ~ *нау́ки* arsenalul ştiinţei. **2.** *(înv.)* muzeu militar.

арсена́льный *adj.* de arsenal.

арта́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf.* a se încăpăţîna, a se îndărătnici, a se împotrivi, a se opune cu îndărătnicie.

артба́за, *-ы f.* = *артиллери́йская ба́за* parc de artilerie, bază de artilerie.

артезиа́нский *adj. (în expr.)* ~ *коло́дец* fîntînă arteziană.

арте́л/ь, *-и f.* **1.** cooperativă de producţie; întovărăşire de muncă; *сельскохозя́йственная* ~ cooperativă agricolă de producţie; *промысло́вая* ~ cooperativă meşteşugărească; ~ *кустаре́й* cooperativă de mici meseriaşi. **2.** *(fig., pop.)* mulţime, grup numeros; *ходи́ть* ~*ю* a merge în grup.

арте́льн/ый *adj.* de cooperativă de producţie; ~ *уста́в* statutul artelului, statutul cooperativei de producţie; *на* ~*ых нача́лах* în tovărăşie, în comun, împreună.

артериа́льн/ый *adj.* arterial; ~*ая кровь* sînge arterial.

артерио́ла, *-ы f. (anat.)* arteriolă.

арте́льщик, *-a m. (înv.)* membru al unui artel, membru cooperator, întovărăşit.

артериосклеро́з, *-a m. (med.)* arterioscleroză.

арте́рия, *-и f.* **1.** *(anat.)* arteră. **2.** *(fig.)* arteră, cale de comunicaţie.

артефа́кт, *-a m. (anat.)* artefact.

арти́кль, *-я m. (gram.)* articol; *определённый* ~ articol hotărît; *неопреде́лённый* ~ articol nehotărît.

арти́кул, *-a m. (înv.)* **1.** articol, paragraf *(de lege)*. **2.** *(mil.)* mînuirea unei arme.

артикули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (lingv.)* a articula.

артикуляцио́нный *adj. (lingv.)* de articulare, de articulaţie.

артикуля́ция, *-и f. (lingv.)* articulare, articulaţie.

артиллери́йск/ий *adj.* de artilerie; ~ *полк* regiment de artilerie ~ *склад* depozit cu materiale de artilerie; ~*ое ору́дие* piesă de artilerie; ~ *ого́нь* tir/foc de artilerie; ~ *парк* parc de artilerie; ~ *полиго́н* poligon de tragere pentru artilerie.

артиллери́ст, *-a m.* artilerist.

артилле́рия, *-и f.* artilerie; artilerie uşoară; *тяжёлая* ~ artilerie grea; *полева́я* ~ artilerie de cîmp; *зени́тная* ~ artilerie antiaeriană; *го́рная* ~ artilerie de munte; *морска́я* ~ artilerie marină; *моторизо́ванная* ~ artilerie motorizată; *берегова́я* ~ artilerie de coastă; *дальнобо́йная* ~ artilerie cu tragere lungă.

арти́ст, *-a m.* **1.** artist, actor; *заслу́женный* ~ artist emerit; *наро́дный* ~ artist al poporului; *о́перный* ~ artist de operă; ~ *бале́та* balerin. **2.** maestru, om iscusit, om talentat / priceput.

артисти́ческая, *-ой f.* cabina artistului.

артисти́чески *adv.* (în mod) iscusit, cu iscusinţă; artistic.

артисти́ческий *adj.* **1.** artistic, de artă. **2.** maiestru, artistic.

артисти́чность, *-и f. sg.* caracter artistic, măiestrie.

артисти́чный *adj.* artistic, cu artă.

арти́стка, *-и f.* artistă.

артишо́к, *-шо́ка m. (bot.)* anghinare.

артаго́нь, *-гня́ m.* = *артиллери́йский ого́нь* foc de artilerie, canonadă.

артпо́лк, *-a m.* = *артиллери́йский полк* regiment de artilerie.

артри́т, *-a m. (med.)* artrită.

ару́м, *-a m. (bot.)* arumă; rodul-pămîntului.

а́рфа, *-ы f.* harpă; *эоло́ва* ~ harpă eoliană.

арфи́ст, *-a m.* harpist.

архаи́зм, *-a m.* arhaism.

архаи́ческий *adj.* arhaic, învechit; ~ *стиль* stil arhaic.

архаи́чность, *-и f. sg.* arhaism, caracter arhaic / învechit.

архаи́чный *adj. v. архаи́ческий.*

арха́нгел, *-a m.* **1.** arhangel. **2.** *(înv.)* jandarm, poliţist.

арха́нгельский *adj.* de arhanghel.

археóграф, *-a m.* arheograf.

археографи́ческий *adj.* arheografic, de arheografie.

археогра́фия, *-и f. sg.* arheografie.

архео́лог, *-a m.* arheolog.

археологи́ческ/ий *adj.* arheologic, de arheologie; ~*ие раско́пки* săpături arheologice.

археоло́гия, *-и f. sg.* arheologie.

архети́п, *-a m.* arhetip.

архи́в, *-a m.* **1.** arhivă; *вое́нно-истори́ческий* ~ arhivă istorico-militară. **2.** colecţie de documente, arhivă de manuscrise; *центра́льный госуда́рственный* ~ arhiva centrală de stat ◇ *сдать в* ~ a) a depune la arhivă; b) *(fig.)* a trece pe linie moartă; a pune la naftalină.

архи́вн/ый *adj.* arhivistic, de arhivă; de arhivistică; ~*ое де́ло* arhivistică; *госуда́рственный* ~ *фонд* fondul de stat al arhivelor; *гла́вное* ~*ое управле́ние* direcţia generală a arhivelor.

архива́риус, *-a m. (înv.)* arhivar.

архиви́ст, *-a m.* arhivist.

архиепи́скоп, *-a m.* arhiepiscop.

архиепи́скопский *adj.* arhiepiscopal, de arhiepiscop.

архиере́й, *-я m.* arhiereu.

архиере́йский *adj.* de arhiereu.

архипела́г, *-a m.* arhipelag.

архитекто́ника, *-и f. sg.* arhitectonică; ~ *зда́ния* arhitectonica unei clădiri; *(fig.)* ~ *рома́на* arhitectonica / structura / compoziţia unui roman.

архите́ктор, *-a m.* arhitect.

архите́кторский *adj.* de arhitect.

архитекту́ра, *-ы f. sg.* arhitectură.

архитекту́рный *adj.* arhitectural, de arhitectură.

архитра́в, *-a m. (arhit.)* arhitravă.

архо́нт, *-a m. (ist.)* arhonte *(în Grecia antică)*.

арши́н, *-a m.* arşin *(0,71 m)* ◇ *ме́рить на свой* ~ a judeca pe alţii după sine; ~ *проглоти́ть* a sta băţos; a fi băţos; *ви́деть на два* ~*а под землёй* (sau *в земле́*) a vedea departe, a fi clarvăzător / perspicace; *(prov.) на* ~ *борода́, да ума́ ни на пядь* cu barbă mare dar minte n-are.

арши́нн/ый *adj.* de lungimea unui arşin; *(glumeţ) писа́ть* ~*ыми бу́квами* a scrie cu litere de o şchioapă.

арьерга́рд, *-a m.* ariergardă.

арьерга́рдный *adj.* de ariergardă, din ariergardă.

ас, *-a m.* as *(al aviaţiei)*.

асбе́ст, *-a m.* azbest.

асбе́стовый *adj.* de azbest, cu azbest.

асе́птика, *-и f. sg.* asepsie.

асепти́ческий *adj.* aseptic.

асимметри́ческий *adj. v. асимметри́чный.*

асимме́трия, *-и f. sg.* asimetrie.

асимпто́та, *-ы f. (mat.)* asimptotă.

асимптоти́ческий *adj. (mat.)* de asimptotă, asimptotic.

асистоли́я, *-и f. (fiziol.)* asistolie.

аскари́ды, *-ри́д pl.; sg. -ри́да, -ы f. (zool.)* ascaride.

аске́т, *-a m.* ascet.

аскети́зм, *-a m. sg.* asceză.

аскети́ческ/ий *adj.* ascetic, de ascet; ~*ая жизнь* viaţă de ascet.

аспе́кт, *-a m.* aspect, unghi de vedere, punct de vedere; *в* ~*е* ... sub punctul ..., prin prisma ...

а́спид[1], *-a m.* **1.** viperă, năpîrcă. **2.** *(fig.)* viperă, om rău.

а́спид[2], *-a m. sg. (geol.)* ardezie.

а́спидн/ый *adj.* de ardezie; ~*ая доска́* tăbliţă şcolară.

аспира́нт, *-a m.* aspirant.

аспира́нтский *adj.* de aspirant, al aspirantului.

а́спиранту́ра, *-ы f.* **1.** aspirantură. **2.** *sg. col.* aspiranţii, totalitatea aspiranţilor.

а́спири́н, *-a m. sg.* aspirină.

а́спира́та, *-ы f. (lingv.)* sunet aspirat, aspirată.

аспира́тор, *-a m. (tehn.)* aspirator.

ассамбле́я, *-и f.* **1.** *(dipl.)* adunare generală, întrunire; *Генера́льная* ~ *ООН* Adunarea Generală a O.N.U. **2.** *(înv.)* bal, serată *(în timpul lui Petru I)*.

ассениза́тор, *-a m.* **1.** asanator. **2.** vidanjor.

ассенизацио́нн/ый *adj.* **1.** de asanare; ~*ые рабо́ты* lucrări de asanare. **2.** de vidanjare.

ассигна́ция, *-и f. sg. (înv.)* bancnotă, hîrtie-monedă, asignaţie.

ассигнова́ние, *-я n. (fin.)* **1.** *sg.* alocare / afectare a unei sume. **2.** sumă alocată, sumă afectată; ~ *из бюдже́та* alocaţie bugetară.

ассигнова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a aloca / a afecta o sumă.

ассигно́вка, *-и f.* ordonanţă de plată.

ассимили́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a asimila.

ассимили́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *c* cu *instr.* şi *dat.* a se asimila, a deveni asemănător. **2.** *pas.* de la *ассимили́ровать.*

ассимили́рующий *part. prez. act.* (de la *ассимили́ровать)* asimilator, care asimilează.

ассимили́рующийся *part. prez. act.* (de la *ассимили́роваться)* asimilabil, care se poate asimila.

ассимиляти́вный *adj.* de asimilare; ~ *проце́сс* proces de asimilare.

ассимиля́ция, *-и f. (biol. lingv.)* asimilare, asimilaţie.

ассири́йка, *-и f.* asiriană.

ассири́йский *adj.* asirian, referitor la asirieni.

ассири́йцы, *-цев pl.; sg. -ри́ец, -ри́йца m.* asirieni.

ассисте́нт, *-а m.* asistent.

ассисте́нтский *adj.* de asistent.

ассисти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a asista pe cineva.

ассона́нс, *-а m.* asonanţă.

ассортиме́нт, *-а m.* asortiment, sortiment; ~ *това́ров* asortiment de mărfuri.

ассоциати́вный *adj.* de asociere; ~ *проце́сс* proces de asociere.

ассоциа́ция, *-и f.* **1.** asociaţie, întovărăşire, societate. **2.** *(psih.)* asociaţie, asociere; ~ *по схо́дству* asociere pe bază de asemănare; asociere prin asemănare.

ассоции́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* şi *fără compl. (psih.)* a face o asociere, a stabili o asociere.

ассоции́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *c + instr. (psih.)* a se asocia, a se lega prin asociaţie. **2.** *pas.* de la *ассоции́ровать.*

асте́ник, *-а m.* astenic.

астени́ческий *adj.* astenic, de astenie.

астени́я, *-и f. sg.* astenie.

астеро́ид, *-а m. (astr.)* asteroid.

астигмати́зм, *-а m. sg. (med.)* astigmatism.

астигмати́ческий *adj. (med.)* astigmatic.

а́стма, *-ы f.* astmă.

астма́тик, *-а m.* astmatic, bolnav de astmă.

астмати́ческий *adj.* de astmă, astmatic; ~ *при́ступ* criză de astmă, acces de astmă.

а́стра, *-ы f. (bot.)* ochiul-boului; steluţă-vînătă.

астра́льный *adj. (înv.)* de astre, astral, referitor la astre / la stele.

астро́лог, *-а m.* astrolog.

астрологи́ческий *adj.* astrologic, de astrologic.

астроло́гия, *-и f.* astrologie.

астроля́бия, *-и f.* astrolab, cerc de aliniament *(în geodezie).*

астрона́вт, *-а m.* astronaut.

астрона́втика, *-и f.* astronautică.

астроно́м, *-а m.* astronom.

астрономи́ческ|ий *adj.* **1.** de astronomie, astronomic; *~ая ста́нция* observator astronomic. **2.** *(fig. iron.)* astronomic, uriaş, colosal, fabulos; *~ое число́* cifră uriaşă / astronomică.

астроно́мия, *-и f. sg.* astronomie.

астрофи́зика, *-и f. sg.* astrofizică.

асфа́льт, *-а m. sg.* asfalt.

асфальти́рование, *-я n. sg.* asfaltare.

асфальти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a asfalta.

асфа́льтов/ый *adj.* asfaltat, din asfalt, de asfalt; *~ая доро́га* drum asfaltat.

асфикси́я, *-и f.* asfixie.

атави́зм, *-а m. sg.* atavism.

атависти́ческий *adj.* atavic.

ата́к/а, *-и f.* atac, asalt; *лобова́я* ~ atac frontal; *фланго́вая* ~ atac din flanc; *штыкова́я* ~ atac de baionetă; *хими́ческая* ~ atac cu gaze; *возду́шная* ~ atac aerian; *ло́жная* ~ atac simulat; *пойти́ в ~у* a porni la atac; *(sport)* ~ *по кра́ю* atac de pe aripi / de pe extremă; *(sport)* ~ *с переда́чей* atac cu pase scurte; *отрази́ть ~у* a respinge un atac; ~ *захлебну́лась* atacul a eşuat.

атакова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a ataca.

атакси́я, *-и f. (med.)* ataxie.

атаку́ющ/ий **1.** *part. prez. act. (de la атакова́ть)* de atac, care a pornit la atac, care atacă; ~ *эшело́н* formaţie de atac. **2.** **~ий,** *-его m.* cel care atacă, atacant.

атама́н, *-а m.* **1.** ataman. **2.** *(fig.)* căpetenie, şef; ~ *разбо́йников* căpetenia banditilor / tîlharilor.

атама́нский *adj.* **1.** de ataman; ~ *прика́з* poruncа atamanului. **2.** de căpetenie, de şef.

атеи́зм, *-а m. sg.* ateism.

атеи́ст, *-а m.* ateu, ateist.

атеисти́ческий *adj.* ateist.

ателье́ *n. indecl.* atelier; ~ *худо́жника* atelierul pictorului; ~ *мод* atelier de croitorie.

атето́з, *-а m. (med.)* atetoză.

атланти́ческий *adj.* atlantic; *Атланти́ческий океа́н* Oceanul Atlantic.

а́тлас, *-а m.* atlas; *географи́ческий* ~ atlas geografic; *статисти́ческий* ~ atlas statistic; *анатоми́ческий* ~ atlas anatomic; *лингвисти́ческий* ~ atlas lingvistic.

атла́с, *-а m. (text.)* atlaz, satin.

атла́сн/ый *adj.* **1.** de atlaz, de satin; *~ое пла́тье* rochie de atlaz. **2.** *(fig.)* mătăsos, moale, neted; *~ая ко́жа* piele mătăsoasă.

атле́т, *-а m.* atlet.

атле́тика, *-и f. sg.* atletism; *лёгкая* ~ atletism; *тяжёлая* ~ atletică grea.

атлети́ческ/ий *adj.* **1.** *(к атлету)* atletic, de atlet; *~ое телосложе́ние* conformaţie atletică. **2.** *(к атлетизму)* de atletism; *~ие упражне́ния* exerciţii de atletism.

атмосфе́р/а, *-ы f.* **1.** *sg.* atmosferă. **2.** *sg.* aer. **3.** *sg. (fig.)* atmosferă, ambianţă. **4.** *(tehn.)* atmosferă; *давле́ние в пять атмосфе́р* presiune de cinci atmosfere ◇ *подгото́вить ~у* a pregăti terenul; ~ *накали́лась / сгусти́лась* atmosfera a devenit încordată; *накалённая / напряжённая* ~ atmosferă încărcată / încordată; *созда́ть ~у* a crea / a face atmosferă.

атмосфе́рн/ый *adj.* atmosferic, de / din atmosferă; *~ое давле́ние* presiune atmosferică; *~ые оса́дки* precipitaţii atmosferice.

ато́лл, *-а m. (fiz.)* atol.

а́том, *-а m.* atom.

атоми́зм, *-а sg. (fil.)* atomism.

атоми́стика, *-и f. sg. v. атоми́зм.*

атомисти́ческ/ий *adj.* atomic; *~ая тео́рия* teoria atomică.

а́томник, *-а m.* specialist în probleme de energie atomică.

а́томн/ый *adj.* atomic, de atomi; *~ая эне́ргия* energie atomică; ~ *вес* greutate atomică; *~ое ядро́* nucleu atomic.

а́томщик, *-а m. v. а́томник.*

атони́ческий *adj. (med.)* atonic, care suferă de atonie.

атони́я, *-и f. sg. (med.)* atonie.

атрибу́т, *-а m.* **1.** atribut; *~ы наро́дной вла́сти* atributele puterii populare. **2.** *(gram.)* atribut.

атрибути́вный *adj. (gram.)* de atribut, atributiv.

атропи́н, *-а m. sg.* atropină.

атрофи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se atrofia.

атрофи́я, *-и f. sg.* atrofie, atrofiere.

атташе́ *m. indecl. (dipl.)* ataşat; *вое́нный* ~ ataşat militar; *культу́рный* ~ ataşat cultural.

аттеста́т, *-а m.* **1.** certificat / diplomă de absolvire a unei şcoli; ~ *зре́лости* diplomă de bacalaureat. **2.** *(înv.)* foaie calificativă de serviciu, referinţă. **3.** act care dovedeşte că un animal este de rasă aleasă.

аттестацио́нный *adj.* de caracterizare, de recomandare; de acordare / de confirmare de grade / titluri.

аттеста́ция *-и f.* **1.** *(отзыв)* caracterizare, referinţă, recomandare. **2.** *(действие)* acordare / confirmare de grade / titluri.

аттестова́ть, *-тую, -туешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(дать отзыв)* a caracteriza, a da referinţe, a recomanda; ~ *себя́* a-şi arăta cartea de vizită. **2.** *(присвоить звание)* a acorda / a confirma un grad *sau* titlu. **3.** *(выставить отметки)* a aprecia cunoştinţele cuiva, a pune o notă / un calificativ.

аттракцио́н, *-а m.* număr de atracţie *(la circ sau la teatru de estradă).*

ату́! *interj.* pil! *(la vînătoare).*

ау! *interj.* **1.** ei!; hei! **2.** *(pop.)* s-a terminat, s-a dus.

аудие́нция, *-и f.* audienţă.

аудиовизуа́льный *adj.* audiovizual.

аудито́ри/я, *-и f. (помещение)* **1.** sală de conferinţe, amfiteatru **2.** *col. (слушатели)* auditoriu, audienţi; *владе́ть ~ей* a domina auditoriul.

аудиоме́трия, *-и f. (fiz.)* audiometrie.

аудито́рный *adj.* de / din amfiteatr.

аýкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. аýкнуть)* a striga «au», a chiui, a hăuli.

аýкаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. mom. аýкнуться)* a se chema / a se striga unii pe alţii de la distanţă, a hăuli, a chiui, a se striga, a striga «au».

аýкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *аýкать.*

аýкн/уться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom.* de la *аýкаться* ◇ *(prov.) как ~нется, так и отклúкнется* după faptă şi răsplată; aşa întrebare — aşa răspuns.

аукциóн, *-а m.* vînzare publică, licitaţie, mezat; *продавáть с ~а* a vinde la licitaţie / la mezat.

аýл, *-а m.* aul *(sat în Caucaz, în Asia Centrală).*

аýльный *adj.* (de la *аул*) din aul.

áут, *-а m. (sport)* aut.

аутентúчность, *-и f.* autenticitate, caracter autentic.

аутентúчный *adj.* autentic, adevărat, veritabil, valabil.

аутогéнный *adj. v. автогéнный.*

аутодафé *n. indecl.* **1.** *(ist.)* autodafe. **2.** *(fig.)* ardere, nimicire, distrugere, aruncare în foc.

аутотрансплантáция, *-и f. (med.)* autotransplant.

афáзия, *-и f. sg. (med.)* afazie.

афгáнка, *-и f.* afgană.

афгáнский *adj.* afgan, de / din Afganistan.

афгáнцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* afgani, populaţie din Afganistan.

афéр/а, *-ы f.* afacere murdară, afacere dubioasă, şarlatanie, escrocherie, înşelătorie; *пускáться в ~ы* a se preta la escrocherii / la afaceri murdare, a se deda la fraude; *злóстная ~* fraudă, escrocherie, afacere frauduloasă.

аферúст, *-а m.* escroc, şarlatan, potlogar, aventurier.

афиня́не, *-ня́н pl.; sg. афúнянин, -а m.* atenieni, locuitori ai Atenei.

афúша, *-и f.* afiş, anunţ.

афишúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a face caz / paradă, a se afişa, a se făli.

афúшный *adj.* de afiş.

афорúзм, *-а m.* aforism.

афористúческ/ий *adj.* aforistic; *~ие выражéния* aforisme, expresii aforistice.

афористúчность, *-и f. sg.* caracter aforistic.

афористúчный *adj.* aforistic; *~ стиль* stil aforistic.

африкáнка, *-и f.* africană.

африкáнский *adj.* african, de / din Africa.

африкáнцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* africani, locuitori ai Africii.

афрóнт, *-а m.* afront, ocară, ruşine.

áфта, *-ы f. (med.)* aftă.

аффéкт, *-а m.* emoţie, excitaţie, afect; *в ~е* într-un moment de emoţie.

аффектáция, *-и f. (livr.)* afectare, exagerare.

аффектúвный *adj.* afectiv, sensibil, simţitor.

аффектúрованный **1.** *p.t.p.* de la *аффектúровать.* **2.** *adj.* afectat, exagerat, nenatural, nefiresc, prefăcut; *~ тон* ton afectat.

аффектúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (livr.)* a afecta, a poza, a se purta afectat, a nu se purta firesc, a-şi da aere.

афферентáция, *-и f. (fiziol.)* aferentaţie.

афферéнтный *adj.* **1.** aferent, dependent; care revine cuiva. **2.** *(anat.)* aferent.

áффикс, *-а m. (lingv.)* afix.

аффрикáта, *-ы f. (lingv.)* africată, sunet africat.

ах! **1.** *interj.* a!; ah!; oh!; of!; vai!; văleu!; *ах, как хорошó, что вы приéхали!;* ah, ce bine că aţi sosit!; *ах, он ужé здесь!;* a, e deja aici!; *ах, я забыл!;* vai, am uitat!; *ах, что я надéлал!* vai, ce-am făcut!; *ах, да!* ah, apropo!; *ах, да, чуть не забыл!* ah, da! era cît pe-aci să uit. **2.** **áхи,** *-ов pl.* oftat, văicăreli, jeluiri; *óхи да áхи* of şi aoleu!

áханье, *-я n.* văicăreală, jeluire, oftat.

áхать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. áхнуть)* a se jeli, a se văita, a se văicări, a ofta, a se mira *(exclamînd «ah!»).*

ахиллéсов *adj. (în expr.) ~а пятá* călcîiul lui Ahile.

ахинé/я, *-и f.* nerozie, prostie, inepţie; *нестú ~ю* a spune prostii, a spune nerozii, a trăncăni verzi şi uscate.

áхну/ть[1], *-ну, -нешь vb. pf. (pop.)* **1.** *(ударить)* a lovi cu putere, a plesni, a trage un ghiont, a pocni pe cineva; *~ когó-л. по спинé* a trage cuiva una peste spate; *~ когó-л.* a plesni pe cineva, a-i trage cuiva una bună. **2.** a tuna, a bubui, a pocni, a răsuna, a produce un zgomot puternic; *~ли орýдия* tunurile au început să bubuie ◇ *~ не успéл, как ...* n-a apucat să zică nici pîs, că ...

áхнуть[2], *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *áхать.*

áхов/ый *adj. (pop.)* îngrozitor, groaznic; din cale afară de prost, deocheat; *~ое выражéние* expresie deocheată.

ахроматúзм, *-а m. (fiz.)* acromatism.

ахроматúческий *adj. (fiz.)* acromatic.

ахтерштéвень, *-вня m. (mar.)* atambou.

ахтú! *interj. (reg.)* vai!; ah!; *не ~ какóй; не ~ как* nu prea; nu tocmai; nu e grozav de ... ; nu cine ştie ce.

ацетилéн, *-а m. sg.* acetilenă.

ацетилéновый *adj.* acetilenic, de acetilenă.

ацетóн, *-а m. sg.* acetonă.

аэрáция, *-и f.* aeraţie.

аэрóбный *adj. (biol.)* aerob.

аэробóмба, *-ы f.* bombă de aviaţie.

аэровокзáл, *-а m.* aeroport, aerogară.

аэродинáмика, *-и f. sg.* aerodinamică.

аэродинамúческий *adj.* aerodinamic.

аэродрóм, *-а m.* aerodrom.

аэродрóмный *adj.* de aerodrom.

аэрозóль, *-я m.* aerosol.

аэроклýб, *-а m.* aeroclub, club aviatic, cerc de aviaţie.

аэролúт, *-а m.* aerolit, meteorit.

аэролóгия, *-и f. sg.* aerologie.

аэромая́к, *-а m.* far pentru aviaţie.

аэрóметр, *-а m.* aerometru.

аэромехáник, *-а m.* mecanic de aviaţie.

аэромехáника, *-и f. sg.* aeromecanică.

аэронавигациóнный *adj.* de aviaţie, aeronautic.

аэронавигáция, *-и f. sg.* aeronavigaţie, navigaţie aeriană.

аэронáвт, *-а m.* aviator.

аэронáвтика, *-и f. sg.* aeronautică.

аэроплáн, *-а m.* aeroplan, avion.

аэроплáнный *adj.* de aeroplan, de avion.

аэропóрт, *-а m.* aeroport.

аэропóчта, *-ы f.* poştă aeriană.

аэросáни, *-éй pl.* aerosanie, sanie cu elice.

аэросéв, *-а m.* semănatul din avion.

аэростáт, *-а m.* aerostat, balon captiv.

аэростáтика, *-и f. sg.* aerostatică.

аэростатúческий *adj.* aerostatic.

аэротáксис, *-а m. (med.)* aerotaxie.

аэротерапúя, *-и f.* aeroterapie.

аэротропúзм, *-а m.* aerotropism.

аэрофагúя, *-и f. (med.)* aerofagie.

аэрофóбия, *-и f. sg. (med.)* aerofobie.

аэрофотоаппарáт, *-а m.* aparat de fotografiat din avion.

аэрофотоснúмок, *-мка m.* fotografie din avion.

аэрофотосъёмка, *-и f.* fotografiere din avion.

Б

б[1] *n. sunetul și litera* «b».

б[2] *partic. v. бы.*

ба *interj.* ia te uită!, iată!, iaca!; *ба! кого́ я ви́жу!* ia te uită, pe cine văd!; *ба! вспо́мнил!* iaca, mi-am adus aminte!

ба́б/а[1] *-ы f.* **1.** *(înv.) (замужняя женщина)* femeie (țărancă) măritată. **2.** *(pop.) (жена)* nevastă, soție, femeie, muiere. **3.** *(peior.)* muiere; *вздо́рная* ~ femeie arțăgoasă; *база́рная* ~ mahalagioaică, scandalagioaică. **4.** *m.* și *f. (fig. iron.)* om fricos ◇ *бой-*~ femeie energică; femeie înfiptă; *ка́менная* ~ *idol* de piatră; *сне́жная* ~ om de zăpadă; ~ *с во́зу — кобы́ле ле́гче* pagubă-n ciuperci; *(prov.) какова́* ~, *такова́ и сла́ва* cum e turcul și pistolul; cum e sacul și peticul; *ме́рила* ~ *клю́кой* a măsurat baba cu râșchitorul; *не́ было у* ~*ы хло́пот, так купи́ла порося́* iapă albă-ți trebuia, că cea neagră nu trăgea; ce-i lipsește chelului? tichie de mărgăritar.

ба́ба,[2] *-ы f.* cozonac înalt; *ро́мовая* ~ savarină / cozonac cu rom.

ба́ба[3], *-ы f. (tehn.)* berbec; *ручна́я* ~ mai; *парова́я* ~ berbec cu abur.

баба́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a lovi cu putere, a bufni. **2.** a bubui, a tuna.

ба́ба-яга́, *ба́бы-яги́ f. (folc.)* mumapădurii, baba Cloanța, baba hîrca.

баббит, *-а m. sg. (tehn.)* babit, aliaj de antifricțiune, compoziție de lagăre.

баббитный *adj. (tehn.)* de babit, de aliaj de antifricțiune; ~ *цех* secția de fabricare a aliajelor antifricțiune.

баббитовый *adj. v. баббитный.*

бабёнка, *-и f. (fam.)* femeiușcă, muierușcă; *аппети́тная* ~ femeie bine / apetisantă.

ба́б/ий *adj.* de țărancă, de nevastă, femeiesc, muieresc ◇ ~*ье ле́то* vara sfinților arhangheli; ~*ьи ска́зки* fleacuri, trăncăneli, născociri.

ба́бка[1], *-и f.* **1.** *(бабушка)* bunică. **2.** *(reg.)* moașă; *повива́льная* ~ moașă.

ба́бк/а[2], *-и f.* **1.** chișiță; pinten. **2.** arșic; *игра́ть в* ~*и* a juca arșice.

ба́бка[3], *-и f.* budincă.

ба́бка[4], *-и f. (tehn.)* păpușă; ~ *тока́рного станка́* păpușa strungului.

ба́бник, *-а m. (pop.)* afemeiat, muieratic, crai.

ба́бочк/а, *-и f.* **1.** fluture; *капу́стная* ~ albiliță, fluture-de-varză; *ночна́я* ~ fluture de noapte. **2.** *(галстук)* papion ◇ *порха́ть* ~*ой* a trăi fără griji, a duce o viață ușuratică.

бабу́ся, *-и f.* bunicuță.

ба́бушк/а, *-и f.* **1.** bunică, mamămare. **2.** *(старушка)* mătușă, măicuță, bunică *(fel de a se adresa unei femei bătrîne)* ◇ ~ *на́двое сказа́ла* rămîne de văzut; ~ *ворожи́т кому́-л.* are sfinți la Ierusalim; *вот тебе* ~, *и Ю́рьев день!* unde dai și unde crapă!, na-ți-o bună!; *не ходи́ к* ~*е* nu te mai osteni, că așa e; așa e cum îți spun.

бабьё, *-я́ n. sg. col. (fam. peior.)* muieret, muieri, femei.

баво́льник, *-а m. (bot.)* bumbac.

бага́ж, *-а m. sg.* bagaj; *ручно́й* ~ bagaj de mînă; *сдать в* ~ sau *отпра́вить* ~*ом* a da bagajele; *(fig.) у́мственный* ~ bagaj intelectual.

бага́жник, *-а m.* portbagaj.

бага́жн/ый *adj.* **1.** de bagaj; ~ *ваго́н* vagon de bagaje; ~*ая квита́нция* recipisă de primire a bagajelor. **2.** ~**ый**, *-ого m.* păzitor / însoțitor de bagaje.

баге́т, *-а m. (tehn.)* baghetă.

баге́тный *adj.* de baghetă.

баго́р, *-гра́ m.* cange, ostie; *пожа́рный* ~ cange de pompier; *рыболо́вный* ~ ostie.

баго́рный *adj.* de cange, de ostie.

багре́нье, *-я n. sg.* pescuire cu ostia.

ба́грить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz.* a pescui cu ostia.

багрове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. побагрове́ть)* a deveni purpuriu, a se congestiona (la față); ~ *от гне́ва* a deveni roșu de furie, a se înroși de mînie.

багро́вый *adj.* purpuriu, roșu închis.

багряне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare roșie, purpurie)*. **2.** a deveni purpuriu / roșu-închis.

багря́нец, *-нца m. sg.* culoare purpuric, culoare roșie ca sîngele.

багря́нки *pl. (bot.)* alge roșii / purpurii.

багря́нить, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz. (poet.)* a colora în roșu-aprins, purpuriu.

багря́нниковые, *-ых pl. (bot.)* cercidifilacee.

багря́ный *v. багро́вый.*

баде́йка, *-и f. dim.* gălețică, găletușă, ciutură.

бадминто́н, *-а m. (sport)* badminton.

бадминтони́ст, *-а m. (sport)* badmintonist.

бадья́, *-и f.* cadă, hîrdău, găleată; *рудоподъёмная* ~ benă, cupă *(de excavator)*.

баз, *-а m. (reg.)* țarc *(de vite)*, ocol.

ба́за, *-ы f.* **1.** *sg.* bază, punct de plecare; *опо́рная* ~ punct de sprijin. **2.** *(arhit.)* bază, fundament; ~ *коло́нны* baza coloanei. **3.** bază, depozit, stație, centru; *кормова́я* ~ bază furajeră; ~ *снабже́ния* bază de aprovizionare; *запасна́я* ~ bază de rezervă; *сырьева́я* ~ bază de materii prime; *экономи́ческая* ~ bază economică; *энергети́ческая* ~ bază energetică; *реализацио́нная* ~ bază de desfacere; *военноморска́я* ~ bază militară navală; ~ *баллисти́ческих раке́т* bază de rachete balistice; ~ *по за́пуску раке́т* bază pentru lansarea rachetelor; *экскурсио́нная* ~ stație / centru de turism. **4.** *(chim. geom.)* bază. **5.** *(lingv.)* bază, temă; *артикуляцио́нная* ~ bază de articulație; ~ *сло́ва* tema cuvîntului.

база́льт, *-а m.* bazalt.

база́льтовый *adj.* de bazalt.

база́р, *-а m.* **1.** tîrg, piață; *колхо́зный* ~ piață colhoznică. **2.** bazar; *кни́жный* ~ tîrg de carte. **3.** *sg. (fig. fam.)* tărăboi, bîlci; *устро́ить* ~ a face tărăboi ◇ *пти́чий* ~ sfatul păsărilor, locul unde se adună păsările pe țărmul mării; *крича́ть на весь* ~ a striga în gura mare, a țipa să-l audă tot satul.

база́рить, *-рю́, -ришь vb. ipf. (pop.)* a vinde cu amănuntul.

база́рн|ый *adj.* **1.** de tîrg; de piață, de bazar; ~ *день* zi de tîrg; ~*ая пло́щадь* piață, loc unde se ține tîrgul. **2.** mitocănesc, de bîlci, ordinar; ~*ая ру́гань* înjurături de bîlci; ~*ая ба́ба* scandalagioaică, mahalagioaică.

базе́дова *(în expr.)* ~ *боле́знь* boala lui Basedov, gușă endemică.

базили́к, *-а m.* busuioc.

бази́лика, *-и f. (arhit.)* bazilică.

бази́рование, *-я n.* fundamentare; amplasare; instalare.

бази́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. на + prepl.* a baza, a fundamenta; a amplasa, a instala.

бази́р/оваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf.* **1.** *на + prepl.* a se baza, a se bizui, a se întemeia. **2.** *на + acuz. (mil.)* a dispune de o bază, a avea drept bază, a se baza.

ба́зис, *-а m.* **1.** *sg.* bază; *материа́льный* ~ bază materială. **2.** *(arhit. mat.)* bază; ~ *колло́ны* baza coloanei; *алгебраи́ческий* ~ bază algebrică; *арифмети́ческий* ~ bază aritmetică ◇ *подвести́* ~ a produce / a aduce argumente.

ба́зисный *adj.* de bază, al bazei, de la bază.

ба́зовый *adj.* de bază.

базофи́л, *-а m. (biol.)* bazofil.

базофили́я, *-и f. (biol.)* bazofilie.

бай[1], *-я m. (ist.)* bai *(chiabur, bogătaș în Asia Centrală)*.

бай[2] *interj.* nani-nani; *идти́* ~-~ a face nani, a merge la culcare.

байба́к, *-а m.* **1.** *(zool.)* marmotă de cîmp *(în Asia Centrală)*. **2.** *(fig.)* om leneș / greoi.

байда́рка, *-и f. (sport)* caiac.

байда́рочник, *-а m. (sport)* caiacist.

ба́йка, *-и f. sg. (text.)* finet; molton, sibir.

ба́йковый *adj.* de / din finet; de / din molton / sibir.

байра́м, *-а m. (rel,)* bairam.

байрони́зм, *-а m. sg. (lit.)* byronism.

бак[1], *-а m. (mar.)* teugă, bac.

бак[2], *-а m.* rezervor; *бензи́нный* ~ rezervor de benzină; *бу́ферный* ~ rezervor tampon; *промывно́й* ~ rezervor de spălare; *ма́сляный* ~ rezervor de ulei;

дополни́тельный ~ rezervor suplimentar.

бакале́йщик, *-а m.* băcan.

бакале́я, *-ле́и f. sg. col.* coloniale, mărfuri de băcănie.

бакбо́рт, *-а m. (nav.)* babord.

бакели́т, *-а m.* bachelită.

бакели́товый *adj.* de / din bachelită.

ба́кен, *-а m.* geamandură; *прича́льный* ~ geamandură de acostare.

бакенба́рд/ы, *-ба́рд pl.* favoriți, barbete; *обложи́ться* ~*ами* a-și lăsa favoriți.

бакери́т, *-а m. (chim.)* bacherită.

ба́ки, *бак pl. v. бакенба́рды.*

баккала́вр, *-а m.* bacalaureat.

баккара́[1] *n. indecl.* bacara *(cristal).*

баккара́[2] *n. indecl.* bacara *(joc de cărți).*

бакла́га, *-и f.* bidon, gamelă.

баклажа́н, *-а m.* pătlăgea vînătă.

баклажа́нн/ый *adj.* de pătlăgea vînătă, din pătlăgele vinete; ~*ая икра́* salată de vinete.

бакла́жка, *-и f. dim.* bidonaș, gamelă.

бакла́н, *-а m. (zool.)* cormoran.

бакле́йка, *-и f. (iht.)* obleț.

баклу́ши *(în expr.) бить*~ a tăia frunză la cîini; a număra de cîte ori cîntă cucul.

ба́ковый *adj. (mar.)* de teugă, de bac.

бактериа́льный *adj. v. бактери́йный.*

бактери́йный *adj.* bacterian.

бактерио́з, *-а m. (biol.)* bacterioză.

бактерио́лог, *-а m.* bacteriolog.

бактериологи́ческ/ий *adj.* bacteriologic, de bacteriologie; ~*ая война́* război bacteriologic.

бактериоло́гия, *-и f. sg.* bacteriologie.

бактерионоси́тель, *-я m. (med.)* purtător de bacterii.

бактериоподо́бный *adj.* bacteroid.

бактериофа́г, *-а m.* bacteriofag.

бактерици́д, *-а m. (med.)* substanță bactericidă, bactericid.

бактерици́дный *adj.* bactericid.

бакте́рия, *-и f.* bacterie; *анаэро́бная* ~ bacterie anaerobă; *аэро́бная* ~ bacterie aerobă; *гни́лостная* ~ bacterie de putrefacție; *кише́чная* ~ colibacil; *молочноки́слая* ~ bacil acidolactic.

бал, *-а m.* bal; ~*-маскара́д* bal mascat ◇ *(fam.) ко́нчен* ~*!* și cu asta basta!, s-a terminat!, s-a isprăvit!

балабо́лка[1], *-и f. (bot.)* clopoțel.

балабо́лка[2], *-и m.* și *f. (pop.)* flecar, palavragiu, gură-spartă.

балабо́лить, *-ю, -ишь vb. ipf.* a flecări, a pălăvrăgi.

балага́н, *-а m.* **1.** baracă de bîlci / de iarmaroc, gheretă (de piață). **2.** teatru de bîlci, teatru de măscărici. **3.** *(fig. peior.)* bîlci, caraghioslîc; lucru neserios, bătaie de joc.

балага́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a face pe bufonul / pe caraghiosul.

балага́нн/ый *adj.* **1.** de baracă de bîlci. **2.** de teatru de bîlci; ~*ое представле́ние* spectacol de bîlci.

балагу́р, *-а m.* om glumeț, ghiduș.

балагу́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a face haz, a se ține de glume / de ghidușii.

балагу́рство, *-а n. sg.* flecăreală veselă, haz, ghidușie.

бала́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (reg.)* a sta de vorbă, a sta la taifas.

балала́ечник, *-а m.* cîntăreț la balalaică.

балала́ечный *adj.* de balalaică.

балала́йка, *-и f.* balalaică ◇ *(peior.) бесстру́нная* ~ moară stricată, gură-spartă.

баламу́т, *-а m.* zurbagiu, flecar; instigator.

баламу́тить, *-у́чу, -у́тишь vb. ipf. (pf. взбаламу́тить) acuz.* a tulbura spiritele, a băga zîzanie, a ațîța la gîlceavă.

бала́нс, *-а m.* **1.** *(fin.)* bilanț; balanță; *подводи́ть* ~ a face bilanțul; *платёжный* ~ balanță de plăți; ~ *дохо́дов и расхо́дов* balanță de venituri și cheltuieli; *акти́вный* ~ balanță activă; *пасси́вный* ~ balanță pasivă. **2.** echilibru; *теплово́й* ~ echilibru termic. **3.** *(mat.)* oscilatic; *гармони́ческий* ~ oscilație armonică.

балансёр, *-а m.* echilibrist, acrobat, dansator pe frînghie.

баланси́р, *-а m. (tehn.)* balansier.

баланси́рный *adj.* oscilant.

баланси́рование, *-я n.* balansare, echilibrare.

баланси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *на + prepl* a-și păstra echilibrul, a balansa; a ține în echilibru. **2.** *(pf. сбаланси́ровать) acuz.* a balansa *(un cont),* a face bilanțul.

балансиро́вка, *-и f.* **1.** balansare. **2.** echilibrare.

бала́нсный *adj. (mat. fiz.)* oscilatoriu.

бала́нсовый *adj.* de bilanț; de balanță; ~ *ито́г* totalul bilanțului; ~ *отчёт* dare de seamă la bilanț.

балахо́н, *-а m.* **1.** haină țărănească lungă și largă. **2.** haină prost cusută *(prea largă și prea lungă).*

балбе́с, *-а m. (pop.)* găgăuță, neghiob, gogoman, tont.

балда́[1], *-ы́ f. (înv.)* baros, ciocan mare *(de miner sau fierar).*

балда́[2], *-ы́ m.* și *f. (pop.)* tîmpit, dobitoc, găgăuță.

балдахи́н, *-а m.* baldachin.

балери́на, *-ы f.* balerină, baletistă.

бале́т, *-а m.* balet.

балетме́йстер, *-а m.* maestru de balet.

бале́тный *adj.* de balet.

балетома́н, *-а m.* admirator pasionat al baletului.

балетома́ния, *-и f. sg.* pasiune pentru balet.

бале́тчик, *-а m. (înv.)* balerin.

бале́тчица, *-ы f. (înv.)* balerină.

ба́лка[1], *-и f.* grindă, bară, bîrnă; *двутавро́вая* ~ grindă cu secțiune în dublu T; *двухпролётная* ~ grindă cu două deschideri; *несу́щая* ~ grindă portantă.

ба́лка[2], *-и f. (reg.)* vîlcea.

балкани́зм, *-а m.* element balcanic; balcanism.

балканове́д, *-а m.* balcanolog.

балка́нский *adj.* balcanic, de / din Balcani; *(lingv.)* ~ *субстра́т* substrat balcanic.

балко́н, *-а m.* balcon; *дом с* ~*ом* casă cu balcon; *биле́т на* ~ bilet la balcon.

балко́нный *adj.* de balcon.

балко́нчик, *-а m. dim.* balconaș.

балл, *-а m.* **1.** grad; *землетрясе́ние в 6* ~*ов* cutremur de gradul 6. **2.** notă; *выставля́ть* ~*ы* a pune note. **3.** *(înv.)* bilă *(la vot).* **4.** *(sport)* punct.

балла́да, *-ы f.* baladă.

балла́дный *adj.* de baladă.

балла́ст, *-а m. sg.* **1.** balast, lest; *(fig.)* ~ *нену́жных зна́ний* balastul cunoștințelor inutile. **2.** *(ferov.)* balast.

балла́стер, *-а m. (tehn.)* mașină de balastat.

балласти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. забалласти́ровать) acuz. (ferov.)* a pune balast, a balasta.

балластиро́вка, *-и f. sg. (ferov.)* punerea balastului; ~ *пути́* punerea balastului pe linie.

балла́стный *adj.* de balast; ~ *по́езд* tren cu balast.

балли́стика, *-и f. sg. (mil.)* balistică; *раке́тная* ~ balistica rachetei.

баллисти́ческ/ий *adj. (mil.)* de balistică, balistic; *межконтинента́льная* ~*ая раке́та* rachetă balistică intercontinentală.

ба́ллов/ый *adj.* notat, măsurat în grade. *v. балл(1).*

балло́н, *-а m.* tub, balon; ~ *высо́кого давле́ния* tub de înaltă presiune; ~ *с водоро́дом* tub cu hidrogen; *(met.) балло́н-зонд* balon-sondă.

баллотирова́льный *adj. v. баллотиро́вочный*

баллотирова́ние, *-я n. v. баллотиро́вка*

баллоти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a vota. **2.** a pune la vot.

баллоти́роваться, *-руюсь, -руешься vb.ipf.* **1.** a candida, a-și pune candidatura; ~ *в председа́тели* a candida la președinție. **2.** *pas.* de la *баллоти́ровать.*

баллотиро́вка, *-и f.* vot, scrutin.

баллотиро́вочный *adj.* de vot, de scrutin; ~ *я́щик* urnă de vot.

ба́лльн/ый *adj. (în expr.)* ~*ая систе́ма* sistem de notare *(la școală).*

бало́ванный *adj.* răsfățat.

балова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. ipf. (pf. избалова́ть).* **1.** *acuz.* a răsfăța, a răzgîia. **2.** *(reg.)* a face ștrengării / năzbîtii.

балова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. ipf.* **1.** *(шали́ть)* a face ștrengării / năzbîtii. **2.** *(pop.) instr.* a-și face un chef, a-și face o poftă, a-și face o plăcere.

ба́ловень, *-вня m.* **1.** răsfățat, răzgîiat, favorit; ~ *судьбы́* răsfățat al soartei. **2.** *(pop.) v. баловни́к.*

баловни́к, *-а́ m.* **1.** ștrengar. **2.** *(pop.)* răsfățat.

баловни́ца, *-ы f.* ștrengăriță.

баловно́й *adj.* ștrengar, poznaș, zburdalnic.

баловство́, *-а́ n. sg.* **1.** răsfăț, răzgîiere. **2.** ștrengărie; zburdălnicie.

баломе́тр, *-а m. (tehn.)* balometru.

ба́лочн/ый *adj.* de grindă; *~ое перекры́тие* planşeu cu grinzi.

балти́ец, *-и́йца m.* marinar din flota baltică.

балти́йский *adj.* baltic.

балы́к, *-а m.* batog.

балыко́вый *adj.* de batog.

бальза́м, *-а m.* balsam.

бальзами́н, *-а m. (bot.)* balsamină, cănăluţe, copăcel, slăbănog.

бальзами́новые, *-ых s. pl. (bot.)* balsaminacee.

бальзами́новый *adj.* de balsamină.

бальзами́рование, *-я n. sg.* îmbălsămare.

бальзами́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. набальзами́ровать) acuz.* a îmbălsăma.

бальзамиро́вка, *-и f.* îmbălsămare.

бальзамиро́вочный *adj.* de îmbălsămat, de îmbălsămare.

бальза́мный *adj.* de balsam, balsamic.

ба́льнео-климати́ческий *adj.* balneoclimatic.

бальнеолече́бница, *-ы f.* sanatoriu balnear.

бальнео́лог, *-а m. (med.)* balneolog.

балнеологи́ческий *adj.* balneologic.

бальнеоло́гия, *-и f. sg.* balneologie.

балнеотерапи́я, *-и f. sg.* balneoterapie.

ба́льный *adj.* de bal.

балюстра́да, *-ы f.* balustradă.

балюстра́дный *adj.* de / cu balustradă.

баля́сина, *-ы f.* balustru, stîlp de balustradă.

баля́сник[1], *-а m.* **1.** *sg.* lemn din care se fac baluştri. **2.** strungar care execută baluştri.

баля́сник[2], *-а m. (pop.)* palavragiu, flecar; om glumeţ.

баля́сничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a spune palavre, a pălăvrăgi, a flecări; a spune glume.

баля́сы *(pop.) (în expr) ~ точи́ть v. баля́сничать.*

бамбу́к, *-а m.* bambus.

бамбу́ковый *adj.* de bambus ◇ *~ое положе́ние* situaţie grea / dificilă.

ба́мпер(с), *-а m. (auto)* amortizor; bară de protecţie / de şoc.

ба́мия, *-и f. (bot.)* bamă.

бана́льность, *-и f.* banalitate, caracter banal.

бана́льный *adj.* banal, ordinar.

бана́н, *-а m.* **1.** *(дерево)* banan. **2.** *(плод)* banană.

бана́новые, *-ых pl. (bot.)* musacee.

бана́новый *adj.* de banan, de banană.

ба́нда, *-ы f.* bandă, gaşcă.

банда́ж, *-а m.* bandaj; *пупо́чный ~* bandaj ombilical; *(sport)* cochilie de protecţie.

банда́жный *adj.* de bandaj.

бандеро́ль, *-и f.* banderolă; *отпра́вить ~ю* a trimite prin colet poştal.

бандеро́льный *adj.* de banderolă.

банди́т, *-а m.* bandit.

бандити́зм *-а m.* banditism.

банди́тский *adj.* banditesc, de bandit.

банду́ра, *-ы f. (muz.)* bandură.

бандури́ст, *-а m. (muz.)* bandurist.

банк[1], *-а m.* bancă; *госуда́рственный ~* bancă de stat; *учётный ~* bancă de scont; *земе́льный ~* bancă funciară; *положи́ть де́ньги в ~* a depune bani la bancă; *сельскохозя́йственный ~* bancă agricolă; *~ долгосро́чного кредитова́ния* bancă de credit pe termen lung; *~ долгосро́чных вложе́ний* bancă de investiţii.

банк[2], *-а m.* **1.** bancă *(la joc de cărţi)*; *держа́ть ~* a ţine banca; *сорва́ть ~* a sparge banca. **2.** stos *(joc de cărţi)*.

ба́нк/а[1], *-и f.* **1.** borcan; *~ варе́нья* borcan de dulceaţă; *консе́рвная ~* cutie de conserve. **2.** *pl. (med.)* ventuze, pahare; *кровосо́сные ~и* ventuze scarificate ◇ *ле́йденская ~* butelie de Leyda.

ба́нка[2], *-и f.* banc *(de nisip)*.

ба́нка[3], *-и f.* bancă pentru vîslaşi *(într-o barcă)*; *кормова́я ~* bancă de pupă; *носова́я ~* bancă de proră.

банкабро́ш, *-а m. (înv. text.)* flyer, maşină de filat cu aripioare.

банке́т[1], *-а m.* banchet; *устро́ить ~* a da un banchet.

банке́т[2], *-а m. (tehn. sport)* banchetă; *(min.)* conglomerat aurifer.

банки́р, *-а m.* bancher.

банки́рский *adj.* de bancher; *~ дом* bancă.

банкно́т, *-а m.* bancnotă, bilet de bancă.

банкно́та, *-ы f. (înv.) v. банкно́т.*

ба́нковск/ий *adj.* de bancă, bancar; *~ие опера́ции* operaţiuni bancare; *~ капита́л* capital bancar.

ба́нковый *adj.* de bancă, bancar.

банкомёт, *-а m.* bancher *(la jocul de cărţi)*.

банкро́т, *-а m.* falit; *объяви́ть ~ом* a declara în stare de faliment; *зло́стный ~* falit fraudulos.

банкро́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. ipf. (pf. обанкро́титься)* a da faliment.

банкро́тство, *-а n.* faliment, bancrută; *зло́стное ~* faliment fraudulos, bancrută frauduloasă.

ба́нник, *-а m. (mil.)* ştergător de ţeavă de tun; destupător, *гидравли́ческий ~* ştergător hidraulic.

ба́нный *adj.* de baie ◇ *приста́ть как ~ лист* a se ţine scai (de cineva); a se ţine ca scaiul de oaie.

ба́ночка, *-и f. dim.* borcănaş; cutie (de conserve).

ба́ночный *adj.* de borcan; de cutie (de conserve).

бант, *-а m.* fundă; *га́лстук ~ом* lavalieră; *завяза́ть ~ом* a face / a lega o fundă.

ба́нтик, *-а m. dim.* funduliţă ◇ *га́лстук ~ом* papion; *гу́бки ~ом* buze ţuguiate.

ба́нщик, *-а m.* **1.** băiaş. **2.** *(înv.)* proprietarul unei băi publice.

ба́н/я, *-и f.* **1.** baie; *парова́я ~* baie de aburi; *во́дная ~* bain-marie; *ма́сляная ~* baie de ulei. **2.** *(духота)* zăduf, zăpuşeală ◇ *крова́вая ~* baie de sînge; *зада́ть ~ю кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală; a trage un perdaf; *не помина́й ~ю: есть ве́ники и про тебя́* am eu ac şi de cojocul tău.

баоба́б, *-а m. (bot.)* baobab.

баоба́бовый *adj.* de baobab.

бапти́ст, *-а m.* baptist.

бапти́стский *adj.* baptist, de baptist.

бар[1], *а m.* bar; *ночно́й ~* bar de noapte.

бар[2], *-а m. (fiz.)* bar *(unitate pentru măsurarea presiunii atmosferice)*.

бар[3], *-а m.* banc de nisip *(la gura unui fluviu)*.

бараба́н, *-а m.* **1.** *(muz.)* tobă, timpan. **2.** *(tehn.)* tambur. **3.** *(anat.)* cavitatea timpanului. **4.** *(arhit.)* tambur *(susţinătorul bolţii sau cupolei)* ◇ *бить в ~* a bate toba.

бараба́ни/ть, *-ню, -нишь vb. ipf.* **1.** a bate toba. **2.** a lovi des şi cadenţat, a răpăi; *дождь ~т по кры́ше* ploaia răpăie pe acoperiş. **3.** *acuz. (glumeţ)* a zdrăngăni. **4.** *(fig.)* a vorbi iute, a vorbi fără intonaţie.

бараба́нн/ый *adj.* de tobă; de tambur; *~ бой* bătaia tobei ◇ *(anat.) ~ая перепо́нка* timpan.

бараба́нщик, *-а m.* toboşar ◇ *отставно́й козы́ ~* om fără căpătîi, pierde-vară.

бара́к, *-а m.* baracă.

бара́н[1], *-а m.* iască *(ciupercă)*.

бара́н[2], *-а m.* berbec; *мерино́совый ~* berbec merinos; *(fig.) ста́до ~о́в* turmă de berbeci / de oi ◇ *(prov.) смотре́ть как ~ на но́вые воро́та* a se uita ca viţelul la poarta nouă / ca mîţa în calendar; *(prov.) куда́ оди́н ~, туда́ и всё ста́до* cînd o oaie dă de mal, toate se duc după ea; *не ~ начиха́л* nu-i aşa de simplu.

бара́н/ий *adj.* **1.** de berbec, de oaie; *~ье мя́со* carne de berbec / de oaie. **2.** din blană de oaie; *~ья ша́пка* căciulă de oaie; **3.** *(из бара́нины)* din carne de berbec, din carne de oaie; *~ьи котле́ты* pîrjoale din carne de berbec / de oaie ◇ *согну́ть в ~ рог* a pune cu botul pe labe.

бара́нина, *-ы f. sg.* carne de berbec / de oaie / de miel.

бара́нка[1], *-и f.* covrig.

бара́нк|а[2], *-и f. (pop.)* volan; *крути́ть ~у* a practica şoferia.

бара́нник, *-а m. (bot.)* arnică de munte.

бара́нок, *-нка m. (tehn.)* rindea *(cu două mînere)* de făcut canturi, cantuitor.

бара́ночный *adj.* de covrig.

бара́трия, *-и f. (nav.)* baratrie.

барахло́, *-а́ n. sg. col. (pop.)* **1.** calabalîc, catrafuse. **2.** boarfe, bulendre.

барахо́лка, *-и f.* talcioc, piaţă de vechituri.

барахо́льный *adj.* de boarfe, de calabalîc, de catrafuse.

бара́хтанье, *-я n. sg.* bălăceală.

бара́хтаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se bălăci, a se tăvăli.

бара́чный *adj.* de baracă.

барáш|ек, *-шка m.* **1.** *dim.* berbecuț. **2.** miel. **3.** *sg.* blană de miel, pielicică de miel,; *шáпка из ~ка* căciulă de blană de miel. **4.** *(tehn.)* piuliță, fluture. **5.** *(ornit.)* becațină ◇ *(înv. iron.) ~ка в бумáжке дать* a da mită / șperț, a unge osia.

барáшки, *-шков pl.* **1.** valuri mici înspumate. **2.** mici nori cirus.

барáшковый *adj.* de blană de miel.

барбари́с, *-а m. sg. (bot.)* dracilă, lemn-galben.

барбари́совые, *-ых pl. (bot.)* berberidacee.

барбари́совый *adj. (bot.)* de dracilă.

барбóс, *-а m.* dulău; grivei.

барбитурáт, *-а m. (fiziol.)* barbiturism.

барви́нок, *-нка m. (bot.)* saschiu, brebenoc, merișor.

барви́нковый *adj. (bot.)* de saschiu.

бард, *-а m.* bard.

бардá, *-ы́ f.* borhot; *винокýренная ~* borhot de la distilarea alcoolului.

барельéф, *-а m.* basorelief.

барельéфный *adj.* de basorelief.

барéттер, *-а m. (rad.)* tub stabilizator de curent.

бáржá, *-и* și *-и́ f.* șlep; *нефтеналивнáя ~* tanc petrolier remorcat, șlep-tanc.

бáрий, *-я m. sg. (chim.)* bariu; *азотнокúслый ~* azotat de bariu; *серни́стый ~* sulfură de bariu.

бáрин, *-а m. sg.* **1.** *(înv.) (помещик)* boier, moșier. **2.** *(fig. peior.)* domn, boier, om care evită munca, om boieros. **3.** *(хозяин)* domn, boier, stăpîn ◇ *жить ~ом* a trăi ca un pașă, a trăi domnește; *(peior.) сидéть ~ом* a nu pune mîna pe treabă, a sta de pomană, a nu face nimic; *кóрчить из себя́ ~а* a face pe boierul; *лезть в бáры* a se boieri.

барисфéра, *-ы f. (geol.)* barisferă.

бари́т, *-а m. (mineral.)* barită.

баритóн, *-а m.* **1.** bariton. **2.** bariton *(instrument muzical)*.

баритонáльный *adj.* baritonal; *~ тéнор* tenor baritonal.

баритóнный *adj.* de bariton.

барицéнтр, *-а m. (tehn.)* baricentru; centru de greutate.

барицентри́ческий *adj. (tehn.)* baricentric.

бáрич, *-а m. (înv. peior.)* **1.** coconaș, domnișor, fiu de boier. **2.** om trîndav / boieros.

бáрка, *-и f.* șlep.

баркарóла, *-ы f.* barcarolă.

баркáс, *-а m. (mar.)* șalupă.

баркáсный *adj.* de șalupă.

барогрáмма, *-ы f.* barogramă.

барóграф, *-а m. (met.)* barograf.

барокáмера, *-ы f.* cameră de presiune barometrică, barocameră.

барóкко *n. indecl. (arhit. arte)* stil baroc.

барометрóграф, *-а m. (fiz.)* barometrograf.

барóметр, *-а m.* barometru.

барометри́ческий *adj.* barometric.

барóн, *-а m.* baron ◇ *(prov.) у вся́кого ~а своя́ фантáзия* fiecare cu păsărica lui.

баронéсса, *-ы f.* baroneasă.

барóнский *adj.* de baron.

барорецéптор, *-а m.* baroreceptor.

бароскóп, *-а m. (met. fiz.)* baroscop.

баросфéра, *-ы f.* barosferă.

баротерапи́я, *-и f. (med.)* baroterapie.

баротропи́ческий *adj. (met.)* barotropic.

баротропи́я, *-и f. (met.)* barotropie.

бáрочник, *-а m.* proprietar de șlep; lucrător pe șlep.

бáрочный *adj.* de șlep.

барóчный *adj.* baroc, în stil baroc.

баррáж, *-а m. (tehn.)* baraj; *воздýшный ~* baraj aerian.

барражи́рование, *-я n.* patrularea avioanelor pe o rută determinată pentru a constitui un baráj aerian.

барражи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (despre avioane)* a patrula pe o rută determinată constituind un baraj aerian.

барратрóн, *-а m. (fiz.)* baratron.

бáррéль, *-я m. (tehn.)* baril.

баррикáд/а, *-ы f.* baricadă; *сражáться на ~ах* a lupta pe baricade; *по ту стóрону баррикáд* de partea cealaltă a baricadelor.

баррикади́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. забаррикади́ровать)* a baricada.

баррикади́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. (pf. забаррикади́роваться)* a se baricada.

баррикáдный *adj.* de baricadă; *~ бой* luptă de baricade.

барс, *-а m. (zool.)* ghepard.

бáрск/ий *adj.* boieresc, de boier, de moșier, domnesc; al stăpînului; *~ое отношéние к дéлу* atitudine de dispreț boieresc față de muncă; *~ая затéя* toane boierești; *жить на ~ую нóгу* a trăi pe picior mare; *~ая спесь* trufie boierească; *~ие замáшки* apucături boierești.

бáрсовый *adj. (zool.)* de ghepard.

бáрство, *-а n. sg. (peior.)* **1.** *(барские замашки)* boierie, apucături boierești. **2.** *col. (înv.)* boierime, moșierime, nobilime.

бáрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a trăi ca un boier, a trîndăvi, a duce o viață parazitară.

барсýк, *-а m.* bursuc, viezure.

бархáн, *-а m.* dună, movilă de nisip.

бáрхат[1], *-а m.* catifea ◇ *амýрский ~* arbore de catifea, plută de Amur.

бáрхат[2], *-а m. (bot.)* arbore de plută.

бáрхатец, *-тца m. (bot.)* crăiță.

бархати́стость, *-и f. sg.* însușirea de a fi catifelat, catifelare.

бархати́стый *adj.* catifelat, ca de catifea.

бáрхатка, *-и f.* panglică de catifea.

бáрхатн/ый *adj.* **1.** de/din catifea. **2.** *(fig.)* catifelat; *~ая кóжа* piele catifelată; *~ гóлос* voce catifelată ◇ *~ сезóн* sezon în toi.

барцóвка, *-и f. (text.)* stinghie de lemn.

барчóнок, *-нка m.* **1.** *(înv.)* cuconaș, domnișor, odraslă boierească. **2.** *(fig.)* domnișor.

барчýк, *-а m. (înv.) v. барчóнок.*

бáрщин/а, *-ы f. sg. (ist.)* clacă, boieresc, corvoadă; *наряди́ть ~у* a face clacă la boieri ◇ *не на ~у* doar nu dau turcii; *рот на ~е* nu e voie să vorbești *(la masă)*.

бáрщинник, *-а m.* clăcaș, țăran clăcaș.

бáрщинн/ый *adj.* de clacă, de boieresc; *~ день* zi de clacă / de boieresc; *~ крестья́нин* țăran clăcaș; *~ое хозя́йство* gospodărie bazată pe clacă.

бáры *(fam. în expr.) тáры-бáры* sau *тáры-бáры-растабáры* palavre, vorbe goale, fleacuri.

бáрынька, *-и f.* (peior. cunoniță, duduie.

бáрын/я[1], *-и f. (înv.)* **1.** *(помещица)* boieroaică. **2.** *(fig.)* boieroaică, cucoană. **3.** *(хозяйка)* stăpînă, doamnă ◇ *по ~е и говя́дина* cum e fusul și mosorul; cum e sacul și peticul.

бáрыня[2], *-и f. barînea (cîntec și dans popular rus)*.

бары́ш, *-а m.* cîștig, profit, folos; *быть в ~é* a fi în cîștig / în profit.

бары́шник, *-а m. (înv.)* **1.** *(перекупщик)* precupeț. **2.** *(торговец лошадьми)* geambaș.

бары́шничать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr. (înv.)* **1.** a face trafic *(cu mărfuri mărunte)*. **2.** a se ocupa cu geambașlîcul.

бары́шнический *adj. (înv.)* **1.** de precupeț, de traficant. **2.** de geambaș.

бары́шничество, *-а n. sg. (înv.)* **1.** negustorie, trafic. **2.** geambașlîc.

бáрышня, *-и f. (înv.)* domnișoară, duduie, fată tînără; *(iron.) кисéйная ~* fată mofturoasă / fandosită, gîsculiță.

барьéр, *-а m.* **1.** barieră, obstacol; *взять ~* a sări peste obstacol; *тамóженные ~ы* bariere vamale. **2.** *(înv.)* barieră între duelişti; *(fig.) постáвить когó-л. к ~у* a provoca pe cineva la duel.

барьéрн/ый *adj.* de barieră, de obstacol; *~ бег* cursă cu obstacole; *~ая скáчка* cursă de garduri.

бас, *-а m.* **1.** bas; *ни́зкий ~* bas profund. **2.** bas *(instrument)*.

бáсенка, *-и f. dim.* de la *бáсня* (1).

бáсенный *adj.* de fabulă; *~ стиль* stil de fabulă.

баси́стый *adj.* cu timbru de bas, cu voce de bas.

баси́ть, *башý, баси́шь vb. ipf.* a vorbi cu voce de bas.

бáскет, *-а m. v. баскетбóл.*

баскетбóл, *-а m.* baschet.

баскетболи́ст, *-а m.* jucător de baschet, baschetbolist.

баскетбóльн/ый *adj.* de baschet; *~ая комáнда* echipă de baschet.

бáски, *-ов pl.; sg. баск, -а m.* bascii, poporul basc.

бáскский *adj.* basc, al bascilor.

баснопи́сец, *-сца m.* fabulist.

баснопи́сный *adj.* referitor la fabulă; ~ *стиль* stilul fabulei.

баснословн/ый *adj.* 1. *(înv.)* legendar, din poveşti; *~ые времена́* timpuri legendare. 2. *(fig.)* fabulos, neobişnuit de mare; ~ *урожа́й* recoltă extrem de bogată.

ба́сн/я, *-и f.* 1. fabulă. 2. (mai ales la *pl. fig.)* născociri, poveşti, minciuni, palavre ◇ *(prov.) соловья́ ~ями не ко́рмят* vorbele frumoase nu satură pe nimeni; *стать ~ей* a se face de basm / de pomină; a ajunge de rîs; *пусты́е ~и* vorbe goale; *расска́зывать ~и* a îndruga verzi şi uscate, a spune poveşti.

басови́тый *adj.* cu timbru de bas.

басово́й *adj. v. басо́вый.*

басо́вый *adj.* de bas; ~ *ключ* cheie de bas.

басо́к, *-ска́ m.* 1. voce de bas (mai slabă); voce adîncă; *говори́ть баско́м* a vorbi cu voce adîncă. 2. coardă de contrabas.

басо́н, *-а m. (text.)* găitan, ceapraz.

басо́нный *adj.* de găitan, de ceapraz.

бассе́йн, *-а m.* 1. bazin; ~ *для пла́вания* bazin de înot; *(tehn.) оса́дочный* ~ bazin decantor. 2. *(geogr. geol.)* bazin; ~ *Дуна́я* bazinul Dunării; *каменноуго́льный* ~ bazin carbonifer.

баста́рд, *-а f. (biol.)* hibrid, metis.

ба́ста *interj.* basta!, ajunge!, destul!, gata!

бастио́н, *-а m.* bastion.

бастио́нный *adj.* de bastion.

бастова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf.* a face grevă, a fi în grevă.

бастр, *-а m.* zahăr brut.

басту́ющ/ий 1. *part. prez. act.* (de la *бастова́ть)* care este în grevă, care face grevă. 2. **~ий**, *-его m.* grevist.

басурма́н, *-а m. (înv.)* 1. liftă, străin, păgîn. 2. *(injur.)* liftă, ticălos.

басурма́нский *adj. (înv.)* de liftă / străin / păgîn.

батали́ст, *-а m.* pictor de scene de război.

бата́лия, *-и f.* 1. *(înv.)* bătălie. 2. *(glumeţ)* ceartă.

бата́льн/ый *adj.* de bătălie; *~ая жи́вопись* pictură care înfăţişează scene de război.

батальо́н, *-а m.* 1. batalion; *стрелко́вый* ~ batalion de puşcaşi; *сапёрный* ~ batalion de geniu; ~ *свя́зи* batalion de transmisiuni; *та́нковый* ~ batalion de tancuri; ~ *гарнизо́нной слу́жбы* batalion de garnizoană; ~ *морско́й пехо́ты* batalion de infanterie marină; *запасно́й* ~ batalion de rezervă. 2. *(fig.)* detaşament.

батальо́нн/ый *adj.* 1. de batalion. 2. **~ый**, *-ого m.* comandant de batalion.

батардо́ *n. indecl. (hidr.)* batardou.

батаре́ец, *-е́йца m.* artilerist.

батаре́йка, *-и f.* 1. *dim.* de la *батаре́я.*[2] 2. baterie electrică (pentru lanternă de buzunar).

батаре́йный *adj. (mil.)* de baterie.

батаре́я[1], *-и f.* baterie; *морти́рная* ~ baterie de mortiere: *берегова́я* ~ baterie de coastă; *зени́тная* ~ baterie antiaeriană; ~ *противораке́т* baterie de rachete antirachetă; *артиллери́йская* ~ baterie de artilerie.

батаре́я[2], *-и f. (tehn.)* baterie; *аккумуля́торная* ~ baterie de acumulatori; ~ *ко́ксовых пече́й* baterie de cuptoare de cocsificare; ~ *парово́го отопле́ния* radiator de calorifer ◇ ~ *буты́лок* un rînd de sticle de vin pe masă.

бата́т, *-а m. (bot.)* batată; cartof dulce.

ба́тенька, *-и m. (pop.)* nene, neică; *послу́шай*, ~! ascultă, nene!

батиметри́я, *-и f.* batimetrie.

батиска́ф, *-а m.* batiscaf.

бати́ст, *-а m. (text.)* batist.

бати́стовый *adj. (text.)* de/din batist.

батма́н, *-а m. (sport)* bătaie; *прямо́й* ~ bătaie directă.

бато́г, *-а m.* băţ, vargă, nuia.

батожьё, *-я́ n. sg. col. (înv., reg)* vergi, beţe, nuiele; *бить ~м* a bate cu vergi.

бато́н, *-а m.* 1. franzelă. 2. baton; *шокола́дный* ~ baton de ciocolată.

батопо́рт, *-а m. (hidr.)* ponton plutitor pentru doc.

батра́к *-а́ m.* argat; *отда́ть в ~и́* a da la stăpîn; *поступи́ть в ~и́* a intra la stăpîn, a se băga slugă.

батра́цкий *adj.* de argat.

батра́чество, *-а n. sg.* 1. *(заня́тие)* argăţie. 2. *col.* argăţime, proletariat agricol.

батра́чить, *-чу, -чишь vb. ipf.* a argăţi, a munci ca argat.

баттерфляи́ст, *-а m.* înotător stil fluture.

бату́н, *-а m. (bot.)* ceapa-ciorii; ceapă-de-cîmp.

ба́тьк/а, *-и m. v. ба́тюшка* ◇ *к ~е в пе́кло* la dracu în praznic; la mama dracului; *наперёд ~и в пе́кло лезть* a se îndesa ca baba la rai; a da buzna.

ба́тюшк/а, *-и m.* 1. *(înv.) (оте́ц)* tată, tăicuţ. 2. *(в обраще́нии) (înv. fam.)* nene; neică; *что же э́то вы*, ~, *так запозда́ли?* de ce ai întîrziat atîta, nene? 3. preot, părinte ◇ *~и (мои́)!* vai, doamne!, văleu, doamne!, doamne Dumnezeule!; *как вас (зову́т) по ~е?* cum vă cheamă după tată?; *(prov.) како́в* ~, *таковы́ и де́тки* aşchia nu sare departe de pom.

ба́тюшкин *adj.* 1. al tatălui, al părintelui. 2. al preotului.

ба́ул, *-а m.* cufăr mic.

бах *interj.* 1. buf!; poc!, pac!; *слы́шатся вы́стрелы; бах! бах!* se aud împuşcături: poc!, poc!. 2. *pred. (pop.)* a trînti, a lovi, a sparge; *как* ~ *стака́н об пол* deodată a trîntit paharul de duşumea.

бахва́л, *-а m.* (om) lăudăros, fanfaron, palavragiu.

бахва́ли/ться, *-люсь, -лишься vb. ipf. instr. (pop.)* a se lăuda, a se făli, a-şi da aere ◇ *(prov.) ~лась сини́ца — обеща́ла мо́ре сжечь* lauda de sine nu miroase a bine.

бахва́лка, *-и f.* femeie lăudăroasă.

бахва́льство, *-а n. sg.* lăudăroşenie, laudă de sine.

ба́хну/ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. ба́хать) (pop.)* 1. a bubui; *~ло ору́дие* a bubuit tunul. 2. *acuz.* a pocni, a izbi, a bufni. 3. *acuz.* a trînti cu zgomot, a sparge; ~ *стака́н об пол* a trînti paharul de podea.

бахрома́, *-ы́ f. sg.* franjuri.

бахро́мчатый *adj.* cu franjuri.

бахча́, *-и́ f.* pepenărie, bostănărie.

бахчево́дство, *-а n. sg.* cultura pepenilor.

бахчево́дческий *adj.* de cultură a pepenilor.

бахчево́й *adj.* de pepenărie, de bostănărie.

бац 1. *interj.* trosc!, pleosc! 2. *pred. (pop.)* a plesni ◇ *с одного́ ~у* dintr-un singur foc, dintr-o singură lovitură.

баци́лла, *-ы f.* bacil.

баци́лловый *adj.* bacilar.

ба́шенка, *-и f. dim.* turnuleţ, turelă; cupolă.

ба́шенный *adj.* de turn; de (cu) turelă.

башибузу́к, *-а, m. (înv.)* başibuzuc.

башк/а́, *-и́ f. sg. (pop.)* căpăţînă, cap; *вбить в ~у́ кому́-л.* a-i băga cuiva în cap; a-i turna cuiva cu pîlnia în cap; *удала́я* ~ om curajos.

башки́рский *adj.* başchir; ~ *язы́к* limba başchiră.

башки́ры, *-и́р pl.; sg. -и́р, -а m.* başchiri *(locuitori ai R.A.S.S. Başchire).*

башкови́тый *adj. (pop.)* deştept, isteţ.

башлы́к, *-а́ m.* glugă.

башма́к[1], *-а́ m.* gheată, pantof ◇ *(fig.) быть под ~о́м* a fi sub papuc; *держа́ть под ~о́м кого́-л.* a ţine sub papuc pe cineva.

башма́к[2], *-а m. (tehn.)* sabot, papuc; *тормозно́й* ~ sabot de frînă; *ка́бельный* ~ papuc de cablu.

башма́чник, *-а m. (înv.)* cizmar, pantofar.

башма́чница, *-ы f. (înv.)* cizmăreasă, pantofăreasă.

башма́чный *adj.* de gheată, de pantof.

башмачо́к, *-чка́ m. dim.* ghetuţă, pantofior.

ба́шн/я, *-и f.* 1. turn; *кремлёвские ~и* turnurile Kremlinului; *водонапо́рная* ~ castel de apă; *наблюда́тельная* ~ turn de observaţie. 2. *(mil.)* turelă *(de tanc, de vas de război, de automobil blindat)*; *враща́ющаяся противота́нковая* ~ turelă antitanc.

бахта́н, *-а m. (reg.) v. бахча́.*

баю́ *interj.* nani; *~-бай, ба́юшки-баю́*; *~-ба́юшки-баю́* nani-nani.

баю́канье, *-я n. sg.* legănatul copiilor însoţit de cîntec.

баю́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. убаю́кать) acuz.* a legăna copilul cîntîndu-i nani.

баяде́ра, *-ы f. v. баяде́рка*

баяде́рка, *-и f.* baiaderă.

бая́н[1], *-а m.* baian *(cîntăreţ şi poet în Rusia străveche).*

баян², *-а m.* baian *(acordeon).*

баянист, *-а m.* baianist *(acordeonist).*

бдение, *-я n. (înv.)* veghe.

бдеть, *бдишь vb. ipf. (înv.)* a veghea, a sta de veghe, a rămîne treaz.

бдительность, *-и f. sg.* vigilenţă; *проявлять* ~ a da dovadă de vigilenţă; *усыпить чью-л.* ~ a adormi vigilenţa cuiva.

бдительн/ый *adj.* vigilent; *быть ~ым* a fi vigilent.

бег, *-а m.* fugă, alergare, cursă; ~ *на средние дистанции* cursă la semifond; ~ *с препятствиями* alergare cu obstacole; ~ *на длинные дистанции* cursă de fond; *марафонский* ~ maraton; *на ~у* din fugă; *(mil.)* ~ *на месте* pas alergător pe loc; ~ *времени* fuga vremii.

бег/а, *-ов pl.* **1.** curse de cai; *играть на ~ах* a juca la curse. **2.** fugă, dezertare; *быть в ~ах* a fi fugar, a da bir cu fugiţii ◇ *в ~ах* alergătură.

беганье, *-я n.* fugă, alergare.

бега/ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a alerga, a fugi; ~ *взапуски* a fugi pe întrecute. **2.** *от + gen.* a evita. **3.** *за + instr.* a fugi / a alerga după cineva, a umbla după, a face curte; ~ *за девушками* a face curte fetelor, a umbla după fete; *глаза так и ~ют* îi fug ochii în toate părţile; ~ *на коньках* a patina.

бегемот, *-а m.* **1.** hipopotam. **2.** *(fig.)* om greoi, urs.

беглец, *-а m.* fugar, evadat.

бегло *adv.* **1.** iute, uşor, rapid; cursiv, curent. **2.** superficial, fugitiv.

беглост/ь, *-и f. sg.* agilitate, facilitate; *нет ~и в чтении* nu poate citi curent.

бегл/ый¹ *adj.* **1.** iute, rapid, cursiv; *~ое чтение* lectură cursivă; ~ *шаг* pas rapid. **2.** superficial, rapid, fugitiv; *бросить* ~ *взгляд* a arunca o privire rapidă. **3.** *(gram.)* ~ *гласный* vocală mobilă; *(mil.)* ~ *огонь* foc susţinut.

беглый² *adj. (înv.)* evadat, fugar, dezertor.

беглянка, *-и f. (înv.)* fugară, evadată.

бегов/ой *adj.* de curse; *~ая лошадь* cal de curse.

бегом *adv.* fuga, în fuga mare, alergînd; *бежать* ~ a fugi mîncînd pămîntul; ~ *марш!* fuga marş!

бегония, *-и f. (bot.)* begonie.

беготня, *-и f. sg.* alergătură; ~ *взад и вперёд* du-te-vino.

бегство, *-а n. sg.* **1.** fugă, evadare. **2.** retragere în panică, derută; *обратить в* ~ a pune pe fugă; *обратиться в* ~ a se retrage în fugă; *спасаться ~м* a scăpa cu fuga.

бегун, *-а m.* **1.** *(sport)* alergător. **2.** piatră alergătoare *(la moară).*

бегунки, *-ков pl.; sg. -нок, -нка m.* **1.** *pl.* căruţă uşoară, trăsurică *sau* sanie de curse. **2.** roţile mici (secundare) ale locomotivei. **3.** *(tehn.)* galet de rotaţie, cursor.

бегуны, *-ов pl. (tehn.)* kollergang *(rîşniţă).*

бегунья, *-и f. (sport)* alergătoare.

бед/а, *-ы f.* **1.** nenorocire, pacoste; *выручить из ~ы* a scăpa din nenorocire. **2.** *pred.* din nenorocire, din păcate; ~ *в том, что он не учится* din păcate, nu învaţă; ~ *мне с ним* am o mare bătaie de cap cu el. **3.** *pred. (pop.)* e mulţime mare, e sumedenie; *людей там* ~ e acolo lume peste lume ◇ ~ *как...* foarte, teribil, groaznic; *на ~у* din nenorocire, din nefericire, din păcate; *не* ~ nu-i nimic, nu face nimic, n-are importanţă; *что за ~!* ei şi!, atîta pagubă!; pagubă-n ciuperci; *(prov.) пришла* ~ *открывай ворота* o nenorocire nu vine niciodată singură; *(prov.) лиха* ~ *начало* începutu-i anevoie, urma vine de la sine; ~ *над головой висит* planează / ameninţă o nenorocire / o primejdie; ~ *научит* nevoia îl învaţă pe om; *(prov.)* ~ *не по полю ходит, а по людям* năpasta nu cade pe butuci; păcatele-s pe oameni; nenorocirea umblă printre oameni, nu pe cîmp; *(prov.) ~у скоро наживёшь, да не скоро выживешь* nevoia vine uşor, dar pleacă greu; *выбраться / выйти / выпутаться из ~ы* a ieşi la liman *(dintr-o încurcătură)*, a scăpa; *долго ли до ~ы!* ne paşte o nenorocire; *навлечь / накликать ~у на свою голову* a-şi aprinde paie-n cap; a căuta pe dracu; *невелика* ~ nu-i mare nenorocire; atîta pagubă!

бедлам, *-а m.* zăpăceală, haos, balamuc.

беднеть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. обеднеть)* a sărăci, a deveni sărac, a scăpăta.

бедность, *-и f. sg.* sărăcie, nevoie, lipsă ◇ *(prov.)* ~ *не порок* sărăcia nu-i un viciu; sărac dar curat; *впасть в* ~ a ajunge la sapă de lemn; *лучше* ~ *да честность, нежели прибыль да стыд* mai bine sărac dar curat.

беднота, *-ы f. sg. col.* sărăcime.

бедн/ый *adj.* **1.** sărac; ~ *человек* om sărac; *~ое воображение* imaginaţie săracă. **2.** biet, sărman; *~! он так болен* bietul de el, e atît de bolnav! **3.** sărăcăcios; *~ая одежда* îmbrăcăminte sărăcăcioasă ◇ *беден да честен* sărac dar curat; *~ому жениться и ночь коротка* cînd se însoară săracul, noaptea-i mai mică; la omul sărac nici boii nu trag; la omul sărac nici luleaua nu-i arde.

бедняга, *-и m.* şi *f.* om nenorocit, sărman.

бедняжка, *-и* **1.** *m.* şi *f. dim.* sărăcuţul, sărăcuţa. **2.** *f.* bietul, biata.

бедняк, *-а m.* **1.** sărac. **2.** ţăran sărac ◇ *лучше жить / быть ~ом, чем разбогатеть с грехом* mai bine sărac dar curat; mai bine sărac lipit pămîntului decît avut prăpădit.

бедняцкий *adj.* de ţăran sărac.

бедняче́ство, *-а n. sg.* ţărănimea săracă.

беднячка, *-и f.* de la *бедняк* (2)

бедовый *adj.* îndrăzneţ; neastîmpărat, poznaş; ~ *мальчишка* copil neastîmpărat.

бедокурить *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. набедокурить)* a face ştrengării / pozne / boroboaţe / şotii.

бедренец, *-нца m. (bot.)* pătrunjel-de-cîmp.

бедренн/ый *adj.* de şold, femural; *~ая кость* femur.

бедр/о, *-а n.* **1.** *(ляжка)* coapsă. **2.** *(бок)* şold; *вывих ~а* luxaţie a şoldului.

бедрок, *-а m. (min.)* rocă din culcuş care conţine aur.

бедственн/ый *adj.* dezastruos; *~ое положение* situaţie dezastruoasă, situaţie critică; mizeric, nevoie.

бедствие, *-я n.* **1.** dezastru, flagel, calamitate, mare nenorocire, urgie; *стихийное* ~ calamitate naturală; cataclism. **2.** *(nav.)* naufragiu, primejdie ◇ *народное/социальное/общественное* ~ flagel social, calamitate socială.

бедствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a trăi în sărăcie, a trăi în mizerie, a trage mîţa de coadă.

бедуин, *-а m.* beduin.

бедуинский *adj.* de beduin.

беж *adj. indecl.* bej, de culoare bej.

беж/ать, *бегу, бежишь vb. ipf.* **1.** a fugi, a alerga; ~ *рысью* a alerga la trap. **2.** *(fig.)* a trece, a fugi, a zbura; *дни бегут* zilele trec repede; *годы бегут* anii zboară. **3.** a curge; *кровь ~ит из раны* sîngele curge din rană. **4.** a da în foc; *молоко ~ит* laptele dă în foc. **5.** *pf.* şi *ipf.* a fugi, a se salva, a scăpa; ~ *из плена* a fugi din captivitate; ~ *из-под стражи* a evada ◇ ~ *изо всех сил* a fugi din răsputeri; a alerga cît îl ţin picioarele; ~ *сломя голову* a fugi mîncînd pămîntul; a se aşterne drumului; *~ит только пятки сверкают* fuge de-i sfîrîie călcîiele.

бежевый *adj. v. беж*

беженец, *-нца m.* refugiat.

беженский *adj.* de refugiat.

без *prep. gen.* **1.** fără; ~ *четверти час* ora unu fără un sfert; ~ *моего ведома* fără ştirea mea; ~ *исключения* fără excepţie; ~ *сомнения* fără îndoială; ~ *толку* fără rost; ~ *задержки* fără întîrziere, neîntîrziat; ~ *отрыва от производства* fără a fi scos din producţie; ~ *права передачи* fără drept de transmitere, netransmisibil. **2.** în absenţă ◇ *не* ~ *(чего-л.)* nu fără ...; *не* ~ *причины* nu fără cauză/motiv; *не* ~ *того* cred că da; poate că da; ~ *искажений* fără distorsiuni; *(tele)* ~ *обратной связи* fără reacţie; ~ *потерь* fără pierderi; ~ *фона* fără sunet, fără zgomot.

безаварийный *adj.* fără stricăciuni, fără avarii, fără accidente.

безазотистый *adj.* fără azot, lipsit de azot.

безалаберность, *-и f. sg.* dezordine, neorînduială.

безалаберный *adj.* dezordonat, zăpăcit; fără noimă.

безалаберно *adv.* dezordonat; fără noimă.

безала́берщина, *-ы f. sg.* dezordine, neorînduială, haos, zăpăceală.

безалкого́льн/ый *adj.* fără alcool; *~ые напи́тки* băuturi fără alcool.

безапелляцио́нн/ый *adj.* **1.** *(jur.)* fără drept de apel. **2.** categoric, peremptoriu; *~ым то́ном* cu un ton categoric.

беза́ффиксный *adj. (lingv.)* fără afix, neafixat.

безба́лочный *adj. (constr.)* fără grinzi.

безбе́дн/ый *adj.* îndestulat; *~ое существова́ние* viaţă îndestulată.

безбелко́вый *adj.* fără albumină, lipsit de albumină.

безбиле́тный *adj.* fără bilet, clandestin; *~ пассажи́р* călător clandestin.

безбо́жие, *-я n. sg.* ateism.

безбо́жник, *-а m.* **1.** ateu, ateist. **2.** *(înv.)* nelegiuit, ticălos, păcătos.

безбо́жно *adv.* cu neruşinare, fără ruşine; *~ врать* a minţi de îngheaţă apele.

безбо́жный *adj.* **1.** neruşinat, revoltător. **2.** fără credinţă în Dumnezeu.

безболе́зненно *adv.* **1.** nedureros, fără durere. **2.** *(fig.)* uşor, fără complicaţii.

безболе́зненный *adj.* **1.** fără durere, nedureros. **2.** *(fig.)* uşor, fără complicaţii.

безбо́льный *adj. v. безболе́зненный* **(1)**.

безборо́дый *adj.* **1.** imberb, fără barbă, spîn. **2.** *(ironic)* tinerel.

безбоя́зненно *adv.* fără teamă, fără frică.

безбоя́зненность, *-и f. sg.* neînfricare.

безбоя́зненный *adj.* neînfricat, temerar.

безбра́чие, *-я n. sg.* **1.** celibat. **2.** *(biol.)* agamie.

безбра́чный *adj.* **1.** celibatar. **2.** *(biol.)* agam.

безбре́жность, *-и f. sg.* nemărginire, infinit.

безбре́жный *adj.* nemărginit, fără margini, neţărmurit.

безбу́рн/ый *adj.* liniştit, tihnit; *~ое мо́ре* mare liniştită; *~ая жизнь* viaţă tihnită.

безбро́вый *adj.* fără sprîncene.

безве́рие, *-я n. sg.* necredinţă, ateism.

безве́стност/ь, *-и f. sg.* obscuritate, anonimat; *жить в ~и* a trăi în anonimat.

безве́стн/ый, *adj.* necunoscut, fără nume, obscur; *(jur.) ~ое отсу́тствие* absenţă.

безве́тренный *adj.* calm, fără vînt, liniştit.

безве́трие, *-я n. sg.* calm, acalmie.

безви́нно *adv.* fără vină; *~ наказа́ть* a pedepsi fără vină.

безви́нный *adj.* nevinovat, fără vină.

безвихрево́й *adj. (tehn.)* irotaţional.

безвку́сие, *-я n. sg.* lipsă de gust, prost gust.

безвку́сица *-ы f. sg. v. безвку́сие.*

безвку́сн/ый *adj.* **1.** fără gust, lipsit de gust; fad, insipid; *~ая еда́* mîncare fadă. **2.** *(fig.)* de prost gust; *~ая оде́жда* îmbrăcăminte fără gust.

безвла́стие, *-я n. sg.* anarhie.

безво́дность, *-и f. sg.* lipsă de apă, ariditate, uscăciune.

безво́дн/ый *adj.* **1.** fără apă, arid, sec, secetos. **2.** *(chim.)* anhidru; *~ая се́рная кислота́* acid sulfuric anhidru.

безво́дье, *-я n.* ariditate.

безвозвра́тно *adv.* în mod definitiv, irevocabil.

безвозвра́тн/ый *adj.* **1.** definitiv, irevocabil. **2.** nerambursabil, fără obligaţii de restituire; *~ая ссу́да* credit nerambursabil.

безвозду́шн/ый *adj.* de vid, fără aer; *~ое простра́нство* vid.

безвозме́здно *adv.* în mod gratuit, cu titlu gratuit, fără plată.

безвозме́здн/ый *adj.* gratuit, cu titlu gratuit, fără plată, neoneros, neplătit; *~ труд* muncă neplătită; *~ое отчужде́ние* expropriere fără despăgubire, confiscare; *(jur.) ~ое предоставле́ние* prestaţie făcută cu titlu gratuit, liberalitate.

безво́лие, *-я n. sg.* **1.** lipsă de voinţă. **2.** *(med.)* abulie.

безволо́сый, *adj.* fără păr; fără puf; chel.

безво́льный *adj.* **1.** fără voinţă, cu caracter slab, nehotărît; *~ челове́к* om lipsit de voinţă. **2.** *(med.)* abulic.

безвре́дн/ый *adj.* inofensiv, nevătămător; *~ое сре́дство* medicament inofensiv nevătămător.

безвре́дность, *-и f.* inocuitate.

безвре́менник *m. (bot.)* brînduşă; *осе́нний ~* brînduşă de toamnă.

безвре́менно *adv.* prematur.

безвре́менн/ый *adj.* prematur, timpuriu; *~ая кончи́на* moarte prematură.

безвре́менье, *-я n. sg. (înv.)* perioadă grea; perioadă de stagnare *(socială şi culturală)*.

безвы́годный *adj.* nerentabil, neavantajos.

безвы́ездно *adv.* în mod permanent, continuu, neîntrerupt; fără a pleca în altă parte, fără a părăsi localitatea.

безвы́ездный *adj.* permanent, neîntrerupt, continuu, care nu părăseşte localitatea.

безвы́ходно *adv.* fără a ieşi, fără a părăsi *(locul)*; *~ сиде́ть до́ма* a nu ieşi din casă, a sta acasă încontinuu.

безвы́ходность, *-и f. sg.* impas, stare desperată; *~ положе́ния* situaţie fără ieşire, situaţie fără scăpare, impas.

безвы́ходн/ый *adj.* **1.** fără a părăsi locul, fără a întrerupe *(şederea)*, permanent, neîntrerupt, continuu. **2.** *(fig.)* fără scăpare, fără ieşire, fără soluţie, desperat; *~ое положе́ние* impas, situaţie fără ieşire, strîmtoare.

безгла́зый *adj.* fără ochi.

безгла́сный *adj.* **1.** *(înv.)* mut, tăcut, timid, şters. **2.** *(lingv.)* mut.

безголо́вый *adj.* **1.** fără minte, prost, fără cap. **2.** zăpăcit, uituc, distrat.

безголо́сый *adj.* afon, fără glas, lipsit de voce.

безгра́мотность, *-и f. sg.* **1.** analfabetism. **2.** lipsă de cunoştinţe gramaticale şi ortografice. **3.** ignoranţă; *полити́ческая ~* ignoranţă politică, lipsă de nivel politic.

безгра́мотный *adj.* **1.** analfabet, neştiutor de carte. **2.** agramat, plin de greşeli *(gramaticale sau ortografice)*. **3.** *(fig.)* ignorant; *техни́чески ~* ignorant în probleme tehnice.

безграни́чность, *-и f. sg.* nemărginire, imensitate; *~ просто́ров* nemărginirea întinderilor.

безграни́чный *adj.* **1.** nemărginit, neţărmurit, nelimitat, fără margini. **2.** *(fig.)* nemărginit, nemăsurat, extraordinar, fără rezerve, fără margini, nelimitat.

безгра́ночный *adj. (tipogr.)* fără şpalt.

безгре́шность, *-и sg.* inocenţă, nevinovăţie.

безгре́шн/ый *adj.* **1.** fără păcate, nevinovat, inocent; **2.** inofensiv ◇ *(înv.) ~ые дохо́ды* ciubuc.

безда́рность, *-и f.* **1.** *sg.* incapacitate, lipsă de talent. **2.** om incapabil, lipsit de talent.

безда́рный *adj.* netalentat, neînzestrat, lipsit de talent.

безде́йственный *adj.* inactiv, pasiv, inert.

безде́йствие, *-я n. sg.* inactivitate, inacţiune, lipsă de activitate, pasivitate, inerţie.

безде́йствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* **1.** a sta inactiv, a fi inactiv, a trîndăvi, a nu face nimic. **2.** a sta pe loc, a nu funcţiona *(despre o maşină)*.

безде́лица, *-ы f.* bagatelă, fleac, un nimic, mărunţiş.

безде́лка, *-и f.* **1.** *v. безде́лица.* **2.** *v. безделу́шка.*

безделу́шка, *-и f.* bibelou.

безде́лье, *-я n. sg.* inactivitate, trîndăvie, lene.

безде́льник, *-а m.* trîntor, trîndav, leneş; pierde-vară, om de nimic.

безде́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a trîndăvi, a lenevi, a-şi pierde timpul de pomană.

безде́льный *adj.* trîndav, leneş.

безде́нежный *adj.* **1.** sărac, lipsit de bani, strîmtorat; *~ челове́к* om sărac / lipsit de bani. **2.** *(fin.)* prin virament, fără numerar; *~ расчёт* plată prin virament, decontare fără numerar; cliring.

безде́нежье, *-я n. sg.* lipsă de bani, absenţă de bani.

безде́тность, *-и f. sg.* lipsă de copii.

безде́тн/ый *adj.* fără copii; *нало́г на ~ых (гра́ждан)* impozit plătit de cetăţenii fără copii.

бездефици́тный *adj.* nedeficitar, fără deficit.

безде́ятельность, *-и f. sg.* inactivitate, pasivitate, inerţie.

безде́ятельный *adj.* inactiv, pasiv, lipsit de energie.

бéздн/а, *-ы f.* **1.** prăpastie, abis, genune. **2.** *(fig.)* sumedenie, puzderie, mulţime mare, imensitate; *~ дел* o mulţime de treburi ◇ *~ премýдрости* înţelepciunea întruchipată; *~ разверзáется под кем-л. (под чьи́ми-л. ногáми)* a se deschide o prăpastie *(în faţa cuiva)*; *ввéргнуть в ~у* a arunca în întuneric.

бездоговóрный *adj.* necontractual.

бездóждье, *-я n.* secetă, lipsă de ploaie.

бездоказáтельность, *-и f. sg.* lipsă de probe / de dovezi, netemeinicie.

бездоказáтельн/ый *adj.* neargumentat, neîntemeiat, nedovedit, fără temei; *~ое обвинéние* învinuire neîntemeiată.

бездóмн/ый *adj.* fără adăpost, pribeag, vagabond; *~ая собáка* cîine vagabond.

бездóнн/ый *adj.* fără fund, foarte adînc; *~ая прóпасть* prăpastie fără fund ◇ *~ая бóчка* butoi fără fund, sac fără fund.

бездорóжный *adj.* fără drumuri, lipsit de drumuri, de neumblat, cu drumuri impracticabile.

бездорóжье, *-я n. sg.* **1.** lipsă de drumuri practicabile. **2.** *(распутица)* drumuri desfundate.

бездохóдн/ый *adj.* nerentabil, care nu aduce venituri; *~ое предприя́тие* întreprindere nerentabilă.

безду́мный *adj.* *(înv.)* fără judecată, fără raţiune.

бездýшие, *-я n. sg.* neomenie, asprime, cruzime, indiferenţă, nesimţire.

бездýшн/ый *adj.* **1.** fără viaţă, inert, neînsufleţit; *~ое тéло* corp neînsufleţit. **2.** *(fig.)* dur, neîndurător, nemilos, necruţător, fără inimă, fără suflet; *~ человéк* om fără inimă / fără suflet. **3.** rece, fără sentiment, insensibil.

безды́мный *adj.* fără fum; *~ пóрох* pulbere fără fum.

бездыхáнный *adj.* neînsufleţit, fără suflare, mort, fără viaţă.

безжáлостность, *-и f. sg.* neîndurare, cruzime, necruţare.

безжáлостный *adj.* neîndurător, necruţător, nemilos, neînduplecat, aspru, dur.

безжи́зненность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de viaţă, neînsufleţire. **2.** inerţie, inexpresivitate, apatie.

безжи́зненный *adj.* **1.** neînsufleţit, fără viaţă, mort. **2.** inexpresiv, şters, fără expresie; apatic, lipsit de viaţă, inert; *~ взгляд* privire ştearsă / inexpresivă.

беззабóтность, *-и f. sg.* nepăsare, indiferenţă, lipsă de griji.

беззабóтн/ый *adj.* **1.** nepăsător, uşuratic, superficial. **2.** om fără griji; *~ое существовáние* existenţă / trai lipsit de griji.

беззавéтно *adv.* (în mod) neprecupeţit, fără rezerve, fără margini, neţărmurit, fără preget, cu abnegaţie.

беззавéтный *adj.* neprecupeţit, gata de orice, fără rezerve, fără margini, neţărmurit, fără preget, plin de abnegaţie.

беззакóние, *-я n.* **1.** ilegalitate; violare/încălcare/nesocotire a legii. **2.** fărădelege, nelegiuire, faptă nelegiuită/arbitrară; samavolnicie.

беззакóнничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* *(înv.)* a săvîrşi fapte ilegale, a proceda ilegal, a se comporta samavolnic.

беззакóнность, *-и f.* nelegalitate, ilegalitate, călcare/violare/nesocotire a legii.

беззакóнный *adj.* nelegal, ilegal, ilicit, contrar legii; samavolnic, arbitrar; *~ постýпок* act ilegal/samavolnic.

беззапрéтный *adj.* **1.** permis, liber, neinterzis. **2.** slobod, neînfrînat, care nu cunoaşte interdicţie, care nu cunoaşte oprelişte.

беззащи́тность, *-и f. sg.* neputinţa de a se apăra, slăbiciune.

беззащи́тный *adj.* neocrotit, slab, neajutorat, lipsit de apărare/de ocrotire.

беззвёздный *adj.* fără stele.

беззвýчный *adj.* fără sunet, fără zgomot, înăbuşit; *~ плач* plînset înăbuşit.

беззéмелье, *-я n. sg.* **1.** lipsă de pămînt. **2.** *(fig.)* sete/nevoie de pămînt.

беззéмельный *adj.* fără pămînt, lipsit de pămînt.

беззлóбие, *-я n. sg.* bunătate, blîndeţe, lipsă de răutate.

беззлóбн/ый *adj.* blajin, blînd, lipsit de răutate; *~ая шýтка* glumă lipsită de răutate; *~ смех* rîs inofensiv.

беззóльный *adj.* lipsit de cenuşă.

беззýб/ый *adj.* **1.** fără dinţi, ştirb; *(biol.)* edentat. **2.** *(fig.)* slab, blînd, blajin, neputincios; lipsit de ascuţime; *~ая кри́тика* critică blîndă, critică lipsită de ascuţime.

безлепесткóвый *adj.* *(bot.)* apetal, fără petale.

безлéсный *adj.* fără păduri, lipsit de păduri, neîmpădurit.

безли́кий *adj.* şters, lipsit de personalitate/de individualitate.

безли́ственный *adj.* fără frunze, golaş, desfrunzit; *(bot.)* afil.

безли́стный *adj.* *(bot.)* defoliat.

безли́чие, *-я n. sg.* lipsă de personalitate/de individualitate/de originalitate.

безли́чность, *-и f. sg.* *(gram.)* caracter impersonal.

безли́чн/ый *adj.* **1.** lipsit de personalitate/de originalitate/de individualitate; şters. **2.** *(gram.)* impersonal; *~ глагóл* verb impersonal; *~ое предложéние* propoziţie impersonală; *~ая свя́зка* copulă impersonală; *~ое сказýемое* predicat impersonal.

безлошáдн/ый *adj.* fără cai; *~ое хозя́йство* gospodărie fără cai.

безлýнн/ый *adj.* fără lună; *~ая ночь* noapte fără lună.

безлю́дн/ый *adj.* nepopulat, pustiu, nelocuit, nefrecventat; *~ая мéстность* ţinut nelocuit ◇ *(fin.)* *~ фонд* fond nescriptic.

безлю́дье, *-я n. sg.* **1.** pustietate, lipsă de populaţie. **2.** *(fig.)* lipsă de mînă de lucru, lipsă de oameni potriviţi; *на ~* în lipsă de oameni potriviţi, în lipsă de ceva mai bun.

безмéздный *adj.* gratuit, cu titlu gratuit, fără plată, neoneros; *~ перехóд имýщества* transmiterea bunurilor cu titlu gratuit.

безмéн, *-а m.* balanţă romană, balanţă cu arc.

безмéрность, *-и f.* imensitate, nemărginire.

безмéрн/ый *adj.* nemăsurat, incomensurabil, de necuprins, nemărginit, imens; *~ая рáдость* bucurie nemăsurată/nemărginită.

безмикрóбный *adj.* amicrobian, steril.

безмóзглость, *-и f. sg.* stupiditate, prostie.

безмóзглый *adj.* prost, fără minte, tîmpit, prostănac.

безмóлвие, *-я n. sg.* tăcere, linişte deplină.

безмóлвн/ый *adj.* **1.** tăcut; tacit, fără cuvinte; *~ое соглáсие* consimţămînt tacit. **2.** *(fig.)* liniştit, tăcut; paşnic, molcom; *~ая ýлица* stradă liniştită.

безмóлвно *adv.* în tăcere.

безмóлвствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a tăcea, a păstra tăcere deplină; a tăcea chitic.

безмотóрный *adj.* fără motor, lipsit de motor; *~ полёт* zbor fără motor.

безмя́котный *adj.* *(fiziol.)* amielinic.

безмятéжность, *-и f. sg.* calm, linişte sufletească, seninătate (sufletească), tihnă.

безмятéжный *adj.* calm, liniştit, senin, netulburat; tihnit.

безнадёжность, *-и f. sg.* desperare, deznădejde, lipsă de orice speranţă.

безнадёжн/ый *adj.* deznădăjduit, desperat, care nu mai oferă nici o speranţă; *~ взгляд* privire deznădăjduită; *~ больнóй* bolnav în stare desperată, bolnav incurabil; *~ое положéние* situaţie desperată.

безнадзóрность, *-и f. sg.* lipsă de supraveghere, vagabondaj.

безнадзóрный *adj.* fără supraveghere, nesupravegheat, lipsit de supraveghere.

безнакáзанность, *-и f. sg.* nepedepsire, nesancţionare.

безнакáзанный *adj.* nepedepsit, nesancţionat.

безнали́чный *adj.* *(fin.)* fără numerar, prin virament; *~ расчёт* decontare fără numerar, plată prin virament; cliring.

безнапóрный *adj.* fără presiune.

безначáлие, *-я n.* *(înv.)* lipsă de conducere, anarhie.

безначáльный *adj.* *(înv. bis.)* fără început.

безнóгий *adj.* **1.** fără picioare; fără picior, lipsit de un picior; *~ человéк* om fără picioare; *~ стул* scaun fără picior. **2.** beteag de picioare. **3.** *(zool.)* apod.

безнéрвный *adj.* *(med.)* fără nervi, neinervat.

безнрáвственность, *-и f. sg.* imoralitate; destrăbălare, desfrînare.

безнра́вственн/ый adj. 1. imoral; ~ *посту́пок* faptă imorală. 2. destrăbălat, desfrînat; *вести́ ~ую жизнь* a duce o viaţă de desfrîu.

безоби́дность, -и f. sg. caracter inofensiv, caracter nevătămător.

безоби́дн/ый adj. inofensiv, nevătămător, neprimejdios; *~ая шу́тка* glumă inofensivă.

безо́блачность, -и f. sg. lipsă de nori, senin; seninătate.

безо́блачн/ый adj. 1. fără nori, senin, neîntunecat; *~ое не́бо* cer senin. 2. (fig.) netulburat, senin; *~ое сча́стье* fericire netulburată/deplină.

безоборо́тный adj. (fin.) (cu clauze) «fără garanţie», «fără obligo», «fără recurs»; ~ *ве́ксель* cambie cu clauze «fără garanţie» («fără obligo»).

безобра́зие, -я n. 1. sg. (*уро́дство*) urîţenie, sluţenie, diformitate. 2. (*бесчи́нство*) infamie, fărădelege, neruşinare, fapt revoltător, fapt scandalos. 3. obrăznicie, necuviinţă; neobrăzare; *како́е ~!* ce obrăznicie! 4. sg. inadmisibil!, ruşine!, revoltător!

безобра́зить, -а́жу, -а́зишь vb. ipf. (pf. *обезобра́зить*) 1. acuz. a urîţi, a sluţi, a poci, a diforma, a mutila, a desfigura. 2. a face obrăznicii/necuviinţe, a se purta în mod necuviincios; a-şi face de cap.

безобра́зник, -а m. obraznic, neruşinat, haimana, golan.

безобра́зничать, -аю, -аешь vb. ipf. a se purta urît, a se purta necuviincios, a face obrăznicii; a face scandal.

безо́бразный adj. (lit.) nepoetic, fără imagini poetice, neexpresiv, sec.

безобра́зный adj. 1. diform, respingător, sluţit, urît, hidos, pocit. 2. neruşinat, revoltător, infam, dezgustător; ~ *посту́пок* faptă infamă/neruşinată.

безоговоро́чность, -и f. sg. caracter necondiţionat.

безоговоро́чн/ый adj. necondiţionat, fără condiţii, fără rezervă, indiscutabil; *~ая капитуля́ция* capitulare necondiţionată; *~ое согла́сие* consimţămînt necondiţionat.

безопа́сност/ь, -и f. sg. securitate, siguranţă; *по́лная ~* securitate/siguranţă deplină; *госуда́рственная ~* securitatea statului; *те́хника ~и* tehnica securităţii; *Сове́т ~и* Consiliul de Securitate; ~ *в обраще́нии* siguranţă în manipulare; *ли́чная ~* securitate individuală; ~ *полёта* siguranţa zborului; *навигацио́нная ~* securitatea navigaţiei; *противопожа́рная ~* paza contra incendiilor; *радиологи́ческая ~* siguranţă radiologică.

безопа́сн/ый adj. 1. nepericulos, nevătămător, neprimejdios, inofensiv; *~ое сре́дство* substanţă inofensivă. 2. sigur, apărat; *укры́ть в ~ом ме́сте* a adăposti într-un loc sigur.

безору́жный adj. neînarmat, dezarmat.

безоско́лочный adj. fără cioburi.

безоснова́тельный adj. neîntemeiat, lipsit de temei; nefondat, arbitrar, gratuit.

безостано́вочн/ый adj. neîntrerupt, neîncetat, necurmat, continuu, fără oprire; *~ое движе́ние* mişcare continuă.

безотве́тность, -и f. sg. supunere, smerenie; blîndeţe.

безотве́тн/ый adj. 1. supus, smerit, blînd; ~ *челове́к* om supus/smerit. 2. fără răspuns, fără urmare; *~ая любо́вь* dragoste neîmpărtăşită.

безотве́тственность, -и f. sg. iresponsabilitate, lipsă de răspundere; ~ *в рабо́те* lipsă de răspundere în muncă.

безотве́тственный adj. iresponsabil, fără spirit de răspundere, lipsit de simţul răspunderii.

безотговоро́чный adj. v. *беспрекосло́вный*.

безотка́зность, -и f. (tehn.) siguranţă în funcţionare/în exploatare.

безотка́зн/ый adj. (tehn.) fără întrerupere; cu precizie; *~ая рабо́та маши́н* funcţionarea neîntreruptă a maşinilor.

безотка́тный adj. (mil.) fără recul.

безотлага́тельно adv. în mod neîntîrziat, urgent, imediat, grabnic.

безотлага́тельн/ый adj. urgent, neîntîrziat, care nu suferă amînare, imediat, grabnic; *~ая необходи́мость* necesitate imediată, necesitate imperioasă; ~ *отъе́зд* plecare neîntîrziată.

безотло́жный adj. urgent, care nu suferă amînare, care nu poate fi amînat.

безотлу́чно adv. în mod permanent, continuu, constant, fără a absenta.

безотлу́чный adj. permanent, continuu, nelipsit.

безотноси́тельно adv. 1. (în mod) absolut. 2. (к + dat.) independent de ... ; ~ *к величине́ и ве́су* indiferent de mărime şi greutate.

безотноси́тельный adj. absolut, categoric, independent de ...

безотра́дность, -и f. sg. tristeţe, lipsă de bucurie, supărare; dezolare, desperare.

безотра́дн/ый adj. trist, lipsit de bucurie, nemîngîiat; dezolat, desperat; *~ое положе́ние* situaţie desperată.

безотры́вно adv. (în expr.) *занима́ться ~ от произво́дства* a studia fără a fi scos din producţie.

безотчётность, -и f. sg. 1. dezordine, neregulă, haos (în scripte). 2. (med.) inconştienţă. 3. spontaneitate, caracter spontan/inconştient; ~ *чувств* spontaneitatea sentimentelor.

безотчётный adj. 1. inconştient, instinctiv; ~ *страх* frică instinctivă. 2. necontrolat, lipsit de control, fără control.

безоши́бочность, -и f. sg. caracter infailibil, exactitate, precizie; ~ *вы́водов* exactitatea concluziilor.

безоши́бочный adj. infailibil, fără greş, fără cusur, exact.

безпри́месный adj. pur, fără impurităţi, fără adaosuri.

безрабо́тица, -ы f. sg. şomaj.

безрабо́тн/ый adj. 1. care şomează. 2. **~ый,** -ого m. şomer; *по́лностью ~ые и по́лубезрабо́тные* şomeri totali şi parţiali.

безра́достность, -и f. sg. tristeţe, lipsă de bucurie.

безра́достный adj. trist, lipsit de bucurie; mohorît.

безразде́льно adv. exclusiv, de unul singur, în întregime; ~ *владе́ть чем-л.* a stăpîni (ceva) în mod exclusiv.

безразде́льн/ый adj. 1. indivizibil, de nedespărţit, exclusiv; total, absolut, nelimitat; *~ая власть* putere nelimitată/absolută. 2. în indiviziune; *~ое иму́щество* avere în indiviziune.

безразли́чие, -я n. sg. indiferenţă, nepăsare, apatie.

безразли́чно 1. pred. e indiferent, nu importă, nu contează, e totuna, nu are a face; ~ *кто* indiferent cine, oricare, oricine; ~ *где* indiferent unde, oriunde; *относи́ться ~* a fi indiferent, a privi cu indiferenţă; *мне ~* îmi este totuna, mi-e egal, mi-e indiferent. 2. adv. cu indiferenţă, cu nepăsare, (în mod) nepăsător, indiferent.

безразли́чн/ый adj. 1. indiferent, nepăsător; ~ *взгляд* privire nepăsătoare 2. neesenţial; ~ *вопро́с* chestiune neesenţială. 3. neînsemnat, lipsit de interes, care nu se distinge, care nu iese în evidenţă; *~ые фигу́ры* persoane neînsemnate. 4. (fiz.) indiferent; *~ое равнове́сие* echilibru indiferent.

безразме́рный adj. adimensional, nedimensional; extensibil.

безрассве́тн/ый adj. 1. (despre noaptea polară) neîntrerupt. 2. (fig.) trist, mohorît, fără perspective de îmbunătăţire; *~ая до́ля* soartă tristă, viaţă tristă.

безрассу́дный adj. absurd, nechibzuit, nesocotit, imprudent; ~ *посту́пок* faptă nesocotită, nesăbuinţă.

безрассу́дств/о, -а n. 1. sg. absurditate, nesocotinţă, nechibzuinţă, nesăbuinţă; nebunie; ~ *реше́ния* absurditatea hotărîrii. 2. imprudenţă, nebunie; *соверши́ть ~а* a comite imprudenţe.

безреакти́вный adj. antireactiv.

безрезульта́тность, -и f. sg. sterilitate, lipsă de rezultat, zădărnicie; ~ *уси́лий* zădărnicia eforturilor.

безрезульта́тный adj. fără rezultat, fără succes, inutil, zadarnic; ~ *спор* o dispută zadarnică.

безре́льсов/ый adj. fără şine; ~ *тра́нспорт* transport rutier; *~ые доро́ги* drumuri naturale.

безрессо́рный adj. fără arcuri, fără resorturi.

безро́гий adj. fără coarne; ciut.

безро́дный adj. 1. fără familie, fără neamuri, fără rude; singur pe lume; ~ *челове́к* singur pe lume, om stingher. 2. fără neam, fără patrie. 3. (înv.) om fără origine nobilă.

безро́потность, -и f. sg. resemnare, supunere, smerenie, docilitate.

безро́потный adj. supus, resemnat, smerit, docil.

безрука́вка, *-и f.* vestă, veston, bluză *sau* jachetă fără mîneci.

безру́кий *adj.* **1.** ciung. **2.** *(glumeț)* stîngaci, neîndemînatic.

безру́кость, *-и f. sg.* stîngăcie, neîndemînare.

безры́бье, *-я n. sg.* lipsă de pește ◇ *(prov.) на ~ и рак ры́ба* în țara orbilor chioru-i împărat; cînd nu sînt ochi negri săruți și cei albaștri; de dorul fragilor mănînci (rozi) cotoarele.

безубы́точн/ый *adj.* nedeficitar, fără pierderi, fără pagube; *~ое предприя́тие* întreprindere nedeficitară.

безуда́рность, *-и f. (lingv.)* caracter neaccentuat, atonicitate.

безуда́рн/ый *adj. (lingv.)* neaccentuat, aton; *~ слог* silabă neaccentuată; *~ вокали́зм* vocalism aton; *~ая пози́ция* poziție neaccentuată.

безу́держный *adj.* nestăvilit, nereținut, nestăpînit; impetuos, năvalnic, năprasnic, furtunos; *~ пото́к* torent năvalnic.

безукори́зненность, *-и f. sg.* caracter impecabil/ireproșabil, lipsă de cusur.

безукори́зненный *adj.* impecabil, ireproșabil, fără cusur.

безу́мец, *-мца m.* **1.** *(înv.)* (om) nebun, dement, alienat mintal. **2.** (om) smintit, năuc, bezmetic, zăpăcit, fără minte, fără judecată.

безу́ми/е, *-я n. sg.* **1.** *(înv.) (сумасшествие)* nebunie, demență. **2.** *(безрассудство)* sminteală, nebunie, lipsă de judecată, zăpăceală; *грани́чить с ~ем* a fi aproape de nebunie, a fi vecin cu nebunia ◇ *до ~я* pînă la nebunie/la paroxism.

безу́мно *adv.* nebunește, în mod nesocotit, la nebunie.

безу́мн/ый *adj.* **1.** *(înv.)* nebun, dement. **2.** smintit, nebun, bezmetic, năuc, zăpăcit, fără minte. **3.** *(fig.)* foarte mare, foarte tare, extraordinar, foarte puternic; copleșitor; *~ая су́мма* o sumă extrem de mare, o sumă fantastică; *~ая цена́* preț exorbitant; *~ая страсть* pasiune frenetică. **4.** **~ый,** *-ого m.* om nebun, smintit, dement.

безумо́лчный *adj. (înv.)* neîncetat, neîntrerupt, continuu; *~ шум мо́ря* vuietul neîncetat al mării.

безу́мство, *-а n.* **1.** nebunie, faptă nesocotită. **2.** temeritate, cutezanță, curaj mare.

безу́мствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face nebunii, a-și face de cap, a se comporta ca un smintit/ca un dement.

безупре́чно *adv.* în mod impecabil/ireproșabil.

безупре́чность, *-и f. sg.* caracter impecabil/ireproșabil, perfecțiune, desăvîrșire.

безусло́вно 1. *adv.* (în mod) necondiționat, absolut; (în mod) neîndoielnic, indiscutabil, incontestabil, sigur, cu siguranță. **2.** *cuv. modal.* desigur, bineînțeles, se înțelege; fără îndoială.

безусло́вность, *-и f. sg.* caracter necondiționat, certitudine, siguranță.

безусло́вный *adj.* **1.** absolut, necondiționat, fără rezerve. **2.** neîndoielnic, sigur, indiscutabil, complet, deplin; *~ успе́х* succes sigur/indiscutabil/asigurat.

безуспе́шный *adj.* zadarnic, inutil, fără rezultat, fără succes, fără folos.

безуста́нн/ый *adj. (înv.)* neobosit, fără preget; *~ая рабо́та* muncă fără preget.

безу́сый *adj.* **1.** imberb, fără mustăți. **2.** *(glumeț)* foarte tînăr. **3.** *(zool.)* fără antene.

безуте́шно *adv.* nemîngîiat, neconsolat.

безуте́шный *adj.* neconsolat, nemîngîiat, inconsolabil.

безуча́стие, *-я n. sg.* nepăsare, indiferență, apatie, pasivitate.

безуча́стно *adv.* cu indiferență, cu nepăsare, în mod indiferent, nepăsător.

безуча́стность, *-и f. sg. v. безуча́стие.*

безуча́стн/ый *adj.* nepăsător, indiferent, apatic; *~ взгля́д* privire absentă.

безъязы́кий *adj. v. безъязы́чный.*

безъязы́чный *adj.* lipsit de grai, mut.

безъя́дерн/ый *adj.* nenuclear; denuclearizat; *~ая зо́на* zonă denuclearizată.

безыде́йность, *-и f. sg.* lipsa unui conținut de idei.

безыде́йный *adj.* lipsit de idei, fără idei.

безызве́стность, *-и f. sg.* **1.** anonimat. **2.** lipsă de știri.

безызве́стный *adj.* necunoscut; lipsit de renume; fără renume.

безымённый *adj. v. безымя́нный.*

безымя́нный *adj.* necunoscut, anonim, fără nume, lipsit de nume ◇ *~ па́лец* degetul inelar.

безындукцио́нный *adj.* antiinductiv, neinductiv.

безынерцио́нный *adj.* fără inerție.

безынициати́вность, *-и f. sg.* lipsă de inițiativă.

безынициати́вный *adj.* lipsit de inițiativă.

безы́скровый *adj.* fără scîntei.

безыску́сственный *adj.* firesc, natural, simplu, lipsit de artificialitate.

безысхо́дность, *-и f. sg.* deznădejde, desperare; situație desperată.

безысхо́дный *adj.* iremediabil, fără leac, ireparabil, fără scăpare, fără ieșire, desperat, fără soluție, nemărginit; *~ое го́ре* durere nemărginită; durere nesfîrșită; *~ое положе́ние* situație fără ieșire.

безэффекти́вность, *-и f.* ineficacitate, ineficiență.

бека́р, *-а m. (muz.)* becar.

бека́с, *-а m. (zool.)* becață, sitar.

бекаси́ный *adj.* de sitar, de becață.

беке́ша, *-и f. (înv.)* becheșă *(haină rusească strînsă în talie).*

бекме́с, *-а m.* must de struguri concentrat, must fiert, becmeș, sirop de sorg.

беко́н, *-а m.* bacon.

беко́нный *adj.* de bacon.

белен/а́, *-ы́ f. sg. (bot.)* măselariță ◇ *(бу́дто) ~ы́ объе́лся* de parcă a mîncat mătrăgună, parcă a băut gaz.

беле́ние, *-я n. sg.* albire, înălbire, decolorare; *лугово́е ~* înălbire la soare.

беленно́й *adj. (bot.)* de măselariță.

белёный *adj.* albit, înălbit; *~ холст* pînză albită.

беле́сый *adj.* albicios, alburiu.

беле́/ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. побеле́ть)* a deveni alb, a se decolora, a se înălbi. **2.** a se zări, a se vedea, a apărea *(despre obiecte de culoare albă),* a albi.

беле́ться, *-е́ется vb. ipf.* a se zări, a apărea *(despre obiecte albe);* a albi.

белиберд/а́, *-ы́ f. sg.* absurditate, baliverne, vorbe fără rost, prostii, bazaconii; *нести́ ~у́* a îndruga verzi și uscate, a înșira baliverne.

белизна́, *-ы́ f. sg.* albeață; grad de albire, calitatea de a fi alb.

бели́ла, *-и́л pl.* **1.** ceruză; culori albe; *свинцо́вые ~* alb de plumb; *ци́нковые ~* alb de zinc. **2.** fard alb.

бели́льн/ый *adj.* care albește, (care servește) pentru înălbit, pentru albit; *~ая и́звесть* hipoclorit de calciu.

бели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. побели́ть)* a albi; a spoi, a vărui; *~ сте́ны* a vărui/a spoi pereții. **2.** *(pf. набели́ть)* a vopsi în alb; a spoi cu alb; a se sulemeni cu alb, a se farda. **3.** *(pf. вы́белить* și *отбели́ть)* a albi, a înălbi, a decolora; *~ холст* a albi pînza de in, a ghili pînza de in.

бели́ться, *-лю́сь, -ли́шься* și *бе́лишься vb. ipf.* **1.** *(pf. набели́ться)* a se sulemeni cu alb, a se farda cu alb. **2.** *pas.* de la *бели́ть.*

бе́личий *adj.* de veveriță; *~ мех* blană de veveriță.

бе́лка, *-и f.* **1.** veveriță. **2.** blană de veveriță ◇ *(fig.) крути́ться как ~ в колесе́* a se agita, a avea multe griji.

белкови́на, *-ы f. sg.* albumină, substanță albumineasă.

белко́вый *adj.* de albumină.

белладо́нна, *-ы f. sg. (bot.)* beladonă, mătrăgună.

беллетри́ст, *-а m.* scriitor, literat, autor de opere beletristice.

беллетри́стика, *-и f. sg.* beletristică, literatură (beletristică).

беллетристи́ческий *adj.* literar, de literatură, beletristic, de beletristică.

белобры́сый *adj.* blond-albicios, blond-spălăcit.

белови́к, *-а́ m.* copia curată a unui manuscris, exemplarul pus la punct al manuscrisului.

белово́й *adj.* scris pe curat, transcris pe curat, definitiv, pus la punct; *~ экземпля́р ру́кописи* exemplarul definitiv al manuscrisului.

белогварде́ец, *-де́йца m.* albgardist, membru al gărzilor albe, contrarevoluționar.

белогварде́йщина, *-ы f. sg. col.* contrarevoluție, mișcarea contrarevoluționară a gărzilor albe.

белоголо́вка, *-и f. (bot.)* trifoi-de-munte.

белоголóвый *adj.* cu păr blond, cu păr bălai, bălan.

белодерéвец, *-вца m.* tîmplar de mobilă simplă, tîmplar în lemn alb/nelustruit.

белóк[1], *-лкá m.* albumină, proteină; *клéточный* ~ albumină celulară.

белóк[2], *-лкá m.* albuș (de ou).

белóк[3], *-лкá m. (anat.)* albul ochilor, sclerotică.

белокопы́тник, *-а m. (bot.)* captalan.

белокрóвие, *-я n. sg. (med.)* leucemie.

белокры́льник, *-а m. (bot.)* coada--zmeului.

белокýрый *adj.* bălai, blond, bălan.

белолúцый *adj.* alb la față, cu fața albă.

белонóгий *(zool.) adj.* pintenog.

белоречúт, *-а m. (mineral.)* cuarțit.

белорýска, *-и f. (de la белорýс v. белорýсы) (femeie)* bielorusă.

белорýсский *adj.* bielorus, din Bielorusia, al Bielorusiei.

белорýсы, *-ов pl.; sg. -рýс, -а m.* bieloruși *(locuitori ai R.S.S. Bieloruse).*

белорýчка, *-и m.* și *f. (peior.)* om boieros, coconaș.

белоры́бица, *-ы f. (zool.)* somon alb.

белоснéжный *adj.* alb ca zăpada, imaculat.

белоýс, *-а m. (bot.)* țăpoșică, părul--porcului.

белоцвéт, *-а m. (bot.)* autată, mărgărită; ochiul-boului.

белошвéйка, *-и f.* lenjereasă.

белýг/а, *-и f.* morun ◇ *(fig.) ревéть ~ой* a striga cît te ține gura; a țipa ca din gură de șarpe.

белýжий *adj.* de morun.

белýха, *-и f.* delfin polar.

бéл/ый *adj.* **1.** alb; *~ое винó* vin alb; ~ *хлеб* pîine albă; *(bot.) ~ая берёза* mesteacăn alb; *~ая кувшúнка* nufăr alb; ~ *ýголь* cărbune alb. **2.** *(fig.)* alb, contrarevoluționar; ~ *офицéр* ofițer contrarevoluționar. **3.** **~ые,** *~ых m. pl.* a) oameni de rasă albă; b) *(fig.)* albgardiști, contrarevoluționari ◇ *(înv.)* ~ *билéт* dovadă de scutire de serviciu militar; *~ое духовéнство* cler, preoțime; *(bot.)* ~ *гриб* mînătarcă; *(bot.)* ~ *мох* mușchi de turbă; *(med.) ~ая горя́чка* delirium tremens; *~ая кость* sînge-albastru, viță nobilă; *~ое мя́со* carne albă, carne de pasăre/de vițel; *~ые стихú* versuri albe; *средú ~а дня* ziua-n amiaza mare; *на ~ом свéте* în lumea largă, în lume; ~ *как полотнó* alb ca varul; *(fig.) шúто ~ыми нúтками* cusut cu ață albă; *называ́ть ~ое чёрным* a face albul negru; *принимáть ~ое за чёрное* a lua albul drept negru.

бельведéр, *-а m. (arhit.)* belvedere, foișor.

бельгúйка, *-и f.* belgiană.

бельгúйский *adj.* belgian, de/din Belgia, al Belgiei.

бельгúйцы, *-цев pl.; sg. -гúец, -гúйца m.* belgieni, locuitori ai Belgiei.

бель/ё, *-я́ n. sg. col.* lenjerie, rufe, albituri; *нúжнее* ~ rufărie de corp; *постéльное* ~ lenjerie de pat ◇ *(fig.) ворошúть гря́зное ~; копáться/ры́ться в гря́зном ~é* a scormoni/a răvăși rufele murdare; *ры́ться в чужóм ~é* a se amesteca în viața altuia; a intra în intimitățile altuia.

бельевóй *adj.* de lenjerie, de rufărie, de albituri; ~ *магазúн* magazin de lenjerie.

бельевщúца, *-ы f.* **1.** *v. белошвéйка,* **2.** responsabilă cu rufăria în internate, sanatorii etc.

бельмéс *(în expr.) ни ~а не знать/не понимáть* a nu pricepe o iotă; a nu avea habar; a fi tufă; a nu ști o boabă.

бельм/ó, *-á n.* albeață *(la ochi)* ◇ *как ~ на глазý* îmi stă ca un ghimpe/ca bîrna/ca paiul/ca sarea în ochi; *(pop.) таращúть/вы́лупить/вы́пучить/уставúть ~а* a căsca ochii; a se holba.

бельэтáж, *-á m.* **1.** primul etaj *(al unei case),* mezanin. **2.** balconul întîi *(la teatru).*

беля́к, *-а m.* specie de iepure alb.

беля́на, *-ы f. (înv.)* vas fluvial de lemn, cu fund plat, nesmolit, pentru transportul materialelor lemnoase.

беля́нка, *-и f.* **1.** fată/femeie bălaie. **2.** ciupercă albă. **3.** *(entom.)* albiliță, fluture alb; *(zool.) капýстная ~* albiliță.

бемóль, *-я m. (muz.)* bemol.

бенгáльский *adj.* bengal, de/din Bengal; ~ *тигр* tigru bengal; ~ *огóнь* foc bengal, foc de artificii.

бенефúс, *-а m. (înv.)* reprezentație în beneficiul unuia dintre actori ◇ *(pop.) устрóить ~ комý-л.* a-i face cuiva o scenă.

бенефúсный *adj. (înv.) (de la бенефúс); ~ спектáкль* reprezentație în beneficiul cuiva.

бенефициáнт, *-а m. (înv.)* artistul în beneficiul căruia se dă o reprezentație.

бензúн, *-а m. sg.* benzină; *этилúрованный* ~ benzină etilată; *авиациóнный* ~ benzină de avion; *лёгкий* ~ benzină ușoară; *тяжёлый* ~ benzină grea; *очúщенный* ~ benzină purificată; *неочúщенный* ~ benzină brută; *автомобúльный* ~ benzină auto.

бензúновый *adj.* de/cu benzină; ~ *двúгатель* motor cu benzină.

бензинúрование, *-я n.* benzinare.

бензиноуловúтель, *-я m.* separator de benzină.

бензóй, *-я m. (chim.)* benzoe (tămîie).

бензóл, *-а m. (chim.)* benzen, benzol.

бензомéр, *-а m.* indicator de benzină.

бензопрóвод, *-а m.* conductă de benzină.

бензохранúлище, *-а m.* depozit de benzină.

бенуáр, *-а m. (teatr.)* benoar, rîndul de loji de la parter.

бергамóт, *-а m.* pară pergamută.

бердáнка, *-и f.* pușcă de tip Berdan.

бердó, *-á n. (text.)* spată.

берды́ш, *-а m. (ist.)* secure cu tăișul în formă de semilună, veche armă de luptă.

бéрег, *-а m.* mal, țărm, coastă; *скалúстый* ~ mal stîncos, faleză; *держáться ~а* a pluti aproape de mal; *сойтú на* ~ a coborî pe uscat; *безопáсный* ~ coastă fără pericol; *затóпленный* ~ mal inundat; *корáлловый* ~ coastă de corali; *коренnóй* ~ mal principal; *(hidr.) мáршевый* ~ mal inundabil; *морскóй* ~ malul/țărmul mării, litoral, coastă maritimă; *непристýпный* ~ coastă inaccesibilă; *обрезнóй* ~ mal abrupt, mal cu adîncimi mari; *обры́вистый/скалúстый* ~ faleză; *фиóрдовый* ~ coastă cu fiorduri; *вступúть в ~á* a intra în albie/în matcă; *вы́йти из ~óв* a ieși din albie/din matcă ◇ *(prov.) от одногó ~а отстáть, к другóму не пристáть* nici în car nici în căruță, nici în teleguță; *на сухóм ~ý ры́бу ловúть* a șterpeli; a trage la stînga; *списáть на* ~ a concedia *(de pe o navă).*

берегов/óй *adj.* de țărm/mal, de coastă, de litoral, riveran; *~óе судоходство* cabotaj; *~áя артиллéрия* artilerie de coastă.

берегоукреплéние, *-я n. (hidr.)* consolidare a malurilor.

бередúть, *-ежý, -едúшь vb. ipf. (pf. разбередúть) acuz.* a zgîndări; *(fig.) ~ сердéчные рáны* a răscoli amintiri dureroase.

бережён/ый *adj.* păstrat; păzit, ferit, apărat ◇ *(prov.) ~ая копéйка рубль бережёт* cine nu cruță paraua, nici de galben nu are milă.

бережлúвость, *-и f. sg.* spirit de economie, chibzuință, simț gospodăresc.

бережлúвый *adj.* econom, chibzuit.

бéрежно *adv.* cu băgare de seamă, atent, cu grijă, cu atenție; ~ *обращáться* a se purta atent; ~ *относúться к комý-л.* a se purta atent, a fi atent față de cineva; ~ *хранúть* a păstra cu sfințenie, a pune/a păstra la icoană.

бéрежность, *-и f.* **1.** prudență, băgare de seamă, precauție, grijă, solicitudine.

бéрежн/ый *adj.* **1.** prudent, atent, precaut, cu băgare de seamă; *~ое обращéние с орýжием* mînuire precaută a unei arme. **2.** grijuliu, plin de grijă; cu solicitudine; *~ое отношéние* atitudine plină de grijă.

берёза, *-ы f. (bot.)* mesteacăn; *бéлая* ~ mesteacăn alb; *карéльская* ~ mesteacăn pufos; *бородáвчатая* ~ mesteacăn comun ◇ ~ *умá не даёт* bătaia e ruptă din rai; *(prov.) скрипýчая ~ дóльше стоúт* copacul care scîrțîie nu cade degrabă.

берёзка, *-и f. dim.* de la *берёза.*

берéзник, *-а m. sg. v. березня́к.*

березня́к, *-á m.* mestecăniș.

берёзовик[1], *-а m. (bot.)* pitarcă.

берёзовик[2], *-а m. (ornit.)* cocoș-de--pădure.

берёзовые, *-ых pl. (bot.)* betulacee.

берёзов/ый *adj.* de mesteacăn; *~ая рóща* mestecăniș ◇ *(glumeț) ~ая кáша* bătaie cu nuiaua, papară.

берéйтор, *-а m.* **1.** dresor de cai, antrenor de cai. **2.** profesor de călărie.

берéйторский *adj.* **1.** de dresor de cai. **2.** de profesor de călărie.

берéменеть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. заберéменеть)* a rămîne însărcinată, a rămîne gravidă.

берéменная, *-ой adj. f.* gravidă, însărcinată; gestantă.

берéменност/ь, *-и f. sg.* sarcină; gestație; *посóбие по ~и и рóдам* ajutor pentru sarcină și lehuzie; *внемáточная ~* sarcină extrauterină.

бéрест, *-а m. (bot.)* ulm-de-cîmp.

берéста, *-ы f. sg. v. берёста.*

берёста, *-ы f. sg.* coajă de mesteacăn, strat exterior al cojii de mesteacăn.

берестянóй *adj.* de/din coajă de mesteacăn; *~ые издéлия* obiecte din coajă de mesteacăn.

берéт, *-а m.* beretă, bască.

берéтик, *-а m. dim.* băscuță.

берéчь, *берегý, бережсёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a păstra, a conserva; *~ здорóвье* a-și păstra sănătatea. **2.** a păzi, a feri, a menaja, a cruța ◇ *~ копéйку на чёрный день* a strînge bani albi pentru zile negre.

берéчься, *берегýсь, бережёшься vb. ipf.* **1.** a fi precaut, a se păzi. **2.** *gen.* sau *inf.* a se feri, a se păzi; *~ от хóлода* a se feri de frig. **3.** *pas.* de la *берéчь* ◇ *берегúсь!; берегúтесь!* fereşte!, feriți-vă!

берúлл, *-а m. (mineral.)* beril.

бéркут, *-а m. (ornit.)* bercut *(specie de vultur)*, acvilă de munte.

берлúнск/ий *adj.* berlinez, de/din Berlin, al Berlinului ◇ *(chim. arte) ~ая лазýрь* albastru de Prusia.

берлóга, *-и f.* vizuină, bîrlog.

берлóжный *adj.* de vizuină, de bîrlog.

бертолéтов, *-а m. adj. (în expr.) ~а соль* sarea lui Berthollet.

берцóв/ый *adj. (anat.) ~ые кóсти* oasele tibiale; *большáя ~ая кость* tibia; *мáлая ~ая кость* peroneu.

бес, *-а m.* drac, demon, diavol, duh necurat ◇ *сединá в бóроду, а ~ в ребрó* cît îi moșul alb la plete, tot îi stă mintea la fete; *~ попýтал/мýтит* și-a băgat dracul coada; *бýдто/тóчно/слóвно ~ вселúлся в когó-л.* de parcă ar avea pe dracu în el; *~ом извивáться* a face pe dracu în patru (ca să scapi de ceva); *одержúмый ~ом* apucat, maniac, cu draci; *отпрáвить к ~у* a trimite la dracu, a da dracului; *рассыпáться/вертéться мéлким ~ом пéред кем-л.* a se linguși pe lîngă cineva; a se băga pe sub pielea cuiva, a umbla cu periuța.

бесéд/а, *-ы f.* **1.** convorbire, conversație, discuție; *оживлённая/живáя ~* conversație animată. **2.** dezbatere, convorbire; *провестú ~у* a ține o prelegere urmată de discuții, a face o prelucrare. **3.** interviu ◇ *вступúть в ~у* a intra în vorbă, a se amesteca în discuție; *душéвная ~* discuție sinceră/deschisă/de la om la om.

бесéдка, *-и f.* chioșc, pavilion.

бесéдовать, *-дую, -дуешь vb. ipf. с + instr.* a conversa, a discuta, a se întreține (cu cineva).

бесёнок, *-нка m.* **1.** drăcușor, diavol, spiriduș. **2.** copil zburdalnic, ștrengar.

бесúть, *бешý, бéсишь vb. ipf. (pf. взбесúть) acuz.* a înfuria, a scoate din sărite, a scoate din fire, a zădărî.

бесúться, *бешýсь, бéсишься vb. ipf (pf. взбесúться)* **1.** a turba. **2.** a se înfuria, a se mînia, a se înverșuna, a turba. **3.** a face drăcii, a face nebunii, a-și face de cap ◇ *с жúру ~* a nu-și mai încăpea în piele de bine.

бесклáссовый *adj.* fără clase (sociale).

бескозы́рка, *-и f.* beretă, bonetă (de marinar).

бесконéчно *adv.* la nesfîrșit, la infinit, neîncetat, continuu, permanent ◇ *(mat.) ~ мáлый* infinit mic; *~ удалённый* aruncat la infinit.

бесконéчност/ь, *-и f. sg.* nemărginire, infinit; *до ~и* pînă la infinit, fără sfîrșit, foarte mult ◇ *(mat.) двойнáя ~* dublă infinitate.

бесконéчный *adj.* **1.** nesfîrșit, infinit, nelimitat, nemărginit. **2.** interminabil, continuu, neîncetat; fără capăt, fără sfîrșit; nesfîrșit; *~ разговóр* o discuție interminabilă.

бесконтрóльность, *-и f. sg.* lipsă de control, lipsă de supraveghere.

бесконтрóльный *adj.* necontrolat, neverificat; nesupravegheat.

бескóрмица, *-ы f. sg.* lipsă de nutrețuri, recoltă proastă de furaje.

бескоры́стие, *-я n. sg.* dezinteresare, abnegație.

бескоры́стность, *-и f. sg. v. бескоры́стие.*

бескоры́стн/ый *adj.* dezinteresat; *~ая пóмощь* ajutor dezinteresat.

бескóстный *adj.* fără oase.

бескрáйний *adj.* infinit, nesfîrșit, nemărginit, nețărmurit; *~ простóр* întindere nemărginită.

безкрúзисный *adj.* fără crize, care nu cunoaște crize.

бескрóвн/ый[1] *adj.* **1.** anemic, fără vlagă, palid; *~ые гýбы* buze palide. **2.** fără vărsare de sînge; *~ая побéда* victorie fără vărsare de sînge.

бескрóвный[2] *adj.* fără adăpost, fără acoperiș, fără cămin.

бескры́лый *adj.* **1.** fără aripi, neînaripat; *(zool.)* apter. **2.** *(fig.)* neînaripat, neputincios, șters, palid, fără vlagă.

бескультýрье, *-я n. sg.* lipsă de cultură.

бесновáние, *-я n. sg.* nebunie, turbare, furie.

бесновáтый *adj. (înv.)* posedat, smintit, anormal.

бесновáться, *-нýюсь, -нýешься vb. ipf.* **1.** a avea un acces de nebunie, a fi cuprins de turbare. **2.** *(fig.)* a se înfuria, a turba, a-și ieși din fire, a-și ieși din minți.

бесóвский *adj.* drăcesc, diabolic.

беспáлый *adj.* fără degete.

беспáмятность, *-и f. sg.* memorie scurtă, lipsă de memorie; amnezie.

беспáмятный *adj.* uituc, cu memorie slabă.

беспáмятство, *-а n. sg.* **1.** leșin, pierderea cunoștinței; *впасть в ~* a-și pierde cunoștința, a leșina. **2.** furie, stare de furie.

беспардóнный *adj. (fam.)* obraznic, nesimțit, necuviincios.

беспартúйн/ый *adj.* **1.** fără de partid; *~ые мáссы* masele fără de partid. **2.** **~ый,** *-ого, -ая, -ой m.* și *f.* persoană fără de partid.

беспáспортный *adj.* fără pașaport; fără buletin de identitate.

бесперебóйность, *-и f. sg.* continuitate, neîntrerupere, regularitate.

бесперебóйн/ый *adj.* neîntrerupt, continuu, regulat; *~ое снабжéние* aprovizionare regulată, aprovizionare neîntreruptă.

беспересáдочный *adj.* direct, fără transbordare; *~ пóезд* tren direct, tren fără transbordare.

бéсперечь *adv. (pop.)* mereu, permanent, tot timpul, la tot pasul.

бесперспектúвность, *-и f.* lipsă de perspectivă.

бесперспектúвн/ый *adj.* fără perspectivă, lipsit de perspectivă, fără orizont; *~ое бýдущее* viitor fără perspectivă, viitor lipsit de perspective.

беспёрый *adj.* fără pene.

беспечáльный *adj.* senin, lipsit de griji, tihnit.

беспéчность, *-и f. sg.* nepăsare, ușurință, superficialitate, lipsă de griji.

беспéчный *adj.* nepăsător, superficial, lipsit de griji.

бесписьменный *adj.* fără alfabet, fără scriere.

бесплáновость, *-и f. sg.* lipsă de plan, lipsă de planificare.

бесплáнов/ый *adj.* neplanificat, fără plan, lipsit de planificare; *~ое хозяйство* economie neplanificată.

бесплáтность, *-и f. sg.* gratuitate.

бесплáтн/ый *adj.* gratuit, gratis, neplătit; *~ое обучéние* învățămînt gratuit; *~ билéт* bilet de favoare, bilet gratuit; *~ труд* muncă neplătită.

бесплóдие, *-я n. sg.* **1.** sterilitate, nefecunditate. **2.** nefertilitate, ariditate.

бесплóдно *adv.* în zadar, inutil, fără succes.

бесплóдность, *-и f. sg.* **1.** sterilitate, ariditate, nefertilitate. **2.** zădărnicie, inutilitate.

бесплóдн/ый *adj.* **1.** steril, sterp. **2.** neroditor, nefertil, arid. **3.** *(fig.)* zadarnic, infructuos; *~ые усúлия* eforturi zadarnice.

бесплóтный *adj. (înv.)* imaterial.

бесповорóтность, *-и f. sg.* caracter irevocabil, caracter definitiv.

беспоборо́тн/ый *adj.* irevocabil, definitiv; *~ое решéние* hotărîre definitivă/irevocabilă.

бесподо́бный *adj.* neasemuit, incomparabil, fără pereche, minunat, admirabil, superb.

беспозвоно́чн/ый *adj.* nevertebrat; *~ое живо́тное* animal nevertebrat.

беспоко́ить, -о́ю, -о́ишь *vb. ipf. acuz.* 1. *(мешать)* a stingheri, a deranja, a stînjeni, a supăra. 2. *(волновать)* a nelinişti, a îngrijora.

беспоко́иться, -о́юсь, -о́ишься *vb. ipf.* 1. *prepl. (волноваться)* a fi neliniştit, a se nelinişti, a fi îngrijorat. 2. *(утруждать себя)* a se osteni, a se deranja.

беспоко́йн/ый *adj.* 1. turbulent, neastîmpărat, gălăgios; *~ сосéд* vecin gălăgios. 2. neliniștit, zbuciumat, îngrijorat, agitat; *~ое состоя́ние* zbucium (sufletesc).

беспоко́йств/о, -а *n.* 1. deranj; *причиня́ть ~* a deranja; *прости́те за ~* iertaţi-mă pentru deranj. 2. *sg.* neliniște, zbucium, emoţie; *с ~ом* cu neliniște, cu emoţie.

бесполе́зно 1. *adv.* inutil, zadarnic, degeaba. 2. *pred.* e inutil, n-are rost.

бесполе́зность, -и *f. sg.* inutilitate, zădărnicie.

бесполе́зн/ый *adj.* inutil, zadarnic, nefolositor; *~ые уси́лия* eforturi/sforţări zadarnice.

беспо́л/ый *adj. (biol.)* asexuat; *~ое размноже́ние* partenogeneză; reproducere asexuată.

беспо́мощност/ь, -и *f. sg.* neputinţă, neajutorare, slăbiciune; *расписа́ться в своéй ~и* a-şi recunoaşte neputinţa, a se da bătut; a depune armele.

беспо́мощн/ый *adj.* 1. neajutorat, neputincios, slab, lipsit de sprijin; *~ ребёнок* copil neajutorat. 2. *(fig.)* slab, fără talent, neînzestrat; fără valoare; *~ые стихи́* versuri fără valoare.

беспоро́дный *adj.* de rînd, obişnuit, simplu, care nu e de soi.

беспоро́чность, -и *f. sg.* perfecțiune, desăvîrşire, caracter ireproşabil.

беспоро́чный *adj.* ireproşabil, impecabil, fără cusur, perfect; fără păcat.

беспоря́д/ок, -дка *m. sg.* 1. dezordine, neorînduială; *в ~ке* în dezordine; claie peste grămadă; *бежа́ть в ~ке* a fugi în dezordine; *отступа́ть в ~ке* a se retrage în dezordine; *полнéйший ~* totală neorînduială; *поэти́ческий/худо́жественный/лири́ческий ~* dezordine artistică/poetică. 2. *pl. (înv.)* tulburări.

беспоря́дочность, -и *f. sg.* dezordine, harababură, neorînduială, neregulă.

беспоря́дочн/ый *adj.* 1. dezordonat, fără ordine, neorînduit. 2. nesistematizat, haotic, neglijent; *~ые за́писи* însemnări nesistematizate.

беспоса́дочный *adj.* fără escală; *~ перелёт* zbor fără escală.

беспо́чвенность, -и *f. sg.* netemeinicie, nemotivare, lipsă de temei.

беспо́чвенн/ый *adj.* neîntemeiat, nefondat, nemotivat, fără temei; *~ое реше́ние* hotărîre neîntemeiată.

беспо́шлинный *adj.* scutit de taxe vamale; *~ ввоз* import scutit de taxe vamale.

беспоща́дность, -и *f. sg.* cruzime, neîndurare.

беспоща́дн/ый *adj.* nemilos, necruţător, neîndurător; *~ая сати́ра* satiră necruţătoare.

беспра́вие, -я *n. sg.* 1. lipsă de drepturi. 2. ilegalitate, samavolnicie, arbitrar, bunul plac.

беспра́вность, -и *f. sg.* lipsă de drepturi.

беспра́вный *adj.* lipsit de drepturi.

беспреде́льность, -и *f. sg.* nemărginire, infinitate, imensitate, caracter nemărginit, infinit.

беспреде́льный *adj.* nemărginit, infinit, nesfîrşit, nelimitat, fără margini, neţărmurit.

беспредме́тность, -и *f. sg.* lipsă de obiect, lipsă de conținut, lipsă de scop.

беспредме́тн/ый *adj.* 1. fără obiect, fără conținut, fără scop, fără rost; *~ спор* discuție fără rost. 2. nonfigurativ; *~ое иску́сство* artă nonfigurativă.

беспрекосло́вно *adv.* fără obiecții, fără murmur, fără a cîrti.

беспрекосло́вн/ый *adj. (în expr.) ~ ое подчинéние* supunere oarbă.

беспрепя́тственно *adv.* (în mod) liber, neîmpiedicat, slobod, fără obstacole.

беспрепя́тственный *adj.* liber, neîmpiedicat, nestăvilit, slobod, fără obstacole; *~ въезд* intrare liberă.

беспреры́вность, -и *f. sg.* continuitate, neîntrerupere.

беспреры́вный *adj.* continuu, neîntrerupt, necurmat, neîncetat, necontenit, fără contenire; *~ дождь* ploaie neîntreruptă.

беспреста́нно *adv.* (în mod) continuu, neîncetat, neîntrerupt, necontenit.

беспрецеде́нтный *adj.* fără precedent, nemaivăzut, nemaipomenit, nemaiîntîlnit.

бесприбы́льный *adj.* nerentabil, fără cîştig, fără beneficiu, fără profit.

бесприда́нница, -ы *f. (înv.)* fată fără zestre.

беспризо́рник, -а *m.* copil vagabond, copil fără căpătîi.

беспризо́рность, -и *f. sg.* 1. neîngrijire, lipsă de îngrijire, lipsă de supraveghere; părăsire. 2. vagabondaj.

беспризо́рн/ый *adj.* 1. neîngrijit, neglijat, părăsit, abandonat, lipsit de îngrijire, lipsit de supraveghere; *~ое хозя́йство* gospodărie neîngrijită. 2. fără adăpost, vagabond, părăsit, fără căpătîi; *~ ребёнок* copil părăsit, copil vagabond. 3. **~ый, -ого** *m.* vagabond, copil fără căpătîi.

беспримéрный *adj.* fără seamăn, fără precedent, nemaipomenit, nemaiîntîlnit; *~ по́двиг* faptă fără seamăn, faptă neasemuită.

беспри́месный *adj.* pur, fără amestec, curat, fără aliaj *(despre metale)*.

беспринци́пность, -и *f. sg.* lipsă de principialitate, lipsă de scrupule.

беспринци́пный *adj.* neprincipial, lipsit de scrupule.

беспристра́стие, -я *n. sg.* imparţialitate, nepărtinire.

беспристра́стность, -и *f. v. беспристра́стие.*

беспристра́стн/ый *adj.* drept, imparţial, nepărtinitor, obiectiv; *~ое реше́ние* hotărîre nepărtinitoare; *~ судья́* judecător drept.

беспричи́нность, -и *f. sg.* lipsă de cauză, lipsă de motiv; netemeinicie, lipsă de temei.

беспричи́нн/ый *adj.* nemotivat, fără cauză, lipsit de cauză; *затéять ~ую ссо́ру* a provoca o ceartă din senin.

бесприю́тность, -и *sg.* lipsă de adăpost/de azil.

бесприю́тный *adj.* fără adăpost, fără azil.

беспробу́дный *adj.* 1. adînc, profund *(despre somn)*; *~ сон* somn adînc, somn greu. 2. pătimaș, înveterat, înrăit *(despre beţivi)*; *~ пья́ница* beţiv pătimaş.

беспро́волочный *adj.* fără fir; *~ телегра́ф* telegrafie fără fir, radiotelegrafie.

беспро́игрышн/ый *adj.* fără pierderi, cu cîştig asigurat; *~ое дéло* afacere cu cîştig asigurat; *~ая лотерéя* tombolă/loterie cu toate numerele cîştigătoare.

беспросве́тн/ый *adj.* 1. întunecat; *~ая тьма* întuneric beznă. 2. *(fig.)* deznădăjduit, desperat, mohorît, întunecat, fără bucurii; *~ая жизнь* viață mohorîtă, viaţă fără bucurii/fără o rază de lumină,

беспросы́пный *adj. v. беспробу́дный.*

беспроце́нтн/ый *adj.* fără dobîndă; *~ заём* împrumut fără dobîndă; *~ая ссу́да* împrumut/credit fără dobîndă.

беспу́тица, -ы *f. v. бездоро́жье.*

беспу́тник, -а *m.* (om) uşuratic, fluşturatic, destrăbălat, desfrînat, stricat.

беспу́тный *adj.* 1. uşuratic, fluşturatic, stricat, desfrînat. 2. dezordonat.

беспу́тсво, -а *n. sg.* 1. desfrîu, destrăbălare, imoralitate. 2. viaţă dezordonată.

бессвя́зность, -и *f. sg.* incoerenţă, lipsă de coeziune, lipsă de legătură.

бессвя́зн/ый *adj.* incoerent, dezlînat, fără şir, fără legătură.

бессемéйный *adj.* fără familie, nefamilist.

бессемѐнодо́льный *adj. (bot.)* acotiledonat.

бессемя́нный *adj.* fără semințe.

бессерде́чие, -я *n. sg.* cruzime, neomenie, nesimțire.

бессерде́чность, -и *f. sg. v. бессерде́чие.*

бессерде́чный *adj.* fără inimă, făr suflet, neomenos, nemilos, crud, necruță tor; *~ человéк* om nemilos.

бесси́лие, *-я n. sg.* **1.** slăbiciune, debilitate, neputință. **2.** *(med.)* impotență ◇ *полово́е* ~ impotență. **3.** *(fig.)* incapacitate.

бесси́льный *adj.* slab, neputincios, fără putere, lipsit de putere; ~ *стари́к* bătrîn neputincios; *(fig.)* ~ *гнев* mînie neputincioasă.

бессисте́мно *adv.* (în mod) nesistematic, fără metodă, dezordonat.

бессисте́мность, *-и f. sg.* lipsă de metodă, dezordine.

бессисте́мн/ый *adj.* nesistematic, lipsit de metodă, dezordonat; ~*ое изложе́ние* expunere nesistematică.

бесcла́вие, *-я n. sg.* dezonoare, faimă proastă; rușine, infamie.

бессла́вн/ый *adj.* lipsit de glorie, infam; dezonorat; ~*ая смерть* moarte rușinoasă, moarte în dezonoare.

бессле́дно *adv.* fără urmă; *пропа́сть* ~ a dispărea fără urmă.

бессле́дный *adj.* fără urmă, care nu lasă urmă; ~*ое исчезнове́ние* dispariție fără urme.

бессловéсность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de grai, muțenie. **2.** tăcere, supunere.

бессловéсн/ый *adj.* **1.** lipsit de grai, necuvîntător, mut; ~*ое живо́тное* animal necuvîntător. **2.** tăcut, taciturn, supus, smerit; ~*ая роль* rol mut.

бессме́нно *adv.* (în mod) permanent, neîntrerupt, continuu, neschimbat, constant.

бессме́нность, *-и f. sg.* permanență, neîntrerupere, continuitate; inamovibilitate.

бессме́нный *adj.* permanent, neîntrerupt, continuu, constant; inamovibil; ~ *стаж* stagiu neîntrerupt; ~ *секрета́рь* secretar permanent.

бессме́ртие, *-я n. sg.* **1.** nemurire, veșnicie, viață veșnică. **2.** *(fig.)* glorie veșnică.

бессме́ртник, *-а m. (bot.)* siminoc, imortelă.

бессме́ртн/ый *adj.* nemuritor, veșnic, etern, nepieritor; ~*ая сла́ва* glorie nemuritoare.

бессме́тный *adj.* fără deviz.

бессмы́сленно *adv.* **1.** fără sens, fără rost. **2.** stupid. **3.** *pred.* n-are rost.

бессмы́сленность, *-и f. sg.* nonsens, lipsă de rațiune, absurditate.

бессмы́сленный *adj.* **1.** lipsit de sens, fără sens, absurd, stupid, prostesc, lipsit de rațiune. **2.** lipsit de minte; ~ *ребёнок* copil fără minte.

бессмы́слие, *-я n. sg.* lipsă de rațiune.

бессмы́слица, *-ы f.* nonsens, absurditate, prostie, inepție.

бесснéжн/ый *adj.* fără zăpadă, lipsit de zăpadă; ~*ая зима́* iarnă fără zăpadă.

бессо́вестно **1.** *adv.* (în mod) nerușinat, necinstit, cu neobrăzare, fără scrupule. **2.** *pred.* e o nerușinare.

бессо́вестность, *-и f. sg.* nerușinare, neobrăzare, nemernicie, lipsă de scrupule.

бессо́вестн/ый *adj.* nerușinat, neobrăzat, nemernic, lipsit de scrupule, necinstit; *са́мым* ~*ым о́бразом* cu cea mai mare nerușinare.

бессодержа́тельность, *-и f. sg.* lipsă de conținut, sărăcie de idei, lipsă de fond.

бессодержа́тельн/ый *adj.* fără conținut, lipsit de conținut, sărac în idei, gol, găunos; ~*ая статья́* articol lipsit de conținut/sărac în idei/fără fond; ~ *челове́к* om superficial.

бессозна́тельно *adv.* (în mod) inconștient; *де́йствовать* ~ a acționa în mod inconștient.

бессозна́тельн/ый *adj.* **1.** inconștient, spontan; ~ *жест* gest inconștient/spontan. **2.** inconștient, de inconștiență; fără cunoștință; *быть в* ~*ом состоя́нии* a fi în stare de inconștiență. **3.** *(pop.)* înapoiat, rămas în urmă, lipsit de nivel politic.

бессо́нниц/а, *-ы f.* insomnie; *страда́ть* ~*ей* a suferi de/a avea insomnie.

бессо́нн/ый *adj.* fără somn, nedormit; ~*ая ночь* noapte nedormită, noapte albă.

бесспо́рно **1.** *adv.* (în mod) incontestabil, de netăgăduit, indiscutabil; *он* ~ *че́стный челове́к* este incontestabil un om cinstit. **2.** *cuv. modal* bineînțeles, desigur, indiscutabil, fără doar și poate. **3.** *pred.* e indiscutabil.

бесспо́рность, *-и f. sg.* certitudine, evidență; caracter incontestabil/indiscutabil.

бесспо́рн/ый *adj.* **1.** incontestabil, de netăgăduit, indiscutabil, cert; ~*ая и́стина* adevăr de netăgăduit. **2.** *(jur.)* peremptoriu, incontestabil; ~*ое доказа́тельство* dovadă peremptorie; ~*ое владе́ние* posesiune inatacabilă; *в* ~*ом поря́дке* pe cale extrajudiciară/administrativă.

бессре́бренник, *-а m. (înv.)* om dezinteresat.

бессро́чный *adj.* fără termen, pe termen nelimitat, nelimitat, pe viață; ~ *о́тпуск* concediu pe termen nelimitat.

бесстра́стие, *-я n. sg.* calm, seninătate, impasibilitate.

бесстра́стный *adj.* calm, senin, impasibil, impertubabil, nestăpînit de pasiuni.

бесстра́шие, *-я n. sg.* curaj, temeritate.

бесстра́шный *adj.* neînfricat, curajos, temerar.

бессты́дник, *-а m.* (om) nerușinat, nesimțit, dezmățat, obraznic, necuviincios, neobrăzat.

бессты́дный *adj.* nerușinat, obraznic, neobrăzat; deșănțat, dezmățat, necuviincios.

бессты́дство, *-а n. sg.* nerușinare, obrăznicie, neobrăzare; dezmăț, necuviință.

бессты́жий *adj. (pop.) v.* *бессты́дный*

бессчётный *adj.* fără număr, nenumărat, imens, uriaș.

беста́ктность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de tact. **2.** faptă lipsită de tact, nedelicatețe, lipsă de delicatețe.

беста́ктный *adj.* lipsit de tact, fără tact, nedelicat.

бесталáнный[1] *adj.* neînzestrat, lipsit de talent; ~ *поэ́т* poet lipsit de talent.

бесталáнный[2] *adj. (folc.)* nenorocos, fără noroc, lipsit de noroc, ghinionist.

бестеле́сность, *-и f. sg.* caracter imaterial, imaterialitate.

бестеле́сный *adj.* imaterial.

бе́стия, *-и f. (pop.)* șmecher, vulpoi, pișicher, pramatie; *ну, и* ~! ce mai șmecher!; *продувна́я* ~ mare șmecher; fură cloșca de pe ouă; fură oul de sub găină.

бестолко́вость, *-и f. sg.* incapacitate, nepricepere, neghiobie.

бестолко́вщина, *-ы f. sg.* neorînduială, dezordine, harababură.

бестолко́вый *adj.* **1.** *(непоня́тливый)* prost, greu de cap, lipsit de istețime, nepriceput, nătîng. **2.** fără înțeles, fără șir, alandala; ~ *расска́з* povestire fără înțeles/dezlînată.

бе́столочь, *-и f. sg.* **1.** neorînduială, dezordine, harababură. **2.** *(pop.)* om nepriceput/prost/greu de cap.

бестре́петный *adj.* neînfricat, curajos, temerar, cutezător.

бесфо́рменность, *-и f. sg.* stare amorfă, caracter amorf, lipsă de formă.

бесфо́рменн/ый *adj.* amorf, inform; ~*ая ма́сса* masă amorfă.

бесхара́ктерность, *-и f. sg.* lipsă de voință, fire slabă/influențabilă.

бесхара́ктерный *adj.* lipsit de voință, slab, influențabil.

бесхво́стый *adj.* **1.** fără coadă. **2.** ~**ые**, *-ых pl. (zool.)* anuri.

бесхи́тростный *adj.* **1.** sincer, deschis, neprefăcut; ~ *челове́к* om sincer/neprefăcut. **2.** simplu, fără complicații.

бесхо́зн/ый *adj.* fără stăpîn, de izbeliște; ~*ое иму́щество* avere fără stăpîn.

бесхозя́йственность, *-и f. sg.* lipsă de spirit gospodăresc, rea gospodărire.

бесхозя́йственный *adj.* lipsit de spirit gospodăresc, prost gospodar, neeconom.

бесхребе́тный *adj.* **1.** *(fig.)* șovăielnic, inconsecvent, neprincipial. **2.** fără șira spinării.

бесцве́тность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de culoare, acromatism. **2.** *(fig.)* banalitate, lipsă de strălucire, platitudine.

бесцве́тный *adj.* **1.** incolor, fără culoare, acromatic. **2.** *(fig.)* fad, șters, banal, searbăd.

бесце́льность, *-и f. sg.* lipsă de scop; lipsă de sens; lipsă de rațiune.

бесце́льн/ый *adj.* lipsit de sens/de scop, fără rost; ~*ое существова́ние* viață lipsită de țel; existență zadarnică/inutilă.

бесце́нность *f. sg.* valoare de neprețuit, valoare inestimabilă.

бесце́нный *adj.* **1.** (de) neprețuit, foarte scump. **2.** *(fig.)* scump, drag, iubit; ~ *друг* prieten drag/iubit. **3.** *(înv.)* fără valoare.

бесцёнок *(în expr.)* *за* ~ foarte ieftin, pe un preț de nimic; *сбыть за* ~ a vinde pe un preț de nimic.

бесцеремо́нно *adv.* fără nici o jenă, fără pic de jenă; (în mod) necuviincios/nepoliticos; (în mod) familiar, grosolan, cu obrăznicie.

бесцеремо́нность *f. sg.* necuviință, lipsă de cuviință, impolitețe; familiaritate exagerată; grosolănie.

бесцеремо́нный *adj.* necuviincios, nepoliticos, necioplit, grosolan; fără jenă.

бесчелове́чно **1.** *adv.* neomenos, cumplit, crud, inuman. **2.** *pred.* e neomenos, e inuman.

бесчелове́чность, *-и f. sg.* neomenie, lipsă de omenie, cruzime.

бесчелове́чный *adj.* crud, neomenos, inuman, necruțător.

бесче́стить, *-е́щу, -е́стишь vb. ipf. (pf. обесче́стить) acuz.* a pîngări, a dezonora, a necinsti; a terfeli.

бесче́стность, *-и f. sg.* lipsă de onestitate, necinste, lipsă de corectitudine, incorectitudine.

бесче́стный *adj.* necinstit, lipsit de onestitate, incorect, infam; ~ *посту́пок* faptă necinstită.

бесче́стье, *-я n. sg.* dezonoare, necinste, rușine; *нанести́* ~ *кому́-л.* a dezonora pe cineva.

бесчи́нный *adj. (înv.)* indecent, necuviincios, scandalos.

бесчи́нство, *-а n.* scandal, necuviință, indecență, exces, nelegiuire.

бесчи́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face scandal, a-și face de cap, a se deda la excese.

бесчи́сленность, *-и f. sg.* infinitate, număr infinit, cantitate nemărginită, fără număr.

бесчи́сленный *adj.* nenumărat, infinit, fără număr, imens; cîtă frunză și iarbă.

бесчле́нн/ый *adj. (gram.)* cu formă scurtă; *~ое прича́стие* participiu cu formă scurtă.

бесчу́вственность, *-и f. sg.* **1.** nesimțire, leșin. **2.** insensibilitate, lipsă de milă, asprime, neîndurare.

бесчу́вственн/ый *adj.* **1.** insensibil, fără simțire, leșinat; **в** *~ом состоя́нии* în stare de leșin/de inconștiență. **2.** nemilos, dur, neîndurător, nesimțitor; ~ *челове́к* om dur/nemilos.

бесчу́встви/е, *-я n. sg.* **1.** nesimțire, leșin, stare de inconștiență; *в ~и* fără cunoștință; *до ~я* pînă la leșin; pînă la pierderea cunoștinței. **2.** insensibilitate, asprime, atitudine rece.

бесшаба́шн/ый *adj. (fam.)* nesăbuit, necugetat, nepăsător; îndrăzneț; ~ *па́рень* om nesăbuit; *~ая жизнь* viață fără căpătîi.

бесшу́мн/ый *adj.* liniștit, tăcut, potolit; fără zgomot, silențios; *~ые шаги́* pași ușori, pași care nu se aud; ~ *мото́р* motor silențios.

бе́та *f.* beta ◇ *~-лучи́* raze beta.

бетани́н, *-а m. (chim.)* betanină.

бетатро́н, *-а m. (fiz.)* betatron.

бето́н, *-а m. sg.* beton; *возду́шный* ~ beton acrat; *ги́псовый* ~ beton cu ghips/cu ipsos; *известко́вый* ~ beton calcaros.

бето́н-пу́шка, *-и f. (tehn.)* aparat de injectat beton.

бетони́рование, *-я n. sg.* betonare, turnare a betonului.

бетони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. забетони́ровать) acuz.* a betona, a turna beton.

бетониро́вка, *-и f. sg. v. бетони́рование.*

бетони́т, *-а m. sg. (constr.)* betonit, bloc de beton.

бето́нный *adj.* de beton, betonat; *~ое основа́ние* fundație de beton.

бетоноло́м, *-а m. (constr.)* rangă de spart beton, perforator de beton.

бетономеша́лка, *-и f.* betonieră.

бетононасо́с, *-а m. (constr.)* pompă de beton.

бетонопрово́д, *-а m. (constr.)* conductă pentru beton.

бетоноукла́дчик, *-а m. (constr.)* betonist, turnător de beton.

бето́нщик, *-а m.* betonist, betonier.

бечева́, *-ы́ f. sg.* cordon, funie; coardă; *(nav.)* parîmă subțire.

бечёвка, *-и f. sg.* frînghie subțire, coardă, șnur, sfoară.

бече́вни́к, *-а m.* edec.

бечево́й *adj.* de edec, de odgon, de funie.

бечёвочный *adj.* de sfoară, de șnur, de frînghie subțire.

бе́шено *adv.* cu turbare, cu furie, nebunește, la nebunie.

бе́шенство, *-а n. sg.* **1.** turbare, rabie. **2.** *(fig.)* turbare, furie, mînie; *прийти́ в* ~ a deveni furios, a turba de mînie.

бе́шен/ый *adj.* **1.** turbat, bolnav de turbare, rabiat; *~ая соба́ка* cîine turbat. **2.** *(fig.)* înverșunat, nebun; *~ая ско́рость* viteză nebună; *~ое сопротивле́ние* rezistență înverșunată. **3.** *(fig.)* violent, furios, irascibil; ~ *хара́ктер* fire violentă ◇ *~ые де́ньги* sume enorme ușor cîștigate; *~ые це́ны* prețuri exorbitante.

бешме́т, *-а m.* beșmet *(haină scurtă vătuită).*

биатло́н, *-а m. (sport)* biatlon.

биатлони́ст, *-а m. (sport)* biatlonist.

библе́йск/ий *adj.* biblic; *~ая леге́нда* legendă biblică; ~ *текст* text biblic.

библио́граф, *-а m.* bibliograf.

библиографи́ческ/ий *adj.* bibliografic; ~ *указа́тель* indice bibliografic; *~ая ре́дкость* raritate bibliografică.

библиогра́фия, *-и f. sg.* bibliografie.

библио́лог, *-а m.* bibliolog.

библиоло́гия, *-и f. sg.* bibliologie.

библиоте́ка, *-и f.* bibliotecă; *публи́чная* ~ bibliotecă publică.

библиоте́карский *adj.* de bibliotecar.

библиоте́карь, *-я m.* bibliotecar.

библиоте́ка-чита́льня, *библиоте́ки-чита́льни f.* bibliotecă cu sală de lectură.

библиотекове́дение, *-я n. sg.* biblioteconomie.

библиоте́чка, *-и f. dim.* bibliotecă mică.

библиоте́чн/ый *adj.* de bibliotecă; *~ая сеть* rețeaua de biblioteci; ~ *катало́г* catalog, fișier de bibliotecă; *~ое де́ло* biblioteconcmie.

библиофи́л, *-а m.* bibliofil.

библиофи́льский *adj.* de bibliofil.

библиофи́льство, *-а n. sg.* bibliofilie.

би́блия, *-и f.* biblie.

бива́к, *-а m. (mil.)* bivuac; *стоя́ть ~ом* sau *стоя́ть на ~ах* a bivuaca, a staționa sub cerul liber.

бивале́нтный *adj. (chim.)* bivalent.

бива́ть *(prez.* nefolosit*) vb. iter.* de la *бить* **(1, 2).**

бива́чн/ый *adj. (mil.)* de bivuac, de tabără; *~ое расположе́ние войск* adăpostirea trupelor în tabără; ~ *ого́нь* foc de tabără.

би́вни, *-ей pl.; sg. -вень, -вня m.* colți *(la unele animale mamifere)*; ~ *кабана́* colți de mistreți; ~ *слона́* fildeș, colți de elefant.

бивуа́к, *-а m. v. бива́к; жить на ~ах* a locui azi aici, mîine colea; a locui fără confort.

бига́мия, *-и f. sg.* bigamie.

бигуди́ *pl. indecl.* bigudiuri.

биде́ *n. (constr.)* bideu.

бидо́н, *-а m.* bidon.

бие́ние, *-я n. sg.* bătaie, pulsație, zvîcnire; ~ *се́рдца* bătaia inimii; ~ *пу́льса* bătăile pulsului; ~ *мото́ра* bătăile motorului ◇ *(fig.)* ~ *жи́зни* freamătul/pulsul vieții.

бижуте́рия, *-и f.* bijuterii.

биза́нь, *-и m. (mar.)* velă, catarg de mizenă, arbore artimon; *~-ма́чта* arbore artimon, catarg de mizenă.

би́знес, *-а m.* afaceri, business.

бизо́н, *-а m. (zool.)* bizon.

бизо́ний, *-ья, -ье adj.* de bizon, de/din piele de bizon.

бикарбона́т, *-а m. (chim.)* bicarbonat.

биквадра́т, *-а m.* bipătrat.

билабиа́льный *adj. (lingv.)* bilabial.

билатера́льный *adj. (tehn.)* bilateral.

биле́т, *-а m.* **1.** bilet; ~ *туда́ и обра́тно*; *обра́тный* ~ bilet dus și întors; *железнодоро́жный* ~ bilet de tren; *трамва́йный* ~ bilet de tramvai; *перро́нный* ~ bilet de peron; *пригласи́тельный* ~ invitație; *театра́льный* ~ bilet de teatru; *входно́й* ~ bilet de intrare. **2.** carnet, carte, livret, legitimație, tichet; *парти́йный* ~ carnet de partid; *вое́нный* ~ livret militar; *профсою́зный* ~ carnet sindical; *студе́нческий* ~ carnet de student; *чле́нский* ~ carnet de membru, carte de membru. **3.** *(înv.)* bancnotă; *креди́тный* ~ bancnotă, bilet de bancă ◇ *бе́лый* ~ *(înv.)* dovadă de scutire de serviciul militar; *во́лчий* ~ legitimație eliberată persoanelor considerate ostile regimului țarist; *(înv.) жёлтый* ~ condicuță, legitimație *(care se dădea la prostituate)*; *компости́ровать* ~ a viza un bilet.

билетёр, *-а m.* controlor de bilete.

билéтн/ый *adj.* de bilet(e); *~ая кácca* casă de bilete.

биливерди́н, *-a m. (biol.)* biliverdină.

билингви́зм, *-a m. (lingv.)* bilingvism.

билинéйный *adj. (mat.)* biliniu.

били́нза, *-ы f. (fiz.)* bilentilă.

билируби́н, *-a m. (biol.)* bilirubină.

биллиáрд, *-a m. v. бильярд.*

биллиáрдный *adj. v. бильярдный.*

биллиóн, *-a m.* bilion.

биллиóнный *adj.* de bilion.

билль, *-я m. (pol.)* bil.

би́ло, *-a n.* **1.** bătător, ciocan. **2.** piesă de şoc a unui dispozitiv.

бильдаппарáт, *-a m. (fiz.)* aparat de fototelegrafie.

бильярд, *-a m.* **1.** biliard; *игрáть в ~* a juca biliard; *пáртия в ~* partidă de biliard. **2.** masă de biliard.

бильярдн/ый **1.** *adj.* de biliard; *~ шар* bilă de biliard. **2.** **~ая,** *-ой f.* sală de biliard.

биметáлл, *-a m. (tehn.)* bimetal.

биметалли́зм, *-a m. sg.* bimetalism.

бимолекулярность, *-и f. (chim.)* bimolecularitate.

бимс, *-a m. (mar.)* grindă de punte, traversă de punte; *продóльный ~* grindă longitudinală.

бинá, *-ы́ f.* tîrlă.

бинáрный *adj.* binar.

бинóкль, *-я m.* binoclu; *полевóй ~* binoclu de campanie; *театрáльный ~* binoclu de teatru; *морскóй ~* binoclu de marină; *призмати́ческий ~* binoclu cu prisme, binoclu prismatic.

бинокулярный *adj.* binocular.

бинóм, *-a m. (mat. lingv.)* binom; *~ Ньютона* binomul lui Newton.

бинт, *-a m.* bandaj, tifon, faşă *(pentru bandaj).*

би́нтик, *-a m. dim.* de la *бинт*

бинтовáние, *-я n. sg.* bandajare.

бинтовáть, *-тýю, -тýешь vb. ipf. (pf. забинтовáть) acuz.* a bandaja, a pansa.

бинтовáться, *-тýюсь, -тýешься vb. ipf. (pf. забинтовáться)* a se bandaja, a se pansa.

бинтовóй *adj.* de faşă, de bandaj, de tifon.

биоáгент, *-a m. (biol.)* agent biologic.

биоакýстика, *-и f. (fiz.)* bioacustică.

биогенéзис, *-a m.* biogeneză.

биогéнный *adj. (biol.)* biogen.

биóграф, *-a m.* biograf.

биографи́ческий *adj.* biografic, de biografie, referitor la biografie.

биográфия, *-и f.* biografie.

биодинáмика, *-и f. sg.* biodinamică.

биоинформáция, *-и f. (med.)* bioinformaţie.

биокибернéтика, *-и f.* biocibernetică.

биóлог, *-a m.* biolog.

биологи́ческий *adj.* biologic.

биолóгия, *-и f. sg.* biologie.

биолюминесцéнция, *-и f. sg.* bioluminiscenţă.

биомагнети́зм, *-a m. sg.* biomagnetism.

биомácca, *-ы f.* biomasă.

биомéтрия, *-и f. (biol.)* biometrie.

биомехáника, *-и f. sg.* biomecanică.

биомици́н, *-a m. sg. (biol.)* biomicină.

биопотенциáл, *-a m.* potenţial bioelectric.

биопрепарáт, *-a m. sg. (biol.)* preparat biologic.

биопси́я, *-и f. (med.)* biopsie.

биоризáтор, *-a m. (tehn.)* biorizator, aparat pentru pasteurizarea laptelui.

биоси́нтез, *-a m. (biol.)* biosinteză.

биостáнция, *-и f.* staţiune biologică.

биостимулятор, *-a m.* biostimulator.

биостóйкость, *-и f.* rezistenţă biologică.

биосфéра, *-ы f.* biosferă.

биотóки *pl.* curenţi biologici.

биотóпливо, *-a n.* combustibil biologic.

биотрóн, *-a m. (tel.)* biotron.

биофи́зика, *-и f. sg.* biofizică.

биофизи́ческий *adj.* biofizic, de biofizică.

биохими́ческий *adj.* de biochimie, biochimic.

биохи́мия, *-и f. sg.* biochimie.

биоэколóгия, *-и f.* bioecologie.

биоэлектри́чество, *-a n. sg. (biol.)* bioelectricitate.

биоэнергéтика, *-и f. (biol.)* bioenergetică.

биплáн, *-a m.* biplan.

биполярность, *-и f. sg.* bipolaritate, caracter bipolar.

биполярный *adj.* bipolar.

би́рж/а, *-и f.* **1.** bursă; *товáрная ~* bursă de mărfuri; *фóндовая ~* bursă de efecte; *хлéбная ~* bursă de cereale. **2.** *(înv.)* staţie de trăsuri ◇ *чёрная ~* bursa neagră; *~ трудá* oficiu de plasare, birou de plasare; *игрáть на ~е* a juca la bursă.

биржеви́к, *-á m.* jucător la bursă.

биржев/óй *adj.* de bursă; *~ мáклер* agent de bursă, misit, samsar; *~áя сдéлка* tranzacţie de bursă, operaţie de bursă; *~áя игрá* agiotaj, joc de bursă; *~ы́е цéнности* valori cotate la bursă, valori negeciate la bursă.

би́рка, *-и f.* **1.** răboj. **2.** etichetă, tăbliţă, fişă, marcă.

биркoвáние, *-я n. (tehn.)* etichetare.

бирюзá, *-ы f. sg.* turcoază, peruzea.

бирюзóв/ый *adj.* **1.** de/din/cu turcoază; de/din/cu peruzea; *~ пéрстень* inel cu turcoază. **2.** de culoarea turcoazei, de culoarea preuzelei; albastru turcesc, turcoaz; *~ое мóре* mare de peruzea (de culoarea peruzelei).

бирюк, *-á m.* **1.** *(reg.)* lup singuratic. **2.** *(fig.)* om ursuz, posac ◇ *смотрéть ~óм* a avea înfăţişare posacă, a se uita chiorîş, a fi ursuz; *жить ~óм* a trăi ca un huhurez.

бирюльк/а, *-и f. biriulcă (piesă din lemn, folosită la jocul cu acelaşi nume)* ◇ *игрáть в ~и* a se ţine de fleacuri; a tăia frunză la cîini.

бирючи́на, *-ы f. (bot.)* lemn-cîinesc.

бис *interj.* bis!; *исполнять на ~* a bisa, a repeta.

би́сер, *-a m. sg. col.* mărgele foarte mărunte de sticlă ◇ *(fig.) метáть ~ пéред свиньями* a arunca mărgăritare la porci, a strica orzul pe gîşte; *рассыпáть ~ пéред кем-л.* a se pune bine cu cineva, a se linguşi pe lîngă cineva.

би́серина, *-ы f.* mărgea, mărgică.

би́серинка, *-и f. dim.* mărgică, mărgeluşă.

би́серник, *-a m. (bot.)* cătină, cătină roşie.

би́серный *adj.* **1.** de/din mărgele. **2.** *(fig.)* foarte mărunt; *~ пóчерк* scris foarte mărunt.

биси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a bisa, a repeta *(la cererea publicului).*

бисквит, *-a m.* biscuit; pişcot.

бисквитный *adj.* de/din biscuit; de/din pişcot.

биссектри́са, *-ы f. (mat.)* bisectoare.

бистр, *-a m.* bistru *(culoare).*

бисульфáт, *-a m. (chim.)* bisulfat, sulfat acid.

бисульфи́т, *-a m. (chim.)* bisulfit, sulfit acid.

бит, *-a m. (în informatică)* bit.

битá, *-ы́ f.* băţ de lovit *(la jocul de arşice).*

би́тва, *-ы f.* bătălie, luptă; *~ под...* bătălia de la ...

би́тенг, *-a m. (mar.)* baba, stîlp cilindric de lemn *sau* de fontă fixat pe puntea unui vas.

биткóм *adv. (în expr.) ~ наби́тый* înţesat, ticsit, supraîncărcat; plin pînă la refuz, arhiplin.

битл şi **биттл** *m.; pl. би́т(т)лы, би́тлсы* beatles.

би́тник, *-a m.* beatnic.

битóк, *-тка́ m.* pîrjoală, chiftea; şniţel natur.

битóчек, *-чка m. dim.* de la *битóк*

битýм, *-a m.* bitum; smoală; *жи́дкий ~* bitum lichid; *каменноýгольный ~* bitum din cărbune; *нефтянóй ~* bitum de petrol.

битуминóзный *adj.* bituminos.

битýмный *adj. (chim.)* de bitum.

би́т/ый **1.** *p.t.p.* de la *бить.* **2.** *adj.* bătut, lovit, tăiat; ◇ *~ час* o oră întreagă; vreme îndelungată; *~ые сли́вки* frişcă bătută.

бить, *бью, бьёшь vb. ipf.* **1.** *(pf. поби́ть) acuz.* a bate, a lovi; *~ лóшадь* a bate calul. **2.** *(pf. поби́ть) acuz.* a bate, a învinge; *~ врагá* a bate/a învinge duşmanul. **3.** *по + dat.* şi *в + acuz.* a lovi, a bate; *~ в ладóши* a bate din palme, a aplauda. **4.** *(pf. проби́ть)* a suna; *часы́ бьют* sună ceasul. **5.** *acuz.* a tăia, a sacrifica, a omorî, a ucide; *~ пти́цу* a tăia păsări. **6.** a trage, a bate; *~ в цель* a trage la ţintă; *ружьё бьёт на двéсти мéтров* arma bate la două sute de metri. **7.** *(pf. заби́ть)* a ţîşni, a clocoti; *~ струёй* a ţîşni; *водá бьёт ключóм* apa ţîşneşte; *(fig.) жизнь бьёт ключóм* viaţa clocoteşte. **8.** *(pf. разби́ть) acuz.* a sparge. **9.** a înfiora, a se face să tremuri; *меня́ бьёт лихорáдка*

mă scutură frigurile; *(fig.) свет бьёт в глаза́* îmi vine lumina în ochi ◇ **~ *по недоста́ткам*** a lupta împotriva lipsurilor; ~ *на... (+acuz.)* a ținti la..., a urmări (ceva), a aspira la ...; ~ *моне́ту* a bate monedă; ~ *наверняка́* a merge la sigur; ~ *отбо́й* a) a da semnalul de încetare; b) *(fig.)* a bate în retragere, a renunța la o părere; ~ *по рука́м* a) a da peste mînă; b) a bate palma; ~ *трево́гу* a da semnalul de alarmă; ~ *по карма́ну* a atinge la buzunar; ~ *хвосто́м* a da din coadă; ~ *ма́сло* a alege untul; ~ *за́дом* a zvîrli *(despre cai)*; ~ *в глаза́* a bate la ochi; a sări în ochi; *(fig.)* ~ *себя́ кулака́ми в грудь* a se bate cu pumnii în piept; *(fig.)* ~ *по чьим-л. интере́сам* a lovi în interesele cuiva, a prejudicia interesele cuiva.

битьё, *-я n. sg.* **1.** batere, lovire, bătaie. **2.** spargere, sfărîmare, stricare, ciocnire.

би́ться, *бьюсь, бьёшься vb. ipf.* **1.** *с + instr.* a se bate, a se lupta; ~ *с врагóм* a se bate cu dușmanul. **2.** *о, об, обо + acuz.* a se lovi de; *(fig.)* ~ *голово́й о сте́ну* a se lovi cu capul de pereți; a se da cu capul de pereți (de toți pereții). **3.** a palpita, a bate, a zvîcni. **4.** *(содрогаться)* a se zvîrcoli, a se zbate; *се́рдце бьётся* bate inima. **5.** *над + instr.* sau *с + instr. (fig.)* a se căzni, a depune sforțări, a se sfărîma, a-și bate capul; *ско́лько я би́лся над э́той зада́чей!* cît mi-am bătut capul cu această problemă! **6.** *(о посуде)* a se sparge. **7.** *pas.* de la *бить* (5) ◇ ~ *об закла́д* a paria, a pune rămășag; ~ *как ры́ба об лёд* a se zbate ca peștele pe uscat.

битю́г, *-а m.* **1.** cal de povară. **2.** *(fig.)* om robust, viguros.

бифурка́ция, *-и f.* bifurcare, bifurcație.

бифште́кс, *-а m.* biftec ◇ *сде́лать ~ из кого́-л.* a face pe cineva piftie/pilaf.

би́цепс, *-а m. (anat.)* biceps.

бич, *-а́ m.* **1.** bici. **2.** *(fig.)* flagel, pacoste, calamitate.

бичева́ние, *-я n. sg.* biciuire, flagelare; stigmatizare.

бичева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a biciui, a flagela. **2.** *(fig.)* a biciui; a înfiera, a stigmatiza.

бла́г/о[1], *-а n.* **1.** bine, fericire; *обще́ственное ~* binele obștesc; *на ~ наро́да* spre binele poporului. **2.** *(mai ales la pl.)* bunuri; *земны́е/материа́льные ~а* bunuri materiale ◇ *всех благ!* toate cele bune!, cu bine!; *ни за каки́е ~а (в ми́ре)* pentru nimic în lume.

бла́го[2] *conj. (pop.)* mai cu seamă că, deoarece, căci; cu atît mai mult cu cît, mai ales că; *конча́йте рабо́ту, ~ ве́чер бли́зко* lăsați lucrul căci se apropie seara.

благове́рная, *-ой f. (glumeț)* consoartă, nevastă; *моя́ ~* soția mea, nevasta mea.

благове́рный, *-ого m. (glumeț)* soț; *мой ~* soțul meu.

благове́ст, *-а m. (înv.)* dangăt, clopote.

бла́говестить, *-ещу, -естишь vb. ipf.* **1.** *(pf. отбла́говестить)* a bate clopotele la biserică; a trage clopotele. **2.** *(pf. разбла́говестить) (fig. iron.)* a da sfoară-n țară, a bate toba, a trăncăni.

благове́щение, *-я n. (bis.)* bunavestire, blagoveștenie.

благови́дный *adj.* **1.** cuviincios, decent. **2.** plăcut la vedere ◇ ~ *предло́г* pretext plauzibil.

благоволе́ние, *-я n. sg. (înv.)* bunăvoință, simpatie.

благоволи́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. к + dat. (înv.)* a manifesta bunăvoință, a fi binevoitor *(față de cineva)*.

благово́ние, *-я n.* **1.** aromă, mireasmă. **2.** *pl. (bis.)* substanță aromată, mirodenii.

благово́нн/ый *adj.* înmiresmat, aromatic, parfumat; *~ые ма́сла* uleiuri aromatice.

благовоспи́танность, *-и f. sg. (înv.)* bună creștere; curtenie, politețe.

благовоспи́танный *adj.* bine crescut, politicos; curtenitor.

благогове́йно *adv.* cu evlavie, cu respect, (în mod) pios, respectuos, evlavios.

благогове́йн/ый *adj.* respectuos, pios, evlavios, plin de venerație; *~ое молча́ние* tăcere pioasă.

благогове́ние, *-я n. sg.* venerație, respect, pietate, evlavie.

благогове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. пе́ред + instr.* a venera, a avea un cult (față de cineva), a respecta adînc (pe cineva).

благодар/и́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. поблагодари́ть)* a mulțumi, a aduce mulțumiri; a fi recunoscător; *~ю́ вас* vă mulțumesc.

благода́рно *adv.* cu recunoștință, cu mulțumiri.

благода́рност/ь, *-и f.* **1.** *sg.* mulțumire, recunoștință. **2.** cuvinte de mulțumire, gratitudine; *не сто́ит ~ей* nu face nimic; *объяви́ть ~ за отли́чную рабо́ту* a mulțumi pentru munca excepțională; *в знак ~и*; *в ~* în semn de mulțumire, drept mulțumire/recunoștință; *приноси́ть ~* a aduce mulțumiri; *выража́ть ~* a exprima mulțumiri, a-și arăta recunoștința.

благода́рн/ый *adj.* **1.** recunoscător; *быть ~ым кому́-л.* a fi recunoscător cuiva. **2.** *(fig.)* rodnic, fructuos; ~ *труд* muncă rodnică.

благода́рственн/ый *adj. (înv.)* de mulțumire, de recunoștință; *~ое письмо́* scrisoare de mulțumire.

благодаря́ *prep. dat.* mulțumită, datorită, grație (cuiva); ~ *тому́, что ..* mulțumită/datorită faptului că ...

благода́тный *adj.* îmbelșugat, abundent, rodnic; ~ *край* regiune îmbelșugată.

благода́ть, *-и f. sg.* **1.** belșug, fericire, bucurie; *кака́я у вас тут ~!* ce minunat e aici la voi! **2.** *(înv.)* har.

благоде́нственный *adj. (înv.)* fericit, prosper.

благоде́нствие, *-я n. sg. (înv.)* bunăstare, prosperitate.

благоде́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (înv.)* a trăi în tihnă/în belșug, a prospera.

благоде́тель, *-я m.* **1.** *(înv.)* bunăstare, fericire, prosperitate. **2.** binefăcător, protector.

благоде́тельность, *-и f. sg.* binefacere.

благоде́тельный *adj.* binefăcător, prielnic, folositor; ~ *кли́мат* climă prielnică.

благоде́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a-i face cuiva un bine.

благодея́ние, *-я n.* binefacere, faptă bună.

благоду́шествовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (peior.)* a huzuri, a trăi în tihnă/fără griji.

благоду́шие, *-я n. sg.* blîndețe, bună dispoziție, seninătate, calm imperturbabil; huzur.

благоду́шно *adv.* cu blîndețe, (cu) calm, cu voie bună.

благоду́шный *adj.* calm, blînd, blajin, liniștit.

благожела́тель, *-я m. (înv.)* binevoitor.

благожела́тельно *adv.* cu bunăvoință, (în mod) binevoitor, favorabil.

благожела́тельность, *-и f. sg.* bunăvoință.

благожела́тельн/ый *adj.* binevoitor, favorabil, prietenos; *~ое отноше́ние* atitudine binevoitoare.

благозву́чие, *-я n. sg.* armonie, euforie.

благозву́чность, *-и f. sg.* v. *благозву́чие*

благозву́чный *adj.* armonios, melodios, eufonic; ~ *стих* vers melodios.

благ/о́й[1] *adj. (înv.)* bun, folositor; *~о́е наме́рение* intenție bună; *~и́е пожела́ния* urări de bine. ◇ *~у́ю ча́сть избра́ть* a lua hotărîrea cea mai bună.

благ/о́й[2] *(în expr.) крича́ть ~и́м ма́том* a striga din răsputeri; a țipa ca din gură de șarpe; a țipa cît îl ține gura.

благоле́пие, *-я n. sg. (înv.)* strălucire, fast, pompă, frumusețe.

благомы́слящий *adj. (înv.)* conformist *(în felul de a gîndi)*.

благонадёжность, *-и f. sg.* **1.** încredere **2.** *(înv.)* loialitate *(politică)*.

благонадёжный *adj.* **1.** sigur, de nădejde, de încredere. **2.** loial *(în politică)*.

благонаме́ренность, *-и f. sg. (înv.)* conformism față de ideologia oficială.

благонаме́ренный *adj. (înv.)* supus *(conducerii statului)*, care se conformează ideologiei (concepțiilor) oficiale.

благонра́вие, *-я n. sg. (înv.)* cumințenie, bună purtare, bună creștere.

благонра́вный *adj.* cuminte, cu purtări bune, bine crescut; ~ *ребёнок* copil cuminte/bine crescut.

благообра́зие, *-я n. sg.* înfățișare plăcută, aspect impunător, înfățișare venerabilă.

благообра́зный *adj.* agreabil, plăcut la înfățișare.

благополу́чи/е, *-я n. sg.* bunăstare, belșug, prosperitate; ~ *семьи́* bunăstarea familiei; *пожела́ть вся́кого/вся́ческого ~я кому́-л.* a ura numai bine cuiva; *к моему́/к о́бщему ~ю* spre binele/spre norocul meu/al tuturor.

благополу́чно *adv.* (în mod) fericit, cu bine; *всё ~* totul e în ordine; *всё обошло́сь/обойдётся ~* totul s-a terminat/se va termina cu bine.

благополу́чный *adj.* fericit, norocos, reușit.

благоприобретённый *adj.* achiziționat/cîștigat prin muncă proprie.

благопристо́йно *adv. (înv.)* (în mod) decent, cu bună-cuviință.

благопристо́йность, *-и f. sg. (înv.)* cuviință, bună-cuviință, decență.

благопристо́йн/ый *adj.* cuviincios, decent; *~ое поведе́ние* purtare decentă/cuviincioasă.

благоприя́тно *adv.* (în mod) favorabil, prielnic.

благоприя́тн/ый *adj.* favorabil, prielnic; *~ые усло́вия* condiții prielnice; ~ *о́тзыв* referință favorabilă, aviz favorabil.

благоприя́тствовани/е, *-я n. sg.* favorizare; *(dipl.) огово́рка о наибо́льшем ~и* clauza națiunii celei mai favorizate.

благоприя́тствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi favorabil, a favoriza, a înlesni, a ajuta.

благоприя́тствуем/ый *part. prez. pas.* (de la *благоприя́тствовать*) favorizat; *~ая на́ция* țară care se bucură de clauza națiunii celei mai favorizate.

благоразу́мие, *-я n. sg.* înțelepciune, cuminţenie, prudență.

благоразу́мно *adv.* (în mod) înțelept, prudent, cu prudență, cuminte.

благоразу́мный *adj.* înțelept, cuminte, rezonabil; prudent, prevăzător.

благорасположе́ние, *-я n. sg. (înv.)* bunăvoință, atitudine binevoitoare.

благорасполо́женный *adj. (înv.)* binevoitor, rezonabil.

благоро́дие, *-я n. (înv.) ва́ше ~!* înălțimea voastră!

благоро́дно *adv.* cu noblețe, cu mărinimie.

благоро́дн/ый *adj.* **1.** nobil, virtuos; *~ челове́к* om nobil/virtuos. **2.** *(изы́сканный)* excepțional; distins, elegant; *~ая красота́* o frumusețe plină de distincție ◇ *~ые мета́ллы* metale nobile; *на ~ом расстоя́нии* la o distanță apreciabilă.

благоро́дство, *-а n. sg.* **1.** noblețe, onestitate; mărinimie; *прояви́ть ~* a da dovadă de noblețe/de mărinimie. **2** distincție, eleganță, finețe.

благоскло́нно *adv.* (în mod) binevoitor, favorabil, cu bunăvoință.

благоскло́нность, *-и f. sg.* bunăvoință, atitudine binevoitoare; atitudine favorabilă; *по́льзоваться чьей-л. ~ю* a se bucura de bunăvoința cuiva.

благоскло́нный *adj.* binevoitor, favorabil.

благослове́ни/е, *-я n. sg.* **1.** binecuvîntare, blagoslovire; *роди́тельское ~* binecuvîntare părintească. **2.** *(înv.)* avere lăsată ca moștenire de la părinți ◇ *с чьего́-л. ~я* cu încuviințarea cuiva.

благослове́нный *adj. (înv.)* binecuvîntat, blagoslovit, fericit.

благослови́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. благословля́ть) acuz.* **1.** *(bis.)* a binecuvînta, a blagoslovi. **2.** *(fig.)* a aproba, a-și da binecuvîntarea, a binecuvînta.

благословля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *благослови́ть*

благосостоя́ние, *-я n. sg.* bunăstare, prosperitate, îndestulare.

благотвори́тель *-я m.* binefăcător, filantrop.

благотвори́тельность, *-и f. sg.* binefacere, filantropie.

благотвори́тельный *adj.* de binefacere.

благотво́рность, *-и f. sg.* înrîurire, binefacere, influență binefăcătoare, efect salutar, influență salutară.

благотво́рный *adj.* binefăcător, salutar, care are o înrîurire binefăcătoare; folositor.

благоусмотре́ние, *-я n. (în expr.) на чьё-л. ~* la aprecierea cuiva, la latitudinea cuiva.

благоустра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *благоустро́ить*

благоустро́енность, *-и f. sg.* confort, amenajare.

благоустро́енн/ый *adj.* **1.** confortabil, comod, bine amenajat, bine orînduit, bine organizat; *~ая кварти́ра* locuință confortabilă. **2.** *p.t.p.* de la *благоустро́ить*.

благоустро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. благоустра́ивать) acuz.* a amenaja, a înzestra cu tot confortul, a pune ordine, a organiza; *~ городски́е кварта́лы* a amenaja cartierele orașului.

благоустро́йство, *-а n. sg. v.* **1.** *v. благоустро́енность*. **2.** salubritate; *~ го́рода* salubritatea orașului. **3.** urbanistică.

благоуха́ние, *-я n.* mireasmă, parfum, aromă.

благоуха́нный *adj.* înmiresmat, parfumat, care răspîndește un miros plăcut; binemirositor.

благоуха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a răspîndi un miros plăcut, a exala un miros plăcut, a îmbălsăma (aerul), a parfuma.

благоуха́ющий *part. prez. act.* (de la *благоуха́ть*) care miroase frumos, aromat, înmiresmat, binemirositor.

благочести́вый *adj. (bis.)* pios, evlavios, cucernic, cuvios.

благоче́стие, *-я n. sg. (bis.)* evlavie, cucernicie, pietate, cuvioșie.

блаже́нн/ый *adj.* **1.** fericit; *~ое состоя́ние* stare fericită. **2.** prostuț, naiv, sărac cu duhul, ciudat; *он како́й-то ~* e cam sărac cu duhul.

блаже́нств/о, *-а n.* beatitudine, fericire netulburată; *быть на верху́ ~а* a fi în culmea fericirii, a fi în al nouălea cer.

блаже́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi fericit, a fi în culmea fericirii.

блажи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf. (pop.)* a da frîu liber toanelor, a-și face de cap, a face după cum îl taie capul, a se ține de năzdrăvănii.

блажно́й *adj. (pop.)* zăpăcit, dezechilibrat; încăpățînat, cu toane, într-o ureche.

блажь, *-и f. sg.* prostie, nebunie; gărgăuni; toane; *~ напа́ла; ~ пришла́ в го́лову* l-au apucat pandaliile/hachițele; *напусти́ть на себя́ ~* a face pe nebunul.

бланк, *-а m.* formular, blanchetă, imprimat, hîrtie cu antet; *анке́тный ~* chestionar; *~и стро́гой отчётности* imprimate de strictă evidență; *печа́тный ~* imprimat; *запо́лнить ~* a completa un formular.

бла́нков/ый *adj.* de formular, de imprimat, de blanchetă; *~ая на́дпись* gir în alb.

бланширова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (tehn.)* a blanșa, a blanjeri.

бланширо́вка, *-и f.* blanșare, fierbere preliminară.

блат, *-а m.* **1.** argoul hoților. **2.** pile, proptele; *по ~у* prin protecție, prin cunoștințe; pe sub mînă; *име́ть ~* a avea pile/proptele; *устро́ить ~ кому́-л.* a pune pile (pentru cineva).

блатно́й *adj. (în expr.) ~ язы́к; ~а́я му́зыка* argoul hoților.

бледне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. побледне́ть)* **1.** a păli, a deveni palid, a îngălbeni; *~ от стра́ха* a păli de frică. **2.** *перед + instr.* a păli, a-și pierde importanța, a trece pe planul al doilea.

бледнокро́вие, *-я n.* anemie.

бледноли́цый *adj.* cu fața palidă, palid la față.

бле́дность, *-и f. sg.* paloare, lividitate, paliditate; *ме́ртвенная ~* paloare cadaverică.

бле́дн/ый *adj.* **1.** palid, livid; *~ челове́к* om palid. **2.** șters, spălăcit, plat, banal; searbăd; *~ое описа́ние* descriere ștearsă/plată.

блёклость, *-и f. sg.* veștejire, ofilire.

блёкл/ый *adj.* veșted, ofilit, trecut; îngălbenit, spălăcit, șters; *~ые цветы́* flori veștede.

блёкн/уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. поблёкнуть)* a păli, a se ofili, a se veșteji; a se stinge; a se spălăci, a se decolora; *цветы́ ~ут* florile se ofilesc; *взор ~ет* privirea se stinge.

бле́нда, *-ы f. (fiz.)* diafragmă; *(foto) со́лнечная ~* parasolar.

бленнорея́, *-и f. sg.* blenoragie.

блеск, *-а m. sg.* **1.** luciu, lucire, scînteiere; ~ *воды́* luciul apei; ~ *мо́лнии* scînteierea fulgerului. **2.** *(fig.)* fast, lux, pompă, strălucire; *во всем ~е* în toată strălucirea/splendoarea ◇ *(mineral.) ма́рганцевый* ~ alabandină; *свинцо́вый* ~ galenă, sulfură de plumb; *мишу́рный* ~ strălucire falsă; *с ~ом* cu toată măreția; *наводи́ть* ~ a da lustru/luciu.

блесна́, *-ы́ f.* momeală pentru pește; vîrcolac.

блесну́/ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *блесте́ть*. **2.** *(fig.)* a apărea, a fulgera; *~ла мысль* i-a fulgerat un gînd; *~ла наде́жда* a licărit o speranță.

блесте́/ть, *блещу́, блести́шь* și *бле́щешь vb. ipf. (pf. mom. блесну́ть) instr.* **1.** a străluci, a scînteia, a lumina puternic. **2.** *(fig.)* a străluci, a excela, a se deosebi; *~умо́м* a străluci prin inteligență ◇ *не всё то зо́лото, что блести́т* nu tot ce strălucește e aur; nu tot ce zboară se mănîncă.

блёстки, *-ток pl.; sg. -тка, -и f.* **1.** paiete, fluturași. **2.** *(сверкающие точки)* scînteieri, sclipiri, luciri. **3.** *(fig.)* sclipiri, scîntei, scînteieri; ~ *остроу́мия* sclipiri de inteligență.

блестя́ще *adv.* (în mod) strălucit, minunat, admirabil, excelent.

блестя́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *блесте́ть*. **2.** *adj.* strălucitor, lucitor, sclipitor; *~ие звёзды* stele lucitoare; *(fig.) ~ум* minte sclipitoare; *(fig.) ~ие спосо́бности* aptitudini strălucite. **3.** *adj. (великолепный)* splendid, strălucit, măreț; *(fig.)* ~ *успе́х* succes strălucit; ~ *пра́здник* o sărbătoare măreață.

блеф, *-а m.* bluf, cacialma.

блéяние, *-я n. sg.* behăit.

блéять, *блéет vb. ipf.* a behăi.

ближа́йш/ий **1.** *sup. (de la бли́зкий)* cel mai apropiat, imediat, nemijlocit; intim; ~ *дом* casa cea mai apropiată; ~ *ро́дственник* ruda cea mai apropiată; ~ *друг* prieten intim. **2.** *comp.* (de la *близкий*) mai îndeaproape, mai apropiat; *при ~ем рассмотре́нии* la o cercetare mai amănunțită.

бли́же *comp.* (de la *бли́зкий* și *бли́зко*) mai apropiat, mai aproape.

ближневосто́чный *adj.* din Orientul Apropiat.

бли́жн/ий *adj.* **1.** apropiat, învecinat; *~ие ро́дственники* rude apropiate; *~ие сёла* sate învecinate. **2.** **~ий**, *-его m.* semenul, aproapele ◇ *(pop.) не ~ свет* e cale de o poștă; ~ *Восто́к* Orientul Apropiat.

близ *prep. gen.* lîngă, aproape de, nu departe de, în apropierea; ~ *до́ма* aproape de casă, în apropiere de casă.

бли́зиться, *бли́зится vb. ipf. (pf. прибли́зиться)* a se apropia.

бли́зк/ий *adj.* **1.** apropiat; *~ое расстоя́ние* distanță mică, distanță apropiată; *в ~ом бу́дущем* în viitorul apropiat. **2.** apropiat, scump; drag, la care ții; ~ *прия́тель* prieten intim. **3.** *(fig.) к + dat.* din anturajul cuiva, din preajma cuiva, care are acces undeva ◇ ~ *ро́дственник* rudă apropiată; *~ие отноше́ния* relații prietenești/intime; *(lingv.) ~ие языки́* limbi înrudite.

бли́зко *adv.* **1.** în apropiere, nu departe; îndeaproape. **2.** *pred. impers.* e aproape; *до го́рода* ~ nu e departe pînă la oraș; *стоя́ть ~/о́коло кого́-л.* (sau *к кому́-л.)* a avea legături strînse cu cineva; ~ *знать кого́-л.* a cunoaște pe cineva îndeaproape, a fi intim cu cineva.

близкоро́дственный *adj.* înrudit îndeaproape, strîns înrudit.

близлежа́щий *adj.* apropiat, situat în imediata apropiere, învecinat, vecin, din preajma; ~ *посёлок* sat aflat în imediata apropiere.

близнецы́[1], *-о́в pl.; sg. -не́ц, -а́ m.* gemeni ◇ *сиа́мские* ~ frați siamezi.

близнецы́[2], *-о́в pl. (astr.)* constelația Gemenilor, zodia Gemenilor.

близору́к/ий *adj.* **1.** miop. **2.** *(fig.)* miop, mărginit; *~ая поли́тика* politică mioapă.

близору́кость, *-и f. sg.* **1.** miopie. **2.** lipsă de clarviziune, miopie; *полити́ческая* ~ miopie politică.

бли́зость, *-и f. sg.* **1.** *(mat.)* vecinătate. **2.** apropiere; ~ *сме́рти* apropierea morții. **3.** intimitate, apropiere, asemănare, afinitate; *духо́вная* ~ apropiere sufletească. **4.** fidelitate; ~ *перево́да* fidelitatea traducerii.

блик, *-а m.* **1.** pată de lumină, lucire. **2.** *(metal.)* lingou de argint purificat cu plumb.

блин, *-а́ m.* blinie *(un fel de clătită)* ◇ *пе́рвый ~ ко́мом* începutul/primul pas e anevoie; un început nefericit; *как ~ы́ печь* a face ceva de mîntuială; *тот же ~, да подма́зан* aceeași pîine, dar cu unt.

блинда́ж, *-а m.* blindaj, adăpost blindat.

блинда́жный *adj.* de blindaj, de adăpost blindat.

блинди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. (mil.)* a blinda.

бли́нный *adj.* de blinii.

бли́нчатый *adj.* din/cu blinii.

бли́нчики, *-ов pl.; sg. -чик, -а m.* clătite.

блиста́тельность, *-и f. sg.* strălucire, splendoare.

блиста́тельный *adj.* splendid, măreț, strălucitor; *(fig.)* ~ *успе́х* succes răsunător.

блиста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. instr.* și fără *compl.* a străluci; a sclipi, a scînteia, a excela ◇ *(iron.)* ~ *отсу́тствием* a străluci prin absență.

блиц, *-а m. (foto)* blitz.

блок[1], *-а m. (tehn.)* scripete, bloc, macara, grup; *цепно́й* ~ scripete în lanț; *подвижно́й* ~ scripete mobil; *неподви́жный* ~ scripete fix; *составно́й* ~ macara asamblată; *выпрями́тельный* ~ grup redresor; ~ *приёма информа́ции* bloc de intrare a informației.

блок[2], *-а m.* **1.** *(pol.)* bloc, alianță, coaliție. **2.** grup, bloc; ~ *двух кварти́рных домо́в* grup de case cu cîte două locuințe.

блока́д/а, *-ы f. sg.* blocadă; *экономи́ческая* ~ blocadă economică; *морска́я* ~ blocadă maritimă; *ми́нная* ~ blocadă prin minare; *(ist.) континента́льная* ~ blocadă continentală; *снять ~у* a ridica blocada; *установи́ть ~у* a instaura blocada.

блока́дный *adj.* de blocadă, de încercuire.

блокга́уз, *-а m. (mil.)* fort mic, cazemată, redută din bîrne.

блоки́рование, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* blocadă, încercuire. **2.** *(tehn.)* blocare, oprire.

блоки́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a bloca, a supune blocadei, a încercui; ~ *порт* a bloca un port. **2.** *(ferov.)* a bloca drumul, a închide drumul prin blocare *sau* prin semnalizare; ~ *перего́н* a închide drumul între două gări vecine.

блоки́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* **1.** *(pol.)* a face un bloc, a intra într-un bloc. **2.** *pas.* de la *блоки́ровать*.

блокиро́вка, *-и f.* **1.** *sg. (pol.)* blocare, coalizare, formare a unui bloc *(de partide politice)*. **2.** *(ferov.)* bloc, blocaj, blocare; *защи́тная* ~ blocaj de protecție.

блокиро́вочн/ый *adj. (ferov.)* de blocaj, de blocare; *~ая систе́ма* sistem de blocare.

блокно́т, *-а m.* blocnotes, carnet de notițe, carnețel, agendă.

блокно́тный *adj.* de blocnotes, de carnet de notițe.

блонди́н, *-а m.* bărbat blond, blond.

блох/а́, *-и́ f.* purice ◇ *(fig.) блох мно́го* multe prostii; *(prov.) осердя́сь на блох, да одея́ло (да и шу́бу) в печь* pentru un purice aruncă plapuma pe foc; a se supăra ca văcarul pe sat.

бло́чный *adj. (tehn.)* de scripete.

бло́шка, *-и f. dim.* de la *блоха́*

бло́шки, *-шек pl.* fise servind la diferite jocuri.

блоши́ный *adj.* de purice; ~ *уку́с* pișcătură de purice.

бло́шница, *-ы f. (bot.)* puricariță.

блуд, *-а m. sg. (înv.)* desfrîu, destrăbălare, dezmăț.

блуди́ть[1], *-ужу́, -уди́шь vb. ipf. (pop.)* a duce o viață destrăbălată, a fi desfrînat/dezmățat.

блуди́ть[2], *-ужу́, -у́ди́шь vb. ipf. (pop.)* a rătăci, a hoinări.

блудли́вость, *-и f. sg.* desfrînare, dezmăț, libertinaj; lascivitate, erotism.

блудли́в/ый *adj.* **1.** desfrînat, muieratic, afemeiat. **2.** ștrengar, care face năzbîtii, hoț ◇ *(prov.) блудли́в как кот, трусли́в как за́яц* la plăcinte înainte, la război înapoi.

блудни́к, *-а́ m.* (om) desfrînat, destrăbălat, muieratic, afemeiat, berbant, crai.

блу́дный *adj. (în expr.)* ~ *сын* fiul rătăcitor/ risipitor.

блужда́ние, *-я n.* rătăcire, pribegire; *(tehn.)* împrăştiere.

блужда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** a rătăci, a pierde drumul; ~ *по све́ту* a pribegi prin lume, a vîntura lumea.

блужда́ющ/ий *adj.* **1.** pribeag, rătăcitor; rătăcit; mobil; *~ие звёзды* stele rătăcitoare; ~ *взгляд* privire rătăcită; *(med.) ~ая по́чка* rinichi mobil (deplasat). **2.** *part. prez. act.* de la *блужда́ть.*

блу́за, *-ы f.* bluză; *рабо́чая* ~ salopetă, haină de protecţie, haină de lucru.

блу́зка, *-и f. sg.* bluză.

блю́дечк/о, *-а n. dim.* farfurioară ◇ *как на ~е* ca pe tavă.

блю́до, *-а n.* **1.** tavă, platou; farfurie mare. **2.** fel de mîncare; *обе́д из трёх блюд* prînz cu trei feluri de mîncare; *пе́рвое/второ́е* ~ felul întîi/al doilea; *дежу́рное* ~ meniul zilei; *порцио́нное* ~ mîncare la comandă ◇ *как на ~е* ca în palmă; *(fig.) пода́ть/преподнести́/дать на ~е* a servi pe tavă.

блю́дце, *-а n.* farfurioară.

блю́минг, *-а m. (tehn.)* bluming, laminor, degrosisor pentru lingouri mari.

блюмс, *-а m. (tehn.)* blum.

блюсти́, *блюду́, блюдёшь vb. ipf. (pf. соблюсти́) acuz. (înv.)* a păstra, a păzi, a veghea; ~ *зако́ны* respecta legile.

блюсти́тель, *-я m.* păzitor, păstrător, apărător; *(iron.)* ~ *поря́дка* apărător al ordinii publice; ~ *зако́на* apărător al legii.

бля́ха, *-и f.* placă de tinichea/de tablă.

бля́шка, *-и f. dim.* de la *бля́ха*

боа́ *indecl.* **1.** *m. (zool.)* şarpe boa. **2.** *n. (înv.)* eşarfă de blană *sau* pene, purtată de femei în jurul gîtului.

боб, *-а m.* **1.** bob *(sămînţă)*. **2.** păstaie, siliculă. **3.** *pl.* bob *(plantă)*; *туре́цкие ~ы́* fasole ◇ *~ы́ разводи́ть* a trăncăni, a pălăvrăgi, a spune fleacuri; *оста́ться на ~а́х* sau *сиде́ть на ~а́х* a rămîne cu buzele umflate; *ворожи́ть/гада́ть на ~а́х* a da/a ghici în bobi; *провести́ на ~а́х* a trage pe sfoară.

бобёр, *-ра m. sg.* blană de castor, blană de biber.

боби́на, *-ы f. (tehn.)* bobină.

бобо́вник, *-а m. (bot.)* migdal pitic.

бобо́в/ый *adj.* **1.** de bob; ~ *стручо́к* păstaie de bob. **2.** ~ые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n.* leguminoase, plante leguminoase.

бобр, *-а́ m. (zool.)* castor, biber ◇ *(iron.) уби́ть ~а́* a) socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din tîrg; nu face mare brînză; b) a face o afacere bună.

бо́бриком *adv.* tuns scurt.

бобро́вый *adj.* de castor, de biber; ~ *мех* blană de castor; ~ *воротни́к* guler de biber.

бобы́лка, *-и f.* de la *бобы́ль* **(1)**.

бобы́л/ь, *-я́ m.* **1.** *(înv.)* ţăran sărac, fără pămînt şi fără familie. **2.** flăcău tomnatic, burlac; *жить ~ём* a duce o viaţă de burlac, a trăi singur cuc.

бог, *-а m.* zeu; Dumnezeu ◇ *(înv.)* ~ *зна́ет* sau ~ *весть* nu se ştie, Dumnezeu ştie; *сла́ва ~у* slavă domnului; *ра́ди ~а* pentru Dumnezeu, vă rog foarte mult, vă rog; *как* ~ *на ду́шу поло́жит* la întîmplare, cum îi vine, cum dă Dumnezeu; *не дай ~; изба́ви* ~ ferească Dumnezeu, doamne fereşte; foarte rău, neplăcut; periculos; *не дай* ~ *с дурако́м связа́ться* să te ferească Dumnezeu de omul prost; *бережёного* ~ *бережёт* paza bună trece primejdia rea; ~ *посла́л* trimis de Dumnezeu; *госпо́дь/* ~ *прибра́л* l-a luat Dumnezeu; ~ *с тобо́й/с ним* a) fie!, de acord!, fie şi aşa!, bine, bun!; b) vai de mine, ce spui!; ~ *тебе́/ему́ судья́* te/îl las în plata domnului; Dumnezeu să te/să-l ajute; ~ *уби́л; ~ом уби́тый* e sărac cu duhul; (e) lovit cu leuca-n cap; *~а моли́ть за кого́-л.* a se ruga pentru cineva; *~у ду́шу отда́ть* a-şi da sufletul; *бо́же упаси́!* doamne fereşte!, ferească Dumnezeu!; *бу́дто ~а за бо́роду взял* parcă l-a apucat pe Dumnezeu de picior; *в ~а лапшо́й кида́ть* a da/a zvîrli cu pietre în Dumnezeu/în lună; *вот тебе́ ~, а вот поро́г!* închide uşa pe dinafară!; *где* ~ *даст/пошлёт* unde o da Dumnezeu; *дай* ~ *вся́кому* dă doamne bine (la toată lumea); *дай* ~ *но́ги* a-şi lua picioarele la spinare; a o rupe la fugă; *дай* ~ *па́мяти* dacă nu mă înşală memoria; *ей- ~у!* zău!, pe cinstea mea!; *заста́вь ~а ве́чно моли́ть* îţi voi fi

recunoscător toată viaţa; *иди́ с ~ом* du-te cu domnul; *как* ~ *свят* mă jur pe Dumnezeu; zău, pe Dumnezeul meu!; *(prov.) како́в ~, такова́ и свеча́* cum e sfîntul şi colacul; *лу́чше сла́ва ~у, не́жели дай* ~ mai bine un ban în pungă decît făgăduinţă lungă; ce-i în mînă nu-i minciună; *(prov.) на тебе́, бо́же, что мне не го́же* ţiganul, după ce a scăpat căciula pe apă, a zis: să fie de sufletul tatii; *не ~и горшки́ обжига́ют* o scoatem noi la capăt; nu-i mare scofală; nu-i mare lucru; *(prov.) ни ~у све́чка, ни чёрту кочерга́* nici lui Dumnezeu lumînare, nici dracului colaci; nici în car nici în căruţă, nici în teleguţă; *ни бо́же мой!* a) în nici un caz; pentru nimic în lume; b) nici un pic; nimic; *побе́й меня́ ~!* să mă trăsnească Dumnezeu! *(все) под ~ом хо́дим* aşa a vrut Dumnezeu; asta-i voia domnului; *(жить) пока́* ~ *грехи́ те́рпит* a trăi bine; a o duce bine; *почи́ть в ~е* a da ortul popii; *с ~ом спо́рить* a sta la taifas cu Dumnezeu; *сча́стлив твой* ~ ai scăpat ca prin minune; ai noroc cu carul.

богаде́ленный *adj.* de azil de bătrîni.

богаде́льня, *-и f. (înv.)* azil de bătrîni.

богара́, *-ы́ f.* semănături neirigate.

бога́рный *adj.* de la *богара́*

богате́й, *-я m. (reg.)* bogătaş, om avut, bogătan, om pricopsit, chiabur.

богате́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. разбогате́ть)* a se îmbogăţi, a deveni bogat.

бога́тств/о, *-а n.* **1.** bogăţie, avuţie, avere; *наро́дные ~а* avuţiile poporului; *~а недр* bogăţiile subsolului; *выкола́чивать ~а* a strînge/a înjgheba avere. **2.** *(fig.)* bogăţie, lux, fast, splendoare.

бога́т/ый *adj.* **1.** bogat, avut, înstărit. **2.** îmbelşugat; ~ *урожа́й* recoltă bogată; ~ *углеро́дом* bogat în carbon. **3.** luxos, scump, costisitor; *~ая обстано́вка* mobilă scumpă, mobilă luxoasă. **4.** *(fig.)* valoros, preţios, excepţional; ~ *го́лос* voce excepţională. **5.** ~**ый,** *-ого m.* bogătaş; ◇ ~ *бе́дному не брат* bogatul nu e rudă cu săracul; sătulul nu crede flămîndului; *(prov.)* ~ *и в бу́дни пиру́ет, а ни́щий и в пра́здник горю́ет* bogatul mănîncă cînd îi este foame, iar săracul cînd găseşte; *(prov.) ~ому воро́вать, а бе́дному в прися́дку пляса́ть* bogatul a greşit şi săracul îşi cere iertăciune; *(prov.) ~ому житьё, а бе́дному вытьё* bogatul cu foloasele şi săracul cu ponoasele; *не бога́т да даро́ват* nu-i bogat, dar darnic; *чем ~ы, тем и ра́ды* vă servim cu ce avem.

богаты́рск/ий *adj.* **1.** eroic, viteaz; ~ *э́пос* epopee eroică. **2.** voinic, herculean, uriaş, atletic; *~ое телосложе́ние* constituţie fizică herculeană ◇ *спать ~им сном* a dormi buştean; *~ое здоро́вье* sănătate de fier.

богаты́рь, *-я́ m.* **1.** bogatîr *(erou epic din bîlinele ruseşti)*. **2.** *(fig.)* uriaş, puternic, voinic, viteaz, erou.

бога́ч, *-а́ m.* bogătaş, om bogat, nabab.

бога́че *comp.* de la *бога́тый* şi *бога́то*

боге́ма, *-ы f. sg.* **1.** *col.* boemă. **2.** *(înv.)* viaţă de boem; viaţă dezordonată.

боге́мный *adj.* de boemă.

боги́ня, *-и f.* zeiţă.

богобоя́зненный *adj. (bis.)* evlavios, cucernic; temător de Dumnezeu.

богоиска́тельство, *-а n. sg.* căutarea de Dumnezeu *(curent filozofico-religios la începutul sec. al XX-lea în Rusia)*.

богомо́л, *-а m. v. богомо́лец.*

богомо́лец, *-льца m. (înv.)* pelerin, hagiu.

богомо́лка, *-и f.* pelerină, hagiţă.

богомо́лье, *-я n. (înv.)* pelerinaj.

богомо́льный *adj.* pios, evlavios, bigot.

богоотсту́пник, *-а m.* apostat.

богоро́диц/а, *-ы f. (bis.)* Maica Domnului, sfînta fecioară, născătoare de Dumnezeu ◇ *сиде́ть ~ей* a sta cu mîinile în sîn, a trîndăvi.

богоро́дичный *adj.* de la *богоро́дица*

богосло́в, *-а m.* teolog.

богосло́вие, *-я n. sg.* teologie.

богосло́вский *adj.* teologic, de teologie.

богослуже́бн/ый *adj. (bis.)* pentru serviciul divin, de cult; *~ые кни́ги* cărţi pentru serviciul divin; ~ *язы́к* limbă de cult.

богослуже́ние, *-я n. (bis.)* serviciu divin, slujbă religioasă.

боготвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* a adora, a idolatriza, a zeifica, a diviniza.

богоуго́дн/ый *adj. (înv.)* de binefacere; *~ое заведе́ние* instituţie de binefacere.

богоху́льник, *-а m. (bis.)* hulitor de Dumnezeu, blasfemitor.

богоху́льный *adj. (bis.)* hulitor de cele sfinte, blasfemitor.

богоху́льство, *-а n. (bis.)* batjocorirea celor sfinte, blasfemie.

богоху́льствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (înv.)* a huli/a blestema pe Dumnezeu.

бода́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. забода́ть) acuz.* a împunge cu coarnele.

бода́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a împunge cu coarnele, a se izbi cap în cap.

бодли́в/ый *adj.* care împunge cu coarnele ◇ *~ой коро́ве бог рог не даёт* ar vrea să împungă, dar nu are coarne.

бодри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* a înviora, a îmbărbăta, a încuraja, a însufleți.

бодри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. ipf.* a-și da curaj, a se îmbărbăta.

бо́дро *adv.* cu vioiciune, vioi, cu însuflețire.

бо́дрость, *-и f. sg.* voioșie, vigoare, prospețime; *влива́ть ~* a insufla curaj; *~ ду́ха* tărie sufletească.

бо́дрствование, *-я n. sg.* veghe.

бо́дрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. acuz.* a veghea, a sta de veghe, a fi treaz.

бо́дрый *adj.* plin de viață, viguros, plin de forță, vioi ◇ *~ стари́к* moșneag verde.

бодя́к, *-а́ m. (bot.)* pălămidă.

боеви́к, *-а́ m.* **1.** *(mil.)* capsă *(cu fulminant)*. **2.** film de mare succes, superproducție.

боев/о́й *adj.* **1.** de luptă, combatant, de război, referitor la luptă; *~а́я гото́вность* pregătire de luptă; *в ~о́м поря́дке* regiment în dispozitiv de luptă; *~о́е снабже́ние* aprovizionare cu materiale de război; *~а́я едини́ца* unitate de luptă; *~а́я пози́ция* poziție de luptă; *~ы́е по́двиги* fapte de arme; *~о́е креще́ние* botezul focului. **2.** combativ, militant; *~ дух* spirit combativ. **3.** *(fig.)* de primă importanță, foarte important; de actualitate; *~ вопро́с* problemă arzătoare; *~а́я те́ма* temă de actualitate.

боезапа́с, *-а m. (mil.)* rezervă de muniții.

боеготовность, *-и f. (mil.)* stare de pregătire în vederea luptei.

боёк, *бойка́ m.* **1.** *(mil.)* percutor. **2.** *(tehn.)* cap, ciocan; matriță de forjare. **3.** *(reg.)* partea scurtă a îmblăciului.

бо́енский *adj.* de abator.

боеприпа́сы, *-ов pl.* muniții.

боеспосо́бность, *-и f. sg. (mil.)* capacitate de luptă; combativitate, spirit combativ.

боеспосо́бный *adj.* apt/bun/capabil de luptă; în stare de luptă.

бое́ц, *бойца́ m.* **1.** ostaș; **2.** combatant; *~ ты́ла* luptător în spatele frontului. **3.** tăietor de vite la abator, muncitor la abator. **4.** *(înv. sport.)* pugilist.

бо́же *(vocativ* de la *бог) interj.* doamne!, Dumnezeule!, vai!, aoleu!

бо́жеск/ий *adj. (înv.)* **1.** just, echitabil, convenabil; *~ие це́ны* prețuri convenabile. **2.** dumnezeiesc, divin; *~ое наказа́ние* pedeapsa lui Dumnezeu ◇ *(înv.) яви́те ~ую ми́лость* pentru Dumnezeu, fie-vă milă.

боже́ственный *adj.* **1.** *(bis.)* divin, bisericesc. **2.** *(fig.)* divin, minunat, fermecător, splendid; *~ го́лос* voce splendidă/fermecătoare; *~ вид* priveliște splendidă.

божеств/о́, *-а́ n.* dumnezeire, divinitate, idol; *язы́ческие ~а́* idoli păgîni.

бо́ж/ий, *adj.* dumnezeiesc, divin ◇ *~ челове́к* om naiv, prostănac; *(zool.) ~ья коро́вка* a) buburuză, vaca-domnului; b) *(fig.)* (om) blînd, supus; smerit; *ка́ждый ~ день* zilnic, în fiecare zi; *я́сно как ~ день* e clar ca lumina zilei, e limpede ca bună ziua.

божи́ться, *божу́сь, божи́шься vb. ipf. (pf. побожи́ться)* a se jura pe Dumnezeu, a spune zău.

божо́к, *-жка́ m.* **1.** idol mic. **2.** *(fig.)* idol, favorit.

бо/й[1], *бо́я m.* **1.** *sg.* bătaie; *~ем де́ла не испра́вишь* cu bătaia nu faci mare scofală; *бить сме́ртным бо́ем* a trage cuiva o bătaie soră cu moartea; *~ часо́в* bătaia ceasornicului; *~ ружья́* bătaia armei. **2.** *sg.* tăiere; *~ скоти́ны* tăierea vitelor. **3.** luptă, bătălie; *наступа́тельные бои́* lupte ofensive; *смерте́льный ~* luptă pe viață și pe moarte; *приня́ть ~* a primi lupta; *на по́ле ~я* pe cîmpul de luptă; *кла́ссовые бои́* lupte de clasă; *возду́шный ~* luptă aeriană; *морско́й ~* luptă navală; *рукопа́шный/бли́жний ~* luptă corp la corp; *у́личный ~* luptă de stradă; *брать с ~ю* a lua cu asalt; *дать ~* a da o luptă; *выводи́ть из бо́я* a scoate din luptă; *пасть в ~ю́* a cădea în luptă ◇ *вы́проводить с бараба́нным ~ем* a da afară cu surle și tobe; *ки́нуться/ри́нуться в ~* a se arunca în luptă; *кула́чный ~* luptă cu pumnii; *отда́ть/сдать/отпусти́ть без ~я* a ceda, a părăsi fără luptă; *~-ба́ба* femeie energică, femeie înfiptă.

бой[2], *бо́я m. sg.* cioburi, sfărîmături, spărturi.

бо́йк/ий *adj.* **1.** sprinten, vioi, ager, dezghețat; *~ па́рень* băiat vioi, băiat dezghețat; *име́ть ~ язы́к* a fi bun de gură. **2.** animat, însuflețit; *~ая у́лица* stradă animată; *~ое ме́сто* loc cu vad.

бо́йко *adv.* **1.** cu vioiciune, cu însuflețire, ager, vioi. **2.** animat; intens.

бо́йкость, *-и f. sg.* **1.** agerime, vioiciune, abilitate. **2.** animație, însuflețire.

бойко́т, *-а m. sg.* boicot; *объяви́ть ~ кому́-л.* a declara boicot cuiva.

бойкоти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a boicota.

бо́йлер, *-а m. (tehn.)* căldare, cazan; boiler.

бойни́ца, *-ы f. (înv.)* ambrazură, meterez, deschizătură în zid.

бо́йня, *-и f.* **1.** abator. **2.** măcel, masacru; *крова́вая ~* masacru sîngeros.

бок, *-а m.* **1.** parte, coastă; *лечь на́ ~* a se culca pe o parte/pe-o rînă; *переверты́ваться с ~у на́ ~* a se întoarce de pe o parte pe alta; *на́ ~ (о шля́пе, ша́пке)* într-o parte (pe o parte), pe o ureche *(despre pălărie, căciulă)*. **2.** latură, parte, flanc; *пра́вый ~* latura dreaptă ◇ *~ о́ ~* alături; cot la cot; *под ~ом* foarte aproape, alături; *(pop.) взять за ~а́ кого́-л.* a constrînge pe cineva la ceva, a lua la rost; *по́ ~у* la o parte, în lături; *намя́ть ~а́* a ciomăgi, a bate măr, a stîlci în bătaie; *схвати́ться за ~а́* a se tăvăli de rîs, a leșina de rîs; *с ~у припёку* nelalocul lui, nitam-nisam; hodoronc-tronc; ca musca-n lapte; *лежа́ть на ~у́* a) a sta într-o rînă/pe o coastă; b) *(fig.)* a trîndăvi; *обломи́ть ~а́ кому́-л.* a-i rupe cuiva oasele, a da la trei coaste; *отдува́ться свои́ми ~а́ми* a plăti oalele sparte; beleaua lui Costache o trage Iordache; *пролежа́ть все ~а́* a-i amorți oasele *(din cauza șederii îndelungate în pat)*.

бока́л, *-а m.* cupă, pahar; *поднима́ть ~* a toasta.

боков/о́й *adj.* lateral, dintr-o parte; colateral; *~а́я стена́* peretele lateral; *~а́я ли́ния родства́* rudenie în linie colaterală; *ро́дственный по ~о́й ли́нии* colateral, rudă colaterală; *отпра́виться на ~у́ю* a se culca, a se duce la culcare.

бо́ком *adv.* oblic, pieziș; *гляде́ть ~* a se uita pieziș, a privi cu coada ochiului; *пройти́ ~* a trece pe alături, pe lîngă ◇ *вы́йти ~ом* a-i ieși pe nas.

бокс[1], *-а m. sg.* box.

бокс[2], *-а m. (constr.)* boxă.

боксёр, *-а m. sg.* boxer.

бокси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a boxa.

бокси́т, *-а m. (mineral.)* bauxită.

бокси́товый *adj.* de/din bauxită.

болва́н, *-а m.* **1.** *(reg.)* butuc, buștean. **2.** calup, formă; *(tehn.) формо́вочный ~* miez pentru formare *(la turnătorii)*. **3.** *(fig.)* imbecil, dobitoc, tîmpit, tembel. **4.** *(înv.)* idol ◇ *я про Ивана, а ты про ~а* unde dai și unde crapă.

болва́нка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* piesă brută; *~ ключа́* cheie brută. **2.** calup, șan, formă.

болва́нчик, *-а m. dim.* de la *болва́н* (1 și 2).

болга́рка, *-и f.* bulgăroaică.

болга́рский *adj.* bulgar, bulgăresc; *~ язы́к* limba bulgară.

болга́ры, *-а́р pl.; sg. -а́рин, -а m.* bulgari.

болево́й *adj.* dureros, de durere.

бо́лее *adv.* **1.** mai, mai mult, mai bine. **2.** (cu *adj.* sau *adv. servește la formarea comparativului)* mai; *~ споко́йный* mai liniștit; *~ не́жели* mai mult decît; mai mult ca ...; *гора́здо ~* (cu) mult mai mult; *как нельзя́ ~* cum nu se poate mai mult; *~ уве́ренно* mai sigur ◇ *~ и́ли ме́нее* mai mult sau mai puțin; *ни ~, ни ме́нее (как)* nici mai mult, nici mai puțin, exact, precis; *~ чем* mai

mult decît; ~ *тогó* mai mult decît atît; *всё ~ и ~* din ce în ce mai mult; *тем ~* cu atît mai mult.

болéзненно *adv.* **1.** (în mod) dureros, cu durere. **2.** *(fig.)* anevoie.

болéзненность, -и *f. sg.* stare bolnăvicioasă, sănătate şubredă, caracter bolnăvicios, morbiditate.

болéзненн/ый *adj.* **1.** bolnăvicios, morbid, suferind, plăpînd, şubred, firav; ~ *ребёнок* copil bolnăvicios/plăpînd; ~ *вид* înfăţişare bolnăvicioasă. **2.** *(fig.)* bolnăvicios, anormal, nefiresc, nenatural; *~ое любопы́тство* curiozitate bolnăvicioasă; *~ая чувстви́тельность* sensibilitate bolnăvicioasă/nefirească. **3.** dureros, care provoacă durere; *~ое ощущéние* senzaţie dureroasă.

болезнетвóрн/ый *adj.* patogen; *~ые микрóбы* microbi patogeni.

болéзн/ь, -и *f.* boală, suferinţă, afecţiune; ~ *вéка* boala secolului; *дурнáя ~* boală venerică; *медвéжья ~* boala ursului, diaree *(provocată de spaimă)*; *сóнная ~* boala somnului; *зарáзные ~и* boli infecţioase; *душéвные ~и* boli nervoase; *дéтские ~и* boli de copii; *морскáя ~* rău de mare; *неизлечи́мая ~* boală incurabilă; *подхвати́ть ~* a căpăta o boală ◇ ~ *рóста* criză de creştere.

болéльщик, -а *m. (sport)* suporter, microbist.

болéть[1], *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *instr.* a fi bolnav, a suferi de ...; ~ *ти́фом* a fi bolnav de tifos; ~ *ревмати́змом* a suferi de reumatism. **2.** *prepl.* sau *за* + *acuz. (fig.)* a se îngrijora, a se nelinişti; a urmări cu pasiune; ~ *душóй о чём-л.* a-şi face inimă rea; a-şi pune la inimă.

бол/éть[2], *-ńт vb. ipf.* a avea dureri, a simţi durere, a durea; *у меня́ зу́бы ~я́т* mă dor dinţii ◇ *(prov.) у когó что ~и́т, тот о том и говори́т* fiecare cu ce-l doare.

болеутоля́ющий *adj. (med.)* calmant, analgezic.

болиголóв, -а *m. (bot.)* cucută.

боли́д, -а *m. (astr.)* bolid.

болóнка, -и *f.* căţeluş lăţos/flocos.

болóтист/ый *adj.* mlăştinos, mocirlos; smîrcos; *~ая мéстность* zonă mlăştinoasă.

болотноцвéтник, -а *m. (bot.)* plutică.

болóтн/ый *adj.* de mlaştină, de baltă; palustru; *~ая лихорáдка* friguri de baltă, paludism ◇ ~ *газ* gaz metan.

болóто, -а *n.* mlaştină, smîrc, baltă, mocirlă; *торфянóе ~* turbărie ◇ *(prov.) бы́ло бы ~, а чéрти найду́тся* lac să fie, că broaşte se adună.

болт, -а *m.* **1.** *(tehn.)* bolţ, şurub, bulon; *скрепля́ть ~ами* a fixa în buloane; *чёрный ~* şurub brut. **2.** zăvor, drug de fier.

болтáлка, -и *f. (chim.)* amestecător, agitator.

болтáнка, -и *f. sg. (fam.)* balansare, legănare a avionului; resacă.

болтáть[1], *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. сболтáть) acuz.* **1.** a amesteca *(un lichid)*, a agita. **2.** *instr.* a legăna, a mişca, a bălăbăni; ~ *ногáми* a-şi bălăbăni picioarele, a da din picioare.

болтá/ть[2], *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* şi *instr. (fam.)* a pălăvrăgi, a sta la taifas, a sporovăi, a trăncăni, a flecări; ~ *с утрá до вéчера* a trăncăni/a pălăvrăgi de dimineaţa pînă seara ◇ *он не ду́рно ~ет по-францу́зски* o rupe binişor pe franţuzeşte; ~ *языкóм* a vorbi fără rost; a bate cîmpii; a spune vrute şi nevrute.

болтáться, -áюсь, -áешься *vb.* **1.** a se legăna, a se mişca într-o parte şi în alta, a se agita; a se clătina, a se bălăbăni. **2.** *(pop.)* a umbla haimana, a hoinări, a bate drumurile; ~ *без дéла* a umbla hai-hui.

болтли́вость, -и *f. sg.* limbuţie, flecăreală; indiscreţie.

болтли́вый *adj.* limbut, flecar, palavragiu; indiscret, gură-spartă.

болтовн/я́, -и́ *f. sg.* flecăreală, pălăvrăgeală, trăncăneală, vorbe goale; *разводи́ть ~ю́* a trăncăni ca o moară stricată; a pălăvrăgi, a spune (la) verzi şi uscate.

болту́н[1], *-á m.* ou limpede, ou clocit *(fără bănuţ)*.

болту́н[2], *-á m.* flecar, guraliv, limbut, palavragiu, gură-spartă.

болту́шка[1], *-и f.* terci.

болту́шка[2], *-и f.* **1.** *v. болту́нья.* **2.** scrob, jumări.

бол/ь, -и *f.* durere, suferinţă; *головнáя ~* durere de cap; *с ~ью в душé* cu durere în suflet, cu regret, cu mîhnire în suflet ◇ ~ *без языкá, да скáзывается* durerea-i fără limbă, dar vorbeşte; *заглуши́ть ~* a alina o durere; *зубнáя ~, что деревéнская роднá* durerea de măsele e ca neamurile de la ţară; *корчи́ться от ~и* a se chirci/a se crispa de durere.

больни́ц/а, -ы *f.* spital; *лечь в ~у* a se interna în spital; *вы́писаться и́з ~ы* a ieşi din spital.

больни́чный *adj.* de spital; ~ *режи́м* regim de spital; ~ *листóк* certificat medical *(eliberat de spital)*.

бóльно[1] **1.** *adv.* dureros; ~ *удáрить* a lovi dureros. **2.** *pred. dat.* sau cu *inf.* doare, e dureros; *мне ~* mă doare.

бóльно[2] *adv. (pop.)* tare, foarte mult; ~ *хитёр* e tare şiret; ~ *мне ну́жно!* n-am nevoie! ce-mi trebuie!

больн/óй *adj.* **1.** bolnav, suferind; *~óе сéрдце* inimă bolnavă. **2.** **~óй**, *-óго m.* om bolnav/suferind; *вы́ходить ~óго* a îngriji un bolnav *(pînă la însănătoşire)*; *постáвить ~óго нá ноги* a pune un bolnav pe picioare. **3.** *(fig.)* bolnăvicios, morbid; *~óе воображéние* imaginaţie bolnavă. **4.** **~áя**, *-óй f.* femeie bolnavă ◇ *(fig.) ~ое мéсто* punct nevralgic, parte slabă; *(fig.) ~óй вопрóс* problemă spinoasă/arzătoare; ~ *зуб у себя́ во рту* milă mi-e de tine, dar de mine mi se rupe inima; *вали́ть с ~óй головы́ на здорóвую* beleaua lui Costache, o pate Iordache.

большáк[1], *-а m. (reg.)* stăpînul, capul familiei.

большáк[2], *-а m.* drumul mare.

бóльше **1.** *comp. (de la большóй* şi *вели́кий)* mai mare. **2.** *comp.* de la *мнóго* mai mult; ~ *стóить* a costa mai mult; *все ~ и ~* din ce în ce mai mult; tot mai mult. **3.** *adv. (în propoziţii negative)* nu mai; *не плачь ~* nu mai plînge; ~ *не бу́ду!* nu mai fac ◇ ~ *тогó* mai mult decît atît; ~ *чем когдá бы то ни́ было* mai mult ca oricînd; *сáмое ~* cel mult, maximum, nu mai mult decît; *чем ~, тем лу́чше* cu cît mai mult, cu atît mai bine; *как мнóго ~*; *как нельзя́ ~* cît se poate mai mult.

большеви́зм, -а *m. sg.* bolşevism.

большеви́к, -а *m.* bolşevic.

большеви́стск/ий *adj.* bolşevic; *~ая пáртия* partidul bolşevic.

большеголóвый *adj.* macrocefal, cu cap mare.

бóльш/ий *comp. (de la большóй* şi *вели́кий)* mai mare; *~ей чáстью, по ~ей чáсти* mai ales, în cea mai mare parte; de preferinţă; *сáмое ~ее* cel mai mult, maximum, nu mai mult decît.

большинств/ó, -á *n. sg.* majoritate; *подавля́ющее ~* majoritate covîrşitoare/zdrobitoare; *относи́тельное ~* majoritate relativă; *в ~é слу́чаев* în majoritatea cazurilor; *~óм голосóв* cu majoritate de voturi.

больш/óй *adj.* **1.** mare; *~áя бу́ква* literă majusculă; *~áя рáдость* bucurie mare. **2.** mare, important; celebru, renumit; ~ *поэ́т* poet mare; ~ *учёный* savant renumit/celebru; *~áя побéда* victorie importantă. **3.** numeros; *~и́е свя́зи* relaţii numeroase/vaste. **4.** matur, mare *(despre un tînăr)*; ~ *сын* băiat mare, un fiu mare. **5.** **~и́е**, *-и́х pl.* cei mari, oameni maturi ◇ *~áя пу́блика* marele public, publicul larg; ~ *пáлец* degetul cel mare; *(înv.)* ~ *свет* lumea bună, aristocraţie, societatea înaltă, protipendadă; *сам ~óй, сам мáленький* a fi şi cap şi coadă; a fi de capul său; a nu depinde de nimeni; *игрáть по ~óй* a juca pe o miză mare; ~, *да дурнóй* lung ca o prăjină şi prost ca o găină; înalt cît bradul şi prost ca gardul; de ani e mare, dar minte n-are; *расти́ ~!* să creşti mare!

большу́щий *adj. (fam.)* foarte mare, enorm, uriaş, imens, colosal.

боля́чк/а, -и *f.* leziune, plagă, rană, bubă ◇ *береди́ть ~у* a răscoli o durere, a redeschide o rană.

бóмба, -ы *f.* bombă; *разрывнáя ~* bombă explozivă; *зажигáтельная ~* bombă incendiară; *хими́ческая ~* bombă chimică; *áтомная ~* bombă atomică; *водорóдная ~* bombă cu hidrogen; *фугáсная ~* bombă explozivă; *оскóлочная ~* bombă brizantă; ~ *замéдленного дéйствия* bombă cu explozie întîrziată; *глуби́нная ~* bombă de adîncime/antisubmarină; *бронебóйная ~*

bombă perforantă; *напа́лмовая* ~ bombă cu napalm; *ручна́я* ~ grenadă; *сбра́сывать* ~*ы* a arunca/a lansa bombe ◇ *вулкани́ческая* ~ bombă vulcanică; *влете́ть* ~*ой* sau *как* ~ a da buzna, a năvăli, a se năpusti.

бомбарди́р [1], *-а m.* subofiţer de artilerie *(în armata ţaristă)*.

бомбарди́р [2], *-а m. (sport)* tunar, trăgător.

бомбарди́р [3], *-а m. (zool.)* gîndac.

бомбарди́ровать, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a bombarda. **2.** *(fig.)* a insista, a bate capul, a bombarda; ~ *пи́сьмами* a bombarda cu scrisori.

бомбардиро́вка, *-и f.* bombardare, bombardament.

бомбардиро́вочный *adj.* de bombardament.

бомбардиро́вщик, *-а m.* **1.** avion de bombardament, bombardier; *пики́рующий* ~ avion de bombardament în picaj; ~ *да́льнего де́йствия* bombardier cu rază mare de acţiune; *реакти́вный* ~ avion de bombardament cu reacţie. **2.** aviator pe un avion de bombardament.

бомбёжка, *-и f.* bombardament aerian.

бомбёжный *adj.* de bombardament.

бомби́ть, *-блю́, би́шь vb. ipf. acuz.* a bombarda *(din avion)*.

бомбово́з, *-а m. (av.) v.* *бомбардиро́вщик* (1)

бо́мбовый *adj.* de bombă; ~ *уда́р* lovitură de bombă; ~ *груз* încărcătură de bombe.

бомбодержа́тель, *-я m.* portbombă, lacăt pentru acroşarea bombelor.

бомбомёт, *-а m. (mil.)* lansator de bombe; aruncător de grenade.

бомбомета́ние, *-я n. sg.* aruncare/lansare de bombe.

бомбонье́рка, *-и f.* bombonieră.

бомбонье́рочный *adj.* de cutie de bomboane, de bombonieră.

бомбосбра́сыватель, *-я m. (mil.) v.* *бомбомёт*

бомбоубе́жище, *-а n.* adăpost antiaerian.

бом-бра́мсель, *бом-бра́мселя m. (mar.)* velă-rîndunică.

бонда́рный *adj.* dogăresc, de dogărie, de butnărit.

бонда́рня, *-и f.* dogărie, butnărie, fabrică de butoaie.

бо́нда́рский *adj.* de dogar.

бо́нда́рство, *-а n. sg.* dogărie, dogărit, butnărie, butnărit.

бо́нда́рь, *-я* şi *-я́ m.* dogar, butnar.

бо́нна, *-ы f. (înv.)* bonă.

бо́ны, *бон pl.; sg. бо́на, -ы f.* bon; ~ *госуда́рственного казначе́йства* bonuri de tezaur.

бор [1], *-а m.* **1.** *(bot.)* meişor. **2.** codru de răşinoase, brădet, pădure de conifere, pinet; *сосно́вый* ~ pădure de pin ◇ *с* ~*у да с со́сенки* la întîmplare, la nimereală; *отку́да сыр-* ~ *загоре́лся* de unde a ieşit toată încurcătura.

бор [2], *-а m. sg. (tehn.)* bormaşină.

бор [3], *-а m. (tehn.)* freză *(la bormaşină)*.

бо́ргес, *-а m. (tipogr.)* borghis.

бордо́ [1] *n. indecl.* vin de Bordeaux.

бордо́ [2] *adj. indecl.* de culoare roşu-închis, de culoare bordo.

бордо́вый *adj. (pop.)* (de culoare) bordo, roşu-închis.

бордю́р, *-а m.* bordură, margine, chenar.

боре́ц, *-рца́ m.* **1.** luptător, combatant, militant; ~ *за мир* luptător pentru pace. **2.** *(sport)* luptător; ~ *по класси́ческой борьбе́* luptător la lupte greco-romane; ~ *по во́льной борьбе́* luptător în stil liber.

боржо́м, *-а m. sg.* apă minerală de Borjom.

борза́я, *-о́й f.* ogar, ogarcă.

борзо́й *adj.* de ogar.

борзопи́сец, *-сца m. (iron.)* scrib, scriitoraş, gazetăraş, mîzgălitor de hîrtie.

бо́рзый *adj. (poetic)* iute, sprinten; ~ *конь* cal iute/sprinten.

бормаши́на, *-ы f. (tehn.)* bormaşină, maşină de găurit.

бормота́ние, *-я n. sg.* bolborosire, mormăit, murmur, bîiguială.

бормота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. ipf. (pf. пробормота́ть) acuz.* a bolborosi, a mormăi, a murmura, a bombăni, a bîigui.

бо́рн/ый, *adj.* boric; ~*ая кислота́* acid boric; ~ *вазели́н* vaselină boricată

бо́ров [1], *-а; pl. -ы m.* **1.** grăsun, vier castrat/scopit pentru îngrăşare. **2.** *(fig.)*. matahală, om foarte gras.

бо́ров [2], *-а m. (tehn.)* canal orizontal de fum, canal principal de gaze arse.

борови́к, *-а m.* mînătarcă, hrib, burete.

борови́ка, *-и f. (bot.)* merişor.

борово́й *adj.* de/din codru.

борода́, *-ы́ f.* barbă; *отпусти́ть бо́роду* a lăsa barbă; *(bot.) пету́шья* ~ barba cocoşului; ~ *лопа́той* barbă stufoasă ◇ *смея́ться в бо́роду* a rîde în barbă; *(prov.)* ~ *велика́, а ума́ ни на лы́ко* de ani e mare, dar minte n-are; *пропада́й* ~, *была́ бы голова́ цела́* barba las-o să se ducă, capul să trăiască.

борода́вка, *-и f.* neg, negel.

борода́вник, *-а m. (bot.)* zgrăbunţică.

борода́вчатый *adj.* plin de negi, acoperit de negi.

борода́стый *adj.* cu barba mare, bărbos.

борода́тый *adj.* bărbos, cu barbă.

борода́ч, *-а m.* om bărbos.

боро́дка [1], *-и f.* floarea cheii.

боро́дка [2], *-и f. dim.* cioc, barbişon, bărbuţă; *козли́ная* ~ barbişon, cioc, barbă de ţap.

борозда́, *-ы́ f.* **1.** brazdă. **2.** rigolă, şănţuleţ. **3.** *(fig.)* zbîrcitură adîncă.

борозд/и́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. взборозди́ть)* a brăzda, a trage brazde; a lăsa dîre/urme; *(fig.) морщи́ны* ~*я́т лоб* zbîrciturile îi brăzdează fruntea.

боро́здка, *-и* **1.** *dim.* de la *борозда́*. **2.** *(tehn.)* canelură. **3.** *(anat.)* şanţ; *зубна́я* ~ şanţ dentar.

борозди́к, *-а m. (agr.)* marcator.

боро́здчатый *adj.* **1.** brăzdat, acoperit cu brazde. **2.** *(tehn.)* riflat, striat.

борона́, *-ы́ f.* grapă, boroană; *ди́сковая* ~ grapă cu discuri.

борони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. (pf. взборони́ть) acuz.* a grăpa, a boroni.

боро́нка, *-и f. (tehn.)* suport de bobină.

боронова́ние, *-я n. sg.* grăpare, grăpat, boronit.

боронова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (pf. взборонова́ть) acuz. v.* *борони́ть*

бороньба́, *-ы́ f. sg. (reg.)* grăpat, boronit.

боро́ться, *борю́сь, бо́решься vb. ipf.* **1.** *с* + *instr.* sau *про́тив* + *gen.* a lupta, a se lupta. **2.** *с* + *instr.* a combate, a lupta; ~ *с предрассу́дками* a combate prejudecăţile. **3.** *за* + *acuz.* a milita, a lupta pentru ceva, a tinde spre ceva.

борт, *-а m.* **1.** bord *(al corăbiei)*; *(av., nav.) пра́вый* ~ tribord; *ле́вый* ~ babord. **2.** bandă *(la masa de biliard)*; **3.** perete lateral, oblon lateral *(al benei unui autocamion)*. **4.** margine *(la haină)* ◇ *взять на* ~ a lua pe bord, a lua pe corabie; *на* ~*у́* pe bord, pe corabie, la bordul avionului; ~ *о́* ~ bord la bord; una lîngă alta, strîns lipite *(despre două corăbii)*; *(mar.) за* ~*о́м* în/peste bord; *вы́кинуть/вы́бросить за́* ~ a) a arunca în mare; b) *(fig.)* a arunca peste bord; *(fig.) оста́ться за́* ~*ом* a rămîne pe dinafară.

бортево́й *adj.* de ştiubei.

бо́ртень, *-ня m.* scorbură de copac.

бортинжене́р, *-а m.* inginer de bord.

бортмеха́ник, *-а m.* mecanic de bord.

бо́ртник, *-е m. (înv.)* stupar, prisăcar.

бо́ртничество, *-а n. sg. (înv.)* stupărit.

бортов/о́й *adj.* de bord; ~ *журна́л* jurnal de bord; ~*а́я ка́чка* ruliu.

бортовщи́ца, *-ы f. (text.)* muncitoare care lucrează la executarea tivului.

бортпроводни́к, *-а m. (av.)* însoţitor de bord.

бортради́ст, *-а m. (av.)* radiotelegrafist de bord.

бортсу́мка, *-и f. sg. (av.)* trusă de bord.

борть, *-и f.* ştiubei, buduroi, scorbură.

борщ, *-а́ m.* borş (rusesc), ciorbă.

борщеви́к, *-а m. (bot.)* crucea-pămîntului, talpa-ursului.

борьб/а́, *-ы́ f. sg.* luptă; combatere; *кла́ссовая* ~ luptă de clasă; *полити́ческая* ~ luptă politică; ~ *с алкоголи́змом* combaterea alcoolismului; ~ *с вреди́телями* combaterea dăunătorilor; ~ *за повыше́ние ка́чества проду́кции* lupta pentru îmbunătăţirea calităţii produselor; ~ *за власть* luptă pentru putere; ~ *за ры́нки* lupta pentru debuşeuri; ~ *за мир* lupta pentru pace; *(sport.) класси́ческая* ~ lupte clasice; ~ *за существова́ние* lupta pentru existenţă; ~ *мне́ний* lupta de opinii; ~ *с бра́ком* lupta împotriva rebuturilor; ~ *ста́рого с но́вым* lupta dintre vechi şi nou; *вести́* ~*у́* a purta/a duce o luptă, a lupta.

босанóва şi **боссанóва** *-ы f.* bosa-nova.

босикóм *adv.* desculţ.

боскéт, *-а m.* boschet.

бос/óй *adj.* desculţ, descălţat ◇ *на бóсý нóгу* pe piciorul gol *(încălţat fără ciorapi).*

босонóгий *adj.* desculţ, în/cu picioarele goale.

босонóжка, *-и f.* **1.** fată/femeie desculţă. **2.** dansatoare care dansează în picioarele goale.

босонóжки, *-жек pl.; sg. -жка, -и f.* sandale, sandalete.

бостóн, *-а m.* **1.** boston *(joc de cărţi).* **2.** vals-boston. **3.** *(text.)* boston *(ţesătură).*

бóсый *adj. v. босóй.*

бося́к, *-á m.* vagabond, haimana, golan.

босяцкий *adj.* de vagabond, de haimana, de golan.

бот, *-а m.* **1.** barcă; *рыболóвный ~* barcă de pescuit; *лóцманский ~* pilotină; şalupă de pilotaj. **2.** *(chim.)* nacelă *(de sticlă).*

ботáник, *-а m.* botanist.

ботáника, *-и f. sg.* botanică; *прикладнáя ~* botanică aplicată.

ботанúческий *adj.* botanic; *~ сад* grădină botanică.

ботвá, *-ы́ f. sg.* vrej; tulpinele şi frunzele rădăcinoaselor.

ботвúнья, *-и f. sg.* botvinia *(supă rece rusească preparată din cvas, legume şi peşte).*

бóтик, *-а m. dim. (nav.)* barcă pescărească mică; balenieră mică cu catarg pentru vele.

бóтики, *-ов pl.; sg. бóтик, -а m. dim.* şoşoni, cizmuliţe de damă.

ботúнки, *-нок pl.; sg. ботúнок, -нка m.* ghete, bocanci; *лы́жные ~* bocanci de schi.

ботфóрты, *-ов pl.; sg. -рт, -а m.* botfori, cizme lungi de cavalerie.

бóты, *-ов pl.; sg. бот, -а m.* şoşoni, cizmuliţe.

бóцман, *-а m.* şef de echipaj, nostrom, boţman.

бóцманский *adj.* de şef de echipaj; de nostrom, de boţman.

бочáр, *-á m.* dogar, butnar.

бочáрн/ый *adj.* de dogar, de butnar, butnăresc; *~ое дéло* dogărie, dogărit.

бочáрня, *-и f. (reg.)* dogărie, butnărie.

бóчечка, *-и f. dim.* butoiaş, butoi mic, poloboc.

бóчечный *adj.* de butoi, de poloboc; de vas.

бóчк/а, *-и f.* **1.** butoi, poloboc; putină; vas; *водовóзная ~* saca. **2.** *(mil.)* geamandură de acostare. **3.** *(înv.)* măsură de 40 de vedre *(circa 480 l).* **4.** *(av.)* tonou ◇ *бездóнная ~* butoi/sac fără fund; *(fig.) ~ сороковедёрная* gras ca un butoi; *как в бездóнную ~у* ca pe gură de lup; ca într-un butoi fără fund; *говорúть как из ~и* a vorbi ca din butoi; *ко вся́кой ~е заты́чка* om de pus la toate; *отдавáть ~ой* a mirosi/a trăsni a băutură; *пить как ~* a suge ca un burete; a fi ca un butoi fără fund; *(fig) пороховáя ~* butoi cu pulbere; *пустáя ~ звóнче/пýще гремúт* butia goală dă sunet mare; căruţele goale mult vuiet fac.

бочкообрáзный *adj.* în formă de butoi.

бочóнок, *-нка m.* butoiaş, balercă.

боязлúво *adv.* (în mod) timid, cu teamă, cu sfială.

боязлúвость, *-и f. sg.* **1.** frică, timiditate, sfială, lipsă de curaj. **2.** *(med.)* fobie, anxietate.

боязлúвый *adj.* **1.** fricos, timid, lipsit de curaj, timorat. **2.** *(psih. med.)* anxios.

бóязно *pred. (pop.* în *expr.) мне ~* mi-e frică.

боя́зн/ь, *-ни f. sg.* **1.** frică, teamă; sfială, timiditate, lipsă de curaj; *из ~и* din/de frică. **2.** *(med.)* fobie; *~ прострáнства* agorafobie; *~ воды́* hidrofobie.

боя́рин, *-а m. (ist.)* boier, boier de rang mare, boier de viţă veche.

боя́рск/ий *adj. (ist.)* de boier, boieresc; *~ая дýма* duma boierilor, sfatul boierilor.

боя́рство, *-а n. sg. col. (ist.)* boierime.

боя́рыня, *-и f. (ist.)* boieroaică, soţia boierului, jupîneasă.

боя́рышник, *-а m. (bot.)* păducel, spinişor, ghiorghin.

боя́рышница, *-ы f. (entom.)* nălbar *(fluture).*

боя́рышня, *-и f. (ist.)* fiică de boier (nemăritată), jupîniţă.

боя́ться, *боюсь, боúшься vb. ipf.* **1.** *gen.* sau cu *inf.* a se teme, a avea frică, a-i fi frică; *~ простýды; ~ простудúться* a se teme de răceală. **2.** a fi îngrijorat; *~ за когó-л.* a se teme/a fi îngrijorat pentru cineva. **3.** *gen.* a nu suporta, a nu rezista la... ◇ *боюсь сказáть* n-aş putea spune precis; *не бóйтесь* fiţi fără grijă; n-aveţi nici o grijă; *(prov.) волкóв ~, в лес не ходúть* cine se teme de foşnetul frunzelor, n-are ce căuta în pădure; cine se teme de vrăbii nu seamănă mălai.

бра *n. indecl.* braţ, armătură de lampă de perete.

бравáда, *-ы f. sg.* bravadă, sfidare.

бравúрование, *-я n. sg. v. бравáда.*

бравúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. instr.* a brava; a sfida; a risca fără socoteală.

брáво *interj.* bravo!

бравýрный *adj. (muz.)* energic, însufleţit; *~ марш* marş eroic.

брáвый *adj.* curajos, viteaz, brav.

брáга [1], *-и f. sg.* bragă.

брáга [2], *-и f. (av.)* centură de remorcaj.

брадá, *-ы́ f. (înv.)* barbă.

брадикардúя, *-и f. (med.)* bradicardie.

брадобрéй, *-я m. (înv.)* bărbier, frizer.

брáжник, *-а m. (înv.)* beţiv, chefliu.

брáжничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a chefui, a bea, a o ţine numai în chefuri.

бразды́ *pl. (în expr.) ~ правлéния* frînele conducerii, conducere, putere.

бразилúн, *-а m. (chim.)* brazilină.

бразúльский *adj.* brazilian, de/din Brazilia, al Braziliei.

бразúльцы, *-цев pl.; sg. -лец, -льца m.* brazilieni.

бразилья́нка, *-и f.* de la *бразúлец (v. бразúльцы)*

брак [1], *-а m.* căsătorie, căsnicie; *состоя́ть в ~е* a fi căsătorit(ă); *вступúть в ~* a se căsători, a încheia o căsătorie; *свидéтельство о ~е* certificat de căsătorie; *граждáнский ~* căsătorie civilă; *церкóвный ~* căsătorie religioasă, cununie religioasă; *~ по расчёту* căsătorie de convenienţă; *нерáвный ~* mezalianţă; *незакóнный ~* căsătorie nelegitimă.

брак [2], *-а m. sg.* **1.** rebut; *борьбá с ~ом* lupta împotriva rebuturilor; *снижéние ~а* reducerea procentului de rebuturi. **2.** *(изъян)* defect, cusur.

бракёр, *-а m.* controlor de calitate; rebutor; sortator.

бракерáж, *-а m.* triere, brăcuire, rebutare.

бракóванный *adj.* rebutat, brăcuit.

браковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. (pf. забраковáть) acuz.* **1.** a rebuta, a brăcui. **2.** a reforma, a da la reformă. **3.** *(fig.)* a socoti neapt, a respinge.

бракóвка, *-и f. sg.* rebutare, brăcuire.

бракóвщик, *-а m.* controlor de calitate.

бракóвщица, *-ы f.* de la *бракóвщик.*

бракодéл, *-а m.* cîrpaci.

браконьéр, *-а m.* braconier.

браконьéрство, *-а n.* braconaj.

бракоразводный *adj.* de divorţ; *~ процéсс* proces de divorţ.

бракосочетáние, *-я n.* căsătorie, cununie.

брамúн, *-а m. (înv.)* brahman.

брамúнский *adj. (înv.)* de brahman.

брандахлы́ст, *-а m. (fam.)* **1.** poşircă, lături. **2.** om de nimic; terchea-berchea.

брандвáхта, *-ы f. (mar.)* navă de pază şi control în port, staţionar.

брáндер, *-а m. (mar.)* vas aruncător de flăcări.

брандмайóр, *-а m. (înv.)* comandant al unităţilor de pompieri.

брандмáуэр, *-а m.* zid de siguranţă contra incendiului.

брандмéйстер, *-а m. (înv.)* şef al corpului de pompieri.

брандспóйт, *-а m.* **1.** pompă de incendiu, pompă de mînă. **2.** cap de furtun.

бранúть, *-ню́, -нúшь vb. ipf. (pf. вы́бранить) acuz.* a certa, a dojeni, a mustra; a ocărî, a înjura.

бранúться, *-ню́сь, -нúшься vb. ipf. (pf. побранúться)* a se certa, a se ocărî; a (se) insulta, a (se) înjura.

брáнн/ый [1] *adj.* insultător, injurios, de ocară; *~ое слóво* cuvînt injurios/de ocară; *~ое выражéние* expresie injurioasă.

брáнн/ый [2] *adj. (înv.)* de luptă, de război, războinic; *~ое пóле* cîmp de luptă; *~ые доспéхи* armură de război ◇ *(înv.) препоя́саться на ~ пóдвиг* a se pregăti de luptă/de bătălie.

брáн/ый *adj. (înv.)* ţesut cu desene; *~ая скáтерть* faţă de masă ţesută cu desene.

брань[1], *-и f. sg.* înjurături, sudălmi, cuvinte de ocară.

бран/ь[2], *-и f. (înv.)* luptă, război ◇ *на по́ле ~и* pe cîmpul de luptă; *по́сле ~и мно́го хра́брых* după război mulți viteji se arată.

брас, *-а m. (mar.)* braț *(funie fixată la capetele vergelor)*.

браслёт, *-а m.* brățară.

брасле́тка, *-и f. (fam.) v. брасле́т*

брасс, *-а m. (sport)* bras *(stil de înot)*.

брасси́ст, *-а m. (sport)* brasist.

брат, *-а* **1.** frate; *родно́й ~* frate bun; *сво́дный ~* frate vitreg; *моло́чный ~* frate de lapte; *двою́родный ~* văr primar, verișor. **2.** frate *(ca mod de a se adresa)*; *ва́ш ~!* voi ceilalți!, de-al de voi!; de teapa voastră!; *наш ~!* noi și cei ca noi!, de-alde noi!; *свой ~* prieten, omul nostru, de-ai noștri ◇ *(pop.) на ~а* de persoană; de căciulă; *(prov.) ~ не ~, а в горо́х не лезь!* frate, frate, dar brînza-i pe bani; *~ он мой, а ум у него́ свой* capul face, capul trage; fiecare după cum îl taie capul; *~ья по слу́жбе/по заня́тиям* colegi de serviciu/de breaslă/de afaceri; *единоутро́бные ~ья* frați de sînge; *кресто́вые ~ья* frați de cruce; *(fig.) меньшо́й ~* om mic/neînsemnat; *на ва́шего ~а не угоди́ть* vouă nu vă poate intra nimeni în voie; vouă nu vă poate face nimeni hatîrul; *с на́шего ~а не́чего взять* n-ai ce lua de la alde de noi.

брата́ние, *-я n. sg.* fraternizare.

брата́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. побрата́ться) с + instr.* **1.** a se înfrăți, a lega strînse legături de prietenie. **2.** a fraterniza.

братва́, *-ы́ f. col. (pop.)* tovarăși, prieteni, flăcăi.

бра́тец, *-тца m. dim.* frățior, frățioare.

бра́тик, *-а m. dim. (pop.)* frățior.

бра́тина, *-ы f.* potir, pocal, cupă de vin *(întrebuințată în vechime)*.

брати́шка, *-и m. dim. (pop.)* frățior.

бра́тия, *-и f.* **1.** confrerie, frăție religioasă *(de călugări)*. **2.** *(fig.)* companie, tagmă; *пи́шущая ~* tagma scriitoricească; *меньша́я ~* oameni mici, neînsemnați; *ни́щая ~* sărăcime.

бра́тнин, *adj.* al fratelui.

брато́к, *-тка́ m. (pop.) dim.* de la *брат* (2)

братоуби́йственн/ый *adj.* fratricid; *~ая война́* război fratricid.

братоуби́йство, *-а n.* fratricid.

братоуби́йца, *-ы m.* și *(rar) f.* fratricid.

бра́тски *adv.* frățește, prietenește.

бра́тск/ий *adj.* **1.** de frate, fratern, frățesc. **2.** *(fig.)* frățesc, apropiat, înrudit, prietenesc ◇ *~ая моги́ла* groapă comună.

бра́тство, *-а n.* **1.** prietenie, frăție; *~ по ору́жию* frăție de arme. **2.** comunitate religioasă ◇ *(prov.) до́брое ~ лу́чше бога́тства* un prieten face mai mult decît o pungă cu galbeni; prietenul nu se cumpără cu bani.

брать, *беру́, берёшь vb. ipf. (pf. взять)* **1.** *acuz.* a lua, a apuca; *~ перо́ в ру́ку* a lua condeiul în mînă; *~ кни́гу* a lua o carte. **2.** a funcționa, a lucra *(despre obiecte care taie, spintecă)*; *бри́тва берёт хорошо́* briciul taie bine. **3.** *acuz.* a lua, a primi, a accepta *(în anumite condiții)*; a tocmi, a năimi, a angaja; *~ на слу́жбу* a primi/a angaja în serviciu; *~ напрока́т* a lua cu chirie, a închiria; *~ на себя́ обяза́тельство* a-și asuma obligația, a-și lua angajamentul. **4.** *acuz.* a lua, a cuceri, a pune stăpînire; *~ кре́пость шту́рмом* a lua/a cuceri cetatea prin asalt. **5.** *acuz.* a percepe, a lua; *ско́лько ~ с челове́ка* cît se ia de persoană? **6.** *acuz.* a cere, a reclama, a necesita *(timp, energie etc.)*; *э́то де́ло берёт мно́го эне́ргии* această lucrare cere multă energie. **7.** a o lua spre ... a apuca, a lua direcția ...; *(nav.) ~ курс на ...* a) a se îndrepta spre ...; b) *(fig.)* a se orienta spre ..., a merge pe linia ...; c) *(nav.)* a lua capul spre ...; *~ вле́во* a o lua spre stînga; *~ пря́мо* a o lua drept înainte, a o lua de-a dreptul. **8.** *(împreună cu un substantiv arată o acțiune al cărei sens este determinat de substantiv)*; *~ на учёт* a trece în evidență; *~ нача́ло* a începe, a izvorî; a-și trage obîrșia; *~ прице́л* a ochi, a lua linia de ochire; *~ препя́тствие* a trece un obstacol; *~ на себя́ сме́лость* a îndrăzni, a-și lua îndrăzneala; *ры́ба хорошо́ взя́ла* peștele trage bine la undiță; *его́ пу́ля не берёт* nu-l atinge glontele; *меня́ берёт сомне́ние* mă cuprinde îndoiala; *она берёт умо́м* ea se impune prin inteligență ◇ *~ верх* a birui, a ieși învingător; *~ в свои́ ру́ки* a lua în propriile sale mîini, a lua conducerea; *~ в оборо́т* a pune șaua pe cineva; *~ го́лыми рука́ми* a cuceri fără nici o greutate; *~ приме́р* a lua ca exemplu, a imita, a urma exemplul cuiva; *~ сло́во* a lua cuvîntul; *~ сто́рону* a lua partea cuiva; *~ себя́ в ру́ки* a se stăpîni; *~ своё сло́во обра́тно* a-și lua cuvîntul înapoi; *не ~ в рот* a se abține de la un anumit fel de mîncare *sau* băutură, a nu pune în gură; *~ по́д руку* a lua la braț, a lua de braț; *~ на букси́р* a remorca; *~ на валёк* a saluta cu ramele; *~ подъём* a urca o pantă; *~ про́бу/обра-зе́ц* a lua o probă/o mostră.

бра́ться, *беру́сь, берёшься; trec. бра́лся, брала́сь, бра́ло́сь vb. ipf. (pf. взя́ться)* **1.** *за + acuz.* a se lua, a se apuca; *~ за́ руки* a se lua de mînă; *~ за верёвку* a se apuca de frînghie. **2.** *за + acuz.* sau cu *inf.* a începe (un lucru), a se apuca (de treabă); *~ за уче́ние* a se apuca de carte, a se pune pe carte, a se pune pe învățat; *~ за рабо́ту* a se apuca de lucru; *~ за ору́жие* a pune mîna pe arme, a porni la luptă. **3.** *(numai la pers. 3)* a apărea, a se ivi, a lua naștere; *отку́да у него́ де́ньги беру́тся?* de unde are el bani?; *~ за ум* a-și băga mințile în cap.

брау́нинг, *-а m.* browing.

брахицефа́л, *-а m. (anat.)* brahicefal, tip brahicefal.

брахицефа́лия, *-и f. sg.* brahicefalie.

бра́чн/ый *adj.* de căsătorie, conjugal, matrimonial, nupțial; *~ое свиде́тельство* certificat de căsătorie; *~ во́зраст* vîrsta legală cerută pentru căsătorie; *~ое сожи́тельство* conviețuire conjugală; *~ая фами́лия* numele dobîndit prin căsătorie; *~ сою́з* căsătorie; *~ые отноше́ния* raporturi conjugale; *(înv.) ~ая конто́ра* agenție matrimonială; *~ обря́д* ceremonie nupțială.

бра́шпиль, *-я m. (mar.)* vinci de ancoră; cabestan de ancoră.

бревенни́к, *-а m.* pădure seculară.

бреве́нчат/ый *adj.* din bîrne, din grinzi; de/din bușteni; *~ая и́зба* casă *(țărănească)* construită din bîrne.

бревно́, *-а́ n.* **1.** buștean, bîrnă, grindă. **2.** *(fig.)* om mărginit, nesimțit, bădăran ◇ *ли́шние брёвна в стене́* zidul are urechi și gardul proptele; ferestrele au ochi, iar gardul și pereții urechi; pereții au urechi și ferestrele gură/ochi.

бревносва́л, *-а m. (tehn.)* troliu, ferăstrău mecanic.

бревноспу́ск, *-а m.* canal pentru plutărit; plancă.

бревнота́ска, *-и f. (tehn.)* transportor de bușteni.

брёвнышко, *-а n. dim.* de la *бревно́*.

бред, *-а m. sg.* delir, aiurare; *~ вели́чия* delir de grandoare; *лихора́дочный ~* delir febril; *мета́ться/быть/находи́ться в ~у́* a se zbuciuma în delir, a delira.

бре́день, *-дня m.* **1.** voloc, năvod mic. **2.** *(mar.)* plasă de dragaj.

бреди́на, *-ы f. (bot.)* salcie-căprească, răchită-moale, oivă.

бреди́/ть, *брежу́, бре́дишь vb. ipf.* **1.** a delira, a aiura; *больно́й бре́дит* bolnavul delirează. **2.** a visa (ceva), a fi obsedat/nebun (după ceva).

бре́дни, *-ей pl.* aiureli, visuri deșarte, himere, năluciri.

бредово́й *adj.* de aiureală, de delir.

бре́згать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. побре́згать) instr.* a-i fi scîrbă, a-i fi silă, a-i fi greață; *(fig.) ниче́м не ~* a nu avea scrupule, a nu se da în lături de la nimic.

брезгли́во *adv.* cu scîrbă, cu greață, cu dezgust.

безгли́вость, *-и f. sg.* scîrbă, silă, greață, dezgust.

брезгли́вый *adj.* **1.** exagerat de pretențios în privința curățeniei. **2.** de silă, de dezgust, care exprimă dezgust.

брезе́нт, *-а m. sg.* prelată. **2.** pînză de cort, foaie de cort.

брезе́нтовый *adj.* de prelată, de/din pînză impermeabilă, din foaie de cort.

бре́зжить, *-ит vb. ipf.* **1.** a se crăpa de ziuă, a se lumina de ziuă, a se revărsa de zori. **2.** *impers.* a licări.

брело́к, *-а m.* breloc.

брело́чный *adj.* de breloc.

бре́мя, *-мени n. sg.* povară, greutate, sarcină; *(fig.)* ~ *забо́т* povara grijilor; *(fig.)* ~ *лет* povara anilor; *(fig.)* ~ *нало́гов* povara impozitelor; *(jur.)* ~ *дока́зывания* sarcina probei ◇ *разреши́ться от бре́мени* a naşte; *под бре́менем* sub povara.

бре́нн|ый *adj. (înv.)* trecător, pieritor ◇ ~*ые оста́нки* rămăşiţele pămînteşti, oseminte.

бренча́ние, *-я n.* zdrăngănit, zăngănit.

бренча́ть, *-у́, -и́шь vb. ipf.* a zdrăngăni, a suna, a zornăi, a zăngăni; ~ *на балала́йке* a zdrăngăni la balalaică; ~ *ключа́ми* a zăngăni cu cheile.

брести́, *бреду́, бредёшь vb. ipf.* a merge alene/încet; a-şi tîrî cu greu picioarele; ~ *о́щупью* a bîjbîi, a orbecăi.

брете́лька, *-и f.* bretea, breteluţă.

бретёр, *-а m. (înv.)* duelgiu, duelist.

бреха́ть, *брешу́, бре́шешь vb. ipf. (pop.)* **1.** a lătra. **2.** a minţi.

брехня́, *-и́ f. sg. (pop.)* minciuni, scorniri, născociri, braşoave.

бреху́н, *-а́ m. (pop.)* mincinos, flecar.

брешь, *-и f.* **1.** breşă, spărtură; ~ *в стене́* spărtură în perete. **2.** *(fig.)* lipsă, absenţă; ~ *в бюдже́те* lipsă în buget ◇ *(fig.) проби́ть* ~ a învinge o piedică; a face o breşă.

бре́ющий *(în expr.)* ~ *полёт* zbor razant.

бриг, *-а m. (mar. înv.)* bric.

брига́да, *-ы f.* brigadă, echipă; *та́нковая* ~ brigadă de tancuri; *рабо́чая* ~ brigadă de lucru; *уда́рная* ~ echipă de şoc; *молодёжная* ~ brigadă de tineret; ~ *отли́чного ка́чества* brigadă de calitate; ~ *отли́чного обслу́живания* brigadă de bună servire.

бригади́р, *-а m.* **1.** şef de brigadă, şef de echipă; brigadier. **2.** *(înv.)* brigadir *(grad militar între colonel şi general)*.

брига́дный *adj.* de brigadă.

бридж, *-а m.* bridje.

бри́джи, *-ей pl.* pantaloni de călărie.

бриз, *-а m.* briză, adiere, boare; *берегово́й* ~ briză de coastă; *морско́й* ~ briză marină.

briза́нтный *adj. (mil.)* brizant; exploziv; ~ *снаря́д* proiectil/obuz brizant.

брике́т, *-а m.* brichetă; *буроу́гольный* ~ brichetă de cărbune brun; *нефтяно́й* ~ cocs de petrol.

брикети́рование, *-я n. sg. (min.)* brichetare.

брикети́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a bricheta, a face brichete.

брике́тный *adj.* de brichetă, în formă de brichetă.

бриллиа́нт, *-а m.* briliant.

бриллианти́н, *-а m.* briantină.

бриллиа́нтовый *adj.* de/cu briliant.

брилья́нт, *-а m. v. бриллиа́нт*

брилья́нтовый *adj. v. бриллиа́нтовый*

брита́нка, *-и f.* englezoaică.

брита́нский *adj.* britanic, englez.

брита́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца* englezi.

бри́тва, *-ы f.* brici; *безопа́сная* ~ lamă de ras, lamă de bărbierit ◇ *язы́к как* ~ limbă ascuţită.

бри́твенный *adj.* de brici; de bărbierit; ~ *реме́нь* curea pentru brici; ~ *прибо́р* trusă de bărbierit.

бри́тый *adj.* ras, bărbierit.

брит/ь, *бре́ю, бре́ешь vb. ipf. (pf. побри́ть)* a rade, a bărbieri ◇ *ни* ~*о, ни стри́жено* nici tuns, nici ras; *оди́н* — ~*о, а друго́й — стри́жено* Vodă da, iar Hîncu ba; unul hăis şi altul cea.

бритьё, *-я́ n. sg.* ras, bărbierit.

бри́ться, *бре́юсь, бре́ешься vb. ipf.* a se rade, a se bărbieri.

бри́чка, *-и f.* brişcă.

бро́вка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *бровь.* **2.** creastă, margine, muchie; ~ *овра́га* sprînceana/muchia rîpei.

бров/ь, *-и f.* sprînceană; ~*и дуго́й* sprîncene arcuite ◇ *(fig.) попа́сть не в* ~, *а в глаз* a nimeri drept la ţintă, a o potrivi de minune; *води́ть* ~*я́ми* a urmări cu ochii; *и* ~*ью не повести́/не шевельну́ть* a nu clipi; a nu lua în seamă; a nu da nici o atenţie; *нахму́рить/сдви́нуть* ~*и* a-şi încrunta sprîncenele.

брод, *-а m.* vad; *идти́* ~*ом* a trece prin vad ◇ *(prov.) не зна́я* ~*у, не су́йся в во́ду* nu te băga unde nu te pricepi.

броди́ло, *-а n.* maia, plămadă, maia de drojdie.

броди́льн/ый *adj.* de fermentaţie; pentru fermentat; ~ *чан* cadă de fermentaţie; ~*ая промы́шленность* industria produselor de fermentaţie.

броди́льня, *-и f.* cramă; sală de fermentaţie, fermentator.

броди́ть [1], *брожу́, бро́дишь vb. ipf.* a hoinări, a rătăci, a umbla hoinar/razna/haihui; ~ *по́ лесу* a hoinări prin pădure.

броди́ть [2], *бро́дит vb. ipf.* a fermenta, a dospi, a fierbe.

бро́дом *adv.* prin vad.

бродя́га, *-и m.* şi *f.* vagabond(ă), haimana.

бродя́жничать, *-чаю, -чаешь vb. ipf.* a rătăci, a pribegi, a hoinări, a vagabonda, a umbla crai.

бродя́жничество, *-а n. sg.* pribegie, hoinăreală; vagabondaj.

бродя́ч/ий *adj.* rătăcitor, hoinar, nomad; ambulant; vagabond; ~ *музыка́нт* muzicant ambulant; ~*ая жизнь* viaţă de hoinar, viaţă rătăcitoare, viaţă de vagabond; ~*ая нату́ра* fire rătăcitoare/nestatornică; ~*ие племена́* triburi nomade.

броже́ние, *-я n. sg.* **1.** fermentaţie, dospire; *ки́слое* ~ fermentaţie acidă; *ма́сляное* ~ fermentaţie butirică; *бактериа́льное* ~ fermentaţie bacterială; *молочноки́слое* ~ fermentaţie lactică; *спиртово́е* ~ fermentaţie alcoolică. **2.** *(fig.)* frămîntare, nemulţumire, agitaţie.

бром, *-а m. sg. (chim.)* brom; *радиоакти́вный* ~ brom radioactiv.

брома́т, *-а m. (chim.)* bromat; ~ *на́трия* bromat de sodiu.

броми́д, *-а m. (chim.)* bromură.

бро́мистый *adj. (chim.)* de brom, (compus) cu brom; ~ *натр* bromură de natriu.

бро́мовый *adj. (chim.)* de brom.

броневтомоби́ль, *-я m.* automobil blindat.

бронеба́шня, *-и f.* turelă blindată/cuirasată.

бронебо́йка, *-и f.* armă anticar/antitanc.

бронебо́йный *adj. (mil.)* perforant; de ruptură; ~ *патро́н* glonte perforant.

бронебо́йщик, *-а m.* puşcaş anticar/antitanc, servant de tun antitanc.

броневи́к, *-а́ m.* automobil/tren blindat.

броново́й *adj.* blindat, cuirasat.

бронека́тер, *-а m.* vedetă blindată.

бронемаши́на, *-ы f.* maşină blindată, automobil blindat.

бронено́сец [1], *-сца m. (mar.)* cuirasat.

бронено́сец [2], *-сца m. (zool.)* tatu.

бронено́сный *adj.* cuirasat, blindat.

бронепо́езд, *-а m.* tren blindat.

бронеси́лы, *-и́л pl.* unităţi/forţe blindate.

бронета́нков/ый *adj.* de car blindat; ~*ые войска́* unităţi/trupe blindate.

бронетранспортёр, *-а m.* camion blindat de transport.

броне́часть, *-и f.* unitate blindată.

бро́нза, *-ы f.* **1.** *sg.* bronz; *прока́тная* ~ bronz laminat. **2.** obiecte artistice din bronz.

бронзирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *набронзирова́ть) acuz.* a bronza, a acoperi cu bronz.

бронзиро́вка, *-и f. sg.* bronzare, acoperire cu bronz.

бронзовщи́к, *-а́ m.* lucrător în bronz.

бро́нзов|ый *adj.* **1.** de/din bronz; ~*ая стату́этка* bibelou din bronz. **2.** de culoarea bronzului, bronzat, arămiu; ~*ое лицо́* faţă bronzată, ten bronzat ◇ *(ist.)* ~ *век* epoca bronzului.

бронирóванный *adj.* blindat, cuirasat.

брони́рованный *adj.* **1.** *p.t.p.* de la *брони́ровать.* **2.** *adj.* reţinut, rezervat; blocat.

бронирова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. ipf. (pf. забронирова́ть) acuz.* a blinda, a acoperi cu blindaj, a cuirasa.

брони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. заброни́ровать) acuz.* a reţine, a rezerva; a bloca.

бро́нхи, *-ов pl. (anat.)* bronhii.

бронхиа́льный *adj. (anat.)* de bronhii, bronhic, bronhial.

бронхи́т, *-а m. sg. (med.)* bronşită.

бронхопневмони́я, *-и f. (med.)* bronhopneumonie.

бро́ня, *-и f. sg.* **1.** loc rezervat; parte, cotă rezervată. **2.** blocare, repartizare; ordin de blocare, de repartizare. **3.** ordin de mobilizare pe loc.

брон/я́, *-и́ f.* armură, blindaj, cuirasă; platoşă; *закóванный в ~ю* cuirasat, îmbrăcat în platoşă; *(mar.) пáлубная ~* cuirasă de punte; *(mar.) составнáя ~* cuirasă compusă.

бросáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *v. брóсить; ~ в жар и в хóлод* a-l lua cu rece şi cu cald. **2.** a arunca *(despre lumină, raze, umbră)* ◇ *~ дéньги (на вéтер)* a arunca banii în vînt, a arunca banii pe fereastră; *~ словá на вéтер* a arunca vorbe în vînt.

бросáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *брóситься*. **2.** *instr.* a arunca unul în altul, a azvîrli, a se împroşca; *~ камнями* a azvîrli cu pietre *(unul în altul)*. **3.** *instr. (fig.)* a risipi, a arunca; *~ деньгáми* a arunca, a risipi bani ◇ *(fig.) ~ в глазá* a bate la ochi, a sări în ochi; *~ словáми* a arunca vorbe în vînt.

брóси/ть, *брóшу, брóсишь vb. pf. (ipf. бросáть)* **1.** *acuz.* a arunca, a azvîrli; *~ мяч* a arunca mingea; *~ в бой дивизию* a arunca o divizie în luptă; *~ товáры на рынок* a arunca mărfuri pe piaţă; *(fig.) ~ взгляд* a arunca o privire. **2.** *acuz.* sau *ipf.* a se lăsa de, a înceta; *~ курúть* a se lăsa de fumat. **3.** a părăsi, a abandona, a lăsa; *~ рабóту* a părăsi munca *(serviciul)*. **4.** *impers. acuz.* cu *в* + *acuz.* a cuprinde, a trece pe cineva; *егó ~ло в жар* l-au trecut căldurile, l-au trecut năduşelile; *impers. брось!* lasă!, încetează!, nu-i nevoie! ◇ *(fig.) ~ вызов комý-л.* a provoca pe cineva; *~ обвинéние* a învinui, a acuza; *~ якорь* a arunca ancora, a ancora; *~ орýжие* a depune armele, a capitula; *~ тень* a arunca umbră pe ...; *~ жрéбий* a trage la sorţi.

брóси/ться, *брóшусь, брóсишься vb. pf. (ipf. бросáться)* **1.** a se arunca, a se repezi, a se năpusti; *~ на врагá* a se arunca asupra duşmanului; *~ вплавь* a porni înot. **2.** a se arunca, a sări *(de la o înălţime)*; *~ в вóду* a sări în apă, a se arunca în apă ◇ *(fig.) кровь ~лась в лицó* i s-a urcat sîngele în obraz/la cap; *~ на колéни* a cădea în genunchi; *~ на когó-л.* a se năpusti asupra cuiva; *~ на пóмощь* a alerga în ajutor, a sări în ajutor; *~ в объятия* a se arunca în braţele cuiva.

брóский *adj.* bătător la ochi, ţipător, izbitor, strindent, frapant; *~ цвет* culoare ţipătoare/stridentă/bătătoare la ochi.

броскóм *adv.* dintr-o aruncătură, dintr-o săritură, dintr-o mişcare, dintr-un salt.

брóсов/ый *adj. (pop.)* bun de aruncat; neutilizabil, de calitate inferioară ◇ *(ec. pol.) ~ экспорт* dumping; *~ая ценá* preţ de vînzare inferior preţului de cost, preţ de nimic.

бросóк, *-скá m.* **1.** aruncătură. **2.** *(sport)* salt; aruncare.

брошировáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. сброшюровáть) v. брошюровáть.*

брóшка, *-и f.* broşă.

брошь, *-и f. v. брóшка.*

брошю́ра, *-ы f.* broşură.

брошюровáльный *adj.* de broşat.

брошюровáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. сброшюровáть) acuz.* a broşa.

брошюрóвка, *- f. sg.* broşare.

брошюрóвочн/ый *adj.* **1.** de broşare, de broşat. **2.** *~ая, -ой f.* atelier de broşare, secţie de broşare.

брошюрóвщик, *-а m.* lucrător la broşat.

брýдер, *-а m.* cloşcă artificială, elevează.

брудершáфт, *-а m. (în expr.) вы́пить (на) ~ с кем-л.* a ciocni un pahar în semn de prietenie (începînd totodată a se tutui).

брус, *-а m.* bară, grindă, traversă, drug; *поперéчный ~* traversă; *строи́тельный ~* grindă de construcţie; *рáмный ~* traversă frontală; *бýферный ~* traversă frontală pentru tampoane; *мостовóй ~* grindă de pod; *опóрный ~* grindă de reazem; *я́корный ~* grindă de ancorare; *(sport) параллéльные ~ья* (bare) paralele.

брускóв/ый *adj.* în formă de bară, în formă de bloc, în formă de stinghie ◇ *~ое мы́ло* săpun în calupuri.

брусни́ка, *-и f. sg. (bot.)* merişor, coacăză.

брусни́чник, *-а m.* tufăriş de merişor.

брусни́чный *adj.* de merişor, din merişoare, de coacăză.

брусóк, *-скá m.* **1.** bară, grindă, riglă, stinghie. **2.** tocilă, piatră de ascuţit; *точи́льный ~* gresie. **3.** bloc prismatic ◇ *~ мы́ла* calup de săpun.

брусóчный *adj.* de bloc, de bară; de riglă; din blocuri, din bare; din rigle.

брýствер, *-а m. (mil.)* parapet; *~ окóпа* parapetul tranşeei, creasta de foc a tranşeei.

брусчáтка, *-и f.* **1.** *sg. col.* pavea, piatră de pavaj. **2.** pavea din piatră cubică.

брýтто *adj. indecl.* greutate brută, brutto.

бруцеллёз, *-а m. (vet.)* bruceloză.

брыжéйка, *-и f. (anat.)* mezenter, bezer.

бры́згалка, *-и* aparat de stropit, vermorel, stropitoare.

бры́згало, *-а n. (min.)* monitor.

бры́з/гать, *-зжу, -зжешь vb. ipf. (pf. mom. бры́знуть)* **1.** a ţîşni, a împroşca; *~жет мéлкий дождь* burează. **2.** (şi *~аю, -аешь*) *acuz.* + *на* sau *acuz.* a stropi *(pe cineva, ceva)*; *~ бельё* a stropi rufele.

бры́згаться, *-аюсь, -аешься* şi *-зжусь, -зжешься vb. ipf.* **1.** a stropi, a împroşca. **2.** a se stropi *(reciproc)*, a se împroşca.

бры́зги, *брызг pl.* **1.** stropi, picături. **2.** fărîme, cioburi.

брызгови́к, *-а m. (auto)* aripă, apărătoare de noroi.

бры́зн/уть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *бры́згать*. **2.** a ţîşni; *~ула кровь* sîngele a ţîşnit.

брыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. брыкнýть) acuz.* a azvîrli, a da din picioare, a da din copite.

брыкáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** a azvîrli, a da din picioare, a da din copite, a da cu copita. **2.** *(pop.)* a se încăpăţîna, a fi îndărătnic, a se împotrivi.

бры́нза, *-ы f. sg.* brînză telemea.

брысь *interj.* cît!, zît!

брюзгá, *-и́ m.* şi *f.* persoană cicălitoare/sîcîitoare/morocănoasă/ursuză/posacă.

брюзгли́вость, *-и f. sg.* stare de spirit ursuză/posacă/morocănoasă, fire ursuză.

брюзгли́вый *adj.* cicălitor, posomorît, morocănos, ursuz, posac.

брюзжáние, *-я n. sg.* cicălire; bombănire; mormăit, bombănit.

брюзжáть, *-зжý, -зжи́шь vb. ipf.* a cicăli; a mormăi, a bombăni.

брю́ква, *-ы f. (bot.)* nap, broajbă.

брю́квенный *adj. (bot.)* de nap, de broajbă; *~ гарни́р* garnitură de napi.

брю́ки, *брюк pl.* pantaloni; *~ на вы́пуск* pantaloni de ghete; *~ прямóго покрóя* pantaloni drepţi.

брюнéт, *-а m.* brunet; oacheş.

брюнéтка, *-и f.* brunetă; oacheşă.

брюхáстый *adj. (pop.)* pîntecos, burtos, cu burta mare.

брю́х/о, *-а n. (pop.)* burtă, pîntece ◇ *(pop.) ходи́ть с ~ом* a fi borţoasă; *на ~е щёлк, а в ~е щёлк* falā goală, traistă uşoară; *пóлзать на ~е пéред кем-л.* a se tîrî în faţa cuiva.

брюхонóгие, *-их pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* gasteropode.

брю́чный *adj.* de pantaloni.

брюши́н/а, *-ы f. (anat.)* peritoneu; *воспалéние ~ы* peritonită.

брюши́нный *adj. (anat.)* de peritoneu.

брюшкó, *-á n.* **1.** abdomen. **2.** burtică, pîntece, burtă; *отрасти́ть себé ~* a face/a căpăta burtă, a se îngrăşa.

брюшн/óй *adj.* ventral, abdominal; *~áя пóлость* cavitate abdominală; *~ тиф* febră tifoidă, tifos.

бря́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. бря́кнуть)* **1.** *instr. (звя́кнуть)* a zornăi, a zăngăni, a zdrăngăni. **2.** *(урони́ть, брóсить)* a trînti. **3.** *(fig.)* a trînti o vorbă, a face o gafă, a spune ceva nelalocul lui.

бряцáние, *-я n.* zăngănit, zornăit; clinchet.

бряцáть, *-áю, -áешь vb. ipf. instr.* şi *на* + *prepl.* a zăngăni, a zornăi, a zdrăngăni; *~ орýжием* a zăngăni armele, a ameninţa cu războiul.

бýбен, *-бна m.* dairea, tamburină.

бубенцы́, *-óв pl.; sg. -нéц, -нцá m.* zurgălăi, clopoţei.

бубéнчики, *-ов pl.; sg. -чик, -а m.* **1.** *dim.* de la *бубенцы́*. **2.** *(bot.)* clopoţei, bănişori.

бýблик, *-а m.* covrig.

бубни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf.* a bombăni, a mormăi.

бубнóвый *adj.* de caro, de tobă *(la cărţi de joc)*.

бу́бны[1], *-бен pl. v.* бу́бен; ◇ *(prov.) зво́нки ~ за гора́ми, а к нам приду́т — что луко́шки* de departe trandafir, iar de aproape borş cu ştir; pe dinafară măr frumos şi înăuntru găunos.
бу́бны[2], *-бён, -бна́м pl.* caro, tobă *(la cărţi de joc).*
бубо́н, *-а m. (med.)* bubon.
бубо́нн/ый *adj. (med.)* bubonic; *~ая чума́* ciumă bubonică.
буга́й, *-я m. (zool.)* **1.** taur, buhai. **2.** bou de baltă.
бугóр, *гра́ m.* movilă, moviliţă, ridicătură, dîmb; muşuroi.
бугоро́к, *-рка́ m.* **1.** moviliţă, deluşor. **2.** ridicătură mică rotundă. **3.** *(med.)* tubercul, protuberanţă.
бугорча́тка, *-и f. sg. (med. înv.)* oftică, tuberculoză.
бугóрчатый *adj.* **1.** *(med.)* acoperit cu tubercule, cu protuberanţe. **2.** *(bot.)* cu tubercule, tuberos.
бугри́ст/ый *adj.* deluros, acoperit cu ridicături, accidentat; *~ая ме́стность* teren accidentat.
будди́зм, *-а m. sg.* budism.
будди́йский *adj.* budist.
будди́ст, *-а m.* budist.
бу́дет *adv.* destul, de ajuns, ajunge; *~ вам разгова́ривать!* destul cu vorba!, basta!
буди́льник, *-а m.* deşteptător, ceas deşteptător.
буди́ть, *бужу́, бу́дишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. разбуди́ть)* a deştepta, a trezi, a scula din somn. **2.** *(pf. пробуди́ть) (fig.)* a aţîţa, a trezi, a provoca.
бу́дка, *-и f.* cabină, gheretă; cuşcă, chioşc; *телефо́нная ~* cabină telefonică; *сторожева́я ~* ghereta paznicului; *железнодоро́жная ~* canton de cale ferată; *суфлёрская ~* cuşca suflerului; *проходна́я ~* gheretă de control; *карау́льная ~* gheretă a paznicului; *соба́чья ~* cuşcă/coteţ de cîine.
бу́дни, *-ей pl.* **1.** zile/zi de lucru. **2.** *(fig.)* viaţa de toate zilele; *трудовы́е ~* munca de toate zilele.
бу́дничн/ый *adj.* **1.** de fiecare zi, de toate zilele, cotidian; zilnic. **2.** *(fig.)* monoton, banal, prozaic, plictisitor; *~ая жизнь* viaţă monotonă/fără bucurii.

будора́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. (pf. взбудора́жить) acuz.* a tulbura, a nelinişti, a alarma.
будора́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pf. взбудора́житься)* **1.** a se nelinişti, a se tulbura, a se alarma. **2.** *pas.* de la *будора́жить.*
бу́дочка, *-и f. dim.* cabină mică, gheretă mică.
бу́дочник, *-а m.* **1.** *(ferov.)* cantonier, paznic de barieră. **2.** *(înv.)* poliţist în post fix.
бу́дто **1.** *conj.* ca şi cum, parcă, de parcă; *~ бы* cică. **2.** *conj.* că, cum că; *уверя́ет, ~ сам ви́дел* spune că el însuşi ar fi văzut. **3.** *partic.* parcă, se pare; *ты мне ~ э́того не говори́л* parcă nu mi-ai spus-o. **4.** *partic.* oare, într-adevăr.
будуа́р, *-а m.* budoar.
будуа́рный *adj.* de budoar.
бу́дущ/ий *adj.* **1.** viitor, următor; *~ее поколе́ние* generaţia viitoare; *~ год* anul următor, anul viitor. **2.** *~ее, -его n. sg.* viitor; *счастли́вое ~ее* viitor fericit; *(gram.) ~ее вре́мя* timpul viitor.
бу́дущность, *-и f. sg.* viitor.
будя́к, *-а m. v. бодя́к*
буёк, *буйка́ m. dim.* geamandură mică; baliză, flotor.
буера́к, *-а m. (reg.)* văgăună, rîpă, vîlcea.
буж, *-а m. (med.)* sondă.
бужени́на, *-ы f. sg.* jambon fiert.
буза́[1], *-ы́ f. sg. (reg.)* bragă *(în Caucaz şi Crimeea).*
буза́[2], *-ы́ f. sg. (pop.)* zarvă, tărăboi, tămbălău, scandal, hărmălaie.
бузина́, *-ы́ f. sg. (bot.)* soc, boz, bozie; *чёрная ~* soc, iboz.
бузи́ть, *-зи́шь vb. ipf. (pop.)* a face tărăboi, zarvă, tămbălău, scandal.
бузотёр, *-а m. (pop.)* scandalagiu, zurbagiu, încurcă-lume.
буй, *-я m.* geamandură; baliză; *спаса́тельный ~* colac de salvare.
бу́йвол, *-а m.* bivol.
бу́йволица, *-ы f.* bivoliţă.
бу́йволовый *adj.* de bivol.
бу́йно *adv.* (în mod) năvalnic, violent, furtunos, impetuos.
бу́йн/ый *adj.* **1.** năvalnic, furtunos, impetuos, violent. **2.** luxuriant, bogat, îmbelşugat *(despre vegetaţie)*; *~ая рас-*

ти́тельность vegetaţie luxuriantă. **3.** turbulent, gălăgios, zgomotos, furios; violent; *~ хара́ктер* fire violentă.
бу́йство, *-а n.* **1.** tărăboi, turbulenţă. **2.** furie.
бу́йствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face tărăboi/tămbălău/scandal; a fi cuprins de furie.
бук[1], *-а m.* fag.
бук[2], *-а m. (reg.)* leşie pentru fiert rufe.
бу́к/а, *-и m.* şi *f.* **1.** gogoriţă. **2.** *(fig.)* persoană posacă/ursuză/morocănoasă ◇ *смотре́ть/сиде́ть ~ой* a se uita urît, a sta îmbufnat.
бука́шка, *-и f.* gîză, gîndac, gînganie.
бу́кв/а, *-ы f.* literă; *загла́вная/прописна́я ~* majusculă, literă mare; *строчна́я ~* minusculă, literă mică, caracter minuscul; *пряма́я ~* literă dreaptă; *курси́вная ~* literă cursivă; *нача́льная ~* iniţială; *позывны́е ~ы* indicative de apel ◇ *соблюда́ть ~у зако́на* a respecta litera legii; *оста́ться мёртвой ~ой* a rămîne literă moartă; a rămîne pe hîrtie; *~ в ~у* cuvînt cu cuvînt, silabă cu silabă, literal; *писа́ть с большо́й ~ы* a scrie cu literă mare; *от пе́рвой ~ы до после́дней* din scoarţă în scoarţă, de la un cap la altul; *писа́ть арши́нными ~ами* a scrie cu litere de o şchioapă.
буква́льно *adv.* **1.** cuvînt cu cuvînt; (în mod) literal, textual, exact, întocmai; *переводи́ть ~* a traduce cuvînt cu cuvînt, a traduce literal; *~ переда́ть чьи-л. слова́* a reda întocmai cuvintele cuiva. **2.** într-adevăr, literalmente, fără nici o exagerare.
буква́льность, *-и f. sg.* caracter textual/ literal.
буква́льн/ый *adj.* **1.** textual, literal; *~ перево́д* traducere textuală. **2.** exact, direct, propriu; *в ~ом смы́сле сло́ва* în sensul strict al cuvîntului.
буква́рный *adj.* de abecedar, din abecedar.
буква́рь, *-я m.* abecedar.
бу́квенный *adj.* de litere, literal.
бу́квица, *-ы f. (bot.)* betonică.
буквое́д, *-а m. (iron.)* bucher, tipicar, pendant.
буквое́дство, *-а n. sg. (iron.)* buchereală; bucherie, formalism, pedantism.

буке́т, *-а* **1.** buchet; *~ цвето́в* buchet de flori. **2.** aromă, buchet.
буке́тный *adj.* de buchet.
букини́ст, *-а m.* anticar.
букинисти́ческий *adj.* de anticar, de anticariat.
букле́т, *-а m.* pliant.
бу́кли, *-ей pl.; sg. бу́кля, -и f. (înv.)* buclă, cîrlionţ.
бу́ков/ый *adj.* **1.** de fag, din lemn de fag. **2.** *~ые, -ых; sg. ~ое, -ого n.* fagacee.
буко́лика, *-и f. (lit.)* bucolică, pastorală.
буколи́ческий *adj. (lit.)* bucolic, pastoral, păstoresc.
бу́кса, *-ы f. (ferov.)* cutie de unsoare, bucşă; *направля́ющая ~* manşon de ghidare.
букси́р, *-а m.* **1.** remorcher, vas de remorcă; parîmă de remorcaj; *морско́й ~* remorcher maritim. **2.** cablu de remorcă; *тяну́ть на ~е* a duce la remorcă; *брать на ~* a remorca, a lua la remorcă ◇ *взять на ~ кого́-л.* a da cuiva o mînă de ajutor, a-l scoate la liman, a-l scoate din impas.
букси́рный *adj.* de remorcher, de remorcă, de remorcaj.
букси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a remorca; *(nav.) ~ борт о борт* a remorca la ureche.
букси́рование, *-я n.* remorcare.
буксиро́вка, *-и f. sg.* remorcaj, remorcare.
буксиро́вочный *adj.* de remorcare, de remorcaj.
буксиро́вщик, *-а m.* remorcher.
буксова́ние, *-я n. sg.* patinare *(a roţilor).*
буксова́ть, *-су́ет vb. ipf.* **a** patina *(despre roţi).*
булава́, *-ы́ f. (ist.)* **1.** ghioagă, măciucă. **2.** sceptru, cîrjă; *атама́нская ~* cîrjă de ataman.
була́вка, *-и f.* ac cu gămălie, bold; agrafă; *англи́йская ~* ac de siguranţă.
була́вница, *-ы f. (bot.)* creasta-cocoşului.
була́вочн/ый *adj.* de ac cu gămălie, de bold, de agrafă; *с ~ую голо́вку* cît un vîrf de ac, mic de tot, minuscul.

булáный *adj.* şarg; *~ая лóшадь; ~ конь* cal şarg.

булáт, *-а m. (înv.)* **1.** oţel de Damasc. **2.** sabie, spadă.

булáтный *adj.* de/din oţel de Damasc; *~ меч* sabie din oţel de Damasc.

бýлка, *-и f.* franzelă, chiflă; *сдóбная ~* cozonac, jimblă.

бýлла, *-ы f.* bulă.

бýлочник, *-а m.* franzelar, brutar.

бýлочн/ый *adj.* **1.** de franzelă; *~ые издéлия* produse de panificaţie. **2.** *~ая, -ой f.* franzelărie, brutărie.

булты́х *interj.* pleosc!, buf!

бултыхáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *v. бултыхнуться.* **2.** *(с шумом плескаться)* a se bălăci.

бултыхнýться, *-нусь, -нешься vb. pf.* a cădea, a se arunca *(în apă).*

булы́жник, *-а m.* piatră brută, bolovan, piatră de pavaj.

булы́жн/ый *adj.* de/din piatră brută; *~ая мостовáя* pavaj din piatră brută, caldarîm.

бульвáр, *-а m.* **1.** bulevard. **2.** *(reg.)* grădină publică ◇ *лощи́ть ~ы* a bate asfaltul, a lustrui trotuarele.

бульвáрный *adj.* **1.** de bulevard. **2.** *(fig.)* bulevardier; *~ ромáн* roman de prost gust, roman ieftin.

бульденéж, *-а m. (bot.)* călin.

бульдóг, *-а m.* buldog.

бульдóзер, *-а m. (tehn.)* buldozer.

бýлькать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. бýлькнуть)* a gîlgîi.

бульóн, *-а m.* supă; *кури́ный ~* supă de pasăre.

бульóнный *adj.* de supă.

бум, *-а m.* **1.** senzaţie, vîlvă; scandal; *биржевóй ~* joc de bursă; *газéтный ~* vîlvă stîrnită de presă, scandal provocat de presă. **2.** *(sport)* bară fixă ◇ *ни бум-бум не знать* a nu şti nici o boabă/nici o iotă.

бумáг/а , *-и f.* **1.** *sg.* hîrtie; *пи́счая ~* hîrtie de scrisori; *промокáтельная ~* (hîrtie) sugativă; *копировáльная ~* (hîrtie) carbon/indigo; *кури́тельная/папирóсная ~* foiţă de ţigări; *гéрбовая ~* hîrtie timbrată; *~ в линéйку* hîrtie liniată; *~ в клéтку* hîrtie în pătrăţele; *обёрточная ~* hîrtie de ambalaj; *наждáчная ~* şmirghel; *рисовáльная ~* hîrtie de desen; *тóнкая ~* hîrtie (de) pelur; *бáрхатная ~* hîrtie (de) velur; *кáльковая ~* hîrtie de calc; *меловáя ~* hîrtie cretată; *миллиметрóвая ~* hîrtie milimetrică; *нóтная ~* hîrtie cu portative; *обóйная ~* hîrtie (de) tapet; *полотня́ная ~* hîrtie pînzată. **2.** *(adm.)* document, act oficial, lucrare. **3.** *(mai ales la pl.)* hîrtie de valoare, titlu, acţiune; *цéнные ~и* titluri, hîrtii de valoare, efecte; *именны́е ~и* titluri nominative; *~ на предъяви́теля* titlu la purtător. **4.** *pl.* acte personale, acte de identitate; *у негó ~и не в поря́дке* actele lui nu sînt în regulă ◇ *(fig.) остáться на ~е* a rămîne pe hîrtie *(netradus în viaţă)*; *~ всё тéрпит* hîrtia suportă/rabdă orice; *марáть ~у* a mîzgăli; *мёртвая ~* literă moartă; *на ~е* scris, tipărit.

бумáга [2], *-и f. (înv.)* bumbac.

бумагомарáтель, *-я m.* scrib, scriitoraş, mîzgălitor de hîrtie.

бумагопрядéние, *-я n. sg.* filare a bumbacului, torsul bumbacului.

бумагопряди́льный *adj.* de filare a bumbacului, de filatură de bumbac.

бумагопряди́льня, *-и f.* filatură de bumbac.

бумáжка, *-и f. dim.* **1.** bucată de hîrtie, hîrtiuţă, petec de hîrtie. **2.** bancnotă, bilet de bancă, bani de hîrtie; *пятирублёвая ~* hîrtie de cinci ruble.

бумáжник [1], *-а m.* portmoneu, portofel, portvizit.

бумáжник [2], *-а m.* lucrător din industria hîrtiei.

бумáжн/ый [1] *adj.* de/din hîrtie; *~ые дéньги* bani de hîrtie; *~ая фáбрика* fabrică de hîrtie; *~ая волоки́та* scriptologie.

бумáжн/ый [2] *adj.* de/din bumbac; *~ая матéрия* pînză/material din bumbac; *~ая пря́жа* fire de bumbac.

бумажóнка, *-и f.* petec de hîrtie hîrtiuţă, fiţuică.

бумазéйный *adj.* de finet.

бумазéя, *-и f.* finet.

бумерáнг, *-а m.* bumerang.

бундестáг, *-а m.* bundestag.

бýнкер *-а m.* **1.** *(tehn.)* buncăr. **2.** groapă de cărbuni, magazie, cameră de cărbuni. **3.** *(agr.)* coşul de grăunţe al combinei.

бýнкерный *adj.* de buncăr.

бункеровáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. acuz.* a turna în buncăr, a încărca buncărul/silozul.

бункерóвка, *-и f. sg.* încărcarea buncherului, însilozare.

бунт [1], *-а m.* revoltă, rebeliune, răzmeriţă, răzvrătire; *устрáивать ~* a se răzvrăti.

бунт [2], *-а m.* **1.** grămadă, stivă; balot. **2.** pachet; marfă stivuită.

бунтáрский *adj.* de revoltă, rebel, răzvrătit, de răzvrătire.

бунтáрство, *-а n. sg.* spirit de revoltă, spirit de răzvrătire.

бунтáрь, *-я́ m. (înv.)* revoltat, răzvrătit, rebel.

бунтовáть, *-тýю, -тýешь vb. ipf.* **1.** *(pf. взбунтовáться)* a se răscula, a se răzvrăti. **2.** *(pf. взбунтовáть) acuz.* a instiga/a îndemna/a aţîţa la revoltă/la răscoală.

бунтовскóй *adj.* de răzvrătire, de rebeliune, de răscoală.

бунтовщи́к, *-á m.* **1.** răzvrătit, rebel, răsculat. **2.** *(înv.)* instigator.

бунтовщи́ческий *adj.* (de) instigator, (de) răzvrătit, răsculat.

бунчýк, *-á m. (ist.)* tui.

бур, *-а m. (tehn.)* burghiu, sfredel, maşină de forat; *ручнóй ~* sfredel de mînă.

бурá, *-ы́ f. sg. (chim.)* borax.

бурáв, *-á m.* burghiu, sfredel, perforator.

бурáвить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. пробурáвить) acuz.* a sfredeli, a perfora, a găuri.

бурáк, *-á m. (reg.)* sfeclă comestibilă, sfeclă roşie.

бурáн, *-а m.* viscol, furtună *(de zăpadă)*, tempestă.

бурáнный *adj.* de viscol, de furtună.

бурачи́ще, *-а n.* lan de sfeclă.

бурáчник, *-а m. (bot.)* boraniţă, limba-leului.

бурачóк, *-чкá m. (bot.)* albiţă.

бурбóн, *-а m. (înv.)* mojic, grobian.

бургоми́стр, *-а m.* primar.

бургоми́стерский *adj.* de primar, al primarului.

бургýн, *-а m. (bot.)* pelin de mături.

бурдá, *-ы́ f. sg.* poşircă, lături.

бурдю́к, *-á m.* burduf *(pentru vin şi alte lichide).*

буревéстник, *-а m. (zool.)* albatros.

буревóй *adj.* de furtună, de vijelie.

бурелóм, *-а m.* pădure doborîtă de furtună, arboret doborît de vînt.

бурéние, *-я n. sg.* foraj, forare, sfredelire, perforare.

бурéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. побурéть)* a căpăta o culoare brun-cenuşie/brun-roşcată.

буржуá, *m. indecl.* burghez.

буржуази́я, *-а f.* burghezie; *мéлкая ~* mica burghezie; *крýпная ~* marea burghezie.

буржуáзно-демократи́ческий *adj.* burghezo-democratic.

буржуáзно-помéщичий *adj.* burghezo-moşieresc; *~ строй* regim burghezo-moşieresc.

буржуáзн/ый *adj.* (de) burghez; *~ые предрассýдки* prejudecăţi burgheze.

буржýй, *-я m. (pop.)* burghez, burtă-verde.

буржýйский *adj.* (de) burghez.

бури́льн/ый *adj.* de foraj, de sfredelit, de perforat; *~ые трýбы* ţevi de foraj.

бури́льщик, *-а m.* sondor *(la petrol)*; miner perforator.

бури́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. пробури́ть) acuz.* a fora, a sfredeli, a găuri, a sonda.

бýрка [1], *-и f. (reg.)* pelerină caucaziană.

бýрка [2], *-и f. (reg.)* cal murg.

бýркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. бýркнуть) acuz. (pop.)* a mormăi, a bombăni.

бýрки, *-рок pl.* pîslari cu talpă de piele.

буркýн, *-а m.* sulfină, lucernă.

бурлáк, *-á m. (înv.)* odgonar, edecar.

бурлáцкий *adj.* de odgonar, de edecar.

бурлáчить, *-чу, -чишь vb. ipf.* a trage la edec, a fi edecar.

бурлéние, *-я n.* clocotire.

бурли́вый *adj.* impetuos, furtunos, vijelios, clocotitor, năvalnic.

бурли́/ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf.* a clocoti, a fierbe; *(fig.) ~т нéнависть* ura clocoteşte.

бурля́щий *adj.* efervescent; clocotitor; fumegînd.

бурми́стр, *-а m. (ist.)* vătaf, vechil, logofăt.

бýрно *adv.* (în mod) furtunos, năvalnic, impetuos.

бу́рность, -*и f. sg.* impetuozitate, caracter năvalnic/furtunos.
бурну́с, -*а m.* **1.** burnuz. **2.** pelerină.
бу́рн/ый *adj.* **1.** furtunos, vijelios; ~*ое мо́ре* mare furtunoasă. **2.** rapid, impetuos, vertiginos; ~ *рост промы́шленности* creşterea rapidă a industriei. **3.** *(fig.)* furtunos, violent, năvalnic, impetuos; ~*ые аплодисме́нты* aplauze furtunoase; ~ *спор* discuţie aprinsă/furtunoasă.
бурова́я, -*о́й f. (tehn.)* sondă în foraj.
бурови́к, -*а́ m.* specialist în foraj.
буров/о́й *adj.* de foraj; de perforat, perforator; ~*а́я маши́на* maşină de perforat, maşină perforatoare; ~*а́я сква́жина* sondă/puţ de foraj; ~ *ма́стер* maistru sondor.
бу́рса, -*ы f. (înv.)* seminar teologic.
бурса́к, -*а́ m. (înv.)* seminarist.
бурт, -*а m.* siloz.
буру́н, -*а́ m.* val înspumat, talaz, resac.
бурунду́к, -*а m. (zool.)* veveriţă siberiană.
бурча́ние, -*я n. sg.* **1.** mormăit, bombănit. **2.** ghiorăit *(de maţe)*.
бу́ры, -*ов pl.; sg.* *бур*, -*а m. (ist.)* bur.
бу́рый *adj.* cafeniu, brun-cenuşiu, brun-roşcat; murg; ~ *медве́дь* ursul-brun; ~ *у́голь* cărbune brun, lignit.
бурья́н, -*а m. sg.* buruiană.
бу́ря, -*и f.* furtună, vijelie; viscol; *сне́жная* ~ viscol, furtună de zăpadă; *подняла́сь* ~ s-a stîrnit furtuna; *(fig.)* ~ *аплодисме́нтов* o furtună de aplauze; *(iron.)* ~ *в стака́не воды́* furtună într-un pahar cu apă; *(fiz.)* *магни́тная* ~ tulburări magnetice, furtună magnetică.
буря́тский *adj.* (de) bureat *(v. буря́ты)*.
буря́ты, -*ов pl.: sg.* -*я́т*, -*а* bureaţi *(locuitori ai R.A.S.S. Bureat-Mongole)*.
бу́сина, -*ы f.* mărgea de sticlă, mărgică.
бу́синка, -*и f. v. бу́сина*
буссо́ль, -*и f.* busolă, declinator, azimut magnetic.
бу́сы, *бус pl.* mărgele.
бут, -*а m. sg.* piatră brută (de construcţie).
бута́н, -*а m. (chim.)* butan.

бутафо́р, -*а m. (teatr.)* recuziter.
бутафо́рия, -*и f. sg.* **1.** *(teatr.)* recuzită, accesorii de teatru. **2.** *(în vitrinele magazinelor)* imitaţie. **3.** *(fig.)* trucaj.
бутафо́рский *adj.* **1.** trucat, teatral, de teatru. **2.** imitat. **3.** *(fig.)* fals.
буте́нь, -*тня m. (bot.)* antonică.
бутербро́д, -*а m.* tartină, sandviş.
бути́л, -*а m. (chim.)* butil.
бути́ловый *adj. (chim.)* butilic.
бути́ть, *бучу́, бути́шь vb. ipf. (pf. забути́ть) acuz.* a zidi (cu piatră).
бу́тов/ый *adj.* din piatră brută; ~*ая кла́дка* zidărie din piatră brută.
буто́н, -*а m.* mugure, boboc (de floare).
бутониза́ция, -*и f.* înmugurire, îmbobocire.
бутонье́рка, -*и f.* butonieră.
бу́тсы, -*ов pl.* bocanci de fotbal.
буту́з, -*а m. (fam.)* copil bondoc, copil rotofei.
буты́лк/а, -*и f.* sticlă; butelie ◇ *лезть в* ~*у* a căuta gîlceavă; a căuta ceartă cu lumînarea.
буты́лочн/ый *adj.* de sticlă; ~ *заво́д* fabrică de sticle; ~*ого цве́та* de culoare verde închis.
буты́ль, -*и f.* damigeană.
бу́фер, -*а m; pl.* -*а́* **1.** *(ferov.)* tampon. **2.** amortizor, bară de protecţie; *пневмати́ческий* ~ amortizor pneumatic.
бу́ферн/ый *adj.* de tampon, de amortizor ◇ *(fig.)* ~*ое госуда́рство* stat tampon.
буфе́т, -*а m.* **1.** bufet, dulap de vase. **2.** bufet, bodegă.
буфе́тный *adj.* **1.** de bufet. **2.** ~**ая**, -*ой f. (înv.)* oficiu.
буфе́тчик, -*а m.* vînzător la bufet, bufetier ◇ *судово́й* ~ cambuzier.
буфф *adj. indecl. (în expr.)* *о́пера-*~ operă bufă.
буффо́н, -*а m. (teatr.)* bufon.
буффона́да, -*ы f.* **1.** bufonadă. **2.** *(fig.)* bufonerie, caraghioslîc, farsă.
бу́фы, *буф pl.* creţuri, bufe *(în croitorie)*.
бух *interj.* buf!, bîldîbîc!, pleosc!
буха́нка, -*и f.* pîine (făcută în formă).
бу́х/ать, -*аю*, -*аешь vb. ipf. (pf. mom. бу́хнуть)* **1.** a bubui, a tuna, a produce un zgomot înăbuşit; ~*ают пу́шки* bubuie tunurile. **2.** a trînti, a izbi, a lovi.

бухга́лтер, -*а m.* contabil; *гла́вный* ~ contabil şef; *ста́рший* ~ contabil principal.
бухгалте́рия, -*и f. sg.* **1.** contabilitate. **2.** serviciu/birou de contabilitate; *двойна́я* ~ **a)** contabilitate în partidă dublă; **b)** *(fig.)* duplicitate, comportare falsă.
бухга́лтерск/ий *adj.* contabil, contabilicesc, de contabil; de contabilitate; ~ *учёт* evidenţă contabilă; ~*ая кни́га* registru contabil, registru de conturi; ~*ие за́писи* înregistrări contabile.
бу́хнуть [1], -*ну*, -*нешь vb. ipf. (pf. разбу́хнуть)* a se umfla; a se lăsa (de umezeală).
бу́хнуть [2], -*ну*, -*нешь vb. pf. mom.* (de la *бу́хать*).
бу́хнуться, -*нусь*, -*нешься vb. pf. (pop.)* a se arunca, a se trînti, a cădea, a se prăvăli.
бу́хта, -*ы f.* **1.** golf mic. **2.** *(mar.)* colac; ~ *тро́са* buclă/colac de parîmă.
бу́хты-бара́хты *(în expr.)* *с* ~ nitamnisam, hodoronc-tronc, dintr-o dată, pe negîndite.
бу́ч/а, -*и f. sg. (pop.)* larmă, tărăboi, învălmăşeală, zarvă, gălăgie; *подня́ть* ~*у* a stîrni tămbălău.
бу́чение, -*я n. sg.* fierbere în leşie.
бушева́ть, -*шу́ю*, -*шу́ешь vb. ipf.* **1.** a se dezlănţui cu furie, a se zbuciuma, a se agita; *мо́ре бушу́ет* marea se zbuciumă. **2.** *(fig.)* a face scandal, a stîrni tărăboi, a tuna şi a fulgera.
бушла́т, -*а m.* scurtă (de marinar).
бушпри́т, -*а m. (mar.)* bompres.
буя́н, -*а m.* scandalagiu, zurbagiu, bătăuş.
буя́нить, -*ню*, -*нишь vb. ipf.* a face scandal/tărăboi, a face tapaj/gălăgie.
буя́нство, -*а n.* scandal, tărăboi.
бы *partic.* **I.** *serveşte la formarea condiţionalului şi a subjonctivului:* **1.** *exprimă o probabilitate*: *он пришёл бы, е́сли бы был здоро́в* ar fi venit dacă ar fi fost sănătos. **2.** *exprimă o dorinţă*: *я бы погуля́л ещё немно́жко* m-aş mai plimba puţin. **3.** *exprimă o propunere politicoasă*: *вы бы присе́ли* poate luaţi loc, de ce n-aţi lua loc. **II.** cu *inf.* **1.** *exprimă o dorinţă*: *покури́ть бы* aş fuma. **2.** *cu negaţia* **не** *înlocuieşte condiţionalul şi subjunctivul*: *мне бы не спра́виться с рабо́той, е́сли бы ты не помо́г* nu mi-aş fi terminat lucrul, dacă tu nu m-ai fi ajutat ◇ *е́сли бы* dacă; *кто бы ни пришёл* oricine va veni; *что бы ни случи́лось* orice s-ar întîmpla; *когда́ бы он ни яви́лся* oricînd ar veni; *как бы то ни́ бы́ло* oricum ar fi.
быва́ло *cuv. modal* se întîmplă; *ся́дет*, ~, *и начнёт расска́зывать* citeodată se aşeza şi începea să povestească.
быва́л/ый *adj.* **1.** încercat, umblat (prin lume), cu experienţă, abil, dibaci; ~ *челове́к* om cu experienţă, om umblat. **2.** obişnuit; *э́то де́ло* ~*ое* e un lucru obişnuit. **3.** de altă dată, de odinioară, fost.
быва́/ть, -*ю*, -*ешь vb. ipf.* **1.** a se întîmpla, a avea loc; *на све́те всё* ~*ет* multe se întîmplă pe lume!; **2.** a fi, a se găsi, a se afla. **3.** a frecventa, a vizita. **4.** *impers.* se întîmplă; ~*ет, что ...* se întîmplă ca ... ◇ *э́тому не* ~ asta nu se va întîmpla niciodată; *как ни в чём не* ~*ло* ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic; *как не* ~*ло* parcă nici n-a fost.
бы́вш/ий *adj.* fost; ~ *дире́ктор* fost director; ~*ие лю́ди* «foşti».
бык [1], -*а́ m.* taur, buhai, bou; *племенно́й* ~ taur de prăsilă ◇ *(fig.)* *упёрся как* ~ s-a încăpăţînat ca un catîr; *здоро́в как* ~ sănătos tun; *взять* ~*а́ за рога́* a lua/a apuca taurul de coarne; *смотре́ть/гляде́ть* ~*о́м* a privi supărat.
бык [2], -*а m. (tehn.)* pilă, palee *(la poduri)*.
были́на, -*ы f.* bilină *(baladă, epopee populară rusă)*.
были́нка, -*и f.* firicel de iarbă; *слаб как* ~ (e) slab de-l suflă vîntul.
были́нный *adj. (lit.)* de bilină, de baladă, de epopee, epic.
бы́ло *partic. (se întrebuinţează cu verbe la timpul trecut)* era să, tocmai, gata să, cît pe ce, cît p-aci; *я* ~ *собира́лся уезжа́ть* era gata să plec, era cît p-aci să plec; *я* ~ *на́чал писа́ть письмо́, но разду́мал* era cît pe ce să încep scrisoarea, dar m-am răzgîndit.
был/о́й *adj.* **1.** fost, trecut, de altădată, de odinioară; ~*а́я сла́ва* gloria de altădată; ~*ы́е вре́мя* vremuri de odinioară. **2.** ~*о́е*, -*о́го n.* vremurile de altădată, trecutul; *вспо́мним* ~*о́е* **să ne** reamintim trecutul; *по* ~*о́му* ca în trecut, ca mai înainte.

быль, *-и f.* **1.** întîmplare trăită, eveniment real. **2.** povestire adevărată.

быль/ё, *-я́ n. (înv,)* lan de iarbă ◇ *~ём поросло́* uitat cu desăvîrşire.

быстрина́, *-ы́ f.* şuvoi de apă, curent repede, cataractă, prag.

бы́стро *adv.* repede, rapid, prompt; *~ бе́гать* a fugi iute.

быстрогла́зый *adj.* cu ochi ager, cu privire ageră.

быстроно́гий *adj.* iute de picior; *~ конь* cal iute de picior, cal ager.

быстроре́жущ/ий *adj. (în expr.) ~ая сталь* oţel rapid.

быстрот/а́, *-ы́ f. sg.* viteză, iuţeală, agerime, promptitudine; c *~о́й мо́лнии* cu iuţeala fulgerului;

быстроте́кущий *adj. (înv.)* care curge repede; fugitiv.

быстроте́чность, *и -и f. sg.* curgere/succesiune rapidă (a timpului, a evenimentelor).

быстроте́чн/ый *adj.* trecător, iute, fugar, fugitiv; *~ое вре́мя* timpul fugar.

быстрото́к, *-а m.* canal în pantă.

быстрохо́дность, *-и f. sg.* mers rapid, rapiditate, viteză.

быстрохо́дный *adj.* rapid; *~ парохо́д* vapor de mare viteză.

бы́стрый *adj.* **1.** iute, repede, rapid; *~ темп* ritm rapid. **2.** prompt; *~ в рабо́те* prompt în muncă.

быстря́нка, *-и f. (iht.)* beldiţă, berchiţă, lăteţ.

быт, *-а m. sg.* **1.** fel de viaţă, mod de viaţă, trai, existenţă; obiceiuri, moravuri; *войти́ в ~* a se încetăţeni, a intra în uz, a deveni obicei. **2.** viaţă cotidiană, viaţă de toate zilele, trai zilnic. ◇ *дома́шний ~* viaţă de familie, viaţă casnică; *но́вый ~* noi forme de viaţă, moravuri noi.

быти/е́, *-я́ n. sg.* **1.** existenţă, realitate. **2.** *(înv.)* trai, viaţă ◇ *(bis.) кни́га ~я́* cartea facerii, geneza.

бы́тность, *-и f. (în expr.) в ~* în timpul şederii, pe timpul cînd, în timp ce, pe cînd; *в ~ мою́ студе́нтом* pe cînd eram student.

бытова́ть, *-ту́ет vb. ipf.* a fi, a exista, a se petrece, a se întîmpla, a avea loc.

бытов/о́й *adj.* de viaţă, de trai; de moravuri, social; curent, obişnuit; *~а́я коме́дия* comedie de moravuri; *~ы́е усло́вия* condiţii de viaţă, condiţii de trai; *~о́е явле́ние* fapt curent, fenomen obişnuit; *~ укла́д* fel de trai; *~о́е обслу́живание* deservire, satisfacere a nevoilor materiale; *культу́рно-бытовы́е усло́вия* condiţii social-culturale. ◇ *(jur.) ~ое уби́йство* crimă de drept comun.

бытописа́тель, *-я m.* **1.** istoric, cronicar. **2.** *(înv.)* scriitor, autor al unor opere literare de moravuri.

быть *(prez.* numai *pers. 3 sg. есть* şi *pl. înv. суть) vb. ipf.* **1.** a fi; *я был рабо́чим* am fost muncitor; *~ весёлым* a fi vesel. **2.** *pers. 3. sg.* există, este, sînt; *есть до́брые лю́ди* există oameni buni. **3.** a avea; *у него́ есть сын* are un fiu; *есть чему́ пора́доваться* ai de ce să te bucuri. **4.** a asista, a fi de faţă; *я был при э́том* am asistat la asta; *был на конце́рте* am fost la concert. **5.** a se găsi, a se afla, a fi, a vizita; *за́втра я бу́ду у вас* mîine vă voi vizita. **6.** a se întîmpla, a se produce; a avea loc, a surveni; *заседа́ние бу́дет в четве́рг* şedinţa va avea loc joi. ◇ *то-есть* adică; *жил-был* a fost odată ca niciodată; *так и быть* bine, fie şi aşa; *~ мо́жет*; ~poate, e posibil; *(cuv. modal) должно́ ~* probabil; *была́ не была́* fie ce o fi!, cine nu riscă nu cîştigă; *и был тако́в* şi dus a fost; a şters-o; ia-l de unde nu-i; *бу́дет тебе́ за э́то* ai s-o păţeşti!; *будь что бу́дет!* fie ce-o fi!; *как (же) быть?* ce-i de făcut?; *~ беде́* ne paşte o nenorocire; *~ начеку́* a fi cu ochii-n patru, a fi cu băgare de seamă; *~ впо́ру* a fi pe măsura (cuiva), a-i veni bine; *бу́дьте так добры́* fiţi aşa de bun; *не тут-то бы́ло* nu i-a mers, n-a fost chip; *(prov.) чему́ ~, того́ не минова́ть* ce ţi-e scris, în frunte ţi-e pus; *я не я бу́ду, е́сли* să nu-mi zici pe nume dacă ..., să-mi zici cuţu dacă ....

бытьё, *-я́ n. sg.* mod de viaţă, trai; *житьё-бытьё* fel de viaţă.

быча́ч/ий *adj.* de taur; de bou; *~ья поро́да* rasă bovină.

быч/о́к[1], *-чка́ m.* juncan, boulean, tăuraş ◇ *ска́зка про бе́лого ~ка́* basmul cu cocoşul roşu; *быть ~у́ на верёвочке* a pune cu botul pe labe; a pune funia în coarne.

бычо́к[2], *-чка́ m.* guvid.

бьеф, *-а m. (tehn.)* bief.

бюдже́т, *-а m.* buget; *госуда́рственный ~* bugetul statului; *ме́стный ~* buget local; *вы́йти из ~а* a depăşi bugetul.

бюдже́тн/ый *adj.* bugetar, de buget; *~ое ассигнова́ние* alocaţie bugetară; *~ год* an bugetar; *~ая статья́* capitol bugetar, articol bugetar, articol din buget.

бюллете́нь, *-я m.* **1.** buletin; *~ съе́зда* buletinul congresului; *метеорологи́ческий ~* buletinul meteorologic; *избира́тельный ~* buletin de vot. **2.** certificat medical.

бюро́[1] *n. indecl.* birou; serviciu; *~ парти́йной организа́ции* biroul organizaţiei de partid; *спра́вочное ~* birou de informaţii; *~ тури́зма* birou de turism; *~ взаи́мных расчётов* biroul decontărilor prin compensaţii; *~ жа́лоб* birou de reclamaţii; *~ пого́ды* serviciul meteorologic; *~ объявле́ний* serviciul de publicitate; *похоро́нное ~* serviciu de pompe funebre; *~ поврежде́ний* serviciu de deranjamente; *про́ектное ~* birou de proiectare.

бюро́[2] *n. indecl.* masă de scris, birou.

бюрокра́т, *-а m.* **1.** birocrat, conţopist. **2.** *(înv.)* înalt funcţionar, demnitar.

бюрократи́зм, *-а m. sg.* birocratism, formalism.

бюрократи́ческий *adj.* birocratic, formalist.

бюрократи́чески *adv. (în mod)* birocratic.

бюрокра́тия, *-и f. sg.* **1.** birocraţie. **2.** *col.* birocraţi.

бюст, *-а m.* **1.** *(скульптура)* bust. **2.** *(женский)* piept, sîni.

бюстга́льтер, *-а m.* sutien.

бя́зевый *adj.* de pînză de bumbac.

бязь, *-и f. sg.* pînză de bumbac.

В

в [1] *n. litera și sunetul*«v».

в [2] și **во** *prep.* cu *acuz.* și *prepl.* **1.** în; *в э́том до́ме* în această casă; *рабо́тать в мастерско́й* a lucra în atelier; *быть в а́рмии* a fi în armată; *вовле́чь в рабо́ту* a atrage în muncă; *преврати́ть в разва́лины* a preface în ruine; *в бе́лом* în alb; *в фо́рме ко́нуса* în formă de con; *в насме́шку* în batjocură; *в шу́тку* în glumă; *в октябре́* în octombrie; *(gram.) в роди́тельном падеже́* în/la cazul genitiv. **2.** la; *я иду́ в шко́лу* merg la școală; *в по́лдень* la amiază; *в че́тверть тре́тьего* la două și un sfert; *в двух шага́х* la doi pași. **3.** de; *в пять раз бо́льше* de cinci ori mai mare/mai mult; *ме́сто в два рубля́* un bilet de două ruble; *ко́мната в 20 квадра́тных ме́тров* o cameră de 20 de metri pătrați; *нужда́ в деньга́х* nevoie de bani. **4.** pe; *сто́лько-то в час* atît pe oră; *вы́бросить в окно́* a arunca pe fereastră. **5.** *(nu se traduce în românește) в сре́ду* miercuri; *в суббо́ту* sîmbătă; *игра́ть в ка́рты* a juca cărți ◇ *во пе́рвых* în primul rînd; mai întîi; *во вторы́х* în al doilea rînd; *он весь в (отца́, мать)* e leit (taică-său, maică-sa); *позва́ть в свиде́тели* a chema ca martor; *сло́во в сло́во* cuvînt cu cuvînt; *взять в жёны* a lua de soție; *в очка́х* cu ochelari; *в том числе́* inclusiv; *в слу́чае е́сли* în caz că/dacă; *в пе́рвый и после́дний раз* pentru prima și ultima oară.

в- (во- въ-) *pref. care indică:* **1.** acțiune îndreptată înăuntru; *вписа́ть* a înscrie. **2.** ducerea unei acțiuni (îndreptate înăuntru) pînă la limită *(la verbe terminate în «-ся»)*; *вслу́шаться* a asculta cu atenție.

ва-ба́нк *adv. (în expr.) игра́ть* ~ a) a face banca *(la unele jocuri de cărți)*; b) *(fig.)* a miza totul pe o carte.

вавило́нск/ий *adj.* babilonic, din Babilon ◇ *~ое столпотворе́ние* turnul Babel, babilonie.

вавило́н/ы, -ов *pl. (înv.)* cotituri, șerpuiri; sinuozități ◇ *говори́ть с ~ами* a face aluzii/apropouri; a vorbi echivoc; *зелёные ~ы* stele verzi; *развести́ ~ы* a vorbi încîlcit; a vorbi în dodii; *выводи́ть/писа́ть ~ы* a merge pe două cărări.

ва́га, -и *f. (tehn.)* **1.** basculă; bară de tracțiune. **2.** pîrghie pentru ridicat greutăți; pîrghie pentru rostogolit bușteni.

ваго́н, -а *m.* vagon; *това́рный* ~ vagon de marfă; *спа́льный* ~ vagon de dormit; *мя́гкий* ~ vagon capitonat, vagon de lux/de clasa I; *жёсткий* ~ vagon necapitonat, vagon de clasa II-a; *пассажи́рский* ~ vagon de călători; *почто́вый* ~ vagon poștal; *беспереса́дочный* ~ vagon direct; *грузово́й* ~ vagon de marfă; *бага́жный* ~ vagon de bagaje; *плацка́ртный* ~ vagon cu locuri rezervate; ~ *прямо́го сообще́ния* vagon direct; *трамва́йный* ~ vagon de tramvai; *прицепно́й* ~ remorcă.

вагоне́тка, -и *f.* vagonet; *ру́дничная* ~ vagonet de mină.

вагоне́тчик, -а *m.* manipulant de vagonete; *(min.)* vagonetar.

ваго́нный *adj.* de vagon, de vagoane; ~ *парк* parc de vagoane.

вагоновожа́тый, -ого *m.* vatman, manipulant, conductor (de tramvai).

вагоноремо́нтн/ый *adj.* de/pentru reparat vagoane, pentru reparații de vagoane; *~ые мастерски́е* ateliere de reparat vagoane.

вагоностро́ение, -я *n. (tehn.)* construcția de vagoane.

вагоностро́ительный *adj.* de/pentru construcția de vagoane, pentru construit vagoane; ~ *заво́д* uzina de construcții de vagoane.

ваго́нчик, -а *m.* **1.** *dim.* vagonaș; cabină (de funicular). **2.** remorcă-dormitor, rulotă.

вагра́нка, -и *f. (tehn.)* cubilou.

вагра́нщик, -а *m. (tehn.)* topitor la cubilou.

вадеме́кум, -а *m. (înv.)* călăuză, ghid, vademecum.

ва́женка, -и *f.* femelă de ren.

ва́жничать, -аю, -аешь *vb. ipf.* a-și da aere, a-și da importanță, a face pe grozavul; a-și da ifose.

ва́жно **1.** *adv.* important, cu importanță; cu îngîmfare, cu înfumurare. **2.** *pred.* e important, are importanță ◇ *(prov.) не ва́жно как сиди́шь, а ва́жно как ряди́шь* să stăm strîmb și să judecăm drept.

ва́жност/ь, -и *f. sg.* **1.** importanță, însemnătate; *первостепе́нной ~и* de prim rang, de primă importanță; *полага́ть ~ в чём-л.; придава́ть ~ чему́-л.* a acorda/a da importanță *(unui fapt)*. **2.** *(высокомерие)* ifose, trufie, înfumurare, aroganță; *напуска́ть на себя́ ~* a-și da aere; *для пу́щей/бо́льшей ~и* pentru a-și da mai multă importanță ◇ *э́ка ~!*, sau *велика́ ~!* mare lucru!, mare scofală!

ва́жн/ый *adj.* **1.** important, însemnat, de seamă; *~ое собы́тие* eveniment important. **2.** *(значительный)* cu greutate, însemnat, impunător; ~ *челове́к* om cu greutate, om important ◇ *(fig.) ~ая ши́шка* personaj important, grangur. **3.** *(pop.)* de calitate, grozav, strașnic. **4.** *(высокомерный)* trufaș, îngîmfat.

ва́за, -ы *f.* vază, vas *(de flori, de fructe)*; *фарфо́ровая* ~ vază de porțelan.

вазели́н, -а *m. sg.* vaselină; *бо́рный* ~ vaselină boricată.

вазели́новый *adj.* de vaselină.

вазодилята́ция, -и *f. (fiziol.)* vasodilatație.

вазоконстри́кция, -и *f. (fiziol.)* vasoconstricție.

вазомото́р, -а *m. (fiziol.)* vasomotor.

вака́нси/я, -и *f.* loc/post vacant, vacanță; *заня́ть ~ю* a ocupa un post vacant.

вака́нтн/ый *adj.* vacant, neocupat, liber; *~ая до́лжность* post vacant/liber.

ва́кса, -ы *f. sg.* cremă de ghete, vacs.

вака́т, -а *m. (poligr.)* pagină albă dintr-o carte.

вакла́мпа, -ы *f. (tele.)* tub electronic cu vid.

ва́куум, -а *m. sg. (fiz.)* vid, vacuum; *абсолю́тный* ~ vid absolut; *относи́тельный* ~ vid relativ.

вакууме́тр, -а *m.* **1.** *(auto)* depresiometru. **2.** *(tehn.)* manometru pentru gaze rarefiate.

вакхана́лия, -и *f.* **1.** *pl. (mitol.)* bacanală. **2.** *(fig.)* orgie, dezmăț. **3.** *(fig.)* haos, dezordine, zăpăceală.

вакха́нка, -и *f.* **1.** *(mitol.)* bacantă. **2.** *(fig.)* bacantă, femeie depravată/destrăbălată.

вакци́на, -ы *f.* vaccin.

вакцина́ция, -и *f. sg.* vaccinare.

вал [1], **-а** *m.* val (de pămînt), zid de apărare, baraj; *крепостно́й* ~ zidul (de apărare) al cetății, meterez.

вал [2], **-а** *m.* val, talaz, undă ◇ *девя́тый* ~ al nouălea val, cea mai grea încercare; *огнево́й* ~ baraj de foc.

вал [3], **-а** *m. (tehn.)* arbore, valț, sul, cilindru; *тормозно́й* ~ arbore de frînă; *приводно́й* ~ arbore motor, arbore de transmisie, arbore de antrenare.

вала́ндаться, -аюсь, -аешься *vb. ipf. (pop.)* **1.** a hoinări; a fi în tovărășie (cu cineva). **2.** a lucra încet, a se mocăi, a se moșmondi, a mocoși.

ва́лах, -а *m.* armăsar castrat.

вале́жник, -а *m. col.* căzătură de lemne, uscături, vreascuri, crengi de arbori doborîte de vijelie, doborîturi.

валёк, -лька *m.* **1.** bătător, mai (pentru rufe). **2.** *(tipogr.)* rulou. **3.** *(mar.)* mînerul vîslei. **4.** *(у экипажа)* orcic.

ва́ленки, -нок *pl.*; *sg.* **-нок, -нка** *m.* pîslari, cizme de pîslă.

вале́нтность, -и *f. sg. (chim.)* valență.

валериа́на, -ы *f. v. валерья́на*

валерья́на, -ы *f. (bot.)* valeriană, odolean.

валерья́нка, -и *f. sg. (farm.)* picături de valeriană.

валерья́нов/ый *adj.* de valeriană, de odolean; *~ые ка́пли* picături de valeriană.

вале́т, -а *m.* valet *(la cărți de joc)* ◇ *(fig.) черво́нный* ~ șmecher, pehlivan, pișicher.

вале́ц, -ца *m. (tehn.)* valț, cilindru.

ва́лик, -а *m.* **1.** *(tehn.)* valț (mic), sul, fus, arbore, cilindru, rulou, tăvălug, ax. **2.** pernă-sul.

вали́ть[1], *валю́, -ишь vb. ipf.* **1.** *(pf. повали́ть* și *свали́ть) acuz.* a răsturna, a trînti la pămînt, a doborî. **2.** *(pf. свали́ть) acuz.* a arunca, a îngrămădi; *~ ве́щи в шкаф* a arunca/a îngrămădi lucrurile în dulap. **3.** *(pf. свали́ть) на + acuz. (fig.)* a arunca asupra altuia *(vina, răspunderea)* ◇ *~ всё в одну́ ку́чу* a arunca toate claie peste grămadă.

вали́ть[2], *-и́т vb. ipf.* a da năvală, a năvăli, a se năpusti, a da buzna; *толпа́ ~и́т* mulțimea dă năvală ◇ *вали́, вали́те!* hai, dă-i drumul!; *вали́, расска́зывай!* dă-i drumul, povestește!

вали́ться, *валю́сь, ва́лишься vb. ipf. (pf. повали́ться* și *свали́ться)* **1.** a cădea jos, a se prăbuși, a se prăvăli; *~ с ног от уста́лости* a cădea de oboseală. **2.** a se apleca; a sta într-o rînă, a se dărîma. **3.** *pas.* de la *вали́ть* ◇ *(fig.) ~ из рук* a nu avea spor, a nu avea chef de nimic; *~ в но́ги* a se arunca la picioarele cuiva.

ва́лка, *-и f. sg.* **1.** tăierea, doborîrea copacilor. **2.** *(tehn.)* piuare; *~ во́йлока* piuarea pîslei.

ва́лк/ий *adj.* nestabil, care se clatină; *~ое су́дно* vas nestabil ◇ *(prov.) ни ша́тко, ни ~о* așa și așa; ciac-pac; nici prea prea, nici foarte foarte; nici bine nici rău.

валкова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. ipf.* a strînge fînul în căpițe.

ва́лкость, *-и f. sg.* nestabilitate, instabilitate.

валов/о́й *adj.* brut, global; *~ дохо́д* venit brut; *~а́я проду́кция* producție globală.

вало́к, *-лка m.* **1.** *(agr.)* polog; palã de fîn. **2.** *(tehn.)* cilindru; *~ кала́ндра* cilindru de calandru.

вало́м *adv. (în expr.) ~ вали́ть* a) a veni buluc, a năvăli buluc, a se îmbulzi; b) a arunca claie peste grămadă.

валто́рна, *-ы f. (muz.)* goarnă, corn de vînătoare.

валу́й, *-я́ m. (bot.)* baloșel.

валу́н, *-а m. (geol.)* bolovan, piatră netedă și rotunjită de valuri; *эрратический ~* bloc eratic.

ва́лух, *-а m. v. ва́лах*

валуше́ние, *-я n.* scopire, castrare.

ва́льва, *-ы f. (bot.)* valvă *(parte din păstaie).*

ва́льдшнеп, *-а m. (zool.)* sitar, becață, ciocănea.

вальс, *-а m.* vals.

вальси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a valsa, a dansa vals.

вальцева́ние, *-я n. sg. (tehn.)* laminare, vălțuire.

вальцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. ipf acuz. (tehn.)* a vălțui, a lamina.

вальцо́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* laminare, vălțuire, presare. **2.** mașină de vălțuit, valțmașină.

вальцо́вочный *adj. (tehn.)* de vălțuit, de vălțuire, de laminare.

вальцо́вщик, *-а m.* laminator, vălțuitor; mandrinator.

вальцо́вый *adj. (tehn.)* de/cu valțuri; *~ая ме́льница* moară cu valțuri.

вальцы́, *-о́в pl.* valțuri, cilindri, suluri.

вальья́н, *-а m. (text.)* brizor, tambur.

валю́та, *-ы f. sg.* valută; *иностра́нная ~* valută străină, devize.; *твёрдая ~* valută forte.

валю́тн/ый *adj.* de valută; de devize; *~ые опера́ции* operații valutare; *~ое управле́ние* direcția valutară; *~ые це́нности* valute, devize; ◇ *~ магази́н* shop.

валя́льн/ый *adj. (tehn.)* de piuat; *~ая маши́на* piuă, mașină de piuat.

валя́льня, *-и f. (tehn.)* piuă; secție de piuare.

валя́льщик, *-а m.* piuar, muncitor la piuă.

валя́ние, *-я n. sg.* **1.** tăvăleală, tăvălire. **2.** piuare, batere la piuă, împîslire.

ва́лян/ый *adj.* bătut la piuă, dat la dîrstă; de pîslă; *~ые сапоги́* cizme de pîslă.

валя́/ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́валять)* a tăvăli, a tîrî; *~ в муке́* a tăvăli în făină; *~ по́ полу* a tîrî pe podea; a tîrî pe jos. **2.** *(pf. сваля́ть)* a întinde, a da formă *(unei mase plastice)*; *~ те́сто* a da o formă aluatului. **3.** *(pf. сваля́ть) (tehn.)* a piua, a bate la piuă ◇ *(fam.) ~й!; ~йте!* hai, fă!, dă-i drumul!, pornește-o!; *~й, пиши́!* hai scrie!; *~ дурака́/ва́ньку* a face pe prostul.

валя́ться, *-я́юсь, я́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́валяться) (о вещах)* a se tăvăli, a se rostogoli; *~ в снегу́* a se tăvăli în zăpadă. **2.** *(о челове́ке)* a se tolăni, a sta tolănit; a nu face nimic, a trîndăvi. **3.** a fi împrăștiat, a fi aruncat în dezordine *(despre lucruri)* ◇ *(fig.) ~ в нога́х у кого́-л.* a se tîrî la picioarele cuiva, a săruta tălpile cuiva.

вампи́р, *-а m. (folc. zool.)* vampir.

вана́диев/ый *adj. (chim.)* de vanadiu; *~ая сталь* oțel vanadiu.

вана́дий, *-я m. (chim.)* vanadiu; *хло́ристый ~* diclorură/triclorură/tetraclorură de vanadiu.

ванда́л, *-а m.* vandal.

вандали́зм, *-а m. sg.* vandalism.

ванили́н, *-а m.* vanilină.

ванили́новый *adj.* de vanilină.

вани́ль, *-и f. sg.* vanilie.

вани́льный *adj.* de vanilie; *~ порошо́к* praf de vanilie.

ва́нн/а, *-ы f.* **1.** baie, cadă; bazin, cuvă; *мы́ться в ~е* a se spăla în cadă; *приня́ть ~у* a face baie; *~ для хране́ния* bazin de conservare; *фотографи́ческая ~* chiuvetă fotografică; *приёмная ~* bazin de recepție. **2.** baie; băi; *со́лнечная ~* baie de soare; *возду́шная ~* baie de aer; *морски́е ~ы* băi de mare; *грязевы́е ~ы* băi de nămol. **3** *(chim.)* baie, soluție; *кисло́тная ~* baie acidă.

ва́нная, *-ой f.* **1.** cameră de baie, baie. **2.** chiuvetă; baie; *(tehn.) сва́рочная ~* baie de sudură.

ва́нночка, *-и f. dim.* băiță, baie mică; *де́тская ~* băiță pentru copii.

ва́нн/ый *adj.* **1.** de baie; *~ая ко́мната* cameră de baie. **2.** **~ая,** *-ой f.* baie, cameră de baie.

ва́нта, *-ы f. (mar.)* sart.

ва́нька-вста́нька, *ва́ньки-вста́ньки m.* hopa-mitică *(jucărie).*

вапориза́тор, *-а m. (tehn.)* vaporizator.

вапориза́ция, *-и f. sg. (fiz.)* vaporizare.

вар, *-а m. sg.* **1.** *(tehn.)* smoală topită; smoală fiartă. **2.** *(reg.)* apă clocotită, uncrop ◇ *как/сло́вно/то́чно ~ом обда́ть* a-l trece sudorile, a-l apuca căldurile.

ва́рвар, *-а m.* barbar.

варвариза́ция, *-и f. sg.* sălbăticire.

варвари́зм, *-а m. (lingv.)* barbarism.

ва́рварский *adj.* barbar, sălbatic; crud, necruțător.

ва́рварство, *-а n. sg.* barbarie, sălbăticie; cruzime.

варга́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pf. сварга́нить) acuz. (pop.)* a face (ceva) de mîntuială, a lucra de mîntuială.

ва́рево, *-а n. sg. (pop.)* fiertură, zeamă lungă.

ва́режка, *-и f.* mănușă cu un singur deget.

варене́ц, *-нца́ m.* lapte acru/bătut *(din lapte concentrat prin fierbere).*

варе́ние, *-я n. sg.* fierbere.

варе́ник, *-а m.* colțunaș.

варёный *adj.* fiert.

варе́нье, *-я n.* dulceață.

вариаби́льность, *-и f. (bot.)* variabilitate.

вариа́нт, *-а m.* variantă; *прое́кт в двух ~ах* proiect în două variante.

вариа́тор, *-а m. (tehn.)* schimbător/variator de viteză.

вариацио́нный *adj. (mat.)* variațional; *~ое исчисле́ние* calculul variațiilor.

вариа́ция, *-и f.* **1.** variantă. **2.** *(muz.)* variațiune; *те́ма с ~ми* temă cu variațiuni. **3.** *(tehn.)* alternanță, variație; *допуска́емая ~* toleranță, variație admisibilă.

варието́т, *-а m. (bot.) (разнови́дность)* varietate.

вари́ть, *варю́, ва́ришь vb. ipf. (pf. свари́ть) acuz.* **1.** a fierbe; a pune la fiert; *~ молоко́* a fierbe laptele. **2.** a fabrica; *~ пи́во* a fabrica bere. **3.** a pregăti, a prepara, a găti; *~ обе́д* a găti/ a pregăti de mîncare pentru prînz, a găti prînzul. **4.** *(tehn.)* a suda. **5.** *(fiziol.)* a digera; *желу́док ва́рит* stomacul digeră, stomacul mistuie.

вари́ться, *варю́сь, ва́ришься vb. ipf. (pf. свари́ться)* **1.** a fierbe, a fi în curs de fierbere. **2.** *pas.* de la *вари́ть* ◇ *~ в со́бственном соку́* a) a fierbe în zeamă proprie; b) a lucra izolat de alții, a lucra fără contact cu alții; a se izola în cercul propriilor sale interese.

ва́рка, *-и f. sg.* fierbere, preparare/pregătire prin fierbere; topire.

ва́рница, *-ы f. sg.* instalaţie pentru extragerea sării (prin evaporare).

варо́к, *-рка́ m.* ţarc, padoc.

ва́рочный *adj.* de/pentru fiert.

варьете́ *n. indecl. (înv.)* varieteu.

варьи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a varia, a schimba; a diversifica.

варьи́роваться, *-руется vb. ipf.* **1.** a se schimba, a se diversifica, a fi variat. **2.** *pas.* de la *варьи́ровать*.

варя́ги, *-ов pl.; sg. варя́г, -а m. (ist.)* varegi.

василёк, *-лька́ m.* albăstriţă, albăstrea, floarca-grîului, scaiete.

васили́ск, *-а m. (mitol. zool.)* vasilisc.

василько́вый *adj.* de albăstriţă, de albăstrea; de culoarea albăstriţei.

васса́л, *-а m.* vasal.

васса́льн|ый *adj.* vasal, de vasalitate; *~ое госуда́рство* stat vasal; *~ая зави́симость* vasalitate; *~ые отноше́ния* relaţii de vasalitate.

ва́т|а, *-ы f. sg.* vată; *стерилизо́ванная ~* vată sterilizată; *гигроскопи́ческая ~* vată higroscopică, vată hidrofilă; *на ~е* vătuit.

ата́га, *-и f.* ceată, gloată, cîrd.

ва́тер, *-а m. (tehn.)* maşină cu ineluşe, ring, maşină de răsucit cu inele.

ватерклозе́т, *-а m. (înv.)* closet.

ватерли́ния, *-и f. (mar.)* linie de plutire.

ватерпа́с, *-а m. (tehn.)* nivel/cumpănă de apă, nivelă cu bulă de aer.

ватерпо́ло *n. indecl.* polo pe apă.

вати́н, *-а m. sg.* vatelină.

вати́новый *adj.* de vatelină.

ва́тка, *-и f.* smoc de vată, puţină vată.

ва́тник, *-а m.* scurtă vătuită.

ва́тн/ый *adj.* **1.** de/din vată. **2.** vătuit; cu vatelină; *~ое пальто́* palton căptuşit cu vatelină.

ватру́шка, *-и f.* brînzoaică.

ватт, *-а m. (fiz.)* watt.

ва́фельница, *-ы f.* (un fel de) napolitană; forme pentru vafele.

ва́фельный *adj.* de/pentru/cu napolitane/vafele.

ва́фля, *-и f.* napolitană; vafelă.

вахла́к, *-а m.* bădăran, om grosolan; mocofan.

ва́хмистр, *-а m. (înv. mil.)* vagmistru.

ва́хт/а, *-ы f.* **1.** *(mar.)* cart, schimb; *стоя́ть на ~е* a fi de cart, a fi de serviciu/de gardă/de schimb. **2.** *(fig.)* schimb, gardă, veghe; *~ ми́ра* schimbul păcii; *почётная/трудова́я ~* schimb de onoare.

ва́хтенн/ый *adj. (mar.)* **1.** de cart; de schimb, de gardă; *~ нача́льник* comandantul schimbului, comandantul gărzii. **2.** *~ый -ого m.* matroz de cart.

вахтёр, *-а m.* paznic, portar.

вахтёрский *adj.* de paznic, de portar.

ваш, *-его* **1.** *pron. pos. m.;* **ва́ша**, *-ей f.;* **ва́ше**, *-его n.;* al vostru; a voastră; ai voştri; ale voastre; al (a, ai, ale) dumneavoastră; al (a, ai ale) dumitale. **2.** **ва́ши**, *-их s. pl.* ai voştri, ai dumitale; ai tăi, ai familiei (părinţi, rude); *как ва́ши пожива́ют?* cum o mai duc ai voştri (ai dumitale)?; ce-ţi mai fac neamurile? **3.** **ва́ше**, *-его n. sg.* ceea ce e al vostru, lucrurile voastre, obiectele voastre ◇ *по-ва́шему* după părerea dumneavoastră/dumitale; după cum vrei dumneata; *ва́ша взяла́/берёт* aţi învins!, victoria-i a voastră!; ai voştri sînt mai tari!

ва́яние, *-я n. sg.* sculptură.

ва́ятель, *-я (înv.)* sculptor.

ва́ять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. изва́ять) acuz. (înv.)* a sculpta.

вбега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вбежа́ть*

вбежа́ть, *вбегу́, вбежи́шь vb. pf. (ipf. вбега́ть)* a da buzna, a intra din fugă, a intra fugind, a năvăli.

вбива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вбить*

вбира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вобра́ть*

вбить, *вобью́, вобьёшь vb. pf. (ipf. вбива́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a înfige, a împlînta, a bate ◇ *~ в го́лову что-л. кому́-л.* a băga cuiva ceva în cap, a face pe cineva să priceapă ceva; *~ себе́ в го́лову* a-şi băga ceva în cap.

вблизи́ *adv.* în apropiere, aproape.

вбок *adv.* lateral, într-o parte, pe o coastă.

вброд *adv.* prin vad.

вва́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *ввали́ться*

ввали́/ться, *ввалю́сь, вва́лишься vb. pf. (ipf. вва́ливаться).* **1.** *(упасть) в + acuz.* a cădea, a cădea înăuntru, a se prăbuşi; *~ в я́му* a cădea/ a se prăbuşi în groapă. **2.** *(fig. fam.)* a da buzna; *~ в ко́мнату* a da buzna în odaie. **3.** *(стать впалым)* a se scofîlci; *щёки ~лись* i s-au scofîlcit obrajii; *глаза́ ~лись* i s-au dus ochii în fundul capului.

вва́рка, *-и f. (tehn.)* încărcare prin sudură.

введе́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* introducere; dare; *~ всео́бщего обуче́ния* introducerea învăţămîntului general; *~ в строй* dare în exploatare; *~ в де́йствие* punere în aplicare *(a unei legi)*; *~ попра́вок* introducere a unor amendamente. **2.** introducere, cuvînt înainte; prefaţă, preambul; preludiu.

ввезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. ввози́ть) acuz.* a importa, a aduce; *~ маши́ны* a importa maşini.

ввек *adv.* **1.** *(înv.)* întotdeauna, mereu. **2.** *(numai cu o negaţie)* niciodată, în veci, în vecii vecilor; *~ не забу́ду* nu voi uita niciodată.

вверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вве́ргнуть*

вве́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вверга́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a băga cu forţa, a închide; *~ в тюрьму́* a arunca în temniţă; *~ в отча́яние* a aduce la desperare; *~ в нищету́* a aduce la sapă de lemn.

вве́ргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (înv.)* a intra cu forţa, a năvăli, a se năpusti, a se prăbuşi, a se scufunda.

вве́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вверя́ть) acuz.* a încredinţa; *~ та́йну* a încredinţa o taină.

вве́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. вверя́ться) acuz.* a se bizui, a se încrede.

вверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. ввёртывать) acuz.* cu *в + acuz.* **1.** a înşuruba. **2.** *(fig. fam.)* a strecura, a plasa (o vorbă); *~ слове́чко* a strecura un cuvînt.

вверх *adv.* (în) sus; *бро́сить ~* a arunca în sus; *~ по реке́* în susul apei; *(mar.) ~ по тече́нию* în amonte de ...; ◇ *~ дном* cu susul în jos; talmeş-balmeş; claie peste grămadă; *ру́ки ~!* sus mîinile!

вверху́ *adv.* sus, deasupra, în partea de sus.

вверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вве́рить*

вверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вве́риться*

ввести́, *введу́, введёшь vb. pf. (ipf. вводи́ть)* **1.** *acuz.* a aduce; a introduce, a băga; *~ ло́шадь в коню́шню* a băga calul în grajd; *~ войска́ в го́род* a aduce trupele în oraş. **2.** *acuz.* cu *в + acuz.* a pune în funcţiune, a aduce în stare de funcţiune; *~ в эксплуата́цию* a pune în exploatare; *~ в строй* a pune în funcţiune; *~ в де́йствие (зако́н)* a pune în aplicare (o lege). **3.** *acuz.* cu *в + acuz.* a provoca (cuiva ceva), a pricinui; a supune, a pune pe cineva la ... ; *~ в расхо́д* a pune pe cineva la cheltuială. **4.** *acuz.* cu *в + acuz.* a pune pe cineva la curent, a familiariza pe cineva cu; *~ в курс де́ла* a pune pe cineva la curent cu o problemă. **5.** *acuz.* a introduce; *~ но́вый ме́тод преподава́ния* a introduce o nouă metodă de predare ◇ *~ в обма́н/в заблужде́ние* a induce în eroare; *(jur.) ~ во владе́ние* a pune în posesiune; *~ в дом* a prezenta, a face cunoştinţă *(cu prilejul unei vizite acasă)*.

ввечеру́ *adv. (înv.)* seara, în timpul serii, pe seară.

ввиду́ *prep.* cu *gen.* din cauza, din pricina, datorită; ţinîndu-se seama de, în vederea, pentru; *~ боле́зни* din cauza bolii; *~ того́ что* fiindcă, dat fiind că, pentru că, deoarece; *~ э́того* de aceea, din această cauză, avînd în vedere.

ввинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf. (ipf. вви́нчивать) acuz.* cu *в + acuz.* a înşuruba.

вви́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ввинти́ть*

ввить, *вовью́, вовьёшь vb. pf. (ipf. ввива́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a împleti (în ceva); *~ ле́нту в во́лосы* a împleti o panglică în păr.

ввод, *-а m.* **1.** *sg.* introducere; *~ в эксплуата́цию* punere în funcţiune, dare în exploatare; *(tehn.) ~ эксплуатацио́нной трубы́* introducerea coloanei de extracţie, introducerea tubingului. **2.**

(tehn.) racord; bornă de intrare ◇ *(jur.)* ~ *во владе́ние* punere în posesiune.

вводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *ввести́*

вво́дн/ый *adj.* introductiv, de introducere; *~ая ле́кция* prelegere introductivă; *~ая статья́* articol introductiv; *~ая часть* parte introductivă, introducere, preambul ◇ *(gram.) ~ое сло́во* cuvînt modal; *~ое предложе́ние* propoziție incidentă.

ввоз, *-а m. sg.* **1.** *(действие)* introducere. **2.** import, importare.

ввози́ть, *ввожу́, вво́зишь vb. ipf.* de la *ввезти́*

вво́зн|ый *adj.* de import; *~ые по́шлины* taxe vamale de import; ~ *това́р* marfă importată, marfă de import.

вво́лю *adv.* îndeajuns, din plin, din belșug, berechet.

вво́сьмеро *adv.* de opt ori, de opt ori mai mult.

ввосьмеро́м *adv.* în număr de opt, toți opt.

ввысь *adv.* în sus, spre înălțimi.

ввяза́ть, *ввяжу́, ввя́жешь vb. pf. (ipf. ввя́зывать) в + acuz.* **1.** a tricota, a împleti. **2.** *(peior.)* a băga, a implica, a amesteca (pe cineva); ~ *в неприя́тное де́ло* a amesteca/a băga (pe cineva) într-o chestiune neplăcută.

ввяза́ться, *ввяжу́сь, ввя́жешься vb. pf. (ipf. ввя́зываться) в + acuz. (peior.)* a se băga, a se amesteca; ~ *в разгово́р* a se amesteca în vorbă.

вгиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вогну́ть*

вгиба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вогну́ться*

вглубь 1. *adv.* **1.** în adîncime, în adînc, la fund. **2.** *prep. cu gen.* în adîncimea, în adîncul, în fundul; ~ *ле́са* în adîncul/în inima pădurii.

вгляде́ться, *-яжу́сь, -ядишься vb. pf. (ipf. вгля́дываться) в + acuz.* a privi cu atenție, a scruta, a cerceta cu privirea; a fixa, a privi țintă, a pironi cu ochii.

вгладь *adv. (tehn.)* la nivel; în același plan.

вгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вогна́ть*

вгрыза́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ip*[f.] de la *вгры́зться*

вгры́зться, *зу́сь, -зешься vb. pf. (ip*[f.] *вгрыза́ться) в + acuz. (despre animal*[e]) a-și înfige dinții/colții.

вдава́ться, *вдаю́сь, вдаёшься v*[b.] *ipf.* de la *вда́ться*

вдави́ть, *вдавлю́, вда́вишь vb. p*[f.] *(ipf. вда́вливать) acuz.* **1.** a băga (apă[-]sînd), a băga înăuntru; ~ *про́бку* [в] *буты́лку* a băga dopul în sticlă. **2.** [a] îndoi, a face o adîncitură *(prin apăsare)*

вда́вливание, *-я n. (tehn.)* presar[e], îndesare, imprimare.

вда́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* d[e] la *вдави́ть*

вда́лбливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* d[e] la *вдолби́ть*

вдалеке́ *adv. v. вдал*

вдали́ *adv.* în depărtare, în zare, de[-] parte, la distanță mare.

вдаль *adv.* în depărtare, la distanț[ă] mare; *смотре́ть* ~ a privi în depărtar[e]

вда́ться, *вда́мся, вда́шься, вда́стс*[я], *вдади́мся, вдади́тесь, вдаду́тся v*[b.] *pf. (ipf. вдава́ться) в + acuz.* a intra, a înainta, a pătrunde în adîncime; ~ [в] *подро́бности* a intra în amănunte.

вдвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вдви́нуть*

вдви́гаться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ip*[f.] de la *вдви́нуться*

вдвижно́й *adj.* mobil, care se poat[e] scoate *(despre un sertar etc.)*.

вдви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ip*[f.] *вдвига́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a împing[e] înăuntru, a băga, a vîrî.

вдви́нуться, *-нусь, -нешься vb. p*[f.] *(ipf. вдви́гаться)* a intra în ...

вдво́е *adv.* **1.** de două ori, dublu; ~ *бо́льше* de două ori mai mult. **2.** în două, pe din două; *сложи́ть* ~ a îndoi.

вдвоём *adv.* în doi, cîte doi, amîndo[i]

вдвойне́ *adv.* de două ori, dublu, îndoit, de două ori mai mult; *заплати́ть* ~ a plăti de două ori mai mult.

вдева́ние, *-я n. sg.* trecere *(prin ceva)*, băgare, introducere.

вдева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вдеть.*

вде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вде́лывать) acuz.* cu *в + acuz.* a pune, a fixa, a băga în ceva, a încrusta.

вде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вде́лать*

вдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf* de la *вдёрнуть*

вдёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вдёргивать) acuz.* cu *в + acuz.* a băga, a trece prin; ~ *шнурки́ в ту́фли* a trece șireturile prin găurile de la pantofi.

вде́сятеро *adv.* înzecit, de zece ori, de zece ori mai mult.

вдесятеро́м *adv.* în număr de zece, toți zece.

вдеть, *вде́ну, вде́нешь vb. pf. (ipf. вдева́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a trece, a băga, a introduce; ~ *ни́тку в иго́лку* a băga ața în ac.

вдоба́вок *adv.* pe deasupra, în plus, pe lîngă aceasta, în afară de aceasta; unde mai pui ... .

вдова́, *-ы́ f.* văduvă ◇ *соло́менная* ~ soție despărțită vremelnic de soțul ei.

вдове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* a fi văduv(ă), a trăi în văduvie.

вдове́ц, *-вца́ m.* văduv.

вдо́вий *adj.* de văduvă, al văduvei.

вдови́ца, *-ы f. (înv.)* văduvă.

вдо́воль *adv.* destul, îndeajuns, din abundență, din belșug, pe săturate.

вдовство́, *-а́ n. sg.* văduvie.

вдо́вствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (înv.)* a fi văduv(ă).

вдо́вушка, *-и f. dim.* văduvioară.

вдо́вый *adj.* văduv.

вдого́нку *adv.* în urmărire, în urmă, din urmă; *пусти́ться ~ за кем-л.* a porni în urmărirea cuiva; *кри́кнуть* ~ a striga din urmă.

вдолби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. вда́лбливать) acuz.* cu *в + acuz.* **1.** a băga, a bate, a introduce cu forța. **2.** a-i băga *(cuiva ceva)* în cap, a face să priceapă.

вдоль *adv.* și *prep.* cu *gen.* în lung, de-a lungul, în lungime; ~ *кана́ла* de-a lungul canalului ◇ ~ *и поперёк* a) în lung și în lat; b) în toate amănuntele/direcțiile; profund, bine, în toate.

вдо́сталь *adv.* **1.** *(reg.)* deajuns, îndeajuns, pe săturate, după pofta inimii. **2.** *(înv.)* pînă la capăt, pînă la fund, complet, pe deplin.

вдох, *-а m.* inspirație, aspirație; *сде́лать* ~ a trage aerul în piept, a inspira.

вдохнове́ние, *-я n.* **1.** inspirație. **2.** însuflețire, entuziasm.

вдохнове́нно *adv.* **1.** inspirat, cu inspirație. **2.** cu însuflețire, însuflețit, cu entuziasm, entuziasmat; ~ *говори́ть* a vorbi cu însuflețire.

вдохнове́нность, *-и f. sg.* **1.** inspirație. **2.** însuflețire, entuziasm.

вдохнове́нный *adj.* **1.** inspirat. **2.** însuflețit, entuziasmat, avîntat, plin de însuflețire/de entuziasm.

вдохнови́тель, *-я m.* inspirator, animator.

вдохнови́ть, *-влю́, -ви́шь, vb. pf. (ipf. вдохновля́ть)* **1.** a inspira, a însufleți, a anima, a trezi entuziasmul, a mobiliza. **2.** *на + acuz.* a stimula la.

вдохнови́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. вдохновля́ться)* **1.** a se inspira, a fi inspirat. **2.** a se anima, a se însufleți, a se entuziasma.

вдохновля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вдохнови́ть*

вдохновля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вдохновиться*

вдохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вдыха́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a inspira, a trage aer (în piept), a inhala.

вдохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вдыха́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a insufla; a însufleți; a inspira.

вдре́безги *adv.* (în) țăndări, în mii de fărîme/cioburi; *разби́ть* ~ a) a sparge făcînd țăndări, a face fărîme, a face bucăți-bucăți; b) *(fig.)* a zdrobi, a nimici, a face praf ◇ ~ *пья́ный* beat turtă, beat criță; *напи́ться* ~ a se îmbăta turtă/criță; a se face lulea.

вдруг *adv.* deodată, dintr-o dată, pe neașteptate; brusc; *все* ~ toți deodată/simultan; toți împreună/laolaltă; *как* ~ cînd deodată, pe neașteptate.

вдрызг *adv. (pop.)* **1.** *v. вдре́безги.* **2.** cu totul, cu desăvîrșire, complet ◇ *напи́ться* ~ a se îmbăta turtă/criță.

вдува́ние, *-я n.* **1.** suflare, insuflare, încărcare cu aer. **2.** *(med.)* pneumotorax.

вдува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вду́ть* și *mom. вду́нуть.*

вду́маться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вду́мываться) в + acuz.* a se concentra, a-și concentra atenția, a se adînci (într-o problemă), a cugeta adînc la; a aprofunda, a chibzui.

вду́мчиво, *adv.* cu chibzuință, cu seriozitate, cu atenție; (în mod) aprofundat, concentrat.

вду́мчивость, *-и f. sg.* capacitate de a se concentra/de a gîndi adînc; chibzuință, aprofundare.

вду́мчивый *adj.* **1.** gînditor, meditativ; ~ *взгляд* privire meditativă. **2.** chibzuit, atent, serios, aprofundat.

вду́мываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вду́маться*

вду́нуть, *вду́ну, вду́нешь vb. pf. mom.(ipf. вдува́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a insufla, a introduce suflînd.

вдуть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (pop.) v. вду́нуть*

вдыха́ние, *-я n. sg.* inspirare, aspirare, inhalare.

вдыха́тельный *adj.* de inspirare/inspirație, de aspirație, de inhalare/inhalație.

вдыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вдохну́ть*

веберме́тр, *-а m. (tehn.)* fluxmetru, webermetru.

вегетариа́нец, *-нца m.* vegetarian.

вегетариа́нский *adj.* vegetarian, de vegetarian.

вегетариа́нство, *-а n. sg.* vegetarianism.

вегетати́вн/ый *adj. (biol.)* vegetativ; *~ая не́рвная систе́ма* sistemul neurovegetativ; *~ое размноже́ние* înmulțire vegetativă.

вегетацио́нный *adj. (bot.)* vegetativ, de vegetație.

вегета́ция, *-и f. (bot.)* vegetație.

ве́дать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a conduce, a administra, a gospodări; ~ *скла́дом* a administra un depozit.

ве́д|ать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. acuz. (înv.)* **1.** a ști, a avea cunoștință (de ceva), a-și da seama; *не ~аем, что творя́т* nu-și dă seama ce face ◇ ~ *не ~аю* n-am văzut, n-am auzit. **2.** a simți, a cunoaște.

ве́дени/е, *-я n. sg.* competență, jurisdicție, resort; *быть в ~и; относи́ться к ~ю* a fi de competența cuiva, a intra/a cădea în competența cuiva, a ține de; *находи́ться в ~и* a fi pendinte de; *без чьего́-л ~я* fără știrea cuiva.

веде́ние, *-я n. sg.* conducere, administrare; ~ *де́ла* susținerea cauzei/a procesului; ~ *хозя́йства* conducere/administrare a gospodăriei; ~ *протоко́ла* întocmire a procesului-verbal; *(cont.)* ~ *книг* ținere a registrelor; *(jur.)* ~ *чужо́го де́ла без поруче́ния* gestiune de afaceri.

ведёрный *adj.* **1.** de / referitor la căldare/găleată/vadră. **2.** (cu capacitatea de) o găleată/o căldare/o vadră. **3.** *~ая, -ой f.* atelier de făcut găleți.

ве́домо *cuv. modal (înv.)* e știut, se știe, după cum se știe, e lucru știut.

ве́домость, *-и f.; gen. pl. -ей* **1.** listă, tabel, situație; inventar, stat de funcțiuni/de plăți; ~ *расхо́дов* situația cheltuielilor; *оборо́тная* ~ balanță de verificare; *расчётная* ~ listă de plată. **2.** *pl.* buletin.

ве́домственность, *-и f. sg.* atitudine îngust-departamentală.

ве́домственн/ый *adj.* departamental, de departament; ~ *арбитра́ж* arbitraj departamental; *~ые изда́ния* publicații departamentale.

ве́домств|о, *-а n.* departament, instituție de stat; așezămînt; *иностра́нное* ~ departament al afacerilor externe; *тамо́женное* ~ administrația/direcția vămilor; *министе́рства и ~а* ministerele și alte instituții de stat; *вое́нное* ~ departamentul militar.

ве́дом/ый *adj. (înv.)* știut, cunoscut ◇ *с ~а* cu știrea, cu permisiunea, cu consimțămîntul *(cuiva)*; *без ~а* fără știrea, fără consimțămîntul, fără permisiunea *(cuiva)*.

ведо́мый **1.** *part. prez. pas.* (de la *вести́*) condus, dirijat; pilotat, cîrmuit. **2.** *adj. (tehn.)* antrenat, acționat, condus. **3.** *~ый, -ого m. (av.)* coechipier, pilotul unui avion în subordine (în formație de luptă).

ведр/о́, *-а́ n.* căldare, găleată; vadră ◇ *льёт как из ~а́* plouă cu găleata; *дождеме́рное* ~ pluviometru; *даёшь ~о́м, получа́ешь напёрстком* dai cu banița și scoți cu lingurița.

вёдро, *-а n. sg. (reg.)* timp senin/frumos ◇ *(prov.) по́сле нена́стия* ~ după ploaie, vreme bună.

веду́щ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *вести́*. **2.** *adj.* de frunte; de comandă; ~ *самолёт* avion de comandă; *~ее ме́сто* loc de frunte. **3.** *adj. (fig.)* principal, conducător; de conducere, călăuzitor; *~ая роль* rol principal, rol conducător; *~ая о́трасль промы́шленности* ramură cheie a industriei; *~ее нача́ло* principiu conducător, fundamental. **4.** *adj. (tehn.)* de antrenare, conducător, motor; ~ *вал* arbore motor, ax motor. **5.** *~ий, -его m. (av.)* cap (al unei formații). **6.** *m.* protagonist.

ведь **1.** *conj.* doar, doară, căci, din pricină că; de vreme ce; *веди́ нас,* ~ *ты зна́ешь доро́гу* condu-ne, doar știi drumul. **2.** *partic.* dar, totuși, iar. **3.** *partic. (se poate omite uneori în traducerea românească)* doar, doară, păi; într-adevăr; ~ *мы все там бы́ли* am fost doar cu toții acolo; ~ *вы бы́ли пра́вы* ați avut dreptate, ați avut într-adevăr dreptate. **4.** *partic.* nu-i așa?, așa-i că?, doar!; ~ *ты придёшь?* vei veni, nu-i așa?; ~ *я не ребёнок!* doar nu-s copil!

ве́дьма, *-ы f.* **1.** *(folc.)* vrăjitoare, baba-cloanța, muma pădurii. **2.** *(fig. pop.)* femeie rea, scorpie, viperă, zgripțuroaică.

ве́ер, *-а m.* evantai; fascicul.

веерообра́зный *adj.* **1.** în formă de evantai/de fascicul. **2.** *(bot.)* *~ые, -ых pl.* flabeliforme.

ве́жды, *вежд pl. (înv.)* pleoape; *сомкну́ть* ~ a închide pleoapele.

ве́жливо *adv.* politicos, amabil, cu politețe, cu amabilitate, curtenitor.

ве́жливость, *-и f. sg.* politețe, amabilitate, curtenie.

ве́жливый *adj.* politicos, amabil, curtenitor.

везде́ *adv.* pretutindeni, peste tot; ~ *и всю́ду* pretutindeni, în tot locul, în toate părțile.

вездесу́щий *adj.* omniprezent, prezent peste tot.

вездехо́д, *-а m.* autovehicul pentru orice teren, autoșenilată.

вездехо́дный *adj.* care poate circula pe orice fel de teren; pentru orice teren.

везе́ние, *-я n. sg.* noroc, baftă, șansă.

везти́[1], *-зу́, -зёшь vb. ipf. acuz.* a căra, a duce, a transporta *(cu un vehicul)*.

вез/ти́[2], *-зёт vb. ipf. (pf. повезти́* și *подвезти́) impers. dat.* cu *в + prepl.* a avea noroc, a avea baftă, a-i merge din plin; *ему́ ~ёт в жи́зни* are noroc în viață; *не ~ёт кому́-л.* a avea ghinion.

везу́чий *adj. (fam.)* cu noroc, care are noroc, băftos.

ве́зший *part. trec. act.* de la *везти́*[1]

ве́йник, *-а m. (bot.)* trestie de cîmp.

ве́йка, *-и f. (agr.)* vînturătoare.

век[1], *-а m.* **1.** secol, veac; *двадца́тый* ~ secolul al XX-lea. **2.** epocă, perioadă, ev, eră, timp; *ка́менный* ~ epoca de piatră; *бро́нзовый* ~ epoca de bronz; *желе́зный* ~ epoca/vîrsta fierului; *золото́й* ~ veacul de aur; *сре́дние века́* evul mediu. **3.** viață; *прибавить ~у* a prelungi viața; *це́лый* ~ toată viața; *на своём ~у́* în viața lui. **4.** foarte mult timp, veșnicie; ~ *не вида́лись* nu ne-am văzut de-o veșnicie ◇ *в кои ~а* rar, din an în paște; *(înv)* *во ~и* sau *во ~и ~о́в* în vecii vecilor, de-a pururi; *на* ~ sau *на ~и ве́чные* pentru totdeauna; pe veci; *от ~а* de cînd lumea; de un car de ani; *от ны́не и на ~а́* acum și pururea; *из ~а в* ~ veacuri de-a rîndul; *отжи́ть свой* ~ a-și trăi traiul; *(prov.)* ~ *живи́,* ~ *учи́сь* omul cît trăiește învață; *жить в чужо́й* ~ a trăi și anii altuia, a trăi foarte mult; *заеда́ть в ~ах* a trăi de-a lungul veacurilor; a nu avea moarte; *идти́ наравне́ с ~ом* a fi/a merge în pas cu vremea; *мафусаи́лов* ~ *жить* a ajunge la o vîrstă matusalemică; *не знать ~у* a fi rezistent, a nu avea moarte, a ține la purtat; *отста́ть от ~а* a nu fi în pas cu vremea; *до сконча́ния ~а* pînă la sfîrșitul lumii.

век[2] *adv. (pop.)* întotdeauna, întruna, mereu; ~ *до́ма сиди́т* stă întruna acasă.

ве́ко, *-а n.* pleoapă.

векова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (folc. în expr.)* *век* ~ a-și trăi veacul; *не век нам с тобо́й здесь* ~ n-o să trăim aici o viață întreagă.

вековéчный *adj. (înv.)* veşnic, etern; străvechi, de cînd lumea; continuu, nesfîrşit.

веков/óй *adj.* secular, de veacuri, foarte vechi; *~ы́е чáяния* năzuinţe seculare.

векселедáтель, *-я m.* emitentul/emiţătorul unei cambii/unui bilet la ordin, trăgătorul unei poliţe.

векселедержáтель, *-я m.* beneficiarul/purtătorul/remitentul cambiei; *пéрвый* ~ primul beneficiar al cambiei.

вéксел/ь, *-я m.* cambie, poliţă, trată, bilet la ordin; *кредитóр по ~ю* creditor cambial; *вы́дать* ~ a emite o cambie; *опротестовáть* ~ a protesta o cambie; *учéсть* ~ a sconta o cambie; *уплати́ть по ~ю* a plăti poliţa.

вéксельн/ый *adj.* de poliţă, de cambie; *~ое обязáтельство* obligaţie cambială; *~ое прáво* drept cambial.

вéктор, *-а m. (mat.)* vector.

вéкторный *adj. (mat.)* vectorial.

вéкша, *-и f.* veveriţă.

велéнев/ый *adj.* velin; *~ая бумáга* hîrtie velină; ~ *экземпля́р* exemplar tipărit pe hîrtie velină.

велéни/е, *-я n. (înv.)* ordin, poruncă, imperativ, prescripţie; ~ *закóна* prescripţia legii; *по ~ю сéрдца* după pofta inimii ◇ *по щýчьему велéнью* ca prin minune.

велеречи́вый *adj. (înv. iron.)* pompos, bombastic, emfatic, grandilocvent.

вел/éть, *-лю́, -ли́шь (trec.* numai *pf.) vb. pf.* şi *ipf. dat.* cu *inf.* sau *conj. чтóбы* **1.** a porunci, a ordona, a dispune, a prescrie; *~éл мне сдéлать э́то* a dispus să fac aceasta. **2.** *(cu o negaţie)* a interzice, a opri, a nu da voie; *совéсть не ~и́т* conştiinţa nu mă lasă.

великáн, *-а m.* uriaş, colos, gigant.

вели́к/ий *adj.* **1.** mare, măreţ; excepţional; remarcabil; *~ие держáвы* marile puteri. **2.** *(ist.)* marele, cel mare; ~ *князь* marele cneaz (în Rusia feudală); marele duce. **3.** mare, foarte mare; *испы́тывать ~ ýжас* a trece printr-o mare spaimă; *квартúра для них ~á* locuinţa e prea mare pentru ei ◇ *от мáла до вели́ка* toţi/cu toţii de la mic la mare; de la vlădică pînă la opincă; *к ~ому моемý счáстью (ýжасу, гóрю)* spre marea mea fericire (spaimă, nenorocire); *(prov.) у стрáха глазá ~и́* frica are ochi mari; *вели́к, да дурáк* mare, dar prost; *не вели́к, да тýго сби́т* mic dar îndesat.

великовáт *adj.* cam mare, mărişor, măricel.

великовóзрастный *adj.* trecut (de vîrstă); copt, tomnatic; *~ая деви́ца* fată bătrînă.

великодержáвн/ый *adj.* de mare stat, de mare putere; *~ая поли́тика* politică de mare putere.

великодýшие, *-я sg. n.* generozitate, mărinimie; *игрáть в* ~ a face pe mărinimosul.

великодýшничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a da dovadă de generozitate nepotrivită, a face pe generosul, a face pe mărinimosul.

великодýшно *adv.* (în mod) generos, mărinimos, cu generozitate, cu mărinimie.

великодýшный *adj.* generos, mărinimos, nobil.

великолéпие, *-я n. sg.* splendoare, măreţie, strălucire.

великолéпно *adv.* măreţ, splendid, minunat, excelent; *он ~ рисýет* el pictează minunat; *великолéпно!* splendid!, admirabil!, minunat!

великолéпный *adj.* **1.** splendid, minunat; măreţ; ~ *вид* înfăţişare/priveliște minunată/splendidă. **2.** excelent, excepţional, admirabil, foarte bun; ~ *рабóтник* lucrător/muncitor excepţional.

великомýченик, *-а m. (bis.)* mare mucenic, martir.

великорýсск/ий *adv. (înv.)* velicorus, rus; *~ие гóворы* graiuri velicoruse.

великорýсы, *-ов pl.; sg. -ýс, -а m. (înv.)* velicoruşi, ruşi.

великосвéтский *adj. (înv.)* aristocratic; din protipendadă; din înalta societate, monden.

величáвость, *-и f. sg.* măreţie, maiestate, caracter impunător/maiestos.

величáвый *adj.* maiestos, impunător, măreţ, impozant.

величáйш/ий *sup.* de la *adj. вели́кий* (1); *с ~им удовóльствием* cu cea mai mare plăcere; *дéло ~ей вáжности*

chestiune de cea mai mare importanţă.

величáние, *-я n.* **1.** denumire, numire, intitulare. **2.** *(folc.)* oraţie, cîntec de cinstire. **3.** *(bis.)* imn, cîntec de laudă.

величáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *instr. (называть)* a numi, a intitula, a denumi. **2.** *(folc.)* a cinsti, a aduce prinos, a felicita prin cîntece de laudă; a ţine o oraţie. **3.** *(прославлять)* a preamări, a slăvi, a cinsti.

вели́чественность, *-и f. sg.* măreţie, aer maiestuos, strălucire, grandoare.

вели́чественный *adj.* măreţ, maiestuos; sublim, grandios, impunător.

вели́чество, *-а n. (precedat de pron. «вáше, их, его, её»)* maiestatea/măria (voastră, ta, sa)!

вели́чие, *-я n. sg.* măreţie, splendoare, strălucire, grandoare; *во всём (своём) вели́чии* în toată măreţia/splendoarea sa ◇ *мáния вели́чия* grandomanie, megalomanie.

величин/á, *-ы́ f.* **1.** *sg.* mărime, dimensiune, proporţie; ~ *кóмнаты* mărimea camerei. **2.** *(mat. fiz.)* mărime, cantitate, valoare; *постоя́нная* ~ constantă, mărime constantă; *бесконéчно большáя* ~ mărime infinit de mare; *бесконéчно мáлая* ~ valoare infinitesimală; *рáвные величины́* mărimi/valori egale; *дрóбная* ~ mărime fracţionară. **3.** *(fig.)* somitate; celebritate, om renumit, om de vază; *ничтóжная* ~ cantitate neglijabilă.

велогóнка, *-и f.* cursă ciclistă.

велогóнщик, *-а m.* participant la o cursă ciclistă.

велодрóм, *-а m.* velodrom.

велокáмера, *-ы f. sg.* cameră de bicicletă.

велокрóсс, *-а m. (sport)* ciclocros.

велопокры́шка, *-и f.* anvelopă de bicicletă.

велопробéг, *-а m.* cursă ciclistă.

велосипéд, *-а m.* bicicletă; *трёхколёсный* ~ triciclu; tricicletă; *гóночный* ~ bicicletă de curse.

велосипеди́ст, *-а m.* biciclist; ciclist.

велосипéдн/ый *adj.* de bicicletă; ciclist; *~ые гóнки* curse cicliste; ~ *спорт* velosport.

велоспóрт, *-а m.* ciclism, velosport.

велотури́зм, *-а m.* cicloturism.

велоши́на, *-ы f.* cauciuc de bicicletă.

вельбóт, *-а m.* balenieră, barcă lungă de salvare; *(sport)* velbot.

вельвéт, *-а m.* ţesătură de bumbac catifelată, catifea de bumbac; catifea reiată.

вельвéтовый *adj.* de/din catifea de bumbac, de/din catifea reiată.

вельмóжа, *-ы m.* **1.** *(înv.)* mare dregător, mare demnitar, potentat; magnat. **2.** *(iron.)* înfumurat, boierit, trufaş.

вельмóжный *adj.* **1.** *(înv.)* de dregător, de mare demnitar, de potentat; de nobil. **2.** *(fig.)* trufaş, dispreţuitor; cu aere de protector; ~ *тон* ton dispreţuitor; ton de pretins protector.

велю́р, *-а m. (text.)* velur, catifea.

велю́ровый *adj.* de/din velur, de/din catifea.

веля́рный *adj. (lingv.)* velar.

вéна, *-ы f.* vînă, venă; *мéлкая* ~ vinişoară; *ярёмная* ~ venă jugulară ◇ *(med.) расширéние вен* varice.

венгéрка, *-и f.* **1.** unguroaică **2.** ungurească *(dans originar din Ungaria şi muzica lui).* **3.** *(înv.)* tunică de husar.

венгéрский *adj.* **1.** unguresc, ungar, maghiar; ~ *язы́к* limba maghiară. **2.** **~ое,** *-ого n.* specie de vin.

венгéрцы, *-цев pl.; sg. -ец, -рца m. (înv.) v. вéнгры*

вéнгры, *-ов pl.; sg. венгр, -ра m.* unguri, maghiari.

венéрик, *-а m.* om care suferă de o boală venerică, veneric.

венери́ческ/ий *adj.* veneric; *~ая болéзнь* boală venerică.

венерóлог, *-а m.* doctor de boli venerice, venerolog.

венерológия, *-и f. sg.* venerologie.

вен/éц[1], *-цá m.* **1.** *(înv.)* cunună; *тернóвый* ~ cunună de spini. **2.** *(fig.)* încoronare, încununare; ~ *уси́лий* încununare a eforturilor; *(prov.) кóнец — дéлу* ~ sfîrşitul încununează opera, urma alege. **3.** *(înv.)* coroană *(a unui monarh).* **4.** *(bis.)* pirostrii. **5.** *(înv.)* cununie; *под ~цóм* în timpul cununiei; *идти́ под* ~ a se cununa religios; *вести́ под* ~ a duce la cununie. **6.** *(astr.)* coroană; ~ *вокрýг сóлнца* coroană solară. **7.** nimb, aureolă. **8.** *(geol.)* lanţ de munţi în cerc ◇ *приня́ть мýче-*

нический ~ a muri în chinuri mari.

венéц², -*нцá m.* coronament, cadru, bîrne tăiate şi aşezate într-un singur rînd.

венециáнский *adj.* venețian, de/din Veneția.

венéчник, -*a m.* (*bot.*) liliuță.

венéчный *adj.* 1. de cunună. 2. de coroană. 3. de pirostrii, de cununie. 4. de aureolă, de nimb. 5. (*anat.*) coronar.

вензéл/ь, -*я m.* monogramă ◇ *~я́ писáть* a merge pe două cărări, a se clătina, a se împletici în mers.

вéник, -*a m.* mătură ◇ *нóвый ~ чи́сто метёт* mătura nouă mătură bine; sita nouă cerne bine.

венóзный *adj.* venos, de venă.

венóк, -*нкá m.* cunună, ghirlandă, coroană; *лаврóвый ~* cunună de lauri.

вéнский *adj.* vienez; de/din Viena, al Vienei.

вéнтерь, -*я m.* vintir.

вентили́рование, -*я n.* ventilare, aerisire.

вентили́ровать, -*рую*, -*руешь vb. ipf.* (*pf. провентили́ровать*) *acuz.* 1. a aerisi, a ventila, a primeni aerul; *~ кóмнату* a aerisi o cameră. 2. (*pop.*) a lămuri, a descurca; *~ вопрóс* a lămuri o chestiune, o problemă.

вéнтиль, -*я m.* (*tehn.*) supapă, ventil, valvă; *питáтельный ~* ventil/robinet de alimentare.

вентиля́тор, -*a m.* ventilator; *вытяжнóй/всáсывающий ~* ventilator de aspirație, aspirator; *винтовóй ~* ventilator cu elice; *кры́льчатый ~* ventilator cu palete.

вентиляциóнный *adj.* de/cu ventilație, de ventilare, ventilator.

вентиля́ция, -*и f. sg.* ventilație, aerisire, aeraj; *рýдничная ~* aeraj minier.

венценóсец, -*сца m.* (*înv.*) monarh, cap încoronat.

венценóсный *adj.* (*înv.*) încoronat.

венчáльн/ый *adj.* de nuntă, de cununie, nupțial; *~ое плáтье* rochie de mireasă.

венчáние, -*я n.* 1. (*înv.*) încoronare. 2. cununie religioasă. 3. (*arhit.*) coronament.

венч/áть, -*áю*, -*áешь vb. ipf.* 1. *pf.* şi *ipf.* (*pf.* şi *увенчáть*) *acuz.* (*fig.*) a termina, a isprăvi cu succes; *конéц ~áет дéло* sfîrşitul încununează opera. 3. (*pf. обвенчáть şi повенчáть*) *acuz.* sau *c + instr.* a cununa, a celebra o căsătorie, a căsători religios.

венчáться, -*áюсь*, -*áешься vb. ipf.* 1. (*pf. повенчáться* şi *обвенчáться*) a se cununa, a se căsători. 2. *pf.* şi *ipf.* a se încorona 3. (*pas.*) de la *венчáть*. ◇ *~ на цáрство* a se încorona, a deveni împărat.

вéнчик, -*a m* 1. cununiță. 2. (*bot.*). corolă.

вепрь, -*я m.* 1. porc sălbatic, mistreț. 2. vier.

вéр/а, -*ы f.* 1. încredere, convingere; *твёрдая ~* încredere fermă, credință nestrămutată; *~ в бýдущее* credința în viitor; *~ в себя́* încrederea în sine; *~ в свои́ си́лы* încredere în puterile proprii. 2. credință religioasă, religie; *христиáнская ~* religie creştină; *человéк инóй ~ы* om de altă religie/de altă confesiune ◇ *приня́ть на ~у* a crede pe cuvînt, a da crezare; *обращáть в свою́ ~у* a converti; *отрéчься от ~ы* a se lepăda de credință; (*înv.*) *дать на ~у* a da pe încredere; *потеря́ть ~у в когó-л.* a-şi pierde încrederea în cineva; *служи́ть ~ой и прáвдой* a sluji cu credință şi devotament; *слепáя ~* credință oarbă.

верáнда, -*ы f. sg.* verandă, balcon, terasă.

верáтрум, -*a m.* (*bot.*) stirigoaie.

вéрб/а, -*ы f.* 1. salcie brumărie, răchită. 2. *pl.* (*bis.*) stîlpare, salcie, mîțişor. 3. *pl.* (*înv.*) tîrg în sîmbăta Floriilor; *купи́ть на ~е* a cumpăra la tîrgul de Florii.

вербáльн/ый *adj.* (*dipl.*) *~ая нóта* notă verbală.

вербéна, -*ы f.* (*bot.*) urzicuță, verbină.

вербéновый *adj.* (*bot.*) 1. de urzicuță, de verbină. 2. **~ые, -ых** verbenacee.

верблю́д, -*a m.* cămilă; *погóнщик ~ов* însoțitor de cămile; *одногóрбный ~* dromader, cămilă cu o singură cocoaşă.

верблюжáтник, -*a m.* îngrijitor de cămile.

верблю́ж/ий *adj.* 1. de cămilă. 2. din păr de cămilă; *~ья шерсть* păr de cămilă.

верблюжóнок, -*нка m.*; *pl.* -*жáта*, -*жáт* pui de cămilă.

вéрбн/ый *adj.* de salcie, de răchită ◇ (*bis.*) *~ое воскресéнье* duminica Floriilor, Florii.

вербни́к, -*á m. sg. col.* (*bot.*) sălciş, reniş.

вербовáть, -*бýю*, -*бýешь vb. ipf.* (*pf. завербовáть*) *acuz.* cu *в + acuz.* 1. a recruta, a înrola; a angaja, a tocmi; *~ рабóчую си́лу* a angaja brațe de muncă. 2. *acuz.* a crea (o organizație de voluntari.)

вербовáться, -*бýюсь*, -*бýешься vb. ipf.* a se înrola, a se angaja, a-şi lua obligația.

вербóвка, -*и f. sg.* recrutare, înrolare, angajare.

вербóвочный *adj.* de înrolare, de recrutare, de angajare.

вербóвщик, -*a m.* agent de recrutare, cel care angajează voluntari *sau* muncitori.

вéрбов/ый *adj.* de/din salcie; *~ая рóща* sălciş.

верди́кт, -*a m.* verdict.

верёвк/а, -*и f.* funie, frînghie, sfoară ◇ *~и вить из когó-л.* a avea pe cineva la cheremul său; a suci pe cineva după bunul său plac; *говори́ть о ~е в дóме повéшенного* a vorbi de funie în casa spînzuratului; *привести́ на ~е когó-л.* a aduce pe cineva cu de-a sila, a-i pune funia în coarne.

верёвочка, -*и f. dim.* frînghiuță, sforicică ◇ (*prov.*) *скóлько ~ ни вéйся, а конéц бýдет* ulciorul nu merge de multe ori la apă; tot începutul are şi un sfîrşit.

верёвочник, -*a m.* frînghier.

верёвочный *adj.* de/din frînghie; *~ая лéстница* scară de frînghie.

вереди́ть, -*ежý*, -*еди́шь vb. ipf.* (*pf. развереди́ть*) *acuz.* (*pop.*) a zgîndări, a întărîta.

верени́ц/а, -*ы f.* şir, rînd, lanț; coloană, convoi; *~ы журавлéй* şiruri de cocori; (*tehn.*) *~ волн* tren de unde.

вéрес, -*a m.* (*bot.*) ienupăr comun.

вéреск, -*a m.* (*bot.*) iarbă neagră.

верéсков/ый *adj.* (*bot.*) 1. de iarbă neagră. 2. **~ые, -ых** *pl.* ericacee.

веретённ/ый *adj.* (*tehn.*) de/pentru ax; *~ое мáсло* ulei pentru gresat axele.

веретенó, -*á n.* 1. fus. 2. ax (*la unele maşini*).

веретенообрáзный *adj.* în formă de fus, fusiform.

верещ/áть, -*щý*, -*щи́шь vb. ipf.* a țîrîi, a chițăi; *сверчóк ~и́т* greierele țîrîie.

верзи́ла, -*ы m.* şi *f.* namilă, matahală.

вери́ги, -*и́г pl.*; *sg.* -*a*, -*и f.* (*înv.*) 1. (*bis.*) lanțuri, verigi de ascet. 2. (*fig.*) lanțuri, greutate, povară.

вери́тельн|ый *adj.* (*în expr.*) *~ые грáмоты* scrisori de acreditare.

вéрить, -*рю*, -*ришь vb. ipf.* (*pf. повéрить*) 1. *в + acuz.* a crede, a avea încredere/credință, a fi convins; *~ в побéду* a crede în victorie, a fi sigur de victorie. 2. *dat.* a avea încredere, a se încrede; *~ комý-л. нá слово* a crede pe cineva pe cuvînt ◇ *не ~ себé* sau *не ~ свои́м глазáм/ушáм* a nu-şi crede ochilor/urechilor; nu-ți vine să crezi; să vezi şi să nu crezi; *не вся́кому слýху верь* nu te încrede în fiece zvon, nu te lua după gura lumii.

вéриться, -*ится*, *vb. ipf. impers. dat.* se crede, se pare; *мне не вéрится* nu-mi vine să cred; *с трýдом вéрится в э́то* îți vine greu să crezi aşa ceva.

вермишéль, -*я f.* fidea.

вéрмут, -*a m.* vermut.

вернée 1. *comp.* de la *adv. вéрно* şi de la *adj. вéрный.* 2. *cuv. modal* mai bine-zis, mai degrabă, mai curînd, mai exact, mai precis; *~ говоря́* la drept vorbind.

вернисáж, -*a m.* vernisaj.

вéрно 1. *adv.* drept (e), just, exact, întocmai; *~ говори́ть* a spune adevărul, a avea dreptate. 2. *adv.* credincios, cu credință. 3. *cuv. modal.* e posibil, probabil, se prea poate; *он, ~ не придёт* el probabil că nu va veni. 4. *pred.* e drept; *совершéнно ~* absolut!, exact!, aşa e!; *что ~, то ~* ce-i drept e drept.

верноподдáннический *adj.* (*înv.*) 1. supus, credincios (față de monarh). 2. (*fig.*) servil.

верноподдáнный *adj.* (*înv.*) 1. supus, credincios, loial (față de monarh). 2. **~ый, -ого** *m.* supus, credincios.

вéрност/ь, -*и f. sg.* 1. (*тóчность, прáвильность*) justețe, dreptate, pre-

cizie, exactitate; ~ *перевода* exactitatea traducerii; *для бóльшей ~и* pentru mai multă exactitate. **2.** *(преданность)* credinţă, fidelitate, devotament; ~ *рóдине* devotament faţă de patrie; *сохранúть* ~ a-şi respecta *(sau* a nu-şi călca) jurămîntul.

вернýть, *-нý, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** a restitui, a înapoia, a întoarce; ~ *долг* a restitui datoria. **2.** a recăpăta, a recupera; ~ *свои издéржки* a-şi recupera cheltuielile. **3.** a întoarce pe cineva din drum ◇ *(fig.)* ~ *жизнь комý-л.* a-i reda cuiva viaţa; a vindeca pe cineva; ~ *жизнь чемý-л.* a repune în stare de funcţionare.

вернýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* **1.** a se întoarce, a se reîntoarce **2.** a relua *(o ocupaţie, un obicei)*; a reveni; ~ *к своемý ремеслý* a reveni la meseria sa; ~ *к вопрóсу* a reveni la subiect.

вéрн/ый *adj.* **1.** *(правильный)* adevărat, just, exact, drept; ~ *перевóд* traducere exactă; *~ое решéние* soluţie justă. **2.** *(несомненный)* sigur, cert, neîndoielnic, inevitabil, de neînlăturat; *идтú на ~ую гúбель* a merge la moarte sigură. **3.** *(надёжный)* sigur, de nădejde, temeinic, ferm; *~ое срéдство* remediu sigur, mijloc sigur; *~ая опóра* sprijin temeinic; ~ *глаз* ochi sigur; *~ая рукá* mînă fermă, mînă sigură. **4.** *(преданный)* credincios, fidel, devotat; ~ *друг* prieten credincios, devotat ◇ *быть ~ым своемý слóву* a-şi ţine cuvîntul; *быть ~ым самомý себé* a fi consecvent, a fi credincios sieşi.

вéрование, *-я n.* religie, cult, credinţă.

вéровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (înv.)* a crede (in Dumnezeu).

вероисповéдани/е, *-я n.* religie, cult, confesiune; *свобóда ~я* libertatea cultelor, libertate de conştiinţă.

вероисповéдный *adj.* de confesiune/religie/cult.

верolóмность, *-и f. sg.* viclenie, perfidie, mişelie, călcare de cuvînt/de jurămînt.

верolóмный *adj.* viclean, perfid.

верolóмство, *-а m. sg.* perfidie, viclenie, mişelie; *проявúть* ~ a da dovadă de perfidie.

веронáл, *-а m. (farm.)* veronal.

верóника, *-и f. (bot.)* şopîrliţă; *колосúстая* ~ bobornic.

вероотстýпник, *-а m. (bis.)* apostat, renegat.

вероотстýпнический *adj. (bis.)* de apostat, renegat.

вероотстýпничество, *-а n. sg. (bis.)* lepădare de credinţă; apostazie.

веротерпúмость, *-и f. sg.* toleranţă religioasă.

веротерпúмый *adj.* tolerant *(din punct de vedere religios)*.

вероучéние, *-я n.* dogmă; religie, credinţă; *христиáнское* ~ dogmă creştină; religie creştină.

вероя́ти/е, *-я n. (înv.)* probabilitate, verosimilitate; *мáло ~я* e puţin probabil ◇ *сверх вся́кого ~я* contrar tuturor aşteptărilor; *по всемý ~ю, по всем ~ям* după toate probabilităţile.

вероя́тно **1.** *cuv. modal* probabil, se vede, se pare, după cît se pare; *он, ~, не придёт* probabil că nu mai vine. **2.** *pred. impers.* se prea poate, e posibil, e probabil; *вполнé* ~ se prea poate.

вероя́тност/ь, *-и f. sg.* probabilitate; *(mat.) теóрия ~ей* teoria probabilităţilor; *(mil.)* ~ *попадáния* probabilitate de lovire ◇ *по всей ~и* după toate probabilităţile.

вероя́тный *adj.* probabil; verosimil.

версификáция, *-и f. sg.* versificare, versificaţie.

вéрсия, *-и f.* versiune.

верст/á, *-ы́ f.* **1.** verstă *(1,068 km)* **2.** stîlpul, piatra de la marginea drumului, care marchează verstele ◇ *колóменская* ~ sau *с колóменскую ~ý* lungan, vlăjgan, găligan; *за ~ý* de departe, de la distanţă foarte mare; *к мúлой вёрст не окóлица* iubirea trece şi prin apă, nu-i e frică că se îneacă; *мéрить вёрсты* a face cale lungă; *за семь вёрст киселя́ хлебáть* a bate degeaba/a bate de pomană un drum lung.

верстáк, *-á m.* masă de lucru, banc; tejghea de tîmplărie ◇ *посадúть за ~ когó-л.* a învăţa pe cineva (un) meşteşug.

верстáльщик, *-а m. (tipogr.)* paginator.

верстáтка, *-и f. (tipogr.)* vingalac, culegar.

верстáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz. (pf. сверстáть) (tipogr.)* a pagina, a pune zaţul la pagină.

верстáчный *adj.* de banc, de masă de tîmplărie, de masă de lucru.

вёрстка, *-и f. sg. (tipogr.)* punere în pagină, paginare.

верстовóй *adj.* de verstă; ~ *столб* stîlp care marchează verstele.

вертёж, *-á m.* vîrtej, căpiere.

вéртекс, *-а m. (astr.)* punct de culminaţie.

вéртел, *-а m.* frigare.

вертéлка, *-и f. (text.)* maşină de tricotat cu urzeală.

вертéп, *-а m.* spelunca, tavernă; *разбóйничий* ~ cuib de tîlhari.

верт/éть, *верчý, вéртишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau *instr.* a învîrti, a întoarce; ~ *колесó* a învîrti roata. **2.** *instr. (fig.)* a învîrti (pe cineva) pe degete, a juca pe cineva ◇ *как (там) не вертú* orice s-ar spune; oricum ai suci-o oricum ai învîrti-o.

верт/éться, *верчýсь, вéртишься vb. ipf.* **1.** a se învîrti, a se roti. **2.** a-şi petrece timpul, a se învîrti, a fi în cercul ... . **3.** *(fig.)* a se învîrti *(prin preajma cuiva)*, a încurca *(pe cineva)*, a plictisi; ~ *под ногáми* a încurca, a sta în picioarele cuiva. **4.** *(fig.)* a se eschiva; a o scălda; *не ~úсь, говорú прáвду* nu o mai suci, spune adevărul! ◇ *~ится в головé/на языкé* îmi stă pe limbă; *как ни ~úсь* oricum ai întoarce-o.

вертиголóвка, *-и f. (ornit.)* capîntortură, sucitoare, vîrtecap.

вертикáл/ь, *-и f.* verticală; *по ~и* pe verticală.

вертикáльность, *-и f. (mat.)* verticalitate.

вертикáльн/ый *adj.* vertical; *(mat.) ~ые углы́* unghiuri verticale.

вертихвóстка, *-и f.* femeie uşuratică, cochetă şi fîşneaţă, femeie frivolă.

вертишéйка *f. v. вертиголóвка.*

вёрткий *adj.* sprinten, ager, dibaci, agil.

вертлю́г, *-а m.* **1.** *(anat.)* capul femurului **2.** *(tehn.)* vîrtej, carabină de rotire, suport.

вертля́вость, *-и f. sg.* **1.** neastîmpăr, vioiciune. **2.** nestabilitate, lipsă de stabilitate (la barcă).

вертля́в/ый *adj.* **1.** neastîmpărat, prea vioi, jucăuş; ~ *ребёнок* copil neastîmpărat, copil care nu şade locului. **2.** uşuratic, fluşturatic; *~ая бабёнка* femeie fluşturatică. **3.** nestabil; *~ая лóдка* barcă lipsită de stabilitate.

вертодрóм, *-а m.* elicodrom.

вертолёт, *-а m.* elicopter.

вертопрáх, *-а m.* fluieră-vînt, pierde-vară, om fluşturatic/vînturatic.

вертýшка[1], *-и f.* **1.** vîrtelniţă. **2.** morişcă hidrometrică, dispozitiv pentru măsurarea vitezei unei ape ◇ *~-дверь* uşă rulantă.

вертýшка[2], *-и f.* femeie superficială/uşuratică/frivolă.

вертя́чка, *-и f. v. вертёж*

вéрующий **1.** *part. prez. act.* de la *веровáть.* **2.** *~ий, -его m.* credincios.

верфь, *-и f.* **1.** şantier naval; *морскáя судоремóнтная* ~ şantier naval de reparaţii. **2.** *(av.)* hangar pentru dirijabile.

верх *-а m.* **1.** *(верхняя часть)* partea de sus a unui obiect; vîrf, creastă, culme, creştet, coamă; ~ *горы́* vîrful muntelui. **2.** învelitoare, coviltir, coş, capotă; ~ *экипáжа* coviltirul trăsurii; ~ *автомобúля* capotă; *откиднóй* ~ capotă mobilă, capac rabatabil **3.** faţă *(a unui obiect de îmbrăcăminte)*; ~ *шýбы* faţa unui palton îmblănit. **4.** cursul superior, susul unei ape. **5.** *(fig.)* culme, apogeu; *на ~ý блажéнства* în culmea fericirii; ~ *совершéнства* culmea perfecţiunii. **6.** *sg.* superioritate ◇ *одержáть* ~ a birui, a ieşi învingător; *взять* ~ a avea superioritate, a prevala.

верх/и́, *-óв pl.* **1.** conducători, foruri superioare, vîrfuri; *совещáние в ~áх* conferinţă la cel mai înalt nivel. **2.** note muzicale înalte ◇ *скользúть по ~áм* a fi superficial; *нахватáться ~óв* a căpăta cunoştinţe superficiale.

вéрхн/ий *adj.* **1.** de sus, superior; ~ *этáж* etajul de sus; *~ие слои́ óбщест-*

ва păturile de sus ale societății; *(geogr.)* *~ее течéние рекú* cursul superior al fluviului. **2.** care se îmbracă pe deasupra; *~ее плáтье* haine; pardesiu. **3.** *(muz.)* de sus; *~ регúстр* note de sus/înalte.

верхóвн/ый *adj.* suprem, înalt; *~ Совéт СССР* Sovietul Suprem al URSS; *~ главнокомáндующий* comandant suprem; *~ суд* tribunalul suprem; *~ комиссáр* înaltul comisar; *~ая власть* putere supremă.

верховóд, *-а m. (peior.)* conducător, căpetenie.

верховóдить, *-óжу, -óдишь vb. ipf. instr.* a comanda, a porunci *(după bunul plac, în mod arbitrar)*; a fi căpetenie.

верхов/óй[1] *adj.* **1.** de călărie; *~áя ездá* călărie; *~áя лóшадь* cal de călărie. **2.** *~óй, -óго m.* călăreț.

верховóй[2] *adj.* superior, de sus.

верхóвье, *-вья n.* cursul superior/bazinul superior al unei ape; *~ рекú* cursul superior al fluviului/rîului.

верхогля́д, *-а m.* om superficial, flușturatic, neserios.

верхогля́дство, *-а n. sg.* superficialitate, neseriozitate.

верхолáз, *-а m.* lucrător specializat în lucrări la înălțimi mari.

вéрхом *adv.* **1.** sus, pe sus, pe culme, pe înălțime. **2.** plin, cu vîrf.

верхóм *adv.* călare; *éхать ~* a călări, a merge călare ◇ *(fig.) éздить ~ на кóм-л.* a pune șaua pe cineva.

верхýшечн/ый *adj.* **1.** superior, de sus, de vîrf, de culme. **2.** *(fig.)* de vîrf, conducător. **3.** *(bot.)* terminal; *~ая пóчка* mugure terminal.

верхýшка, *-и f.* **1.** vîrf, culme, creștet; *~ горы́* vîrful muntelui **2.** *(fig.)* vîrfuri, vîrfuri conducătoare; *~ администратúвного аппарáта* vîrfurile aparatului administrativ, vîrfurile conducătoare ale aparatului administrativ; *прáвящая ~* pătură conducătoare.

верчéние, *-я n. sg.* pivotare, învîrtire, rotație.

вéрш/а, *-и f.* vîrșă ◇ *попáсть/вали́ться как сом в ~у* a cădea ca musca-n lapte.

верши́н/а, *-ы f.* **1.** vîrf, culme, creastă, creștet; *~ горы́* vîrful muntelui; *~ углá* vîrful unghiului. **2.** *(fig.)* culme, apogeu; *на ~е слáвы* în culmea gloriei; *на ~е счáстья* în culmea fericirii.

верши́нник, *-а m. (bot.)* mugure terminal.

верши́нный *adj.* de vîrf, de culme; culminant.

верши́тель, *-я m. (livr.)* suveran, stăpînitor; cel care hotărăște, cel care decide; *~ сýдеб* stăpîn peste destinele oamenilor.

верши́ть, *-шý, -ши́шь vb. ipf. instr.* a ține în mînă frînele conducerii; a conduce, a comanda, a dispune, a dirija; *~ делáми* a conduce treburile, a avea putere de decizie în toate chestiunile; *~ сýдьбами* a hotărî destinele.

вершки́, *-óв m. pl.* vîrf, partea de sus (a unei plante) ◇ *тебé ~, а мне корешкú* sau *комý ~, а комý корешкú* zerul ție, untul mie.

вершковáние, *-я n. (agr.)* cîrnire, cîrnit.

вес, *-а (-у) m.* **1.** greutate; *ýдельный ~* greutate specifică; *валовóй ~* greutate globală; greutate brută; *сырóй ~* greutate brută; *чúстый ~* greutate netă; *áтомный ~* greutate atomică; *определúть ~* a stabili greutatea; *продавáть на ~* a vinde la cîntar. **2.** *(fig.)* influență, autoritate; *пóльзоватся ~ом* a se bucura de autoritate; *человéк с ~ом* om cu greutate, om cu influență. **3.** *(sport)* categorie; *полулёгкий ~* categorie pană; *лёгкий ~* categorie ușoară; *полутяжёлый ~* categorie semigrea; *тяжёлый ~* categorie grea ◇ *на ~ý* atîrnat, spînzurat, atîrnînd; *на ~ зóлота* foarte scump, foarte prețios; de mare preț; *держáть на ~ý* a ține suspendat; *живóй ~* greutate vie *(despre vite)*; *прибавля́ть в ~е* a cîștiga/a crește în greutate, a se îngrășa; *придáть ~* a da importanță; *приобретáть ~* a cîștiga în greutate/în importanță; *рóвный ~* greutate exactă.

веселéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. повеселéть)* a se înveseli, a deveni mai vesel.

весели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (pf. развесели́ть) acuz.* a înveseli, a distra, a amuza; *~ óбщество* a distra societatea, a înveseli lumea.

весели́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. ipf. (pf. развесели́ться)* a se distra, a se veseli, a se amuza.

вéсело 1. *adv.* vesel, cu veselie. **2.** *pred. impers. (în expr.) мне ~* sînt vesel, sînt bine dispus.

весёлость, *-и f.* veselie.

весёлый *adj.* **1.** vesel, voios; jovial; *~ харáктер* fire veselă. **2.** amuzant, vesel; *~ спектáкль* spectacol amuzant.

весéлье, *-я n. sg.* bucurie, voioșie, veselie.

вёсельный *adj.* de/cu vîslă/lopată/ramă.

весельчáк, *-а m.* om de viață/vesel/hazliu/glumeț.

весéнн|ий *adj.* de primăvară, primăvăratic; *~яя порá* vreme de primăvară.

вéсить, *вéшу, вéсишь vb. ipf.* a cîntări, a avea greutatea ...

вéск|ий *adj.* **1.** greu, cu greutate *(dar cu volum mic)*; *зóлото óчень ~о* aurul este foarte greu. **2.** *(fig.)* serios, cu greutate; temeinic, convingător; *~ое слóво* cuvînt cu greutate; *~ дóвод* argument convingător/temeinic.

вéскость, *-и f. sg.* temeinicie, seriozitate, soliditate.

весл|ó, *-á n.* vîslă, lopată, ramă; *идтú/плыть на вёслах* a pluti cu ajutorul vîslelor; *сложúть вёсла* a înceta vîslitul; *навалúться на вёсла* a începe să vîslească.

весн/á, *-ы́ f.* primăvară; *рáнняя ~* primăvară timpurie; *крáсная ~* primăvară frumoasă; *по ~é* la primăvară ◇ *однá лáсточка ~ы́ не дéлает* cu o floare (rîndunică) nu se face primăvară.

весновспáшка, *-и f. (agr.)* arături de primăvară.

веснóй *adv.* primăvara, în timpul primăverii.

веснýшки, *-шек, -шкам pl.; sg. -шка, -и f.* pistrui.

веснýшчатый *adj.* pistruiat, cu pistrui.

весов/óй *adj.* **1.** de cîntar, de balanță; *~ы́е гúри* greutăți de cîntar. **2.** care se vinde la cîntar; *~óй хлеб* pîine la cîntar.

весовщи́к, *-á m.* cantaragiu.

весóк, *-скá m. (constr.)* fir cu plumb, cumpăna zidarului.

весóмость, *-и f. sg. (fiz.)* pondere, ponderabilitate.

весóмый *adj.* **1.** *(fiz.)* ponderabil, cu greutate. **2.** important, care atîrnă greu.

вестáлка, *-и f.* vestală.

ве/сти́, *ведý, ведёшь vb. ipf.* **1.** *acuz.* și fără *compl.* **1.** a duce, a conduce; *~ переговóры* a duce tratative; *~ войскá в бой* a duce ostașii la luptă; *лéстница ~дёт на вторóй этáж* scara duce la etajul al doilea. **2.** a conduce, a pilota; *~ корáбль* a pilota o corabie. **3.** a conduce, a dirija; *~ кружóк* a conduce un cerc *(literar, științific etc.)*; *~ хозя́йство* a conduce o gospodărie. **4.** *к + dat. (fig.)* a duce; *ложь не ~дёт к добрý* minciuna nu duce la nimic bun; *не поймý, к чемý ты ~дёшь* nu înțeleg unde bați. **5.** *acuz.* a purta; a face; *~ войнý* a purta război; *~ борьбý* a purta o luptă, a lupta; *~ пропагáнду* a face propagandă; *~ развéдку* a face o cercetare/o recunoaștere; *~ огóнь* a trage, a executa o tragere. **6.** *instr.* cu *по + dat.* a trage; *~ смычкóм по стрýнам* a trage cu arcușul pe coarde; *~ перепúску* a coresponda, a fi în corespondență. **7.** *(sport.)* a conduce; *~ со счётом 2-0* a conduce cu 2-0 ◇ *~ себя́* a se comporta, a se purta; *~ (своё) начáло* a se trage din, a coborî din, a-și avea obîrșia în; *~ кнúги* a ține registrele; *~ за собóй* a antrena, a atrage după sine; *~ учёт* a ține evidența.

вестибю́ль, *-я m.* vestibul, antreu.

вести́мо *cuv. modal (înv. reg.)* bineînțeles, se înțelege de la sine, desigur, se știe.

вести́м/ый *adj. (înv.)* *~ое дéло* se știe, e știut, desigur, bineînțeles.

ве/сти́сь, *ведётся vb. ipf. (pf. повести́сь)* **1.** *pas.* de la *вести́ (1, 3, 5)*; *~дýтся переговóры* se duc tratative. **2.** a se obișnui, a fi în uz, a fi obiceiul; *так ~дётся úсстари* așa se obișnuiește din vechime/din timpurile de demult. **3.** a se înmulți, a se prăsi, a crește *(mai ales despre păsările domestice)*.

вéстник, *-а m.* **1.** sol, mesager, vestitor; *~ мúра* solul păcii. **2.** buletin, buletin informativ; *~ акадéмии наýк* buletinul academiei de științe.

вестов/óй *adj.* **1.** *(înv.)* vestitor, de alarmă, de semnalizare; *~áя пýшка*

tun de alarmă; **2.** **~óй,** *-óго* curier militar, ordonanță.

вéсточка, *-и f. dim.* veste, știre, noutate.

вест/ь[1], *-и f.* veste, știre, înștiințare ◇ *пропáсть бéз ~и* a dispărea fără urmă; *(înv.) быть на ~я́х* a fi bine informat; *(prov.) дóбрые ~и не лежáт на мéсте* de vorbă bună nu te doare gura; *кумовскúе ~и* vorbe de clacă, bîrfeli; *раструбúть ~* a bate toba, a avea gura slobodă.

весть[2] *(în expr.) бог ~* sau *нé весть кто/что/какóй* nu se știe cine/ce/care.

весы́, *-óв pl.* cîntar, balanță; *десятúчные ~* cîntar zecimal, balanță decimală, basculă; *тóчные ~* balanță de precizie; *мостовы́е ~* pod-basculă.

весь[1], *всегó m.; вся, всей f.; всё, всегó n.; pl. все, всех pron.* **1.** tot, întreg, complet, în întregime, deplin, fără excepție; *всю ночь рабóтал* am lucrat toată noaptea; *~ мóкрый* ud leoarcă, ud pînă la piele; *~ гóрод* tot orașul, întregul oraș; *сáхар ~ вы́шел* s-a terminat tot zahărul; *во ~ гóлос* în gura mare, în auzul tuturor. **2.** *(gen. всегó; împreună cu un comparativ formează gradul superlativ); что вы знáете лу́чше всегó?* ce știți cel mai bine? **3.** **всё,** *-егó n. sg.* totul, tot ceea ce este/ceea ce există, orice: *всё для побéды* totul pentru victorie; *всегó понемнóгу* din toate cîte puțin; *остáться без всегó* a pierde totul; *всегдá всем довóлен* e mulțumit totdeauna de orice. **4.** **все,** *всех pl.* toți, cu toții; *все за одногó и одúн за всех* toți pentru unul și unul pentru toți ◇ *всегó-нáвсего* în total; *всегó хорóшего!* (toate) cele bune!; *(pop.) во всю (ивáновскую)* din toate puterile, din răsputeri; *всё равнó* sau *(pop.) всё однó* mi-e totuna; *всё равнó не пойду́* oricum, nu mă duc; *по всему́ вúдно, что ...* din toate reiese că ...; *при всём том* în pofida, în ciuda, cu toate acestea, totuși.

весьмá *adv.* foarte, tare; *~ рад* sînt foarte bucuros; îmi pare foarte bine; *~ возмóжно* tot ce se poate, totul este posibil; se prea poate.

ветви́стость, *-и f. sg.* ramificație.

ветви́стый *adj.* rămuros, stufos, ramificat.

ветви́ться, *-úтся vb. ipf.* a da ramuri; a se ramifica, a da crengi.

ветвлéние, *-я n. (bot.)* ramificație.

ветврáч, *-а m. = ветеринáрный врач* medic veterinar.

ветвь, *-и f.* **1.** ramură, creangă. **2.** ramificație, ramură; branșă; *железнодорóжная ~* linie secundară de cale ferată; *~ нау́ки* ramură a științei, disciplină științifică. **3.** *(fig.)* ramură (genealogică).

вéт|ер, *-тра m.* vînt; *лёгкий ~* vînt ușor, adiere; briză; *сúльный ~* vînt puternic; *холóдный ~* vînt rece; *ю́жный ~* vînt de miazăzi; *рéзкий ~* vînt tăios; *попу́тный ~* vînt favorabil/prielnic; *встрéчный ~* vînt din față; *сквознóй ~* curent (de aer); *стоя́ть на ~ру́* a sta în bătaia vîntului; *идтú по ~ру* a merge după vînt; a avea vînt favorabil; *идтú прóтив ~ра* a merge împotriva vîntului ◇ *~ в головé у когó-л.* e un om schimbător ca vîntul; e un fluieră-vînt; *бросáть словá на ~* a arunca vorbe în vînt; a spune lucruri nechibzuite; *подбúтый ~ром* a) om ușuratic; om nechibzuit; b) fără căptușeală, prin care te suflă vîntul *(despre haine)*; *~ в головé/на умé* flușturatic, schimbător ca vîntul, fluieră-vînt; *(iron.) держáть нос пó ~ру* a fi cu nasul pe sus; *идтú кудá ~ ду́ет* a-și schimba convingerile după împrejurări; a se da după vînt, a-și schimba părerile după cum bate vîntul; *ищú ~ра в пóле* ia-l de unde nu-i; *какúм ~ром тебя́/вас (сюдá) занеслó?* ce vînt te-a (v-a) adus aici?; *~ гуля́ет/свистúт в кармáнах* îi cîntă cucul în pungă; îi bate vîntul în traistă; *кто посéет ~ пожнёт бу́рю* cine seamănă vînt, culege furtună; *мчáться как ~* a se așterne vîntului, a fugi mîncînd pămîntul; *швыря́ть/бросáть/кидáть дéньги на ~* a arunca banii pe fereastră/în vînt.

ветерáн, *-а m.* veteran; *~ войны́* veteran de război.

ветеринáр, *-а m.* veterinar, medic veterinar.

ветеринáрия, *-и f. sg.* medicină veterinară.

ветеринáрный *adj.* veterinar, de medicină veterinară; *~ врач* medic veterinar; *~ институ́т* institutul de medicină veterinară; *~ пункт* centru veterinar.

ветерóк, *-ркá m. dim.* vînt ușor, vîntuleț, adiere, briză.

вéтка, *-и f.* **1.** ramură, creangă. **2.** linie secundară de cale ferată; linie de garaj.

ветлá, *-ы́ f. (bot.)* salcie, răchită-albă.

вéто *n. indecl.* veto; *прáво на ~* dreptul de veto; *наложúть ~* a opune un veto.

вéточный *adj.* de ramură.

ветóшка, *-и f. (text.)* cîrpă, zdreanță.

ветóшник, *-а m.* telal, negustor de haine vechi, negustor de vechituri.

ветóшный *adj.* de vechituri, de zdrențe, de cîrpe; *~ ряд* hală de vechituri.

вéтошь, *-и sg. col.* haine vechi, zdrențe, vechituri, cîrpe.

вéтреник, *-а m.* fluieră-vînt, om ușuratic/flușturatic.

вéтреница, *-ы f. (bot.)* oiță, dedițel; anemonă.

вéтрено **1.** *pred.* e vînt; *сегóдня ~* astăzi e vînt. **2.** *adv.* (în mod) ușuratic, flușturatic, superficial.

вéтреность, *-и f. sg.* ușurință, neseriozitate, superficialitate, frivolitate, nestatornicie.

вéтреный *adj.* **1.** cu vînt, vîntos; *~ день* zi cu vînt. **2.** *(fig.)* ușuratic, flușturatic, superficial, neserios; *~ человéк* om ușuratic.

ветробóй, *-я m.* stavilă în calea vîntului.

ветровáл, *-а m.* doborîtură de vînt.

ветровóй *adj. (tehn.)* de vînt, eolian; împotriva vîntului.

ветрогóн, *-а m. v. вéтреник*

ветродвúгатель, *-я m. (tehn.)* motor eolian.

ветрозащúтн/ый *adj.* de protecție contra vîntului; *~ое насаждéние* plantație de protecție contra vîntului.

ветролóм, *-а m.* căzătură, doborîtură; pădure doborîtă de vînt.

ветролóмный *adj.* de apărare/de protecție contra vîntului.

ветромéр, *-а m. (met.)* anemometru.

ветросиловóй *adj.* pus în mișcare prin forța vîntului.

ветростáнция, *-и f. (el.)* centrală electrică eoliană.

ветротéхника, *-и f. (tehn.)* tehnică eoliană; tehnica exploatării vîntului.

ветроуказáтель, *-я m. (met.)* roza vînturilor.

ветроулáвливатель, *-я m. (met.)* anemometru.

ветроупóрный *adj. (tehn.)* rezistent la vînturi.

ветроустанóвка, *-и f. (el. mec.)* instalație de forță eoliană.

ветрофикáция, *-и f. (mec.)* folosirea energiei eoliene.

ветрохранúтель, *-я m. (tehn.)* paravînt.

ветрочёт, *-а m.* **1.** *(av.)* calculator de vînt. **2.** *(met.)* anemometru.

ветроэлектростáнция, *-и f. (el.)* centrală electrică eoliană.

ветроэнергéтика, *-и f.* energetică eoliană.

ветря́к, *-á m. (tehn.)* **1.** motor eolian. **2.** *(reg.)* moară de vînt.

ветря́нка[1], *-и f.* **1.** moară de vînt. **2.** *v. ветродвúгатель.*

ветря́нка[2], *-и f.* vărsat de vînt, varicelă.

ветрян/óй *adj.* de vînt, eolian; *~ двúгатель* motor eolian; *~áя мéльница* moară de vînt.

вéтряный[1] *adj.* pus în mișcare prin forța vîntului, acționat de vînt.

вéтрян/ый[2] *adj. (în expr.) ~ая óспа* vărsat-de-vînt, varicelă, variolă.

вéтхий *adj.* vechi, șubred; dărăpănat, ruinat ◇ *~ завéт* Vechiul Testament.

ветхозавéтн/ый *adj.* **1.** din Vechiul Testament. **2.** *(fig.)* învechit; *~ые нрáвы* moravuri învechite.

вéтхость, *-и f. sg.* stare de dărăpănare/de șubrezenie, ruină; *прийтú в ~* a se învechi, a se degrada, a ajunge o ruină.

ветчинá, *-ы́ f. sg.* șuncă; jambon.

ветчúнный *adj.* de șuncă; de jambon.

ветшáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. обветшáть)* a se învechi, a se degrada, a ajunge o ruină.

вех, *-а m. (bot.)* cucută.

вéха, *-и f.* **1.** jalon, stîlp de marcație; baliză. **2.** *(mai ales la pl.) (fig.)* jalon,

moment important, etapă importantă ◇ *смéна вех* schimbare radicală de orientare.

вéче, *-а n. (ist.)* vece *(adunarea populației orășenești în vechea Rusie)*.

вéчер, *-а m.; pl. -á* **1.** seară; *по ~áм* seara, serile; *под ~* pe înserate, spre seară. **2.** serată, reuniune, ceai, șezătoare; *литератýрный ~* serată literară, festival literar ◇ *дóбрый ~!* bună seara!

вечерéть, *-éет vb. ipf. (pf. свечерéть)* a se însera, a se face seară, a se lăsa seara, a se înnopta.

вечери́нка, *-и f.* serată, reuniune, petrecere, ceai.

вечёрка, *-и f. (fam.)* gazeta de seară.

вечеркóм *adv. (fam.)* seara, pe seară, spre seară.

вечéрн/ий *adj.* seral, de seară; *~яя шкóла* școală serală; *~ие кýрсы* cursuri serale; *~ее плáтье* rochie de seară; *~яя газéта* ziarul de seară.

вечéрня, *-и f. (bis.)* vecernie.

вéчером *adv.* seara, în timpul serii, pe seară; *пóздно ~* seara tîrziu; *вчерá ~* ieri seară, aseară.

вечéря, *-и f. (în expr.) тáйная ~* cina cea de taină.

вéчно *adv.* **1.** veșnic, etern, de-a pururea. **2.** mereu, veșnic, totdeauna, permanent.

вечнозелён/ый *adj. (bot.)* veșnic verde; *~ое растéние* plantă cu frunze veșnic verzi.

вéчность, *-и f. sg.* veșnicie, eternitate; *канýть в ~* a dispărea fără urme, a dispărea pe vecie; *цéлую ~* de o veșnicie, de un car de ani; *показáться ~ю* a părea o veșnicie; *отойти́/переселúться в ~* a răposa.

вéчн/ый *adj.* **1.** veșnic, etern; *~ая слáва герóям* glorie veșnică eroilor. **2.** pe viață, în mod veșnic; *на ~ое пóльзование* în folosință veșnică. **3.** veșnic, neîncetat ◇ *~ое перó* stilou; *на вéки ~ые* pentru toată viața.

вéшалка, *-и f.* **1.** cuier, umeraș. **2.** agățătoare *(la o haină)*. **3.** garderobă; vestiar.

вешáло, *-а m. (agr.)* capră de uscat fînul.

вéшать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. повéсить) acuz.* **1.** a atîrna, a agăța. **2.** a spînzura.

вéшать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. свéшать) acuz.* a cîntări.

вéшаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. повéситься)* a se spînzura; *~ на шéю* a se agăța de gîtul unui bărbat.

вéшка, *-и f. (geol.)* jalon, jalonetă, baliză.

вéшн/ий *adj.* de primăvară, primăvăratic; *~ие вóды* ape de primăvară, torente de primăvară.

вешня́к, *-á m.* vînt de primăvară.

вещáние, *-я n.* transmisiune (radiofonică); *телевизиóнное ~* transmisiune la televizor.

вещáтельный *adj.* de transmisiune (radiofonică), de emisiune radio.

вещáть[1], *-áет vb. ipf.* a transmite prin radio.

вещáть[2], *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** a prezice, a proroci, a prevesti. **2.** *(înv.)* a vorbi solemn/ sentențios, a predica.

вещевóй *adj.* de / referitor la îmbrăcăminte/efecte/lucruri; *~ мешóк* rucsac.

вещéственность, *-и f. sg.* caracter material, materialitate.

вещéственн/ый *adj.* material, real; corporal, substanțial; *~ мир* lumea materială; *(jur.) ~ые доказáтельства* probe materiale, corpuri delicte; *(jur.) ~ая ули́ка* corp delict.

веществ/ó, *-á n.* **1.** substanță, materie; *взры́вчатые ~á* explozivi, substanțe explozibile; *горю́чее ~* substanță inflamabilă; *дéйствующее ~* substanță activă, agent; *я́дерное ~* substanță nucleară. **2.** *(tehn.) pl.* substanțe, constituenți, materii.

вéщ/ий *adj. (înv.)* profetic, prevestitor, de proroc; *~ие словá* cuvinte profetice.

вéщн/ый *adj. (jur.) ~ое прáво* drept real.

вещ/ь, *-и f.* **1.** lucru, obiect; *чужáя ~* lucrul altuia. **2.** *pl.* lucruri, bagaje, îmbrăcăminte; *тёплые ~и* îmbrăcăminte călduroasă; *домáшние ~* obiecte casnice; *(jur.) замени́мые ~и* lucruri fungibile. **3.** operă, creație. **4.** faptă, fenomen, întîmplare ◇ *(fil.) ~ в себé* lucrul în sine; *вникáть в сýщность ~éй* a pătrunde în esența lucrurilor;

поня́тная ~ se înțelege de la sine, cum era și natural, evident, firește, de bună seamă; *антиквáрная ~* obiect rar, obiect de anticariat; *называ́ть ~и свои́ми именáми* a spune lucrurilor pe nume; *смотрéть широкó на ~и* a avea vederi largi.

вéялка, *-и f. (agr.)* vînturătoare.

вéяльщик, *-а m. (agr.)* vînturător.

вéяни/е, *-я n.* **1.** *sg.* vînturare, treierare. **2.** *sg.* adiere, bătaia vîntului. **3.** *(fig.)* curent, tendință, orientare; *нóвые ~я в искýсстве* noi curente în artă, noi tendințe în artă; *~ врéмени* spiritul vremii, spiritul epocii.

вéянн/ый *adj.* vînturat, treierat; *~ое зернó* grîne vînturate.

вéять, *вéю, вéешь vb. ipf.* **1.** *(pf. провéять) acuz.* a vîntura, *~ пшени́цу* a vîntura grîu. **2.** a sufla, a adia. **3.** a fîlfîi, a flutura. **4.** *impers. instr.* se simte, plutește în aer; *(fig.) вéет чем-л.* se pregătește ceva, plutește ceva în aer.

вживáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. de la вжи́ться*

вжи́ться, *вживýсь, вживёшься vb. pf. (ipf. вживáться) в + acuz.* a se familiariza, a se obișnui (cu ceva), a se deprinde; *~ в роль* a se familiariza cu rolul *(despre actori)*.

взад *adv.* înapoi; *~ и вперёд* înainte și înapoi; *ни ~, ни вперёд* nici înainte, nici înapoi; pe loc; *то ~, то вперёд* cînd încoace, cînd încolo; ba în sus, ba în jos.

взаи́мно *adv.* mutual, reciproc; *~ вы́годные/приéмлемые решéния* soluții reciproc avantajoase/acceptabile ◇ *(mat.) ~ прóстые чи́сла* numere prime între ele.

взаимнооднознáчный *adj. (mat.)* biunivoc.

взаи́мност/ь, *-и f. sg.* reciprocitate, mutualitate; *доби́ться ~и* a cîștiga dragostea cuiva.

взаи́мн/ый *adj.* reciproc, mutual; *~ое понимáние* înțelegere reciprocă; *на ~ых начáлах, на ~ой оснóве* pe bază de reciprocitate; *~ая пóмощь* ajutor reciproc, ajutor mutual, întrajutorare; *пакт о ~ой пóмощи* pact de ajutor reciproc/ de asistență mutuală; *óбщество ~ого креди́та* societate de credit mutual ◇ *(gram.) ~ глагóл* verb (reflexiv) reciproc.

взаимовы́годн/ый *adj.* mutual avantajos; *на ~ой оснóве* pe bază mutual avantajoasă.

взаимодéйствие, *-я n.* **1.** acțiune reciprocă, interacțiune, condiționare reciprocă; *~ частéй* interacțiunea părților componente. **2.** *(mil.)* colaborare; *~ всех родóв войск* colaborare a tuturor genurilor de arme.

взаимодéйствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a acționa reciproc, a exercita o acțiune reciprocă; a se condiționa reciproc.

взаимозави́симость, *-и f. sg.* interdependență, dependență reciprocă.

взаимозави́симый *adj.* interdependent.

взаимозаменя́емый *adj.* care se poate înlocui reciproc, interschimbabil.

взаимоиндýкция, *-и f. (el.)* inducție mutuală.

взаимоувя́зка, *-и f. (mat.)* corelație/ coordonare reciprocă.

взаимообуслóвленность, *-и f. sg.* condiționare reciprocă, interdependență.

взаимоотношéние, *-я n.* **1.** relație/ raport de reciprocitate; corelație, legătură reciprocă. **2.** *pl.* raporturi, relații *(între oameni)*.

взаимопóмощ/ь, *-и f. sg.* ajutor reciproc, ajutor mutual, întrajutorare; *кáсса ~и* casa de ajutor reciproc; *пакт о ~и* pact de asistență mutuală.

взаимопонимáние, *-я n. sg.* înțelegere reciprocă.

взаимопровéрка, *-и f. sg.* control reciproc.

взаимопроникновéние, *-я n.* întrepătrundere.

взаимосвя́зь, *-и f. sg.* legătură reciprocă, raporturi de reciprocitate, interconexiune, înlănțuire.

взаймы́ *adv.* cu titlu de împrumut; *взять ~* a împrumuta *(de la cineva)*, a lua cu împrumut; *дать ~* a da cu împrumut, a împrumuta (cuiva).

взакрóй *adv. (constr.)* cu margini suprapuse.

взамéн *prep.* cu *gen.* în schimbul, în loc de, drept compensație.

взаперти́ *adv.* închis, întemnițat, izo-

lat; *держать* ~ *кого-л.* a ține pe cineva închis; *жить* ~ a trăi izolat/retras.

взаправду *adv. (pop.)* într-adevăr, serios; ~ *так было?* a fost așa într-adevăr?

взапуски *adv.* întrecîndu-se, luîndu-se la întrecere, pe întrecute; *бежать* ~ a se lua la întrecere la fugă, a fugi luîndu-se la întrecere.

взасос *adv. (pop. în expr.) целоваться* ~ a se săruta cu foc.

взатяжку *adv. (în expr.) курить* ~ a fuma trăgînd în piept.

взашей *adv. (în expr.) гнать/выталкивать* ~ a da pe ușă afară.

взбаламутить, *-учу, -утишь vb. pf. (ipf. баламутить)* a agita, a tulbura.

взбалмошный *adj.* nebunatic, zănatic, zăpăcit, cu toane.

взбалтывание, *-я n. (chim.)* agitare.

взбалтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взболтать*

взбегать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взбежать*

взбежать, *-егу, -ежишь vb. pf. (ipf. взбегать)* a urca în fugă, a fugi în sus; ~ *по лестнице* a urca scările în fugă.

взбелениться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (pop.)* a se mînia, a se înfuria, a-și ieși din fire, a turba de mînie.

взбесить, *-ешу, -есишь vb. pf. (ipf. бесить)* a înfuria, a mînia, a scoate din sărite.

взбеситься, *-ешусь, -есишься vb. pf. (ipf. беситься)* a se înfuria, a se mînia, a turba.

взбешенный 1. *p.t.p.* de la *взбесить*. 2. *adj.* furios, turbat, înfuriat.

взбивать, *-аю, -аешь, vb. ipf.* de la *взбить*

взбираться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *взобраться*

взбит/ый 1. *p.t.p.* de la *взбить*. 2. *adj.* bătut.; ~*ые сливки* frișcă bătută.

взбить, *взобью, взобьёшь vb. pf. (ipf. взбивать) acuz.* 1. a scutura, a bate; ~ *подушки* a scutura pernele. 2. a bate pînă se face spumă; ~ *сливки* a bate frișca; ~ *белки* a bate albușul pînă se face spumă.

взбодрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. взбадривать) acuz.* a încuraja, a stimula, a îmbărbăta.

взболтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. взбалтывать) acuz.* a agita, a scutura, a clătina, a bate *(un lichid)*.

взбороздить, *-зжу, -здишь vb. pf. (ipf. бороздить)* a brăzda, a lăsa dîre.

взборонова̀ть, *-ную, -нуешь vb. pf. (ipf. боронова̀ть)* a grăpa.

взбрасывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взбросить*.

взбрести, *-еду, -едёшь vb. pf. (ipf. взбредать) на + acuz.* a urca greu, cu greutate, a urca abia trăgîndu-și sufletul ◇ *(fig.)* ~ *в голову* sau ~ *на ум* a-i veni în minte, a-i trece prin minte, a-i trăsni prin cap.

взбросить, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. взбрасывать) acuz.* a arunca în sus.

взбрызгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взбрызнуть*

взбрызнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. взбрызгивать)* a stropi.

взбудораженный 1. *p.t.p.* de la *взбудоражить*. 2. *adj.* tulburat, agitat; alarmat.

взбудораживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взбудоражить*

взбудораживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *взбудоражиться*

взбудоражить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. взбудораживать)* a tulbura, a neliniști; a alarma.

взбудоражиться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. взбудораживаться)* a se tulbura, a se neliniști; a se alarma.

взбунтовать, *-тую, -туешь vb. pf.* a ațîța la răscoală.

взбунтоваться, *-туюсь, -туешься vb. pf.* a se răscula, a se răzvrăti.

взбухать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взбухнуть*

взбухнуть, *-нет vb. pf. (ipf. взбухать)* a se umfla.

взбучк/а, *-и f. (pop.)* frecuș, săpuneală; *задать* ~*у* a mustra, a-i trage (cuiva) o săpuneală, a scutura pe cineva, a trage un frecuș; *получить* ~*у* a mînca papară, a primi o săpuneală.

взваливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взвалить*

взвалить, *-алю, -алишь vb. pf. (ipf. взваливать) acuz.* cu *на + acuz.* a încărca, a împovăra; ~ *мешок на плечи* a lua un sac în spinare, *(fig.)* ~ *всю работу на кого-л.* a împovăra pe cineva cu toată munca, a arunca toată munca pe umerii cuiva; *(fig.)* ~ *всю вину на другого* a arunca toată vina asupra altuia.

взвесить, *-ешу, -есишь vb. pf. (ipf. взвешивать) acuz.* 1. a cîntări; ~ *багаж* a cîntări bagajul. 2. *(fig.)* a cîntări, a chibzui, a aprecia, a prețui; ~ *все доводы* a cîntări toate argumentele.

взвеситься, *-ешусь, -есишься vb. pf. (ipf. взвешиваться)* a se cîntări.

взвести, *-еду, -едёшь vb. pf. (ipf. взводить) acuz.* 1. a ridica, a îndrepta în sus, a înălța; ~ *очи вверх* a-și ridica ochii în sus; ~ *курок* a ridica cocoșul *(la o armă de vînătoare)*. 2. *на + acuz. (fig.)* a imputa *(ceva cuiva)*, a învinovăți, a acuza pe nedrept; a calomnia; ~ *обвинение на кого-л.* a învinovăți pe cineva *(pe nedrept)*.

взвесь, *-и f. (fiz.)* suspensie; cîntărire.

взвешивание, *-я n. sg.* cîntărit, cîntărire.

взвешивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взвесить*

взвешиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *взвеситься*

взвивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взвить*

взвиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *взвиться*

взвидеть, *-ижу, -идишь vb. pf.* (în *expr.*) *света не* ~ a i se face negru înaintea ochilor.

взвизг, *-а m.* țipăt ascuțit, scheunat, schelălăit.

взвизгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взвизгнуть*.

взвизгнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom. (ipf. взвизгивать)* a scoate un țipăt ascuțit/ strident; a schelălăi, a scheuna.

взвинтить, *-нчу, -нтишь vb. pf. (ipf. взвинчивать) acuz.* 1. a irita, a excita la culme, a surescita; ~ *нервы* a enerva la culme. 2. *(fig.)* a exagera, a urca, a umfla (peste măsură); ~ *цены* a urca în mod exagerat prețurile.

взвинченный 1. *p.t.p.* de la *взвинтить*. 2. *adj.* surescitat.

взвинчивание, *-я n. sg.* 1. încordare, excitare; tensiune. 2. *(fig.)* exagerare. urcare exagerată, umflare (a prețurilor)

взвинчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взвинтить*

взвить, *взовью, взовьёшь vb. pf. (ipf. взвивать) acuz.* a înălța, a ridica în aer; a face să se înalțe în aer.

взвиться, *взовьюсь, взовьёшься vb. pf. (ipf. взвиваться)* a se înălța în aer, a-și lua zborul, a zbura (în sus), a se ridica, a fîlfîi.

взвихрить, *-рю, -ришь vb. pf. (poetic)* a ridica vîrtejuri, a învolbura.

взвихриться, *-ится vb. pf. (ipf. вихриться)* a se învolbura, a se învîrti, a face vîrtej.

взвод[1], *-а m.* 1. *sg.* ridicare. 2. *(mil.)* cocoș, piedică, (la armă); *поднять курок на первый* ~ a rupe piedica întîi ◇ *(glumeț) на* ~*е* sau *на втором* ~*е* beat, pilit, cu chef.

взвод[2], *-а m. (mil.)* pluton; *сапёрный* ~ pluton de pionieri; ~ *связи* pluton de transmisiuni.

взводить, *-ожу, -одишь vb. ipf.* de la *взвести*

взводн/ой *adj. (mil.)* de piedică; ~*ая пружина* arcul piedicii (la armă).

взводный *adj. (mil.)* 1. de pluton; ~ *командир* comandant de pluton; 2. ~*ый, -ого m.* comandant de pluton.

взволнованно *adv.* (în mod) agitat, frămîntat, tulburat, enervat, emoționat, neliniștit, cu emoție.

взволнованность, *-и f. sg.* stare de neliniște, frămîntare, tulburare, emoție, enervare.

взволнованн/ый 1. *p.t.p.* de la *взволновать*. 2. *adj.* agitat, frămîntat, tulburat, emoționat, neliniștit; ~*ое море* mare agitată; ~ *голос* voce emoționată.

взволновать, *-ную, -нуешь vb. pf.* de la *волновать*

взволноваться, *-нуюсь, -нуешься vb. pf.* de la *волноваться*

взвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взвыть*

взвыть, *взвою, взвоешь vb. pf. (ipf. взвывать).* 1. a urla; ~ *от боли* a urla de durere; 2. *(fig.) fam.* a urla, a boci, a se văita.

взгляд, *-а m.* 1. privire, ochire, căutătură, uitătură, aruncătură de ochi; *бро-*

сить ~ a arunca o privire; *суровый* ~ privire aspră; *пристальный* ~ privire fixă; *мимолётный* ~ aruncătură de ochi; ocheadă. 2. *(fig.)* părere, concepţie, punct de vedere, opinie; *высказать свой* ~ a-şi expune părerea, a-şi expune punctul de vedere; *на мой* ~ după părerea mea; *передовые* ~*ы* concepţii progresiste; ~ *на вещи* fel de a vedea/de a privi lucrurile. 3. *(fig.)* privire, sinteză; *общий* ~ *на историю русской литературы* privire generală asupra istoriei literaturii ruse ◇ *на* ~ în aparenţă; *с первого* ~*а* de la prima impresie, de la prima vedere; *окинуть* ~*ом* a îmbrăţişa/a cuprinde cu privirea; *мерить* ~*ом кого-л.* a măsura pe cineva cu privirea; *орлиный* ~ privire/ochi de vultur/de şoim; *ласковый* ~ privire blîndă/mîngîietoare; *безнадёжный* ~ privire deznădăjduită/desperată; *безразличный* ~ privire nepăsătoare/indiferentă; *бросать косые* ~*ы на кого-л./что-л.* a se uita pieziş/cruciş; *красноречивый* ~ privire elocventă; *ласкать* ~*ом* a mîngîia cu privirea; *ловить на себе* ~ a surprinde privirea cuiva asupra ta; *масленый* ~ privire galeşă/languroasă; *вороватый* ~ privire vicleană; *впериться* ~ *в кого-л./во что-л.* a-şi pironi/a-şi aţinti ochii; *глубокий* ~ privire adîncă; *жгучий* ~ privire aprinsă/fierbinte; *колючий* ~ privire tăioasă; *(inv.) косой/косвенный* ~ a) privire piezişă; b) *(fig.)* privire bănuitoare; *хладнокровный* ~ privire calmă/indiferenţă.

взглядывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взглянуть*

взгля́н/уть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. на + acuz.* 1. *(ipf. взгля́дывать)* a privi, a arunca o privire, a se uita; ~*и сюда* uită-te încoace. 2. *(fig.)* a aprecia, a considera, a privi; a lua o atitudine.

взго́рье, *-я n.* colină.

взгроможда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *взгромозди́ть*

взгрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *взгре́ть*

взгре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. взгрева́ть) acuz. (pop.)* a certa, a săpuni, a trage o săpuneală, a trage o chelfăneală.

взгроможда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *взгромозди́ться.*

взгромозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. pf. (ipf. взгроможда́ть)* a îngrămădi, a pune claie peste grămadă.

взгромозди́ться, *-зжу́сь, -зди́шься vb. pf. (ipf. взгроможда́ться)* a se sui, a se căţăra, a se cocoţa.

взгрустну́ться, *-нётся vb. pf. impers. dat.* a se întrista, a fi cuprins de tristeţe/de melancolie.

вздва́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вздвои́ть.*

вздвои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. (ipf. вздва́ивать)* 1. *(mil.)* a pune, a aşeza pe două rînduri; a dubla rîndurile; *ряды вздвой!* pe două rînduri aliniaţi! 2. a ara a doua oară.

вздёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вздёрнуть*

вздёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вздёргивать) acuz.* a smuci, a ridica smucind ◇ *(fig. pop.)* ~ *нос* a-şi lua nasul la purtare; ~ *на виселицу* a executa prin spînzurătoare, a spînzura.

вздéть, *-éну, -éнешь vb. pf. (ipf. вздева́ть) acuz.* 1. a pune pe, a îmbrăca (pe deasupra); ~ *очки́ на нос* a-şi pune ochelarii pe nas. 2. *(pop.)* a băga, a înfige, a introduce; ~ *нитку в иго́лку* a băga aţă în ac.

вздор, *-а m. sg.* absurditate, neghiobie, prostie, fleac; *моло́ть* ~ a debita prostii; *всё это* ~*!* prostii!; *чистый* ~ prostie curată.

вздо́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. повздо́рить)* a se certa, a căuta ceartă, a se ciondăni, a se ciorovăi.

вздо́рность, *-и f. sg.* absurditate, prostie, neghiobie.

вздо́рный *adj.* 1. absurd; ~ *слух* un zvon absurd. 2. certăreţ, arţăgos, gîlcevitor, cîrcotaş.

вздорожа́ние, *-я n. sg.* scumpire.

вздорожа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. дорожа́ть)* a se scumpi.

вздох, *-а m.* oftat, suspin; *глубо́кий* ~ oftat adînc ◇ *испусти́ть после́дний* ~ a-şi da ultima suflare; *о́хи да* ~*и* oftaturi şi suspine, văicăreli.

вздохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *вздыха́ть* ◇ *(fig.)* ~ *свобо́дно* a respira/a răsufla uşurat, a se simţi liniştit.

вздра́гивание, *-я n.* tresărire.

вздра́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вздро́гнуть*

вздремну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a aţipi, a se lăsa furat de somn.

вздро́г/нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вздра́гивать)* a tresări, a tresălta.

вздува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вздуть*[1]

вздува́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *взду́ться*

взду́ма/ть, *-аю, -аешь vb. pf.* cu *inf.* a-i trece prin cap cuiva, a-i veni în gînd, a i se năzări; *не* ~*й* nu cumva să-ţi treacă prin minte, să nu cumva ..., să nu care cumva ..., nici să nu te gîndeşti.

взду́ма/ться, *-ается vb. pf. impers.* cu *inf.* şi *dat.* a-i trece cuiva prin minte, a i se năzări; *мне* ~*лось* mi-a venit în cap.

взду́тие, *-я n.* 1. umflare, balonare. 2. creştere, ridicare exagerată, creştere nemăsurată; ~ *живота́* balonarea pîntecelui; ~ *цен* umflarea preţurilor, urcarea exagerată a preţurilor.

взду́т/ый *p.t.p.* de la **вздуть**[1,2]; ~*ые шта́ты* personal prea numeros, schemă de organizare umflată.

вздут/ь[1], *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. вздува́ть) acuz.* 1. a ridica (suflînd), a spulbera. 2. *(reg.)* a aprinde, a aţîţa; ~ *ого́нь* a aprinde focul. 3. *(fig.)* a ridica peste măsură; a umfla, a exagera; ~ *це́ны на това́ры* a umfla preţurile la mărfuri.

вздуть[2], *-у́ю, -у́ешь vb. pf. acuz. (pop.)* a bate tare, a zvînta în bătaie, a bate măr, a buşi, a stîlci în bătăi.

взду́/ться, *-у́ется vb. pf. (ipf. вздува́ться)* 1. a se ridica în sus, a creşte; *во́лны* ~*лись* valurile au crescut. 2. a se umfla. 3. *(fig.)* a creşte nemăsurat, a se ridica în mod exagerat, a se umfla; *це́ны* ~*лись* preţurile au crescut din cale afară.

взды́бить, *-лю, -ишь vb. pf. (ipf. взды́бливать)* a face să se ridice; ~ *коня́* a face calul să se ridice pe picioarele de dinapoi.

взды́биться, *-люсь, -ишься, vb. pf. (ipf. взды́бливаться)* a cabra, a se ridica pe picioarele dinapoi.

вздыма́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a ridica, a stîrni; ~ *пыль* a ridica/a stîrni praf.

вздыма́/ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se ridica, a se înălţa; *тума́н* ~*ется* ceaţa se ridică.

вздыха́ние, *-я n. (де́йствие)* suspin, oftat.

вздыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* 1. *(pf. вздохну́ть)* a ofta, a suspina, a respira. 2. *o + prepl.* sau *по + prepl. (fig.)* a ofta, a suspina (după cineva), a duce dorul (cuiva), a regreta (pe cineva); ~ *по де́вушке* a fi îndrăgostit de o fată, a suspina după o fată.

взима́ние, *-я n. sg. (adm.)* percepere, încasare; ~ *суде́бных изде́ржек* încasarea cheltuielilor de judecată.

взима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (adm.)* a percepe, a încasa; ~ *нало́г* a percepe impozitul; ~ *по́шлину* a percepe taxa vamală.

взира́/ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a privi, a se uita; ~ *равноду́шно* a privi cu nepăsare ◇ *не* ~*я на* neţinînd seama de, fără a ţine seamă, în ciuda, în pofida.

взла́мывание, *-я n.* efracţie, spargere.

взла́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взлома́ть*

взлеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *взлезть*

взлезть, *-зу, -зешь; trec. взлез, -ла, -ло vb. pf. (ipf. взлеза́ть)* a se căţăra, a se sui, a se urca.

взлеле́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz.* 1. *(inv.)* a îngriji, a creşte cu dragoste, a educa cu grijă, cu dragoste. 2. a făuri; ~ *мечту́* a-şi făuri un vis.

взлёт, *-а m. sg.* 1. decolare; ~ *самолёта* decolarea avionului. 2. *(fig.)* zbor, avînt, elan; ~ *тво́рческой мы́сли* avîntul gîndirii creatoare.

взлета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *взлете́ть*

взлете́ть, *взлечу́, взлети́шь vb. pf. (ipf. взлета́ть)* a se ridica în zbor, a-şi lua zborul, a decola, a zbura.

взлётн/ый *adj.* de pornire, de decolare; ~*ая площа́дка* pistă de decolare/de aterizare.

взли́зина, -ы f. chelie la tîmple.

взлом, -a m. spargere, efracţie; кра́жа со ~ом furt prin spargere/prin efracţie.

взлома́ть, -а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. взла́мывать) acuz. a sparge, a frînge.

взло́мщик, -a m. spărgător.

взлохма́тить, -а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. лохма́тить) a ciufuli, a zbîrli.

взлохма́титься, -а́чусь, -а́тишься vb. pf. (ipf. лохма́титься) a se ciufuli, a se zbîrli.

взлущи́ть, -щу́, -щи́шь vb. pf. de la лущи́ть

взлюби́ть, -блю́, -ю́бишь vb. pf. (în expr.) не ~ (кого́-л. что-л.) a simţi/a avea o antipatie (faţă de cineva, ceva); a nu simpatiza (pe cineva).

взмах, -a m. mişcare, fluturare; одни́м ~ом dintr-o mişcare.

взма́хивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la взмахну́ть

взмахну́ть, -ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. взма́хивать) instr. a flutura, a mişca brusc, a agita; ~ кры́льями a bate din aripi; ~ платко́м a flutura batista.

взмёт, -a m. prima arătură (pe un ogor negru); ~ целины́ desţelenire.

взмета́/ть, -ечу́, -е́чешь vb. pf. (ipf. взмётывать şi mom. взметну́ть) acuz. a spulbera, a stîrni, a ridica, a arunca în sus suflînd.

взметну́ть, -ну́, -нёшь vb. pf. mom. de la взмета́ть; ~ кры́льями a bate/a da din aripi.

взметну́/ться, -ну́сь, -нёшься vb. pf. mom. (ipf. взмётываться) a se ridica, a se înălţa repede.

взмока́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. взмо́кнуть) a transpira, a asuda.

взмо́кнуть, -ну́, -нешь vb. pf. de la взмока́ть

взмоли́ться, -олю́сь, -о́лишься vb. pf. a se ruga fierbinte, a implora; ~ о проще́нии a implora iertare.

взмо́рье, -я n. sg. ţărm, malul mării, coastă, litoralul mării; жить на ~ a trăi pe malul mării; е́хать на ~ a pleca la mare.

взмости́ться, -ощу́сь, -ости́шься vb. pf. (ipf. взма́щиваться) на + acuz. a se urca pe, a se sui, a se căţăra.

взмыва́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la взмыть

взмы́ленн/ый 1. p.t.p. de la взмы́лить 2. adj. în spume, înspumat; ~ая ло́шадь cal înspumat.

взмы́ливать, -аю, -аешь vb. ipf. de la взмы́лить

взмы́лить, -лю, -лишь vb. pf. (ipf. взмы́ливать) acuz. a face clăbuci de săpun, a face spumă, a acoperi cu clăbuci.

взмы/ть, взмо́ю, взмо́ешь vb. pf. (ipf. взмыва́ть) a se înălţa în zbor, a-şi lua zborul, a se ridica la mari înălţimi, a ţîşni.

взнести́, -су́, -сёшь vb. pf. de la взноси́ть

взнос, -a m. plată, cotizaţie, vărsămînt; aport, depunere; чле́нский ~ cotizaţie (de membru); паево́й ~ parte socială; вступи́тельный ~ taxă de înscriere; страховы́е ~ы primă/rată de asigurare; ~ в бюдже́т vărsămînt la buget.

взноси́ть, -ошу́, -о́сишь vb. ipf. (pf. взнести) acuz. 1. (pop.) a plăti, a depune, a vărsa (o sumă de bani); a plăti cotizaţia. 2. (înv.) a ridica în slavă.

взнузда́ть, -а́ю, -а́ешь, vb. pf. (ipf. взну́здывать) acuz. a pune frîu, a pune zăbală, a înfrîna.

взну́здывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la взнузда́ть.

взобра́ться, взберу́сь, взберёшься vb. pf. (ipf. взбира́ться) на + acuz. a sui, a se urca, a se căţăra; ~ на верши́ну горы́ a se căţăra pe vîrful muntelui.

взо/йти́, -йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. всходи́ть şi восходи́ть) 1. a se urca, a se ridica; ~ на трибу́ну a se urca la tribună; ~ на го́ру a se urca pe munte. 2. a răsări, a se ivi, a se înălţa; со́лнце ~шло́ soarele a răsărit. 3. (ipf. numai всходи́ть) a dospi, a creşte, a se ridica; те́сто ~шло aluatul a crescut. 4. a încolţi, a răsări.

взор[1], -a m. privire, ochire, ocheadă, căutătură; пе́ред на́шим ~ом în faţa ochilor noştri; поту́пить ~ a pleca ochii, a coborî privirea, a-şi lăsa ochii în jos; впе́рить/устреми́ть ~ a-şi aţinti privirea; обрати́ть на себя́ все ~ы a atrage toate privirile asupra sa; оки́нуть ~ом a cuprinde cu privirea.

взор[2], -a m. (nav.) ochi.

взорва́ть, -ву́, -вёшь vp. acuz. 1. (ipf. взрыва́ть) a face să explodeze, a arunca în aer, a torpila. 2. (mai ales impers.) a scoate din sărite, a indigna; a revolta, a scandaliza.

взорва́/ться, -вётся vb. pf. (ipf. взрыва́ться) 1. a exploda, a sări în aer, a face explozie; бо́мба ~ла́сь bomba a explodat. 2. (fig.) a-şi ieşi din fire/din sărite, a se supăra foc.

взрасти́ть, -ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. взра́щивать) acuz. (înv.) a creşte; a cultiva; ~ дете́й a creşte copii; ~ цветы́ a cultiva flori.

взра́щивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la взрасти́ть

взреве́ть, -у́, -вёшь vb. pf. (a începe) a urla, a răcni, a mugi, a rage.

взре́зать, -е́жу, -е́жешь vb. pf. (ipf. взреза́ть şi взре́зывать) acuz. a tăia, a spinteca, a cresta, a tăia o parte.

взросле́ть, -е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. повзросле́ть) a deveni matur.

взро́слый adj. 1. adult, major, matur; ~ челове́к om matur, om în toată firea. 2. ~ый, -ого m. om matur, om în toată firea; ~ые и де́ти cei mari şi cei mici.

взрыв, -a m. 1. aruncare în aer, explozie, detunătură; ~ моста́ aruncare în aer a podului; ~ бо́мбы explozia bombei; а́томный ~ explozie atomică; я́дерный ~ explozie nucleară. 2. (fig.) izbucnire, explozie, ropot; ~ сме́ха explozie de rîsete; ~ аплодисме́нтов ropot de aplauze. 3. (lingv.) explozie.

взрыва́тель, -я m. (mil.) focos; уда́рный ~ capsă percutantă; ~ заме́дленного де́йствия focos cu întîrziere; ~ мгнове́нного де́йствия focos instantaneu; дистанцио́нный ~ focos fuzant; порохово́й ~ focos cu pulbere.

взрыва́ть[1], -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la взорва́ть

взрыва́ть[2], -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la взрыть

взрыва́ться, -а́ется vb. ipf. 1. ipf. de la взорва́ться. 2. pas. de la взрыва́ть[1].

взрывни́к, -á m. (min.) artificier.

взрывн/о́й adj. 1. (mil.) exploziv, de explozie, de puşcare; ~ы́е материа́лы materiale explozibile; ~а́я волна́ valul exploziei; ~ы́е рабо́ты lucrări de minare, lucrări de puşcare. 2. (lingv.) exploziv; ~ы́е согла́сные зву́ки explozive (consoane explozive).

взрывча́тка, -и exploziv, substanţă explozivă.

взры́вчатость, -и f. sg. putere explozivă.

взры́вчат/ый adj. exploziv, de explozie; ~ые вещества́ explozivi, materii explozive.

взры́ть, -ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. взрыва́ть[2]) a săpa la suprafaţă, a scurma.

взрыхле́ние, -я n. sg. afînare; ~ земли́ afînarea pămîntului/solului.

взрыхли́ть, -лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. взрыхля́ть) acuz. a afîna; ~ по́чву a afîna solul.

взрыхля́ть, -я́ю, -я́ешь vb. ipf. de la взрыхли́ть.

взъерепе́ниться, -нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. ерепе́ниться) (pop.) a se înfuria, a se îndîrji, a-i sări muştarul.

взъеро́шенный part. şi adj. zbîrlit, ciufulit.

взъе́сться, -е́мся, -е́шься vb. pf. на + acuz. (pop.) a prinde ciudă (pe cineva), a-i purta pică (cuiva), a se năpusti, a tăbărî asupra cuiva.

взыва́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. воззва́ть) к + dat. cu prepl. a chema, a ruga, a apela, a implora, a invoca; ~ о по́мощи a striga, a chema în ajutor, a cere ajutor.

взыгра́/ть, -а́ю, -а́ешь vb. pf. 1. a se zbuciuma, a se agita, a se frămînta; мо́ре ~ло marea este agitată; ~ла бу́ря s-a dezlănţuit furtuna. 2. a tresălta de bucurie, a se înveseli, a se bucura.

взыска́ни/е, -я n. 1. încasare, percepere. 2. (fig.) pedeapsă, sancţiune; наложи́ть ~ a aplica o sancţiune, a sancţiona; дисциплина́рное ~ sancţiune disciplinară; парти́йное ~ sancţiune de partid. 3. (jur.) urmărire; пода́ть к ~ю a da/a pune în urmărire; ~ недои́мок urmărirea restanţelor; обрати́ть ~ на иму́щество должника́ a urmări averea, bunurile debitorului, a executa pe debitor.

взыска́тель, -я m. urmăritor, creditor urmăritor.

взыска́тельность, -и f. sg. exigenţă, cerinţă, pretenţie.

взыска́тельный *adj.* exigent, pretențios, aspru, sever.

взыска́ть, *взыщу́, взы́щешь vb. pf. (ipf. взы́скивать)* **1.** *acuz.* cu *с + gen.* a urmări, a percepe, a încasa, a executa, a reclama; ~ *долг* a încasa o datorie; ~ *нало́г* a percepe impozitul. **2.** *с + gen.* cu *за + acuz.* a pedepsi, a sancționa, a trage la răspundere ◇ *не взыщи́(-те)* nu te supăra, n-o lua în nume de rău, să nu vă fie cu bănat.

взы́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взыска́ть*

взя́тие, *-я n. sg.* luare, cucerire; ~ *кре́пости* cucerirea fortăreței, ~ *в плен* capturare, luare ca prizonier.

взя́тк/а, *-и f.* **1.** mită, șperț; *дава́ть ~у* a da mită, a mitui (pe cineva); *бра́ть ~и* a lua mită. **2.** levată *(la unele jocuri de cărți)* ◇ *(pop.) ~и гла́дки с кого́-л.* nu e chip să obții ceva de la el; prinde orbul, scoate-i ochii.

взя́ток, *-тка m.* cules, strînsură *(cantitatea de miere strînsă de o albină într-o perioadă dată).*

взя́точник, *-а m.* sperțar.

взя́точнический *adj.* de șperțar; de șperț, de mită.

взя́точничество, *-а n. sg.* luare de mită; corupție, venalitate, mituire.

взя/ть, *возьму́, возьмёшь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *брать* a lua; ~ *власть* a lua/a prelua puterea; ~ *взаймы́* a lua cu împrumut *(de la cineva)*, a împrumuta; *(jur.)* ~ *на пору́ки* a lua pe garanție, a depune cauțiune (pentru cineva); ~ *на себя́ обяза́тельство* a-și lua angajamentul; ~ *в плен* a lua/a face pe cineva prizonier. **2.** a trage o concluzie, a deduce, a lua o hotărîre; *с чего́ ты э́то ~л?* de unde ai mai scos-o și pe asta? **3.** *acuz. (sport.)* a trece (o piedică); ~ *препя́тствие* a trece un obstacol; **4.** a o lua, a o apuca; ~ *напра́во/нале́во* a o lua la dreapta/la stînga. **5.** a necesita, a cere; *э́то возьмёт мно́го труда́* aceasta va necesita multă muncă. **6.** a lua, a primi; ~ *на рабо́ту* a lua/a primi la muncă/în serviciu. **7.** a ridica, a aresta ◇ ~ *да ...* sau ~ *и* a se apuca ... ; *он ~л и написа́л* s-a apucat și a scris; *на́ша ~ла́* noi am biruit, am învins; *чья возьмёт?* cine va învinge?; ~ *под обстре́л* a lua sub foc; ~ *в кавы́чки* a pune în ghilimele; *(mat.)* ~ *за ско́бки* a scoate factor comun; ~ *своё* a-și atinge țelul; *ни дать ни* ~ tocmai pe tocmai; ~ *быка́ за рога́* a lua taurul de coarne; ~ *во́лю* a-și permite prea mult; ~ *свои́ слова́ обра́тно* a-și lua vorba înapoi; ~ *себя́ в ру́ки* a se stăpîni; ~ *сло́во с кого́-л.* a pune pe cineva să-și dea cuvîntul; ~ *в оборо́т* a lua în răspăr (pe cineva); ~ *за бока́ кого́-л.* a-i pune cuiva sula în coaste; ~ *барье́р* a trece o barieră; ~ *под сомне́ние* a pune la îndoială; ~ *кого́-л. под защи́ту* a lua apărarea cuiva.

взя́/ться, *возьму́сь, возьмёшься vb. pf. (ipf. бра́ться)* **1.** a se lua, a se apuca; ~ *за го́лову* a se lua cu mîinile de cap, a-și pune mîinile în cap; ~ *за де́ло* a se apuca de treabă; ~*за чте́ние* a se apuca de citit. **2.** a se angaja, a putea. **3.** a se ivi, a apărea; *отку́да ни возьми́сь* deodată; pe neașteptate ◇ ~ *за кого́-л.* a se ține de capul cuiva; *он ~лся за ум* i-au venit mințile la cap.

виаду́к, *-а m. (arhit.)* viaduct; *а́рочный* ~ viaduct în arc.

вибра́тор, *-а m. (tehn.)* vibrator, oscilator; *высокочасто́тный* ~ vibrator de înaltă frecvență; *доро́жный* ~ vibrator rutier.

вибрацио́нный *adj.* vibratoriu.

вибра́ция, *-и f. (fiz.)* vibrație, oscilație; *незатуха́ющая* ~ oscilație întreținută.

вибрио́н, *-а m. (biol.)* vibrion.

вибри́ровать, *-рует vb. ipf.* a vibra, a oscila.

вибри́рующий **1.** *part. prez. act.* de la *вибри́ровать.* **2.** *adj.* vibrator.

виброгаси́тель, *-я m. (mec.)* amortizor de vibrații.

виброгра́мма, *-ы f. (fiz.)* vibrogramă.

вибро́граф, *-а m. (fiz.)* vibrograf.

вибро́метр, *-а m. (fiz.)* vibrometru.

виброско́п, *-а m. (fiz.)* vibroscop.

виброусто́йчивость, *-и f.* rezistență la vibrații.

виброме́тр, *-а m. (fiz.)* vibrometru.

вива́рий, *-я m. (zool.)* vivariu.

вивисе́кция, *-и f.* vivisecție.

виго́нев/ый *adj.* de vigonie; *~ая пря́жа* fire de vigonie.

виго́нь, *-и f.* **1.** *(zool.)* vigonie. **2.** *(text.)* vigonie, lînă vigonie.

вид[1], *-а (-у) m.* **1.** *sg.* aspect, înfățișare, exterior, aparență, aer, chip, mină, stare; *здоро́вый* ~ înfățișare sănătoasă, aspect sănătos; *о́бщий* ~ înfățișare generală, aspect general; *име́ть* ~ a avea aerul, a părea; *на ~; по ~у; с ~у* după aparență; *больно́й* ~ aspect bolnăvicios; *(fig.) де́лать ~, что ...* a se preface, a căuta să dea impresia că ... **2.** priveliște, vedere, perspectivă, peisaj; *ко́мната с ~ом на мо́ре* o cameră cu vedere spre mare; *вне́шний/нару́жный* ~ aspect exterior, înfățișare; ~ *спе́реди* vedere din față; *боково́й* ~ vedere laterală. **3.** *pl. (fig.)* planuri, intenții; perspective; *~ы на бу́дущее* planuri de viitor. **4.** *(înv.)* legitimație, act de identitate; *предъяви́те ваш* ~ legitimați-vă. **5.** *sg.* vedere, văz; *на ~у́ у всех* în văzul tuturor; *при ~е кого́-л.* la vederea cuiva ◇ *(mat.) вертика́льный* ~ elevație; ~ *в разре́зе* secțiune; ~ *на жи́тельство* buletin de populație, permis de ședere, bilet de liberă trecere; *в ~у́ ...* în așteptarea ..., în perspectiva ...; *в ~е* în calitate de, în chip de, drept; *в ~е шу́тки* drept glumă, în glumă; *в ~е доказа́тельства* drept dovadă; *в тре́звом ~е,* sau *(pop.) в своем ~е* treaz; *в лу́чшем ~е* cum trebuie, cum se cuvine; *он вида́л ~ы* a văzut multe, a trecut prin multe în viață; *~ом не ви́дано* nici cînd nu s-a mai văzut; nu s-a mai auzit; *в ~ах (чего́-л.)* în scopul ... ; *име́ть в ~у́* a avea în vedere; a se referi la, a-și propune, a avea de gînd; *име́ется в ~у́* se are în vedere, se presupune; *име́ть ~ы на кого́-л.* a avea intenții față de cineva, a avea planuri în privința cuiva, a nutri anumite gînduri pentru cineva; *быть на ~у́* a fi om de vază; *ни под каки́м ~ом* în nici un caz; nici în ruptul capului; *под ~ом* sub pretextul ... ; în loc de ... , drept ... ; *показа́ть ~; пода́ть* ~ a da să înțelegi, a lăsa să se înțeleagă; *потеря́ть/упусти́ть из ~у* a scăpa din vedere, a uita; *скры́ться из ~у* a dispărea, a pieri din ochi; *для ~у; для ~а* de ochii lumii; *име́ть жа́лкий* ~ a avea o înfățișare jalnică; *с ~у* după aparență; *знать по ~у* a cunoaște pe cineva din vedere; *поста́вить на ~ кому́-л.* a face cuiva o observație/o mustrare, a-i da un avertisment.

вид[2], *-а m.* **1.** *(biol.)* specie, speță gen. **2.** fel, soi, sort; varietate, tip; *но́вые ~ы проду́кции* noi sortimente de produse; *~ы тра́нспорта* (feluri) mijloace de transport; *(gram.) несоверше́нный* ~ aspect imperfectiv; *соверше́нный* ~ aspect perfectiv.

вида́лый *adj. (reg.)* care a văzut multe în viața lui, umblat, călătorit; ~ *челове́к* om umblat prin lume.

ви́данн/ый *p.t.p.* de la *вида́ть*[1]; *~ое ли э́то де́ло?; где э́то ви́дано?* unde s-a mai văzut una ca asta?

вида́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. повида́ть* și *увида́ть)* a vedea.

вида́ть[2] *(pop.) не* ~ nu se vede, nu se zărește, nici pomeneală; *ничего́ не* ~ nu se vede nimic.

вида́ть[3] *cuv. modal (reg.)* probabil, se vede că; pare-se, pe semne; *~, он до́ма* se vede că e acasă, probabil că e acasă.

вида́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. повида́ться* și *увида́ться)* a se vedea, a se întîlni.

ви́дение, *-я n. sg.* vedere, văz; posibilitatea/capacitatea de a vedea.

виде́ние, *-я n.* **1.** viziune. **2.** vedenie, fantomă, stafie, nălucă, spectru.

видеоза́пись, *-и f. (tele.)* înregistrare video; înregistrase a imaginii.

видеоинжене́р, *-а m.* inginer de imagine.

видеосигна́л, *-а m. (tele.)* semnal video, semnal de videofrecvență.

видеотелефо́н, *-а m.* videotelefon.

ви́д/еть, *ви́жу, ви́дишь vb. ipf. (pf. уви́деть) acuz.* a vedea; *пло́хо* ~ a avea vedere slabă; *вчера́ его́ ~ел* l-am văzut ieri; ieri m-am întîlnit cu el; ~ *издалека́* a vedea de departe; ~ *ме́льком* a vedea în treacăt; ~ *сон* a visa, a vedea un vis; ~ *свою́ оши́бку* a-și vedea greșeala, a-și da seama de greșeală ◇ *(cuv. modal) ~ишь ли* sau *~те ли vezi* sau *vedeți dumneavoastră; рад вас* ~ mă bucur că vă văd; *то́лько и ~ел* doar cît l-ai zărit; ~ *насквозь кого́-л.* a pătrunde în adîncul sufletului cuiva; ~ *не могу́ кого́-л.* a nu putea

suferi pe cineva; *Кронштадт виден (despre un ceai slab)* (e) apă chioară.

вид/еться, *вижусь, видишься vb. ipf.* **1.** *(pf. свидеться* şi *увидеться)* a se vedea, a se zări, a se întîlni; *они ~ятся каждую неделю* ei se văd în fiecare săptămînă. **2.** *(ipf. привидеться)* a apărea în închipuire, a vedea în imaginaţie; a se întrevedea ◇ *как видится* evident.

видимо 1. *cuv. modal* probabil, se pare că, se vede că, după cum se pare, pare-se, pe semne; *ты ~, ещё ничего не знаешь* se vede că nu ştii încă nimic. **2.** *adv. (înv.)* (în mod) evident, vizibil; *он ~ осунулся* s-a tras la faţă în mod vizibil.

видимо-невидимо *adv.* cîtă frunză şi iarbă, puzderie.

видимост/ь, *-и f. sg.* **1.** vizibilitate; *хорошая ~* vizibilitate bună; *~ земли* vizibilitate la sol. **2.** aparenţă; *это только ~* e doar o aparenţă ◇ *по (всей) ~и* după cît se pare, pesemne.

видимый *adj.* **1.** vizibil, accesibil vederii, care se poate vedea; *~ горизонт* orizontul accesibil vederii. **2.** evident, vădit. **3.** aparent.

видне/ться, *-еется vb. ipf.* a se vedea, a se zări; *вдали ~ется* în depărtare se zăreşte ...

видно 1. *cuv. modal* se vede, se pare, pare-se, probabil; *вы, ~, недовольны* se pare că sînteţi nemulţumiţi. **2.** *pred. impers.* se vede, se zăreşte, se poate vedea; *отсюда всё ~* de aici se vede totul. **3.** *pred. impers.* e clar, e limpede, se vede; *по всему ~, что* ... din toate acestea reiese că ...

видн/ый *adj.* **1.** *(виден, видна, видно)* vizibil, care se vede; *на ~ом месте* la loc de frunte; într-un loc vizibil. **2.** *(fig.)* remarcabil, renumit, cunoscut, cu vază, de seamă; *~ учёный* savant renumit, om de ştiinţă cunoscut. **3.** *(fig.)* înalt, bine făcut, chipeş; *~ мужчина* un bărbat bine făcut, un bărbat chipeş.

видов/ой *adj.* **1.** de specie, specific; *~ое различие* diferenţă specifică. **2.** *(gram.)* de aspect (verbal).

видоизменение, *-я n. sg.* schimbare, modificare parţială, variaţie.

видоизменить, *-еню, -енишь vb. pf. (ipf. видоизменять) acuz.* a schimba, a face schimbări, a modifica parţial.

видоизмениться, *-енюсь, -енишься vb. pf. (ipf. видоизменяться)* a se modifica parţial, a se schimba în parte.

видоизменяемость, *-и f.* variabilitate.

видоизменять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *видоизменить*

видоизменяться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* de la *видоизмениться*

видоискатель, *-я m. (tehn.)* vizor; *рамочный ~* iconometru, vizor-ramă; *зеркальный ~* vizor cu oglindă.

видообразование, *-я n. (biol.)* formare a speciilor.

виз/а, *-ы f.* viză; *получить ~у* a obţine o viză; *поставить ~у* a pune viza, a viza; *~ на въезд* viză de intrare.

визави 1. *adv.* vizavi, faţă în faţă, în faţă, peste drum. **2.** *m.* şi *f. indecl.* cel care se găseşte în faţă, cel care se găseşte vizavi.

византийский *adj.* bizantin.

византинист, *-а m.* bizantinolog.

византиноведение, *-я n.* bizantinologie.

визг, *-а m.* ţipăt ascuţit/strident; zgomot strident, ţiuit, cîrîit; *~ ребёнка* ţipăt de copil; *~ собаки* schelălăit de cîine; *~ поросёнка* guiţat de purcel.

визгливость, *-и f. sg.* caracter strident, ţipător.

визгливый *adj.* **1.** ascuţit, strident; *~ голос* voce stridentă. **2.** care ţipă strident, care face zgomot ţiuitor, cîrîitor; *~ ребёнок* copil care ţipă.

визжание, *-я n. sg.* ţipăt strident/ascuţit.

визжать, *-жу, -жишь vb. ipf.* a ţipa ascuţit, a scoate ţipete stridente, a urla; a ţiui, a cîrîi, a ţîrîi.

визир, *-а m. (mil. foto)* vizor.

визирка, *-и f.* miră.

визирование [1], *-я n. sg.* vizare, punere a vizei.

визирование [2], *-я n. sg.* vizare *(a unui obiectiv)*, ochire.

визировать [1], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *завизировать) acuz.* a viza, a pune viza; *~ паспорт* a viza paşaportul; a viza buletinul de identitate.

визировать [2], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a viza *(un obiectiv)*, a ochi.

визирь, *-я m. (ist.)* vizir; *великий ~* marele vizir.

визит, *-а m.* **1.** vizită; *нанести ~ кому-л.* a face cuiva o vizită **2.** *(med.)* vizită, consultaţie ◇ *~ вежливости* act de prezenţă, o vizită de curtoazie; *(înv.) платить ~* a întoarce o vizită; *приехать/прийти с ~ом* a face o vizită, a sosi/a veni în vizită.

визитёр, *-а m.* vizitator.

визитка, *-и f. (înv.)* jachetă, haină bărbătească.

визитн/ый *adj.* de vizită; *~ая карточка* carte de vizită.

визуальный *adj.* vizual.

вика, *-и f. sg. (bot.)* măzăriche, borceag.

викарий, *-я m. (bis.)* vicar.

виковый *adj. (bot.)* de măzăriche, de borceag.

вилка, *-и f.* **1.** furculiţă. **2.** *(tehn.)* furcă; *штепсельная ~* fişă de curent, furca ştecherului; *контактная ~* furcă de contact.

вилла, *-ы f.* vilă.

вилообразный *adj.* în formă de furcă.

вилок, *-лка m.* căpăţînă de varză.

вилочный *adj.* de furculiţă.

вилы, *вил pl.* furcă; *сенные ~* furcă de fîn; *сгребальные ~* furcă de greblat.

вильнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. mom.* de la *вилять*

виляние, *-я n.* **1.** mişcare dintr-o parte în alta, oscilaţie, legănare. **2.** *(fig.)* codeală, şovăire, eschivare, ocolire.

виля/ть, *-яю, -яешь vb. ipf. (pf. mom. вильнуть)* **1.** *instr.* a da din... a legăna, a oscila, a mişca dintr-un loc în altul; *~ хвостом* a da din coadă. **2.** *(fig.)* a o scălda, a se codi, a şovăi, a ocoli, a se eschiva; *что ты ~ешь?* ce tot o scalzi?; ce te tot codeşti?

вин/а, *-ы; pl. вины f.* **1.** vină, greşeală, vinovăţie, culpabilitate; *(jur.) умышленная ~* intenţie; *поставить в ~у* a imputa, a pune în sarcină; *свалить ~у на кого-л.* a arunca vina pe cineva. **2.** cauză, pricină; *по ~е* din cauza (cuiva); *всякая ~ виновата* orice vină se plăteşte, tot vinovatu-i vinovat; *взять ~у на себя* a lua asupra sa o vină; a-şi încărca sufletul cu ceva; *загладить свою ~у; искупить (свою) ~у* a-şi ispăşi o vină, a-şi spăla păcatele; *признать (свою) ~у* a-şi recunoaşte greşeala/vina; *чужая ~ всегда виноватей* vina altuia e mai grea.

винегрет, *-а m.* vinegretă *(un fel de salată)*.

винзавод, *-а m.* întreprindere de vinificaţie.

винительный *adj. (gram.) ~ падеж* cazul acuzativ.

винить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* a învinui, a acuza, a învinovăţi, a face imputări.

виниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf. (pf. повиниться) в + prepl. (înv.)* a se învinovăţi, a-şi face imputări, a-şi recunoaşte vina.

винкель, *-я m. (tehn.)* echer de tîmplărie; vinclu.

виннокаменн/ый *adj. (chim.)* tartric; *~ая кислота* acid tartric.

винн/ый *adj.* **1.** de/din vin, pentru vin; *~ запах* miros de vin; *~ая бочка* butoi pentru vin; *~ камень* a) *(chim.)* tartru; b) piatră care se depune pe dinţi; *~ые ягоды* smochine.

вин/о, *-а; pl. вина n.* **1.** vin; *красное ~* vin negru; *~ молодое* vin nou; *~ креплёное* vin alcoolizat; *полусухое ~* vin demisec; *выдержанное ~* vin vechi; *игристое ~* vin spumos; vin şampanizat; *~ первого отжима* vin de la prima presare. **2.** *sg. (pop.)* vodcă ◇ *~ ударило/бросилось в голову* i s-a urcat vinul la cap; *не хвали ~а в сусле* nu lăuda vinul cînd e încă must, nu zice hop pînă nu treci puntea; *(prov.) пропьёт на ~е, экономит на спичках* scump la tărîţe şi ieftin la făină.

виновато *adv.* (cu un aer) vinovat, culpabil.

виноватость, *-и f. sg.* vinovăţie, culpabilitate.

виноват/ый *adj.* culpabil, vinovat; *без вины ~ы* vinovaţi fără vină; *~ взгляд* o privire vinovată; o privire de om culpabil ◇ *виноват* iertaţi-mă!, scuzaţi-mă!

виновник, *-а m.* om vinovat, culpabil; *~ бедствия* cel vinovat de dezastru; *~ торжества* eroul sărbătoririi, sărbătoritul.

виновност/ь, *-и f. sg.* vinovăţie; *степень ~и* gradul de vinovăţie.

винóвн|ый *adj.* vinovat, culpabil; *признáть ~ым* a considera vinovat, a declara ca vinovat, a găsi *(pe cineva ca)* vinovat.

виногрáд, *-a (-y) m. sg.* **1.** *(gen. -a)* viță de vie; **2.** *(gen. -a, -y)* struguri ◇ *ещё зéлен ~* vulpea dacă nu ajunge la struguri zice că-i aguridă; *éсли бы/ кáбы ~ сам рвáлся, да в рот клáлся* pică pară mălăiață în gura lui nătăfleață; așteaptă să-i pice mură-n gură.

виногрáдарский *adj.* viticol, de viticultură, de viticultori.

виногрáдарство, *-a n. sg.* viticultură, cultura viței de vie.

виногрáдарь, *-я m.* viticultor, podgorean.

виногрáдина, *-ы f.* boabă de strugure.

виногрáдник, *-a m.* vie, podgorie.

виногрáдные, *-ых pl. (bot.)* vitacee.

виногрáдный *adj.* de viță de vie, de/ din struguri.

виноде́л, *-a m.* specialist în prepararea vinurilor, pivnicer.

виноде́лие, *-я n. sg.* vinificație, prepararea vinului.

виноде́льческий *adj.* de vinificație, de facere a vinului, vinicol.

виноде́льный *adj. v. виноде́льческий*

виноде́льня, *-и f.* cramă.

винокýр, *-a m.* distilator; povarnagiu.

винокуре́ние, *-я n. sg.* distilarea alcoolului; industria alcoolului.

винокýренный *adj.* de distilare a alcoolului, de industrie a alcoolului; *~ завóд* fabrică de spirt.

винокýрня, *-и f.* distilărie.

виноме́р, *-a m. (tehn.)* alcoolmetru pentru vin.

виноте́ка, *-и f.* vinotecă.

виноторгóвец, *-вца m.* negustor de vinuri.

виноторгóвля, *-и f. sg.* comerț/negoț cu vin.

виноче́рпий, *-я m. (ist.)* paharnic.

винт, *-á m.* **1.** șurub; *барáшковый ~* șurub cu aripi, șurub fluture; *грузовóй ~* șurub de forță; *динамíческий ~* torsor; *закрепля́ющий ~* șurub de fixare. **2.** elice; *(av.) воздýшный ~* elice; *(mar.) гребнóй ~* elice de navă; *(av.) двухлóпастный ~* elice bipală; *зажíмный ~* șurub de strîngere; *устанóвочный ~* șurub de reglare/ de ajustare; *шаг ~á* pasul elicei.

вúнтик, *-a m. dim.* de la *винт* (1) ◇ *~a (в голове́) не хватáет* îi lipsește o doagă.

винтúть, *-нчý, -нтúшь vb. ipf.* **1.** a înșuruba. **2.** *(fig.)* a se codi, a șovăi, a o scălda, a ocoli.

винтовáльн/ый *adj.* de filetat; *~ая доскá* placă de filetat.

винтóвка, *-и f.* armă, pușcă; *противотáнковая ~* armă antitanc, armă anticar; *~ с оптúческим прице́лом* armă cu lunetă.

винтов/óй *adj.* **1.** elicoidal, în formă de șurub; în formă de spirală; *~áя ле́стница* scară în spirală; *~áя пружúна* arc elicoidal/spiral. **2.** cu șurub, ghivent; *~áя наре́зка* filet, ghivent. **3.** cu elice; *~ парохóд* vapor cu elice.

винтóвочный *adj.* de armă, de pușcă.

винтóм *adv.* în formă de șurub, în formă de spirală, ca o spirală, în spirală.

винтомотóрный *adj. (tehn.)* cu elice și motor, pus în mișcare cu ajutorul elicei și al motorului.

винтообрáзный *adj.* elicoidal, în formă de șurub.

винторе́зный *adj. (tehn.)* de tăiat filet, de filetat; *~ станóк* mașina de filetat.

винцó, *-á n. sg. (fam.)* vinișor, băuturică.

винье́тка, *-и f.* vinietă.

виóла[1], *-ы f. (muz.)* violă.

виóла[2], *-ы f. (bot.)* violetă, toporaș.

виолончелúст, *-a m.* violoncelist.

виолонче́ль, *-и f.* violoncel.

виолонче́льный *adj.* de violoncel.

вирáж[1], *-a m.* viraj *(în fotografie)*; *~ -фиксáж (baie combinată)* viraj-fixare.

вирáж[2], *-a m.* viraj, curbă; *(av.) крутóй ~* viraj strîns; *(av.) вертикáльный ~* viraj la verticală; *де́лать ~* a vira, a face un viraj.

вирáжный *adj.* de viraj.

вирúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. (foto.)* a vira.

вирóз, *-a m.* viroză.

вирологúя, *-и f.* virologie.

виртуáльн/ый *adj.* virtual; *~ая скóрость* viteză virtuală.

виртуóз, *-a m.* virtuoz.

виртуóзно *adv.* cu virtuozitate, ca un virtuoz.

виртуóзность, *-и f. sg.* virtuozitate.

виртуóзный *adj.* de virtuoz, al virtuozului.

вируле́нтность, *-и f. (biol.)* virulență.

вируле́нтный *adj. (biol.)* virulent.

вúрус, *-a m.* virus.

вúрусный *adj. (med.)* de virusuri, virotic.

вирусолóг, *-a m. (med.)* virusolog.

вирусолóгия, *-и f. (med.)* virusologie.

вúрши, *-ей pl. (înv.)* stihuri.

вúселиц/а, *-ы f.* spînzurătoare; *вздёрнуть на ~у* a executa prin spînzurătoare, a spînzura; *идтú на ~у* a merge la spînzurătoare; *приговорúть к ~е* a condamna la moarte prin spînzurare.

вúсельник, *-a m.* **1.** *(înv.)* om spînzurat. **2.** om care ar merita să fie spînzurat; ticălos, mîrșav ◇ *юмор ~a* rîs amar; rîs amestecat cu plîns.

вис/е́ть, *вишý, висúшь vb. ipf.* **1.** a atîrna, a spînzura; a fi atîrnat, a fi agățat, a fi afișat; *(fig.) пальтó ~úт на тебе́* haina atîrnă pe tine. **2.** *над + instr.* a fi aplecat, a sta aplecat, a sta să cadă; *утёс ~úт над мóрем* stînca este aplecată asupra mării; *(fig.) бедá ~úт над головóй* mă amenință o nenorocire, mă paște o nenorocire ◇ *~ на волоске́*; *~ на нúточке* a fi într-o situație critică; a atîrna de un fir de păr; *~ в вóздухе* a) a rămîne în aer; a fi în suspensie; b) a fi neîntemeiat; *~ на ше́е у когó-л.* a sta pe capul cuiva, a trăi pe spinarea cuiva; *~ на телефóне* a telefona întruna, a purta lungi și dese discuții telefonice.

вúски *n. indecl.* whisky.

вискóза, *-ы f. sg. (text.)* viscoză, mătase artificială.

вискóзный *adj. (text.)* de viscoză, de mătase artificială.

вислозáдый *adj.* cu crupă teșită.

вислоýх/ий *adj.* cu urechile pleoștite; *~ая собáка* cîine cu urechile pleoștite.

вúсмут, *-a m. (chim.)* bismut.

вúсмутов/ый *adj. (chim.)* de bismut; *~ый порошóк* praf de bismut; *~ые белúла* ceruză de bismut.

вúсну/ть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. повúснуть)* a atîrna, a fi atîrnat; a se agăța ◇ *~ на ше́е* a se agăța/a atîrna de gîtul cuiva.

висóк, *-скá m.* tîmplă.

високóсный *adj. (în expr.) ~ год* an bisect.

висóчн/ый *adj.* temporal, al tîmplelor; *~ые кóсти* oase temporale.

вист, *-a m. sg.* vist *(joc de cărți).*

вистáрия, *-и f. (bot.)* glicină.

висцерáльный *adj. (anat.)* visceral.

висю́лька, *-и f.* medalion, breloc.

вися́/чий *adj.* atîrnat, de atîrnat, suspendat; *~ая лáмпа* lampă suspendată, lustră; *~ мост* pod suspendat.

виталúзм, *-a m. sg. (biol.)* vitalism.

витамúн, *-a m.* vitamină.

витаминизáция, *-и f.* vitaminizare.

витаминизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a vitaminiza.

витамúнность, *-и f. (biol. chim.)* conținut de vitamine.

витамúнный *adj.* de vitamină.

витаминóзн/ый *adj.* bogat în vitamină, plin de vitamine; *~ая пúща* hrană bogată în vitamine.

витаминолóгия, *-и f.* vitaminologie.

витáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a pluti, a se afla; *~ в мúре мечтáний* a pluti în împărăția visurilor; *~ в облакáх/в эмпире́ях* a trăi/a umbla cu capul în nori.

витиевáтость, *-и f. sg.* prețiozitate, caracter bombastic/ grandilocvent /întortocheat.

витиевáтый *adj.* căutat, afectat, pretențios, pompos, bombastic; *~ стиль* stil afectat, stil căutat/grandilocvent.

витúйствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (înv.)* a ține discursuri, a se exersa în arta de a vorbi frumos; a face exerciții de elocință.

вит/óй *adj.* **1.** răsucit, întortocheat, împletit. **2.** în spirală, răsucit în spirală; *~áя ле́стница* scară în spirală.

витрáж, *-a m. (arhit.)* vitraliu.

витрúна, *-ы f.* vitrină, galantar.

витрúнн/ый *adj.* de vitrină, de galantar; *~ое стеклó* geam de vitrină.

вить, *вью, вьёшь vb. ipf. (pf. свить) acuz.* **1.** a răsuci, a împleti; *~ верёвку* a răsuci o funie; *~ венóк* a împleti o cunună; *~ гнездó* a face cuib. **2.** a

depăna *(un ghem)* ◇ ~ *верёвки из кого́-л.* a avea pe cineva la cheremul său; a-l suci şi a-l învîrti după placul său.

витйя, *-и m. (înv.)* retor.

ви́тю́тень, *-я m.* guguştiuc.

витьё, *-я́ n. sg.* împletire, răsucire.

ви́ться, *вьюсь, вьёшься vb. (pf. сви́ться)* **1.** a se răsuci; a se împleti. **2.** a se ridica, a se învolbura, a face vîrtejuri; *пыль вьётся* praful se ridică/se învolbură. **3.** a se roti. **4.** a se ondula, a se undui, a se încîrlionţa; *во́лосы вью́тся* părul se ondulează. **5.** *pas.* de la *вить.*

ви́тязь, *-я m. (înv.)* viteaz, ostaş viteaz, luptător neînfricat; erou.

вихля́й, *-я m. (zool.)* dropie-cu-guler.

вихля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pop.)* a merge legănîndu-se, a se clătina.

вихо́р, *-хра́ m.* smoc de păr, şuviţă rebelă, moţ.

вихра́ст/ый *adj. (pop.)* ciufulit, nepieptănat, zbîrlit.

вихрево́й *adj. (fiz.)* turbionar, de vîrtej.

ви́хрем *adv.* foarte repede, ca un vîrtej; val-vîrtej.

ви́хри́т/ься, *-и́тся vb. ipf. (pf. взви́хриться)* a se roti în vîrtej; a se învolbura, a se învîrti; *пыль ~ся* praful se roteşte în vîrtej.

вихр/ь, *-я m.* **1.** vîrtej, vifor, vijelie; *сне́жный ~* vîrtej de zăpadă; *(fig.) в ~е собы́тий* în vîrtejul evenimentelor. **2.** *(met.)* rafală. **3.** *(mec.)* rotor, rotaţională ◇ *влете́ть/нести́сь/мча́ться ~ем* a da buzna, a da năvală, a intra/a alerga val-vîrtej.

ви́це-адмира́л, *-а m.* viceamiral.

ви́це-адмира́льский *adj.* de viceamiral, al viceamiralului.

ви́це-ко́нсул, *-а m.* viceconsul.

ви́це-президе́нт, *-а m.* vicepreşedinte.

ви́шенник, *-а m. reg.* livadă de vişini, livadă cu vişini.

вишнёвка, *-и f.* vişinată.

вишнёв/ый *adj.* **1.** de vişine, de vişini; *~ое варе́нье* dulceaţă de vişine; *~ сиро́п* sirop de vişine; *~ сад* livadă de vişini. **2.** vişiniu, de culoarea vişinei; *~ое пла́тье* rochie de culoare vişinie.

ви́шня, *-и f.* **1.** *(дерево)* vişin. **2.** *(плод)* vişină.

вишня́к, *-а m.* livadă cu vişini.

вишь *partic. (pop.)* uite!, vezi!, ce zici?, ia te uită!; *~, что вы́думал!* ia te uită ce-a scornit!; *~, ты тако́й!* iată cum eşti, de ăştia îmi eşti!; *~ ско́лько!* numai atît!; *~ ты!* ia te uită, ce vorbeşti, domnule!, nu mai spune!

вка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вколо́ть*

вка́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкопа́ть*

вкати́/ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. вка́тывать).* **1.** *acuz.* a rostogoli în ..., a da de-a dura/de-a rostogolul; *~ бо́чку* a rostogoli un butoi. **2.** *(pop.)* a pătrunde, a intra repede.

вкати́ться, *вкачу́сь, вка́тишься vb. pf. (ipf. вка́тываться)* a intra, a pătrunde, a intra val-vîrtej.

вка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкати́ть*

вка́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вкати́ться*

вкида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. вки́дывать)* a arunca de mai multe ori.

вки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкида́ть* şi *вки́нуть*

вки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вки́дывать)* a arunca înăuntru.

вклад, *-а m.* **1.** *(fin.)* depunere, plasament, depozit; *сде́лать ~ в банк* a face o depunere la bancă; *бессро́чный ~* depunere fără termen; *вы́нуть ~* a retrage o depunere. **2.** *(fig.)* aport, contribuţie; *~ в нау́ку* aport în ştiinţă; *це́нный ~* aport preţios, contribuţie valoroasă.

вкла́дка, *-и f. sg.* **1.** introducere. **2.** pagină anexată, pagină intercalată, intercalare, planşă; *цветна́я ~* planşă color.

вкладн/о́й *adj.* **1** de depunere, depus; *~ы́е опера́ции* operaţii de depunere. **2.** introdus, intercalat, anexat; *~ лист* pagină intercalată.

вкла́дчик, *-а m.* deponent, depunător.

вкла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вложи́ть*

вкла́дыш, *-а m.* **1.** pagină anexată, intercalare; inserţie. **2.** *(tehn.)* cuzinet, bailag, pană; *~ подши́пника* cuzinetul lagărului, cuzinet de palier; *шарово́й ~* cuzinet sferic.

вкле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкле́ить*

вкле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. вкле́ивать) acuz.* a lipi (ceva înăuntrul altui obiect), a încleia.

вкле́йка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* lipire (în interiorul unui obiect). **2.** planşă; pagină intercalată prin lipire.

вклепа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вклёпывать) acuz.* **1.** a nitui (în interior). **2.** *(fig. pop.)* a amesteca, a băga (într-o chestiune neplăcută).

вкли́нивание, *-я n. (tehn.)* intercalare.

вкли́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкли́нить*

вкли́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вкли́ниться*

вкли́ни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. вкли́нивать) acuz.* a înfige; a introduce o pană.

вкли́ни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. вкли́ниваться) в + acuz.* a se înfige, a pătrunde; *~ в расположе́ние проти́вника* a pătrunde în poziţiile inamicului.

включа́тель, *-я m. (el.)* buton de contact, conjunctor; *~ обра́тного то́ка* releu de curent invers.

включа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *включи́ть*

включа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *включи́ться*

включа́я *prep.* cu *acuz.* inclusiv, incluzînd, cuprinzînd.

включе́ние, *-я n. sg.* **1.** includere, cuprindere, înglobare. **2.** *(tehn.)* declanşare, racordare, cuplare, închidere, punere în funcţiune.

включи́тельно *adv.* inclusiv.

включи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. включа́ть) acuz.* **1.** a include, a introduce, a încorpora, a insera, a trece, a înscrie; *~ в до́гово́р* a introduce în contract. **2.** *(tehn.)* a cupla, a monta, a racorda, a fi conectat.

вкола́чивание, *-я n.* înfigere *(prin batere)*, batere.

вкола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вколоти́ть*

вколоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. вкола́чивать) acuz.* a înfige, a bate în; *~ гвоздь в сте́ну* a bate un cui în perete ◇ *(pop.) ~ в го́лову* a băga în cap (cuiva ceva), a face pe cineva să înţeleagă, a dumeri pe cineva.

вколо́ть, *вколю́, вко́лешь vb. pf. (ipf. вка́лывать) acuz.* cu *в + acuz.* a înfige, a băga în; *~ иго́лку* a înfige un ac.

вконе́ц *adv.* cu totul, de tot, complet, definitiv.

вкопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. вка́пывать) acuz.* cu *в + acuz.* a sădi, a îngropa, a planta.

вкорени́вш/ийся, *part. trec. act.* (de la *вкорени́ться*) înrădăcinat, înveterat; *~иеся привы́чки* obiceiuri înveterate.

вкорени́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. вкореня́ться)* a se înrădăcina, a se întipări, a se încetăţeni.

вкореня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вкорени́ться.* **2.** *pas.* de la *вкореня́ть.*

вкось *adv.* pieziş, oblic; de-a curmezişul.

вкра́дчивость, *-и f. sg.* insinuare, linguşire.

вкра́дчивый *adj.* insinuant; linguşitor; *~ го́лос* voce insinuantă.

вкра́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вкра́сться*

вкра́пить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. вкрапля́ть* şi *вкра́пливать) acuz.* **1.** *(text.)* a pica, a stropi cu picăţele. **2.** *(fig.)* a introduce, a strecura, a adăuga, a presăra.

вкрапле́ние, *-я n. (geol.)* incluziune.

вкра́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкра́пить*

вкрапля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вкра́пить*

вкра́/сться, *-аду́сь, -адёшься vb. pf. (ipf. вкра́дываться) в + acuz. (pers.* 1 şi 2 nefolosite) a se furişa, a se strecura, a intra pe ascuns; *~ в дове́рие* a se vîrî sub pielea cuiva, a cîştiga încrederea cuiva (prin linguşiri).

вкра́тце *adv.* pe scurt, concis, în rezumat, succint, în cîteva cuvinte.

вкривь *adv.* strîmb, de-a curmezişul ◇ *~ и вкось* alandala; *(fig.) ~ и вкось суди́ть о чём-л.* a judeca strîmb.

вкругову́ю *adv.* în cerc; circular, împrejur.

вкрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. вкру́чивать) acuz.* cu *в + acuz.* a introduce ceva (răsucind); a înşuruba.

вкруту́ю *adv.* tare, răscopt, vîrtos *(despre un ou)*.

вкру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкрути́ть*

вку́пе *adv. (înv.)* de-a valma, buluc, împrejur, laolaltă.

вкус, *-а m.* **1.** *sg.* gust; *го́рький ~* gust amar; *прия́тный на ~* cu gust plăcut; *про́бовать на ~* a încerca gustul, a gusta. **2.** *sg.* gust, simţ estetic; *одева́ться со ~ом* a se îmbrăca cu gust; *де́ло ~а* e o chestiune de gust. **3.** înclinaţie, preferinţă; *~ к поэ́зии* înclinaţie spre poezie. **4.** *sg.* stil, manieră; *ва́за в анти́чном ~е* vas în stil antic ◇ *войти́ во ~* a prinde gust de ...; *име́ть ~ к чему́-л.* a avea preferinţă pentru ceva; *быть одного́ ~а* a avea aceleaşi gusturi (cu cineva); *прийти́сь не по ~у* a nu fi pe gustul/pe placul cuiva; *в после́днем ~е; после́днего ~а* după ultima modă; *как на чей ~* depinde de gust; *на ~* după gust; *на ~ и на цвет това́рища нет* sau *о ~ах не спо́рят* gusturile nu se discută.

вкуси́ть, *вкушу́, вку́сишь vb. pf. (ipf. вкуша́ть) acuz.* şi *gen.* a încerca, a simţi, a cunoaşte, a gusta; *~ ра́дость* a gusta bucuria, a simţi bucurie; *~ сла́вы* a gusta gloria.

вку́сно *adv.* (în mod) gustos, savuros, delicios; *гото́вить ~* a prepara gustos mîncarea.

вку́сный *adj.* gustos, bun la gust, savuros.

вкусов|о́й *adj.* de gust, gustativ; *~ нерв* nerv gustativ; *~о́е ощуще́ние* senzaţie de gust.

вкусовщи́на, *-ы f. (peior.)* aprecieri subiective.

вкуша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вкуси́ть; (fig.) ~ плоды́ чего́-л.* a gusta, a avea parte, a se bucura de ceva.

вкуше́ние, *-я n. sg.* cunoaştere, faptul de a cunoaşte/de a gusta.

вла́га, *-и f. sg.* umezeală, umiditate; apă; *(anat.) водяни́стая ~* umoare apoasă; *по́чвенная ~* umiditatea solului.

влага́лище, *-а n.* **1.** *(anat.)* vagin. **2.** *(bot.)* teacă, înveliş.

влага́лищный *adj.* **1.** *(anat.)* vaginal. **2.** *(bot.)* de teacă, de înveliş.

влага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вложи́ть(1).*

влагозадержа́ние, *-я n.* reţinere a umidităţii.

влаголюби́вый *adj.* hidrofil.

влагоме́р, *-а m.* higrometru, umidimetru.

влагонепроница́емый *adj.* impermeabil.

влагооборо́т, *-а m.* circuitul apei.

влагопоглоще́ние, *-я n. (fiz.)* absorbţie de umiditate.

влагопроница́емость, *-и f. sg.* permeabilitate *(la apă).*

влагосодержа́ние, *-я n. sg.* conţinut de umezeală/de umiditate.

влагосто́йкий *adj.* rezistent la umezeală/la umiditate.

влагосто́йкость, *-и f. sg.* stabilitate la umezeală, rezistenţă la umezeală/la umiditate.

влагоупо́рный *adj. (fiz.)* hidrofug.

влагоусто́йчивый *adj.* rezistent la umiditate.

владе́лец, *-ца m.* proprietar, posesor; stăpîn; *(jur.) добросо́вестный ~* posesor de bună credinţă.

владе́ни/е, *-я n. sg.* **1.** posesiune; *находи́ться во ~и* a se afla/a fi în posesiune; *вступи́ть во ~* a intra în posesiune; *(jur.) ввод во ~* punere în posesiune. **2.** proprietate; *чужо́е ~* proprietatea altuia. **3.** *pl.* domeniu, teritoriu, colonie, dominion; *обши́рные ~я* teritorii întinse, proprietăţi întinse. **4.** *sg.* *(fig.)* folosire, mînuire; *~ ору́жием* mînuirea armelor.

владе́тель, *-я m. (înv.)* **1.** stăpîn, proprietar. **2.** domnitor, suveran, stăpînitor.

владе́тельный *adj. (înv.)* suveran, stăpînitor, domnitor.

владе́/ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. instr.* **1.** a poseda, a avea; *~ до́мом* a poseda o casă. **2.** *(fig.)* a stăpîni, a domina, a cuceri; *~ сердца́ми* a stăpîni inimile. **3.** a cunoaşte bine, a stăpîni, a fi iscusit în; *~ ру́сским языко́м* a cunoaşte bine limba rusă, a stăpîni limba rusă; *~ в соверше́нстве* a stăpîni la perfecţie; *~ матема́тикой* a stăpîni matematica; *~ ору́жием* a şti să mînuieşti arma, a fi stăpîn pe armă. **4.** a putea folosi; *не ~ ного́й* a nu putea mişca piciorul (din cauza unei infirmităţi) ◇ *(fig.) ~ перо́м* a mînui condeiul, a avea talent literar; *~ собо́й* a avea stăpînire de sine.

влады́ка, *-и m.* **1.** stăpîn, stăpînitor, domn, suveran. **2.** *(bis.)* arhiereu, vlădică.

влады́чество, *-а n. sg.* dominaţie, stăpînire, suveranitate, putere supremă.

влады́чествовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a stăpîni, a domina, a deţine puterea supremă.

влады́чица, *-ы f.* stăpînă, stăpînitoare, suverană.

влажне́/ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. повлажне́ть)* a deveni umed, a se umezi, a deveni jilav; *во́здух ~ет* aerul devine umed.

вла́жность, *-и f. sg.* umiditate, umezeală, reveneală; *абсолю́тная ~* umiditate absolută; *атмосфе́рная ~* umeditate atmosferică, umezeala aerului; *уде́льная ~* umiditate specifică.

вла́жный *adj.* umed, jilav; *~ во́здух* aer umed.

вла́мываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вломи́ться*

вла́ств/овать, *-твую, -твуешь vb. ipf. над + instr.* a stăpîni, a domina, a domni, a cîrmui.

властели́н, *-а m. (înv.)* stăpîn, stăpînitor, domnitor, suveran.

власти́тель, *-я m. v. властели́н; ~ дум* stăpînitor al gîndurilor.

власти́тельница, *-ы f.* stăpînă, suverană.

вла́стно *adv.* autoritar, poruncitor, imperios.

вла́стность, *-и f. sg.* caracter autoritar; deprindere de a ordona/de a domina/de a comanda, autoritarism.

вла́ст/ный *adj.* **1.** autoritar, imperios, poruncitor; *~ хара́ктер* fire autoritară; *~ го́лос* voce imperioasă. **2.** care are dreptul/puterea de a face ceva; *он не ~ен измени́ть положе́ние* nu stă în puterea lui să schimbe situaţia.

властолюби́вый *adj.* însetat de putere, ahtiat după putere.

властолю́бие, *-я n. sg.* sete de putere.

власт/ь, *-и f.; pl. вла́сти, -е́й* **1.** *sg.* putere, autoritate; *госуда́рственная ~* putere de stat; *верхо́вная ~* putere supremă; *администрати́вная ~* putere administrativă; *роди́тельская ~* autoritate părintească; *законода́тельная ~* putere legislativă; *исполни́тельная ~* putere executivă; *(fig.) ~тьмы* puterea întunericului; *быть/стоя́ть у ~и* a fi la putere; *прийти́ к ~и* a veni la putere; *взять ~* a lua puterea; *прихо́д к ~и* venire la putere; *со́бственной ~ью* cu de la sine putere; *облечённый ~ью* învestit cu putere. **2.** *pl.* autoritate, organele puterii; *ме́стные ~и* organele locale ale puterii; *порто́вые ~и* autorităţi portuare ◇ *(jur.) превыше́ние ~и* exces de putere; abuz de putere; *ва́ша ~* cum vreţi, cum doriţi, voia dumitale; *во ~и предрассу́дков* pradă prejudecăţilor; *не в мое́й ~и* nu este în puterea mea; nu depinde de mine; *~ сло́ва* forţa/puterea cuvîntului; *небе́сная ~* putere/pronie cerească; *обле́чь ~ью* a învesti cu putere; *отда́ться во ~ кого́-л.* a fi sub ascultarea cuiva/în subordinea cuiva; a se supune de bună voie; *злоупотребля́ть ~ью* a abuza de putere; *~и предержа́щие* deţinătorii puterii; puternicii zilei; *~ реша́ть и вяза́ть* a tăia şi a spînzura; *под ~ью кого́-л.* sub stăpînirea cuiva; *показа́ть свою́ ~* a-şi arăta puterea; *потеря́ть ~ над собо́й* a-şi pierde controlul/stăpînirea de sine.

влачи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. acuz. (în expr.) ~ жа́лкое существова́ние* a duce o viaţă mizeră, a trăi de azi pe mîine.

вле́во *adv.* la/în stînga.

влеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *влезть*

влез/ть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. влеза́ть)* **1.** *на + acuz.* a se urca, a se sui, a se căţăra; a se cocoţa; *~ на де́рево* a se căţăra pe copac. **2.** *в + acuz. (pop.)* a intra, a pătrunde, a se băga; *~ в окно́* a intra pe fereastră. **3.** *в + acuz.* a încăpea ◇ *~ в долги́* a se îngloda în datorii; *~ в ду́шу* a se băga în sufletul cuiva.

влепи́ть, *влеплю́, вле́пишь vb. pf. (ipf. влепля́ть)* **1.** *acuz.* a băga, a lipi (în ceva). **2.** *acuz. (fig. pop.)* a lovi; a trînti; *~ пощёчину* a trage o palmă, a cîrpi o palmă.

влепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *влепи́ть.*

влета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *влете́ть* [1,2]

влетéть[1], *влечý, влетúшь vb. pf. (ipf. влетáть) в + acuz.* **1.** a intra din zbor, a pătrunde în zbor; a zbura în. **2.** a intra în fugă; a da buzna; a năvăli, a intra val-vîrtej.

влетé/ть[2], *-úт vb. pf. impers. (ipf. влетáть) dat. (pop.)* a o păţi; *емý ~ло!* a păţit-o!, a dat de belea!, a mîncat o papară!

влечéние, *-я n.* înclinaţie, vocaţie, atracţie, pornire, pasiune; *~ к трудý* pasiune pentru muncă; *~ к математúке* înclinaţie pentru matematică; *сердéчное ~* dragoste; *половóе ~* instinct sexual.

вле/чь, *влекý, влечёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a tîrî, a trage. **2.** *(fig.)* a atrage; *егó ~чёт к наýке* pe el îl atrage ştiinţa ◇ *(fig.) ~ за собóй что-л.* a atrage după sine, a avea ca urmare, a avea drept consecinţă.

влéчься, *влекýсь, влечёшься vb. ipf. (înv.)* **1.** a se tîrî, a se scurge. **2.** *dat.* a năzui, a tinde, a fi atras, a se simţi atras. **3.** *pas.* de la *влечь.*

вливáние, *-я n.* **1.** *sg.* turnare. **2.** *(med.)* injecţie; perfuzie *внутривéнное ~* injecţie intravenoasă.

вливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *влить*

вливáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *влúться*

влипáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *влúпнуть*

влúп/нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. влипáть) в + acuz. (pop.)* a nimeri într-o belea, a da de belea, a o păţi, a se păcăli; *влип в истóрию* a dat de belea, a păţit-o, a intrat la apă.

влить, *волью́, вольёшь vb. pf. (ipf. вливáть) acuz.* cu *в + acuz.* **1.** a turna. **2.** a da, a insufla; *(fig.) ~ бóдрость* a insufla curaj, a insufla viaţă. **3.** *(fig.)* a adăuga, a completa. **4.** *(med.)* a injecta.

влú/ться, *вольётся, vb. pf. (ipf. вливáться) в + acuz.* **1.** a se vărsa, a curge în, a pătrunde. **2.** *(fig.)* a se completa prin ..., a se uni, a se contopi, a se încadra.

влия́ни/е, *-я n.* **1.** influenţă, înrîurire; *благотвóрное ~* influenţă binefăcătoare; *под ~ем* sub influenţa, sub imperiul; *поддавáться ~ю* a fi influenţabil. **2.** autoritate, prestigiu, ascendent, influenţă. **3.** *(tehn.)* influenţă; *взаúмное ~* influenţă reciprocă; interacţiune; *обрáтное ~* influenţă inversă; *посторóннее ~* influenţă externă ◇ *оказáть ~ на когó-л.* a exercita o influenţă/o înrîurire asupra cuiva; *пóльзоваться ~ем* a se bucura de influenţă; *попáсть под ~ когó-л.* a cădea sub influenţa cuiva; *распространúть своё ~ на когó-л./что-л.* a-şi extinde influenţa.

влия́тельность, *-и f. sg.* prestigiu, autoritate, ascendent, influenţă.

влия́тельный *adj.* influent, cu autoritate, cu prestigiu.

влия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. повлия́ть) на + acuz.* a influenţa, a înrîuri, a avea influenţă, a exercita o influenţă; *~ на собы́тия* a avea o influenţă asupra evenimentelor.

вложéни/е, *-я n.* **1.** depunere; *письмó с ~ем* scrisoare cu depunere. **2.** investiţie; *капитáльные ~я* investiţii capitale; *~ капитáла* investiţie de capital.

вложúть, *вложý, влóжишь vb. pf. acuz.* cu *в + acuz.* **1.** *(ipf. вклáдывать* şi *влагáть)* a introduce, a plasa, a pune înăuntru; *~ письмó в конвéрт* a pune scrisoarea în plic. **2.** *(ipf. вклáдывать)* a investi; *~ капитáл в строúтельство* a investi capital în construcţii. **3.** *(fig.)* a pune; *~ дýшу в рабóту* a pune suflet în muncă.

вломúться, *вломлю́сь, влóмишься vb. pf. (ipf. влáмываться) в + acuz.* a pătrunde, a intra cu forţa, a da buzna; *~ в чужóй дом* a da buzna într-o casă străină ◇ *~ в амбúцию* a se ambiţiona, a se pune la ambiţie.

влóпаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. влóпываться) в + acuz. (pop.)* a da de o belea, a intra în bucluc; *~ в бедý* a intra la apă.

влóпываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *влóпаться.*

влюбúть, *влюблю́, влю́бишь vb. (ipf влюбля́ть) в + acuz.* a se face iubit de cineva, a fura inima cuiva.

влюбúться, *влюблю́сь, влю́бишься vb. pf. (ipf. влюбля́ться) в + acuz.* a se îndrăgosti, a se amoreza, a îndrăgi; *~ пó уши* a se îndrăgosti pînă peste urechi, a se amoreza lulea.

влюблённость, *-и f. sg.* iubire, dragoste, îndrăgostire.

влюблённ/ый *adj.* **1.** îndrăgostit, amorezat; *~ая пáра* pereche de îndrăgostiţi. 2. drăgăstos; *~ взгляд* privire drăgăstoasă/plină de dragoste.

влюбля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *влюбúться.*

влю́бчивость, *-и f. sg.* faptul de a se îndrăgosti uşor.

влю́бчивый *adj.* iubăreţ, focos, iubeţ, care se îndrăgosteşte uşor.

вмáзать, *вмáжу, вмáжешь vb. pf. (ipf. вмáзывать) acuz.* cu *в + acuz.* a chitui, a cimenta.

вмáзка, *-и f. sg. (действие)* chituire.

вмáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмáзать*

вмáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмотáть*

вменúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. вменя́ть) dat.* cu *в + acuz.* a impune, a obliga; *(în expr.) ~ в винý* a învinui, a imputa, a pune în sarcina cuiva; *~ в обя́занность* a obliga, a da în atribuţiile (cuiva); a fixa ca sarcină.

вменя́емость, *-и f. sg. (jur.)* stare de responsabilitate.

вменя́ем/ый 1. *adj. (jur.)* **1.** responsabil; *~ое состоя́ние* stare de responsabilitate. **2.** *part. prez. pas.* de la *вменя́ть*

вменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вменúть*

вмесúть, *-ешý, -éсишь vb. pf. (ipf. вмéшивать) acuz.* a adăuga (frămîntînd), a adăuga (ceva) într-un aluat; a amesteca cu ceva.

вмéсте *adv.* împreună, laolaltă; *жить ~* a locui împreună ◇ *держáться ~* a se ţine unul de altul; *~ с тем* totodată; *всё ~ взя́тое* toate laolaltă.

вместúлище, *-а n.* încăpere *(pentru a păstra ceva)*; rezervor, recipient; *~ воды́* rezervor de apă.

вместúмост/ь *-и f. sg.* capacitate, volum; *валовáя ~* tonaj brut.

вместúтельность, *-и f. sg.* capacitate, volum.

вместúтельный *adj.* încăpător, spaţios, voluminos, cu capacitate mare.

вместúть, *вмещý, вместúшь vb. pf. (ipf. вмещáть) acuz.* a cuprinde, a conţine, a încăpea.

вместúться, *вмещýсь, вместúшься vb. pf. (ipf. вмещáться)* a încăpea, a intra.

вмéсто *prep.* cu *gen.* în loc de, în locul, în schimbul; *~ меня́* în locul meu; *~ тогó, чтóбы* ... în loc să ...

вметáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. вмётывать) acuz.* a însăila.

вмётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вметáть*

вмешáтельство, *-а n.* amestec, intervenţie, imixtiune; *хирургúческое ~* intervenţie chirurgicală; *вооружённое ~* intervenţie armată.

вмешáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. вмéшивать) acuz.* **1.** a adăuga amestecînd, a amesteca. **2.** *(fig.)* a amesteca, a implica, a încurca.

вмешáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. вмéшиваться) в + acuz.* a se amesteca, a se băga, a interveni; *~ в разговóр* a interveni într-o discuţie.

вмéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмешáть* şi de la *вмесúть*

вмéшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вмешáться*

вмещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вместúть*

вмещáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вместúться*

вмещéние, *-я n.* **1.** cuprindere. **2.** băgare, introducere.

вмиг *adv.* într-o clipă, cît ai clipi din ochi.

вминáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вмять*

вмонтúровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* cu *в + acuz.* a monta (în ceva).

вмуровáть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. вмурóвывать) acuz.* a zidi (în ceva), a căptuşi cu zidărie.

вмурóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмуровáть*

вмя́тина, *-ы f.* **1.** îndoitură, cută; turtire; adîncitură *(formată prin lovire)* **2.** *(auto)* băşică în pneu.

вмять, *вомнý, вомнёшь vb. pf. (ipf. вминáть) acuz.* a introduce *(prin apăsare)*, a băga *(apăsînd)*, a înfige, a îndesa, a turti.

внаём *adv.* cu chirie; *отдáть ~* a

da cu chirie, a închiria; брать ~ a lua cu chirie, a închiria; дом сдаётся ~ casă de închiriat.

внаймы́ *adv.* v. *внаём*

внаки́дку *adv.* (aruncat) pe umeri; *носи́ть пальто́* ~ a purta paltonul pe umeri.

внакла́дку *adv.* *(în expr.)* *пить чай* ~ a bea ceai cu zahăr (pus înăuntru).

внакро́й *adv.* *(tehn.)* prin suprapunere.

внахлёстку *adv.* *(constr.)* prin suprapunere capl ma.

внача́ле *adv.* la început, mai întîi.

вне *prep.* cu *gen.* **1.** în afară, în afară de; ~ *го́рода* în afara orașului; ~ *зако́на* în afara legii; ~ *опа́сности* în afara primejdiei; ~ *о́череди* fără a sta la coadă, peste rînd; cu prioritate; ~ *подозре́ний* în afara oricărei bănuieli. **2.** peste; ~ *пла́на* peste plan ◇ *быть* ~ *себя́ от ра́дости* a nu mai putea de bucurie; ~ *(вся́кого) сомне́ния* desigur, fără nici o îndoială, incontestabil.

внебра́чн/ый *adj.* *(înv.)* **1.** extraconjugal, în afara căsătoriei; *~ая связь* legătură extraconjugală; concubinaj. **2.** *(înv.)* nelegitim; ~ *ребёнок* copil nelegitim, copil natural.

внебюдже́тн/ый *adj.* extrabugetar; *~ые сре́дства* mijloace extrabugetare.

вневре́менный *adj.* *(fil.)* în afara timpului, atemporal, necondiționat de categoria timpului.

внедре́ние, -я *n. sg.* introducere, înrădăcinare; ~ *в произво́дство* introducere în producție; ~ *но́вой те́хники* introducerea tehnicii noi.

внедри́ть, -рю́, -ри́шь *vb. pf.* *(ipf. внедря́ть)* *acuz.* cu *в* + *acuz.* a introduce; a înrădăcina; ~ *в созна́ние* a înrădăcina în conștiință.

внедри́ться, -рю́сь, -ри́шься *vb. pf.* *(ipf. внедря́ться)* *в* + *acuz.* a se înrădăcina, a pătrunde adînc; a prinde rădăcini, a se încetățeni; a se infiltra.

внедря́ть, -я́ю, -я́ешь *vb. ipf.* de la *внедри́ть*

внедря́ться, -я́юсь, -я́ешься *vb. ipf.* de la *внедри́ться*

внеза́пно *adv.* pe neașteptate, prin surprindere; ca din senin, brusc.

внеза́пность, -и *f. sg.* surpriză, caracter neașteptat/subit/brusc; întîmplare neașteptată, caz neprevăzut; *(mil.)* *такти́ческая* ~ surpriză tactică.

внеза́пный *adj.* neașteptat, brusc; subit, inopinat; ~ *отъе́зд* plecare neașteptată.

внезаро́дышевый *adj.* extraembrionar.

внеземно́й *adj.* extraterestru.

внекла́ссн/ый *adj.* extrașcolar; *~ое чте́ние* lectură extrașcolară.

внекла́ссовый *adj.* în afara claselor, pe deasupra claselor.

внекле́точный *adj.* *(biol.)* extracelular.

внема́точн/ый *adj.* extrauterin; *~ая бере́менность* sarcină extrauterină.

внеочередн/о́й *adj.* extraordinar; excepțional; *~а́я се́ссия* sesiune extraordinară.

внепарла́ментский *adj.* extraparlamentar, în afara parlamentului.

внепла́нов/ый *adj.* în afara planului, neprevăzut în plan; *~ые зада́чи* sarcini în afara planului.

внепло́дник, -а *m.* *(bot.)* epicarp.

внеполово́й *adj.* extragenital.

внесе́ние, -я *n. sg.* **1.** introducere, inserare, includere; ~ *в протоко́л* inserare într-un proces-verbal; ~ *попра́вки в текст* inserare a unei corecturi în text. **2.** aducere. **3.** vărsămînt, vărsare, plată. **4.** depunere, propunere; prezentare; ~ *законопрое́кта* depunere a unui proiect de lege.

внеслужéбный *adj.* în afara serviciului.

внесме́тный *adj.* *(fin.)* neprevăzut în deviz; extrabugetar, neprevăzut în buget.

внести́, -су́, -сёшь *vb. pf.* *(ipf. вноси́ть)* *acuz.* **1.** a duce (înăuntru), a aduce, a introduce; *(fig.)* ~ *ра́дость в дом* a aduce bucurie în casă. **2.** a plăti, a vărsa, a depune *(o sumă de bani)*, a consemna; ~ *де́ньги в ка́ссу* a vărsa banii la casă. **3.** a supune, a propune, a prezenta; ~ *на рассмотре́ние* a prezenta spre examinare; ~ *предложе́ние* a face a propunere. **4.** a introduce, a înscrie, a însera, a trece în, a consemna; ~ *но́вые усло́вия в догово́р* a introduce clauze noi în contract; ~ *в спи́сок* a înscrie în listă; ~ *попра́вки* a corecta, a face amendamente; ~ *измене́ния* a introduce modificări, a supune unor modificări ◇ ~ *оживле́ние* a înviora; ~ *свой вклад в нау́ку* a-și da contribuția în știință.

внесуде́бный *adj.* extrajudiciar.

внецветко́вый *adj.* *(bot.)* exogen, extrafloral.

внечу́вственный *adj.* extrasenzorial.

внешко́льн/ый *adj.* extrașcolar; *~ое образова́ние* studii extrașcolare.

вне́шне *adv.* după aparență, în aparență, după aspectul exterior.

внешнеполити́ческий *adj.* de politică externă.

внешнеторго́вый *adj.* de comerț exterior; ~ *оборо́т* volumul schimburilor comerciale între diferite state.

вне́шн/ий *adj.* **1.** exterior, extern, din afară, de afară; *~яя торго́вля* comerț exterior; ~ *ры́нок* piață externă; ~ *вид* aspect exterior; *~ее схо́дство* asemănare după înfățișare/după exterior; ~ *мир* lumea exterioară, lumea din afară. **2.** aparent; *~ее споко́йствие* liniște aparentă. **3.** superficial, de suprafață; ~ *осмо́тр* examinare superficială; *(mat.)* ~ *у́гол* unghi exterior.

вне́шност/ь, -и *f. sg.* aspect exterior, înfățișare, aparență; *суди́ть по ~и* a judeca după înfățișare/după aparență.

внешта́тн/ый *adj.* neprevăzut în statele de personal; *~ые сотру́дники* personal nescriptic, colaboratori externi.

внеэкономи́ческий *adj.* extraeconomic.

внея́дерный *adj.* *(fiz.)* extranuclear.

вниз *adv.* **1.** în jos; *све́рху* ~ de sus în jos; *спуска́ться* ~ a (se) cobori, a (se) lăsa în jos. **2.** în aval, în josul unei ape; în jos, în vale; ~ *по тече́нию* în josul apei, în aval.

внизу́ 1. *adv.* jos, în vale; dedesubt; ~, *у подно́жия горы́* jos, la poalele muntelui. **2.** *prep.* cu *gen.* în josul, în partea de jos.

вника́ть, -а́ю, -а́ешь *vb. ipf.* de la *вни́кнуть*

вни́кнуть, -ну, -нешь *vb. pf.* *(ipf. вника́ть)* *в* + *acuz.* a adînci, a aprofunda, a pătrunde; a scruta, a cerceta amănunțit; ~ *в вопро́с* a adînci o chestiune; ~ *во все дета́ли* a cerceta totul cu de-amănuntul; ~ *в суть де́ла* a pătrunde în miezul chestiunii.

внима́ни/е, -я *n. sg.* **1.** atenție, luare aminte, băgare de seamă; *сосредото́ченное* ~ atenție concentrată; *(psih.)* *распределённое* ~ atenție distributivă. **2.** grijă, solicitudine, atenție, bunăvoință; *окружи́ть кого́-л. ~ем* a înconjura cu atenții pe cineva, a arăta bunăvoință cuiva ◇ *приня́ть во* ~ a ține seamă, a avea în vedere, a lua în considerație; *обрати́ть* ~ *на что-л.* a băga de seamă, a observa, a fi atent la ceva; *к ~ю кого́-л.* în atenția cuiva; *оста́вить без ~я* a nu lua în seamă/în considerație, a nu ține seamă; *обрати́ть чьё-л.* ~ *на ...* a atrage atenția cuiva asupra ...; *весь* ~ e numai ochi și urechi, e foarte atent; *внима́ние!* atenție!; *принима́я во* ~ ținînd seama de, luînd în considerație faptul, avînd în vedere; *досто́йный ~я* demn de atenție, vrednic de luat în considerație; *быть в це́нтре ~я* a fi în centrul atenției, a fi preocuparea principală; *высо́кое* ~ atenție deosebită; *заостри́ть* ~ a fi cu ochii în patru, a spori atenția; *заслужи́ть* ~; *заслу́живать ~я* a merita atenție; *прикова́ть к себе́ (всео́бщее)* ~ a atrage asupra sa atenția generală; *при́стальное* ~ atenție concentrată; *удели́ть* ~ *(кому́-л., чему́-л.)* a da/a acorda atenție.

внима́тельно *adv.* **1.** atent, cu atenție, cu luare aminte. **2.** cu grijă; cu solicitudine; (în mod) amabil, cu amabilitate, cu bunăvoință; binevoitor, politicos.

внима́тельность, -и *f. sg.* **1.** atenție, luare aminte, băgare de seamă. **2.** grijă; solicitudine, bunăvoință, amabilitate, politețe.

внима́тельный *adj.* **1.** atent, cu luare aminte, cu băgare de seamă. **2.** plin de atenții, grijuliu, plin de solicitudine; amabil, politicos; binevoitor, plin de bunăvoință.

внима́ть, -а́ю, -а́ешь *vb. ipf.* de la *внять*

вничью́ *adv.* cu remiză, la egalitate; *сыгра́ть* ~ a face remiză, a face o partidă nulă; *око́нчиться* ~ a se termina la egalitate.

вно́ве *adv.* nou, neobișnuit.

вновь *adv.* **1.** din nou iarăși, încă o dată. **2.** de curînd, recent, nou; ~ *назна́ченный* de curînd numit, nou numit ◇

как бу́дто ~ роди́лся ca şi cum s-ar fi născut din nou.

вноси́ть, *вношу́, вно́сишь vb. ipf.* de la *внести́.*

вно́ска, *-ки f.* **1.** *sg.* introducere. **2.** inserare, intercalare, adaos; *~ в текст* intercalare, inserare în text.

внук, *-а m.* **1.** nepot (de fiu sau de fiică). **2.** *pl. (fig.)* nepoţi, urmaşi, descendenţi.

вну́тренне *adv.* în sine, în sinea sa, în suflet, în fundul inimii.

вну́тренн/ий *adj.* **1.** intern, interior; *~ие болéзни* boli interne; *(biol.) ~яя секрéция* secreţia internă; *~ие во́ды* apele dinăuntrul unei ţări; *пра́вила ~его распоря́дка* regulament de ordine interioară; *~яя поли́тика* politică internă; *~яя торго́вля* comerţ interior; *~ заём* împrumut intern; *~ ры́нок* piaţă internă; *~ие ра́спри* certuri interne. **2.** *(fig.)* intim, lăuntric, interior, intern; intrinsec; *~ее убеждéние* convingere intimă; *~ие пережива́ния* frămîntări lăuntrice/sufleteşti; *~ смысл слов* sensul adînc al cuvintelor; *~ мир поэ́та* lumea intimă, lăuntrică a poetului; *~ го́лос* vocea conştiinţei.

вну́тренность, *-и f.* **1.** *sg.* interior, spaţiu interior; *~ до́ма* interiorul casei. **2.** *pl. (anat.)* organe interne, măruntaie, viscere.

вну́тренностный *adj.* visceral.

внутри́ 1. *adv.* în, înăuntru. **2.** *prep.* cu *gen.* în interiorul; *~ го́рода* în interiorul oraşului.

внутриартериа́льный *adj. (fiziol.)* intravenos.

внутриа́томный *adj.* intraatomic, din interiorul atomului.

внутриве́домственный *adj.* departamental; *~ контро́ль* control departamental.

внутриве́нн/ый *adj.* intravenos; *~ое влива́ние* injecţie intravenoasă.

внутригородско́й *adj.* în interiorul oraşului, în raza oraşului.

внутризаводско́й *adj.* din interiorul uzinei.

внутрикле́точный *adj.* intracelular.

внутримолекуля́рный *adj.* intramolecular.

внутримы́шечный *adj.* intramuscular.

внутрипарти́йн/ый *adj.* din interiorul partidului; din sînul partidului; *~ая демокра́тия* democraţia internă de partid.

внутрипло́дник, *-а m. (bot.)* endocarp.

внутриполити́ческий *adj.* de politică internă.

внутриро́стный *adj. (bot.)* endogen.

внутрисерде́чный *adj.* intracardiac.

внутрисосу́дистый *adj.* intravascular.

внутрицехово́й *adj.* din interiorul secţiei.

внутричерепно́й *adj.* intracranian.

внутрия́дерный *adj. (fiz.)* intranuclear.

вну́трь 1. *adv.* înăuntru, în interior; *загляну́ть ~* a privi înăuntru; *приня́ть лека́рство ~* a lua/a bea o doctorie. **2.** *prep.* cu *gen.* înăuntrul, în interiorul; *~ до́ма* în interiorul casei.

внуча́та, *-а́т pl. col.* nepoţi şi nepoate (de fii şi de fiice), nepoţei şi nepoţele.

внуча́т(н)ый *adj.* care e rudă de gradul al treilea; *~ племя́нник* nepot de frate *sau* de soră.

вну́чка, *-и f. sg.* nepoată (de fiu sau de fiică).

внуша́емость, *-и f. sg.* sugestionabilitate.

внуша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *внуши́ть*

внушéни/е, *-я n.* **1.** *sg.* sugestie; sugestionare; insuflare; *ма́ссовое ~* sugestie în masă; *лечи́ть ~ем* a trata prin sugestie. **2.** dojană; observaţie; sfat; povaţă, recomandare; *роди́тельское ~* dojană/povaţă părintească.

внуши́тельность, *-и f. sg.* caracter impunător/ impresionant.

внуши́тельн/ый *adj.* impresionant, impunător, mare, considerabil; *~ые слова́* cuvinte impresionante/sugestive; *~ тон* ton convingător; *~ вид* aspect impunător; *~ рост* a) statură înaltă; b) creştere considerabilă.

внуши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. внуша́ть) acuz.* cu *dat.* şi *conj. что* a inspira, a insufla, a sugera, a îndemna; *~ страх* a inspira frică/groază; *~ отвращéние* a inspira dezgust; *~ довéрие* a inspira încredere.

внюхаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вню́хиваться) в + acuz.* **1.** a mirosi adînc. **2.** *(fig. fam.)* a se descurca (în ceva), a se familiariza (cu o problemă).

вню́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вню́хаться.*

вня́тно *adv.* (în mod) desluşit, distinct, clar, limpede.

вня́тность, *-и f. sg.* **1.** claritate, limpezime, caracter desluşit. **2.** *(tele)* inteligibilitate.

вня́тн/ый *adj.* desluşit, clar, destinct, lămurit, limpede, răspicat; *~ое произношéние* pronunţare desluşită, pronunţare clară.

внять (*viit.* nefolosit) *vb. pf. (ipf. внима́ть) dat.* a asculta, a da ascultare, a-şi pleca urechea; *~ про́сьбе* a da ascultare unei rugăminţi.

во *prep. = в (înaintea unor cuvinte care încep cu un grup de consoane şi înaintea unor expresii); во дворé* în curte; *во сне* prin somn, în vis; *во рту* în gură; *во всём* în toate; *во и́мя* în numele; de dragul; *во-пéрвых* în primul rînd; *во главé* în frunte; *во что бы то ни ста́ло* cu orice preţ, neapărat; *во цвéте лет* în floarea vîrstei; *во всеору́жии* înarmat din cap pînă-n picioare; înarmat pînă-n dinţi,

во́бла, *-ы f. (iht.)* voblă *(specie de peşte din Marea Caspică).*

вобра́ть, *вберу́, вберёшь vb. pf. (ipf. вбира́ть) acuz.* **1.** a absorbi, a aspira; a trage, a suge; *~ всю вла́гу* a absorbi toată umezeala. **2.** a include, a îngloba.

вовéк *adv. (înv.)* **1.** *(cu negaţie)* niciodată, nicicînd, în nici un caz. **2.** veşnic, întotdeauna, toată viaţa.

вовéки *adv. v. вовéк*

вовлека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вовлéчь)*

вовлечéние, *-я n. sg.* antrenare, atragere.

вовлéчь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. вовлека́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a antrena, a atrage; *~ в рабо́ту* a antrena în muncă.

вовнé *adv.* în afară.

вовну́трь *prep.* cu *gen.* înăuntrul, în interiorul.

во́время *adv.* la timp, la vreme, la momentul oportun; *не ~* inoportun.

во́все *adv. (se întrebuinţează mai ales cu negaţii)* deloc, defel; nicidecum; cîtuşi de puţin; *~ не* defel, deloc; *~ нет* nicidecum; *(pop.) ~ пропа́л* a dispărut cu totul.

вовсю́ *adv.* din toate puterile, din răsputeri, din plin; *труди́ться ~* a munci din răsputeri.

во-вторы́х *cuv. modal* în al doilea rînd.

вогна́ть, *вгоню́, вго́нишь pf. (ipf. вгоня́ть) acuz.* cu *в + acuz.* **1.** a alunga în, a băga înăuntru. **2.** a înfige; a bate, a băga (înăuntru); ◇ *(fig.) ~ в гроб кого́-л.* a băga pe cineva (de viu) în mormînt; *~ в кра́ску* a face pe cineva să roşească, a pune pe cineva într-o situaţie neplăcută; *~ в пот кого́-л.* a face pe cineva să-l treacă sudorile.

во́гнутость, *-и f. sg.* concavitate.

во́гнут/ый *adj.* concav; *~о-вы́пуклый* concav-convex.

вогну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вгиба́ть) acuz.* a curba, a da formă concavă; a face un obiect concav, a face o adîncitură.

вогну́ться, *-гнётся vb. pf. (ipf. вгиба́ться)* a se adînci, a deveni concav.

вод/а́, *-ы́ f.* **1.** apă; *питьева́я ~* apă de băut; apă potabilă; *водопрово́дная ~* apă de conductă/de robinet; *грунтова́я ~* apă subterană/freatică; *стоя́чая ~; непрото́чная ~* apă stătătoare; *напо́рная ~* apă sub presiune; *окислённая ~* apă oxigenată; *оста́точная ~* apă reziduală; *кипячёная ~* apă fiartă; *ключева́я ~; роднико́вая ~* apă de izvor; *прéсная ~* apă dulce; *солёная ~* apă sărată; apă sălcie; *прото́чная ~* apă curgătoare; *дождева́я ~* apă de ploaie; *боло́тная ~* apă de mlaştină; *коло́дезная ~* apă de puţ; *известко́вая ~* apă de var; *тяжёлая ~* apă grea; *жёсткая ~* apă aspră; *техни́ческая ~* apă industrială. **2.** *pl.* ape, torent, şuvoi; val; *весéнние во́ды* torent de primăvară; *вéшние во́ды* apele primăverii. **3.** *pl.* staţiune balneară; băi; ape minerale, izvoare minerale; *прожи́ть лéто на ~ах* a petrece vara într-o staţiune cu ape minerale; *éхать на во́ды* a pleca la băi; *минера́льные во́ды* ape minerale; *лечи́ться на во́дах* a face o cură de ape minerale ◇ *~о́й не разольёшь* sînt prieteni la cataramă; *(ещё) мно́го ~ы́ утечёт* are să mai treacă multă apă pe gîrlă/pe Dunăre; *вы́йти*

сухи́м из ~ы́ a ieşi basma curată; *толо́чь ~у в сту́пе* a bate apa în piuă; *вы́вести на чи́стую ~у* a demasca pe cineva; a da pe faţă, a da în vileag; *(med.) жёлтая ~* glaucom; *~ы́ не замути́ть* a fi blînd ca un mieluşel; *как две ка́пли ~ы́ (похо́ж)* (seamănă) ca două picături de apă; *лить ~у на чью-л. ме́льницу* a da apă la moară (cuiva); *как ры́ба в ~е́* ca peştele în apă; *как с гу́ся ~* nici nu-i pasă, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic; *в му́тной ~е́ ры́бу лови́ть* a pescui în apă tulbure; *мути́ть ~у* a tulbura apele; *молча́ть, сло́вно ~ы́ в рот набра́л* a tăcea chitic; *(быть) ти́ше ~ы́, ни́же травы́* a nu crîcni; a fi plecat; *пройти́ ого́нь и ~у* a fi trecut prin foc şi pară; *(înv.) темна́ ~ в облаце́х* e încurcată rău; s-o lăsăm baltă/moartă; *ти́хая ~ берега́ подмыва́ет* apele line sînt adînci; *что в ~у упа́ло, то пропа́ло* ce intră în gura lupului nu se mai poate scoate; mortul de la groapă nu se mai întoarce; *во́льная ~* apă adîncă; *как/то́чно в ~у опу́щенный* plouat, ca o curcă plouată; de parcă i s-au înecat corăbiile; *(folc.) непо́чатая ~* apă neîncepută; *(folc.) жива́я ~* apă vie; *(folc.) мёртвая ~* apă moartă; *как в ~у ка́нул* parcă a intrat în pămînt; parcă l-a înghiţit pămîntul *дуть на ~у* a sufla şi în iaurt; *седьма́я ~ на киселе́* neam după Adam, a şaptea spiţă; *и концы́ в ~у* n-am văzut, n-am auzit.

водворе́ние, *-я n. sg.* **1.** instalare. **2.** stabilire, instaurare, instituire.

водвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. водворя́ть)* **1.** *acuz.* cu *в + acuz.* a instala, a stabili. **2.** *acuz. (fig.)* a instaura, a stabili, a institui; *~ поря́док* a instaura ordinea, a stabili ordinea; *~ тишину́* a impune tăcere.

водвори́/ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. водворя́ться)* **1.** a se instala, a se stabili. **2.** a fi instaurat, a fi stabilit; a se statornici; *~лся поря́док* s-a instaurat ordinea.

водворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *водвори́ть*

водворя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *водвори́ться*

водеви́ль, *-я m.* vodevil.

води́ло, *-а n.* cîrmă.

води́тель, *-я m.* conducător de vehicule; conductor, manipulant; *~ тролле́йбуса* şofer de troleibuz; *~ трамва́я* vatman, manipulant.

води́тельск/ий *adj.* de conductor; de şofer, de vatman; *~ие права́* carnet de conducere.

води́тельство, *-а n. sg.* conducere, cîrmuire.

води́/ть, *вожу́, во́дишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a duce, a conduce; *~ полки́ в бой* a duce regimentele la luptă. **2.** *acuz.* cu *с + instr.* a întreţine, a avea relaţii, a avea legături. **3.** a fi conducător/căpetenie/şef *(la jocurile de copii şi la jocurile sportive)* ◇ *~ за́ нос* a duce de nas; *~ гла́зами* a-şi roti/ a-şi plimba privirea de jur împrejur. **4.** a şofa, a manipula, a conduce. **5.** a duce; *~ за ру́ку* a duce de mînă.

води́ться, *вожу́сь, во́дишься vb. ipf.* **1.** a trăi, a se găsi, a fi, a exista. **2.** *с + instr.* a întreţine, a avea relaţii, a lega prietenie, a avea legături; *скажи́, с кем ты во́дишься, и я скажу́, кто ты* spune-mi cu cine te aduni, ca să-ţi spun cine eşti. **3.** a avea grijă, a creşte, a îngriji, a fi dădacă ◇ *как во́дится* cum se obişnuieşte; *э́то за ним во́дится* e în firea/în obiceiul lui; îi stă în caracter; *(prov.) в ти́хом о́муте че́рти во́дятся* pisica blîndă zgîrie rău.

во́дк/а, *-и f.* vodcă ◇ *(chim.) ца́рская ~* apă regală; *(înv.) дать (получи́ть) на ~у* a da (a primi) bacşiş; *глуши́ть ~у* a bea cît şapte, a-şi bea şi căciula din cap.

во́дник, *-а m.* lucrător la transporturile pe apă.

воднолы́жник, *-а m.* schior nautic.

воднораствори́мость, *-и f. (chim.)* solubilitate în apă.

воднораствори́мый *adj. (chim.)* solubil în apă.

во́дность, *-и f. sg.* debit de apă.

водноэнергети́ческий *adj.* hidroenergetic.

во́дн/ый *adj.* **1.** de apă, apos; *~ раство́р* soluţie în apă; soluţie apoasă; *~ая пове́рхность* o suprafaţă de apă. **2.** pe apă, nautic, naval, de navigaţie; *~ые пути́* căi de navigaţie; *~ тра́нспорт* transport/trafic pe apă; *~ спорт* sport nautic; *~ое хозя́йство* economia/regimul apelor; *лине́йный суд ~ого тра́нспорта* tribunalul de linie pentru transportul naval; *~ая накладна́я* act de încărcare a mărfurilor pe un vapor; conosament.

водобоя́знь, *-и f. sg. (med.)* hidrofobie.

водовмести́лище, *-а n.* rezervor de apă, recipient pentru apă.

водово́д, *-а m.* conductă/canal de apă, apeduct.

водово́з, *-а m.* sacagiu, apar.

водово́зн/ый *adj.* de cărat apă; de sacagiu, de apar; *~ая бо́чка* saca.

водоворо́т, *-а m.* vîltoare, bulboană; anafor, vîrtej de apă ◇ *(fig.) ~ жи́зни* vîltoarea vieţii; *(fig.) ~ собы́тий* vîltoarea evenimentelor.

водовы́пуск, *-а m.* golire/ evacuare a apei.

водогре́йка, *-и f.* încălzitor de apă.

водогре́йный *adj. (tehn.)* încălzit cu apă; *~ котёл* cazan pentru încălzirea apei.

вододе́йствующий *adj.* cu acţiune hidraulică.

водоём, *-а m.* bazin, rezervor de apă, bazin de acumulare a apei, lac de acumulare; *есте́ственный ~* bazin de apă, lac natural.

водоёмкость, *-и f. sg.* capacitate de absorbţie pentru apă.

водоёмный *adj.* de bazin de apă, de rezervor de apă.

водозабо́р, *-а m.* priză/captare de apă.

водозащи́тный *adj.* impermeabil.

водоизмеще́ние, *-я n. (mar.)* deplasament, tonaj; *~ су́дна* greutatea unei nave; deplasamentul unei nave.

водоисто́чник, *-а m.* sursă de apă.

водока́чка, *-и f.* castel de apă, staţie de pompare.

водола́з [1], *-а m.* scafandru; *глубоково́дный ~* scafandru de mare adîncime.

водола́з [2], *-а m. (zool.)* cîine de rasă terranova.

водола́зный *adj.* de scafandru; de scufundare; *~ ко́локол* clopot de scufundat; *~ костю́м* costum de scafandru.

водоле́й, *-я m.* **1.** *(astr.)* Vărsătorul. **2.** *(nav.)* tanc de apă. **3.** *(fig.)* palavragiu, moară stricată, gură spartă.

водолече́бница, *-ы f.* clinică de hidroterapie.

водолече́бный *adj.* hidroterapeutic, de hidroterapie.

водолече́ние, *-я n. sg.* hidroterapie.

водоли́в, *-а m.* **1.** muncitor şef pe un şlep. **2.** muncitor la pompa de apă.

водолю́б, *-а m. (bot.)* buricul-apei.

водоме́р, *-а m. (tehn.)* apometru, contor de apă; debitmetru pentru apă.

водоме́рн/ый *adj.* de apometru, de contor de apă; *~ кран* robinet/indicator de nivel; *~ое стекло́* tubul de sticlă al indicatorului de nivel; *~ая тру́бка* indicatorul nivelului de apă.

водомёт, *-а m. (min.)* aruncător de apă, hidromonitor.

водонагрева́тель, *-я m.* încălzitor de apă.

водонагрева́тельн/ый *adj.* de încălzire a apei; *~ая коло́нка* cazan de baie.

водонапо́рн/ый *adj. (în expr.) ~ая ба́шня* castel de apă; rezervor distribuitor de apă.

водонасо́сный *adj.* de pompare a apei.

водонепроница́емость, *-и f. sg.* impermeabilitate.

водонепроница́ем/ый *adj.* impermeabil; *~ая перебо́рка на корабле́* compartiment impermeabil la o navă; *~ая ткань* ţesătură impermeabilă.

водоно́с, *-а m.* **1** apar, sacagiu **2.** *(reg).* cobiliţă. **3.** *(hidr..)* strat acvifer.

водоно́сн/ый *adj.* acvifer, îmbibat cu apă, care conţine apă; *~ые поро́ды* roci acvifere.

водооборо́т, *-а m.* circuitul apei.

водоотво́д, *-а m.* conductă/canal de scurgere, canal deversor.

водоотво́дн/ый *adj.* de scurgere, de evacuare *(a apei)*, de drenaj; *~ кана́л* canal de scurgere; *~ая труба́* ţeavă de evacuare *(a apei)*.

водоотли́в, *-а m.* îndepărtare/evacuare a apei, drenaj.

водоотли́вн/ый *adj.* de scurgere, de descărcare, de evacuare a apei, de drenaj; *~ое отве́рстие* orificiu pentru scurgerea apei.

водооттáлкивающ/ий *adj. (în expr.)* ~ *ая ткань* ţesut hidrofug.

водоочисти́тель, *-я m.* epurator/curăţitor/filtru de apă.

водоочи́стка, *-и f.* epurarea/purificarea apei.

водоочисти́тельный *adj.* de/pentru filtrarea apei; ~ *фильтр* filtru pentru apă.

водоочистнóй *adj.* de purificare a apei/de epurare a apei.

водопáд, *-а m.* cascadă, cataractă; *óблачный* ~ cascadă de nori.

водоплáвающ/ий *adj. (zool.)* acvatic, de apă *(despre păsări)*; *~ие пти́цы* păsări de apă, păsări acvatice.

водоподъёмн/ый *adj. (tehn.)* de pompat apă, de ridicat apă; *~ая маши́на* pompă; *~ая стáнция* instalaţie de pompe hidraulice; staţie de pompare.

водопóй, *-я m.* vad de adăpare, adăpătoare, adăpatul vitelor.

водопои́лка, *-и f.* adăpătoare.

водопóйный *adj.* de adăpat.

водополивн/óй *adj. (în expr.)* *~óе сооружéние* instalaţie pentru udat/pentru irigare.

водопотреблéние, *-я n. (tehn.)* consum de apă.

водоприёмник, *-а m. (tehn.)* recipient/bazin de apă.

водопровóд, *-а m.* apeduct, conductă de apă, reţea de alimentare cu apă.

водопровóдн/ый *adj.* de apeduct, de conductă de apă; *~ая сеть* reţea de apeduct, reţea de alimentare cu apă.

водопровóдчик, *-а m.* instalator de apă.

водопроницáемость, *-и f. sg.* permeabilitate la apă; lipsă de etanşeitate.

водопроницáемый *adj.* permeabil la apă.

водоразбóрный *adj.* de distribuţie a apei; ~ *колóнка* cişmea, cişmea de distribuţie; ~ *кран* gură de apă, hidrant.

водораздéл, *-а m.* cumpăna apelor.

водораздéльный *adj.* de cumpăna apelor; ~ *хребéт* creasta cumpenei apelor, culme de separaţie a bazinelor apelor.

водораспредели́тель, *-я m. (tehn.)* distribuitor de turbină/de apă.

водораствори́мость, *-и f. sg.* solubilitate în apă; grad de solubilitate în apă.

водораствори́мый *adj.* solubil în apă.

водорéз, *-а m. (mar.)* pinten, epiu, spargeval.

водорóд, *-а m. sg.* hidrogen; *жи́дкий* ~ hidrogen lichid;

водорóдист/ый *adj.* de hidrogen, hidrogenat; *~ое серебрó* hidrură de argint.

водорóдн/ый *adj.* de/cu hidrogen; ◇ *~ая бóмба* bombă cu hidrogen.

вóдоросль, *-и f.* plantă acvatică, algă; *морскáя* ~ algă marină.

водосбóр, *-а m.* bazin de recepţie; colector de apă.

водосбóрный *adj. (în expr.)* ~ *бассéйн* bazin de acumulare a apei, colector de apă.

водосбрóс, *-а m.* evacuator; canal de descărcare a apei; deversor; *(top.)* talveg.

водосли́в, *-а m. v. водосбрóс*

водосли́вн/ый *adj.* de scurgere a apei, de descărcător al apei. *~ая плоти́на* dig deversor.

водослóй, *-я m.* vînă de apă, zonă umedă.

водоснабжéние, *-я n. sg.* alimentare cu apă, aprovizionare cu apă.

водоспýск, *-а m.* dispozitiv de evacuare a apei, evacuator, canal de scurgere; descărcător, gură de golire.

водостóйкий *adj.* rezistent la apă.

водостóк, *-а m.* canal/jgheab/tub de scurgere a apei; dren.

водостóчн/ый *adj.* de scurgere a apei; *~ая трубá* burlan de scurgere a apelor de ploaie; *~ая канáва* şanţ de scurgere.

водотрýбный *adj.* acvatubular; ~ *котёл* căldare acvatubulară.

водоупóрность, *-и f.* stabilitate/rezistenţă la apă.

водоупóрный, *adj. (tehn.)* hidrofug; impermeabil.

водохрани́лище, *-а n.* bazin, rezervor, cisternă de apă, lac de acumulare.

водочерпáлка, *-и f.* roată elevatoare.

водочерпáтельный *adj.* elevator.

вóдочный *adj.* de vodcă, de spirt; ~ *завóд* fabrică de spirt.

водружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *водрузи́ть.*

водружéние, *-я n. sg.* arborare, ridicare, înălţare; ~ *флáга* înălţarea steagului.

водрузи́ть, *-ужý, -узи́шь vb. pf. (ipf. водружáть) acuz.* a înălţa, a ridica, a arbora; ~ *знáмя* a înălţa, a arbora drapelul.

водяни́стость, *-и f. sg.* **1.** serozitate, însuşirea de a fi apos/diluat. **2.** *(fig.)* caracter difuz, lipsă de fond/de conţinut; inexpresivitate, platitudine.

водяни́ст/ый *adj.* **1.** apos, apătos, diluat. **2.** *(fig.)* difuz, fără conţinut, inexpresiv, palid; şters.

водя́нка [1], *-и f. sg. (med.)* hidropizie, dropică.

водя́нка [2], *-и f.* păianjen de apă.

водянóй [1], *-óго m. (mitol.)* vodeanoi *(geniul apelor din mitologia slavă)*, ştimă.

водян/óй [2] *adj.* de/cu apă; acvatic, hidraulic; *~áя мéльница* moară de apă; *~óе отоплéние* calorifer cu apă; *~áя турби́на* turbină cu apă/hidraulică; *~óе растéние* plantă acvatică; *~ы́е крáски* vopsea de apă, acuarele; ~ *знак* filigran; *(chim.)* ~ *газ* gaz de apă.

водя́ночный *adj. (med.)* de hidropizie, de dropică.

воевáть, *вою́ю, вою́ешь vb. ipf.* **1.** a lupta, a duce/a purta război; a participa la război. **2.** *(fig.)* a se război, a lupta (împotriva cuiva).

воевóд/а, *-ы m.* voievod, guvernator *(căpetenia oştirii sau conducătorul unei provincii în vechea Rusie)* ◇ *~ою быть, без мёду не жить* cînd umbli cu mîinile în miere îţi lingi degetele.

воевóдский *adj.* de voievod, de guvernator.

воевóдство, *-а n. (ist.)* voievodat.

воеди́но *adv.* împreună, laolaltă, la un loc; *собрáть* ~ a strînge laolaltă, a strînge împreună; *сплоти́ться* ~ a strînge rîndurile, a se uni.

военачáльник, *-а m.* căpetenie de oaste, comandant/conducător de oştire; şef militar.

военизáция, *-и f. sg.* militarizare; ~ *промы́шленности* militarizarea industriei.

военизи́рованный *adj.* militarizat.

военизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a militariza, a trece pe picior de război; ~ *промы́шленность* a militariza industria, a trece industria pe picior de război.

военкóм, *-а m.* = *воéнный комиссáр* comisar militar.

военкомáт, *-а m.* = *воéнный комиссариáт* comisariat militar.

военкóр, *-а m.* = *воéнный корреспондéнт* corespondent militar.

воéнно-воздýшный *adj.* de aviaţie militară, al aviaţiei militare; *~ые си́лы* forţe militare aeriene; forţele aviaţiei militare.

воéнно-инженéрн/ый *adj.* de geniu, genistic; *~ые войскá* trupe de geniu.

воéнно-морскóй *adj.* **1.** de marină militară, de flotă maritimă militară; ~ *флот* flota militară maritimă. **2.** de luptă navală, de război naval.

военнообя́занный, *-ого m.* supus serviciului militar.

воéнно-окружнóй *adj.* de circumscripţie/de regiune militară; ~ *суд* consiliu regional militar.

военнопле́нный, *-ого m.* prizonier de război.

воéнно-полев/óй *adj.* de război, de campanie; *~áя хирурги́я* chirurgie de război ◇ ~ *суд* curte marţială.

воéнно-полити́ческ/ий *adj.* militar politic; *~ая подготóвка* pregătire militară şi politică.

военно-промы́шленный *adj.* de industrie de război, referitor la industria de război.

воéнно-революциóнный *adj.* militar revoluţionar; ~ *комитéт* comitet militar revoluţionar.

военнослýжащий, *-его m.* militar, militar activ; ~ *срóчной слýжбы* militar în termen; *кáдровый* ~ militar activ.

воéнно-техни́ческий *adj.* tehnic-militar.

воéнно-учéбный *adj.* de învăţămînt militar, de şcoală militară.

воéнн/ый *adj.* **1.** de război, referitor la război, militar; *~ое дéло* artă militară; *~ая наýка* ştiinţă militară; *~ая терминолóгия* terminologie militară; *~ая лéксика* vocabular militar. *~ые дéйствия* operaţii militare; *(ist.)* ~ *коммуни́зм* comunism de război; *~ое врéмя* vreme de război; *~ые гóды* ani

de război; ~ *престýпник* criminal de război; ~*ая промы́шленность* industrie de război; ~*ое сýдно* vas de război; navă militară; ~ *мундúр* tunică militară; ~*ое положéние* stare de război; ~ *трибунáл* tribunal militar; ~ *óкруг* regiune militară; ~*ая слýжба* serviciu militar; *краткосрóчная* ~*ая слýжба* serviciu militar cu termen redus; ~*ое преступлéние* infracțiune militară; crimă de război; ~*ая акадéмия* academia militară; ~*ая экономика* economie de război; ~*ое искýсство* artă militară. **2.** ~**ый**, *-ого m.* militar, persoană în serviciul armatei.

военревкóм, *-а m. (ist.)* = *воéнно-революциóнный комитéт* comitet militar revoluționar.

военрýк, *-а m.* = *воéнный руководúтель* conducător militar *(în instituțiile de învățămînt)*.

военгéхник, *-а m. (mil.)* tehnician militar.

воéнщин/а, *-ы f. sg.* **1.** clică militaristă. **2.** *(fig.)* militarism, spirit militarist. **3.** *col. (înv.)* militari. **4.** *(înv.)* spirit cazon, obiceiuri cazone.

вожáк, *-á m.* **1.** ghid, călăuză, însoțitor; ~ *медвéдя* ursar. **2.** animal care merge în capul turmei. **3.** conducător, șef, căpetenie; *нарóдный* ~ conducător de mase.

вожáтый, *-ого m.* **1.** ghid, călăuză. **2.** instructor de pionieri. **3.** vatman, manipulant.

вожделéние, *-я n. sg.* poftă neînfrînată, dorință arzătoare/puternică; rîvnire.

вожделéнный *adj.* rîvnit; dorit cu înflăcărare, jinduit; ~ *час* clipa mult dorită.

вождéни/е, *-я n. sg. (auto, av., nav.)* conducere; pilotare; *искýсство* ~*я самолёта* arta pilotării; *(nav.)* ~ *вслепýю* navigație fără vizibilitate.

вождь, *-я́ m.* conducător, șef, căpetenie (de oști, de trib).

вóжж/и, *-éй; sg. вожжá, -ú f.* hățuri, frîu ◇ *(fig.) отпустúть* ~ a lăsa frîu liber cuiva; *(fig.) натянýть* ~ a strînge șurubul, a pune frîu; ~*á под хвост попáла* l-a apucat strechea, a luat-o razna; *держáть* ~*и в рукáх* sau *прибрáть* ~*и к рукáм* a lua hățurile în mînă, a lua frînele conducerii.

воз, *-а m.* **1.** car, căruță. **2.** car, căruță, încărcătura unui car. **3.** *sg. (fig.)* car, grămadă, mulțime, noian, puzderie; ~ *новостéй* un car de noutăți, o mulțime de noutăți ◇ *а* ~ *и ны́не там* treaba nu s-a urnit din loc; a rămas totul baltă; *(prov.) на* ~ *горшкóв и однóй дубúны хвáтит* ajunge o măciucă/o bîtă la un car de oale; *(prov.) что с вóзу упáло, то пропáло* ce s-a dus, ducă-se; *бáба с вóзу — кобы́ле лéгче* atîta pagubă!

возблагодарúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. acuz. (înv.)* a mulțumi, a adresa mulțumiri.

возбранúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. возбраня́ть) acuz. (înv.)* a interzice, a opri, a prohibi.

возбраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *возбранúть*.

возбран/я́ться, *-я́ется vb. ipf.* a se interzice; *(impers.)* e interzis; *не* ~*я́ется* e permis, e îngăduit.

возбудúмость, *-и f. sg.* excitabilitate, iritabilitate.

возбудúм/ый *adj.* excitabil, iritabil; *легкó* ~ *человéк* un om ușor iritabil; *(biol.)* ~*ые ткáни* țesuturi excitabile.

возбудúтель, *-я m.* **1.** agent cxcitant; iritant, stimulent; ~ *болéзни* agent patogen. **2.** *(tehn.)* catalizator, agent, excitator; dispozitiv de excitație; *(el.)* ~ *волн* generator de unde.

возбудú/ть, *-ужý, -удúшь vb. pf. (ipf. возбуждáть) acuz.* **1.** a stîrni, a trezi, a provoca; ~ *любопы́тство* a stîrni curiozitatea; ~ *подозрéние* a trezi bănuiala cuiva; ~ *аппетúт* a trezi/a face poftă de mîncare; ~ *волнéние* a provoca emoții/frămîntare. **2.** a irita, a excita, a enerva, a zgîndări; ~ *больнóго* a irita pe un bolnav. **3.** a instiga, a ațîța, a întărîta. **4.** a ridica (o problemă, o pretenție etc.); a intenta, a porni o acțiune; ~ *вопрóс* a ridica o problemă; *(jur.)* ~ *иск/дéло* a intenta o acțiune, un proces; ~ *уголóвное преслéдование* a porni urmărirea penală; ~ *претéнзию* a ridica o pretenție; ~ *ходáтайство* a face o cerere, a cere, a face un demers ◇ ~ *всех прóтив себя́* a-și ridica lumea în cap.

возбудúться, *-ужýсь, -удúшься vb. pf. (ipf. возбуждáться)* a se excita, a se irita, a se enerva.

возбуждáемость, *-и f. sg. v. возбудúмость*

возбуждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возбудúть*

возбуждáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *возбудúться*

возбуждáющ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *возбуждáть*. **2.** *adj.* excitant, iritant; *(med.)* ~*ее срéдство* stimulent, excitant.

возбуждéни/е, *-я n. sg.* **1.** excitație, agitație, excitare, iritare, enervare; *быть в сúльном* ~*и* a fi foarte iritat/ enervat. **2.** *(tehn.)* excitarc, amorsare; generare; *(el.)* ~ *колебáний* amorsarea oscilațiilor; *оптúческое* ~ excitație optică. **3.** *(fiziol. med.)* excitație; *мéстное* ~ excitație locală; *дыхáтельное* ~ excitație respiratorie.

возбуждённо *adv.* (în mod) iritat, agitat, enervat, cu enervare.

возбуждённость, *-и f. sg.* (stare de) iritare, excitare, enervare, agitație.

возбуждённ/ый **1.** *p.t.p.* de la *возбудúть*. **2.** *adj.* excitat, iritat, agitat; ~*ое состоя́ние* stare de agitație/ de excitație.

возведéние, *-я n. sg.* **1.** ridicare, înălțare, construire *(de clădiri)*. **2.** *(mat.)* ridicare; ~ *в квадрáт* ridicare la pătrat; ~ *в стéпень* ridicare la putere. **3.** ridicare *(în grad, în rang)* ◇ *(înv.)* ~ *на престóл/на трон* urcare pe tron, înscăunare, încoronare.

возвеличéние, *-я n. sg.* preamărire, proslăvire, glorificare, ridicare în slăvi.

возвелúчивать, *-чиваю, -чиваешь vb. ipf.* de la *возвелúчить*

возвелúчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. возвелúчивать) acuz.* a glorifica, a preamări, a ridica în slăvi.

возвестú, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. возводúть)* **1.** *acuz. (înv.)* a ridica, a înălța. **2.** *(înv.) в + acuz.* a ridica la rangul de ..., a conferi rangul de ... **3.** *acuz.* a clădi, a construi, a ridica, a înălța; ~ *здáние* a ridica o clădire. **4.** *в + acuz. (mat.)* a ridica; ~ *в стéпень* a ridica la putere; ~ *в квадрáт* a ridica la pătrat. **5.** *acuz.* cu *к + dat.* a data, a stabili vechimea ◇ *возвестú в прúнцип* a ridica la rangul de principiu; ~ *обвинéние на ...* a acuza/a învinui pe cineva; ~ *клеветý* a calomnia; ~ *в перл создáния* a se încununa cu laurii creației.

возвестúть, *-ещý, -естúшь vb. pf. (ipf. возвещáть) acuz.* a anunța, a declara solemn; a vesti, a proclama.

возвещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возвестúть*

возводúть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *возвестú*

возвpáт, *-а m. sg.* **1.** înapoiere, întoarcere, revenire. **2.** restituire, rambursare; ~ *дóлга* restituire a unei datorii. **3.** *(tehn.)* întoarcere, revenire; retur; ~ *в нулевóе положéние* întoarcere la poziția de zero; ~ *инфoрмáции* retur de informație; ◇ *без* ~*а* pe vecie, definitiv, pentru totdeauna.

возвратúть, *-ащý, -атúшь vb. pf. (ipf. возвращáть) acuz.* **1.** a înapoia, a restitui, a rambursa. **2.** *(fig.)* a recupera; a reda; ~ *покóй* a reda liniștea; ~ *здорóвье* a reda sănătatea, a însănătoși. **3.** a întoarce (din drum), a face să se întoarcă.

возвратúться, *-ащýсь, -атúшься vb. pf. (ipf. возвращáться)* a se întoarce, a se reîntoarce, a se înapoia, a reveni.

возврáтно-безлúчный *adj. (lingv.)* impersonal-reflexiv.

возврáтно-пассúвный *adj. (lingv.)* pasiv-reflexiv.

возврáтно-срéдний *adj. (lingv.)* reflexiv-mediu.

возврáтно-страдáтельный *adj. (gram.)* reflexiv-pasiv.

возврáтн/ый *adj.* **1.** de înapoiere, de întoarcere; ~ *путь* drum de întoarcere. **2.** *(med.)* periodic; recurent; ~ *тиф* febră recurentă. **3.** *(gram.)* reflexiv; ~ *глагóл* verb reflexiv; ~*ое местоимéние* pronume reflexiv; ~*ая частúца* particulă reflexivă.

возвращáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возвратúть*

возвращáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *возвратúться*

возвращéние, *-я n. sg.* **1.** restituire, înapoiere; *(fig.)* ~ *покóя* redarea liniștii (sufletești). **2.** reîntoarcere, întoarcere;

~ *на бáзу* înapoiere la bază; ~ *в исхóдное положéние* rapel, întoarcere în poziţie iniţială.

возвы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. возвышáть) acuz.* **1.** a ridica; a mări, a urca; ~ *цéны* a ridica preţurile. **2.** *(fig.)* a ridica, a înălţa, a da importanţă; *(fig.)* ~ *когó-л. в глазáх другúх* a ridica pe cineva în ochii lumii ◇ *(fig.)* ~ *до себя́* a ridica pe cineva pînă la propriul tău nivel; ~ *гóлос* a ridica vocea/tonul.

возвы́си/ться, *-ы́шусь, -ы́сишься vb. pf. (ipf. возвышáться)* **1.** *(înv.)* a se ridica, a se urca, a creşte. **2.** *(fig.)* a se ridica, a creşte, a căpăta importanţă; ~ *в глазáх людéй* a se ridica/a creşte în ochii lumii.

возвышáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возвы́сить*

возвышá/ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** a se înălţa, a se ridica, a domina. **2.** *ipf.* de la *возвы́ситься.* **3.** *pas.* de la *возвышáть.*

возвышéние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* ridicare, înălţare, ascensiune. **2.** loc ridicat, ridicătură, podium, deal.

возвы́шенност/ь, *-и f.* **1.** ridicătură, înălţime, colină; *окрéстные ~и* înălţimile din împrejurimi. **2.** *sg. (fig.)* măreţie, nobleţe, caracter sublim/ înălţător; ~ *чувств* măreţia/nobleţea sentimentelor.

возвы́шенн/ый **1.** *p.t.p.* de la *возвы́сить.* **2.** *adj. (fig.)* înalt, măreţ, sublim; *~ые цéли* scopuri înalte; ~ *стиль* sau *слог* stil înalt, măreţ.

возглáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. возглавля́ть) acuz.* a conduce, a prezida, a fi/a se afla în frunte; ~ *комúссию* a prezida o comisie.

возглавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *возглáвить*

вóзглас, *-а m.* exclamaţie, strigăt; ~ *рáдости* strigăt de bucurie.

возгласúть, *-ашу́, -асúшь vb. pf. (ipf. возглашáть) acuz.* a vesti cu voce tare, a proclama, a declara solemn.

возглашáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возгласúть*

возгóнка, *-и f. (chim.)* sublimaţie, sublimare.

возгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. (chim.)* a sublima.

возгорáемость, *-и f. sg.* inflamabilitate.

возгорáем/ый *adj.* inflamabil; *~ые веществá* substanţe inflamabile.

возгорáние, *-я n. (tehn.)* ardere, inflamare.

возгорáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *возгорéться*

возгордúться, *-горжу́сь, -гордúшься vb. pf. instr.* a se înfumura, a se fuduli, a deveni mîndru, a umbla cu nasul pe sus.

возгорé/ться, *-рю́сь, -рúшься vb. pf. (ipf. возгорáться)* **1.** a se aprinde, a izbucni. **2.** *(fig.)* a izbucni, a se stîrni, a se aprinde, a se încinge, a se isca; *~лся спор* s-a aprins/s-a stîrnit o ceartă, s-a încins o discuţie. **3.** *instr. (fig.)* a se înflăcăra, a se aprinde, a fi cuprins de ... ; ~ *стрáстью* a fi cuprins de pasiune.

воздавáть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *воздáть*

воздáть, *-áм, -áшь, -áст vb. pf. (ipf. воздавáть) acuz.* sau *instr.* a recompensa, a răsplăti; ~ *дóлжное комý-л.* a-i recunoaşte cuiva meritele; ~ *злом за добрó* a răsplăti binele cu rău.

воздая́ние, *-я n. (înv.)* recunoaştere, răsplătire, răsplată; răzbunare.

воздвигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *воздвúгнуть.*

воздвú|гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. воздвигáть) acuz.* a construi, a zidi, a clădi, a înălţa, a ridica.

воздвижéние, *-я n. sg.* clădire, ridicare, înălţare, construire, zidire.

воздевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *воздéть*

воздéйстви/е, *-я n.* influenţă, înrîurire, ascendent; acţiune, efect; *быть под ~ем когó-л.* a fi sub influenţa cuiva; *оказáть ~ на ход собы́тий* a înrîuri mersul evenimentelor; *морáльное* ~ influenţă morală; *световóе* ~ efect luminos; *биологúческое* ~ efect biologic; *разрушáющее* ~ acţiune distructivă; *случáйное* ~ acţiune aleatorie; *центробéжное* ~ efect centrifug ◇ *применúть физúческое* ~ a face uz de forţă.

воздéйствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* şi *ipf. на +acuz.* a influenţa, a înrîuri,

a avea ascendent/ influenţă asupra cuiva, a exercita o înrîurire; ~ *на умы́* a influenţa spiritele, a înrîuri cugetele.

воздéлать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. воздéлывать) acuz.* a cultiva, a lucra; ~ *зéмлю* a cultiva pămîntul.

воздéлывание, *-я n. sg.* cultivare, lucrare, prelucrare; ~ *пóчвы* cultivarea solului.

воздéлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *воздéлать*

воздержáвш/ийся, *-егося m.* persoană care s-a abţinut de la vot.

воздержáние, *-я n. sg.* abstinenţă, abţinere; cumpătare, înfrînare.

воздéржанность, *-и f. sg.* abstinenţă, abţinere, înfrînare, cumpătare, sobrietate, moderaţie.

воздéржанный *adj.* stăpînit, reţinut, cumpătat, sobru.

воздержáться, *-держу́сь, -дéржишься vb. pf. (ipf. воздéрживаться) от +gen.* a se stăpîni, a se abţine, a se înfrîna, a renunţa.

воздéрживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *воздержáться.*

воздéржность, *-и f. sg. (înv.) v. воздéржанность*

воздé|ть, *-éну, -éнешь vb. pf. (ipf. воздевáть) (în expr.)* ~ *рýки* a ridica mîinile în sus (în semn de indignare, rugăminte, implorare etc.).

вóздух[1], *-а m. sg.* aer, văzduh, atmosferă; *сжáтый* ~ aer comprimat; *свéжий* ~ aer curat; *жúдкий* ~ aer lichid; *добáвочный* ~ aer adiţional/ suplimentar; *леснóй* ~ aer de pădure; *гóрный* ~ aer de munte; *(av.) госпóдство в ~е* supremaţie în aer; *давлéние ~а* presiune atmosferică; *насы́щенный* ~ aer saturat; *незагрязнённый* ~ aer nepoluat; aer neviciat ◇ *вы́йти на* ~ a ieşi la aer, a ieşi afară din casă; *подышáть ~ом* a lua aer; *на ~е* sau *на откры́том ~е* în aer liber; *на вóльном ~е* în afara oraşului; (glumeţ) *питáться ~ом* a trăi din nimic, a trăi cu te miri ce; *(fig.) нóсится в ~е* pluteşte în aer; *(fig.) дышáть ~ом чегó-л.* a suferi influenţa unui anumit mediu; *поднять на* ~ a arunca în aer; a face să explodeze; *~!* atenţie!, alarmă aeriană!; *повúснуть в ~е* a rămîne suspendat/atîrnat în aer; a rămîne baltă; *взлетéть на* ~ a exploda, a sări în aer.

вóздух[2], *-а m. (bis.)* învelitoarea potirului, sfîntul aer.

воздухобóйн/ый *adj.* antiaerian; *~ая батарéя* baterie antiaeriană.

воздуховóд, *-а m.* conductă de aer.

воздуховóз, *-а m.* locomotivă cu aer comprimat.

воздуходу́вка, *-и f. (tehn.)* ventilator, suflantă, pompă de aer.

воздуходу́вн/ый *adj. (tehn.)* de suflat aer; *~ая машúна* maşină de suflat, ventilator; ~ *мех* foale.

воздухолетáние, *-я n. sg.* aeronautică.

воздухолетáтельный *adj.* de aeronautică, aeronautic.

воздухолечéние, *-я n.* aeroterapie.

воздухомéр, *-а m. (fiz.)* aerometru, contor de aer.

воздухонагнетáтельный *adj. (în expr.)* ~ *насóс* compresor.

воздухонагревáние, *-я n. (tehn.)* încălzire cu aer.

воздухонепроницáемый *adj.* ermetic, etanş la aer.

воздухообмéн, *-а m.* schimb de aer, primenirea aerului.

воздухообрáзный *adj. (fiz.)* aeriform.

воздухоотвóд, *-а m. (tehn.)* conductă de aerisire.

воздухоотделúтель, *-я m. (tehn.)* separator de aer.

воздухоохладúтель, *-я m.* filtru/epurator de aer.

воздухоочистúтель, *-я m.* filtru/epurator de aer.

воздухоплáвание, *-я n. sg.* aeronautică, navigaţie aeriană.

воздухоплáватель, *-я m.* aeronaut, pilot aerostier.

воздухоплáвательный *adj.* de aeronautică, aeronautic.

воздухопровóд, *-а m.* conductă de aer, galerie de aerisire.

воздухопровóдн/ый *adj. (tehn.)* *~ая трубá* conductă de aer.

воздухопроницáемость, *-и f.* permeabilitate la aer.

воздухопроницáемый *adj.* permeabil la aer.

воздýшно-десáнтный *adj. (mil.)* aeropurtat; ~ *отря́д* detaşament aeropurtat.

воздушно-космúческий *adj.* aerospaţial.

воздýшн/ый *adj.* **1.** de aer; atmosferic; ~ *потóк* a) curent de aer; b) flux, suflu fonator; ~*ое давлéние* presiune atmosferică. **2.** aerian, aeronautic; ~*ое сообщéние* comunicaţie aeriană; ~*ая тревóга* alarmă aeriană; ~ *бой* luptă aeriană; ~*ое прострáнство* spaţiu aerian; ~ *трáнспорт* transport aerian; ~ *флот* flotă aeriană; ~*ое прáво* drept aerian; ~ *десáнт* debarcare aeriană; lansare de paraşutişti; trupe paraşutate. **3.** *(tehn.)* cu aer, pus în funcţiune cu ajutorul aerului; ~ *насóс* pompă de aer; ~ *шар* balon, aerostat. **4.** *(fig.)* aerian, eteric, uşor; străveziu; ~*ое плáтье* rochie uşoară. **5.** nerezistent; lipsit de trăinicie; ~*ая пострóйка* construcţie nerezistentă; ◇ *стрóить* ~*ые зáмки* a construi castele în Spania; *посылáть* ~*ые поцелýи* a face/a trimite bezele; ~ *пирóг* sufleu; *(astr.)* ~ *кáмень* aerolit.

воздымáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a ridica, a înălţa.

воздыхáние, *-я* (mai ales la *pl.*) *n. (înv.)* jeluire, tînguire, plîngere, jelanie.

возжéчь, *-жгу, -жжёшь vb. pf. (ipf. возжигáть) acuz. (înv.)* **1.** a aprinde, a da foc, a pune foc; ~ *свéчи* a aprinde lumînările. **2.** *(fig.)* a aprinde, a stîrni, a provoca, a aţîţa; ~ *стрáсти* a aţîţa/a stîrni pasiunile.

возжигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возжéчь*

воззвáние, *-я n.* apel, manifest, proclamaţie, chemare; ~ *к населéнию* apel către populaţie; ~ *к нарóду* apel adresat poporului; manifest către popor.

воззвáть, *воззовý, воззовёшь vb. pf. (ipf. взывáть) (înv.)* a chema, a lansa un apel.

воззрéние, *-я n.* concepţie, opinie, părere, punct de vedere, mod de a privi lucrurile; *материалистúческое* ~ concepţie materialistă.

воззрúться, *-рю́сь, -рúшься vb. pf. на + acuz. (pop.)* a se uita ţintă, a-şi pironi ochii.

возúть, *вожý, вóзишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a duce, a transporta; a căra; ~ *дровá* a căra lemne; ~ *пассажúров* a transporta călători. **2.** *instr. (pop.)* a mişca ceva pe o suprafaţă (în diferite direcţii).

воз/úться, *вожýсь, вóзишься vb. ipf.* **1.** a zburda, a se zbengui, a face zgomot, a face larmă; a face tărăboi. **2.** *с + instr.* a se ocupa de ceva, a-şi face de lucru; a avea grijă de ... ; ~ с *детьмú* a se ocupa de/a avea grijă de copii. **3.** a zăbovi, a migăli, a lucra încet, a tărăgăna.

вóзка, *-и f. sg.* cărat, transportare, transport.

возлагáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возложúть*

возлагáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. pas.* de la *возлагáть*

вóзле **1.** *adv.* aproape, în apropiere, nu departe, alături, lîngă; *он живёт* ~ locuieşte în apropiere. **2.** *prep.* cu *gen.* în preajma, în vecinătatea; ~ *рекú* în apropierea rîului.

возлежáть, *-жý, -жúшь vb. ipf. на + prepl. (înv.)* a sta tolănit; a sta culcat, a zăcea, a sta întins *(despre persoane)*.

возлéчь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf. на + acuz. (înv.)* a se tolăni, a se culca, a se întinde.

возликовáть, *-кýю, -кýешь vb. pf.* a jubila, a se bucura, a triumfa, a fi cuprins de bucurie.

возлия́ние, *-я n.* **1.** *(ist.)* libaţiune. **2.** *(fig.)* chef, libaţiune.

возложúть, *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. возлагáть) acuz.* cu *на + acuz.* **1.** a aşeza, a depune, a pune; ~ *венóк на могúлу* a depune o coroană pe mormînt. **2.** a însărcina, a încredinţa; a da cuiva o sarcină; *(mil.)* ~ *комáндование* a încredinţa comanda ~ *на когó-л. ответственность* a face răspunzător pe cineva de ceva; ~ *винý на когó-л.* a arunca vina asupra cuiva; ~ *надéжду на* ... a-şi pune speranţele în ... ; ~ *на алтáрь (чегó-л.)* a jertfi pe altarul (a ceva).

возлюбúть, *-юблю́, -ю́бишь vb. pf. acuz. (înv.)* a îndrăgi, a avea preferinţă (pentru cineva).

возлю́бленн/ый **1.** *p.t.p.* de la *возлюбúть.* **2.** *adj.* scump, iubit, preferat; ~ *сын* fiu iubit, fiu preferat. **3.** **~ый,** *-ого m.* iubit, ibovnic. **4.** **~ая,** *-ой f.* iubită, amantă, ibovnică.

возмéздие, *-я n. sg.* răzbunare, pedeapsă, răsplată, osîndă.

возмéздный *adj.* oneros, cu titlu oneros, contra echivalent; *(jur.)* ~ *поря́док передáчи* transmitere cu titlu oneros.

возместúть, *-ещý, -естúшь vb. pf. (ipf. возмещáть) acuz.* cu *instr.* a despăgubi, a desdăuna, a indemniza, a compensa; ~ *убы́ток* a repara prejudiciul cauzat; ~ *потéрянное врéмя* a recupera timpul pierdut; ~ *расхóды* a compensa cheltuielile.

возмечтáть, *-áю, -áешь vb. pf. (în expr.) (мнóго)* ~ *о себé* a fi închipuit, a fi înfumurat, a se crede, a i se urca la cap.

возмещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возместúть*

возмещéние, *-я n. sg.* despăgubire, compensaţie, indemnizaţie; ~ *убы́тков* repararea prejudiciilor; daune-interese; ~ *расхóдов* restituirea cheltuielilor; *получúть* ~ a primi o compensaţie/o despăgubire.

возмóжно **1.** *pred. impers.* este posibil, e cu putinţă; se poate; *óчень/весьмá* ~ se prea poate; e foarte posibil; *наскóлько* ~ pe cît posibil, pe cît se poate; *как э́то* ~? cum se face?!, cum se poate una ca asta? **2.** *adv. (pe lîngă comparative)* cît e posibil, pe cît se poate, pe cît posibil; ~ *лýчше* cît (se poate) mai bine; ~ *быстрéе* cît se poate de repede, cît este posibil de repede. **3.** *cuv. modal* poate, se poate, probabil; *мне,* ~ *придётся уéхать* poate/probabil, va trebui să plec.

возмóжност/ь, *-и f.* **1.** *sg.* posibilitate, putinţă; modalitate; *имéть* ~ a avea posibilitatea; *дать* ~ a da posibilitate; *быть лишённым* ~*и* a fi lipsit/frustrat de posibilitatea ... ; *до послéдней* ~*и* pînă la ultima posibilitate **2.** ocazie; *при пéрвой* ~*и* la prima ocazie; **3.** *pl.* posibilităţi, mijloace, perspective; *материáльные* ~*и* posibilităţi materiale; ◇ *cuv. modal по* ~*и* sau *по мéре* ~*и* în măsura/în limita posibilităţilor, pe cît posibil, după posibilităţi.

возмóжн/ый *adj.* **1.** posibil, eventual, virtual; ~*ые послéдствия* urmări/consecinţe posibile; ~ *исхóд* rezultat posibil. **2.** realizabil. **3.** admis, admisibil ◇ *сдéлать всё* ~*ое* a face imposibilul, a face tot ce-ţi stă în putinţă.

возмужáлость, *-и f. sg.* maturitate, virilitate; pubertate.

возмужáлый *adj.* matur, ajuns la pubertate/la maturitate.

возмужáть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** a se maturiza, a atinge maturitatea; a ajunge om în toată firea; a ajunge la pubertate. **2.** a se întări; a prinde puteri.

возмутúтельно **1.** *adv.* (în mod) revoltător. **2.** *pred. impers.* e revoltător, e din cale afară.

возмутúтельность, *-и f. sg.* caracter revoltător.

возмутúтельный *adj.* revoltător, scandalos; ~ *постýпок* faptă revoltătoare.

возмутúть, *-ущý, -утúшь vb. pf. (ipf. возмущáть) acuz.* **1.** a revolta, a indigna, a scoate din fire; a scandaliza. **2.** *(înv.)* a aţîţa, a instiga, a răzvrăti, a revolta. **3.** *(înv.)* a tulbura; ~ *вóду* a tulbura apa. **4.** *(fiz.)* a perturba.

возмутúться, *-ущýсь, -утúшься vb. pf. (ipf. возмущáться)* **1.** a se revolta, a se indigna, a se scandaliza. **2.** *(înv.)* a se răzvrăti, a se răscula.

возмущáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возмутúть.*

возмущáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *возмутúться.*

возмущéние, *-я n.* **1.** *sg.* indignare, revoltă; *прийтú в* ~ a fi cuprins de indignare, a fi revoltat. **2.** *sg. (înv.)* aţîţare, instigare, îndemn la revoltă. **3.** *(înv.)* răscoală, răzvrătire, revoltă; ~ *вóйск* răscoala/răzvrătirea trupelor. **4.** *(astr. fiz.)* perturbare; perturbaţie; *магнúтное* ~ perturbaţie magnetică; *случáйное* ~ perturbare aleatorie, perturbaţie accidentală; *атмосфéрное* ~ perturbaţie atmosferică; *вековóе* ~ perturbaţie seculară.

возмущённо *adv.* cu indignare, indignat.

возмущённый **1.** *p.t.p.* de la *возму-*

тúть. **2.** *adj.* revoltat; plin de revoltă, indignat, scandalizat.

вознаградúть, *-ажý, -адúшь vb. pf. (ipf. вознаграждáть) acuz.* a recompensa, a răsplăti, a despăgubi; ~ *по заслýгам* a răsplăti după merite.

вознаграждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вознаградúть*.

вознаграждéние, *-я n.* **1.** *sg.* recompensare, răsplătire, despăgubire, compensare. **2.** indemnizaţie, recompensă; remuneraţie, plată, onorariu; *дéнежное* ~ răsplată în bani, recompensă bănească; *за* ~ contraplată, contraechivalent; *страховóе* ~ indemnizaţie/ despăgubire de asigurare.

вознамéриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вознамéриться*.

вознамéриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. вознамéриваться)* cu *ipf.* a intenţiona, a avea de gînd; ~ *уéхать* a avea intenţia să plece.

вознегодовáть, *-дýю, -дýешь vb. pf. на + acuz.* a se supăra foc, a se înfuria, a fi indignat.

возненавúдеть, *-úжу, -úдишь vb. pf. acuz.* a urî, a fi cuprins de ură, a prinde pică.

вознесéние, *-я n. sg.* **1.** ridicare, înălţare. **2.** *(fig.)* glorificare, proslăvire. **3.** *(bis.)* înălţarea.

вознестú, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. возносúть) acuz.* a ridica, a înălţa; ~ *до небéс* a ridica în slăvi, a ridica în slava cerului.

вознестúсь, *-сýсь, -сёшься vb. pf. (ipf. возносúться)* **1.** a se înălţa, a se ridica. **2.** a se făli, a se mîndri, a se fuduli, a se umfla în pene; a se îngîmfa.

возникáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возникнуть*

возникновéние, *-я n. sg.* origine, obîrşie, naştere, apariţie, ivire ◇ *(tehn.)* ~ *колебáний* amorsarea oscilaţiilor.

возник/нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. возникáть)* a se naşte, a lua fiinţă, a se isca, a apărea; a răsări; *~ла ссóра* s-a iscat o ceartă; *~ла мысль* i-a venit o idee.

возница, *-ы m.* vizitiu, surugiu, căruţaş.

возничий, *-его m.* **1.** *(înv.) v. возница.* **2.** *(astr.)* vizitiul.

возносúть, *-ошý, -óсишь vb. ipf.* de la *вознестú*

возносúться, *-ошýсь, -óсишься vb. ipf.* de la *вознестúсь*.

возн/я́, *-ú f. sg.* **1.** zgomot, gălăgie, zarvă, tărăboi, hărmălaie; *поднять ~ю* a face tărăboi. **2.** bătaie de cap, alergătură, necazuri, griji. **3.** intrigi, uneltiri.

возобладáть, *-áю, -áешь vb. pf. над + instr.* a predomina, a precumpăni, a fi mai puternic, a avea preponderenţă, a întrece, a prevala.

возобновúть, *-влю́, -вúшь vb. pf. (ipf. возобновля́ть)* **1.** a reînnoi, a reîncepe, a relua; ~ *абонемéнт* a reînnoi abonamentul; ~ *дóговóр* a prelungi contractul; a reînnoi tratatul; ~ *переговóры* a relua tratativele; ~ *заня́тия* a relua studiile; ~ *рабóту* a-şi relua lucrul; ~ *разговóр* a relua convorbirea/ discuţia; *(teatr.)* ~ *пьéсу* a relua piesa; ~ *сношéния* a relua relaţiile. **2.** a restaura, a renova.

возобновú/ться, *-úтся vb. pf. (ipf. возобновля́ться)* a reîncepe, a fi reluat.

возобновлéние, *-я n. sg.* **1.** reluare, reîncepere, reînnoire; ~ *разговóра* reluarea discuţiei; ~ *урóков* reluarea lecţiilor; ~ *игры́* reluarea jocului; ~ *воéнных дéйствий* reluarea operaţiunilor militare. **2.** *(tehn. silv.)* regenerare; ~ *лéса* regenerarea pădurii; *естéственное* ~ *лесосéк* regenerare naturală a parchetelor. **3.** restaurare, renovare; ~ *картúны* restaurarea tabloului.

возобновля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *возобновúть*

возобновля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *возобновúться*

возóк, *-зкá m. (înv.)* căruţă/sanie cu coviltir, căruţă/sanie acoperită.

возомнúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (în expr.)* ~ *о себé* a fi închipuit/încrezut/ înfumurat, a se crede.

возопúть, *-плю́, -пúшь vb. pf. (înv.)* a striga în gura mare, a ţipa, a răcni cît îl ţine gura.

возрáдоваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf. (înv.)* a se bucura, a fi cuprins de bucurie.

возражáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возразúть*

возражéни/е, *-я n.* **1.** replică, ripostă; obiecţie; *вéское* ~ obiecţie serioasă; *неосновáтельное* ~ obiecţie neîntemeiată; *тон, не допускáющий ~й* ton care nu admite obiecţii, ton peremptoriu; *без ~й!* fără obiecţii/discuţie!; *~й нет/не имéется* nu sînt obiecţii. **2.** împotrivire, opunere. **3.** *(jur.)* excepţie, incident, obiecţie.

возразúть, *-ажý, -азúшь vb. pf. (ipf. возражáть)* a replica, a obiecta, a contrazice, a se opune, a se împotrivi, a ridica o obiecţie; ~ *на чьё-л. предложéние* a obiecta împotriva propunerii cuiva.

вóзраст, *-а m.* **1.** vîrstă, etate; *младéнческий* ~ vîrsta copilăriei; *зрéлый* ~ vîrsta maturităţii; *предéльный* ~ limită de vîrstă; *призывнóй* ~ vîrstă de recrutare; *дошкóльный* ~ vîrstă preşcolară; *нéжный* ~ vîrstă fragedă; *преклóнный* ~ vîrstă înaintată; *одногó ~а* de aceeaşi vîrstă; *в ~е...* în vîrstă de... **2.** maturitate. **3.** *(fiz.)* datare, vechime, vîrstă; ~ *по гéлию* datare prin heliu ◇ *(pop.) на ~е* matur; *дéвушка на ~е* fată bună de măritat; *войтú в* ~ a deveni matur, a se maturiza; *вы́йти из ~а* a depăşi vîrsta, a trece de o vîrstă; *вы́йти из шкóльного ~а* a depăşi vîrsta şcolară, a trece de vîrsta şcolară.

возрастáние, *-я n. sg.* creştere, mărire, sporire, augmentare, ridicare, urcare; *скачкообрáзное* ~ dezvoltare/creştere în salturi; *(fiz.)* ~ *энтропúи* creşterea entropiei.

возрастáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возрастú*

возрастáющ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *возрастú*. **2.** *adj.* crescînd; care creşte, în creştere, accelerat; *(fiz.) ~ая скóрость* viteză accelerată; *(mat.) ~ая прогрéссия* progresie crescîndă; *~ие потрéбности* necesităţi crescînde.

возрастú, *-стёт vb. pf. (ipf. возрастáть)* a creşte, a se mări, a spori, a se ridica, a se întări.

возрастнóй *adj.* de vîrstă, referitor la vîrstă/la etate; ~ *ценз* condiţie de vîrstă, cenz de vîrstă.

возродúть, *-ожý, -одúшь vb. pf. (ipf. возрождáть) acuz.* **1.** a reface, a reînnoi, a regenera. **2.** *(fig.)* a reînvia, a trezi la viaţă, a însufleţi ~ *к жúзни* a readuce la viaţă, a trezi din nou la viaţă.

возродúться, *-ожýсь, -одúшься vb. pf. (ipf. возрождáться)* **1.** a se reînnoi, a se reface, a se regenera; a renaşte. **2.** a apărea din nou, a reapărea.

возрождáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возродúть*

возрождáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *возродúться*

возрождéние, *-я n. sg.* refacere, reînnoire, regenerare; renaştere ~ *страны́* renaşterea ţării; ~ *промы́шленности* refacerea industriei ◇ *(ist.) Эпóха Возрождéния* Renaşterea, epoca Renaşterii.

возроптáть, *-опщý, -óпщешь vb. pf. (înv.)* (a începe) a cîrti, a murmura împotriva cuiva, a fi nemulţumit de cineva; a protesta.

вóзчик, *-а m.* căruţaş, cărăuş, camionagiu.

возымéть, *-éю, -éешь vb. pf. acuz. (livr.)* a avea, a căpăta, a prinde; ~ *дéйствие* a avea efect; ~ *сúлу* a căpăta putere, a intra în vigoare; ~ *желáние* a avea o dorinţă; a prinde poftă; ~ *намéрение* a avea o intenţie.

вóин, *-а m.* ostaş, soldat, luptător ◇ *(prov.) одúн в пóле не* ~ unde-i unul nu-i putere.

вóинск/ий *adj.* militar, de militărie, ostăşesc; ~ *устáв* regulament militar; *~ая часть* unitate militară; *всеóбщая ~ая обя́занность* serviciu militar obligatoriu; *(înv.) ~ое вéдомство* departamentul militar; *~ая дóблесть* vitejie ostăşească; ~ *долг* datorie ostăşească; datorie de ostaş; *~ие пóчести* onoruri militare.

войнственно *adv.* belicos, războinic, marţial.

войнственность, *-и f. sg.* spirit războinic, caracter belicos.

войнственн/ый *adj.* belicos, războinic ~ *вид* aer belicos; *~ые племенá* triburi războinice.

вóинство, *-а n. col.* oaste, oştire, trupe.

войнствующий *adj.* activ, militant.

войстину *adv.* şi *cuv. modal* într-adevăr, cu adevărat.

воитель, *-я m.* **1.** *(înv.)* luptător, războinic, ostaş. **2.** *(glumeţ)* bătăuş.

вой, *-я m. sg.* **1.** urlet, răget *(de animale)*; *поднять* ~ a se porni pe urlat. **2.** plînset, bocet; geamăt de durere, lamentare. **3.** *(fig.)* şuierat, urlet; ~ *ветра* urletul vîntului. **4.** *(fig.)* protest zgomotos, zbierete, vociferări.

войлок, *-а m.* **1.** *sg.* pîslă. **2.** bucată de pîslă.

войлочный *adj.* de/din pîslă; de/din fetru.

войн/á, *-ы́ f.* război; *гражданская* ~ război civil; *Великая Отечественная* ~ marele război pentru apărarea patriei; *агрессивная* ~ război de agresiune; *захватническая* ~ război de cotropire; *освободительная* ~ război de eliberare; *справедливая* ~ război drept; *наступательная* ~ război ofensiv; *оборонительная* ~ război defensiv; ~ *на истощение противника* război de hărţuială; *бактериологическая* ~ război bacteriologic; *всеобщая ядерная* ~ război nuclear total; *атомная* ~ război atomic; *партизанская* ~ luptă de partizani; *мировая* ~ război mondial; *холодная* ~ război rece; *вести* ~*ý* a purta/a duce război; *объявить* ~*ý* a declara război; *находиться в состоянии* ~*ы́* a fi în stare de război; *выиграть* ~*ý* a cîştiga războiul; *развязать* ~*ý* a dezlănţui un război; *угрожать* ~*óй* a ameninţa cu războiul.

вóйск/о, *-а n.* **1.** armată, trupe; *регулярные* ~*á* trupe (armate) regulate; *действующие* ~*á* armata activă; *наёмные* ~*á* armate de mercenari; *сухопутные* ~*á* armata de uscat; *союзные* ~*á* trupe aliate; *вспомогательные* ~*á* trupe auxiliare; ~ *прикрытия* trupe de acoperire; ~ *связи* trupe de transmisiuni; *оккупационные* ~*á* trupe de ocupaţie; *бронетанковые* ~*á* trupe blindate de tancuri; *воздушнодесантные* ~*á* trupe aeropurtate; *инженерные* ~*á* trupe de geniu; *тыловые* ~*á* trupe necombatante; *пограничные* ~*á* trupe de grăniceri; *наземные* ~*á* trupe terestre.

войсков/óй *adj.* de armată, referitor la armată, militar; ~*áя часть* unitate militară; ~ *начальник* comandant militar.

войти́, *войду́, войдёшь vb. pf. (ipf. входить) в + acuz.* **1.** a intra, a pătrunde; ~ *в дом* a intra în casă; ~ *в комиссию* a intra (ca membru) într-o comisie; ~ *в правительство* a intra în guvern, a face parte din guvern; ~ *в обязанность* a intra în obligaţiile cuiva, a face parte din obligaţiile cuiva. **2.** a încăpea. **3.** *с + instr.* a se adresa, a prezenta; ~ *с докладом* a prezenta un raport; a face un raport; ~ *с представлением/с предложением* a face o propunere. **4.** a se ocupa/a cerceta cu atenţie; ~ *в суть дела* a pătrunde în fondul chestiunii; a cerceta fondul chestiunii. **5.** *cu substantive abstracte, indicînd începutul unei acţiuni:* ~ *в обиход/в употребление* a intra în uz; ~ *в действие/в силу* a intra în acţiune, a intra în vigoare; ~ *в моду* a ajunge la modă; ~ *в переговоры* a începe tratativele ◇ ~ *в привычку* a deveni obicei/deprindere; ~ *в азарт* a se înflăcăra, a se pasiona, a-şi pierde capul; ~ *в долги* a se îngloda în datorii, a avea datorii pînă peste cap; ~ *в лета* a îmbătrîni; ~ *в доверие к кому-л.* a deveni omul de încredere al cuiva; a intra în graţiile cuiva; ~ *в чьё-л. положение* a înţelege situaţia cuiva, a se pune în situaţia cuiva; ~ *в поговорку* a ajunge proverbial; ~ *в славу* a deveni celebru/renumit, a cuceri gloria; ~ *в роль* a se obişnui, a se deprinde cu o situaţie; ~ *в быт* a se încetăţeni; a intra în uz; a deveni un fapt obişnuit; ~ *во вкус* a prinde/a căpăta gust.

вокали́з, *-а m. (muz.)* vocaliză.

вокализáция, *-и f. sg.* **1.** *(muz.)* vocalizare. **2.** *(lingv.)* vocalizare.

вокáбула, *-ы f. (lingv.)* vocabulă; cuvînt.

вокали́зм, *-а m. sg. (lingv.)* vocalism; *безударный* ~ vocalism aton; *предударный* ~ vocalism protonic; *заударный* ~ vocalism posttonic.

вокали́ст, *-а m. sg. (muz.)* profesor de canto.

вокáльн/ый *adj.* **1.** vocal, de canto; ~*ая музыка* muzică vocală; ~ *вечер* recital de canto. **2.** *(lingv.)* deictic; ~ *жест* cuvînt deictic.

вокати́в, *-а m. (gram.)* vocativ, cazul vocativ.

вокзáл, *-а m.* gară; ~ *аэропорта* aerogară; *морской* ~ gară maritimă; *речной* ~ gară fluvială.

вокзáльн/ый *adj.* de gară, al gării; ~*ое здание* clădirea gării.

вокру́г **1.** *adv.* în jur, împrejur; de jur împrejur. **2.** *prep.* cu *gen.* în jurul, împrejurul; de jur împrejurul. **3.** *prep.* cu *gen.* *(fig.)* referitor la, cu privire la; pe marginea ... ◇ *ходить* ~ *да около* a se învîrti în jurul unei chestiuni fără a pune punctul pe «i»; a discuta pe ocolite.

вол, *-á m.* bou ◇ *работать как* ~ a munci din răsputeri/din greu, a munci ca o vită; ~*á крутить/вертеть* a duce cu preşul, a duce de nas; *ехать как на* ~*áх* a merge încet (ca tras de boi).

волáн, *-а m.* volan *(la îmbrăcăminte de damă).*

вóлглый *adj. (reg.)* umed, jilav.

вóлгнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (reg.)* a se umezi, a deveni umed.

волды́рник, *-а m. (bot.)* plescăiţă.

волды́рь, *-я́ m.* băşică *(produsă de arsură, frecare etc.)* ◇ *пропал как* ~ *на воде* a pierit ca un balon de săpun.

волев/óй **1.** *adj.* voliţional, volitiv, de voinţă; voluntar; ~*óе действие* acţiune voluntară. **2.** cu voinţă; ~ *человек* om cu voinţă; ~*áя натура* fire voluntară.

волеизъявлéни/е, *-я n.* exprimare a voinţei, manifestare a voinţei; *(jur.)* *дефекты* ~*я* vicii de consimţămînt.

волейбóл, *-а m.* volei.

волейбóльн/ый *adj.* de volei; ~ *мяч* minge de volei; ~*ая команда* echipă de volei.

волейболи́ст, *-а m.* jucător de volei.

вóлей-невóлей *adv.* vrînd-nevrînd, de voie de nevoie, volens-nolens.

волжáнин, *-а m.* locuitor din regiunea fluviului Volga.

волк[1], *-а m.* lup ◇ ~ *ом выть* a se tîngui, a se plînge amarnic; ~ *в овечьей шкуре* lup în piele de oaie; ~*ом смотреть* a privi posomorît; a se uita chioriş; a privi duşmănos; *быть голодным как* ~ a avea o foame de lup; *(prov.)* ~ *крадёт и считанных овец* lupul fură/mănîncă şi din oile numărate; *морской* ~ lup de mare; *(prov.) как* ~*а ни корми, он всё в лес смотрит* lupul îşi schimbă părul, dar năravul ba; *(prov.) и* ~*и сыты и овцы целы* a împăca şi capra şi varza; *(prov.)* ~*ов бояться — в лес не ходить* cine se teme de brumă să nu sădească vie; cine se teme de vrăbii, să nu semene mălai; *старый* ~ lup bătrîn; *хоть* ~*ов морозь* e ger de crapă pietrele; *про* ~*а речь, а* ~ *навстречь* vorbeşti de lup şi lupu-i la uşă; *(prov.) с* ~*ами жить — по — волчьи выть* cu lupii să urli, cu oile să zbieri; cînd treci prin ţara orbilor, închide şi tu un ochi.

волк[2], *-а m. (tehn.)* instalaţie pentru umezit.

волк-маши́на, *-ы f. (tehn.)* lup, maşină de dărăcit şi scărmănat *(în industria bumbacului) sau* de fărîmiţat *(în extragerea turbei).*

волкобóй, *-я m. (bot.)* piperul-lupului, tulichină.

волкобóйник, *-а m. (bot.)* omag.

волкодáв, *-а m.* cîine-lup; dulău.

волнá[1], *-ы́ f. sg. (reg.)* lînă.

волн/á[2], *-ы́ f.* **1.** val, undă, talaz; *морская* ~ val de mare. **2.** *(fiz.)* undă; *звуковая* ~ undă sonoră; *световая* ~ undă de lumină. **3.** *pl. (tele)* unde; *длинные* ~*ы* unde lungi; *средние* ~*ы* unde mijlocii; *короткие* ~*ы* unde scurte; *мешающая* ~ undă perturbatoare; *атмосферная* ~ undă atmosferică; *ударная* ~ undă de şoc; *ловить* ~*ý* a prinde un post de radio. **4.** *(fig.)* val; ~ *самолётов* stol de avioane; ~ *недовольства* val de nemulţumire; *стачечная* ~ val de greve.

волнéни/е, *-я n.* **1.** mişcare, agitaţie, freamăt; *морское* ~ freamătul mării. **2.** *(fig.)* emoţie, nelinişte, frămîntare; *прийти в* ~ a fi cuprins de emoţie; *притаить/скрыть* ~ a-şi ascunde emoţia. **3.** *(mai ales la pl.) (fig.)* tulburări, dezordini, răscoală; revoltă, răzmeriţă.

волни́стость, *-и f. sg.* unduire, ondulare; efect de pulsaţie; *(fiz.)* ondulozitate.

волни́ст/ый *adj.* **1.** ondulat, unduios; ~*ые волосы* păr ondulat. **2.** deluros; ~*ая местность* regiune deluroasă; *(tehn.)* ~*ое железо* tablă ondulată.

волн/овáть, *-нýю, -нýешь vb. ipf. (pf. взволновáть) acuz.* **1.** a agita, a mişca; *вéтер ~ýет морскýю гладь* vîntul agită întinsul mării. **2.** *(fig.)* a nelinişti, a îngrijora; a provoca emoţii; a enerva. **3.** *(fig. înv.)* a instiga, a aţîţa, a îndemna (la răscoală); *~ умы́* a aţîţa spiritele.

волн/овáться, *-нýюсь, -нýешься vb. ipf. (pf. взволновáться)* **1.** a se agita, a se mişca, a fremăta; *мóре ~ýется* marea freamătă. **2.** *(fig.)* a se frămînta, a fi tulburat; a fi îngrijorat, a se nelinişti; a se enerva; a avea emoţii. **3.** *(fig. înv.)* a se răscula, a se răzvrăti, a-şi arăta nemulţumirea.

волновóд, *-а m. (fiz.)* ghid de unde; *атмосфéрный ~* ghidul de unde atmosferice.

волнов/óй *adj.* unduios; de unde, ondulatoriu; *~óе движéние* mişcare ondulatorie.

волногасíтель, *-я m. (tehn.)* amortizor de unde de şoc.

волнолóм, *-а m. v. волнорéз*

волномéр, *-а m.* undometru.

волнообрáзн/ый *adj.* **1.** ondulat, ondulatoriu; de forma undelor; *~ое движéние* mişcare ondulatorie; *(geol.) ~ое землетрясéние* cutremur ondulatoriu. **2.** deluros; *~ая повéрхность* suprafaţă deluroasă; regiune delurcasă.

волнообразовáтель, *-я m. (tehn.)* oscilator, generator de unde.

волнопоглощéние, *-я n. (fiz.)* absorbţie de unde.

волнорéз, *-а m. (mar.)* spărgător de valuri; spargeval; dig de larg.

волноуказáтель, *-я m. (tehn.)* indicator de unde.

волноуловíтель, *-я m. (radio)* detector de unde.

волнýха, *-и f. v. волнýшка*

волнýшка, *-и f. (bot.)* burete flocos.

волнýющ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *волновáть; вопрóс, ~ мáссы* problemă care preocupă masele. **2.** *adj.* îngrijorător; neliniştitor; alarmant; *~ие события* evenimente îngrijorătoare. **3.** *adj.* tulburător; răscolitor; mişcător, impresionant.

волóв/ий *adj.* de bou; *~ья шкýра* piele de bou.

воловíк, *-а m. (bot.)* limba-boului, miruţă.

волóвня, *-и f.* grajd/staul pentru boi.

вóлок, *-а m.* **1.** teritoriu între ape navigabile peste care se face transbordarea mărfurilor sau a vaselor mici. **2.** *(reg.)* drum de căruţe prin pădure. **3.** *(reg.)* plasă pentru prins peşte.

волокúт|а[1], *-ы f. sg.* tărăgăncală, tărăgănare, tergiversare, amînare; *бюрократúческая ~* tărăgănare birocratică, procedură birocratică; *бумáжная ~* scriptologie ◇ *затéять ~у* a o lungi, a amîna de azi pe mîine.

волокúта[2], *-ы m. (înv.)* curtezan; (om) afemeiat, muieratic, crai.

волокúтный *adj.* greu de realizat, cu multe formalităţi, legat de multe formalităţi.

волокúтчик, *-а m.* birocrat, formalist.

волокнúстость, *-и f. (text.)* procent de fibre.

волокнúст/ый *adj.* fibros; *~ые растéния* plante fibroase; *~óе строéние* structură fibroasă.

волокнó, *-á n.* **1.** fibră, fir; *шёлковое ~* fir de mătase; *льнянóе ~* fibră de in; *асбéстовое ~* fibră de azbest; *белкóвое ~* fibră de albumină; *пенькóвое ~* fibră de cînepă; *синтетúческое ~* fibră sintetică; *хлóпковое ~* fibră de bumbac; *шерстянóе ~* fibră de lînă; *штáпельное ~* celofibră. **2.** *(biol.)* ţesut, ţesuturi fibroase ◇ *(prov.) каковó ~, таковó и полотнó* cum e turcul şi pistolul; cum e fusul şi mosorul.

волокóнце, *-а n. (text.)* fibrilă elementară.

волоковó/й *adj. (în expr.) ~е oкнó* ferestruică pentru ieşirea fumului *(în casele fără hornuri).*

вóлоком *adv.* tîrîş; *тащúть ~* a tîrî.

волокýша, *-и f.* **1.** dispozitiv pentru tras greutăţi. **2.** tîrşitoare; **3.** plasă de pescuit. **4.** *(agr.)* maşină de strîns şi transportat fînul; netezitoare. **5.** sanie cu tălpi late.

волонтёр, *-а m.* voluntar.

волопáс, *-а m. (astr.)* Boarul *(constelaţie).*

вóлос, *-а m.* **1.** fir de păr. **2.** *pl.* păr; *седы́е ~ы* păr cărunt. **3.** *sg.* păr de animale *(folosit în industrie)* ◇ *ни на ~* deloc, cîtuşi de puţin, cît negru sub unghie; *рвать на себé ~ы* a-şi smulge părul din cap; *краснéть до корнéй волóс* a roşi pînă în vîrful urechilor, a roşi pînă la albul ochilor; *~ы встаю́т ды́бом* a i se face părul măciucă; a i se zbîrli părul; *до седы́х волóс* pînă la adînci bătrîneţe; *(prov.) ~ дóлог, да ум корóток* barbă lungă, minte scurtă; barbă mare, minte n-are; *скóлько волóс на головé* cîţi peri în barbă; cîtă frunză şi iarbă.

волосáтик, *-а m.* **1.** *(zool.)* vierme de apă *(subţire şi lung).* **2.** *(bot.)* negară. **3.** *(geol.)* cristal de munte, ametist cu structură fibroasă.

волосáтость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi păros.

волосáтый *adj.* **1.** păros, acoperit cu păr. **2.** pletos, cu păr mult.

волосúнка, *-и f.* fir de păr, firicel de păr.

волосúстый *adj.* **1.** *(geol.)* fibros, cu structură fibroasă; *~ асбéст* azbest fibros. **2.** *(bot.)* pilos.

волосн/óй *adj.* **1.** de păr. **2.** *(fiz. biol.)* capilar; *~ы́е сосýды* vase capilare.

волóсность, *-и f. sg. (fiz. biol.)* capilaritate.

волóсный *adj. v. волоснóй.*

волосовúна, *-ы f. (metal.)* fisură fină.

волос/óк, *-кá m.* **1.** fir de păr, firicel de păr. **2.** resort, spirală, arc de ceasornic. **3.** *(bot.)* păr, perişor, firicel. **4.** filament (la un bec) ◇ *(fig.) висéть/держáться на ~кé* a atîrna de un fir de păr; *на ~кé от ...* la un pas de ..., foarte aproape (de o nenorocire); *не трóнуть ~кá* a nu te atinge nici măcar de un fir de păr, a nu face nici un rău cuiva.

волосообрáзный *adj.* filiform.

волостн/óй *(înv.)* de plasă; al plăşii; *~óе правлéние* administraţia plăşii.

вóлость, *-и f. (înv.)* **1.** plasă. **2.** regiune.

волося́ник, *-а m. (reg.)* saltea de păr.

волося́нка, *-и f.* **1.** ţesătură de păr de cal. **2.** *(reg.)* capcană pentru prinderea păsărilor. **3.** *(pop.)* păruială.

волосянóй *adj.* de păr; *~ тюфя́к* saltea de păr.

волочéние, *-я n. sg. (tehn.)* tragerea sîrmei, trefilare; *холóдное ~* trefilare la rece.

волочúльн/ый *adj. (tehn.)* de trefilat; de tras sîrmă; *~ая машúна* banc de trefilat; *~ые клéщи* cleşte de tras sîrmă; cleşte de trefilat.

волочúльня, *-и f. (tehn.)* filieră de trefilare.

волочúльщик, *-а m. (tehn.)* trăgător, trefilator.

волоч/úть, *-очý, -óчишь vb. ipf. acuz.* **1.** a tîrî; *~ мешóк с зернóм* a tîrî un sac de grîu; *éле нóги ~úт* abia îşi mai tîrăşte picioarele. **2.** *(fig.)* a tărăgăna; a amîna mereu. **3.** *(tehn.)* a trage, a trefila. **4.** *(agr.)* a tîrşi; *~ лён* a meliţa inul.

волочúться, *-очýсь, -óчишься vb. ipf.* **1.** a se tîrî, a merge tîrîş-grăpiş. **2.** *за + instr.* a face curte, a da tîrcoale. **3.** *pas.* de la *волочúть.*

волóчь, *-окý, -очёшь, -окýт vb. ipf. acuz. (pop.)* a tîrî, a trage; *насúлу нóги ~* a-şi trage cu greu picioarele.

воло́/чься, *-окýсь, -очёшься, -окýтся vb. ipf. (pop.)* a se tîrî, a merge greu; *насúлу ~кýсь* abia mă tîrăsc.

волхв, *-á m.; pl. волхвы́* **1.** mag, vrăjitor, ghicitor; prezicător *(la vechii slavi).* **2.** astrolog; cititor în stele.

волчáнка, *-и f. sg. (med.)* lupus, tuberculoză a pielii.

волчáтник, *-а m.* vînător specialist în vînatul lupilor.

волчéц[1], *-чцá m. (vet.)* pecingine *(la cîini).*

волчéц[2], *-чцá m. (bot.)* scai.

вóлч/ий *adj.* **1.** de lup; *~ след* urmă de lup. **2.** de blană de lup; *~ья шýба* şubă de blană de lup ◇ *~ пáспорт* sau *билéт* legitimaţie eliberată persoanelor considerate ostile regimului ţarist; *~ья я́ма* capcană; *(bot.) ~чья я́года* lemn-cîinesc; *~ аппетúт* foame de lup; *(bot.) ~ье лы́ко* tulichină, bobiţă-de-lup, cleiţă, dalac.

волчúха, *-и f. (reg.) v. волчúца*

волчúца, *-ы f.* lupoaică.

волч/óк[1], *-кá m.* **1.** sfîrlează, titirez. **2.** *(fiz.)* giroscop. **3.** *(tehn.)* maşină de tocat

carne; volf ◇ *верте́ться ~ко́м* a se învîrti ca un titirez; a umbla ca o sfîrlează.

волчо́к[2], *-чка́, m.* **1.** *dim.* de la *волк.* **2.** cîine lup.

волчо́нок, *-нка m.* pui de lup.

волше́бник, *-a m.* magician, vrăjitor, mag.

волше́бн/ый *adj.* **1.** miraculos, fermecat, vrăjit; *~ая фле́йта* flautul fermecat; *~ая па́лочка* baghetă magică; *~ое ца́рство* împărăția zînelor; țară din povești. **2.** *(fig.)* încîntător, minunat, fermecător, feeric; *~ые зву́ки* sunete fermecătoare; *~ го́лос* voce încîntătoare; *~ вид* peisaj feeric ◇ *(înv.) ~ фона́рь* lanternă magică; aparat de proiecție.

волшебств/о́, *-а́ n. sg.* **1.** magie, vrăjitorie, vrajă, farmec; fermecare; *как по ~у́* ca prin farmec. **2.** *(fig.)* farmec, încîntare, feerie.

волы́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pop.)* a tărăgăna, a munci fără spor.

волы́нка[1], *-и f.* cimpoi.

волы́нк/а[2], *-и f. sg. (pop.)* tărăgăneală, amînare, lungire fără rost, ritm încetinit de muncă; *прекрати́те ~у!* încetați cu tărăgăneala! ◇ *тяну́ть ~у* a trîndăvi, a tărăgăna, a munci fără spor.

волы́нщик[1], *-a m.* cîntăreț din cimpoi, cimpoier.

волы́нщик[2], *-a m. (pop.)* tîrîie-brîu, leneș, trîndav.

вольго́тно *adv. (pop.)* liber, nestingherit, în voie; îmbelșugat; *жить ~* a trăi în voie.

вольго́тн/ый *adj. (pop.)* liber, nestingherit, în voie.

во́льн/ая, *-ой f. (ist.)* act de dezrobire, document de eliberare din iobăgie; *дать ~ую* a da libertate, a dezrobi, a elibera din iobăgie.

во́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a-și face de cap, a trăi/a face cum îl taie capul, a nu ține seama de nimic; a proceda în mod arbitrar.

во́льно **1.** *adv. (în mod)* liber, independent; *~ и́ли нево́льно* vrînd-nevrînd; *вести́ себя́ ~* a se comporta liber, a avea o atitudine independentă. **2.** *(mil.) ~!* repaus!, pe loc repaus! *(comandă)*; *положе́ние ~!* poziție de repaus!

вольно́ *pred. impers.* păi, dacă ...; vezi, dacă ...; e în voia lui să ... ◇ *~ ему́/ей!* cum dorește, cum îi este voia.

вольноду́мец, *-мца m. (înv.)* liber-cugetător.

вольноду́мие, *-я n. sg. (înv.) v. вольноду́мство*

вольноду́мный *adj. (înv.)* liber-cugetător.

вольноду́мство, *-а n. sg. (înv.)* atitudine de liber-cugetător.

вольнолюби́вый *adj. (înv.)* iubitor de libertate; dornic de libertate; care năzuiește spre libertate.

вольномы́слие, *-я n. sg. v. вольноду́мство*

вольнонаёмный *adj.* civil care lucrează ca angajat într-o unitate sau instituție militară.

вольноотпу́щенник, *-a m.* libert; iobag eliberat.

вольноотпу́щенн/ый *adj.* **1.** dezrobit, eliberat din iobăgie. **2.** **~ый,** *-ого m.* libert, iobag eliberat.

вольнопрактику́ющий *adj.* liber profesionist.

вольнослу́шатель, *-я m. (înv.)* audient.

во́льност/ь, *-и f.* **1.** *sg.* libertate, independență; *~ мы́сли* libertate în gîndire. **2.** *(mai ales la pl.) (înv.)* privilegii, avantaje, drepturi; *каза́цкие ~и* privilegiile cazacilor. **3.** familiaritate exagerată; libertate în purtări, obrăznicie; *позволя́ть себе́ ~и* a-și permite prea mult. **4.** licență; *поэти́ческая ~* licență poetică.

во́льн/ый *adj.* **1.** *(pol.)* liber, independent, neatîrnat. **2.** de libertate; *~ дух* spirit de libertate; *~ые мы́сли* idei/spirit de libertate. **3.** liber, nestînjenit, neconstrîns; *~ое житьё* viață liberă, viață în libertate. **4.** liber; *~ые це́ны* prețuri libere; *~ая торго́вля* comerț liber. **5.** prea familiar, obraznic, libertin; *~ое поведе́ние* comportare prea familiară, comportare prea îndrăzneață ◇ *~ая оде́жда* haină largă; *~ая пти́ца* om liber ca o pasăre; *(înv.) по ~ому на́йму* ca angajat civil (într-o unitate militară); *~ые стихи́* versuri libere; *~ каза́к* om liber, om independent; *~ перево́д* traducere liberă; *~ го́род* oraș liber; *(sport) ~ые движе́ния* mișcări libere; *~ые упражне́ния* exerciții libere; *~ая га́вань* porto-franco; *сам себе́ не во́лен* a nu fi stăpîn pe sine; a nu se putea stăpîni, a fi lipsit de voință.

вольт[1], *-a m.* **1.** voltă; (la călărie și scrimă). **2.** *(arg.)* măsluire a cărților de joc.

вольт[2], *-a m. (fiz.)* volt.

во́льта, *-ы f. (text.)* voltă.

вольта́ж, *-a m. (fiz.)* voltaj.

вольта́метр, *-a m. (fiz.)* voltametru.

вольт-ампе́р, *-a m. (fiz.)* volt-amper.

вольтамперме́тр, *-a m. (fiz.)* voltampermetru.

вольтаско́п, *-a m. (fiz.)* voltascop.

вольтерья́нец, *-нца m.* volterian; liber-cugetător.

вольтерья́нство, *-а n. sg.* volterianism.

вольтижёр, *-a m.* voltijor.

вольтижи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a face voltije.

вольтижиро́вка, *-и f. sg.* voltijă, voltij.

вольтижиро́вочн/ый *adj.* de voltij; *~ое седло́* șa pentru voltij.

вольтме́тр, *-a m. (fiz.)* voltmetru; *дио́дный ~* voltmetru cu diodă.

во́льтов, *-a m. adj. (în expr.) ~а дуга́* arc voltaic; *~ столб* pilă electrică Volta; element electric Volta.

вольфра́м, *-a m. (chim.)* wolfram, tungsten.

вольфра́мов/ый *adj.* de wolfram; *~ая руда́* minereu de wolfram; *~ая сталь* oțel wolfram.

волюнтари́зм, *-a m. (fil.)* voluntarism.

волюнтари́ст, *-a m. (fil.)* adept al voluntarismului.

волю́та, *-ы f. (arhit.)* volută.

во́люшка, *-и f. sg. dim. alintător* de la *во́ля; (folc.) во́льная тебе́ ~* ai toată libertatea; fă cum ți-e voia; voia dumitale; ca la banul Ghica.

во́л/я, *-и f. sg.* **1.** voință; *свобо́да ~и* libertatea voinței, liber-arbitru; *си́ла ~и* voință puternică. **2.** năzuință, voință; dorință, cerință, exigență; *~ к жи́зни* dorință/năzuință/sete de viață; *~ к побе́де* voința de a învinge; *~ наро́да* voința poporului. **3.** putere, drept; *э́то в ва́шей ~е* stă în puterea dumneavoastră. **4.** *(înv.)* libertate, independență; *вы́пустить на ~ю* a pune în libertate. **5.** *(înv.)* eliberarea țăranilor din starea de iobăgie. **6.** frîu liber, libertate de manifestare; *дать ~ю своему́ чу́вству* a da frîu liber sentimentelor; *дать ~ю слеза́м* a da frîu liber lacrimilor *~ею слу́чая* prin forța împrejurărilor ◇ *~ею судеб* prin voia/capriciile soartei; *вы́полнить ~ю кого́-л.* a îndeplini dorința cuiva; *взять ~ю* a face ceva de capul său; *быть/находи́ться в чей-л. ~е* a fi sub imperativul voinței cuiva; *в свою́ ~ю* după pofta inimii; cît dorești; *во́лей-нево́лей* vrînd-nevrînd; de voie, de nevoie; *вы́йти из ~и кого́-л.* a nu mai da ascultare cuiva, a nu mai asculta de cineva; *желе́зная ~* voință de fier; *диктова́ть свою́ ~ю* a-și impune voința; *не дава́ть ~и рука́м* a-și ține mîinile acasă; *отда́ться ~е слу́чая/судьбы́* a se lăsa în voia soartei; *~ ва́ша, ва́ша до́брая ~* cum vreți, cum doriți; *после́дняя ~* ultima dorință, testament; *(pop.) на ~ю; на ~е* afară, în aer liber; *сдава́ться на ~ю победи́теля* a se preda, a capitula fără condiții; *по до́брой ~е* de bunăvoie, nesilit de nimeni; *не по свое́й ~е* de nevoie; *про́тив чьей-л. ~и* împotriva voinței cuiva; *зла́я ~* rea voință; *до́брая ~* bunăvoință; *прояви́ть до́брую ~ю* a manifesta bunăvoință; *лю́ди до́брой ~и* oameni de bună credință.

вон[1] *adv.* afară; *вы́йти ~* a ieși afară; *вы́гнать ~* a da afară, a goni; *пошёл ~ отсю́да!* ieși afară!; *~ его́!* afară cu el! ◇ *из ума́/из па́мяти ~* mi-a zburat din memorie, mi-a scăpat complet; *лезть ~ из ко́жи* a se face luntre și punte, a face pe dracu-n patru; *из рук ~ пло́хо* nici nu se poate mai rău; sub orice critică; *из ря́да ~ (выходя́щий)* din cale afară, extraordinar.

вон[2] *partic. (pop.)* ia, iată, uite; *вон ви́дите, что случи́лось* ei, vedeți ce s-a întîmplat; *вон где* iată unde; *вон там* iată acolo; *вон он идёт* iată-l că vine; *~ когда́* iată cînd; *вон он како́й!* uite cum e!, uite la el! *вон (оно́) что!* ia te uită!

вонза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вонзи́ть*

вонза́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** de la *вонзи́ться.* **2.** *pas.* de la *вонза́ть.*

вонзи́ть, *-нжу́, -нзи́шь vb. pf. (ipf. вонза́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a înfige, a împlînta, a băga; ~ *ко́гти* a-și înfige ghearele.

вонзи́ться, *-нзи́тся vb. pf. (ipf. вонза́ться)* a se înfige, a se împlînta; a se băga, a intra.

вони́ща, *-и f. sg. (pop.)* duhoare, putoare *(tare de tot).*

вонь, *-и f. sg.* putoare, duhoare, miros greu/urît.

вонючий *adj.* rău mirositor, împuțit.

вонючка, *-и f.* **1.** *(zool.)* sconcs. **2.** *(bot.)* cimicifugă. **3.** *m.* și *f. (pop.)* persoană care răspîndește un miros urît.

воня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a avea un miros urît, a mirosi greu, a duhni.

вообража́ем/ый *adj.* **1.** imaginar, închipuit, fantezist; *~ые опа́сности* primejdii imaginare. **2.** închipuit, imaginat, conceput teoretic.

вообража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вообрази́ть* ◇ *вообража́ю!* îmi închipui!; *(мно́го) о себе́* ~ prea și-a luat-o în cap, prea se crede.

вообража́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вообрази́ться.*

воображе́ни/е, *-я n. sg.* imaginație; *бога́тое* ~ imaginație bogată; *игра́ ~я* joc al imaginației; *бе́дное* ~ imaginație slabă/săracă; *живо́е* ~ imaginație vie; *пы́лкое* ~ imaginație înflăcărată.

вообрази́м/ый *adj.* imaginabil; ușor de închipuit/de crezut/de imaginat.

вообрази́/ть, *-ажу́, -ази́шь vb. pf. (ipf. вообража́ть)* **1.** *acuz.* a-și închipui, a-și imagina, a i se năzări. **2.** a crede, a presupune, a avea în gînd. **3.** *(pop.) (о себе)* a se crede; a fi închipuit, a fi îngîmfat, a se supraaprecia.

вообще́ *adv.* **1.** în genere, în general, în linii generale; de obște; ~ *вы пра́вы* în general aveți dreptate. **2.** întotdeauna, în toate ocaziile; îndeobște; *он ~ тако́й* el e întotdeauna așa ◇ ~ *говоря́* la drept vorbind; în general; ~ *и в ча́стности* în general și în special.

вообрази́ться, *-зи́тся vb. pf. (ipf. вообража́ться)* a i se părea, a i se năzări ...

воодушеви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. воодушевля́ть) acuz.* a însufleți, a înflăcăra, a îndemna, a stimula, a anima, a da impuls, a mobiliza.

воодушеви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. воодушевля́ться) instr.* a se însufleți, a se înflăcăra, a se entuziasma, a se anima.

воодушевле́ни/е, *-я n. sg.* însuflețire, înflăcărare, entuziasm, animație; *рабо́тать с ~ем* a lucra cu însuflețire; *говори́ть с ~ем* a vorbi cu înflăcărare.

воодушевлённ/ый **1.** *p.t.p.* de la *воодушеви́ть.* **2.** *adj.* însuflețit, înflăcărat, animat, entuziasmat; *~ая речь* cuvîntare însuflețită/înflăcărată.

воодушевля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *воодушеви́ть*

вооружа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вооружи́ться*

вооруже́ни/е, *-я n.* **1.** *(де́йствие)* înarmare, înzestrare cu armament; ~ *войск* înarmarea trupelor. **2.** armament, înarmare; *стрелко́вое* ~ armament de infanterie; *тяжёлое* ~ armament greu; *я́дерное* ~ armament nuclear; *приня́ть на* ~ a înzestra cu o armă; *произво́дство ~я* producție de armament; *совреме́нное* ~ armament modern; *обы́чные ~я* armament clasic; *быть/состоя́ть на ~и* a face parte din armamentul unei armate. **3.** utilaj, dotare; *па́русное* ~ greement; velatură; *техни́ческое* ~ echipament tehnic; echipare tehnică.

вооружённость, *-и f. sg.* **1.** înarmare. **2.** înzestrare, echipare, dotare, utilare; *техни́ческая* ~ echipare tehnică.

вооружённ/ый **1.** *p.t.p.* de la *вооружи́ть.* **2.** *adj.* armat; *~ое столкнове́ние* ciocnire armată; *~ое восста́ние* insurecție armată. **3.** *(fig.)* înarmat, înzestrat cu ... ; ~ *зна́ниями* înarmat cu cunoștințe ◇ *~ая по́мощь* ajutor militar; *~ым гла́зом* cu ajutorul unui aparat optic; ~ *до зубо́в* înarmat pînă în dinți; ~ *нейтралите́т* neutralitate armată; *~ые си́лы* forțe armate, armată, trupe.

вооружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. вооружа́ть) acuz.* **1.** a înarma; **2.** *(fig.)* a înarma, a înzestra, a dota, a utila; ~ *зна́ниями* a înarma cu cunoștințe; ~ *передовы́м о́пытом* a înarma cu o experiență înaintată. **3.** *(fig.) про́тив +*

gen. a ațîța, a întărîta, a stîrni pe cineva împotriva cuiva.

вооружи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. вооружа́ться) instr.* **1.** a se înarma; ~ *до зубо́в* a se înarma pînă-n dinți. **2.** *(fig.)* a se înarma, a fi înzestrat, a fi prevăzut cu ceva; ~ *терпе́нием* a se înarma cu răbdare.

воо́чию *adv.* cu proprii ochi, personal; ~ *убеди́ться* a se convinge personal; *ви́деть/наблюда́ть* ~ a vedea cu proprii ochi.

во-пе́рвых *cuv. modal* mai întîi, în primul rînd, mai înainte de toate.

вопи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* a țipa, a zbiera, a răcni, a vocifera, a se văita.

вопиющ/ий *adj.* revoltător, care trezește indignare, strigător la cer, inadmisibil; *~ая несправедли́вость* nedreptate strigătoare la cer ◇ *глас ~его в пусты́не* un glas care predică în deșert/în pustiu.

вопи/я́ть, *-ию́, -ие́шь vb. ipf. (înv.)* a implora, a invoca; a ruga (urlînd) ◇ *ка́мни ~ю́т* e strigător la cer; *де́ло ~ие́т о себе́* faptă revoltătoare, faptă care trezește indignare.

во́пленица, *-ы f.* bocitoare.

воплоти́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. воплоща́ть) acuz.* cu *в + prepl.* a întruchipa, a încarna, a personifica, a simboliza; ~ *в жизнь* a transpune/a traduce în viață; ~ *в себе́* a întruchipa, a personifica.

воплоти́ться, *-ощу́сь, -оти́шься vb. pf. (ipf. воплоща́ться) в + prepl.* a se întruchipa, a-și găsi întruchiparea; a se realiza.

воплоща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *воплоти́ть*

воплоща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *воплоти́ться*

воплоще́ние, *-я n. sg.* **1.** întrupare, întruchipare, încarnare, personificare, realizare.

воплощённый **1.** *adj.* încarnat, întruchipat, personificat. **2.** *p.t.p.* de la *воплоти́ть.*

вопль, *я n.* țipăt, strigăt, urlet, geamăt vaiet.

вопреки́ *prep.* cu *dat.* în pofida, în ciuda, contrar, în contra, împotriva; ~ *здра́вому смы́слу* în ciuda bunului simț; ~ *всем пра́вилам* în pofida tuturor regulilor; ~ *жела́нию* în ciuda dorinței (cuiva).

вопро́с, *-а m.* **1.** întrebare, interogație; *зада́ть* ~ a pune o întrebare; *осажда́ть ~ами* a asalta cu întrebări; *ритори́ческий* ~ întrebare retorică. **2.** problemă, chestiune; *национа́льный* ~ problemă națională; *крестья́нский* ~ problemă țărănească; *спо́рный* ~ problemă litigioasă; problemă controversată; *подня́ть* ~ a ridica o problemă; *оста́вить ~ откры́тым* a lăsa o problemă deschisă; a lăsa o chestiune în suspensie; *круг ~ов* ciclu de probleme; ~ *че́сти* chestiune de onoare; ~ *вре́мени* chestiune de timp; *ли́чный* ~ chestiune personală; ~ *не в э́том* nu e vorba despre asta, nu asta-i problema; *~ы языкозна́ния* probleme de lingvistică; *~ы филосо́фии* probleme de filosofie ◇ ~ *жи́зни и сме́рти* o chestiune de viață și de moarte, o chestiune vitală; *что за ~?* mai încape îndoială?, mai încape vorbă?, desigur!, cum să nu!, bineînțeles! ~ *в том, что* ... e vorba să ..., chestiunea care se pune constă în ... ; *под больши́м ~ом (быть, стоя́ть)* a fi foarte problematic; a fi îndoielnic; a fi de discutat, a rămîne de văzut; *поста́вить под* ~ a pune sub semnul întrebării; *~ы, стоя́щие на пове́стке дня* a) chestiunile de pe ordinea de zi; b) probleme la ordinea zilei; ~ *в лоб* întrebare directă; ~ *не в том, что* ... chestiunea nu constă în aceea că ...; *жгу́чий* ~ problemă arzătoare; *жи́зненный* ~ chestiune de viață; *же́нский* ~ problema emancipării femeii; *заостри́ть* ~ a sublinia importanța unei chestiuni; *запу́тать* ~ a complica o problemă, a încurca o treabă; *злободне́вный* ~ chestiune actuală/la ordinea zilei; *к ~у о* ... referitor la ..., cu privire la ... ; *ка́верзный* ~ întrebare încuietoare; *капита́льный* ~ problemă capitală; *ко́свенный* ~ întrebare indirectă; *наболе́вший/больно́й* ~ chestiune urgentă/arzătoare/stringentă; *назре́вший* ~ chestiune urgentă/actuală/arzătoare; *подрабо́тать* ~ a pune la punct o problemă; *прокля́тый* ~ chestiune (problemă) afurisită/păcătoasă; *реша́ть* ~

с кондачкá a rezolva o chestiune dintr-un condei; *постáвить ~ во весь рост* a pune/a ridica o problemă în toată amploarea ei; *щекотлúвый ~* chestiune delicată/spinoasă; *э́то ещё ~* asta mai rămîne de văzut.

вопросúтельн/ый *adj.* **1.** întrebător, mirat, uimit; *~ взгляд* privire întrebătoare/mirată. **2.** *(gram.)* interogativ, de întrebare; *~ знак* semnul întrebării; *~ое предложéние* propoziție interogativă.

вопросúть *(viit. nefolosit) vb. pf.* *(înv.)* a întreba, a pune o întrebare.

вопрóсник, *-a m.* chestionar.

вопрошáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вопросúть.*

вопрошáющий 1. *part. prez. act.* de la *вопрошáть.* **2.** *adj.* întrebător; *~ взгляд* privire întrebătoare.

вор, *-a m.* **1.** hoț, pungaș, borfaș, tîlhar; *кармáнный ~* hoț de buzunare; *караýл, вóры!* săriți, hoții! **2.** *(înv.)* tîlhar; trădător; *тýшинский ~* falsul Dimitrii al II-lea ◇ *на ~е шáпка горúт* a se simți cu musca pe căciulă; *(prov.)* *~ на ~е сидúт и ~ом погоня́ет* a tunat și i-a adunat, unul mai hoț decît altul; *(prov.) от домáшнего ~а не убережёшься* de hoțul din casă nu te poți feri; *(prov.) не пóйман — не ~* hoțul neprins e negustor cinstit; *(prov.) от ~а нет запóра* de hoți nu te poți păzi; *(prov.) поделóм ~у и мýка* după faptă și răsplată; *(prov.) что самомý воровáть, что ~у стремя́нку держáть* e mai rea gazda hoților decît hoțul; cine ajută pe hoț, tot hoț se numește.

вóрвань, *-и f. sg.* grăsime de animale de mare *(focă, balenă)*; untură de pește.

ворвáться, *-вýсь, -вёшься vb. pf.* *(ipf. врывáться)* a pătrunde cu forța, a năvăli (înăuntru), a intra buzna, a irumpe.

ворúшка, *-и m.* găinar, borfaș, pungaș.

ворковáние, *-я n. sg.* gîngurit.

воркова́ть, *-кýю, -кýешь vb. ipf.* **1.** a gînguri, a gongoni. **2.** a se giugiuli; a se drăgosti.

воркотáть, *-очý, -óчешь vb. ipf.* *(pop.)* **1.** *v. ворковáть.* **2.** a bombăni, a mormăi.

воркотня́, *-ú f. sg.* bodogăneală, bombăneală; mormăială.

вóроб, *-a m. (text.)* vîrtelniță.

вороб/éй, *-бья́ m.* vrabie ◇ *стрéляный ~* sau *стáрый ~* vulpoi bătrîn; *стáрого ~ья́ на мякúне не проведёшь* vulpea bătrînă nu cade în cursă; *(prov.)* *по ~ья́м из пýшки стреля́ть/палúть* a trage cu tunul în vrăbii, a împușca cruci.

воробéйник, *-a m. (bot.)* mei-păsăresc.

ворóбушек, *-шка m. dim.* vrăbiuță.

воробьúн/ый *adj.* de vrabie ◇ *~ая ночь* a) noapte de vară cu ploaie și fulgere; b) cea mai scurtă noapte de vară; *корóче ~ого нóса* din cale afară de scurt, foarte scurt.

ворóванн/ый *adj.* **1.** furat, de furat; *~ые вéщи* lucruri furate. **2.** ~ое, *-ого n.* lucruri/obiecte furate.

воровáтый *adj.* necinstit; șmecher, șiret, viclean; *~ взгляд* privire vicleană/șmecheră.

воровáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. acuz.* a fura, a șterpeli.

ворóвка, *-и f.* hoață.

воровскú *adv.* ca hoții, hoțește, pe furiș, șmecherește.

воровск/óй *adj.* hoțesc, de hoți; tîlhăresc, de tîlhar; *~ язы́к/жаргóн* argoul hoților; *~úе приёмы* procedee tîlhărești; *~ притóн* cuib de hoți.

воровствó, *-á n. sg.* hoție; pungășie; furt ◇ *литератýрное ~* plagiat.

ворожбá, *-ы́ f. sg.* vrăjitorie, farmec; ghicit.

ворожéя, *-и f. sg. (înv.)* vrăjitoare, cărturăreasă, ghicitoare.

ворож/úть, *-жý, -жúшь vb. ipf.* a face farmece, a vrăji, a ghici ◇ *бáбушка ~úт комý-л.* are sfinți la Ierusalim.

вóрон, *-a m.* **1.** corb. **2.** *(astr.)* Corbul. ◇ *(prov.) ~ ~у глаз не вы́клюет* corb la corb nu scoate ochii; *(prov.)* *вскормú ~а, он тебé óчи вы́клюет* pe cine nu lași să moară, nu te lasă să trăiești; *(prov.) кудá ~ костéй не заносúл* unde și-a înțărcat dracul copiii; unde și-a dus mutul iapa și Nanu cîrlanul; la dracu-n praznic.

ворóн/а, *-ы f.* **1.** cioară. **2.** gură-cască ◇ *(fig.) считáть ворóн* a căsca gura;

~ в павлúньих пéрьях cioară în pene de păun; *ни пáва, ни ~* nici cal, nici măgar; *(prov.) пýганая ~ и кустá боúтся* cine s-a fript cu ciorbă suflă și-n iaurt; *бéлая ~* cioară albă; *(prov.)* *~е сóколом не бывáть* cioară în loc de privighetoare nu se vinde; n-am văzut din porc stup și din cioară cuc; cioara nu calcă pe urma vulturului; *(prov.)* *мéтил в ~у, а попáл в корóву* unde dai și unde crapă; dai cu bățul în cîine și lovești în popa; *(prov.) попáлся как ~ в суп* a cădea ca musca-n lapte.

воронéние, *-я n. (tehn.)* brunare, brunaj.

воронёнок *-нка m.* pui de cioară.

воронён/ый *adj. (tehn.)* brunat; *~ая сталь* oțel brunat.

воронéц, *-a m. (bot.)* orbaiț.

ворóний *adj.* de cioară; *~ крик* croncănit, cîrîit ◇ *(bot.) ~ глаз* dalac.

воронúло, *-a n. (poligr.)* călcător.

воронúть, *-ню́, -нúшь vb. ipf. acuz.* *(tehn.)* a bruna; *~ сталь* a bruna oțelul.

ворóнка [1], *-и f.* pîlnie.

ворóнка [2], *-и f. (mil.)* groapă, crater, pîlnie; *~ от снаря́д* groapă de obuz.

воронкообрáзный *adj.* în formă de pîlnie.

вóронов *adj.* (în *expr.*) *цвéта ~а крылá* negru ca pana corbului.

ворон/óй *adj.* negru, negru ca pana corbului *(despre cai)* ◇ *(înv.) прокатúть на ~ы́х* a nu alege pe cineva, a-l face să cadă în alegeri.

воронъё, *-я́ n. sg. col.* **1.** cîrd de corbi/de ciori. **2.** *(fig.)* hiene; fiare, tîlhari.

вóрот [1], *-a m.* guler; *глухóй ~* guler închis; *схватúть за ~* a lua/a înhăța (pe cineva) de guler ◇ *заливáть за ~* a da pe gît, a bea mult; a turna în sîn/pe gît; *(prov.) брань на ~ý не вúснет* supărarea nu-i legată de om cu brîul.

вóрот [2], *-a m. (tehn.)* vîrtej, troliu, scripete; cabestan.

ворóта, *-óт pl.* **1.** poartă; *желéзные ~* poartă de fier; *шлю́зные ~* poartă de ecluză; *(constr.) запасны́е ~* poartă de siguranță; *откатны́е ~* poartă glisantă/rulantă; *(av.) воздýшные ~* culoar aerian; *отворúть ~* a deschide poarta. **2.** *(sport)* poartă; *футбóльные ~* poartă la jocul de fotbal; *удáр в ~* lovitură la poartă ◇ *триумфáльные ~* arc de triumf; *(párov.) пришлá бедá, отворя́й ворот*; o nenorocire nu vine niciodată singură *глухúе ~* poartă masivă *(sau* fără zăbrele*)*; *дать от ворóт поворóт* a arăta cuiva ușa; a trînti ușa în nas; *получúть от ворóт поворóт* a face cale întoarsă, a rămîne cu buzele umflate.

воротúл/а, *-ы m.* mare om de afaceri; grangur; bonz; om cu influență.

воротúть [1], *-очý, -óтишь vb. ipf.* *acuz. (pop.)* **1.** a întoarce; *~ с дорóги* a întoarce din drum. **2.** a înapoia, a restitui. **3.** a pune la loc, a recupera.

ворот/úть [2], *-очý, -óтишь vb. ipf.* *(pop.)* **1.** *(pop.)* a se întoarce; a se da la o parte. **2.** *instr.* a dispune, a conduce; a administra, a fi stăpîn ◇ *(pop.) нос ~* a strîmba din nas; a avea o atitudine disprețuitoare; *(pop.) дýшу* sau *с душú ~ит* a-i fi cuiva silă/greață/lehamite.

воротúться, *-очýсь, -óтишься vb. pf.* a se întoarce; a se înapoia.

воротнúк, *-á m.* **1.** guler; *отложнóй ~* guler răsfrînt. **2.** *(tehn.)* guler de tunel.

воротничóк, *-чкá m. dim.* guleraș.

ворóтн/ый *adj.* de poartă, al porții; *~ая задвúжка* cîrligul porții.

воротóк, *-ткá m. (mec.)* cuplă.

вóрох, *-a m.* **1.** grămadă, vraf, teanc. **2.** *(fig.)* grămadă, mulțime; *~ дел* o grămadă de treburi; *~ новостéй* o mulțime de noutăți ◇ *~áми лежáть* a sta/a fi claie peste grămadă; *(prov.)* *чужóй ~ ворошúть, тóлько глазá порошúть* nu întărîta cîinii din sat, de vrei să scapi nemușcat.

ворóчать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a mișca; a urni, a muta. **2.** a întoarce, a învîrti, a răsturna. **3.** *instr.* a conduce, a administra, a rula; *~ делáми* a învîrti/a conduce afaceri; *~ капитáлами* a rula capitalul.

ворóчаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a se mișca, a se întoarce *(de pe o parte pe alta)*, a se învîrti, a se răsuci; *~ с бóку нá бок* a se răsuci/a se întoarce de pe o parte pe alta. **2.** *(pop.)* a se mișca, a se grăbi. **3.** *pas.* de la *ворóчать*

ворошилка, *-и f. (agr.)* mașină de răvășit/de întors fînul.

ворошитель, *-я m.* **1.** *(agr.)* agitator. **2.** *(text.)* agitator, mașină de lopătat.

ворошить, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. разворошить) acuz.* a întoarce; a mișca, a răscoli; ~ *зерно́* a lopăta grînele; ~ *се́но* a întoarce/a răvăși fînul; *(fig.)* ~ *про́шлое* a scormoni trecutul.

ворс, *-а m. sg.* scamă; spic; puf (la stofe); *по* ~*у* în direcția părului; *про́тив* ~*а* în răspăr; *сукно́ с* ~*ом* stofă pufoasă.

ворсильный *adj.* **1.** *(text.)* de puf. **2.** de scămoșat.

ворсинка, *-и f.* **1.** perișor, scamă. **2.** *(anat.)* vilozitate.

ворсист/ый *adj.* păros; pufos, plușat; ~*ое сукно́* stofă pufoasă/păroasă/plușată.

ворсить, *-рщу́, -рси́шь vb. ipf. acuz. (tehn.) v. ворсова́ть*

ворситься, *-рси́тся vb. ipf. pas.* de la *ворси́ть*

ворсовальн/ый *adj. (tehn.)* de scămoșat; ~*ая маши́на* mașină de scămoșat/de flanelat; de flaușat.

ворсование, *-я n. sg. v. ворсо́вка.*

ворсовать, *-су́ю, -су́ешь vb. ipf. (pf. наворсова́ть) acuz. (tehn.)* a scămoșa, a face stofa păroasă.

ворсовка, *-и f. sg.* scămoșare; plușare.

ворсянка, *-и f. (bot.)* varga-ciobanului.

ворсяной *adj.* păros; pufos *(despre stofe)*, scămoșat.

ворчание, *-я n. sg.* **1.** mîrîit. **2.** mormăit; bombănit, bodogăneală.

ворч/ать, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. на + acuz.* **1.** a mîrîi. **2.** a mormăi, a bombăni; a bodogăni.

ворчливый *adj.* morocănos; cicălitor; care bombăne; care bodogănește întruna.

ворчун, *-а́ m.* om care bombăne; cicălitor, morocănos, posomorît.

восвояси *adv.* acasă; *отпра́виться* ~ a pleca acasă; *убра́ться* ~ a-și lua valea, a se duce într-ale sale.

восемнадцатилетний *adj.* de optsprezece ani.

восемнадцатый *num. ord.* al optsprezecelea.

восемнадцать, *-и num. card.* optsprezece.

восемь, *восьми́ num. card.* opt.

восемьдесят, *восьми́десяти num. card.* optzeci.

восемьсот, *восьмисо́т num. card.* opt sute.

восемью *adv.* de opt ori.

воск, *-а m. sg.* ceară; *расти́тельный* ~ ceară vegetală; *живо́тный* ~ ceară animală; *полиро́вочный* ~ ceară de lustruit; *пчели́ный* ~ ceară de albine; *(min.) го́рный* ~ ozocherită; *лить/топи́ть* ~ a ghici în ceară (topită); *как* ~ *(мя́гкий)* (moale) ca ceara; maleabil.

воскликнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. восклица́ть)* a exclama, a scoate o exclamație.

восклицание, *-я n.* exclamație, exclamare.

восклицательн/ый *adj.* exclamativ, de exclamație; de exclamare; ~*ое предложе́ние* propoziție exclamativă.

восклицать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *воскли́кнуть*

воскобой, *-я m. sg.* extragerea cerei din faguri.

воскобойня, *-ы f. v. воскобо́й*

воскобойный *adj.* de/pentru extras ceară.

восковка, *-и f.* hîrtie cerată *(pentru multiplicat)*.

восков/ой *adj.* **1.** de ceară, cerat; ~*а́я свеча́* lumînare de ceară. **2.** *(fig.)* galben ca ceara.

воскопресс, *-а m.* teasc de stors ceară.

воскресать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *воскре́снуть*

воскресение, *-я n. sg.* **1.** *(bis.)* înviere. **2.** *(fig.)* înviere, renaștere.

воскресень/е, *-я n.* duminică; *по* ~*ям* duminicile; *(bis.) ве́рбное* ~ duminica floriilor; florii.

воскреси/ть, *-ешу́, -еси́шь vb. pf. (ipf. воскреша́ть) acuz.* **1.** *(bis.)* a învia. **2.** *(fig.)* a reînvia; a face să renască; a readuce la viață.

воскресник, *-а m.* muncă voluntară *(organizată în colectiv duminica)*.

воскреснуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf воскреса́ть)* **1.** a învia; **2.** *(fig.)* a re-

învia; a-și recăpăta forțele; a renaște; a reveni la viață; a se înviora.

воскресный *adj.* duminical; de duminică; ~ *о́тдых* repaus duminical.

воскрешать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *воскреси́ть*

воскрешение, *-я n.* **1.** *(bis.)* înviere. **2.** *(fig.)* reînviere; renaștere; readucere la viață.

воскурение, *-я n. sg.* tămîiere, lingușire, ridicare în slăvi.

воскурить, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. воскуря́ть) dat. (iron.)* ~ *фимиа́м кому́-л.* a tămîia, a lingusi, a ridica în slăvi; a peria pe cineva.

вослед *adv.* și *prep. (înv.) v. вслед*

воспаление, *-я n. (med.)* inflamație; ~ *лёгких* pneumonie; ~ *брюши́ны* peritonită; ~ *по́чек* nefrită; ~ *слепо́й кишки́* apendicită; ~ *то́нких кишо́к* enterită; ~ *серде́чной су́мки* pericardită; ~ *глаз* oftalmie; ~ *головно́го мо́зга* encefalită; ~ *вну́тренней серде́чной оболо́чки* endocardită; ~ *мочево́го пузыря́* cistită; *ро́жистое* ~ erizipel; brîncă.

воспалённ/ый **1.** *p.t.p.* de la *воспали́ть*. **2.** *adj.* inflamat, congestionat; ~*ые глаза́* ochi inflamați. **3.** *adj. (fig.)* aprins, înflăcărat; excitat; ~ *спор* discuție aprinsă.

воспалительный *adj. (med.)* inflamator; de inflamație; ~ *оча́г* focar de inflamație; ~ *проце́сс* proces de inflamație.

воспалить, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. воспаля́ть) acuz.* a excita, a ațîța, a înflăcăra; ~ *воображе́ние* a ațîța/a înflăcăra imaginația.

воспалиться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. воспаля́ться)* **1.** *(pers.* **1** și **2** nefolosite) a se inflama. **2.** *(fig. înv.)* a se înflăcăra, a se aprinde, a fi în stare de excitare; ~ *гне́вом* a fi foc de mînie.

воспалять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *воспали́ть*

воспаляться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *воспали́ться*

воспарить, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. воспаря́ть) (înv.)* a se înălța în zbor; a-și lua zborul.

воспарять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *воспари́ть*

воспеть, *-пою́, -поёшь vb. pf. (ipf. воспева́ть) acuz.* a glorifica, a preamări; a proslăvi; a cînta *(în versuri)*.

воспитание, *-я n. sg.* **1.** educație, educare, creștere; *коммунисти́ческое* ~ educație comunistă; ~ *масс* educarea maselor; *полити́ческое* ~ educație politică; *физи́ческое* ~ educație fizică. **2.** bună creștere, educație aleasă.

воспитанник, *-а m.* **1.** elev, student *(educat într-o anumită instituție de învățămînt)*. **2.** copil adoptat, copil de suflet.

воспитанность, *-и f. sg.* educație aleasă, bună creștere, politețe.

воспитанный **1.** *p.t.p.* de la *воспита́ть*. **2.** *adj.* bine crescut; bine educat; cu bună creștere; *ду́рно* ~ prost crescut.

воспитатель, *-я, m. f.* educator, pedagog, învățător, dascăl.

воспитательн/ый *adj.* educativ, de educație; ~*ые ме́тоды* metode de educație ◇ *(înv.)* ~ *дом* azil pentru copii găsiți, orfelinat.

воспитать, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. воспи́тывать)* **1.** *acuz.* a educa, a crește, a face educație, a da educație. **2.** *из* + *gen.* a educa, a forma, a crea, a făuri, a cultiva. **3.** *в* + *prepl.* a educa, a cultiva, a inspira, a insufla.

воспитаться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. воспи́тываться)* a fi educat; a căpăta o educație; a fi crescut.

воспитывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *воспита́ть*

воспитываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *воспита́ться*.

воспламенение, *-я n. sg.* aprindere, inflamare; *(auto) двойно́е* ~ aprindere dublă; *(auto)* ~ *от сжа́тия* aprindere prin compresiune.

воспламенитель, *-я m. (mil.)* amorsă; aprinzător; *порохово́й* ~ amorsă de pulbere.

воспламенить, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. воспламеня́ть) acuz.* **1.** a aprinde, a inflama. **2.** *(fig.)* a aprinde, a înflăcăra, a însufleți.

воспламениться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. воспламеня́ться)* **1.** a se aprinde, a lua foc. **2.** *(fig.)* a se aprinde, a se însufleți, a se înflăcăra, a se entuziasma.

воспламеняемость, *-и f. sg.* inflamabilitate.

воспламенять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *воспламенить*

воспламеняемый *adj.* inflamabil.

воспламеняться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* de la *воспламениться*

восполнение, *-я n. sg.* întregire, completare; împlinire, desăvîrşire.

восполнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. восполнять) acuz.* a întregi, a completa; a desăvîrşi, a împlini; *~ пробелы* a umple golurile.

восполниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. восполняться)* a se completa, a se împlini, a se întregi.

восполнять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *восполнить*

восполняться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* de la *восполниться.*

воспользоваться, *-зуюсь, -зуешься vb. pf. (ipf. пользоваться) instr.* **1.** a profita, a se folosi, a se servi, a se sluji, a face uz de ... ; *~ приглашением* a se folosi de invitaţie; *~ случаем* a profita de ocazie; *~ чем-л. в качестве предлога* a se folosi de ceva drept pretext. **2.** a folosi, a întrebuinţa ceva străin; a-şi însuşi ceva străin.

воспоминани/е, *-я n.* **1.** amintire; *~я детства* amintiri din copilărie. **2.** *pl.* amintiri, memorii; *литературные ~я* amintiri literare, memorii literare ◇ *осталось одно ~* a rămas numai amintirea, a dispărut cu totul; *живое ~* amintire vie/neştearsă; *жить ~ями* a trăi din amintiri; *отдаваться/передаваться ~ям* a se lăsa furat de amintiri, a se lăsa dus de amintiri; *углубляться в ~я* a se cufunda în amintiri.

воспоминать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a-şi aminti, a-şi aduce aminte.

воспрепятствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* de la *препятствовать.*

воспретительн|ый *adj.* prohibitiv; de interdicţie, care interzice; *~ закон* lege prohibitivă; *~ая пошлина* taxă vamală prohibitivă.

воспретить, *-рещу, -ретишь vb. pf. (ipf. воспрещать) acuz.* a interzice, a opri, a prohibi.

воспрещать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *воспретить*

воспрещ/аться, *-ается vb. ipf.* a fi interzis; *курить ~ается* fumatul oprit.

воспрещение, *-я n. sg.* interzicere; prohibiţie, interdicţie.

воспре/щённый *p.t.p.* de la *воспретить; вход ~щён* intrarea oprită.

восприемник, *-а m. (bis. înv.)* naş *(la botez).*

восприимчивость, *-и f. sg.* receptivitate; predispoziţie la ... ; sensibilitate; susceptibilitate; *(fiz.) магнитная ~* susceptibilitate magnetică.

восприимчивый *adj.* receptiv, ager; predispus la ..., sensibil, impresionabil; *~ ум* minte ageră; minte receptivă; *~ ребёнок* copil sensibil; *~ к болезням* predispus la boli.

воспринимать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *воспринять*

воспринять, *-иму, -имешь vb. pf. (ipf. воспринимать) acuz.* a-şi însuşi, a înţelege; a sesiza, a percepe.

восприятие, *-я n. (psih.)* percepţie, apercepţie; percepere.

воспроизведение, *-я n.* **1.** *sg. (biol.)* reproducere; regenerare; *~ органов* regenerarea organelor. **2.** *sg. (tehn.)* reproducere; *верное/точное ~* reproducere fidelă; *двухканальное/стереофоническое ~* reproducere stereofonică; *искажённое ~* reproducere distorsionată. **3.** reproducere, reeditare, retipărire; copie; *~ картины* reproducere/copie după un tablou.

воспроизведённый *p.t.p.* de la *воспроизвести*

воспроизвести, *-еду, -едёшь vb. pf. (ipf. воспроизводить) acuz.* a reproduce; a reda; *~ чьи-л. слова* a reproduce cuvintele cuiva; a reda spusele cuiva.

воспроизводительность, *-и f.* reproducere, reproducţie.

воспроизводительный *adj.* de reproducere; reproductiv; de regenerare; *~ процесс* proces de reproducere.

воспроизводить, *-ожу, -одишь vb. ipf.* de la *воспроизвести*

воспроизводство, *-а n. sg. (ec. pol.).* reproducţie; *простое ~* reproducţie simplă; *расширенное ~* reproducţie lărgită; *социалистическое ~* reproducţie socialistă.

воспротивиться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* de la *противиться*

воспрянуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *(înv.)* a se ridica brusc, a se scula; a sări. **2.** *(fig.)* a prinde puteri, a-şi veni în fire, a recăpăta puteri; a se înviora; *~ духом* a-şi recăpăta curajul, a se îmbărbăta, a prinde curaj ◇ *(înv.) ~ ото сна* a se trezi din somn.

воспылать, *-аю, -аешь vb.* de la *пылать*

восседать, *-аю, -аешь vb. ipf. (iron.)* a şedea, a trona.

воссесть, *-сяду, -сядешь vb. pf. (iron.)* a se aşeza (solemn, dîndu-şi importanţă) ◇ *~ на престол* a se urca pe tron, a fi înscăunat.

воссиять, *-яю, -яешь vb. pf.* (a începe) a străluci, a scînteia, a lumina.

восславить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. восславлять) acuz.* a proslăvi; a preamări, a lăuda, a glorifica, a ridica în slăvi.

восславлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *восславить*

воссоединени/е, *-я n. sg. с + instr.* reunire, reunificare; unificare, realipire.

воссоединить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. воссоединять) acuz.* cu *с + instr.* a se uni din nou, a se reuni, a se realipi.

воссоединиться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. воссоединяться) с + instr.* a se uni din nou, a se reuni, a se realipi.

воссоединять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *воссоединить*

воссоединяться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *воссоединиться.* **2.** *pas.* de la *воссоединять.*

воссоздавать, *-даю, -даёшь vb. ipf.* de la *воссоздать*

воссоздать, *-дам, -дашь vb. pf. (ipf. воссоздавать) acuz.* a reconstitui; a reface, a reproduce, a evoca, a reînvia; *~ картины прошлого* a reînvia episoade din trecut.

восставать, *-таю, -таёшь vb. ipf.* de la *восстать*

восставить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. восставлять) (înv.) ~ перпендикуляр* a trage/a ridica o perpendiculară.

восставлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *восставить*

восстанавливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *восстановить.*

восстанавливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *восстановиться.*

восстание, *-я n.* răscoală, revoltă, insurecţie; *вооружённое ~* insurecţie armată; *подавить ~* a înăbuşi o răscoală; *поднять ~* a porni o răscoală.

восстановимый *adj.* care poate fi restabilit; care poate fi reconstituit/refăcut; restaurabil.

восстановитель[1], *-я m.* restaurator, reconstructor.

восстановитель[2], *-я m.* **1.** *(chim.)* reductor, dezoxidant. **2.** regenerator al părului.

восстановительный *adj.* de refacere, de restabilire, de restaurare, de regenerare, de reconstrucţie.

восстанови/ть, *-овлю, -овишь vb. pf. (ipf. восстановлять* şi *восстанавливать)* **1.** *acuz.* a restabili, a restaura, a reface; a regenera, a reînnoi; *~ промышленность* a restabili/a reface industria; *~ здоровье* a restabili sănătatea; *~ отношения* a reînnoi relaţiile/legăturile. **2.** *acuz. (fig.)* a reconstitui, a evoca. **3.** *acuz.* cu *в + prepl.* a reîncadra, a reintegra; *~ в правах* a reintegra în drepturi; *~ в должности* a repune în funcţie; a reintegra în funcţie. **4.** *acuz.* cu *против + acuz.* a întărîta, a aţîţa, a asmuţi pe cineva împotriva cuiva. **5.** *acuz. (chim.)* a reduce.

восстанови/ться, *-овлюсь, -овишься vb. pf. (ipf. восстановляться* şi *восстанавливаться)* **1.** a se restabili, a se reface. **2.** a reapărea (în memorie). **3.** a-şi recăpăta drepturile, a fi repus în funcţie.

восстановление, *-я n. sg.* **1.** restabilire, refacere, restaurare, reconstrucţie. **2.** reconstituire; *~ изображения* reconstituirea/restabilirea imaginii; *~ работоспособного состояния* restabilirea funcţionalităţii; *~ чувствительности* resensibilizare. **3.** reintegrare, restabilire; *~ в правах* repunere în drepturi. **4.** *(chim.)* reducere. **5.** regenerare; *биологическое ~* regenerare biologică.

восстановленный *p.t.p.* de la *восстановить*

восстановля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *восстанови́ть*

восстановля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *восстанови́ться*

восста́/ть, *-а́ну, -а́нешь vb. pf. (ipf. восстава́ть)* **1.** *(poetic)* a se scula, a se trezi, a se ridica. **2.** *на + acuz.* a se ridica împotriva, a porni împotriva. **3.** *(против) gen.* a protesta, a se răscula, a se răzvrăti, a se împotrivi, a lua atitudine împotriva, a obiecta; ~ *про́тив злоупотребле́ний* a protesta împotriva abuzurilor.

восто́к, *-а m. sg.* răsărit, est, orient; *на ~е* la răsărit; *к ~у* spre răsărit; *Да́льний Восто́к* Orientul Îndepărtat; Extremul Orient; *Бли́жний ~* Orientul Apropiat; *Сре́дний ~* Orientul Mijlociu.

востокове́д, *-а m.* orientalist.

востокове́дение, *-я n. sg.* orientalistică.

востокове́дн|ый *adj.* de/referitor la orientalistică, din domeniul orientalisticii.

востокове́дческий *adj.* orientalistic; de studii orientale.

восто́рг, *-а m.* încîntare, exaltare; extaz, entuziasm; *приходи́ть в ~* a se entuziasma; a fi încîntat; *приводи́ть в ~* a încînta; *быть в ~е* a fi încîntat; *быть вне себя́ от ~а* a nu mai putea de bucurie, a fi în al noulea cer; *ди́кий ~* entuziasm de nedescris, frenezic; *источа́ть ~и* a suprasolicita entuziasmul; *теля́чий ~* entuziasm naiv; zburdălnicie, zbenguială.

восторга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a încînta, a entuziasma.

восторга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. instr.* a se entuziasma, a fi încîntat.

восто́рженно *adv.* cu entuziasm, în mod entuziast; cu exaltare/extaz/înflăcărare, admirativ.

восто́рженность, *-и f. sg.* exaltare, încîntare, entuziasm, admirație.

восто́рженный *adj.* **1.** exaltat; entuziast, entuziasmat, înflăcărat; *~ челове́к* un entuziast, **2.** plin de entuziasm; entuziast; plin de admirație.

восторжеств/ова́ть, *-тву́ю, -тву́ешь vb. pf. над + instr.* a birui, a triumfa, a învinge, a repurta o victorie; *и́стина ~у́ет* dreptatea va triumfa.

восто́чник, *-а m.* orientalist, student al facultății de orientalistică.

восто́чн/ый *adj.* de răsărit, răsăritean, estic, oriental; de/din orient; *~ая долгота́* longitudine estică; *~ це́рковь* biserică ortodoxă.

востре́бовани/е, *-я n.* cerere, solicitare; *по ~ю* la cerere ◇ *до ~я* post-restant.

востре́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* a cere, a solicita, a pretinde; a reclama.

востро́ *adv. (în expr.) держа́ть у́хо ~* a fi cu ochii în patru.

востроглáзый *adj. (fam.)* cu ochi ageri, vioi, cu privire șireată.

востроно́гий *adj. (fam.)* iute, vioi, iute de picior, sprinten.

воструб/и́ть, *-трублю́, -тру́бишь vb. pf.* a cînta la un instrument de suflat; *(relig.) а́нгел ~и́л* îngerul a strigat.

востру́ха, *-и f. (reg.)* femeie iute, sprințară; drac de fată.

во́стрый *adj. (pop.) v. о́стрый.*

восхвале́ние, *-я n.* **1.** elogiere, preamărire. **2.** *pl. -я* laude, elogii.

восхвали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf.* de la *восхваля́ть*

восхваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. восхвали́ть) acuz.* a lăuda, a elogia; a slăvi, a preamări, a glorifica.

восхити́тельно *adv.* admirabil, încîntător, minunat, fermecător, răpitor.

восхити́тельный *adj.* încîntător, admirabil, minunat, fermecător, răpitor.

восхити́/ть, *-ищу́, -ити́шь vb. pf. (ipf. восхища́ть) acuz.* a încînta, a fermeca, a vrăji, a entuziasma.

восхити́ться, *-ищу́сь, -ити́шься vb. pf. (ipf. восхища́ться) instr.* a se entuziasma, a fi încîntat/fermecat/vrăjit; a fi cuprins de admirație.

восхища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *восхити́ть*

восхище́ни/е, *-я n. sg.* entuziasm; încîntare; admirație; *быть в ~и* a fi încîntat; *прийти́ в ~* a fi cuprins de încîntare.

восхо́д, *-а m.* răsărit; *~ со́лнца* răsărit de soare; răsăritul soarelui; *на ~е со́лнца* la răsăritul soarelui.

восх/оди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf. (pf. взойти́)* **1.** a se înălța, a urca; a răsări; *~ на верши́ну горы́* a urca pe vîrful muntelui; *~о́дит со́лнце* răsare soarele. **2.** *к + dat.* a-și avea originea, a-și trage originea/obîrșia.

восходя́щ/ий *adj.* **1.** *part. prez. act.* de la *восходи́ть.* **2.** *adj.* ascendent, ascensional, de ascensiune; *~ее движе́ние* mișcare ascensională; *~ая крива́я* curbă ascendentă; *~ая ли́ния* linie ascendentă; *ро́дственники по ~ей ли́нии* rude în linie ascendentă, ascendenți ◇ *(fig.) ~ая звезда́* stea în plină ascensiune; *(lingv.) ~ее ударе́ние* ton ascendent.

восхожде́ние, *-я n.* **1.** ascensiune, ridicare, suire. **2.** răsărit (al unui astru).

восчу́вствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. acuz. (înv.)* a simți, a fi cuprins de un sentiment.

восше́ствие, *-я n. (înv.) ~ на престо́л* urcare/suire pe tron; întronare, înscăunare.

восьмёрк/а, *-и f.* **1.** opt, nota opt; *~ черве́й* opt de cupă, optar de cupă; *~ пик* optar de pică. **2.** grup din opt unități; *~ самолётов* escadrilă de opt avioane; *неразлу́чная ~* cei opt prieteni nedespărțiți. **3.** *(sport)* schif; *ло́дка-~* luntre cu opt lopeți.

во́сьмеро, *-ы́х num. col.* opt, opt persoane.

восьмивёсе́льн/ый *adj.* cu opt lopeți; *~ая шлю́пка* barcă cu opt lopeți.

восьмигра́нник, *-а m. (mat.)* octaedru.

восьмигра́нный *adj. (mat.)* octaedric.

восьмидесятиле́тний *adj.* de optzeci de ani, octogenar.

восмидеся́тый *adj.* al optzecilea.

восьмидне́вный *adj.* de opt zile, care durează opt zile.

восьмикла́ссник, *-а m.* elev în clasa a opta.

восьмикра́тный *adj.* de opt ori.

восьмиле́тний *adj.* **1.** de opt ani, care durează opt ani. **2.** în vîrstă de opt ani.

восьмино́г, *-а m. (zool).* caracatiță, polip-de-mare cu opt brațe.

восьмисло́жный *adj.* octosilabic, de opt silabe.

восьмисти́шие, *-я n. (lit.)* strofă/stanță de opt versuri, octavă, octostih.

восьмисто́пный *adj. (lit.)* de opt picioare.

восьмистру́нный *adj.* cu opt coarde.

восьмиуго́льник, *-а m. (mat.)* octogon.

восьмиуго́льный *adj. (mat.)* octogonal, cu opt unghiuri.

восьмичасово́й *adj.* de opt ore; *~ рабо́чий день* ziua de muncă de opt ore.

восьм/о́й **1.** *num. ord.* al optulea; opt; *~о́е ма́рта* opt martie; *сейча́с ~ час* e ora șapte și ceva. **2.** **~а́я,** *-о́й f.* optime, a opta parte; octavo; *(muz.)* optime; *в одну́ ~у́ю* in octavo.

восьму́шка, *-и f.* **1.** o optime, a opta parte dintr-o măsură de greutate. **2.** *(înv.)* o optime de funt *(50 de grame)*. **3.** in octavo; a opta parte a unei coli de hîrtie.

вот *partic.* **1.** iată, uite, iaca *(indică ceva ce se petrece sub ochii noștri)*; *~ идёт по́езд* iată, trece trenul; *~ тут*, *~ здесь* uite aici; *~ там* uite acolo; *~ и я* iată-mă și pe mine, am sosit și eu. **2.** *(în propoziții exclamative)* ei, uite, iată, ia te uită; *~ уж не ду́мал!* ei, asta nu mi-am închipuit-o!; *~ уж не ожида́л!* uite, la asta nu mă așteptam! **3.** și, așa, uite așa; *~ я ему́ и говорю́* și, uite, așa i-am spus. **4.** *(folosit alături de cuvîntul pe care cade accentul logic, îl subliniază)* uite, iată, cît despre, în ce privește; *~ вас-то мне и на́до* uite, tocmai de d-ta aveam nevoie; *де́нег ~ дать не обеща́ю* cît privește banii, nu promit că ți-i voi da. **5.** *(cu pronume demonstrative, interogative și unele adverbe, subliniază sensul lor)* uite, iată; *вы ~ что сде́лайте* uite, iată, ce zic eu să faceți; *ведь ~ како́й плут!* ia te uită ce hîtru!; *~ тебе́ и на!; ~ тебе на!* sau *~ так так!* asta mai lipsea!, ei poftim!, na-ți-o bună/ na-ți-o frîntă că ți-am dres-o; *~ тебе́ и ...* ei asta-i!, ei poftim!, ia te uită!; *~ тебе́!, ~ тебе́!* na! na!; sîc! sîc!: *~ ещё* asta-mi lipsea!, atît îmi trebuia! *~ как!* sau *~ что!* ia te uită!, cum așa?, așa?, nu se poate!; ce zici? *~-~* a) asta este, tocmai așa, întocmai; b) din clipă în clipă; imediat, acuși, uite acuși, îndată; *подожди́те, он ~-~ придёт* așteptați-l, că acuși vine; așteptați-l că vine îndată; *(iron.) ~ так ...* halal!, ce mai! ... ; *~ так пев́ец!* halal de așa cîntăreț!; *~ и от-*

ли́чно! de minune!; ~ *где!* iată unde!; ~ *и́менно!* exact, întocmai, aşa este; ~ *кто!* din ăştia îmi erai!; ~ *тебе́ и раз!* ei!; ~ *то-то и оно́!* d-aia n-are ursul coadă!

воти́вный *adj. (arte)* votiv.

воти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a vota; ~ *зако́н* a vota o lege.

воткáть, *-кý, -кёшь vb. pf. acuz.* cu *в + acuz.* a întreţese, a introduce un fir în ţesătură, a introduce o broderie în ţesătură.

воткнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. втыкáть) acuz.* cu *в + acuz.* a înfige, a împlînta, a băga, a introduce; ~ *нож* a înfige cuţitul; a împlînta cuţitul.

воткнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. втыкáться)* a se împlînta, a se înfige, a se băga, a intra.

вóтум, *-а m.* vot, moţiune; ~ *недове́рия* vot de neîncredere; moţiune de neîncredere; ~ *дове́рия* vot de încredere.

вóтчина, *-ы f. (ist.)* **1.** ocină. **2.** feudă, fief.

вóтчинник, *-а m. (ist.)* proprietar de ocină.

вóтчинный *adj. (ist.)* de ocină.

воцаре́ние, *-я n. sg.* **1.** *(ist.)* înscăunare, urcare pe tron. **2.** instaurare, stabilire.

воцари́/ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. воцаря́ться)* **1.** *(ist.)* a se urca pe tron; a fi înscăunat. **2.** *(fig.)* a se instaura, a se stabili; *в дóме ~лась тишинá* în casă s-a făcut linişte.

воцаря́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *воцари́ться.*

воше́дший *part. trec. act.* de la *войти́*

вошь, *вши, вóшью f.* păduche; *расти́тельные вши* păduchi de copac ◇ *корми́ть вшей* a se afla/a trăi în mizerie.

вощáнка, *-и f.* **1.** hîrtie cerată; hîrtie pergament; ţesătură/stofă cerată. **2.** celulă goală dintr-un fagure.

вощанóй *adj.* de/din ceară; cerat, ceruit.

вощёный *adj.* cerat, ceruit, impregnat cu ceară; lustruit cu ceară.

вощи́на, *-ы f.* **1.** *col.* fagure fără miere, fagure gol. **2.** ceară de fagure topită şi nepurificată.

вощи́ть, *-щý, -щи́шь vb. ipf. (pf. навощи́ть) acuz.* a da cu ceară, a cerui.

вою́ющ/ий **1.** *part. act.* de la *воевáть.* **2.** *adj.* beligerant, combatant; luptător; *~ие стрáны* ţări beligerante.

вояжёр, *-а m. (înv.)* **1.** *(iron.)* călător. **2.** voiajor; comis-voiajor.

вoя́ка, *-и m. (iron.)* om arţăgos, bătăios, luptător, războinic; *гóре-* ~ ce mai ostaş! halal de aşa luptător!

впадá/ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *впасть (2).* **2.** *в + acuz.* a se vărsa. **3.** *в + acuz.* a da în, a bate în; ~ *в лилóвый цвет* a bate în violet.

впаде́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* revărsare. **2.** vărsare, confluenţă, gură.

впáдина, *-ы f.* **1.** adîncitură, cavitate; *глазнáя* ~ orbita ochiului. **2.** depresiune, văgăună; *(geol.) материкóвая* ~ depresiune continentală.

впáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впая́ть.*

впáйка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* sudare, lipire. **2.** sudură, lipitură. **3.** piesă fixată prin lipire.

впáл/ый *adj.* supt, scofîlcit, înfundat; *~ые глазá* ochi înfundaţi în orbite; ochi duşi în fundul capului; *~ые щёки* obraji scofîlciţi/supţi.

впáрхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впорхнýть.*

впа/сть, *впадý, впадёшь vb. pf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se scofîlci, a se trage la faţă. **2.** *(ipf. впадáть) в + acuz.* a cădea în ..., a intra în ... ; a fi cuprins de ... ; *(fig.)* ~ *в неми́лость* a cădea în disgraţie; ~ *в крáйность* a exagera; ~ *в сомне́ние* a fi cuprins de îndoială; ~ *в пáнику* a intra în panică; ~ *в дéтство* a da în mintea copiilor; ~ *в оши́бку* a cădea în greşeală, a greşi; ~ *в отчáяние* a fi cuprins de desperare; ~ *в противоре́чие* a se contrazice.

впая́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. впáивать) acuz.* a fixa în interior prin lipire; a suda.

впервóй *adv. (pop.)* de prima dată, pentru prima oară *(adesea cu o negaţie).*

впервы́е *adv.* prima dată, pentru prima oară.

вперебóй *adv.* care mai de care; întrerupîndu-se unul pe altul.

вперевáлку *adv.* legănat; *ходи́ть* ~ a umbla legănat, a umbla ca o raţă.

вперегйб *adv.* îndoit de mijloc; *согнýться* ~ a face o plecăciune, a se îndoi pînă la pămînt.

вперегóнки *adv.* pe întrecute; *бéгать* ~ a fugi pe întrecute; a se întrece la fugă.

вперёд *adv.* **1.** înainte; *часы́ идýт* ~ ceasul merge înainte. **2.** înainte; cu anticipaţie, sub formă de avans; *заплати́ть* ~ a plăti/a achita cu anticipaţie. **3.** pe viitor, altă dată; de acum înainte; ~ *бýдь осторóжен* pe viitor, fii prudent. **4.** *(pop.)* mai întîi, la început; ~ *подýмай, а потóм скажи́* mai întîi gîndeşte-te şi după aceea vorbeşte ◇ *(fig.) большóй шаг* ~ un mare pas înainte; un mare progres; un mare succes; *взад и* ~ încolo şi încoace; *дать комý-л. нéсколько очкóв* ~ a da cuiva avantaj, a pune pe cineva într-o situaţie favorabilă.

впереди́ **1.** *adv.* înainte, în faţă; în frunte; *быть* ~ a fi/a sta în faţă. **2.** *adv.* în viitor. **4.** *prep.* cu *gen.* înaintea, în faţa, în fruntea.

вперемéжку *adv.* alternativ, rînd pe rînd, cînd unul cînd altul.

вперемéшку *adv.* de-a valma, amestecat, claie peste grămadă.

вперéть, *вопрý, вопрёшь vb. pf. (ipf. впирáть) (pop.)* **1.** a intra (fără a avea voie), a da buzna, a da năvală. **2.** *acuz.* a băga cu greu, a înghesui.

вперéться, *вопрýсь, вопрёшься vb. pf. (ipf. впирáться) (pop.) v. вперéть (1).*

впéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вперя́ть) (în expr.)* ~ *взор* a-şi aţinti privirea, a-şi pironi privirile.

вперя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *впéрить.*

впечатлéни/е, *-я n.* impresie; *находи́ться под ~ем чегó-л.* a se afla sub impresia unui anumit fapt; *произвести́ благоприя́тное* ~ a face o impresie bună; *остáвить* ~ a face (o) impresie; *подели́ться ~ями с кем-л.; изли́ть ~я комý-л.* a(-şi) împărtăşi (cuiva) impresiile; *сýдя по пéрвому ~ю* judecînd după prima impresie.

впечатли́тельность, *-и f. sg.* sensibilitate, impresionabilitate.

впечатли́тельный *adj.* impresionabil, sensibil; ~ *ю́ноша* tînăr sensibil/impresionabil.

впечатля́ющий *adj.* impresionant, care produce o impresie puternică.

впивá/ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a sorbi; *(fig.)* ~ *знáния* a sorbi cunoştinţele.

впивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *впи́ться.*

впирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вперéться*

вписáть, *-ишý, -и́шешь vb. pf. (ipf. впи́сывать) acuz.* a înscrie, a include, a insera; ~ *в спи́сок* a trece/ a înscrie/ a include într-o listă; ~ *в текст* a insera în text; *(mat.)* ~ *треугóльник в окрýжность* a înscrie un triunghi într-un cerc.

впи́ска, *-и f. (pop.)* **1.** *sg.* înscriere; înregistrare, includere. **2.** inserţiune, intercalare, adăugire, completare.

впи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вписáть*

впитáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. впи́тывать) acuz.* **1.** a absorbi, a se îmbiba de ..., a suge. **2.** a-şi însuşi, a asimila, a absorbi, a recepţiona.

впитá/ться, *-áется vb. pf. (ipf. впи́тываться) в + acuz.* a se infiltra; a pătrunde infiltrîndu-se.

впи́тываемость, *-и f. (tehn.)* capacitate de absorbţie.

впи́тывание, *-я n. (chim., fiz.)* absorbţie, îmbibare; *капилля́рное* ~ absorbţie capilară.

впи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впитáть.*

впи́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *впитáться.* **2.** *pas.* de la *впи́тывать.*

впи́ться, *вопью́сь, вопьёшься vb. pf. (ipf. впивáться) в acuz.* a se înfige; a înfige; a pătrunde; a se lipi, a se prinde; ~ *зубáми* a-şi înfige dinţii/ colţii ◇ *(fig.)* ~ *глазáми в когó-л.* a-şi aţinti privirea, a-şi pironi ochii, a mînca din ochi; *(fig.)* ~ *в кни́гу* a citi cu lăcomie; a citi pe nerăsuflate o carte.

впи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впихнýть*

впихнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. впи́хивать) acuz.* cu *в + acuz.* a împinge înăuntru, a băga împingînd, a îndesa.

вплáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. вплавля́ть) acuz. (tehn.)* a fixa în interior prin sudură.

вплавь *adv.* înot; *перепрáвиться чéрез рéку* ~ a trece un rîu înot.

вплести́, *-етý, -етёшь vb. pf. (ipf. вплетáть) acuz.* **1.** a împleti în, a întrețese; ~ *лéнту в вóлосы* a-și împleti o panglică în păr. **2.** *(fig. pop.)* a băga, a amesteca, a implica (în ceva).

вплетáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вплести́*

вплотнýю *adv.* **1.** strîns lipit, foarte aproape; aderent. **2.** *(fig.)* îndeaproape, temeinic, serios, asiduu; ~ *взя́ться за рабóту* a se apuca temeinic de muncă; *подойти́ ~ к вопрóсу* a intra în fondul problemei; a examina o chestiune îndeaproape ◇ *(pop.) наéсться* ~ a mînca pe săturate.

вплоть *partic.* cu *до + gen.* **1.** pînă la; ~ *до вéчера* pînă seara. **2.** inclusiv, pînă și.

вплыть, *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. вплывáть) в + acuz.* a înota, a intra, a pătrunde (înotînd); a pătrunde (navigînd).

вповáлку *adv.* grămadă, de-a valma; *спать* ~ a dormi claie peste grămadă.

вполглáза *adv. (pop.)* cu coada ochiului, cu ochii pe jumătate închiși; *наблюдáть* ~ a observa cu coada ochiului; *глядéть* ~ a se uita/a privi pe sub gene.

вполгóлоса *adv.* în surdină, cu jumătate de glas; *петь* ~ a cînta în surdină.

вползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вползти́.*

вползти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. вползáть) в + acuz.* a intra tîriș, a se strecura, a se furișa; a se tîrî (pe; în; spre).

вполнé *adv.* pe deplin, pe de-a întregul, în întregime; cu totul; ~ *довóлен* pe deplin mulțumit.

вполоборóта *adv.* întors pe jumătate.

вполови́ну *adv.* pe jumătate.

вполпути́ *adv.* la jumătatea drumului.

вполсытá *adv. (pop.)* pe jumătate sătul, săturat pe jumătate.

впопáд *adv. (pop.)* nimerit, potrivit, cum trebuie; *отвéтить* ~ a nimeri/a brodi răspunsul.

впопыхáх *adv.* **1.** gîfîind; *прибежáть* ~ a veni gîfîind. **2.** în grabă.

впóру **1.** *adv.* pe măsură, potrivit; *быть/оказáться* ~ a fi tocmai pe măsură; *сапоги́ мне* ~ cizmele îmi sînt pe măsură; cizmele îmi vin tocmai bine. **2.** *pred. (pop.)* (e) potrivit, se cade, se cuvine.

впорхнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. впáрхивать)* **1.** a intra zburînd, a pătrunde în zbor *(despre păsări).* **2.** *(fig.)* a intra cu pas ușor/ săltăreț.

впослéдствии *adv.* pe urmă, ulterior, după aceea, mai tîrziu.

впотьмáх *adv.* pe/în întuneric; prin întuneric; *ходи́ть* ~ a bîjbîi prin întuneric.

впрáвду *adv.* într-adevăr; cu adevărat, de fapt.

впрáве *pred.* cu *inf.* a avea dreptul, a fi în drept, a fi îndreptățit; *он не ~ так поступáть* nu are dreptul să procedeze astfel; *быть* ~ a fi în drept.

впрáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. вправля́ть) acuz.* a pune, a așeza la loc *(despre un os fracturat sau scrîntit)* ◇ *(fig. pop.) ~ мозги́ комý-л.* a-i băga cuiva mințile în cap; a trezi pe cineva la realitate.

впрáвка, *-и f. sg.* punere la loc *(a unui os fracturat sau scrîntit).*

вправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *впрáвить*

впрáво *adv.* la dreapta, spre dreapta, în dreapta; *свернýть/взять* ~ a coti la dreapta, a o lua la dreapta.

впредь *adv.* pe viitor, de acum încolo, de azi înainte; ~ *до* ... pînă la ... ; ~ *до нóвых распоряжéний* pînă la noi dispoziții.

впригля́дку *adv. (glumeț) пить чай* ~ a bea ceai fără zahăr *(uitîndu-se numai la zahăr).*

впридáчу *adv.* pe deasupra, în afară de asta, în plus; colac peste pupăză.

вприкýску *adv. (în expr.) пить чай* ~ a bea ceai sugînd bucățelele de zahăr, fără a le pune în pahar.

вприпры́жку *adv.* sărind, țopăind; *бежáть* ~ a alerga sărind.

вприся́дку *adv.* lăsîndu-se pe vine; *плясáть* ~ a juca lăsîndu-se pe vine.

впритúрку *adv. (pop.)* lipit, strîns lipit, alături.

вприты́к *adv.* strîns lipit; cap la cap.

впрóголодь *adv.* flămînzind, pe jumătate flămînd; răbdînd de foame, în mizerie; *жить* ~ a trăi făcînd foame, a o duce greu, a trage mîța de coadă; *держáть ~ когó-л.* a ține pe cineva la pastramă.

впрóзелень *adv. (bot.)* crud, în stare verde *(despre fructe).*

впрок *adv.* **1.** ca provizie, ca rezervă; *заготóвить* ~ a face provizii. **2.** de/spre folos; *идти́ ~ комý-л.* a-i prii, a-i face bine, a fi de folos (cuiva).

впросáк *adv. (în expr.) попáсть(ся)* ~ a intra la apă; a nimeri într-o încurcătură; a da de bucluc; a o feșteli.

впросóнках *adv. (pop.)* prin somn, pe jumătate adormit, moțăind, ca prin vis.

впрóчем *conj.* **1.** totuși, cu toate acestea, cu toate că. **2.** de fapt, de altfel, de altminteri; ~, *я не знáю* de altfel nu știu.

впры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впры́гнуть*

впры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. впры́гивать).* **1.** a sări în ...; ~ *в лóдку* a sări în barcă. **2.** a sări pe ... (de jos în sus); ~ *на стол* a sări pe masă.

впры́скивание, *-я n.* **1.** *sg. (дéйствие)* injectare. **2.** injecție; *подкóжное* ~ injecție subcutanee.

впры́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впры́снуть*

впры́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. впры́скивать) acuz.* a injecta, a face o injecție.

впрягáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *впрячь*

впрягáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *впря́чься*

впрямь (mai des *и впрямь*) *cuv. modal* într-adevăr, de bună seamă.

впрячь, *-ягý, -яжёшь vb. (ipf. впрягáть) acuz.* cu *в + acuz.* a înhăma, a înjuga.

впря́чься, *-ягýсь, -яжёшься vb. pf. (ipf. впрягáться) в + acuz.* a se înhăma.

впуск, *-а m. sg. (дéйствие)* intrare, admitere.

впускáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *впусти́ть*

впускн/óй *adj.* de intrare, de admitere, de admisie; *~ые ворóта* poartă de intrare; *(tehn.) ~ клáпан* supapă de admisie, clapetă de admisie, paletă de admisie.

впусти́ть, *-ущý, -ýстишь vb. pf. (ipf. впускáть) acuz.* **1.** a lăsa să intre; a lăsa să pătrundă; a admite, a da drumul. **2.** a introduce, a înfige.

впустýю *adv.* în zadar, zadarnic, degeaba, de pomană, fără rezultat; *говори́ть* ~ a-și bate/a-și răci gura degeaba/în zadar; a vorbi de-a surda.

впýтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. впýтывать* și *пýтать) acuz.* **1.** a împleti, a încurca (în ceva). **2.** *(fig.)* a amesteca, a băga, a implica, a încurca.

впýтаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. впýтываться* și *пýтаться)* **1.** a se împleti, a se încurca. **2.** *(fig.)* a se băga, a se amesteca.

впýтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впýтать*

впýтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *впýтаться.* **2.** *pas.* de la *впýтывать*

впя́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впя́лить*

впя́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. впя́ливать) acuz.* **1.** a întinde pe gherghef. **2.** *(pop.)* a îndesa, a băga, a face să intre.

впя́теро, *adv.* de cinci ori; încincit; ~ *мéньше* de cinci ori mai puțin.

впятерóм *adv.* în cinci, toți cinci.

в-пя́тых *cuv. modal* în al cincelea rînd.

врабáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *врабóтаться*

врабóтаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. врабáтываться)* a se familiariza/a se deprinde cu munca.

враг, *-á m.* dușman, inamic, adversar, vrăjmaș; *клáссовый* ~ dușman de clasă; ~ *нарóда* dușman al poporului; *смéртный* ~ dușman de moarte; ~ *попýтал/ мути́т/смущáет* și-a băgat dracul coada; *крóвный* ~ dușman de moarte; *нажи́ть (себé) ~óв* a-și face dușmani.

вражд/á, *-ы́ f. sg.* dușmănie, vrăjmășie, ostilitate, ură; *питáть ~ý к комý-л.* a purta ură cuiva; *сéять ~ý* a semăna vrajbă; *крóвная/смертéльная* ~ ură de moarte.

враждéбно *adv.* dușmănos, cu dușmănie, cu ură, cu ostilitate.

враждебность, *-и f. sg.* dușmănie, ostilitate, vrăjmășie, animozitate; *~ тона* ostilitatea tonului.

враждебн/ый *adj.* dușmănos, vrăjmaș, ostil, de ură; *~ые действия* acțiuni ostile/dușmănoase; *~ое отношение* atitudine ostilă/dușmănoasă; *~ взгляд* privire plină de ură.

враждовать, *-дую, -дуешь vb. ipf.* a se dușmăni, a se vrăjmăși, a fi în vrăjmășie cu cineva.

вражеск/ий *adj.* dușman, inamic, potrivnic, dușmănos, vrăjmaș; *~ая армия* armată dușmană/inamică; *~ стан* tabăra dușmanului, lagărul dușman.

вражий *adj. (înv.) v. вражеский*

вразбивку *adv.* **1.** la întîmplare, fără o ordine sistematică/precisă; pe sărite. **2.** *(tipogr.)* spațiat, rărit.

вразброд *adv.* răzleț, izolat, separat; în dezordine, în debandadă, împrăștiat.

вразброс *adv. (pop.)* în dezordine, alandala, dezordonat; împrăștiat.

вразвалку *adv.* legănat, legănîndu-se; *ходить ~* a merge legănîndu-se.

вразлад *adv. (pop.)* în neînțelegere, în discordie.

вразнобой *adv. (pop.)* în mod răzleț, alandala, fiecare după capul lui.

вразнос *adv. (în expr.) торговать ~* a colporta.

вразрез *adv.* contrar, în contrazicere cu ... ; *идти ~ с чем-л.* a nu fi de acord, a se împotrivi, a se opune, a acționa împotrivă, a fi potrivnic.

вразрядку *adv. (tipogr.)* distanțat, la interval, cu spațiu, spațiat, rărit.

вразумительно *adv.* **1.** clar, limpede în mod clar; în mod inteligibil. **2.** în mod convingător.

вразумительность, *-и f. sg.* **1.** claritate, limpezime. **2.** putere de convingere.

вразумительный *adj.* **1.** inteligibil, clar, limpede. **2.** convingător, plauzibil.

вразум/ить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. вразумлять) acuz.* **1.** a lămuri; a explica, a convinge. **2.** a instrui, a învăța, a povățui.

вразумление, *-я n.* învățătură de minte; morală.

вразумлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *вразумить*

враки, *врак pl.* minciuni, povești, fleacuri, baliverne, vorbe goale; brașoave.

враль, *-я m.* mincinos, palavragiu, gură-spartă.

враньё, *-я n. sg.* minciuni, gogoși, născociri, palavre, flecăreală.

врасплох *adv.* pe neașteptate, deodată, brusc, prin surprindere; *застигнуть ~* a lua prin surprindere.

врассыпную *adv.* care încotro, împrăștiat; în debandadă; în toate părțile; *броситься ~* a se risipi/a se împrăștia ca potîrnichile.

врастание, *-я n. sg.* **1.** pătrundere *(prin creștere)*; împlîntare. **2** *(fig.)* integrare.

врастать, *-ает vb. ipf.* de la *врасти*

врасти, *-тёт vb. pf. (ipf. врастать) в + acuz.* **1.** a pătrunde (prin creștere), a intra; a se împlînta. **2.** *(fig.)* a se integra ◇ *(fig.) ~ в землю* a se lăsa, a pătrunde în pămînt; a intra în pămînt; a se afunda.

врастяжку *adv.* lungit; în toată lungimea, cît e de lung; *лежать ~* a sta tolănit/întins; *говорить ~* a vorbi lungind vorbele *(sau* alene*)*.

врата, *врат pl. (înv.)* ușă, poartă. *(bis.) царские ~* ușile împărătești.

вратарь, *-я m. (sport)* portar.

врать, *вру, врёшь vb. ipf. (pf. соврать* și *наврать)* a minți, a spune brașoave.

врач, *-а m.* medic, doctor; *главный ~* medic șef; *старший ~* medic primar; *военный ~* medic militar; *зубной ~* dentist; *дежурный ~* medic de serviciu, medic de gardă; *ветеринарный ~* medic veterinar, *женщина- ~* doctoriță; *лечащий ~* medic curant.

врачебн/ый *adj.* medical, de medicină; *~ая практика* practică medicală; *~ контроль* control medical; *~ осмотр* examen medical; *~ая тайна* secretul profesional al medicului.

врачевание, *-я n. sg. (înv.)* vindecare,

врачевать, *-чую, -чуешь vb. ipf. (înv.) acuz.* a vindeca, a trata, a tămădui.

вращательн/ый *adj.* rotativ, de rotație, circular, giratoriu; *~ая сила* forță de rotație; *~ое движение* mișcare rotativă, mișcare de rotație; viraj.

вращатель, *-я, m. (fiz.)* rotitor.

вращать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* sau *instr.* a roti, a învîrti; *(auto) ~ влево/вправо* a roti la stînga/la dreapta; *(sport) ~ мяч* a da efect mingii; *~ глазами* a-și roti ochii.

вращá/ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a se roti, a se învîrti; *земля ~ется* pămîntul se învîrtește. **2.** *(fig.)* a frecventa; *~ в учёных кругах* a frecventa societatea oamenilor de știință. **3.** *pas.* de la *вращать*.

вращение, *-я n. sg.* rotație, învîrtire; *~ земли вокруг солнца* rotația pămîntului în jurul soarelui; *~ по часовой стрелке* rotire în sensul acelor de ceasornic; *(astr.) суточное ~* rotație diurnă.

вред, *-а m. sg.* prejudiciu; daună, stricăciune, pagubă; rău, detriment; *приносить ~* a aduce/a pricinui daune, a cauza un prejudiciu, a produce o pagubă; *возмещение ~а* repararea prejudiciului.

вредитель [1], *-я m. (agr.)* dăunător, vătămător *(insectă, plantă)*.

вредитель [2], *-я m.* sabotor, diversionist.

вредительский *adj.* de sabotaj, sabotor, diversionist.

вредительство, *-а n.* **1.** *sg.* sabotare, activitate de sabotaj. **2.** sabotaj, act de sabotaj, act de diversiune.

вредить, *-ежу, -едишь vb. ipf. (pf. повредить) dat.* a strica, a dăuna, a păgubi, a aduce pagube, a face rău.

вредно 1. *adv.* dăunător, vătămător, periculos. **2.** *pred.* e dăunător, e vătămător.

вредность, *-и f. sg.* **1.** caracter vătămător/ păgubitor; nocivitate. **2.** condiții vătămătoare de muncă; *прибавка за ~* spor de periclitate.

вредн/ый *adj.* **1.** dăunător, păgubitor, vătămător; *~ воздух* aer vătămător. **2.** periculos, ostil, dușmănos; *~ая теория* teorie dușmănoasă/periculoasă; *~ элемент* element dușmănos.

вредоносный *adj.* extrem de dăunător, păgubitor, vătămător.

врезать, *врежу, врежешь vb. pf. (ipf. врезать) acuz.* cu *в + acuz.* a așeza, a monta *(într-o tăietură)*; *~ замок в дверь* a monta o broască la ușă.

врезать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *врезать*

вреза/ться, *врежусь, врежешься vb. pf. (ipf. врезаться) в + acuz.* **1.** a se înfige, a pătrunde, a se introduce (cu repeziciune), a se împlînta; *копьё врезалось в землю* sulița s-a înfipt în pămînt. **2.** a năvăli, a se năpusti, a da buzna. **3.** *(fig.)* a se întipări; *~ в память* a se întipări în memorie. **4.** *(fig. pop.)* a se îndrăgosti; *~лся по уши* este îndrăgostit lulea.

врезаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *врезаться*. **2.** *pas.* de la *врезать*.

врезной *adj.* montat *(într-o tăietură, într-o scobitură)*.

времена *v. время; ~ года* anotimpuri.

временами *adv.* cîteodată, uneori, din cînd în cînd.

временник, *-а m.* **1.** *(înv.)* cronică, letopiseț. **2.** buletin, anale.

временно *adv.* vremelnic, provizoriu, temporar.

временной *adj.* de timp.

временн/ый *adj.* temporar, provizoriu, *~ая мера* măsură provizorie; *~ое жилище* domiciliu provizoriu; *~ая оккупация* ocupație vremelnică ◇ *(ist.) Временное правительство* Guvernul provizoriu; *~ое исполнение обязанностей* interimat; *(dipl.) ~ поверенный в делах* însărcinat cu afaceri ad-interim.

временщик, *-а m.* **1.** cotropitor vremelnic. **2.** *(ist.)* favorit.

вре/мя, *-мени, n.* **1.** *sg. (fil.)* timp; *пространство и ~* spațiul și timpul. **2.** *sg.* timp, vreme, răstimp, durată de timp, interval, durată; *долгое ~; продолжительное ~* un timp îndelungat, multă vreme; *во ~ работы* în timpul lucrului; *рабочее ~* timpul de lucru; *свободное ~* timpul liber; *в короткое ~* în scurt timp; într-un răstimp scurt; *на короткое ~* pentru scurt (puțin) timp; *располагать достаточным ~менем* a avea destul timp; *в последнее ~* în ultimul timp; *отрезок ~мени* răstimp; *выиграть ~* a cîștiga timp; *хорошо провести ~* a petrece bine timpul; *утреннее ~* dimineața; *послеобеденное ~* după amiaza; *вечернее ~* seară, vreme de seară; *летнее ~*

timp de vară, vara; *каникулярное* ~ vacanță; ~ *посéва* vremea semănatului; ~ *пропóлки* vremea prășitului. **3.** epocă, perioadă, timpuri, vremuri; *нáше* ~ epoca noastră; *в нáше* ~ în zilele noastre; *счастлúвое* ~ perioadă/epocă fericită; *~менá гóда* anotimpuri; *в прéжние ~менá* pe vremuri; *во все ~менá* în toate timpurile; *не отставáть от ~мени* a fi în pas cu vremea. **4.** *sg.* vreme *(stare atmosferică)*; *дождлúвое* ~ vreme ploioasă, timp ploios. **5.** *(gram.)* timp; *настоящее* ~ timpul prezent; prezentul; *прошéдшее* ~ timpul trecut, trecutul; *бýдущее* ~ timpul viitor, viitorul. **6.** *(sport)* performanță; timp; *лýчшее ~ в плáвании на 100 мéтров* cea mai bună performanță la înotul pe 100 de metri ◇ ~ *от врéмени* uneori, din cînd în cînd; din vreme în vreme, din timp în timp; *с течéнием ~мени* treptat, cu timpul; *со ~менем* în viitor, cu timpul, cînd va fi timpul; *с нéкоторого ~мени* de la un timp încoace; *до сегó ~мени* pînă acum, pînă în prezent pînă astăzi; *до тогó ~мени* pînă atunci; *на бýдущее* ~ pe viitor; *все* ~ tot timpul, mereu; neîncetat, fără încetare; *тем ~енем* între timp; *скóлько ~мени?* cît e ceasul?; *до ~мени* sau *до поры́ до ~мени* deocamdată; pînă una alta; pînă la un anumit timp; *в своё* ~ la timpul său; *всё в своё* ~ toate la vremea, la timpul lor; ~ *покáжет* o să vedem cu timpul; o să vedem mai tîrziu; vom trăi și vom vedea; ~ *не ждёт* să ne grăbim, timpul nu așteaptă; ~ *тéрпит* se mai poate aștepta, mai e un răgaz; *однó* ~ un timp oarecare; la un moment dat; *в однó прекрáсное* ~ într-o bună zi, într-o zi; *в то ~ как...* în timp ce...; *в то же* ~ în același timp; simultan; *на* ~ pentru un timp; pentru cîtva timp; *в любóе (во всякое)* ~ oricînd, în orice timp; în orice vreme; *убúть* ~ a omorî vremea; *(jur.) засвидéтельствовать ~ предъявлéния докумéнта* a da dată certă unui act; ~ *рабóтает на нас* timpul lucrează pentru noi; *(iron.) во ~ óно* în vremurile de odinioară; ~ *истеклó* timpul a expirat; *(sport) продлúть* ~ a prelungi partida/meciul; *(sport) добáвочное* ~ prelungire; *не те ~менá* s-au schimbat vremurile, nu mai e ce-a fost odată; altă făină se macină acum la moară; *послéдние ~менá прихóдят/наступáют* sfîrșitul pămîntului (vine); *прéжде ~мени* înainte de vreme; *предостáвить ~ комý-л.* a acorda (cuiva) timpul necesar; a da cuiva timp; *с дáвных ~мён* de pe vremuri de demult, demult de tot; *с незапáмятных ~мён* de pe vremea lui han-tătar; din moși-strămoși; de cînd cu lupii albi; de cînd cu moș Adam; *сáмое* ~ e tocmai timpul; *смýтное* ~ timpuri de restriște/de grea cumpănă; *со ~мён царя Горóха* din/de pe vremea lui Papură-vodă; *тянýть/оттянýть* ~ a trage de timp; *установúть* ~ a stabili timpul/ora; *в былóе* ~ în vremurile de odinioară; pe vremuri, înainte vreme; ~ — *дéньги* timpul costă bani; *досýжее* ~ timpul liber; *дух ~мени* spiritul vremii; *знáмение ~мени* spiritul vremii, pecetea vremii; *золотóе* ~ timp de aur; *наверстать упýщенное/потéрянное* ~ a cîștiga timpul pierdut.

времяисчислéние, *-я n.* calendar; *юлиáнское* ~ calendarul iulian.

времянка, *-и f.* **1.** sobă de fier (provizorie). **2.** drum provizoriu. **3.** construcție provizorie. **4.** scară pliantă.

времяпрепровождéние, *-я n. sg.* fel de a petrece timpul; petrecere a timpului.

времяпровождéние, *-я n. sg. v. времяпрепровождéние*

врóвень *adv. с + instr.* pînă la, la același nivel; la aceeași înălțime cu ...

врóде 1. *prep.* cu *gen.* cam la fel cu ..., asemănător cu ..., în genul. **2.** *conj.* ca, de pildă; și anume; ~ *как* de parcă, ca și cum; *нéчто ~ э́того* ceva în genul acesta.

врождённый *adj.* înnăscut; din naștere, congenital; ~ *талáнт* talent înnăscut; ~ *порóк сéрдца* insuficiență cardiacă congenitală.

врозь *adv.* separat, despărțit; *дéло идёт* ~ treaba nu merge; unul zice hăis și altul cea.

вруб, *-а m. (min.)* făgaș, scobitură, sîmbure, havaj.

врубáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *врубúть*

врубáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *врубúться*

врубúть, *врублю́, врýбишь vb. pf. (ipf. врубáть) в + acuz.* **1.** a introduce într-o crestătură; a săpa, a încastra; a îmbina. **2.** *(min.)* a hava.

врубúться, *врублю́сь, врýбишься vb. pf. (ipf. врубáться) в + acuz.* **1.** a pătrunde (săpînd), a intra (săpînd, tăind); a înainta, a răzbi (prin tăiere). **2.** a pătrunde (secerînd cu sabia). **3.** *(min.)* a hava.

врýбка, *-и f. sg.* **1.** tăiere, săpare în lemn *sau* piatră. **2.** *(min.)* havaj. **3.** îmbinare; încheietură (de lemn).

врубмашúна, *-ы f. (min.)* haveză; mașină de havat.

врубмашинúст, *-а m.* mecanic de haveză, havatar.

врубóвка, *-и f. (min.)* haveză.

врýбов/ый *adj. (min.)* de tăiere, de havare; de crestare; *~ая машúна* haveză; mașină de havat.

врукопáшную *adv.* piept la piept, corp la corp; *дрáться* ~ a lupta corp la corp.

врун, *-á m.* mincinos, lăudăros.

врýнья, *-и; gen. pl. -ний f.* mincinoasă, lăudăroasă.

вручáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вручúть*

вручéние, *-я n. sg.* înmînare, remitere, predare, prezentare.

вручúть, *-чý, -чúшь vb. (ipf. вручáть) acuz.* **1.** a înmîna, a remite, a preda, a prezenta; ~ *верúтельные грáмоты* a prezenta scrisorile de acreditare; ~ *повéстку* a înmîna o citație. **2.** *(fig.)* a încredința; ~ *свою́ судьбý комý-л.* a-și încredința soarta în mîinile cuiva.

вручнýю *adv.* manual, cu mîna, cu brațele; *рабóта* ~ muncă cu brațele, muncă manuală.

врывáть, *-áю, -аешь vb. ipf.* de la *врыть*

врывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *ворвáться*

врыть, *врóю, врóешь vb. pf. (ipf. врывáть) acuz.* cu *в + acuz.* a îngropa, a împlînta.

вряд ли *adv.* puțin probabil; îndoielnic; ~ *он придёт* e puțin probabil să vină.

всад, *-а m. (tehn.)* gură pentru coadă la topor *sau* ciocan.

всадúть, *всажý, всáдишь vb. pf. (ipf. всáживать) acuz.* cu *в + acuz. (pop.)* a împlînta, a înfige, a băga ◇ ~ *пýлю в лоб* a-și trage un glonte în cap; a-și zbura creierii.

всáдник, *-а m.* călăreț.

всáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всадúть*

всамдéлишный *adj. (fam.)* adevărat.

всáсывание, *-я n. sg.* absorbire, absorbție; aspirație.

всáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всосáть*

всáсываться, *-ается vb. ipf.* de la *всосáться*

всáсывающий *adj.* absorbant, aspirant, de absorbție, de aspirație; ~ *клáпан* supapă de aspirație, clapetă de aspirație.

всё[1] *adv.* **1.** mereu, întotdeauna; *он ~ зáнят* el este mereu ocupat. **2.** încă, mai. **3.** tot mai, din ce în ce; ~ *лýчше* din ce în ce mai bine. **4.** numai. **5.** tot, totuși, cu toate acestea; ~ *же* cu toate acestea; ~ *равнó* tot una; ~ *бóлее и бóлее* din ce în ce mai mult; ~ *такóй же* tot așa, același.

всё[2] *adj. v. весь.*

всевéдение, *-я n. sg.* omniștiință; atotștiință.

всевéдущий *adj.* atotștiutor.

всевúдящий *adj.* atotvăzător, care vede totul.

всевлáстие, *-я n. sg.* atotputernicie, omnipotență, putere nelimitată.

всевозмóжн/ый *adj.* de tot felul, felurit, variat; *~ые срéдства* tot felul de mijloace, diferite mijloace; *~ые товáры* tot felul de mărfuri.

всевóлновый *adj. (rad.)* pentru toate undele, adaptat la toate undele.

всевы́шний, *-его m. (înv.)* cel de sus, domnul.

всегдá *adv.* totdeauna, oricînd, veșnic.

всегдáшний *adj.* de totdeauna, permanent, obișnuit; continuu, perpetuu; ~ *гость* un oaspete obișnuit.

всегó[1] **1.** *adv.* în total. **2.** *adv.* numai; doar; ~ *лишь мéсяц* doar de o lună, **3.** *interj. (pop.)* cu bine!, la revedere!.

ну, пока́ ~ !ei, deocamdată la revedere! ◇ ~*-на́всего* una peste alta; în total; *то́лько и* ~ asta-i tot, atît; ~ *хоро́шего!* rămîi cu bine!, toate cele bune!, noroc!

всего́[2], *всему́* v. *весь*

всезна́ющий *adj. (iron.)* atotştiutor.

всезна́йка, *-и f.* şi *m. (iron.)* ştie-tot; atotştiutor.

вселе́ние, *-я n. sg.* instalare, încartiruire.

вселе́нная, *-ой f. sg.* univers; lume.

вселе́нский *adj. (înv.)* universal ◇ ~ *собо́р* sobor ecumenic.

всели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. вселя́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* **1.** a instala, a incartirui. **2.** *(fig.)* a inspira, a insufla; ~ *бо́дрость и си́лу* a insufla bărbăţie şi putere.

всели́/ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. вселя́ться) в* + *acuz.* **1.** a ocupa o locuinţă; a se instala (într-o locuinţă). **2.** *(fig.)* a se naşte, a pune stăpînire, a se cuibări; *страх* ~*лся в его́ се́рдце* i-a intrat frica în oase.

вселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *всели́ть*

вселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *всели́ться*. **2.** *pas.* de la *вселя́ть*.

всеме́рно *adv.* pe toate căile, prin toate mijloacele; din răsputeri.

всеме́рн/ый *adj.* prin toate mijloacele posibile, pe toate căile; ~*ая подде́ржка* sprijin nelimitat; ~ *подъём промы́шленности* avîntul neîncetat al industriei.

все́меро *adv.* de şapte ori; ~ *бо́льше* a) de şapte ori mai mult; b) de şapte ori mai mare.

всемеро́м *adv.* în număr de şapte, tusşapte, toţi şapte.

всеми́рно-истори́ческий *adj.* de importanţă istorică mondială.

всеми́рн/ый *adj.* universal; mondial; ~*ая исто́рия* istorie universală; ~ *конгре́сс сторо́нников ми́ра* Congresul Mondial al partizanilor păcii; ~ *Сове́т Ми́ра* Consiliul Mondial al Păcii.

всемогу́щество, *-а n. sg.* atotputernicie, omnipotenţă.

всемогу́щий *adj.* atotputernic, omnipotent.

всенапра́вленный *adj.* omnidirecţional.

всенаро́дно *adv.* în mod public, în public.

всенаро́дный *adj.* **1.** al întregului popor; naţional; popular, obştesc; ~ *пра́здник* sărbătoare a întregului popor; ~ *опро́с* plebiscit, referendum. **2.** public.

всенепреме́нно *adv. (înv.)* negreşit, neapărat, fără doar şi poate.

все́нощная, *-ой f. (bis.)* vecernie, serviciu religios de seară.

всео́бщ/ий *adj.* general, universal; comun; ~*ее избира́тельное пра́во* drept de vot universal, sufragiu universal; ~*ая забасто́вка* grevă generală; ~*ая пе́репись* recensămînt general; ~ *мир* pace generală; ~*ая во́инская обя́занность* serviciul militar general obligatoriu; ~*ая литерату́ра* literatură universală; ~*ая исто́рия* istorie universală.

всео́бщность, *-и f. sg.* caracter general, universalitate.

всеобъе́млющий *adj.* atotcuprinzător, universal; atotpătrunzător; capabil să înţeleagă orice; ~ *ум* minte atotcuprinzătoare.

всеору́жи/е, *-я n. sg. (în expr.) во* ~*и зна́ний* pe deplin înarmat cu cunoştinţe, posedînd tot arsenalul de cunoştinţe.

всеохва́тывающий *adj.* atotcuprinzător.

всепобежда́ющий *adj.* atotbiruitor

всепоглоща́ющий *adj.* absorbant; răvăşitor *(despre un sentiment)*.

всепожира́ющ/ий *adj.* mistuitor, nesăţios, pustiitor; ~*ее пла́мя* un foc mistuitor/pustiitor.

всепроща́ющий *adj.* atotiertător, iertător.

всеросси́йский *adj.* din Rusia, din/pe întreaga Rusie, al Rusiei.

всерьёз *adv.* în serios, fără glumă, serios; ~ *приня́ться за рабо́ту* a se apuca serios de treabă; *принима́ть* ~ a lua în serios, a lua de bună.

всеси́лие, *-я n. sg.* atotputernicie, omnipotenţă; putere/influenţă nemărginită.

всеси́льный *adj.* atotputernic, omnipotent, de o influenţă nemărginită.

всеславя́нский *adj.* al tuturor slavilor, cu privire la toţi slavii/la toată lumea slavă.

всесокруша́ющий *adj.* nimicitor, distrugător, pustiitor.

всесою́зн/ый *adj.* unional, al U.R.S.S., referitor la întreaga Uniune Sovietică; ~ *съезд сове́тов* congresul unional al sovietelor; *Всесою́зная торго́вая пала́та* Camera de Comerţ a U.R.S.S.; *во* ~*ом масшта́бе* pe scară unională.

всесторо́нне *adv.* sub toate aspectele, din toate punctele de vedere.

всесторо́нн/ий *adj.* multilateral, sub toate aspectele, detaliat, amănunţit; ~*ее обсужде́ние* discuţie amănunţită, discuţie sub toate aspectele; ~*ее образова́ние* cultură multilaterală; ~*ее разви́тие* dezvoltare multilaterală.

всё-таки **1.** *conj.* totuşi, cu toate acestea, oricît, în orice caz. **2.** *partic.* totuşi.

всеуслы́шание, *-я n. sg. (în expr.) во* ~ în gura mare, în auzul tuturor; *объяви́ть во* ~ a declara în mod public, în auzul tuturor.

всеце́ло *adv.* în întregime, pe de-antregul, deplin, cu totul, exclusiv; *я* ~ *в ва́шем распоряже́нии* vă stau cu totul la dispoziţie ◇ ~ *положи́ться на кого́-л.* a se lăsa în voia cuiva; a avea încredere în cineva; a se bizui pe cineva.

всея́дн/ый *adj.* omnivor; ~*ое живо́тное* animal omnivor.

все́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. всева́ть) acuz.* a semăna, a însămînţa *(prin intercalare)*.

вска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вскочи́ть)*

вска́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вскопа́ть)*

вскара́бкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вскара́бкиваться)* a se căţăra.

вскара́бкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вскара́бкаться*

вска́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вскорми́ть*

вскачь *adv.* în salturi; în galop; *нести́сь/пусти́ться* ~ a merge/a porni în galop.

вски́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вски́нуть*

вски́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вски́дывать) acuz.* **1.** a ridica; a sălta; a arunca, a zvîrli (în sus). **2.** a ridica brusc/cu repeziciune; ~ *го́лову* a ridica brusc capul.

вскипа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вскипе́ть)* **1.** a da în clocot; a începe să fiarbă. **2.** *(fig.)* a se înfierbînta, a-şi ieşi din fire.

вскипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *кипе́ть* şi *вскипа́ть*. **2.** *(fig.)* a-şi ieşi din fire, a-şi ieşi din sărite, a se înfuria, a se mînia.

вскипяти́ть, *-ячу́, -яти́шь vb. pf.* de la *кипяти́ть*

всклоко́ченный *p.t.p.* de la *всклоко́чить*

всклоко́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всклоко́чить*

всклоко́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. всклоко́чивать) acuz.* a zbîrli, a ciufuli, a face părul vîlvoi.

вскло́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вскло́чить*

вскло́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. вскло́чивать) acuz.* a încîlci, a amesteca, a ciufuli.

всколеба́ть, *-ле́блю, -ле́блешь vb. pf. acuz. (înv.)* a face să freamăte; a agita, a clătina.

всколошма́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. всколошма́чивать) acuz. (pop.)* a umfla în bătaie, a trage o mamă de bătaie, a snopi în bătaie.

всколошма́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всколошма́тить*

всколыхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** a clătina, a legăna, a agita, a face să freamăte. **2.** *(fig.)* a pune în mişcare, a îndemna, a stimula la acţiune.

всколыхну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** (a începe) a se legăna/a se clătina. **2.** *(fig.)* a se pune în mişcare, (a începe) a acţiona.

вскользь *adv.* în treacăt, între altele; *упомяну́ть* ~ *о чём-л.* a aminti ceva în treacăt.

вскопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. вска́пывать) acuz.* a săpa la suprafaţă; a afîna.

вско́ре *adv.* în curînd, îndată; scurt timp după; curînd după.

вскорми́ть, *-млю́, -о́рмишь vb pf. (ipf. вска́рмливать) acuz.* **1.** a hrăni. **2.** a creşte, a educa.

вскочи́/ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. вска́кивать)* **1.** a sări. **2.** a se ridica brusc, a sări; ~ *с ме́ста* a sări din loc. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se ivi, a apărea; *на лбу́ ~ла ши́шка* i-a apărut un cucui în frunte.

вскри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вскри́кнуть*

вскри́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom. (ipf. вскри́кивать)* a scoate un țipăt.

вскрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* a striga, a exclama; ~ *в негодова́нии* a striga indignat; a exclama plin de indignare.

вскружи́ть, *-ужу́, -у́жи́шь vb. pf. (în expr.)* ~ *го́лову* a scoate din minți; a suci capul; a zăpăci, a ameți.

вскруж/и́ться, *-у́жи́тся vb. pf. (în expr.)* *~и́лась голова́* sau *~и́лся ум* și-a pierdut capul; s-a amețit, s-a zăpăcit.

вскрыва́ние, *-я n.* dezvelire, descoperire, deschidere.

вскрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вскры́ть*

вскрыва́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *вскры́ться*

вскры́тие, *-я n.* **1.** deschidere; ~ *письма́* deschiderea scrisorii. **2.** *(fig.)* descoperire, dezvăluire, dare la iveală, dare în vileag. **3.** dezgheț; ~ *рек* dezghețul rîurilor. **4.** *(med.)* autopsie, disecție, operație, incizie, necropsie.

вскры́тый *p.t.p.* de la *вскрыть*

вскрыть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. вскрыва́ть) acuz.* **1.** a deschide; ~ *письмо́* a deschide o scrisoare. **2.** *(fig.)* a descoperi, a dezvălui, a da la iveală, a da în vileag; ~ *недоста́тки в рабо́те* a descoperi lipsuri în muncă. **3.** *(med.)* a face autopsie; a diseca, a opera, a face o operație, o incizie, o laparatomie.

вскры́ться, *-ро́ется vb. pf. (ipf. вскрыва́ться)* **1.** a dezgheța. **2.** *(med.)* a se sparge, a se deschide. **3.** *(fig.)* a se descoperi, a se dezvălui, a ieși la iveală, a se da în vileag.

всласть *adv.* după pofta inimii, din plin, pe săturate, cît poftești.

вслед **1.** *adv. за + instr.* după, în urmă; ~ *за* ... după; ~ *за тем* după aceea, pe urmă; *он шёл ~ за на́ми* el venea după noi. **2.** *prep.* cu *dat.* în urma cuiva; pe urmele cuiva; *смотре́ть ~ кому́-л.* a urmări (pe cineva) cu privirea.

вслéдствие *prep.* cu *gen.* din cauza, din pricina, ca urmare, ca o consecință; ~ *боле́зни* din cauza bolii.

вслепу́ю *adv.* orbește, orbecăind; la întîmplare, pe ghicite, pe dibuite; *де́йствовать* ~ a acționa orbește, a acționa la întîmplare.

вслух *adv.* cu voce tare, cu glas tare; *чита́ть* ~ a citi cu voce tare; *ду́мать* ~ a gîndi cu voce tare.

вслу́шаться, *-яюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вслу́шиваться) в + acuz.* a asculta cu atenție; a pleca urechea la ..., a da ascultare.

вслу́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вслу́шаться*

всма́триваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *всмотре́ться*

всмотре́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf. (ipf. всма́триваться) в + acuz.* a privi cu atenție, a scruta; a-și ațînti privirea; a examina cu atenție; ~ *в даль* a scruta depărtările; *при́стально* ~ a se uita țintă, a fixa cu privirea.

всмя́тку *adv.* moale, fiert moale *(despre ouă)*; *яйцо́* ~ ou fiert moale ◇ *сапоги́* ~ prostii, fleacuri; *расшиби́ться* ~ a face pe dracu-n patru, a se da peste cap *(pentru ceva/cineva)*; a se face luntre și punte.

всо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всу́нуть*

всоса́/ть, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. вса́сывать) acuz.* a absorbi, a sorbi, a suge; *гу́бка ~ла во́ду* buretele a absorbit apa ◇ *(fig.)* ~ *с молоко́м ма́тери* a-și însuși din fragedă copilărie, a suge odată cu laptele mamei.

всоса́/ться, *-сётся vb. pf. (ipf. вса́сываться) acuz. + в* **1.** a se prinde, a se lipi (sugînd). **2.** a se resorbi, a se infiltra, a fi absorbit.

вспа́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспои́ть*

вспа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспоро́ть*

вспаха́ть, *-пашу́, -па́шешь vb. pf. (ipf. паха́ть* și *вспа́хивать) acuz.* a ara.

вспа́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспаха́ть*

вспа́шка, *-и f.* arat, arătură; *гла́дкая* ~ arătură netedă; *го́новая* ~ arătură în parcele de lucru; *зя́блевая* ~ arătură

de toamnă; *глубо́кая* ~ arătură adîncă; ~ *вразва́л* arătură în lături/în părți; ~ *всвал* arătură în cormană; ~ *но́ви* desțelenire.

вспéнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспе́нить*

вспéниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вспе́ниться.* **2.** *pas.* de la *вспе́нивать*

вспéнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вспе́нивать* și *пе́нить) acuz.* a face spumă; a se acoperi cu spumă, a se înspuma.

всплакну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. prepl.* a lăcrima, a vărsa cîteva lacrimi.

всплеск, *-а m.* plescăit.

всплéскивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. всплесну́ть) acuz.* a plescăi, a fremăta.

всплесну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *вспле́скивать* ◇ ~ *рука́ми* a lovi din palme *(în semn de uimire)*.

вплошну́ю *adv. (pop.)* neîntrerupt, continuu; în șir, la rînd, alături.

всплошь *adv. (în expr.)* ~ *и (да) ря́дом* a) pretutindeni, peste tot; pe de-a rîndul; b) întotdeauna.

всплыв, *-а m. (nav.)* ridicare la suprafața apei; emersiune, ieșire din imersiune.

всплыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *всплыть*

всплы/ть, *-ыву́, -ывёшь vb. pf. (ipf. всплыва́ть)* **1.** a ieși/a se ridica la suprafața apei. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (fig.)* a ieși la iveală, a se da în vileag, a apărea; ~ *на пове́рхность* a ieși la suprafață, a ieși la iveală.

вспои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. вспа́ивать) acuz.* **1.** a hrăni, a nutri cu lapte. **2.** *(pop.)* a crește, a educa.

вспола́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всполосну́ть*

всполосну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вспола́скивать) acuz.* a spăla ușor, a clăti.

вспо́лох, *-а m. (inv.)* alarmă. **2.** *pl.* fulgere, licăriri.

всполоши́/ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a îngrijora, a speria, a alarma; a provoca neliniște/zarvă.

всполоши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf.* a fi neliniștit, a se alarma; a fi îngrijorat.

вспо́лыхну́ть, *-нёт vb. pf.* a se aprinde, a se stîrni *(un incendiu)*.

вспомина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вспо́мнить*

вспомина́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вспо́мниться.* **2.** *pas.* de la *вспомина́ть*

вспо́мнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вспомина́ть) acuz.* sau *prepl.* a-și aduce aminte ◇ *не ~ себя́* a) a se întrece cu gluma; a întrece măsura; b) a nu-și da seama; fi inconștient.

вспо́мни/ться, *-нится vb. pf. (ipf. вспомина́ться)* a-și aminti; a-și aduce aminte; *ему́ ~лось про́шлое* și-a amintit trecutul; *(înv.) не* ~ a nu-și veni în fire.

вспомога́тельный *adj.* auxiliar; ajutător; secundar; accesoriu; ~ *отря́д* detașament auxiliar; *(tehn.)* ~ *цех* secție auxiliară ◇ *(gram.)* ~ *глаго́л* verb auxiliar.

вспомоществова́ние, *-я n. (înv.)* ajutor material, subsidiu, subvenție; *получи́ть* ~ a primi o subvenție.

вспомяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. acuz.* sau *prepl. (pop.)* a-și aminti, a-și aduce aminte.

вспоро́ть, *-орю́, -о́решь vb. pf. (ipf. вспа́рывать) acuz.* a spinteca, a desface; a descoase.

вспорхну́/ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вспа́рхивать)* **1.** a se ridica, a-și lua zborul. **2.** *(fig. iron.)* a o lua din loc, a pleca repede, a-și lua tălpășița.

вспотéлый *adj. (reg.)* acoperit cu sudoare, transpirat, asudat, nădușit.

вспотéть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. поте́ть)* a transpira, a asuda, a năduși.

вспры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспры́гнуть*

вспры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вспры́гивать) на + acuz.* a sări, a sări în sus, a se sălta; a se scula brusc.

вспры́ски, *-ов pl. (pop.)* chef, ospăț, zaiafet; cinste.

вспры́скивание, *-я n.* **1.** *sg.* stropire. **2.** injectare, injecție.

вспры́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспры́снуть*

вспры́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вспры́скивать) acuz.* **1.** a stropi; ~ *бельё* a stropi rufele. **2.** a injecta, a face

o injecţie; ~ *мóрфий* a injecta morfină. **3.** a bea, a da aldămaş, a face cinste, a sărbători printr-un chef, a stropi, a uda.

вспýгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспугнýть*

вспугнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. вспýгивать) acuz.* a speria, a pune pe fugă.

вспухáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вспýхнуть*

вспýхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вспухáть* şi *пýхнуть)* a se umfla.

вспýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспýчить*

вспýчи/ть, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. вспýчивать) acuz. (pop.)* a umfla, a balona.

вспушённость, *-и f.* afînare.

вспылúть, *-лю, -лúшь vb. pf.* a se aprinde de mînie, a se înfuria, a-şi ieşi din fire, a-i sări ţandăra, a-şi ieşi din pepeni.

вспы́льчивость, *-и f. sg.* irascibilitate, impulsivitate, fire iute, fire violentă.

вспы́льчивый *adj.* irascibil, impulsiv, violent, iute la mînie; ~ *харáктер* fire irascibilă/iute.

вспы́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспы́хнуть*

вспы́хну/ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вспы́хивать)* **1.** a se aprinde, a lua foc, a se încinge; a se stîrni, a izbucni (un incendiu). **2.** *(fig.)* a izbucni, a se declanşa, a se stîrni; *~ла войнá* a izbucnit războiul. **3.** *(fig.)* a se înroşi, a se îmbujora, a se aprinde la faţă; ~ *от смущéния* a se îmbujora de emoţie.

вспы́шка, *-и f.* **1.** aprindere bruscă, inflamare, explozie; ~ *пóроха* explozie de pulbere. **2.** *(fig.)* izbucnire, acces; ~ *эпидéмии* izbucnirea epidemiei; ~ *гнéва* acces de furie; *минýтная* ~ izbucnire de scurtă durată, foc de paie.

вспы́шки *pl. (auto)* rateu.

вспять *adv.* înapoi, îndărăt; *двúнуться* ~ a porni îndărăt.

вставáни/е, *-я n. sg.* sculare, ridicare (în picioare); *почтúть пáмять ~ем* a cinsti memoria (cuiva) prin ridicare în picioare; a păstra un moment de reculegere.

вставáть, *встаю, встаёшь vb. ipf.* de la *встать*

встáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. вставлять) acuz.* cu *в + acuz.* **1.** a pune, a introduce, a băga; a monta, a fixa, a încadra; ~ *картúну в рáму* a pune un tablou în ramă, a înrăma tabloul; ~ *зýбы* a-şi pune dinţi falşi; ~ *стёкла в окнó* a pune geamuri la o fereastră. **2.** *(fig.)* a intercala, a insera, a interpola, a introduce (într-un text etc.); ~ *словцó sau словéчко* a plasa o vorbă, a se amesteca în discuţie, a-şi da cu părerea.

встáвка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* introducere; fixare, încadrare; ~ *в опрáву* montare. **2.** intercalare, interpolare, adaos (la un text). **3.** garnitură, plastron (la o rochie). **4.** *(lingv.)* epenteză; ~ *соглáсных* epenteză consonantică.

вставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *встáвить*

вставн/óй *adj.* **1.** introdus, montat, încadrat, adăugat, pus; ~ *зуб* dinte fals; dinte pus; *~ая рáма* ramă dublă. **2.** inserat, intercalat, interpolat *(într-un text)*; *~óе слóво* cuvînt intercalat. **3.** *(lingv.)* epentetic.

встарь *adv.* odinioară, altă dată, în vechime, pe vremuri de demult.

вста/ть, *-áну, -áнешь (imper. встань[1]) vb. pf. (ipf. вставáть)* **1.** a se scula, a se ridica, a se scula (din somn); ~ *с постéли* a se scula din pat; ~ *из-за столá* a se ridica de la masă; ~*!* sculaţi-vă!, sus! **2.** a se însănătoşi. **3.** a se ridica, a porni. **4.** a încăpea, a fi băgat. **5.** a se aşeza alături, a se orîndui; ~ *ря́дом* a se aşeza alături. **6.** a se opri; *motóp ~л* motorul s-a oprit. **7.** (a începe) a intra; ~ *на рабóту* a intra în muncă; a intra în serviciu; ~ *на учёт* a fi trecut în evidenţă. **8.** *(fig.)* a apărea, a se ivi, a naşte ◇ ~ *на караýл* a intra în gardă; ~ *на путú* a trece pe calea ... ; ~ *поперёк дорóги комý-л.* a se pune în calea cuiva; ~ *грýдью прóтив когó-л.* a-i ţine cuiva piept; ~ *нá ноги* a-şi reveni (după o boală); ~ *с лéвой ногú* a călca cu stîngul.

встопóрщить, *-щу, -щишь vb. pf.* de la *топóрщить*

встопóрщиться, *-щусь, -щишься vb. pf.* de la *топóрщиться*

встрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *встрóить*

встревóжить, *-жу, -жишь vb. ipf.* de la *тревóжить*

встревóжиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* de la *тревóжиться*

встрёпанный *adj.* zburlit, ciufulit ◇ *как* ~ sprinten, vioi, iute.

встрепенýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* **1.** a se trezi din somn, a se deştepta. **2.** a tresări, a fi trecut de fiori. **3.** a zvîcni, a tresălta *(despre inimă)*.

встрёпк/а, *-и f.* săpuneală, perdaf; *задáть комý-л. ~у* a trage cuiva o săpuneală.

встрéти/ть, *-рéчу, -рéтишь vb. pf. (ipf. встречáть) acuz.* **1.** a întîlni ~ *знакóмых* a întîlni nişte cunoscuţi. **2.** a întîmpina; ~ *гостéй* a întîmpina pe oaspeţi. **3.** a da peste, a întîlni, a întîmpina; ~ *трýдности* a întîmpina greutăţi ◇ ~ *нóвый год* a face revelionul.

встрéти/ться, *-рéчусь, -рéтишься vb. pf. (ipf. встречáться)* **1.** *с + instr.* a se întîlni; *~лись лýчшие спортсмéны* s-au întîlnit cei mai buni sportivi. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se regăsi, a se întîlni.

встрéча, *-и f.* **1.** întîlnire, întrevedere; întîmpinare, primire; *официáльная* ~ întrevedere oficială. **2.** *(sport)* întîlnire, meci; ~ *двух футбóльных комáнд* întîlnirea dintre două echipe de fotbal; ~ *на кýбок* meci de cupă. **3.** *(lingv.)* junctură; ~ *соглáсных* junctură consonantică ◇ ~ *нóвого гóда* revelion.

встречáемость, *-и f.* incidenţă.

встречáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *встрéтить*

встречáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *встрéтиться*. **2.** a se întîlni, a se vedea, a întreţine relaţii de prietenie, a se vizita, a se frecventa ◇ ~ *глазáми* a-şi încrucişa privirile.

встрéчн/ый *adj.* **1.** întîlnit. **2.** opus, contrar, contra, potrivnic; ~ *пóезд* tren din direcţia opusă; *(jur.)* ~ *иск* cerere/acţiune reconvenţională; *(ec.) ~ые плáны* contra-planuri; *(sport)* ~ *удáр* contraripostă; ~ *вéтер* vînt potrivnic; ~ *и поперéчный* oricare, oricine, fiecare; *пéрвый* ~ primul venit; *~ая торгóвля* comerţ de întîmpinare.

встрóйка, *-и f.* construcţie, clădire în interiorul altei construcţii.

встрóить, *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. встрáивать) acuz.* a construi, a clădi *(în interiorul altei clădiri)*, a zidi în ...

встря́ск/а, *-и f.* **1.** emoţie puternică; şoc, zbucium sufletesc. **2.** săpuneală, frecătură; *задáть ~у* a trage o săpuneală.

встря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *встряхнýть*

встря́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *встряхнýться*

встряхнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. встря́хивать) acuz.* **1.** a scutura, a zgudui, a zdruncina. **2.** *(fig.)* a trezi, a zgudui, a răscoli.

встряхнý/ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. встря́хиваться)* **1.** a se scutura. **2.** *(fig.)* a se înviora; a-şi reveni, a-şi veni în fire. **3.** *(fig.)* a se distra, a se recrea.

вступáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вступúть*

вступáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вступúться*

вступúтельн/ый *adj.* **1.** de intrare, de admitere, de deschidere, inaugural, introductiv; ~ *экзáмен* examen de admitere; *~ая статья́* articol introductiv; *~ое слóво* cuvînt introductiv, cuvîntare de deschidere; ~ *взнос* taxă de înscriere. **2.** *(lingv.)* incoativ; ~ *вид* aspect incoativ.

вступú/ть, *-уплю́, -ýпишь vb. pf. (ipf. вступáть) в + acuz.* **1.** a intra; ~ *в пáртию* a intra în partid; ~ *в профсою́з* a se înscrie în sindicat. **2.** a se urca, a se sui; ~ *на лéстницу* a se urca pe scară; *(fig.)* ~ *на престóл* a se urca pe tron. **3.** a începe; ~ *в бой* a intra în luptă; a porni la luptă; ~ *в разговóр* a interveni în discuţie; ~ *в спор* a începe o discuţie în contradictoriu; ~ *в переговóры* a începe tratative ◇ ~ *в дóлжность* a lua serviciul în primire, a intra în serviciu; *(fig.) лéто ~ло в свои́ правá* vara e în toi; ~ *в брак* a se căsători; a încheia o căsătorie; ~ *в закóнную сúлу* a căpăta putere de lege, a intra în vigoare; ~ *в строй* a intra în funcţiune/în exploatare; ~ *во владéние* a intra în posesiune;

~ *в союз* a încheia o alianță; ~ *в действие* a intra în vigoare.

вступиться, *-уплюсь, уп́ишься vb. pf. (ipf. вступаться)* **1.** *за + acuz.* a lua apărarea cuiva, a interveni în favoarea cuiva. **2.** *acuz. + в (pop.)* a se amesteca.

вступле́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* intrare; ~ *в па́ртию* intrare în partid; ~ *в до́лжность* intrare în funcțiune. **2.** introducere, prefață; preambul; uvertură ◇ ~ *на престо́л* urcare pe tron, înscăunare.

встык *adv.* cap la cap.

всу́е *adv. (înv.)* în zadar, în deșert, zadarnic; *упомина́ть* ~ a lua în deșert.

всу́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. всо́вывать) acuz.* cu *в + acuz.* a băga, a vîrî, a introduce.

всухомя́тку *adv. (în expr.) есть* ~ a mînca hrană rece.

всуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *всучи́ть*

всу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всучи́ть*

всучи́ть, *всучу́, всу́чишь vb. pf. (ipf. всу́чивать* și *всуча́ть) acuz.* **1.** a împleti mai multe fire laolaltă, introducîndu-le apoi în ceva. **2.** *(pop.)* a înmîna prin înșelăciune, a strecura; ~ *плохо́й това́р* a strecura o marfă proastă.

всхли́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *всхли́пывать*

всхли́пывание, *-я n.* plîns cu suspine, cu sughițuri.

всхли́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. всхли́пнуть)* a plînge cu suspine/cu sughițuri.

всход, *-а m. (bot. agr.)* răsărire *(la plante).*

всходи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *взойти́*

всхо́ды, *-ов pl.* cereale încolțite/răsărite pe cîmp; mlădițe, răsaduri.

всхо́жесть, *-и f. sg.* germinație, facultate germinativă, putere de încolțire.

всхо́жий *adj.* germinativ, cu putere de încolțire.

всхрапну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *всхра́пывать.* **2.** *(glumeț)* a trage un pui de somn; a dormi puțin.

всхра́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. всхрапну́ть)* a sforăi, a trage la aghioase.

всыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вссыпать* [1,2]

вс́ыпать [1], *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. всыпа́ть) acuz.* a turna în ceva, a vărsa în ceva *(un corp friabil, grăunțe).*

вс́ыпа/ть [2], *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. всыпа́ть) dat. (pop.)* a face cu ou și cu oțet, a trage o săpuneală, a trage o bătaie, a snopi în bătaie, a ciomăgi.

всю́ду *adv.* pretutindeni, peste tot locul, oriunde.

вся *v. весь*

всяк, *-а, -о pron. determinativ (înv.) scurt.* de la *вся́кий* ◇ *(prov.)* ~ *кули́к своё боло́то хва́лит* tot țiganul își laudă ciocanul.

вся́к/ий *pron. determinativ (folosit și ca adj.)* **1.** fiecare, oricare, oricine, orice, fiece; ~ *раз* de fiecare dată; *во* ~*ое вре́мя* în orice moment/timp. **2.** diferit, fel de fel, divers, variat; ~*ие кни́ги* diverse cărți; **3.** *(peior.)* oricare, oricine, tot soiul de ... ; ~ *проходи́мец* orice aventurier. **4.** cu *prep. без* cu desăvîrșire, fără, fără nici ... ; *без* ~*ого сомне́ния* fără nici o îndoială; *безо* ~*их* ... ; *безо* ~*ого* făcînd abstracție de orice; lăsînd la o parte orice. **5.** ~**ий**, *-ого m.* fiecare, oricine. **6.** ~**ое**, *-ого n. sg.* tot felul de lucruri, orice fel de lucruri; ~*ое быва́ет!* cîte nu se întîmplă! ◇ *во* ~*ом слу́чае* în orice caz, oricum; *на* ~ *слу́чай* pentru orice eventualitate; ~*ому своё* fiecăruia ce i se cuvine; tot paiul își are umbra sa.

вся́ко *adv. (pop.)* (în chip) felurit, diferit; ~ *быва́ет!* cîte nu se întîmplă!

вся́чески *adv.* în fel și chip, în toate felurile, în diferite feluri; prin toate mijloacele, din răsputeri.

вся́ческ/ий *adj.* de toate felurile, de tot soiul, diferit, divers, felurit; ~*им о́бразом* în tot felul, în tot chipul.

вся́чина, *-ы f. sg. (în expr.) вся́кая* ~ fel de fel de lucruri; lucruri de tot felul, tot soiul de lucruri; vrute și nevrute, multe și mărunte.

вта́йне *adv.* în taină, pe ascuns, în secret, pe furiș.

вта́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втолкну́ть*

вта́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb.*

ipf. **1.** *ipf.* de la *втолкну́ться.* **2.** *pas.* de la *вта́лкивать*

вта́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втопта́ть*

вта́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втащи́ть*

вта́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *втащи́ться.* **2.** *pas.* de la *вта́скивать*

втача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. вта́чивать) acuz.* a coase, a înnădi, a cîrpi, a petici, a uni prin coasere.

вта́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втача́ть*

втащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. вта́скивать)* a căra, a trage înăuntru.

втащи́ться, *-ащу́сь, -а́щишься vb. pf. (ipf. вта́скиваться)* a se urca anevoie, a se tîrî sus/ înăuntru.

втека́ние, *-я n.* curgere a unui curent de apă în altul; aflux.

втека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *втечь.*

втёмную *adv.* **1.** pe nevăzute *(la unele jocuri de cărți).* **2.** *(fig.)* orbește, la întîmplare, în neștire; *де́йствовать* ~ a acționa la întîmplare.

втемя́шить, *-шу, -шишь vb. pf. acuz. (pop.)* a băga, a vîrî anevoie (cuiva ceva) în cap; a face să priceapă; ~ *в го́лову что-л.* a-i vîrî cuiva ceva în cap.

втемя́ши/ться, *-шится vb. pf. (pop.)* a i se năzări, a-i intra în cap.

втере́ть, *вотру́, вотрёшь vb. pf. (ipf. втира́ть) acuz.* a freca, a fricționa; ~ *мазь* a fricționa cu alifie ◇ ~ *очки́ кому́-л.* a arunca praf în ochii cuiva, a înșela pe cineva, a spune cuiva gogoși.

втере́ться, *вотру́сь, вотрёшься vb. pf. (ipf. втира́ться) в + acuz.* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a pătrunde, a fi absorbit (prin frecare). **2.** a-și face loc, a se înghesui, a pătrunde; ~ *в толпу́* a se înghesui în mulțime. **3.** *(pop.)* a se strecura, a pătrunde pe furiș ◇ *(pop.)* ~ *в дове́рие к кому́-л.* a se băga pe sub pielea cuiva, a căpăta/a cîștiga încrederea cuiva.

втеса́ться, *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. втёсываться) в + acuz. (pop.)* a se băga cu de-a sila, a pătrunde, a se strecura, a se furișa; a se pripăși.

втёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *втеса́ться*

втечь, *втечёт vb. pf. (ipf. втека́ть) в + acuz.* a curge în, a se vărsa, a pătrunde (curgînd).

втира́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* fricționare, masare. **2.** alifie, fricțiune.

втира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *втере́ть*

втира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *втере́ться.* **2.** *pas.* de la *втира́ть.*

вти́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вти́снуть*

вти́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вти́снуться*

вти́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вти́скивать) acuz.* a înghesui, a îngrămădi, a vîrî, a băga cu forța.

вти́снуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. вти́скиваться)* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a încăpea anevoie. **2.** *(pop.)* a se băga, a se îmbulzi înghesuindu-se, a intra/a pătrunde anevoie; a intra în mulțime; a-și face loc cu coatele.

втихомо́лку *adv.* pe tăcute, pe furiș, pe ascuns, în taină.

втиху́ю *adv. (pop.) v. втихомо́лку*

втолкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вта́лкивать) acuz.* a băga, a îmbrînci, a împinge.

втолкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. вта́лкиваться) в + acuz.* a se băga cu de-a sila, a pătrunde cu forța.

втолкова́ть, *-ку́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. втолко́вывать) acuz.* cu *dat.* a explica, a lămuri, a face să înțeleagă, a băga în cap.

втолко́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втолкова́ть*

втопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. вта́птывать) acuz.* cu *в + acuz.* a bătători, a călca cu picioarele, a vîrî în pămînt (călcînd cu picioarele) ◇ *(fig.)* ~ *в грязь* a defăima, a tîrî în noroi, a împroșca cu noroi, a calomnia, a face una cu pămîntul.

вто́ра, *-ы f.* vioara a doua.

вторга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вто́ргнуться*

вто́ргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. вторга́ться) в + acuz.* **1.** a nă-

văli, a cotropi, a invada. **2.** *(fig.)* a se amesteca, a se băga, a se vîrî.

вторже́ние, *-я n.* invazie, năvălire, cotropire; ~ *врага́* invazia duşmanului.

вто́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. dat.* **1.** *(muz.)* a cînta partea a doua. **2.** a repeta/a reflecta un sunet. **3.** *(fig.)* a cînta în strună (cuiva), a-i ţine isonul/hangul.

втори́чно *adv.* a doua oară, din nou, încă o dată.

втори́чн/ый *adj.* **1.** repetat, care are loc a doua oară. **2.** secundar; derivat; *(biol.)* *~ые половы́е при́знаки* caractere sexuale secundare; *(gram.)* ~ *глаго́л* verb derivat; *~ое сказу́емое* predicat secundar.

вто́рник, *-а m.* marţi; *по ~ам* în fiecare marţi, marţea.

вто́рничный *adj.* de marţi.

второго́дник, *-а m.* repetent.

второго́дничество, *-а n. sg.* repetenţie.

второ́е *cuv. modal* în al doilea rînd.

втор/о́й **1.** *num. ord.* al doilea, a doua; ~ *но́мер* numărul doi; ~ *час* e ora unu şi ceva; *~о́го ма́я* la doi mai, în ziua de doi mai; *(sport)* *~о́е веде́ние* dublu dribling; *(sport)* *~а́я пода́ча* a doua minge. **2.** *adj.* secundar, de importanţă secundară; *~ы́е ро́ли* roluri secundare; *на ~о́м пла́не* pe plan secundar, pe al doilea plan. **3.** *~о́е, -о́го n.* felul doi; al doilea fel de mîncare; *на ~о́е — ры́ба* la felul doi avem peşte ◇ *~а́я мо́лодость* a doua tinereţe; *из ~ы́х рук* din a doua mînă; *одна́ ~а́я (часть)* o jumătate; *~а́я скри́пка* vioara a doua; *он был для него́ вторы́м отцо́м* a fost pentru el un adevărat părinte.

второкла́ссник, *-а m.* elev în clasa a doua.

второкла́ссн/ый *adj.* de categoria/de calitatea a doua; de mîna a doua, de rangul doi; *(ferov.)* *~ая ста́нция* gară de importanţă secundară; ~ *писа́тель* scriitor de mîna a doua.

второочередн/о́й *adj.* secundar, neesenţial; *~ы́е вопро́сы* probleme de importanţă secundară.

второпя́х *adv.* în grabă, în pripă.

второразря́дный *adj.* de mîna a doua, de calitatea a doua, de categoria a doua, mediocru.

второсо́ртный *adj.* de calitatea a doua; ~ *това́р* marfă de calitatea a doua.

второстепе́нн/ый *adj.* **1.** secundar, neesenţial, de importanţă secundară; *~ая роль* rol secundar; *(gram.)* ~ *член предложе́ния* parte secundară de propoziţie. **2.** de calitate inferioară, de mîna a doua; *~ое произведе́ние* operă de mîna a doua.

втрави́ть, *-алю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. втра́вливать) acuz.* **1.** a dresa pentru vînătoare; ~ *соба́ку* a dresa cîinele pentru vînătoare. **2.** *(fig. pop.)* a încurca, a implica, a băga (într-o chestiune neplăcută).

втра́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втрави́ть*

втре́скаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. в + acuz. (pop.)* a i se aprinde călcîiile, a se amoreza lulea, a-i cădea cu tronc la inimă.

в-тре́тьих *cuv. modal* în al treilea rînd.

втри́дорога *adv.* foarte scump; exagerat de scump; *купи́ть* ~ a cumpăra pe un preţ fabulos/exagerat; *содра́ть* ~ a lua pielea de pe om, a jecmăni.

втро́е *adv.* de trei ori, triplu; întreit; în trei; *увели́чить* ~ a tripla.

втроём *adv.* în trei, cîteştrei, tustrei.

втройне́ *adv.* triplu, întreit, de trei ori mai mult.

вту́лка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* bucşă, fişă, cuzinet, manşon, cămaşă, bucea; ~ *колеса́* butucul roţii. **2.** vrană, dop, cep; ~ *бо́чки* cepul butoiului.

вту́лочный *adj. (tehn.)* **1.** de bucşă. **2.** de dop, de cep.

вту́не *adv. (înv.)* zadarnic, în zadar, în deşert, în van.

втыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *воткну́ть*

втя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втяну́ть*

втя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *втяну́ться*

втяжно́й *adj.* de aspiraţie.

втяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. втя́гивать) acuz.* **1.** a trage, a ridica, a aduce; ~ *ло́дку на бе́рег* a trage

barca pe uscat. **2.** a trage (în piept, în plămîni), a absorbi, a inhala. **3.** *(fig.)* a antrena, a implica, a băga, a amesteca; ~ *в беду́* a băga într-o nenorocire.

втяну́/ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf. (ipf. втя́гиваться) (pers. 1 şi 2 nefolosite)* **1.** a intra, a pătrunde; *пехо́та ~лась в лес* infanteria a pătruns în pădure. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se scofîlci, a se trage. **3.** *(fig.)* a se deprinde, a se obişnui; ~ *в рабо́ту* a se obişnui cu munca.

вуали́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. завуали́ровать) acuz.* a acoperi, a masca, a camufla, a ascunde.

вуа́ль, *-и f.* **1.** voal. **2.** voaletă. **3.** voalare *(la fotografie)*.

ву́зовец, *-вца m. (pop.)* student.

ву́зовский *adj.* de instituţie de învăţămînt superior.

вулка́н, *-а m.* vulcan; *де́йствующий* ~ vulcan în acţiune; *поту́хший* ~ vulcan stins; *усну́вший* ~ vulcan adormit ◇ *жить как на ~е* a trăi ca pe un vulcan; a trăi în veşnică frămîntare.

вулканиза́тор, *-а m.* vulcanizator, maşină de vulcanizat.

вулканиза́ция, *-и f.* vulcanizare; *холо́дная* ~ vulcanizare la rece; *горя́чая* ~ vulcanizare la cald.

вулканизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a vulcaniza.

вулкани́зм, *-а m. sg. (geol.)* vulcanism.

вулкани́т, *-а m. (mineral.)* vulcanit.

вулкани́ческ/ий *adj.* vulcanic, de vulcan; *~ие поро́ды* roci magmatice, roci eruptive.

вулкано́ид, *-а m.* vulcan noroios.

вульгариза́тор, *-а m.* vulgarizator.

вульгариза́ция, *-и f. sg.* vulgarizare.

вульгаризи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a vulgariza.

вульгари́зм, *-а m. (lingv.)* vulgarism.

вульга́рно *adv.* în mod vulgar, cu vulgaritate.

вульга́рность, *-и f.* **1.** *sg.* caracter vulgar, vulgaritate, trivialitate. **2.** expresie vulgară; faptă vulgară.

вульга́рн/ый *adj.* vulgar; ~ *материали́зм* materialism vulgar; *~ая латы́нь* latina vulgară/populară.

вурдала́к, *-а m. (folc.)* vîrcolac.

вход, *-а m.* **1.** *sg.* intrare; *пла́та за* ~ taxă de intrare; *при ~е* la intrare; ~ *воспрещён* intrarea interzisă/oprită; **2.** uşă, intrare, poartă; *гла́вный* ~ intrarea principală. **3.** canal, gură, intrare; ~ *в зали́в* gura golfului. **4.** *(sport)* intrare, angajare; ~ *в поворо́т* intrare în viraj; *запа́сный* ~ intrare de rezervă.

входи́ть, *вхожу́, вхо́дишь vb. ipf.* de la *войти́*

входн/о́й *adj.* de intrare; ~ *биле́т* bilet de intrare; *~а́я пла́та* taxă de intrare.

входя́щ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *входи́ть*. **2.** *adj.* de intrare; ~ *журна́л* registru de intrare; ~ *но́мер* număr de intrare *(la înregistrarea unei hîrtii)*; *~ая по́чта* corespondenţă sosită.

вхожде́ние, *-я n. sg.* pătrundere, intrare.

вхо́ж/ий *adj.* cunoscut, obişnuit *(al casei cuiva)*; *быть ~им* a avea acces, a fi primit.

вхолосту́ю *adv. (tehn.)* în gol, în vid; în zadar; *верте́ться* ~ a merge în gol, a se învîrti în gol.

вцепи́ться, *вцеплю́сь, вце́пишься vb. pf. (ipf. вцепля́ться) в + acuz.* a se agăţa, a se apuca; ~ *друг дру́гу в во́лосы* a se părui, a se lua de păr.

вцепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вцепи́ться*

вчера́ *adv.* ieri; ~ *ве́чером* ieri seară, aseară; ~ *у́тром* ieri dimineaţă; ~ *но́чью* ieri noapte.

вчера́шн/ий, *-яя, -ее adj.* de ieri; *иска́ть ~его дня* a căuta ziua de ieri.

вчерне́ *adv.* în ciornă, în bruion, în concept, în schiţă.

вчерти́ть, *вчерчу́, вче́ртишь vb. pf. (ipf. вче́рчивать) acuz.* a desena, a înscrie; ~ *треуго́льник в круг* a înscrie un triunghi în cerc.

вче́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вчерти́ть*

вче́тверо *adv.* împătrit, de patru ori, cvadruplu; în patru.

вчетверо́м *adv.* în patru, cîteşpatru, tuspatru.

в-четвёртых *cuv. modal* în al patrulea rînd.

вчини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. вчиня́ть) acuz. (înv.) (în expr.)* ~ *иск*

a intenta o acţiune (civilă), a da/a chema în judecată.

вчинять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *вчинить*

вчистую *adv. (inv.)* cu totul, cu desăvîrşire, definitiv ◇ *(mil.) уволить* ~ a debloca.

вчитаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вчитываться) в + acuz.* a citi cu mare atenţie, a pătrunde, a adînci (un text).

вчитываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вчитаться*

вчленяющ/ий *adj. (lingv.)* incorporant; *~ие языки* limbi incorporante.

вчуже *adv.* fiind străin, fără a cunoaşte îndeaproape; *мне его ~ жаль* deşi mi-e cu totul străin, îl compătimesc.

вшестеро *adv.* înşesit, de şase ori; în şase; *~ больше* de şase ori mai mult; de şase ori mai mare.

вшестером *adv.* în şase, cîteşase, toţi şase.

в-шестых *cuv. modal* în al şaselea rînd.

вшиватель, *-я m. (text.)* ciocan.

вшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вшить*

вшиветь, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. завшиветь* şi *обовшиветь)* a se umple de păduchi.

вшивка, *-и f. sg.* **1.** cusătură, coasere. **2.** platcă, garnitură.

вшивной *adj.* cusut; *~ рукав* mînecă cusută la umăr.

вшивый *adj.* păduchios, plin de păduchi.

вширь *adv.* în larg, în lăţime, pe o întindere mare.

вшитый *p.t.p.* de la *вшить*

вшить, *вошью, вошьёшь vb. pf. (ipf. вшивать) acuz.* cu *в + acuz.* a coase.

въедаться, *-ается vb. ipf.* de la *въесться*

въедливый *adj. v. въедчивый*

въедчивость, *-и f. sg.* **1.** corosivitate. **2.** *(fig.)* însuşirea de a fi cicălitor/cîrcotaş/sîcîitor.

въедчивый *adj.* **1.** corosiv; caustic, înţepător. **2.** *(fig.)* cicălitor, sîcîitor, cîrcotaş.

въезд, *-а m* **1.** intrare, pătrundere; *при ~е в город* la intrarea în oraş; *~ воспрещён* intrarea oprită; *~ на гору* urcare pe deal. **2.** intrare, poartă de intrare; acces, rampă de acces.

въездн/ой *adj.* de intrare, de acces; *~ые ворота* poartă de intrare *(pentru vehicule)*.

въезжать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *въехать*

въесться, *въестся vb. pf. (ipf. въедаться) в + acuz.* a pătrunde, a impregna.

въехать, *-еду, -едешь vb. pf. (ipf. въезжать)* **1.** a intra, a pătrunde *(cu un mijloc de locomoţie)*. **2.** a se muta, a se stabili; *~ в новую квартиру* a se muta într-o nouă locuinţă. **3.** a sui, a urca *(cu un vehicul)*, a se urca; *~ на гору* a urca muntele *(cu un vehicul)*. **4.** *(fam.)* a nimeri *(din greşeală)*; *~ в лужу* a nimeri într-o băltoacă.

въявь *(înv.)* aievea, în realitate; *увидеть ~* a vedea aievea.

вы, *вас, вам, вами; о вас pron. personal pers. a II-a pl.* voi; dumneavoastră, dumneata, domnia-voastră; ◇ *быть с кем-л. на «вы»* a se adresa cuiva cu «dumneavoastră».

выбалтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *выболтать*

выбегать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *выбежать*

выбежать, *-егу, -ежишь vb. pf. (ipf. выбегать)* a ieşi fugind, a ieşi în grabă; a alerga afară, a fugi afară.

выбелить, *-белю, -белишь vb. pf.* de la *белить*

выбивание, *-я n. (fiz.)* extragere; *~ атома* extragerea atomului.

выбивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *выбить*. **2.** a bate; *~ такт* a bate tactul.

выбиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *выбиться*. **2.** *pas.* de la *выбивать*.

выбирать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *выбрать*

выбираться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *выбраться*. **2.** *pas.* de la *выбирать*.

выбить, *выбью, выбьешь vb. pf. (ipf. выбивать) acuz.* **1.** a sparge; *~ дверь* a forţa uşa; *~ стекло* a sparge geamul. **2.** a scoate din ..., a alunga; *~ из седла* a scoate din şa; *(sport) ~ шайбу* a scoate pucul peste mantinelă. **3.** a scutura, a bate, a scoate praful; *~ пыль из ковра* a bate covorul. **4.** a bate; *~ медаль* a bate o medalie. **5.** *(tehn.)* a marca ◇ *~ из колеи* a scoate din făgaşul obişnuit, a deruta; *~ дурь из головы* a-i băga cuiva minţile în cap, a-i scoate gărgăunii din cap.

выби/ться, *выбьюсь, выбьешься vb. pf. (ipf. выбиваться)* **1.** a răzbi, a ieşi cu greu din ceva, a scăpa; *~ из толпы* a răzbi prin mulţime; *(fig.) ~ из долгов* a scăpa de datorii. **2.** *(pers. I şi 2 nefolosite)* a ieşi, a se vedea, a se arăta afară ◇ *(fig.) ~ из сил* a fi la capătul puterilor, a fi extenuat, a-şi slei puterile, a se istovi; *выбиться в люди* a face carieră, a-şi face un rost în viaţă.

выбоина, *-ы f.* făgaş, scobitură, adîncitură, groapă, văgăună, hop.

выбой, *-я m. (alim.)* măcinare.

выбойка, *-и f.* **1.** *(text. înv.)* stambă cu desen imprimat într-o singură culoare. **2.** *sg. (tehn.)* gravare, marcare.

выболтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выбалтывать) acuz. (pop.)* a dezvălui; a da la iveală trăncănind; a da pe faţă, a scăpa o vorbă.

выбор, *-а m. sg.* **1.** alegere; selecţionare; *остановить свой ~ на чем-л.* a alege ceva; a opta pentru ceva; *сделать хороший ~* a face o bună alegere; *(sport) ~ поля* alegerea terenului; *(sport) ~ ворот* alegerea porţii. **2.** alternativă, alegere; *не иметь другого ~а* a nu avea altă ieşire/altă alternativă; a nu avea de ales. **3.** sortiment; ***большой*** *~ товаров* un bogat sortiment de mărfuri ◇ *на ~* la alegere, pe alese; ...; *без ~а* fără alegere.

выборк/а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* alegere, selecţie; spicuire. **2.** *(mai ales la pl.)* extras, fragment; *сделать ~и из книги* a face extrase dintr-o carte; *случайная ~* selecţie aleatoare.

выборность, *-и f. sg.* eligibilitate, electivitate; *~ руководящих органов* elegibilitatea organelor de conducere.

выборн/ый *adj.* **1.** ales, electiv, prin alegere; *~ая должность* funcţie electivă. **2.** de alegeri, electoral; *~ая процедура* procedură electorală. **3** **~ый,** *-ого m.* ales; deputat, delegat.

выборочн|ый *adj.* ales prin sondaj, selectiv; *~ая проверка* verificare prin sondaj.

выборщик, *-а m.* **1.** delegat desemnat de alegători pentru a alege pe cineva. **2.** *(tehn.)* selecţioner, sortator.

выборы, *-ов pl.* alegeri; *производить ~* a face alegeri; *тайные ~* alegeri secrete.

выбраживание, *-я n.* fermentare.

выбранить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *бранить*

выбрасыватель, *-я m. (tehn.)* extractor, ejector, aruncător.

выбрасывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *выбросить*

выбрасываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *выброситься*

выбрать, *-беру, -берешь vb. pf. (ipf. выбирать) acuz.* **1.** a alege, a scoate, a sorta, a tria; *~ материю на платье* a alege un material pentru rochie; *~ профессию* a-şi alege profesia; *~ семена* a sorta seminţele. **2.** a vota, a alege; *~ представителя* a alege un delegat. **3.** *(înv.)* a scoate afară, a deşerta; *~ патент* a scoate un brevet.

выбраться, *-берусь, -берешься vb. pf. (ipf. выбираться)* **1.** a răzbi, a ieşi cu greu din ...; a ieşi la liman; *~ из затруднений* a ieşi din încurcături; *~ из долгов* a scăpa de datorii. **2.** a se muta; *~ из квартиры* a se muta din locuinţă. **3.** a-şi face cu greu timp pentru a merge undeva; *~ в театр* a reuşi să mergi la teatru.

выбривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *выбрить*

выбрить, *-рею, -реешь vb. pf. (ipf. выбривать) acuz.* a rade, a bărbieri.

выбриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *выбриться*

выбриться, *-реюсь, -реешься vb. pf. (ipf. выбриваться)* a se rade, a se bărbieri.

выброс, *-а m.* **1.** erupţie; *~ газов* erupţie de gaze. **2.** salt, săritură, impuls.

выброси/ть, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. выбрасывать) acuz.* **1.** a arunca; a azvîrli (afară); *~ в окно* a arunca pe fereastră; *~ на берег* a arunca pe mal;

~ *зá борт* a arunca peste bord. **2.** *(fig.)* a exclude, a suprima, a scoate, a șterge; ~ *строку́* a scoate un rînd. **3.** a arunca, a scoate în vînzare; ~ *товáр на ры́нок* a arunca marfa pe piață. **4.** *(fig.)* a lansa; ~ *лóзунг* a lansa o lozincă. **5.** *(sport)* a face o mișcare bruscă *(cu mîna, piciorul etc.)* ◇ ~ *когó-л. на у́лицу* a arunca pe cineva în stradă, a-l arunca pe drumuri ~ *дéньги на вéтер* a arunca banii pe fereastră; ~ *из головы́* a-și scoate ceva din cap; ~ *парашю́тный десáнт* a lansa parașutiști.

вы́броситься, *-ошусь, -осишься vb. pf. (ipf. выбрáсываться)* **1.** a se arunca, a se azvîrli; ~ *на бéрег* a eșua voluntar pe coastă; ~ *из окнá* a se arunca pe fereastră. **2.** a sări; ~ *с парашю́том* a sări cu parașuta.

вы́броска, *-и f. (mil.)* **1.** aruncare, azvîrlire, lansare. **2.** parașutare.

вы́бросы *pl.* reziduuri industriale.

выбывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́быть*

вы́быти/е, *-я n. sg.* plecare, părăsire, retragere; *за ~ем* din cauza plecării.

вы́бы/ть, *-буду, -будешь vb. pf. (ipf. выбывáть) из + gen.* a pleca, a părăsi, a se retrage, a ieși din ... ; ~ *из гóрода* a pleca din oraș; a părăsi orașul; ~ *из игры́* a fi scos din joc; a ieși din joc ◇ ~ *из стрóя a) (mil.)* a fi scos din luptă; *b) (fig.)* a părăsi cîmpul de activitate; a fi scos din uz; *адресáт ~л* destinatarul a plecat.

вывáливать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́валить*

вывáливать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. iter.* de la *вы́валять*

вывáливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́валиться*

вы́вали/ть, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. вывáливать*[1]*) acuz.* cu *из + gen.* **1.** a arunca, a azvîrli afară; a deșerta, a răsturna, a descărca (prin aruncare). **2.** *(pop.)* a da buzna, a năvăli afară, a ieși afară.

вы́валиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. вывáливаться)* a cădea, a se rostogoli, a se prăbuși.

вы́валять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. валя́ть* și *iter. вывáливать*[2]*) acuz.* a murdări, a tăvăli, a rostogoli *(murdărind)*.

вы́валяться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. валя́ться 1)* a se tăvăli.

вывáривание, *-я n. sg.* fierbere.

вывáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́варить*

вы́варить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вывáривать)* **1.** *acuz.* a fierbe mult. **2.** *acuz.* cu *из + gen.* a scoate, a extrage (prin fierbere); ~ *соль* a extrage sare (prin fierbere). **3.** *acuz.* a distruge *(prin fierbere)*; ~ *пя́тна на плáтье* a scoate petele de pe rochie prin fierbere.

вы́варка, *-и f. sg.* **1.** *(дéйствие)* fierbere, decocție. **2.** *(дéйствие)* extragere *(prin fierbere)*.

вы́варки, *-ок pl. (alim. chim.)* decoct.

вы́варочный *adj.* **1.** extras/obținut prin fierbere, produs prin fierbere, prin decocție. **2.** întrebuințat pentru fierbere, de fierbere, de fiert.

вы́ведать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вывéдывать) acuz.* a descoase (pe cineva), a trage de limbă, a iscodi.

выведéние, *-я n. sg.* **1.** scoatere, stîrpire; ~ *пя́тен* scoaterea petelor. **2.** creștere, cultură; ~ *птиц* creșterea păsărilor. **3.** construire, înălțare. **4.** deducere, deducție; ~ *фóрмулы* deducerea formulei.

вы́веденный **1.** *p.t.p.* de la *вы́вести*. **2.** *adj.* dedus.

вывéдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ведать*

вы́вез/ти, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. вывози́ть) acuz.* **1.** a scoate, a duce afară. **2.** a exporta; ~ *товáры за границу* a exporta mărfuri în străinătate. **3.** a lua, a duce (cu sine). **4.** a scoate din încurcătură, a scăpa.

вы́верить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выверя́ть) acuz.* a verifica, a controla; a regla, a pune la punct; ~ *часы́* a controla ceasul, a pune ceasul la punct.

вы́верка, *-и f. sg. (дéйствие)* verificare, control; reglare, punere la punct.

вы́вернуть, *-ну, -нешь pf. (ipf. вывёртывать* și *вывoрáчивать) acuz.* **1.** *из + gen.* a scoate, a deșuruba. **2.** a scrînti, a suci, a luxa; ~ *ру́ку* a-și scrînti brațul. **3.** a întoarce pe dos, a întoarce; ~ *наизнáнку* a întoarce pe dos. **4.** a se ivi de după ceva.

вы́вернуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. вывёртываться* și *вывoрáчиваться) из + gen.* **1.** a se deșuruba, a se desface, a cădea (deșurubîndu-se). **2.** a se scrînti, a fi scrîntit/luxat. **3.** a se întoarce, a fi întors; a fi întors pe dos. **4.** *(fig.)* a se descurca, a scăpa, a ieși din încurcătură, a se învîrti. **5.** a cădea din mînă. **6.** *(pop.)* a se ivi brusc de după ...

вы́верт, *-а m.* **1.** mișcare ciudată a corpului; gest caraghios. **2.** subterfugiu, tertip. **3.** ciudățenie, întorsătură ciudată a frazei; *говори́ть с ~ами* a se exprima întortocheat; *человéк с ~ом* om aiurea, om sucit.

вы́вертеть, *-рчу, -ртишь vb. pf. (ipf. вывёртывать) acuz.* cu *из + gen. (pop.)* a deșuruba, a scoate (deșurubînd).

вывёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́вернуть* și *вы́вертеть*

вывёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *вы́вернуться*. **2.** *pas.* de la *вывёртывать*.

выверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́верить*

вы́весить[1], *-ешу, -есишь vb. pf. (ipf. вывéшивать) acuz.* **1.** a atîrna, a agăța. **2.** a arbora, a afișa; ~ *флаг* a arbora drapelul.

вы́весить[2], *-ешу, -есишь vb. pf. (ipf. вывéшивать) acuz.* **1.** a cîntări, a cumpăni, a verifica prin cîntărire. **2.** a pune în echilibru, a stabili echilibrul *(la cîntărire)*.

вы́веска[1], *f.* **1.** firmă. **2.** *(fig.)* mască, paravan.

вы́веска[2], *-и f. sg.* cîntărire, cîntărit, verificare prin cîntărire.

вы́вести[1], *-еду, -едешь vb. pf. (ipf. выводи́ть) acuz.* **1.** a duce (afară), a scoate, a face să iasă; ~ *войскá на парáд* a scoate trupele la paradă. **2.** a muta. **3.** a îndepărta, a exclude, a scoate. **4.** a distruge, a stîrpi, a nimici; a desființa, a scoate; ~ *пя́тна* a scoate petele; ~ *злоупотреблéния* a stîrpi abuzurile. **5.** *из + gen. (fig.)* a scăpa, a scoate, a face să iasă; a elibera; ~ *из беды́* a scoate/a scăpa din nenorocire; ~ *из затруднéния* a scoate din încurcătură. **6.** a trage concluzii, a conchide, a deduce. **7.** a înfățișa, a zugrăvi ◇ ~ *в лю́ди* a face om din cineva; *(cont.)* ~ *в расхóд* a trece la rubrica cheltuielilor; ~ *нару́жу* a da în vileag; ~ *на чи́стую вóду* a demasca, a da pe față, a da de gol; ~ *из стрóя* a) *(mil.)* a scoate din luptă; b) *(fig.)* a scoate din uz; a face inapt; a face impropriu; ~ *из терпéния* a scoate din răbdări, a enerva; ~ *из себя́* a scoate din fire, a scoate din sărite.

вы́вести[2], *-еду, -едешь vb. pf. (ipf. выводи́ть) acuz.* **1.** a crește (păsări); ~ *цыпля́т* a crește pui. **2.** a cultiva; ~ *нóвый сорт пшени́цы* a cultiva o nouă varietate de grîu. **3.** a construi. **4.** a reda, a copia, a executa cu grijă *(un desen, o melodie etc.)*

вы́ве/стись, *-едется vb. pf. (ipf. выводи́ться)* **1.** a ieși din uz; a nu mai fi în vigoare, a dispărea, a se desființa. **2.** a dispărea; a pieri; *пя́тна на плáтье не ~лись* petele de pe rochie n-au ieșit.

вывéтривание, *-я n. sg.* **1.** aerisire, zvîntare. **2.** *(geol.)* eroziune eoliană, degradare, dezagregare, alterare.

вывéтривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ветрить*

вывéтриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́ветриться*. **2.** *pas.* de la *вывéтривать*.

вы́ветрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вывéтривать) acuz.* a aerisi; a zvînta, a zbici.

вы́ветриться, *-ится vb. pf. (ipf. вывéтриваться)* **1.** *(geol.)* a se degrada, a se dezagrega. **2.** *(fig.)* a dispărea, a se șterge, a zbura; ~ *из пáмяти* a se șterge din memorie.

вывéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́весить*[1, 2].

вы́винтить, *-нчу, -нтишь vb. pf. (ipf. выви́нчивать) acuz.* cu *из + gen.* a deșuruba.

выви́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́винтить*

вы́вих, *-а m.* **1.** luxație, scrîntitură. **2.** locul luxației, locul scrîntiturii. **3.** *(fig. fam.)* scrînteală, sminteală.

вы́вихнуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a scrînti, a luxa; ~ *(себé) нóгу* a-și scrînti/a-și luxa piciorul.

вы́вод, *-а m.* **1.** *sg. (дéйствие)* scoatere, retragere, evacuare, îndepărtare,

mutare. **2.** concluzie, deducție; deducere; *окончáтельный* ~ concluzie definitivă; *прийти́ к ~у* a ajunge la o concluzie; ~ *фóрмулы* deducerea formulei. **3.** *sg. (действие)* scoatere, înlăturare, excludere. **4.** *(tehn.)* capăt de ieșire, bornă de ieșire.

выводи́ть, *-ожу́, -óдишь vb. ipf.* de la *вы́вести*[1,2].

выводи́ться, *-óдится vb. ipf.* de la *вы́вестись*

вы́водка, *-и f. sg.* **1.** scoatere, curățire *(a petelor)*. **2.** reproducere.

вы́водковый *adj.* clocit.

выводн/óй *adj.* **1.** *(tehn.)* de descărcare, de scurgere. **2.** *(pop.)* de scoatere, de lichidare; *~áя жи́дкость* soluție/lichid de scos pete. **3.** *(anat.)* excretor; ~ *протóк* canal excretor.

вы́водок, *-дка m.* cuibar, puii dintr-un cuib.

вы́воз, *-а m. sg.* **1.** *(действие)* scoatere, ducere afară, transport, cărat. **2.** exportare. **3.** export, cantitatea de mărfuri exportate.

вывози́ть, *-ожу́, -óзишь vb. ipf.* de la *вы́везти*

вы́возиться, *-вожусь, -возишься vb. pf. (pop.)* a se murdări, a se tăvăli *(prin noroi, praf)*; a se mîzgăli.

вы́возка, *-и f. sg. (pop.) (действие)* scoatere (cu un vehicul), transportare; evacuare, cărat.

вывозн/óй *adj.* **1.** de transport, de cărat. **2.** de export, referitor la export, destinat exportului; ~ *товáр* marfă de export, marfă destinată exportului; ~ *тари́ф* tarif de export; *~ые пóшлины* taxe vamale de export.

волáкивать, *-аю, -аешь vb.* de la *вы́волочь*

вы́волочка, *-и f. (pop.)* **1.** păruială. **2.** *(fig.)* ceartă, săpuneală.

вы́волочь, *-локу, -лочешь vb. pf. (ipf. выволáкивать) acuz. (pop.)* a tîrî (afară), a scoate (tîrînd), a duce din...

выворáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́вернуть*

выворáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́вернуться*

вы́ворот, *-а m. (med.)* poziție anormală/întoarsă a unui organ, torsiune a unui organ, inversiune; ~ *мáтки* inversiune uterină.

вы́воротить, *-очу, -отишь vb. pf. (ipf. выворáчивать) acuz. (pop.)* **1.** a scoate, a smulge, a dezrădăcina. **2.** a întoarce pe dos. **3.** a răsturna.

вы́вязать, *-яжу, -яжешь vb. pf. (ipf. вывя́зывать) acuz.* a croșeta, a împleti cu andrelele.

вывя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́вязать*

вывя́зываться, *-яюсь, -аешься vb. ipf. pas.* de la *вывя́зывать*

вы́гадать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выгáдывать) acuz.* a cîștiga; a trage foloase; ~ *врéмя* a cîștiga timp.

выгáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́гадать*

вы́гарки *pl.* borhot de țuică.

вы́гиб, *-а m.* curbură, îndoitură, încovoiere.

выгибáние, *-я n. sg.* îndoire, încovoiere, curbare.

выгибáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́гнуть*

выгибáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вы́гнуться.*

вы́гладить, *-ажу, -адишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *глáдить (1)*. **2.** *(ipf. выглáживать) acuz.* a călca, a netezi bine.

выглáживание, *-я n. (tehn.)* călcare, netezire.

выглáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́гладить (2)*

вы́глядеть[1], *-яжу, -ядишь vb. pf. (ipf. выгля́дывать) acuz.* **1.** a cerceta cu privirea, a iscodi, a căuta. **2.** a găsi iscodind/cercetînd cu privirea ◇ *все глазá* ~ a-i albi ochii privind.

вы́глядеть[2], *-яжу, -ядишь vb. ipf.* a avea aerul, a avea înfățișarea, a părea; *хорошó* ~ a arăta bine.

выгля́дывать, *-аю,-аешь vb. ipf.* de la *вы́глядеть*[1] și *вы́глянуть*

вы́глянуть *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выгля́дывать)* **1.** a privi, a se uita afară, a arunca o privire afară. **2.** *(fig.)* a se ivi, a apărea, a se arăta, a ieși.

вы́гнать, *-гоню, -гонишь vb. pf. (ipf. выгоня́ть) acuz.* **1.** a goni, a izgoni, a alunga, a mîna, a scoate, a da afară; a expulza; ~ *и́з дому* a alunga din casă; ~ *в пóле скот* a mîna vitele la

imp. **2.** a exclude, a elimina, a da afară, a concedia; ~ *из шкóлы* a elimina din școală; ~ *со слу́жбы* a concedia din serviciu. **3.** a distila, a extrage prin distilare; ~ *спирт* a distila spirt. **4.** *(pop.)* a cîștiga, a dobîndi, a face.

вы́гнутый **1.** *p.t.p.* de la *вы́гнуть.* **2.** *adj.* convex, curbat.

вы́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выгибáть) acuz.* a curba, a arcui, a îndoi, a încovoia.

вы́гнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. выгибáться)* a se încovoia; a se îndoi, a se arcui, a se curba.

выговáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́говорить.* **2.** *dat.* a dojeni, a certa, a mustra, a face mustrări, a face observații.

выговáриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́говориться.* **2.** *pas.* de la *выговáривать*

вы́говор, *-а m.* **1.** pronunțare, accent; *хорóший* ~ accent bun. **2.** mustrare, dojană, ocară, blam, observație; *стрóгий* ~ *с предупреждéнием* mustrare scrisă cu avertisment; *сдéлать* ~ a face o mustrare; *получи́ть* ~ a primi o mustrare.

вы́говорить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выговáривать) acuz.* **1.** a pronunța; a articula, a exprima; ~ *слóво* a pronunța un cuvînt. **2.** *dat.* a-și asigura, a-și rezerva; a stipula, a conveni; a pune o condiție; ~ *себé прáво* a-și rezerva un drept.

вы́говориться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. выговáриваться)* a spune ce ai pe inimă, a-ți deschide sufletul.

вы́год/а, *-ы f.* **1.** folos, avantaj; *извлéчь ~у* a trage foloase, a profita, *из ли́чной ~ы* din interes personal. **2.** profit, cîștig.

вы́годно *adv.* avantajos.

вы́годность, *-и f. sg.* avantaj, caracter avantajos, rentabilitate.

вы́годн/ый *adj.* avantajos, rentabil, lucrativ; *~ое предложéние* ofertă avantajoasă ◇ *в ~ом свéте* într-o lumină favorabilă.

вы́гон, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* scoatere, ducere, mînare *(a vitelor la pășune)*. **2.** pășune, imaș, izlaz; *гóрный* ~ pășune alpină.

вы́гонка, *-и f. sg.* **1.** distilare; **2.** *(agr.)* cultură forțată.

выгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́гнать*

выгорáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́городить*

выгорáние, *-я n.* **1.** ardere completă. **2.** decolorare.

выгорáть, *-áет vb. ipf.* de la *вы́гореть*[1,2].

вы́горе/ть[1], *-ит vb. pf. (ipf. выгорáть)* **1.** a arde complet, a arde cu desăvîrșire; a arde din temelii. **2.** a se decolora, a ieși (la soare); a se spălăci. **3.** a se păli, a se veteji.

вы́горе/ть[2], *-ит vb. pf. (ipf. выгорáть) (pop.)* a reuși; a se aranja; *дéло не ~ло* afacerea nu a reușit, a dat greș, a eșuat.

вы́городить, *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. выгорáживать) acuz.* **1.** a despărți cu un gard, a împrejmui, a îngrădi. **2.** *(fig.)* a scoate din cauză/din culpă, a acoperi pe cineva, a-l scoate basma curată.

вы́гравировать, *-рую, -руешь vb. ipf.* de la *гравировáть*

вы́греб, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* golire, scoatere; curățare. **2.** hazna ◇ *без ~а* din abundență.

выгребáние, *-я n. sg. (действие)* golire, deșertare.

выгребáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́грести*

выгребн/óй *adj.* de golit, de scos, de deșertat; ~ *черпáк* căuș; *~áя я́ма* groapă pentru murdăriile din haznale, cloacă; groapă de gunoi.

вы́грести[1], *-ребу, -ребешь vb. pf. (ipf. выгребáть) acuz.* a goli, a deșerta, a scoate, a curăța.

вы́грести[2], *-ребу, -ребешь vb. pf. (ipf. выгребáть)* a vîsli; ~ *прóтив течéния* a vîsli împotriva curentului.

выгружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́грузить*

выгружáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вы́грузиться*

вы́грузить, *-ужу, -узишь vb. pf. (ipf. выгружáть) acuz.* a descărca; a debarca.

вы́грузиться, *-ужусь, -узишься vb. pf. (ipf. выгружáться)* **1.** a-și descărca

bagajele. **2.** a debarca, a coborî *(din vagon).*

вы́грузка, *-и f. sg. (действие)* descărcare, debarcare.

выгрузн/о́й *adj.* de descărcare; *(tehn.)* *~óe отве́рстие* orificiu de descărcare.

выгрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́грызть.*

вы́грызть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. выгрыза́ть) acuz.* a roade, a face o gaură *(prin roadere).*

вы́гул, *-а m.* padoc, țarc.

выдава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *вы́дать*

выдава́ться, *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́даться.* **2.** a se distinge, a se releva, a se face remarcat, a excela; *~ умо́м* a se distinge prin inteligență. **3.** a se da, a se elibera.

вы́давить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выда́вливать) acuz.* **1.** a stoarce, a tescui. **2.** *(fig.)* a face ceva forțat, a sparge (apăsînd), a scoate. **3.** a imprima, a grava ◇ *(fig.) сло́ва не ~ из кого́-л.* tace chitic, tace ca peștele, tace molcom, o vorbă nu poți scoate de la el.

выда́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́доить*

выда́лбливание, *-я n.* dăltuire, scobire.

выда́лбливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́долбить.*

вы́дань/е, *-я n. (înv. în expr.) на ~ье* de măritat.

вы́да/ть, *-дам, -дашь, vb. pf. (ipf. выдава́ть) acuz.* **1.** a da, a elibera, a emite, a distribui; *~ зарпла́ту* a da/a plăti salariul/retribuția; *~ удостовере́ние ли́чности* a elibera un buletin de identitate; *~ ве́ксель* a emite o poliță/o cambie. **2.** a preda, a da pe mîna autorităților; a extrăda. **3.** a trăda, a divulga, a denunța, a demasca; a destăinui; *~ секре́т* a divulga un secret. **4.** a se da drept cineva, a se erija în ... ; *~ себя́ за профе́ссора* a se da drept profesor universitar. **5.** a da, a produce; *~ пе́рвую пла́вку* a produce prima șarjă ◇ *~ за́муж* a mărita; *~ голово́й* a da de gol, a da în vileag, a demasca complet, a da pe față; *~ себя́* a se trăda, a se demasca.

вы́да/ться, *-дастся vb. pf. (ipf. выдава́ться)* **1.** a ieși în afară; a se înălța. **2.** a se întîmpla, a se nimeri; *~лся хоро́ший день* s-a întîmplat să fie o zi frumoasă. **3.** a se distinge, a se ilustra, a se deosebi, a se face remarcat, a se impune; *~ свои́м умо́м* a se face remarcat prin inteligența sa.

вы́дача, *-и f.* **1.** *sg.* eliberare, emitere, plată; *~ зарпла́ты* plata salariului/retribuției; *~ спра́вки* eliberarea unei adeverințe. **2.** distribuire, livrare; *~ това́ра* livrarea mărfii. **3.** predare autorităților, extrădare. **4.** trădare; divulgare, denunțare; *~ госуда́рственной та́йны* divulgarea unui secret de stat. **5.** sumă plătită; marfă livrată.

выдаю́щ/ийся **1.** *part. prez. act.* (de la *выдава́ться)* proeminent; care iese în afară/în relief. **2.** *adj.* excelent, minunat, remarcabil, excepțional, de vază; eminent; *~ тала́нт* talent excepțional. **3.** *adj.* măreț, important.

выдвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́двинуть*

выдвига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́двинуться*

выдвиже́нец, *-нца m.* muncitor promovat într-un post de răspundere, muncitor ridicat într-o muncă de răspundere.

выдвиже́ние, *-я n. sg. (livr.)* **1.** promovare, avansare, înaintare. **2.** propunere, desemnare; *~ кандида́тов в депута́ты* propunere de candidați pentru alegerile de deputați.

вы́движка, *-и f. (lingv.)* mobilitate, caracter mobil.

выдвижно́й *adj.* mobil; care se poate scoate; *~ я́щик* sertar (mobil).

вы́двинуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выдвига́ть) acuz.* **1.** a trage, a scoate afară; *~ я́щик* a trage sertarul. **2.** *(fig.)* a prezenta, a formula; a lansa, a emite; *~ ло́зунг* a lansa o lozincă; *~ вопро́с* a ridica/a pune o problemă; *~ доказа́тельства* a prezenta/a aduce probe/dovezi; *~ обвине́ние* a aduce o acuzație, a acuza; *~ тео́рию* a emite o teorie. **3.** a promova, a avansa, a înainta; *~ на руководя́щую до́лжность* a promova într-o funcție de conducere. **4.** a propune, a desemna; *~ в кандида́ты* a propune drept candidat; a propune candidatura (cuiva) ◇ *~ на пе́рвый план* a scoate pe primul plan.

вы́двину/ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. выдвига́ться)* **1.** a se deplasa înainte, a înainta, a ieși în față. **2.** *(fig.)* a se distinge, a se evidenția, a se face cunoscut, a ajunge renumit.

вы́дворить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выдворя́ть) acuz. (pop.)* a da afară din casă, a evacua.

выдворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́дворить*

вы́дел, *-а m. sg.* **1.** *(jur.)* parte, cotăparte, porțiune. **2.** *(silv.)* subparcelă.

вы́делать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выде́лывать) acuz.* **1.** a prepara, a confecționa, a fabrica; *~ ко́жу* a tăbăci pielea. **2.** a executa/a face cu grijă/cu meticulozitate.

выделе́ние, *-я n.* **1.** *sg.* separare, despărțire, desprindere, defalcare; *(jur.)* *~ свое́й до́ли из о́бщей со́бственности* ieșire din indiviziune. **2.** *sg.* atribuire, alocare, afectare; *~ средств* alocare de mijloace, alocare/atribuire de fonduri. **3.** *sg.* delegare, desemnare; selecționare. **4.** *(mai ales la pl.)* *(fiziol.)* secreție, eliminare. **5.** *sg.* *(chim.)* degajare, emanare, separare; *~ кислоро́да* degajare de oxigen.

выдели́тель, *-я m. (tehn.)* separator.

выдели́тельн/ый *adj.* **1.** de secreție, de eliminare. **2.** *(lingv.)* de întărire, emfatic; *~ая части́ца* particulă de întărire; *~ое местоиме́ние* pronume emfatic.

вы́делить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выделя́ть) acuz.* **1.** a separa, a despărți, a desprinde, a defalca; *~ часть иму́щества* a defalca o parte din bunuri. **2.** a alege, a promova, a delega. **3.** a remarca, a evidenția. **4.** *(tipogr.)* a sublinia (textul). **5.** a atribui, a aloca, a afecta. **6.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (fiziol.)* a secreta, a elimina; *(chim.)* a degaja, a emana.

вы́делиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. выделя́ться)* **1.** *(înv.)* a se separa, a se despărți, a ieși din ... **2.** *(fig.)* a se distinge, a se evidenția, a excela. **3.** *(fiziol.)* a fi secretat/eliminat; *(chim.)* a se degaja, a se elimina.

вы́делк/а, *-и f. sg.* **1.** preparare, fabricare. **2.** argăsire, tăbăcire; *~ ко́жи* tăbăcirea pielii. **3.** calitatea confecției/a fabricației, calitatea lucrului fabricat ◇ *овчи́нка ~и не сто́ит* mai mare daraua decît ocaua.

выде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *вы́делать.* **2.** a produce, a fabrica, a prepara. **3.** *(pop.)* a face tot felul de năzbîtii, a face drăcii.

выделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́делить*

выделя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вы́делиться*

выдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́дернуть*

вы́держанность, *-и f. sg.* **1.** consecvență, principialitate; *(despre stil)* sobrietate. **2.** stăpînire de sine, cumpătare; ◇ *~ хара́ктера* tărie de caracter.

вы́держанн/ый **1.** *p.t.p.* de la *вы́держать*; *~ое вино́* vin vechi; *~ сыр* brînză fermentată. **2.** *adj.* consecvent; lipsit de contraziceri, principial; *(despre stil)* sobru. **3.** *adj.* stăpîn pe sine; reținut, cumpătat; *~ челове́к* un om stăpîn pe sine.

вы́держа/ть, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. выде́рживать)* **1.** *acuz.* a suporta, a rezista, a ține piept; *~ тя́жесть* a suporta o greutate; *~ оса́ду* a rezista asediului. **2.** *acuz.* a reuși; *~ экза́мен* a reuși la examen. **3.** a se stăpîni, a se abține, a se reține. **4.** *acuz.* a deține, a reține. **5.** *acuz.* a lăsa să se învechească; *~ вино́* a lăsa vinul să se învechească. ◇ *~ хара́ктер* a dovedi tărie de caracter; *~ роль* a-și juca bine rolul, a nu-și trăda rolul; *~ не́сколько изда́ний* a fi retipărit în mai multe ediții.

выде́ржива/ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́держать* ◇ *(fig.) не ~ет кри́тики* e sub orice critică.

вы́держка [1], *-и f. sg.* **1.** răbdare; fermitate, stăpînire de sine; *желе́зная ~* răbdare de fier. **2.** *(foto)* expunere, timp de expunere. **3.** *(sport)* rezistență. **4.** *(lingv.)* ținută; *~ зву́ка* ținuta/lungimea sunetului.

вы́держк/а [2], *-и f. sg.* citat; extras ◇ *на ~у* la nimereală.

вы́дернуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выдёргивать) acuz.* a smulge, a scoate (cu forța), a extrage; *~ зуб* a scoate un dinte.

выдира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́драть*

вы́доить, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. выда́ивать) acuz.* a mulge.

вы́долби|ть, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. выда́лбливать) acuz.* **1.** a scobi, a dăltui, a găuri. **2.** *(fig.)* a toci, a învăța pe de rost; ~ *табли́цу умноже́ния* a învăța pe de rost tabla înmulțirii.

вы́дох, *-а m.* expirație.

вы́дохнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выдыха́ть) acuz.* a expira.

вы́дох/нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. выдыха́ться)* **1.** a se răsufla, a se trezi, a-și pierde tăria; a-și pierde aroma. **2.** *(fig.)* a pierde din intensitate/din putere, a se istovi, a se vlăgui, a-și pierde puterile.

вы́дра, *-ы f.* **1.** *(zool.)* vidră. **2.** *(fig. pop.)* femeie foarte slabă, ca un țîr; ca o scobitoare/scoabă.

вы́драть, *-деру, -дерешь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** *pf.* de la *драть (4)*; *~за́ уши* a trage de urechi, a urechea. **2.** *(ipf. выдира́ть)* a rupe, a smulge.

вы́дрессировать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *дрессирова́ть*

вы́дубить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. дуби́ть) acuz.* a tăbăci, a argăsi, a dubi.

вы́дубленный *adj.* tăbăcit.

выдува́ние, *-я n.* vînturare; suflare.

выдува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́дуть*

вы́дувка, *-и f.* suflare, suflat.

выдувн|о́й *adj.* de suflat; obținut prin suflare; *~о́е стекло́* sticlă suflată.

вы́думанный **1.** *p.t.p.* de la *вы́думать*. **2.** *adj.* născocit, plăsmuit.

вы́дума/ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выду́мывать) acuz.* **1.** a născoci, a plăsmui, a scorni, a minți; *ты всё ~л* ai născocit totul; toate astea sînt scorniri ale tale. **2.** a inventa, a descoperi; ~ *но́вую маши́ну* a inventa o nouă mașină ◇ *не вы́думай ...* nici nu te gîndi; nici prin gînd să nu-ți treacă; să nu cumva să ... .

вы́думк/а, *-и f.* **1.** minciună, născocire, scornire. **2.** invenție, născocire ◇ *гора́зд/хитёр на ~и* meșter la născociri/la scorneli; *(prov.) голь на ~и хитра́* nevoia e mama născocirilor; nevoia te învață.

вы́думщик, *-а m.* **1.** om ingenios/inventiv. **2.** mincinos.

выду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́думать)* ◇ *(fam.) не выду́мывай* să-ți iasă din cap, nici nu te gîndi.

вы́дуть, *-ую, -уешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. выдува́ть)* a sufla, a împrăștia, a elimina suflînd. **2.** *(ipf. дуть* și *выдува́ть) (pop.)* a bea, a goli ◇ *(pop.)* ~ *ого́нь* a ațița focul; *(tehn.)* ~ *печь* a opri/a stinge furnalul.

выдыха́ние, *-я n. sg. v. вы́дох*

выдыха́тельн/ый *adj.* de expirație; expirator; *(lingv.) ~ое ударе́ние* accent expirator, accent dinamic.

выдыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́дохнуть*

выдыха́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́дохнуться*

выеда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́есть*

вы́еденн/ый *p.t.p.* de la *вы́есть* ◇ *(prov.) ~ого яйца́ не сто́ит* nu face nici cît o ceapă degerată; nu face nici două parale, nu e bun de nimic.

вы́езд, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* plecare, ieșire; ~ *за грани́цу* plecare în străinătate. **2.** barieră, margine. **3.** *(înv.)* echipaj, trăsură cu cai.

вы́ездить, *-зжу, -здишь vb. pf. (ipf. выезжа́ть) acuz.* a dresa un cal; a deprinde un cal *(la călărie, la tracțiune).*

вы́ездка, *-и f. sg.* dresare a cailor, dresaj.

выездн/о́й *adj.* **1.** de plecare, de ieșire, de vizită, de gală; *~о́е пла́тье* rochie de vizită. **2.** de trăsură ◇ *(jur.) ~а́я се́ссия суда́* sesiune specială a tribunalului deplasat în altă localitate.

выезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́ездить* și *вы́ехать*. **2.** *на + prepl. (fig.)* a profita *(de cineva, de ceva)*, a exploata, a trage foloase; ~ *на ком-л./ на чём-л.* a profita de cineva, de ceva.

вы́ем, *-а m. v. вы́емка (3, 4)*

вы́емка, *-и f. sg.* **1.** scoatere, ridicare. **2.** *(jur.)* ridicare de obiecte și de acte, confiscare *(cu ocazia unei percheziții).* **3.** adîncitură, scobitură, excavație; săpătură, abataj. **4.** răscroială. **5.** *(constr.)* debleu.

выемн/о́й *adj.* detașabil, care se poate scoate; *~ые ра́мы* fereastră dublă mobilă *(care în timpul verii se scoate împreună cu tocul său).*

вы́е/сть, *-ем, -ешь vb. pf. (ipf. выеда́ть) acuz.* **1.** a mînca. **2.** a arde, a distruge, a mînca, a găuri *(despre substanțe corosive).*

вы́еха/ть, *-еду, -едешь vb. pf. (ipf. выезжа́ть)* **1.** a ieși, a pleca; ~ *из го́рода* a pleca din oraș. **2.** a se muta ◇ *(fig.)* ~ *на ...* a profita (de cineva, de ceva).

выжа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́жарить*

вы́жарить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выжа́ривать) acuz.* **1.** a încălzi tare, a ține pe foc. **2.** a frige, a prăji.

вы́жать [1], *-жму, -жмешь vb. pf. (ipf. выжима́ть) acuz.* **1.** a stoarce; *(fig.)* ~ *после́дние си́лы из кого́-л.* a stoarce pe cineva pînă la ultima picătură. **2.** *(sport)* a ridica o greutate; *~л ле́вой руко́й 50 кг.* a ridicat cu mîna stîngă 50 de kg.

вы́жать [2], *-жну, -жнешь vb. pf. (ipf. выжина́ть) acuz.* a secera.

вы́ждать, *-ду, -дешь vb. pf. (ipf. выжида́ть) acuz.* **1.** a aștepta, a sta în expectativă; ~ *удо́бный слу́чай* a aștepta un prilej potrivit. **2.** a pîndi.

вы́жереб, *-а m. (zool.)* fătare, fătat *(la iapă).*

вы́ж/ечь, *-жгу, -жжешь vb. pf. (ipf. выжига́ть) acuz.* **1.** a arde (pînă la capăt), a distruge prin ardere, a preface în cenușă; a pîrjoli. **2.** *(med.)* a cauteriza. **3.** a arde, a curăța prin ardere; ~ *тру́бы* a curăța coșurile prin ardere. **4.** a înfiera, a arde cu fierul roșu, a danga, a marca, a însemna. **5.** a pirograva; ~ *по де́реву* a pirograva.

выжива́емость, *-и f.* supraviețuire, rezistență biologică.

выжива́ние, *-я n.* supraviețuire.

выжива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́жить*

вы́живший *part. trec. act.* de la *вы́жить*; ~ *из ума́* căzut în mintea copiilor, ramolit.

вы́жиг, *-а m.* ardere; ~ *ко́кса* arderea cocsului.

вы́жига, *-и f. (pop.)* șmecher, escroc, șarlatan, potlogar.

выжига́ние, *-я n. sg.* **1.** ardere, pîrjolire, distrugere prin ardere. **2.** *(med.)* cauterizare. **3.** ardere, curățare prin ardere. **4.** înfierare; ardere cu fierul roșu, dăngare, însemnare. **5.** pirogravare; ~ *по де́реву* pirogravură.

выжига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́жечь*

выжида́ние, *-я n.* așteptare, expectativă.

выжида́тельность, *-и f. sg.* expectativă, așteptare.

выжида́тельн/ый *adj.* expectativ, de așteptare, care stă în expectativă; *~ая поли́тика* politică de expectativă.

выжида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́ждать*

вы́жим, *-а m. (sport)* ridicarea greutății.

выжима́ла, *-ы m. (pop.)* exploatator, asupritor, împilator.

выжима́лка, *-и f.* teasc, zdrobitoare, presă.

выжима́ние, *-я n. sg.* stoarcere, presare, tescuire.

выжима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́жать* [1].

вы́жимка, *-и f. (действие)* stoarcere, presare, tescuire.

вы́жимки, *-мок pl.* tescovină.

выжина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́жать* [2].

вы́жи/ть, *-иву, -ивешь vb. pf. (ipf. выжива́ть)* **1.** a supraviețui, a rămîne în viață, a scăpa cu viață. **2.** a trăi, a locui (un timp oarecare). **3.** *acuz.* a alunga pe cineva, a-l scoate de undeva, a-l forța/a-l obliga să plece (făcîndu-i viața amară, insuportabilă) ◇ ~ *из ума́* a da în mintea copiilor, a se ramoli.

вы́звать, *-зову, -зовешь vb. pf. (ipf. вызыва́ть) acuz.* **1.** a chema, a invita; ~ *по телефо́ну* a chema la telefon; ~ *к доске́* a chema/a scoate la tablă; ~ *врача́* a chema un medic; ~ *в суд* a chema în fața justiției, a cita în instanță. **2.** a striga catalogul. **3.** *на + acuz.* a chema, a provoca; ~ *на дуэ́ль* a provoca la duel. **4.** a stîrni, a trezi, a deschide, a deștepta, a ațîța; ~ *аппети́т* a stîrni pofta de mîncare; ~ *подозре́ния* a stîrni/a deștepta bănuieli; ~ *слёзы* a face să plîngă; ~ *воспомина́ния* a trezi amintiri; ~ *к жи́зни* a trezi la viață; ~ *на открове́нность* a determina pe cineva să fie sincer/să facă confidențe/mărturisiri.

вы́зва/ться, *-зовусь, -зовешься vb. pf. (ipf. вызыва́ться)* a se oferi.

вы́звездить, *-ит vb. pf. impers. (în expr.) к но́чи вы́звездило* spre seară, cerul s-a acoperit de stele.

вы́зволить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. вызволя́ть) acuz. (pop.)* a scoate, a scăpa (din încurcătură, de necazuri).

вызволя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́зволить*

выздора́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́здороветь*

вы́здороветь, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. выздора́вливать)* a se însănătoşi, a se vindeca, a se restabili.

выздоровле́ние, *-я n. sg.* vindecare, tămăduire, însănătoşire; convalescenţă.

вы́зеленить, *-ню, -нишь vb. pf.* a vopsi cu verde; a păta cu verde, a înverzi.

вы́зов, *-а m.* **1.** chemare, invitare; ~ *врача́ на́ дом* chemarea medicului la domiciliu. **2.** apel, semnal de chemare *(la telefon, telegraf)*; *городско́й* ~ apel urban; *междугоро́дный* ~ apel interurban. **3.** chemare, provocare; ~ *на соревнова́ние* provocare la întrecere. **4.** *(înv.)* provocare la duel. **5.** sfidare; ~ *здра́вому смы́слу* sfidare a bunului simţ; *с ~ом* cu impertinenţă ◇ *бро́сить* ~ a provoca pe cineva; a arunca *(cuiva)* mănuşa; *приня́ть* ~ a primi o provocare.

вы́золотить, *-очу, -отишь vb. pf.* de la *золоти́ть (I)*

вызрева́емость, *-и f.* coacere, maturizare.

вызрева́ние, *-я n.* coacere, pîrguire, maturizare.

вызрева́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́зреть*

вы́зреть, *-еет vb. pf. (ipf. вызрева́ть)* a se pîrgui, a se coace pe deplin, a se maturiza.

вызу́бривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́зубрить*[1, 2].

вы́зубрить[1], *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вызу́бривать) acuz.* a strica, a toci un tăiş; ~ *топо́р* a toci tăişul unui topor.

вы́зубрить[2], *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вызу́бривать) acuz. (argou)* a toci, a buchi; a învăţa pe dinafară/papagaliceşte.

вызыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́зваться.*

вызыва́юще *adv. (în mod)* provocator; cu sfidare; sfidător, arogant; *вести́ себя́* ~ a se purta în mod provocator/arogant.

вызыва́ющ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *вызыва́ть.* **2.** *adj.* provocator; ostentativ, arogant; obraznic; ~ *тон* ton arogant; ton obraznic; *~ее поведе́ние* comportare sfidătoare/arogantă.

вы́играть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выи́грывать) acuz.* a cîştiga; ~ *в лотере́е* a cîştiga la loterie; ~ *па́ртию* a cîştiga o partidă; ~ *войну́* a cîştiga războiul; ~ *вре́мя* a cîştiga timp; ~ *де́ло* a cîştiga procesul; a obţine cîştig de cauză. *(fig.)* ~ *в чьих-л. глаза́х* a cîştiga în ochii cuiva.

выи́грывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́играть*

вы́игрыш, *-а m.* cîştig; parte de profit; premiu; loz; *быть в ~е* a fi în cîştig; *гла́вный* ~ lozul cel mare.

вы́игрышн/ый *adj.* **1.** cu cîştiguri, cîştigător, obţinut prin cîştig; *~ые де́ньги* bani cîştigaţi; ~ *заём* împrumut cu cîştiguri/cu premii. **2.** avantajos; *~ое положе́ние* situaţie avantajoasă/privilegiată.

вы́искать, *-ищу, -ищешь vb. pf. (ipf. выи́скивать) acuz.* a găsi, a descoperi *(după multe căutări)*; a scoate la iveală.

вы́искаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. выи́скиваться)* a se găsi.

выи́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́искать*

выи́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́искаться.* **2.** *pas.* de la *выи́скивать.*

вы́/йти, *вы́йду, вы́йдешь vb. pf. (ipf. выходи́ть)* **1.** a ieşi; a pleca; a părăsi, a coborî *(din tren, tramvai etc.)*; a trece; ~ *из ко́мнаты* a ieşi din cameră; ~ *на доро́гу* a ieşi în drum; ~ *на рабо́ту* a ieşi la lucru; ~ *на орби́ту* a se înscrie pe o orbită; *(fig.)* ~ *из употребле́ния* a ieşi din uz; *(fig.)* ~ *из себя́* a-şi ieşi din fire; a-şi pierde calmul/cumpătul; *(fig.)* ~ *из терпе́ния* a-şi ieşi din răbdări; a-şi pierde răbdarea; *(fig.)* ~ *из положе́ния* a se descurca;

(fig.) ~ *из затрудне́ния* a ieşi din încurcătură; a ieşi din impas; ~ *из головы́/из па́мяти/из ума́* a uita, a-i ieşi din cap/din memorie/din minte; a pierde/a scăpa din vedere; ~ *из стро́я* a ieşi din uz; a se strica, a se deteriora. **2.** a apărea; ~ *в свет* a ieşi de sub tipar; ~ *из-под пера́* a ieşi de sub condei. **3.** a expira, a se termina, a se isprăvi; *весь таба́к ~шел* mi s-a terminat tutunul; *срок ~шел* termenul a expirat. **4.** a reuşi; *де́ло не ~шло* treaba nu mi-a reuşit. **5.** a fi, a deveni, a ajunge; *из-него́ ~шел прекра́сный рабо́тник* a devenit un muncitor excelent. **6.** a rezulta, a izvorî; a se trage; *отсю́да и ~шли все неприя́тности* de aici i s-au tras toate belelele. **7.** a ieşi, a proveni, a se trage, a-şi trage originea; a lua naştere ◇ ~ *за́муж* a se mărita, a se căsători; *ро́стом не ~л* e mic de statură, e scund; ~ *из берего́в* a ieşi din albie; a se revărsa (peste mal); ~ *из во́зраста* a depăşi vîrsta; ~ *в отста́вку* a demisiona, a-şi da demisia; a trece în retragere; ~ *из мо́ды* a nu mai fi la modă, a se demoda; ~ *в лю́ди* a-şi face o situaţie/un rost în viaţă; ~ *сухи́м из воды́* a ieşi cu faţa curată; a ieşi basma curată; *как бы чего́ не ~шло* numai de nu s-ar fi întîmplat ceva; *(sport)* ~ *на пе́рвое ме́сто* a se clasa pe primul loc.

вы́казать, *-ажу, -ажешь vb. pf. (ipf. выка́зывать) acuz. (pop.)* a arăta, a manifesta, a dovedi; a da dovadă de ...; ~ *хра́брость* a da dovadă de curaj.

выка́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́казать*

выка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́колоть*

выка́пчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́коптить*

выка́пывание, *-я n.* săpare; excavare, dezgropare.

выка́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́копать*

вы́карабкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. выкара́бкиваться)* **1.** a ieşi (cu greu); *(fig.)* a ieşi din încurcătură, a se descurca. **2.** a se căţăra.

выкара́бкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́карабкаться*

выка́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кормить*

вы́катать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ката́ть*[1]. **1.** a nivela, a netezi prin rostogolire. **2.** a tăvăli, a mînji tăvălind.

вы́катить, *-ачу, -атишь vb. pf. (ipf. выка́тывать) acuz.* a rostogoli, a scoate afară rostogolind ◇ ~ *глаза́* a holba ochii.

вы́кати|ться, *-ачусь, -атишься vb. pf. (ipf. выка́тываться)* a se rostogoli; a cădea, a ieşi (rostogolindu-se).

вы́катка, *-и f. (chim. tehn.)* calandrare.

выка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́катить*

выка́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́катиться*

вы́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a-i tot da cu dumneata, cu dumneavoastră.

вы́качать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выка́чивать) acuz.* **1.** a pompa, a evacua prin pompare, a face vid; ~ *во́здух* a pompa aerul, a face vid. **2.** *(fig.)* a stoarce; ~ *де́ньги* a stoarce de bani *(pe cineva)*.

выка́чивание, *-я n. sg.* **1.** pompare, evacuare *(prin pompare)*. **2.** *(fig.)* stoarcere.

выка́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́качать.*

вы́качка, *-и f. sg.* pompare, evacuare prin pompare.

выка́шивание, *-я n. sg.* cosire.

выка́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́косить*

выка́шливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кашлять*

выка́шливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́кашляться*

вы́кашлить(ся), *-аю(сь), -яешь(ся) vb. pf. (ipf. выка́шливать) acuz.* a expectora, a-şi curăţa gîtlejul tuşind.

вы́кидка, *-и f.* aruncare afară, eliminare, excludere, scoatere.

выки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кинуть*

выки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *вы́кинуться.* **2.** *pas.* de la *выки́дывать.*

вы́кидыш, *-а m.* **1.** avort. **2.** făt avortat; avortare.

вы́кинуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выки́дывать) acuz.* **1.** a arunca, a azvîrli, a da afară; a exclude, a elimina, a suprima; ~ *на ве́тер де́ньги* a arunca banii pe fereastră, a irosi banii; ~ *главу́ из кни́ги* a elimina/a suprima un capitol din carte. **2.** *(pop.)* a avorta, a lepăda. **3.** a face ceva neașteptat și surprinzător; ~ *шу́тку/но́мер* a face o năzbîtie/o poznă/o boroboață; a juca o festă; ~ *фо́кус* a face o scamatorie ◇ *(mar.)* ~ *флаг* a ridica steagul, a arbora steagul; ~ *из головы́* a-și scoate din cap.

вы́кинуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. выки́дываться) (pop.)* a se arunca.

выкипа́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́кипеть*

вы́кипе/ть, *-пит vb. pf. (ipf. выкипа́ть)* **1.** a scădea prin fierbere, a se evapora. **2.** *(reg.)* a apărea prin fierbere la suprafață.

вы́кипятить, *-ячу, -ятишь vb. pf. acuz.* a fierbe bine.

выкиса́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́киснуть*

вы́киснуть, *-нет vb. pf. (ipf. выкиса́ть)* a dospi, a fermenta, a se acri, a se face acru.

вы́клад, *-а m.* **1.** *(constr.)* zidire, căptușire. **2.** *(mat.)* dezvoltare; expunere; calcul.

вы́клад/ка, *-и f.* **1.** *sg.* zidire, căptușire, pavare cu piatră; **2.** *pl. (mat.)* calcul; *статисти́ческие ~ки* calcule statistice. **3.** *(înv.)* încrustație, model aplicat.

выкла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ложить*

вы́клевать, *-люю, -люешь vb. pf. (ipf. выклёвывать) acuz.* a ciuguli, a ciupi, a smulge cu ciocul ◇ *(prov.) во́рон во́рону глаз не вы́клюет* corb la corb nu-și scoate ochii.

выклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́клевать*

вы́клеймить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. клейми́ть) acuz.* a însemna, a marca.

вы́клик, *-а m.* apel, chemare, strigăt.

выклика́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *вы́кликнуть*

вы́кликнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выклика́ть) acuz.* a face apelul; a striga/a chema pe nume; ~ *по спи́ску* a chema după listă.

вы́клюнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *вы́клевать*

выключа́тель, *-я m.* întrerupător, șalter; comutator; *автомати́ческий* ~ disjunctor; întrerupător automat; *ава-ри́йный* ~ întrerupător de siguranță; ~ *се́ти* întrerupător de rețea; *анте́нный* ~ întrerupător de antenă; ~ *высо́кого напряже́ния* întrerupător de înaltă tensiune.

выключа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́ключить*

выключе́ние, *-я n. sg.* **1.** excludere. **2.** *(tehn.)* decuplare, deconectare, scoatere din circuit, tăierea contactului.

вы́ключенный *adj.* întrerupt, deconectat, decuplat.

вы́ключить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выключа́ть) acuz.* **1.** *(tehn.)* a întrerupe, a decupla, a deconecta; ~ *ток* a întrerupe curentul; ~ *телефо́н* a scoate telefonul din priză/din circuit, a închide telefonul; ~ *электри́чество* a întrerupe/a stinge lumina electrică. **2.** a închide, a opri; a tăia contactul; ~ *мото́р* a opri motorul. **3.** *(pop.)* a scoate din ..., a șterge; ~ *из спи́сков* a șterge din tabel, a scoate din liste.

вы́клянчить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *кля́нчить*

вы́ковать, *-кую, -куешь vb. pf. (ipf. выко́вывать) acuz.* **1.** a făuri, a forja, a căli; ~ *подко́ву* a făuri o potcoavă. **2.** *(fig. livr.)* a crea, a făuri, a căli.

выко́вывание, *-я n. sg.* forjare, călire.

выко́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ковать*

выковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ковырять*

вы́ковырнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *выковы́ривать*

вы́ковырять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. выковы́ривать) acuz.* a scoate *(scobind)*.

выкола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́колотить*

выкола́шивание, *-я n.* dare în spic; înspicare.

вы́колоситься, *-ится vb. pf.* a da în spic, a înspica.

вы́колотить, *-очу, -отишь vb. pf. (ipf. выкола́чивать) acuz.* **1.** a scoate *(lovind, bătînd)*. **2.** a bate, a scutura. **3.** *(fig.)* a extorca, a stoarce *(biruri, impozite etc.)*. **4.** *(fig. pop.)* a cîștiga *(cu greu)* ◇ ~ *дурь из кого́-л.* a învăța minte pe cineva *(dîndu-i o bătaie)*, a face să-i vină mințile la loc, a-i scoate gărgăunii din cap.

вы́колотка, *-и f. (tehn.)* dorn, priboi.

вы́колоть, *-лю, -лешь vb. pf. (ipf. выка́лывать) acuz.* a străpunge, a scoate *(cu ceva ascuțit)* ◇ *(темно́) хоть глаз вы́коли* întuneric beznă; întuneric de-ți bagi degetele-n ochi.

вы́колупать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выколу́пывать)* și *mom. вы́колупнуть) acuz.* a scoate scobind.

вы́колупнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *выколу́пывать*; a scoate scobind.

выколу́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́колупать*

вы́конопатить, *-ачу, -атишь vb. pf. (ipf. выконопа́чивать) acuz.* a călăfătui, a astupa.

выконопа́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́конопатить*

вы́копать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выка́пывать) acuz.* **1.** a săpa; ~ *коло́дец* a săpa o fîntînă. **2.** a dezgropa, a dezmormînta; ~ *ка́мень* a dezgropa o piatră. **3.** *(fig.)* a descoperi, a da la iveală *(o raritate)*; ~ *ре́дкую кни́гу* a descoperi/a găsi o carte rară.

вы́коптить, *-пчу, -птишь vb. pf. (ipf. выка́пчивать) acuz.* a afuma.

вы́кормить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. выка́рмливать) acuz.* a hrăni, a nutri, a alimenta, a îndopa, a crește; ~ *гру́дью* a alăpta.

вы́кормка, *-и f. (zool.)* hrănire, alimentație.

вы́кормок, *-мка m.* **1.** pui de animal hrănit artificial; copil alăptat de doică. **2.** *(fig.)* lepădătură, stîrpitură.

вы́кормыш, *-а m. v. вы́кормок*

вы́корчевать, *-чую, -чуешь vb. pf. (ipf. выкорчёвывать) acuz.* **1.** a scoate cioturile, a defrișa, a dezrădăcina. **2.** *(fig.)* a extirpa, a stîrpi, a distruge.

выкорчёвка, *-и f. sg.* **1.** scoatere a cioturilor, dezrădăcinare, defrișare. **2.** *(fig.)* extirpare, distrugere, stîrpire.

выкорчёвывание, *-я n. sg. v. выкорчёвка*

выкорчёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́корчевать*

вы́косить, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. выка́шивать) acuz.* a cosi (tot).

выкра́дывание, *-я n. sg.* sustragere, furt.

выкра́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́красть*

выкра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кроить*

вы́краска, *-и f.* vopsire.

вы́красить, *-ашу, -асишь vb. pf. (ipf. выкра́шивать) acuz.* a vopsi, a zugrăvi.

вы́красть, *-аду, -адешь vb. pf. (ipf. выкра́дывать) acuz.* **1.** a sustrage, a fura; ~ *докуме́нты* a fura niște acte. **2.** *(fig.)* a plagia, a imita.

выкра́шивание[1], *-я n. (tehn.)* vopsire, zugrăvire.

выкра́шивание[2], *-я n.* măcinare, fărămițare, pulverizare.

выкра́шивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́красить*

выкра́шивать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́крошить*

выкра́шиваться *(pers. 1* și *2* nefolosite), *-ается vb. ipf.* de la *вы́крошиться.*

вы́крик, *-а m.* țipăt, strigăt strident.

выкри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́крикнуть*

вы́крикнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выкри́кивать) acuz.* **1.** a striga, a țipa, a exclama. **2.** a chema.

вы́кристаллизоваться, *-зуется vb. pf. (ipf. выкристаллизо́вываться)* a se cristaliza.

выкристаллизо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́кристаллизовать*

вы́кроить, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. выкра́ивать) acuz.* **1.** a croi. **2.** *(fig.)* a economisi, a face rost de ... ; ~ *вре́мя* a-și face timp.

вы́кройка, *-и f.* **1.** tipar pentru croit. **2.** *(действие)* croire.

вы́кромсать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a tăia fără socoteală, a ciopîrți, a croi anapoda.

вы́крошить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. выкра́шивать) acuz.* a fărîma, a fărîmița, a face fărîme, a pulveriza.

вы́крошиться, *-ится vb. pf. (ipf. выкра́шиваться)* a se fărîma, a se fărîmița, a se strica, a se pulveriza.

вы́круглить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выкругля́ть) acuz.* a rotunji, a face să devină complet rotund, a da o formă sferică.

выкругля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́круглить*

выкрута́с/ы, *-ов pl.* **1.** *(pop.)* gesturi, mișcări excentrice/ afectate. **2.** *(fig.)* floricele, înflorituri, zorzoane (ale stilului); manierism, prețiozitate; *стилисти́ческие* ~ întortocheri/derapări stilistice. **3.** ornamente în formă de spirală, volute; înflorituri *(la iscălitură)* ◇ *челове́к с ~ами* persoană afectată, cu fasoane, om fandosit, filfizon.

вы́крутить, *-учу, -утишь vb. pf. (ipf. выкру́чивать) acuz.* **1.** a deșuruba; ~ *ла́мпочку* a deșuruba un bec. **2.** a răsuci, a suci. **4.** a stoarce; ~ *бельё* a stoarce rufele.

вы́крутиться, *-учусь, -утишься vb. pf. (ipf. выкру́чиваться)* **1.** a se deșuruba. **2.** *(fig.)* a se descurca, a ieși/a scăpa din încurcătură, a ieși din impas.

выкру́чивание, *-я n. sg.* **1.** deșurubare, scoatere. **2.** răsucire, sucire. **3.** stoarcere *(la rufe).*

выкру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́крутить*

выкру́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́крутиться*

вы́куп, *-а m.* **1.** *sg.* răscumpărare; scoatere de la amanet, scoatere din gaj, degrevare. **2.** preț de răscumpărare.

выкупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́купить*

вы́купать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. pf.* de la *купа́ть(ся)*

выкупа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́купиться.*

вы́купить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. выкупа́ть) acuz.* **1.** a răscumpăra. **2.** a scoate de la amanet, a scoate din gaj.

вы́купиться, *-плюсь, -пишься vb. pf. (ipf. выкупа́ться)* a se răscumpăra, a fi răscumpărat.

выкупн|о́й *adj.* de răscumpărare; *(jur.)* *~о́е пра́во* drept de răscumpărare; *~ы́е платежи́* rate de răscumpărare.

выку́ривание, *-я n.* afumare.

выку́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́курить*

вы́курить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выку́ривать) acuz.* **1.** a fuma (pînă la capăt), a termina de fumat. **2.** a afuma, a expune la fum. **3.** *(fig. pop.)* a da afară, a face vînt (cuiva), a se descotorosi (de cineva). **4.** a distila, a fabrica prin distilare.

вы́кусить, *-ушу, -усишь vb. pf. (ipf. выку́сывать) acuz.* a mînca, a mușca (din ceva), a smulge cu dinții ◇ *на́косы/ на́кося, вы́куси!* a se alege cu ciuful verzii/cu ciuca.

выку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кусить*

выла́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ловить*

выла́зить, *-а́жу, а́зишь vb. ipf. (reg. pop.)* a ieși, a-și scoate capul, a ieși afară.

вы́лазка, *-и f.* **1.** *(mil.)* atac, incursiune. **2.** *(fig.)* atac, ieșire, uneltire. **3.** *(sport)* cursă; excursie.

вы́лакать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ла́кать*

выла́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ломать*

вы́лежать, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. вылёживать)* a zăcea, a sta culcat, a sta în pat *(un anumit timp).*

вы́лежаться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. вылёживаться)* **1.** a zăcea în pat, a sta culcat, a sta în pat *(un timp îndelungat).* **2.** a-și îmbunătăți calitatea; a se coace *(prin păstrare în anumite condiții).* **3.** a se răsufla, a-și pierde mirosul, a se trezi.

вылёживание, *-я n. sg. (agr. alim.)* îmbătrînire naturală, maturizare în depozit.

вылёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лежать*

вылёживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́лежаться*

вы́лежка, *-и f.* topire; dospire.

вылеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́лезти*

вы́лезти, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. вылеза́ть)* **1.** a ieși *(anevoie, tîrîndu-se)*; a se urni *(cu greu).* **2.** *(pop.)* a ieși, a coborî. **3.** *(pop.)* a spune ceva nelalocul său. **4.** *(despre păr, blană)* a cădea, a năpîrli.

вы́лезть, *-зу, -зешь vb. pf. v. вы́лезти*

вы́лепить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. вылепля́ть)* a modela.

вылепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́лепить*

вы́лет, *-а m.* **1.** zbor. **2.** decolare; ~ *эскадри́льи* decolarea escadrilei; *(fiz.)* ~ *части́цы* emisiune de particule; *(fiz.)* ~ *электро́нов* emisiune de electroni.

вылета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́лететь*

вы́лете/ть, *-лечу, -летишь vb. pf. (ipf. вылета́ть)* **1.** a zbura din, a-și lua zborul. **2.** *(fig.)* a ieși în grabă, a ieși afară. **3.** *(fam.)* a fi alungat, a fi dat afară, a fi concediat; ~ *со слу́жбы* a fi dat afară din serviciu. **4.** a-și lua zborul, a decola ◇ *(fig.)* ~ *из головы́* a uita complet, a-i zbura din cap; a uita cu desăvîrșire; *(glumeț)* ~ *в трубу́* a da faliment; a rămîne lefter.

выле́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лечить*

выле́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́лечиться*

вы́лечить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выле́чивать) acuz.* a vindeca, a lecui, a tămădui; ~ *больно́го* a vindeca un bolnav.

вы́лечиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. выле́чиваться)* a se vindeca, a se însănătoși, a se face sănătos, a se înzdrăveni, a se lecui.

вылива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́лить*

вылива́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *вы́литься*

вы́лизать, *-ижу, -ижешь vb. pf. (ipf. выли́зывать) acuz.* a linge.

выли́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лизать.*

вы́линять, *-яет vb. pf. (ipf. линя́ть)* **1.** a se decolora, a pierde cu desăvîrșire culoarea. **2.** a năpîrli.

вы́литый **1.** *p.t.p.* de la *вы́лить.* **2.** *adj.* leit, aidoma, bucățică ruptă din cineva, care seamănă ca două picături de apă, ~ *оте́ц* e leit tatăl său.

вы́лить, *-лью, -льешь vb. pf. (ipf. вылива́ть) acuz.* **1.** *из + gen.* a turna, a vărsa. **2.** a turna *(din metal).*

вы́литься, *-льется vb. pf. (ipf. вылива́ться) acuz.* **1.** *из + gen.* a curge, a se scurge, a se vărsa, a se revărsa. **2.** *(fig.) (despre stări sufletești)*, a izbucni, a se ivi, a se naște, a apărea, a se manifesta. **3.** *в + acuz.* a se transforma, a lua aspectul, a lua înfățișarea.

вы́лов, *-а m. sg.* **1.** pescuit. **2.** cantitatea de pește prins.

вы́ловить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выла́вливать) acuz.* **1.** a pescui, a prinde. **2.** a prinde *(totul, fără a lăsa nimic)*; ~ *всю ры́бу* a prinde tot peștele.

вы́ложенный **1.** *p.t.p.* de la *вы́ложить.* **2.** *(vet.)* castrat, jugănit.

вы́ложить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. выкла́дывать) acuz.* **1.** a scoate, a întinde, a așeza; ~ *бельё из шка́фа* a scoate lenjeria din dulap. **2.** *(fig.)* a spune deschis, a spune verde-n față; a spune de la obraz/pe șleau. **3.** a împodobi, a garnisi, a căptuși, a acoperi. **4.** a face o garnitură, a împodobi, a încrusta.

вы́ломать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выла́мывать) acuz.* **1.** a sparge, a rupe; ~ *дверь* a forța/a sparge ușa. **2.** *(pop.)* a scrînti, a luxa, a fractura.

вы́ломить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. выла́мывать) (pop.) v. вы́ломать.*

вы́лощенный **1.** *p.t.p.* de la *вы́лощить.* **2.** *adj.* dichisit, sclivisit, spilcuit.

вы́лощить, *-щу, -щишь vb. pf. acuz.* **1.** a lustrui, a da lustru. **2.** a da lustru la suprafață, a se spilcui, a se sclivisi.

вы́лудить, *-ужу, -удишь vb. pf.* de la *луди́ть*

вы́луженный **1.** *p.t.p.* de la *вы́лудить.* **2.** *adj.* cositorit, spoit (cu cositor).

вы́лупить, *-плю, -пишь vb. pf. (pop.)* ~ *глаза́* a holba ochii, a se holba, a se boldi.

вы́лупиться[1], *-ится vb. pf. (pop.)* a holba ochii, a se boldi, a se zgii, a-și pironi ochii.

вы́лупиться[2], *-ится vb. pf. (ipf. вылу́пливаться și вылупля́ться)* a ieși din ou, a sparge găoacea.

вылу́пливаться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́лупиться*

вылу́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лущить*

вылуще́ние, *-я n.* **1.** *(bot.)* dezghiocare. **2.** *(vet.)* enucleare.

вы́лущить, *-щу, -щишь vb. pf. (ipf. вылу́щивать) acuz.* **1.** a dezghioca, a coji, a jupui de coajă, a descoji, a decortica. **2.** *(med.)* a scoate, a extrage.

вы́мазать, *-ажу, -ажешь vb. pf. (ipf. выма́зывать) acuz.* **1.** a unge, a acoperi cu unsoare/cu alifie/cu vopsea. **2.** a păta, a mînji.

вы́мазаться, *-ажусь, -ажешься vb. pf. (ipf. выма́зываться)* a se murdări, a se păta, a se mînji.

выма́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́мазать*

выма́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́мазаться*

выма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́молить*

выма́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́молоть*

выма́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́манить*

вы́манить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. выма́нивать) acuz.* **1.** a căpăta ceva prin viclenie, a obține prin momeli. **2.** a atrage, a ademeni, a momi.

вы́марать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выма́рывать) acuz.* **1.** a murdări, a mînji, **2.** a șterge, a tăia.

вы́мараться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* a se murdări, a se mînji.

выма́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́марать.*

вы́махать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(вырасти, стать высоким)* a se face/a crește înalt. **2.** a goni, a îndepărta *(făcînd semne cu mîna).*

выма́чивание, *-я n.* înmuiere, udare, macerare; ~ *льна* topitul inului.

выма́чивать, *-аю, -ешь vb. ipf.* de la *вы́мочить*

выме́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́менять*

вы́менять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. выме́нивать) acuz.* cu *на + acuz.* a schimba, a face un schimb, a obține prin schimb.

вы́мереть, *-мрет vb. pf. (ipf. вымира́ть)* **1.** a pieri, a dispărea. **2.** a se pustii, a se goli, a se depopula, a rămîne pustiu.

вымерза́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́мерзнуть*

вы́мерзнуть, *-нет vb. pf. (ipf. вымерза́ть)* a îngheța, a degera (despre plante).

выме́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́мерить*

вы́мерить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вымеря́ть* și *выме́ривать) acuz.* a măsura, a face o măsurătoare; a lua măsură.

вымеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́мерить*

вы́месить, *-ешу, -есишь vb. pf. (ipf. выме́шивать) acuz.* a frămînta, a plămădi.

вы́мести, *-мету, -метешь vb. pf. (ipf. симета́ть) acuz.* cu *из + gen.* a mătura.

вы́местить, *-ещу, -естишь vb. pf. (ipf. вымеща́ть)* **1.** *dat.* cu *instr.* a se răzbuna. **2.** *acuz.* cu *на + prepl.* a-și vărsa mînia/furia, a-și vărsa focul *(asupra cuiva).*

вы́метать [1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вымётывать) acuz.* a coase; ~ *пе́тли* a face butoniere.

вы́метать [2], *-мечу, -мечешь vb. pf.* **1.** a arunca; ~ *не́вод* a arunca năvodul. **2.** a depune *(icre)*; ~ *икру́* a depune icre. **3.** a înspica, a da *(frunze, flori).*

вымета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́мести*

вымётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́метать* [1]

выме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́месить*

вымеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́местить*

вымира́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́мереть*

вымога́тель, *-я m.* șantajist, escroc.

вымога́тельский *adj.* de șantaj; de șantajist, de escroc.

вымога́тельство, *-а n.* șantaj; escrocherie, extorcare.

вымога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a șantaja, a escroca, a stoarce; ~ *де́ньги* a stoarce bani.

вы́моина, *-ы f. (reg.)* adîncitură, groapă produsă de eroziunea apei.

вымока́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́мокнуть (2, 3)*

вы́мокнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *мо́кнуть (1).* **2.** *ipf. (вымока́ть)* a se îmbiba cu apă, a se muia. **3.** *(ipf. вымока́ть)* a putrezi.

вымола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́молотить.*

вы́молвить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* a spune, a rosti, a exprima, a pronunța, a profera ◇ *не ~ ни сло́ва* a nu sufla nici un cuvînt, a tăcea chitic.

вы́молить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выма́ливать) acuz.* sau *gen.* a implora, a ruga; a cerși; ~ *проще́ние* a implora iertare; ~ *де́нег* a cerși bani.

вы́молот, *-а m. sg.* **1.** grîne treierate. **2.** *(действие)* treierat.

вы́молотить, *-лочу, -лотишь vb. pf. (ipf. вымола́чивать) acuz.* a treiera.

вы́молоть, *-мелю, -мелешь vb. pf. (ipf. выма́лывать) acuz.* a măcina, a rîșni.

вымора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́морозить*

вы́морить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *мори́ть* [1] *(1)*

вы́морозить, *-ожу, -озишь vb. pf. (ipf. вымора́живать) acuz.* **1.** a răci. **2.** a face să degere, a distruge prin ger.

вы́морочн/ый *adj. (jur.)* fără moștenitori *(despre bunurile unei succesiuni)*; *~ое иму́щество* bunurile unei succesiuni vacante.

вы́мостить, *-ощу, -остишь vb. pf.* de la *мости́ть*

вы́мотать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выма́тывать) acuz.* **1.** a depăna; ~ *клубо́к* a depăna un ghem. **2.** *(fig.)* a istovi, a slei, a epuiza; a secătui; ~ *все си́лы* a slei de puteri; ~ *(всю) ду́шу* a scoate sufletul.

вы́мочить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выма́чивать) acuz.* **1.** a uda. **2.** a muia, a îmbiba cu apă; a macera, a pune la macerat. **3.** a pune la desărat.

вы́мпел, *-а m.* flamură, fanion; *(av.)* mesaj lestat.

вы́мученный *adj.* **1.** *p.t.p.* de la *вы́мучить.* **2.** *adj.* silit, forțat, smuls, stors; ~ *стиль* stil greoi.

выму́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́мучить*

вы́мучить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выму́чивать) acuz.* a sili, a forța, a smulge, a stoarce; ~ *призна́ние* a stoarce o mărturisire.

вы́муштровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *муштрова́ть*

вымыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́мыть*

вымыва́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *вы́мыться*

вы́мысел, *-сла m.* **1.** invenție, născocire, plăsmuire, ficțiune; *поэти́ческий ~* ficțiune poetică. **2.** minciună, născocire, scorneală; *э́то сплошно́й ~* este o pură născocire.

вы́мыть, *-мою, -моешь vb. pf. (ipf. вымыва́ть* și *мыть)* **1.** a spăla. **2.** *(сделать вымоину)* a săpa *(despre ape)*, a spăla, a eroda.

вы́мыться, *-моюсь, -моешься vb. pf. (ipf. вымыва́ться* și *мы́ться)* a se spăla.

вы́мышленн/ый *adj.* **1.** inventat, născocit. **2.** fictiv, fals; *под ~ым и́менем* sub nume fictiv.

вы́мя, *-мени n.* uger.

вына́шивать, *-vb. ipf. v. выноси́ть.*

вынесе́ние, *-я n.* pronunțare, adoptare; ~ *пригово́ра* pronunțarea/darea sentinței.

вы́нести, *-су, -сешь vb. pf. (ipf. выноси́ть) acuz.* **1.** a duce, a scoate afară. **2.** *(fig.)* a pune (în discuție) a supune, a aborda; ~ *на обсужде́ние* a supune dezbaterii. **3.** a extrage, a scoate dintr-un text; *(mat.)* ~ *за ско́бки* a scoate din paranteze; a scoate un factor comun ~ *под строку́* a insera în josul paginii, a face o notă de subsol; ~ *на поля́ кни́ги* a scrie pe marginea cărții. **4.** a duce, a arunca, a deplasa. **5.** *(fig.)* a căpăta, a dobîndi, a-și face ..., a rămîne cu ... ; ~ *впечатле́ние* a-și face o impresie; ~ *твёрдое убежде́ние* a căpăta o convingere fermă. **6.** *(fig.)* a da, a pronunța; ~ *пригово́р* a da o sentință; ~ *реше́ние* a pronunța o hotărîre. **7.** a suporta, a îndura, a suferi; ~ *си́льную боль* a suporta o durere mare ◇ *(fig.)* ~ *на свои́х плеча́х* a duce greul, a rezista greutăților, a purta în spinare.

вынима́ть *vb. ipf. v. вы́нуть*

вынима́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *вы́нуться*

выноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf. вы́нести; не ~ со́ра из избы́* a spăla

rufele în familie; *не ~ кого́-л.* a nu suferi pe cineva.

вы́носить, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. вына́шивать) acuz.* **1.** a purta *(un copil)*; a naşte la timp. **2.** *(fig.)* a concepe, a zămisli, a urzi.

выно́сливость, *-и f. sg.* rezistenţă, tărie, tenacitate, dîrzenie.

выно́слив/ый *adj.* rezistent; *~ые поро́ды расте́ний* specii de plante rezistente la intemperii.

выносн/о́й *adj.* (în *expr.*) *~ые ло́шади* cai lăturaşi.

вы́ношенный I. *p.t.p.* de la *вы́носить.* **II.** *adj.* **1.** copt *(despre idei, gînduri).* **2.** uzat, purtat.

вы́нудить, *-ужу, -удишь vb. pf. (ipf. вынужда́ть) acuz.* **1.** a obliga, a constrînge, a sili, a forţa. **2.** *(fig.)* a smulge; *~ призна́ние у кого́-л.* a smulge o mărturisire cuiva.

вынужда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́нудить.*

вы́нужденн/ый 1. *p.t.p.* (de la *вы́нудить*) obligat, nevoit, constrîns. **2.** *adj.* silit, forţat; *~ая поса́дка* aterizare forţată.

вы́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вынима́ть) acuz.* a scoate, a extrage, a lua ◇ *вынь да поло́жь* mort-copt, cu orice preţ.

вы́нуться, *-нется vb. pf. (ipf. вынима́ться)* a ieşi afară, a se scoate.

выны́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́нырнуть*

вы́нырнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выны́ривать)* **1.** a ieşi la suprafaţa apei *(înotînd, plutind).* **2.** *(fig.)* a reapărea, a se ivi.

вы́нюхать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вынюхивать) (pop.)* a adulmeca.

вынюхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́нюхать*

выня́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́нянчить*

вы́нянчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выня́нчивать) acuz.* a dădăci, a creşte, a educa; *~ ребёнка* a creşte un copil.

вы́пад, *-а, -т.* **1.** *(sport)* fandare, atac; *де́лать ~* a fanda. **2.** *(fig.)* atac, ieşire.

выпада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́пасть*

выпаде́ние, *-я n.* **1.** *(med.)* cădere *(a părului, dinţilor)*; alopecie; *~ ма́тки* prolaps al uterului, prolaps uterin; *(med.) ~ прямо́й кишки́* prolapsul rectumului. **2.** desprindere, precipitare; *(chim) ~ оса́дка* precipitare, depunere din soluţie. **3.** *(lingv.)* sincopă; *~ согла́сных* sincopă consonantică.

выпа́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́поить*

выпа́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́палить(2)*

вы́палить, *-лю, -лишь vb. pf.* **1.** *(pf. de la пали́ть)* a trage un foc *(cu puşca).* **2.** *(ipf. выпа́ливать) acuz.* a vorbi repede, a spune într-un suflet, a spune dintr-o dată.

выпа́лывать, *-аю, -аешь vb.i pf.* de la *вы́полоть*

выпа́ривание, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* evaporare, vaporizare. **2.** tratare cu aburi.

выпа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́парить*

выпа́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́париться*

вы́парить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выпа́ривать) acuz.* **1.** a curăţa *(prin aburi)*, a opări, a fierbe. **2.** a condensa, a extrage, a concentra; *~ соль* a extrage sare din apă sărată *(prin evaporare).*

вы́париться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. выпа́риваться)* **1.** a face baie de aburi. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se evapora, a se condensa, a se vaporiza.

вы́парка, *-и f. v. выпа́ривание*

выпа́рхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́порхнуть*

выпа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пороть*[1]

вы́пас, *-а т.* **1.** *(действие)* păşunat, păscut. **2.** păşune, imaş.

вы́пасти, *-су, -сешь, vb. pf. acuz.* a paşte vitele, a duce la păşune; *~ луга́* a secătui păşunile.

вы́па/сть, *-аду, -адешь vb. pf. (ipf. выпада́ть)* **1.** a cădea, a scăpa jos. **2.** a cădea *(despre precipitaţii atmosferice)*; *~л снег* a căzut zăpada; *~л дождь* a plouat. **3.** *(fig.)* a se întîmpla, a-i reveni cuiva, a-i fi dat cuiva, a-i fi sortit; a-i incumba; *~ло сча́стье* a avut norocul; *~ на до́лю* a fi sortit, a avea

parte. **4.** *(sport)* a fanda, a face o fandare.

вы́пахать, *-пашу, -пашешь vb. pf. (ipf. выпа́хивать) acuz.* **1.** a ara. **2.** a secătui, a sărăci (pămîntul).

выпа́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пахать*

вы́пачкать (ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. pf.* de la *па́чкать(ся).*

выпева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́петь*

выпека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́печь*

вы́переть, *-пру, -прешь vb. pf. (ipf. выпира́ть) acuz. (pop.)* **1.** a ieşi în afară, a ieşi în relief. **2.** a da afară, a alunga, a izgoni. **3.** a împinge afară.

вы́пестовать, *-тую, -туешь vb. pf.* de la *пестова́ть*

вы́петь, *-пою, -поешь vb. pf. (ipf. выпева́ть) acuz.* a cînta stăruitor, a cînta cu toată nădejdea.

вы́печка, *-и f. sg.* coacere; *~ хле́ба* coacere a pîinii.

вы́печь, *-еку, -ечешь vb. pf. (ipf. выпека́ть) acuz.* a coace (bine), a coace de ajuns.

выпива́ла, *-ы т. (pop.)* chefliu, beţiv, beţivan.

выпива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́пить) acuz.* a bea *(o cantitate oarecare).* **2.** a-i plăcea băutura, a trage la măsea.

вы́пивка, *-и f.* **1.** *(попойка)* beţie, chef. **2.** *(спиртные напитки)* băutură.

вы́пивши 1. *gerz.* de la *вы́пить.* **2.** *pred. (pop.)* e băut, beat, turmentat, în stare de ebrietate.

выпи́ливание, *-я n. sg.* tăiere cu ferăstrăul *(după un contur)*, traforaj; *(лобзико́м) ~ по де́реву* traforaj.

выпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пилить*

вы́пилить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выпи́ливать) acuz.* a tăia cu ferăstrăul; *(ло́бзиком)* a lucra la traforaj.

выпира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́переть*

вы́писать, *-ишу, -ишешь vb. pf. (ipf. выпи́сывать) acuz.* **1.** *(списать)* a copia; *(сделать вы́борку)* a extrage, a scoate; *~ цита́ту* a copia un citat. **2.** a scrie/a transcrie în întregime. **3.** a scrie, a desena cu îngrijire, a picta. **4.** *(затребовать письмом)* a cemanda, a se abona; *~ газе́ту* a se abona la un ziar. **5.** a chema, a invita pe cineva (în scris). **6.** *(исключить из списков)* a şterge de pe listă; a face formele de ieşire; *~ из больни́цы* a face formele de ieşire din spital; *~ счёт* a da/a emite o factură; *~ тало́н* a face bonul.

вы́писаться, *-ишусь, -ишешься vb. pf. (ipf. выпи́сываться)* a fi şters de pe listă/din registre; *~ из больни́цы* a face formele de ieşire din spital; *~ из домово́й кни́ги*; *~ из до́му* a-şi face formele de ieşire (în cartea de imobil).

вы́писка, *-и f.* **1.** *sg.* copiere. **2.** *sg.* comandă, abonare; *~ газе́ты* abonament la un ziar. **3.** excludere, radiere, ştergere din liste/registre. **4.** extras, citat. **5.** *(извлечение из книг, журна́лов)* extras; *(из счёта)* borderou; *~ из теку́щего счёта* extras din contul curent.

выпи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́писать*

выпи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́писаться*

вы́пись, *-и f. (înv.)* extras ◇ *метри́ческая ~* extract de naştere.

вы́пить, *-пью, -пьешь vb. pf.* de la *пить* şi *выпива́ть (1).* **1.** a bea, a lua; *~ за́лпом* a bea dintr-o duşcă/dintr-o înghiţitură; *~ лека́рство* a bea o doctorie; *~ до дна* a bea pînă la fund; *~ ли́шнее* a bea mai mult decît trebuie, a bea peste măsură. **2.** *(быть в состоя́нии опьяне́ния)* a fi băut.

выпи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пихнуть*

вы́пихнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выпи́хивать) acuz.* a da afară, a da pe uşă afară, a îmbrînci.

вы́плавить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выплавля́ть) acuz.* a topi, a turna; *~ чугу́н* a topi/ a turna fontă .

вы́плавка, *-и f.* **1.** *sg.* topire, turnare; *~ ста́ли* topirea oţelului; *~ чугуна́* topirea fontei. **2.** *(количество)* cantitatea de metal topită, turnată; *су́точная ~* cantitatea de metal turnată pe zi.

выплавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́плавить*

вы́плакать, *-ачу, -ачешь imper. -ачь vb. pf. (ipf. выпла́кивать) acuz.* **1.**

(излить в слезах) a plînge, a deplînge, a se căina. **2.** (выпросить) a obține prin lacrimi, a implora cu lacrimi în ochi; ~ все глазá a-și seca ochii de atîta plîns.

вы́плакаться, -ачусь, -ачешься vb. pf. (ipf. выпла́киваться) **1.** a se ușura/a se liniști plîngînd; a-și vărsa amarul; a se sătura de plîns. **2.** a conteni/a înceta plînsul.

выпла́кивать(ся), -аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf. de la вы́плакать(ся)

вы́плат/а, -ы f. **1.** plată, achitare; ~ зарплáты plata/achitarea salariului/retribuției. **2.** rată; plată în rate; на ~у pe credit, în rate.

вы́платить, -ачу, -атишь vb. pf. (ipf. выпла́чивать) acuz. a plăti, a achita; ~ в рассрóчку a plăti în rate.

выплатнóй adj. de plată, de achitare.

выплёвывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la вы́плюнуть

вы́плескать, -ещу, -ещешь vb. pf. (ipf. выплёскивать și pf. mom. вы́плеснуть) acuz. a vărsa, a stropi.

вы́плескаться, -ещется vb. pf. (ipf. выплёскиваться și pf. mom. вы́плеснуться) a se vărsa dintr-o dată/brusc.

выплёскивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la вы́плескать

выплёскиваться, -ается vb. ipf. de la вы́плескаться

вы́плеснуть, -ну, -нешь vb. pf. mom. de la вы́плескать

вы́плеснуться, -нется vb. pf. mom. de la вы́плескаться

вы́плести, -лету, -летешь vb. pf. (ipf. выплетáть) acuz. **1.** a desface, a despleti, a scoate despletind. **2.** (кружева и т.д.) a împleti, a tricota. **3.** (pop.) a cîștiga din împletit/din tricotat.

вы́плестись, -летется vb. pf. (ipf. выплетáться) a se despleti, a se desface (despletindu-se).

выплетáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la вы́плести

выплетáться, -áется vb. ipf. de la вы́плестись

выплывáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la вы́плыть

вы́плыть, -ыву, -ывешь vb. pf. (ipf. выплывáть) **1.** (всплыть) a ieși/a se ridica la suprafață (apei). **2.** (iron.) a scăpa dintr-o încurcătură; a scăpa de greutăți, a reveni la vechea situație. **3.** a pluti, a se îndrepta plutind; ~ в открытое мóре a ieși în largul mării. **4.** (pers. 1 și 2 nefolosite) (fig.) a apărea, a se ivi, a ieși la iveală; снóва ~ a reapărea; ~ на свет бóжий a ieși la lumină.

вы́плюнуть, -ну, -нешь vb. pf. (ipf. выплёвывать) acuz. a scuipa.

выпля́сывать, -аю, -аешь vb. ipf. a juca, a dansa cu foc.

вы́поить, -ою, -оишь vb. pf. (ipf. выпáивать) acuz. **1.** a hrăni cu lapte, a alăpta artificial (un animal domestic). **2.** a da de băut.

вы́пойка, -и f. sg. hrănire, îngrășare cu lapte (sau cu alte lichide).

выполáскивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la вы́полоскать

выползáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la вы́ползти

вы́ползти, -зу, -зешь vb. pf. (ipf. выползáть) из + gen. a se tîrî, a ieși, a se strecura (afară).

выполнéни/е, -я n. sg. împlinire, îndeplinire, realizare, executare; ~ задáния îndeplinire a sarcinii; ~ обязáтельств îndeplinire a obligațiilor; ~ нóрмы îndeplinire a normei; ~ плáна îndeplinirea planului; ~ и перевыполнéние îndeplinire și depășire; уклоня́ться от ~я своíх обя́занностей a se sustrage de la îndeplinirea îndatoririlor.

выполни́мость, -и f. sg. caracter realizabil; posibilitate de realizare (de a fi realizat).

выполни́м/ый adj. executabil, realizabil, posibil de îndeplinit; ~ое задáние sarcină realizabilă.

вы́полнить, -ню, -нишь vb. pf. (ipf. выполня́ть) acuz. **1.** a înfăptui, a realiza, a executa, a îndeplini; ~ дóговóр a executa contractul; ~ план a îndeplini planul; ~ задáние a îndeplini o sarcină; ~ приказáние a executa ordinul; ~ обещáние a se ține de promisiune; ~ свой долг a-și face datoria. **2.** a umple pînă la o anumită limită.

выполня́ть, -я́ю, -я́ешь vb. ipf. de la вы́полнить

вы́полоскать, -ощу, -ощешь vb. pf.

(ipf. выполáскивать și полоскáть) a face gargară, a clăti.

вы́полоть, -лю, -лешь vb. pf. (ipf. выпáлывать și полóть) a plivi, a smulge.

вы́пор, -а m. (tehn.) răsuflătoare, gură de evacuare.

вы́пороть [1], -рю, -решь vb. pf. (ipf. выпáрывать) acuz. a descoase, a desface.

вы́пороть [2], -рю, -решь vb. pf. de la порóть [2].

вы́порхнуть, -ну, -нешь vb. pf. (ipf. выпáрхивать) **1.** a zbura, a ieși zburînd. **2.** (fig.) a ieși ușurel/ cu pas ușor.

вы́пот, -а, m. (med.) exudat.

вы́потрошить, -шу, -шишь vb. pf. de la потрошúть

вы́править, -влю, -вишь vb. pf. (ipf. выправля́ть) acuz. **1.** (выпрямить) a redresa, a îndrepta (un lucru îndoit, strîmb). **2.** (исправить) a îndrepta, a corija, a corecta, a rectifica; ~ рýкопись a corecta un manuscris; ~ положéние a îndrepta situația. **3.** (бритву и т.д.) a ascuți. **4.** (înv.) a căpăta, a obține, a scoate (un act); ~ удостоверéние лúчности a obține buletin de identitate.

вы́прави/ться, -влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. выправля́ться) **1.** (выпрямиться) a se îndrepta; a deveni drept, a se redresa. **2.** (исправиться) a se îndrepta, a se corija; положéние ~лось situația s-a îndreptat.

вы́правка, -и f. sg. **1.** îndreptare, corectare, corijare. **2.** (осанка) ținută; воéнная ~ ținută militară.

выправля́ть, -я́ю, -я́ешь vb. ipf. de la вы́править

выпрáстывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la вы́простать.

выпрáшивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la вы́просить.

выпревáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la вы́преть.

вы́преть, -ею, -еешь vb. pf. (ipf. выпревáть) **1.** (сгнить) a putrezi, a intra în putrefacție. **2.** (pop.) (выкипеть) a scădea prin fierbere.

выпровáживать, -аю, -аешь vb. ipf. de la вы́проводить.

вы́проводить, -ожу, -одишь vb. pf. (ipf. выпровáживать) acuz. a pofti afară, a scoate afară, a trimite la plimbare, a da cuiva pașaportul.

вы́просить, -ошу, -осишь vb. pf. (ipf. выпрáшивать) acuz. a obține prin rugăminți.

вы́простать, -аю, -аешь vb. pf. (ipf. выпрáстывать) acuz. (pop.) **1.** (высвободить) a elibera (de sub ceva); ~ рýки из-под одея́ла a scoate mîinile de sub plapumă. **2.** (опорожнить) a goli, a deșerta.

выпры́гивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la вы́прыгнуть

вы́прыгнуть, -ну, -нешь vb. pf. (ipf. выпры́гивать) a sări (din, pe); ~ из окнá a sări pe fereastră.

выпрягáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la вы́прячь.

выпрями́тель, -я m. (el.) redresor; высоковóльтный ~ redresor de înaltă tensiune; двухполупериóдный ~ redresor al ambelor alternanțe, redresor-bialternanță.

выпрями́тельный adj. (el.) redresor.

вы́прямить, -млю, -мишь vb. pf. (ipf. выпрямля́ть) acuz. a îndrepta (un obiect); a redresa; ~ спúну a-și îndrepta spinarea; ~ прóволоку a îndrepta o sîrmă; (el.) ~ ток a redresa curentul.

вы́прямиться, -млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. выпрямля́ться) **1.** a se ridica, a sta drept; ~ во весь рост a se ridica cît e de lung.

выпрямлéние, -я n. sg. îndreptare, corectare, rectificare; redresare; (el.) ~тóка redresarea curentului.

выпрямля́ть, -я́ю, -я́ешь vb. ipf. de la вы́прямить

выпрямля́ться, -я́юсь, -я́ешься vb. ipf. de la вы́прямиться

вы́прясть, -яду, -ядешь vb. pf. (ipf. выпрядáть) acuz. a toarce.

вы́прячь, -ягу, -яжешь vb. pf. (ipf. выпрягáть) acuz. a deshăma, a dejuga.

выпýгивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la вы́пугнуть

вы́пугнуть, -ну, -нешь vb. pf. (ipf. выпýгивать) acuz. a speria, a pune pe fugă, a alunga (speriind).

вы́пукло adv. **1.** ieșit/scos în afară; bombat, reliefat. **2.** (fig.) scos în relief, expresiv, pregnant, plastic.

вы́пукло-во́гнутый *adj. (fiz.)* convex-concav.

вы́пуклость, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* convexitate. **2.** proeminență, protuberanță. **3.** *(fig.)* expresivitate, plasticitate.

вы́пукл/ый *adj.* **1.** convex; *~ое стекло́* lentilă convexă. **2.** ieșit/scos în afară; bombat, proeminent; reliefat, în relief; *~ые глаза́* ochi bulbucați; *~ые бу́квы* litere în relief. **3.** *(fig.)* expresiv, plastic, pregnant.

вы́пуск, *-а, m.* **1.** *sg.* eliberare, liberare; editare; emitere, lansare, punere în circulație, livrare; *~ за́йма* emitere/lansare a unui împrumut; *~ журна́ла* editarea/publicarea unei reviste; *~ това́ров на ры́нок* livrare a mărfurilor pe piață; *~ па́ра* evacuare a aburului; *~ из тюрьмы́* eliberare din închisoare. **2.** *sg.* promoție; *пе́рвый ~ ученико́в* prima promoție de elevi. **3.** tăietură; omitere *(într-un text)*. **4.** fasciculă, carte, broșură, serie. **5.** *sg.* producere, fabricare. **6.** *(înv.)* *(шов)* tiv. **7.** *(reg.)* țarc.

выпуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́пустить.*

выпускни́к, *-а́ m.* **1.** *(кончивший)* absolvent. **2.** *(кончающий)* elev în ultima clasă, student în ultimul an.

выпускн/о́й *adj.* **1.** de absolvire; *~ы́е экза́мены* examene de absolvire; *~ класс* ultima clasă, clasă de absolvenți; *~курс* ultimul an de studii *(în învățămîntul superior)*. **2.** de emisiune, de lansare; *~а́я цена́ за́йма* valoare de emisiune a împrumutului; *~ы́е све́дения* casetă tehnică *(la o carte sau revistă)*. **3.** *(tehn.)* de scurgere, de evacuare, de descărcare; *~ кла́пан* supapă de eliminare a gazelor de eșapament; valvă de descărcare.

вы́пустить, *-ущу, -устишь vb. pf.* *(ipf. выпуска́ть) acuz.* **1.** a lăsa să iasă / să se ducă; a permite să iasă, a da drumul. **2.** a elibera; *~ из тюрьмы́* a elibera din închisoare; *~ на свобо́ду кого́-л.* a pune pe cineva în libertate. **3.** *(ec.)* a emite, a arunca pe piață; a pune în circulație; a lansa; *~ заём* a lansa un împrumut. **4.** a scoate, a arăta; *~ ко́гти* a scoate / a-și arăta ghearele. **5.** *(подготовить кадры)* a pregăti, a promova *(medici, ingineri etc.)* **6.** *(удлинить)* a lungi, a da drumul; *~ пла́тье* a lungi rochia; **7.** *(издать, опубликовать)* a edita, a publica, a tipări, **8.** a elimina, a înlătura, a tăia, a omite ◇ *~ из ви́ду* a pierde din vedere; a uita.

вы́путать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выпу́тывать) acuz.* **1.** a descurca, a descîlci, a degaja. **2.** *(fig.)* a scoate din încurcătură.

вы́путаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. выпу́тываться)* **1.** a se degaja. **2.** *(fig.)* a se descurca, a se descotorosi; a ieși din încurcătură.

выпу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́путать.*

выпу́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́путаться.*

выпу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пучить.*

вы́пучить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выпу́чивать* și *пу́чить)* **1.** *(выпереть)* a se umfla, a se bomba. **2.** *(выпятить)* a scoate, în afară; *~ глаза́* a se holba.

вы́пушка, *-и f.* vipușcă, tivitură, garnitură.

вы́пытать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выпы́тывать) acuz.* a cerceta, a iscodi, a trage de limbă, a smulge o taină/ un secret; *~ призна́ние* a smulge o mărturisire.

выпы́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пытать.*

выпь, *-и f.* bou de baltă; buhai de baltă, bîtlan de stuf / de baltă.

вы́пятить, *-ячу, -ятишь vb. pf. (ipf. выпя́чивать) acuz.* **1.** a scoate (în afară); a bomba, a umfla; *~ живо́т* a scoate burta în afară. **2.** *(fig.)* a sublinia; a accentua, a face să reiasă, a reliefa, a scoate în relief.

выпя́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пятить.*

вырабатывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́работать.*

вырабатываться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́работаться.*

вы́работать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выраба́тывать) acuz.* **1.** *(произвести)* a produce, a fabrica, a confecționa, a face, a crea, a realiza. **2.** *(разработать)* a elabora, a alcătui, a întocmi. **3.** *(воспитать)* a educa, a forma. **4.** (pop.) *(заработать)* a cîștiga prin muncă. **5.** *(min.)* a epuiza (prin exploatare).

вы́работа/ться, *-ается vb. pf. (ipf. выраба́тываться)* **1.** a se forma, a se elabora, a se produce; *~лась привы́чка* s-a format deprinderea. **2.** a se epuiza.

вы́работк/а, *-и f. sg.* **1.** producere, fabricare, confecționare; formare, creare; *ручно́й ~и* făcut (lucrat) de mînă; *хоро́шей ~и* bine lucrat. **2.** *(разработка)* elaborare, întocmire, alcătuire; *~ прое́кта* elaborarea proiectului. **3.** *(воспитание)* educare, formare; *~ хара́ктера* formare / educare a caracterului. **4.** *(pop.)* cîștig, salariu, venit. **5.** *(производительность)* randament, productivitate, producție; calitatea lucrului; *вы́плата с ~и* plată în acord. **6.** *(min.)* excavație.

вы́работки, *-ток pl. (min.)* excavație *го́рные ~* mine, galerii în mine; exploatare minieră.

выра́внивание, *-я n. sg.* **1.** nivelare, egalizare; îndreptare, rectificare. **2.** *(mil.)* aliniere. **3.** *(lingv.)* nivelare, unificare; *~осно́в* nivelarea temelor ◇ *(el.)* *~ то́ка* redresarea / compensarea curentului.

выра́внивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ровнять.*

выра́вниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́ровняться.*

выража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́разить.*

выража́/ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́разиться.* **2.** *(pop.)* a înjura, a ocărî, a insulta ◇ *мя́гко ~ясь* ca să ne exprimăm delicat, ca să nu spunem vorbe tari.

выраже́ни/е, *-я n.* **1.** *sg.* exprimare, manifestare. **2.** *(lit.)* expresie, fel de a se exprima, stil; *о́бразное ~* expresie pitorească; *идиомати́ческое ~* expresie idiomatică; *засты́вшее ~* expresie pietrificată; *устаре́вшее ~* expresie învechită; *неразложи́мое ~* expresie frazeologică, idiomatism; *крыла́тые ~я* aforisme, dictoane; *едини́ца ~я* unitate din planul expresiei; *план ~я* planul expresiei. **3.** *(mat.)* expresie, formulă; *алгебраи́ческое ~* expresie algebrică. **4.** *(лица, глаз) sg.* expresie, mimică, trăsături *(ale feței)*; *~ лица́* expresia feței ◇ *в то́нких ~ях* într-o formă delicată; *выбира́ть ~я* a-și alege cuvintele / expresiile, a fi prudent în discuție; *казённое ~* expresie cazonă; *кру́пные ~я* vorbe tari, altercații.

вы́раженный **1.** *p.t.p.* de la *вы́разить.* **2.** *adj.* exprimat, enunțat, pronunțat, subliniat, reliefat, pregnant. **3.** *adj.* *(mat.)* pus în formulă.

вырази́тель, *-я m.* exponent, purtător de cuvînt, interpret; reprezentant.

вырази́тельно *adv.* (în mod) expresiv, reliefat, subliniat, cu expresivitate.

вырази́тельность, *-и f. sg.* expresivitate, putere de expresie, elocvență.

вырази́тельн/ый *adj.* expresiv, plin de expresie, elocvent; *~ое лицо́* față expresivă, chip expresiv; *~ое чте́ние* o lectură nuanțată.

вы́разить, *-ажу, -азишь vb. pf. (ipf. выража́ть) acuz.* a exprima, a enunța, a înfățișa; *~ сочу́вствие* a exprima compătimire; *~ жела́ние* a exprima dorința; *~ в ци́фрах* a exprima în cifre; *~ собо́й* a exprima, a încarna; *(mat.)* *~ в фо́рмуле* a pune în formulă.

вы́рази/ться, *-ажусь, -азишься vb. pf. (ipf. выража́ться)* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se exprima, a se manifesta, a-și găsi expresia. **2.** a se exprima, a vorbi; *~ то́чно и кра́тко* a se exprima scurt și cuprinzător. **3.** a se exprima în ...; *дохо́ды ~лись в су́мме* ... veniturile au atins suma de ... .

выраста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́расти (3, 5)*. **2.** a crește, a se întări.

вы́р/асти, *-ту, -тешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *расти́.* **2.** *(появиться — о растениях)* a răsări (despre plante). **3.** *(ipf. выраста́ть)* *(fig.)* a crește, a se mări. **4.** *в + acuz.* *(стать кем.-л.)* a deveni, a ajunge, a deveni mai mare, a se face mare; *~ в кру́пного учёного* a deveni un mare savant. **5.** *(ipf. выраста́ть)* *(fig.)* a se dezvălui, a apărea, a răsări, a se ivi. **6.** *(прибавиться, увеличиться)* a crește, a spori ◇ *~ в*

чьих -л. глазах a crește în ochii cuiva, a căpăta prestigiu; *дéвочка ~acла из своегó пальтó* fetița a crescut că n-o mai încape paltonul.

вы́растить, *-ащу, -астишь vb. pf. (ipf. выра́щивать) acuz.* **1.** a crește, a cultiva; *~ цветы́* a cultiva flori. **2.** a crește, a educa, a pregăti, a forma; *~ детéй* a educa copii; *~ ка́дры* a crește cadre, a forma/a pregăti cadre.

выра́щивание, *-я n. sg.* **1.** creștere, cultivare. **2.** *(воспитание)* creștere, educare, formare, pregătire; *~ ка́дров* creșterea cadrelor.

выра́щивать, *-аешь, -аешь vb. ipf.* de la *вы́растить.*

вы́рвать[1], *-ву, -вешь vb. pf. (ipf. вырыва́ть) acuz.* **1.** *(рывком извлечь)* a smulge, a scoate din rădăcini, a dezrădăcina; a extirpa, a extrage; *~ зуб* a scoate/a extrage un dinte; *~ с кóрнем* a smulge din rădăcină, a stîrpi. **2.** *(оторвать)* a rupe. **3.** *(fig.)* a smulge, a stoarce; *~ призна́ние* a obține cu forța/a smulge cu forța o mărturisire.

вы́рвать[2], *-вет vb. pf. impers. (ipf. рвать) (стошнить)* a vomita, a vărsa.

вы́рва/ться, *-вусь, -вешься vb. pf. (ipf. вырыва́ться)* **1.** *(оторваться, выдернуться)* a se smulge, a se desprinde; *~ из объя́тий* a se desprinde din îmbrățișare. **2.** *(освободиться, убежать)* a scăpa, a fugi; a evada; *~ из пле́на* a evada din prizonierat; *~ из окруже́ния* a ieși din încercuire. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (устремиться нару́жу — о пламени и т.д.)* a izbucni. **4.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (fig.) (невольно — о слове, признании и т.д.)* a scăpa; *~лось сло́во* mi-a scăpat o vorbă. **5.** *(прорва́ться вперёд)* a ieși înainte, a răzbate.

вы́рез, *-а m.* **1.** tăietură, scobitură. **2.** decolteu; *пла́тье с ~ом* rochie decoltată ◇ *покупа́ть арбу́з на ~* a cumpăra un pepene pe tăiate/pe încercate.

вы́резать, *-ежу, -ежешь vb. pf. (ipf. выреза́ть și выре́зывать) acuz.* **1.** a tăia, a decupa. **2.** a grava, a sculpta (în lemn). **3.** *(reg.)* a delimita loturile de pămînt. **4.** a măcelări, a masacra, a nimici.

выреза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́резать.*

вы́резка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* tăiere, decupare; **2.** *sg.* gravare, sculptare. **3.** tăietură, decupaj. **4.** *(сорт мяса)* mușchiuleț.

вырезно́й *adj.* tăiat, gravat, sculptat, traforat.

выре́зывание, *-я n. sg.* **1.** tăiere după desen, decupare. **2.** *(по дереву, металлу)* gravare, sculptare, crestare. **3.** *(med.)* extirpare, îndepărtare, ablațiune.

выре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́резать.*

вы́решить, *-шу, -шишь vb. pf.* a lua o hotărîre definitivă.

вы́рисовать, *-сую, -уешь vb. pf. (ipf. вырисо́вывать) acuz.* a desena cu precizie/cu grijă/cu migală.

вы́рисоваться, *-суется vb. pf. (ipf. вырисо́вываться) (на фоне чего-л.)* a se profila, a se contura, a se distinge, a se desluși.

вырисо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́рисовать.*

вырисо́вываться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́рисоваться.*

вы́ровнять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. выра́внивать) acuz.* **1.** *(сделать ровным, гладким)* a netezi, a nivela; *~ доро́гу* a nivela drumul. **2.** *(выпрямить)* a alinia, a aranja; *~ ряды́* a alinia rîndurile ◇ *(înv.) ~ слог* a cizela stilul.

вы́ровня/ться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. выра́вниваться)* **1.** *(в одну линию)* a se alinia, a deveni drept; *полк ~лся* regimentul s-a aliniat. **2.** *(fig.) (выправиться)* a se corecta, a se îndrepta; a-și ajunge colegii *(la învățătură).*

вы́родиться, *-одится vb. pf. (ipf. вырожда́ться)* a degenera, a decădea.

вы́родок, *-дка m.* degenerat, stîrpitură.

вырожда́ться, *-а́ется vb. pf.* de la *вы́родиться.*

вырожда́ющийся **1.** *part. prez. act.* de la *вырожда́ться.* **2.** *adj.* care degenerează, degenerescent; decadent.

вырожде́ние, *-я n. sg.* degenerare, decădere, degenerescență.

вырожде́нческий *adj.* degenerescent.

вы́ронить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a scăpa, a lăsa să cadă din mîini.

вы́рост, *-а m. (zool. bot.)* excrescență, pseudopod, prelungire protoplasmatică.

вы́руб, *-а m. v. вы́рубка*

вырuба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́рубить*

вы́рубить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. вырuба́ть) acuz.* **1.** *(срубить)* a tăia, a doborî; *~ лес* a doborî pădurea. **2.** a scoate, a înlătura *(tăind).* **3.** *(высечь)* a ciopli, a executa ceva cioplind, a dălțui. **4.** *(min.)* a hava.

вы́рубка, *-и f.* **1.** *sg.* tăiere, abataj; *~ лесо́в* despădurire. **2.** luminiș. **3.** crestătură, tăietură.

вы́ругать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. руга́ть) acuz.* a certa, a ocărî, a înjura.

вы́ругаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a înjura, a ocărî, a trage o înjurătură.

выруча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́ручить*

вы́ручить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выруча́ть) acuz.* **1.** a salva, a veni (cuiva) în ajutor; *~ дру́га* a da o mînă de ajutor (unui) prieten; *~ кого́-л. из беды́* a scoate pe cineva din nevoie. **2.** a obține, a realiza, a încasa (prin vînzare).

вы́ручк/а, *-и f.* **1.** ajutor, salvare; *прийти́ на ~у кому́-л.* a veni în ajutorul cuiva. **2.** încasare, sumă încasată; *дневна́я ~* încasare zilnică. **3.** *(înv.)* tejghea; *стоя́ть за ~ой* a sta la tejghea.

вырыва́ние, *-я n. sg.* **1.** dezgropare, deshumare. **2.** smulgere, dezrădăcinare; *~ сорняка́* smulgerea buruienilor. **3.** *(med.)* extragere, extirpare.

вырыва́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́рвать*[1]

вырыва́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́рыть*

вырыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́рваться*

вы́рыть, *-рою, -роешь vb. pf. acuz.* **1.** a săpa. **2.** *(ipf. вырыва́ть)* a dezgropa, a scoate din pămînt. **3.** *(fig.)* a găsi, a descoperi, a scoate la iveală.

вы́рядить, *-яжу, -ядишь vb. pf. (ipf. выряжа́ть) acuz.* a găti, a împopoțona, a dichisi, a îmbrăca foarte frumos.

вы́рядиться, *-яжусь, -ядишься vb. pf. (ipf. выряжа́ться)* a se găti, a se împopoțona, a se înzorzona, a se dichisi.

выряжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́рядить*

выряжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́рядиться.* **2.** *pas.* de la *выряжа́ть.*

вы́садить, *-а́жу, -адишь vb. pf. (ipf. выса́живать) acuz.* **1.** a face (pe cineva) să coboare, a-l da jos; a forța (pe cineva) să coboare, a debarca; *~ возду́шный деса́нт* a debarca trupe aeropurtate; *~ пассажи́ра* a face pe pasager să debarce/să coboare. **2.** *(agr.)* a transplanta, a răsădi. **3.** a sparge; *~ стекло́* a sparge un geam. **4.** *(pop.)* a da afară, a evacua; *~ из кварти́ры* a da afară din locuință.

вы́садиться, *-ажусь, -адишься vb. pf. (ipf. выса́живаться)* a coborî, a se da jos *(din vagon, din trăsură, navă),* a debarca.

вы́садка[1], *-и f. sg.* **1.** coborîre, debarcare; *~ возду́шного деса́нта* debarcare de trupe aeropurtate. **2.** *(agr.)* transplantare, răsădire. **3.** *(tehn.)* ambutisare, refulare; *горя́чая ~* ambutisare la cald.

вы́садка[2], *-и f. v. вы́садки*

вы́садки, *вы́садок m.; sg. вы́садка, -и f. (agr.)* plantă transplantată, răsad, butaș.

вы́садочный *adj.* de aterizare.

выса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́садить*

выса́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́садиться*

выса́ливать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́салить) acuz. (pop.)* a murdări, a păta cu grăsime/cu ulei.

выса́ливать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́солить) acuz.* **1.** a săra, a ține în saramură. **2.** *(chim.)* a salifia.

вы́салить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *выса́ливать*[1]

выса́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сосать*

выса́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́сочить) acuz.* a extrage, a scoate sucul, a stoarce zeama.

вы́сватать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf.*

высва́тывать) acuz. (înv.) a peți, a găsi cuiva o logodnică/ un logodnic.

высва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сватать.*

высве́рливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сверлить.*

вы́сверлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. высве́рливать) acuz.* a sfredeli, a găuri (cu un sfredel, cu un burghiu).

вы́свистать, *-ищу, -ищешь vb. pf.* de la *высви́стывать*

вы́свистеть, *-ищу, -истишь vb. pf.* de la *высви́стывать.*

высви́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́свистать* și *вы́свистеть) acuz.* **1.** a fluiera, a fredona șuierînd. **2.** a chema fluierînd.

вы́свободить, *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. высвобожда́ть) acuz.* **1.** a scoate, a degaja; *~ но́гу из стре́мени* a scoate piciorul din scara șeii. **2.** a elibera, a da libertate. **3.** *(fin.)* a elibera, a face să devină disponibil.

вы́свободиться, *-ожусь, -одишься vb. pf. (ipf. высвобожда́ться)* **1.** a se degaja. **2.** a se libera, a se elibera. **3.** *(fin.)* a deveni disponibil.

высвобожда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́свободить.*

высвобожда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́свободиться.*

высвобожде́ние, *-я n. sg.* eliberare, liberare, descotorosire.

вы́сев, *-а m. sg.* **1.** însămînțare; *но́рмы ~а* norme de însămînțare. **2.** cantitatea însămînțată; suprafața însămînțată.

высева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́сеять*

вы́севки, *-вок* și *-вков pl.* **1.** tărîțe. **2.** *(tehn.)* savură, refuzul ciurului.

высе́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сеять.*

высека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́сечь.*

выселе́ние, *-я n. sg.* evacuare, expulzare, mutare; *~ из кварти́ры* evacuare din locuință.

вы́селить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выселя́ть) acuz.* cu *из + gen.* a evacua, a da afară, a expulza.

вы́селиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. выселя́ться)* a se muta.

вы́селок, *-лка m.* sat nou, așezare nouă.

выселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́селить*

выселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́селиться.* **2.** *pas.* de la *выселя́ть.*

вы́семени/ться, *-нится vb. pf.* a-și scutura semințele *(după coacere)*; *трава́ ~лась* iarba s-a scuturat, iarba și-a scuturat semințele.

вы́серебрить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *серебри́ть.*

вы́сечка, *-и f.* tăiere, cioplire; sculptare.

вы́сечь [1], *-еку, -ечешь vb. pf. (ipf. высека́ть) acuz.* **1.** a ciopli, a dăltui, a tăia, a săpa *(în piatră)*; a sculpta, a grava. **2.** a face să scapere *(lovind în cremene).*

вы́сечь [2], *-еку, -ечешь vb. pf.* de la *сечь.*

вы́сеять, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. высева́ть* și *высе́ивать) acuz.* a semăna, a însămînța.

вы́сидеть, *-ижу, -идишь vb. pf. (ipf. выси́живать)* **1.** a sta/a ședea/a rămîne multă vreme undeva; *~ до конца́* a rămîne pînă la capăt/pînă la sfîrșit; *не ~* a nu putea răbda. **2.** *acuz.* a cloci; a scoate pui.

вы́сидк/а, *-и f. (pop.)* **1.** clocire; adăstare, așteptare. **2.** *(pop. înv.)* detențiune; *присуждён к ~е* condamnat la închisoare.

выси́живание, *-я n. sg.* clocire, incubație.

выси́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сидеть*

вы́си/ться, *-ится vb. ipf.* a se înălța, a se ridica, a sta sus; *вдали́ ~тся ба́шня* în depărtare se înalță un turn.

выска́бливание, *-я n. sg.* **1.** răzuire, radiere. **2.** *(med.)* raclaj, chiuretaj.

выска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́скоблить.*

вы́сказать, *-ажу, -ажешь vb. pf. (ipf. выска́зывать) acuz.* a exprima, a spune, a enunța, a expune; *~ своё мне́ние* a-și spune părerea, a-și exprima punctul de vedere; *~ предложе́ние* a face o propunere; *~ в лицо́ всю пра́вду* a spune pe șleau/de-a dreptul în față.

вы́сказа/ться, *-ажусь, -ажешься vb. pf. (ipf. выска́зываться)* a-și spune părerea; a opina, a se pronunța; *он ~лся* și-a spus părerea; *~ по существу́* a se pronunța asupra fondului unei probleme; *предложи́ть ~* a invita să ia cuvîntul.

выска́зывани/е, *-я n. sg.* **1.** exprimare a unei păreri, susținere a unei păreri. **2.** părere, vedere, afirmație, teză, enunțare, aserțiune, declarație. **3.** *sg.* manifestare, exprimare, exteriorizare. **4.** *(lingv.)* enunț, uteranță; *тео́рия ~я* teoria enunțului; *члене́ние ~я* segmentarea enunțului.

выска́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сказать.*

выска́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́сказаться*

выска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́скочить*

выска́льзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́скользнуть*

вы́скоблить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выска́бливать) acuz.* **1.** a răzui, a curăța zgîriind, a netezi prin răzuire; a scobi. **2.** a rade (ceva scris). **3.** *(med.)* a racla, a face un chiuretaj.

вы́скользну/ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выска́льзывать)* **1.** a aluneca, a scăpa. **2.** *(fig.)* a ieși pe neobservate, a o șterge.

вы́скочить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выска́кивать)* **1.** a sări de undeva. **2.** a se năpusti, a se ivi pe neașteptate. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a cădea ◇ *(înv.) ~ в лю́ди* a-și face un rost/o situație/o carieră (fără a avea merite).

вы́скочка, *-и m.* și *f.* parvenit, parvenită.

выскреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́скрести*

вы́скрести, *-ребу, -ребешь vb. pf. (ipf. выскреба́ть) acuz.* a răzui, a curăța cu un obiect ascuțit.

вы́сланн/ый **1.** *p.t.p.* (de la *вы́слать*) trimis, expediat, exilat, expulzat. **2.** **~ый,** *-ого m.* expulzat, exilat, surghiunit.

вы́слать, *вы́шлю, вы́шлешь vb. pf. (ipf. высыла́ть) acuz.* **1.** a trimite, a expedia; *~ посы́лку* a expedia un colet poștal. **2.** a îndepărta, a expulza, a exila, a surghiuni, a evacua.

вы́следить, *-ежу, -едишь vb. pf. (ipf. высле́живать) acuz.* a urmări, a fila, a descoperi, a găsi urma cuiva, a adulmeca.

высле́живание, *-я n.* urmărire, filare, depistare, adulmecare.

высле́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́следить*

вы́слуг/а, *-и f. (în expr.) за ~у лет* pentru anii serviți, pentru vechimea în cîmpul muncii, pentru limită de vîrstă.

выслу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́служить*

выслу́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́служиться*

вы́служить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. выслу́живать)* **1.** *acuz.* a dobîndi/a căpăta în urma anilor serviți; *~ награ́ду* a căpăta o recompensă pentru vechime în cîmpul muncii; *~ пе́нсию* a dobîndi dreptul la pensie. **2.** *(прослужи́ть)* a presta serviciu, a funcționa/a lucra un număr de ani (într-o instituție).

вы́служиться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. выслу́живаться)* **1.** a cîștiga merite. **2.** a linguși, a se ploconi, a fi slugarnic, a cuceri simpatia cuiva (prin slugărnicie).

вы́слушать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выслу́шивать) acuz.* **1.** a asculta pînă la capăt, a da ascultare (cuiva); a audia; *~ ле́кцию* a audia un curs. **2.** *(med.)* a asculta, a examina.

выслу́шивание, *-я n. sg.* **1.** ascultare. **2.** *(med.)* auscultare, auscultație.

выслу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́слушать*

высма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́смолить.*

высма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́смотреть*

высме́ивание, *-я n.* luare în rîs, ironizare, ridiculizare.

высме́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́смеять*

вы́смеять, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. высме́ивать) acuz.* a rîde *(de cineva, de ceva)*, a lua *(pe cineva)* în derîdere, a lua peste picior, a-și bate joc *(de cineva)*, a ironiza *(pe cineva).*

вы́смолить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf.*

высмáливать) a smoli, a cătrăni, a gudrona.

вы́сморкать, *-аю, -аешь vb. pf. (de la сморкáть)* a sufla nasul.

вы́сморкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. сморкáться)* a-şi sufla nasul.

вы́смотреть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. высмáтривать) acuz.* **1.** a privi, a examina cu atenţie, a observa. **2.** *a* a descoperi, a găsi *(căutînd cu privirea)*, a da de ... ◇ *(pop.) глазá* ~ a-şi scoate ochii *(privind îndelung ceva)*.

высóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сунуть*

высóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́сунуться*

высóк/ий *adj.* **1.** înalt, mare; *~ого рóста* de statură înaltă. **2.** mare, considerabil, ridicat, înalt; *~ие цéны* preţuri mari, preţuri ridicate; *~ ýровень* nivel ridicat/ înalt; *~ процéнт* procent mare/ridicat; *~ая температýра* temperatură mare/înaltă; *(med.) ~ое давлéние крóви* tensiune mare/mărită; hipertensiune; *электри́ческий ток ~ого напряжéния* curent electric de înaltă tensiune. **3.** foarte bun, superior. **4.** ales, distins, important, sus-pus, deosebit; *~ гость* oaspete important; *~ое звáние* titlu înalt; *~ая честь* o mare onoare; *~ое внимáние* atenţie deosebită; *~ая отвéтственность* răspundere mare. **5.** înalt, înălţător, sublim; *~ие цéли* scopuri înalte/nobile. **6.** înalt *(despre sunete)*. **7.** *(lit.)* solemn, ales; *~ стиль* stil solemn. **8.** *(lingv.)* înalt, închis; *~ глáсный* vocală închisă ◇ *(dipl.) ~ие договáривающиеся стóроны* înaltele părţi contractante; *~ лоб* frunte înaltă; *~ая грудь* piept înalt; *быть ~ого мнéния* a avea o părere foarte bună/prea bună.

высокó 1. *adv.* sus, în sus; *~ держáть знáмя* a ţine sus steagul. **2.** *pred. impers.* e sus, e departe.

высокоблагорóдие, *-я n. (înv. în expr.) вáше ~* înălţimea voastră.

высоковáтый *adj. (pop.)* cam înalt.

высоковóльтн/ый *adj. (tehn.)* de înaltă tensiune; *~ые устанóвки* instalaţii de înaltă tensiune.

высокогóрн/ый *adj.* de mare altitudine, alpin; *~ое пáстбище* păşune alpină.

высокодохóдный *adj.* foarte rentabil, de mare rentabilitate.

высококалори́йный *adj.* cu putere calorică mare.

высококáчественный *adj.* de calitate superioară, de primă calitate, de înaltă calitate.

высококвалифици́рованный *adj.* de înaltă calificare.

высокомéрие, *-я n. sg.* aroganţă, îngîmfare, trufie, înfumurare.

высокомéрно *adv.* cu aroganţă; *(în mod)* arogant, cu trufie, sfidător, trufaş.

высокомéрность, *-и f. sg. v. высокомéрие.*

высокомéрный *adj.* arogant, îngîmfat, trufaş, înfumurat.

высокомолекуля́рный *adj. (chim.)* macromolecular.

высокомóщный *adj. (tehn.)* de mare putere.

высокóнько *adv.* destul de sus, cam sus.

высокооборóтный *adj. (tehn.)* de turaţie mare.

высокообразóванный *adj.* foarte cult, de înaltă cultură, foarte bine instruit.

высокопáрность, *-и f. sg.* emfază, caracter bombastic, preţiozitate.

высокопáрный *adj.* emfatic, bombastic, căutat, preţios; *~ стиль* stil bombastic.

высокопостáвленн/ый *adj. (înv.)* sus-pus, de vază, important, *~ое лицó* persoană sus-pusă, personaj marcant.

высокопревосходи́тельство, *-а n. (înv.) вáше ~* excelenţa voastră.

высокопрóбный *adj.* **1.** cu titlu înalt *(despre metale preţioase)*. **2.** de înaltă calitate.

высокопродукти́вный *adj.* de mare (înaltă) productivitate, foarte productiv.

высокопроизводи́тельный *adj.* de înaltă productivitate, foarte productiv; cu mare capacitate de producţie.

высокорóдие, *-я n. (înv.) вáше ~* înălţimea voastră.

высокосóртный *adj.* de foarte bună calitate, de calitate superioară.

высокоудóйный *adj.* cu mult lapte *(despre vaci)*.

высокоурожáйный *adj.* cu recoltă bogată, foarte fertil.

высокочастóтный *adj. (tehn.)* de înaltă frecvenţă.

высокочти́мый *adj. (înv.)* venerat, venerabil.

высокощелочнóй *adj. (chim.)* puternic alcalin.

вы́солить, *-осолю, -солишь vb. pf.* de la **высáливать**[2].

вы́сосать, *-осу, -осешь vb. pf. (ipf. высáсывать) acuz.* cu *из + gen.* **1.** a suge, a sorbi, a stoarce. **2.** *(fig. pop.)* a stoarce, a obţine prin vicleşug; *~ дéньги из когó-л.* a stoarce bani de la cineva ◇ *~ все сóки из когó-л.* a stoarce toată vlaga din cineva, a-l stoarce ca pe o lămîie; *~ из пáльца* a născoci, a inventa, a scorni.

высот/á, *-ы́ f.* **1.** înălţime; *~ дóма* înălţimea casei. **2.** altitudine; înălţime; *~ над ýровнем мóря* înălţime deasupra nivelului mării; *летáть на небольшóй ~é* a zbura la o înălţime mică. **3.** înălţime, deal, cotă; *заня́ть ~ý* a ocupa o înălţime. **4.** *(astr.)* înălţime. **5.** mărime, înălţime; *~ давлéния* mărimea presiunii; *~ звýка* înălţimea sunetului; *~ треугóльника* înălţimea triunghiului; *комáндные высóты* a) înălţimi dominante; b) *(fig.)* posturi de comandă; ◇ *быть на ~é* a fi la înălţime; *быть/оказáться на ~é положéния* a fi/a se dovedi la înălţimea situaţiei; *на дóлжной ~é* la înălţimea cuvenită; *с ~ы́ пти́чьего полёта* a) de sus, de la mare înălţime, din turnul de fildeş; b) (în mod) superficial; *с ~ы́ своегó вели́чия* din turnul de fildeş.

высóтник, *-а м.* **1.** constructor de clădiri înalte. **2.** *(лётчик)* aviator de mare înălţime.

высóтн/ый *adj.* de înălţime; *~ полёт* zbor de înălţime; *~ое здáние* clădire cu multe etaje.

высотомéр, *-а m. (tehn.)* altimetru, hipsometru, dendrometru.

вы́сохнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *высыхáть.*

вы́сохш/ий 1. *part. trec. act.* de la *вы́сохнуть.* **2.** *adj.* uscat, secat, sec, secătuit; *~ая рекá* rîu secat.

высочáйш/ий 1. *sup.* (de la *adj. высóкий*) cel mai înalt, suprem, cel mai mare. **2.** *adj. (înv.)* imperial, al împăratului; *прошéние на ~ее и́мя* cererea adresată împăratului/ţarului.

высочéнный *adj. (pop.)* foarte înalt, uriaş.

высóчество, *-а n. (înv.)* alteţă.

вы́спаться, *вы́сплюсь, вы́спишься vb. pf. (ipf. высыпáться)* a dormi îndeajuns, a-şi face somnul, a se sătura de somn.

выспевáть, *-áет vb. ipf.* de la *вы́спеть*

вы́спеть, *-еет vb. pf. (ipf. выспевáть)* a se coace complet.

выспрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́спросить.*

вы́спренн/ий *adj. (înv.)* afectat, preţios, bombastic; *~ие выражéния* expresii bombastice.

вы́спренно *adv. (înv.)* afectat, bombastic; cu emfază, preţios.

вы́спренность, *-и f. sg. (înv.)* emfază, preţiozitate, caracter bombastic.

вы́спросить, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. выспрáшивать) acuz.* a ispiti, a trage de limbă; a descoase (pe cineva), a căuta să afli ceva.

вы́ставить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выставля́ть) acuz.* **1.** a aşeza, a pune; a scoate; *~ крéсло к окнý* a aşeza fotoliul lingă fereastră. **2.** a scoate (un lucru fixat, aşezat); *~ рáму из окнá* a scoate cerceveaua ferestrei. **3.** a expune, a etala; *~ карти́ну на вы́ставке* a expune tabloul la o expoziţie; *~ товáр в витри́не* a expune/a etala marfa în vitrină. **4.** *(fig.) (изобразить)* a prezenta, a înfăţişa; *~ себя́ учёным* a se da drept savant; *~ когó-л. в дурнóм свéте* a prezenta pe cineva într-o lumină nefavorabilă; *~ когó-л. в смешнóм ви́де* a face pe cineva de rîsul lumii. **5.** a propune, a desemna; *~ кандидатýру* a propune/a desemna o candidatură. **6.** a pune *(data, o notă etc.)*; a completa; *~ отмéтки* a pune note. **7.** *(fig.)* a prezenta, a formula, a exprima; *~ трéбования* a formula revendicări; *~ вéский аргумéнт* a aduce un

argument temeinic. **8.** *(pop.) (выгнать)* a da afară, a concedia, a trimite la plimbare; ~ *кого́-л. со слу́жбы* a da afară din serviciu pe cineva; ~ *аккредити́в* a deschide un acreditiv.

вы́ставиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. выставля́ться)* **1.** *(pop.)* a expune, a se manifesta *(despre un artist plastic)*. **2.** *(высунуться наружу)* a se apleca *(în afară)*.

вы́ставка, *-и f.* **1.** *sg.* etalare, expunere. **2.** expoziție; ~*-прода́жа* expoziție cu vînzare.

выставле́ние, *-я n. sg. (действие)* expunere, etalare, prezentare; *(în expr.)* ~ *кандида́та* propunerea/desemnarea candidatului.

выставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́ставить*

выставля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *v. вы́ставиться.* **2.** *(о художнике)* a expune.

вы́ставочный *adj.* de expoziție, al expoziției.

выста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́стоять*

выста́иваться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́стояться*

вы́стегать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. выстёгивать* și *стега́ть*[2] **1.** a vătui; a matlasa. **2.** a tigheli.

вы́стегать[2], *-аю, -аешь (pop. reg.)* a biciui, a da cu cureaua/cu varga.

выстила́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́стлать* și *вы́стелить*

вы́стилка, *-и f. (tehn.)* așternut, căptușeală.

вы́стирать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *стира́ть*

вы́стлать, *-стелю, -стелешь vb. pf. (ipf. выстила́ть) acuz.* a așterne, a acoperi *(o suprafață cu ceva)*; a căptuși; a pava.

вы́стоять, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. выста́ивать)* **1.** *acuz. (на ногах)* a sta în picioare *(un anumit timp)*. **2.** *(выдержать)* a ține, a rezista, a se menține *(într-o situație)*.

вы́стояться, *-оится vb. pf. (ipf. выста́иваться)* **1.** *(о вине и т.д.)* a căpăta cu timpul o calitate *(tărie, gust, miros)*, a se limpezi, a se așeza, a se coace. **2.** a pierde cu timpul o calitate *(culoare, tărie etc)*; a răsufla. **3.** *(отдохнуть—о лошади)* a răsufla, a se odihni *(despre cai)*. **4.** *(agr.) (о зерновых)* a se usca, a se coace bine.

вы́страдать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** a suferi mult, a îndura multe suferințe. **2.** a obține, a cuceri (ceva) prin suferință.

выстра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́строить) acuz.* **1.** a alinia, a așeza în linie dreaptă. **2.** a construi, a clădi.

выстра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. вы́строиться))* **1.** a se alinia. **2.** a se construi, a se clădi, a fi construit, a fi clădit.

вы́стрел, *-а m.* împușcătură, detunătură; *дать/произвести́* ~ a trage un foc *(de arme)*; *холосто́й* ~ foc de armă cu cartuș orb; *оруди́йный* ~ lovitură de tun, salvă de tun ◇ *на* ~ la o bătaie de pușcă.

вы́стрелить, *-лю, -лишь vb. pf.* a împușca, a trage un foc de armă.

выстрига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́стричь*

вы́стричь, *-игу, -ижешь vb. pf. (ipf. выстрига́ть) acuz.* a tunde, a tăia cu foarfeca.

вы́строгать, *-аю, -аешь vb. pf. v. вы́стругать*

вы́строить(ся), *-ою(сь), -оишь(ся) vb. pf.* de la *выстра́ивать(ся)*

вы́строчить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *строчи́ть*

вы́стругать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выстру́гивать) acuz.* a gelui, a da la rindea.

выстру́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́стругать*

вы́студить, *-ужу, -удишь vb. pf. (ipf. выстужи́вать) acuz.* a răci, a lăsa să se răcească.

вы́студиться, *-удится vb. pf.* a se răci, a se răcori, a fi pătruns de frig.

высту́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́студить*

вы́стукать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. высту́кивать) acuz.* **1.** *(med.)* a percuta, a examina prin ciocănire. **2.** a transmite ceva prin sunete *(convenite)* **3.** *(ритм)* a reda, a bate.

высту́кивание, *-я n. (med.)* ciocănire, percuție.

высту́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́стукать*

вы́ступ, *-а m.* proeminență, ieșitură în afară; *(geol.) сбро́совый* ~ horst.

выступа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́ступить.* **2.** *(pers. 1* și *2 nefolosite)*; *(выдаваться вперед)* a ieși în afară; a ieși din linie. **3.** *(ходить чинно)* a păși grav/ țanțoș.

вы́ступи/ть, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. выступа́ть)* **1.** *(выйти вперед)* a ieși/a păși înainte, a se desprinde, a înainta; ~ *из стро́я* a ieși din rînd. **2.** *(отправиться в поход/в путь и т.п.)* a pleca, a porni. **3.** *(pers. 1* și *2 nefolosite)* a depăși limita; a se revărsa; *(fig.)* ~ *из преде́лов благоразу́мия* a depăși limitele bunului simț. **4.** *(появиться, проступить)* a apărea, a se arăta. **5.** a se produce în public; a juca, a executa, a interpreta, a se manifesta *(în mod public)*, a lua cuvîntul; ~ *в теа́тре* a juca pe scena unui teatru; ~ *с докла́дом* a prezenta un referat *(în fața auditorilor)*; ~ *защи́тником на суде́* a susține apărarea în fața instanței de judecată; ~ *с предложе́нием* a veni cu o propunere/a face o propunere; ~ *про́тив* a lua atitudine împotrivă; ~ *с призы́вом* a lansa un apel; ~ *в печа́ти* a publica (ceva) în presă; ~ *по ра́дио* a vorbi la radio.

выступле́ние, *-я n.* **1.** cuvîntare, cuvînt, discurs; intervenție, interpelare; ~ *ора́тора* discursul oratorului. **2.** *sg. (отправление)* plecare, pornire. **3.** apariție, producere în public, manifestare, acțiune; *пе́рвое* ~ debut.

вы́стыть, *-тыну, -тынешь vb. pf. (ipf. выстыва́ть)* a se răci *(despre încăperi)*.

вы́сун/уть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. высо́вывать) acuz.* a scoate afară; ~ *язы́к* a scoate limba; *нельзя́ но́су* ~ nu poți scoate nasul afară *(de ger)*; *(pop.) бежа́ть* ~*я язы́к* a fugi cu limba scoasă/cu sufletul la gură.

вы́сунуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. высо́вываться)* a se apleca în afară.

высу́шивание, *-я n. sg.* uscare.

высу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сушить*

вы́сушить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. высу́шивать)* a usca, a seca.

вы́считать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. высчи́тывать) acuz.* a calcula, a socoti.

вы́сш/ий *adj.* **1.** *sup. (de la adj. высо́кий)* cel mai înalt, foarte înalt; ~*ая то́чка* punct culminant; ~*ая награ́да* cea mai înaltă distincție. **2.** suprem. **3.** superior; ~*ее уче́бное заведе́ние* instituție de învățămînt superior; studii universitare; ~*ая шко́ла* școală superioară; ~*ая не́рвная де́ятельность* activitate nervoasă superioară. **4.** principal, înalt, cel mai mare, cel mai important; ~*ее кома́ндование* înaltul comandament. **5.** superior, cel mai bun; *това́р* ~*его ка́чества* marfă de primă calitate ◇ *(jur.)* ~*ая ме́ра наказа́ния* pedeapsă capitală; *в* ~*ей сте́пени* în cel mai înalt grad.

высыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de l-a *вы́слать*

вы́сылка, *-и f. sg.* **1.** *(отправка)* trimitere, expediere. **2.** deportare, expulzare, exilare.

вы́сыпать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. высыпа́ть) acuz.* **1.** *(просыпать)* a vărsa; *(содержимое)* a turna; *(опорожнить)* a goli, a deșerta; *(fig.)* ~ *все но́вости* a goli sacul cu noutăți. **2.** *(pers. 1* și *2 nefolosite) (med.)* a apărea *(o erupție, pete)*. **3.** *(pers. 1* și *2 nefolosite) (набежать)* a năvăli, a da năvală, a da buzna, a da buluc; a apărea *(despre o mulțime)*.

высыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́сыпать*

вы́сыпаться, *-плется vb. pf. (ipf. высыпа́ться)* a se vărsa, a se risipi.

высыпа́ться[1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́спаться*

высыпа́ться[2], *-а́ется vb. ipf.* de la *вы́сыпаться*

вы́сыпка, *-и f.* **1.** *sg. (де́йствие)* turnare, vărsare, golire. **2.** *(коли́чество)* cantitate vărsată.

высыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вы́сохнуть)* **1.** *(исся́кнуть)* a se usca. **2.** *(завя́нуть)* a se ofili *(despre plante)*. **3.** *(fig.)* a slăbi, a se usca, a se ofili.

высь, *-и f.* înălţime, culme, vîrf; *поднебе́сная ~* înaltul cerului.

выта́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́толкать* şi *вы́толкнуть*.

вы́танцева/ться *vb. pf. (ipf. вытанцо́вываться)* a reuşi, a izbuti; *дело не ~лось* treaba n-a reuşit.

вытанцо́вываться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́танцеваться*

выта́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́топить*[1,2].

выта́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́топтать*.

вы́таращить, *-щу, -щишь vb. pf.* de la **тара́щить**.

вы́таскать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выта́скивать) acuz. (pop.)* a scoate, a căra, a tîrî afară.

выта́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́тащить* şi *вы́таскать*.

вы́тачать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *тача́ть*.

выта́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́точить*.

вы́тачка, *-и f.* pensă, cută; *~ на пла́тье* pensă la o rochie.

вы́тащить, *-щу, -щишь vb. pf. (ipf. выта́скивать) acuz.* **1.** *(унести)* a duce; a scoate; *(выволочь)* a trage afară, a tîrî. **2.** *(выдернуть)* a scoate, a extrage, a trage, a smulge; *~ гвоздь* a scoate un cui. **3.** *(украсть)* a fura, a şterpeli; *~ де́ньги* a şterpeli bani. **4.** *(fig.)* a ajuta, a scăpa; *~ из беды́* a scoate din încurcătură.

вы́твердить, *-ржу, -рдишь vb. pf.* de la *тверди́ть*.

вытворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a face (ceva nelalocul său); a-şi face de cap; *~ глу́пости* a face năzbîtii; a se ţine de pozne/de drăcii/de şotii.

вытека́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́течь*.

вы́теребить, *-блю, -бишь vb. pf.* de la *тереби́ть*

вы́тереть, *-тру, -трешь vb. pf. (ipf. вытира́ть) acuz.* **1.** a şterge. **2.** a uza, a roade, a toci; *~ ло́кти* a-şi roade coatele.

вы́тереться, *-трусь, -трешься vb. pf. (ipf. вытира́ться)* **1.** a se şterge. **2.** a se roade, a se toci, a se uza (prin frecare).

вы́терпеть, *-плю, -пишь vb. pf.* (de la *терпе́ть*) **1.** *acuz. (перенести)* a îndura, a suporta, a răbda. **2.** *(удержаться, сдержаться)* a se stăpîni.

вы́тесать, *-ешу, -ешешь vb. pf. (ipf. вытёсывать) acuz.* a ciopli.

вытесне́ние, *-я n. sg.* **1.** *(tehn.)* înlocuire, deplasare, carenă. **2.** scoatere, eliminare, înlăturare, gonire. **3.** dislocare.

вы́тесни/ть, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вытесня́ть) acuz.* **1.** *(заставить уйти)* a împinge afară, a goni. **2.** *(заменить собой)* a înlocui; a scoate, a elimina, a înlătura; *но́вая те́хника ~ла ста́рую* tehnica nouă a înlocuit-o pe cea veche. **3.** *(fiz.)* a deplasa, a disloca.

вытесня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́теснить*

вытёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́тесать*

вы́течь, *-ечет vb. pf. (ipf. вытека́ть)* **1.** a se scurge, a curge, a se vărsa. **2.** *(fig.)* a decurge, a deriva, a rezulta, a reieşi, a izvorî.

вытира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́тереть*.

вытира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́тереться*.

вы́тиснить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вытисня́ть) acuz.* a imprima, a grava.

вытисня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́тиснить*

вы́ткать, *-тку, -ткешь vb. pf. (ipf. ткать) acuz.* a ţese.

вы́толкать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выта́лкивать) acuz.* a împinge, a îmbrînci afară; a goni ◇ *~ в ше́ю* a da în brînci afară.

вы́толкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выта́лкивать) v. вы́толкать*

вы́топить[1], *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. выта́пливать) acuz.* a încălzi, a face foc; *~ печь* a face foc în sobă.

вы́топить[2] *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. выта́пливать) acuz.* a topi; *~ са́ло* a topi grăsime/untură.

вы́топтать, *-пчу, -пчешь vb. pf. (ipf. выта́птывать) acuz.* **1.** a călca în picioare, a strivi călcînd, a bătători. **2.** a murdări *(cu picioarele)*.

вы́торгова/ть, *-гую, -гуешь vb. pf. (ipf. выторго́вывать) acuz.* a obţine un rabat, a rupe din preţ.

выторго́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́торговать*

вы́точенный **1.** *p.t.p.* de la *вы́точить*. **2.** *adj.* dat/tras la strung, fasonat ◇ *сло́вно ~* bine făcut, ca sculptat.

вы́точить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выта́чивать)* **1.** a strunji, a şlefui, a fasona la strung. **2.** *(наточить)* a ascuţi; *(о жуке)* a caria.

вы́точка, *-и f.* **1.** *(действие)* şlefuire, strunjire, fasonare. **2.** lemn mîncat de carii.

вы́травить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. вытравля́ть* şi *вытра́вливать acuz.* **1.** *(химическим путем)* a distruge *(mai ales pe cale chimică)*. **2.** *(истребить, уничтожить)* a deratiza, a extermina, a stîrpi. **3.** a grava cu apă tare. **4.** *(произвести потраву)* a face stricăciuni *(despre vite)*. **5.** *(fig.)* *(искоренить)* a extirpa, a stîrpi, a lichida. **6.** a hăitui.

вы́травить[2], *-влю, -вишь vb. pf.* de la *трави́ть*[2]

вытра́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́травить*[1]

вы́требовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* **1.** a obţine *(ceva în urma unei cereri energice şi insistente)*; *~ ну́жные спра́вки* a obţine referinţele necesare. **2.** a chema; *(повесткой)* a cita.

вытрезви́тель, *-я m.* punct sanitar pentru trezirea beţivilor.

вы́трезвить(ся), *-влю(сь) -вишь(ся) vb. pf. (ipf. вытрезвля́ть)(ся) acuz.* a se trezi din stare de beţie.

вытрезвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́трезвить*

вытрезвля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вы́трезвиться*

вы́трусить, *-ушу, -усишь vb. pf. acuz. (pop.)* a scutura, a arunca (scuturînd).

вытряса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́трясти*.

вы́трясти, *-су, -сешь (ipf. вытряса́ть)* a scutura *(praful)*; a goli ◇ *~ карма́н (чей-л.)* a scutura/a goli buzunarele (cuiva); *~ ду́шу* a scoate sufletul.

вытря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́тряхнуть*

вы́тряхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вытря́хивать) acuz.* a arunca, a scăpa (scuturînd).

вы́турить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *тури́ть*.

выть, *во́ю, во́ешь vb. ipf.* **1.** a urla, a vui; *(fig.)* *ве́тер во́ет* vîntul urlă. **2.** *(pop.)* *(плакать в голос)* a urla, a se văicări, a se văita, a boci. **3.** *(о сирене, гудке)* a şuiera.

вытьё, *-я́ n. sg.* **1.** urlet. **2.** *(fig.)* vaiet, văicăreală, boceală, tînguire.

вытя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́тянуть*

вытя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́тянуться*

вытяже́ние, *-я n. sg. (med.)* extensiune.

вы́тяжка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* tragere, scoatere, absorbire. **2.** *sg. (tehn.)* întindere. **3.** *(chim.)* extract, extracţie; *бензи́новая ~* extracţie cu benzină.

вытяжи/о́й *adj.* **1.** extras; *~о́е вещество́* substanţă extrasă. **2.** de laminaj; de extragere; de absorbţie; *~ы́е механи́змы* mecanisme de laminaj; *(farm.) ~ пла́стырь* plasture, blastru.

вы́тянуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *(ipf. вытя́гивать) acuz.* **1.** a trage, a extrage; a suge, a absorbi, a scoate; *~ гной пла́стырем* a extrage puroiul cu un plasture. **2.** *(ipf. вытя́гивать) acuz.* *(протянуть)* a întinde, a lungi, a trage; *~ про́волоку* a întinde sîrma; *~ но́ги* a-şi întinde picioarele. **3.** *(fig. pop.)* *(выдержать)* a rezista, a suporta, a o duce, **4.** *acuz. (pop.) (ударить)* a croi, a lovi ◇ *~ всю ду́шу* sau *все жи́лы из кого́-л.* a-i scoate cuiva sufletul.

вы́тяну/ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. вытя́гиваться)*. **1.** a dispărea, a ieşi prin absorbţie, a fi absorbit; *дым ~лся из ко́мнаты* fumul a ieşit din cameră. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* *(выпрямиться)* a se întinde, a se lungi; *шарф ~лся* fularul s-a întins. **3.** *(вырасти)* a creşte, a se înălţa. **4.** *(растянуться)* a se întinde, a se lungi, a se culca. **5.** a sta drept, a lua poziţia de drepţi. **6.** a ieşi, a se scoate, a se desface ◇ *лицо́ ~лось* i s-a lungit faţa, s-a schimbat la faţă (de mirare, de necaz).

вы́удить, *-ужу, -удишь vb. pf. (ipf. выу́живать) acuz.* **1.** a pescui (cu undiţa). **2.** *(fig.)* a stoarce, a se învîrti de (ceva); *~ де́ньги у кого́-л.* a stoarce

bani de la cineva; *откýда вы э́то вы́удили?* de unde aţi mai scos-o şi pe asta?

вы́уживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́удить*

вы́утюжить, *-жу, -жишь vb. pf.* de la *утю́жить*

вы́ученик, *-а m.* discipol, adept.

выу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́учить*

выу́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́учиться*

вы́учить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выу́чивать)* **1.** *acuz.* a învăţa, a studia; *~ наизу́сть* a învăţa pe de rost. **2.** *acuz.* cu *dat.* sau *inf.* a învăţa pe cineva, a învăţa pe altul, a deprinde.

вы́учиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. выу́чиваться)* **1.** *dat.* sau cu *inf.* a învăţa, a asimila (ceva), a-şi însuşi; *~ ру́сскому языку́* a învăţa limba rusă. **2.** cu *inf.* a căpăta deprindere, a se deprinde, a învăţa.

вы́учк/а, *-и f. sg.* **1.** ucenicie; *отда́ть на ~у* a da la ucenicie. **2.** *(умение, навыки)* deprindere, pricepere, experienţă practică, pregătire.

выха́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ходить*[1,2]

выхва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́хвалить*

вы́хвалить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выхва́ливать) acuz.* a lăuda mult, a lăuda peste măsură, a se întrece în laude.

выхваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́хвалить*

вы́хватить, *-ачу, -атишь vb. pf. (ipf. выхва́тывать) acuz.* **1.** *(вырвать)* a smulge, a rupe, a scoate, a trage (la repezeală); *(fig.) ~ цита́ту* a cita la întîmplare, a lua un citat la nimereală. **2.** *(вырезать слишком много)* a tăia prea mult (la croit), a răscroi prea tare.

выхва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́хватить*

вы́хлоп, *-а m. (tehn.)* eşapament, evacuare, emisiune.

выхлопа́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́хлопотать*

выхлопн/о́й *adj. (tehn.)* de eşapament, de evacuare, de emisiune; *~а́я труба́* ţeavă de eşapament; *~ кла́пан* supapă de eşapament.

вы́хлопотать, *-очу, -очешь vb. pf. (ipf. выхлопа́тывать) acuz.* a face demersuri, a obţine/a dobîndi/a procura/a face rost prin demersuri; *~ хоро́шую слу́жбу* a face rost de o slujbă bună (prin îndelungate demersuri).

вы́ход, *-а m.* **1.** *(действие)* ieşire; *~ напра́во* ieşirea prin dreapta. **2.** *sg.* apariţie, publicare; *~ на сце́ну* apariţie pe scenă; *~ кни́ги* apariţia unei cărţi. **3.** *sg.* retragere, ieşire; *~ из войны́* ieşire din război. **4.** *(fig.)* soluţie, ieşire, scăpare; *найти́ ~ из тру́дного положе́ния* a găsi o ieşire dintr-o situaţie grea. **5.** *(продукции)* producţie, volumul producţiei; randament; *~ зерна́ с гекта́ра* recoltă de cereale la hectar; *това́рный ~* volum al producţiei-marfă ◇ *дать ~ гне́ву* a da frîu liber mîniei; *знать все хо́ды и ~ы* a şti toate chichiţele, a cunoaşte toate tertipurile, a fi foarte versat în ceva; *~ за́муж* căsătorie; *иска́ть ~* a căuta o ieşire/o portiţă de scăpare; *еди́нственный ~* unica soluţie; *не име́ть (друго́го) ~а* a nu avea încotro, a nu avea altă ieşire.

вы́ходец, *-дца, m.* originar, de obîrşie, de provenienţă; provenit din ...; *~ из крестья́н* de obîrşie/de provenienţă ţărănească, provenit din ţărănime.

выхо́дит **1.** *pred.* cu *conj.* *что* rezultă/reiese că ..., se vădeşte că ...; *~, что я не прав* rezultă că nu am dreptate. **2.** *cuv. modal* prin urmare, aşadar, care va să zică, deci; *мысль э́та, ~, не нова́* ideea aceasta, prin urmare, nu este nouă.

вы́ходить[1], *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. выха́живать) acuz.* **1.** a îngriji, a pune pe picioare (pe cineva); *~ больно́го* a îngriji un bolnav. **2.** a creşte, a educa; *~ ребёнка* a creşte un copil.

вы́ходить[2], *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. выха́живать) acuz.* a umbla peste tot, a cutreiera, a colinda.

вых/оди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́йти*. **2.** a da în ..., a duce în .../la ...; *окно́ ~о́дит в сад* fereastra dă în grădină ◇ *не ~ из головы́* a fi mereu prezent în minte, a nu uita, a nu-i ieşi din minte/din cap; *~ из берего́в* a ieşi din maluri, a ieşi din albie; a se revărsa; *~ за преде́лы* a întrece limi-

tele, a depăşi limitele; *(sport) ~ на пе́рвое ме́сто* a ieşi pe primul loc; *~ из себя́* a-şi ieşi din fire.

вы́ходка, *-и f.* ieşire, faptă/purtare reprobabilă; gest urît, extravaganţă; *необду́манная ~* ieşire necugetată/extravagantă; *ребя́ческая ~* purtare copilărească, ştrengărie.

выходн/о́й *adj.* **1.** de ieşire; *~а́я дверь* uşă/poartă de ieşire. **2.** *(праздничный)* sărbătoresc, de sărbătoare; *~ костю́м* costum de gală. **3.** de ieşire din serviciu; *~о́е посо́бие* preaviz; indemnizaţie pentru ieşirea din serviciu, indemnizaţie de concediere. **4.** **~о́й,** *-о́го m.* muncitor/funcţionar liber într-o anumită zi. **5.** **~а́я,** *-о́й f.* de la *выходно́й (4)* ◇ *~ день* zi nelucrătoare, zi liberă; zi de repaus săptămînal; *~а́я роль* rol secundar, rol de mîna a doua, rol de figurant; *(tipogr.) ~ лист* foaie de titlu.

выхола́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́холостить(2)*.

вы́холить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* a îngriji, a creşte cu grijă, a răsfăţa, a cocoli.

вы́холостить, *-ощу, -остишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *холости́ть*. **2.** *(ipf. выхола́щивать) (fig.)* a sărăci, a reduce *(conţinutul)*, a goli de conţinut.

вы́холощенный **I.** *p.t.p.* de la *вы́холостить*. **II.** *adj.* **1.** castrat, scopit, jugănit. **2.** *(fig.)* lipsit de idei, sărăcit *(de conţinut)*, searbăd.

вы́хухоль, *-я m. (zool.)* desman, guzgan de mosc.

вы́царапать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выцара́пывать) acuz.* **1.** a zgîria; *~ узо́р на ка́мне* a zgîria un desen pe piatră; *(fig.) ~ глаза́ кому́-л.* a scoate cuiva ochii. **2.** *(fig.) (добыть с трудом)* a obţine cu greu, a căpăta, a stoarce. **3.** *(выдрать)* a scoate cu unghia.

выцара́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́царапать*

вы́цвести, *-ветет vb. pf. (ipf. выцвета́ть)* a se decolora, a ieşi, a-şi pierde culoarea.

выцвета́ние, *-я n. sg.* decolorare, pierdere a culorii.

выцвета́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́цвести*

вы́цедить, *-ежу, -едишь vb. pf. (ipf. выце́живать) acuz.* **1.** a strecura, a scurge, a trage; *~ вино́ из бо́чки* a trage vinul din butoi. **2.** *(pop. iron.)* a bea, a suge, a da de duşcă.

выце́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́цедить*

вы́чеканить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *чека́нить (1)*.

вычёркивание, *-я n. sg.* ştersătură, tăiere, radiere, omitere.

вычёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́черкнуть*

вы́черкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вычёркивать) acuz.* a şterge, a rade, a radia, a suprima; *~ сло́во* a şterge un cuvînt; *~ кого́-л. из спи́ска* a şterge pe cineva de pe listă ◇ *~ из па́мяти* a-şi şterge din memorie, a da uitării; *~ из (свое́й) жи́зни кого́-л.* a-şi scoate pe cineva din suflet.

вы́чернить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a înnegri, a vopsi în negru.

вы́черпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выче́рпывать) acuz. (воду и т.д.)* **1.** a scoate tot. **2.** *(опорожнить)* a goli, a deşerta.

выче́рпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́черпать*

вы́чертить, *-рчу, -ртишь vb. pf. (ipf. выче́рчивать) acuz.* a executa un desen, a desena.

выче́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́чертить*

вы́чесать, *-ешу, -ешешь vb. pf. (ipf. вычёсывать) acuz.* **1.** a pieptăna, a dărăci cu pieptenele, a da la darac. **2.** a scoate, a îndepărta (cu un pieptene).

вы́честь, *-чту, -чтешь vb. pf. (ipf. вычита́ть) acuz.* **1.** *(mat.)* a scădea dintr-o sumă. **2.** *(удержать)* a reţine, a opri.

вычёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́чесать*

вы́чет, *-а m.* **1.** *(действие)* scădere, scăzămînt. **2.** *(удержанная сумма)* reţinere, sumă reţinută.

вычисле́ние, *-я n.* **1.** *(действие) sg.* calculare, socotire, evaluare. **2.** calcul, socoteală.

вычисли́тель, *-я m.* **1.** calculator. **2.** dispozitiv de calculat.

вычисли́тельн/ый *adj.* de calcul, de calculat; *~ая маши́на* maşină de calculat, calculator; *~ые рабо́ты* lucrări de calcul.

вы́числить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. вычисля́ть) acuz.* a calcula, a socoti.

вычисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́числить*

вы́чистить, *-чищу, -чистишь vb. pf. (ipf. вычища́ть)* **1.** a curăţa; *(вытрясти)* a scutura; *(щеткой)* a peria; *(обувь)* a lustrui. **2.** *(исключить)* a exclude, a elimina.

вы́чиститься, *-чищусь, -чистишься vb. pf. (ipf. вычища́ться)* a se curăţa; *(щёткой)* a se peria.

вычита́емое, *-ого n. (mat.)* scăzător.

вычита́ни/е, *-я n. (mat.)* scădere; *знак ~я* minus, semnul scăderii.

вычита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́честь*

вы́читка, *-и f. sg. (tipogr.)* precorectură; lectura prealabilă.

вычи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́читать.*

вы́чур/а, *-и f. (mai ales la pl.)* **1.** *(fig. pop.)* lucru ciudat, ciudăţenie; capriciu. **2.** *(înv.)* desen întortocheat/complicat.

вы́чурно *adv.* alambicat, pompos, bombastic; cu înflorituri.

вы́чурность, *-и f. sg.* afectare, preţiozitate, caracter încărcat, lipsă de sobrietate.

вы́чурный *adj.* alambicat, afectat, bombastic, încărcat; *~ стиль* stil alambicat, stil afectat.

вышвы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́швырнуть*

вы́швырнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вышвы́ривать) acuz.* **1.** a arunca, a azvîrli; **2.** a da afară, a alunga, a izgoni.

вы́ше **1.** *comp.* (de la *adj. высо́кий* şi de la *adv. высоко́)* mai înalt; mai mare, mai sus. **2.** *adv.* mai înainte, mai sus (într-un text, discurs etc.); *как ~ ска́зано* cum s-a spus mai înainte/mai sus; *смотри́ ~* vezi mai sus. **3.** *(свыше, более) prep. cu gen.* peste; *э́то ~ моего́ понима́ния* aceasta mă depăşeşte; aceasta e mai presus de înţelegerea mea; *быть ~ чего́-л.* a fi mai presus de ceva; *~ всего́* mai presus de orice ◇ *~ по реке́* în susul apei.

вышеизло́женн/ый *adj.* **1.** expus mai sus, arătat mai înainte. **2.** **~ое,** *-ого n.* ceea ce a fost expus mai sus.

вышелу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́шелушить*

вы́шелушить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. вышелу́шивать) acuz.* a curăţa de coajă, a coji, a decortica.

вышена́званный *adj.* numit mai sus, sus-numit.

вышеозна́ченный *adj.* mai susmenţionat.

вышепоимено́ванный *adj.* sus-numit.

вышеприведённ/ый *adj.* mai sus citat; *~ые ци́фры* cifrele mai sus citate.

вышеска́занный *adj.* mai sus arătat, mai sus spus.

вышестоя́щий *adj.* superior, ierarhic superior, de grad superior; *~ о́рган* for superior, organ superior.

вышеука́занный *adj.* mai sus arătat, mai sus menţionat.

вышеупомя́нутый *adj.* mai sus amintit; mai sus menţionat.

вышиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́шибить*

вы́шибить, *-бу, -бешь vb. pf. (ipf. вышиба́ть) acuz.* **1.** a face să cadă, a scoate *(fundul la un butoi, vas etc.),* a sparge; *~ дверь* a sparge uşa. **2.** *(fig.) (вы́гнать)* a alunga, a izgoni, a scoate afară; *~ врага́* a alunga duşmanul.

вышива́льн/ый *adj.* de/pentru brodat; *~ая игла́* ac de brodat.

вышива́льница, *-ы f.* brodeză.

вышива́ние, *-я n. sg.* **1.** *(де́йствие)* brodat. **2.** *(вышива́емая вещь)* broderie.

вышива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́шить.*

вы́шивка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* brodat. **2.** *(узор)* broderie.

вышина́, *-ы́ f. sg.* înălţime; *головокружи́тельная ~* înălţime ameţitoare.

вы́шитый **1.** *p.t.p.* de la *вы́шить.* **2.** *adj.* brodat.

вы́шить, *-шью, -шьешь vb. pf. (ipf. вышива́ть) acuz.* a broda.

вы́шка, *-и f. sg.* **1.** foişor. **2.** turlă; *буровая́ ~* turlă de foraj; *нефтяна́я ~* sondă de ţiţei; *водонапо́рная ~* castel de apă; *пожа́рная ~* foişor

de foc; *(sport) суде́йская ~* scaunul arbitrului principal.

вы́школить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *шко́лить.*

вы́шний *adj. (înv.)* ceresc, divin.

вы́штукатурить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выштукату́ривать) acuz.* a tencui.

вы́шутить, *-учу, -утишь vb. pf. (ipf. вышу́чивать) acuz.* a lua în rîs, a-şi bate joc de cineva sau de ceva, a lua peste picior; *~ предложе́ние* a lua în rîs o propunere.

вышу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́шутить.*

вы́щипать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. выщи́пывать* şi *mom. вы́щипнуть) acuz.* **1.** *(перья у птиц)* a jumuli, a scoate fir cu fir, a smulge. **2.** *(траву)* a paşte.

вы́щип, *-а m.* crestare, zimţuire.

вы́щипец, *-пца m.* preducea.

вы́щипнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *выщи́пывать*

выщи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́щипать*

вы́явить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выявля́ть) acuz.* **1.** *(проявить)* a arăta, a manifesta. **2.** *(разоблачить)* a da în vileag, a demasca, a dezvălui. **3.** *(обнаружить)* a scoate la iveală, a releva, a constata, a identifica, a stabili; *~ оши́бки в рабо́те* a scoate în evidenţă greşelile în muncă.

вы́явиться, *-вится vb. pf. (ipf. выявля́ться)* a se descoperi, a se dezvălui, a deveni evident.

выявле́ние, *-я n. sg.* **1.** *(проявление)* arătare, manifestare, vădire. **2.** *(обнаружение)* scoatere la iveală, scoatere în evidenţă. **3.** *(разоблачение)* dezvăluire, descoperire, dare în vileag, demascare.

выявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́явить.*

выявля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *вы́явиться.*

выясне́ние, *-я n. sg.* lămurire, clarificare, deslușire, elucidare.

вы́яснить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. выясня́ть) acuz.* a lămuri, a desluşi, a clarifica, a elucida.

вы́ясниться, *-ится vb. pf. (ipf. выясня́ться)* a se lămuri, a se clarifica, a se elucida, a se desluşi.

выясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́яснить.*

выясня́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *вы́ясниться.*

выю́га, *-и f.* viscol, vifor, furtună de zăpadă.

вью́жный *adj.* de viscol, de vifor.

вьюк, *-а m.* samar, povară.

вьюн, *-а́ m.* **1.** *(iht.)* zvîrlugă, ţipar. **2.** *(fig.)* om vioi, sfîrlează ◇ *ви́ться ~о́м о́коло кого́-л.* a da tîrcoale cuiva, a linguşi pe cineva.

вьюнко́вые, *-ых n. (bot.)* convolvulacee.

вьюно́вый *adj. (iht.)* de ţipar/de zvîrlugă.

вьюно́к, *-нка́ m. (bot.)* volbură, rochiţa-rîndunicii.

вьюро́к, *-рка́ m. (zool.)* cintezoi.

вью́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. навью́чить) acuz.* a încărca, a pune poveri.

вью́чн/ый *adj.* de încărcătură, de povară; *~ые ремни́* curele de samar; *~ая ло́шадь* cal de samar; *~ое седло́* samar.

вью́шка, *-и f.* închizător, şuber, capac de închidere *(la sobe)*; *(nav.)* tambur.

вью́щ/ийся, *-аяся, -ееся* **1.** *part. prez. act.* de la *ви́ться.* **2.** *adj. (bot.)* agăţător; *~ееся расте́ние* plantă agăţătoare. **3.** *adj. (о волосах)* buclat, ondulat, creţ (natural); *~иеся во́лосы* păr creţ.

вьявь *adv. (reg.)* aievea, în realitate.

вя́жущий *adj.* **1.** liant, de legătură. **2.** astringent.

вяз, *-а m.* ulm.

вяза́льн/ый *adj.* de tricotat, de împletit, de croşetat; *~ая игла́* andrea.

вяза́льщик, *-а m.* **1.** legător (de snopi). **2.** împletitor.

вяза́ние, *-я n. sg.* **1.** tricotare, croşetare, împletire. **2.** *sg. (действие)* legare; *~ снопо́в* legarea snopilor.

вяза́нка, *-и f.* sarcină, legătură *(de vreascuri, surcele).*

вя́занка, *-и f.* obiect tricotat/croşetat.

вя́заный *adj.* tricotat, împletit.

вяза́нье, *-я n.* **1.** obiect tricotat/croșetat/împletit. **2.** tricotare. împletit; legat.

вяза́ть[1], *вяжу́, вя́жешь vb. ipf. (pf. связа́ть) acuz.* **1.** *(чулки и т.п.)* a tricota, a croșeta, a împleti. **2.** *(свя-зывать)* a lega; ~ *снопы́* a lega snopi. **3.** *(constr.)* a întări, a lega; a fixa; ~ *ка́мни цеме́нтом* a cimenta pietrele ◇ ~ *и реши́ть* a tăia și a spînzura.

вяза́ть[2], *вя́жет vb. ipf. impers.* a fi astringent.

вяза́ться, *вя́жется vb. ipf. с + instr.* a se potrivi, a concorda ◇ *де́ло не вя́жется* treaba nu merge.

вя́зка, *-и f. sg.* **1.** *(чулок)* tricotat, împletit. **2.** *(связывание)* legat, legare; ~ *сно́пов* legatul snopilor. **3.** *(tehn.)* îmbinarea pieselor.

вя́зкий *adj.* vîscos, lipicios, cleios, mlăștinos, mocirlos.

вя́зкость, *-и f. sg.* vîscozitate.

вя́знуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. увя́знуть* și *завя́знуть)* a se împotmoli, a se înfunda, a se îngloda, a se înnămoli.

вя́зовый *adj.* de ulm.

вязь, *-и f. sg. (lingv.)* ligatură.

вя́ление, *-я n. sg.* uscare *(la aer sau la soare)*, zvîntare *(despre pește, carne)*.

вя́леный *adj.* uscat *(la aer sau la soare)*, zvîntat *(despre pește, carne)*.

вя́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. провя́лить) acuz.* a usca (la aer sau la soare), a zvînta *(despre pește, carne)*.

вя́литься, *-ится vb. ipf. (pf. провя́литься)* a se usca *(la aer sau la soare)* a se zvînta. *(despre pește, carne)*.

вя́ло *adv.* cu indolență, moale, slab.

вя́лость, *-и f. sg.* **1.** moliciune; moleșeală, indolență. **2.** *(med.)* atonie.

вя́лый *adj.* **1.** *(увядший)* veștejit, ofilit. **2.** *(о ко́же и т.п.)* flasc. **3.** *(fig.)* indolent, nepăsător, moale.

вя́нуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. завя́нуть* și *увя́нуть)* a se veșteji, a se ofili ◇ *у́ши вя́нут* nu-i de ascultat; ți-e scîrbă să-l asculți.

вя́хирь *-я m. (zool.)* porumbel gulerat, porumbel sălbatic.

вя́щ/ий, *adj. (înv.)* mai mare; *к ~ему сожале́нию* spre marele meu regret.

Г

г *n. litera* și *sunetul* «g».

га *m.* indecl. = *гекта́р* ha (= hectar)

габарди́н, *-а m. sg.* gabardină.

габарди́нов/ый *adj.* de/din gabardină; *~ое пальто́* palton/pardesiu de gabardină.

габари́т, *-а m. (tehn.)* gabarit.

габари́тный *adj. (tehn.)* de gabarit.

гава́нка, *-и f.* păpușă de tutun.

гава́нна, *-ы f.* havană *(țigară)*.

га́ванский *adj.* de/din port.

гава́нск/ий *adj.* havanian, de/din Havana; *~ая сига́ра* țigară de foi, havană.

га́вань, *-и f.* rada portului; port; *во́льная* ~ porto-franco.

га́вкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. га́вкнуть) (pop.)* **1.** a lătra. **2.** a se răsti, a se rățoi.

гаво́т, *-а m. (înv.)* gavotă.

га́га, *-и f. (zool.)* eider, rață polară.

гага́ра, *-ы f. (zool.)* fundac; bodîrlău.

гага́рий *adj. (zool.)* de fundac; de bodîrlău.

гага́рка, *-и f. (zool.) (specie de pasăre polară)* cufundar, bodîrlău, corlă.

гагау́з *-и* găgăuz.

гагау́зка, *-и f.* (femeie) găgăuză.

гагау́зы, *-ов pl.; sg. гагау́з, -а* găgăuz.

гагау́зский *adj.* găgăuz.

гага́чий *adj. (zool.)* de eider; ~ *пух* puf de eider.

гад, *-а m.* **1.** reptilă. **2.** *(fig.)* ticălos, nemernic, netrebnic, canalie.

гада́лка, *-и f.* ghicitoare, cărturăreasă.

гада́льн/ый *adj.* de ghicit; *~ые ка́рты* cărți de ghicit.

гада́льщик, *-а m.* ghicitor.

гада́льщица, *-ы f. v. гада́лка*

гада́тель, *-я m. v. гада́льщик*

гада́тельн/ый *adj.* **1.** de/pentru ghicit; *~ые ка́рты* cărți de ghicit. **2.** îndoielnic, problematic, dubios.

гада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1** a ghici, a prezice viitorul **2.** *prepl.* a presupune, a face presupuneri, a se pierde în conjecturi ◇ ~ *на кофе́йной гу́ще* a ghici în cafea; ~ *на боба́х* a ghici/a da în bobi.

га́дина, *-ы f.* netrebnic, nemernic, canalie.

га́дить, *га́жу, га́дишь vb. ipf. (pf. нага́дить).* **1.** *(despre animale)* a se băliga, a face murdărie, a murdări. **2.** *dat. (pop.)* a strica, a face rău (pe ascuns).

га́дкий *adj.* respingător, dezgustător; ticălos, mîrșav; ~ *посту́пок* faptă mîrșavă.

гадли́вость, *-и f. sg.* dezgust, greață, scîrbă, oroare, aversiune, repulsie.

гадли́в/ый *adj.* plin de dezgust, plin de scîrbă; *~ое чу́вство* sentiment de dezgust.

га́достный *adj.* josnic, murdar, mîrșav, ticălos; ~ *челове́к* om josnic.

га́дост/ь, *-и f.* **1.** lucru dezgustător, murdărie. **2.** faptă urîtă, josnicie, ticăloșie, mîrșăvie, porcărie; *кака́я* ~! ce mîrșăvie!; *сде́лать* ~ a face o ticăloșie. **3.** cuvinte murdare, pornografii; *говори́ть ~и* a vorbi/a spune vorbe murdare.

гадю́к/а, *-и f.* **1.** *(zool.)* viperă, năpîrcă. **2.** *(fig. pop.)* viperă, scorpie; *при-гре́ть ~у за па́зухой* a crește/a încălzi șarpele la sîn.

гадю́чий *adj. (zool.)* de viperă.

га́ер, *-а m. (înv.)* paiață, bufon, măscărici.

га́ерничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv. peior.)* a face pe bufonul/ pe măscăriciul; a se strîmba, a face fasoane.

га́ерский *adj. (înv.)* de paiață, de bufon, de măscărici.

га́ерство, *-а n. sg. (înv. peior.)* bufonerie, caraghioslîc.

га́ечный *adj. (tehn.)* de/pentru piu-

liţă; *~ключ* cheie de piuliţă, cheie franceză.

газ¹, *-а m.* **1.** gaz; *благоро́дный ~* gaz nobil; *(mil.) боево́й ~* gaz de luptă; *боло́тный ~* gaz metan; *возду́шный ~* gaz aerian; *выхлопно́й ~* gaze de eşapament; *горчи́чный ~* iperită; *горю́чий ~* gaz combustibil; *есте́ственный ~* gaz natural; *уга́рный ~* oxid de carbon; *гремя́чий ~* gaz detonant; *углеводоро́дный ~* hidrocarbură gazoasă; *углеки́слый ~* bioxid de carbon; *уду́шливый ~* gaz asfixiant; *раздража́ющий ~* gaz iritant; *серни́стый ~* bioxid de sulf, anhidridă sulfuroasă; *отравля́ющий ~* gaz toxic; *свети́льный ~* gaz de iluminat; *ядови́тый ~* gaz toxic; *слезоточи́вый ~* gaz lacrimogen. **2.** *pl.* gaze *(din intestine)* ◇ *дать ~* a mări viteza; *на по́лном ~е/газу́* cu toată viteza; *сба́вить ~* a micşora viteza.

газ², *-а m. (text.)* gaz, voal, văl.

газа́ция, *-и f. sg.* gazare, saturare cu gaze.

газго́льдер, *-а m. (tehn.)* rezervor de gaze, gazometru.

газе́ль, *-и f.* gazelă.

газе́т/а, *-ы f.* ziar, gazetă; *выпуска́ть ~у* a edita un ziar; *вы́писать ~у* a se abona la un ziar ◇ *стенгазе́та = стенна́я ~* gazetă de perete; *(iron.) ходя́чая ~* om care vede-tot, spune-tot.

газе́тн/ый *adj.* de/pentru ziar; gazetăresc; *~ рабо́тник* ziarist, gazetar; *~ стиль* stil gazetăresc; *~ая бума́га* hîrtie de ziar; *~ кио́ск* chioşc de ziare; *~ая кампа́ния* campanie în presă.

газе́тчик, *-а m.* **1.** vînzător de ziare. **2.** *(pop.)* ziarist, gazetar.

гази́рование, *-я n. sg. v.* **газа́ция.**

гази́рованн/ый *adj.* gazos *(despre lichide)*; *~ая вода́* apă gazoasă.

гази́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a gaza, a satura cu gaze.

газиро́вка, *-и f. sg.* **1.** *v.* **газа́ция. 2.** *(pop.)* apă gazoasă, sifon.

газифика́ция, *-и f. sg.* gazificare.

газифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a instala gaze. **2.** a extrage gaze, a gazifica; *~ у́голь* a extrage gaze din cărbune, a gazifica cărbunele.

газобалло́н, *-а m.* butelie *(de aragaz).*

газобезопа́сный *adj. (min.)* antigrizutos.

газови́к, *-а́ m. (tehn.)* gazogen, generator de gaze.

газовщи́к, *-а́ m.* muncitor specialist în gazificare.

газовыделе́ние, *-я n. (tehn.)* degajare de gaze.

га́зовый¹ *adj.* de voal; *шарф* fular de voal, năframă.

га́зовый² *adj.* de gaz, gazos; *~ая плита́* aragaz; *~ счётчик* gazometru; *~ дви́гатель* motor cu gaze.

газогенера́тор, *-а m. (tehn.)* gazogen, generator de gaze.

газогенера́торный *adj. (tehn.)* de gazogen, de generator de gaze.

газозаво́д, *-а m.* uzină de gaze.

газозащи́тный *adj. (tehn.)* gazoprotector.

газо́йль, *-я m. sg.* motorină.

газока́мера, *-ы f. (chim.)* cameră de gazificare/gazare.

газоли́н, *-а m. sg.* gazolină.

газоли́новый *adj.* de gazolină.

газоме́р, *-а m.* contor de gaz, gazometru.

газомёт, *-а m. (mil.)* aruncător de gaze.

газо́метр, *-а m.* gazometru.

газоме́трия, *-и f.* gazometrie.

газомотово́з, *-а m. (tehn.)* locomotivă cu gaz; gazocar.

газомото́р, *-а m.* motor cu gaze; *быстрохо́дный ~* motor cu gaze cu turaţie mare.

газо́н, *-а m.* gazon, pajişte, verdeaţă.

газонепроница́емый *adj.* impermeabil pentru gaze.

газонокоси́л/ка, *-и f. (tehn.)* cositoare pentru gazon.

газоно́сный *adj.* gazifer; *~ пласт* strat gazifer.

газообме́н, *-а m. sg. (biol.)* inspiraţie şi expiraţie, schimb de gaze.

газообра́зный *adj.* gazos, cu proprietăţi de gaz.

газоопредели́тель, *-я m. (tehn. mil.)* separator de gaze.

газоотдели́тель, *-я m. (tehn. mil.)* separator de gaze.

газоотража́тель, *-я m. (tehn. mil.)* deflector de gaze *(în jet).*

газопло́тный *adj. (tehn.)* ermetic/etanş la gaze.

газопоглоти́тель, *-я m. (tehn. mil.)* absorbant de gaze.

газоприёмник, *-а m. (chim.)* colector/recipient de gaze.

газопрово́д, *-а m.* ţeavă, conductă de gaze.

газопроница́емость, *-и f. sg.* permeabilitate la gaze.

газопу́ск, *-а m. (tehn. mil.)* emisie de gaze.

газораспределе́ние, *-я n. (tehn. mil.)* distribuţie de gaze.

газосбо́рник, *-а m. (tehn. mil.)* colector de gaze.

газосва́рка, *-и f.* sudare autogenă, sudare cu gaz.

газосва́рщик, *-а m.* sudor autogen.

газоснабже́ние, *-я n.* aprovizionare cu gaze.

газоспаси́тельный *adj. (tehn.)* de protecţie contra gazelor.

газоспускно́й *adj.* pentru evacuarea gazelor.

газостекло́, *-а́ n.* sticlă spongioasă.

газосто́йкий *adj.* rezistent la gaze.

газотрубово́з, *-а m.* locomotivă cu turbină cu gaz.

газоубе́жище, *-а n.* adăpost antigaz.

газоулови́тель, *-я m. (tehn. mil.)* absorbant/captator de gaze.

газохрани́лище, *-а n.* rezervor de gaze.

гайдама́к, *-а m. (ist.)* **1.** *haidamac (cazac-ucrainean, luptător împotriva feudalilor polonezi).* **2.** *haidamac (soldat în armata contrarevoluţionară din Ucraina în epoca războiului civil).*

гайдама́цкий *adj. (ist.)* de *haidamac*

гайдро́п, *-а m. (av.)* cablu de ancorare la baloane.

гайду́к, *-а m.* **1.** *(ist.)* haiduc. **2.** *(în epoca feudală în Rusia)* lacheu la trăsură.

га́йк/а, *-и f. (tehn.)* piuliţă; *бара́шковая ~* piuliţă rotundă cu aripi, piuliţă-fluture; *глуха́я ~* piuliţă oarbă; *накидна́я ~* piuliţă olandeză; *зажи́мная ~* piuliţă de strîngere; *подвижна́я ~* piuliţă mobilă ◇ *~ сла́ба́* nu mă ţin/nu-l ţin curelele; *закрути́ть/подкрути́ть ~у/~и* a strînge şurubul.

гаймори́т, *-а m. (med.)* sinuzită *(maxilară).*

гак, *-а m.* cîrlig.

гала́ктика, *-и f.* galaxie.

галакти́ческий *adj.* galactic.

галали́т, *-а m.* galalit.

галантере́йный *adj.* de galanterie, de mercerie; *~ магази́н* magazin de galanterie.

галантере́йщик, *-а m.* negustor de articole de galanterie, negustor de mărunţişuri.

галантере́я, *-и f. sg.* articole de galanterie, mercerie, mărunţişuri.

гала́нтно *adv.* în mod **galant,** curtenitor, ademenitor.

гала́нтность, *-и f. sg.* galanterie, politeţe, curtoazie.

гала́нтный *adj.* galant, curtenitor, manierat, politicos.

галдёж, *-дежа́ m. sg.* gălăgie, larmă, tărăboi, scandal, vacarm.

галде́ть, *-ди́шь vb. ipf.* a face larmă, a ţipa, a vocifera, a zbiera, a face tărăboi.

галени́т, *-а (mineral.)* galenită.

гале́ра, *-ы f. (ist.)* galeră ◇ *сосла́ть на гале́ры* a condamna la galere.

галере́я, *-и f.* **1.** gang, coridor, galerie; *ми́нная ~* galerie de mină. **2.** *(teatr.)* galerie. **3.** *(fig.)* şir, serie, galerie; *~ литерату́рных ти́пов* galerie de tipuri literare; *карти́нная ~* galerie de artă; pinacotecă.

гале́рный *adj. (ist.)* de galeră.

гале́та, *-ы f.* pesmet, galetă.

галёрка, *-и f. (teatr.)* **1.** galerie. **2.** *sg. (fig.)* publicul de la galerie.

га́лечник, *-а m.* pietriş de rîu, prundiş.

галима́ть/я́, *-и f. sg.* galimatie, absurditate, vorbe goale; *нести́ ~ю* **a**

vorbi aiurea/în dedii; a îndruga (la) verzi și uscate.

галифé *n. indecl.* pantaloni de călărie.

гáлка, *-и f.* stăncuță, stancă, cioară ◇ *считáть гáлок* a) a tăia frunză la ciini; a număra de cîte ori cîntă cucul; b) a căsca gura.

гáллий, *-я m. sg. (chim.)* galiu.

галлицúзм *-а m. (lingv.)* galicism.

галломáн, *-а m. (înv.)* galoman, francoman, franțuzit.

галломáния, *-и f. sg. (înv.)* galomanie, francomanie.

галлóн, *-а m.* galon *(unitate de măsură de 4,5 l în Anglia și de 3,7 l în S.U.A.)*.

гáллы, *-óв pl.; sg. галл, -а m.* **1.** *(ist.)* gali. **2.** *(înv.)* francezi.

гáлльский *adj.* galic.

галлюцинатóрный *adj.* de halucinație, cu halucinații.

галлюцинáция, *-и f.* halucinație.

галлюцинúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a avea halucinații.

галогéн, *-а m. (chim.)* halogen.

галóид, *-а, m. (chim.)* haloid.

галóп, *-а m. sg.* **1.** galop. **2.** *(înv.)* galop *(dans)* ◇ *поднять в* ~ a alerga în galop, a galopa.

галопúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a galopa.

галóпом *adv.* **1.** în galop; *скакáть* ~ a alerga în galop, a galopa. **2.** *(fig.)* foarte repede, în sărituri, în salturi.

гáлоч/ий, *adj.* de cioară, de stancă; *~ьи гнёзда* cuiburi de cioară.

галóш/а, *-и f.* galoș ◇ *(fam.) посадúть в ~у* a face de rîs/de ocară; a pune (pe cineva) într-o situație ridicolă; *(fam.) сесть в ~у* a se face de rîs; a se găsi într-o situație ridicolă.

галс, *-а m. (mar.)* **1.** direcție, mură, voltă; linie de sondaj, alură; *переменúть* ~ a schimba direcția; *идтú прáвым ~ом* a naviga cu murele la tribord. **2.** frînghia care leagă colțul de jos al pînzei.

гáлстук, *-а m.* cravată; *пионéрский* ~ cravată de pionier; *завязáть* ~ a-și lega cravata ◇ *заложúть/залúть за гáлстук* a trage la măsea.

гáлстучный *adj.* de cravată.

галýн, *-а m.* tresă, galon, firet.

галýнный, *adj.* galonat, cu galoane, cu fireturi.

галýшки, *-шек; pl.; sg. -шка, -и f.* găluște.

галчóнок, *-нка m.* pui de stăncuță, pui de cioară.

гальванизáция, *-и f. sg. (fiz.)* galvanizare.

гальванизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (fiz.)* a galvaniza.

гальванúзм, *-а m. sg. (fiz.)* galvanism.

гальванúческ/ий *adj. (fiz.)* galvanic; ~ *ток* curent galvanic; ~ *элемéнт* element galvanic; *~ая батарéя* pilă galvanică.

гальванóметр, *-а m. (fiz.)* galvanometru.

гальванометрúя, *-и f.* galvanometrie.

гальванопластика, *-и f. (tehn.)* galvanoplastie.

гальваноскóп, *-а m. (fiz.)* galvanoscop.

гальванотерапúя, *-и f. sg. (med.)* galvanoterapie.

гальванотéхника *-и f. sg.* galvanotehnică.

гальванотúпия, *-и sg.* galvanotipie.

гáлька, *-и f. sg.* prundiș, pietriș de rîu.

гам, *-а m. sg.* gălăgie, larmă, tărăboi; *шум и* ~ tevatură, tărăboi.

гамáк, *-а m.* hamac.

гамáши, *-áш pl.; sg. -áша, -и f.* ghetre, jambiere.

гамбúт, *-а m.* gambit *(la jocul de șah)*.

гамбúтный *adj.* de gambit.

гáмма[1], *-ы f.* **1.** *(muz.)* gamă. **2.** *(fig.)* serie, gamă; ~ *крáсок* gamă de culori; ~ *ощущéний* gamă de senzații.

гáмма[2], *-ы f.* gama *(literă grecească)*; *(fiz.) ~-актúвность* activitate gama; *~-излучéние* radiații gama, radiație roentgen; *~-коррéктор* corector de raze gama; *~-лучú* raze gama; *~-чáстицы* particule gama.

гáмма-глобулúн, *-а m. (med.)* gamaglobulină.

гáнглий, *-я m. (anat.)* ganglion; *вегетатúвный* ~ ganglion vegetativ.

ганглиóзный *adj.* ganglionar.

гангрéна, *-ы f. sg.* cangrenă.

гангренóзный *adj.* de cangrenă, cangrenos.

гáнгстер, *-а m.* gangster.

гáндбол, *-а m. (sport)* handbal.

гандикáп, *-а m.* handicap.

гантéль, *-и f. (sport)* haltere; *разбóрная* ~ halteră demontabilă.

гаолян, *-а m. sg. (bot.)* gaolean, sorg zaharat, mătură.

гарáж, *-а m.* garaj.

гарáнт, *-а m.* garant, chezaș.

гарантúйн/ый *adj.* de garanție, de chezășie; *~ое письмó* scrisoare de garanție.

гарантúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a garanta; ~ *кáчество товáра* a garanta calitatea mărfii. **2.** *acuz. от + gen.* a ocroti, a păzi, a proteja, a asigura, a pune la adăpost.

гарáнти/я, *-и f.* garanție, chezășie, asigurare; ~ *успéха* chezășia succesului.

гардемарúн, *-а m. (înv.)* aspirant la marină.

гардемарúнский *adj. (înv.)* de aspirant la marină.

гардерóб, *-а m.* **1.** șifonier, garderob, dulap de haine. **2.** garderobă, vestiar. **3.** *col.* îmbrăcăminte, garderobă.

гардерóбн/ый *adj.* **1.** de garderob; de garderobă. **2.** *~ая, -ой f. (înv.)* garderobă, vestiar.

гардерóбщик, *-а m.* garderobier.

гардерóбщица, *-ы f.* garderobieră.

гардúна, *-ы f.* draperie, perdea.

гардúнный *adj.* de draperie, de perdea.

гаревóй *adj.* acoperit/presărat cu zgură.

гарéм, *-а m.* harem.

гарéмный *adj.* de harem.

гáркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. гáркнуть) (pop.)* **1.** a răcni, a urla, a țipa, a zbiera. **2.** a se răsti, a răcni.

гáркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom. v. гáркать*

гармонизáция, *-и f. sg. (muz.)* armonizare.

гармонизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (muz.)* a armoniza.

гармóник/а, *-и f.* **1.** armonică; *губнáя* ~ armonică de gură, muzicuță. **2.** încrețituri, falduri, pliuri; *сложúть ~ой* a plisa. **3.** *(ferov.)* burduf de intercomunicații. **4.** *(lingv.)* armonică, ton secundar.

гармонúр/овать, *-рую, -руешь vb. ipf. с + instr.* a se potrivi, a fi în armonie, a concorda, a corespunde; a se asorta; *цветá ~уют* culorile se asortează.

гармонúст[1], *-а m. (muz.)* armonist.

гармонúст[2], *-а m.* cîntăreț din armonică.

гармонúческ/ий *adj.* armonic, armonios; melodios; *~ое движéние* mișcare armonioasă; *(muz.)* ~ *стиль* stil armonios; *(mat.)* ~ *ряд* serie armonică.

гармонúчн/ый *adj.* armonios, armonic; *~ое пéние* cîntec armonios.

гармóни/я, *-и f.* **1.** *(muz.)* armonie. **2.** armonie, concordanță, acord; ~ *крáсок* armonie de culori; ~ *глáсных* armonie vocalică; *закóн ~и глáсных* legea armoniei vocalice.

гармóнный *adj.* de armonică.

гармóнь, *-и f. (pop.)* armonică.

гармóшка, *-и f. dim.* **1.** *(pop.)* muzicuță, armonică. **2.** *(tehn.)* burduf.

гáрнец, *-нца m. (înv.)* garneț *(unitate de măsură rusească egală cu 3,28 l)*.

гарнизóн, *-а m.* garnizoană; *начáльник ~а* comandantul garnizoanei.

гарнизóнн/ый *adj.* de garnizoană; *~ая слýжба* serviciu în garnizoană.

гарнúр, *-а m.* garnitură; *с картóфельным ~ом* cu garnitură de cartofi.

гарнирóвка, *-и f.* **1.** *(дéйствие) (înv.)* ornare. **2.** *(дéйствие)* preparare a garniturii.

гарнитýр, *-а m.* garnitură, asortiment; *мéбельный* ~ garnitură de mobilă.

гарнитýра, *-ы f. (tipogr.)* garnitură de litere.

гáрн/ый *adj. (înv.)* de ars; *~ое мáсло* ulei lampant.

гáрпиус, *-а m.* sacîz, colofoniu.

гарпýн, *-á m.* **1.** harpon, cange; *быть ~óм* a prinde cu harponul. **2.** *(tehn.)* scoabă de fier pentru consolidarea a doi pereți.

гарпунёр, *-а m. v. гарпýнщик*

гарпýнный *adj.* de harpon, de cange.

гарпýнщик, *-а m.* harponier.

гарт, *-а m. sg. (tipogr.)* aliaj de plumb, cositor, antimoniu *(pentru litere)*.

гáрус, *-а m. sg.* lînă toarsă fin.

гáрусный *adj.* de lînă toarsă.

гарцевáть, *-цýю, -цýешь vb. ipf.* a călări voinicește, a-și juca calul în frîu.

гарь, *-и f. sg.* **1.** ceva ars; *пáхнет*

~ю miroase a ars. **2.** *(reg.)* suprafață de pădure incendiată, arsură. **3.** *col.* funingine, reziduuri de cărbune ars, zgură.

гаси́тель, *-я m. (tehn.)* stingător, amortizor.

гаси́ть, *га́шу, га́сишь vb. ipf. (pf. погаси́ть) acuz.* **1.** *(pf. și погаси́ть)* a stinge; *~ свечу́* a stinge luminarea; *~ электри́чество* a stinge/a închide lumina. **2.** *(fig.)* a înăbuși. **3.** a anula; *~ ма́рку* a anula timbrul, a oblitera; *(sport) ~ мяч* a anula o minge ◇ *~ и́звесть* a stinge var.

га́снуть, *-нет; trec. гас, -ла, -ло vb. ipf. (pf. уга́снуть, пога́снуть* și *за-га́снуть)* **1.** a se stinge. **2.** a se stinge, a se epuiza, a seca. **3.** a slăbi, a se topi, a se pipernici.

гастри́т, *-а m. (med.)* gastrită; *о́стрый ~* gastrită acută; *хрони́ческий ~* gastrită cronică.

гастри́ческий *adj.* gastric.

гастрогра́фия, *-и f.* gastrografie.

гастролёр, *-а m.* **1.** artist în turneu. **2.** *(fig.)* om nestatornic, care își schimbă mereu locul de muncă.

гастролёрша, *-и f.* artistă în turneu.

гастро́ли, *-ей pl.; sg. -о́ль, -и f.* turneu; *вы́ехать на ~* a pleca în turneu.

гастроли́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a juca în turneu. **2.** *(fig.)* a fi nestatornic, a-și schimba mereu locul de muncă.

гастро́льный *adj.* de turneu; *~ спекта́кль* reprezentație de turneu.

гастроно́м [1], *-а m.* gastronom.

гастроно́м [2], *-а* magazin alimentar.

гастрономи́ческ/ий *adj.* gastronomic, alimentar; *~ магази́н* magazin alimentar, magazin cu delicatese; *~ие това́ры* articole/produse alimentare; delicatese.

гастроно́мия, *-и f. sg.* articole alimentare; delicatese.

гастропо́ды, *-ов pl. (zool.)* gastropode.

гати́ть, *гачу́, гати́шь. vb. (pf. загати́ть) acuz.* a podi cu fascine *sau* cu bîrne *(un loc mlăștinos).*

гать, *-и f.* pod/podeț de nuiele *sau* bîrne *(peste un loc mlăștinos).*

га́убица, *-ы f.* obuzier; *полева́я ~* obuzier de cîmp; *тяжёлая ~* obuzier greu.

га́убичный *adj.* de obuzier.

гауптва́хт/а, *-ы f. (mil.)* **1.** corp de gardă. **2.** cameră de arest, arest; *посади́ть на ~у* a băga la arest.

гафф, *-а m. (geol.)* lagună.

гаше́ние, *-я n.* stingere, extincție.

гашён/ый *adj. (în expr.) ~ая и́звесть ~* var stins.

гаше́тка, *-и f.* trăgaci *(la o armă).*

гаши́ш, *-а m. sg.* hașiș.

гвалт, *-а m. (pop.)* gălăgie, hărmălaie, zarvă, tărăboi; *поднима́ть ~* a face tărăboi, a stîrni zarvă.

гварде́ец, *-е́йца m.* soldat *sau* ofițer din gardă.

гварде́йский *adj.* de/din gardă; *~ полк* regiment de gardă.

гва́рди/я, *-и f. sg.* gardă; *~и майо́р* maior de/din gardă ◇ *(ist.) кра́сная ~* garda roșie; *(fig.) ста́рая ~* vechea gardă; *(ist.) бе́лая ~* garda albă.

гвозда́рный *adj.* de fabricat cuie; *~ цех* atelier de fabricat cuie.

гвозда́рь, *-я m.* muncitor la fabrica de cuie.

гво́здик, *-а m. dim.* cuișor.

гвозди́ка [1], *-и f. (bot.)* garoafă.

гвозди́ка [2], *-и f. (bot.)* cuișoare *(condiment).*

гвозди́льный *adj.* de cuie, de fabricat cuie; *~ заво́д* fabrică de cuie.

гвозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. ipf.* **1.** a snopi în bătaie. **2.** a stărui în a ..., a pisa.

гвозди́чник, *-а m. (bot.)* limba-peștelui.

гвоздо́к, *-дка́ m. v. гво́здик*

гвозди́чн/ый *adj. (bot.)* **1.** de cuișoare; *~ое ма́сло* ulei de cuișoare. **2.** **~ые,** *-ых pl.* cariofilacce.

гвоздодёр, *-а m.* dispozitiv pentru scos cuie.

гвозд/ь[1], *-я́ m.* cui; *сапо́жный ~* cui (de lemn) de cizmărie; *бесшля́пный ~* cui fără floare; *зазу́бренный ~* cui stricat; *кро́вельный ~* cui de tablă ◇ *(pop.) и никаки́х ~е́й!* și cu asta basta! *~ём засе́сть/сиде́ть* a-i sta pe inimă; a-i sta ca un ghimpe/ca un cui în inimă; *походи́ть, как ~ на панихи́ду* se potrivește/se lovește/ se brodește ca iepurele la biserică/ca țiganul vinerea la stînă.

гвоздь[2], *-я́ m.* centru, punct de atracție; *~ сезо́на* centrul de atracție al sezonului.

гвоздян/о́й *adj.* de cui, al cuiului; *~а́я шля́пка* floarea cuiului, capul cuiului.

где *adv.* **1.** *interog.* unde?, în ce loc?; *~ вы рабо́таете?* unde lucrați? **2.** *rel.* unde, în care; *дом, ~ я живу́* casa în care locuiesc. **3.** *dat. cu inf.* e peste puterile lui; *~ ему спра́виться!* e peste puterile lui să facă față. **4.** pe undeva; *не вида́ли ли ~ мое́й шля́пы?* nu mi-ați văzut pe undeva pălăria? ◇ *~ ни на есть* oriunde; *~ бы* în loc să; *~ бы то ни было* oriunde ar fi; *~ на́ше не пропада́ло* unde a mers mia, meargă și suta; *~ поведётся* unde se nimerește/se întîmplă; *~ ему́ поня́ть!* ce să mai priceapă!; *~ попа́ло* la nimereală.

где́-где *adv. (pop.)* ici-colo, pe alocuri.

где́-либо *adv.* undeva, oriunde.

где́-нибудь *adv. v. где́-либо*

где́-то *adv.* undeva, pe undeva.

гегелья́нец, *-нца m. (fil.)* hegelian.

гегелья́нский *adj. (fil.)* hegelian.

гегелья́нство, *-а m. (fil.)* hegelianism.

гедони́зм, *-а m.* hedonism.

гедони́ческий, *adj.* hedonist.

гегемо́н, *-а m.* hegemon.

гегемо́ния, *-и f.* hegemonie; *~ пролетариа́та* hegemonia proletariatului.

гее́нна, *-ы f. (bis. livr.)* gheenă, iad, infern.

ге́йзер, *-а m* gheizer.

гейм, *-а m. (sport.)* ghem.

ге́йша, *-и f.* gheișă.

гекато́мба, *-ы f.* hecatombă.

гекза́метр, *-а m.* hexametru.

гексагона́льный *adj.* hexagonal.

гекса́эдр, *-а m. (mat.)* hexaedru.

гекта́н, *-а m. (chim.)* hectan.

гекта́р, *-а m.* hectar.

гектова́тт, *-а m. (el.)* hectowatt.

гекто́граф, *-а m. (tehn.)* hectograf.

гектографи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. iacuz.* a tipări la hectograf, a hectogra a.

гектографи́ческий *adj. (tehn.)* de hectograf, hectografic.

гектоли́тр, *-а m.* hectolitru.

гектоме́тр, *-а m.* hectometru.

ге́лий, *-я m. sg. (chim.)* heliu.

гелико́птер, *-а m. (av.)* elicopter.

гелиогравю́ра, *-ы f. (tipogr.)* heliogravură.

гелио́граф, *-а m. (tehn. mil.)* heliograf.

гелиогра́фия, *-и f. (tehn. mil.)* heliografie.

гелио́метр, *-а m.* heliometru.

гелиоско́п, *-а m. (astr.)* helioscop.

гелиоста́т, *-а m. (astr. fiz.)* heliostat.

гелиоте́хника, *-и f. (tehn. mil.)* heliotehnică.

гелиотро́п, *-а m. (bot. mineral.)* heliotrop.

гелиотропи́зм, *-а m. sg. (biol.)* heliotropism.

гелиоцентри́зм, *-а m. (sg.) (astr.).* heliocentrism.

гелиоцентри́ческий *adj. (astr.)* heliocentric.

гельминтоло́гия, *-й f.* helmintologie.

гельминтологи́ческий *adj.* helmintologic.

гемати́н, *-а m. (fiziol.)* hematină,

гемати́т, *-а m. (min.)* hematit.

гематоге́н, *-а m. (med.)* hematogen.

гемато́ма, *-ы f.* hematom.

ге́мма, *-ы f.* gemă.

гемоглоби́н, *-а m. sg. (fiziol.)* hemoglobină.

гемодина́мика, *-и f. (fiziol.)* hemodinamică.

гемоли́мфа, *-ы f. (fiziol.)* hemolimfă.

геморраги́я, *-и f. (med.)* hemoragie.

геморроида́льн/ый *adj.* hemoroidal, cu hemoroizi; *~ые ши́шки* hemoroizi.

геморро́й, *-я m.* hemoroizi.

гемоста́з, *-а m. (med.)* hemostază.

гемофили́я, *-и f. sg. (med.)* hemofilie.

ген, *-а m. (biol.)* genă.

генеалоги́ческ/ий *adj.* genealogic; *~ое де́рево* arbore genealogic.

генеало́гия, *-и f.* genealogie.

гене́зис, *-а m.* geneză, origine, obîrșie.

генера́л, *-а m.* general; *~-майо́р*

general-maior; ~ *-лейтенáнт* general-locotenent; ~*-полкóвник* general-colonel; ~ *рмии* general de armată; ~*-адъютáнт* general-adjutant.
генерáл-губернáтор, *-a m.* guvernator general.
генерáл-губернáторский *adj.* de guvernator general, al guvernatorului general.
генерализáция, *-и f.* generalizare.
генерализúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a generaliza.
генерали́ссимус, *-a m.* generalisim.
генералитéт, *-a m. col.* corpul generalilor.
генерáльн/ый *adj.* general; ~ *секретáрь* secretar general; ~ *кóнсул* consul general; ~*ая репетúция* repetiţie generală; ~ *штаб* marele stat major; ~*ая ассамблéя* ООН Adunarea Generală a O.N.U.; *(ist.)* ~*ые штáты* statele generale.
генерáльск/ий *adj.* de general, al generalului; ~*ие погóны* epoleţi de general.
генерáльша, *-и f.* generăleasă, soţie de general.
генерати́вный *adj.* generator.
генерáтор, *-a m. (tehn.)* **1.** generator, dinam; *гидротурбúнный* ~ hidrogenerator; *многофáзный* ~ generator polifazat; *паротурбúнный* ~ turbogenerator cu aburi; *тихохóдный* ~ generator cu turaţie joasă/ mică; *гáзовый* ~ gazogen, generator de gaz.
генерáторный *adj. (tehn.)* de generator, de dinam.
генерáция, *-и f.* generaţie.
генéтика, *-и f. sg. (biol.)* genetică.
генéтик, *-a m.* genetician.
генети́ческ/ий *adj.* **1.** *(biol.)* genetic, de genetică; ~*ая теóрия* teorie genetică. **2.** de geneză, cu privire la geneză.
гениáльно *adv.* (în mod) genial.
гениáльность, *-и f. sg.* genialitate, geniu.
гениáльн/ый *adj.* genial, de geniu; ~*ое произведéние* operă genială.
гéни/й, *-я m.* **1.** geniu, forţă creatoare. **2.** *(mitol.)* geniu, duh, spirit; *(fig.) мой дóбрый* ~ geniul meu bun; *злой* ~ geniu rău.
геноци́д, *-a m.* genocid.
генплáн, *-a m.* = *генерáльный план* plan general.
генциáна, *-ы f. (bot.)* genţiană, ghinţură.
генштáб, *-a m.* = *генерáльный штаб* marele stat major.
геоботáника, *-и f.* geobotanică.
геóграф, *-a m.* geograf, specialist în geografie; *(pop.)* profesor de geografie.
географи́ческ/ий *adj.* geografic, de geografie; ~*ая кáрта* hartă geografică; ~ *áтлас* atlas geografic; ~*ие услóвия* condiţii geografice.
геогрáфи/я, *-и f. sg.* geografie; *политúческая* ~ geografie politică; *физúческая* ~ geografie fizică; ~ *растéний* geografia plantelor; *учéбник* ~*и* manual de geografie.
геодези́ст, *-a m.* geodezist, specialist în geodezie.
геодези́ческий *adj.* geodezic, de geodezie; ~*ие прибóры* aparate geodezice.
геодéзия, *-и f. sg.* geodezie.
геодинáмика, *-и f. (geol.)* geodinamică.
геóлог, *-a m.* geolog, specialist în geologie.
геолóгия, *-и f. sg.* geologie; *динамúческая* ~ geologie dinamică; *прикладнáя* ~ geologie aplicată; *инженéрная* ~ geologie tehnică.
геологи́ческий *adj.* geologic, de geologie.
геологоразвéдка, *-и f.* prospectare geologică.
геологоразвéдочный *adj.* de cercetări geologice, de prospecţiuni geologice.
геомагнети́зм, *-a m. (geol.)* geomagnetism.
геомéтр, *-a m.* geometru, specialist în geometrie.
геометри́ческ/ий *adj.* geometric, de geometrie; ~*ая прогрéссия* progresie geometrică; ~*ие телá* corpuri geometrice; ~*ие фигýры* figuri geometrice.
геомéтрия, *-и f. sg.* geometrie; *начертáтельная* ~ geometrie descriptivă; *аналитúческая* ~ geometrie analitică; *эвклúдова* ~ geometria euclidiană; ~ *в прострáнстве* geometrie

în spaţiu; ~ *на плóскости* geometrie plană.
геоморфолóгия *-и, f.* geomorfologie.
геопотенциáл, *-a m. (geol.)* geopotenţial.
георги́н, *-a m. (bot.)* gherghină, dalie.
георги́на, *-ы f. (bot.) v. георгúн*
геотермúя, *-и f. (geol.)* geotermie.
геотропи́зм, *-a m. (biol.)* geotropism.
геофи́зик, *-a m.* geofizician.
геофи́зика, *-и f. sg.* geofizică.
геофизи́ческий *adj.* geofizic, de geofizică; *междунарóдный* ~ *год* anul geofizic internaţional.
геохи́мия, *-и f. sg.* geochimie.
геоцентри́зм, *-a m. sg. (astr.)* geocentrism.
геоцентри́ческий *adj.* geocentric.
гепáрд, *-a m.* ghepard.
гепари́н, *-a m. (farm.)* heparină.
гепати́т, *-a m. (med.)* hepatită.
герáльдика, *-и f. sg.* heraldică.
геральди́ческий *adj.* heraldic, de heraldică.
герáниевый *adj. (bot.)* **1.** de muşcată. **2.** ~**ые,** *-ых pl.* gheraniacee.
герáнь, *-и f. (bot.)* muşcată.
герб, *-á m.* stemă, emblemă, blazon, marcă.
гербаризи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a strînge plante pentru ierbar, a face ierbar.
гербáрий, *-я m.* ierbar.
гéрбов/ый *adj.* **1.** de/cu stemă; de/cu blazon; ~*ые пýговицы* nasturi cu stemă. **2.** timbrat, marcat; de timbru; ~ *сбор* taxă de timbru; ~*ая бумáга* hîrtie timbrată, coală timbrată; ~*ая мáрка* timbru fiscal.
геркулéс[1], *-a m. (fig.)* om foarte puternic, un Hercule.
геркулéс[2], *-a m.* fulgi/crupe de ovăz.
геркулéсовский *adj.* de Hercule, herculean; foarte puternic, uriaş.
геркулéсовый *adj.* de fulgi de ovăz.
гермáний, *-я m. (chim.)* germaniu.
германи́ст, *-a m* germanist.
германи́стика, *-и f.* germanistică.
германи́зм, *-a m. (lingv.)* germanism.
гермáнка, *-и f.* germană.
германофи́л, *-a m.* germanofil.
германофи́льский *adj.* germanofil.
германофóб *-a m.* germanofob.
германофóбский *adj.* germanofob, de germanofob.
германофóбство, *-a n. sg.* germanofobie.
гермáнск/ий *adj.* german, germanic; ~*ие языкú* limbi germanice.
гермáнцы, *-цев pl.; sg. гермáнец, -нца m.* germani.
гермафроди́т, *-a m.* hermafrodit.
гермафродити́зм, *-a m. sg.* hermafroditism.
герметизáция, *-и f.* ermetizare.
гермети́ческий *adj.* ermetic.
гермети́чность, *-и f. sg.* însuşirea de a fi ermetic, ermeticitate.
гермети́чный *adj. v. гермети́ческий*
герои́зм, *-a m. sg.* eroism; *трудовóй* ~ eroism în muncă; *бумáжный* ~ eroism în vorbe (pe hîrtie); *проявля́ть/ проявúть* ~ a da dovadă de eroism.
герóика, *-и f.* eroism.
герои́ня *-и f.* eroină; *мать-*~ mamă eroină.
герои́ческ/ий *adj.* **1.** eroic; măreţ, grandios, maiestos; ~*ая эпóха* epocă măreaţă. **2.** extrem, extraordinar; ~*ое срéдство* procedeu extrem; ~*ие мéры* măsuri excepţionale.
герó/й, *-я m.* erou; ~ *трагéдии* erou de tragedie; ~ *дня* erou al zilei; ~ *нáшего врéмени* erou al timpurilor noastre; ~ *Совéтского Союза* erou al Uniunii Sovietice; ~ *социалистúческого трудá* erou al muncii socialiste ◇ ~ *не моегó ромáна* nu e omul care m-ar putea scoate din minţi; *глядéть* ~*ем* a avea înfăţişare de erou.
герои́ческий *adj.* eroic, de erou, vitejesc; ~ *постýпок* faptă eroică, faptă vitejească.
герóйство, *-a n. sg.* **1.** eroism, vitejie, caracter eroic; *проявúть* ~ a da dovadă de eroism. **2.** faptă eroică/vitejească.
герóльд, *-a m. (ist.)* crainic.
геронтолóгия, *-и f.* gerontologie.
гéрпес, *-a m. (med.)* herpes.
герунди́в, *-a m. (gram.)* gerundiv.
герýндий, *-я m. (gram.)* gerunziu.
гéрцог, *-a m.* duce.
герцоги́ня, *-и f.* ducesă.
гéрцогский *adj.* ducal.

ге́рцогство, *-а п.* **1.** ducat. **2.** titlul de duce.

гете́ра, *-ы f.* **1.** *(ist.)* hetairă. **2.** curtezană.

гетероге́нный *adj.* heterogen.

гетероморфи́зм, *-а m. (geol.)* heteromorfism, polimorfie.

ге́тман, *-а m. (ist.)* hatman.

ге́тманский *adj. (ist.)* hătmănesc, de hatman.

ге́тманство, *-а п. sg. (ist.)* hătmănie.

ге́тры, *гетр pl.* ghetre, jambiere.

ге́тто *п. indecl.* ghetou.

гешефт, *-а m.* gheșeft, afacere.

гиаци́нт, *-а m.* zambilă.

гиаци́нтовый *adj.* de zambilă, de hiacint.

гибо́н, *-а m. (zool.)* gibon.

ги́бел/ь [1], *-и f. sg.* pieire, moarte; *идти́ на ве́рную* ~ a merge la moarte sigură; ~ *корабля́* naufragiul corăbiei; *траги́ческая* ~ moarte tragică ◇ *идти́ навстре́чу со́бственной* ~*и* a-și tăia craca de sub picioare; *обрека́ть на* ~ a sorti pieirii; *посыла́ть на ве́рную* ~ a trimite la moarte sigură; *спасти́ от ве́рной* ~*и* a scoate din gura lupului, a salva de la pieire.

ги́бель [2], *-и f. sg. (pop.)* mulțime, masă, noian, roi, sumedenie, puzderie, droaie; ~ *комаро́в* roiuri de țînțari; ~ *наро́да* sumedenie de oameni; ~ *фру́ктов* belșug de fructe.

ги́бельность, *-и f.* caracter distrugător/funest, primejdie, pericol.

ги́бельн/ый *adj.* primejdios, periculos; dezastruos, funest, fatal; ~*ые после́дствия* urmări/consecințe funeste; ~ *шаг* pas primejdios.

ги́бка, *-и f. (де́йствие)* încovoiere, curbare.

ги́бк/ий *adj.* **1.** mlădios, suplu, flexibil, elastic, mobil; ~*ая ве́тка* creangă mlădioasă. **2.** *(fig.)* ușor adaptabil, maleabil, elastic; ~ *ум* minte ageră.

ги́бкость, *-и f, sg.* **1.** flexibilitate, elasticitate, mlădiere, suplețe, mobilitate. **2.** *(fig.)* maleabilitate, caracter maleabil, suplețe.

ги́бл/ый *adj. (pop.)* plin de pericole; deznădăjduit, desperat, fără speranță; ~*ое де́ло* cauză pierdută, situație proastă/desperată.

ги́бнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. поги́бнуть)* a pieri, a se prăpădi, a se distruge, a se nimici, a muri.

гибри́д, *-а m.* hibrid, corcitură.

гибридиза́ция. *-и f. sg.* hibridizare, încrucișare, bastardare.

гибри́дный *adj.* de hibrid, hibrid.

гига́нт, *-а m.* gigant, uriaș, colos.

гиганти́зм, *-а m. (med.)* gigantism.

гигантома́ния, *-и f.* megalomanie, grandomanie.

гига́нтск/ий, *adj.* gigantic, imens, enorm, uriaș, colosal; *(fig.)* ~*ими шага́ми* cu pași uriași; *(fig.)* ~*ие уси́лия* eforturi uriașe ◇ *(sport.)* ~*ие шаги́* pași de uriaș.

гигие́на, *-ы f. sg.* igienă.

гигиени́ст, *-а m.* igienist, specialist în probleme de igienă.

гигиени́ческ/ий *adj.* igienic, de igienă; ~*ие ме́ры* măsuri de igienă.

гигиени́чный *adj. v. гигиени́ческий.*

гигро́метр, *-а m. (fiz.)* higrometru.

гигроско́п, *-а m. (fiz.)* higroscop.

гигроскопи́ческ/ий *adj.* higroscopic; ~*ая ва́та* vată higroscopică/hidrofilă.

гигроста́т, *-а m. (fiz.)* higrostat.

гид, *-а m.* **1.** ghid, călăuză, cicerone. **2.** *(înv.)* ghid, îndreptar.

ги́дра, *-ы f. (zool. mitol.)* hidră, balaur.

гидра́влика, *-и f. sg.* hidraulică.

гидравли́ческий *adj.* hidraulic; ~ *пресс* presă hidraulică; ~ *дви́гатель* motor hidraulic; ~ *то́рмоз* frînă hidraulică.

гидрази́н, *-а m. (fiziol.)* hidrazină.

гидра́т, *-а m. (chim.)* hidrat; ~ *за́киси желе́за* hidroxid feros; ~ *о́киси ка́лия* hidroxid de potasiu.

гидрата́ция, *-и f. sg. (chim.)* hidratare.

гидроавиа́ция, *-и f. sg.* hidroaviație.

гидроаку́стика, *-и f. (fiz.)* hidroacustică.

гидроаэродро́м, *-а m. (tehn.)* hidroaerodrom.

гидробиоло́гия, *-и f. sg.* hidrobiologie.

гидрогенера́тор, *-а m.* generator hidraulic; hidrogenerator.

гидрогео́лог, *-а m.* hidrogeolog.

гидрогеологи́ческий *adj.* hidrogeologic.

гидрогеоло́гия, *-и f. sg.* hidrogeologie.

гидро́граф, *-а m.* hidrograf; curbă de regim.

гидрографи́ческий *adj.* hidrografic, de hidrografie.

гидрогра́фия, *-и f. sg.* hidrografie.

гидродина́мика, *-и f. (fiz.)* hidrodinamică.

гидроинкуба́тор, *-а m.* hidroincubator.

гидроколо́нна, *-ы f.* coloană hidraulică.

гидрокортизо́н, *-а m. (fiziol.)* hidrocortizon.

гидро́лиз, *-а m. (chim.)* hidroliză.

гидро́лог, *-а m.* hidrolog, specialist în hidrologie.

гидрологи́ческий *adj.* hidrologic.

гидроло́гия, *-и f. sg.* hidrologie.

гидролока́ция, *-и f.* hidrolocație.

гидромелиорати́вный *adj.* de hidroameliorație.

гидромелиора́ция, *-и f.* hidroameliorație.

гидрометри́ческий *adj.* hidrometric.

гидроме́трия, *-и f. sg.* hidrometrie.

гидромоду́ль, *-я m. (tehn.)* hidromodul.

гидромонито́р, *-а m. (tehn.)* hidromonitor.

гидропати́ческий *adj. (med.)* de hidroterapie.

гидропа́тия, *-и f. sg. (med.)* hidroterapie.

гидропла́н, *-а m. v. гидросамолёт*

гидропо́ника, *-и f.* hidroponică.

гидропу́льт, *-а m.* vermorel, pompă de mînă.

гидросамолёт, *-а m.* hidroavion; *го́ночный* ~ hidroavion de cursă.

гидросилов/о́й *adj.* hidroenergetic; ~*а́я устано́вка* instalație hidroenergetică.

гидросисте́ма, *-ы f.* sistem hidraulic.

гидроста́нция, *-и f.* hidrocentrală, centrală hidroelectrică.

гидроста́тика, *-и f. sg. (fiz.)* hidrostatică.

гидростати́ческий *adj. (fiz.)* hidrostatic.

гидросфе́ра *-ы f.* hidrosferă.

гидротерапи́я, *-и f. sg. (med.)* hidroterapie.

гидроте́хника *-и f. sg.* hidrotehnică.

гидротехни́ческ/ий *adj.* hidrotehnic; ~*ое сооруже́ние* construcție hidrotehnică; ~ *у́зел* = *гидроу́зел* nod hidrotehnic.

гидротурби́на, *-ы f.* turbină hidraulică.

гидроу́зел, *-зла́ m.* nod hidrotehnic, nod hidraulic.

гидроустано́вка, *-и f.* instalație hidraulică.

гидрофи́зика, *-и f.* hidrofizică.

гидрофо́бия, *-и f.* hidrofobie.

гидрохи́мия, *-и f.* hidrochimie, chimia hidrosferei.

гидроцентра́ль, *-и f.* hidrocentrală, centrală hidroelectrică.

гидроэлектри́ческий *adj.* hidroelectric.

гидроэлектроста́нция, *-и f.* centrală hidroelectrică.

гидроэнерге́тика, *-и f.* hidroenergetică.

гидроэне́ргия, *-и f.* energie hidraulică.

гие́на, *-ы f.* hienă.

гик, *-а m. sg. v. ги́канье*

ги́канье, *-я п. sg.* chiuit, hăulit.

ги́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. момги́кнуть)* a chiui, a hăuli, a striga.

гиль, *-и f. sg. (înv.)* baliverne, fleac, moft, absurditate; ~ *нести́* a spune fleacuri, a vorbi fără șir.

гильде́йский *adj. (ist.)* de breaslă, de corporație.

ги́льдия, *-и f.* **1.** *(ist.)* breaslă, corporație în evul mediu în Europa occidentală. **2.** categorie în care erau încadrați negustorii din Rusia țaristă, după avere.

ги́льза, *-ы f. (tehn.)* tub, bucșă, cămașă; *патро́нная* ~ tub de cartuș.

ги́льзовый *adj. (tehn.)* de/cu tub, de/cu bucșă.

гильоти́на *-ы f.* ghilotină.

гильотини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a ghilotina, a executa la ghilotină.

гиля́ки, *-ов pl.; sg. -я́к, -а m.* nivhi *(populație din U.R.S.S.).*

гиля́цкий *adj.* de nivhi.

гиля́чка, *-и f.* de la *гиля́к; v. гиля́ки.*

гимн, *-а m.* **1.** imn; *госуда́рственный* ~ imn de stat. **2.** *(fig.)* osanale, laudă.

гимнази́ст, *-а m. (inv.)* elev de liceu, licean.

гимнази́ческий *adj.* de liceu, de gimnaziu, de licean.

гимна́зия, *-и f. (înv.)* liceu; *класси́ческая* ~ liceu clasic; *же́нская* ~ liceu de fete.

гимна́ст, *-а m.* gimnast.

гимнастёрка, *-и f.* tunică, bluză militară.

гимна́стик/а, *-и f.* gimnastică; *лече́бная* ~ gimnastică medicală; *худо́жественная* ~ gimnastică artistică; *занима́ться ~ой* a face exerciţii de gimnastică.

гимнасти́ческ|ий *adj.* gimnastic, de gimnastică; ~ *зал* sală de gimnastică; *~ие упражне́ния* exerciţii de gimnastică.

гимна́стка, *-и f.* gimnastă.

гимнопе́дия, *-и f.* himnopedie.

гингиви́т, *-а m. (med.)* gingivită.

гинеко́лог, *-а m.* ginecolog.

гинекологи́ческий *adj.* ginecologic, de ginecologie; *~ая опера́ция* operaţie ginecologică.

гинеколо́гия, *-и f. sg.* ginecologie.

гине́я, *-и f. (моне́та)* guinee.

гипералге́зия, *-и f. (fiziol.)* hiperalgezie.

гипе́рбола[1], *-ы f. (lit.)* hiperbolă.

гипе́рбола[2], *-ы f. (mat.)* hiperbolă.

гиперболи́ческий[1] *adj. (lit.)* hiperbolic, de hiperbolă; bazat pe hiperbole; ~ *стиль* stil hiperbolic.

гиперболи́ческ|ий[2] *adj. (mat.)* hiperbolic; *~ое сече́ние* secţiune hiperbolică.

гиперболи́чный *adj.* exagerat, hiperbolic.

гиперболо́ид, *-а m. (mat.)* hiperboloid.

гипергликеми́я, *-и f. (fiziol.)* hiperglicemie.

гиперемия, *-и f. sg. (med.)* hiperemie.

гиперто́ник, *-а m.* hipertensiv, care suferă de hipertensiune.

гипертони́ческий *adj.* hipertensiv.

гипертони́я, *-и f. sg.* hipertensiune.

гипертрофи́рованн|ый *adj.* hipertrofiat; *~ые мы́шцы* muşchi hipertrofiaţi.

гипертрофи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se hipertrofia.

гипертрофи́я, *-и f. sg.* hipertrofie.

гиперфу́нкция, *-и f. (fiziol.)* hiperfuncţie.

гипно́з, *-а m. sg.* **1.** hipnoză, stare de hipnoză; *впасть в* ~ a cădea în stare de hipnoză. **2.** fascinaţie, putere de sugestie, vrajă.

гипнотерапи́я, *-и f.* hipnoterapie.

гипнотиза́ция, *-и f. sg.* hipnotizare.

гипнотизёр, *-а m.* hipnotizator.

гипнотизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. загипнотизи́ровать) acuz.* **1.** a hipnotiza. **2.** *(fig.)* a supune voinţei sale, a subjuga, a fascina, a capta.

гипноти́зм, *-а m. sg.* hipnotism.

гипноти́ческий *adj.* hipnotic, de hipnoză.

гиповитамино́з, *-а m. (med.)* hipovitaminoză.

гипокинези́я, *-и f. (biol.)* hipochinezie.

гипокси́я, *-и f.* hipoxie.

гипоста́з, *-а m.* ipostază.

гипосульфи́т, *-а m. (chim.)* hiposulfit.

гипо́тез|а, *-ы f.* ipoteză; *вы́двинуть ~у* a emite o ipoteză; *стро́ить ~ы* a face ipoteze; *рабо́чая* ~ ipoteză de lucru.

гипотену́за, *-ы f. (mat.)* ipotenuză.

гипотерми́я, *-и f. (biol.)* hipotermie.

гипотети́ческ|ий *adj.* ipotetic; *~ие утвержде́ния* afirmaţii ipotetice.

гипотети́чность, *-и f. sg.* caracter ipotetic.

гипотети́чный *adj. v. гипотети́ческий*

гипотони́я, *-и f. (biol.)* **1.** hipotonie. **2.** hipotensiune.

гипотрофи́я, *-и f. (med.)* hipotrofie.

гипофаги́я, *-и f.* hipofagie.

гипоце́нтр, *-а m. (geol.)* hipocentru.

гипофи́з, *-а m. (anat.)* hipofiză.

гиппопота́м, *-а m.* hipopotam.

гипс, *-а m.* **1.** ghips, ipsos; *скульпту́ра из ~а* sculptură/mulaj de ghips; *волокни́стый* ~ ghips fibros; *высокопро́чный* ~ ghips de înaltă rezistenţă. **2.** *(med.)* ghips, bandaj chirurgical de ghips; *положи́ть но́гу в* ~ a pune piciorul în ghips.

ги́псовый *adj.* de ghips, de ipsos.

гипсо́метр, *-а m. (geol.)* ghipsometru.

гипсоме́трия, *-и f.* ghipsometrie.

гиреви́к, *-а m. (sport)* halterofil.

ги́рл|о, *-а n. (geogr.)* gură, braţ; *дуна́йские ~а* gurile Dunării.

гирля́нда, *-ы f.* ghirlandă; ~ *цвето́в* ghirlandă de flori.

гироко́мпас, *-а m.* girobusolă.

гироме́тр, *-а m.* girometru.

гиромото́р, *-а m.* motor giroscopic.

гироприбо́р, *-а m.* aparat giroscopic.

гироско́п, *-а, m. (tehn.)* giroscop.

ги́р|я, *-и f.* **1.** greutate; *~и для весо́в* greutăţi pentru cîntar. **2.** *(sport)* haltere.

гисто́лог, *-а m.* histolog, specialist în histologie.

гистологи́ческий *adj.* histologic, de histologie.

гистоло́гия, *-и f. sg.* histologie.

гистохи́мия, *-и f.* histochimie.

гита́ра, *-ы f.* chitară.

гитари́ст, *-а m.* chitarist.

гитлери́зм, *-а m.* hitlerism.

ги́тлеровский *adj.* hitlerist.

ги́чка, *-и f. (sport)* barcă îngustă şi rapidă, gig.

глав|а́[1], *-ы́ f.* **1.** *(înv.)* cap. **2.** şef, conducător, cap, căpetenie; ~ *делега́ции* conducătorul delegaţiei; ~ *семьи́* capul familiei; ~ *прави́тельства* şeful guvernului. **3.** cupolă, turlă; ~ *собо́ра* cupola catedralei; cupola biscricii ◇ *стоя́ть/быть во ~е́* a fi în frunte; *во ~у́ угла́ ста́вить* a pune pe primul plan.

глава́[2], *-ы́ f. (pl. гла́вы)* capitol; *пе́рвая ~ кни́ги* primul capitol al cărţii.

глава́рь, *-я́ m. (peior.)* conducător, şef, căpetenie.

главе́нство, *-а n. sg.* supremaţie, primat, preponderenţă, predominare; rol dominant, hegemonie.

главе́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. в + prepl.* sau *над + instr.* a domina, a predomina, a avea întîietate, a deţine un rol preponderent.

главк, *-а m. = гла́вный комите́т* direcţie generală.

главко́м, *-а m. = главнокома́ндующий* comandant - şef.

гла́вное, *-ого n.* principalul, esenţialul; *э́то* ~ asta e principalul.

главнокома́ндование, *-я n.* comandament general.

главнокома́ндующий, *-его m.* comandant - şef al unui front; *верхо́вный* ~ comandant suprem al tuturor forţelor armate ale statului (în timpul războiului).

гла́вн|ый *adj.* **1.** principal, de seamă, de căpetenie, esenţial; *~ая иде́я* ideea principală; *~ая у́лица* strada principală; *~ое де́ло* lucru de căpetenie/esenţial; *(gram.) ~ое предложе́ние* propoziţie principală/regentă. **2.** superior, general, principal; ~ *бухга́лтер* contabil şef; ~ *инжене́р* inginer şef; ~ *врач* medic şef; ~ *реда́ктор* redactor şef; ~ *арби́тр* arbitru prim; *~ое управле́ние* direcţie generală ◇ *cuv. modal гла́вное* mai ales, mai cu seamă, în primul rînd; *(mil.) ~ая кварти́ра* cartier general; *(cont.) ~ая кни́га* cartea mare; *~ым о́бразом* în special, mai ales, mai cu seamă; *(mil.) ~ые си́лы* forţele principale, grosul forţelor; *~ое направле́ние* direcţie principală.

глаго́л, *-а m.* **1.** verb; *вспомога́тельный* ~ verb auxiliar; *перехо́дный* ~ verb tranzitiv; *неперехо́дный* ~ verb intranzitiv; *возвра́тный* ~ verb reflexiv; ~ *бытия́* verb de existenţă; ~ *говоре́ния* verbum dicendi; ~ *изъявле́ния* verbum declarandi; ~ *чу́вства* verbum sentiendi. **2.** *(înv.)* cuvînt, slovă.

глаго́лица, *-ы sg. f.* alfabet glagolitic.

глаголи́ческ|ий *adj.* glagolitic; *~ое письмо́* scriere glagolitică.

глаго́ль, *-я m.* glagole *(vechea denumire a literei «г»).*

глаго́льн/ый *adj.* verbal; postverbal; *~ая ри́фма* rimă verbală; ~ *вид* aspect verbal; *~ое и́мя* nume postverbal; ~ *ко́рень* rădăcină verbală; *~ое образова́ние* formaţie verbală; *~ая фо́рма* formă verbală; ~ *предика́т* predicat verbal.

гладиа́тор, *-а m.* gladiator.

гладилка, *-и f. (constr.)* mistrie, drişcă.

гладильн|ый *adj.* de călcat; *~ая доска́* scîndură de călcat.

гла́дить, *гла́жу, гла́дишь vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́гладить) acuz.* a călca, a netezi; ~ *бельё* a călca rufele. **2.** *(pf. погла́дить) acuz.* cu *по + dat.* a dezmierda, a mîngîia; ~ *по голове́* a mîngîia pe cap ◇ ~ *по голо́вке кого́-л.* a-i căuta cuiva în coarne; a fi îngăduitor, a răsfăţa; ~ *про́тив ше́рсти* a lua în răspăr, a contrazice.

гла́дк|ий *adj.* **1.** neted, plat, întins,

plan; *∼ая доро́га* drum neted. **2.** neted, lins; *∼ие во́лосы* păr lins; *∼ая ко́жа* piele netedă. **3.** *(fig.)* lin, curgător, curent; ∼ *стиль* stil curgător ◇ *с кого́-л взя́тки ∼и* prinde orbul, scoate-i ochii.

гла́дко *adv.* **1.** neted, întins; ∼ *вы́стругать до́ску* a netezi scîndura la rindea. **2.** neted, lins; ∼ *вы́бритый* bine ras; ∼ *причёсанный* cu părul lins. **3.** *(fig.)* lin, curgător; ∼ *чита́ть* a citi curent. **4.** *(fig.)* fără greutăți, fără complicații; *собра́ние прошло́* ∼ adunarea a decurs în mod normal; *идти́* ∼ a merge strună.

гладкоство́льный *adj.* cu țeava netedă, fără crestături *(despre o armă).*

гла́дкость, *-и f. sg.* **1.** însușirea de a fi neted, netezime. **2.** *(fig.)* ușurință, cursivitate; ∼ *ре́чи* cursivitate în vorbire.

гладь[1], *-и f. sg.* suprafața netedă a unei ape, oglinda apei ◇ *тишь да* ∼ liniște și pace, liniște netulburată.

гладь[2], *-и f. sg.* **1.** broderie albă, broderie plină. **2.** *(text.)* tricot simplu.

гла́дыш, *-а m. (bot.)* burete dulce, vinețică-cu-lapte.

гла́жен|ый *adj.* călcat, netezit; *∼ое бельё* rufe călcate.

гла́женье, *-я n.* călcare, netezire; ∼ *белья́* călcatul rufelor.

глаз, *-а* și *(-у) m.* **1.** ochi; *ка́рие ∼а́* ochi căprui; *∼а́ на вы́кате* ochi bulbucați; *тара́щить ∼а́* a holba ochii. **2.** vedere, ochi; *о́стрый/зо́ркий* ∼ privire ageră, ochi ager/pătrunzător; *ве́рный* ∼ ochi sigur; *невооружённым ∼ом* cu ochiul liber; *плохи́е ∼а́* vedere slabă; *по́ртить (себе́) ∼а́* a-și strica ochii. **3.** *sg. (fig.)* atenție, supraveghere, îngrijire ◇ *не смыка́я* ∼ fără a închide ochii; *идти́ куда́ ∼а́ глядя́т* a te duce unde vezi cu ochii; *броса́ться в ∼а́* a sări în ochi; a bate la ochi; *на* ∼ din ochi, după apreciere; cu aproximație; *на ∼а́х у кого́-л.* în fața, în prezența, sub ochii cuiva; *с гла́зу на* ∼ între patru ochi; *за ∼а́ говори́ть* a vorbi pe din dos/pe la spate; *в ∼а́* verde în față; în față; de la obraz; *за ∼а́ дово́льно* cu vîrf și îndesat; e mai mult decît suficient; *в ∼а́х кого́-л.* după părerea cuiva; *в мои́х ∼а́х* în ochii mei; după mine; *смотре́ть ∼а́ми кого́-л.* a privi cu ochii altuia; a nu avea păreri proprii; *отвести́ ∼а́ кому́-л* a deruta pe cineva, a sustrage atenția cuiva; *для отво́да* ∼ de ochii lumii; *откры́ть ∼а́ кому́-л.* a-i deschide cuiva ochii, a-i atrage atenția asupra unui lucru; *закрыва́ть ∼а́ на что-л.* a închide ochii, a trece cu vederea; a tolera ceva; *не пока́зывать* ∼ *куда́-л.* a nu veni, a evita să vii undeva; *не пока́зываться на ∼а́ кому́-л.* a nu da cu ochii de cineva; a evita pe cineva; *не своди́ть* ∼ *с кого́-л.* a nu-și lua ochii de la cineva; a nu pierde pe cineva din vedere, a supraveghea pe cineva; *смотре́ть сме́рти в ∼а́* a privi moartea în față; *попа́сться на ∼а́* a da cu ochii de cineva; *∼а́м не ве́рить* a nu-și crede ochilor; *темно́ хоть* ∼ *вы́коли* e întuneric beznă; *с пья́ных* ∼ în stare de beție; *ра́ди чьих-л. прекра́сных* ∼ de dragul cuiva; pentru ochii frumoși ai cuiva; *убира́йся с* ∼ *доло́й!* piei din ochii mei!; *(prov.) с* ∼ *доло́й, из се́рдца вон* ochii care nu se văd se uită; *не в бровь, а в* ∼ drept la țintă; bine nimerit; *пуска́ть пыль в ∼а́* a arunca praf în ochii cuiva; *ни в одно́м ∼у́* treaz de-a binelea; cîtuși de puțin beat; *(prov.) у стра́ха ∼а́ велики́* spaima are ochii mari; frica păzește bostănăria; *(prov.) у семи́ ня́нек дитя́ без ∼у* copilul cu multe moașe rămîne cu buricul netăiat; *в ∼а́х двои́тся/трои́тся* a vedea dublu/triplu; *впи́ться ∼а́ми* a-și pironi ochii; a mînca din ochi; *уда́рить ме́жду* ∼ a lovi în frunte; a da unde a pus popa mirul; *мозо́лить ∼а́ кому́-л.* a fi/a sta cuiva ca sarea în ochi; a se ține scai de cineva; *не знать, куда́ ∼а́ дева́ть* a intra în pămînt de rușine; *не моргну́ть ∼ом* fără a clipi; fără a sta pe gînduri; *не по ∼а́м очки́* nu se potrivește una cu alta; *бере́чь пу́ще гла́за* a păzi (a păstra) ca pe ochii din cap/ca lumina ochilor; *в ∼а́ не ви́дел/не вида́л!* n-am văzut, n-am auzit!; *в ∼а́ сказа́ть/говори́ть* a spune drept; a spune verde în față (de la obraz); *(prov.) в ∼а́ хва́лит, а за ∼а́ ла́ет* în față te linge, în spate te frige; *в ∼а́х темне́ет у кого́-л.* a i se face negru înaintea ochilor; *в∼а́х мелька́ет/ряби́т* îmi joacă înaintea ochilor; văd tulbure; *в ∼а́х свет поме́рк* i s-a făcut negru înaintea ochilor; *в чужо́м ∼у́ сучо́к/соло́минку ви́дит, а в своём бревна́ не замеча́ет* vezi paiul (gunoiul) din ochiul altuia și nu vezi bîrna din ochiul tău; vezi gunoiul din ochiul tău și nu vorbi pe altul de rău; *во все ∼а́ гляде́ть* a fi cu ochii în patru; a fi numai ochi; a deschide ochii mari; *верте́ться пе́ред ∼а́ми* sau *(на ∼а́х) кого́-л.* a apărea mereu în calea cuiva; *возвы́ситься в ∼а́х кого́-л.* a se ridica/a crește în ochii cuiva.

глаза́стый, *adj. (pop.)* **1.** ochios, cu ochii mari; cu ochi bulbucați. **2.** cu privire ageră.

глазёнки, *-ок pl. dim.* ochișori.

глазе́т, *-а m. sg.* brocart.

глазе́товый *adj.* de brocart.

глазе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. на*+*acuz. (pop.)* a holba ochii la..., a căsca gura, a sta cu gura căscată.

глазиро́ванный *adj.* glasat; lustruit, smălțuit.

глазирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a glasa, a acoperi cu glazură. **2.** a satina, a da lustru; a smălțui.

глазиро́вка, *-и f. sg.* **1.** glasare. **2.** satinare, lustruire, smălțuire.

глазни́к, *-а́ m. (pop.)* oculist, specialist în boli de ochi.

глазни́ца, *-ы f. (anat.)* orbită *(a ochiului).*

глазн|о́й *adj.* de ochi, ocular, al ochiului; optic; *∼ы́е боле́зни* boli de ochi; *∼о́е я́блоко* glob ocular; *∼а́я впа́дина* orbită; ∼ *нерв* nerv optic; ∼ *врач* oculist, oftalmolog.

глазое́дка, *-и f. (chim.)* bioxid de sulf.

глазо́к[1], *-зка́ m.* **1.** ochi, ferestruică *(la ușa unei celule de închisoare).* **2** *(bot.)* mugure, ochi; *привива́ть глазко́м* a altoi în ochi.

глаз|о́к[2], *-зка́ m. dim.* ochi mic, ochișor ◇ *взгляну́ть одни́м ∼ко́м* a se uita cu coada ochiului; a arunca o ochiadă; *де́лать кому́-л. гла́зки* a-i face cuiva ochi dulci; *(bot.) аню́тины гла́зки* pansea; *на* ∼ din ochi.

глазоме́р, *-а m. sg.* aprecierea distanței din ochi, măsurare din ochi, estimare sumară; *определя́ть по ∼у* a aprecia (distanța) din ochi.

глазоме́рн|ый *adj.* apreciat/măsurat din ochi; *∼ая съёмка* ridicare în plan din (după) ochi.

глазу́нья, *-и f.* ouă-ochiuri.

глазурова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a acoperi cu glazură/cu smalț; a glazura.

глазурова́ние, *-я n. (действие)* smălțuire, acoperire cu email/cu smalț; glazurare.

глазу́рь, *-и f. sg.* **1.** glazură, email, smalț. **2.** glazură.

гла́нды, *гланд pl.; sg. гла́нда, -ы f. (anat.)* amigdale.

глас, *-а m. (înv.)* voce, glas; ∼ *вопию́щего в пусты́не* glasul celui care strigă în pustiu ◇ *ни ∼а, ни воздыха́ния* tăcere mormîntală.

глас/и́ть, *-и́т vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a vesti, a anunța, a da de știre. **2.** a spune, a glăsui, a prevedea, a prescrie, a dispune; *зако́н ∼и́т* legea prevede.

гла́сно *adv.* public, în mod public, deschis.

гла́сност|ь, *-и f. sg.* publicitate, notorietate; caracter notoriu, notorietate publică; *преда́ть ∼и* a da publicității, a face cunoscut, a aduce la cunoștință publică.

гла́сный[1] *adj.* public; *∼суд* judecată publică.

гла́сный[2] *adj.* **1.** vocalic, de vocală. **2.** *m.* vocală; ∼ *за́днего ря́да* vocală posterioară; ∼ *пере́днего ря́да* vocală anterioară; ∼ *звук* sunet vocalic, vocală.

гла́сный[3], *-ого m. (înv.)* consilier; ∼ *городско́й ду́мы* consilier municipal.

гла́уберов *adj. (chim.) ∼а соль* sarea lui Glauber, sulfat de sodiu.

глауко́ма, *-ы f. sg. (med.)* glaucom.

глаша́тай, *-я m.* **1.** *(ist.)* crainic, vestitor, pristav. **2.** *(fig.)* crainic, vestitor, purtător de cuvînt, apărător.

гледи́чия, *-и f. (bot.)* glădiță.

глёт, *-а m. (chim.)* litargă.

глéтчер, *-а m.* gheţar.
гликозурúя, *-и f. (med.)* glicozurie.
глúн|а, *-ы f. sg.* argilă, humă, lut; *фарфóровая/бéлая* ~ caolin, argilă albă; *огнеупóрная* ~ argilă refractară; *гончáрная* ~ argilă pentru olărie; *железúстая* ~ argilă feruginoasă; *слáнцевая* ~ argilă şistoasă; *мáзать* ~*ой* a murui, a da cu lut.
глúнистость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi argilos.
глúнист/ый *adj.* argilos, humos, lutos; ~*ая пóчва* teren argilos.
глúнище, *-а n.* lutărie; strat de argilă.
глинобетóн, *-а m.* beton de argilă, argilă-beton.
глинобúтный, *adj.* din chirpici, de lut.
глинозём, *-а m.* alumină, oxid de aluminiu; argilă, humă.
глинозёмистый *adj.* aluminifer, de aluminiu; care conţine alumină.
глинозёмный *adj.* de alumină, aluminos; aluminifer.
глинокóпня, *-и f. (min.)* carieră de argilă.
глиномешáлка, *-и f. v.* **глиномя́лка**
глиномя́лка, *-и f. (tehn.)* malaxor de argilă.
глинтвéйн, *-а m.* vin roşu fiert (cu zahăr şi mirodenii).
глúнян|ый *adj.* de/din lut; ~ *горшóк* oală de lut; ~*ые издéлия* articole de olărie.
глúптика, *-и f. sg. (arte)* gliptică.
глиптотéка, *-и f.* gliptotecă.
глиссáндо *adv. (muz.)* glisando.
глúссер, *-а m. (mar.)* glisor, hidroglisor.
глист, *-á m.* vierme intestinal, helmint; *лéнточный* ~ tenie; *крýглый* ~ ascarid, limbric.
глистогóнн|ый *adj.* vermifug, vermicid; ~*ое срéдство* medicament vermicid.
глиф, *-а m. (arhit.)* ornament săpat în piatră.
глицерúн, *-а m. sg.* glicerină.
глицерúнов|ый *adj.* de glicerină; ~*ое мы́ло* săpun de glicerină.
глицúния, *-и f. (bot.)* glicină.
глобáльный *adj.* global.
глобулúн, *-а m. (biol. chim.)* globulină.
глóбус, *-а m.* glob *(geografic)*; *(nav.) звёздный* ~ navisferă.
глог, *-а m. (bot.)* sînger, lemn pucios.
глóговина, *-ы, f. (bot.)* sorb.
глодáть, *гложý, глóжешь vb. ipf. acuz.* **1.** a roade; ~ *кость* a roade un os. **2.** *(fig.)* a chinui, a roade, a măcina; *тоскá глóжет когó-л.* îl chinuie dorul.
глóсса, *-ы f.* glosă.
глоссáрий, *-я m. (lingv.)* glosar.
глотáние, *-я n. sg. (действие)* înghiţire, înghiţit.
глотáтельный *adj.* de înghiţire.
глотáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. глотнýть) acuz.* a înghiţi; *жáдно* ~ a înghiţi cu lăcomie, a înfuleca; ~ *пилю́ли* a înghiţi pilule; *(fig.)* ~ *кнúги однý за другóй* a citi cu nesaţ, a devora/a înghiţi o carte după alta ◇ ~ *словá* a vorbi neclar, a mînca cuvintele; ~ *слёзы* a-şi stăpîni lacrimile, a-şi înghiţi lacrimile.
глóтк|а, *-и f.* **1.** *(anat.)* faringe. **2.** *(pop.)* gîtlej, beregată ◇ *заткнýть* ~*у комý-л.* a astupa cuiva gura; *драть* ~*у* a zbiera, a urla cît te ţine gura; *во всю* ~*у* cît îl ţine gura; *здорóвая* ~ o voce puternică; *лужёная* ~ beţivan; guraliv, cu o gură cît o şură; *перегры́зть* ~*у комý-л.* a-i pune cuiva pumnul în gură; a rupe dinţii cuiva; a da cuiva peste gură; a tăia beregata cuiva; *пя́лить* ~*у* a rîde cu gura mare; a necheza ca un cal; *разúнуть* ~*у* a face gură mare.
глотнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *глотáть.*
глот|óк, *-ткá m.* înghiţitură, sorbitură; *однúм* ~*кóм* dintr-o înghiţitură, dintr-o duşcă; ~ *воды́* o înghiţitură de apă.
глóточн|ый *adj. (anat.)* de faringe, faringian; ~*ое отвéрстие* orificiul faringelui.
глóхн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** *(pf. оглóхнуть)* a asurzi, a deveni surd. **2.** *(pf. заглóхнуть)* a se stinge, a se potoli, a se linişti, a se pierde; *шум постепéнно* ~*ет* zgomotul se stinge încetul cu încetul. **3.** *(pf. заглóхнуть)* a se sălbătici, a se părăgini.

глубин|á *-ы́ f.* **1.** adîncime, adîncuri; *на* ~*é 200 мéтров* la o adîncime de 200 de metri; ~ *мóря* adîncimea mării; *в* ~*é мóря* în adîncul mării. **2.** *sg.* fund; *в* ~*é сáда* în fundul grădinii. **3.** *(fig.)* adîncime, profunzime; ~ *зáмысла* adîncimea ideii; *в* ~*é душú* în adîncul inimii; *в* ~*é векóв* în trecutul îndepărtat, în negura vremurilor; ~ *чýвств* profunzimea sentimentelor.
глубиномéр, *-а m.* aparat de măsurat adîncimea.
глубúнн/ый *adj.* **1.** în/de adîncime; ~*лов ры́бы* pescuit în apele adînci; ~*ая бóмба* bombă antisubmarină. **2.** situat departe de centru, îndepărtat, periferic; ~ *пункт* localitate periferică.
глубóк|ий *adj.* **1.** adînc; ~*ая тарéлка* farfurie adîncă; ~*ая рекá* fluviu adînc; *(fig.)* ~*ая стáрость* adînci bătrîneţe; *(fig.)* ~*ая тишинá* tăcere adîncă. **2.** departe, îndepărtat; *в* ~*ом ты́лу* departe, în spatele frontului. **3.** *(fig.)* adînc, adîncit; ~*ое невéжество* ignoranţă crasă. **4.** *(fig.)* puternic, adînc; ~*ое чýвство* sentiment adînc; ~*ая признáтельность* recunoştinţă adîncă; *с* ~*ой скóрбью* cu adîncă durere. **5.** *(fig.)* tîrziu, înaintat; *до* ~*ой нóчи* pînă noaptea tîrziu; ~*ой óсенью* toamna tîrziu.
глубокó **1.** *adv.* adînc, în adîncime, profund; ~ *вкоренúвшийся* adînc înrădăcinat; ~ *уважáть* a respecta profund. **2.** *pred. impers.* e adînc.
глубоковóдн|ый *adj.* **1.** de mare adîncime; ~*ые ры́бы* peşti de apă adîncă. **2.** cu apă adîncă; ~*ое óзеро* lac adînc.
глубокомы́сленн|ый *adj.* **1.** adînc, profund, pătrunzător, plin de idei însemnate; ~*ое сочинéние* operă profundă. **2.** concentrat, serios; ~ *взгляд* privire concentrată; *с сáмым* ~*ым вúдом* cu aerul cel mai serios.
глубокомы́слие, *-я n. sg.* adîncime/profunzime de idei.
глубокоуважáемый *adj.* stimat, mult stimat; ~ *товáрищ!* stimate tovarăşe!
глубочáйший *sup.* de la *adj. глубóкий*
глубь, *-и f. sg.* adîncime, profunzime; *в* ~ *лéса* în inima pădurii.
глумúться, *-млю́сь, -мúшься vb. ipf. (pf. наглумúться) над* + *instr.* a-şi bate joc, a lua în rîs, a persifla, a zeflemisi.
глумлéние, *-я n. sg.* batjocură, bătaie de joc, zeflemisire; *выносúть* ~ a îndura batjocură.
глумлúвый *adj. (înv.)* ghiduş, mucalit, glumeţ, zeflemitor; batjocoritor.
глупéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. поглупéть)* a se prosti, a se tîmpi.
глуп/éц, *-пцá m. sg.* prost, nerod, neghiob, naiv, nătărău, imbecil, tont; *не оспáривай* ~*цá* nu-ţi pune mintea cu nebunul.
глупúть, *-плю́, -пúшь vb. ipf.* a face neghiobii/nerozii/prostii.
глуповáтый *adj.* prostuţ, prostănac, sărac cu duhul.
глýпост|ь, *-и f.* nerozie, neghiobie, prostie, imbecilitate; *дéлать* ~*и* a face prostii; *по* ~*и* din prostie; ~*и!; какúе* ~*и!* fleacuri!, prostii! *брось* ~*и!* lasă prostiile! *ля́пнуть* ~ a trînti o prostie; *расписáться в сóбственной* ~*и* a-şi recunoaşte prostia.
глýпый *adj.* prost, nerod, nătărău, tont; naiv ◇ *глуп, как прóбка* prost ca noaptea; ~ *постýпок* faptă prostească; *(prov.)* ~ *осýдит, а ýмный рассýдит* fereşte-mă, doamne, de judecata prostului.
глупы́ш, *-а m.* prostuţ *(alintător — despre un copil).*
глутамúн, *-а m. v. глютамúн*
глухарúный *adj.* de cocoş de munte.
глухáрь, *-я́ m.* **1.** gotcan, cocoş de munte. **2.** *(glumeţ)* om fudul de-o ureche. **3.** *(tehn.)* piuliţă oarbă.
глýхо *adv.* surd, stins, înăbuşit.
глух|óй[1] *adj.* **1.** surd; ~ *человéк* om surd. **2.** *к* + *dat. (fig.)* neînduplecat, surd; *он глух к моúм мольбáм* este neînduplecat la rugăminţile mele. **3.** *(lingv.)* surd; ~ *соглáсный* consoană surdă; ~ *глáсный* vocală surdă. **4.** surd, înăbuşit, stins, neclar; ~ *гóлос* voce înăbuşită. **5.** *(fig.)* dosnic, uitat, depărtat, sălbatic; ~*áя ýлица* stradă dosnică; ~*óе селó* sat îndepărtat; ~ *лес* pădure sălbatică. **6.** părăginit, părăsit; pustiu; ~*áя тропúнка* cărare părăsi-

кă; *∼óе мécmo* loc pustiu; *∼óе врéмя* sezon mort; *∼áя ночь* noapte adîncă, noapte întunecoasă ◇ *идёт ∼áя молвá* se zvoneşte; *∼áя крапúва* urzică moartă; *(fam.) ∼áя тетéря* fudul de-o ureche; *(prov.) ∼óго бранят, а он говорúт: к обéдне звонят* surdul n-aude dar le potriveşte.

глух/óй[2] *adj.* compact, plin, fără deschideri, fără orificii, blocat; *∼áя стенá* perete orb; *∼óе окнó* fereastră oarbă; *∼úе ворóта* poartă masivă (fără zăbrele); ◇ *∼ вóрот рубáшки* cămaşă cu guler închis.

глухонем|óй *adj.* **1.** surdomut. **2.** **∼óй**, *-óго m.* surdomut.

глухотá, *-ы́ f. sg.* surzenie.

глушúтель, *-я m.* **1.** *(tehn.)* amortizor (de zgomot); tobă/oală de eşapament. **2.** persoană care gîtuie/înăbuşă *(o critică, o iniţiativă etc).*

глушú|ть, *-ушý, -ýшишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. оглушúть)* a ameţi, a zăpăci; *∼ ры́бу* a pescui peştele ameţindu-l printr-o explozie sau prin lovituri. **2.** *(pf. заглушúть)* a înăbuşi, a sugruma, a gîtui, a strangula; *травá ∼m посéвы* iarba înăbuşă semănăturile; *(fig.) ∼ инициатúву* a înăbuşi iniţiativa; *∼ звук* a înăbuşi sunetul. **3.** *(pf. заглушúть)* a stinge; *∼ ýголь* a stinge cărbunii. **4.** a opri; *∼ мотóр* a opri motorul; ◇ *∼ вóдку* a bea de stinge.

глушь, *-и f. sg.* **1.** desiş; *леснáя ∼* desişul pădurii. **2.** fundătură, pustietate, loc uitat de lume; *провинциáльная ∼* fund de provincie.

глы́ба, *-ы f.* bloc, stană, bolovan, sloi; *∼ льда* bloc de gheaţă; *кáменная ∼* bloc de piatră.

глюкóза, *-ы f. sg.* glucoză.

глютамúн, *-а m. sg. (chim.)* glutamină.

глютéн, *-а m. (chim.)* gluten.

глядéлка, *-и f. (tehn.)* gaură de observaţie; felinar de recepţie.

глядé|ть, *-яжý, -ядúшь vb. ipf.* **1.** *(pf. поглядéть* şi *pf. mom. глянуть)* a se uita, a privi; *∼ с ýжасом* a privi cu groază. **2.** *(из-под, из-за + gen.)* a se arăta, a se ivi, a se vedea; *∼ из-за туч* a se arăta de după nori *(despre lună, soare).* **3.** *на + acuz.* a fi îndreptat, a da înspre ...; *óкна кóмнаты ∼ли на сéвер* ferestrele camerei dădeau spre nord. **4.** *(pf. поглядéть) за + instr.* a supraveghea, a lua seama, a îngriji; *∼ за ребёнком* a supraveghea, a avea grijă de un copil. **5.** *на + acuz.* a lua exemplu, a imita; *нéчего на негó ∼* nu te lua după el. **6.** *instr.* a părea, a arăta ca ... ◇ *∼ в óба* a fi cu ochii în patru, a privi cu atenţie; *∼ сквозь пáльцы* a închide ochii; *глазá бы мoú не ∼ли на когó-л.* să nu-l văd în ochi, mi-e drag ca sarea în ochi; *нá ночь глядя* la căderea nopţii; *∼ вон* a fi cu ochii la uşă; *глядя на когó-л.* luîndu-se după cineva/după pilda cuiva; *ни на что не глядя* fără a lua seama la nimic; fără a se uita în jur; *тогó и глядú, что ...* gata-gata să ..., te pomeneşti că ...

глядéться, *-яжýсь, -ядúшься vb. ipf. (pf. поглядéться) в + acuz.* a se privi, a se contempla, a se admira; *∼ в зéркало* a se privi în oglindă.

глянец, *-нца m. sg.* lustru, luciu; *навестú ∼* a da lustru.

глян|уть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* a arunca o privire; *кудá ни ∼ешь* oriunde te-ai uita, oriunde ţi-ai arunca privirea.

глянцевáние, *-я n. (tehn.)* lustruire.

глянцевáть, *-цýю, -цýешь vb. ipf. (pf. наглянцевáть) acuz.* a lustrui, a da lustru.

глянцевúтость, *-и f. sg.* luciu, sclipire, caracter sclipitor.

глянцевúт/ый *adj.* lucios, lustruit, lucitor; *∼ая бумáга* hîrtie lucioasă.

глянцев|ый *adj.* lucios, lustruit; *∼ая повéрхность* suprafaţă lucioasă.

гнать[1], *гоню́, гóнишь vb. ipf. acuz.* **1.** a mîna, a conduce; *∼ скотúну* a mîna vitele; *вéтер гóнит корáбль* vîntul mînă corabia; *(reg.) ∼ лес* a plutări lemnele. **2.** a alunga, a izgoni, a îndepărta; *∼ úз дому* a izgoni din casă. **3.** a zori, a grăbi, a îndemna, a îmboldi, a mîna repede; *∼ лóшадь во весь дух* a mîna calul în goana mare; *не гонú егó с рабóтой* nu-l zori la treabă. **4.** *(înv.)* a urmări, a prigoni, a persecuta. **5.** a vîna, a urmări, a hăitui, a goni, a fugări; *∼ звéря* a goni vînatul ◇ *(fam.) гонú монéту!* dă banii!, scoate banii!; *∼ мяч* a dribla mingea.

гнать[2], *гоню́, гóнишь; vb. ipf. acuz.* a distila, a extrage *(prin distilare).*

гнáться, *гоню́сь, гóнишься vb. ipf. за + instr.* **1.** a urmări; *∼ за неприятелем* a urmări pe duşman. **2.** *(fig.)* a năzui, a căuta să obţii; a alerga/a umbla după ...; *∼ за слáвой* a alerga după onoruri.

гнев, *-а m. sg.* mînie, furie, indignare; *в поры́ве ∼а* într-un acces de furie/de turbare ◇ *не во ∼ будь скáзано* să nu vă fie cu supărare; *воспаляться/распаляться ∼ом* a se face foc şi pară de mînie; *излúть ∼ на кóм-л.* a-şi descărca mînia; a-şi vărsa veninul; *лóпнуть от ∼а* a plesni de ciudă/de mînie; *обрýшивать ∼* a-şi descărca mînia; *пылáть ∼ом, распалúться ∼ом* a fierbe/a clocoti de mînie; *сорвáть ∼ (на когó-л.)* a-şi vărsa focul/necazul pe cineva.

гнездúться, *-úтся vb. ipf.* **1.** a se cuibări, a-şi face cuibul, a avea cuibul. **2.** a se încuiba *(despre insecte).* **3.** *(fig.)* a-şi face loc; a se grămădi; a stărui *(despre gînduri, sentimente etc.).*

гнездó, *-á; pl. гнёзда n.* **1.** cuib, cuibar; *птúчье ∼* cuib de pasăre; *вóлчье ∼* vizuină de lupi; *(fig.) воровскóе ∼* cuib de hoţi; *осúное ∼* viespar. **2.** *(tehn.)* locaş, cuib, nişă; *∼ бáлки* cuibul grinzii. **3.** *(lingv.)* familie de cuvinte, cuib de cuvinte ◇ *(fig.) свить себé ∼* a) a-şi întemeia un cămin; a-şi aranja căminul; b) a se căpătui; c) a se cuibări; *гнездó зарáзы* cuib de infecţie, cuib de molimă; *∼ картóфеля* cuib de cartofi; *пулемётные гнёзда* cuiburi de mitralieră; *попáсть в осúное ∼* a nimeri într-un viespar; *змеúное ∼* cuib de şarpe/de năpîrcă; *разбóйничье ∼* cuib de hoţi/de tîlhari; *(prov.) в своём гнездé и ворóна кóршуну глазá вы́клюет* toată pasărea îşi află odihna în cuibul ei; tot cocoşul pe gunoiul său cîntă.

гнездовáни|е, *-я n. sg.* facerea cuiburilor; *порá ∼я* perioada facerii cuiburilor.

гнездовáться, *-дýется vb. ipf.* a-şi face cuib *(despre păsări).*

гнездов/óй *adj.* de cuib, în cuiburi; *∼ посéв* însămînţare în cuiburi; *(lingv.) ∼óе расположéние слов* aşezare a cuvintelor pe cuiburi.

гнездóвье, *-я n.* locul ales de păsări pentru facerea cuibului.

гнёздышко, *-а n. dim.* cuibuşor; *(fig.) тёплое ∼* cuibuşor călduţ/plăcut.

гнейс, *-а m. sg. (geol.)* gnais.

гнéйсовый *adj. (geol.)* de/din gnais.

гне/стú, *гнетý, гнетёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a presa, a apăsa. **2.** *(fig.)* a apăsa, a chinui; *тоскá ∼тёт меня* mă apasă tristeţea, mă roade dorul.

гнёт, *-а m. sg.* **1.** *(înv.)* presă, greutate (pentru presare). **2.** *(fig.)* apăsare, asuprire, opresiune, împilare, jug; *∼ рáбства* jugul robiei.

гнетýщ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *гнестú.* **2.** *adj.* apăsător, chinuitor, copleşitor; *∼ие мы́сли* gînduri apăsătoare; *∼ая обстанóвка* atmosferă apăsătoare.

гнúда, *-ы f.* **1.** lindină. **2.** *(pop. peior.)* om netrebnic/nemernic/abject.

гниéние, *-я n. sg.* **1.** putrezire, putrefacţie. **2.** *(fig.)* descompunere, putreziciune, decădere.

гнил/óй *adj.* **1.** putred, putrezit, mucegăit; *∼óе бревнó* buştean putred; *∼óе сéно* fîn mucegăit. **2.** umed, jilav; *∼áя погóда* vreme umedă; *∼áя óсень* toamnă ploioasă. **3.** *(reg.)* debil, slab, prăpădit. **4.** *(fig.)* putred, nesănătos, vătămător. **5.** putred, descompus.

гнилокрóвие, *-я n. sg. (med.)* septicemie.

гнúлостность, *-и f. sg.* stare de putrefacţie, putrezire.

гнúлостн/ый *adj.* **1.** care provoacă putrezirea; *∼ые бактéрии* bacterii de putrezire. **2.** produs prin putrefacţie; *∼ое разложéние* descompunere prin putrezire; *∼ зáпах* miros de putregai.

гнúлость, *-и f. sg.* putreziciune, putregai.

гнилýшка, *-и f.* putregai, bucată de lemn putrezit.

гниль, *-и f. sg.* **1.** putregai, putreziciune. **2.** floare, mucegai.

гнильё, *-я́ n. sg. col.* obiecte putrezite, putregaiuri.

гнильц|á, *-ы́ f. (în expr.) с ~óй* puțin putrezit, cam putred.

гнить, *гнию́, гниёшь vb. ipf. (pf. погни́ть* și *сгни́ть)* a putrezi, a se descompune, a intra în putrefacție; *(fig.) ~ за́живо* a putrezi de viu.

гное́ние, *-я n. sg.* supurație.

гноеточи́вый *adj.* purulent.

гнои́ть, *гною́, гнои́шь vb. ipf. (pf. сгнои́ть) acuz.* a lăsa să putrezească; *(fig.) ~ в тюрьме́* a lăsa să putrezească în închisoare.

гнои́|ться, *-и́тся vb. ipf.* a supura; *ра́на ~тся* rana supurează.

гной, *-я m. sg.* puroi.

гнойни́к, *-á m.* focar de supurație, buboi, abces.

гнойничóк, *-чкá m. dim.* de la *гнойни́к.*

гно́йн|ый *adj.* purulent; de/cu puroi; *~ая ра́на* rană purulentă; *~ое выделе́ние* supurare.

гном, *-а m. (mitol.)* gnom.

гносеологи́ческий *adj. (fil.)* gnoseologic, de gnoseologie.

гносеолóгия, *-и f. sg. (fil.)* gnoseologie, teoria cunoașterii.

гнóстик, *-а m. (fil.)* gnostic, adept al gnosticismului.

гностици́зм, *-а sg. m. (fil.)* gnosticism.

гну *n. indecl.* gnu *(specie de antilopă din Africa de Sud).*

гнус, *-а m. sg. (col.)* insecte zburătoare hematofage.

гнуса́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a fîrnăi, a fonfăi, a vorbi pe nas.

гнуса́вость, *-и f. sg.* fîrnăit, fonfăit, vorbire pe nas.

гнуса́вый *adj.* fîrnăit, fonfăit, care vorbește pe nas.

гнусли́вый *adj. v. гнуса́вый.*

гну́сно *adv.* (în chip) mîrșav, odios, josnic, mișcelește.

гну́сность, *-и f. sg.* mîrșăvie, ticăloșie, infamie, josnicie; *сде́лать ~* a comite o mîrșăvie.

гну́сн|ый *adj.* mîrșav, mișel, infam, josnic, ticălos; *~ая клевета́* calomnii mîrșave; *~ посту́пок* faptă mișcleascā.

гну́тый *adj.* îndoit, încovoiat, arcuit.

гнуть, *гну, гнёшь vb. ipf.* **1.** *(pf. согну́ть) acuz.* a îndoi, a încovoia, a curba, a strîmba; *~ про́волоку* a îndoi, sîrma; *~ ду́ги* a face arcuri de lemn. **2.** *к + dat. (pop.)* a urmări ceva; a face aluzii, a avea în vedere; *куда́ он гнёт?* ce urmărește el? ◇ *~ спи́ну/ше́ю пе́ред кем-л.* a se umili / a sc înjosi / a se ploconi în fața cuiva; *~ горб/спи́ну* a se speti muncind, a se istovi; *(pop.) ~ свою́ ли́нию* a o ține morțiș, a persevera.

гнутьё, *-я́ n. sg. (действие)* îndoire, curbare, încovoiere, arcuire; *~ древеси́ны* încovoierea lemnului.

гну́ться, *гнусь, гнёшься vb. ipf. (pf. погну́ться* și *согну́ться)* a se încovoia, a se îndoi, a se strîmba; a fi curbat.

гнуша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. погнуша́ться) gen. instr.* sau cu *inf.* a disprețui, a simți aversiune, a-ți repugna, a simți dezgust/silă; *~ лжи* a-ți repugna minciuna.

гобеле́н, *-а m.* goblen, tapiserie.

гобои́ст, *-а m.* oboist.

гобóй, *-я m. (muz.)* oboi.

гова́ривать, *-ал, -ла, -ало vb. ipf. iter.* a spune tot.

гове́нье, *-я n. (bis.) (действие)* post (în vederea împărtășaniei)

гове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (bis.)* a posti (în vederea împărtășaniei)

гóвор, *-а m.* **1.** *sg.* vorbă, vorbire; convorbire; *ти́хий ~* discuție în șoaptă. **2.** *sg.* murmur, susur; *~ волн* murmurul valurilor. **3.** *sg.* pronunțare, pronunție, fel de pronunțare și accentuare. **4.** grai; *~ы Сиби́ри* graiurile siberiene.

говоре́ние, *-я n. sg. (действие)* vorbire.

говори́льня, *-и f. (peior.)* loc de trăncăneală /vorbărie.

говор|и́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* **1.** a vorbi; *~ по-ру́сски/по-румы́нски* a vorbi rusește/românește; *~ пе́ред аудито́рией* a vorbi în fața unui auditoriu; *~ ме́дленно* a vorbi rar. **2.** *(pf. сказа́ть) acuz.* sau *prepl.* a spune, a zice, a vorbi; *~ пра́вду* a spune adevărul; *~ непра́вду/ложь* a spune minciuni, a minți; *~ вздор* a spune prostii; *~ вся́кую вся́чину* a spune verzi și uscate. **2.** a-și da cu părerea, a vorbi,

a discuta (despre ceva); *об э́том ~и́т весь го́род* tot orașul vorbește despre aceasta. **4.** *с + instr.* a comunica, a fi în relații, a vorbi; *они́ давно́ уже́ не ~я́т друг с дру́гом* de mult nu-și mai vorbesc. **5.** *acuz.* sau *prepl. (fig.)* a mărturisi, a evoca, a aminti; a arăta, a spune; *всё э́то ~и́т о том...* toate acestea arată ...; *да́нный факт ~и́т о мно́гом* acest fapt dovedește multe lucruri; acesta este un fapt foarte semnificativ ◇ *не́чего ~!; что и ~!* ce să mai vorbim!; ce mai încolo și-ncoace!; se înțelege de la sine; desigur, bineînțeles!; *говоря́т, что...* se zice că ...; spun unii că ...; se spune că ...; *э́то ~и́т само́ за себя́* aceasta vorbește de la sine; aceasta nu are nevoie de alte dovezi; *~я́т тебе́!* auzi!; ascultă!; *ина́че ~я́* cu alte cuvinte; altfel vorbind; *вообще́ ~я́* în general vorbind; *со́бственно ~я́* propriu-zis; la drept vorbind; *открове́нно ~я́* vorbind sincer, vorbind deschis; *по пра́вде ~я́* la drept vorbind; *стро́го ~я́* în sensul strict al cuvîntului; *ме́жду на́ми ~я́* între noi fie vorba; între noi fie zis; *не ~я́ уже́ о...* fără a mai spune că ...; lăsînd la o parte faptul că ...; unde mai pui că ...; *хорошо́ ~ о ком-л.* a vorbi de bine despre cineva; *~и́т, как пи́шет* vorbește ca din carte; *~ от себя́* a vorbi în numele său; *~ про себя́* a vorbi pentru sine, a-și mormăi în barbă; *заста́вить ~ кого́-л.* a deschide cuiva gura; a face pe cineva să vorbească; *и не ~и́/не ~и́те!* e clar!; ce să mai vorbim!; ce să mai discutăm!; *(prov.) не ~и́ «гоп», пока́ не перепры́гнешь/не перескóчешь* nu zice hop pînă nu sari.

говори́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se spune, a se rosti, a fi rostit, a se pronunța ◇ *cuv. modal как говори́тся* cum se spune, cum se zice, cică.

говорли́вость, *-и f. sg.* limbuție, vorbărie, volubilitate.

говорли́вый *adj.* guraliv, limbut, vorbăreț, volubil, flecar.

говору́н, *-á m.* limbut, flecar, palavragiu.

говору́нья, *-и f.* limbută, palavragioaică.

говя́дина, *-ы f. sg.* carne de vită, de bovină.

говя́жий, *adj.* de/din carne de vită; de vită, de bovină.

гóгол|ь, *-я m. (zool.)* bodîrlău ◇ *ходи́ть ~ем* a umbla țanțoș; a se umfla în pene.

гóголь-мóголь, *гóголь-мóголя m. sg.* gălbenuș de ou crud bătut cu zahăr, șodou; lapte de pasăre.

гóгот, *-а m. sg.* **1.** gîgîit. **2.** *(fig. pop.)* hohot, rîs strident /nestăpînit.

гогота́нье, *-я n. sg. v. гóгот*

гогота́ть, *-очу́, -óчешь vb. ipf.* **1.** a gîgîi. **2.** *(fig. pop.)* a hohoti; a rîde strident.

год, *-а m.* **1.** *(gen. pl. годóв* și *лет)* an; *астрономи́ческий ~* an astronomic; *календа́рный ~* an calendaristic; *теку́щий ~* anul curent; *високóсный ~* an bisect; *уче́бный ~* an școlar; *урожа́йный ~* an cu recoltă bogată; *неурожа́йный ~* an cu recoltă proastă; *сельскохозя́йственный ~* an agricol; *хозя́йственный ~* an economic; *отчётный ~* an care face obiectul dării de seamă; an de gestiune; *це́лый ~; кру́глый ~* anul întreg; *Но́вый ~* Anul Nou; *голóдный ~* an secetos; *чёрный ~* an secetos; *~ за ~ом* an de an; an după an; *не по ~а́м вы́глядеть* a arăta mai tînăr (mai tînără) decît vîrsta; *оста́ться на вторóй ~* a rămîne repetent; *че́рез ~* peste un an; *~ тому́ наза́д* acum un an; *из ~а в ~* din an în an, în fiecare an; *~ от ~у* cu fiecare an, în fiecare an; *в бу́дущем ~у́* anul viitor, la anul; *в прóшлом ~у́* anul trecut; *два ~а от рожде́ния* doi ani împliniți *(despre vîrstă)*; *ему́ пошёл восьмóй ~* merge pe opt ani; *котóрый ему́ ~?* cîți ani are?, ce vîrstă are? *ему́ сóрок лет* are patruzeci de ani. **2.** *(pl.) (gen. годóв* și *лет)* ani; **3.** *pl. (gen. годóв)* vîrstă; *он уже́ в ~а́х* e un om în vîrstă, e deja bătrîn; *в мои́ ~ы* la vîrsta mea; *тепе́рь уже́ ~а́ не те́* nu mai sînt la vîrsta aceea; am îmbătrînit. **4.** *(împreună cu numerele cardinale)* deceniu; perioadă; *сороковы́е ~ы прóшлого столе́тия* anii 1840—1850; deceniul al cincilea al secolului trecut ◇ *четы́ре вре́мени ~а*

anotimpuri; *(iron.) бéз ~у недéля* de cîteva zile, de foarte puțin timp; ***С Нóвым гóдом!*** La mulți ani!

годáми *adv.* **1.** de ani de zile, cu anii, ani de-a rîndul; *~ жил в дерéвне* ani de-a rîndul a trăit la țară. **2.** *(pop.)* în unii ani; *~ бывáют отлúчные урожáи* în unii ani, recoltele sînt excelente.

гóдик, *-а m. dim.* de la *год*

годúна, *-ы f.* epocă, vremuri, timpuri; *историческая ~* an istoric; *стрáшная ~* vremuri de restriște; *~ тяжёлых испытáний* vremuri de grea cumpănă.

год|úться, *гожýсь, годúшься vb. ipf.* a fi bun la ..., a servi la ..., a se potrivi; *э́тот человéк ни на что не ~úтся* acest om nu-i bun de nimic; *сапогú не ~я́тся* cizmele nu se potrivesc; *не ~úтся* nu se cuvine; nu se cade; nu e bine; e inadmisibil; *так поступáть не ~úтся* nu se cade să procedezi așa.

годúчн|ый *adj.* anual, de un an; *~ отчёт* dare de scamă anuală, *~ срок* termen de un an ◇ *(bot.) ~ые кóльца* inele de vîrstă, cercuri concentrice anuale *(la arbori).*

гóдность, *-и f. sg.* aptitudine, validitate, utilitate, putință de a fi utilizat într-un anumit scop.

гóдн|ый *adj.* bun, apt, propriu pentru ..., util, potrivit, valabil; *гóден к воéнной слýжбе* apt pentru serviciul militar; *билéт гóден на два дня* biletul este valabil două zile; *водá ~ая для питья́* apă potabilă; *ни к чемý не ~* nu-i bun de nimic.

годовáлый *adj.* (în vîrstă) de un an; *~ ребёнок* copil de un an.

годовúк, *-á m. (zool.)* tineret de un an.

годовóй *adj.* anual, de un an; *~ дохóд* venit anual; *~ отчёт* dare de seamă anuală; *~ план* plan anual.

годовщúна, *-ы f.* aniversare.

годóк, *-дкá m. dim.* de la *год*

гол, *-а m. (sport)* **1.** gol; *забúть три ~а* a înscrie/a marca trei goluri. **2.** *(înv.)* poartă.

голáвль, *-я́ m. (iht.)* clean.

голáвлевый *adj. (iht.)* de clean.

голгóфа, *-ы f.* calvar, chinuri, suferințe, golgotă.

голенáст/ый *adj.* **1.** cu picioare lungi, lungan. **2.** **~ые,** *~ых pl. (zool.)* picioroange, ciconiforme.

голенúще, *-а n.* carîmb, tureatcă.

гóлень, *-и f.* gambă; tibia; fluierul piciorului.

гóленький *adj. dim.* golaș, goluț.

голéц, *-льцá m. (iht.)* **1.** fîntînel. **2.** salvelin.

голúк, *-á m. (reg.)* mătură de nuiele.

голичóк, *-чкá m. dim.* de la *голúк*

голкúпер, *-а m. (sport înv.)* portar.

голлáндка[1], *-и f. (pop.)* **1.** sobă de teracotă. **2.** găină *sau* vacă de rasă olandeză.

голлáндка[2], *-и f.* olandeză.

голлáндский *adj.* olandez, de/din Olanda, al Olandei; *~ сыр* brînză de Olanda.

голлáндцы, *-ев pl.; sg. -дец, -дца m.* olandezi, poporul olandez.

голов|á, *-ы́ f.* **1.** cap; craniu; *повернýть ~у* a întoarce capul. **2.** cap, bucată *(despre animale)*; *сто голóв рогáтого скотá* o sută de capete de vite cornute. **3.** *(fig.)* cap, minte, rațiune, judecată, inteligență; *человéк с ~óй* om cu judecată; om cu scaun la cap; *пустáя ~* cap sec; *свéтлая ~* cap luminat, minte clară; *ýмная ~* om cu cap. **4.** *m. (acuz.: ~ý) (fig.)* conducător, căpetenie, șef, stăpîn; *сам себé ~* a fi de capul său, a fi stăpîn pe sine; *(înv.) городскóй ~* primar. **5.** *(acuz.: ~ý)* cap *(de formație, de detașament)*; *~ пехóтной колóнны* capul coloanei de infanterie. **6.** căpățînă, bucată; *~ сáхара* căpățînă de zahăr ◇ *поплатúться ~óй* a plăti cu capul/cu viața; *в ~áх* la căpătîi; *~ы́ не жалéть* a nu-și cruța viața; *в пéрвую ~у* în primul rînd; din capul locului; *~у повéсить* a lăsa capul în jos; a pierde curajul ; *поднять ~у* a ridica fruntea/capul, a prinde curaj; *терять ~ у* a-și pierde capul; *ломáть ~у* a-și bate/a-și sparge capul, a-și frămînta mintea; *как снег нá ~у* pe neașteptate, ca din senin; *сдéлать/сказáть на своЮ ~у* a face/a spune ceva în pagubă/în detri-

mentul său; *валúть/переклáдывать с больнóй ~ы́ на здорóвую* a da vina pe altul; *вы́кинуть из ~ы́* a-și scoate din cap/din minte; *вбúть в ~у* a-i băga/a-i vîrî în cap; *намылúть ~у комý-л.* a-i trage cuiva o săpuneală; *быть ~óй вы́ше когó-л.* a fi superior cuiva; *~у вскружúть комý-л.* a-i suci cuiva capul; *~у дать на отсечéние* a-și pune capul pentru ...; *окунýться/уйтú с ~óй во что-л.* a fi absorbit de ceva, a fi cufundat în ...; *с ~ы́ до ног* sau *с ног до ~ы́* din cap pînă-n picioare; *адáмова ~* fluture cap-de-mort; *дéйствовать чéрез ~у когó-л.* a trece/a acționa peste capul cuiva; *вы́дать себя́ с ~óй* a se da de gol; a-și da arama pe față; a se da pe față; *забúть комý-л. ~у* a-i face cuiva capul călindar; *у меня́ ~ идёт крýгом* nu-mi văd capul de treburi; *имéть ~у на плечáх* a fi cu scaun la cap; *ударя́ть в ~у* a se sui la cap *(despre băuturi alcoolice)*; *дурнáя ~ ногáм покóя не даёт* unde nu-i cap, vai de picioare; *скóлько голóв, стóлько умóв* cîte bordeie atîtea obiceie; cîte capete atîtea păreri; *у меня́ э́того в ~é не было* nici nu mi-a trecut prin cap așa ceva; *ручáться ~óй за когó-л.* a garanta cu viața pentru cineva; a-și pune capul; *горя́чая ~* fire iute/înflăcărată/entuziastă; *бедóвая ~* fire aprinsă/iute; *бежáть сломя́/очертя́ ~у* a fugi mîncînd pămîntul; *бúться ~óй об стéну/об стéнку* a se da/a se bate cu capul de pereți; *брать/взять на своЮ ~у* a-și lua pe cap; a-și asuma răspunderea; *в ~é звенúт* îmi țiuie/îmi vîjîie capul (urechile); *в ~é помутúлось* mi s-au tulburat mințile; *в ~é (у когó-л.) кáша* este o harababură întreagă/un talmeș-balmeș în capul (cuiva); *в ~у стýкнуло* a-i veni/a-i trece o idee prin cap; a-i veni în minte; *~ трещúт* îmi pocnește capul (de durere); *~у приклонúть где-л./кудá-л.* a pune capul jos (undeva), a se odihni puțin; *~ы́ не вéшать* a ține capul sus; a nu-și pierde curajul; *дубóвая/дурнáя/дýрья ~* cap pătrat, cap sec, cap de lemn; *дыря́вая ~* cap găunos/sec; *за ~у хватáться* a-și pune mîinile-n cap; a se lua cu mîinile de păr/de cap; *забубённая ~* neastîmpărat, zvăpăiat; *засéсть в ~é* a intra în cap *(despre o idee)*; a fi urmărit de o idee/de un gînd; *морóчить ~у комý-л.* a bate pe cineva la cap; a ședea pe capul cuiva; a toca pe cineva la cap; *помутúться в ~é* a-i veni amețeală; *мякúнная ~* cap de bostan; cap umplut cu tărîțe; *(prov.) на ~é гýсто, а в ~é пýсто* capul de măgar nu albește niciodată; capul prost are vreji mulți; *ничегó в ~у не идёт* nu-mi intră nimic în cap; *(быть) о двух ~áх* a-și pune capul în joc; a fi foarte curajos; *по ~é и шáпка* după cap și căciulă; la așa cap așa căciulă; *повúнную ~у меч не сечёт* capul plecat sabia nu-l taie; *посыпáть ~у пéплом* a-și pune cenușă în cap; *пролётная ~* trecut prin ciur și prin dîrmon; uns cu toate unsorile; *пря́тать ~у в песóк* a se ascunde după deget; *совáть ~у в пéтлю* a-și pune capul sub secure; a-și atîrna ștreangul de gît; *хорошá ~, да дуракý достáлась* brînză bună în burduf de cîine; cap ai, minte ce-ți mai trebuie?

головáстик, *-а m. (zool.)* mormoloc

головéшка, *-и f.* tăciune ◇ *почернéть как ~* a se întuneca la față

головúзна, *-ы f. sg.* capul și cartilajele peștilor mari, folosite ca hrană.

голóвк|а, *-и f.* **1.** *dim.* cap mic, căpușor. **2.** cap, măciulie, gămălie; *~ винтá* capul șurubului; *булáвочная ~* gămălie de ac; *(tehn.) винторéзная ~* cap de filetare. **3.** *(pop.)* căpetenii, grup de conducere *(a unei organizații, instituții)*. **4.** *pl.* căpute; *нóвые ~и* căpute noi. **5.** *(bot.)* capitul, capsulă; măciulie; *~ мáка* capsulă/măciulie de mac; *семеннáя ~* capsulă de sămînță; *~ чеснокá* căpățînă de usturoi ◇ *за э́то по ~е не поглáдят* pentru asta n-ai să primești laude; n-o să fii pus în capul mesei; n-ai să scapi cu una cu două.

головн/óй *adj.* **1.** de cap; encefalic; *~áя боль* durere de cap; *~ мозг* encefal; *~ы́е нéрвы* nervi encefalici. **2.** *(fig.)* din cap, din frunte, care este în frunte; *~ отря́д колóнны* de-

tașamentul din capul coloanei. **3.** *(înv.)* cerebral; *~áя рабóта* muncă cerebrală ◇ *~ убóр* pălărie, căciulă; *~ гóлос* falset, voce de cap.

головн|я́[1], *-ú f.* tăciune ◇ *(prov.) двe ~u u в пóле дымя́тся, а однá u в печú гáснет* un tăciune dacă-i singur și-n cuptor se stinge, dacă-s doi, ard și-n ploaie.

головня́[2], *-ú f. (agr.)* mălură, tăciune, cărbune; *пшенúчная ~* mălura grîului; *~ кукурýзы* tăciunele porumbului.

головокруже́ние, *-я n.* amețeală; *вызывáть ~* a provoca amețeli; *(fig.) ~ от успéхов* amețeală de pe urma succeselor.

головокружи́тельн|ый *adj.* amețitor; vertiginos; *~ая высотá* înălțime amețitoare; *~ая быстротá* viteză vertiginoasă; *(fig.) ~ успéх* succes foarte mare, succes amețitor.

головоло́мка, *-u f.* problemă/ghicitoare care dă multă bătaie de cap; șaradă.

головоло́мный *adj.* foarte complicat, greu de rezolvat, dificil; *~ вопрóс* problemă foarte complicată.

головомо́йк|а, *-u f.* săpuneală, perdaf, dojană; *задáть ~у* a trage o săpuneală.

головоно́гие, *-ux pl. n. (zool.)* cefalopode.

головоре́з, *-a m.* **1.** derbedeu, huligan; bandit. **2.** ștrengar, neastîmpărat.

головотя́п, *-a m. (pop.)* nătărău, nătîng, neghiob, nepriceput; încurcă-lume.

головотя́пский *adj. (pop.)* neghiob, nerod, stupid.

головотя́пство, *-a n. sg. (pop.)* neghiobie, nerozie, prostie, stupiditate.

голо́вушка, *-u f.* **1.** *dim.* de la *головá*. **2.** *(folc.) удалáя/бýйная ~* om viteaz/brav, voinic; *пропáла моя́ ~!* s-a terminat/s-a zis cu mine!, vai de capul meu!

го́лод, *-a (-y) m. sg.* **1.** foame; *почýвствовать ~* a-i fi foame, a simți foame; *морúть ~ом* a înfometa. **2.** foamete; *~ в слаборáзвитых стрáнах* foametea din țările slab dezvoltate. **3.** *(fig.)* lipsă, penurie; *нефтянóй ~* penurie de petrol; *товáрный ~* lipsă totală de mărfuri; *кнúжный ~* lipsă de cărți; *дéнежный ~* lipsă/criză de bani ◇ *~ — лýчший пóвар* foamea e cel mai bun bucătar; *~ не тётка* foamea-i ciumă, nu mumă; *от ~а живóт подвелó* i s-au lungit urechile de foame; *сидéть ~ом* a îndura foame.

голода́ние, *-я n. sg.* flămînzire, înfometare.

голода́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** a flămînzi, a îndura foame. **2.** a se abține de la mîncare, a declara greva foamei.

голо́дн|ый *adj.* **1.** flămînd, înfometat; *~ волк* lup flămînd; *~ как волк* flămînd ca un lup; *быть ~ым* a fi flămînd/înfometat; *я голóден* mi-e foame; *на ~ желýдок* pe stomacul gol; pe nemîncate. **2.** *(fig.) ~ая смерть* moarte prin înfometare/prin inaniție. **3.** neroditor, sterp; *~ год* an neroditor. **4.** **~ый,** *-ого m.* flămînd ◇ *~ тиф* tifos exantematic; *(prov.) ~ой кумé хлеб на умé; ~ой кýрице прóсо снится* vrabia mălai visează; *сытый ~ого не разумéет* sătulul nu crede flămîndului.

голодо́вк/а, *-u f.* **1.** greva foamei; *объявúть ~у* a declara greva foamei. **2.** foamete.

голоду́х/а, *-u f. sg. v. голодáние* ◇ *с ~u* din cauza foamei, fiind lihnit de foame.

гололе́дица, *-ы f.* polei, alunecuș.

гололёд, *-льдá m. (met.)* furtună cu gheață, polei.

голоно́гий *adj.* **1.** desculț. **2.** *(zool.)* golaș, cu picioarele neacoperite cu păr *sau* pene.

го́лос, *-a m.; pl. голосá* **1.** voce, glas; *послышался ~* s-a auzit o voce; *говорúть грóмким ~ом* a vorbi cu glas tare; *во весь ~* în gura mare; *лишúться ~а* a-și pierde vocea; *приятный ~* voce plăcută; *нúзкий ~* voce joasă; *серебрúстый ~* glas cristalin; *металлúческий ~* voce metalică; *козлúный ~* voce tremurătoare; *бáрхатный ~* voce catifelată; *жúдкий ~* voce slabă. **2.** *(muz.)* parte, voce; *пéрвый ~* vocea întîi; *пéсня для двух ~óв* cîntec pe două voci. **3.** *(fig.)* voce, glas; *~ сóвести* glasul conștiinței; *~ рассýдка* vocea rațiunii. **4.** *(fig.)* părere, apreciere; *~ читáтеля* părerea cititorului. **5.** vot, sufragiu; *совещáтельный ~* vot consultativ; *решáющий ~*

vot deliberativ; *собрáть большинствó ~óв* a întruni majoritatea voturilor; *числó пóданных ~óв* numărul voturilor exprimate; *прáво ~а* drept de vot ◇ *быть в ~е* a fi în voce; *все в одúн ~* toți într-un glas, în unanimitate; *(muz.) с ~а* după ureche; *говорúть/петь с чужóго ~а* a repeta părerea altuia; a nu avea păreri proprii; *поднять ~ в защúту когó-л.* a lua apărarea cuiva; *поднять ~ протéста* a protesta; *повышáть ~* a ridica glasul/tonul; *понижáть ~* a coborî tonul.

голосемя́нные, *-ых pl. (bot.)* gimnosperme.

голоси́стость, *-u sg.* caracterul sonor al vocii, sonoritatea glasului.

голоси́стый *adj.* cu voce sonoră/ puternică; *~ певéц* cîntăreț cu glas puternic.

голоси́ть, *-ошý, -осúшь vb. ipf.* **1.** a boci, a se tîngui, a se plînge; *~ по покóйнику* a boci un mort. **2.** *(pop.)* a cînta tare, a țipa; a vocifera.

голосло́вность, *-u f. sg.* netemeinicie, lipsă de temei; *~ обвинéния* lipsă de temei a acuzării.

голосло́вн/ый *adj.* neîntemeiat; nefondat, nebazat pe dovezi *sau* fapte, gratuit; *~ое обвинéние* acuzare neîntemeiată; *~ое утверждéние* afirmare gratuită.

голосова́ни/е *n. sg.* votare, vot; scrutin; *всеóбщее ~* sufragiu/vot universal; *открытое ~* vot deschis, vot pe față; *закрытое ~* vot secret; *воздерживаться от ~я* a se abține de la vot; *постáвить на ~* a pune la vot; *нарóдное ~* referendum popular.

голосова́ть, *-сýю, -сýешь vb. ipf. (pf. проголосовáть) acuz. + за* a vota, a-și da votul.

голосов/о́й, *adj.* vocal; *~ы́е упражнéния* exerciții vocale; *~ы́е свя́зки* coardele vocale.

голосо́к, *-скá m. dim.* voce slabă, glas subțire, glăscior.

голубево́д, *-a m.* crescător de porumbei.

голубегра́мма, *-ы f. (mil.)* columbogramă.

голубеста́нция, *-u f.* stațiune de porumbei călători.

голубе́/ть, *-éет vb. ipf.* **1.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare albastră) вдалú ~ло мóре* în depărtare albăstrea marea. **2.** *(pf. поголубéть)* a deveni albastru, a se colora în albastru, a se albăstri.

голубёнок, *-нка m. dim.* pui de porumbel, hulubaș.

голубизна́, *-ы́ f. sg.* albastru, azur; *~ нéба* albastrul cerului, azurul cerului.

голуби́ка, *-u f. sg. (bot.)* afine vinete.

голуби́н/ый *adj.* **1.** de porumbel, de hulub; *~ая пóчта* poștă de porumbel. **2.** blînd, blajin; *~ харáктер* caracter blînd.

голу́бить, *-блю, -бишь vb. ipf. (pf. приголýбить) acuz. (pop. poetic)* a dezmierda, a mîngîia, a alinta.

голу́бка, *-u f.* **1.** porumbiță. **2.** *(fig. fam.)* porumbiță, drăguță *(la adresa unei femei).*

голубова́тый, *adj.* albăstrui, albăstriu, azuriu.

голубогла́зый *adj.* cu ochi albaștri.

голубо́й *adj.* albastru, azuriu.

голубо́к, *-бкá m. dim.* de la *гóлубь*.

голу́бушка, *-u f.* **1.** *(fam.)* dragă, drăguță; puică, porumbiță. **2.** *(folc.)* porumbiță *(femeiușca porumbelului).*

голубцы́, *-óв; sg. голубéц, -бцá m.* sarmale.

голу́бчик, *-a m. (fam.)* drăguțule, scumpule, puișor.

го́лубь, *-я m.* porumbel, hulub; *~ мúра* porumbelul păcii; *домáшний ~* porumbel domestic; *сúзый ~* porumbel sălbatic/de cîmp.

голубя́тина, *-ы f.* carne de porumbel.

голубя́тник, *-a m.* **1.** crescător de porumbei. **2.** *(zool.)* erete, uliu.

голубя́тня, *-u f.* porumbărie, hulubărie.

го́л|ый *adj.* **1.** gol, despuiat, neacoperit, golaș; *~ые нóги* picioare goale; *~ые стéны* pereți goi; *~ые дерéвья* copaci goi/desfrunziți; *~ые скáлы* stînci pleșuve/golașe; *~ая головá* cap chel/ pleșuv. **2.** pur, gol, curat, fără adaosuri, neamestecat cu altceva; *~ая úстина* adevărul pur, adevărul gol-goluț; *~ые*

цифры cifre goale; *~ый спирт* spirt curat; *~ая соль* sare curată ◇ *~ыми руками брать* a cuceri ușor/fără luptă; *гол как сокол* sărac lipit pămîntului.

голытьба́, *-ы́ f. sg. (înv.)* sărăcime, golănime, coate-goale.

голы́ш[1], *-á м.* **1.** om/copil gol; *кукла ~* păpușă neîmbrăcată. **2.** *(înv.)* neavut, sărac.

голы́ш[2], *-á m.* bolovan rotund și neted.

голы́шка, *-и f. v. голыш*

голышо́м *adv.* gol, gol-pușcă, în pielea goală, dezbrăcat; *~ ходить* a umbla în pielea goală.

голь, *-и f. sg.* **1.** *col. (înv.)* coate-goale, sărăcime. **2.** pustietate, deșert, loc pustiu ◇ *~ на выдумки хитра* nevoia învață pe om.

го́льдский *adj.* nanez, nanaic.

го́льды, *-ов pl.; sg. гольд, -а m.* vechea denumire a nanailor *(popor din regiunea Amurului).*

гольево́й *adj.* de la *гольё*

гольё, *-я́ n. sg.* **1.** măruntaiele și picioarele unei vite tăiate. **2.** piei pregătite în vederea tăbăcitului.

гольф, *-а m. sg. (sport)* golf.

го́льфы *pl.* pantaloni golf.

гомеопа́т, *-а m. (med.)* homeopat.

гомеопати́ческ|ий *adj.* **1.** *(med.)* homeopatic. **2.** *(fig.)* neînsemnat, mic de tot; *~ая доза* doză foarte mică.

гомеопа́тия, *-и f. sg. (med.)* homeopatie.

гомери́ческий *adj. (în expr.) ~ смех* rîs homeric.

гоме́ровский *adj.* homeric, al lui Homer; *~ эпос* epopee homerică.

гомоге́нность, *-и f.* omogenitate.

гомоге́нный *adj.* omogen.

гомогра́фия, *-и f. (mat.)* omografie.

го́мон, *-а m. sg.* zgomot, gălăgie, tărăboi, tumult, larmă ◇ *птичий ~* ciripit, piuit.

гомомо́рфный *adj. (mat.)* omomorf.

гомони́ть, *-ню́, -ни́шь vb.* a face zgomot, a murmura.

гомосексуали́зм, *-а m.* homosexualitate.

гомосексуа́льный *adj.* homosexual.

гомотерми́я, *-и f. (fiz.)* homotermie.

гонг, *-а m.* gong; *ударить в ~* a bate gongul.

гондо́ла[1], *-ы f.* gondolă.

гондо́ла[2], *-ы f.* **1.** *(av.)* nacelă. **2.** vagon de marfă descoperit.

гондолье́р, *-а m.* gondolier.

гоне́ни|е, *-я n.* prigoană, persecuție, urmărire; *подвергаться ~ям* a fi prigonit.

гоне́ц, *-нца́, m. (înv.)* sol, curier, mesager, trimis.

гони́мый, *-ого* **1.** *part. prez. pas.* de la *гнать.* **2.** *adj.* persecutat, prigonit, urmărit.

гони́тель, *-я m.* prigonitor, asupritor, împilator, opresor.

гони́тельница, *-ы f.* prigonitoare, asupritoare.

го́нк|а, *-и f.* **1.** *sg.* alungare, mînare. **2.** *sg.* alergătură, grabă, zor, goană; *началась ~ перед отъездом* a început zorul înainte de plecare. **3.** *(sport)* curse, alergări, concurs; *автомобильные ~и* concurs automobilistic; *гребные ~и* regate, curse de canotaj; *парусные ~и* concurs de bărci cu pînze; *велосипедные ~и* curse cicliste. **4.** *sg. (reg.)* plutărit; *~ леса плотами* plutărit, transportul lemnelor cu plute. **5.** *sg.* distilare, extracție; *~ дёгтя* extracția gudronului ◇ *задать ~у кому-л.* a-i trage cuiva o săpuneală; *~ вооружений* cursa înarmărilor.

го́нк|ий *adj. (reg.)* iute, neobosit în urmărirea vînatului; *~ая борзая* ogar iute.

гоно́к, *-нка́ m. (ferov.)* picher.

гоноко́кк, *-а m. (biol.)* gonococ.

го́нор, *-а m.* trufie, îngîmfare, înfumurare; *человек с ~ом* om înfumurat, îngîmfat.

гонора́р, *-а m.* onorariu; *авторский ~* onorariu de autor.

гонорре́йный *adj. (med.)* blenoragic, de blenoragie.

гонорре́я, *-и f. sg. (med.)* blenoragie.

го́ночн|ый *adj. (sport)* de curse, de alergări; *~ая лодка* barcă de curse.

гонт, *-а m. sg. col.* șindrilă, șiță, draniță; *кровельный ~* șindrilă pentru acoperiș.

гонтово́й *adj.* de șindrilă, de draniță.

гонча́р, *-á m.* olar.

гонча́рн|ый *adj.* de olărie; *~ое производство* olărit; *~ые изделия* olărie.

гонча́рня, *-и f.* olărie.

го́нчая, *-ей f.* copoi, cîine de vînătoare.

го́нщик, *-а m. (auto)* pilot *(de curse).*

гоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** **1.** a goni, a mîna (dintr-un loc în altul). **2.** *(pop.)* a trimite de mai multe ori, a face pe cineva să alerge ◇ *~ лодыря* sau *собак* a nu face nimic; a tăia frunză la cîini.

гоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. за + instr.* a goni, a alerga *(după ceva sau cineva); (fig.) ~ за почестями* a umbla după onoruri.

гоп *interj.* hop!, hopa!, hop-așa!; *(prov.) не говори ~, пока не перескочишь* nu zice hop, pînă nu sari.

гопа́к, *-á m. gopac (dans popular ucrainean).*

гор|а́, *-ы́ acuz. гору; pl. горы, гор, -ам f.* **1.** munte; *взбираться на ~у* a urca pe munte; *идти в ~у* a) a urca la deal; b) *(fig.)* a fi în ascensiune; *идти под ~у* a) coborî la vale; b) *(fig.)* a fi în declin; *ледяная/снежная ~* munte de zăpadă; săniuș, derdeluș. **2.** *(fig.)* morman, grămadă; *~ы книг* mormane de cărți. **3.** *pl.* regiune muntoasă; *жители гор* munteni, locuitori ai regiunilor muntoase; ◇ *как ~ с плеч* parcă mi-a luat o greutate de pe umeri/o piatră de pe suflet; *пир ~ой* chef mare, zaiafet; *не за ~ами* în curînd, aproape; *сулить золотые ~ы* a făgădui marea cu sarea; *с ~у* foarte mare, enorm; *надеяться как на каменную ~у* a se bizui cu toată nădejdea (pe cineva); a-și pune toată nădejdea (în cineva); *стоять ~ой за кого-л.* a apăra pe cineva din răsputeri; a se face luntre și punte (pentru cineva); *~ родила мышь* muntele s-a scremut și a născut un șoarece.

гора́здо *adv. (cu comp.)* considerabil, incomparabil, cu mult mai ...; *~ лучше* cu mult mai bine; *~ больше* cu mult mai mult.

горб, *-á m.* cocoașă, gheb ◇ *(fig.) своим ~ом жить* a trăi prin muncă proprie.

горба́тость, *-и f. sg.* ghebcșenie, gîrbovire.

горба́т|ый *adj.* **1.** cocoșat, ghebos, gîrbov. **2.** încovoiat; *~ нос* nas coroiat ◇ *(prov.) ~ого могила исправит* năravul din fire n-are lecuire.

горба́ч, *-á m. v. горбун.*

горби́нк|а, *-и f. (în expr.) нос с ~ой* nas coroiat.

го́рбить, *-блю, -бишь vb. ipf. (pf. сгорбить) acuz.* a încovoia, a gîrbovi, a pleca, a îndoi; *~ спину* a încovoia spinarea.

го́рбиться, *-блюсь, -бишься vb. ipf. (pf. сгорбиться)* a se încovoia, a se gîrbovi, a se cocoșa, a se îndoi.

горбо́к, *-бка́ m. dim. (pop.)* de la *горб.*

горбоно́сый *adj.* cu nasul coroiat.

горбу́н, *-á m.* cocoșat, ghebos.

горбуно́к, *-нка́ m dim.* de la *горбун; (folc.) конёк-горбунок* cal năzdrăvan; călușul cocoșat.

горбу́нья, *-и f.; gen. pl. -ний f.* cocoșată.

горбу́ша[1], *-и f. (iht.)* gorbușă, salmonid.

горбу́ша[2], *-и f.* coasă cu coada scurtă și lama încovoiată.

горбу́шка, *-и f.* colțuc; *~ хлеба* colț de pîine.

горбы́ль, *-я́ m. (tehn.)* lătunoi, laturoi.

горделиво *adv.* cu mîndrie, cu trufie, trufaș, semeț.

горделивость, *-и f. sg.* trufie, mîndrie, semeție, aroganță.

горделивый *adj.* mîndru, trufaș, semeț.

горде́ц, *-á m.* om îngîmfat, fudul, înfumurat, trufaș.

го́рдиев *adj. (în expr.) ~ узел* nodul gordian.

горди́ться, *-ржу́сь, -рди́шься vb. ipf. instr.* a fi mîndru, a se mîndri; a se fuduli; *~ одержанными успехами* a se mîndri cu succesele obținute.

го́рдо *adv.* mîndru, cu mîndrie, orgolios.

го́рдост|ь, *-и f. sg.* **1.** mîndrie; *чувство ~и* sentiment de mîndrie. **2.** orgoliu.

го́рдый *adj.* mîndru, trufaș, orgolios.

гордыня, *-и f. sg. (înv.)* semeţie, ingîmfare, trufie, înfumurare, orgoliu.

гордячка, *-и f.* femeie mîndră/trufaşă/arogantă.

гóр/е, *-я n. sg.* **1.** mîhnire, tristeţe, jale; *убитый ~ем* zdrobit de durere. **2.** nenorocire, necaz; *заболéть с ~я* a se îmbolnăvi de necaz; *случилось большóе ~* s-a întîmplat o mare nenorocire; *чистое ~ с тобóй* numai necazuri am cu tine; *на моё ~ ; к моему ~ю* spre nenorocirea mea ◇ *емý и ~я мáло* puţin îi pasă; *~мне!* vai de mine!, vai de capul meu!

горевáть, *-рюю, -рюешь vb. ipf. prepl.* a fi întristat, a fi îndurerat; a suferi.

горéлка, *-и f. (tehn.)* arzător, bec, injector; *примусная ~* arzător de primus; *свáрочная ~* bec de sudură.

горéлки, *-лок pl. gorelchi (un fel de joc de-a prinselea).*

горéл|ый *adj.* **1.** ars (parţial), pîrlit. **2.** putrezit; *~ые кóжи* piei putrede ◇ *пáхнет ~ым* miroase a ars.

горельéф, *-а m. (arhit.)* altorelief.

горельéфный *adj. (arhit.)* de/în altorelief.

горемыка, *-и m.* şi *f.* om fără noroc, biet, sărman, necăjit.

горемычн/ый *adj.* nenorocit, nefericit, sărman, necăjit, jalnic; *~ая дóля* soartă nefericită.

горéние, *-я n. sg.* **1.** ardere, combustiune; *беспламенное ~* ardere fără flacără; *внýтреннее ~* combustie internă. **2.** *(fig.)* entuziasm, înflăcărare, înfocare.

гóренка, *-и f. dim.* odăiţă, cămăruţă, chichineaţă.

гóрестн|ый *adj.* trist, dureros, jalnic; *~ое извéстие* veste tristă.

гóрест|ь, *-и f. sg. (înv.)* **1.** durere, întristare. **2.** *pl.* nenorocire, năpastă, nevoie, necazuri; *скóлько ~ей!* cîte necazuri!

гор|éть, *-рю, -ришь vb. ipf.* **1.** *(pf. сгорéть)* a arde, a dogori; *дровá ~ят* lemnele ard. **2.** *(fig.)* a avea febră/temperatură; *ребёнок ~ит* copilul are febră. **3.** *(fig.)* a arde, a se înroşi; *щёки ~ят* îi ard obrajii. **4.** *(fig.)* a străluci, a scînteia; *глазá ~ят от рáдости* ochii îi strălucesc de bucurie. **5.** *instr. (fig.)* a clocoti, a fierbe, a arde; *~ нéнавистью* a clocoti de ură. **6.** *(pf. сгорéть) на + prepl. (pop.)* a se uza, a se distruge, a se rupe, a se strica (foarte repede); *óбувь ~ит на ком-л.* poartă prost încălţămintea, o rupe repede. **7.** *(pf. сгорéть)* a se încinge, a putrezi ◇ *землá ~ит под ногáми* îi arde pămîntul sub picioare; *дéло ~ит* treaba merge strună; *на вóре шáпка ~ит* se simte cu musca pe căciulă; *не ~ит!* nici o grabă; nu dau turcii!

горéц, *-рцá m. (bot.)* troscot.

гóрец, *-рца m.* muntean, locuitor de la munte.

горечáвка, *-и f. (bot.)* genţiană.

горечáвковые, *-ых pl. (bot.)* genţianacee.

гóречь, *-и f. sg.* **1.** gust amar, amăreală; *~ во рту* gust amar în gură. **2.** ceva amar, amăreală; *нельзя есть такую ~* nu se poate mînca amăreala asta. **3.** *(fig.)* amărăciune; *~ воспоминáний* amărăciunea amintirilor.

горжéтка, *-и f.* boa, etolă.

горизóнт, *-а m.* **1.** orizont, zare; *скрыться за ~ом* a dispărea în zare/la orizont; *(fig.) человéк с широким ~ом* om cu orizonturi largi; *(fig.) политический ~* orizont politic. **2.** nivel; *~ воды понизился* nivelul apei a scăzut; *весéнний ~ половóдья* nivelul apelor (mari) de primăvară. **3.** *pl. (fig.)* posibilităţi, perspective; *большие ~ы* posibilităţi mari, perspective largi.

горизонтáль, *-и f.* (linie) orizontală.

горизонтáльность, *-и f. sg.* însuşirea de a fi orizontal.

горизонтáльный *adj.* orizontal.

горисполкóм, *-а m. = городскóй исполнительный комитéт* comitetul executiv orăşenesc.

гористость, *-и f. sg.* aspect muntos.

гористый *adj.* muntos; accidentat; *~ая мéстность* regiune muntoasă.

горихвóстка, *-и f. (zool.)* codroş, pieptănuş, nucşoară.

горицвéт, *-а m. (bot.)* coronaria; ruscuţă; *кукушкин ~* floarea-cucului; *крáсный ~* iarba-cocoşului.

гóрка, *-и f.* **1.** deal mic, deluşor; muncel, colină. **2.** etajeră, servantă; **dulap** pentru vase, vitrină ◇ *(înv.) крáсная ~* prima săptămînă după cea a Paştilor *(în vechime perioadă de nunţi).*

гóркнуть *(pers. 1 şi 2 nefolosite), -нет vb. ipf. (pf. прогóркнуть)* a rîncezi.

горкóм, *-а m. = городскóй комитéт* comitet orăşenesc; *~ пáртии* comitetul orăşenesc de partid.

горлáн, *-а m. (pop.)* om care răcneşte/zbiară/ţipă; om gălăgios.

горлáнить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pop.)* a vorbi/a cînta prea tare/cu gura mare; a ţipa, a zbiera, a urla.

горлáстый *adj. (pop.)* cu voce puternică/ţipătoare; gălăgios.

горлéц, *-цá m. (bot.)* răculeţ.

гóрлинка, *-и f. v. гóрлица*

гóрлица, *-ы f.* **1.** porumbel de pădure, turturică. **2.** *(fig.)* turturică.

гóрл/о, *-а n.* **1.** gît, gîtlej; beregată; *болéзни ~а* boli de gît; *в ~е пересóхло* mi s-a uscat gîtul; *дыхáтельное ~* trahee; *першит в ~е* mă zgîrie în gît; *полоскáть ~* a face gargară. **2.** gît *(la unele vase)*; *~ кувшинá* gîtul ulciorului. **3.** *(geogr.)* gură; braţ; *~ реки* gura fluviului; *~ залива* gura golfului ◇ *по ~* a) pînă în/la gît; b) *(fig.)* mult de tot, peste măsură de mult; *сыт по ~* sătul pînă în gît; *брать ~ом* a obţine ceva cu scandal; *дел по ~* a avea treabă pînă peste cap; *кричáть во всё ~* a ţipa/a striga în gura mare; *распускáть ~* a striga cît îl ţine gura; *пристáть с ножóм к ~у* a pune (cuiva) cuţitul în gît, a cere cu insistenţă; *взять за ~* a pune mîna în gît; a pune sula în coaste; *слóво застрáло в ~е* mi-a rămas cuvîntul în gît; *промочить ~* a trage o duşcă, a-şi stropi măseaua; a se drege; *драть ~* a ţipa tare; *стать поперёк ~а* a sta în gît; *затыкáть ~ комý-л.* a închide/a astupa cuiva gura; a pune cuiva pumnul în gură.

горловина, *-ы f.* **1.** gît, gîtlej, beregată *(la animale)*; *~ коня* gîtlejul calului. **2.** gură, gît; deschidere; orificiu; gaură; *~ вулкáна* craterul, coşul vulcanului; *~ клáпана* gîtul supapei; *~ радиáтора* gîtul radiatorului; *(nav.) ~ паровóго котлá* gură de vizitare (în cazanele cu aburi); *запрáвочная ~* gură de alimentare. **3.** *(geogr.)* trecătoare îngustă; pas.

горлов|óй *adj.* de/din gît; laringian; *~ые болéзни* boli de gît; *~ кáшель* tuse laringiană; *~ хрящ* cartilagiu laringian; *~áя чахóтка* tuberculoză laringiană.

горлодёр, *-а m. (pop.)* **1.** om care răcneşte/zbiară/urlă întruna; gură-lată. **2.** *(glumeţ)* tutun tare.

гóрлышко, *-а n.* **1.** *dim.* de la *гóрло*. **2.** gît *(al unei sticle, al unui vas)*.

горлянка, *-и f. (bot. reg.)* tigvă, troacă.

гормóн, *-а m. (fiziol.)* hormon.

гормонáльный *adj. (fiziol.)* de hormon, hormonal.

гормóнный *adj. (fiziol.)* de hormon.

горн [1], *-а* **1.** forjă; *кузнéчный ~* forjă de fierar; *нефтянóй ~* forjă de păcură; *минный ~* furnal mină. **2.** creuzet; creuzetul furnalului, vatra forjei; *перéдний ~* avantcreuzet.

горн [2], *-а m.* goarnă, trompetă, corn.

горнил|о, *-а n.* **1.** *(înv.) v. горн* [1]. **2.** *(poetic)* foc, văpaie, încercări, suferinţe ◇ *в ~е испытáний* la grea cumpănă.

горнист, *-а m.* gornist, trompetist.

гóрница, *-ы f.* **1.** *(înv.)* cameră. **2** *(reg.)* casă mare (la ţară).

гóрничная, *-ой f.* jupîneasă, fată în casă, cameristă.

горновóй *adj.* **1.** de forjă, de creuzet **2.** *~óй, -óго m.* muncitor la furnale; furnalist.

горнодобывáющ/ий *adj.* minier; *~ая промышленность* industrie extractivă (minieră).

горнозавóдс/кий *adj.* metalurgic, minier; *~ая промышленность* industria metalurgică; industria minieră.

горнозавóдчик, *-а m.* proprietar de mină.

горнолыжник, *-а m.* schior de munte.

горнолыжный *adj.* de schi montan; de schiori; *~ спорт* schi montan.

горнометаллургический *adj.* siderurgic; *~ комбинáт* combinat siderurgic.

горнообогатительный *adj. (tehn.)* de înnobilare; *~ комбинáт* combinat de înnobilare.

горнопехóтный *adj.* de vînători de munte.

горнопромы́шленный *adj.* de industrie minieră, referitor la industria minieră.

горнопрохóдческий *adj.* de abataj, referitor la abataj.

горнопрохóдчик, *-а m.* muncitor de la abataj.

горнорабóчий, *-его m.* miner.

горнорýдный *adj.* de extracţie minieră.

горностáевый *adj.* de hermină, din hermelină; ~ *мех* hermină, hermelină.

горностáй, *-я m.* **1.** hermină, hermelină, cacom. **2.** blană de hermină.

горнострелкóвый *adj. v. горнопехóтный*

гóрн|ый *adj.* **1.** de munte, muntos; *~ое ущéлье* defileu; ~ *хребéт* lanţ de munţi; ~ *масси́в* masiv muntos; ~ *прохóд* pas, trecătoare în munţi; ~ *ручéй* pîrîu de munte; *~ая странá* regiune muntoasă. **2.** minier, de mine; ~ *инженéр* inginer de mine; ~ *институ́т* institut de mine; *~ая промы́шленность* industrie minieră; *~ое дéло* minerit; *~ая порóда* rocă; ~ *отвóд* perimetrul minier ◇ ~ *лён* azbest; *(med.) ~ое сóлнце* lampă de cuarţ; ~ *хрустáль* cristal de munte, cristal de stîncă.

горня́к, *-á m.* **1.** miner. **2.** student la institutul de mine; inginer de mine.

горня́цкий *adj.* de miner.

гóрод, *-а m. (pl. -á)* oraş; municipiu; *в чертé ~а* în raza oraşului; ~ *респубикáнского подчинéния* oraş de subordonare republicană; *за ~ом* în împrejurimile oraşului; *гóрод-герóй* oraş-erou; *глáвный* ~ oraş principal, capitală a unei regiuni *sau* a unui raion; *столи́чный* ~ capitală; *откры́тый* ~ oraş deschis; *портóвый* oraş portuar; *укреплённый* ~ oraş fortificat/întărit; *благоустрóйство ~а* salubritatea oraşului.

городи́ть, *-ожý, -óдишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(reg.)* a împrejmui, a îngrădi. **2.** a vorbi prostii ◇ ~ *чепухý/чушь* a vorbi prostii/nerozii, a îndruga verzi şi uscate; a spune cîte în lună şi în soare; *нéчего бы́ло огорóд* ~ nu merita osteneala, nu făcea să-ţi baţi capul.

городи́шко, *-а m. dim. (peior.)* orăşel, tîrguleţ.

городи́ще[1], *-а n.* locul unei aşezări preistorice.

городи́ще[2], *-а; pl. -а m.* oraş mare.

городки́, *-óв pl. (sport.) gorodki (un fel de popice).*

городни́чий *m. (înv.)* căpetenie a unui oraş, primar *(pînă în sec. al XIX-lea)* în Rusia.

городовóй[1] *m. (înv.)* gardian, vardist, sergent de stradă.

городовóй[2] *adj. (înv.)* orăşenesc, municipal, de oraş, urban.

городóк, *-дкá m. dim.* **1.** orăşel. **2.** *(mil.)* poligon; *учéбный* ~ poligon de instrucţie.

городóшник, *-а m. (sport)* jucător de *gorodki*; *(v. городки́).*

городск|óй *adj.* **1.** orăşenesc, de oraş, urban, municipal; ~ *жи́тель* orăşean; ~ *комитéт пáртии = горкóм* comitet orăşenesc de partid; *(înv.) ~óе учи́лище* şcoală elementară la oraş; *(înv.)* ~ *головá* primar al oraşului; *(înv.) ~áя дýма* consiliu municipal; primărie, *(clădirea)*; *~óе населéние* populaţie orăşenească, populaţie urbană. **2.** **~óй**, *-óго m.* locuitor al unui oraş, orăşean, citadin.

городьбá, *-ы́ f. sg. (reg.)* **1.** *(дéйствие)* îngrădire, împrejmuire. **2.** gard.

горожáнин, *-а m.; pl. -áне, -áн* locuitor al unui oraş, orăşean, citadin; tîrgoveţ.

горожáнка, *-и f.* locuitoare a unui oraş, orăşeancă, citadină.

горообразовáние, *-я n. (geol.)* formarea munţilor.

гороскóп, *-а m.* horoscop.

горóх, *-а m. sg.* mazăre; *стручóк ~а* păstaie de mazăre; *полевóй* ~ mazăre de cîmp/furajeră; *турéцкий* ~ năut ◇ *как об стéну* ~ parcă ai vorbi la pereţi; *при царé Горóхе* (de) pe timpul lui Papură-vodă; *сы́пать ~ом* a ţăcăni; *рассыпáться ~ом* a se împrăştia/a se risipi ca puii de potîrniche; *свинцóвый* ~ gloanţe, alice; *(prov.) не смéйся ~, не лýчше бобóв* rîde ciob de oală spartă; şade dracul în baltă şi rîde de altul; rîde dracul de porumbe negre şi pe sine nu se vede.

гороховúдный *adj.* pisiform.

горóховина, *-ы f.* vrej de mazăre.

горóховица, *-ы f. (pop. reg.)* fiertură de mazăre.

горóхов|ый *adj.* de/din mazăre; ~ *цвет* culoarea mazării ◇ *шут ~/чýчело ~ое* bufon, măscărici, caraghios; sperietoare, momîie.

горóш|ек, *-шка m. sg.* **1.** *dim.* de la *горóх*. **2.** *(bot. în expr.) зелёный* ~ mazăre verde; *души́стый* ~ sîngele-voinicului; *кормовóй* ~ borceag, măzăriche comună. **3.** bulină, bobiţă; picăţele; *си́тец ~ом* sau *в* ~ stambă cu buline ◇ *(fig.) мéлким ~ом рассыпáться* a linguşi pe cineva, a-l peria, a-l tămîia.

горóшина, *-ы f.* bob de mazăre.

горóшинка, *-и f. dim.* **1.** bob de mazăre. **2.** bobiţă, bulină.

гóрск|ий *adj.* muntean, de la munte, de munte; *~ие племенá* triburi de munteni.

горсовéт, *-а m. = городскóй совéт* soviet orăşenesc.

гóрстка, *-и f. v. горсть.*

горсть, *-и f.; pl. -и, -éй* **1.** căuşul mîinii; *держáть рýку ~ю* a ţine mîna căuş. **2.** un pumn de ...; ~ *горóху* un pumn de mazăre. **3.** *(fig.)* mînă, mănunchi, cîţiva; ~ *людéй* o mînă de oameni.

гортáнн|ый *adj. (anat.)* **1.** laringian; *~ые мы́шцы* muşchii laringieni. **2.** *(lingv.)* laringal; gutural; ~ *звук* sunet gutural; *~ая артикуля́ция* articulaţie laringală.

гортáн|ь, *-и f.* laringe ◇ *язы́к прили́п к ~и* i s-a lipit limba de cerul gurii, a rămas mut.

гортéнзия, *-и f. (bot.)* hortensie.

горчáк, *-á m.* **1.** *(bot.)* susai. **2.** *(iht.)* blehniţă, boarţă.

горчи́|ть, *-и́т vb. ipf.* a avea un gust amărui, a avea un gust rînced; *impers. во ртý горчи́т* mi-e gura amară.

горчи́ца, *-ы f. sg.* muştar; *полевáя* ~ rapiţă sălbatică; muştar sălbatic.

горчи́чник, *-а m.* sinapism; *постáвить* ~ a aplica un sinapism.

горчи́чница, *-ы f.* muştarniţă.

горчи́чн|ый *adj.* de muştar; *~ое зернó* grăunte de muştar; *~ое мáсло* ulei de muştar ◇ *(chim.)* ~ *газ* iperită.

горшéчник, *-а m.* olar.

горшéчн|ый *adj.* de olar, de olărie; de ceramică; *~ая гли́на* argilă de olărie/de ceramică; ~ *товáр* olărie, produse/articole de ceramică.

горшóк, *-шкá m.* oală; cană; chiup; *цветóчный* ~ glastră, ghiveci de flori; *ночнóй* ~ oală de noapte; *высáживать на* ~ *ребёнка* a aşeza copilul pe oliţă ◇ *не бóги горшки́ обжигáют* nu-i mare scofală; nu-i mare lucru; o scoatem noi la capăt; *в однóм горшкé вари́ться* a fierbe în aceeaşi oală; *(prov.) на вся́кий ~ найдётся и покры́шка* orice naş îşi are naşul; şi-a găsit tingirea capacul; *(prov.) по ~ý и покры́шка* la aşa cap aşa căciulă; *под* ~ *стричь* a tunde pe oală/cu oala; *(prov.) семéйный* ~ *веселéй кипи́т* nici în rai nu-i bine singur; omul cînd se însoară îşi mai pune o doagă.

гóрьк|ая, *-ой f. (pop.)* rachiu ◇ *пить ~ую* a bea de stinge; a o duce într-o beţie.

гóрьк|ий *adj.* **1.** *(comp. гóрче)* amar; ~ *миндáль* migdale amare; *~ая соль* sare amară. **2.** *(comp. гóрше şi гóрший) (fig.)* amar, jalnic, nenorocit, amarnic; *~ая жизнь* viaţă amară; ~ *óпыт* experienţă amară; *~ая и́стина* sau *прáвда* adevăr amar; *~ая дóля* soartă vitregă; *~ие слёзы* lacrimi amare ◇ ~ *пья́ница* mare beţivan; *пить/вы́пить ~ую чáшу испытáний* a bea pînă la fund paharul suferinţelor.

гóрько **1.** *adv.* amar, cu amar, cu amărăciune; ~ *плáкать* a plînge cu amar. **2.** *pred. impers.* e amar, e trist; *емý* ~ *на душé* are o mare supărare; e tare amărît.

горковáтый *adj.* amărui, puţin amar, cam amar.

гóрько-солён|ый *adj.* sărat-amar *(despre apă)*; *~ое óзеро* lac cu apă sărată şi cu săruri sulfuroase.

горю́чее, *-его n.* combustibil, carburant; benzină; petrol; motorină; *жи́дкое* ~ combustibil lichid, carburant; *áтомное* ~ combustibil atomic; *я́дерное* ~ combustibil nuclear.

горю́честь, *-и f. sg.* inflamabilitate, însuşirea de a fi combustibil.

горю́ч|ий *adj.* inflamabil, incendiar; combustibil; ~ *материáл* material in-

flamabil; *~ая смесь* carburant ◇ *(fig.)* *~ие слёзы* lacrimi amare/fierbinţi.

горя́нка, *-и f.* munteancă, locuitoare de la munte.

горя́чечный *adj.* de febră, febril; *~ бред* delir *(în timpul febrei)*, aiurare.

горя́ч|ий *adj.* **1.** fierbinte, foarte cald, arzător, încins; *~ чай* ceai fierbinte; *~ая пи́ща* mîncare caldă; *~ие исто́чники* izvoare de ape termale; *(tehn.)* *~ая обрабо́тка* prelucrare/fasonare la cald. **2.** *(fig.)* înflăcărat, fervent, aprins, înfocat, pasionat, fierbinte; *~ патрио́т* patriot înflăcărat; *~ приём* primire călduroasă; *~ приве́т* salut fierbinte; *~ о́тклик* ecou viu; *~ая подде́ржка* sprijin cald; *~ спор* discuţie aprinsă; *~ защи́тник* apărător înfocat; *~ая речь* discurs pasionat. **3.** *(fig.)* aprig, iute, irascibil; *~ая ло́шадь* cal iute; *~ челове́к* om iute. **4.** *(fig.)* încordat, intens; *~ее вре́мя* perioadă de muncă încordată; *~ие дни убо́рки урожа́я* zile de muncă intensă pentru strîngerea recoltei. **5.** *~ее, -его n. sg.* mîncare caldă ◇ *~ая голова́* fire aprinsă; *под ~ую ру́ку попа́сть* a nimeri la cineva tocmai cînd e supărat, a-l nimeri cu draci; *по ~им следа́м* pe urme proaspete; *(pop.)* *всы́пать ~их* a trage (cuiva) o ciomăgeală zdravănă.

горячи́тельн/ый *adj.* *(înv.)* care încălzeşte, care face să crească temperatura; *(înv.)* *~ые напи́тки* băuturi spirtoase, băuturi alcoolice.

горячи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf.* *(pf. разгорячи́ть) acuz.* a aprinde, a aţîţa, a excita, a înfierbînta.

горячи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. ipf.* *(pf. разгорячи́ться)* a se înfierbînta, a se agita, a se enerva, a se irita, a se înfuria.

горя́чк|а¹, *-и f. sg.* agitaţie, zarvă, înfrigurare; *~ пе́ред отъе́здом* frigurile plecării; *(pop.)* *поро́ть ~у* a se pripi, a se zori, a face ceva în grabă, pe negîndite; *не́зачем поро́ть ~у!* doar nu dau turcii!

горя́чк/а², *-и f. sg.* febră; *лежа́ть в ~е* a avea febră; *роди́льная ~* febră puerperală; *бе́лая ~* delirium tremens; *гни́лая ~* tifos.

горя́чность, *-и f. sg.* **1.** irascibilitate, impulsivitate. **2.** înflăcărare, înfocare.

горячо́ *adv.* cu căldură, cu energie, aprig; *~ отста́ивать свои́ права́* a-şi susţine cu energie drepturile; *~ люби́ть* a iubi fierbinte ◇ *(prov.)* *~ взя́лся, да ско́ро сорва́лся* m-am pornit cu grabă şi m-am întîlnit cu zăbavă.

госаппара́т, *-а m. = госуда́рственный аппара́т* aparat de stat.

госба́нк, *-а m. = госуда́рственный банк* banca de stat; *отделе́ние ~а* sucursala/filiala băncii de stat.

госбюдже́т, *-а m. = госуда́рственный бюдже́т* bugetul statului.

госизда́т, *-а m. = госуда́рственное изда́тельство* editură de stat.

госпитализа́ция, *-и f. sg.* spitalizare, internare în spital.

госпитализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a interna în spital, a spitaliza.

го́спиталь, *-я m.* spital *(în special militar)*; *тылово́й ~* spital din spatele frontului; *полево́й ~* spital de campanie.

госпита́льн|ый *adj.* de spital; *~ое су́дно* vas-spital.

госпла́н, *-а m. = госуда́рственный пла́новый комите́т* comitetul de stat al planificării.

господи́н, *-а m.; pl. -ода́, -о́д, -ода́м.* **1.** domn; domnule ... *(mod de adresare către străini)*. **2.** *(înv.)* domn, boier; *пожило́й ~* domn în vîrstă. **3.** *(înv.)* stăpîn, domn; *раб и ~* rob şi stăpîn. **4.** *pl.* *(înv.)* domnii, stăpînii, boierii ◇ *господа́!* domnilor!; *быть ~ом положе́ния* a fi stăpîn pe situaţie; *сам себе́ ~* a fi/a umbla de capul său; a fi liber/independent; *быть ~ом своего́ сло́ва/своему́ сло́ву* a se ţine de cuvînt; a nu-şi lua vorba înapoi; *(înv.)* *отойти́ от госпо́д* *(în vechime despre ţăranii ruşi)* a deveni liber, a fi eliberat; *служи́ть двум господа́м* a fi slugă la doi stăpîni.

госпо́дск|ий *adj.* *(înv.)* boieresc; *~ая уса́дьба* conac boieresc; *~ двор* curte boierească.

госпо́дство, *-а n. sg.* dominaţie, stăpînire, predominare, supremaţie, superioritate; *мирово́е ~* dominaţie mondială; *~ в во́здухе* supremaţie aeriană; *~ на мо́ре* supremaţie pe mare.

госпо́дств|овать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a stăpîni, a domina, a predomina; a deţine superioritatea/supremaţia; *~ в во́здухе* a deţine/a avea supremaţia aeriană; *~ует мне́ние* predomină părerea.

госпо́дствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *госпо́дствовать*. **2.** *adj.* dominant, predominant, care stăpîneşte, preponderent; *~ее мне́ние* părere dominantă; *~ая высота́* înălţime dominantă; *~ класс* clasă dominantă/stăpînitoare. **3.** *(lingv.)* regent; *~ее сло́во* cuvînt regent; *~ член* element regent.

госпо́дь, *го́спода m. sg.* Dumnezeu; *не дай го́споди!* ferit-a Dumnezeu; ferească Dumnezeu; ferit-a sfîntul!; *ах, ты, го́споди!* a) nu mai spune!, vai de mine!; b) dar mai lasă-mă în pace!; *~ его́ зна́ет* Dumnezeu să-l ştie; cine ştie; *~ упаси́ и поми́луй* doamne fereşte!, ferit-a Dumnezeu (sfîntul)!; *прости́ го́споди!* să-mi fie cu iertare!; *сла́ва тебе́ го́споди!* slavă ţie, doamne!

госпожа́ *-и́ f.* **1.** doamnă. **2.** stăpînă.

госпромы́шленность, *-и f. sg. = госуда́рственная промы́шленность* industrie de stat.

госснабже́ние, *-я n. sg. = госуда́рственное снабже́ние* aprovizionare de stat.

госстра́х, *-а m. = госуда́рственное страхова́ние* asigurare de stat.

гостево́й *adj.* de invitat, de invitaţie.

гостеприи́мно *adv.* (în mod) ospitalier, primitor.

гостеприи́мн|ый, primitor, ospitalier, bucuros de oaspeţi; *~ые лю́ди; ~ые хозя́ева* oameni primitori; gazde primitoare.

гостеприи́мство, *-а n. sg.* ospitalitate, caracter ospitalier.

гости́ная, *-ой f.* salon, cameră de musafiri.

гости́нец, *-нца m.* *(reg.)* **1.** cadou, dar. **2.** *pl.* dulciuri, bomboane.

гости́ниц|а, *-ы f.* hotel, han; *содержа́тель ~ы* hotelier.

гости́ничный *adj.* de hotel.

гости́ный *adj.* *(în expr.)* *~ двор* hală, bazar.

гости́ть, *гощу́, гости́шь vb. ipf.* a fi în vizită, a veni în vizită.

госторго́вля, *-и f. sg. = госуда́рственная торго́вля* comerţ de stat.

гост|ь, *-я n.; pl. -и, -е́й* oaspete, musafir, invitat, vizitator; *идти́ в ~и́* a merge în vizită; *быть в ~я́х* a fi în vizită; *у нас ~и* avem musafiri; ◇ *в ~я́х хорошо́, а до́ма лу́чше* fie pîinea cît de rea, tot mai bine-n ţara mea; *(prov.)* *на незва́ного ~я и ло́жка не припасена́*; *(prov.)* *непро́шенный ~ ху́же тата́рина* nepoftitul n-are scaun; *прийти́ незва́ным ~ем* a veni pe nepusă masă; a cădea cuiva în cenuşă/în vatră; a cădea pe capul cuiva.

госуда́рственность, *-и f. sg.* organizare de stat, viaţă de stat.

госуда́рственн|ый *adj.* de stat, statal, al statului; oficial, public; *~ аппара́т* aparat de stat; *~ая власть* putere de stat; *~ое учрежде́ние* instituţie de stat; *~ая со́бственность* proprietate de stat; *~ое пра́во* drept de stat; *~ строй* orînduire de stat; *~ое устро́йство* organizare de stat, organizare statală; *~ переворо́т* lovitură de stat; *~ язы́к* limbă oficială; *о́рганы ~ой вла́сти и ~ого управле́ния* organele puterii de stat şi ale administraţiei de stat; *~ герб* stema ţării; *~ые грани́цы* graniţe ale ţării, hotare/frontiere ale statului; *~ экза́мен* examen de stat; *~ая та́йна* secret de stat; *~ая слу́жба* funcţie de stat; *~ капитали́зм* capitalismul de stat; *~ое иму́щество* avutul/averea/avuţia statului, *~ де́ятель* om de stat, fruntaş politic; *~ая изме́на* trădare de patrie; înaltă trădare.

госуда́рств/о, *-а n.* stat; *социалисти́ческое ~* stat socialist; *грани́цы ~а* frontierele statului; *наро́дно-демократи́ческое ~* stat de democraţie populară, stat democrat-popular; *суvере́нное ~* stat suveran.

госуда́рыня, *-и f.* **1.** suverană, împărăteasă, ţarină. **2.** *(înv.)* doamnă, cucoană; *ми́лостивая ~!* stimată doamnă!

госуда́рь, *-я m.* **1.** suveran, monarh, împărat, domnitor. **2.** *(înv.)* domn, stăpîn; *ми́лостивый ~!* stimate domn!; mult stimate domn!

госучрежде́ние, *-я n.* = *госуда́рственное учрежде́ние* instituţie de stat.

го́тика, *-и f. sg.* stil gotic.

готи́ческ/ий *adj.* gotic, în stil gotic; *~ая архитекту́ра* arhitectură gotică; *~ шрифт* scriere gotică, caractere gotice.

готова́льня, *-и f. (gen. pl. -лен)* trusă de desen, cutie de compas.

гото́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a pregăti, a prepara; *~ ка́дры* a forma cadre; *~ ру́копись к набо́ру* a pregăti un manuscris pentru cules. **2.** *acuz.* şi fără *compl.* a găti, a pregăti, a prepara (o mîncare); *~ обе́д* a pregăti masa. **3.** a pregăti, a învăţa, a studia; *~ роль* a-şi învăţa rolul; *~ материа́лы* a pregăti materialele, a le studia. **4.** *acuz.* a pregăti; a pune la cale; *~ сюрпри́з де́тям* a pregăti o surpriză copiilor; *~ уда́р по врагу́* a pregăti/a pune la cale o lovitură împotriva inamicului.

гото́в/иться, *-влюсь, -вишься vb. ipf.* **1.** *к + dat.* sau cu *inf.* a se pregăti, a face pregătiri, a face preparative; *~ к экза́мену* a se pregăti pentru examen; *~ к отъе́зду* a face pregătiri de plecare, a se pregăti de plecare; *~ к ле́кции* a se pregăti pentru conferinţă. **2.** a se apropia, a fi iminent; *~ятся ва́жные собы́тия* se apropie evenimente însemnate. **3.** *pas.* de la *гото́вить.*

гото́вка, *-и f. sg. (действие)* preparare, pregătire; *~ обе́да* pregătirea mesei.

гото́вност/ь, *-и f. sg.* **1.** consimţămînt, acord; hotărîre; *прояви́ть ~* a fi dispus, a fi gata. **2.** pregătire; grad/stare de pregătire; buna pregătire; *боева́я ~* pregătire de luptă; *в по́лной боево́й ~и* gata de luptă.

гото́в|ый *adj.* **1.** gata, pregătit; *учени́ки ~ы к экза́менам* elevii sînt pregătiţi pentru examene; *обе́д гото́в* masa e gata; *гото́в помо́чь* gata să ajute; *~ на всё* pregătit/gata la orice. **2.** finit; isprăvit; *~ое пла́тье* haine gata, confecţii; *~ые изде́лия* produse finite. **3.** *(pop.)* beat mort, făcut, pilit ◇ *на всём ~ом* cu casă şi masă; *(înv.) ~ к услу́гам* al dumneavoastră, al dumneavoastră cu tot respectul, rămîn al dumneavoastră *(formulă de politeţe de încheiere a scrisorilor)*; *будь гото́в! — всегда́ гото́в!* fii gata! — gata oricînd!; *гото́в к труду́ и оборо́не* gata pentru muncă şi apărarea patriei; *прийти́ на ~ое/гото́венькое* a veni la de-a gata.

го́тский *adj.* gotic, de goţi.

готтенто́тка, *-и f.* hotentotă.

готтенто́тский *adj.* hotentot, de hotentot.

готтенто́ты, *-ов pl.; sg. -о́т, -а m.* hotentoţi.

го́ты, *-ов pl.; sg. гот, -а m.* goţi.

гофр, *-а m.* tablă ondulată, gofraj, ondulaţie.

гофрирова́льн|ый *adj. (tehn.)* de/pentru gofrat; *~ая маши́на* maşină de gofrat.

гофриро́ванный *adj.* **1.** *p.t.p.* de la *гофрирова́ть.* **2.** *adj.* gofrat, ondulat.

гофрирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь p.t.p. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(text. tehn.)* a gofra, a ondula; a plisa. **2.** *(înv.)* a ondula; *~ во́лосы* a ondula părul.

гофриро́вка, *-и f. (text. tehn.)* gofrare, gofraj; ondulare, plisare.

граб, *-а m. (bot.)* carpen.

граба́рка, *-и f.* **1.** căruţă pentru lucrări de terasament. **2.** *(reg.)* muncitoare-săpătoare.

граба́рь, *-я m.* muncitor-săpător.

грабёж, *-а́ m.* jaf, prădare, prădăciune, jefuire, tîlhărie.

граби́тель, *-я m.* jefuitor, tîlhar.

граби́тельск|ий *adj.* de jaf, de cotropire, tîlhăresc; *~ая война́* război de cotropire; *~ие це́ны* preţuri de jaf.

граби́тельство, *-а n. sg. (înv.)* jaf, jecmăneală, jefuire, prădare.

гра́бить[1], *-блю, -бишь vb. ipf. (pf. огра́бить) acuz.* a jefui, a jecmăni, a prăda.

гра́бить[2], *-блю, -бишь vb. ipf. (pf. сгра́бить) (reg.)* a grebla.

грабле́ние, *-я n.* greblare.

гра́бленый *adj.* jefuit, prădat, obţinut prin jaf.

гра́бли, *-бель* şi *-бле́й pl.* greblă.

гра́бовый *adj. (bot.)* de carpen.

гравёр, *-а* **1.** gravor; *~ по де́реву* gravor în lemn. **2.** *(zool.)* gîndac mic de scoarţă (al molidului).

гравёрн/ый *adj.* de gravor, de gravare; *~ое иску́сство* arta gravurii, arta gravatului.

гра́ви|й, *-я m. sg.* pietriş, prund; *ме́лкий ~* pietriş mărunt; *посыпа́ть ~ем* a prundui; *карье́рный ~* carieră de pietriş.

гравиме́тр, *-а m. (fiz.)* gravimetru.

гравиме́трия, *-и f. (chim. fiz.)* gravimetrie.

гравирова́льный *adj.* de gravat, pentru gravat; *~ые инструме́нты* instrumente de gravat.

гравирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. вы́гравировать* şi *награвирова́ть) acuz.* a grava, a face gravuri.

гравиро́вка, *-и sg.* gravare.

гравиро́вщик, *-а m. v. гравёр*

гравитацио́нный *adj. (fiz.)* de gravitaţie, gravitaţional.

гравита́ция, *-и f. sg. (fiz.)* gravitaţie.

гравю́ра, *-ы f.* gravură, stampă; *цветна́я ~* gravură în culori; *~ на де́реве* gravură în lemn; xilogravură; *~ на ка́мне* gravură în piatră; litografie; *~ ту́шью* acvatintă.

град[1], *-а m.* **1.** grindină; *вы́пал ~* a căzut grindină; *поби́тый ~ом* bătut de grindină. **2.** *(fig.)* noian, ploaie, avalanşă, puzderie; *~ вопро́сов* noian de întrebări; *~ пуль* ploaie de gloanţe; *пот льётся ~ом* sudoarea curge şiroaie.

град[2], *-а m. (înv.)* oraş, cetate.

града́ция, *-и f.* gradaţie, gradare.

градие́нт, *-а m. (fiz. mat.)* gradient; *адиабати́ческий ~* gradient adiabatic; *бари́ческий ~* gradient baric.

гра́дина, *-ы f.* bob de grindină.

гра́динка, *-и f. dim.* de la *гра́дина.*

гради́рня, *-и f.; gen. pl. -рен (tehn.)* turn de răcire, gradier.

гради́рование, *-я n. sg. v. градиро́вка.*

гради́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a evapora, a concentra o soluţie de sare.

градиро́вка, *-и f. sg.* evaporarea unei soluţii de sare.

градоби́тие, *-я n. sg.* stricăciuni/pagube provocate de grindină.

градобо́й *-я m. sg. v. градоби́тие.*

градов/о́й *adj.* de/cu grindină; *~ дождь* ploaie de grindină; *~а́я ту́ча* nor de grindină.

градонача́льник, *-а m. (înv.)* guvernator al oraşului.

градонача́льство, *-а n. (înv.)* **1.** oraşul cu împrejurimile lui, reprezentînd o unitate administrativă distinctă (în Rusia ţaristă). **2.** cancelaria guvernatorului oraşului.

градострое́ние, *-я n. sg. v. градострои́тельство*

градострои́тель, *-я m.* arhitect, constructor de oraşe.

градострои́тельн|ый *adj.* de construcţie de oraşe; *~ые рабо́ты* lucrări urbanistice/edilitare.

градострои́тельство, *-а n. sg.* construcţie de oraşe.

градуа́льный *adj.* gradual.

градуи́рование, *-я n. sg.* gradare.

градуи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a grada; *~ термо́метр* a grada un termometru.

градуиро́вка, *-и f. v.* **градуи́рование.**

гра́дус, *-а m.* **1.** grad; *у́гол в 50 ~ов* unghi de 50 de grade; *жара́ в 30 ~ов* 30 de grade căldură; *моро́з в 10 ~ов* ger de minus 10 grade; *~ долготы́* grad de longitudine; *~ широты́* grad de latitudine. **2.** grad, măsură, stadiu; *в после́днем ~е* în ultimul grad, în ultimul stadiu *(despre o boală)* ◇ *быть под ~ом* a fi cu chef, a fi cherchelit.

гра́дусник, *-а m.* termometru.

гра́дусный *adj.* gradat, cu grade.

граждани́н, *-а m.* cetăţean; cetăţene! *(formulă de adresare).*

гражда́нка[1], *-и f.* cetăţeană.

гражда́нка[2], *-и f. (în expr.) на ~е* în viaţa civilă, în civilie.

гражда́нск|ий *adj.* **1.** civil; *~ое пра́во* drept civil; *~ ко́декс* cod civil; *~ иск* acţiune civilă, cerere de despăgubiri; *~ исте́ц* parte civilă; *а́кты ~ого состоя́ния* acte de stare civilă; *~ие вла́сти* autorităţi civile; *~ое пла́тье* haine civile. **2.** cetăţenesc, de cetăţean, civic; *~ долг* datorie cetăţenească; *~ое му́жество* curaj civic. **3.** laic; *~ шрифт* scriere laică *(scriere modernă rusă introdusă de Petru I în locul celei chirilice)*; *~ брак* căsătorie civilă ◇ *~ая война́* război civil; *~ая смерть*

moarte civilă, degradare civică; *~ая панихи́да* miting de doliu.

граждáнственность, *-и f. sg.* conştiinţă civică.

граждáнств|о, *-а n.* cetăţenie; *приня́ть ~* a se naturaliza, a dobîndi cetăţenia; *получи́ть правá ~а* a) a căpăta drepturile de cetăţenie; b) *(fig.)* a se încetăţeni, a fi unanim recunoscut/acceptat.

грай, *-я m. (pop. poetic)* croncănit, ţipete stridente de păsări.

грамзáпись, *-и f.* înregistrare pe disc.

грамм, *-а m.* gram; *сто ~ов* o sută de grame; *(chim.) ~-áтом* atom-gram; *(fiz.) ~-сила* gram-forţă; *~-калóрия* gram-calorie.

грамматизáция, *-и f.* gramaticalizare.

граммáтик, *-а m.* gramatician.

граммáтика, *-и f.* gramatică; *нормати́вная ~* gramatică normativă; *истори́ческая ~* gramatică istorică; *описáтельная ~* gramatică descriptivă; *порождáющая ~* gramatică generativă; *трансформациóнная ~* gramatică transformaţională.

грамматикализáция, *-и f.* gramaticalizare.

грамматикализóванный *adj.* gramaticalizat.

грамматúст, *-а m.* gramatician.

граммати́ческ/ий *adj.* gramatical; *~ие прáвила* reguli gramaticale; *~ строй языкá* structura gramaticală a limbii; *~ая оши́бка* greşeală gramaticală.

грамм-áтом, *-а m. (fiz.)* atom-gram.

граммóвый *adj.* de gram, de un gram.

грамм-молéкула, *-ы f (fiz.)* moleculă-gram.

граммофóн, *-а m.* gramofon.

граммофóнн/ый *adj.* de gramofon; *~ая пласти́нка* placă de gramofon; *~ая зáпись* înregistrare pe disc.

грáмот/а, *-ы f. sg.* **1.** ştiinţă de carte; *учи́ться ~е* a învăţa carte. **2.** *sg.* elemente; noţiuni elementare (dintr-un domeniu). **3.** act oficial; *(dipl.) вери́тельная ~* scrisoare de acreditare; *(înv.) кýпчая ~* act de cumpărare; *почётная ~* diplomă de onoare. **4.** *(înv.)* scrisoare, mesaj. ◇ *жáлованная ~* act oficial de onferire a unor privilegii *(în Rusia feudală)*; *(pop.) фи́лькина ~* act fără valoare; act plin de greşeli; *(prov.) кто ~е горáзд, томý не пропáсть* ai carte, ai parte.

грамотéй, *-я m.* **1.** *(fam.)* ştiutor de carte; om cu ştiinţă de carte. **2.** *(înv.)* om învăţat, cărturar.

грáмотност|ь, *-и f. sg.* **1.** ştiinţă de carte; *доби́ться всеóбщей ~и* a lichida analfabetismul. **2.** lipsă de greşeli gramaticale. **3.** cunoaşterea noţiunilor de bază (dintr-un domeniu); *полити́ческая ~* nivel politic, cunoştinţe politice; *техни́ческая ~* pregătire tehnică.

грáмотн/ый *adj* **1.** ştiutor de carte; *~ человéк* om ştiutor de carte. **2.** fără greşeli gramaticale; *~ое письмó* scrisoare fără greşeli gramaticale. **3.** cunoscător, priceput, iscusit; *~ инженéр* inginer priceput. **4.** executat cu pricepere, fără greşeli, în mod corect; *~ рисýнок* desen executat cu pricepere.

грампласти́нка, *-и f.* disc *(de picup, de gramofon)*.

гран, *-а m. (înv.)* gran *(unitate de măsură farmaceutică = 0,062 gr.)* ◇ *ни ~а* nici un pic (de).

гранáт[1], *-а m. (bot.)* rodiu; rodie.

гранáт[2], *-а m. (mineral.)* granat.

гранáта, *-ы f.* grenadă; *ручнáя ~* grenadă de mînă; *противотáнковая ~* grenadă antitanc; *дымовáя ~* grenadă fumigenă; *бронебóйная ~* grenadă perforantă; *зажигáтельная ~* grenadă incendiară; *учéбная ~* grenadă de instrucţie.

гранáтник, *-а m. (bot.)* rodiu.

гранáтн/ый *adj.* de grenadă; *~ое кольцó* inel de grenadă.

гранáтовые, *-ых pl. (bot.)* punicacee.

гранáтовый[1] *adj. (bot.)* de rodiu, de rodie.

гранáтовый[2] *adj. (mineral.)* **1.** de/din granat. **2.** de culoarea granatului, de culoare roşie-vişinie.

гранатометáние, *-я n.* aruncare de grenade.

гранатомёт, *-а m. (mil.)* aruncător de grenade.

гранатомётчик, *-а m. (mil.)* arunc tor de grenade de mînă; servant la aruncătorul de grenade.

гранд, *-а m.* **1.** grand *(nobil spaniol)*. **2.** *(fig.)* privilegiat, celebrul idol.

грандиóзность, *-и f. sg.* măreţie, grandoare; caracter grandios/maiestuos.

грандиóзный *adj* măreţ, grandios, falnic, maiestuos, uriaş.

гранéние, *-я n. sg. (действие)* şlefuire.

гранёный *adj* cu faţete; şlefuit; *~ стакáн* pahar şlefuit în faţete.

грани́льн/ый *adj* de şlefuire; *~ые рабóты* lucrări de şlefuire *(a cristalelor şi a pietrelor preţioase)*.

грани́льня, *-и f.* atelier de tăiat şi şlefuit cristale şi pietre preţioase.

грани́льщик, -а *m.* şlefuitor.

грани́т, *-а m.* granit; *мелкозерни́стый ~* granit microgranular.

грани́тный *adj.* de granit.

грани́тчик, *-а m.* muncitor care prelucrează granitul.

грани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* a şlefui ◇ *~ мостовýю* a bate străzile, a hoinări, a umbla hai-hui.

грани́ц/а, *-ы f.* **1.** graniţă, hotar, frontieră; *госудáрственная ~* frontieră de stat; *береговáя ~* frontieră de coastă; *перейти́ ~у* a trece graniţa; *нарýшить ~у* a viola graniţa. **2.** *(mai ales, la pl.)* *(fig.)* limită, margine; *~ы возмóжного* limita posibilului; *вы́йти из грани́ц* a depăşi măsura, a trece peste limite; *переходи́ть все ~ы* a întrece orice măsură; *безопáсная ~* limita de siguranţă *~ вéчных снегóв* limita zăpezilor veşnice; *(tehn.) ~ стóйкости* limită de rezistenţă; *~ плавлéния* limită de topire ◇ *за ~ей* în străinătate, peste hotare: *из-за ~ы* din străinătate; *всемý есть ~ы* toate au o limită, o măsură; *сверх грани́ц* prea de tot, din cale-afară, peste măsură; *не знать ~ы* a nu şti, a nu cunoaşte măsura.

грани́ч/ить, *-чит vb. ipf. с + instr.* **1.** a mărgini, a se mărgini, a se învecina. **2.** *(fig.)* a se asemăna: *это ~ит с нáглостью* asta-i aproape obrăznicie.

грáнка, *-и f. (tipogr.)* şpalt; *корректýрная ~* corectură în şpalt.

грáнула, *-ы f.* granulă.

гранулёзный *adj.* granular.

гранули́рованный *adj.* granulat.

грануля́ция, *-и f. sg. (med. tehn.)* granulaţie, granulare.

гран|ь, *-и f.* **1.** margine, limită, graniţă; *(fig.) быть на ~и безýмия* a fi pe pragul nebuniei. **2.** latură, faţă, plan, faţetă; *~и кýба* feţele cubului; *боковáя ~* faţa laterală.

грасси́ровать, *-рую, руешь vb. ipf.* a graseia.

граф, *-а m.* conte.

графá, *-ы́ f.* rubrică, coloană.

графéйка, *-и f. (tipogr.)* punctură.

графéма, *-ы f. (lingv.)* grafem.

грáфик[1], *-а m.* grafic, diagramă; *рабóтать по ~у* a lucra după grafic; *~ движéния поездóв* grafic de circulaţie a trenurilor; *диспéтчерский ~* graficul regulatorului de circulaţie; *маршрýтно-часовóй ~* graficul orar-marşrut; *сýточный ~* grafic zilnic; *(по)часовóй ~* grafic orar; *производственный ~* grafic de producţie; *календáрный ~* grafic calendaristic; *посмéнный ~* grafic de schimb.

грáфик[2], *-а m.* grafician.

грáфика, *-и f. sg.* **1.** arta grafică, grafica. **2.** grafie, fel de a scrie; *~ дрéвних рýкописей* grafia vechilor manuscrise.

графи́н, *-а m.* carafă, clondir.

графи́нчик, *-а m. dim.* de la *графи́н*

графи́ня, *-и f.* contesă.

графи́т, *-а m.* **1.** *(mineral.)* grafit, plombagină. **2.** mină de creion.

графи́тный *adj. v. графи́товый*

графи́товый *adj.* de/din grafit.

графи́ть, *-флю́, -фи́шь vb. ipf. (pf. разграфи́ть) acuz.* a linia, a trage linii.

графи́ческ|ий *adj.* **1.** *(arte)* grafic; *~ие искýсства* arte grafice, grafică. **2.** de grafie, grafic; *~ие вариáнты* variantele grafice. **3.** exprimat prin desen.

графлéние, *-я n. sg.* liniere.

графлён|ый *adj.* liniat; *~ая бумáга* hîrtie liniată.

графóлог, *-а m.* grafolog.

графологи́ческий *adj.* grafologic, de grafologie.

графолóгия, *-и f. sg.* grafologie.

графомáн, *-а m.* grafoman.

графомáния, *-и f.* grafomanie.

гра́фский *adj. (înv.)* de conte, de contesă.

гра́фство, -а *n.* **1.** *sg.* titlul de conte. **2.** comitat *(unitate administrativă în Anglia)*. **3.** *(ist.)* moşie a unui conte *(în epoca feudală)*.

грацио́зно *adv.* cu graţie, graţios.

грацио́зность, -и *f.* graţie.

грацио́зный *adj.* graţios, plin de graţie.

гра́ция, -и *f. sg.* graţie, nuri.

грач, -а́ *m.* cioară de cîmp.

грачи́ный *adj.* de/referitor la cioara de cîmp.

грачо́нок, -нка *m.* pui de cioară de cîmp.

гребёнк|а, -и *f.* **1.** pieptene. **2.** *(tehn.)* regletă, lambă, pieptene, sector dinţat; *направля́ющая* ~ pieptene de direcţie; *резьбова́я* ~ pieptene de filetat; *стричь под гребёнку* a tunde scurt; *(fig.) стричь всех под одну́ ~у* a aduce la acelaşi numitor; a face pe toţi o apă şi un pămînt.

гребе́нчатый *adj.* crestat, cu crestături; dinţat; canelat.

гребе́нщик, -а *m. (bot.)* cătină roşie.

гре́бень, -бня *m.* **1.** pieptene; *ча́стый* ~ pieptene des. **2.** *(tehn.)* pieptene, cuţit; *бараба́нный* ~ pieptene circular. **3.** creastă; *петуши́ный* ~ creasta cocoşului. **4.** coamă, creastă; ~ *гор* creastă/coamă a munţilor; ~ *волны́* creastă/coamă a valului.

гребе́ц, -бца́ *m.* **1.** vîslaş, luntraş, lopătar. **2.** *(reg.)* greblaş, cel care greblează fînul.

гребешо́к, -шка́ *m.* **1.** *dim.* pieptănaş, pieptene mic. **2.** creastă, moţ *(la păsări)*. **3.** *(bot.)* creasta-cocoşului.

гре́бля, -и *f. sg.* canotaj, vîslire; *акаде́мическая* ~ canotaj academic; *па́рная* ~ canotaj cu două vîsle.

гребн|о́й *adj.* **1.** de canotaj, de vîslit, de vîslire; ~ *спорт* canotaj; *~а́я ло́дка* barcă cu vîsle. **2.** *(tehn.)* ~ *винт* elice de navă; ~ *вал* arbore port-elice.

гребо́к, -ка́ *m.* mişcare în vîsle.

гре́жа, -и *f.* borangic.

грёза, -ы *f.* **1.** vis, iluzie. **2.** fantomă, vedenie, vis, închipuire.

гре́зить, -е́жу, -е́зишь *vb. ipf.* a visa, a se cufunda în visuri; a făuri visuri; ~ *наяву́* a visa cu ochii deschişi.

гре́зи|ться, -е́жусь, -е́зишься *vb. ipf.* **1.** a visa, a vedea în vis. **2.** a-şi închipui, a-şi imagina; *ему́ не ~лся тако́й успе́х* nici n-a visat un astfel de succes.

гре́йдер, -а *m. (tehn.)* greder; maşină de profilat.

гре́йфер, -а *m. (tehn.)* **1.** benă, cupă cu gheare, greifer. **2.** grifă.

гре́ки, -ов *pl.; sg. грек, -а m.* greci, locuitori din Grecia.

гре́лка, -и *f.* termofor; *рези́новая* ~ termofor de cauciuc.

греме́|ть, -млю́, -ми́шь *vb. ipf. instr.* şi fără *compl.* **1.** a tuna, a detuna, a bubui; a zornăi, a zăngăni, a răsuna; *~ли пу́шки* tunurile bubuiau; ~ *ключа́ми* a zornăi cu cheile. **2.** *(fig.)* a răsuna, a avea un răsunet.

грему́ч|ий *adj. (în expr.) ~ая змея́* şarpe cu clopoţei; *(chim.)* ~ *газ* gaz detonant (oxihidrogen); grizu; *(chim.) ~ая ртуть* fulminat de mercur.

грему́шка, -и *f. (pop.)* sunătoare *(jucărie)*.

гре́на, -ы *f. sg. col.* ouă/sămînţă de vierme de mătase.

гренадёр, -а *m.* grenadier *(în armata ţaristă)*.

гренадёрский *adj.* de grenadier.

гренк|и́, -ко́в *m.; sg. грено́к, -нка́* pîine prăjită; crutoane; *суп с ~а́ми* supă cu crutoane.

грести́, *гребу́, гребёшь* *vb. ipf.* **1.** *acuz. cu instr.* a grebla. **2.** a vîsli.

греть, -е́ю, -е́ешь *vb. ipf.* **1.** *(pf. согре́ть)* a încălzi; *со́лнце гре́ет* soarele încălzeşte. **2.** *(pf. согре́ть)* a ţine cald; *шу́ба гре́ет* haina de blană ţine cald. **3.** *(pf. нагре́ть) acuz.* a încălzi; ~ *во́ду* a încălzi apa ◇ *(fig.)* ~ *ру́ки* a se pricopsi în mod necinstit.

гре́|ться, -е́юсь, -е́ешься *vb. ipf.* **1.** *(pf. согре́ться)* a se încălzi; a se încălzi la foc. **2.** *(pf. нагре́ться; pers. 1 şi 2 nefolosite) вода́ ~ется* apa se încălzeşte.

грех, -а́ *m.* **1.** *(bis.)* păcat. **2.** *(fig.)* păcat, faptă reprobabilă, vină, greşeală, slăbiciune; *~и́ мо́лодости* păcatele tinereţii, greşelile din tinereţe. **3.** *pred.* (e) păcat ◇ *(pop.)* ~ *попола́м* ce vom păţi vom împărţi; *не* ~ nu-i păcat; e

permis; se cuvine; *с ~о́м попола́м* cu chiu cu vai; de-abia, de-abia; de bine de rău; *что* sau *не́чего ~а́ таи́ть* ce mai încoace-ncolo; trebuie să recunoaştem; ~ *сказа́ть* aş păcătui dacă aş spune...; ar fi păcat să spun că...; *брать* ~ *на́ душу* a-şi încărca sufletul/conştiinţa; a intra în păcat; *вводи́ть в* ~ *кого́-л.* a) a băga/a vîrî pe cineva în păcate; a ispiti, a ademeni; b) a scoate pe cineva din sărite; *вы́шел/случи́лся* ~ s-a întîmplat o nenorocire; ~ *попу́тал (кого́-л.)* l-a împins păcatul; *до́лго ли/недо́лго до ~а́* cît pe ce să cazi în păcat; cît pe ce să dai de belea; *ду́рен/дурна́ как сме́ртный* ~ urît (urîtă) ca mama focului/ca muma pădurii; *есть тако́й* ~ recunosc, am păcatul ăsta; *как на* ~ ca/parcă dinadins; *(prov.) на* ~ *ма́стера нет* tot omul poate greşi; *натолкну́ть на* ~ a băga în păcat; *не без ~а́* a) nu-i lucru curat; e ceva la mijloc; b) aşa şi-aşa; nu fără greşeli; c). ca vai de lume.

грехо́вный *adj. (înv.)* păcătos, plin de păcate.

грехово́дник, -а *m.* **1.** *(înv.)* crai, bărbat uşuratic/desfrînat. **2.** *(о ребёнке)* ştrengar.

грехопаде́ние, -я *n. sg.* **1.** *(bis.)* cădere în păcat, păcătuire; păcatul originar. **2.** *(fig. înv.)* trădare *(a unui crez sau ideal)*.

греци́зм, -а *m. (lingv.)* grecism.

гре́цкий *adj.* grecesc; *~оре́х* nucă.

гре́ча, -и *f. sg. (reg.) v. гречи́ха*

греча́нка, -и *f.* grecoaică, femeie greacă.

гре́ческий *adj.* grec, grecesc, din Grecia, al Greciei, elen, al elenilor.

гречи́ха, -и *f. sg. (bot.)* hrişcă.

гречи́шный *adj. (bot.)* **1.** de hrişcă. **2.** **~ые**, *-ых pl.* poligonacee.

гре́чка, -и *f. v. гречи́ха*

гре́чнев|ый *adj.* de/din hrişcă; *~ая ка́ша* terci de hrişcă; *~ая крупа́* păsat de hrişcă.

греши́ть, -шу́, -ши́шь *vb. ipf.* **1.** *(pf. согреши́ть) (bis.)* a păcătui. **2.** *(pf. погреши́ть (про́тив) gen.* a păcătui, a greşi, a comite o eroare, a încălca *(o lege, o normă)*; ~ *про́тив ло́гики* a păcătui împotriva logicii, a încălca regulile logicii.

гре́шник, -а *m. (bis.)* om păcătos.

гре́шница, -ы *f. (bis.)* femeie păcătoasă.

грешно́ *pred.* (e) păcat, (e) ruşine; ~ *вам так говори́ть* e păcat să vorbiţi aşa/să spuneţi asta.

гре́шн|ый *adj. (înv.)* păcătos, plin de păcate; *(pop.) гре́шен* sau ~ *челове́к* îmi pare rău, păcătosul de mine; *~ым де́лом* a) din păcate; trebuie s-o recunosc; mărturisesc; b) nu cumva ...

грешо́к, -шка́ *m. dim.* păcat, meteahnă, slăbiciune; *за ним во́дится э́тот* ~ asta e meteahna lui; are el păcatul ăsta; ăsta e cusurul lui.

гриб, -а́ *m.* ciupercă; burete *(pe copaci)*; *бе́лый* ~ mînătarcă, hrib; *ядови́тый* ~ ciupercă otrăvitoare; *съедо́бный* ~ ciupercă comestibilă; *сапрофи́тный* ~ ciupercă saprofită; *паразитный* ~ ciupercă parazitară; ◇ *(glumeţ)* ~ *съесть* a înghiţi găluşca/hapul; *расти́ как ~ы́* a creşte/a răsări ca ciupercile; a se înmulţi repede.

грибко́вый *adj. (biol.)* de ciupercă, de bacterii, bacteriologic; criptogamic.

грибно́й *adj.* de/cu ciupercă, din ciuperci; ~ *пиро́г* plăcintă cu ciuperci ◇ ~ *дождь* ploaie cu soare.

грибово́дня, -и *f.* crescătorie de ciuperci.

грибо́к, -бка́ *m.* **1.** *dim.* ciupercă mică, ciupercuţă. **2.** ciupercă pentru cîrpit ciorapi. **3.** *(biol.)* ciupercă, bacterie; *броди́льный* ~ ciupercă de fermentare; *пле́сенный* ~ mucegai; *кефи́рный* ~ granulă de chefir; *у́ксусный* ~ ciupercă de oţet.

гри́ва, -ы *f.* **1.** coamă; *ко́нская* ~ coamă de cal. **2.** *(pop.)* coamă, chică, plete.

гри́венник, -а *m. (înv. ist.)* monedă de 10 copeici.

гри́вна, -ы *f.* **1.** *(înv. ist.)* unitate monetară în Rusia veche, grivnă. **2.** salbă de aur *sau* de argint purtată în Rusia veche. **3.** *(înv.) v. гри́венник.*

грим, -а *m.* **1.** machiaj, grimă. **2.** farduri *(necesare pentru machiaj)*, dresuri; *наложи́ть* ~ a grima, a machia; *снять* ~ a demachia.

гримáса, *-ы f.* **1.** grimasă, schimonoseală, mutră, strîmbătură. **2.** *(fig.)* hidoşenie, urîţenie, monstruozitate.

гримáсник, *-а m.* om care se sclifoseşte, care se strîmbă, care face grimase, fandosit.

гримáсничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se strîmba, a se schimonosi, a face grimase, a face mutre, a se sclifosi.

гримировáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf.* **1.** *(pf. нагримировáть) acuz.* a grima, a machia, a face machiajul. **2.** *(instr.)* *(pf. загримировáть)* a grima pe cineva ca ..., a grima pe cineva pentru rolul de ...

гримировáться, *-рýюсь, -рýешься vb. ipf.* **1.** a se grima. **2.** *pas.* de la *гримировáть.*

гримирóвка, *-и f. sg.* machiere, grimare, fardare.

грипп, *-а m.* gripă.

гриппóзный *adj.* de gripă, gripal.

гриф[1], *-а m.* **1.** *(mitol.)* grifon. **2.** *(zool.)* condor.

гриф[2], *-а m.* **1.** *(muz.)* gîtul instrumentelor muzicale cu coarde. **3.** parafă, sigiliu cu monogramă.

грúфель, *-я m.* condei de ardezie/de plumb.

грúфельный *adj.* de ardezie; *(mineral.)* ~ *слáнец* şist de ardezie.

грифóн, *-а m. (arhit.)* grifon.

гроб, *-а m.* (*о грóбе, в гробý; pl. гробы́* şi *гробá*) **1.** sicriu, coşciug. **2.** mormînt, groapă ◇ *вéрность до* ~*а* credinţă pînă la moarte; *идти́ за* ~*ом* a duce/a însoţi mortul la cimitir; *(fig.) вогнáть в* ~ *когó-л.* a băga pe cineva (de viu) în mormînt; *стоя́ть однóй ногóй в* ~*ý* sau *смотрéть/глядéть в* ~ a fi/a sta cu un picior în groapă; *(pop.) по* ~ pînă la moarte; *за* ~*ом* după moarte; *крáше в* ~ *кладýт* a arăta ca un mort; *хоть в* ~ *ложи́сь!* să mori, nu alta!

гробни́ца, *-ы f.* cavou, mormînt.

гробов|óй *adj.* **1.** de sicriu; de coşciug. **2.** de mormînt, funerar, funebru, sepulcral; ~ *кáмень* piatră funerară; *(fig.)* ~ *гóлос* voce lugubră; *до* ~ *доски́* pînă la moarte; *(fig.)* ~*óе молчáние* sau ~*áя тишинá* linişte mormîntală.

гробовщи́к, *-á m.* meşter de coşciuge, dricar.

грог, *-а m. sg.* grog.

грозá, *-ы́ f.* **1.** furtună, vijelie; *разрази́лась* ~ s-a dezlănţuit furtuna. **2.** *sg. (fig.)* urgie, năpastă; ~ *войны́* urgia războiului. **3.** *(fig.)* spaimă, groază. **4.** *sg.* asprime, severitate; ~ *виси́т (над кем-л.)* (pe cineva) îl paşte/îl pîndeşte o primejdie; îl aşteaptă o răfuială.

гроздови́к, *-а m. (bot.)* iarba-dragostei.

гроздь, *-и f.* ciorchine; ~ *виногрáда* ciorchine de strugure.

грози́ть, *грожý, грози́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. погрози́ть)* a face un gest de ameninţare; a ameninţa; ~ *пáльцем* a ameninţa cu degetul. **2.** *(pf. пригрози́ть)* a ameninţa, a avertiza ameninţînd; ~ *разры́вом* a ameninţa cu ruptura. **3.** a fi gata să ...; a fi pe punctul de a, a ameninţa; *скалá* ~ *обвáлом* stînca ameninţă să se prăbuşească.

грози́ться, *грожýсь, грози́шься vb. ipf.* **1.** *(pf. погрози́ться) v. грози́ть(1).* **2.** *(pf. пригрози́ться) v. грози́ть(2).*

грóзно *adv.* ameninţător; ~ *посмотрéть* a se uita ameninţător.

грóзность, *-и f. sg.* caracter ameninţător.

грóзн|ый *adj.* **1.** groaznic, aspru, cumplit. **2.** ameninţător; ~ *взгляд* privire ameninţătoare. **3.** îngrozitor, de temut, înspăimîntător; ~*ая си́ла* putere îngrozitoare, putere de temut; ~ *час* ceas de grea cumpănă.

грозовóй *adj.* de furtună, de vijelie, vijelios, furtunos, însoţit de furtună.

гром, *-а m.* **1.** tunet, bubuit, detunătură. **2.** *sg. (pop.)* trăsnet, fulger. **3.** *(fig.)* furtună; ~ *аплодисмéнтов* furtună de aplauze ◇ *(fig.) как* ~ *среди́ я́сного нéба* ca din senin; *(fig.) метáть грóмы и мóлнии* a tuna şi a fulgera; *(fig.) покá* ~ *не гря́нет (мужи́к не перекрéстится)* pînă nu dai cu capul de pragul de sus, nu-i vezi pe cel de jos; *как* ~*ом поражённый* ca trăsnit; *разрази́ меня́/тебя́* ~*!* să mă/să te trăsnească Dumnezeu!; *чтоб тебя́* ~*ом разрази́ло!* trăsni-te-ar să te trăsnească!

громáда, *-ы f.* colos, masă, grămadă.

громáдина, *-ы f.* obiect de dimensiuni mari; namilă, colos, matahală.

громáдность, *-и f. sg.* imensitate, proporţii uriaşe, gigantism.

громáдн|ый, *adj.* uriaş, colosal, enorm, imens, vast; ~*ое большинствó* majoritate covîrşitoare.

громи́ла, *-ы m. (înv.)* **1.** hoţ, spărgător, tîlhar. **2.** participant la un pogrom, pogromist, huligan.

громи́ть, *-млю, -ми́шь vb. ipf. (pf. разгроми́ть) acuz.* **1.** a sparge, a distruge, a devasta, a jefui; ~ *лáвки* a devasta prăvăliile. **2.** *(mil.)* a nimici; ~ *врáжеские отря́ды* a nimici trupele duşmanului. **3.** *(fig.)* a tuna şi a fulgera (contra cuiva), a ataca cu violenţă, a demasca.

грóмк|ий *adj.* **1.** tare, puternic; zgomotos; ~ *гóлос* voce puternică; ~ *смех* rîs zgomotos. **2.** *(fig.)* renumit, celebru, strălucit; ~*ое и́мя* nume celebru; ~*ая побéда* victorie strălucită; ~ *процéсс* proces cu răsunet. **3.** bombastic, pompos; ~*ие слова́* cuvinte pompoase; *под* ~*им назвáнием* sub un titlu bombastic/pompos.

грóмко *adv.* tare, cu voce tare/puternică, cu glas tare; ~ *кричáть* a ţipa în gura mare; ~ *смея́ться* a rîde cu hohote; ~ *плáкать* a plînge cu hohote; ~ *раздавáться* a răsuna.

громкоговори́тель, *-я m. (rad.)* difuzor, megafon.

громкоголóсый *adj.* cu glas tare, cu voce puternică.

грóмкость, *-и, f.* tărie, intensitatea sunetului, volum acustic.

громов|óй *adj.* **1.** de tunet, tunător, foarte puternic; ~ *гóлос* voce tunătoare; ~*áя стрелá* fulgurită; ~*ы́е раскáты* tunete. **2.** fulminant, nimicitor; zdrobitor; ~*áя речь* discurs fulminant.

громоглáсно *adv.* **1.** cu voce tare. **2.** în mod public, pe faţă, deschis, în gura mare, în auzul tuturor.

громоглáсн|ый *adj.* **1.** răsunător, tunător. **2.** *(fig.)* public, pentru toată lumea; ~*ое заявлéние* declaraţie publică; ~*ое замечáние* observaţii în public.

громозди́ть, *-зжý, -зди́шь vb. ipf. (pf. нагромозди́ть) acuz.* a îngrămădi; a înghesui; ~ *я́щики* a îngrămădi lăzi; *(fig.)* ~ *цитáты* a îngrămădi la citate.

громозди́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se îngrămădi, a se înghesui.

громóздкий *adj.* greu şi mare; voluminos, masiv, greoi.

громóздкость, *-и f. sg.* masivitate, caracter masiv/greoi.

громоотвóд, *-а m.* paratrăsnet.

громоподóбный, *adj.* ca tunetul, asemenea tunetului.

громыхáнье, *-я n. sg.* huruit, bubuit, tunet.

громыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. громыхнýть)* a hurui, a bubui, a tuna.

громыхнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *громыхáть*

гросс, *-а m. (înv.)* douăsprezece duzini.

гроссбýх, *-а m. (cont.)* cartea mare.

гроссмéйстер, *-а m.* **1.** mare maestru *(la jocul de şah).* **2.** *(ist.)* căpetenie a unui ordin *(de cavaleri, de călugări).*

гроссмéйстерский *adj.* (de la *гроссмéйстер)* de mare maestru.

грот, *-а m.* grotă, peşteră.

гротéск, *-а m.* **1.** *(arte)* grotesc. **2.** *adj. indecl.* grotesc; *стиль* ~ stil grotesc.

гротéскн|ый *adj.* grotesc; ~ *стиль* stil grotesc; ~*ое зрéлище* spectacol grotesc.

гротéсковый *adj. v. гротéскный*

грот-лю́к, *-а m. (nav.)* bocaport.

грот-мáчта, *-ы f. (nav.)* arborele mare.

грот-три́сель, *-я m. (nav.)* randa mare.

грóхать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *грóхнуть.*

грóхаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *грóхнуться.*

грóхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. грóхать) (pop.)* **1.** *acuz.* a arunca/a azvîrli cu zgomot. **2.** a cădea cu zgomot.

грóхнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. грóхаться) (pop.)* a se prăbuşi/a se prăvăli/a cădea cu zgomot.

грóхот[1], *-а m. sg.* tunet, trăsnet, bubuit prelung, pocnet.

грóхот[2], *-а m.* ciur, ciuruitor, sită, dîrmon; *барабáнный* ~ trior, cilindru trior.

грохотáнье, *-я n. sg.* bubuit, huruit, trăsnet, zgomot, tunet.

грохотáть, *-хочý, -хóчешь vb. ipf.* a tuna; a bubui, a hurui.

грохоти́ть, *-хочý, -хоти́шь vb. ipf. (tehn.)* a cerne, a ciurui.

грош, *-á m.* **1.** groş (monedă de *1/2* copeică), para, ban, gologan. **2.** *(mai ales la pl.)* preţ derizoriu, preţ de batjocură; *продáть за ~ú* a vinde pe nimic ◇ *~ лóманый ценá* sau *~ ценá комý-л.* nu face nici două parale; *ни в ~ не стáвить когó-л.* a nu avea nici o consideraţie faţă de cineva; *не имéть ни ~á* a fi lefter; a nu avea nici o leţcaie/nici o para chioară; *завёлся ~ (в кармáне)* a dat de bani, a cîştigat o brumă de bani; *из ~éй рубль растёт* banul face bani; cu rîma mică se prinde peştele mare; *(prov.) нé было ни ~á, да вдруг алтын* s-a pricopsit peste noapte; *с ~á на копéйку перебивáться* a o scoate greu la capăt; a trage mîţa de coadă.

грошóв/ый *adj.* **1.** foarte ieftin. **2.** meschin; *~ые расчёты* socoteli meschine. **3.** neînsemnat, de nimic; *~ое жалованье* salariu de mizerie; *~ая ценá* preţ de nimic.

грубéть, *-éю, -éешь* vb. *ipf.* *(pf. загрубéть* şi *огрубéть)* **1.** a se înăspri, a deveni aspru / dur. **2.** a se abrutiza.

грубúть, *-блю, -бúшь vb. ipf. (pf. нагрубúть) dat.* a fi necuviincios, a fi impertinent, a se purta grosolan, a spune vorbe neobrăzate.

грубиян, *-a m.* mîrlan, mitocan, bădăran, om prost crescut.

грубиянить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pf. нагрубиянить) dat.* a fi nepoliticos, a spune vorbe grosolane, a se purta grosolan.

грубиянка, *-и f.* mitocancă, bădărană, femeie prost crescută.

грýбо *adv.* (în mod) grosolan, nepoliticos ◇ *~ говоря́* aproximativ; groso-modo; în mare.

грýбост/ь, *-и f.* **1.** grosolănie, mitocănie, mîrlănie; *наговорúть ~éй* a spune mitocănii. **2.** *sg.* asprime, faptul de a fi de calitate inferioară, prost executat; *~ кóжи* asprimea pielii ◇ *~ ошúбки* gravitatea greşelii.

грубошёрстн/ый *adj.* de/cu lînă aspră; *~ое сукнó* stofă de lînă aspră.

грýб/ый *adj.* **1.** grosolan; prost-crescut, nemanierat, necioplit, brutal; *~ человéк* om grosolan; *~ые манéры* maniere grosolane. **2.** rudimentar, simplu, brut, prost executat; lipsit de fineţe; *~ая рабóта* lucru de calitate inferioară; *~ые черты́ лицá* trăsături lipsite de fineţe; *~ая матéрия* stofă inferioară, stofă grosolană. **3.** aproximativ; *~ подсчёт* calcul aproximativ ◇ *~ая ошúбка* greşeală/eroare grosolană; *~ая небрéжность* neglijenţă gravă; *~ая ложь* minciună sfruntată.

грýд|а, *-ы f.* grămadă, morman, vraf; *~ книг* vraf de cărţi; *~ камнéй* morman de pietre; *лежáть ~ами* a sta grămadă.

грудáстый *adj. (pop.)* lat în piept; *(despre femei)* cu sînii mari.

грудúна, *-ы f. (anat.)* stern, osul pieptului.

грудúнка, *-и f. sg.* (carne de la) piept; *свинáя ~* capul pieptului de porc; *курúная ~* piept de găină;

груднúца, *-ы f. sg. (med.)* inflamaţie a glandelor mamare, mastită.

грудн|óй *adj.* de piept; pectoral; *~áя клéтка* coşul pieptului; *~áя пóлость* torace, cavitate toracică ◇ *~ ребёнок* sugaci; *(med.) ~áя жáба* anghină pectorală.

грудобрюшн|ый *adj. (anat.) ~ая прегрáда* diafragmă.

груд|ь, *-и* şi *ú f.* **1.** *sg.* piept; *прижáть к ~ú* a strînge la piept. **2.** sîn, mamelă, ţîţă; *кормúть ребёнка ~ью* a alăpta copilul; *отня́ть ребёнка от ~ú* a înţărca copilul. **3.** plastron, pieptar ◇ *встать ~ью* a apăra din răsputeri; *бить себя́ в ~* a se bate cu pumnul în piept; *~ с ~ью* sau *~ на ~ сражáться* a lupta corp la corp; *~ью проклáдывать себé дорóгу* a-şi croi drum cu pieptul (din greu); *дышáть во всю ~* a respira adînc; *лечь ~ью* a cădea în luptă/pe cîmpul de luptă; *сложúть рýки на ~ú* a pune mîinile pe piept; *служúть ~ью* a sluji cu credinţă; a-şi da viaţa; *таúть в ~ú* a ţine ascuns în inimă; *страдáть ~ью* a suferi de piept/de plămîni; *надсáживать ~* a) a striga cît îl ţine gura; a striga în gura mare; b) a face demagogie.

гружёный *adj.* încărcat.

груз, *-a m.* **1.** *sg.* greutate, sarcină, povară. **2.** încărcătură; *вагóны с ~ом*

vagoane încărcate. **3.** *sg. (fig.)* povară ◇ *лежáть мёртвым ~ом* a zăcea fără întrebuinţare; a fi marfă moartă.

грузд|ь, *-я m.* burete iute *(ciupercă comestibilă)* ◇ *(prov.) назвáлся ~ем, полезáй в кýзов* ai intrat în horă, trebuie să joci.

грузúло, *-a n.* plumb *(la undiţă sau la plasa de pescuit).*

грузúнка, *-и f.* gruzină, georgiană.

грузúнский *adj.* gruzin, georgian, din Gruzia, din Georgia, al Gruziei; *~ язы́к* limba georgiană, limba gruzină.

грузúны, *-úн pl.; sg. -úн, -a m.* gruzini, georgieni.

грузúть, *гружý, грýзишь vb. ipf. (pf. загрузúть, нагрузúть* şi *погрузúть) acuz.* a încărca, a îmbarca; *~ товáр* a încărca marfa.

грузúться, *гружýсь, грýзишься vb. ipf. (pf. погрузúться)* a se îmbarca, a încărca bagajele/mărfurile.

грузнéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. погрузнéть)* a deveni greoi, a se îngreuia.

грузооборóт, *-a m. (tehn.)* circulaţia mărfurilor, trafic de mărfuri; volumul/tonajul transporturilor; *речнóй ~* trafic fluvial.

грýзно *adv.* cu greutate, cu stîngăcie, greoi, cu neîndemînare.

грýзность, *-и f. sg.* greutate, masivitate, corpolenţă.

грýзный *adj.* greu, greoi, masiv, corpolent.

грузовúк, *-á m.* autocamion; *буксúрный ~* automobil-remorcher; *~-платфóрма* camion-platformă; *~-цистéрна* autocamion-cisternă.

грузовладéлец, *-льца m.* proprietar al unei mărfi care urmează să fie transportată.

грузовместúмость, *-и f. sg.* capacitate de încărcare, tonaj.

грузовóй *adj.* referitor la încărcătură, la marfă ◇ *~ автомобúль* autocamion.

грузонапряжённость, *-и f. (tehn.)* intensitate de trafic.

грузоотправúтель, *-я m.* expeditorul încărcăturii.

грузоперевóзка, *-и f. (tehn.)* transportul încărcăturilor.

грузоподъёмность, *-и f. sg. (tehn.)* tonaj, capacitate de încărcare, *~ вагóна* tonajul vagonului.

грузоподъёмный *adj. (tehn.)* referitor la ridicarea încărcăturilor; *~ кран* macara.

грузополучáтель, *-я m.* destinatarul încărcăturii.

грузопотóк, *-a m.* circuitul încărcăturilor.

грузошúна, *-ы f.* anvelopă pentru camioane.

грýзчик, *-a m.* hamal, încărcător, docher; *полумеханúческий ~* încărcător semiautomat.

грунт, *-a m.* **1.** teren, pămînt, sol; *песчáный ~* teren nisipos; *водонóсный ~* sol acvifer; *вя́зкий ~* teren/sol vîscos; *аллювиáльный/нанóсный ~* pămînt aluvional, sol de aluviune; *глúнистый ~* teren argilos; *úлистый ~* teren/sol mîlos; *каменúстый ~* teren/sol pietros; *золотонóсный ~* teren aurifer; *лёгкий ~* pămînt uşor; *мя́гкий ~* teren/sol moale; *растúтельный ~* pămînt vegetal; *ры́хлый ~* teren/sol afînat; *скáльный ~* teren stîncos; *торфянóй ~* teren turbos; *утрамбóванный ~* pămînt bătut/ bătătorit; *щебенúстый ~* sol cu pietriş; **2.** fond, grund, *~ ткáни* fondul ţesăturii; *~ картúны* grundul unui tablou.

грунтовáние, *-я n. (constr.)* grunduire.

грунтовáть, *-тýю, -тýешь vb. ipf. (pf. загрунтовáть) acuz.* a aplica grundul, a grundui.

грунтовéдение, *-я n. (tehn.)* studiul terenurilor/al solului.

грунтóвка, *-и f. sg.* grunduire, aplicarea grundului.

грунтов|óй, *adj.* freatic, de sol, de teren, de pămînt; *~ы́е вóды* ape subterane, pînză freatică ◇ *~áя дорóга* drum de ţară.

грунтонóс, *-a m. (geol., petr.)* carotieră.

грунтопровóд, *-a m. (tehn.)* conductă pentru transportul noroiului.

грýпп|а, *-ы f. sg.* **1.** grup; *~ домóв* grup de case; *сня́ться ~ой* a se fotografia în grup. **2.** grup, grupă, grupare; *общéственные ~ы* grupări sociale; *распадáться на ~ы* a se împărţi în

grupe; ~ *подлежáщего* grupul subiectului; ~ *сказýемого* grupul predicatului; *парлáментская* ~ grup parlamentar; *партúйная* ~ grupă de partid; ~ *крóви* grupă sanguină.

группировáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. сгруппировáть) acuz.* a grupa, a clasifica.

группировáться, *-рýется vb. ipf. (pf. сгруппировáться)* a se grupa.

группирóвка, *-и f.; pl. -и, -ок* **1.** grupare, clasificare. **2.** grup, unitate; *ю́жная ~ войск* grupul de sud al trupelor.

группово́д, *-а m.* conducător de grupă.

группов|óй *adj.* de grupă, de grup; *~ы́е интерéсы* interese de grup, interese de gaşcă, interese mărginite/meschine.

групповщúна, *-ы f. sg.* spirit de gaşcă, spirit de bisericuţă, coterie, spirit sectar, sectarism.

грусти́ть, *грущý, грустúшь vb. ipf.* a fi întristat, a fi mîhnit; a tînji; ~ *по комý-л.* a duce dorul cuiva.

грýстно **1.** *adv.* cu tristeţe, cu mîhnire, cu amărăciune. **2.** *pred. impers.* e trist; *мне* ~ sînt trist; *мне ~, что* îmi pare rău că ..., mă doare că ...

грýстн|ый *adj.* trist, amărît, mîhnit, jalnic; ~ *взгляд* privire jalnică/tristă; *~ое чýвство* sentiment de tristeţe; *~ая пéсня* cîntec de jale; ~ *итóг* bilanţ trist.

груст|ь, *-и f. sg.* tristeţe, mîhnire, melancolie; *предавáться ~и* a fi trist/mîhnit.

грýша, *-и f.* **1.** *(дерево)* păr. **2.** *(плод)* pară. **3.** obiect în formă de pară.

грушевúдный *adj.* în formă de pară.

грýшев/ый *adj.* **1.** de pară. **2.** de păr; *~ое дéрево* păr.

грушóвка, *-и f. sg.* lichior de pere.

гры́жа, *-и f.* hernie; *брюшнáя* ~ hernie abdominală.

грыжевóй *adj.* de hernie, herniar.

гры́жник, *-а m. (bot.)* feciorică.

гры́жница, *-ы f. (bot.) v. гры́жник*

гры́зло, *-а n.* zăbală.

грызня́, *-ú f. sg.* **1.** cîrîială, încăierare *(între animale)*. **2.** *(fig.)* mîncătorie, ceartă, ciorovăială.

грыз/ть, *-зý, -зёшь; trec. грыз, -ла, -ло vb. ipf. (pf. разгры́зть) acuz.* **1.** a roade, a ronţăi; a sparge cu dinţii; ~ *кость* a roade un os; ~ *нóгти* a-şi roade ughiile. **2.** *(fig. pop.)* a cicăli, a face zile fripte, a face mizerie. **3.** *(fig.)* a chinui, a mustra; *егó ~ёт сóвесть* îl mustră conştiinţa.

гры́зться, *-зýсь, -зёшься vb. ipf.* **1.** a se muşca, a se încăiera *(despre animale)*. **2.** *(fig.)* a se certa, a se mînca.

грызýн, *-á m. (zool.)* rozător; *семéйство ~óв* familia rozătoarelor.

грядá, *-ы́ f.* **1.** răzor, strat. **2.** lanţ, şir *(de munţi, nori etc.)*. **3.** şir *(de obiecte omogene)*.

гря́диль, *-я m. (agr.)* grindei.

гря́дка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *грядá(1)*. **2.** prăjină, drug, traversă.

грядов|óй *adj.* de răzor, de strat; în straturi; *~áя культýра* cultură în straturi.

грядýщ|ий *adj.* **1.** viitor, care vine, care urmează; *~ие поколéния* generaţiile viitoare; *~ие собы́тия* evenimente viitoare. **2.** ~-ее, *-его n.* viitor, viitor apropiat ◇ *на сон* ~ înainte de culcare.

грязев|óй *adj.* de/din nămol, nămolos; *~áя вáнна* baie de nămol.

грязелечéбница, *-ы f.* stabiliment de băi de nămol.

грязелечéние, *-я n. sg.* tratament cu nămol, cură de nămol.

гря́з|и, *-зей pl.* nămol (pentru băi); *лечúть ~ями* a trata cu nămol.

грязúща, *-и f. sg.* noroi mare, glodăraie.

грязнéть, *-éет vb. ipf.* a se murdări, a se mînji, a deveni murdar, a se acoperi de murdărie.

грязнúть, *-ню́, -нúшь vb. ipf.* **1.** *(pf. загрязнúть) acuz.* a murdări, a păta *(fig.)* ~ *своё úмя* a-şi păta numele. **2.** *(pf. нагрязнúть)* a face murdărie, a face gunoi.

грязнúться, *-ню́сь, -нúшься vb. ipf. (pf. загрязнúться)* a se murdări, a se mîhni, a se păta.

грязнýля, *-и m.* şi *f.* soios, soioasă, jegos, jegoasă.

грязнýха, *-и m.* şi *f. v. грязнýля*

гря́зн|ый *adj.* **1.** murdar, soios, jegos, mînjit, noroios; ~ *двор* curte murdară; *~ая дорóга* drum noroios. **2.** *(fig.)* murdar, mîrşav, josnic, ticălos; *~ая лúчность* individ josnic; *~ое дéло* afacere murdară. **3.** cenuşiu, spălăcit; *~ый цвет* culoare cenuşie/spălăcită ◇ *~ое ведрó* găleată pentru zoi.

грязцá, *-ы́ f. dim.* de la *грязь (1, 2)*

гряз|ь, *-и (о гря́зи, в грязú) f. sg.* **1.** noroi, glod, tină, mocirlă; nămol; *сóпочные гря́зи* nămoluri vulcanice; *непролáзная* ~ noroi mare; *на дворé* ~ afară e noroi; *(fig.) валя́ться в ~ú* a se tăvăli în noroi. **2.** murdărie, jeg. **3.** murdărie, ticăloşie, mîrşăvie, imoralitate ◇ *(fig.) забросáть ~ью, смешáть с ~ью, втоптáть в* ~ a calomnia, a împroşca cu noroi, a terfeli în noroi; *(fig.) не удáрить лицóм в* ~ a nu se face de ruşine, a face faţă; a fi la înălţime; *месúть* ~ a umbla cale de o poştă prin noroaie; a înota prin noroaie; *валя́ться в ~ú* a se tăvăli în noroi; *вы́тащить из ~и* a scoate din mizerie/din mocirlă; *из ~и да в кня́зи* a se îmbogăţi peste noapte.

гря́ну|ть, *-нет vb. pf. mom.* **1.** a răsuna, a bubui, a detuna; *~л вы́стрел* a răsunat o împuşcătură. **2.** a intona, (a începe) a cînta; *~ла мýзыка* muzica a început să cînte. **3.** *(fig.)* a izbucni, a se isca; *~ла войнá* a izbucnit războiul.

гря́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom.* a se prăbuşi cu zgomot.

грясти́ *ipf. (trec.* şi *pers. 1. viit.* nefolosite), *грядёшь vb. ipf. (înv.)* a veni, a se apropia; *грядёт нóвое врéмя* se apropie o eră nouă.

гуáно *n. indecl. (agr.)* guano.

гуáшь, *-и f. sg. (arte)* guaşă.

губ|á[1], *-ы́ f.* **1.** buză; *(med.) зáячья* ~ buză de iepure; *накрáшенные ~ы* buze rujate; *(fig.) кусáть ~ы* a-şi muşca buzele (de necaz, de ciudă). **2.** *pl.* fălcile cleştelui ◇ *(prov.)* ~ *не дýра* n-are gust prost; ştie ce să aleagă; ştie ce vrea; *надýть ~ы* a se îmbufna; a face pe îmbufnatul; a se bosumfla; *по ~áм помáзать* a duce cu zăhărelul; a purta cu vorba/cu promisiuni; *молокó на ~áх не обсóхло* nu i s-a luat caşul de la gură; *бить (себя́) по ~áм* a se bate (cu palma) peste gură; *~ы бáнтиком* cu buzele ţuguiate; *не по ~áм* nu se potriveşte; nu e de nasul (cuiva); *облúзывать ~ы* a se linge pe buze; a-i lăsa gura apă.

губá[2], *-ы́ f. (geogr.)* estuar, golf; baie.

губá[3], *-ы́ f. (bot.)* ciupercă-de-lemn, burete-de-iască, văvălie.

губáстый, *adj.* buzat, cu buze mari/groase.

губернáтор, *-а m.* guvernator.

губернáторск|ий *adj.* de guvernator ◇ *положéние хýже ~ого* situaţie cît se poate de penibilă.

губернáторство, *-а n. sg. (înv.)* demnitate, funcţie de guvernator.

губернáторша, *-и f.* soţia guvernatorului.

губéрния, *-и f. (înv.)* gubernie, guvernămînt ◇ *(înv.) пошлá писáть* ~ totul s-a pus în mişcare; a început zăpăceala/tămbălăul.

губéрнский *adj. (înv.)* de gubernie, gubernial; ~ *гóрод* capitală de gubernie.

губúтель, *-я m.* ucigaş, asasin, geniu rău, cel care duce la pierzanie.

губúтельно *adv. (în expr.)* ~ *отражáется/дéйствует/скáзывается* are un efect negativ; are un efect funest/distrugător.

губúтельность, *-и f. sg.* nocivitate, vătămare, caracter dăunător/distrugător; efect funest.

губúтельный *adj.* ucigător, distrugător, ruinător; nefast, vătămător, nociv; ~ *клúмат* climă nesănătoasă; ~ *огóнь артиллéрии* focul distrugător al artileriei.

губúть, *гублю́, гýбишь vb. ipf. (pf. погубúть) acuz.* a distruge, a nimici; a nenoroci; ~ *здорóвье* a-şi ruina sănătatea; ~ *врéмя* a pierde vremea ◇ *(prov.) дрýга любú, а себя́ не губú* milă mi-e de tine, dar de mine mi se rupe inima.

гýбка, *-и f.* burete; *(bot.) корневáя* ~ văcălie.

губн|óй *adj.* **1.** de buze; *~áя помáда* ruj de buze; **2.** *(anat. lingv.)* labial; *~ы́е соглáсные* consoane labiale; ~ *прúзвук* apendice labial.

губоцвéтные, *-ых pl. (bot.)* labiale.

губошлёп, *-а m. (pop.)* bîlbîit, papă-lapte; nătărău, gură-cască.

гýбчатость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi spongios, poros.

гýбчатый *adj.* spongios, poros; *~ая плáтина* platină spongioasă.

гувернáнтка, *-u f. (înv.)* guvernantă.
гувернёр, *-a m.* preceptor, educator.
гугенóты, *-ов pl.; sg. -нóт, -a m. (ist.)* hughenoţi.
гугнúвый *adj. (pop.)* care vorbeşte pe nas, fonf, fonfăit.
гу-гý *(în expr.) ни* ~ a) fără a scoate o vorbă; a tăcea molcom; b) să nu sufli o vorbă; să nu zici nici cîrc; tacă-ţi gura!
гудéние, *-я n. sg.* zbîrnîit; bîzîit; zumzet; huruit; vîjîit, ţiuit; urlet.
гуд|éть, *гужý, гудúшь vb. ipf. (pf. загудéть)* a suna, a răsuna; a vui; a vîjîi, a ţiui; a zbîrnîi; a bîzîi; *гудóк ~úт* sună sirena; *~úт в ушáх* îmi ţiuie urechile; *вéтер ~úт* vîntul vîjîie.
гуд|óк, *-дкá m.* **1.** claxon, fluier, sirenă. **2.** sunet, fluierat, şuier (de sirenă, de claxon); *автомобúльный* ~ claxon; *паровóзный* ~ sirena locomotivei; *вставáть по ~кý* a se scula la sunetul sirenei; *тревóжный* ~ semnal de alarmă.
гудрóн, *-a m. sg.* gudron; *дорóжный* ~ gudron rutier; *кúслый* ~ gudron acid.
гудронúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a gudrona.
гудрóнный *adj.* gudronat, de gudron.
гуж, *-á m.* curea de ham ◇ *(prov.) взя́лся за ~, не говорú, что не дюж* ai intrat în horă, trebuie să joci.
гужев|óй, *adj.* **1.** *adj.* de la *гуж.* **2.** cu (mijloace de) tracţiune animală, hipomobil; ~ *трáнспорт* transport cu tracţiune animală, transport hipomobil; *~áя повúнность* beilic, corvoadă, prestaţie (cu tracţiune animală).
гужóм, *adv.* cu căruţele; prin mijloace de transport cu tracţiune animală.
гýзка, *-u f. (pop.)* tîrtiţă, noadă.
гул, *-a m.* **1.** zgomot, vuiet, bubuit; *подзéмный* ~ zgomot subteran; ~ *орýдий* bubuitul tunurilor. **2.** gălăgie, rumoare, larmă; ~ *голосóв* rumoare (de glasuri), larmă.
гулёна, *-ы m.* şi *f. v. гуля́ка.*
гýлкий *adj.* tare, puternic, răsunător.
гýлко *adv. (în expr.) раздавáться/звучáть* ~ a răsuna înăbuşit.
гуллúвый *adj. (pop.)* hai-hui, pierde-vară, haimana.
гульбá, *-ы́ f. sg. (pop.)* **1.** chef, petrecere. **2.** haimanalîc.
гýльбище, *-a n. (înv.)* loc de petrecere populară, loc de horă.
гýльден, *-a m.* gulden.
гульнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *гуля́ть (3).*
гуля́вник, *-a m. (bot.)* voinicică, brîncuţă, sămcuţă.
гуля́ка, *-u m.* şi *f.* haimana, pierde-vară, chefliu, cheflie; *записнóй* ~ un chefliu şi jumătate.
гуля́нка, *-u f. (pop.)* chefuleţ, mică petrecere ◇ *на ~х* în timpul liber, printre picături.
гуля́нье, *-я n.* **1.** *sg.* plimbare. **2.** serbare, petrecere în aer liber; chermeză; *нарóдное* ~ serbare populară.
гуля́ть, *-ля́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. погуля́ть)* **1.** a se plimba. **2.** a avea răgaz, a fi liber, a nu avea treabă; a umbla hai-hui/ fără rost, a hoinări. **3.** a se desfăta, a se distra, a se amuza, a petrece, a chefui.
гуля́ш, *-á m.* gulaş.
гуля́щий *adj. (pop.)* **1.** care se ţine de petreceri, desfrînat. **2.** **~ая,** *~ей f.* femeie stricată, prostituată.
гумáй, *-я m. (bot.)* iarbă de Sudan.
гумани́зм, *-a m. sg.* umanism.
гумани́ст, *-a m.* umanist.
гуманисти́ческий *adj.* umanitar, uman.
гуманитáрн|ый *adj.* umanist; *~ые наýки* ştiinţe umaniste.
гумáнно *adv.* uman, cu omenie, omenos.
гумáнность, *-u f. sg.* umanitate, omenie; *проявúть* ~ a da dovadă de omenie.
гумáнный *adj.* uman, omenos; ~ *постýпок* faptă omenoasă.
гумённый *adj.* de arie, de hambar.
гýмма, *-ы f. (med.)* noduli, gemă.
гуммиарáбик, *-a m.* gumă arabică.
гуммилáк, *-a m. (chim.)* gumă-lac, gumilac, shellac.
гуммúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a acoperi (ceva) cu un strat de clei; a cauciuca.
гуммóзный, *adj. (med.)* de/cu noduli, gomos, gumos.
гумнó, *-á n.* **1.** arie de treierat. **2.** hambar.
гýнны, *-ов pl.; sg. гунн, -a m. (ist.)* huni.
гýрия, *-u f. (mitol.)* hurie.
гурмáн, *-a m.* gurmand.
гурмáнка, *-u f.* gurmandă.

гурмáнский *adj.* de gurmand.
гурт, *-á m.* turmă, cireadă, tamazlîc.
гуртовóй *adj.* de turmă, de cireadă.
гуртовщúк, *-á m.* **1.** cioban, păstor. **2.** *(înv.)* proprietar de cirezi, de turme.
гуртóм *adv.* **1.** cu ridicata, cu toptanul, cu ghiotura, angro; *покупáть* ~ a cumpăra cu toptanul. **2.** cu toţii împreună; în bandă, în grămadă.
гуртопрáв, *-a m. v.* **гуртовщúк.**
гурьб|á, *-ы́ f. sg.* ceată, droaie, gloată, grămadă; *идтú ~óй* a merge toţi grămadă; *всей ~óй* cu toată ceata; cu mic cu mare; cu tot alaiul.
гусáк, *-á m.* gîscan.
гусáр, *-a m.* husar.
гусáрский *adj. (înv.)* de husar.
гýсеница[1], *-ы f.* omidă.
гýсеница[2], *-ы f. (tehn.)* şenilă; *резúновая* ~ şenilă de cauciuc.
гýсеничный[1] *adj.* de omidă.
гýсеничный[2] *adj. (tehn.)* cu şenile; de şenile; *~ трáктор* tractor cu/pe şenile; ~ *кран* macara cu şenile.
гусёнок, *-нка m.; pl. -ся́та, -ся́т* boboc de gîscă.
гусúн|ый *adj.* de gîscă, de gîscan; *~ое перó* pană de gîscă; *(fig.) ~ая кóжа* piele de gîscă/de găină; *(bot.) ~ая травá* frunză de potcă; *(fig.) ~ые лáпки* laba gîştei, riduri la ochi. **2.** **~ые,** *-ых pl. (zool.)* anserine.
гусúт, *-a m. (ist.)* husit.
гусúтск|ий *adj. (ist.)* husit; *~ое движéние* mişcare husită, husitism.
гýсли, *-ей pl.* guzlă *(vechi instrument muzical rus cu coarde)* ◇ ~ *звóнки, да стрýны тóнки* polobocul gol zgomot mult face.
гусля́р, *-a. m.* cîntăreţ la guzlă.
густé|ть, *-éет vb. ipf.* **1.** a se îndesi, a deveni mai des/mai dens; *лес ~ет* pădurea se îndeseşte. **2.** *(pf. загустéть)* a se îngroşa, a se prinde, a se lega; *сирóп ~ет* siropul se îngroaşă/se prinde/se leagă; *тумáн ~ет* ceaţa se îngroaşă.
гýсто *adv.* des; dens; vîrtos; *намáзать что-л.* ~ a unge ceva cu un strat gros ◇ *дéнег не* ~ a nu avea nici o para chioară; a fi pe drojdie; *рáзом ~, рáзом пýсто; то ~, то пýсто* cînd prea mult, cînd deloc; ~ *покраснéть* a se face roşu ca para focului.
густ|óй *adj.* **1.** des, stufos; ~ *лес* pădure deasă. **2.** dens, consistent, gros; ~ *дым* fum gros; *~ы́е слúвки* caimac gros/gras. **3.** plin *(despre voce)*; ~ *бас* bas profund ◇ ~ *цвет* culoare închisă.
густолéсье, *-ья n.* pădure deasă; desiş.
густолúственный *adj.* stufos; frunzos, cu frunză deasă.
густонаселённый *adj.* populat, cu populaţie densă.
густоопушённый *adj.* cu blană deasă, pufos.
густопсóвый *adj.* **1.** cu păr des *(despre cîinii de rasă)*. **2.** *(fig.)* oribil, mizerabil, execrabil, inveterat, înrăit.
густотá, *-ы́ f. sg.* desime, densitate; consistenţă; ~ *посéва* desimea semănăturii.
гусы́ня, *-u f.* gîscă; *(fig.)* gîsculiţă.
гус/ь, *-я m.; pl. -u, -ей* gîscă, gîscan; *сéрый* ~ gîscă sălbatică; *белолóбый* ~ gîrliţă ◇ *(iron.) хорóш ~!* poamă bună!, bună bucăţică!; *(prov.) как с ~я водá* nu-i pasă de nimic, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic; *лáпчатый* ~ şmecher, coţcar; *(prov.)* ~ *свиньé не товáрищ* noi vrem egalitate, dar nu pentru căţei; *(чтоб) ~éй не дразнúть* pentru a nu supăra pe nimeni.
гуськóм *adv.* unul după altul, în şir indian, în flanc; *идтú* ~ a merge în şir indian.
гуся́тина, *-ы f. sg.* carne de gîscă.
гуся́тник, *-a m.* coteţ pentru gîşte.
гуталúн, *-a m.* cremă de ghete.
гутапéрча, *-u f.* gutapercă.
гутапéрчев|ый *adj.* de/din gutapercă; *~ое дéрево* arbore de gutapercă.
гуцýлка, *-u f.* huţulcă.
гуцýльский *adj.* de huţul.
гýщ|а, *-u f. sg.* **1.** drojdie; *кофéйная* ~ drojdie/zaţ de cafea. **2.** desiş, hăţiş; ~ *лéса* desişul pădurii; *(fig.) в сáмую ~у толпы́* unde-i mulţimea mai deasă; în inima mulţimii; *в ~е собы́тий* în vîltoarea evenimentelor; *(fig.) из ~и нарóдной* din sînul poporului.
гýще *comp.* de la *adj. густóй* şi *adv. гýсто*
гущинá, *-ы́ f.* **1.** *v. густотá.* **2.** *v. гýща (2)*
гюйс, *-a m. (mar.)* pavilion de ancoră.
гяýр, *-a m.* gheaur.

Д

д *n. litera și sunetul* «d».

да [1] **1.** *partic. afirm.* firește, da, desigur; *все пришли́? — да* au venit toți? — da; *да и́ли нет*? da sau nu? *да, коне́чно!* desigur!; *о да!; ну да!* ba da!, păi da!; ba bine că nu! **2.** *partic. interog.* da?, așa?, oare, adevărat? **3.** *partic. întăritoare (de obicei la început de propoziție)* da, hai, odată!; doar; oare?! *да замолчи́ же!* dar mai taci odată!; *да скажи́ поскоре́й!* hai, spune mai repede!; *э́то что-л. да зна́чит* asta înseamnă ceva; asta e ceva; *куда идти́? — да напра́во* încotro s-o iau? păi, la dreapta; *да ра́зве*? oare?; într-adevăr?; așa să fie! *да мо́жет ли э́то быть?* se poate oare una ca asta?; crezi că e posibil așa ceva? *да ну его́!* dă-l încolo! **4.** *cuv. modal* a, da, apropo!, uite!, ia te uită!, iată; *да, ещё одна́ но́вость!* iată, încă o noutate ◇ *да-да-да* da, desigur, firește!; *да что ты?* nu mai spune!, da de unde!; *(fam.) вот э́то да!* asta, da, grozavă treabă!; așa mai zic și eu!

да [2] *partic. (urmată de vb. la prez. și viit.)* să ...; *да здра́вствует мир!* trăiască pacea!

да [3] *conj.* **1.** și; *он да я* el și cu mine. **2.** și; și pe deasupra; ba încă; *хо́лодно, да и ве́тер ду́ет* e rece, ba mai suflă și vîntul. **3.** dar, însă; *пошёл бы в теа́тр, да нет вре́мени* m-aș duce la teatru, dar n-am timp ◇ *да и* și, și în sfîrșit; *жил, жил да и по́мер* a trăit cît a trăit și a murit; *да и то́лько* atît și nimic mai mult; atîta tot; *день да ночь — су́тки прочь!* timpul zboară ca întul; trec zilele, trec nopțile, se duc vtinerețile.

дава́|ть, *даю́, даёшь vb. ipf.* de la *дать* ◇ *~й бе́гать* hai să alergăm; *~йте я вам помогу́* hai să vă ajut; *он ~й бежа́ть* a rupt-o la fugă; a luat-o la sănătoasa.

дава́ться, *даю́сь, даёшься vb. ipf.* de la *да́ться*

да́веча *adv. (reg.)* adineauri, nu de mult; de curînd, deunăzi.

дави́лка, *-и f. v. дави́ло*

дави́ло, *-а n. (pop.)* teasc, presă *(pentru stors).*

дави́льный *adj.* de stors, de presat; *~ пресс* teasc.

дави́льня, *-и f.* cramă.

дави́льщик, *-а m.* tescuitor.

дави́|ть, *давлю́, да́вишь vb. ipf.* **1.** *на + acuz.* a apăsa, a presa; a exercita o presiune. **2.** *(pf. задави́ть și раздави́ть) (убива́ть, кале́чить) acuz.* a călca, a zdrobi, a strivi, a turti. **3.** *(выжимать) acuz.* a stoarce, a tescui, a presa. **4.** *acuz. (сжимать)* a strînge, a jena. **5.** *acuz. (fig.) (притеснять)* a asupri, a oprima; *~ инициати́ву* a gîtui/a înăbuși, inițiativa. **6.** *acuz. (fig.) (мучить)* a chinui, a apăsa. **7.** *(pf. удави́ть) acuz. (душить)* a sugruma, a gîtui.

дави́ться, *давлю́сь, да́вишься vb. ipf.* **1.** *(pf. удави́ться) (pop.)* a se spînzura, a se strangula, a-și curma zilele, a-și face seama *(prin spînzurare)*. **2.** *(pf. подави́ться) instr.* a se îneca *(cu ceva).* **3.** a înfuleca, a hăpăi ◇ *~ от сме́ха* a se prăpădi de rîs.

да́вка, *-и f. sg.* înghesuială, îmbulzeală.

давле́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(нажим)* apăsare. **2.** presiune; *~ воды́* presiunea apei; *атмосфе́рное ~* presiune atmosferică. **3.** *(med.)* tensiune; *повы́шенное (кровяно́е) ~* tensiune mare, hipertensiune; *артериа́льное ~* tensiune arterială; *пони́женное (кровя́ное) ~* hipotensiune. **3.** *(fig.)* constrîngere morală; copleșire; presiune; *ока́зывать ~*

на кого́-л. a exercita presiuni asupra cuiva; *под ~ем масс* sub presiunea maselor; *под ~ем обстоя́тельств* constrîns de împrejurări.

да́влен|ый *adj.* **1.** turtit, strivit, presat; stors. **2.** sugrumat, gîtuit.

давне́нько *adv.* de mult, de multă vreme, cam demultișor.

да́вн|ий *adj.* **1.** de demult, petrecut cu mult înainte/de multă vreme; *~ слу́чай* întîmplare de demult; *с ~их пор; с ~их времён* de pe timpuri, din vremea de demult. **2.** vechi; *~ друг* prieten vechi.

давни́шний, *adj.* de multă vreme, vechi; *~ долг* datorie veche.

давно́ *adv.* demult, de multă vreme; *~ бы так* demult ar fi trebuit, demult era cazul; *~ пора́ бы знать* demult ar fi trebuit să se știe; *э́то было ~* e mult de atunci.

давнопроше́дш|ий *adj.* de mult trecut, în vremea de demult, foarte vechi; *~ие собы́тия* evenimente de mult trecute ◇ *(gram.) ~ее вре́мя* mai mult ca perfectul.

да́вност|ь, *-и f. sg.* **1.** vechime. **2.** *(jur.)* prescripție; *десятиле́тняя ~* prescripție de zece ani; *срок ~и* termenul de prescripție; *погаси́тельная ~* prescripție extinctivă; *приобрета́тельская ~* prescripție achizitivă.

давны́м-давно́ *adv.* de mult de tot, de foarte multă vreme.

дагерроти́п, *-а m.* dagherotip.

дагероти́пия, *-и f.* dagherotipie.

дагеста́нский *adj.* daghestan, din Daghestan, al Daghestanului.

дагеста́нцы, *-нцев pl.; sg. -нец, -нца m.* daghestanezi, locuitori din Daghestan.

да́же *partic.* chiar, pînă și; *~ я* chiar eu, eu însumi; *~ тепе́рь* chiar și acum; *~ е́сли; е́сли ~; е́сли бы ~* chiar dacă; *~ и он придёт* pînă și el va veni; *я ~ не открыва́л кни́ги* nici n-am deschis cartea ◇ *~ и поду́мать не могу́* nici prin gînd nu-mi trece.

дактили́ческий *adj. (lit.)* dactilic.

дактилоло́гия, *-и f. sg.* dactilologie.

дактилоскопи́ческ|ий *adj.* dactiloscoic; *~ое иссле́дование* examen dactiloscopic.

дактилоско́пия, *-и f. sg.* dactiloscopie.

да́ктиль, *-я m. (lit.)* dactil.

дала́й-ла́ма, *-ы m.* dalai-lama.

да́лее *adv.* **1.** mai departe; *до села́ не ~ киломе́тра* pînă în sat nu e mai mult de 1 km. **2.** mai încolo; apoi, după aceea, în continuare, pe urmă ◇ *и так ~ (prescurtat и т.д.)* și așa mai departe (ș.a.m.d.), etc.; *не ~ как вчера́* nu mai departe decît ieri.

далёк|ий *adj.* **1.** depărtat; *~ путь* cale lungă. **2.** îndepărtat; *~ая старина́; ~ое про́шлое* trecut îndepărtat; *~ое бу́дущее* viitor îndepărtat. **3.** *(fig.) (чуждый)* străin; *быть ~им от чего́-л.* a fi departe/străin de ceva. **4.** *scurt. от + gen.* departe de ... ; *далёк от и́стины* departe de adevăr; *я далёк от мы́сли е́хать* departe de mine gîndul de a pleca ◇ *не (о́чень) далёк; не из ~их* mărginit, prostuț; *па́рень не о́чень-то далёк* băiatul e cam prostuț.

далеко́ **1.** *adv.* departe; *он живёт ~ от нас* el stă departe de noi; *~ позади́* cu mult în urmă; *~ превзойти́* a întrece cu mult. **2.** *pred. impers.* e departe; *до до́му ~* pînă acasă e departe ◇ *(fig.) ему́ ~ до вас* îi mai trebuie mult să vă ajungă pe dvs.; *~ за* ... mult peste ..., mult după ... ; *~ за по́лночь* tîrziu după miezul nopții; *ему́ ~ за со́рок* are mult peste 40 de ani; *держа́ться ~ от чего́-л.* a nu se amesteca în, a se ține departe de; *(fig.) ~ пойти́* a ajunge departe, a face carieră; *~ зайти́ в чём-л.* a depăși limitele, a ajunge prea departe; *с ним* (sau *на чём-л.*) *~ не уе́дешь* cu el (*sau* cu asta) n-ai să faci mare lucru; *~-ль до беды́* ne paște nenorocirea; *~ не* ... nici pe departe nu ... ; *он ~ не* ... este departe de a fi ... ; *он ~ не дура́к* departe de a fi prost; nu e deloc prost; *(fig.) быть/уйти́ ~ от* ... a se deosebi fundamental, a fi departe de ... ; *(сли́шком) ~ зайти́/взять/хвати́ть* a depăși limitele, a ajunge prea departe ... ; a întrece orice măsură; *~ не сра́зу* nu chiar dintr-o dată.

дал|ь, *-и f.* **1.** *sg. (отдаленное место)* depărtare, capătul pămîntului; *в таку́ю*

~ la asemenea depărtare. **2.** *(ширь, простор)* întins, nemărginire, întindere, cît cuprinzi cu ochii; *голубая* ~ zare albastră.

дальневосто́чный *adj.* din/de Extremul Orient.

дальне́йш|ий *adj.* continuu, de mai departe, următor, ulterior, (de) viitor; în curs de desfășurare, necontenit; ~ *рост*; ~*ее развитие* dezvoltare continuă/ulterioară; ~ *шаг* un nou pas; *мой* ~*ие планы* planurile mele de viitor; ~*ие события* evenimentele ce vor urma, evenimentele viitoare; *в* ~*ем* în viitor, pe viitor, mai departe; mai jos (în text); *всё* ~*ее* tot restul.

да́льн|ий *adj.* **1.** *(отдалённый, далёкий)* depărtat, de cursă lungă, lung, de mare distanță; ~ *путь* drum lung, cale lungă; ~*ее расстояние* distanță mare; *поезд* ~*его следования* tren de lung parcurs. **2.** *(о родстве)* îndepărtat; ~ *родственник* rudă îndepărtată ◇ *без* ~*их слов* fără multe vorbe, fără vorbă multă; *Дальний Восток* Extremul Orient.

дальнобо́йность, *-и f. sg. (mil.)* tragere lungă, bătaie lungă.

дальнобо́йн|ый *adj. (mil.)* cu bătaie lungă, cu tragere lungă; ~*ое орудие* tun cu bătaie lungă.

дальнови́дно *adv.* cu clarviziune, cu spirit de previziune.

дальнови́дность, *-и f. sg.* clarviziune, spirit de previziune, perspicacitate.

дальнови́дный *adj.* clarvăzător, cu spirit de previziune.

дальнозо́ркий *adj.* prezbit.

дальнозо́ркость, *-и f. sg.* prezbiție, prezbitism.

дальноме́р, *-а m. (tehn.)* telemetru; *(mil.)* *зенитный* ~ telemetru aerian.

дальноме́рщик, *-а m. (geol., mil.)* telemetrist.

да́льност|ь, *-и f. sg.* depărtare, distanță; ~ *наблюдения* distanță de observație; ~ *расстояния* mărimea distanței; *за* ~*ью* din cauza depărtării; ~ *выстрела* bătaie de pușcă; *исходная* ~ distanță inițială; *максимальная* ~ distanță maximă.

дальтони́зм, *-а m. sg.* daltonism.

дальто́ник, *-а m.* daltonist.

да́льше 1. *comp.* (de la *adj. далёкий* și *adv. далеко́*) mai departe, mai depărtat. **2.** *adv.* pe urmă, apoi; după aceea, după; *что же* ~? ei, și pe urmă? **3.** *adv.* mai departe; *рассказывай* ~ povestește mai departe; ~ *нельзя так оставить* nu mai merge așa ◇ *дальше-больше* din rău în mai rău; *(prov.)* *тише едешь,* ~ *будешь* încet, încet departe ajungi; încet, dar sigur! *дальше!* continuați!, mai departe!; *чем* ~ pe zi ce trece; ~ *некуда* asta-i culmea culmilor.

да́ма, *-ы f.* **1.** doamnă. **2.** parteneră la dans. **3.** damă *(la jocul de cărți)*; *пиковая* ~ damă de pică. **4.** regină *(la șah)* ◇ *(inv.) классная* ~ pedagogă, diriginta clasei; *(glumeț)* ~ *сердца* iubită, dulcinee, mîndră; ~ *лёгкого поведения* femeie de moravuri ușoare.

дама́сск|ий *adj.* de Damasc; ~*ая сталь* oțel de Damasc.

да́мба, *-ы f.* dig, baraj, zăgaz; *(tehn.)* *предохранительная* ~ dig de protecție.

да́мка, *-и f.* damă *(la jocul de dame)*.

дамо́клов *adj. (în expr.)* ~ *меч* sabia lui Damocles.

да́мск|ий *adj.* de damă; ~ *портной* croitor de haine de damă; ~*ая обувь* încălțăminte de damă.

да́нность, *-и f.* ceea ce există, realitate obiectivă.

да́нн|ые, *-ых pl. n.* date, elemente, informații; *на основании собранных* ~*ых* pe baza datelor culese; *цифровые* ~ date cifrice, cifre, date numerice; *приводить* ~ a cita date, a se referi la fapte; *по всем* ~*ым* după toate datele; *по более полным* ~*ым* după date mai complete; *рассмотреть все* ~ *за и против* a analiza toate datele pro și contra; *исчерпывающие* ~ date complete/exhaustive.

да́нн|ый 1. *p.t.p.* de la *дать*. **2.** *adj.* dat, respectiv, cel în chestiune; de față; *в* ~ *момент* în prezent, în clipa de față; în momentul de față; *в* ~*ом случае* în cazul de față, în cazul dat; *при* ~*ых условиях* în condițiile date, în condițiile existente; ~ *вопрос* această problemă/chestiune; problema respectivă; *(mat.)*

~*ые величины* cantități date/cunoscute.

данти́ст, *-а m. (inv.)* dentist.

да́нсинг, *-а m.* dancing.

дань, *-и f. sg.* **1.** *(ist.)* tribut, bir, haraci; *(fig.)* *(должное)* omagiu, prinos, tribut; ~ *уважения* omagiu; ~ *благодарности/признательности* prinos de recunoștință; *отдавать* ~ *чему-л.* a da/a plăti tributul; ~ *вежливости* respect.

дар, *-а; pl. -ов m.* **1.** *(подарок)* dar, cadou; donație; plocon; *принести что-л. в* ~ a aduce ceva în dar. **2.** *sg. (способность)* dar, talent, capacitate; înzestrare; ~ *красноречия/слова* darul vorbirii; *литературный* ~ talent literar ◇ *(bis.) святые* ~*ы* sfintele daruri; ~*ы данайцев* darurile danailor.

дарвини́зм, *-а m. sg.* darvinism.

дарвини́ст, *-а m.* darvinist.

даре́ние, *-я n. (jur.)* donație.

дарён|ый *adj.* dăruit, donat, primit sau dat în dar, de dar ◇ *(prov.)* ~*ому коню в зубы не смотрят* calul de dar nu se caută la dinți.

дари́тель, *-я m.* donator.

дари́ть, *дарю, даришь vb. ipf. (pf. подарить)* **1.** *dat.* cu *acuz.* a dărui, a da în dar, a face cadou, a dona. **2.** *(inv.) acuz.* cu *instr.* a arăta bunăvoință; a acorda atenție; ~ *улыбкой* a zîmbi cu bunăvoință; a onora cu un zîmbet.

дармоє́д, *-а m.* trîntor, trîndav, parazit.

дармое́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a trăi pe spinarea cuiva, a trăi ca un trîntor/ca un parazit, a trîndăvi.

дармое́дство, *-а n. sg.* parazitism, atitudine/viață de trîntor, trîndăvie.

дарова́ние, *-я n.* capacitate, talent, dar; *музыкальное* ~ dar muzical.

дарова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (inv.)* a dărui, a da în dar; a hărăzi, a răsplăti; ~ *жизнь* a dărui viața, a grația; ~ *свободу* a da libertatea, a reda libertatea.

дарови́тость, *-и f. sg.* talent, capacitate, dotare, înzestrare.

дарово́й *adj.* gratuit, de dar, de favoare; ~ *билет* bilet gratuit, bilet de favoare.

даровщи́нк|а, *-и f. sg. (pop.) на* ~*у* pe degeaba, pe socoteala altuia, pe gratis.

да́ром *adv.* **1.** gratis, gratuit, pe degeaba, de pomană; pentru o nimica toată. **2.** în zadar, zadarnic, inutil, degeaba; ~ *потерять время* a pierde timpul în zadar ◇ *это ему* ~ *не пройдёт* acest lucru va avea urmări pentru el, nu i se va ierta cu una cu două; o va păți; *(pop.)* ~ *что...* cu toate că, deși, chit că, măcar că; *(и)* ~ *не надо/не нужно* nici pe gratis nu-mi trebuie.

да́рственн|ый *adj.* **1.** de donație, de danie, cu titlul de donație; ~*ая запись* act de donație, act de danie. **2.** ~**ая,** *-ой f.* act de donație.

да́т|а, *-ы f.* dată; *поставить* ~*у* a pune dată, a data; *исторические* ~*ы* date istorice; *знаменательная* ~ dată însemnată.

да́тельный *adj. (în expr.)* ~ *падеж* cazul dativ.

дати́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a data, a pune dată; ~ *задним числом* a pune o dată anterioară, a antedata. **2.** a stabili data unui eveniment.

да́тский *adj.* danez.

дату́ра, *-ы f. (bot.)* ciumăfaie.

датча́не, *датчан pl.; sg. -нин, -нина m.* danezi, poporul danez.

да|ть, *дам, дашь, даст, дадим, дадите, дадут vb. pf. (ipf. давать)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a da, a înmîna. **2.** *acuz.* sau *inf.* cu *dat.* a oferi, a da, a acorda; a da posibilitate; ~ *покой* a oferi liniște; ~ *дорогу* a da drumul; a lăsa să treacă; ~ *ход делу* a da curs; ~ *повод* a da motiv, a da prilej; ~ *сведения* a furniza informații, a da informații. **3.** *acuz.* cu *dat.* a aduce, a produce, a da; *предприятие* ~*ёт доход* întreprinderea aduce venit; ~ *ростки* a da mugurii; ~ *плоды* a da roade. **4.** *(urmat de un substantiv exprimă o acțiune determinată de acesta)*; ~ *клятву* a depune jurămînt, a jura; ~ *отпор* a riposta; ~ *себе труд* a-și da osteneala; ~ *отчёт* a da cont, a raporta, a da socoteală; ~ *трещину* a crăpa; ~ *оценку* a estima, a evalua; ~ *обещание* a face o promisiune, a promite; ~ *задание* a da o sarcină; a trasa o sarcină;

~ *вы́говор* a mustra; ~ *свет* a face lumină; ~ *залп* a trage o salvă; ~ *телегра́мму* a telegrafia; ~ *взаймы́* a da cu împrumut; a împrumuta; ~ *напрока́т* a da cu chirie, a închiria. **5.** *acuz.* cu *dat.* a oferi, a organiza, a aranja, a da; ~ *обе́д* a oferi o masă; ~ *спекта́кль* a da un spectacol. **6.** *acuz.* cu *dat.* a oferi un preț; a plăti; ~ *за кни́гу 10 рубле́й* a plăti pentru carte 10 ruble. **7.** *dat.* a da *(a aprecia vîrsta cuiva)*; *ему́ не ~шь сорока́ лет* nu-i dai 40 de ani, nu arată de 40 de ani. **8.** *dat.* cu *по* + *dat.* sau *acuz.* cu *dat.* a lovi; ~ *по спине́* a lovi pe spate; ~ *пощёчину* a da o palmă. **9.** *impers.* permiteți; dați-mi voie; hai, haideți, hai să; *~йте я вам помогу́* dați-mi voie să vă ajut; *~й я пе́рвый пойду́* hai să merg eu primul ◇ ~ *знать* a da de veste; a face cunoscut; a aduce la cunoștință; ~ *себя́ знать* a se resimți; ~ *ру́ку* a întinde mîna; a da mîna; *ни ~, ни взять* aidoma, la fel, leit, ca două picături de apă; ~ *показа́ния* a face depoziții; ~ *полномо́чия* a împuternici; ~ *поня́ть* a da de înțeles; ~ *тя́гу* a o lua la sănătoasa; a o rupe la fugă; a spăla putina; ~ *сло́во* a-și da cuvîntul; ~ *во́лю слеза́м* a da frîu liber lacrimilor, a plînge; ~ *нача́ло чему́-л.* a da naștere, a constitui cauza.

да́ться, *да́мся, да́шься, да́стся vb. pf. (ipf. дава́ться) dat.* **1.** *(уверну́ться, mai ales cu negație)* a (nu) se lăsa prins, a (nu) se lăsa atras în cursă; a (nu) permite; *не ~ в обма́н* a nu se lăsa păcălit. **2.** a fi ușor de însușit/de învățat, a fi accesibil; *ему́ всё легко даётся* învață totul cu ușurință.

да́ча [1], *-и f. sg.* **1.** *(де́йствие)* dare; ~ *показа́ний* depoziție. **2.** *(по́рция)* porție, rație.

да́ч|а [2], *-и f.* vilă (în afara orașului); *вы́ехать на ~у* a pleca în vilegiatură.

да́ча [3], *-и f.* parcelă de pădure, sector silvic.

дачевладе́лец, *-льца m.* proprietar de vilă (din afara orașului).

да́чник, *-а m.* vilegiaturist.

да́чн|ый *adj.* de vilegiatură; *~ая жизнь* vilegiatură.

дая́ние, *-я n. (înv.)* danie, donație, ofrandă; pomană.

два *num. card.* doi; *по ~* cîte doi; *в двух шага́х* la doi pași, foarte aproape; *в двух слова́х* în două cuvinte; pe scurt; *на ~ сло́ва* pentru o clipă; *(pop.) в ~ счёта* în doi timpi și trei mișcări ◇ *ни ~, ни полтора́* nici laie, nici bălaie; *(prov.) ум хорошо́, а ~ лу́чше* patru ochi văd mai bine decît doi; *(prov.) ~ сапога́ па́ра* cum e Tanda, așa e și Manda; amîndoi, două nevoi.

двацатиле́тие, *-я n.* **1.** douăzeci de ani, perioadă de douăzeci de ani. **2.** *(годовщина)* a douăzecea aniversare.

двадцатиле́тний *adj.* **1.** *(о сроке, о годовщине)* de douăzeci de ani. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de douăzeci de ani.

двадцатипятиле́тие, *-я n.* **1.** (perioadă de) douăzeci și cinci de ani. **2.** a douăzeci și cincea aniversare.

двадцатипятиле́тний *adj.* **1.** de douăzeci și cinci de ani. **2.** în vîrstă de 25 de ani.

двадца́т|ый *num. ord.* al douăzecelea, a douăzecea; *одна́ ~ая* a douăzecea parte; *~ое ма́я* douăzeci mai; *~ого ма́я* la douăzeci mai; *ему́ пошёл ~ год* are 19 ani împliniți, merge pe 20 de ani.

два́дцать, *-и́, -ью́ num. card.* douăzeci.

двадцатью́ *adv.* de douăzeci de ori.

два́жды *adv.* de două ori ◇ *(mat.) ~ каса́тельный* bitangent; *я́сно как ~ два-четы́ре* e clar ca lumina zilei, e clar ca bună ziua.

двенадцатипе́рстный *adj. (anat.) ~ая кишка́* duoden.

двена́дцатый *num. ord.* al doisprezecelea, a douăsprezecea.

двена́дцать, *-и num. card.* doisprezece, douăsprezece.

дверн|о́й *adj.* de/de la ușă; *~а́я ру́чка* clanța de la ușă; ~ *кося́к* tocul ușii, ușorul ușii.

две́рц/а, *-ы f.* ușiță, portiță, ușă mică; ~ *автомоби́ля* portieră, ușa automobilului; *(constr.) загру́зочная ~* ușiță/ușă de încărcare.

двер|ь, *-и f.* ușă; *входна́я ~* ușă de intrare; ~ *на́стежь* ușă larg deschisă; ușă dată de perete; *раздвижна́я ~* ușă culisantă/glisantă; *враща́ющаяся ~* ușă turnantă; *сто́ять в ~ях* a sta în ușă; *прорубить ~* a deschide o ușă în perete ◇ *показа́ть на ~ кому́-л.* a arăta cuiva ușa; a-l da afară; *при закры́тых ~я́х* cu ușile închise, în ședință secretă; *ломи́ться в откры́тую ~* a forța uși deschise; *ломи́ться в ~* a forța o ușă, a căuta să intri cu forța; *(fig.) откры́ть ~и для кого́-л.* a da/a crea cuiva posibilitatea să...; *в ~ не влеза́ть* a nu încăpea pe ușă; *вы́ставить за ~* a da/a arunca pe ușă afară; *за ~ью гро́ба* și după moarte; și în mormînt; *закры́ть/захло́пнуть ~ пе́ред са́мым но́сом у кого́-л.* a trînti/a-i închide cuiva ușa în nas; *(fig.) стуча́ться/толка́ться во все ~и* a bate la toate porțile/ la toate ușile; *(fig.) хло́пнуть ~ью* a trînti ușa.

две́сти, *двухсо́т num. card.* două sute.

дви́гатель, *-я m.* **1.** *(tehn.)* motor, propulsor; ~ *вну́треннего сгора́ния* motor cu combustie internă; *двухта́ктный ~* motor în doi timpi; *парово́й ~* mașină cu aburi; *реакти́вный ~* motor cu reacție; *водяно́й ~* roată hidraulică. **2.** *(fig.)* forță motrice, motor.

дви́гательн/ый *adj.* motrice, motor, care pune în mișcare; de mișcare; *(anat.) ~ые не́рвы* nervi motori.

дви́гать, *-аю, -аешь* și *дви́жу, дви́жешь vb. ipf.* **1.** *(pf. дви́нуть) acuz. (перемещать)* a mișca, a împinge, a muta, a deplasa. **2.** *(pf. дви́нуть) instr. (шевелить)* a mișca din, a da din. **3.** *(pf. дви́нуть) acuz. (fig.)* a promova; a da imbold; a da avînt, a face să progreseze/să avanseze; ~ *нау́ку* a face să progreseze știința. **4.** *(fig.)* a fi împins, a fi mînat, a fi călăuzit.

дви́гаться, *-аюсь, -аешься* și *дви́жусь, дви́жешься vb. ipf. (pf. дви́нуться)* **1.** a se mișca, a fi în mișcare, a se îndrepta; ~ *вперёд* a înainta, a merge înainte; *(отправляться, идти)* a porni, a se urni; ~ *в путь* a porni la drum. **3.** a fi înaintat, a fi promovat, a face carieră; ~ *по слу́жбе* a fi avansat.

движе́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (fil.)* mișcare. **2.** mișcare, deplasare; ~ *во́йск* mișcarea trupelor; *равноме́рное ~* mișcare uniformă; *(sport) во́льные ~я* exerciții libere; *привести́ в ~* a pune în mișcare, *прийти́ в ~* a se pune în mișcare; *поры́вистое ~* mișcare bruscă; *равноме́рное ~* mișcare/curgere uniformă; *поступа́тельное ~* mișcare ascendentă; *враща́тельное ~* mișcare de rotație; *обходно́е ~* mișcare de învăluire; *(mec.) ~ взад и вперёд* mișcare rectilinie/alternativă, mișcare du-te-vino. **3.** *sg.* circuit; circulație, trafic; *у́личное ~* circulație; *пра́вила у́личного ~я* regulile circulației; *пешехо́дное ~* circulație de pietoni; ~ *поездо́в* mersul trenurilor; *(ferov.) слу́жба ~я* serviciul mișcării; *железнодоро́жное ~* circulație/trafic de cale ferată *пассажи́рское ~* trafic de călători **4.** *sg. (fig.)* animație, mișcare, dinamism; *в пье́се ма́ло ~я* piesa e lipsită de dinamism. **5.** *sg. (fig.)* mișcare; *революцио́нное ~* mișcare revoluționară; *национа́льно-освободи́тельное ~* mișcare de eliberare națională.

дви́жимость, *-и f. sg.* avere mobilă; bunuri mobile.

дви́жим|ый *adj.* **1.** mobil, mișcător; *~ое иму́щество* avere mobilă, bunuri mobile. **2.** condus, mînat, împins; inspirat.

дви́житель, *-я m. (tehn.)* propulsor.

движо́к, *-жка́ m. (tehn.)* cursor; motor de mică capacitate, glisor.

дви́жущ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *дви́гать.* **2.** *adj.* motrice, îndrumător, călăuzitor; *~ие си́лы револю́ции* forțele motrice ale revoluției.

дви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *дви́гать*

дви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *дви́гаться*

дво́е, *двои́х num. card.* **1.** doi; ~ *бра́тьев* doi frați. **2.** două perechi de; ~ *но́жниц* două perechi de foarfeci ◇ *на свои́х (на) двои́х* pe jos; apostolește.

двоебо́рье, *-я n. (sport)* biatlon.

двоебра́чие, *-я n. sg.* bigamie.

двоевла́стие, *-я n. sg.* dualitate a puterii.

двоеду́шие, *-я n. sg.* duplicitate, fățărnicie, ipocrizie, falsitate.

двоеду́шный *adj.* ipocrit, fățarnic, cu două fețe, fals.

двоеже́нец, *-нца mm.* bigam.

двоежёнство, *-a n. sg.* bigamie.

двоему́жие, *-я n. sg.* biandrie.

двоето́чие, *-я n.* două puncte *(semn de punctuație).*

дво́ечник, *-a m.* elev slab, elev cu note proaste, elev care ia mereu nota doi.

двои́ть, *двою́, двои́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. раздвои́ть)* a înjumătăți; a desface în două; a desface, a dedubla. **2.** *(pf. вздвои́ть)* a ara a doua oară ◇ *в глаза́х двои́т* văd dublu.

двои́/ться, *двою́сь, двои́шься vb. ipf.* **1.** *(mai ales impers.)* a se dedubla; a vedea dublu. **2.** *pas.* de la *двои́ть* ◇ *двои́тся в глаза́х* vede dublu.

дво́йка, *-и f.* **1.** cifra 2. **2.** doi *(la cărțile de joc)*; *~ черве́й* doi de cupă. **3.** doi *(notă la școală).* **4.** barcă cu două vîsle.

двойни́к, *-á m.* sosie, alter ego, dublură.

двойн|о́й *adj.* **1.** dublu, îndoit; *~ за́работок* cîștig îndoit; *~а́я ширина́* lățime dublă; *~о́е значе́ние* dublu înțeles; *~а́я подкла́дка* căptușeală dublă; *~о́е дно* fund dublu; *~а́я бухгалте́рия* contabilitate în partidă dublă. **2.** *(fig.)* fățarnic, ipocrit, cu două fețe, fals; *~а́я игра́* joc dublu.

дво́йня, *-и f.* gemeni, gemene.

дво́йственность, *-и f. sg.* **1.** dualism, dualitate; ambiguitate. **2.** *(fig.) (двули́чность)* duplicitate, fățărnicie, ipocrizie, falsitate.

дво́йственн/ый *adj.* **1.** *(противоречивый)* ambiguu, cu două înțelesuri, în doi peri. **2.** *(fig.) (двуличный)* fățarnic, ipocrit, cu două fețe; fals; *~ая поли́тика* politică de duplicitate ◇ *(gram.) ~ое число́* dual.

двойча́тка, *-и f. (bot.)* iarbă-puturoasă.

двор[1], *-á m.* **1.** curte, ogradă; *проходно́й ~* curte de trecere; *пти́чий ~* curte de păsări; *ско́тный ~* a) grajd de vite; b) fermă de vite; *во ~е́* în curte. **2.** gospodărie, gospodărie țărănească; *дере́вня в сто ~о́в* sat cu 100 de gospodării ◇ *на ~е́* afară; *ни кола́, ни ~а́* sărac lipit pămîntului; *прийти́сь не ко ~у́* a nu fi potrivit, a nu fi pe placul cuiva; *моне́тный ~* monetărie; *постоя́лый ~* han; *(pop.) со ~а́* de acasă; *(prov.) не купи́ ~а́, а купи́ сосе́да* nu-ți cumpăra casă, cumpără-ți vecin; *не пусти́ть к себе́ на ~* a nu da adăpost, a nu primi; *сбыть со ~а́ кого́-л.* a da afară/a scoate afară din casă *(pe cineva)*, a scăpa *(de cineva).*

двор[2], *-á m.* curte; *короле́вский ~* curte regală; *быть при ~е́* a face parte din curtea regală.

дворе́ц, *-рца́ m.* palat, castel; *~ пионе́ров* palatul pionierilor; *~ культу́ры* palatul culturii.

дворе́цкий, *-ого m. (înv.)* majordom.

дво́рник, *-a m.* **1.** portar, rîndaș. **2.** *(auto)* ștergător de parbriz.

дво́рницк/ий *adj.* **1.** de portar, al portarului. **2.** **~ая**, *-ой f. (înv.)* locuința portarului.

дво́рня, *-и f. sg. col. (ist.)* servitorime, slugi, slujitori-iobagi, slugi de casă *(în epoca feudală).*

дворня́га, *-и f. (pop.) v. дворня́жка*

дворня́жка, *-и f.* cîine de curte, dulău.

дворо́в/ый *adj.* **1.** din/de curte; *~ые постро́йки* clădiri anexe, dependințe, acareturi. **2.** *(ist.)* de la curte *(despre servitori în epoca feudală)*; *~ые лю́ди* servitorimea de la curtea boierească. **3.** **~ый**, *-ого m.* servitor iobag *(trăind la curtea boierească)*; fecior boieresc.

дворцо́вый *adj.* curtean, dvorean, castelan, de curte; *~ переворо́т* revoluție de palat.

дворяни́н, *-a m.* nobil, boier, aristocrat; *столбово́й/родово́й ~* boier de viță veche.

дворя́нка, *-и f.* nobilă, boieroaică, aristocrată.

дворя́нский *adj.* nobil, de nobil, aristocratic, boieresc, de viță *(nobilă)*

дворя́нство, *-a n. sg.* nobilime, aristocrație.

двою́родн/ый *adj. (în expr.) ~ брат* văr primar; *~ая сестра́* verișoară primară; *~ дя́дя* unchi mic *(vărul tatălui sau al tatei)*; *~ая тётка* mătușă mică *(vara tatălui sau a mamei).*

двоя́кий *adj.* dublu, îndoit, de două feluri; ambiguu.

двоя́ко *adv.* în două moduri, sub două aspecte, în două feluri.

двояково́гнутый *adj. (fiz.)* biconcav, dublu concav, concavo-concav.

двояковы́пуклый *adj. (fiz.)* biconvex, dublu convex, convexo-convex.

двоякофо́кусный *adj. (fiz.)* bifocal.

двубо́ртный *adj.* la două rînduri, cu două rînduri de nasturi; *~ пиджа́к* haină la două rînduri.

двувале́нтность, *-и f. (chim.)* bivalență.

двувале́нтный *adj. ((chim.)* bivalent.

двugла́вый *adj.* bicefal, cu două capete.

двугла́сн|ый *adj. (lingv.)* **1.** diftongat. **2.** **~ый**, *-ого m.* diftong.

двуго́рбый *adj.* cu două cocoașe; *~ верблю́д* cămilă cu două cocoașe.

двугра́нный *adj.* cu două fețe; *(mat).* diedru, diedric.

двугри́венный, *-ого m. (înv.)* monedă de două grivne *(20 de copeici).*

двудо́льн|ый *adj.* **1.** *(о ритме)* în doi timpi *(despre ritm).* **2.** *(bot.)* dicotiledonat. **3.** **~ые**, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* dicotiledonate.

двудо́мные, *-ых pl. (bot.) (plante)* dioice.

двужи́льный *adj. (pop.)* zdravăn, tare, sănătos, voinic, rezistent.

двузна́чн|ый *adj.* de/din două cifre; *~ое число́* număr compus din două cifre.

двуко́лка, *-и f.* căruță cu două roate, șaretă, cabrioletă, faeton (de lăptar)

двуко́нный *adj.* de doi cai; *~ плуг* plug de doi cai.

двукопы́тные, *-ых pl. (zool.)* paricopitate, bicopitate.

двукра́тн|ый *adj.* de două ori, îndoit, dublu; *в ~ом разме́ре* îndoit; de două ori mai mare.

двукры́лые, *-ых pl. (entom.)* diptere; *~ насеко́мые* insecte diptere.

двулепе́стник, *-a m. (bot.)* tilișcă.

двулепе́стный *adj. (bot.)* bipetal.

двуле́тник, *-a m. (bot.)* plantă bianuală/bienală.

двули́кий *adj.* cu două fețe, prefăcut ◇ *~ Я́нус* a) Ianus cu două chipuri; b) om cu două fețe; om fățarnic; taler cu două fețe.

двули́стный *adj. (bot.)* bifoliat.

двули́чие, *-я n. sg.* duplicitate, fățărnicie.

двули́чность, *-и f. sg.* duplicitate, fățărnicie.

двумолекуля́рный *adj. (chim.)* bimolecular.

двуно́гий *adj.* biped.

двуо́кись, *-и f. (chim.)* bioxid.

двупа́лубный *adj. (mar.)* cu două punți.

двупо́лый *adj.* **1.** *(biol.)* hermafrodit, ambigen, bisex, androgin. **2.** *(bot.)* bisexuat, hermafrodit.

двупо́лье, *-я n. (agr.) sg.* sistem bienal *(la asolamente)*, asolament bienal.

двупо́льный *adj.* **1.** bienal *(la asolamente)*, de asolamente bienale; *~ севооборо́т* asolament bienal.

двуро́гий *adj. (zool.)* cu două coarne, bicorn.

двуру́чн|ый *adj.* cu două mînere; *~ая пила́* ferăstrău, joagăr.

двуру́шник, *-a m.* om cu două fețe; ipocrit, fățarnic.

двуру́шничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. сдвуру́шничать)* a fi fățarnic; a fi fals, a face joc dublu; a duce o politică de duplicitate.

двуру́шнический *adj.* cu două fețe, fals, ipocrit, fățarnic.

двуру́шничество, *-a n. sg.* duplicitate, ipocrizie, fățărnicie.

двуря́дник, *-a m. (bot.)* puturoasa.

двусве́тный *adj.* cu două rînduri de ferestre *(suprapuse)*; *~ зал* sală cu două rînduri de ferestre.

двусемядо́льные, *-ых pl.(bot.)* dicotiledonate.

двуска́тн|ый *adj.* cu două scurgeri, cu două pante, în două ape; *~ая кры́ша* acoperiș țuguiat în două ape.

двусло́жн|ый *adj.* de două silabe, bisilabic; *~ое сло́во* cuvînt bisilabic.

двусмы́сленно *adv.* (în mod) echivoc, ambiguu, în doi peri.

двусмы́сленность, *-и f.* **1.** *sg.* ambiguitate, caracter echivoc. **2.** *(неприс-*

тойное, двусмысленное выражение) expresie echivocă, echivoc, indecență, necuviință.

двусмы́сленн|ый *adj.* **1.** echivoc, cu două înțelesuri, ambiguu; *~отве́т* răspuns în doi peri/cu două înțelesuri. **2.** *(непристойный)* indecent, necuviincios; *~ая шу́тка* glumă echivocă/indecentă.

двусмы́слица, *-ы f.* expresie echivocă/cu două înțelesuri.

двуспа́льн|ый *adj. (în expr.) ~ая крова́ть* pat dublu, pat pentru două persoane.

двуство́лка, *-и f.* armă cu două țevi.

двуство́льный *adj.* cu două țevi.

двуство́рчат|ый *adj.* **1.** cu două canaturi; *~ая дверь* ușă dublă. **2.** *(zool.)* cu două valve, bivalv *(despre moluște)*.

двусти́шие, *-я n. (lit.)* distih.

двусто́пный *adj. (lit.)* de două picioare, de două măsuri; *~ ямб* iamb de două picioare.

двусторо́нн|ий *adj.* **1.** bilateral, cu două laturi, cu două fețe; *~ее сукно́* stofă cu două fețe. **2.** *(обязательный для обеих сторон; обоюдный)* bilateral, reciproc, bipartit; *~ее соглаше́ние* acord bilateral, convenție bilaterală; *~ее обяза́тельство* angajament bilateral/reciproc; *~ догово́р* contract bilateral/sinalagmatic; convenție bilaterală; *~ сою́з* alianță bipartită. **3.** bidirecțional; *~ая радиосвя́зь* radiocomunicație bidirecțională.

двутавро́в|ый *adj. (tehn.) ~ое желе́зо* oțel *T*, oțel dublu *T*.

двуугленки́сл|ый *adj. (chim.)* bicarbonat; *~ая со́да* bicarbonat de sodiu.

двуфо́кусный *adj. (fiz.)* bifocal.

двуха́ктн|ый *adj.* cu două acte, în două acte; *~ая коме́дия* comedie în două acte.

двухарши́нный, *adj.* de doi arșini.

двуха́томный *adj. (chim.)* diatomic.

двухвале́нтный *adj.* bivalent.

двухвёрстка, *-и f.* hartă geografică la scara 1:84 000.

двухвёрстн|ый *adj.* de două verste.

двухвёсельный *adj.* cu două vîsle.

двухгоди́чн|ый *adj.* de doi ani, bienal; *~ые ку́рсы* cursuri de doi ani.

двухгодова́лый *adj.* în vîrstă de doi ani.

двухдне́вный *adj.* de două zile.

двухколе́йн|ый *adj.* cu linie dublă; *~ая желе́зная доро́га* cale ferată dublă.

двухколёсный *adj.* cu două roți.

двухлеме́шный *adj.* cu două brăzdare, cu două fiare *(despre plug)*.

двухле́тн|ий *adj.* **1.** *(длящийся два года)* de doi ani, cu durata de doi ani, bienal; *~ план* plan bienal. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de doi ani. **3.** *(bot.)* bienal *(plante care rodesc din 2 în 2 ani)*; *~ее расте́ние* plantă bienală.

двухло́пастный *adj. (av.)* bipal.

двухма́чтовый *adj. (mar.)* cu două catarge.

двухме́стный *adj.* cu/de două locuri; *~ автомоби́ль* automobil cu două locuri/de două persoane.

двухме́сячный *adj.* **1.** *(о сроке)* la două luni, din două în două luni. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de două luni; *~ ребёнок* copil de două luni.

двухме́рный *adj.* bidimensional.

двухмото́рный *adj.* bimotor; cu două motoare.

двухнеде́льный *adj.* **1.** *(о сроке)* de două săptămîni; *~ о́тпуск* concediu de două săptămîni. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de două săptămîni. **3.** bilunar; *~ журна́л* revistă bilunară. **4.** *(выплачиваемый каждые две недели)* chenzinal.

двухо́сный *adj.* (pe) două osii, biaxial, biax.

двухпала́тн|ый *adj. (pol.)* bicameral; *~ая систе́ма* sistem bicameral.

двухпо́люсный *adj. (fiz.)* bipolar.

двухскоростно́й *adj. (mec.)* cu două viteze.

двухсло́жный *adj. v. двусло́жный*

двухсме́нн|ый *adj.* în două schimburi; *~ая рабо́та* muncă în două schimburi.

двухсотле́тие, *-я n.* **1.** două sute de ani, bicentenar. **2.** *(годовщина)* a 200-a aniversare.

двухсотле́тний *adj.* de două sute de ani.

двухсо́т/ый *num. ord.* al douăsutelea, a douăsuta; *~ая страни́ца* pagina a două suta.

двухспа́льный *adj. v. двуспа́льный*

двухство́лка, *-и f. sg. v. двуство́лка*

двухство́льный *adj. v. двуство́льный*

двухсторо́нний *adj. v. двусторо́нний*

двухта́ктн|ый *adj.* **1.** *(muz.)* în două măsuri, în doi timpi; *~ая па́уза* pauză de două măsuri. **2.** *(tehn.)* în doi timpi; *~ мото́р* motor în doi timpi.

двухто́мник, *-а m.* operă în două volume.

двухты́сячный *num. ord.* **1.** al 2 000-lea. **2.** în valoare de 2 000. **3.** de două mii; *~ отря́д* detașament de două mii de oameni.

двухтысячеле́тие, *-я n.* bimileniu.

двухфа́зный *adj.* bifazic; *~ переме́нный ток* curent alternativ bifazic.

двухцве́тный *adj.* bicolor, de două culori, în două culori.

двухчасово́й *adj.* **1.** *(продолжающийся два часа)* cu durata de două ore; *~ докла́д* raport de două ore. **2.** programat pentru ora două; *~ по́езд* tren de ora două.

двухъя́русный *adj.* **1.** cu două balcoane *(despre o sală de spectacole)*. **2.** cu două etaje.

двучле́н, *-а m. (mat.)* binom.

двуязы́чие, *-я n. sg.* bilingvism.

двуязы́чный *adj.* bilingv; *~ слова́рь* dicționar bilingv.

деаэра́ция, *-и f. (tehn.)* evacuarea aerului, dezaerare.

дебарка́дер, *-а m.* **1.** *(ferov.)* rampă. **2.** *(mar.)* chei, debarcader.

дебати́рование, *-я n. (де́йствие)* dezbatere, discutare.

дебати́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. продебати́ровать) acuz.* sau *prepl.* a dezbate, a discuta, a trata; *~ вопро́с* a dezbate o problemă.

деба́ты, *-ов pl.* dezbateri, discuții, tratative.

дебе́лый *adj.* gras, durduliu, rotofei.

де́бет, *-а m. (ec.)* debit.

деби́т, *-а m.* debit; *~ воды́* debitul apei.

деби́тор, *-а m.* debitor, datornic.

деблокиро́вка, *-и f.* deblocare.

дебо́ш, *-а m.* tărăboi, scandal.

дебоши́р, *-а m.* scandalagiu, zurbagiu.

дебоши́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. надебоши́рить)* a face tapaj/scandal, a face tărăboi/tămbălău.

дебоши́рство, *-а n.* scandal, tărăboi, tevatură.

де́бр|и, *-ей pl.* **1.** desiș, hățiș, pădure virgină; *непроходи́мые ~* desișuri de netrecut. **2.** *(глушь)* ținut îndepărtat/retras, fund/colț de țară; fundătură. **3.** *(fig.)* labirint ◇ *запу́таться в ~ях чего́-л.* a se încurca, a se împotmoli.

дебю́т, *-а m.* **1.** debut **2.** *(sport)* începutul partidei de șah.

дебюта́нт, *-а m.* debutant, începător.

дебюти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a debuta.

дебю́тный *adj.* de debut; de început.

де́в|а, *-ы f.* **1.** *(înv.)* fecioară, fată; *ста́рая ~* fată bătrînă; *оста́ться ста́рой ~ой* a rămîne nemăritată, a împleti cosiță albă. **2.** *(astr.)* Fecioara, Virgo.

девальва́ция, *-и f. (fin.)* devalorizare, depreciere; *~ це́нностей* devalorizarea valorilor.

девальви́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (fin.)* a devaloriza, a supune devalorizării.

дева́ть *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a băga, a vîrî, a pune, a plasa.

дева́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb.* **1.** *ipf.* a dispărea, a se pierde, a se rătăci; *куда́ ~лась газе́та?* unde a dispărut ziarul?; *не знать куда́ ~ (от тоски́/от ра́дости/от стыда́)* a nu-și găsi locul *(de tristețe/de bucurie/de rușine)*. **2.** *pf. v. де́ться.*

де́верь, *-я m.* cumnat *(fratele soțului)*.

девиа́ция, *-и f. (astron.)* deviație, deviere, abatere.

деви́з, *-а m.* deviză, lozincă.

деви́за, *-ы f. (fin.)* devize, creanțe în valută străină.

деви́ца, *-ы f.* fată, fecioară; *скро́мная ~* fată modestă; *в ~х* ca fată, fiind fată.

де́вица, *-ы f. (pop. poetic)* fată; *~-краса́вица* Ileana-Cosînzeana; *кра́сная ~* a) Ileana Cosînzeana; b) *(despre bărbații timizi)* (ca o) fată mare.

деви́ческий *adj. v. де́вичий*

девичеств/о, *-а n. sg. (înv.)* fetie, feciorie; *в ~е* înainte de măritiş.

девич/ий *adj.* de fată, feciorelnic; de fecioară; *~ья фамилия* numele de fată; *(glumeţ) ~ья память* memorie scurtă.

девичник, *-а m. (pop.)* petrecerea miresei cu prietenele sale în ajunul nunţii; *плакать как на ~е* a plînge ca mireasa la nuntă.

девичья, *-ьей f. (înv.)* odaie pentru slujnice.

девк/а, *-и f.* **1.** *(reg.)* fată; *засидеться в ~ах* a rămîne fată bătrînă. **2.** *(проститутка)* femeie de stradă, femeie depravată ◇ *не успеет стрижена ~ косы заплесть* cît ai bate din palme.

девонский *adj. (geol.)* devonian.

девочка, *-и f.* fetiţă.

девственница, *-ы f.* fecioară, fată virgină/castă.

девственность, *-и f. sg.* feciorie, virginitate, castitate.

девственн/ый *adj.* **1.** cast, virgin, feciorelnic. **2.** necultivat, nepătruns; *~ лес* pădure virgină; *~ая почва* teren nedesţelenit ◇ *(anat.) ~ая плева* himen.

девушка, *-и f.* fată, fată mare; *бегать за ~ми* a face curte fetelor, a umbla după fete; *как красная ~* ca o fată mare.

девчата, *-ат pl. col.* fete, fetiţe, fetişcane.

девчонка, *-и f. (peior.)* fetişcană.

девчурка, *-и f. v. девочка*

девяносто, *-а num. card.* nouăzeci.

девяностолетний *adj.* de nouăzeci de ani, nonagenar.

девяностый *num. ord.* al nouăzecilea, a nouăzecea.

девясил, *-а m. (bot.)* ciороi, iarbă-mare, oman.

девятеро, *-ых num. col.* toţi nouă, nouă.

девятиклассник, *-а m.* elev în clasa a noua.

девятикратный *adj.* de nouă ori, multiplu de nouă.

девятилетний *adj.* de nouă ani, în vîrstă de nouă ani.

девятисотый *num. ord.* al nouăsutălea, a nouă suta.

девятка, *-и f.* **1.** *(цифра)* cifra nouă. **2.** *(карта)* nouar *(la cărţile de joc)*; *~ пик* nouă de pică. **3.** *(отметка)* nouă *(notă la şcoală)*.

девятнадцатилетний *adj.* **1.** *(о сроке)* de nouăsprezece ani. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de nouăsprezece ani.

девятнадцатый *num. ord.* al nouăsprezecelea, a nouăsprezecea; *(номер, дата, страница)* nouăsprezece *(pentru date, pagini etc.)*.

девятнадцать, *-и num. card.* nouăsprezece.

девят/ый *num. ord.* al nouălea, a noua, nouă; *~ое мая* 9 mai; *половина ~ого* ora opt şi jumătate ◇ *~ вал* al nouălea val.

девять, *-и, -ью num. card.* nouă.

девятьсот, *девятисот num. card.* nouă sute.

девятью *adv.* de nouă ori; *~ девять* nouă ori nouă.

дегазатор, *-а m.* **1.** aparat pentru degazare. **2.** persoană care face degazarea.

дегазация, *-и f. sg.* degazificare, degazare.

дегазировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a degaza, a degazifica.

дегенерат, *-а m.* (om) degenerat.

дегенеративность, *-и f. sg.* degenerare, degenerescenţă, stare de degenerare.

дегенеративный *adj.* care degenerează, cu simptome de degenerare, de degenerescenţă, degenerescent.

дегенерация, *-и f.* degenerare.

дегенерировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a degenera.

дегидратация, *-и f. (chim.)* deshidratare.

дёготь, *-гтя m. sg.* catran, păcură, dohot, gudron; *древесный ~* gudron vegetal ◇ *ложка дёгтя в бочке мёда* un pic de fiere strică multă miere.

деградация, *-и f.* degradare, degenerare; declin, decădere.

деградировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a se degrada, a decădea, a degenera.

дегтярник, *-а m.* păcurar, persoană care vinde păcură.

дегтярн/ый *adj.* de păcură, de catran, de gudron, de dohot, gudronat; *~ая мазь* alifie gudronată; *~ое масло* ulei gudronat; *~ое мыло* săpun gudronat.

дегтярня, *-и f.* păcurărie, gudronărie.

дегустатор, *-а m.* degustător.

дегустация, *-и f.* degustare.

дегустировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a degusta.

дед, *-а m.* **1.** bunic, tată-mare, bun. **2.** *pl. (fig.)* strămoşi, străbuni; *наши ~ы* strămoşii/străbunii noştri. **3.** moşule! *mod de adresare către un om în vîrstă)* ◇ *~-Мороз* Moş Gerilă; *~ы и прадеды* moşii şi strămoşii; *рождественский ~* Moş Crăciun.

дедерон, *-а m.* dederon.

дедов *adj.* de bunic, al bunicului.

дедовск/ий *adj.* **1.** de/de la bunic. **2.** *(старинный)* din bătrîni, din străbuni, din moşi-strămoşi; bătrînesc, strămoşesc; *~ое наследство* moştenire din strămoşi; *~ие времена* timpuri străvechi.

дедуктивн/ый *adj.* deductiv; *~ые умозаключения* raţionamente deductive.

дедукция, *-и f. sg.* deducţie.

дедуцировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a deduce.

дедушка, *-и m. dim.* **1.** bunic, bunicuţ, tată-mare. **2.** *(в обращении к старику)* moşule *(mod de adresare)*.

деепричастие, *-я n. (gram.)* gerunziu.

деепричастн/ый *adj. (gram.)* de gerunziu, gerunzial; *~ая конструкция* construcţie gerunzială.

дееспособность, *-и f. sg.* **1.** capacitate/facultatea de a acţiona. **2.** *(jur.)* capacitate.

дееспособный *adj.* **1.** capabil de a acţiona. **2.** *(jur.)* capabil.

дежурить, *-рю, -ришь vb. ipf.* **1.** a fi de serviciu, a sta de gardă. **2.** *(неотлучно находиться)* a sta de veghe, a fi treaz; *~ всю ночь возле больного* a veghea/a sta de veghe toată noaptea la căpătîiul bolnavului.

дежурка, *-и f.* cameră de serviciu.

дежурн/ый *adj.* **1.** de serviciu, de gardă; *~ врач* medic de gardă; *~ офицер* ofiţer de serviciu; *~ магазин* magazin de serviciu. **2.** **~ый,** *-ого m.*; **~ая,** *-ой f.* persoană de serviciu/de gardă; *~ая по классу* elevă de serviciu, dejurnă ◇ *~ое блюдо* mîncarea zilei *(la restaurant)*.

дежурство, *-а n.* timp de serviciu/de gardă; *ночное ~* gardă/serviciu de noapte.

дезавуирование, *-я n.* tăgăduire, dezavuare, contestare; dezaprobare.

дезавуировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a tăgădui, a dezavua.

дезертир, *-а m.* dezertor.

дезертировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a dezerta.

дезертирство, *-а n. sg.* dezertare.

дезинсекция, *-и f. sg.* stîrpire / distrugere a insectelor parazite, dezinsecţie, dezinsectare; deparazitare.

дезинтегратор, *-а m.* dezintegrator.

дезинтеграция, *-и f* dezintegrare, descompunere.

дезинфекционный *adj.* de dezinfectare, de dezinfecţie.

дезинфекция, *-и f. sg.* dezinfecţie, dezinfectare.

дезинфицировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a dezinfecta.

дезинфицирующий **1.** *part. prez. act.* de la *дезинфицировать*. **2.** *adj.* dezinfectant.

дезинформация, *-и f. sg.* dezinformare.

дезинформировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a dezinforma.

дезодорант, *-а m.* dezodorizant.

дезодорация, *-и f.* dezodorizare.

дезорганизатор, *-а m.* dezorganizator.

дезорганизаторский *adj.* de dezorganizator, de dezorganizare.

дезорганизация, *-и f. sg.* dezorganizare.

дезорганизованный *p.t.p.* şi *adj.* dezorganizat.

дезорганизовать, *-зую, -зуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a dezorganiza.

дезориентация, *-и f. sg.* dezorientare.

дезориентировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a dezorienta.

деизм, *-а m. sg. (fil.)* deism.

деист, *-а m. (fil.)* deist.

деистический *adj. (fil.)* deist, de deism, de deist.

действенность, *-и f. sg.* eficacitate, eficienţă.

действенн/ый *adj.* eficace, activ, cu efect, eficient; *~ое средство* remediu eficace/activ; *~ая причина* cauză eficientă; *принять ~ые меры* a lua măsuri eficiente.

действи/е, *-я n.* **1.** acţiune; activitate. **2.** *pl.* fapte, acţiuni; *дать свободу ~й*

a da mînă liberă; *пóлная свобóда ~й* deplină libertate de acţiune; *перейтú к ~ю* a trece la acţiune. **3.** *sg.* funcţiune, stare de funcţionare, mers, mişcare; *машúна в ~и* maşină în stare de funcţionare; *находúться в ~и* a fi în mişcare, a funcţiona; *провéрка в ~и* verificare în acţiune; *привестú в ~* a pune în mişcare/în funcţiune; *коэффициéнт полéзного ~я* randament. **4.** *sg.* validitate, putere, vigoare; *сохранять своё ~* a rămîne în vigoare; *ввестú в ~ (закóн)* a pune în aplicare (o lege); *распространять ~ закóна* a extinde aplicarea unei legi; *закóны не имéют обрáтного ~я* legile nu au putere retroactivă; *вступúть в ~* a intra în vigoare/în funcţiune. **5.** *sg.* acţiune, efect; *хорóшее ~* acţiune eficace; efect binefăcător; *разрушúтельное ~* acţiune distrugătoare; *окáзывать своё ~* sau *возымéть ~* a-şi face efectul; *сúльное ~* efect puternic. **6.** *sg. (lit.)* acţiune, eveniment. **7.** *(teatr.)* act; *пьéса в четырёх ~ях* piesă în patru acte. **8.** *(mat.)* operaţie; *четы́ре математúческих ~я* cele patru operaţii matematice ◇ *воéнные ~я* operaţiuni militare; *едúнство ~я* unitate de acţiune; *teáтр воéнных ~й* teatru de operaţii; *оскорбúть ~ем* a trage cuiva o palmă, a lovi pe cineva.

действúтельно 1. *adv.* într-adevăr, cu adevărat, în realitate, în mod real, efectiv, realmente; *он ~ заболéл* s-a îmbolnăvit cu adevărat. **2.** *partic.* şi *cuv. modal* da, aşa e, într-adevăr; *~, он прав* într-adevăr, are dreptate.

действúтельност|ь, *-и f. sg.* **1.** *(реальность)* realitate, caracter real; *реáльная ~* realitate; *социáльная ~* realitate socială; *не сон, а ~* nu e vis, ci realitate. **2.** *(сила действия)* valabilitate, validitate, autenticitate; *~ пáспорта* valabilitatea paşaportului; *~ докумéнта* valabilitatea documentului/actului ◇ *в ~и* într-adevăr, în realitate, de fapt; *стать ~ю* a deveni realitate.

действúтельн|ый *adj.* **1.** *(действительно существующий)* care există în realitate, real, efectiv, autentic; *~ факт* fapt real; *(mat.) ~ое числó* număr real; *(tehn.) ~ая мóщность* putere efectivă. **2.** *(дающий результат)* eficace, eficient; *~ое срéдство* mijloc/remediu eficace. **3.** *(имеющий силу, годный)* valabil, valid, în vigoare; *удостоверéние ~ое на мéсяц* adeverinţă valabilă pentru o lună; ◇ *(mil.) ~ая слýжба* serviciu activ; *(gram.) ~ залóг* diateză activă; *~ член акадéмии наýк* membru titular al academiei de ştiinţe.

дéйств|овать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* **1.** a acţiona, a proceda; *~ сообрáзно закóну* a proceda în conformitate cu legea; *~ сообщá с кем-л.* a face cauză comună cu cineva; *~ решúтельно* a acţiona cu fermitate, a proceda hotărît. **2.** *(функционировать)* a funcţiona; *телефóн ~ует* telefonul funcţionează; *у негó не ~ует прáвая рукá* nu poate lucra cu mîna dreaptă. **3.** *instr.* a se folosi, a se servi; *~ локтя́ми* a-şi face loc cu coatele; *~ угрóзами* a recurge la ameninţări. **4.** *(pf. подéйствовать) (влиять)* a acţiona (asupra), a influenţa, a produce, a-şi face efectul; *~ успокоúтельно* a avea un efect liniştitor; *~ на нéрвы* a călca pe nervi; *лекáрство хорошó ~ует* doctoria are efect binefăcător. **5.** *(jur.)* a se aplica, a fi în vigoare *(despre legi)*.

дéйствующ/ий 1. *part. prez. act.* de la *дéйствовать*. **2.** *adj.* care acţionează; care funcţionează; în vigoare; *~ закóн* lege în vigoare ◇ *~ая áрмия* armată operativă, armată activă; *(jur.) ~ее прáво* drept/legile în vigoare; *(lit.) ~ее лицó* personaj, erou; *(jur.) ~ая причúна* cauză activă.

дек, *-а m. (mar.)* puntea acoperită a vasului.

дéка, *-и f. (muz.)* placă de rezonanţă.

декабрúст, *-а m. (ist.)* decembrist.

декáбрь, *-я m.* decembrie.

декáбрьский *adj.* de/din decembrie.

декáда, *-ы f.* decadă; *~ совéтской кнúги* decada cărţii sovietice.

декадáнс, *-а m. sg.* **1.** decadenţă, decădere, declin. **2.** *(arte)* decadentism, artă decadentă.

декадéнт, *-а m.* decadent, adept al decadentismului.

декадéнтский *adj.* decadent, de decadent; de decadentism.

декадéнтство, *-а n. sg. (lit.)* decadentism; artă decadentă.

декáдный *adj.* de decadă.

декалúтр, *-а m.* decalitru.

декалькúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a decalca, a scoate tiparul unui desen pe hîrtie.

декалькомáния, *-и f. sg. (tehn.)* decalcomanie, decalcare, imprimarea desenelor colorate pe sticlă sau porţelan.

декамéтр, *-а m.* decametru.

декáн, *-а m.* decan.

деканáт, *-а m.* decanat.

декáнство, *-а n. sg.* decanat *(funcţiunea de decan)*.

декантáция, *-и f.* decantare, pritocire, decuvaj.

декартелизáция, *-и f.* decartelizare, desfiinţarea cartelurilor monopolurilor capitaliste.

декатировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (text.)* a da la decatir, a decata.

декатирóвка, *-и f. sg. (text.)* decatare.

декáэдр, *-а m. (mat.)* decaedru.

деквалификáция, *-и f.* descalificare.

деквалифицúроваться, *-руюсь, -руешься* a-şi pierde calificarea, a se descalifica.

декламáтор, *-а m.* declamator, recitator.

декламáторский *adj.* de declamaţie, declamator, bombastic.

декламáция, *-и f. sg.* declamaţie, recitare.

декламúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. продекламúровать) acuz.* a declama, a recita.

декларатúвность, *-и f. sg.* caracter de declaraţie, caracter solemn.

декларатúвный *adj.* în formă de declaraţie, solemn.

декларáци|я, *-и f.* declaraţie; *правúтельственная ~* declaraţie guvernamentală; *выступить с ~ей* a face o declaraţie.

декларúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a declara, a proclama, a anunţa.

деклассúрованный *adj.* declasat.

деклинáтор, *-а m. (fiz.)* declinator.

деклинóметр, *-а m. (fiz.)* declinometru.

декобúль, *-я m. (ferov.)* decovil, linie cu ecartament îngust.

деколорáция, *-и f.* decolorare.

декольтé *n. indecl.* decolteu; *плáтье с ~* rochie decoltată.

декольтирóванный *adj.* decoltat, cu decolteu.

декоратúвн|ый *adj.* decorativ, ornamental; *~ые искýсства* arte decorative; *~ые растéния* plante decorative, plante ornamentale.

декорáтор, *-а m.* **1.** *(arte)* pictor, decorator, pictor scenograf; *театрáльный ~* decorator de teatru. **2.** decorator.

декорациóнный *adj.* decorativ, de decor.

декорáция, *-и f.* **1.** *(teatr.)* decor, decoruri. **2.** *sg. (fig.)* decor, aparenţă; faţadă; *~ переменúлась* s-au schimbat aparenţele.

декорúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a decora, a ornamenta; a împodobi, a pavoaza; *~ цветáми* a împodobi cu flori; *~ флáгами* a împodobi/a pavoaza cu steaguri.

декортикáция, *-и f.* decorticare.

декóрум, *-а m. sg. (livr.)* bunăcuviinţă, aparenţă; *соблюдáть ~* a păstra aparenţa unei bunecuviinţe, a salva aparenţele.

декрéт, *-а m.* decret.

декрéтный *adj.* decretat, de decret, conform decretului, stabilit pe cale de decret ◇ *~ óтпуск* concediu de naştere.

декстрúн, *-а m. sg. (chim.)* dextrină.

декстрúновый *adj. (chim.)* de/din dextrină.

дéланно *adv. (în mod)* nefiresc, prefăcut, afectat, artificial, forţat.

дéланность, *-и f. sg.* afectare, prefăcătorie, artificialitate.

дéланный 1. *p.t.p.* de la *дéлать*. **2.** *adj.* forţat, nefiresc, afectat; artificial; *~ смех* rîs forţat/nefiresc.

дéла|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. сдéлать)* **1.** *acuz.* a face *~ добрó людям* a face oamenilor bine; *~ урóки* a-şi face lecţiile; *~ задáния* a-şi face temele; *~ доклáд* a face o comunicare/un referat; *~ гимнáстику* a face gimnastică; *ничегó не ~* a nu face nimic. **2.** *acuz. (cu sau fără pron. «себé»)* a-şi face, a-şi coase, a-şi confecţiona; *~ себé плáтье/пальтó* a-şi face/a-şi coase o rochie/un palton. **3.** *acuz.* a produce, a fabrica, a confecţiona, a lucra, a elabora, a crea; *~ мéбель*

a fabrica mobilă; ~ *станки́* a fabrica/a face mașini-unelte; **4.** *acuz.* a efectua, a face, a parcurge *(arătînd cantitatea, distanța etc.)*; *по́езд ~ет 60 киломе́тров в час* trenul face 60 de km pe oră. **5.** *acuz.* cu *instr.* a numi, a promova în postul de...; ~ *кого́-л. секретарём* a face pe cineva secretar. **6.** *acuz. (împreună cu substantive exprimă acțiunea indicată de acestea)*; ~ *вы́бор* a face o alegere, a alege; ~*попы́тку* a face o încercare, a încerca; ~ *долги́* a face datorii, a se îndatora; ~ *прогу́лку* a face o plimbare, a se plimba; ~ *вы́говор* a face o mustrare, a mustra; ~ *оши́бки* a face greșeli, a greși; ~ *заключе́ние* a trage o concluzie, a conclude ◇ *(prov.)* ~ *из му́хи слона́* a face din țînțar armăsar; ~ *гла́зки* a face ochi dulci, a cocheta; ~ *комплиме́нты* a face/a spune complimente; ~ *сце́ны* a face scene; ~ *вид, что...* a avea aerul că..., a se preface; ~ *карье́ру* a avansa, a face carieră; ~ *предложе́ние* a) a cere în căsătorie; b) a face o propunere; ~ *всё по-сво́ему* a face cum te taie capul, a face ce vrei; *(cuv. modal)* ~ *не́чего* fie, treacă de la mine; n-ai ce-i face, n-am încotro; *что бы́ло ~?* n-am avut încotro, n-am avut ce face; *что ~?* ce-i de făcut?; *что ж(же) ~!* n-am ce-i face!, nu-i nimic de făcut!; *от не́чего* ~ neavînd ce face, ca să treacă timpul, ca să-i treacă de urît; ~ *честь кому́-л.* a face cinste cuiva; a cinsti/a onora pe cineva.

де́ла|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. сде́латься)* **1.** a deveni, a se face; ~ *изве́стным* a deveni renumit/celebru/cunoscut. **2.** a se întîmpla, a se petrece; *что у вас ~ется?* ce se întîmplă pe la voi?; *что с ним ~ется?* ce-i cu el?, ce l-a apucat? **3.** a se forma, a apărea, a se ivi; *в стене́ ~ются тре́щины* în zid apar/se ivesc crăpături. **4.** *impers.* (urmat de *adv.*) a se face, a deveni; *~ется жа́рко* se face cald; *~ется хо́лодно* se face frig; *пого́да ~ется лу́чше* timpul se îndreaptă. **5.** *pas.* de la *де́лать* ◇ *мне ~ется ду́рно* îmi vine rău; *что ему́ ~ется?* ce-i pasă lui!, nu-i pasă de nimic.

делега́т, *-а m.* delegat, trimis.

делега́тский *adj.* de delegat, al delegatului.

делега́ция, *-и f.* delegație.

делеги́рование, *-я n.* delegare.

делеги́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a delega.

делёж, *-а m.* împărțire, împărțeală.

деле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* împărțire, diviziune; *(mat.)* ~ *дробе́й* împărțirea fracțiilor. **2.** *(biol.)* înmulțire prin diviziune/prin segmentare; ~ *кле́тки* diviziune celulară. **3.** *(mai ales la pl.)* gradație, diviziune; *~я термо́метра* gradațiile termometrului.

деле́ц, *-льца́ m.* om de afaceri, afacerist.

деликате́с, *-а m.* delicatese.

делика́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face pe delicatul, a se purta excesiv de delicat, a se purta cu mănuși, a menaja.

делика́тность, *-и f. sg.* delicatețe, finețe, tact, purtare delicată.

делика́тн|ый *adj.* **1.** delicat, fin, sensibil; ~ *челове́к* om fin. **2.** dificil, delicat; ~ *вопро́с* chestiune dificilă/delicată. **3.** *(fig.)* gingaș, slab, firav; *~ое сложе́ние* conformație slabă.

дели́мое, *-ого n. (mat.)* deîmpărțit.

дели́мость, *-и f. sg.* divizibilitate.

дели́тель, *-я m. (mat.)* divizor, împărțitor; *о́бщий наибо́льший* ~ cel mai mare divizor comun.

дели́тельн|ый *adj.* de/pentru împărțit; de divizat; divizor; *~ая маши́на* mașină de divizat.

дели́ть, *делю́, де́лишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. подели́ть* și *раздели́ть)* a împărți, a diviza; a repartiza, a dezmembra; ~ *по́ровну* a împărți în părți egale. **2.** *(pf. раздели́ть) (mat.)* a împărți; ~ *де́сять на пять* a împărți zece la cinci. **3.** *(pf. раздели́ть) с + instr.* a împărți *(cu cineva ceva)*; *(fig.)* ~ *с кем-л. го́ре и ра́дость* a împărți cu cineva necazurile și bucuriile; a petrece și hazul și necazul împreună ◇ *не́чего* ~ a nu avea nimic de împărțit, a nu avea motive de ceartă; ~ *шку́ру неуби́того медве́дя* a vinde pielea ursului din pădure.

дели́ться, *делю́сь, де́лишься vb. ipf.* **1.** *(pf. раздели́ться)* a se împărți, a se diviza prin..., a fi divizibil; *(mat.) чётные чи́сла де́лятся на́ два* numerele

cu soț sînt divizibile cu doi. **2.** *(pf. подели́ться) instr.* cu *с + instr.* a împărți (ceva cu cineva); ~ *после́дней копе́йкой* a împărți cu cineva ultimul ban. **3.** *(pf. подели́ться) instr.* cu *с + instr. (fig.)* a împărtăși, a comunica; ~ *впечатле́ниями с кем-л.* a împărtăși cuiva impresiile. **4.** *(pf. раздели́ться) (jur.)* a ieși din indiviziune. **5.** *pas.* de la *дели́ть.*

дели́шки, *-шек, -шкам pl.* afaceri, mici afaceri, trebușoare, treburi mărunte; *как ~?* cum îți merg treburile?, ce mai e nou?, ce mai faci?, ce mai învîrți? *тёмные* ~ afaceri dubioase, învîrteli ◇ *устра́ивать/обде́лывать свои́* ~ a-și aranja socotelile/treburile; ~ *скве́рные* afacerile/treburile merg prost.

де́л|о, *-а n.* **1.** *(занятие, работа)* muncă, treabă, ocupație, îndeletnicire, lucru, afacere; *госуда́рственные ~а́* treburi de stat; *obще́ственные ~а́* treburi obștești; *приня́ться за ~* a se apuca de treabă/de lucru; *говори́ть по ~у* a vorbi în chestiuni de afaceri; *за ~!* la muncă!, la lucru!, la treabă! **2.** *(деловая надобность)* interes de serviciu, necesitate, treabă, chestiune serioasă; *без ~а не входи́ть* intrarea permisă numai în interes de serviciu; *у меня́ к нему́* ~ am treabă cu el, am o problemă (chestiune serioasă) de rezolvat cu el. **3.** interes, preocupare; *мне ма́ло ~а, мне нет ~а до...* puțin îmi pasă; *э́то не моё* ~ nu-i treaba mea; *моё ~ сторона́* nu mă privește, nu mă bag, nu mă amestec. **4.** acțiune, faptă; *до́брое* ~ faptă bună. **5.** *(интересы)* cauză, operă, chestiune; *пра́вое* ~ cauză dreaptă; ~ *ми́ра* cauza păcii; ~ *социали́зма* cauza socialismului; *национа́льное* ~ cauză națională; ~ *че́сти* chestiune de onoare; *для ~а револю́ции* pentru cauza revoluției; ~ *социалисти́ческого строи́тельства* opera de construire a socialismului. **6.** *(обязанность, круг действия)* resort, atribuție, competență; *э́то ~ прокуро́ра* este de atribuția/de resortul procurorului. **7.** *(jur.)* proces, cauză, pricină; caz, litigiu, acțiune; ~ *о разво́де* proces de divorț; *уголо́вное* ~ proces penal; *возбуди́ть* ~ a intenta o acțiune; a da în judecată. **8.** *(область знаний, деятельности)* profesiune, industrie, artă, meșteșug; *вое́нное* ~ artă militară; *столя́рное* ~ tîmplărie; *слеса́рное* ~ lăcătușerie; *газе́тное* ~ jurnalistică, ziaristică, gazetărie; *лесно́е* ~ exploatări forestiere; *го́рное* ~ minerit, industrie minieră; *часо́вых дел ма́стер* maestru ceasornicar. **9.** *sg. (предприятие)* întreprindere, prăvălie, firmă; *он закры́л своё* ~ și-a închis prăvălia. **10.** *pl.* afaceri, treburi; *плохи́е ~а́* afaceri proaste. **11.** *(adm.)* dosar, lucrare; *ли́чное* ~ dosar personal; *приобщи́ть к ~у* a anexa la dosar; *теку́щие ~а́* lucrări curente. **12.** *(mil.)* luptă; *жа́ркое бы́ло* ~ a fost o luptă aprigă. **13.** *(событие)* eveniment, întîmplare, chestiune, lucru; *э́то ~ про́шлого* e o chestiune veche; *стра́нное* ~ lucru ciudat/straniu; ~ *бы́ло о́сенью* evenimentul s-a petrecut toamna; lucrurile s-au întîmplat toamna. **14.** *pl.* situație; împrejurări, treburi; *положе́ние дел* situația lucrurilor. **15.** *(adm.)* afaceri, treburi, gestiune, situație; *министе́рство вну́тренних дел* Ministerul Afacerilor Interne ◇ *в са́мом ~е?* într-adevăr? de bună seamă? serios?, oare?; *как твои́ дела́?* cum îți merg treburile?, ce mai faci?, cum o duci? *так обстои́т* ~ așa stau lucrurile, aceasta este situația; *держа́ться су́ти ~а* a se ține de fondul chestiunii, a fi în chestiune; *по су́ти ~а* de fapt; *то и* ~ mereu, întruna, tot timpul; la fiecare pas, una-două; *то ли* ~ nici nu se compară, nici nu se discută; e mult mai bine; *гла́вное ~...* principalul e să ...; numai să nu ...; ~ *идёт о...*; ~ *каса́ется...* este vorba despre ... *вот в чём* ~ iată despre ce este vorba; *в чем ~?* despre ce-i vorba?, ce s-a întîmplat?; *э́то (совсе́м) друго́е ~*; *э́то осо́бое* ~ e cu totul altceva; n-are nimic de-a face cu asta; *всё ~ в э́том* aici e aici, aici e totul; ~ *не в том...* nu-i vorba de asta, nu despre asta e vorba; *употреби́ть/пусти́ть в* ~ a întrebuința, a utiliza, a face uz de ...; *доказа́ть на ~е* a proba prin fapte; faptele vorbesc; *испыта́ть на ~е* a pune la încercare; *говори́ть* ~ a vorbi just/logic, a avea dreptate; *вот э́то ~!* just! așa mai înțeleg și eu!, bravo!; *како́е ему́ ~ до..?*

de ce să se amestece unde nu-i fierbe oala?, *сде́лать своё* ~ a-şi îndeplini datoria; a-şi face treaba, a-şi face interesul; *лезть/сова́ться не в своё* ~ a se băga unde nu-i fierbe oala, a-şi băga nasul unde nu-i fierbe oala; *наде́лал он мне дел* ce încurcături mi-a făcut; mi-a dat de furcă; *зна́ющий своё* ~ specialist în materie; *э́то* ~ *его́ рук* e opera lui; *быть не у дел* a nu avea serviciu; a fi pe linie moartă; *и* ~*с концо́м!* s-a zis cu asta!, asta-i tot! şi cu asta basta!; ~*á давно́ мину́вших дней* fapte de mult apuse; dintr-un trecut îndepărtat; din noianul vremurilor; ~ *слу́чая* întîmplare, hazard, simplă coincidenţă; *э́то* ~ *решённое* o chestiune hotărîtă / încheiată, e un fapt împlinit/consumat; *за чем* ~ *ста́ло?* şi ce te împiedică?, şi ce te încurcă?; *э́то (уже́) после́днее* ~ e tot ce poate fi mai rău; *(prov.)* ~ *ма́стера бои́тся* meşterul la lucru se cunoaşte; *(prov.) коне́ц венча́ет* ~; *коне́ц* ~*у вене́ц* sfîrşitul încununează opera; urma alege; *(pop.)* ~ *в шля́пе* s-a făcut; ~ *вку́са* e o chestiune de gust; ~ *вопиёт о себе́* faptă strigătoare la cer, faptă revoltătoare, faptă care trezeşte indignare; ~ *гори́т* treaba merge strună; ~ *дрянь* stăm prost; am scrîntit-o; ~ *жите́йское* nu-i nimic deosebit, e un lucru obişnuit; ~ *за тобо́й* e rîndul tău; ~ *идёт врозь* treaba nu merge, unul zice hăis şi unul cea; ~ *идёт как по ма́слу* treaba merge strună (*sau* pe roate); ~ *идёт о жи́зни и (о) сме́рти* este o chestiune de viaţă şi de moarte; ~ *ло́пнуло* afacerea s-a dus pe rîpă; ~ *не чи́сто* nu e lucru curat, e ceva la mijloc, e ceva putred în Danemarca; ~ *па́хнет кероси́ном* nu miroase a bine, nu-i lucru curat; ~ *па́хнет ссо́рой* miroase a scandal/a bucluc/a ceartă; ~ *со́вести* chestiune de conştiinţă; ~ *сорвало́сь* chestiunea a eşuat; ~-*таба́к* i-a ajuns/i-a venit apa la gură/la urechi/la gît; e de rău; se îngroaşă gluma; *бли́же к су́ти* ~*а* mai în miezul problemei; mai la obiect; *болта́ться без* ~*а* a umbla de colo-colo *(fără nici o treabă)*, a umbla hai-hui, a umbla creanga; *взя́ться за* ~ a se pune pe treabă; a se apuca de lucru; *всему́* ~*у голова́* cap bun la toate; *ги́блое* ~ cauză pierdută, situaţie proastă/desperată; *гре́шным* ~*ом* din păcate, trebuie s-o recunosc, mărturisesc că...; *гря́зное* ~ afacere murdară; *дел по го́рло* a nu-şi vedea capul de treburi; a avea treabă pînă peste cap; ~*á — как са́жа бела́* treaba merge prost, treburile merg anapoda, mai rău nici că se poate; ~*á плохи́* stăm prost, e rău, merge prost treaba; ~*á поправля́ются* treburile merg spre bine, situaţia se îndreaptă; *(prov.)* ~*á ску́ки не лю́бят* munca şi cu urîtul nu fac casă bună; ~*á стоя́т на ме́сте* lucrurile stau pe loc; nimic nu s-a urnit; *(prov.)* ~ *без конца́, как кобы́ла без хвоста́* o treabă neterminată e ca o iapă fără coadă; ~ *тре́снуло* afacerea a eşuat/a rămas baltă; ~ *хозя́йское* asta e o treabă personală (*sau* care mă/te priveşte), fă cum vrei; *(prov.)* ~*у вре́мя, а поте́хе час* gluma-glumă, treaba-treabă; orice distracţie la timpul ei; *(и)* ~*у коне́ц* şi cu asta basta; *есть тако́е* ~ ei, bine!; bun, s-a făcut!; de acord!; una la mînă! *за* ~ după merit; pe bună dreptate; *заверте́ться с* ~*а́ми* a nu şti unde-ţi stă capul, a nu şti încotro s-o apuci de atîta treabă; *замя́ть* ~ a muşamaliza (o afacere); *запле́чный/запле́чных дел ма́стер (înv.)* călău, gîde; *знай своё* ~*!* caută-ţi/vezi-ţi de treabă; *ка́ждое до́брое* ~ *на́до с утра́ начина́ть* dimineaţa/la revărsatul zorilor se vînează cocorii de munte; treaba ca să fie bună trebuie începută de dimineaţă; *карма́нные* ~*á* chestiuni băneşti; *кому́ како́е* ~*?* cine ce treabă are?, ce-i pasă?; *ма́ло кому́-л.* ~*а до чего́-л.* puţin îi pasă de ...; *ме́жду* ~*ом* printre altele, printre picături; *мудрёное* ~*!* foarte simplu, nimic mai simplu!; *мы́слимое ли* ~*?* e cu putinţă oare?,; e de neînchipuit! *на* ~*е* în fapt, în realitate; *ну́дное* ~ plicticoasă treabă; *обло́мать* ~*á* a-şi aranja afacerile, a-şi pune la cale treburile; *обора́чивать* ~ *в свою́ по́льзу* a întoarce lucrurile în folosul său; *он в э́том* ~*е до́ка* e tare în materie; *отойти́ от дел* a se retrage din afaceri; *(prov.) пей, да* ~ *разуме́й* să bei vinul, dar să nu te bea el pe tine; *по* ~*а́м распла́та* după faptă şi răs-

plată; *по пья́ному* ~*у* în stare de ebrietate, la beţie; *пойма́ть на* ~*е* a prinde asupra faptului; *поста́вить* ~ *на колёса* a pune treaba pe roate; *принима́ть* ~*а по а́кту* a lua în primire gestiunea cu proces-verbal; *пусто́е* ~ moft, fleacuri, lucru de nimic; *(са́мое) распосле́днее* ~ mai rău nici că se poate; *сдава́ть* ~*á* a da în primire.

делови́то *adv.* cu un aer preocupat, serios, priceput, întreprinzător.

делови́тость, -и *f. sg.* spirit întreprinzător, atitudine activă.

делови́т|ый *adj.* priceput, serios; întreprinzător, practic, preocupat; ~ *челове́к* om priceput.

делов|о́й *adj.* **1.** de lucru, de afaceri; ~*а́я обстано́вка* atmosferă de muncă; ~*о́е собра́ние* şedinţă operativă; ~*а́я пое́здка* călătorie de afaceri; ~ *разгово́р* convorbire de afaceri; ~*ы́е круги́* cercuri comerciale; ~*о́е сотру́дничество* colaborare practică. **2.** constructiv, practic, priceput, capabil, versat, cu practică, experimentat; ~ *челове́к* om priceput; om foarte ocupat, om de afaceri; ~*а́я кри́тика* critică concretă/constructivă. **3.** profesional; *в полити́ческом и* ~*о́м отноше́нии* sub raport politic şi profesional; ~*ы́е ка́чества* calităţi profesionale. **4.** pentru lucru, pentru prelucrare; ~ *лес* lemn pentru lucru.

делопроизводи́тель, -я *m.* secretar, grefier.

делопроизво́дственный *adj.* de lucrări de birou, gestionar.

делопроизво́дств|о, -а *n. sg.* tehnica lucrărilor de secretariat/de birou, gestiune; *упроще́ние* ~*а* simplificarea formalităţilor.

де́льно *adv.* cu pricepere, în mod judicios, iscusit, priceput; *говори́ть* ~ a vorbi raţional/la obiect.

де́льн|ый *adj.* **1.** capabil, iscusit, priceput, judicios, dibaci, de nădejde, de ispravă; ~ *челове́к* om capabil. **2.** serios; ~ *прое́кт* proiect serios; ~*ое предложе́ние* propunere demnă de a fi luată în consideraţie, propunere serioasă.

де́льта, -ы *f.* **1.** *(geogr.)* deltă; ~ *Дуна́я* Delta Dunării. **2.** delta *(literă în alfabetul grecesc)*.

дельтови́дн|ый *adj.* deltoid; *(anat.)* ~*ая мы́шца (muşchiul)* deltoid.

дельфи́н, -а *m.* *(zool.)* delfin. **2.** *(astr.)* delfinul.

дельфина́рий, -я *m.* delfinariu.

делю́вий, -я *m.* deluviu, pleistocen.

деля́га, -и *m.* *(pop.)* afacerist.

деля́нка, -и *f.* parcelă, lot, postată; *о́пытная* ~ parcelă experimentală.

деля́ческий *adj.* utilitarist, de afaceri, mercantil; ~ *подхо́д к де́лу* o abordare practicistă a chestiunii.

деля́чество, -а *n. sg.* practicism îngust, mercantilism, utilitarism.

демаго́г, -а *m.* demagog.

демагоги́ческий *adj.* demagogic.

демагоги́чный *adj.* demagogic; ~ *приём* procedeu demagogic.

демаго́гия, -и *f. sg.* demagogie.

демаркацио́нн|ый *adj.* de demarcare; ~*ая ли́ния* linie de demarcare.

демарка́ция, -и *f. sg.* demarcaţie, delimitare.

дема́рш, -а *m.* *(dipl.)* demers.

демаски́ровать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a demasca.

демилитариза́ция, -и *f. sg.* demilitarizare.

демилитаризова́ть, -зу́ю, -у́ешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a demilitariza.

демисезо́нный *adj.* *(în expr.)* ~*ое пальто́* demiu, pardesiu.

демиу́рг, -а *m.* demiurg.

демобилизо́ванный 1. *p.t.p.* de la *демобилизова́ть*. **2.** *m.* demobilizat.

демобилизова́ть, -зу́ю, -зу́ешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a demobiliza.

демобилизова́ться, -зу́юсь, -зу́ешься *vb. pf.* şi *ipf.* a fi demobilizat.

демографи́ческий *adj.* demografic; ~*взрыв* explozie demografică.

демогра́фия, -и *f. sg.* demografie.

демокра́т, -а *m.* democrat.

демократиза́ция, -и *f. sg.* democratizare.

демократизи́ровать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a democratiza.

демократизи́роваться, -руюсь, -руешься *vb. pf.* şi *ipf.* a se democratiza.

демократи́зм, -а *m. sg.* democratism.

демократи́ческий *adj.* democratic; democrat; ~ *строй* regim democratic; ~ *централи́зм* centralism democratic.

демократичность, *-и f. sg.* caracter democratic, democratism.

демократичный *adj. v. демократический*

демократи|я, *-и f. sg.* democrație, regim democratic; *социалистическая* ~ democrație socialistă; *народная* ~ democrație populară; *страны народной ~и* țări de democrație populară; *внутрипартийная* ~ democrație internă de partid.

демон, *-а m.* demon, diavol, drac.

демонически *adv.* demonic, diabolic, îndrăcit.

демоническ|ий *adj.* de demon, demonic, diabolic; *~ая натура* natură demonică, fire diabolică.

демонстрант, *-а m.* manifestant, demonstrant.

демонстративно *adv.* (în mod) demonstrativ, ostentativ.

демонстратив|ный *adj.* **1.** *(вызывающий)* ostentativ, provocator; *~ое выступление* discurs ostentativ. **2.** *(наглядный)* demonstrativ, intuitiv; *~ метод преподавания* metodă demonstrativă/intuitivă de predare. **3.** *(mil.)* demonstrativ; *~ое передвижение войск* mișcare demonstrativă de trupe.

демонстрационный *adj.* **1.** de manifestație, de demonstrație. **2.** de prezentare, de proiecție, de rulare.

демонстраци|я, *-и f.* **1.** manifestație, demonstrație publică; *уличная* ~ manifestație de stradă; *первомайская* ~ manifestație de 1 Mai. **2.** *(показ)* prezentare, proiecție, rulare; *~ кинокартины* proiecția filmului. **3.** *(проявление чего-л.)* manifestare. **4.** *(mil.)* manevră, demonstrație. **5.** *(вызов)* demonstrație ostilă, protest; *устроить ~ю кому-л.* a face cuiva o demonstrație ostilă.

демонстрирование, *-я n. sg.* demonstrare, proiectare.

демонстрировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* **1.** *(pf.* și *продемонстрировать)* a manifesta, a participa la o manifestație, la o demonstrație, a face o manifestație; *~ за мир* a manifesta pentru pace. **2.** *(показывать) acuz.* a demonstra, a prezenta, a proiecta, a rula; *~ фильм* a rula un film, a prezenta un film.

демонтаж, *-а m. sg.* demontare.

демонтировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a demonta.

деморализация, *-и f. sg.* demoralizare.

деморализовать, *-зую, -зуешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a demoraliza.

демпинг, *-а m. (ec.)* dumping.

демпфер, *-а m. (muz.)* surdină; *(tehn.)* amortizor.

демьянка, *-и f. (bot.)* vînătă, pătlăgea vînătă.

денатурат, *-а m. sg.* alcool/spirt denaturat.

денационализация, *-и f. sg.* **1.** restituire a bunurilor naționalizate. **2.** deznaționalizare.

денационализировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a restitui bunurile naționalizate. **2.** a deznaționaliza.

денационализироваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se deznaționaliza, a pierde specificul național.

денацификация, *-и f. sg.* denazificare.

денди *m. indecl.* dandy.

дендрит, *-а m. (biol.)* dendrită.

дендролог, *-а m. (bot.)* dendrolog.

дендрология, *-и f. sg.* dendrologie.

дендрометрия, *-и f. (silv.)* dendrometric.

денежк/а, *-и f.* **1.** *pl. (glumeț)* bănuți (bani). **2.** denejca *(veche monedă rusească în valoare de jumătate de copeică)* ◇ *не ставить ни в грош, ни в ~у* a nu acorda nici o atenție, a nu da doi bani, a nu da o para chioară pe ceva/pe cineva; *плакали мои ~и* s-au dus pe gîrlă banii mei.

денежник, *-а m. (bot.)* punguliță-de-cîmp, tășcuța ciobanului.

денежный *adj.* **1.** de bani, bănesc, monetar, bugetar, pecuniar; *~ая реформа* reformă bănească; *~ое обращение* circulație monetară; circulație fiduciară; circulația banilor; *~ знак* bilet de bancă; *~ перевод* mandat poștal; *~ интерес* interes pecuniar; *~ ящик* casă de bani; *~ штраф* amendă; *~ая помощь* subvenție, ajutor bănesc; *~ые средства* resurse/mijloace bănești; *(ec. pol.) ~ капитал* capital bănesc. **2.** *(богатый)* bogat, avut, cu bani, bănos, cu parale; *~ человек* om bogat.

денник, *-а m. (reg. agr.)* stănog, boxă.

денница, *-ы f. (poet.)* zori de zi, zorile, faptul zilei, aurora.

денно *adv. (în expr.) ~ и нощно* zi și noapte, continuu, neîntrerupt.

денонсирование, *-я n. sg. (dipl.)* denunțare; *~ договора* denunțarea tratatului.

денонсировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (dipl.)* a denunța, a revoca; *~ соглашение* a denunța o convenție.

дентин, *-а m. sg. (anat.)* dentină, ivoriu.

денщик, *-а m. (înv.)* ordonanță.

день, *-дня m.* zi, ziuă; *рабочий* ~ zi de muncă; *солнечный* ~ zi însorită; *знойный* ~ zi caniculară; *ясный* ~ zi senină; *пасмурный* ~ zi posomorîtă; *~ рождения* zi de naștere; aniversare; *~ ангела* ziua onomastică; *~ отдыха, выходной* ~ zi nelucrătoare, zi de odihnă; zi de repaus; *свободный* ~ zi liberă; *праздничный* ~ zi de sărbătoare; *постный* ~ zi de post; *скоромный* ~ zi de dulce, zi de cîșlegi; *каждый* ~ fiecare zi; *с каждым днём* cu fiecare zi; pe zi ce trece; *отпуск на четыре дня* concediu de patru zile; *целый* ~ ziua întreagă; *~ и ночь* zi și noapte; *на следующий* ~ ziua următoare; *на другой* ~ a doua zi; *через* ~ peste o zi; la două zile; *в два часа дня* la ora două după amiază; *~ выборов* ziua alegerilor; *~ печати* ziua presei; *дни юности* zilele tinereții; *~-деньской* toată ziua, toată ziua bună ziua, cît e ziulica de mare; *~ в ~* în ziua fixată; *~ото дня* zi de zi, treptat; *изо дня в ~* zilnic, zi de zi, în fiecare zi; *на (этих) днях* zilele acestea; *со дня на ~* în una din aceste zile; de azi pe mîine; *третьего дня* alaltăieri; *повестка ~* ordine de zi; *~ за ~* la fel, monoton, fără variație; *в наши дни* în zilele noastre; *средь бела дня* ziua-n amiaza mare; *в один прекрасный* ~ într-o bună zi; *считанные дни* zile numărate; *целыми днями* zile întregi; *добрый ~!* bună ziua!; *во дни оны* pe vremea lui Pazvante; odinioară, pe vremuri; altădată; *про чёрный* ~ pentru zile negre; *не по дням, а по часам* văzînd cu ochii; *ясно как божий ~; ясно как ~* e limpede ca lumina zilei/ca bună ziua, e la mintea cocoșului, cum te văd și cum mă vezi; *авдотьины дни* zilele babelor, babele; *вчерашний ~ искать* (sau *потерять*) a căuta/a pierde ziua de ieri, a umbla după potcoave de cai morți; *(prov.) вчерашний ~ не воротишь и от завтрашнего не уйдёшь* ziua de ieri nu se mai întoarce iar de cea de mîine nu mai scapi; *чьи-л. дни сочтены* zilele-i sînt numărate, e pe moarte; *жить сегодняшним днём* a) a trăi de azi pe mîine; b) a nu se rupe de realitate; *заботиться о завтрашнем дне* a avea grija zilei de mîine.

деньга, *-и f. (ist.)* jumătate de copeică.

деньг/и, *денег, деньгам pl.* **1.** bani, parale; *бумажные* ~ bani de hîrtie *мелкие* ~ mărunțiș, bani mărunți; *большие* ~ mulți bani, bani frumoși; *наличные* ~ numerar, bani peșin, bani gata, bani gheață ◇ *денег куры не клюют* e putred de bogat; *~ — дело наживное* omul face banii, nu banii-l fac pe om; *при ~ах (быть)* a avea bani; *не при ~ах быть* a fi lefter, a nu avea bani; *ни за какие* ~ pentru nimic în lume, cu nici un preț, nici în ruptul capului; *денег стоит* costă ceva parale, nu-i pe degeaba, nu pică din cer; *~ не пахнут* banii nu au miros; *~ плывут как (вода) сквозь пальцы у кого-л.* i se scurg banii ca apa printre degete; *(prov.) ~ счёт любят; ~ счётом крепки* banii de-i găsești în drum și tot trebuie să-i numeri; frate, frate, dar brînza-i pe bani; *(prov.) ~ что голуби: где обживутся, там и поведутся* nu sună banul cînd e unul singur (în pungă), ban pe ban se momește; *за чистые ~; чистыми ~ами* pe bani gheață/peșin/lichizi; *класть ~ в банк* a depune banii la bancă; *копить ~ про чёрный день* a strînge bani albi pentru zile negre; *мотать* ~ a mînca/ a toca banii; *(prov.) чужие ~ считать — не разбогатеешь* nu te îmbogățești numărînd banii din buzunarul vecinului; *шальные* ~ bani nemunciți, bani de haram; *бешеные* ~ a) o groază de bani; b) sume enorme ușor cîștigate și ușor cheltuite; *бро-*

сать/кидать ~ *на ветер* a arunca banii în vînt/ pe fereastră; a arunca banii în dreapta și în stînga; *грести/загребать* ~ *лопатой* a aduna banii cu lopata, a fi putred de bogat, a cîștiga bani cu sacul; *давать* ~ *в рост* a da bani cu dobîndă; *давать* ~ *на булавки* a da bani de buzunar/pentru cheltuieli mărunte; *денег не густо* nici o para chioară; nici un sfanț.

деньжата, *-жат pl. dim.* bănișori, bănuți.

департамент, *-а m.* departament.

депеша, *-и f.* telegramă, depeșă.

депигментация, *-и f.* depigmentare.

депиляция, *-и f.* depilare.

депо *n. indecl.* depou; *паровозное* ~ depou de locomotive; *вагонное* ~ depou de vagoane.

депозит, *-а m. sg. (fin.)* depunere, consemnare; *внести деньги в* ~ a depune banii (spre păstrare).

депозитор, *-а m. (fin.)* depunător.

деполяризация, *-и f. sg. (fiz. chim.)* depolarizare.

депонент, *-а m. (fin.)* deponent, depunător.

депонирование, *-я n. (fin.)* depunere *(spre păstrare)*, consemnare.

депонировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (fin.)* a depune *(spre păstrare)*, a consemna.

депортировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a deporta.

депрессивный *adj.* **1.** *(med.)* depresiv, de depresiune. **2.** *(ec.)* depresiv, de depresiune.

депресси|я, *-и f.* **1.** *(med.)* deprimare *(sufletească)*, depresiune *(morală)*; *находиться в состоянии* ~*и* a se afla într-o stare de deprimare sufletească. **2.** *(ec.)* depresiune; *экономическая* ~ depresiune economică. **3.** *(met.)* depresiune; *барометрическая* ~ depresiune barometrică.

депутат, *-а m.* deputat; *палата* ~*ов* camera deputaților.

депутатск|ий *adj.* de deputat, parlamentar; ~ *мандат* mandat de deputat; ~*ая неприкосновенность* imunitate parlamentară.

депутаци|я, *-и f.* delegație, deputăție; *принять* ~*ю* a primi o delegație; *выслать* ~*ю* a trimite o delegație.

дератизация, *-и f.* deratizare.

дербенник, *-а m. (bot.)* răchitan, floarea zînelor.

дерби *n. indecl. (sport)* derby.

дервиш, *-а m.* derviș.

дерганец, *-нца m. (bot.)* cînepă de vară.

дерганье, *-я n. sg.* **1.** smucire, tragere. **2.** *(выдергивание)* extracție, smulgere, scoatere. **3.** zvîcnire. **4.** *(fig.)* hărțuire, plictisire, sîcîire. **5.** tic.

дергать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** a trage de... a smuci; ~ *за рукав* a trage de mînecă; ~ *ручку двери* a trage/ a smuci mînerul ușii. **2.** *(рвать)* a smulge, a scoate, a extrage; ~ *зуб* a scoate un dinte. **3.** *impers.* a zvîcni; a avea un junghi; a simți înțepături; *у меня дергает палец* îmi zvîcnește degetul. **4.** a hărțui, a nu da pace, a plictisi, a necăji, a șicana, a sîcîi, a se lega de... ◇ ~ *носом* a-și trage nasul.

дергаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a avea mișcări dezordonate, a se smuci, a se crispa, a se contorsiona. **2.** *pas.* de la *дергать (1, 3)*

дергач [1], *-а m. (zool.)* cristei, cîrstei.

дергач [2], *-а m. (tehn.)* cleşte de cuie.

дерготня, *-и f.* sîcîială, hărțuire, plictiseală.

деревей, *-я m. (bot.)* coada-șoricelului.

деревенеть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. одеревенеть)* **1.** *(о растениях)* a se lemnifica. **2.** *(неметь, утрачивать чувствительность)* a înlemni, a înțepeni.

деревенск|ий *adj.* rural, țărănesc, de (la) țară, rustic, sătesc; ~*ая жизнь* viață rurală, viață de la țară; ~ *житель* sătean.

деревенщина, *-и f.* și *m. (peior.)* mojic, bădăran, țărănoi.

деревенька, *-и f. dim.* sătuc, sătuleț, cătun.

деревн|я, *-и f.* sat; *жить в* ~*е* a trăi/a sta la țară ◇ *лучше быть первым в* ~*е, чем последним в городе* decît codaș la oraș, mai bine în satul tău fruntaș; mai bine în fruntea cozii decît în coada frunții; *(prov.) что* ~, *то обычай* cîte bordeie, atîtea obiceie.

дерев|о, *-а n.* **1.** arbore, copac; pom; *фруктовое* ~ pom (fructifer), arbore roditor; *божье,* ~ pelin de grădină; *хвойное* ~ conifer; *абрикосовое* ~ cais; *апельсиновое* ~ portocal; *бархатное* ~ lemn de plută; *лавровое* ~ dafin. **2.** lemn; *красное* ~ acaju, mahon; *черное* ~ lemn de abanos; *красильное* ~ lemn colorant; *(bot.) мыльное* ~ clocotiș, clocotici ◇ *родословное* ~ arbore genealogic; *(fig.) за* ~*ьями леса не видеть* a nu vedea pădurea din pricina copacilor; *(prov.)* ~ *узнают по плодам, человека по делам* pomul se cunoaște după roade, omul după fapte.

деревообделочник, *-а m.* lemnar, tîmplar, dulgher.

деревообделочный *adj.* de prelucrare a lemnului; de lemnărie, de tîmplărie; ~ *цех* secție de tîmplărie.

деревообрабатывающ|ий *adj.* de prelucrare/de prefabricare a lemnului; ~*ая промышленность* industria lemnului; ~*ие станки* mașini pentru prelucrarea lemnului.

деревообработка, *-и f.* prelucrare a lemnului.

деревце, *-а n. dim.* copăcel, pomișor, arbore mic.

деревцо, *-а n. v. деревце*

деревянистый *adj.* **1.** lemnos; de structură lemnoasă. **2.** *(fig.)* tare, vîrtos.

деревянн|ый *adj.* **1.** de/din lemn; ~ *дом* casă de lemn. **2.** *(fig.)* țeapăn, înlemnit, fără expresie; de lemn; ~*ое выражение лица* o față fără expresie; ◇ ~*ое масло* untdelemn *(de candelă)*.

деревяшка, *-и f.* **1.** așchie, surcică, bucată mică de lemn. **2.** picior de lemn.

дереза, *-ы f. (bot.)* cătină, gărdurariță.

дерен, *-рна m. (bot.)* corn, sînger.

держав|а, *-ы f.* putere, stat; *великие* ~*ы* marile puteri; *морская* ~ putere maritimă.

держан|ый *adj.* folosit, uzat, vechi; ~*ые книги* cărți vechi/uzate; ~*ая мебель* mobilă veche/uzată.

держатель [1], *-я m.* deținător, posesor, purtător; titular, beneficiar; ~ *чека* beneficiarul cecului, posesorul cecului.

держатель [2], *-я m. (приспособление)* prinzător, susținător, suport; dispozitiv; ~ *для бумаг* prinzător pentru hîrtii; ~ *матрицы* portmatriță.

держ|ать, *держу, держишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a ține; ~ *карандаш в руке* a ține creionul în mînă. **2.** a ține, a prinde; ~*ите его!* prindeți-l!, puneți mîna pe el!. **3.** *acuz.* a susține. **4.** *acuz.* a ține, a păstra, a reține; ~ *деньги в банке* a ține bani la bancă; ~ *под арестом* a ține în stare de arest; ~ *больного в постели* a reține pe bolnav la pat. **5.** *acuz.* a avea, a ține, a crește *(animale)*; ~ *кур* a ține/a crește găini; ~ *собаку* a avea un cîine. **6.** *acuz. (înv.)* a avea, a deține, a fi în fruntea *(unei afaceri, a unui negoț)*; a conduce; ~ *лавочку* a avea o prăvălie. **7.** a ține, a merge *(într-o direcție)*; ~*и вправо!* ține dreapta!; ~ *на север* a merge în direcția nord; ~ *прямо* a merge drept înainte; *(mar.)* ~ *курс на...* a se îndrepta spre. **8.** *acuz. (urmat de un substantiv arată acțiunea indicată de acesta)*; ~ *речь* a ține un discurs; ~ *экзамен* a da un examen; ~ *пари* a paria, a pune rămășag; ~ *контроль* a controla; ~ *путь* a merge spre; ~ *корректуру* a face corecturi ◇ ~ *(своё) слово* a se ține de cuvînt, a-și ține cuvîntul; ~ *язык за зубами* a-și ține gura, a-și pune strajă gurii; ~ *себя* a se purta, a se comporta; ~ *чью-л. сторону* a ține partea cuiva; ~ *ухо востро* a fi atent, a fi vigilent, a nu se lăsa tras pe sfoară, a fi cu ochii în patru; ~ *в руках кого-л.* a ține în frîu pe cineva; ~ *кого-л. в ежовых рукавицах* a ține pe cineva din scurt; ~ *под огнём* a ține sub foc; ~ *фронт/оборону* a ține frontul, a rezista.

держ|аться, *держусь, держишься vb. ipf.* **1.** *за + acuz.* a se ține, a se agăța de...; ~ *за перила* a se ține de balustradă. **2.** a se ține, a se menține; ~ *вместе* a sta/a umbla împreună, a nu se despărți. **3.** *на + prepl.* a fi fixat, a se ține pe... **4.** *gen.* a ține, a urma; ~ *правой стороны* a ține dreapta; ~ *курса реки* a urma cursul rîului; *(fig.)* ~ *своего мнения* a ține la părerea sa; *(fig.)* ~ *строгих правил* a se conforma unor reguli severe. **5.** *(fig.) (вести себя)* a se purta, a se comporta; *он не умеет* ~ el nu știe să se poarte. **6.** *(не сдаваться)* a se menține, a nu se lăsa, a

rezista; *~йтесь до прибытия подкрепления* rezistaţi pînă la sosirea întăririlor. **7.** *(сохраняться)* a păstra, a dura; *такое положение не может долго ~* o asemenea situaţie nu poate să dureze mult. **8.** a se stăpîni, a se reţine ◇ *только держись!* ţine-te bine!; şi apoi dă, doamne, bine!

держиморда, *-ы m. (fam.)* zbir.

дерзани|е, *-я* îndrăzneală, cutezanţă, năzuinţă, semeţie; *юношеские ~я* năzuinţe tinereşti.

дерзать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. дерзнуть)* **1.** a năzui cu curaj, a îndrăzni, a cuteza. **2.** a-şi lua îndrăzneala, a îndrăzni.

дерзить, *-зишь vb. ipf. (pf. надерзить)* a spune obrăznicii/vorbe impertinente, a fi obraznic, a fi necuviincios, a fi impertinent.

дерзкий *adj.* **1.** obraznic, necuviincios, neobrăzat, impertinent; neruşinat; *~ ответ* răspuns impertinent. **2.** îndrăzneţ, cutezător; *~ манёвр* manevră îndrăzneaţă; *~ на язык* îndrăzneţ la vorbă.

дерзко *adv.* cu impertinenţă, cu obrăznicie, în mod necuviincios, obraznic, neruşinat.

дерзновение, *-я n. sg. (înv.) v. дерзание*

дерзновенность, *-и f. sg.* îndrăzneală, cutezanţă.

дерзновенный *adj.* îndrăzneţ, cutezător.

дерзнуть, *-ну, -нёшь vb. pf.* de la *дерзать*

дерзостный *adj. (inv.) v. дерзновенный*

дерзост|ь, *-и f.* **1.** obrăznicie, impertinenţă, grosolănie; *говорить ~и* a spune grosolănii/ impertinenţe. **2.** *sg.* îndrăzneală, cutezanţă; *иметь ~* a avea tupeul/impertinenţa de a...; *позволить себе ~* a-şi permite o grosolănie/obrăznicie.

дериват, *-а m.* derivat, derivată.

деривация, *-и f.* derivaţie, derivare.

дерматин, *-а m.* dermatină *(imitaţie de piele, piele artificială).*

дерматиновый *adj.* de dermatină.

дерматит, *-а m. (med.)* dermatită.

дерматоз, *-а m. sg. (med.)* dermatoză.

дерматолог, *-а m. (med.)* dermatolog.

дерматологический *adj. (med.)* dermatologic, de dermatologie.

дерматология, *-и f. sg. (med.)* dermatologie.

дёрн, *-а m. (bot.) sg.* gazon, iarbă de ţelină; brazdă de iarbă; *обкладывать ~ом* a acoperi cu brazde de iarbă.

дернина, *-ы f.* brazdă de iarbă, ţelină.

дернист|ый *adj.* **1.** plin de rădăcini de iarbă, ierbos. **2.** care creşte pe ţelină.

дерновый *adj.* de iarbă, de brazdă de iarbă.

дёрну|ть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *дёргать*. **2.** *(резко тронуться)* a se pune brusc în mişcare, a porni brusc; *лошади ~ли* caii au pornit-o brusc/au rupt-o la fugă/au luat-o la goană ◇ *(pop.) ~ло меня* sau *чёрт ~л; нелёгкая ~ла меня сделать это* m-a pus/m-a împins dracul s-o fac.

дёрнуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *дёргаться*

дёру *(pop. în expr.) задать ~* a-şi lua picioarele la spinare; a o lua la sănătoasa; a o rupe la fugă.

дерюга, *-и f.* **1.** suman, dimie, ţesătură groasă, pînză de sac, pînză de ambalaj. **2.** *(fig. pop.)* îmbrăcăminte proastă, ţoale.

деряба, *-ы f.* sturz mare, cocoşar.

десант, *-а m.* **1.** *(mil.) (высадка)* debarcare, operaţie de debarcare; *произвести ~* a opera o debarcare. **2.** *(войска)* trupe debarcate; *воздушный ~* trupe aeropurtate; trupe paraşutate; *высадить ~* a debarca trupe.

десантник, *-а m. (mil.)* participant la operaţiunea de debarcare, soldat al unui corp de debarcare.

десантн|ый *adj. (mil.)* de debarcare; *~ая операция* operaţie de debarcare.

десенсибилизация, *-и f. (foto, med.)* desensibilizare.

десерт, *-а m.* desert.

десертн|ый *adj.* de desert; *~ое вино* vin de desert; *~ прибор* tacîm de desert.

десинхронизация, *-и f.* desincronizare.

дескать *cuv. modal* pasă-mi-te, pasămite, cică, zice-se, s-ar zice; *ты, ~, сам виноват* tu — zice-se — eşti singur vinovat.

десна, *-ы f.* gingie.

десница, *-ы f. (înv.)* mîna dreaptă, dreapta; *карающая ~* mîna care pedepseşte; *~ божья* pronie cerească.

деспот, *-а m. (ist.)* despot, tiran; *(fig.) ~ в семье* despotul familiei, tiran în familie.

деспотизм, *-а m. sg.* despotism, caracter despotic.

деспотический *adj.* despotic, de despot, tiranic.

деспотичный *adj. v. деспотический*

десть, *-и f.* testea de hîrtie, top de hîrtie.

десятеро, *-ых num. col.* zece *(persoane).*

десятиборье, *-я n. (sport)* decatlon.

десятигранник, *-а m. (mat.)* decaedru.

десятидневка, *-и f.* decadă.

десятидневный *adj.* de zece zile.

десятиклассник, *-а m.* elev în clasa a zecea.

десятикратн|ый *adj.* înzecit, de zece ori; *в ~ом размере* de zece ori mai mare, înzecit.

десятилетие, *-я n.* **1.** deceniu, perioadă de zece ani. **2.** jubileu de zece ani, a 10-a aniversare.

десятилетка, *-и f.* şcoală medie (de zece ani).

десятилетний *adj.* de zece ani; *~ юбилей* jubileu de 10 ani; *~ ребёнок* copil de zece ani.

десятина, *-ы f.* **1.** *(înv.)* deseatină *(măsură de suprafaţă în Rusia, de 1,092 ha).* **2.** *sg. (ist.)* dijmă, zeciuială.

десятинный *adj. (inv.)* de deseatină.

десятиногие, *-их pl. (sg. -ое, -ого) (zool.)* decapode.

десятирублёвый *adj.* de zece ruble.

десятиугольник, *-а m. (mat.)* decagon.

десятичн|ый *adj.* zecimal; *~ая система мер* sistem zecimal; *~ые весы* cîntar zecimal; *~ая дробь* fracţie zecimală; *~ая классификация* clasificare zecimală.

десят/ка, *-и f.* **1.** *(цифра)* cifra zece. **2.** *(карта)* decar *(la cărţile de joc); ~ пик* decar/zece de pică. **3.** *(отметка)* zece *(notă la şcoală)* **4.** *(десятирублёвая бумажка)* bancnotă de zece ruble.

десятник, *-а m.* şef de echipă, brigadier

десят|ок, *-тка* **1.** *m.* zece, zece unităţi; *~ки читателей* zeci de cititori. **2.** *(о возрасте)* deceniu; zece ani *(referitor la vîrstă); седьмой ~* vîrstă între 60–70 de ani; *ему пошёл седьмой ~* a trecut de 60 de ani ◇ *не робкого ~ка* om înfipt, îndrăzneţ, curajos.

десят|ый *num. ord.* al zecelea, a zecea; *~ое декабря* zece decembrie; *одна ~ая* o zecime ◇ *с пятого на ~ое* (în mod) discontinuu, dezordonat, fără legătură, fără continuitate, pe sărite, alandala.

десять, *-ти, -тью num. card.* zece.

десятью *adv.* de zece ori *(la înmulţire)*; *~ десять — сто* de zece ori zece fac o sută.

детализация, *-и f. sg.* detaliere, defalcare; precizare.

детализировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a preciza, a detalia; *~ план* a preciza planul, a concretiza planul.

детал|ь, *-и f.* **1.** amănunt, detaliu; *вдаваться в ~и* a intra în detalii/în amănunte. **2.** *(tehn.)* piesă, accesoriu; *тракторная ~* piesă de tractor; *запасная ~* piesă de schimb.

детальный *adj.* amănunţit, detaliat.

детва, *-ы f. col.* puiet de albine.

детвора, *-ы f. col.* copii, copilărime; droaie de copii.

детектив, *-а m.* detectiv.

детективный *adj.* detectiv, de detectiv; *~ роман* roman detectiv/poliţist.

детектор, *-а m. (rad.)* detector.

детекторный *adj. (rad.)* cu detector; de detecţie; *~ приёмник* aparat de radio cu detector.

детёныш, *-а m.* pui de animal.

детергент, *-а m. (chim.)* detergent.

детерминизм, *-а m. sg. (fil.)* determinism.

детерминистический *adj. (fil.)* determinist, de determinism.

дет|и, *детей pl. (sg. дитя)* copii; *спектакль для ~ей* spectacol pentru copii ◇ *не ~ей крестить с кем-л.* a nu avea nici în clin nici în mînecă *(cu cineva)*.

детина, *-ы m.* flăcău, voinic.

детишки, *-шек pl. dim. (pop.)* copilaşi ◇ *детишкам на молочишко* puțin, strictul necesar.

детище, *-а n.* **1.** *(înv.)* copil. **2.** *(fig.)* vlăstar, creație, operă; *любимое ~* operă/creație de predilecție ◇ *(fig.) мертворождённое ~* proiect născut mort, plan născut mort.

детка, *-и f. sg.* copilaş, puişor.

детонатор, *-а m. (tehn.)* detonator.

детонация, *-и f. (tehn.)* detonație.

детонировать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a detona.

детородный *adj.* genital.

деторождение, *-я n. sg.* procreație.

детоубийство, *-а n.* pruncucidere, infanticid.

детоубийца, *-ы m.* şi *f.* pruncucigaş, pruncucigaşă; infanticid, infanticidă.

детрит, *-а m. sg.* **1.** *(fiziol. geol.)* detritus. **2.** *(med.)* vaccin; *оспенный ~* vaccin antivariolic.

детронация, *-и f.* detronare.

детсад, *-а m.* = *детский сад* grădiniță de copii.

детск|ий *adj.* **1.** de copil, pentru copii; *~ дом* cămin de copii; *~ие ясли* creşă; *~ сад* grădiniță de copii; *~ие игры* jocuri de copii; *~ая обувь* încălțăminte de copii; *~ие годы* anii copilăriei. **2.** infantil; de copii; *~ие болезни* boli de copii; *~ая смертность* mortalitate infantilă. **3.** *(fig.)* copilăresc, pueril, naiv, neserios; *~ вопрос* întrebare neserioasă; *~ие умозаключения* concluzii naive, deducții puerile. **4.** **~ая,** *-ой f.* camera copiilor ◇ *(anat.) ~ое место* placentă.

детств/о, *-а n. sg.* copilărie; *с ~а* din copilărie; *в раннем ~е* din fragedă copilărie ◇ *впасть в ~* a da/a ajunge în mintea copiilor.

де/ть, *дену, денешь vb. pf. acuz.* **1.** a pune, a băga, a rătăci; *куда ты ~л книгу?* unde ai pus cartea?. **2.** a întrebuința, a folosi, a cheltui; *ему некуда ~ свои деньги* nu ştie ce să facă cu banii. **3.** a trimite, a aranja; ◇ *некуда ~ что-л.* a nu şti ce să faci cu un lucru/ a nu şti unde să pui un lucru.

де/ться, *денусь, денешься vb. pf.* **1.** *(уйти, скрыться)* a se ascunde. **2.** *(исчезнуть)* a dispărea, a se prăpădi; *куда он ~лся?* unde o fi dispărut? ◇ *ему некуда ~* nu are unde să-şi pună capul.

де-факто *adv.* de facto, de fapt.

дефекация, *-и f.* defecație, defecare.

дефект, *-а m.* defect, cusur, lipsă, neajuns, scădere, viciu.

дефективность, *-и f. sg.* deficiență, neajuns, cusur.

дефективный *adj.* defectuos, vicios, cu defecte, cu cusururi, cu infirmități ◇ *(gram.) ~ глагол* verb defectiv.

дефектный *adj.* defectuos, cu defecte.

дефектоскоп, *-а m.* defectoscop.

дефектоскопия, *-и f.* defectoscopie.

дефектофон, *-а m. (tehn.)* defectofon.

дефиле *n. indecl.* defileu.

дефилировать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. продефилировать)* a defila.

дефиниция, *-и f. (livr.)* definiție.

дефис, *-а m.* liniuță, trăsătură de unire, cratimă.

дефицит, *-а m.* **1.** deficit, pagubă; *бюджет с ~ом* buget deficitar. **2.** lipsă; *~ в товарах* lipsă de mărfuri. **3.** marfă căutată, marfă care lipseşte.

дефицитн|ый *adj.* **1.** deficitar; *~ое предприятие* întreprindere deficitară. **2.** care lipseşte de pe piață; *~ товар* marfă care lipseşte de pe piață.

дефляция, *-и f. (ec.)* deflație.

деформация, *-и f.* deformare, deformație.

деформировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a deforma.

деформироваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se deforma, a fi deformat.

децентрализация, *-и f. sg.* descentralizare.

децентрализовать, *-зую, -зуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a descentraliza.

децеребрация, *-и f. (anat.)* decerebrare.

децибел, *-а m. (tele)* decibel.

дециграмм, *-а m.* decigram.

децилитр, *-а m.* decilitru.

дециметр, *-а m.* decimetru.

дешёвенький *adj. dim. (peior.)* cam ieftin, ieftinior.

дешеветь, *-еет vb. ipf. (pf. подешеветь)* a se ieftini, a deveni mai ieftin, a se face mai ieftin.

дешевизна, *-ы f. sg.* ieftinătate, preț scăzut.

дешёвк|а, *-и f. sg.* **1.** *(низкая цена)* preț foarte redus, preț de nimic; *продать по ~е* a vinde foarte ieftin, a vinde pe un preț de nimic; *купить по ~е* a cumpăra ieftin, a da de un chilipir. **2.** *(fig.)* mediocritate, banalitate, lucru mediocru.

дёшево *adv.* **1.** ieftin; *~ купить* a cumpăra ieftin; *~стоить* a costa/a fi ieftin; *(fig.)* a nu face două parale, a nu avea valoare/importanță; *(fig.) ~ острить* a face glume ieftine ◇ *~ отделаться* a scăpa ieftin; *~ и сердито* ieftin şi bun; *~ да гнило* ieftin şi prost.

дешёв/ый *adj.* **1.** ieftin; *~ товар* marfă ieftină; *по ~ой цене* ieftin, la preț redus; *~ая рабочая сила* forță de muncă ieftină. **2.** *(fig.)* banal, de prost gust, ieftin; *~ые шуточки* glume ieftine, glume de prost gust; *~ая острота* glumă de prost gust; *~ успех* succes ieftin.

дешифрировать, *-рую, -руешь vb. ipf.* şi *pf.* a descifra.

дешифровка, *-и f.* descifrare.

де-юре *adv.* «de iure», de drept.

деяни/е, *-я n.* faptă, act, acțiune; *преступные ~я* acte criminale ◇ *(bis.) ~я апостолов* faptele apostolilor.

деятел/ь, *-я m.* militant, activist, fruntaş, om politic, lider; *государственный ~* om de stat; *партийный ~* activist de partid; *революционный ~* militant revoluționar; *общественный ~* activist pe tărîm social/obştesc; fruntaş/reprezentant al vieții publice; *политический ~* om politic, politician; *~ науки* savant, om de ştiință, cercetător ştiințific; *~ искусства* om de artă, artist; *заслуженный ~ искусств* maestru emerit al artei; *~и культуры* reprezentanți al vieții culturale, oameni de cultură.

деятельно *adv. (în mod)* activ, energic, cu energie; *~ участвовать в чем-л.* a participa activ la ceva.

деятельност/ь, *-и f. sg.* muncă, activitate; *научная ~* activitate ştiințifică; *педагогическая ~* activitate pedagogică; *революционная ~* activitate revoluționară; *общественная ~* activitate pe tărîm social-obştesc; *поле ~и* cîmp/ tărîm de activitate; *кипучая ~* activitate febrilă/vie.

деятельн|ый *adj.* activ, energic; *~ человек* om activ; *принимать ~ое участие в чём-л.* a lua parte activă la ceva.

джаз, *-а m.* jaz.

джазовый *adj.* de jaz.

джем, *-а m.* gem.

джемпер, *-а m.* pulover.

джентльмен, *-а m.* gentleman.

джентльменский *adj.* de gentleman.

джигит, *-а m.* djighit *(călăreț iscusit din Caucaz).*

джигитовка, *-и f. sg.* călărie acrobatică, călărie de înaltă şcoală.

джин, *-а m.* gin *(rachiu de ienupăr).*

джонка, *-и f. (mar.)* joncă *(navă chinezească cu pînze).*

джоуль, *-я m. (fiz.)* joule.

джунгли, *-ей pl.* junglă.

джут, *-а m. sg.* iută.

дзот, *-а m. (mil.)* cazemată.

диабаз, *-а m. (geol.)* diabaz.

диабет, *-а m. (med.)* diabet; *сахарный ~* diabet zaharat; *несахарный ~* diabet insipid.

диабетик, *-а m.* diabetic, bolnav de diabet.

диагноз, *-а m. (med.)* diagnoză, diagnostic; *ставить ~* a pune diagnosticul.

диагност, *-а m.* diagnostician, medic diagnostician.

диагностика, *-и f. sg. (med.)* diagnostic.

диагностический *adj.* diagnostic.

диагоналевый *adj.* țesut în diagonală.

диагонал|ь, *-и f.* **1.** *(mat.)* diagonală. **2.** țesătură în diagonală ◇ *по ~и* în diagonală, oblic, pieziş.

диагональный *adj.* în diagonală, diagonal, oblic.

диаграмма, *-ы f.* diagramă; *хронологическая ~* diagramă cronologică, cronogramă.

диада, *-ы f. (mat.)* diada.

диадема, *-ы f.* diademă.

диакритический *adj. (în expr.) ~ знак* semn diacritic.

диалект, *-а m.* dialect; *территориальные ~ы* dialecte teritoriale.

диалектизм, *-а m. (lingv.)* regionalism.

диале́ктик, *-а m.* dialectician.

диале́ктика, *-и f. sg.* dialectică; *материалисти́ческая* ~ dialectica materialistă; ~ *собы́тий* dialectica evenimentelor; ~ *разви́тия* dialectica dezvoltării; ~ *приро́ды* dialectica naturii.

диалекти́ческий[1] *adj.* dialectic, bazat pe dialectică; ~ *ме́тод* metoda dialectică; ~ *материали́зм* materialism dialectic.

диалекти́ческий[2] *adj. (înv.) v. диале́ктный*

диале́ктный *adj. (lingv.)* dialectal, de dialect.

диалекто́лог, *-а m. (lingv.)* dialectolog.

диалектологи́ческ/ий *adj. (lingv.)* dialectologic; *~ая ка́рта* hartă dialectologică.

диалектоло́гия, *-и f. sg. (lingv.)* dialectologie.

диа́лиз, *-а m. (chim.)* dializă.

диало́г. *-а m.* dialog.

диалоги́ческий *adj.* de dialog, dialogat.

диама́нт, *-а m. (înv.)* diamant.

диама́т, *-а m.* = *диалекти́ческий материали́зм* materialismul dialectic.

диа́метр, *-а m. (mat.)* diametru; ~ *окру́жности* diametrul cercului.

диаметра́льно *adv.* (în mod) diametral; ~ *противополо́жный* diametral opus, cu totul opus.

диаметра́льн/ый *adj.* diametral, de diametru; *~ая пло́скость* plan diametral; *~ая противополо́жность* antipod.

диапазо́н, *-а m.* **1.** *(muz.)* diapazon; *го́лос большо́го ~а* voce de un mare registru/mare diapazon ◇ ~ *зна́ний* sfera cunoştinţelor, volumul cunoştinţelor. **2.** *(tehn.)* gamă. **3.** *(fig.)* gamă, sferă, diapazon.

диапозити́в, *-а m.* diapozitiv.

диаста́за, *-ы f. (chim. med.)* diastază.

диа́стола, *-ы f. (fiziol.)* diastolă.

диатерми́я, *-и f. (med.)* diatermie.

диатони́ческ|ий *adj. (muz.)* diatonic; *~ая га́мма* gamă diatonică.

диатри́ба, *-ы f. (lit.)* diatribă.

диафи́льм, *-а m.* diafilm.

диафоре́з, *-а m. (med.)* diaforeză.

диафра́гма *-ы f. (anat. fiz.)* diafragmă, membrană.

дива́ло, *-а n. (bot.)* sincerică.

дива́н[1], *-а m.* divan, canapea.

дива́н[2], *-а m. (ist.)* divan, sfat.

дива́н-крова́ть, *-а m.* fotoliu-pat.

диверге́нция, *-и f.* divergenţă.

диверса́нт, *-а m.* diversionist, sabotor.

диверсио́нн|ый *adj.* diversionist, de sabotaj; *~ые а́кты* acte diversioniste, acte de sabotaj.

диве́рсия, *-и f.* diversiune.

дивертисме́нт, *-а m.* divertisment.

дивиде́нд, *-а m. (fin.)* dividend.

дивизио́н, *-а m.* **1.** *(mil.)* divizion; *артиллери́йский* ~ divizion de artilerie; *кавалери́йский* ~ divizion de cavalerie. **2.** *(mar.)* flotilă.

дивизио́нный *adj.* **1.** de divizie, de divizion. **2.** de flotilă.

диви́зия, *-и f.* divizie; *моторизо́ванная* ~ divizie motorizată; *парашю́тно-деса́нтная* ~ divizie de paraşutişti; *пехо́тная* ~ divizie de infanterie; *запасна́я* ~ divizie de rezervă.

диви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. ipf. acuz.* a uimi, a mira, a ului.

диви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. ipf. (pf. подиви́ться)* **1.** *dat.* a se mira, a se minuna; **2.** *на + acuz.* a admira, a privi cu admiraţie/cu uimire.

ди́вно *adv.* admirabil, foarte bine, minunat.

ди́вный *adj.* **1.** *(înv.)* uimitor, uluitor, surprinzător. **2.** minunat, admirabil, încîntător, delicios; ~ *го́лос* voce minunată.

ди́во, *-а n. sg.* minune, miracol; *что за ~!* ce minune mai e şi asta!, curată minune!, mare minune!; *э́то не* ~ nu-i de mirare; ~, *что он оста́лся жив* e de mirare că a rămas în viaţă ◇ *ди́ву дава́ться* a se mira; *на* ~ perfect, foarte bine, de minune.

дигита́лис, *-а m. (bot. farm.)* degetar.

дида́ктика, *-и f. sg.* didactică.

дидакти́ческ|ий *adj.* didactic, instructiv; *~ая поэ́ма* poem didactic.

дие́з, *-а m. (muz.)* diez.

дие́т|а, *-ы f. sg. (med.)* regim alimentar, dietă; *посади́ть на ~у* a pune la regim; *держа́ть/соблюда́ть стро́гую ~у* a ţine un regim sever.

диете́тика, *-и f. (med.)* dietetică.

диетети́ческий *adj. (med.)* de dietetică, dietetic.

диети́ческ/ий *adj. (med.)* dietetic; *~ие проду́кты* alimente dietetice; *~ая столо́вая* restaurant dietetic, ospătărie dietetică; *~ое пита́ние* mîncare de regim.

ди́зель, *-я m.* motor diesel.

ди́зельный *adj.* de/cu motor diesel.

дизентери́йный *adj. (med.)* **1.** de dizenterie. **2.** **~ый,** *-ого m.* bolnav de dizenterie.

дизентери́я, *-и f. sg. (med.)* dizenterie.

дика́рский *adj.* sălbatic, de sălbatic.

дика́рство, *-а n. sg.* sălbăticie.

дика́рь, *-я́ m.* **1.** om primitiv/sălbatic. **2.** *(fig.) (om)* ursuz, nesociabil, retras.

ди́к/ий *adj.* **1.** sălbatic; ~ *зверь* fiară sălbatică; *~ие племена́* triburi sălbatice; *~ая у́тка* raţă sălbatică; *~ие гру́ши* pere sălbatice, pădureţe; *~ая степь* stepă sălbatică. **2.** *(fig.) (гру́бый)* sălbatic, barbar; crud, neînfrînat; *~ие нра́вы* moravuri sălbatice; *~ие стра́сти* pasiuni neînfrînate. **3.** *(fig.) (стра́нный, неле́пый)* straniu, năstruşnic, bizar, absurd; *~ое предположе́ние* presupunere absurdă; *~ая мысль* idee năstruşnică. **4.** *(fig.) (нелюди́мый)* sălbatic, ursuz. **5.** *(невероя́тный)* extraordinar, puternic; ~ *восто́рг* entuziasm de nedescris; ◇ *~ое мя́со* carne vie.

ди́ко *adv.* **1.** sălbatic; ~ *огля́дываться* a arunca priviri sălbatice. **2.** straniu, bizar; ~ *вы́глядеть* a avea înfăţişare stranie. **3.** *(pred.)* e absurd; ~ *задава́ть таки́е вопро́сы* e absurd să pui asemenea întrebări.

дикобра́з, *-а m.* porc-ghimpos, porc-spinos.

дико́вин/а, *-ы f.* lucru ciudat/neobişnuit, ciudăţenie, raritate; *быть в ~у* a fi o raritate, a fi neobişnuit/ciudat.

дико́винный *adj.* neobişnuit, straniu, ciudat; ~ *слу́чай* caz neobişnuit.

дикорасту́щ/ий *adj.* sălbatic; *~ее расте́ние* plantă sălbatică.

ди́кость, *-и f. sg.* **1.** sălbăticie; ~ *нра́вов* sălbăticia moravurilor; ~ *ме́стности* sălbăticia ţinutului. **2.** absurditate, enormitate, prostie. **3.** timiditate exagerată, fire nesociabilă/ursuză.

дикта́нт, *-а m.* dictare *(la şcoală)*, dictando.

дикта́т, *-а m.* dictat; *поли́тика ~а* politică de dictat.

дикта́тор, *-а m.* dictator.

дикта́торский *adj.* dictatorial, de dictator; ~ *режи́м* regim dictatorial.

дикта́торство, *-а n. sg.* dictatură.

дикта́торствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a conduce dictatorial, a fi dictator.

диктату́ра, *-ы f.* dictatură; ~ *пролетариа́та* dictatura proletariatului.

диктова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. (pf. продиктова́ть) acuz.* a dicta, a impune; ~ *усло́вия ми́ра* a dicta condiţiile păcii; ~ *свою́ во́лю* a-şi impune voinţa.

дикто́вка, *-и f.* dictare.

ди́ктор, *-а m.* crainic; spicher.

ди́кторский *adj.* de crainic, de spicher.

диктофо́н, *-а m. (tele.)* dictafon.

ди́кция, *-и f. sg.* dicţiune.

дилато́метр, *-а m. (fiz.)* dilatometru.

диле́мма, *-ы f.* dilemă; *пе́ред ним стои́т* ~ este în faţa unei dileme.

дилета́нт, *-а m.* diletant.

дилетанти́зм, *-а m. sg.* diletantism.

дилета́нтский *adj.* de diletant.

дилета́нтство, *-а n. sg.* diletantism.

дилижа́нс, *-а m.* diligenţă, poştalion.

дилювиа́льный *adj. (geol.)* diluvian.

дилю́вий *m. (geol.)* diluviu.

диморфи́зм, *-а m.* dimorfism, dimorfie.

ди́на, *-ы f. (fiz.)* dină.

динами́зм, *-а m. sg.* dinamism.

дина́мик, *-а m. (rad.)* difuzor dinamic.

дина́мик/а, *-и f. sg.* **1.** dinamică; ~ — *отде́л меха́ники* dinamica este o ramură a mecanicii. **2.** dinamism, caracter dinamic. **3.** dinamism, acţiune, mişcare.

динами́т, *-а m. sg.* dinamită.

динами́тный *adj.* de dinamită, cu dinamită; ~ *патро́н* cartuş cu/de dinamită.

динами́тчик, *-а m.* dinamitard.

динами́ческ/ий *adj.* **1.** de dinamică, dinamic. **2.** dinamic, plin de dinamism/de mişcare; *~ая му́зыка* muzică plină de dinamism.

динами́чность, *-и f. sg.* dinamism, caracter dinamic.

динами́чный *adj.* dinamic, plin de mişcare, plin de acţiune; ~ *та́нец* dans dinamic.

дина́мо *n. indecl. (tehn.)* dinam.

динамо́метр, *-а m. (tehn.)* dinamometru.

дина́р, *-а m.* dinar *(monedă iugoslavă și în Irac).*

дина́рий, *-я́ m. (ist.)* dinar.

династи́ческий *adj.* dinastic.

дина́стия, *-и f.* dinastie.

динoза́вр, *-а m.* dinozaur.

дио́д, *-а m. (el. tele)* diodă.

дио́птрика, *-и f.* dioptrică.

диоптри́я, *-и f. (fiz. med.)* dioptrie.

диора́ма, *-ы f. (arte)* dioramă.

диори́т, *-а m. (geol.)* diorit.

дипко́рпус, *-а m. = дипломати́ческий ко́рпус* corp diplomatic.

дипкурье́р, *-а m. = дипломати́ческий курье́р* curier diplomatic.

диплоко́кк, *-а m. (med.)* diplococ.

диплома́нт, *-а m.* candidat la examenul de stat.

диплома́т, *-а m.* diplomat

дипломати́ческ/ий *adj.* diplomatic; ~ *ко́рпус* corpul diplomatic; *~ая неприкоснове́нность* imunitate diplomatică; *~ие отноше́ния* relații diplomatice; ~ *курье́р* curier diplomatic; *~им путём* pe cale diplomatică; ~ *аге́нт* agent diplomatic; *~ая по́чта* poștă diplomatică; *(fig.) найти́ ~ вы́ход из положе́ния* a găsi o soluție diplomatică, a găsi o soluție abilă.

дипломати́чный *adj.* diplomatic, abil, evaziv; ~ *отка́з* refuz diplomatic; ~ *отве́т* răspuns evaziv.

диплома́ти/я, *-и f. sg.* diplomație; *говори́ть без ~и* a vorbi deschis/fără ocolișuri.

дипломи́рованный *adj.* diplomat, cu diplomă; ~ *инжене́р* inginer cu diplomă.

дипломи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a acorda/a da o diplomă.

дипло́мник, *-а m.* candidat la examenul de stat.

дипло́мн/ый *adj.* de diplomă; *~ая рабо́та* lucrare de diplomă.

директи́в/а, *-ы f.* directivă; *~ы це́нтра* directivele de la centru.

директи́вн/ый *adj.* de directivă, de îndrumare; ~ *центр* centru de îndrumare; *~ые указа́ния* directive.

дире́ктор, *-а m.* director; *фонд ~а* fondul directorului, fond directorial.

директора́т, *-а, m.* directorat, direcție.

директо́рия, *-и f. sg. (ist.)* directorat *(formă de guvernămînt).*

дире́кторский *adj.* de director, directorial; ~ *кабине́т* cabinetul directorului.

дире́кторство, *-а n. sg.* funcție de director.

директри́са, *-ы f.* **1.** *(înv.)* directoare (de școală). **2.** *(mat.)* directoare; ~ *у́ровней* directoarea nivelelor.

дире́кция, *-и f.* direcție.

дирижа́бельный *adj.* de dirijabile.

дирижаблестрое́ние, *-я n. sg.* construcție de dirijabile.

дирижаблестрои́тельный *adj.* de construit dirijabile, pentru construcția dirijabilelor.

дирижа́бль, *-я m. (av.)* dirijabil; *~-кре́йсер* dirijabil crucișător.

дирижёр, *-а m.* dirijor.

дирижёрск|ий *adj.* de dirijor; *~ая па́лочка* baghetă de dirijor.

дирижи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. instr. (muz.)* a dirija; ~ *орке́стром* a dirija o orchestră.

дисгармони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a nu se armoniza, a suna nearmonios, a fi discordant.

дисгармони́чный *adj.* **1.** nearmonios, disonant. **2.** *(fig.)* discordant.

дисгармо́ния, *-и f. sg.* **1.** lipsă de armonie, disonanță. **2.** *(fig.)* discordanță.

диск, *-а m.* **1.** disc; *мета́тельный ~* disc de aruncat; *мета́ть ~* a arunca discul; ~ *луны́* discul lunii; *(ferov.) поворо́тный ~* disc turnant; *(auto) ~ сцепле́ния* disc de ambreiaj/de cuplare. **2.** *(грампластинка)* disc.

ди́ска́нт, *-а m. (muz.)* discantus.

дисканто́вый *adj. (muz.)* de discantus.

дисквалифика́ция, *-и f. sg.* descalificare.

дисквалифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a descalifica.

дисквалифици́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se descalifica.

дискобо́л, *а m. (sport)* discobol.

дискова́ние, *-я n. (agr.)* discuire, boronire.

ди́сков/ый *adj.* circular, cu discuri; *~ая пила́* ferăstrău circular; *~ая борона́* grapă cu discuri.

диско́нт, *-а m. (fin.)* disconto, scont.

дисконти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (fin.)* a sconta.

дискоте́ка, *-и f.* discotecă.

дискредита́ция, *-и f. sg.* discreditare.

дискредити́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a discredita, a defăima.

дискриминацио́нный *adj.* discriminatoriu, de discriminare.

дискримина́ция, *-и f. sg.* discriminare; *ра́совая ~* discriminare rasială.

дискримини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a discrimina.

дискурси́вный *adj. (fil.)* discursiv.

дискуссио́нн/ый *adj.* supus unei discuții, discutat, dezbătut; *в ~ом поря́дке* cu titlul de discuție.

дискусси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. дискути́ровать*

диску́сси|я, *-и f.* discuție, dezbatere; *в поря́дке ~и* cu titlul de discuție, în cadrul discuțiilor.

дискути́ровать, *-рую, -руешь vb. pf,* și *ipf. acuz.* sau *prepl.* a discuta, a dezbate.

дислокацио́нн|ый *adj.* de dislocare; *mil.) ~ая ка́рта* hartă de dislocare.

дислока́ция, *-и f.* dislocare; *(mil.) ~ во́йск* dislocare de trupe; *(med.) ~ косте́й* dislocare a oaselor; *(geol.) ~ пласто́в* dislocare a straturilor de pămînt.

дислоци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a disloca.

диспансе́р, *-а m.* dispensar; *туберкулёзный ~* dispensar antituberculos.

диспансериза́ция, *-и f. sg.* sistem de asistență medicală realizat prin dispensare.

диспансе́рный *adj.* de dispensar.

диспепси́я, *-и f. sg. (med.)* dispepsie.

диспе́рсия, *-и f. (chim. constr.)* dispersie.

диспе́тчер, *-а m.* dispecer.

диспе́тчерская, *-ой f.* camera/cabina dispecerului.

диспе́тчерский *adj.* de dispecer.

диспози́ция, *-и f. (mil.)* dispozitiv; ~ *во́йск неприя́теля* dispozitivul inamicului.

диспропо́рция, *-и f. sg.* disproporție.

ди́спут, *-а m.* discuție.

диспути́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a lua parte la o discuție publică/la o dispută.

диссерта́нт, *-а m.* cel care susține o disertație.

диссертацио́нный *adj.* de disertație, de teză.

диссерта́ци|я, *-и f.* disertație, teză; *кандида́тская ~* disertație de candidat, teză de candidat *(în știință)*; *защища́ть до́кторскую ~ю* a susține teza de doctorat.

диссиде́нт, *-а m.* **1.** *(ist. bis.)* disident, schismatic *(mai ales la catolici).* **2.** disident.

диссиде́нтский *adj.* **1.** *(ist. bis.)* disident, schismatic. **2.** de disident.

диссимиляти́вный *adj.* de disimilație, disimilator, disimilativ.

диссимиля́ция, *-и f. sg.* disimilare, disimilație; *(lingv.) прогресси́вная ~* disimilație progresivă.

диссона́нс, *-а m.* **1.** disonanță. **2.** *(fig.)* discordanță, discordie.

диссони́ровать, *-рует vb. pf.* și *ipf. (muz.)* a produce o disonanță.

диссони́рующий *part.* și *adj. (muz.)* disonant.

диссоциа́ция, *-и f. (chim. fiz.)* disociere, disociație.

дистанцио́нн|ый *adj.* de distanță; *(mil.) ~ая тру́бка* focos fuzant.

диста́нци/я, *-и f.* distanță, parcurs, traseu; *на большо́й ~и* la o mare distanță; ~ *пути́* secție de întreținere a unui drum; *нача́льник ~и* șeful secției de întreținere.

дистиллиро́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *дистиллировать.* **2.** *adj.* distilat; *~ая вода́* apa distilată.

дистиллировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a distila; ~ *во́ду* a distila apă.

дистилля́тор, *-а m.* distilator.

дистилля́ция, *-и f. sg.* distilare; *ва́куумная ~* distilare în vid.

ди́стих, *-а m. (lit.)* distih.

дисто́рсия, *-и f. (fiz.)* distorsiune.

дистро́фик, *-а m. (med.)* distrofic, bolnav de distrofie.

дистрофи́ческий *adj. (med.)* de distrofie, distrofic.

дистрофи́я, *-и f. sg. (med.)* distrofie.

дисципли́н|а[1], *-ы f. sg.* disciplină; *парти́йная* ~ disciplină de partid; *желе́зная* ~ disciplină de fier; *соблюда́ть* ~*у* a păstra/a respecta disciplina; *трудова́я* ~ disciplina muncii, disciplină în muncă; *фина́нсовая* ~ disciplină financiară; *шко́льная* ~ disciplină școlară; *во́инская* ~ disciplină militară; *кре́пкая* ~ disciplină severă; *па́лочная* ~ disciplina bățului.

дисципли́н/а[2], *-ы f.* disciplină, ramură de știință; *гуманита́рные* ~*ы* discipline umaniste; *истори́ческие* ~*ы* discipline istorice.

дисциплина́рн/ый *adj.* disciplinar; *(mil.)* ~ *уста́в* statut disciplinar; ~*ое взыска́ние* sancțiune/pedeapsă disciplinară ◇ *(înv.) (mil.)* ~ *батальо́н* batalion disciplinar.

дисциплини́рованность, *-и f. sg.* spirit de disciplină.

дисциплини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a disciplina, a obișnui cu disciplina.

дисциплини́рованный *adj.* disciplinat.

дитя́ *gen.* și *dat.* *дитя́ти n.* **1.** *(înv.)* copil mic, prunc. **2.** *(fig.)* produs, copil; ~ *про́шлого ве́ка* produs al secolului trecut; ~ *приро́ды* copil al naturii, fiu al naturii ◇ *(prov.) пока́* ~ *не пла́чет, мать не разуме́ет* copilul pînă nu plînge, mama nu-i dă să sugă (țîță).

дифира́мб, *-а m.* **1.** *(ist.)* ditiramb. **2.** osanale, laudă, preamărire ◇ *петь* ~*ы кому́-л.* a cînta osanele (cuiva), a ridica în slăvi, a linguși pe cineva.

дифирамби́ческий *adj.* **1.** *(ist.)* ditirambic. **2.** de osanale, de laudă, de preamărire.

дифосге́н, *-а m. (chim.)* difosgen.

дифра́кция, *-и f. (fiz.)* difracție.

дифтери́йный *adj. (med.) v. дифтери́тный*

дифтери́т, *-а m. sg. (med.)* difterie.

дифтери́тн|ый *adj.* difteric, de difterie; ~*ая приви́вка* ser antidifteric.

дифтери́я, *-и f. sg. v. дифтери́т.*

дифто́нг, *-а m. (lingv.)* diftong.

дифтонгиза́ция, *-и f. sg. (lingv.)* diftongare.

диффама́ция, *-и f. sg.* defăimare, calomniere *(prin presă).*

дифференциа́л, *-а m.* **1.** *(mat.)* diferențială. **2.** *(tehn.)* diferențial.

дифференциа́льн|ый *adj. (ec. mat.)* diferențial; ~ *тари́ф* tarif diferențial; ~*ое исчисле́ние* calcul diferențial.

дифференциа́ция, *-и f. sg.* diferențiere, diversificare.

дифференци́рование, *-я n. sg. (mat.)* diferențiere, derivare.

дифференци́рованн/ый *adj.* diferențiat; ~*ая опла́та труда́* remunerare diferențiată a muncii; ~*ые но́рмы поощре́ния* norme diferențiate de stimulare.

дифференци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a diferenția, a deosebi, a diversifica. **2.** *(mat.)* a calcula o diferențială.

диффу́зия, *-и f. (fiz.)* difuziune; *ио́нная* ~ difuziune ionică.

диффу́зный *adj. (fiz.)* obținut prin difuziune.

диффузо́р, *-а m. (tehn.)* difuzor.

дихотоми́я, *-и f.* dihotomie.

дича́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. одича́ть).* **1.** *(о расте́ниях, живо́тных)* a se sălbătici. **2.** *(fig.) (станови́ться нелюди́мым — о челове́ке)* a se sălbătici, a deveni ursuz.

дичи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. ipf.* a se sfii, a fi timid/nesociabil, a fugi de oameni.

дичко́вый *adj. (silv.)* de puiet sălbatic, de puiet natural de pădure.

дичо́к, *-чка́ m.* **1.** *(hort.)* puiet sălbatic, port-altoi natural, puiet de pădure; *я́блоня-*~ puiet de măr pădureț, măr nealtoit. **2.** *(fig. fam.)* (om) sfios, timid, sălbatic.

дич/ь, *-и f. sg.* **1.** *col.* vînat; *мно́го вся́кой* ~*и* vînat mult și felurit. **2.** *(вздор)* absurdități, prostii, brașoave; *поро́ть* ~ a spune verzi și uscate; a îndruga la prostii. **3.** *(глушь)* loc sălbatic, paragină.

дие́др, *-а m. (mat.)* diedru.

диэле́ктрик, *-а m. (fiz.)* dielectric, substanță rea conducătoare de electricitate.

диэлектри́ческ/ий *adj. (fiz.)* dielectric; ~*ая анте́нна* antenă dielectrică; ~*ая поляриза́ция* polarizare dielectrică; ~*ая постоя́нная* constantă dielectrică; ~*ая проница́емость* permeabilitate dielectrică; ~*ое по́ле* cîmp dielectric.

диэфи́р, *-а m. (chim.)* dieter.

дла́нь, *-и f. (înv.)* mînă, palmă.

длин|а́, *-ы́ f. sg.* lungime, întindere; *в* ~*у́ и в ширину́* în lungime și în lățime; *во всю* ~*у́* în toată lungimea.

длинноволо́сый *adj.* cu părul lung, cu plete lungi.

длинноголо́в|ый *adj.* **1.** cu capul lunguieț (alungit). **2.** ~**ый,** *-ого m.* dolicocefal.

длинноме́р, *-а m. (tehn.)* aparat de măsurat lungimi.

длинноно́гий *adj.* cu picioare lungi, lung de picioare.

длинноно́сый *adj.* cu nasul lung, cu nasul mare.

длиннопо́лый *adj.* cu poale lungi.

длиннота́, *-ы́ f.* **1.** *sg.* lungime, durată; ~ *пути́* durata drumului. **2.** *pl.* lungimi, polilogbie, prolixitate.

длинношёрстый *adj.* mițos, cu păr lung, cu blană cu firul lung.

дли́нный *adj.* lung, îndelungat; ~ *рука́в* mînecă lungă; ~ *переры́в* pauză lungă ◇ ~ *язы́к (у кого́-л.)* e gură spartă; are limbă lungă; nu știe să-și țină gura; ~ *рубль* cîștig mare și ușor.

дли́тельность, *-и f. sg.* durată.

дли́тельн|ый *adj.* îndelungat, lung, de lungă durată; ~*ое отсу́тствие* absență îndelungată; ~*ая боле́знь* boală de lungă durată; ~ *о́тпуск* concediu lung; *(lingv.)* ~*ые согла́сные* consonante continue.

длить, *длю, длишь vb. (pf. продли́ть) acuz.* a prelungi, a lungi; ~ *спо́ры* a lungi discuțiile.

дли́/ться, *дли́тся vb. ipf. (pf. продли́ться)* a dura, a dăinui, a se prelungi, a ține mult.

для *prep.* cu *gen.* pentru; ~ *вас* pentru dumneavoastră; *ваго́н* ~ *куря́щих* vagon pentru fumători; *я́щик* ~ *пи́сем* cutie de scrisori; *вре́дно* ~ *здоро́вья* este dăunător sănătății; *всё* ~ *побе́ды* totul pentru victorie; ~ *того́, что́бы* pentru ca, pentru a, ca să, spre a; *не́* ~ *чего* n-are rost, e inutil să ...; *мне не́* ~ *чего торопи́ться* n-am de ce să mă grăbesc.

днева́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (mil.)* a fi (de) planton.

днева́льный, *-ого m. (mil.)* planton.

днева́ть, *дню́ю, дню́ешь vb. ipf.* a petrece o zi undeva, a face popas de o zi ◇ ~ *и ночева́ть где-л.* a fi/a petrece zile și nopți undeva.

днёвка, *-и f. (mil.)* popas de o zi *(în marș).*

дневни́к, *-а́ m.* **1.** jurnal, însemnări zilnice; ~ *писа́теля* jurnalul unui scriitor. **2.** carnet de note.

дневн/о́й *adj.* **1.** de zi, din timpul zilei; ~*ы́е часы́* orele de după amiază; ~*о́е собра́ние* ședință de după masă; ~ *спекта́кль* spectacol de zi, matineu; ~ *свет* lumina zilei; ~*а́я сме́на* schimb de zi. **2.** zilnic, de o zi, pentru o zi; ~ *за́работок* leafa, salariu/retribuție pe o zi.

днём *adv.* ziua, în cursul zilei; după amiază, după masă; *вчера́* ~ ieri după masă.

дни́ще, *-а n.* fund *(de butoi, de luntre).*

дно, *дна n.* **1.** *sg.* fund *(la ape)*; ~ *мо́ря* fundul mării; *на дне* la/pe/în fund; *пуска́ть ко дну́* a scufunda; *идти́ ко дну́* a merge la fund, a se scufunda. **2.** fund; ~ *бо́чки* fund de butoi; ~ *пово́зки* pomostină, podină a căruței; *вы́пить до дна* a bea pînă la fund ◇ *золото́е* ~ sac cu aur, mină de aur, afacere bănoasă; *до дна* pînă la fund, pînă la capăt, pînă la epuizare; *испо́льзовать ресу́рсы до дна* a epuiza toate resursele; *вверх дном* răvășit, în dezordine, claie peste grămadă; *ни дна тебе́, ни покры́шки* să n-ai parte de mormînt; *вверх дном переверну́ть* a răsturna cu fundul în sus; a da (totul) peste cap; *на дне души́* în adîncul sufletului; *со дна морско́го доста́ть* a aduce din fundul mării, a scoate din pămînt din iarbă verde.

дноочисти́тельный *adj. (tehn.)* de dragare a fundului.

дноуглуби́тель, *-я m. (tehn.)* dragă.

до[1] *prep.* cu gen. **1.** pînă la, pînă; *до го́рода 5 киломе́тров* pînă în oraș sînt 5 km; *де́ти до 14 лет* copiii sub patrusprezece ani; *до ве́чера* pînă seara; *до после́дней ка́пли* pînă la ultima picătură; *до конца́* pînă la sfîrșit; *до кра́йности* pînă la extrem; *до са́мой сме́рти* pînă la moarte; *люби́ть до безу́мия* a iubi la nebunie; *промо́кнуть до косте́й* a fi ud pînă la piele. **2.** *(пе́ред)* înainte de; *до войны́*

înainte de război; *до наступлéния морóзов* pînă ce vor da gerurile; *до революции* înainte de revoluţie. 3. *(около, приблизительно)* aproximativ, aproape, cam, circa; *в библиотéке до 10.000 книг* biblioteca are circa zece mii de volume; ◇ *до сих пор* pînă aici, pînă acum; *вплоть до...* mergînd pînă la...; chiar pînă la...; *до тогó, как...* înainte de...; *до тех пор, покá...* pînă cînd ...; *до тогó, что...* într-atît că...; *не до (когó-л. чегó-л. комý-л.)* nu-i arde de...; n-are chef de...; *мне не до шýток* nu-mi arde de glume; *до чегó он глуп!* cît de prost este!, cît poate să fie de prost!; *до свидáния!* la revedere!; *до зáвтра!* pe mîine! la revedere!; *до поры́ до врéмени* pînă la un timp; *что до...* în ceea ce priveşte...; *до извéстной стéпени* pînă la un anumit grad.

до[2] *n. indecl. (muz.)* do.

добáв/ить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. добавля́ть) gen.* sau *acuz.* a adăuga, a completa, a mai da, a mai pune; *мне нéчего* ~ nu mai am nimic de adăugat.

добáвка, *-и f.* adaos, supliment, spor.

добавлéни/е, *-я n.* 1. *(действие) sg.* adăugare. 2. *(то, что добавляется)* adaos, supliment, apendice; ◇ *в* ~ completînd; *в* ~ *ко всемý скáзанному* adăugînd la toate cele spuse; *примечáния и ~я* note şi adăugiri.

добавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *добáвить.*

добáвочный *adj.* suplimentar, accesoriu; ~ *сбор* taxă suplimentară; supra-taxă.

добегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *добежáть*

добéга/ться, *-юсь, -ешься vb. pf.* a alerga prea mult ◇ *вот, ~лся!* ai dat de dracu!

добе/жáть, *-гý, -жúшь vb. pf. (ipf. добегáть)* a ajunge în fugă (pînă la), a da o fugă; ~ *до рекú* a da o fugă pînă la rîu; *я мúгом ~гý домóй* într-o fugă ajung acasă.

добелá *adv.* 1. pînă se face alb. 2. *(tehn.)* pînă la incandescenţă.

добивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *добúть.*

добивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *добúться*

добирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *добрáть*

добирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *добрáться*

добú/ть, *-бью́, -бьёшь vb. pf. (ipf. добивáть) acuz.* 1. a da lovitura de graţie, a da gata pe cineva. 2. a sparge complet, a sparge de tot; a sparge şi restul *(dintr-o garnitură, dintr-un serviciu).*

добú/ться, *-бью́сь, -бьёшься vb. pf. (ipf. добивáться) gen.* a reuşi, a izbuti, a ajunge să..., a parveni să..., a obţine după un efort, a realiza; *он ~лся своегó* a obţinut ceea ce a vrut; ~ *невозмóжного* a izbuti ceea ce părea cu neputinţă; ~ *успéхов* a obţine succese; ~ *повышéния производúтельности трудá* a obţine o sporire a productivităţii muncii; ~ *тóлку* a o scoate la capăt; *от негó слóва не добьёшься* nu-i poţi scoate o vorbă din gură.

дóблестный *adj.* viteaz, glorios.

дóблесть, *-и f. sg.* vitejie, bărbăţie, spirit de sacrificiu, eroism; *вóинская* ~ bărbăţie ostăşească; *трудовáя* ~ eroism în muncă.

добрáсывать *vb. ipf.* de la *добрóсить*

добрáть, *-берý, -берёшь vb. pf. (ipf. добирáть) acuz.* sau *gen.* 1. a lua, a culege, a aduna *(suplimentar).* 2. a termina de adunat *(de luat, de cules).*

добрá/ться, *-берýсь, -берёшься vb. pf. (ipf. добирáться) до + gen.* a ajunge/a atinge (cu greu)..., a răzbi; *насúлу ~лись дó дому* cu greu am ajuns acasă; *(fig.) наконéц ~лись до úстины* în sfîrşit, am aflat adevărul; *(fig.)* ~ *до сýти дéла* a răzbate pînă în miezul chestiunii; *я ещё до тебя́ доберýсь!* vei încăpea tu odată pe mîna mea, ai să-mi cazi tu în mînă!

добрáчн/ый *adj.* dinainte de căsătorie.

добрестú, *-дý, -дёшь vb. pf.* a ajunge la, a se tîrî pînă la....

добрéть, *-éю, -éешь vb. ipf.* 1. *(pf. подобрéть)* a deveni mai bun, a deveni mai blajin. 2. *(pf. раздобрéть)* a se îngrăşa.

добр/ó[1], *-á n. sg.* 1. bine; *желáть ~á комý-л.* a dori cuiva binele. 2. avut, avuţie, avere, bunuri; *нарóдное* ~ avutul poporului; *чужóе* ~ averea altuia;

(iron.) такóго ~á мне не нýжно n-am nevoie de un chilipir ca ăsta ◇ *жить-поживáть, да ~á наживáть* să trăiţi, să înfloriţi; *за* ~ *~óм плáтят* bine faci, bine găseşti; *~á не вы́йдет из чегó-л.* n-are să iasă nimic bun din asta; *(prov.) от ~á ~á не úщут* omul nu fuge de colac, ci de ciomag; de bine nimeni nu fuge; *поминáть ~óм* a pomeni/a-şi aminti cu drag; *не к ~ý* nu-i a bine, nu miroase a bine; *(prov.) нет хýда без ~á* tot răul e spre bine; *платúть ~óм за зло* a răsplăti răul cu bine; *чужúм ~óм подносúть ведрóм* a fi darnic cu bunul altuia.

добрó[2] *adv. (reg.)* bine!, aşa!, bun!, fie!; *~! сдéлаем так!* bine, aşa vom face! ◇ *~ пожáловать!* bine aţi venit!

добрó[3] *conj. condiţională (cu partic. «бы» sau «б»)* dacă...; bine ar fi dacă...; de...; măcar de...; să zicem că...; ~ *бы он сам был здесь* măcar dacă ar fi fost aici el în persoană.

добровóлец, *-льца m.* voluntar.

добровóльно *adv.* de bună voie, benevol, liber consimţit.

добровóльност/ь, *-и f. sg.* liber consimţămînt, caracter benevol *(al unei acţiuni)*; *прúнцип ~и* principiul liberului consimţămînt.

добровóльн/ый *adj.* voluntar, benevol, de bună voie, liber consimţit; *на ~ых начáлах* benevol; pe baza liberului consimţămînt; ~ *труд* muncă voluntară.

добровóльческий *adj.* de voluntar.

добродéтель, *-и f.* virtute.

добродéтельный *adj.* virtuos.

добродýшие, *-я n. sg.* blîndeţe, bunătate, atitudine/fire blajină.

добродýшный *adj.* bun, blînd, fire blajină.

доброжелáтель, *-я m.* binevoitor.

доброжелáтельный *adj.* binevoitor, favorabil.

доброжелáтельство, *-а n. sg.* atitudine binevoitoare, bunăvoinţă, atitudine favorabilă.

доброкáчественность, *-и f. sg.* însuşirea/faptul de a fi de calitate bună.

доброкáчественн/ый *adj.* 1. de bună calitate; ~ *товáр* marfă de bună calitate. 2. *(med.)* benign; *~ая óпухоль* tumoare benignă.

добрóм *adv.* de bună voie, cu binele, cu binişorul.

добронрáвие, *-я n. sg. (înv.)* purtare bună, conduită bună, bunăcuviinţă.

добронрáвный *adj. (înv.)* cuviincios, bine crescut, cu o conduită bună, cu purtare frumoasă, politicos.

добропоря́дочный *adj.* cumsecade, cuviincios, de treabă.

добросердéчие, *-я n. sg. (înv.) v. добросердéчность*

добросердéчность, *-и f. sg.* cordialitate, blîndeţe.

добросердéчный *adj.* bun la inimă, blînd, compătimitor.

добрóсить, *-óшу, -óсишь vb. pf. (ipf. добрáсывать) acuz.* a arunca, a azvîrli *(pînă la un anumit loc).*

добросóвестность, *-и f. sg.* 1. bună credinţă. 2. conştiinciozitate, caracter conştiincios.

добросóвестный *adj.* 1. de bună-credinţă; *(jur.)* ~ *владéлец* posesor de bună-credinţă. 2. conştiincios.

добрососéдск/ий *adj.* de bună vecinătate; *~ие отношéния* relaţii de bună vecinătate.

доброт/á, *-ы́ f. sg.* bunătate; *олицетворéние ~ы́* întruchiparea bunătăţii.

добрóтность, *-и f. sg.* bună calitate, trăinicie; ~ *сукнá* calitate bună a stofei.

добрóтн/ый *adj.* bun, de bună calitate, solid, durabil, trainic; *~ое сукнó* stofă durabilă, stofă de bună calitate.

дóбр/ый *adj.* 1. bun; ~ *человéк* om bun; *~ая душá* suflet bun; *~ые делá* fapte bune; *у негó ~ое сéрдце* e bun la inimă. 2. intim; *~ые знакóмые* cunoştinţe intime; prieteni buni. 3. impecabil, cinstit, nepătat, ireproşabil; *~ое úмя* nume nepătat. 4. *(о колúчестве)* cel puţin, pe puţin, nu mai puţin; *остáлось пройтú ~ых три киломéтра* ne-au mai rămas de mers cel puţin trei km. ◇ *будь ~, бýдьте ~ы́* fii bun, fiţi bun, dacă sînteţi bun; *твоя́ ~ая воля́* cum vrei, te priveşte; *по ~ой вóле* de bună voie, benevol; ~ *мáлый* băiat cumsecade, om cumsecade, bun băiat; *~ые лю́ди* oameni buni; *проявúть ~ую вóлю* a manifesta/a da dovadă de bunăvoinţă; *лю́ди ~ой вóли* oameni de bună-credinţă; *всегó ~ого!* toate cele

bune!, cu bine!; ~ *день!* bună ziua!; *~ое ýтро!* bună dimineața!; ~ *вéчер!* bună seara!; *cuv. modal чегó ~ого* te pomenești că...; mai știi...; *в ~ час!* într-un ceas bun!; să fie cu noroc!

добря́к, *-á m.* om bun.

добуди́/ться, *-ужýсь, -ýдишься vb. pf. gen.* a trezi, a scula (cu greu); *с трудóм ~ когó-л.* a trezi greu pe cineva.

добывáние, *-я n. sg.* **1.** *(дéйствие)* procurare, obținere, dobîndire; ~ *срéдств к жи́зни* procurarea mijloacelor de existență. **2.** extragere.

добывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *добы́ть*

добывáющ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *добывáть*. **2.** *adj.* extractiv; *~ая промы́шленность* industrie extractivă.

добы́тчик, *-а m. (pop.)* cel care cîștigă; cel care aduce venituri, susținătoru (familiei).

добы́ч/а, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* dobîndire, procurare, obținere. **2.** extragere. **3.** producție *(în industria extractivă)*; ~ *кáменного ýгля* producția de cărbuni. **4.** captură, bunuri capturate; *воéнная* ~ captură de război. **5.** pradă, vînat; ~ *пушнóго звéря* vînatul animalelor de blană.

довáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доварúть*

довари́ть, *-арю́, -áришь vb. pf. (ipf. довáривать) acuz.* a fierbe bine, a fierbe pînă la capăt.

доведéние, *-я n. sg.* ducere (la bun sfîrșit), îndeplinire, desăvîrșire; ~ *дела до концá* ducerea unei chestiuni pînă la capăt.

довез/ти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. довози́ть) acuz.* a duce, a transporta; a căra *(pînă la locul stabilit)*; ~ *дровá дó дому* a transporta lemnele pînă acasă.

довéренност/ь, *-и f.* **1.** procură, mandat, delegație; *по ~и* prin procură; ~ *на получéние дéнег* delegație pentru încasarea banilor; *дать* ~ a da o procură/un mandat. **2.** *(înv.)* încredere; *лиши́ться ~и* a pierde încrederea.

довéренн/ый **1.** *p.t.p.* de la *довéрить*. **2.** *adj.* însărcinat, împuternicit, delegat; *~ое лицó* mandatar, împuternicit. **3.** **~ый,** *-ого m.* împuternicit, mandatar, delegat.

довéри/е, *-я n. sg.* încredere; *заслýживающий ~я* demn de încredere; *злоупотреблéние ~ем* abuz de încredere; *питáть ~ к комý-л.* a avea încredere în cineva; *не внушáть ~я* a nu inspira încredere; *обманýть чье-л.* ~ a înșela încrederea cuiva; *слепóе* ~ încredere oarbă; *вы́йти из ~я когó-л.* a pierde încrederea cuiva; *завоевáть чье-л.* ~ a cîștiga încrederea cuiva; *злоупотребля́ть ~ем* a abuza de încredere; *окáзывать* ~ a acorda încredere; *вкрáсться в* ~ a cîștiga încredere, a se furișa în inima cuiva; *пóльзоваться чьим-л. ~ем* a se bucura de încrederea cuiva ◇ *вóтум ~ия* vot de încredere.

довери́тель, *-я m. (jur.)* mandant, comitent.

довери́тельн/ый *adj.* **1.** de încredere; ~ *тон* ton de încredere. **3.** *(înv.)* confidențial, secret; *~ое письмó* scrisoare confidențială.

довéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. доверя́ть) dat.* **1.** cu *acuz.* a încredința; ~ *тáйну* a încredința un secret; ~ *дéньги* a încredința bani. **2.** cu *inf.* a înputernici, a însărcina, a delega; ~ *получи́ть дéньги* a da delegație *(cuiva)* pentru a încasa bani.

довéриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. доверя́ться) dat.* a se încrede, a avea încredere, a se încredința.

доверну́ть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. довёртывать) acuz. (pop.)* a înșuruba pînă la capăt.

дóверху *adv.* pînă sus, cu vîrf, plin de tot; *напóлнить корзи́ну* ~ a umple coșul cu vîrf.

довéрчиво *adv.* cu încredere.

довéрчивость, *-и f. sg.* credulitate.

довéрчивый *adj.* încrezător, credul, lesne crezător.

доверша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *доверши́ть*

довершéние, *-я n. sg.* desăvîrșire, încununare, ducere la capăt/la bun sfîrșit, terminare ◇ *в ~ всегó* pe deasupra; *в ~ бед* colac peste pupăză.

доверши́ть, *-шý, -ши́шь vb. pf. (ipf. доверша́ть) acuz.* a termina, a desăvîrși, a sfîrși, a duce la capăt, a isprăvi.

доверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *довéрить*

доверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *довéриться*

довéсить, *-вéшу, -вéсишь vb. pf. (ipf. довéшивать) acuz.* **1.** a recîntări *(pentru a adăuga cantitatea lipsă)*. **2** *(cu negație)* a da lipsă la cîntar; *не ~ 200 грáммов* a da lipsă la cîntar 200 de grame.

довéсок, *-ска m.* adaos *(pentru a completa lipsa la cîntar)*.

довести́, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. доводи́ть) acuz.* cu *до* + *gen.* **1.** a duce, a aduce, a conduce; ~ *дó дому* a aduce/a conduce/a însoți pînă acasă. **2.** *(провести до чего-л.)* a prelungi, a întinde pînă la...; ~ *желéзную дорóгу до мóря* a prelungi calea ferată pînă la mare; *~до концá* a duce la bun sfîrșit; **3.** *(fig.)* a provoca, a produce, a aduce în stare de..., a împinge, a duce la...; *~ до слёз* a face (pe cineva) să plîngă; ~ *до отчáяния* a duce pînă la disperare. **4.** *(увеличить или уменьшить)* a ridica; a reduce. ~ *до ми́нимума* a reduce la minimum; ~ *вы́пуск продýкции до...* a ridica producția pînă la... ◇ ~ *до свéдения* a aduce la cunoștință; a face cunoscut, a comunica, a încunoștiința; ~ *до абсýрда* a reduce la absurd; ~ *до совершéнства* a aduce la desăvîrșire.

дове|сти́сь, *-едётся vb. pf. impers. (ipf. доводи́ться)* a se întîmpla; a avea prilej; *~лóсь встрéтиться* s-a întîmplat să ne întîlnim; *мне ~лось там побывáть* am avut prilejul să trec pe acolo.

довéшать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. довéшивать) acuz.* a termina, a isprăvi/a sfîrși de atîrnat/ de întins ceva.

довéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *довéшать* și *довéсить*

довзыскáть, *-ыщý, -ы́щешь vb. pf. (ipf. довзы́скивать) acuz.* a urmări, a reclama; a încasa un rest/ o rămășiță/ o diferență.

довзы́скивать, *-ваю, -ваешь vb. ipf.* de la *довзыскáть*

довлéть[1], *-éет vb. ipf. dat. (înv.)* a satisface, a fi îndestulător ◇ ~ *себé* a nu depinde de nimeni și de nimic.

довлéть[2], *-éет vb. ipf. над + instr.* a asupri, a domina, a apăsa.

дóвод, *-а m.* argument, dovadă, probă; *вéский* ~ argument puternic; *убеди́тельные ~ы* argumente convingătoare; *несостоя́тельные ~ы* argumente care nu stau în picioare, argumente neîntemeiate; *приводи́ть ~ы* a aduce argumente, a argumenta, a aduce dovezi; *~ы за и прóтив* argumente pro și contra.

доводи́ть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *довести́*

довóдка, *-и f. (tehn.)* finisare, rectificare, nivelare.

довóдчик, *-а m. (tehn.)* ajustor.

довóльно *adv.* **1.** *pred. cu gen.* (e) de ajuns, suficient, destul, ajunge; *с тебя́ и э́того* ~ ție-ți ajunge și atîta. **2.** destul, destul de... într-o măsură oarecare; ~ *краси́вый* destul de frumos; *я ~ натерпéлся* am îndurat destul; *ужé ~ пóздно* e destul de tîrziu. **3.** ajunge!, termină!, basta!; ~ *шали́ть!* ajunge cu năzbîtiile, lasă ștrengăriile!; ~ *об э́том!* ajunge, destul, isprăvește odată!; ~ *спóрить;* ~ *спóров!* să terminăm cu discuțiile!, destul cu vorba! **4.** cu mulțumire, mulțumit, satisfăcut; ~ *улыбáться* a zîmbi mulțumit/cu satisfacție.

довóльн|ый *adj.* mulțumit, satisfăcut; ~ *рабóтой* mulțumit de muncă; *быть ~ым* a fi mulțumit; *я довóлен тобóй* sînt mulțumit de tine; *с ~ым ви́дом* cu un aer satisfăcut; *быть ~ым собóй* a fi mulțumit de sine.

довóльствие, *-я n. sg. (mil.)* aprovizionare; *вещевóе* ~ efecte militare; *дéнежное* ~ soldă, hrană în bani; *зачисля́ть на* ~ a pune în subzistență.

довóльств|о, *-а n. sg.* **1.** *(достаток)* bunăstare, îndestulare, belșug; *жить в ~е* a trăi în belșug. **2.** *(удовлетворение)* mulțumire, satisfacție, plăcere.

довóльствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. acuz. (mil.)* a aproviziona; ~ *войскá* a aproviziona armata.

довóльствоваться, *-твуюсь, -твуешься vb. ipf. (pf. удовóльствоваться)*. **1.** *instr.* a se mulțumi, a fi satisfăcut; ~ *мáлым* a se mulțumi cu puțin. **2.** *(mil.)* a se aproviziona, a fi aprovizionat.

довы́боры, *-ов pl.* alegeri parțiale, alegeri complementare.

дог, *-а m.* dog *(rasă de cîini)*.

догада́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. дога́дываться)* a ghici, a pricepe, a găsi soluția.

дога́дк|а, *-и f. sg.* **1.** bănuială, presupunere; *теря́ться в ~ах* a se pierde în presupuneri. **2.** *(pop.)* perspicacitate, pătrundere, agerime.

дога́дливость, *-и f. sg. v. дога́дка (2)*

дога́дливый *adj.* perspicace, ager, pătrunzător, sagace, isteț.

дога́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *догада́ться*

догляде́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. догля́дывать)* **1.** *acuz.* a vedea (pînă la capăt). **2.** *за + instr.* a supraveghea (cu atenție).

до́гма, *-ы f.* dogmă.

догма́т, *-а m. (bis.)* dogmă.

догмати́зм, *-а m. sg.* dogmatism.

догма́тик, *-а m.* dogmatic.

догмати́ческ|ий *adj.* **1.** dogmatic; *~ое мышле́ние* gîndire dogmatică. **2.** *(не допуска́ющий возраже́ний)* categoric, care nu admite obiecții; *~ тон* ton categoric.

догмати́чный *adj. v. догмати́ческий*

догна́ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. догоня́ть) acuz.* a ajunge (din urmă); *~ и перегна́ть* a ajunge și a întrece.

догова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *договори́ть*

догова́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *договори́ться*

до́гово́р, *-а m.* contract, convenție, tratat, pact; *трудово́й ~* contract de muncă; *коллекти́вный ~* contract colectiv; *~ ку́пли-прода́жи* contract de vînzare-cumpărare; *ми́рный ~* tratat de pace; *~ о ненападе́нии* pact de neagresiune; *~ о взаи́мной по́мощи* pact de asistență mutuală; *торго́вый ~* tratat comercial; *заключи́ть ~* a încheia un contract, a contracta; *каба́льный ~* contract înrobitor; *нару́шить ~* a încălca/a nu respecta contractul/un tratat.

договорённост|ь, *-и f. sg.* înțelegere acord; *дости́гнуть ~и* a realiza un acord; *на осно́ве ~и* pe bază de înțelegere.

договори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. догова́ривать) acuz.* a termina de vorbit, a sfîrși cuvîntarea; *дать ~* a lăsa să spună tot ce are de spus.

договори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. догова́риваться)* **1.** *prepl.* a ajunge la înțelegere, a se pune/a cădea de acord; a conveni, a se învoi, a se înțelege; *~ об усло́виях* a se pune de acord asupra condițiilor. **2.** *до + gen.* a vorbi; *~ до хрипоты́* a vorbi pînă la răgușeală; a nu mai putea vorbi; *~ до абсу́рда* a termina prin a spune o absurditate.

догово́рн|ый *adj.* contractual, convențional, din tratat; *~ые обяза́тельства* obligații contractuale; *на ~ых нача́лах* pe baze contractuale.

догола́ *adv.* pînă la piele, gol-goluț.

догоня́лки, *-лок pl.* de-a prinselea *(joc de copii)*.

догоня́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *догна́ть* ◇ *~й ве́тра в по́ле* ia-l de unde nu-i.

догора́ние, *-я n. sg.* sfîrșitul arderii; stingere.

догора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *догоре́ть*

догоре́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. догора́ть)* a arde pînă la capăt, a se stinge; *свечи́ ~ли* luminările au ars pînă la capăt.

догреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *догрести́*

догрести́, *-гребу́, -гребёшь vb. pf. (ipf. догреба́ть)* a vîsli pînă la...

догружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *догрузи́ть*

догрузи́ть, *-гружу́, -гру́зишь vb. pf. (ipf. догружа́ть)* **1.** *(кончить грузить)* a termina de încărcat. **2.** *(дополнительно)* a mai încărca.

додава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *дода́ть*

дода́ть, *-а́м, -а́шь, -а́ст; -ади́м, -ади́те, -аду́т vb. pf. (ipf. додава́ть) acuz.* a mai da, a da și restul; *~ де́сять рубле́й* a mai plăti zece ruble

(care rămăseseră de plătit); *~ оста́льно́е* a da restul; a plăti restul.

дода́ча, *-и f. sg.* plata unei diferențe.

додекафо́ния, *-и f.* dodecafonie.

додекафо́нный *adj.* dodecafonic.

додека́эдр, *-а m. (geom.)* dodecaedru.

доде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. доде́лывать) acuz.* **1.** a face ceea ce rămăsese de făcut; a completa, a isprăvi, a duce la bun sfîrșit, a termina. **2.** *(дополнительно подправить)* a remedia, a completa.

доде́лка, *-и f. sg. (pop.)* isprăvire, completare, terminare; *(tehn.)* finisare.

доде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доде́лать*

додержа́ть, *-держу́, -де́ржишь vb. pf.* a ține pînă la..., a mai ține.

доду́мать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. доду́мывать) acuz.* a cugeta adînc, a chibzui *(tot, amănunțit)*.

доду́маться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. доду́мываться) до + gen.* a-și da seama; a ajunge la o soluție, a ajunge la o concluzie/la o idee; *~ до интере́сной мы́сли* a ajunge la o idee interesantă.

доду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. доду́мать*

доду́мываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *доду́маться*

доеда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *доесть*

доезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *дое́хать*

дое́ние, *-я n. sg. (действие)* muls, mulsoare; *~ коро́в* mulsul vacilor.

дое́сть, *-е́м, -е́шь, -е́ст; -еди́м, -еди́те, -едя́т vb. pf. (ipf. дое́дать) acuz.* a termina de mîncat, a mînca pînă la sfîrșit, a mînca tot.

дое́ха|ть, *-е́ду, -е́дешь vb. pf. (ipf. доезжать) до + gen.* a ajunge pînă la... *(cu mijloace de locomoție)*; *~ли до ме́ста назначе́ния* am ajuns la destinație.

дож, *-а m. (ist.)* doge; *дворе́ц ~ей* palatul dogilor.

дожа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дожа́рить*

дожа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. дожа́ривать)* a prăji bine, a prăji pînă la capăt.

дожа́ть, *-жну́, -жнёшь vb. pf. (ipf. дожина́ть) acuz.* a termina de secerat; *~ пшени́цу* a termina de secerat grîul.

дожда́|ться, *-ду́сь, -дёшься (ipf. дожида́ться) vb. pf. gen.* **1.** a aștepta pînă la sfîrșit; a vedea înfăptuirea celor așteptate; *он не ~лся конца́ спекта́кля* n-a stat pînă la sfîrșitul spectacolului. **2.** a sfîrși prin a..., a ajunge la...; *жду не дожду́сь* abia aștept; aștept cu nerăbdare.

дождева́ние, *-я n. sg.* ploaie artificială, irigație prin stropire.

дождева́тель, *-я m.* instalație de stropire/de aspersiune.

дождеви́к[1], *-а́ m. (bot.)* pufai, gogoașă *(ciupercă)*.

дождеви́к[2], *-а́ m.* impermeabil, manta de ploaie.

дождев|о́й *adj.* de ploaie; *~а́я вода́* apă de ploaie ◇ *(zool.) ~ червь* rîmă.

дождём *adv.* ca o ploaie, sub formă de ploaie; *сы́паться ~* a cădea ca o ploaie.

дождеме́р, *-а m.* pluviometru.

дождепи́сец, *-ца m.* pluviograf.

дожд/и́ть, *-и́т vb. ipf. impers.* a ploua; *~и́т с утра́* plouă de dimineață.

дожди́ще, *-а n.* ploaie puternică.

дождли́вость, *-и f. sg.* pluviozitate, abundență de ploi.

дождли́вый *adj.* ploios, de ploaie; *~ день* zi ploioasă.

дожд/ь, *-я́ m.* **1.** ploaie; *проливно́й ~* ploaie torențială; *~ идёт/льёт* plouă; *~ мороси́т* burează; *собира́ется ~* stă să plouă; *~ переста́л/прошёл* ploaia a stat/a încetat; *на ~е́* în ploaie; *под ~ём* pe ploaie; *ча́стые ~и́* ploi dese; *~ льёт как из ведра́* plouă cu găleata; *идёт ме́лкий ~* cerne o ploaie măruntă. **2.** *(fig.)* puzderie, potop, ploaie; *~ искр* puzderie de scîntei; *~ упрёков* ploaie de reproșuri; *~ оскорбле́ний* potop de insulte ◇ *грибно́й ~* ploaie cu soare; *~ём сы́паться* a cădea ca ploaia; *золото́й ~* bani gîrlă, bani cu sacul; *(prov.) мо́крый ~я́ не бои́тся* orbul de noapte nu se grijește și udul de ploaie nu se

teme; *похóже, как ~ на кастрюлю* ce are a face scripca cu iepurele.

дожéчь, *-жгý, -жжёшь vb. pf. (ipf. дожигáть) acuz.* a arde (pînă la capăt).

доживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *дожúть*

дожигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *дожéчь*

дожидáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *дождáться.*

дожинáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *дожáть*

дожúти|е, *-я n. sg.* restul vieţii (pînă la moarte); atingere a unei anumite vîrste.

дожúть, *-ивý, -ивёшь vb. pf. (ipf. доживáть)* **1.** *до + gen.* a trăi pînă la..., a atinge o anumită vîrstă, a ajunge la sfîrşitul vieţii; *он не доживёт до зимы́* n-are s-o ducă pînă la iarnă; *~ до глубóкой стáрости* a ajunge la adînci bătrîneţe; *~ до седы́х волóс* a ajunge la bătrîneţe. **2.** *acuz. (пробыть до какого-л. срока)* a rămîne/a sta pînă la ...; *~ зи́му в гóроде* a rămîne în oraş pînă la sfîrşitul iernii ◇ *до чегó ты дóжил!* în ce hal ai ajuns!, vai de capul tău!; *~ свой век* a-şi trăi traiul

дóза, *-ы f.* doză; *небольши́ми ~ми* în doze mici; *(fig.) ~ ирóнии* o doză de ironie ◇ *лошади́ная ~* doză de cal.

до зарéзу *adv. v. зарез*

дозвáниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дозвони́ться*

дозвáться, *-зовýсь, -зовёшься vb. pf. gen.* a chema pe cineva, a striga în repetate rînduri *(pînă să răspundă, să iasă cineva).*

дозволéни|е, *-я n. (înv.)* permisiune, aprobare, voie; *с вáшего ~я* cu voia dv.

дозвóленный **1.** *p. t. p.* de la *дозвóлить.* **2.** *adj.* permis, îngăduit; *(закóном)* licit.

дозвóлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. дозволя́ть) acuz. (înv.)* a îngădui, a permite, a aproba, a da voie.

дозволя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *дозвóлить*

дозвол|я́ться, *-я́ется vb. ipf. (înv.)* a se permite, a se îngădui, *э́то не ~я́ется* nu este permis.

дозвони́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. дозвáниваться) до+gen.* sau *к + dat.* a suna (pînă răspunde cineva); *~ по телефóну* a obţine o legătură telefonică; *не ~* a suna în zadar.

дозимéтрия, *-и f. (tehn.)* dozimetrie.

дози́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a doza.

дозирóвка, *-и f. sg.* dozare, dozaj.

дознавáться, *-наю́сь, -наёшься vb. ipf.* de la *дознáться*

дознáние, *-я n. sg.* anchetă, cercetare prealabilă; *произвести́ ~* a face o anchetă.

дознáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. дознавáться)* a afla, a căuta să afli, a cerceta, a iscodi; *не мог ~, кудá он ушёл* nu am izbutit să aflu unde a plecat.

дозóр, *-а m. (mil.)* patrulă, rond; *ночнóй ~* patrulă de noapte, *сторожевóй ~* patrulă de pază; *(înv.) обходи́ть ~ом* a patrula; *быть в ~е* a fi de rond; *авиациóнный ~* supraveghere aeriană.

дозóрн|ый *adj. (mil.)* **1.** de patrulare, de pază. **2.** **~ый,** *-ого m.* santinelă, patrulă; *вы́слать ~ых* a trimite o patrulă.

дозревáние, *-я n. sg.* coacere/maturizare completă.

дозревáть, *-áет vb. ipf.* de la *дозрéть*

дозрéлый *adj. (reg.)* copt.

дозрéть, *-éет vb. pf. (ipf. дозревáть)* a se coace bine, a deveni matur.

доигрáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. доúгрывать)* **1.** *acuz.* a juca, a cînta pînă la sfîrşit; *~ пье́су* a juca piesa pînă la sfîrşit. **2.** *до + gen.* a juca pînă la un anumit timp; *~ до полýночи* a juca pînă la miezul nopţii.

доигрá|ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. доúгрываться) до + gen.* a da de bucluc, a avea neplăceri de pe urma unei purtări rele; *вот и ~лся* a dat de dracul; a dat de belea; şi-a găsit naşul.

доúгрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доигрáть*

доúгрываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *доигрáться*

дои́льный *adj.* de muls; *~ аппарáт* aparat de muls.

дои́льщица, *-ы f.* mulgătoare.

доискáться, *-ищýсь, -и́щешься vb. pf. (ipf. дои́скиваться)* **1.** a afla, a descoperi. **2.** a stabili, a clarifica; *~ прáвды* a descoperi adevărul.

дои́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *v. доискáться.* **2.** a căuta să afle, a căuta să descopere.

доистори́ческий *adj.* preistoric; *~ человéк* omul preistoric.

дои́ть, *дою́, дои́шь vb. ipf. (pf. подои́ть) acuz.* a mulge.

дои́ться, *дои́тся vb. ipf.* **1.** a da lapte; *корóва перестáла ~* vaca nu mai dă lapte. **2.** *pas.* de la *дои́ть.*

дóйка, *-и f. sg. (действие)* mulgere, mulsoare, muls; *~ корóв* mulsul vacilor; *механи́ческая ~* mulsoare mecanică.

дóйн|ый *adj.* care dă lapte, cu lapte ◇ *(fig. iron.) ~ая корóва* vacă de muls; izvor nesecat de ...

до|йти́, *дойдý, дойдёшь vb. pf. (ipf. доходи́ть)* **1.** *до + gen.* a merge pînă la ..., a sosi la ..., a ajunge; *~ до стáнции* a merge pînă la gară. **2.** *до + gen. (прибыть — о письмах и т.д.) (despre scrisori etc.)* a sosi, a veni, a parveni; *письмó ~шлó до меня́ с опоздáнием* scrisoarea mi-a venit cu întîrziere. **3.** *до + gen.* a pricepe; *~ свои́м умóм* a pricepe singur. **4.** *до + gen.* a ajunge la ..., a duce la ..., a merge pînă la ...; *~ до дрáки* a se încăiera; *~ до крáйности* a ajunge la extremă; *вот до чегó ~шлó!* iată pînă unde au ajuns lucrurile! **5.** *до + gen.* a atinge, a creşte; *температýра ~шлá до 20 грáдусов* temperatura a atins 20 de grade. **6.** *до + gen. (об известиях и т.д.)* a sosi, a parveni la ...; *до моегó свéдения ~шлó, что ...* mi-a parvenit ştirea că ... **7.** a se coace, a fierbe pînă la capăt; *хлебá ~шли́* grînele s-au copt; *тéсто ~шлó* aluatul este gata ◇ *рýки не ~шли́ до ...* n-am (n-a) avut timp să ...

док, *-а m. (mar.)* doc, antrepozit; *плавýчий ~* doc plutitor; *сухóй ~* doc uscat, cală uscată.

дóка, *-и m. (pop.)* (om) cunoscător, priceput, iscusit, meşter; *он в э́том дéле ~* e mare meşter în materie, e doctor în materie.

доказáтельн|ый *adj.* **1.** convingător, demonstrativ, concludent. **2.** *(jur.)* probator, probant; *~ая си́ла* forţă probantă.

доказáтельственный *adj.* doveditor, probant.

доказáтельств|о, *-а n.* **1.** *(довод)* dovadă, probă; *приводи́ть ~а* a aduce dovezi, probe, a produce probe; *(jur.) кóсвенное ~* probă indirectă; *(jur.) вещéственное ~* probă materială, corp delict. **2.** *(mat. log.)* demonstrare, argumentare; *~ от проти́вного* demonstraţie prin reducere la absurd; *неопровержи́мое ~* demonstraţie de netăgăduit.

доказá|ть, *-кажý, -кáжешь vb. pf. (ipf. докáзывать) acuz.* **1.** a dovedi, a demonstra, a face dovada; *(mat.) ~ теорéму* a demonstra o teoremă; *наýчно ~* a proba ştiinţific. **2.** *на + acuz. (pop.)* a pîrî, a denunţa, a demasca ◇ *что и трéбовалось ~* ceea ce trebuia demonstrat.

доказýемость, *-и f. sg.* posibilitatea de a fi dovedit/demonstrat.

доказýем|ый *adj.* demonstrabil, care poate fi dovedit; *~ая и́стина* un adevăr demonstrabil.

докáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доказáть*

докáнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докóнчить*

докáнывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доконáть*

докапиталисти́ческ|ий *adj.* precapitalist; *~ое óбщество* societate precapitalistă.

докáпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докопáть*

докáпываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *докопáться*

докáрмливать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. докорми́ть*

докати́|ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. докáтывать)* **1.** *acuz.* a rostogoli /a da de-a dura pînă la... **2.** *(fam.) (доехать)* a ajunge repede, a sosi.

докати́|ться, *-ачýсь, -áтишься vb. pf. (ipf. докáтываться)* **1.** a se rostogoli pînă la...; *мяч ~лся до забóра* mingea s-a rostogolit pînă la gard. **2.** *(fig.) (опуститься)* a ajunge la...; a decădea pînă la...; *вот до чегó он*

~лся! iată unde/iată în ce hal a ajuns! **3.** *(донестись — о громких звуках)* a ajunge pînă la... *(despre sunete).*

докáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докати́ть*

докáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *докати́ться*

докáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докоси́ть*

дóкер, *-а m.* docher.

доки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доки́нуть*

доки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. доки́дывать) acuz.* a arunca pînă la...; *~ кáмень до забóра* a arunca piatra pînă la gard.

доклáд, *-а m.* raport, referat, expunere; *~ правлéния* darea de seamă a conducerii; *отчётный ~* dare de seamă; raport de activitate; *публи́чный ~* conferință; *наýчный ~* referat științific, comunicare științifică; *сдéлать ~* a face un referat ◇ *без ~а не входи́ть* a nu se intra neanunțat.

докладн/óй *adj.* de referat, de memoriu, de raport; *~áя запи́ска* referat, memoriu.

доклáдчик, *-а m.* raportor, referent, conferențiar.

доклáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доложи́ть*[1,2]

доклáссов/ый *adj.* dinainte de apariția claselor; *~ое óбщество* societate dinainte de apariția claselor.

доклéивать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. доклéить*

доклéить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. доклéивать)* a termina de lipit.

доковыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* a se apropia șchiopătînd, a veni/a ajunge șchiopătînd.

докóле *adv.* **1.** *interog.* pînă cînd?, cît timp? *~ бýду я терпéть?* pînă cînd să rabd? **2.** *rel.* pînă cînd, pînă atunci cînd, pînă ce...

доконá/ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. докáнывать) acuz.* a veni de hac, a da gata; *болéзнь егó совсéм ~ла* boala l-a dat gata.

докóнчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. докáнчивать) acuz.* a sfîrși, a termina, a isprăvi, a duce pînă la capăt.

докопáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. докáпывать)* **1.** *(кончить копать)* a termina de săpat. **2.** *(до чего-л.)* a săpa pînă la.

докопáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. докáпываться) до + gen.* a săpa pînă la, a ajunge săpînd ◇ *(fig.) ~ до и́стины* a reuși să afli adevărul.

докорми́ть *vb. pf. (ipf. докáрмливать)* a termina de hrănit/de alimentat.

докоси́ть, *-ошý, -óсишь vb. pf. (ipf. докáшивать) acuz.* a termina de cosit, a cosi pînă la.

докрáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf. (ipf. докрáшивать) acuz.* a zugrăvi *(pînă la capăt)*, a termina de zugrăvit; a mai vopsi.

дóкраснá *adv.* pînă la roșu, pînă a se înroși, pînă se face roșu ca focul; *~ раскалённый* încins pînă la roșu.

докрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докрáсить*

докричá/ться, *-чýсь, -чи́шься vb. pf.* **1.** *gen. (дозваться)* a striga *(pînă va fi auzit)*; *наконéц я вас ~лся* în sfîrșit, m-ați auzit. **2.** *gen.* a ajunge în stare de... *(strigînd)*; *~ до хрипоты́* a răguși strigînd.

дóктор, *-а m.; pl. -á* **1.** medic, doctor. **2.** *(ученая степень)* doctor; *~ филологи́ческих наýк* doctor în științe filologice; *~ медици́нских наýк* doctor în medicină; *получи́ть стéпень ~а* a primi titlul de doctor.

доктора́льный *adj. (livr.)* doctoral; *~ тон* ton doctoral.

доктора́нт, *-а m.* doctorand.

доктора́нтский *adj.* de doctorand.

доктора́т, *-а m. sg.* doctorat.

дóкторск/ий *adj.* **1.** de doctor, de medic. **2.** de doctor docent; *~ая диссертáция* disertație/teză de doctorat.

дóкторша, *-и f. (pop.)* **1.** *(înv.)* soție de doctor. **2.** doctoriță, femeie medic.

доктри́на, *-ы f.* doctrină.

доктринёр, *-а m.* doctrinar.

доктринёрский *adj.* de doctrinar.

доктринёрство, *-а n. sg.* atitudine doctrinară, caracter doctrinar, spirit doctrinar.

докумéнт, *-а m.* document, act, titlu; *предъяви́ть ~ы* a prezenta actele, a se legitima; *истори́ческий ~* document istoric; *(fin.) ~ на предъяви́теля, предъяви́тельский ~* titlu la purtător; *(fin.) именнóй ~* titlu nominativ; *оправдáтельный ~* act justificativ; *проверя́ть ~ы* a verifica/a controla actele.

документáльно *adv. (în mod)* documentar; *~ доказáть что-л.* a proba pe baze de documente, a dovedi în mod documentar.

документáльность, *-и f. sg.* caracter documentar, documentare.

документáльн/ый *adj.* documentar, bazat pe documente; de documente; *~ые доказáтельства* probe scrise; *~ая реви́зия* revizie documentară; *~ фильм* film documentar.

документáция, *-и f.* **1.** *(действие)* documentare. **2.** *col.* documentație.

документи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a documenta, a dovedi cu acte.

докупáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *докупи́ть*

докупи́ть, *-уплю́, -ýпишь vb. pf. (ipf. докупáть) acuz.* a mai cumpăra; *~ метр сукнá* a mai cumpăra un metru de stofă.

докýривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докури́ть*

докури́ть, *-урю́, -ýришь vb. pf. (ipf. докýривать) acuz.* a termina de fumat, a fuma (pînă la capăt).

докучáть, *-áю, -áешь vb. ipf. dat.* cu *instr.* a sîcîi, a plictisi, a bate la cap, a pisa.

докýчливость, *-и f. sg.* sîcîială, plictisire, pisălogeală.

докýчливый *adj. (înv.)* sîcîitor, plictisitor, plicticos.

докýшать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a termina de mîncat, a mînca tot.

дол, *-а m. (înv.)* vale, vîlcea; *по горáм и по ~áм* prin munți și prin văi.

долбёжка, *-ы f. sg.* **1.** *(действие)* dăltuire, scobire. **2.** buchiseală, toceală. **3.** pisălogeală.

долбёжный *adj. (tehn.) ~ станóк* mașină de mortezat, morteză.

долби́ло, *-а n. (tehn.)* teslă, daltă.

долби́ть, *-блю́, -би́шь vb. ipf. (pf. продолби́ть) acuz.* **1.** a scobi, a dăltui, a găuri. **2.** *(fig.)* a învăța pe de rost, a toci, a buchisi, a repeta întruna același lucru. **3.** *(fig.)* a pisălogi.

долблéние, *-я n. sg.* dăltuire.

долбонóс, *-а m. v. дубонóс*

долг[1], *-а m. sg.* datorie, îndatorire; *граждáнский ~* datorie cetățenească; *свящéнный ~* datorie sfîntă; *по ~у слýжбы* din obligație, în interes de serviciu; *считáть свои́м ~ом* a socoti de datoria sa; *вы́полнить/испóлнить свой ~* a-și face datoria; *вóинский ~* datorie ostășească ◇ *(fig.) отдáть послéдний ~ (покóйнику)* a cinsti memoria *(unui defunct)*; *пéрвым ~ом* întîi de toate, în primul rînd.

долг[2], *-а m.; pl. -и́* datorie; *взять в ~* a lua cu împrumut; a lua pe datorie; *дéлать ~и́; надéлать ~óв; влезть в ~и́* a face datorii, a se îngloda în datorii; *дать в ~* a da pe datorie; *погаси́ть ~* a amortiza o datorie, a achita o datorie; *быть пó уши в ~áх; быть кругóм в ~áх* a fi copleșit de datorii, a fi înglodat în datorii; a fi dator vîndut ◇ *~ платежóм крáсен* datornicul bun la plată se cunoaște; *запýтаться в ~áх* a se încurca în datorii; *остáться в ~ý пéред кем-л.* a rămîne cuiva îndatorat, a fi obligat față de cineva; *не остáться в ~ý* a nu rămîne dator; a da răspunsul cuvenit; a plăti o poliță; *в ~ý как в шелкý* dator vîndut; înglodat în datorii.

дóлг/ий *adj.* **1.** de lungă durată; îndelungat, lung; *~ срок* termen lung; *~ая жизнь* viață lungă; *~ое молчáние* tăcere îndelungată; *~ путь* cale lungă; *(lingv.) ~ глáсный* vocală lungă. **2.** *(înv.)* lung, prelung ◇ *(prov.) вóлос дóлог, да ум корóток* plete lungi și minte scurtă; *~ая пéсня* boală lungă, poveste lungă; *отклáдывать в ~ я́щик* a amîna la calendele grecești, a amîna pînă la paștele cailor; a amîna pînă la sfîntu-așteaptă, a pune la dosar.

дóлго *adv.* îndelung, mult timp; *~ ли, корóтко ли* după un timp oarecare; a trecut cît a trecut; *~ ли...* cît pe-aci...; n-a lipsit mult ca să...; *~ ли до беды́* cît pe-aci să dai de belea.

долговéчность, *-и f. sg.* **1.** longevitate. **2.** durabilitate, trăinicie.

долговéчн|ый *adj.* **1.** îndelung, de lungă durată; *~ая дрýжба* prietenie de lungă durată. **2.** durabil; *~ая вещь* un lucru durabil.

долгов|óй *adj.* de datorie; *~óе обязáтельство* creanţă.

долговолóсый *adj. (pop.)* cu păr lung, cu plete lungi.

долговрéменн|ый *adj.* de lungă durată, îndelungat, pe termen lung; *~ое отсýтствие* absenţă îndelungată.

долговя́зый *adj.* lung, lungan.

долгогри́вый *adj.* cu coama lungă.

долгождáнн|ый *adj.* mult aşteptat, mult dorit; *~ое письмó* scrisoarea mult aşteptată.

долгоигрáющ|ий *adj. (în expr.) ~ая пластúнка* (disc) microsion.

долголéтие, *-я n. sg.* longevitate.

долголéтн|ий *adj.* de mulţi ani, timp de mulţi ani, vechi; *~ее сотрýдничество* colaborare îndelungată; *~яя дрýжба* prietenie de lungă durată.

долгонóжка, *-и f. (entom.)* ţînţăroi.

долгонóсик, *-а m. (entom.)* gărgăriţă, trombar.

долгопóлый *adj.* cu pulpane lungi, cu poale lungi.

долгопрóчность, *-и f.* durabilitate.

долгосрóчный *adj.* pe termen lung; *~ крéдит* credit pe termen lung.

долготá, *-ы́ f.* **1.** durată. **2.** longitudine.

долготерпéние, *-я n. sg.* răbdare îndelungată.

долгунéц, *-нцá m.* in de fuior, in pentru fibră.

доледникóвый *adj. (geol.)* preglaciar.

долевóй *adj.* longitudinal, în lungime.

дóлее *adv.* mai departe, mai mult ◇ *~ так продолжáться не мóжет* aşa nu mai merge.

долежáть, *-жý, -жúшь vb. pf. (ipf. долёживать)* **1.** *до+ gen.* a rămîne culcat, a mai sta culcat. **2.** a se coace, a da în pîrg, a se înroşi *(despre fructele culese).*

долёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *долежáть*

долéзть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. долезáть) до+ gen.* a se căţăra, a se cocoţa pînă la..., a se aburca, a ajunge căţărîndu-se.

долетáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *долетéть*

долетé|ть, *-лечý, -летúшь vb. pf. (ipf. долетáть) до+ gen.* **1.** a zbura pînă la... **2.** *(fig.)* a ajunge pînă la..., a se auzi, a răsuna; *до менá ~ли слýхи* mi-au ajuns la urechi nişte zvonuri.

долéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *долечúть*

долечи́|ть, *-ечý, -éчишь vb. pf. (ipf. долéчивать) acuz.* **1.** a trata *(pînă la vindecare)*, a însănătoşi, a vindeca. **2.** *до+ gen.* a trata prost, a agrava boala prin tratament neadecvat; *~ли до тогó, что больнóй встать не мóжет* l-au tratat aşa de bine, că nu se mai poate ţine pe picioare.

должáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. задолжáть)* a face datorii, a se îndatora, a intra în datorii.

дóлжен, *-жнá, -жнó pred.* **1.** *dat.* e dator; *он мне ~ сто рублéй* mi-e dator o sută de ruble. **2.** cu *inf.* a trebui, a avea datoria să, a fi dator; *мы должны́ преодолéть трýдности* sîntem datori să biruim greutăţile; *он ~ прийтú* trebuie să vină; *(cuv. modal) должнó быть* probabil, după toate probabilităţile, pesemne.

долженствовáние, *-я n. sg.* imperativ, necesitate.

долженствовáть, *-ствýю, -ствýешь vb. ipf. (înv.)* a trebui.

должни́к, *-á m.* debitor, datornic; *несостоя́тельный ~* falit, debitor insolvabil.

дóлжно *pred.* cu *inf. (înv.)* se cuvine, se cade, trebuie, e necesar; *так не ~ поступáть* nu se cade să te porţi aşa.

должностн|óй *adj.* de serviciu, oficial; *~ы́е лúца* personalităţi oficiale.

дóлжност|ь, *-и f.* funcţie, post; *штáтная ~* post prevăzut în schemă; *~ дирéктора* funcţie/post de director; *занимáть ~* a ocupa un post; *освободи́ть от ~и* a elibera din serviciu, a concedia.

дóлжн|ый *adj.* **1.** cuvenit, cum trebuie după cuviinţă; cum se cuvine; *~ое внимáние* atenţia cuvenită; *~ым óбразом* în modul cuvenit; *на ~ой высотé* la înălţimea cuvenită. **2.** *~ое, -ого n. sg.*

cele cuvenite; ceea ce se cuvine; *воздáть/отдáть ~ое комý-л.* a recunoaşte meritele cuiva; a aprecia pe cineva după merit; *отдавáя ~ое* dînd aprecierea cuvenită; *почитáть как ~ое* a considera/a găsi de cuviinţă.

доливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *долúть*

доли́на, *-ы f.* vale, vîlcea.

доли́ть, *-лью, -льёшь vb. pf. (ipf. доливáть) acuz.* sau *gen.* a adăuga (turnînd), a umple de tot; *~ стакáн* a umple paharul.

дóллар, *-а m.* dolar.

дóлларовый *adj.* de dolar.

доложи́т/ь[1], *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. доклáдывать)* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a raporta, a referi; a comunica; a prezenta un raport/un referat. **2.** *prepl.* a anunţa *(pe vizitatori)*; *~е обо мне дирéктору* anunţaţi-mă la director ◇ *доложý я вам!* a) am onoarea să vă raportez; b) după cum vă spuneam; să vedeţi.

доложи́ть[2], *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. доклáдывать) acuz.* sau *gen.* a adăuga, a pune *(adăugind pînă la cantitatea necesară).*

долóй *adv.* jos, afară; *~ войнý!* jos războiul! ◇ *уйди́ с глаз ~!* piei din ochii mei!; *с плеч ~* a scăpa de o grijă.

доломи́т, *-а m. (geol.)* dolomit.

доломи́товый *adj. (geol.)* de/din/cu dolomit, dolomitic.

долотó, *-á n.* sapă, daltă; *буровóе ~* daltă de găurit; sapă de foraj.

дóлька, *-и f. dim.* părticică, bucăţică, felioară; *~ апельсúна* felioară de portocală.

дóльчатый *adj.* **1.** (compus) din părticele/felioare, (împărţit) în părticele/felioare. **2.** *(bot.)* lobat.

дóл/я, *-и f.* **1.** *(часть)* parte, cotă-parte, porţiune, lot, fracţiune; parte aferentă, tranşă; *трéтья ~* o treime; *(fig.) ~ и́стины* un grăunte de adevăr; *войтú в ~ю с кем-л.* a se face părtaş cu cineva; *~ промы́шленности* greutatea specifică a industriei; *рáвные ~и* părţi egale. **2.** *sg. (судьба)* soartă, ursită; *счастли́вая ~* soartă fericită ◇ *льви́ная ~* partea leului; *на мою́ ~ю* îmi revine, partea mea; *вы́пасть на ~ю* a cădea în sarcină; *гóрькая ~* soartă vitregă, destin amar; *(înv.) взять на свою́ ~ю* a lua pe propria sa răspundere.

дом, *-а, и́з дому* şi *из дóма m.* **1.** *(здание)* casă, locuinţă. **2.** *(семья)* casă, familie, gospodărie; *жить своúм ~ом* a avea gospodărie proprie; *ушли́ всем ~ом* a plecat toată familia; *прислáть нá ~* a trimite acasă; *рабóтать на ~ý* a lua de lucru la domiciliu; *хлопотáть по ~у* a trebălui/a roboti prin casă; *разойти́сь по ~áм* a se duce fiecare la casa lui; *откáзáть от ~а* a nu primi pe cineva în casă. **3.** *(ist. înv.) (династия)* dinastie, neam. **4.** casă, locuinţă, domiciliu. **5.** *(учреждение)* casă; *дéтский ~* cămin pentru copii; *~ ребёнка* casa copilului; *~ учёных* casa oamenilor de ştiinţă; *~ писáтелей* casa scriitorilor; *~ óтдыха* casă de odihnă; *~ лесникá* casa pădurarului; *охóтничий ~* casă de vînătoare; *торгóвый ~* casă de comerţ ◇ *сумасшéдший ~* casă de nebuni, ospiciu (de alienaţi); *ночлéжный ~* azil de noapte; *роди́льный ~* casă de naştere, maternitate; *бýдьте как ~а* simţiţi-vă ca acasă; *(prov.) в ~е повéшенного не говоря́т о верёвке* în casa spînzuratului nu vorbi despre funie; *воспитáтельный ~* casă de corecţie; *~ терпи́мости* sau *публи́чный ~* casă de toleranţă; *заéзжий ~* han; *из ~а в ~* din casă în casă, din prag în prag; *нá ~* la domiciliu, acasă; *отби́ться от ~а* a se înstrăina de casă/de familie.

дóма *adv.* acasă; *егó нет ~* nu-i acasă; *сидéть ~* a sta acasă ◇ *у негó не все ~* îi lipseşte o doagă; *чýвствовать себя́ как ~* a se simţi ca acasă.

домáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. домолóть*

домарксúстский *adj.* premarxist.

домáшн|ий *adj.* **1.** *(относящийся к дому)* de casă, casnic; de acasă; *~яя рабóтница* femeie de serviciu; *~яя хозя́йка* gospodină, casnică; *~ áдрес* adresa de acasă; *~ арéст* arest la domiciliu; *~ телефóн* telefonul de acasă; *в ~ей обстанóвке* în familie, în mediu familial; *по-домáшнему* ca acasă; *~ прóмысел* industrie casnică; *~ее хозя́йство* gospodărie casnică; *~ хлеб* pîine de casă. **2.** *(о животных)* do-

mestic; *~ие живóтные* animale domestice; *~яя птúца* păsări de curte. **3.** *(семейный)* familial; *по ~им обстоя́тельствам* din motive familiale. **4.** **~ие**, *-их pl.* ai casei, membrii familiei; *нáши ~ие* ai mei, ai noștri.

дóменн/ый *adj.* de furnal, cu furnal; *~ая печь* furnal, cuptor înalt.

дóменщик, *-а m. (tehn.)* furnalist.

домеси́ть, *-мешу́, -мéсишь vb. pf.* *(ipf. домéшивать)*. **1.** *(кончить месить)* a termina de frămîntat. **2.** *(до какого-л. предела)* a frămînta pînă la...

домести́, *-мету́, -метёшь vb. pf.* *(ipf. дометáть)*. **1.** *(кончить мести)* a termina de măturat. **2.** *(до какого-л. предела)* a mătura pînă la...

дометáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *домести́*

домешáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a termina de amestecat.

домéшивать [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *домеси́ть*

домéшивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *домешáть*

дóмик, *-а m.* căsuță ◇ *кáрточный ~* castel din cărți de joc.

доминáнта, *-ы f.* idee dominantă.

доминиóн, *-а m.* dominion.

доминúр/овать, *-рую, -руешь vb. ipf. над + instr.* **1.** *(преобладать, господствовать)* a domina, a predomina, a se înălța. **2.** a domina *(a se înălța deasupra)*; *горá ~ует над гóродом* muntele domină orașul.

доминúрующий **1.** *part. prez. act.* de la *доминúровать*. **2.** *adj.* dominant.

доминó [1] *n. indecl.* domino *(costum.)*.

доминó [2] *n. indecl.* domino *(joc)*.

домкрáт, *-а m. (tehn.)* cric, vinci; *винтовóй ~* vinci elicoidal.

дóмна, *-ы f.* furnal, cuptor înalt.

домови́на, *-ы f. (reg.)* sicriu.

домови́тость, *-и f. sg.* spirit gospodăresc.

домови́тый *adj.* bun gospodar, cu spirit gospodăresc.

домовладéлец, *-льца m.* proprietar *(de casă)*.

домовладéльческий *adj.* de proprietar.

домовладéние, *-я n. (jur.)* proprietate clădită.

домовóй, *-óго m.* domovoi *(spiridușul casei)*.

домóв/ый *adj.* de casă, al casei, de imobil; *~ая кни́га* carte de imobil.

домогáтельство, *-а n.* stăruință sîcîitoare, stăruire supărătoare; cicăleală, sîcîire.

домогáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. gen.* a stărui, a cere cu multă insistență; a pisa *(pe cineva cu cereri)*.

домóй *adv.* acasă; *идти́ ~* a merge acasă; *мне порá ~* e timpul să merg acasă ◇ *(prov.) спать не ля́гу и ~ не éду* nici în car nici în căruță.

домолóть, *-мелю́, -мéлешь vb. pf. (ipf. домáлывать)* a termina de măcinat.

домонополисти́ческий *adj.* premonopolist.

доморóщенный *adj.* **1.** autohton, de baștină; indigen, crescut în casă. **2.** *(fig.)* simplu, grosolan, primitiv.

домосéд, *-а m.* sedentar, casnic, om care-și petrece timpul liber acasă.

домосéдка, *-и f.* femeie sedentară, femeie care preferă să stea acasă în timpul liber.

домостроéние, *-я n. sg.* construire de case, construire de locuințe.

домоткáн/ый *adj.* țesut în casă; *~ое полотнó* pînză de casă.

домоуправлéние, *-я n.* administrația clădirii.

домохозя́ин, *-а m.* proprietar de casă, gospodar.

домохозя́йка, *-и f.* gospodină, casnică.

домочáдцы, *-дцев pl. (înv.)* ai casei, membrii casei.

домрабóтница, *-ы f. = домáшняя рабóтница* femeie de serviciu, fată în casă.

домрачéй, *-я m. (înv.) (muz.)* domrist.

домри́ст, *-а m. v. домрачéй*

домчáться, *-мчу́сь, -мчи́шься vb. pf.* a veni în goana mare, repede.

домывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *домы́ть*

домывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *домы́ться*

дóмысел, *-сла m.* presupunere, supoziție, bănuială, scornire.

домы́ть, *-мóю, -мóешь vb. pf. (ipf. домывáть)* **1.** *(кончить мыть)* a termina de spălat. **2.** *(до какого-л. результата)* a spăla pînă la.

домы́ться, *-мóюсь, -мóешься vb. pf. (ipf. домывáться)* a se termina de spălat.

донагá *adv.* pînă la piele, pînă la pielea goală; despuiat, gol.

донáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доноси́ть*

донéльзя *adv.* peste măsură, la extrem, dincolo de orice măsură; la maximum, pînă la refuz.

донесéние, *-я n.* raport, relatare, informare; *боевóе ~* raport de luptă.

донести́ [1], *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. доноси́ть) acuz.* a aduce pînă la; *~ до дóма* a aduce pînă acasă.

донести́ [2], *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. доноси́ть)* **1.** *prepl. (сделать донесение)* a raporta, a informa, a aduce la cunoștință. **2.** *на + acuz. (сделать донос)* a denunța, a face denunțuri, a da pe față.

донес/ти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. доноси́ться)* **1.** *(о звуках, о запахах)* a ajunge, a se auzi, a parveni, a răsuna, a se răspîndi; *~ лась пéсня* s-a auzit un cîntec; *донёсся слух* s-a răspîndit un zvon. **2.** *(о быстрой езде, ходьбе)* a ajunge foarte repede pînă la, a veni în fugă.

донéцкий *adj.* din bazinul Donețului; *~ у́гольный бассéйн* bazinul carbonifer al Donețului.

донжуáн, *-а m.* donjuan.

донжуáнский *adj.* de donjuan.

донжуáнство, *-а n. sg.* comportare de donjuan.

дóнизу *adv.* pînă jos, pînă în jos; *свéрху ~* de sus pînă jos; din creștet pînă în tălpi; din cap pînă în picioare.

донимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *доня́ть*

донкихóтск/ий *adj.* donchișotesc.

донкихóтство, *-а n. sg.* donchișotism.

дóнник, *-а m. (bot.)* sulfină, molotru, trifoi-mare, iarbă-de-piatră.

дóнный *adj.* de/din fund.

дóнор, *-а m.* donator de sînge.

донóс, *-а m.* denunț, pîră, delațiune.

доноси́ть [1], *-ошу́, -óсишь vb. pf. (ipf. донáшивать) acuz.* **1.** *(износить совсем)* a purta (o îmbrăcăminte) pînă la ultimul grad de uzură, pînă se face ferfeniță; a uza complet. **2.** *(окончить носку)* a căra, a duce (pînă la sfîrșit), a isprăvi de cărat/de dus; *~ послéдние дровá* a căra ultimele bucăți de lemne. **3.** *(родить в срок)* a naște la termen.

доноси́ть [2], *-ошу́, -óсишь vb. ipf.* de la *донести́* [1,2]

доноси́ться, *-óсится vb. ipf.* de la *донести́сь*

донóсчик, *-а m.* denunțător, pîrîtor; delator.

доны́не *adv.* pînă în ziua de astăzi, pînă în zilele noastre, pînă în prezent.

доня́ть, *доймý, доймёшь vb. pf. (ipf. донимáть) acuz.* a scoate din fire, a scoate din sărite, a sîcîi, a plictisi, a mînca zilele; a hărțui, a aduce la desperare.

дооктя́брьский *adj.* de dinainte de Revoluția din Octombrie.

допáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. дополóть*

допахáть *-пашу́, -пáшешь vb. pf. (ipf. допáхивать)* **1.** a termina cu aratul. **2.** a ara pînă la...

допáхивать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. допахáть*

допевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *допéть*

допекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *допéчь*

допетрóвск/ий *adj. (ist.)* anterior lui Petru I, dinainte de Petru I; *~ая Русь* Rusia dinainte de Petru I.

допéть, *-пою́, -поёшь vb. pf. (ipf. допевáть) acuz.* a termina un cîntec, a-și isprăvi cîntecul.

допечáтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. допечáтывать) acuz.* **1.** *(кончить печатать)* a sfîrși de tipărit/ de imprimat/de bătut la mașină. **2.** *(дополни́тельно)* a mai imprima încă *(o cantitate)*, a imprima suplimentar.

допечáтка, *-и f. (tipogr.)* imprimare suplimentară.

допечáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *допечáтать*

допéчь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. допекáть) acuz.* **1.** *(кончить печь)* a coace bine. **2.** *(донять)* a pune *(pe cineva)* pe foc, a-i face *(cuiva)* zile fripte, a cicăli, a bate *(pe cineva)* la cap.

допивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *допи́ть*

допива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *допи́ться*

дописа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. допи́сывать) acuz.* a sfîrşi de scris/de pictat; a scrie/a picta pînă la capăt; ~ *страни́цу* a scrie pagina pînă la capăt; ~ *карти́ну* a sfîrşi de pictat tabloul.

допи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дописа́ть*

допи́ть, *-пью́, -пьёшь vb. pf. (ipf. допива́ть) acuz.* a bea pînă la fund, a bea tot (paharul), a bea pînă la sfîrşit; ~ *вино́* a bea vinul pînă la sfîrşit, a bea tot vinul; ~ *стака́н* a bea paharul pînă la fund.

допи́ться, *-пью́сь, -пьёшься vb. pf. (ipf. допива́ться) до + gen.* a bea pînă la, a ajunge din cauza băuturii la.

допла́та, *-ы f.* **1.** plată suplimentară, suprataxă, spor. **2.** sumă plătită suplimentar, supliment de plată.

доплати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. допла́чивать) acuz.* a plăti suplimentar, a plăti diferenţa, a plăti restul.

доплатн/о́й *adj. (în expr.)* ~*о́е письмо́* scrisoare nefrancată.

допла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доплати́ть*

доплести́сь, *-плету́сь, -плетёшься vb. pf. (ipf. доплета́ться)* a se tîrî pînă la.

доплета́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *доплести́сь*

доплыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *доплы́ть*

доплы́ть, *-плыву́, -плывёшь vb. pf. (ipf. доплыва́ть)* a pluti pînă la; a ajunge (plutind) pînă la; a înota pînă la.

допо́длинно *adv. (înv.)* sigur, exact, precis; *мне э́то* ~ *изве́стно* ştiu precis.

допо́длинн/ый *adj. (înv.)* exact, precis, autentic, veritabil; ~*ые све́дения* informaţii exacte.

допоздна́ *adv.* pînă tîrziu, tîrziu; *засиде́ться* ~ a sta pînă tîrziu.

доползáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. v. доползти́*

доползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. доползáть)* a se tîrî pînă la, a ajunge *(tîrîndu-se)*.

дополне́ние, *-я n.* **1.** completare, adăugire, adaus, supliment; *в* ~ în completare, ca urmare, pe deasupra, în plus. **2.** *(gram.)* complement; *прямо́е* ~ complement direct; *ко́свенное* ~ complement indirect.

дополни́тельно *adv.* suplimentar.

дополни́тельн|ый *adj.* **1.** suplimentar, complementar; ~ *о́тпуск* supliment de concediu; ~*ая опла́та* retribuţie suplimentară; ~*ое наказа́ние* pedeapsă suplimentară; ~*ые све́дения* date suplimentare. **2.** *(gram.)* completiv; ~*ое предложе́ние* propoziţie completivă; ~*ые вы́боры* alegeri parţiale; ~*ые цвета́* culori complementare.

допо́лнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. дополня́ть) acuz.* a augmenta, a adăuga, a completa.

допо́лниться, *-ится vb. pf.* a se completa.

дополня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *допо́лнить*

дополо́ть, *-полю́, -по́лешь vb. pf. (ipf. допа́лывать)* **1.** *(кончить полоть)* a prăşi pînă la capăt, a isprăvi de prăşit. **2.** *(до какого-л. предела)* a prăşi pînă la...

дополуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *дополучи́ть*

дополучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. дополуча́ть)* a primi suplimentar/restul.

допото́пн|ый *adj.* **1.** *înv.* antediluvian; ~*ые живо́тные* animale antediluviene. **2.** *(fig.)* învechit, demodat, rămas mult în urmă; ~*ые взгля́ды* concepţii învechite; concepţii demodate.

допра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *допроси́ть*

допраши́ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *допроси́ться*

допризы́вник, *-а m.* premilitar.

допризы́вн|ый *adj.* premilitar; ~*ая подгото́вка* pregătire premilitară.

допро́с, *-а m.* interogatoriu, ascultare, audiere; *подве́ргнуть* ~*у* a asculta, a supune unui interogatoriu; *снять* ~ a lua interogatoriul, a asculta; ~ *свиде́телей* audierea martorilor.

допроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. допра́шивать) acuz.* a lua interogatoriul, a asculta; a chestiona; ~ *свиде́теля* a audia un martor; ~ *обвиня́емого* a lua interogatoriul inculpatului.

допроси́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. pf. (ipf. допра́шиваться)* **1.** *gen.* şi cu *inf. (добиться просьбами)* a obţine după multă stăruinţă; a reuşi cu greu. **2.** *prepl. (разузнать)* a putea afla, a da de rost; a reuşi să afli/să ştii.

допро́сный *adj.* de interogatoriu, de audiere.

допры́гаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** a o păţi (sărind). **2.** *(fig.)* a ajunge la rău, a o păţi.

допры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. допры́гнуть*

допры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. допры́гивать)* a sări pînă la..., a ajunge sărind la... .

до́пуск, *-а m.* **1.** *sg.* intrare liberă, admitere, acces. **2.** *(tehn.)* toleranţă.

допуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *допусти́ть*

допусти́мость, *-и f. sg.* admisibilitate, caracter admisibil.

допусти́м/ый *adj.* admisibil; ~*ое предложе́ние* propunere acceptabilă.

допусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. допуска́ть)* **1.** *acuz.* cu *до + gen.* sau cu *к + dat. (разрешать войти/прийти куда́-л./к кому-л.)* a lăsa, a permite accesul, a da voie, a lăsa să intre, a admite; ~ *к больно́му;* ~ *до больно́го* a permite vizitarea unui bolnav; ~ *к ко́нкурсу* a admite la concurs; ~ *к экза́мену* a admite la examen. **2.** *(позволить что-л. сделать) acuz.* sau cu *inf.* a permite, a admite; a tolera, a îngădui; ~ *измене́ния в ру́кописи* a îngădui modificări în manuscris; *не* ~ a nu permite, a nu admite, a nu tolera; *э́того нельзя́* ~ aceasta nu se poate admite; ~ *оши́бку* a comite/a face o greşeală. **3.** *acuz. (предполагать)* a presupune, a admite; *допу́стим, что э́то так* să admitem/să presupunem că e aşa.

допуще́ние, *-я n.* **1.** *(действие)* admitere, permisiune. **2.** *(предположение)* presupunere, supoziţie, ipoteză.

допыта́/ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. допы́тываться)* a reuşi să afli, a se informa, a descoase *(pe cineva)*.

допы́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *допыта́ться*

допьяна́ *adv.* pînă a deveni beat; pînă a cădea beat; *напи́ться* ~ a se îmbăta criţă, a se îmbăta turtă.

дораба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дорабо́тать*

дораба́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дорабо́таться*

дорабо́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. дораба́тывать)* **1.** *acuz. (кончить работать)* a termina, a isprăvi de lucrat; a lucra pînă la capăt; a duce la bun sfîrşit. **2.** *(до какого-л. времени)* a lucra pînă la un anumit moment; ~ *до утра́* a lucra pînă dimineaţa. **3.** *acuz. (доделать)* a perfecţiona, a da o formă definitivă, a pune la punct; ~ *прое́кт* a aduce îmbunătăţiri la un proiect.

дорабо́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. дораба́тываться) до + gen.* a munci pînă la..., a obţine ceva prin muncă, a se surmena.

дорабо́тка, *-и f. sg.* terminarea unui lucru, isprăvirea unei munci; completare, finisare, punere la punct,

дораста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *дорасти́*

дорасти́, *-ту́, -тёшь vb. pf. (ipf. дораста́ть)* **1.** *(по высоте)* a creşte pînă la.... **2.** *(достичь возраста)* a atinge (o anumită vîrstă), a ajunge la...

дорва́|ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. дорыва́ться) до + gen. (pop.)* **1.** a se năpusti, a se arunca, a tăbărî, a se repezi. **2.** a da de o neplăcere, a da de necaz. **3.** a se rupe, a se uza definitiv.

дореволюцио́нный *adj.* prerevoluţionar, de dinainte de revoluţie.

дорефо́рменн/ый *adj. (ist.)* de dinainte de reformă, anterior unei reforme.

дорисова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. дорисо́вывать) acuz.* a termina/a isprăvi de desenat, a desena pînă la capăt.

дорисо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дорисова́ть*

дори́ческ/ий *adj. (ist.)* doric, în stil doric, dorian; ~*ая коло́нна* coloană dorică.

доро́г/а, *-и f.* **1.** drum, cale; *просёлочная* ~ drum comunal/vicinal; drum de ţară; *грунтова́я/чёрная* ~ drum de care, drum de ţară; *лесна́я* ~ drum forestier; *кана́тная* ~ funicular; *боль-*

шáя ~ drumul mare; *шоссéйная* ~ șosea; *автомобúльная* ~ autostradă; *тóрная* ~ drum bătut; *столбовáя* ~ drum mare/principal; *обóчина* ~*и* marginea drumului; *не знать* ~*и* a nu ști drumul; *желéзная* ~ cale ferată, drum de fier; *при* ~*е* lîngă drum; *дать* ~*у комý-л.* a face loc cuiva, a lăsa pe cineva să treacă; *сбúться с* ~*и* a se abate de la drum, a rătăci drumul; *по* ~*е к дóму* în drum spre casă; ~*у!* la o parte!; *нам по* ~*е* avem acelaşi drum. **2.** *(путешествие)* drum, călătorie; *сдéлать длúнную* ~*у* a face un drum lung; *в* ~*е* pe drum, în timpul drumului; *на* ~*у* de drum, pentru drum, înainte de drum; *дéньги на* ~*у* bani de drum; *закусúть на* ~*у* a mînca înainte de plecare; *устáть с* ~*и* a fi obosit de drum. **3.** *(fig.)* cale, drum ◇ *быть на хорóшей* ~*е* a fi pe calea cea bună; *идтú своéй* ~*ой* a-şi urma calea, a-şi vedea de drum; *пойтú не по своей* ~*е* a-şi greşi cariera; *пробивáть себé* ~*у* a-şi croi drum; *скáтертью* ~*!* călătorie sprîncenată!; *тудá емý и* ~*!* aşa-i trebuie!, are ce merită!; *(fig.) стоять на чьей-л.* ~*е* sau *стать поперёк* ~*и комý-л.* a fi/ a sta/ a se pune în calea cuiva; *вывести когó-л. на (ширóкую)* ~*у (fig.)* a deschide/ a arăta cuiva calea/drumul în viață; *шатáться по* ~*ам* a umbla haimana.

дóрого *adv.* scump; *эта кнúга стóит* ~ această carte costă scump; *обошлóсь* ~ a costat scump; *(fig.) успéх емý* ~ *достáлся* succesul l-a costat scump; ~ *продáть свою жизнь* a-şi vinde scump viața ◇ ~ *бы дал, чтóбы ...!* ce n-aș fi dat!, aş da mult să...!; *любо-* ~ ți-e mai mare dragul; ~, *да мúло!* scump, dar face; *себé дорóже (стóит)* mai mare daraua decît ocaua.

дороговúзна, *-ы f. sg.* scumpete.

дорóгой *adv.* pe drum, în drum, în timpul drumului; în timpul călătoriei.

дорог|óй *adj.* **1.** scump, costisitor, prețios; ~*úе кнúги* cărți scumpe; *по* ~*óй ценé* la un preț scump; *кáждая минýта дорогá* fiecare minut e scump. **2.** *(милый, любимый)* scump, iubit, drag; ~ *друг!* iubite prietene!, dragă prietene! ◇ *дорогá лóжка к обéду* darul dat la vreme e dar îndoit; ~*óй ценóй* cu preț mare, scump.

дорогостóящий *adj.* costisitor.

дорóдность, *-и f. sg.* trupeşie, robustețe, corpolență.

дорóдный *adj.* trupeş, robust, gras, corpolent.

дорóдство, *-а n. sg. (înv.) v. дорóдность*

дорожá|ть, *-áет vb. ipf. (pf. вздорожáть* şi *подорожáть)* a se scumpi, a deveni mai scump.

дорожúть, *-жý, -жúшь vb. ipf. instr.* a prețui, a aprecia, a ține mult la cineva/ceva; ~ *своúм врéменем* a-şi cruța timpul; ~ *кáждой копéйкой* a cruța fiecare ban, a tremura pentru fiecare ban.

дорожúться, *-жýсь, -жúшься vb. ipf.* a cere un preț prea mare.

дорóжк|а, *-и f.* **1.** *dim. (тропинка)* drumuleț, drumeag, cărăruie, potecă. **2.** alee, pistă; *(sport) беговáя* ~ pistă de alergări; *стáртовая* ~ pistă de decolare; *лётная* ~ pistă de zbor. **3.** *(коврик)* preş; traversă. **4.** *(скатерть)* mileu, față de masă. **5.** brazdă mică ◇ *пойтú по кривóй* ~*е* a călca strîmb, a apuca o cale greșită; *пойтú по тóрной/проторённой* ~*е* a merge/a apuca pe cărări bătute.

дорóжник, *-а m.* specialist în construirea/amenajarea drumurilor/şoselelor/ străzilor; cantonier.

дорóжн|ый *adj.* **1.** de/pentru drum, de voiaj; ~*ые впечатлéния* impresii de călătorie; ~ *костюм* costum de voiaj; ~*ые расхóды* cheltuieli de drum, cheltuieli de deplasare.

дорывáть, *-áю, -áешь vb. ipf. v. дорыть*

дорывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *дорвáться*

дорыть, *-рóю, -рóешь vb. pf. (ipf. дорывáть) acuz.* **1.** a săpa pînă la capăt, a termina/a isprăvi de săpat; ~ *канáву* a termina de săpat şanțul. **2.** *до + gen.* a săpa pînă la un anumit timp.

досáд|а, *-ы f. sg.* necaz, ciudă, supărare; *плáкать от* ~*ы* a plînge de necaz; *какáя* ~*!* ce păcat! *в* ~*у* în ciudă, înadins ◇ ~ *глóжет когó-л* a-l roade la inimă; *в* ~*у стать/показáться* a lua drept insultă/jignire; *излuвáть* ~*у* a-şi vărsa supărarea/focul; *лóпнуть с* ~*ы/от* ~*ы* a crăpa/a plesni de ciudă; *подавлять* ~*у* a-şi stăpîni mînia/necazul.

досадúть[1], *-ажý, -áдишь vb. pf. (ipf. досáживать) acuz.* a termina/a isprăvi de sădit.

досадúть[2], *-ажý, -адúшь vb. pf. (ipf. досаждáть) dat.* a supăra, a bate la cap; ~ *своúми прóсьбами* a sîcîi/ a pisa cu rugăminți.

досáдливо *adv.* cu necaz, cu ciudă.

досáдлив/ый *adj.* înciudat, supărat, care exprimă necazul/ciuda/supărarea.

досáдно *pred. impers. (în expr.) мне* ~ mi-e necaz.

досáдн/ый *adj.* regretabil, supărător; ~*ая ошúбка* greşeală regretabilă.

досáдовать, *-дую, -дуешь vb. ipf. на + acuz.* a-i fi necaz (cuiva); a fi înciudat, a fi supărat.

досаждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *досадúть*[2]

досáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *досадúть*[1]

досéять, *-éю, -éешь vb. pf. acuz.* a termina de semănat, a semăna pînă la sfîrşit.

досидéть, *-ижý, -идúшь vb. pf.* a rămîne/a sta pînă la ...

доскá, *-ú f.* **1.** scîndură, blană; *настилáть дóски* a podi cu scînduri. **2.** placă, lespede; *мрáморная* ~ lespede de marmoră; *мемориáльная* ~ placă comemorativă. **3.** tablou, tablă, planşetă; *клáссная* ~ tablă de şcoală; *грúфельная* ~ tăbliță școlară, placă; *шáхматная* ~ tablă de şah; ~ *почёта* panou de onoare; tablă de onoare; *крáсная* ~ (tablou) tabel de onoare; *чёрная* ~ tablă neagră; *электрúческая* ~ tablou electric; *чертёжная* ~ planşetă de desen; *распределúтельная* ~ tablou de distribuție ◇ *стáвить на однý дóску* a pune pe acelaşi plan; *от* ~*ú до* ~*ú* din scoarță în scoarță; *до гробовóй* ~*ú* pînă la mormînt; *как* ~ *(худóй)* slab ca o scîndură; slab ca un țîr; *(pop.) в дóску* de tot, cu totul; *(pop.) пьян в дóску* beat mort, beat turtă, beat criță.

доскaзá/ть, *-ажý, -áжешь vb. pf. (ipf. доскáзывать) acuz.* **1.** *(окончить рассказывание чего-л.)* a spune pînă la capăt, a termina de spus; a spune totul. **2.** *(до чего-л.)* a spune pînă la; a povesti pînă la; *не* ~ *чегó-л.* a nu spune tctul.

доскáзывать ,*-аю, -аешь vb. ipf.* de la *досказáть*

доскакáть, *-ачý, -áчешь vb. pf. (ipf. доскáкивать)* a veni în galop.

доскáкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доскакáть*

доскoнáльно *adv.* fundamental; cu amănunte, (în mod) amănunțit, exact, temeinic; *мне* ~ *всё извéстно* cunosc toate amănuntele.

доскoнáльность, *-и f. sg.* caracter amănunțit, amănunțime, exactitate, temeinicie.

доскoнáльный *adj.* fundamental, amănunțit, detaliat, precis, exact, temeinic; ~*ое исслéдование* cercetare amănunțită.

дослáть, *дошлю, дошлёшь vb. pf. v. досылáть*

дослéдование, *-я n. (jur.)* instrucție/anchetă suplimentară; *напрáвить дéло на* ~ a trimite dosarul pentru cercetare uplimentară.

дослéдовать, *-дую, -дуешь vb. pf. acuz. (jur.)* a face o instrucție suplimentară; a completa ancheta penală.

дослóвно *adv.* textual, cuvînt cu cuvînt, literal; literalmente.

дослóвность, *-и f.* exactitate, caracter literal, caracter textual.

дослóвный *adj.* textual, literal, exact, cuvînt cu cuvînt; ~ *перевóд* traducere literală, traducere cuvînt cu cuvînt.

дослýживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дослужúться*

дослужúться, *-ужýсь, -ýжишься vb. pf. (ipf. дослýживаться) до + gen.* a avansa pînă la gradul de.

дослýшать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. дослýшивать) acuz.* **1.** a asculta pînă la sfîrşit. **2.** a asculta pînă la...

дослýшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дослýшать*

дослыша|ть, *-шу, -шишь vb. pf. acuz.* a auzi totul pînă la capăt, a auzi bine *(mai ales în construcții negative)*; *я не* ~*л* nu am auzit bine.

досмáтривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *досмотрéть*

досмóтр, *-а m.* control; *тамóженный* ~ control vamal.

досмотр|éть, *-отрю, -óтришь vb. pf. (ipf. досмáтривать) acuz.* 1. a privi pînă la capăt, a vedea pînă la sfîrşit; ~ *пьéсу* a vedea o piesă pînă la sfîrşit. 2. *(на тамóжне)* a controla ◇ *не* ~ *чегó-л.* a nu băga de seamă, a nu observa ceva; *чегó глáзом не досмóтришь, то мошнóй доплáтишь* cine nu deschide ochii, deschide punga.

досмóтрщик, *-а m.* controlor.

досоли́ть, *-олю, -óли́шь vb. pf. (ipf. досáливать) (окóнчить солéние чегó-л.)* a termina de sărat; *(дополни́тельно)* a mai săra.

досóх|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. досыхáть)* a se usca complet; a se usca cu desăvîrşire.

досоциалисти́ческий *adj.* presocialist.

доспá|ть, *-плю, -пи́шь vb. pf. (ipf. досыпáть)* 1. *gen.* + *до* sau *acuz.* a dormi *(un timp determinat)*; ~ *до утрá* a dormi pînă dimineaţa. 2. *(cu negaţie)* a nu dormi îndeajuns/suficient.

доспевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *доспéть*

доспé|ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. доспевáть)* a se coace complet; a se coace cu desăvîrşire.

доспéхи, *-ов pl.* armură, platoşă, cuirasă, zale.

досрóчно *adv.* înainte de termen, (în mod) anticipat.

досрóчн|ый *adj.* înainte de termen, anticipat; ~*ое выполнéние плáна* îndeplinirea planului înainte de termen.

доставá|ть, *-таю, -таёшь vb. ipf.* de la *достáть* ◇ *тебя́-то нам и не* ~*ло* tocmai tu ne lipseai; *э́того ещё не́* ~*ло* atîta ne mai lipsea, asta mai lipsea.

доставáться, *-таюсь, -таёшься vb. pf.* 1. *ipf.* de la *достáться.* 2. *pas.* de la *доставáть.*

достáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. доставля́ть) acuz.* 1. a aduce, a furniza, a livra, a expedia, a trimite, a distribui, a preda; ~ *товáр нá дом* a livra/a expedia marfa la domiciliu; ~ *свéдения* a furniza informaţii; ~ *пóчту* a distribui poşta/corespondenţa. 2. a procura, a pune la dispoziţie; ~ *удóбную квартúру* a procura o locuinţă comodă. 3. a pricinui, a produce, a provoca, a cauza; ~ *беспокóйство* a pricinui o supărare; ~ *удовóльствие* a face o plăcere; ~ *возмóжность* a da posibilitate.

достáвк|а, *-и f. sg.* livrare, furnizare, transport; distribuire, predare; ~ *нá дом* livrare la domiciliu; *уплати́ть за* ~*у* a plăti pentru transport.

доставлéние, *-я n. sg.* furnizare, livrare, transport.

доставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *достáвить*

достáвщик, *-а m.* furnizor, aducător.

достáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *достоя́ть*

достáт|ок, *-тка m.* 1. *sg.* bunăstare, îndestulare, belşug; *жить в* ~*ке* a trăi în belşug. 2. *(fam.)* avere, venituri, cîştiguri; *небольши́е* ~*ки* venituri modeste, posibilităţi materiale reduse.

достáточно *adv.* 1. destul, de ajuns, suficient; ~ *си́льный* destul de tare; ~ *хорошó* destul de bine. 2. *pred. impers.* ajunge, e de ajuns; *у нас* ~ *средств* avem mijloace suficiente; *бóлее чем* ~ mai mult decît este necesar; ~ *сказáть, что...* e de-ajuns să spun că ...; *э́того* ~ e de-ajuns; ~, *замолчи́те!* ajunge, tăceţi!

достáточность, *-и f. sg.* 1. cantitate suficientă. 2. *(înv.)* bunăstare, înstărire.

достáточн|ый *adj.* 1. *(о количестве)* destul, suficient, îndeajuns, de ajuns; ~*ое коли́чество продýктов* cantitate suficientă de produse; ~*ые основáния* destule motive. 2. *(înv.) (зажи́точный)* înstărit, chivernisit, cu stare; ~*ая семья́* familie înstărită.

достá|ть, *-áну, -áнешь vb. pf. (ipf. доставáть)* 1. *acuz. (вы́нуть, извлéчь)* a lua, a scoate, a trage afară; ~ *платóк из кармáна* a scoate batista din buzunar. 2. *(добы́ть) acuz.* a dobîndi, a căpăta, a procura, a găsi; ~ *билéт в теáтр* a procura un bilet de teatru. 3. *до* + *gen.* a ajunge pînă la ..., a atinge ceva; ~ *рукóй до потолкá* a ajunge cu mîna pînă la tavan. 4. *(оказáться достáточным) impers. gen.* a ajunge, a fi suficient, a avea îndeajuns, a avea destul; *хлéба* ~*нет на всех* va ajunge pîine la toţi.

достá|ться, *-áнусь, -áнешься vb. pf. (ipf. доставáться) dat.* 1. *(вы́пасть на дóлю)* a reveni, a căpăta, a primi; *дом* ~*лся мне по наслéдству* casa mi-a revenit prin moştenire; *мне ничегó не* ~*лось* n-am căpătat nimic. 2. *impers.* a primi o pedeapsă, a suferi, a o păţi; *емý* ~*нется за опоздáние* are s-o păţească pentru întîrziere; *емý* ~*лось* a păţit-o, a mîncat o papară.

достигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *дости́чь* şi de la *дости́гнуть*

дости́гнуть, *-гну, -гнешь vb. pf. (ipf. достигáть) gen.* 1. a atinge, a ajunge; ~ *верши́ны горы́* a atinge vîrful muntelui; ~ *совершéнства* a ajunge la perfecţiune; a atinge desăvîrşirea; ~ *бéрега* a ajunge la mal; ~ *глубóкой стáрости* a ajunge/a trăi pînă la adînci bătrîneţe; ~ *совершеннолéтия* a ajunge pînă la majorat. 2. a dobîndi, a căpăta, a obţine, a reuşi, ~ *успéхов* a reuşi, a obţine succese.

достижéни|е, *-я n.* 1. *(дéйствие) sg.* ajungere, atingere, realizare; ~ *цéли* atingerea scopului; ~ *соглашéния* realizarea unui acord; ~ *двадцатилéтнего вóзраста* atingerea vîrstei de douăzeci de ani; *по* ~*и совершеннолéтия* la majorat. 2. *(положи́тельный результáт)* cucerire, realizare, reuşită, succes, rezultat pozitiv, victorie.

достижи́мост|ь, *-и f. sg.* accesibilitate, caracter realizabil; *в предéлах* ~*и* în limitele realizabilului, în limitele posibilului.

достижи́мый *adj.* realizabil, accesibil.

дости́чь, *-гну, -гнешь vb. pf. v. дости́гнуть*

достовéрно *adv.* cu certitudine, (în mod) sigur, autentic, cert; ~ *извéстно* se ştie cu certitudine că ... .

достовéрность, *-и f. sg.* autenticitate, veracitate, exactitate.

достовéрн|ый *adj.* autentic, veridic, sigur, cert, incontestabil, demn de crezut; *из* ~*ых истóчников* din sursă sigură; ~*ые свéдения* ştiri autentice; informaţii/date sigure.

достóинств|о, *-а n.* 1. *(положи́тельное кáчество)* calitate, merit, valoare; ~ *кни́ги* meritele cărţii. 2. *sg. (морáльные кáчества)* demnitate, respect; *говори́ть с* ~*ом* a vorbi cu demnitate; *чýвство сóбственного* ~*а* sentimentul respectului de sine, sentimentul propriei demnităţi; *держáть себя́ с бóльшим* ~*ом* a se purta cu multă demnitate. 3. valoare *(la monede)*; *монéта двадцатирублёвого* ~*а* monedă în valoare de douăzeci de ruble. 4. *(înv.) (ти́тул)* cin, rang, titlu ◇ *оцени́ть по* ~*у (когó-л., что-л.)* a aprecia la justa valoare *(pe cineva)*; *по* ~*у* pe drept; după merit.

достóйн|ый *adj.* 1. demn, vrednic de...; *óпыт* ~ *подражáния* experienţă vrednică de imitat; ~ *внимáния* demn de atenţie. 2. *(справедли́вый)* binemeritat, just, echitabil, drept; ~*ое наказáние* pedeapsă binemeritată; ~*ая нагрáда* decoraţie binemeritată. 3. *(почтéнный)* demn, respectat; respectabil, onorabil; ~ *человéк* om demn/ respectabil; ~*ая жизнь* viaţă demnă.

достопáмятный *adj. (înv.)* memorabil; ~ *день* zi memorabilă; zi de neuitat.

достопочтéнный *adj. (înv.)* respectabil, onorabil, venerabil.

достопримечáтельност|ь, *-и f.* loc/ lucru demn de a fi văzut; obiectiv turistic, curiozitate, raritate; *истори́ческие* ~*и гóрода* rarităţile istorice ale oraşului.

достоя́ни|е, *-я n. sg.* 1. *(сóбственность)* bun, avut, avere, avuţie; proprietate, patrimoniu; *всенарóдное* ~ bun al întregului popor; bun public. 2. *(fig.)* bun, apanaj.

достоя́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. достáивать)* 1. *до* + *gen.* a sta *(pînă la anumită oră)*; ~ *до восьми́ часóв* a sta pînă la ora opt. 2. *acuz.* a sta/a rămîne pînă la sfîrşit; ~ *лéкцию* a rămîne pînă la sfîrşitul conferinţei.

дострáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дострóить*

дострéлка, *-и f. (mil.)* tragere de reglaj suplimentară.

дострóить, *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. дострáивать) acuz.* a isprăvi de construit, a termina de clădit, a duce la bun sfîrşit o construcţie.

дóступ, *-а m.* 1. trecere, acces, drum de acces/de trecere; *найти́* ~ *к чьемý-л. сéрдцу* a găsi calea/drumul spre inima

cuiva. **2.** *sg. (допуск)* intrare, acces, frecventare; *свобóдный ~* acces liber; *~ в музéй* accesul la muzeu.

достýпность, *-и f. sg.* caracter accesibil, accesibilitate.

достýпн/ый *adj.* accesibil, abordabil; *~ человéк* om accesibil; *~ые цéны* prețuri accesibile/moderate; *~ое изложéние* expunere limpede/clară.

достучáться, *-чýсь, -чúшься vb. pf.* a bate pînă ce ești auzit, a bate pînă ți se va deschide.

досýг, *-а m. sg.* timp liber, răgaz; *на ~е* în timpul liber, în clipele de răgaz; *в часы́ ~а* în orele de răgaz; *располагáть ~ом* a avea timp berechet.

досýж|ий *adj.* **1.** liber; *~ее врéмя* timp liber. **2.** deșert, sterp; *~ие тóлки* vorbărie goală, vorbe de clacă, flecăreli, palavre.

дóсуха *adv.* pînă se usucă, pînă la completă uscare; *вы́тереть ~* a șterge bine de tot.

досчитáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. досчи́тывать)* **1.** *до + gen. (до какого-л. предела)* a socoti, a număra pînă la ...; *~ до сóтни* a număra pînă la o sută. **2.** *acuz. (до конца)* a număra pînă la sfîrșit, a isprăvi de numărat/de socotit; *~ дéньги* a isprăvi de numărat banii.

досчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *досчитáть*

досылáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. дослáть) acuz.* a trimite, a expedia (ulterior); a mai trimite.

досы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. досыпáть) acuz.* **1.** *(насыпать полностью)* a umple (turnînd), a turna pînă sus; *~ дóверху* a umple cu vîrf. **2.** *(добавить)* a adăuga, a completa (turnînd).

досыпáть[1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *доспáть*

досыпáть[2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *досы́пать*

дóсыта *adv.* de saț, pînă la saturarație, după pofta inimii; *наéсться ~* a se sătura, a mînca pînă la săturare.

досыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *досóхнуть*

досьé *n. indecl.* dosar.

досю́да *adv.* pînă aici.

досягáемост|ь, *-и f. sg.* însușirea de a fi abordabil/accesibil, accesibilitate, putință de a atinge/de a ajunge; *вне предéлов ~и* inaccesibil.

досягáемый *adj.* care poate fi atins; accesibil, abordabil.

дотáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дотащи́ть*

дотáскиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дотащи́ться*

дотáция, *-и f.* subvenție, dotație, alocație.

дотащи́ть, *-ащý, -áщишь vb. pf. (ipf. дотáскивать) acuz.* a tîrî, a căra anevoie, a duce pînă la ...

дотащи́ться, *-тащýсь, -тáщишься vb. pf. (ipf. дотáскиваться)* a se tîrî cu greu.

дотерпéть, *-терплю́, -тéрпишь vb. pf.* a rezista pînă la capăt, a răbda pînă la sfîrșit.

дотлá *adv.* cu totul, complet, cu desăvîrșire, deplin, pînă la temelie; *разори́ться ~* a se ruina cu desăvîrșire; *разори́ть ~* a lua și cămașa de pe cineva; *сгорéть ~* a arde pînă în temelii, a se face scrum.

дотóле *adv. (înv.)* pînă atunci.

дотóшность, *-и f. sg.* meticulozitate.

дотóшный *adj.* meticulos, migălos, pedant.

дотрáгиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дотрóнуться*

дотрóнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. дотрáгиваться) до + gen.* a atinge ușor, a se atinge de ...

дотя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дотянýть*

дотя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дотянýться*

дотянýть, *-янý, -я́нешь vb. pf. (ipf. дотя́гивать)* **1.** *acuz.* cu *до + gen.* *(дотащить)* a trage, atîrî, a căra pînă la ... **2.** *acuz.* cu *до + gen.* a tărăgăna, a lungi, a întîrzia, pînă la ...; *~ разговóр до полунóчи* a lungi discuția pînă la miezul nopții. **3.** *(дожить)* a trăi, a ajunge pînă la; *больнóй не дотя́нет до весны́* bolnavul nu va apuca primăvara, nu va ieși din iarnă.

дотянý/ться, *-янýсь, -я́нешься vb. pf. (ipf. дотя́гиваться) до + gen.* **1.** *(дотрóнуться до когó-л., чегó-л.)* a ajunge, a atinge cu greu; a se întinde

pînă la; *~ до вéрхней пóлки* a ajunge pînă la raftul de sus. **2.** *(достигнуть какого-л. места)* a ajunge anevoie pînă la.

доýчивать, *-аю, -аешь v. ipf. v. доучи́ть*

доýчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *доучи́ться*

доучи́ть, *-учý, -ýчишь vb. pf. (ipf. доýчивать) acuz.* **1.** a învăța pînă la... **2.** a termina de învățat.

доучи́ться, *-учýсь, -ýчишься vb. pf. (ipf. доýчиваться)* **1.** *(кончить учиться)* a-și termina studiile. **2.** a studia pînă la...

дофеодáльный *adj.* prefeudal.

дохá, *-и́ f.* șubă *(îmblănită pe dinăuntru și pe dinafară).*

дóхлый *adj.* **1.** *(о животных)* mort, pierit *(despre animale).* **2.** *pop.* slăbănog, plăpînd, pirpiriu, prăpădit.

дохля́тина, *-ы f. sg.* **1.** mortăciune, hoit, stîrv *(de animal).* **2.** (om) slăbănog.

дóхнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. издóхнуть* și *подóхнуть)* a pieri; a muri *(despre animale)* ◇ *мýхи дóхнут* e o plictiseală de moarte.

дохнýть, *-нý, -нёшь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *дышáть*. **2.** a sufla, a adia ◇ *не сметь ~* a tăcea, a amuți, a nu sufla (de frică); *~ нéкогда* a fi foarte ocupat, a nu avea timp nici să răsufli.

дохóд, *-а m.* venit, cîștig, beneficiu, profit; *госудáрственный ~* venit de stat; *национáльный ~* venit național; *валовóй ~* venit global; *чи́стый ~* venit/cîștig/beneficiu net; *извлекáть ~* a trage profit *(din ceva)*; *налóг с ~а* impozitul pe venit; *поступи́ть в ~ госудáрства* a intra în venitul statului; *приноси́ть ~* a aduce venit; *безгрéшные ~ы* mită, sperț; *истóчник ~ов* izvor/sursă de venituri.

доход/и́ть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *дойти́*

дохóдность, *-и f. sg.* randament, rentabilitate, venituri.

дохóдн/ый *adj.* rentabil, lucrativ, profitabil; *~ая статья́* sursă de cîștig/de venit; *~ое мéсто* loc rentabil.

дохóдчивость, *-и f. sg.* însușirea de a fi accesibil/lesne de înțeles, accesibilitate.

дохóдчив|ый *adj.* accesibil, lesne de înțeles; *~ая статья́* articol lesne de înțeles.

доцéнт, *-а m.* docent, conferențiar universitar.

доцéнтский *adj.* de docent, de conferențiar universitar.

доцентýра, *-ы f. sg.* **1.** *(звание)* docență, titlu de conferențiar. **2.** *col.* docenți, conferențiari universitari, corpul docenților.

дóченька, *-и f. dim.* fetiță, copilă.

дóчерин *adj.* de fiică, al fiicei, aparținînd fiicei.

дочéрн/ий *adj.* filial; *(ec.) ~ее предприя́тие* filială.

дóчиста *adv.* **1.** curat, curat de tot; *отмы́ть ~* a spăla curat. **2.** *(fig.)* cu totul, cu desăvîrșire, în întregime, de tot, pe deplin; *съесть всё ~* a mînca tot, pînă la ultima bucățică ◇ *обобрáть ~* a jefui (pe cineva), a-l lăsa lefter.

дóчка, *-и f. dim.* fetiță, copiliță.

дочь, *дóчери f.* fiică ◇ *(înv.) крéстная ~* fină; *годи́ться (комý-л.) в дóчери* poate să-i fie (cuiva) fiică; *кýрицина ~* sămînța dracului; drac împielițat; piază-rea; *~ Евы* fiică a Evei; *приёмная ~* fiică adoptivă/de suflet.

дошивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *доши́ть*

доши́ть, *-шью́, -шьёшь vb. pf. (ipf. дошивáть) acuz.* a coase, a termina de cusut.

дошкóльник, *-а m.* **1.** copil de vîrstă preșcolară. **2.** educator la grădinița de copii.

дошкóльный *adj.* preșcolar; *~ вóзраст* vîrstă preșcolară; *~ое воспитáние* educație preșcolară.

дóшлый *adj.* isteț, iscusit, priceput, descurcăreț.

дошни́к, *-á m. (tehn.)* putină.

дощáник, *-а m.* luntre cu fundul plat.

дощáтый *adj.* de/din scînduri; *(tehn.) ~ насти́л* planșeu de lemn.

дощéчка, *-и f. dim.* **1.** scîndurică. **2.** tăbliță; *(tehn.) полировáльная ~* drișcă.

доя́рка, *-и f.* mulgătoare.

дрáга, *-и f. (tehn.)* escavator, dragă.

драгёр, *-а m.* mecanic de dragă.

драголю́б, *-а m. (bot.)* izmă sălbatică.

драгомáн, *-а m. (ist.)* dragoman.

драгома́нский *adj. (ist.)* de dragoman.

драгоце́нност|ь, *-и f.* **1.** giuvaer, bijuterie. **2.** *sg.* obiect de valoare, lucru prețios, comoară.

драгоце́нн|ый *adj.* prețios, de mare preț; de mare valoare; *~ая ва́за* vas de mare valoare; *~ые ка́мни* pietre prețioase, nestemate.

драгу́н, *-а m.; gen. pl. драгу́н* și *драгу́нов (mil. ist.)* dragon.

драгу́нский *adj. (mil. ist.)* de dragoni.

драже́ *n. indecl.* drajeuri.

дразни́ть, *дразню́, дра́знишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(соба́к)* a asmuți, a întărîta; *(челове́ка)* a necăji, a tachina. **2.** *(возбужда́ть)* a excita, a stîrni, a trezi ◇ *~ аппети́т* a stîrni pofta de mîncare.

драи́ть, *-а́ю, -а́ишь vb. ipf. (pf. надра́ить) acuz. (mar.)* a bricui, a curăți; *~ па́лубу* a curăți coverta unei nave.

дра́к|а, *-и f.* încăierare, păruială, bătaie; *де́ло дошло́ до ~и* au ajuns la încăierare/ la bătaie; *затева́ть ~у* a căuta pricină/ gîlceavă, a sări la bătaie ◇ *(prov.) по́сле ~и кулака́ми не ма́шут* după război mulți viteji se arată.

драко́н, *-а m.* **1.** *(mitol.)* balaur, dragon, zmeu. **2.** *(zool.)* dragon, șopîrlă mare. **3.** *(astr.)* Dragonul.

драко́новск|ий *adj.* draconic; *~ие зако́ны* legi draconice.

дра́м|а, *-ы f.* dramă; *(fig.) пережи́ть ~у* a trăi o dramă; *(fig.) семе́йная ~* dramă familială.

драматиза́ция, *-и f. sg.* dramatizare.

драматизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a dramatiza.

драмати́зм, *-а m. sg.* dramatism; *(fig.) ~ положе́ния* dramatismul situației.

драмати́ческ|ий *adj.* **1.** de dramă, dramatic; *~ актёр* artist dramatic; *~ кружо́к* cerc dramatic; *~ те́нор* tenor dramatic. **2.** teatral, afectat; *~ие же́сты* gesturi teatrale. **3.** dramatic, tragic; *~ исхо́д* deznodămînt tragic.

драмати́чность, *-и f. sg.* caracter dramatic/tragic.

драмати́чный *(adj.)* dramatic; *~ слу́чай* caz tragic; *~ коне́ц* sfîrșit tragic.

драмату́рг, *-а m.* dramaturg, autor dramatic.

драматурги́ческий *adj.* de dramaturgie.

драматурги́|я, *-и f. sg.* dramaturgie; *курс ~и* curs de dramaturgie.

драмкружо́к, *-жка́ m.* = *драмати́ческий кружо́к* cerc dramatic, cerc teatral.

дра́ница, *-ы f. (reg.) v. дра́нка*.

дра́нка, *-и f. col.* șindrilă, draniță, șiță.

дра́ный *adj. (pop.)* rupt, uzat, purtat, zdrențuit, zdrențăros; *~ костю́м* haine zdrențuite, haine uzate.

дрань, *-и f. v. дра́нка*.

драньё, *-я́ n. sg. (pop.)* **1.** rupere, uzare. **2.** biciuire. **3.** zgîriere. **4.** *col. (reg.)* șindrilă, draniță.

драп, *-а m. sg.* postav gros, drap.

драпирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. задрапирова́ть) acuz.* a drapa.

драпирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. ipf. (pf. задрапирова́ться)* **1.** a drapa, a-și potrivi un veșmînt. **2.** *pas.* de la *драпирова́ть*.

драпиро́вка, *-и f.* **1** *sg. (де́йствие)* drapare. **2.** draperie.

драпиро́вочный *adj.* **1.** de drapare, pentru drapare. **2.** de draperie, pentru draperie.

драпиро́вщик, *-а m.* tapițer.

дра́повый *adj.* de/din postav gros.

драпри́ *n. indecl.* draperie.

дра́тва, *-ы f. sg.* fir smolit, ață de cizmărie.

дра|ть, *деру́, дерёшь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a rupe în bucăți, a face ferfeniță; a uza; *~ о́бувь* a rupe încălțămintea. **2.** *(pf. содра́ть) acuz. (снима́ть, отделя́ть)* a jupui, a desprinde, a smulge, a scoate, a curăți; *~ лы́ко* a jupui de coajă. **3.** *(вырва́ть)* a smulge, a scoate; *~ зу́бы* a scoate/a extrage dinții. **4.** *(pf. задра́ть) acuz. (reg.)* a omorî, a sfîșia; *волк ~л ове́ц* lupul a sfîșiat oile. **5.** *(pf. вы́драть) acuz. (нака́зывать)* a bate, a biciui, a trage/a da o bătaie; *~ за...;* a trage de...; a părui; *~ ро́згами* a bate cu nuiele; *~ за́ уши* a trage de urechi; *~ за́ во́лосы* a părui. **6.** *(pf. содра́ть) (до́рого продава́ть)* a vinde scump; a jecmăni; *~ втри́дорога* a lua șapte piei de pe cineva. **7.** *acuz. (раздража́ть, царапа́ть)* a zgîria, a irita, a supăra, a ustura. **8.** a o rupe la fugă, a o lua la sănătoasa; *~ во все лопа́тки* a fugi de rupi pămîntul, a fugi de-i scapără călcîiele ◇ *~ го́рло* a striga cît te ține gura, a țipa, a urla, a-și rupe bojocii; *~ как си́дорову ко́зу* a snopi în bătăi; *(reg.) ~ зерно́* a decortica; *(pop.) ~ нос* a-și lua nasul la purtare; *(pop.) чёрт бы его́ ~л* sau *чёрт его́ дери́* să-l ia naiba; dracul să-l pieptene; *~ с живо́го и с мёртвого* a lua și de la vii și de la morți; a-i lua și ultima piele; *моро́з по ко́же дерёт* ți se încrețește pielea.

дра́ться, *деру́сь, дерёшься vb. ipf. (pf. подра́ться)* **1.** *с + instr.* sau fără *compl.* a se bate, a se încăiera, a se lua la bătaie; a se lupta; *~ на дуэ́ли* a se bate în duel; *~ с врагом* a se lupta cu dușmanul. **2.** *за + acuz. (fig.)* a (se) lupta, a da bătălia pentru...; *~ за высо́кий урожа́й* a lupta pentru o recoltă bogată.

драхва́, *-ы́ f. (zool.) v. дрофа́*.

дра́хма, *-ы f.* drahmă.

драч, *-а́ m. (tehn.)* cioplitor, gealău.

дра́чка, *-и f.* darac.

драчли́вость, *-и f. sg.* fire de bătăuș; pornire spre gîlceavă.

драчли́вый *adj.* bătăuș, bătăios; *~ ма́льчик* băiat bătăuș.

драчу́н, *-а́ m.* bătăuș.

дребеде́нь, *-и f. sg.* fleacuri, mofturi, baliverne, vorbărie goală, trăncăneală; nimicuri, prostii.

дре́безг, *-а m. (pop.)* zdrăngănit, zăngănit; *с ~ом* cu zăngănit.

дре́безги, *-ов pl. (în expr.) разби́ться в ме́лкие ~* a se face cioburi/țăndări, a se alege praf și pulbere *(din ceva)*.

дребезжа́ние, *-я n. sg.* zăngănit, zdrăngănit.

дребез|жа́ть, *-жи́т vb. ipf.* a zăngăni, a zdrăngăni.

дребезжа́щий **1.** *part. prez. act.* de la *дребезжа́ть*. **2.** *adj.* zăngănitor, zdrăngănitor.

древеси́на, *-ы f. sg.* lemn, material lemnos, fibră lemnoasă; fibră de lemn; *делова́я ~* lemn de lucru pentru industrie; *иску́сственная ~* fibră de lemn artificială.

древе́сница, *-ы f. (zool.)* **1.** sfredelitor. **2.** brotac.

древе́сн|ый *adj.* de/din lemn, lemnos; *~ спирт* alcool metilic *(spirt din lemn)*; *~ у́голь* mangal, cărbune de lemn; *~ая ма́сса* pastă de lemn; *~ая поро́да* esență lemnoasă; varietate de lemn; *~ая смола́* rășină.

дре́вко, *-а n.* prăjina/brațul steagului; prăjina suliței.

древнееврéйский *adj.* ebraic; *~ язы́к* limba ebraică.

древнеру́сский *adj.* rus vechi; *~ язы́к* limba rusă veche.

дре́вн|ий *adj.* **1.** antic, străvechi; *~ наро́д* popor din antichitate, popor antic; *~ обы́чай* obicei străvechi; *~яя исто́рия* istoria antică; *~ие языки́* limbile clasice. **2.** *(о́чень ста́рый)* foarte vechi, bătrîn, străvechi; *~ дуб* stejar bătrîn/străvechi. **3.** *~ие, -их pl.* anticii, cei din antichitate.

дре́вност|ь, *-и f. sg.* **1.** antichitate, vechime; *седа́я ~* negura vremurilor; noianul vremurilor. **2.** *pl. (arheol.)* antichități; *музе́й ~ей* muzeu de antichități.

дре́во, *-а n. (înv.)* copac, arbore ◇ *родосло́вное ~* arbore genealogic.

древова́л, *-а m. (silv.)* căzătură de arbori.

древове́дение, *-я n. (bot.)* dendrologie.

древови́дный *adj. (bot.)* arboriform, arborescent; *~ па́поротник* ferigă arborescentă.

древоёд, *-а m. (zool.)* vierme de lemn, car.

древоло́м, *-а m.* doborîtură.

древонасажде́ние, *-я n.* sădire/plantare de copaci/de arbori.

древоя́дный *adj.* xilofag.

дредно́ут, *-а m. (mar.)* cuirasat, navă de linie, dreadnougth.

дрези́на, *-ы f. (ferov.)* drezină.

дрейф, *-а m. (mar.)* derivă; *лечь в ~* a se pune în derivă; *лежа́ть в ~е* a fi în derivă.

дре́йфить, *-флю, -фишь vb. ipf. (pf. сдре́йфить) (pop.)* a se teme, a-și pierde cumpătul, a da îndărăt.

дрейфова́ть, *-фу́ю, -фу́ешь vb. ipf. (mar.)* **1.** a deriva, a naviga în derivă. **2.** *(стоя́ть на ме́сте)* a sta locului *(cu pînzele întinse)*.

дрейфу́ющ/ий 1. *part. prez. act.* de la *дрейфова́ть.* **2.** *adj.* în derivă; *~ая льди́на* banchiză în derivă.

дрек, *-а m. (mar.)* ancoră cu patru gheare, ancoră cu gheare de pisică; ancoră mică.

дрель, *-и f. (tehn.)* burghiu, bormașină, mașină manuală de găurit; sfredel; *ручна́я/пневмати́ческая ~* mașină de găurit manuală/pneumatică.

дрёма, *-ы f. (pop.) v. дремо́та*

дрема́ть, *-емлю́, -е́млешь vb. ipf.* **1.** a dormi, a picoti, a pica de somn; a ațipi, a moțăi. **2.** *(fig.) враг не дре́млет* dușmanul nu doarme.

дрема́ться, *-е́млется vb. ipf. impers. dat. мне дре́млется* mi-e somn, picotesc.

дремо́та, *-ы f. sg.* somnolență, picoteală, ațipire.

дремо́тн/ый *adj.* de somnolență; *~ое состоя́ние* somnolență.

дрему́чий *adj.* des, de nepătruns, întunecat *(despre pădure)*; *~ лес* codru des; pădure virgină.

дрен, *-а m. (tehn.)* dren.

дрена́ж, *-а m.* **1.** *(tehn.) (действие)* drenaj, drenare. **2.** *(med.)* drenaj.

дрена́жн/ый *adj.* de drenaj, de drenare; *~ая кана́ва* canal de drenaj; *~ая маши́на* mașină pentru drenare.

дрени́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a drena.

дрени́рование, *-я n. sg. v. дрена́ж*

дресва́, *-ы́ f. sg.* nisip mașcat, pietriș, prundiș.

дрессирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. вы́дрессировать) acuz.* a dresa.

дрессиро́ванный *adj.* **1.** *part. pas.* de la *дрессирова́ть.* **2.** *adj.* dresat; *~ая соба́ка* cîine dresat.

дрессиро́вка, *-и f. sg.* dresare, dresaj.

дрессиро́вщик, *-а m.* dresor.

дриа́да, *-ы f. (mitol.)* driadă.

дроби́лка, *-и f. (tehn.)* concasor, spărgător, moară.

дроби́льн/ый *adj. (tehn.)* de/pentru fărîmat, de spart, sfărîmător, spărgător; *~ая маши́на* malaxor cu pietre, rolergang; *~ая ме́льница* moară chiliană.

дроби́на, *-ы, f.* alice.

дроби́ть, *-блю́, -би́шь vb. ipf. (pf. раздроби́ть) acuz.* **1.** *(ломать, разбивать)* a sparge, a sfărîma, a fărîmița, a sparge în bucăți; *~ ка́мень* a fărîmița piatra. **2.** *(fig.)* a împărți, a dezmembra, a fracționa, a scinda.

дроби́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. раздроби́ться)* **1.** a se fărîmița, a se sfărîma, a se sparge în bucăți, a se face fărîme. **2.** a se dezmembra; a se scinda; a se destrăma.

дробле́ние, *-я n. sg.* **1.** fărîmițare, sfărîmare, îmbucătățire, spargere în bucăți. **2.** *(fig.)* destrămare; scindare; dezmembrare.

дроблёный *adj.* sfărîmat, spart, făcut bucăți, pisat; *~ кирпи́ч* cărămidă fărîmată.

дро́бн/ый *adj.* **1.** *(mat.)* fracționar; *~ое число́* număr fracționar. **2.** divizat, împărțit, detaliat, amănunțit; *~ое перечисле́ние* enumerare amănunțită. **3.** *(частый, мелкий)* mărunt și des; *~ до́ждь* ploaie măruntă și deasă.

дробови́к, *-а́ m.* armă de vînătoare.

дробь[1], *-и f. sg. col.* alice.

дробь[2], *-и f. sg. (mat.)* fracție; *десяти́чная ~* fracție zecimală; *непреры́вная ~* fracție continuă.

дробь[3], *-и f. sg.* sunete dese/intermitente/sacadate, tril; *~ соловья́* trilul privighetorii; *бараба́нная ~* bătaia tobelor◇ *отбива́ть ~ (зуба́ми)* a clănțăni din dinți.

дрова́, *дров pl.* lemne de foc; *коло́ть ~* a sparge lemne; *сыры́е ~* lemne verzi; *сложи́ть ~* a așeza lemne ◇ *(prov.) кто в лес, кто по ~* unul hăis și altul cea; unul trage într-o parte, altul într-alta; *(prov.) исподво́ль и сыры́е ~ загора́ются* încetul cu încetul se face oțetul; cu răbdarea treci marea; cu răbdare și tăcere se face agurida miere; *(prov.) у вас ~ ру́блят, а к нам ще́пки летя́т* unul mănîncă aguridă și altuia i se strepezesc dinții.

дро́вни, *дро́вней pl.* sanie țărănească fără coș *(pentru transportul lemnelor)*.

дровозаготó́вки, *-вок pl.* aprovizionare cu lemne.

дровоко́л, *-а m.* **1.** tăietor de lemne. **2.** *(reg.)* topor.

дровосе́к[1], *-а m. (înv.)* tăietor de lemne *(în pădure)*.

дровосе́к[2], *-а m. (entom.)* croitor, gîndac xilofag.

дровяни́к, *-а́ m.* magazie, șopron pentru lemne.

дровян/о́й *adj.* de lemne, cu lemne; *~ склад* depozit de lemne; *~о́е отопле́ние* încălzire cu lemne; *~ сара́й* magazie de lemne.

дрога́, *-и́ f.* inima carului.

дро́ги, *дрог pl.* **1.** *(крестьянские)* căruță fără coș. **2.** *(похоронные)* dric, car mortuar.

дро́гнуть[1], *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. продро́гнуть)* a tremura, a dîrdîi de frig; a îngheța, a degera.

дро́гну|ть[2], *-ну, -нешь vb. pf. mom.* **1.** *(ipf. дрожа́ть)* a tresări, a se mișca; *ни оди́н му́скул не ~л у него́ на лице́* nici un mușchi nu i s-a clintit pe față. **2.** a-și pierde prezența de spirit ◇ *рука́ не дро́гнет (у кого́-л.)* n-are să-i tremure mîna, nu va sta la îndoială; *у меня́ се́рдце ~ло* mi-a sărit inima din loc.

дрожа́ние, *-я n. sg.* **1.** tremur, tremurat, dîrdîit. **2.** vibrare, zăngănit, tremurătură.

дрож/а́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. дро́гнуть)* a tremura; *~ от хо́лода* a tremura de frig, a dîrdîi; *~ от стра́ха* a tremura de frică. **2.** *(pf. дро́гнуть)* a zăngăni, a vibra, a tremura; *стёкла ~а́т* geamurile zăngănesc. **3.** *за + acuz.* sau *над + instr. (fig.)* a avea grijă, a tremura *(pentru ceva)* ◇ *~ за свою́ шку́ру* a-și păzi pielea.

дрожа́щий 1. *part. prez. act.* de la *дрожа́ть.* **2.** *adj.* tremurător; *~ го́лос* glas tremurător.

дрожжево́й *adj.* de drojdie.

дро́жж/и, *-е́й pl.* drojdie; *пивны́е ~* drojdie de bere; *расти́ как на ~а́х* a crește ca pe drojdie, a crește văzînd cu ochii.

дро́жки, *-жек pl. (înv.)* droșcă.

дрожь, *-и f. sg.* tremur, fiori, frison; *~ в го́лосе* tremur în voce; *не́рвная ~* tremur nervos, fior.

дрозд, *-а́ m.* mierlă, sturz; *чёрный ~* mierlă sură, mierlă gulerată; *пе́вчий ~* brebeneac, sturzul viilor ◇ *дать ~а́ кому́-л.* a-i trage cuiva un perdaf.

дрозофи́ла, *-ы f. (entom.)* musculiță-bețivă, drosofila.

дрок, *-а m. (bot.)* grozamă, drobiță, genistră, drog.

дромаде́р, *-а m.* dromader.

дросс, *-а m. (met.)* zgură, sediment.

дро́ссель, *-я m. (tehn.)* bobină de șoc, bobină de reacție, drosel.

дро́тик, *-а m. (înv.)* suliță de azvîrlit, gerid.

дрофа́, *-ы́; pl. дро́фы f. (zool.)* dropie.

друг[1], *-а m.; pl. друзья́, -зе́й* prieten, amic; *закады́чный ~* prieten la cataramă; *ста́рый ~* prieten vechi; *~ де́тства* prieten din copilărie ◇ *будь ~ом* te rog, fii bun, fii amabil, fii atît de bun; *(prov.) ста́рый ~ лу́чше но́вых двух* un prieten vechi face cît zece noi; *(prov.) ~а любя́, а себя́ не губя́* milă mi-e de tine, dar de mine mi se rupe inima; *друзья́ познаю́тся в беде́* prietenul la nevoie se cunoaște; *(prov.) скажи́, кто твой ~, и я скажу́, кто ты* spune-mi cu cine te aduni, și-ți spun cine ești.

друг[2] *(în expr.) ~ дру́га; ~ дру́гу* reciproc, unul pe altul; *~ с дру́гом* împreună, unul cu altul; *~ к дру́гу* unul față de celălalt; *поня́ть ~ ~а без слов* a se înțelege fără cuvinte (din ochi); *противоре́чить ~ ~у* a se contrazice, a se bate cap în cap.

друг/о́й *adj.* **1.** altul, diferit; *смотре́ть ~и́ми глаза́ми на...* a privi (ceva, pe cineva) cu alți ochi; *э́то ~о́е де́ло* asta-i altceva, asta-i o problemă cu totul diferită; *кто-то ~* (un) altul; *никто́ ~* nimeni altul; *с ~о́й стороны́* pe de altă parte; *оди́н..., ~ ...* unul..., altul; *одни́..., ~и́е* unii..., alții; *стал совсе́м ~и́м* s-a schimbat mult; e de nerecunoscut. **2.** al doilea, următorul; *на ~ день* a doua zi, în ziua următoare; *оди́н за ~и́м* unul după altul, în ordine, la rînd. **3.** *~о́й, -о́го m.* altul; *забо́титься о ~и́х* a avea grijă de alții; *при ~и́х* în fața altora, în fața cuiva străin; *и тот и ~* ambii, amîndoi; *тот и ~* unul și altul; *~ раз* altădată; cîteodată; *говори́ть одно́ а де́лать ~о́е* a spune una și a face alta; *по ~о́му* altfel, într-un chip diferit; *(cuv. modal) ~и́ми слова́ми* cu alte cuvinte; *(prov.) ~и́х не суди́, на себя́ погляди́* șade hîrbul în vale și rîde de oale; *не де́лай ~о́му того́, чего́ себе́ не жела́ешь* ce ție nu-ți place altuia nu-i face; *не одно́, так ~о́е* dacă nu-i una e alta.

дру́жб|а, *-ы f. sg.* prietenie, amiciţie; *те́сная* ~ prietenie strînsă; ~ *наро́дов* prietenie între popoare; *быть в* ~*е* a fi prieteni; *долголе́тняя* ~ prietenie veche; *неруши́мая* ~ prietenie de nezdruncinat; *у́зы* ~*ы* legături/relaţii de prietenie ◇ *(prov.) не в слу́жбу, а в* ~*у* din prietenie; de dragul prieteniei; *(prov.)* ~ *ой, а табачо́к врозь* frate, frate dar brînza e pe bani; rudă, rudă, dar turta e pe bani; *по* ~*е сказа́ть* a spune prieteneşte; *войти́ в* ~*у* a se împrieteni *(cu cineva)*; *коро́ткая* ~ prietenie la cataramă.

дружелю́бие, *-я n. sg.* prietenie, atitudine prietenoasă/binevoitoare; *прояви́ть* ~ a manifesta prietenie, a da dovadă de prietenie.

дружелю́бно *adv.* prieteneşte, amical.

дружелю́бный *adj.* prietenos, amical, amabil, binevoitor.

дру́жески *adv.* prieteneşte; *по-дру́жески* în chip prietenesc, prietenos; *сказа́ть по-*~ a spune prieteneşte.

дру́жеск|ий *adj.* prietenos, prietenesc, amical; ~ *приве́т* salut prietenesc ◇ *быть на* ~*ой ноге́* a fi buni prieteni.

дру́жественн|ый *adj.* **1.** amical, prietenos; ~ *тон* ton amical. **2.** prietenos, de prietenie; ~*ые свя́зи* legături de prietenie; ~*ые отноше́ния* relaţii de prietenie.

дружи́н|а, *-ы f.* **1.** *(ist.) drujină (oştirea cnejilor în vechea Rusie)*. **2.** echipă, detaşament; *пожа́рная* ~ detaşament/echipă de pompieri; *рабо́чая* ~ detaşament/echipă de muncă; *(ist.) боевы́е* ~*ы* gărzi muncitoreşti.

дружи́нник, *-а m.* **1.** *(ist.) drujinic.* **2.** membru al unei echipe; membru al unui detaşament de luptă.

дружи́ть, *-жу́, -у́жишь vb. ipf.* a fi prieteni, a fi în relaţii prieteneşti, a lega prietenie, a stabili relaţii de prietenie cu...

дружи́ться, *-у́жу́сь, -жи́шься vb. ipf. (pf. подружи́ться) v. дружи́ть*

дружи́ще, *-а n.* frate, prietene, dragă, amice; *послу́шай-ка,* ~*!* ia ascultă, dragă prietene!

дру́жка [1], *-и f.* vornicel, vătăşel *(la nuntă)*, cavaler de onoare; druşcă.

дру́жк|а [2], *-и (în expr.) друг* ~*у* unul pe altul; *друг* ~*е* unul altuia; *друг* ~*ой* unul de altul.

дру́жно *adv.* **1.** în bună înţelegere, în armonie. **2.** solidar, împreună cu toţii; concomitent, deodată; ~ *взя́ться за де́ло* a se apuca cu toţii de treabă; *де́йствовать* ~ a acţiona în mod solidar ◇ ~ — *не гру́зно* unirea face puterea.

дру́жн|ый *adj.* **1.** unit, armonios; ~*ая семья́* familie strîns unită; ~ *коллекти́в* colectiv unit/ armonios. **2.** *(единодушно, единогласно)* unanim, general, împreună, solidar, în acelaşi timp, concomitent; ~ *смех* un rîs unanim/general; ~*ые уси́лия* eforturi generale ◇ ~*ая весна́* primăvară bruscă.

друж|о́к, *-жка́ m.* **1.** *dim.* drăguţule. **2.** fîrtat, ortac, tovarăş, prieten, amic◇ *(prov.) для ми́лого* ~*ка́ — и серёжку из ушка́* pentru omul care-mi place, cale n-am şi tot mi-aş face.

друи́д, *-а m. (ist.)* druid.

дры́гать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. дры́гнуть) instr.* a da din picioare, a bălăbăni picioarele.

дры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *дры́гать*

дры́хнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pop.)* a trage la aghioase, a dormi.

дря́блость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi flasc, vestejire, ofilire, fleşcăială, vlăguire.

дря́бл|ый *adj.* **1.** flasc, fleşcăit; ~*ая ко́жа* piele veştedă/ fleşcăită. **2.** *(fig.)* fără voinţă, lipsit de voinţă, mofluz, lăsător.

дря́зги, *дрязг pl.* certuri mărunte, zîzanii, ciondăneli, ciorovăieli.

дря́ква, *-ы f. (bot.)* ciclamă, ciclamen.

дрянн|о́й *adj.* rău, urît, prost; ~*а́я о́бувь* încălţăminte proastă; ~ *хара́ктер* caracter urît.

дрян|ь, *-и f. sg.* **1.** fleac, lucru inutil/ prost. **2.** ticălos, om de nimic, mizerabil, canalie ◇ *де́ло* ~ stăm prost; am scrîntit-o; am pus-o de mămăligă; *пого́да* ~ e o vreme cîinoasă.

дряхле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. одряхле́ть)* a îmbătrîni, a se şubrezi, a se vlăgui.

дря́хлость, *-и f. sg.* îmbătrînire, decrepitudine, ramoleală.

дря́хл|ый *adj.* slăbănog, hîrbuit; ~ *стари́к* bătrîn neputincios/slăbănog.

дуали́зм, *-а m. sg. (fil.)* dualism.

дуали́ст, *-а m. (fil.)* dualist.

дуалисти́ческий *adj. (fil.)* dualist.

дуб, *-а m.* stejar, lemn de stejar ◇ *дать* ~*а* a-i suna cuiva ceasul.

дуба́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. ipf. (pf. отдуба́сить) (pop.)* **1.** *acuz.* a ciomăgi, a bate,/a snopi în bătaie. **2.** *по* + *dat.* sau *в* + *acuz.* a lovi puternic, a bate.

дуби́льн|ый *adj.* de argăsit, de tăbăcit, de dubit, tanant; ~ *чан* bazin de argăsit; ~*ое веществó* substanţă tanantă, tanant, argăseală; ~*ая кислота́* acid tanic; *(tehn.)* ~ *бараба́н* butoi de tăbăcit.

дуби́льня, *-и f.* tăbăcărie, argăsitorie.

дуби́льщик, *-а m.* tăbăcar, argăsitor.

дуби́н|а, *-ы f.* **1.** ciomag, bîtă, măciucă. **2.** *(fig. pop.)* cap pătrat, cap de lemn, tîmpit; *стоя́ть* ~*ой* a sta de lemn Tănase; *стоеро́совая* ~ prost ca noaptea, prost de dă în gropi.

дуби́нка, *-и f.* retevei, baston.

дуби́тель, *-я m. (tehn.)* substanţă tanantă, tanant.

дуби́ть, *-блю́, -би́шь vb. ipf. (pf. вы́дубить) acuz. (tehn.)* a tăbăci, a argăsi.

дубле́ние, *-я n. sg. (tehn.)* tăbăcire, tăbăceală, argăsire.

дублёнка, *-и f. (pop.)* cojoc din piele argăsită.

дублён|ый *adj.* tăbăcit, argăsit, dubit; ~*ая ко́жа* piele tăbăcită/argăsită; ~ *мех* blană argăsită.

дублёр, *-а m. (teatr.)* dublură.

дубле́т, *-а m.* dublet.

дублика́т, *-а m.* duplicat.

дубли́рование, *-я n. sg. (действие)* dublare, dublaj, înlocuire.

дубли́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a dubla *(în teatru)*. **2.** a copia; ~ *карти́ну* a face o copie după tablou.

дубля́ж, *-а m.* dublare dublaj.

дубня́к, *-а́ m.* stejăriş, pădure de stejar, stejeret.

дубо́в|ый *adj.* **1.** de stejar; ~*ые насажде́ния* plantaţii de stejar; ~ *лес* pădure de stejari, stejăriş. **2.** *(fig.)* greoi, grosolan, tontălău; ~ *стиль* stil greoi ◇ ~*ая голова́* cap sec, cap de lemn, cap pătrat.

дубоно́с, *-а m. (zool.)* botgros, cireşar, sîmburar.

дубра́в|а, *-ы f.* pădure de stejar.

дубра́вник, *-а m. v. дубра́ва*

дубро́вка, *-и f. (bot.)* şopîrliţă.

дубро́вник, *-а m. (bot.)* dumbeţ.

дуг|а́, *-и́ f.* **1.** *(в упряжи)* cerc, arcă de înhămat. **2.** arc; *во́льтова* ~ arc voltaic ◇ *бро́ви* ~*о́й* sprîncene arcuite; *согну́ть в* ~*у́ (в три дуги́) кого́-л.* a îngenunchea pe cineva, a-i frînge cuiva cerbicea.

дугов|о́й *adj.* în arc, de arc, cu arc; ~*а́я ла́мпа* lampă cu arc.

дугообра́зный *adj.* arcuit, în formă de arc.

дуд|а́, *-ы́ f. (reg.)* fluier ◇ *(prov.) и швец, и жнец и в* ~*у́ игрец* meşter la toate; *в одну́* ~*у́ дуде́ть* a o ţine una şi bună; a cînta la unison; *знать* ~*у́ на льду* a şti ce au uitat alţii.

дуда́к, *-а́ m. (zool.)* dropie.

дуде́ть, *-ди́шь vb. ipf.* a fluiera, a şuiera, a cînta la fluier.

ду́дк|а, *-и f.* **1.** fluier, trişcă. **2.** *(min.)* puţ rotund nesusţinut ◇ *пляса́ть под чужу́ю* ~*у* a juca cum îi cîntă altul; a-i cînta cuiva în strună.

ду́дки *interj.* nici gînd!, aşi!, nici pomeneală!, nici vorbă!; *нет,* ~*!* nu, nici gînd!

ду́жка, *-и f.* **1.** *dim.* arc mic. **2.** arc de sîrmă. **3.** mîner arcuit; toartă arcuită. **4.** iadeş.

дука́т, *-а m.* ducat.

ду́ло, *-а n.* ţeavă, gura ţevii; ~ *пу́шки* ţeava tunului, gura tunului.

ду́м|а, *-ы f.* **1.** *(poetic)* gînd, cuget; *тя́жкие* ~*ы* gînduri negre; ~*у ду́мать* a se gîndi profund, a cugeta adînc. **2.** *(lit.)* elegie, baladă *(în Ucraina)*. **3.** *(ist.)* dumă; *госуда́рственная* ~ Dumă de stat; *боя́рская* ~ duma boierilor; *городска́я* ~ consiliu municipal.

ду́ма|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. поду́мать)* a gîndi, a se gîndi, a medita, a cugeta; ~ *о чём-л.* a se gîndi la

ceva. **2.** a crede, a socoti, a fi de părere, a-şi închipui, a presupune; ~ *ина́че* a fi de altă părere, a crede altfel. **3.** *(pf. поду́мать)* cu *inf.* a intenţiona, a avea de gînd; *и не ~ю* nici gînd, nici prin gînd nu-mi trece ◇ *мно́го о себе́ ~* a se crede, a se supraevalua, a avea o părere prea bună despre sine; *не до́лго ~я* fără a sta pe gînduri, fără şovăire; *и ~ не смей!* nici să nu te gîndeşti!, nici prin cap să nu-ţi treacă! *я ~ю!* cred şi eu!, sigur că da!, bineînţeles!

ду́ма|ться, *-ается vb ipf. impers. dat.* a i se părea, a crede, a socoti, a-şi închipui; *мне ~ется* mi se pare.

ду́мка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *ду́ма (I).* **2.** periniţă, pernă mică, puişor.

ду́мный *adj. (ist.)* de/din dumă; ~ *боя́рин* boier din dumă.

дуна́йск|ий *adj.* de Dunăre, dunărean; ~ *бассе́йн* bazinul dunărean; *~ая сельдь* scrumbie de Dunăre.

дунове́ни|е, *-я n.* suflu, adiere, boare; ~ *ве́тра* adiere de vînt; *ни мале́йшего ~я* nici cea mai uşoară adiere.

ду́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *дуть*

ду́пель, *-я m.* becaţină *(mare).*

дупле́т, *-а m.* dubleu *(la biliard).*

дупли́ст|ый *adj.* găunos, scorburos, cu scorbură; *~ое де́рево* copac scorburos.

дупло́, *-а́ n.* **1.** scobitură, scorbură, găunoşitură. **2.** carie dentară, dinte găunos.

дупля́нка, *-и f. (agr.)* buduroi, ştiubei.

ду́ра, *-ы f.* (femeie) proastă, toantă, neghioabă; neroadă ◇ *(prov.) велика́ Федо́ра, да ~* (are) barbă mare, dar minte n-are; mare şi prost; ~ *непоби́тая* proastă de dă în gropi; proastă ca noaptea.

дура́к, *-а́ m.* **1.** (om) prost, neghiob, nătîng. **2.** *(înv.)* măscărici, caraghios; *валя́ть ~а́* a face pe măscăriciul, a face pe prostul. **3.** *pl.* popa-prostu *(joc de cărţi)*; *игра́ть в ~и́* a juca popa-prostu ◇ *оста́вить в ~а́х* a păcăli, a prosti, a trage pe sfoară; *наби́тый ~;* ~ *~о́м* prostul proştilor, nătărău între nătărăi; prost de dă în gropi; prost ca noaptea; *(fam.) нашёл ~а́* vezi să nu fie; ţi-ai găsit prostul; *не ~ (сде́лать что-л.)* a se pricepe nevoie mare, a şti (să faci ceva); *вы́пить не ~* a se pricepe la băutură; *безнадёжный ~* un prost şi jumătate, prost de dă în gropi; *(prov.) где ~у́ по по́яс, там у́мный сух пройдёт* pe unde prostul se îneacă, deşteptul trece ca pe pod; *(prov.) ~а́ учи́ть, что мёртвого лечи́ть* prostia din născare niciodată leac nu are; *(prov.) ~а́м зако́н не пи́сан* nebunii nu ştiu de lege; nu poţi opri pe sminţiţi să-şi facă de cap; *(prov.) ~о́м был, ~о́м оста́лся* s-a dus bou şi s-a întors vacă; *не на ~а́ напа́л* nu ţi-ai găsit prostul.

дуракова́тый *adj.* prostănac, prostuţ, nătîng, tontălău, zănatic.

дурале́й, *-я m.* tont, neghiob, nătărău.

дура́ль, *-я m. (metal)* duraluminiu.

дура́цк|ий *adj.* **1.** prostesc, neghiob, stupid; *~ое положе́ние* situaţie stupidă. **2.** de măscărici.

дура́честв|о, *-а n.* prostie, nerozie, neghiobie; faptă nebunatică; *брось свои́ ~а!* lasă prostiile tale!

дурачи́на, *-ы m.* prostănac, nătîng, bleg, nătărău, tont.

дура́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. одура́чить) acuz.* a înşela, a prosti, a păcăli, a trage pe sfoară.

дура́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf.* a se distra, a se amuza, a face năzbîtii/năzdrăvănii, a face pozne.

дурач|о́к, *-ка́ m. dim.* prostănac, prostuţ; *прики́дываться ~ко́м* a face pe prostul.

дура́шливый *adj.* **1.** prostuţ, straniu, năstruşnic, ciudat. **2.** poznaş.

ду́рень, *-рня m. (pop.)* (om) prost, tîmpit, hăbăuc, imbecil.

дуре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. одуре́ть) (pop.)* a se prosti, a se tîmpi, a deveni prost.

дури́на, *-ы f. (bot.)* durină.

дури́нка, *-и f. (bot.)* merişor brumăriu.

дури́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* a face ştrengării, a face pozne.

дурма́н, *-а m. sg.* **1.** *(bot.)* laur, ciumăfae, cornuţă, bolîndariţă. **2.** *(fig.)* narcoză, opium.

дурма́ни|ть, *-ню, -нишь vb. ipf. (pf. одурма́нить) acuz.* a ameţi, a îmbăta, a zăpăci, a buimăci.

дурне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. подурне́ть)* a se urîţi, a se sluţi, a se poci, a deveni mai urît.

дурни́шник, *-а m. (bot.)* scai.

ду́рно *adv.* **1.** urît, rău, prost; ~ *па́хнет* miroase urît; ~ *поступа́ть/вести́ себя́* a se purta urît; ~ *обраща́ться с кем-л.* a se purta rău cu cineva; ~ *говори́ть о ком-л.* a vorbi de rău pe cineva. **2.** *pred. impers. dat.* a-i fi rău, a se simţi rău, a i se face rău; *ему́ сде́лалось ~* i s-a făcut rău.

дурн|о́й *adj.* **1.** rău, urît, prost; *~вкус* gust prost; ~ *хара́ктер* caracter urît; ~ *во́здух* aer stricat; *~а́я пого́да* timp urît; *~а́я сла́ва; ~а́я репута́ция* faimă rea; *быть на ~о́м счету́* a fi rău cotat/văzut; ~ *при́знак* semn rău/suspect; *~о́е поведе́ние* purtare urîtă; ~ *посту́пок* faptă rea. **2.** *(pop.)* prost, tîmpit. **3.** slut, urît, lipsit de frumuseţe; *она ~а́ собо́й* e urîtă ◇ *(înv.) ~а́я боле́знь* boală ruşinoasă, boală venerică; *(înv.) ~ глаз* ochi răi, ochi care deoache *(în superstiţii)*; *большо́й, да ~* de ani e mare, dar minte n-are; mare şi prost.

дурнот|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** greaţă, ameţeală, senzaţie de leşin; *почу́вствовать ~у́* a simţi ameţeală. **2.** *(înv.)* urîţenie.

дурну́шка, *-и f.* femeie (fată) urîtă.

ду́рость, *-и f. sg.* **1.** prostie, dobitocie, tîmpenie. **2.** ciudăţenie.

ду́рочка, *-и f. dim.* prostuţă, gîsculiţă.

дуршла́г, *-а m.* strecurătoare.

дурь, *-и f. sg.* prostie, sminteală, neghiobie, capriciu, toană; *вы́бить ~ из головы́* a-i scoate prostia din cap; ~ *нашла́/напа́ла на кого́-л.* a-l apuca nebuniile/pandaliile.

дуст, *-а m.* praf, pulbere.

ду́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *дуть.* **2.** *adj.* găunos, gol în interior; *(о стекле)* suflat *(despre sticlă)*; *~ая ши́на* pneu, cauciuc. **3.** *(преувеличенный)* umflat, exagerat; *~ые це́ны* preţuri exorbitante; *~ая сла́ва* faimă exagerată.

ду|ть, *ду́ю, ду́ешь vb. ipf. (pf. mom. ду́нуть)* **1.** a bate, a sufla; *~ет си́льный ве́тер* bate/suflă un vînt puternic. **2.** *impers.* suflă, trage; *~ет из щеле́й* suflă (trage) din crăpături; *~ет от окна́* trage de la fereastră. **3.** *(pf. вы́дуть) acuz.* a sufla, a fabrica prin suflare; ~ *буты́лки* a sufla sticle. **4.** *(pf. вздуть) acuz. (pop.)* a bate, a ciomăgi. **5.** *(pf. вы́дуть) acuz. (пить в большом количестве)* a bea cantităţi mari şi timp îndelungat. **6.** *(pop.)* a face ceva iute; ~ *на гармо́нике* a trage din armonică, a cînta la armonică ◇ *(pop.) он и в ус себе́ не ду́ет* nici nu-i pasă, nici nu se sinchiseşte; *(pop.) ~ и в хвост и в гри́ву* a-i da zor.

дутьё, *-я́ n. sg. (tehn.)* suflat, suflare; ~ *стекля́нной посу́ды* suflatul vaselor de sticlă.

ду́ться, *-ду́юсь, ду́ешься vb. ipf. (pf. наду́ться)* **1.** *на + acuz.* a se bosumfla, a se îmbufna. **2.** *(pop.)* a juca (cărţi) cu pasiune.

дух, *-а m.* **1.** *sg. (психические способности)* spirit, conştiinţă; *в здоро́вом те́ле здоро́вый ~* minte sănătoasă în trup sănătos; ~ *противоре́чия* spirit de contrazicere. **2.** *sg.* spirit, moral; *боево́й ~* spirit combativ; *прису́тствие ~а* prezenţă de spirit; *подъём ~а* entuziasm; *упа́док ~а* depresiune sufletească, moral scăzut; *подня́ть ~* a ridica moralul; *собра́ться с ~ом* a-şi lua inima-n dinţi, a prinde curaj; *па́дать ~ом* a-şi pierde curajul. **3.** *(înv.)* duh, umbră, nălucă; *злой ~* duhul rău. **4.** *sg. (сущность)* spirit, conţinut; *по ~у зако́на* în spiritul legii; ~ *вре́мени* spiritul vremii. **5.** *sg. (дыхание)* suflu, suflare, răsuflare; ~ *перевести́* a răsufla; *у меня́ ~ захвати́ло* mi s-a tăiat respiraţia. **6.** *sg. (pop.)* aer. **7.** *sg. (запах) (pop.)* miros; *тяжёлый ~* miros urît/neplăcut ◇ *быть в ~е* a fi bine dispus; *быть не в ~е* a fi prost dispus, a fi indispus; *не в моём ~е* nu e genul meu; *одни́м/еди́ным ~ом* dintr-o dată; dintr-o suflare; dintr-un suflu; *во весь ~* într-o goană, cu sufletul la gură; *(pop.) ~ вон из...* a murit, şi-a dat duhul; *(înv.) испусти́ть ~* a-şi da sufletul; *(înv.) на ~у́* la spovedanie; *(pop.) вы́шибить ~ из...* a omorî, a ucide; *ни слу́ху ни ~у о ком-л.* nici o veste, nu se ştie nimic despre el; *(glumeţ) святы́м ~ом* nu

se ştie cum, Dumnezeu ştie cum; *(pop.)* *~у не хватáет* a) nu poate răsufla; b) *на + acuz.* sau cu *inf.* n-are curaj să...; îi lipseşte curajul pentru a...; *хвáтит ~у на...* este în stare, are capacitatea necesară; *в э́том ~е* în acest gen; cam aşa ceva.

духáн, *-а m.* cîrciumă, restaurant *(în Caucaz).*

духи́, *-óв pl.* parfum.

духовéнство, *-а n. sg. col.* cler, preoţime.

духóвка, *-и f.* rolă, cuptor la plită.

духóвник, *-а m. (înv.)* duhovnic, confesor.

духóвн|ый *adj.* **1.** sufletesc, spiritual, duhovnicesc; *~ая бли́зость* apropiere sufletească, comunitate spirituală; *~ые запрóсы; ~ые интерéсы* cerinţe sufleteşti/spirituale. **2.** *(înv.) (церковный)* bisericesc, religios, clerical; *~ая мýзыка* muzică religioasă; *из ~ого звáния* din tagma religioasă. **3.** **~ый,** *-ого m. (înv.)* cleric, persoană din cler. **4.** **~ая,** *-ой f. (înv.)* testament ◇ *(înv.) ~ое завещáние* testament.

духов|óй *adj.* **1.** de suflat *(despre instrumente muzicale)*; *~ оркéстр* orchestră de instrumente de suflat, fanfară. **2.** *(în expr.) ~áя печь* rolă.

духотá, *-ы́ f. sg.* **1.** zăpuşeală; zăduf, năduf. **2.** aer închis.

душ, *-а m.* duş; *приня́ть ~* a face duş ◇ *встречáть холóдным ~ем когó-л.* a lua în furci (pe cineva), a trage (cuiva) o săpuneală.

душ|á, *-и́ f.* **1.** suflet; *в глубинé ~и́* în adîncul sufletului; *до глубины́ ~и́* pînă în adîncul sufletului. **2.** caracter, suflet; *дóбрая ~* suflet bun; *ни́зкая ~* caracter josnic. **3.** *(fig.)* iniţiator, însufleţitor; cap; suflet; *~ всегó дéла* sufletul întregii întreprinderi. **4.** *(fig.)* om, persoană, locuitor; *на ~у населéния* de persoană/de cap de locuitor; *в семьé пять душ* familie din cinci suflete; *по скóлько с ~и́?* cît e de persoană? **5.** *(ist.)* suflet, rob, şerb, ţăran iobag ◇ *ни живóй ~и́; ни ~и́* nimeni, nici ţipenie de om; *без ~и́* a) fără interes, fără entuziasm; b) fără suflet, fără inimă; *бумáжная ~* conţopist; *~ в пя́тки ушлá* cu inima în călcîi (de frică); *~ нараспáшку* ce-i în guşă şi-n căpuşă; a avea inima largă; *~ не принимáет* a-i fi lehamite; *(prov.) ~ согрешила, а нóги виновáты* capra face, oaia trage; capra face pozna şi oaia pate ruşinea; *по ~é* sau *по ~áм говори́ть* a vorbi de la om la om; a vorbi deschis; *э́то мне по ~é* asta-mi place, îmi convine, îmi merge la inimă; *от всей ~и́* din tot sufletul, sincer de tot; *за ми́лую ~у* cu dragă inimă; *жить ~ в ~у* a trăi în bună înţelegere; *в ~é* a) în sine, în adîncul sufletului; b) prin felul său de a fi, prin înclinaţiile sale; *быть без ~и́...* a fi nebun după...; *отвести́ ~у* a-şi uşura sufletul, a-şi vărsa focul; *~ не лежи́т к (комý-л., к чемý-л.)* a nu avea la inimă, a nu te trage inima să...; *лежи́т на ~é* îmi stă pe suflet; mă apasă; îmi stă ca o piatră pe inimă; *брать на ~у что-л.* a lua asupră-şi răspunderea; *~и́ не чáять в ком-л.* a adora pe cineva; *кáменная ~* inimă de piatră; *кривáя ~* mincinos; *коснýться ~и́* a atinge o coardă sensibilă; *вы́мотать (всю) ~у* a scoate sufletul, a istovi; *скóлько ~é угóдно* cît îţi pofteşte sufletul; după pofta inimii; la discreţie; *~óй и тéлом* cu trup şi suflet; *ни ~óй ни тéлом не виновáт* n-am nici o vină; *~ в пя́тки ушлá* mi s-a făcut inima cît un purice; *влезть в ~у* a se băga în sufletul cuiva; *стоя́ть над ~óй* a sta pe capul cuiva, a plictisi, a sîcîi; *~ моя́!* dragul meu!, draga mea!; *~-человéк* om de suflet, om bun; *~ не на мéсте* a fi neliniştit/îngrijorat/necăjit; *говори́ть с ~óй* a vorbi cu însufleţire/cu elan; *криви́ть ~óй* a nu fi sincer; *вложи́ть всю ~у в...* a pune tot sufletul în...; *у меня́ наболéло на ~é* mi-e inima grea, mă apasă pe suflet; *не имéть грошá за ~óй* a nu avea nici o leţcaie; *в чём тóлько ~ дéржится* îl suflă vîntul, abia se ţine pe picioare; *для ~и́* pentru sine, pentru sufletul său; *(pop.) с ~и́ вороти́т (от чегó-л.)* a nu mai suporta ceva; *(înv.) отдáть бóгу ~у* a muri, a-şi da sufletul; *крик ~и́* strigătul inimii, strigăt de desperare; *купорóсная ~* suflet înveninat, inimă otrăvită; *продáжная ~* caracter venal/corupt; *(prov.) скупóму ~ дешéвле грошá* lăcomia strică omenia; *смýтно на ~é* mi-e

sufletul răvăşit/răscolit; *тянýть зá ~у когó-л.* a scoate sufletul din cineva; *хватáть зá ~у* a mişca pînă la lacrimi; *чужáя ~ — потёмки* nu ştii niciodată ce-i în sufletul altuia.

душевáя, *-óй s. f.* cameră de duş/cu duş.

душéвно *adv.* cordial, sincer, din tot sufletul, din toată inima.

душевнобольнóй *adj.* **1.** alienat mintal, nebun. **2.** **~óй,** *-óго m.* alienat. **3.** **~áя,** *-óй f.* alienată.

душéвность, *-и f. sg.* sinceritate, cordialitate, prietenie.

душéвн|ый *adj.* **1.** sufletesc, spiritual, de suflet; *~ое спокóйствие* linişte sufletească; *с ~ым прискóрбием* cu durere în suflet. **2.** sincer, cordial; prietenos, amical; *вести́ ~ую бесéду* a sta de vorbă de la om la om; *~ые болéзни* boli mintale.

душегрéйка, *-и f. (înv.)* scurteică, bondiţă, bluză vătuită; pieptar, vestă.

душегýб, *-а m.* asasin, ucigaş, criminal.

душегýбка, *-и f.* luntre îngustă şi nestabilă.

душегýбство, *-а n. (pop.)* omucidere, crimă, tîlhărie.

дýшенька, *-и f. sg.* sufleţelul meu, drăguţa mea, inimioara mea.

душеприкáзчик, *-а m. (jur.)* executor testamentar.

душераздирáющий *adj.* sfîşietor.

душеспаси́тельн|ый *adj. (înv. ironic)* călăuzitor, povăţuitor; pilduitor.

дýшечка, *-и m.* şi *f. (fam.) v. дýшенька*

души́ст|ый *adj.* mirositor, aromat, parfumat; *~ые цветы́* flori mirositoare; *(bot.) ~ горóшек* sîngele-voinicului, indrişaim.

души́тель, *-я, m.* asupritor, împilator, prigonitor, opresor; *(fig.) ~ просвещéния* prigonitor al culturii.

души́ть [1], *душý, дýшишь vb. ipf. (pf. задуши́ть) acuz.* **1.** *(убивать)* a gîtui, a strangula, a sugruma. **2.** *(стеснять дыхание)* a înăbuşi, a strînge; *воротни́к дýшит* mă strînge gulerul; *кáшель дýшит* mă înăbuşă tusea; *(fig.) ~ в объя́тиях* a înăbuşi cu îmbrăţişări; *(fig.) (подавлять)* a asupri, a împila, a oprima, a înăbuşi; *~ свобóду* a înăbuşi libertatea; *~ кри́тику* a gîtui critica.

души́ть [2], *душý, дýшишь vb. ipf. (pf. надуши́ть) acuz.* a parfuma; a da cu parfum.

души́ться, *душýсь, дýшишься vb. ipf. (pf. надуши́ться) instr.* şi fără *compl.* a se parfuma.

души́ца, *-ы f. (bot.)* sovîrf, magheran.

дýшка, *-и m.* şi *f.* om fermecător, încîntător, adorabil.

дýшно *pred. impers.* **1.** e zăduf, e zăpuşeală/năduşeală, e înăbuşitor; *в кóмнате ~* în cameră e zăduf. **2.** *dat.* a se sufoca, a-i veni rău; a se înăbuşi; *емý ~* se înăbuşă, se sufocă.

дýшн|ый *adj.* înăbuşitor; *~ая погóда* timp înăbuşitor.

душ|óк, *-шкá m. sg.* miros uşor, iz.

душóнка, *-и f. (peior.)* suflet mîrşav/josnic/meschin; *мéлкая ~* suflet mic, meschin; *дрянна́я/гáдкая ~* caracter urît.

дуэли́ст, *-а m. v. дуэля́нт*

дуэ́л|ь, *-и f.* duel; *вы́звать на ~* a provoca la duel; *дрáться на ~и* a se bate în duel; *(fig.) артиллери́йская ~* duel de artilerie.

дуэля́нт, *-а m.* duelist.

дуэ́т, *-а m.* duet.

ды́ба, *-ы f. (ist.)* scaun, stîlp de tortură.

ды́бом *adv. (în expr.) вóлосы встáли ~* i s-a făcut părul măciucă/vîlvoi.

ды́бы *(în expr.) встать на ~* a cabra, a se ridica pe picioarele dinapoi (despre cai); *(fig.)* a se burzului, a-şi ieşi din sărite; a se împotrivi cu mînie, a se încăpăţîna.

ды́лда, *-ы m.* şi *f. (pop.)* lungan, găligan.

дым, *-а m.* **1.** fum. **2.** *(ist.)* casă, fum, locuinţă; *плати́ть пóдать с ~а* a plăti bir pe fumuri, a plăti fumăritul ◇ *~ коромы́слом* e mare tărăboi; *(prov.) нет ~а без огня́* pînă nu faci foc nu iese fum; *(prov.) бежáть от ~а и попáсть в огóнь* a da/a cădea din lac în puţ; a nimeri de la dracu la tată-său; *~ да кóпоть* sărăcie lucie; *в ~* definitiv, pînă la capăt, complet;

рассеяться как ~ a se împrăştia ca fumul.

дыми́|ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. (pf. надыми́ть)* a scoate fum, a fumega.

дыми́ться, *-и́тся vb. ipf.* a fumega, a scoate fum.

ды́мка, *-и f. sg.* văl de ceaţă, pînză de pîclă.

ды́мный *adj.* **1.** afumat, plin de fum. **2.** care produce fum, cu fum.

дымов|о́й *adj.* de fum; *~а́я труба́* coş de fum; *(mil.) ~а́я заве́са* perdea de fum; ~ *снаря́д* proiectil fumigen; *~а́я бо́мба* bombă fumigenă.

дымога́рн|ый *adj. (tehn.) ~ая тру́бка* ţeavă de fum.

дымоку́р, *-а m. (agr.)* putregai aprins pentru producerea fumului.

дымомаскиро́вка, *-и f. (mil.)* mascare cu fum.

дымомёт, *-а m. (mil.)* aruncător de fum.

дымохо́д, *-а m.* coş, horn, canal de fum.

ды́мчатый *adj.* fumuriu, de culoarea fumului, cenuşiu, gri.

дымя́нка, *-и f. (bot.)* fumăriţă.

ды́ня, *-и f.* pepene galben.

дыр|а́, *-ы́ f.* **1.** gaură, spărtură. **2.** *(fig.)* fund de provincie. **3.** *pl.* găuri, lipsuri; *~ы в хозя́йстве* lipsuri în gospodărie ◇ *заткну́ть ~у́* a astupa o gaură, a îndrepta ceva la repezeală.

ды́рка, *-и f.* găurică, spărtură mică.

дыроко́л, *-а m. (mec.)* perforator.

дыря́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. продыря́вить) acuz. (pop.)* a găuri.

дыря́в|ый *adj.* găurit, rupt ◇ *(fig.) ~ая голова́* sau *~ая па́мять* uituc, cap găunos, cap sec.

дыха́н|ие, *-я n. sg.* **1.** respiraţie, răsuflare, suflare; *(med.) иску́сственное* ~ respiraţie artificială. **2.** *(fig.)* suflare, duh, suflu, vînt, adiere; ~ *весны́* suflu de primăvară ◇ *затаи́в* ~, *с затаённым ~ием* oprindu-şi suflarea, reţinîndu-şi respiraţia; *до после́днего ~ия* pînă la ultima suflare; *на одно́м ~ии* într-un suflet.

дыха́тельн|ый *adj. (anat.)* de respiraţie, respirator; ~ *аппара́т* aparat respirator; *~ые пути́* căile respiratorii.

дыхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *дыша́ть.*

дыша́|ть, *дышу́, ды́шишь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. дыхну́ть* şi *дохну́ть)* a respira, a răsufla; *тяжело́* ~ a răsufla (cu) greu. **2.** *instr. (fig.)* a fi însufleţit; *(fig.)* a respira, a răsufla; a se exprima; a emana ◇ ~ *здоро́вьем* a fi sănătos tun; *е́ле* ~ sau ~ *на ла́дан* a-şi trăi ultimele clipe, a fi pe patul morţii.

дыша́ться, *ды́шится vb. ipf. impers. dat.* a respira; *легко́ ды́шится* se respiră uşor, respiri uşor.

ды́шло, *-а n.* **1.** oişte, proţap. **2.** *(mec.)* bielă.

дья́вол, *-а m.* diavol, necurat, satană, drac ◇ *(pop.) како́го ~а?* sau *за каки́м ~ом* pentru ce?, la ce?, la ce naiba?; *боя́ться, как* ~ *кре́стного зна́мения* a se teme ca dracul de tămîie/ca dracul de semnul crucii.

дьяволёнок, *-нка m.* **1.** drăcuşor, diavol mic, spiriduş, michiduţă. **2.** *(о ребёнке)* drăcuşor.

дья́вольски *adv.* diabolic, drăceşte, îndrăcit; al dracului; ~ *уста́ть* a obosi îngrozitor, a obosi al dracului.

дья́вольский *adj.* drăcesc, al dracului, diabolic, infernal.

дьяк, *-а m. (ist.)* **1.** diac, logofeţel, grămătic. **2.** *v. дьячо́к.*

дья́кон, *-а m. (bis.)* diacon.

дья́конский *adj.* de diacon.

дьячо́к, *-чка́ m. (bis.)* paracliser.

дю́жий *adj. (pop.)* puternic, zdravăn, voinic, vînjos.

дю́жина, *-ы f.* duzină ◇ *чёртова* ~ duzina dracului, treisprezece.

дю́жинный *adj.* de duzină, mediocru, obişnuit.

дюйм, *-а m.* ţol *(unitate de măsură = = 25,4 mm).*

дюймо́вый *adj.* de un ţol.

дю́ны, *дюн pl.; sg. дю́на, -ы f.* dună.

дюралюми́ний, *-я m. sg.* dural, duraluminiu.

дя́гиль, *-я m. (bot.)* anghelică.

дя́дюшка, *-и m. dim.* de la *дя́дя*

дя́дя, *-и m.* **1.** unchi. **2.** *(pop.)* moş, nene.

дя́тел, *-тла m.* ciocănitoare, ghionoaie ◇ *(prov.) ста́рого дя́тла на гнезде́ не пойма́ешь* vulpea bătrînă nu cade în cursă.

Е

е *n. litera şi sunetul* «е».

ева́нгелие, *-я n.* evanghelie.

евангели́ст, *-а m.* evanghelist.

евангели́ческ|ий *adj.* evanghelic; *~ая це́рковь* biserica evanghelică/protestantă/reformată.

ева́нгельский *adj.* de/din evanghelie.

евге́ника, *-и f. sg.* eugenie.

евкали́пт, *-а m. v. эвкали́пт*

евкали́птовый *adj. v. эвкали́птовый*

е́внух, *-а m.* eunuc.

евре́й, *-я m.* evreu.

евре́йка, *-и f.* evreică.

евре́йский *adj.* evreiesc, izraelit; ~ *язы́к* limba evreiască, idiş.

европеиза́ция, *-и f. sg.* europenizare.

европеизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a europeniza.

европе́йка, *-и f.* europeană.

европе́йский *adj.* european, europenesc, din Europa.

европе́йцы, *-цев pl.; sg. европе́ец, -е́йца m.* europeni.

евро́пий, *-я m. (chim.)* europiu.

евста́хиев *adj. (în expr.) ~а труба́* trompa lui Eustache.

е́герский *adj.* de vînătoare; de vînători; ~ *полк* regiment de vînători.

е́герь, *-я m.* **1.** vînător *(profesionist).* **2.** soldat într-un regiment de vînători.

еги́петск|ий *adj.* egiptean, din Egipt ◇ *(fig.) казнь ~ая* pacoste mare, calamitate; *тьма ~ая* întuneric de nepătruns, întuneric beznă; ~ *труд* muncă grea/istovitoare, muncă de rob.

египто́лог, *-а m.* egiptolog.

египтоло́гия, *-и f. sg.* egiptologie.

египтя́не, *-ян pl.; sg. -я́нин, -а m.* egipteni, locuitori din Egipt.

египтя́нин, *-а m.* egiptean.

египтя́нка, *-и f.* egipteancă, locuitoare din Egipt.

его́ **1.** *gen.* şi *acuz.* de la *pron. pers. он* şi *оно́.* **2.** *pron. pos.* al său, a sa, al lui, a lui; *э́то* ~ *брат* acesta este fratele lui; *вот моя́ кни́га, а вот* ~ iată cartea mea şi iat-o şi pe a lui.

егоза́, *-ы́ m.* şi *f.* persoană neastîmpărată/agitată/zburdalnică, sfredeluş, spiriduş.

егози́ть, *-ожу́, -ози́шь vb. ipf.* **1.** a se agita, a nu avea astîmpăr, a nu sta locului. **2.** *пе́ред + instr. (fig.) (заискивать)* a se linguşi, a se băga sub pielea cuiva, a fi servil, a se da bine pe lîngă cineva.

ед|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** *(действие)* mîncare, masă; *во вре́мя ~ы́, за ~о́й* în timpul mesei; *пе́ред ~о́й* înainte de masă. **2.** *(пища)* mîncare; *пита́тельная* ~ mîncare hrănitoare; *вку́сная* ~ mîncare gustoasă ◇ *(prov.) в ~е́ пе́рвый, в рабо́те после́дний; к ~е́ рети́в, к рабо́те лени́в* la plăcinte înainte, la război înapoi; la mîncare ca lupul şi la lucru ca butucul.

едва́ **1.** *adv. (чуть)* abia, de-abia, cu greu, anevoie; ~ *дошёл* abia am ajuns; ~ *слы́шно* abia se aude; ~ *освещённая ко́мната* cameră abia luminată; ~ *не упа́л* era cît pe-aci să cadă. **2.** *(с трудом)* abia, cu greu, anevoie; *я его́* ~ *догна́л* cu greu l-am ajuns; *он* ~ *уде́рживал слёзы* cu greu îşi reţinea lacrimile. **3.** *conj. (лишь только)* îndată ce, imediat ce, de cum, de bine ce, abia că; ~ *вошёл, на́чал говори́ть* cum a intrat, a şi început să vorbească ◇ ~ *ли* (e) puţin probabil, (e) îndoielnic; ~ *ли ну́жно* e de prisos; ~-~ cu chiu cu vai, abia-abia; *едва́ ли не...* foarte probabil..., aproape....

едине́ни|е, *-я n. sg.* unire, unitate, concordie.

едини́ц|а, *-ы f.* **1.** cifra unu. **2.** nota unu. **3.** unitate (de măsură); ~ *измере́ния* unitate de măsură; *де́нежная* ~ unitate monetară. **4.** unitate; *хозя́йственная* ~ unitate economică; *войскова́я* ~ unitate militară. **5.** *pl.* unii, cîţiva, puţini (la număr); *так ду́мают ~ы* puţini sînt cei care cred aşa. **6.** *pl. (mat.)* unităţi.

едини́чн|ый *adj.* **1.** *(единственный)* unic, singular; ~ *приме́р* exemplu unic/

izolat; ~ *слу́чай* caz izolat. **2.** *(отде́льный)* izolat, răzleț, sporadic; ~*ые слу́чаи заболева́ния* cazuri sporadice de îmbolnăvire.

единобо́жие, *-я n. sg.* monoteism.

единобо́рство, *-а n. sg.* luptă în doi, luptă corp la corp; *вступи́ть в* ~ a da lupta piepţiş.

единобра́чие, *-я n. sg.* monogamie.

единобра́чный *adj.* monogam.

единове́рец, *-рца m.* coreligionar.

единовла́стие, *-я n. sg.* autocrație, absolutism.

единовла́стный *adj.* autocrat, autocratic.

единовре́менно *adv.* dintr-o singură dată.

единовре́менн|ый *adj.* **1.** unic, de o singură dată; ~*ое посо́бие* ajutor unic. **2.** *(înv.) v.* *одновре́ме́нный.*

единогла́сие, *-я n. sg.* unanimitate.

единогла́сно *adv.* în unanimitate, în mod unanim; *при́нято* ~ adoptat în unanimitate.

единогла́сн|ый *adj.* unanim; ~*ое реше́ние* hotărîre unanimă; ~*ое мне́ние* părere unanimă.

единодержа́вие, *-я n. sg. (înv.)* monarhie absolută, autocrație.

единоду́шие, *-я n. sg.* unanimitate/ potrivire de păreri/de sentimente.

единоду́шно *adv.* în unanimitate, în mod unanim.

единоду́шн|ый *adj.* unanim, de comun acord; ~*ое призна́ние* recunoaştere unanimă.

единокро́вны|й *adj.* **1.** consangvin; ~*ые бра́тья* fraţi consangvini. **2.** compatriot, conațional, din acelaşi neam.

единоли́чник, *-а m.* țăran cu gospodărie individuală gospodar individual.

единоли́чн|ый *adj.* individual, personal, de unul singur; ~*ое хозя́йство* gospodărie individuală; ~*ое управле́ние* conducere personală /de unul singur; ~*ое реше́ние* hotărîre unilaterală, luată de unul singur.

единомы́сли|е, *-я n. sg.* unitate/ comunitate de idei, identitate de păreri.

единомы́шленник, *-а m.* **1.** tovarăş de idei. **2.** *(сообщник)* complice.

единонача́ли|е, *-я n. sg.* conducere unică; *при́нцип* ~*я* principiul conducerii unice.

единообра́зие, *-я n. sg.* caracter unitar/uniform, uniformitate.

единообра́зно *adv.* (în mod) uniform, unitar.

единообра́зн|ый *adj.* uniform, unitar.

единоплеме́нник, *-а m.* compatriot, conațional.

единоро́г, *-а m.* **1.** *(zool.)* narval. **2.** *(mitol.)* inorog, licorn. **3.** *(astr.)* licorn.

единоутро́бный *adj. (înv.)* uterin, din aceeaşi mamă; ~ *брат* frate uterin.

еди́нственно 1. *adv.* singurul, unicul; ~ *возмо́жный спо́соб* unicul mijloc posibil; ~, *что я люблю́* singurul lucru care-mi place. **2.** *partic.* *(только, исключительно)* numai, exclusiv; *э́тим мы обя́заны* ~ *ему́* i-o datorăm exclusiv lui.

еди́нственность, *-и f. (mat.)* unicitate.

еди́нственн|ый *adj.* unic, singur; ~ *сын* unicul fiu; ~*ая наде́жда* unica speranță; *один-*~ numai unul, singur-singurel ◇ *(gram.)* ~*ое число́* numărul singular, singularul.

еди́нство, *-а n. sg.* **1.** unitate; ~ *взгля́дов* unitate de vederi; ~ *де́йствия* unitate de acțiune. **2.** unitate, solidaritate, coeziune; ~ *рабо́чего кла́сса* unitatea clasei muncitoare. **3.** interdependență; unitate; ~ *тео́рии и пра́ктики* unitatea dintre teorie şi practică ◇ *(fil.)* ~ *противополо́жностей* unitatea contrariilor.

еди́н|ый *adj.* **1.** unic, unit, unitar; ~ *национа́льный фронт* frontul național unit; *по* ~*ой програ́мме* după un program unitar; ~*ое це́лое* un tot unitar; ~*ые госуда́рственные це́ны* prețuri de stat unice; ~*ое кома́ндование* comandament unic. **2.** singur ◇ *ни* ~*ой души́* nici țipenie de om; *все до* ~*ого* toți pînă la unul; fără excepție; *(pop.)* *всё еди́но* totuna; *(glumeț)* *вы́пить по* ~*ой* a bea cîte un păhărel; ~*ым ду́хом* într-un suflet, dintr-o suflare.

е́дк|ий *adj.* **1.** caustic, corosiv, înțepător, usturător, înecăcios, acru (despre fum); ~*ое вещество́* substanță corosivă; ~ *за́пах* miros înțepător; ~ *натр* sodă caustică; ~ *ка́лий* potasiu caustic. **2.** *(fig.)* caustic, sarcastic, muşcător, usturător; ~*ое замеча́ние* observație

usturătoare; ~*ая насме́шка* ironie sarcastică; ~*ая сати́ра* satiră muşcătoare/ caustică.

е́дкост|ь, *-и f.* **1.** *sg.* *(chim. tehn.)* causticitate, corosivitate, forță corosivă. **2.** observație caustică, ironie răutăcioasă; sarcasm; zeflemea; *наговори́ть* ~*ей* a face ironii usturătoare, a lua în zeflemea.

ед|о́к, *-а́ m.* **1.** suflet, persoană, gură; *по два килогра́мма на* ~*ока́* cîte două kg de persoană; *в семье́ пять* ~*око́в* sînt cinci guri în familie. **2.** mîncăcios.

её 1. *gen.* cu *acuz.* de la *pron. pers.* *она́.* **2.** *pron. pos.* al ei, a ei, a sa; *э́то её брат* e fratele ei.

ёж, ежа́ *m.* arici; *морско́й* ~ arici-de-mare ◇ *торча́ть/стоя́ть ежо́м* a fi zbîrlit.

ежа́, *-и́ f. (bot.)* rostogol.

ежеви́к, *-а́ m. (bot.)* burete.

ежеви́ка, *-и f. sg.* **1.** *(кустарник)* mur. **2.** *(плод)* mură.

ежеви́чник, *-а m.* tufăriş/crîngulet de mure.

ежеви́чный *adj.* de mure; ~ *компо́т* compot de mure.

ежего́дник, *-а m.* anuar.

ежего́дно *adv.* în fiecare an, de fiecare an.

ежего́дн|ый *adj.* anual.

ежедека́дный *adj.* decadal.

ежедне́вно *adv.* în fiecare zi, zilnic.

ежедне́вн|ый *adj.* **1.** zilnic, cotidian; ~*ая газе́та* cotidian, gazetă zilnică. **2.** de fiecare zi, obişnuit; ~ *наря́д* haină de purtat, haină de fiecare zi.

ежекварта́льный *adj.* trimestrial.

е́жели *conj. (înv.)* dacă.

ежеме́сячник, *-а m.* revistă lunară, publicație mensuală.

ежеме́сячно *adv.* lunar, mensual, pe lună; ~ *плати́ть за кварти́ру* a plăti chiria lunar.

ежеме́сячный *adj.* lunar, mensual; ~ *журна́л* revistă lunară; ~ *взнос* cotizație lunară.

ежемину́тно *adv.* *(очень часто)* în fiece clipă; clipă de clipă; încontinuu; *(каждую минуту)* în orice moment, în orice minut.

ежемину́тный *adj.* în fiece clipă, în orice moment, neîncetat, continuu.

еженеде́льник, *-а m.* revistă săptămînală, săptămînal; hebdomadar.

еженеде́льно *adv.* săptămînal, în fiecare săptămînă.

еженеде́льн|ый *adj.* săptămînal, hebdomadar; ~*ая газе́та* publicație săptămînală.

ежесеку́ндный *adj.* de fiecare clipă; foarte des, foarte frecvent.

ежесме́нный *adj. (tehn.)* la fiecare schimb.

ежесу́точный *adj.* de/pentru 24 de ore.

ежеча́сно *adv.* **1.** *(каждый час)* în fiecare oră. **2.** *(очень часто)* continuu.

ежеча́сный *adj.* **1.** *(происходящий каждый час)* de fiecare oră. **2.** *(постоянный)* continuu.

ёжи|ться, *ёжусь, ёжишься vb. ipf.* *(pf. съёжиться)* a se ghemui, a se zgribuli, a se strînge *(de frig).*

ежи́ха, *-и f.* aricioaică, femela ariciului.

ежо́в|ый *adj.* de arici ◇ *держа́ть кого́-л. в* ~*ых рукави́цах* a ține pe cineva din scurt, a-l ține în frîu.

езд|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** cursă, mers *(cu un mijloc de locomoție)*; *верхова́я* ~ mersul călare, călărie, echitație; *в трёх часа́х* ~*ы́ от го́рода* la trei ore depărtare de oraş; cale de trei ore pînă la oraş. **2.** călătorie, voiaj; *до́лгая* ~ *в по́езде утоми́тельна* o călătorie lungă cu trenul este obositoare. **3.** circulație, trafic.

е́зди|ть, *е́зжу, е́здишь vb. ipf.* **1.** a merge *(cu un mijloc de locomoție)*, a pleca, a călători; ~ *на велосипе́де* a merge cu bicicleta; ~ *верхо́м* a merge călare; ~ *в командиро́вку* a pleca în delegație; ~ *по всему́ све́ту* a călători prin lumea întreagă. **2.** a luneca, a se mişca; *пла́нка* ~*т по лине́йке* cursorul lunecă pe riglă ◇ ~ *верхо́м на ком-л.* a pune şaua pe cineva.

е́здк|а, *-и f. (pop.)* cărat, transport; cursă; *привезти́ дрова́ в две* ~*и* a aduce lemne în două transporturi.

ездов|о́й *adj.* **1.** de înhămat, de tracțiune, de cursă; ~*ы́е соба́ки* cîini de tracțiune. **2.** ~**о́й,** *-о́го m. (mil.)* soldat-călăreț de artilerie.

ездо́к, *-а́ m.* **1.** călător, drumeț; *верхово́й* ~ călăreț; *запозда́лый* ~ drumeț întîrziat. **2.** conducător de vehicul; *от-*

ли́чный ~ *на велосипе́де* un biciclist iscusit.

е́зжен|ый *adj.* bătut, croit, carosabil *(despre drum)*; ~*ая доро́га* drum bătut ◇ *(fig. pop.)* ~*о-переє́зжено* cale bătută, drum bătătorit; drum bătut şi răzbătut.

ей *dat.* de la *pron. pers. она́.*

ей-бо́гу *interj.* zău!, pe cuvîntul meu!, pe legea mea!; ~, *не зна́ю* zău, nu ştiu.

ей-ей *interj. (pop.)* într-adevăr, zău!; *ей-же-ей* zău! aşa e!, pe legea mea!

ёкать *vb. ipf. (pf. mom. ёкнуть)* *(în expr.)* *се́рдце ёкает/ёкнуло* îmi sare/mi-a sărit inima din loc, mi se face/mi s-a făcut inima cît un purice.

ёкнуть, *ёкнет, ёкнуло vb. pf. mom.* de la *ёкать.*

е́ле *adv.* abia; cu greu; anevoie; cu chiu, cu vai; tîrîş-grăpiş; ~ *дошёл* abia am ajuns; ~ *живо́й* mai mult mort decît viu; ~ *нашёл* cu chiu cu vai am găsit ◇ *е́ле-е́ле* abia-abia, cu chiu cu vai; *е́ле-е́ле душа́ в те́ле* abia îşi mai ţine sufletul, îl suflă vîntul.

е́левый *adj. (înv.)* de conifer, din familia coniferelor.

еле́й, *-я m. sg.* **1.** *(bis.)* mir. **2.** *(fig.)* balsam.

еле́йно *adv.* onctuos, mieros; ~ *говори́ть* a vorbi mieros.

еле́йность, *-и f. sg.* onctuozitate, caracter dulceag.

еле́йн|ый *adj.* **1.** *(bis.)* de mir. **2.** *(fig.)* mieros, dulceag, onctuos.

еле́ц, *-ца́ m. (iht.)* clean.

ёлка, *-и f.* **1.** brad. **2.** pom de iarnă; *нового́дняя* ~ pom de Anul Nou; *рожде́ственская* ~ pom de Crăciun.

ело́в|ый *adj.* de molid; ~*ая ши́шка* con de molid, cucuruz de molid ◇ *(peior.)* *голова́* ~*ая* prost, tont, nătărău, cap de lemn.

ёлочка, *-и f. dim.* brăduţ, brăduleţ, brădişor.

ёлочн|ый *adj.* de brad, de pom de iarnă; ~*ые укра́шения* jucării pentru pomul de iarnă.

ель, *-и f.* brad; molid, molift.

е́льник, *-а m.* **1.** brădet, brădiş, pădure de brazi. **2.** crengi de brad.

ёмкий *adj.* încăpător, de mare capacitate, voluminos *(despre vase)*.

ёмкостный *adj. (tehn.)* încăpător, de mare capacitate, voluminos.

ёмкост|ь, *-и f. sg.* volum, capacitate; *ме́ры* ~*и* măsuri de capacitate; ~ *ры́нка* capacitatea de desfacere a unei pieţe.

ему́ *dat.* de la *pron. pers. он* şi *оно́.*

ено́т, *-а m. (zool.).* **1.** *(зверь)* raton, urs spălător. **2.** *sg. (мех)* blană de raton.

ено́товый *adj.* de raton, din blană de raton; ~ *воротни́к* guler de raton.

епанча́, *-и́ f. (înv.)* ipingea.

епа́рхия, *-и f.* eparhie.

епи́скоп, *-а m.* episcop, vlădică.

епископа́льн|ый *adj.* episcopal; ~*ая англика́нская це́рковь* biserică episcopală anglicană.

епи́скопский *adj.* de episcop, episcopal.

епи́скопство, *-а n. sg.* episcopat, episcopie.

епитимья́, *-и́ f. (bis.)* pocăinţă, canon.

епитрахи́ль, *-и f. (bis.)* patrafir, epitrahil.

ерала́ш, *-а m. sg.* harababură, talmeş-balmeş; haos, neorînduială, zăpăceală, dezordine.

ерепе́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf. (pf. взъерепе́ниться) (pop.)* a se supăra, a se burzului, a se îndărătnici.

е́ресь, *-и f.* **1.** *(bis.)* eres, erezie. **2.** absurditate, prostie, neghiobie; *говори́ть* ~ a spune absurdităţi/baliverne ◇ *нести́/поро́ть* ~ a îndruga prostii, a vorbi anapoda, a spune (la) verzi şi uscate.

ере́тик, *-а m. (bis.)* eretic; adept al unei erezii.

ерети́ческий *adj. (bis.)* de eretic, de erezie, eretic.

ерети́чка, *-и f. (bis.)* eretică.

ёрзать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se vînzoli, a se fîţîi, a se suci, a nu avea astîmpăr.

ермо́лка, *-и f.* tichie.

ёрник, *-а m. (silv.)* branişte.

еро́шить, *-шу, -шишь vb. ipf. (pf. взъеро́шить) acuz.* a zbîrli, a ciufuli (părul).

еро́шиться, *-ится vb. ipf.* a se zbîrli, a fi ciufulit, a se ciufuli.

ерунд|а́, *-ы́ f. sg.* prostie, neghiobie, absurditate, fleac, o nimica toată; *говори́ть* ~*у́* a vorbi prostii ◇ ~ *на по́стном ма́сле* fleacuri, prostii, tîmpenii.

ерунд|и́ть, *-и́шь vb. ipf. (pop.)* a flecări, a spune multe şi mărunte/vrute şi nevrute; a spune/a face prostii; *не* ~*и́!* nu spune prostii!

ерундо́вск|ий *adj. (pop.)* **1.** nerod, neghiob, prost, stupid; ~ *вопро́с* o întrebare stupidă; ~*ое рассужде́ние* o judecată stupidă. **2.** neînsemnat, fără importanţă; ~*ое наказа́ние* pedeapsă neînsemnată.

ёрш, *ерша́ m.* **1.** *(iht.)* răspăr, ghigorţ. **2.** peric de curăţat sticle, pămătuf.

ерши́стый *adj. pop.* **1.** zbîrlit, vîlvoi, ţepos *(despre păr)*. **2.** *(fig.)* bătăios, îndărătnic.

ерши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. ipf. (pop.)* a se înfierbînta, a se zbîrli, a se întărîta uşor.

ершо́вый *adj. (iht.)* de răspăr, de ghigorţ.

есау́л, *-а m. (ist..)* esaul, căpitan de cazaci.

е́сли *conj.* dacă, de; ~ *бы* dacă; ~ *бы я знал* dacă aş fi ştiut; ~ *бы он был здесь* de-ar fi el aici; *что,* ~? ce o să fie dacă?, ce ne facem dacă?; *что,* ~ *бы?* ce-ar fi dacă?; ~ *не...* dacă nu...; ~ *не хо́чешь, не ходи́* dacă nu vrei, nu te duce; *в слу́чае* ~ în caz de, în caz dacă, dacă; ~ *то́лько он придёт* dacă vine, numai să vină; ~..., *то...* dacă..., atunci...; dacă..., apoi..., dacă..., însă... ◇ ~ *бы да ка́бы...* «dacă» ăsta-i mare hoţ.

есте́ственник, *-а m. (înv.)* naturalist, specialist în ştiinţe naturale.

есте́ственно **1.** *adv.* (în mod) natural, firesc, obişnuit. **2.** *cuv. modal* fireşte, bineînţeles, natural, desigur, negreşit; ~, *он согласи́лся* fireşte, el a consimţit.

есте́ственность, *-и f. sg.* naturaleţe, firesc; caracter natural.

есте́ственн|ый *adj.* **1.** natural, al naturii; ~*ые бога́тства* bogăţii naturale; ~*ая смерть* moarte naturală; *(biol.)* ~ *отбо́р* selecţie naturală; ~*ое произрастáние* vegetaţie spontană; ~*ая грани́ца* frontieră/graniţă naturală; ~*ые нау́ки* ştiinţele naturii, ştiinţe naturale; *(înv.)* ~*ая исто́рия* ştiinţele naturii. **2.** firesc, natural; ~ *вы́вод* concluzie firească/logică; ~*ым о́бразом* în mod firesc; ~ *жест* gest firesc; ~*ая по́за* poză naturală.

естество́, *-а́ n. sg.* esenţă.

естествове́д, *-а m.* naturalist.

естествове́дение, *-я n. sg. (înv.)* ştiinţele naturii.

естествозна́ние, *-я n. sg.* ştiinţele naturii, ştiinţele naturale.

естествоиспыта́тель, *-я m.* naturalist.

есть[1], *ем, ешь, ест; pl. еди́м, еди́те, едя́т; vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. съесть)* a mînca; ~ *с удово́льствием* a mînca cu plăcere. **2.** *(разъеда́ть)* a măcina, a roade, a distruge, a mînca; *ржа́вчина ест желе́зо* rugina roade/macină fierul. **3.** a înţepa, a ustura; *дым ест глаза́* mă ustură ochii de fum. **4.** *(fig. pop.)* *(изводи́ть, пили́ть)* a certa, a cicăli ◇ *есть поедо́м* a certa, a cicăli întruna; *есть глаза́ми кого́-л.* a mînca pe cineva din ochi/cu ochii.

есть[2] *interj. (mil.)* am înţeles! să trăiţi!; ~, *това́рищ капита́н!* am înţeles, tovarăşe căpitan!

есть[3] **1.** *pers. 3 sg. prez.* (de la *быть*) este, e. **2.** *impers.* există, este, se află; ~ *наде́жда* există speranţa; ~ *у тебя́ де́ньги?* ai bani? ◇ *(pop.)* ~ *тако́е де́ло!* ei bine!; bine! s-a făcut!/se face! *так и есть* aşa şi este, într-adevăr; *что* ~ *си́лы* din răsputeri.

ефе́с, *-а m.* mînerul săbiei *(sau al altor arme)*.

ефре́йтор, *-а m. (mil.)* fruntaş.

ефре́йторский *adj. (mil.)* de fruntaş.

е́хать, *е́ду, е́дешь vb. ipf.* **1.** a merge, a se deplasa *(cu un mijloc de locomoţie)*; ~ *на парохо́де* a merge cu vaporul; ~ *верхо́м* a merge călare; *по́езд е́дет* trenul merge. **2.** *(уезжа́ть)* a pleca; ~ *в Москву́* a pleca la Moscova ◇ *(fig. pop.)* *да́льше* ~ *не́куда* mai rău nici că se mai poate; ~ *в Ту́лу со свои́м самова́ром* a se duce la vie cu strugurii în poală; a vinde castraveţi la grădinar.

ехи́дна, *-ы f.* **1.** *(zool.)* mamifer ovipar din ordinul monotermelor, care trăieşte în Australia; furnicar. **2.** *(zool.)* viperă, năpîrcă, aspidă. **3.** *(pop.)* om perfid/veninos, viperă.

ехи́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. съехи́дничать)* a glumi/a ironiza cu răutate, a fi răutăcios.

ехи́дно *adv.* (în mod) malițios, caustic, cu răutate.

ехи́дн|ый *adj.* caustic, răutăcios, veninos, malițios, viclean, perfid; *~ая улы́бка* surîs viclean/perfid/malițios; ◇ *fig.* *~ ая же́нщина* viperă.

ехи́дств|о, *-а n. sg.* răutate, malițiozitate, perfidic, viclenie; *не без ~а* nu fără răutate.

ещё 1. *adv.* încă, și mai, tot mai; *~ раз* încă o dată; *~ сто́лько же* încă atîta; *~ и ~* încă și încă; *~ и ~ раз* iarăși și iarăși; *пока́ ~* deocamdată; *нет ~* încă nu; *~ то́лько вчера́* încă ieri, ieri încă, abia ieri; *всё ~* tot mai, mereu; *~ успе́ю на по́езд* mai prind încă trenul; *~ мо́лод* mai e încă tînăr; *~ бо́льше* și mai mult; *да ~...* și pe deasupra, în plus. **2.** *adv.* deja; încă; *уе́хал ~ неде́лю наза́д* a trecut deja o săptămînă de cînd a plecat. **3.** *partic. întărit.* și încă cum; și încă ce; *како́й ~ пода́рок!* și încă ce cadou!; *~ бы!* desigur!, cum de nu!; ba bine că nu!; cred și eu!; așa, mai lipsea să...; *~ бы ты отказа́лся!* atîta-ți mai lipsea să refuzi!; *э́то ~ ничего́!* asta mai merge!; asta-i floare la ureche!; *и ~ како́й!* și încă ce fel!; *и как ~!* și încă ce!

е́ю *instr.* de la *pron. pers. она́.*

Ж

ж 1. *n. litera și sunetul«j».* **2.** *conj.* și *particulă = же (se folosește după cuvinte terminate în vocală); ну так что ж?* ei și,ce-i cu asta?; ei, și-atunci?

жа́ба [1], *-ы f.* broască rîioasă, broască buboasă.

жа́ба [2], *-ы f. (în expr.) грудна́я ~* anghină pectorală.

жа́берн|ый *adj.* cu branhii, branhial; *~ые амфи́бии* amfibii cu branhii.

жа́бий *adj.* de broască rîioasă.

жа́бник, *-а m. (bot.)* grîușor.

жабо́ *n. indecl.* jabou.

жа́бры, *-бр, -брам pl.; sg. -а, -ы* branhii ◇ *(pop.) взять за ~* a încolți (pe cineva), a strînge cu ușa, a lua din scurt.

жаве́ль, *-я m. sg. (chim.)* apă de Javel, soluție de clor.

жа́воронок, *-нка m.* ciocîrlie.

жа́дина, *-ы m.* și *f. (fam.)* **1.** om lacom/nesățios, om hrăpăreț. **2.** zgîrcit, zgîrie-brînză.

жа́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a se lăcomi, a fi lacom/nesățios. **2.** a se zgîrci, a fi zgîrcit.

жа́дно *adv.* **1.** cu lăcomie, cu nesaț, cu aviditate. **2.** *(fig.)* cu atenție încordată; cu sete; *~ слу́шать* a asculta cu nesaț, a asculta cu atenție încordată, a sorbi cuvintele.

жа́дность, *-и f. sg.* **1.** *(алчность)* lăcomie, aviditate, cupiditate, poftă; *с ~ю* cu lăcomie, hulpav. **2.** zgîrcenie. **3.** *(fig.)* aviditate, sete, interes, atenție încordată.

жа́дн|ый *adj.* **1.** lacom, avid, pofticios, ahtiat; *~ к деньга́м* avid de bani. **2.** zgîrcit, avar, hapsîn. **3.** *(fig.)* lacom, însetat, ahtiat; *~ взор* privire lacomă; *~ое любопы́тство* curiozitate nepotolită; *смотре́ть ~ыми глаза́ми* a privi cu nesaț, a mînca din ochi.

жа́жд|а, *-ы f. sg.* **1.** sete; *томи́ться ~ой* a fi chinuit de sete; *утоли́ть ~у* a-și potoli setea. **2.** *(fig.)* sete, dorință puternică; *~ зна́ний* sete de învățătură/de cunoștințe; *~ свобо́ды* sete de libertate; *возбужда́ть ~у* a stîrni/a provoca setea.

жа́ждать, *-ду, -дешь vb. ipf.* **1.** a fi însetat, a suferi de sete, a-i fi sete. **2.** *gen.* sau *inf. (fig.)* a fi însetat, a rîvni, a dori fierbinte/cu patimă.

жа́ждущий **1.** *part. prez. act.* de la *жа́ждать.* **2.** *gen. (fig.)* însetat, setos, ahtiat.

жаке́т, *-а m.* jachetă.

жаке́тка, *-и f. v. жаке́т*

жале́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. пожале́ть)* **1.** *acuz.* a avea milă; a deplînge, a compătimi. **2.** *prepl., gen.* sau cu *conj. что* a regreta, a-i părea rău. **3.** *acuz.* sau *gen.* a cruța, a menaja; *не ~ де́нег* a nu cruța banii.

жа́ли|ть, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. ужа́лить) acuz.* a înțepa; a mușca; *пчела́ ~т* albina înțeapă; *змея́ ~т* șarpele mușcă.

жа́лк|ий *adj.* **1.** jalnic, vrednic de milă, nenorocit, lamentabil; *~ вид* înfățișare jalnică; *~ое состоя́ние* stare de plîns. **2.** *(ничтожный)* demn de dispreț, păcătos, mizerabil, nemernic; *~ трус* laș, demn de dispreț; *~ челове́к* om de nimic, păcătos; *~ая роль* rol jalnic/lamentabil; *~ие гроши́* sumă mizeră/cu totul neînsemnată.

жа́лко **1.** *adv.* nenorocit, jalnic, mizerabil; *~ вы́глядеть* a avea o înfățișare jalnică. **2.** *pred. impers.* e păcat; *~ де́нег* e păcat de bani; *~ поте́рянного вре́мени* păcat de timpul pierdut. **3.** *pred. impers.* cu *dat.* a-i părea rău; a-i fi milă; *мне ~ его́* îmi pare rău de el.

жа́ло, *-а n.* **1.** ac *(la insecte); пчели́ное ~* acul albinei. **2.** limbă *(la șerpi veninoși).* **3.** *(tehn.)* tăiș, ascuțiș, vîrf. **4.** *(fig.)* săgeată, împunsătură, tăiș, ascuțiș; *~ сати́ры* ascuțișul satirei.

жа́лоб|а, *-ы f.* **1.** *(сетование)* plîngere, văicăreală; jeluire, tînguire. **2.** reclamație, plîngere, jalbă, petiție; *пода́ть*

~у на когó-л. a face o plîngere împotriva cuiva ◇ *бюрó жáлоб* birou de reclamaţii; *(jur.) кассациóнная ~* recurs; *кнúга ~ и предложéний* condică de sugestii şi reclamaţii.

жáлобн|ый *adj.* **1.** de reclamaţie, de plîngere; *~ая кнúга* condică de reclamaţii. **2.** jalnic, tînguitor; tînguios, de jale; *~ая пéсня* cîntec de jale.

жáлобщик, *-а m.* reclamant, petiţionar.

жáлованн/ый *(înv.) adj.* **1.** conferit, acordat, dăruit; *(ist.) ~ая грáмота* uric, hrisov. **2.** *(înv.)* decorat.

жáлованье, *-я n.* leafă, salariu, simbrie, soldă.

жáлова|ть, *-лую, -луешь vb. ipf. (înv.)* **1.** *(pf. пожáловать) acuz.* cu *instr.* sau *dat.* cu *acuz.* a conferi, a acorda *(o recompensă, un titlu etc.)*; *~ тúтул* a acorda un titlu. **2.** *acuz. (de obicei cu negaţia «не»)* a preţui, a agrea, a vedea cu ochi buni; *онú егó не ~ли* nu-l vedeau cu ochi buni.

жáл/оваться, *-луюсь, -луешься vb. ipf. (pf. пожáловаться) на + acuz.* sau cu *conj. что* **1.** a se plînge; *~уется, что нездорóв* se plînge că nu-i sănătos; *на что вы ~уетесь?* de ce vă plîngeţi?, ce vă doare?; *~ на когó-л.* a se plînge de cineva. **2.** a reclama, a pîrî; a înainta/a depune o plîngere; *~ в суд* a da în judecată, a reclama în justiţie.

жалонóсный *adj. (zool.)* cu ac; cu venin, veninos.

жáлостливый *adj.* milos, milostiv, compătimitor.

жáлостный *adj.* **1.** milos, compătimitor; *~ взгляд* privire plină de compătimire. **2.** jalnic, plîngător, tînguitor, de jale, trist; *~ гóлос* voce plîngătoare.

жáлост|ь, *-и f. sg.* milă; compătimire, compasiune; *сдéлать что-л. из ~и* a face ceva din milă ◇ *какáя ~!* ce păcat!

жаль **1.** *pred. impers. dat.* cu *acuz.* sau cu *inf.* a deplînge, a i se face milă; a-i fi milă; *мне ~ э́того человéка* mi-e milă de acest om. **2.** *pred. impers. dat.* cu *gen.* sau cu *inf.* a regreta, a-i părea rău; a cruţa; *~ дéнег* îmi pare rău de bani, păcat de bani. **3.** *pred. impers. dat. (cu sau fără conj. что, éсли)* e păcat; *~, что вы уезжáете* păcat că plecaţi. **4.** *cuv. modal.* din păcate; *пойтú-то, ~, нéкуда* din păcate, n-ai unde să te duci ◇ *как ~!* ce păcat!

жалюзú *n. indecl.* jaluzele, persiene.

жандáрм, *-а m.* jandarm.

жандармéрия, *-и f. sg.* jandarmerie.

жандáрмский *adj.* de jandarm.

жанр, *-а m.* **1.** gen; *литератýрный ~* gen literar. **2.** pictură de gen. **3.** stil, manieră; *э́то не в твоём ~е* nu este în maniera ta.

жáнров|ый *adj.* de gen; *~ая живопись* pictură de gen.

жар, *-а m. sg.* **1.** căldură, arşiţă, dogoare; *сóлнечный ~* arşiţa soarelui. **2.** jăratic. **3.** temperatură, febră, fierbinţeală. **4.** *(fig.)* înfocare, înflăcărare, ardoare; *говорúть с ~ом* a vorbi cu înflăcărare ◇ *бросáть/кидáть то в ~, то в хóлод* a-l lua cînd cu frig, cînd cu cald; a-l trece fiorii; *взя́ться за что-л. с ~ом* a se apuca de ceva cu ardoare; *загребáть ~ чужúми рукáми* a scoate castanele din foc cu mîna altuia; *задáть/дáть ~у комý-л.* a lua la rost pe cineva; a-i trage cuiva un frecuş/un perdaf.

жарá, *-ы́ f. sg.* căldură, arşiţă, dogoare; *стоúт стрáшная ~* e o căldură îngrozitoare; *áдская ~* căldură infernală; *невыносúмая ~* căldură insuportabilă.

жаргóн, *-а m.* jargon.

жаргóнн|ый *adj.* de jargon; *~ое выражéние* expresie de jargon.

жардиньéрка, *-и f.* jardinieră.

жáрен|ый *adj.* **1.** fript, prăjit; *~ое мя́со* carne friptă, friptură **2.** **~ое,** *-ого n. sg. (înv.)* friptură.

жáренье, *-я n. sg.* prăjire, frigere.

жáрить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. зажáрить* şi *изжáрить)* a prăji, a frige; *~ котлéты* a prăji chiftele. **2.** a arde, a frige, a dogori. **3.** *(pop.)* a încălzi, a încinge; *~ печь* a încinge soba.

жáр|иться, *-рюсь, -ишься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1* şi *2 nefolosite)* a se prăji, a se frige. **2.** a se prăji; *~ на сóлнце* a se prăji la soare, a face plajă.

жарúща, *-и f. sg. (fam.)* căldură mare/toridă, zăduf.

жáрк|ий *adj.* **1.** cald, fierbinte, călduros; *~ день* zi călduroasă. **2.** *(fig.)*

înfocat, înflăcărat, arzător; *~ие спóры* discuţii aprinse. **3.** tropical, torid; *~ие стрáны* ţări calde.

жáрко *adv.* **1.** dogoritor, arzător. **2.** *(fig.)* aprins, cu înfocare. **3.** *pred. impers.* e cald.

жаркóе, *-óго n.* friptură.

жарóвня, *-и f.* mangal, sobiţă de fier pentru cărbuni.

жаров|óй *adj.* **1.** de jar, de foc; *(tehn.) ~áя трубá* ţeavă de foc/de flacără. **2.** de febră, de temperatură; *~ бред* delir febril. **3.** de căldură, de arşiţă.

жаропонижáющее, *-его n.* febrifug.

жаропонижáющ|ий *adj. (med.)* febrifug, antipiretic.

жаропрóчн|ый *adj.* refractar; *~ое стеклó* sticlă refractară.

жаростóйкий *adj.* rezistent la temperatură înaltă.

жаростóйкость, *-и f. (tehn.)* rezistenţă la temperaturi înalte.

жаротрýбный *(tehn. în expr.) ~ котёл* cazan ignitubular.

жароупóрн|ый *adj.* refractar; *~ая сталь* oţel refractar.

жар-птúца, *-ы f. (folc.)* pasăre măiastră.

жасмúн, *-а m. sg.* iasomie, lămîiţă.

жасмúнный *adj.* de iasomie, de lămîiţă.

жáтва, *-ы f. sg.* **1.** *(дéйствие)* seceriş. **2.** *(врéмя убóрки)* vremea/perioada secerişului. **3.** *(урожáй)* recoltă.

жáтвенн|ый *adj.* de secerat; *~ая машúна* secerătoare.

жáтка, *-и f. v. жнéйка*

жать[1], *жму, жмёшь vb. ipf.* **1.** a strînge; *~ рýку* a strînge mîna. **2.** *(despre haine, încălţăminte)* a strînge, a jena, a supăra; *сапóг жмёт* mă strînge cizma. **3.** *(выдáвливать)* a stoarce, a presa, a tescui; *~ мáсло* a presa untul ◇ *~ сóки из когó-л.* a exploata sîngeros, a stoarce de puteri; *сéрдце жмёт* mi se strînge inima.

жать[2], *жну, жнёшь vb. ipf. (pf. сжать) acuz.* a secera, a recolta, a culege; *~ рожь* a secera secara.

жáться, *жмусь, жмёшься vb. ipf.* **1.** *(съёживаться)* a se strînge, a se ghemui, a se chirci, a se zgîrci, a se zgribuli; *~ от хóлода* a se zgribuli de frig. **2.** *(тесни́ться)* a se înghesui, a se îndesa, a se lipi; *~ друг к дрýгу* a se înghesui unul într-altul. **3.** *(fig. pop.) (быть в нерешительности)* a şovăi, a ezita, a fi nehotărît, a sta la îndoială; *жáлся, не знáя, что сказáть* se codea neştiind ce să spună. **4.** *(fig.) (скупиться)* a se zgîrci, a-şi restrînge cheltuielile.

жбан, *-а m.* cană mare, cofă.

жвáла, *жвал pl.; sg. жвáло, -а n. (zool.)* mandibule.

жвáчк|а, *-и f. sg.* **1.** rumegare, rumegat. **2.** hrană rumegată, rumegătură ◇ *жевáть/пережёвывать ~у* a o ţine una şi bună, a bate apa-n piuă.

жвáчный **1.** *adj.* rumegător. **2.** **~ые,** *-ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* rumegătoare.

жгут, *-á m.* **1.** împletitură *(din paie, curele etc.)*; legătură, şnur. **2.** *pl. (înv.)* fireturi, găitane. **3.** *(med.)* cordon; *наложúть ~* a aplica un cordon.

жгýч|ий *adj.* **1.** arzător, fierbinte, care frige/arde/dogoreşte; aprins; *~ее сóлнце* soare arzător; *(fig.) ~ие слёзы* lacrimi fierbinţi. **2.** *(fig.)* chinuitor, năprasnic; *~ морóз* ger cumplit/năprasnic; *~ая боль* durere vie/năprasnică; ◇ *~ая сатúра* satiră usturătoare; *~ие вопрóсы* probleme arzătoare; *~ий брюнéт* om oacheş.

ждать, *жду, ждёшь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a aştepta; *~ друзéй* a aştepta prieteni; *~ пóезда* a aştepta trenul; *застáвить себя́ ~* a se lăsa aşteptat; *врéмя не ждёт* timpul nu aşteaptă; *~ не дождáться* a aştepta mult şi bine; *что ждёт меня́?* ce mă aşteaptă?; ce va fi mîine?; *~ наrрáды* a aştepta o recompensă. **2.** *gen.* sau cu *conj. что* a se aştepta, a fi pregătit *(la ceva)*, a crede, a conta *(pe ceva)* ◇ *тогó и жди* cît p-aci, mai-mai, gata-gata; *~ у мóря погóды* a aştepta mult şi bine, a aştepta să-i cadă din cer.

же[1] **1.** *conj.* iar, însă, dar; *я уезжáю, товáрищ же мой остаётся* eu plec, iar tovarăşul meu rămîne. **2.** păi, doar; *ты же хотéл идтú* păi, doreai să mergi; *почемý вы емý не вéрите? он же дóктор* de ce nu aveţi încredere în el? e medic doar ◇ *всё же* totuşi, cu toate acestea.

же[2] *partic.* **1.** *(întăritoare)* chiar, doar, dar; *мы сегóдня же приéдем* chiar astăzi vom veni; *когдá же вы бýдете готóвы?* cînd dar veţi fi gata?; *почемý же вы молчúте?* dar de ce tăceţi?; *пойдём же!* să mergem dar!; *говорú же!* spune dar! **2.** *(subliniază identitatea)* tot acelaşi; *там же* tot acolo; *тогдá же* tot atunci!; *тот же, то же* acelaşi; *та же* aceeaşi.

жевáние, *-я n. sg.* mestecare, masticaţie.

жёваный *adj.* **1.** mestecat. **2.** *(fig. fam.)* şifonat, mototolit.

жевáтельн/ый *adj.* de mestecat, masticator; ~ *табáк* tutun de mestecat; *(anat.)* *~ая мышца* muşchi masticator; *~ая резúна* gumă de mestecat.

жевáть, *жую, жуёшь vb. ipf. acuz.* a mesteca; ~ *губáми* a mesteca cu buzele, a molfăi, a morfoli.

жезл, *-á m.* **1.** *(înv.)* cîrjă, sceptru; *мáршальский* ~ baston de mareşal; *епúскопский* ~ cîrjă de episcop. **2.** *(ferov.)* baston-pilot, baston de bloc.

желáн|ие, *-я n.* dorinţă, poftă, voinţă; *вопрекú своемý ~ю* în ciuda voinţei sale; *по ~ю* după dorinţă; *по ~ю пýблики* la cererea publicului; *прóтив моегó ~я* împotriva dorinţei mele; *горя́чее* ~ dorinţă arzătoare; *горéть ~ем* a arde de dorinţă; *при всём моём ~и* cu toată bunăvoinţa mea; *имéть ~ к чемý-л.* a avea tragere de inimă pentru ceva; *исполнéние ~й* împlinirea dorinţelor; *испóлнить чьё-л.* ~ a împlini dorinţa cuiva, a satisface cererea cuiva; *ловúть/предупреждáть чьё-л.* ~ a ghici dorinţele cuiva; *убúть вся́кое* ~ a tăia orice poftă.

желáнн|ый *adj.* **1.** dorit, aşteptat, binevenit; ~ *гость* oaspete binevenit/aşteptat cu drag; *~ая весть* ştire mult aşteptată. **2.** *(милый, любимый)* drag, scump *(mai ales la vocativ)*; ~ *друг!* dragă prietene!

желáтельно *pred. impers.* cu *inf.* sau cu *conj.* «*чтóбы*» e de dorit, ar fi de dorit, ar fi bine, ar fi indicat.

желáтельн|ый *adj.* dorit, de dorit, oportun ◇ *(gram.)* *~ое наклонéние* modul optativ.

желатúн, *-а m. sg.* gelatină.

желатúна, *ы f.* *(tehn.)* gelatină.

желатúновый *adj.* de gelatină.

желатинообрáзный *adj.* gelatinos, ca gelatina.

желá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. пожелáть)* **1.** *gen.* cu *inf.* sau *conj.* «*чтóбы*» a dori, a voi, a pofti, a rîvni, a aspira la ...; *я ~л бы знать* aş dori să ştiu; ~ *добрá комý-л.* a dori binele cuiva; ~ *невозмóжного* a dori imposibilul. **2.** *gen.* cu *от* + *gen.* a cere; *он ~ет от негó невыполнúмого* îi cere un lucru irealizabil. **3.** *dat.* cu *gen.* sau cu *inf.* a dori, a ura; *~ю вам успéха* vă doresc succes; *~ю вам счáстья* vă doresc mult noroc ◇ *оставля́ет ~ мнóгого* sau *лýчшего* lasă mult de dorit.

желáющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *желáть.* **2.** **~ий,** *-его m.* doritor, persoană interesată; amator; *мнóго ~их* mulţi amatori.

желвáк, *-á m.* umflătură, cucui, tumoare, burelet.

желé *n. indecl.* **1.** *(из фруктовых соков)* peltea. **2.** *(из рыбы, мяса)* aspic.

железá, *-ы f. (anat.)* glandă; *слюннáя* ~ glandă salivară; *поджелýдочная* ~ pancreas; *миндалевúдная* ~ amigdală; *щитовúдная* ~ glandă tiroidă; *жéлезы внýтренней секрéции* glande cu secreţie internă.

желéзистый[1] *adj.* **1.** *(anat.)* glandular. **2.** *(med.)* limfatic.

желéзист|ый[2] *adj.* **1.** fieros, de fier; *~ая рудá* minereu de fier. **2.** feruginos; *~ые истóчники* izvoare feruginoase; *(farm.)* *~ые препарáты* preparate feruginoase.

желéзк/а, *-и f.* bucăţică de fier ◇ *жать на всю ~у* a grăbi, a da zor.

желёзка, *-и f. (anat.)* **1.** glandulă. **2.** ganglion.

желéзко, *-а n.* cuţit (la rindea).

железнодорóжник, *-а m.* funcţionar/muncitor la căile ferate, feroviar.

железнодорóжн|ый *adj.* de cale ferată, de drum de fier, feroviar; *~ая вéтка* linie ferată secundară/locală; ~ *путь* traseu feroviar; ~ *ýзел* nod de cale ferată; *~ое движéние* trafic feroviar.

желéзн|ый *adj.* de fier; ~ *товáр* fierărie; ~ *лом* fier vechi; *(chim.)* ~ *купорóс* sulfat de fier; *(fig.)* *~ое здорóвье* sănătate de fier; *(fig.)* *~ая дисциплúна* disciplină de fier; *~ая вóля* voinţă de fier; ~ *зáнавес* cortină de fier; *(ist.)* ~ *век* epoca fierului; *сеть ~ых дорóг* reţea de cale ferată; *городскáя ~ая дорóга* cale ferată urbană; *прúгородная ~ая дорóга* cale ferată suburbană; *узкоколéйная ~ая дорóга* cale ferată îngustă; *электрúческая ~ая дорóга* cale ferată electrică; *окружнáя ~ая дорóга* linie de centură.

железня́к, *-á m. (mineral.)* minereu de fier; *крáсный* ~ hematită; *магнúтный* ~ magnetită.

желéзо, *-а n. sg.* **1.** fier; *листовóе* ~ tablă de fier; *оцинкóванное* ~ tablă galvanizată, tablă zincată; *прокáтное* ~ fier laminat; *бессемéровское* ~ oţel Bessemer; *мартéновское* ~ fier Martin; *томáсовское* ~ fier Thomas. **2.** *col.* fierărie ◇ *заковáть в* ~ a pune în fiare; *(prov.)* *куй ~, покá горячó* bate fierul cît e cald; *клеймúть калёным ~м когó-л.* a înfiera pe cineva cu fierul roşu, a face pe cineva de ruşine.

железобетóн, *-а m. sg.* beton armat.

железобетóнный *adj.* de/din beton armat.

железодéлательн|ый *adj. (înv.)* siderurgic; ~ *завóд* uzină siderurgică; *~ая промышленность* industrie siderurgică, industria fierului.

железокирпúч, *-á m.* cărămidă armată.

железоплавúльный *adj.* de topire/de turnare a fierului; ~ *завóд* turnătorie de fier.

железопрокáтный *adj.* de laminat; ~ *завóд* laminorie; ~ *стан* laminor.

железорéзн|ый *adj. (în expr.)* *~ые нóжницы* foarfece de tăiat fierul/tinicheaua.

железорýдн|ый *adj.* de minereu de fier; *~ое месторождéние* zăcăminte de minereu de fier.

жёлоб, *-а m.* jgheab, uluc.

желóбчатый *adj. (tehn.)* canelat, ondulat; striat.

желтé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. пожелтéть)* a se îngălbeni; a se face galben, a deveni galben. **2.** a se zări, a se vedea *(despre obiecte galbene)*; *вдалú ~ют хлебá* în depărtare auresc holdele.

желтизн|á, *-ы́ f. sg.* gălbeneală; *с ~óй* bătînd în galben.

желтúнник, *-а m. (bot.)* scumpie.

желткóвый *adj.* de gălbenuş.

желтовáтый *adj.* gălbui, bătînd în galben.

желтóк, *-ткá m.* gălbenuş de ou.

желтокóжий *adj.* cu pielea galbenă.

желтолúцый *adj.* cu faţa galbenă.

желторóтый *adj.* cu cioc galben ◇ *(fig.)* ~ *юнéц* mucos, ţîngău, cu caş la gură.

желтофиóль, *-и f. (bot.)* micşunea galbenă.

желтоцвéт, *-а m. (bot.)* ruscuţă, bulbuc, măr auriu.

желтýха, *-и f. sg.* icter, gălbinare.

желтýшный *adj.* de icter.

жёлт|ый *adj.* galben; *(med.)* *~ая лихорáдка* friguri galbene; *(med.)* *~ая водá* glaucom *(boală de ochi)* ◇ *(fig.)* *~ая прéсса* presa burgheză bulevardieră; *(fig.)* *~ые профсою́зы* sindicate galbene; ~ *дом* balamuc.

желть, *-и f. sg.* vopsea galbenă.

желудёвый *adj.* de ghindă; ~ *кóфе* cafea de ghindă.

желýд|ок, *-дка m.* stomac; *расстрóйство ~ка* deranjament la stomac, diaree; *засорéние ~ка* indigestie; *лужёный* ~ stomac bun, stomac de struţ/de oţel; *опорóжнить* ~ a curăţa stomacul; *на голóдный* ~ pe stomacul gol; *поклоня́ться ~ку* a trăi pentru mîncare, a se închina pîntecului.

желýдочек, *-чка m.* **1.** *dim.* de la *желýдок.* **2.** *(anat.)* ventricul.

желýдочн|ый *adj.* de stomac, stomacal; gastric; ~ *сок* suc gastric; *~ая болéзнь* boală de stomac.

жёлудь, *-я m.* ghindă.

желчеотделéние, *-я n. sg. (fiziol.)* secreţie biliară.

жёлчность, *-и f. sg.* fire arţăgoasă; caracter veninos, răutate, irascibilitate.

жёлчн|ый *adj.* **1.** de fiere; biliar; ~ *пузырь* băşica fierii, vezica biliară; *~ые кáмни* calculi biliari. **2.** *(fig.)*

amar, plin de venin; *~ая речь* cuvîntare plină de venin.

жёлч|ь, *-и f. sg.* 1. fiere, bilă; *(med.)* *разлúтие ~и* vărsarea fierii 2. *(fig.)* *излúть ~* a-şi vărsa fierea.

жемáниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* a face fasoane, a face mofturi, a se fandosi, a sc izmeni, a fi afectat, a poza.

жемáнница, *-ы f.* femeie mofturoasă/afectată/fandosită.

жемáнничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi afectat, a poza.

жемáнный *adj.* afectat, fasonat, fandosit.

жемáнство, *-а n. sg.* preţiozitate, afectare, fandoseală.

жéмчуг, *-а m.; pl. -á* **1.** mărgăritar, perlă; *искáтель ~а* pescuitor de perle. **2.** *col.* perle; *нúтка ~а* şirag de perle.

жемчýжина, *-ы f. sg.* **1.** mărgăritar, perlă. **2.** *(fig.)* perlă, comoară.

жемчýжница, *-ы f. (zool.)* scoică de mărgăritare.

жемчýжн|ый *adj.* de perle, de mărgăritare; *~ое ожерéлье* colier de perle; *~ые зýбы* dinţi ca perlele.

жен/á, *-ы́ f.* **1.** soţie, nevastă. **2.** *(înv.)* femeie, muiere; *взять в жёны* a lua de soţie/de nevastă; ◇*(prov.) ~ы́ боя́ться, детéй не видáть* dacă vrei să ai copii, nu-ţi lua nevasta cu binişorul; *мýжняя ~* femeie măritată; *(prov.) в чужýю ~ý чёрт лóжку мёду кладёт* în nevasta altuia dracul a pus o lingură de miere; găina vecinului e mai grasă.

женáтый *adj.* căsătorit.

жени́/ть, *женю́, жéнишь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* cu *на + prepl.* a căsători, a însura ◇ *без меня́ меня́ ~ли* m-au însurat fără să mă întrebe, au făcut-o fără să mă întrebe.

женúтьба, *-ы f. sg.* căsătorie, însurătoare.

женúться, *женю́сь, жéнишься vb. pf.* şi *ipf.* a se căsători, a se însura.

женúх, *-á m.* **1.** mire, logodinc. **2.** tînăr bun de însurat, flăcău de însurat ◇ *смотрéть ~óм* a arăta ca un mire, a fi vesel şi fericit; *(pop.) ловúть ~óв/женихá* a prinde în plasă (peţitorii).

женихóвский *adj.* de mire, de logodnic; *~ вид* înfăţişare de mire.

женолюбúвый *adj.* afemeiat, muieratic.

женолю́бие, *-я n. sg.* afemeiere.

женоненавúстник, *-а m.* misogin.

женоненавúстнический *adj.* (de) misogin.

женоненавúстничество, *-а n. sg.* misoginism.

женоподóбный *adj.* feminizat, feminin; *~ мужчúна* bărbat cu trăsături feminine.

женоубúйца, *-ы m.* asasin al propriei soţii.

жéнск|ий *adj.* de femeie, al femeii, feminin, femeiesc; *~ пол* sex feminin; *~ая óбувь* încălţăminte pentru femei; *~ие болéзни* boli de femei; *~ая шкóла* şcoală de fete; *Междунарóдный ~ день* Ziua Internaţională a Femeii; *~ая рúфма* rimă feminină; *(gram.) ~ род* genul feminin.

жéнственность, *-и f. sg.* feminitate, graţie feminină.

жéнствснн|ый *adj.* feminin, graţios, gingaş.

жéнщина, *-ы f.* femeie; *замýжняя ~* femeie măritată; *~-врач* femeie-medic; doctoriţă; *~ лёгкого поведéния* femcie de moravuri uşoare.

женьшéнь, *-я m. sg. (bot.)* genişeni, jenşen.

жёрдочка, *-и f. sg.* nuieluşă, vărguţă.

жердь, *-и f.* prăjină, joardă; *(fam.)* *худóй как ~* slab ca un ţîr; *длúнный как ~* lung ca o prăjină.

жерёбая, *-бой f.* iapă *sau* măgăriţă gestantă.

жеребёнок, *-нка m.* mînz.

жеребéц, *-бцá m.* armăsar.

жеребúться, *-úтся vb. ipf. (pf. ожеребúться)* a făta *(despre iapă)*.

жеребцóвый *adj.* de armăsar.

жеребьёвк|а, *-и f.* tragere la sorţi; *произвестú ~у* a trage la sorţi.

жéрех, *-а m. (iht.)* avat, gonaci, guran.

жерлó, *-á n.* gură, orificiu; *~ пýшки* gură de tun; *~ колóдца* gură de puţ; *~ вулкáна* crater de vulcan.

жёрнов, *-а m.* piatră dc moară.

жерновóй *adj.* de piatră de moară.

жéртв|а, *-ы f.* **1.** jertfă, sacrificiu, ofrandă; jertfire, sacrificare; *приносúть ~у* a aduce jertfă; *приносúть ~у Вáкху* a-l cinsti pe Bachus; *приносúть ~у Морфéю* a-l cinsti pe Morfeu, a dormi dus. **2.** *(fig.)* sacrificiu; *приносúть в ~у что-л.* a sacrifica ceva; *готóвый на вся́кие ~ы* gata de orice sacrificiu. **3.** *(fig.)* victimă, jertfă, pradă; *пасть ~ой* a cădea victimă, a cădea jertfă; *~ы агрéссии* victimele agresiunii. **4.** *(înv.)* ofrandă, danie.

жéртвенник, *-а m.* **1.** *(ist.)* altar. **2.** *(bis.)* pristol.

жéртвенн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* de jertfă; pentru jertfire. **2.** *(fig.)* de sacrificiu.

жéртвователь, *-я m. (înv.)* donator.

жéртвовать, *-твую, -твуешь vb. pf. (pf. пожéртвовать)* **1.** *acuz.* a dărui, a dona. **2.** *(instr.)* a jertfi; *~ собóй* a se jertfi, a se sacrifica.

жертвоприношéние, *-я n.* **1.** *(приносимое в жертву)* jertfire, prinos; ofrandă. **2.** *(обряд)* jertfire, sacrificiu.

жерýха, *-и f. (bot.)* năsturel.

жест, *-а m.* gest; *(fig.) благорóдный ~* gest nobil; *однúм ~ом* cu un singur gest, într-o clipă.

жестикулúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a gesticula, a face gesturi.

жестикуля́ция, *-и f. sg.* gesticulare.

жёстк|ий *adj.* **1.** tare, aspru; *~ divan* divan tare; *~ вагóн* vagon cu bănci necapitonate; *~ое мя́со* carne tare; *~ие вóлосы* păr aspru. **2.** *(суровый)* aspru, sever; *~ харáктер* caracter aspru; *~ие черты́ лицá* trăsături aspre ale feţei. **3.** *(строгий) (fig.)* dur, drastic, care nu admite nici o abatere, strict; *~ срок* termen fix/strict,; *~ие мéры* măsuri drastice. **4.** *(tehn.)* rigid; *~ая констрýкция* construcţie rigidă.

жёстко *adv.* aspru, tare, rigid; *мне ~ спать здесь* mi-e patul prea tare aici ◇ *(prov.) мя́гко стéлет, да ~ спит* gură de miere, inimă de fiere.

жесткокры́лые, *-ых pl.; sg. ~ое, -ого n. (zool.)* coleoptere.

жёсткость, *-и f. sg.* **1.** asprime. **2.** *(fig.)* asprime, severitate. **3.** *(tehn.)* rigiditate.

жестóк|ий *adj.* **1.** crud, cumplit, crunt, neîndurător, neomenos, feroce, brutal, sălbatic; *~ человéк* om crud; *~ие нрáвы* moravuri sălbatice. **2.** *(fig.)* cumplit, crud, violent, crîncen, aspru; *~ морóз* ger cumplit/aspru/năprasnic; *~ое сопротивлéние* rezistenţă înverşunată; *~ая необходúмость* cruda necesitate; *~ая борьбá* luptă crîncenă, luptă crudă.

жестокосéрдие, *-я n. sg.* asprime, cruzime, neomenie.

жестокосéрдный *adj.* crud, fără suflet, neomenos, neîndurător.

жестóкость, *-и f. sg.* cruzime.

жесть, *-и f. sg.* tablă de fier, tinichea.

жестя́ник, *-а m.* tinichigiu.

жестя́нка, *-и f.* **1.** cutie de tablă, bidon de tinichea. **2.** piesă/bucată de tablă.

жестя/нóй *adj.* de/din tablă, de/din tinichea; *~áя лáвка* tinichigerie.

жестя́нщик, *-а m. v. жестя́ник*

жетóн, *-а m.* **1.** medalie, insignă. **2.** fisă (la jocuri de noroc).

жечь, *жгу, жжёшь vb. ipf. (pf. сжечь) acuz.* **1.** a arde; *~ дровá* a arde lemne; *~ электрúчество* a consuma curent electric. **2.** *(палить, припекать)* a arde, a dogori; *сóлнце жжёт мне лицó* soarclc îmi dogorcştc faţa. **3.** a arde, a ustura. **4.** *(fig.)* a arde, a arde cu fierul roşu; a chinui, a tulbura.

жéчься, *жгусь, жжёшься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a arde, a frige, a ustura; *крапúва жжётся* urzica pişcă/ustură. **2.** a se arde, a sc frige; *~ горя́чим утюгóм* a se arde cu fierul de călcat. **3.** *pas.* de la *жечь.*

жжéние, *-я n. sg.* **1.** ardere. **2.** arsură.

жжёнка, *-и f.* punş *(băutură)*.

жжёный *adj.* ars, prăjit tare; *~ сáхар* zahăr ars; *~ кóфе* cafea prăjită.

живéц, *-цá m.* peştişor de momeală.

живúтельный *adj.* înviorător, însufleţitor, dătător de viaţă.

живúца, *-ы f.* răşină fluidă.

жúвность, *-и f. sg. col.* păsări de curte, orătănii, vietăţi.

жúво *adv.* **1.** viu, clar, precis. **2.** *(оживлённо)* vioi, cu vioiciune, cu însufleţire. **3.** *(быстро)* iute, prompt; *~ сбéгать за дóктором* a fugi iute după doctor.

живодёр, *-а m. (pop)* **1.** jupuitor, parlagiu. **2.** *(fig.)* exploatator; jecmănitor.

живодёрня, -*и f.* ecarisaj.

живодёрство, -*а n. sg.* **1.** cruzime față de animale. **2.** *(fig.)* jaf, jecmăneală, exploatare.

жив|о́й *adj.* **1.** viu, în viață; *жив и здоро́в* viu și nevătămat; *пока́ он жив* cît este viu; *~ы́е цветы́* flori naturale; *~о́е существо́* viețuitoare; *~а́я и́згородь* gard viu; *~а́я си́ла* forță vie, forța umană; *~а́я приро́да* viață organică, regnul vegetal și animal. **2.** real, autentic, viu; *~ы́е фа́кты* fapte reale; *~ приме́р* pildă vie; *как ~* ca viu, parcă e viu. **3.** viu, animat, vioi; sprinten, activ, energic; *~ ребёнок* copil vioi; *~ ум* minte sprintenă/ageră; *~ темпера́мент* temperament activ; *приня́ть ~о́е уча́стие в чём-л.* a lua parte activă la ceva; *~о́е воображе́ние* imaginație vie. **4.** viabil, plin de perspective. **5.** viu, neșters, de neuitat; *~о́е воспомина́ние* amintire neștearsă. **6.** *scurt.* animat; *~ одно́й наде́ждой* animat de o singură speranță ◇ *~а́я ра́на* rană vie/deschisă; *по ~о́му ре́зать* a tăia în carne vie; *заде́ть/задра́ть/затро́нуть за ~о́е кого́-л.* a atinge pe cineva unde-l doare; a pune degetul pe rană; *на ~у́ю ни́тку* (a face, a coase ceva) la repezeală/de mîntuială; *ни одно́й ~ души́* nimeni, nici țipenie de om; *ни жив, ни мёртв* nici viu, nici mort; mai mult mort decît viu; *~ уголо́к* colțul naturaliștilor; *~а́я тя́гловая си́ла* animale de tracțiune; *(folc.) ~а́я вода́* apă vie; *в ~ы́х* în viață; *оста́ться в ~ы́х* a rămîne în viață; a rămîne viu; *~о́го ме́ста нет* nu e nici un loc nevătămat, e tot numai o rană; *~о́е преда́ние* datină strămoșească, legendă din bătrîni; *~ портре́т кого́-л.* seamănă leit, e aidoma cu..., seamănă ca două picături de apă; *(lingv.) ~ язы́к* limbă vie.

живопи́сец, -*ца m.* pictor.

живопи́сный *adj.* **1.** pictural, privitor la pictură. **2.** pitoresc.

жи́вопис|ь, -*и f. sg.* **1.** pictură; *~ ма́сляными кра́сками* pictură în ulei; *акваре́льная ~* pictură în acuarelă; *фре́сковая ~* frescă, pictură murală.

живородя́щий *adj.* vivipar.

живоры́бный *adj.* *(în expr.)* *~ садо́к* heleșteu.

жи́вость, -*и f. sg.* vioiciune, vivacitate, vervă; *говори́ть с ~ю* a vorbi cu vervă; *~ ума́* vioiciunea minții.

живо́т, -*а́ m.* **1.** pîntece, burtă. **2.** stomac. **3.** *(înv.)* viață ◇ *не на ~, а на́ смерть* pe viață și pe moarte; *~ схвати́ло* m-a apucat durerea de burtă; *живо́т/~ы́ подвело́* s-a făcut stomacul pungă; a ajuns soarele în dreptul burții; *лиши́ться ~а́* a-și pierde viața; a muri; *(prov.) с одни́м ~о́м на семь обе́дов не поспе́ешь* omului îi plac toate, dar să le roadă nu poate; înghite cît poți mesteca.

животво́рный *adj.* dătător de viață, însuflețitor, înviorător, binefăcător.

животново́д, -*а m.* crescător de vite, zootehnician.

животново́дство, -*а n. sg.* creșterea animalelor, zootehnie.

животново́дческ|ий *adj.* de/pentru creșterea animalelor, zootehnic; *~ая фе́рма* fermă zootehnică; *~ие помеще́ния* grajduri.

живо́тн|ое, -*ого n.* **1.** animal, vită, dobitoc; *дома́шние ~ые* animale domestice; *хи́щные ~ые* animale de pradă; *вью́чное ~* animal de povară; *всея́дное ~* animal omnivor; *плотоя́дное ~* animal carnivor; *млекопита́ющие ~ые* mamifere; *позвоно́чные ~ые* vertebrate; *беспозвоно́чные ~ые* nevertebrate; *травоя́дные ~ые* ierbivore; *двуно́гие ~ые* bipede; *четвероно́гие ~ые* patrupede. **2** *(fig.)* dobitoc, animal, vită, brută.

живо́тн|ый *adj.* **1.** animal, de animal, al animalelor; *~ мир* regnul animal. **2.** *(fig.)* animalic, de animal; *~ страх* groază animalică; *~ая жизнь* viață de animal.

животрепе́щущий *adj.* de actualitate, arzător, palpitant, foarte actual; *~ вопро́с* problemă de mare actualitate, problemă arzătoare.

живу́честь, -*и f. sg.* **1.** viabilitate, vitalitate, putere de viață. **2.** *(fig.)* trăinicie.

живу́чий *adj.* **1.** viabil, plin de vitalitate, rezistent; *~ челове́к* om plin de vitalitate. **2.** *(fig.)* persistent, greu de stîrpit, trainic; *~ обы́чай* obicei trainic.

жи́вчик, -*а m.* **1.** om vioi, sfîrlează. **2.** *(biol.)* spermatozoid.

живьём *adv.* de viu; *захвати́ть кого́-л. ~* a prinde/a captura pe cineva de viu.

жи́дк|ий *adj.* **1.** lichid, fluid, apos, subțire; *~ое те́ло* corp lichid; *~ое молоко́* lapte apos; *~ во́здух* aer lichid. **2.** *(ре́дкий)* rar, subțire; *~ие во́лосы* păr rar; *~ лес* pădure rară. **3.** *(fig.)* insuficient, șubred, slab, subțire; *~ аргуме́нт* argument slab/șubred; *~ое де́рево* arbore firav; *~ го́лос* voce slabă.

жидкова́тый *adj.* cam apos.

жидкопла́вкий *adj.* fuzibil.

жи́дкост|ь, -*и f.* lichid; *ме́ры ~ей* măsuri de capacitate.

жи́жа, -*и f. sg.* lichid cleios/dens; must, zeamă.

жизнеде́ятельность, -*и f. sg.* **1.** activitate vitală. **2.** *(înv.)* vitalitate.

жизнеде́ятельный *adj.* **1.** vital. **2.** *(fig.)* vioi, energic, activ.

жи́зненность, -*и f. sg.* vitalitate.

жи́зненн|ый *adj.* **1.** de viață, al vieții, de trai, vital; *~ у́ровень* nivel de trai; *~ путь* viața, cursul vieții; *~ые тру́дности* greutățile vieții; *~ проце́сс* proces vital. **2.** vital, de importanță vitală, esențial; *~ые интере́сы* interese vitale; *~ вопро́с* chestiune vitală/de importanță vitală.

жизнеописа́ние, -*я n.* biografie.

жизнепонима́ние, -*я n. sg.* concepție asupra vieții.

жизнера́достность, -*и f. sg.* optimism, bucuria de a trăi, vitalitate.

жизнера́достный *adj.* voios, plin de viață.

жизнеспосо́бность, -*и f. sg.* viabilitate, capacitate vitală.

жизнеспосо́бный *adj.* viabil, de mare vitalitate.

жизнеутвержда́ющий *adj.* optimist, plin de optimism.

жизн|ь, -*и f. sg.* viață, trai, existență; *о́браз ~и* mod de viață; fel de trai; *вести́ широ́кий о́браз ~и* a trăi pe picior mare; *сидя́чая ~* viață sedentară; *obще́ственная ~* viață publică, viață obștească; viață socială; *кипу́чая ~* viață clocotitoare; *семе́йная ~* viață de familie; *духо́вная ~* viață spirituală; *зажи́точная ~* viață îmbelșugată; *похо́дная ~* viață de campanie; *го́рькая ~* viață amară; *мяте́жная ~* viață zbuciumată; *соба́чья ~* viață de cîine, viață de mizerii; *загро́бная ~* viața de apoi; *бу́дничная ~* a) viața de toate zilele; b) viață monotonă/fără bucurii; *ма́ячить ~* a-și mînca amarul; a trăi de azi pe mîine; *рискова́ть ~ью* a-și risca viața, a-și pune viața în primejdie; *не щадя́ (свое́й) ~и* cu riscul vieții; *быть обя́занным ~ью кому́-л.* a datora cuiva viața; *верну́ть ~ кому́-л.* sau *чему́-л.* a reda cuiva viața *sau* a repune ceva în stare de funcționare; *вы́черкнуть из свое́й ~и кого́-л./что-л.* a-și scoate pe cineva/ceva de la inimă/din suflet; *вы́звать к ~и* a trezi la viață; *губи́ть свою́ ~* a-și rata viața; *же́ртвовать ~ью* a-și da viața; *~ чья-л. виси́т на волоске́* a-i atîrna viața de un fir de păr; *зараба́тывать на ~* a-și cîștiga existența; *игра́ть свое́й ~ью* a-și pune viața în joc; *претвори́ться в ~* a se realiza, a fi tradus în viață; *посвяти́ть ~ кому́-л./чему́-л.* a închina/a dedica viața cuiva/pentru ceva; *лиши́ть ~и* a omorî, a ucide; *лиши́ть себя́ ~и* a se sinucide, a-și pune capăt zilelor; *покуша́ться на чью-л. ~* a săvîrși un atentat împotriva cuiva; *испо́ртить/исковерка́ть ~ кому́-л.* a distruge viața cuiva; *дарова́ть ~ кому́-л.* a dărui viața, a grația un condamnat la moarte; *спасти́ ~ кому́-л.* a salva pe cineva; *положи́ть ~ за кого́-л., за что-л.* a se sacrifica, a se jertfi, a-și da viața pentru cineva/pentru ceva; *проводи́ть что-л. в ~* a traduce ceva în viață; a pune în practică; *сре́дства к ~и* mijloace de existență ◇ *(înv.) по ~* pe viață; *никогда́ в ~и* niciodată, pentru nimic în lume; *как ~?* ce mai faci?, cum îți merge?; *вопро́с ~и и сме́рти* chestiune de viață și de moarte; *прожига́ть ~* a-și irosi viața; a duce o viață destrăbălată; *~ бьёт ключо́м* viața clocotește; *(înv.) пра́во ~и и сме́рти* dreptul de viață și de moarte, dreptul de grațiere; *уноси́ть челове́ческие ~и* a secera vieți omenești. *(prov.) ~ прожи́ть — не по́ле перейти́* a trăi o viață nu-i un lucru de șagă.

жикле́р, -*а m. (tehn.)* jicler.

жи́л|а[1], *-ы f.* **1.** vînă; *си́ние ~ы на виска́х* vine albastre la tîmple. **2.** tendon. **3.** *(geol.)* filon, vînă; *ру́дная ~* filon de rocă. **4.** *(el.)* conductor armat ◇ *тяну́ть жи́лы из кого́-л.* a stoarce vlaga cuiva, a-l exploata, a slei pe cineva de puteri, a scoate sufletul cuiva.

жи́ла[2], *-ы m.* şi *f. (pop.)* zgîrie-brînză, cărpănos, zgîrcit.

жиле́т, *-а m.* jiletcă, vestă.

жиле́тк|а, *-и f. sg. v. жиле́т* ◇ *пла́кать(ся) в ~у* a se plînge de propria soartă.

жиле́тный *adj.* de/de la jiletcă; *~ карма́н* buzunar de la jiletcă / de la vestă.

жиле́ц, *-льца́ m.* chiriaş, locatar ◇ *не ~ (на бе́лом све́те, на земле́)* nu-i e dat să trăiască mult, n-are multe zile.

жи́лист|ый *adj.* **1.** cu (multe) vine, filamentos, fibros, noduros, striat; *~ые ру́ки* mîini cu vine multe. **2.** *(fig.)* vînjos, solid, rezistent; *~ мужчи́на* bărbat solid. **3.** *(geol.)* filonian.

жили́ца, *-ы f.* chiriaşă, locatară.

жили́ще, *-а n.* locuinţă, domiciliu, casă, sălaş.

жили́щн|ый *adj.* de locuinţă, al locuinţelor; *~ вопро́с* problema locuinţelor; *~ фонд* fond de locuinţe; *~ кри́зис* criză de locuinţe; *~ое строи́тельство* construcţie de locuinţe.

жи́л|ка, *-и f.* **1.** *dim.* vinişoară. **2.** *(bot.)* nervură; fibră; *расположе́ние ~ок на листе́* nervaţie. **3.** *(fig.) (скло́нность)* aptitudine, înclinaţie; *артисти́ческая ~* aptitudini artistice.

жилкова́ние, *-я n. (bot. zool.)* nervaţie.

жил|о́й *adj.* locuit, de locuit, locuibil; *~а́я пло́щадь* suprafaţă locuibilă, spaţiu locativ.

жилпло́щадь, *-и f.* spaţiu locativ.

жиль|ё, *-я́ n.* **1.** aşezare omenească. **2.** locuinţă, casă; *го́дный для ~я* bun de locuit, propriu pentru locuit.

жи́льн|ый *adj. (geol.)* cu filoane, filonian; *~ая поро́да* rocă filoniană.

жи́молость, *-и f. sg. (bot.)* caprifoi.

жир, *-а m.* grăsime, untură, seu; *живо́тные ~ы́* grăsimi animale; *расти́тельный ~* ulei vegetal; *ры́бий ~* untură de peşte; ◇ *с ~у беси́ться* a nu mai putea de atîta bine; *нагуля́ть/нае́сть ~у* a prinde grăsime; *спусти́ть/сбыть/сбро́сить ~* a da jos din grăsime/din greutate, a face siluetă; *(prov.) не до ~у, быть бы живу* întinde-te cît ţi-e plapuma; *от ~у ло́паться* a nu-l mai încăpea pielea de gras.

жира́ф, *-а m.* girafă.

жира́фа, *-ы f. v. жира́ф*

жире́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. ожире́ть* şi *разжире́ть)* a se îngrăşa

жи́рно *adv.* gras; *~ есть* a mînca gras ◇ *не сли́шком ли ~ бу́дет?* nu-i oare prea-prea?; *~ бу́дет!* e prea-prea!, las-o mai moale!

жи́рность, *-и f. sg.* conţinut de grăsime.

жи́рн|ый *adj.* **1.** gras; de/cu grăsime; *~ое мя́со* carne grasă; *~ое молоко́* lapte gras; *~ое пятно́* pată de grăsime; *~ая земля́* pămînt gras. **2.** *(pop. tipogr.)* gras; *~ шрифт* caractere grase / aldine; *~ кусо́к* bucăţică grasă, partea leului.

жи́ро *n. indecl. (fin.)* gir, andosament.

жирови́к, *-а́ m. (med.)* lipom.

жиро́вка, *-и f. v. жироприка́з*

жиров|о́й *adj.* **1.** gras; *~а́я ткань* ţesut gras/adipos. **2.** de prelucrare a grăsimilor; *~а́я промы́шленность* industria grăsimilor; *~о́е яйцо́* ou fără bănuţ *sau* fără coajă.

жиропо́т, *-а m. (anat.)* usuc *(la oi).*

жироприка́з, *-а m. (fin.)* ordin de virament.

жироско́п, *-а m. (tehn.)* giroscop.

жите́йск|ий *adj.* al vieţii, zilnic, de toate zilele, obişnuit; *~ая му́дрость* şcoala vieţii, experienţa vieţii; ◇ *де́ло ~ое!* nu-i nimic deosebit, e un lucru obişnuit.

жи́тель, *-я m.* locuitor; *коренно́й/иско́нный ~* locuitor de baştină; *городско́й ~* orăşean.

жи́тельство, *-а n. sg.* domiciliu, locuinţă, reşedinţă ◇ *вид на ~* buletin de indentitate, permis de şedere.

житие́, *-я́ n.* **1.** *(bis.)* povestire din viaţa sfinţilor. **2.** *(înv.)* viaţă, trai, existenţă; *ми́рное ~* viaţă paşnică.

жити́йный *adj.* hagiografic.

жи́тница, *-ы f.* **1.** *(înv.)* hambar. **2.** *(fig.)* grînar.

жи́тный *adj.* de cereale, de orz, de secară.

жи́то, *-а n. sg.* cereale, grîne, orz, secară.

жить, *живу́, живёшь vb. ipf.* **1.** a trăi, a vieţui; *до́лго ~* a trăi mult; *~-пожива́ть* a trăi, a o duce; *~ да ~ бы ему́* a murit cu zile, putea să mai trăiască; *~ в века́х* a dăinui în veacuri. **2.** *(despre plante)* a creşte, a nu se ofili. **3.** a trăi, a o duce; *~ в доста́тке* a trăi în belşug; *~ в бе́дности* a trăi în mizerie/în sărăcie; *~ зажи́точно* a trăi în îndestulare, a avea de toate; *~ на широ́кую но́гу* a trăi pe picior mare; *~ скро́мно* a trăi modest, a duce o viaţă modestă; *~ отше́льником* a trăi ca un pustnic; *жи́вмя ~* a sta pe capul cuiva. **4.** *в + prepl. (despre sentimente, gînduri)* a exista, a fi, a dăinui; a stărui. **5.** a trăi, a locui, a sta; *~ в Москве́* a locui/a sta la Moscova. **6.** *instr. (fig.)* a fi absorbit de..., a fi preocupat de...; a nu trăi decît pentru *(ceva)*; *~ наде́ждами* a trăi cu speranţe. **7.** *instr.* sau *на + acuz.* a trăi, a se întreţine; *~ свои́м трудо́м* a trăi din munca sa; *~ припева́ючи* a o duce bine, a trăi din belşug. **8.** *с + instr.* a trăi, a avea legături amoroase, a trăi în concubinaj cu cineva ◇ *(pop.) здоро́во живе́шь* nitam-nisam; din senin, din chiar senin, pe nepusă masă; *(folc.) жил-был* sau *жил да был* a fost odată (ca niciodată).

жить|ё, *-я́ n. sg.* **1.** viaţă, trai, existenţă; *приво́льное ~* viaţă în voie. **2.** locuire, locuit; *удо́бный для ~я* propriu/bun pentru locuit; *~-бытьё* fel de viaţă, trai; *не ~, а ма́сленица* ăsta mai zic şi eu trai, aşa viaţă mai zic şi eu; *~я́ нет от кого́-л.* n-ai chip să trăieşti (din cauza cuiva), îţi face zile amare.

жи́ться, *живётся dat.* a trăi, a o duce; *ему́ живётся непло́хо* nu-i merge rău, n-o duce prost; *как вам живётся?* cum o mai duceţi?

жмот, *-а m. (pop.)* zgîrcit, avar, zgîrie-brînză.

жму́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. зажму́рить) acuz.* a clipi, a strînge din ochi.

жму́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. зажму́риться)* a clipi din ochi, a strînge din ochi, a miji.

жму́рки, *-рок pl.* jocul de-a baba-oarba; *игра́ть в ~* a se juca de-a baba-oarba/de-a v-aţi ascunselea.

жмыхи́, *-ов* şi *-о́в pl.* tescovină, şroturi, turte oleaginoase.

жне́йка, *-и f.* secerătoare, maşină de secerat.

жнец, *-а́ m.* secerător.

жни́во, *-а n. v. жнивьё*

жнивьё, *-я́ n.* **1.** mirişte, **2.** *sg.* paiele rămase pe cîmp după seceriş. **3.** *(reg.)* seceriş.

жни́ца, *-ы f.* secerătoare.

жоке́й, *-я m.* jocheu.

жоке́йский *adj.* de jocheu.

жо́лоб, *-а m. v. жёлоб*

жом, *-а m.* **1.** presă, teasc. **2.** *(tehn.)* compresor. **3.** *col.* borhot.

жонглёр, *-а m.* jongler, scamator.

жонглёрский *adj.* de jongler, de jonglerie.

жонглёрство, *-а n. sg.* jonglerie; scamatorie; *(fig.) ~ слова́ми* jonglerie de cuvinte.

жонгли́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. instr.* a jongla; *(fig.) ~ цита́тами* a jongla cu citate.

жратва́, *-ы́ f. sg. (pop.)* haleală.

жрать, *жру, жрёшь vb. ipf. (pf. сожра́ть) acuz. (pop.)* a înfuleca, a mînca cu lăcomie, a devora.

жре́бий, *-я m.* **1.** sorţi; *тяну́ть ~, броса́ть ~* a trage la sorţi; *~ бро́шен* zarurile au fost aruncate. **2.** *(fig. înv.)* soartă, destin.

жрец, *-а́ m.* **1.** sacerdot, preot păgîn; druid *(la celţi)*. **2.** *(fig.)* slujitor; *~ы́ иску́сства* slujitorii artei.

жре́ческий *adj.* preoţesc, sacerdotal.

жри́ца, *-ы f.* preoteasă păgînă ◇ *~ любви́* femeie de moravuri uşoare.

жу́желица, *-ы f. (entom.)* carabidă gîndac ghebos.

жужжа́ние, *-я n. sg.* bîzîit, zumzet, zbîrnîit, vîjîit.

жужжа́ть, *жужжу́, жужжи́шь vb. ipf.* a bîzîi, a şuiera, a vîjîi.

жуи́р, *-а m.* chefliu.

жук, *-а́ m.* gîndac; *ма́йский ~* cărăbuş; *наво́зный ~* gîndac de bălegar; *колора́дский ~* gîndac de Colorado.

жу́лик, *-а m.* **1.** pungaş, hoţ. **2.** şmecher, potlogar; *~ на ~е (сиди́т)* unul e mai hoţ ca altul.

жуликова́тость, *-и f. sg.* apucături de escroc/ de şarlatan.

жуликова́тый *adj.* șarlatanesc, de escroc, de coțcar.
жульё, *-я́ n. sg. col.* escroci, pungași, potlogari.
жу́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. сжу́льничать)* a înșela, a pungăși, a escroca; *~ в игре́* a trișa la joc.
жу́льнический *adj.* șarlatanesc, hoțesc, de escroc, de coțcar.
жу́льничество, *-а n. sg.* șarlatanie, escrocherie, înșelătorie, potlogărie, coțcărie.
жу́пел, *-а m.* sperietoare, momîie.
журавли́н|ый *adj.* de cocor; *(glumeț) ~ые но́ги* picioare lungi, picioroange.
жура́вл|ь[1], *-я́ m.* cocor ◇ *не сули́ ~я́ в не́бе, а дай сини́цу в ру́ки* nu da vrabia din mînă pe cioara de pe gard; ce-i în mînă nu-i minciună.
жура́вль[2], *-я́ m.* cumpăna fîntînii.
жури́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* a dojeni, a mustra, a ocărî.
журна́л, *-а m.* **1.** revistă; *ежеме́сячный ~* revistă lunară; *~ мод* jurnal de modă. **2.** registru, jurnal ◇ *ва́хтенный ~* jurnal de bord; *кла́ссный ~* jurnal de clasă, catalog.
журнали́ст, *-а m.* gazetar, jurnalist, ziarist.
журнали́стика, *-и f.* **1.** gazetărie. **2.** *(col.)* periodice.
журнали́стка, *-и f.* ziaristă.
журнали́стск|ий *adj.* de jurnalist, ziaristic, gazetăresc.
журна́льный *adj.* de revistă; *~ая статья́* articol de revistă.
журча́ние, *-я n. sg.* murmur, susur; *~ воды́* murmurul apei.
журча́ть, *-чи́т vb. ipf.* **1.** (despre o apă) a murmura, a susura. **2.** *(fig.)* a murmura lin.
жу́тк|ий *adj.* sinistru, lugubru, înfiorător, groaznic, înspăimîntător, înfricoșător; *~ое зре́лище* spectacol groaznic; *~ие мы́сли* gînduri sinistre.
жу́тко **1.** *pred. impers. (în expr.) мне ~* mi-e groază; mi-e frică. **2.** *adv. (pop.)* foarte, grozav; *~ мно́го наро́ду* lume după lume.
жу́ткость, *-и f. sg.* caracter sinistru/lugubru, grozăvie.
жут|ь, *-и f. sg.* groază, teamă; *меня́ ~ берёт* mă cuprinde groaza ◇ *до ~и* grozav de..., groaznic de...
жу́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz. (pop.)* a dojeni, a ocărî, a face zile amare.
жу́чка, *-и f.* grivei, cîine de curte.
жучо́к, *-чка́ m. (entom.)* **1.** *dim.* gîndăcel. **2.** car.
жюри́ *indecl.* **1.** *n. col.* juriu. **2.** *m. (sport)* arbitru.

З

з *n. litera și sunetul «z».*
за *prep.* **I.** *acuz.* **1.** *(indică persoana sau obiectul cu care se produce atingerea)* de; *взять за́ руку* a lua de mînă; *держа́ться за пери́ла* a se ține de balustradă. **2.** *(folosit pentru a indica depășirea unei limite de vîrstă sau de timp)* peste, pînă după; *ему́ за со́рок* are peste patruzeci (de ani); *бесе́да зашла́ за по́лночь* convorbirea a durat pînă după miezul nopții. **3.** *(folosit pentru a indica depărtarea pînă la o anumită limită, indică timpul)* cu, la; *за пять дней до сро́ка* cu cinci zile înainte de termen; *за три киломе́тра от до́ма* la trei km de casă. **4.** pe, în decurs de, pentru; *зарабо́тать за́ год* a cîștiga într-un an/în cursul unui an; *мно́гое сде́лано за неде́лю* multe s-au făcut în decurs de o săptămînă. **5.** drept, în loc de; *приня́ть кого́-л. за своего́ знако́мого* a lua pe cineva drept un cunoscut al său. **6.** contra, pentru, cu; *рабо́тать за пла́ту* a lucra pentru plată; *купи́ть за де́сять рубле́й* a cumpăra cu zece ruble; *уплати́ть за рабо́ту* a plăti pentru muncă. **7.** pentru, în numele, în favoarea; *сража́ться за ро́дину* a lupta pentru patrie; *голосова́ть за предложе́ние* a vota o propunere. **II.** *instr.* **1.** *(folosit pentru indicarea unei succesiuni)* după; *чита́ть кни́гу за кни́гой* a citi carte după carte; *год за го́дом* an după an; *идёт ме́сяц за ме́сяцем* se scurge lună după lună; *посыла́ть телегра́мму за телегра́ммой* a trimite telegramă după telegramă, a trimite telegramele una după alta. **2.** *(folosit pentru indicarea scopului) идти́ за водо́й* a merge după apă; *посла́ть за до́ктором* a trimite după doctor; *в пого́не за уда́чей* în goana după noroc. **3.** cu; *де́ло за но́мером...* dosarul cu numărul... **III.** *acuz.* sau *instr.* **1.** *(по ту сторону, позади)* dincolo de, după, afară din, în urma, îndărătul, la spatele, în spatele; *ступи́ть за поро́г* a trece pragul; *стоя́ть за поро́гом* a sta dincolo de prag; *уе́хать за го́род* a pleca afară din oraș; *жить за́ городом* a locui afară din oraș; *за ним* în urma lui; *иди́те за мной* veniți/mergeți după mine. **2.** la; *сесть за стол* a se așeza la masă; *сиде́ть за столо́м* a sta la masă. **3.** în timpul, la; *за обе́дом* în timpul mesei; *молча́ть за едо́й* a tăcea în timpul mesei. **4.** *(взя́ться, приня́ться за...)* de, pe; *приня́ться за рабо́ту* a se apuca de lucru; *засе́сть за рабо́ту* a se pune pe lucru; *(uneori nu se traduce) сиде́ть за рабо́той* a lucra. **5.** *(folosit pentru a indica persoana sau obiectul asupra căruia se îndreaptă acțiunea)* pentru; din cauza *(cuiva) (uneori nu se traduce)*; *борьба́ за мир* lupta pentru pace; *беспоко́иться за дете́й* a fi neliniștit din cauza copiilor; *наблюда́ть за детьми́* a supraveghea copiii; *следи́ть за чьей-л. мы́слью* a urmări gîndul cuiva. **6.** *(arată cauza)* pentru, din cauza; *цени́ть за хра́брость* a prețui pentru vitejie; *возврати́ть за нена́добностью* a restitui din cauza inutilității ◇ *за ним не пропадёшь* cu un om ca el nu te pierzi; *за па́зухой* în sîn; *о́чередь за тобо́й* e rîndul tău; *за здоро́вье кого́-л.* în sănătatea cuiva; *за мной 5 рубле́й* datorez 5 ruble; *за то, что...* pentru că; *ни за что (на свете)* pentru nimic (în lume); *за тобо́й долг* îmi datorezi; *за по́дписью кого́-л.* semnat de cineva, sub semnătura cuiva; *за счёт* pe socoteala, pe seama, în contul (cuiva); *за исключе́нием* cu excepția, afară de; *вы́йти за́муж за кого́-л.* a se mărita cu cineva; *быть за́мужем за кем-л.* a fi măritată cu cineva.
зааванси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* a avansa.
заале́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* **1.** a se îmbujora, a se înroși; *щёки ребёнка ~ли* obrajii copilului s-au îmbujorat. **2.** a se ivi, a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare roșie).*
заале́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. v.* *заале́ть*

заальпи́йский *adj.* transalpin.
зааплоди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* (a începe) a aplauda; a izbucni în aplauze.
заарендова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. pf. (ipf. заарендо́вывать) acuz.* a arenda, a lua în arendă, a lua cu chirie, a închiria.
заарендо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заарендова́ть*
заарка́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заарка́нить*
заарка́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. заарка́нивать)* a prinde cu arcanul.
заарта́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (pop.)* a se încăpățîna, a se crampona, a se împotrivi.
заасфальти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. v. асфальти́ровать*
заатланти́ческий *adj.* transatlantic, de peste/de dincolo de Atlantic.
заба́в|а, *-ы f.* distracție, amuzament, joc; *де́тские ~ы* distracții pentru copii.
забавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a distra, a amuza, a desfăta, a delecta.
забавля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a se distra, a se amuza, a se desfăta.
заба́вник, *-а m.* om glumeț/bun de glume, șugubăț, hazliu, poznaș, mucalit.
заба́вно **1.** *adv.* amuzant, cu haz, nostim; *он ~ пи́шет* scrie cu haz. **2.** *pred.* e amuzant, e nostim.
заба́вн|ый *adj.* amuzant, hazliu, nostim, plin de duh; *~ слу́чай* întîmplare amuzantă/nostimă.
заба́гривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заба́грить*
заба́грить, *-грю, -гришь vb. pf. (ipf. заба́гривать)* a prinde cu cangea.
забаллоти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. забаллотиро́вывать) acuz.* a face să cadă la alegeri.
забаллотиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забаллоти́ровать.*
заба́лтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заболта́ть*[2].
заба́лтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *заболта́ться*[2].
забараба́ни|ть, *-ню, -нишь vb. pf.* **1.** (a începe) a bate toba; *~ па́льцами* a bate darabana cu degetele. **2.** (a începe) a răpăi; *дождь ~л* ploaia a început să răpăie.
забаррикади́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *баррикади́ровать*
забаррикади́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* de la *баррикади́роваться*
забастова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* a declara grevă, a face grevă, a se pune/a intra în grevă.
забасто́вк|а, *-и f.; gen. pl. -вок, dat. -вкам* grevă; *всео́бщая ~* grevă generală; *полити́ческая ~* grevă politică; *объяви́ть ~у* a declara grevă; *~ проте́ста* grevă de protest; *~ солида́рности* grevă de solidaritate.
забасто́вочн|ый *adj.* de grevă, grevist; *~ комите́т* comitet de grevă; *~ое движе́ние* mișcare grevistă.
забасто́вщик, *-а m.* grevist.
забаю́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. забаю́кивать)* a adormi legănînd.
забаю́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забаю́кать*
забве́ни|е, *-я n. sg.* uitare; *преда́ть ~ю* a da uitării.
забве́нный *adj. (înv.)* uitat, dat uitării.
забе́г, *-а m. (sport)* alergare, cursă *(pe jos)*; *~ на дли́нную диста́нцию* cursă de fond; *~ на 500 ме́тров* cursă de 500 metri plat.
забега́ловка, *-и f. (fam.)* bodegă, cîrciumă.
забе́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a alerga, a fugi. **2.** a se agita alergînd de colo pînă colo, a alerga care mai de care/care încotro.
забега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. забежа́ть) (куда-л.)* **1.** a da o raită/o fugă, a da pe la cineva, a se repezi pînă la... **2.** *(убежать далеко)* a fugi departe, a se depărta fugind; *~ вперёд* a o lua înainte, a anticipa.
забе́гаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se istovi, a-și slei puterile de prea multă alergătură; a-și rupe picioarele umblînd/alergînd.
забежа́ть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf.* de la *забега́ть*
забеле́ть, *-е́ет vb. pf.* **1.** *(выделиться своим белым цветом)* a se ivi, a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare albă)*. **2.** *(стать белым)* a se înălbi, a deveni alb.
забеле́ться, *-е́ется vb. pf.* **v.** *забеле́ть*

за́берег, *-а m. (hidr.)* gheață de mal.
забере́менеть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. бере́менеть)* a rămîne gravidă/însărcinată, a rămîne grea.
забесе́доваться, *-ду́юсь, -ду́ешься vb. pf.* a se lua cu vorba, a sta la taifas.
забеспоко́ить, *-ко́ю, -ко́ешь vb. pf.* **1.** (a începe) a deranja, a stînjeni. **2.** a neliniști.
забеспоко́иться, *-ко́юсь, -ко́ишься vb. pf.* (a începe) a se neliniști, a se îngrijora, a fi cuprins de îngrijorare.
забетони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *бетони́ровать*
забива́ние, *-я n. sg.* batere; *~ свай* baterea pilonilor.
забива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заби́ть*[1].
забива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заби́ться*[1]. **2.** *pas.* de la *забива́ть.*
заби́вка, *-и f. sg.* **1.** batere. **2.** *(pop.)* înfundare, astupare; *~ трубы́* înfundarea unei țevi.
забинтова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. бинтова́ть* și *забинто́вывать) acuz.* a bandaja, a pansa.
забинтова́ться, *-ту́юсь, -ту́ешься vb. pf.* de la *бинтова́ться*
забинто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забинтова́ть*
забинто́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *забинтова́ться v. бинтова́ться*
забира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *забра́ть*
забира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *забра́ться.* **2.** *pas.* de la *забира́ть.*
заби́тость, *-и f. sg.* stare/înfățișare de om îndobitocit, îndobitocire, abrutizare.
заби́тый **1.** *p.t.p.* de la *заби́ть.* **2.** *adj. (запуганный)* speriat/timorat; oropsit, oprimat; *(опустошённый)* îndobitocit.
заби́|ть[1], *-бью́, -бьёшь vb. pf. (ipf. забива́ть) acuz.* **1.** a bate adînc, a înfige, a fixa; *~ гвоздь* a bate un cui. **2.** *(заполнить)* a umple pînă la refuz, a supraîncărca, a ticsi; *~ сара́й дрова́ми* a supraîncărca magazia cu lemne. **3.** *(заткнуть)* a înfunda, a astupa, a închide complet, a bate în cuie; *~ прохо́д* a închide trecerea; *~ ще́ли* a astupa crăpăturile. **4.** *(pop. înv.)* a omorî în bătăi, a chinui; *~ на́смерть кого́-л.* a omorî pe cineva în bătăi. **5.** *(pop.) (превзойти)* a întrece, a lăsa în urmă; *он всех нас ~л* ne-a întrecut pe toți. **6.** *(sport)* a băga, a marca un punct; *~ гол* a marca un gol. **7.** *(убить на бойне)* a tăia la abator, a înjunghia; *~то сто голо́в скота́* s-au tăiat o sută de vite ◇ *~ себе́ в го́лову* a intra la idei, a-și băga (ceva) în cap; *~ го́лову кому́-л.* a năuci, a zăpăci pe cineva; *~ трево́гу* a da alarma.
заби́|ть[2], *-бью́, -бьёшь vb. pf.* **1.** *(a începe)* a bate; *~ в бараба́н (a începe)* a bate toba. **2.** *(о звуках)* (a începe) a suna; *~ отбо́й* a începe a suna retragerea. **3.** a țîșni *(despre corpuri lichide)*; *нефть ~ла из сква́жины* țițeiul a țîșnit din sondă. **4.** *(о пушках)* a începe să bubuie.
заби́|ться[1], *-бью́сь, -бьёшься vb. pf. (ipf. забива́ться)* **1.** *(спрятаться)* a se băga, a se ascunde, a se piti, a se pitula; *~ в у́гол* a se piti într-un colț. **2.** *(засориться)* a se îmbîcsi, a se astupa, a se înfunda; *труба́ ~лась гря́зью* țeava s-a înfundat cu noroi.
заби́|ться[2], *-бью́сь, -бьёшься vb. pf.* **1.** (a începe) a bate/a zvîcni; *се́рдце ~лось* inima a început să bată. **2.** (a începe) a se lovi de. **3.** (a începe) a se zvîrcoli, a se zbate.
забия́ка, *-и f.* și *m.* bătăuș, zurbagiu.
заблаговре́менно *adv.* din timp, de cu vreme, în prealabil, cu anticipație; *извести́ть ~* a înștiința din timp.
заблаговре́менный *adj.* prealabil, făcut din vreme.
заблагорассу́ди|ться *vb. pf. impers.* a-i trăsni prin cap, a i se năzări, a găsi de cuviință, a găsi cu cale; *он де́лает всё, что ему́ ~тся* face tot ce-i trăsnește prin minte.
заблесте́ть, *-ещу́, -ести́шь* și *-е́щешь vb. pf.* (a începe) a străluci, a luci, a sclipi, a scînteia, a licări.
заблея́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* (a începe) a behăi.
заблиста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. v. заблесте́ть*

заблоки́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ferov.)* a bloca drumul prin semnalizare.

заблуди́ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf.* a se rătăci, a pierde drumul; ~ *в лесу́* a se rătăci în pădure ◇ ~ *в трёх со́снах* a se rătăci ziua-n amiaza mare.

заблу́дш|ий *adj. (înv.)* **1.** rătăcit. **2.** desfrînat, stricat, destrăbălat, viciat, decăzut ◇ *~ая овца́* oaie rătăcită.

заблужда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se înșela, a greși, a avea o părere greșită.

заблужде́ни|е, *-я n.* **1.** *(оши́бка)* rătăcire, eroare, greșeală; *ввести́ в* ~ a induce în eroare; *впасть в* ~ a cădea în eroare/în greșeală; *вы́вести из ~я* a aduce pe calea cea bună, a îndrepta, a corija. **2.** erezie, eres; *боро́ться с ~ями* a combate părerile greșite.

забода́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a împunge, a lua în coarne, a răni *sau* a omorî cu coarnele.

забо́й[1], *-я m.* **1.** *(min.)* abataj, front de abataj de lucru; *широ́кий* ~ front de înaintare larg; *глухо́й* ~ front în fund de sac. **2.** gard de pari, îngrăditură de-a lungul unui rîu. **3.** *(sport.)* lovitură de deschidere. **4.** cosire (la cai).

забо́й[2], *-я m. sg.* tăiere; ~ *скота́* tăiere de vite.

забо́йщик, *-а m. (min.)* miner, lucrător/muncitor în abataj.

забола́чивание, *-я n. sg.* formare de bălți.

забола́чиваться, *-ается vb. ipf.* de la *заболо́титься*

заболева́емост|ь, *-и f. sg.* cazuri de îmbolnăvire/de molimă; morbiditate; *сниже́ние ~и* descreștere a morbidității.

заболева́ние, *-я n.* **1.** *(боле́знь)* boală, afecțiune, caz de boală; *серьёзное* ~ boală serioasă/gravă. **2.** îmbolnăvire.

заболева́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заболе́ть*[1]

заболева́ть[2], *-а́ет vb. ipf.* de la *заболе́ть*[2]

заболе́ть[1], *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. заболева́ть)* a se îmbolnăvi, a cădea bolnav.

забол|е́ть[2], *-и́т vb. pf. (ipf. заболева́ть)* (a începe) a durea; *у меня́ ~е́ла рука́* a început să mă doară brațul.

за́болонь, *-и f. (bot.)* alburn, albul lemnelor.

заболо́титься, *-о́тится vb. pf. (ipf. забола́чиваться)* a se transforma în mlaștină/în bălți, a deveni mlăștinos.

заболо́ченн|ый *adj.* mlăștinos; *~ая ме́стность* teren mlăștinos.

заболта́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. instr.* (a începe) a bălăbăni; ~ *нога́ми* a începe să bălăbănești picioarele.

заболта́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. заба́лтывать) acuz.* a adăuga, a amesteca; ~ *в суп яйцо́* a drege supa cu un ou.

заболта́ться[1], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a se bălăbăni; a oscila, a juca.

заболта́ться[2], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. заба́лтываться)* a lungi vorba, a se lua cu vorba, a se lăsa furat de vorbă.

забо́р, *-а m.* gard, zăplaz, ulucă, îngrăditură, împrejmuire ◇ *подпира́ть ~ы* a tăia frunză la cîini; a propti gardurile.

забора́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заборони́ть*

забо́рист|ый *adj. (pop.)* **1.** tare, iute, înțepător, pișcător; ~ *таба́к* tutun tare; *~ая горчи́ца* muștar iute. **2.** *(fig.)* piperat, deșucheat. ~ *анекдо́т* anecdotă piperată/decoltată; *~ые слова́* cuvinte deșucheate.

забормота́ть, *-мочу́, -мо́чешь vb. pf.* (a începe) a mormăi, a bolborosi, a bombăni.

забо́рн|ый *adj.* **1.** de gard; ~ *столб* par de gard. **2.** *(fig.) (непристо́йный, гру́бый)* obscen, indecent, pornografic, necuviincios, fără perdea; *~ая литерату́ра* literatură pornografică.

забороно́вать, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. v. заборони́ть*

заборони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. забора́нивать) acuz.* a grăpa, a termina de grăpat.

забо́т|а, *-ы f.* **1.** *(беспоко́йство)* grijă, preocupare; *у меня́ мно́го забо́т* am multe griji; *без забо́т* fără griji. **2.** *(внима́ние)* grijă, îngrijire; *прояви́ть ~у* a purta/a duce grijă; *окружи́ть ~ами кого́-л.* a fi grijuliu (cu cineva), a copleși cu atenții, a arăta solicitudine ◇ *э́то моя́* ~ asta-mi revine mie, asta mă privește pe mine; *ему́ и ~ы ма́ло* puțin îi pasă, nici nu-i

pasă; *(fam.) не́ было ~ы!* asta-mi lipsea!, hodoronc-tronc!, ei poftim!, asta-i bună!; *пе́рвая* ~ prima grijă, prima problemă, înainte de toate; *не твоя́/не моя́* ~ nu te/nu mă privește.

забо́ти|ть, *-о́чу, -о́тишь vb. ipf. (pf. озабо́тить) acuz.* a îngrijora, a neliniști, a preocupa; *э́то его́ ма́ло ~т* nici nu-i pasă de aceasta, nici nu se sinchisește.

забо́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. ipf.* **1.** *(pf. позабо́титься) prepl.* a avea grijă, a purta de grijă (cuiva), a se îngriji de ...; *~о семье́* a avea grijă de familie; ~ *о своём здоро́вье* a avea grijă de sănătatea sa. **2.** *(трево́житься)* a se neliniști, a se îngrijora.

забо́тливо *adv.* cu grijă, cu îngrijire.

забо́тливость, *-и f. sg.* grijă, atenție, solicitudine.

забо́тливый *adj.* grijuliu, atent, plin de solicitudine.

забо́тный *adj. (înv.) v. забо́тливый*

забракова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf.* de la *бракова́ть*

забра́л|о, *-а n. (ist.)* vizieră la coif ◇ *(fig.) вы́ступить с откры́тым/по́днятым ~ом; вы́ступить без ~а* a vorbi deschis/sincer/cinstit/pe față/de-a dreptul.

забра́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забро́сить* și *заброса́ть.*

забра́|ть[1], *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. забира́ть) acuz.* **1.** *(взять)* a lua, a duce; *он ~л с собо́й кни́гу* a luat cartea cu el, a dus-o de aici. **2.** *(присво́ить)* a-și însuși, a pune mîna pe ..., a pune stăpînire pe ...; ~ *име́ние* a pune stăpînire pe moșie, a-și însuși moșia. **3.** *(арестова́ть, задержа́ть)* a ridica, a aresta, a captura; ~ *в плен* a lua prizonier; a captura. **4.** *(fig.)* a prinde, a apuca; *его́ ~ла охо́та что-л. де́лать* l-a apucat pofta de lucru. **5.** *(уба́вить)* a scurta, a îngusta *(o haină, o fustă etc.)*; ~ *шов* a lua din cusătură, a îngusta ◇ *(pop.)* ~ *си́лу* a căpăta putere/influență, a deveni cineva; *(înv.)* ~ *в солда́ты* a lua în armată; *~ло за живо́е* l-au atins unde-l doare; *(fam.)* ~ *себе́ в го́лову что-л.* a-și băga ceva în cap, a-i intra în cap.

забра́ть[2], *-беру́, -берёшь vb. pf.* a acoperi, a ascunde; a împrejmui.

забра́ться, *-беру́сь, -берёшься vb. pf. (ipf. забира́ться)* **1.** *(тайко́м пробра́ться)* a se furișa, a se fofila, a se strecura; ~ *в дом* a intra/a pătrunde în casă. **2.** *(зале́зть внутрь, вглубь, на верх)* a se sui, a se cățăra, a se băga, a pătrunde; ~ *на де́рево* a se cocoța/a se sui în copac; ~ *под одея́ло* a se băga/a se ghemui/ a se cuibări sub plapumă. **3.** *(идти́ далеко́)* a nimeri *(undeva departe).*

забреда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *забрести́*

забре́дить, *-бре́жу, -бре́дишь vb. pf.* (a începe) a delira, a aiura.

забре́зжи|ть, *-жит vb. pf.* (a începe) a miji; a licări; *~л рассве́т* se crapă de ziuă, se luminează.

забренча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a zdrăngăni *(la pian, ghitară etc.)*

забре/сти́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. забреда́ть)* **1.** a nimeri pe neașteptate, a se trezi undeva, a se rătăci, a pătrunde adînc; a intra din întîmplare; a trece/a da pe la cineva; ~ *в чужо́й дом* a nimeri în casă străină; *мысль ~ла́ в го́лову* mi-a trăsnit prin cap o idee. **2.** *(уйти́ далеко́)* a pătrunde adînc.

забрива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *забри́ть*

забри́ть, *-ре́ю, -ре́ешь vb. pf. (ipf. забрива́ть) acuz. (înv.);* ~ *кого́-л.* sau ~ *лоб кому́-л.* a lua în armată/la oaste/în cătănie, a înrola.

заброди́ть[1], *-брожу́, -бро́дишь vb. pf.* (a începe) a hoinări.

заброди́ть[2], *-о́дит vb. pf.* (a începe) a fermenta, a intra în fermentație.

заброни́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *брони́ровать*

забронирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* de la *бронирова́ть*

забро́с, *-а m. (în expr.) в ~е* de izbeliște, părăsit, în paragină, fără supraveghere.

заброса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. забра́сывать) acuz.* **1.** *(запо́лнить)* a umple, a acoperi; ~ *цвета́ми* a acoperi cu flori. **2.** *(fig.)* a copleși, a asalta; ~ *вопро́сами кого́-л.* a copleși/a asalta pe cineva cu întrebări ◇ *(fig.)* ~ *гря́зью* a împroșca cu noroi, a face

de ocară, a ponegri; *(fig.)* ~ *камня́ми* a critica fără milă.

забро́си|ть, *-о́шу, -о́сишь vb. pf. (ipf. забра́сывать) acuz.* **1.** a arunca departe. **2.** *(перестать заниматься, оставить без внимания) (fig.)* a lăsa în părăsire, a abandona, a neglija, a se lăsa de, a nu se mai ocupa de; ~ *му́зыку* a se lăsa de muzică; ~ *учёбу* a se lăsa de carte. **3.** *(затерять)* a pierde, a rătăci, a băga, a vîrî; ~ *ключи́* a rătăci cheile. **4.** *(доставить)* a aduce, a transporta. **5.** *(завести)* a infiltra, a strecura. **6.** *(tehn.)* a derapa.

забро́шенность, *-и f.* stare de părăsire, delăsare, părăginire.

забро́шенный **1.** *adj.* părăsit, neglijat, neîngrijit, părăginit, lăsat în paragină; ~ *дом* casă părăsită; ~ *сад* grădină lăsată în paragină; ~ *ребёнок* copil neglijat. **2.** *p.t.p.* de la *забро́сить.*

забры́згать[1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. забры́згивать) acuz.* a stropi, a păta, a acoperi cu stropi, a împroşca.

забры́згать[2], *-зжу, -зжешь* şi *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a stropi. **2.** a păta, a împroşca.

забры́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забры́згать*[1]

забуксова́ть, *-сую, -су́ешь vb. pf.* (a începe) a aluneca pe loc, a patina *(despre roţile unui vehicul).*

забулдыга, *-и m. (fam.)* chefliu, beţivan.

забуре́ть, *-е́ет vb. pf.* **1.** *(выделиться своим бурым цветом)* a se ivi, a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare brun-roşcat).* **2.** *(стать бурым)* a deveni cafeniu/ brun-roşcat.

забурли́|ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* a da în clocot, (a începe) a clocoti.

забурча́|ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** a se porni pe bodogănit, (a începe) a mormăi. **2.** a chiorăi; ~*ло в животе́* au început să-mi chiorăie maţele.

забути́ть, *-учу́, -ути́шь vb. pf.* de la *бути́ть*

забушева́|ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf.* (a începe) a se dezlănţui, a se agita; ~*л урага́н* uraganul s-a dezlănţuit.

забыва́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *забы́ть; не* ~*й меня́* nu mă uita ◇ *не* ~ *себя́* a nu se uita pe sine, a şti să tragi foloase *(din orice).*

забыва́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *забы́ться.* **2.** *pas.* de la *забыва́ть; про́шлое* ~*ется* trecutul se uită ◇ *вы* ~*етесь!* v-aţi obrăznicit!, v-aţi întrecut cu gluma!

забы́вчивост|ь, *-и f. sg.* lipsă de memorie, lapsus, neatenţie, moment de distragere; amnezie; *по* ~*и* din neatenţie.

забы́вчивый *adj.* uituc, distrat.

забы́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *забы́ть.* **2.** *adj.* uitat, părăsit, dat uitării, învechit, demodat.

заб|ы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf. (ipf. забыва́ть) acuz.* sau *prepl.* a uita, a nu ţine minte; ~ *ста́рое* a uita trecutul; *он* ~*ы́л о тебе́* a uitat de tine ◇ *я тебе́ э́того не* ~*у́ду* nu-ţi voi ierta aceasta, n-am să ţi-o iert; *(fam.) что я там* ~*ы́л?* ce să caut acolo? ~*у́дь э́то* scoate-ţi asta din cap; ~*у́дь ду́мать об э́том; и ду́мать* ~*у́дь* nici nu te mai gîndi la asta; ~ *хлеб-соль чью-л.* a fi nerecunoscător.

забыть|ё, *-я́ n. sg.* **1.** *(бессознательное состояние)* stare de leşin/de nesimţire, pierdere a cunoştinţei; *впасть в* ~ a cădea în nesimţire; *лежа́ть в* ~*и́* a fi în leşin. **2.** *(дремота)* picoteală, moţăială, toropeală.

забы́ться, *-бу́дусь, -бу́дешься vb. pf. (ipf. забыва́ться)* **1.** *(задремать)* a pica de somn; a aţipi. **2.** *(отвлечься от действительности)* a căuta uitare, a uita de toate; a cădea pe gînduri, a se îngîndura. **3.** a cădea în neştire/ în nesimţire. **4.** *(перейти границы дозволенного)* a se obrăznici, a întrece măsura, a se întrece cu gluma. **5.** *(стереться из памяти)* a fi uitat.

зав, *-а m. v. заве́дующий*

зава́жничать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a-şi da aere, a face pe grozavul.

зава́л, *-а m.* **1.** *(нагромождение)* grămadă, morman; *сне́жный* ~ morman/troian/nămeţi de zăpadă. **2.** *(препятствие)* baricadă, zăgaz ◇ *(med.) кише́чный* ~ ileus, ocluziune intestinală.

зава́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завали́ть*

зава́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завали́ться.* **2.** *pas.* de la *зава́ливать.*

зава́лина, *-ы f. v. зава́линка*

зава́линка, *-и f. (pl. gen. -нок, dat. -нкам)* prispă.

завал|и́ть, *-валю́, -ва́лишь vb. pf. (ipf. зава́ливать) acuz.* **1.** *(наполнить)* a umple, a astupa; ~ *я́му песко́м* a umple groapa cu nisip. **2.** *(преградить)* a îngrămădi ceva pentru a opri trecerea, a bara; ~ *прохо́д я́щиками* a bara trecerea cu lăzi. **3.** a acoperi, a înfunda; *доро́гу* ~*и́ло сне́гом* drumul e înzăpezit. **4.** *(загромоздить)* a fi aglomerat, a fi ticsit/arhiplin (cu); *склад за́вален това́ром* depozitul e ticsit cu mărfuri. **5.** *(fig.)* a împovăra, a fi aglomerat (cu), a supraîncărca; a copleşi; *он зава́лен рабо́той* este supraîncărcat/aglomerat cu lucru. **6.** *(повалить, обрушить)* a dărîma, a doborî, a nărui, a da jos; ~ *забо́р* a dărîma gardul; ~ *столбы́* a da jos/a doborî stîlpii. **7.** *(провалить, разладить)* a face să eşueze; ~ *де́ло* a rata o treabă.

завали́|ться, *-валю́сь, -ва́лишься vb. pf. (ipf. зава́ливаться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (pop.) (повалиться, обрушиться)* a se nărui, a se surpa; *стена́* ~*лась* peretele s-a năruit. **2.** a se pierde, a se rătăci, a cădea; *кни́га* ~*лась за дива́н* cartea a căzut după divan. **3.** *(pop.) (улечься, залечь)* a se culca, a se trînti; ~ *спать* a se aşterne pe somn. **4.** *(запрокинуться)* a se da pe spate, a se răsturna ◇ *хоть* ~*сь* e berechet, cît vrei *(despre mărfuri, despre produse)*; numai să te ţii.

зава́лка, *-и f. (tehn.)* încărcare, încărcătură.

зава́лочн|ый *adj. (tehn.)* de şarjare; ~*ая лопа́та* lopată pentru încărcarea şarjei; ~*ая маши́на* maşină pentru încărcat şarja; ~*ое окно́* uşa de încărcare *(a unui cuptor).*

за́валь, *-и f. sg.* marfă proastă/fără căutare, marfă stătută.

заваля́|ться, *-яется vb. pf.* **1.** a sta/ a rămîne multă vreme neîntrebuinţat; a zăcea; a sta nerezolvat. **2.** a rămîne nevîndut; *това́р* ~*лся* marfa a rămas nevîndută.

заваля́щ|ий *adj. (pop.)* de proastă calitate, prost, fără valoare, fără căutare.

зава́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завари́ть*

зава́риваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завари́ться.* **2.** *pas.* de la *зава́ривать.*

завари́|ть, *-варю́, -ва́ришь vb. pf. (ipf. зава́ривать) acuz.* **1.** a opări, a face o infuzie; ~ *чай* a face o infuzie de ceai; ~ *бельё* a opări rufele. **2.** *(tehn.)* a suda, a lipi ◇ *сам* ~*л ка́шу, сам и расхлёбывай* cine a încurcat-o, acela s-o şi descurce; singur ţi-ai făcut-o, singur s-o desfaci.

завари́|ться, *-ва́рится vb. pf. (ipf. зава́риваться)* **1.** *(настояться на кипятке)* a se face, a fi gata *(despre o infuzie).* **2.** *(fig.)* a începe, a se isca *(despre ceva plictisitor, neplăcut)* ◇ ~*лось де́ло;* ~*лась ка́ша* ce mai treabă s-a iscat; ce mai dandana a ieşit.

зава́рка, *-и f.* **1.** cantitatea necesară pentru o infuzie; *ещё одна́* ~ *ча́ю оста́лась* ne-a mai rămas ceai pentru o singură dată. **2.** *(tehn.)* sudare. **3.** fierbere, opărire.

заварн|о́й *adj.* **1.** de opărit, de fiert; ~*а́я устано́вка* instalaţie de opărit. **2.** făcut prin opărirea materiei prime; ~ *хлеб* pîine din făină opărită.

заведе́ние, *-я n.* **1.** *(înv.) (предприятие)* întreprindere, stabiliment; atelier; local; *увесели́тельное* ~ local de petrecere; *комме́рческое* ~ întreprindere comercială; *шве́йное* ~ atelier de croitorie. **2.** *(учебное)* instituţie, institut, aşezămînt; *вы́сшее уче́бное* ~ *(вуз)* institut de învăţămînt superior. **3.** *(înv.)* obicei; *у нас тако́е* ~ aşa e obiceiul pe la noi; aşa am apucat noi.

заве́дование, *-я n. sg.* administrare, gestiune, conducere.

заве́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. instr.* a administra, a conduce, a dirija; ~ *учрежде́нием* a conduce o instituţie.

заве́домо *adv.* cu bunăştiinţă, intenţionat, înadins; *дать* ~ *ло́жное показа́ние* a face cu bună ştiinţă o mărturie mincinoasă/falsă.

заве́домый *adj.* bine cunoscut, ştiut, evident, învederat, vădit; notoriu.

заве́дующий, *-его m.* responsabil, administrator, director, şef, conducător; ~ *хозя́йством* director administrativ,

administrator, econom, intendent; ~ *кáфедрой* şef de catedră; ~ *учéбной чáстью* director de studii; ~ *мастерскóй* şef de atelier; ~ *гаражóм* şef de garaj; ~ *магазúном* responsabilul magazinului.

завéдывание, *-я n. v. завéдование*

завéдывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. завéдовать*

завезтú, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. завозúть) acuz.* **1.** *(проездом, попутно)* a duce/a transporta în trecere, a aduce (pe cineva, ceva) în trecere; ~ *письмó по дорóге* a lăsa în treacăt o scrisoare; ~ *на вокзáл* a transporta la gară. **2.** *(доставить товары и т.п.)* a livra mărfuri (la un magazin). **3.** *(далеко)* a duce departe; a duce unde nu trebuie.

завербовáть, *-бýю, -бýешь vb. pf. (ipf. вербовáть şi завербóвывать) acuz.* a înrola, a recruta.

завербовáться, *-бýюсь, -бýешься vb. pf. (ipf. вербовáться şi завербóвываться)* a se înrola, a se angaja.

завербóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *завербовáться.*

заверéние, *-я n.* asigurare, încredinţare, garanţie; *дать* ~ a asigura, a da asigurări.

заверúтель, *-я m.* cel care autentifică documente.

завéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. заверять) acuz.* **1.** a asigura, a încredinţa *(pe cineva de ceva).* **2.** *(подпись)* a adeveri, a certifica, a autentifica, a legaliza; ~ *кóпию* a legaliza o copie.

завéрка, *-и f. sg.* legalizare, certificare, autentificare; ~ *пóдписи* autentificarea semnăturii.

завернýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. завёртывать).* **1.** *acuz. (ipf. şi заворáчивать)* a înfăşura, a înveli, a împacheta. **2.** *acuz. (винт, гайку)* a suci, a înşuruba, a învîrti, a strînge cu piuliţa, a închide înşurubind; ~ *кран* a închide robinetul; ~ *винт* a strînge un şurub. **3.** *acuz. (загнуть)* a sufleca, a sumeţi, a răsfrînge, a îndoi; ~ *рукавá* a sufleca mînecile. **4.** *(свернуть в стóрону)* a coti, a întoarce, a cîrmi, a schimba direcţia; ~ *зá угол.* a o coti după colţ. **5.** *(мимоходом кудá-л, к комý-л.)* a trece pe undeva, a se abate pe la cineva; ~ *к приятелю* a se abate pe la un prieten.

завернý|ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. завёртываться)* **1.** *(закутаться)* a se înfăşura, a se înveli; ~ *в одеяло* a se înfăşura în plapumă. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (загнуться)* a se îndoi, a se întoarce, a se răsuci.

заверстáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. завёрстывать) (tipogr.)* a pagina.

завёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. заверстáть*

заверте́|ть[1], *-верчý, -вéртишь vb. pf. instr.* (a începe) a învîrti, a roti; ~ *колесó* a începe să învîrteşti roata.

заверте́|ть[2], *-верчý, -вéртишь vb. pf. acuz. (fig.)* a absorbi, a prinde în vîrtej; *жизнь éго* ~*ла* viaţa l-a prins în vîrtejul ei.

заверте́|ться[1], *-верчýсь, -вéртишься vb. pf.* (a începe) a se învîrti, a se roti; *колёса* ~*лись* roţile au început să se învîrtească.

завертéться[2], *-верчýсь, -вéртишься vb. pf. (fig.)* a fi absorbit de preocupări a fi copleşit de griji; ~ *с делáми* a nu şti unde-ţi stă capul, încotro s-o apuci de treabă.

завёртк|а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* înfăşurare, împachetare; *бумáга для* ~*и* hîrtie de împachetat. **2.** *(pop.)* ambalaj, înveliş ◇ *хранúть во все носовые* ~*и* a trage la aghioase; a mîna porcii la jir.

завёрточный *adj.* de împachetat, de învelit; de acoperit.

завёртывание, *-я n. v. завёртка* **1.**

завёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завернýть*

завёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завернýться.* **2.** *pas.* de la *завёртывать.*

завершáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *завершúть*

завершáться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завершúться.* **2.** *pas.* de la *завершáть.*

завершáющий **1.** *part. prez. act.* de la *завершáть.* **2.** *adj.* final, ultim, care încheie, care încunună; ~ *этáп* etapa finală.

завершéние, *-я n. sg.* încheiere, terminare, isprăvire, perfectare, desăvîrşire; ~ *учéбного гóда* încheierea anului şcolar ◇ *в* ~ *(всегó)* în (ca) încheiere, drept concluzie finală.

завершúть, *-шý, -шúшь vb. pf. (ipf. завершáть) acuz.* a încheia, a termina; *(благополучно)* a duce la bun sfîrşit.

завершúться, *-úтся vb. pf. (ipf. завершáться) instr.* a se desăvîrşi, a se perfecta, a fi dus la bun sfîrşit.

заверять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *завéрить*

зáвес, *-а m. (înv.) v. завéса*

завéс|а, *-ы f.* **1.** perdea. **2.** *(fig.)* perdea, văl ◇ *приподнять* ~*у (над чем-л.)* a ridica vălul (de pe ceva), a pune (ceva) în lumină; ~ *спáла с глаз* i s-au deschis ochii; *дымовáя* ~ perdea de fum; *огневáя* ~ perdea de foc, baraj de artilerie.

завéсить, *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. завéшивать) acuz.* a trage/a lăsa perdeaua; ~ *окнó* a trage perdeaua la fereastră.

зав|ести́[1], *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. заводúть) acuz.* **1.** a duce, a conduce; ~ *когó-л. далекó* a duce pe cineva departe. **2.** *(мимоходом)* a conduce; ~ *детéй в шкóлу* a conduce copiii la şcoală. **3.** *(устроить, основать)* a organiza, a înfiinţa. **4.** *(приобрести что-л., обзавестись чем-л.)* a dobîndi, a-şi procura, a-şi face rost de..., a întemeia, a-şi înjgheba; ~ *хозяйство* a-şi încropi o gospodărie; ~ *семью* a întemeia o familie, a se căsători, a se căpătui; ~ *привычку* a-şi face o deprindere. **5.** *(начать что-л.)* a începe, a lega, a închega, a înfiripa; ~ *разговóр* a începe/a lega o conversaţie; ~ *знакóмство с кем-л.* a face cunoştinţă cu cineva; ~ *дрýжбу* a lega o prietenie. **6.** *(мотор и т.д.)* a întoarce; a pune în mişcare, a porni, a da drumul; ~ *часы́* a întoarce ceasornicul; ~ *мотóр* a porni motorul. **7.** *(ввести, установить)* a stabili, a introduce; ~ *мóду* a introduce o modă; ~ *нóвый порядок* a introduce/a stabili o nouă ordine ◇ ~ *нéвод* a arunca năvodul; ~ *глазá* a) a da ochii peste cap; b) a închide ochii, a adormi ~ *в тупúк* a ajunge/a duce la un impas/la un punct mort; *(jur.)* ~ *дéло* a deschide un dosar.

заве|стúсь, *-едётся vb. pf. (ipf. заводúться)* **1.** *(появиться)* a începe/a reuşi să aibă; a se ivi; a avea; *у негó* ~*лись дéньги* s-a făcut cu bani, şi-a căptuşit buzunarul cu bani; *у нас* ~*лись друзья* ne-am făcut prieteni. **2.** a se stabili, a se introduce; ~*лись нóвые порядки* s-a introdus un nou sistem/o nouă ordine. **3.** *(о моторе и т.д.)* a se porni; a se întoarce.

завéт, *-а m.* poruncă, precept, învăţătură ◇ *(bis.) Вéтхий* ~ Vechiul testament, *Нóвый* ~ Noul testament.

завéтн|ый *adj.* **1.** drag, scump, arzător, sacru; intim; ~*ая цель* ţel sacru; ~*ое желáние* dorinţă scumpă/arzătoare; ~ *разговóр* conversaţie intimă; ~ *клад* comoară tăinuită. **2.** *(înv.)* moştenit, transmis din generaţie în generaţie.

завéтренн|ый *adj.* adăpostit/ferit de vînt.

завéшать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. завéшивать) acuz.* a acoperi cu ceva (un anumit spaţiu); ~ *стéны картúнами* a acoperi pereţii cu tablouri.

завéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завéсить* şi *завéшать*

завещáни|е, *-я m.* testament; *сдéлать* ~ a face testamentul; *наслéдование по* ~*ю* succesiune, moştenire testamentară; *духóвное* ~ testament.

завещáтель, *-я m. (jur.)* testator.

завещáтельн|ый *adj. (jur.)* testamentar; ~*ое распоряжéние* dispoziţie testamentară; ~ *откáз* legat particular.

завещáть, *-áю, -áешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *acuz.* cu *dat.* a lăsa prin testament, a lăsa cu limbă de moarte, a testa. **2.** *dat.* cu *inf. (fig.)* a impune urmaşilor ca datorie, a-i însărcina să facă/să continue ceva.

завзя́тый *adj.* pasionat, pătimaş, înveterat, notoriu; ~ *игрóк* jucător pătimaş; ~ *курúльщик* fumător pasionat; ~ *охóтник* vînător pasionat.

завивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *завúть.*

завивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завúться.* **2.** *pas.* de la *завивáть*

завúвка, *-и f.* **1.** *(действие)* coafare, ondulare, încreţire. **2.** frizură, coafură, ondulaţie; *шестимéсячная* ~ ondulaţie permanentă; *горячая* ~ ondu-

laţie la cald; *холо́дная* ~ ondulaţie la rece.

зави́деть, *-и́жу, -и́дишь vb. pf. acuz.* a zări, a vedea de departe.

зави́дки *(în expr.) беру́т* ~ îl cuprinde invidia.

завидне́ться, *-е́ется vb. pf.* a se vedea, a se zări în depărtare.

зави́дно 1. *adv.* de invidiat. **2.** *pred. impers. dat.* sau cu *inf.* a fi invidios, a fi cuprins de invidie; *ему́* ~, *что я...* mă invidiază că...

зави́дн|ый *adj.* de invidiat, demn de invidiat; *~ое положе́ние* situaţie de invidiat.

зави́|довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. позави́довать) dat.* a invidia, a rîvni la...; a pizmui, a fi invidios; *я ему́ не ~дую* nu-l invidiez.

зави́дущ|ий *(pop.)* invidios, zavistnic; lacom ◇ *глаза́ ~ие* ochi lacomi, ochi hulpavi/invidioşi.

завизжа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf.* (a începe) a scheuna, a scînci, a chelălăi *(о собаках)*; a guiţa *(о поросятах)*; a ţipa *(о людях)*.

завизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *визи́ровать*.[1]

завиля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** (a începe) a da din coadă. **2.** *(fig.)* a o lua pe ocolite, a se codi.

завинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf. (ipf. зави́нчивать) acuz.* a înşuruba, a strînge un şurub; ~ *га́йку до конца́* a strînge piuliţa pînă la refuz.

завинти́ться, *-нти́тся vb. pf. (ipf. зави́нчиваться)* a se înşuruba.

зави́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завинти́ть*

зави́нчиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завинти́ться.* **2.** *pas.* de la *зави́нчивать.*

завира́льный *adj.* fals, absurd.

завира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *завра́ться*

зависа́ние, *-я n. (tehn.)* atîrnare, suspendare.

зави́с|еть, *-и́шу, -и́сишь vb. ipf. от + gen.* a depinde, a atîrna, a ţine de...; a fi de resortul/de competenţa cuiva; ~ *от кого́-л./чего́-л.* a depinde de cineva/de ceva; *э́то от нас не ~ит* asta nu depinde de noi; *э́то ~ит от обстоя́тельств* asta depinde de împrejurări.

зави́симост|ь, *-и, f. sg.* dependenţă, atîrnare; *быть в ~и от кого́-л.* a depinde de cineva; *(ist.) крепостна́я* ~ şerbie, iobăgie; *колониа́льная* ~ dependenţă colonială; *васса́льная* ~ vasalitate; *в ~и от обстоя́тельств* în funcţie de împrejurări; după împrejurări.

зави́сим|ый *adj.* dependent, subordonat; *~ые стра́ны* ţări dependente.

зави́стливо *adv.* cu invidie, în mod invidios.

зави́стливость, *-и f. sg.* invidie, pizmuire, caracter invidios/pizmaş.

зави́стливый *adj.* invidios, pizmuitor, pizmaş, gelos, jinduitor; ~ *взгляд* privire invidioasă.

зави́стник, *-а m.* invidios, zavistnic, pizmaş.

за́вист|ь, *-и f. sg.* invidie, pizmă, zavistie; *ло́пнуть от ~и* a crăpa/a muri/a plesni de invidie; *из ~и* din invidie; *на ~!* excepţional.

завит|о́й *adj.* ondulat, frizat, buclat, cîrlionţat, cu zulufi; *~о́е волокно́* fibră creaţă.

завито́к, *-тка́ m.* **1.** buclă, cîrlionţ, zuluf. **2.** înfloritură (la scris). **3.** *(bot.)* cîrcel. **4.** *(arhit.)* volută.

завиту́шка, *-и f. v.* *завито́к*

зави́ть, *-вью́, -вьёшь vb. pf. (ipf. завива́ть) acuz.* **1.** a friza, a ondula, a încreţi. **2.** a împleti, a răsuci; ~ *ко́су* a împleti cosiţa/coada; ~ *про́волоку* a răsuci o sîrmă ◇ ~ *го́ре верёвочкой* a uita de necaz.

зав|и́ться, *-вью́сь, -вьёшься vb. pf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se încolăci, a se răsuci, a se încreţi; *во́лосы ~и́лись* părul s-a încreţit. **2.** a-şi face bucle, a se ondula, a se coafa; ~ *у парикма́хера* a-şi ondula părul la coafor.

завихре́ние, *-я n.* **1.** *(tehn.) (действие)* turbionare. **2.** vîrtej, turbion, turbulenţă, resac; *(av.)* ~ *во́здуха* zonă turbionară.

завко́м, *-а m.* = *заводско́й комите́т* comitet de uzină/de fabrică/de întreprindere.

завладева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *завладе́ть*

завладе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. завладева́ть) instr.* **1.** a lua în stăpînire, a pune stăpînire, a cuceri, a ocupa cu forţa, a intra în posesie, a pune mîna,

a se face stăpîn pe..., a-şi însuşi; ~ *го́родом* a ocupa oraşul, a-l cuceri; ~ *чужи́м иму́ществом* a-şi însuşi, a se face stăpîn pe averea altuia. **2.** *(fig.)* a captiva, a cuceri; ~ *внима́нием* a captiva atenţia; ~ *умáми* a cuceri spiritele.

завлека́тельный *adj.* captivant, atrăgător, ademenitor, seducător.

завлека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *завле́чь*

завле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. завлека́ть) acuz.* **1.** a atrage, a ademeni, a momi, a seduce; ~ *обеща́ниями* a momi cu promisiuni; *(fig.)* ~ *в свои́ се́ти кого́-л.* a prinde în mreje pe cineva. **2.** *(о порыве чувства)* a împinge, a duce.

заво́д[1], *-а m.* **1.** uzină, fabrică; *авиацио́нный* ~ fabrică de avioane; *автомоби́льный* ~ uzină de automobile; *вагоностро́ительный* ~ fabrică de vagoane; *винокуре́нный/во́дочный* ~ distilerie; *вое́нный* ~ uzină de armament; *га́зовый* ~ uzină de gaz; ~ *боеприпа́сов* fabrică de muniţii; *кирпи́чный* ~ cărămidărie, fabrică de cărămizi; *кожеве́нный* ~ tăbăcărie; *консе́рвный* ~ fabrică de conserve; *лесопи́льный* ~ fabrică de cherestea; *машинострои́тельный* ~ uzină constructoare de maşini; *медеплави́льный* ~ turnătorie de aramă; *металлурги́ческий* ~ uzină metalurgică; *мылова́ренный* ~ fabrică de săpun; *нефтеперего́нный* ~ rafinărie (de petrol); *пивова́ренный* ~ fabrică de bere; *порохово́й* ~ pulberărie; *рафини́ровочный* ~ rafinărie; *са́харный* ~ fabrică de zahăr; *станкострои́тельный* ~ uzină de maşini-unelte; *сталелите́йный* ~ oţelărie, turnătorie de oţel; *стеко́льный* ~ sticlărie, fabrică de sticlă; *судострои́тельный* ~ şantier naval; *та́нковый* ~ fabrică de tancuri; *чугунолите́йный* ~ turnătorie de fontă. **2.** crescătorie de animale de rasă; *ко́нный* sau *ко́нский* ~ herghelie, staţie de montă ◇ *(zool.) для ~а* pentru prăsilă, de montă.

заво́д[2], *-а m. sg.* **1.** punere în mişcare, pornire, demarare. **2.** remontoar, arc, resort *(la un ceasornic, jucărie automată)* ◇ *у нас э́того и в ~е нет* nici pomeneală de aşa ceva pe la noi; *(tipogr. fam.)* continuare de tiraj.

заводи́ла, *-ы m.* şi *f. (pop.)* iniţiator; cap, căpetenie.

заводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *завести́*

заводи́ться, *-о́дится vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завести́сь.* **2.** *pas.* de la *заводи́ть.*

заво́дка, *-и f. sg. (действие)* pornire, punere în mişcare/în funcţiune.

заводне́ние, *-я n.* inundare.

заводн|о́й *adj.* mecanic, cu arc, cu resort, cu mecanism; *~а́я игру́шка* jucărie mecanică/automată.

заводоуправле́ние, *-я n.* conducerea/direcţia/administraţia unei uzine sau fabrici.

заво́дский *adj.* **1.** de/din uzină, de/din fabrică; ~ *комите́т* comitet de uzină/de fabrică, comitet de întreprindere. **2.** de prăsilă, de montă; ~ *жеребе́ц* armăsar de montă.

заводско́й *adj. v.* *заво́дский*

заво́дчик, *-а m.* fabricant, proprietar de fabrică/de uzină, industriaş.

за́водь, *-и f.* **1.** baltă, lac. **2.** golf de rîu sau de lac mic; *ти́хая* ~ liman.

завоева́ни|е, *-я n.* **1.** cucerire; ~ *во́здуха* cucerirea aerului/spaţiului aerian. **2.** *(fig.) (достижение)* cucerire, realizare; *~я те́хники* cuceriri/realizări ale tehnicii.

завоева́тель, *-я m.* cuceritor, cotropitor.

завоева́тельный *adj.* cuceritor, de cucerire; de cotropire, de ocupaţie.

завоева́ть, *-ою́ю, -ою́ешь vb. pf. (ipf. завоёвывать) acuz.* **1.** a cuceri; ~ *страну́* a cuceri o ţară. **2.** *(fig.)* a cîştiga, a dobîndi, a obţine; ~ *дове́рие* a cîştiga încrederea; ~ *положе́ние* a-şi face o situaţie.

завоёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завоева́ть*

заво́з, *-а m. sg.* aducere, furnizare, aprovizionare.

завози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *завезти́*

завози́ться[1], *-ожу́сь, -о́зишься vb. ipf. pas.* de la *завози́ть*

завози́ться[2], *-ожу́сь, -о́зишься vb. pf. (de la вози́ться)* a mişuna; (a începe) a se mişca, a se zbengui, a forfoti.

заво́зный *adj.* adus, importat, de import.

заволáкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заволóчь*

заволáкиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заволóчься.* **2.** *pas.* de la *заволáкивать.*

завóлжск|ий *adj.* de dincolo de Volga, de peste Volga.

заволновá|ться, *-нýюсь, -нýешься vb. pf.* a (începe) a se agita/a se nelinişti/a se frămînta.

завол|óчь, *-локý, -лочёшь vb. pf. (ipf. заволáкивать) acuz.* a acoperi, a voala, a împăienjeni; a înnegura; a întuneca; *тýчи ~оклú нéбо* norii au acoperit cerul.

завопúть, *-плю, -пúшь vb. pf.* (a începe) a striga, a ţipa, a se porni pe urlat.

заворáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заворожúть*

заворáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заворотúть*

заворáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заворотúться.* **2.** *pas.* de la *заворáчивать.*

заворожúть, *-жý, -жúшь vb. pf. acuz.* **1.** *(înv.)* a fermeca, a face farmece, a vrăji, a lega prin farmece. **2.** *(fig.)* a vrăji, a fermeca, a încînta.

заворóт, *-а m.* întorsătură, cotitură.

зáворот, *-а m. (med.) ~ кишóк* ocluzie intestinală.

заворот|úть, *-очý, -óтишь vb. pf. (ipf. заворáчивать) (pop.)* **1.** a întoarce, a cîrmi, a coti, a schimba direcţia. **2.** a se abate *(pe la cineva).* **3.** *acuz.* a sufleca, a sumete, a răsfrînge, a răsuci, a întoarce; *~ рукавá* a-şi sufleca mînecile.

заворотúться, *-очýсь, -óтишься vb. pf. (ipf. заворáчиваться)* a se suci, a se răsuci, a se întoarce, a se îndoi.

заворóчаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* (a începe) a se mişca, a se învîrti, a se agita, a se zvîrcoli.

заворчáть, *-чý, -чúшь vb. pf. (о собáке)* a mîrîi; *(о человéке)* a bombăni.

заврáться, *-врýсь, -врёшься vb. pf. (ipf. завирáться)* a se încurca în minciuni, a minţi cu neruşinare, a spune minciuni gogonate.

завсегдáтай, *-я m.* vizitator constant, oaspete nelipsit, client fidel ◇ *~ кафé* stîlp de cafenea.

зáвтра *adv.* mîine; *~ ýтром* mîine dimineaţă; *~ вéчером* mîine seară; *~ в пóлдень* mîine la prînz ◇ *не нынче — ~* ca mîine, azi-mîine, zilele astea, în una din aceste zile, foarte curînd; *(prov.) не откладывай на ~ тогó, что мóжно сдéлать сегóдня* nu lăsa pe mîine ce poţi face astăzi.

зáвтрак, *-а m.* gustare de dimineaţă, micul dejun ◇ *(fig.) кормúть ~ами* a amîna de azi pe mîine, a duce cu vorba/cu zăhărelul.

зáвтракать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. позáвтракать)* a lua gustarea de dimineaţă, a lua micul dejun.

зáвтрашн|ий *adj.* de mîine; *к ~ему днsocrats*

завуалúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* a ascunde, a masca, a camufla.

зáвуч, *-а m. = завéдующий учéбной чáстью* director de studii.

завхóз, *-а m. = завéдующий хозяйством* administrator, intendent, econom.

завшúветь, *-ею, -еешь vb. pf.* (de la *вшúветь)* a se umple de păduchi.

завывáние, *-я n.* urlet, muget, răget; *(fig.) ~ бýри* vuietul furtunii.

завывá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. завы́ть)* **1.** a urla, a rage, a zbiera, a geme, a mugi; *~ют вóлки* urlă lupii. **2.** *(fig.)* a vîjîi, a vui, a geme; *~л вéтер* vîjîia vîntul.

завы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. завышáть) acuz.* a mări, a ridica peste măsură, a umfla, a urca, a spori exagerat; *~ цéны* a umfla preţurile.

завы́ть, *-вóю, -вóешь vb. pf.* de la *завывáть*

завышáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *завы́сить*

завядáние, *-я n. (agr.)* ofilire.

завязáть, *-яжý, -яжешь vb. pf. (ipf. завя́зывать) acuz.* **1.** a lega, a face nod, a înnoda; *~ глазá комý-л.* a lega la ochi pe cineva; *~ ýзел; ~ узлóм* a face/a lega un nod, a înnoda; *~ гáлстук* a înnoda cravata, a face nod la cravată. **2.** a bandaja. **3.** *(fig.)* a lega, a începe, a stabili; *~ разговóр с кем-л.* a intra în vorbă cu cineva, a lega/a începe o convorbire cu cineva; *~ знакóмство*

a lega cunoştinţă cu cineva; *~ сношéния* a intra în legături; *~ торгóвые отношéния* a stabili relaţii comerciale; *(mil.) ~ бой* a intra în luptă, a începe lupta.

завязá|ться, *-я́жется vb. pf. (ipf. завя́зываться)* **1.** a se lega, a se înnoda. **2.** *(fig.)* a se începe, a se încinge, a se angaja; *~лся горя́чий бой* s-a încins o luptă crîncenă. **3.** *(bot.)* a se lega, a prinde rod; *плод ~лся* a prins rod; s-a legat fructul.

завя́зк|а, *-и f.* **1.** legătură, panglică, şnur legat, şiret, cordon, baieră; *~и халáта* şnururile halatului. **2.** *sg. (fig.)* început, punct de plecare; *~ бóя* începutul/angajarea luptei ◇ *~ дрáмы* intriga dramei.

завя́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вя́знуть)* a se înnămoli, a se împotmoli; *(fig.) ~ в делáх* a se împotmoli în treburi ◇ *~ в долгáх* a se înglода în datorii.

завя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завязáть*

завя́зываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завязáться.* **2.** *pas.* de la *завя́зывать.*

зáвязь, *-и f. (bot.)* ovar; germen.

завя́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завя́лить*

завя́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *завя́литься*

завя́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. завя́ливать) acuz.* a zvînta, a usca la soare (alimente); *~ ры́бу* a usca peştele sărat la soare.

завя́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. завя́ливаться)* a se zvînta, a se usca, a fi uscat la soare.

завя́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вя́нуть)* a se veşteji, a se ofili.

загадá|ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. загáдывать) acuz.* **1.** a spune o ghicitoare. **2.** a ghici, a se gîndi la ceva; *~ на кáртах* a ghici în cărţi; *~й какóе-л. числó* gîndeşte-te la un număr. **3.** a presupune, a face planuri de viitor.

загáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. загáживать) acuz.* a murdări, a păta, a mînji, a spurca, a terfeli.

загáдк|а, *-и f.* **1.** ghicitoare; *отгадáть ~у* a ghici o ghicitoare. **2.** *(fig.)* enigmă; *говорúть ~ами* a vorbi în pilde; *э́то для меня́ ~* este o enigmă pentru mine ◇ *(prov.) каковá ~, такова́ и отгáдка* la aşa întrebare, aşa răspuns.

загáдочно *adv. (în mod)* enigmatic, misterios.

загáдочность, *-и f. sg.* caracter enigmatic, mister.

загáдочный *adj.* enigmatic, misterios.

загáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загадáть*

загáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загáдить*

загалдéть, *-дúшь vb. pf. (fam.)* (a începe) a striga, a face zgomot, a vorbi toţi deodată, a face larmă/zarvă.

загáр, *-а m. sg.* **1.** culoare brună/negricioasă a pielii *(din cauza soarelui).* **2.** *(дéйствие)* bronzare.

загасúть, *-ашý, -áсишь vb. pf.* de la *гасúть (1)*

загáснуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *гáснуть*

загатúть, *-ачý, -атúшь vb. pf.* de la *гатúть*

загвóздка, *-и f.* piedică, greutate ◇ *вот в чём ~* aici e buba; iată unde-i buba.

загúб, *-а m.* **1.** îndoitură, cotitură, încovoietură. **2.** *(fig.)* deviere, abatere, exagerare; *(pol.) лéвый ~* deviere de stînga.

загибáние, *-я n. (tehn.)* îndoire, încovoiere.

загибáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *загнýть*

загибáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *загнýться.* **2.** *pas.* de la *загибáть.*

загипнотизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *гипнотизúровать*

заглáвие, *-я n.* titlu; *~ кнúги* titlul cărţii; *под ~м* cu titlu.

заглáвн|ый *adj.* cu/de titlu; *~ лист* pagină de titlu; *~ая бýква* majusculă, literă mare.

заглáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. заглáживать) acuz.* **1.** a călca, a netezi; *~ утюгóм швы* a călca cusăturile cu fierul; *~ вóлосы* a netezi părul. **2.** *(fig.)* a îndrepta, a repara, a drege; *~ винý* a repara o greşeală.

заглáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заглáдить*

загла́зно *adv.* în lipsă, în absența (cuiva), fără a fi văzut; ~ *реши́ть* a hotărî în lipsă.

загла́зный *adj.* în lipsă, fără a fi prezent.

заглота́|ть, *-áет vb. pf. (ipf. загла́тывать) acuz.* a înghiți.

загло́х|нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *(ipf. гло́хнуть) (о звуках)* a se stinge. **2.** *(ipf. гло́хнуть) (о моторе, о самоваре)* a se opri. **3.** *(ipf. гло́хнуть) (о саде, о парке)* a se părăgini, a cădea în paragină. **4.** *(притупиться — о чувствах)* a se potoli, a se domoli ◇ *де́ло ~ло* afacerea a rămas baltă.

загло́хший **1.** *p.t.p.* de la *загло́хнуть.* **2.** *adj.* părăginit.

заглуша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заглуши́ть*

заглуши́|ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. заглуша́ть) acuz.* **1.** *(о звуках)* a acoperi, a înăbuși; *орке́стр ~л го́лос певца́* orchestra a acoperit vocea cîntărețului. **2.** *(приглушить чем-л.)* a amortiza; ~ *звýки* a amortiza sunetele. **3.** *(смягчить — чувство, ощущение)* a alina, a domoli; ~ *боль* a alina durerea. **4.** a năpădi, a înăbuși; *со́рные тра́вы ~ли все по́ле* buruienile au înăbușit cîmpul. **5.** *(fig.)* a înăbuși, a gîtui.

загляде́нье, *-я n. sg.* desfătare a ochilor; frumusețe; *э́то про́сто ~!* e minunat de frumos!, îți ia ochii!, ți-e mai mare dragul să te uiți!.

загляде́ться, *-яжу́сь, -ядишься vb. pf. (ipf. загля́дываться) на + acuz.* a se uita cu admirație, a nu se mai sătura privind, a nu mai putea lua ochii, a admira.

загля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заглянýть*

загля́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *загляде́ться*

заглянý|ть, *-янý, -я́нешь vb. pf. (ipf. загля́дывать)* **1.** a se uita, a arunca o privire. **2.** a face o scurtă vizită, a se repezi pînă la cineva ◇ ~ *вперёд* a anticipa viitorul, a privi în perspectivă.

загна́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загнои́ть*

загна́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *загнои́ться.* **2.** *pas.* de la *загна́ивать.*

за́гнанный **1.** *p.t.p.* de la *загна́ть.* **2.** *adj.* istovit, sleit de puteri **3.** *adj. (fig.)* oprimat, speriat ◇ *как ~ зверь* ca o fiară hăituită.

загна́ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. загоня́ть) acuz.* **1.** a băga, a împinge, a mîna; ~ *коро́ву в хлев* a băga vaca în staul; ~ *мяч в воро́та* a băga mingea în poartă. **2.** *(pop.)* a bate, a înfige; ~ *гвоздь в до́ску* a bate un cui în scîndură. **3.** a slei de puteri, a istovi. **4.** a goni, a hăitui; ~ *зве́ря* a hăitui o fiară. **5.** *(pop.)* a vinde ◇ ~ *копе́йку/деньгу́* a cîștiga/a face rost de gologani.

загнива́ние, *-я n. sg.* descompunere, putrezire, putrefacție.

загнива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *загни́ть.*

загни́|ть, *-ию́, -иёшь vb. pf. (ipf. загнива́ть)* a putrezi, a se descompune.

загнои́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. загна́иваться)* a supura, a face puroi; *ра́на ~лась* rana a făcut puroi.

загнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. загиба́ть) acuz.* **1.** a îndoi, a sufleca, a sumete. **2.** a coti; ~ *за́ угол* a coti după colț. **3.** *(pop.)* a spune, a rosti, a trage o înjurătură. **4.** *(pop.)* a pretinde, a cere (ceva) exagerat.

загнý|ться, *-нётся vb. pf. (ipf. загиба́ться)* **1.** a se îndoi. **2.** *(pop.) (умереть)* a da ortul popii.

загова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заговори́ть.*

загова́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заговори́ться.* **2.** a aiura, a delira, a bate cîmpii, a vorbi fără șir.

за́говень|е, *-я n. sg.* lăsatul secului, lăsata secului. ◇ *до марко́вкина ~я* pînă la paștele cailor.

за́говор[1], *-а m.* complot, conspirație, conjurație; *соста́вить ~* a urzi, a pune la cale un complot, a conspira ◇ ~ *молча́ния* complot al tăcerii.

за́говор[2], *-а m.* descîntec, farmece.

заговори́|ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. загова́ривать)* **1.** (a începe) a vorbi, a lua cuvîntul. **2.** a se adresa cuiva, a intra în vorbă cu cineva. **3.** *(fig.)* a se deștepta, a se trezi, a intra în acțiune; *в нем ~ла со́весть* i s-a deșteptat conștiința.

заговори́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. загова́ривать)* **1.** *acuz.* a ameți cu vorba, a năuci pe cineva îndrugîndu-i verzi și uscate. **2.** *acuz.* a descînta, a face farmece ◇ *(fig.) ~ зýбы комý-л.* a duce cu vorba, a duce cu zăhărelul.

заговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. загова́риваться)* **1.** a se lua cu vorba, a sta la taifas. **2.** *(fam.)* a spune vrute și nevrute, a pălăvrăgi.

загово́рщик, *-а m.* conspirator, complotist, conjurat.

загово́рщицкий *adj.* de conspirator, de complotist, de conjurat.

загогота́ть, *-гогочу́, -гого́чешь vb. pf.* **1.** (a începe) a gîgîi. **2.** *(fam.)* a izbucni în hohote (de rîs).

за́годя *adv. (pop.)* dinainte, din timp, din vreme; *приéхать на вокза́л ~* a sosi din timp la gară.

заголи́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. заголя́ть) acuz.* a dezgoli, a dezveli, a descoperi.

заголо́вок, *-вка m.* titlu; ~ *кни́ги* titlul unei cărți.

заголо́вочный *adj.* de/pentru titlu; *(tipogr.) ~ шрифт* caracter pentru titluri.

заголя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заголи́ть*

заго́н, *-а m.* **1.** *(действие)* mînare. **2.** *(для скота)* țarc, ocol, obor de vite ◇ *(fig.) быть в ~е* a fi în dizgrație, a fi neglijat/părăsit.

заго́нщик, *-а m.* hăitaș, bătăiaș, gonaci.

загоня́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a istovi, a slei de puteri, a goni pînă la istovire; ~ *ло́шадь* a goni un cal pînă la istovire.

загоня́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *загна́ть*

загора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загороди́ть*

загора́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *загороди́ться.* **2.** *pas.* de la *загора́живать.*

загора́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *загоре́ть*

загорди́ться, *-ржу́сь, -рди́шься vb. pf.* (de la *горди́ться*) a se îngîmfa, a deveni prea mîndru, a se umfla în pene.

загоре́лый *adj.* ars, pîrlit, înnegrit de soare, bronzat.

загоре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. загора́ть)* a se pîrli, a se înnegri de soare, a se bronza.

загоре́|ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf.* **1.** *(ipf. загора́ться)* a lua foc, a se aprinde, a izbucni în flăcări, a se încinge; *(fig.) глаза́ ~лись гне́вом* i s-au aprins ochii de mînie. **2.** *(начаться)* a se încinge; *~лся спор* s-a încins o discuție. **3.** *impers. dat.* cu *inf.* a fi apucat de o dorință irezistibilă; *что э́то тебе́ ~лось* ce te-a apucat; *~лось емý éхать* l-a apucat dorul de ducă ◇ *сыр-бор ~лся* s-a iscat zarvă mare.

загороди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. pf. (ipf. загора́живать) acuz.* **1.** *(обнести оградой)* a împrejmui, a îngrădi. **2.** *(преградить)* a bara, a baricada, a închide; ~ *прохо́д* a bara trecerea; ~ *доро́гу* a închide drumul. **3.** *(заслонить)* a acoperi, a ascunde, a umbri.

загороди́ться, *-ожу́сь, -о́дишься vb. pf. (ipf. загора́живаться)* **1.** a se împrejmui, a se baricada, a se îngrădi, a se separa. **2.** *(заслониться)* a se acoperi, a se ascunde.

загоро́дка, *-и f.* **1.** gard, îngrăditură. **2.** *(перегородка)* paravan, perete despărțitor.

за́городник, *-а. m.* navetist.

за́городн|ый *adj.* afară din oraș; *~ая прогýлка* plimbare afară din oraș/la iarbă verde.

загости́ться, *-ощу́сь, -ости́шься vb. pf. (ipf. зага́щиваться)* a abuza de ospitalitatea cuiva.

загота́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загото́вить*

заготови́тель, *-я m.* colector, furnizor, recepționer.

заготови́тельн|ый *adj.* de colectare, de strîngere, de cumpărare; *~ая ба́за* centru de recepționare; *~ая цена́* preț de colectare.

загото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. заготовля́ть* și *загота́вливать) acuz.* a pregăti din timp, a prepara, a se aproviziona.

загото́вка, *-и f.* **1.** *(действие)* aprovizionare, furnizare. **2.** *(действие)* colectare, strîngere; ~ *хле́ба* colectare de cereale. **3.** *(сапожная)* față de încălțăminte, căputǎ.

заготовле́ние, *-я n. sg. v.* *загото́вка (1, 2.)*

заготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *загото́вить.*

загото́вщик, *-а m.* **1.** colector, achizitor. **2.** rihtuitor.

загóтпункт, *-а m. = заготови́тельный пункт* centru de colectare.

загради́тель, *-я m.* vas puitor de mine.

загради́тельный *adj. (mil.)* de baraj, de oprire; *~ого́нь* foc de baraj.

загради́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. загражда́ть) acuz.* a bara, a îngrădi.

загражда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *загради́ть*

загражда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. pas.* de la *загражда́ть.*

загражде́ние, *-я n. (mil.)* îngrădire, baraj; *про́волочное ~* rețea de sîrmă ghimpată; *ми́нное ~* baraj de mine.

заграни́ц|а, *-ы f.* străinătate.

заграни́чный *adj.* străin, de peste hotare, din străinătate, de peste graniță; *~ па́спорт* pașaport pentru străinătate; *~ това́р* marfă străină.

загреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *загрести́.* **2.** a vîsli adînc ◇ *чужи́ми рука́ми жар ~* a scoate castanele din foc cu mîinile altuia; *~ де́ньги лопа́той* a aduna banii cu lopata.

загребно́й, *-о́го m.* primul vîslaș.

загребу́щий *adj. (reg.)* lacom, nesățios, hrăpăreț.

загреме́|ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* **1.** (a începe) a tuna, a bubui; *~л гром* a început să tune. **2.** *(fig.) (pop.)* a cădea cu zgomot.

загрести́, *-гребу́, -гребёшь vb. pf. (ipf. загреба́ть) acuz.* a strînge, a aduna; *~ де́ньги со стола́* a aduna toți banii de pe masă.

загри́вок, *-вка f.* **1.** gîrbiță, greabăn (la cal). **2.** *(fam.)* grumaz, ceafă.

загримиро́ванный **1.** *p.t.p.* de la *загримирова́ть.* **2.** *adj.* grimat, machiat.

загримирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* de la *гримирова́ть (2)*

загримирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf.* de la *гримирова́ться (1).*

загро́бн|ый *adj.* de dincolo de mormînt, sepulcral, transcendent; *(iron.) ~ го́лос* voce sepulcrală; *~ая жизнь* viața de dincolo de mormînt, viața de apoi.

загроможда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *загромозди́ть.*

загроможде́ние, *-я n. sg.* îngrămădire, blocare, ticsire, supraîncărcare.

загромозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. pf. (ipf. загроможда́ть) acuz.* a îngrămădi, a bloca, a ticsi, a supraîncărca.

загромыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a hurui, a dudui.

загрохота́ть, *-хочу́, -хо́чешь vb. pf.* (a începe) a bubui, a tuna.

загрубе́л|ый *adj.* aspru, tare; *~ая ко́жа* piele aspră.

загрубе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* **1.** a se înăspri; *ру́ки ~ли от рабо́ты* mîinile s-au înăsprit de muncă. **2.** a se abrutiza, a se sălbătici.

загружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *загрузи́ть.*

загру́женность, *-и f. sg.* **1.** supraîncărcare, aglomerare. **2.** solicitare.

загружённость, *-и f. sg. v. загру́женность.*

загрузи́ть, *-ужу́, -у́зишь vb. pf. (ipf. загружа́ть) acuz.* **1.** a încărca, a umple. **2.** *(fig.)* a da de lucru, a ocupa în întregime timpul de lucru.

загру́зка, *-и f. sg.* încărcare; *(tehn.)* solicitare.

загру́зочн|ый *adj. (tehn.)* destinat pentru încărcare; *~ые маши́ны* mașini de încărcare.

загру́зчик, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de încărcare, încărcător.

загрунтова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* de la *грунтова́ть.*

загрусти́ть, *-ущу́, -усти́шь vb. pf.* a se întrista, a se mîhni, a fi cuprins de mîhnire.

загрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *загры́зть.*

загры́з|ть, *-зу́, -зёшь vb. pf. acuz.* **1.** a roade, a sfîșia, a rupe în bucăți. **2.** *(fig.)* a istovi, a copleși; a-i face (cuiva) mizerie/zile fripte.

загрязне́ние, *-я n. sg.* murdărire, îmbîcsire, impuritate.

загрязни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* de la *грязни́ть (1).*

загрязни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf.* de la *грязни́ться*

загрязня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a murdări, a păta, a mînji. **2.** a polua.

загрязня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** a se murdări, a se păta, a se mînji. **2.** a fi poluat.

загс, *-а m. = отде́л за́писей а́ктов гражда́нского состоя́ния* oficiul stării civile.

загуби́ть, *-ублю́, -у́бишь vb. pf. acuz.* **1.** a nenoroci, a distruge, a rata; *~ здоро́вье* a-și distruge sănătatea. **2.** *(fig.)* a pierde în zadar; *~ мно́го де́нег* a face praf din bani.

загуде́|ть, *-ужу́, -уди́шь vb. pf.* (a începe) a suna, a vui, a hurui; *~л гудо́к* a început să sune sirena; *колокола́ ~ли* clopotele au început să sune/să bată; *самолёты ~ли* avioanele au început să bîzîie.

загу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загуля́ть*

загуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. загу́ливать)* a se pune pe chefuri, a o porni pe chefuri.

загусте́ние, *-я n. (fiz.)* îngroșare.

загусте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *густе́ть*

загусти́ть, *-ущу́, -усти́шь vb. pf. acuz.* a îngroșa, a face mai dens; *~ кра́ску* a îngroșa vopseaua.

зад, *-а m.* **1.** partea de dinapoi, dos, spatele *(unui obiect)*; *~ автомоби́ля* partea dinapoi a automobilului. **2.** partea posterioară a corpului, șezut, dos; crupă *(la cal)*; *ло́шадь бьёт ~ом* calul zvîrle din copite; *поверну́ться ~ом к кому́-л.* a întoarce spatele cuiva. **3.** *pl.* *~ы́ (reg.)* curtea din dosul casei. **4.** *pl.* lucruri de mult cunoscute, lucruri comune; *повторя́ть ~ы́* a repeta lucruri arhicunoscute/știute de toți.

зада́бривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задо́брить*

задава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *зада́ть*

задава́ться[1], *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* de la *зада́ться*

задава́ться[2], *-даю́сь, -даёшься vb. ipf. (pop.)* a-și da aere, a face pe grozavul.

задави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf.* de la *дави́ть*

зада́ние, *-я n.* **1.** sarcină, datorie, însărcinare, îndatorire; *пла́новое ~* sarcină de/din plan; *произво́дственное ~* sarcină de producție; *конкре́тное ~* sarcină concretă; *дать ~* a trasa o sarcină; *вы́полнить ~* a îndeplini o sarcină. **2.** țel, scop; *поста́вить себе́ ~* a-și propune ca scop. **3.** misiune; *осо́бое ~* misiune specială; *боево́е ~* misiune de luptă. **4.** temă, lecție; *дома́шнее ~* temă pentru acasă.

за́данн|ый **1.** *p.t.p.* de la *зада́ть.* **2.** *adj.* dat, indicat; *~ая величина́* mărime dată.

зада́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задари́ть*

задари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. зада́ривать) acuz.* a copleși cu daruri, a umple cu daruri.

задаро́м *adv. (pop.)* **1.** pe nimic, gratis, (pe) degeaba; *купи́ть ~* a cumpăra pe nimic. **2.** în zadar, pe nedrept; *пострада́ть ~* a suferi pe nedrept.

зада́тки, *-ов pl.* însușiri, aptitudini, înclinări, predispoziții, dispoziție, vocație; *хоро́шие ~* aptitudini bune; *дурны́е ~* înclinări/apucături rele.

зада́|ток, *-тка m.* acont, avans, arvună; *с зачётом ~тка* cu scăderea avansului.

зада́|ть, *-а́м, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. задава́ть)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a da ceva de făcut; *~ уро́к* a da o lecție de învățat. **2.** *acuz. (устро́ить)* a da, a organiza; *~ бал* a da un bal. **3.** *gen.* cu *dat.* a da; *~ овса́ ло́шади* a da ovăz calului ◇ *~ вопро́с* a pune o întrebare, a întreba; *~ тон* a) a da tonul la cor; b) *(fig.)* a da tonul, a influența mersul unei chestiuni; *~ ба́ню/взбу́чку/встрёпку* a trage o săpuneală/un frecuș; *я тебе́ ~м!* am să-ți arăt eu ție!; *~ стра́ху кому́-л.* a băga în sperieți pe cineva; *~ тя́гу* a o lua la sănătoasa, a fugi.

зада́|ться, *-а́мся, -а́шься, -а́стся vb. pf. (ipf. задава́ться)* **1.** *instr.* a-și propune, a-și pune în gînd; *~ вопро́сом* a-și pune întrebarea; *~ це́лью* a-și propune ca scop; a-și pune în gînd. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (pop.) (случить-*

ся) a se nimeri; *ну и денёк сегóдня ~лся* ce zi s-a nimerit astăzi.

задáч|а, *-и f.* **1.** *(цель)* sarcină, problemă, obiectiv, țel, scop; *боевáя ~* sarcină de luptă; *вы́полнить ~у* a îndeplini o sarcină; *постáвить ~у* a trasa o sarcină; *очереднáя ~* sarcină imediată, problemă la ordinea zilei; *разреши́ть ~у* a rezolva o problemă; *постáвить себé ~у* a-și propune ca țel. **2.** problemă; *арифмети́ческая ~* problemă de aritmetică; *реши́ть ~у* a rezolva o problemă; *шáхматная ~* problemă de șah.

задáчник, *-а m.* culegere de probleme (manual).

задви́гать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* sau *instr.* (a începe) a mișca.

задвигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *задви́нуть.*

задви́гаться, *-аюсь, -аешься* și *-и́жешься vb. pf.* a se pune în mișcare.

задвигáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. pas.* de la *задвигáть.*

задви́жка, *-и f.* **1.** zăvor, ivăr. **2.** *(tehn.)* vană, șuber, obturator.

задвижн|óй *adj.* glisant, culisant, cu alunecătoare; *~ы́е рáмы* rame glisante.

задви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. задвигáть) acuz.* **1.** a împinge, a băga. **2.** a închide, a acoperi *(cu ceva mobil).*

задвóрк|и, *-рок m. pl.* dosul casei ◇ *(fig.) на ~ах* pe al doilea plan; pe ultimul plan; la periferie; pe linie moartă.

задевáние, *-я n. (tehn.)* atingere, agățare.

задевá|ть¹, *-áю, -áешь vb. pf. (pop.)* a rătăci, a pierde, a pune undeva; *кудá ты ~л мою́ шáпку?* unde mi-ai pus căciula?

задевáть², *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *задéть*

задевáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (pop.)* a se rătăci, a se pierde.

задéл, *-а m.* **1.** *(ec.)* stoc peste necesar/peste normativ. **2.** front de lucru.

задéлать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. задéлывать) acuz.* **1.** a zidi, a astupa; *~ дверь* a zidi o ușă. **2.** a bate în cuie, a închide; *~ я́щик* a bate în cuie o ladă.

задéлка, *-и f. sg.* închidere, căptușire, înfundare, astupare; *~ щелéй* astuparea crăpăturilor.

задéлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задéлать*

задёрганный **1.** *p.t.p.* de la *задёргать.* **2.** *adj.* tras în toate părțile, hărțuit.

задёрга|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *acuz.* sau *instr.* (a începe) a smuci, a agita, a da din ... **2.** *acuz. (fig.)* a hărțui, a speti, a istovi.

задёрга|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* (a începe) a tremura, a se contracta convulsiv, a avea spasme.

задёргивание, *-я n. (tehn.)* smucire.

задёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задёрнуть*

задеревенéлый *adj.* înlemnit, înțepenit, amorțit.

задеревенéть, *-нéю, -нéешь vb. pf.* a amorți, a înlemni, a se anchiloza.

задержáние, *-я n. sg.* 1. reținere, arestare. **2.** retenție, oprire; *(med.) ~ мочи́* anurie, retenție de urină.

задержá|ть, *-ержу́, -éржишь vb. pf. (ipf. задéрживать) acuz.* **1.** a reține, a opri; *меня́ ~ли делá* m-au reținut afacerile; *~ дыхáние* a-și opri respirația. **2.** *(замедлить)* a întîrzia, a încetini; *~ разви́тие* a întîrzia dezvoltarea; *~ шаги́* a încetini pașii. **3.** *(не сделать вовремя)* a întîrzia, a amîna; *~ плáту дóлга* a amîna plata unei datorii. **4.** *(арестовать)* a prinde, a aresta; *~ престу́пника* a aresta un criminal.

задержá|ться, *-ержу́сь, -éржишься vb. pf. (ipf. задéрживаться)* **1.** a fi reținut, a întîrzia, a zăbovi; *~ в дорóге* a fi reținut în drum. **2.** a se opri, a se încetini.

задéрживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задержáть.*

задéрживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *задержáться.* **2.** *pas.* de la *задéрживать.*

задéржк|а, *-и f.* oprire, reținere, întrerupere, întîrziere, încetinire; *без ~и* fără întîrziere, imediat ◇ *(med.) ~ мочи́* anurie.

задёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. задёргивать) acuz.* cu *instr.* a trage; *~ занавéску* a trage perdeaua.

задé|ть, *-éну, -éнешь vb. pf. (ipf. задевáть) acuz.* **1.** a atinge, a agăța, a anina; *он ~л за гвоздь* s-a agățat de un cui. **2.** *(fig.)* a ofensa, a jigni, a răni, a afecta; *~ самолю́бие* a jigni în amorul propriu; *~ чьи-л. интерéсы* a lovi pe cineva în interesele lui ◇ *~за живóе* a atinge pe cineva unde-l doare, a pune degetul pe rană.

зади́ра, *-ы m.* și *f.* tîrîie-brîu; certăreț, scandalagiu, pricinaș.

задирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *задрáть (1, 2).*

задирáться¹, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *задрáться.* **2.** *pas.* de la *задирáть.*

задирáться², *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pop.)* a se lega de cineva, a căuta ceartă cu lumînarea, a căuta pricină.

зади́ристый *adj.* colțos, arțăgos.

заднենёбный *adj. (lingv.)* postpalatal.

заднепрохóдн|ый *adj. (anat.)* anal, al anusului; *~ое отвéрстие* orificiu anal.

заднеязы́чный *adj. (lingv.)* postlingual.

зáдн|ий *adj.* posterior, din dos, dinapoi; *~ие нóги* picioarele dinapoi; *~ие колёса* roțile dinapoi; *~ план* fond; *(fig.) на ~ем плáне* pe ultimul plan; *~яя часть* dos, șezut; *(anat.) ~ прохóд* anus; *~ кармáн* buzunarul de la spate; *~им числóм* antedatat ◇*~яя мысль* gînd ascuns; *без ~их ног* frînt de oboseală; deșălat; *(tehn.) дать ~ ход* a da înapoi; *~им умóм крéпок* i-a venit mintea cea de pe urmă; *ходи́ть на ~их лáпках пéред кем-л.* a sta sluj în fața cuiva.

зáдник, *-а m.* **1.** ștaif (la încălțăminte). **2.** *(teatr.)* fundal.

задóбрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. задáбривать) acuz.* a îmbuna.

задóк, *-дкá m.* **1.** spetează, fundătoare, fund; *~ повóзки* fundătoarea căruței. **2.** *(tehn.)* ștaif.

задóлго *adv.* cu mult timp înainte.

задолжáть, *-áю, -áешь vb. pf. v. задолжáться.*

задолжáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a face/a avea datorii, a se îndatora, a se îngloda în datorii.

задóлженность, *-и f. sg.* datorii; *большáя ~* datorii mari; *погаси́ть ~* a stinge o datorie, a achita datoriile; *~ по налóгу* restanță de impozit, impozite restante.

зáдом *adv.* cu partea dinapoi, cu spatele, de-a-ndoaselea, din dos; *дви́гаться ~* a se mișca cu spatele înainte; *~ наперёд* de-a-ndoaselea.

задóр, *-а m. sg.* ardoare, elan, entuziasm, înflăcărare, pasiune; *молодóй ~* entuziasm tineresc; *без ~у* fără elan.

задóрина, *-ы f.* asperitate.

задóринк|а, *-и f. v. задóрина; ни сучкá, ни ~и* sau *без сучкá, без ~и* ca pe apă, nici nu se poate mai bine.

задóрно *adv.* cu ardoare, cu înflăcărare, cu înfocare.

задóрный *adj.* plin de ardoare, înflăcărat, entuziast.

задохну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. задыхáться)* **1.** a muri prin sufocare/asfixiat. **2.** a se sufoca, a se înăbuși, a i se tăia cuiva răsuflarea; *~ от волнéния* a se sufoca de emoție. **3.** *(fig.)* a se sufoca.

задразни́ть, *-азню́, -áзнишь vb. pf. acuz.* a chinui pe cineva necăjindu-l, a necăji.

задрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задрáить.*

задрáить, *-дрáю, -дрáешь vb. pf. (ipf. задрáивать) (mar.)* a închide ermetic.

задрапировáть(-ся), *-ру́ю(-сь), -ру́ешь(-ся) vb. pf.* de la *драпировáть(-ся)*

задрá|ть, *-деру́, -дерёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. задирáть)* a ridica, a sufleca; *~ гóлову* a ridica capul; *~ рукавá* a sufleca mînecile. **2.** *(ipf. задирáть)* a juli, a zgîria; *~ кóжицу на пáльце* a-și juli pielea de pe deget. **3.** *(ipf. драть)* a sfîșia; *вóлки ~ли двух овéц* lupii au sfîșiat două oi ◇ *~ нос* a-și ține nasul sus, a face pe grozavul, a se umfla în pene.

задрáться, *-дерётся vb. pf. (ipf. задирáться)* **1.** a se jupui, a se zdreli. **2.** a se ridica, a se sufleca, a se sumete.

задребезжáть, *-зжи́т vb. pf.* (a începe) a zăngăni, a zdrăngăni, a zornăi.

задремá|ть, *-емлю, -éмлешь vb. pf.* a ațipi, a fi furat de somn.
задрíпанный *adj. (pop.)* ponosit, zdrențăros, murdar.
задрожá|ть, *-жý, -жúшь vb. pf.* (a începe) a tremura, a dîrdîi, a fi cuprins de un fior; *от волнéния у негó ~ли рýки* de emoție au început să-i tremure mîinile
зáдруга, *-и f. (ist.) zadruga* (comunitate patriarhală de familie la slavii de sud).
задрыгáть, *-аю, -аешь vb. pf. instr.* (a începe) a mișca, a da din picioare.
задувáть[1], *-áет vb. ipf.* **1.** *(дуть)* (a începe) a sufla. **2.** *(проникать — о ветре)* a pătrunde.
задувáть[2], *-вáю, -вáешь vb. ipf.* de la *задýть (1, 2)*
задýвка, *-и f. sg. (tehn.)* aprinderea cuptorului înalt.
задýмать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. задýмывать)* **1.** *acuz.* sau cu *inf. (вознамериться)* a-și pune în gînd, a-și propune, a proiecta, a hotărî, a plănui; *~ поéздку* a proiecta o călătorie. **2.** *acuz.* a concepe. **3.** *acuz. (загадать)* a se gîndi *(la ceva)*, a alege *(ceva)* în gînd; *~ числó* a alege un număr în gînd.
задýма|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. задýмываться)* **1.** a cădea pe gînduri; a se pune pe gînduri. **2.** a medita; *~ над вопрóсом* a medita asupra unei probleme. **3.** *(заколебаться)* a sta la îndoială, a șovăi, a ezita.
задýмчиво *adv.* gînditor, îngîndurat, visător.
задýмчивость, *-и f. sg.* îngîndurare, visare, reverie; *впасть в ~; погрузúться в ~* a cădea pe gînduri.
задýмчивый *adj.* gînditor, îngîndurat, dus pe gînduri; *~ взгляд* privire visătoare.
задýмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задýмать*
задýмыва|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *задýматься; не ~ясь* fără a sta mult pe gînduri. **2.** *pas.* de la *задýмывать.*
задý|ть[1], *-ýю, -ýешь vb. pf. (ipf. задувáть) acuz.* a stinge (suflînd); *~ свечý* a stinge luminarea.

задý|ть[2], *-ýю, -ýешь vb. pf. (ipf. задувáть) acuz. (tehn.)* a aprinde; *~ дóмну* a aprinde cuptorul înalt.
задýть[3], *-ýю, -ýешь vb. pf.* (a începe) a sufla; *~л вéтер* a început să sufle vîntul, s-a pornit un vînt.
задушéвно *adv.* în mod intim, sincer, cordial, cu inima deschisă.
задушéвность, *-и f. sg.* intimitate, sinceritate, cordialitate.
задушéвн|ый *adj.* intim, sincer, cordial; *~ друг* prieten intim/bun; *~ая бесéда, ~ разговóр* convorbire intimă/cordială.
задушúть, *-ушý, -ýшишь vb. pf.* de la *душúть*
задымúть, *-млю, -мúшь vb. pf.* **1.** (a începe) a fumega, a scoate fum. **2.** *acuz.* a umple de fum, a afuma.
задымú|ться, *-мúтся vb. pf.* **1.** (a începe) a fumega, a scoate fum. **2.** a se afuma, a se înnegri de fum.
задыхáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *задохнýться*
задышáть, *-ышý, -ы́шишь vb. pf.* (a începe) a respira.
заедáние, *-я n. sg. (tehn.)* gripare, înțepenire, blocare, încălecare, îngrădire; *~ канáта* blocarea cablului.
заедáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заéсть*
заéзд, *-а m.* **1.** vizită, oprire în trecere. **2.** *(sport.)* cursă.
заéздить, *-зжу, -здишь vb. pf. acuz.* a extenua, a istovi, a slei de puteri; a goni prea tare; *~ лóшадь* a istovi un cal.
заéздом *adv.* în trecere, în treacăt.
заезжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заéхать*
заéзженн|ый **1.** *p.t.p.* de la *заéздить.* **2.** *adj. (избитый)* banalizat, arhicunoscut; *~ая íстина* un adevăr arhicunoscut. **3.** *(о лошади)* istovit, sleit de puteri.
заéзж|ий *adj.* în trecere; *~ая трýппа* trupă de teatru în turneu; *(înv.) ~ двор* han.
заём, *зáйма m.* împrumut; *внéшний ~* împrumut extern; *внýтренний ~* împrumut intern; *вы́игрышный ~* împrumut cu premii; *подпúска на ~* subscriere la împrumut; *долгосрóчный ~* împrumut pe termen lung; *вы́пуск зáйма* emiterea/lansarea unui împrumut; *размещéние зáйма* plasare a unui împrumut; *беспроцéнтный ~* împrumut fără dobînzi; *дéлать ~* a contracta un împrumut.
заёмн|ый *adj.* de împrumut; *~ое письмó* scrisoare/înscris de împrumut.
заёрзать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a se suci, a nu sta locului, a se bîțîi.
заé|сть, *-éм, -éшь, -éст vb. pf. (ipf. заедáть)* **1.** *acuz.* a sfîșia, a mînca; *волк ~л овцý* lupul a sfîșiat o oaie; **2.** a mistui; *тоскá ~ла* mă (îl) chinuie dorul. **3.** *acuz.* cu *instr. (закусить)* a mînca ceva (pentru a înlătura un gust neplăcut); *~ лекáрство слáдким* a mînca ceva dulce pentru a-ți trece gustul de doctorie. **4.** *(замучить укусами)* a mînca de tot. **5.** *(pers. 1* și *2 nefolosite) acuz. (tehn.)* a se înțepeni, a se bloca; *~ло я́корную цепь* lanțul ancorei s-a blocat.
заéха|ть, *-éду, -éдешь vb. pf. (ipf. заезжáть)* **1.** a trece pe la (cineva), a face o scurtă vizită în trecere; *~ к знакóмым* a vizita, a trece pe la niște cunoscuți. **2.** a se duce la cineva spre a-l lua; *он ~л за детьмú* s-a dus să-și ia copiii. **3.** a face un ocol *(cu un mijloc de locomoție)*. **4.** a cîrmi, a coti; *~ зá угол* a cîrmi după colț. **5.** a nimeri, a intra din greșeală undeva; *~ в трясúну* a nimeri într-o mlaștină. **6.** *dat.* cu *в* + *acuz. (pop.)* a lovi pe cineva, a-l cîrpi; *~ комý-л,. в физиonóмию* a pălmui pe cineva, a-l cîrpi.
зажáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зажáрить*
зажáрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. жáрить* și *зажáривать) acuz.* a prăji, a frige la tavă.
зажáриться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *жáриться*
зажáть, *-жмý, -жмёшь vb. pf. (ipf. зажимáть) acuz.* **1.** a strînge, a înțepeni, a încleșta; *~ в тискú* a fixa în menghină. **2.** a astupa, a închide (prin apăsare); *~ ýши* a astupa urechile; *(fig.) ~ рот* a închide gura, a împiedica pe cineva să vorbească. **3.** *(утаить)* a ascunde, a dosi, a sustrage; *~ дéньги* a sustrage bani. **4.** *(fig.)* a înăbuși, a gîtui; *~ инициатúву* a înăbuși o inițiativă; *~ крúтику* a gîtui critica.

заждáться, *-ждýсь, -ждёшься vb. pf.* a obosi așteptînd, a aștepta mult și bine.
зажелтé|ть, *-éет vb. pf.* **1.** a se îngălbeni, a deveni galben. **2.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte galbene)*.
зажелтúть, *-лчý, -лтúшь vb. pf.* de la *желтúть*
за|жéчь, *-жгý, -жжёшь vb. pf. (ipf. зажигáть) acuz.* **1.** a aprinde; a incendia; *~ свет* a aprinde lumina **2.** *(fig.)* a înflăcăra, a entuziasma; *~ сердцá* a înflăcăra inimile.
за|жéчься, *-жгýсь, -жжёшься vb. pf. (ipf. зажигáться)* **1.** *(pers. 1* și *2 nefolosite)* a se aprinde, a lua foc; *~жглúсь фонарú* s-au aprins felinarele. **2.** *(fig.)* a se înflăcăra, a se aprinde, a se entuziasma.
заживáть, *-áет vb. ipf.* de la *зажúть (1).*
заживáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *зажúться*
заживúть, *-влю, -вúшь vb. pf. (ipf. заживлять) acuz.* a vindeca, a lecui o rană, a lăsa să se cicatrizeze.
заживлéние, *-я n. sg.* vindecare, cicatrizare, închidere a unei răni.
заживлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *заживúть*
зáживо *adv.* de viu; *съесть ~ когó-л.* a mînca de viu pe cineva.
зажигáлка, *-и f.* **1.** brichetă, aprinzătoare. **2.** *(pop.)* bombă incendiară.
зажигáние, *-я n. sg.* aprindere.
зажигáтель, *-я m. (el.)* aprinzător, electrod de aprindere.
зажигáтельно *adv.* cu foc, cu vervă, cu înflăcărare.
зажигáтельность, *-и f. sg.* înflăcărare, însuflețire, forță mobilizatoare.
зажигáтельн|ый *adj.* **1.** incendiar, inflamabil, de aprindere; *~ая бóмба* bombă incendiară. **2.** *(fig.)* înflăcărat, însuflețit, incendiar.
зажигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *зажéчь*
зажигáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зажéчься* **2.** *pas.* de la *зажигáть.*
зажúливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зажúлить*
зажúлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зажúливать) acuz. (pop.)* a nu mai da înapoi, a nu restitui, a-și însuși ceva

зажи́м, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* strîngere. **2.** *sg. (fig.)* înăbuşire, gîtuire; ~ *кри́тики* gîtuirea criticii. **3.** *(tehn.)* bridă, clemă, bornă. **4.** dispozitiv pentru fixare, fixator.

зажима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зажа́ть*

зажи́мный *adj.* de strîns, de strîngere; ~ *винт* şurub de strîngere.

зажи́мщик, *-а m.* cel care înăbuşă orice iniţiativă *sau* critică; ~ *кри́тики* gîtuitor al criticii.

зажи́точно *adv.* în belşug, îndestulat.

зажи́точность, *-и f. sg.* îndestulare, bunăstare materială; belşug.

зажи́точный *adj.* îndestulat, avut, cu dare de mînă, înstărit.

зажи́ть[1], *-иву́, -ивёшь vb. pf. (ipf. заживáть)* a se vindeca, a se închide, a se cicatriza.

зажи́ть[2], *-иву́, -ивёшь vb. pf.* a începe viaţa, a începe a trăi.

зажи́ться, *-иву́сь, -ивёшься vb. pf. (ipf. заживáться)* a-şi lungi peste măsură şederea undeva.

зажму́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зажму́рить*

зажму́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de a *зажму́риться*

зажму́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. зажму́ривать)* a strînge pleoapele, a miji.

зажму́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. зажму́риваться)* a-şi strînge pleoapele, a miji.

зажужжа́ть, *-жжу́, жжи́шь* (a începe) a bîzîi, a zumzăi.

зажу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зажу́лить*

зажу́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зажу́ливать) (pop.)* a-şi însuşi (ceva) prin fraudă / pe căi necinstite.

зажурча́ть, *-чи́т vb. pf.* (a începe) a susura, a murmura, a clipoci, a şopti.

зазва́ть, *-зову́, -зовёшь vb. pf. (ipf. зазыва́ть) (acuz.)* a invita pe cineva în mod stăruitor, a pofti, a chema cu insistenţă, a stărui, a-l convinge să vină.

зазвене́ть, *-ни́т vb. pf.* a suna, a răsuna.

зазвони́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* (a începe) a suna, a bate; *телефо́н* ~*л* a sunat telefonul, telefonul începu să sune.

зазвуча́|ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a răsuna, a suna.

заздра́вный *adj.* închinat în sănătatea cuiva; *подня́ть/вы́пить* ~ *ку́бок* a ridica/a bea un pahar în sănătatea cuiva.

зазева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a căsca gura, a fi distrat.

зазелене́ть, *-е́ет vb. pf.* de la *зелене́ть*

заземле́ние, *-я n. sg. (tehn.)* **1.** *(действие)* punere în contact cu pămîntul. **2.** *(приспособление)* priză de pămînt, contact cu pămîntul.

заземли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. заземля́ть) acuz. (tehn.)* a face contact cu pămîntul, a face legătura cu pămîntul.

заземля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заземли́ть*

зазимова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf.* a ierna, a rămîne undeva la iernat.

зазнава́ться, *-на́юсь, -на́ешься vb. ipf.* de la *зазна́ться*

зазна́йка, *-и f.* şi *m.* persoană încrezută, îngîmfată, arogantă, înfumurată.

зазна́йство, *-а n. sg.* îngîmfare, înfumurare, aroganţă.

зазна́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. зазнава́ться)* a se îngîmfa, a se înfumura, a se crede, a se fuduli, a-şi da aere.

зазно́ба, *-ы f.* iubită, drăguţă.

зазо́р, *-а m. (tehn.)* joc, luft (la un mecanism), rost, ecartament, spaţiu, interval, locaş.

зазо́рн|ый *adj.* blamabil, ruşinos, de ruşine; ~*ое поведе́ние* purtare ruşinoasă.

зазре́ни|е, *-я n. (în expr.) без* ~*я (со́вести)* fără ruşine, fără scrupule, cu neruşinare.

зазу́бренный[1] **1.** *p.t.p.* de la *зазу́бри́ть*[1]. **2.** *adj.* ştirbit.

зазу́бренный[2] **1.** *p.t.p.* de la *зазубри́ть*[2]. **2.** *adj. (бессмысленно заученный)* tocit, învăţat papagaliceşte.

зазу́бривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зазубри́ть*[1,2]

зазу́бриваться[1], *-ается vb. ipf.* de la *зазубри́ться*[1]

зазу́бриваться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *зазубри́ться*[2]

зазу́брина, *-ы f.* ştirbitură, crestătură, zimţ, striaţie.

зазубри́ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. зазу́бривать)* a ştirbi; ~*косу́* a ştirbi coasa.

зазубри́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. зазу́бривать)* a învăţa pe de rost, a învăţa pe dinafară, a toci.

зазубри́ться[1], *-ри́тся vb. pf. (ipf. зазу́бриваться)* a se ştirbi.

зазубри́ться[2], *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. зазу́бриваться)* a se tîmpi de atîta toceală.

зазы́в, *-а m.* îmbiere, invitaţie, chemare stăruitoare.

зазыва́ла, *-ы f.* şi *m.* cel care cheamă cu insistenţă.

зазыва́ние, *-я n. (действие)* invitare, chemare insistentă; ademenire.

зазыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зазва́ть*

зазывн|о́й *adj.* de chemare, de alarmă; ~*ы́е кри́ки* strigăte de chemare.

зазы́вный *adj. v. зазывно́й*

заи́гранн|ый[1] **1.** *p.t.p.* de la *заигра́ть*[2]. **2.** *adj. (от частого употребления)* uzat; ~*ые ка́рты* cărţi de joc uzate. **3.** *adj. (от частого исполнения)* banalizat, învechit; ~ *вальс* vals învechit.

заигра́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** (a începe) a cînta, a juca. **2.** (a începe) a sclipi, a scînteia, a străluci.

заигра́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. заи́грывать)* **1.** *(ipf. заи́грывать)* a uza *(cărţi de joc sau piesele unor jocuri)*. **2.** *acuz. (fig.)* a banaliza, a face să devină banal *(o melodie sau o piesă de teatru, cîntînd-o sau jucînd-o prea mult)*.

заигра́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. заи́грываться)* a se lăsa furat de joc, a se lua cu joaca.

заи́грывание, *-я n.* **1.** cochetărie, cochetare. **2.** *(заискивание)* linguşire, gudurare.

заи́грывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заигра́ть*[2]. **2.** *с + instr. (fig.)* a cocheta, a flirta (cu cineva), a face ochi dulci, a da tîrcoale (cuiva). **3.** *с + instr. (fig.)* a se linguşi, a se gudura, a se pune bine cu cineva.

заи́г|рываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заигра́ться*. **2.** *pas.* de la *заи́грывать*.

за́ика, *-и f.* şi *m.* bîlbîit, bîlbîită, gîngav, gîngavă.

заика́ние, *-я n. sg.* bîlbîială, bîlbîit, gîngăveală.

заика́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a se bîlbîi, a gîngăvi. **2.** *(pf. заикну́ться)* a pomeni, a aminti în treacăt, a menţiona, a face aluzii; *не* ~ *о чём-л.* a nu sufla o vorbă despre ceva.

заикну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* de la *заика́ться*

заиле́ние, *-я n.* înnămolire.

заимода́вец, *-вца m.* creditor, împrumutător; cel care împrumută bani cuiva.

заимода́тель, *-я m. (înv.)* creditor.

заимообра́зно *adv.* ca împrumut, cu titlu de împrumut.

заимообра́зн|ый *adj.* luat, sau dat cu titlu de împrumut; ~*ая вы́дача* sumă acordată cu titlu de împrumut.

заи́мствовани|е, *-я n.* împrumutare, împrumut; *иноязы́чные* ~*я* cuvinte împrumutate din limbi străine.

заи́мствованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *заи́мствовать*. **2.** *adj.* împrumutat; ~*ые слова́* cuvinte împrumutate.

заи́мствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a împrumuta, a adopta, a-şi însuşi, a lua; ~ *чужо́й обы́чай* a împrumuta un obicei străin.

заи́ндевелый *adj.* brumat, acoperit cu promoroacă/ cu chiciură

заи́ндеветь, *-веет vb. pf.* de la *и́ндеветь*.

заинтересо́ванность, *-и f. sg.* cointeresare, interes.

заинтересо́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *заинтересова́ть*. **2.** *adj.* interesat, cointeresat; ~*ая сторона́* parte interesată.

заинтересова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. заинтересо́вывать) instr.* a se interesa, a începe să fie interesat de..., a căpăta/a arăta interes pentru ...

заинтересова́ться, *-су́юсь, -су́ешься vb. pf. instr.* a se interesa, a arăta/a manifesta interes pentru ...

заинтересо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заинтересова́ться*. **2.** *pas.* de la *заинтересо́вывать*.

заинтригова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf.* de la *интригова́ть*

заи́скивание, *-я n.* linguşire, adulaţie, slugărnicie.

заи́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf. пе́ред + instr.* a fi slugarnic; a fi servil faţă de cineva, a linguşi pe cineva.

заи́скивающий 1. *part. prez. act.* de la *заи́скивать.* **2.** *adj.* insinuant, linguşitor, slugarnic.

заи́скри|ться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* (a începe) a scînteia, a sclipi, a luci, a străluci, a scăpăra scîntei; *глаза́ ~лись* ochii au început să scînteieze.

заимодержа́тель, *-я m.* deţinător/posesor de titluri de împrumut, purtător de (al unor) obligaţii de împrumut.

за|йти́, *зайду́, зайдёшь vb. pf. (ipf. заходи́ть)* **1.** *(iter. заха́живать)* a intra/a trece pe la cineva, a vizita pe cineva (în trecere, în drum); *~ к прия́телю* a trece pe la un prieten; *~ на мину́тку* a intra pentru o clipă. **2.** *(iter. заха́живать) за + intr.* a veni după cineva/după ceva; a veni/a intra să iei pe cineva/ceva; *я ~шёл за кни́гой* am venit după carte. **3.** a ocoli, a se apropia *(făcînd un ocol dintr-o parte)*; *~ спра́ва* a se apropia din dreapta. **4.** a ajunge undeva departe; a pătrunde; *~ в лес* a pătrunde adînc în pădure; *~ в тыл врага́* a pătrunde în spatele duşmanului. **5.** *(свернуть за что-л., скрыться за чем-л.)* a coti, a trece după; *~ за́ у́гол* a coti după colţ; *со́лнце ~шло́* soarele a apus; *луна́ ~шла́ за ту́чи* luna s-a ascuns după nori. **6.** *(продлиться дольше положенного срока)* a dura pînă după; *спор ~шёл сли́шком далеко́* discuţia a ajuns prea departe; *бесе́да ~шла за по́лночь* conversaţia a durat pînă după miezul nopţii. **7.** a se isca (despre o discuţie); *речь ~шла́ о...* a venit vorba despre ...

за́йчик, *-а m.* **1.** *dim.* iepuraş. **2.** *(световой)* reflexe, jocuri de lumină ale razelor solare, pete solare.

зайчи́ха, *-и f.* iepuroaică.

зайчо́нок, *-нка m.* pui de iepure, iepuraş.

закабале́ние, *-я n. sg.* aservire, robire, înrobire, înfeudare, subjugare.

закабали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. закабаля́ть) acuz.* a subjuga, a înrobi, a robi, a aservi, a înfeuda.

закабали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. закабаля́ться)* a se înrobi, a se da rob.

закабаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *закабали́ть.*

закабаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закабали́ться.* **2.** *pas.* de la *закабаля́ть*

закавка́зский *adj.* transcaucazian.

закады́чный *(în expr.) ~ друг* sau *прия́тель* prieten intim, prieten la cataramă.

зака́з, *-а m.* comandă; *на ~* de comandă; *сде́лать ~; дать ~* a face o comandă; *~ гото́в* comanda este gata.

заказа́ть[1], *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. зака́зывать) acuz.* a comanda ceva, a face o comandă.

заказа́ть[2], *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. зака́зывать) acuz.* sau cu *inf. (înv.)* a opri, a interzice, a face inaccesibil; *говори́ть никому́ не зака́жешь* nu poţi opri pe nimeni să vorbească, nu poţi închide gura lumii.

зака́зник, *-а m.* rezervaţie naturală.

заказн|о́й[1] *adj.* de comandă; *~ы́е сапоги́* cizme de comandă ◇ *~о́е письмо́* scrisoare recomandată.

заказно́й[2] *adj.* care face parte dintr-o rezervaţie naturală.

зака́зчик, *-а m.* client, cel care comandă ceva, care face o comandă.

зака́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заказа́ть*[1,2]

зака́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *зака́яться*

зака́л, *-а m. sg.* **1.** călire, oţelire. **2.** *(fig.)* călire, oţelire *(fizică sau morală)*, întărire; *челове́к с ~ом* om călit ◇ *челове́к ста́рого ~а* om de modă veche; *лю́ди одного́ ~а* oameni de aceeaşi teapă; *хлеб с ~ом* pîine necoaptă.

закалённость, *-и f.* călire, fortificare.

закалённ|ый 1. *p.t.p.* de la *закали́ть.* **2.** *adj.* călit, oţelit; *~ая во́ля* voinţă de oţel; *~ судьбо́ю челове́к* om călit de soartă.

зака́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закали́ть (1)*

зака́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закали́ться (1).* **2.** *pas.* de la *зака́ливать.*

закали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. зака́ливать)* a căli. **2.** *(ipf. закаля́ть) (fig.)* a căli, a oţeli, a întări; *~ здоро́вье* a se căli

закали́|ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf.* **1.** *(ipf. зака́ливаться) (pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se căli; *сталь ~ась* oţelul s-a călit. **2.** *(ipf. закаля́ться) (fig.)* a se oţeli, a se întări; *~ в боя́х* a se căli în luptă.

зака́лка, *-и f. sg. (fig.)* călire, oţelire, întărire; *боева́я ~* călire în luptă.

зака́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *заколо́ть.* **2.** a omorî, a înjunghia, a tăia, a sacrifica (o vită).

зака́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заколо́ться.* **2.** *pas.* de la *зака́лывать.*

закаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *закали́ть (2)*

закаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закали́ться (2).* **2.** *pas.* de la *закаля́ть.*

зака́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зако́нчить*

зака́нчиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зако́нчиться.* **2.** *pas.* de la *зака́нчивать.*

зака́па|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a picura; *дождь зака́пал* a început să picure. **2.** *(ipf. зака́пывать) acuz.* a stropi, a pica, a păta *(cu ceva)*. **3.** *(ipf. зака́пывать) acuz.* a pune picături în ...

зака́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. зака́пываться)* a se stropi, a se păta cu ceva.

закапри́зничать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a face nazuri/mofturi/fasoane, a avea capricii.

зака́пчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закопти́ть*

зака́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закопа́ть* şi *зака́пать (2, 3).*

зака́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закопа́ться*[1] şi *зака́паться.* **2.** *pas.* de la *зака́пывать.*

зака́ркать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a croncăni.

зака́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закорми́ть*

зака́т, *-а m.* **1.** apusul/asfinţitul soarelui. **2.** *(fig.)* declin, sfîrşit; *на ~е дней* la sfîrşitul vieţii, la bătrîneţe.

закати́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** (a începe) a rostogoli. **2.** *(ipf. зака́тывать) acuz.* cu *в + acuz.* a înfăşura, a înveli. **3.** *(ipf. зака́тывать) acuz.* a nivela, a netezi. **4.** *acuz. (fam.)* a condamna, a da cuiva ani de închisoare.

зака́тистый *adj. (în expr.) ~смех* rîs cu hohote.

закати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. зака́тывать) acuz.* a mişca, a împinge *(ceva)* prin rostogolire, a rostogoli ◇ *(pop.) ~ пощёчину* a trage o palmă; *(pop.) ~ истéрику* a face o criză de nervi; *(pop.) ~ пир* a face un chef mare; *~ глаза́* a-şi da ochii peste cap.

закати́|ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. зака́тываться)* **1.** a se rostogoli, a se duce de-a dura. **2.** *(о солнце)* a apune, a asfinţi. **3.** *(pop.)* a pleca, a porni, a da buzna la ... **4.** a se porni *(pe rîs, pe tuşit, pe plîns)*; *~ сме́хом* a izbucni în hohote de rîs.

зака́тка *f.* nivelare, netezire.

зака́тный *adj.* de asfinţit, de apus, de declin; *~ луч* rază de asfinţit de soare.

зака́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заката́ть (2, 3)* şi *закати́ть.*

зака́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закати́ться.* **2.** *pas.* de la *зака́тывать.*

закача́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** (a începe) a clătina, a legăna.

закача́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. зака́чивать) acuz. impers.* a căpăta/a avea ameţeli *(provocate de rău de mare, de avion etc.)*.

закача́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a se clătina, a se legăna.

зака́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закача́ть*[2]

зака́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закоси́ть*

зака́шлять, *-яю, -яешь vb. pf.* (a începe) a tuşi.

зака́шляться, *-яюсь, -яешься vb. pf.* a avea un atac de tuse, a tuşi foarte tare.

зака́яться, *-ка́юсь, -ка́ешься vb. pf. (ipf. зака́иваться)* cu *inf.* a-şi făgădui, a se lega solemn, a lua hotărîrea de a nu mai face ceva, a renunţa pentru totdeauna la ceva.

заквáкать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a orăcăi.
заквáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf. (ipf. квáсить* şi *заквáшивать). acuz.* a pune la fermentat/la dospit; a pune la murat/la acrit.
заквáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заквáсить*
заквáска, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* fermentare, dospire. **2.** ferment, plămădeală, drojdie, maia ◇ *(fig.) у негó хорóшая* ~ e făcut dintr-un aluat bun.
заквáшенный **1.** *p.t.p.* de la *заквáсить*. **2.** *adj.* fermentat, dospit; murat, acrit.
закивáть, *-áю, -áешь vb. pf. instr.* (a începe) a da din cap *(în semn de aprobare)*, a face cuiva semne din cap.
закидáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. закúдывать) acuz.* cu *instr.* a umple, a astupa, a acoperi aruncînd; ~ *цветáми* a acoperi cu flori; ~ *пескóм я́му* a astupa o groapă cu nisip ◇ ~ *грязью* a împroşca cu noroi.
закúдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закидáть* şi *закúнуть*
закúдываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закúнуться*. **2.** *pas.* de la *закúдывать*.
закúнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. закúдывать) acuz.* **1.** a arunca; ~ *ýдочку* a arunca undiţa. **2.** a ridica; ~ *гóлову* a ridica capul; ~ *нóгу нá ногу* a pune picior peste picior ◇ *(fig.)* ~ *словéчко* sau *слóво* a) a arunca o vorbă *(pentru a afla ceva)*; b) a pune o vorbă bună; *(fig.)* ~*ýдочку* a sonda terenul, a încerca.
закúну|ться, *-нéтся vb. pf. (ipf. закúдываться)* **1.** a fi dat înapoi, a fi aruncat îndărăt; *головá* ~*лась* capul a căzut pe spate. **2.** *(despre un cal)* a sări în lături.
закипáть, *-áет vb. ipf.* de la *закипéть*
закипé|ть, *-пúт vb. pf. (ipf. закипáть)* **1.** (a începe) a fierbe, a da în fiert, a da în clocot; *водá* ~*ла* apa a început să fiarbă. **2.** *(о человеке)* a se înfierbînta ◇ *(fig.) рабóта* ~*ла* munca e în toi.
закисáние, *-я n. sg.* înăcrire, acrire.
закисáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *закúснуть*
закúс|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. закисáть)* **1.** a se înăcri; *тéсто* ~*ло* aluatul s-a înăcrit. **2.** *(fig.)* a se acri, a se mucegăi.
зáкись, *-и f. (chim.)* protoxid; ~ *азóта* oxid azotos; protoxid de azot; ~ *мéди* oxid cupros; protoxid de cupru.
заклáд, *-а m.* **1.** *(действие)* amanetare, gajare, dare de gaj. **2.** amanet, gaj, zălog; *в* ~ drept gaj, ca amanet; *отдáть в* ~ a amaneta; *взять дéньги под* ~ a împrumuta bani cu amanet. **3.** *(înv.)* prinsoare, rămăşag, pariu; *вы́играть* ~ a cîştiga un rămăşag ◇ *би́ться об* ~ a face prinsoare.
заклáдка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* punerea pietrei fundamentale, punerea bazelor unei lucrări; ~ *здáния* punerea temeliei la o clădire; ~ *фундáмента* turnarea fundaţiei; ~ *сáда* plantare a grădinii. **2.** semn de carte.
закладнáя, *-óй f.* (act de) ipotecă.
закладнóй *adj.* de ipotecă, de gaj.
заклáдчик, *-а m.* cel care amanetează, debitor gajist, ipotecar.
заклáдывание, *-я n. sg.* amanetare, gajare, dare în gaj.
заклáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заложúть*
заклáние, *-я n. sg. (înv. în expr.) на* ~ la pieire, la suferinţă; *(iron.) идý на* ~ sau *как на* ~ parcă mă duc la tăiere/la spînzurătoare.
заклевáть[1], *-люю, -люёшь vb. pf.* (a începe) a muşca din nadă.
заклевáть[2], *-люю, -люёшь vb. pf. (ipf. заклёвывать) acuz.* **1.** a omorî prin lovituri de cioc. **2.** *acuz. (fig.)* a hărţui, a persecuta, a face zile fripte.
заклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заклевáть*[2]
заклéивать, *-аю, -аешь ipf.* de la *заклéить*
заклéить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. заклéивать) acuz.* a lipi; ~ *конвéрт* a lipi un plic.
заклéйка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* lipire. **2.** clei, lipici.
заклеймúть, *-млю, -мúшь vb. pf.* de la *клеймúть*
заклепáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. заклёпывать) acuz. (tehn.)* a nitui.
заклёпка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg. (действие)* nituire. **2.** nit.

заклёпочн|ый *adj. (tehn.)* de nituit; ~*ая мастерскáя* atelier de nituit.
заклёпщик, *-а m. (tehn.)* nituitor.
заклёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заклепáть*
заклинáние, *-я n.* **1.** vrăjire, descîntare. **2.** vrajă, descîntec, farmece. **3.** implorare, rugăminte fierbinte
заклинáтель, *-я m.* vrăjitor, fachir.
заклинáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. заклясть)* a vrăji, a descînta. **2.** *(умолять)* a conjura, a ruga stăruitor.
заклúнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заклинúть*
заклинúть, *-ню, -нúшь vb. pf. (ipf. заклúнивать) acuz.* a înţepeni, a fixa cu o pană, a împăna, a cala.
заклокотáть, *-кочý, -кóчешь vb. pf.* (a începe) a fierbe, a clocoti.
заклубúться, *-úтся vb. pf.* (a începe) a se ridica în vîrtej; a se strînge în rotocoale.
заключáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *v. заключúть*. **2.** *(в себе)* a cuprinde, a conţine.
заключá|ться, *-áется vb. ipf.* **1.** a consta în..., a se reduce la...; *глáвное* ~*ется в том, чтóбы...* principalul e să ... **2.** a se afla, a fi cuprins, a se cuprinde. **3.** a se încheia, a se termina. **4.** *pas.* de la *заключáть*.
заключéни|е, *-я n.* **1.** *(лишение свободы)* întemniţare, arestare, internare, deţinere, detenţiune, arest, închisoare; *предвари́тельное* ~ detenţie preventivă, deţinere preventivă, prevenţie; *пожи́зненное* ~ închisoare pe viaţă; *приговори́ть к пяти́ годáм* ~*я* a condamna la cinci ani închisoare; *быть в* ~*и* a sta la închisoare. **2.** încheiere, contractare; ~ *мúра* încheierea păcii. **3.** *(вывод)* încheiere, concluzie, aviz, raport; ~ *экспéрта* raport de expertiză; *давáть* ~ a da aviz, a referi; *обвини́тельное* ~ rechizitor; *прийти́ к* ~*ю* a ajunge la o concluzie; *выводи́ть* ~ a conchide, a deduce. **4.** *(окончание)* sfîrşit, încheiere; *в* ~ în încheiere; în concluzie; la sfîrşit. **5.** *(mat.)* corolar.
заключённый **1.** *p.t.p.* de la *заключúть*. **2.** *adj.* cuprins, conţinut. **3.** ~*ый, -ого m.* deţinut.
заключúтельн|ый *adj.* final, de încheiere, de închidere; definitiv; ~*ое слóво* cuvînt de încheiere; ~ *балáнс* bilanţ de sfîrşit de an, bilanţ de închidere; ~*ое заседáние* şedinţă de închidere; ~*ая сцéна (пьéсы)* scena finală (a unei piese); ~*ое коммюникé* acord final.
заключú|ть, *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. заключáть)* **1.** *acuz.* a închide, a plasa undeva; ~ *в скóбки/в кавы́чки* a pune în paranteze/în ghilimele; ~*под стрáжу* a pune sub pază, a aresta. **2.** a conchide, a deduce, a trage concluzia; *из чегó ты э́то* ~*л?* de unde ai mai scos-o şi pe asta? ce te face să crezi asta? **3.** *acuz.* cu *instr. (закончить)* a încheia, a termina, a sfîrşi, a isprăvi; ~ *речь привéтствиями* a încheia o cuvîntare cu urări. **4.** *acuz.* a contracta, a încheia; ~ *договóр* a încheia un contract/un tratat; ~ *мир* a încheia pace; ~ *сою́з* a încheia o alianţă; ~ *заём* a contracta un împrumut; ~ *брак* a contracta o căsătorie; ~ *парú* a face o prinsoare, a paria ◇ ~ *в объя́тия* a strînge în braţe.
закля́сть, *-яну́, -янёшь vb. pf.* de la *заклинáть (1)*.
закля́сться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (înv.)* a promite, a jura.
закля́тие, *-я n. (înv.)* **1.** *(действие)* descîntec, vrăjire. **2.** descîntec. **3.** jurămînt.
закля́тый *adj.* crunt, înrăit, neîmpăcat; ~ *враг* duşman de moarte, duşman înverşunat.
заковáть, *-кую, -куёшь vb. pf. (ipf. закóвывать) acuz.* **1.** a fereca, a încătuşa, a pune în lanţuri; ~ *в кандалы́* a pune în lanţuri/în fiare; ~ *в лáты* a îmbrăca în zale. **2.** a potcovi prost (un cal). **3.** *(заморозить)* a îngheţa.
закóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заковáть*
заковыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (fam.)* a porni schiopătînd/şontîc-şontîc; (a începe) a merge şchiopătînd.
заковы́ристость, *-и f.* lipsă de claritate, complicaţie.
заковы́рист|ый încîlcit, încurcat, dificil, complicat; ~*ая задáча* problemă complicată/spinoasă, care dă bătaie de cap.

закоди́рованный 1. *p.t.p.* de la *закоди́ровать.* **2.** *adj.* cifrat.

закоди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. коди́ровать)* a cifra, a codifica.

закола́чивание, *-я n.* batere (în cuie), țintuire.

закола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заколоти́ть.*

заколдо́ванный 1. *p.t.p.* de la *заколдова́ть.* **2.** *adj.* fermecat, vrăjit ◇ ~ *круг* cerc vicios.

заколдова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. pf. (ipf. заколдо́вывать) acuz.* a vrăji, a fermeca.

заколдо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заколдова́ть*

заколеба́ться, *-ле́блюсь, -ле́блешься vb. pf.* **1.** (a începe) a se clătina, a oscila. **2.** *(fig.)* (a începe) a șovăi, a ezita, a oscila.

зако́лка, *-и f.* spelcă, ac de cap.

заколоси́ться, *-лоси́тся vb. pf.* a da în spic, a se înspica.

заколоти́ть, *-лочу́, -ло́тишь vb. pf. (ipf. закола́чивать) acuz.* **1.** a bate, a țintui, a fixa, a bate în cuie, a astupa; ~ *дверь* a astupa ușa. **2.** a cotonogi, a snopi, a omorî în bătaie.

заколоти́|ться, *-лочу́сь, -ло́тишься vb. pf.* (a începe) a palpita, a bate; *се́рдце ~лось* inima a început să bată cu putere.

заколо́ть, *-олю́, -о́лешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *коло́ть.* **2.** *(ipf. зака́лывать) acuz.* a fixa, a prinde cu ace. **3.** *impers.* a avea junghiuri.

заколыха́ться, *-ы́шется vb. pf.* (a începe) a se mișca, a se clătina; a se agita.

закольцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf.* de la *кольцева́ть*

зако́н, *-а m.* **1.** lege; *~ы приро́ды* legile naturii; ~ *сохране́ния эне́ргии* legea conservării energiei; ~ *всеми́рного тяготе́ния* legea gravitației universale; ~ *исключённого тре́тьего* principiul terțiului exclus. **2.** lege (juridică); *объяви́ть кого́-л. вне ~а* a declara pe cineva în afara legii; *чрезвыча́йный* ~ decret-lege; *драко́новы* sau *драко́новские ~ы* legi draconice; *приня́ть* ~ a adopta/a vota o lege; *отмени́ть* ~ a abroga o lege; *нару́шить ~ы* a (în)călca legile, a viola/a nesocoti legea; *соблюда́ть ~ы* a îndeplini, a executa/a respecta legile; *по ~у* după lege, conform legii; *и́менем ~а* în numele legii; *в си́лу ~а* în virtutea legii; *охраня́емый ~ом* ocrotit de lege; *свод ~ов* cod; *ко́декс ~ов о труде́* codul muncii. **3.** regulă, normă, lege; *~ы правописа́ния* regulile ortografiei; *~ы нра́вственности* legile moralei ◇ *(înv.)* ~ *бо́жий* religie (ca materie de studiu în școală); ~ *джу́нглей* legea junglei; ~ *не пи́сан для кого́-л.* legile nu-s pentru el.

зако́нник, *-а m.* **1.** jurist. **2.** persoană care respectă legile.

зако́нно *adv.* **1.** legal, legitim, pe bună dreptate. **2.** *pred.* e legal, e legitim.

законорождённый *adj. (înv.)* legitim *(despre copii).*

зако́нность, *-и f. sg.* legalitate, caracter legitim.

зако́нн|ый *adj.* **1.** legal, legitim, conform/potrivit legii; *~ое основа́ние* temei legal; ~ *насле́дник* moștenitor/succesor legal; ~ *брак* căsătorie legitimă. **2.** *(fig.)* legitim, întemeiat, fondat; ~ *упрёк* reproș legitim; *~ые притяза́ния* pretenții legitime/fondate; *~ое тре́бование* revendicare legitimă.

законове́д, *-а m.* jurist.

законове́дение, *-я n. sg.* știința juridică, dreptul, jurisprudența.

законода́тель, *-я m.* **1.** legiuitor, legislator. **2.** *(fig.)* arbitru, creator de obiceiuri *sau* mode; ~ *мод* arbitru al eleganței.

законода́тельно *adv.* prin lege, pe cale legislativă.

законода́тельн|ый *adj.* legislativ, legiuitor; ~ *о́рган* organ legislativ; *~ое собра́ние* adunare legislativă; *закрепи́ть в ~ом поря́дке* a consacra pe cale legislativă; *~ая власть* putere legislativă.

законода́тельство, *-а n.* **1.** *sg.* legiferare. **2.** legislație; *трудово́е* ~ legislația muncii.

закономе́рно *adv.* în mod firesc, potrivit unor legi obiective, regulat.

закономе́рность, *-и f.* legitate, caracter de lege; *объекти́вная* ~ legitate obiectivă.

закономе́рн|ый *adj.* legic/firesc; ~ *проце́сс* proces legic/firesc; *~ое явле́ние* fenomen firesc.

законопа́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. законопа́чивать* și *конопа́тить)* **1.** a calăfătui, a astupa cu cîlți. **2.** *(fig.)* a se descotorosi, a îndepărta.

законопа́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *законопа́тить.*

законоположе́ние, *-я n.* legislație, lege, prevedere a legii, dispoziție legală.

законопрое́кт, *-а m.* proiect de lege; *внести́* ~ a depune un proiect de lege.

законсерви́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *консерви́ровать.*

законспекти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *конспекти́ровать*

законспири́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *конспири́ровать*

законтрактова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. контрактова́ть* și *законтракто́вывать) acuz.* a angaja pe cineva prin contract.

законтрактова́ться, *-ту́юсь, -ту́ешься vb. pf. (ipf. законтракто́вываться)* a se angaja cu contract.

законтракто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *законтрактова́ть.*

законтракто́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *законтрактова́ться.* **2.** *pas.* de la *законтракто́вывать.*

зако́нченность, *-и f. sg.* formă definitivă/închegată; desăvîrșire.

зако́нченный *adj.* **1.** întreg, deplin, dus pînă la capăt; închegat. **2.** desăvîrșit, perfect, format; ~ *худо́жник* pictor/artist desăvîrșit. **3.** *(peior.)* sadea, patentat, inveterat; ~ *негодя́й* un mare ticălos.

зако́нчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. зака́нчивать) acuz.* a termina, a isprăvi, a sfîrși, a încheia, a desăvîrși; ~ *рабо́ту* a-și termina lucrul/treaba.

зако́нчиться, *-ится vb. pf. (ipf. зака́нчиваться)* a se termina, a lua sfîrșit, a se sfîrși, a se isprăvi.

закопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. зака́пывать) acuz.* **1.** a îngropa, a băga în pămînt. **2.** a astupa, a acoperi cu pămînt.

закопа́ться[1], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. зака́пываться)* a se îngropa, a se afunda.

закопа́ться[2], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a zăbovi, a întîrzia.

закопа́ться[3], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a scotoci, a scormoni.

закопоши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf.* (a începe) a se mișca, a se foi, a mișuna.

закопте́лый *adj.* afumat, înnegrit de fum, acoperit de funingine.

закопте́ть, *-и́т vb. pf.* de la *копте́ть*[1].

закопти́ть, *-пчу́, -пти́шь vb. pf. (ipf. копти́ть (2)* și *зака́пчивать)* **1.** a afuma, a termina de afumat. **2.** a acoperi cu funingine.

закопти́ться, *-пчу́сь, -пти́шься vb. pf.* **1.** a se afuma. **2.** a se acoperi cu funingine, a se înnegri de fum.

закорене́лость, *-и f. sg.* înrăire, îndărătnicie, persistență în rele.

закорене́лый *adj.* înrăit, inveterat, incorigibil, înrădăcinat; ~ *престу́пник* criminal inveterat, răufăcător învechit în rele.

закорене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se înrăi, a se lăsa pradă unei pasiuni/unei proaste deprinderi, a se învechi în rele.

зако́рк|и, *-рок pl. (pop.) на* ~ sau *на ~ах* în cîrcă.

закорми́ть, *-ормлю́, -о́рмишь vb. pf. (ipf. зака́рмливать) acuz.* a hrăni peste măsură, a îndopa, a îmbuiba, a ghiftui.

закорю́чк|а, *-и f.* **1.** *(завитушка)* înfloritură; *по́дпись с ~ами* semnătură cu înflorituri. **2.** *(хитрость, уловка)* tertipuri, șiretlicuri.

закосне́лость, *-и f. sg.* rutină.

закосне́лый *adj.* inveterat, înrăit.

закосне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *косне́ть.*

закостене́лый *adj.* osificat, împietrit, înțepenit.

закостене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *костене́ть*

закоу́л|ок, *-лка m.* **1.** fundătură, stradă lăturalnică/dosnică, ulicioară. **2.** ungher, colțișor ascuns/tainic; *знать все ~ки* a cunoaște toate cotloanele/coturile.

закоченéлый *adj.* îngheţat, amorţit, înţepenit de frig.

закоченéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *коченéть.*

закрáдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *закрáсться*

закрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закрои́ть.*

закрáина, *-ы f.* margine, bordură, muchie.

закрáпа|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a bura, a picura; *дóждик ~л* a început să bureze. **2.** a stropi.

закрáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf. (ipf. закрáшивать) acuz.* a acoperi cu vopsea, a vopsi.

закраснéть, *-éю, -éешь vb. pf.* **1.** (a începe) a roşi, a se înroşi. **2.** a se vedea, a se zări (despre obiecte de culoare roşie).

закраснéться, *-éюсь, -éешься vb. pf.* **1.** a apărea, a se arăta, a se zări (despre obiecte de culoare roşie). **2.** a se înroşi, a se rumeni.

закрá|сться, *-адýсь, -адёшься vb. pf. (ipf. закрáдываться)* **1.** a intra/a se apropia pe furiş/pe nesimţite, a se furişa, a se strecura. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a pătrunde, a se strecura.

закрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* dela *закрáсить*

закрепи́тель, *-я m. (foto)* fixativ, fixator.

закрепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. закрепля́ть)* **1.** *acuz.* a fixa, a întări; *~ дóску* a fixa o scîndură. **2.** *acuz. (укрепить, упрочить)* a consolida, a asigura, a statornici; *~ побéду* a consolida victoria; *~ успéхи* a consolida succesele. **3.** *за + instr.* a atribui, a repartiza, a afecta, a rezerva, a reţine, a asigura; *~ что-л. за собóй* a-şi rezerva ceva, a reţine ceva. **4.** *acuz. (med.)* a constipa. **5.** *(foto)* a fixa.

закрепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. (ipf. закрепля́ться)* **1.** a se fixa, a se întări, a fi fixat. **2.** a se fixa, a-şi consolida poziţiile.

закреплéние, *-я n. sg.* **1.** fixare, consolidare, întărire; *(fig.) ~ знáний* fixarea cunoştinţelor. **2.** rezervare, repartizare, afectare, atribuire. **3.** *(med.)* constipare. **4.** *(foto)* fixare.

закрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *закрепи́ть.*

закрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закрепи́ться.* **2.** *pas.* de la *закрепля́ть.*

закрепля́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *закрепля́ть.* **2.** *adj. (tehn.)* fixativ; *~ее приспособлéние* dispozitiv de fixare/de prindere. **3.** *adj. (med.)* constipant; *~ее срéдство* constipant.

закрепости́ть, *-ощý, -ости́шь vb. pf. (ipf. закрепощáть) acuz.* **1.** a înrobi, a aservi, a şerbi, a înfeuda. **2.** *(fig.)* a subjuga.

закрепощáть, *-áю, -áешь, vb. ipf.* de la *закрепости́ть*

закрепощéни|е, *-я n. sg.* **1.** înrobire, aservire. **2.** robie, şerbie, iobăgie.

закричáть, *-чý, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a striga, a ţipa, a scoate un strigăt/ un ţipăt; *~ от бóли* a ţipa de durere; *~ на когó-л.* a se răsti la cineva.

закрóечный *adj.* de croit, de croială; *~ цех* atelier de croit.

закрои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. закрáивать) acuz.* **1.** a croi. **2.** a rihtui. **3.** a fălţui.

закрóй, *-я m.* **1.** *sg. (дéйствие)* croire, tăiere, rihtuire. **2.** croială, tăietură, model (de haine, de încălţăminte). **3.** falţ (în tîmplărie.)

закрóйн|ый *adj.* de croit; *~ая маши́на* maşină de croit.

закрóйщик, *-а m.* **1.** croitor (specializat în croit), tăietor, cupeur. **2.** rihtuitor.

закрóйщица, *-ы f.* **1.** croitoreasă (specializată în croit) cupieră, tăietoare. **2.** rihtuitoare.

зáкром, *-а; pl. -á m.* hambar, compartiment, despărţitură de/pentru cereale într-un hambar.

закруглéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* rotunjire. **2.** curbă, cotitură; curbură; *на ~и пути́* la cotitura drumului.

закруглённость, *-и f. sg.* rotunjime.

закруглённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *закругли́ть.* **2.** *adj.* rotunjit. **3.** *adj. (fig.)* cizelat, curgător, închegat; *~ая фрáза* frază curgătoare.

закругли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. закругля́ть) acuz.* **1.** a rotunji. **2.** *(fig.)* a cizela, a şlefui; *~ фрáзу* a cizela o frază.

закругли́|ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. закругля́ться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se rotunji; *кáмень ~лся* piatra s-a rotunjit. **2.** *(pop.)* a scurta o expunere.

закругля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *закругли́ть.*

закругля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закругли́ться.* **2.** *pas.* de la *закругля́ть.*

закружи́ть, *-ужý, -ýжи́шь vb. pf.* **1.** (a începe) a se învîrti. **2.** *acuz.* a ameţi, a învîrti pe cineva pînă la ameţeală; *~ в вáльсе* a ameţi în vals ◇ *(fig.) ~ гóлову комý-л.* a suci capul cuiva, a-l zăpăci, a-l ameţi.

закружи́|ться, *-ýжýсь, -ýжи́шься vb. pf.* **1.** (a începe) a se învîrti, a se roti. **2.** a obosi grozav, a nu mai putea, a cădea de oboseală.

закрут|и́ть, *-учý, -ýтишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. закрýчивать)* a suci, a răsuci; *~ ни́тку* a răsuci o aţă; *~ рýки зá спину* a lega mîinile la spate. **2.** *(ipf. закрýчивать)* a înşuruba, a strînge (un şurub); *~ гáйку* a strînge piuliţa; *~ кран* a închide un robinet. **3.** *(ipf. закрýчивать)* a încolăci, a înfăşura. **4.** a ridica în vîrtej. **5.** *(fig. fam.)* a suci capul cuiva, a scoate din minţi, a zăpăci.

закрути́|ться[1], *-учýсь, -ýтишься vb. pf. (ipf. закрýчиваться)* **1.** a se suci. **2.** a se învolbura, a se încolăci, a se înfăşura.

закрути́ться[2], *-учýсь, -ýтишься vb. pf.* (a începe) a se învîrti.

закрýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закрути́ть (1, 2, 3)*

закрýчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закрути́ться.* **2.** *pas.* de la *закрýчивать.*

закручи́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (folc.)* a se mîhni, a se întrista, a fi necăjit, a fi amărît.

закрывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *закры́ть*

закрывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *закры́ться*

закры́ти|е, *-я n. sg. (дéйствие)* închidere, încheiere, suspendare; *врéмя ~я* ora închiderii.

закры́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *закры́ть.* **2.** *adj.* închis; *~ая дверь* uşă închisă; *~ое письмó* scrisoare închisă; *~ое плáтье* rochie închisă pînă sus. **3.** *adj.* secret; *~ое заседáние* şedinţă închisă; şedinţă restrînsă; *~ое голосовáние* vot secret; *~ое учéбное заведéние* şcoală cu internat; *~ кóнкурс* concurs cu un număr limitat de participanţi ◇ *(fig.) при ~ых дверя́х* cu uşile închise; *(fig.) с ~ыми глазáми* cu ochii închişi, orbeşte; *в ~ом помещéнии* în sală (în opoziţie cu: în aer liber); *~ое мóре* mare interioară.

закры́ть, *-рóю, -рóешь vb. pf. (ipf. закрывáть) acuz.* **1.** a închide, a încuia; *~ дверь* a închide uşa; *~ дверь на ключ* a închide uşa cu cheia; *~ зóнтик* a închide umbrela; *~ вóду* a închide apa. **2.** a acoperi; *~ лицó вуáлью* a-şi acoperi faţa cu un voal. **3.** a ridica, a suspenda; *~ заседáние* a ridica şedinţa; *~ газéту* a suspenda un ziar; *~ предприя́тие* a închide o întreprindere ◇ *~ рот комý-л.* a închide cuiva gura; *(fig.) ~ глазá (на что-л.)* a închide ochii, a trece cu vederea; *~ скóбки/кавы́чки* a închide parantezele/ghilimelele; *~ счёт* a închide contul.

закры́|ться, *-рóюсь, -рóешься vb. pf. (ipf. закрывáться)* **1.** a se închide; *дверь ~лась* uşa s-a închis. **2.** a se închide, a-şi înceta activitatea; *вы́ставка ~лась* expoziţia s-a închis. **3.** a se acoperi; *~ от дождя́* a se feri/a se acoperi de ploaie; *~ одея́лом* a se acoperi cu plapuma.

закудáхтать, *-хчу, -хчешь vb. pf.* (a începe) a cotcodăci.

закули́сн|ый *adj.* **1.** *(teatr.)* în/din culise. **2.** *(fig.)* secret, intim, tainic, în culise; *~ые переговóры* tratative secrete; *~ая сторонá* dedesubturi.

закупáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *закупи́ть*

закупи́ть, *-уплю́, -ýпишь vb. pf. (ipf. закупáть)* **1.** *acuz.* a cumpăra, a achiziţiona *(de obicei cu ridicata, cu toptanul).* **2.** *acuz.* sau *gen.* a se aproviziona, a-şi face provizii; *~ прови́-*

зию a-și face provizii; ~ *дров* a se aproviziona cu lemne.

закýпк|а, *-и f.* cumpărare, achiziționare (cu toptanul); ~ *провизии* cumpărare de provizii; *агéнт по ~ам* agent achizitor.

закýпоривание, *-я n. sg. (действие)* astupare, închidere

закýпоривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закýпорить.*

закýпориваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *(ipf.* de la *закýпориться)* **2.** *pas.* de la *закýпоривать.*

закýпорить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. закýпоривать) acuz.* **1.** a astupa; ~ *бутылку* a astupa o sticlă. **2.** *(med.)* a obstrua.

закýпор|иться, *-рится vb. pf. (ipf. закýпориваться)* **1.** a se astupa, a se înfunda, a se închide **2.** *(med.)* a se obstrua, a se astupa.

закýпорка, *-и f.* **1.** *sg.* astupare; *~бутылок* astuparea sticlelor. **2.** *(med.)* obstruare ◇ ~ *вен* embolie.

закýпочн/ый *adj.* de achiziționare, de achiziție, de cumpărare.

закýпщик, *-а m.* achizitor.

закýривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закурúть (1, 2).*

закýриваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закурúться.* **2.** *pas.* de la *закýривать.*

закур|úть, *-урю́, -ýришь vb. pf.* **1.** *(ipf. закýривать) acuz.* a aprinde o țigară/o pipă. **2.** a începe să fumeze, a deveni fumător. **3.** *(ipf. закýривать) acuz.* a afuma, a intoxica (cu fum de tutun).

закурúться, *-ýрится vb. pf. (ipf. закýриваться)* **1.** a se aprinde *(despre o țigară sau o pipă).* **2.** a scoate fum, a fumega.

закусá|ть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz. (pop.)* a mușca rău.

закусúть[1], *-ушý, -ýсишь vb. pf. acuz.* a mușca, a strînge în dinți; *~губý* a-și mușca buza ◇ ~ *удилá* a) a mușca zăbala; b) *(fig.)* a-și da frîu liber, a o lua razna; *(fig.)* ~ *язык* a tăcea, a nu mai scoate o vorbă.

закусúть[2], *-ушý, -ýсишь vb. pf. (ipf. закýсывать)* **1.** *gen.* sau *instr.* a lua ceva în gură, a îmbuca ceva; ~ *на скóрую рýку* a mînca ceva la repezeală **2.** *acuz.* cu *instr.* a mînca ceva după băutură/după luarea unui medicament.

закýс|ка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* gustare; *на ~ку* ca gustare. **2.** gustare, aperitiv, mezelic; *холóдные ~ки* gustare rece; *лёгкая* ~ gustare frugală ◇ *на ~ку* după toate acestea, ca încheiere.

закýсочная, *-ой f.* bodegă, bufet.

закýсочный *adj.* de gustare, de aperitive.

закýсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закусúть*[2]

закýт, *-а m. (reg.)* **1.** coteț. **2.** cămară.

закýтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. закýтывать) acuz.* a înveli, a înfășura, a înfofoli, a îmbrobodi; ~ *шéю шáрфом* a-și înfășura gîtul cu un fular.

закýтаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. закýтываться)* a se înveli, a se înfășura, a se înfofoli, a se îmbrobodi.

закýтывать(ся), *-аю(сь) -аешь(ся) vb. ipf.* de la *закýтать(ся)*

зал *-а m.* sală; *зрúтельный* ~ sală de spectacole; *гимнастúческий* ~ sală de gimnastică; *áктовый* ~ sală de festivități; ~ *ожидáния* sală de așteptare; ~ *заседáний* sală de ședințe; *читáльный* ~ sală de lectură.

зaлáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf.* **1.** *acuz.* a o ține una și bună, a o ține întruna. **2.** cu *inf.* a se deprinde, a se învăța, a-și face un obicei.

залáмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заломúть*

заласкáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a dezmierda prea mult; a obosi/a copleși cu dezmierdările.

залатáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *латáть*

залáять, *-лáю, -лáешь vb. pf.* (a începe) a lătra.

залгáться, *-лгýсь, -лжёшься vb. pf.* a îndruga la minciuni, a deveni mincinos.

залегáние, *-я n. sg. (geol.)* **1.** stratificare, strat. **2.** zăcămînt. **3.** așezare, poziție *(a zăcămîntului).*

залегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *залéчь*

заледенéл|ый *adj.* **1.** acoperit de gheață; ~ *тротуáр* trotuar acoperit de gheață. **2.** rece ca gheața; *~ые рýки* mîini reci ca gheața.

заледенéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *леденéть.*

залежáл|ый *adj.* stătut, învechit, alterat; demodat; ~ *товáр* marfă învechită, care n-are căutare.

залеж|áться, *-жýсь, -жúшься vb. pf. (ipf. залёживаться)* **1.** a sta prea mult culcat, a trîndăvi; ~ *в постéли* a trîndăvi, a sta prea mult culcat în pat. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se învechi, a se altera stînd prea mult.

залёживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *залежáться*

зáлежн|ый *adj.* **1.** de zăcămînt; ~ *ýголь* cărbune în zăcămînt. **2.** de țelină, țelinos, de pîrloagă; *~ые зéмли* terenuri/pămînturi înțelenite, pîrloage, țelină.

зáлеж|ь, *-и f.* **1.** *(geol.)* zăcămînt; ~ *железнóй руды́* zăcămînt de minereu de fier, bazin. **2.** *sg. (agr.)* țelină, pîrloagă. **3.** *pl.* grămezi; *снеговы́е ~и* troiene de zăpadă. **4.** marfă necăutată.

залезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *залéзть*

залéз|ть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. залезáть)* **1.** *на + acuz. (взобраться)* a se cățăra; *~на крышу* a se cățăra pe acoperiș. **2.** *в, за, под + acuz. (влезть)* a pătrunde, a se strecura, a intra; *(fig.)* ~ *в дýшу* a se băga în sufletul cuiva. **3.** *(надеть на себя)* a-și pune; ~ *в халáт* a-și pune halatul ◇ ~ *в долгú* a se îngloda în datorii.

заленúться, *-ленюсь, -лéнишься vb. pf.* **1.** a se lenevi, a chiuli. **2.** a deveni leneș.

залепетáть, *-печý, -пéчешь vb. pf. acuz.* (a începe) a gînguri, a bîigui, a îngăima.

залепúть, *-леплю́, -лéпишь vb. pf. (ipf. залеплять)* **1.** *acuz.* cu *instr.* a lipi, a astupa prin lipire; ~ *дырý глинóй* a astupa o gaură cu lut. **2.** *dat.* cu *acuz. (pop.)* a trage, a arde (o palmă, o lovitură); ~ *пощёчину* a trage/a lipi o palmă.

залеплять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *залепúть*

залетáть[1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *залетéть*

залетáть[2], *-áю, -áешь vb. pf.* a începe a zbura.

залет|éть, *-лечý, -летúшь vb. pf. (ipf. залетáть)* **1.** a ajunge undeva zburînd; *самолёт ~ел за поля́рный круг* avionul a ajuns dincolo de cercul polar. **2.** a ateriza în treacăt. **3.** a intra/ a pătrunde în zbor; *в окóшко ~éла птúца* pe fereastră a intrat o pasăre.

залётн|ый *adj.* în trecere, în zbor; *~ая птúца* pasăre călătoare (în trecere).

залéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *залечúть*

залéчиваться, *-ается vb. ipf.* de la *залечúться*

залечúть, *-ечý, -éчишь vb. pf. (ipf. залéчивать) acuz.* **1.** a vindeca, a tămădui; ~ *рáну* a vindeca o rană. **2.** a slei, a istovi *(printr-un tratament nepotrivit).*

залеч|úться, *-éчится vb. pf. (ipf. залéчиваться)* **1.** a se vindeca, a se cicatriza. **2.** a se istovi de atîta tratament.

зал|éчь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf. (ipf. залегáть)* **1.** a se culca (pentru mult timp), a se așterne pe dormit. **2.** a se instala într-un loc ascuns, a se ascunde, a se piti. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se afla stratificat; *рудá ~еглá на глубинé двух мéтров* minereul se găsește la o adîncime de doi metri. **4.** *(fig.)* a se întipări, a se grava. **5.** *(о морщинах)* a brăzda.

залúв, *-а m.* golf.

заливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *залúть* ◇ *(pop.) не заливáй!* mai lasă minciunile!

заливáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *залúться*[1,2] **2.** *pas.* de la *заливáть.*

залúвка, *-и f. sg.* turnare; vulcanizare; ~ *асфáльтом* turnarea asfaltului; ~ *резúновых издéлий* vulcanizarea articolelor de cauciuc.

заливнóе, *-óго n.* piftie, aspic; ~ *из рыбы* pește în aspic.

заливнóй *adj.* **1.** inundabil; ~ *луг* luncă inundabilă. **2.** în aspic, în gelatină; de piftie.

залúвщик, *-а m. (met.)* turnător.

зализáть, *-ижý, -úжешь vb. pf. (ipf. залúзывать) acuz.* **1.** a linge, a curăți prin lingere. **2.** a-și netezi părul.

залúзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зализáть*

залй|ть, *-лью́, -льёшь vb. pf. (ipf. заливáть) acuz.* **1.** a inunda, a acoperi; *рекá ~лá лугá* rîul a inundat păşunile; *(fig.) толпá ~ла плóщадь* mulţimea a inundat piaţa. **2.** *(облить)* a vărsa, a uda, a murdări; *~ скáтерть черни́лами* a vărsa cerneală pe faţa de masă. **3.** *(затушить)* a stinge; *~ огóнь* a stinge focul. **4.** a turna, a vulcaniza; *~ свинцóм* a turna plumb; *~ асфáльтом* a asfalta; *~ галóши* a vulcaniza galoşii. **5.** *(налить)* a turna, a umple ◇ *~ гóре винóм* a-şi îneca necazul în vin; *(glumeţ) ~ за гáлстук* a turna pe gît, a da pe gît *(băuturi alcoolice)*.

зали́ться[1], *-льётся vb. pf. (ipf. заливáться*[1]*)* **1.** a se prelinge, a pătrunde, a se scurge. **2.** *(облиться)* a se păta. **3.** a fi inundat.

зали́ться[2], *-лью́сь, -льёшься vb. pf. (ipf. заливáться)* a izbucni (în hohote de rîs, de plîns); a se pune (pe rîs, pe plîns, etc.); *~ смéхом* a izbucni în rîs; *~ лáем* a începe să latre.

залихвáтский *adj.* semeţ, îndrăzneţ, voinicesc; *~ вид* înfăţişare semeaţă.

залóг[1], *-а m.* **1.** *(действие)* gajare, amanetare, constituire de gaj, zălogire; *~ имýщества* gajarea averii/a bunurilor. **2.** gaj, zălog, amanet, ipotecă, cauţiune; *отдáть в ~* a amaneta, a ipoteca; *остáвить в ~* a lăsa amanet; *вы́купить из ~а* a scoate, a răscumpăra lucrurile date în gaj; *освободи́ть под ~* a elibera pe cauţiune. **3.** *(fig.)* chezăşie, garanţie, dovadă; *в э́том ~ успéха* în aceasta constă chezăşia succesului; *~ ми́ра* chezăşia păcii; *в ~ чегó-л.* drept chezăşie.

залóг[2], *-а m. (gram.)* diateză; *действи́тельный ~* diateză activă; *страдáтельный ~* diateză pasivă.

залóгов|ый[1] *adj.* de gaj; de amanet, ipotecar; *~ое свидéтельство; ~ акт* act de gaj; *~ кредитóр* creditor gagist.

залóгов|ый[2] *adj. (gram.)* de diateză; *~ые разли́чия в глагóле* deosebirile de diateză la verb.

залогодáтель, *-я m. (jur.)* debitor (gagist, ipotecar).

залогодержáтель, *-я m. (jur.)* creditor gagist.

заложéни|е, *-я n. (geol.)* situare în adîncime; *шáхта глубóкого ~я* mină de mare adîncime.

зал|óженн|ый **I.** *p.t.p.* de la *заложи́ть*. **II.** *adj.* **1.** ipotecat, gajat, amanetat. **2.** înfundat; *ýши ~óжены* urechile sînt înfundate.

залож|и́ть, *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. заклáдывать) acuz.* **1.** a pune, a băga; *~ рýки зá спину* a pune mîinile la spate. **2.** *(положить не на место)* a rătăci; *~ кудá-то кни́гу* a rătăci pe undeva o carte. **3.** a încărca; *~ стол кни́гами* a încărca masa cu cărţi. **4.** a astupa, a acoperi; *~ щéль щéбнем* a astupa crăpătura cu pietriş. **5.** a pune la păstrare, a stoca. **6.** a amaneta, a gaja, a da în gaj, a zălogi, a ipoteca. **7.** a fonda, a pune temelia; a sădi; *~ пáмятник* a pune temelia unui monument; *(fig.) ~ дóбрые начáла* a sădi principii sănătoase. **8.** a înhăma; *~ трóйку* a înhăma la troică. **9.** a pune semn; *~ нýжное мéсто в кни́ге* a pune semnul de carte în locul dorit. **10.** *impers.* a fi înfundat; *~и́ло нос* mi-e nasul înfundat ◇ *~ склáдки* a face pliuri, a face cute.

залóжник, *-а m.* ostatic.

залóм, *-а m. (tehn.)* agest.

заломи́ть[1], *-омлю́, -óмишь vb. pf. (ipf. заламывать) acuz.* a cere/ a pretinde un preţ exorbitant/exagerat ◇ *~ шáпку* a-şi pune căciula pe o ureche; *~ рýки* a-şi frînge mîinile.

заломи́ть[2], *-млю́, -óмишь vb. pf.* a începe a durea.

залосни́ться, *-и́тся vb. pf.* a se lustrui, a prinde lustru/luciu, a fi pătat cu grăsime, a străluci de grăsime/de transpiraţie.

залп, *-а m.* **1.** *(mil.)* salvă; *дать ~* a trage o salvă; *стреля́ть ~ами* a trage salve; *артиллери́йский/пýшечный ~* salvă de artilerie/de tun.

зáлпом *adv.* **1.** *(mil.)* în salve; *огóнь ~* foc în salve. **2.** *(fig.)* dintr-o dată, pe nerăsuflate; *вы́пить ~ стакáн винá* a bea pe nerăsuflate, a da duşcă un pahar de vin; *произнести́ ~* a spune dintr-o dată.

залучи́ть, *-чý, -чи́шь vb. pf. (ipf. залучáть) acuz.* a atrage, a ademeni, a momi.

залы́сина, *-ы f.* început de chelie (deasupra frunţii).

залюбовáться, *-бýюсь, -бýешься vb. pf. instr.* a admira, a nu se mai sătura privind, a nu-şi putea lua ochii.

зам, *-а m. = замести́тель* locţiitor, supleant, adjunct, vice-; *замдирéктора* director adjunct.

замáзать, *-áжу, -áжешь vb. pf. (ipf. замáзывать) acuz.* **1.** a vopsi, a acoperi cu vopsea; *~ нáдпись крáской* a acoperi inscripţia cu vopsea. **2.** a lipi, a chitui; *~ óкна нá зиму* a chitui geamurile pentru iarnă. **3.** *(запачкать)* a murdări, a păta; *~ пальтó извёсткой* a murdări paltonul cu var. **4.** *(fig.)* a muşamaliza, a cocoloşi, a trece sub tăcere; *~ недостáтки в рабóте* a muşamaliza/a cocoloşi lipsurile în muncă ◇ *~ глазá комý-л.* a lega la ochi; *~ рот* a închide gura cuiva.

замáзаться, *-áжусь, -áжешься vb. pf. (ipf. замáзываться)* a se murdări, a se mînji, a se umple de ceva.

замáзка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* chituire. **2.** chit.

замáзывание, *-я n. sg.* **1.** chituire, lipire cu chit. **2.** *(fig.)* muşamalizare, cocoloşire.

замáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замáзать*.

замáзываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замáзаться*. **2.** *pas.* de la *замáзывать*.

замáлчивание, *-я n. sg.* trecere sub tăcere, muşamalizare, cocoloşire, nedenunţare.

замáлчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замолчáть*[2]

замáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замани́ть*

замани́ть, *-аню́, -áнишь vb. pf. (ipf. замáнивать) acuz.* a ademeni, a momi, a atrage ◇ *калачóм не замáнишь* cu nici un preţ nu-l poţi ademeni; *~ в ловýшку* a atrage în cursă.

замáнчиво *adv.* în chip atrăgător, seducător, ademenitor.

замáнчивость, *-и f. sg.* caracter ademenitor/ispititor, farmec.

замáнчив|ый *adj.* ademenitor, atrăgător, seducător, ispititor; *~ое предложéние* propunere ispititoare.

замарáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf марáть) acuz.* a murdări, a mînji.

замарáшка, *-и m.* şi *f.* zoios, zoioasă, murdărici.

замариновáть, *-нýю, -нýешь vb. pf. (ipf. мариновáть) acuz.* **1.** a marina, a mura, a conserva. **2.** *(fig.)* a nu da curs, a tărăgăna; a amîna ◇ *~ фóнды* a îngheţa fondurile băneşti.

замаскирóванный **1.** *p.t.p.* de la *замаскировáть*. **2.** *adj. (fig.)* camuflat.

замаскировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *маскировáть*

замаскировáться, *-рýюсь, -рýешься vb. pf.* de la *маскировáться*

замáсливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замáслить*

замáслить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. замáсливать) acuz.* a păta/a îmbiba cu grăsime.

замáсл|иться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. замáсливаться)* **1.** a se murdări cu grăsime. **2.** a deveni unsuros, a fi soios. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a luci.

заматрици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (tipogr.)* a matriţa.

замáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a înfăşura, a bobina.

замáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замотáться*. **2.** *pas.* de la *замáтывать*.

замах|áть, *-машý, -мáшешь vb. pf.* (a începe) a mişca, a agita, a flutura, a da din ...; *~ рукáми* a da din mîini.

замáхиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *замахнýться*

замахнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. замáхиваться)* a ridica mîna pentru a arunca ceva, a-şi face vînt pentru a lovi.

замáчивание, *-я n.* macerare, muiere.

замáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замочи́ть*

замáшк|а, *-и f. (peior.)* apucătură, nărav, obicei; *бáрские ~и* apucături boiereşti; *грýбые ~и* apucături grosolane.

замáяться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (pop.)* a obosi, a se extenua, a se istovi, a se epuiza.

замая́чить, *-чу, -чишь vb. pf.* (a începe) a luci, a licări, a scînteia.

замедле́ни|е, *-я n.* încetinire, tărăgănare, întîrziere; *без ~я* fără întîrziere, neîntîrziat, imediat, numaidecît.
заме́дленно *adv.* tărăgănat, încetinit, în ritm încetinit.
заме́дленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *заме́длить*. **2.** *adj.* încetinit; *~ое бие́ние се́рдца* pulsația încetinită a inimii; *бо́мба ~ого де́йствия* bombă cu efect întîrziat.
замедли́тель, *-я m. (foto)* încetinitor.
заме́длить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. замедля́ть)* **1.** *acuz.* a încetini, a micșora/ a reduce viteza; *~ ход* a micșora viteza; *~ шаги́* a încetini pasul. **2.** *instr.* sau cu *inf.* a zăbovi, a tărăgăna, a întîrzia. **3.** *(cu negație)* a nu întîrzia să ...
заме́дл|иться, *-лится vb. pf. (ipf. замедля́ться)* a se încetini, a-și micșora viteza.
замедля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заме́длить*.
замедля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заме́длиться*. **2.** *pas.* de la *замедля́ть*.
замелька́ть, *-а́ет vb. pf.* **1.** (a începe) a licări, a apărea din depărtare. **2.** a se perinda, a trece prin fața ochilor.
заме́н|а, *-ы f.* **1.** înlocuire, substituire, compensare. **2.** schimb, înlocuitor, echivalent; *найти́ себе́ ~у* a-și găsi înlocuitor; *служи́ть ~ой* a servi drept echivalent.
замени́мый *adj.* lesne de înlocuit, înlocuibil.
замени́тель, *-я m.* substituent, surogat, înlocuitor; echivalent; *~ ко́жи* imitație de piele.
замени́ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. заменя́ть)* **1.** *instr.* a înlocui, a schimba, a substitui; *(jur.)* a comuta; *~ мета́лл де́ревом* a înlocui metalul prin lemn. **2.** *acuz.* a ține loc, a suplini.
заменя́емость, *-и f. (tehn.)* înlocuire, substituire.
заменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *замени́ть*
заме́р, *-а m.* măsurare; *~ давле́ния га́за* măsurarea presiunii unui gaz.
замере́ть, *-мру́, -мрёшь vb. pf. (ipf. замира́ть)* **1.** a încremeni, a înlemni, a sta în loc, a se opri; *~ от стра́ха* a încremeni de spaimă. **2.** *(fig.)* a înceta treptat; a se stinge încet, a amuți *(despre sunete)*; *движе́ние за́мерло* mișcarea a încetat
замерза́ни|е, *-я n. sg.* înghețare, îngheț, degerare; *(fiz.) то́чка ~я* punct de congelare ◇ *(fig.) на то́чке ~я* la un punct mort.
замерза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a îngheța, a degera.
замёрзлый *adj. (pop.)* înghețat, degerat.
замёрзнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *мёрзнуть*.
за́мертво *adv.* fără cunoștință, în nesimțire; *упа́сть ~* a cădea în nesimțire.
заме́с, *-а m.* frămîntare, amestecare.
замеси́ть, *-ешу́, -е́сишь vb. pf. (ipf. заме́шивать) acuz.* a frămînta, a amesteca; *~ те́сто* a frămînta aluatul.
заме|сти́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. замета́ть) acuz.* **1.** a mătura; *~ сор в у́гол* a strînge gunoiul într-un colț. **2.** a acoperi (cu nisip, zăpadă etc.); *вью́га ~ла́ все тропи́нки* viforul a troienit toate cărările ◇ *(fig.) ~ следы́* a șterge orice urmă.
замести́тел|ь, *-я m.* înlocuitor, locțiitor, suplinitor, supleant, substitut, adjunct; *~ мини́стра* ministru adjunct, locțiitor de ministru; *~ председа́теля Сове́та мини́стров* vicepreședinte al Consiliului de Miniștri; *пе́рвый ~ мини́стра иностра́нных дел* prim locțiitor al ministrului Afacerilor Externe; *~ дире́ктора* director adjunct, subdirector; *~ нота́риуса* substitut de notar; *быть ~ем* a fi adjunct/ locțiitor.
замести́тельство, *-а n. sg.* interimat, suplinire, înlocuire, girare.
замести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. замеща́ть)* **1.** *acuz.* a înlocui, a substitui, a suplini, a ține locul. **2.** *acuz.* cu *instr.* a numi pe cineva într-un loc vacant.
замета́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. замётывать) acuz.* a însăila.
замета́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *замести́*
замета́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a se agita, a se zvîrcoli.
заме́ти|ть, *-ме́чу, -ме́тишь vb. pf. (ipf. замеча́ть)* **1.** *acuz.* și fără *compl. (приме́тить, подме́тить)* a băga de

seamă, a observa, a remarca; *~ в отдале́нии по́езд* a zări trenul în depărtare; *~ чьё-л. отсу́тствие* a observa lipsa cuiva; *~ оши́бку* a observa o greșeală. **2.** *acuz. (отме́тить, запо́мнить)* a reține, a ține minte; a nota; *~ у́лицу* a-și nota strada; *~ себе́ что-л.* a-și însemna ceva. **3.** *(сде́лать замеча́ние)* a remarca, a observa; a face o remarcă. **4.** *(поме́тить)* a nota, a pune semn ◇ *дать ~* a da de înțeles.
заме́тк|а, *-и f.* **1.** *(за́пись)* notă, notiță, însemnare; *библиографи́ческая ~* notă bibliografică; *~и на поля́х кни́ги* note marginale; *путевы́е ~и* note de drum, însemnări de călătorie; *де́лать ~и* a lua note. **2.** semn. **3.** notă (de ziar) ◇ *взять на ~у что-л./кого́-л.* a lua notă de ceva; a nota pe cineva.
заме́тно **1.** *adv.* vizibil, vădit, simțitor; *~ похуде́ть* a slăbi vizibil. **2.** *pred. impers.* se vede, se pare; *бы́ло ~, что ...* se vedea că ....
заме́тн|ый *adj.* **1.** *(ви́димый)* vizibil, vădit, învederat; simțitor; *~ая ра́зница* diferență simțitoare; *~ прогре́сс* progres simțitor/vădit; *~ые успе́хи* succese însemnate. **2.** *(ви́дный, изве́стный)* remarcabil, eminent, deosebit, de vază; *~ челове́к* personaj remarcabil, om de vază.
замётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замета́ть[1]*
заме́шивание, *-я n. (constr.)* frămîntare.
замеча́ни|е, *-я n.* **1.** observație, remarcă; *сде́лать не́сколько ~ий* a face cîteva observații. **2.** *(вы́говор)* mustrare, dojană; *стро́гое ~* mustrare severă ◇ *(inv.) быть на ~ии* a fi prost notat/calificat.
замеча́тельно **1.** *adv.* remarcabil, minunat, de minune, admirabil, excelent. **2.** *pred. impers.* e minunat; e de remarcat, trebuie remarcat; *~, что ...* trebuie remarcat că ... ◇ *э́то ~* asta e minunat; *~, не́чего сказа́ть!* bravo, nimic de zis!
замеча́тельн|ый *adj.* **1.** remarcabil, admirabil, minunat, superb; *~ые слова́* cuvinte minunate. **2.** *(примеча́тельный)* remarcabil.
замеча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заме́тить*
замечта́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a se cufunda în visuri, a sta visător.
заме́шанн|ый **1.** *p.t.p.* de la *замеша́ть*. **2.** *adj.* amestecat, implicat; *быть ~ым во что-л.* a fi amestecat/implicat în ceva.
замеша́тельство, *-а n. sg.* confuzie, zăpăceală, derută; încurcătură; *внести́ ~ в ряды́ проти́вника* a semăna confuzie în rîndurile inamicului; *привести́ в ~* a zăpăci, a pune în încurcătură.
замеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. заме́шивать) acuz.* a implica, a amesteca, a băga.
замеша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. заме́шиваться)* **1.** a fi implicat/ amestecat; *~ в неприя́тную исто́рию* a fi implicat într-o chestiune neplăcută. **2.** a se amesteca, a se pierde; *~ в толпе́* a se amesteca în mulțime.
заме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замеси́ть* și *замеша́ть*
заме́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замеша́ться*. **2.** *pas.* de la *заме́шивать*.
заме́шкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a întîrzia, a zăbovi, a sta prea mult.
замеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. замести́ть) acuz.* **1.** a înlocui, a substitui, a ține locul, a suplini; *(jur.)* a subroga; *~ дире́ктора* a ține locul directorului. **2.** a completa un loc; *~ вака́нсии* a completa locurile vacante.
замеще́ни|е, *-я n. sg.* **1.** înlocuire, suplinire; *(jur.)* subrogare. **2.** *(chim.)* substituire; *реа́кция ~я* reacție de substituire.
замига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a clipi, a licări, a miji.
замина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *замя́ть*
замини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *мини́ровать*
зами́нк|а, *-и f. (заде́ржка)* întrerupere, oprire, pauză; *вре́менная ~* întrerupere de scurt timp; *говори́ть без ~и* a vorbi curgător.
замира́ни|е, *-я n. sg.* oprire, încetinire, încetare, stingere treptată; *~ жи́зни* încetinirea ritmului de viață ◇ *с ~ем се́рдца* cu strîngere de inimă.

замира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *замере́ть.*

замире́ние, *-я n. (înv.)* **1.** împăcare. **2.** *(pop.)* pace.

за́мкнуто *adv.* retras, reținut; *жить* ~ a trăi retras.

за́мкнутость, *-и f. sg.* **1.** caracter închis/rezervat, reținere. **2.** spirit îngust, închistare; *цехова́я* ~ spirit îngust de breaslă.

за́мкнут|ый **1.** *p.t.p.* de la *замкну́ть.* **2.** *adj.* închis, izolat; ~ *кружо́к* cerc închis; *~ая среда́* mediu izolat. **3.** *adj.* necomunicativ, retras, nesociabil, rezervat; ~ *хара́ктер* caracter necomunicativ ◇ *(mat.) ~ая ли́ния* curbă închisă, linie frîntă/închisă.

замкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. замыка́ть) acuz.* **1.** a încuia; ~ *замо́к* a încuia un lacăt; ~ *дверь* a încuia o ușă. **2.** a închide; ~ *круг* a închide un cerc.

замкн|у́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (pf. замыка́ться)* **1.** a se încuia; *замо́к ~у́лся* lacătul s-a închis. **2.** a se închide; *(el.) цепь ~у́лась* circuitul s-a închis. **3.** *в + acuz.* sau *в + prepl. (fig.)* a se închide în sine, a se izola; ~ *в себе́* a se închide în sine.

за́мковый *adj.* de castel.

замко́вый *adj.* de lacăt, de broască.

замоги́льный *adj. (în expr.)* ~ *го́лос* voce sinistră.

за́м|ок, *-мка m.* castel, cetate ◇ *стро́ить возду́шные ~ки* a clădi castele în Spania.

зам|о́к, *-мка́ m.* **1.** lacăt, încuietoare; *вися́чий* ~ lacăt; *врезно́й* ~ broască; *запере́ть на* ~ a încuia cu lacătul; *держа́ть под ~ко́м* a ține sub cheie. **2.** închizător *(la arme cu foc).* **3.** *(tehn.)* îmbinare, mod de încheiere la piesele de lemn. **4.** *(arhit.)* cheia bolții ◇ *за семью́ ~ка́ми* încuiat cu șapte lacăte; *(pop.)* ~ *поцелова́ть* a găsi ușa încuiată.

замо́лвить, *-влю, -вишь vb. pf. (în expr.)* ~ *сло́во/слове́чко (у кого́-л.* sau *пе́ред кем за кого́-л, что-л.)* a interveni pentru cineva (pe lîngă cineva), a pune o vorbă bună.

замолка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *замо́лкнуть*

замо́лк|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. замолка́ть)* **1.** a tăcea, a amuți. **2.** a înceta, a se opri; *зву́ки ~ли* sunetele s-au stins; *расска́зчик замо́лк* povestitorul a tăcut.

замолч|а́ть[1], *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** a tăcea, a nu mai vorbi. **2.** a înceta de a mai funcționa; a nu se mai auzi; a fi redus la tăcere.

замолча́ть[2], *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. зама́лчивать) acuz.* a trece sub tăcere.

замора́живание, *-я n. sg.* congelare, înghețare ◇ ~ *за́работной пла́ты* înghețarea salariilor; ~ *средств* blocarea fondurilor.

замора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заморо́зить*

заморга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a clipi.

заморённый **1.** *p.t.p.* de la *замори́ть.* **2.** *adj.* istovit, sleit, extenuat.

замори́ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. мори́ть*[1]*).* **1.** *(до смерти)* a chinui pînă la moarte, a prăpădi; ~ *го́лодом* a face să moară de foame. **2.** *(измучить)* a slei, a extenua, a istovi ◇ ~ *червячка́* a lua o gustare, a-și astîmpăra foamea.

замори́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *мори́ть*[2].

заморо́женный **1.** *p.t.p.* de la *заморо́зить* **2.** *adj.* congelat.

заморо́зить, *-о́жу, -о́зишь vb. pf. (ipf. замора́живать) acuz.* **1.** a îngheța, a congela; ~ *ры́бу* a congela pește. **2.** a răci (tare); ~ *вино́* a răci bine vinul; ~ *шампа́нское* a frapa șampania ◇ *(fig.)* ~ *зарпла́ту* a îngheța salariile; *(fig.)* ~ *креди́т* a îngheța un credit; ~ *сре́дства* a îngheța/a bloca fondurile.

за́морозки, *-ков pl.* îngheț ușor *(de toamnă sau de primăvară).*

замо́рск|ий *adj. (înv.)* **1.** de peste mări; din străinătate; *~ие това́ры* mărfuri străine; *~ие го́сти* oaspeți de peste mări. **2.** exterior *(despre comerț)*; *~ая торго́вля* comerț exterior.

замо́рыш, *-а m.* om pipernicit/prăpădit/pirpiriu.

замости́ть, *-ощу́, -ости́шь vb. pf. (ipf. мости́ть) acuz.* a pava, a pietrui.

замота́|ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. зама́тывать)* **1.** *(навертеть)* a încolăci. **2.** *(обмотать)* a înfășura. **3.** *acuz.* a istovi, a extenua. **4.** *acuz. (pop.)* a înșela; a dosi; a șterpeli.

замота́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a clătina, (a începe) a da din ...; ~ *голово́й* (a începe) a da din cap.

замот|а́ться[1], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. зама́тываться)* **1.** a se înfășura; a se încolăci. **2.** a se înfășura, a se îmbrobodi. **3.** *(pop.)* a se speti, a se istovi *(de muncă, de griji)*; *я совсе́м ~а́лся* m-am istovit de tot.

замота́ться[2], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a se clătina, (a începe) a oscila.

замочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. зама́чивать) acuz.* **1.** a uda, a înmuia. **2.** a pune la topit, a topi; ~ *коноплю́* a pune la topit cînepa; ~ *бельё* a muia rufele.

замо́чка, *-и f. sg. (действие)* topire, punere la topit; ~ *льна* topirea inului.

замо́чн|ый *adj.* de broască, de lacăt; *~ая сква́жина* gaura cheii.

замоще́ние, *-я n. sg.* pavare.

замполи́т, *-а m. = замести́тель команди́ра по полити́ческой ча́сти* locțiitor politic.

за́муж *adv. (în expr.) идти́/пойти́ выходи́ть/вы́йти* ~ a se mărita; *отда́ть/вы́дать* ~ a mărita.

за́мужем *adv.* fiind măritată; *быть* ~ a fi măritată.

заму́жество, *-а n.* măritiș, căsătorie, căsnicie.

заму́жняя *adj.* măritată; ~ *же́нщина* femeie măritată.

замурлы́к|ать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a toarce; *ко́шка ~ала* pisica a început să toarcă. **2.** (a începe) a fredona.

замурова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. замуро́вывать) acuz.* a zidi, a închide cu un zid; ~ *в сте́ну* a zidi în perete.

замуро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замурова́ть.*

замусо́ленный **1.** *p.t.p.* de la *замусо́лить.* **2.** *adj.* slinos.

замусо́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. замусо́лить.*

замусо́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. мусо́лить* și *замусо́ливать)* a păta, a mînji *(cu salivă, grăsime)*, a acoperi de slin.

заму́сорить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a umple de gunoi, a murdări, a face murdărie; ~ *ко́мнату* a umple de gunoi o cameră.

заму́сориться, *-ится vb. pf.* a se umple de gunoi, a se murdări.

замути́ть, *-учу́, -ути́шь vb. pf. (ipf. мути́ть) acuz.* a tulbura ◇ *воды́ не замути́т* e blînd ca un miel.

замути́|ться, *-ути́тся vb. pf. (ipf. мути́ться)* a se tulbura *((despre lichide)* ◇ *в глаза́х ~лось* i s-a făcut negru în fața ochilor.

замухры́шка, *-и m.* și *f. (pop.)* ființă pipernicită/nearătoasă/jerpelită, stîrpitură de om.

заму́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заму́чить*

заму́ч|ить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz. (ipf. заму́чивать)* **1.** a chinui, a tortura, a pune la cazne. **2.** *(работой)* a chinui; ~ *до сме́рти* a chinui de moarte, a slei de puteri, a istovi.

заму́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se istovi, a fi sleit de puteri, a se chinui, a se extenua.

за́мша, *-и f. sg.* piele de antilopă.

за́мшев|ый *adj.* din piele de antilopă; de antilopă; *~ые ту́фли* pantofi de antilopă.

замше́лый *adj.* acoperit cu mușchi; ~ *пень* buturugă acoperită cu mușchi.

замше́ть, *-е́ет vb. pf.* a se acoperi cu mușchi.

замыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *замы́ть*

замы́вка, *-и f. sg.* spălare/scoatere a unei pete.

замы́згать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. замы́згивать)* a jerpeli; a păta, a murdări.

замы́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замы́згать*

замыка́ние, *-я n.* închidere, încheiere; *(el.) коро́ткое* ~ scurtcircuit.

замыка́тель, *-я m. (tehn.)* contactor.

замыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замкну́ть.* **2.** a încheia; ~ *ше́ствие* a încheia o procesiune.

замыкáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замкнýться.* **2.** *pas.* de la *замыкáть.*

замыкáющий, *-его m. (mil.)* încheietor; ~ *взвод* încheietor de pluton.

зáмыс/ел, *-сла m.* **1.** *(намерение)* intenție, proiect, plan; *стратегúческий* ~ plan strategic; *осуществúть* ~ a înfăptui un gînd. **2.** idee, concepție; ~ *произведéния* ideea fundamentală a unei opere. **3.** *pl.* intrigi, uneltiri; *престýпные ~лы* uneltiri criminale.

замы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. замышля́ть) acuz.* a avea de gînd, a intenționa, a plănui, a pune la cale, a-și propune; ~ *побéг* a pune la cale o evadare.

замысловáтость, *-и f. sg.* caracter complicat; complexitate; lipsă de claritate.

замысловáт|ый *adj.* întortocheat, complicat, greu de înțeles, complex; *~ая игрýшка* jucărie complicată; *~ые фрáзы* fraze întortocheate.

замы́ть, *-мóю, -мóешь vb. pf. (ipf. замывáть) acuz.* a spăla, a scoate petele.

замычáть, *-чý, -чúшь vb. pf.* (a începe) a mugi, a rage.

замы́чка, *-и f. (tehn.)* piedică, obturator.

замышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *замы́слить*

замя́ть, *-мнý, -мнёшь vb. pf. (ipf. заминáть) acuz.* a mușamaliza, a cocoloși, a pune capăt; ~ *разговóр* a schimba vorba; ~ *дéло* a mușamaliza o afacere.

замя́|ться, *-мнýсь, -мнёшься vb. pf.* **1.** a se zăpăci, a se fîstici; *расскáзчик ~лся* povestitorul s-a încurcat. **2.** a rămîne baltă. **3.** *(затоптаться на месте)* a ezita (oprindu-se în loc).

замяýкать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a mieuna.

зáнавес, *-а m.* **1.** cortină; *подня́ть* ~ a ridica cortina; *при поднятии ~а* la ridicarea cortinei. **2.** perdea, draperie; *(teatr.) под* ~ spre sfîrșitul (actului).

занавéсить, *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. занавéшивать) acuz.* a trage perdeaua; ~ *окнó* a trage perdeaua la fereastră.

занавéск|а, *-и f.* perdea, stor; perdeluță; *задёрнуть/опустúть ~у* a trage/a lăsa perdeaua.

занавéсочный *adj.* de/cu perdea; pentru perdele.

занавéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *занавéсить*

занаря́дка, *-и f. (tehn.)* repartiție.

занáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заносúть*

занáшиваться, *-ается, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заносúться.* **2.** *pas.* de la *занáшивать.*

занемéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *неме́ть (2)*

занемогáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *занемóчь*

занем|óчь, *-огý, -óжешь vb. pf. (ipf. занемогáть) (reg.)* a se îmbolnăvi, a cădea bolnav, a se simți rău; a fi indispus.

занéрвничать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a se enerva.

занесéние, *-я n.* **1.** ridicare; *~ рукú для удáра* ridicare a mîinii pentru a lovi. **2.** înregistrare, înscriere, inserare; ~ *в спúски* înscrierea în liste; ~ *в протокóл* consemnare în proces-verbal.

занес|тú, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. заносúть) acuz.* **1.** *(принести)* a duce, a aduce, a lăsa (ceva) în treacăt; a importa *(un obicei, o modă etc)*; ~ *зарáзу* a contamina. **2.** a duce ceva departe/la un loc nepotrivit; *какúм вéтром тебя́ сюдá ~лó?* ce vînt te-a adus/te-a abătut pe aici? **3.** *(поднять)* a ridica; ~ *рýку для удáра* a ridica mîna pentru a lovi; ~ *нóгу в стрéмя* a pune piciorul în scară. **4.** *(внести, записать)* a înscrie, a menționa, a consemna, a include; ~ *в протокóл* a consemna într-un proces-verbal; ~ *на дóску почёта* a trece pe tabla de onoare. **5.** *impers. (замести)* a acoperi cu troieni; *дорóгу ~лó снéгом* drumul s-a înzăpezit; *ýстье рекú ~лó пескóм* gura rîului a fost blocată de nisip.

занестúсь, *-сýсь, -сёшься vb. pf. (ipf. заносúться)* **1.** a se lăsa pradă visurilor. **2.** a se înfumura, a se mîndri, a-și da aere.

занижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *занúзить*

занижéние, *-я n.* micșorare, diminuare.

занúженн|ый **1.** *p.t.p.* de la *занúзить.* **2.** *adj.* micșorat, redus; *~ая нóрма* normă micșorată.

занúзить, *-úжу, -úзишь vb. pf. (ipf. занижáть) acuz.* a micșora, a diminua.

занимáтельно *adv.* într-un chip interesant, atrăgător, captivant; distractiv; ~ *расскáзывать* a povesti într-un mod captivant.

занимáтельность, *-и f. sg.* caracter atrăgător/captivant; atracție, interes.

занимáтельн|ый *adj.* interesant, atrăgător, atractiv, captivant, distractiv; ~ *расскáз* poveste interesantă; *~ая хúмия* chimie distractivă.

занимáть[1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заня́ть*[1]

занимáть[2], *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. заня́ть*[2]*).* **2.** *(заинтересовать)* a cointeresa.

занимá|ться[1], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *v. заня́ться*[1]. **2.** *(каким-л. делом)* a se ocupa (cu), a se îndeletnici (cu); ~ *гимнáстикой* a face gimnastică; *чем вы ~етесь?* cu ce vă ocupați? **3.** *(учиться)* a studia; ~ *медицúной* a studia medicina; ~ *три рáза в недéлю* a avea lecții de trei ori pe săptămînă. **4.** a preda.

занимáться[2], *-áется vb. ipf.* de la *заня́ться*[2]

зáново *adv.* din nou.

занóз|а, *-ы f.* **1.** ghimpe, țeapă. **2.** *m.* și *f. (fig.)* cîrcotaș, cicălitor, plictisitor, pisălog.

занóзистый *adj.* cicălitor, cîrcotaș, agasant; ~ *человéк* om cîrcotaș.

занозúть, *-ожý, -озúшь vb. pf. acuz.* a se înțepa, a se înghimpa, a-i intra un ghimpe/o țeapă.

занóс, *-а m.* **1.** înzăpezire; *снéжные ~ы* troiene. **2.** ridicare; ~ *вёсел* ridicarea vîslelor. **3.** înregistrare, înscriere,

заносúть[1], *-ошý, -óсишь vb. pf. (ipf. занáшивать)* a toci, a ponosi.

заносúть[2], *-ошý, -óсишь vb. ipf.* de la *занестú.*

заносúться[1], *-óсится vb. pf. (ipf. занáшиваться)* a se toci, a se ponosi, a se jerpeli.

заносúться[2], *-ошýсь, -óсишься vb. ipf.* de la *занестúсь.*

занóсный *adj.* adus din altă parte, împrumutat, importat.

занóсчиво *adv.* în mod arogant, sfidător, obraznic.

занóсчивость, *-и f. sg.* aroganță, sfidare, obrăznicie, înfumurare.

занóсчивый *adj.* arogant, obraznic, înfumurat, orgolios; ~ *отвéт* răspuns arogant.

заночевáть, *-чýю, -чýешь vb. pf.* a înnopta, a rămîne peste noapte, a mînea.

занóшенный **1.** *p.t.p.* de la *заносúть*[1]. **2.** *adj.* ponosit, tocit, ros, jerpelit.

занýда, *-ы m.* și *f.* ființă plictisitoare.

занумеровáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *нумеровáть*

зан/ы́ть, *-нóю, -нóешь vb. pf.* **1.** (a începe) a durea. **2.** (a începe) a se tîngui, a se văita, a se văicări.

заня́т/ие, *-я n.* **1.** *(действие)* ocupare; ~ *гóрода* ocuparea orașului; *~ дóлжности* ocupare/deținere a unui post *sau* a unei funcții. **2.** *(mai ales la pl.) (дело, работа)* ocupație, profesie, activitate; *наýчные ~ия* lucrări/studii științifice, activitate științifică; *проводúть ~ия* a preda, a ține lecții; *часы́ ~ий* orele de lucru, program; *род ~ий* profesie, meserie, ocupație; *вы́брать* ~ a alege o profesie/o ocupație.

заня́тно *adv.* interesant, captivant, distractiv; nostim.

заня́тность, *-и f. sg.* caracter distractiv/captivant, atracție.

заня́тный *adj.* interesant, amuzant, distractiv; hazliu; vesel.

занятóй *adj.* ocupat, aglomerat, preocupat cu lucru.

зáнятость, *-и f. sg.* **1.** lipsă de răgaz/de timp liber, aglomerare cu sarcini **2.** *(ec.)* gradul de ocupare/de utilizare a brațelor de muncă; *трудовáя* ~ procentul brațelor de muncă folosite în producție.

зáнят/ый **1.** *p.t.p.* de la *заня́ть*[2]. **2** *adj.* ocupat; *быть ~ым* a fi ocupat.

заня́ть[1], *займý, займёшь vb. pf. (ipf. занимáть) acuz.* a împrumuta, a lua cu împrumut.

заня́ть[2], *займý, займёшь vb. pf. (ipf. занимáть) acuz.* **1.** a ocupa, a umple *(un spațiu, un timp)*. **2.** a cuceri, a ocupa; ~ *крéпость* a ocupa o cetate. **3.** a ocupa; a se instala, a lua în primire

~ *кóмнату* a ocupa o cameră; ~ *мéсто секретарá* a ocupa un post de secretar; ~ *чьё-л. мéсто* a înlocui pe cineva, a-i ocupa locul; ~ *пéрвое мéсто* a se clasa primul. **4.** a preocupa; *он зáнят тóлько собóй* e preocupat numai de sine însuşi. **5.** a da de lucru cuiva; a-i da să facă ceva, a-i da o ocupaţie; ~ *чéм-нибудь детéй* a da o ocupaţie copiilor; **6.** *(fig. развлечь)* a întreţine; ~ *гостéй* a întreţine musafirii ◇ *дух зáняло* mi s-a tăiat respiraţia/răsuflarea; abia mai răsuflu.

заня́ться[1], *займýсь, займёшься vb. pf. (ipf. занимáться)* **1.** *instr.* a se ocupa de (cineva, de ceva), a se apuca de (ceva), a se îndeletnici; ~ *собóй* a se îngriji, a se preocupa de sine; ~ *чтéнием* a se apuca de citit; ~ *дéлом* a se apuca de lucru. **2.** *c + instr.* a învăţa, a ajuta pe cineva (la învăţătură), a-l medita.

заня́/ться[2], *займётся vb. pf. (ipf. занимáться)* a lua foc, a se aprinde; ◇ *у меня́ дух ~лся* mi s-a tăiat răsuflarea.

заóблачн|ый *adj.* **1.** foarte îndepărtat, de dincolo de nori; *~ая высь* înaltul cerului. **2.** *(fig.)* rupt de viaţă, himeric.

заоднó **1.** *(единодушно)* împreună, de comun acord, în înţelegere, de convenienţă; *дéйствовать/быть* ~ sau ~ *с кем-л.* a face cauză comună cu cineva. **2.** *(одновременно)* în acelaşi timp, totodată, cu aceeaşi ocazie.

заокеáнский *adj.* de dincolo de ocean, de peste ocean, transoceanic.

заорáть, *-рý, -рёшь vb. pf.* **1.** (a începe) a urla, a ţipa, a zbiera. **2.** (a începe) a se răsti la cineva.

заострённый **1.** *p.t.p.* de la *заострúть.* **2.** *adj.* ascuţit.

заострúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. заостря́ть) acuz.* **1.** a ascuţi; ~ *карандáш* a ascuţi un creion. **2.** *(fig.)* a sublinia, a accentua, a ascuţi; ~ *вопрóс* a sublinia însemnătatea unei chestiuni; ~ *бдúтельность* a-şi ascuţi vigilenţa; ~ *внимáние* a-şi mări atenţia, a fi cu ochii în patru.

заострúться, *-úтся vb. pf. (ipf. заостря́ться)* **1.** a se accentua; a se ascuţi. **2.** *(обостриться)* a se încorda, a se ascuţi.

заостря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заострúть*

заостря́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заострúться.* **2.** *pas.* de la *заостря́ть*

заóх|ать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a ofta, a se văieta, a geme, a se văicări.

заóчник, *-a m.* elev *sau* student scutit de frecvenţă *sau* care urmează cursurile prin corespondenţă.

заóчно *adv.* **1.** în lipsă, în contumacie; *вы́нести пригóвóр* ~ a condamna în contumacie/în lipsă. **2.** fără frecvenţă, prin corespondenţă; ~ *обучáться* a învăţa prin corespondenţă/ fără frecvenţă.

зáпад, *-a m.* **1.** apus, vest, occident; *на ~е* la apus; *к ~у от* ... la vest de ... **2.** Occident.

запáдать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a cădea.

западáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *запáсть*

зáпадник, *-a m. (ist.)* occidentalist, adept al occidentalismului.

зáпадничество, *-a n. sg. (ist.)* occidentalism, occidentofilism.

западноевропéйский *adj.* occidental, vest-european.

зáпадн|ый *adj.* apusean, occidental, de/din apus; ~ *вéтер* vînt de apus; *~ая цéрковь* biserică apuseană (romano-catolică); *~ые держáвы* puteri occidentale.

западн|я́, *-ú f.* cursă, capcană, laţ; *постáвить ~ю́* a întinde o cursă; *заманúть в ~ю́* a atrage în cursă; *попáсть в ~ю́* a cădea în capcană/în cursă.

запáздывание, *-я n.* întîrziere.

запáздывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запоздáть*

запáивать, *-аю, -аешь vb. i pf.* de la *запая́ть*

запáйка, *-и f.* lipire, lipitură.

запаковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. (ipf. запакóвывать) acuz.* a ambala, a împacheta.

запакóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запаковáть*

запáкостить, *-ощу, -остишь vb. pf. (ipf. пáкостить) acuz.* a mînji, a murdări, a umple cu murdărie.

запáл[1], *-a m.* **1.** aprindere *(de bujii)* 2. amorsă, focos, capsă; *удáрный* ~ amorsă cu aprindere prin percuţie.

запáл[2], *-a m. (vet.)* emfizem pulmonar, tignafes; *лóшадь с ~ом* cal cu tignafes.

запáл[3], *-a m.* pălire; ~ *хлéба* pălirea cerealelor.

запáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запалúть*[1]

запалúть[1], *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. запáливать) acuz. (pop.)* a aprinde, a da foc la ceva.

запалúть[2], *-лю́, -лúшь vb. pf. acuz. pop.* **1.** a îmbolnăvi un cal, adăpîndu-l cînd e înfierbîntat. **2.** a istovi, a slei de puteri un cal gonindu-l peste măsură.

запалúть[3], *-лю́, -лúшь vb. pf. (pop.)* (a începe) a trage cu tunul.

запáльник, *-a m. (mil.)* focos, amorsă, capsă.

запáльн|ый *adj. (tehn.)* de aprindere; *~ое приспособлéние* dispozitiv de aprindere; *~ая свечá* bujie (la motoare cu ardere internă).

запáльчиво *adv.* iute, vehement, cu înfocare, agresiv.

запáльчивост|ь, *-и f. sg.* irascibilitate, iuţeală, vehemenţă, furie.

запáльчивый *adj.* iute la mînie, nestăpînit, vehement, arţăgos, irascibil.

запáльщик, *-a m. (mil.)* artificier.

запáмятовать, *-тую, -туешь vb. pf. acuz.* a uita, a nu-şi aduce aminte.

запанибрáта *adv.* în mod familiar/intim; *быть с кем-л.* ~ a fi intim cu cineva, a fi prieten la cataramă.

зáпань, *-и f. (hidr.)* stăvilar.

запáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запáрить*[1]

запáриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запáриться.* **2.** *pas.* de la *запáривать.*

запáрить[1], *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. запáривать) acuz.* **1.** a opări. **2.** *(tehn.)* a aburi, a prelucra cu aburi. **3.** a înspuma *(un cal).*

запáри|ть[2], *-рит vb. pf.; ~ло* e zăduf.

запáриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. запáриваться) (fam.)* **1.** a fi moleşit, a fi sleit de puteri *(după o baie de aburi).* **2.** *(pop.)* a fi istovit, a fi frînt de oboseală *(din pricina mersului, a muncii grele).* **3.** a se înspuma, a fi înspumat *(despre cal).*

запáрка, *-и f.* **1.** *sg.* **1.** *(действие)* opărire, aburire. **2.** cazan de aburire.

запарнóй *adj. (tehn.)* de aburit, de aburire.

запаршúветь, *-ею, -еешь vb. pf.* a se umple de rapăn.

запáрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запорóть*[1,2].

запáс, *-a m.* **1.** rezervă, stoc, provizie; ~ *тóплива* rezervă de combustibil; ~ *товáров* stoc de mărfuri; *продовóльственный* ~ provizii; *неприкосновéнный* ~ stoc intangibil; *(tehn.)* ~ *прóчности* coeficient de siguranţă. **2.** *(fig.)* bagaj; ~ *слов* bagaj de cuvinte, vocabular; ~ *знáний* bagaj de cunoştinţe. **3.** rezervă *(la haine),* tiv; *рукавá с ~ом* mîneci cu rezervă; *вы́пустить* ~ a da drumul la tiv. **4.** *(mil.)* rezervă, efective de rezervă; *офицéр ~а* ofiţer de rezervă; ~ *áрмии и флóта* rezerva armatei şi a marinei; *вы́йти в* ~ a fi trecut în rezervă; *призвáть* ~ a mobiliza pe rezervişti ◇ *про* ~ la caz de nevoie, pentru orice eventualitate.

запасáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *запастú*

запасáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запастúсь.* **2.** *pas.* de la *запасáть.*

запáсливость, *-и f. sg.* spirit prevăzător.

запáсливый *adj.* prevăzător, care are grijă să-şi facă rezerve.

запáсник, *-a m.* depozit pentru păstrarea tablourilor *(la muzeu).*

запасн|óй *adj.* **1.** *v. запáсный (1).* **2.** *(mil.)* de rezervă; *~ы́е войскá* trupe de rezervă. **3.** *~óй, -óго m.* rezervist; *призы́в ~ы́х* mobilizarea rezerviştilor.

запáсн|ый *adj.* **1.** de rezervă, de schimb; ~ *нож* cuţit de rezervă; *(ferov.)* ~ *путь* linie de garaj; *(tehn.)* *~ые чáсти* piese de schimb; ~ *вы́ход* ieşire pentru caz de incendiu; *~ые лóшади* cai de schimb. **2.** *v. запаснóй (2).*

запастú, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. запасáть) acuz.* sau *gen.* a face/a strînge rezerve/provizii; ~ *мукú* a face rezerve de făină.

запасти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. запаса́ться) instr.* **1.** a se aproviziona, a-şi procura. **2.** *(fig.)* a se înarma; a-şi aduna; ~ *терпе́нием* a se înarma cu răbdare.

запа́сть, *-адёт vb. pf. (ipf. западать)* **1.** *(înv.)* a cădea îndărătul unui obiect. **2.** *(fig.)* a pătrunde adînc, a se întipări. **3.** *(despre ochi)* a intra în orbite. **4.** *(о щёках)* a se ofili.

запатентова́ть, *-нту́ю, -нту́ешь vb. pf.* a patenta, a breveta.

за́пах, *-а m.* miros, parfum, aromă, mireasmă, iz; ~ *цвето́в* parfumul florilor; *слы́шать/чу́вствовать* ~ a simţi un miros.

запаха́ть, *-ашу́, -а́шешь vb. pf. (ipf. запа́хивать) acuz.* **1.** a ara. **2.** a acoperi cu pămînt prin arat. **3.** a ara o bucată de pămînt în plus.

запа́хивать [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запаха́ть*

запа́хивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запахну́ть*

запа́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запахну́ться.* **2.** *pas.* de la *запа́хивать.*

запахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. запа́хивать) acuz.* **1.** a trece una peste alta, a petrece, a suprapune. **2.** a trînti, a închide brusc; ~ *дверь* a trînti/a închide brusc uşa.

запа́х|нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* (a începe) a mirosi, a răspîndi un miros.

запахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. запа́хиваться)* a se înfăşura strîns.

запа́чкать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *па́чкать*

запа́чкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *па́чкаться*

запа́шка, *-и f.* **1.** *(действие)* arat. **2.** arătură.

запая́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. запа́ивать) acuz.* a lipi, a face o lipitură, a suda.

запе́в, *-а m.* începutul unui cîntec *sau* al unei strofe dintr-un cîntec.

запева́ла, *-ы m.* **1.** cîntăreţ, solist care începe cîntecul *(reluat apoi de întregul cor).* **2.** *(fig.)* iniţiator.

запева́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *запе́ть* [2]

запева́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a cînta solo la începutul unui cîntec.

запека́нка, *-и f.* **1.** budincă. **2.** lichior de casă.

запека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *запе́чь*

запека́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запе́чься.* **2.** *pas.* de la *запека́ть.*

запёкш|ийся *adj.* **1.** închegat, coagulat. **2.** ars, crăpat, uscat; *~иеся гу́бы* buze arse.

запелена́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. пелена́ть) acuz.* a înfăşa (un copil).

запеленгова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf.* de la *пеленгова́ть.*

запе́ниться, *-нится vb. pf.* (a începe) a spumega, a face spume.

запере́ть, *-пру́, -прёшь vb. pf. (ipf. запира́ть) acuz.* **1.** a încuia, a zăvorî; ~ *дверь на ключ* a încuia uşa cu cheia. **2.** a închide (pe cineva), a opri să iasă. **3.** a închide, a opri; ~ *во́ду* a închide apa. **4.** a ascunde, a închide, a pune sub cheie. **5.** *(mil.)* a bloca, a încercui, a învălui ◇ *у него́ дух за́перло* i s-a tăiat răsuflarea.

запере́ться, *-пру́сь, -прёшься vb. pf. (ipf. запира́ться)* **1.** a se încuia, a se închide. **2.** a nu-şi recunoaşte vina, a tăgădui, a refuza să mărturisească.

заперш|и́ть, *-и́т vb. impers.* a zgîria, a durea; *у меня́ ~и́ло в го́рле* a început să mă zgîrie în gît.

запестре́ть, *-е́ет vb. pf.* a împestriţa, a apărea, a se vedea *(despre lucruri pestriţe).*

запе́тый **1.** *p.t.p.* de la *запе́ть* [2]. **2.** *adj.* banalizat.

запе́ть [1], *-пою́, -поёшь vb. pf.* (a începe) a cînta.

запе́ть [2], *-пою́, -поёшь vb. pf. (ipf. запева́ть)* a începe un cîntec, a intona ◇ *(fig.)* ~ *друго́е* a întoarce foaia, a schimba macazul.

запеча́тать, *-таю, -таешь vb. pf. (ipf. запеча́тывать) acuz.* **1.** *(наложить печать)* a aplica un sigiliu, a pune pecetea. **2.** a lipi, a închide. **3.** a sigila.

запечатлева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *запечатле́ть*

запечатлева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запечатле́ться.* **2.** *pas.* de la *запечатлева́ть.*

запечатле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. запечатлева́ть) acuz.* **1.** a înfăţişa, a prezenta, a reda/a reproduce în imagini. **2.** *(fig.)* *в* + *prepl.* a întipări, a imprima, a lăsa urme adînci; ~ *в па́мяти* a întipări în memorie ◇ *(înv.)* ~ *поцелу́й на...* a depune o sărutare.

запечатле́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. запечатлева́ться)* a se întipări, a se fixa, a se imprima; ~ *в па́мяти* a se întipări în memorie.

запеча́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запеча́тать.*

запе́чный *adj.* de după sobă.

запе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. запека́ть) acuz.* a coace, a coace înăbuşit.

запе́чься, *-ечётся vb. pf. (ipf. запека́ться)* **1.** a se coace. **2.** *(о крови)* a se închega. **3.** *(о губах)* a se usca, a crăpa *(despre buze).*

запива́ть, *-а́ю, -а́ешь, vb. ipf.* de la *запи́ть* [2]

запина́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *запну́ться.*

запи́нк|а, *-и f.* (în *expr.*) *говори́ть без ~и* a vorbi curgător, a vorbi ca pe apă.

запира́тельство, *-а n. sg.* tăgadă, tăgăduială, negare.

запира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *запере́ть.*

запира́ться, *-а́юсь, -а́ешься* **1.** *vb. ipf.* de la *запере́ться.* **2.** *pas.* de la *запира́ть.*

записа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. запи́сывать) acuz.* **1.** a nota, a însemna. **2.** a înscrie, a înregistra; a opera, a trece; ~ *на счёт* a trece în cont; ~ *в прихо́д* a trece la venituri. **3.** a imprima, a înregistra; ~ *на пласти́нку* a înregistra pe disc.

записа́ться, *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. запи́сываться)* a se înscrie, a se înregistra, a se înrola, a se abona; ~ *доброво́льцем* a se înrola ca voluntar; ~ *в библиоте́ку* a se abona la o bibliotecă; ~ *к врачу́* a se programa la medic.

запи́ск|а, *-и f.* **1.** bilet, răvaş, scrisorică; *любо́вная* ~ bilet/scrisorică de dragoste. **2.** referat, notă, memoriu; *докладна́я* ~ memoriu, raport; *объясни́тельная* ~ notă explicativă, memoriu explicativ ◇ *увольни́тельная* ~ bilet de voie.

запи́ск|и, *-ок pl.* **1.** însemnări, note, notiţe. **2.** însemnări, memorii, amintiri; *путевы́е* ~ însemnări de călătorie. **3.** anale, buletin (ştiinţific); *учёные* ~ *Моско́вского университе́та* Analele ştiinţifice ale Universităţii din Moscova.

записно́й [1] *adj.* pasionat, zelos, fervent, pătimaş; ~ *игро́к* cartofor pătimaş; ~ *пья́ница* beţiv inveterat.

записн|о́й [2] *adj.* de note, de însemnări; *~а́я кни́жка* carnet de note, agendă, blocnotes.

запи́сывание, *-я n.* **1.** înscriere. **2.** notare. **3.** imprimare, înregistrare.

запи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *записа́ть*

запи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *записа́ться*

за́пис|ь, *-и f.* **1.** *sg.* înregistrare, înmatriculare; *отде́л ~и а́ктов гражда́нского состоя́ния* oficiu de stare civilă; ~ *на пласти́нку* înregistrare pe placă. **2.** *pl.* note, însemnări; *тетра́дь с ~ями* caiet cu însemnări, caiet cu notiţe. **3.** *(înv.)* act, titlu, înscris, zapis; *да́рственная* ~ act de donaţie, zapis de danie.

запи́ть [1], *-пью́, -пьёшь vb. pf.* a se deda beţiei, a începe să bea.

запи́ть [2], *-пью́, -пьёшь vb. pf. (ipf. запива́ть) acuz.* cu *instr.* a bea după ceva *(pentru a-i înlătura gustul rău)*; ~ *лека́рство водо́й* a bea apă după doctorie.

запиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. запи́хивать* şi *pf. mom. запихну́ть)* a vîrî, a băga, a îndesa.

запи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запиха́ть* şi *запихну́ть*

запихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *запи́хивать*

запища́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf.* (a începe) a scînci, a ţipa; *(despre păsări)* a piui; *(despre şoareci)* a chiţăi.

запла́канн|ый *adj.* plîns, scăldat în lacrimi; *~ые глаза́* ochi plînşi; *~ое лицо́* faţă plînsă.

запла́кать, *-ла́чу, -ла́чешь vb. pf.* (a începe) a plînge, a izbucni în plîns.

запланировать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. плани́ровать) acuz.* a planifica, a prevedea, a trece în plan.

заплáт|а, *-ы f.* petic; *положи́ть ~у* a pune un petic; *весь в ~ах* plin de petice, numai petice.

заплатáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *платáть*

заплати́|ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. плати́ть) acuz.* a plăti, a achita; *~ по счёту* a achita o factură/o notă de plată; *~ за кварти́ру* a plăti chiria; *(fig.) ~ жи́знью* a plăti cu viaţa.

заплёванный 1. *p.t.p.* de la *заплевáть*. 2. *adj.* scuipat, acoperit de scuipat.

заплевáть, *-люю, -люёшь vb. pf. (ipf. заплёвывать)* 1. *acuz.* a acoperi cu scuipat, a scuipa. 2. *(fig.)* a pîngări, a murdări.

заплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заплевáть*

заплéсневелый *adj.* mucegăit, acoperit cu mucegai

заплéсневеть, *-еет vb. pf.* de la *плéсневеть*

заплесн|ýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. заплёскивать) acuz.* a inunda, a acoperi cu valuri de apă.

заплести́, *-етý, -етёшь vb. pf. (ipf. заплетáть) acuz.* a împleti; *~ кóсы* a împleti cosiţele

заплетáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заплести́*

заплетá|ться, *-áется vb. ipf.* 1. *(despre picioare)* a se împletici, a se împiedica; *язы́к ~ется* mi se împleticeşte limba.

заплéчн|ый *adj.* purtat în spate; *~мешóк* raniţă, rucsac ◇ *~ мáстер* sau *~ых дел мáстер* călău, gîde.

заплombировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *пломбировáть*[2]

заплутáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (pop.)* a se rătăci, a pierde/a rătăci drumul.

заплы́в, *-а m. (sport)* cursă la un concurs de înot/ de canotaj; *~ на корóткую дистáнцию* cursă de viteză.

заплывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заплы́ть*[1, 2]

заплы́ть[1], *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. заплывáть)* a înota, a ajunge înotînd departe; *~ на середи́ну реки́* a înota pînă în mijlocul rîului.

заплы́|ть[2], *-ывёт vb. pf. (ipf. заплывáть)* a se acoperi cu un strat dens; *~ жи́ром* a prinde grăsime; *прудл ~л ти́ной* iazul s-a acoperit cu alge.

заплясáть, *-яшý, -я́шешь vb. pf.* (a începe) a dansa ◇ *ты у меня́ запля́шешь!* lasă că ţi-o fac eu ţie!

запнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. запинáться)* 1. a se poticni. 2. *(fig.)* a se încurca, a se împiedica în vorbire, a se poticni (în mijlocul frazei).

заповéдник, *-а m.* rezervaţie naturală; *леснóй ~* branişte.

заповéдн|ый *adj.* 1. oprit, prohibit, interzis; *~ лес* branişte. 2. intim, drag, sacru; *~ая тáйна* taină intimă.

зáповед|ь, *-и f.* 1. *(bis.)* poruncă; *дéсять ~ей* cele zece porunci. 2. povaţă, precept, regulă de conduită.

заподóзривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заподóзрить*

заподóзрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. заподóзривать) acuz.* cu *в* + *prepl.* a bănui, a suspecta.

запóем *adv.* 1. *(în expr.) пить ~* a avea un acces de beţie, a bea întruna. 2. *(fig.)* mult, cu pasiune, pătimaş, cu nesaţ; *читáть ~* a citi cu nesaţ; *рабóтать ~* a munci cu îndîrjire.

запоздáлость, *-и f. sg.* întîrziere.

запоздáл|ый *adj.* tardiv, întîrziat, tîrziu; *~ая пóмощь* ajutor tardiv.

запоздáние, *-я n.* întîrziere.

запоздáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. запáздывать)* a întîrzia, a veni cu întîrziere, a fi în întîrziere/în restanţă; *~ к обéду* a întîrzia la masă; *~ с уплáтой* a întîrzia cu plata.

запó|й, *-я m.* acces de beţie, patima beţiei; *(med.)* dipsomanie; *страдáть ~ем* a suferi de patima beţiei, a avea darul beţiei.

запóйный *adj.* dipsoman; de beţie, de băutură; *~ бред* delir alcoolic; *~ пья́ница* beţivan.

заползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заползти́*

запóлзать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a se tîrî, a se mişca tîrîş.

заползти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. заползáть)* a pătrunde (tîrîş), a se băga (tîrîndu-se); a intra *(despre insecte)*.

заполнéние, *-я n. sg.* 1. umplere. 2. completare; *~ блáнка* completare a unui formular.

запóлнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. заполня́ть) acuz.* 1. a umple, a ocupa complet; *~ зал* a umple sala; *~ врéмя* a-şi ocupa timpul liber. 2. a completa; *~ анкéту* a completa un chestionar.

запóлни|ться, *-ится vb. pf. (ipf. заполня́ться)* a se umple.

заполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *запóлнить*

заполня́ться, *-я́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *запóлниться* 2. *pas.* de *заполня́ть*.

заполони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. заполня́ть) acuz.* 1. *(înv.)* a lua/a face prizonier, a captiva, a robi. 2. *(fig.)* a cuceri, a captiva, a fermeca; *~ сердцá* a cuceri inimile. 3. *acuz.* a umple, a invada, a ticsi.

заполоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заполони́ть*

заполучи́ть, *-учý, -ýчишь vb. pf. acuz. (pop.)* a obţine, a căpăta, a achiziţiona, a face rost.

заполыхáть, *-áю, -áешь vb. pf.* (a începe) a arde cu vîlvătăi; a pîlpîi.

заполя́рный *adj.* transpolar, de dincolo de cercul polar.

заполя́рье, *-я n. sg.* regiune transpolară.

запоминáние, *-я n. sg.* memorare, memorizare.

запоминáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *запóмнить*[1]

запоминáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *запóмниться*. 2. *pas.* de la *запоминáть*.

запоминáющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *запоминáть*. 2. *adj.* care se ţine minte ◇ *(tehn.) ~ее устрóйство* mecanismul memorie.

запóмнить[1], *-ню, -нишь vb. pf. acuz. (ipf. запоминáть)* a reţine în minte, a-şi întipări în memorie, a memora.

запóмнить[2], *-ню, -нишь vb. pf. (numai cu negaţie) не ~* a nu-şi aminti.

запóмниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. запоминáться) dat.* a rămîne întipărit în memorie, a rămîne neuitat.

зáпонка, *-и f.* buton (de guler, de manşetă).

запóр[1], *-а m.* încuietoare, zăvor; *дверь без ~а* uşă fără zăvor; *на ~е* sub cheie, zăvorît, încuiat.

запóр[2], *-а m.* constipaţie; *страдáть ~ом* a suferi de constipaţie.

запóрный *adj. (tehn.)* de închidere; de blocare, de zăvorîre.

запорóжец, *-жца m. (ist.)* zaporojean, cazac din Zaporojie.

запорóть[1], *-орю́, -óрешь vb. pf. (ipf. запáрывать) acuz. (înv.)* a omorî în bătaie *(cu cnutul, biciul, cu ciomagul)*.

запорóть[2], *-орю́, -óрешь vb. pf. (ipf. запáрывать) acuz. (pop.)* 1. a strica, a rebuta, a avaria. 2. a străpunge.

запороши́|ть, *-и́т vb. pf.* 1. *(ipf. запорáшивать,* mai ales *impers.) acuz.* a se acoperi cu un strat uşor de zăpadă. 2. (a începe) să ningă uşor; *~л снежóк* au început să cadă fulgi uşori de zăpadă.

запорхáть, *-áю, -áешь vb. pf.* (de la *порхáть*) (a începe) a zbura.

запорхнýть, *-нý, -нёшь vb. pf.* a intra *(undeva, în ceva)* în zbor.

запотевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *запотéть*

запотéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. запотевáть* şi *потéть)* a se aburi.

запотéлый *adj.* aburit.

заправи́ла, *-ы m. (pop.)* căpetenie; cap.

заpráвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. заправля́ть) acuz.* 1. a pune, a băga; *~ брю́ки в сапоги́* a băga pantalonii în cizme. 2. a alimenta, a aproviziona (cu combustibil). 3. *(сдóбрить)* a drege (o mîncare) ◇ *~ кровáть/кóйку* a aranja patul, a acoperi patul cu pătura.

заpráвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. заправля́ться)* 1. a se alimenta, a se aproviziona (cu combustibil). 2. *(pop.)* a mînca şi a bea bine.

запрáвка, *-и f.* 1. *sg. (горю́чим)* alimentare, aprovizionare *(cu combustibil)*; *~ маши́ны* alimentarea maşinii. 2. *(припрáва)* dres, condiment, mirodenie.

заправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *заpráвить*. 2. *instr. (pop.)* a conduce, a da tonul, a ţine frînele.

заправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *заpráвиться*. 2. *pas.* de la *заправля́ть*.

запра́вочный *adj.* de alimentat, pentru alimentare (cu combustibil); ~ *пункт* stațiune de alimentare a mașinilor.

запра́вский *adj.* adevărat, autentic, în toată legea, sadea.

запра́вщик, *-a m. (text.)* muncitor la montare.

запра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запроси́ть.*

запрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* (a începe) a mucegăi, a se încinge, a putrezi.

запре́т, *-a m.* opreliște, interzicere, interdicție, prohibiție, sechestru; *без ~а* fără nici o opreliște; *под ~ом* e oprit, e interzis; *наложи́ть ~* a interzice; *снять ~* a ridica interdicția.

запрети́тельн|ый *adj.* prohibitiv, de interdicție; ~ *тари́ф* tarif prohibitiv; *~ые ме́ры* măsuri prohibitive.

запрети́ть, *-рещу́, -рети́шь vb. pf. (ipf. запреща́ть) dat.* cu *acuz.* sau cu *inf.* a interzice, a opri, a prohibi.

запре́тн|ый *adj.* interzis, oprit; de interdicție, prohibit; *~ая зо́на* zonă interzisă; *(fig.) ~ плод* fruct oprit.

запреща́ться, *-а́ется vb. ipf.* a fi interzis, a fi oprit.

запреще́ние, *-я n.* **1.** interdicție, oprire, prohibiție, interzicere. **2.** poprire, sechestru; *~ на зарпла́ту* poprire pe salariu; *наложи́ть ~ на что-л.* a pune sechestru, a aplica poprire pe ceva; *снять ~* a ridica un sechestru/o poprire.

запрещённый **1.** *p.t.p.* de la *запрети́ть.* **2.** *adj.* interzis, oprit, prohibit.

запримéтить, *-ме́чу, -ме́тишь vb. pf. acuz.* a remarca, a observa, a băga de seamă.

заприхо́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. прихо́довать) acuz.* a înregistra/a înscrie la venituri.

запродава́ть, *-аю́, -даёшь vb. ipf.* de la *запрода́ть*

запрода́жа, *-и f.* vînzare anticipată.

запрода́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. запродава́ть) acuz.* a vinde anticipat.

запроекти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. проекти́ровать) acuz.* a proiecta.

запроки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запроки́нуть*

запроки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запроки́нуться.* **2.** *pas.* de la *запроки́дывать.*

запроки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. запроки́дывать) acuz.* a da/a arunca înapoi, a răsturna; *~ го́лову* a da capul pe spate.

запроки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. запроки́дываться)* a se apleca înapoi, a se da pe spate.

запропасти́ться, *-ащу́сь, -асти́шься vb. pf. (pop.)* a dispărea, a se rătăci, a se pierde.

запро́с, *-a m.* **1.** cerere, întrebare, interpelare; *~ прави́тельству* interpelare adresată guvernului. **2.** *sg.* cererea unui preț exagerat; *це́ны без ~а* prețuri fixe. **3.** *pl.* cerințe, interese, năzuințe; *культу́рные ~ы* cerințe culturale.

запроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. запра́шивать)* **1.** *acuz.* cu *prepl.* a interpela. **2.** *acuz.* a cere cuiva un aviz/o părere/o informație. **3.** *acuz.* a cere/a pretinde un preț exagerat.

за́просто *adv.* fără ceremonii, simplu, fără etichetă, fără fasoane, fără nazuri.

запротестова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* (a începe) a protesta.

запротоколи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. протоколи́ровать) acuz.* a trece/a consemna/a menționa într-un proces-verbal.

запру́да, *-ы f.* **1.** *(действие)* zăgăzuire. **2.** *(плотина)* stăvilar, zăgaz, iezătură. **3.** iaz.

запруди́ть[1], *-и́т vb. pf. (ipf. запру́живать) acuz.* a umple, a ticsi.

запруди́ть[2], *-ужу́, -уди́шь vb. pf. (ipf. запру́живать* și *пруди́ть) acuz.* a face un zăgaz, a stăvili, a îndigui.

запру́живать[1] *vb. ipf.* de la *запруди́ть*[1].

запру́живать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запруди́ть*[2].

запры́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a sări, a sălta, a zvîcni.

запряга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *запря́чь*

запряга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *запря́чься*

запря́жка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* înhămare, înjugare. **2.** *(упряжка)* atelaj. **3.** *(сбруя, упряжь)* harnașament, hamuri.

запря́тать, *-я́чу, -я́чешь vb. pf. (ipf. запря́тывать) acuz.* a ascunde *(cît mai departe)*, a piti.

запря́таться, *-чусь, -я́чешься vb. pf. (ipf. запря́тываться)* a se ascunde, a se piti.

запря́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запря́тать.*

запря́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запря́таться.* **2.** *pas.* de la *запря́тывать.*

запря́чь, *-лгу́, -яжёшь vb. pf. (ipf. запряга́ть) acuz.* a înhăma, a înjuga.

запу́ганный **1.** *p.t.p.* de la *запуга́ть.* **2.** *adj.* speriat, înfricoșat, intimidat.

запуга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. запу́гивать) acuz.* a speria, a înfricoșa, a băga în sperieți, a intimida; a teroriza.

запу́гивание, *-я n.* intimidare.

запу́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запуга́ть.*

запу́дривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запу́дрить.*

запу́дрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. запу́дривать) acuz.* a pudra; a da/a presăra cu pudră, a tampona cu pudră.

за́пуск, *-a m.* lansare, pornire, demaraj; *~ раке́ты* lansare a unei rachete; *~ спу́тника* lansare a unui satelit; *~ в произво́дство* introducere în procesul de producție.

запуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *запусти́ть*[1,2]

запусте́л|ый *adj. (reg.)* părăsit, părăginit, gol, pustiu; *~ая да́ча* vilă părăsită.

запусте́ние, *-я n. sg.* părăsire, părăginire, paragină.

запусте́ть, *-е́ет vb. pf. (înv.)* a ajunge în paragină, a fi pustiit/depopulat, a ajunge o ruină.

запусти́ть[1], *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. запуска́ть)* **1.** *acuz.* sau *instr. (fam.)* a zvîrli, a arunca. **2.** *acuz.* a da drumul; *~ мото́р* a da drumul motorului. **3.** a lansa; *~ раке́ту* a lansa o rachetă. **4.** *acuz.* a vîrî, a băga, a înfige; *~ ру́ку в карма́н* a băga mîna în buzunar; *~ ко́гти* a înfige ghearele ◇ *~ глаза́ куда́-л.* a arunca o ocheadă.

запусти́ть[2], *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. запуска́ть) acuz.* **1.** a lăsa în paragină/în părăsire, a ruina, a nu îngriji. **2.** a neglija, a nu trata la timp.

запу́танно *adv.* încurcat, confuz, complicat, încîlcit.

запу́танность, *-и f. sg.* caracter confuz/complicat/încurcat.

запу́танн|ый **1.** *p.t.p.* de la *запу́тать.* **2.** *adj.* încurcat, confuz, încîlcit; *~ вопро́с* întrebare confuză.

запу́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. запу́тывать)* **1.** *acuz.* a încurca, a încîlci; *(fig.) ~ де́ло* a încurca o treabă. **2.** *(fig.)* a zăpăci. **3.** *(fam.)* a amesteca, a implica.

запу́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. запу́тываться)* **1.** a se încurca; *~ в долга́х* a se încurca în datorii. **2.** *(pop.)* a se rătăci. **3.** a se fîstici, a se zăpăci.

запу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запу́тать*

запу́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запу́таться.* **2.** *pas.* de la *запу́тывать.*

запуха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *запу́хнуть*

запу́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. запуха́ть)* a se umfla.

запуши́ть, *-и́т vb. pf. acuz. (despre zăpadă, promoroacă)* a acoperi cu un strat subțire.

запу́щенность, *-и f. sg.* părăsire, neglijare, paragină.

запу́щенн|ый **1.** *p.t.p.* de la *запусти́ть*[1,2]. **2.** *adj.* neglijat, părăsit, părăginit. **3.** *adj.* netratat la timp; *~ая боле́знь* boală netratată.

запча́сти *pl.* = *запасны́е ча́сти* piese de schimb.

запыла́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a se aprinde, a izbucni în flăcări, a arde cu flacără.

запыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. пыли́ть)* **1.** *acuz.* a prăfui, a acoperi cu praf. **2.** a face/a ridica/a stîrni praf.

запыли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. пыли́ться)* a se acoperi cu praf, a se prăfui.

запыха́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a gîfîi, a respira greu.

запыхте́ть, *-хчу́, -хти́шь vb. pf.* (a începe) a gîfîi, a sufla greu.

запьяне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *пьяне́ть*

запья́нствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* a se pune pe beţie, a se deda la beţie, a se porni pe chefuri.

запя́стье, *-я n.* **1.** încheietura mîinii, carp. **2.** *(înv.) (браслет)* brăţară.

запята́я, *-óй f.* virgulă.

запятна́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. пятнáть) acuz.* a păta, a murdări; a pîngări.

зараба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зарабóтать*[1]

зараба́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *зарабóтаться*

зарабо́т|ать[1], *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(ipf. зарабáтывать) acuz.* a cîştiga, a agonisi prin muncă; *~ на жизнь* a-şi cîştiga existenţa. **2.** a căpăta, a primi; *~ вы́говор* a primi o mustrare.

зарабо́тать[2], *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a lucra, a se apuca de lucru. **2.** *(о механизме и т.д.)* a se pune în mişcare, a porni.

зарабо́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. зарабáтываться)* **1.** *(переутомиться)* a se istovi; a se extenua. **2.** a uita de timp *(fiind antrenat în muncă)*, a se lua cu lucrul.

за́работн|ый *adj.* referitor la retribuţie/la salariu; *~ая плáта* retribuţie, salariu, remuneraţie; *основнáя ~ая плáта* retribuţie/salariu de bază; *номинáльная ~ая плáта* retribuţie nominală; *поштýчная/сдéльная ~ая плáта* retribuţie cu bucata (în acord).

за́работок, *-тка m.* cîştig realizat prin muncă, retribuţie, remuneraţie, venit; *срéдний ~* cîştig mediu.

зара́внивание, *-я n. sg.* nivelare.

зара́внивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заровня́ть*

заража́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *зарази́ть*

заража́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зарази́ться*. **2.** *pas.* de la *заражáть.*

зараже́ние, *-я n.* infectare, contaminare, molipsire; *~ крóви* septicemie.

заражённость, *-и f.* infectare, contaminare; grad de contaminare.

заражённый **1.** *p.t.p.* de la *зарази́ть*. **2.** *adj.* infectat, contaminat.

зара́з *adv.* deodată, odată, dintr-odată.

зара́з|а, *-ы f. sg.* infecţie, contagiune, molimă; *очáг ~ы* focar de infecţie.

зарази́тельно *adv.* în chip contagios, molipsitor.

зарази́тельность, *-и f. sg.* caracter contagios/ molipsitor, capacitatea de a contamina.

зарази́тельный *adj.* molipsitor, infecţios, contagios; *(fig.) ~ смех* rîs molipsitor.

зарази́|ть, *-ажý, -ази́шь vb. pf. (ipf. заражáть) acuz.* cu *instr.* a infecta, a contamina, a molipsi; *(fig.) ~ всех свои́м весéльем* a-i molipsi pe toţi cu veselia lui.

зарази́ться, *-ажýсь, -ази́шься vb. pf. (ipf. заражáться) instr.* a se contamina, a se molipsi, a contracta o boală; *~ óспой* a se molipsi de vărsat/de variolă.

зарази́ха, *-и f. (bot.)* lupoaie.

зара́зн|ый *adj.* infecţios, contagios, molipsitor; *~ая болéзнь* boală infecţioasă.

зара́нее *adv.* dinainte, din timp, anticipat, cu anticipaţie.

зарапортова́ться, *-тýюсь, -тýешься vb. pf. (iron.)* a îndruga, a bate cîmpii, a o lua razna, a vorbi aiurea.

зараста́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *зарасти́*

зар|асти́, *-тý, -тёшь vb. pf. (ipf. зарастáть)* **1.** a se acoperi (cu iarbă, cu păr etc.); a fi năpădit (de buruieni). **2.** a se cicatriza; *рáна ~ослá* rana s-a cicatrizat.

зарва́|ться, *-вýсь, -вёшься vb. pf. (ipf. зарывáться)* a întrece orice măsură, a o lua razna, a merge prea departe, a se obrăznici.

зарде́ться, *-éюсь, -éешься vb. pf.* a se aprinde la faţă; a se îmbujora.

зареве́ть, *-вý, -вёшь vb. pf.* **1.** *(о животных)* (a începe) a mugi, a rage, a urla. **2.** *(заплакать)* a izbucni în hohote de plîns, a se porni pe plîns.

за́рево, *-а n. sg.* lumină mare, văpaie, vîlvătaie, flacără.

зарегистри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *регистри́ровать*

зарегистри́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* de la *регистри́роваться.*

заре́з, *-а m. sg.* nenorocire, belea; *э́то для меня́ ~* pentru mine asta e o adevărată nenorocire ◇ *до ~у* cu orice preţ, neapărat, fie ce-o fi.

заре́зать, *-éжу, -éжешь vb. pf. acuz.* **1.** a înjunghia, a tăia. **2.** *(fig.)* a distruge, a da gata ◇ *без ножá ~* a distruge, a da gata; *(pop.) хоть зарéжь* cu orice preţ, neapărat.

заре́заться, *-éжусь, -éжешься vb. pf.* a-şi tăia beregata.

зарека́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *зарéчься.*

зарекомендова́ть, *-дýю, -дýешь vb. pf. (în expr.) ~ себя́* a se afirma, a-şi crea o bună reputaţie.

заре́чный *adj.* de dincolo de rîu, de peste rîu.

заре́чься, *-екýсь, -ечёшься vb. pf. (ipf. зарекáться)* a se jura să nu mai facă ceva, a-şi da cuvîntul, a făgădui să nu mai ...

заржа́веть, *-еет vb. (ipf. ржáветь)* a rugini.

заржа́вленный, *adj.* ruginit, plin de rugină, mîncat de rugină.

заржа́|ть, *-жý, -жёшь vb. pf.* **1.** (a începe) a necheza. **2.** *(fig. fam.)* a rîde zgomotos, a rîde în hohote.

зарисова́ть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. зарисóвывать) acuz.* a desena, a face o schiţă/un crochiu.

зарисо́вка, *-и f.* **1.** *sg.* desenare. **2.** desen, schiţă, crochiu.

зарисо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зарисовáть.*

за́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. позáриться) на + acuz. (pop.)* a rîvni, a jindui.

зарифмова́ть, *-мýю, -мýешь vb. pf.* a rima.

зарифмо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зарифмовáть*

зарни́ца, *-ы f.* fulguraţie, fulger îndepărtat/difuz.

заровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. зарáвнивать) acuz.* a nivela, a îndrepta, a netezi.

зароди́|ть, *-ожý, -оди́шь vb. pf. (ipf. зарождáть) acuz.* a deştepta, a stîrni, a trezi, a da naştere, a produce; *~ подозрéние* a trezi o bănuială.

зароди́|ться, *-оди́тся vb. pf. (ipf. зарождáться)* **1.** a se naşte, a apărea, a încolţi. **2.** *(fig.)* a lua naştere, a se ivi, a încolţi *(despre idei, sentimente).*

заро́дыш, *-а m.* **1.** embrion, făt, fetus. **2.** *(fig.)* germene, început ◇ *подави́ть/уничтóжить в ~е* a înăbuşi în germene.

заро́дышев|ый *adj.* germinal, embrionar; *~ая клéтка* celulă embrionară; *~ое состоя́ние* stare embrionară.

зарожда́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зароди́ться*. **2.** *pas.* de la *зарождáть.*

зарожде́ние, *-я n. sg.* **1.** naştere. **2.** *(fig.)* naştere, ivire, apariţie.

заро́к, *-а m.* jurămînt (de a nu mai face ceva), promisiune, legămînt; *взять ~ с когó-л.* a pune pe cineva să jure.

зарокота́ть, *-óчет vb. pf.* (a începe) a bubui, a vui, a hurui *(despre motoare).*

зарони́ть, *-оню́, -óнишь vb. pf. (ipf. зароня́ть) acuz.* **1.** *(за что-л.)* a lăsa să cadă, a scăpa. **2.** *(fig.)* a trezi, a provoca, a produce; *~ сомнéние* a trezi îndoială; *~ подозрéние* a trezi bănuieli.

зароня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *зарони́ть.*

заропта́ть, *-опщý, -óпщешь vb. pf.* (a începe) a murmura, a crîcni, a cîrti.

за́росль, *-и f.* tufiş, desiş, lăstăriş.

зарпла́та, *-ы f. = зáработная плáта* retribuţie, remuneraţie, salariu.

заруба́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заруби́ть (2)*

зарубе́жн|ый *adj.* străin, de peste hotare, din străinătate; *~ые стрáны* ţări străine.

заруби́|ть, *-ублю́, -ýбишь vb. pf. acuz.* **1.** a omorî, a tăia *(cu sabia sau toporul).* **2.** *(ipf. зарубáть)* a cresta, a face o tăietură în ceva ◇ *заруби́ть (себé) на носý* sau *на лбу* să vă intre în cap odată pentru totdeauna; să ţii bine minte asta!

зару́бка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* încrestare, tăiere. **2.** tăietură, crestătură, răboj.

зарубцева́ться, *-цýется vb. pf. (ipf. рубцевáться* şi *зарубцóвываться)* a se cicatriza.

зарубцóвываться, *-ается vb. ipf.* de la *зарубцевáться*

зарумя́нивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *зарумя́нить(ся).*

зарумя́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. зарумя́нивать) acuz.* a rumeni, a îmbujora, a împurpura.

зарумя́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. зарумя́ниваться)* **1.** a se îmbujora, a se înroşi; ~ *от стыдá* a se înroşi de ruşine. **2.** *(поджариться)* a se rumeni.

заручáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *заручи́ться*

заручи́ться, *-учýсь, -учи́шься vb. pf. (ipf. заручáться) instr.* a se asigura, a obţine din timp; ~ *соглáсием* a se asigura de acordul cuiva.

зарýчка, *-и f.* protecţie, sprijin, concurs (din partea cuiva);

зарывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *зары́ть.*

зарывáться[1], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *зарвáться.*

зарывáться[2], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зары́ться.* **2.** *pas.* de la *зарывáть.*

зарыдáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a izbucni în hohote de plîns, (a începe) a plînge cu sughiţuri; a se pune pe bocit.

зары́ть, *-рóю, -рóешь vb. pf. (ipf. зарывáть) acuz.* **1.** a îngropa. **2.** a băga, a ascunde *(în ceva moale).* ◇ *(fig.)* ~ *талáнт в зéмлю* a-şi îngropa talentul; *вот где собáка зары́та!* iată unde-i buba!, asta e!

зары́ться, *-рóюсь, -рóешься vb. pf. (ipf. зарывáться)* **1.** a se îngropa; ~ *в песóк* a se îngropa în nisip; *(fig.)* ~ *в кни́ги* a se cufunda în cărţi, a sta cu nasul în cărţi. **2.** a se băga, a se ascunde. **3.** *(înv.)* a se înfunda, a se izola.

зарычáть, *-чý, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a mîrîi, a urla, a răcni, a zbiera.

зар/я́, *-и́ f.* **1.** zori, auroră, crepuscul, amurg; *ýтренняя* ~ auroră; *вечéрняя* ~ amurg; *до ~и́* înainte de a se lumina de ziuă; *встать с ~ёй* a se scula cu noaptea în cap; *на ~é* în zorii zilei; *от ~и́ до ~и́* toată noaptea, cît e noaptea de mare; *ни свет ни* ~ dis-de-dimineaţă, înainte de revărsatul zorilor; cu noaptea-n cap. **2.** *(fig.)* început, zori; ~ *жи́зни* începutul vieţii. **3.** *(mil.)* semnal de deşteptare, *sau* de stingere; *бить* sau *игрáть ýтреннюю зóрю* a suna deşteptarea.

зарябúть, *-úт vb. pf. impers.* **1.** a se încreţi. **2.** *(a începe)* a vedea tulbure/pestriţ în faţa ochilor.

заря́д, *-а m.* **1.** încărcătură (a unei arme de foc); *метáтельный* ~ încărcătură propulsivă; *пороховóй* ~ încărcătură cu pulbere explozivă; *холостóй* ~ încărcătură oarbă; cartuş orb. **2.** *(el.)* sarcină; *положи́тельный* ~ sarcină pozitivă. **3.** *(fig.)* rezervă; ~ *энéргии* rezervă de energie.

заряди́ть[1], *-яжý, -яди́шь vb. pf. (ipf. заряжáть) acuz.* **1.** a încărca; ~ *ружьё* a încărca o armă. **2.** *(fig.)* a insufla.

заряди́|ть[2], *-яжý, -яди́шь vb. pf.* cu *inf.* sau *acuz.* a face în mod repetat/întruna acelaşi lucru; ~ *однó и то же* a o ţine una şi bună.

заряди́ться, *-яжýсь, -яди́шься vb. pf. (ipf. заряжáться)* **1.** a se încărca. **2.** *(fig.)* a-şi aduna puterile, a prinde puteri.

заря́дк/а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* încărcare, încărcătură. **2.** exerciţiu de gimnastică, înviorare; *дéлать ~у* a face gimnastică, a face exerciţii de înviorare.

заря́дный *adj.* de încărcare; *(mil.)* ~ *я́щик* cheson.

заряжáние, *-я n. (mil.) sg.* încărcare.

заряжáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заряди́ться.* **2.** *pas.* de la *заряжáть.*

засáд|а, *-ы f.* **1.** pîndă, ambuscadă; *засéсть в ~у* a se aşeza la pîndă; *попáсть в ~у* a cădea în cursă *(într-o ambuscadă).* **2.** detaşament/unitate de ambuscadă.

засади́ть, *-ажý, -áдишь vb. pf. (ipf. засáживать) acuz.* **1.** a planta a sădi. **2.** a implînta, a înfige adînc, a înţepeni. **3.** *(заключить)* a închide, a aresta, a băga; ~ *в тюрьмý* a băga în închisoare. **4.** *за + acuz.* a obliga, a sili la treabă, a pune la lucru; ~ *за рабóту* a pune la lucru.

засáдный *adj. (mil.)* de pîndă, de ambuscadă.

засáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de al *засади́ть*

засáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *засéсть (2).* **2.** *pas.* de la *засáживать.*

засáленный **1.** *p.t.p.* de la *засáлить.* **2.** *adj.* slinos, soios.

засáливать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засáлить*

засáливать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a pune la sare/la saramură, a pune la murat, a mura.

засáливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. засáлиться)* a se păta cu grăsime. **2.** *pas.* de la *засáливать*[1,2].

засáлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. сáлить* şi *засáливать) acuz.* a păta cu grăsime.

засáлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. сáлиться* şi *засáливаться (1).* a se păta cu grăsime.

засáсывание, *-я n.* absorbire, înghiţire.

засáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засосáть*

засáхаренн|ый **1.** *p.t.p.* de la *засáхарить.* **2.** *adj.* zaharisit, însiropat.

засáхаривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засáхарить*

засáхариваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *засáхариться* a se zaharisi. **2.** *pas.* de la *засáхаривать.*

засáхарить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. засáхаривать) acuz.* a zaharisi, a glasa.

засáхариться, *-ится vb. pf. (ipf. засáхариваться)* a se zaharisi.

засверкá|ть, *-áет vb. pf.* (a începe) a sclipi, a scînteia ◇ *тóлько пя́тки ~ли* fuge de-i scapără călcîiele.

засвети́ть[1], *-вечý, -вéтишь vb. pf.* **1.** a aprinde; ~ *свéчу* a aprinde o lumînare. **2.** *(сильно ударить)* a trînti una; ~ *оплеýху* a trînti o palmă.

засвети́ть[2], *-вечý, -вéтишь vb. pf. (ipf. засвéчивать) (foto)* a strica prin expunere la lumină.

засвети́ть[3], *-вéтит vb. pf.* (a începe) a luci, a lumina.

засвети́|ться[1], *-вéтится vb. pf.* **1.** a se lumina, a se aprinde lumina; *~лись огни́* s-au aprins luminile. **2.** (a începe) a străluci, a licări.

засвети́ться[2], *-вéтится vb. pf. (ipf. засвéчиваться) (foto)* a se strica prin expunere la lumină.

зáсветло *adv.* pe lumină, înainte de a se întuneca, la lumina zilei.

засвéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засвети́ть*[2]

засвéчиваться, *-ается vb. ipf.* de la *засвети́ться*[2]

засвидéтельствование, *-я n. sg.* certificare, atestare, adeverinţă, legalizare.

засвидéтельствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. (ipf. свидéтельствовать) acuz.* **1.** a atesta; a depune o mărturie. **2.** a certifica, a adeveri, a atesta, a legaliza; ~ *пóдпись* a legaliza o semnătură ◇ *(înv.)* ~ *почтéние* a prezenta omagii.

засвистáть, *-ищý, -и́щешь vb. pf. (pop.)* (a începe) a fluiera, a şuiera, a se pune pe fluierat.

засвистéть, *-ищý, -исти́шь vb. pf. v. засвистáть*

засéв, *-а m. sg. (действие)* însămînţare, semănat.

засевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *засéять*

заседáние, *-я n.* şedinţă, reuniune, adunare; *откры́тое* ~ şedinţă deschisă, şedinţă publică; *пленáрное* ~ şedinţă plenară, plenară; *откры́ть* ~ a deschide şedinţa; *закры́ть* ~ a ridica şedinţa.

заседáтель, *-я m.* asesor; *нарóдный* ~ asesor popular; *(înv.) прися́жный* ~ jurat.

заседáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a ţine şedinţă, a participa la o şedinţă.

засéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засéять*

засéка, *-и f.* **1.** pădure tăiată, lăstăriş. **2.** *(mil.)* abatiză, întăritură, palancă.

засекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *засéчь*

засекáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *засéчься.* **2.** *pas.* de la *засекáть.*

засекрéтить, *-рéчу, -рéтишь vb. pf. (ipf. засекрéчивать) acuz.* **1.** a declara secret (un act, un document etc.). **2.** *(fam.)* a permite accesul la lucrări secrete.

засекрéченный **I.** *p.t.p.* de la *засекрéтить.* **II.** *adj.* **1.** declarat secret. **2.** admis la muncă secretă.

засекре́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засекре́тить.*

заселе́ние, *-я n. sg.* populare, colonizare.

заселённость, *-и f. sg.* densitatea populației.

заселённый **1.** *p.t.p.* de la *засели́ть.* **2.** *adj.* dens populat, complet ocupat; *~ дом* casă complet ocupată.

засели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. заселя́ть) acuz.* **1.** a popula, a coloniza. **2.** a se instala; a se muta; a ocupa; *~ но́вый дом* a se instala într-o casă nouă.

заселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *засели́ть.*

засемени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* (a începe) a merge cu pași mărunți și repezi.

засеребри́ть, *-брю́, -бри́шь vb. pf.* a face ca argintul/de culoarea argintului.

засеребри́|ться, *-ри́тся vb. pf.* a străluci ca argintul; *(fig.)* a încărunți.

засе́|сть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf.* **1.** *(ipf. засе́живаться)* a rămîne/a sta undeva mai mult timp. **2.** *(ipf. заса́живаться) за + acuz.* sau cu *inf.* a se apuca de ceva. **3.** *в + acuz.* a se așeza undeva pe ascuns; *~ в заса́ду* a se pune la pîndă. **4.** *в + prepl.* a pătrunde adînc și a rămîne acolo; *(fig.) в голове́ ~ла мысль* mi-a intrat o idee în cap.

засе́чка, *-и f.* **1.** crestătură, tăietură, răboj. **2.** *(zool.)* cosire.

засе́|чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. засека́ть) acuz.* **1.** *(до смерти)* a omorî în bătaie. **2.** a se cosi; *ло́шадь ~кла́ но́гу* calul s-a cosit. **3.** *(сделать засечку)* a cresta. **4.** a înregistra, a nota. **5.** a repera.

засе́чься, *-ечётся vb. pf. (ipf. засека́ться)* a se cosi *(despre cai).*

засе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. засева́ть* și *засе́ивать) acuz.* a însămînța, a semăna.

засиде́ть, *-ди́т vb. pf. (ipf. заси́живать) acuz.* a păta, a murdări *(despre insecte, păsări).*

засиде́ться, *-ижу́сь, -иди́шься vb. pf. (ipf. заси́живаться)* a zăbovi, a rămîne mult timp ◇ *(pop.) ~ в де́вках* a rămîne fată bătrînă/ nemăritată, a împleti cosiță albă.

заси́женный **1.** *p.t.p.* de la *засиде́ть.* **2.** *adj.* murdărit, pătat *(de muște, de păsări).*

заси́живать, *-ает vb. ipf.* de la *засиде́ть*

заси́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *засиде́ться.* **2.** *pas.* de la *заси́живать*

засилосова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* de la *силосова́ть*

заси́лье, *-я n. sg.* predominare, preponderență; putere influentă.

заси́м *adv. (înv.)* apoi, după aceasta.

засине́ть, *-е́ет vb. pf.* **1.** a deveni albastru, a se albăstri. **2.** a apărea, a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare albastră).*

заси́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засини́ть.*

засини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. заси́нивать) acuz.* a albăstri, a sinili prea tare.

засия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* (a începe) a se lumina, a licări, a radia, a străluci, a luci; *~ от ра́дости* a radia de bucurie.

заскака́ть, *-скачу́, -ска́чешь vb. pf.* (a începe) a sări, a țopăi, a galopa.

заскаки́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заскочи́ть*

заскирдова́ние, *-я n. (agr.)* clădire în stoguri; punere în șire.

заскирдова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. pf.* de la *скирдова́ть; ~ ско́шенный хлеб* a face stog, a strînge în stoguri grîul secerat.

заско́к, *-а m.* **1.** săritură, salt înainte. **2.** *(fam.)* ciudățenie, țicneală, scrînteală ◇ *~ в голове́ у кого́-л.* îi lipsește o doagă.

заскору́злый *adj.* **1.** bătătorit, înăsprit, aspru, scorojit, abrutizat; *~ые ру́ки* mîini aspre. **2.** *(fig.)* înapoiat, anchilozat.

заскору́знуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a se bătători, a se înăspri, a se scoroji. **2.** *(fig.)* a se anchiloza, a se închista.

заскочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. заска́кивать)* **1.** a sări, a pătrunde (undeva). **2.** *(fam.)* a o lua înainte, a se vîrî înaintea cuiva. **3.** a trece pe undeva, a vizita în treacăt.

заскрежета́ть, *-жещу́, -же́щешь vb. pf.* (a începe) a scrîșni.

заскрести́сь, *-ребу́сь, -ребёшься vb. pf.* (a începe) a roade, a rîcîi, a ronțăi.

заскрипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* (a începe) a scîrțîi.

заскули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (fam.)* (a începe) a schelălăi, a scheuna, a scînci.

заскуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a se plictisi, a-i fi urît, a i se urî.

засла́ть, *зашлю́, зашлёшь vb. pf. (ipf. засыла́ть) acuz.* **1.** a expedia greșit. **2.** a trimite undeva departe, a exila. **3.** a trimite, a strecura, a infiltra.

заследи́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. засле́живать) acuz.* a păta, a lăsa urme.

засле́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заследи́ть*

заслези́ться, *-ези́тся vb. pf.* (a începe) a lăcrima, a înlăcrima.

засло́н, *-а m.* **1.** *(mil.)* acoperire, trupe de acoperire. **2.** *(прикрытие)* perdea; *водяно́й ~* perdea de apă. **3.** oblon, ușă; clapă, capac *(la cuptor, la sobă).*

заслони́ть, *-оню́, -они́шь vb. pf. (ipf. заслоня́ть) acuz.* **1.** a împiedica vederea, a face umbră, a se așeza în dreptul luminii. **2.** a feri, a acoperi, a apăra; *~ лицо́ от уда́ра* a-și feri fața de lovitură. **3.** *(înv.)* a ține calea, a împiedica trecerea; *~ доро́гу* a ține calea.

заслони́ться, *-оню́сь, -о́ни́шься vb. pf. (ipf. заслоня́ться)* a se acoperi, a se apăra *(cu ceva de ceva).*

засло́нка, *-и f.* **1.** ușiță, clapă la cuptor. **2.** *(tehn.)* clapetă, oblon, registru *(la cuptor, la coș),* șuber, vană.

заслоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заслони́ть*

заслоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заслони́ться.* **2.** *pas.* de la *заслоня́ть.*

заслу́г|а, *-и f.* merit; *награди́ть по ~ам* a răsplăti după merit; *наказа́ть по ~ам* a pedepsi (pe cineva) așa cum trebuie.

заслу́женно *adv.* după merit, pe bună dreptate; *~ нака́зан* pedepsit pe bună dreptate.

заслу́женный **1.** *p.t.p.* de la *заслужи́ть.* **2.** *adj.* meritat, binemeritat; *~ успе́х* succes bine meritat. **3.** emerit; *~ учёный* savant emerit; *~ ма́стер спо́рта* maestru emerit al sportului; *~ де́ятель иску́сства* maestru emerit al artei.

заслу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заслужи́ть.* **2.** a fi demn/ vrednic.

заслужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf. acuz.* **1.** a binemerita, a merita. **2.** a cîștiga; *~ дове́рие* a cîștiga încrederea. **3.** *(pop.)* a răsplăti. **4.** *(înv.)* a șterge o vină, a reabilita.

заслу́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. заслу́шивать) acuz.* **1.** a asculta, a audia. **2.** a lua în dezbatere.

заслу́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. заслу́шиваться) instr.* a asculta cu mare plăcere, a nu se mai sătura ascultînd.

заслу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заслу́шать*

заслу́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заслу́шаться.* **2.** *pas.* de la *заслу́шивать.*

заслы́шать, *-шу, -шишь vb. pf. acuz.* **1.** a auzi, a prinde cu auzul. **2.** *(fig.)* a simți un miros, a mirosi. **3.** a prinde de veste, a afla.

заслю́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заслюни́ть*

заслюни́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. заслю́нивать) acuz.* a murdări cu scuipat, a îmbăla.

засма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засмоли́ть.*

засма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf. в + acuz.* a se uita la ceva, a privi ceva, a arunca o privire pe furiș.

засма́триваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *засмотре́ться*

засме́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засмея́ть.*

засмея́ть, *-ею́, -еёшь vb. pf. (ipf. засме́ивать) acuz.* a-și bate joc (de cineva), a rîde, a ridiculiza.

засмея́ться, *-ею́сь, -еёшься vb. pf.* (a începe) a rîde, a izbucni în rîs.

засмоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. засма́ливать) acuz.* **1.** a smoli, a cătrăni. **2.** a murdări cu smoală/ cu rășină.

засморка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz. (pop.)* a murdări cu muci.

засморка́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a-și sufla nasul.

засмотре́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf. (ipf. засма́триваться) на + acuz.* a se uita îndelung, a se uita cu admirație, a nu-și mai lua ochii.

засмуща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se fîstîci.

заснéженный *adj.* înzăpezit, troienit, acoperit cu zăpadă.

заснимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заснять*

заснýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. засыпáть)* a adormi; *(fig.) ~ вéчным сном* a adormi somnul de veci, a muri.

заснять, *-нимý, -ни́мешь vb. pf. acuz. (ipf. заснимáть)* **1.** a filma, a turna *(un film)*. **2.** a fotografia.

засóв, *-а m.* zăvor; *задви́нуть ~* a trage zăvorul.

засóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засýнуть*

засóл, *-а m. sg.* **1.** *(действие)* punere la murat, sărare. **2.** sărătură, murătură.

засолéни|е, *-я n. (agr.)* sărare, salinizare.

засоли́ть, *-олю́, -óли́шь vb. pf. (ipf. соли́ть* și *засáливать) acuz.* a pune la sare/la murat, a conserva în saramură.

засóлка, *-и f. sg. (pop.) v. засол(1)*

засопéть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (fam.)* (a începe) a fîsîi.

засóр, *-а m.* astupare.

засорéние, *-я n.* **1.** astupare; *~ трубы́* astupare a unei țevi; *(med.) ~ желýдка* indigestie. **2.** năpădire a buruienilor, îmburuienire.

засорённость, *-и f. sg.* îmburuienire, înăbușire cu buruieni; *~ пóля* năpădire a buruienilor pe un cîmp.

засори́тель, *-я m. (agr.)* buruiană.

засори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. vb. pf. (ipf. засоря́ть) acuz.* **1.** a face gunoi, a murdări. **2.** a înfunda, a astupa; *(med.) ~ желýдок* a face/a căpăta o indigestie.

засори́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. засоря́ться)*. **1.** a se murdări. **2.** a se astupa, a se înfunda.

засоря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb ipf.* de la *засори́ть*

засоря́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *засори́ться*. **2.** *pas.* de la *засоря́ть*.

засосá|ть, *-осý, -осёшь vb. pf. (ipf. засáсывать) acuz.* **1.** (a începe) a suge. **2.** a istovi sugînd. **3.** a înghiți, a absorbi, a trage la fund; *(fig.) средá ~ла* mediul l-a tras la fund.

засóхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сóхнуть* și *засыхáть)* a se veșteji, a se usca, a se ofili.

засóхший **1.** *part. trec. act.* de la *засóхнуть*. **2.** *adj.* uscat, veștejit, ofilit.

засочи́ться, *-чýсь, -чи́шься vb. pf.* (a începe) a se prelinge, a picura.

зáспанный **1.** *p.t.p.* de la *заспáть*. **2.** *adj.* umflat de somn, somnoros.

заспáться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf.* a dormi prea mult.

заспеши́|ть, *-шý, -ши́шь vb. pf.* (a începe) a se grăbi, a da zor.

заспиртовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf. (ipf. заспиртóвывать)* a pune în spirt *(pentru conservare)*.

заспиртóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заспиртовáть*.

заспóрить, *-рю, -ришь vb. pf.* (a începe) a se certa, a discuta aprins, a se porni pe ceartă.

застáва, *-ы f.* **1.** barieră. **2.** post de pază, post de grăniceri; *пограни́чная ~* post de frontieră, pichet de frontieră; *сторожевáя ~* post de gardă, trupă de avanpost; *головнáя похóдная ~* avangardă.

заставáть, *-таю́, -таёшь vb. ipf.* de la *застáть*.

застáвить [1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. заставля́ть) acuz.* **1.** *(загромозди́ть)* a îngrămădi, a umple, a ticsi, a încărca. **2.** *(загороди́ть)* a bara trecerea, a astupa drumul, a baricada.

застáви|ть [2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. заставля́ть) acuz.* cu *inf.* a forța, a sili, a obliga, a constrînge; *всё заставля́ет дýмать, что...* totul te face să crezi, că...; *~ молчáть* a sili să tacă.

застáвка, *-и f. (tipogr.)* frontispiciu, vinietă.

заставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *застáвить* [1,2]

застáиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *застоя́ться*

застарéлый *adj.* învechit, inveterat, înrădăcinat.

застá|ть, *-тáну, -тáнешь vb. pf. (ipf. заставáть) acuz.* a găsi, a surprinde; *~ на мéсте преступлéния* a prinde asupra faptului, a prinde în flagrant delict; *~ врасплóх* a surprinde, a lua fără veste; *~ в живы́х* a găsi în viață.

застёгивание, *-я n. sg.* încheiere *(a unei haine)*.

застёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застегнýть*

застёгиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застегнýться*. **2.** *pas.* de la *застёгивать*

застегнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. застёгивать) acuz.* a încheia *(nasturii, copcile)*, a prinde *(cu agrafă, cu cataramă)*.

застегнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. застёгиваться)* a se încheia.

застёжка, *-и f.* copcă, agrafă, încheietoare, încuietoare, cataramă, pafta.

застекли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. застекля́ть) acuz.* a pune geamuri.

застекля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *застекли́ть*.

застели́ть, *-телю́, -тéлешь vb. pf. (ipf. застилáть) acuz. v. застлáть(1)*.

застенографи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. стенографи́ровать) acuz.* a stenografia.

застéнок, *-нка m.* cameră de tortură, temniță, beci.

застéнчиво *adv.* timid, cu timiditate, cu sfială, în chip sfios.

застéнчивость, *-и f. sg.* timiditate, sfială.

застéнчивый *adj.* timid, sfios.

застесня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* a manifesta timiditate/sfială; (a începe) a se sfii, a fi stingherit.

застигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *застúчь* și *засти́гнуть*

засти́гнуть, *-и́гну, -и́гнешь vb. pf. (ipf. застигáть) v. засти́чь*.

засти́л, *-а m. (tehn.)* acoperire.

застилáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *застлáть* și *застели́ть*.

застилáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застлáться*. **2.** *pas.* de la *застилáть*.

засти́лка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* acoperire, așternere. **2.** preș, țol.

застирáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. засти́рывать) acuz.* **1.** *(пятно)* a scoate la spălat. **2.** *(плохо выстирать)* a spăla prost, a izîni.

засти́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застирáть*

зáстить, *зáщу, зáстишь vb. ipf. acuz.* sau fără *compl. (pop.)* a sta cuiva în lumină, a împiedica lumina.

засти́чь, *-ти́гну, -ти́гнешь vb. pf. (ipf. застигáть) acuz.* a prinde, a surprinde.

застлá|ть, *-телю́, -тéлешь vb. pf. (ipf. застилáть) acuz.* **1.** a acoperi, a așterne. **2.** *(fig.)* a întuneca, a împăienjeni.

застлá|ться, *-тéлется vb. pf. (ipf. застилáться)* a se acoperi, a se împăienjeni.

застóй, *-я m. sg.* stagnare, lîncezeală ◇ *(med.) ~ крóви* hemostază.

застóйный *adj.* **1.** de stagnare, stagnant. **2.** stătut, necerut, fără căutare.

застóльная, *-ой f.* cîntec de pahar.

застóльн|ый *adj.* de petrecere, de masă; *~ая пéсня* cîntec de petrecere; *~ая речь* toast.

застонáть, *-онý, -óнешь vb. pf.* (a începe) a geme, a scoate gemete.

застóпоривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застóпорить*

застóпориваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застóпориться*. **2.** *pas.* de la *застóпоривать*.

застóпорить *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. стóпорить* și *застóпоривать)* a opri, a frîna, a stopa.

застóпори|ться, *-ится vb. pf. (ipf. стóпориться* și *застóпориваться)* **1.** a se opri, a încetini mersul. **2.** *(fig.)* a stagna.

застоя́ться, *-ою́сь, -ои́шься vb. pf. (ipf. застáиваться)* **1.** a sta nemișcat (prea mult timp). **2.** a se strica (devenind stătut) *(despre un lichid)*. **3.** a se opri îndelung.

застрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застрóить*

застрáиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застрóиться*. **2.** *pas.* de la *застрáивать*.

застрахóванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *застраховáть*. **2.** *adj.* asigurat. **3.** **~ый,** *-ого m.* persoană asigurată, asigurat.

застраховáть, *-ахýю, -ахýешь vb. pf. (ipf. застрахóвывать) acuz.* **1.** a asigura; *~ дом* a asigura casa. **2.** *(fig.)* a pune în siguranță, a feri.

застраховáться, *-ахýюсь, -ахýешься vb. pf. (ipf. застрахóвываться)* a se asigura; *~ от несчáстного слýчая* a se asigura contra accidentelor.

застрахо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застрахова́ть*

застрахо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застрахова́ться.* **2.** *pas.* de la *застрахо́вывать.*

застра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застрочи́ть*[2]

застраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. застра́щивать) acuz. (pop.)* a speria, a intimida, a băga în sperieți.

застра́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застраща́ть*

застрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *застря́ть*

застре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застрели́ть*

застре́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застрели́ться.* **2.** *pas.* de la *застре́ливать.*

застрели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. застре́ливать) acuz.* a împușca, a omorî prin împușcare.

застрели́ться, *-елю́сь, -е́лишься vb. pf. (ipf. застре́ливаться)* a se împușca.

застре́льщик, *-а m.* inițiator, promotor, animator.

застрига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *застри́чь*

застри́чь, *-игу́, -ижёшь vb. pf. (ipf. застрига́ть) acuz.* **1.** a tăia prea scurt (o unghie). **2.** (a începe) a tăia *(cu foarfeca).*

застрога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. застра́гивать) acuz.* a ascuți, a ciopli (cu rindeaua).

застро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. застра́ивать) acuz.* a face construcții, a acoperi cu construcții/cu clădiri *(o suprafață oarecare).*

застро́иться, *-о́ится vb. pf. (ipf. застра́иваться)* a se acoperi cu construcții.

застро́йка, *-и f. sg. (действие)* construire, clădire.

застро́йщик, *-а m.* cel care are/care a obținut dreptul de a clădi o casă.

застрочи́|ть[1], *-очу́, -о́чи́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(a începe)* a țăcăni *(despre mașina de cusut).* **2.** (a începe) a țăcăni, a răpăi; *~л пулемёт* mitraliera a început să răpăie. **3.** *(fig.)* a scrie repede, a înșira.

застрочи́ть[2], *-очу́, -о́чи́шь vb. pf. (ipf. застра́чивать)* a coase la mașină, a trage la mașină, a trage o cusătură.

заструи́ться, *-уи́тся vb. pf.* a țîșni, a curge, a susura.

застря́|ть, *-я́ну, -я́нешь vb. pf. (ipf. застрева́ть)* a se împotmoli, a se înfunda. ◇ *слова́ ~ли в го́рле* i-au rămas cuvintele în gît; *(fig.) ~ в прови́нции* a se împotmoli în provincie; *(fig.) ~ в гостя́х* a sta prea mult în vizită.

застудене́ть, *-е́ет vb. pf.* de la *студене́ть*

застуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. засту́живать) acuz.* a răci; *~ го́рло* a răci la gît.

застуди́ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf. (ipf. засту́живаться)* a răci.

засту́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застуди́ть*

засту́живаться, *-аюсь, -аешься* **1.** *vb. ipf.* de la *застуди́ться.* **2.** *pas.* de la *засту́живать.*

засту́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (pop.)* a găbji, a găbui.

за́ступ, *-а m.* cazma, hîrleț.

заступа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заступи́ть.*

заступа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *заступи́ться*

заступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. заступа́ть).* **1.** *acuz.* cu *dat. (pop.)* a înlocui, a ține loc de... **2.** a lua în primire un serviciu *(un post),* a intra în serviciu. **3.** *(pop.)* a apăra, a proteja, a ocroti.

заступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. заступа́ться) за + acuz.* a lua apărarea, a sări în apărare, a apăra, a lua sub ocrotire.

засту́пник, *-а m.* apărător, ocrotitor, protector.

засту́пничество, *-а n. sg.* apărare, ocrotire, protecție, intervenție *(în favoarea cuiva).*

застуча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a bate, a ciocăni.

застыва́ние, *-я n. sg.* înghețare, congelare, răcire, întărire, solidificare.

застыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *засты́ть*

застыди́ть, *-ыжу́, -ыди́шь vb. pf. acuz.* a rușina, a face de rușine, a da de rușine *(dojenind).*

застыди́ться, *-ыжу́сь, -ыди́шься vb. pf.* a se rușina, a se intimida, a-i fi rușine.

засты́|ть, *-ы́ну, -ы́нешь vb. pf. (ipf. застыва́ть)* **1.** a se închega, a se întări, a se răci; *клей ~л* cleiul s-a întărit. **2.** *(озя́бнуть)* a îngheța, a degera. **3.** *(покры́ться льдом)* a îngheța. **4.** *(о тру́пе)* a înțepeni. **5.** *(fig.)* a înțepeni, a înlemni, a încremeni, a împietri; *~ в восхище́нии* a amuți de admirație; *~ от удивле́ния* a încremeni de uimire. **6.** *(fig.)* a stagna.

засуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. acuz. (pop.)* a condamna, a osîndi.

засуети́ться, *-ечу́сь, -ети́шься vb. pf.* (a începe) a se agita, a se neliniști, a forfoti.

засу́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. засо́вывать) acuz.* a vîrî, a băga, a introduce, a pune în...

за́сух|а, *-и f.* secetă, uscăciune.

засухоусто́йчивость, *-и f. sg.* rezistență la secetă.

засухоусто́йчивый *adj.* rezistent la secetă.

засу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засучи́ть*

засучи́ть, *-учу́, -у́чи́шь vb. pf. (ipf. засу́чивать) acuz.* a sufleca, a sumete; *~ рукава́* a sufleca mînecile.

засу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засуши́ть*

засуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. засу́шивать) acuz.* a usca.

засу́шливость, *-и f.* ariditate.

засу́шлив|ый *adj.* secetos, arid; *~ая пого́да* timp secetos.

засчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. засчи́тывать) acuz.* a socoti, a lua în considerație, a lua în seamă, a pune la socoteală.

засчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засчита́ть*

засыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *засла́ть*

засы́лка, *-и f. sg.* infiltrare, strecurare; trimitere.

засы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. засыпа́ть) acuz.* **1.** a umple, a astupa; *~ я́му* a astupa o groapă. **2.** a presăra, a acoperi; *~ цвета́ми* a acoperi cu flori, a presăra cu flori. **3.** a turna, a vărsa, a înmagazina (grăunțe, boabe); *~ зерно́ в элева́торы* a turna cerealele în siloz. **4.** *(fig.)* a copleși; *~ вопро́сами* a copleși cu întrebări.

засыпа́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *засну́ть*

засыпа́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *засы́пать*

засыпа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *засы́паться*

засы́паться, *-плюсь, -плешься vb. pf. (ipf. засыпа́ться)* **1.** a pătrunde, a intra în... **2.** a se acoperi, a se umple. **3.** *(pop.)* a i se înfunda, a intra la apă. **4.** a cădea *(la examen).*

засы́пка, *-и f. (действие)* **1.** astupare, umplere. **2.** vărsare, turnare, depozitare, înmagazinare.

засыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *засо́хнуть*

затаври́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *таври́ть*

затаённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *затаи́ть.* **2.** *adj.* ascuns, tăinuit, tainic; *~ая зло́ба* mînie ascunsă. **3.** *adj.* înăbușit; *с ~ым дыха́нием* ținîndu-și răsuflarea.

зата́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затаи́ть*

зата́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *затаи́ться.*

затаи́ть, *-аю́, -аи́шь vb. pf. (ipf. зата́ивать) acuz.* **1.** a piti, a ascunde. **2.** a tăinui; a nu da pe față (un sentiment); *~ оби́ду* a avea pică (pe cineva), a-i purta (cuiva) sîmbetele ◇ *~ дыха́ние* a-și ține răsuflarea.

затаи́ться, *-аю́сь, -аи́шься vb. pf. (ipf. зата́иваться)* **1.** a se piti, a se ascunde. **2.** *(fig.)* a-și ascunde gîndurile.

зата́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затолкну́ть* și *затолка́ть*

затанцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf. acuz.* (a începe) a dansa; a se porni din loc *(dansînd).*

зата́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затопи́ть*[1]

зата́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затопта́ть*

зата́птываться, *-аюсь, -аешься pas.* de la *зата́птывать*

затарато́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (pop.)* (a începe) a flecări, a trăncăni.

зата́сканность, *-и f. sg.* banalitate, caracter banal.

зата́сканн|ый **1.** *p.t.p.* de la *затаска́ть.* **2.** *adj.* purtat, uzat, jerpelit, ros. **3.** *adj. (fig.)* banal, răsuflat, perimat; *~ое выраже́ние* expresie banală; *~ая остро́та* glumă răsuflată.

затаска́ть, *-а́ю, -а́ешь* **1.** *(ipf. зата́скивать)* a purta, a uza; *~ оде́жду* a-şi uza hainele. **2.** *(ipf. зата́скивать) (fig.)* a banaliza. **3.** a obosi pe cineva (ducîndu-l din loc în loc), a-l hărţui.

затаска́ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. зата́скиваться)* a se jerpeli, a se uza, a se ponosi.

зата́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затаска́ть (1, 2)* şi *затащи́ть.*

зата́скиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затаска́ться.* **2.** *pas.* de la *зата́скивать.*

зата́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заточи́ть*[2]

затащи́|ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. зата́скивать) acuz.* a tîrî, a trage, a duce undeva.

затвердева́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *затверде́ть*

затверде́лость, *-и f.* **1.** *sg.* întărire, învîrtoşare. **2.** *(med.)* calozitate, bătătură.

затверде́л|ый *adj.* întărit, învîrtoşat.

затверде́ние, *-я n.* **1.** *sg.* solidificare, întărire. **2.** *(med.)* calozitate, induraţie, bătătură.

затверде́ть, *-е́ет vb. pf. (ipf. тверде́ть* şi *затвердева́ть)* a se solidifica, a se întări, a se învîrtoşa.

затверди́ть, *-ржу́, -рди́шь vb. pf. (ipf. тверди́ть) acuz.* a memora, a învăţa (pe de rost) ◇ *~ одно́ и то́ же* a o ţine una şi bună, a bate apa-n piuă.

затво́р, *-а m.* **1.** închizător (la arme). **2.** zăvor, încuietoare, **3.** *(tehn.)* obturator, stăvilar, zăgaz.

затвори́ть, *-орю́, -о́ришь vb. pf. (ipf. затворя́ть) acuz.* a închide, a încuia, a zăvorî; *~ дверь* a închide uşa.

затвори́|ться, *-орю́сь, -о́ришься vb. pf. (ipf. затворя́ться)* **1.** a se închide (despre fereastră, uşă etc.) **2.** a se retrage (într-o încăpere), a se zăvorî, a se încuia. **3.** *(fig.)* a se izola.

затво́рник, *-а m.* sihastru, pustnic, schimnic.

затво́рнический *adj.* de pustnic, de schimnic.

затво́рничество, *-а n. sg.* pustnicie, sihăstrie, schimnicie.

затворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *затвори́ть.*

затворя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затвори́ться.* **2.** *pas.* de la *затворя́ть*

затева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зате́ять*

затева́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зате́яться.* **2.** *pas* de la *затева́ть.*

зате́йливо *adv.* în mod ingenios, ciudat, complicat, nostim.

зате́йливость, *-и f. sg.* ingeniozitate, caracter complicat/întortocheat/nostim.

зате́йлив|ый *adj.* ingenios, complicat, întortocheat, nostim.

зате́йник, *-а m.* **1.** om vesel, poznaş, ingenios. **2.** organizator şi conducător de jocuri şi distracţii de masc.

затека́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *зате́чь*

зате́м *adv.* **1.** *(после, потом)* pe urmă, apoi, după aceea. **2.** *(для того)* de aceea, în acest scop, pentru a ... **3.** *(далее)* mai departe, apoi.

затемне́ние *-я n.* **1.** *sg.* întunecare. **2.** camuflarea luminii. **3.** *(в лёгких)* pată întunecoasă *(pe plămîni).*

затемни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. затемня́ть) acuz.* **1.** a întuneca, a umbri; *~ фон карти́ны* a umbri fondul unui tablou. **2.** a camufla lumina; *~ го́род* a camufla luminile dintr-un oraş; *(fig.) ~ созна́ние* a adormi conştiinţa cuiva.

затемни́ться, *-ни́тся vb. pf. (ipf. затемня́ться)* a se întuneca.

за́темно *adv.* cu noaptea-n cap, de cu noapte; *вы́ехать ~* a pleca cu noaptea-n cap.

затемня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *затемни́ть*

затемня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затемни́ться.* **2.** *pas.* de la *затемня́ть.*

затен|и́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. затеня́ть) acuz.* a adumbri, a face umbră, a umbri.

затеня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *затени́ть*

зате́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зате́плить*

зате́плить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зате́пливать) acuz. (înv.)* a aprinde (o lumînare, o candelă).

зате́пли|ться, *-ится vb. pf. (înv.)* **1.** a se aprinde, a începe a licări. **2.** *(fig.)* (a începe) a miji, a licări; *зате́плилась наде́жда* a mijit o rază de speranţă.

затере́ть, *-тру́, -трёшь vb. pf. (ipf. затира́ть) acuz.* **1.** *(стереть)* a şterge. **2.** *(сдавить)* a bloca, a încleşta; *су́дно затёрло льда́ми* nava a fost blocată între sloiuri. **3.** *(fig.)* a ţine pe cineva în loc, a-l împiedica să se afirme. **4.** *(fam.)* a uza, a murdări.

затере́ться, *-тру́сь, -трёшься vb. pf. (ipf. затира́ться)* a se pierde, a se rătăci; *~ в толпе́* a se pierde în mulţime.

зате́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затеря́ть.*

зате́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затеря́ться.* **2.** *pas.* de la *зате́ривать.*

зате́рянн|ый **1** *p.t.p.* de la *затеря́ть.* **2.** *adj.* pierdut, uitat, părăsit, stingher.

затеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. зате́ривать) acuz.* a pierde, a rătăci.

затеря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. зате́риваться)* a se pierde, a se rătăci.

затеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. затёсывать) acuz.* **1.** a ciopli. **2.** a ascuţi.

затеса́ться, *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. затёсываться)* a se furişa, a se strecura, a se băga, a se fofila.

затёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затеса́ть*

затёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *затеса́ться*

зате́|чь, *-ечёт vb. pf. (ipf. затека́ть)* **1.** a curge, a pătrunde, a intra, a se infiltra. **2.** a se umfla. **3.** a se înţepeni, a amorţi.

зате́|я, *-и f.* **1.** *(замысел)* proiect, plan, idee, iniţiativă; *неуда́чная ~* proiect nereuşit; *опа́сная ~* iniţiativă primejdioasă. **2.** *(выдумка, развлечение)* distracţie, năzbîtie. **3.** toane, fasoane, pretenţii; *ба́рские ~и* toane boiereşti ◇ *без ~й* simplu, fără pretenţii.

зате́я/ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. затева́ть) acuz.* a întreprinde, a începe (să facă ceva), a pune la cale; *~ риско́ванное де́ло* a întreprinde un lucru riscant; *~ ссо́ру* a stîrni o ceartă; *~ разгово́р* a începe vorba; *что э́то ты ~л?* ce te-a apucat? ce ai pus la cale?

зате́яться, *-е́ется vb. pf. (ipf. затева́ться)* a se isca, a fi pus la cale.

затира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *затере́ть.*

затира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затере́ться.* **2.** *pas.* de la *затира́ть.*

зати́скать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. зати́скивать) acuz.* **1.** a înăbuşi, a sugruma, a strivi. **2.** a băga, a vîrî.

зати́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зати́снуть* şi *зати́скать.*

зати́снуть, *-ну -нешь vb. pf. (ipf. зати́скивать) acuz.* a introduce cu greu, a băga forţat, a înghesui, a îndesa, a vîrî.

затиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зати́хнуть*

зати́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. затиха́ть)* **1.** a înceta, a se stinge (despre un sunet). **2.** a se linişti, a se domoli, a se potoli, a se calma.

зати́шье, *-я n. sg.* acalmie.

заткать, *-ку́, -кёшь vb. pf. acuz.* a coase, a ţese, a broda *(acoperind cu desene).*

заткну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. затыка́ть) acuz.* **1.** *instr.* a astupa; *~ буты́лку про́бкой* a astupa sticla cu un dop. **2.** *за + acuz.* a băga, a vîrî ◇ *(pop.) ~ рот кому́-л.* a astupa cuiva gura; *~ за по́яс кого́-л.* a băga pe cineva în cofă.

затле́ть, *-е́ет vb. pf.* (a începe) a mocni, a arde mocnit.

затмева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *затми́ть*

затмева́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затми́ться.* **2.** *pas.* de la *затмева́ть.*

затме́ние, *-я n.* **1.** eclipsă; *~ со́лнца* eclipsă de soare; *~ луны́* eclipsă de lună; *части́чное ~* eclipsă parţială; *по́лное ~* eclipsă totală. **2.** *(fig.)* întunecare (momentană a minţii).

затми́|ть, *-ми́шь vb. pf. (ipf. затмева́ть) acuz.* **1.** a umbri, a întuneca.

2. *(fig.)* a eclipsa, a întrece, a depăşi; ~ *чью-л. слáву* a eclipsa gloria cuiva.

затми́ться, *-ми́тся vb. pf. (ipf. затмевáться)* a se umbri, a se întuneca, a se eclipsa.

затó *conj.* **1.** dar, în schimb. **2.** *(поэтому)* de aceea.

затовáривание, *-я n. sg.* stocare de mărfuri, acumulare de stocuri supranormative.

затовáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затовáрить.*

затовáриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затовáриться.* **2.** *pas.* de la *затовáривать.*

затовáрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. затовáривать) acuz.* a stoca mărfuri.

затовáри|ться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. затовáриваться)* **1.** a fi stocat, a fi acumulat. **2.** a rămîne cu marfa nedesfăcută.

затолкáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. затáлкивать) acuz.* **1.** a lovi cu coatele, a îmbrînci, a înghionti. **2.** *(запихать)* a îndesa, a înghesui.

затолкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. затáлкивать) acuz.* a împinge înăuntru, a înghesui.

затóн, *-а m.* **1.** *(заводь)* golf de rîu. **2.** loc de staţionare şi reparare a vaselor fluviale. **3.** gard de pescuit.

затону́ть, *-ону́, -óнешь vb. pf.* a se scufunda, a se cufunda.

затóпать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a tropăi.

затопи́ть[1], *-оплю́, -óпишь vb. pf. (ipf. затáпливать) acuz.* a aprinde focul, a face foc.

затопи́ть[2], *-оплю́, -óпишь vb. pf. (ipf. затопля́ть) acuz.* **1.** a inunda, a acoperi cu apă, a potopi. **2.** a scufunda, a îneca; ~ *судá* a scufunda nave.

затопи́|ться[1], *-óпится vb. pf. (ipf. затáпливаться)* a se aprinde, a începe să se încălzească/să se încingă.

затопи́|ться[2], *-óпится vb. pf. (ipf. затопля́ться)* a fi inundat, a se acoperi cu apă.

затоплéние, *-я n. sg.* **1.** inundare. **2.** scufundare.

затопля́емость, *-и f.* inundabilitate.

затопля́ть*(ся)*, *-я́ю(сь), -я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *затопи́ть(ся)*[2]

затоптáть, *-опчу́, -óпчешь vb. pf. (ipf. затáптывать) acuz.* **1.** a bătători cu picioarele, a înfige în pămînt (călcînd). **2.** a călca în picioare, a strivi. **3.** a murdări cu picioarele. **4.** *(костёр, папиросу и т.д.)* a stinge (călcînd) ◇ *(fig.) затоптáть когó-л. в грязь* a ponegri (pe cineva), a-l împroşca cu noroi.

затоптáться, *-опчу́сь, -óпчешься vb. pf.* (a începe) a tropăi; ~ *на мéсте* a începe să bată pasul pe loc.

затóр, *-а m.* îngrămădire, îmbulzeală, înghesuială; blocare, oprire; ~ *ýличного движéния* blocarea/oprirea circulaţiei pe stradă.

затормáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затормози́ть*

затормози́ть, *-можу́, -мози́шь vb. pf. (ipf. тормози́ть* şi *затормáживать) acuz.* **1.** (a începe) a frîna. **2.** *(fig.)* a frîna, a încetini.

затормози́ться, *-можу́сь, -мози́шься vb. pf.* de la *тормози́ться.*

затормоши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a plictisi cu cereri, a scoate sufletul cu pretenţii.

затороп́ить, *-оплю́, -óпишь vb. pf. acuz.* (a începe) a zori, a grăbi.

затороп́иться, *-оплю́сь, -óпишься vb. pf.* (a începe) a se zori, a se grăbi, a porni în grabă.

затосковá|ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf.* (a începe) a-l cuprinde dorul/tristeţea, a se întrista.

заточáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заточи́ть.*

заточéни|е, *-я n. sg. (înv.)* **1.** *(действие)* întemniţare, încarcerare; *подвéргнуть* ~*ю* a întemniţa, a arunca în închisoare. **2.** închisoare, temniţă; *жить в* ~*и* a trăi în închisoare; *он живёт как в* ~*и* trăieşte ca un schimnic.

заточи́ть[1], *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. заточáть) acuz. (înv.)* a întemniţa, a închide, a încarcera; ~ *в тюрьму́* a arunca în temniţă; ~ *в монасты́рь* a surghiuni la o mănăstire.

заточи́ть[2], *-очу́, -óчишь vb. pf. (ipf. затáчивать) acuz.* a ascuţi.

затóчка, *-и f. sg.* ascuţire.

затошни́ть, *-и́т vb. pf. impers. acuz.* (a începe) a-i fi greaţă, a i se face greaţă.

затравенéть, *-éет vb. pf.* de la *травенéть*

затрави́ть, *-авлю́, -áвишь vb. pf.* de la *трави́ть*[2].

затрáвк|а, *-и f.* **1.** *(min.)* amorsă, fitil, amorsal; *удáрная* ~ amorsă cu aprindere prin percuţie. **2.** *(chim.)* adjuvant, agent de cristalizare ◇ *сдéлать* ~*у* a pune bazele, a face începutul; *для* ~*и* pentru început.

затрáвленный 1. *p.t.p.* de la *затрави́ть.* **2.** *adj.* încolţit, hăituit; *как* ~ *зверь* ca o fiară încolţită.

затрáгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затрóнуть.*

затрапéзный *adj. (pop.)* de toate zilele, obişnuit, ponosit.

затрáт|а, *-ы f.* **1.** *(действие)* cheltuire. **2.** cheltuială, consum; ~ *сил и энéргии* consum de forţe şi de energie; *непроизводи́тельные* ~*ы* cheltuieli neproductive.

затрáтить, *-áчу, -áтишь vb. pf. (ipf. затрáчивать) acuz.* cu *на* + *acuz.* a cheltui, a întrebuinţa, a consuma.

затрáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затрáтить*

затрéбовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* a cere; ~ *докумéнт* a cere un act.

затрепáть, *-еплю́, -éплешь vb. pf. (ipf. затрёпывать) acuz.* a uza, a strica, a jerpeli, a terfeli; *(fig.)* ~ *чьё-л. и́мя* a terfeli numele cuiva.

затрепетáть, *-ещу́, -éщешь vb. pf.* (a începe) a tremura, a fremăta, a palpita.

затрёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затрепáть*

затрещá|ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf.* **1.** (a începe) a trosni, a pîrîi, a scîrţîi. **2.** *(начать болтать)* (a începe) a ţăcăni, a tăpăi.

затрéщин|а, *-ы f. sg. (pop.)* palmă; *дать* ~*у* a arde o palmă; *надавáть затрéщин комý-л.* a lua pe cineva la palme.

затрóну|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. затрáгивать) acuz.* **1.** *(задеть)* a atinge; *пу́ля* ~*ла кость* glonţul a atins osul; *(fig.)* ~ *больнóе мéсто* a atinge punctul slab, a atinge pe cineva unde-l doare; *(fig.)* ~ *чьи-л. интерéсы* a leza interesele cuiva; *(fig.)* ~ *самолю́бие* a atinge pe cineva în amorul propriu. **2.** *(fig.)* a aborda, a atinge; ~ *тéму* a aborda o temă/un subiect.

затруби́ть, *-ублю́, -уби́шь vb. pf. acuz.* (a începe) a suna, a sufla din corn, a trîmbiţa; ~ *сбор* a suna adunarea; ~ *в рог* (a începe) a suna din corn.

затруднéни|е, *-я n.* **1.** piedică, greutate; ~ *в дыхáнии* greutate în respiraţie. **2.** dificultate, greutate, încurcătură, situaţie grea; *материáльные* ~*я* greutăţi materiale; *создавáть* ~*я* a crea dificultăţi; *вы́вести из* ~*я* a scoate din impas; *вы́йти из* ~*я* a ieşi din impas/din încurcătură, a se descurca; *быть в* ~*и* a fi/a se găsi în încurcătură.

затруднённ|ый 1. *p.t.p.* de la *затрудни́ть.* **2.** *adj.* greu, anevoios; ~*ое дыхáние* respiraţie grea.

затрудни́тельность, *-и f. sg.* greutate, dificultate.

затрудни́тельн|ый *adj.* dificil, greu, plin de greutăţi; ~*ое положéние* situaţie dificilă/grea; *постáвить в* ~*ое положéние* a pune într-o situaţie grea; *вы́йти из* ~*ого положéния* a ieşi bine dintr-o încurcătură; *вы́вести из* ~*ого положéния когó-л.* a scoate pe cineva din încurcătură.

затрудни́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. затрудня́ть) acuz.* **1.** a împovăra, a stingheri, a pune în încurcătură, a încurca. **2.** a îngreuia, a îngreuna, a complica, a împiedica; ~ *положéние* a complica situaţia ◇ *éсли вас не* ~*т* dacă nu vă e greu.

затрудни́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf (ipf. затрудня́ться) instr.* sau cu *inf.* a întîmpina greutăţi, a-i fi greu.

затрудня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *затрудни́ть.*

затрудня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затрудни́ться.* **2.** *pas.* de la *затрудня́ть.*

затрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf.* (a începe) a tremura, a scutura, a zgudui, a zgîlţîi.

затряс|ти́сь, *-су́сь, -сёшься* (a începe) a tremura, a se scutura, a se zgudui, a se cutremura.

затумáнивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *затумáнить(ся).*

затумáнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. затумáнивать) acuz.* a întuneca, a înceţoşa, a înnegura.

затума́ниться, *-ится vb. pf. (ipf. затума́ниваться)* a se încețoșa, a se întuneca, a se înnegura.

затупи́ть, *-плю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. затупля́ть)* a toci.

затупи́ться, *-плю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. затупля́ться)* a se toci.

затупля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *затупи́ть.*

затупля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *затупи́ться.*

затуха́ние, *-я n. sg.* **1.** stingere. **2.** *(fig.)* domolire, potolire, slăbire. **3.** *(tehn.)* amortizare, atenuare; *(rad.)* ~ *радиово́лн* fading.

затуха́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *зату́хнуть.*

зату́хнуть, *-нет trec. -тух, -ла, -ло vb. pf. (ipf. затуха́ть)* **1.** a se stinge. **2.** *(fig.)* a se potoli, a se domoli, a se atenua, a slăbi. **3.** *(tehn.)* a se amortiza.

затушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf. (ipf. затушёвывать* și *тушева́ть) acuz.* **1.** a da cu tuș, a umbri, a hașura, a estompa. **2.** *(fig.)* a masca, a ascunde, a cocoloși.

затушёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затушева́ть.*

затуха́ющий **1.** *part. act. prez.* de la *затуха́ть.* **2.** *adj.* amortizant.

затуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. туши́ть) acuz.* a stinge; ~ *ла́мпу* a stinge lampa.

за́тхлость, *-и f. sg.* **1.** miros de mucegai, miros rînced/închis. **2.** *(fig.)* înapoiere, stagnare, marasm.

за́тхл|ый *adj.* **1.** rău mirositor, rînced, muced, stătut, îmbîcsit; ~ *во́здух* aer închis. **2.** *(fig.)* stagnant, înapoiat.

затыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заткну́ть*

заты́лок, *-лка m.* ceafă; *сдви́нуть ша́пку на* ~ a-și da căciula pe ceafă ◇ *станови́ться в* ~ a se așeza la rînd, unul după altul.

заты́лочн|ый *adj. (anat.)* occipital; *~ая кость* osul occipital.

заты́чк|а, *-и f. (pop.)* dop ◇ *(fig.) ко вся́кой бо́чке* ~ bun la toate; *на ~у* de umplutură.

затя́гивание, *-я n.* **1.** *(tehn.)* strîngere. **2.** tărăgăneală.

затя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затяну́ть*[1].

затя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *затяну́ться.*

затя́жка, *-и f.* **1.** amînare, tărăgănare, tergiversare. **2.** tragere în piept *(la fumat).*

затяжн|о́й *adj.* **1.** prelungit, îndelungat, de lungă durată. **2.** întîrziat, încetinit; ~ *прыжо́к с парашю́том* parașutare cu deschidere întîrziată.

затяну́|ть [1], *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. затя́гивать) acuz.* **1.** a lega, a strînge; ~ *по́яс* a strînge cureaua. **2.** a întinde prea tare; ~ *пово́дья* a întinde mult dîrlogii. **3.** a trage la fund, a înnămoli, a înfunda. **4.** a atrage, a face să vină. **5.** a acoperi, a învălui. **6.** *(impers.)* a se cicatriza. **7.** a prelungi, a tergiversa, a tărăgăna.

затяну́ть [2], *-яну́, -я́нешь vb. pf.* (a începe) a cînta, a intona.

затяну́|ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf. (ipf. затя́гиваться)* **1.** a se strînge, a se încinge; ~ *по́ясом* a se strînge cu cureaua. **2.** a se acoperi; *пруд ~лся ти́ной* iazul s-a acoperit cu alge. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se cicatriza. **4.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se prelungi, a se tărăgăna. **5.** a trage în piept *(fum de tutun).*

заулыба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a zîmbi.

зау́мный *adj.* fără sens, fistichiu, complicat.

зауны́вно *adv.* cu melancolie, cu jale, melancolic, trist.

зауны́вность, *-и f. sg.* melancolie, tristețe, alean.

зауны́вный *adj.* trist, melancolic, cu jale.

заупоко́йн|ый *adj.* pentru pomenirea morților; *~ая моли́тва* parastas; *~ая слу́жба* serviciu funebru, requiem.

заупря́миться *-млюсь, -мишься vb. pf.* (a începe) a se încăpățîna, a se îndîrji.

зауря́дность, *-и f. sg.* mediocritate, caracter mediocru.

зауря́дный *adj.* obișnuit, de rînd, de duzină, comun, mediocru.

заусе́ница, *-ы f.* **1.** paronichie. **2.** *(tehn.)* bavură, grat.

зау́треня, *-и f. (bis.)* utrenie.

заутю́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заутю́жить.*

заутю́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. заутю́живать) acuz.* a călca cu fierul de călcat.

зау́ченн|ый **1.** *p.t.p.* de la *заучи́ть.* **2.** *adj.* studiat, artificial, nefiresc; *~ые фра́зы* fraze studiate.

зау́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заучи́ть*

зау́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заучи́ться.* **2.** *pas.* de la *зау́чивать.*

заучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. зау́чивать) acuz.* a învăța, a memoriza, a învăța pe de rost/pe dinafară.

заучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. зау́чиваться)* a se surmena, a obosi, a se năuci (învățînd prea mult).

зауша́тельский *adj.* injurios, defăimător.

зау́шница, *-ы f. sg. (med.)* oreion, parotidită epidemică.

зафикси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *фикси́ровать.*

зафрахтова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* de la *фрахтова́ть.*

заха́живать, *-аю, -аешь vb. ipf. (iter.* de la *зайти́ 1,2)* a trece pe la cineva adesea.

захандри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* a cădea într-o stare de melancolie/de ipohondrie.

заха́ркать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *instr.* (a începe) a scuipa. **2.** *acuz.* a murdări (de scuipat).

захва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захвали́ть.*

захвали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. захва́ливать) acuz.* a lăuda peste măsură, a copleși cu laude, a ridica în slăvi.

захва́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захвора́ть.*

захва́т, *-а m.* **1.** luare, prindere, acaparare, ocupare, cotropire, uzurpare; ~ *вла́сти* luarea puterii; ~ *страны́* cotropirea unei țări. **2.** *(tehn.)* dispozitiv de prindere/de fixare, gheară.

захва́танн|ый **1.** *p.t.p.* de la *захва́тать.* **2.** *adj.* murdărit, jerpelit.

захвата́ть, *-а́ю, -а́ешь pf. (ipf. захва́тывать) acuz.* a murdări, a mînji, a păta *(cu mîinile).*

захвати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. захва́тывать) acuz.* **1.** *(взять)* a lua, a apuca. **2.** *(завладе́ть)* a cotropi, a uzurpa, a captura. **3.** *(взять с собо́й)* a lua cu sine. **4.** *(fig.) (увле́чь)* a absorbi, a captiva. **5.** *(засти́гнуть)* a surprinde; ~ *врасплóх* a lua prin surprindere. **6.** a cuprinde; *ого́нь ~л весь дом* focul a cuprins toată casa. **7.** *(останови́ть, прерва́ть вовремя)* a opri (la timp), a preveni ceva; ~ *просту́ду* a lua măsuri la timp contra răcelii. **8.** *(pop.)* a găsi, a apuca, a prinde ◇ *(impers.) у кого́-л. ~ло дух* sau *дыха́ние* i s-a tăiat răsuflarea.

захва́тническ|ий *adj.* de cotropire, de cotropitor, de acaparare; *~ая поли́тика* politică de agresiune/de cotropire; *~ая война́* război de cotropire, război anexionist.

захва́тный *adj. (înv.)* v. *захва́тнический.*

захва́тчик, *-а m.* cotropitor, invadator, ocupant.

захва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *захвати́ть* și *захвата́ть.* **2.** *(fig.)* a fi captivant, a cuceri, a captiva.

захва́тывающий *adj.* **1.** *part. prez. act.* de la *захва́тывать (1).* **2.** *adj. (fig.)* antrenant, captivant, palpitant; ~ *рома́н* un roman captivant.

захвора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. захва́рывать)* a cădea bolnav, a se îmbolnăvi.

захире́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *хире́ть.*

захихи́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a chicoti, a rîde pe înfundate, a se hlizi.

захлами́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. захламля́ть) (pop.) acuz.* a ințesa, a ticsi cu lucruri vechi.

захламлённый *adj.* ințesat / ticsit de vechituri.

захламля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *захлами́ть.*

захлебну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. захлёбывать) gen.* a lua o înghițitură, a înghiți.

захлебну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. захлёбываться)* **1.** a se îneca (sughițînd). **2.** a i se tăia răsuflarea. **3.** *(о наступле́нии и т.д.)* a se împotmoli, a eșua; *ата́ка ~лась* atacul s-a

împotmolit/a eşuat. **4.** *(о механизмах)* a înceta să funcţioneze, a se opri.

захлёбывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захлебнýть.*

захлестáть [1], *-хлещý, -хлéщешь vb. pf. (ipf. захлёстывать)* a biciui, a bate cu biciul/cu cureaua.

захлестá|ть [2], *-хлещý, -хлéщешь vb. pf.* (a începe) a răpăi; *~л дождь* ploaia a început să răpăie.

захлестнý|ть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. захлёстывать)* **1.** *acuz.* sau *acuz.* cu *instr.* a strînge; *~ пéтлей* a strînge cu un laţ. **2.** *acuz.* a inunda, a revărsa. **3.** *acuz. (fig.)* a cuprinde ◇ *~ло пáмять/в пáмяти* a uita cu desăvîrşire.

захлестнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. захлёстываться)* a se strînge, a se încolăci strîns.

захлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захлестнýть* şi *захлестáть* [1].

захлёстываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *захлестнýться.* **2.** *pas.* de la *захлёстывать.*

захлóпать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a pocni, a lovi, a bate (din palme, aripi etc.); (a începe) a izbi, a trînti.

захлóпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. захлóпывать) acuz.* a închide (cu zgomot), a trînti; a pocni, *~ дверь* a trînti uşa.

захлóпну|ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. захлóпываться)* a se închide cu zgomot, a se trînti.

захлопотáться, *-почýсь, -пóчешься vb. pf.* a avea multe griji, a obosi de griji, a nu-şi vedea capul de griji.

захлóпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захлóпнуть.*

захлóпываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *захлóпнуться.* **2.** *pas.* de la *захлóпывать.*

захлороформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. хлороформи́ровать) acuz.* a cloroformiza, a adormi cu cloroform.

захмелéть, *-лéю, -лéешь vb. pf. (ipf. хмелéть) (pop.)* a se îmbăta, a se chercheli.

захны́кать, *-ы́чу, -ы́чешь vb. pf.* (a începe) a scînci, a se văicări, a plînge.

захóд, *-а m. sg.* **1.** apus, asfinţit; *~ сóлнца* asfinţitul soarelui. **2.** popas, haltă, escală; *без ~а в гáвань* fără escală în port. **3.** pătrundere, ocolire; *~ в тыл неприя́теля* pătrundere în spatele inamicului.

заходи́ть [1], *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *зайти́* ◇ *~ сли́шком далекó* a-şi permite prea mult; a se întrece cu gluma.

заходи́ть [2], *-ожý, -óдишь vb. pf.* (a începe) a umbla, a se plimba.

заходя́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *заходи́ть.* **2.** *adj. (în expr.) ~ее сóлнце* soarele care apune/care asfinţeşte.

захолýстный *adj.* retras, depărtat; provincial, de provincie; *~ городóк* orăşel de provincie.

захолýстье, *-я n.* localitate retrasă/uitată, fund de provincie, colţ de ţară, fundătură.

захоронéние, *-я n.* înmormîntare, îngropare, înhumare.

захорони́ть, *-оню́, -óнишь vb. pf. (ipf. хорони́ть) acuz.* a înmormînta, a îngropa, a înhuma.

захотéть, *-очý, -óчешь vb. pf.* de la *хотéть.*

захотé|ться, *-óчется vb. pf. impers.* a-i veni pofta de...; *мне ~лось пить* mi s-a făcut sete.

захохотáть, *-охочý, -охóчешь vb. pf.* (a începe) a rîde cu hohote, a izbucni în rîs.

захрапéть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* (a începe) a sforăi, a se pune pe sforăit.

захрипéть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* (a începe) a horcăi.

захромáть, *-áю, -áешь vb. pf.* (a începe) a şchiopăta.

захрустéть, *-ущý, -усти́шь vb. pf.* (a începe) a trosni, a pîrîi.

захудáлый *adj.* **1.** *(обеднéвший)* sărăcit, decăzut, scăpătat. **2.** *(незначи́тельный)* prăpădit.

зацáпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. зацáпывать)* a găbui, a găbji, a înhăţa.

зацáпывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. зацáпать*

зацвести́ [1], *-етý, -етёшь vb. pf. (ipf. зацветáть)* (a începe) a înflori, a îmboboci, a da în floare.

зацвести́ [2], *-тет vb. pf. (ipf. зацветáть)* **1.** a mucezi. **2.** a se păta *(despre geamuri).*

зацветáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *зацвести́* [1,2]

зацеловáть, *-лýю, -лýешь vb. pf. acuz.* a acoperi cu sărutări, a săruta cu foc.

зацементи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* a cimenta.

зацепи́ть, *-цеплю́, -цéпишь vb. pf. (ipf. зацепля́ть) acuz.* **1.** a agăţa, a anina, a prinde. **2.** *(fig. înv.)* a atinge, a jigni; *~ когó-л. за живóе* a atinge pe cineva unde-l doare/la coarda sensibilă **3.** *(tehn.)* a angrena, a cupla.

зацепи́ться, *-еплю́сь, -éпишься vb. pf. (ipf. зацепля́ться)* **1.** a se agăţa, a se anina, a se prinde *(de ceva, de cineva)*, a se lovi de... **2.** *(tehn.)* a se îmbuca.

зацéпка, *-и f.* **1.** *(дéйствие)* agăţare, prindere. **2.** agăţător, cîrlig de atîrnat *sau* de remorcat ceva, clichet. **3.** *(fig. pop.)* protecţie, proptea, pilă. **4.** pretext. **5.** *(помéха) (pop.)* obstacol, piedică.

зацеплéние, *-я n. (tehn.)* angrenaj, angrenare, cuplare.

зацепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *зацепи́ть.*

зацепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зацепи́ться.* **2.** *pas.* de la *зацепля́ть.*

зачарóванный **1.** *p.t.p.* de la *зачаровáть.* **2.** *adj.* fermecat, vrăjit, fascinat.

зачаров|áть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. зачарóвывать) acuz.* a vrăji, a fermeca, a fascina.

зачарóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачаровáть.*

зачасти́|ть, *-ащý, -асти́шь vb. pf.* **1.** a îndesi, a înteţi. **2.** a veni des.

зачастýю *adv.* adeseori, deseori, adesea, de multe ori.

зачáтие, *-я n.* zămislire, concepere.

зачáт|ок, *-тка m.* **1.** *(зарóдыш)* embrion, germene. **2.** *(biol.)* făt, rudiment. **3.** *(mai ales la pl.)* începuturi, germeni, muguri; *~ки нóвой жи́зни* germenele/zorile unei vieţi noi.

зачáточн|ый *adj.* rudimentar, embrionar, de făt; *~ые óрганы* organe rudimentare; *в ~ом состоя́нии* în stare embrionară/incipientă.

зачáть, *-чнý, -чнёшь vb. pf. (ipf. зачинáть) (înv.) acuz.* **1.** a zămisli, a concepe. **2.** *(начáть)* a începe, a face începutul.

зачáхнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *чáхнуть.*

зачéм *adv. interog.* şi *rel.* pentru ce, de ce.

зачéм-то *adv.* cine ştie pentru ce.

зачерви́веть, *-еет vb. pf.* de la *черви́веть.*

зачёркивание, *-я n.* ştergere, tăiere cu o linie, anulare.

зачёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачеркнýть.*

зачеркнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. зачёркивать) acuz.* a şterge cu o linie, a anula.

зачернé|ть, *-éет vb. pf.* **1.** a se vedea, a se zări, a apărea *(despre obiecte de culoare neagră)*; *вдали́ ~л лес* în depărtare pădurea se vedea neagră. **2.** a deveni negru, a se înnegri.

зачернéться, *-éется vb. pf.* (a începe) a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare neagră).*

зачерни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. черни́ть) acuz.* a înnegri, a cerni, a vopsi în negru, a căni.

зачерпнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. зачéрпывать) acuz.* sau *gen.* a scoate (o cantitate de lichid); *~ воды́ из колóдца* a scoate apă din puţ.

зачéрпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачерпнýть.*

зачерствéлость, *-и f. sg.* stare de întărire / de învîrtoşare.

зачерствéл|ый *adj.* **1.** învechit, uscat; *~ хлеб* pîine veche/rece. **2.** *(fig).* neîndurător, neînduplecat, împietrit, dur.

зачерствéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *черствéть (1).*

зачерти́ть, *-ерчý, -éртишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. зачéрчивать)* a acoperi cu desene/ cu schiţe (tot spaţiul). **2.** a desena, a face o schiţă, a schiţa. **3.** (a începe) a desena, a schiţa.

зачéрчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачерти́ть (1).*

зачёс, *-а m.* zgrietură de ţesală.

зачесáть [1], *-ешý, -éшешь p.t.p. vb. pf. acuz.* (a începe) a scărpina, a pieptăna

зачесáть [2], *-ешý, -éшешь vb. pf. (ipf. зачёсывать)* a pieptăna, a coafa; a-şi da părul pe spate.

зачеса́ться[1], *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf.* 1. (a începe) a se scărpina. 2. a avea a căpăta mîncărime/usturime.

зачеса́ться[2], *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. зачёсываться) (pop.)* a se pieptăna, a se coafa, a se friza.

заче́сть, *-чту́, -чтёшь vb. pf. (ipf. зачи́тывать) acuz.* 1. a trece în cont, a pune la socoteală, a scădea, a reduce (din datorie, din durata pedepsei etc.); ~ *рубль в упла́ту до́лга* a scădea o rublă din suma datorată. 2. a admite, a aprecia favorabil.

заче́сться, *-чтётся vb. pf. (ipf. зачи́тываться)* a se socoti, a se trece în cont, a fi pus la socoteală, a fi luat în considerație.

зачёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* ipf. de la *зачеса́ть*[2]

зачёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *зачеса́ться*[2]. 2. *pas.* de *зачёсывать.*

зачёт, *-а m.* 1. socotire, punere la socoteală, trecere în cont/ în socoteală, compensare; *в* ~ *до́лга* în contul datoriei. 2. colocviu, examen, probă în învățămîntul superior *sau* în exerciții sportive. 3. notă de trecere obținută la un astfel de examen; *сдать* ~ a da un colocviu/ un examen; *получи́ть* ~ a obține o notă de trecere la examen.

зачётн|ый *adj.* de examen; *~ая кни́жка* carnet de student; *~ая се́ссия* sesiune de examene.

зачехли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* de la *чехли́ть.*

зачи́н, *-а m.* 1. *(lit.)* început, introducere. 2. început.

зачина́тель, *-я m.* inițiator, întemeietor, promotor.

зачина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a începe.

зачина́ться, *-а́ется vb. ipf.* a se începe.

зачини́ть, *-иню́, -и́нишь vb. pf. acuz.* 1. a repara, a cîrpi, a drege. 2. a ascuți.

зачи́нщик, *-а m.* instigator, ațîțător, căpetenie, cap.

зачири́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a ciripi.

зачисле́ние, *-я n. sg.* 1. înscriere, înmatriculare, primire, angajare; ~ *в а́рмию* înrolare în armată; ~ *в шта́ты* angajare, trecere în schemă/în statele de personal; titularizare. 2. trecere în cont.

зачи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зачисля́ть)* 1. *acuz.* a înscrie, a înmatricula, a numi, a angaja; ~ *на слу́жбу* a numi în serviciu; ~ *в штат* a angaja/a trece în schemă, a titulariza; ~ *в а́рмию* a înrola în armată; *(mil.)* ~ *в резе́рв* a trece în rezervă. 2. *acuz.* cu *на* + *acuz.* a trece în cont, a pune la socoteală ◇ ~ *на теку́щий счёт* a trece în contul curent.

зачи́слиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. зачисля́ться)* a se înscrie, a obține un loc, a intra într-un serviciu.

зачисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *зачи́слить.*

зачисля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *зачи́слиться.* 2. *pas.* de la *зачисля́ть.*

зачи́стить, *-чи́щу, -чи́стишь vb. pf. (ipf. зачища́ть) acuz.* 1. a netezi, a nivela, a șlefui, a lustrui. 2. a curăța.

зачи́стка, *-и f. sg.* netezire, nivelare, curățire.

зачита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. зачи́тывать) acuz.* 1. a da citire, a citi cu glas tare, a face lectură. 2. *(fam.)* a-și însuși/ a nu restitui o carte.

зачита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. зачи́тываться) instr.* 1. a se cufunda, a se adînci în citit/în lectură, a se antrena citind, a se lua cu cititul. 2. *(fam.)* a se scrînti de atîta citit.

зачи́тывать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заче́сть*

зачи́тывать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачита́ть*

зачи́тываться[1], *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *заче́сться.* 2. *pas.* de la *зачи́тывать*[1].

зачи́тываться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *зачита́ться.* 2. *pas.* de la *зачи́тывать*[2].

зачу́млённый *adj.* ciumat, contaminat (de ciumă).

зачу́ять, *-ую, -уешь vb. pf.* a adulmeca, a mirosi, a simți.

зашага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a merge, a păși cu pași mari, a o porni; ~ *по ко́мнате* a începe a se plimba prin cameră.

зашата́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a se clătina, a se mișca, a se legăna.

зашвы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зашвырну́ть*

зашвырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. зашвы́ривать) acuz.* a arunca, a azvîrli.

зашевели́ть, *-елю́, -ели́шь vb. pf. instr.* a pune în mișcare, (a începe) a mișca; ~ *па́льцами* a mișca din degete.

зашевели́|ться, *-елю́сь, -ели́шься vb. pf.* (a începe) a se mișca, a fremăta, a se agita.

зашелесте́|ть, *-ести́шь vb.pf.* (a începe) a foșni, a fîșîi, a murmura.

зашепта́ть, *-епчу́, -е́пчешь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* (a începe) a șopti, a șușoti.

зашепта́ться, *-епчу́сь, -е́пчешься vb. pf.* (a începe) a șopti, a șușoti.

зашиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *зашиби́ть.* 2. *(выпивать)* a trage la măsea, a suferi de patima beției.

зашиби́ть, *-бу́, -бёшь vb. pf. (ipf. зашиба́ть) acuz. (pop.)* 1. *(уда́рить, ушибить)* a lovi, a stîlci, a se lovi, a-și face vînătăi. 2. a cîștiga bani din gros, a se umple de bani, a se pricopsi.

зашиби́ться, *-бу́сь, -бёшься vb. pf. (pop.)* a se lovi, a face vînătăi.

зашива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заши́ть*

заши́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a face «sst».

зашипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb .pf.* 1. *(о змее)* (a începe) a șuiera; *(о гусе)* a sîsîi. 2. (a începe) a sfîrîi. 3. (a începe) a hîrîi.

заши́ть, *-шью́, -шьёшь vb. pf. (ipf. зашива́ть) acuz.* 1. a coase, a cîrpi, a repara cosînd; ~ *дыру́* a cîrpi o gaură; ~ *ра́ну* a coase o rană. 2. a împacheta cosînd într-o pînză; ~ *посы́лку в холст* a coase un colet în pînză.

зашифрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. шифрова́ть* și *зашифро́вывать) acuz.* a cifra.

зашифро́вывать, *-ваю, -ваешь vb. pf.* de la *зашифрова́ть*

зашнурова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* de la *шнурова́ть (1)* și *зашнуро́вывать.*

зашнурова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf.* de la *шнурова́ться* și *зашнуро́вываться.*

зашнуро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зашнурова́ть*

зашнуро́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *зашнурова́ться*

зашпаклева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. pf. (ipf. зашпаклёвывать* și *шпаклева́ть) acuz.* a chitui.

зашпаклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зашпаклева́ть*

зашпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зашпи́лить*

зашпи́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *зашпи́литься.* 2. *pas.* de la *зашпи́ливать.*

зашпи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зашпи́ливать) acuz.* a prinde cu un ac cu gămălie/cu un ac de siguranță/ cu un ac de cap.

зашпи́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. зашпи́ливаться)* a prinde/a fixa cu un ac.

зашта́тный *adj.* extrabugetar, în afara schemei; ~ *чино́вник* funcționar extrabugetar ◇ ~ *го́род* tîrg, orășel, orășel de provincie.

заштемпелева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. pf. (ipf. заштемпелёвывать* și *штемпелева́ть) acuz.* a ștampila, a sigila.

заштемпелёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заштемпелева́ть.*

што́панный 1. *p.t.p.* de la *заштопать.* 2. *adj.* țesut, stopat.

зашто́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. зашто́пывать* și *што́пать) acuz.* a cîrpi, a repara țesînd.

зашто́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зашто́рить.*

зашто́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. зашто́ривать) acuz.* a ascunde cu o perdea, a trage storurile.

заштрихова́ть, *-рихую, -рихуешь vb. pf.* de la *штрихова́ть.*

заштукату́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заштукату́рить.*

заштукату́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. заштукату́ривать) acuz.* a tencui.

заштукова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf.* de la *штукова́ть.*

зашуме́|ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* (a începe) a face zgomot/gălăgie, a fremăta, a murmura, a foşni, a vui, a vîjîi; *лес ~л* pădurea a început să freamăte.

зашурша́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf.* (a începe) a foşni, a fîşîi.

зашушу́каться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* (a începe) a şopti, a şuşoti.

защебета́ть, *-бечу́, -бе́чешь vb. pf.* (a începe) a ciripi.

защекота́ть[1], *-очу́, -о́чешь vb. pf. acuz.* a gîdila (tare, mult).

защекота́ть[2], *-очу́, -о́чешь vb. pf.* (a începe) a gîdila.

защёлка, *-и f.* **1.** zăvor, clanţă. **2.** *(tehn.)* zăvorul lacătului, placă de zăvorîre.

защёлка|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a scoate triluri, a cînta (despre păsărele); *соловей ~л* privighetoarea a început să cînte. **2.** (a începe) a plescăi, a pocni, a trosni; *~ па́льцами* a trosni din degete; *~ зуба́ми* a clănţăni din dinţi.

защёлкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *защелкну́ть.*

защёлкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *защелкну́ться.* **2.** *pas.* de la *защёлкивать.*

защелкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. защёлкивать) acuz.* a zăvorî, a închide cu zăvorul.

защелкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. защёлкиваться)* a se închide, a se încuia, a se zăvorî.

защеми́ть[1], *-емлю́, -еми́шь vb. pf. (ipf. защемля́ть) acuz.* a strivi, a strangula, a prinde cu ...

защеми́/ть[2] *vb. pf. impers. (fig. în expr.) ~ло на се́рдце* mi s-a strîns inima.

защемля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *защеми́ть*[1]

защёчн/ый *adj. (anat.* în *expr.) ~ые мешки́* pungile de la gît *(la unele mamifere).*

защипа́ть, *-иплю́, и́плешь vb. pf. acuz.* **1.** a chinui pişcînd/ ciupind. **2.** (a începe) a pişca, a ciupi.

защипну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. защи́пывать) acuz.* a apuca, a lua, a prinde (cu un cleşte, cu o pensetă etc.).

защи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *защипну́ть.*

защи́т|а, *-ы f.* **1.** *(действие)* apărare, ocrotire, protecţie; *иска́ть ~ы у кого́-л.* a căuta apărarea/ocrotirea cuiva; *взять под свою́ ~у* a lua apărarea cuiva. **2.** *col. (jur.)* apărarea; *пра́во на ~у* dreptul de apărare; *свиде́тели ~ы* martorii apărării. **3.** *col. (sport)* apărare ◇ *~ диссерта́ции* susţinerea unei disertaţii.

защити́тельн|ый *adj.* de apărare, apărător, ocrotitor; *~ая речь* pledoarie, discurs de apărare.

защити́ть, *-ищу́, -ити́шь vb. pf. (ipf. защища́ть) acuz.* **1.** a apăra; *~ го́род от врага́* a apăra un oraş contra duşmanului; *(fig.) ~ свои́ взгля́ды* a-şi susţine părerile, a-şi apăra convingerile. **2.** a ocroti, a feri, a proteja; *~ себя́ от дождя́* a se apăra de ploaie.

защити́ться, *-ищу́сь, -ити́шься vb. pf. (ipf. защища́ться)* a se apăra, a se feri.

защи́тник, *-а m.* **1.** apărător, ocrotitor, protector. **2.** avocat, apărător; *~ по назначе́нию* apărător din oficiu; *колле́гия ~ов* colegiul avocaţilor. **3.** *(sport)* fundaş, bec .

защи́тн|ый *adj.* de apărare, de protecţie, protector; *~ые очки́* ochelari de protecţie; *~ая окра́ска* mimetism, omocromie mimetică ◇ *~ цвет* culoare kaki.

защища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *защити́ть.* **2.** a pleda, a apăra, a susţine; *~ подсуди́мого* a apăra pe inculpat ◇ *~ диссерта́цию* a susţine o disertaţie.

защища́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *защити́ться.* **2.** *pas.* de la *защища́ть.*

заяви́ть, *-явлю́, -я́вишь vb. pf. (ipf. заявля́ть)* **1.** *acuz.* sau *prepl.* sau cu *conj.* «*что*» a declara, a face o declaraţie, a anunţa; *~ о жела́нии* a-şi exprima dorinţa; *~ проте́ст* a exprima un protest; *~ свои́ права́ на что-л.* a ridica pretenţii asupra unui lucru, a-şi revendica drepturile. **2.** *acuz. (înv.)* a certifica, a viza, a legaliza.

заяви́ться, *-явлю́сь, -я́вишься vb. pf. (ipf. заявля́ться) (pop.)* a apărea pe neaşteptate, a-şi face apariţia.

зая́вк|а, *-и f.* cerere, comandă; *сде́лать ~у на что-л.* a face o cerere/o comandă.

заявле́ние, *-я n.* **1.** declaraţie; *совме́стное ~* declaraţie comună. **2.** cerere, petiţie; *пода́ть ~* a depune o cerere.

заявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заяви́ть.*

заявля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заяви́ться* **2.** *pas.* de la *заявля́ть.*

зая́длый *adj.* pasionat, zelos, inveterat, înverşunat; *~ игро́к* jucător pasionat.

за́яц, *за́йца m.* **1.** iepure; *трусли́в как ~* fricos ca un iepure. **2.** *(fig.)* călător clandestin, spectator fără bilet; *е́хать за́йцем* a călători clandestin/ fără bilet ◇ *(prov.) за двумя́ за́йцами пого́нишься, ни одного́ не пойма́ешь* cine aleargă după doi iepuri nu prinde nici unul; *(prov.) одни́м уда́ром уби́ть двух за́йцев* a prinde doi iepuri dintr-o dată/ dintr-o lovitură.

за́ячий *adj.* de iepure ◇ *(fig.) ~ья нату́ра* fire de fricos, laş; *(med.) ~ья губа́* buză de iepure; *(bot.) ~ья капу́ста* susai, iarbă-de-şoldană, iarbă-de-urechi.

зва́ни|е, *-я n.* **1.** titlu; *учёное ~* titlu ştiinţific; *получи́ть до́кторское ~* a primi titlul de doctor. **2.** *(mil.)* grad; *офице́рское ~* grad de ofiţer; *во́инские ~я* grade militare. **3.** *(înv.)* condiţie socială, stare, pătură socială, profesie; *духо́вное ~* preoţie; *лю́ди ра́зного ~я* oameni din diferite pături sociale.

зва́ный *adj.* **1.** invitat, poftit, chemat; *~ гость* musafir aşteptat. **2.** de gală, cu invitaţi; *дать ~ обе́д* a da o masă, a avea invitaţi la masă; *~ ве́чер* serată, sindrofie.

зва́тельный *adj. (gram.) ~ паде́ж* cazul vocativ.

зва|ть, *зову́, зовёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. позва́ть)* a chema, a striga; *~ на по́мощь* a chema în ajutor. **2.** *(pf. позва́ть)* a invita, a pofti. **3.** *instr.* a numi, a se numi; *как тебя́ зову́т?* cum te cheamă, cum te numeşti? ◇ *(prov.) помина́й как ~ли* pe aici ţi-e drumul, s-a dus şi dus a fost.

зва́ться, *зову́сь, зовёшься vb. ipf.* a se numi, a se chema.

звезд|а́, *-ы́ f.* stea; *па́дающая ~* stea căzătoare; *блужда́ющие ~ы* stele călătoare; *~ экра́на* stea a ecranului, vedetă de cinematograf; *пятиконе́чная ~* stea în cinci colţuri; *(zool.) морска́я ~* stea-de-mare ◇ *(fig.) ве́рить в свою́ ~у́* a crede în steaua sa; *(fig.) звёзд с не́ба не хвата́ет* nu e dintre cei mai deştepţi, e cam greu de cap/la minte; *путево́дная ~* stea călăuzitoare; *роди́ться под счастли́вой ~о́й* a se naşte în zodie bună.

звёздн|ый *adj.* **1.** de stele, stelar, sideral; *~ая ка́рта* hartă siderală. **2.** înstelat; *~ое не́бо* cerul înstelat; *~ая ночь* noapte înstelată.

звездолёт, *-а m.* navă cosmică.

звездопа́д, *-а m.* căderea stelelor.

звездочёт, *-а m.* astrolog, cititor în stele, zodier.

звен|е́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf.* a suna, a răsuna, a zăngăni, a zornăi; *~и́т колоко́льчик* sună clopoţelul; *це́пи ~я́т* lanţurile zornăie; *~ шпо́рами* a zornăi din pinteni ◇ *~и́т в уша́х* îmi ţiuie urechile.

звен|о́, *-а́ n.* **1.** verigă, zală, inel, ochi de lanţ; *зве́нья це́пи* zalele/verigile unui lanţ. **2.** *(fig.)* verigă, element constitutiv, nod; *основно́е ~ произво́дства* veriga principală a producţiei. **3.** grupă, formaţie, echipă; *пионе́рское ~* grupă de pionieri; *~ самолётов* formaţie de avioane. **4.** şir de bîrne, cadru de bîrne.

звеново́й *adj.* de grupă, de echipă, de formaţie.

звеньев|о́й *adj.* **1.** pe grupe, pe echipe, de grupă, de echipă. **2.** **~ой,** *-ого m.* şef de echipă/de grupă, conducător de grupă.

зверёнок, *-нка; pl. -ря́та, -ря́т m.* pui de animal sălbatic.

зверёныш, *-а m. dim. v. зверёнок*

звере́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. озвере́ть)* a se înfuria, a deveni brutal/ feroce, a fi ca o fiară.

звери́нец, *-нца m. (înv. pop.)* menajerie.

звери́н|ый *adj.* **1.** de animal sălbatic, de fiară, animalic; ~ *про́мысел* vînătoare de animale sălbatice. **2.** *(fig.)* bestial, feroce, crud; ~*ые инсти́нкты* instincte bestiale.

зверобо́й, *-я m. (boj)* sunătoare, pojarniță.

зверобо́йн|ый *(bot.)* de/cu sunătoare; ~*ая насто́йка* infuzie de sunătoare.

зверово́д, *-а m.* crescător de animale cu blănuri scumpe.

зверово́дство, *-а n. sg.* creșterea animalelor cu blănuri scumpe.

зверово́дческий *adj.* de creșterea animalelor cu blănuri scumpe.

зверо́лов, *-а m.* vînător de animale sălbatice.

зверо́ловный *adj.* referitor la animale sălbatice; ~ *про́мысел* vînătoare de animale sălbatice.

зверо́ловство, *-а n. sg.* vînătoare de animale sălbatice.

звероподо́бный *adj.* cu înfățișare de fiară, animalic, asemenea unei fiare; bestial.

зве́рски *adv.* **1.** în mod feroce, brutal. **2.** grozav, extraordinar; ~ *уста́ть* a fi mort/frînt de oboseală.

зве́рск|ий *adj.* **1.** feroce, crud, fioros, bestial; ~*ое убийство* asasinat fioros. **2.** foarte mare, extraordinar, grozav, teribil, extrem ◇ ~ *аппети́т* poftă de lup.

зве́рств|о, *-а n.* bestialitate, ferocitate, atrocitate.

зве́рствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a comite atrocități, a săvîrși bestialități.

звер/ь, *-я m.* **1.** fiară, animal sălbatic; *пушно́й* ~ animal sălbatic cu blana scumpă. **2.** *(fig.)* bestie, brută, om crud; *смотре́ть* ~*ем* a arăta ca o bestie; ~-~*ем* ca o fiară.

зверьё, *-я́ n. sg. col.* fiare, animale sălbatice.

звон, *-а m.* **1.** sunet, clinchet, dangăt, zăngănit; *колоко́льный* ~ dangăt de clopote; ~ *ору́жия* zăngănit de arme; ~ *в уша́х* țiuit în urechi. **2.** *(fig.) (спле́тни, слухи)* zvon ◇ *мали́новый* ~ clinchet; *слы́шал* ~, *да не зна́ет, где он* a auzit că a bătut, dar nu știe la ce biserică.

звона́рь, *-я m. (bis.)* clopotar.

звон|и́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. позвони́ть) в + acuz.* sau fără *compl.* a suna; ~ *в ко́локол* a trage clopotul; *телефо́н* ~*и́т* sună telefonul; ~*я́т!* sună. **2.** *(pf. позвони́ть) по + dat.* sau fără *compl.* a suna, a chema (pe cineva) la telefon; *я* ~*и́л ему́ три ра́за* l-am sunat de trei ori la telefon. **3.** *(pf. раззвони́ть) prepl. (fig. pop.)* a bate toba, a răspîndi zvonuri; ~ *во все колокола́* a bate toba, a trîmbița.

зво́нк|ий *adj.* **1.** sonor, răsunător; ~ *го́лос* voce sonoră. **2.** *(lingv.)* sonor; ~*ие согла́сные* consoane sonoare; ~*ая моне́та* monedă metalică, bani sunători ◇ ~*ая фра́за* frază bombastică.

зво́нко *adv.* sonor, răsunător, zgomotos; ~ *рассмея́ться* a rîde cu hohote; ~ *раздава́ться* a răsuna.

зво́нкость, *-и f. sg.* sonoritate.

зво́нница, *-ы f.* clopotniță.

звоно́к, *-нка́ m.* **1.** sonerie, clopoțel; *дверно́й* ~ soneria de la ușă; *электри́ческий* ~ sonerie electrică. **2.** sunet de clopoțel/ de sonerie; *разда́лся* ~ a sunat, s-a auzit sunînd; *телефо́нный* ~ sunet de telefon; *услы́шать* ~ a auzi clopoțelul/soneria sunînd; *дать* ~ a suna; ~*!* sună!

звук, *-а m.* **1.** sunet, zgomot; ~ *шаго́в* zgomot de pași; ~ *вы́стрела* detunătură, împușcătură; *посторо́нние* ~*и (в радиоприёмнике)* paraziți *(la aparatul de radio)*; *не изда́ть ни* ~*а* a nu scoate nici o vorbă. **2.** *(lingv.)* sunet; *гла́сный* ~ vocală; *согла́сный* ~ consoană ◇ *(fig.) пусто́й* ~ vorbe goale.

звуков|о́й *adj.* **1.** sonor; ~*а́я волна́* undă sonoră; ~ *сигна́л* semnal sonor; ~ *фильм* film sonor. **2.** *(lingv.)* fonetic; ~ *строй ру́сского языка́* sistemul fonetic al limbii ruse.

звуковоспроизведе́ние, *-я n.* reproducerea sunetului.

звуковоспроизводя́щий *adj.* de reproducere a sunetului.

звукозапи́сывающий *adj.* de înregistrare a sunetului.

звукоза́пись, *-и f. sg.* înregistrare a sunetului, înregistrare sonoră, fonografie.

звукоизоля́тор, *-а m.* izolator fonic/acustic.

звукоизоля́ция, *-и f.* izolație fonică/acustică.

звукометри́ческий *adj.* fonometric.

звукоме́трия, *-и f. sg.* fonometrie.

звуконепроница́емость, *-и f. sg.* izolare acustică, impenetrabilitate.

звуконепроница́емый *adj.* izolat acustic, impenetrabil pentru sunet.

звукоопера́тор, *-а m.* operator de sunet.

звукопеленга́тор, *-а m.* goniometru.

звукопеленга́ция, *-и f.* goniometrie.

звукопереда́ча, *-и f.* transmisiune sonoră.

зву́копись, *-и f. sg. (lit. muz.)* eufonie.

звукопоглоща́ющий *adj.* absorbant de sunete.

звукопоглоще́ние, *-я n.* absorbție a sunetului.

звукоподража́ние, *-я n.* onomatopee.

звукоподража́тельн|ый *adj.* onomatopeic.

звукоприёмник, *-а m.* dispozitiv de recepție.

звукопрово́дность, *-и f. sg. (fiz.)* conductibilitate acustică.

звукопрово́д|ный, *adj. (fiz.)* ~*ая среда́* mediu bun conducător de sunete.

звукопроводя́щий *adj. (fiz.)* bun conducător de sunete.

звукопроница́емость, *-и f. sg.* permeabilitate sonoră/acustică, însușirea de a lăsa să treacă sunetele.

звукопроница́емый *adj.* permeabil (acustic).

звукоря́д, *-а m. (muz.)* gamă; *гармони́ческий* ~ gamă armonică.

звукосним́атель, *-я m.* pick-up.

звукосочета́ние, *-я n.* combinație/îmbinare de sunete, grup de sunete.

звукоула́вливание, *-я n. sg. (mil. av.)* ascultare, detecție de sunete, recepții de sunete.

звукоула́вливатель, *-я m. v. звукоулови́тель*

звукоулови́тель, *-я m. (mil, av.)* detector, aparat de detecție acustică.

звуча́ние, *-я n. sg. (действие)* rezonanță, sunet, răsunet; ~ *ко́локола* sunetul clopotului.

звуч|а́ть, *-чи́т vb. ipf. (pf. прозвуча́ть)* **1.** *(издавать звук)* a suna, a răsuna, a emite un sunet. **2.** a răsuna a suna; *вдали́* ~*а́т голоса́* în depărtare răsună glasuri. **3.** *(fig.)* a răsuna, a se exprima, a se manifesta.

звуча́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *звуча́ть*. **2.** *adj.* sonor, sunător; ~*ее те́ло* corp sonor.

зву́чно *adv.* răsunător, sonor.

зву́чность, *-и f. sg.* sonoritate.

зву́чн|ый *adj.* sonor, răsunător.

звя́канье, *-я n. sg.* zăngănit, zornăit, zdrăngănit.

звя́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. звя́кнуть) instr.* a zăngăni, a zornăi, a zdrăngăni.

звя́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *звя́кать*. **2.** *(pop.)* a da un telefon.

зги *(în expr.) ни* ~ *не ви́дно* e întuneric beznă, e întuneric de-ți bagi degetele în ochi.

зда́ние, *-я n.* clădire, edificiu; *жило́е* ~ casă de locuit; *обще́ственное* ~ edificiu public, clădire publică.

здесь *adv.* **1.** aici, aci; *я живу́* ~ locuiesc aici; *кто* ~*?* cine e?; *его́* ~ *нет* nu e aici. **2.** în asta, aici; ~ *нет ничего́ осо́бенного* nu-i nimic deosebit în asta ◇ ~ *и там* ici și colo; ~ loco *(indicație pe scrisori)*.

зде́шний *adj.* de aici, localnic, de prin partea locului; *я не* ~ eu nu sînt de pe aici.

здоро́ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. поздоро́ваться) с + instr.* a se saluta, a-și da bineţe, a-și spune bună ziua; ~ *за́ руку* a da mîna cu cineva.

здорове́нн|ый *adj. (pop.)* **1.** zdravăn, voinic, robust, vînjos, solid; ~ *дети́на* băiat voinic. **2.** enorm, grozav de mare/de puternic; ~*ая дуби́на* măciucă zdravănă; ~ *го́лос* glas puternic.

здорове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. поздорове́ть)* a se însănătoși, a se întări, a se înzdrăveni, a se întrema.

здоро́вит|ься, *-ится vb. ipf. impers. (numai cu negație) dat.* a nu se simți bine, a fi bolnav; *мне не* ~*ся* nu mă simt bine.

здóрово *adv. (pop.)* **1.** tare, vîrtos, strașnic, grozav; ~ *егó ушúбло* l-a lovit zdravăn; ~ *емý попáло* i-au tras o săpuneală. **2.** bine, foarte bine; ~ *скáзано* e bine spus.

здорóво[1] *adv.* sănătos ◇ *(за)* ~ *живёшь* fără motiv, chiar din senin, iac-așa, de florile mărului.

здорóво[2] *interj. (pop.)* noroc!, sănătate, bună (ziua)!

здорóв|ый[1] *adj.* sănătos; *быть ~ым* a fi sănătos; *имéть ~ вид* a arăta bine; *~ая пúща* mîncare sănătoasă ◇ *будь здорóв! бýдьте ~ы!* fii sănătos!; fiți sănătoși!; *(prov.) в ~ом тéле ~ дух* minte sănătoasă în trup sănătos; *здорóв как бык* sănătos tun.

здорóвый[2] *adj. (pop.)* **1.** voinic, robust; ~ *пáрень* flăcău voinic. **2.** extrem, mare, puternic; ~ *морóз* ger cumplit. **3.** *scurt. pred. cu inf.* priceput, iscusit.

здорóвь|е, *-я n. sg.* sănătate; *расстрóить* ~ a-și zdruncina sănătatea; *состоя́ние ~я* starea sănătății; *слáбое* ~ sănătate șubredă; *на ~!* să-ți fie de bine!, să fii sănătos!; *пить за ~ дрýга* a bea în sănătatea unui prieten; *вáше ~!* sau *за вáше ~!* în sănătatea dumneavoastră!; *как вáше ~?* cum vă simțiți?; cum merge cu sănătatea?; *носú на ~!* să porți sănătos!; *éшь на ~!* mănîncă sănătos!; *дышáть ~ем* a fi sănătos, a respira a sănătate; *надорвáть* ~ a-și ruina/a-și zdruncina sănătatea; *не дорожúть ~ем* a se juca cu sănătatea, a nu-și prețui sănătatea; *тот ~я не знáет, кто бóлен не бывáет* tare-i bine și frumos cînd e omul sănătos; *цвестú ~ем* a fi sănătos tun.

здоровя́к, *-á m. (fam.)* om sănătos tun, om zdravăn.

здрáв|ие, *-я n. sg. (înv.)* sănătate; *нарóдное* ~ sănătate publică ◇ *(mil.) ~ия желáю!* să trăiți!; *(prov.) начáть за ~, а кóнчить за упокóй* a începe cu una și a sfîrși cu alta.

здрáвиц|а, *-ы f.* toast; *провозгласúть ~у за когó-л.* a închina paharul în sănătatea cuiva.

здрáвница, *-ы f.* sanatoriu, casă de sănătate, casă de odihnă.

здрáво *adv.* sănătos, cu minte, înțelept, rezonabil; *судúть* ~ a judeca înțelept.

здравомы́слие, *-я n. sg.* minte întreagă, maturitate a gîndirii, bun-simț, judecată sănătoasă.

здравомы́слящий *adj.* înțelept, rezonabil, cu bun simț, cu judecată sănătoasă, judicios.

здравоохранéни|е, *-я n. sg.* ocrotirea sănătății, sănătate publică; *министéрство ~я* ministerul sănătății.

здравоохранúтельный *adj.* sanitar, de ocrotire a sănătății.

здрáвость, *-и f. sg.* caracter judicios, bun simț; ~ *суждéния* judecată plină de bun-simț, raționament judicios.

здрáвст|вовать, *-твую, -твуешь, vb. ipf.* a fi sănătos, a o duce bine, a prospera ◇ *да ~вует* ... trăiască ...!

здрáвствуй și **здрáвствуйте** bună ziua! bună seara! noroc ◇ *(pop.) вот те ~!* iată; poftim!; ei na, asta-i bună!

здрáв|ый *adj.* **1.** rezonabil, înțelept, judicios, drept; *~ое суждéние* judecată sănătoasă; *~ая мысль* idee înțeleaptă; *~ум* minte limpede; ~ *смысл* bun simț; *быть в ~ом умé* a fi cu mintea limpede. **2.** *(înv.)* sănătos; *здрав и невредúм* teafăr și nevătămat; sănătos tun.

зéбра, *-ы f. (zool.)* zebră.

зéбристый *adj. (text.)* cu striații.

зéбу *m. indecl. (zool.)* zebu.

зев, *-а m.* **1.** faringe, gîtlej, cavitate bucală; *(med.) воспалéние ~а* laringită. **2.** *(înv.)* gură *(la fiare)*.

зевáка, *-и m.* și *f.* gură-cască, pierde-vară, cascăun.

зевáние, *-я n. sg. (действие)* căscat, căscare.

зевáтельный *adj.* de căscat, de căscare.

зевá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. зевнýть)* a căsca; ~ *от скýки* a căsca de plictiseală. **2.** a umbla gură-cască; ~ *по сторонáм* a umbla căscînd gura în toate părțile. **3.** *(pf. прозевáть) acuz.* a pierde/ a scăpa ceva (din neatenție) ◇ ~ *на потолóк* a căsca ochii la stele; a tăia frunză la cîini;

зевнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *зевáть (1)*.

зевóк, *-вкá m.* căscat; *подавúть* ~ a-și reține un căscat.

зевóта, *-ы f. sg.* căscat; ~ *напáла на когó-л.* l-a apucat căscatul.

зелáндский *adj.* din Zeelanda, zeelandez.

зелáндцы, *-цев pl.; sg. -дец, -дца m.* zeelandezi, locuitori ai Zeelandei.

зеленé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. позеленéть)* a se înverzi, a se face verde; *(fig.)* ~ *от злóсти* a se face verde de mînie. **2.** *(pf. зазеленéть)* a înverzi; a se vedea/a se zări *(despre obiecte de culoare verde)*; *лугá ~ют* luncile înverzesc.

зеленéться, *-éется vb. ipf.* a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare verde)*.

зеленúть, *-ню́, -нúшь vb. ipf. (pf. позеленúть) acuz.* a face verde, a vopsi în verde, a înverzi.

зеленн|óй *adj.* de zarzavaturi, de verdețuri; *~áя лáвка* prăvălie de zarzavaturi, zarzavagerie.

зеленовáтый *adj.* verzui.

зеленоглáзый *adj.* cu ochii verzi.

зеленщúк, *-а m.* zarzavagiu.

зелён|ый *adj.* **1.** verde; ~ *горóшек* mazăre verde. **2.** pămîntiu, livid; *у негó ~ цвет лицá* e pămîntiu la față. **3.** verde, vegetal; *~ые насаждéния* plantații verzi. **4.** de verdeață, de verdețuri, de zarzavaturi. **5.** crud; *~ое я́блоко* măr crud. **5.** *(fig.)* crud, necopt, neexperimentat; fără experiență; ◇ *мóлодо-зéлено* cu caș la gură; *(pop.) до ~ого змúя (напúться)* a se îmbăta criță; a fi beat mort; *(ferov.) ~ая ýлица* cale liberă; *~ая тоскá* plictiseală de moarte.

зéлен|ь, *-и f. sg.* **1.** verde, culoare verde; *китáйская* ~ verde de China. **2.** verdeață, vegetație; ~ *лесóв* verdeața pădurilor. **3.** *(col.)* verdețuri, legume, zarzavaturi. **4.** cocleală.

зéлье, *-я n. (înv.)* **1.** otravă, băutură din buruieni otrăvitoare; *любóвное* ~ elixirul dragostei. **2.** tutun, **3.** praf de pușcă, pulbere. **4.** om răutăcios; *(glumeț)* femeie îndrăcită.

зéльтерск|ий *adj. (în expr.) ~ая водá* sifon, apă gazeasă.

зельц, *-а m. (колбаса)* tobă *(salam)*.

земéльн|ый *adj.* funciar, agricol, agrar, de pămînt; ~ *банк* bancă agricolă; *~ое прáво* drept funciar; ~ *кóдекс* codul funciar; *~ая рефóрма* reformă agrară; *~ая сóбственность* proprietate funciară; *~ая рéнта* rentă funciară; ~ *учáсток* teren, lot, parcelă, suprafață de pămînt; ~ *надéл* lot de pămînt; *(înv.) ~ая общúна* obște agricolă/sătească.

землевéдение, *-я n. sg.* geografie *(mai ales fizică)*.

землевладéлец, *-льца m.* proprietar funciar, proprietar de pămînt, moșier; *крýпный* ~ latifundiar, mare proprietar de pămînt; *мéлкий* ~ mic proprietar de pămînt.

землевладéльческий *adj.* privitor la proprietatea funciară/la proprietarii de pămînt.

землевладéние, *-я n. sg.* **1.** proprietate funciară, drept de proprietate asupra pămîntului. **2.** proprietate, teren aflat în proprietatea cuiva.

землевóз, *-а m.* cărăuș de pămînt.

землéделец, *-льца m.* țăran, plugar, agricultor.

землéделие, *-я n. sg.* agricultură; *интенсúвное* ~ agricultură intensivă; *орошáемое* ~ agricultură irigată.

землéдельческ|ий *adj.* agricol, de agricultură; *~ая тéхника* tehnică agricolă.

землекóп, *-а m.* săpător, muncitor la săpatul pămîntului/la săpături.

землекóпный *adj.* terasier, referitor la săpatul pămîntului; ~ *инструмéнт* instrument terasier, de săpat pămîntul.

землемéр, *-а m.* inginer cadastral, specialist în lucrări de cadastru, inginer hotarnic.

землемéрн|ый *adj.* de hotărnicie, de topometrie, de măsurători terestre; *~ые рабóты* lucrări de măsurare a pămîntului; geodezie.

землепáшество, *-а n. sg. (înv.)* plugărie, cultivare a pămîntului, agricultură.

землепáшец, *-шца m. (înv.)* plugar, agricultor.

землепóльзовани|е, *-я n. sg.* folosire/ exploatare a pămîntului, sistem de exploatare a solului.

землепóльзователь, *-я m.* cel care foloseşte/cultivă/exploatează pămîntul, agricultor.

землерóб, *-а m.* plugar.

землерóйка, *-и f. (zool.)* chiţcan, chiţoran, şoarece-de-cîmp.

землерóйн|ый *adj.* de excavat, de săpat pămîntul; *~ые маши́ны* maşini de excavat/de săpat pămîntul.

землесóс, *-а m. (tehn.)* dragă cu sorb, dragă/pompă aspiratoare.

землесóсный *adj.* de/pentru dragă cu sorb; *~снаря́д* dragă aspiratoare.

землетрясéние, *-я n.* cutremur de pămînt.

землеустрóительный *adj.* de organizare a teritoriului, privitor la reglementarea regimului proprietăţii funciare.

землеустрóйство, *-а n. sg.* organizare agricolă a teritoriului, reglementare a regimului proprietăţii funciare.

землечерпáлка, *-и f. (tehn.)* dragă, excavator.

землечерпáние, *-я n. sg. (tehn.)* excavare, dragare, dragaj.

землечерпáтельн|ый *adj.* de/pentru excavat, de dragare; *~ые маши́ны* maşini de excavat/de săpat pămîntul, drage.

земли́стость, *-и f. sg.* aspect pămîntiu.

земли́стый *adj.* **1.** pămîntos, amestecat cu mult pămînt; *~ песóк* nisip pămîntos. **2.** pămîntiu, ca pămîntul; *~ цвет лица́* culoarea pămîntie a feţei. **3.** de pămînt; *~ бýрый ýголь* cărbunele brun de pămînt.

земл|я́, *-и́ f.* **1.** Pămîntul *(planeta)*. **2.** pămînt, uscat, sol; *пáхотная ~* pămînt arabil; *обрабóтка ~и́* cultivarea pămîntului. **3.** ţară, stat; *чужáя ~* ţară străină. **4.** teren, pămînt, domeniu, teritoriu ◇ *(folc.) за три́девять земéль* peste şapte mări şi şapte ţări; *сровня́ть с ~ёй* a nimici, a face una cu pămîntul; *стерéть с лица́ ~и́* a rade de pe faţa pămîntului; *как небó от ~и* ca de la cer la pămînt; *бýдто/как сквозь ~ю провали́ться* parcă l-a înghiţit pămîntul; *~ гори́т под ногáми* îi arde pămîntul sub picioare; *стоя́ть обéими ногáми на ~é* a sta cu amîndouă picioarele pe pămînt; *и как егó ~ дéржит!* cum de-l mai rabdă pămîntul; *на роднóй ~é* pe pămînt natal; *предáть ~é* a înhuma; *~ из-под ног ухóдит/бежи́т* îmi fuge pămîntul de sub picioare; *обетовáнная ~* pămîntul făgăduinţei; *приши́ть к ~é* a trînti la pămînt; *пусть бýдет ~ емý пýхом* să-i fie ţărîna uşoară; *слóвно из-под ~и́ вы́расти* a răsări/a creşte/a ieşi ca din pămînt; *уйти́ в ~ю* a trece pe lumea cealaltă; a-şi lua rămas bun de la viaţă; *хоть из-под ~и́* din pămînt din iarbă verde; din fundul pămîntului.

земля́к, *-á m.* compatriot, concetăţean, consătean.

земля́не *pl.* pămînteni.

земляни́к|а, *-и f. sg.* **1.** *(растение)* frag. **2.** *(фрукт)* fragă; *собирáть ~у в лесý* a culege fragi în pădure.

земляни́чн|ый *adj.* de fragi; *~ое варéнье* dulceaţă de fragi; *~ый куст* frag.

земля́нка, *-и f.* bordei.

землян|óй *adj.* **1.** de terasament; *~ы́е рабóты* lucrări de terasament. **2.** de pămînt; *~ýголь* cărbune de pămînt; *~орéх* alună de pămînt, arahidă ◇ *(bot.) ~áя грýша* nap porcesc; nap turcesc, topinambur; *~ червь* rîmă.

земля́ночный *adj.* de bordei.

земля́чество, *-а n.* asociaţie/organizaţie ai cărei membri sînt originari din acelaşi ţinut/din aceeaşi ţară.

земновóдные, *-ых pl. (zool.)* amfibii, batracieni.

земновóдный *adj.* amfibiu.

земн|óй *adj.* **1.** pămîntesc, de pămînt, de uscat, terestru; *~шар* globul pămîntesc; *~áя ось* axa pămîntului; *~áя корá* scoarţa pămîntului; *~ магнети́зм* magnetism terestru ◇ *~ поклóн* plecăciune pînă la pămînt; *~áя жизнь* viaţă pămîntească.

зéмск|ий *adj. (ist.)* de *zemstvă*; *~ая упрáва* administraţie locală judeţeană; *~ое ополчéние* miliţia ţării; *~ собóр* Zemskii sobor *(adunarea reprezentanţilor claselor privilegiate în vechea Rusie)*.

земснаря́д, *-а m.* hidromonitor, maşină de dragat prin aspiraţie.

зéмство, *-а n. (ist.) zemstvă (administraţie locală în Rusia ţaristă, aleasă de nobilime şi de clasele avute)*.

зензýбель, *-я m. (tehn.)* rindeagură de broască, rindea de fălţuit.

зени́т, *-а m. sg.* **1.** *(astr.)* zenit. **2.** *(fig.)* apogeu, culme, punct culminant; *в ~е слáвы* în culmea gloriei.

зени́тка, *-и f.* tun antiaerian.

зени́тн|ый *adj.* **1.** *(astr.)* zenital; *~ое расстоя́ние* distanţă zenitală. **2.** *(mil.)* antiaerian; *~ое орýдие* tun antiaerian.

зени́тчик, *-а m.* servant la tun antiaerian, artilerist antiaerian.

зени́ца, *-ы f. (înv.)* ochi, pupilă ◇ *берéчь как ~у óка* a păzi ca lumina ochilor; *люби́ть как ~у óка* a-i fi drag ca lumina ochilor, a-i fi drag ca ochii din cap.

зенкóвка, *-и f. (tehn.)* freză conică de zencuit, zencuitoare, adîncitor, teşitor.

зéркало, *-а n.* oglindă; *ручнóе ~* oglindă de mînă; *~ óзера* oglinda lacului ◇ *(prov.) нéчего на ~ пеня́ть, кóли рóжа кривá* nu te mînia pe oglindă, dacă mutra ţi-e urîtă/hîdă.

зеркáльн|ый *adj.* **1.** de oglindă, cu oglindă; *~ое произвóдство* industria oglinzilor. **2.** *(fig.)* neted, poleit, lucios (ca oglinda); *~ая глáдь óзера* luciul lacului.

зерни́стость, *-и f. sg.* granulaţie, grad de granulozitate; *~ пескá* gradul de granulozitate a nisipului.

зерни́ст/ый *adj.* grăunţos, zgrunţuros, granulos, cu granule, cu boabe; *~ известня́к* calcar granulos ◇ *~ая икрá* icre negre moi, caviar, icre boabe.

зерни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a granula.

зерн|ó, *-á n.* **1.** grăunte, sămînţă, bob, sîmbure; *ржанóе ~* bob de secară. **2.** *col.* grîne, cereale; *торговáть ~óм* a face comerţ de cereale; *товáрное ~* cereale-marfă; *хлеб в ~é* cereale, grîne. **3.** *(fig.)* germene, sîmbure, miez, fărîmă; *~ и́стины* un sîmbure de adevăr ◇ *жемчýжное ~* perlă.

зернови́дн|ый *adj.* în formă de grăunte, grunţuros, graniform; *~ые клéтки* celule graniforme.

зернов|óй *adj.* de grăunţe, de cereale, cerealier; *~áя торгóвля* comerţ de cereale; *~ы́е культýры* culturi cerealiere.

зернов|ы́е, *-ы́х pl. col.* cereale, graminee; *убóрка ~ы́х* recoltă de cereale.

зернодроби́лка, *-и f. (agr.)* maşină/rîşniţă de urluit cereale, urluitoare de grăunţe.

зернодроби́льн|ый *(agr.) adj.* de măcinat gros, de urluit; *~ая маши́на* maşină de urluit, urluitoare de grăunţe.

зернообрáзный *adj. v. зернови́дный.*

зерноочисти́тельн|ый *adj. (agr.)* de curăţit seminţe; de sortat cereale; *~ая маши́на* selector, trior, selectoare de cereale.

зерносклáд, *-а m.* depozit de cereale, siloz.

зерносуши́лка, *-и f.* maşină de uscat cereale, uscătoare de seminţe, uscător de cereale.

зерноулови́тель, *-я m. (tehn.)* reţinător de boabe, dispozitiv de captare a boabelor, captator de seminţe.

зернохрани́лище, *-а n. (agr.)* magazie de cereale, hambar, siloz de cereale.

зерноя́дн|ый *adj.* care se hrăneşte cu seminţe, granivor; *~ые живóтные* ainmale granivore.

зёрнышко, *-а n.* grăunte mic, grăuncior, bobuşor, bobuleţ, sîmbure; sîmburaş, semincioară.

зефи́р[1], *-а m. (mitol. poetic)* zefir (vînt uşor, plăcut).

зефи́р[2], *-а m. (text.)* zefir, aţică.

зефи́р[3], *-а m.* prăjitură cu albuş bătut.

зефи́ров|ый *adj. (text.)* de zefir; *~ая рубáшка* cămaşă de zefir.

зигзáг, *-а m.* zigzag, serpentină; *~ом; ~ами* în zigzaguri.

зигзагообрáзн|ый *adj.* în zigzag.

зижди́тель, *-я m. (înv.)* ctitor, creator, întemeietor, fondator.

зи́ждиться, *зи́ждется; зи́ждутся (folosit numai la prezent pers. 3) vb. ipf. на + prepl. (livr.)* a se întemeia, a se bizui pe, a se baza pe ...

зим|á, *-ы́ f.* iarnă; *снéжная ~* iarnă cu multă zăpadă; *нá ~у* pentru iarnă; *к ~é* spre iarnă, mai pe iarnă; *всю ~у* toată iarna; *~óй* iarna, în timpul iernii; *настáла ~* a venit iarna; *~ на носý* iarna bate la uşă; *лю́тая ~* iarnă cumplită, cu şapte cojoace; *сирóтская ~* iarnă blîndă ◇ *скóлько лет, скóлько зим!* nu ne-am văzut de un car de

ani!: ~ *ещё своё скáжет* încă n-au mîncat lupii iarna.

зи́мн|ий *adj.* de iarnă, iernatic; *~ие растéния* plante iernatice; *~ спорт* sport de iarnă; *(mil.) ~ие квартúры* cantonament de iarnă; *~ее солнцестоя́ние* solstițiu de iarnă; *(zool.) ~яя спя́чка* somn hibernal, hibernare.

зимовáть, *-мýю, -ýешь vb. ipf. (pf. перезимовáть* și *прозимовáть)* a petrece iarna, a ierna, a hiberna ◇ *я тебé покажý, где рáки зимýют!* am să-ți arăt eu ție!, ți-oi da eu ție!

зимóвка, *-и f.* **1.** *(дéйствие)* iernare, iernat. **2.** adăpost pentru iarnă.

зимóвщик, *-а m.* om care rămîne undeva peste iarnă.

зимóвье, *-я n.* **1.** adăpost de iarnă *(pentru exploratori, vînători etc.)*. **2.** loc de iernat/de hibernat *(pentru unele animale)*.

зимóй *adv.* în timpul iernii, pe timp de iarnă, iarna.

зиморóдок, *-дка m. (ornit.)* pescăruș, prundar, ivanușcă.

зимостóйк|ий *adj.* rezistent la frig/la ger.

зипýн, *-а m.* zăbun, zeghe.

зия́ние[1], *-я n. (lingv.)* hiat.

зия́ние[2], *-я n. sg.* gură, deschizătură, strungă.

зия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a se deschide, a se căsca.

зия́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *зия́ть*. **2.** *adj.* larg deschis, căscat; *~ая прóпасть* prăpastie larg deschisă.

злáки, *-ов m. (bot.)* graminee, cereale; *хлéбные ~* cereale, grîne; *колосовы́е ~* păioase.

злáков|ый *adj.* de cereale; *~ые растéния* cereale, păioase, graminee.

злáто, *-а n. (înv.)* aur.

златогýзка, *-и f. (entom.)* fluture auriu.

златокýдрый *adj.* cu părul de aur, cu bucle aurii, cu plete de aur.

златоткáный *adj.* țesut cu fir de aur, țesut în aur.

златоýст, *-а m. (înv.)* gură-de-aur, bun orator.

златоцвéт, *-а m. (bot.)* aișor, mătricea, piretru, spilcuță, bumbișor.

злáчн|ый *adj. (înv.) ~ое мéсто* local rău famat.

злеть, *-éю, -éешь vb. ipf.* a se înrăi, a deveni (mai) rău.

злить, *злю, злишь vb. ipf. (pf. обозлúть, озлúть* și *разозлúть) acuz.* a mînia, a supăra, a înfuria, a scoate din sărite, a înrăi, a întărîta, a zădărî.

злúться, *злюсь, злúшься vb. ipf. (pf. обозлúться, озлúться* și *разозлúться) на + acuz.* sau fără *compl.* a fi mînios, a se mînia, a se supăra, a se înfuria.

зло[1], *-а* **1.** *sg.* rău; *причинúть ~* a face rău; *вы́рвать ~ с кóрнем* a smulge/a curma răul din rădăcină; *пресéчь ~ в кóрне* a tăia/a stîrpi/a curma răul din rădăcină; *желáть зла комý-л.* a dori cuiva răul; *томý тяжелó, кто пóмнит ~* gîndul rău te dă cu capul în părău; *употребля́ть что-л. во зло́* a abuza de ceva, a face abuz de ceva. **2.** nenorocire, neplăcere, pacoste, rău; *из двух зол вы́брать мéньшее* a alege din două rele pe cel mai mic. **3.** ciudă, necaz, răutate; *меня́ ~ берёт* mă apucă ciuda, îmi vine să turbez/să înnebunesc de necaz ◇ *со злá* de necaz, din răutate; *на ~* în pofida; în ciuda; înadins; *на ~ врагáм* în ciuda dușmanilor; *сорвáть ~ на ком-л.* a-și vărsa mînia pe cineva.

зло[2] *adv.* rău, răutăcios, cu răutate; *~ обращáться с кем-л.* a se purta rău cu cineva; *~ улыбнýться* a zîmbi cu răutate; *~ подшутúть над кем-л.* a face o glumă răutăcioasă pe socoteala cuiva.

злóб|а, *-ы f. sg.* răutate, ură, animozitate, dușmănie, mînie, furie; *по ~е; со ~ы* din răutate, din ură; *питáть ~у прóтив когó-л.* a nutri ură împotriva cuiva ◇ *~ дня* senzația zilei; evenimentul zilei; *на ~у дня* la ordinea zilei; *изливáть ~у* a-și vărsa veninul.

злóбиться, *-блюсь, -бишься vb. ipf. на + acuz.* sau fără *compl.* a fi ostil *(cuiva)*, a nutri sentimente de dușmănie/de ură/de răutate *(împotriva cuiva)*.

злóбно, *adv.* cu ură, cu răutate, cu furie, cu mînie.

злóбность, *-и f. sg.* răutate, ură, vrăjmășie, mînie, înverșunare, furie.

злóбный *adj.* rău, răutăcios, plin de ură, hain, dușmănos, vrăjmaș; *~*

взгляд privire răutăcioasă; *~ враг* dușman înverșunat,

злободнéвность, *-и f. sg.* actualitate.

злободнéвн|ый *adj.* la ordinea zilei, de actualitate, actual, curent; *~ вопрóс* chestiune la ordinea zilei; *~ая тéма* temă arzătoare/actuală.

злóбствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi mînios pe cineva, a spumega de furie, a crăpa/a turba de ciudă.

зловéще *adv.* de rău augur, sinistru, funest, lugubru.

зловéщ|ий *adj.* prevestitor de rău, de rău augur, lugubru, funest; *~ая тишинá* tăcere prevestitoare de rău; *~ прúзнак* piază rea.

зловóние, *-я n. sg.* miros urît, miros greu, putoare, duhoare, fetiditate.

зловóнный *adj.* rău mirositor, cu miros greu, puturos, împuțit, fetid; *~ вóздух* aer greu.

зловрéдно *adv.* în chip primejdios, periculos, dăunător, funest, nefast.

зловрéдность, *-и f. sg.* caracter dăunător, influență vătămătoare/periculoasă/funestă/nefastă.

зловрéдн|ый *adj.* răutăcios, rău, dăunător, vătămător, primejdios, nefast, periculos.

злодéй, *-я m.* scelerat, criminal, nelegiuit, răufăcător, ticălos, mișel.

злодéйск|ий *adj.* fioros, scelerat, criminal, mișelesc; *~ постýпок* faptă criminală; *~ое нападéние* atac mișelesc.

злодéйство, *-а n.* crimă, faptă criminală, nelegiuire, ticăloșie, mișelie.

злодéйствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a comite crime, a săvîrși fărădelegi, a proceda mișelește.

злодея́ние, *-я n.* ticăloșie, mișelie, nelegiuire, crimă.

злоехúдничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a zeflemisi cu răutate, a lua în bătaie de joc, a spune vorbe răutăcioase.

злой *adj.* **1.** rău, răutăcios, malițios; *~ человéк* om rău; *злáя вóля* rea-voință; *~ ýмысел* intenție rea, gînd rău. **2.** *(fig.)* crunt, năprasnic, cumplit, vitreg, înverșunat; *~ вéтер* vînt turbat; *злáя судьбá* soartă vitregă. **3.** *(fig.)* iute, înțepător, usturător; *злáя горчúца* muștar iute; *~ хрен* hrean iute. **4.** *на + acuz.* supărat, care poartă ură/pică cuiva; *быть злым на когó-л.* a fi supărat pe cineva; *я на тебя́ зол* sînt supărat pe tine ◇ *злы́е языкú* gurile rele; *злáя годúна* vremuri de restriște.

злокáчественность, *-и f. sg.* malignitate, caracter nociv; *~ óпухоли* malignitatea tumorii.

злокáчественн|ый *adj. (med.)* malign; pernicios; *~ое малокрóвие* anemie pernicioasă; *~ая óпухоль* tumoare malignă.

злоключéние, *-я n.* nenorocire, nenoroc, neplăcere, belea.

злокóзненный *adj. (înv. livr.)* perfid, fățarnic, hain, rău intenționat.

злонамéренность, *-и f. sg.* răutate, rea-voință, rea intenție.

злонамéренный *adj.* rău intenționat, cu rea-voință, dușmănos, răuvoitor.

злонрáвие, *-я n. sg. (înv.)* fire răutăcioasă, răutate.

злонрáвный *adj. (înv.)* rău din fire, răutăcios, nărăvit.

злопáмятность, *-и f. sg. v. злопáмятство*

злопáмятный *adj.* ranchiunos, răzbunător, vindicativ.

злопáмятство, *-а n. sg.* fire răzbunătoare/ranchiunoasă, caracter răzbunător.

злополýчн|ый *adj.* **1.** nenorocit, nefericit, fără noroc; ghinionist, *~ человéк* om fără noroc. **2.** care aduce neplăceri/ghinion.

злопыхáтель, *-я m.* dușman, răuvoitor, ranchiunos.

злопыхáтельский *adj.* răutăcios, pornit (împotriva cuiva), ostil.

злопыхáтельство, *-а n.* răutate, ostilitate.

злопыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a-și purta ură/pică, a fi ranchiunos, a fi veninos/ostil, a fi pornit (împotriva cuiva).

злорáдно *adv.* cu răutate, cu o bucurie răutăcioasă; *~ улыбáться* a rînji cu răutate.

злорáдный *adj.* bucuros de nenorocirea altuia, rău, răutăcios.

злорáдство, *-а n. sg.* bucurie răutăcioasă *(la nenorocirea altuia)*.

злорáдствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a se bucura de nenorocirea altuia.

злоречи́вый *adj. (înv.)* cu gură rea, rău de gură, bîrfitor, clevetitor, calomniator, ponegritor.

злоре́чие, *-я n. sg. (înv.)* hulire, bîrfeală, defăimare, ponegrire, clevetire.

злосло́вие, *-я n. sg.* bîrfire, clevetire, hulire, ponegrire, defăimare, calomnie.

злосло́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a vorbi de rău, a bîrfi, a cleveti, a ponegri, a huli, a defăima.

зло́стно *adv.* cu rea-voință, cu rea-credință, cu răutate.

зло́стность, *-и f. sg.* rea-voință; rea-credință.

зло́стн|ый *adj.* **1.** rău, răutăcios, dușmănos, ostil; *~ые наме́рения* intenții rele/dușmănoase. **2.** fraudulos, de rea-credință; *~ неплате́льщик* datornic de rea-credință, debitor rău platnic. **3.** înrăit, inveterat, învechit în rele; *~ престу́пник* infractor învechit în rele.

злост|ь, *-и f. sg.* răutate, dușmănie, mînie, ciudă, furie; *говори́ть со ~ью* a vorbi cu răutate; *меня́ ~ берёт* mă apucă furia; *кипе́ть от ~и* a fierbe de mînie, a clocoti de mînie; *ло́пнуть от ~и* a crăpa/a plesni de necaz/de ciudă.

злосча́стн|ый *adj.* nenorocit, nenorocos, nefericit, nefast, funest; *~ день* zi nefastă.

злотво́рный *adj.* vătămător, păgubitor, nociv, primejdios.

зло́тый, *-ого m.* zlot (monedă poloneză).

злоумы́шленник, *-а m.* răufăcător, făcător de rele, criminal.

злоумы́шленный *adj.* rău intenționat, criminal, premeditat.

злоумышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (înv.)* a avea intenții rele/criminale.

злоупотреби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. злоупотребля́ть) instr.* a abuza, a face abuz de ceva, a întrebuința ceva cu intenții rele/în rău; *~ дове́рием* a săvîrși un abuz de încredere; *~ свои́м положе́нием* a abuza de situația sa.

злоупотребле́ни|е, *-я n.* abuz; *~ вла́стью* abuz de putere/de autoritate; *~ дове́рием* abuz de încredere.

злоупотребля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *злоупотреби́ть.*

злоязы́чие, *-я n. sg.* vorbire de rău defăimare, bîrfeală, clevetire, calomniere hulire, ponegrire.

злоязы́чный *adj.* bîrfitor, calomniator, clevetitor, defăimător ◇ *~ челове[к]* gură rea / afurisită.

злю́ка, *-и f.* și *m.* persoană rea, răutăcioasă, răutate de om.

злю́щий *adj.* foarte rău, grozav de supărat / de furios; plin de răutate / de mînie.

змееви́дный *adj.* în formă de șarpe șerpuitor, sinuos, în serpertină.

змееви́к, *-а́ m.* **1.** *(tehn.)* țeavă în spirală, serpentină. **2.** *(mineral.)* serpentin. **3.** *(bot.)* răculeț, rădăcina-șarpelui

змеёныш, *-а m.* **1.** pui de șarpe. **2** *(fig.)* scorpie, viperă, ciumă.

змееобра́зный *adj. v. змееви́дный*

змеи́н/ый *adj.* **1.** de șarpe; *~ая ко́жа* piele de șarpe. **2.** *(fig.)* răutăcios, perfid, mușcător, veninos; *~ая улы́бка* surîs perfid.

змеи́/ться, *-и́тся vb. ipf.* **1.** a șerpui a undui. **2.** *(fig. poetic)* a aluneca, a fugi, a juca; *по лицу́ ~лась улы́бка* pe față îi lunecă un zîmbet; *по стена́м ~лись те́ни* jucau umbre pe pereți.

зме́й, *-я m.* **1.** *(înv. reg.)* șarpe. **2** *(mitol. folc.)* dragon, balaur, zmeu. **3** zmeu; *бума́жный ~* zmeu de hîrtie

зме́йковые, *-ых pl.; (sg. -ое, -ого) n* *(zool.)* anelide, inelate.

зме́йковый *adj. (tehn.) ~ аэроста́т* balon-sondă.

зме/я́, *-и́ f.* **1.** șarpe; *~ очко́вая* șarpe-cu-ochelari; *грему́чая ~* șarpe-cu-clopoței. **2.** *(fig.)* om rău / perfid, viperă ◇ *(injur.) ~ подколо́дная* șarpe veninos, neam de viperă; *пригре́ть ~ю на (свое́й) груди́* a crește / a încălzi un șarpe la sîn.

змий, *-я m. (înv.)* șarpe ◇ *напи́ться до зелёного зми́я* a se îmbăta criță/turtă.

знава́ть *(fără prez.) vb. ipf. iter.* de la *знать*

знак, *-а n.* **1.** semn; *~и препина́ния* semne de punctuație; *восклица́тельный ~* semnul exclamării; *вопроси́тельный ~* semnul întrebării; *~ ра́венства* semnul egalității; *~и отли́чия* decorații; *отличи́тельные ~и* semne distinctive; *опознава́тельный ~* semn de recunoaștere / de identificare, indiciu; *водяно́й ~* filigran. **2.** marcă. **3.** semn, indiciu, dovadă; *~и внима́ния* semne / dovezi de atenție. **4.** semn, simptom; *дурно́й ~* semn rău; *~и зодиа́ка* semnele zodiacului; *поста́вить под ~ вопро́са* a pune sub semnul întrebării. **5.** semnal, semn; *пода́ть ~ к бо́ю* a da semnalul de luptă; *подава́ть ~и руко́й* a face semne cu mîna ◇ *молча́ние ~ согла́сия* tăcere înseamnă aprobare; *под ~ом борьбы́ за мир* sub semnul luptei pentru pace; *в ~ согла́сия* în semn de aprobare; *в ~ уваже́ния* în semn de respect; *(tipogr.) печа́тный ~* caracter tipografic; *де́нежный ~* bilet de bancă, hîrtie-monedă.

зна́ковый *adj.* semnalizator, prin semne, de semne.

знако́мая, *-ой f.* cunoscută, cunoștință.

знако́мец, *-мца m. (înv.)* om cunoscut.

знако́мить, *-млю, -мишь vb. ipf. acuz.* cu *с instr.* **1.** *(pf. познако́мить)* a recomanda, a face cunoștință, a prezenta (pe cineva). **2.** *(pf. ознако́мить* și *познако́мить)* a da (cuiva) informații (despre ceva), a pune la curent, a face cunoscut.

знако́миться, *-млюсь, -мишься vb. ipf. с + instr.* **1.** *(pf. познако́миться)* a cunoaște, a face cunoștință cu cineva. **2.** *(pf. ознако́миться* și *познако́миться)* a studia, a cerceta, a strînge informații; *~ с обстано́вкой* a cunoaște situația, a se familiariza cu situația.

знако́мств/о, *-а n.* **1.** *с + instr.* cunoștință, relație; *завяза́ть ~а* a lega cunoștință; *состоя́ть в ~е* a fi în relații; *ша́почное ~* cunoștință întîmplătoare; *прекрати́ть с кем-л. вся́кое ~* a rupe orice legătură cu cineva. **2.** cerc de cunoscuți, cunoștințe; *у него́ больши́е ~а* el are multe cunoștințe. **3.** *с + instr.* cunoștințe, cunoaștere: *~ с исто́рией* cunoștințe de istorie, inițiere în ale istoriei ◇ *по ~у* prin relații; *с пе́рвого ~а* de la prima întîlnire.

знако́м/ый *adj.* **1.** cunoscut, știut; *~ое ме́сто* loc cunoscut; *~ое и́мя* nume cunoscut; *быть ~ым с кем-л.* a cunoaște pe cineva. **2.** cunoscător, familiarizat cu...; știutor; *он хорошо́ знаком с предме́том* e versat în materie. **3.** *~ый, -ого m.* cunoscut, cunoștință; *ста́рый ~* vechi cunoscut.

знамена́тел/ь, *-я m. (mat.)* numitor; *привести́ к одному́ ~ю* a aduce la același numitor; *о́бщий ~* numitor comun.

знамена́тельность, *-и f. sg.* importanță, însemnătate, semnificație, gravitate.

знамена́тельн|ый *adj.* **1.** semnificativ, memorabil, remarcabil, însemnat; *~ые собы́тия* evenimente remarcabile. **2.** *(lingv.)* independent, de sine stătător.

знаме́ние, *-я n.* semn, simbol.

знамени́то *adv. (pop.)* minunat, grozav.

знамени́тост|ь, *-и f. sg.* celebritate, somitate, om celebru/cu renume, om cu faimă; *стать ~ью* a ajunge/a deveni celebru, a ajunge o celebritate.

знамени́тый *adj.* vestit, renumit, ilustru, celebru, cu faimă, faimos.

знамённый *adj.* de steag, de drapel.

знаменова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. acuz.* a însemna, a marca, a indica, a reprezenta, a simboliza.

знамено́сец, *-сца m.* stegar, port-drapel.

знамёнщик, *-а m. (mil.)* port-drapel, stegar.

зна́мя, *-мени n.* drapel, steag, stindard; *полково́е ~* drapelul regimentului; *призыва́ть под знамёна* a chema sub drapel; *водрузи́ть ~ побе́ды* a arbora drapelul victoriei.

зна́ни|е, *-я n. sg.* **1.** cunoaștere, știință; *тео́рия ~я* teoria cunoașterii; *~ и те́хника* știință și tehnică. **2.** *pl.* cunoștințe; *облада́ть ~ями* a avea cunoștințe; *приобрести́ ~я* a dobîndi cunoștințe; *пове́рхностные ~я* cunoștințe superficiale; *со ~ем де́ла* în cunoștință de cauză, cu competență.

зна́тность, *-и f. sg.* noblețe, origine nobilă.

зна́тн|ый *adj.* **1.** vestit, de seamă, de/cu vază, celebru, notabil, ilustru; *~ые лю́ди* oameni de seamă/cu vază. **2.** *(înv.)* nobil; *~ого ро́да* de viță nobilă. **3.** *(pop.)* excelent, delicios, grozav, extraordinar, strașnic, mare; *~ая еда́* strașnică mîncare; *~ая су́мма* o sumă mare/apreciabilă.

знато́к, *-а́ m.* cunoscător, specialist, priceput, expert; ~ *своего́ де́ла* specialist în meseria lui.

зна|ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *(iter. знава́ть) prepl.* a şti, a avea ştiri/cunoştinţă; *наско́лько я зна́ю* după cîte ştiu eu, pe cît ştiu. **2.** *acuz.* a şti, a cunoaşte, a pricepe; ~ *наизу́сть* a şti pe dinafară, a şti pe de rost; ~ *уро́к* a şti lecţia; ~ *ру́сский язы́к* a cunoaşte limba rusă; ~ *понасль́ышке* a şti din auzite; ~ *столя́рное де́ло* a se pricepe la tîmplărie; ~ *толк в* ... a se pricepe la ..., a şti de rostul ..., a avea cunoştinţă. **3.** *(iter. знава́ть) acuz.* a cunoaşte (pe cineva); *давно́* ~ *кого́-л.* a cunoaşte demult pe cineva; ~ *в лицо́* a cunoaşte din vedere ◇ ~ *ме́ру* a cunoaşte măsura; *не* ~ *поко́я* a nu avea linişte, a nu-şi găsi astîmpăr; *дать кому́-л.* ~ a da de ştire cuiva; *дать* ~ *о себе́* a da semne de viaţă; a se resimţi; *то и знай* una-două, mereu, întruna; *почём* ~*?; как* ~ *?* mai ştii?, cine ştie?, de unde poţi să ştii?; *(cuv. modal) кто его́* ~*ет?* cine ştie?, nu se ştie; *бог его́* ~*ет; госпо́дь его́* ~*ет; чёрт его́* ~*ет* Dumnezeu să-l ştie; dracu să-l ştie; ~ *не зна́ю* nu ştiu şi nici nu vreau să ştiu, habar nu am, n-am idee, nici pomeneală de aşa ceva; *зна́йте, что* ... aflaţi că ..., *де́лайте как* ~*ете* descurcaţi-vă cum puteţi, faceţi după cum vă taie capul; ~*а́й своё де́ло* caută-ţi/vezi-ţi de treabă; *(prov.) всяк сверчо́к* ~*а́й свой шесто́к* a-şi cunoaşte lungul nasului; *(prov.) ври, да знай ме́ру* minte, dar cu măsură; las-o mai încet cu minciunile; *пора́ и честь* ~ e timpul să punem capăt!; *знай на́ших!* ăştia sîntem noi! ~ *за собо́й что-л.* a se simţi vizat, a fi cu musca pe căciulă.

знать[2], *-и f. sg. col. (înv.)* nobilime, aristocraţie, protipendadă; *родова́я* ~ aristocraţie gentilică.

знать[3] *cuv. modal* după cît se pare, de bună seamă, pe semne, probabil, e vădit.

зна́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. с + instr. (pop.)* a se cunoaşte, a întreţine legături, a frecventa, a vizita, a avea de-a face cu cineva.

зна́харка, *-и f.* babă doftoroaie, vrăjitoare, descîntătoare.

зна́харск|ий *adj.* de vraci, de descîntec; ~*ие лека́рства* leacuri băbeşti.

зна́харство, *-а n. sg.* vrăjitorie, descîntare, solomonie.

зна́харь, *-я m.* vraci, vrăjitor, descîntător.

зна́чащ|ий 1. *part. prez. act.* (de la *зна́чить)* însemnat, important, semnificativ; *ма́ло* ~*ее собы́тие* eveniment lipsit de importanţă. **2.** *adj. (lingv.)* cu sens lexical propriu.

значе́ни|е, *-я n.* **1.** sens, semnificaţie, accepţie, înţeles; *прямо́е* ~ sens propriu; ~ *сло́ва* sensul unui cuvînt; *перено́сное/фигура́льное* ~ sens figurat; *в буква́льном* ~*и* literalmente, în sensul strict; cuvînt cu cuvînt, exact, întocmai. **2.** însemnătate, importanţă; *прида́ть* ~ a da/a atribui importanţă, a face caz de ceva; *не име́ет* ~*я* n-are importanţă; *ме́стного* ~*я* de interes local. **3.** *(mat.)* valoare.

зна́чимость, *-и f. sg.* însemnătate, semnificaţie, importanţă.

зна́чим|ый *adj.* cu sens, semnificativ, cu semnificaţie, cu tîlc; ~*ые су́ффиксы* sufixe lexicale.

зна́чит *cuv. modal* deci, aşadar, aşa stînd lucrurile, prin urmare, va să zică.

значи́тельно *adv.* **1.** considerabil, simţitor, mult; ~ *вы́расти* a creşte/a spori considerabil. **2.** expresiv, semnificativ.

значи́тельность, *-и f. sg.* însemnătate, importanţă, gravitate.

значи́тельн|ый *adj.* **1.** considerabil; *в* ~*ой ме́ре/степе́ни* într-o mare măsură. **2.** însemnat, important; ~*ые собы́тия* evenimente importante. **3.** semnificativ, expresiv, plin de tîlc/de înţeles; ~ *взгляд* privire semnificativă.

зна́ч|ить, *-у, -ишь vb. ipf. acuz.* a avea sens, a semnifica, a însemna, a avea importanţă; *что э́то* ~*ит?* ce înseamnă aceasta? *это́ что-л.* ~*ит* asta înseamnă ceva/prezintă o anumită importanţă.

зна́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf.* a figura, a conta, a fi înscris, a fi trecut, a fi socotit, a fi; ~ *в спи́ске* a figura pe listă.

значо́к, *-чка́ m.* **1.** insignă; **2.** semn, însemnare; *поста́вить* ~ *на поля́х кни́ги* a face un semn pe marginea unei pagini de carte.

зна́ющий 1. *part. prez. act.* de la *знать.* **2.** *adj.* cunoscător, pregătit, competent, erudit, expert.

зноб|и́ть, *-и́т vb. ipf. impers. acuz.* a avea febră cu frisoane, a-l lua cu frig.

зной, *-я m.* sg. arşiţă, dogoare, dogoreală, zăpuşeală, zăduf.

зно́йность, *-и f. sg.* caracter arzător/dogoritor.

зно́йный *adj.* **1.** arzător, dogoritor, torid, zăpuşitor. **2.** *(fig.)* înflăcărat, înfocat, arzător.

зоб, *-а m.* guşă.

зоба́стый *adj.* guşat.

зо́бн|ый *adj.* de guşă; ~*ая железа́* thymus, timus.

зов, *-а m.* chemare, apel, poftire, invitaţie; *прийти́ по пе́рвому* ~*у* a veni la prima chemare; *по* ~*у па́ртии* la chemarea partidului.

зодиа́к, *-а m.* zodiac.

зодиака́льн|ый *adj.* zodiacal; ~*ые созве́здия* constelaţii, zodii.

зо́дческ|ий *adj. (înv. livr.)* arhitectural, arhitectonic, de arhitectură.

зо́дчество, *-а n. sg. (înv. livr.)* arhitectură.

зо́дчий, *-его m. (înv. livr.)* **1.** arhitect, constructor. **2.** *(fig.)* ziditor, făuritor.

зол|а́, *-ы́ f. sg.* cenuşă, scrum.

золе́ние, *-я n. sg. (tehn.)* cenuşărire, cenuşărit.

золи́стый *adj.* conţinînd cenuşă, bogat în cenuşă.

золи́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(tehn.)* a cenuşări. **2.** *(reg.)* a zoli, a fierbe rufele cu leşie.

золо́вка, *-и f.* cumnată (sora bărbatului).

золоти́льный *adj.* de/pentru aurit; pentru poleit cu aur.

золоти́льщик, *-а m.* aurar, zlătar.

золоти́стость, *-и f. sg.* nuanţă aurie, luciu de aur, auriu.

золоти́стый *adj.* auriu, lucitor ca aurul, de aur.

золоти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. позолоти́ть* şi *вы́золотить) (fig.)* a colora/a scălda în aur **2.** a auri, a polei cu aur.

золоти́ться, *-и́тся vb. ipf.* **1.** a căpăta culoarea aurului, a avea sclipiri de aur, a străluci ca aurul. **2.** a se vedea, a se zări (*despre obiecte aurii*).

золотни́к[1], *-а́ m.* zolotnic, (veche măsură de greutate rusească de 4,26 gr.); dram ◇ *(prov.) мал* ~, *да до́рог* mic, dar scump; paraua e mică, dar loc mare prinde.

золотни́к[2], *-а́ m. (tehn.)* sertar, distribuitor.

зо́лот|о, *-а n. sg.* **1.** aur; *чи́стое* ~ aur fin; *червóнное* ~ aur din care se bate monedă; ~ *в сли́тках* aur în lingouri; *про́ба* ~*а* conţinutul de aur dintr-un aliaj, marca aurului; *саморо́дное* ~ aur nativ. **2.** monede de aur; bijuterii de aur; *плати́ть* ~*ом* a plăti în aur. **3.** fir de aur; *ши́тый* ~*ом* brodat cu aur. **4.** *(fig.)* odor, comoară ◇ *(prov.) не всё то* ~, *что блести́т* nu tot ce luceşte e aur; nu tot ce zboară se mănîncă; *(prov.)* ~ *и в гря́зи блести́т* aurul şi în gunoi tot aur rămîne; *купа́ться в* ~*е* a înota în aur; a se scălda în aur; a fi putred de bogat; *(fig.) чи́стое* ~ curat ca aurul; o comoară, nu alta; *бе́лое* ~ bumbac; *чёрное* ~ petrol.

золотоборо́дник, *-а m. (bot.)* sadină.

золотоволо́сый *adj.* cu păr auriu, blond auriu.

золотоиска́тель, *-я m.* căutător de aur.

золот|о́й[1] *adj.* **1.** de/din aur; ~ *запа́с* stoc de aur, rezervă de aur; ~*о́е покры́тие* acoperire în aur; ~ *теле́ц* viţelul de aur; *(înv.)* ~*ы́х дел ма́стер* giuvaergiu, bijutier. **2.** auriu; ~*ы́е ку́дри* plete de aur; plete blonde. ~*а́я о́сень* toamnă aurie. **3.** *(fig.)* fericit, de aur; ~*а́я пора́* epocă de aur, timpuri fericite. **4.** *(fig.)* minunat, admirabil, excelent; ~ *рабо́тник* lucrător minunat; ~*ы́е ру́ки* mîini de aur. **5.** *(fig.)* scump, iubit, drag; ~ *мой!* scumpul meu! ◇ ~*а́я середи́на* calea de mijloc, mediocritatea de aur; *сули́ть* ~*ы́е го́ры* a făgădui marea cu sarea; *(fig.)* ~*о́е дно* mină de aur; ~*о́е сече́ние*

a) *(arhit.)* secțiune de aur; b) *(mat.)* împărțirea în medie și extremă rație.

золото́й², *-о́го m.* monedă de aur, galben, ducat.

золотоку́дрый *adj.* cu bucle de aur.

золотоно́сный *adj.* aurifer.

золотопромыва́ние, *-я n. sg.* spălarea nisipului aurifer.

золотопромы́шленник, *-а m.* proprietar de mine de aur.

золотопромы́шленность, *-и f. sg.* industria aurului.

золотопромы́шленный *adj.* de industrie a aurului, al industriei aurului.

золототы́сячник, *-а m. (bot.)* fiereapămîntului, frigurică, țintaură.

золоту́ха, *-и f. sg. (med.)* scrofuloză.

золоту́шный *adj. (med.)* scrofulos.

золо́тчик, *-а m.* meșter aurar, poleitor/ suflător cu aur, zlătar, aurar.

золоче́ние, *-я n. sg.* aurire, poleire cu aur.

золочён|ый *adj.* aurit; *~ые ло́жечки* lingurițe aurite.

зо́лушка, *-и f. (folc.)* cenușăreasă.

зо́льник, *-а m. (tehn.)* **1.** cenușar. **2.** soluție de var și cenușă pentru cenușărirea pieilor. **3.** cenușar, vas pentru cenușărirea pieilor.

зо́льный *adj.* de/pentru cenușă.

зо́на, *-ы f.* zonă; *пограни́чная ~* zonă de frontieră; *при́городная ~* zona suburbană; *запре́тная ~* zonă interzisă; *~ заградите́льного огня́* zona barajului de artilerie; *~ вое́нных де́йствий* zona operațiunilor militare; *оккупацио́нная ~* zonă de ocupație.

зона́льный *adj.* zonal, de/din zonă.

зонд, *-а m.* **1.** *(med.)* sondă. **2.** balon de sondaj.

зонд|а́ж, *-а m. v. зонди́рование*

зонди́рование, *-я n.* sondare, sondaj.

зонди́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a sonda, a explora cu sonda. **2.** *(pf. позонди́ровать) (fig.)* a cerceta în prealabil, a pipăi.

зо́нный *adj.* regional, de zonă, zonal; *~ тари́ф* tarif zonal.

зонт, *-а́ m.* **1.** umbrelă. **2.** *(arhit.)* marchiză, apărătoare (de soare, de ploaie). **3.** *(mar.)* tentă.

зо́нтик¹, *-а m.* umbrelă.

зо́нтик², *-а m. (bot.)* umbrelă, corolă umbeliformă.

зо́нтичн|ый *adj.* **1.** de umbrelă, pentru umbrele; *~ шёлк* mătase pentru umbrele. **2.** *(bot.)* umbelifer.

зоогеогра́фия, *-и f. sg.* zoogeografie, geografie animală.

зоогигие́на, *-ы f. sg.* igienă veterinară, zooigienă.

зоо́лог, *-а m.* zoolog.

зоологи́ческ|ий *adj.* **1.** zoologic; *~ сад* grădină zoologică. **2.** *(fig.)* primitiv, sălbatic; *~ие нра́вы* moravuri sălbatice.

зооло́гия, *-и f. sg.* zoologie.

зоомрфи́зм, *-а m. sg.* zoomorfism.

зооморфи́ческий *adj.* zoomorfic.

зоопа́рк, *-а m. = зоологи́ческий парк* grădină zoologică.

зоопатоло́гия, *-и f. sg.* zoopatologie, patologie animală.

зоопсихоло́гия, *-и f. sg.* zoopsihologie, psihologie animală.

зооса́д, *-а; pl. -ы́ m. = зоологи́ческий сад* grădină zoologică.

зоспо́ра, *-ы f. (biol.)* zoospor.

зооте́хник, *-а m.* zootehnician.

зооте́хника, *-и f. sg.* zootehnie, zootehnică.

зоотехни́ческий *adj.* zootehnic, de zootehnie, de zootehnică.

зоото́мия, *-и f. sg.* anatomie animală, zootomie.

зоофи́ты, *-ов pl.; sg. -и́т, -а m.* zoofite *(animale, plante)*.

зоохими́ческий *adj.* zoochimic.

зоохи́мия, *-и f. sg.* zoochimie.

зо́ркий *adj.* **1.** ager, cu vedere ageră; *~ глаз* ochi ager. **2.** *(fig.)* pătrunzător, perspicace, vigilent; *~ ум* minte pătrunzătoare.

зо́рко *adv.* **1.** ager. **2.** cu multă băgare de seamă, vigilent.

зо́ркость, *-и f. sg.* **1.** vedere ageră, agerime. **2.** *(fig.)* perspicacitate, agerime, vigilență.

зра́зы, *зраз pl.; sg. зра́за, -ы f.* chiftele de carne umplute cu crupe.

зрачко́в|ый *adj. (anat).* de pupilă, pupilar.

зрач|о́к, *-чка́ m.* pupilă; *расши́ренные ~ки́* pupile mărite.

зре́лищ|е, *-а n.* **1.** priveliște. **2.** *(театра́льное)* spectacol, reprezentație.

зре́лищный *adj.* de spectacol, teatral.

зре́ло *adv.* cu maturitate, în chip matur.

зре́лост|ь, *-и f. sg.* maturitate; *полова́я ~* pubertate ◇ *аттеста́т ~и* diplomă/certificat de maturitate.

зре́л|ый *adj.* **1.** copt; *~ плод* fruct copt. **2.** *(fig.)* matur, maturizat; *~ ум* inteligență matură.

зре́ни|е, *-я n. sg.* vedere, văz; *хоро́шее ~* vedere bună; *сла́бое ~* vedere proastă; *о́рган ~я* organul vizual ◇ *то́чка ~я* punct de vedere; *острота́ ~я* agerimea vederii; *под угло́м ~я* din punct de vedere; *по́ле ~я* cîmp vizual; *обма́н ~я* iluzie optică; *вы́пасть из по́ля ~я* a dispărea din cîmpul vizual.

зре|ть¹, *зре́ю, зре́ешь vb. ipf. (pf. созре́ть)* a se coace, a se maturiza.

зреть², *зрю, зришь vb. ipf. (pf. узре́ть) (înv.) acuz.* sau *на + acuz.* a vedea, a privi, a contempla.

зри́мый *adj.* **1.** *part. prez. act.* de la *зреть²*. **2.** *adj.* vizibil; *~ мир* lume vizibilă.

зри́тель, *-я m.* spectator.

зри́тельн|ый *adj.* **1.** vizual, optic; *~ая па́мять* memorie vizuală; *~ нерв* nerv optic; *~ая труба́* ochean, lunetă. **2.** *(для зрителей)* de spectacole; *~ зал* sală de spectacole.

зря *adv.* degeaba, în zadar, zadarnic, fără rost, fără folos; *~ тра́тить де́ньги* a cheltui bani fără folos; *~ говори́ть* a vorbi fără rost.

зря́ч|ий *adj.* care vede; *стать ~им* a începe să vadă.

зуа́в, *-а m.* zuav.

зуб, *-а m.* **1.** dinte, măsea; *коренны́е ~ы* măsele, molari; *моло́чные ~ы* dinți de lapte; *~ му́дрости* măsea de minte; *вставны́е ~ы* dinți falși, dantură artificială, proteză dentară; *скрежета́ть ~а́ми* a scrîșni din dinți; *(fam.) дать в ~ы, дать по ~а́м* a da una peste gură; a plesni. **2.** solz ghimpos (la unii pești). **3.** *(pl. зу́бья, зу́бьев)* dinte (la ferăstrău, la roți dințate) ◇ *в ~а́х навя́зло* a-i fi lehamite de ceva; *име́ть ~ про́тив кого́-л.* a avea pică pe cineva; a avea un dinte împotriva cuiva; *~на́ ~ не попада́ет* îi clănțăne dinții (de frig, de frică); *~ыточи́ть на кого́-л.* a se îndîrji împotriva cuiva; *держа́ть язы́к за ~а́ми* a-și ține gura, a pune frîu gurii; *ни в ~ (толкну́ть)* a nu ști nimic, a nu avea habar; *не по ~а́м* nu-i de nasul tău/lui; *сквозь ~ы* printre dinți; *вооружённый до ~о́в* înarmat pînă-n dinți; *на э́том мо́жно ~ы слома́ть* e un lucru foarte greu, nu e de glumă; *~ы на по́лку положи́ть* a-și pune pofta-n cui; *о́ко за о́ко, зуб за́ зуб* ochi pentru ochi, dinte pentru dinte; *~ы загова́ривать кому́-л.* a duce cu zăhărelul/cu vorba pe cineva; *(prov.) когда́ ~о́в не ста́ло, так и оре́хи принесли́* dacă nu-l ajuți pe om cînd este la o adică, mai încolo, degeaba; degeaba mai arată cineva drumul bun, după ce s-a stricat carul; după moarte și cal de ginere; *рвать ~ы* a face o extracție; *(fig.) смотре́ть/гляде́ть в ~ы кому́-л.* a se uita în gura cuiva; *сти́скивать ~ы* a-și încleșta dinții; *щёлка́ть ~а́ми* a-și ciocni dinții, a clănțăni.

зуба́стость, *-и f. sg.* ironie mușcătoare.

зуба́ст|ый *adj.* **1.** cu dinți mari/ascuțiți; *~ая щу́ка* știucă cu dinți ascuțiți. **2.** *(fig.)* rău de gură, caustic, colțos, mușcător.

зуба́тка, *-и f. (iht.)* clocan dințat, lup de mare.

зуба́тый *adj. (zool.)* cu dinți.

зуб|е́ц, *-бца́ m.* **1.** zimț, dinte, măsea; *~цы́ пилы́* dinții ferăstrăului. **2.** *(mai ales la plural)* crenel.

зуби́ло, *-а n.* daltă.

зубни́к, *-а́ m. (pop.)* dentist.

зубн|о́й *adj.* **1.** de dinți; *~а́я боль* durere de măsele; *~а́я щётка* periuță de dinți; *~ поро́шо́к* praf de dinți; *~а́я па́ста* pastă de dinți; *~ врач* dentist, stomatolog. **2.** *(lingv.)* dental; *~ звук* sunet dental.

зубоврачéбный *adj.* dentar, stomatologic; *~ кабине́т* cabinet dentar.

зубоврачева́ние, *-я n. sg.* dentistică, stomatologie.

зубо́к, *-бка́ m. dim.* dințișor ◇ *знать на ~* a ști pe de rost, a ști pe degete; *попа́сть на ~ кому́-л.* a intra în gura

cuiva; a fi luat în rîs de cineva; *на ~ подари́ть* a face un dar unui nou-născut; *на оди́н ~* cît ai pune pe o măsea.

зуболече́бница, *-ы f.* clinică stomatologică.

зубо́резный *adj. (în expr.) ~ стано́к* freză pentru tăiat dinți, mașină pentru tăiat roți dințate.

зубоска́л, *-а m.* zeflemist, glumeț.

зубоска́лить, *-лю, -лишь vb. ipf.* a zeflemisi, a lua în zeflemea; a-și bate joc, a lua peste picior, a persifla.

зубоска́льство, *-а n. sg.* zeflemisire, luare peste picior, persiflare.

зуботы́чина, *-ы f. (pop.)* lovitură de pumn peste gură.

зубочи́стка, *-и f.* scobitoare.

зубр, *-а m.* **1.** zimbru, bour. **2.** *(fig.)* reacționar, inveterat, retrograd.

зубрёжка, *-и f. sg. (arg.)* toceală, învățare pe de rost.

зубри́ла, *-ы m.* și *f. (arg.)* tocilar, tocilăriță.

зубри́ть[1], *зубрю́, зубри́шь vb. ipf. (pf. зазубри́ть) acuz.* **1.** a știrbi *(un topor etc.)*. **2.** a face dinți, a zimțui.

зубри́ть[2], *зубрю́, зу́бри́шь vb. ipf. acuz. (argou) (вы́зубрить)* a toci, a învăța papagalicește .

зубри́ться, *зу́бри́тся vb. ipf. (pf. зазу́бри́ться)* a se știrbi, a se umple de știrbituri.

зубро́вка, *-и f.* **1.** *(bot.)* iarba-zimbrului. **2.** rachiu din iarba-zimbrului.

зубча́тка, *-и f.* angrenaj, roată dințată.

зубча́т|ый *adj.* **1.** dințat; *~ое колесо́* roată dințată, pinion. **2.** *(arhit.)* crenelat; *(tehn.) ~ая переда́ча* transmisiune prin angrenaj; *~ая желе́зная доро́га* cale ferată alpină/cu cremalieră.

зуд, *-а m. sg.* **1.** mîncărime, prurit. **2.** *(fig. iron.)* neastîmpăr, mîncărime, dorință de neînvins.

зуд|е́ть, *зуди́т vb. ipf.* **1.** a avea mîncărimi; **2.** *(fig.)* a simți neastîmpăr/mîncărime/dorință de neînvins (de a face ceva).

зуёк, *-зуйка́ m. (ornit.)* prundăraș, fluierar-de-zăvoaie.

зу́ммер, *-а m. (tehn.)* buzzer, zumer *(semnalul de la telefoanele de campanie).*

зумпф, *-а m. (min.)* colector de apă, puț colector.

зы́бка, *-и f.* leagăn.

зы́бк|ий *adj.* **1.** nestabil, instabil, mișcător. **2.** *(fig.)* nestatornic, nesigur. **3.** neclar, șters; *~ие очерта́ния* contururi șterse/neclare.

зы́бкость, *-и f. sg.* instabilitate, nesiguranță.

зыбу́н, *-а́ m.* mlaștină, sol/teren mlăștinos.

зыбу́ч/ий *adj.* nestabil, instabil, mișcător, mobil; *~ие пески́* nisipuri mișcătoare.

зыбь, *-и f.* valuri mici, vălurele; *мёртвая ~* hulă.

зы́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. на + acuz.* a striga tare, a zbiera, a țipa.

зы́чно *adv.* cu voce puternică; țipînd, zbierînd.

зы́чность, *-и f. sg.* intensitate, putere *(a unui sunet, a unei voci).*

зы́чный *adj.* puternic, răsunător, tunător; *~ го́лос* voce puternică/răsunătoare.

зюйд, *-а m. sg. (mar.)* **1.** direcția sud; sud. **2.** vîntul de la sud; *~ вест* sud-vest; *~ост* sud-est.

зя́бкий *adj.* friguros, foarte sensibil la frig; *~ ребёнок* copil friguros.

зя́бкость, *-и f. sg.* sensibilitate la frig.

зя́блев|ый *adj. (în expr.) ~ая вспа́шка* arătură de toamnă.

зя́блик, *-а m. (ornit.)* cinteză, cintezoi *(bărbătuș).*

зя́бл|ый *adj. (reg.)* **1.** degerat, atins de ger. **2.** sensibil la frig; friguros.

зя́бнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. озя́бнуть)* a suferi de frig, a îngheța.

зябь, *-и f. (agr.)* ogor negru de toamnă, arătură de toamnă.

зять, *-я m.* **1.** ginere. **2.** cumnat *(soțul surorii sau al cumnatei).*

И

и[1] *n. litera și sunetul* «i».

и[2] *conj.* **1.** *(copulativă)* și; *догна́ть и перегна́ть* a ajunge din urmă și a întrece; *тео́рия и пра́ктика* teoria și practica; *и оди́н и друго́й* și unul și altul; *и ты и я* și tu și eu; *и брат и сестра́* atît fratele cît și sora. **2.** *(la începutul unor propoziții narative, exclamative sau interogative subliniază legătura cu cele spuse anterior și mărește expresivitatea frazei)* și, și iată; *и наста́ло у́тро* și s-a făcut dimineață; *и тебе́ не сты́дно!* și nu-ți este rușine!; *и вы согла́сны?* și sînteți de acord? **3.** și în adevăr, și într-adevăr. **4.** și, de asemenea; *и я туда́ иду́* mă duc și eu acolo. **5.** *(concesivă; uneori se omite în traducerea românească)* și, deși, cu toate că; *и хо́чется помо́чь, да не могу́* deși aș vrea să te ajut, nu pot ◇ *и так да́лее; и про́чее* și așa mai departe; etc.

и[3] *partic. întăritoare* și, tocmai, anume, chiar, de asemenea; *э́то и я хоте́л сказа́ть* tocmai asta voiam să spun; *о вас и говоря́т* chiar despre dumneavoastră e vorba; *так оно́ и случи́лось* așa s-a și întîmplat.

и[4] *interj. (pop.)* ei!, lasă!; *и, по́лно, что за счёты!* ei, lasă, la ce bun atîtea socoteli!

ибери́йский *adj.* iberic.

и́бис, *-а m. (ornit.)* ibis.

и́бо *conj.* deoarece, căci, că, pentru că, fiindcă, întrucît.

и́ва, *-ы f.* salcie; *плаку́чая ~* salcie plîngătoare, salcie pletoasă; *корзи́ночная ~* mlajă, lozie, răchită roșie.

ива́н-да-ма́рья, *ива́н-да-ма́рьи f. sg. (bot.)* sor-da-frate; carpenă.

ива́новск|ий *adj. (în. expr.) во всю ~ую* în gura mare; cît îl ține gura; din răsputeri; foarte tare; foarte zgomotos.

ива́н-чай, *ива́н-ча́я m. sg. (bot.)* răscoage, iarba sfîntului Ion, răchițică, zburătoare.

ивася́, *-е́й pl.* sardele japoneze.

ивня́к, *-а́ m. sg.* **1.** zăvoi de sălcii, sălciș. **2.** nuiele de salcie.

ивняко́вый *adj.* de zăvoi de sălcii, de sălciș.

и́вовый *adj.* de salcie, din nuiele de salcie; *~ плете́нь* gard/împletitură din nuiele de salcie.

и́волга, *-и f. (ornit.)* grangur, gangur.

игл|а́, *-ы́; pl. и́глы, игл f.* **1.** ac; *маши́нная ~* ac de mașină; *патефо́нная ~* ac de patefon; *вяза́льная ~* andrea, igliță, ac de împletit. **2.** *(у животных)* ghimpe, ac, țeapă; *ежо́вые ~ы́* țepii ariciului. **3.** *(у растений)* spin, ac, ghimpe; *как на ~а́х* (a sta) ca pe ace.

и́гла-ры́ба, *-ы f. (iht.)* ac-de-ma-re.

игли́стый *adj.* cu spini, cu ghimpi, cu țepi, cu ace, spinos, țepos; *~ ка́ктус* cactus cu țepi.

иглова́тый *adj.* cu ghimpi, cu țepi, ghimpos, spinos, țepos.

иглови́дный *adj.* aciform, în formă de ac, acicular.

иглодержа́тель, *-я m.* **1.** *(tehn.)* port-ac. **2.** perniță pentru ace.

иглоко́жие, *-их pl.; sg. -ее, -его n. (zool.)* echinoderme.

иглообра́зный *adj.* în formă de ac, acicular.

игнори́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a ignora, a nesocoti, a trece cu vederea, a nu ține seama; a nu băga în seamă.

и́го, *-а n. sg.* jug, asuprire; *освободи́ть от и́га* a elibera de sub jug.

иго́лк|а, *-и f.* ac, ac de cusut; *патефо́нная ~* ac de patefon; ◇ *~и не подпусти́ть/не подточи́ть* fără cusur; *~ой жить* a trăi de pe urma acului; *на ~и (bani)* de buzunar; *иска́ть ~у в сто́ге се́на* a căuta acul în carul cu fîn; *как ни́тка с ~ой (des-*

pre doi prieteni) nedespărțiți; *сидéть как на ~ах* a sta ca pe ace.

игóлочк|а, *-и f. dim.* ac mic, acușor, aculeț ◇ *с ~и* nou-nouț; *одéт с ~и* e îmbrăcat foarte îngrijit; e scos ca din cutie.

игóлочник, *-а m.* meșter care confecționează ace.

игóлочный *adj.* de ac; *~ укóл* înțepătură de ac.

игóльник, *-а m.* cutie de ace, pernița pentru ace.

игóльн|ый *adj.* de ac, de ace; *~ая мастерскáя* atelier de fabricat ace; *~ое ýшко* urechea acului.

игóльчат|ый *adj. (tehn.)* prevăzut cu ace; *~ая маслёнка* ungător/gresor/biuretă cu ac; *~ая железная рудá* minereu de fier în formă de ace.

игóльщик, *-а m.* muncitor într-o fabrică de ace.

игóрный *adj.* de jocuri de noroc; *~ дом* casă de joc, tripou.

игр|á, *-ы́ f.* **1.** joc; *дéтская ~* joc de copii; *шáхматная ~* joc de șah; *азáртные ~ы* jocuri de noroc; *олимпи́йские ~ы* jocuri olimpice; *трениро́вочная ~* meci de antrenament; *~ слов* joc de cuvinte; *~ в пря́тки* jocul de-a v-ați ascunselea; *вести́ двойну́ю ~у́* a face/a duce un joc dublu; *учáствовать в ~é* a lua parte la joc; *положéние «вне игры́»* în afara jocului, ofsaid; *продолжи́тельность ~ы́* durata partidei; *(fig.) опáсная ~* joc periculos; *нечи́стая ~* joc necinstit; *(fig.) раскры́ть чью-л. ~у́* a demasca jocul cuiva, a dejuca pe cineva. **2.** joc de scenă, interpretare a unui rol ◇ *биржевáя ~* joc de bursă; *~ в борт* joc de mantinelă; *~ прирóды* capriciul naturii; *~ бриллиáнтов* apele/reflexele nestematelor; *~ судьбы́* jocul soartei; *~ воображéния* joc al fanteziei; *игрáть большу́ю ~у́* a juca o carte mare; *(prov.) ~ не стóит свеч* mai mare daraua decît ocaua; nu face fața cît ața.

игрáлище, *-а n. (înv.)* jucărie; *~ судьбы́* jucăria destinului; *~ стихи́й* jucărie a forțelor naturii.

игрáльн|ый *adj.* de joc; *~ые кáрты* cărți de joc; *~ые кóсти* zaruri.

и́гран|ый *adj.* întrebuințat, folosit (la joc), uzat; *~ая колóда карт* pachet de cărți de joc uzate.

игрá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** a (se) juca; *дéти ~ют в саду́* copiii se joacă în grădină; *(fig.) ~ с огнём* a se juca cu focul. **2.** *(pf. сыгрáть) в + acuz.* sau *на + prepl.* a juca; *~ в шáхматы* a juca șah; *~ в футбóл* a juca fotbal; *~ на бильярде* a juca biliard; *(sport) ~ рукóй* henț; (sport) *~ головóй* a juca cu capul. **3.** *(pf. сыгрáть) acuz.* sau *на + prepl.* a cînta la un instrument; *~ вальс* a cînta un vals; *~ на гитáре* a cînta la chitară; *(fig.) ~ на нéрвах* a călca pe nervi. **4.** *(pf. сыгрáть) acuz.* sau *на + prepl.* a juca *(despre actori)*; *~ пьéсу* a juca o piesă; *(fig.) ~ комéдию* a juca teatru; a se preface. **5.** a străluci, a sclipi, a licări, a luci; *бриллиáнт ~ет* briliantul face joc de culori în lumină; *винó ~ет в стакáнах* vinul sclipește în pahare ◇ *~ в ру́ку* sau *нá руку комý-л.* a face jocul cuiva, a da apă cuiva la moară; *~ своéй жи́знью* a-și risca viața; a-și pune viața în joc; *~ своéй судьбóй* a-și pune destinul în joc; *~ глазáми* îi joacă ochii; *~ словáми* a se juca cu vorbele; *~ на би́рже* a juca la bursă; *(pop.) ~ назáд* a da înapoi/îndărăt, a renunța; *~ в загáдки* a vorbi cu aluzii, a vorbi enigmatic; *~ в откры́тую* a da cărțile pe față; *~ как кóшка с мы́шкой* a se juca precum pisica cu șoarecele; *~ опáсную игру́* a întreprinde ceva riscant, a juca un joc periculos; *~ пéрвую скри́пку* a) a cînta la vioara întîi; b) *(fig.)* a avea rol conducător/primul rol; *~ в пря́тки* a) a se juca de-a v-ați ascunselea; b) *(fig.)* a umbla cu șoalda/cu fofîrlica, a umbla cu cioara vopsită; *~ свáдьбу* a face nuntă.

игрáючи *adv.* fără sforțări, cu ușurință, ușor, jucîndu-se, în joacă.

игрáющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *игрáть*. **2.** *~ий, -его m.* jucător.

и́грек, *-а m.* **1.** litera și sunetul «y». **2.** *(mat.)* «y», valoare necunoscută.

игрéневый *adj.* roib.

игри́во *adv.* **1.** în chip vioi, vesel, jucăuș. **2.** în mod ușuratic, cochet.

игри́вость, *-и f. sg.* **1.** vioiciune, veselie, fire jucăușă; zburdălnicie. **2.** frivolitate, cochetărie.

игри́вый *adj.* **1.** vioi, vesel, jucăuș, zburdalnic, zglobiu. **2.** ușuratic, frivol, cochet; *~ жест* gest cochet; *~ая улы́бка* zîmbet jucăuș/șăgalnic.

игри́стость, *-и f. sg.* însușirea de a fi spumos.

игри́ст|ый *adj.* spumos; *~ое винó* vin spumos.

и́грище, *-á n. (înv.)* petrecere, șezătoare, horă.

игров|óй *adj.* de joc; *~ы́е пéсни* cîntece de joc; *~ фильм* film artistic.

игрóк, *-á m.* **1.** jucător; *~ в футбóл* jucător de fotbal; *~ в кáрты* jucător de cărți; *заменá ~óв* înlocuirea jucătorilor. **2.** cîntăreț *(la un instrument cu coarde)*. **3.** cartofor; *запрáвский ~* cartofor pătimaș.

игротéка, *-и f.* colecție de jucării/de jocuri pentru copii.

игру́н, *-á m.* (copil) zburdalnic, zvăpăiat; (animal) jucăuș; zglobiu, vioi.

игру́шечный *adj.* **1.** de jucărie. **2.** în miniatură, micuț ca o jucărie.

игру́шк|а, *-и f.* **1.** jucărie. **2.** *(fig.)* unealtă, jucărie; *быть ~ой в чьих-л. рукáх* a fi o jucărie în mîinile cuiva, a se lăsa condus de cineva ◇ *э́то вам не ~и* cu asta nu se glumește; cu asta nu-i de glumit.

игру́шечка, *-и f.* (în *expr.*) *как ~* ca un bibelou.

и́грывать *(prez. nefolosit) vb. ipf. iter.* de la *игрáть (2, 3, 4)*.

игуáна, *-ы f. (zool.)* iguană.

игу́мен, *-а m.* egumen, stareț.

игу́менья, *-и f.* egumenă, stareță.

идеáл, *-а m.* **1.** ideal, scop suprem. **2.** *gen.* model, întruchipare, ideal; *~ красоты́* ideal de frumusețe.

идеализáция, *-и f. sg.* idealizare.

идеализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a idealiza; *~ людéй* a idealiza oamenii.

идеали́зм, *-а m. sg.* idealism.

идеали́ст, *-а m.* idealist.

идеалисти́ческ|ий *adj.* idealist; *~ая филосóфия* filozofia idealistă.

идеалисти́чный *adj.* idealist, visător.

идеáльно *adv.* în mod ideal, la perfecție, perfect, desăvîrșit.

идеáльность, *-и f. sg.* **1.** *(fil.)* caracter ideal. **2.** perfecțiune, desăvîrșire.

идеáльн|ый *adj.* **1.** *(fil.)* ideal. **2.** ideal, perfect, minunat, desăvîrșit; *~ая погóда* vreme minunată. **3.** imaginar, care nu există în realitate, ideal.

идéйно *adv.* din punct de vedere ideologic, ideologicește.

идéйность, *-и f. sg.* **1.** conținut de idei, bogăție de idei; principialitate; caracter militant. **2.** conținut ideologic, nivel ideologic.

идéйн|ый *adj.* **1.** de idei, cu un conținut de idei; militant; de înaltă principialitate; *~ое искýсство* artă cu tendință, artă militantă. **2.** ideologic; *~ое влия́ние* influență ideologică; *на высóком ~ом ýровне* la un înalt nivel ideologic. **3.** devotat unei idei, cu idei, convins.

идентификáтор, *-а m. (tehn.)* identificator.

идентификáция, *-и f. sg.* identificare.

идентифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a identifica.

иденти́чность, *-и f. sg.* identitate, caracter identic.

иденти́чный *adj.* identic, similar, analog, întocmai, la fel.

идеогрáмма, *-ы f. (lingv.)* ideogramă.

идеографи́ческ|ий *adj. (lingv.)* ideografic; *~ое письмó* scriere ideografică.

идеогрáфия, *-и f. sg. (lingv.)* ideografie.

идеóлог, *-а m.* ideolog.

идеологи́чески *adv.* din punct de vedere ideologic.

идеологи́ческий *adj.* ideologic.

идеолóгия, *-и f.* ideologie.

идé|я, *-и f.* idee; *передовы́е ~и* idei înaintate/progresiste; *госпóдствующая ~* idee dominantă; *навя́зчивая ~* idee fixă, obsesie; *подáть ~ю* a sugera o idee; *что за ~!* ce idee!

идилли́ческий *adj.* **1.** *(lit.)* idilic, de idilă, bucolic. **2.** *(iron.)* idilic.

иди́ллия, *-и f.* **1.** *(lit.)* idilă, bucolică. **2.** *(iron.)* idilă.

идиóм, *-а m. v. идиóма.*

идиóма, *-ы f. (lingv.)* **1.** expresie/locuțiune idiomatică, idiotism. **2.** grai, idiom.

идиомати́зм, *-а m. v. идиóма (1)*

идиомáтика, *-и f. sg. (lingv.)* **1.** idiomatică. **2.** tezaurul de expresii specifice ale unei limbi.

идиоматический *adj. (lingv.)* idiomatic.

идиосинкразический *adj. (med.)* idiosincrasic, suferind de idiosincrasie.

идиосинкразия, *-и f. sg. (med.)* idiosincrasie.

идиот, *-а m.* **1.** *(med.)* idiot, cretin. **2.** *(injur.)* idiot, cretin.

идиотизм, *-а m. sg.* **1.** *(med.)* idioţie. **2.** *(lingv.)* idiotism.

идиотический *adj. (med.)* idiot, de idiot, de cretin.

идиотка, *-и f.* **1.** *(med.)* idioată, cretină. **2.** *(injur.)* idioată, cretină, tîmpită.

идиотский *adj.* stupid, tîmpit, idiot.

идиотски *adv.* ca un tîmpit, idioţeşte.

идиотство, *-а n.* idioţenie, tîmpenie, prostie, stupiditate.

идиш *m. indecl.* idiş, limba idiş.

идол, *-а m.* **1.** idol; *поклонение ~ам* închinare la idoli. **2.** *(pop. injur.)* tembel, nătărău, prostălău ◇ *стоять* sau *сидеть ~ом* a sta ca de piatră; a fi înlemnit/impasibil.

идолопоклонник, *-а m.* idolatru, închinător la idoli.

идолопоклоннический *adj.* idolatru, închinător la idoli.

идолопоклонство, *-а n. sg.* idolatrie, închinare la idoli.

идольск|ий *adj.* de idol; *~ое капище* templu păgîn.

идти, *иду, идёшь vb. ipf.* **1.** a merge, a se duce; *~ пешком* a merge pe jos; *~ шагом* a merge la pas; *~ в ногу* a ţine pasul/cadenţa; *(fig.) ~ в ногу с современностью* a merge în ritm/în pas cu vremea; *~ вверх* a urca, a sui; *~ вниз* a coborî; *~ вперёд* a înainta, a avansa; *кто идёт?* cine-i?, cine vine?; *иди!* du-te!; *иди прочь!* ieşi afară!; *иду!* vin!; *~ босиком* a merge în picioarele goale; *~ на цыпочках* a merge în vîrful picioarelor. **2.** a se mişca, a se deplasa, a merge; *трамвай идёт к центру* tramvaiul merge spre centru; *облака идут к северу* norii se mişcă spre miazănoapte. **3.** *(fig.)* a se îndrepta, a merge spre ... ; *всегда ~ вперёд* a merge tot înainte. **4.** a merge, a pleca, a porni; *~ гулять* a merge la plimbare; *~ на врага* a porni împotriva duşmanului. **5.** a fi gata să facă/să accepte ceva; *~ на условия кого-л.* a accepta/a primi condiţiile cuiva; *~ на риск* a-şi asuma riscul; *~ на компромиссы* a face concesii; *~ на всё* a fi capabil de orice; *~ на скандал* a fi pus pe scandal. **6.** *в + acuz.* sau *на + acuz.* a intra; *гвоздь легко идёт в доску* cuiul intră uşor în scîndură; *обувь не идёт на ногу* încălţămintea nu intră/nu vine pe picior. **7.** *в + acuz.* sau *на + acuz.* a intra în serviciu; a se dedica unei activităţi; *~ в механики* a se face mecanic; *~ по технической части* a îmbrăţişa cariera tehnică. **8.** *за + instr. (fig.)* a urma, a păşi pe urmele cuiva; *~ за своим учителем* a-şi urma profesorul. **9.** a merge, a fi trimis/expediat/prezentat/înaintat; *бумага идёт на утверждение* hîrtia este prezentată spre aprobare. **10.** a veni, a se apropia; *идёт зима* vine iarna; *идёт гроза* se apropie furtuna. **11.** a merge, a funcţiona *(despre un mecanism)*; *часы идут верно* ceasul merge bine. **12.** *(despre precipitaţii atmosferice)* a cădea; *дождь идёт* plouă; *снег идёт* ninge, cade zăpadă; *град идёт* cade grindină. **13.** a merge, a fi în curs de desfăşurare, a avea loc; *работа идёт успешно* treaba merge bine; *идут переговоры* tratativele sînt în curs, au loc tratative; *речь идёт о ...* este vorba despre ... **14.** a duce, a trece, a străbate; *дорога идёт лесом* drumul duce prin pădure. **15.** a ieşi, a curge, a se răspîndi; *из раны идёт кровь* curge sînge din rană; *дым идёт из печи* iese fum din sobă. **16.** a juca, a muta, a merge *(la jocul de cărţi, de şah etc.)*; *~ королём* a muta regele *(la şah)*. **17.** a fi întrebuinţat, a servi la ..., a trebui; *на платье идёт пять метров материи* pentru o rochie trebuie cinci metri de stofă. **18.** *dat.* sau *к + dat.* a sta, a-i veni cuiva bine, a i se potrivi; *шляпа ей идёт* pălăria îi vine bine. **19.** a se juca, a se reprezenta, a rula; *в кинотеатре идёт хороший фильм* la cinema rulează un film bun. **20.** *(pop.)* a merge, a curge; *проценты идут с пятого числа* procentele curg de la data de cinci ◇ *ничего в голову не идёт* nu-i intră nimic în cap; *~ замуж* a se mărita; *дело идёт на лад* treaba este pe cale de a se aranja; *дело идёт о жизни и (о) смерти* este o chestiune de viaţă şi de moarte; *~ на убыль; ~ на понижение* a scădea, a se micşora, a se împuţina; *~ в счёт* a intra în socoteală; *слух/молва идёт* se zvoneşte, se duce vestea, se aude, se zice; *дело идёт как по маслу* treaba merge strună/ca pe roate; *куда ни шло* treacă de la mine; treacă-meargă; unde merge mia, merge şi suta; *~ в гору* a creşte, a se ridica, a fi în ascensiune; *~ впрок* a merge în plin; a prii; *~ своей дорогой* a-şi urma calea; a-şi căuta de drum; *голова идёт кругом* nu-mi văd capul de treburi; *не ~ с ума* a nu-i ieşi din cap; *(ist.) ~ в народ* a merge în popor, a lua contact cu masele; *~ в продажу* a fi pus în vînzare, a se vinde; *~ на приманку* a fi momit/prins, a se lăsa ademenit; *~ наудачу* a merge la noroc/la întîmplare; *(av.) ~ на посадку* a ateriza; *(pop.) ~ в пляс* a se porni la joc, a începe a dansa.

иды, *ид pl. (ist.)* ide *(zilele de la mijlocul lunii la romani)*.

иезуит, *-а m.* **1.** iezuit. **2.** *(fig.)* ipocrit, făţarnic.

иезуитизм, *-а m. sg.* iezuitism, ipocrizie, făţărnicie.

иезуитский *adj.* **1.** de iezuiţi, al iezuiţilor, iezuitic. **2.** *(fig.)* făţarnic, ipocrit.

иезуитство, *-а n.* iezuitism.

иена, *-ы f.* yen *(monedă japoneză)*.

иерарх, *-а m. (bis.)* ierarh.

иерархическ|ий *adj.* ierarhic; *~ая лестница* ordine ierarhică, ierarhie.

иерархия, *-и f. sg.* ierarhie.

иератическ|ий *adj. (înv.)* hieratic; *~ое письмо* scriere hieratică.

иерей, *-я m.* iereu, preot *(la ortodocşi)*.

иерейский *adj.* preoţesc.

иерейство, *-а n. sg.* preoţie.

иерихонск|ий *adj. (în expr.) труба ~ая* trompeta Erihonului; voce tunătoare, voce de stentor.

иероглиф, *-а m.* hieroglifă.

иероглифическ|ий *adj.* hieroglific; *~ая письменность* scriere hieroglifică.

иеродьякон, *-а m.* ierodiacon.

иеромонах, *-а m.* ieromonah.

иеромонашеский *adj.* de ieromonah, al ieromonahului.

иждивен|ец, *-ца m.* persoană întreţinută de cineva; *быть чьим-л. ~цем* a fi întreţinut de cineva.

иждивени|е, *-я n. sg.* întreţinere; *находиться на чьём-л. ~и* a fi întreţinut de cineva; a trăi pe socoteala cuiva; *на своём ~и* pe cont propriu.

иждивенка, *-и f.* de la *иждивенец*

иждивенческий *adj.* de/privitor la întreţinere.

иже *(în expr.) и ~ с ними* şi alţii de teapa lor.

ижиц|а, *-ы f.* ijiţa *(ultima literă a alfabetului chirilic, corespunzînd sunetului «i»)*; *(fig.) от а до ~ы* de la a la zet, de la alfa la omega ◇ *(glumeţ) прописать ~у* a admonesta, a dojeni, a aplica o corecţie/o mustrare, a trage o bătaie; *от ~ы аза не различить* a fi agramat, a nu pricepe nimic.

из, изо *prep.* cu *gen.* **1.** *(cu sens local)* din, de la; *выйти из дому* a ieşi din casă; *приехать из деревни* a veni de la ţară; *смотреть из окна* a se uita pe fereastră; *узнать из газет* a afla din ziare. **2.** *(cu sens partitiv)* din, dintre; *лучший из всех* cel mai bun dintre toţi; *одно из двух* din două una. **3.** *(folosit la indicarea materiei din care este făcut un lucru sau a părţilor lui componente)* din, de; *построенный из чего-л.* construit/executat din ceva; *из железобетона* din beton armat; *варенье из вишен* dulceaţă de vişine. **4.** *(folosit la indicarea originii, apartenenţei, provenienţei)* din, dintre; *из рабочей семьи* dintr-o familie de muncitori; *из крестьян* de origine ţărănească. **5.** *(cu sens temporal)* din; *изо дня в день* zilnic, zi de zi; în fiecare zi; *из года в год* din an în an. **6.** *(folosit la indicarea cauzei)* din, de; *из страха* de frică; *из любопытства* din curiozitate. **7.** *(folosit la indicarea unei transformări, schimbări)* din, dintr-un, dintr-o; *из рабочего посёлка возник город* dintr-o aşezare muncitorească a luat naştere un oraş ◇ *изо всех сил* din răsputeri; *выйти из моды* a ieşi din modă, a se demoda; *выйти из употребления* a ieşi din uz; *выйти из себя* a-şi ieşi din fire.

изабелла, *-ы f.* izabelă *(culoare de cai)*.

изба́, *-ы́ f.* izbă, casă țărănească, *(de lemn)*.

избави́тель, *-я m.* salvator, eliberator, izbăvitor, dezrobitor.

изба́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. избавля́ть) acuz.* cu *от + gen.* **1.** a salva, a mîntui, a izbăvi, a scăpa/de la ... /din ... ; ~ *от сме́рти* a salva de la moarte. **2.** a scuti, a cruța de ... ; ~ *от хлопо́т* a scuti de griji ◇ *изба́ви бог!* ferească Dumnezeu!

изба́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. избавля́ться) от + gen.* a se salva, a se mîntui, a se izbăvi, a scăpa.

избавле́ние, *-я n. sg.* salvare, mîntuire, izbăvire, scăpare.

избавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изба́вить*.

избавля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изба́виться*. **2.** *pas.* de la *избавля́ть*

избало́ванность, *-и f. sg.* răsfățare, răsfăț, alintare.

избало́ванный **1.** *p.t.p.* de la *избалова́ть*. **2.** *adj. lung* răsfățat, răzgîiat, alintat.

избалова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf. (ipf. балова́ть) acuz.* a răsfăța, a răzgîia, a alinta.

избалова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf.* a ajunge/a deveni un răsfățat/un răzgîiat/un alintat.

изба́ч, *-а́ m.* bibliotecar sătesc.

изба́-чита́льня, *избы́-чита́льни f.* casă de lectură la țară.

избе́гать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a cutreiera, a parcurge în lung și-n lat.

избега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *избежа́ть* și *избе́гнуть*. **2.** *gen.* sau cu *inf.* a evita, a fugi de ..., a ocoli, a se feri, a se eschiva, a se sustrage.

избе́гаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se istovi, a se obosi alergînd, a obosi de (atîta) alergătură.

избе́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. избега́ть) v. избежа́ть*

избежа́ние, *-я n. sg.* (în *expr.*) *во* ~ pentru a evita, spre a evita; *во ~ непри́ятностей* spre a evita neplăcerile.

избежа́ть, *-егу́, -ежи́шь; -егу́т vb. pf. (ipf. избега́ть) gen.* a scăpa; ~ *сме́рти* a scăpa de la moarte.

избива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изби́ть*

избие́ни|е, *-я n.* **1.** bătaie, maltratare; *следы́ ~я* urme de bătaie. **2.** masacru, măcel, exterminare; *ма́ссовое* ~ măcel în masă; ~ *младе́нцев* uciderea pruncilor.

избира́емость, *-и f. sg.* eligibilitate.

избира́емый *adj.* eligibil.

избира́тель, *-я m.* alegător, selector.

избира́тельность, *-и f.* selectivitate.

избира́тельн|ый *adj.* **1.** electoral, de vot, de alegeri; *~ое пра́во* drept de vot; ~ *зако́н* lege electorală; *~ая систе́ма* sistem electoral; *всео́бщее ~ое пра́во* vot universal, sufragiu universal; *акти́вное ~ое пра́во* dreptul de a alege; *пасси́вное ~ое пра́во* dreptul de a fi ales; ~ *о́круг* circumscripție electorală; ~ *уча́сток* secție de votare; *~ая кампа́ния* campanie electorală; ~ *я́щик* urnă; ~ *спи́сок* listă de candidați; ~ *бюллете́нь* buletin de vot. **2.** selectiv.

избира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *избра́ть*

избира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se alege, a fi ales.

изби́тость, *-и f. sg.* banalitate, platitudine.

изби́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *изби́ть*. **2.** *adj. (fig.)* banal, răsuflat, plat; *~ая те́ма* subiect banal; *~ое выраже́ние* expresie răsuflată/banală. **3.** bătătorit, cunoscut.

изби́ть, *изобью́, изобьёшь vb. pf. (ipf. избива́ть) acuz.* **1.** a stîlci/a snopi în bătăi; ~ *до полусме́рти* a da o bătaie soră cu moartea. **2.** a strica, a deteriora *(prin lovituri)*, a desfunda (un drum).

избн|о́й *adj.* de izbă, de casă, al casei; *~а́я дверь* ușa izbei.

избо́рник, *-а m.* zbornic, pravilă *(culegere de manuscrise în Rusia veche)*.

избороождённый *p.t.p.* de la *изборозди́ть*.

изборозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. pf.* de la *борозди́ть; морщи́ны ~ли его́ лицо́* cutele i-au brăzdat obrazul; *охо́тник ~л лес* vînătorul a străbătut pădurea (în lung și-n lat).

избочéниться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* a pune mîinile în șolduri.

избра́ние, *-я n. sg.* alegere; ~ *в депута́ты* alegere ca deputat; ~ *профе́ссии* alegerea unei profesii/unei meserii.

избра́нник, *-а m.* ales, cel ales; *наро́дный* ~ alesul poporului; ~ *се́рдца* alesul inimii; ~ *не́ба/судьбы́* ales/alintat/răsfățat al soartei.

и́збранн|ый **1.** *p.t.p.* de la *избра́ть; быть ~ым* a fi ales. **2.** *adj.* ales; *~ые сочине́ния* opere alese. **3.** *adj.* *(отбо́рный, лу́чший)* de seamă, de elită; ~ *круг люде́й* cerc de oameni de elită; *~ое о́бщество* societate aleasă/de elită. **4.** *~ые, -ых pl.* aleși; *для ~ых* pentru cei aleși. **5.** *~ое, -ого n.* opere alese.

избра́ть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. избира́ть) acuz.* a alege; ~ *профе́ссию* a alege o profesie/o meserie.

избу́шка, *-и f. dim.* căsuță, colibă, cocioabă, bordei.

избы́т|ок, *-тка m.* surplus, excedent, belșug, abundență; *в ~ке* în/din abundență; din belșug, cu prisosință; *вознагради́ть с ~ком* a răsplăti cu prisosință; *от ~ка чувств* din prea multă dragoste.

избы́точность, *-и f.* redundanță, exces, surplus, excedent.

избы́точн|ый *adj.* **1.** excedent, excedentar, de prisos; *(ec. pol.) ~ая приба́вочная сто́имость* plusvaloare suplimentară. **2.** abundent, îmbelșugat.

изва́жничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (fam.)* a se fuduli peste măsură, a-și da aere.

изваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a tăvăli, a murdări (tăvălind).

изваля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* a se tăvăli, a se murdări tăvălindu-se.

изва́яние, *-я n.* sculptură, statuie.

извая́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. вая́ть) acuz.* a sculpta.

изве́дать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. изве́дывать) acuz.* **1.** a cunoaște din experiență, a încerca, a resimți; ~ *го́ре* a gusta amarul. **2.** a-și da seama, a înțelege.

изве́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изве́дать*

изве́ка, *adv. (înv.)* de cînd e lumea, din vechime, de demult, din bătrîni.

и́зверг, *-а m.* monstru, bestie, fiară, călău; ~ *ро́да челове́ческого* monstru, bestie, fiară.

изверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. изве́ргнуть) acuz.* **1.** a erupe, a zvîrli afară, a țîșni, a arunca; *вулка́н ~а́ет ла́ву* lava erupe (din vulcan). **2.** *(fiziol.)* a ejacula. **3.** *(fig.)* a rosti, a profera (cuvinte injurioase).

изверга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. изве́ргнуться)* a erupe, a țîșni.

изве́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *изверга́ть*

изве́ргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *изверга́ться*

изверже́ние, *-я n.* **1.** erupție; ~ *вулка́на* erupția unui vulcan. **2.** *(fiziol.)* ejaculare, erecție. **3.** *(biol.)* excrement.

изве́рженный **1.** *p.t.p.* de la *изве́ргнуть*. **2.** *adj. (geol.)* din erupție, eruptiv, vulcanic.

изве́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *изве́риться*

изве́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. изве́риваться)* a pierde încrederea (în ceva, în cineva), a pierde credința, a nu mai crede.

изверну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. извёртываться* și *извора́чиваться)* **1.** a se degaja *(printr-o mișcare dibace)*. **2.** *(fig.)* a se descurca, a ști să ieși din încurcătură.

извёртываться, *-аюсь -аешься vb. ipf.* de la *изверну́ться*

известегаси́лка, *-и f.* varniță, mașină de stins var.

извести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. изводи́ть) acuz.* **1.** a cheltui, a risipi, a toca; ~ *мно́го де́нег* a cheltui/a toca mulți bani. **2.** a distruge, a nimici, a extermina, a stîrpi; ~ *леса́* a distruge pădurile. **3.** a chinui, a extenua, a istovi, a slei de puteri, a scoate din sărite, a supăra, a exaspera; ~ *тяжёлой рабо́той* a istovi pe cineva cu o muncă grea; *го́ре его́ извело́* durerea l-a doborît/l-a zdrobit.

изве́сти|е, *-я n.* **1.** știre, veste, informație, comunicare; *ра́достное* ~ veste îmbucurătoare; *сногсшиба́тельные ~я* știri uluitoare; *дурны́е ~я* vești proaste; *после́дние ~я* ultimele știri; *име́ть* ~ a avea știre, a fi în posesia unei știri; a fi informat; *переда́ть* ~ a comunica/a transmite o știre. **2.** *pl.* buletin, anale.

известúсь, *-едýсь, -едёшься vb. pf. (ipf. изводúться)* a fi chinuit, a se istovi, a fi sleit de puteri.

известúть, *-вещý, -вестúшь vb. pf. (ipf. извещáть) acuz.* sau *prepl.* a înştiinţa, a informa, a da de veste, a vesti, a anunţa, a comunica, a notifica, a face cunoscut; ~ *о приéзде* a-şi anunţa sosirea; ~ *о дне заседáния* a comunica ziua şedinţei.

извёстка, *-и f. sg.* var stins.

известковáние, *-я n. sg. (agr.)* amendarea solului cu var, calcarizare; ~ *пóчвы* amendarea solului cu calciu.

известковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (agr.)* a amenda solul cu var.

известкóв|ый *adj.* de var, calcaros; *~ая водá* apă de var; *~ые порóды* roci calcaroase; *~ое молокó* lapte de var; ~ *песчáник* gresie calcaroasă; *~ые удобрéния* îngrăşăminte calcaroase.

извéстно 1. *pred.* se ştie, e ştiut, e cunoscut, ştiut este; *как* ~ după cum se ştie; *всем* ~, *что* ... toată lumea ştie că ... *наскóлько мне* ~ după cîte ştiu. 2. *cuv. modal (pop.)* desigur, fireşte.

извéстность, *-и f.* 1. *sg.* faimă, reputaţie, renume, popularitate; *приобрестú* ~ a căpăta un renume. 2. celebritate, om vestit ◇ *привестú в* ~ a lămuri, a limpezi, a clarifica, a preciza; *постáвить в* ~ a face cunoscut, a înştiinţa, a pune în cunoştinţă de cauză, a pune în vedere.

извéстн|ый *adj.* 1. cunoscut, ştiut. 2. faimos, celebru, vestit, renumit; ~ *писáтель* scriitor renumit. 3. anumit, hotărît, stabilit, determinat, fixat; *в ~ое врéмя* la timpul hotărît; *в ~ых слýчаях* în anumite cazuri; *с ~ой цéлью* într-un scop anumit; *в ~ой мéре* într-o anumită măsură, într-o oarecare măsură; *в ~ом смы́сле* într-un anumit sens.

известня́к, *-á m.* calcar, piatră de var; *глúнистый* ~ calcar argilos.

известнякóв|ый *adj.* calcaros; *~ые порóды* roci calcaroase.

úзвест|ь, *-и f. sg.* var; *гашёная* ~ var stins; *негашёная* ~ var nestins; *белúть ~ью* a vărui.

извéчный *adj.* veşnic, străvechi, de cînd lumea.

извещáтель, *-я m. (tehn.)* avertizor, semnalizator.

извещáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. известúть).*

извещéние, *-я n.* 1. *sg.* înştiinţare, informare, încunoştinţare. 2. înştiinţare, comunicare, aviz; *полýчено официáльное* ~ s-a primit o comunicare oficială; *платёжное* ~ aviz de plată.

изви́в, *-а m.* curbură, cotitură, întorsătură, meandru, serpentină; *~ы рекú* coturile rîului, meandrele rîului.

извивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *извúть*

извивá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *(pf. извúться)* a se răsuci, a se încolăci, a se zvîrcoli; *змея́ ~лась* şarpele se zvîrcolea. 2. a şerpui, a face cotituri/meandre; *дорóга ~лась вдалú* drumul şerpuia în depărtare. 3. *(fig.)* a căuta să se eschiveze, a da un răspuns evaziv.

извúлин|а, *-ы f.* cotitură, curbură, şerpuitură; *~ы дорóги* cotiturile drumului; *(anat.) ~ы мóзга* circumvoluţiunile creierului.

извúлистость, *-и f. sg.* sinuozitate.

извúлистый *adj.* întortocheat, şerpuitor, sinuos, cu cotituri.

извинéни|е, *-я n.* 1. iertare, scuză; *просúть ~я* a cere scuze, a cere iertare. 2. justificare, scuză.

извинúтельн|ый *adj.* 1. scuzabil, care poate fi scuzat. 2. de justificare, de scuze; *~ое письмó* scrisoare de scuze.

извинú/ть, *-нó, -нúшь vb. pf. (ipf. извиня́ть* 1. *acuz.* a ierta, a scuza; *извинú меня́* iartă-mă; *~те за выражéние* iertaţi-mi expresia. 2. *acuz.* cu *instr. (înv.)* a justifica, a avea o scuză ◇ *нет, уж ~те!* în nici un caz!, pentru nimic în lume! *~те! это не так!* iertaţi-mă, nu-i tocmai aşa!

извинúт|ься, *-нюсь, -нúшься vb. pf. (ipf. извиня́ться).* 1. *перед* + *instr.* a cere scuze, a cere iertare; *~есь пéред ним за меня́* cereţi-i scuze pentru mine. 2. *(înv.) instr.* a se justifica, a se scuza, a invoca drept scuză.

извиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *извинúть*

извиня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *извинúться.* 2. *pas.* de la *извиня́ть; ~юсь!* iertaţi-mă!, scuzaţi-mă!, vă cer iertare!

извиня́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *извиня́ть.* 2. *adj. (смягчающий)* atenuant; *~ие винý обстоя́тельства* circumstanţe atenuante.

извиня́ющийся 1. *part. prez. act.* de la *извиня́ться.* 2. *adj.* vinovat *(despre ton, glas).*

извитóк *-тка́ m. (tehn.)* ondulaţie.

извúтость, *-и f. (tehn.)* grad de încreţire.

извú|ть, *изовью́, изовьёшь vb. pf. (ipf. извивáть) acuz.* a încolăci, a face inel, a curba, a ondula; *змея́ ~ла хвост кольцóм* şarpele şi-a făcut coada inel.

извúться, *изовью́сь, изовьёшься vb. pf.* de la *извивáться.*

извлекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *извлéчь.*

извлечéние, *-я n.* 1. *sg.* extracţie, extragere, scoatere, îndepărtare; *(mat.)* ~ *квадрáтного кóрня* extragerea rădăcinii pătrate. 2. extras; ~ *из ромáна* extras dintr-un roman.

извлéчь, *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. извлекáть) acuz.* cu *из* a scoate, a extrage; ~ *пýлю из рáны* a extrage/a scoate glonţul din rană; *(mat.)* ~ *квадрáтный кóрень* a extrage rădăcina pătrată ◇ *(fig.)* ~ *пóльзу* a trage foloase; *(fig.)* ~ *урóк* a trage învăţăminte, a trage o învăţătură.

úзвне *adv.* din afară, de afară; *пóмощь* ~ ajutor din afară.

извóд [1], *-а m. (lit.)* versiune, variantă, izvod.

извóд [2], *-а m. sg.* 1. cheltuială, risipă, irosire; ~ *врéмени* pierdere de timp. 2. istovire, distrugere.

изводúть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *известú*

изводúться, *-ожýсь, -óдишься vb. ipf.* de la *известúсь*

извóз, *-а m. sg. (înv.)* cărăuşie; *держáть* ~ a avea un serviciu de cărăuşie.

извозúть, *-ожý, -óзишь vb. pf. acuz. (pop.)* a murdări *(tîrînd pe jos),* a mînji.

извóзный *adj.* de cărăuşie.

извóзчик, *-а m.* 1. birjar, vizitiu, căruţaş; *ломовóй* ~ cărăuş. 2. birjă, trăsură, brişcă, trăsură de piaţă; *éхать на ~е* a merge cu birja.

извóзчич|ий *adj.* de birjar, de vizitiu, birjăresc; *~ья пролётка* trăsură de piaţă, birjă.

извó|лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (înv.* şi *iron.) gen.* sau cu *inf.* a dori, a binevoi, a găsi de cuviinţă, a catadicsi; *~ль; ~льте* a) bine, de acord, fie, fie pe placul tău; *~ль, я поéду* bine, mă voi duce; b) poftim; mă rog; *Дáйте мне папирóсу — Извóльте!* Daţi-mi o ţigară. — Poftim!

изворáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *v. извернýться; всячески* ~ a trăi din expediente, a te descurca cum poţi. 2. *(хитрить, ловчить)* a recurge la şiretlicuri.

изворóт, *-а m.* 1. cotitură, curbură, îndoitură. 2. *(fig.)* viclenie, şiretenie, abilitate, dibăcie.

изворóтистый *adj. v. изворóтливый*

изворóтливость, *-и f. sg.* abilitate, dibăcie, iscusinţă.

изворóтлив|ый *adj.* 1. abil, dibaci, descurcăreţ; ~ *человéк* om abil; ~ *ум* minte ingenioasă. 2. ager, agil, vioi; *~ое движéние* mişcare ageră; *~ое живóтное* animal ager.

извратúть, *-ащý, -атúшь vb. pf. (ipf. извращáть) acuz.* a denatura, a falsifica, a răstălmăci, a altera; ~ *úстину* a denatura adevărul.

извращáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *извратúть*

извращéние, *-я n.* 1. denaturare, falsificare, răstălmăcire, alterare; ~ *чьих-л. слов* denaturarea vorbelor cuiva. 2. perversiune, perversitate, depravare, anomalie.

извращённость, *-и f. sg.* perversitate, depravare, anomalie.

извращённый 1. *p.t.p.* de la *извратúть.* 2. *adj.* denaturat, schimonosit, alterat. 3. *adj.* pervers, depravat.

изгáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. изгáживать) acuz. (pop.)* 1. a murdări, a mînji. 2. *(fig.)* a strica.

изгáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изгáдить*

úзгарь, *-и f. (met.)* cenuşă, zgură.

изгúб, *-а m.* 1. cotitură, meandră, şerpuire, cot, curbură, îndoitură, încovoiere, sinuozitate; ~ *рекú* cotul rîului.

2. *(tehn.)* flexiune, curbură. 3. *(pl.)* modulații, nuanțe; *(fig.)* *~ы го́лоса* modulațiile vocii; *~ы мы́слей* subtilitate a gîndului.

изгиба́емость, *-и f. sg.* însuşirea de a se îndoi, flexibilitate.

изгиба́емый *adj.* flexibil, deformabil.

изгиба́ние, *-я n. sg.* îndoire, curbare.

изгиба́ть(-ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *изогну́ть(ся)*

изгла́ди|ть, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. изгла́живать) acuz.* a şterge, a estompa, a netezi, a nivela; *вре́мя ~ло на́дпись* cu timpul inscripția s-a şters; *(fig.)* *~ неприя́тное впечатле́ние* a şterge o impresie proastă ◇ *~ из па́мяти* a şterge din memorie.

изгла́ди|ться, *-а́дится vb. pf. (ipf. изгла́живаться)* a se şterge, a se estompa, a se netezi, a se nivela.

изгла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изглода́ть*

изгла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изгла́дить*

изгла́живаться, *-ается vb. ipf.* 1. de la *изгла́диться.* 2. *pas.* de la *изгла́живать.*

изгло́данный *adj.* şi *p.t.p.* de la *изглода́ть* ros.

изглода́ть, *-ожу́, -о́жешь vb. pf. (ipf. изгла́дывать) acuz.* a roade de tot.

изгна́ни|е, *-я n. sg.* 1. izgonire, alungare, expulzare, surghiunire, exilare. 2. exil, surghiun; *жить в ~и* a trăi în exil.

изгна́нник, *-а m.* exilat, surghiunit.

изгна́ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. изгоня́ть) acuz.* a alunga, a izgoni, a expulza, a surghiuni; *~ из преде́лов страны́* a expulza din țară ◇ *(med.)* *~ плод* a provoca un avort.

изгнива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изгни́ть*

изгни́ть, *-ню́, -ниёшь vb. pf. (ipf. изгнива́ть)* a putrezi de tot/complet.

изголо́вь|е, *-я n.* căpătîi; *стоя́ть у ~я* a sta la căpătîi; *положи́ть поду́шку в ~* a-şi pune perna căpătîi.

изголода́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* 1. a flămînzi, a nu mai putea de foame, a fi lihnit de foame. 2. *(fig.)* *по + dat.* a-i fi dor, a fi însetat după ...

изгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изгна́ть*

и́згородь, *-и f.* gard, îngrăditură *(de nuiele, de plante)*; *жива́я ~* gard viu.

изгота́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изгото́вить*

изгота́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *изгото́виться*

изгото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. изготовля́ть* şi *изгота́вливать) acuz.* 1. a face, a fabrica, a confecționa. 2. *(pop.)* a găti, a prepara.

изгото́ви|ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. изготовля́ться* şi *изгота́вливаться)* a se pregăti, a fi gata; *войска́ ~лись к бо́ю* trupele sînt gata de luptă.

изгото́вк|а, *-и f. sg. (pop.)* preparare, pregătire ◇ *(mil.)* *взять ружьё на ~у* a lua arma la ochi.

изготовле́ни|е, *-я n.* 1. *sg.* preparare, confecționare, fabricare. 2. *sg. (mil.)* pregătire; *вре́мя для ~я к бо́ю* timpul de pregătire pentru luptă.

изготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изгото́вить*

изготовля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *изгото́виться*

изгрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изгры́зть*

изгры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. изгрыза́ть) acuz.* a roade, a mînca, a strica rozînd; *~ но́гти* a-şi roade unghiile.

издава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *изда́ть*[1,2]

и́здавна *adv.* de demult, din timpuri străvechi.

изда́лбливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *издолби́ть*

издалека́ *adv.* de departe; *(fig.)* *нача́ть ~* a o lua de departe.

и́здали *adv.* de departe, de la distanță.

изда́ние, *-я n.* 1. ediție; *роско́шное ~* ediție de lux, ediție festivă; *академи́ческое ~* ediție academică; *посме́ртное ~* ediție postumă; *испра́вленное ~* ediție revăzută; *второ́е ~, испра́вленное и допо́лненное* ediția a doua, revăzută şi adăugită. 2. publicație; *периоди́ческое ~* publicație periodică; *ежеме́сячное ~* publicație lunară. 3. *sg.* *(де́йствие)* editare, publicare; *~ по́лного собра́ния сочине́ний* editarea operelor complete.

изда́тель, *-я m.* editor.

изда́тельск|ий *adj.* de editor, de editură, editorial; *~ая де́ятельность* activitate editorială; *~ план* plan editorial; *~ догово́р* contract de editură.

изда́тельство, *-а n.* editură; *госуда́рственное ~* editură de stat.

изда́ть[1], *-а́м, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. издава́ть) acuz.* 1. a edita, a publica, a scoate de sub tipar; *~ кни́гу* a edita o carte. 2. *(jur.)* a promulga, a decreta, a emite; *~ зако́н* a promulga o lege.

изда́ть[2], *-а́м, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. издава́ть) acuz.* 1. a scoate, a produce; *~ звук* a scoate un sunet. 2. a exala; *~ за́пах* a exala un miros.

изда́ться, *-а́стся; -аду́тся vb. pf. (ipf. издава́ться)* a ieşi de sub tipar, a se publica, a se edita.

издева́тельский *adj.* batjocoritor, de bătaie de joc, persiflant.

издева́тельство, *-а n.* 1. *sg.* luare în rîs, zeflemisire, persiflare. 2. bătaie de joc, batjocură, zeflemisire.

издева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. над + instr.* a-şi bate joc, a zeflemisi, a rîde de cineva.

издёвк|а, *-и f.* batjocură, bătaie de joc; *в ~у* în bătaie de joc, în derîdere.

изде́ли|е, *-я n.* 1. *sg.* fabricare, confecționare. 2. fabricat, articol, preparat, produs; *гото́вые ~я* produse finite; *куста́рные ~я* produse ale industriei meşteşugăreşti; *ювели́рные ~я* giuvaericale; *ко́жаные ~я* articole de pielărie; *мучны́е ~я* paste făinoase; *деревя́нные ~я* obiecte de lemn; *гонча́рные ~я* produse de olărie; *колба́сные ~я* mezeluri; *хлебобу́лочные ~я* produse de panificație.

издёргать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. издёргивать) acuz.* 1. a smulge, a destrăma, a rupe în bucăți, a sfîşia. 2. *(fig.)* a irita, a enerva, a scoate (cuiva) peri albi, a duce la exasperare.

издёрга|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. издёргиваться)* 1. *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se destrăma, a se rupe, a se sfîşia, 2. *(fig.)* a-şi zdruncina nervii, a deveni nervos/suprairitat.

издёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *издёргать*

издёргиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *издёргаться*

издержа́ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. pf. (ipf. изде́рживать) acuz.* a cheltui, a consuma.

издержа́|ться, *-ержу́сь, -е́ржишься vb. pf. (ipf. изде́рживаться)* a-şi cheltui banii.

изде́рживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *издержа́ть*

изде́ржки, *-жек pl.; sg.* *изде́ржка, -и f.* cheltuieli; *~ произво́дства* cheltuieli de producție/de fabricație; *суде́бные ~* cheltuieli de judecată; *путевы́е ~* cheltuieli de drum/de deplasare.

издолби́|ть, *-олблю́, -о́лбишь vb. pf. (ipf. изда́лбливать) acuz.* a găuri, a scobi, a dăltui.

издо́льщик, *-а m. (ist.)* dijmaş, care lucrează în parte.

издо́льщина, *-ы f. sg. (ist.)* dijmă la tarla.

издо́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. издыха́ть* şi *до́хнуть) (despre animale)* a muri, a pieri.

издре́вле *adv. (înv.)* din vechime, din timpuri străvechi, din moşi strămoşi, de cînd e lumea.

издроби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. acuz.* a sfărîma în bucăți, a zdrobi, a fărîmița; *~ ка́мень* a fărîmița piatra.

издыря́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. издыря́вливать) acuz. (pop.)* a găuri, a ciurui (de tot).

издыря́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *издыря́вить*

издыха́ни|е, *-я n. (în expr.)* *быть при после́днем ~и* a fi pe moarte; *до после́днего ~я* pînă la ultima suflare.

издыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *издо́хнуть*

изентро́па, *-ы f. (fiz.)* izentropă.

изжа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. жа́рить) acuz.* a frige, a prăji.

изжа́риться, *-ится vb. pf. (ipf. жа́риться)* a se frige, a se prăji, a fi fript.

изжёванн|ый 1. *p. t. p.* de la *изжева́ть.* 2. *adj. (мя́тый)* mototolit, şifonat. 3. *adj. (fam. fig.)* răsuflat; *~ая те́ма* o chestiune răsuflată.

изжева́ть, *-жую́, -жуёшь vb. pf. (ipf. изжёвывать) acuz.* a rumega, a strica/ a distruge rumegînd.

изжёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изжевáть*

ńзжелта *adv.* bătînd în galben, gălbui; *~-красный* roşu-gălbui.

изжелтúть, *-лчý, -лтúшь vb. pf. acuz.* a murdări *sau* a vopsi cu ceva galben, a îngălbeni.

изжéчь, *изожгý, изожжёшь vb. pf. (ipf. изжигáть) acuz.* **1.** a arde (în multe locuri), a găuri prin ardere; *~ плáтье* a-şi arde rochia. **2.** a pricinui arsuri; a căpăta arsuri. **3.** a consuma, a arde; *~ мнóго тóплива* a consuma mult combustibil.

изживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *изжúть*

изжигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *изжéчь*

изжигáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изжéчься.* **2.** *pas.* de la *изжигáть.*

изжúтие, *-я n. sg.* lichidare, stîrpire, desfiinţare; *~ недостáтков* lichidarea lipsurilor/neajunsurilor.

изжúть, *-ивý, -ивёшь vb. pf. (ipf. изживáть) acuz.* **1.** a scăpa, a se izbăvi de ceva, a lichida, a înlătura, a dezrădăcina, a pune capăt; *~ недостáтки* a lichida lipsurile. **2.** a trăi, a suporta ◇ *~ себя́* a deveni învechit/vetust/inutil.

изжóга, *-и f. sg.* arsuri la stomac.

из-за *prep.* cu *gen.* **1.** de după, din, de peste, de la, de dincolo; *~ углá* de după colţ, *~ океáна* de dincolo de ocean, de peste ocean. **2.** din cauza, din pricina, datorită; *~ тебя́* din cauza ta.

ńззелена- *adv.* verzui, care bate în verde; *~-сéрый* verde-cenuşiu; *~-сúнего цвéта* de un albastru-verzui, de un albastru care bate în verde.

иззя́бнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a îngheţa, a degera bocnă, a degera, a înlemni de frig.

излáзить, *-áжу, -áзишь vb. pf.* a se căţăra peste tot, a umbla peste tot.

излáмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изломáть.*

излагáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *изложúть.*

изленúться, *-еню́сь, -éнишься vb. pf.* a ajunge un leneş/un trîndav/un trîntor, a se lenevi de tot.

излечéние, *-я n. sg.* **1.** tratament, cură. **2.** vindecare, însănătoşire, tămăduire; *пóлное ~* însănătoşire completă.

излéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *излечúть*

излéчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *излечúться.* **2.** a putea fi vindecat, a fi curabil.

излечúмость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi vindecabil.

излечúм|ый *adj.* vindecabil, curabil, care se poate vindeca; *~ая болéзнь* boală cu leac, boală care se poate vindeca.

излечúть, *-ечý, -éчишь vb. pf. (ipf. излéчивать) acuz.* a vindeca, a tămădui.

излечúться, *-ечýсь, -éчишься vb. pf. (ipf. излéчиваться).* **1.** a se vindeca complet. **2.** *(fig.)* a se lepăda (de ceva), a se lecui, a se lăsa de ... .

изливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *излúть*

изливá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *излúться.* **2.** *(înv.)* a se vărsa, a se revărsa.

излизá|ть, *-ижý, -úжешь vb. pf. (ipf. излúзывать) acuz.* a linge.

излúзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *излизáть*

излúть, *изолью́, изольёшь vb. pf. (ipf. изливáть) acuz.* **1.** a vărsa. **2.** *(fig.)* a-şi descărca *(inima, mînia etc.)*, a exprima; *~ гнев на когó-л.* a-şi descărca mînia asupra cuiva; *~ дýшу* a-şi descărca/a-şi uşura sufletul, a spune tot ce are pe inimă; *~ свою́ рáдость* a da glas bucuriei. **3.** *numai ipf.* a răspîndi, a emana, a iradia.

излú|ться, *изолью́сь, изольёшься vb. pf. (ipf. изливáться) в + prepl.* **1.** *(înv.)* a se vărsa. **2.** a-şi exprima/a-şi manifesta cu căldură sentimentele. **3.** *(высказаться)* a spune tot ce are pe inimă, a-şi descărca sufletul. **4.** *(numai ipf.)* a se răspîndi, a emana, a iradia, a revărsa.

излúш|ек, *-шка m.* surplus, excedent, prisos, prisosinţă; *(fig.) с ~ком* cu prisosinţă, din belşug.

излúшеств/о, *-а n.* exces, exagerare, abuz; *предавáться ~ам* a face abuz, a exagera; *без ~а* fără exagerări, cu măsură.

излúшествовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face excese/abuz.

излúшне **1.** *adv.* mult prea, peste măsură, de prisos, excesiv, din cale afară, exagerat de ... ; *~ рéзкий упрёк* imputare excesiv de aspră. **2.** *pred. impers.* e de prisos, e inutil.

излúшний *adj.* de prisos, inutil, excesiv, exagerat.

излия́ни|е, *-я n. (mai ales la pl.) (fig.)* destăinuire, mărturisire, efuziune; *~я чувств* efuziuni sentimentale.

изловúть, *-овлю́, -óвишь vb. pf. acuz.* a prinde, a pune mîna pe (cineva), a apuca, a înhăţa.

изловчúться, *-чýсь, -чúшься vb. pf.* a izbuti/a reuşi procedînd cu dibăcie, a găsi mijlocul de a face ceva.

изложéние, *-я n. (действие)* **1.** expunere, redare, prezentare; *корóткое ~* rezumat, expunere sumară; *подрóбное ~* expunere amănunţită; *пúсьменное ~* expunere scrisă. **2.** *(манера повествования)* mod de expunere, stil; *изя́щное ~* stil ales, stil îngrijit.

изложúть, *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. излагáть) acuz.* a expune, a face cunoscut, a înfăţişa, a prezenta, a enunţa, a formula; *~ суть дéла* a expune fondul chestiunii; *~ в нéскольких словáх* a expune în cîteva cuvinte.

излóжница, *-ы f. (tehn.)* lingotieră.

излóм, *-а m.* **1.** rupere, crăpare, frîngere; *~ рéльса* ruperea/crăparea unei şine. **2.** ruptură, spărtură, frîntură, fractură; *(mineral.) зернúстый ~* ruptură granuloasă (cu aspect granulos). **3.** *(fig.)* cotitură, cot; *~ рекú* cotul rîului ◇ *(fig.) душéвные ~ы* dezechilibru sufletesc, zbucium sufletesc.

излóманн|ый **1.** *p.t.p.* (de la *изломáть*) spart, rupt, frînt, stricat; *~ая игрýшка* jucărie stricată. **2.** *adj.* sinuos, şerpuitor, cotit, frînt; *~ая лúния* linie sinuoasă. **3.** *adj. (fig.)* deformat, dezaxat, descumpănit, dezechilibrat.

изломáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz. (ipf. излáмывать)* **1.** a sparge, a rupe, a frînge, a sfărîma, a strica. **2.** *(fig.)* a strica, a deforma, a perverti.

изломáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* **1.** a se sparge, a se rupe, a se frînge, a se sfărîma, a se strica de tot. **2.** *(fig.)* a-şi pierde naturaleţea, a face nazuri, a deveni afectat.

излучáемость, *-и f.* putere de emisiune.

излучáтель, *-я m. (tehn.)* radiator/emiţător de raze/de radiaţii.

излучáтельный *adj.* radiativ.

излучáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. излучúть) acuz.* a iradia, a emite, a emana raze, a răspîndi; *~ теплó* a emite raze de căldură.

излучáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *(pf. излучúться)* a iradia, a emana raze. **2.** *pas.* de la *излучáть.*

излучéние, *-я n. sg.* radiaţie, iradiere, emitere, emanare, răspîndire; *теплóвое ~* radiaţie termică; *я́дерное ~* radiaţie radioactivă.

излýчина, *-ы f.* cot, meandră, întorsătură, cotitură, sinuozitate; *~ рекú* cotitura rîului.

излýчистый *adj.* sinuos, cu multe cotituri, şerpuitor.

излучúть, *-чý, -чúшь vb. pf.* de la *излучáть*

излучúться, *-úтся vb. pf.* de la *излучáться (1)*

излю́бленный *adj.* iubit, drag, favorit, preferat.

измáзать, *-мáжу, -мáжешь vb. pf. (ipf. мáзать* şi *измáзывать) acuz.* a murdări, a mînji, a păta.

измáзаться, *-мáжусь, -мáжешься vb. pf. (ipf. мáзаться* şi *измáзываться)* a se murdări, a se mînji, a se păta.

измáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *измáзать*

измáзываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *измáзаться.* **2.** *pas.* de la *измáзывать.*

измарáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. марáть* şi *измáрывать) acuz.* a murdări, a mîzgăli, a păta, a mînji.

измарáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. марáться* şi *измáрываться)* a se murdări, a se mîzgăli, a se păta, a se mînji.

измáрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *измарáть*

измáрываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *измарáться.* **2.** *pas.* de la *измáрывать.*

измáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *измотáть*

измáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. измотáться)* a se extenua, a se istovi.

измельча́ние, *-я n. sg.* **1.** *(реки)* scădere, micşorare *(a apei)*; *~ ручья́* scăderea apei pîrîului. **2.** *(вырожде́ние)* degenerare, degenerescenţă. **3.** *(tehn.)* dezintegrare, pulverizare.

измельча́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *мельча́ть*

измельча́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *измельчи́ть*

измельче́ние, *-я n. sg. (tehn.)* fărîmiţare, spargere în bucăţi, mărunţire; *~ го́рной поро́ды* fărîmiţarea rocii.

измельчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. измельча́ть) acuz.* a fărîmiţa, a mărunţi, a pisa, a pulveriza.

измельчи́ться, *-и́тся vb. pf. (tehn.)* a se fărîmiţa, a se mărunţi, a se pulveriza.

изме́на, *-ы f.* trădare; *госуда́рственная ~* înaltă trădare; *супру́жеская ~* infidelitate conjugală.

измене́ни|е, *-я n.* schimbare, modificare, amendament, variaţie; *коренны́е ~я* schimbări radicale; *внести́ ~я* a introduce modificări, a schimba, a modifica; *(gram.) ~ сло́ва по падежа́м и чи́слам* flexiunea cuvîntului după caz şi număr.

измени́ть [1], *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. изменя́ть) acuz.* a schimba, a preface, a modifica, a transforma; *~ свою́ жизнь* a-şi schimba felul de viaţă; *~ себе́* a-şi schimba obiceiul.

измени́|ть [2], *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. изменя́ть) dat.* a trăda, a vinde, a călca un jurămînt de credinţă; a nu-şi ţine cuvîntul dat, a înşela; *~ до́лгу* a nu-şi face/a nu-şi îndeplini datoria; *~ прися́ге* a-şi călca jurămîntul; *~ убежде́ниям* a-şi trăda convingerile; *си́лы ~ли* l-au părăsit puterile; *па́мять ~ла мне* m-a înşelat memoria.

измени́ться, *-еню́сь, -е́нишься vb. pf. (ipf. изменя́ться)* a se schimba; *~ к лу́чшему* a se schimba în bine; *~ в лице́* a se schimba la faţă; a face feţe-feţe.

изме́нник, *-а m.* **1.** trădător. **2.** necredincios, infidel.

изме́ннически *adv.* în chip trădător, perfid, mişelesc.

изме́ннический *adj.* de trădător, mişelesc, perfid.

изме́нчивость, *-и f. sg.* caracter schimbător/nestatornic, variabilitate.

изме́нчив|ый *adj.* schimbător, nestatornic, variabil; *~ая пого́да* timp schimbător/variabil.

изменя́емость, *-и f. sg.* **1.** variabilitate. **2.** *(gram.)* flexiune; *~ сло́ва по падежа́м* declinarea unui cuvînt.

изменя́ем|ый **1.** *part. prez. pas.* de la *изменя́ть* [1]. **2.** *adj.* variabil, schimbător; *~ые величи́ны* mărimi variabile; *(gram.) ~ые ча́сти ре́чи* părţi de vorbire flexibile.

изменя́ть [1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *измени́ть* [1]

изменя́ть [2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *измени́ть* [2]

изменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *измени́ться*. **2.** *pas.* de la *изменя́ть* [1]

изменя́ющийся *adj. (tehn.)* variabil, instabil.

измере́ни|е, *-я n.* **1.** măsurare, măsură; *~ глубины́* sondaj. **2.** *(mat.)* dimensiune.

измёрзнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (pop.)* a îngheţa bocnă, a înlemni/a înţepeni de frig.

измери́мость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi măsurat, mensurabilitate.

измери́м|ый *adj.* care poate fi măsurat; mensurabil; *~ая величина́* mărime care poate fi măsurată.

измери́тель, *-я m.* **1.** *(tehn.)* aparat/instrument de măsurat. **2.** unitate de măsură, indice, normă, standard.

измери́тельн|ый *adj.* de măsurat; *~ прибо́р* aparat/instrument de măsurat; *~ая те́хника* metrologie.

изме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. измеря́ть) acuz.* **1.** a măsura; *~ на глаз* a măsura din ochi. **2.** *(fig.)* a măsura, a aprecia, a stabili.

измеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изме́рить*

измеря́ться, *-я́ется vb. ipf.* a se măsura, a fi măsurat, a fi evaluat.

измина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *измя́ть*

изможднённость, *-и f. sg.* stare de oboseală, istovire, epuizare, secătuire, sleire.

изможднённый *adj.* obosit, istovit, epuizat, sleit de puteri, supt, slăbit; *~ вид* aspect de om istovit.

измока́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *измо́кнуть*

измо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. измока́ть)* a se uda pînă la piele, a fi ud leoarcă.

измо́р, *-а m. sg.* uzură, istovire, epuizare, foamete, înfometare, sleire; *война́ на ~* război de uzură/de istovire; *взять ~ом* sau *на ~* a) a lua/a cuceri prin epuizare; b) *(fig.)* a obţine ceva prin insistenţe îndelungate şi plictisitoare.

и́зморозь, *-и f. sg.* brumă, chiciură, promoroacă.

и́зморось, *-и f. sg.* ploaie măruntă, bură, burniţă; *осе́нняя ~* burniţă de toamnă.

измо́танный **1.** *p.t.p.* de la *измота́ть*. **2.** *adj.* extenuat, istovit, sleit, epuizat.

измота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. изма́тывать) acuz.* a slei, a istovi, a obosi.

измота́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. изма́тываться)* a se extenua, a se istovi, a nu mai putea de oboseală.

измо́чаленный **1.** *p.t.p.* de la *измо́чалить*. **2.** *adj.* istovit/sleit de puteri.

измоча́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *измоча́лить*

измоча́ливаться, *-ается vb. ipf.* de la *измоча́литься*

измоча́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. измоча́ливать) acuz.* **1.** *(измучить)* a istovi, a slei, a extenua. **2.** a destrăma, a rupe, a face ferfeniţă.

измы́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изму́чить*

изму́чить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* **1.** a chinui, a tortura. **2.** a istovi, a extenua, a vlăgui, a slei, a seca de puteri.

изму́чи|ться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. изму́чиваться)* a fi istovit, a se extenua, a-şi pierde vlaga, a fi rupt de oboseală; *я ~лась с ним* mi-a scos sufletul.

измыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. над + instr.* a-şi bate joc, a rîde de cineva, a lua peste picior, a lua în rîs, a face de rîs.

измы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. измышля́ть) acuz.* a născoci, a scorni o minciună/o calomnie, a inventa, a imagina.

измышле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* născocire, scornire. **2.** scornitură, născocire, calomnie, minciună.

измышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *измы́слить*

измя́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *измя́ть*. **2.** *adj. (мя́тый)* mototolit, şifonat, boţit. **3.** *adj. (fig.)* obosit, tras la faţă; *~ое лицо́* faţă obosită.

измя́ть, *изомну́, изомнёшь vb. pf. (ipf. мять) acuz.* **1.** a mototoli, a şifona, a boţi. **2.** a frămînta; *~ гли́ну* a frămînta lutul.

измя́ться, *изомнётся vb. pf. (ipf. мя́ться)* a se mototoli, a se şifona, a se boţi.

изна́нк|а, *-и f.* **1.** dos; revers. **2.** *(fig.)* dedesubtul, ascuns, substrat; *узна́ть ~у собы́тий* a descoperi substratul evenimentelor.

изнаси́лование, *-я n.* viol, violare, siluire.

изнаси́ловать, *-лую, -луешь vb. pf. (ipf. наси́ловать) acuz.* a viola, a comite un viol, a silui.

изнача́льный *adj. (înv.)* străvechi, originar, iniţial.

изна́шиваемость, *-и f. sg.* uzură; *~ маши́н* uzura maşinilor.

изна́шивани|е, *-я n. sg.* uzură, uzare, grad de uzură.

изна́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *износи́ть*

изна́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *износи́ться*. **2.** *pas.* de la *изна́шивать*.

изне́женность, *-и f. sg.* moleşire, moleşeală, moliciune; fire gingaşă/plăpîndă, sensibilitate exagerată.

изне́женн|ый **1.** *p.t.p.* de la *изне́жить*. **2.** *adj.* moleşit, delicat, gingaş, plăpînd, cocolit.

изне́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изне́жить*

изне́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изне́житься*. **2.** *pas.* de la *изне́живать*.

изне́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. изне́живать) acuz.* a moleşi, a alinta, a cocoli, a cocoloşi.

изне́житься, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. изне́живаться) acuz.* a se moleşi, a deveni sensibil/plăpînd/ gingaş.

изнемогáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *изнемóчь*

изнеможéни|е, *-я n. sg.* istovire, epuizare, sleire, vlăguire; *до ~я* pînă la epuizare; *быть в ~и* a fi la capătul puterilor, a fi epuizat.

изнеможённый *adj.* epuizat, istovit, obosit; *~ взгляд* privire obosită, privire fără vlagă.

изнемóчь, *-огý, -óжешь vb. pf. (ipf. изнемогáть)* a fi extenuat, a cădea de oboseală, a ajunge la capătul puterilor.

изнéрвнича|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a deveni foarte nervos, a-şi zdruncina nervii.

изничтóжить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz.* a nimici, a distruge, a extermina.

изнищáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a sărăci cu totul, a deveni sărac lipit pămîntului.

изнóс, *-а (-у) m. sg.* uzură, uzare; *не знать ~у* sau *~а* a (o) duce la tăvăleală, a fi foarte rezistent; *до ~у* sau *~а* pînă la totală uzare; *морáльный ~ машúны* uzura morală a unei maşini; *испытáние на ~* încercare la uzură.

износú|ть, *-ошý, -óсишь vb. pf. (ipf. изнáшивать) acuz.* a uza, a rupe purtînd.

износúться, *-ошýсь, -óсишься vb. pf. (ipf. изнáшиваться)* **1.** a se jerpeli, a se uza *(din cauza întrebuinţării).* **2.** *(fig.)* a îmbătrîni înainte de vreme; a se ramoli, a se epuiza.

износостóйкий *adj. (tehn.)* rezistent la uzură.

износоустóйчивость, *-и f. (tehn.)* rezistenţă la uzură.

износоустóйчивый *adj. (tehn.)* rezistenţă la uzură.

изнóшенность, *-и f. sg.* grad de uzură, uzură.

изнóшенн|ый **1.** *p.t.p.* de la *износúть.* **2.** *adj.* uzat, tocit, ros, întrebuinţat. **3.** *adj. (fig.)* îmbătrînit, ramolit înainte de vreme; *~ое лицó* faţă îmbătrînită.

изнурéни|е, *-я n. sg.* istovire, sleire, extenuare, epuizare; *дойтú до пóлного ~я* a ajunge la capătul puterilor; *~ от гóлода* inaniţie.

изнурённость, *-и f. sg.* stare de istovire, sleire a puterilor, secătuire.

изнурённый **1.** *p.t.p.* de la *изнурúть.* *adj.* istovit, sleit, extenuat, spetit; *~ вид* înfăţişare de om vlăguit/de om sfîrşit.

изнурúтельный *adj.* extenuant, istovitor; *~ труд* muncă extenuantă/istovitoare.

изнурú|ть, *-рю, -рúшь vb. pf. (ipf. изнурять) acuz.* a extenua, a istovi.

изнурúться, *-рюсь, -рúшься vb. pf. (ipf. изнуряться)* a se epuiza, a-şi slei puterile, a ajunge la capătul puterilor, a se speti.

изнурять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *изнурúть*

изнуряться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изнурúться.* **2.** *pas.* de la *изнурять.*

изнутрú *adv.* pe dinăuntru, dinăuntru.

изнывáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. изныть)* a se chinui, a se prăpădi, a suferi, a nu mai putea; *~ от жáжды* a fi chinuit/a nu mai putea de sete.

изныть, *-нóю, -нóешь vb. pf.* de la *изнывáть*

изо *prep.* cu *gen.* = *из (folosit înaintea cuvintelor care încep cu un grup de două consoane, prima fiind «р» sau «л» şi înaintea cuvintelor «всегó, всей, всех»)*; *~ рта* din gură; *~ льна* din in; *~ лба* din frunte; *~ всёх сил* din toate puterile.

изобáра, *-ы f. (met.)* izobară.

изобúдеть, *-úжу, -úдишь vb. pf. acuz.* a insulta, a jigni, a necăji rău, a umple de amar.

изобúли|е, *-я n. sg.* abundenţă, belşug, îmbelşugare, prisosinţă; *в ~и* în abundenţă, din belşug ◇ *рог ~я* cornul abundenţei.

изобúловать, *-лует vb. ipf. instr.* a abunda, a fi din belşug.

изобúлующий *adj.* bogat în, abundent.

изобúльный *adj.* abundent, îmbelşugat, bogat.

изобличáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изобличúть.* **2.** *acuz.* cu *в* + *prepl.* a arăta, a vădi, a scoate la iveală.

изобличéние, *-я n. sg.* demascare, dovedirea vinovăţiei cuiva, dare pe faţă, dare în vileag.

изобличúтель, *-и m.* demascator, destăinuitor.

изобличúтельный *adj.* revelator, demascator; compromiţător.

изобличúть, *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. изобличáть) acuz.* cu *в* + *prepl.* a demasca, a dovedi vinovăţia cuiva, a da pe faţă, a da de gol, a dezvălui.

изображáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *изобразúть*

изображáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изобразúться.* **2.** *pas.* de la *изображáть.*

изображéние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* înfăţişare, reprezentare, descriere, zugrăvire; *~ действúтельности* zugrăvirea realităţii. **2.** *(картина, образ)* imagine, tablou, icoană, portret, efigie; *кáменное ~* chip de piatră. **3.** *(отпечаток)* întipărire, amprentă.

изобразúтельность, *-и f. sg.* caracter plastic, plasticitate; *~ рéчи* caracterul plastic al vorbirii.

изобразúтельн|ый *adj.* plastic, pictural; *~ые искýсства* arte plastice ◇ *~ая продýкция* imprimeuri.

изобразú|ть, *-ажý, -азúшь vb. pf. (ipf. изображáть) acuz.* **1.** a înfăţişa, a reda, a zugrăvi, a reprezenta, a descrie; *~ на сцéне* a înfăţişa pe scenă. **2.** a exprima, a arăta, a oglindi, a reflecta; *лицó егó ~ло тревóгу* faţa lui exprima neliniştea.

изобразúться, *-úтся vb. pf. (ipf. изображáться)* a se reflecta, a se vădi, a se vedea.

изобрестú, *-етý, -етёшь vb. pf. (ipf. изобретáть) acuz.* a inventa, a născoci.

изобретáтель, *-я m.* inventator.

изобретáтельность, *-и f. sg.* ingeniozitate, inventivitate.

изобретáтельный *adj.* inventiv, ingenios.

изобретáтельский *adj.* de invenţie, de inventator.

изобретáтельство, *-а n. sg.* activitate de inventator/ de inovator; spirit inventiv, inventivitate.

изобретáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *изобрестú.*

изобретéние, *-я n.* **1.** *(действие)* inventare, născocire. **2.** invenţie, inovaţie; *полéзное ~* invenţie folositoare.

изоврáться, *-рýсь, -рёшься vb. pf. (pop.)* a minţi la fiecare pas.

изоглóсса, *-ы f. (lingv.)* izoglosă.

изóгнутость, *-и f. sg.* curbură, îndoitură, încovoietură.

изóгнутый **1.** *p.t.p.* de la *изогнýть.* **2.** *adj.* curbat, încovoiat, arcuit, îndoit.

изогнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. изгибáть) acuz.* a curba, a îndoi, a încovoia, a arcui.

изогнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. изгибáться)* a se curba, a se îndoi, a se încovoia, a se arcui.

изóдранный **1.** *p.t.p.* de la *изодрáть.* **2.** *adj.* rupt, zdrenţuit, ferfeniţit, jerpelit.

изодрáть, *издерý, издерёшь vb. pf. (ipf. издирáть) acuz. (pop.)* a rupe, a sfîşia.

изодрáться, *издерётся; vb. pf. (ipf. издирáться) (pop.)* a se rupe, a se sfîşia, a se găuri.

изодрóм, *-а m. (mat.)* izodrom.

изойтú, *-йдý, -йдёшь vb. pf. (ipf. исходúть)* a se istovi, a se slei, a pierde forţa.

изолгáться, *-лгýсь, -лжёшься; -лгýтся vb. pf.* a se deprinde cu minciuna, a deveni mincinos, a minţi la fiecare pas.

изолúрование, *-я n.* izolare.

изолúрованно *adv.* izolat, în mod izolat, separat.

изолúрованность, *-и f. sg.* caracter izolat, izolare.

изолúрованный **1.** *p.t.p.* de la *изолúровать.* **2.** *adj.* izolat, separat; *~ слýчай* caz izolat.

изолúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a izola.

изолúроваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se izola, a fi izolat.

изолирóвка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg. (действие)* izolare, izolaţie; *~ прóвода* izolarea firului electric. **2.** bandă izolantă.

изолирóвочн|ый *adj. (tehn.)* de izolare, izolant, izolator; *~ые материáлы* materiale izolatoare.

изолúрующий *adj. (tehn.)* izolator, izolant; *~ материáл* material izolator.

изолятор[1], *-а m. (el.)* izolator.

изолятор[2], *-а m.* **1.** izolator *(la spital pentru contagioşi).* **2.** *(adm.)* arest, închisoare.

изоляторный *adj. (el.)* izolator.

изоляционúзм, *-а m. sg. (pol.)* izolaţionism.

изоляционист, *-а m. (pol.)* izolaționist, adept al politicii izolaționiste.

изоляционн|ый *adj.* de izolare, izolator, izolant; *(el.) ~ая лента* bandă izolantă.

изоляция, *-и f. sg.* **1.** izolare, separare; *(jur.) строгая ~* regim celular. **2.** *(tehn.)* izolație, izolare, material izolant, material izolator; *тепловая ~* izolație termică.

изомер, *-а m. (chim.)* izomer; *ядерный ~* izomer nuclear.

изомеризация, *-и f. (chim.)* izomerizare.

изомерия, *-и f. sg. (chim.)* izomerie.

изомерный *adj. (chim.)* (de) izomer.

изометрический *adj.* izometric.

изометрия, *-и f.* izometrie.

изоморфизм, *-а m. sg. (mineral.)* izomorfism.

изоморфный *adj. (mineral.)* izomorf.

изорванный 1. *p.t.p.* de la *изорвать.* **2.** *adj.* sfîșiat, rupt *(în bucăți).*

изорвать, *-ву, -вёшь vb. pf. acuz.* a sfîșia, a rupe în bucăți.

изорваться, *-вётся vb. pf.* a se rupe, a se uza de tot, a se ferfenița.

изотера, *-ы f.(geogr.)* izoteră, linie izoteră.

изотерма, *-ы f. (geogr. fiz.)* izotermă.

изотермический *adj.* izotermic, izoterm, cu temperatură constantă.

изотермия, *-и f.* izotermie.

изотопы, *-ов; sg. -оп; -а m. (fiz.)* izotopi.

изотопический *adj. (chim. fiz.)* izotopic.

изотопия, *-и f. (chim. fiz.)* izotopie.

изотропия, *-и f. sg. (fiz.)* izotropie.

изотропный *adj. (fiz.)* de izotrop, izotropic.

изохроматический *adj. (fiz.)* izocromatic.

изохронность, *-и f. sg. (fiz.)* izocronism.

изохронн/ый *adj. (fiz.)* izocron; *~ые колебания* oscilații izocrone.

изощрение, *-я n. sg.* rafinare, perfecționare.

изощрённость, *-и f. sg.* finețe, rafinament, ascuțime, subtilitate; *~ ума* ascuțime a minții.

изощрённый 1. *pt. p.* de la *изощрить.* **2.** *adj.* fin, exersat, perfecționat, subtil, rafinat; *~ слух* auz fin.

изощрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. изощрять) acuz.* a face mai sensibil, a perfecționa, a dezvolta; *~ внимание* a dezvolta atenția.

изощри/ться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. изощряться)* **1.** a se face mai sensibil / mai ager; a se rafina, a deveni subtil. **2.** a se perfecționa, a excela; *~ в чём-л.* a excela în ceva.

изощрять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *изощрить*

изощряться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изощриться.* **2.** *pas* de la *изощрять.*

из-под *prep.* cu *gen.* **1.** de sub; *~ стола* de sub masă. **2.** de, pentru; *горшок ~ молока* oală de lapte. **3.** de lîngă; *~ Москвы* din regiunea de lîngă Moscova. **4.** de sub, din; *освободить ~ стражи* a elibera de sub pază, a elibera ◇ *~ палки* de nevoie, fiind constrîns, sub amenințare; *~ носу* de sub nas, de sub ochi.

изразвратничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (fam.)* a se destrăbăla *(de tot, peste măsură).*

изразец, *-ца m.* placă de teracotă, cărămidă smălțuită.

изразцовый *adj.* de teracotă, de cărămidă smălțuită.

израненный 1. *p.t.p.* de la *изранить.* **2.** *adj.* plin de răni, rănit.

изранить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a acoperi de răni, a răni grav.

израсходовать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. расходовать)* **1.** a cheltui, a consuma. **2.** a folosi, a utiliza, a întrebuința.

израсходоваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf. (ipf. расходоваться)* **1.** a cheltui, a consuma tot, a rămîne lefter. **2.** a fi consumat, a se consuma.

изредка *adv.* uneori, din cînd în cînd, cîteodată, rar.

изрежённость, *-и f.* rărire, grad de rărire.

изрежённый *adj. (agr.)* răsărit prea rar.

изрезанный 1. *p.t.p.* de la *изрезать.* **2.** *adj.* tăiat, întretăiat, crestat; *~ берег* coastă dantelată, mal crestat.

изрезать, *-ежу, -ежешь, vb. pf. (ipf. изрезывать) acuz.* **1.** a tăia în bucăți, a cresta în multe locuri. **2.** a consuma, a folosi în întregime *(tăind).*

изрезывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изрезать*

изрекать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изречь*

изречение, *-я n.* maximă, sentință, cugetare.

изречь, *-еку, -ечёшь vb. pf. (ipf. изрекать) acuz. (înv.)* a rosti, a glăsui, a pronunța; *~ истину* a rosti/a profera un adevăr.

изрешетить, *-шечу, -шетишь vb. pf. acuz.* a ciurui, a umple de găuri.

изрисовать, *-сую, -суешь vb. pf. (ipf. изрисовывать) acuz.* a umple/a acoperi cu desene.

изрисовывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изрисовать*

изрубать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изрубить*

изрубить, *-ублю, -убишь vb. pf. (ipf. изрубать) acuz.* **1.** a tăia în bucăți, a toca, a ciopîrți, a sfîrteca; *~ мясо* a toca carne. **2.** a tăia (cu sabia), a nimici (tăind), a spinteca.

изругать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ругать*

изрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изрыть*

изрыга|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. изрыгнуть) acuz. (înv.)* a vărsa, a împroșca, a scuipa; *пушки ~ли дым и пламя* tunurile vărsau fum și flăcări; *~ ругательства* a împroșca cu înjurături.

изрыгнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. mom.* de la *изрыгать*

изры|ть, *-рою, -роешь vb. pf. (ipf. изрывать) acuz.* **1.** a săpa, a scurma, a răscoli, a scormoni; *снаряды ~ли поле* obuzele au răscolit pămîntul/cîmpul. **2.** *(fig. pop.)* a scotoci, a scormoni.

изрядно *adv.* zdravăn, grozav, bine, bine de tot; în lege, cum se cuvine; *~ выспаться* a trage un somn grozav.

изрядн|ый *adj.* însemnat, considerabil; *~ая сумма денег* o sumă frumușică de bani.

изувер, *-а m.* **1.** fanatic înverșunat. **2.** zbir, bestie.

изуверский *adj.* **1.** fanatic, de fanatic. **2.** crud, barbar, bestial.

изуверство, *-а n.* **1.** *sg.* fanatism. **2.** *sg.* cruzime, barbarie. **3.** acte de fanatism.

изуверствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a se purta ca un zbir; a se deda la acte de cruzime/de barbarie.

изувечение, *-я n. sg.* schilodire, mutilare.

изувечивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изувечить*

изувечиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изувечиться.* **2.** *pas* de la *изувечивать*

изувечить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. изувечивать) acuz.* a mutila, a schilodi, a betegi.

изувечиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. изувечиваться)* a se mutila, a se schilodi, a se betegi.

изукрасить, *-ашу, -асишь vb. pf. (ipf. изукрашивать) acuz.* a împodobi, a înfrumuseța, a orna.

изукраситься, *-ашусь, -асишься vb. pf. (ipf. изукрашиваться)* a se împodobi.

изукрашивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изукрасить.*

изукрашиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изукраситься.* **2.** *pas.* de la *изукрашивать.*

изумительно *adv.* uimitor, de minune, surprinzător, uluitor.

изумительный *adj.* uimitor, minunat, surprinzător, uluitor, impresionant; *~ талант* talent uimitor.

изумить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. изумлять) acuz.* a uimi, a surprinde, a minuna, a mira.

изумиться, *-млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. изумляться)* a fi uimit, a fi surprins, a se minuna, a se mira.

изумление, *-я n. sg.* uimire, surprindere, mirare, uluire, *прийти в ~* a fi cuprins de mirare/de uimire.

изумлённо *adv.* cu uimire, cu surprindere, cu stupefacție, uluit, uimit, mirat.

изумлённый 1. *p.t.p.* de la *изумить.* **2.** *adj.* uimit, uluit, surprins, minunat, mirat; *~ взгляд* privire uimită.

изумлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *изумить*

изумляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* de la *изумиться*

изумру́д, *-а m.* smarald.

изумру́дный *adj.* de/cu smarald, de culoarea smaraldului.

изуро́дование, *-я n. sg.* pocire, desfigurare, sluțire.

изуро́дованный **1.** *p.t.p.* de la *изуро́довать.* **2.** *adj.* pocit, desfigurat, sluțit.

изуро́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* de la *уро́довать*

изуро́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf.* de la *уро́доваться (1)*

изуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изучи́ть*

изуче́ние, *-я n. sg.* studiere, cercetare, studiu.

изучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. изуча́ть) acuz.* **1.** a învăța, a-și însuși; *~ иностра́нный язы́к* a-și însuși/a învăța o limbă străină. **2.** a cerceta, a supune cercetării, a studia; *~ дре́внюю ру́копись* a studia un text/un manuscris vechi. **3.** a cunoaște, a înțelege, a pătrunde; *~ обстано́вку* a cerceta terenul/situația.

изъеда́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *изъе́сть*

изъе́денный *adj.* mîncat de ..., ros de ...; corodat; *~ мо́лью* mîncat de molii.

изъе́здить, *-е́зжу, -е́здишь vb. pf. acuz.* a cutreiera, a colinda, a străbate în lung și-n lat.

изъе́зженн|ый **1.** *p.t.p.* de la *изъе́здить.* **2.** *adj.* bătut, umblat, bătătorit, desfundat; *~ая доро́га* drum bătătorit.

изъе́|сть, *-ест; -едя́т vb. pf. (ipf. изъеда́ть) acuz.* **1.** a mînca, a roade. **2.** a arde; *кислота́ ~ла ткань* acidul a ars pînza.

изъяви́тельн|ый *adj. (gram.) ~ое наклоне́ние* indicativ, modul indicativ.

изъяви́ть, *-явлю́, -я́вишь vb. pf. (ipf. изъявля́ть) acuz.* a manifesta, a exprima, a arăta; *~ жела́ние* a-și manifesta dorința.

изъявле́ние, *-я n. sg.* exprimare, manifestare; *~ чувств* exprimare a sentimentelor.

изъявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изъяви́ть*

изъязви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. изъязвля́ть) acuz. (înv.)* a ulcera.

изъязвле́ние, *-я n. (med.)* ulcerație.

изъязвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изъязви́ть*

изъя́н, *-а m.* cusur, defect, neajuns; *това́р с ~ом* marfă cu defecte.

изъясне́ние, *-я n. (înv.)* **1.** exprimare, expunere; *~ чувств* exprimare a sentimentelor. **2.** lămurire, explicație.

изъясни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. изъясня́ть) acuz. (înv.)* a explica, a lămuri, a exprima, a expune clar.

изъясни́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. изъясня́ться) (înv.)* a se exprima, a se explica; *~тесь про́ще* exprimați-vă mai simplu.

изъясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изъясни́ть*

изъясня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изъясни́ться.* **2.** *pas.* de la *изъясня́ть.*

изъя́ти|е, *-я n.* **1.** *sg.* retragere, ridicare, scoatere; *~ из обраще́ния* scoatere din circulație. **2.** *sg. (jur.)* sechestrare, confiscare. **3.** excepție, derogare; *все без ~я* toți fără excepție; *в ~ из зако́на* prin derogare de la lege.

изъя́ть, *изыму́, изы́мешь vb. pf. (ipf. изыма́ть) acuz.* **1.** a retrage, a scoate; *~ из обраще́ния* a scoate din circulație; *~ из прода́жи* a retrage din vînzare. **2.** *(jur.)* a confisca, a sechestra.

изыска́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* căutare, procurare; *~ де́нежных средств* procurarea mijloacelor bănești. **2.** *(mai ales la pl.) (înv.)* cercetare, investigare, investigație; *нау́чные ~я* cercetări științifice. **3.** *(mai ales la pl.)* prospecțiune, explorare; *вести́ ~я* a face prospecțiuni.

изы́сканно *adv.* cu distincție, cu eleganță; *быть ~ оде́тым* a fi îmbrăcat cu mult gust.

изы́сканн|ый **1.** *p.t.p.* de la *изыска́ть.* **2.** *adj.* elegant, rafinat, distins; *~ые блю́да* mîncăruri alese; *~ вкус* gust ales/rafinat; *~ые мане́ры* maniere alese.

изыска́тель, *-я m. (geol.)* cercetător, explorator, prospector.

изыска́тельск|ий *adj. (geol.)* de prospecțiuni, de explorare, de cercetări; *~ие па́ртии* echipe de prospectare.

изыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. изы́скивать) acuz.* a găsi, a procura; a descoperi; *~ сре́дства* a găsi mijloace.

изы́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *изыска́ть.* **2.** a fi în căutare, a căuta. **3.** a face prospecțiuni/explorări, a explora.

изю́м, *-а (-у) m. sg.* stafide ◇ *(glumeț) э́то тебе́ не фунт ~у* nu e glumă!, nu e așa de simplu!, nu e jucărie!

изю́мина, *-ы f.* stafidă, bob de stafidă.

изю́минк|а, *-и f. dim.* de la *изю́мина* ◇ *челове́к с ~ой* om cu lipici, om cu vino-ncoace; *без ~и* n-are nici un haz; e o persoană ștearsă/anostă.

изю́мный *adj.* de stafide.

изя́щество, *-я n. sg.* eleganță, distincție, grație.

изя́щность, *-и f. sg.* eleganță, distincție.

изя́щн|ый *adj.* elegant, grațios; *~ое пла́тье* rochie elegantă.

ика́ние, *-я n. sg.* sughițat, icneală.

ика́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. икну́ть)* a sughița, a icni.

ика́ться, *-а́ется vb. ipf. impers. (pf. mom. икну́ться) dat. (pop.)* a sughița fără voie.

икну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *ика́ть*

икну́ться, *-нётся vb. pf. mom.* de la *ика́ться*

ико́на, *-ы f.* icoană.

ико́нный *adj.* de icoană.

иконобо́рец, *-рца m. (ist.)* iconoclast.

иконобо́рчество, *-а n. sg. (ist.)* iconoclasm.

иконогра́фия, *-и f. sg.* portretistică, iconografie.

иконопи́сец, *-сца m.* zugrav de icoane, pictor de icoane, iconar.

иконопи́сн|ый *adj.* **1.** de/pentru pictura icoanelor; *~ая мастерска́я* atelier de pictură a icoanelor. **2.** *(fig.)* de o frumusețe sobră/austeră *~ое лицо́* chip sobru/auster.

и́конопись, *-и f. sg.* pictură de icoane.

иконоско́п, *-а m.* iconoscop.

иконоста́с, *-а m.* iconostas, catapeteasmă.

икоса́эдр, *-а m. (geom.)* icosaedru.

ико́та, *-ы f. sg.* sughiț, sughițat.

икр|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** icre de pește; *мета́ть ~у́* a depune icrele; *зерни́стая ~* icre negre moi; *па́юсная ~* icre negre tescuite; *кето́вая/кра́сная ~* icre de Manciuria. **2.** tocătură de legume; *баклажа́нная ~* salată de vinete, vinete tocate.

икри́нка, *-и f.* ou de pește.

икри́стый *adj.* cu icre, cu multe icre.

икри́ться, *-ри́тся vb. ipf.* a depune icrele *(despre pești și broaște).*

икромета́ние, *-я n. sg.* bătaia peștelui, depunerea icrelor.

икроно́жн|ый *adj. (anat.) ~ые мы́шцы* mușchii pulpei.

и́кр|ы, *икр pl.; sg. икра́, -ы́ f.* pulpă; *су́дорога в ~ах* cîrcel în pulpă.

икрян|о́й *adj.* **1.** de/cu icre; *~а́я ры́ба* pește cu icre. **2.** din icre.

икс, *-а m.* **1.** litera și sunetul «x». **2.** *(mat.)* «x», valoare necunoscută ◇ *(fiz.) икс-лучи́* razele X, razele Roentgen.

ил, *-а m. sg.* mîl, nămol, tină, noroi.

и́ли *conj.* **1.** *(disjunctivă)* sau, ori; *за́втра ~ послеза́втра* mîine sau poimîine; *тепе́рь ~ никогда́* acum ori niciodată. **2.** *(interogativă) (la începutul propozițiilor cu sens negativ)* oare?, într-adevăr?; *~ вы э́того не зна́ете?* oare dv. nu știți asta?

и́лист|ый *adj.* nămolos, mîlos, noroios; *~ая по́чва* teren noroios.

иллюзиони́зм, *-а m.* iluzionism.

иллюзиони́ст, *-а m.* **1.** adept al iluzionismului. **2.** *(цирково́й арти́ст)* iluzionist.

иллю́зи|я, *-и f.* **1.** iluzie; *опти́ческая ~* iluzie optică. **2.** *(fig.)* iluzie, amăgire, vis; *стро́ить себе́ ~и* a-și face iluzii, a-și face visuri.

иллюзо́рный *adj.* iluzoriu.

иллюмина́тор, *-а m.* hublou, luminator, geam rotund la vapor; *(arhit.)* lucarnă, ferăstruică *(la pod).*

иллюминацио́нный *adj.* de iluminat, de iluminație.

иллюмина́ция, *-и f.* iluminație.

иллюмини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a ilumina.

иллюминова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a ilumina, a face iluminație.

иллюстрати́вный *adj.* ilustrativ; *~ приме́р* exemplu ilustrativ.

иллюстра́тор, *-а m.* desenator, ilustrator.

иллюстра́ци|я, *-и f.* **1.** *(действие) sg.* ilustrare. **2.** *(рисунок)* ilustrație, desen; schiță; *кни́га с ~ями* carte cu ilustrații. **3.** *(пример)* exemplu, exemplificare, ilustrare.

иллюстри́рование, *-я n. sg.* ilustrare.

иллюстри́рованный *adj.* ilustrat.

иллюстри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a ilustra. **2.** *(fig.)* a ilustra, a exemplifica, a da exemple.

ило́т, *-а m. (ist.)* ilot.

и́лька, *-и f.* **1.** dihor. **2.** *sg.* blană de dihor.

и́льковый *adj.* de dihor.

ильм, *-а m. (bot.)* specie de ulm.

има́м, *-а m.* imam.

имби́рный *adj. (bot.)* de ghimber, de imbir.

имби́рь, *-я́ m. (bot.)* ghimber, imbir.

име́ние, *-я n. (înv.)* **1.** moșie, conac, domeniu. **2.** *sg.* bun, proprietate, avere; *дви́жимое ~* avere mobilă, bunuri mobile.

имени́нник, *-а m.* cel care-și serbează onomastica; *он сего́дня ~* azi e ziua lui, azi își serbează onomastica ◇ *(glumeț) гляде́ть ~ом* a arăta de parcă ar fi cîștigat lozul cel mare; *сиде́ть ~ом* a sta ca un mire, a nu face nimic.

имени́нный *adj.* de ziua numelui, de onomastică.

имени́ны, *-и́н pl.* ziua numelui, onomastică; *справля́ть свои́ ~* a-și sărbători onomastica.

имени́тельный *adj. (gram.) ~ паде́ж* cazul nominativ.

имени́тый *(înv.) adj.* de vază, suspus, distins, respectabil; *~ гость* oaspete de vază.

и́менно *partic.* **1.** (și) anume; *яви́лись все, а ~...* au venit toți și anume ... **2.** tocmai, chiar, anume; *дай мне ~ э́ту кни́гу* dă-mi chiar această carte; *~ он* chiar el; *кто ~?* cine anume?; *ско́лько ~?* cît anume?; *~ так* tocmai așa; *~ потому́* tocmai de aceea ◇ *вот ~* întocmai!, exact!, așa este!.

именн|о́й *adj.* **1.** purtînd inscripția numelui proprietarului, iscălit de proprietar; *~о́е кольцо́* inel cu sigiliu, inel cu inițiale. **2.** nominal, nominativ; *~ спи́сок* listă nominală, tabel nominal; *~ чек* cec nominativ; *~ про́пуск* perm[...] nominal/netransmisibil ◇ *(ist.) ~ ук*[...] dispoziție a guvernului iscălită de [...] *~ указа́тель* indice de nume; *(gram*[...] *~о́е склоне́ние* declinare nominală.

именова́ние, *-я n.* denumire.

имено́ванн|ый *p.t.p.* de la *именова́т*[...] *(mat.) ~ое число́* număr concret.

именова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf.* (*[...] наименова́ть) acuz. (înv.)* a numi, [...] denumi, a porecli.

именова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься* [...] *ipf. (înv.)* a se numi, a se chema, a pur[...] numele de ...

именуе́мый *(înv.)* **1.** *part. prez. p*[...] de la *именова́ть*. **2.** *adj.* denumit, supr[...] numit, poreclit, zis și ...

име́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *acu*[...] a avea, a poseda; *~ де́ньги* a avea ban[...] *~ дете́й* a avea copii. **2.** *acuz.* a s[...] bucura, a avea; *~ тала́нт* a avea talen[...] *~ успе́х* a avea succes; *~ му́жеств*[...] a avea curaj; *~ пра́во* a avea dreptu[...] **3.** *acuz. (urmat de un substantiv, ara*[...] *acțiunea exprimată de acesta) ~ при*[...]*мене́ние* a avea/a-și găsi aplicație/în[...] trebuințare; *~ значе́ние* a avea impo[...]tanță/însemnătate; *~ соприкоснове́ни*[...] a avea atingere/contingență; *~ возмо́ж*[...]*ность* a avea posibilitate; *~ наме́рени*[...] a avea intenția, a intenționa ◇ *~ ме́ст*[...] a avea loc, a se întîmpla, a se desfășura[...] *~ поня́тие о ...* a avea o idee despre ... [...] *~ в виду́* a avea în vedere, a avea de[...] gînd; a intenționa; *~ что-л. про́тив* a avea ceva împotrivă; *ничего́ не ~ про́тив* a nu avea nimic împotrivă[...] *~ де́ло с кем-л.* a avea de-a face cu[...] cineva.

име́|ться, *-е́ется vb. ipf.* a fi, a[...] exista, a se afla; *~ется возмо́жность* există posibilitatea; *возраже́ний не ~ется* nu sînt obiecții; *~ется в виду́*[...] vorba să ... ; se intenționează...

име́ющи|йся *part. prez. act.* de la *име́ться* existent, real; *~ материа́л*[...] materialul pe care îl avem la dispoziție[...] *~еся успе́хи* succesele constatate.

имита́тор, *-а m.* imitator.

имита́торский *adj.* de imitație, imitator; *~ тала́нт* talent de imitare/epigonic.

имита́ция, *-и f.* **1.** *(действие)* imitare. **2.** *(подделка)* imitație, contrafacere; *~ ду́ба* imitație de stejar.

имити́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a imita. **2.** a imita, a contraface, a face o imitație; *~ ко́жу* a face o imitație de piele.

имманентность, *-и f. sg. (fil.)* imanență.

имманентный *adj. (fil.)* imanent.

имматериа́льный *adj. (fil.)* imaterial.

имме́рсия, *-и f. (fiz.)* imersiune.

иммигра́нт, *-а m.* imigrant.

иммиграцио́нный *adj.* de imigrație.

иммигра́ция, *-и f. sg.* **1.** imigrare, imigrație. **2.** *col.* imigranți.

иммигри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a imigra.

иммобилиза́ция, *-и f. sg.* imobilizare.

иммора́льный *adj.* imoral.

иммортéль, *-и f. (mai ales la pl.) (bot.)* imortelă.

иммуниза́ция, *-и f. sg. (med.)* imunizare.

иммунизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (med.)* a imuniza.

иммуните́т, *-а m. (med. jur.)* imunitate; *~ к о́спе* imunitate la variolă; *дипломати́ческий ~* imunitate diplomatică.

иммýнный *adj. (med.)* imun, refractar, prezervat.

иммуноло́гия, *-и f. (med.)* imunologie.

импеда́нс, *-а m (tehn.)* impedanță.

императи́в, *-а m.* **1.** *(gram.)* modul imperativ. **2.** *(fil.)* imperativ; *нра́вственный ~* imperativul etic.

императи́вный *adj.* imperativ, imperios.

импера́тор, *-а m.* **1.** împărat. **2.** imperator *(în vechea Romă)*.

импера́торский *adj.* împărătesc, imperial.

императри́ца, *-ы f.* împărăteasă.

империали́зм, *-а m.* imperialism.

империали́ст, *-а m.* imperialist.

империалисти́ческий *adj.* imperialist.

импе́рия, *-и f.* imperiu, împărăție.

импе́рский *adj.* imperial, de imperiu.

имплика́ция, *-и f. (mat.)* implicație.

импоза́нтность, *-и f.* înfățișare impozantă.

импоза́нтн|ый *adj.* impozant, impunător; *~ая фигу́ра* figură impozantă.

импони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a impune, a produce impresie, a inspira respect/stimă.

и́мпорт, *-а m.* import.

импортёр, *-а m.* importator.

импорти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a importa.

и́мпортный *adj.* de import, importat, provenit din import.

импоте́нт, *-а m. (med.)* impotent, neputincios.

импоте́нция, *-и f. sg. (med.)* impotență.

импреса́рио *m. indecl.* impresar.

импрессиони́зм, *-а m. sg.* impresionism.

импрессиони́ст, *-а m.* impresionist.

импрессионисти́ческий *adj.* impresionist.

импрессиони́стский *adj.* impresionist.

импровиза́тор, *-а m.* improvizator.

импровиза́торский *adj.* de improvizator.

импровиза́ция, *-и f.* improvizare, improvizație.

импровизи́рованный **1.** *p.t.p.* de la *импровизи́ровать*. **2.** *adj.* improvizat.

импровизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. сымпровизи́ровать)* a improviza, a face ceva pe nepregătite.

и́мпульс, *-а m.* impuls, imbold, pornire, îndemn; șoc.

импульса́тор, *-а m. (tehn.)* generator de impulsuri.

импульси́вность, *-и f. sg.* impulsivitate.

импульси́вный *adj.* impulsiv, repezit, pripit.

и́мпульсный *adj. (fiz.)* de/cu impulsuri.

иму́ществен|ный *adj.* de avere, patrimonial, material; *~ые права́* drepturi patrimoniale; *~ые отноше́ния* raporturi patrimoniale; *~ ценз* cens de avere.

иму́ществ|о *-а n. sg.* avere, avut, proprietate, patrimoniu, bun, bunuri, avuție; *дви́жимое и недви́жимое ~* avere mobilă și imobilă; *насле́дственное ~* avere succesorală; *бесхо́зное ~* bunuri/avere fără stăpîn; *о́пись ~а* inventar.

иму́щ|ий *adj.* bogat, înstărit, avut; *~ие кла́ссы* clase avute/posedante ◇

власть ~ие potentaţi, deţinători ai puterii.

имя, *имени п.* **1.** nume, prenume; *дать ~* a da un nume; *по имени ...* numit ..., avînd numele de ... ; *назвать по имени* a-i spune pe nume; *знать только по имени* a cunoaşte pe cineva numai după nume; *~ и фамилия* numele şi prenumele. **2.** *(fig.)* nume, renume, reputaţie; *приобрести ~* a-şi face un nume; *крупные имена* nume celebre, celebrităţi; *доброе ~* bună reputaţie; renume. **3.** *(gram.)* nume; *~ существительное* substantiv; *~ прилагательное* adjectiv; *~ числительное* numeral ◇ *именем закона* în numele legii; *театр имени Горького* teatrul «Gorki»; *во имя мира* în numele păcii; *на ~ ...* în (pe) numele ... ; *письмо на ~ ...* scrisoare pe numele ..., (adresată) lui ... ; *от имени кого-л.* din partea cuiva, în numele cuiva; *называть вещи своими именами* a spune lucrurilor pe nume; *открыть своё ~* a-şi spune adevăratul nume; *запятнать своё ~* a-şi păta numele; *~ (же) им легион* cîtă frunză şi iarbă; *пачкать чьё-л. доброе ~* a păta bunul nume al cuiva, a compromite; *скрываться под чьим-л. именем* a se ascunde sub numele cuiva; *трепать/затрепать чьё-л. ~* a terfeli numele cuiva; *христовым именем жить/перебиваться* a trăi cu sfîntul duh, a trage mîţa de coadă, a trăi din pomană.

инакомыслящий *adj. (înv.)* eterodox.

иначе 1. *adv.* altfel, în alt chip; *сделать ~* a face în alt chip; *~ нельзя* altfel nu se poate. **2.** *conj. adversativă* altminteri, altfel, în caz contrar; de nu, dacă nu; *спешите, ~ опоздаете* grăbiţi-vă, altfel întîrziaţi ◇ *так или ~* într-un fel sau altul; oricum; orice s-ar întîmpla; *~ говоря* cu alte cuvinte; *(pop.) не ~ как ...* neapărat; anume; numai.

инвалид, *-а т.* invalid.

инвалидность, *-и f. sg.* invaliditate, infirmitate.

инвалидный *adj.* de/pentru invalizi.

инвариант, *-а т. (mat.)* invariant.

инвариантность, *-и f. (fiz.)* invarianţă.

инвентаризация, *-и f. sg.* inventariere.

инвентаризировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a inventaria, a face inventarul.

инвентарн|ый *adj.* de inventar; *~а опись* inventar, borderou.

инвентарь, *-я т.* inventar; *живой ~* inventar viu; *мёртвый ~* inventar mort; *составить ~* a întocmi un inventar, a face inventarul; *спортивный ~* material sportiv.

инвенция, *-и f. (muz.)* invenţie.

инверсия, *-и f. (lit.)* inversiune.

инвеститура, *-ы f. (ist.)* investitură.

инвестиция, *-и f. (ec.)* investiţie.

инвестировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a investi.

инволюция, *-и f. (biol.)* involuţie.

ингалятор, *-а т. (med.)* inhalator.

ингаляционный *adj. (med.)* de/prin inhalaţii.

ингаляция, *-и f. (med.)* inhalaţie.

ингибитор[1], *-а т. (tehn)* inhibitor; *анодный ~* inhibitor anodic.

ингибитор[2], *-а т. (chim.)* inhibitor.

ингредиент, *-а т.* ingredient.

индеветь, *-еет vb. ipf. (pf. заиндеветь)* a se acoperi cu chiciură/cu brumă.

индейка, *-и f.* **1.** curcă. **2.** carne de curcă.

индейский *adj.* indian; *~ петух* cocoş indian.

индейцы, *-ев pl.; sg. индеец, -дейца т.* indieni, pieile roşii.

индекс, *-а т.* **1.** index, catalog, listă; *~ книг* catalog de cărţi. **2.** indice; *~ цен* indice de preţuri.

индексация, *-и f.* indexare.

индексный *adj.* **1.** de index. **2.** de indice.

индетерминизм, *-а т. sg. (fil.)* indeterminism.

индетерминист, *-а т. (fil.)* indeterminist.

индианка, *-и f.* indiană.

индивид, *-а т. v. индивидуум*

индивидуализация, *-и f. sg.* individualizare.

индивидуализировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a individualiza.

индивидуализм, *-а т. sg.* individualism.

индивидуалист, *-а т.* individualist.

индивидуалистический *adj.* individualist.

индивидуальность, *-и f.* **1.** *sg.* particularitate, caracter individual; *~ качеств* particularitatea însuşirilor. **2.** individualitate, personalitate.

индивидуальн|ый *adj.* **1.** individual; *~ые особенности* particularităţi individuale; *в ~ом порядке* în mod individual, individual. **2.** particular, specific, propriu; *~ое качество* calitate specifică. **3.** deosebit, izolat; *~ случай* caz izolat.

индивидуум, *-а т.* persoană, ins, individ.

индиго *п. indecl.* indigo.

индийский *adj.* indian, din India.

индийцы, *-ев pl.; sg. индиец, -ийца т.* indieni *(din India).*

индикатор, *-а т. (tehn. chim.)* indicator; *~ веса* indicator de greutate; *~ давления* indicator de presiune; *световой ~* indicator luminos.

индикаторный *adj. (tehn. chim.)* de indicator, al indicatorului, indicativ.

индикация, *-и f.* indicaţie.

индифферентизм, *-а т. sg. (fil.)* indiferentism.

индифферентность, *-и f. sg.* indiferenţă.

индифферентный *adj.* indiferent, nepăsător.

индоевропейск|ий *adj. (lingv.)* indoeuropean; *~ие языки* limbile indoeuropene.

индокитайский *adj.* indochinez, de/din Indochina.

индонезийка, *-и f.* indoneziană.

индонезийский *adj.* de (din) Indonezia, indonezian.

индонезийцы, *-ев pl.; sg. индонезиец, -зийца т.* indonezieni.

индоссамент, *-а т. (com.)* gir, andosament, andosare.

индоссант, *-а т. (com.)* girant, andosant.

индоссировать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. (com.)* a gira, a andosa.

индуизм, *-а т. sg.* religia hinduşilor.

индуктивность, *-и f. sg. (el.)* inductivitate.

индуктивн|ый *adj.* **1.** *(fil.)* inductiv, bazat pe inducţie; *~ метод* metodă inductivă. **2.** *(fiz)* inductiv, de inducţie *~ая нагрузка* sarcină inductivă; *~ая связь* cuplaj inductiv.

индуктор, *-а т. (fiz.)* inductor.

индукционн|ый *adj. (fiz.)* de inducţie, inductiv; *~ая катушка* bobină de inducţie.

индукция, *-и f. sg. (fiz. fil.)* inducţie.

индульгенция, *-и f. sg. (ist.)* indulgenţă.

индуска, *-и f. sg.* hindusă.

индусский *adj.* hindus, de hindus.

индустриализация, *-и f. sg.* industrializare.

индустриализировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a industrializa.

индустриальный *adj.* industrial.

индустрия, *-и f. sg.* industrie; *тяжёлая ~* industrie grea; *лёгкая ~* industrie uşoară; *машинная ~* industrie mecanizată.

индюк, *-а т.* curcan.

индюшка, *-и f. sg.* **1.** curcă. **2.** carne de curcă.

индюшонок, *-нка sg.; pl. -шата, -шат т.* pui de curcă.

иней, *-я т. sg.* chiciură, brumă, promoroacă.

инертность, *-и f. sg.* inerţie, nepăsare, indiferenţă; indolenţă; impasibilitate.

инертный *adj.* inert.

инерционный *adj.* de inerţie, inerţial.

инерци|я, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* inerţie; *по ~и* în virtutea inerţiei, din obişnuinţă; *магнитная ~* inerţie magnetică.

инжектирование, *-я п. (tehn.)* injectare.

инжектор, *-а т. (tehn.)* injector.

инженер, *-а т.* inginer; *главный ~* inginer şef; *~ путей сообщения* inginer de poduri şi şosele; *горный ~* inginer de mine; *корабельный ~* inginer de construcţii navale; *военный ~* inginer militar; *~-строитель* inginer constructor; *~-механик* inginer mecanic; *~-химик* inginer chimist; *~ мелиоратор* inginer de hidroameliorații.

инженерно-технический *adj.* tehnico-ingineresc.

инженерн|ый *adj.* **1.** de inginer; *~ое дело* inginerie, muncă de inginer; *~о-технический персонал* tehnicieni şi ingineri. **2.** *(mil.)* de geniu; *~ые войска* unităţi de geniu.

инжене́рск|ий adj. de inginer; ~ие обя́занности atribuţii de inginer, funcţie de inginer.

инженю́ f. indecl. (teatr.) ingenuă.

инжи́р, -а m. 1. (дерево) smochin. 2. (плод) smochină.

инжи́рн|ый adj. de smochine; ~ое де́рево smochin (pom).

и́нистый adj. acoperit de brumă/de chiciură, brumat.

инициа́лы, -ов pl.; sg. -а́л, -а m. iniţiale.

инициати́в|а, -ы f. iniţiativă; облада́ть ~ой a avea spirit de iniţiativă; проявля́ть ~у a da dovadă de iniţiativă; взять sau захвати́ть ~у в свои́ ру́ки a lua iniţiativa/conducerea; законода́тельная ~ iniţiativă legislativă.

инициати́вный adj. de/cu iniţiativă; întreprinzător.

инициа́тор, -а m. iniţiator.

инкасса́тор, -а m. (fin.) încasator.

инкасса́ция, -и f. sg. (fin.) incasso, încasare.

инкасси́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (fin.) a încasa.

инка́ссо n. indecl. (fin.) incasso.

ин-ква́рто adv. in-cvarto.

инквизи́тор, -а m. inchizitor.

инквизи́торский adj. de inchizitor, inchizitorial.

инквизицио́нный adj. inchizitorial, de inchiziţie.

инквизи́ция, -и f. sg. inchiziţie.

инко́гнито 1. adv. incognito; путеше́ствовать ~ a călători incognito. 2. n. indecl. incognito.

инкримини́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. cu dat. (jur.) a incrimina, a imputa, a învinovăţi, a învinui.

инкруста́ция, -и f. sg. încrustare, încrustaţie.

инкрусти́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. a încrusta.

инкуба́тор, -а m. incubator, clocitoare.

инкубацио́нный adj. 1. (med.) de incubaţie; ~ пери́од боле́зни perioada de incubaţie a bolii. 2. de clocire artificială.

инкуба́ция, -и f. sg. 1. (med.) perioadă de incubaţie. 2. clocit artificial.

инкуна́бу|лы, -л pl.; sg. -ла, -л f. incunabul.

инкура́бельный adj. incurabil.

инове́рец, -рца m. (înv.) eterodox.

иногда́ adv. uneori, din cînd în cînd, cîteodată.

иногоро́дный adj. din alt oraş.

инозе́мец, -мца m. (înv.) străin, venit din altă ţară.

инозе́мный adj. (înv.) străin, adus (venit) din altă ţară.

ин|о́й adj. 1. alt, diferit, deosebit; ~а́я фо́рма altă formă, formă diferită; по́ ~о́му altfel, în alt chip, în mod deosebit; не кто ~, как ... nimeni altul decît ... ; не что ~о́е как ... nimic altceva decît ... ; э́то ~о́е де́ло asta-i altceva; ~ы́ми слова́ми cu alte cuvinte. 2. oarecare, unul; в ~ы́х слу́чаях în unele cazuri. 3. (în construcţii adversative sau în enumerări) unul, altul; ~о́му челове́ку жа́рко, ~о́му хо́лодно unuia îi este cald, altuia frig. 4. ~о́й, -о́го m. unul, altul, cineva, un carecare ◇ ~ раз uneori, cîteodată; тот и́ли ~ unul sau altul.

и́нок, -а m. (înv.) călugăr, monah.

и́нокиня, -и f. călugăriţă.

инокули́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (med. bot.) a inocula, a vaccina.

инокуля́ция, -и f. (med. bot.) inoculare, vaccinare; altoire.

иноплеме́нник, -а m. (înv.) străin, om de alt neam.

иноплеме́нный adj. (înv.) străin, de alt neam.

иноро́дн|ый adj. străin; ~ое те́ло corp străin.

иносказа́ние, -я n. alegorie, parabolă, tîlc.

иносказа́тельно adv. alegoric, în parabole.

иносказа́тельный adj. alegoric, cu tîlc.

иностра́нец, -нца m. cetăţean străin.

иностра́нн|ый adj. 1. străin; ~ые языки́ limbi străine; ~ые това́ры mărfuri străine/importate; ~ая валю́та valută străină. 2. extern; Министе́рство ~ых дел Ministerul Afacerilor Externe.

иностра́нщина, -ы f. sg. (peior.) ceea ce este străin.

инохо́дец, -дца m. (cal) buiestraş.

и́ноходь, -и f. sg. buiestru; бежа́ть ~ю a merge în buiestru.

иноязы́чн|ый adj. de altă limbă, de limbă străină; ~ое населе́ние populaţia de altă limbă; ~ое сло́во cuvînt împrumutat dintr-o limbă străină.

инсинуа́ция, -и f. insinuare.

инсинуи́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. (livr.) a insinua.

инсоля́ция, -и f. (fiz. med.) insolaţie.

инспекти́рование, -я n. sg. inspectare, inspecţie.

инспекти́ровать, -рую, -руешь vb. ipf. acuz. a inspecta.

инспе́ктор, -а m. inspector.

инспе́кторский adj. de inspector.

инспе́кци|я, -и f. 1. inspecţie. 2. inspectorat; санита́рная ~ inspectorat sanitar.

инспира́ция, -и f. sg. (livr.) inspirare, îndemnare; inspiraţie; instigare, instigaţie.

инспири́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (livr.) a inspira, a îndemna, a instiga, a aţîţa.

инста́нци|я, -и f. instanţă; суде́бные ~и instanţe judecătoreşti; суд пе́рвой ~и instanţă de judecată de gradul întîi; напра́вить в вы́сшую ~ю a înainta forului superior; соотве́тствующие/надлежа́щие ~и organe competente, organe de resort; по ~ям din instanţă în instanţă; обраща́ться в вы́сшую ~ю a se adresa unei instanţe superioare.

инсти́нкт, -а m. instinct; ~ самосохране́ния instinctul de autoconservare.

инстинкти́вно adv. instinctiv.

инстинкти́вность, -и f. sg. caracter instinctiv.

инстинкти́вный adj. instinctiv.

институ́т [1], -а m. institut; политехни́ческий ~ institut politehnic; нау́чно-иссле́довательский ~ institut de cercetări ştiinţifice.

институ́т [2], -а m. (jur.) instituţie; ~ бра́ка instituţia căsătoriei; ~ обще́ственной со́бственности instituţia proprietăţii obşteşti.

инструкта́ж, -а m. sg. instructaj, instruire, instrucţiune.

инструкти́вный adj. de directive, de instructaj.

инструкти́рование, -я n. sg. instructaj.

инструкти́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (livr.) a da instrucţiuni, a face instructaj, a da directive.

инстру́ктор, -а m. instructor.

инстру́кторский adj. de instructor, al instructorului.

инстру́кци|я, -и f. sg. instrucţiuni; получи́ть ~и a primi instrucţiuni; ~ по техни́ческому ухо́ду instrucţiuni de întreţinere; ~ по эксплуата́ции instrucţiuni de exploatare; ~ по примене́нию/по испо́льзованию instrucţiuni de întrebuinţare/de folosire.

инструме́нт, -а m. 1. instrument, unealtă, sculă; хирурги́ческие ~ы instrumente chirurgicale; то́чные ~ы instrumente de precizie. 2. sg. col. scule, unelte; сле́сарный ~ scule de lăcătuşerie; бурово́й ~ garnitură de foraj. 3. (muz.) instrument; стру́нные ~ы instrumente cu coarde; духовы́е ~ы instrumente de suflat; уда́рный ~ instrument de percuţie; музыка́льный ~ instrument muzical. 4. (fam.) pian, pian cu coadă. 5. (fig.) unealtă, instrument.

инструментали́ст, -а m. instrumentist.

инструмента́льная, -ой f. 1. sculărie, magazie de scule. 2. (мастерская) sculărie, atelier de fabricat instrumente.

инструмента́льн|ый adj. 1. (tehn.) de scule, de instrumente, pentru fabricarea sculelor/instrumentelor; ~ая сталь oţel de scule; ~ая мастерска́я atelier de fabricat instrumente/scule. 2. (muz.) instrumental; ~ая му́зыка muzică instrumentală.

инструмента́льщик, -а m. muncitor specialist în fabricarea instrumentelor, sculier.

инструмента́рий, -я m. instrumentar, garnitură de scule.

инструменти́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. v. инструментова́ть

инструментова́ть, -ту́ю, -ту́ешь vb. pf. şi ipf. acuz. a orchestra, a instrumenta.

инструменто́вка, -и f. sg. orchestrare, instrumentare.

инсули́н, -а m. sg. (farm.) insulină.

инсу́льт, -а m. (med.) congestie, hemoragie cerebrală.

инсурге́нт, -а m. (inv.) insurgent, răsculat, rebel, răzvrătit.

инсурре́кция, -и f. (înv.) insurecţie, răscoală.

инсценúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a dramatiza, a adapta pentru teatru; ~ *ромáн* a dramatiza un roman, a adapta pentru scenă un roman. **2.** *(fig.)* a simula, a se preface, a juca teatru, a înscena.

инсценирóвка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* dramatizare, adaptare pentru scenă. **2.** operă literară adaptată pentru scenă.

интегрáл, *-а m. (mat.)* integrală.

интегрáльн|ый *adj. (mat.)* integral; *~ое исчислéние* calcul integral.

интегрáтор, *-а m. (mat.)* integrator, dispozitiv de integrare, bloc integrator.

интегрáция, *-и f. (mat.)* integrare.

интегрúрование, *-я n. sg. (mat.)* integrare.

интегрúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(mat.)* a afla integrala funcţiunii date. **2.** a integra, a uni.

интеллéкт, *-а m.* intelect.

интеллектуáл, *-а m.* intelectual.

интеллектуáльность, *-и f. sg.* caracter intelectual.

интеллектуáльн|ый *adj.* intelectual, de ordin intelectual; *~ые интерéсы* interese de ordin intelectual.

интеллигéнт, *-а m.* intelectual.

интеллигéнтность, *-и f. sg.* cultură, instrucţie, nivel intelectual.

интеллигéнтн|ый *adj.* **1.** instruit, cult, cultivat; ~ *человéк* om cult. **2.** intelectual, de intelectual; ~ *труд* muncă intelectuală; *~ые профéссии* profesiuni intelectuale.

интеллигéнтский *adj.* de intelectual.

интеллигéнция, *-и f. sg.* intelectualitate, intelectuali; *нóвая* ~ intelectualitatea de tip nou; *техни́ческая* ~ tehnicieni.

интендáнт, *-а m.* intedent.

интендáнтский *adj.* de intendenţă; ~ *офицéр* ofiţer de intendenţă/de administraţie.

интендáнтсво, *-а n.* intendenţă.

интенси́вно *adv.* intensiv, în mod intensiv, intens.

интенси́вность, *-и f. sg.* intensitate.

интенси́вный *adj.* intensiv, intens; ~ *труд* muncă intensă; ~ *мéтод* metodă intensivă.

интенсификáтор, *-а m.* intensificator.

интенсификáция, *-и f. sg.* intensificare.

интенсифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a intensifica.

интервáл, *-а m.* interval, distanţă; *с ~ами* cu intervale.

интервéнт, *-а m.* intervenţionist.

интервенциони́ст, *-а m.* adept al intervenţionismului, intervenţionist.

интервéнция, *-и f.* intervenţie; *воéнная* ~ intervenţie armată.

интерви́дение, *-я n.* interviziure.

интервью́ *n. indecl.* interviu; *дать комý-л.* ~ a acorda un interviu; *получи́ть* ~ a lua un interviu.

интервьюéр, *-а m.* ziarist care ia un interviu.

интервьюи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a lua un interviu.

интерéс, *-а m.* **1.** interes, atenţie; *проявля́ть* ~ a manifesta interes; *возбуждáть* ~ a stîrni interes; *с живы́м ~ом* cu interes susţinut, cu vie atenţie; *какóй мне ~?* ce interes am eu? **2.** *pl.* nevoi, preocupări, interese; *госудáрственные ~ы* interese de stat; *клáссовые ~ы* interese de clasă; *духóвные ~ы* nevoi spirituale. **3.** interes, sens, avantaj, folos; *соблюдáть чьи-л. ~ы* a respecta interesele cuiva; *э́то в вáших ~ах* este în interesul dvs. ◇ *(înv.) игрáть на* ~ a juca pe bani; *из спорти́вного ~а* de amorul artei.

интерéсничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (fam.)* a face pe interesantul, a căuta să pară interesant, a poza.

интерéсн|ый *adj.* **1.** interesant; *~ая кни́га* carte interesantă. **2.** frumos, atractiv, atrăgător; *~ая жéнщина* femeie frumoasă, femeie interesantă ◇ *(înv.) быть в ~ом положéнии* a fi gravidă, a fi însărcinată.

интерéсно **1.** *adv.* în mod interesant. **2.** *pred.* e interesant; *éсли вам ~ знать* dacă consideraţi că e interesant să ştiţi/că vă interesează.

интересовáть, *-сýю, -сýешь vb. ipf. acuz.* a interesa; a trezi/a deştepta interes.

интересовáться, *-сýюсь, -сýешься vb. ipf. instr.* a se interesa; ~ *наýкой* a se interesa de ştiinţă, a manifesta interes pentru ştiinţă.

интерлю́дия, *-и f. (muz.)* interludiu.

интермéдия, *-и f. (teatr.)* intermediu.

интермéццо *n. indecl. (muz.)* intermezzo.

интернáт, *-а m.* internat.

интернационáл, *-а m.* **1.** *(ist.)* internaţională; *коммунисти́ческий* ~ internaţionala comunistă. **2.** internaţionala *(imn)*.

интернационализáция, *-и f. sg.* internaţionalizare.

интернационализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a internaţionaliza.

интернационали́зм, *-а m. sg.* internaţionalism; *пролетáрский* ~ internaţionalism proletar.

интернационали́ст, *-а m.* internaţionalist.

интернационалисти́ческий *adj.* internaţionalist.

интернационáльный *adj.* internaţional.

интерни́рование, *-я n. sg.* internare.

интерни́рованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *интерни́ровать*. **2.** **~ый**, *-ого m.* internat, om internat.

интерни́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a interna.

интерпелли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a interpela.

интерпелля́нт, *-а m.* deputat care face o interpelare.

интерпелля́ция, *-и f.* interpelare.

интерпóл, *-а m.* interpol.

интерполи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a interpola, a face interpolări.

интерполя́тор, *-а m. (tehn.)* interpolator.

интерполя́ция, *-и f.* interpolare.

интерпретáтор, *-а m.* comentator, interpretator.

интерпретáция, *-и f.* interpretare; explicare, tălmăcire.

интерпрети́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a interpreta; a tălmăci.

интерферéнция, *-и f. (fiz.)* interferenţă.

интерфери́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a interfera.

интерьéр, *-а m.* **1.** interiorul unei clădiri. **2.** *(arte)* pictură de interior, interior.

инти́мность, *-и f.* intimitate, familiaritate.

инти́мный *adj.* intim; ~ *друг* prieten intim.

интоксикáция, *-и f.* intoxicaţie, intoxicare, otrăvire.

интонациóнный *adj.* de intonaţie.

интонáция, *-и f.* intonaţie.

интони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (livr.)* a intona.

интри́г|а, *-и f.* intrigă, uneltire, sforărie; *плести́ ~у прóтив когó-л.* a ţese intrigi împotriva cuiva; *любóвная* ~ intrigă de dragoste/amoroasă.

интригáн, *-а m.* intrigant, uneltitor.

интригáнство, *-а n. sg.* atitudine/purtare de intrigant.

интриговá|ть, *-гýю, -гýешь vb. ipf.* **1.** *прóтив + gen.* a face intrigi, a umbla cu intrigi, a unelti, a complota. **2.** *(pf. заинтриговáть) acuz.* a intriga, a face curios.

интродýкция, *-и f. (muz.)* introducere.

интроскопи́я, *-и f.* introscopie.

интроспекти́вный *adj. (psih.)* introspectiv.

интроспéкция, *-и f. (psih.)* introspecţie, autoobservare, analiză interioară.

интуити́вно *adv.* intuitiv, prin intuiţie.

интуити́вный *adj.* intuitiv.

интуи́ция, *-и f.* intuiţie; *худóжественная* ~ intuiţie artistică.

инфáнт, *-а m. (ist.)* infante.

инфáнта, *-ы f. (ist.)* infantă.

инфантили́зм, *-а m. sg.* infantilism.

инфанти́льность, *-и f. sg.* (stare de) infantilism.

инфанти́льный *adj.* infantil.

инфáркт, *-а m. (med.)* infarct.

инфекциóнн|ый *adj. (med.)* infecţios, molipsitor, contagios; *~ые заболевáния* boli infecţioase/ contagioase.

инфéкция, *-и f. sg. (med.)* infecţie.

инфернáльный *adj.* infernal; *~ая жéнщина* femeie imposibilă/infernală.

инфильтрáт, *-а m. (biol. med.)* infiltraţie, infiltrare.

инфинити́в, *-а m. (gram.)* infinitiv.

инфлюэ́нца, *-ы f. sg. (înv. med.)* gripă, influenţă.

инфляциóнный *adj. (ec.)* inflaţionist.

инфля́ция, *-и f.* inflaţie.

информáтор, *-а m.* informator.

информацио́нн|ый *adj.* de informaţie, informativ; ~ *отде́л* serviciu de informaţii; ~*ое сообще́ние* comunicat; ~*ое бюро́* birou de informaţii; ~ *взрыв/бум* explozie informaţională.

информа́ци|я, *-и f.* **1.** informare, comunicare. **2.** informaţie, ştire; *газе́тная* ~ informaţie din ziare. **3.** *(tehn.)* informaţie; *числова́я* ~ informaţie numerică.

информбюро́ *n. indecl.* = *информацио́нное бюро́* birou de informaţii.

информи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a informa, a aduce la cunoştinţă, a face cunoscut, a pune la curent.

информи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se informa, a obţine informaţii; a lua informaţii.

инфракра́сн|ый *adj. (fiz.)* infraroşu; ~*ые лучи́* raze infraroşii.

инфразву́к, *-а m. (fiz.)* infrasunet.

инфраструкту́ра, *-ы f.* infrastructură.

инфузо́рия, *-и f. (zool.)* infuzor.

инфузо́рный *adj. (zool.)* de infuzor.

инциде́нт, *-а m.* incident; ~ *исче́рпан* incidentul e lichidat.

инъе́кци|я, *-и f. (med.)* injecţie, injectare; *сде́лать кому́-л.* ~*ю* a-i face cuiva o injecţie.

ио́д, *-а m. sg.* = *йод.*

иоди́д, *-а m. (chim.)* iodură.

ио́н, *-а m. (fiz.)* ion.

иониза́ция, *-и f. (fiz. med.)* ionizare.

ионизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a ioniza.

иони́|йский *adj.* ionic, ionian.

иони́ческий *adj. v. иони́йский*

ио́нн|ый *adj. (fiz.)* de ion, al ionilor, ionic; ~*ая тео́рия* teoria ionică; ~ *ток* curent de ionizare.

ионосфе́ра, *-ы f. (fiz.)* ionosferă.

ипоте́ка, *-и f.* ipotecă.

ипоте́чный *adj.* de ipotecă, ipotecar; ~ *креди́т* credit ipotecar.

ипохо́ндрик, *-а m.* ipohondru.

ипохо́ндри|я, *-и f. sg.* ipohondrie; *страда́ть* ~*ей* a suferi de ipohondrie.

ипподро́м, *-а m.* hipodrom.

ипполо́гия, *-и f.* hipologie.

ипри́т, *-а m. sg. (chim.)* iperită, gaz muştar.

ирани́ст, *-а m.* iranist, iranolog.

ира́нка, *-и f.* iraniană, locuitoare a Iranului.

ира́нский *adj.* iranian, de/din Iran.

ира́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* iranieni.

ири́диевый *adj. (chim.)* de iridiu.

ири́дий, *-я m. sg. (chim.)* iridiu.

и́рис [1], *-а m. (bot.)* stînjenel.

и́рис [2], *-а m. (anat.)* iris.

ири́с [3], *-а m. sg.* caramele.

ири́ска, *-и f.* caramelă.

ирла́ндка, *-и f.* irlandeză.

ирла́ндский *adj.* irlandez, de/din Irlanda.

ирла́ндцы, *-ев pl.; sg. -дец, -дца m.* irlandezi.

и́рмос, *-а m. (bis.)* irmos.

и́род, *-а m. (pop.)* monstru, brută.

иронизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. над + instr.* a ironiza, a zeflemisi, a persifla.

ирони́ческ|ий *adj.* ironic, muşcător, batjocoritor, persiflant; ~*ая улы́бка* surîs ironic.

ирони́чный *adj. v. ирони́ческий*

иро́ния, *-и f.* ironie, zeflemea, persiflare; *е́дкая* ~ ironie caustică; *(fig.)* ~ *судьбы́* ironia soartei.

иррадиа́ция, *-и f. (fiz.)* radiaţie, iradiere.

иррационали́зм, *-а m. sg. (fil. mat.)* iraţionalism.

иррациона́льность, *-и f. sg. (fil. mat.)* caracter iraţional.

иррациона́льн|ый *adj. (fil. mat.)* iraţional; ~*ое число́* număr iraţional.

ирреа́льность, *-и f. sg.* irealitate, caracter ireal.

ирреа́льный *adj.* ireal, nereal.

иррегуля́рн|ый *adj. (înv.)* neregulat; ~*ая а́рмия* armată neregulată.

ирригá́тор, *-а m.* specialist în irigaţii.

ирригацио́нн|ый *adj.* de irigaţie; ~*ая систе́ма* sistem de irigaţie.

ирригá́ция, *-и f.* irigaţie, irigare.

ирритá́ция, *-и f.* iritaţie, iritare.

иск, *-а m. (jur.)* acţiune; *гражда́нский* ~ acţiune civilă; *предъяви́ть* ~; *возбуди́ть* ~ a intenta o acţiune, a reclama în justiţie; ~ *о возмеще́нии убы́тков* acţiune în daune; *обеспече́ние* ~*а* asigurarea acţiunii; *удовлетвори́ть* ~ a admite acţiunea; *отказа́ть в* ~*е* a respinge acţiunea; *отказа́ться от* ~*а* a-şi retrage acţiunea; *встре́чный* ~ cerere reconvenţională.

искажа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *искази́ть*

искажа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *искази́ться.* **2.** *pas.* de la *искажа́ть.*

искаже́ние, *-я n.* **1.** denaturare, alterare, falsificare; distorsionare; ~ *смы́сла* denaturarea sensului. **2.** eroare, greşeală, aberaţie.

искажённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *искази́ть.* **2.** *adj.* denaturat, deformat, alterat, schimonosit; ~ *смысл* sens denaturat. **3.** *adj.* desfigurat.

искази́|ть, *-ажу́, -ази́шь vb. pf. (ipf. искажа́ть) acuz.* **1.** a denatura, a deforma, a altera; ~ *и́стину* a denatura adevărul. **2.** a desfigura.

искази́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. искажа́ться)* **1.** a fi denaturat, a fi alterat. **2.** a se desfigura, a se schimba la faţă.

искале́ченный **1.** *p.t.p.* de la *искале́чить.* **2.** *adj.* mutilat, schilodit; ~ *во́ин* soldat mutilat.

искале́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *искале́чить*

искале́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *искале́читься.* **2.** *pas.* de la *искале́чивать.*

искале́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. искале́чивать) acuz.* **1.** a mutila, a schilodi. **2.** *(fig.)* a perverti, a strica, a deforma. **3.** *(fam.)* a distruge, a sparge, a strica.

искале́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. искале́чиваться)* a se mutila, a se schilodi.

иска́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исколо́ть*

иска́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *исколо́ться.* **2.** *pas.* de la *иска́лывать.*

иска́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* cercetare, căutare. **2.** *pl.* căutare, năzuinţă, tendinţă spre nou; cercetări; *тво́рческие* ~*я* investigaţii creatoare.

иска́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ископа́ть*

иска́тель [1], *-я m. (tehn.)* **1.** vizor (optic); ~ *фотоаппара́та* vizorul aparatului fotografic. **2.** selector, detector; ~ *поврежде́ний* depanator.

иска́тель [2], *-я m.* căutător; ~ *жемчуга* pescuitor de perle ◇ ~ *приключе́ний* aventurier.

иска́тельный *adj. (înv.)* linguşitor, servil.

иска́ть, *ищу́, и́щешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a căuta, a cerceta peste tot; ~ *кни́гу* a căuta o carte; ~ *глаза́ми кого́-л.* a căuta cu ochii pe cineva. **2.** *acuz.* sau *gen.* a căuta, a încerca să procuri, a tinde să obţii, a alerga, a umbla după ceva; ~ *кварти́ру* a căuta o locuinţă; ~ *по́вода* a căuta un prilej. **3.** *acuz.* cu *с + gen.* sau cu *на + prepl. (jur.)* a intenta o acţiune/un proces, a urmări prin justiţie, a acţiona (în justiţie), a da în judecată ◇ *кто и́щет, тот найдёт* cine caută — găseşte; ~ *вчера́шнего дня* a căuta ziua de ieri; ~ *иго́лку в стогу́ се́на* a căuta acul în carul cu fîn; ~ *пя́тна на со́лнце* a căuta pete în soare; a căuta nod în papură; *ищи́ ве́тра в по́ле* ia-l de unde nu-i.

исклева́|ть, *-люю́, -люёшь vb. pf. (ipf. исклёвывать) acuz.* **1.** a sfîşia, a ciopîrţi cu ciocul. **2.** a ciuguli (totul).

исклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исклева́ть*

исключа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *исключи́ть*

исключа́я **1.** *gerz.* de la *исключа́ть.* **2.** *prep.* cu *gen.* (în) afară de ..., cu excepţia ..., exceptînd; *все,* ~ *одного́* toţi afară de unul.

исключе́ни|е, *-я m.* **1.** *(удаление)* excludere, eliminare, radiere, ştergere; ~ *из спи́сков а́рмии* ştergere din controalele armatei. **2.** excepţie, derogare; *нет пра́вила без* ~*я* nu există regulă fără excepţie; *за* ~*ем* cu excepţia, afară de ...; *в ви́де* ~*я* în mod excepţional; *все без* ~*я* toţi fără excepţie. **3.** *(mat.)* eliminare. **4.** *(sport)* descalificare, excludere.

исключи́тельно **1.** *partic.* numai, doar, exclusiv. **2.** *adv.* deosebit, extrem, neobişnuit, excepţional de .... **3.** *adv.* exclusiv; *от а до к* ~ de la a la k exclusiv.

исключи́тельность, *-и f. sg.* **1.** caracter excepţional, raritate. **2.** exclusivism.

исключи́тельн|ый *adj.* **1.** exclusiv, excepţional; ~*ые права́* drepturi exclusive; ~*ое положе́ние* stare excepţională; ~ *зако́н* lege excepţională;

~ые полномо́чия împuterniciri excepționale. **2.** neobișnuit, excepțional, nemaivăzut; *~ слу́чай* caz excepțional.

исключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. исключа́ть) acuz.* **1.** a exclude, a elimina, a da afară, a îndepărta, a exmatricula, a șterge; *~ из спи́сков* a radia de pe listă. **2.** a nu admite, a exclude.

исковéрканн|ый 1. *p.t.p.* de la *исковéркать.* **2.** *adj.* deformat, denaturat; desfigurat; *~ое сло́во* cuvînt denaturat.

исковéркать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ковéркать*

исколáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исколоти́ть*

исколеси́|ть, *-ешу́, -еси́шь vb. pf. acuz.* a călători peste tot, a străbate pămîntul în lung și-n lat.

исколоти́ть, *-лочу́, -ло́тишь vb. pf. (ipf. исколáчивать) acuz.* a snopi în bătaie, a bate măr, a ciomăgi, a burduși.

исколо́ть, *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. искáлывать) acuz.* a acoperi cu înțepături/cu împunsături, a răni cu ceva ascuțit.

исколо́ться, *-олю́сь, -о́лешься vb. pf. (ipf. искáлываться)* a se înțepa.

иско́мкать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ко́мкать) acuz.* a motcotoli de tot, a face boț.

иско́мое, *-ого n. (mat.)* necunoscută, număr căutat.

иско́м|ый *adj. (mat.)* căutat, de stabilit, de găsit, de calculat; *~ое числó* număr căutat; *~ коэффициéнт* coeficient de calculat; *~ая величинá* necunoscută.

искони́ *adv.* de la început, de cînd lumea și pămîntul; din timpuri străvechi, din moși-strămoși.

иско́нн|ый *adj.* străvechi, înrădăcinat, tradițional; *~ые правá* drepturi străvechi.

ископáем|ый *adj.* **1.** fosil; *~ые живо́тные* animale fosile. **2. ~ые,** *-ых pl.; sg.* **~ое,** *-ого n.* zăcăminte, minereuri, minerale; *поле́зные ~ые* minerale utile; bogății minerale. **3. ~ое,** *-ого n.* fosilă.

ископáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. искáпывать) acuz.* a săpa în lung și în lat, a răscoli săpînd.

искорёжить, *-жу, -жишь vb. pf.* de la *корёжить*

искоренéние, *-я n. sg.* stîrpire, extirpare, dezrădăcinare, lichidare.

искорени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. искореня́ть) acuz.* a dezrădăcina, a stîrpi, a extirpa.

искорени́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. искореня́ться)* a fi dezrădăcinat, a fi stîrpit, a fi extirpat, a fi lichidat; *э́тот предрассу́док ~лся* această prejudecată a dispărut.

искореня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *искорени́ть*

и́скоса *adv.* pieziș, cu coada ochiului, *погля́дывать ~* a privi cu coada ochiului, a se uita pieziș.

и́скр|а, *-ы f.* **1.** scînteie; *электри́ческая ~* scînteie electrică, *вы́бить ~у* a scăpăra/a scoate o scînteie. 2. *(fig.)* licărire, rază; *~ наде́жды* o licărire de speranță; *метáть ~ы* a-i ieși scîntei din ochi, a scînteia ◇ *~ы из глаз посы́пались* a văzut stele verzi.

искрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *искрои́ть*

искре́ние, *-я n. sg. (tehn.)* scînteiere.

и́скренне *adv.* în chip sincer, pe șleau, fățiș, deschis; *говори́ть ~* a vorbi deschis; *~ пре́данный вам* al dumneavoastră sincer; cu sincer devotament *(formulă de încheiere a unei scrisori).*

и́скренний *adj.* sincer, deschis; *~ челове́к* om sincer.

и́скренно *adv. v. и́скренне*

и́скренность, *-и f. sg.* sinceritate, franchețe; *говори́ть с ~ю* a vorbi cu sinceritate/cu franchețe, a spune franc.

искриви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. искривля́ть) acuz.* **1.** a se îndoi, a se strîmba, a se scîlcia. **2.** a face o strîmbătură; a face o grimasă.

искривле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* strîmbare, curbare, îndoire, deformare; *~ трубы́* strîmbarea țevii; *(med.) ~ позвоно́чника* deformarea șirei spinării. **2.** îndoitură, curbură. **3.** *(fig.)* deviere, denaturare.

искривля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *искриви́ть.*

искривля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *искриви́ться.* **2.** *pas.* de la *искривля́ть.*

искри́стый 1. scînteietor, sclipitor. **2.** *(fig.)* expresiv, viu.

искри́ть, *-и́т vb. ipf. (el.)* a produce scîntei.

и́скр|и́ться, *-рю́сь, -ри́шься* și *-рюсь, -ришься vb. ipf.* a scînteia, a străluci, a sclipi, a luci; *(fig.) его глазá ~я́тся рáдостью* ochii săi sclipesc de bucurie.

искровени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* a umple de sînge, a însîngera.

искрово́й *adj. (tehn.)* de (cu) scîntei; *~ передáтчик* emițător cu scîntei.

искрогаси́тель, *-я m. (tehn.)* stingător de scîntei, extinctor de scîntei.

искрогаше́ние, *-я n.* stingerea scînteilor.

искроглуше́ние, *-я n.* amortizarea/stingerea scînteilor.

искрои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. искрáивать) acuz.* a croi, a tăia *(tot sau mult material).*

искромётный *adj.* **1.** scînteietor, emițător/aruncător de scîntei. **2.** *(fig.)* sclipitor, arzător; *~ взгляд* privire arzătoare.

искромсáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. кромсáть) acuz.* a sfîșia, a rupe în bucăți, a ciopîrți, a sfîrteca.

искрообразовáние, *-я n.* formare de scîntei, scînteiere.

искроудержáтель, *-я m. (tehn.)* extinctor de scîntei.

искроулови́тель, *-я m. (tehn.)* opritor de scîntei, parascîntei, amortizor de scîntei.

искроши́|ть, *-ошу́, -о́шишь vb. pf. (ipf. кроши́ть) acuz.* **1.** a fărîmița, a tăia în bucăți; *~ хлеб* a fărîmița pîinea. **2.** *(fig.)* a ciopîrți (cu sabia).

искроши́ться, *-ошу́сь, -о́шишься vb. pf. (ipf. кроши́ться)* a se fărîmița.

искупáть [1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *искупи́ть*

искупáть [2], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. купáть)* a scălda, a îmbăia, a face baie.

искупáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. купáться)* a se scălda, a se îmbăia, a face baie.

искупи́тельн|ый *adj.* ispășitor, expiator; *~ая же́ртва* jertfă expiatoare.

искупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. искупáть) acuz.* **1.** a ispăși, a expia, a răscumpăra; *~ вину́* a-și ispăși vina, **2.** a compensa.

искупле́ние, *-я n.* ispășire, expiere, răscumpărare; *~ вины́* răscumpărarea greșelii.

иску́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *искури́ть*

искури́|ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. иску́ривать) acuz.* a fuma (tot tutunul).

иску́с, *-а m.* încercare; ispită; *тя́жёлый ~* încercare grea; *вы́держать ~* a face față/a rezista la o încercare/la o ispită.

искусáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. иску́сывать) acuz.* a mușca rău de tot.

искуси́тель, *-я m.* ispititor, seducător, ademenitor.

искуси́ть, *-ушу́, -уси́шь vb. pf.* de la *искушáть*

иску́сник, *-а m.* om iscusit, dibaci, meșter, maestru, mare specialist.

иску́сно *adv.* cu iscusință, cu măiestrie, în mod artistic, cu dibăcie.

иску́сн|ый *adj.* **1.** priceput, dibaci, abil, iscusit. **2.** artistic, fin, măiestrit.

иску́сственно *adv.* artificial, în mod artificial, nefiresc.

иску́сственность, *-и f. sg.* caracter artificial, lipsă de naturalețe, prefăcătorie.

иску́сственн|ый *adj.* **1.** artificial, fals, sintetic; *~ое ороше́ние* irigație artificială; *~ые цветы́* flori artificiale; *~ое питáние* alimentație artificială; *~ое дыхáние* respirație artificială; *~ каучу́к* cauciuc artificial/sintetic; *~ же́мчуг* perle artificiale/false. **2.** nefiresc, nenatural, prefăcut, fals; *~ая улы́бка* zîmbet prefăcut.

иску́сств|о, *-а n.* **1.** artă; *изя́щные ~а* arte plastice; *вое́нное ~* arta militară. **2.** *sg.* artă, măiestrie, dibăcie, îndemînare, iscusință; *владе́ть ~ом ре́чи* a avea darul vorbirii ◇ *из любви́ к ~у* de dragul artei; *по всем прáвилам ~а* după toate regulile artei; *~ для (рáди) ~а* artă pentru artă; *чи́стое ~* artă pură, artă pentru artă.

искусствове́д, *-а m.* specialist în domeniul artelor; critic de artă.

искусствове́дение, *-я n. sg.* studiul artelor.

искусствове́дческий *adj.* de studiul artelor.

иску́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *искусáть*

искушáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. искусúть) acuz. (înv.)* **1.** a ispiti, a tenta, a seduce, a ademeni. **2.** a încerca, a pune la încercare ◇ ~ *судьбý* a ispiti soarta.

искушéни|е, *-я n.* **1.** ispitire, ademenire. **2.** ispită, tentație, ademeneală; *поддáться ~ю* a cădea în ispită; *ввóдить в ~* a duce în ispită.

искушённый 1. *p.t.p.* de la *искусúть.* **2.** *adj.* învățat, încercat.

ислáм, *-а m. sg.* islamism, mahomedanism.

исламúзм, *-а m.* islamism.

ислáндка, *-и f.* islandeză.

ислáндский *adj.* islandez, de/din Islanda.

ислáндцы, *-ев pl.; sg. -дец, -дца m.* islandez, locuitor al Islandei.

испáкостить, *-ощу, -остишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *пáкостить.* **2.** a murdări, a mînji.

испáнка [1], *-и f.* spaniolă.

испáнка [2], *-и f. sg.* gripă spaniolă.

испáнский *adj.* spaniol; ~ *язы́к* limba spaniolă ◇ *(med.) ~ воротнúк* parafimoză.

испáнцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* spanioli, locuitori ai Spaniei.

испарéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* evaporare, vaporizare. **2.** emanație, vapori, exalație; *ядовúтые ~я* emanații de substanțe toxice.

испáрина, *-ы f. sg.* transpirație, năduşeală, sudoare.

испарúтель, *-я m. (tehn.)* vaporizator, evaporator, aparat de evaporare; evaporimetru.

испарúтельн|ый *adj.* de evaporare; *~ая корóбка* cameră de expansiune.

испарúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. испаря́ть) acuz.* **1.** a evapora, a vaporiza, a volatiliza. **2.** a emana, a degaja.

испарú|ться, *-úтся vb. pf. (ipf. испаря́ться)* **1.** a se evapora, a se volatiliza. **2.** *(fig. glumeț)* a se face nevăzut, a dispărea, a se evapora, a o ştergc.

испаря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испарúть*

испаря́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испарúться.* **2.** *pas.* de la *испаря́ть.*

испахá|ть, *-ашу́, -áшешь vb. pf. (ipf. испáхивать) acuz.* a ara *(toată suprafața).*

испáхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *испахáть*

испáчкать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. пáчкать) acuz.* a murdări, a păta.

испáчкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. пáчкаться)* a se murdări.

испепелúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. испепеля́ть) acuz.* **1.** a preface în cenuşă, a arde pînă-n temelii, a distruge. **2.** *(fig.)* a mistui, a istovi, a slei de puteri.

испепелúться, *-úтся vb. pf. (ipf. испепеля́ться)* a se mistui, a se transforma în scrum, a se preface în cenuşă.

испепеля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испепелúть*

испестрúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. испестря́ть) acuz.* a împestrița.

испестря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испестрúть*

испечённый 1. *p.t.p.* de la *испéчь.* **2.** *adj.* copt ◇ *вновь ~* proaspăt, nou.

испéчь, *-еку́, -ечёшь; -еку́т vb. pf. (ipf. печь) acuz.* a coace.

испéчься, *-еку́сь, -ечёшься; -еку́тся vb. pf. (ipf. пéчься)* a se coace, a fi copt.

испещрённый *adj.* împestrițat; ~ *помéтами* plin de însemnări.

испещрúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. испещря́ть) acuz.* a presăra, a acoperi cu pete mici, a împestrița.

испещря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испещрúть*

испивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *испúть*

исписáть, *-ишу́, -úшешь vb. pf. (ipf. испúсывать) acuz.* **1.** a scrie, a umple cu scris; a mîzgăli. **2.** a consuma scriind.

исписá|ться, *-ишу́сь, -úшешься vb. pf. (ipf. испúсываться)* **1.** a se uza de prea mult scris, a se consuma. **2.** *(fig.)* a se epuiza, a-şi pierde originalitatea, a se răsufla.

испúсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исписáть*

испúсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *исписáться.* **2.** *pas.* de la *испúсывать.*

испит|óй *adj.* istovit, sfrijit, supt, prăpădit; *~óе лицó* față suptă, față trasă; scofîlcit la față.

испúть, *изопью́, изопьёшь vb. pf. (ipf. испивáть)* **1.** *gen. (pop.)* a bea, a gusta, a trage o duşcă. **2.** *acuz. (fig. înv.)* a bea pînă la fund ◇ ~ *чáшу страдáний* a bea cupa amărăciunilor pînă la fund.

исповéдание, *-я n. sg.* **1.** religie, credință. **2.** confesiune.

исповéдать, *-аю, -аешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a mărturisi, a destăinui, a împărtăşi o taină. **2.** *(bis.)* a spovedi.

исповéдаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** a-şi deschide inima, a mărturisi, a se destăinui. **2.** *(bis.)* a se spovedi.

исповéдник *-а m.* duhovnic, confesor.

исповéдовать, *-дую, -дуешь vb. ipf. acuz.* **1.** a profesa *(o credință, o religie)*; ~ *мусульмáнство* a profesa mahomedanismul. **2.** *pf.* şi *ipf. acuz.* cu *dat.* a mărturisi, a destăinui, a încredința (cuiva) un secret. **3.** *pf.* şi *ipf. acuz. (bis.)* a spovedi.

исповéдоваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *dat.* sau *пéред + instr.* a mărturisi, a încredința cuiva o taină; a se destăinui, a-şi deschide inima. **2.** *dat.* sau *у + gen. (bis.)* a se spovedi, a merge la spovedanie.

úсповедь, *-и f.* **1.** confesiune, spovedanie, mărturisire, destăinuire, **2.** *(bis.)* spovedanie.

úсподволь *adv.* încetul cu încetul, puțin cîte puțin, treptat.

испóдличаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se ticăloşi.

исподлóбья *adv.* pe sub sprîncene; *смотрéть/глядéть ~* a privi pe sub sprîncene, a privi încruntat; *(fig.)* a privi bănuitor/ cu neîncredere.

испóднее, *-его n. (înv. reg.)* lenjerie de corp.

исподнúзу *adv.* dedesubt; ~ *вы́сунулся край одéжды* îi apăruse pe dedesubt marginea hainei.

исподтишкá *adv.* pe ascuns, pe furiş; *дéйствовать ~* a acționa pe sub mînă; *смея́ться ~* a rîde pe înfundate/pe furiş.

испокóн *(în expr.)* ~ *вéку* şi ~ *векóв* de cînd lumea, de la început; dintotdeauna; din moşi-strămoşi.

испóлзать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a cutreiera tîrîndu-se, a se tîrî peste tot.

исполúн, *-а m.* uriaş, gigant, titan, colos; *(fig.) ~ наýки* titan al ştiinței.

исполúнск|ий *adj.* **1.** foarte mare, uriaş. **2.** *(fig.)* uriaş, gigantic, titanic, colosal; *~ая сúла* forță gigantică.

исполкóм, *-а m. = исполнúтельный комитéт* comitet executiv.

исполнéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* împlinire, îndeplinire, realizare, executare; *провéрка ~я* verificarea/controlul executării; *к ~ю* spre executare; *подлежúт ~ю* se va executa; ~ *приказáния* executarea ordinului; ~ *обещáния* îndeplinire a promisiunii; ~ *дóлга* împlinire a datoriei; *привестú в ~* a executa, a aduce la îndeplinire; *врéменное ~ обя́занностей* interimat; *приступúть к ~ю своúх обя́занностей* a intra în exercițiul funcțiunii. **2.** *(arte)* interpretare, executare, joc de scenă ◇ *в какóм ~и идёт спектáкль?* cu ce distribuție se joacă piesa?

испóлненн|ый 1. *p.t.p.* de la *испóлнить.* **2.** *adj.* plin de ...; ~ *энéргии* plin de energie; *пéсня ~ая тоскú* cîntec plin de dor.

исполнúмость, *f. sg.* posibilitate de executare, putință de realizare.

исполнúмый *adj.* realizabil, care poate fi îndeplinit/executat.

исполнúтель, *-я m.* **1.** executant, realizator; cel care execută, care îndeplineşte ceva. **2.** *(arte)* interpret ◇ *(jur.) судéбный ~* a) executor judecătoresc; b) *(înv.)* portărel.

исполнúтельность, *-и f. sg.* conştiinciozitate, punctualitate, stăruință.

исполнúтельн|ый *adj.* **1.** executiv, executoriu; *~ая власть* putere executivă; *~ые óрганы* organe executive; ~ *комитéт* comitet executiv; *(jur.) ~ лист* titlu executoriu; *(jur.) соверши́ть ~ую нáдпись* a învesti cu formulă executorie. **2.** conştiincios, punctual.

исполнúтельск|ий *adj.* de interpretare; *~ое искýсство* arta interpretării, arta de a interpreta.

испóлнить [1], *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. исполня́ть)* **1.** a înfăptui, a realiza; ~ *поручéние* a se achita de o însărcinare; ~ *прóсьбу* a satisface rugămintea; ~ *обещáние* a îndeplini promisiunea, a se ține de promisiune; ~ *рабóту* a executa lucrarea; ~ *приговóр* a executa sentința; ~ *свой долг* a-şi face

datoria. **2.** *(arte)* a interpreta; ~ *роль* a interpreta un rol; ~ *романс* a interpreta/a cînta o romanţă.

испóлнить[2], *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. исполня́ть) acuz.* cu *instr.* sau cu *gen.* *(înv.)* a umple de ... .

испóлни|ться[1], *-нится vb. pf. (ipf. исполня́ться)* **1.** a se împlini, a se realiza. **2.** *dat. impers.* a împlini *(despre vîrstă)*; a se împlini *(despre termen)*.

испóлниться[2], *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. исполня́ться) gen.* sau *instr.* *(înv.)* a fi cuprins de ... ; a umple de ... .

исполня́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испóлнить*[1] ~ *обя́занности когó-л.* a înlocui pe cineva.

исполня́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испóлнить*[2]

исполня́ться[1], *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испóлниться*[1] **2.** *pas.* de la *исполня́ть*[1].

исполня́ться[2], *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испóлниться*[2]. **2.** *pas.* de la *исполня́ть*[2].

исполня́ющий *part. prez. act.* de la *исполня́ть*[1]; ~ *обя́занности* locţiitor temporar, ad-interim.

исполосовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf.* de la *полосовáть(2)*

и́сполу *adv.* **1.** *(agr.)* în părţi egale, pe jumătate. **2.** *(ist.)* dijmă pe jumătate.

испóльзование, *-я n. sg.* întrebuinţare, folosire, utilizare; *повтóрное* ~ recuperare, reutilizare.

испóльзовать, *-зую, -зуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a întrebuinţa, a valorifica, a folosi, a utiliza; ~ *пóвод* a se folosi de prilej; ~ *отбрóсы* a folosi deşeurile; *(fig.)* a folosi, a face uz; ~ *свой авторитéт* a face uz de autoritatea sa.

испóльничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(agr.)* a lucra pe din două. **2.** *(ist.)* a lucra în dijmă pe jumătate.

испóльничество, *-а n. sg. (ist.)* muncă de dijmă pe jumătate.

испóльный *adj.* **1.** *(agr.)* lucrat pe din două. **2.** *(ist.)* în dijmă pe jumătate.

испóртить, *-рчу, -ртишь vb. pf.* de la *пóртить*

испóртиться, *-рчусь, -ртишься vb. pf.* de la *пóртиться*

испóрченн|ый **1.** *p.t.p.* de la *испóртить*. **2.** *adj.* stricat, depravat, destrăbălat, imoral; ~ *человéк* om imoral/depravat. **3.** *adj.* stricat, deteriorat, defect; ~ *механи́зм* mecanism stricat; ~ *зуб* dinte stricat/cariat. **4.** *adj.* degradat, alterat, stricat; ~*ое мя́со* carne alterată; ~ *вóздух* aer stricat.

исправи́мый *adj.* reparabil, care se poate îndrepta.

исправи́тельно-трудовóй *adj.* de reeducare prin muncă, de muncă corecţională.

исправи́тельный *adj.* reeducativ, corecţional, de corecţie, de reeducare.

испрáви|ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. исправля́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a corija, a corecta. **2.** a repara, a drege; ~ *водопровóд* a repara conducta de apă. **3.** a corecta ◇ *(prov.) горбáтого моги́ла испрáвит* năravul din fire n-are lecuire.

испрáвиться, *-вишься vb. pf. (ipf. исправля́ться)* a se îndrepta, a se corija.

исправлéние, *-я n.* **1.** îndreptare, corijare; ~ *оши́бок* corectarea erorilor. **2.** reparare, dregere. **3.** îmbunătăţire, rectificare, corectiv, corectare.

испрáвленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *испрáвить*. **2.** *adj.* revăzut; *трéтье издáние* ~*ое и допóлненное* ediţia a treia revăzută şi adăugită.

исправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испрáвить*. **2.** *(înv.)* a exercita, a împlini, a îndeplini *(o funcţie)*; ~ *обя́занность секретаря́* a îndeplini funcţia de secretar.

исправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испрáвиться*. **2.** *pas.* de la *исправля́ть*.

испрáвник, *-а m. (înv.)* ispravnic, şef al poliţiei de judeţ.

испрáвно *adv.* **1.** exact, cum trebuie. **2.** *(добросовестно)* conştiincios, corect, punctual; ~ *вести́ себя́* a se purta corect, a fi cumsecade.

испрáвност|ь, *-и f.* **1.** *(хорошее состояние)* stare bună *(de funcţionare)*. **2.** *(добросовестность)* exactitate, punctualitate.

испрáвный *adj.* **1.** *(в хорошем состоянии)* în stare bună; în stare de funcţionare. **2.** *(добросовестный)* conştiincios, corect, punctual.

испражнéние, *-я n.* **1.** *sg.* ieşire afară, scaun, defecare. **2.** *pl.* excremente, materii fecale.

испражни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. испражня́ться)* a avea scaun, a ieşi afară, a defeca.

испражня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *испражни́ться*.

испрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *испроси́ть*. **2.** a cere, a solicita.

испрóбовать, *-бую, -буешь vb. pf. (ipf. прóбовать) acuz.* **1.** a proba, a încerca. **2.** a gusta.

испроси́ть, *-ошý, -óсишь vb. pf. (ipf. испрáшивать) acuz.* a obţine, a căpăta.

испрями́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. испрямля́ть) acuz.* a îndrepta, a face drept.

испýг, *-а (-у) m.* spaimă, frică, teamă; *в* ~*е* înspăimîntat, cuprins de spaimă; *с* ~*у* de frică.

испýганно *adv.* cu spaimă, speriat, înspăimîntat, ~ *глядéть* a privi înspăimîntat.

испýганн|ый **1.** *p.t.p.* de la *испугáть*. **2.** *adj.* cuprins de teamă, speriat; ~*ое лицó* faţă speriată.

испугáть(ся), *-áю(сь), -áешь(ся) vb. pf.* de la *пугать(ся)*.

испускáние, *-я n. (tehn.)* emanare, emisiune, radiaţie.

испускáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *испусти́ть*

испусти́ть, *-ущý, -ýстишь vb. pf. (ipf. испускáть) acuz.* **1.** a emite, a scoate. **2.** a răspîndi, a exala, a emana ◇ ~ *дух/послéдний вздох* a-şi da sufletul, a deceda.

испытáни|е, *-я n.* **1.** *sg.* încercare, experimentare, verificare; ~ *двигателя* încercarea motorului; *(tehn.)* ~ *на изнóс* încercare la uzură; *заводскóе* ~ experimentare uzinală. **2.** probă, examen; ~ *на непроницáемость* probă de etanşeitate. **3.** încercări ale soartei, nenorocire; *вы́держать* ~*я* a) a trece examenele; b) a face faţă greutăţilor.

испы́танн|ый **1.** *p.t.p.* de la *испытáть*. **2.** *adj.* încercat, verificat; ~*ое срéдство* mijloc/ procedeu verificat.

испытáтель, *-я m.* experimentator, cercetător; *лётчик* ~ pilot de încercare.

испытáтельн|ый *adj.* **1.** de examinare, examinator; ~*ая коми́ссия* comisie de examinare. **2.** de încercare, de probă; ~ *срок* perioadă de probă; *(av.)* ~ *полёт* zbor de încercare; **3.** experimental; ~*ая стáнция* staţie experimentală.

испытáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. испы́тывать) acuz.* **1.** a încerca, a pune la probă/la încercare, a verifica; ~ *мотóр* a încerca un motor; ~ *свои́ си́лы* a-şi încerca puterile. **2.** a simti, a suferi, a trece prin ... ; ~ *нуждý* a îndura lipsuri; ~ *рáдость* a încerca un sentiment de bucurie; a simţi o bucurie; ~ *угрызéния сóвести* a avea mustrări de conştiinţă.

испытýем|ый **1.** *part. prez. pas.* de la *испы́тывать*; supus încercării/verificării; (de) verificat. **2.** ~**ый**, *-ого m.* persoană supusă unei verificări/unui examen/unei probe.

испытýюще *adv.* în mod iscoditor/cercetător, cu cchi scrutători.

испытýющий **1.** *part. prez. act.* de la *испытáть*. **2.** ***adj.*** scrutător, pătrunzător, cercetător; ~ *взгляд* privire scrutătoare.

испы́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *испытáть*

иссекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *иссéчь*.

иссечéние, *-я n. sg.* cioplire, tăiere.

иссéчь, *-екý, -ечёшь; -екýт vb. pf. (ipf. иссекáть) acuz.* **1.** *(înv.)* a cicpli, a tăia; ~ *стáтую* a ciopli o statuie. **2.** a sfîrteca, a tăia, a lovi *(pricinuind multe răni)*. **3.** a biciui.

иссиня- ...*adv.* albastru, bătînd în albastru; ~*-сéрый* albastru-cenuşiu; ~*-чёрный* negru ca pana corbului.

исследи́ть, *-ежý, -еди́шь vb. pf. (ipf. исслéживать) acuz. (pop.)* a lăsa urme, a murdări *(călcînd)*; ~ *чи́стый пол* a lăsa urme pe podeaua curată.

исслéдование, *-я n* **1.** cercetare, explorare, prospectare; *лабораторное* ~ încercare de laborator. **2.** examinare, examen, analiză; ~ *крóви* analiza sîngelui. **3.** studiu ştiinţific, operă ştiinţifică.

исслéдователь, *-я m.* **1.** cercetător ştiinţific, savant. **2.** explorator.

исслéдовательский *adj.* de cercetări ştiinţifice; *наýчно-*~ *институ́т* institut de cercetări ştiinţifice.

исслéдовать, *-дую, -дуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a cerceta, a studia. **2.** a explora, a cerceta; ~ *побережье* a explora litoralul. **3.** a examina, a analiza, a face o analiză.
исслéживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исследить*
иссóхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. иссыхать)* a seca, a se usca.
иссóхший **1.** *part. trec. act.* de la *иссóхнуть*. **2.** *adj.* uscat, secat, secătuit.
исстари *adv.* de demult, de odinioară, din bătrîni.
исстегáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. исстёгивать) acuz.* **1.** a biciui, a omorî în bătaie. **2.** a strica, a destrăma *(biciuind)*.
исстёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исстегáть*
исстрадáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a nu mai putea de atîta suferinţă, a suferi cumplit.
исстрéливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исстрелять*
исстрелять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. исстрéливать) acuz.* **1.** a trage pînă la ultimul glonţ. **2.** a ciurui cu gloanţe.
исступлéние, *-я n. sg.* frenezie, stare de excitare excesivă, stare de frenezie/de extaz; *прийти в* ~ a fi cuprins de extaz.
исступлённо *adv.* cu frenezie, frenetic, extaziat.
исступлённость, *-и f. sg.* stare de excitare excesivă, stare de frenezie/de extaz.
исступлённый *adj.* frenetic, cuprins de pasiune neînfrînată/violentă.
иссушáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *иссушить*.
иссушить, *-ушý, -ýшишь vb. pf. (ipf. иссушáть) acuz.* **1.** a usca, a seca complet. **2.** *(fig.)* a epuiza, a consuma, a extenua, a da gata.
иссыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *иссóхнуть*.
иссякáть, *-áет vb. ipf.* de la *иссякнуть*.
иссякнуть, *-нет vb. pf. (ipf. иссякáть)* **1.** a seca. **2.** a se slei, a se epuiza, a fi secătuit.
иссякший **1.** *part. trec. act.* de la *иссякнуть*. **2.** *adj.* secat; ~ *истóчник* izvor secat.
истáпливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истопить*
истáпливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* **1.** *ipf.* de la *истопиться*. **2.** *pas.* de la *истáпливать*.
истáнтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истоптáть*.
истáсканный *(pop.)* **1.** *p.t.p.* de la *истаскáть*. **2.** *adj.* învechit, ponosit, scîlciat, rupt, uzat, tocit. **3.** *adj. (fig.)* trecut, scofîlcit, pocit, puhav.
истаскáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz. (pop.)* a rupe (purtînd), a ponosi, a jerpeli.
истаскáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. истáскиваться) (pop.)* **1.** a se roade, a se ponosi, a se uza. **2.** *(fig.)* a se trece, a se ofili *(din cauza unei vieţi necumpătate)*.
истáскиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *истаскáться*
истáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *источить*
истекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *истéчь*
истéкш|ий **1.** *part. trec. act.* de la *истéчь*. **2.** *adj.* trecut, expirat; ~ *год* anul expirat/trecut.
истерéть, *изотрý, изотрёшь vb. pf. (ipf. истирáть) acuz.* **1.** a pisa, a măcina. **2.** a roade, a uza de tot, a consuma (prin frecare) ◇ ~ *в порошóк когó-л.* a nimici, a distruge (pe cineva), a-l face praf.
истерéться, *изотрётся vb. pf. (ipf. истирáться)* a se uza prin frecare, a se toci.
истéрзанный **1.** *part. t.p.* de la *истерзáть*. **2.** *adj. (изорванный)* sfîşiat, rupt, destrămat, făcut ferfeniţă. **3.** *adj. (fig.) (израненный)* chinuit, sleit, ciopîrţit.
истерзáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* **1.** *(inv.)* a sfîşia, a rupe în bucăţi. **2.** *(fig.)* a tortura, a chinui, a sfîşia.
истерзáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a se chinui, a se zbuciuma, a fi istovit de zbucium.
истéрик, *-а m.* isteric, bolnav de isterie.
истéрика, *-и f.* acces de isterie, isterical, criză de isterie/de nervi.
истерический *adj.* isteric, de isterie; ~ *припáдок* acces de isterie.

истеричка, *-и f.* isterică.
истеричный *adj.* isteric.
истерия, *-и f. sg.* isterie; *(fig.) воéнная* ~ isteria/psihoza războiului.
истёртый **1.** *p.t.p.* de la *истерéть*. **2.** *adj.* ros, tocit, jerpelit, uzat.
истéц, *-тцá m. (jur.)* reclamant; *граждáнский* ~ *в уголóвном дéле* partea civilă într-un proces penal.
истечéни|е, *-я n. sg.* **1.** *(inv.)* scurgere. **2.** expirare; *по* ~*и срóка* după expirarea termenului; *(jur.) за* ~*ем дáвности* prin efectul prescripţiei.
ист|éчь, *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. истекáть)* **1.** *(inv.)* a se scurge. **2.** *(despre termen, timp)* a se scurge; a expira; *срок* ~*ёк* a trecut termenul; ~ *крóвью* a pierde mult sînge, a avea hemoragie puternică.
истин|а, *-ы f.* adevăr; *соотвéтствовать* ~*е* a corespunde adevărului; *избитая* ~ adevăr banal; *áзбучная* ~ adevăr elementar; *гóлая* ~ adevăr gol-goluţ; *святáя* ~ adevăr netăgăduit, purul adevăr, adevărul adevărat; *объективная* ~ adevărul obiectiv; *абсолютная* ~ adevărul absolut; *относительная* ~ adevărul relativ; *гóрькая* ~ adevăr amar; *дóля* ~*ы* o părticică/fărîmă de adevăr; *изрéчь* ~*у* a rosti un mare adevăr; *непрелóжная* ~ adevăr implacabil; *доконáться до* ~*ы* a descoperi/a afla adevărul.
истинно *adv.* **1.** adevărat, cu adevărat, într-adevăr, chiar; ~ *так* chiar aşa, întocmai, într-adevăr. **2.** *cuv. modal (pop.)* într-adevăr, zău aşa.
истинность, *-и f. sg.* veridicitate, adevăr, veracitate, autenticitate.
истинн|ый *adj.* autentic, adevărat, veritabil, real, veridic; ~ *смысл* sensul adevărat; ~*ая прáвда* purul adevăr; ~*ое происшéствие* întîmplare reală.
истирáемость, *-и f.* uzură, grad de uzură.
истирáние, *-я n.* uzură, roadere, frecare.
истирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *истерéть*
истирáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *истерéться*. **2.** *pas.* de la *истирáть*.
истлевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *истлéть*.
истлéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. истлевáть)* **1.** a putrezi de tot. **2.** a se preface în cenuşă.
истово *adv. (inv.)* cu zel, cu osîrdie.
истовый *adj. (inv.)* foarte zelos, plin de rîvnă.
истóк, *-а m.* **1.** izvor; *от* ~*а до ýстья* de la izvor pînă la vărsare. **2.** *pl. (fig.)* izvor, origine, obîrşie, sorginte, începuturi.
истолкáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz. (pop.)* a îmbrînci rău, a strivi în înghesuială.
истолковáние, *-я n.* **1.** *sg.* interpretare, comentare, explicare, tălmăcire. **2.** comentariu, explicaţie.
истолковáтель, *-я m.* comentator, interpret, persoană care explică; ~ *тéкста* tălmăcitor, comentator al textului.
истолковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. (ipf. истолкóвывать) acuz.* a interpreta, a comenta, a explica, a tălmăci; ~ *закóн* a interpreta legea; ~ *смысл* a explica sensul; *невéрно* ~ a interpreta greşit.
истолкóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истолковáть*.
истолóчь, *-лкý, -лчёшь; -лкýт vb. pf.* de la *толóчь*.
истóма, *-ы f. sg.* toropeală, moleşeală.
истомить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. томить* şi *истомлять) acuz.* a obosi, a istovi, a slei de puteri, a extenua, a moleşi.
истомиться, *-млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. томиться* şi *истомляться)* a se obosi, a se simţi sfîrşit, a fi extenuat/moleşit.
истомлённ|ый *adj.* **1.** trudit, sleit, obosit, extenuat; ~*ое лицó* faţă istovită. **2.** *p.t.p.* de la *истомить*.
истомлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *истомить*.
истомляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *истомиться*. **2.** *pas.* de la *истомлять*
истончáть, *-áет vb. ipf. v. (pf. истончить)*
истончáться, *-áется vb. ipf. pf. истончиться*
истончить, *-чý, -чишь vb. pf. (ipf. истончáть)* a subţia.

истончи́ться, *-чи́тся vb. pf. (ipf. истонча́ться)* a se subția.

истопи́ть [1], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. иста́пливать) acuz.* **1.** a încălzi; ~ *печь* a încălzi soba. **2.** a arde, a consuma *(pentru încălzit)*.

истопи́ть [2], *-топлю́, -то́пишь vb. pf.* a topi; ~ *весь воск* a topi toată ceara.

истопи́ться [1], *-о́пится vb. pf. (ipf. иста́пливаться)* a se încălzi.

истопи́|ться [2], *-о́пится vb. pf. (ipf. иста́пливаться)* a se topi *(tot, complet)*; *свине́ц весь* ~*лся* tot plumbul s-a topit.

истопни́к, *-а́ m.* fochist.

истопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. иста́птывать) acuz.* **1.** a călca în picioare. **2.** *(pop.)* a murdări cu picioarele. **3.** *(pop.)* a toci, a scîlcia (încălțămintea); ~ *каблуки́* a scîlcia tocurile.

исторга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *исто́ргнуть*

исто́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. исторга́ть) acuz. (înv.)* **1.** a izgoni, a alunga, a elimina, a da afară. **2.** *из+gen.* a scoate. **3.** *gen. (fig.)* a provoca; ~ *слёзы у кого́-л.* a-i stoarce cuiva lacrimi.

истори́зм, *-а m. sg.* istorism.

исто́рийка, *-и f. (fam.)* întîmplare, istorie, anecdotă, povestire.

исто́рик, *-а m.* **1.** istoric. **2.** student la facultatea de istorie.

исто́рико-литерату́рный *adj.* istorico-literar.

исто́рико-революцио́нный *adj.* istorico-revoluționar.

исто́рико-филологи́ческ|ий *adj.* istorico-filologic; ~*ие иссле́дования* cercetări istorico-filologice.

исто́рико-филосо́фский *adj.* istorico-filozofic.

историо́граф, *-а m.* istoriograf.

историогра́фия, *-и f. sg.* istoriografie.

истори́чески *adv.* istoricește, din punct de vedere istoric.

истори́ческ|ий *adj.* istoric; ~*ие све́дения* mărturii/date istorice; ~ *факт* fapt istoric; ~ *рома́н* roman istoric; ~ *материали́зм* materialism istoric.

истори́чность, *-и f. sg.* caracter istoric, adevăr istoric; autenticitate istorică.

истори́чный *adj.* cu caracter istoric, autentic.

исто́ри|я, *-и f.* **1.** *sg.* istorie; *дре́вняя* ~ istorie veche/antică ~ *сре́дних веко́в* istoria evului mediu; *но́вая* ~ istoria modernă; *нове́йшая* ~ istoria contemporană; ~ *языка́* istoria limbii. **2.** *(fig.)* întîmplare, poveste, afacere, istorie; *э́то це́лая* ~ asta-i o întreagă istorie; *весёлая* ~ nostimă afacere. **3.** *(рассказ)* istorie, istorisire, povestire. **4.** *(случай, происшествие)* întîmplare. **5.** *(скандал, неприятность)* bucluc, scandal; *попа́сть в неприя́тную* ~*ю* a da de bucluc, a intra la apă ◇ *ве́чная* ~*!* eterna poveste! aceeași poveste! *об э́том* ~ *ума́лчивает* despre asta istoria nu vorbește; *вот так* ~*!* asta-i bună! *войти́ в* ~*ю* a intra în istorie.

истоскова́ться, *-ку́юсь, -ку́ешься vb. pf. по+dat.* a tînji, a se topi, a se sfîrși, a se mistui de dor.

источа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (înv.)* **1.** a răspîndi, a emana, a exala, a împrăștia. **2.** a vărsa, a lăsa să curgă.

источённость, *-и f. (tehn.)* stare de uzură prin tocire/eroziune.

источи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. иста́чивать) acuz.* **1.** a toci; ~ *нож* a toci cuțitul. **2.** a mînca, a roade, a găuri.

исто́чник, *-а m.* **1.** izvor; ~ *минера́льной воды́* izvor de apă minerală; *горя́чий* ~ izvor termal; *нефтяны́е* ~*и* izvoare de petrol *(zăcăminte)*. **2.** *(fig.)* sursă, izvor; ~ *возмуще́ний* sursă de perturbații; ~ *све́та* sursă de lumină; ~ *сырья́* surse de materii prime; ~ *сре́дств* sursă de venituri, resurse. **3.** izvor scris, document; *иссле́дование* ~*ов* cercetarea izvoarelor scrise.

источникове́дение, *-я n. sg.* studiul documentelor/al izvoarelor istorice, istoriografie.

исто́шн|ый *adj. (în expr.) крича́ть* ~*ым го́лосом* a striga ca un desperat, a striga cît îl ține gura.

истоща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *истощи́ть*

истоща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *истощи́ться*. **2.** *pas.* de la *истоща́ть*.

истоще́ние, *-я n. sg.* **1.** sleire de puteri, vlăguire, istovire; extenuare, inaniție. **2.** epuizare, secătuire, sărăcire; ~ *по́чвы* sărăcirea solului; *война́ на* ~ război de uzură.

истощённость, *-и f. sg.* epuizare, extenuare, sleire, istovire.

истощённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *истощи́ть*. **2.** *adj.* istovit, extenuat, vlăguit, secătuit. **3.** *adj.* sărăcit, secătuit; ~*ая по́чва* sol secătuit/sărăcit.

истощи́|ть, *-щу́, -щи́шь vb. (ipf. истоща́ть) acuz.* **1.** a slei, a istovi, a extenua. **2.** a epuiza, a secătui, a sărăci; *(fig.)* ~ *эне́ргию* a epuiza energia.

истощи́|ться, *-щу́сь, -щи́шься vb. pf. (ipf. истоща́ться)* **1.** a se slei de puteri, a se istovi, a se extenua. **2.** a se isprăvi, a se epuiza.

истра́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. тра́тить) acuz.* a cheltui tot; a ruina.

истра́титься, *-а́чусь, -а́тишься vb. pf.* a (se) cheltui tot; a cheltui peste măsură.

истреби́тель, *-я m.* **1.** distrugător, nimicitor, stîrpitor, exterminator. **2.** *(mar.)* distrugător, vas de vînătoare; ~ *подво́дных ло́док* distrugător de submarine. **3.** *(av.)* avion de vînătoare; ~*-бомбардиро́вщик* avion de vînătoare și de bombardament; *лётчик-*~ aviator din aviația de vînătoare.

истреби́тельно-противота́нковый *adj.* de distrugător de tancuri.

истреби́тельный *adj.* **1.** nimicitor, distrugător, stîrpitor, exterminator. **2.** *(mar. av.)* de vînătoare; ~ *отря́д* escadrilă de vînătoare.

истреби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. истребля́ть) acuz.* a nimici, a distruge, a stîrpi, a extermina.

истребле́ние, *-я n. sg.* nimicire, distrugere, stîrpire, exterminare.

истребля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *истреби́ть*

истре́бование, *-я n. sg.* petiție, reclamație, cerere.

истре́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* a petiționa, a cere, a reclama; *(jur.)* ~ *доказа́тельства* a cere probe/dovezi.

истрёпанный **1.** *p.t.p.* de la *истрепа́ть*. **2.** *adj.* uzat, rupt.

истрепа́ть, *-плю́, -е́плешь vb. pf. (ipf. трепа́ть* și *истрёпывать) acuz.* **1.** a uza, a strica. **2.** *(pop.)* a scîlcia, a jerpeli. **3.** *(fig.)* a ruina, a zdruncina; ~ *здоро́вье* a-și ruina sănătatea.

истрепа́ться, *-еплю́сь, -е́плешься vb. pf. (ipf. трепа́ться* și *истрёпываться)* **1.** a se uza, a se strica. **2.** *(pop.)* a se jerpeli, a se scîlcia, a se ferfenița. **3.** a se extenua, a decădea moral.

истрёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истрепа́ть*

истрёпываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *истрепа́ться*. **2.** *pas.* de la *истрёпывать*.

истре́скаться, *-ается vb. pf.* a (se) crăpa, a plesni.

истука́н, *-а m. (înv.)* statuie, idol ◇ *(peior.) стоя́ть* ~*ом; стоять как* ~ a sta ca un butuc/ca o momîie/ca o stană de piatră.

иступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. тупи́ть) acuz.* a toci.

иступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. тупи́ться)* a se toci de tot.

и́стый *adj. (livr.)* adevărat, autentic.

исты́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. исты́кивать) acuz.* a înțepa peste tot, a împunge, a acoperi cu împunsături.

исты́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исты́кать*.

истяза́ни|е, *-я.* **1.** *(действие)* torturare, chinuire. **2.** tortură, chin, caznă supliciu; *подверга́ть* ~*ям* a tortura a supune la chinuri.

истяза́тель, *-я m.* om rău care supune pe cineva la chinuri, la torturi, călău, schingiuitor.

истяза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a chinui, a tortura, a supune la chinuri (fizice sau morale), a hărțui.

исхитри́ться, *-рю́сь, -и́шься vb. pf. (ipf. исхитря́ться)* a reuși/ a izbuti prin dibăcie; a prinde momentul prielnic.

исхитря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *исхитри́ться*.

исхлеста́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. pf. (ipf. исхлёстывать) acuz. (pop.)* **1.** a biciui tare. **2.** a rupe biciul lovind.

исхлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исхлеста́ть*

исхлопота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. ipf. (ipf. исхлопа́тывать) acuz.* a obține, a căpăta *(prin multe strădiunțe)*.

исхо́д, *-а m.* **1.** *(înv.)* ieșire, exod. **2.** rezultat, sfîrșit, deznodămînt; ~ *перегово́ров* rezultatul tratativelor ◇ *в* ~*е дня* la sfîrșitul zilei; *быть на* ~*е* a fi

pe sfîrşite/pe terminate; *найти́* ~ a găsi o soluţie.

исхода́тайствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. acuz. (adm.)* a obţine/a căpăta prin stăruinţe/prin demersuri.

исходи́ть [1], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. ipf. iter. исха́живать) acuz.* a colinda, a cutreiera, a străbate; ~ *весь го́род* a cutreiera tot oraşul.

исходи́|ть [2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *от* sau *из* + *gen.* a purcede din ..., a-şi avea obîrşia, a proveni, a emana, a-şi trage izvorul. **2.** *из* + *gen.* a se baza, a se întemeia, a porni de la ... ; ~ *из того́, что* ... a porni de la premisa/de la principiul că ...

исходи́ть [3], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *изойти́*

исхо́дн|ый *adj.* iniţial, de pornire, de plecare, primar; ~ *пункт;* ~*ая то́чка* punct de plecare.

исходя́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *исходи́ть* [2,3]. **2.** *adj.* de ieşire, expediat; ~ *но́мер* număr de ieşire.

исхуда́лость, *-и f. sg.* slăbiciune, slăbănogeală.

исхуда́лый *adj.* slăbit, descărnat, scofîlcit.

исхуда́ние, *-я n. sg.* slăbire, subţiere.

исхуда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a slăbi tare.

исцара́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. исцара́пывать) acuz.* a zgîria, a zdreli, a acoperi cu zgîrieturi.

исцара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. исцара́пываться)* a se zgîria.

исцара́пывать(-ся), *-аю(-сь), -аешь (-ся) vb. ipf.* de la *исцара́пать(-ся).*

исцеле́ние, *-я n.* vindecare, însănătoşire, tămăduire, lecuire.

исцели́тель, *-я m.* lecuitor, tămăduitor.

исцели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. исцеля́ть) acuz.* a vindeca, a lecui, a tămădui, a însănătoşi.

исцеля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *исцели́ть*

исцеля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *исцели́ться.* **2.** *pas.* de la *исцеля́ть.*

исча́дие, *-я n. (înv.)* ~ *а́да* drac împieliţat, talpa iadului.

исча́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a slăbi, a se usca, a se ofili, a se trece.

исчеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *исче́знуть.*

исчезнове́ние, *-я n. sg.* dispariţie; *таи́нственное* ~ dispariţie misterioasă.

исче́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. исчеза́ть)* a dispărea, a pieri, a se ascunde, a se pierde.

исчеркáть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. v. исчёркать.*

исчёркать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. исчёркивать) acuz.* **1.** a mîzgăli un text scris cu multe ştersături. **2.** a mîzgăli cu multe linii/cu haşuri (o hîrtie), a haşura.

исчёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исчерка́ть* şi *исчёркать.*

исче́рпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. исче́рпывать) acuz.* **1.** a epuiza; a termina, a isprăvi; *(fig.)* ~ *пове́стку заседа́ния* a epuiza ordinea de zi. **2.** a lichida, a tranşa, a închide.

исче́рпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исче́рпать.*

исче́рпываться, *-ается vb. ipf. instr.* **1.** a se sfîrşi, a se termina, a-şi avea sfîrşitul, a se limita. **2.** *pas.* de la *исче́рпывать.*

исче́рпывающе *adv.* pînă la epuizare, amănunţit, în chip complet, exhaustiv.

исче́рпывающий **1.** *part. prez. act.* de la *исче́рпывать.* **2.** *adj.* amănunţit, complet, exhaustiv; ~ *отве́т* răspuns complet.

исчерти́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. исче́рчивать) acuz.* **1.** a acoperi cu desene/cu linii/cu haşuri, a haşura ... **2.** a consuma pentru desene, a consuma desenînd/ scriind.

исче́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исчерти́ть.*

исчи́ркать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. чи́ркать) acuz.* a consuma *(toate chibriturile).*

исчисле́ние, *-я n. sg.* **1.** calculare, socotire. **2.** *(mat.)* calcul; *дифференциа́льное* ~ calcul diferenţial; *интегра́льное* ~ calcul integral; ~ *бесконе́чно ма́лых* calcul infinitezimal.

исчи́слить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. исчисля́ть) acuz.* a calcula, a face un calcul, a aprecia, a evalua; *(mat.)* ~ *пло́щадь треуго́льника* a calcula suprafaţa unui triunghi.

исчисля́емый *adj.* calculabil.

исчисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *исчи́слить.*

исчисля́ться, *-я́ется vb. ipf.* a fi calculat, a fi evaluat, a se calcula, a se socoti, a se evalua, a se ridica *(la o sumă, la un număr de ...).*

исщипа́ть, *-иплю́, -и́плешь vb. pf. acuz.* a ciupi, a pişca, (în multe locuri).

ита́к *conj.* astfel, aşadar, deci, în felul acesta, prin urmare.

италья́нка, *-и f.* italiancă.

италья́нский *adj.* italian, italienesc; de/din Italia; ~ *язы́к* limba italiană, italiana.

италья́нцы, *-нцев pl.; sg. италья́нец, -нца m.* italieni.

и т.д. = *и так да́лее* şi aşa mai departe (ş.a.m.d.), etc.

итерати́вн|ый *adj. (gram.)* iterativ; ~*ые глаго́лы* verbe iterative.

ито́г, *-а m.* **1.** total, suma totală; *о́бщий* ~ total general; *подвести́* ~ sau *подводи́ть* ~*и* a totaliza, a face totalul; *(fig.)* a întocmi/ a face bilanţul. **2.** *(fig.)* concluzie, rezultat, bilanţ; *в коне́чном* ~*е* în ultimă analiză, în final, în cele din urmă.

итого́ *adv.* în total, în totul, global.

итого́в|ый *adj.* total, global; ~*ая су́мма* sumă totală.

ито́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. acuz. (cont.)* a totaliza, a face totalul, a încheia (conturile).

и т.п. = *и тому́ подо́бное* şi aşa mai departe (ş.a.m.d.) şi altele (ş.a.), etc.

итте́рбий, *-я m. sg. (chim.)* iterbiu.

и́ттрий, *-я m. sg. (chim.)* itriu.

иу́да, *-ы m.* trădător, iudă.

иудаи́зм, *-а m. sg.* iudaism.

иуде́й, *-я m. (înv.)* iudeu.

иуде́йка, *-и f.* iudee.

иуде́йский *adj. (înv.)* iudaic, al iudeilor.

иуде́йство, *-а n. sg.* iudaism.

ихневмо́н, *-а m. (zool.)* ihneumon, mangustă.

и́хний *pron. pos. (pop.)* al lor.

ихтио́з, *-а m. (med.)* ihtioză.

ихтиоза́вр, *-а m.* ihtiozaur.

ихтио́лов|ый *adj. (farm.)* ihtiolat, cu ihtiol; ~*ая мазь* alifie ihtiolată.

ихтио́лог, *-а m.* ihtiolog.

ихтиологи́ческий *adj.* de ihtiologie, ihtiologic.

ихтиоло́гия, *-и f. sg.* ihtiologie.

иша́к, *-а m.* măgar, catîr.

иша́чить *vb. ipf.* a se speti, a munci ca un catîr.

иша́чий, *-ья, -ье adj.* de măgar, de catîr.

и́шиас, *-а m. sg. (med.)* sciatică, gută sciatică.

ишь *interj. (pop.)* ia te uită!, uite!, vezi!; ~ *ты како́й!* uite la dînsul, din ăştia îmi eşti!; ~, *как бы́стро идёт!* uite, ce iute merge!

ище́йка, *-и f.* **1.** copoi, cîine poliţist. **2.** *(fig.)* agent secret de poliţie, copoi.

и́щущий *part. prez. act.* de la *иска́ть;* ~ *взгляд* privire îngrijorată/ rugătoare/ umilă.

ию́ль, *-я m.* iulie.

ию́льский *adj.* de/din iulie; ~ *хрущ* cărăbuş de iulie.

ию́нь, *-я m. sg.* iunie.

ию́ньский *adj.* de/din iunie.

Й

й *n. litera şi sunetul* «i scurt».

йéменец, *-ца m.* locuitor al Yemenului.

йéменский *adj.* yemenit.

йог, *-а m.* ioghist.

йод, *-а m. (chim.)* iod.

йóдистый *adj. (chim.)* de/cu iod; ~ *кáлий* iodură de potasiu; ~ *нáтрий* iodură de sodiu.

йóдный *adj. (chim.)* de iod; ~ *раствóр* soluţie de iod.

йодофóрм, *-а m. sg. (chim. farm.)* iodoform.

йон, *-а m. v. иóн.*

йоркши́рск|ий *adj.* din/de Yorkshire; *~ие свúньи* porci din rasa Yorkshire.

йот, *-а m. (lingv.)* iot.

йóт|а, *-ы f.* iotă; *ни на ~у* nici o iotă.

К

к [1] *n. litera şi sunetul* «k».

к [2] şi **ко** *prep.* cu *dat.* **1.** *(arată direcţia acţiunii)* spre, înspre, către; de, la, pe la; *плыть к бéрегу* a înota spre mal; *идтú к дóму* a merge spre casă; *он пришёл ко мне* a venit la mine. **2.** *(cu sens temporal)* pe la, aproape de ..., cam la ..., în jurul, spre, către; *к двум часáм* pe la ora două, în jurul orei două; *к утрý* spre dimineaţă; *к обéду* la prînz, spre prînz. **3.** *(cu sens final)* la, spre, pentru, în vederea. **4.** *(exprimă noţiunea de adăugire,* de *aderare, de fixare)* la, de; *присоедини́ться к мнéнию большинствá* a adera la părerea majorităţii; *к томý же* pe lîngă aceasta, pe deasupra; unde mai pui că ... **5.** *(arată fiinţa sau lucrul faţă de care se ia o atitudine sau se îndeplineşte o acţiune)* faţă de, de, cu; *отношéние к комý-л./к чемý-л.* atitudinea faţă de cineva/faţă de ceva. **6.** *(în titluri)* despre, relativ la ..., cu privire la ..., privitor la ..., în legătură cu ..., în vederea; *к вопрóсу о ...* referitor la ..., cu privire la ... ; contribuţii la .... **7.** spre; *к моéй рáдости* spre bucuria mea; *к моемý удивлéнию* spre mirarea mea; *к сожалéнию* din păcate, din nefericire ◇ *к слóву сказáть* fiindcă veni vorba.

-ка *partic.* **1.** *(cu imper.)* hai, ia, ia să; *спóй-ка* hai, cîntă. **2.** *(cu pers. I sg. a viit.)* hai să ..., ce-ar fi să ..., n-ar strica să ... ; *напишý-ка я письмó* ia să scriu o scrisoare; ce-ar fi să scriu o scrisoare.

кабáк[1], *-á m. (înv.)* cîrciumă, crîşmă.

кабáк[2], *-ú f. v. кабачóк*

кабал|á, *-ы́ f.* **1.** *(ist.)* robie, şerbie. **2.** *(fig.)* sclavie, jug, aservire; *держáть в ~é* a ţine sub jug/în jug; *идтú в ~ý* a se băga slugă (la stăpîn); a-şi vîrî capul în jug.

кабали́стика, *-и f.* cabală.

кабалисти́ческий *adj.* cabalistic; *~ие знáки* semne cabalistice.

кабáльн|ый *adj.* **1.** *(ist.)* de robie, de şerbie; ~ *холóп* şerb. **2.** *(fig.)* de aservire, înrobitor, de robie; *~ая зави́симость* stare de robie, stare de aservire, dependenţă înrobitoare.

кабáн [1], *-а m.* **1.** mistreţ, porc mistreţ. **2.** vier, porc.

кабáн [2], *-á m.* grămadă; bolovan; calup.

кабáний *adj.* **1.** de mistreţ. **2.** de vier, de porc.

кабарди́нка, *-и f.* kabardină.

кабарди́нский *adj.* kabardin.

кабарди́нцы, *-ев pl.; sg. кабарди́нец, -нца m.* kabardini *(locuitori ai R.A.S.S. Kabardine).*

кабарé *n. indecl.* cabaret, varieteu.

кабáтчик, *-а m. (înv.)* cîrciumar, crîşmar.

кабáтчица, *-ы f. (înv.)* cîrciumăreasă, cîrciumăriţă, crîşmăriţă.

кабáцк|ий *adj.* **1.** de cîrciumă, de crîşmă. **2.** grosolan, indecent ◇ *(înv.) голь ~ая* coate-goale; sărăcime; sărăntoci.

кабачóк [1], *-чкá m. dim.* cîrciumioară.

кабач|óк [2], *-чкá m.* dovlecel; *фарширóванные ~ки́* dovlecei umpluţi.

кáбель, *-я m.* cablu; *подвóдный* ~ cablu submarin; *полевóй* ~ cablu de campanie; *телефóнный* ~ cablu telefonic.

кáбельный *adj.* de/cu cablu; ~ *кран* macara cu cablu; ~ *завóд* uzină de cabluri.

кáбельтов, *-а m. (mar.)* ancablură *(măsură marină = 185,2 metri).*

кáбельщик, *-а m.* muncitor care fabrică *sau* montează cabluri.

кабестáн, *-а m. (tehn.)* cabestan.

каби́на, *-ы f.* cabină; *(av.)* carlingă, nacelă; *телефóнная* ~ cabină telefonică; ~ *ли́фта* cabina ascensorului.

кабинéт [1], *-а m.* birou, cameră de lucru, cabinet; *рабóчий* ~ birou, cameră de lucru; *зубоврачéбный* ~ cabinet dentar; *методи́ческий* ~ cabinet metodic; *физи́ческий* ~ cabinet de fizică ◇ *отдéльный* ~ separeu.

кабинéт [2], *-а m. (pol.)* cabinet, guvern; ~ *мини́стров* cabinet, guvern; *кри́зис*

~*а* criză de guvern; *сформировать* ~ a forma guvernul.

кабинетн|ый *adj.* **1.** de/pentru birou; de/pentru cabinet; *~ая мебель* mobilă de birou. **2.** *(fig.)* pur teoretic, abstract, rupt de viață/de practică; ~ *учёный* savant rupt de viață.

кабинетский *adj.* de cabinet, de guvern; ~ *кризис* criză de guvern.

кабинка, *-и f.* gheretă, cabină, chioșc.

каблограмма, *-ы f.* cablogramă.

каблук, *-á m.* toc; *набить ~и* a pune tocuri *(la ghete)*; *низкие ~и* tocuri joase; *высокие ~и* tocuri înalte ◇ *(fig.) быть под ~ом у кого-л.* a fi/a sta sub papucul cuiva.

каботаж, *-а m. sg. (mar.)* **1.** cabotaj; navigație de coastă. **2.** flotă de cabotaj.

каботажник, *-а m. (mar.)* **1.** *(моряк)* cabotor, navigator de coastă. **2.** *(судно)* vas de cabotaj.

каботажничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (mar.)* a face cabotaj, a cabota.

каботажн|ый *adj. (mar.)* de cabotaj; *~ое плавание* cabotaj, navigație de coastă; *~ое судно* cabotor, vas de cabotaj.

кабриолет, *-а m.* cabrioletă.

кабрирование, *-я n.* cabraj, cabrare.

кабы *conj.* dacă, de ar ... ◇ *если бы да* ~ dacă ar fi să ...

кавалер [1], *-а m. (ist.)* cavaler.

кавалер [2], *-а m.* **1.** cavaler, curtezan. **2.** partener la dans. **3.** *(pop.)* ibovnic, iubit.

кавалерийский *adj.* de cavalerie, de cavalerist, de călăraș; ~ *полк* regiment de cavalerie.

кавалерист, *-а m.* cavalerist, călăraș.

кавалерия, *-и f. sg.* cavalerie; *лёгкая* ~ cavalerie ușoară.

кавалькада, *-ы f.* cavalcadă.

кавардак, *-а m. sg.* talmeș-balmeș, harababură; tărăboi; zarvă; *полный* ~ (o) întreagă harababură; harababură de nedescris; *устраивать* ~ a face dezordine; a răsturna toate cu susul în jos; a face tărăboi.

каватина, *-ы f. (muz.)* cavatină.

каверза, *-ы f.* **1.** intrigă, uneltire. **2.** festă, renghi.

каверзник, *-а m.* **1.** intrigant, uneltitor. **2.** om care se ține de farse; poznaș.

каверзный *adj.* **1.** intrigant, uneltitor; ~ *человек* intrigant. **2.** om care joacă feste. **3.** încurcat, încîlcit, complicat; insidios; ~ *вопрос* întrebare insidioasă; întrebare încîlcită; ~ *случай* caz încurcat.

каверна, *-ы f.* **1.** *(med.)* cavernă. **2.** *(geol.)* cavernă, cavitate; peșteră.

кавитация, *-и f. (mec.)* cavitație.

кавказец, *-зца m.* caucazian.

кавказский *adj.* caucazian, de/din Caucaz.

кавычк|и, *-чек pl.* ghilimele; *в ~ах* a) în ghilimele; b) *(fig. iron.)* așa-zis, în ghilimele; *открыть* ~ a deschide ghilimelele.

кагат, *-а m.* siloz.

кагатировка, *-и f. (agr.)* însilozare (în cîmp).

кагор, *-а m. sg.* vin de Cahors.

кадастр, *-а m.* cadastru; *водный* ~ cadastrul apelor.

кадастровый *adj.* cadastru, de cadastru.

каденция, *-и f. (muz. lit.)* cadență.

кадет [1], *-а m. (inv.)* cadet.

кадет [2], *-а m. (pol.)* cadet.

кадетский *adj. (inv.)* de cadet ◇ ~ *корпус* liceu militar.

кадетск|ий *adj. (pol.)* de cadet, al cadeților; *~ая партия* partidul cadeților.

кадило [1], *-а n.* cădelniță ◇ *(fig. pop.) раздуть* ~ a da amploare, a face mare tapaj.

кадило [2], *-а n. (bot.)* dumbravnic.

кадильный *adj.* **1.** de cădelniță. **2.** de tămîie; ~ *дым* fum de tămîie.

кадить, *кажу, кадишь vb. ipf.* **1.** *(bis.)* a cădelnița, a tămîia, a da cu tămîie. **2.** *(fig.)* cu *dat.* a tămîia (pe cineva), a linguși.

кадка, *-и f.* putină, hîrdău.

кадмиевый *adj. (chim.)* de cadmiu.

кадмий, *-я m. sg. (chim.)* cadmiu.

кадочный *adj.* de putină; de hîrdău, de cadă.

кадр, *-а m.* **1.** *(снимок)* cadru. **2.** *(сцена, эпизод)* scenă, tablou, episod *(dintr-un film)*, cadru.

кадриль, *-и f.* cadril.

кадровик, *-á m.* **1.** funcționar de carieră, lucrător într-o specialitate oarecare; *офицер-*~ ofițer activ; *~-металлург* metalurgist, lucrător din metalurgie. **2.** funcționar la serviciul cadrelor.

кадров|ый *adj.* **1.** *(mil.)* activ; ~ *офицер* ofițer activ; *~ые войска* armată regulată. **2.** profesionist, de bază, de carieră; ~ *рабочий* muncitor profesionist, vechi muncitor *(într-o ramură de producție)*.

кадр|ы, *-ов pl.* cadre, personal; *партийные* ~ cadrele de partid; *подготовка ~ов* pregătirea cadrelor; ~ *решают всё* cadrele hotărăsc totul; *отдел ~ов* serviciu de cadre ◇ *(mil.) в ~ах* în serviciu activ.

кадушка, *-и f.* ciubăr, putinică, hîrdău mic.

кадык, *-а m. (anat.)* mărul lui Adam ◇ *(prov.)* ~ *не велик, а рёву много* broasca mică face gură mare; *распустить/разинуть* ~ a striga cît îl ține gura; a urla.

каёмка, *-и f. dim.* bentiță, bordură, chenar mic.

каёмчат|ый *adj.* cu chenar, cu margine, cu bordură; *~ая скатерть* față de masă cu bordură.

кажденне, *-я n. (bis.)* cădelnițare.

ежегодний *adj. (inv.)* anual, de fiecare an.

каждодневный *adj.* zilnic, de fiecare zi, cotidian.

кажд|ый *pron. determinativ* **1.** fiecare, fiece; ~ *день* în fiecare zi; *~ую минуту* în fiece clipă, în orice clipă; ~ *год* în fiecare an; *на ~ом шагу* la fiecare pas. **2.** **~ый,** *-ого m.;* **~ая,** *-ой f. sg.* fiecare, oricine; *слушать ~ого* a asculta pe oricine; ~ *его знает* oricine îl cunoaște ◇ *всем и ~ому* tuturor fără excepție, fiecăruia fără excepție; *всех и ~ого* pe toți fără excepție.

кажущ|ийся **1.** *part. prez. act.* de la *казаться.* **2.** *adj.* aparent, imaginar; *~ееся благополучие* bunăstare aparentă.

казак, *-á m.* cazac; *кубанские ~и* cazaci din Kuban ◇ *вольный* ~ om liber, independent; *(prov.) не всем ~ам в атаманах быть* mulți chemați, puțini aleși; *терпи* ~, *атаманом будешь* cu răbdarea treci marea; cu răbdare și tăcere se face agurida miere.

казакин, *-а m. cazachin (un fel de haină bărbătească).*

казан, *-а m. (reg.)* cazan (de bucătărie).

казанец, *-нца m.* locuitor din Kazan.

казанск|ий *adj.* de/din Kazan ◇ *~ая сирота* pomanagiu.

казарма, *-ы f.* cazarmă.

казарменн|ый *adj.* **1.** de cazarmă, al cazărmii. **2.** *(fig.)* cazon, grosolan, brutal, vulgar; *~ые шутки* glume grosolane/vulgare ◇ *быть на ~ом положении* a fi încazarmat.

казать, *кажу, кажешь vb. ipf. (în expr.) не ~ глаз* sau *носу* a nu se (mai) arăta la față; a nu se arăta.

казаться, *кажусь, кажешься vb. ipf. (pf. показаться)* **1.** *instr.* a părea, a lăsa/a da impresia, a face impresia; *он кажется умным* pare a fi deștept. **2.** *(impers. dat.) кажется, казалось* (se) pare; (se) părea; *мне кажется, что ...* mi se pare că ... ◇ *(cuv. modal) кажется* parcă; după cît se pare; precum pare; *(cuv. modal) казалось* s-ar părea; *казалось бы ...* s-ar părea că ...

казахи, *-ов pl.; sg. -áх, -а m* kazahi *(locuitori ai R.S.S. Kazahe)*.

казахский *adj.* kazah.

казацкий *adj.* căzăcesc, de cazac, al cazacilor.

казачество, *-а n. sg. col.* căzăcime, cazaci.

казачий *adj.* de cazac, căzăcesc.

казачка, *-и f. sg.* cazacă, femeie cazacă.

казачок [1], *-чкá m.* **1.** *dim.* de la *казак.* **2.** *(inv.)* fecior, băiat de serviciu *(în Rusia țaristă)*.

казачок [2], *-чкá m.* căzăcească *(dans popular rusesc)*.

казашка, *-и f. sg.* kazahă, femeie kazahă.

казеин, *-а m. sg. (chim.)* cazeină.

казеиновый *adj. (chim.)* de cazeină.

каземат, *-а m.* **1.** *(mil.)* cazemată. **2.** celulă de temniță.

казематный *adj. (mil.)* de cazemată.

казённ|ый *adj.* **1.** *(inv.)* fiscal; de stat, al statului; *на ~ счёт* pe cheltuiala statului; *~ое имущество* bunurile statului. **2.** *(fig.)* birocratic, formal; ~ *подход к делу* atitudine birocratică în tratarea unei probleme.

казёнщина, -ы f. sg. birocratism, formalism, rutină.

казинó n. indecl. cazinou.

казн|á, -ы́ f. sg. (înv.) 1. tezaurul public, vistierie; госудáрственная ~ vistieria statului. 2. avere, bani, avuţie.

казначéй, -я m. trezorier, vistiernic, casier.

казначéйский adj. (înv.) 1. de vistierie. 2. de vistiernic, al vistiernicului, de casier, al casierului.

казначéйство, -а n. (înv.) 1. administraţie financiară. 2. vistieria statului, trezorerie.

казни́ть, -ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz. 1. şi pf. a executa, a aplica pedeapsa cu moartea; ~ на электри́ческом стýле a executa prin electrocutare. 2. instr. (fig.) a pedepsi, a chinui.

казни́ться, -ню́сь, -ни́шься vb. ipf. a se chinui, a se căi, a avea mustrări de conştiinţă.

казнокрáд, -а m. (înv.) delapidator de fonduri publice.

казнокрáдство, -а n. sg. (înv.) delapidare de fonduri publice.

казн|ь, -и f. 1. execuţie; смéртная ~ pedeapsă cu moartea, pedeapsă capitală; приговори́ть к смéртной ~и a condamna la moarte. 2. (fig.) suferinţă, chin, supliciu ◇ ~ еги́петская pacoste mare, calamitate.

казуáр, -я m. (zool.) cazuar.

казуи́ст, -а m. cazuist.

казуи́стика, -и f. sg. cazuistică.

казуисти́ческий adj. cazuistic, de cazuistică.

кáзус, -а m. 1. (jur.) caz complicat. 2. întîmplare neobişnuită/excepţională.

кáзусн|ый adj. complicat, încurcat; ~ое дéло proces complicat; ~ слýчай întîmplare încurcată.

каи́к, -а m. (mar.) caic.

кайлá, -ы́ f. (min.) picon, tîrnăcop, ţiu.

кайлó, -á n. v. кайлá

кайм|á, -ы́ f. margine, chenar, bordură, bandă; платóк с голубóй ~óй basma cu bordură albastră.

каймáк, -а m. (tehn. alim.) caimac.

каймáн, -а m. (zool.) caiman, aligator.

как I. adv. 1. interog. cum?, în ce fel?, în ce mod?, în ce chip? ~ вы поживáете? cum o mai duceţi?; ~ вáше и́мя?; ~ вас зовýт? cum vă numiţi? care e numele dv.?; ~ вы сюдá попáли? cum aţi nimerit aici?; ~ он вы́глядит? cum arată?; ~ вы сказáли? cum aţi spus?; ~ быть? ce e de făcut?; ~ делá? cum merg treburile? 2. rel. cum; ви́дел, ~ он бежáл к рекé l-am văzut cum alerga spre rîu; ~ на чей вкус depinde de gust; забы́л, ~ э́то дéлается am uitat cum se face asta. 3. (cu o nuanţă exclamativă) ce; cît de; cît de mult; cît de tare; ~ краси́во! cît e de frumos! II. partic. 1. (exprimă indignare, mirare) cum!, ce!; ~, ты опя́ть здесь! cum, iar eşti aici!; ~! он уéхал? cum, a plecat? 2. partic. (cu viitorul verbelor perfective arată că acţiunea se produce pe neaşteptate) deodată; онá ~ закричи́т! deodată, scoate un ţipăt. III. conj. 1. comp. ca, asemenea cu, la fel cu; бéлый ~ снег alb ca zăpada; такóй-же, ~ прéжде acelaşi ca şi mai înainte; бýдьте ~ дóма simţiţi-vă ca acasă. 2. ca; în calitate de; ~ таковóй ca atare; ~ друг în calitate de prieten. 3. conj. (folosită la începutul unor cuvinte modale sau propoziţiuni) după cum, cum ar fi, ca; ~ говоря́т după cum se spune; ~ напримéр ca, de pildă. 4. conj. (cu sens temporal) cînd, ori de cîte ori, de cînd; вся́кий раз ~ ... de fiecare dată, cînd ... ; прошёл год, ~ мы не ви́делись a trecut un an de cînd nu ne-am văzut. 5. (după cuvinte şi expresii negative) decît ... ; afară de ... ; numai ... ; не кто другóй, ~ он nimeni altul decît el; нигдé, крóме ~ здесь ... numai aici; nicăieri în altă parte decît aici. 6. (conj. condiţională) dacă, de ◇ ~ бýдто a) ca şi cum; de parcă; b) se pare că; s-ar părea că; pare; pare-se; ~ бы a) ca şi cum; ca şi cînd; de parcă; ~ бы в шýтку chipurile în glumă; b) dacă; ~ бы то ни́ бы́ло oricum ar fi, în orice caz; ~ бы не ... ca nu cumva să nu ... ; numai să nu; de n-ar ... ; ~ бы чегó не вы́шло să nu iasă vreun bucluc; (pop.) ~ бы не так! da de unde!, nici vorbă!; ~ вдруг cînd deodată; pe neaşteptate; (pop.) ~ есть cu totul; de tot; (pop.) ~ и что ce şi cum; ~ оди́н человéк toţi pînă la unul, ca un singur om; ~ же cum de nu, cum să nu, sigur, fără îndoială, desigur; как мóжно sau ~ нельзя́ cît se poate de ... ; cum nu se poate mai ... ; ~ нельзя́ лýчше cum nu se poate mai bine; cît se poate mai bine; ~ мóжно бóльше cît se poate mai mult; ~ раз a) tocmai, exact; b) (pred.) pe măsură, potrivit; брюки (пришли́сь) мне ~ раз pantalonii mi-au venit exact (pe măsură); ~ сказáть a) cum să spun; cum aş spune; b) (exprimă dezacord) e îndoielnic; rămîne de văzut; ~ тóлько imediat ce; îndată ce; ~ иногдá depinde; cîteodată; uneori; ~ когдá depinde, de la caz la caz; вся́кий раз, ~ ... ori de cîte ori; de fiecare dată, cînd; ~ нарóчно înadins; parcă dinadins; ~ ви́дно după cum se vede; pesemne; probabil; ~ бы он ни рабóтал oricum n-ar lucra el; ~ не ... cum să nu ... ; смотря́ ~ depinde; de la caz la caz; în funcţie de ... ; в то врéмя ~ în timp ce; atunci cînd; до тогó ~ pînă ce; înainte de; тогдá ~; мéжду тем ~; в то врéмя ~ pe cînd; în timp ce; în vreme ce; и ещё ~! şi încă cum!

какáо n. indecl. 1. arbore de cacao. 2. cacao; стакáн ~ un pahar de cacao.

какáов|ый adj. de arbore de cacao; ~ые плантáции plantaţii de arbori de cacao.

кáк-либо adv. v. кáк-нибудь (1).

кáк-нибудь adv. 1. într-un fel sau altul; într-un fel oarecare; cumva; oricum; нáдо ~ помóчь емý trebuie să-l ajutăm într-un fel oarecare. 2. de mîntuială, alandala, neglijent, superficial, la întîmplare; он всё дéлает ~ toate le face de mîntuială. 3. cîndva, într-o zi, odată.

какóв, -á, -ó pron. 1. interog. cum?, ce fel?, care? ~ он собóй? cum arată? 2. rel. cum, care; ~ ..., такóв ... precum ..., aşa şi ... ; după cum, ... aşa şi ... ; трýдно сказáть, ~ы́ бýдут результáты e greu de spus care vor fi rezultatele. 3. (folosit pentru a exprima mirarea, revolta, admiraţia etc.) ce; а весна́-то ~á! ce primăvară! ◇ (prov.) ~ поп, такóв и прихóд cum e sacul şi peteculul; cum e turcul şi pistolul.

каковó adv. 1. interog. cum; ce; ~ емý живётся? cum trăieşte?, cum o duce? 2. (exprimă mirare, revoltă) ~ мне э́то слы́шать! ce mi-a fost dat să aud!

каков|óй pron. rel. (înv.) care, carele; кóпия ~áя при сём препровождáется copia alăturată, copia care se anexează.

как|óй pron. 1. interog. ce?, ce fel (de)?, care?, cum?; ~óе сегóдня числó? ce dată e azi?, în cît sîntem azi? 2. rel. ce, care; неизвéстно по ~и́м обстоя́тельствам nu se ştie din ce motive. 3. (cu o nuanţă exclamativă) ce!, cît!; ~áя нóвость! ce noutate!; ~óе счáстье! ce fericire! 4. (în întrebări retorice exprimă o negaţie) ce fel de?, parcă?; ~ он знатóк? ce cunoscător o mai fi şi el?, halal de aşa cunoscător! 5. nehot. (pop.) oarecare, vreun, vreo; нет ли у вас ~óго вопрóса? n-aveţi vreo întrebare de pus?; ~óе там! nici vorbă de aşa ceva!, nicidecum!, dimpotrivă!, da de unde!; (pop.) ~ есть sau ~ ни есть! oricare ar fi, indiferent care ◇ (pop.) ни в ~ýю nici în ruptul capului; pentru nimic în lume!; и ещё ~! şi încă ce!, şi încă ce fel!

какóй-ли́бо pron. nehot. v. какóй-нибýдь (1).

как|óй-нибýдь pron. nehot. 1. un oarecare, vreunul, unul; найти́ ~ вы́ход a găsi o soluţie oarecare. 2. cam, vreo, circa; ~и́е-нибýдь мéсяца два vreo două luni.

как|óй-то pron. nehot. 1. un, un oarecare; ~ человéк подошёл ко мне un om oarecare s-a apropiat de mine. 2. un fel de; э́то ~áя-то мáния asta e un fel de manie.

какофони́ческий adj. cacofonic.

какофóния, -и f. sg. cacofonie.

кáк-то 1. adv. într-un fel, cumva, nu ştiu cum; емý ~ удалóсь сдéлать э́то a reuşit, nu ştiu cum, să facă asta. 2. adv. oarecum, într-o anumită măsură, cam; э́то ~ стрáнно e oarecum ciudat. 3. adv. (arată o presupunere) cum, în ce chip, în ce fel; посмóтрим, ~ он вы́держит экзáмен să vedem cum are să reuşească la examen. 4. adv. odată, cîndva, într-o bună zi; ~ раз odată, într-o zi. 5. partic. şi anume, adică.

кáктус, -а m. (bot.) cactus.

кáктусовый 1. adj. de cactus. 2. ~ые, -ых pl. (bot.) cactee.

кал, *-а m. sg.* excremente, fecale.

каламбу́р, *-а m.* calambur.

каламбу́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* *(pf. скаламбу́рить)* a face calambururi.

каламбу́рный *adj.* de calambur.

кала́ндр, *-а m. (tehn.)* calandru.

каландри́рование, *-я n. (tehn.)* calandrare, satinare.

каландри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a calandra, a satina.

каланч|а́, *-и́ f.* **1.** foișor, turn; *пожа́рная ~* foișor de foc. **2.** *(fig.)* lungan, găligan, namilă.

кала́ч, *-а́ m.* colac ◇ *~о́м не зама́нишь* n-ai să-l atragi cu nimic, chiar de i-ai făgădui marea cu sarea; *(glum.)* *доста́лось на ~и́* și-a luat porția; *тёртый ~* trecut prin ciur și prin dîrmon; *как ~ испе́чь* cît ai bate din palme; *(prov.)* *хо́чешь есть ~и́, не лежи́ на печи́* nu ședea că-ți șade norocul; cu somnul nu faci car și boi; leneșul mănîncă puțini colaci.

кала́чиком *adv. (în expr.) ~ лечь/лежа́ть/сверну́ться* a se face ghem, a se încolăci, a se încovriga.

калёвка, *-и f.* rindea *(pentru ciubucuri).*

калейдоскопи́ческий *adj.* caleidoscopic.

кале́ка, *-и m.* și *f.* infirm, beteag, schilod.

календа́рный *adj.* calendaristic, de calendar; *~ план* plan calendaristic; *~ год* an calendaristic.

календа́рь, *-я́ m.* **1.** calendar; *юлиа́нский ~* calendarul iulian; *григориа́нский ~* calendarul gregorian. **2.** calendar; *насто́льный ~* calendar de birou. **3.** plan, calendar, program; *~ спорти́вных состяза́ний* plan calendaristic al întrecerilor sportive.

кале́нд|ы, *-нд pl. (ist.)* ◇ *отлож́ить до гре́ческих кале́нд* a amîna la calendele grecești.

кале́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(tehn.)* călire, încingere; încălzire. **2.** *(tehn.)* incandescență; *бе́лое ~* incandescență la alb. **3.** prăjire ◇ *(fig.) довести́ до бе́лого ~я* a scoate din sărite.

калён|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* călit, încins, încălzit. **2.** prăjit; *~ые оре́хи* nuci călite ◇ *(fig.) ~ым желе́зом вы́жечь* a stîrpi fără cruțare/fără urme; a smulge din rădăcini.

кале́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* **1.** a schilodi, a mutila. **2.** *(fig.)* a strica, a deforma.

кале́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf.* a se schilodi, a se mutila.

кали́бр, *-а m. (tehn. mil.)* calibru; *ору́дие сре́днего ~а* tun de calibru mijlociu; *ору́дие кру́пного ~а* tun de mare calibru; *~ бо́мбы* calibrul bombei.

калибро́вание, *-я n.* calibrare.

калиброва́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a calibra, a etalona; a grada.

калибро́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* calibrare, calibraj, etalonare. **2.** calibru *(instrument de precizie).*

калибро́вочный *adj.* de calibrare, de etalonare.

калибро́вщик, *-а m.* muncitor-calibrar.

кали́бровый *adj. (tehn.)* de calibru.

калибромéр, *-а m.* șablon de calibrare.

ка́лиевый *adj. (chim.)* de kaliu, de potasiu.

ка́лий, *-я m. sg. (chim.)* kaliu, potasiu.

кали́йн|ый *adj. (chim.)* cu kaliu, potasic; *~ые удобре́ния* îngrășăminte cu potasiu.

кали́льн|ый *adj. (tehn.)* de călire; *~ая печь* cuptor de călire.

кали́льня, *-и f. (tehn.)* cameră de călire.

кали́льщик, *-а m.* călitor.

кали́на, *-ы f. (bot.)* **1.** călin. **2.** călină.

кали́нник, *-а m.* crîng de călini.

кали́новый *adj.* **1.** de călin. **2.** de călină.

кали́тка, *-и f.* portiță; *садо́вая ~* portița de la grădină.

кали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(tehn.)* a căli, a încinge, a încălzi. **2.** a prăji; *~ оре́хи* a căli nuci.

кали́ф, *-а m.* calif; *(iron.) ~ на час* calif pentru o oră.

калифа́т, *-а m.* califat.

калка́н, *-а m.* calcan.

каллигра́ф, *-а m.* caligraf.

каллиграфи́ческий *adj.* caligrafic; *~ по́черк* scris caligrafic.

каллигра́фия, *-и f. sg.* caligrafie.

калмы́ки, *-ов* și *-о́в pl.; sg. -ы́к, -а, -а́ m.* kalmuci.

калмы́цкий *adj.* de kalmuc, kalmuc; *~ язы́к* limba kalmucă.

калмы́чка, *-и f.* kalmucă, femeie kalmucă.

калое́д, *-а m. (entom.)* ontofag.

ка́ломель, *-и f. sg. (farm.)* calomel, clorură de mercur.

калори́йность, *-и f. sg.* putere calorică.

калори́йный *adj.* caloric.

калори́метр, *-а m. (fiz.)* calorimetru; *га́зовый ~* calorimetru cu gaze.

калориметри́ческий *adj. (fiz.)* calorimetric.

калориме́трия, *-и f. sg. (fiz.)* calorimetrie.

калори́фер, *-а m.* calorifer, radiator, aparat de încălzit.

калори́ферный *adj.* de calorifer, de radiator.

калори́ческий *adj.* caloric.

кало́рия, *-и f. (fiz.)* calorie; *больша́я ~* calorie mare; *ма́лая ~* calorie mică.

кало́ш|а, *-и f. v. гало́ша* ◇ *посади́ть в ~у кого́-л.* a băga în cofă pe cineva, a face de rîs/de ocară; *сесть в ~у* a se face de rîs.

кало́шный *adj. v. гало́шный.*

калы́м, *-а m. sg. kalîm (preț plătit pentru mireasă la unele popoare orientale).*

калы́мщик, *-а m. (pop.)* șperțar.

кальвини́зм, *-а m.* calvinism.

ка́лька, *-и f.; gen. pl. ка́лек* **1.** hîrtie de calc. **2.** copie pe hîrtie de calc, calc. **3.** *(lingv.)* calc, calchiere.

кальки́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скальки́ровать) acuz.* **1.** a copia pe hîrtie de calc, a decalca. **2.** *(lingv.)* a calchia, a face un calc.

калькули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скалькули́ровать) acuz.* a calcula.

калькуля́тор, *-а m.* calculator.

калькуляцио́нный *adj.* de calcul.

калькуля́ция, *-и f. sg.* calcul, calculare.

кальсо́ны, *-сон pl.* indispensabili, izmene.

ка́льциевый *adj. (chim.)* de calciu.

ка́льций, *-я m. sg. (chim.)* calciu.

кальцина́ция, *-и f. sg. (chim.)* calcinare.

кальцини́рованн|ый *adj. (chim.)* calcinat; *~ая со́да* sodă calcinată.

кальци́т, *-а m. (min.)* calcită.

калья́н, *-а m.* narghilea.

камари́лья, *-и f.* camarilă.

ка́мбала, *-ы f. (iht.)* cambulă; limbă-de-mare.

ка́мбий, *-я m. (bot.)* cambium.

ка́мбуз, *-а m. (mar.)* cambuză.

камво́льн|ый *adj.* de/din lînă pieptănată; *~ая ткань* țesătură din lînă pieptănată.

каме́дь, *-и f.* rășină închegată, clei vegetal.

каме́лия, *-и f. (bot.)* camelie.

камене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. окамене́ть)* **1.** a deveni tare ca piatra, a se împietri, a se pietrifica. **2.** *(fig.)* a se împietri, a se pietrifica. **3.** *(fig.)* a înmărmuri.

камени́ст|ый *adj.* pietros, cu multe pietre; *~ая по́чва* sol pietros.

каменноуго́льн|ый *adj.* carbonifer, de cărbuni; *~ бассе́йн* bazin carbonifer; *~ая промы́шленность* industria cărbunelui; *~ые ко́пи* mine de cărbuni; *(geol.) ~ая систе́ма* sistem carbonifer.

ка́менн|ый *adj.* **1.** de/din piatră; *~ дом* casă de piatră. **2.** *(fig.)* împietrit, nemișcat, fără viață; *~ое лицо́* chip fără viață; față împietrită. **3.** *(fig.)* de piatră, crud, nemilos; nesimțitor, împietrit; *~ое се́рдце* inimă de piatră ◇ *~ у́голь* cărbune de pămînt; *~ая соль* sare gemă; *(arheol.) ~ век* epoca de piatră; *как за ~ой стено́й* ca după un zid de piatră.

каменобо́ец, *-о́йца m.* spărgător de piatră, pietrar.

каменоло́мн|ый *adj.* de carieră de piatră, de/pentru spargerea pietrelor; *~ые рабо́ты* lucrări de spargere a pietrelor.

каменоло́мня, *-и f.; gen. pl -мен* carieră de piatră.

каменотёс, *-а m.* cioplitor de piatră, pietrar.

ка́менщик, *-а m.* zidar, pietrar ◇ *(înv.) во́льные ~и* francmasoni.

ка́м|ень, *-мня m.* **1.** piatră; *булы́жный ~* bolovani de piatră; *мости́ть ~нем* a pietrui; *точи́льный ~* piatră

de ascuţit, piatră de polizor; *подво́дные ~ни* a) pietre submarine; b) *(fig.)* obstacole neaşteptate; *моги́льный ~* piatră funerară, piatră de mormînt; *пограни́чный/межево́й ~* piatră de hotar; *драгоце́нные ~ни* pietre preţioase, nestemate; *ви́нный ~* tartru. 2. *(fig.)* piatră, greutate, povară, apăsare; *~ на се́рдце* ca o piatră pe inimă ◇ *филосо́фский ~* piatră filozofală; *лечь ~нем* a se lăsa ca o piatră *(pe suflet)*; *~ с души́ свали́лся* mi s-a luat o piatră de pe inimă; *~ на шее* piatră în casă; *(fig.) бро́сить ~нем в кого́-л.* a da cu piatra în cineva; *~ня на ~не не оста́вить* a nu lăsa piatră pe piatră; a preface în praf şi pulbere; *про́бный ~* piatră de încercare; *краеуго́льный ~* piatră unghiulară; *~ преткнове́ния* piedică, obstacol; *па́дать ~нем* a cădea ca o piatră; *пове́сить ~ на ше́ю* a atîrna o piatră de gît; *держа́ть ~ за па́зухой* a avea pică (pe cineva), a-i purta (cuiva) pică, a-i purta (cuiva) sîmbetele; *~ни вопию́т* (e) strigător la cer; *подня́ть ~ на кого́-л.* a se ridica împotriva cuiva; *(prov.) под лежа́чий ~ и вода́ не течёт* piatra nu se mişcă singură din drum; nu şedea că-ţi şade norocul.

ка́мера[1], *-ы f.* 1. *(tehn.)* cameră; *вса́сывающая ~* cameră de aspiraţie/de absorbţie; *~ обску́ра* cameră obscură; *фотографи́ческая ~* cameră fotografică. 2. cameră *(a unui cauciuc, a unei mingi)*.

ка́мера[2], *-ы f.* cameră *(încăpere cu destinaţie specială în unele instituţii)*; *~ хране́ния (багажа́)* cameră de păstrare a bagajelor; *больни́чная ~* salon de spital, cameră de spital; *одино́чная ~* celulă; *дезинфекцио́нная ~* etuvă.

камерге́р, *-а m. (înv.)* şambelan.

камерди́нер, *-а m. (înv.)* fecior de casă, valet.

камери́стка, *-и f. (înv.)* cameristă.

ка́мерн|ый[1] *adj. (tehn.)* de/cu cameră; *~ая кислота́* acid sulfuric de cameră; *~ая печь* cuptor cu cameră; *~ая вы́работка* exploatare prin camere.

ка́мерн|ый[2] *adj. (muz.)* de cameră; *~ая му́зыка* muzică de cameră; *~ конце́рт* concert de cameră.

камерто́н, *-а m. (muz.)* camerton.

ка́мер-ю́нкер, *-а m. (înv.) cameriunker (grad inferior la curtea ţarului)*.

ка́меш|ек, *-шка m. dim.* pietricică ◇ *бро́сить ~ в чей-л. огоро́д* a bate şaua ca să priceapă iapa; *(fig.) убра́ть ~ки с пути́* a înlătura obstacolele din drum.

каме́я, *-и f.* camee.

камзо́л, *-а m.* camizol.

камила́вка, *-и f.* potcap, camilavcă.

ками́н, *-а m.* cămin.

ками́нн|ый *adj.* de cămin; *~ая решётка* grătarul de la cămin.

камнедроби́лка, *-и f. (tehn.)* concasor de piatră.

камнело́мка, *-и f. (bot.)* saxifragă, floare-de-piatră, ochii-şoricelului.

камнере́зн|ый *adj.* de tăiat piatră; *~ая пила́* ferăstrău de tăiat piatră.

камнесече́ние, *-я n. (med.)* litotomie.

камнетёс, *-а m.* cioplitor de piatră.

ка́мни, *-е́й pl. (med.)* pietre; *~ в пе́чени* pietre la ficat.

камо́рка, *-и f.* cămăruţă, odăiţă, chiţimie.

кампане́йск|ий *adj.* în asalt, neregulat, nesistematic; *~ая рабо́та* muncă în asalt.

кампане́йщина, *-ы f. sg.* muncă în asalt.

кампа́ни|я, *-и f.* 1. *(înv.)* campanie, război; *туре́цкая ~* campania/războiul împotriva turcilor; *проигра́ть ~ю* a pierde războiul. 2. campanie; *избира́тельная ~* campanie electorală; *посевна́я ~* campanie de însămînţări; *убо́рочная ~* campanie de strîngere a recoltei. 3. durata ciclului de producţie; *са́харная ~* ciclu de producţie a zahărului *(de la colectarea sfeclei pînă la livrarea zahărului)*.

камса́, *-ы́ f. sg. (iht.)* hamsie.

камуфле́т, *-а m.* 1. explozie subterană a unei mine *sau* a unui obuz de artilerie. 2. *(fig.)* surpriză neplăcută, neplăcere neaşteptată, eşec; *подстро́ить ~* a face o surpriză neplăcută.

камуфли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a camufla.

камуфля́ж, *-а m. sg.* camuflaj.

ка́мушек, *-шка m.* pietricică.

камфара́, *-ы f.* camfor.

камфа́рн|ый *adj.* de camfor, camforat; *~ое ма́сло* ulei de camfor.

камча́тка, *-и sg. (arg.)* bancă din fundul clasei.

камы́ш, *-а́; pl. -и́ m.* 1. stuf, trestie, pipirig. 2. *pl.* stufăriş.

камышекоси́лка, *-и f.* secerătoare de stuf.

камыши́т, *-а m. (constr.)* stufit.

камышо́вый *adj.* de stuf, de trestie.

кана́ва, *-ы f.* şanţ; *сто́чная ~* şanţ de scurgere.

кана́вка, *-и f.* şănţuleţ, jgheab, rigolă.

канавокопа́тель, *-я m. (tehn.)* săpător de şanţuri, maşină pentru săpatul şanţurilor, excavator pentru şanţuri.

кана́дка, *-и f.* canadiană, locuitoare a Canadei.

кана́дский *adj.* canadian, din Canada; *~ бальза́м* balsam de Canada.

кана́дцы, *-ев pl.; sg. -дец, -дца m.* canadieni, locuitori din Canada.

кана́л, *-а m.* 1. canal; *обводно́й ~* canal de derivaţie; *осуши́тельный ~* canal de desecare; *выпускно́й ~* canal de evacuare; *ороси́тельный ~* canal de irigaţie; *судохо́дный ~* canal navigabil. 2. *(anat.)* canal, tub; *мочево́й/мочеиспуска́тельный ~* uretră. 3. *(mil.)* canal, interiorul unei ţevi; *~ ствола́* canalul/interiorul unei ţevi de puşcă. 4. *(fig. livr.)* cale; *че́рез диплома́тические ~ы* pe căi diplomatice.

канализацио́нн|ый *adj.* de canalizare; *~ая труба́* tub de canalizare, conductă a canalului, canal de scurgere.

канализа́ция, *-и f. sg.* canalizare.

канализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a canaliza.

кана́лья, *-и m.* şi *f.* canalie.

канаре́ечник, *-а m. (bot.)* iarba-cănăraşului.

канаре́ечный *adj.* de canar, al canarului.

канаре́йка, *-и f.* canar.

кана́т, *-а m.* frînghie, parîmă, odgon, cablu; *прича́льный ~* parîmă de acostare; *шварто́вый ~* cablu de amaraj; *ходи́ть по ~у* a merge pe frînghie ◇ *протащи́ть/проде́ть ~ в иго́льное у́хо/у́шко* a trece cămila prin urechile acului.

кана́тник, *-а m. (bot.)* pristolnic.

кана́тн|ый *adj.* de frînghie, de parîmă, de cablu; *~ое буре́ние* foraj de cablu; *~ая желе́зная доро́га* funicular; *~ая фа́брика* fabrică de frînghii; *~ плясу́н* acrobat, dansator pe frînghie.

канатохо́дец, *-дца m.* acrobat, dansator pe frînghie.

кана́ус, *-а m. sg.* un fel de tafta.

канв|а́, *-ы́ f. sg.* 1. canava; *вы́шивка по ~е́* broderie pe canava. 2. *(fig.)* canava, urzeală.

кандалы́, *-о́в pl.* fiare, lanţuri; *ручны́е ~* cătuşe; *закова́ть в ~* a pune/a băga în lanţuri/în fiare, a încătuşa, a fereca ◇ *наде́ть ~* a (se) lega de mîini şi de picioare.

канделя́бр, *-а m.* candelabru.

кандида́т, *-а m.* candidat; *~ в чле́ны па́ртии* candidat de partid; *~ нау́к* candidat în ştiinţe, doctor.

кандида́тский *adj.* de candidat; *~ стаж* stagiu de candidat; *~ ми́нимум* minimum de candidat.

кандидату́р|а, *-ы f.* candidatură; *вы́ставить ~у* a depune candidatura; *предлага́ть/предложи́ть ~у* a candida; *поддержа́ть ~у кого́-л.* a susţine candidatura *(cuiva)*; *утвержда́ть ~у кого́-л.* a confirma candidatura *(cuiva)*; *снять ~у* a-şi retrage candidatura.

кани́кулы, *-ул pl.* vacanţă; *ле́тние ~* vacanţă de vară.

каникуля́рн|ый *adj.* de vacanţă; *~ое вре́мя* timpul vacanţei.

кани́стра, *-ы f.* canistră.

канители́ть, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz.* a tărăgăna, a amîna, a prelungi.

канители́ться, *-люсь, -лишься vb. ipf.* a mocoşi, a tărăgăna, a tîndăli.

каните́ль[1], *-и f. sg.* fir de metal *(pentru brodat)*.

каните́ль[2], *-и f. sg.* tărăgăneală; *разводи́ть/тяну́ть ~* a tărăgăna, a prelungi.

каните́льн|ый[1] *adj.* de fire de metal; *~ое произво́дство* industria firelor de metal.

каните́льный[2] *adj.* mocăit, ticăit, încet; *~ челове́к* om mocăit.

канифа́с, *-а m. (înv.)* 1. pînză vărgată, canafas. 2. doc.

канифóлить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. наканифóлить) acuz.* a unge, a da cu colofoniu/ cu sacîz.

канифóль, *-и f. sg.* colofoniu, sacîz.

канкáн, *-а m.* cancan.

каннелю́ра, *-ы f. (arhit.)* canelură.

каннибáл, *-а m.* **1.** canibal. **2.** *(fig.)* canibal, om crud, feroce.

каннибали́зм, *-а m. sg.* **1.** canibalism. **2.** *(fig.)* canibalism, cruzime, sălbăticie.

каннибáльский *adj.* **1.** canibalic, de canibal. **2.** *(fig.)* canibalic, crud, sălbatic.

канóн, *-а m.* canon.

канонáда, *-ы f. (mil.)* canonadă.

канонéрка, *-и f. (mar.)* canonieră.

канонéрск|ий *adj. (mar.)* de canonieră; *~ая лóдка* canonieră.

канонизáция, *-и f. sg.* canonizare.

канонизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** *(bis.)* a canoniza, a sanctifica. **2.** a consacra.

канóник, *-а m.* canonic.

канони́р, *-а m. (înv.)* tunar.

канони́ческий *adj.* **1.** *(bis.)* canonic. **2.** consacrat.

канóэ *n. (sport)* canoe.

кант, *-а* **1.** *(la haine)* șiret, paspoal; *(la pantaloni)* vipușcă, lampas. **2.** chenar. **3.** *(tehn.)* muchie.

канталу́па, *-ы f.* cantalup.

кантáта, *-ы f. (muz.)* cantată.

кантиáнец, *-нца m. (fil.)* kantian.

кантиáнский *adj. (fil.)* kantian.

кантиáнство, *-а n. sg. (fil.)* kantianism.

кантилéна, *-ы f. (muz.)* cantilenă.

кантовáтель, *-я m. (tehn.)* căntuitor.

кантовáть[1], *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. (pf. окантовáть) acuz.* **1.** a pune în chenar. **2.** *(tehn.)* a ciopli spre a face muchie.

кантовáть[2], *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a răsturna, a pune pe ștorț.

кантóвка, *-и f. (действие) (spec.)* răsturnare *(a lăzilor în care se transportă diferite încărcături).*

кáнтовский *adj. (fil.)* kantian.

кантóн, *-а m.* canton *(unitate administrativă în unele țări).*

кантонáльный *adj.* cantonal, de canton; *~ гóрод* capitală a unui canton.

кану́н, *-а m.* ajun; *~ Нóвого гóда* ajunul Anului Nou.

кáну|ть, *-нет vb. pf. в + acuz. (înv.)* a pica, a picura, a cădea; *~ла слезá* a căzut o lacrimă ◇ *как в вóду ~л* parcă a intrat în pămînt; parcă l-a înghițit pămîntul; *(înv.) ~ в вéчность* a dispărea pentru totdeauna; a dispărea pe vecie; *~ в лéту* a fi dat uitării.

канцеляри́ст, *-а m. (înv.)* funcționar de birou.

канцеля́рия, *-и f.* birou, cancelarie.

канцеля́рск|ий *adj.* de birou, de cancelarie; *~ие принадлéжности* rechizite; *~ие бумáги* hîrtii oficiale, hîrtii de birou ◇ *~ая кры́са* conțopist, om de cancelarie.

канцеля́рщина, *-ы f. sg.* birocrație, stil birocratic.

канцерогéнный *adj.* cancerigen.

кáнцлер, *-а m.* cancelar.

канцóна, *-ы f. (lit. muz.)* canțonă.

канцонéтта, *-ы f. (muz.)* canțonetă.

каню́к, *-а m. (ornit.)* șorecar.

каню́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pop.)* a se jelui, a se văicări, a se tîngui, a se milogi.

каоли́н, *-а m. sg. (mineral.)* caolin.

кап, *-а m.* gîlmă.

кáп|ать, *-плю, -плешь* și *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. кáпнуть)* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a picura, a pica, a curge *(picurînd)*; *дождь ~лет* picură, burează. **2.** *(pf. накáпать) acuz.* a turna cu picătura; *~ лекáрство* a picura o doctorie ◇ *(fig.) над нáми не ~* stai, nu dau turcii peste noi.

капéлла, *-ы f.* **1.** *(muz.)* capelă, cor. **2.** capelă, biserică mică.

капеллáн, *-а m.* capelan.

капéль, *-и f.* **1.** *sg.* picurarea zăpezii topite. **2.** *(капли)* picături de zăpadă topită.

капельди́нер, *-а m. (înv.)* controlor de bilete la un teatru, plasator.

кáпельк|а, *-и f.* **1.** pic, picătură, strop; *ни ~и воды́* nici un pic/nici o picătură de apă; *вы́пить всё до ~и* a bea pînă la ultima picătură. **2.** *(fig.)* strop, fărîmă, dram, pic; *ни ~и и́стины* nici un sîmbure de adevăr; *имéйте ~у терпéния* aveți puțină răbdare; *мне ни ~и не стрáшно* nu mi-e frică deloc.

капельмéйстер, *-а m. (înv.)* capelmaistru.

капельмéйстерский *adj. (înv.)* de capelmaistru.

кáпельница, *-ы f.* instilator, pipetă.

кáпельный *adj.* **1.** minuscul, microscopic. **2.** în picături.

кáпер, *-а m.* **1.** vas corsar. **2.** corsar, proprietarul unui vas corsar.

кáперс, *-а m. (bot.)* **1.** caper. **2.** *pl* capere.

капилля́р, *-а m.* **1.** tub capilar. **2.** *(anat.)* capilar, vas capilar.

капилля́рность, *-и f. sg.* capilaritate.

капилля́рн|ый *adj.* capilar; *~ая сеть* rețea capilară.

капитáл, *-а m.* **1.** *(ec. pol.)* capital; *основнóй ~* capital fix; *оборóтный ~* capital circulant; *перемéнный ~* capital variabil; *постоя́нный ~* capital constant; *производи́тельный ~* capital productiv; *товáрный ~* capital-marfă; *дéнежный ~* capital bănesc; *финáнсовый ~* capital financiar; *ссу́дный ~* capital de împrumut; *торгóвый ~* capital comercial; *промы́шленный ~* capital industrial; *мёртвый ~* capital mort, nelucrativ; *кругооборóт и оборóт ~а* circuitul și rotația capitalului; *концентрáция ~а* concentrarea capitalului. **2.** *sg. col.* capital, clasa capitaliștilor; *в стрáнах ~а* în țările capitalului. **3.** *(состояние)* avere, avuție, bogăție. **4.** *(mai ales la pl.)* bani, sumă mare de bani, capital; *при (в) ~е* în bani, cu buzunarul doldora de bani; *~ на ~* profit sută la sută ◇ *(prov.) ~ приобрести́ и неви́нность соблюсти́* hangiu și om de treabă.

капитализáция, *-и f. sg. (ec. pol.)* capitalizare.

капитализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (ec. pol.)* a capitaliza.

капитали́зм, *-а m. sg.* capitalism; *монополисти́ческий ~* capitalism monopolist; *государственный ~* capitalism de stat.

капитали́ст, *-а m.* capitalist.

капиталисти́ческ|ий *adj.* capitalist, de capitaliști; *~ строй* sistem capitalist, orînduire capitalistă, regim capitalist; *~ое произвóдство* producție capitalistă; *~ие стрáны* țările capitaliste.

капиталовложéние, *-я n.* investiție de capital.

капитáльно *adv.* (în mod) capital.

капитáльный *adj.* capital, de primă importanță, esențial; fundamental, de căpetenie, de frunte; *~ вопрóс* chestiune vitală; chestiune esențială; *~ труд* operă fundamentală; *~ ремóнт* reparație capitală; *~ое строи́тельство* construcție capitală; *~ые вложéния* investiții capitale.

капитáн, *-а m.* **1.** căpitan; *(mar.) ~ вторóго рáнга* căpitan de rangul al doilea; *~ дáльнего плáвания* căpitan de cursă lungă; *~ речнóго флóта* căpitan în flota fluvială; *~ медици́нской слу́жбы* medic căpitan. **2.** *(sport)* căpitan; *~ футбóльной комáнды* căpitanul echipei de fotbal.

капитáнский *adj.* de căpitan; *(mar.) ~ мóстик* punte, pasarelă de comandă.

капитéль, *-и f.* **1.** *(arhit.)* capitel. **2.** *sg. (tipogr.)* literă capitală, majusculă.

капи́тул, *-а m. (bis. ist.)* capitul.

капитули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a capitula.

капитуля́нт, *-а m.* capitulant, capitulard.

капитуля́нтский *adj.* de capitulant, de capitulare, capitulard.

капитуля́нство, *-а n. sg.* atitudine de capitulant.

капитуля́ция, *-и f. sg.* capitulare; *безоговóрочная ~* capitulare necondiționată.

кáпище, *-а n.* templu păgîn, capiște.

капкáн, *-а m.* cursă, capcană.

каплу́н, *-а m.* clapon.

кáпл|я, *-и f.* **1.** picătură, pic, strop; *по ~е* cu picătură; cîte o picătură; *~ за ~ей* picătură cu picătură; *вы́пить всё до ~и* a bea pînă la ultima picătură. **2.** *pl. (med.)* picături. **3.** *(fig.)* dram, pic, strop, fărîmă; *ни ~и благоразу́мия* nici un pic de bun simț; *ни ~и сóвести* nici un pic de rușine ◇ *до послéдней ~и крóви* pînă la ultima picătură de sînge; *похóжи как две ~и воды́* seamănă ca două picături de apă; *(fig.) ~я в мóре* puțin de tot, o picătură de apă în mare, ca un strop în mare; *~ по ~е кáмень дóлбит* picătura mică găurește piatra; *~и в рот не брать* a nu pune strop de băutură în gură.

кáпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *кáпать*

ка́пор, -а m. glugă, bonetă, scufiţă.
ка́порцы, -ев pl. v. ка́перс (2)
капо́т [1], -а m. capot, halat, rochie de casă.
капо́т [2], -а m. (tehn.) capotă, cutie de protecţie (a motorului).
капота́ж, -а m. (av.) capotaj.
капоти́рование, -я n. sg. (av.) capotaj, capotare.
капоти́ровать, -ирует vb. pf. şi ipf. (av.) a capota.
капра́л, -а m. caporal, căprar.
капри́з, -а m. capriciu, toană; (fig.) ~ мо́ды capriciile modei.
капри́зник, -а m. (om, copil) capricios, mofturos.
капри́зничать, -аю, -аешь vb. ipf. a fi capricios, a face mofturi, a face nazuri.
капри́зн|ый adj. 1. capricios, mofturos, cu toane, cu capricii; răsfăţat; ~ ребёнок copil mofturos. 2. (fig.) capricios, schimbător, inconsecvent; ~ая пого́да vreme capricioasă/ schimbătoare. 3. (fig.) fantezist, extravagant; ~ стиль рису́нка stilul fantezist al desenului.
капризу́ля, -и m. şi f. capricios, mofturos, capricioasă, mofturoasă.
каприфо́лий, -я m. (bot.) caprifoi.
капри́ччио n. indecl. (muz.) capriciu.
капро́н, -а m. sg. capron.
капро́новый adj. de/din capron.
ка́псула, -ы f. capsulă.
ка́псюль, -я m. 1. capsă. 2. percutor.
ка́псюльный adj. cu capsă; ~ патро́н cartuş cu capsă.
капта́ж, -а m. captare.
каптена́рмус, -а m. (mil. înv.) magazioner.
капти́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. a capta; ~ исто́чник a capta un izvor.
капу́ст|а, -ы f. sg. varză; цветна́я ~ conopidă; ки́слая/ква́шенная ~ varză murată, varză acră; коча́нная ~ varză în căpăţîni; белокоча́нная ~ varză albă; брюссе́льская ~ varză de Bruxelles; ре́пная ~; кольра́би gulie; саво́йская ~ varză creaţă; коча́н ~ы căpăţînă de varză ◇ (fig.) руби́ть/изруби́ть в ~у a face varză.
капу́стник, -а m. 1. (reg.) cîmp semănat cu varză. 2. (entom.) omidă (de varză). 3. (arg.) serată actoricească la sfîrşitul sezonului de iarnă. 4. plăcintă cu varză.
капу́стница, -ы f. (entom.) albiliţă, fluture de varză.
капу́стный adj. de varză; ~ за́пах miros de varză.
капустоубо́рочн|ый adj. de strîns varza; ~ая маши́на maşină de strîns varză.
капу́т m. indecl. sfîrşit ◇ ~ пришёл (кому́-л.) s-a zis cu el; i-a venit sfîrşitul; s-a dus pe copcă.
капуци́н, -а m. 1. capucin. 2. (bot.) condurul-doamnei, nemţoaică, sultănică.
капюшо́н, -а m. glugă, capişon.
ка́ра, -ы f. pedeapsă, osîndă.
караби́н, -а m. (mil.) carabină.
карабине́р, -а m. (mil.) 1. carabinier. 2. jandarm italian.
кара́бкаться, -аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. вскара́бкаться) a se căţăra, a escalada.
карава́й, -я m. 1. pîine mare rotundă, pită. 2. codru de pîine ◇ (prov.) на чужо́й ~ рот не разева́й nu te întinde la ciorba altuia.
карава́н, -а m. caravană; (prov.) ~ прохо́дит, пусты́ня остаётся apa trece, pietrele rămîn.
карава́нн|ый adj. de caravană; ~ые пути́ drumuri de caravane.
карава́н-сара́й, -я m. caravanserai.
караве́лла, -ы f. caravelă.
карага́ч, -а m. (bot.) ulm de cîmp.
кара́емость, -и f. sg. (jur.) posibilitate de pedeapsă.
кара́емый 1. part. prez. pas. de la кара́ть. 2. adj. (jur.) susceptibil de pedeapsă; sancţionabil.
караи́м, -а m. v. караи́мка
караи́мка, -и f. karaimă.
караи́мский adj. de karaimi, al karaimilor.
караи́мы, -ов pl.; sg. караи́м, -а m. karaimi.
каракалпа́ки, -ов pl.; sg. -а́к, -а m. karakalpaci.
каракалпа́кский adj. al karakalpacilor, de karakalpaci.
каракалпа́чка, -и f. (femeie) karakalpacă.
карака́тица, -ы f. sg. 1. (zool.) sepie, caracatiţă. 2. (glumeţ) crăcănel.

каракирги́зы, -ов; sg. -ги́з, -а m. (înv.) kirghizi.
кара́ковый adj. murg.
каракулево́д, -а m. specialist în creşterea oilor caracul.
каракулево́дство, -а n. sg. creşterea oilor caracul.
кара́кулевый adj. de caracul, de astrahan; ~ воротни́к guler de astrahan.
кара́куль, -я m. sg. caracul, blană de caracul; de astrahan.
кара́кульск|ий adj. (în expr.) ~ая овца́ oaie caracul.
каракульча́, -и́ f. sg. pielicele de caracul.
кара́кул|я, -и f (mai ales la pl.) literă scrisă neciteţ; mîzgălitură; писа́ть ~ями a mîzgăli, a scrie neciteţ; выводи́ть ~и a scrie neciteţ/urît, a mîzgăli (pe hîrtie).
карамбо́ль, -я m. carambol (la biliard).
караме́ль, -и f. sg. 1. col. caramele; bomboane umplute. 2. zahăr ars. 3. malţ.
каранда́ш, -а́ m. creion; хими́ческий ~ creion chimic; цветно́й ~ creion colorat ◇ брать/взять на ~ a scrie un articol/ o notă.
каранда́шн|ый adj. 1. de creion, de creioane. 2. în creion; ~ рису́нок desen în creion.
каранти́н, -а m. carantină; вы́держать ~ a sta în carantină; подве́ргнуть ~у a pune în carantină; снима́ть/снять ~ a ridica carantina.
каранти́нный adj. de carantină; ~ пункт punct de carantină.
карапу́з, -а m. buflei, copil dolofan, bondoc.
кара́сь, -я m. 1. (iht.) caras, caracudă. 2. (pop.) prostănac.
кара́т, -а m. carat.
кара́тель, -я m. membru al unui detaşament de represalii.
кара́тельный adj. de pedepsire, de represalii; ~ отря́д detaşament de represalii.
кара́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. покара́ть) acuz. a pedepsi, a reprima; a osîndi.
карау́л, -а m. 1. gardă, santinelă; вы́ставить ~ a pune gardă; почётный ~ gardă de onoare; быть в ~е; стоя́ть в ~е; нести́ ~ a fi de gardă, a face de santinelă; вступа́ть в ~; заступа́ть в ~ a intra în gardă; взять/посади́ть под ~ a aresta, a pune sub strajă; быть под ~ом a fi în stare de arest; держа́ть под ~ом a ţine sub arest; смени́ть ~ a schimba garda. 2. (înv.) corp de gardă. 3. (interj.) săriţi!, ajutor!; крича́ть ~ a striga «ajutor» ◇ взять на ~ a prezenta arma pentru onor; хоть ~ кричи́ să urli, nu alta.
карау́лить -лю, -лишь vb. ipf. acuz. 1. a păzi, a sta de pază, a veghea, a face de gardă. 2. (fig.) a pîndi, a sta la pîndă.
карау́лка, -и f. (pop.) gheretă (de gardă).
карау́льн|ый adj. 1. de gardă, de santinelă; ~ое помеще́ние camera de gardă. 2. ~ый, -ого m. santinelă, strajă.
карау́льня, -и f. cameră de gardă.
карау́льщик, -а m. paznic.
кара́чк|и, -чек pl. (pop.) на ~ах sau на ~ în patru labe.
карачу́н, -а m. (pop. în expr.) кому́-л. ~ пришёл i-a sosit veleatul, l-a ajuns moartea, i-a venit ceasul.
ка́рба́с, -а m. barcă mare.
карби́д, -а m. sg. (chim.) carbid.
карби́дный adj. (chim.) de/cu carbid.
карбокси́л, -а m. (chim.) carboxil.
карбо́лка, -и f. sg. fenol, acid fenic, carbolic.
карбо́лов|ый adj. de fenol, carbolic; ~ раство́р soluţie de fenol; ~ая кислота́ acid carbonic, acid fenic, fenol.
карбона́рий, -я m. (ist.) carbonar.
карбона́т, -а m. (chim.) carbonat.
карбониза́ция, -и f. sg. (tehn.) carbonizare.
карбонизи́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (tehn.) a carboniza.
карбору́нд, -а m. (chim.) carborund, carbură de siliciu.
карбу́нкул, -а m. 1. (med.) carbuncul; сибиреязвенный ~ antrax, dalac, bubă neagră, cărbune. 2. (mineral.) granat roşu aprins.
карбюра́тор, -а m. (tehn.) carburator.
карбюра́ция, -и f. sg. (tehn.) carburaţie.
карбюри́ровать, -рую, -руешь vb. ipf. şi pf. (tehn.) a carbura.
карга́, -и́ f.; pl. карги́, карг, -га́м (pop.) hîrcă, baba hîrcă, Baba-Cloanţa, cloanţa-cotoroanţa.

ка́рда, -и f. darac.
кардамо́н, -а m. sg. (bot.) nucşoară.
карда́н, -а m. (tehn.) cardan; suspensiune cardanică, ax cardanic, articulaţie cardanică.
карда́нный adj. (tehn.) cardanic, de cardan; ~ вал ax cardanic.
кардина́л, -а m. (bis.) cardinal.
кардина́льный adj. cardinal, principal, de căpetenie, fundamental, esenţial; ~ вопро́с problemă principală.
кардина́льский adj. (bis.) de cardinal.
кардиогра́мма, -ы f. (med.) cardiogramă.
кардио́граф, -а m. cardiograf.
кардиогра́фия, -и f. cardiografie.
кардиологи́ческий adj. cardiologic.
кардиоло́гия, -и f. cardiologie.
кардиоме́тр, -а m. (med.) cardiometru.
кардиометри́я, -и f. (med.) cardiometrie.
ка́рдн|ый adj. de darac; ~ая маши́на darac, scărmănătoare.
кардова́ние, -я n. (text.) dărăcit, dărăcire.
каре́ n. indecl. (mil.) careu.
каре́лка, -и f. careliană.
каре́лы, -ел pl.; sg. каре́л, -а m. carelieni.
каре́льск|ий adj. de Carelia, carelian; ~ая берёза mesteacăn de Carelia.
каре́та, -ы f. caretă, cupeu; ~ ско́рой по́мощи ambulanţa salvării.
каре́тка, -и f. 1. dim. de la каре́та. 2. (tehn.) car, sanie; căruţ, cărucior; ~ пи́шущей маши́нки carul maşinii de scris; ~ тока́рного станка́ sania strungului.
каре́тник, -а m. (înv.) 1. remiză, (pentru trăsuri), şură. 2. meşter caretaş.
каре́тный adj. de trăsură.
кариати́да, -и f. (arhit.) cariatidă.
ка́р|ий adj. 1. căprui; ~ие глаза́ ochi căprui. 2. murg, castaniu; ~яя ло́шадь cal murg.
карикату́ра, -ы f. 1. caricatură. 2. (fig.) parodie, simulacru, caricatură.
карикатури́ст, -а m. caricaturist.
карикату́рить, -рю, -ришь vb. ipf. acuz. a caricaturiza, a face caricatura.
карикату́рность, -и f. caracter caricatural, caricaturism.
карикату́рный adj. 1. caricatural, de caricatură. 2. grotesc, caraghios.
карио́з, -а m. (med.) carie, carie dentară.
карио́зный adj. (med.) cariat, atacat de carie.
ка́рканье, -я n. sg. 1. croncănit. 2. (fig.) cobit.
карка́с, -а m. carcasă, cadru, osatură, schelet.
ка́ркать, -аю, -аешь vb. ipf. 1. (pf. mom. ка́ркнуть) a croncăni. 2. (fig.) a cobi.
ка́ркнуть, -ну, -нешь vb. pf. mom. de la ка́ркать (1).
ка́рлик, -а m. pitic.
карлико́вость, -и f. nanism.
ка́рликовый adj. pitic.
кармази́н, -а m. sg. (înv.) stofă de culoare roşu-închis.
карма́н, -а m. buzunar; вну́тренний ~ buzunar de dinăuntru; за́дний ~ buzunar din spate (la pantaloni); брю́чный ~ buzunarul de la pantaloni ◇ бить по ~у a atinge la buzunar (pe cineva), a-i pricinui pagubă; мне не по ~у nu-mi dă mîna, nu mă lasă punga; в одно́м ~е вошь на арка́не, в друго́м — блоха́ на цепи́ subţire la pungă; îi cîntă cucul în pungă; lapte acru-n călimări, chiu şi vai prin buzunări; свисти́т в ~е suflă/şuieră vîntul prin buzunare; наби́ть (себе́) ~ a-şi umple punga/buzunarul doldora; туго́й/по́лный/то́лстый ~ a) buzunar plin, îndesat de bani; b) bogătan, om putred de bogat, om gros la pungă; ша́рить по ~ам a căuta/a scotoci prin buzunare; (glumeţ) держи́ ~ ши́ре! pune-ţi pofta în cui!; в ~ за сло́вом не лезть a fi bun de gură.
карма́нник, -а m. (pop.) hoţ de buzunare.
карма́нн|ый adj. de buzunar; ~ плато́к batistă; ~ слова́рь dicţionar de buzunar; ~ые де́ньги bani de buzunar; ~ые часы́ ceas de buzunar; ~ вор hoţ de buzunare.
карми́н, -а m. carmin.
карми́нный adj. de carmin, de culoarea carminului.
карнава́л, -а m. carnaval.
карнава́льный adj. de carnaval, carnavalesc.
карни́з, -а m. 1. (arhit.) cornişă, antablament. 2. pervaz. 3. (arhit.) ciubuc. 4. galerie (pentru draperii).

кароте́ль, -и f. sg. (bot.) carotă.
карп, -а m. (iht.) crap; зерка́льный ~ crap-oglindă.
карст, -а m. (geol.) carst; gol subteran.
ка́рстовый adj. (geol.) carstic.
ка́рт|а, -ы f. 1. hartă; масшта́б ~ы scara hărţii; полити́ческая ~ Евро́пы harta politică a Europei; астрономи́ческая ~ hartă astronomică. 2. carte de joc; сдава́ть ~ы a da cărţile; коло́да ~ un pachet de cărţi de joc; тасова́ть ~ы a face cărţile; снима́ть ~ы a tăia cărţile; гада́ть на ~ах a ghici în cărţi; a da în cărţi. 3. pl. joc de cărţi; игра́ть в ~ы a juca cărţi; (fig.) поста́вить всё на ~у a juca totul pe o carte; (fig.) раскры́ть свои́ ~ы a da cărţile pe faţă; (fig.) чья-л. ~ би́та a pierdut partida; после́дняя ~ ultima carte/şansă; ре́заться в ~ы a) a fi un cartofor pasionat; b) a juca cărţi cu patimă ◇ стоя́ть/быть на ~е a fi în mare pericol; спу́тать ~ы a încurca iţele.
карта́вить, -влю, -вишь vb. ipf. a graseia.
карта́во adv. graseiat.
карта́вость, -и f. sg. pronunţare graseiată; grasiere.
карта́вый adj. graseiat, care graseiază; ~ вы́говор pronunţare graseiată.
картёжник, -а m. cartofor, jucător de cărţi.
картёжный adj. de cartofor, de cărţi; ~ игро́к cartofor; ~ вор trişor.
картезиа́нец, -нца m. (fil.) cartezian.
картезиа́нский adj. (fil.) cartezian.
картели́рование, -я n. sg. cartelare.
карте́ль, -я m. (ec.) cartel.
ка́ртер, -а m. (tehn.) carter; ма́сляный ~ baie de ulei.
карте́чный adj. 1. (mil.) de mitralie. 2. de alice de lup.
карте́чь, -и f. sg. 1. (mil.) mitralie. 2. alice de lup.
карти́н|а, -ы f. 1. tablou, pictură, pînză; ~ ма́сляными кра́сками pictură în ulei; писа́ть ~у a picta un tablou. 2. film. 3. (fig. lit.) oglindire, reflectare, imagine. 4. (fig.) privelişte, imagine, tablou; ~ы де́тства imagini din copilărie. 5. (teatr.) tablou.
карти́нк|а, -и f. 1. dim. de la карти́на (1, 3, 4). 2. ilustraţie, poză; кни́га с ~ами carte cu poze ◇ как ~; как на ~е (frumos) ca pictat; оде́т по ~е îmbrăcat după ultima modă.
карти́нность, -и f. sg. caracter pitoresc.
карти́нн|ый adj. 1. de pictură, de tablouri; ~ая галере́я galerie de tablouri, pinacotecă. 2. (fig.) pitoresc, expresiv, plastic.
картогра́мма, -ы f. cartogramă.
карто́граф, -а m. cartograf.
картографи́рование, -я n. sg. cartografiere.
картографи́ровать, -рую, -руешь vb. ipf. acuz. a cartografia.
картографи́ческий adj. cartografic.
картогра́фия, -и f. sg. cartografie.
картоме́трия, -и f. (tehn.) cartometrie.
карто́н, -а m. carton, mucava.
картона́ж, -а m. obiect din carton, cartonaj.
картона́жн|ый adj. de cartonaj; ~ая мастерска́я atelier de cartonaje.
карто́нка, -и f. 1. cutie de carton sau de placaj. 2. o bucată de carton.
карто́нный adj. de carton, de mucava.
картоте́ка, -и f. cartotecă, fişier.
картоте́чный adj. de cartotecă; ~ шкаф dulap pentru cartotecă.
картофелево́дство, -а n. cultivarea cartofilor.
картофелекопа́лка, -и f. maşină de scos/de recoltat cartofi.
картофелесажа́лка, -и f. maşină de sădit cartofi.
картофелеубо́рочный adj. de recoltat cartofi; ~ комба́йн combină pentru recoltarea cartofilor.
картофелехрани́лище, -а m. depozit de cartofi.
картофелечи́стка, -и f. maşină de curăţat cartofi.
карто́фелина, -ы f. sg. cartof.
карто́фель, -я m. sg. cartofi; варёный ~ cartofi fierţi; ~ в мунди́ре cartofi (fierţi, copţi) în coajă.
карто́фельн|ый adj. de cartof; ~ая мука́ feculă.
ка́рточка, -и f. 1. (фотографи́ческая) fotografie, poză. 2. (визи́тная) carte de vizită. 3. (катало́жная) fişă, fişă de cartotecă. 4. (продово́льственная) car-

telă, tichet, talon. **5.** carnet, legitimaţie, carte; *чле́нская* ~ carnet de membru. **6.** listă de bucate, meniu ◇ *почто́вая* ~ carte poştală.

ка́рточн|ый *adj.* **1.** de cărţi de joc; *~ая игра́* joc de cărţi; ~ *стол* masă pentru jocul de cărţi; *(fig.)* ~ *до́мик* castel din cărţi de joc. **2.** de fişă, de cartotecă; ~ *катало́г* fişier alfabetic. **3.** raţionat. distribuit pe cartelă; *~ая систе́ма* regim de distribuire pe cartelă a produselor raţionate.

карто́шка, *-и f.* cartof ◇ *не* ~ nu-i glumă, nu-i un fleac.

карту́з, *-а́ m.* **1.** şapcă, caschetă. **2.** *(mil.)* garguz. **3.** *(înv.)* pungă de hîrtie.

карту́зный *adj.* **1.** de şapcă, de caschetă. **2.** *(mil.)* de garguz.

карту́шка, *-и f.* roza vînturilor.

карусе́ль, *-и f.* căluşel, carusel.

карусе́льный *adj.* de căluşei, de carusel; *(tehn.)* ~ *стано́к* strung vertical, strung carusel.

ка́рцер, *-а m.* carceră.

карье́р[1], *-а m. sg.* galop; *во весь* ~ în galop nebun, în goană nebună ◇ *с ме́ста в* ~ pe neaşteptate; pe nepusă masă; hodoronc-tronc.

карье́р[2], *-а m. (min.)* carieră; *ка́менный* ~ carieră de piatră.

карье́р|а, *-ы f.* **1.** carieră; *сде́лать ~у* a face carieră.

карьери́зм, *-а m. sg.* carierism, arivism.

карьери́ст, *-а m.* carierist, arivist.

карьери́стский *adj.* de carierist, de arivist.

карье́рный *adj.* **1.** de carieră. **2.** de galop.

каса́ни|е, *-я n.* contact, atingere, tangenţă; *(mat.) то́чка ~я* punct de tangenţă; *взаи́мное* ~ contact reciproc.

каса́тельная, *-ой f. (mat.)* tangentă; ~ *к кру́гу* tangentă la cerc; *вне́шняя* ~ tangentă exterioară.

каса́тельно *prep.* cu *gen. (înv.)* referitor la ..., în privinţa ..., cu privire la ..., privitor la ....

каса́тельств|о, *-а n. sg.* legătură, raport, contingenţă, relaţie; *к э́тому вопро́су я не име́ю никако́го ~а* nu am nici o legătură cu această chestiune.

каса́тик[1], *-а m. (folc.)* bădiţă, bădişor, neică, fătul meu.

каса́тик[2], *-а m. (bot.)* stînjenel.

каса́тка, *-и f.* **1.** rîndunică. **2.** *(mod de adresare)* porumbiţă, mîndruliţă.

каса́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. косну́ться)* **1.** *gen.* cu *instr.* a atinge, a se atinge de ... ; ~ *руко́й стола́* a atinge masa cu mîna. **2.** *gen. (fig.)* a interesa, a privi; *э́то тебя́ не ~ется* aceasta nu te priveşte pe tine. **3.** *gen. (fig.)* a atinge, a pomeni, a menţiona, a se referi; *не* ~ *вопро́са* a nu atinge problema ◇ *что каса́ется* ... în ceea ce priveşte ... ; în ce priveşte ... .

ка́ска, *-и f.* cască, coif.

каска́д, *-а m.* **1.** cascadă, cădere de apă. **2.** *(fig.)* cascadă, torent, potop *(de cuvinte, de sunete etc)*; ~ *слов* cascadă de cuvinte. **3.** *(sport)* săritură de pe cal, voltij. **4.** *(tehn.)* etaj, cascadă.

каскади́рование, *-я n. (el.)* legare în cascadă.

каска́дн|ый *adj.* **1.** de cascadă. **2.** *(tehn.)* în cascadă. **3.** *(teatr., înv.)* de varieteu, de cabaret; ~ *репертуа́р* repertoriu de varieteu; *~ая певи́ца* cîntăreaţă de cabaret.

ка́сс|а, *-ы f.* **1.** casă de bani; *несгора́емая* ~ casă de fier; **2.** casă, numerar; *сдать ~у* a preda numerarul. **3.** casă, casierie, serviciul casieriei; *театра́льная* ~ casa de bilete a unui teatru. **4.** casă; *сберега́тельная* ~ casă de economii; ~ *взаимопо́мощи* casă de ajutor reciproc. **5.** *(tipogr.)* casă de litere.

касса́тор, *-а m. (jur.)* recurent.

кассацио́нн|ый *adj. (jur.)* de casaţie, de recurs; *~ая жа́лоба* cerere de recurs; ~ *суд* Curtea de Casaţie.

касса́ци|я, *-и f. (jur.)* **1.** casare; ~ *пригово́ра* casarea unei sentinţe. **2.** recurs; *пода́ть ~ю* a face recurs.

кассе́та, *-ы f.* casetă fotografică.

касси́р, *-а m.* casier.

касси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a casa; ~ *реше́ние суда́* a casa sentinţa tribunalului; ~ *вы́боры* a anula alegerile.

касси́рша, *-и f.* casieriţă.

ка́ссов|ый *adj.* de casă; *~ая кни́га* jurnal de casă.

ка́ста, *-ы f.* castă.

кастанье́ты, *-е́т pl.; sg. -е́та, -ы f.* castaniete.

кастеля́нша, *-и f.* econoamă, responsabilă cu lenjeria *(într-un spital, într-o casă de odihnă etc.)*.

касте́т, *-а m.* box *(armă)*.

ка́стовость, *-и f. sg.* caracter de castă.

ка́стовый *adj.* de castă; ~ *предрассу́док* prejudecată de castă.

касто́р, *-а m. sg. (text.)* castor.

касто́рка, *-и f. sg.* unt/ulei de ricin.

касто́ров|ый[1] *adj.* de ricin; *~ое ма́сло* ulei de ricin.

касто́ров|ый[2] *adj. (text.)* de castor.

кастра́т, *-а m.* castrat, scopit.

кастра́ция, *-и f. sg.* castrare, scopire, jugănire.

кастри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a castra, a scopi, a jugăni.

кастрю́ля, *-и f.* cratiţă, oală.

катаболи́зм, *-а m. (biol.)* catabolism.

катава́сия, *-и f.* **1.** *(bis.)* catavasie. **2.** *(pop.)* zăpăceală, zarvă, dezordine, haos, hărmălaie; *начала́сь* ~ a început zăpăceala/haosul/hărmălaia/harababura.

катаклйзм, *-а m.* cataclism.

катако́мбы, *-о́мб pl.; sg. -ба, -ы f.* catacombe.

катала́жк|а, *-и f. (înv.)* puşcărie, închisoare; *засади́ть/посади́ть в ~у кого́-л.* a băga la puşcărie pe cineva, a turna/a pune la hîrdăul lui Petrache.

катала́за, *-ы f. (biol.)* catalază; ~ *пе́чени* hepatocatalază.

каталепси́ческий *adj. (med.)* cataleptic.

катале́псия, *-и f. sg. (med.)* catalepsie.

катале́птик, *-а m.* cataleptic.

каталепти́ческий *adj.* cataleptic.

ката́лиз, *-а m. (chim.)* cataliză.

катализа́тор, *-а m. (chim.)* catalizator.

катализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (chim.)* a cataliza.

каталити́ческий *adj. (chim.)* catalitic.

катало́жная, *-ой f.* sală de cataloage, catalog.

катало́г, *-а m.* catalog; *алфави́тный* ~ catalog alfabetic; *звёздный* ~ catalogul stelelor.

каталогиза́ция, *-и f. sg.* catalogare.

каталогизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a cataloga.

катало́жн|ый *adj.* **1.** de catalog; *~ая ка́рточка* fişă de catalog. **2.** *~ая, -ой f.* sală de cataloage *(într-o bibliotecă mare)*.

ката́ние, *-я n.* **1.** rostogolire, rulare; ~ *белья́* netezirea rufelor cu măngălăul. **2.** plimbare; ~ *в экипа́же* plimbare cu trăsura; ~ *на ло́дке* plimbare cu barca; ~ *на конька́х* patinaj;

ка́танье, *-я n. (în expr.) не мытьём, так ~м доня́ть кого́-л.* a-i veni cuiva de hac într-un fel sau altul.

ка́танка, *-и f.* oţel-beton în colaci.

ка́таный *adj. (metal.)* laminat.

катапу́льта, *-ы f.* catapultă.

катапульти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a catapulta.

катапульти́руемый *adj.* care poate fi catapultat.

ката́р, *-а m. (med.)* catar.

катара́кт, *-а m. (tehn.)* frînă de ulei.

катара́кта, *-ы f. (med.)* cataractă, albeaţă (la ochi).

катара́льный *adj. (med.)* cataral.

катастро́фа, *-ы f.* catastrofă; *железнодоро́жная* ~ accident de cale ferată.

катастрофи́ческ|ий *adj.* catastrofal, dezastruos.

катастрофи́чность, *-и f. sg.* dezastru, catastrofă, stare desperată.

катастрофи́чн|ый *adj. v. катастрофи́ческий.*

ката́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a rostogoli, a da de-a dura. **2.** a face rotocoale. **3.** *(возить)* a plimba; ~ *в автомоби́ле* a plimba cu automobilul. **4.** *(pf. вы́катать)* a călca, a netezi; ~ *бельё* a călca rufele. **5.** a bate *(pîsla)*. **6.** *(met.)* a lamina.

ката́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a se rostogoli. **2.** a se plimba; ~ *верхо́м* a se plimba călare; ~ *на конька́х* a patina; ~ *на саня́х* a se plimba cu sania. **3.** a se zvîrcoli, a se întoarce de pe o parte pe alta; a se culca cînd pe o parte, cînd pe alta; ~ *от бо́ли* a se zvîrcoli de durere ◇ *как сыр в ма́сле* ~ a o duce grozav; a trăi ca găina la moară; ~ *со́ смеху* a se tăvăli de rîs.

катафа́лк, *-а m.* **1.** catafalc. **2.** dric, car mortuar.

катафоре́з, *-а m. (chim.)* cataforeză.

категориа́льный *adj.* categoric.

категори́чески *adv.* (în mod) categoric; ~ *отказа́ться* a refuza în mod categoric.

категори́ческ|ий *adj.* **1.** *(fil.)* categoric; *~ое сужде́ние* judecată categorică; ~ *императи́в* imperativul categoric. **2.** categoric, tranșant; ~ *прика́з* ordin categoric.

категори́чность, *-и f. sg.* caracter categoric, caracter peremptoriu.

категори́чный *adj. v. категори́ческий (2).*

катего́ри|я, *-и f.* **1.** categorie; *(fil.)* ~ *ка́чества и коли́чества* categoria calităţii şi cantităţii; *граммати́ческие ~и* categorii gramaticale. **2.** categorie, grup; *подводи́ть/подвести́ под ~ю* a încadra într-o anumită categorie; *дели́ть/раздели́ть на ~и* a împărţi în/pe categorii; ~ *по́езда* rangul trenului.

ка́тер, *-а m.; pl. -а́* cuter, şalupă, vedetă; *ло́цманский* ~ pilotină; *торпе́дный* ~ vedetă-torpilor, şalupă-torpilor; *фла́гманский* ~ vedetă-comandant; ~-*букси́р* şalupă-remorcher.

ка́тет, *-а m. (geom.)* catetă.

кате́тер, *-а m. (med.)* cateter.

катехи́зис, *-а m.* catehism.

кати́ть, *качу́, ка́тишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a rostogoli, a da de-a dura; ~ *бо́чку* a rostogoli un butoi. **2.** *(pop.)* a goni, a merge repede *(cu un vehicul)*; ~ *в автомоби́ле* a goni cu automobilul, a rula cu mare viteză.

кати́ться, *качу́сь, ка́тишься vb. ipf.* **1.** a se rostogoli, a aluneca; *во́лны ка́тятся* valurile se rostogolesc; **2.** a se mişca **3.** a curge; *слёзы ка́тятся* lacrimile curg şiroaie ◇ *кати́сь отсю́да!* şterge-o!, ia-o din loc!; *(fig.) ка́тятся дни за дня́ми* zilele trec una după alta.

ка́тище, *-я n. (tehn.)* schelă de pădure.

ка́тк|ий *adj. (reg.)* **1.** care se învîrteşte, care se rostogoleşte uşor; *~ое колесо́* roată care se învîrteşte uşor. **2.** alunecos; *~ая доро́жка* cărare alunecoasă.

каткова́ние, *-я n. (agr.)* tăvălugire.

като́д, *-а m. (fiz.)* catod.

като́дный *adj. (fiz.)* catodic.

като́к, *-тка́ m.* **1.** patinoar; *иску́сственный* ~ patinoar artificial. **2.** *(tehn.)* tăvălug; *парово́й* ~ compresor cu aburi; *доро́жный* ~ cilindru, compresor rutier. **3.** măngălău, sul pentru netezit rufe.

като́лик, *-а m.* catolic.

католици́зм, *-а m. sg.* catolicism.

католи́ческий *adj.* catolic.

католи́чество, *-а n. sg. v. католици́зм*

ка́торг|а, *-и f. sg.* **1.** ocnă, muncă silnică; *сосла́ть на ~у* a condamna la muncă silnică. **2.** *(fig.)* cazně, viaţă de rob, muncă de rob ◇ *ве́чная* ~ ocnă pe viaţă; *су́щая* ~ muncă silnică, nu alta!

каторжа́нин, *-а m.; pl. -а́не -а́н* deţinut, condamnat la muncă silnică, ocnaş.

ка́торжник, *-а m.* ocnaş.

ка́торжн|ый *adj.* **1.** de ocnă, de muncă silnică; *~ые рабо́ты* muncă silnică. **2.** *(fig.)* extrem de greu, istovitor, de rob; ~ *труд* muncă istovitoare, muncă de rob.

кату́шечный *adj.* de bobină, de mosor.

кату́шка, *-и f.* bobină, mosor; ~ *ни́ток* mosor de aţă; *(el.) индукцио́нная* ~ bobină de inducţie ◇ *с кату́шек доло́й* a-şi lepăda potcoavele.

ка́тышек, *-шка m.* cocoloş; *хле́бный* ~ cocoloş de pîine.

катю́ша, *-и f. (pop.) catiuşă (un fel de mortier).*

кауза́льность, *-и f. sg.* cauzalitate.

кауза́льн|ый *adj.* cauzal; *~ая связь* legătură cauzală.

кау́рый *adj.* roib.

ка́устик, *-а m.* sodă caustică.

каусти́ческ|ий *adj.* caustic, corosiv; *~ая со́да* sodă caustică.

каучу́к, *-а m. sg.* cauciuc; *синтети́ческий* ~ cauciuc sintetic; *рогово́й* ~ ebonită; *сыро́й* ~ cauciuc brut.

каучуково́дство, *-а n.* cultura cauciucului.

каучу́ковый *adj.* **1.** de cauciuc, cauciucat. **2.** *(fig.)* elastic.

каучуконо́с, *-а m.* plantă gumiferă.

каучуконо́сный *adj.* gumifer.

кафе́ *n. indecl.* cafenea.

ка́федр|а, *-ы f. sg.* **1.** catedră, pupitru; *говори́ть с ~ы* a vorbi de la catedră. **2.** catedră; *назна́чить на ~у* a numi la catedră; *получи́ть ~у* a primi o catedră; *оста́вить ~у* a părăsi

o catedră; *заве́дующий ~ой* şef de catedră; ~ *политэконо́мии* catedra de economie politică.

кафедра́льн|ый *adj.* **1.** *(bis.)* de catedrală; ~ *собо́р* catedrală. **2.** de catedră.

ка́фель, *-я m.* placă de faianţă, placă de teracotă; cahlă; *шамо́тный* ~ cahlă de şamotă.

ка́фельн|ый *adj.* de faianţă, de teracotă; *~ая печь* sobă de teracotă.

кафете́рий, *-я m.* cafenea.

кафешанта́н, *-а m.* varieteu, cabaret.

кафешанта́нный *adj.* de varieteu, de cabaret.

кафта́н, *-а m.* caftan, anteriu ◇ *Три́шкин* ~ taie din poală şi pune la umăr; a face din cămaşă izmene; anteriul lui moş Arvinte.

кахети́нское *adj.* vin din Kahetia.

кацаве́йка, *-и f.* caţaveică, scurteică.

кача́лка, *-и f.* leagăn, balansoar; fotoliu balansoar, balansier.

кача́ние, *-я m.* legănare, basculare; balansare; ~ *ма́ятника* oscilarea pendulului ◇ ~ *насо́сом* pompare.

кача́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. качну́ть) acuz.* a legăna, a balansa; *во́лны ~ли ло́дку* valurile legănau barca; ~ *ребёнка* a legăna copilul. **2.** *acuz.* a pompa; ~ *во́ду* a pompa apa. **3.** *(pf. mom. качну́ть) instr.* a clătina, a bălăbăni, a mişca încolo şi încoace. **4.** *acuz. (fam.)* a ridica pe mîini şi a sălta în sus *(în semn de admiraţie)*, a purta pe braţe.

кача́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. mom. качну́ться)* **1.** a se legăna, a se clătina, a se balansa; *ло́дка ~лась на во́лнах* barca se legăna pe valuri. **2.** a merge clătinîndu-se, a se împletici.

каче́ли, *-ей pl.* scrînciob, leagăn.

ка́чественно *adv.* calitativ.

ка́чественн|ый *adj.* **1.** calitativ; *~ые измене́ния* schimbări calitative; ~ *показа́тель* indice calitativ. **2.** de calitate superioară, de calitate; *~ая проду́кция* producţie de calitate ◇ *(gram.) ~ое прилага́тельное* adjectiv calificativ.

ка́честв|о, *-а n.* **1.** *sg.* calitate; *(fil.) перехо́д коли́чества в* ~ trecerea cantităţii în calitate; *высо́кого ~а* de calitate superioară; *ни́зкого ~а* de calitate inferioară. **2.** calitate, însuşire; *высо́кие душе́вные ~а* înalte însuşiri morale. **3.** calitate *(la şah)*; *поже́ртвовать* ~ a sacrifica calitatea ◇ *в ~е (кого́-л., чего́-л.)* în calitate de ...; ca ... ; cu titlu de ... ;

ка́чк|а, *-и f.* **1.** *(mar.)* balans, balansare; *килева́я* ~ tangaj; *бокова́я* ~ ruliu. **2.** trepidaţie.

качну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *кача́ть (1, 3).*

качну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *кача́ться.*

ка́ш|а, *-и f. sg.* **1.** terci, păsat; *гре́чневая* ~ terci de hrişcă; *ма́нная* ~ griş fiert, griş cu lapte. **2.** *(fig.)* harababură, haos, dezordine, zăpăceală, talmeş-balmeş; ~ *в голове́ у кого́-л.* în capul lui e un talmeş-balmeş nemaipomenit ◇ *завари́ть ~у* a stîrni o poveste, a stîrni o încurcătură; *ты завари́л ~у, ты и расхлёбывай* tu ai încurcat iţele, tu să le descurci; singur ţi-ai făcut-o, singur s-o desfaci; *расхлёбывать ~у за други́х* a plăti oalele sparte; *(glum.) берёзовая* ~ bătaie cu nuiele, papară; *сапоги́ ~и про́сят* cizmele sînt găurite; *с кем-л. ~и не сва́ришь* nu te poţi înţelege cu el; nu faci nici o brînză cu el; *с ~ей съесть кого́-л.* a mînca de viu pe cineva; *(сло́вно)* ~ *во рту́* parcă ar avea mămăligă în gură; *ма́ло ~и ел* e cu caş la gură.

кашало́т, *-а m. (zool.)* caşalot.

кашева́р, *-а m. (înv.)* bucătar.

кашева́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a face pe bucătarul.

ка́шель, *-шля m. sg.* tuse; *сухо́й* ~ tuse seacă.

кашеми́р, *-а m. sg. (text.)* caşmir.

кашеобра́зный *adj.* ca terciul.

ка́шица, *-ы f.* **1.** terci subţire. **2.** chiseliţă.

ка́шка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *ка́ша*. **2.** *(pop.)* trifoi, floarea trifoiului.

ка́шлянуть, *-ну, -нешь; vb. pf. mom.* de la *ка́шлять.*

ка́шлять, *-яю, -яешь vb. ipf. (pf. mom. ка́шлянуть)* a tuşi.

кашне́ *n. indecl.* fular.

кашта́н, *-а m.* **1.** castan. **2.** castană ◇ *таска́ть ~ы из огня́ чужи́ми рука́ми* a scoate castanele din foc cu mîna altuia.

кашта́новый *adj.* **1.** castaniu, maron. **2.** castaniu, şaten. **2.** de castan.

каю́к[1], *-а m. (mar.)* caic.
каю́к[2] *m. indecl. (pop. în expr.) ему́ ~ (пришёл)* s-a zis cu el; s-a dus pe copcă.
каю́та, *-ы f. (mar.)* cabină.
каю́т-компа́ния, *каю́т-компа́нии f. (mar.)* sală de mese *(pe un vas militar)*, salonul ofițerilor.
ка́яться, *ка́юсь, ка́ешься vb. ipf. (pf. пока́яться) в + prepl.* a se căi, a regreta, a-i părea rău, a recunoaște o greșeală făcută ◇ *(cuv. modal) ка́юсь* recunosc.
квадра́нт, *-а m.* 1. *(mat.)* cvadrant, cadran. 2. raportor, goniometru.
квадра́т, *-а m.* pătrat; *(mat.) возвести́ в ~* a ridica la pătrat, a ridica la puterea a doua ◇ *в ~е* la pătrat, neîntrecut.
квадра́тно-гнездово́й *adj. (agr.) ~ спо́соб поса́дки* sădire/semănare în cuiburi așezate în pătrat.
квадра́тн|ый *adj.* pătrat; *~ые ско́бки* paranteze pătrate; *~ метр* metru pătrat; *~ое уравне́ние* ecuație la pătrat; *~ ко́рень* rădăcină pătrată; *~ое расположе́ние* dispoziție/așezare în carouri.
квадрату́ра, *-ы f.* cvadratură; *~ кру́га* cvadratura cercului.
квазинау́чный *adj.* pseudoștiințific.
ква́канье, *-я n. sg.* orăcăit.
ква́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a orăcăi.
ква́кша, *-и f.* brotăcel, brotac, broatec.
квалифика́ци|я, *-и f. sg.* 1. calificare. 2. calificare, nivel profesional; *повыше́ние ~и* ridicarea nivelului profesional. 3. profesie, specialitate, calificare; *приобрести́ ~ю то́каря* a căpăta calificare de strungar.
квалифици́рованный 1. *p.t.p.* de la *квалифици́ровать*. 2. *adj.* calificat; *~ труд* muncă calificată.
квалифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* 1. a stabili/a verifica gradul de calificare (al cuiva). 2. a califica, a caracteriza.
квант, *-а m. (mat. fiz.)* cuantic, de cuante, al cuantelor; *тео́рия ~* teoria cuantelor.
ква́нтов|ый *adj. (mat. fiz.)* cuantic, de cuante, al cuantelor; *~ая меха́ника* mecanica cuantică.

ква́рта, *-ы f.* 1. cvartă, oca. 2. *(muz. sport)* cvartă.
кварта́л, *-а m.* 1. cartier; zonă a orașului. 2. pătrar, trimestru; *по ~ам* trimestrial, pe trimestre.
кварта́льн|ый *adj.* 1. de cartier; *(înv.) ~ надзира́тель* comisar de poliție. 2. trimestrial; *~ план* plan trimestrial. 3. *~ый, -ого m. (înv.) v. надзира́тель.*
кварте́т, *-а m. (muz.)* cvartet.
кварти́р|а, *-ы f.* locuință, apartament; *~ и стол* pensiune completă, casă și masă; *сдаётся ~* apartament de închiriat; *встава́ть/встать на ~у* a închiria o locuință; *сдава́ть ~у* a lua, a ține în gazdă; *стоя́ть на ~е/на ~ах* a fi în gazdă; *съе́хать с ~ы* a părăsi o locuință; *коммуна́льная ~* apartament comun; *занима́ть ~у* a ocupa un apartament; *обставля́ть ~у* a mobila un apartament; *отводи́ть/отвести́ ~у* a pune la dispoziție o locuință, a caza, a repartiza o locuință. 2. *pl. (mil.)* cantonament, loc de încartiruire; *зи́мние ~ы* cantonament de iarnă ◇ *(mil.) гла́вная ~* cartier general.
квартира́нт, *-а m. (pop.)* locatar, chiriaș, subchiriaș.
кварти́рн|ый *adj.* de locuință, de apartament; *~ая пла́та* chirie.
квартирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pop.)* 1. a locui, a sta *(în gazdă)*. 2. *(mil.)* a se încartirui, a se cantona, a fi încartiruit/cantonat.
квартиронанима́тель, *-я m. v. квартиросъёмщик.*
квартиросъёмщик, *-а m.* locatar, chiriaș.
квартирьéр, *-а m.* militar însărcinat cu încartiruirea.
квартпла́та, *-ы f. = кварти́рная пла́та* chirie.
кварц, *-а m. sg. (mineral.)* cuarț.
ква́рцевый *adj. (mineral.)* de cuarț.
кварци́т, *-а m. sg. (mineral.)* cuarțită.
квас, *-а m.; pl. -ы* cvas; *медо́вый ~* cvas de miere ◇ *перебива́ться с хле́ба на ~* a trage targa pe uscat; a trage mîța de coadă.
ква́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. ipf. (pf. заква́сить) acuz.* a face să fermenteze; a mura, a pune la murat/la acrit.

квасно́й *adj.* de cvas, al cvasului ◇ *(iron.) ~ патриоти́зм* patriotism îngust, patriotism de paradă.
квас|о́к, *-ска́ m.* 1. *dim.* de la *квас.* 2. acreală, acrime, aciditate; *с ~ко́м* acrișor.
квасцо́вый *adj. (chim.)* de alaun, de piatră acră; *(mineral.) ; ~ ка́мень* alaunit.
квасцы́, *-о́в pl. (chim.)* piatră acră, alaun.
ква́шение, *-я n. sg.* fermentare, murat, murare, acrire.
ква́шен|ый *adj.* acrit, murat, fermentat; *~ая капу́ста* varză murată.
квашня́, *-и́ f.; gen. pl. -не́й* 1. covată, copaie, albie. 2. *(reg.)* aluat dospit. 3. *(fig. pop.)* bleg, papă-lapte, nătăfleț.
кве́рху *adv.* în sus; în aer.
кви́нт|а, *-ы f. (muz. sport)* cvintă ◇ *пове́сить нос на ~у* a nu-i fi toți boii acasă; a fi plouat.
квинте́т, *-а m. (muz.)* cvintet.
квинт-эссе́нция, *-и f.* chintesență.
квит, *pred. v. кви́ты*
квитанцио́нный *adj.* de chitanță, de recipisă; *~ая кни́жка* chitanțier.
квита́нция, *-и f.* chitanță, recipisă.
квито́к, *-тка́ m. (pop.)* chitanță, recipisă, bon, etalon.
кви́ты *pred.* a fi chit; *мы тепе́рь ~* acum sîntem chit.
кво́рум, *-а m.* numărul necesar de participanți pentru a considera o adunare legal constituită.
кво́та, *-ы f.* cotă, coeficient, procent; *иммиграцио́нная ~* cotă de imigrare.
кво́хтанье, *-ья n.* cloncănit, cotcodăcit.
квохта́ть, *кво́хчет vb. ipf. (reg.)* a cotcodăci, a cloncăni.
кегельба́н, *-а m. (sport)* popicărie.
ке́гельный *adj.* de popice.
ке́гли, *-ей pl.; sg. -ля, -и f.* popice; *игра́ть в ~* a juca popice.
кегль, *-я m. (poligr.)* corp.
кедр, *-а m. (bot.)* cedru.
кедро́вый *adj. (bot.)* de cedru.
ке́ды, *кед pl.; sg. ке́да, -ы f.* pantofi de gimnastică, bascheți.
кейф, *-а m. (înv.)* trîndăvie, odihnă plăcută.
кейфова́ть, *-фу́ю, -фу́ешь vb. ipf. (înv.)* a trîndăvi, a se odihni; *~ по́сле обе́да* a-și face siesta după masă.

кекс, *-а m.* chec.
келе́йно *adv. (fam.)* în secret, cu ușile închise.
келе́йный *adj.* 1. de chilie, al chiliei. 2. *(fig.)* tainic, secret, pe ascuns.
ке́льнер, *-а m.* chelner, ospătar.
ке́льнерша, *-и f.* chelneriță, ospătăriță.
ке́льтский *adj.* celtic.
ке́льты, *-ов pl.; sg. кельт, -а m.* celți.
ке́лья, *-и f.; gen. pl. -лий* chilie.
ке́мпинг, *-а m.* camping.
кенгуру́ *m. indecl. (zool.)* cangur.
кенды́рь, *-я m. sg. (bot.)* chendîr, iută de India.
кента́вр, *-а m. (mitol.)* centaur.
кепи *n. indecl.* chipiu, caschetă, șapcă.
ке́пка, *-и f.* șapcă.
кера́мика, *-и f. sg.* 1. *col.* ceramică, obiecte de ceramică. 2. olărie, ceramică.
керами́ческий *adj.* 1. de ceramică. 2. de olărie.
керати́н, *-а m. sg. (chim.)* cheratină.
керати́т, *-а m.* 1. *(med.)* inflamare a corneei, cheratită. 2. *sg. (mineral.)* cheratită.
ке́рнер, *-а m. (tehn.)* punctator, chernăr.
керога́з, *-а m.* mașină de gătit cu petrol *(un fel de primus)*.
кероси́н, *-а m. sg.* petrol, gaz lampant.
кероси́нка, *-и f.* lampă de gătit cu petrol.
кероси́нный *adj.* de/cu petrol *(lampant)*; de/cu gaz.
кероси́новый *adj.* de petrol, de gaz lampant.
ке́сарев, *-а; -о adj. (med.) ~о сече́ние* operație cezariană.
ке́сар|ь, *-я m. (înv.)* cezar, împărat, monarh ◇ *~ю ке́сарево (dați)* cezarului ce e al cezarului.
кессо́н, *-а m. (tehn.)* ecluză cu aer comprimat, cheson.
кессо́нщик, *-а m.* lucrător la cheson.
кессо́нный *adj. (tehn.)* de ecluză, de cheson.
кета́, *-ы́ f. (iht.)* somon de Siberia, ketă.
кето́в|ый *adj. (iht.)* de somon de Siberia ◇ *~ая икра́* icre de Manciuria.
кето́н, *-а m. (chim.)* cetonă.
кефа́ль, *-и f. (iht.)* chefal, laban.

кефи́р, *-а m.* chefir.
кефи́рный *adj.* de chefir.
кибернетиза́ция, *-и f.* cibernetizare; ~ *произво́дства* cibernetizarea producției.
киберне́тика, *-и f.* cibernetică.
кибернети́ческий *adj.* cibernetic, de cibernetică.
киби́тка, *-и f. (înv.)* **1.** (un fel de) căruță cu coviltir. **2.** cort, șatră.
кива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. кивну́ть)* **1.** *instr.* a da din cap *(în semn de aprobare, dezaprobare, salut etc.)*; ~ *кому́-л.* a saluta pe cineva cu capul. **2.** *на + acuz.* a arăta pe cineva cu capul ◇ *(fig. pop.)* ~ *на кого́-л.* a arunca/a da vina pe cineva.
ки́вер, *-а; pl. m. (înv.)* chivără.
кивну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *кива́ть*.
киво́к, *-вка́ m.* semn cu capul.
кида́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. ки́нуть)* a arunca, a azvîrli; ~ *мяч* a arunca mingea ◇ ~ *жре́бий* a trage la sorți.
кида́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. ки́нуться)* a se arunca, a se azvîrli, a se năpusti, a se repezi; ~ *кому́-л. в объя́тия* a se arunca în brațele cuiva. **2.** a arunca unul în altul; ~ *камня́ми* a arunca cu pietre unul în altul. **3.** *pas.* de la *кида́ть*.
кизи́л, *-а m. sg. (bot.)* **1.** corn. **2.** coarne.
кизи́лов|ый *adj. (bot.)* **1.** de corn. **2.** de coarne. **3.** ~*ые*, *-ых pl.* cornacee.
кизи́ль, *-я́ m. sg. v. кизи́л.*
кизи́льник, *-а m. sg. (bot.)* **1.** corn. **2.** desiș de corni.
кизя́к, *-а m. (reg.)* tizic, tor.
кий, *-я m.* tac *(la biliard)*.
кики́мор|а, *-ы f.* **1.** *(folc.)* mumapădurii. **2.** *(fig. glumeț)* sperietoare, momîie; *ходи́ть* ~*ой* a umbla lăîîu, ca o momîie.
кила́, *-ы́ f. (pop. reg.)*; *pl.* *ки́лы, ки́лам* hernie.
килева́ние, *-я n. (mar.)* carenaj.
килев|о́й *adj.* de chilă; *(mar.)*; ~*ая ка́чка* tangaj.
киле́чный *adj.* de la *ки́лька*
кило́ *n. indecl. v. килогра́мм*
килоампе́р, *-а m. (fiz.)* kiloamper.
килова́тт, *-а m. (fiz.)* kilowatt.
килова́тт-час, *-а m. (fiz.)* kilowatt-oră.
килоге́рц, *-а m. (fiz.)* kiloherz.
килогра́мм, *-а m.* kilogram.
килограммоме́тр, *-а m. (fiz.)* kilogram-metru.
килогра́ммовый *adj.* de kilogram, de un kilogram.
килоджо́уль, *-я m. (fiz.)* kilojoule.
килокалори́я, *-и f.* kilogram-calorie.
килоли́тр, *-а m.* kilolitru.
киломе́тр, *-а m.* kilometru.
киль, *-я m.* **1.** *(mar.)* chilă, carenă. **2.** *(av.)* derivă.
кильва́тер, *-а m. (mar.)* siaj, dîră, urmă, cale de vîrtejuri.
кильва́терный *adj. (mar.)* de siaj.
ки́лька, *-и f.* scrumbie *(de Estonia)*.
ки́льсон, *-а m. (mar.)* carlingă.
кимо́граф, *-а m.* chimograf.
кимоно́ *n. indecl.* chimono.
кинамо́н, *-а m. (înv.)* scorțișoară.
ки́нгстон, *-а m. (mar.)* supapă de fund.
кинема́тика, *-и f. sg. (fiz.)* cinematică.
кинемати́ческий *adj. (fiz.)* cinematic.
кинемато́граф, *-а m. (înv.)* cinematograf, cinema.
кинематографи́ст, *-а m.* cineast.
кинематографи́ческий *adj.* de cinematografie, cinematografic.
кинематогра́фия, *-и f. sg.* cinematografie.
кинеско́п, *-а m.* cinescop.
кинесте́зия, *-и f. (biol.)* chinestezie.
кине́тика, *-и f. sg. (fiz.)* cinetică.
кинети́ческ|ий *adj. (fiz.)* cinetic; ~*ая эне́ргия* energie cinetică.
кинжа́л, *-а m.* pumnal ◇ ~ *в се́рдце/в грудь* ca un pumnal în inimă.
кинжа́льный *adj.* de pumnal.
кино́ *n. indecl.* **1.** cinema, cinematograf. **2.** cinematografie, cinematograf; *сове́тское* ~ cinematografia sovietică; *немо́е* ~ cinematograful mut; *звуково́е* ~ cinematograful sonor.
киноактёр, *-а m.* actor de cinema.
киноаппара́т, *-а m.* aparat de filmat; aparat de proiecție.
киноаппарату́ра, *-ы f.* echipament/utilaj cinematografic.

киноарти́ст, *-а m.* artist de cinematograf.
киноателье́ *n. indecl. v. киносту́дия*
кинобу́дка, *-и f.* cabină/cameră de proiecție.
кинова́рный *adj.* **1.** *(mineral.)* de cinabru. **2.** *(chim.)* de chinovar.
ки́новарь, *-и f.* **1.** *(mineral.)* cinabru. **2.** *(chim.)* chinovar.
кинове́дение, *-я n. sg.* știință cinematografică.
киналове́дческий *adj.* de cinematografie; ~ *факульте́т* facultatea de cinematografie.
киножурна́л, *-а m.* jurnal cinematografic.
кинoза́л, *-а m.* sală de cinema.
кинозвезда́, *-ы́ f.* stea de cinema.
киноиску́сство, *-а n.* artă cinematografică.
кинока́мера, *-ы f.* aparat de filmat, cameră de filmat.
кинокарти́на, *-ы f.* film de cinema.
кинокоме́дия, *-и f.* comedie cinematografică.
киноле́нта, *-ы f.* peliculă, film de cinematograf.
кинолюби́тель, *-я m.* cineast amator.
киномеха́ник, *-а m.* operator de proiecție cinematografică.
кинооперáтор, *-а m.* operator cinematografic *(de filmare, de turnare)*.
кинопередви́жка, *-и f.* caravană cinematografică, cinematograf mobil.
киноплёнка, *-и f.* peliculă cinematografică, film cinematografic.
кинопремье́ра, *-ы f.* premieră cinematografică, film în premieră.
кинопрока́т, *-а m.* direcție de difuzare a filmelor.
кинопромы́шленность, *-и f.* industrie cinematografică.
кинорабо́тник, *-а m.* cineast.
кинорежиссёр, *-а m.* regizor de film, regizor de cinema.
кинорепортёр, *-а m.* reporter cinematografic.
киносе́ть, *-и f.* rețea cinematografică.
киносту́дия, *-и f.* studiou cinematografic.
киносцена́рий, *-я m.* scenariu de film.
киносъёмка, *-и f.* filmare.
киносъёмочный *adj.* de filmat; ~ *аппара́т* aparat de filmat.
кинотеа́тр, *-а m.* cinematograf; ~ *повто́рного фи́льма* cinematecă.
кинотéхника, *-и f. sg.* tehnică cinematografică.
киноустано́вка, *-и f.* instalație de cinematograf.
кинофа́брика, *-и f.* fabrică de filme.
кинофестива́ль, *-я m.* festival cinematografic.
кинофика́ция, *-и f. sg.* amenajarea rețelei cinematografice.
кинофи́льм, *-а m.* film de cinematograf; *цветно́й* ~ film în culori, film tehnicolor.
кинофици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a amenaja noi cinematografe, a mări rețeaua cinematografică. **2.** a adapta pentru cinematograf.
кинохро́ника, *-и f.* **1.** jurnal de actualități. **2.** cronică cinematografică.
ки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *кида́ть*.
ки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *кида́ться*.
кио́ск, *-а m.* chioșc, pavilion; *газе́тный* chioșc de ziare.
киоскёр, *-а m.* vînzător într-un chioșc.
кио́т, *-а m. (bis.)* cutia icoanei, chivot.
ки́па, *-ы f.* **1.** teanc, grămadă, morman; ~ *тетра́дей* teanc de caiete. **2.** balot; ~ *хло́пка* balot de bumbac.
кипари́с, *-а m. (bot.)* chiparos.
кипари́совый *adj. (bot.)* de chiparos, făcut din chiparos.
кипе́ни|е, *-я n. sg.* fierbere, clocotire; *(fiz.) то́чка* ~*я* punct de fierbere.
ки́пень, *-и f.* și *-пня́ m. sg.* **1.** *(înv.)* apă clocotită, uncrop. **2.** spumă albă; *бе́лый как* ~ alb ca spuma laptelui.
кип|е́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. вскипе́ть) (pers. 1 și 2 nefolosite)* a fierbe, a clocoti *(despre lichide)*; ~ *ключо́м* a fierbe în clocote. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (fig.)* a clocoti; a fi în toi; *рабо́та* ~*и́т* munca e în toi. **3.** *(pf. вскипе́ть) instr. (fig.)* a fierbe, a clocoti; a spumega; ~ *зло́бой* a fierbe/a spumega de mînie.
кипре́й, *-я m. (bot.)* pufuliţe, zburătoare.
кипу́честь, *-и f. sg.* impetuozitate, febrilitate.

кипу́ч|ий *adj.* **1.** clocotitor, spumegător; ~ *пото́к* torent clocotitor. **2.** *(fig.)* impetuos, febril, viu, intens, încordat; ~*ая де́ятельность* activitate febrilă/intensă.

кипяти́льник, *-а m.* **1.** aparat de fiert apă, fierbător. **2.** boiler.

кипяти́льный *adj.* de/pentru fiert; ~ *котёл* cazan pentru fiert.

кипяти́ть, *-ячу́, -яти́шь vb. ipf. (pf. вскипяти́ть) acuz.* a fierbe, a pune la fiert.

кипяти́т|ься, *-ячу́сь, -яти́шься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se fierbe; *бельё* ~*ся* rufele se fierb. **2.** *(fig.)* a se enerva, a se înfierbînta.

кипято́к, *-тка́ m. sg.* apă clocotită, uncrop.

кипяче́ние, *-я n. sg.* fierbere, clocotire.

кипячён|ый *adj.* fiert, clocotit; ~*ая вода́* apă fiartă.

кира́са, *-ы f.* cuirasă, platoșă.

кираси́р, *-а m. (mil. înv.)* cuirasier.

кирги́зка, *-и f.* kirghiză.

кирги́зы, *-ов pl.; sg. -и́з, -а m.* kirghizi *(locuitori ai R.S.S. Kirgheze).*

кирги́зский *adj.* kirghiz, din Kirghizia.

ки́рзов|ый *adj.* din pînză impermeabilă; ~*ые сапоги́* cizme din pînză impermeabilă.

кири́ллица, *-ы f. sg.* alfabetul chirilic.

кири́лловский *adj.* chirilic.

ки́рка, *-и f.* biserica protestantă.

кирка́, *-и́ f.* tîrnăcop.

кирп|и́ч, *-а́ m.* **1.** cărămidă; *огнеупо́рный* ~ cărămidă refractară; *возду́шный* ~ cărămidă nearsă; *жжёный* ~ cărămidă arsă; *облицо́вочный* ~ cărămidă aparentă; *класть* ~*ичи́* a pune/a așeza cărămizi. **2.** brichetă; *торф в* ~*ича́х* brichete de turbă.

кирпи́чник, *-а m.* cărămidar.

кирпи́чн|ый *adj.* **1.** de/din cărămidă; ~ *заво́д* fabrică de cărămidă. **2.** cărămiziu; ~*ого цве́та* de culoare cărămizie ◇ ~ *чай* ceai presat.

кисе́йн|ый *adj.* de muselină ◇ ~*ая ба́рышня* fată/domnișoară fandosită.

кисе́л|ь, *-я́ (-ю́) m.* cremă gelatinoasă; *фрукто́вый* ~ jeleu de fructe ◇ *(glum.) деся́тая (седьма́я) вода́ на* ~*е́* neam după Adam; *за семь вёрст* ~*я́ хлеба́ть* a face degeaba un drum lung; a umbla șapte poște pentru o nimica toată; *дать/подда́ть* ~*я́/* ~ *под зад* a da un picior în spate.

кисе́льн|ый *adj.* de la *кисе́ль* ◇ *(în basme) моло́чные ре́ки,* ~*ые берега́* țara unde curge lapte și miere.

кисе́т, *-а m.* pungă mică, chisea; ~ *для табаку́* chisea, pungă pentru tabac.

кисе́тный *adj.* de chisea, de pungă pentru tutun.

кисея́, *-и́ f. sg.* muselină.

кисле́ть, *-е́ет vb. ipf.* a se înăcri, a se acri, a se oțeti.

кисли́нк|а, *-и f. (pop.) с* ~*ой* cu un gust acrișor.

кисли́ца, *-ы f. sg. (bot.)* măcrișul-iepurelui.

ки́сло *adv.* acru; *(fig.)* ~ *улыбну́ться* a zîmbi acru.

кислова́тость, *-и f. sg.* gust acrișor; aciditate.

кислова́тый *adj.* cam acru, acrișor, acidulat.

кисломе́р, *-а m. (el.)* acidometru.

кислоро́д, *-а m. sg.* oxigen; *атома́рный* ~ oxigen atomic; *акти́вный* ~ oxigen activ.

кислоро́дн|ый *adj.* de/cu oxigen, oxigenat ◇ *(med.)* ~*ая поду́шка* balon cu oxigen.

кисловла́дкий *adj.* dulce-acrișor.

кислота́, *-ы́ f.* **1.** *sg.* acrime, acreală, acritură. **2.** *(chim.)* acid; *се́рная* ~ acid sulfuric; vitriol; *ка́мфорная* ~ acid camforic; *азо́тная* ~ acid azotic/nitric; *у́ксусная* ~ acid acetic; *лимо́нная* ~ acid citric; sare de lămîie; *соля́ная* ~ acid clorhidric; *бензо́йная* ~ acid benzoic.

кисло́тност|ь, *-и f. sg.* aciditate; ~ *желу́дочного со́ка* aciditatea sucului gastric; *(med.) повы́шенная* ~*и* hiperaciditate; *(chim.) о́бщая* ~ aciditate totală.

кисло́тн|ый *adj.* acid; ~*ые краси́тели* coloranți acizi.

кислотноупо́рный *adj. (tehn.)* rezistent la acizi, antiacid, anticoroziv.

ки́сл|ый *adj.* **1.** acru; ~*ое я́блоко* măr acru. **2.** acru, înăcrit; ~*ая капу́ста* varză acră; ~*ое молоко́* lapte acru. **3.** *(chim.)* acid, acidulat; ~ *раство́р* soluție acidă. **4.** acru, înăcrit, posomorît, amar; ~*ое лицо́* mutră acră; *сде́лать* ~*ую ми́ну* a face o mutră acră.

кисля́тина, *-ы f. (fam.)* **1.** *sg.* acreală, acritură. **2.** *(fig.)* om plicticos, pcamă acră.

ки́сн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** *(pf. проки́снуть)* a se acri, a se înăcri, a deveni acru. **2.** *(fig. fam.)* a fi prost dispus, a fi morocănos.

киста́, *-ы́ f. (med.)* chist.

кистеви́дный *adj. (bot.)* în formă de ciorchine.

кисте́н|ь, *-я́ m. (înv.)* ghioagă ◇ *гуля́ть/ходи́ть с* ~*ем* a haiduci, a ieși la drumul mare.

кистеобра́зный *adj. v. кистеви́дный*

ки́сточк|а, *-и f. dim.* pensulă mică, pămătuf, penel; ~ *для бритья́* pămătuf de ras ◇ *(fam.) на́ше вам с* ~*ой!* te salut și n-am cuvinte!

кист|ь [1], *-и f.* **1.** pensulă, penel. **2.** ciucure, canaf; *колпа́к с* ~*ью* fes cu ciucure/cu canaf. **3.** *sg. (fig.)* penel, pictură; *владе́ть* ~*ью* a picta bine, a fi mare pictor; *вы́йти из-под* ~*и* a ieși de sub penel; *бро́сить/оста́вить* ~ a se lăsa de pictură, a nu se mai ocupa de pictură; *не брать* ~ *в ру́ки* a nu mai lua penelul în mînă. **4.** ciorchine; ~ *виногра́да* ciorchine de strugure.

кисть [2], *-и f. (anat.)* palmă.

кит, *-а́ m.* balenă.

китаеве́д, *-а m. v. китаи́ст*

китаеве́дение, *-я n.* sinologie.

китаи́ст, *-а m.* sinolog.

кита́йск|ий *adj.* chinez, chinezesc; ~ *язы́к* limba chineză ◇ ~*ие те́ни* umbre chinezești; ~*ая стена́* zid chinezesc; ~*ая гра́мота* tărîm necunoscut.

кита́йцы, *-ев pl.; sg. кита́ец, -а́йца m.* chinezi.

китая́нка, *-и f.* chinezoaică.

ки́тель, *-я m.* tunică.

китобо́ец, *-ца m. (су́дно)* balenieră.

китобо́й, *-я m.* balenieră.

китобо́йн|ый *adj.* de vînat balene; ~*ое су́дно* balenieră, vas de vînat balene.

кито́вый *adj.* de balenă; ~ *жир* grăsime de balenă; ~ *ус* os de balenă; ~ *про́мысел* pescuitul balenelor.

китоло́в, *-а m.* vînător de balene.

китоло́вный *adj.* de vînat balene.

китообра́зные, *-ых pl. (zool.)* cetacee.

кичи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. ipf. instr.* a se făli, a se lăuda, a se fuduli; ~ *успе́хами* a se lăuda cu succesele.

кичли́вость, *-и f. sg.* lăudăroșenie, îngîmfare, trufie, fudulie, aroganță.

кичли́вый *adj.* lăudăros, îngîmfat, trufaș, arogant, fudul.

киш|е́ть, *-и́т vb. ipf.* **1.** a mișuna, a foi, a colcăi. **2.** *instr.* a fi plin, a mișuna ◇ *кишмя́* ~ cîtă frunză și iarbă.

кише́чник, *-а m. (anat.)* intestine; *очи́стить* ~ a lua un purgativ.

кишечнополостны́е, *-ы́х pl. (zool.)* celenterate.

кише́чн|ый *adj.* **1.** de intestin, intestinal; ~*ое заболева́ние* boală intestinală. **2.** din mațe; ~*ые стру́ны* coarde făcute din mațe.

кишк|а́, *-и́ f.* **1.** *(anat.)* intestin; maț; *то́лстая* ~ intestinul gros; *пряма́я* ~ rect; *то́нкая* ~ intestinul subțire; *двенадцатипёрстная* ~ duoden. **2.** *pl.* aparatul digestiv. **3.** furtun, tulumbă; *пожа́рная* ~ tulumbă de incendiu; ~ *для поли́вки са́да* furtun de stropit grădina ◇ *(pop.)* ~ *тонка́* sau *слаба́* sau ~*и́ не вы́держат* nu ține ața; nu ne țin curelele; *надорва́ть* ~*и (со сме́ху)* a nu mai putea de rîs; a se tăvăli de rîs; *вы́мотать(все)* ~*и кому́-л.* a slei pe cineva de puteri; *вы́пустить* ~*и из кого́-л.* a spinteca pe cineva; ~ ~*е́ ку́киш пока́зывает* a-i chiorăi mațele de foame.

кишла́к, *-а́ m.* chișlac *(sat în Asia Mijlocie).*

кишми́ш, *-а m. sg.* stafide.

кишмя́ *adv. (în expr.)* ~ *кише́ть* a mișuna, a furnica, a foi, a fi cîtă frunză și iarbă.

клавеси́н, *-а m.* clavecin.

клавиату́ра, *-ы f.* claviatură.

клавико́рды, *-ов pl. (muz.)* clavicord.

кла́виш, *-а m. (muz.)* clapă.

кла́вишный *adj.* cu clape, de clape; ~ *инструме́нт* instrument cu clape.

клад, *-а m.* comoară.

кла́дбище, *-а n.* cimitir.

кладби́щенский *adj.* de cimitir.

кла́дезь, *-я m. (în expr. iron.)* ~ *(пре)му́дрости* comoară de înțelepciune; ~ *зна́ний* burduf de carte; tobă de învățătură.

кла́дка, *-и f. (constr.)* zidărie, zidire; *бето́нная* ~ zidărie de beton; *кирпи́чная* ~ zidărie de cărămidă.

кладова́я, *-о́й f.* **1.** magazie, depozit. **2.** cămară.

кладо́вка, *-и f.* cămară; debara.

кладовщи́к, *-а́ m.* șef de magazie, magaziner.

кладь, *-и f. sg. col.* bagaje, încărcătură; *ручна́я* ~ bagaje de mînă.

кла́ка, *-и f. sg. col. (teatr.)* oameni plătiți pentru a aplauda artiștii, galerie.

клакёр, *-а m. (teatr.)* persoană plătită pentru a aplauda artiștii.

кла́ксон, *-а m. (auto)* claxon.

клан, *-а m. (ist.)* clan.

кла́ня|ться, *-яюсь, -яешься vb. ipf. (pf. поклони́ться)* **1.** *dat.* sau *с* + *instr.* a saluta; *(înv.) честь име́ю* ~ am onoarea să vă salut. **2.** *dat.* a transmite salutări/complimente *(prin cineva sau printr-o scrisoare)*; *~йтесь ва́шим* salutări acasă. **3.** *dat.* sau *пе́ред* + *instr.* *(fig. fam.)* a se ploconi, a se căciuli, a se pleca. **4.** *dat.* cu *instr.* *(înv.)* a aduce un plocon.

кла́пан, *-а m.* **1.** *(tehn.)* supapă, ventil; *предохрани́тельный* ~ supapă de siguranță; *выхлопно́й/выпускно́й* ~ supapă de evacuare; *запо́рный* ~ supapă de închidere. **2.** clapetă *(la instrumente de suflat)*, clapă **3.** *(anat.)* valvulă cardiacă. **4.** clapă *(la buzunare)* ◇ *закры́ть* ~ a închide pliscul; a nu mai da din gură.

кларне́т, *-а m.* clarinet.

кларнети́ст, *-а m.* clarinetist.

класс [1], *-а m.* clasă; *рабо́чий* ~ clasa muncitoare; *госпо́дствующий* ~ clasa dominantă; *иму́щие ~ы* clase avute.

класс [2], *-а m.* **1.** clasă; *учени́к пе́рвого ~а* elev în clasa întîi; ~ *пе́ния в консервато́рии* clasă de canto la conservator. **2.** clasă, sală de curs. **3.** clasă, categorie; ~ *млекопита́ющих* clasa mamiferelor; *(mat.)* ~ *едини́ц* clasa unităților; *каю́та пе́рвого ~а* cabină de clasa întîi. **4.** nivel, clasă; *игра́ высо́кого ~а* joc de înaltă factură, joc de mare clasă.

кла́ссик, *-а m.* **1.** clasic; *ру́сские ~и* clasicii ruși. **2.** clasic, adept al clasicismului. **3.** specialist în filologia clasică, clasicist.

кла́ссика, *-и f. col.* operele clasice.

классифика́тор, *-а m.* **1.** clasificator, cel care clasifică. **2.** clasor, aparat de clasare.

классификацио́нный *adj.* de clasificare.

классифика́ция, *-и f.* **1.** *sg.* clasificare, clasificație. **2.** sistem de clasificare; *устаре́лая* ~ sistem de clasificare învechit; *десяти́чная* ~ clasificare zecimală.

классифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz.* a clasifica.

классици́зм, *-а m. sg.* clasicism.

класси́чески *adv.* (în mod) clasic.

класси́ческ|ий *adj.* **1.** clasic, consacrat; *~ие писа́тели* scriitori clasici; *~ая литерату́ра* literatură clasică. **2.** *(fig.)* clasic, tipic, caracteristic; ~ *приме́р* exemplu tipic. **3.** clasic, antic, vechi; *~ие языки́* limbile clasice.

кла́ссность, *-и f. sg. (sport)* nivel ridicat, măiestrie.

кла́ссн|ый *adj.* **1.** de clasă, al clasei; *~ая доска́* tablă. **2.** *(sport)* de clasă, de mare clasă, de înaltă calificare, de prima calitate; ~ *игро́к* jucător de mare clasă.

классовость, *-и f.* caracter de clasă.

кла́ссов|ый *adj.* de clasă; *~ое созна́ние* conștiință de clasă; *~ое о́бщество* societate de clase antagoniste; *~ые противоре́чия* contradicții de clasă.

класть, *кладу́, кладёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. положи́ть)* a pune; ~ *на ме́сто* a pune la loc; ~ *но́гу на́ ногу* a pune picior peste picior. **2.** *(pf. положи́ть)* a interna, a instala; ~ *больно́го в го́спиталь* a interna bolnavul la spital. **3.** *(pf. положи́ть)* a pune, a depune; ~ *де́ньги в сберка́ссу* a depune banii la casa de economii. **4.** *(pf. положить)* a pune *(pe deasupra)*, a aplica, a așterne; ~ *кра́ски на холст* a așterne culorile pe pînză; ~ *печа́ть* a pune pecetea, a aplica sigiliul. **5.** *(pf. положи́ть)* a turna, a adăuga, a pune; ~ *са́хар в чай* a pune zahăr în ceai. **6.** *(pf. положи́ть) на* + *acuz.* a întrebuința, a destina (unui scop oarecare).

7. *(pf. сложи́ть)* a zidi *(din piatră, din cărămidă)*; ~ *печь* a zidi o sobă ◇ ~ *коне́ц* a pune capăt; ~ *нача́ло чему́-л.* a pune bazele, a iniția; ~ *основа́ние* a pune bazele; ~ *в осно́ву* a pune la bază, a pune la temelie; *(înv.)* ~ *резолю́цию* a pune o rezoluție; ~ *отпеча́ток* a lăsa amprente; ~ *под сукно́* a nu da curs; a pune la dosar; ~ *на му́зыку что-л.* a scrie muzica pentru un text; ~ *я́йца* a depune ouă, a se oua; *кра́ше в гроб кладу́т* a arăta ca un mort; *па́льца в рот не клади́ (кому́-л.)* fii precaut *(cu cineva)*.

кла́узула, *-ы f. (jur.)* clauză, stipulație.

клёв, *-а m. sg.* prindere, apucare *(a momelii)*; *сего́дня хоро́ший* ~ azi peștele trage bine la undiță.

клева́ть, *клюю́, клюёшь vb. ipf. (pf. mom. клю́нуть)* **1.** *acuz.* a ciuguli; ~ *зерно́* a ciuguli grăunțe. **2.** *acuz.* a lovi cu ciocul. **3.** *(despre pește)* a trage la undiță/la nadă ◇ ~ *но́сом* a dormita, a picoti, a moțăi, a pica de somn; *де́нег ку́ры не клюю́т* e putred de bogat; e doldora de bani.

кле́вер, *-а m. sg. (bot.)* trifoi; *го́рный* ~ trifoi-de-munte.

клевери́ще, *-а n.* trifoiște.

клеверосе́яние, *-я n.* cultura trifoiului.

кле́верный *adj. (bot.)* de trifoi.

клевет|а́, *-ы́ f.* calomnie, clevetire, defăimare; *возводи́ть/возвести́ ~у́ на кого́-л.* a calomnia pe cineva; *(fig.) полива́ть ~о́й кого́-л.* a împroșca cu noroi pe cineva.

клевета́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. ipf. (pf. наклевета́ть) на* + *acuz.* a calomnia, a cleveti, a defăima.

клеветни́к, *-а́ m.* calomniator, clevetitor, defăimător.

клеветни́ческий *adj.* calomnios.

клево́к, *-вка́ m.* ciugulire, lovitură cu ciocul.

клевре́т, *-а m.* acolit, slugoi.

клееваре́ние, *-я n. sg.* prepararea cleiului.

клеев|о́й *adj.* de/cu clei; *~а́я кра́ска* vopsea cu clei.

клеёнка, *-и f.* mușama.

клеёночный *adj.* de mușama.

клеёнчатый *adj.* de/din mușama; ~ *дива́н* divan tapisat cu mușama.

клеёный *adj.* îmbibat în clei.

клеильный *adj.* de încleiere, de lipire.

кле́ить, *кле́ю, кле́ишь vb. ipf. (pf. скле́ить) acuz.* a lipi, a încleia.

кле́|иться, *кле́ится vb. ipf.* **1.** a se încleia, a se lipi; a deveni lipicios. **2.** a reuși, a merge bine, a se închega; *де́ло не ~ится* treaba stă pe loc/nu merge.

клей, *-я (-ю) m. sg.* clei, lipici; *маля́рный* ~ clei pentru zugrăveli; *столя́рный* ~ clei de tîmplărie; *мездро́вый* ~ clei de piele; *ры́бий* ~ clei de pește; *расти́тельный* ~ gumă.

кле́йка, *-и f. sg.* încleiere, lipire.

кле́йк|ий *adj.* cleios, lipicios, vîscos.

клейкови́на, *-ы f. sg. (biol.)* gluten.

кле́йкость, *-и f. sg.* vîscozitate.

клеймён|ый *adj.* **1.** marcat, ștampilat, însemnat; ~ *това́р* marfă marcată. **2.** cu dangă, înfierat.

клейми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. (pf. заклейми́ть) acuz.* **1.** a marca, a ștampila; a însemna; ~ *това́ры* a marca mărfurile. **2.** a marca cu dangaua, a înfiera; ~ *калёным желе́зом* a înfiera. **3.** *(fig.)* a stigmatiza, a înfiera.

клеймле́ние, *-я n. sg.* **1.** marcare, ștampilare. **2.** marcare cu dangaua, înfierare.

клеймо́, *-а́ n.* **1.** marcă, ștampilă, semn; *фабри́чное* ~ marca fabricii. **2.** semn făcut cu fierul roșu/cu dangă. **3.** marcă, poanson; ciocan marcator; fier roșu ◇ *(fig.)* ~ *позо́ра* stigmat, semn de infamie, pată rușinoasă; *ка́иново* ~ stigmatul lui Cain.

кле́йстер, *-а m. sg.* clei de amidon/de făină/de scrobeală; pap.

клейстога́мия, *-и f. (bot.)* cleistogamie, autopolenizare.

клёкот, *-а m. sg.* croncănit *(al păsărilor de pradă)*.

клекота́ть, *-о́чет vb. ipf. (despre păsări de pradă)* a croncăni.

кле́мма, *-ы f. (tehn.)* clemă, bornă, brățară; *входна́я* ~ bornă de intrare; *соедини́тельная* ~ bornă de legătură.

клён, *-а m. (bot.)* arțar; *поле́вой* ~ jugastru.

кленóвые, *-ых pl. (bot.)* acerinee, aceracee.

кленóвый *adj. (bot.)* de arțar; ~ *лист* frunză de arțar.

клепа́ло, *-а n.* **1.** ciocan de nituit. **2.** toacă ◇ *побе́й его́ ~!* ucigă-l toaca.
клепа́льн|ый *adj.* de nituit; *~ая маши́на* maşină de nituit.
клепа́льщик, *-а m.* nituitor.
клепа́ние, *-я n. sg.* nituire.
клёпаный *adj.* nituit; *~ котёл* cazan nituit.
клепа́ть[1], *клеплю́, кле́плешь* şi *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a nitui, a bate cu nituri.
клепа́ть[2], *клеплю́, кле́плешь vb. ipf. (pf. наклепа́ть) на + acuz. (pop.)* a cleveti, a calomnia, a ponegri, a defăima.
клёпк|а, *-и f.* **1.** *sg.* nituire. **2.** doagă; *дубо́вая ~* doagă de stejar ◇ *(pop.) в голове́ како́й-то* sau *одно́й ~и не хвата́ет* îi lipseşte o doagă.
клепчи́на, *-ы f.* doagă.
клептома́н, *-а m.* cleptoman.
клептома́ния, *-и f. sg.* cleptomanie.
клерика́л, *-а m.* clerical, clericalist.
клерикали́зм, *-а m. sg.* clericalism.
клерика́льный *adj.* clerical.
клерова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a rafina.
клеро́вка, *-и f. sg. (tehn.)* rafinare.
клёст, *-а m. (ornit.)* forfecuţă.
кле́тк|а, *-и f.* **1.** cuşcă, colivie. **2.** pătrat, pătrăţel, carou; *в ~у* în pătrăţele, cadrilat. **3.** *(biol.)* celulă; *не́рвная ~* celulă nervoasă ◇ *грудна́я ~* cavitate toracică, torace, coşul pieptului; *ле́стничная ~* casa scării; *(prov.) золота́я ~ пти́цу не ко́рмит* bogăţia nu-l face pe om fericit.
кле́точн|ый *adj. (biol.)* celular; *~ое ядро́* nucleu.
клету́шка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *клеть*. **2.** cămăruţă, chichineaţă.
клетча́тка, *-и f.* **1.** celuloză. **2.** *(anat.)* ţesutul celular.
кле́тчат|ый *adj.* **1.** în carouri, cadrilat; *~ое пальто́* palton în carouri. **2.** *(biol.)* celular.
клеть, *-и f.* **1.** cămară, mică magazie de provizii. **2.** *(min.)* colivie, ascensor.
клёцка, *-и f.* găluşcă; *суп с ~ми* supă cu găluşte.
клёш, *-а m.* **1.** cloş. **2.** *adj. indecl.* cloş; *ю́бка ~* fustă cloş.
клешня́, *-и́ f.* cleştele racului.

клещ, *-а́ m. (entom.)* căpuşă, chicheriţă, mielăriţă.
клещеви́на, *-ы f. (bot.)* ricin.
клещеви́нный *(bot.) adj.* de ricin.
кле́щ|и́, *-е́й pl.* cleşte; *дави́льные ~* cleşte de presat; *волочи́льные ~* cleşte de tras; *(auto) тормозны́е ~* cleşte de frînă; *заклёпочные ~* cleşte pentru nituri ◇ *(fig.) зажа́ть в ~ неприя́теля* a-l prinde pe inamic ca în cleşte; *(fig.) сло́ва ~а́ми не вы́тащить* nici cu cleştele n-ai să scoţi un cuvînt de la el; *попада́ть/попа́сть в ~* a) a cădea, a nimeri ca într-un cleşte; b) a fi încolţit/încercuit.
кли́вер, *-а m. (mar.)* foc, velă triunghiulară; *штормово́й ~* foc (velă) de furtună; *летя́чий ~* foc zburător.
клие́нт, *-а m.* **1.** client *(al unui avocat)*. **2.** client, muşteriu, consumator.
клиенту́ра, *-ы f. sg. col.* clientelă.
кли́зм|а, *-ы f.* **1.** clismă; *сде́лать ~у* a face o clismă. **2.** irigator pentru clismă.
клик, *-а m.* strigăt, chiot, exclamaţie, chemare; *ра́достный ~* strigăt de bucurie.
кли́ка, *-и f.* clică, bandă, şleahtă.
кли́кать, *кли́чу, кли́чешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. кли́кнуть) acuz.* **1.** a chema, a striga. **2.** *acuz.* cu *instr. (reg.)* a-i spune, a-l chema, a fi numit, a se numi. **3.** *(pf. mom. кли́кнуть) (pers. 1 şi 2 nefolosite)* a scoate ţipete *(despre unele păsări)*.
кли́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *кли́кать*.
клику́ша, *-и f.* (femeie) isterică.
клику́шество, *-а n. sg.* (stare de) isterie.
климакте́рий, *-я m. sg.* menopauză.
климактери́ческий *adj.* de menopauză; *~ пери́од* menopauză.
кли́мат, *-а m.* climă; *жа́ркий ~* climă toridă; *тёплый ~* climă caldă; *примо́рский ~* climă de litoral; *уме́ренный ~* climă temperată; *перехо́дный ~* climă de tranziţie; *континента́льный ~* climă continentală; *поля́рный ~* climă polară; *мя́гкий ~* climă dulce; *гнило́й ~* climă umedă; *суро́вый ~* climă aspră; *ме́стный ~* climă locală; *~ по́чвы* clima solului.

климатизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf.* a se aclimatiza.
климати́ческ|ий *adj.* climateric, climatic; *~ие усло́вия* condiţii climaterice.
климатологи́ческий *adj.* climatologic.
климатоло́гия, *-и f. sg.* climatologie.
климатогра́мма, *-ы f. (mat.)* climatogramă.
клин, *-а m.* **1.** pană, ic; *загна́ть ~* a înfige o pană; *(fig.) борода́ ~ом* barbuţă ascuţită, barbişon, cioc. **2.** *(fig. mil.)* pană, spărtură în frontul inamic. **3.** *(av.)* săgeată *(dispozitiv de luptă)*; *~ звéньев* săgeată de patrule. **4.** clin; *вшить ~* a intercala un clin *(la o fustă, la o rochie etc.)*. **5.** *(agr.)* lan, parcelă, clin, lot, petec de pămînt; *ози́мый ~* lanul semănăturilor de toamnă; *пропашно́й ~* tarla de prăşitoare ◇ *(prov.) ~ ~ом вышиба́ют* cui pe cui se scoate; *свет не ~ом сошёлся* nu despera; mai există o ieşire; nu s-a isprăvit lumea; *вбить ~ ме́жду кем-л.* a băga zîzanii între oameni; *(prov.) куда́ ни кинь — всё ~* oricum o cîrmeşti, tot nu nimereşti.
кли́ника, *-и f.* clinică.
клиници́ст, *-а m.* clinician.
клини́ческий *adj.* clinic, de clinică; *~ осмо́тр* examen clinic.
кли́нкер, *-а m. (tehn.)* clincher, cărămidă olandeză.
кли́нкерный *adj. (tehn.)* de clincher, de cărămidă olandeză.
клинко́вый *adj.* de/pentru lame.
клинови́дн|ый *adj.* cuneiform, în formă de pană/de ic ◇ *(anat.) ~ая кость* osul sfenoid.
клино́к, *-нка́ m.* tăiş, lamă, limbă de cuţit; *~ са́бли* tăişul săbiei.
клиноме́тр, *-а m. (av.)* indicator de pantă.
клинообра́зн|ый *adj. v. клинови́дный*.
клинопи́сный *adj.* cuneiform.
кли́нопись, *-и f.* **1.** *sg.* scriere cuneiformă. **2.** inscripţie cuneiformă, text scris cu caractere cuneiforme.
кли́нышек, *-шка m. dim.* de la *клин (1, 4)*.
кли́пер, *-а m.* clipper.
кли́псы *pl.* **1.** clipsuri. **2.** *(tehn.)* cleme de conexiune.

клир, *-а m.* cler, cinul preoţesc, preoţime.
кли́рик, *-а m.* cleric.
кли́ринг, *-а m. (fin.)* cliring.
кли́рингов|ый *adj. (fin.)* de cliring.
кли́рос, *-а m. (bis.)* **1.** strană. **2.** cîntăreţi din strană.
клисти́р, *-а m.* clistir, clismă.
клисти́рный *adj.* de clistir, de clismă.
клифф, *-а m. (geol.)* faleză.
клич, *-а m.* chemare, strigăt, apel; *кли́кнуть ~* a lansa un apel/o chemare; *побе́дный ~* strigăt de victorie.
кли́чк|а, *-и f.* **1.** nume dat unui animal. **2.** poreclă, nume conspirativ; *дать ~у* a porecli, a supranumi.
клише́ *n. indecl.* clişeu; *ме́дное ~* clişeu de cupru ◇ *(fig.) гото́вое ~* frază stereotipă, şablon.
клоа́ка, *-и f.* cloacă.
клобу́к, *-а m. (bis.)* comănac, potcap.
клозе́т, *-а m.* closet, toaletă.
клок, *-а́ m.* **1.** smoc, şuviţă de păr, şomoiag, mănunchi; *~ воло́с* smoc/şuviţă de păr. **2.** bucată, petec, fîşie; *разорва́ть в кло́чья* a rupe în bucăţi.
кло́кот, *-а m. sg. v. клокота́ние*
клокота́ние, *-я n. sg.* **1.** clocot, clocotire. **2.** horcăială; *~ в груди́* horcăială în piept.
клок|ота́ть, *-о́чет vb. ipf.* **1.** a clocoti; *водопа́д ~о́чет* apa clocoteşte în cascadă. **2.** a horcăi. **3.** *(fig.)* a clocoti, a fierbe; *в нем ~о́чет гнев* fierbe de mînie.
клони́|ть, *клоню́, кло́нишь vb. ipf. acuz.* **1.** a apleca, a înclina; *ло́дку ~ло на́ бок* luntrea se apleca într-o parte. **2.** *(mai ales impers.) к + dat. (fig.)* a trage la ...; *меня́ ~т ко сну́* mă trage la somn. **3.** *к + dat. (fig.)* a înclina spre ...; a tinde la ...; a îndrepta către ...; *~ разгово́р к чему́-л.* a îndrepta discuţia pe un anumit făgaş.
клони́ться, *клоню́сь, кло́нишься vb. ipf.* **1.** a se apleca, a se înclina. **2.** *(fig.)* a se apropia de ...; a merge/a înclina spre ...; a tinde la ...; *де́ло кло́нится к развя́зке* chestiunea e pe cale să se rezolve.
клоп, *-а́ m.* **1.** ploşniţă. **2.** *(fig. glum.)* puşti, pici, prichindel.
клопи́ный *adj.* de ploşniţă.

клопóвник, *-а m.* **1.** *(pop.)* loc năpădit de ploșnițe, cuibar de ploșnițe. **2.** *(bot.)* păduchernițā.

клопомóр, *-а m.* insecticid *(contra ploșnițelor).*

клóун, *-а m.* clovn, paiață, bufon, măscărici.

клоунáда, *-ы f.* clovnerie.

клóунский *adj.* de clovn.

клохтáние, *-я n.* cloncănit, cloncănire.

клохтáть, *клóхчет vb. ipf.* a cotcodăci, a cloncăni.

клочковáтый *adj.* flocos.

клочóк, *-чкá m. dim.* **1.** bucățică, petec; ~ *земли́* un petec de pămînt. **2.** șuviță, smoc.

клуб [1], *-а m.* club; *рабóчий* ~ club muncitoresc.

клуб [2], *-а m.* clăbuci, rotocoale *(de fum sau de aburi)*; ~*ы ды́ма* clăbuci de fum; rotocoale de fum; ~*ы пы́ли* nori de praf.

клý|бень, *-бня m. (bot.)* tubercul, bulb; *картóфельные* ~*бни* tuberculi de cartofi.

клуби́ть, *-и́т vb. ipf.* a se învolbura, a se ridica în valuri/în vîrtej.

клуби́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se învolbura, a se ridica în valuri/în vîrtej.

клубневóй *adj. (bot.)* tuberos, cu tuberculi, cu bulbi.

клубни́ка, *-и f. sg.* **1.** căpșun. **2.** căpșună.

клубни́чный *adj.* **1.** de căpșun. **2.** de căpșună.

клубнеплóды, *-ов m.* plante cu tubercule *(comestibile)*, tuberculifere.

клýбн|ый *adj.* **1.** de club. **2.** al clubului; ~*ое помещéние* localul clubului.

клубóк, *-бкá m.* **1.** ghem; ~ *шéрсти* ghem de lînă. **2.** *(fig.)* nod, mănunchi, ghem; ~ *подкати́лся к гóрлу* a i se pune un nod în gît; ~ *воспоминáний* mănunchi de amintiri; ~ *противо-рéчий* nod de contradicții. **3.** spasme în gît *(la plîns, la o criză de nervi)* ◇ *свернýться клубкóм* sau *в* ~ a se face ghem, a se încolăci; *(fig.) распý-тывать/распýтать* ~ a descurca ițele, a face lumină *(într-o problemă).*

клýмба, , *-ы f.* strat de flori, răzor.

клык, *-á m.* dinte canin, colț; *сло-нóвые* ~*и́* colți de elefant; *навостри́ть* ~*и́ (fig.)* a-și ascuți dinții.

клыкáстый *adj.* de/cu colți mari; colțat, colțos.

клюв, *-а m.* cioc, plisc, clonț.

клюз, *-а m. (mar.)* nara *(ancorei).*

клюк|á, *-и́ f.* baston, cîrjă, toiag, ◇ *дожи́ть до* ~*и́* a) a trăi pînă la adînci bătrînețe; b) a ajunge cerșetor.

клю́ква, *-ы f. sg. (bot.)* răchițele ◇*(glumeț) развéсистая* ~ cai verzi pe pereți; *вот так и* ~*!* ei, drăcie!, ia te uită!

клю́квенный *adj. (bot.)* de răchițele.

клю́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. клю́кать) (fam.)* a se cherchelì.

клю́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *клевáть.*

ключ [1], *-á m.* **1.** cheie; *заперéть на* ~ a închide cu cheia, a încuia; *(tehn.) францýзский* ~ cheie franceză; cheie universală; *(auto)* ~ *выключáтеля за-жигáния* cheie de contact; *гáечный* ~ cheie fixă pentru piulițe; *универсáль-ный* ~ cheie universală. **2.** *(fig.)* cheie, cod, dezlegare; ~ *к ши́фру* cheia / codul cifrului. **3.** *(fig.)* manual școlar auxiliar; iuxtă; ~ *к задáчнику* manual cu soluția problemelor ◇ *ходи́ть /жить /на-ходи́ться / быть при* ~*áх* sau *в* ~*áх* a fi stăpîn pe situație, a deține cheile; *(mil.)* ~ *мéстности* poziție-cheie; *(fig.) найти́* ~ *к чемý-л.* a-i da de meșteșug, a găsi calea spre ceva; *(prov.) отдáй* ~*и́, а сам у ворóт стучи́* vinde via și cumpără stafide; *под* ~*óм* sub cheie; *золоты́м* ~*óм отперéть* a obține ceva cu bani / cu mită.

ключ [2], *-á m. (muz.)* cheie; *скрипи́ч-ный* ~ cheie de sol; *басóвый* ~ cheie de fa.

ключ [3], *-á m.* izvor ◇ *водá бьёт* ~*óм* apa țîșnește cu putere; *(fig.) жизнь бьёт* ~*óм* viața pulsează din plin.

ключ [4], *-á m. (constr.)* cheie de boltă.

ключев/óй [1] *adj.* de cheie ◇ *(mil.)* ~*áя пози́ция* poziție-cheie.

ключевóй [2] *adj. (constr.)* de cheie de boltă.

ключев|óй [3] *adj.* de izvor; ~*áя водá* apă de izvor.

ключи́ца, *-ы f. sg. (anat.)* claviculă; (la păsări) iadeș.

ключи́чный *adj. (anat.)* clavicular.

клю́чник, *-а m. (înv.)* chelar, econom-

клю́чница, *-ы f. (înv.)* chelăriță, chelăreasă.

клю́шка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* lopățică, vătrai. **2.** baston, cîrjă, toiag.

кля́кс/а, *-ы f.* pată de cerneală; *по-сади́ть* ~*у* a păta cu cerneală.

кля́мка, *-и f. (tehn.)* clanță.

кля́нчить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* a cerși, a se milogi, a cere cu insistență.

кляп, *-а m.* căluș; *засýнуть* ~ *в рот* a băga *(cuiva)* căluș în gură.

кля́ссер, *-а m.* clasor.

клясть, *клянý, клянёшь vb. ipf. acuz.* a blestema, a afurisi.

кля́/сться, *клянýсь, клянёшься vb. ipf. (pf. покля́сться) в* + *prepl.* cu *conj. что* sau cu *inf.* a (se) jura; ~ *в вéрности* a jura credință ◇ *клянýсь чéстью* pe onoarea mea.

кля́тв/а, *-ы f.* jurămînt, legămînt; ~ *вéрности* sau ~ *в вéрности* jurămînt de credință: *дать* ~*у* a jura, a face un jurămînt; *взять с когó-л.* ~*у* a pune pe cineva să jure; *нарýшить* ~*у* a călca jurămîntul; *сдержáть* ~*у* a se ține de jurămînt, a-și respecta jurămîntul; *смéрт-ная* ~ jurămînt de moarte; *Аннибáлова / аннибáловская* ~ jurămîntul lui Hannibal.

кля́твенн/ый *adj.* cu jurămînt, sub jurămînt; *дать* ~*ое обещáние* a face un jurămînt, a făgădui cu legămînt.

клятвопреступлéние, *-я n.* sperjur.

клятвопреступник, *-а m.* sperjur, cel care calcă un jurămînt.

кля́уза, *-ы f. (pop.)* bîrfeală, intrigă, pîră, denunț, cîrcotă.

кля́узник, *-а m. (pop.)* bîrfitor, intrigant, denunțător, cîrcotaș.

кля́узничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. накля́узничать) (pop.)* a bîrfi, a face intrigi, a pîrî, a umbla cu cîrcota / șicane.

кля́узнический *adj. (pop.)* (de) bîrfitor, (de) intrigant, de pîrîtor, de șicană.

кля́узничество, *-а n. sg. (pop.)* intrigi, bîrfeli, șicane.

кля́узн/ый *adj. (pop.)* bîrfitor, de intrigă, de pîră, de șicană, șicanator.

кля́ча, *-и f.* mîrțoagă, gloabă.

кни́г/а, *-и f.* **1.** carte; ~ *для чтé-ния* carte de citire; *настóльная* ~ carte de căpătîi; *перели́стывать* ~*у* a răsfoi o carte; *вы́пустить* ~*у в свет* a publica o carte / un volum; *сидéть за* ~*óй* a citi un volum / o carte; *поварéн-ная* ~ carte de bucate; *телефóнная* ~ carte de telefon. **2.** registru, condică, carte; *бухгáлтерские* ~*и* registre contabile; *домовáя* ~ carte de imobil; ~ *жáлоб и прéдложений* condică de sugestii și reclamații; ~ *зáписи áктов граждáнского состоя́ния* registrul stării civile ◇ *емý и кни́ги в рýки* este cel mai indicat s-o știe; *гля-дéть/смотрéть в* ~*у и ви́деть фи́гу* a se uita ca mîța în calendar / ca vițelul la poarta nouă.

книговéд, *-а m.* bibliolog.

книговéдение, *-я n. sg.* ținere a registrelor contabile, contabilitate.

книговéдческий *adj.* de bibliologie, bibliologic.

книгоéд, *-а m. (zool.)* molii de cărți.

книгоиздáтель, *-я m. (înv.)* editor de cărți.

книгоиздáтельский *adj.* de editură, editorial.

книгоиздáтельство, *-а n.* editură.

книголю́б, *-а m.* bibliofil.

книгонóша, *-и f.* și *m.* vînzător ambulant de cărți, colportor de cărți.

книгопечáтание, *-я n. sg.* tipărire de cărți, editare de cărți.

книгопечáтник, *-а m. (înv.)* tipăritor de cărți, tipograf.

книгопечáтный *adj.* de imprimat, de tipărit; ~ *станóк* mașină de imprimat, mașină tipografică.

книгопродавéц, *-вцá m.* librar.

книготоргóвец, *-вцá m.* librar.

книготоргóвля, *-и f. sg.* vînzare de cărți, comerț de cărți.

книготоргóв/ый *adj.* de librărie, de difuzare a cărții; ~*ая сеть* rețea de difuzare a cărții.

книготоргýющий *adj.* de difuzare a cărții.

книгохрани́лище, *-а n.* depozit de cărți.

кни́жк/а [1], *-и f.* **1.** *dim.* carte, cărticică; *интерéсная* ~ carte interesantă. **2.** carnet; *чéковая* ~ carnet de cecuri; *по-левáя* ~ carnet de teren; *трудовáя* ~ carte de muncă; *сберегáтельная* ~ libret al casei de economii; *записнáя* ~ carnet de note; blocnotes; *члéнская* ~

carnet de membru. **3.** registru; *инструментальная* ~ registru de scule.

книжка[2], *-и f. (anat.)* foios.

книжник, *-а m.* **1.** bibliofil, iubitor de cărţi. **2.** lucrător din comerţul cu cărţi.

книжно *adv.* livresc, ca din carte; *~ говорить* a vorbi ca din carte.

книжность, *-и f. sg.* **1.** caracter abstract, rupt de viaţă. **2.** caracter livresc.

книжн/ый *adj.* **1.** de carte, al cărţii; de librărie; *~ магазин* librărie; *~ая полка* raft pentru cărţi. **2.** *(fig.)* rupt de realitate / de practică, pur teoretic. **3.** *(fig.)* livresc; *~ стиль* stil livresc.

книзу *adv.* în jos.

книксен, *-а m.* reverenţă.

кнопк/а, *-и f.* **1.** piuneză; ţintişoară; *прикрепить ~ами* a prinde în piuneze. **2.** copcă, buton; *~ на перчатке* butonul mănuşii. **3.** buton, întrerupător electric; *~ электрического звонка* buton de sonerie; *(auto) ~ сигналов* butonul claxonului, ◇ *нажать на все ~и* a pune în mişcare toate resorturile.

кнут, *-а m.* cnut, bici, biciuşcă.

кнутовище, *-а m.* mînerul cnutului, coada biciului, codirişte.

княгиня, *-и f. (înv.)* soţie de cneaz, prinţesă, principesă ◇ *(ist.) великая ~* mare ducesă.

княжение, *-я n. (ist.)* **1.** *sg.* domnie *(a unui cnez)*. **2.** cnezat, principat.

княжеский *adj.* de cneaz, princiar, domnesc.

княжество, *-а n.* cnezat, principat.

княжить, *-жу, -жишь vb. ipf. (înv.)* a domni, a conduce un cnezat.

княжна, *-ы f. (înv.)* fiică de cneaz, prinţesă.

княз/ь, *-я m.* cneaz, prinţ, principe; *(ist.) великий ~* marele cneaz ; *из ~ей* din familie domnească, viţă de domn ◇ *~ мира сего; ~ тьмы* satana, diavolul.

ко *prep.* = *к (folosită înaintea cuvintelor care încep cu unele grupuri de consoane); ко мне* la mine; *ко всем* la toţi.

коагулировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (fiz. chim.)* a coagula.

коагулируемость, *-и f. (fiz. chim.)* capacitatea de coagulare.

коагулятор, *-а m.* coagulant.

коагуляция, *-и f. sg.* coagulare.

коалиционн/ый *adj.* de coaliţie; *~ое правительство* guvern de coaliţie.

коалиция, *-и f.* coaliţie, alianţă.

кобальт, *-а m. sg. (chim.)* cobalt; *радиоактивный ~* cobalt radioactiv.

кобальтовый *adj. (chim.)* de / cu cobalt.

кобел/ь, *-я m.* cîine, dulău ◇ *(prov.) чёрного ~я не отмоешь добела* corbul în zadar se spală, că negreaţa nu şi-o pierde; pielea-i rea şi răpănoasă, ori o bate ori o lasă.

кобениться, *-нюсь, -нишься vb. ipf. (pop.)* a se încăpăţîna făcînd mofturi.

кобза, *-ы* şi *-ы f.* cobză.

кобзарь, *-я m.* cobzar, cîntăreţ popular ucrainean.

кобра, *-ы f.* cobra, şarpe-cu-ochelari, naja.

кобура, *-ы f.* **1.** toc de revolver / de pistol. **2.** cobur.

кобчик, *-а m. (ornit)* gaie.

кобыл|а[1], *-ы f.* iapă ◇ *не пришей ~е хвост* ia mai lasă fleacurile; *(prov.) старая ~ борозды не портит* găina bătrînă face zeama bună; boii bătrîni fac brazda dreaptă; *я не я, и ~ не моя* nu ştiu, n-am văzut, nici pe acolo n-am trecut.

кобыла[2], *-ы f.* **1.** *(sport)* capră. **2.** *(ist.)* scaun de tortură.

кобылий *adj.* de iapă.

кобылица, *-ы f.* iapă.

кобылка,[1] *-и f.* **1.** iapă tînără. **2.** *(muz.)* căluş, scăunaş ◇ *мала ~, да велик воз везёт* buturuga mică răstoarnă carul mare.

кобылка[2], *-и f.* lăcustă.

кован/ый *adj.* **1.** forjat, făurit; *~ое железо* fier forjat. **2.** ferecat; *~ сундук* ladă ferecată. **3.** *(fig.)* clar, expresiv, limpede; *~ стих* vers expresiv.

коварность, *-и f. sg.* viclenie, perfidie.

коварный *adj.* viclean, perfid, mişel.

коварство, *-а n.* viclenie, perfidie, intrigă.

ковать, *кую, куёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a forja, a făuri, a bate fierul; *~ железо* a bate fierul; *~ вгорячую* a forja la cald. **2.** *(pf. подковать)* a potcovi; *~ коня* a potcovi un cal. **3.** *(fig.)* a făuri, a crea; *~ свою судьбу* a-şi făuri propria soartă ◇ *(prov.) куй железо, пока горячо* bate fierul cît e cald.

ковбой, *-я m.* cow-boy.

ковбойка, *-и f.* **1.** pălărie de cow-boy. **2.** cămaşă cadrilată.

ковбойский *adj.* de cow-boy.

ковёр, *-вра m.* covor; *персидский ~* covor persan; *(fig.) зелёный ~* covor verde, pajişte, peluză; *(fig.) ~ зимы* covorul iernii, mantia iernii, zăpadă ◇ *~-самолёт* covor zburător / fermecat.

коверканье, *-я n. sg.* **1.** stricare. **2.** denaturare, schimonosire, pocire, stîlcire; *~ языка* stîlcirea/pocirea limbii.

коверкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. исковеркать) acuz.* **1.** a denatura, a schimonosi, a poci, a stîlci; *~ язык* a stîlci / a poci o limbă.

коверкот, *-а m.* covercot.

коверкотовый *adj.* de covercot.

ковка, *-и f. sg.* **1.** forjare, făurire, **2.** potcovit, potcovire; *~ в штампах* ştanţare, matriţare.

ковкий *adj.* forjabil, maleabil, ductil.

ковкость, *-и f. sg.* ductibilitate, maleabilitate.

ковочный *adj.* de forjare, de forjat.

коврига, *-и f.* pîine mare şi rotundă.

коврижк/а, *-и f. sg.* turtă dulce ◇ *(fam.) ни за какие ~и* pentru nimic în lume.

коврик, *-а m.* covoraş, carpetă.

ковровый *adj.* de covor.

ковроткачество, *-а n.* industria ţesutului covoarelor.

ковчег, *-а m. (bis.)* arcă ◇ *Ноев ~* arca lui Noe.

ковш, *-а m.* **1.** căuş. **2.** *(tehn.)* cupă, oală, căuş, benă; *литейный ~* oală de turnătorie; *~ экскаватора* benă/cupă de excavator, benă de dragă; *разливочный ~* oală de turnat.

ковшовый *adj. (tehn.)* de / cu cupă; de / cu oală, de / cu benă.

ковы, *ков pl. (înv.)* uneltiri, intrigi; *строить ~* a ţese intrigi, a unelti.

ковыль, *-я m. sg. (bot.)* năgară, pănuşiţă, colilie.

ковыльник, *-а m.* iepure de stepă.

ковыльный *adj. (bot.)* de năgară, de pănuşiţă, de colilie.

ковыл/ять, *-яю, -яешь vb. ipf.* a şchiopăta, a merge şontîc-şontîc; *уйти ~яя* a pleca şchiopătînd.

ковырнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. mom.* de la *ковырять*.

ковыряние, *-я n. sg.* scormonire, scurmare, zgîndărire, scobire.

ковырять, *-яю, -яешь vb. ipf. (pf. mom. ковырнуть) acuz.* sau *в + prepl.* a scormoni, a scurma; a zgîndări, a scobi; *~ землю* a scormoni pămîntul; *~ в зубах* a se scobi în dinţi.

ковыряться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** a scormoni, a scurma, a zgîndări, a se scobi. **2.** *(fig.)* a moşmondi, a moşmoli.

когда[1] *adv.* **1.** *interog.* cînd; *~ он придёт?* cînd va veni el? **2.** *rel.* cînd; *я не знаю, ~ он придёт* nu ştiu cînd va veni; **3.** *nehot. (în propoziţii adversative) (pop.)* uneori..., alteori...; cînd..., cînd ...; ba..., ba...; *~ можно, ~ нельзя* uneori se poate, alteori nu.

когда[2] *conj.* **1.** *(de timp)* cînd; atunci cînd; *пусть придёт, ~ хочет* poate să vină cînd vrea. **2.** *(la începutul unor propoziţii secundare condiţionale)* dacă ◇ *~ бы то ни было* oricînd ar fi.

когда-либо *adv. v. когда-нибудь*

когда-нибудь *adv.* cîndva, într-o bună zi, odată; *кончишь ли ты ~ ?* ai de gînd să termini odată?

когда-то *adv. (un moment nehotărît din trecut)* cîndva, pe vremuri; într-o bună zi; *~ мы ещё виделись* noi ne-am mai văzut cîndva.

когорта, *-ы f.* cohortă.

коготь, *когтя m.* gheară ◇ *показать свои когти* a-şi arăta colţii; *(fig.) попасть в чьи-л. когти* a nimeri în ghearele cuiva; *в когтях смерти* în ghearele morţii; *(fig.) обломать / подрезать когти кому-л.* a-i scurta cuiva ghearele.

когтистый *adj.* cu gheare ascuţite.

код, *-а m.* cod, cheie; *сигнальный ~* cod de semnalizare; *телеграфный ~* cod telegrafic.

кодеин, *-а m. sg. (farm.)* codeină.

кодекс, *-а m.* **1.** *(jur.)* cod; *гражданский ~* cod civil; *уголовный ~* cod penal; *гражданский процессуальный ~* cod de procedură civilă. **2.** codice, manuscris vechi; *пергаментный ~* manuscris vechi pe pergament.

кодификация, *-и f. (jur.)* codificare.

кодифицировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (jur.)* a codifica.

кóе-гдé *adv.* ici şi colo; pe alocuri; pe ici, pe colo.

кóе-как *adv.* **1.** anevoie, cu greutate, de-abia, cu chiu cu vai; ~ *сводúть концы́ с концáми* a o scoate la capăt cu chiu cu vai. **2.** de mîntuială, aşa şi aşa, nu prea bine, cumva; *рабóта сдéлана* ~ treaba e făcută de mîntuială.

кóе-какóй *pron. nehot.* **1.** oarecare, nişte. **2.** *pl.* cîţiva, nişte.

кóе-кто, *кóе-когó pron. nehot.* cineva, unii.

кóе-кудá *adv.* undeva.

кóечн|ый *adj.* de pat; ~ *больнóй* bolnav la pat.

кóе-что, *кóе-чегó pron. nehot.* ceva, cîte ceva.

кóж|а, *-и f.* **1.** piele, epidermă; *телячья* ~ piele de viţel; *вы́деланная* ~ piele tăbăcită; *бáрхатная* ~ piele catifelată. **2.** coajă; *я́блоко с тóлстой ~ей* măr cu coaja groasă ◇ *из ~и вон лезть* a face pe dracu-n patru; a se face luntre şi punte; *влезть в чью-л. ~у* a intra în pielea cuiva; a se pune în situaţia cuiva; ~ *да кóсти* e numai piele şi oase; *(pop.) ни ~и, ни рóжи* urîtă de mama focului; urîtă foc; *гусúная* ~ piele de găină; *(fig.) драть ~у с когó-л.* a lua şi pielea de pe cineva; a jupui pe cineva.

кожáн, *-а m.* palton de piele.

кóжанка, *-и f.* scurtă de piele; palton de piele.

кóжан|ый *adj.* de/din piele; *~ая óбувь* încălţăminte de piele; ~ *чемодáн* geamantan de piele; *~ые издéлия* marochinărie.

кожéвенн|ый *adj.* de pielărie, de tăbăcărie; ~ *завóд* tăbăcărie; *~ая промы́шленность* industria pielăriei; ~ ~ *товáр* articole/mărfuri de piele, pielărie; *~ая торгóвля* comerţ de pielărie.

кожéвник, *-а m.* tăbăcar, pielar.

кожеéд, *-а m.* gîndac de piele.

кожимúт, *-а m. sg.* imitaţie de talpă, talpă sintetică.

кóжист|ый *adj.* cu piele, cu coajă groasă; scorţos; *~ые лúстья* frunze groase, frunze scorţoase.

кóжица, *-ы f.* **1.** pieliţă, epidermă. **2.** *(bot.)* pieliţă, coajă.

кóжник, *-а m.* dermatolog.

кóжн|ый *adj.* de piele; *~ая болéзнь* boală de piele.

кожсырьё, *-ья n.* piei brute.

кожурá, *-ы́ f. sg. (bot.)* coajă, pojghiţă; ~ *апельсúна* coajă de portocală.

кожýх, *-á m.* **1.** cojoc. **2.** *(tehn.)* carcasă, carter, înveliş de protecţie.

коз|á, *-ы́ f.* capră ◇ *драть/лупúть как сúдорову ~ý* a omorî/a snopi în bătaie; *быть ~é на бузé* a pune cu botul pe labe; a pune funia în coarne; a muia cerbicea cuiva; *отставнóй ~ы́ барабáнщик* om fără căpătîi, pierde-vară.

коз|ёл, *-злá m.* ţap ◇ ~ *отпущéния* ţap ispăşitor; *(prov.) пустúть ~лá в огорóд* a da oile în paza lupului; *(prov.) от когó-л. как от ~лá молокá* nu e nimic de capul lui; nu te alegi cu nimic de la el; *застáвить ~лá доúться* a scoate apă şi din piatră seacă; a scoate zer din piatră; *~лá драть; ~лóм петь* a cînta fals/prost, a rage ca un măgar.

козерóг, *-а m.* ţap sălbatic; *(astr.) тропúк ~а* tropicul capricornului.

кóз|ий *adj.* de capră; *~ье молокó* lapte de capră ◇ *~ья нóжка* cleşte de dentist.

козлёнок, *-нка m.* ied.

козлетóн, *-а m.* voce tremurătoare.

козлúн|ый *adj.* de ţap; *~ая борóдка* barbişon, cioc, barbă de ţap; ~ *гóлос* voce tremurătoare, voce ca de capră.

козлоборóдник, *-а m. (bot.)* barba-caprei.

кóзл|ы, *-зел pl.* **1.** capră la trăsură; *сидéть на ~ах* a sta pe capră. **2.** capră *(de tăiat lemne)* ◇ *постáвить рýжья в* ~ a aşeza armele în piramidă.

козля́тина, *-ы f. sg.* carne de capră.

кóзни, *-ней pl. (înv.)* uneltiri, intrigi, maşinaţii, tertipuri; *стрóить* ~ *комý-л./прóтив когó-л.* a face intrigi, a unelti, a urzi o intrigă împotriva cuiva.

козовóд, *-а m.* crescător de capre.

козовóдство, *-а n. sg.* creşterea caprelor.

козодóй, *-я m. (ornit.)* mulgătorul-caprei.

козýля, *-и f.* căprioară.

козырёк, *-рькá m.* cozoroc, vizieră; *взять* sau *сдéлать под* ~ a saluta milităreşte.

козырнóй *adj.* de atu.

козырнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *козыря́ть*

кóзыр|ь, *-я m.* **1.** atu; *ходúть с ~я* a juca cu atu-ul. **2.** *(fig.)* atu, avantaj, şansă ◇ *откры́ть свои́ ~и* a-şi da cărţile pe faţă; *пустúть в ход (свой) послéдний* ~ a-şi juca ultima carte; a-şi încerca ultima şansă; *дать ~ в рýки* a da apă la moară cuiva; *ходúть ~ем* a se umfla în pene; a umbla cu nasul pe sus.

козыря́ть [1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. козырнýть) (pop.)* **1.** a juca atu-ul. **2.** *instr. (fig.)* a se făli, a se fuduli, a se lăuda cu ...

козыря́ть [2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. козырнýть) (mil.)* a saluta milităreşte, a duce mîna la cozoroc.

козя́вка, *-и f.* **1.** gîză, gînganie, gîndăcel. **2.** *(fig. fam.)* om de nimic, rîmă.

кой-где *adv. v. кóе-где.*

кóйка, *-и f.* **1.** pat *(într-un spital, cămin etc.)*; *больнúчная* ~ pat de spital. **2.** *(mar.)* hamac.

кок [1], *-а m.* bucătar *(pe un vapor).*

кок [2], *-а m.* coc; moţ.

кóка, *-и f. (bot.)* coca ◇ ~ *с сóком* a) belşug, lapte şi miere; b) beţe-n roate; c) isteţ nevoie mare.

кокаúн, *-а m.* cocaină.

кокаинúзм, *-а m. sg.* cocainism.

кокаинúст, *-а m.* cocainoman.

кокаúновый *adj.* de cocaină.

кокáрда, *-ы f.* cocardă.

кóкать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *кóкнуть.*

кокéтка [1], *-и f. (femeie)* cochetă.

кокéтка [2], *-и f.* platcă *(la o rochie, la o cămaşă).*

кокéтливость, *-и f. sg.* cochetărie.

кокéтливый *adj.* cochet.

кокéтничанье, *-я n.* cochetărie.

кокéтничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a cocheta. **2.** *instr. (fig.)* a face paradă, a căuta să impresionezi.

кокéтство, *-а n. sg.* cochetărie.

кокк, *-а m. (biol.)* coc, micrococ.

коклю́ш, *-а m. sg. (med.)* tuse convulsivă, tuse măgărească.

коклю́шка, *-и f.* croşetă, cîrlig *(pentru dantele).*

коклю́шный *adj. (med.)* de tuse convulsivă.

кóкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. кóкать) acuz. (pop.)* **1.** a pocni, a lovi, a izbi. **2.** a sparge.

кóкон, *-а m. (entom.)* cocon, gogoaşă; *шелковúчный* ~ gogoaşa viermelui de mătase.

кокóс, *-а m. (bot.)* **1.** cocotier. **2.** nucă de cocos, cocos.

кокóсов|ый *adj. (bot.)* de cocotier, de cocos; *~ая пáльма* cocotier; *~ое мáсло* ulei (unt) de cocos.

кокóтка, *-и f.* cocotă.

кокóточный *adj.* de cocotă.

кокс, *-а m. sg.* cocs.

кок-сагы́з, *-а m. sg. (bot.)* cocsagîz.

коксовáльн|ый *adj.* de cocs; *~ая печь* cuptor de cocs; ~ *завóд* cocserie.

коксовáние, *-я n. sg.* cocsificare.

коксовáть, *-ýю, -ýешь vb. ipf. acuz.* a cocsifica.

коксовáться, *-ýется vb. ipf.* a se cocsifica.

кóксов|ый *adj.* de cocs; *~ое произвóдство* producţie de cocs.

коксохимúческий *adj.* cocso-chimic.

коктéйль, *-я m.* cocteil.

кол, *-á m.* **1.** ţăruş, par, ţeapă; *вбивáть ~ья* a bate pari; *посадúть нá* ~ a trage în ţeapă; *вбить/забúть осúновый* ~ a da lovitura de graţie; *(fig.) стоя́ть/стать ~óм в гóрле* a-i sta/a i se opri un nod în gît; *стоя́ть ~óм* a sta de parcă ar fi înghiţit un băţ/o sîrmă. **2.** *(pl. колы́, -óв)* unu *(nota la şcoală)* ◇ *ни ~á, ни дворá* sărac lipit pămîntului; n-are nici casă nici masă; *(pop.) хоть ~ на головé тешú комý-л.* nu poţi să-l faci să înţeleagă ceva, parcă ai vorbi la pereţi.

кóлба, *-ы f. (chim.)* retortă, balon de sticlă.

колбас|á, *-ы́ f.* salam, mezeluri; *копчёная* ~ cîrnat afumat; *кровянáя* ~ caltaboş; *лúверная* ~ lebărvurşt ◇ *катúсь ~óй!* ia-o din loc!

колбáсник, *-а m.* cîrnăţar, mezelar.

колбáсн|ый *adj.* de mezeluri, de cîrnaţi; ~ *завóд* fabrică de mezeluri; *~ые издéлия* mezeluri.

колгóтки *pl.* ciorapi-pantalon.

колдовáть, *-дýю, -дýешь vb. ipf.* a vrăji, a face farmece/a fermeca.

колдовскóй *adj.* de vrăjitor, de vrăjitorie, magic, vrăjitoresc.

колдовство́, *-á n. sg.* vrăji, farmece, vrăjitorie, magie.

колду́н, *-á m.* vrăjitor, magician.

колдуны́, *-óв m. pl. (pop.)* colțunași.

колду́нья, *-и f.* vrăjitoare.

колеба́ни|е, *-я n.* **1.** *(fiz.)* vibrație, oscilație, vibrare. **2.** oscilare, schimbare, fluctuație, variație; *~ температу́ры* oscilații de temperatură; *~ цен* fluctuația prețurilor. **3.** *(fig.)* șovăire, nestatornicie, ezitare; *без ~я* fără șovăire.

колеба́тельн|ый *adj. (fiz.)* oscilator, oscilant; *~ые движе́ния* mișcări oscilatorii.

колеб|а́ть, *-ле́блю, -ле́блешь vb. ipf. (pf. поколеба́ть) acuz.* **1.** a clătina, a legăna, a face să oscileze, a undui. **2.** *(fig.)* a zdruncina, a zgudui. **3.** *(fig.)* a face să ezite.

колеб|а́ться, *-ле́блюсь, -ле́блешься; vb. ipf. (pf. поколеба́ться)* **1.** a se clătina, a se legăna, a oscila, a vibra, a se agita. **2.** *(fig.)* a se clătina, a oscila; *его́ авторите́т ~лется* autoritatea lui se clatină; *це́ны ~ются* prețurile oscilează. **3.** *(fig.)* a șovăi, a sta în cumpănă.

коле́блющийся *adj.* **1.** *(дрожащий)* legănat; flotant. **2.** *(fig.)* șovăitor.

коле́нка, *-и f. v. коле́но^{1}.*

коленко́р, *-а m. sg. (text.)* percal ◇ *(pop.) э́то совсе́м друго́й ~* asta-i altă mîncare de pește; se schimbă calimera.

коленко́ровый *adj. (text.)* de/din percal.

коле́нн|ый *adj.* de genunchi; *~ая ча́шка* rotulă; *~ суста́в* articulație femuro-tibială.

коле́н|о^{1}, *-а n.* **1.** *(pl. коле́ни)* genunchi; *стоя́ть на ~ях* a sta în genunchi, a îngenunchia; *по ~* sau *по ~и* pînă la genunchi; *держа́ть на ~ях* a ține pe genunchi. **2.** *(pl. коле́нья, -ьев) (bot.)* nod; *~ья бамбу́ка* noduri de bambus. **3.** *(pl. коле́нья, -ьев)* cot, îndoitură; *~ желе́зной трубы́* cotul unui burlan de fier. **4.** *(pl. коле́на, -ле́н, -е́нам)* cotitură, cot, meandră, șerpuitură; *~а реки́* cotiturile rîului. **5.** *(pl. коле́на, -ле́н, -е́нам) (înv.)* generație ◇ *до седьмо́го ~а* pînă la a șaptea generație; *мо́ре по ~* nu-i pasă de nimic, puțin îi pasă; *поста́вить на ~и кого́-л.* a) a pune în genunchi; b) *(fig.)* a face să cedeze, a îngenunchia *(pe cineva)*; *го́лый как ~* gol pușcă.

коле́но^{2}, *-а n.* **1.** *(în cîntecul unei păsări)* tril. **2.** *(fig. pop.)* figură *(la dans)*. **3.** *(pop.)* poznă, boroboață; *вы́кинуть ~* a face o figură/o boroboață; a face una boacănă.

коле́нце, *-а n.* **1.** *(pop.) dim.* de la *коле́но^{1} (1, 2, 3, 4)* și *коле́но^{2}*. **2.** *(bot.)* geniculă ◇ *вы́кинуть ~* a face o figură, a face una boacănă.

коле́нчатый *adj.* **1.** *(bot.)* cu noduri. **2.** *(tehn.)* cotit; *~ вал* arbore cotit, vilbrochen; *~ рыча́г* pîrghie cotită.

ко́лер^{1}, *-а m. (arte)* culoare, nuanță ◇ *подгоня́ть всех под оди́н ~* a-i face pe toți o apă și un pămînt; a-i aduce pe toți la același numitor.

ко́лер^{2}, *-а m. (med.)* turbare *(la cai)*.

колеси́ть, *-ешу́, -еси́шь vb. ipf.* **1.** *(разъезжать)* a călători mult; a cutreiera; *~ по всему́ све́ту* a cutreiera lumea, a străbate lumea în lung și-n lat. **2.** *(ехать непрямо)* a face ocoluri *(fără rost)*.

коле́сник, *-а m.* **1.** rotar. **2.** vînzător de roți.

колесни́ц|а, *-ы f. (înv.)* car; *боева́я ~* car de luptă; *погреба́льная ~* car mortuar/funebru, dric; *триумфа́льная ~* car triumfal ◇ *после́дняя спи́ца в ~е* a cincea roată la căruță.

колёсн|ый *adj.* **1.** de roată; *~ая спи́ца* spiță de roată. **2.** cu/pe roți; *~ тра́ктор* tractor cu roți.

колес|о́, *-á n.; pl. колёса* roată; *зубча́тое ~* roată dințată; *ветряно́е ~* roată eoliană; *веду́щее ~* roată conducătoare/motoare; *ведо́мое ~* roată condusă; *рулево́е ~* volan; *(mar.) гребно́е ~* roată cu palete; *(mar.) штурва́льное ~* timonă, roată de cîrmă; *запасно́е ~* roată de rezervă, roată de schimb; *направля́ющее ~* roată directoare; *ме́льничное ~* roată de moară ◇ *поверну́ть ~ исто́рии наза́д* a întoarce roata istoriei înapoi; *жить на колёсах* a fi pe drumuri, a se muta ca țiganul cu cortul; *кружи́ться как бе́лка в ~е́* a se învîrti de colo pînă colo, a se agita fără rost; *худо́е ~ гро́мче скрипи́т* căruțele goale mai mult zgomot fac; butoiul gol mult zgomot face; broasca mică face gură mare; *вставля́ть па́лки в колёса* a pune bețe în roate; *пя́тое ~ в теле́ге* a cincea roată la căruță; *грудь ~о́м* piept bombat/musculos; *но́ги ~о́м* picioare strîmbe, picioare arcuite; *ходи́ть ~о́м* a se da de-a-berbeleacul.

колесова́ние, *-я n. (ist.)* tragere pe roată.

колесова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (ist.)* a trage pe roată.

коле|я́, *-и́ f.* **1.** făgaș, urma roții. **2.** *(ferov.)* linie de cale ferată; *широ́кая ~* ecartament lat. **3.** *(fig.)* mers normal *(al lucrurilor)*, făgaș, rost ◇ *войти́ в ~ю́* a reintra în normal; *вы́бить из ~и́ кого́-л.* a scoate pe cineva din făgașul lui, a-l scoate din rosturile lui; *вы́биться из ~и́* a-și pierde rostul.

ко́ли *conj. v. коль.*

коли́бри *m. indecl. (ornit.)* colibri, pasărea-muscă.

ко́лики, *-ик f.; sg. -ка, -ки (med.)* crampe, colici.

колирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. acuz. (agr.)* a altoi.

колиро́вка, *-и f. sg. (agr.)* altoire, altoit.

коли́т, *-а m. (med.)* colită.

коли́чественн|ый *adj.* cantitativ, numeric; *~ое измене́ние* schimbare cantitativă; *~ ана́лиз* analiză cantitativă; *~ показа́тель* indice cantitativ; *~ рост* creștere numerică; *(gram.) ~ые числи́тельные* numerale cardinale.

коли́честв|о, *-а n. sg.* cantitate, număr; *большо́е ~ людéй* un mare număr de oameni; *(lingv.) ~ зву́ка* cantitatea/durata sunetului; *~ информа́ции* cantitatea de informație.

ко́лка, *-и f. sg.* spargere, spintecare, despicare; *~ дров* spargerea lemnelor.

колки́, *-лок pl.* dumbravă de mesteceni.

ко́лк|ий *adj.* **1.** *(легко колющийся)* ușor de spart, ușor de despicat; *~ие дрова́* lemne ușor de despicat. **2.** *(колючий)* spinos, țepos, înțepător; *~ куста́рник* arbust spinos. **3.** *(fig.)* înțepător, caustic, usturător; *~ие слова́* cuvinte înțepătoare; *~ое замеча́ние* observație caustică.

ко́лко *adv.* în mod caustic, usturător, cu răutate.

ко́лкост|ь, *-и f.* **1.** *sg.* causticitate, caracter caustic/răutăcios. **2.** *(колкие слова)* observație caustică, cuvinte usturătoare.

коллаборациони́ст, *-а m.* colaboraționist.

колла́пс, *-а m. (med.)* colaps.

колле́га, *-и m. (livr.)* coleg.

коллегиа́льно *adv.* **1.** în colectiv, în comun. **2.** *(în mod)* colegial.

коллегиа́льность, *-и f. sg.* spirit colegial, colegialitate.

коллегиа́льн|ый *adj.* **1.** colectiv, comun; *~ые реше́ния* hotărîri luate în colectiv. **2.** colegial, tovărășesc.

колле́гия, *-и f.* **1.** colegiu; *~ профессоро́в* colegiul profesorilor; *~ адвока́тов* colegiul avocaților; *(sport) суде́йская ~* juriu. **2.** *(înv.)* colegiu, liceu.

колле́дж, *-а m.* colegiu, liceu.

коллекти́в, *-а m.* colectiv, colectivitate; *нау́чный ~* colectiv științific.

коллективиза́ция, *-и f. sg.* colectivizare; *~ се́льского хозя́йства* colectivizarea agriculturii.

коллективизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a colectiviza.

коллективи́зм, *-а m. sg.* **1.** colectivism. **2.** spirit colectiv.

коллективи́ст, *-а m.* colectivist.

коллективи́стский *adj.* colectivist, de colectivism.

коллекти́вно *adv.* în colectiv, în mod colectiv.

коллекти́вность, *-и f. sg.* spirit colectiv, caracter colectiv; *~ руково́дства* conducere colectivă, principiul conducerii colective.

коллекти́вн|ый *adj.* colectiv; *~ догово́р* contract colectiv; *~ дух* spirit colectiv; *~ труд* muncă colectivă; *~ая со́бственность на сре́дства произво́дства* proprietate obștească asupra mijloacelor de producție.

колле́ктор^{1}, *-а m. (tehn.)* colector, electrod colector.

колле́ктор^{2}, *-а m.* centru de difuzare, de repartizare; *библиоте́чный ~* centru de difuzare a cărții.

коллекционе́р, *-а m.* colecționar.

коллекционе́рство, *-а n. sg.* pasiune de a colecționa/de a face colecții.

коллекциони́рование, *-я n. sg.* colecționare.

коллекциони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a colecţiona.

коллекцио́нн|ый *adj.* de colecţie; *~ая ма́рка* timbru de colecţie.

колле́кция, *-и f.* colecţie.

колли́зия, *-и f.* coliziune.

коллима́тор, *-а m. (fiz.)* colimator.

колло́дий, *-я m. (chim.)* colodiu.

колло́ид, *-а m. (chim.)* coloid.

коллоида́льный *adj.* coloidal.

колло́идн|ый *adj. (chim.)* de coloid, coloidal; *~ые раство́ры* soluţii coloidale.

колло́квиум, *-а m.* colocviu.

колобо́к, *-бка́ m. (folc.)* pîine mică rotundă, pîinişoară.

колобро́дить, *-ро́жу, -ро́дишь vb. ipf. (pop.)* **1.** *(слоня́ться)* a umbla fără rost, a tăia frunză la cîini, a umbla hai-hui. **2.** *(озорничать)* a face tărăboi/gălăgie, a se agita fără rost, a nu se astîmpăra.

коловоро́т, *-а m. (tehn.)* burghiu, sfredel de mînă, coarbă, sucală.

коловра́тность, *-и f.* nestatornicie.

коло́д|а[1], *-ы f.* **1.** *(обрубок)* butuc, buştean. **2.** *(для водопоя)* butuc scobit, adăpătoare, jgheab ◇ *(pop.) че́рез пень ~у (вали́ть)* a face ceva de mîntuială, a da o treabă peste cap.

коло́да[2], *-ы f.* pachet de cărţi de joc.

коло́дезный *adj.* de fîntînă, de puţ; *~ жура́вль* cumpăna fîntînii.

коло́дезь, *-я m. (înv.)* fîntînă, puţ.

коло́дец, *-дца m.* fîntînă; *артезиа́нский ~* fîntînă arteziană; *буровóй ~* puţ de foraj; *рудни́чный/ша́хтный ~* puţ de mină ◇ *(pop.) не плюй в ~, пригоди́тся воды́ напи́ться* nu scuipa în fîntînă, ai să mai bei apă din ea; nu rîde de măgar că vine vremea să încaleci pe el.

коло́дк|а, *-и f.* **1.** pat, corp, lemn; *~ руба́нка* corpul rindelei. **2.** *(сапожная)* calapod, şan; *натяну́ть на ~у* a întinde pe calapod. **3.** *(mec.)* sabot; *тормозна́я ~* sabot de frînă; *на одну́ ~у сши́ты/скро́ены/сде́ланы* croiţi pe acelaşi calapod; de aceeaşi teapă.

коло́дки, *-ок pl. (înv.)* obezi, butuci *(în care se prindeau picioarele arestaţilor).*

коло́дник, *-а m. (înv.)* ocnaş pus în butuci/în obezi.

коло́к, *-лка́ m.* pădurice, pîlc, crîng.

ко́локол, *-а m.; pl. -а́* **1.** clopot; *звон ~о́в* dangăt de clopot; *звони́ть в ~а́* a trage clopotele *(fig.) ~а́ лить* a umbla cu vorbe, a turna (la) minciuni. **2.** *(tehn.) (în expr.) водола́зный ~* clopot de scafandru; *~ возду́шного насо́са* recipient.

колоко́льный *adj.* de clopot; *~ звон* dangăt de clopot.

колоко́льн|я, *-и f.* clopotniţă ◇ *(iron.) со свое́й ~и смотре́ть* a nu vedea mai departe de lungul nasului; *отзвони́л и с ~и доло́й* a lucra de mîntuială.

колоко́льчик, *-а m.* **1.** clopoţel, zurgălău; *дверно́й ~* clopoţelul de la uşă, sonerie. **2.** *(bot.)* clopoţel, campanulă.

ко́ломазь, *-и f.* unsoare pentru osii.

коло́н, *-а m. (ist.)* colon.

колона́т, *-а m. (ist.)* colonat.

колониали́зм, *-а m.* colonialism.

колониа́льн|ый *adj.* colonial; *~ая поли́тика* politică colonială; *~ вопро́с* problemă/chestiune colonială; *~ые това́ры* mărfuri coloniale; *~ гнет* jug colonial.

колониза́тор, *-а m.* colonizator.

колониза́торский *adj.* de colonizator.

колониза́ция, *-и f.* colonizare.

колонизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. v. колонизова́ть*

колонизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a coloniza.

колони́ст, *-а m.* colonist.

коло́ния, *-и f.* **1.** colonie. **2.** colonie, tabără; *де́тская ~* colonie/tabără de copii. **3.** colonie, grup de organisme; *~ микро́бов* colonie de microbi, cultură microbiană.

коло́нка[1], *-и f.* **1.** *(в ванной)* cazan de baie. **2.** *(tehn.)* coloană; *бензи́новая ~* pompă de benzină. **3.** *(водопроводная)* cişmea, gură de apă.

коло́нка[2], *-и f.* coloană; *~ цифр* coloană de cifre.

коло́нна[1], *-ы f. (arhit.)* coloană; *зал с ~ми* sală cu coloane; *дори́ческая ~* coloană dorică.

коло́нна[2], *-ы f.* coloană, şir; *та́нковая ~* coloană de tancuri; *тра́кторная ~* coloană de tractoare; *~ цифр* coloană de cifre; ◇ *пя́тая ~* coloana a cincea.

колонна́да, *-ы f.* colonadă.

колонти́тул, *-а m. (tipogr.)* colontitlu.

колонци́фра, *-ы f. (tipogr.)* colon-cifru.

колора́дский *adj.* de Colorado; *~ жук* gîndac de Colorado.

колорату́ра, *-ы f. (muz.)* coloratură.

колорату́рн|ый *adj. (muz.)* de coloratură; *~ое сопра́но* soprană de coloratură.

колори́метр, *-а m. (fiz.)* colorimetru.

колориме́трия, *-и f. (fiz.)* colorimetrie.

колори́т, *-а m.* **1.** colorit. **2.** *(fig.)* colorit, specific, culoare; *ме́стный ~* culoare locală.

колори́тность, *-и f. sg.* colorit (viu), expresivitate, pitoresc.

колори́тный *adj.* **1.** cu un colorit viu; colorat. **2.** *(fig.)* colorat, expresiv, pitoresc, viu.

ко́лос, *-а m.* spic ◇ *(prov.) пусто́й ~ всегда́ нос кве́рху дерёт* umblă cu capul sus, ca spicul cel gol; caprei îi pică coada de rîie şi tot sus o ţine.

колоси́стый *adj.* cu spice, care a dat în spic, bogat în spice, spicos.

колоси́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. вы́колоситься)* a da în spic, a înspica.

колосни́к, *-а́ m.* **1.** *(tehn.)* grătar *(la sobe, la cazane).* **2.** *(tehn.)* leasă, grătar *(la uscătorii).* **3.** *pl. (teatr.)* suport pentru decoruri.

колосnико́в|ый *adj. (tehn.)* de grătar; *~ая решётка* grătar.

колосово́й *adj.* cu spic, păios, de păioase.

колосовы́е, *-ы́х pl. (bot.)* păioase.

коло́сс, *-а m.* colos, gigant, uriaş; *~ нау́ки* gigant al ştiinţei ◇ *~ на гли́няных нога́х* colos cu picioare de lut.

колосса́льность, *-и f. sg.* mărime colosală; vastitate, imensitate.

колосса́льн|ый *adj.* enorm, uriaş, imens, gigantic, colosal; *~ые уси́лия* eforturi/sforţări uriaşe; *~ успе́х* succes enorm.

колоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. ipf.* **1.** *по + dat.* sau *в + acuz.* a bate, a lovi, a izbi, a ciocăni; *~ кулако́м по столу́* a bate cu pumnul în masă. **2.** *(pf. поколоти́ть) acuz. (бить)* a bate, a burduşi. **3.** *(pf. поколоти́ть) acuz.* a sparge; *~ посу́ду* a sparge vesela.

колоти́ться, *-очу́сь, -о́тишься vb. ipf.* **1.** a bate, a ciocăni; *~ в дверь* a bate la uşă. **2.** a se lovi, a se izbi. **3.** *(pop.)* a bate, a se zbate, a palpita, a zvîcni, a tremura; *се́рдце коло́тится* inima bate cu putere. **4.** *(pf. поколоти́ться) (pop.)* a se sparge.

колоту́шк|а, *-и f.* **1.** *(деревянный молоток)* ciocan de lemn, mai. **2.** *(сторожа)* toacă *(de paznic).* **3.** *(pop.)* lovitură uşoară de pumn; *раздава́ть ~и; надава́ть колоту́шек кому́-л.* a lua în pumni *(pe cineva)*; a-i căra *(cuiva)* la pumni; a-i umfla *(cuiva)* spinarea.

ко́лотый **1.** *p.t.p.* de la *коло́ть.* **2.** *adj.* despicat, spart în bucăţi, fărîmiţat.

коло́ть[1], *колю́, ко́лешь vb. ipf. (pf. расколо́ть) acuz.* a sparge, a face bucăţi, a despica, a fărîmiţa, a sfărîma; *~ дрова́* a sparge lemne.

коло́ть[2], *колю́, ко́лешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. mom. кольну́ть) (иглой)* a împunge, a înţepa. **2.** *(pf. заколо́ть)* a înjunghia, a junghia, a tăia. **3.** *(pf. mom. кольну́ть) (fig.)* a împunge, a înţepa, a atinge ◇ *~ глаза́ кому́-л.* a scoate cuiva ochii, a-i face zile fripte; *(prov.) пра́вда глаза́ ко́лет* adevărul supără.

ко́лотье, *-я n. sg.* junghi, junghietură.

коло́ться[1], *ко́лется vb. ipf.* a se sparge, a se sfărîma, a se fărîmiţa, a se despica.

коло́ться[2], *ко́лется vb. ipf.* a înţepa, a înghimpa.

колоше́ние, *-я n. sg.* înspicare, dare în spic.

колошма́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. ipf. (pf. отколошма́тить) acuz. (pop.)* a bate, a burduşi, a zvînta în bătaie.

колошни́к, *-а́ m. (tehn.)* gură de alimentare *(a furnalului înalt)*, gîtul furnalului.

колошнико́в|ый *adj. (tehn.)* de furnal înalt; *~ газ* gaz de furnal înalt; *~ая площа́дка* platformă de încărcare a furnalului.

колпа́к, *-а́ m.* **1.** tichie, fes, bonetă, scufie; *шутовско́й ~* tichie de bufon; *шля́пный ~* calotă; *поварско́й ~* bonetă de bucătar. **2.** capac, abajur; *стекля́нный ~* capac de sticlă. **3.** *(tehn.)* ca-

pac, cupolă; *сбóрный* ~ cupolă demontabilă; *(auto) резиновый* ~ manşon de cauciuc. 4. *(pop. glumeţ)* găgăuţă, prostănac, nătăfleţ, nătîng, papă-lapte ◇ *(fig.) жить под стекля́нным ~óм* a se afişa.

колпачóк, *-чкá m.* 1. boneţică, scufiţă. 2. căpăcel. 3. *(лампы)* manşon, sită de lampă.

колтýн, *-á m. (med.)* boală a pielii capului.

колумбáрий, *-я m.* columbar.

колýн, *-á m.* secure, topor.

колупáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. колупнýть) acuz. (pop.)* a scobi, a ciuguli.

колупнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *колупáть.*

колхóз, *-а m.* colhoz.

колхóзник, *-а m.* colhoznic.

колхóзн/ый *adj.* de colhoz, colhoznic; *~ строй* orînduire colhoznică; *~ая сóбственность* proprietate colhoznică; *~ рынок* piaţa colhoznică.

колчáн, *-а m.* tolbă *(de săgeţi).*

колчедáн, *-а m. (mineral.)* pirită; *мéдный* ~ calcopirită; *желéзный* ~ pirită (bisulfură) de fier; *сéрный* ~ pirită.

колченóгий *adj. (pop.)* şchiop.

колыбéл|ь, *-и f.* 1. leagăn; *с ~и* din leagăn, din pruncie, din fragedă copilărie. 2. *(fig.)* leagăn, obîrşie, patrie; *~ свобóды* leagănul libertăţii.

колыбéльная, *-ой f.* cîntec de leagăn.

колыбéльн/ый *adj.* de leagăn; *~ая пéсня* cîntec de leagăn.

колымáга, *-и f.* haraba, rădvan.

колыхáние, *-я n. sg.* clătinare, legănare, agitare, unduire.

колыхáть, *-ы́шу, -ы́шешь vb. ipf. (pf. mom. колыхнýть) acuz.* a clătina, a legăna, a mişca uşor, a undui.

колыхáться, *-ы́шется vb. ipf. (pf. mom. колыхнýться)* a se clătina, a se legăna, a se agita, a se mişca uşor, a fremăta, a tremura.

колыхнýть, *-нý, -нёшь, vb. pf. mom.* de la *колыхáть.*

колыхнýться, *-нётся vb. pf. mom.* de la *колыхáться.*

коль *conj. (înv.)* dacă; *~ скóро* de îndată ce; dacă.

кольé *n. indecl.* colier, salbă.

кольнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *колóть*[2] *(1, 3).*

кольрáби *f. indecl. (bot.)* gulie, calarabă, caralambă.

кольцевáние, *-я n.* 1. *(agr.)* inelaj *(la copaci).* 2. marcare cu inele *(a unor păsări, peşti etc.)*

кольцевáть, *-цýю, -цýешь vb. ipf. acuz.* 1. *(pf. закольцевáть)* a unge trunchiul unui copac cu anumite substanţe pentru a-l feri de dăunători. 2. *(pf. закольцевáть* şi *окольцевáть)* a inela, a marca cu un inel *(păsări, peşti etc.).*

кольцев/óй *adj.* inelar, circular; de centură; *~áя фóрма* formă de inel; *~óе движéние* mişcare circulară; *~áя желéзная дорóга* linie ferată de centură; *~ая лúния* linie de centură.

кольцеобрáзный *adj.* inelar, în formă de inel.

кольц|ó, *-á n.* 1. inel, verighetă; cerc; *золотóе* ~ inel de aur; *обручáльное* ~ verighetă; *(sport) упражнéния на кóльцах* exerciţii la inele; *~ для ключéй* verigă pentru chei. 2. *(tehn.)* inel, cerc; *входнóе* ~ inel de intrare; *контáктное* ~ inel de contact. 3. inel, cerc, rotocol; *годúчное* ~ inel anual *(la pomi)*; *дым ~áми* rotocoale de fum; *свивáться/свúться ~óм* a se încolăci. 4. *(fig.)* încercuire; cerc; *вы́рваться из ~á окружéния* a scăpa din încercuire; *взять в ~* a încercui ◇ *сгибáться/согнýться ~óм* a bate temenele, a face sluj, a se căciuli, a se ploconi.

кóльчатый *adj.* inelat, format din inele.

кольчýга, *-и f.* cămaşă de zale.

колю́ч/ий *adj.* 1. ghimpat, cu ghimpi; *~ая прóволока* sîrmă ghimpată. 2. înţepător, ţepos; *~ая борóдá* barbă ţepoasă. 3. *(fig.)* caustic, tăios, sarcastic; *~ее замечáние* observaţie tăioasă.

колю́чка, *-и f.* ghimpe, spin, ţeapă.

колю́чник, *-а m. (bot.)* turtă.

кóлюшка, *-и f. (iht.)* costreş, biban spinos.

кóлющ/ий 1. *part. prez. act.* de la *колóть*[2]. 2. *adj.* înţepător; *~ая боль* durere înţepătoare. 3. *adj.* perforant; *~ее орýжие* armă perforantă.

колядá, *-ы́ f. sg.* colind, colindă.

коля́дный *adj.* de colind, al colindei.

колядовáть, *-дýю, -дýешь vb. ipf.* a colinda, a umbla cu colindul.

коля́ска, *-и f.* 1. *(экипаж)* caleaşcă, trăsură cu arcuri. 2. *(детская)* cărucior de copil; *~ мотоцúкла* ataş de motocicletă.

ком, *-а m.* bulgăre, cocoloş; *~ снéга* bulgăre de zăpadă ◇ *(fig.) ~ в гóрле стоит; подкатúл / поступúл ~ к гóрлу* s-a pus un nod în gît.

кóма, *-ы f. sg. (med.)* comă.

комáнд|а[1], *-ы f.* 1. *(приказ)* comandă, ordin; *по ~е* la comandă. 2. *(командование)* comandă, conducere. 3. *(mil.)* unitate, detaşament; *~ развéдчиков* unitate de cercetaşi; *пожáрная ~* unitate de pompieri; corpul pompierilor. 4. *(sport)* echipă; *футбóльная ~* echipă de fotbal; *~-хозя́ин пóля* echip-gazdă; *~-гóстья* echipă-oaspete; *~ протúвников* echipă adversă; *принимáть/приня́ть ~у* a lua comanda; *сдавáть/сдать ~у* a preda comanda. 5. echipă, echipaj; *пеленгáторная ~* echipă de goniometrişti; *радиолокациóнная ~* echipă de radiolocaţie. 6. *(fam. glum.)* grup, bandă.

комáнда[2], *-ы f. (cib.)* comandă, instrucţiune, ordin; *закодúрованная ~* instrucţiune codificată; *~ прóпуска* instrucţiune blanc.

командáрм, *-а m.* = *комáндующий áрмией* comandant de armată.

командúр, *-а m.* comandant; *~ полкá* comandant de regiment; *~ корабля́* comandant de navă; *~ эскадрúльи* comandant de escadrilă.

командировáние, *-я n. sg.* trimitere în misiune / în delegaţie, delegare.

командирóванный 1. *p. t. p.* de la *командировáть.* 2. *adj.* trimis în misiune / în delegaţie.

командировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a trimite în misiune, a delega, a detaşa.

командирóвк/а, *-и f.* 1. *sg.* delegare, trimitere în misiune / în delegaţie. 2. *(удостоверение)* ordin de plecare în delegaţie/în misiune; *получúть ~у* a primi un ordin de plecare în delegaţie. 3. delegaţie, misiune; *наýчная ~* misiune ştiinţifică; *быть в ~е* a fi în delegaţie / în misiune.

командирóвочн/ый *adj.* 1. de delegaţie, de misiune; *~ые дéньги* diurnă de deplasare; *~ое удостоверéние; ~ое свидéтельство* delegaţie/ordin de serviciu. 2. *~ые, -ых pl.* cheltuieli de deplasare, indemnizaţie de deplasare.

командúрский *adj.* de comandant, de comandă; *~ мóстик* punte de comandă; *~ тон* ton de comandă.

командúрша, *-и f. (fam.)* soţie de comandant.

командúтный *adj. ~ое товáрищество* societate în comandită.

комáндн/ый *adj.* 1. de comandă; *~ пункт* post de comandă; *~ состáв* cadre de comandă / de comandanţi. 2. dominant; *~ое положéние* poziţie dominantă. 3. *(mil.)* al unităţii, al detaşamentului. 4. *(sport)* de echipă; *~ые состязáния* întreceri între echipe.

комáндовани/е, *-я n. sg.* 1. *(действие)* comandă, conducere; *приня́ть ~* a prelua comanda; *сдать ~* a preda comanda; *под ~ем* sub comandă. 2. *(col.)* comandament; *верхóвное ~* comandament suprem; *глáвное ~* înaltul comandament.

комáнд/овать, *-дую, -дуешь vb. ipf.* 1. *(pf. скомáндовать)* a da comanda, a comanda, a da ordin. 2. *instr.* a comanda, a avea comanda unei unităţi; *~ пóлком* a comanda un regiment; *~ парáдом* a comanda o paradă. 3. *instr.* sau *над + instr. (fig.)* a face pe stăpînul, a da ordine. 4. *над + instr. (fig.)* a domina.

командóр, *-а m.* comandor.

комáндующий, *-его m.* comandant; *~ áрмией* comandant de armată; *~ авиáцией* comandantul aviaţiei.

комáр, *-á m.* ţînţar ◇ *(fig.) ~ нóса не подтóчит* n-ai să-i găseşti nici un cusur, rezistă la orice critică; *~á не зашибёт* (e) blînd ca un mieluşel; nu este în stare să omoare nici o muscă.

комарúный *adj.* de ţînţar.

коматóзн/ый *adj. (med.)* de comă; *~ое состоя́ние* stare de comă.

комбáйн, *-а m.* combină; *зерновóй ~* combină cerealieră; *~ для убóрки сáхарной свёклы* combină pentru recoltat sfeclă de zahăr; *прицепнóй ~* combină remorcabilă.

комбáйнер, *-а m.* combainer.

комбáт, *-а m.* = *командúр батальóна* comandant de batalion.

комбикóрм, *-а m.* nutreţ combinat, combifuraj.

комбинáт, *-а m.* combinat; *агро-индустриáльный* ~ combinat agro-industrial; ~ *бытовóго обслýживания* combinat de deservire publică.

комбинáтор, *-а m.* afacerist, persoană care se pretează la diverse combinaţii.

комбинáторный *adj.* combinatoriu; ~ *анáлиз в математике* analiză combinatorie în matematică.

комбинациóнн/ый *adj.* de combinaţie, inventiv; ~ *ум* spirit inventiv; *(lingv.)* ~*ое изменéние* schimbare combinatorie / poziţională.

комбинáция[1], *-и f.* **1.** combinaţie, combinare, îmbinare; ~ *цифр* combinare a cifrelor; ~ *управлéния* combinaţie de comandă. **2.** *(fig.)* combinaţie, urzeală, calculul, manevră; aranjament.

комбинáция[2], *-и f.* **1.** combinezon; furou; *шёлковая* ~ combinezon de mătase. **2.** hăinuţă de copil *(bluză si pantalonaşi).*

комбинезóн, *-а m.* salopetă, haină de protecţie.

комбини́рование, *-я n. sg.* combinare, potrivire, aranjare, îmbinare.

комбини́рованный *adj.* combinat.

комбини́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скомбини́ровать) acuz.* **1.** a combina, a potrivi, a aranja, a îmbina. **2.** *(peior.)* a pune la cale, a combina, a plănui.

комбри́г, *-а m.* = *командир бригáды (mil.)* comandant de brigadă.

комвýз, *-а m. коммунисти́ческое вы́сшее учéбное заведéние* universitate de partid.

комди́в, *-а m.* = *командир диви́зии (mil.)* comandant de divizie.

комедиáнт, *-а m.* **1.** *(înv.)* comediant, comic. **2.** *(fig.)* comediant, prefăcut, ipocrit, făţarnic.

комедиáнтка, *-и f.* **1.** *(înv.)* comediantă, actriţă de comedie. **2.** *(fig.)* comediantă, femeie prefăcută, ipocrită, făţarnică.

комедиáнтский *adj.* **1.** *(înv.)* de comediant, de comic. **2.** *(fig.)* prefăcut, ipocrit, făţarnic.

комедиáнтство, *-а n. sg.* prefăcătorie, ipocrizie, făţărnicie.

комеди́йный *adj.* de comedie; ~*стиль* stil de comedie; ~ *актёр* actor de comedie, comic.

комéди/я *-и f.* comedie ◇ *(fig.) разы́грывать / игрáть* sau *ломáть* ~*ю* a se preface, a juca teatru; *(fig.) кýкольная* ~ prefăcătorie, făţărnicie.

комéдь, *-и f. (pop.)* comedie, farsă, prefăcătorie.

кóмель, *-мля m.* parte de jos *(lîngă rădăcină)* a unui arbore, sau a unui fir de păr, sau a unui corn.

комендáнт, *-а m.* **1.** *(военный)* comandant; ~ *гóрода* comandant al pieţei. **2.** intendent, administrator, director administrativ; ~ *общежи́тия* administratorul căminului.

комендáнтский *adj.* de comandant, de comenduire ◇ ~ *час* restricţii de circulaţie.

комендатýра, *-ы f.* comenduire.

комендóр, *-а m. (mar.)* tunar.

комéта, *-ы f.* cometă.

комéтный *adj.* de cometă, al cometei; ~ *хвост* coada cometei.

кóми *indecl.* komi; *язы́к* ~ limba poporului komi.

коми́зм, *-а m. sg.* comic, latură comică /hazlie; ~ *положéния* comicul situaţiei.

кóмик, *-а m.* **1.** comic, artist de comedie. **2.** *(fig.)* om glumeţ, poznaş.

комиссáр, *-а m.* comisar; *(ist.) нарóдный* ~ comisar al poporului; *(ist.) совéт нарóдных комиссáров* consiliul comisarilor poporului.

комиссариáт, *-а m.* comisariat.

комиссáрный *adj.* de comisar, al comisarului.

комиссионéр, *-а m.* comisionar, misit, mijlocitor, samsar.

комиссионéрский *adj.* de comisionar, de misit.

комиссионéрство, *-а n. sg.* samsarlîc, misitie.

комиссиóнн|ый *adj.* de comision; ~ *магази́н* magazin de mărfuri primite în comision, în consignaţie; ~*ые дéньги* comision *(remuneraţia comisionarului).*

коми́сси/я *-и f.* **1.** comisie; *избирáтельная* ~ comisie electorală *ревизиóнная* ~ comisie de revizie; *конфли́ктная* ~ comisie de arbitraj; *приёмная* ~ comisie de recepţie; comisie de admitere; *слéдственная* ~ comisie de anchetă; *призывнáя* ~ comisie de recrutare. **2.** comision; *отдáть на* ~*ю* a da în comision / în consignaţie; *брать на* ~*ю* a lua în comision.

комитáт, *-а m.* comitat.

коммутати́вный *adj. (lingv.)* sociativ, comutativ.

комитéнт, *-а m.* comitent.

комитéт, *-а m.* comitet; *парти́йный* ~ comitet de partid; *исполни́тельный* ~ comitet executiv; *областнóй* ~ comitet regional; *городскóй* ~ comitet orăşenesc; *стáчечный* ~ comitet de grevă; *ýличный* ~ comitet de stradă.

коми́ческ/ий *adj.* **1.** comic, de comedie; ~ *актёр* actor comic, comediant; ~*ая óпера* operă comică. **2.** comic, caraghios, nostim; ~ *жест* gest caraghios.

коми́чно *adv.* comic, caraghios.

коми́чность, *-и f. sg.* caracter comic, comic.

коми́чный *adj.* comic, ridicol, caraghios.

кóмкать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. искóмкать* şi *скóмкать)* a şifona, a boţi, a mototoli. **2.** *(pf. скóмкать) (fig.)* a scurta, a ciopîrţi, a ciunti; ~ *речь / изложéние* a scurta discursul/ expunerea.

коммасáция, *-и f.* comasare; ~ *земéль* comasarea terenurilor.

комментáри/й, *-я m.* comentariu, adnotare, interpretare; *без* ~*ев* fără comentarii; *не нуждáется в* ~*ях* sau *не трéбует* ~*ев* nu are nevoie de nici un fel de explicaţii, comentariile sînt de prisos.

комментáтор, *-а m.* comentator.

комменти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a comenta.

коммерсáнт, *-а m.* comerciant, negustor.

коммéрция, *-и f. sg.* comerţ, negoţ.

коммéрческ/ий *adj.* comercial, de comerţ; ~ *флот* flotă comercială.

коммивояжёр, *-а m.* voiajor comercial, comis-voiajor.

коммýна, *-ы f.* comună; *(ec.) сельскохозя́йственная* ~ comună agricolă ◇ *Пари́жская* ~ Comuna din Paris.

коммунáльн/ый *adj.* comunal, municipal; ~*ые вы́боры* alegeri comunale; ~*ое предприя́тие* întreprindere comunală; ~*ые услýги* servicii comunale.

коммунáр, *-а m. (ist.)* comunard.

коммуни́зм, *а- m. sg.* comunism; *(ist.) воéнный* ~ comunism de război ◇ *(ist.) первобы́тный* ~ comuna primitivă.

коммуникати́вный *adj.* comunicativ, de comunicare.

коммуникациóнн/ый *adj.* de comunicaţie; ~*ая ли́ния* cale de comunicaţie.

коммуникáци/я, *-и f.* **1.** comunicaţie cale de comunicaţie. **2.** comunicare, legătură, raport.

коммуни́ст, *-а m.* comunist.

коммунисти́ческ/ий *adj.* comunist; ~*ая пáртия* partidul comunist; ~ *строй* orînduire comunistă; ~*ое отношéние к трудý* atitudine comunistă faţă de muncă; *манифéст* ~*ой пáртии* manifestul partidului comunist; *бесклáссовое* ~*ое óбщество* societatea comunistă fără clase.

коммутáтор, *-а m. (tehn.)* comutator, dispozitiv de comutare; *антéнный* ~ comutator de antenă; *телефóнный* ~ centrală telefonică.

коммутациóнный *adj. (tehn.)* de / pentru comutaţie.

коммутáция, *-и f. (lingv.)* comutare.

коммюникé *n. indecl.* comunicat; *заключи́тельное* ~ comunicat final; *совмéстное* ~ comunicat comun.

кóмнат/а *-ы f.* cameră, încăpere; *вáнная* ~ *(cameră de)* baie; *(înv.) меблирóванные* ~*ы* camere mobilate; *убрáть* ~*у* a deretica prin cameră; *снимáть* ~*у* a închiria o cameră ◇ *(jur.) совещáтельная* ~ sală de deliberare.

кóмнатн/ый *adj.* de cameră; ~*ые растéния* plante de cameră.

комóд, *-а m.* scrin, comodă.

комóк, *-мкá m.* ghem, ghemotoc, cocoloş, bulgăre; ~ *снéга* bulgăre de zăpadă ◇ *свернýться/съёжиться в* ~ a se ghemui, a se face ghem; ~ *нéрвов* un pachet de nervi, numai nervi; ~ *к гóрлу подступи́л* s-a oprit un nod în gît.

комóлый *adj.* fără coarne.

комóрка, *-и f.* cămăruţă, odăiţă.

компáктность, *-и f. sg.* caracter compact, însuşirea de a fi compact, compactitate.

компáктн/ый *adj.* compact; ~*ая мáсса* masă compactă.

компанéйский *adj.* sociabil, comunicativ.

компáни/я, *-и f.* **1.** companie, societate, bandă; *весёлая* ~ bandă veselă; *нарушáть/расстрáивать* ~*ю* a strica petrecerea / veselia; *(peior.) тёплая* ~ şleahtă, gaşcă; *состáвить* ~*ю комý-л.* a întovărăşi pe cineva, a-i ţine de urît cuiva; *водúть* ~*ю с кем-л.* a fi prieten, a avea legături de prietenie cu cineva; *не* ~ *тебé/емý* nu-i de tine, nu-i de el; *цéлой* ~*ей* în grup, în bandă. **2.** *(торговая)* companie, societate comercială sau industrială; *экспортная* ~ societate de export; *акционéрная* ~ societate pe acţiuni.

компаньóн, *-а m.* **1.** partener, companion, camarad, tovarăş. **2.** *(в торговле)* asociat.

компаньóнка, *-и f.* **1.** parteneră, camaradă, tovarăşă, domnişoară/doamnă de companie. **2.** asociată.

компаративúзм, *-а m. (lingv.)* metodă comparativă.

компарáтор, *-а m. (tehn.)* comparator; *релéйный* ~ comparator cu relee.

компáртия, *-и f.* = *коммунистúческая пáртия* partidul comunist.

кóмпас, *-а m.* busolă; *(mar., av.)* compas; *сóлнечный* ~ busolă solară ◇ *потерять* ~ a-şi pierde busola/echilibrul.

кóмпасный *adj.* de busolă, al busolei; *(mar. av.)* de compas.

компатриóт, *-а m. (înv.)* compatriot.

компáунд, *-а m. (tehn.)* **1.** compound. **2.** lac compound.

компéндиум, *-а m.* compendiu, scurtă expunere.

компенсáтор, *-а m. (înv.) (fiz.)* compensator, corector; *лúнзовый* ~ compensator lenticular.

компенсациóнный *adj.* de compensare, de compensaţie, compensator; *(tehn.)* ~ *мáятник* pendulă — compensator.

компенсáция, *-и f.* compensare, compensaţie.

компенсúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a compensa, a despăgubi; ~ *потéрю* a compensa paguba.

компетéнтно *adv.* cu competenţă.

компетéнтность, *-и f. sg.* competenţă.

компетéнтн|ый *adj.* competent; ~*ое мнéние* părere competentă; ~*ая инстáнция* instanţă competentă.

компетéнци|я, *-и f. sg.* competenţă; *это вне моéй* ~*и* nu e de competenţa mea; *(jur.)* ~ *судá* competenţa instanţei de judecată.

компилúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скомпилúровать) acuz.* a compila.

компилятúвность, *-и f. sg.* compilare.

компилятúвный *adj.* de compilaţie.

компилятор, *-а m.* compilator.

компиляция, *-и f.* compilaţie.

кóмплекс, *-а m.* **1.** complex, complexitate; *(psih.)* ~ *представлéний* complex de reprezentări. **2.** *(tehn. mil.)* complex, ansamblu; *вычислúтельный* ~ complex de calcul; *зенúтный* ~ complex de rachete antiaeriene.

кóмплексн|ый *adj.* complex; *(chim.)* ~*ое соединéние* combinaţie complexă; *(mat.)* ~*ое числó* număr complex.

комплéкт, *-а m.* **1.** *(набор)* asortiment, garnitură, colecţie, serie; complet, set, trusă; ~ *бельá* garnitură de lenjerie; ~ *журнáлов* colecţie de reviste; ~ *запасных частéй* garnitură de piese de rezervă; ~ *инструмéнтов* trusă de scule. **2.** *(норма)* numărul prevăzut, numărul-limită *(de persoane)*; *сверх* ~*а* peste numărul prevăzut de persoane.

комплéктный *adj.* complet.

комплектовáние, *-я n. sg.* completare, întregire.

комплектовáть, *-тýю, -тýешь vb. ipf. (pf. укомплектовáть* şi *скомплектовáть) acuz.* a completa, a întregi, a constitui, a forma.

комплектовáться, *-тýюсь, -тýешься vb. ipf.* a se completa, a se întregi.

комплéкция, *-и f. (livr.)* constituţie fizică, conformaţie; *тщедýшная* ~ constituţie firavă.

комплимéнт, *-а m.* compliment; *сказáть* ~ a spune un compliment; *рассыпáться в* ~*ах* a se pierde în complimente, a copleşi (pe cineva) cu complimente.

комплимéнтщик, *-а m.* om darnic în complimente.

композúтор, *-а m.* compozitor.

композúторский *adj.* de compozitor.

композициóнный *adj.* de compoziţie, compoziţional.

композúци|я, *-и f.* compoziţie; ~ *ромáна* structura/compoziţia romanului; ~ *картúны* compoziţia tabloului. ~ *симфóнии* compoziţia simfoniei; *(muz.) класс* ~*и* clasă de compoziţie.

компонéнт, *-а m.* component, parte componentă, element constitutiv; circuit; *интегрáльный* ~ circuit integrat.

компонéнта, *-ы f. (fiz.)* componentă; *иóнная* ~ componentă ionică.

компоновáть, *-нýю, -нýешь vb. ipf. (pf. скомпоновáть) acuz.* a compune, a alcătui, a combina, a aranja.

компонóвка, *-и f. sg.* compunere, combinare, aranjare.

компóст, *-а m. (agr.)* compost.

компóстер, *-а m. (ferov.)* compostor.

компостúрование, *-я n.* compostare.

компостúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. прокомпостúровать) acuz. (ferov.)* a composta.

компóстный *adj. (agr.)* de compost.

компóт, *-а m.* compot.

компрécс, *-а m.* compresă; *согревáющий* ~ prişniţă; *постáвить* ~ a pune o compresă.

компрéссный *adj.* de compresă, de cataplasmă.

компрéссор, *-а m. (tehn.)* compresor.

компрéссорный *adj.* de compresor, al compresorului, cu compresiune; ~ *двúгатель* motor cu compresiune.

компрометáция, *-и f. sg.* compromitere.

компрометúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скомпрометúровать) acuz.* a compromite.

компрометúроваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf.* a se compromite, a se face de ruşine.

компромúсс, *-а m.* compromis; *идтú на* ~ a face un compromis.

компромúссн|ый *adj.* de compromis; ~*ое решéние* hotărîre/soluţie de compromis.

комптóметр, *-а m. (tehn.)* maşină de adunat.

комсомóл, *-а m.* = *Коммунистúческий союз молодёжи* Uniunea Tineretului Comunist, Comsomol.

комсомóлец, *-льца m.* comsomolist.

комсомóльский *adj.* de comsomol, comsomolist; ~ *билéт* carnet de comsomolist.

комсóрг, *-а m.* = *комсомóльский организáтор* organizator de comsomol, secretar al organizaţiei de bază comsomoliste.

комсостáв, *-а m.* = *комáндный состáв* cadre de comandă.

комфóрт, *-а m. sg.* confort; *с пóлным* ~*ом* cu tot confortul.

комфортáбельно *adv.* cu confort.

комфортáбельность, *-и f.* caracter confortabil.

комфортáбельный *adj.* confortabil.

конвéйер, *-а m. (tehn.)* conveier, bandă rulantă, transportor; *рабóтать по* ~*у* a lucra în bandă rulantă; *(agr.) зелёный* ~ conveier verde.

конвéйерн|ый *adj.* de conveier; în/pe bandă rulantă; ~*ая систéма* sistem în bandă rulantă.

конвéкция, *-и f. (fiz.)* convecţie.

конвéнт, *-а m. (ist.)* convent.

конвенционáльный *adj.* convenţional.

конвенциóнный *adj.* convenţional, de convenţie.

конвéнция, *-и f.* convenţie; *монéтная* ~ convenţie monetară.

конвергéнтный *adj.* de convergenţă, convergent.

конвергéнция, *-и f.* convergenţă.

конверсиóнный *adj. (ec.)* de conversiune.

конвéрсия, *-и f.* **1.** *(ec.)* conversiune. **2.** *(gram.)* conversiune.

конвéрт, *-а m.* **1.** plic. **2.** *(детский)* plăpumioară-plic.

конвéртер, *-а m. (tehn.)* convertizor.

конвертúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (ec.)* a converti.

конвертúруемый *adj. (ec.)* convertibil; ~*ая валюта* valută convertibilă.

конвóир, *-а m.* **1.** soldat din escortă, însoţitor. **2.** *(mar.)* vas de escortă, bastiment de escortă. **3.** *(av.)* navă, avion de/din escortă.

конвоúрование, *-я n.* escortare.

конвоúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a escorta.

конвó|й, *-я m.* convoi, escortă; *под* ~*ем* sub escortă; *почётный* ~ escortă de onoare; *морскóй* ~ convoi maritim.

конвóйн|ый *adj.* **1.** de convoi, de escortă; *~ое сýдно* vas de escortă. **2.** **~ый**, *-ого m.* din escortă, însoţitor.

конвульсúвный *adj. (med.)* convulsiv.

конвýльсия, *-и f. (med.)* convulsie.

конгениáльный *adj.* de acelaşi nivel, foarte apropiat, înrudit, comform; *~ оригинáлу перевóд* traducerea la înălţimea originalului.

конгломерáт, *-а m.* conglomerat.

конгломерáция, *-и f.* conglomeraţie, conglomerare.

конгрегáция, *-и f.* congregaţie.

конгрéсс, *-а m.* congres; *всемúрный ~ сторóнников мúра* congresul mondial al partizanilor păcii.

конгрессмéн, *-а m.* membru al congresului.

конгруэ́нтность, *-и f.* congruenţă.

конгруэ́нтный *adj.* congruent.

конгруэ́нция, *-и f.* congruenţă, acord gramatical.

кондач|óк *(în expr.) с ~á* dintr-un condei, la repezeală; cu uşurinţă, pe negîndite.

конденсáтор, *-а m. (tehn.)* condensator.

конденсациóнн|ый *adj. (tehn.)* de condensare; *~ая трубá* ţeavă de condensare.

конденсáция, *-и f.* condensare.

конденсúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a condensa.

конденсúроваться, *-руется, vb. pf.* şi *ipf.* a se condensa.

кондéнсор, *-а m. (fiz.)* condensor, condensator optic.

кондúтер, *-а m.* cofetar.

кондúтерск|ий *adj.* **1.** de cofetărie, de patiserie; *~ие издéлия* produse de cofetărie, cofeturi. **2.** **~ая**, *-ой f.* cofetărie, patiserie.

кондиционúрование, *-я n.* condiţionare; *~ вóздуха* condiţionare a aerului.

кондиционúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a condiţiona.

кондициóнный *adj.* care corespunde condiţiilor stabilite, care este conform standardului.

кондúция, *-и f.* condiţie.

кондóвый *adj. (înv.)* neaoş, băştinaş.

кóндор, *-а m. (ornit.)* condor.

кондотьéр, *-а m. (ist.)* condotier.

кондрáшка *m. (în expr.) ~ хватúл/стýкнул* l-a lovit damblaua.

кондуúт, *-а m. (înv.)* condică de bună purtare; *занестú в ~* a nota în condică.

кондýктор[1], *-а m.* conductor; taxator; *поезднóй ~* conductor de tren; *~ трамвáя* taxator de tramvai.

кондýктор[2], *-а m. (fiz.)* conductor.

кондýкторский *adj.* de conductor; de taxator.

коневóд, *-а m.* crescător de cai.

коневóдство, *-а n. sg.* creşterea cailor.

коневóдческ|ий *adj.* de creştere a cailor; *~ая фéрма* crescătorie de cai.

конезавóд, *-а m.* herghelie de cai.

кон|ёк, *-ькá m.* **1.** *dim.* căluţ *(în basme)*; *~-горбунóк* căluţul cocoşat. **2.** *(arhit.) (на крыше)* coama acoperişului; creastă, coamă. **3.** *(fig.)* temă preferată, cal de bătaie; *сел на своегó ~ькá* o ţine pe a lui, cîntă pe aceeaşi coardă ◇ *(zool.) морскóй ~* cal-de-mare.

конемáтка, *-и f.* iapă de prăsilă.

конепоголóвье, *-я n.* efectiv de cai.

конефéрма, *-ы f.* = *коневóдческая фéрма* fermă pentru creşterea cailor.

кон|éц, *-цá m.* **1.** capăt, sfîrşit, fine; *~ дорóги* capătul drumului, *~ зимы́* sfîrşitul iernii; *к ~цý* la/spre sfîrşit; *к ~цý гóда* la sfîrşitul anului; *приходúть к ~цý* a fi pe sfîrşite/pe terminate; *блúзиться к ~цý* a fi pe sfîrşite/pe terminate, a se apropia de sfîrşit; *до ~цá* pînă la capăt, cu totul, cu desăvîrşire; *доводúть до ~цá* a duce la bun sfîrşit; *до побéдного ~цá* pînă la victoria finală; *в ~цé* la sfîrşit; *под ~* spre sfîrşit, pînă la urmă. **2.** vîrf, extremitate; *~ ножá* vîrful cuţitului. **3.** cursă, distanţă; *в одúн ~* într-o direcţie; *в óба ~цá* dus şi întors. **4.** *(mar.)* bandulă, parîmă, odgon; *отдáть ~цы́* a desface parîma. **5.** *(fig.)* sfîrşit, moarte; ◇ *из ~цá в ~* dintr-un capăt în altul; în toate părţile; *~цы́ в вóду хоронúть* a şterge orice urmă; *~óв не найтú* a nu-i da de capăt, a nu ajunge la nici un rezultat; *(fig.) найтú ~* a-şi da obştescul sfîrşit; *пáлка о двух ~áх* sabie cu două tăişuri; *~цá-крáю не вúдно* fără (de) capăt, nesfîrşit; *éле сводúть ~цы́ с ~цáми* a trage mîţa de coadă; a o duce de azi pe mîine; *(pop.) и дéло с ~цóм* şi cu asta, basta; *положúть ~ чемý-л.* a pune capăt unui lucru; *(prov.) ~ дéлу венéц* sau *~ венчáет дéло* sfîrşitul încoronează opera; urma alege; urma laudă începutul; *(pop.) на тот ~* pentru cazul cînd ...; în eventualitate că ..., *на худóй ~* în cel mai rău caz; *в ~цé ~цóв* la urma urmei, în cele din urmă; *со всех ~цóв* din toate părţile, de pretutindeni, de peste tot; *в ~* cu totul, cu desăvîrşire, completamente; *без ~цá* fără încetare; fără sfîrşit; *одúн ~* tot una, tot un drac.

конéчно **1.** *cuv. modal* fireşte, într-adevăr, fără îndoială, bineînţeles, fără doar şi poate; *он, ~, прав* fără doar şi poate are dreptate. **2.** *partic. afirmativă* da, desigur, sigur, bineînţeles; negreşit, te cred; *~, да!* ba bine că nu! bineînţeles! *~ нет!* cred şi eu că nu!

конéчност|ь, *-и f. (anat.)* membru; *вéрхние ~и* membrele superioare; *нúжние ~и* membrele inferioare; *зáдние ~и* membrele posterioare; *перéдние ~и* membrele anterioare.

конéчн|ый *adj.* **1.** ultim, terminal, final, de capăt; *~ая бýква слóва* ultima literă a cuvîntului; *~ая стáнция* staţie terminus; *~ая цель* scop final. **2.** *(mat.)* finit; *~ая величинá* mărime finită ◇ *в ~ом счёте* sau *в ~ом итóге* în ultimă instanţă, la urma urmei, în cele din urmă.

конúна, *-ы f. sg.* carne de cal.

конúческий *adj.* conic.

кóнка, *-и f. (înv.)* tramvai cu cai.

конквистадóр, *-а m.* conchistador.

конклáв, *-а m.* conclav.

конкордáт, *-а m.* concordat.

конкретизáция, *-и f. sg.* concretizare.

конкретизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a concretiza.

конкрéтно *adv.* (în mod) concret; *говорúть ~* a vorbi concret.

конкрéтность, *-и f. sg.* caracter concret.

конкрéтный *adj.* concret; *~ примéр* exemplu concret.

конкурéнт, *-а m.* concurent.

конкурéнци|я, *-и f. sg.* concurenţă ◇ *(fig.) вне ~и* mai presus de orice comparaţie.

конкурúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. с + instr.* cu *в + prepl.* **1.** a concura, a rivaliza (cu). **2.** *(участвовать в конкуренции)* a concura, a face concurenţă *(cuiva)*.

кóнкурс[1], *-а m.* concurs; *принять вне ~а* a primi fără concurs; ◇ *вне ~а* mai presus de orice comparaţie, fără egal; *объявлять ~* a scoate la concurs; *подавáть на ~* a se prezenta la concurs.

кóнкурсный *adj.* de concurs; *~ экзáмен* concurs.

кóнник, *-а m.* călăraş, călăreţ, cavalerist.

кóнница, *-ы f.* călărime, cavalerie.

конногвардéец, *-éйца m. (înv.)* soldat *sau* ofiţer din regimentul de gardă-călare.

коннозавóдский *adj.* de creştere a cailor.

коннозавóдство, *-а n.* **1.** *sg.* creştere a cailor. **2.** *(конный завод)* crescătorie de cai, herghelie.

кóнн|ый *adj.* **1.** *(верховой)* de cal, ecvestru; *~ спорт* hipism. **2.** de tracţiune cu cal; *~ая тяга* hipotracţiune; *~ая артиллéрия* artilerie hipomobilă. **3.** de cal, de cai; *~ завóд* herghelie, crescătorie de cai; *~ая ýпряжь* harnaşament; *~ двор* grajd ◇ *(prov.) ~ пéшему не товáрищ* cel pe jos cu cel călare anevoie se învoiesc; sătulul nu crede flămîndului.

коновáл, *-а m.* **1.** vraci de cai. **2.** *(iron.)* medic şarlatan/nepriceput.

коновóд[1], *-а m.* îngrijitor de cai, grăjdar, rîndaş, păzitor de cai.

коновóд[2], *-а m. (pop.) (зачинщик)* aţîţător, instigator, căpetenie, cap, şef.

коновóдить[1], *-вóжу, -вóдишь vb. ipf.* a îngriji de cai.

коновóдить[2], *-вóжу, -вóдишь vb. ipf. (pop.)* a aţîţa, a instiga, a conduce, a comanda.

коновя́зь, *-и f.* ţăruş, pripon, conovăţ.

конокрáд, *-а m.* hoţ de cai.

конокрáдство, *-а n. sg.* furt de cai.

конопáтить, *-áчу, -áтишь vb. ipf. (pf. законопáтить) acuz.* a astupa *(cu cîlţi)*, a călăfătui.

конопáтка, *-и f.* **1.** călăfătuire, călăfătuit. **2.** unealtă pentru călăfătuit.

конопáтый *adj. (reg.)* **1.** pistruiat cu pistrui. **2.** ciupit de vărsat.

конопа́чение, *-я n. sg.* călăfătuire.

коноплево́дство, *-а n.* cultura cînepei.

коноплёвые, *-ых pl. (bot.)* canabinacee.

конопля́, *-и́ f. sg.* cînepă; *мужска́я* ~ cînepă de vară.

конопля́ник, *-а m.* cînepişte, parcelă semănată cu cînepă.

конопля́нка, *-и f. (ornit.)* cînepar, pietruşel (roşu).

конопля́н|ый *adj.* de cînepă; *~ое ма́сло* ulei de cînepă.

коносаме́нт, *-а m.* conosament, document de transport.

конота́ция, *-и f. (lingv.)* conotaţie.

консервати́вно *adv.* (în mod) conservator.

консервати́вность, *-и f. sg.* conservatism.

консервати́вный *adj.* conservator, tradiţional.

консервати́зм, *-а m. sg.* conservatism.

консерва́тор, *-а m.* conservator.

консервато́рия, *-и f. (muz.)* conservator.

консерва́торский *adj.* conservator.

консервато́рск|ий *adj. (muz.)* de conservator; *~ие конце́рты* concerte de conservator.

консерва́ция, *-и f. sg.* suspendare/întrerupere vremelnică.

консерви́рование, *-я n. sg.* conservare; ~ *фру́ктов* conservare a fructelor.

консерви́рованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *консерви́ровать*. **2.** *adj.* conservat, în conserve; *~ое мя́со* carne conservată; *~ые о́вощи* conserve de legume.

консерви́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a conserva, a face conserve, a pregăti conserve; ~ *пищевы́е проду́кты* a conserva produse alimentare. **2.** *(fig.)* a suspenda, a întrerupe vremelnic, a încetini; ~ *предприя́тие* a reduce temporar activitatea unei întreprinderi.

консе́рвный *adj.* de conserve; ~ *заво́д* fabrică de conserve.

консе́рвы, *-ов pl.* **1.** conserve; *мясны́е* ~ conserve de carne. **2.** *(очки)* ochelari de protecţie.

консигна́ция, *-и f. (com.)* consignaţie.

конси́лиум, *-а m. (med.)* consult de medici.

консисте́нци|я, *-и f.* consistenţă; *го́рная поро́да твёрдой ~и* rocă de consistenţă tare.

консисто́рия, *-и f. (bis.)* consistoriu.

ко́нск|ий *adj.* de cal, al calului; *~ое мя́со* carne de cal; *~ое снаряже́ние* harnaşament; ~ *заво́д* crescătorie de cai; ~ *во́лос* păr de cal; *~ое поголо́вье* şeptel de cai.

консолида́ция, *-и f. sg.* consolidare.

консолиди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a consolida, a întări; ~ *си́лы* a-şi întări forţele. **2.** *(fin.)* a consolida; ~ *заём* a consolida un împrumut.

консо́ль, *-и f. (arhit.)* consolă; *(tehn.)* ~ *дви́гателя* consola motorului; ~ *крыла́* consola aripii.

консона́нс, *-а m. (muz.)* consonanţă.

консона́нт, *-а m. (lingv.)* consoană.

консонанти́зм, *-а m. sg. (lingv.)* consonantism.

консо́рциум, *-а m. (ec.)* consorţiu.

конспе́кт, *-а m.* conspect, compendiu, expunere sumară; ~ *ле́кции* conspectul lecţiei.

конспекти́вно *adv.* (în mod) sumar, (în mod) rezumativ, succint.

конспекти́вность, *-и f. sg.* caracter succint/sumar.

конспекти́вн|ый *adj.* sumar, rezumativ, succint; *~ое изложе́ние* expunere sumară.

конспекти́рование, *-я n.* conspectare.

конспе́кти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. законспекти́ровать* şi *проконспекти́ровать) acuz.* a întocmi un compendiu, a face un rezumat, un conspect.

конспирати́вно *adv.* (în mod) conspirativ, clandestin.

конспирати́вность, *-и f. sg.* caracter conspirativ, atitudine conspirativă.

конспирати́вн|ый *adj.* conspirativ, clandestin; *~ая кварти́ра* locuinţă conspirativă.

конспира́тор, *-а m.* conspirator.

конспира́ция, *-и f.* conspiraţie.

конспири́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. законспири́ровать)* a conspira.

конста́нта, *-ы f. (mat. fiz.)* constantă.

конста́нтность, *-и s. (biol.)* constantă; ~ *поро́ды* constanta rasei.

конста́нтный *adj. (mat. fiz.)* constant, stabil.

констата́ция, *-и f.* constatare.

констати́рование, *-я n. sg.* constatare.

констати́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a constata, a stabili.

констелля́ция, *-и f.* **1.** *(astr.)* constelaţie. **2.** *(fig.)* concurs de împrejurări.

конституи́вный *adj.* constitutiv.

конституционали́зм, *-а m. sg.* constituţionalism.

конституционали́ст, *-а m.* constituţionalist.

конституциона́льный *adj. (med. fiziol.)* constituţional.

конституцио́нн/ый *adj.* constituţional; ~ *стро́й* regim constituţional; *~ая мона́рхия* monarhie constituţională.

конститу́ци/я[1], *-и f.* **1.** constituţie; ~ *Социалисти́ческой Респу́блики Румы́ния* constituţia Republicii Socialiste România **2.** *(органи́зма)* constituţie..

конститу́ция[2], *-и f. (livr.)* constituţie, structură, alcătuire; ~ *органи́зма* structura organismului; *пло́тная* ~ constituţie robustă.

конструи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *сконструи́ровать) acuz.* **1.** a construi. **2.** a constitui, a alcătui, a organiza; ~ *прави́тельство* a constitui guvernul.

конституэ́нт, *-а m.* constituent.

конструктиви́зм, *-а m. sg. (arte)* constructivism.

конструктиви́ст, *-а m. (arte)* constructivist.

конструктиви́стский *adj.* constructivist.

конструкти́вн/ый *adj.* **1.** bun pentru construcţii, de construcţie. **2.** constructiv; *~ое предложе́ние* propunere constructivă; ~ *план* plan constructiv. **3.** *(lingv.)* constitutiv, structural.

констру́ктор, *-а m.* constructor.

констру́кторск/ий *adj.* de / pentru constructor.

констру́кция, *-и f.* **1.** construcţie, edificiu, clădire; *железобето́нная* ~ construcţie de beton. **2.** *(gram.)* construcţie, structură; ~ *фра́зы* construcţia/structura fazei.

ко́нсул, *-а m.* consul.

ко́нсульский *adj.* consular, de consul.

ко́нсульство, *-а n.* consulat.

консульта́нт, *-а m.* consultant.

консультати́вный *adj.* consultativ.

консультацио́нн|ый *adj.* de consultaţie, consultativ; *~ое совеща́ние* consfătuire consultativă; *~ое бюро́* birou de consultaţii.

консульта́ци/я, *-и f.* **1.** consultaţie; *враче́бная* ~ consultaţie medicală; *дать ~ю* a da o consultaţie. **2.** *(учрежде́ние)* birou de consultaţii, cabinet; *юриди́ческая* ~ birou de consultaţii juridice ◇ *де́тская* ~ dispensar de copii,

консульти́рование, *-я n. sg.* consultare.

консульти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *с + instr.* a consulta, a se consulta. **2.** *(pf. проконсульти́ровать) dat.* a da consultaţii.

консульти́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. (pf. проконсульти́роваться) с + instr.* a se consulta, a primi o consultaţie; ~ *с юри́стом* a consulta un jurist.

конта́кт, *-а m.* **1.** *(tehn.)* contact; ~ *электри́ческих проводо́в* contactul firelor electrice. **2.** *(fig.)* contact, legătură; *вступи́ть в* ~ *с кем-л.* a intra în legătură cu cineva, a lua contact cu cineva; *име́ть те́сный* ~ *с кем-л. (с чем-л.)* a avea un contact strîns cu cineva (cu ceva); *подде́рживать* ~ a păstra / a ţine legătura, a menţine contactul; *установи́ть* ~ a stabili legătura / contactul.

конта́ктн/ый *adj. (tehn.)* de contact, prin contact; *~ое сопротивле́ние* rezistenţă de contact; *~ое пита́ние* alimentare prin contact.

контамина́ция, *-и f. (lingv.)* contaminare.

конте́йнер, *-а m. (tehn.)* container, recipient; ~ *раке́ты* containerul rachetei; *пусково́й* ~ container de lansare.

конте́кст, *-а m.* context; *сло́во в ~е* cuvînt din context; *вырыва́ть из ~а* a rupe din context.

конте́кстный *adj.* contextual.

континге́нт, *-а m.* **1.** cotă; *э́кспортный* ~ *у́гля* cota de export a cărbunilor. **2.** contingent; ~ *новобра́нцев* contingent de recruţi.

контине́нт, *-а m.* continent.

континентáльный *adj.* continental; ~ *клúмат* climă continentală.

контокоррéнт *-а m. (cont.)* cont curent.

контóра, -ы *f.* birou, oficiu; *почтóвая* ~ oficiu poştal; ~ *завóда* biroul uzinei; *геóлого-поискóвая* ~ oficiul de prospecţiuni geologice; *трáнспортная* ~ întreprindere de transporturi.

контóрка, -и *f.* birou, pupitru, masă de scris, masă de lucru.

контóрск/ий *adj.* de birou; ~*ие кнúги* registre de contabilitate.

контóрщик, -а *m. (înv.)* funcţionar de birou.

контрабáнда, -ы *f. sg.* contrabandă.

контрабандúст, -а *m.* contrabandist.

контрабандúстский *adj.* de contrabandist.

контрабáндный *adj.* de contrabandă; ~ *товáр* marfă de contrabandă.

контрабáс, -а *m. (muz.)* contrabas.

контрабасúст, -а *m.* contrabasist.

контрагéнт, -а *m.* contractant.

контр-адмирáл, -а *m.* contraamiral.

контрáкт, -а *m.* contract; *заключúть* ~ a încheia un contract; *растóргнуть* ~ a rezilia un contract.

контракциóнный *adj. (fiziol).* de contractare, de contracţie.

контрактáция, -и *f.* contractare, contracţie.

контрактовáть, -тýю, -тýешь *vb. ipf. (pf. законтрактовáть) acuz.* a contracta, a încheia un contract.

контрáктовый *adj.* de contract, contractual.

контрáльто *n. (indecl.) (muz.)* contralto.

контрáльтовый *adj. (muz.)* de contralto.

контрамáрка, -и *f.* bilet de favoare la un spectacol.

контрапýнкт, -а *m. sg. (muz.)* contrapunct.

контрáст, -а *m.* contrast; *по*~*у с чем.-л.* în contrast cu ceva; *для* ~*а* pentru contrast; *составля́ть* ~ a alcătui / a forma un contrast, a contrasta.

контрастúровать, -рую, -руешь *vb. ipf. с + instr.* a contrasta.

контрáстно *adv.* în contrast, contrastiv.

контрáстность, -и *f.* grad de contrast.

контрáстный *adj.* de contrast, contrastant.

контратáк/а, -и *f.* contraatac; *перейтú в* ~*у* a contraataca.

контратаковáть, -кýю, -кýешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a contraataca.

контрафагóт, -а *m. (muz.)* contrafagot.

контрафáкция, -и *f. (jur.)* contrafacere, falsificare.

контргáйка, -и *f. (tehn.)* contrapiuliţă.

контрибуциóнный *adj.* de contribuţie.

контрибýци/я, -и *f.* contribuţie; *наложúть* ~*ю* a supune unei contribuţii.

контрманёвр, -а *m. (mil.)* contramanevră.

контрмáрш, -а *m. (mil.)* contramarş.

контрмéра, -ы *f.* contramăsură.

контрмúна, -ы *f. (mil.)* contramină.

контрминонóсец, -а *m. (mil.)* contratorpilor.

контрнаступлéние, -я *n. (mil.)* contraofensivă; *перейтú в* ~ a trece la contraofensivă.

контролёр, -а *m.* controlor.

контролúровать, -рую, -руешь *vb. ipf. (pf. проконтролúровать) acuz.* a controla, a verifica.

контрóллер, -а *m. (electr.)* regulator de curent.

контрóл/ь, -я *m.* control, verificare; *взять под* ~ a lua sub control; *поддавáться* ~*ю* a fi controlabil; *государственный* ~ controlul de stat; *радиациóнный* ~ control de radiaţie.

контрóльн/ый *adj.* de control; ~*ая рабóта* lucrare de control; ~*ые цúфры* cifrele de control; ~*ая комúссия* comisie de control; ~ *счётчик* contor electric.

контрпáр, -а, *m. (tpehn.)* contrapresiune.

контрпредложéние, -я *n.* contrapropunere.

контрразвéдка, -и *f.* serviciu de contrainformaţii, serviciu de contraspionaj.

контрразвéдчик, -а *m.* lucrător la serviciul de contrainformaţii.

контрреволюционéр, -а *m.* contrarevoluţionar.

контрреволюциóнность, -и *f.* caracter/spirit contrarevoluţionar.

контрреволюциóнный *adj.* contrarevoluţionar.

контрреволюци/я, -и *f.* contrarevoluţie; *подавúть* ~*ю* a înăbuşi contrarevoluţia.

контрудáр, -а *m. (mil.)* contraatac, contralovitură.

контрфóрс, -а *m. (arhit.)* contrafort.

кóнтр/ы, -тр *(pop.)* ceartă, sfadă, conflict, neînţelegere; *быть в* ~*ах с кем-л.* a fi certat cu cineva.

контýженный 1. *p.t.p.* de la *контýзить.* **2.** *adj.* contuzionat.

контýзить, -ýжу, -ýзишь *vb. pf. acuz.* a contuziona.

контýзия, -и *f.* contuzie.

кóнтур, -а *m.* **1.** contur, profil. **2.** *(el.)* circuit; *зáмкнутый* ~ circuit închis.

кóнтурный *adj.* **1.** de contur, conturat. **2.** de circuit.

конурá, -ы́ *f.* **1.** cuşcă pentru cîine. **2.** *(fig.)* chiţimie, cocioabă.

кóнус, -а *m. (mat.)* con; *усечённый* ~ trunchi de con.

кóнусный *adj.* conic.

конусообрáзный *adj.* conic, în formă conică.

конфедератúвный *adj.* confederativ.

конфедерáция, -и *f.* confederaţie.

конферáнс, -а *m.* prezentarea spectacolului.

конферансьé *n. indecl. (teatru)* prezentator.

конферéнц-зал, -а *m.* sală de conferinţe.

конферéнция, -и *f.* conferinţă.

конфéта, -ы *f.* bomboană.

конфéтн/ый *adj.* **1.** de bomboane; ~*ая фáбрика* fabrică de bomboane. **2.** *(fig. peior.)* dulceag; ~*ые стишкú* versuri dulcege.

конфеттú *n. indecl.* confeti.

конфигурáция, -и configuraţie; ~ *полéй* configuraţia terenurilor.

конфидéнт, -а *m.* confident.

конфидéнциáльно *adv.* (în mod) confidenţial.

конфиденциáльный *adj.* confidenţial.

конфискáция, -и *f.* confiscare.

конфисковáть, -кýю, -кýешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a confisca.

конфлúкт, -а *m.* conflict, ciocnire, dezacord; *вступúть в* ~ a intra în conflict; *вооружённый* ~ conflict armat; *социáльный* ~ conflict social; *драматúческий* ~ conflict dramatic.

конфлúктн/ый *adj.* de conflict, de ciocnire ◇ ~*ая комúссия* comisia de arbitraj.

конфóрка, -и *f.* cerc de plită, ochi.

конфýз, -а *m. sg.* stînjeneală, stingheream, încurcătură, jenă; *испы́тывать* ~ a resimţi o jenă.

конфýзить, -ýжу, -ýзишь *vb. ipf. (pf. сконфýзить) acuz.* a pune pe cineva într-o situaţie penibilă.

конфýзиться, -ýжусь, -ýзишься *vb. ipf. (pf. сконфýзиться)* a se jena, a se ruşina, a se simţi prost.

конфýзливость, -и *f. sg.* jenă, sfială, timiditate.

конфýзливый *adj.* ruşinos, sfios, timid.

конфýзный *adj.* jenant.

концев/óй *adj.* de sfîrşit, final, de încheiere; ~*áя строкá* ultimul rînd.

концéнтр, -а *m. (mat.)* ciclu.

концентрáт, -а *m.* concentrat, produs concentrat; *кормовóй* ~ concentrat furajer.

концентрациóнный *adj.* de concentrare; ~ *лáгерь* lagăr de concentrare.

концентрáция, -и *f.* **1.** *(действие)* concentrare, masare; ~ *войск* concentrare de trupe; ~ *капитáла* concentrarea capitalului. **2.** *(chim.)* concentraţie, saturare; *радиоактúвная* ~ concentraţie radioactivă.

концентрúрованный 1. *p.t.p.* de la *концентрúровать* **2.** *adj.* concentrat; ~ *корм* nutreţ concentrat; ~ *раствóр* soluţie concentrată.

концентрúровать, -рую, -руешь *vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. сконцентрúровать)* a concentra, a îngrămădi; ~ *войскá* a concentra trupe; *(fig.)* ~ *своё внимáние на чем-л.* a-şi concentra atenţia asupra unui lucru. **2.** *(chim.)* a concentra, a satura; ~ *раствóр* a concentra / a satura o soluţie.

концентрúроваться, -руется *vb. ipf. (pf. сконцентрúроваться)* a se concentra, a se îngrămădi.

концентрúческ/ий *adj. (mat.)* concentric; ~*ие кругú* cercuri concentrice.

концентрúчный *adj. v. концентрúческий.*

концентрúчность, -и *f.* concentricitate.

концéпт, -а *m. (fil.)* concept.

концéпция, -и *f.* concepţie.

концéрн, -а *m.* (*ec.*) concern.
концéрт, -а *m.* **1.** concert, recital, audiție; *симфони́ческий* ~ concert simfonic; *ка́мерный* ~ concert de muzică de cameră; *дать* ~ a da un concert/un recital. **2.** (*музыка́льное произведе́ние*) concert; ~ *для скри́пки с орке́стром* concert pentru vioară și orchestră ◇ *коша́чий* ~ a) concert de pisici; b) miorlăitură (*despre o execuție muzicală proastă*); *устра́ивать* ~ *кому́-л* a-i face cuiva muzicuță/scandal.
концерта́нт, -а *m.* concertist.
концерти́ровать, -*рую*, -*руешь* *vb. ipf.* a concerta, a da un concert.
концертме́йстер, -а *m.* **1.** concert-maistru, prim violonist. **2.** corepetitor la operă: acompaniator.
конце́ртный *adj.* de concert; ~ *зал* sală de concert.
концессионе́р, -а *m.* concesionar.
концессио́нный *adj.* concesionar; de concesiune.
конце́ссия, -и *f.* concesiune.
концла́герь, -я *m.* = *концентрацио́нный ла́герь* lagăr de concentrare.
концо́вка, -и *f.* **1.** (*tipogr.*) vinietă (*finală*). **2.** sfîrșit (*al unui articol, al unei opere literare*); ~ *рома́на* sfîrșitul romanului.
конча́ть, -*а́ю*, -*а́ешь* *vb. ipf.* de la *ко́нчить*
конча́ться, -*а́ется* *vb. ipf.* de la *ко́нчиться*
ко́нчено *pred. impers.* **1.** s-a zis; s-a terminat; s-a sfîrșit!; destul!; gata! *всё* ~*!* totul s-a terminat! **2.** (*дово́льно*) ajunge!, destul! ◇ *и ко́нчен бал* și cu asta basta!
ко́нчен|ый *adj.* încheiat, terminat, definit, hotărît; *э́то де́ло* ~*ое* e o chestiune terminată/hotărîtă/închisă ◇ ~ *челове́к* un om sfîrșit.
ко́нчик, -а *m. dim.* vîrf, capăt; *э́то сло́во ве́ртится у меня́ на* ~*е языка́* cuvîntul îmi stă pe limbă; *до* ~*ов ногте́й* pînă-n vîrful unghiilor.
кончи́на, -ы *f. sg.* încetare din viață, deces, moarte.
ко́нчить, -*чу*, -*чишь* *vb. pf.* (*ipf.* *конча́ть*) **1.** *acuz.*, *acuz.* cu *instr.*, *c* + *instr.* sau cu *inf.* a termina, a sfîrși, a isprăvi: a pune capăt; ~ *рабо́тать* a termina lucrul; ~ *речь* a-și încheia discursul; ~ *с де́лом* a isprăvi o treabă. **2.** *acuz.* a absolvi; ~ *университе́т* a absolvi universitatea ◇ ~ *пло́хо* sau ~ *скве́рно*/*ду́рно* a o sfîrși prost; a o sfîrși rău; ~ *жизнь* a muri.
ко́нчи|ться, -*тся* *vb. pf.* (*ipf.* *конча́ться*) **1.** a se termina, a se sfîrși; a se isprăvi; a expira; *уро́к* ~*лся* lecția s-a terminat; *уда́чно* ~ a se sfîrși cu bine; *ниче́м* ~ a nu da nici un rezultat; *срок* ~*лся* termenul a expirat. **2.** (*умере́ть*) a se sfîrși, a-și da sufletul, a-și da obștescul sfîrșit.
конъекту́ра, -ы *f.* conjectură.
конъекту́рный *adj.* de conjectură
конъюга́ция, -и *f.* conjugare, copulare, unire.
конъюнктиви́т, -а *m.* (*med.*) conjunctivită.
конъюнкту́ра, -ы *f.* conjunctură; *междунаро́дная* ~ conjunctură internațională.
конъюнкту́рный *adj.* de conjunctură.
кон|ь[1], -*я́* *m.* **1.** cal; *боево́й* ~ cal de luptă; *норови́стый* ~ cal nărăvaș; *по ко́ням!* încălecați! (*comandă*). **2.** (*la șah*) cal; *ход* ~*ём* mișcare cu calul ◇ (*pop.*) *не в* ~*я́ корм* a strica orzul pe giște; ~ (*ещё*) *не валя́лся* totul a rămas baltă; nu e nimic gata; *дарёному* ~*ю в зу́бы не смо́трят* calul de dar nu se caută la dinți; *ста́рый* ~ *борозды́ не по́ртит* găina bătrînă face zeama bună; (*prov.*) *был* ~, *да изъе́здился* fosta-i lele cît ai fost, dar acum ești lucru prost; ți-a trecut făina prin traistă; (*prov.*) ~ *о четырёх нога́х, да спотыка́ется* calul că are patru picioare și tot se poticnește; (*prov.*) *не узда́* ~*я́ де́ржит* nu frîul îl ține pe cal, ci călărețul; știe calul ce călăreț îl încalecă.
конь[2], -*я́* *m.* cal de gimnastică.
коньк|и́, -*о́в* *pl.* patine; *ката́ться на* ~*а́х* a patina.
конькобе́жец, -*жца* *m.* patinator.
конькобе́жный *adj.* de patinaj; ~ *спорт* patinaj.
конья́к, -а *m.* coniac.
конья́чный *adj.* de coniac.
ко́нюх, -а *m.* grăjdar, îngrijitor de cai.
коню́шенный *adj.* de grajd (*de cai*).
коню́ший, -*его* *m.* (*înv. ist.*) comis.

коню́шн|я, -и *f.* grajd ◇ *авги́евы* ~*и* grajdurile lui Augias.
коня́га, -и *f.* și *m.* (*pop.*) căluț.
кооперати́в, -а *m.* cooperativă; *потреби́тельский* ~ cooperativă de consum, cooperativă de aprovizionare și desfacere; *сельскохозя́йственный произво́дственный* ~ cooperativă agricolă de producție.
кооперати́вн|ый *adj.* cooperativ, de cooperație, cooperatist; ~*ое движе́ние* mișcare cooperatistă; ~*ая торго́вля* comerț cooperatist; ~*ое земледе́льческое хозя́йство* cooperativă agricolă.
коопера́тор, -а *m.* cooperator.
коопера́ция, -и *f. sg.* cooperație; *потреби́тельская* ~ cooperație de consum; *произво́дственная* ~ cooperație de producție; *промысло́вая* ~ cooperație meșteșugărească.
кооперѝрование, -я *n. sg.* cooperare.
кооперѝровать, -*рую*, -*руешь* *vb. pf.* și *ipf.* *acuz.* a coopera.
коопта́ция, -и *f.* cooptare.
коопти́ровать, -*рую*, -*руешь* *vb. pf.* și *ipf.* *acuz.* a coopta.
координа́та, -ы *f.* (*mat. astr.*) coordonată; *прямоуго́льные* ~*ы* coordonate rectangulare; *дека́ртовые* ~*ы* coordonate carteziene.
координа́тный *adj.* (*mat. astr.*) de coordonate; ~*ая ось* axa coordonatelor.
координа́тор, -а *m.* (*tehn.*) coordonator.
координа́ция, -и *f. sg.* coordonare; ~ *движе́ний* coordonarea mișcărilor.
координи́рование, -я *n.* coordonare.
координи́ровать, -*рую*, -*руешь* *vb. pf.* și *ipf.* *acuz.* sau *acuz.* cu *c* + *instr.* a coordona; ~ *уси́лия* a coordona eforturile.
копа́л, -а *m.* copal (*rășină naturală*).
копа́лка, -и *f.* (*tehn.*) unealtă de săpat, săpător.
копа́ние, -я *n. sg.* **1.** săpare, săpat. **2.** dezgropare.
копа́тель, -я *m.* (*tehn.*) săpător, excavator.
копа́ть, -*а́ю*, -*а́ешь* *vb. ipf.* *acuz.* **1.** (*pf. mom.* *копну́ть*) a săpa; ~ *зе́млю* a săpa pămîntul. **2.** (*pf.* *вы́копать*) a săpa, a dezgropa; a scoate (*săpînd*); ~ *карто́фель* a scoate cartofii.
копа́ться, -*а́юсь*, -*а́ешься* *vb. ipf.* **1.** *в* + *prepl.* (*ры́ться*) a scormoni, a răscoli, a scotoci; (*fig.*) ~ *в кни́гах* a scotoci prin cărți. **2.** (*pf.* *вы́копаться*) *в* + *prepl.* (*fig.*) a răscoli; ~ *в свои́х воспомина́ниях* a-și răscoli aducerile aminte. **3.** *c* + *instr.* a zăbovi, a tărăgăni; ~ *над чем-л.* a-și face de lucru cu ceva, a scotoci prin ... .
копе́ечк|а, -и *f. dim.* de la *копе́йка* ◇ *во́дится* ~ a avea parale; *кру́глая* ~*!* frumușică sumă!; *ни* ~*и!* nici un ban/sfanț, nici o para chioară; *бере́чь* ~*у про чёрный день* a strînge bani albi pentru zile negre.
копе́ечник, -а *m.* (*bot.*) dulcișor.
копе́ечн|ый *adj.* **1.** de copeică. **2.** mic, infim, cu totul neînsemnat (*despre o sumă de bani*); ~*ые расхо́ды* cheltuieli infime. **3.** (*fig.*) meschin, zgîrcit; ~*ая душа́* suflet meschin.
копе́йк|а, -и *f.* copeică ◇ *до после́дней* ~*и* pînă la ultimul ban; *дели́ться с кем-л. после́дней* ~*ой* a împărți cu cineva ultimul ban; *без* ~*и* fără un ban; *не име́ть ни* ~*и* a nu avea nici un ban, a nu avea nici o lăscaie; *за* ~*у отда́ть*/*уступи́ть* a da pe o nimica toată; *на* ~*у* cît de cît, cît de puțin; *поги́бнуть*/*пропа́сть ни за* ~*у* a pieri pe degeaba (*fără folos*), a se expune fără rost; *после́днюю* ~*у ребро́м ста́вить* a pune la bătaie ultimul ban; *прижима́ть* ~*у* a pune ban peste ban, a pune bani la ciorap; *выкача́ть всё до после́дней* ~*и* a stoarce și ultimul ban; *стать*/*влете́ть*/*вскочи́ть*/*обойти́сь в* ~*у* a costa destul de scump; (*prov.*) *трясти́сь над* ~*ой, а рубль не жале́ть* a fi scump la tărîțe și ieftin la făină; (*prov.*) *бережёная* ~ *рубль бережёт* cine nu cruță paraua, nici de galben n-are milă.
копёр, -*пра́* *m.* **1.** (*tehn.*) sonetă, mai. **2.** (*min.*) turn de extracție.
ко́пи, -*ей* *pl.* (*înv.*) ocnă, mină; *ка́менноуго́льные* ~ mine de cărbuni; *соляны́е* ~ ocnă, salină; *разраба́тывать* ~ a exploata o mină.
копи́ст, -а *m.* (*худо́жник*) copist (*pictor*).
копи́лка, -и *f.* pușculiță.
копи́р, -а *m.* (*tehn.*) aparat de copiat.

копи́рка, *-и f.* hîrtie de copiat; *(hîrtie)* indigo, plombagină.

копирова́льн|ый *adj.* de copiat; *~ая бума́га (hîrtie)* indigo.

копи́рование, *-я m. sg.* **1.** copiere, reproducere. **2.** imitare.

копи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. скопи́ровать)* a copia, a reproduce. **2.** a imita, a maimuțări *(pe cineva)*; *~ мане́ру ре́чи* a imita vorbirea cuiva.

копиро́вка, *-и f. sg.* copiere, reproducere.

копиро́вочный *adj. v. копирова́льный.*

копиро́вщик, *-а m.* lucrător de copiere.

копи́ть, *коплю́, ко́пишь vb. ipf. (pf. накопи́ть) acuz.* a strînge, a acumula, a aduna; *~ де́ньги* a strînge bani; *(fig.) ~ си́лы* a strînge puteri.

копи́ться, *ко́пится vb. ipf. (pf. накопи́ться)* **1.** a se aduna, a se îngrămădi, a se acumula. **2.** *pas.* de la *копи́ть.*

ко́пи|я, *-и f.* copie, reproducere; *снять ~ю* a scoate o copie; *заве́ренная ~* copie legalizată; *заверя́ть/засвиде́тельствовать ~ю* a legaliza o copie; *с ~ей* în dublu exemplar ◇ *(fig.) то́чная ~ (своего́) отца́* e leit tatăl său.

ко́пка, *-и f. sg.* **1.** săpare. **2.** dezgropare, scoatere *(prin săpare).*

копн|а́, *-ы́ f.* claie, căpiță, stog; *(fig.) ~ воло́с* claie de păr.

копне́ние, *-я n.* căpițat, căpițare; *~ се́на* căpițarea fînului.

копни́тель, *-я m.* unealtă de căpițat, căpițător, furcă mecanică de căpițat.

копни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. (pf. скопни́ть) acuz.* a așeza în clăi; a face căpițe, a clăi, a căpiți.

копну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *копа́ть.* **2.** *(fig.)* a scormoni, a scotoci.

копотли́вость, *-и f. sg.* **1.** încetineală, tărăgăneală. **2.** migăleală, meticulozitate.

копотли́в|ый *adj. (pop.)* **1.** *(о человеке)* încet la lucru, care lucrează încet. **2.** migălos; *~ое де́ло* lucru migălos.

копотня́, *-и́ f. sg. (pop.)* **1.** încetineală, tărăgăneală. **2.** migală.

ко́поть, *-и f. sg.* funingine ◇ *зада́ть ~и кому́-л.* a băga pe cineva în sperieți/în răcori.

копоши́|ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. ipf.* **1.** *(о насекомых)* a mișuna, a furnica, a foi. **2.** *(fig.) (о мыслях)* a frămînta, a neliniști, a tulbura. **3.** *(о человеке)* a trebălui.

копте́ть[1], *-ти́т vb. ipf. impers. (pf. закопте́ть)* a se acoperi de funingine.

копте́ть[2], *-пчу́, -пти́шь vb. ipf. (pop.)* **1.** a se căzni, a se chinui. **2.** a lîncezi.

копти́лка, *-и f.* opaiț, gazorniță.

копти́льный *adj.* de/pentru afumat.

копти́льня, *-и f.* afumătoare, afumătorie, cameră de afumat.

копти́|ть, *-пчу́, -пти́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. накопти́ть)* a fumega, a scoate fum, a fila; *ла́мпа ~т* lampa filează. **2.** *(pf. закопти́ть) acuz.* a afuma; *~ о́корок* a afuma șunca ◇ *~ не́бо* a face umbră pămîntului; a tăia frunză la cîini.

копти́ться, *-и́тся vb. ipf.* **1.** *(pf. закопти́ться)* a se afuma. **2.** *(о мясе и т.п.)* a se afuma.

копули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a altoi prin copulație.

копулиро́вка, *-и f.* altoire prin copulație.

копуляти́вный *adj. (gram.)* copulativ.

копуля́ция, *-и f. (biol.)* copulație.

копу́н, *-а m.* mototol, moliu.

копче́ни|е, *-я n. sg.* afumare.

копчёности, *-ей pl.* afumături.

копчён|ый *adj.* afumat; *~ая ры́ба* pește afumat; *~ая колбаса́* cîrnați afumați.

копче́нья *pl.* afumături; *ра́зные ~ и соле́нья* diferite afumături și murături.

ко́пчик, *-а m. (anat.)* coccis, noadă.

копчу́шка, *-и f. (pop.)* peștișor afumat.

копы́тн|ый *adj.* **1.** de/cu copite, copitat. **2.** **~ые,** *-ых; sg. ~ое, -ого n. (zool.)* copitate.

копы́то, *-а n.* copită.

копь|ё, *-я́ n.* suliță, lance; *мета́ние ~я́* aruncarea suliței ◇ *~я́ лома́ть из-за чего́-л.* a încrucișa spadele, a disputa; *взять на ~* sau *~ём* a lua cu asalt.

копьеви́дный *adj. (bot.)* lanceolat, lanciform.

копьено́сец, *-сца m.* lăncier, sulițaș.

кора́, *-ы́ f. sg.* scoarță, coajă; *древе́сная ~* scoarță de arbore; *земна́я ~* scoarța pămîntului; *(anat.) мозгова́я ~* scoarță cerebrală.

корабе́льн|ый *adj.* de/pentru corabie, de/pentru nave; *~ая артилле́рия* artilerie de bord; *~ лес* lemn pentru construcții navale.

кораблевожде́ние, *-я n. sg.* navigație.

кораблекруше́ние, *-я n.* naufragiu; *потерпе́ть ~* a naufragia.

кораблестрое́ние, *-я n. sg.* construcții navale.

кораблестрои́тель, *-я m.* specialist în construcții navale, constructor naval.

кораблестрои́тельный *adj.* de construcții navale; *~ институ́т* institut de construcții navale.

кора́блик, *-а m.* **1.** *dim.* corăbioară, vaporaș. **2.** *(zool.)* nautil, argonaut.

кора́бл|ь, *-я́ m.* **1.** corabie, vapor, navă, vas; *лине́йный ~* vas de linie; *возду́шный ~* dirijabil, navă aeriană; *фла́гманский ~* vas amiral; *~ на возду́шной поду́шке* navă pe pernă de aer; *~-ракетоно́сец* navă purtătoare de rachete; *косми́ческий ~* navă cosmică; *межплане́тный ~* navă interplanetară; *орбита́льный ~* navă orbitală; *пилоти́руемый косми́ческий ~* navă cosmică pilotată; *сади́ться на ~* a se îmbarca; *на ~е́* pe bordul unui vas; *торго́вый ~* vas de comerț; *вое́нный ~* vas de război. **2.** *(arhit.)* naos ◇ *(fig.) сжечь свои́ ~и́* a o rupe cu trecutul; *(prov.) большо́му ~ю́ — большое пла́вание* corabia mare valuri mari o bat/o poartă.

кора́лл, *-а m.* coral, mărgean.

кора́лловый *adj.* **1.** de coral; de mărgean. **2.** *(о цвете)* roșu-aprins, de coral.

кора́н, *-а m.* coran.

корве́т, *-а m. (mar.)* corvetă, velter cu trei catarge.

ко́рд|а, *-ы f.* coardă, strună *(la manej)*; *гоня́ть ло́шадь на ~е* a da calul la coardă.

кордебале́т, *-а m.* corp de balet.

кордо́н, *-а m.* **1.** cordon; *санита́рный ~* cordon sanitar. **2.** pichet de grăniceri. **3.** *(bot.)* cordon *(la pomi).*

кордощётка, *-и f.* perie de sîrmă.

корев|о́й *adj. (med.)* de pojar; *~а́я сыпь* spuzeală de pojar.

корёжи|ть, *-жу, -жишь vb. ipf. (pf. искорёжить, покорёжить* și *скорёжить) acuz. (pop.)* **1.** a scoroji, a mototoli; *фане́ру ~ит от сы́рости* placajul se scorojește din cauza umezelii. **2.** *impers.* a crispa, a chirci. **3.** *(fig.)* a necăji, a înfuria, a scîrbi.

корёжи|ться, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pf. искорёжиться, покорёжиться* și *скорёжиться) (pop.)* **1.** a se strîmba, a se scoroji; *переплёт ~тся* coperta s-a scorojit. **2.** a se crispa, a se chirci.

коре́йка, *-и f.* piept afumat *(de porc sau de vițel).*

коре́йский *adj.* coreean.

коре́йцы, *-ев pl.; sg. -е́ец, -е́йца m.* coreeni, poporul corean.

корена́стый *adj.* **1.** cu rădăcini puternice, vînjos; *~ дуб* stejar cu rădăcini puternice. **2.** robust, îndesat, vînjos; *~ челове́к* om îndesat/robust.

корен|и́ться, *-и́тся vb. ipf. в + prepl.* **1.** a-și avea rădăcinile; a-și avea obîrșia, a se trage, a izvorî. **2.** *(fig.)* a se adăposti, a se cuibări, a se înrădăcina.

коренни́к, *-а́ m.* cal rotaș, cal de hulube.

коренн|о́й[1] *adj.* **1.** *(исконный)* băștinaș, originar, neaoș; *~ое населе́ние* populație băștinașă. **2.** *(основной)* radical, fundamental, principal; *~ы́м о́бразом* în mod radical; *~ы́е измене́ния* schimbări radicale; *~а́я ма́чта* catarg principal; *~ вопро́с* problemă fundamentală; *~ зуб* măsea, dinte molar.

ко́р|ень, *-рня m.* **1.** rădăcină; *возду́шный ~* rădăcină aeriană; *пусти́ть ~ни* a-și înfige rădăcinile; *(fig.)* a prinde rădăcini, a se încetățeni; *вы́рвать с ~нем* a smulge cu rădăcină cu tot; *(fig.)* a stîrpi; *~ зу́ба* rădăcina dintelui. **2.** *(fig.)* rădăcină, izvor, început, obîrșie; *~ зла* rădăcina răului; *име́ть глубо́кие ~ни* a avea rădăcini adînci. **3.** *(lingv.)* rădăcină, radical; *~ сло́ва* rădăcina cuvîntului. **4.** *(mat.)* rădăcină, radical; *извлека́ть квадра́тный ~* a extrage rădăcina pătrată ◇ *покрасне́ть до ~не́й воло́с* a roși pînă în vîrful urechilor; *в ~не* cu totul, absolut, complet; *пресе́чь что-л. в ~не* a curma ceva de la rădăcină; *уничто́жить с ~нем* a stîrpi, a nimici din rădăcină; *в ~не непра́вильно* cu desăvîrșire greșit; *запря́чь в ~* a înhăma la hulube; *смо-*

тре́ть в ~ a pătrunde în esență, a vedea esențialul; *на ~ю́* nesecerat, necosit *(vorbind de grîne)*.

коре́нья, *-ьев pl.* zarzavaturi, legume *(rădăcinoase)*.

корешко́вый *adj.* **1.** de radicelă, de radiculă. **2.** pentru cotoare.

корешо́к, *-шка́ m.* **1.** *dim.* rădăcină (mică), radicelă, radiculă. **2.** cotor; ~ *кни́ги* cotorul cărții. **3.** cotor, matcă; ~ *квита́нции* cotorul chitanței ◇ *мне вершки́, а тебе́ ~и́* zerul ție, iar untul mie.

корея́нка, *-и f.* coreană.

ко́ржик, *-а m.* turtă dulce.

корзи́на, *-ы f.* **1.** coș împletit, paner. **2.** nacelă.

корзи́нка, *-и f.* coș, paner, coșuleț.

корзи́нщик, *-а m.* **1.** împletitor de coșuri. **2.** vînzător de coșuri.

коридо́р, *-а m.* coridor, culoar.

коридо́рн|ый *adj.* **1.** de/cu coridor, de/cu culoar. **2.** **~ый,** *-ого m.* om de serviciu la hotel.

кори́нка, *-и f. sg.* coringă *(strugure)*; stafidă.

кори́нфск|ий *adj. (arhit.)* corintian, corintic, de Corint; *~ая коло́нна* coloană corintică.

кори́ть, *-ю́, -и́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a mustra, a dojeni, a certa. **2.** a reproșa, a face reproșuri, a imputa.

корифе́й, *-я m.* corifeu; ~ *нау́ки* corifeu al științei.

кори́ца, *-ы f. sg.* scorțișoară.

кори́чневый *adj.* cafeniu, brun, maro; ~ *костю́м* costum maro.

ко́рк|а, *-и f.* **1.** coajă, scoarță; *апельси́нная ~* coajă de portocală; ~ *хле́ба* coajă de pîine. **2.** coajă, crustă, pojghiță; *ледяна́я ~* crustă de gheață; ~ *по́чвы* scoarța/crusta solului ◇ *от ~и до ~и (прочита́ть)* (a citi) din scoarță în scoarță; *на все ~и брани́ть/руга́ть* a face cu ou și cu oțet, a face de două parale.

ко́рков|ый *adj.* **1.** de coajă, de scoarță. **2.** *(anat.)* cortical; *~ые це́нтры (мо́зга)* centri ai scoarței cerebrale; *~ое вещество́* substanță corticală.

корм, *-а* și *-у m.* **1.** nutreț, furaj, hrană; *зада́ть ~у лошадя́м* a da nutreț cailor; *подно́жный ~* pășune; *запаса́ться ~ом* a face rezerve de nutreț. **2.** hrănire a animalelor; *останови́ться для ~а лошаде́й* a poposi pentru a hrăni caii ◇ *на подно́жном ~у (жить)* a) a ține pe imaș/la pășune; b) *(fig.)* a trăi pe gratis.

корма́, *-ы́ f. (mar.)* pupă.

кормёжка, *-и f. sg. (pop.)* hrănire, hrană; ~ *лошаде́й* hrănirea cailor.

корми́лец, *-льца m.* **1.** susținătorul familiei; capul/stîlpul familiei. **2.** *(reg.)* om bun *(mod de adresare)*.

корми́лица, *-ы f.* doică.

корми́л|о, *-а n.* cîrmă; *быть/стоя́ть у ~а правле́ния* a fi la cîrma statului.

корми́ть, *кормлю́, ко́рмишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. накорми́ть* și *покорми́ть)* a alimenta, a hrăni, a da de mîncare; ~ *скот* a hrăni vitele; ~ *гру́дью* a alăpta; ~ *на убо́й* a pune la îngrășat; *здесь ко́рмят хорошо́* aici se mănîncă bine. **2.** *(pf. прокорми́ть)* a întreține ~ *семью́* a întreține familia ◇ *(fig.)* ~ *обеща́ниями* a hrăni cu făgăduieli; a duce cu vorba; ~ *за́втраками* a amîna de azi pe mîine; *соловья́ ба́снями не ко́рмят* mulțumirea seacă nimănui nu-i dragă.

корми́ться, *кормлю́сь, ко́рмишься vb. ipf.* **1.** *(pf. покорми́ться)* a se hrăni, a se nutri, a paște. **2.** *(pf. прокорми́ться) instr.* a se întreține, a trăi din ceva; ~ *свои́м трудо́м* a se întreține din munca proprie.

кормле́ние, *-я n. sg.* **1.** hrănire, nutrire, alimentare. **2.** *(гру́дью)* alăptare.

кормов|о́й [1] *adj.* de hrană, furajer, de nutreț; *~ы́е расте́ния* plante furajere; *~а́я ба́за* bază de aprovizionare cu nutreț; bază furajeră; ~ *севооборо́т* asolament de nutreț, asolament de furaje.

кормов|о́й [2] *adj. (mar.)* de pupă; *~о́е весло́* vîslă de la pupă, cadilă; ~ *ого́нь* lumină de pupă; ~ *ве́тер* vînt din spate, vînt de la pupă.

кормов|о́й [3], *-о́го m. (mar.)* cîrmaci.

кормоpе́зка, *-и f.* tocătoare de nutreț.

корму́шка, *-и f.* **1.** *(agr.) (для дома́шней пти́цы)* troacă; *(для скота)* iesle. **2.** *(fig. peior.)* locul unde e rost de pricopseală.

ко́рмчий, *-его m. (mar. înv.)* cîrmaci, timonier, pilot.

корна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. окорна́ть* și *обкорна́ть) acuz. (pop.)* a tunde prea scurt, a ciopîrți.

корневи́дный *adj. (bot.)* în formă de rădăcină.

корневи́ще, *-а n. (bot.)* rizom.

корнев|о́й *adj.* **1.** de rădăcină, radicular; *~о́е ответвле́ние* ramificarea rădăcinilor; *~а́я систе́ма* sistem radicular. **2.** *(mat.)* de rădăcină. **3.** *(lingv.)* radical; *~а́я часть сло́ва* rădăcina cuvîntului; *~ы́е языки́* limbi izolante.

корнено́жки, *-жек pl. (zool.)* foraminifere.

корнепло́д, *-а m.* plantă rădăcinoasă, rizocarp; *кормовы́е ~ы* furajere rădăcinoase.

корнепло́дн|ый *adj.* de rădăcinoase; de rizocarpe; *~ые расте́ния* plante rizocarpe.

ко́рнер, *-а m. (sport)* corner.

корнере́зка, *-и f. (agr.)* tocătoare de rădăcinoase.

корнесло́в, *-а m. (înv.)* **1.** dicționar etimologic. **2.** etimologist.

корнесло́вие, *-я n. sg. (înv.)* etimologie.

корне́т [1], *-а m. (mil. înv.)* cornet.

корне́т [2], *-а m. (muz.)* cornet.

корне́т-а-писто́н, *-а m. (muz.)* cornet cu piston.

корнети́ст, *-а m. (muz.)* cornetist.

корнишо́н, *-а m.* cornișon.

корноу́хий *adj.* cu o ureche tăiată.

ко́роб, *-а; pl. -а́ m.* **1.** coș, cutie. **2.** cheson *(de muniție)* ◇ *наговори́ть с три ~а* a spune vrute și nevrute, a înșira la palavre; *це́лый ~ новосте́й* un sac/un car cu noutăți; *наобеща́ть насули́ть/насы́пать с три ~а* a promite cîte în lună și în stele; a făgădui marea cu sarea; *стоя́ть (сиде́ть) ~ом (despre haine)* a sta băț.

коробе́йник, *-а m. (înv.)* negustor ambulant, marchitan.

коро́би|ть, *-блю, -бишь vb. ipf. (mai ales impers.) (pf. покоро́бить) acuz.* **1.** a se strîmba, a se scoroji; *ме́бель коро́бит от сы́рости* mobila se scorojește de umezeală. **2.** *(fig.)* a scîrbi, a face greață, a produce scîrbă, a șoca; *меня́ коро́бит от его́ слов* cuvintele lui mă scîrbesc.

коро́биться, *-ится vb. ipf. (pf. покоро́биться)* a se strîmba, a se scoroji.

коро́бка, *-и f.* cutie; ~ *спи́чек* cutie de chibrituri; *дверна́я ~* tocul ușii; *(tehn.) ~ скоросте́й* cutie de viteze; *сма́зочная ~* cutie de ungere, gresor; *(anat.) черепна́я ~* cutie craniană, craniu; *водяна́я ~* colector de apă; *возду́шная ~* cameră de aer.

коро́бление, *-я m. sg.* strîmbare, scorojire.

коробо́к, *-бка́ m.* cutiuță; *спи́чечный ~* cutie de chibrituri.

коро́бочка, *-и f.* **1.** *dim.* cutiuță. **2.** *(bot.)* capsulă.

коро́в|а, *-ы f.* vacă ◇ *до́йная ~* a) vacă de lapte; b) *(fig.)* vacă de muls; izvor de cîștig; *бодли́вая ~* vacă care împunge; *(fig.) переста́ла дои́ться ~* a înțărcat bălaia; *(zool.) морска́я ~* bou-de-mare; *приста́ло, как ~е седло́* se potrivește ca nuca în perete; *не одна́ ры́жая ~* nu-i numai un cîine scurt de coadă; *бу́дто ~ языко́м слизну́ла* parcă a intrat în pămînt; a dispărut fără urmă; *(prov.) была́ бы ~ — подо́йник найдём* lac să fie, că broaște se adună; *(prov.) ~ тёлится, а у быка́ спина́ боли́т* iepurcaica fată și iepurele de inimă se vaită; în loc să geamă boii scîrțîie carul; *(prov.) прода́й ~у, да купи́ ба́бе обно́ву* muierea poftește și la urdă de curcă, și la lapte de cuc; femeia-i sac fără fund; *чья бы ~ мыча́ла, а твоя́ (а ва́ша) бы молча́ла* vezi mai întîi bîrna din ochiul tău și apoi gunoiul din ochiul altuia; vinovatul mai mare gură face.

коро́в|ий *adj.* de vacă; *~ье молоко́* lapte de vacă.

коро́вка *-и f. dim.* văcuță; *бо́жья ~* a) *(entom.)* buburuză, vaca-domnului b) *(fig.)* om blînd/blajin.

коро́вник, *-а m.* **1.** grajd pentru vaci, staul. **2.** *(înv.)* îngrijitor la vaci, văcar.

коро́вница, *-ы f. (înv.)* îngrijitoare la vaci.

коро́вушка, *-и f.* văcuță.

короє́д, *-а m.* gîndac de scoarță, cariu.

короле́ва, *-ы f.* **1.** regină. **2.** *(la șah)* regină.

короле́вич, *-а m.* principe, prinț, fiu de rege, fecior de împărat *(de obicei în basme)*.

королéвна, *-ы f.* principesă, prinţesă, domniţă, fată de împărat *(de obicei în basme).*

королéвский *adj.* regal, de rege ◇ *(la şah)* ~ *слон* nebun.

королéвство, *-а n.* regat.

королёк, *-лькá m.* **1.** *(сорт апельсина)* portocală roşie. **2.** *(птица)* pitulice, sfredeluş, auşel. **3.** *(металл)* picătura rece *(într-o piesă turnată).*

корóль, *-я́ m.* **1.** rege; *(fig.) нефтянóй* ~ regele petrolului. **2.** *(la şah)* rege. **3.** *(la jocul de cărţi)* rigă, popă; *бубнóвый* ~ rigă de caro.

коромы́сло, *-а n.* **1.** *(для вёдер)* cobiliţă. **2.** cumpănă. **3.** *(tehn.)* culisă oscilantă, pîrghie oscilantă, balansier ◇ *дым ~ом* mare tărăboi, dezordine.

корóн|а, *-ы f.* **1.** coroană. **2.** *(fig.)* tron, putere regală; *борьбá за ~у* lupta pentru tron; *лиши́ть ~ы* a detrona. **3.** aureolă, cunună, nimb; *(astr.) сóлнечная* ~ coroană solară.

коронáрн|ый *adj. (în expr.) ~ые сосу́ды* vase coronariene.

коронациóнный *adj.* de încoronare.

коронáция, *-и f.* încoronare.

корóнк|а, *-и f.* coroană (a dintelui); *золотáя* ~ coroană de aur; *постáвить ~у* a îmbrăca un dinte.

корóнный *adj. (înv.)* al coroanei, de coroană ◇ *(teatr.) ~ая роль* cel mai bun rol din repertoriul unui actor.

коронoвáние, *-я n.* încoronare.

коронóванный *adj.* încoronat.

коронoвáть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a încorona.

корóста, *-ы f. sg.* rîie, scabie.

коростéль, *-я́ m. (ornit.)* cristei.

корóстовый *adj.* rîios; ~ *поросёнок* purcel rîios.

коротáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. скоротáть) acuz.* a petrece; ~ *врéмя за шáхматами* a-şi petrece timpul cu şahul.

корóтк|ий *adj.* **1.** scurt; *~ие вóлосы* păr scurt; *(rad.) ~ие вóлны* unde scurte; *(el.) ~ое замыкáние* scurtcircuit. **2.** de scurtă durată, scurt; ~ *срок* termen scurt. **3.** *(fig.)* intim, prietenesc; *~ие отношéния* relaţii prieteneşti; ~ *знакóмый* cunoştinţă intimă ◇ *быть на ~ой ногé с кем-л.* a fi în relaţii de prietenie cu cineva; *~ая распрáва* răfuială scurtă; ~ *удáр* lovitură rapidă; *~ая пáмять* memorie scurtă; *в ~их словáх* în puţine cuvinte; pe scurt; *ру́ки ~и́* nu-i dă mîna *(să facă ceva)*; e mai presus de puterea lui; *ум корóток* minte scurtă; *корóче воробьи́ного нóса* foarte scurt; ~ *ум* slab de înger/de cap; *дóлго ли кóротко ли* după puţin timp.

кóротко *adv.* **1.** scurt; ~ *остри́чь* a tunde scurt. **2.** pe scurt; concis; ~ *говоря́* vorbind pe scurt; ~ *и я́сно* scurt şi cuprinzător. **3.** *(интимно)* de aproape, intim; *я ~ знакóм с ним* îl cunosc de aproape.

коротковóлновый *adj.* de unde scurte; ~ *передáтчик* transmiţător de unde scurte.

коротковолóсый *adj.* cu părul scurt.

короткозáмкнутый *adj.* scurtcircuitat.

короткометрáжный *adj.* de scurt metraj; ~ *фильм* film de scurt metraj.

коротконóгий *adj.* cu picioarele scurte.

коротконóжка, *-и* **1.** *m.* şi *f. (fam.)* om cu picioare scurte. **2.** *f. (bot.)* obsigă.

короткоствóльн|ый *adj. (mil.)* cu ţeavă scurtă; *~ая артиллéрия* piese de artilerie cu ţeavă scurtă, obuziere.

короткохвóстый *adj.* cu coada scurtă.

короткошéий *adj.* cu gîtul scurt.

короткошёрстн|ый *adj.* cu lîna scurtă; *~ые óвцы* oi cu lînă scurtă.

коротыш, *-á m.* om *sau* copil scund/de statură mică, pitic, bondoc.

коротышка, *-и m.* şi *f. v. коротыш.*

корóче *comp.* de la *adj. корóткий* şi de la *adv. кóротко* ◇ ~ *говоря́* într-un cuvînt; aşadar; în rezumat.

корпéть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* a munci stăruitor, a-şi da toată silinţa, a se căzni.

кóрпия, *-и f. sg.* scamă.

корпорати́вность, *-и f. sg.* caracter corporativ.

корпорати́вн|ый *adj.* corporativ; *~ые интерéсы* interese înguste de breaslă.

корпорáци|я, *-и f.* breaslă, corporaţie; *ремéсленные ~и* corporaţii meşteşugăreşti.

корпулéнтный *adj.* corpolent, trupeş, masiv.

кóрпус[1], *-а m.* **1.** *(pl. -ы) (туловище)* corp, trup; *кру́пный* ~ corp mare. **2.** *(pl. -á)* corp, caroserie, carcasă; ~ *су́дна* corpul navei; ~ *автомоби́ля* caroseria automobilului.

кóрпус[2], *-а m. (pl. -а)* corp *(al unei clădiri)*; *боковóй* ~ corp lateral; *силовóй* ~ structură de rezistenţă.

кóрпус[3], *-а m.* **1.** *(mil.)* corp; *армéйский* ~ corp de armată; *бронетáнковый* ~ corp blindat de tancuri. **2.** *sg.* corp; *дипломати́ческий* ~ corpul diplomatic. **3.** *(înv.)* liceu militar; *кадéтский* ~ şcoala de cadeţi.

кóрпус[4], *-а m. (tipogr.)* gramond, corp de literă; *отпечáтать ~ом* a tipări cu corpul gramond.

корпу́скула, *-ы f. (fiz.)* corpuscul.

корпускуля́рный *adj. (fiz.)* corpuscular.

кóрпусный *adj. (mil.)* de corp; ~ *командúр* comandant de corp.

корректи́в, *-а m.* corectiv, îndreptare, rectificare; *внести́* ~ a introduce o rectificare.

корректи́рование, *-я n. sg.* corectare, rectificare; *(mil.)* reglare; reglaj; ~ *стрельбы́* reglare a tirului; ~ *дáльности* reglaj în bătaie; ~ *направлéния* reglaj în direcţie.

корректи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. прокорректи́ровать) acuz.* **1.** a corecta, a rectifica; *(mil.)* a regla; ~ *стрельбу́* a regla tragerea. **2.** a corecta, a face corectură.

корректирóвка, *-и f.* corectare; ~ *траектóрии* corectare a traectoriei.

корректирóвочный *adj. (mil.)* de reglaj.

корректирóвщик, *-а m.* **1.** *(человек)* reglator de tragere. **2.** avion de reglaj.

коррéктно *adv.* (în mod) corect; ~ *вести́ себя́* a se purta corect.

коррéктность, *-и f. sg.* corectitudine.

коррéктный *adj.* corect.

коррéктор, *-а m.* corector; *(tehn.)* ~ *искажéний* corector de distorsiuni; *(av.) высóтный* ~ corector altimetric.

коррéкторский **1.** *adj.* de corector. **2.** **~ая,** *-ой f.* secţie de corectură.

корректу́р/а, *-ы f.* **1.** *sg.* corectură; *держáть ~у; прáвить ~у* a face corectură; *áвторская* ~ corectura autorului. **2.** corectură, şpalt; *вторáя* ~ corectura a doua. **3.** corecţie; corectare; ~ *карт* corectarea hărţilor.

корректу́рный *adj.* de corectură.

коррéкция, *-и f.* corecţie, modificare; ~ *угломéра* corecţie de derivă, contraderivă.

корреля́т, *-а m. (fil.)* noţiune corelativă.

коррелятúвность, *-и f. sg. (fil.)* corelativitate, caracter corelativ; funcţie corelativă.

коррелятúвный *adj. (fil.)* corelativ.

коррелятор, *-а m.* corelator.

корреляциóнный *adj. (fil.)* corelativ.

корреля́ция, *-и f. (fil.)* corelaţie.

корреспондéнт, *-а m.* corespondent; ~ *газéты* corespondentul unei gazete ◇ *член-~ акадéмии нау́к* membru corespondent al academiei de ştiinţe; *специáльный* ~ corespondent special.

корреспондéнтский *adj.* de corespondent.

корреспондéнци|я, *-и f.* **1.** corespondenţă; *вести ~ю* a face corespondenţă; a ţine corespondenţa, a coresponda. **2.** *sg. col.* scrisori, poştă, corespondenţă. **3.** *(в печати)* articol, notă, corespondenţă *(la un ziar).*

коррозúйный *adj.* de coroziune.

коррóзия, *-и f. sg. (geol. chim.)* coroziune.

корру́пция, *-и f.* corupţie.

корсáж, *-а m.* corsaj.

корсáр, *-а m.* pirat, corsar.

корсéт, *-а m.* corset.

корсéтница, *-ы f.* corsetieră.

корсéтный *adj.* de corset(e).

корсикáнка, *-и f.* corsicană.

корсикáнский *adj.* corsican.

корсикáнцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* corsicani.

корт, *-а m.* teren de tenis.

кортéж, *-а m.* cortegiu.

кортизóн, *-а m. (med.)* cortizon.

кóртик, *-а m.* pumnal, stilet, sabie-baionetă.

кóрточк|и *-чек pl. (în expr.) на ~ах* sau *на* ~ ghemuit, pe vine.

кору́нд, *-а m. sg. (mineral.)* corindon.

корчевáние, *-я n. sg.* defrişare.

корчевáть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. ipf (pf. раскорчевáть) acuz.* a difrişa.

корчёвка, *-и f. sg.* defrişare.

кóрчи, *-ей f.* convulsii.

кóрчить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. скóрчить) (mai ales impers.)* a se chirci, a se crispa. **2.** *(fig. pop.)* a-şi da aere; a face pe ... ; ~ *из себя́ знатокá* a-şi da aere de cunoscător; ~

ро́жи/грима́сы a se strîmba, a face grimase, a se schimonosi.

ко́рчиться, *-чусь, -чишься vb. ipf. (pf. ско́рчиться)* a se chirci, a se crispa.

корчма́, *-ы́ f. (înv.)* cîrciumă, han.

корчма́рь, *-я m. (înv.)* cîrciumar, crîşmar.

ко́ршун, *-а m.* uliu, erete; *~ом налете́ть/бро́ситься/ки́нуться* a se repezi ca un uliu.

коры́стно *adv.* cu aviditate, cu lăcomie, cu rapacitate.

коры́стный *adj.* **1.** interesat, acaparator. **2.** lacom de bani/de cîştig, hrăpăreţ, avid, rapace.

корыстолю́бец, *-бца m.* om avid/lacom de cîştig.

корыстолюби́вый *adj.* lacom de bani/de cîştig, hrăpăreţ, avid.

корыстолю́бие, *-я n.* lăcomie, sete de cîştig; cupiditate.

коры́сть, *-и f. sg.* **1.** *(pop.)* cîştig, folos, profit, avantaj; *кака́я ему́ в э́том ~?* ce folos are el din asta? **2.** cupiditate, lăcomie de cîştig/de bani.

коры́т|о, *-а n.* **1.** *(для стирки)* albie. **2.** *(кормушка)* troacă, vălău. ◇ *(prov.) оста́ться у разби́того ~а* a nu se alege cu nimic; a pierde toată agoniseala.

корь, *-и f. sg. (med.)* pojar.

корьё, *-я́ n. sg. col.* scoarţă, coajă; *дуби́льное ~* scoarţă tanantă, scoarţă de argăsit.

ко́рюшка, *-и f. (iht.)* pietroşel.

коря́в|ый *adj.* **1.** *(искривлённый)* strîmb, sucit; *(узловатый)* noduros. **2.** *(pop.) (изрытый оспой)* ciupit de vărsat; *~ое лицо́* faţă ciupită de vărsat. **3.** *(fig.)* necioplit, urît, neîngrijit; *~ по́черк* scris urît, scris neîngrijit.

коря́га, *-и f. sg.* buştean, buturugă, butuc *(împotmolit în rîu)*.

коса́[1], *-ы́ f.* cosiţă, coadă ◇ *заплета́ть бе́лую ~у́* a împleti cosiţă albă.

кос|а́[2], *-ы́ f.* coasă; *отбива́ть ~у́* a bate coasa ◇ *(prov.) нашла́ ~ на ка́мень* şi-a găsit naşul; şi-a găsit omul; şi-a găsit sacul peticul.

коса́[3], *-ы f. (geogr.)* limbă de pămînt/de nisip.

коса́рь[1], *-я m.* cosaş.

коса́рь[2], *-я m.* satîr.

коса́тка, *-и f. (zool.)* balenă.

коса́ч, *-а́ m.* cocoş sălbatic, cocoş de munte.

ко́свенно *adv.* în mod indirect, pe cale indirectă; *~ намекну́ть* a face aluzie.

ко́свенн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* oblic; *~ луч* rază oblică. **2.** indirect; *~ые ули́ки* probe indirecte; *~ым путём* pe cale indirectă; *~ намёк* aluzie indirectă. **3.** accesoriu; secundar; *~ая причи́на* cauză secundară. **4.** *(gram.)* oblic, indirect; *~ая речь* vorbire indirectă; *~ые падежи́* cazuri oblice; *~ое дополне́ние* complement indirect; *~ вопро́с* întrebare indirectă; ◇ *~ые нало́ги* impozite indirecte.

косека́нс, *-а m. (mat.)* cosecantă.

косе́ц, *-сца́ m.* cosaş.

коси́лка, *-и f. sg.* cositoare, maşină de cosit.

косина́, *-ы́ f. sg. (fam.)* privire puţin saşie.

ко́синус, *-а m. (mat.)* cosinus.

коси́ть[1], *кошу́, ко́сишь vb. ipf.* **1.** *(pf. скоси́ть* şi *покоси́ть) acuz.* sau *instr.* a strîmba; *~ рот* a strîmba gura; *~ глаза́* sau *глаза́ми* a privi piezîş. **2.** a fi strîmb, a fi pus strîmb, a sta într-o parte. **3.** a fi saşiu, a privi cruciş.

коси́|ть[2], *кошу́, ко́сишь vb. ipf. (pf. скоси́ть) acuz.* **1.** a cosi. **2.** *(fig.)* a cosi, a secera.

коси́|ться[1], *кошу́сь, коси́шься vb. ipf.* **1.** *(pf. покоси́ться)* a se înclina, a se apleca, a se strîmba. **2.** *(pf. покоси́ться) на + acuz.* a se uita cu coada ochiului. **3.** *на + acuz. (fig.)* a se uita chiorîş, a se uita bănuitor.

коси́ца, *-ы f.* **1.** cosiţă. **2.** coasă subţire/proastă.

коси́чка, *-и f. dim.* cosiţă.

косма́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. ipf. acuz. (pop.)* a ciufuli, a zbîrli.

косма́титься, *-а́чусь, -а́тишься vb. ipf. (pop.)* a se ciufuli, a se zbîrli.

косма́т|ый *adj.* **1.** păros, cu păr stufos/miţos; *~ медве́дь* urs cu păr stufos; *~ая ша́пка* căciulă miţoasă. **2.** *(pop.)* cu părul ciufulit/zbîrlit.

косме́тика, *-и f. sg.* **1.** cosmetică; *лече́бная ~* cosmetică medicală. **2.** *col.* articole de cosmetică.

космети́ческий *adj.* cosmetic.

косми́ческ|ий *adj.* **1.** cosmic; *~ие лучи́* raze cosmice; *~ая ста́нция* staţie cosmică. **2.** *(fig.)* imens, grandios, urias, colosal; *~ масшта́б* dimensiuni uriaşe.

космови́дение, *-я n.* cosmoviziune.

космогони́ческий *adj.* cosmogonic, de cosmogonie.

космого́ния, *-и f. sg.* cosmogonie.

космографи́ческий *adj.* cosmografic, de cosmografie.

космогра́фия, *-и f. sg.* cosmografie.

космодро́м, *-а m.* cosmodrom.

космологи́ческий *adj.* cosmologie; de cosmologie.

космоло́гия, *-и f. sg.* cosmologie.

космона́вт, *-а m.* cosmonaut.

космона́втика, *-и f.* cosmonautică.

космополи́т, *-а m.* cosmopolit.

космополити́зм, *-а m. sg.* cosmopolitism.

космополити́ческий *adj.* cosmopolit.

космополи́тский *adj.* cosmopolit; de cosmopolit.

ко́смос, *-а m.* cosmos.

космотро́н, *-а m. (fiz.)* cosmotron.

ко́смы, *косм pl. (pop.)* şuviţe de păr, plete, chică.

косне́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. закосне́ть) в + prepl. (înv.)* a rămîne, a stărui, a persista în ... ; *~ в неве́жестве* a rămîne în ignoranţă; *~ в поро́ке* a persista în vicii. **2.** a înţepeni, a se încleşta, a-şi pierde elasticitatea; *у меня́ язы́к ~е́ет* mi se încleştează limba.

ко́сност|ь, *-и f. sg.* inerţie, rutină, stagnare, stare de înapoiere; *боро́ться с ~ью* a combate rutina.

косноязы́чие, *-я n. sg.* bîlbîială, bîlbîit, gîngăvie.

косноязы́чность, *-и f. v. косноязы́чие.*

косноязы́чный *adj.* bîlbîit, peltic, gîngav.

косну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *каса́ться.*

ко́сный *adj.* inert, refractar faţă de tot ce e nou, înapoiat; *~ ум* minte înapoiată; *~ о́браз жи́зни* fel de viaţă înapoiat.

ко́со *adv.* **1.** piezîş, cruciş, strîmb; *портре́т виси́т ~* portretul atîrnă strîmb. **2.** *(fig.) (недружелюбно)* chiorîş, bănuitor; cu duşmănie; *~ смотре́ть на кого́-л.* a privi/a se uita chiorîş la cineva.

кособо́кий *adj.* strîmb.

косови́ца, *-ы f.* cositul fînului, timpul fînului, seceriş.

косови́ще, *-а n.* **1.** mînerul coasei. **2.** cositură.

косоворо́тка, *-и f. sg.* cazacă *(cămaşa bărbătească)*.

косогла́зие, *-я n. sg. (med.)* strabism.

косогла́зый **1.** *adj.* saşiu; *(med.)* strabic. **2.** **~ый,** *-ого m.* (om) saşiu.

косого́р, *-а m.* costişă, povîrniş, pantă.

кос|о́й[1] *adj.* **1.** înclinat, oblic, povîrnit, aplecat; *~ по́черк* scris înclinat/oblic. **2.** *(перекошенный)* strîmb, asimetric. **3.** *(косоглазый)* saşiu. **4.** *(fig.)* piezîş, chiorîş, bănuitor; *~ы́е взгля́ды* priviri piezişe (bănuitoare) ◇ *~а́я са́жень в плеча́х* om lat în spate, om spătos; *(mat.) ~ угол* unghi ascuţit.

косо́й[2], *-о́го m. (pop.)* urechiat, urechilă, iepure.

косола́пить, *-плю, -пишь vb. ipf.* a merge crăcănat.

косола́пость, *-и f. sg.* **1.** mers crăcănat. **2.** *(fig.)* neîndemînare, stîngăcie.

косола́пый *adj.* **1.** cu picioarele strîmbe/crăcănate. **2.** *(fig.)* neîndemînatic, stîngaci.

косоро́титься, *-ро́чусь, -ро́тишься vb. ipf. (pop.)* a strîmba gura.

косоро́тый *adj.* cu gura strîmbă.

косору́кий *adj.* **1.** cu mîna strîmbă. **2.** *(fig.)* stîngaci.

косоуго́льный *adj.* oblic, cu unghiuri oblice.

костёл, *-а m.* biserică catolică *(în Polonia)*.

костене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. окостене́ть* şi *закостене́ть)* a înţepeni, a deveni ţeapăn.

костене́ц, *-нца́ m. (bot.)* feriguţă, ruginuţă.

костёр[1], *-тра́ m.* foc, rug; foc de tabără; *зажёчь* sau *разложи́ть ~* a face un foc.

костёр[2], *-ра́ m. (bot.)* obsigă, iarbaovăzului; *~ ржано́й* obsigă, zîzanie.

кости́ст|ый *adj.* **1.** cu multe oase; *~ая ры́ба* peşte cu oase multe. **2.** osos; cu oase mari, ciolănos; *~ые ру́ки* mîini osoase.

кости́ть, *кощу́, кости́шь vb. ipf. acuz. (pop.)* a ocărî.

костля́в|ый *adj.* ciolănos, costeliv, slab de i se văd oasele, scofîlcit.

ко́стн|ый *adj.* osos, din oase, de os, al oaselor; *~ая ткань* ţesut osos; *~ клей* clei din oase; *~ое заболева́ние* boală a oaselor.

костое́да, *-ы f. sg.* boală a oaselor, carie osoasă.

ко́сточк|а, *-и f.* **1.** *dim.* oscior. **2.** sîmbure; *вишнёвая ~* sîmbure de vişină. **3.** bilă de abac ◇ *перемыва́ть ~и* a vorbi de rău, a bîrfi; *разбира́ть по ~ам* a) a da/ a trece pe cineva prin ciur şi prin dîrmon; b) a spăla cuţitul prin cineva.

ко́сточковый *adj.* cu sîmburi *(despre fructe)*.

костра́, *-ы́ f. sg. (text.)* puzderie; *конопля́ная ~* puzderie de cînepă.

костре́ц, *-а́ m.* coapsă, partea superioară a butului *(la carne)*.

костро́вый *adj.* de rug, de foc mare.

косты́ль, *-я́ m.* **1.** cîrjă. **2.** *(tehn.)* crampon, schelă uşoară/ portativă.

костыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pop.)* **1.** *(pf. накостыля́ть)* a bate măr, a burduşi. **2.** *(ходить на костылях)* a umbla în cîrje.

кост|ь, *-и f.* **1.** os; *лучева́я ~* osul lombar; *берцо́вая ~* tibia; *висо́чная ~* osul temporal; *заты́лочная ~* osul occipital. **2.** zar; *игра́ть в ~и* a juca zaruri ◇ *слоно́вая ~* fildeş, ivoriu; *бе́лая ~* sînge albastru, os domnesc, viţă nobilă; *лечь ~ьми́* a muri pe cîmpul de bătaie, a-şi lăsa oasele pe cîmpul de luptă; *воздвига́ть/стро́ить на ~я́х* a înălţa/a construi cu preţul a multe jertfe; *до мо́зга ~е́й* pînă-n măduva oaselor; *то́лько ко́жа да ~и* a fi numai piele şi oase; *промо́кнуть до ~е́й* a fi ud pînă la piele; *язы́к без ~е́й* moară stricată, gură spartă; *как ~ в го́рле* ca un oş în gît; ca sarea în ochi; ca un spin în coastă; *оста́вить свои́ ~и где-л.* a-i rămîne/a-şi lăsa ciolanele *(pe undeva)*; *пересчита́ть ~и кому́-л.* a rupe/a muia oasele cuiva; *~е́й не собра́ть* a fi rupt în bătăi; a fi făcut piftie; a fi făcut burduf de bătaie.

костю́м, *-а m.* **1.** costum, port. **2.** costum, rînd de haine *(haină şi pantaloni)*; taior; *да́мский ~* taior; *отре́з на ~* material de costum; *защи́тный ~* costum de protecţie; *водола́зный ~* costum de scafandru; *надувно́й ~* costum pneumatic ◇ *(glumeţ) в ~е Ада́ма; в ~е Е́вы* a fi gol puşcă; a fi în costumul lui Adam/în costumul Evei.

костюме́р, *-а m. (teatr.)* costumier.

костюмиро́ванный **1.** *p.t.p.* de la *костюмирова́ть.* **2.** *adj.* costumat.

костюмирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a costuma.

костюмирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf.* şi *ipf.* a se costuma.

костюмиро́вка, *-и f. sg.* costumare.

костю́мный *adj.* de/pentru costum; *~ материа́л* material de costum.

костя́к, *-а́ m.* osatură, schelet.

костяни́ка, *-и f. sg. (bot.)* coacăz alpin, coacăz de munte, merişor de munte.

костянко́вые, *-ых pl. (bot.)* sîmburoase.

костян|о́й *adj.* de/din os; *~ нож* cuţit de os; *~а́я мука́* făină de oase.

костя́шка, *-и f. (pop.)* **1.** bucăţică de os. **2.** sîmbure. **3.** bilă *(de calculator)*.

косу́ля, *-и f.* căprioară.

косы́нка, *-и f.* batic; năframă.

косьба́, *-ы́ f. sg.* cosit.

кося́к[1], *-а́ m.* cercevea, pervaz, toc, uşor; *дверно́й ~* tocul/uşorul uşii.

кося́к[2], *-а́ m.* **1.** herghelie *(de cai)*. **2.** stol; *~ журавле́й* stol de cocori. **3.** banc; *~ сельде́й* banc de scrumbii.

кот, *-а́ m.* pisoi, motan, cotoi ◇ *(как) ~ напла́кал* foarte puţin; *купи́ть ~а́ в мешке́* a vinde pielea ursului din pădure, a cumpăra mîţa în sac; *(prov.) не всё ~у́ ма́сленица* nu-i în toate zilele Paşte; *(zool.) морско́й ~* urs-de-mare; *(prov.) без ~а́ мыша́м раздо́лье/ма́сленица* cînd pisica nu-i acasă, joacă şoarecii pe masă; *вози́ться то́чно (как) ~ с са́лом* a umbla ca motanul cu slănina; la treabă se vede ce poate omul; *(prov.) стар ~, но ма́сло лю́бит* cît e baba de bătrînă tot doreşte voie bună; *ходи́ть как ~ вокру́г горя́чей ка́ши* a umbla ca mîţa pe lîngă laptele fierbinte.

кота́нгенс, *-а m. (mat.)* cotangentă.

кот|ёл, *-тла́ m.* **1.** *(tehn.)* cazan, căldare; *тру́бчатый ~* cazan tubular; *парово́й ~* cazan cu aburi; *парово́зный ~* cazan de locomotivă; *~ высо́кого давле́ния* cazan de înaltă presiune. **2.** *(для пи́щи)* ceaun ◇ *кипе́ть как в ~ле́* a fi în mare fierbere; *пита́ться из о́бщего котла́* a mînca în comun; *вари́ться в одно́м ~ле́* a fierbe în aceeaşi zeamă; a se adăpa la acelaşi izvor.

котело́к[1], *-лка́ m.* **1.** ceaunaş, castron, gamelă. **2.** *(mil.)* marmită ◇ *~ ва́рит* îi merge (cuiva) bila; *~ не ва́рит* (e) tare de cap, nu-i merge bila.

котело́к[2], *-лка m. (головной убор)* pălărie tare, gambetă, melon.

коте́льник, *-а m.* cazangiu.

коте́льная, *-ой f.* camera/sala cazanelor.

коте́льн|ый *adj.* de cazan, pentru cazan; *~ые устано́вки* instalaţii de cazane; *~ое отделе́ние* sala cazanelor, cazangerie, uzină termică.

коте́льщик, *-а m.* cazangiu.

котёнок, *-нка; pl. -тя́та, -тя́т m.* motănaş, pisoi.

ко́тик[1], *-а m.* **1.** *(zool.)* urs-de-mare. **2.** *(мех)* blana ursului-de-mare; blană de lutru.

ко́тик[2], *-а m. dim.* pisoi, motănaş.

ко́тиковый *adj.* **1.** de lutru. **2.** de urs-de-mare.

коти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (fin.)* a cota.

коти́|роваться, *-руется vb. ipf.* **1.** *(fin.)* a cota, a fi cotat la bursă. **2.** *(fig.)* a fi apreciat/preţuit/considerat.

котиро́вка, *-и f. (fin.)* cotare, evaluare, cotă.

котиро́вочный *adj. (fin.)* de cotare, de cotă.

коти́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. окоти́ться) instr.* a făta *(despre pisici, oi, iepuri)*.

котле́т|а, *-ы f.* **1.** pîrjoală, chiftea; *карто́фельные ~ы* chifteluţe de cartofi. **2.** cotlet; *отбивна́я ~* cotlet ◇ *сде́лать ~у из кого́-л.* a face pe cineva piftie/păsat/pastramă.

котле́тный *adj.* **1.** de/pentru cotlet. **2.** de/pentru pîrjoale.

котлова́н, *-а m. (tehn.)* groapă de fundaţie, săpătură, excavaţie.

котлови́на, *-ы f.* vale închisă, depresiune, zănoagă, căldare.

кото́мка, *-и f.* traistă, desagă.

кото́р|ый *pron.* **1.** *interog.* care?, cît?, ce?; *~ из двух?* care din doi?; *~ час?* cît e ceasul?; *~ тебе́ год?* cîţi ani ai?; ce vîrstă ai? **2.** *rel.* care, ce; *челове́к, ~ приходи́л вчера́* omul care a venit ieri. **3.** *nehot.* a cîta (oară); *~ раз тебе́ говорю́* a cîta oară îţi spun. **4.** *nehot. (pop.)* care ..., care ... ; unul ..., altul ..., (unul ...); unul ..., alţii ... ; *~ые сиде́ли, а ~ые рабо́тали* unii stăteau, alţii lucrau.

котте́дж, *-а m.* vilă, casă de ţară.

коту́рны, *-ов pl.* coturni ◇ *(fig.) станови́ться на ~* a vorbi pe un ton declamator.

ко́фе *m. indecl.* **1.** cafea; *~ в зёрнах* cafea boabe; *мо́лотый ~* cafea rîşnită/ măcinată; *жа́реный ~* cafea prăjită. **2.** cafea; *~ с молоко́м* cafea cu lapte; *~ со сли́вками* cafea cu frişcă; *чёрный ~* cafea neagră.

кофева́рка, *-и f.* vas de fiert cafea.

кофеи́н, *-а m. sg. (farm.)* cafeină.

кофе́йник, *-а m.* ibric, vas pentru preparatul cafelei.

кофе́йница, *-ы f.* **1.** *(коробка)* cutie de cafea. **2.** *(мельница)* rîşniţă de cafea.

кофе́йн|ый *adj.* **1.** de/pentru cafea; *~ое де́рево* arbore de cafea; *~ая ме́льница* rîşniţă de cafea. **2.** cafeniu; *~ цвет* culoare cafenie ◇ *гада́ть на ~ой гу́ще* a ghici în cafea.

кофе́йня, *-и f. (înv.)* cafenea.

ко́фта, *-ы f.* bluză; *вя́заная ~* bluză tricotată.

ко́фточка, *-и f.* bluză.

коча́н, *-а́ m.* cocean (de varză); căpăţînă de varză.

коча́нный *adj.* de cocean (de varză); de căpăţînă de varză.

кочева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. ipf.* **1.** a duce o viaţă nomadă, a migra. **2.** *(часто переезжать)* a pribegi, a umbla dintr-un loc în altul.

кочёвка, *-и́ f.* **1.** tabără, sălaş de nomazi, popas. **2.** migrare *(a animalelor)*.

коче́вник, *-а m.* nomad.

кочев|о́й *adj.* nomad rătăcitor; *~ы́е племена́* triburi nomade; *~ о́браз жи́зни* viaţă nomadă.

кочевря́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pop.)* **1.** *(упрямиться)* a se încăpățîna. **2.** *(ломаться)* a se strîmba, a se fandosi.

коче́вье, *-я n.* **1.** *(стоянка)* tabără de nomazi. **2.** *(местность)* ținut străbătut de nomazi.

кочега́р, *-а m.* fochist.

кочега́рка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* camera focarelor. **2.** *(mar.)* compartimentul căldărilor, camera fochiștilor.

кочене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. закочене́ть* și *окочене́ть)* a amorți, a înțepeni, a înlemni; ~ *от хо́лода* a înțepeni/a amorți de frig.

кочерга́, *-и́ f.* cociorvă, vătrai, vătrar.

кочеры́га, *-и f. (бот.)* cocean.

кочеры́жка, *-и f.* cocean de varză.

ко́чка, *-и f.* mușuroi, moviliță; *крото́вая* ~ mușuroi de cîrtiță.

кочка́рник, *-а m.* teren bolovănos.

кочкова́тость, *-и f.* abundență de mușuroaie/de movilițe.

кочкова́тый *adj.* acoperit cu mușuroaie/cu movilițe.

кочу́ющий *adj.* (de) nomad.

коша́ра, *-ы f.* stînă, tîrlă, saia, saivan.

коша́тник, *-а m.* amator/iubitor de pisici.

коша́ч|ий *adj.* 1. de pisici, felin; ~ *мех* blană de pisică; *~ья гра́ция* grație felină. **2.** **~ьи**, *-ьих pl.; sg. -ье, -ьего n. (zool.)* feline; *семе́йство ~ьих* feline; *(mineral.)* ~ *глаз* ochi-de-pisică.

кошев|о́й, *-о́го m. (ist.)* hatman de cazaci.

кошелёк, *-лька́ m.* pungă *(de bani)*, portofel, portmoneu; *име́ть туго́й* ~ a avea punga plină; *пусто́й* ~ pungă goală; *(fig.) наби́ть* ~ a-și umple punga, a se îmbogăți; *раскры́ть свой* ~ a-și deschide băierile pungii.

кошёлка, *-и f.* coșuleț, traistă.

коше́ль, *-я m.* **1.** *(înv.)* pungă de bani, portofel. **2.** *(reg.) (мешок)* traistă *(mare)*, desagă.

кошени́лев|ый *adj.* **1.** *(entom.)* de coșenilă. **2.** de carmin; de cîrmîz; *~ая кра́ска* carmin.

кошени́ль, *-и f.* **1.** *(zool.)* coșenilă. **2.** *(краска)* cîrmîz, rumeioară.

ко́шк|а [1], *-и f.* pisică, mîță; *анго́рская* ~ pisică de Angora; *сиби́рская* ~ pisică de Siberia; *(fig.) дра́ная* ~ femeie slabă *(ca o mîță)* ◇ *чёрная* ~ *пробежа́ла ме́жду кем-л.* și-a vîrît dracul coada între ei; *~и скребу́т на се́рдце* are o piatră pe inimă; nu e în apele lui; nu-i sînt toți boii acasă; *жить как* ~ *с соба́кой* a trăi precum cîinele cu pisica; *игра́ть в ~и-мы́шки* a se juca de-a șoarecele și pisica; *но́чью все ~и се́ры* noaptea toate pisicile sînt negre; *па́дать как* ~ a cădea în picioare *(ca pisica)*; *отолью́тся ~е мы́шкины слёзки* o să-l ajungă lacrimile mele; fapta rea tot se pedepsește cîndva; *(prov.)* ~ *из до́ма, мы́шки на стол* cînd pisica nu-i acasă, joacă șoarecii pe masă; *~у бьют, неве́стке весть даю́т* a bate șaua să priceapă iapa.

ко́шка [2], *-и f.* **1.** *(tehn.)* gheară *(de pisică)*, colțari, cange. **2.** *(mar.)* ancoră cu gheare de pisică.

ко́шка [3], *-и f. (ist.) (плеть)* pisica de nouă cozi *(gîrbaci)*.

кошма́р, *-а m.* coșmar; *(fig.)* ~ *войны́* coșmarul războiului.

кошма́рн|ый *adj.* **1.** cu coșmare; ~ *сон* coșmar. **2.** *(fig.)* îngrozitor, groaznic, înspăimîntător.

коще́й, *-я m.* **1.** *(folc.)* *koșcei (personaj din basmele rusești)*. **2.** *(fig.)* om bătrîn și slab, țîr. **3.** *(fig.)* zgîrcit, zgîrie-brînză.

кощу́нственный *adj.* de sacrilegiu, profanator, nelegiuit.

кощу́нство, *-а n. sg.* sacrilegiu, profanare, nelegiuire.

кощу́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a comite un sacrilegiu, a profana, a săvîrși o nelegiuire.

коэффицие́нт, *-а m.* **1.** *(mat.)* coeficient; ~ *вероя́тности* coeficient de probabilitate. **2.** coeficient, factor; ~ *поле́зного де́йствия* randament; ~ *мо́щности* factor de putere; ~ *безопа́сности* coeficient de siguranță; ~ *излуче́ния* coeficient de iradiere.

краб, *-а m.* crab.

кра́вчий, *-его m. (ist.)* mare stolnic.

кра́ги, *краг pl.* **1.** jambiere, ghetre. **2.** manșete *(la mănuși)*.

кра́ден|ый *adj.* **1.** furat. **2.** **~ое**, *-ого n. sg. col.* obiecte furate.

кра́дучись *adv.* pe furiș, în taină, pe ascuns.

краеве́д, *-а m.* etnograf regional.

краеве́дение, *-я n. sg.* etnografia unei regiuni, studiul istorico-geografic al unei regiuni.

краеве́дческий *adj.* de etnografie regională; ~ *музе́й* muzeu etnografic, muzeu istorico-geografic al unei regiuni.

краев|о́й *adj.* de ținut, regional, local.

краеуго́льный *adj.* unghiular; ~ *ка́мень* piatră unghiulară, piatră de temelie, bază; ~ *вопро́с* problemă fundamentală.

кра́ешек, *-шка m. dim.* colțișor, capăt, margine; *присе́сть на* ~ *сту́ла* a se așeza pe marginea scaunului.

кра́ж|а, *-и f.* furt; ~ *со взло́мом* furt cu spargere, efracție; *ме́лкая* ~ furtișag; *соверши́ть ~у* a comite un furt.

кра|й, *-я m.* **1.** margine, limită, extremitate, capăt; ~ *стола́* capătul mesei, marginea mesei; *по ~я́м* pe margini; *нали́ть стака́н до ~ёв* a umple paharul pînă la refuz; *ли́ться че́рез* ~ a se revărsa. **2.** *(страна)* țară, regiune, ținut; *тёплые ~я́* ținuturi calde; *родно́й* ~ ținut natal, plaiuri natale; *обетова́нный* ~ pămîntul făgăduinței; *в на́ших ~я́х* prin părțile noastre, pe la noi; *в чужи́х ~я́х* în străinătate, peste hotare. **3.** *(область)* regiune, ținut administrativ; *се́верный* ~ regiune nordică; *Дальневосто́чный* ~ ținut din Orientul Îndepărtat ◇ ~ *све́та* capătul lumii; *конца́-~ю нет чему́-л.* fără sfîrșit; nesfîrșit; fără(de) capăt; *(fig.) ~ем у́ха слы́шать что-л.* a-i trece pe lîngă urechi, a asculta fără atenție; *че́рез* ~ peste măsură; *хвати́ть че́рез* ~ a spune ceva nelalocul său; a se întrece cu gluma; *хлебну́ть че́рез* ~ a bea mai mult decît trebuie *(peste măsură)*; *быть на ~ю моги́лы* sau *гро́ба* a fi cu un picior în groapă; *на ~ю ги́бели* pe marginea prăpastiei; *из ~я в* ~ peste tot; de la un capăt la altul; *(mil.) пере́дний* ~ *оборо́ны* primele linii ale apărării; *(prov.) ничего́ не зна́ю, моя́ ха́та с ~ю* nu mă bag, nu mă amestec; n-am fost, n-am văzut, nici pe-acolo n-am trecut.

крайисполко́м, *-а m.* = *краево́й исполни́тельный комите́т* comitet executiv de ținut.

крайко́м, *-а m.* = *краево́й комите́т па́ртии* comitet de ținut al partidului.

кра́йне *adv.* extrem, din cale afară; ~ *необходи́м* extrem de necesar.

кра́йн|ий *adj.* **1.** extrem, marginal, ultim; ~ *дом на у́лице* ultima casă a străzii. **2.** ultim, maxim; ~ *срок* ultimul termen; *~яя цена́* ultimul preț. **3.** extrem, excesiv; excepțional; *~яя нужда́* nevoie imperioasă; *~ие ме́ры* măsuri extreme / excepționale; *~яя необходи́мость* necesitate imperioasă ◇ *в ~ем слу́чае* în caz extrem; la rigoare; *по ~ей ме́ре* cel puțin; *(pol.) ~яя ле́вая* extremă stîngă; *на* ~ *слу́чай* în cel mai rău caz.

кра́йност|ь, *-и f.* **1.** extremă, extremitate, exagerare; *впасть в* ~ a cădea în extremă; *доводи́ть до ~и* a duce la exasperare; *пойти́ на* ~; *прибега́ть к ~и* a recurge la mijloace / la măsuri extreme; *переходи́ть от одно́й ~и в другу́ю* a sări de la o extremă la alta; *~и схо́дятся* extremele se atrag. **2.** *(тяжёлое положение)* situație grea, mizerie; *жить в ~и* a trăi în mizerie ◇ *до ~и* foarte; extrem; în ultimul grad; *в ~и* în caz extrem; la nevoie; la rigoare; *по ~и* a) la urma urmelor; b) cel puțin.

краковя́к, *-а m.* cracoviană *(dans național polonez)*

крамо́ла, *-ы f. (înv.)* conspirație, complot, răzvrătire, rezmeriță.

крамо́льник, *-а m. (înv.)* complotist, rebel.

крамо́льный *adj. (înv.)* răzvrătit, rebel, răsculat.

кран [1], *-а m.* robinet; *поверну́ть* ~ a întoarce robinetul; ◇ *пожа́рный* ~ gură de incendiu; *водоразбо́рный* ~ gură de apă.

кран [2], *-а m.* macara; *гидравли́ческий* ~ macara hidraulică; *мостово́й* ~ pod rulant; *гу́сеничный* ~ macara pe șenile; *пневмати́ческий* ~ macara pneumatică.

краниа́льный *adj. (anat.)* cranial.

краниоло́гия, *-и f. sg.* craniologie.

кра́нов|ый *adj.* de/cu macara; *~ое устро́йство* dispozitiv cu macara.

крановщи́к, *-á m.* macaragiu, manipulant de macara.

крап, *-a m.* **1.** *sg.* picățele, stropi. **2.** *(bot.)* garanță, roibă, rumeneală.

кра́па|ть, *-аю -аешь* și *-плю, -плешь vb. ipf.* **1.** a bura. **2.** *(tehn.)* a împestrița, a imprima, a colora cu picățele.

крапи́ва, *-ы f. sg.* urzică; *глуха́я* ~ urzică moartă; *жгу́чая* ~ urzică mică ◇ *(prov.) жгу́чая ~ роди́тся, да во щах ува́рится* pe mulți cai hamurile îi mănîncă.

крапи́вница[1], *-ы f. (entom.)* specie de fluturi.

крапи́вница[2], *-ы f. (med.)* urticarie, blîndă.

крапи́вн/ый *adj.* **1.** de urzică, al urzicii. **2.** *(med.)* de urticarie; *~ая лихора́дка* urticarie.

кра́пина, *-ы f. v. кра́пинка.*

кра́пинк|а, *-и f.* bulin, picățea; *га́лстук с ~ами* cravată cu picățele.

краплёный *adj.* măsluit, însemnat, marcat *(despre cărți de joc).*

крас|á *-ы́ f. sg.* **1.** *(înv.)* mîndrețe, frumusețe; *во всей ~é* în toată splendoarea. **2.** podoabă, fală ◇ *для ~ы́* ca podoabă; drept podoabă.

краса́вец, *-вца m.* **1.** bărbat frumos, mîndrețe de bărbat; făt-frumos; *пи́саный* ~ frumos ca pictat. **2.** *(fig.)* minune, frumusețe, mîndrețe de ...

краса́вица, *-ы f.* femeie frumoasă, o frumusețe de femeie; zînă; *пи́саная* ~ frumoasă de pică.

краса́вка, *-и f. (bot.)* beladonă, mătrăgună.

краса́вчик, *-a m.* **1.** *(pop).* bărbat frumușel. **2.** *(fig. iron.)* fante, spilcuit, filfizon.

краси́во *adv.* frumos; ~ *писа́ть* a scrie frumos.

краси́вость, *-и f. sg.* frumusețe aparentă.

краси́в|ый *adj.* frumos, atrăgător, plăcut; ~ *вид* înfățișare frumoasă; ~ *го́лос* voce frumoasă; ~ *посту́пок* faptă frumoasă ◇ *(prov.) не роди́сь ~ым, а роди́сь счастли́вым* decît un car de minte, mai bine un dram de noroc.

краси́лка, *-и f. (pop.)* vopsitorie.

краси́льн|ый *adj.* **1.** colorant; *~ое веществó* substanță colorantă, colorant. **2.** de vopsitorie.

краси́льня, *-и f.* vopsitorie, boiangerie.

краси́льщик, *-a m.* vopsitor, boiangiu.

краси́тель, *-я m. (chim.)* colorant, pigment.

кра́сить[1], *кра́шу, кра́сишь vb. ipf. (pf. окра́сить, покра́сить* și *вы́красить) acuz.* a colora, a vopsi; a zugrăvi; a picta; ~ *во́лосы* a-și vopsi părul.

кра́с|ить[2], *-ит vb. ipf. acuz.* a înfrumuseța, a împodobi ◇ *(prov.) не ме́сто ~ит челове́ка, а челове́к ме́сто* omul sfințește locul.

кра́ситься, *кра́шусь, кра́сишься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se lua, a ieși *(despre vopsea).* **2.** *(pf. окра́ситься; pers. 1 și 2 nefolosite)* a se vopsi, a prinde vopseaua. **3.** *(pf. накра́ситься)* a-și vopsi *(părul, fața),* a se farda.

кра́ск|а, *-и f.* **1.** *sg.* vopsire, vopsit, colorare; *отда́ть пла́тье в ~у* a da rochia la vopsit. **2.** vopsea, culoare; *си́няя* ~ vopsea albastră; *ма́сляная* ~ culoare în ulei; *аквaре́льная* ~ acuarelă, culoare de apă; *типогра́фская* ~ cerneală de tipografie; *наноси́ть ~у* a aplica o culoare. **3.** *pl.* ton, colorit, culoare; *в мра́чных ~ах* în culori negre/sumbre; *в я́рких ~ах* în culori vii; *весёлые ~и пейза́жа* coloritul plăcut al peisajului **4.** culoare, roșeață, bujori ◇ *вогна́ть в ~у кого́-л.* a face pe cineva să roșească *(de rușine, de emoție);* ~ *бро́силась в лицó; бро́сило в ~у* s-a făcut roșu la față; a roșit; *(fig.) сгуща́ть ~и* a exagera.

краскоду́вка, *-и f.* pistol de vopsit.

краскотёрка, *-и f.* malaxor de vopsea.

красне́|ть, *-ёю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. покрасне́ть)* a se înroși, a deveni roșu. **2.** *(pf. покрасне́ть)* a se înroși, a roși, a se îmbujora. **3.** *(fig.)* a roși, a se rușina; ~ *за кого́-л.* a se rușina din cauza cuiva; ~ *пе́ред кем-л.* a se înroși în fața cuiva. **4.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se vedea / a se zări *(despre obiecte de culoare roșie).*

красне́ться, *-е́ется vb. ipf.* a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare roșie).*

красноарме́ец, *-е́йца m.* ostaș al Armatei Roșii.

красноарме́йский *adj.* de / din Armata Roșie, al Armatei Roșii.

краснобáй, *-я m.* vorbă-lungă, palavragiu, flecar, bun de gură.

краснобáйство, *-a n. sg.* vorbărie, pălăvrăgeală, trăncăneală.

красновáтый *adj.* roșcat, roșietic, bătînd în roșu.

красногварде́ец, *-е́йца m.* ostaș din garda roșie.

красногварде́йский *adj.* de / din garda roșie.

краснодерéвец, *-вца m.* tîmplar de mobilă fină.

краснодерéвщик, *-a m. v. краснодерéвец.*

краснодне́в, *-a m (bot.)* crin galben, crinul cîmpului.

краснозём, *-a m. sg.* sol roșu/feruginos.

краснознамённый *adj.* decorat cu ordinul «Steagul Roșu».

краснокóж|ий *adj.* **1.** cu pielea roșie. **2.** *~ие, -их pl.; sg. ~ий, -его m.* pieile-roșii.

краснолéсье, *-я n. sg.* pădure de conifere / de rășinoase.

краснолицый *adj.* roșu, rumen la față; cu obrajii roșii; roșcovan.

краснопёрка, *-и f. (iht.)* roșioară.

красноречи́вость, *-и f. sg.* elocință, elocvență.

красноречи́вый *adj.* **1.** elocvent; ~ *орáтор* orator elocvent. **2.** *(fig.)* grăitor, elocvent; semnificativ; ~ *взгляд* privire semnificativă; privire plină de tîlc; ~ *факт* fapt grăitor; ~ *жест* gest semnificativ.

красноре́чие, *-я n. sg.* elocvență, elocință.

краснотá, *-ы́ f. sg.* roșeață; roșeală.

краснотáл, *-a m.* salcie roșie.

краснофлóтец, *-тца m.* ostaș din marina militară roșie.

краснофлóтский *adj.* din / de marina militară roșie.

краснощёкий *adj.* roșu, rumen la față, cu obrajii roșii.

красну́ха, *-и f. sg. (pop.)* pojar.

крáсн|ый *adj.* **1.** roșu; ~ *цвет* culoare roșie. **2.** *(folc.)* mîndru, nespus de frumos; *~ая де́вица* fată frumoasă, mîndră; Ileana Cosînzeană; *лéто ~ое* vară frumoasă, ◇ *Крáсная Армия* Armata Roșie; *~ая строкá* alineat, rînd nou; *с ~ой строки́* de la capăt, de la alineat nou; *~ая ценá* prețul maxim, prețul cel mai mare; ~ *зверь* vînat rar; ~ *гриб* ciupercă roșie; *~ое словцó* vorbă de duh / de spirit; *~ого петухá пусти́ть* a da foc unei case / unei clădiri; *(fig.) проходи́ть ~ой ни́тью* sau *ли́нией* a trece ca un fir roșu; *~ое дéрево* mahon; *(înv.)* ~ *товáр* stofe, manufactură; *(folc.) ~ая Шáпочка* Scufița Roșie.

красовáться, *-су́юсь, -су́ешься vb. ipf.* **1.** a se vedea, a se zări, a apărea în toată splendoarea, a ieși în relief. **2.** *instr.* a se etala, a sta în văzul tuturor.

красот/á, *-ы́; pl. -óты f.* **1.** frumusețe; *ослепи́тельная* ~ frumusețe orbitoare; **2.** *pl.* locuri frumoase / splendide *(în natură, în tablouri pictate); ~ы прирóды* frumusețile naturii. **3.** *interj.* minunat! ◇ *(prov.)* ~ *без рáзума пустá* frumusețea fără minte nu face nici două parale.

красóтка, *-и f. (pop.)* fată frumoasă, mîndră, mîndreață de fată.

крáсочность, *-и f. sg.* pitoresc, bogăție de culori.

крáсочный *adj.* pitoresc, colorat, expresiv; ~ *стиль* stil colorat / plastic.

красть, *крадý, крадёшь. vb. ipf. (pf. украсть) acuz.* a fura.

крáсться, *крадýсь, крадёшься vb. ipf.* a se furișa.

крáсящ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *крáсить.* **2.** *adj.* colorant; *~ие веществá* substanțe colorante, coloranți.

крат *(înv. în expr.) вó сто* ~ însutit, de o sută de ori.

крáтер, *-a m.* crater.

крáтк|ий *adj.* **1.** scurt; ~ *путь* drum scurt. **2.** laconic, concis; *быть ~им* a fi laconic / concis. **3.** scurt, succint; sumar; ~ *отвéт* răspuns scurt; *~ое изложéние* expunere sumară; ~ *обзóр* o scurtă privire; *в ~их словáх* pe scurt, în puține cuvinte; **4.** *(lingv.)* scurt; ~ *глáсный* vocală scurtă; «*и*» *~ое* «i» scurt.

крáтко *adv.* scurt; pe scurt; ~ *отвéтить* a răspunde scurt / laconic.

кратковре́менность, *-и f. sg.* durată scurtă; caracter efemer/ vremelnic.

кратковре́менный *adj.* de scurtă durată, efemer, trecător, vremelnic.

краткосро́чность, *-и f. sg.* termen scurt, durată scurtă.

краткосро́чн|ый *adj.* scurt, de scurtă durată, pe termen scurt, cu scadență scurtă; *~ая ссу́да* împrumut pe termen scurt.

кра́ткост|ь, *-и f. sg.* scurtime, concizie; *для ~и* pentru conciziune, ca să fiu scurt; pentru a nu mai lungi vorba.

кра́тность, *-и f. sg. (mat.)* divizibilitate.

кра́тн|ое *-ого n.* **1.** *(mat.)* multiplu, multiplicitate; *о́бщее наиме́ньшее ~ое* cel mai mic multiplu comun. **2.** *(fiz.)* putere de mărire.

кра́тный *adj. (mat.)* multiplu.

кратча́йший *sup.* de la *adj. кра́ткий*; *~ путь* drumul cel mai scurt.

крах, *-а m.* **1.** bancrută, faliment. **2.** *(fig.)* crah, eșec, faliment; *потерпе́ть ~* a suferi un eșec.

крахма́л, *-а m.* amidon, scrobeală, feculă, crohmală.

крахма́листый *adj.* conținînd amidon, cu amidon; amilaceu.

крахма́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. накрахма́лить) acuz.* a scrobi.

крахма́льный, *adj.* **1.** de / cu amidon. **2.** scrobit.

кра́ше *adv.* mai frumos, mai bine ◇ *~ в гроб кладу́т* arată ca un mort, parcă i s-a luat pînza de pe obraz.

кра́шение, *-я n. sg.* vopsire, colorare; zugrăvire.

крашени́нный *adj.* de / din pînză de casă vopsită.

кра́шеный *adj.* **1.** colorat, vopsit. **2.** fardat, suiemenit.

краю́ха, *-и f.* codru / bucată de pîine.

креату́ра, *-ы f. (livr.)* creatură.

креве́тка, *-и f. (zool.)* crevetă.

креди́т, *-а m.* **1.** *sg.* credit; *ока́зывать кому́-л. ~* a acorda un credit cuiva; a face cuiva credit; *краткосро́чный ~* credit pe termen scurt; *долгосро́чный ~* credit pe termen lung; *отпусти́ть в ~*; *дать в ~* a da pe credit; *брать в ~* a lua pe credit / pe datoric. **2.** *sg. (fig.)* credit, încredere, influență, trecere, autoritate; *по́льзоваться ~ом у кого́-л.* a se bucura de încrederea cuiva; a avea credit la cineva; *потеря́ть ~* a pierde încrederea. **3.** *pl. (fin.)* credite; *бюдже́тные ~ы* credite bugetare ◇ *госуда́рственный ~* sistemul împrumuturilor de stat.

креди́тка, *-и f. sg. (înv.)* bancnotă, bilet de bancă.

креди́тн|ый *adj.* de credit; *~ые опера́ции* operațiuni de credit; *~ый биле́т* bilet de bancă; *(înv.) ~ая бума́жка* bancnotă, bilet de bancă; *~ое письмо́* acreditiv, scrisoare de credit.

кредитова́ние, *-я n. sg.* creditare, acordare de credit.

кредитова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a acorda credit, a credita.

кредито́р, *-а m.* creditor.

кредито́рский *adj.* de creditori, al creditorilor; *~ счёт* contul creditorilor.

кредитоспосо́бность, *-и f. sg.* solvabilitate.

кредитоспосо́бный, *adj.* solvabil.

кре́до *n. indecl.* crez, profesiune de credință, concepție; *изложи́ть своё ~* a-și expune crezul.

крез, *-а m. (fig.)* bogătaș, un Cresus.

кре́йсер, *-а m. (mar.)* crucișător; *броненосный ~* crucișător, cuirasat de luptă; *лине́йный ~* crucișător de linie; *ми́нный ~* crucișător-torpilor; *раке́тный ~* crucișător purtător de rachete.

кре́йсерск|ий *adj. (mar.)* de crucișător; *~ая ско́рость* viteză normală.

крейси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a face curse, a naviga *(pe un traseu oarecare)*. **2.** a face curse de pază / de recunoaștere.

кре́кинг, *-а m. (tehn.)* **1.** distilerie. **2.** cracare, cracaj, instalație de cracare.

крем[1], *-а m.* cremă *(de fructe, de ciocolată, de lapte)*.

крем[2], *-а m.* **1.** cremă de ghete. **2.** cremă, alifie *(cosmetică)*.

кремалье́р, *-а m. (tehn.)* cremalieră.

кремато́рий, *-я m.* crematoriu.

кремацио́нн|ый *adj.* de cremațiune, de incinerare, de ardere; *~ая печь* cuptor de incinerare.

крема́ция, *-и f.* cremațiune, incinerare.

креме́нь, *-мня́ m.* cremene, silex.

кремлёвск|ий *adj.* al Kremlinului, de la Kremlin; *~ие воро́та* porțile Kremlinului; *~ие звёзды* stelele Kremlinului; *~ие кура́нты* orologiul Kremlinului.

кремль, *-я́ m.* cetate interioară în orașele din Rusia veche; *моско́вский ~* Kremlinul de la Moscova.

кремнёв|ый *adj.* **1.** de silex, de cremene. **2.** cu cremene; *~ое ружьё* pușcă cu cremene.

кремнезём, *-а m. sg. (chim. mineral.)* siliciu, bioxid de siliciu.

кремнеки́слый *adj. (chim.) ~ ка́лий* silicat de potasiu; *~ на́трий* silicat de natriu.

кре́мниев|ый *adj. (chim.)* silicic, de siliciu; *~ая кислота́* acid silicic.

кре́мний, *-я m. sg. (chim.)* siliciu.

кремни́стый *adj.* **1.** *(înv.)* pietros; *~ путь* drum pietros. **2.** *(mineral.)* din bioxid de siliciu, din pămînt silicios; de cremene.

кре́мов|ый *adj.* **1.** de / cu cremă; *~ое пиро́жное* prăjitură cu cremă. **2.** (de culoare) crem-gălbui; *~ое пла́тье* rochie crem.

крен, *-а m.* **1.** înclinare, bandă; *~ корабля́* banda navei. **2.** *(fig.)* deviere, schimbarea orientării politice; *взять ~ на что-л.* a se înclina *(de la o anumită linie)*.

кре́ндел|ь, *-я m.* colăcel, covrig împletit ◇ *сверну́ться ~ем* a se încolăci, a se face ghem; *~я́ писа́ть / выде́лывать / выводи́ть (нога́ми)* a merge împleticindu-se *(despre un om beat)*; *выки́дывать / вытанцо́вывать ~я́* a dansa fistichiu; *(pop.) ни за каки́е ~я́* pentru nimic în lume.

крени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. (pf. накрени́ть.) acuz. (mar.)* a apleca, a înclina.

крени́ться, *-ни́тся vb. ipf. (pf. накрени́ться) (mar.)* a se apleca, a se înclina.

креноме́р, *-а m. (mar.)* aparat pentru măsurarea înclinării.

креозо́л, *-а m. (chim.)* creozol.

креозо́т, *-а m. sg. (chim.)* creozot.

крео́л, *-а m.* creol.

креоли́н, *-а m.* creolină.

крео́лка, *-и f.* creolă.

креп, *-а m.* crep, crep negru, zăbranic, văl de doliu.

крепдеши́н, *-а m.* crepdeșin.

крепёж, *-пежа́ m. (min.)* schelărie, lemn pentru susținere.

крепёжный *adj. (min.)* de susținere, de proptire, de fixare; *~ лес* material lemnos de mină, schelărie de mină.

крепи́льщик, *-а m. (min.)* lucrător la susținerea lucrărilor miniere subterane, armator.

крепи́тельн|ый *adj.* **1.** *(min.)* de întărire, de consolidare, de susținere, de fixare; *~ые рабо́ты* lucrări de consolidare. **2.** *(med.)* constipant, astringent.

крепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a consolida, a fixa; *~ леса́ на постро́йке* a consolida schelăria unei construcții. **2.** *(fig.)* a întări, a consolida; *~ оборо́ну* a întări apărarea. **3.** *(mar.)* a strînge, a da jos; *~ паруса́* a strînge velele, a strînge pînzele. **4.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (med.)* a constipa, a produce constipație.

крепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. ipf.* **1.** a-și păstra cumpătul; a nu se pierde cu firea. **2.** a-și manifesta curajul, a-și arăta tăria.

кре́пк|ий *adj.* **1.** tare, solid, durabil, rezistent; *~ая верёвка* funie rezistentă. **2.** voinic, puternic, robust, viguros; *~ органи́зм* organism viguros. **3.** *(fig.)* ferm, statornic, nesovăitor, constant, stabil, persistent; *~ дух* spirit ferm. **4.** foarte tare, mare, puternic; năprasnic; *~ моро́з* ger năprasnic, ger puternic; *~ сон* somn adînc. **5.** concentrat, nediluat, saturat; *~ое вино́* vin tare; *~ раство́р* soluție concentrată; *~ие напи́тки* băuturi spirtoase ◇ *~ое словцо́* cuvînt tare; *~ на́ ухо* tare de o ureche, fudul de o ureche.

кре́пко *adv.* **1.** tare, puternic; grozav, solid, trainic; *~ спать* a dormi tun, a dormi dus; *держи́сь ~!* ține-te bine!; *~ ду́ет ве́тер* vîntul suflă puternic; *~ сжать* a strînge tare. **2.** *(pop.)* tare, strașnic; *~ подра́лись* s-au bătut în lege, s-au bătut strașnic; *~ вы́ругать* a ocărî strașnic, a trage o săpuneală zdravănă ◇ *~-на́крепко* a) foarte tare, bine de tot; b) cu străşnicie, în mod sever.

крепкоголо́вый *adj.* tare de cap, greu de cap, bătut în cap, prost.

крепколо́бый *adj. v. крепкоголо́вый.*

крепконо́гий *adj.* cu picioare rezistente, rezistent la mers.

креплéние, *-я m.* **1.** *sg.* întărire, fixare; ~ *парусóв* strîngerea pînzelor. **2.** dispozitiv special de fixare. **3.** *(min.)* armare.

крéпнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. окрéпнуть)* a se întări, a prinde putere; a-şi redobîndi puterile *(după o boală)*, a se întrema, a se înfiripa.

крéповый *adj.* din crep, de zăbranic;

крепостнúк, *-á m.* **1.** proprietar/stăpîn de iobagi. **2.** adept al iobăgiei.

крепостнúческий *adj.* de iobag, de iobăgie.

крепостнúчество, *-a n. sg.* iobăgie, şerbie, robie.

крепостн|óй[1] *adj.* **1.** de iobăgie, de robie, de şerbie; *~óе прáво* iobăgie, şerbie, servaj. **2.** **~óй,** *-óго m.* iobag, şerb.

крепостн|óй[2] *adj. (înv.)* de vînzare-cumpărare; ~ *акт* act de vînzare- cumpărare; *~ые пóшлины* taxe de pe acte de vînzare-cumpărare.

крепостнóй[3] *adj. (mil.)* de cetate, al cetăţii; ~ *вал* valul / fortificaţia cetăţii, întăriturile unei cetăţi.

крéпость[1], *-и f. sg.* **1.** putere, tărie, forţă; ~ *матéрии* rezistenţa ţesăturii; *(fig.)* ~ *дýха* tărie sufletească; forţă morală. **2.** *(chim.)* grad de saturaţie/ de concentrare / de tărie.

крéпост/ь[2], *-и f.* cetate, fort, fortăreaţă; *летáющая* ~ fortăreaţă zburătoare; *осáда ~и* asediul unei cetăţi; *взять* ~ a ocupa / a lua o cetate;

крéпость[3], *-и f. (înv.)* act de proprietate; *кýпчая* ~ act de vînzare-cumpărare.

креп-сатúн, *-a m. (text.)* crepsatin.

крепчá/ть, *-áет vb. ipf.* a se întări, a deveni tare, a se înteţi; *морóз ~л* gerul devenea tot mai tare.

крепы́ш, *-á m.* om voinic / robust.

крепь, *-и f. v. креплéние* **(3.)**.

кресáло, *-a n. (reg. înv.)* cremene pentru amnar.

крéсло, *-a; gen. pl. -сел n.* fotoliu; *складнóе* ~ scaun pliant; *~-кровáть* fotoliu-pat; ~ *в партéре* loc la parter, fotoliu de orchestră.

кресс, *-a m. (bot.)* creson, năsturel; *водянóй* ~ măcriş de baltă.

крест, *-á m.* **1.** cruce; *вот те~!* zău! pe cinstea mea! **2.** *(fig.) (înv.)* suferinţă grea, calvar, soartă nenorocită; *тяжëлый* ~ soartă grea. **3.** decoraţie în formă de cruce ◇ *óбщество Крáсного ~á* Asociaţia de Cruce Roşie; *~-нáкрест* în cruce, cruciş; *постáвить* ~ *(на ком-л., -чëм-л.)* a pune cruce unui lucru, a-şi lua nădejdea (de la cineva, ceva); *нестú свой* ~ a-şi duce calvarul.

крестéц, *-тцá m. (anat.)* sacrum, crucea şalelor; crupă *(la cai)*

крéсти *pl. (fam.)* treflă.

крестúны, *-úн pl.* botez.

крестúтель, *-я m. (bis.)* botezător.

крестúть, *крещý, крéстишь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* şi *pf. (pf.* şi *окрестúть)* a boteza. **2.** *(pf. перекрестúть)* a face semnul crucii *(asupra unui lucru, a unei fiinţe)*.

крестúться, *крещýсь, крéстишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* şi *pf. (pf.* şi *окрестúться)* a se boteza. **2.** *(pf. перекрестúться)* a-şi face cruce; a se cruci.

крест-нáкрест *adv.* în cruce, cruciş.

крëстная, *-ой f.* nănaşă, naşă.

крéстник, *-a m.* fin.

крéстный *adj.* de cruce; al crucii.

крëстн|ый *adj.* de / prin botez; ~ ~ *отéц* naş; ~ *сын* fin; *~ая мать* naşă; *~ая дочь* fină.

крестовúдный *adj. v. крестообрáзный.*

крестовúк, *-á m. (entom.)* păianjen cu cruce.

крестовúна, *-ы f.* **1.** postament de lemn *(în formă de cruce)* **2.** *(tehn.)* cruce cardanică. **3.** crupar *(la harnaşament.)*

крестóвник, *-a m. (bot.)* spălăcioasă, cruciuliţă, celperit, petimbroasă.

крестóв/ый *adj.* al crucii, în formă de cruce, cruciform; ~ *паýк (крестовúк)* păianjen cu cruce; *(arhit.)* ~ *свод* boltă în cruce ◇ *(ist.) ~ые похóды* cruciadele; ~ *брат* frate de cruce.

крестонóсец, *-сца m. (ist.)* cruciat.

крестообрáзный *adj.* cruciform, în formă de cruce.

крестоцвéтные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* crucifere, cruciforme.

крестцóв|ый *adj. (anat.)* sacru, sacrum; *~ая кость* sacrum; ~ *позвонóк* vertebră sacrală.

крестья́нин, *-a; pl. -я́не, -я́н m.* ţăran; *зажúточный* ~ ţăran înstărit; *беззéмельный* ~ ţăran lipsit de pămînt.

крестья́нка, *-и f.* ţărancă.

крестья́нский *adj.* de ţăran, ţărănesc.

крестья́нство, *-a n. sg.* **1.** *col.* ţărănime; *трудовóе* ~ ţărănime muncitoare; *срéднее* ~ ţărănimea mijlocaşă. **2.** *(înv.)* munca cîmpului; plugărie.

крестья́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (înv.)* a se ocupa cu munca cîmpului, a plugări.

кретúн, *-a m.* cretin.

кретинúзм, *-a m. sg.* cretinism.

кретóн, *-a m. (text.)* creton.

кретóнов|ый *adj. (text.)* de / cu creton; *~ая обúвка* capitonare cu creton.

крéчет, *-a m.* specie de şoim *(de vînătoare)*.

крещéндо *adv. (muz.)* crescendo.

крещéние, *-я n.* **1.** botez **2.** *(bis.)* bobotează ◇ *(fig.) боевóе* ~ botezul focului.

крещéнск/ий *adj.* de bobotează; *~ие морóзы* gerul bobotezei.

крещëный *adj.* botezat.

крив/áя, *-óй f.* curbă; ~ *вероя́тности* curba probabilităţilor; ~ *настрóйки* curbă de acord; *баллистúческая* ~ curba balistică; ~ *снижéния цен* curba reducerii preţurilor ◇ ~ *вы́везет* mă bizui pe noroc; ne scoate apa la mal; *на ~óй не объéдешь* n-o să-l tragi pe sfoară cu una cu două; nu-l duci cu zăhărelul.

крúвда, *-ы f. sg. (înv.)* minciună, neadevăr.

кривéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. окривéть)* a chiorî, a nu mai vedea cu un ochi.

кривизнá, *-ы́ f.* **1.** *(mat.)* curbură; ~ *траектóрии* curbura traectoriei. **2.** încovoietură, îndoitură, şerpuire, curbură.

кривúть, *-влю́, -вúшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. покривúть* şi *скривúть)* a îndoi, a încovoia, a strîmba. **2.** *(pf. скривúть)* a se strîmba, a face grimase ◇ *(fig.)* ~ *душóй* a-şi călca pe conştiinţă, a se preface.

кривúться, *-влю́сь -вúшься vb. ipf.* **1.** *(pf. покривúться* şi *скривúться); pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se îndoi, a se încovoia; a se strîmba. **2.** *(pf. скривúться)* a se strîmba, a strîmba din nas.

кривля́ка, *-и m.* şi *f.* fandosit, fandosită, mofturos, mofturoasă.

кривля́нье, *-я n.* fandosire, fandoseală, schimonosire, mofturi, nazuri.

кривля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a se fandosi, a se strîmba, a face mofturi, a face nazuri.

крúво *adj.* strîmb.

кривобóкий *adj.* strîmb; într-o parte.

кривоглáзый *adj. (pop.)* chior.

криводу́шие, *-я n. sg.* făţărnicie, ipocrizie.

криводу́шный *adj.* făţărnic, ipocrit.

крив|óй *adj.* **1.** curb, îndoit, strîmb; *~áя лúния* linie curbă. **2.** *(fig.)* strîmb, neadevărat, fals; *~ое толковáние* interpretare falsă. **3.** chior; *~áя лóшадь* cal chior ◇ *(fig.) ~áя улы́бка* zîmbet nesincer/forţat; strîmbătură; ~ *óе зéркало* oglindă deformată/neregulată, oglindă care dă imagini false.

криволинéйный *adj. (mat.)* curbiliniu.

кривонóгий *adj.* cu picioare strîmbe.

кривотóлки, *-ов pl.* zvonuri false, născociri, palavre, gogoşi.

кривошúп, *-a m. (tehn.)* manivelă, bielă-manivelă.

кривошúпный *adj.* de manivelă.

крúзис, *-a m.* **1.** criză; *правúтельственный* ~ criză de guvern; *экономúческий* ~ criză economică; ~ *перепроизвóдства* criză de supraproducţie. **2.** criză, impas, strîmtoare.

крúзисн|ый *adj.* de criză, critic; ~ *ые явлéния* fenomene de criză.

крик, *-a m.* strigăt, ţipăt, chemare; ~ *отчáяния* strigăt de desperare; ◇ *послéдний* ~ *мóды* ultimul răcnet al modei; *~ом кричáть* a striga ca un disperat, a striga cît îl ţine gura/ca din gură de şarpe; *поднимáть* ~ a se porni pe strigăt, a face scandal/tărăboi.

крикéт, *-a m. (sport)* crichet.

крикли́вость, *-и f. sg.* caracter ţipător, stridenţă.

крикли́в|ый *adj.* **1.** zgomotos. **2.** strident, ascuţit, pătrunzător, asurzitor. **3.** bătător la ochi, ţipător; ~ *ая реклáма* reclamă ţipătoare.

крúкнуть, *-ну, -нешь, vb. pf. mom.* de la *кричáть*

крикýн, *-á m.* **1.** om gîlcevitor, certăreţ. **2.** limbut, flecar, guraliv.

криминáл, *-a m.* crimă, infracţiune.

криминали́ст, *-a m.* criminalist.

криминали́стика, *-и f. sg.* criminalistică.

криминалисти́ческий *adj.* criminalistic.

крimина́льный *adj.* criminal.

криминоло́гия, *-и f. sg.* criminologie.

кри́нка, *-и f.* oală de lut; ulcior *(pentru lapte)*.

кринола́н, *-а m.* crinolină.

криптогра́мма, *-ы f.* criptogramă.

криптогра́фия, *-и f. sg.* criptografie.

криста́лл, *-а m.* **1.** cristal; *~ы со́ли* cristale de sare; *ла́зерный ~* cristal cu laser. **2.** *(poetic)* cristal, cleştar; *~ вод* cristalul apelor, faţa de cleştar a apelor ◇ *(mineral.) го́рный ~* cristal-de-stîncă.

кристаллиза́тор, *-а m.* cristalizator.

кристаллизацио́нный *adj.* de cristalizare; *~ аппара́т* aparat de cristalizare.

кристаллиза́ция, *-и f. sg.* cristalizare.

кристаллизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. v. кристаллизова́ть*

кристаллизи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf. v. кристаллизова́ться*

кристаллизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *закристаллизова́ть) acuz.* a cristaliza.

кристаллизова́ться, *-зу́ется vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(pf.* şi *закристаллизова́ться) (fig.)* a se cristaliza, a se stabili, a se închega.

кристалли́т, *-а m. (mineral.)* cristalit.

кристалли́ческий *adj.* cristalin.

кристалло́граф, *-а m.* cristalograf.

кристаллографи́ческий *adj.* de cristalografie.

кристаллогра́фия, *-и f. sg.* cristalografie.

кристалло́ид, *-а m. (chim.)* cristaloid.

кристалло́идный *adj.* de cristaloid.

кристалломе́трия, *-и f.* cristalometrie.

кристалloо́птика, *-и f.* cristalooptică.

криста́льн|ый *adj.* **1.** de cristal, cristaloid; *~ая фо́рма* formă de cristal. **2.** *(fig.)* cristalin, limpede, transparent precum cristalul; *~ая вода́* apă cristalină. **3.** *(fig.)* curat, neprihănit; *~ая душа́* suflet curat.

крите́ри|й, *-я m.* criteriu; *служи́ть ~ем* a servi drept criteriu; *~ и́стины* criteriul adevărului; *~ подо́бия* criteriu de similitudine.

кри́тик, *-а m.* critic; *литерату́рный ~* critic literar; *театра́льный ~* critic de teatru, critic dramatic.

кри́тик|а, *-и f.* critică; *~ и само-кри́тика* critica şi autocritica; *литерату́рная ~* critică literară; *ре́зкая ~* critică ascuţită, critică aspră; *беззу́бая ~* critică blîndă; *ни́же вся́кой ~и* mai prejos de orice critică; *~ сни́зу* critică de jos; *зажима́ть/души́ть ~у* a gîtui critica; *подверга́ть ~е* a supune unei critici, a critica.

критика́н, *-а m.* critic negativist.

критика́нство, *-а n. sg.* mania de a critica.

критика́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face critică negativistă.

критикова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. acuz.* a critica.

критици́зм, *-а m. sg.* **1.** critică, atitudine critică. **2.** *(fil.)* criticism.

крити́чески *adv.* (în mod) critic; *подойти́ к чему́-л. ~* a privi în mod critic ceva.

крити́ческ|ий[1] *adj.* critic; *~ во́зраст* vîrstă critică; *~ое положе́ние* situaţie critică.

крити́ческ|ий[2] *adj.* critic, de critică; *~ая статья́* articol critic; *~ум* spirit critic; *~ое замеча́ние* observaţie critică.

крити́чность, *-и f. sg.* spirit critic, atitudine critică.

крити́чный *adj.* critic.

кри́ца, *-ы f. (tehn.)* fier spongios, lupă.

крич|а́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. кри́кнуть)* a ţipa, a striga, a urla; *~ от бо́ли* a ţipa/a urla de durere. **2.** *(громко говорить)* a vorbi tare, a striga; *не ~и́, говори́ споко́йно* nu striga, vorbeşte liniştit! **3.** *(pf. mom. кри́кнуть) на + acuz.* a ţipa la ..., a se răsti, a certa, a ocărî. **4.** *prepl. (peior.)* a vorbi, a discuta întruna; a bate toba. **5.** *(быть кричащим)* a bate la ochi.

крича́ще *adv.* ţipător, bătător la ochi.

крича́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *крича́ть*. **2.** *adj.* ţipător, provocator, ostentativ; *~ие наря́ды* toalete ţipătoare.

кри́чный *adj. (tehn.)* de fier spongios, de lupă; *~ горн* cuptor pentru lupe, cuptor de afînare.

кров, *-а m. sg.* **1.** casă, adăpost; *о́т-чий ~* casă părintească; *оста́ться без ~а* a rămîne fără adăpost. **2.** *(fig.)* adăpost, protecţie; *под ~ом но́чи* la adăpostul nopţii. **3.** *(înv.)* acoperiş; *соло́менный ~* acoperiş din paie.

крова́в|ый *adj.* **1.** însîngerat, plin de sînge, în sînge; *~ бифште́кс* biftec în sînge. **2.** *(о цвете)* sîngeriu, ca sîngele, purpuriu; *~ цвет* culoare sîngerie. **3.** *(кровопролитный)* sîngeros, de sînge; *~ая война́* război sîngeros; *(fig.) ~ая ба́ня* măcel, baie de sînge. **4.** cumplit, bestial; avid de sînge, sîngeros ◇ *(ist.) ~ое воскресе́нье* duminica sîngeroasă.

крова́ть, *-и f.* pat; *желе́зная ~* pat de fier; *двуспа́льная ~* pat pentru două persoane, pat dublu; *складна́я ~* pat pliant; *похо́дная ~* pat de campanie.

кро́вельн|ый *adj.* de acoperiş; *~ое желе́зо* tablă de acoperiş.

кро́вельщик, *-а m.* tinichigiu *(care face acoperişuri la case)*.

кровено́сн|ый *adj.* **1.** circulator; *~ая систе́ма* sistem circulator. **2.** sanguin; *~ые сосу́ды* vase sanguine.

крови́нк|а, *-и f.* picătură de sînge; *ни ~и в лице́* palid de tot la faţă; fără sînge în obraz, galben ca ceara.

кро́вл|я, *-и f.* acoperiş, învelitoare; *черепи́чная ~* acoperiş de olane; *то́ле-вая ~* acoperiş de carton gudronat; *ши́ферная ~* acoperiş de ardezie; *жить под одно́й ~ей* a trăi sub acelaşi acoperiş ◇ *под гостеприи́мной ~ей* la o gazdă primitoare.

кро́вно *adv.* profund, puternic, grav; *(în mod)* vital; *~ оскорби́ть* a insulta grav.

кро́вность, *-и f.* consanguitate.

кро́вн|ый *adj.* **1.** *(о родстве)* de acelaşi sînge, consanguin; *~ое родство́* rudenie de sînge. **2.** *(fig.)* intim, foarte strîns, foarte apropiat. **3.** *(насущный) (fig.)* vital; *~ интере́с* interes vital. **4.** *(породистый)* de rasă, pursînge; *~ рыса́к* cal trăpaş pursînge ◇ *~ая месть* vendetă; *~ враг* duşman de moarte; *~ые де́ньги* bani munciţi din greu; bani cîştigaţi prin sudoarea frunţii.

кровожа́дность, *-и f. sg.* sete de sînge, cruzime, ferocitate.

кровожа́дный *adj.* setos de sînge, sîngeros, feroce, crud; *~ тигр* tigru setos de sînge; *~ де́спот* despot sîngeros.

кровоизлия́ние, *-я n. (med.)* hemoragie; *~ в мозг* hemoragie cerebrală; *вну́треннее ~* hemoragie internă.

кровообразова́ние, *-я n. sg.* hematopoeză.

кровообраще́ние, *-я n. sg.* circulaţia sîngelui.

кровоостана́вливающ|ий *adj. (med.)* hemostatic; *~ее сре́дство (medicament)* hemostatic.

кровопи́йца, *-ы m.* şi *f.* vampir, tiran, satrap.

кровоподтёк, *-а m.* echimoză, vînătaie.

кровопроли́тие, *-я n.* vărsare de sînge, măcel.

кровопроли́тный *adj.* sîngeros; *~ бой* luptă sîngeroasă.

кровопуска́ние, *-я n.* **1.** *(med.)* lăsare de sînge, flebotomie. **2.** *(fig.)* vărsare de sînge, măcel, masacru.

кровосмеси́тельный *adj.* incestuos.

кровосмеше́ние, *-я n.* incest.

кровосо́с, *-а m.* **1.** *(zool.)* vampir. **2.** *(fig.)* vampir, om setos de sînge.

кровосо́сн|ый *adj.* care suge sînge ◇ *~ые ба́нки* ventuze.

кровотече́ние, *-я n.* hemoragie; *остановить ~* a opri hemoragia.

кровоточи́вость, *-и f. sg.* **1.** sîngerare; *~ ра́ны* sîngerarea rănii. **2.** hemofilie.

кровоточи́в|ый *adj.* **1.** hemoragic, sîngerînd; *~ая ра́на* rană sîngerîndă. **2.** hemofil.

кровоточи́ть, *-очи́т vb. ipf.* a sîngera.

кровоха́ркание, *-я n. (med.)* hemoptizie.

кров|ь, *-и f.* sînge; *в ~/ до ~и изби́ть* a bate pînă la sînge; *прили́в ~и* congestie; *глаза́, нали́тые ~ью* ochi injectaţi ◇ *(fig.) се́рдце ~ью облива́ется* îmi sîngerează inima; mi se rupe inima; mi se sfîşie inima; *(fig.) ~ стынет в жи́лах* îţi îngheaţă sîngele în vine; *(fig.) проли́ть свою́ ~ за кого́-л., что-л.* a-şi da sîngele pentru cineva, pentru ceva; *(fig.) у него́ э́то*

в ~и i-a intrat în sînge; (fig.) мстить ~ью за ~ a răzbuna sîngele prin sînge; a răzbuna omorul prin omor; sînge pentru sînge; (fig.) у́зы ~и legături de sînge; (fig.) э́то моя́ плоть и ~ e sînge din sîngele meu; ~ говори́т vocea sîngelui; (fig.) по́ртить ~ кому́-л. a face sînge rău cuiva; (fig.) пить чью-л. ~ a suge sîngele cuiva; ~ уда́рила/бро́силась в го́лову i s-a urcat sîngele la cap; ~ бро́дит/игра́ет sîngele clocotește (în vine); ~ прилила́ к лицу́/к се́рдцу a-i veni tot sîngele în obraz; ~ью добыва́ть/достава́ть a obține ceva cu sudoarea frunții; исходи́ть/истека́ть ~ью a pierde mult sînge, a avea o hemoragie puternică; ~ью па́хнет miroase a sînge; ~ью умы́ться a se scălda/a înota în sînge; обагря́ть ~ью a mînji cu sînge; писа́ть ~ью a scrie cu sînge; потону́ть в ~и́ a se îneca în sînge; упива́ться ~ью a se îmbăta în sînge; чи́стой ~и pur sînge; голуба́я ~ sînge albastru; горя́чая ~ a) fire aprinsă/înflăcărată; b) iute la mînie; fire violentă/impulsivă; кипу́чая ~ temperament impetuos; молода́я ~ sînge fierbinte de om tînăr; родна́я ~ sînge din sîngele cuiva; холо́дная ~ sînge rece; ~ не води́ца sîngele apă nu se face; (fig.) ~ из носа/из носу mort-copt, cu orice preț.

кровяни́ст|ый adj. cu sînge; ~ое мя́со carne cu sînge.

кровян|о́й adj. 1. de sînge, cu sînge, al sîngelui; ~ след urmă de sînge; ~о́е давле́ние tensiune arterială. 2. sîngeriu, roșu; ~ руби́н rubin sîngeriu; ~ы́е ша́рики globule roșii.

крои́ть, крою́, крои́шь vb. ipf. (pf. вы́кроить și скрои́ть) acuz. a croi.

крой, -я m. sg. 1. tăietură (la croit). 2. v. кро́йка.

кро́йка, -и f. sg. croială.

кроке́т, -а m. (sport) crochet.

кроке́тн|ый adj. de crochet; ~ая площа́дка teren de crochet.

кроки́ n. indecl. crochiu, schiță.

кроки́ровать¹, -рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz. a lovi bila adversarului (la jocul de crochet).

кроки́ровать², -рую, -руешь vb. ipf. a schița, a face un crochiu.

крокиро́вка, -и f. lovirea bilei adversarului.

крокоди́л, -а m. crocodil.

крокоди́лов adj. de crocodil ◇ (iron.) ~ы слёзы lacrimi de crocodil.

крокоди́лов|ый adj. de crocodil.

кро́кус, -а m. (bot.) șafran.

кро́лик, -а m. iepure de casă.

кроликово́д, -а m. crescător de iepuri de casă.

кроликово́дство, -а n. creșterea iepurilor de casă.

кро́личий adj. de iepure de casă.

кроль, -я m. (sport) craul.

крольча́тник, -а m. cușcă pentru iepuri de casă; crescătorie de iepuri de casă.

кро́ме prep. cu gen. (în) afară de, pe lîngă; cu excepția; ~ того́, что ... pe lîngă că ... ; ~ как în afară de; doar; ~ шу́ток! fără glume!, lasă gluma!

кроме́шн|ый adj. (în expr.) ад ~ adevărat infern; тьма ~ая întuneric beznă.

кро́мка, -и f. margine, bordură, muche, bată, betelie.

кро́млех, -а m. (arheol.) cromleh.

кромса́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. искромса́ть) acuz. a strica, a ciopîrți; (fig.) a masacra.

крон, -а m. sg. vopsea minerală galbenă.

кро́на¹, -ы f. (де́рева) coroană (a unui arbore).

кро́на², -ы f. coroană (monedă).

кронци́ркуль, -я m. compas de grosime.

кро́ншнеп, -а m. (ornit.) sitar.

кронште́йн, -а m. 1. (tehn.) suport, braț. 2. (arhit.) consolă.

кропа́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. скропа́ть și накропа́ть) acuz. a lucra ca un cîrpaci; ~ стихи́ a face versuri proaste.

кропи́ло, -а n. (bis.) sfeștoc.

кропи́льница, -ы f. (bis.) vas pentru agheazmă, căldărușă; agheazmatar.

кропи́|ть, -плю́, -пи́шь vb. ipf. 1. (pf. окропи́ть) acuz. a stropi (ușor). 2. (pers. 1 și 2 nefolosite) a picura, a bura.

кропотли́во adv. migălos, minuțios, meticulos.

кропотли́вость, -и f. sg. migală, minuțiozitate, meticulozitate.

кропотли́в|ый adj. minuțios, migălos; ~ая рабо́та muncă migăloasă, lucru migălos.

кросс, -а m. (sport) cros; лы́жный ~ cros de schi.

кроссво́рд, -а m. cuvinte încrucișate.

крот, -а́ m. cîrtiță, sobol, obleț.

кро́ткий adj. blînd, blajin; ~ хара́ктер fire blîndă.

кро́тко adv. cu blîndețe, blajin, blînd.

кротови́на, -ы f. (pop.) mușuroi de cîrtiță.

кро́тов|ый adj. 1. de cîrtiță; ~ая нора́ gaură de cîrtiță. 2. din blană de sobol/de samur.

кро́тость, -и f. sg. blîndețe.

кро́ха¹, -и f. 1. (înv.) fărîmă, fărîmitură. 2. pl. (fig.) resturi, rămășițe.

кро́ха², -и f. puști.

крохобо́р, -а m. tipicar, chițibușar.

крохобо́рничать, -аю, -аешь vb. ipf. v. крохобо́рствовать

крохобо́рство, -а n. meschinărie; занима́ться ~м a umbla cu nimicuri.

крохобо́рствовать, -твую, -твуешь vb. ipf. a fi tipicar/chițibușar.

крохобо́рческий adj. meschin, cu vederi înguste.

кро́хотный adj. minuscul, neînsemnat, foarte mic, micuț.

кро́шево, -а n. sg. amestecătură, ghiveci (fel de mîncare), tocătură.

кро́шеный adj. compus din fărîmițe/din părți/din bucăți mici.

кро́шечн|ый adj. mititel, micuț.

кроши́ть, -ошу́, -о́шишь vb. ipf. 1. (pf. искроши́ть, раскроши́ть și накроши́ть) acuz. a fărîmița, a fărîma, a toca. 2. (pf. накроши́ть) instr. a risipi pe jos, a face gunoi cu firimituri. 3. (уничтожа́ть) a distruge, a strica, a sparge.

кроши́ться, -о́шится vb. ipf. (pf. искроши́ться și раскроши́ться) a se sfărîma, a se preface în bucăți mici, a se fărîmița.

кро́шк|а¹, -и f. 1. firimitură, fir, firicel, strop; хле́бная ~ o firimitură de pîine; ни ~и defel, deloc; nici un strop. 2. (tehn.) criblură, griș. 3. micuț, mititel.

кро́шка², -и f. sg. tăiere, mărunțire.

круг, -а m.; pl. -и́, -о́в 1. (prepl. в, на ~е) cerc, circumferință; пло́щадь ~а suprafața cercului; описа́ть ~ a descrie un cerc; начерти́ть ~ a desena o circumferință; дви́гаться по ~у a se mișca în cerc; (geogr.) поля́рный ~ cerc polar; (astr.) меридиа́нный ~ cerc meridian; (mat.) ~и́ концентри́ческие cercuri concentrice. 2. (prepl. в, на ~у́) suprafață de teren rotundă, platformă circulară; беговой ~ pistă. 3. (prepl. в ~е) obiect în formă de cerc; colac, cerc, roată, disc; спаса́тельный ~ colac de salvare; ~ сы́ра roată de cașcaval. 4. (prepl. в ~е și в ~у́) (fig.) ciclu, sferă, cerc, domeniu; ~ разви́тия ciclu de dezvoltare; ~ жи́зни ciclul vieții; ~ заня́тий sferă de preocupări; sfera obligațiilor; ~ де́ятельности sferă de activitate; входи́ть в ~ ве́дения кого́-л. a fi pendinte de ..., a fi de competența/de resortul cuiva; ~ кровообраще́ния circuitul sangvin. 5. (prepl. в ~у́) cerc, grup; ~ знако́мых cerc de cunoștințe; в те́сном ~у́ în cerc restrîns; в своём ~у́ în cercul său. 6. pl. (fig.) cercuri, pături; руководя́щие ~и́ cercurile conducătoare; широ́кие ~и́ населе́ния păturile largi ale populației; обще́ственные ~и́ cercuri ale opiniei publice; делови́е ~и́ cercuri comerciale, cercuri de afaceri ◇ на ~ în medie, în mijlociu; поро́чный ~; заколдо́ванный ~ cerc vicios; ~и́ пе́ред глаза́ми (мелька́ют) a vedea negru înaintea ochilor; a vedea stele verzi; спи́ться с ~у a decădea prin beție; ~и́ под глаза́ми cearcăne la ochi.

кру́гленьк|ий adj. dim. rotunjor, rotund, plinuț, dolofan ◇ ~ая су́мма sumă rotunjoară, sumă frumușică.

кругле́ть, -е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. округле́ть și покругле́ть) a se rotunji, a deveni rotund.

круглогоди́чный adj. v. круглогодово́й

круглогодово́й adj. care durează un an întreg, de un an întreg.

круглогу́бцы, -ев pl. (tehn.) clește rotund.

круглоли́цый adj. rotund la față, cu fața rotundă.

круглоро́тые, -ых pl. (zool.) ciclostome.

круглосу́точн|ый *adj.* de o zi întreagă, de 24 de ore; *~ая рабо́та* muncă de 24 de ore.

кру́гл|ый *adj.* **1.** rotund, sferic; *~ стол* masă rotundă; *~ое лицо́* fată rotundă. **2.** *(fig.) (совершенный, полный)* total, complet, desăvîrşit ◇ *~ое невéжество* ignoranță crasă; *~ дура́к* prost fără pereche; prost ca noaptea; prost de dă în gropi; *~ый/~ая сирота́* orfan(ă) *(de ambii părinți)*; *~ая су́мма* o sumă însemnată de bani, sumă rotunjoară; *~ год* anul întreg; tot anul; *~ые су́тки* o zi şi o noapte fără întrerupere; *~ счёт* socoteală rotundă; *для ~ого счёта* pentru a rotunji socoteala, ca să facă o sumă rotundă.

кругля́к, *-á m.* lemn rotund.

кругов|о́й *adj.* circular; în circuit; *~о́е движе́ние* mişcare circulară; *~ биле́т* bilet în circuit; *~а́я ча́ша* cupă din care beau toți pe rînd, făcînd ocolul mesei; *~ полёт* zbor în circuit închis; *(mat.) ~ы́е фу́нкции* funcțiuni circulare ◇ *~а́я пору́ка* răspundere colectivă, răspundere solidară.

круговоро́т, *-а m. sg.* **1.** circuit, ciclu, rotație, mişcare ciclică; succesiune; *~ времён го́да* succesiunea anotimpurilor. **2.** vîltoare, vîrtej, iureş; *~ собы́тий* vîltoarea evenimentelor.

кругозо́р, *-а m.* **1.** orizont. **2.** *(fig.)* orizont, cerc de cunoştințe/de interese, concepții, vederi; *широ́кий ~* orizont larg; *расши́рить ~* a-şi lărgi orizontul.

круго́м **1.** *adv.* împrejur; *поверну́ться ~* a se întoarce împrejur; *(mil.) нале́во ~!* stînga-mprejur! **2.** *adv.* împrejur, de jur împrejur; *~ всё ти́хо* de jur împrejur totul e cufundat în tăcere. **3.** *adv. (полностью)* în întregime, cu totul, pe de-a-ntregul, pe deplin; *быть ~ в долга́х* a fi dator pînă în gît, a fi înglodat în datorii; *ты ~ винова́т* eşti pe deplin vinovat. **4.** *prep.* cu *gen.* *(вокруг)* în jurul, împrejurul; pe lîngă, de jur împrejurul; *~ до́ма* în jurul casei, împrejurul casei.

кру́гом *adv. (în expr.) у меня́ голова́ идёт ~* nu-mi văd capul de treburi; nu ştiu unde mi-e capul.

кругооборо́т, *-а m.* circuit, ciclu, mişcare ciclică; *~ капита́ла* circuitul capitalului.

кругообра́зн|ый *adj.* circular, în formă de cerc; ciclic.

кругосве́тн|ый *adj.* în jurul lumii; *~ое путеше́ствие* călătorie în jurul lumii; ocolul pămîntului.

кружевни́ца, *-ы f.* lucrătoare de dantele, dantelăreasă.

кружевн|о́й *adj.* cu/de/din horbotă; cu/de/din dantelă; *~о́е пла́тье* rochie de dantelă.

кру́жево, *-а n.* horbotă, dantelă.

круже́ние, *-я n. sg.* **1.** învîrtire, rotire. **2.** rătăcire.

кружи́|ть, *кружу́, кру́жишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a învîrti, a roti, a răsuci. **2.** a se învîrti, a plana, a pluti, a se roti. **3.** a rătăci, a ocoli; *~ по ле́су* a rătăci prin pădure ◇ *~ го́лову кому́-л.* a-i suci cuiva capul, a scoate pe cineva din minți.

кружи́ться, *кружу́сь, кру́жишься vb. ipf.* a se învîrti, a se roti, a se ridica în vîrtej; *у меня́ голова́ кру́жится* mi se învîrteşte capul, am amețeli ◇ *~ как бе́лка в колесе́* a se învîrti fără rost; a nu-şi găsi locul.

кру́жк|а, *-и f.* **1.** cană, cupă; *~ пи́ва* cană cu bere. **2.** cutie/puşculiță pentru chetă; *ходи́ть с ~ой* a umbla cu cheta.

кружков|о́й *adj.* de cerc, de grup; *~ы́е заня́тия* studii făcute în cerc; studii în grup.

кружковщи́на, *-ы f. sg.* sectarism, spirit de gaşcă.

кру́жн|ый *adj. (în expr.) ~ путь* ocol; *~ым путём* pe ocolite.

круж|о́к, *-жка́ m.* **1.** *dim.* cerc mic, disc; *в ~ке́* în cerc; *металли́ческий ~* disc de metal. **2.** grup, cerc; *литерату́рный ~* cerc literar; *драмати́ческий ~* cerc dramatic; *вести́ ~* a conduce un cerc.

круи́з, *-а m.* croazieră.

круи́зный *adj.* de croazieră.

крумци́ркуль, *-я m. (tehn.)* compas de grosime.

круп [1], *-а m. (med.)* crup, guşter, anghină difterică.

круп [2], *-а m. (anat.)* crupă; *~ ло́шади* crupa calului.

крупа́, *-ы́ f.* **1.** crupe; *ма́нная ~* griş; *перло́вая ~* arpacaş; *гре́чневая ~* crupe de hrişcă. **2.** *(fig.)* măzăriche *(grindină măruntă)*; *вы́пала ~* a căzut

măzăriche ◇ *~у́ переводи́ть* a face umbră pămîntului (degeaba).

крупи́нк|а, *-и f.* grăunte, grăuncior, bob mic, granulă ◇ *(fig.) ни ~и* nici un pic; nici un grăunte.

крупи́ц|а, *-ы f.* fărîmă, pic; *ни ~ы тала́нта* nici un pic de talent.

крупи́тчат|ый *adj.* **1.** *(мелкозернистый)* compus din granule mici, foarte fin, fin granulat. **2.** din făină de patiserie; *~ кала́ч* colac din făină de patiserie.

кру́пка, *-и f.* făină grişată.

кру́пно *adv.* mare, în bucăți mari; *~ наре́зать* a tăia în bucăți mari; *~ писа́ть* a scrie cu litere mari ◇ *~ поспо́рить* a avea o discuție aprinsă, a se apostrofa; *~ поссо́риться* a se certa rău de tot.

крупнозерни́стый *adj.* cu bobul mare, grăunțos, cu granulație mare.

крупнокали́берный *adj.* de mare calibru; *~ пулемёт* mitralieră de calibru mare.

крупноплóдный *adj.* cu fructe mari.

кру́пность, *-и f.* mărime, dimensiuni mari.

крупнотонна́жный *adj.* de mare tonaj.

кру́пн|ый *adj.* **1.** mare, măşcat; *~ песо́к* nisip măşcat. **2.** mare, de mari proporții; *~ рост* statură înaltă; *~ капита́л* capital mare; *~ое механизи́рованное хозя́йство* gospodărie mare mecanizată; *~ая промы́шленность* marea industrie; *(mil.) ~ые си́лы* forțe mari; *~ое землевладе́ние* marea proprietate funciară; *~ рога́тый скот* vite cornute mari; *~ые разме́ры* dimensiuni mari; *~ые черты́ лица́* trăsături pronunțate ale feței; trăsături grosolane; *~ым ша́гом* cu pas mare; *~ шрифт* caractere (de literă) mari. **3.** mare, important, de vază; considerabil; *~ писа́тель* scriitor mare; *~ тала́нт* talent mare / remarcabil; *~ые собы́тия* evenimente mari / importante; *~ успе́х* mare succes ◇ *~ план* prim plan *(la film)*; *~ые де́ньги* bani mari; *~ разгово́р* altercație, discuție foarte serioasă / aprinsă.

круподёрка, *-и f.* decorticator, rîşniță.

крупо́зн|ый *adj. (med.) ~ое воспале́ние лёгких* congestie pulmonară, pneumonie *(crupoasă)*.

крупору́шка, *-и f.* decorticator; maşină de decorticat; moară de crupe.

крупча́тка, *-и f.* făină grişată, floare de făină, lamură de făină.

крупье́ *m. indecl.* cupier.

крупяно́й *adj.* de / din crupe.

крутизна́, *-ы́ f. sg.* povîrniş; repeziş; pantă abruptă.

крути́льн|ый *adj.* de răsucire, de răsucit, de torsiune; *(fiz.) ~ые весы́* balanță de torsiune.

крути́ть, *кручу́, кру́тишь vb. ipf.* **1.** *(pf. закрути́ть) acuz.* a învîrti, a răsuci. **2.** *(pf. закрути́ть* şi *скрути́ть) acuz.* a răsuci, a suci; *~ папиро́су* a răsuci o țigară. **3.** *(pf. закрути́ть) acuz.* a învîrti, a ridica în vîrtej; *ве́тер кру́тит снег* vîntul ridică în vîrteje zăpadă. **4.** *(pf. закрути́ть* şi *скрути́ть) acuz.* a răsuci, a întoarce, a lega; *~ ру́ки наза́д* a răsuci mîinile la spate. **5.** *(fig. pop.) instr.* a duce pe cineva de nas, a suci şi răsuci (pe cineva), a putea face ce vrei (din cineva). ◇ *(pop.) ~ любо́вь с кем-л.* a avea o legătură de dragoste cu cineva, a fi încurcat cu cineva; *как (там) ни крути́* oricum ai suci-o, oricum ai învîrti-o; *~ но́сом* a strîmba din nas.

крути́ться, *кручу́сь, кру́тишься vb. ipf.* **1.** a se învîrti, a se răsuci; *колесо́ кру́тится* roata se învîrteşte. **2.** a se ridica în vîrtejuri *(despre zăpadă, praf)*. **3.** *(fig.)* a se suci, a se învîrti; *что ты здесь всё кру́тишься?* ce te tot învîrți pe aici? ◇ *как ни крути́сь* oricum ai da-o; oricum ai întoarce-o; oricum ai suci-o.

кру́то *adv.* **1.** în pantă repede, abrupt, povîrnit. **2.** brusc; *поверну́ть ~* a întoarce brusc. **3.** crunt, sever, aspru; *~ распра́виться с кем-л.* a se răfui crunt cu cineva; *~ обойти́сь с кем-л.* a brusca, a repezi pe cineva; *~ отжа́ть* a stoarce cu putere ◇ *~ замеси́ть* a face un aluat tare; *~ посоли́ть* a săra din belşug, a săra prea tare; *~ приходи́ться кому́-л.* a-i veni din greu cuiva.

крут|о́й *comp. кру́че adj.* **1.** abrupt, repede; *~ бе́рег* mal abrupt. **2.** *(резкий)* brusc; *~ поворо́т* viraj brusc; cotitură bruscă a drumului; *(fig.) ~ поворо́т собы́тий* schimbare bruscă a evenimentelor; *(fig.) ~а́я переме́на* schimbare bruscă. **3.** *(fig.) (строгий)* aspru, sever,

crunt; ~ *характер* fire aspră; ~ *ые меры* măsuri severe/drastice. 4. *(густой)* tare, vîrtos, învîrtoşat; ~ *ая рисовая каша* orez fiert gros / consistent; ~*ое яйцо* ou fiert tare; ~ *ое тесто* aluat frămîntat tare; ~ *кипяток* apă clocotită.

крутолобый *adj.* cu fruntea bombată.

крутосклон, *-а m.* pantă abruptă/repede.

крутость, *-и f. sg.* asprime, severitate.

крутояр, *-а m.* faleză/coastă abruptă.

круча, *-и f.* pripor, povîrniş (repede), pantă abruptă.

кручение, *-я n. sg. (text.)* răsucire, tors, torsătură.

кручён|ый *adj.* răsucit, împletit, tors; ~*ые нитки* aţă răsucită.

кручина, *-ы f. sg. (folc.)* mîhnire, jale, tristeţe, alean.

кручиниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf. (folc.)* a fi mîhnit, a fi trist, a se întrista.

кручинушка, *-и f. dim.* de la *кручина*

крушение, *-я n.* 1. accident de cale ferată, deraiere; ~ *поезда* deraiere a trenului, accident de cale ferată; *потерпеть* ~ a deraia, a suferi un accident. 2. *sg. (fig.)* prăbuşire, năruire.

крушина, *-ы f. (bot. med.)* cruşin; *слабительная* ~ verigar.

крушить, *-шу, -шишь vb. ipf. acuz.* a dobori, a frînge, a zdrobi.

крыжовенный *adj.* de agriş; de agrişe.

крыжовник, *-а m. sg.* 1. *(куст)* agriş. 2. *(ягода)* agrişă.

крылатка, *-и f. (bot.)* samară.

крылат|ый *adj.* înaripat ~ *ые слова* aforisme, expresii/locuţiuni/cuvinte proverbiale.

крыл|о, *-а n. (pl. крылья)* 1. aripă; *махать* ~*ьями* a bate / a da din aripi. 2. *(tehn.)* aripă; *(auto) заднее* ~ aripă din spate; *(auto) переднее* ~ aripa din faţă; *(av.) летающее* ~ aripă zburătoare; *неподвижное* ~ aripă fixă; *поворотное* ~ aripă giratorie. 3. aripă *(a unei clădiri)*. 4. *(fig.)* aripă; *(fig.) левое* ~ aripă stîngă; ~ *фронта* aripa frontului ◇ *расправить* ~*лья* a desface aripile; *(fig.)* a căpăta *(a face, a prinde)* aripi; a-şi lua zborul / avîntul; *придавать кому-л.* ~*ья* a insufla / a da cuiva curaj / avînt; *(fig.) подрезать* ~*ья кому-л.* a-i tăia / a-i frînge cuiva aripile, a-i curma avîntul; *опустить* ~*ья* a-(şi) lăsa aripile în jos; a-(şi) pierde orice speranţă.

крылоногие, *-их pl. (zool.)* pteropode.

крылышко, *-а n. dim.* aripioară ◇ *взять кого-л. под своё* ~ a lua pe cineva sub protecţia sa / sub aripa sa; *спасаться / прятаться под чье-л.* ~ a se ascunde sub aripa / sub protecţia cuiva.

крыльцо, *-а n.* pridvor, cerdac; *парадное* ~ pridvorul din faţa casei.

крынка, *-и f.* vas de lut, cană, oală.

крыса, *-ы f.* şobolan, guzgan; chiţcan; *водяная* ~ şobolan de apă ◇ *(fig.) канцелярская* ~ conţopist, scrib; *беден как церковная* ~ sărac ca un şoarece de biserică; sărac lipit pămîntului.

крысин|ый *adj.* de şobolan.

крысолов, *-а m.* deratizator.

крысоловка, *-и f.* 1. capcană de şobolani. 2. cîine şoricar.

крыт|ый 1. *p.t.p.* de la *крыть*. 2. *adj.* acoperit, cu acoperiş, cu coviltir; *(înv.)* ~*ая повозка* căruţă cu coviltir; ~ *ток* arie acoperită; ~ *рынок* piaţă acoperită, hală ◇ *шито-крыто* pe ascuns; pe furiş; în taină.

крыть, *крою, кроешь vb. pf. acuz.* 1. a acoperi, a înveli; ~ *дом железом* a acoperi casa cu tablă. 2. *(pop.)* a certa, a ocărî, a face cu ou şi cu oţet ◇ *(pop.) нечем* ~ nu mai are ce să spună, i-a închis gura; ~ *карту* a bate cartea *(la jocul de cărţi)*.

крыться, *кроется vb. ipf.* 1. a consta în ...; a fi cuprins în ...; *причина этого явления кроется в том, что...* cauza acestui fenomen constă în aceea că...; *здесь что-то кроется* (aici) e ceva la mijloc; aici nu e lucru curat. 2. *pas.* de la *крыть*.

крыш|а, *-и f.* acoperiş, acoperămînt; *черепичная* ~ acoperiş de ţiglă / de olane; *железная* ~ acoperiş de tablă; *двухскатная* ~ acoperiş în două pante ◇ *жить под одной* ~*ей* a sta sub acelaşi acoperiş cu cineva; *под родной* ~*ей* în casa părintească.

крышка, *-и f.* capac ◇ *(pop.) тут ему и* ~ şi-a găsit naşul.

крюк, *-а m.* 1. *(pl. крюки, -ов)* cui, cange, cîrlig *(de agăţat)*; *вбить в стену* ~ a bate un cîrlig în perete; *картина висит на* ~*е* tabloul e agăţat în cui. 2. *(pl. крючья -чьев)* cîrlig pentru purtat greutăţi ◇ *сделать* ~; *дать* ~*у* a face un ocol, a ocoli.

крюч|ить, *-ит* (mai ales *impers.*) *vb. ipf. (pf. скрючить) acuz.* a se chirci, a se închirci, a se cocîrja, a se zgîrci.

крючиться, *-чусь, -чишься vb. ipf. (pf. скрючиться) (pop.)* a se chirci, a se închirci, a se ghemui; ~ *от боли* a se chirci de durere.

крючковатый *adj.* încovoiat, coroiat.

крючкотвор, *-а m.* şicanator, chiţibuşar, cîrciocar.

крючкотворство, *-а n. sg.* şicană, chiţibuşărie.

крючник, *-а m.* hamal *(care se foloseşte de cîrlig)*.

крю|чок, *-чка m.* 1. cîrlig, agrafă, copcă; *закрыть дверь на* ~ a pune cîrligul la uşă; *спусковой* ~ cîrlig de declanşare; *пришить* ~*чки* a coase copci; *рыболовный* ~ cîrlig de undiţă. 2. croşetă. 3. *(fig.)* clenci, chiţibuş, tertip ◇ *попасться на* ~ a cădea în cursă.

крюшон, *-а m.* cruşon.

кряду *adv. (pop.)* în şir, la rînd; *две ночи* ~ două nopţi în şir.

кряж, *-а m.* 1. *(горный)* lanţ de dealuri, masiv deluros. 2. *(обрубок дерева)* butuc, buştean, trunchi.

кряжистый *adj.* 1. gros, butucănos, masiv; ~ *ствол* trunchi gros. 2. *(fig.)* îndesat, viguros, voinic, zdravăn; ~ *старик* bătrîn verde.

кряканье, *-я n. sg.* măcăit.

крякать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. tom. крякнуть)* a măcăi.

кряква, *-ы f.* raţă sălbatică mare.

крякнуть, *-ну, -нешь vb. pf. tom.* de la *крякать*.

кряхтение, *-я n. sg.* gîfîit, geamăt.

кряхт|еть, *-хчу, -хтишь vb. ipf.* 1. a gîfîi, a geme. 2. *(fam.)* a se văita, a se văicări, a se plînge.

ксёндз, *-а m.* preot catolic *(în Polonia)*.

ксенон, *-а m. sg. (chim.)* xenon.

ксенофоб, *-а m.* xenofob.

ксенофобия, *-и f.* xenofobie.

ксероформ, *-а m. sg. (farm.)* xeroform

ксилогравюра, *-ы f.* xilogravură.

ксилограф, *-а m. sg.* xilograf, gravor xilograf.

ксилография, *-и f.* xilografie, xilogravură.

ксилофон, *-а m. (muz.)* xilofon.

кстати *adv.* 1. la timp, tocmai bine; la ţanc; la locul lui; *вы пришли* ~ aţi venit tocmai bine/la ţanc; *сказать что-л.* ~ a spune ceva la locul lui; ~ *и не* ~ cu rost şi fără rost. 2. *(пользуясь случаем)* cu acest prilej; cu această ocazie, în treacăt; ~ *зайдите и в библиотеку* treceţi cu ocazia asta şi pe la bibliotecă. 3. *(cuv. modal)* fiindcă veni vorba, apropo; ~, *что сказал доктор?* apropo, ce a spus doctorul?

кто, *кого, кому, кого, кем, о ком pron.* 1. *interog.* cine; *кто там?* cine e acolo? *кого вы видели?* pe cine aţi văzut? *о ком идёт речь?* despre cine-i vorba? 2. *rel.* cine, care; *спасайся, ~ может* scapă cine poate; ~ *что любит*; *кому что нравится* fiecare cu gustul său; fiecăruia după placul său; ~ *учит*, ~ *рисует* care învaţă, care desenează; ~ *не работает, тот не ест* cine nu munceşte nu mănîncă; ~ *куда* care încotro. 3. *(nehot.)* cineva, careva; *если* ~ *придёт* dacă vine cineva ◇ ~ *бы то ни был* oricine ar fi; *кто кого* care pe care; cine pe cine; *(prov.) кто кого смог, тот того и ног* peştele cel mare îl înghite pe cel mic; ~ *смел, тот и съел* obraznicul mănîncă praznicul.

кто-либо, *кого-либо pron. nehot.* cineva, careva.

кто-нибудь, *кого-нибудь pron. nehot. v. кто-либо*; *пусть ответит* ~ să răspundă cineva.

кто-то, *кого-то pron. nehot.* cineva, un oarecare, un anume; ~ *прошёл по улице* a trecut cineva pe stradă; ~ *другой* altcineva.

куб[1], *-а m.* 1. *(mat.)* cub; *начертить* ~ a desena un cub. 2. *(mat.)* cub, puterea a treia; *возвести в* ~ a ridica la puterea a treia. 3. metru cub; ~ *дров* un metru cub de lemne.

куб[2], *-а m.* cuvă, cadă, cazan; *перегóнный* ~ cazan de distilat, alambic.
кубáнка[1], *-и f. cubancă (specie de grîu).*
кубáнка[2], *-и f. кubancă (căciulă purtată de cazacii din Kuban).*
кýбарем *adv.* de-a dura, de-a berbeleacul; de-a rostogolul; *покатúться* ~ a se duce de-a berbeleacul; *вылететь* ~ a veni peste cap, a se duce de-a dura / de-a berbeleacul.
кубáрь, *-я́ m. (reg.)* sfîrlează, titirez.
кубатýра, *-ы f. sg.* cubaj, volum (în m^3).
кубúзм, *-а m. sg. (arte)* cubism.
кýбик[1], *-а m. dim.* cubuleț.
кýбик[2], *-а m.* centimetru cub; *два ~а дистиллúрованной водьí* doi centimetri cubi de apă distilată.
кубúнский *adj.* cuban, cubanez, din Cuba.
кубúческ|ий *adj.* cubic; *~ая фóрма* formă cubică; *(mat.) ~ кóрень* rădăcină cubică; *~ая систéма мер* sistem cubic (la măsurători); ~ *метр* metru cub.
кубовáя, *-óй f. (tehn.)* sala cazanelor, cameră / sală cu cuptor, pentru cazane de fiert apă.
кубовúдный *adj.* în formă de cub.
кýбовый *adj.* albastru-închis; vînăt, indigo; ~ *цвет* culoare indigo.
кýбок, *-бка m.* cupă, pocal, potir; *поднять заздрáвный* ~ a ridica o cupă în sănătatea cuiva; *(sport) переходя́щий* ~ cupă trasmisibilă.
кубомéтр, *-а m.* metru cub; ~ *дров* ster.
кýбрик, *-а m. (mar.)* **1.** încăperile *(unui vas)*, cazarma echipajului. **2.** puntea de jos a vasului, puntea inferioară *(rezervată echipajului)*.
кубы́шк|а[1], *-и f.* **1.** *(reg.)* oală de lut. **2.** *(pop.)* pușculiță; *держáть дéньги в ~е* a ține banii la ciorap. **3.** *(pop. glumeț)* femeie bondoacă, femeie grasă ◇ *(prov.) по ~е покрьíшка* la așa cap, așa căciulă; cum e oala și capacul; cum e sacul și peticul.
кубы́шка[2], *-и f. (bot.)* nufăr.
кувáлда, *-ы f.* baros.
кувéрт, *-а m. (înv.)* tacîm; *стол на двáдцать ~ов* o masă pentru 20 de persoane.
кувшúн, *-а m.* urcior, cană; ~ *молокá* urcior de lapte; *(prov.) повáдился ~ пó воду ходúть, тут емý и гóлову сложúть* ulciorul nu merge de multe ori la apă.
кувшúнка, *-и f.* nufăr; *жёлтая* ~ nufăr galben.
кувшúнный *adj.* de ulcior, de cană.
кувыркáнье, *-я n. sg.* rostogolire.
кувыркáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. кувыркнýться)* a se da peste cap, a face tumbe, a se da de-a dura.
кувыркнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* de la *кувыркáться*.
кувыркóм *adv.* de-a dura, de-a berbeleacul; peste cap; *полетéть/скатúться* ~ a se duce de-a berbeleacul ◇ *всё пошлó* ~ toate au fost date peste cap.
кугуáр, *-а m. (zool.)* cuguar, puma.
кудá *adv.* **1.** *interog.* încotro?, unde?; ~ *ты идёшь?* incotro mergi?, unde te duci? **2.** *rel.* unde, în care; *дом, ~ меня́ послáли* casa unde m-au trimis. **3.** *interog.* la ce?, pentru ce?, la ce bun?; ~ *тебé стóлько книг?* la ce-ți trebuie atîtea cărți? **4.** *exclamativ* unde!, cum! *(exprimă îndoială)*; ~ *тебé* ... nu e de nasul tău să ...; nu e de tine; ~ *тебé равня́ться с ним!* cum poți să te compari cu el! ◇ ~ *лýчше* mult mai bun; mult mai bine; *(pop. iron.)* ~ *как* tare; foarte; extrem de...; ~ *ни кинь* pretutindeni; oriunde te-ai uita; în toate părțile; peste tot; *(pop.)* ~ *ни шло!* fie și așa!; treacă de la mine!; bine!; *(peior)* ~ *там!* pe dracu ghem; da de unde!; ași! *хоть* ~! minunat!, excepțional!, nici nu se poate mai bine!
кудá-либо *adv.* undeva, oriunde, indiferent unde; într-un loc oarecare; *положúть* ~ a pune undeva.
кудá-нибудь, *adv. v. кудá-либо*
кудá-то *adv.* undeva, oriunde; nu se știe unde.
кудáхтанье, *-я n. sg.* cotcodăcit, cotcodăceală.
кудáхтать, *-хчу, -хчешь; (pop.) -таю, -таешь vb. ipf.* a cotcodăci.
кудéль, *-и f.* fuior, caier, cîlți.
кудéсник, *-а m. (înv. poetic)* vrăjitor.

кудлáтый *adj. (pop.)* pletos, lățos.
кýдри, *-éй pl.* bucle, cîrlionți, zulufi; *золотые* ~ plete de aur, plete blonde.
кудря́виться, *-ится vb. ipf.* a se bucla, a se ondula, a se încreți, a se cîrlionța.
кудря́вый *adj.* **1.** *(cu păr)* buclat, ondulat, cîrlionțat. **2.** *(fig.)* pletos, stufos *(despre arbori)* ◇ *(fig.)* ~ *стиль* stil înflorat.
кудря́шки, *-шек f. dim.* buclișoare, cîrlionți.
кузéн, *-а m.* văr, verișor.
кузúна, *-ы f.* vară, verișoară.
кузнéц, *-á m.* fierar, făurar, forjor; *кóвочный* ~ potcovar ◇ *(prov.) всяк своегó счáстья* ~ norocul e cum și-l face omul.
кузнéчик, *-а m.* greiere-de-cîmp; cosaș, lăcustă.
кузнéчн|ый *adj.* de fierar, de fierărie; de forjă; ~ *цех* atelier de fierărie, forjă; ~ *мех* foale; ~ *мóлот* ciocan de fierar / de fierărie; *~ые тискú* menghina fierarului; *~ое ремеслó* fierărie.
кýзница, *-ы f.* **1.** potcovărie. **2.** fierărie, forjerie. **3.** *gen. (fig.)* locul unde se făurește ceva.
кýзов[1], *-а m.* coș împletit, paner ◇ *(prov.) назвáлся грýздем, полезáй в* ~ dacă ai intrat în horă, trebuie să joci.
кýзов[2], *-а (tehn.)* caroserie *(de trăsură sau autombil)*, coș *(de căruță)*; carcasă; benă *(de autocamion)*; *опрокúдывающий* ~ benă basculantă; *(mar.) корабéльный* ~ corpul vasului; carenă; ~ *вагóна* cutia vagonului.
кукарéкать, *-ает vb. ipf.* a cucuriga.
кукарéку *onomatopee* cucurigu; *ни бе, ни ме, ни* ~ a) a nu fi bun la nimic; b) a nu pricepe o iotă.
кýкиш, *-а m.* ciucă ◇ ~ *с мáслом* cotul și pișcotul!, pe dracu; *покáзать* ~ a da cu tifla; *получúть* ~ a se alege cu ciuca; *спéреди мáжет, а сзáди* ~ *кáжет* din ochi miere, din gură fiere; în față te linge, în spate te frige.
кýкл|а, *-ы f.* păpușă; *теáтр кýкол* teatrul de păpuși; *как ~у одевáть когó-л.* a găti *(pe cineva)* ca pe o păpușă ◇ *чёртова* ~ momîia dracului.
куковáние, *-я n. sg.* cîntecul cucului.
куковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf.* a cînta «cucu».
кýколка, *-и f.* **1.** *dim.* păpușică. **2.** *(entom.)* crisalidă, nimfă, pupă.
кýколь, *-я m. sg. (bot.)* neghină.
кýкольник, *-а m.* marionetist.
кýкольн|ый *adj.* de păpuși; ~ *теáтр* teatrul de păpuși ◇ *~ая комéдия* comedie curată, nu altceva.
кýкситься, *-кшусь, -ксишься vb. ipf.* a fi posomorit; a fi prost dispus.
кукурýза, *-ы f.* porumb, păpușoi, cucuruz; *лóпающаяся* ~ porumb pentru floricele; *гибрúдная* ~ porumb hibrid.
кукурýзн|ый *adj.* de cucuruz, de porumb, de păpușoi; *~ая мукá* făină de porumb; mălai; *~ое пóле* porumbiște; *~ые стóлбики с рыльцами* mătase de porumb.
кукурузовóд, *-а m.* cultivator de porumb.
кукурузовóдство, *-а n.* cultura porumbului.
кукурузохранúлище, *-а n.* porumbar, coșar.
кукýшк|а, *-и f.* cuc ◇ *часы́ с ~ой* ceas cu cuc; *жить как* ~ a trăi cuc, a sta ca un huhurez; *меня́ть ~у на я́стреба* a schimba calul pe măgar; a schimba cioara pe pupăză; a schimba capra pe gîscă.
кукýшкин, *adj.* al cucului ◇ *~ы слёзки* floarea cucului; ~ *лён* mușchi de pămînt.
кулáк[1], *-á m.* **1.** pumn; *грозúть ~óм* a arăta pumnul, a amenința cu pumnul; *стучáть ~óм по столý* a lovi cu pumnul în masă; *бúть себя́ ~óм в грудь* a se bate cu pumnul în piept; *сжимáть ~ú* a strînge pumnii. **2.** *(mil.)* forțe concentrate, concentrare de forțe. **3.** *(tehn.)* camă, crabot; *(auto) поворóтный* ~ fuzetă ◇ *смея́ться в* ~ a rîde pe înfundate; *держáть в ~é когó-л.* a avea pe cineva la mînă; a pune pe cineva cu botul pe labe; *кто уж ~, томý не разогнýться* pumnul omului apucător nu se poate face palmă întinsă.
кулáк[2], *-á m.* chiabur.
кулáцкий, *adj.* de chiabur, chiaburesc.
кулáчество, *-а n. sg.* chiaburime.
кулачк|ú *(în expr.) бúться / дрáться на ~ / на ~áх* a se bate cu pumnii.
кулачкóвый *adj. (tehn.)* cu came, ~ *вал* arbore cu came, arbore de distribuție.

кула́чн|ый *adj.* de pumn; *~бой* luptă cu pumnii; pugilat ◇ *(fig.) ~ое пра́во* dreptul celui mai tare; dreptul pumnului.

кулачо́к[1], *-чка́ m. dim.* pumnişor.

кулачо́к[2], *-чка́ m. (tehn.)* camă, falcă, pinten, pîrghie.

кулачьё, *-я́ n. sg.* chiaburime.

кулебя́ка, *-и f.* plăcintă umplută cu carne / cu peşte etc.

кулёк, *-лька́ m.* pungă de hîrtie ◇ *(prov.) из ~а́ в рого́жку* din lac în puţ.

куле́ш, *-а m. (pop.)* terci.

кули́к, *-а́ m. (ornit.)* culic, corlă, găinuşă de baltă; *боло́тный ~* becaţină, berbecuţ ◇ *вся́к(ий) ~ своё боло́то хва́лит* tot ţiganul îşi laudă ciocanul.

кулина́р, *-а m.* culinar, bucătar.

кулина́рия, *-и f. sg.* artă culinară.

кулина́рка, *-и f.* culinară.

кулина́рн|ый *adj.* culinar; *~ые ку́рсы* cursuri culinare.

кули́с/а, *-ы f.* **1.** *(teatr.)* culise; *за ~ы; за ~ами* în culise; *(fig.) за ~ами* în culise, în secret, pe ascuns. **2.** *(tehn.)* culisă, reper; *~ переключа́теля переда́ч* schimbător de viteze; *~ прице́ливания* reper de ochire.

кули́ч, *-а́ m.* cozonac.

кули́чк|и, *-чек, -чкам pl. (în expr.) у чёрта на ~ах* sau *к чёрту на ~* la dracu în praznic; unde şi-a pierdut dracul potcoavele; unde şi-a înţărcat dracul copiii; la mama dracului.

кули́чн|ый *adj.* de cozonac; *~ое те́сто* aluat de cozonac.

куло́н[1], *-а m.* colan, gherdah.

куло́н[2], *-а m. (fiz.)* coulomb.

култы́шка, *-и f.* ciot, mont.

кулуа́р|ы, *-ов pl.* **1.** culoare. **2.** *(fig.)* mediu parlamentar; sursă oficioasă; *разгово́ры в ~ах* discuţii/vorbe de culoar *(pe săli)*, discuţii oficioase ◇ *из ~ов* din surse neoficiale.

куль, *-я́ m.* **1.** sac mare din rogojină. **2.** *(înv.)* unitate de măsură pentru grîne *(cca. 140 kg.)*

кульминацио́нн|ый *adj.* culminant; *~ая то́чка* punct culminant.

кульмина́ция, *-и f.* **1.** *(astr.)* culminaţie. **2.** *(fig.)* punct culminant, apogeu.

кульмини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(astr.)* a culmina. **2.** *(fig.)* a ajunge la apogeu.

культ, *-а m.* **1.** cult, religie; *служи́тели ~а* preoţi, cler. **2.** *(fig.)* cult; *~ ли́чности* cultul personalităţii.

культива́тор, *-а m. (agr.)* cultivator; extirpator; prăşitor.

культива́ция, *-и f. sg.* **1.** cultivare, creştere. **2.** prăşire, grăpare, afînare a solului, lucrare cu cultivatorul.

культиви́рование, *-я n. sg.* cultivare, creştere, cultură.

культиви́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a cultiva, a creşte. **2.** *(fig.)* a introduce în uz, a pune în practică/ în aplicare.

культкоми́ссия, *-и f.* comisie culturală.

культма́ссов/ый *adj.* = *культу́рно-ма́ссовый* de culturalizare a maselor.

ку́льтовый *adj.* de cult, ritual.

культпохо́д, *-а m.* vizitare în grup a unei instituţii culturale.

культу́р|а, *-ы f.* **1.** *sg.* cultură, civilizaţie; *исто́рия ~ы* istoria civilizaţiei; *де́ятели ~ы* oameni de cultură; activişti în domeniul cultural. **2.** *sg.* nivel de cultură. **3.** *(agr.)* cultură; *ма́сличные ~ы* culturi de plante oleaginoase; *сельскохозя́йственные ~ы* culturi agricole; *зерновы́е ~ы* culturi cerealiere; *кормовы́е ~ы* culturi de nutreţ, culturi furajere; *техни́ческие ~ы* culturi / plante tehnice. **4.** *(biol.)* cultură; *~ стрептоко́кков* cultură de streptococi. **5.** *sg.* cultură, educaţie, perfecţionare; *физи́ческая ~* cultură fizică.

культу́рно *adv.* civilizat, în mod civilizat; *~ вести́ себя́* a se purta civilizat, a avea o comportare civilizată.

культу́рно-бытов|о́й *adj.* social-cultural; *~ы́е учрежде́ния* instituţii social-culturale.

культу́рно-просвети́тельный *adj.* cultural-educativ.

культу́рность, *-и f. sg.* cultură, civilizaţie, grad de cultură;

культу́рн|ый *adj.* **1.** cultural, de cultură, de civilizaţie; *~ у́ровень* nivel cultural; *~ая коми́ссия* comisie culturală. **2.** cult, civilizat; *~ челове́к* om cult / civilizat; *~ое поведе́ние* purtare civilizată; *~ центр* centru cultural. **3.** cultivat, cultivabil; *~ уча́сток* teren cultivabil; lot; *~ые расте́ния* plante de cultură, plante cultivate.

культя́, *-и́ f.* ciot, bont, mont.

культя́пка, *-и f. v. культя́.*

кум, *-а m.; pl. кумовья́, ~ьёв* cumătru.

кум|а́, *-ы́ f.* **1.** cumătră. **2.** *(folc.)* cumătra vulpe ◇ *кум говори́т наобу́м, а ~ бери́ на у́м!* cine are urechi de auzit să audă; a bate şaua să priceapă iapa; *(prov.) голо́дной ~е́ хлеб/сыр на уме́* vrabia mălai visează; flămîndului pîinea îi este în gînd; *(prov.) пошла́ ~ по таре́лкам ходи́ть* a intrat nora în blide.

кумани́ка, *-и f. (bot.)* rug de mure.

кума́ч, *-а́ m.* cumaş, stambă de culoare roşu aprins.

кума́чный *adj.* de / din cumaş, de stambă roşie.

куме́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a se pricepe (la).

куми́р, *-а m.* idol ◇ *возвести́ в ~* a idolatriza; *не сотвори́ть себе́ ~а* /să nu-ţi faci chip cioplit.

кумовско́й *adj.* de cumătru, de cumetrie.

кумовство́, *-а́ n. sg.* **1.** cumetrie. **2.** *(fig.)* nepotism, favoritism.

кумуляти́вный *adj.* cumulativ.

ку́мушка, *-и f.* **1.** *dim.* cumetriţă. **2.** *(fig.)* cumătră, ţaţă, femeie bîrfitoare ◇ *чем ку́мушек счита́ть труди́ться, не лу́чше ль на себя, ку́ма, оборота́ться?* rîde ciob de oală spartă; vezi gunoiul din ochiul tău, nu vorbi pe altul de rău.

кумы́с, *-а m.* cumîs *(băutură fermentată din lapte de iapă)*.

кунжу́т, *-а m. (bot.)* susan negru, neghiniţă.

кунжу́тн|ый *adj. (bot.)* de/din susan; *~ое ма́сло* ulei de susan.

куни́ца, *-ы f.* jder.

кунстка́мера, *-ы f. (ist.)* muzeu, colecţie de rarităţi/ de curiozităţi.

ку́па, *-ы f. (înv.)* grămadă, grup *(de arbori)*, boschet.

купа́льный *adj.* de baie, de băi; de scăldat; *~ сезо́н* sezonul de băi; *~ костю́м* costum de baie.

купа́льня, *-и f.* baie *(instalaţie pentru scăldat pe malul unei ape)*.

купа́льщик, *-а m.* cel care face baie, cel care se scaldă.

купа́ние, *-я n.* baie, scăldat, scăldătoare.

купа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. (pf. вы́купать* şi *искупа́ть) acuz.* a face baie, a scălda.

купа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. вы́купаться* şi *искупа́ться)* a se scălda, a se îmbăia, a face baie ◇ *(fig.) ~ в зо́лоте* a se scălda în aur; a înota în bogăţie, a fi putred de bogat.

купе́ *n. indecl.* compartiment, cupeu.

купе́ль, *-и f. (bis.)* cristelniţă.

купе́на, *-ы f. (bot.)* coada-cocoşului.

купе́ц, *-пца́ m.* negustor.

купе́ческий *adj.* negustoresc, de negustor.

купе́чество, *-а n. sg. col.* negustorime, negustori.

купи́рованный *adj.* împărţit în compartimente *(despre vagonul de pasageri)*, cu cupeuri; *~ ваго́н* vagon cu compartimente.

купи́ть, *куплю́, ку́пишь vb. pf. (ipf. покупа́ть) acuz.* **1.** a cumpăra; *~ кни́гу* a cumpăra o carte. **2.** *(înv.)* a cumpăra, a mitui, a corupe. **3.** *(arg.)* a cumpăra o carte *(la anumite jocuri de noroc)*. ◇ *~ кота́ в мешке́* a cumpăra mîţa-n sac; *за что купи́л за то́ и продаю́* cum am cumpărat-o aşa o vînd.

купле́т, *-а m.* cuplet.

куплети́ст, *-а m.* cupletist.

купле́тный *adj.* de cuplet, din cuplete.

ку́пля, *-и f. sg.* cumpărare; *~ и прода́жа* cumpărare şi vînzare.

ку́пол, *-а m.* cupolă, boltă, turlă; *(fig.) небе́сный ~* boltă cerească; *враща́ющийся ~* cupolă turnantă.

куполообра́зный *adj.* în formă de cupolă.

купо́н, *-а m.* **1.** *(fin.)* cupon. **2.** *(înv. teatr.)* cupon pentru un loc în lojă. **3.** cupon, rest de metraj ◇ *стричь ~ы* a trăi din dobînzi.

купоро́с, *-а m. sg. (chim.)* sulfat; *желе́зный ~* sulfat de fier, calaican; *ме́дный ~* sulfat de cupru, piatră-vînătă.

купоро́сн|ый *adj. (chim.)* de sulfat; *~ое ма́сло* vitriol.

купри́т, *-а m. (geol.)* cuprit, minereu de cupru.

ку́пчая, *-ей f. (înv.)* act de vînzare-cumpărare *(de imobile)*, zapis de cumpărare.

ку́пч/ий *adj. (înv. în expr.) ~ая кре́пость* act de vînzare-cumpărare *(de imobile).*

купчи́ха, *-и f.* **1.** negustoreasă, comerciantă. **2.** soție de negustor.

купю́ра[1], *-ы f.* omisiune, prescurtare.

купю́ра[2], *-ы f. (fin.)* obligație, hîrtie de valoare, bilet de bancă; *заём вы́пущен ~ми в 25 рубле́й* împrumutul s-a emis în titluri de cite 25 ruble.

кур, *-а m. (în expr.) попа́сть как ~ во щи́* a cădea ca musca în lapte; a intra într-o încurcătură pe neașteptate; a intra la apă.

ку́ра, *-ы f.; pl. ку́ры, кур v. ку́рица*

курага́, *-и́ f. sg. col.* caise uscate fără sîmburi.

кура́ж, *-а́ (-у́) m. (înv.)* lipsă de jenă, familiaritate excesivă; îndrăzneală ◇ *быть в ~е* a fi cu chef, a fi cherchelit.

кура́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pop.)* **1.** a face pe grozavul, a se obrăznici, a se umfla în pene. **2.** *(ломаться)* a-și face de cap, a face fasoane, a se fandosi. **3.** *(храбриться)* a-și face curaj, a face pe curajosul.

кура́нты, *-ов pl.* orologiu; *кремлёвские ~* orologiul Kremlinului.

кура́тор, *-а m.* **1.** curator, epitrop, tutore. **2.** *(med.)* student stagiar, intern.

курбе́т, *-а m.* **1.** *(sport)* săritură, curbetă *(la cai).* **2.** *(peior.)* capriciu, moft, naz; *выки́дывать ~ы* a face mofturi/nazuri.

курга́н, *-а m.* movilă, dîmb.

курга́нный *adj.* de movilă; cu movile, de dîmb.

кургу́зый *adj. (pop.)* **1.** scurt, prea strîmt; *~ пиджа́к* veston prea scurt/prea strîmt. **2.** cu coada scurtă, ciunt.

ку́рдский *adj.* kurd; *~ язы́к* limbă kurdă.

ку́рды, *-ов pl.; sg. курд, -а m.* kurzi.

курдю́к, *-а́ m.* grăsime ce se depune la coada unor oi de rasă.

курдю́чн|ый *adj.* de/cu coadă grasă; *~ая овца́* oaie cu coada grasă; *~ое са́ло* grăsime de pe coadă de berbec.

курди́нка, *-и f.* kurdă, femeie kurdă.

ку́рев|о, *-а n. sg. (pop.)* tutun, tabac.

куре́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* fumat. **2.** *(înv.)* mireasmă, substanță aromată.

куре́нь, *-я́ m.* **1.** *(reg.)* colibă, baracă. **2.** căsuță căzăcească. **3.** *(ist.)* unitate a cazacilor din Zaporojie.

курза́л, *-а m.* cazinou.

ку́р|ий, *-ья, -ье adj. reg. v. кури́ный* ◇ *избу́шка на ~ьих но́жках* căsuța din povești.

кури́лка, *-и f. (înv.) (în expr.) жив ~!* n-a dispărut, mai trăiește încă?! iarba rea nu piere.

кури́льница, *-ы f. (înv.)* cădelniță, cățuie, afumătoare.

кури́льня, *-и f. (înv.)* loc pentru fumat.

кури́льщик, *-а m.* fumător.

кури́н|ый *adj.* **1.** de găină; *~ое яйцо́* ou de găină; *~ бульо́н* supă de găină. **2.** *~ые, -ых pl. (ornit.)* galinacee ◇ *~ая слепота́* a) hemeralopie, orbul găinilor; b) *(bot.)* piciorul cocoșului.

кури́тельн|ый *adj.* de fumat; *~ая ко́мната* fumoar; *~ таба́к* tutun; *~ая тру́бка* lulea; *~ая бума́га* foiță de țigară.

кури́ть, *курю́, ку́ришь vb. ipf.* **1.** *(pf. покури́ть) acuz.* a fuma; *~ таба́к* a fuma/a bea tutun; *~ тру́бку* a fuma (din) pipă; a trage din lulea; *~ воспреща́ется* fumatul oprit/interzis. **2.** *(pf. покури́ть) acuz.* sau *instr.* a afuma *(cu substanțe aromate).* **3.** *acuz.* a distila; *~ спирт* a distila spirtul ◇ *~ фимиа́м* a tămîia, a linguși peste măsură.

кури́ться, *ку́рится vb. ipf.* **1.** a arde înăbușit; *сыро́й таба́к не ку́рится* tutunul ud nu arde. **2.** *(дымиться)* a fumega.

ку́риц|а, *-ы f.* găină *(pl. ку́рицы* și *ку́ры); фаза́нья ~* găinușa fazanului ◇ *(fig.) слепа́я ~* miop; *(peior.) мо́края ~* găină/curcă plouată; *как общи́панная ~* ca o găină jumulită *(despre o femeie); ку́рам на́ смех* de rîsul curcilor; de rîsul găinilor; n-are nici un sens; e un caraghioslîc curat; *ложи́ться с ~ами* a se culca odată cu găinile; *де́нег ку́ры не клюю́т* a avea bani cu ghiotura; a avea bănet nu glumă; a fi putred de bogat; *(prov.) яйца́ ~у не у́чат* oul învață găina; e mai deștept oul decît găina; *(prov.) голо́дной ~е про́со сни́тся* vrabia mălai visează; *как ~ с яйцо́м носи́ться* a umbla ca cu un ou în poală; *слепо́й ~е всё пшени́ца сни́тся* orbului degeaba îi spui că s-a făcut ziuă; *писа́ть как ~ ла́пой* a scrie ca cu laba gîștii.

ку́рия, *-и f. (adm. jur.)* curie ◇ *ри́мская* sau *па́пская ~* curie romană *sau* papală.

ку́рник, *-а m.* coteț de păsări.

курн|о́й *adj. (înv.)* fără coș, fără horn; *~а́я изба́* casă țărănească fără horn.

курно́сый *adj.* cîrn.

куроintroduced

куроводство

курящ|ий *adj.* **1.** care fumează. **2.** **~ий**, *-его m.* fumător; *вагóн для ~их* vagon pentru fumători.

кус, *-а m. (pl. -ы) (pop.)* bucată, bucățică ◇ *э́тот кус не для чьих-л. уст* a nu fi de nasul cuiva.

кусáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. mom. кусну́ть)* a mușca. **2.** *(pf. mom. кусну́ть) (despre insecte)* a pișca, a mușca. **3.** *(despre unele plante)* a înțepa, a pișca, a urzica ◇ *~ себé гу́бы* a-și mușca buzele *(de necaz)*; *~ нóгти* a-și roade unghiile.

кусá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** a mușca, a avea obiceiul să muște; *э́та собáка не ~ется* acest cîine nu mușcă. **2.** a se mușca unul pe altul. **3.** *(pop. glum.)* a fi prea scump, a fi piperat; *цéны ~ются* prețurile sînt piperate.

кусáчки, *-чек, -чкам pl. (tehn.)* cleşte de tăiat sîrmă.

кусúще, *-а m.* bucată mare, bucătoi.

кусков|óй *adj. (tăiat)* în bucăți; *~óе мы́ло* săpun în bucăți; *~ сáхар* zahăr cubic.

кус|óк, *-скá m.* bucată; *~ хлéба* a) bucată de pîine; b) existență, trai, hrană; *~ земли́* o bucată de pămînt; ◇ *~ в гóрло не идёт (не лéзет)* îmi stă bucata în gît; *(prov.) большóму ~ку́ рот рáдуется* de plăcintă rîde gura, de vărzare și mai tare; *вырывáть послéдний ~ изо ртá* a-i lua ultima bucățică de la gură; *дели́ться с кем-л. послéдним ~кóм* a împărți cu cineva ultima bucățică; *жи́рный ~* bucățică grasă, partea leului; *зарабáтывать свой ~ хлéба* a-și cîștiga bucata de pîine; *перебивáться с ~кá на ~* a o duce greu, a o duce de azi pe mîine; a trage targa pe uscat; *пронести́/пропусти́ть ~ ми́мо рта* a scăpa ocazia de a cîștiga ceva; *собирáть ~и́* a cere pomană; *стыдли́вый ~* bucățica cu rușinea.

кусóчек, *-чка m. dim.* bucățică, dumicat.

куст, *-á m.* tufă, arbust ◇ *(iron.) спря́таться в ~ы́* a da bir cu fugiții; a face pe mortul în păpușoi.

кустáрник, *-а m.* **1.** arbust, tufă. **2.** tufiș, tufăriș, stufiș, lăstăriș.

кустáрников|ый *adj.* în formă de arbust; *~ое растéние* arbust.

кустáрничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(înv.)* a fi meșteșugar. **2.** a lucra cu metode primitive; a cîrpăci.

кустáрничество, *-а n. sg. v. кустáрщина.*

кустáрно *adv.* (în mod) primitiv, rudimentar; *рабóтать ~* a lucra în mod rudimentar.

кустáрн|ый *adj.* **1.** meșteșugăresc; *~ые издéлия* articole de industrie meșteșugărească, produse meșteșugărești; *~ое произвóдство* producție meșteșugărească. **2.** *(fig.)* primitiv, imperfect, rudimentar; *~ые приёмы* procedee primitive/imperfecte.

кустáрщина, *-ы f. sg.* muncă neorganizată/neplanificată; munca dusă cu metode primitive, cîrpăceală.

кустáрь, *-я́ m.* meșteșugar.

кусти́стость, *-и f. sg. (bot.)* putere de înfrățire, grad de înfrățire.

кусти́ст|ый *adj. (bot.)* înfrățit, stufos, tufos, des; *~ая пшени́ца* grîu înfrățit.

кусти́ться, *-и́тся vb. ipf.* a lăstări, a înfrăți.

кустовáние, *-я n. (el.)* interconexiune, interconectare *(a sistemelor energetice)*.

кустов|óй[1] *adj.* de arbuști, de arbust, de tufe; *~ы́е насаждéния* plantații de arbuști.

кустовóй[2] *adj.* grupat, în grup.

кутáн, *-а m.* țarc pentru oi.

ку́тать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. заку́тать)* a înfășura, a înveli. **2.** a înfofoli, a îmbrăca (prea) gros.

кутёж, *-а m.* chef, beție; *устрóить ~* a o face lată; a face o beție cruntă.

кутерьмá, *-ы́ f. sg.* învălmășeală, talmeș-balmeș, harababură, balamuc.

кути́кула, *-ы f. (bot.)* cuticulă.

кути́ла, *-ы m.* chefliu; *~ — му́ченик* bețivan.

кути́ть, *кучу́, ку́тишь vb. ipf. (pf. mom. кутну́ть)* a chefui, a face chefuri, a o duce în chefuri ◇ *~ (да) мути́ть* a băga zîzanie, a semăna discordie.

кутну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *кути́ть.*

куту́зк|а, *-и f. (înv. pop.)* dubă, arest; *посади́ть в ~у* a băga la zdup/la răcoare.

кутья́, *-и́ f.* cutea *(un fel de colivă)*.

кухáрка, *-и f.* bucătăreasă.

кухми́стерская, *-ой f. (înv.)* ospătărie, birt.

ку́хня, *-и f.* **1.** bucătărie; *(reg.)* cuhnie; *похóдная ~* bucătărie de campanie; *фáбрика-~* fabrică-bucătărie. **2.** bucătărie *(fel de a găti bucatele)*; *румы́нская ~* bucătărie românească; *ру́сская ~* bucătărie rusească.

ку́хонн|ый *adj.* de bucătărie; *~ нож* cuțit de bucătărie ◇ *~ая латы́нь* latină de baltă.

ку́ц|ый *adj.* **1.** ciunt, fără coadă; *~ щенóк* cățel fără coadă. **2.** *(despre haine)* scurt, strîmt, insuficient de lung; *~ пиджáк* haină scurtă. **3.** *(fig. iron.)* limitat, mărginit, ciuntit ◇ *(prov.) далекó ~ому до зáйца* departe griva de iepure.

ку́ча, *-и f.* grămadă, morman, maldăr, vraf; *~ гли́ны* grămadă de argilă; *~ хвóроста* maldăr de nuiele; *муравьи́ная ~* furnicar; *(fig.) ~ дéнег* grămadă de bani; *~ бумáг* vraf de hîrtii; *~ детéй* o droaie de copii. ◇ *вали́ть (всё) в /одну́ ~у* a) a arunca claie peste grămadă; b) a pune totul în aceeași oală.

кучев|óй *adj. (met. în expr.) ~ы́е облакá* nori cumulus.

ку́чер, *-а m.* vizitiu, surugiu, birjar.

кучерскóй *adj.* de vizitiu, de surugiu, de birjar.

ку́чн|ый *adj.* des, concentrat; *~ая артиллери́йская стрельбá* tir concentrat de artilerie.

куш, *-а m.* sumă mare, sumă frumușică (de bani); *отхвати́ть ~* a pune mîna pe o sumă frumușică.

кушáк, *-á m.* chimir, brîu, cingătoare, centură.

ку́шанье, *-я n.* mîncare, bucate, fel de mîncare; *(fig.) вели́кó ~* sau *не вели́кó/невáжное ~* nu-i mare scofală.

ку́ша|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. поку́шать, ску́шать* și *înv. вы́кушать) acuz.* a mînca; *~йте, пожáлуйста!* serviți, vă rog!; *~ пóдано* masa e servită.

кушéтка, *-и f.* sofa, canapea.

ку́ща, *-и f.* **1.** *(крона деревьев)* coroană *(la arbori)*. **2.** *(înv.)* colibă, cocioabă.

кущéние, *-я n. (agr.)* înfrățire.

куэ́ста, *-ы f. (geol.)* structură de folii în trepte.

кювéт, *-а m.* șanț de scurgere, rigolă.

кювéтка, *-и f. (foto)* chiuvetă.

кюрé *n. indecl.* preot catolic *(în Franța și Belgia)*.

кюри́ *indecl. (fiz.)* curie.

Л

л *n. litera și sunetul* «l».

лабáз, *-a m. (înv.)* magazin/depozit de făină și cereale.

лабáзник [1], *-a m. (înv.)* proprietarul unui magazin de cereale și făină; făinar.

лабáзник [2], *-a m. (bot.)* aglică.

лабиализáция, *-и f. (lingv.)* labializare.

лабиализóванный *adj. (lingv.)* labializat; ~ *соглáсный* consoană labializată.

лабиализовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (lingv.)* a labializa.

лабиáльный *adj. (lingv.)* labial.

лабиовеля́рный *adj. (lingv.)* labiovelar.

лабиодентáльный *adj. (lingv.)* labiodental.

лабири́нт, *-a m.* **1.** labirint; *в ~е ýлиц* într-un labirint de străzi; *(fig.) ~ мы́слей* labirint de idei. **2.** *(anat.)* labirint; *кóстный ~* labirint osos.

лаборáнт, *-a m.* laborant; *дежýрный ~* laborant de serviciu.

лаборатóрия, *-и f.* laborator; *баллисти́ческая ~* laborator balistic; *орбитáльная косми́ческая ~* laborator cosmic orbital; *биохими́ческая ~* laborator de biochimie.

лабораторный *adj.* de laborator; *~ые заня́тия* lucrări de laborator.

лáва [1], *-ы f.* lavă.

лáва [2], *-ы f. (min.)* abataj frontal.

лавáнда, *-ы f. (bot.)* levănțică.

лавáндный *adj.* de levănțică.

лавáндовый *adj. v. лавáндный.*

лави́на, *-ы f.* **1.** avalanșă, lavină. **2.** *(fig.)* iureș, năvală, torent. **3.** *(fig.)* teanc, maldăr, grămadă.

лави́рование, *-я n.* **1.** navigare în zig-zag/ în volte. **2.** *(fig.)* manevrare, ocolire.

лави́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a naviga în zig-zag/ în volte. **2.** *(fig.)* a manevra, a se strecura printre obstacole, a ocoli greutățile.

лáвка [1], *-и f.* bancă, laviță.

лáвка [2], *-и f.* prăvălie, dugheană; *бакалéйная ~* băcănie; *мéлочная ~* prăvălie de mărunțișuri.

лáвочка [1], *-и f. dim.* băncuță, lăicioară.

лáвочк|а [2], *-и f.* **1.** *dim.* prăvălioară. **2.** *(fig. pop.)* coțcărie, potlogărie, șarlatanie. **3.** *(fig. pop.)* gașcă ◇ *закрывáть/закры́ть ~у* a închide prăvălia/ taraba; *однá ~* a tunat și i-a adunat; toți o apă și un pămînt; de aceeași teapă; *отбивáть/перебивáть ~у комý-л.* a-i strica cuiva ploile; a încurca treburile/ ițele; *по пья́ной ~е* la beție.

лáвочник, *-a m. (înv.)* proprietar de prăvălie, negustor.

лавр, *-a m.* **1.** *(bot.)* dafin, laur. **2.** *(mai ales la pl.)* cunună de lauri, ramură *sau* frunze de laur. **3.** *pl. (fig.)* lauri, triumf, încununare, glorie ◇ *почи́ть на ~ах* a se culca pe lauri; *пожинáть ~ы* a culege laurii; *~ы побéды* laurii victoriei; *венчáть/увенчáть/покрывáть/покры́ть ~ами* a se încununa cu lauri; *~ы чьи-л. не даю́т спать* a nu avea pace/a nu avea somn de succesele altuia.

лáвра, *-ы f. (bis. ist.)* lavră *(mănăstire mare)*; *Киéво-Печёрская ~* lavra din Kiev.

лаврáк, *-a m. (iht.)* lup-de-mare, lavrac.

лаврови́шня, *-и f. (bot.)* mălin alb medicinal.

лáвровые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* lauracee.

лаврóвый *adj.* de dafin, de laur; *~ лист* foi de dafin *~ое дéрево* dafin; *~ венóк* cunună de lauri.

лавсáн, *-a m. (text.)* lavsan.

лавсáновый *adj.* de/cu lavsan.

лаг, *-a m. (mar.)* **1.** loh. **2.** bordul vasului, bordul navei; *пали́ть всем ~ом* a trage cu toate tunurile de pe bord.

лáгерный *adj.* de lagăr, de tabără; *(mil.) ~ сбор* concentrare a rezerviștilor *(pentru instrucție)*.

лáгер|ь, *-я m.* **1.** lagăr; *~ для военнопле́нных* lagăr de prizonieri de război; *концентрациóнный ~* lagăr de concentrare; *учéбный ~* cîmp de exerciții; tabără de instrucție. **2.** tabără; *пионéрский ~* tabără de pionieri; *лéтний ~* tabără de vară. **3.** *(fig.)* grupare, lagăr; *~ ми́ра* lagărul păcii ◇ *(mil.) снять ~* a se retrage de pe poziții; *(mil.) обступи́ть ~ем* a împresura; *дéйствовать нá два ~я* a lucra pe două fronturi.

лагли́нь, *-я m. (mar.)* sfoara/firul lohului.

лагýна, *-ы f.* lagună.

лагýта, *-ы f. (bot.)* fasoliță.

лад [1], *-a m.* **1.** *sg.* acord, armonie, pace, înțelegere. **2.** fel, mod, chip; *на рáзные ~ы́* în diferite moduri ◇ *жить в ~ý с кем-л.* a trăi în bună înțelegere cu cineva, în armonie; *быть не в ~áх с кем-л.* a fi certat cu cineva, a nu se înțelege; *дéло идёт на ~* treaba este pe cale să se aranjeze, treaba merge strună; *не давáться под ~ комý-л.* a nu se înțelege cu cineva într-o problemă, a nu cădea de acord cu cineva.

лад [2] *m. (muz.)* **1.** ton, tonalitate. **2.** *pl.* clapele armonicii *sau* ale acordeonului. **3.** despărțitura pentru ușurarea digitației *(la chitară, mandolină, balalaică)* ◇ *~ в ~ (с кем-л.)* la unison; *петь в ~* a cînta la unison; *запéть на другóй ~* a o întoarce, a schimba placa.

лáдан, *-a m.* tămîie ◇ *(fig.) дышáть на ~* a mirosi a colivă; a fi pe ducă; *боя́ться как чёрт ~а* a se teme ca dracul de tămîie.

лáданка, *-и f. (înv.)* **1.** amuletă. **2.** săculeț; *~ с камфарóй* săculeț cu camfor. **3.** *(reg.)* cățuie ◇ *(prov.) ~ на воротý, а чёрт на шéе* în gură cu Dumnezeu și în inimă cu dracul.

лáданниковые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* cistacee.

лáдить [1], *лáжу, лáдишь vb. ipf. c + instr.* a se înțelege, a trăi în armonie, a fi în raporturi bune; *~ со всéми* a se înțelege cu toată lumea.

лáдить [2], *лáжу, лáдишь vb. ipf. acuz. (reg.)* **1.** a aranja, a pune la punct, a pregăti. **2.** a acorda *(un instrument muzical)*. **3.** a repeta întruna; *~ однó и тó же* a o ține mereu una și bună.

лáдит|ься, *-ится vb. ipf. (mai ales cu negații)* a merge bine; a se aranja; *дéло не ~ся* treaba nu merge.

лáдно **1.** *adv.* în (bună) înțelegere; *жить ~* a trăi în bună înțelegere. **2.** *partic. afirmativă* da, bine, de acord; *~, будь по-твóему!* bine, fie pe voia ta! **3.** *adv.* bine, cum trebuie; *рабóта идёт ~* lucrul merge bine; *~ сши́тый пиджáк* haină bine lucrată ◇ *не ~ скрóен, да крéпко сшит* nu-i frumos, nici arătos, dar vînjos și sănătos.

лáдн|ый *adj.* bun, potrivit, convenabil; cum trebuie; *~ая жизнь* viață bună; *~ пáрень* băiat bine făcut, chipeș, băiat vrednic.

ладóн|ь, *-и f. (anat.)* palmă ◇ *быть (ви́дным) как на ~и* a se vedea clar, distinct, ca în palmă.

ладóши, *-óш pl. (în expr.) в ~ бить/хлóпать/ударя́ть* a) a bate din palme, a aplauda; b) a bate tactul (din palme).

ладья́, *-и́; gen. pl. -дéй f.* **1.** *(înv.)* luntre, barcă *(cu vîsle și pînză)*. **2.** turn *(la șah)*.

лаж, *-a m. (fin.)* agio.

лаз, *-a m.* **1.** *(reg.)* portiță, mică deschizătură de trecere, strungă. **2.** *(tehn.)* gură de vizare; *пожáрный ~* ieșire de incendiu. **3.** potecă făcută de o fiară.

лáзанье, *-я n. sg.* cățărare, cățărat.

лазарéт, *-a m. (înv.)* infirmerie, ambulanță militară.

лазéйк|а, *-и f.* **1.** portiță, mică deschizătură de trecere, strungă. **2.** *(fig.)* portiță, portiță de scăpare, cale de ieșire; *найти́ ~у* a găsi o portiță (de scăpare); *оставля́ть/остáвить себé ~у* a-și lăsa o ieșire/o portiță de scăpare.

лáзер, *-a m.* laser; *генерáторный ~* generator laser.

лáзить, *лáжу, лáзишь vb. ipf.* **1.** a se urca, a se cățăra, a se sui; *~ по дерéвьям* a se cățăra în copaci; *~ чéрез забóр* a sări gardul. **2.** a se băga, a se vîrî, a umbla peste tot.

лазóревый *adj. v. лазýрный.*

лазýрник, *-a m. (bot.)* smeoaică.

лазу́рн|ый *adj.* *(poetic)* azuriu, albastru-deschis; *~ое не́бо* cer albastru/azuriu.

лазу́рь, *-и f. sg.* **1.** culoare albastru-deschis, azur; *небе́сная ~* albastrul cerului. **2.** vopsea albastră-deschisă; *берли́нская ~* albastru de Prusia *(de Berlin)*, ferocianură ferică.

лазу́тчик[1], *-а m. (mil. înv.)* spion, agent, informator *(în spatele frontului inamic)*.

лазу́тчик[2], *-а m. (zool.)* pitulice, bourel, sfredeluș.

ла́зящ|ий **1.** *part. prez. act.* (de la *ла́зить*) **1.** agățător, cățărător; *~ие расте́ния* plante agățătoare; *~ие пти́цы* păsări agățătoare. **2.** *~ие, -их pl. (ornit.)* agățătoare.

лай, *-я m. sg.* lătrat, lătrătură, hămăit.

ла́йка[1], *-и f.* specie de cîine de vînătoare din regiunile nordice.

ла́йка[2], *-и f. sg.* piele de căprioară.

ла́йков|ый *adj.* de / din piele de căprioară.

лак, *-а (-у) m.* lac; *навести́ ~* a da lustru; a lustrui; *защи́тный ~* lac de protecție.

ла́йнер, *-а m.* **1.** *(nav.)* vas de linie, liner. **2.** *(av.)* avion mare.

лака́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вылакать) acuz.* a licăi, a lăpăi *(despre animale)*.

лаке́й, *-я m.* **1.** lacheu, valet, slugă. **2.** *(fig.)* lacheu, slugoi.

лаке́йск|ий *adj.* **1.** de lacheu, de valet. **2.** *(fig.)* slugarnic; plecat, servil; *~ая нату́ра* fire slugarnică.

лаке́йство, *-а n. sg.* servilism, slugărnicie.

лаке́йствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. пе́ред + instr.* a fi servil / slugarnic, a se ploconi în fața cuiva.

лакиро́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *лакирова́ть*. **2.** *adj.* lustruit, dat cu lac; de lac; *~ые боти́нки* ghete de lac.

лакирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a lăcui, a da / a acoperi cu lac. **2.** *(fig.)* a idealiza, a arăta în roz, a polei, a falsifica; *~ действи́тельность* a idealiza realitatea.

лакиро́вка, *-и f. sg.* **1.** lustruire, lustruit, lăcuire, acoperire cu lac. **2.** strat de lac.

лакиро́вочн|ый *adj.* de / pentru lăcuit/lustruit; *~ая мастерска́я* atelier de lăcuit / de lustruit.

лакиро́вщик, *-а m.* **1.** lăcuitor. **2.** *(fig.)* poleitor.

ла́кмус, *-а m. (chim.)* turnesol.

ла́кмусов|ый *adj. (chim.)* de turnesol; *~ая бума́га* hîrtie de turnesol.

ла́ков|ый *adj.* **1.** de lac; *~ раство́р* soluție de lac. **2.** lăcuit, acoperit cu lac; *~ая о́бувь* încălțăminte de lac.

ла́комиться, *-млюсь, -мишься vb. ipf. (pf. пола́комиться) instr.* a se delecta, a mînca cu poftă *(lucruri gustoase)*.

ла́комка, *-и m.* și *f.* gurmand.

ла́комство, *-а n.* **1.** dulciuri, prăjituri. **2.** mîncare gustoasă.

ла́ком|ый *adj.* **1.** gustos, delicios; *~ое блю́до* mîncare gustoasă. **2.** *(fig.)* lacom; *ла́ком до сла́дкого* lacom de dulciuri; ◇ *~ кусо́к* bucată / bucățică gustoasă.

лакони́зм, *-а m. sg.* laconism, concizie.

лакони́ческий *adj.* laconic, concis, succint; *~ стиль* stil concis; *~ отве́т* răspuns laconic.

лакони́чно *adv.* (în mod) laconic.

лакони́чность, *-и f. sg.* laconism.

лакони́чный *adj. v. лакони́ческий.*

лакри́ца, *-ы f. sg. (bot. farm.)* lemn-dulce.

лакри́чный *adj. (bot. farm.)* de lemn-dulce; *~ порошо́к* praf de lemn-dulce; *~ ко́рень* rădăcină dulce, lemn-dulce.

лакта́за, *-ы (med.) f.* lactază.

лакта́ция, *-и f. sg.* lactație, alăptare.

лакто́за, *-ы f. sg. (chim.)* lactoză.

лакто́метр, *-а m. (tehn.)* lactometru.

лаку́на, *-ы f.* lacună.

ла́ма[1], *-ы f. (zool.)* lamă.

ла́ма[2], *-ы m.* lamă *(preot budist)*.

ламаи́зм, *-а m. sg.* lamaism.

ламаи́ст, *-а m.* lamaist, adept al lamaismului.

ламбреке́н, *-а m.* lambrechin.

ламе́ль, *-я m.* lamelă.

ла́мпа, *-ы f.* lampă bec; *насто́льная ~* lampă de masă; *кероси́новая ~* lampă de petrol, gazorniță; *рудни́чная ~* lampă de miner, lampă de siguranță; *рту́тная ~* lampă cu mercur; *(rad.) приёмная ~* lampă de recepție; *(electr.) ~ для преобразова́ния частоты́* lampă

transformatoare de frecvență; *(rad.) като́дная ~* tub catodic, lampă amplificatoare; *карма́нная ~* lanternă de buzunar; *нео́новая ~* lampă cu neon; *пая́льная ~* lampă de sudat/de lipit; *дугова́я ~* lampă cu arc; *~ в сто свече́й* bec de o sută de lumini; *~ нака́ливания* bec cu incandescență; *карби́дная ~* lampă de carbid; *электро́нная ~* tub electronic.

лампа́да, *-ы f.* candelă.

лампа́дн/ый *adj.* de candelă; *~ое ма́сло* untdelemn de candelă.

лампио́н, *-а m.* lampion.

ла́мпов|ый *adj.* **1.** de lampă; *~ое стекло́* sticlă de lampă. **2.** *(rad.)* cu lămpi, cu tuburi electronice; *~ приёмник* receptor cu lămpi; *~ усили́тель* amplificator cu lămpi.

ла́мпочка, *-и f.* **1.** lampă mică, lămpiță. **2.** bec electric; *электри́ческая ~* bec electric; *~ сигнализа́ции* bec de semnalizare; *~ нака́ливания* bec cu incandescență.

лангу́ста, *-ы f. (zool.)* langustă.

ландо́ *n. indecl.* landou, caleașcă, caretă.

ландскне́хт, *-а m.* **1.** *(ist.)* mercenar, lefegiu. **2.** *(fig.)* slugoi, mercenar.

ландша́фт, *-а m.* **1.** peisaj, priveliște. **2.** configurație geografică; *го́рный ~* configurație muntoasă.

ла́ндыш, *-а m.* lăcrămioare, mărgăritărele.

ла́ндышевый *adj.* de lăcrămioare, de mărgăritărele.

ланoли́н, *-а m. sg. (farm.)* lanolină.

ланце́т, *-а m. (chir.)* lanțetă, bisturiu.

ланцетови́дный *adj. (bot.)* lanceolat; *~ лист* frunză lanceolată.

лань, *-и f. (zool.)* căprior, căpricară, ciută.

ла́п/а, *-ы f.* **1,** labă. **2.** *(pop.)* mîna omului. **3.** *(fig.)* creangă de conifer. **4.** cep; *руби́ть в ~у* a uni două bîrne prin cep ◇ *(mar.) ~ я́коря* brațul ancorei; *(fig.) попа́сть в ~ы кому́-л.* a cădea în ghearele / în mîna cuiva; *(fig.) наложи́ть свою́ ~у на что-л.* a pune mîna pe ceva; *запуска́ть / запусти́ть ~у куда́-л.* a pune laba pe ceva, a băga mîna în ....; *(fig.) стоя́ть* sau *ходи́ть на за́дних ~ах пе́ред кем-л.* a face sluj în fața cuiva.

лапида́рный *adj.* lapidar, concis; *~ стиль* stil concis, stil lapidar.

ла́пк/а, *-и f. dim.* lăbuță ◇ *гуси́ные ~и* laba-gîștei.

ла́поть, *-птя m.* opincă *(din coajă de tei)*; *ходи́ть в ла́птях* a umbla în opinci ◇ *ла́птем щи хлеба́ть* a fi de la țară / de la sapă; *ла́пти плести́* a fi tare nepriceput, a încurca lucrurile.

лапта́, *-ы́ f.* **1.** *sg.* joc popular cu mingea. **2.** bățul cu care se bate mingea în joc.

ла́пчат|ый *adj.* palmat, digital; *(bot.) ~ лист* frunză palmată/digitată; *~ая пти́ца* pasăre cu picioarele palmate; *~ ка́ктус* cactus digitat ◇ *(pop.) гусь ~* șmecher, coțcar.

лапш|а́, *-и́ f. sg.* **1.** tăiței. **2.** supă cu tăiței ◇ *в ~у́ искроши́ть / изруби́ть* a face ferfeniță, a face varză.

ларёк, *-рька́ m.* chioșc, gheretă; *таба́чный ~* chioșc, tutungerie; debit; *кни́жный ~* stand de cărți.

ларе́ц, *-рца́ m.* casetă, cutie, lădiță, cufăraș.

ларинга́льный *adj. (lingv.)* laringal; *~ согла́сный* consoană laringală.

ларинги́т, *-а m. sg. (med.)* laringită.

ларинголо́гия, *-и f. sg. (med.)* laringologie.

ларингоско́п, *-а m. (med.)* laringoscop.

ларингоскопи́я, *-и f.* laringoscopie.

ларингото́мия, *-и f.* laringotomie.

ларингофо́н, *-а m.* laringofon.

лари́нгс, *-а m.* laringe.

ла́рчик, *-а m. dim.* casetă mică, cutiuță, lădiță ◇ *а ~ про́сто открыва́лся* simplu ca bună ziua, e la mintea cocoșului;

ла́р/ы, *-ов pl.*; *sg. лар, -а (mitol.)* lari; *~ и пена́ты* larii și penații ◇ *(fig.) верну́ться к свои́м ~ам и пена́там* a reveni la căminul părintesc.

ларь, *-я́* **1.** *m.* ladă. **2.** *(tehn.)* ladă, jgheab; *~ для промы́вки руды́* jgheab pentru spălatul minereurilor.

ла́ск|а[1], *-и f.*; *gen. pl. ласк* alintare, dezmierdare, mîngîiere ◇ *де́йствовать ~ой* a lua cu binișorul; *~ верне́е та́ски* mai sigur cu binișorul decît cu bețișorul.

ла́ска[2], *-и*; *gen. pl. ла́сок f. (zool.)* nevăstuică.

ласкáтельн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* mîngăietor, tandru, alintător, dezmierdător. **2.** lingușitor, servil; ~ *тон* ton lingușitor. **3.** *(gram.)* alintător, dezmierdător; ~*ые именá существúтельные* substantive cu nuanță alintătoare; diminutive.

ласкá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a alinta, a dezmierda; *(fig.) вéтер* ~*л лицó* vîntul mîngîia fața ◇ ~ *себя надéждой* a se mîngîia cu speranța.

ласкáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. к + dat.* a se alinta.

лáсково *adv.* cu duioșie, cu blîndețe, alintător.

лáсковост|ь, *-и f. sg.* duioșie, blîndețe, caracter mîngîietor / alintător; *добúться* ~*ью* a obține *(ceva)* cu vorbă bună.

лáсков|ый *adj.* duios, blînd; mîngîietor, alintător; ~ *взгляд* privire blîndă; ~*ое слóво* cuvînt mîngîietor ◇ ~ *вéтер* adiere de vînt; *(prov.)* ~ *телёнок двух мáток сосёт* mielul blînd suge la două oi.

лассó *n. indecl.* laț, laso, arcan.

ласт, *-а m. (zool.)* laba pinipedelor, înotătoare.

лáстик, *-а m.* **1.** *(text.)* lastic. **2.** *(tehn.)* gumă, cauciuc, **3.** gumă, radieră. **4.** elastic.

лáститься, *лáщусь, лáстишься vb. ipf. к+dat.* sau *óколо+gen.* a se alinta *(despre animale),* a se gudura.

лáстовень, *-я m. (bot.)* iarba fiarelor.

ластонóгие, *-их pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* pinipede.

лáсточка, *-и f.* rîndunică; *земляная* ~ lăstun ◇ *(prov.)* *однá* ~ *весны́ не дéлает* cu o rîndunică nu se face primăvară; *(fig.)* *пéрвая* ~ primul semnal, prima manifestare *(a unui eveniment).*

лáсты *pl. (sport)* labe de înot, labe de gîscă.

латáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. залатáть) acuz. (pop.)* a cîrpi, a petici.

латвúйский *adj.* leton, letonian, din Letonia, al Letoniei.

латвúйцы, *-ев. pl.; sg. -úец, -úйца m.* letoni.

лáтекс, *-а m.* latex.

латéнтн|ый *adj.* latent; *(fiz.)* ~*ая теплотá* căldură latentă.

латинизáция, *-и f. sg.* latinizare.

латинизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a latiniza.

латинúзм, *-а m. (lingv.)* latinism.

латинúст, *-а m.* latinist.

латúница, *-ы f.* alfabetul latin.

латиноамерикáнск|ий *adj.* latino-american; ~*ие стрáны* țările latino-americane.

латúнский *adj.* latin; ~ *язы́к* limba latină.

латифундúзм, *-а m.* latifundism.

латифýндия, *-и f.* latifundie.

лáтка, *-и f. (pop.)* petic.

лáтник, *-а m. (ist.)* ostaș înzăuat.

латýк, *-а m. sg. (bot.)* lăptucă.

латýнн|ый *adj.* de / din alamă.

латýнь, *-и f. sg.* alamă; *листовáя* ~ tablă de alamă.

лáт|ы, *лат pl. (ist.)* platoșă, zale ◇ *чýвствовать себя как в* ~*ах* a se simți încorsetat.

латы́нь, *-и f. sg.* limba latină ◇ *кýхонная* ~ latină de bucătărie / de baltă; *вульгáрная* ~ latină vulgară.

латыши́, *-éй; sg. латы́ш -á m.* letoni.

латы́шка, *-и f.* letonă.

латы́шский *adj.* leton; ~ *язы́к* limba letonă.

лауреáт, *-а m.* laureat; ~ *государственной прéмии* laureat al Premiului de Stat.

лафéт, *-а m. (mil.)* afet; *самохóдный* ~ afet autopropulsat.

лафéтный *adj. (mil.)* de afet.

лáцкан, *-а m.* rever *(la haină)*

лáчка, *-и f.* lachetă.

лачýга, *-и f.* bordei, cocioabă, magherniță.

лáющий, 1. *part. prez. act.* de la *лáять.* **2.** *adj.* strident, hîrîitor, răgușit.

лáять, *лáю, лáешь vb. ipf.* a lătra ◇ *(prov.) собáка лáет, вéтер нóсит* bate vîntul, latră cîinii; cîinii latră, caravana trece.

лáяться, *-юсь, -ешься vb. ipf.* a se ciondăni.

лганьё, *-я n. sg.* minciuni, născociri, scornituri.

лгать, *лгу, лжёшь; лгут vb. ipf.* **1.** *(pf. солгáть)* a minți, a spune minciuni. **2.** *(pf. налгáть) на + acuz.* a ponegri, a defăima, a calomnia.

лгун, *-á m.* mincinos.

лгýнья. *-и f.* mincinoasă.

лебедá, *-ы́ f. sg. (bot.)* lobodă.

лебедúн|ый *adj.* de lebădă; *(fig.)* ~*ая пéсня* cîntecul lebedei; ~*ая пóступь* mers ușor/lin.

лебёдка[1], *-и f. (reg.)* lebădă *(femelă).*

лебёдка[2], *-и f. (tehn.)* troliu, scripete, macara, cabestan; derular; *ми́нная* ~ troliu de mină; *мотóрная* ~ vinci cu motor; *пáлубная* ~ macara de punte; *паровáя* ~ macara cu aburi.

лéбедь, *-я m.* lebădă.

лебезúть, *-ежý, -езúшь vb. ipf. пéред + instr.* a se linguși, a fi slugarnic.

лебя́жий, *adj* de lebădă.

лев[1], *льва m. (zool.)* leu; *морскóй* ~ ~ leu-de-mare; *(entom.)* *муравьи́ный* ~ furnică-leu.

лев[2], *лéва m.* leva *(monedă bulgărească)*

левáк, *-а m.* ciubucar.

левáцкий, *adj. (pol. peior.)* stîngist, de stînga; ~ *уклóн* deviere de stînga.

левáчить, *-чу, -чишь vb. ipf.* a face un ciubuc.

левéть, *-вéю, -вéешь vb. ipf. (pf. полевéть) (pol.)* a deveni mai radical / mai de stînga.

левизнá, *-ы́ f. sg.* stîngism.

левкóй, *-я m. (bot.)* mixandră.

левобережный, *adj.* situat pe malul stîng.

левосторóнний, *adj.* de pe partea stîngă, din stînga.

левофлангóвый *adj.* din / în flangul stîng; ~ *учáсток фрóнта* sectorul din flancul stîng al frontului.

левшá, *-ú m.* și *f.* stîngaci.

лéв/ый *adj.* **1.** stîng; ~*ая рукá* mîna stîngă. **2.** *(pol.)* de stînga, radical; ~*ое крылó* aripa de stînga; ~ *уклóн* deviere de stînga ◇ *встать с* ~*ой ногú* a fi prost dispus; a nu-i fi toți boii acasă; a se scula cu fundul în sus.

легáв/ый *adj. (în expr.)* ~*ая собáка* prepelicar.

легализáция, *-и f. sg.* legalizare.

легализúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. v. легализовáть*

легализúроваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf. v. легализовáться.*

легализовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a legaliza.

легализовáться, *-зýюсь, -зýешься vb. pf.* și *ipf.* a se legaliza.

легáльно *adv.* legal, în mod legal.

легáльность, *-и f. sg.* legalitate, caracter legal.

легáльн|ый *adj.* legal; ~*ая пáртия* partid legal; *(ist.)* ~ *марксúзм* marxismul legal.

легáто *adv. (muz.)* legato.

легéнда, *-ы f.* legendă.

легендáрн|ый *adj.* legendar, de legendă, de domeniul legendei; ~*ая лúчность* personalitate devenită legendară.

легиóн, *-а m.* **1.** *(ist.)* legiune, **2.** legiune, unitate militară specială; *инострáнный* ~ legiune străină. **3.** *(fig.)* legiune, mulțime; *нáших сторóнников* ~ adepții noștri se numără cu miile.

легионéр, *-а m. (ist.)* **1.** legionar *(roman)* **2.** soldat al unei legiuni, al unei unități militare speciale.

легúрованн|ый *adj. (tehn.)* aliat; ~*ая сталь* oțel aliat.

легúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. (tehn.)* a alia.

легислатúвный *adj. (jur.)* legislativ.

легислатýра, *-ы f. (jur.)* legislatură.

легитимúзм, *-а m. sg. (ist.)* legitimism.

легитимúст, *-а m. (ist.)* legitimist.

лёгк|ий *adj.* **1.** ușor; ~*ая нóша* povară ușoară; ~*ая ткань* stofă ușoară; ~*ая óбувь* încălțăminte ușoară; ~*ая рабóта* muncă ușoară; ~ *урóк* lecție ușoară; ~*ая задáча* problemă ușoară; ~*ие рóды* naștere ușoară; ~ *зáработок* cîștig ușor; ~*ая жизнь* viață ușoară; ~ *ветерóк* vîntuleț ușor; ~*ое прикосновéние* atingere ușoară; ~*ая дорóга* drum ușor; ~*ое чтéние* lectură ușoară; ~*ая болéзнь* boală ușoară; ~*ое наказáние* pedeapsă ușoară. **2.** slab; ~*ое винó* vin slab. **3.** frugal, ușor; ~ *зáвтрак* dejun frugal; gustare ușoară de dimineață; ~*ая пúща* hrană frugală. **4.** *(fig.)* sociabil, adaptabil; ~ *харáктер* fire sociabilă. **5.** superficial, ușuratic, neserios, ușor; ~*ие нрáвы* moravuri ușoare; *жéнщина* ~*ого поведéния* femeie de moravuri ușoare; ~*ое отношéние к жúзни* atitudine neserioasă față de viață ◇ ~*ая похóдка,* ~*ая пóступь* mers ușor/lin; ~ *сон* un somn ușor; *с* ~*им сéрдцем* cu inima împăcată; *лёгок на помúне* vorbești de lup și lupul la ușă; *у когó-л.* ~*ая рукá* are

mînă bună; e bun de saftea; *~ая кавалéрия* cavalerie ușoară.

легкó *adv.* **1.** ușor, lesne, lesnicios, cu ușurință; *~ ступáть* a călca / a merge ușurel; *~ воспринимáть / схвáтывать* a pricepe ușor, a fi ușor de cap. **2.** *pred.* e ușor; *~ сказáть* (e) ușor de spus!; *~ отдéлаться* a scăpa ușor ◇ *лéгче стáло комý-л.* a-i fi mai bine, a se simți mai bine; *час óт часу не лéгче* din ce în ce mai greu.

легкоатлéт, *-а m.* atlet (de categorie ușoară).

легкоатлéтика, *-и f. (sport)* atletism.

легковéрие, *-я n. sg.* credulitate, încredere naivă.

легковéрный *adj.* credul.

легковéс, *-а m. (sport)* atlet de categorie ușoară.

легковéсность, *-и f. sg.* superficialitate.

легковéсн|ый *adj.* **1.** ușor la cîntar, ușor. **2.** *(fig.)* superficial; *~ое суждéние* judecată superficială.

легковóй *adj. (în expr.) ~ автомобúль* autoturism; *~ извóзчик* birjă, trăsură de piață.

легковоспламеня́ющийся *adj.* ușor inflamabil.

лёгк|ое, *-ого n.* plămîn; *воспалéние ~их* pneumonie; *туберкулёз ~их* tuberculoză pulmonară.

легкокры́лый *adj. (înv.)* **1.** sprinten, iute *(în mișcări, în zbor)*; *~ мотылёк* fluture sprinten. **2.** schimbător, nestatornic, ușuratic, nepăsător, indolent.

легкомы́сленно *adv.* (în mod) ușuratic, cu ușurință, nesocotit, nechibzuit; *поступáть ~* a proceda cu ușurință, a proceda superficial.

легкомы́сленность, *-и f. v. легкомы́слие.*

легкомы́сленн|ый *adj.* ușuratic, flușturatic, nechibzuit; nesocotit; *~ человéк* om ușuratic; *~ые словá* cuvinte nesocotite; *~ постýпок* faptă nesocotită.

легкомы́слие, *-я n. sg.* ușurință, superficialitate, nesocotință.

легкоплáвкий *adj. (tehn.)* ușor fuzibil; *~ сплав* aliaj ușor fuzibil.

легкоплáвкость, *-и f. sg. (tehn.)* fuzibilitate.

легкопроходúмый *adj.* ușor de străbătut; ușor accesibil.

лёгкость, *-и f. sg.* **1.** însușirea de a fi ușor, ușurință; *~ задáчи* ușurința problemei. **2.** agilitate, sprinteneală, dexteritate. **3.** *(fig.)* ușurință, superficialitate, frivolitate.

легкоуправля́емый *adj.* ușor manevrabil, ușor de condus.

легóнько *adv.* ușor, ușurel, încetișor, cu binișorul, cu grijă.

лёгочный, *adj.* pulmonar, de plămîni; *~ больнóй* bolnav de plămîni, tuberculos.

легумúн, *-а m. (agr.)* legumină.

лéгче *comp. (de la adj. лёгкий* și de la *adv. легкó)* mai ușor ◇ *~ на поворóтах!* măsoară-ți vorbele!, cîntărește-ți cuvintele! *час óт часу не ~* din ce în ce mai greu, din rău în mai rău.

лёд, *льда m.* gheață; *сплошнóй ~* gheță compactă; *тóлстый слой льда* un strat gros de gheață; *стáвить на ~* a pune la gheață; *вéчные льды* ghețuri veșnice / eterne ◇ *~ разбúт* sau *слóман* s-a rupt gheața, s-a spart gheața; *движущийся ~* gheață în derivă; *плавýчий ~* gheață plutitoare.

леденé/ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. заледенéть* și *оледенéть)* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a îngheța; *вóда начинáет ~* apa începe să înghețe; *(fig.) кровь ~ет от ýжаса* îți îngheață sîngele de groază. **2.** *(коченеть)* a înțepeni de frig, a îngheța; *рýки ~ют* îngheață mîinile.

леденéц, *-нцá m.* dropsuri, candel.

ледени́стый *adj.* înghețat, de gheață.

леден|úть, *-úт vb. ipf. (pf. оледенúть) acuz.* a îngheța.

леденя́щий **1.** *part. prez. act.* de la *леденúть.* **2.** *adj. (fig.)* care te îngheață, înfiorător, îngrozitor; *~ ýжас* spaimă îngrozitoare.

лéдник, *-а m.* **1.** ghețărie. **2.** frigorifer; răcitor; frigider.

ледни́к, *-á m.* **1.** *(geol.)* ghețar. **2.** *v. лéдник.*

леднико́вый *adj.* glaciar; *(geol.) ~ перúод* perioadă glaciară.

ледовúтый *adj. (geogr.) Сéверный / Южный Ледовúтый Океáн* Oceanul Înghețat de Nord / de Sud.

ледов|óй *adj.* de / pe gheață, printre ghețuri; *~ые плáвания* călătorii în regiunea arctică.

ледóв|ый *adj. v. ледовóй* ◇ *(ist.) Ледóвое побóище* Bătălia de pe gheață.

ледокóл, *-а m. (mar.) (vas)* spărgător de gheață.

ледокóльн|ый *adj.* **1.** de spărgător de gheață; *~ая комáнда* echipajul unui spărgător de gheață. **2.** de spargere a gheții.

ледорéз, *-а m.* **1.** *(tehn.)* pinten, epiu *(la poduri)*. **2.** *(mar.)* mic spărgător de gheață.

ледорýб, *-а m. (sport)* piolet, tîrnăcop de alpinist.

ледостáв, *-а m.* îngheț, înghețare compactă *(a unui rîu)*.

ледохóд, *-а m.* mișcare a sloiurilor de gheață, pornire a ghețurilor.

ледышка, *-и f.* **1.** bucată de gheață. **2.** *(fig. fam.)* om rece, fire glacială.

леденéть, *-éю, -éешь vb. ipf. v. леденéть.*

ледян|óй *adj.* **1.** de gheață; *~áя сосýлька* țurțure de gheață; *плавýчая ~ая горá* aisberg, banc plutitor de gheață; *~ затóр* baraj de gheață; *~áя водá* apă rece ca gheața. **2.** *(fig.)* înțepenit de frig, rebegit, înghețat; *~ые пáльцы* degete înțepenite / înghețate de frig. **3.** *(fig.)* rece, glacial, distant; *~ тон* ton glacial.

леéрсия, *-и f. (bot.)* orez sălbatic.

лежáк, *-á m.* **1.** pat de scînduri. **2.** stup orizontal.

лежáл/ый *adj.* stătut, vechi, învechit, mucegăit; *~ товáр* marfă învechită; *~ая мукá* făină mucegăită.

лежáние, *-я n. sg.* zăcere.

лежáнка, *-и f.* pat de pămînt în dosul cuptorului.

леж/áть, *-жý, -жúшь vb. ipf.* **1.** a sta culcat, a sta întins; *~ на землé* a sta culcat pe pămînt; *~ в гóспитале* a sta / a fi internat în spital; *~ в лихорáдке* a zăcea de friguri. **2.** *(находиться)* a sta, a se afla, a se găsi; *кнúга ~úт на столé* cartea stă / se află pe masă; *ключ ~úт в кармáне* cheia se află în buzunar. **3.** *(простираться)* a fi situat / așezat. **4.** a avea o anumită direcție, a duce undeva; *путь ~úт на сéвер* drumul duce spre nord. **5.** a incumba, a cădea în sarcina cuiva, a reveni cuiva, a fi în grija cuiva ◇ *~ в оснóве* a sta la bază; *~ на бокý* sau *на печú* a trîndăvi; *у меня́ душá не ~úт к э́тому* nu mă trage inima să fac asta; *здесь ~úт прах* ... aici se odihnește ... *(despre un mort)*; *(mar.) ~ в дрéйфе* a fi în derivă.

леж|áться *vb. ipf. (în expr.) не ~úтся* n-am poftă / n-am chef de ...

лежáч/ий *adj.* culcat, întins; *~ больнóй* bolnav *(căzut)* la pat; *(med.) ~ее положéние* (stînd) culcat, în poziție orizontală; ◇ *(prov.) ~ его не бьют* să nu lovești pe cel căzut.

лéжбище, *-а n.* ascunzătoare / loc pe uscat unde vin să se adăpostească animalele marine; culcuș, vizuină.

лежебóка , *-и m.* și *f.* trîndav, puturos, pierde-vară.

лéжень, *-жня m. (constr.)* grindă de consolidare, talpă, rampă.

лёжк/а, *-и f.* **1.** *sg. (pop.)* zăcere prelungită, zăcut; *лежáть в ~у* a zăcea bolnav. **2.** *sg.* păstrare, conservare *(a fructelor, a plantelor)*. **3.** ascunzătoare, culcuș, vizuină.

лежмя́ *adv. (în expr.) ~ лежáть* a zăcea mult timp și fără ajutor; a fi țintuit la pat.

лéзвие, *-я n.* lamă, tăiș; *~ ножá* lama cuțitului.

лезгúнка[1], *-и f.* dans lezghin, muzica acestui dans.

лезгúнка[2], *-и f.* lezghină.

лезгúнский *adj.* (de) lezghin, referitor la lezghini; *~ тáнец* dans lezghin.

лезгúны, *-úн pl. sg. -úн, -а m.* lezghini.

лезть, *-зу, -зешь vb. ipf.* **1.** *на* sau *в + acuz. (карабкаться)* a se urca, a se sui; a se cățăra; *~ на дéрево* a se urca în pom. **2.** *в + acuz. (пробираться)* a se băga, a intra, a se strecura, a pătrunde, a se vîrî; *~ без спрóсу в кóмнату* a intra în cameră fără a cere voie. **3.** *acuz.* a băga mîna, a umbla cu mîna; *~ в кармáн* a băga mîna în buzunar. **4.** *в + acuz.* a-și băga nasul; a se băga, a se amesteca; *~ не в своё дéло* a se amesteca unde nu trebuie; a-și băga nasul unde nu-i fierbe oala. **5.** *на + acuz. (входить)* a încăpea, a intra; *сапóг не лéзет нá ногу* cizma nu intră pe picior. **6.** *с + instr.* sau cu *inf. (надоедать)* a bate capul, a plictisi, a cicăli; *~ с пустякáми* a bate capul cu

fleacuri. **7.** a cădea *(despre păr, blană etc.)*; *во́лосы ле́зут* cade părul ◇ *из ко́жи вон* ~ a se face luntre şi punte; a face pe dracu-n patru; ~ *в дра́ку* a sări la bătaie; a căuta pricină.

лей, *ле́я, m.* leu *(monedă românească)*.

лейб-гва́рдия, *-и f. (mil. ist.)* gardă imperială.

лейб-ме́дик, *-а m. (ist.)* medicul curţii imperiale.

лейбори́ст, *-а m. (pol.)* laburist.

лейбори́стский *adj.* (de) laburist.

ле́йденск|ий *adj. (fiz.)* de Leyda; *~ая ба́нка* butelia de Leyda.

ле́йка, *-и f.* **1.** stropitoare. **2.** *(воро́нка)* pîlnie.

лейкеми́я, *-и (med.)* leucemie.

лейкогра́мма, *-ы f. (med.)* leucogramă.

лейко́ма, *-ы f. (med.)* leucom.

лейко́з, *-а m. (med.)* leucoză, leucemie.

лейкопла́ст, *-а m. (farm.)* leucoplast.

лейкоци́ты, *-ов pl. (fiziol.)* leucocite.

лейкоцито́з, *-а (med.)* leucocitoză.

лейтена́нт, *-а m.* locotenent; *мла́дший* ~ sublocotenent; *ста́рший* ~ locotenent major.

лейтмоти́в, *-а, m.* leit-motiv.

ле́йцы, *-ов pl.* hăţuri *(la doi cai)*.

лека́ло, *-а n. (tehn.)* **1.** florar. **2.** calibru de formă.

лека́рственн|ый *adj.* **1.** medicinal; *~ые расте́ния* plante medicinale. **2.** *(med.)* medicamentos.

лека́рств|о, *-а n.* doctorie, medicament; *прописа́ть* ~ a prescrie un medicament; *приня́ть* ~ a lua o doctorie.

ле́карь, *-я m. (înv.)* vraci, doctor.

ле́ксика, *-и f. sg.* lexic, vocabular; *бытова́я* ~ lexic uzual; *диале́ктная* ~ lexic dialectal; *междунаро́дная* ~ lexic internaţional; *нау́чная* ~ vocabular / lexic ştiinţific; *просторе́чная* ~ lexic familiar / neliterar; *разгово́рная* ~ lexic familiar.

лексикализа́ция, *-ии f.* lexicalizare.

лексика́льный, *adj.* lexical.

лексико́граф, *-а m.* lexicograf.

лексикографи́ческий *adj.* lexicografic.

лексикогра́фия, *-и f. sg.* lexicografie.

лексико́лог, *-а m.* lexicolog.

лексикологи́ческий *adj* lexicologic.

лексиколо́гия, *-и f. sg.* lexicologie.

лексико́н, *-а m.* **1.** *(înv.)* lexicon, dicţionar. **2.** vocabular.

лекси́ческ|ий *adj.* lexical; ~ *вариа́нт* variantă lexicală; *~ое гнездо́* familie de cuvinte; *~ая ка́лька* calc lexical.

ле́ктор, *-а m.* lector, conferenţiar.

лекто́рий, *-я m.* sală de conferinţă, aulă.

ле́кторск|ий *adj.* de lector; *(lingv.)* *~ое местоиме́ние* pronume reluat.

лекцио́нный *adj.* de lecţie, de prelegere; de conferinţă; ~ *зал* sală de conferinţe.

ле́кци/я, *-и f.* lecţie, prelegere, conferinţă; *публи́чная* ~ lecţie publică; *чита́ть ~и* a ţine prelegeri, a conferenţia; a ţine un curs; *посеща́ть ~и* a frecventa cursurile; *слу́шать ~и* a audia un curs.

леле́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a dezmierda, a alinta, a răsfăţa. **2.** *(fig.)* a nutri; ~ *наде́жду* a nutri o speranţă; ~ *мечту́* a-şi făuri un vis; ◇ ~ *как зени́цу о́ка* a păzi ceva ca ochii din cap / ca lumina ochilor.

ле́ме́х, *-а* şi *-а́ m. (agr.)* brăzdar, fierul lat.

леме́шный *adj. (agr.)* de / cu brăzdar.

ле́мма, *-ы f. (mat.)* lemă.

лен, *-а m. (ist.)* **1.** feudă, fief. **2.** obligaţie, impozitul vasalului faţă de suzeran.

лён, *льна m. sg.* in; *~-долгуне́ц* in pentru fuior; *трепа́ть* ~ a meliţa inul; *ди́кий* ~ linariţă, in sălbatic ◇ *(mineral.)* *го́рный* ~ azbest; *куку́шкин* ~ muşchi de pămînt.

лени́вец, *-вца m.* **1.** leneş, trîndav. **2.** *(zool.)* leneş *(mamifer din America de Sud)*. **3.** *(tehn.)* rolă de întindere.

лени́во *adv.* leneş, cu indolenţă, alene.

лени́в/ый *adj.* **1.** leneş, trîndav. **2.** molatic, molîu, domol; *~ая похо́дка* mers agale/alene; ◇ *~ые щи* ciorbă cu varză proaspătă.

ленингра́дец, *-дца m.* leningrădean, locuitor din Leningrad, locuitor al Leningradului.

ленингра́дский *adj.* de / din Leningrad.

ле́нинец, *-нца m.* leninist.

ленини́зм, *-а m. sg.* leninism.

ле́нинский *adj.* leninist.

лени́ться, *леню́сь, ле́нишься vb. ipf.* *(pf. залени́ться)* cu *inf.* a fi leneş, a trîndăvi, a lenevi.

ле́нник, *-а m. (ist.)* vasal.

ле́нн|ый *adj. (ist.)* de vasalitate; *~ая зави́симость* vasalitate.

лёновые, *-ых pl. (bot.)* linacee.

ле́ность, *-и f. sg.* lene, lenevie.

ле́нт|а, *-ы f.* **1.** panglică, cordea; *шёлковая* ~ panglică de mătase; *(sport)* *фи́нишная* ~ panglică de sosire. **2.** *(tehn. mil.)* bandă, fîşie; *изоляцио́нная* ~ bandă izolatoare/de izolaţie; *пулемётная* ~ bandă mitralieră; ~ *конве́йера* bandă rulantă; *гу́сеничная* ~ şenilă; *тормозна́я* ~ bandă de frînă. **3.** lentă; *о́рденская* ~ tresă. **4.** film, peliculă; *кинематографи́ческая* ~ peliculă cinematografică.

ленте́ц, *-а́ m. (med.)* tenie.

ле́нточн|ый *adj.* **1.** de/cu panglică; *~ое произво́дство* producţie de panglici. **2.** *(tehn.)* cu panglică, în/cu bandă; *~ая пила́* ferăstrău cu panglică; ~ *транспортёр* transportor pe bandă; bandă rulantă; ~ *то́рмоз* frînă cu bandă ◇ *(zool.)* *~ые че́рви* cestode; *(zool.)* ~ *глист* tenie, panglică.

лентя́й, *-я m.* leneş; trîndav ◇ *(prov.)* *ждёт ~ в рот карава́й* pică pară mălăiaţă în gura lui nătăfleaţă.

лентя́йничанье, *-я n. sg.* lenevie, trîndăvie.

лентя́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a lenevi, a trîndăvi.

лениц|а́, *-ы́ f. sg. (în expr.)* *с ~ой* alene, cu lenevie; *челове́к с ~о́й* om înclinat spre lenevie; om leneş; *рабо́тать с ~о́й* a lucra alene, a nu se omorî muncind.

ле́нчик, *-а m.* oblînc *(de şa)*.

лен|ь, *-и f. sg.* **1.** lene, trîndăvie; ~ *на меня́ напа́ла* m-a apucat lenea. **2.** *pred. dat.* cu *inf.* a-i fi lene, a nu avea chef/poftă să facă ceva; *мне ~ идти́* mi-e lene să merg ◇ *все, кому́ не́ ~* oricine; cui îi trece prin minte; cine vrea.

леопа́рд, *-а m.* leopard.

леопа́рдовый *adj.* de leopard.

лепестко́вый *adj.* cu petale.

лепесто́к [1], *-тка́ m.* petală.

лепесто́к [2], *-тка́ m.* **1.** *(foto)* lamelă plăcuţă; ~ *диафра́гмы* lamela diafragmei. **2.** *(tehn.)* lob; ~ *анте́нны* lobul antenei.

ле́пет, *-а m. sg.* **1.** gîngurit, bîiguială; *де́тский* ~ a) gîngurit de copil; b) *(fig.)* vorbe copilăroase; vorbe goale. **2.** *(листьев, ручья)* susur, murmur, foşnet; ~ *ручья́* susurul pîrîului.

лепета́ние, *-я n. sg. v. ле́пет*

лепета́ть, *-печу́, -пе́чешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a gînguri, a bîigui. **2.** *(о листьях, о ручье)* a susura, a foşni, a murmura.

лепёшк|а, *-и f.* **1.** *(из теста)* lipie, turtiţă. **2.** *(лекарственная)* pastilă, tabletă ◇ *(pop.)* *расшиби́ться в ~у* sau *разби́ться в ~у* a face pe dracu în patru, a se face luntre şi punte; *раздави́ть кого́-л. в ~у* a face pilaf pe cineva.

лепи́ть, *леплю́, ле́пишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́лепить* şi *слепи́ть)* a modela; ~ *ста́тую* a modela o statuie. **2.** *(pf. вы́лепить* şi *слепи́ть)* a face *(cuib, faguri etc.)*; ~ *гнездо́* a face cuib. **3.** *(pf. налепи́ть)* a lipi, a încleia.

ле́пка, *-и f. sg.* modelare; modelaj.

лепн|о́й *adj.* **1.** modelat; *~ы́е украше́ния* ornamente modelate, ciubuce. **2.** ornamentat, sculptat; ~ *потоло́к* tavan ornamentat.

ле́пра, *-ы f. (med.)* lepră.

лепрозо́рий, *-я m.* leprozerie, spital de leproşi.

ле́пт|а, *-ы f.* obol, prinos; *внести́ свою́ ~у* a-şi aduce prinosul; a-şi da obolul; ~ *вдови́цы* darul săracului.

лес, *-а m.* **1.** *(prepl. в лесу́)* pădure; codru; *густо́й* ~ pădure deasă; *дрему́чий* ~ pădure mare şi deasă, codru; *де́вственный* ~ pădure virgină; *запове́дный* ~ branişte; *кра́сный* ~ pădure de conifere; *чёрный* ~ pădure de foioase; *е́хать ~ом* a merge prin pădure. **2.** *sg. col.* lemn, material lemnos; cherestea; *корабе́льный* ~ lemn pentru construcţii navale; *крепёжный* ~ lemn de mină, pentru armare; *сплавно́й* ~ lemn de plutărit; *строево́й* ~ lemn de construcţie; *поде́лочный* ~ lemn de lucru; *сплавля́ть* ~ a plutări lemn ◇ *как в ~у́* fără a pricepe nimic; fără a se putea descurca; *(prov.)* *кто в ~, кто по дрова́* unul la dreapta, altul la

stînga; unul zice hăis, altul cea; *(prov.)* ~ *ру́бят, ще́пки летя́т* cînd tai pădurea, sar și surcele; *из-за дере́вьев ~а не ви́деть* a nu vedea pădurea din cauza copacilor; *(prov.) чем да́льше в ~, тем бо́льше дров* cu cît mai adînc intri în pădure, cu atît de mai multe lemne dai; *(prov.) ~ а по опу́шке не узна́ешь* pădurea n-o cunoști pînă nu treci prin ea; *смотре́ть в ~* a) a se pregăti de plecare *(dintr-un loc oarecare)*; b) a nu-l trage inima *(la ceva)*; *э́то тёмный ~* e un tărîm necunoscut.

ле́са[1], *-ы* și *-ы́ f.* sfoara undiței.

леса́[2], *-о́в pl.* schelă, schelărie.

ле́сенк|а, *-и f.* scăricică, scară mică ◇ *~ой стоя́ть* a sta în rînd după înălțime, a face scara măgarilor.

леси́на, *-ы f. (tehn.)* buștean, trunchi de copac *(ca lemn de construcție)*.

леси́стость, *-и f.* grad/procent de împădurire.

леси́стый *adj.* păduros, acoperit cu păduri.

ле́ска, *-и f. v. ле́са*[1]

лесни́к, *-а́ m.* pădurar.

лесни́на, *-ы f.* măr pădureț.

лесни́чество, *-а n.* ocol silvic.

лесни́чий, *-его m.* șef al unui ocol silvic.

лесн|о́й *adj.* 1. de pădure, forestier, silvic, pădureț; *~а́я промы́шленность* industrie forestieră; *~ институ́т* institut de silvicultură; *~ пито́мник* pepinieră silvică; *~ масси́в* masiv forestier; *~ое хозя́йство* gospodărie silvică, economie forestieră; *~ ко́декс* cod silvic; *защи́тные ~ы́е по́лосы* perdele forestiere de protecție; *~ объе́здчик* brigadier silvic. 2. de cherestea; *~ склад* depozit de cherestea.

лесово́д, *-а m.* silvicultor.

лесово́дство, *-а n. sg.* silvicultură.

лесово́дческий *adj.* de silvicultură.

лесово́з, *-а m.* navă de transportat lemn.

лесозаво́д, *-а m.* fabrică de cherestea.

лесого́н, *-а m.* 1. instalație pentru transportul lemnului pe scocuri. 2. plutaș.

лесозаготови́тельный *adj.* de exploatare forestieră.

лесозаготó́вки, *-вок pl.* exploatări forestiere; stocarea materialului lemnos.

лесозащи́тн|ый *adj.* privitor la perdelele forestiere de protecție; *~ая зо́на* zonă forestieră de protecție.

лесо́к, *-ска́ m.* crîng, pădurice.

лесокомбина́т, *-а m.* combinat forestier.

лесокульту́рный *adj.* de cultură forestieră.

лесоматериа́л, *-а m.* material lemnos.

лесомелиора́ция, *-и f.* ameliorații silvice.

лесонасажде́ние, *-я n.* 1. *sg.* împădurire. 2. plantație forestieră.

лесообраба́тывающий *adj.* de prelucrare a lemnului.

лесоохра́на, *-ы f.* protecția pădurii.

лесопи́лка, *-и f.* 1. fabrică de cherestea. 2. joagăr, gater.

лесопи́льный *adj. (tehn.)* de fabricare a cherestelei, de cherestea; *~ заво́д* fabrică de cherestea.

лесопи́льня, *-и f.* fabrică de cherestea.

лесопито́мник, *-а m.* pepinieră silvică.

лесополоса́, *-ы́ f.* perdea forestieră.

лесопоса́дки, *-док pl.* plantații forestiere.

лесопоса́дочный *adj.* de plantare a pădurilor, de plantații forestiere.

лесопромы́шленник, *-а m. (înv.)* exploatator de păduri.

лесопромы́шленность, *-и f. sg.* industrie forestieră.

лесопромы́шленный *adj.* de industrie forestieră.

лесоразрабо́тка, *-и f.* exploatare forestieră.

лесору́б, *-а m.* tăietor de lemne, muncitor forestier.

лесору́бка, *-и f.* tăierea pădurii.

лесосе́ка, *-и f.* parchet de tăiere, gură de tăiere.

лесоспла́в, *-а m. sg.* plutărit.

лесоспу́ск, *-а m.* jilip.

лесостепно́й *adj.* de silvostepă, de antestepă.

лесостепь, *-и f. sg.* silvostepă, antestepă.

лесотра́нспорт, *-а m.* transport de cherestea.

лесоту́ндра, *-ы f. sg.* silvotundră, regiune de pădure și tundră.

лесоуправле́ние, *-я n.* administrație forestieră.

лесоустро́йство, *-а n. sg.* amenajarea pădurilor.

лесохозя́йство, *-а n.* economie forestieră.

лесоэ́кспорт, *-а m. sg.* exportul lemnului.

лёсс, *-а m. sg. (geol.)* loess.

ле́стниц|а, *-ы f.* scară; *пара́дная ~* scară principală; *чёрная ~* scară de serviciu; *пожа́рная ~* scară de incendiu; *винтова́я ~* scară în spirală; *~-стремя́нка* scară dublă; *верёвочная ~* scară de frînghie; *мра́морная ~* scară de marmură; *поднима́ться по ~е* a urca/ a sui scările; *спуска́ться с ~ы* a coborî scările; *(fig.) иерархи́ческая ~* scară ierarhică, ordine ierarhică.

ле́стничн|ый *adj.* de scară; *~ая кле́тка* casa scării; *~ые пери́ла* balustradă, parmaclîc.

ле́стно 1. *adv.* măgulitor. 2. *pred. impers.* e măgulitor; *э́то мне ~* aceasta mă măgulește.

ле́стный *adj.* 1. elogios; aprobator. 2. măgulitor.

лесть, *-и f. sg.* lingușire, măgulire; *ни́зкая ~* lingușire josnică; adulare, adulație.

лёт, *-а m. sg.* zbor; *~ ядра́* zborul/ traiectoria obuzului ◇ *стреля́ть пти́цу в ~* a trage într-o pasăre în timp ce zboară; *на лету́* a) în timpul zborului; din zbor; b) *(fig.)* la iuțeală; în fugă; în treacăt; *(fig.) хвата́ть на лету́* a prinde din zbor; a înțelege ceva de la primul cuvînt.

Ле́т|а, *-ы f. sg. (mitol.)* Lete ◇ *ка́нуть в ~у* a fi dat uitării; a fi uitat; a dispărea fără urmă.

лет|а́, *-лет pl.* 1. vîrstă, etate, ani; *в ~а́х* în vîrstă, împovărat de ani; *сре́дних лет* între două vîrste; *во цве́те лет* în floarea vîrstei; *быть одни́х лет (с кем-л.)* a fi de aceeași vîrstă/ de o seamă *(cu cineva)*; *с молоды́х лет* din tinerețe; *с де́тских лет* din fragedă copilărie; *с ра́нних лет* de timpuriu; din copilărie. 2. *(gen. pl. folosit ca gen. pl. al lui «год»)* ani; *ему́ о́коло сорока́ лет* are aproape patruzeci de ani; *ско́лько вам лет?* ce vîrstă aveți?; *пять лет* (timp de) cinci ani; *не́сколько лет тому́ наза́д* acum cîțiva ani ◇ *ско́лько лет, ско́лько зим!* a trecut un car de ani (de cînd nu ne-am văzut).

лета́ние, *-я n. sg.* zbor.

летарги́ческий *adj.* letargic.

летарги́я, *-и f. sg. (med.)* letargie.

лета́тельн|ый *adj.* de zbor, de zburat, zburător; *~ аппара́т* aparat de zbor ◇ *(zool.) ~ая перепо́нка* membrană cutanee.

лета́|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a zbura.

лет|е́ть, *лечу́, лети́шь vb. ipf.* 1. a zbura, a-și lua zborul; *самолёт ~и́т* avionul zboară. 2. *(fig.)* a zbura, a alerga repede; *~ сломя́ го́лову* a fugi mîncînd pămîntul. 3. *(fig.)* a zbura, a trece repede *(despre timp)*; *часы ~я́т* orele/vremea zboară; orele trec repede ◇ *(prov.) высоко́ ~и́шь, где-то ся́дешь* cine se înalță prea sus, dă cu capul de grindă.

ле́тн|ий, *adj.* de vară, văratic; *~ о́тдых* vacanță de vară, concediu de vară; *~ее пла́тье* rochie de vară.

лётн|ый *adj. (av.)* 1. de zbor; *~ая пого́да* timp bun de zbor. 2. de aviație; *~ое де́ло* aviație; *~ое по́ле* teren de aviație; *~ая шко́ла* școală de zbor, școală de pilotaj.

летня́к, *-а́ m.* adăpost de vară.

ле́то, *-а n.* vară, anotimpul verii ◇ *ба́бье ~* a) primele zile frumoase ale unei toamne timpurii; b) *(fig.)* a doua tinerețe.

лето́к, *-тка́ m. (apic.)* urdiniș.

ле́том *adv.* în timpul verii, vara.

летопи́сец, *-сца m.* cronicar, letopiseț.

летопи́сный *adj.* de cronică, de letopiseț, de anale; *~ свод* colecție de cronici.

ле́топись, *-и f.* cronică, letopiseț, anale.

летоисчисле́ние, *-я n.* sistem de cronologie.

лету́н, *-а́ m.* 1. cel care zboară, care aleargă bine. 2. *(tehn.)* valț alergător. 3. *(peior.)* pasăre zburătoare *(lucrător care își schimbă des serviciul)*.

лету́честь, *-и f. sg. (chim.)* volatilitate.

лету́ч|ий *adj.* 1. zburător; *~ песо́к* nisip zburător. 2. volatil; *~ие эфи́рные масла́* uleiuri eterice volatile ◇ *(zool.) ~ая мышь* liliac; *~ая ры́ба* pește

zburător; *(med.)* ~ *ревматизм* reumatism poliarticular; ~*ее собрание* ședință fulger; ~ *митинг* miting fulger.

летучка, *-и f.* **1.** *(печатный листок)* foaie volantă, manifest. **2.** *(собрание)* ședință fulger. **3.** detașament mobil/volant; *ремонтная* ~ brigadă mobilă, brigadă volantă de reparații.

лётчик, *-а m.* aviator, pilot; ~*-истребитель* pilot de vînătoare; ~*-разведчик* pilot de recunoaștere; ~*-испытатель* pilot de probă/de încercare; ~*-космонавт* aviator cosmonaut.

лецитин, *-а m.* lecitină.

лечебница, *-ы f.* clinică, dispensar.

лечебн|ый *adj.* medicinal, medical, curativ; ~*ые травы* plante medicinale; ~*ое заведение* instituție medicală; ~*ая сыворотка* ser curativ.

лечени|е, *-я n.* tratament, terapie, cură; *амбулаторное* ~ tratament ambulatoriu; *пройти курс* ~*я* a urma un tratament, a face o cură; *госпитальное* ~ tratament cu spitalizare.

лечить, *лечу, лечишь vb. ipf. acuz.* a îngriji, a trata; ~ *от кашля* a trata contra tusei; ~ *грязями* a trata cu băi de nămol.

лечиться, *лечусь, лечишься vb. ipf.* a urma un tratament, a face o cură.

лечь, *лягу, ляжешь vb. pf. (ipf. ложиться)* **1.** a se culca, a se întinde, a se tolăni, a se lungi; ~ *в постель* a se vîrî în pat/în așternut, a se culca; *пора* ~ *спать* e timpul să mergem la culcare. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se întinde, a coborî peste; a se așterne; a se așeza; *туман лёг на долину* ceața a coborît/s-a întins peste vale. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) на + acuz. (fig.)* a cădea asupra cuiva, a-i reveni cuiva; *ответственность ляжет на вас* răspunderea va cădea asupra voastră. **4.** *на + acuz. (fig.)* a apăsa, a împovăra, a copleși. **5.** *(mar.)* a lua o direcție *(despre nave sau avioane)*; ~ *на новый курс* a schimba traseul (itinerariul); ~ *в дрейф* a se pune în derivă; ~ *на якорь* a ancora ◇ ~ *в больницу* a se interna în spital; ~ *на поле битвы* a muri/a cădea pe cîmpul de luptă; ~ *в гроб* a muri; ~ *в основу* a sta la bază.

леш|ий, *-его m. (folc.)* Muma-Pădurii, păduroi ◇ *(pop.) какого* ~*его тебе нужно!* ce naiba cauți?; ce dracu vrei?

лещ, *-а m.* plătică.

лещина, *-ы f. (bot.)* alun.

лея, *-и f. v. лей*

лженаука, *-и f.* pseudoștiință.

лжеприсяга, *-и f.* jurămînt mincinos, sperjur.

лжесвидетель, *-я m.* martor mincinos.

лжесвидетельство, *-а n.* mărturie mincinoasă, sperjur.

лжесвидетельствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a depune o mărturie mincinoasă; a da o mărturie falsă.

лжеучение, *-я n.* doctrină falsă, pseudodoctrină.

лжеучёный, *-ого m.* pseudosavant.

лжец, *-а m.* mincinos.

лживость, *-и f. sg.* falsitate, caracter mincinos/fals.

лжив|ый *adj.* mincinos, fals; ~*ое заявление* declarație mincinoasă.

ли și **ль** **1.** *partic. (se întrebuințează în propozițiile interogative și relative)* care, dacă, de; *не стыдно ли тебе?* nu ți-e rușine oare?; să-ți fie rușine! *возможно ли это?* e posibil una ca asta?; *едва ли; вряд ли* nu știu dacă ... ; e problematic dacă ... ; cu greu; puțin probabil. **2.** *conj. (numai repetat)* sau ..., sau ...; ori ..., ori ... ; fie ..., fie ... ; *рано ли, поздно ли, но приду* mai devreme sau mai tîrziu, tot voi veni ◇ *шутка ли* nu e glumă; *то ли дело* altceva; cu totul altceva.

лиана, *-ы f. (bot.)* liană.

либерал, *-а m.* liberal.

либерализм, *-а m. sg.* **1.** *(pol.)* liberalism; *буржуазный* ~ liberalism burghez. **2.** liberalism, indulgență; îngăduință excesivă.

либеральничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a fi liberal, a face pe liberalul. **2.** *c + instr.* a fi excesiv de indulgent.

либеральность, *-и f. sg.* liberalism.

либеральн|ый *adj.* liberal; ~*ая партия* partid liberal; ~*ые взгляды* păreri/concepții liberale; ~*ое отношение* atitudine liberală/indulgentă.

либо *conj. disjunctivă* sau, fie, ori; ~ *тот,* ~ *другой* sau unul, sau altul; ori unul, ori altul ◇ *(prov.)* ~ *пан,* ~ *пропал* ori Stan, ori căpitan.

либреттист, *-а m. (teatr.)* libretist.

либретто *n. indecl.* libret.

ливанский *adj.* libanez.

ливень, *-вня m.* **1.** ploaie torențială, rupere de nori; aversă. **2.** *(fig.)* jerbă; *космический* ~ jerbă cosmică; *атмосферный* ~ jerbă atmosferică.

ливер, *-а m.* măruntaie de vită *(special preparate)*; lebăr.

ливерн|ый *adj.* din/cu măruntaie; ~*ая колбаса* lebărvurșt.

ливийский *adj.* din Libia, libian.

ливмя *adv.* în șiroaie, cu găleata; *дождь льёт* ~ toarnă cu găleata; plouă cu găleata.

ливнев|ый *adj.* cu averse, torențial; ~*ые воды* apele ploilor, ape de viitură.

ливрейный *adj.* de/cu/în livrea; ~ *лакей* lacheu în livrea.

ливрея, *-и f.* livrea.

лига, *-и f.* ligă, societate, asociație; *(ist.) Лига наций* Liga Națiunilor.

лигатура[1], *-ы f. (chim.)* aliaj de cupru *sau* staniu cu aur *sau* argint *(pentru mărirea durității)*.

лигатура[2], *-ы f. (tipogr.)* ligatură.

лигнин, *-а m. sg. (chim.)* lignină.

лигнит, *-а m. sg. (mineral.)* lignit.

лигроин, *-а m.* ligroină, benzină grea.

лидер, *-а m.* lider; *политические* ~*ы* lideri politici.

лидерский *adj.* **1.** de lider, de conducător. **2.** *(sport)* care conduce, care e în fruntea clasamentului.

лидерство, *-а n. sg.* rol de lider; *(sport) борьба за* ~ lupta pentru primul loc în clasament.

лидировать, *-рую, -руешь vb. ipf. (sport)* a conduce, a fi primul, a fi în fruntea clasamentului.

лизать, *лижу, лижешь vb. ipf. (pf. mom. лизнуть) acuz.* a linge ◇ *(fam.)* ~ *руки/ноги/пятки* a-i linge *(cuiva)* călcîiele; a fi slugarnic; a linguși.

лизаться, *лижусь, лижешься vb. ipf. (fam. peior.)* a se pupa.

лизнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. mom.* de la *лизать*

лизоблюд, *-а m. (înv.)* lingușitor, om slugarnic, lingău, periuță.

лизол, *-а m. sg. (chim.)* lizol.

лизунец, *-нца m.* sare de lins.

лик[1], *-а m.* **1.** *(înv.)* chip, față, înfățișare. **2.** *(înv.)* icoană, chipul unui sfînt. **3.** contur, înfățișare, aspect ◇ ~ *луны* discul lunii.

лик[2], *-а m. (bis.)* adunare, sobor; *причислить к* ~*у святых* a canoniza, a așeza în rîndul sfinților.

ликвидатор, *-а m. (pol.)* lichidator.

ликвидаторский *adj. (pol.)* lichidator, lichidatorist.

ликвидаторство, *-а n. sg. (pol.)* lichidatorism.

ликвидационный *adj.* de lichidare; ~ *баланс* bilanț de lichidare.

ликвидация, *-и f. sg.* **1.** lichidare; ~ *предприятия* lichidarea întreprinderii. **2.** lichidare, suprimare, nimicire; ~ *безграмотности* lichidarea analfabetismului; ~ *последствий ядерного нападения* lichidarea urmărilor atacului nuclear.

ликвидировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a lichida, a suprima, a desființa.

ликвидироваться, *-руется vb. pf.* și *ipf.* a se lichida, a-și înceta activitatea, a intra în lichidare.

ликвидность, *-и f. sg. (fin.)* însușirea de a fi lichid.

ликвидный *adj. (fin.)* lichid *(despre creanțe, efecte etc.)*

ликёр, *-а m.* lichior.

ликёрный *adj.* de lichior.

ликование, *-я n.* jubilare, triumf, triumfare, exaltare.

лик|овать, *-кую, -куешь vb. ipf.* a jubila, a triumfa; *сердце* ~*ует* inima îi tresaltă de bucurie.

ликоподий, *-я m. sg. (bot. farm.)* licopodiu.

ликтор, *-а m. (ist.)* lictor.

ликующий **1.** *part. prez. act.* de la *ликовать*. **2.** *adj.* triumfător.

лилейные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* liliacee.

лилейный *adj.* alb ca crinul, de culoarea crinului.

лилипут, *-а m.* pitic, liliputan.

лилия, *-и f.* crin; *водяная* ~ nufăr; *жёлтая водяная* ~ nufăr galben.

лиловатый *adj.* violaceu, liliachiu, care bate în liliachiu.

лиловеть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. полиловеть)* a căpăta o culoare violetă/violacee, a deveni liliachiu.

лиловый *adj.* liliachiu, violet.

лимáн, *-а m.* liman, estuar.

лимáнный *adj.* de inundare.

лимб, *-а m. (tehn.)* limb, cerc gradat, disc; *азимутáльный* ~ disc azimutal.

лимúт, *-а m.* plafon, limită; ~ *кредúта* plafonul creditului; ~ *расхóда* limita de consum.

лимитúрование, *-я n.* limitare, plafonare.

лимитúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a limita, a restrînge; ~ *úмпорт* a limita importul.

лимúтн|ый *adj.* de limită, plafonat, maximal; *~ые цéны* prețuri maximale.

лимитрóф, *-а m.* stat limitrof.

лимитрóфный *adj.* limitrof.

лимóн, *-а m.* **1.** lămîi. **2.** lămîie; *вы́жатый* ~ a) lămîie stoarsă; b) *(fig.)* om sfîrșit.

лимонáд, *-а m.* limonadă.

лимоннокúсл|ый *adj. (chim.)* *~ая соль* citrat; ~ *хинúн* citrat de chinină; chinină citrică.

лимóнн|ый *adj.* de lămîie; ~ *сок* suc de lămîie; *~ое дéрево* lămîi; *(chim.)* *~ая кислотá* acid citric, sare de lămîie; *~ого цвéта* de culoare galben-deschisă; de culoarea lămîiei.

лимузúн, *-а m.* limuzină.

лúмфа, *-ы f. (fiziol.)* limfă.

лимфатúческ|ий *adj.* **1.** *(fiziol.)* limfatic; *~ие сосýды* vase limfatice; *~ие желéзы* glande limfatice; *~ая систéма* sistem limfatic. **2.** *(fig.) (înv.)* lipsit de viață, fără vlagă; apatic; *~ая натýра* fire apatică.

лимфоцúт, *-а m. (fiziol.)* limfocită.

лингвúст, *-а m.* lingvist.

лингвúстика, *-и f. sg.* lingvistică; *дескриптúвная* ~ lingvistică descriptivă; *диахрóнная/диахронúческая* ~ lingvistică diacronică; *синхрóнная/синхронúческая* ~ lingvistică sincronică; *структýрная/структурáльная* ~ lingvistică structurală.

лингвистúческ|ий *adj.* lingvistic; ~ *мéтод* metodă lingvistică; *~ая геогрáфия* geografie lingvistică; *~ая статúстика* statistică lingvistică; *~ая стилúстика* stilistică lingvistică; ~ *структуралúзм* structuralism lingvistic.

линéйк|а [1], *-и f.* **1.** linie, dungă; *тетрáдь в ~у* caiet liniat. **2.** linie, riglă; *масштáбная* ~ riglă gradată; linie cu scară; *счётная/логарифмúческая* ~ riglă de calcul. **3.** linie de demarcație a unei tabere ◇ *(tipogr.) набóрная* ~ linie de cules; *прицéльная* ~ linie de miră; *(muz.) нóтные ~и* portativ; *пионéрская* ~ adunare de pionieri în front.

линéйка [2], *-и f. (înv.)* brec.

линéйн|ый *adj.* **1.** așezat în linie dreaptă; liniar; *~ые мéры* măsuri de lungime, măsuri liniare; *~ое письмó* scriere liniară. **2.** *(mat.)* liniar; *~ое уравнéние* ecuație liniară. **3.** *(mil.)* de linie, regulat; *~ые войскá* trupe de linie, trupe regulate. **4.** *(mar.)* de linie; ~ *корáбль* vas/bastiment de linie; ~ *крéйсер* crucișător de linie. **5.** *(ferov.)* de linie; ~ *досмотрщúк* revizor de linie.

лúнза, *-ы f. (fiz.)* lentilă; *вы́пуклая* ~ lentilă convexă; *вóгнутая* ~ lentilă concavă; *собирáтельная* ~ lentilă convergentă; *рассéивающая* ~ lentilă divergentă.

лúнзовый *adj.* lenticular, de/cu lentile.

лúни|я, *-и f.* **1.** linie; *прямáя* ~ linie dreaptă; *касáтельная* ~ linie tangentă; *лóманая* ~ linie frîntă; *кривáя* ~ linie curbă; *пунктúрная* ~ linie punctată/întreruptă; *провестú ~ю* a trage o linie; *оборонúтельная* ~ linie de apărare; *исхóдная* ~ linie de plecare; ~ *прицéла/навóдки* linie de ochire; ~ *исхóдного положéния* linia poziției inițiale; *стáртовая* ~ a) linie de start; b) *(av.)* linie de decolare; ~ *полёта снарýда* traiectoria unui obuz; ~ *горизóнта* linia orizontului; *береговáя* ~ linia litoralului; *демаркациóнная* ~ linie de demarcație; *трамвáйная* ~ linie de tramvai; *автóбусная* ~ linie de autobuz; *воздýшная* ~ linie aeriană; *телефóнная* ~ linie telefonică; *восходя́щая* ~ linie ascendentă; *нисходя́щая* ~ linie descendentă; *боковáя* ~ linie colaterală; *рóдственники по боковóй ~и* rude pe linie colaterală; *рóдственники по прямóй ~и* rude pe linie dreaptă; ~ *поведéния* linie de conduită; purtare; *генерáльная* ~ *пáртии* linia generală a partidului; *рабóтать по профсоюзной ~и* a activa pe linie sindicală; *вестú* sau *гнуть свою́ ~ю* a-și urmări cu perseverență scopul; a nu se abate de la scopul său; *по ~и наимéньшего сопротивлéния* pe linia minimei rezistențe. **2.** șir, rînd, linie; ~ *укреплéний* șir de fortificații; *пострóить домá в однý ~ю* a clădi casele într-un singur rînd/aliniate.

линкóр, *-а m.* = *линéйный корáбль* *(mar.)* navă de linie, cuirasat.

линовáльн|ый *adj.* de liniat; *~ая машúна* mașină de liniat.

линóван|ый *adj.* liniat; *~ая бумáга* hîrtie liniată.

линовáть, *-нýю, -нýешь vb. ipf. (pf. налиновáть) acuz.* a linia; ~ *бумáгу* a linia hîrtia.

линогрáфия, *-и f. (fiz.)* linografie.

линóлеум, *-а m.* linoleum.

линотúп, *-а m. (tipogr.)* linotip.

линотипúст, *-а m. (tipogr.)* linotipist.

линотúпия, *-и f. sg. (tipogr.)* linotipie.

линчевáние, *-я n.* linșaj.

линчевáть, *-чýю, -чýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a linșa.

линь [1], *-я m. (iht.)* lin.

линь [2], *-я m. (mar.)* odgon, parîmă, frînghie, saulă, funie *(de corabie)*; *бросáтельный* ~ bandulă.

лúнька, *-и f. sg.* năpîrlire, năpîrleală.

линю́чий *adj.* care se decolorează ușor.

линя́лый *adj.* **1.** șters *(de soare)*, decolorat. **2.** năpîrlit.

линя́|ть, *-яет vb. ipf.* **1.** *(pf. полиня́ть)* a se decolora, a se șterge, a ieși la soare. **2.** *(pf. вы́линять)* a năpîrli.

лúпа [1], *-ы f.* tei.

лúпа [2], *-ы f. (pop.)* fals, plastografie.

липарúт, *-а m. (mineral.)* liparit.

лúпк|а, *-и f. dim.* teișor; ◇ *(fam.)* *облупúть/ободрáть как ~у* a lăsa gol pușcă, a jecmăni de ultimul ban, a jumuli.

лúпк|ий *adj.* vîscos, lipicios; *~ая грязь* noroi lipicios; ~ *плáстырь* emplastru adeziv.

лúпкость, *-и f. sg.* vîscozitate.

лúп|нуть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* *к + dat.* a se lipi. **2.** *к + dat. (fig.)* a se ține scai de cineva, a nu-l slăbi. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se lipi, a se încleia.

липня́к, *-á m.* plantație de tei.

лúповый [1] *adj.* de tei; ~ *цвет* floare de tei.

лúпов|ый [2] *adj. (pop.)* **1.** *(поддéльный)* fals; *~ые докумéнты* documente false. **2.** *(плохóй)* ca vai de el.

липýчка, *-и f.* lipici pentru muște.

лúра [1], *-ы f.* liră.

лúра [2], *-ы f.* liră *(monedă)*.

лúра [3], *-ы f. (astr.)* lira *(constelație)*.

лирúзм, *-а m. sg.* lirism.

лúрик, *-а m.* poet liric, liric.

лúрик|а, *-и f. sg.* **1.** lirică. **2.** *(fig.)* lirism; *пускáться/ударя́ться в ~у* a cădea în melancolie.

лúрико-драматúческ|ий *adj.* lirico-dramatic; *~ая певúца* cîntăreață lirico-dramatică.

лирúческ|ий *adj.* liric; *~ое стихотворéние* poezie lirică; *~ое сопрáно* soprană lirică ◇ *~ое отступлéние* digresiune lirică; ~ *беспоря́док* dezordine poetică.

лирúчность, *-и f. sg.* caracter liric, lirism.

лирúчный *adj.* liric, plin de lirism.

лирохвóст, *-а m.* pasărea liră.

лúро-эпúческ|ий *adj.* lirico-epic; *~ая поэ́ма* poem lirico-epic.

лис|á, *-ы́ f.* **1.** vulpe; *хúтрый как* ~ șiret ca o vulpe. **2.** blană de vulpe. **3.** *m.* și *f. (fig.)* șiret, viclean, lingușitor; ◇ *(folc.) Лисá Патрикéевна* cumătra vulpe; *~ой прикúдываться* sau *вертéться* a se lingușí, a se pune bine, a peria.

лисёнок, *-нка m.* pui de vulpe.

лúсий *adj.* de vulpe; ~ *мех* blană de vulpe.

лисúца, *-ы f.* **1.** vulpe; *краснобýрая* ~ vulpe brun-roșcată, vulpe siberiană; *чернобýрая* ~ vulpe argintie. **2.** blană de vulpe ◇ *как* ~ *с боля́чкой* a prins vulpea la rană.

лисúчка, *-и f.* **1.** *dim.* vulpe mică, vulpiță. **2.** *(bot.)* gălbior, burete galben.

лисохвóст, *-а m. (bot.)* codină, coada-vulpii.

лист [1], *-á m.* frunză; *дубóвый* ~ frunză de stejar; *шóрох ~ьев* foșnetul frunzelor; *(bot. farm.) александрúйский* ~ siminichie. ◇ *дрожáть как осúновый* ~ a tremura ca varga; *как* ~ *на водé* ca frunza pe apă; *пристáть как бáн-*

ный ~ a se ține ca scaiul de oaie/ca rîia de om/ca dracul de popă; *(fig.) без фи́гового* ~*а́* fără perdea.

лист², *-а́ m.* **1.** foaie, coală; ~ *бума́ги* foaie de hîrtie; ~ *желе́за* tablă de fier. **2.** *(tipogr.)* coală, pagină; *загла́вный/ти́тульный* ~ pagină de titlu; *а́вторский* ~ coală de autor; *учётно-изда́тельский* ~ coală editorială ◇ *подписно́й* ~ listă de subscripție; *(jur.) исполни́тельный* ~ titlu executoriu; *опро́сный* ~ chestionar; *(înv.) похва́льный* ~ diplomă de merit; *игра́ть/петь с* ~*а́* a cînta după note, pe nepregătite.

листа́ж, *-а m. (tipogr.)* numărul de coli de hîrtie necesare pentru o lucrare.

листа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a răsfoi.

листва́, *-ы́ f. sg. col.* frunziș.

ли́ственница, *-ы f. (bot.)* lariță, zadă.

ли́ственн|ый *adj.* cu frunze, frunzos, foios; ~*ое де́рево* copac frunzos; ~*ые поро́ды* esențe de foioase.

ли́стер, *-а m. (agr.)* rariță.

листовёртка, *-и f. (zool.)* molia frunzelor.

листови́дный *adj.* filiaceu, foliat.

листо́вка, *-и f.* manifest, foaie volantă.

листов|о́й *adj.* **1.** în foi, în frunze; ~ *таба́к* tutun în foi. **2.** *(tehn.)* în/cu foi, laminat; ~*о́е желе́зо* tablă de fier; ~*а́я рессо́ра* arc cu foi.

листо́к, *-тка́ m.* **1.** *dim.* frunzuliță. **2.** foaie, buletin, formular, imprimat, blanchetă; *контро́льный* ~ foaie de control. **3.** *(înv.)* fițuică, gazetă neserioasă.

листообра́зный *adj.* în formă de frunză.

листопа́д, *-а m.* **1.** căderea frunzelor, desfrunzire. **2.** *(înv. pop.)* lunile octombrie și noiembrie.

листопрока́тный, *adj. (tehn.)* de laminat tablă; ~ *заво́д* uzină de laminat tablă.

литаври́ст, *-а m. (muz.)* timpanist.

лита́вры, *-а́вр pl.; sg. -а, -ы f. (muz.)* timpan.

лите́йн|ый *adj. (tehn.)* **1.** de turnătorie; ~ *заво́д* turnătorie; ~ *цех* secție de turnătorie, turnătorie. **2.** ~ **ая,** *-ой f.* turnătorie, secție de turnătorie.

лите́йщик, *-а m.* turnător.

ли́тер, *-а m.* foaie de drum.

ли́тера, *-ы f.* literă, caracter.

литера́тор, *-а m.* literat, om de litere, scriitor, publicist.

литерату́ра, *-ы f.* **1.** literatură; *нау́чная* ~ literatură științifică; *худо́жественная* ~ literatura beletristică; literatură; *мемуа́рная* ~ literatură memorială. **2.** bibliografie.

литерату́рн|ый *adj.* **1.** literar, de literatură; ~ *журна́л* revistă de literatură; ~*ые кружки́* cercuri literare; ~*ая кри́тика* critica literară; ~*ое насле́дие* moștenie literară, patrimoniul literar; ~ *жанр* gen literar; ~*ое направле́ние* curent literar; ~*ая но́рма* normă literară; ~*ое произноше́ние* pronunțare / rostire literară. **2.** literar; ~*ое выраже́ние* expresie literară; ~ *язы́к* limbă literară.

литературове́д, *-а m.* specialist în știința literaturii.

литературове́дение, *-я n. sg.* știința literaturii, teoria literaturii.

ли́тий, *-я m. sg. (chim.)* litiu.

лито́вка, *-и f.* lituaniană.

лито́вский *adj.* lituanian; ~ *язы́к* limba lituaniană.

лито́вцы, *-ев pl.; sg. -вец, -вца m.* lituanieni.

лито́граф, *-а m.* litograf.

литографи́рование, *-я n. sg.* litografiere.

литографи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* și *pf. acuz.* a litografia.

литогра́фия, *-и f.* **1.** *sg.* litografie, litografiere. **2.** atelier de litografiat.

литогра́фский *adj.* litografic.

лит|о́й *adj.* turnat; ~*а́я сталь* oțel turnat.

литосфе́ра, *-ы f (geol.)* litosfera.

литр, *-а m.* litru.

литра́ж, *-а́ m. sg. (tehn.)* capacitate în litri, litraj; ~ *дви́гателя* capacitate cilindrică.

литро́вый *adj.* de un litru.

литурги́я, *-и f. (bis.)* liturghie.

ли́тфонд, *-а m. = литерату́рный фонд* fondul literar.

лить¹, *лью, льёшь* **1.** *acuz.* a vărsa, a turna; ~ *во́ду* a vărsa apă. **2.** a curge, a se scurge; *пот льёт с него́ гра́дом* sudoarea curge de pe el șiroaie; îi curg broboane de sudoare. **3.** *acuz. (fig.)* a revărsa, a răspîndi, a iradia ◇ ~ *слёзы* a vărsa lacrimi, a plînge cu lacrimi;

дождь льёт, как из ведра́ plouă cu găleata; ~ *во́ду на чью-л. ме́льницу* a da apă la moara cuiva; ~ *ма́сло в ого́нь* a pune paie pe foc; a turna gaz / benzină pe foc.

лить², *лью, льёшь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a turna.

литьё, *-я́ n. sg. (tehn.)* **1.** *(де́йствие)* turnare, turnat. **2.** *col.* piese turnate; *чугу́нное* ~ piese de fontă turnată.

ли́ться, *льётся vb. ipf.* **1.** a curge; *вода́ льётся* apa curge. **2.** *(fig.)* a curge, a se revărsa, a se răspîndi, a se întinde. **3.** *pas.* de la *лить.*

лиф, *-а m.* corsaj.

лифт, *-а m.* ascensor, lift.

лифтёр, *-а m.* liftier.

ли́фчик, *-а m.* **1.** brasieră, sutien. **2.** *(med.)* chingă.

liха́ч, *-а́ m.* **1.** *(înv.)* trăsură de lux. **2.** *(peior.)* șofer care mînă nebunește.

лиха́чество, *-а n.* îndrăzneală nesăbuită.

лихв|а́ *-ы́ f. sg. (în expr.) с* ~*о́й* cu prisosință; din plin, cu vîrf și îndesat; *затра́ты верну́тся с* ~*ой* cheltuielile vor fi acoperite cu prisosință.

ли́х|о¹, *-а n. sg. (înv.)* rău ◇ *помина́ть* ~*ом кого́-л.* a-și aminti cu necaz de cineva; *не помина́ть* ~*ом* a nu vorbi de rău.

ли́хо² *adv.* voinicește, bărbătește, mîndru, semeț; ~ *заломи́ть ша́пку* a-și pune semeț / ștrengărește căciula pe o ureche.

лиходе́й, *-я m. (înv.)* nelegiuit; criminal, om rău.

лихои́мец, *-мца m. (înv.)* șperțar.

лихои́мство, *-а n. sg. (înv.)* luare de mită, venalitate; șperțuială.

лих|о́й¹ *adj.* rău, răutăcios; ~ *челове́к* om rău; ~*а́я напа́сть* o mare belea ◇ *(prov.) лиха́ беда́ нача́ло* sau *нача́ть* începutu-i anevoie, urma vine de la sine.

лихо́й² *adj.* îndrăzneț, semeț, aprig, brav; ~ *нае́здник* călăreț aprig.

лихора́ди/ть, *-а́жу, -а́дишь vb. ipf. impers.* a avea frisoane; *к ве́черу его́ ста́ло* ~ spre seară a început să aibă frisoane.

лихора́дк/а, *-и f.* **1.** febră, friguri; *перемежа́ющаяся* ~ febră intermitentă; *боло́тная* ~ malarie, friguri palustre; *возвра́тная* ~ febră recurentă; *жёлтая* ~ friguri galbene; *крапи́вная* ~ urticarie; *трясти́сь в* ~*е* a fi scuturat de friguri; a avea frisoane. **2.** *(fig.)* agitație, frămîntare; *биржева́я* ~ agitație la bursă.

лихора́дочно *adv.* (în mod) febril, agitat, înfrigurat, cu înfrigurare, cu febrilitate.

лихора́дочность, *-и f. sg.* febrilitate, înfrigurare.

лихора́дочн|ый *adj.* **1.** febril, de friguri; privitor la friguri; ~*ое состоя́ние* stare febrilă. **2.** *(fig.)* febril, înfrigurat; ~*ая де́ятельность* activitate febrilă.

ли́хость, *-и f. sg.* îndrăzneală, bravură, cutezanță, teribilism.

ли́хтер, *-а m. (mar.)* barcaz, mahonă.

лицева́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. ipf. acuz. (pf. перелицева́ть)* a întoarce *(o haină).*

лицев/о́й *adj.* **1.** facial, al feței; ~*ы́е му́скулы* mușchi faciali. **2.** din față, frontal; ~*а́я сторона́ зда́ния* fațada clădirii; ~*а́я сторона́ мате́рии* fața stofei; ~*а́я сторона́ ру́кописи* recto ◇ *(cont.)* ~ *счёт* cont personal; ~ *сбо́рник* culegere ilustrată.

лицезре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. улицезре́ть) acuz. (înv. iron.)* a privi cu proprii săi ochi.

лицеи́ст, *-а m. (înv.)* licean.

лице́й, *-я m.* liceu.

лице́йский *adj.* liceal, de / din liceu.

лицеме́р, *-а m.* fățarnic, prefăcut, ipocrit.

лицеме́рие, *-я n. sg.* fățărnicie, ipocrizie, prefăcătorie.

лицеме́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a fi fățarnic, a fi ipocrit.

лицеме́рно *adv.* în mod fățarnic, ipocrit, cu fățărnicie.

лицеме́рный *adj.* fățarnic, prefăcut, fals.

лице́нзия, *-и f. (ec.)* licență.

лицеприя́тие, *-я n. sg. (înv.)* favoritism, părtinire, parțialitate.

лицеприя́тный, *adj. (înv.)* părtinitor; ~ *суд* judecată părtinitoare.

лиц|о́, *-а́ n.* **1.** față, obraz, fizionomie; *черты́* ~*а́* trăsăturile feței; *выраже́ние* ~*а́* expresia feței; *в* ~ *говори́ть* a vorbi deschis; a vorbi pe față; *она́ хороша́* ~*о́м* e frumoasă la față. **2.** fața *(unei stofe, a unui obiect etc.)*; *э́то* ~ *мате́рии* aceasta este fața materia-

lului. 3. *(fig.)* individualitate; *не иметь своего́ ~á* a fi lipsit de personalitate; *показáть своё настоящее ~* a-și arăta adevărata față; a-și da arama pe față; a-și lepăda masca. 4. persoană, personaj, individ; *дéйствующее ~* personaj, erou; *должностнóе ~* funcționar; *чáстное ~* persoană particulară, particular; *юриди́ческое ~* persoană juridică; *подставнóе ~* persoană interpusă; om de paie; *вáжное ~* om important, om de vază; *физи́ческое ~* persoană fizică. 5. *(gram.)* persoană; *пéрвое / вторóе ~* persoana întîi / a doua ◇ *в ~é когó-л.* în persoana cuiva; prin cineva; *к ~ý* a se potrivi, a-i veni/a-i ședea bine *(cuiva)*; *это вам не к ~ý* nu vă șade bine; nu vă stă bine; *от ~á (когó-л, чего-л.)* în numele cuiva; *пéред ~óм (когó-л. чегó-л.)* în prezența ..., în fața ...; față de...; *с ~á земли́ стерéть* a rade de pe fața pămîntului; a nimici; a distruge; *измени́ться в ~é* a face fețe-fețe; a se schimba la față; *на однó ~* a semăna leit; *не удáрить ~óм в грязь* a fi la înălțime, a nu (se) face de rușine; *не взирáя на ли́ца* făcînd abstracție de persoane; în mod imparțial; *пéред ~óм опáсности* în fața primejdiei; *имéть своё ~* a avea personalitate / un fel propriu de a fi; *~ вытянулось на пýговицу / до пýговицы* a lăsa buza *(în jos)*; a face o mutră lungă; *показáть товáр ~óм* a arăta fața mărfii.

личи́н/а[1], *-ы f.* mască, aparență, paravan; *под ~ой* sub mască ...; *сбрóсить ~у* a demasca pe cineva.

личи́на[2], *-ы f.* șild, apărătoare de broască *(la ușă)*.

личи́нка[1], *-и f. (entom.)* larvă.

личи́нка[2], *-и f. (mil.)* camera percutorului.

личи́нка[3], *-и f. dim. v. личи́на*

ли́чно *adv.* personal, în persoană, singur, însuși; *яви́ться ~* a se prezenta personal.

личнóй *adj.* 1. de față, de obraz; *~ крем* cremă de față. 2. *(anat.)* facial.

ли́чност|ь, *-и f.* 1. *sg.* persoană, personalitate; *неприкосновéнность ~и* inviolabilitatea persoanei; *культ ~и* cultul personalității. 2. persoană, om, ins; *(peior.)* individ; *ви́дная ~* om de vază, personalitate eminentă; *свéтлая ~* figură luminoasă, suflet ales; *тёмная ~, подозри́тельная ~* persoană suspectă, individ suspect; *удостоверéние ~и* act de identitate; *установи́ть чью-л. ~* a identifica pe cineva ◇ *переходи́ть на ~и* a face personalități.

ли́чн|ый *adj.* personal; *~ая свобóда* libertate personală; *~ое дéло* a) chestiune personală; b) dosarul cuiva; *по ~ому дéлу* într-o chestiune personală; *это моё ~ое дéло* mă privește personal; *~ое имýщество* avere personală; *предмéты ~ого потреблéния* obiecte de uz personal; *~ая ответственность* răspundere personală; ◇ *~ состáв* personalul/efectivul *(unei instituții sau al unei întreprinderi)*; *~ óбыск* percheziție corporală; *~ секретáрь* secretar particular; *(gram.) ~ое местоимéние* pronume personal.

лишáй, *-я́ m.* 1. eczemă, pecingine; *стригýщий ~* tricofiție. 2. *(bot.) v. лишáйник.*

лишáйник, *-а m. (bot.)* lichen.

лишáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *лиши́ть.*

лишáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *лиши́ться.* 2. *pas.* de la *лишáть.*

ли́ш|ек, *-ка m.* prisos, prisosință, surplus ◇ *два гóда с ~ком* doi ani și ceva.

лишéни|е, *-я n.* 1. privațiune, pierdere; *~ граждáнских прав* pierderea drepturilor civile; *~ наслéдства* excluderea de la succesiune; *~ свобóды* privațiune de libertate; arestare; *(jur.) наси́льственное / незакóнное ~ свобóды* sechestrare de persoană; *~ владéния* deposedare; *~ чи́на* ridicarea gradului. 2. *(недостаток, нужда) pl.* lipsuri; privațiuni, sărăcie; *жить в ~ях* a trăi în sărăcie / în lipsuri.

лишённ|ый *p.t.p.* (de la *лиши́ть*) lipsit de..., fără de ...; *он не лишён остроýмия* nu e lipsit de spirit.

лиши́ть, *-шý, -ши́шь vb. pf. (ipf. лишáть) acuz.* sau *gen.* a priva, a lipsi de ...; *~ когó-л. возмóжности* a lipsi (pe cineva) de posibilitatea de a...; *~ прав* a ridica / a lua cuiva drepturile; *~ наслéдства* a exclude de la moștenire; a dezmoșteni; *~ когó-л. слóва* a lua cuiva cuvîntul; *~ гóлоса* a lua cuiva dreptul de vot.

лиши́|ться, *-шýсь, -ши́шься vb. pf. (ipf. лишáться) gen.* a pierde; *~ рéчи* a-și pierde graiul; *~ чýвств* a-și pierde cunoștința; *он рáно ~лся роди́телей* a rămas de tînăr fără părinți; *~ рассýдка* a-și pierde mințile.

ли́шн|ий 1. *(излишний) adj.* de prisos, în plus; *~ие местá* locuri libere; *~ие дéньги* bani de prisos. 2. *(ненужный)* inutil, nefolositor; *~ расхóд* cheltuială inutilă. 3. *(дополнительный)* în plus, suplimentar, pe deasupra; *взглянýть ~ раз* a se mai uita o dată; a mai arunca o privire; *двéсти с ~им* două sute și ceva ◇ *(lit.) ~ие лю́ди* oameni de prisos; *без ~их слов* fără multă vorbă; *хлебнýть ~его* a bea peste măsură; *не говори́ть ~его* a-și păzi gura; a-și ține limba; *позволя́ть себé ~его* a-și permite prea multe; *сболтнýть ~ее* a) a se întrece cu vorba; b) a-l lua gura pe dinainte.

лишь 1. *adv.* numai; *у меня́ ~ однá забóта* nu am decît o singură grijă / preocupare. 2. *conj.* doar, abia, de bine ce; *~ вошёл, онá емý навстрéчу* abia a intrat și ea i-a ieșit înainte; *~ тóлько* de bine ce; numai ce; îndată ce; *~ бы он пришёл* numai de-ar veni; măcar de-ar veni.

лоб, *лба m.* frunte; *откры́тый / высóкий ~* frunte înaltă / lată; *мóрщить ~* a încreți fruntea ◇ *в ~* frontal; *у негó на лбý напи́сано* i-e scris în frunte; *(prov.) семи́ пя́дей во лбý* cu stea în frunte; *мéдный ~* tare de cap; *пусти́ть себé пýлю в ~* a-și zbura creierii; a-și trage un glonte în cap; *(prov.) что в ~, что пó лбу* ce mi-e Tanda, ce mi-e Manda; ori cu capu-n piatră, ori cu piatra-n cap; ce mi-e baba Rada, ce mi-e Rada baba; *(prov.) вы́ше лба ýши не растýт* dumicatul să ți-l faci cît încape în gură; cine mușcă bucata mare se îneacă; *лбом стéну не прошибёшь* cu spatele nu poți îndrepta lumea.

лобáстый *adj.* cu fruntea lată.

лобéлия, *-и f. (bot.)* lobelia.

лобзáние, *-я n. (înv. poetic)* sărut, sărutare ◇ *иýдино ~* sărutul lui Iuda.

лобзáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a săruta.

лóбзик, *-а m. (tehn.)* ferăstrău de traforaj.

лобкóв/ый *adj. (anat.)* pubian; *~ая кость* pubis.

лóбн|ый *adj.* de frunte, frontal; *~ая кость* osul frontal.

лобогрéйка, *-и f. (agr.)* secerătoare simplă.

лобóк, *-бкá m. (anat.)* pubis.

лоботря́с, *-а m. (pop.)* leneș, trîndav, pierde-vară.

лов, *-а m. v. лóвля.*

ловелáс, *-а m.* crai, craidon.

лов|éц, *-вцá m.* 1. pescar. 2. *(înv.)* vînător ◇ *на ~цá и зверь бежи́т* la vînătorul bun vînatul vine singur; cine caută găsește.

лови́ть, *ловлю́, лóвишь vb. ipf. (pf. поймáть) acuz.* 1. a prinde; *~ мяч* a prinde mingea; *~ ры́бу* a prinde pește; *~ на летý* a prinde din zbor; *~ пти́цу сéтями* a prinde păsări cu plasa. 2. *(fig.)* a prinde, a pîndi, a folosi; *~ слýчай* a pîndi prilejul; *~ момéнт* a prinde momentul. 3. *(fig.) на + instr.* a prinde (cu ceva); *~ на слóве / на лжи* a prinde cu vorba / minciuna; *~ себя́ на чём-л.* a se surprinde, a se pomeni *(cu gîndul, cu o dorință etc.)* ◇ *в мýтной водé ры́бу ~* a pescui în ape tulburi.

ловкáч, *-á m. (pop. peior.)* om dibaci, abil, descurcăreț, șiret, șmecher.

лóвк|ий *adj.* 1. agil, dibaci, sprinten, îndemînatic, iscusit; *~ удáр* lovitură dibace. 2. abil, viclean, șiret, descurcăreț; *~ плут* șmecher, pișicher.

лóвко 1. *adv.* (în mod) abil, îndemînatic, iscusit; cu abilitate, cu dibăcie. 2. *pred. impers.* (e) bine; *~ скáзано* (e) bine spus.

лóвкость, *-и f. sg.* 1. agilitate, îndemînare, iscusință, dexteritate. 2. abilitate, dibăcie, șmecherie.

лóвля, *-и f. sg.* prindere, prins; vînare, vînat; pescuire, pescuit; *ры́бная ~* pescuit; *~ силкáми* vînătoare cu lațul; *~ сéтью* pescuitul cu plasa.

ловýшк|а, *-и f.* cursă, capcană; *попáсть в ~у* a cădea în cursă; *(fig.)*; *постáвить ~у* a întinde cuiva o cursă; *замани́ть в ~у* a atrage în cursă.

лóвч|ий 1. *adj.* de vînat, de vînătoare; *~ие пти́цы* păsări de vînătoare.

2. ~ний, *-егó m. (ist.)* maestru de vînătoare.

ловчи́ть, *-чý, -чи́шь vb. ipf. (pf. словчи́ть)* a umbla cu tertipuri.

лог, *-a m.* talveg.

логари́фм, *-a m. (mat.)* logaritm; *табли́ца ~ов* tablă de logaritm.

логарифми́ческ|ий *adj. (mat.)* logaritmic; de logaritmi; *~ая табли́ца* tablă de logaritmi; *~ая линéйка* riglă de calcul; *~ие вычислéния* calcul logaritmic.

лóгик|а, *-и f.* logică; *формáльная ~* logică formală; *отсýтствие ~и* lipsă de logică; *~ вещéй* logica lucrurilor; *диалекти́ческая ~* logica dialectică.

логи́ческ|ий *adj.* logic; *~ вы́вод* deducție logică; *~ая послéдовательность* ordine / succesiune logică; *~ое послéдствие* consecință logică.

логи́чно 1. *adj.* logic, în mod logic; *~ рассуждáть* a judeca logic; a gîndi logic. **2.** *pred. impers.* e logic.

логи́чность, *-и f. sg.* caracter logic; logică; *~ вы́вода* caracterul logic al deducției.

логи́чный *adj.* logic; *~ дóвод* dovadă logică.

лóговище, *-a n.* **1.** vizuină, bîrlog, culcuș. **2.** *(fig. glumeț)* bîrlog.

лóгово, *-a n. v. лóговище.*

логогри́ф, *-a m.* logogrif.

логопáтия, *-и f. sg. (med.)* logopatie.

логопéд, *-a m. (med.)* logoped.

логопеди́ческий *adj.* logopedic; *~ институ́т* institut logopedic.

логопéдия, *-и f. sg.* logopedie.

лóдк|а, *-и f.* barcă, luntre; *мотóрная ~* barcă cu motor; *складнáя ~* barcă pliantă; *пáрусная ~* barcă cu pînze; *гребнáя ~* barcă cu rame; *спасáтельная ~* barcă de salvare; *гóночная ~* barcă de curse; *рыбáцкая ~* barcă de pescuit; *надувнáя ~* barcă pneumatică; *четырёхвесéльная ~* barcă cu patru rame / cu patru lopeți; *канонéрская ~* canonieră; *подвóдная ~* submarin; *дозóрная ~* șalupă de pază; *катáться на ~е* a se plimba cu barca.

лóдочник, *-a m.* luntraș, barcagiu.

лóдочн|ый *adj.* de luntre, de barcă; *~ые гóнки* concurs de bărci, concurs de canotaj.

лоды́жка, *-и f. (anat.)* gleznă.

лóдырничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a trîndăvi, a lenevi.

лóдыр/ь, *-я m.* pierde-vară, trîndav, trîntor, leneș ◇ *гоня́ть ~я* a tăia frunză la cîini.

лóжа[1], *-и f.* lojă; *театрáльная ~* lojă (la teatru).

лóжа[2], *-и f. (înv.)* lojă; *масóнская ~* lojă masonică.

лóжа[3], *-и f.* pat *(la armă).*

ложби́на, *-ы f.* vîlcea.

лóже, *-a n.* **1.** *(înv.)* pat, culcuș; *брáчное ~* patul nupțial; *смéртное ~* patul de moarte. **2.** albie, matcă; *~ реки́* albia rîului ◇ *Прокрýстово ~* patul lui Procust.

лóжечк/а, *-и f. (în expr.) под ~ой боли́т / сосёт / щеми́т* mă doare la lingurea / la lingurică.

лóжечник/ *-a m.* **1.** lingurar. **2.** *(bot.)* hrean.

ложи́ться, *-жýсь, -жи́шься vb. ipf.* de la *лечь.*

лóжк|а, *-и f.* lingură; *чáйная ~* linguriță (de ceai); *столóвая ~* lingură de masă/de supă; *разливáтельная ~* polonic ◇ *(prov.) ~ дёгтя пóртит бóчку мёда* e deajuns o lingură de catran ca să strice un butoi de miere; ajunge o măciucă la un car de oale; *чéрез час по чáйной ~е* cu lingurița; cu țîrîita; *в ~е воды́ утопи́ть когó-л.* a îneca pe cineva într-o lingură de apă; *дорогá ~ к обéду* lucrul la timp dăruit prețuiește îndoit; *сухáя ~ рот дерёт* osul gol cîinii nu-l rod; *пытáться ~ой мóре вы́черпать* a încerca marea cu degetul.

лóжно 1. *adv.* (în mod) greșit, fals, mincinos. **2.** *pred. impers.* e greșit să...

ложноклассици́зм, *-a m. sg. (lit.)* pseudoclasicism.

ложноклассúческий *adj. (lit).* pseudoclasic.

лóжность, *-и f. sg.* falsitate, netemeinicie, eroare.

лóжн|ый *adj.* **1.** fals, mincinos; greșit, neîntemeiat; *~ слух* știre falsă; *~ шаг* pas greșit; *~ая тревóга* alarmă falsă; *~ые голосовы́е свя́зки* coarde vocale false; *~ дифтóнг* pseudodiftong; *~ая атáка* atac simulat; *~ое учéние* doctrină greșită, teorie falsă; *быть на ~ом пути́* a fi pe un drum greșit. **2.** fals, prefăcut, de ochii lumii; *~ая скрóмность* falsă modestie. **3.** *(în denumirea unor organisme, organe, minerale)* fals, secundar, pseudo ...; *~ые кристáллы* cristale false.

лож|ь, *лжи f. sg.* minciună; *нáглая ~* minciună nerușinată/sfruntată; *неви́нная ~* minciună nevinovată; *уличáть во лжи* a da de minciună; a prinde cu ocaua mică; a prinde cu mîța în sac; *опýтывать ~ью* a prinde în mrejele minciunii; *попáсться на лжи* a fi prins cu minciuna.

лозá, *-ы́ f.* **1.** viță; *виногрáдная ~* viță de vie. **2.** răchită, salcie, mlajă.

лозня́к, *-á m. sg.* răchitiș.

лóзунг, *-a m.* lozincă, deviză; *вы́двинуть ~* a lansa o lozincă.

локализáтор, *-a m.* localizator; *опти́ческий ~* localizator optic.

локализáция, *-и f. sg.* localizare.

локализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. v. локализовáть.*

локализи́роваться, *-руется vb. pf.* și *ipf. v. локализовáться.*

локализовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a localiza.

локализовáться, *-зýется vb. pf.* și *ipf.* a se localiza.

локáльный *adj.* local.

локати́в, *-a m. (lingv.)* locativ, cazul locativ.

локáтор, *-a m. (tehn.)* locator; aparat radar; *инфракрáсный ~* locator cu radiații infraroșii.

локáут, *-a m. (pol.)* lock-out.

локаути́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (pol.)* a declara un lock-out.

локомоби́ль, *-я m.* locomobilă.

локомоти́в, *-a m.* locomotivă.

лóкон, *-a m.* buclă, cîrlionț.

лóк/оть, *-ктя m.* **1.** cot; *рабóтать локтя́ми* a-și face loc cu coatele; a da din coate. **2.** cot *(la haină)*; *с прóдранными локтя́ми* rupt în coate. **3.** cot *(veche măsură de lungime egală cu 0.5 m)* ◇ *чýвство ~тя* sentimentul camaraderiei/al sprijinului reciproc/tovărășesc; *(prov.) бли́зок ~, да не укýсишь* a vrea e una și a putea e alta; e aproape cotul dar nu-l poți mușca; ochii văd inima cere, ce folos că nu-i putere.

локтев|óй *adj. (anat.)* cubital; *~áя кость* cubitus; *~ нерв* nerv cubital.

лом[1], *-a m.* rangă, drug de fier.

лом[2], *-a m. col.* resturi, frînturi, deșeuri; *желéзный ~* fier vechi; *металли́ческий ~* metale vechi; *на ~* la fier vechi.

ломáка, *-и f.* și *m.* mofturos, capricios, om cu nazuri/cu mofturi.

лóман|ый *adj.* **1.** frînt, rupt, spart, stricat; *~ые вéщи* lucruri stricate. **2.** *(fig.)* stricat, pocit, stîlcit; *говори́ть на ~ом языкé* a vorbi stricat o limbă ◇ *(mat.) ~ая ли́ния* linie frîntă; *~ого грошá не стóит* nu face nici două parale; nu face nici cît o ceapă degerată; *не имéть (ни) грошá ~ого* a nu avea nici o para (chioară).

ломáнье, *-я n. sg. (fig.)* fasoane, afectare, manierism, maniere afectate.

ломá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. сломáть)* a rupe, a despica, a frînge, a sparge, a sfărîma; *~ лёд* a sparge gheața; *вéтер ~ет дерéвья* vîntul rupe copacii. **2.** *(pf. сломáть)* a culege (rupînd); *~ кукурýзу* a culege porumb. **3.** *(pf. сломáть)* a fractura, a rupe; *~ нóги* a-și rupe picioarele. **4.** *(pf. поломáть* și *сломáть)* a strica, a dărîma, a vătăma; *~ маши́ну* a strica mașina; *~ дом* a dărîma casa. **5.** *(fig.)* a doborî, a rupe, a călca, a lichida; *~ стáрые обы́чаи* a o rupe cu vechile obiceiuri; *~ сопротивлéние врагá* a zdrobi rezistența inamicului. **6.** *(fig.)* a schimba brusc, a preface; *~ харáктер* a schimba caracterul/firea cuiva. **7.** *(fig.)* a strica, a distruge; *~ свою́ жизнь* a-și strica viața ◇ *~ шáпку пéред кем-л.* a face temenele; a-și îndoi spinarea; a se căciuli/a se ploconi în fața cuiva; *~ дуракá* a face pe prostul; a se schimonosi; *~ гóлову (над чем-л.)* a-și bate capul cu ceva; *~ нóрму* a sparge norma; *~ комéдию* a face teatru; *~ кóпья* a-și încrucișa spadele.

ломá|ться[1], *-áется vb. ipf.* **1.** *(pf. сломáться)* a se frînge, a se rupe, a se sparge, a se sfărîma; *лёд ~ется* gheața se sparge. **2.** *(fig.) (о гóлосе)* a se schimba *(despre voce).*

ломáться[2], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(кривля́ться)* a se fandosi, a se schimo-

nosi, a face fasoane, a se afecta. **2.** *(упрямиться)* a se încăpățîna.

ломба́рд, *-а m.* muntele de pietate, casă de împrumut pe amanet; *заложи́ть в ~е* a amaneta la muntele de pietate.

ломба́рдный *adj.* de amanet, de la muntele de pietate.

ло́мберный *adj. (în expr.) ~ стол* masă de joc de cărți.

лом|и́ть, *ломлю́, ло́мишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a apleca, a îndoi, a frînge; *я́блоки ~ят су́чья* crengile se rup sub povara merelor. **2.** *(пробиваться силой)* a năvăli, a da buzna, a se năpusti; *~ напроло́м* a da năvală. **3.** *impers. acuz.* a avea dureri, a avea junghiuri; *у меня́ ло́мит поясни́цу* mă dor șalele; am junghiuri în șale.

ломи́ться, *ломлю́сь, ло́мишься vb. ipf.* **1.** *(гнуться под тяжестью)* a se îndoi, a se apleca, a se rupe *(din cauza greutății)*. **2.** a năvăli cu forța; *~ в дверь* a căuta să intre cu forța ◇ *~ в откры́тую дверь* a forța o ușă deschisă.

ло́мк|а, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* rupere, spargere, dărîmare; stricare, culegere *(prin rupere)*; *~ зда́ния* demolare a clădirii; *~ ка́мня* extracția pietrei; *таба́к после́дней ~и* tutun din ultima recoltă. **2.** *(fig.)* schimbare, transformare; *~ хара́ктера* schimbare a caracterului/a firii.

ло́мкий *adj.* fragil, sfărîmicios, șubred.

ло́мкость, *-и f. sg.* fragilitate.

ломови́к, *-а́ m.* **1.** camionar, camionagiu, căruțaș. **2.** cal de povară.

ломов|о́й *adj.* de greutăți, de povară; *~а́я ло́шадь* cal de povară; *~ изво́зчик* camionagiu.

ломоно́с, *-а m. (bot.)* curpen.

ломо́та, *-ы f. sg. (med.)* dureri în articulații.

ло́моть, *-мтя m.* felie; *~ хле́ба* felie de pîine ◇ *(fig.) отре́занный ~* om înstrăinat.

ло́мтик, *-а m. dim.* bucățică, felioară, feliuță.

лонжеро́н, *-а m. (tehn. av.)* lonjeron, traversă.

ло́н|о, *-а n. sg. (înv.)* sîn ◇ *на ~е приро́ды* în mijlocul naturii; *возлежа́ть на ~е у кого́-л.* a deveni mîna dreaptă a cuiva.

ло́пастный *adj.* **1.** *(tehn.)* cu pale, cu palete. **2.** *(bot.)* de/cu lob; *~ лист* frunză lobată.

ло́пасть, *-и f. (tehn.)* paletă, zbat *(la roțile vapoarelor)*; aripioare *(la piulițe)*; pală, laț; *(av.) ~ возду́шного винта́* pala elicei; *~ за́ступа* latul cazmalei; *~ весла́* pana ramei/ a vîslei.

лопа́т|а, *-ы f.* lopată; cazma ◇ *(fam.) борода́ ~ой* barbă lată ca o mătură; *~ой де́ньги загреба́ть* a cîștiga bani mulți; a băga bani în buzunar cu ghiotura.

лопа́тк|а[1], *-и f.* omoplat ◇ *бежа́ть/удира́ть/гнать во все ~и* a fugi cît îl țin picioarele; a fugi din răsputeri; *(sport) положи́ть на о́бе ~и* a) a pune tuș; b) a învinge, a pune la punct.

лопа́тка[2], *-и f.* **1.** lopățică. **2.** *(tehn.)* mistrie. **3.** *(tehn.)* paletă; *направля́ющая ~* paletă direcțională.

ло́пать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. сло́пать) acuz. (pop.)* a înfuleca, a se îndopa.

ло́па|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *ло́пнуть; ~ется от жи́ра* nu-și mai încape în piele.

ло́пну|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. ло́паться).* **1.** a crăpa; a plesni, a se rupe; *струна́ ~ла* coarda s-a rupt. **2.** *(fig.)* a eșua, a da faliment; *де́ло ~ло* afacerea a eșuat/nu a reușit ◇ *(pop.) ло́пни глаза́ мои́* pe ochii mei; să-mi crape ochii; *терпе́ние ~ло* mi-am pierdut răbdarea; *~ от за́вищи* a crăpa de invidie; *~ от сме́ха* a se prăpădi de rîs; *хоть ло́пни!* să crăpi, nu alta.

лопота́ть, *-почу́, -о́чешь vb. ipf. (pop.)* a bombăni, a bolborosi, a boscorodi, a mormăi.

лопоу́хий *adj.* **1.** urecheat, cu urechi lungi; *~ щено́к* cățeluș urecheat. **2.** *(fig.)* gură-cască, prostănac, bleg.

лопу́х, *-а́ m. (bot.)* brusture, lipan.

лопу́шник, *-а m. (bot.) v. лопу́х.*

лорд, *-а m.* lord; *Пала́та ~ов* Camera lorzilor.

лорне́т, *-я m.* lornion.

лорни́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a privi prin lornion.

лосёнок, *-нка m.* pui de elan.

лоси́на, *-ы f.* **1.** piele de elan. **2.** *pl. (înv.)* pantaloni din piele de elan. **3.** carne de elan.

лоси́н|ый *adj.* de elan; *~ые рога́* coarne de elan.

лоси́ха, *-и f.* femeiușca elanului.

лоск, *-а m. sg.* **1.** lustru, luciu; *навести́ ~ на что-л.* a da lustru. **2.** *(fig.)* spoială; *~ образо́ванности* spoială de cultură ◇ *(fam.) в ~* complet; total; *пья́ный в ~* beat turtă; *разори́ться в ~* a se ruina cu totul; *износи́ть в ~ что-л.* a purta ceva pînă se face ferfeniță; *уложи́ть в ~* a doborî la pămînt, a pune jos.

лоску́т, *-а́ m.* **1.** petic, fîșie, bucată *(de stofă sau piele)*, rămășiță, deșeu. **2.** *(med.)* lambou.

лоску́тн|ый *adj.* făcut din bucăți/din rămășițe ◇ *~ ряд* sectorul negustorilor care vînd rămășițe, cupoane de stofă; sectorul de solduri.

лоскуто́к, *-тка́ m. dim.* cîrpușoară, peticuț, peticel.

лосн|и́ться, *лосню́сь, лосни́шься vb. ipf.* a luci, a căpăta lustru, a avea lustru.

лососёвый *adj.* de somon.

лососи́на, *-ы f. sg.* carne de somon.

ло́со́сь, *-я m. (iht.)* somon.

лось, *-я m. (zool.)* elan.

лот[1], *-а m.* **1.** *(mar.)* sondă; *бро́сить ~* a arunca sonda.

лот[2], *-а m.* lot *(măsură de greutate egală cu 12,8 gr în Rusia veche)*.

лотере́йный *adj.* de loterie; *~ биле́т* bilet de loterie.

лотере́|я, *-и f.* loterie; *разыгра́ть в ~е* a juca la loterie.

лото́ *n. indecl.* loto.

лот|о́к, *-тка́ m.* **1.** tarabă, gheretă; *прода́жа с ~ко́в* vînzare la tarabă. **2.** jgheab, scoc; *ме́льничный ~* scocul morii; *спусково́й ~* jgheab de evacuare. **3.** canal, rigolă, șanț de scurgere. **4.** *(tehn.)* radier.

ло́тос, *-а m. (bot.)* lotus.

лото́чник, *-а m.* tarabagiu, vînzător ambulant.

лох, *-а m.* **1.** *(bot.)* răchițică, sălcioară; măslin sălbatic. **2.** *(iht.)* somon *(în perioada de depunere a icrelor)*.

лоха́нка, *-и f.* balie, hîrdău ◇ *(anat.) по́чечная ~* bazinet; *(med.) воспале́ние по́чечных лоха́нок* pielită.

лоха́нь, *-и f.* balie, lighean, albie hîrdău.

лохма́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. ipf. (pf. взлохма́тить) acuz.* a ciufuli, a zburli.

лохма́титься, *-а́чусь, -а́тишься vb. ipf. (pf. взлохма́титься)* a se ciufuli, a se zbîrli.

лохма́тый *adj.* ciufulit, zburlit.

лохмо́тья, *-ьев pl.* zdrențe; *в ~х* în zdrențe, zdrențăros.

ло́хмы, *лохм pl. (pop.)* lațe, păr zburlit/ciufulit.

ло́ция, *-и f. (mar.)* **1.** *sg.* pilotaj. **2.** manual de pilotaj; călăuza pilotului.

ло́цман, *-а m. (mar.)* pilot, cîrmaci.

ло́цманск|ий *adj. (mar.)* de pilot; *~ое су́дно* vas de pilotaj; *~ая прово́дка судо́в* pilotaj.

лошади́ные, *-ых pl.* cabaline.

лашади́н|ый *adj.* de cal ◇ *~ая до́за* doză de cal, doză foarte mare; *(tehn.) ~ си́ла* cal-putere.

лоша́дк|а, *-и f.* **1.** *dim.* căluț. **2.** căluț de lemn *(jucărie)*; *игра́ть в ~и* a se juca de-a caii.

ло́шад|ь, *-и f.* cal; *бегова́я/рыси́стая ~* cal de trap, trăpaș; *ломова́я ~* cal de povară; *вью́чная ~* cal de samar; *верхова́я ~* cal de călărie; *горя́чая ~* cal iute/aprig; *ворона́я ~* cal negru; *гнеда́я ~* cal murg; *упряжна́я ~* cal de ham; *скакова́я ~* cal de curse; *кавалери́йская ~* cal de cavalerie; *пе́гая ~* cal bălțat; cal pag, cal breaz; *се́рая ~* cal sur; *заво́дская ~* cal de montă, cal de prăsilă; *чистокро́вная ~* cal pursînge; *сади́ться на ~* a se sui pe cal, a încăleca; *верхо́м на ~и* călare; *закла́дывать ~е́й* a înhăma caii; *седла́ть ~е́й* a înșeua caii.

лоша́к, *-а́ m.* catîr, bardou.

лоще́ние, *-я n. sg.* lustruire, șlefuire, netezire fină, satinare, glănțuire; *~ бума́ги* satinare a hîrtiei.

лощён|ый *adj.* **1.** lustruit, neted, lucios, poleit, satinat; *~ая бума́га* hîrtie satinată. **2.** *(iron.)* ferches, spilcuit, dichisit; *~ молодо́й челове́к* tînăr ferches.

лощи́льн|ый *adj. (tehn.)* de lustruit, de netezit; de satinat *(hîrtie)*, de glănțuit *(piele)*; *~ каля́ндр* sau *~ пресс* sau *~ая маши́на* calandru *(de netezit, de satinat, de glăn uit)*.

лощи́на, *-ы f.* vîlcea, depresiune.

лощи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. ipf. (pf. налощи́ть) acuz.* **1.** a lustrui, a netezi; *~ парке́т во́ском* a lustrui parchetul cu ceară. **2.** *(tehn.)* a lustrui, a glănțui, a polei, a satina; *~ бума́гу* a satina hîrtia ◇ *~ мостову́ю/бульва́ры* a bate străzile, a umbla hai-hui.

лоя́льно *adv.* (în mod) loial, cinstit.

лоя́льность, *-и f. sg.* loialitate.

лоя́льный *adj.* loial.

луб, *-а m. (bot.)* **1.** coajă/scoarță de tei. **2.** fibre de cînepă/de in/de urzică; liber.

лубо́к, *-бка́ m.* **1.** bucată de coajă de tei. **2.** *(med.)* atelă *(pentru fixat fracturi).* **3.** picturi, reproduceri, gravuri ieftine, gravuri de calitate proastă. **4.** literatură ieftină/bulevardieră/vulgară.

лу́бочн|ый *adj. (fig.)* vulgar, ordinar, de prost gust; *~ые карти́ны* tablouri proaste.

лубян|о́й *adj.* de coajă de tei; *~ы́е са́ни* sanie de lemn de tei.

луг, *-а m.* luncă, pășune, fîneață, pajiște; *заливно́й ~* luncă inundabilă; *боло́тистый ~* fînaț de mlaștină; *альпи́йские ~а́* pășuni alpine.

лугови́к, *-а́ m. (bot.)* păiuș.

лугови́на, *-ы f.* pajiște, luncă (mică), pășune (mică).

лугово́д, *-а m.* specialist în pășuni și fînețe.

лугово́дство, *-а m. sg.* cultura fînețelor/a pășunilor.

лугово́й *adj.* de luncă, de pajiște.

луди́льный *adj.* **1.** de/pentru spoit cu cositor, referitor la spoitul cu cositor, de cositorit. **2.** spoitor; *~ ма́стер* meșter spoitor.

луди́льщик, *-а m.* spoitor.

луди́ть, *лужу́, луди́шь vb. ipf. (pf. вы́лудить* și *полуди́ть) acuz.* a spoi, a cositori.

лу́ж|а, *-и f.* băltoacă, smîrc ◇ *(pop.) сесть в ~у* a face o boroboață; a o face de oaie; a da cu bățul în baltă; *посади́ть в ~у кого́-л.* a băga pe cineva în corn de apă; a pune pe cineva cu botul pe labe.

лужа́йка, *-и f.* poiană, pajiște.

лужёный *adj.* spoit, cositorit ◇ *(fam.) име́ть ~ желу́док* a avea un stomac bun/un stomac de struț.

луже́ние, *-я n. sg.* spoit, cositorit.

лу́за, *-ы f.* pungă/gaură de biliard.

лузга́, *-и́ f. sg. col.* coji de semințe.

лу́згать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz. (pop.)* a mînca semințe.

лук[1], *-а (-у) m. sg.* ceapă; *лук-поре́й* praz.

лук[2], *-а m.* arc; *стреля́ть из ~а* a trage cu arcul.

лука́, *-и́ f.* **1.** cot, cotitură; *~ реки́* cotitura rîului. **2.** oblînc *(la șa).*

лука́вец, *-вца m.* (om) viclean, șiret, șmecher.

лука́винк|а, *-и f. (în expr.) с ~ой* cu vicleșug, șiret; cu șiretlic.

лука́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. слука́вить)* a se preface, a umbla cu viclenii/cu șiretlicuri.

лука́во *adv.* cu perfidie, cu viclenie, cu șiretenie ◇ *не му́дрствуя ~* simplu, fără a complica lucrurile.

лука́вость, *-и f. sg.* perfidie, viclenie, șiretenie.

лука́вство, *-а n. sg.* perfidie, viclenie, șiretenie.

лука́в|ый *adj.* **1.** perfid, viclean, șiret; *~ челове́к* om viclean; *~ посту́пок* faptă perfidă; *~ взгляд* privire vicleană. **2.** **~ый,** *-ого m. (pop.)* drac, necuratul, satana ◇ *~ попу́тал* dracul m-a pus; dracul m-a împins; *от ~ого* de la necuratul.

лу́ковиц|а, *-ы f.* **1.** *(bot.)* bulb; *~ тюльпа́на* bulb de lalea. **2.** căpățînă *(de ceapă sau usturoi).* **3.** *(anat.)* bulb; *обоня́тельная ~* bulb olfactiv; *~ во́лоса* bulbul firului de păr. **4.** *(arhit.)* cupolă bulbiformă.

лу́ковичн|ый *adj.* **1.** cu bulb; *~ые расте́ния* plante cu bulbi. **2.** *(arhit.)* în formă de bulb.

лу́ковка, *-и f. v. лу́ковица*

лу́ковый *adj.* de/cu ceapă.

лукомо́рье, *-я n. (înv. poetic)* golf de mare.

луко́шко, *-а n.* coșuleț din coajă de tei *sau* de nuiele ◇ *ме́тил в ~, а попа́л в око́шко* unde dai și unde crapă.

луку́ллов *adj. (în expr.) ~ пир* ospățul lui Lucullus.

луку́лловский *adj.* bogat, fastuos, îmbelșugat *(despre o masă sau o petrecere).*

лун|а́, *-ы́ f.* **1.** lună; *по́лная ~* lună plină; *серп ~ы́* cornul lunii, semilună. **2.** *(astr.)* satelit; *де́сять лун Сату́рна* cei zece sateliți ai lui Saturn. **3.** *(înv. poetic)* crugul/ciclul lunii ◇ *жела́ть/хоте́ть ~у́ с не́ба* a vrea luna de pe cer; *под ~о́й* sub soare; pe pămînt; *с ~ы́ свали́ться* a cădea ca din lună; *ла́ять на ~у́* a lătra la lună.

лунати́зм, *-а m. sg.* somnambulism.

луна́тик, *-а m.* somnambul, lunatic.

лу́нк|а, *-и f.* **1.** gropiță, adîncitură, gaură *(la diferite jocuri); вы́бить мяч из ~и* a scoate mingea din gaură. **2.** *(anat.)* alveolă; *~ зу́ба* alveola dintelui. **3.** copcă *(în gheață).*

лу́нник, *-а m. (mineral.)* lunic.

лу́нн|ый *adj.* de/cu lună; lunar; *~ год* an lunar; *~ое затме́ние* eclipsă de lună; *~ая ночь* noapte cu lună ◇ *~ ка́мень* filinit.

лунь, *-я́ m. (ornit.)* erete, uliu; *полево́й ~* uliul vînăt; *боло́тный* sau *камышо́вый ~* uliu-de-trestie, șoricar-de-baltă ◇ *как ~ седо́й* sau *бе́лый* cu părul complet alb.

лу́па, *-ы f.* lupă.

лупи́н, *-а m. (bot.)* lupin, nipralǎ.

лупи́ть[1], *луплю́, лу́пишь vb. ipf.* **1.** *(pf. облупи́ть* și *слупи́ть) acuz.* a curăța, a jupui de coajă, a coji, a descoji, a dezghioca; *~ ли́пу* a curăța de coajă teiul **2.** *(pf. слупи́ть) acuz.* cu *с + gen.* sau *fără compl. (fig.)* a jupui, a jecmăni, a lua pielea (cuiva); *~ втри́дорога* a cere un preț ridicat ◇ *(pop.) ~ глаза́* a holba ochii; a se zgîi.

лупи́ть[2], *луплю́, лу́пишь vb. ipf. (pf. отлупи́ть) acuz. (pop.)* a bate tare, a cotonogi.

лупи́ться, *лу́пится vb. ipf.* **1.** a crăpa, a se coji. **2.** *(pf. облупи́ться* și *отлупи́ться)* a se coșcovi, a cădea, a se desprinde.

лупле́ние, *-я n.* jupuire, cojire.

лупмя́ *adv. (în expr.) ~ лупи́ть* a-i trage cuiva o bătaie soră cu moartea; a rupe pe cineva în bătaie.

лупогла́зый *adj. (pop.)* cu ochii holbați/bulbucați.

луч, *-а́ m.* **1.** rază; *со́лнечные ~и́* raze solare; *~и́ прожéктора* razele reflectorului; *сноп ~е́й* snop *(mănunchi)* de raze. **2.** radiație, raze; *терми́ческие ~и́* raze termice; *рентге́новские ~и́* raze Röntgen; *инфракра́сные ~и́* fascicul de raze infraroșii; *косми́ческий ~* rază cosmică; *испуска́ть ~и́* a emite raze, a iradia; *ла́зерный ~* fascicul laser; *преломлённый ~* rază refractată; *като́дные ~и́* raze catodice. **3.** *(fig.)* licărire, rază; *~ наде́жды* rază de speranță, licărire de speranță.

лучев|о́й *adj.* **1.** radial, de radiație, de rază; *~а́я эне́ргия* energie radiantă. **2.** radiat, dispus în formă de raze; *~а́я симме́трия* simetric radiată; *~ы́е у́лицы* străzi dispuse în formă de raze; străzi radiare ◇ *(anat.) ~а́я кость* radius; *~а́я боле́знь* leucemie.

лучеза́рн|ый *adj.* **1.** sclipitor, strălucitor; *~ое со́лнце* soare strălucitor. **2.** *(fig.)* luminos, radios; *~ое бу́дущее* viitor luminos.

лучеиспуска́ние, *-я n. sg. (fiz.)* iradiere, emisiune de raze, radiație.

лучеобра́зный *adj.* radial, radiar.

лучепреломле́ние, *-я n. sg. (fiz.)* refracție a razelor; *двойно́е ~* birefringență, dublă refracție.

лучи́на, *-ы f.* surcea, așchie, țandără.

лучи́ст|ый *adj.* **1.** strălucitor, lucitor, luminos; *~ свет ме́сяца* lumina strălucitoare a lunii; *(fig.) ~ взгляд* privire luminoasă. **2.** *(fiz.)* radiant; *~ая тепло-та́* căldură radiantă. **3.** radiar, dispus în formă de raze ◇ *~ые живо́тные* animale radiolare.

лучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. acuz.* a pescui *(noaptea la lumină artificială).*

луч|и́ться, *-и́тся vb. ipf.* a emite raze, a iradia; *(fig.) глаза́ ~а́тся* ochii îi sclipesc/îi scînteiază.

лучко́в|ый *adj. (tehn.)* de/cu arc, cu coardă; *~ая пила́* ferăstrău cu ramă; ferăstrău cu coardă.

лу́чник, *-а m. (ist.)* arcaș.

лучо́к[1], *-чка́ m.* bagheta arcușului.

лучо́к[2], *-чка́ m.* **1.** capcană pentru prinderea păsărilor. **2.** coarda ferăstrăului.

лу́чше **1.** *comp.* (de la *adj. хоро́ший)* mai bun, mai bună; *сего́дня пого́да ~, чем вчера́* astăzi vremea este mai bună decît ieri. **2.** *comp. (de la adv. хорошо́)* mai bine; *~ всего́* cel mai bine; *~ всех* mai bine decît toți; *тем ~* cu atît mai bine; *всё ~ и ~* din ce în ce mai bine;

как мóжно ~ cît se poate de bine. **3.** *adv.* mai bine; ~ *не спрáшивай* mai bine nu mai întreba. **4.** *pred. impers.* este mai bine, mai bine să ... ; ~, *чтобы он уéхал* e mai bine ca el să plece ◇ ~ *пóздно, чем никогдá* mai bine mai tîrziu decît niciodată; *(prov.) стáрый друг ~ нóвых двух* un prieten vechi face mai mult decît doi prieteni noi; *ум хорошó, а два* ~ patru ochi văd mai bine decît doi.

лýчш|ий **1.** *comp. (de la adj. хорóший)* mai bun; *за неимéнием ~его* din lipsă de ceva mai bun; *измени́ться к ~ему* a se schimba în mai bine. **2.** *sup. (de la adj. хорóший)* cel mai bun; *~его кáчества* de cea mai bună calitate; ~ *из всех* cel mai bun dintre toți ◇ *в ~ем слýчае* în cel mai bun caz; *всегó ~его!* toate cele bune!; cu bine!; *э́то оставля́ет желáть ~его* asta lasă mult de dorit.

лущéние, *-я n. sg.* **1.** descojire, cojire, decorticare, dezghiocare. **2.** dezmiriștire.

лущёвка, *-и f.* descojire a grăunțelor.

лущёный *adj.* decorticat, dezghiocat, curățat de coajă.

лущи́льник, *-а m.* **1.** mașină de decorticat. **2.** plug pentru dezmiriștire.

лущи́льный *adj.* **1.** de decorticat. **2.** de dezmiriștit.

лущи́ть, *-щý, -щи́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. облущи́ть)* a curăța de coajă, a decortica, a dezghioca. **2.** *(pf. взлущи́ть)* a dezmiriști.

лы́ж|и, *лыж pl.; sg. лы́жа, -и f.* schiuri; *ходи́ть на ~ах* a schia, a merge cu schiurile ◇ *(fig.) навостри́ть* ~ a o lua la sănătoasa; a o lua din loc; a o șterge.

лы́жник, *-а m.* schior.

лы́жн|ый *adj. (sport)* de schi, de schiuri; *~ые пáлки* bețe de schi; *~ая стáнция* stațiune pentru sportul cu schiurile; *(mil.) ~ые чáсти* unități de schiori.

лыжн|я́, *-и́ f. (sport)* pistă de schi, pîrtie de schi.

лы́к|о, *-а; pl. -и n.* coajă, țesut fibros; curmei; *драть* ~ a coji; *лáпти из ~а* tîrlici, opinci din coajă de tei ◇ *(prov.) не вся́кое ~ в строкý* nu de orice greșeală se ține socoteală; a nu lua orice fleac în serios; *(prov.) не ~ом шит* nu e prost deloc; pe ăsta nu-l duci cu zăhărelul; *(fig. pop.) ~а не вя́жет* beat mort.

лыкóвый *adj.* de coajă de tei.

лысéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. облысéть* și *полысéть)* a deveni chel; a cheli.

лы́сина, *-ы f.* chelie.

лысýха, *-и f. (ornit.)* lișiță.

лы́с|ый *adj.* **1.** chel, pleșuv; *~ая головá* cap pleșuv. **2.** *(fig.)* pleșuv, golaș, lipsit de vegetație; ~ *холм* deal lipsit de vegetație.

лысýха, *-и f. (zool.)* lișiță.

ль *v. ли.*

львёнок, *-нка m.; pl. -вя́та, -вя́т m.* pui de leu.

льви́н|ый *adj. (zool.)* de leu ◇ *(fig.) ~ая дóля* partea leului; *(bot.)* ~ *зев* sau *~ая пасть* gura-leului.

льви́ца, *-ы f.* leoaică.

льгóт|а, *-ы f.* **1.** înlesnire, avantaj, privilegiu; derogațiune; *предостáвить ~у* a acorda o înlesnire. **2.** *(mil.)* dispensă, scutire.

льгóтн|ый *adj.* cu înlesnire, cu preț redus; avantajos, privilegiat; ~ *билéт* bilet cu preț redus; ~ *проéзд* călătorie cu preț redus; *~ые услóвия* condiții avantajoase; *~ое положéние* situație avantajoasă/privilegiată.

льди́на, *-ы f.* sloi/bloc de gheață.

лье *n. indecl.* leghe.

льновóд, *-а m. (agr.)* cultivator de in.

льновóдный *adj. (agr.) v. льновóдческий.*

льновóдство, *-а n. sg. (agr.)* cultura inului.

льновóдческий *adj. (agr.)* de/pentru cultura inului.

льноволокнó, *-а n.* fibră de in, in — fibre.

льнóвый *adj. (agr.)* de in.

льнозавóд, *-а m.* topitorie de in.

льнокомбáйн, *-а m. (agr.)* combină pentru in.

льнокомбинáт, *-а m.* combinat de prelucrarea inului.

льнокýдель, *-я m.* fuior de in.

льномолоти́лка, *-и f.* batoză pentru melițat inul.

льномя́лка, *-и f. (agr. tehn.)* meliță, mașină de melițat in.

льнообрабáтывающий *adj.* de prelucrare a inului.

льнообрабóтка, *-и f.* prelucrare a inului.

льнопрядéние, *-я n. sg. (text.)* torsul inului, filarea inului.

льнопряди́льный *adj. (text.)* de/pentru tors in; *~ая фáбрика* filatură de in.

льносéялка, *-и f.* semănătoare de in.

льносуши́лка, *-и f.* uscătorie de in.

льнотереби́лка, *-и f. (agr.)* mașină de smuls inul.

льнотрепáлка, *-и f. v. льномя́лка*

льноубóрка, *-и f.* recoltarea inului.

льноубóрочн|ый *adj. ~ая маши́на* mașină de cules in.

льночесáлка, *-и f.* mașină de pieptenat in.

льночесáльн|ый *adj. (tehn.)* de pieptenat/de dărăcit inul; *~ая маши́на* darac pentru in, scărmănătoare pentru in.

льн|уть, *-нý, -нёшь vb. ipf. к + dat.* **1.** *(pf. прильнуть)* a se strînge lîngă, a se lipi (de cineva), a se alinta; ~ *к мáтери* a se strînge lîngă mama. **2.** *(fig.)* a se atașa de cineva, a ține la cineva. **3.** *(fig. iron.)* a se da bine pe lîngă cineva, a se linguși; ~ *к начáльству* a se linguși pe lîngă superiori.

льня́нка, *-и f. (bot.)* linariță.

льнян|óй *adj.* de in; *~óе мáсло* ulei de in; *~óе волокнó* fibre de in; *~áя промы́шленность* industria inului ◇ *~ые вóлосы* păr bălai.

льстец, *-á m.* lingușitor, adulator.

льсти́во *adv.* lingușitor, cu lingușire.

льсти́в|ый *adj.* lingușitor, slugarnic; *~ые словá* vorbe lingușitoare.

льстить, *льщу, льстишь vb. ipf. (pf. польсти́ть) dat.* **1.** a linguși, a adula, a măguli. **2.** a încînta, a satisface ◇ ~ *себя́ надéждой* a nutri o speranță.

льсти́ться, *льщусь, льсти́шься vb. ipf. на + acuz.* a fi ademenit, a fi momit, a fi ispitit, a fi tentat.

люб, *-á, -о pred.* drag, plăcut, scump.

любвеоби́льн|ый *adj.* plin de dragoste; *~ое сéрдце* inimă plină de dragoste.

любéзничать, *-аю, -аешь vb. ipf. с + instr.* a face curte; a fi galant/amabil; a spune amabilități.

любéзно *adv.* cu amabilitate, cu gentilețe, amabil, galant.

любéзност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* amabilitate, politețe, curtenie, afabilitate, bunăvoință. **2.** compliment; complezență; *говори́ть ~и* a spune amabilități. **3.** *(одолжение)* serviciu; *оказáть комý-л.* ~ a face un serviciu cuiva; *сдéлайте ~!* fiți amabil!, fiți bun!

любéзн|ый *adj.* **1.** amabil, binevoitor, politicos, gentil; ~ *приём* primire amabilă; ~ *отвéт* răspuns amabil; ~ *человéк* om binevoitor; *бýдьте ~ы* fiți așa de bun; fiți *(vă rog)* amabil. **2.** *(înv.)* drag, scump *(adresarea către cineva)*; ~ *друг* dragă prietene.

люби́мец, *-мца m.* favorit, preferat, iubit; ~ *пýблики* favoritul publicului.

люби́мчик, *-а m. (fam.)* odor; ~ *мáтери* odorul mamei.

люби́м|ый **1.** *part. prez. pas.* de la *люби́ть.* **2.** *adj.* iubit; *~ая жéнщина (femeia)* iubită. **3.** *adj.* favorit, preferat; iubit; ~ *писáтель* scriitor preferat ◇ *наступи́ть на ~ую мозóль* a atinge pe cineva unde-l doare mai tare.

люби́сток, *-тка m. (bot.)* leuștean.

люби́тел|ь, *-я m. gen.* sau cu *inf.* amator; ~ *мýзыки* amator de muzică; *трýппа ~ей* trupă de amatori.

люби́тельский *adj.* **1.** de amator; de diletant; ~ *спектáкль* spectacol de amatori. **2.** pentru amatori.

люби́тельство, *-а n. sg.* diletantism, amatorism.

люб|и́ть, *люблю́, лю́бишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a iubi, a îndrăgi; ~ *прирóду* a iubi natura. **2.** *acuz.* sau cu *inf.* a-i plăcea (ceva), a fi pasionat (după ceva); *он лю́бит охóтиться* îi place să vîneze. **3.** cu *conj.* a plăcea, a avea satisfacție, a fi satisfăcut; *~лю́, когдá во всём поря́док* îmi place cînd este rînduială în toate. **4.** *(fig.)* a avea nevoie, a-i prii, a-i plăcea; *цветы́ лю́бят сóлнце* florilor le priește soarele ◇ *(prov.) ~ишь катáться, люби́ и сáночки вози́ть* ca să mănînci miezul trebuie să spargi nuca; îți place urda, paște turma.

лю́бка, *-и f. (bot.)* stupiniță.

лю́бо *adv.* cu *inf.* e o plăcere, ți-e drag, îți face plăcere; e plăcut; ~ *посмотрéть* ți-e mai mare dragul să te uiți; ~ *послýшать* ți-e drag să asculți; *~-дóрого* ți-e mai mare dragul.

любова́ться, *-бу́юсь, -бу́ешься vb. ipf. (pf. полюбова́ться) instr.* sau *на + acuz.* a admira; ~ *приро́дой* a admira natura.

любо́вник, *-a m.* amant, iubit, ibovnic ◇ *(teatr.) пе́рвый* ~ prim amorez, june prim.

любо́вница, *-ы f.* amantă, ibovnică, țiitoare.

любо́вно *adv.* cu dragoste, cu drag, cu afecțiune, cu gingășie.

любо́вн|ый *adj.* **1.** de dragoste, de amor, drăgăstos, afectuos; *~ая связь* legătură de dragoste; *~ое призна́ние* declarație de dragoste; *~ое письмо́* scrisoare de dragoste. **2.** plin de dragoste/de devotament; *у него́ ~ое отноше́ние к рабо́те* muncește cu drag/cu tragere de inimă ◇ *(fig.)* ~ *напи́ток* elixirul dragostei.

люб|о́вь, *-бви́ f.* **1.** *sg.* iubire, dragoste, amor; *матери́нская* ~ dragoste de mamă; *мимолётная* ~ dragoste trecătoare; *взаи́мная* ~ dragoste împărtășită; *брак по ~ви́* căsătorie din dragoste; *пита́ть* ~ *к кому́-л.* a nutri un sentiment de dragoste pentru cineva; a-l iubi. **2.** *sg.* înclinație, pasiune; ~ *к му́зыке* pasiune pentru muzică ◇ *крути́ть* ~ *с кем-л.* a avea o legătură de dragoste cu cineva, a fi încurcat cu cineva; *из ~ви к иску́сству* de dragul /de amorul artei.

любозна́тельность, *-и f. sg.* sete de cunoaștere, curiozitate.

любозна́тельный *adj.* însetat de cunoștințe, curios.

люб|о́й *adj.* **1.** oricare, orice; *в* ~ *час* la orice oră; ~ *цено́й* cu orice preț. **2.** *~о́й, -ого m.* oricare, oricine, fiecare; ~ *из нас* oricare dintre noi.

любопы́тно *pred. impers.* (e) interesant, (e) curios; ~ *знать* e interesant de știut.

любопы́тный *adj.* **1.** curios; ~ *челове́к* om curios; ~ *взгляд* privire curioasă. **2.** interesant, curios, ciudat; ~ *слу́чай* întîmplare ciudată.

любопы́тство, *-a n. sg.* curiozitate; *удовлетвори́ть чьё-л.* ~ a satisface curiozitatea cuiva; *возбуди́ть чье-л.* ~ a provoca/a ațîța curiozitatea.

любопы́тствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (pf. полюбопы́тствовать)* a fi curios, a manifesta curiozitate; a se interesa.

лю́бящ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *люби́ть.* **2.** *adj.* afectuos; drăgăstos, iubitor; ~ *взгляд* privire afectuoasă; *~ая мать* mamă iubitoare; ~ *вас* cu drag, cu dragoste, cu multă dragoste al dv. *(formulă de încheiere a unei scrisori).*

люд, *-a m. sg. col. (înv.)* lume, oameni; *рабо́чий* ~ muncitorime; *крестья́нский* ~ țărănime.

лю́д|и, *люде́й pl.* **1.** *(pl.* de la *челове́к)* oameni, lume, norod, mulțime; *ста́рые* ~ oameni bătrîni, bătrînii; *молоды́е* ~ oamenii tineri, tinerii; ~ *до́брой во́ли* oameni de bună credință; ~ *говоря́т, что ...* se vorbește că ... ; se aude că ... . **2.** *(mil.)* soldați, ostași, oameni; *поте́ри в ~ях* pierderi în oameni. **3.** *(înv.)* slugi; *господские* ~ slugi boierești ◇ *на́ ~ях* în văzul lumii; în prezența oamenilor; *не так как у ~е́й* nu ca la toată lumea; ca la noi, la nimeni; *жить в ~ях* a trăi printre străini; *вы́биться в* ~ a-și face o situație; *вы́вести кого́-л. в* ~ a face pe cineva om; *(prov.) на́ ~ях и смерть красна́* o nenorocire împărțită cu alții este mai lesne de îndurat; *(prov.) поспеши́ть — люде́й насмеши́ть* graba strică treaba; *свои́* ~ — *сочтёмся* o mînă spală pe alta; *уме́ть подойти́ к ~ям* a ști să se poarte cu oamenii.

лю́дн|ый *adj.* **1.** populat, cu o populație densă; ~ *го́род* oraș populat. **2.** aglomerat; frecventat, animat; *~ая у́лица* stradă animată.

людое́д, *-a m.* **1.** canibal, antropofag. **2.** căpcăun *(în basme).*

людое́дство, *-a n. sg.* canibalism, antropofagie.

людска́я, *-о́й f. (înv.)* cameră a servitorilor.

людск|о́й *adj.* omenesc, uman; ~ *род* neamul omenesc; *~а́я молва́* gura lumii; *(mil.)* ~ *соста́в* efectiv; *(mil.) ~и́е поте́ри в боя́х* pierderile de oameni în luptă; *~и́е ресу́рсы* resurse umane.

люк, *-a m.* **1.** *(mar.)* luminător, chepeng. **2.** *(mar.)* sabord. **3.** *(teatr.)* trapă; *авари́йный* ~ trapă de salvare. **4.** tabacheră *(la acoperișul unei construcții),* gură de canal. **5.** *(fiz.)* tambuchi; *ракетнопогру́зочный* ~ tambuchi de rachete.

люкс [1], *-a m. (fiz.)* lux.

люкс [2], *-a m.* lux; *магази́н-*~ magazin de lux.

лю́лька [1], *-и f.* leagăn ◇ *(mil.)* ~ *лафе́та* leagănul afetului.

лю́лька [2], *-и f. (reg.)* lulea, pipă.

люмба́го *n. indecl.* lumbago.

люмина́л, *-a m. sg. (farm.)* luminal.

люминесце́нтн|ый *adj.* luminiscent; *~ая кра́ска* culoare luminescentă.

люминесце́нция, *-и f. sg. (fiz.)* luminiscență.

люне́т, *-a m.* **1.** *(fiz.)* lunetă, ochean. **2.** *(mil. înv.)* lunetă *(redută cu spatele descoperit).* **3.** *(tehn.)* lunetă; ~ *тока́рного станка́* luneta strungului.

лю́стра, *-ы f.* lustră, policandru, candelabru.

люстри́н, *-a m. sg. (text.)* lustrină.

лютеи́н, *-a m. (biol.)* luteină.

лютера́нин, *-a m.* luteran.

лютера́нск|ий *adj.* luteran; *~ая це́рковь* biserica luterană.

лютера́нство, *-a n. sg.* luteranism.

лю́тик, *-a m. (bot.)* piciorul-cocoșului.

лю́тиковые, *-ых pl. (bot.)* ranunculacee.

лю́тня, *-и f. (muz.)* lăută, alăută.

лют|ова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. (reg.)* a bîntui, a se abate cu furie, a face ravagii; *~у́ют моро́зы* bîntuie gerul.

лю́тость, *-и f. sg.* ferocitate, cruzime.

лю́т|ый *adj.* **1.** feroce, crud, crunt; ~ *зверь* animal/fiară feroce. **2.** *(fig.)* insuportabil, cumplit, de neîndurat; ~ *моро́з* ger cumplit.

люфа́, *-ы́ f.* **1.** *(bot.)* lufă. **2.** burete de lufă.

люфт, *-a m. (tehn.)* joc, luft, interstițiu; ~ *руля́* jocul volanului.

люце́рна, *-ы f. sg. (bot.)* lucernă.

люце́рник, *-a m.* lucernieră.

люце́рновый *adj.* de lucernă.

ляга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. лягну́ть) acuz.* **1.** a bate/a lovi/a zvîrli cu copitele. **2.** *(fig.)* a ofensa, a vexa.

ляга́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a arunca/a azvîrli din copite; a lovi cu copitele.

лягуша́тник, *-a m.* broscărie.

лягну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *ляга́ть.*

лягуша́чий, *-ья, -ье adj. v. лягу́шечий.*

лягу́шечий *adj.* de broască.

лягуши́ный *adj. v. лягу́шечий.*

лягу́шка, *-и f.* broască; *древе́сная* ~ răcănel, brotăcel; *(folc.) ~-кваку́шка* broască, broscuță.

лягушо́нок, *-нка; pl. -ша́та, -ша́т m.* broscuță; pui de broască.

ля́двенец, *-ца m. (bot.)* ghizdei.

ляди́на, *-ы f.* arătură pe un pămînt defrișat.

ля́дник, *-a m. (bot.)* iarba sfintei Marii.

ляду́нка, *-и f. (mil.)* leduncă; *гуса́рская* ~ leduncă de husar.

ля́жка, *-и f.* coapsă *(la om)*; pulpă *(la animale).*

лязг, *-a m. sg.* zornăit, zăngănit, clănțănit; ~ *цепе́й* zăngănit de lanțuri.

ля́згать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* sau fără *compl.* a zornăi; a zăngăni, a clănțăni.

ля́мк|а, *-и f.* chingă, curea lată de tras *(la capătul edecului)* ◇ *тяну́ть ~у* a munci din greu și în silă; a trăi de azi pe mîine.

ля́пать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *ля́пнуть.* **2.** *(pf. наля́пать) (pop.)* a face ceva de mîntuială, a da rasol.

ля́пис, *-a m. sg. (chim. farm.)* nitrat de argint, piatra iadului.

ля́пис-лазу́рь, *ля́пис-лазу́ри f. sg. (mineral.)* lapislazuli.

ля́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. ля́пать) (pop.)* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a arunca/a trînti/a scăpa o vorbă; ~ *глу́пость* a trînti o prostie. **2.** *acuz.* sau *по + dat.* a lovi cu putere, a lipi, a cîrpi; ~ *по́ уху* a cîrpi o palmă peste ureche.

ля́псус, *-a m.* lapsus, omisiune.

лярд, *-a m.* slănină topită; grăsime de porc.

ля́сы *(pop. în expr.) точи́ть* ~ a flecări; a trăncăni; a spune verzi și uscate; a pălăvrăgi.

M

м *n. litera şi sunetul* «m».

мавзоле́й, *-я m.* mausoleu; *~Ле́нина* Mausoleul lui Lenin.

маврита́нский *adj. (ist.)* maur ◇ *(arhit.) ~ стиль* stil maur.

ма́вры, *-ов pl.; sg. мавр, -а m. (ist.)* mauri ◇ *мавр сде́лал своё де́ло, мавр мо́жет уйти́* maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să plece.

маг, *-а m.* mag, vrăjitor ◇ *~ и волше́бник* om foarte abil, isteţ, îndemînatic.

магази́н,[1] *-а m.* **1.** magazin; prăvălie; *универса́льный ~* magazin universal; *писчебума́жный ~* papetărie; *бакале́йный ~* băcănie; *парфюме́рный ~* parfumerie; *~ конди́терский ~* cofetărie; *продукто́вый/продово́льственный ~* magazin de produse alimentare; *кни́жный ~* librărie; *~ гото́вого пла́тья* magazin de confecţii; *~ москате́льных това́ров* magazin de produse chimice şi de vopsele; *апте́карский ~* drogherie; *ювели́рный ~* magazin de bijuterii; *галантере́йный ~* magazin de galanterie; *~ самообслу́живания* magazin cu autoservire; *антиква́рный ~* anticariat. **2.** depozit, magazie; *хле́бный ~* depozit de cereale; *артиллери́йский ~* depozit de muniţii.

магази́н[2], *-а m. (m.l.)* magazie; *~ автома́та* încărcător de pistol-mitralieră.

магази́нн|ый[1] *adj.* **1.** de magazin, al magazinului; de prăvălie; *~ая вы́веска* firmă de magazin. **2.** de depozit, de magazie.

магази́нн|ый[2], *adj. (mil.)* cu magazie, cu repetiţie; *~ое ружьё* puşcă cu magazie, armă cu repetiţie; *~ая коро́бка* cutia încărcătorului.

магары́ч, *-а́ m. (înv. pop.)* aldămaş; *поста́вить ~* a face cinste; *распи́ть ~* a bea aldămaşul.

маги́стр, *-а m.* magistru.

магистра́ль, *-и f.* **1.** magistrală, arteră, linie principală de circulaţie; *железнодоро́жная ~* linie principală de cale ferată, magistrală; *автомоби́льная ~* autostradă. **2.** *(tehn.)* conductă principală; cablu principal, canal principal; *га́зовая ~* conductă principală de gaz; *водопрово́дная ~* conductă principală de apă; *ороси́тельная ~* canal principal de irigaţie.

магистра́льн/ый *adj.* principal; magistral; *~ ка́бель* cablu principal; *~ые доро́ги* artere principale de circulaţie; *~ нефтепрово́д* conductă principală de ţiţei.

магистра́т, *-а m.* consiliu municipal.

магистрату́ра, *-ы f. sg.* magistratură.

маги́ческий *adj.* magic.

ма́гия, *-и f. sg.* magie; *чёрная ~* magie neagră.

ма́гма, *-ы f. sg. (geol.)* magmă.

магмати́ческий *adj. (geol.)* magmatic, de magmă.

магна́т, *-а m.* magnat; *нефтяно́й ~* magnat al petrolului; *~ы до́ллара* magnaţii dolarului.

магнези́т, *-а m. sg. (mineral.)* magnezit.

магне́зия, *-и f. sg. (chim.)* magnezie, oxid de magneziu.

магнетизёр, *-а m. (înv.)* hipnotizor.

магнетизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a hipnotiza.

магнети́зм, *-а m. sg.* magnetism; *земно́й ~* magnetism terestru; *а́томный ~* magnetism atomic; *орбита́льный* magnetism orbital; *я́дерный ~* magnetism nuclear.

магнети́т, *-а m. sg. (mineral.)* magnetit.

магнети́ческий *adj.* magnetic.

магне́то, *n. indecl. (tehn.)* magnetou.

магнетоско́п, *-а m. (fiz.)* magnetoscop.

ма́гниевый *adj. (chim.)* de magneziu.

ма́гний, *-я m. sg. (chim.)* magneziu; *азотноки́слый ~* nitrat de magneziu; *сернoки́слый ~* sulfat de magneziu; sare

amară; *углеки́слый ~* carbonat de magneziu.

магни́т, *-а m.* magnet; *молекуля́рный ~* magnet molecular.

магни́тн|ый *adj. (fiz.)* magnetic; *~ые сво́йства* proprietăţi magnetice; *~ое по́ле* cîmp magnetic; *~ая стре́лка* ac magnetic; *~ по́люс* pol magnetic; *~ая бу́ря* furtună magnetică; *(mineral.) ~ железня́к* magnetită.

магнитогра́мма, *-ы f. (fiz.)* magnetogramă.

магнито́метр, *-а m. (fiz.)* magnetometru.

магнитоо́птика, *-и f. (fiz.)* optică magnetică.

магнитопрово́д, *-а m. (fiz.)* circuit magnetic.

магнитофо́н, *-а m.* magnetofon.

магнитофо́нн|ый *adj.* de magnetofon; *~ая ле́нта* bandă de magnetofon; *~ая за́пись* înregistrare pe bandă de magnetofon.

магно́лиев|ый *adj. (bot.)* **1.** de magnolie. **2.** **~ые,** *-ых pl.; sg. ~ ое, -ого n.* magnoliacee.

магно́лия, *-и f. (bot.)* magnolie.

магомета́нин, *-а sg. pl. -а́не, -а́н m.* mahomedan, musulman.

магомета́нск|ий *adj.* mahomedan, musulman; *~ая рели́гия* religie musulmană, islamism.

магомета́нство, *-а n. sg.* mahomedanism, islamism.

мада́м *f. indecl.* **1.** madam, doamnă. **2.** *(înv.)* guvernantă străină.

мадапола́м, *-а m. sg. (text.)* madipolon.

маде́ра, *-ы f. sg.* vin de Madera.

мадо́нна, *-ы f.* madonă.

мадрига́л, *-а m. (lit.)* madrigal.

мадья́рка, *-и f.* maghiară, unguroaică.

мадья́рский *adj.* maghiar, unguresc; ungar; *~ язы́к* limba maghiară.

мадья́ры, *-я́р pl.; sg. -я́р, -а m.* maghiari, unguri.

маёвка, *-и f.* întrunire muncitorească ilegală de 1 mai.

маета́, *-ы́ f. sg. (pop.)* trudă, cazná, bătaie de cap.

мажо́р, *-а m. sg.* **1.** *(muz.)* tonalitate majoră, gamă majoră; *га́мма соль ~* gama sol major. **2.** *(fig.)* bună dispoziţie; *быть в ~е* a fi bine dispus, a fi în toane bune.

мажордо́м, *-а m.* majordon.

мажорита́рн/ый *adj.* majoritar; *~ая систе́ма (вы́боров)* sistem electoral majoritar.

мажо́рн/ый *adj.* **1.** *(muz.)* major; *~ая га́мма* gamă majoră. **2.** *(fig.)* voios, în toane bune, bine dispus; *~ое настрое́ние* bună dispoziţie.

ма́занка, *-и f. (reg.)* casă de lut.

ма́заный *adj.* **1.** *(глинобитный)* de lut; de vălătuci. **2.** *(грязный)* murdar.

ма́за/ть[1], *ма́жу, ма́жешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. пома́зать, нама́зать* şi *вы́мазать; mom. мазну́ть)* a unge; a spoi; a da cu vopsea, a vopsi; *~ хлеб ма́слом* a unge pîinea cu unt; *~ ха́ту* a lipi casa *(cu lut)*. **2.** *(pf. зама́зать, изма́зать* şi *вы́мазать; mom. мазну́ть)* a murdări, a păta, a mînji. **3.** *(pf. нама́зать)* a mîzgăli, a desena prost ◇ *одни́м ми́ром ~ны* toţi de o teapă.

ма́зать[2], *ма́жу, ма́жешь vb. ipf. (pf. прома́зать) (pop.)* a da greş, a rata lovitura, a nu nimeri la ţintă, a greşi lovitura *(la tir şi la diferite jocuri)*.

ма́заться, *ма́жусь, ма́жешься vb. ipf.* **1.** a se lua, a se şterge *(despre vopsea, zugrăveală etc.)* **2.** *(pf. зама́заться* şi *вы́мазаться)* a se murdări, a se mînji. **3.** *(pf. нама́заться* şi *пома́заться) (fam.)* a se unge, a se farda, a se sulemeni.

мази́ла, *-ы f.* şi *m.* **1.** *(плохой худо́жник)* mîzgălitor. **2.** ghinionist, om care dă mereu greş.

мази́лка, *-и f.* şi *m.* **1.** mîzgălitor, zmîngălitor *(despre pictori)*. **2.** pensulă de zugrav, bidinea.

мазну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *ма́зать*[1,2].

мазня́, *-и́ f. sg.* zmîngăleală, mîzgăleală, mîzgălitură *(despre desene sau picturi)*.

мазо́к[1], *-зка́ m. (pop.)* lovitură greşită/ratată *(la tir şi la diferite jocuri)*.

мазо́к[2], *-зка́ m.* **1.** *(arte)* trăsătură de penel, tuşă. **2.** *(med.)* frotiu; *взя́ть ~* a lua un frotiu.

мазу́рик, *-а m. (pop.)* şmecher, pungaş, şarlatan, hoţ.

мазу́т, *-а m. sg.* păcură, mazut.

мазу́тный *adj.* de păcură, de mazut.

маз/ь, *-и f.* unguent, cremă, alifie, pomadă; *колёсная* ~ unsoare pentru roţi; *сапо́жная* ~ cremă de ghete; *ци́нковая* ~ alifie de zinc; *бо́рная* ~ unguent boricat; *защи́тная* ~ cremă protectoare ◇ *(pop.) де́ло на ~и* treaba merge strună; totul merge ca pe roate.

маи́с, *-а m. sg.* porumb.

май, *-я m. sg.* mai; *Пе́рвое Ма́я* 1 Mai.

ма́йка, *-и f.* tricou, maieu.

ма́йник, *-и f. m. (bot.)* lăcrimiţă.

майо́лика, *-и f.* majolică.

майоне́з, *-а m.* maioneză.

майо́р, *-а m.* maior.

майора́н, *-а m. sg. (bot.)* magheran.

ма́йск/ий *adj.* de / din luna mai; *~ие дни* zile de mai ◇ ~ *жук* cărăbuş.

мак, *-а m.* **1.** mac; *кра́сный как* ~ roşu ca macul; *опи́йный* ~ mac de grădină; *снотво́рный* ~ opiu. **2.** *sg.* sămînţă de mac; *бу́блики с ~ом* covrigi cu mac.

макада́м, *-а m.* macadam.

мака́ка, *-и f. (zool.)* macac.

мака́ние, *-я n. sg.* înmuiere.

макарони́ческий *adj (lit.)* macaronic; ~ *стиль* stil macaronic.

макаро́нн/ый *adj.* de / cu macaroane; *~ая фа́брика* fabrică de macaroane; *~ые изде́лия* paste făinoase.

макаро́ны, *-о́н pf.* macaroane.

мака́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (pf. mom. макну́ть)* a înmuia, a muia.

македо́нский *adj.* macedonean, de / din Macedonia.

македо́нцы, *-ев pl; sg. -нец, -нца m.* macedoneni.

маке́т, *-а m.* machetă; ~ *декора́ции* machetă a unui decor; ~ *кни́ги* machetă a unei cărţi.

макинто́ш, *-а m.* manta de ploaie, impermeabil.

макла́к, *-а́ m. (înv.)* **1.** misit, samsar; *лошади́ный* ~ geambaş, **2.** telal, negustor de vechituri.

макла́ческий *adj. (înv.)* **1.** de misit, de samsar. **2.** de telal, de negustor de vechituri.

макла́чество, *-а n. sg. (înv.)* **1.** misitie, samsarlîc. **2.** meseria telalului / a negustorului de vechituri.

ма́клер, *-а m.* curtier; samsar, misit ◇ *биржево́й* ~ agent de bursă.

ма́клерский *adj.* de misit, de mijlocitor, de intermediar, de samsar.

ма́клерство, *-а n. sg.* misitie, samsarlîc.

макну́ть, *-ну́ -нёшь vb. pf. mom.* de la *мака́ть*

ма́ковка[1], *-и f.* măciulie/capsulă de mac.

ма́ковка[2], *-и f.* cupolă *(de biserică)*.

ма́ковка[3], *-и f. (pop.)* creştetul capului.

ма́ков/ые *-ых pl.; sg.* ~ *ое, -ого n. (bot.)* papavcracee; *семе́йство ~ых* familia papaveraceelor.

ма́ков/ый *adj.* de / din mac, cu mac; *~ое ма́сло* ulei de mac ◇ *(fam.) ~ой роси́нки во рту не́ было* nu a pus nimic în gură; *как ма́ков цвет* roşu ca macul, roşu aprins, rumen.

макре́ль, *-и f.* scrumbie albastră, macrou.

макрокли́мат, *-а m.* macroclimat.

макроко́см, *-а m.* macrocosmos.

макролингви́стика, *-и f.* macrolingvistică.

макромоле́кула, *-ы f. (fiz.)* macromoleculă.

макроскопи́ческий *adj.* macroscopic.

макроспо́ра, *-ы f.* macrospor.

макрострукту́ра, *-ы f.* macrostructură.

макрофа́г, *-а m.* macrofag.

макрофло́ра, *-ы f.* macrofloră.

макроцефа́л, *-а m.* macrocefal.

ма́ксима, *-ы f.* maximă.

максима́льно *adv.* la maximum, în cel mai înalt grad, la culme.

максима́льн/ый *adj.* maximal, maxim; ~ *ое коли́чество* cantitate maximă; ~ *тари́ф* tarif maximal.

ма́ксимум, *-а m.* **1.** maximum, maxim; ~ *уси́лий* maximum de efort; ~ *зна́ний* maximum de cunoştinţe; *годово́й* ~ maxim anual; *су́точный* ~ maxim diurn. **2.** *adv.* maximum; ~ *сто рубле́й* maximum o sută de ruble.

макулату́ра, *-ы f. sg.* **1.** maculatură. **2.** *(fig.)* maculatură, operă literară lipsită de valoare.

макулату́рный *adj.* **1.** de maculatură. **2.** *(fig.)* prost, fără valoare *(despre o operă literară)*.

маку́шк/а, *-и f.* **1.** vîrf, pisc, creştet; ~ *де́рева* vîrf de copac; ~ *горы́* vîrf de munte. **2.** creştet, vîrful capului ◇ *(fig.) у́шки на ~е (у кого́-л.)* cu urechile ciulite; *от ~и до пят/до пя́ток* din creştet pînă în tălpi.

мала́га, *-и f. sg.* vin de Malaga.

мала́йский, *adj.* malaez.

мала́йцы, *-ев pl; sg. мала́ец, -а́йца m.* malaezi.

малахи́т, *-а m. sg. (mineral.)* malachit.

малахи́тов/ый *adj.* de malahit; *~ая зе́лень* verde de malachit *(vopsea)*.

мал|ева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. ipf. (pf. намалева́ть) acuz.* **1.** a picta, a colora, a vopsi. **2.** *(peior.)* a mîzgăli, a zmîngăli ◇ *(prov.) не так стра́шен чёрт, как его ~ю́ют* nu e dracul aşa de negru cum pare / cum îl zugrăvesc oamenii.

мале́йш/ий *sup. (de la adj. ма́лый)* cel mai mic, cel mai neînsemnat; *не име́ть ни ~его поня́тия о чём-л.* a nu avea nici cea mai vagă idee despre ceva; a nu avea habar de ceva.

малёк, *-лька́ m.* puiet de peşte.

ма́леньк/ий *adj.* **1.** mic, micuţ, mititel; ~ *дом* casă mică. **2.** mic, neînsemnat; *~ая неприя́тность* o mică neplăcere. **3.** mic *(ca vîrstă)*; minor; *~ие де́ти* copii mici. **4.** **-ий,** *-ого m.* copil micuţ; *он ведёт себя́ как* ~ se comportă ca un copil ◇ ~, *да уда́ленький* mic, dar al dracului; *игра́ть по ~ой* a juca pe o miză mică; *по ~ой пропуска́ть* a trage o duşcă.

мале́нько *adv. (pop.)* niţel, puţintel, un pic; *подожди́* ~ aşteaptă un pic.

ма́лец, *-льца m. (pop.)* flăcăiandru, băieţandru.

мали́на, *-ы f. sg.* **1.** *(плод)* zmeură. **2.** *(растение)* zmeur; *паху́чая* ~ mur. **3.** ceai de zmeură, infuzie de zmeură ◇ *разлюли́-* ~ straşnic de bine.

мали́нник, *-а m. sg.* zmeuriş.

мали́нный *adj.* de / din zmeură, cu zmeură.

мали́новка[1], *-и f. (ornit.)* măcăleandru.

мали́новка[2], *-и f. sg.* rachiu de zmeură.

мали́новый[1] *adj. (în expr.)* ~ *звон* sunet plăcut, clinchet.

мали́нов/ый[2] *adj.* **1.** de zmeură; *~ое варе́нье* dulceaţă de zmeură **2.** de culoarea zmeurei.

ма́ло *adv.* **1.** puţin, insuficient; ~ *говори́ть* a vorbi puţin; *о́чень* ~ foarte puţin. **2.** *(cu substantive la gen. întrebuinţat ca numeral)* puţin, puţini; ~ *людե́й* puţini oameni; ~ *наро́ду* puţină lume. **3.** *pred. impers.* e puţin, nu e suficient, nu e destul; *э́того* ~ asta e puţin; ~ *обеща́ть — на́до сде́лать* nu e destul să făgăduieşti, trebuie să şi faci; ◇ ~ *ли что* nu importă, ce importă; ~ *ли что он тебе́ сказа́л* multe ţi-o fi spus el; ~ *ли что быва́ет на све́те!* multe se mai întîmplă pe lume!; ~ *ли где* cine ştie unde; *(cuv. modal)* ~ *того́* nu numai atît; ceva mai mult; ~ *того́, что...* nu numai că...; ~ *кто* nu oricine; puţini; ~ *что* puţin; mai nimic; te miri ce; ~ *где* în puţine locuri; mai nicăieri;

малоазиа́тский *adj.* din Asia Mică, al Asiei Mici.

малоблагоприя́тный *adj.* puţin favorabil, puţin prielnic, nefavorabil, neprielnic.

малова́жный, *adj.* puţin important, nu prea important, de mică importanţă, neînsemnat.

малова́т, *adj.* cam mic; *он* ~ *ро́стом* e cam mic de statură.

малова́то *adv.* cam puţin, puţintel.

малове́р, *-а m.* om neîncrezător, sceptic.

малове́рие, *-я. n. sg.* neîncredere, îndoială, scepticism.

маловероя́тный *adj.* puţin probabil, improbabil.

малове́ский *adj.* care nu trage greu la cîntar, uşor, mai uşor decît trebuie; ~ *груз* încărcătură uşoară.

маловоо́дный *adj.* **1.** cu debit mic de apă, cu apă puţină. **2.** arid, secetos, uscat.

маловоо́дье, *-я n. sg.* **1.** nivel de apă scăzut *(în rîuri, lacuri etc.)* **2.** lipsă de apă, ariditate, uscăciune.

маловразуми́тельный *adj.* **1.** greu de înţeles, neclar. **2.** puţin convingător, neconvingător.

малові́годный *adj.* puţin avantajos, puţin rentabil.

маловя́зкий *adj.* de vîscozitate redusă.

малогабари́тный *adj.* de dimensiuni reduse, cu gabarit redus.

малоговоря́щий *adj* puţin semnificativ, nesemnificativ, neînsemnat, lipsit de însemnătate.

малогра́мотность, -и *f. sg.* **1.** neştiinţă, insuficientă ştiinţă de carte, lipsă de cultură, ignoranţă. **2.** executare proastă/slabă.

малогра́мотный *adj.* **1.** cu puţină ştiinţă de carte; incult, agramat. **2.** prost executat, făcut fără pricepere; greşit, neexact.

малодарови́т *adj.* puţin înzestrat de la natură, lipsit de talent.

малодействи́тельный *adj.* lipsit de eficacitate, ineficace, ineficient.

малодоказа́тельный *adj.* puţin convingător, neconvingător, neconcludent.

малодостове́рный *adj.* puţin verosimil; nu prea sigur, incert; contestabil; neveridic.

малодосту́пный *adj.* **1.** *(о местности)* inaccesibil, puţin accesibil. **2.** *(о ценах)* inabordabil, inaccesibil. **3.** *(понятный немногим)* inaccesibil.

малодохо́дный *adj.* puţin rentabil, nerentabil, cu venit mic.

малоду́шествовать, -твую, -твуешь *vb. ipf.* a se descuraja, a pierde curajul; a fi slab de înger.

малоду́шие, -я *n. sg.* lipsă de curaj; descurajare, şovăire; lipsă de voinţă.

малоду́шничать, -аю, -аешь *vb. ipf. (pf. смалоду́шничать) v. малоду́шествовать.*

малоду́шно *adv.* nehotărît; şovăielnic; fără voinţă.

малоду́шный *adj.* nehotărît, şovăielnic; lipsit de voinţă; slab de înger, slab de fire.

малоéзженный *adj. (о ло́шади, о доро́ге)* puţin umblat.

малоéзж/ий *adj.* puţin umblat; *~ая доро́га* drum puţin umblat.

малозаме́тный *adj.* **1.** puţin vizibil, greu de observat, care abia se vede. **2.** de rînd, obişnuit; neînsemnat, comun, banal.

малозаселённый *adj.* cu populaţie rară, puţin populat.

малоземе́лье, -я *n. sg.* lipsă de pămînt.

малоземе́льный *adj.* cu pămînt puţin.

малознако́мый *adj.* puţin cunoscut, puţin ştiut, necunoscut.

малознача́щий *adj.* puţin însemnat, neînsemnat, de mică însemnătate, puţin important, de minimă importanţă.

малозначи́тельный *adj. v. малознача́щий.*

малозна́ющий *adj.* cu cunoştinţe puţine, incult, ignorant; nepriceput.

малоизве́данный *adj.* puţin cunoscut, puţin cercetat.

малоизве́стный *adj.* puţin cunoscut, necunoscut, obscur.

малоизу́ченный *adj.* puţin studiat.

малоиму́щий *adj.* sărac, lipsit de avere, neînstărit, nevoiaş.

малоиссле́дованный *adj.* puţin cercetat.

малокали́берн/ый *adj.* de calibru mic; *~ая винто́вка* armă de calibru mic.

малокалори́йный *adj.* hipocaloric.

малокро́вие, -я *n. sg. (med.)* anemie; *злока́чественное ~* anemie pernicioasă.

малокро́вный *adj. (med.)* anemic.

малокульту́рный *adj.* cu nivel cultural redus, fără cultură; incult.

малоле́тн|ий *adj.* **1.** mic, de vîrstă fragedă; (de) copil. **2 ~ий, -его** *m.* nevîrstnic, minor, copil.

малоле́ток, -тка, *m.* animal tînăr.

малоле́тств|о, -а *n. sg. (înv.)* vîrstă fragedă, copilărie; adolescenţă; *с ~а* din fragedă copilărie.

малолитра́жка, -и *f.* automobil cu litraj mic, automobil cu consum mic.

малолитра́жный *adj.* de mic litraj, de capacitate cilindrică mică; *~ бак* rezervor de capacitate mică; *~ автомоби́ль* automobil cu mic litraj.

малолю́дность, -и *f. sg.* lipsă de oameni, lipsă de populaţie; populaţie rară.

малолю́дн|ый *adj.* puţin populat, cu populaţie rară; puţin frecventat, cu asistenţă redusă; *~ край* regiune puţin populată; *~ое собра́ние* adunare cu asistenţă redusă.

малолю́дье, -я *n. sg.* număr mic de oameni, lipsă de oameni, lipsă de cadre.

ма́ло-ма́льски *adv.* cît de puţin, cît de cît.

маломо́чный *adj.* sărac, nevoiaş, lipsit de mijloace, neînstărit.

маломо́щный *adj.* slab, de mică putere; *~ дви́гатель* motor de mică putere.

малонадёжный *adj.* care nu inspiră încredere, puţin sigur, nesigur.

малонаселённый *adj.* puţin populat, puţin locuit, cu populaţie rară.

малоо́блачн|ый *adj.* puţin înnorat; *~ая пого́да* (timp cu) cer acoperit.

малообразо́ванный *adj.* cam incult, puţin instruit.

малообщи́тельный *adj.* puţin sociabil, nesociabil.

малоо́пытный *adj.* cu puţină experienţă, lipsit de experienţă, neexprerimentat.

малооснова́тельный *adj.* neîntemeiat, nefondat.

малопита́тельный *adj.* puţin hrănitor, puţin nutritiv.

малоплодоро́дн/ый *adj.* puţin fertil; *~ая по́чва* sol puţin fertil.

малоподви́жный *adj.* greoi, greu în mişcări; greu de mişcat.

малоподгото́вленный *adj.* puţin pregătit, fără pregătirea necesară.

малоподе́ржанный *adj.* puţin uzat, aproape nou.

малополе́зный *adj.* puţin folositor, de utilitate redusă.

ма́ло-пома́лу *adv.* puţin cîte puţin, încetul cu încetul.

малопомести́тельный *adj.* neîncăpător.

малопоно́шенный *adj.* puţin purtat, puţin uzat.

малопоня́тный *adj.* greu de înţeles, puţin clar.

малопри́быльный *adj.* puţin rentabil, nerentabil.

малопригóдный *adj.* puţin folositor, de mică utilitate; nefolositor.

малоприме́нимый *adj.* puţin utilizabil; greu aplicabil.

малопродукти́вный *adj.* puţin productiv, neproductiv; fără randament.

малопроизводи́тельный *adj.* puţin productiv, neproductiv.

малорадиоакти́вный *adj.* slab radioactiv.

малора́звитый *adj.* **1.** puţin dezvoltat, nedezvoltat. **2.** înapoiat, întîrziat.

малоразгово́рчивый *adj.* puţin vorbăreţ, zgîrcit la vorbă.

малораспространённый *adj.* puţin răspîndit.

малорента́бельный *adj.* puţin rentabil, nu prea rentabil.

малоро́слый *adj.* scund, mic de statură, mărunt; *~ скот* vite mici.

малосве́дущий *adj.* puţin priceput, puţin competent.

малосеме́йный *adj.* cu familie mică.

малосемя́нность, -и *f. (biol.)* oligospermie.

малосемя́нный *adj.* cu seminţe puţine, oligospermic.

малоси́льный *adj.* slab, lipsit de putere, nerezistent, debil; *~ дви́гатель* motor de mică putere.

малосодержа́тельный *adj.* lipsit de conţinut, cu conţinut sărac în idei.

малосо́льн|ый *adj.* puţin sărat, uşor sărat; *~ые огурцы́* castraveţi proaspăt muraţi.

малосостоя́тельный *adj.* **1.** sărac, nevoiaş, lipsit de mijloace, neînstărit. **2.** neîntemeiat, neconvingător; neconcludent.

малоспосо́бный *adj.* puţin capabil, puţin înzestrat.

малосто́йкий *adj.* **1.** puţin rezistent, nu prea rezistent, puţin durabil. **2.** *(chim.)* nestabil.

ма́лост|ь, -и *f. sg.* **1.** fleac, nimic, o nimica toată. **2.** *adv.* puţin, niţel, o ţîră, un pic; *~ посплю́* am să dorm un pic.

малосуще́ственный *adj.* lipsit de însemnătate, neimportant.

малотира́жн|ый *adj.* de / cu tiraj mic; *~ая газе́та* ziar cu tiraj mic.

малотре́бовательный *adj.* puţin pretenţios, nepretenţios.

малоубеди́тельный *adj.* puţin convingător, nu prea convingător, neconcludent.

малоудо́йный *adj.* care dă lapte puţin, cu producţie mică de lapte.

малоупотреби́тельн|ый *adj.* puţin întrebuinţat, rar întrebuinţat; neutilizat; *(lingv.) ~ое выраже́ние* expresie rar întrebuinţată.

малоурожа́йный *adj.* cu recoltă slabă; *~ сорт* soi de mică productivitate; *~ год* an cu recoltă săracă.

малоуси́дчивый *adj.* puţin sîrguitor.

малоуспе́шный *adj* nu prea reuşit; fără prea bune rezultate.

малоутеши́тельный *adj.* puţin îmbucurător.

малоце́нный *adj.* de mică valoare.
малочи́сленность, -и *f. sg.* număr mic, număr redus / restrîns.
малочи́сленный *adj.* puţin numeros, redus, restrîns.
малочувстви́тельный *adj.* puţin sensibil, nu prea sensibil.
малоэффекти́вный *adj.* puţin eficace, cu eficacitate redusă, nu prea eficient.
ма́л|ый[1] *adj.* **1.** mic; *~ые де́ти* copii mici; *~ые разме́ры* dimensiuni mici; *мал ро́стом* mic de statură, scund, mărunt; *(mat.) бесконе́чно ~ая величина́* mărime infinitesimală; *(ferov.) ~ая ско́рость* viteză mică. **2.** (prea) mic; îngust, strîmt; *сапоги́ ~ы́* cizmele sînt prea mici; *пальто́ мне ~о́* paltonul nu mă încape. **3.** *~ое, -ого n. sg.* puţin; *довольствоваться ~ым* a se mulţumi cu puţin; *без ~ого* aproape; *сейча́с без ~ого пять часо́в* e aproape ora cinci ◇ *от ма́ла до вели́ка* sau *стар и мал* de la mic la mare; de la vlădică la opincă; *~ые и больши́е* cu mic cu mare; *мал ма́ла ме́ньше* unul mai mic decît altul; care mai de care mai mic *(despre copii)*; *са́мое ~ое* cel puţin; *де́ньги не ~ые* mulţi bani, bani buni, sumă frumuşică; *(prov.) мал золотни́к, да до́рог* paraua e mică dar loc mare prinde; *(prov.) мал, да уда́л* mic în etate, mare în sfat; mic dar al dracului; *с ~ых лет* din fragedă copilărie; de mic; *(astron.) ~ая медве́дица* Carul-Mic, Ursa-Mică; *~ая то́лика* un pic, niţel; *(nav.) ~ ход* viteză minimă; *ку́ча ~á!* tăbărîţi băieţi! mielul gras! *(la jocurile de copii)*; *за ~ым де́ло ста́ло* puţin mai lipseşte.
ма́лый[2], *-ого m.* **1.** *(pop.)* băiat, flăcău; *двадцатиле́тний ~* flăcău de douăzeci de ani. **2.** băiat, om; *сла́вный ~* băiat bun / de ispravă; *ло́вкий ~* băiat abil / îndemînatic; *он ~ не прома́х* e un băiat dezgheţat, descurcăreţ.
малы́ш, -á *m.* prînchidel, pici, puşti, băieţel.
ма́льва, -ы *f. (bot.)* nalbă (de grădină).
ма́львов|ый *adj. (bot.)* **1.** de nalbă. **2.** *~ые, -ых; sg. -ое, -ого n.* malvacee; *семе́йство ~ых* familia malvaceelor.
мальто́за, -ы *f. sg. (chim.)* maltoză, zahăr de malţ.
мальтузиа́нец, -нца *m.* maltusian.
мальтузиа́нский *adj.* maltusian.
мальтузиа́нство, -а *n. sg.* maltusianism.
ма́льчик, -а *m.* **1.** băiat, copil. **2.** *(înv.)* băiat de prăvălie. ucenic; *служи́ть / быть в ~ах* a fi băiat de prăvălie ◇ *(folc.) ~ с па́льчик* prînchidel, băieţel cît un degeţel; *~ на побегу́шках / на посы́лках* băiat la toate; cal de poştă.
ма́льчиковый *adj. (pop.)* băieţesc, de băiat; pentru băieţi.
мальчи́шески *adv.* băieţeşte, ştrengăreşte.
мальчи́шеский *adj.* băieţesc, copilăresc; ştrengăresc.
мальчи́шество, -а *n.* ştrengărie, purtare ştrengărească, purtare neserioasă.
мальчи́шечий *adj. v. мальчи́шеский*
мальчи́шка, -и *f.* **1.** băiat, puşti; *у́личный ~* copil fără căpătîi; *вести́ себя́ как ~* a se comporta ca un copil. **2.** *(fig.)* mucos.
мальчуга́н, -а *m.* băieţaş, băieţel.
малю́сенький *adj.* mititel, micuţ, mic de tot; minuscul.
малю́тка, -и *f* şi *m.* copil mic, copilaş micuţ.
маля́р, -а *m.* zugrav.
маляри́йный *adj.* de malarie, de friguri, malaric; *~ кома́р* ţînţar anofel; *~ больно́й* bolnav de friguri.
маляри́я, -и *f. sg. (med.)* malarie, paludism, friguri.
маля́рн|ый *adj.* de zugrav; *~ое де́ло* meserie de zugrav.
ма́ма, -ы *f.* mamă.
мамалы́га, -и *f. sg.* mămăligă.
мама́ша, -и *f. (pop.)* **1.** mamă, maică. **2.** *(la vocativ)* maică, mătuşă, tuşă; mătuşică.
ма́менька, -и *f. (înv.)* mamă, măicuţă, mămică.
ма́менькин *adj. (înv.)* al mamei, al măicuţei, al mămichii; *~ сыно́к* băiatul mamei; vlăduţul mamei; odorul mamei.
ма́мин *adj.* al mamei, al mămichii; *~ы де́ти* copiii mamei.
ма́мка, -и *f. (înv.)* doică, mancă.
мамо́н/а, -ы *f. sg. (fig. înv.)* lăcomie; *служи́ть ~е; ублажа́ть / те́шить ~у (а)* a sluji lui Mamon(a).
ма́монт, -а *m.* mamut.

ма́монтовый *adj.* de mamut.
ма́мочк|а, -и *f.* **1.** mămică, măicuţă, maică. **2.** *m.* şi *f. (fam. înv.)* maică, soro, surato; taică, tăicuţă, nene ◇ *~и!* vai de mine!
мана́тки, -ток *pl. (pop. înv.)* catrafuse, boarfe; *собра́ть все(свои́) ~* a-şi lua catrafusele; a-şi lua traista şi ciubucul.
маргани́т, -а *m. sg. (mineral.)* manganit.
мангу́ста, -ы *f. (zool.)* mangustă.
мандари́н[1], *-а m. (ist.)* mandarin *(demnitar în China)*.
мандари́н[2], *-а m. (bot.)* **1.** *(дерево)* mandarin. **2.** *(плод)* mandarină.
мандари́нный *adj. (bot.)* **1.** de mandarin. **2.** de mandarină, de mandarine.
мандари́новый *adj. v. мандари́нный.*
манда́т, -а *m.* mandat; *депута́тский ~* mandat de deputat; *госуда́рство, име́ющее ~* stat mandatar.
манда́тн|ый *adj.* **1.** cu mandat, de mandat; *~ая коми́ссия* comisie de validare. **2.** *(pol.)* mandatar, sub mandat; *~ая террито́рия* teritoriu sub mandat.
мандоли́на, -ы *f.* mandolină.
мандолини́ст, -а *m.* mandolinist.
мандраго́ра, -ы *f. sg. (bot.)* mandragoră.
мандри́л, -а *m. (zool.)* mandril.
манёвр, -а *m.* **1.** *(mil.)* manevră; *~ на окруже́ние* manevră de încercuire; *~ я́дерными уда́рами* manevra loviturilor nucleare; *деса́нтный ~* manevră de desant; *ло́жный ~* manevră falsă; *противоракéтный ~* manevră antirachetă. **2.** *(fig.)* stratagemă, manevră; *разгада́ть чей-л. ~* a simţi/a prinde mişcarea; a-şi da seama de stratagema cuiva.
манёвренность, -и *f. sg.* capacitate de manevrare, capacitate de manevră, manevrabilitate.
манёвренн/ый *adj. (mil.)* de manevră; *~ая война́* război de manevră.
маневри́рование, -я *n. sg.* manevrare, efectuare a unei manevre.
маневри́ровать, -рую, -руешь *vb. ipf.* **1.** *(pf. сманеври́ровать) (mil.* şi *ferov.)* a manevra, a face o manevră, a face manevre. **2.** *(pf. сманеври́ровать) (fig.)* a recurge la diferite stratageme.
маневро́вый *adj. (ferov.)* de manevră; *~ парово́з* locomotivă de manevră.
манёвры, -ов *pl. (mil.)* manevre; *весе́нние ~* manevre de primăvară; *возду́шные ~* manevre aeriene; *морски́е ~* manevre navale/maritime.
мане́ж, -а *m.* manej.
мане́жить, -жу, -жишь *vb. ipf. acuz.* **1.** a dresa caii *(la manej)*. **2.** a amîna pe cineva la infinit.
мане́жный *adj.* de manej.
манеке́н, -а *m.* manechin.
манеке́нщик, -а *m. v. манеке́нщица.*
манеке́нщица, -ы *f.* manechin.
мане́р, -а *m. (pop. în expr.) ~ом (каки́м-л.)* într-un fel ..., într-un mod; *говори́ть стра́нным ~ом* a vorbi într-un fel ciudat; *таки́м ~ом* în felul acesta, astfel; *живы́м ~ом* repede, la repezeală; *на ~ (како́й-л.)* în felul; după obiceiul; după moda; *одет на но́вый ~* îmbrăcat după moda nouă; *на свой ~* după felul său; după placul său; *на ~ (кого́-л. чего́-л.)* ca ..., în chip de ...; *сде́лал узело́к на ~ ба́нта* a făcut un nod ca o fundă.
мане́р|а, -ы *f.* **1.** manieră, mod, fel; *~ говори́ть* fel de a vorbi; *~ исполне́ния* manieră/mod de interpretare; *ра́зными ~ами* în toate felurile; *~ вести́ себя́* fel de a se purta, mod de comportare. **2.** *pl.* maniere, apucături; *прекра́сные ~ы* maniere alese; *плохи́е ~ы* apucături proaste.
мане́рка, -и *f. (mil., înv.)* gamelă, bidon.
мане́рничать, -аю, -аешь *vb. ipf. (înv.)* a face fasoane, a face mofturi, a se fandosi.
мане́рность, -и *f. sg.* afectare, fandoseală, purtare afectată.
мане́рн|ый *adj.* **1.** afectat, rafinat; *~ые же́сты* gesturi afectate. **2.** *(lit. arte)* manierist; *~ стиль* stil manierist.
мане́тка, -и *f. (tehn.)* manetă; *~ га́за* manetă de acceleraţie.
манже́та, -ы *f.* **1.** manşetă. **2.** *(tehn.)* manşetă, garnitură de etanşare; *водонепроница́емая ~* manşetă etanşă *(de scafandru)*.
манже́тка, -и *f (bot.)* creţişoară.
маниака́льный *adj. (med.)* maniacal; *~ психо́з* psihoză maniacală.
ма́ни|е, -я *m. (înv.) ~ем* sau *по ~ю (чего́-л.)* la un semn, printr-un semn *(făcut cu mîna, cu capul etc.)*; *по ~ю кого́-л.* cu vrerea, prin voinţa cuiva.

маникю́р, *-а m. sg.* manichiură.

маникю́рный *adj.* de / pentru manichiură.

маникю́рша, *-и f.* manichiuristă.

мани́ловщина, *-ы f sg. (peior.)* manilovism *(sentimentalitate deşartă)*.

манио́ка, *-и f. (bot.)* manioc.

манипули́рование, *-я n.* manipulare.

манипули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a manipula.

манипуля́тор, *-а m.* 1. *(прибор)* manipulator. 2. *(артист)* păpuşar.

манипуля́ция, *-и f.* 1. manipulare. 2. *(fig.)* maşinaţie, tertip.

мани́/ть, *маню́, ма́нишь vb. ipf. acuz.* 1. *(pf. помани́ть)* a face cuiva semn să se apropie, a chema printr-un semn. 2. *(fig.)* a atrage, a ispiti, a tenta, a ademeni.

манифе́ст, *-а m.* manifest; *литерату́рный* ~ manifest literar; ~ *коммунисти́ческой па́ртии* manifestul partidului comunist.

манифеста́нт, *-а m.* manifestant.

манифеста́ция, *-и f.* manifestaţie.

манифести́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a manifesta, a lua parte la manifestaţie.

мани́шк|а, *-и f.* plastron.

ма́ния, *-и f.* 1. *(med.)* manie; ~ *пресле́дования* mania persecuţiei; ~ *вели́чия* megalomanie, grandomanie. 2. *(fig.)* manie, patimă.

ма́нка[1], *-и f. sg. (pop.)* griş.

ма́нка[2], *-и f.* momeală.

манки́р|овать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (înv.)* 1. *instr.* a neglija; ~ *слу́жбой* a-şi neglija slujba/serviciul. 2. a lipsi nemotivat, a trage chiulul.

ма́нн|а, *-ы f. sg.* mană (cerească) ◇ *(fig.)* ~*ой небе́сной пита́ться* a mînca pe sponci; a se hrăni cu mană cerească; *как* ~*ы небе́сной ждать* a aştepta ceva cu nerăbdare; a aştepta ca pe o mană cerească; a aştepta să-i pice mură-n gură.

ма́нник, *-а m. (bot.)* rourică; *во́дный* ~ mană-de-apă.

ма́нн|ый *adj. (în expr.)* ~*ая крупа́* griş; ~*ая ка́ша* griş fiert.

мановéни|е, *-я n. sg. (înv.)* gest, semn; ~*ем руки́* printr-un gest al mîinii ◇ *как по* ~*ю* ca prin farmec.

мано́к, *-нка́ m. (ornit)* ţivlitoare.

мано́метр, *-а m.* manometru; *динами́ческий* ~ manometru dinamic; *молекуля́рный* ~ manometru molecular; *радиоакти́вный* ~ manometru radioactiv.

манометри́ческий *adj.* de manometru, manometric.

манса́рда, *-ы f.* mansardă.

манти́лья, *-и f.* mantilă.

манти́сса, *-ы f. (mat.)* mantisă; ~ *логари́фма* mantisa unui logaritm.

ма́нтия[1], *-и f.* mantie; *мона́шеская* ~ mantie călugărească.

ма́нтия[2], *-и f. (zool.)* manta *(la moluşte)*.

манто́ *n. indecl.* mantou; *мехово́е* ~ mantou de blană.

манускри́пт, *-а m.* manuscris.

мануфакту́ра, *-ы f. (ec. pol.)* manufactură.

мануфакту́рн|ый *adj.* 1. *(ec. pol.)* manufacturier; ~ *пери́од капитали́зма* perioada manufacturieră a capitalismului. 2. *(текстильный)* de manufactură, de produse textile; ~*ые изде́лия* articole de manufactură, produse textile.

маньчжу́рка, *-и f.* manciuriană.

маньчжу́рский *adj.* manciurain, de/din Manciuria, al Manciuriei.

маньчжу́ры, *-ов pl; sg. -у́р, -а m.* manciurieni.

манья́к, *-а m.* maniac.

маня́щий 1. *part. prez. act.* de la *мани́ть*. 2. *adj.* atrăgător; ademenitor.

марабу́ *m. indecl. (ornit.)* marabu.

мара́зм, *-а m. sg.* marasm; *ста́рческий* ~ senilitate.

мара́л, *-а m. (zool.)* maral.

мара́лий, *adj. (zool.)* de maral.

мара́нье, *-я n.* 1. *sg.* murdărire, mînjire, pătare. 2. *(fam.)* mîzgăleală, zmîngăleală.

мара́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* 1. *(pf. замара́ть* şi *измара́ть)* a murdări, a mînji, a păta; ~ *пла́тье* a-şi murdări rochia; *(fig.)* ~ *своё че́стное и́мя* a-şi păta numele. 2. *(pf. вы́марать)* a şterge *(ceva scris)*. 3. *(pf. намара́ть) (fam.)* a mîzgăli ◇ ~ *ру́ки* a-şi mînji mîinile.

мара́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* 1. *(pf. замара́ться* şi *измара́ться)* a se murdări, a se mînji. 2. a murdări *(cu vopsea, zugrăveală, var)*, a se lua.

марафо́нский *adj. (sport)* ~ *бег* (cursă) maraton.

мара́шка, *-и f. (tipogr.)* şpis.

ма́рганец, *-нца m. sg. (chim.)* mangan.

ма́рганцев|ый *adj. (chim.)* de mangan, manganic; ~*ая руда́* minereu de mangan; ~*ая кислота́* acid permanganic.

марганцо́вист|ый *adj. (chim.)* manganos.

марганцо́вка, *-и f.* permanganat de potasiu.

марганцо́вый *adj.* de mangan, manganic.

маргари́н, *-а m. sg.* margarină.

маргари́новый *adj.* de/din margarină; ~ *крем* cremă de margarină.

маргари́тка, *-и f. (bot.)* margaretă; *многоле́тняя* ~ părăluţe.

маргина́лии, *-ев pl.* note marginale.

ма́рево, *-а n.* 1. miraj, iluzie, fata morgana. 2. *(reg.)* pîclă, ceaţă.

ма́ревые, *-ых pl.; sg.* ~*ый, -ого m. (bot.)* chenopodiacee.

маре́на, *-ы f. (bot.)* roibă, garanţă.

маре́новые, *-ых pl.; sg.* ~*ый, -ого (bot.)* rubiacee.

марза́нка, *-и f. (bot.)* lipitoare.

мари́йский *adj.* al poporului mari, mari; ~ *язы́к* limba mari.

мари́йцы, *-ев pl.; sg. -и́ец, -и́йца m.* mari *(popor din U.R.S.S.)*.

мари́на, *-ы f. (arte)* marină, peisaj marin.

марина́д, *-а m.* marinată.

марини́ст, *-а m.* pictor de peisaje marine.

маринова́ние, *-я n. sg.* marinare; ~ *грибо́в* marinarea ciupercilor.

марино́ванный 1. *p.t.p.* de la *маринова́ть*. 2. *adj.* marinat.

маринова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (pf. замаринова́ть) acuz.* 1. a marina, a mura. 2. *(peior.)* a tărăgăna, a tergiversa, a o lungi fără sfîrşit, a lăsa de azi pe mîine.

марионе́т|ка, *-и f.* 1. marionetă, păpuşă; *теа́тр* ~*ок* teatru de păpuşi, teatru de marionete. 2. *(fig.)* marionetă.

марионе́точн|ый *adj.* 1. de marionete, de păpuşi; ~ *теа́тр* teatru de păpuşi. 2. *(fig.)* de marionetă; ~*ое прави́тельство* guvern marionetă.

марихуа́на, *-ы f.* marihuana.

ма́рк|а[1], *-и f.* 1. marcă, timbru; *почто́вая* ~ marcă poştală; *ге́рбовая* ~ timbru fiscal. 2. marcă, emblemă; *фабри́чная* ~ marca fabricii. 3. calitate, sort; *вино́ лу́чшей* ~*и* vin de cea mai bună calitate; *това́р вы́сшей* ~*и* marfă de calitate superioară. 4. fisă, jeton. 5. marcă *(monedă)*. 6. reputaţie, prestigiu; *у него́* ~ *вели́кого учёного* are reputaţie de mare savant ◇ *держа́ть* ~*у* a ţine la prestigiul său; *показа́ть* ~*у* a arăta ce poate/ce-i poate pielea; *по́ртить* ~*у* a(-şi) strica faima/firma.

ма́рка[2], *-и f. (ist.)* marcă.

маркёр[1], *-а m.* marcher *(la jocul de biliard)*.

маркёр[2], *-а m. (agr.)* marcator de brazde.

ма́ркетинг, *-а m.* marketing.

маркетри́ *n. indecl.* marchetărie.

маркиз, *-а m.* marchiz.

марки́за[1], *-ы f.* marchiză.

марки́за[2], *-ы f. (навес у окна)* marchiză *(apărătoare împotriva soarelui, mai ales la ferestre)*.

маркизе́т, *-а m. sg. (text.)* marchizet.

маркизе́тов|ый *adj.* de/din marchizet; ~*ое пла́тье* rochie de marchizet.

ма́ркий *adj.* care se murdăreşte uşor; nepractic *(despre o culoare)*.

маркиро́ванный *adj. (lingv.)* marcat; ~ *член корреля́ции* membru marcat al corelaţiei.

маркирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf.* 1. a marca, a trage brazda cu marcatorul. 2. a marca, a pune marca fabricii.

маркиро́вка, *-и f.* 1. *(действие)* marcare. 2. *(клеймо)* marcaj, poanson.

маркиро́вщик, *-а m.* marcator.

маркита́нт, *-а m. (ist.)* vivandier, cantinier.

маркси́зм, *-а m. sg.* marxism; *тво́рческий* ~ marxismul creator.

маркси́зм-ленини́зм, *маркси́зма-ленини́зма m. sg.* marxism-leninism.

маркси́стск|ий *adj.* marxist; ~ *ме́тод* metodă marxistă.

марксистско-ленинский *adj.* marxist-leninist.

маркшейдер, *-a m.* topograf miner.

марлевый *adj.* de/din tifon; ~ *бинт* fașă de tifon.

марля, *-и f. sg.* tifon; *перевязочная* ~ tifon pentru pansamente, pansament.

мармелад, *-a m.* **1.** marmeladă. **2.** jeleuri.

мармеладка, *-и f.* bomboană cu marmeladă.

мармеладн|ый *adj.* **1.** de/din marmeladă; *~ая фабрика* fabrică de marmeladă. **2.** de/cu jeleuri.

мармора́ция, *-и f. sg. (tehn.)* marmorare.

марморировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tehn.)* a marmora.

мародёр, *-a m.* **1.** jefuitor de cadavre *(pe cîmpul de luptă)*, prădător *(al populației civile din zona operațiunilor militare)*. **2.** speculant.

мародёрство, *-a n. sg.* **1.** jefuirea cadavrelor; prădarea populației civile *(din zona operațiunilor militare)*. **2.** speculă.

мародёрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a jefui *(cadavre)*.

марокен, *-a m. sg. (text.)* marochin, saftian.

марочный *adj.* **1.** de marcă, de timbru. **2.** marcat; de calitate superioară. **3.** cu fișe, cu jetoane. **4.** de mărci, în mărci.

марс[1], *-a m.* **1.** *(astr.)* planeta marte. **2.** *(mitol.)* zeul marte.

марс[2], *-a m. (mar.)* gabier, vela gabiei.

марсельеза, *-ы f.* marsilieză.

марсианин, *-a m.* marțian.

марсовой, *-óго m. (mar.)* gabier.

март, *-a m. (luna)* *martie.*

мартен, *-a m. (tehn.)* **1.** cuptor Martin. **2.** *sg.* oțel Martin.

мартеновск|ий *adj. (tehn.)* Martin, după metoda Martin; *~ая печь* cuptor Martin; *~ая сталь* oțel Martin.

мартингал, *-a m.* martingală.

мартовский *adj.* de/din martie.

мартышка, *-и f.* maimuță.

марципан *-a m.* marțipan.

марш[1], *-a m.* **1.** marș; *на ~е* în marș; *построение для ~а* formație de marș; ~ *на сближение* marș de apropiere; *трехдневный* ~ marș de trei zile; *форсированный/ускоренный* ~ marș forțat; *проходить церемониальным ~ем* a defila. **2.** *(muz.)* marș; *похоронный* ~ marș funebru; *свадебный* ~ marș nupțial.

марш[2] *interj.* marș!; ~ *отсюда!* marș de aici!; *(mil.) шагом ~!* înainte marș!

марш[3], *-a m.* treptele unei scări prinse între două odihne.

маршал, *-a m.* mareșal.

маршальский *adj.* de mareșal; ~ *жезл* baston de mareșal.

маршальство, *-a n. sg.* gradul de mareșal.

маршев|ый *adj.* **1.** de marș; ~ *порядок* formație de marș; *~ая рота* companie de marș. **2.** *(muz.)* de marș; ~ *такт* tact de marș.

маршировать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a mărșălui, a merge în pas de marș.

маршировка, *-и f. sg.* marș, exerciții de marș, mărșăluire.

маршрут, *-a m.* **1.** itinerar, rută; *держать* ~ a avea o anumită rută, a se îndrepta într-o anumită direcție. **2.** *(ferov.)* marșrut.

маршрутизация, *-и f. (ferov.)* marșrutizare.

маршрутн|ый *adj.* **1.** de/cu itinerar, după itinerar; *~ое такси* taxi cu itinerar fix; maxi-taxi. **2.** *(ferov.)* marșrutizat; ~ *поезд* tren marșrutizat.

марь, *-и f. (bot.)* talpa-gîștei; spanac sălbatic.

марьянник, *-a m. (bot.)* sor-cu-frate.

маск|а, *-и f.* **1.** mască; *фехтовальная* ~ mască de scrimă; *противогазная* ~ mască de gaze; *кислородная* ~ mască de oxigen; *(fig.) под ~ой лояльности* sub masca lealității. **2.** mascat, persoană mascată; *пришли ~и* au sosit mascații. **3.** mască mortuară. **4.** *(med.)* mască; *белковая* ~ mască cu albuș de ou ◇ *сбросить с себя ~у* a-și lepăda masca, a-și da arama pe față; *сорвать ~у с кого-л.* a demasca pe cineva; a smulge masca cuiva; a da de gol.

маскарад, *-a m.* bal mascat.

маскарадный *adj.* de bal mascat.

маскировать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. замаскировать) acuz.* **1.** a masca; a deghiza, a travesti. **2.** *(fig.)* a masca, a ascunde; ~ *свои намерения* a-și

masca/a-și ascunde intențiile. **3.** a camufla.

маскироваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. (pf. замаскироваться)* **1.** a masca, a deghiza, a travesti. **2.** *(fig.)* a se preface. **3.** a se camufla.

маскировка, *-и f.* **1.** *sg.* mascare, deghizare, travestire. **2.** *sg. (fig.)* fățărnicie, prefăcătorie. **3.** camuflaj, camuflare.

маскировочный *adj.* de camuflaj.

масленая, *-ой f. (înv.) v. масленица*

масленица, *-ы f. (bis.)* săptămîna albă, săptămîna brînzei, lăsata secului; carnaval ◇ *(fig.) не житьё, а* ~ ăsta mai zic și eu trai; *(prov.) не всё коту* ~ nu e în fiecare zi Paște; după zile albe mai vin și zile negre.

масленичный *adj. (bis.)* de/din săptămîna albă.

маслёнка, *-и f.* **1.** untieră. **2.** *(tehn.)* căniță de ulei; ungător, gresor.

маслёнок, *-нка m.; pl. -лята, -лят (bot.)* turta-vacii.

масленный *adj.* **1.** uns cu unt *sau* cu ulei, îmbibat cu unt *sau* cu ulei. **2.** mieros, galeș, onctuos, pofticios; ~ *голос* glas mieros; ~ *взгляд* privire galeșă.

маслина, *-ы f. (bot.)* **1.** *(дерево)* măslin. **2.** *(плод)* măslină.

маслить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. намаслить* și *помаслить) acuz.* a unge cu unt *sau* cu ulei, a pune unt *sau* ulei *(în ceva)*; ~ *хлеб* a unge pîinea cu unt.

маслиться, *-ится vb. ipf.* **1.** a păta cu grăsime, a lăsa urme de grăsime; a fi soios/unsuros. **2.** a luci, a avea luciu.

масличн|ый *adj.* oleaginos; *~ые растения* culturi/plante oleaginoase.

масличн|ый *adj.* **1.** de măslin; *~ое дерево* măslin; *~ая ветвь* ramură de măslin. **2.** de măsline.

масл|о, *-a n.* **1.** unt; *коровье* ~ unt de vacă; *сливочное* ~ unt de frișcă, unt presat; *сбивать/бить* ~ a bate/a alege untul. **2.** ulei, untdelemn; *подсолнечное* ~ ulei de floarea soarelui; *прованское* ~ untdelemn de măsline; *камфорное* ~ ulei camforat; *касторовое* ~ ulei/unt de ricin; *кокосовое* ~ unt de cocos; *кукурузное* ~ ulei de porumb; *очищенное/рафинированное* ~ ulei rafinat; *растительное* ~ ulei vegetal; *машинное* ~ ulei de mașini; *розовое* ~ esență de trandafir; *(tehn.) смазочное* ~ ulei lubrifiant; *(chim.) купоросное* ~ acid sulfuric. **3.** *sg. (arte)* ulei; *писать ~ом* a picta în ulei ◇ *(идёт) как по ~у* merge ca pe roate; merge strună; *подлить ~а в огонь* a pune paie pe foc, a turna gaz peste foc; *кататься как сыр в ~е* a trăi ca găina la moară; a trăi cum nu se poate mai bine; *подёрнуться ~ом* a) a face ochi dulci; b) a se linge pe buze.

маслобак, *-a m.* rezervor de ulei.

маслобойка, *-и f.* **1.** putinei, mașină de bătut unt. **2.** *v. маслобойня.*

маслобойный *adj.* de bătut unt; de fabricat unt; de fabricat ulei; ~ *завод* fabrică de ulei.

маслобойня, *-и f.* fabrică de unt; fabrică de ulei; presă/teasc de ulei.

маслодел, *-a m.* untar.

маслоделие, *-я n. sg.* fabricare a untului; fabricare a uleiului.

маслодельный *adj.* care fabrică unt/ulei; de unt; de ulei; al untului; al uleiului.

маслозавод, *-a m.* fabrică de unt; fabrică de ulei.

маслообразный *adj.* uleios.

маслоочиститель, *-я m. (tehn.)* filtru de ulei.

маслоприёмник, *-a m. (tehn.)* receptor/baie de ulei.

маслопровод, *-a m.* conductă de ulei.

маслородный *adj. (chim.)* ~ *газ* etilen.

маслянистость, *-и f. sg.* însușirea de a fi gras/uleios, conținut de ulei.

маслянистый *adj.* uleios, untos, unsuros, gras; ~ *сыр* brînză grasă/untoasă.

маслян|ый *adj.* **1.** de unt, de ulei, uleios; *~ое пятно* pată de ulei; ~ *завод* fabrică de unt; *~ые краски* vopsele de ulei; culori de ulei. **2.** *(fig.)* mieros, dulceag, languros; ~ *взгляд* privire languroasă ◇ *(tehn.)* ~ *выключатель* întrerupător în ulei.

масон, *-a m.* mason, francmason.

масонск|ий *adj.* francmasonic; *~ая ложа* lojă francmasonică.

масонство, *-a n. sg.* masonerie, francmasonerie.

масс|а[1], *-ы f.* **1.** *(fig.)* masă; ~ *тела* masa unui corp; *удельная* ~ masă specifică; *атомная* ~ masă

atomică; *активная* ~ masă activă; *изото́пная* ~ masă izotopică; *притя́гивающая/тяготе́ющая* ~ masă gravitațională. **2.** masă, pastă; *бума́жная* ~ pastă de hîrtie. **3.** siluetă masivă; corp; *тёмные* ~*ы* *зда́ний* siluetele masive și întunecate ale clădirilor.

ма́сс|а[2], *-ы f.* **1.** *pl.* mase; *наро́дные* ~*ы* mase populare; *во́ля масс* voința maselor; *широ́кие* ~*ы* *наро́да* masele largi ale poporului; *оторва́ться от масс* a se rupe de mase. **2.** masă, grămadă, mulțime, sumedenie, puzderie; ~ *наро́ду* o mulțime de oameni/de lume; *основна́я* ~ *артилле́рии* grosul artileriei ◇ *в* ~*е* în majoritatea sa, în întregime.

масса́ж, *-а m.* masaj; *вибрацио́нный* ~ masaj vibrator; *звуково́й* ~ masaj fonator.

массажи́ст, *-а m.* masor.

массажи́стка, *-и f.* maseză.

масса́жный *adj.* de masaj, al masajului.

масси́в, *-а m.* masiv; *го́рные* ~*ы* masive muntoase; *лесны́е* ~*ы* masive păduroase.

масси́вность, *-и f. sg.* masivitate, caracter masiv/greoi.

масси́вный *adj.* masiv, mare, solid, greoi.

масси́рованный *adj.* **1.** *p.t.p.* de la *масси́ровать*[2]. **2.** *adj.* *(mil.)* masiv, concentrat, în masă; ~ *ого́нь* foc concentrat; ~ *налёт* atac aerian masiv.

масси́ровать[1], *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* sau *dat.* cu acuz. *(la trec. este pf. și ipf.)* a masa, a face masaj.

масси́ровать[2], *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (mil.)* a masa, a concentra.

массиро́вка, *-и f. (mil.)* masare, concentrare, îngrămădire.

массови́к, *-á m. (pol.)* activist *(pe tărîm cultural-obștesc)*.

массо́вка, *-и f.* întrunire, adunare, miting-fulger.

ма́ссовость, *-и f. sg.* caracter de masă.

ма́ссов|ый *adj.* **1.** de masă; ~*ая* *демонстра́ция* demonstrație de masă. **2.** masiv, în masă; ~*ое* *произво́дство* producție de larg consum, fabricare în masă; *това́ры* ~*ого* *потребле́ния* mărfuri de larg consum.

маста́к, *-а m. (pop.)* meșter, om priceput, dibaci; ~ *на все ру́ки* meșter la toate.

ма́стер, *-а m.* **1.** meșter, maistru; *бурово́й* ~ maistru sondor. **2.** meșter, maistru meșteșugar, meseriaș (calificat); *сапо́жный* ~ (meșter, maistru) cizmar; *оруже́йный* ~ (maistru) armurier; *часовы́х дел* ~ ceasornicar. **3.** maestru; ~*á* *иску́сства* maeștri ai artei; ~*á* *спо́рта* maeștri ai sportului. **4.** *на* + *acuz.* sau cu *inf.* meșter, om priceput; *он* ~ *своего́ де́ла* el își cunoaște meseria; e artist în meserie ~ *на все ру́ки* meșter la toate; *(prov.)* *де́ло* ~*а* *бои́тся* meșterul la treabă se cunoaște.

мастер|и́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. смастери́ть) acuz.* a meșteri, a face, a confecționa.

мастери́ца, *-ы f.* **1.** *f.* de la *ма́стер* *(2 și 4)*. **2.** lucrătoare într-un atelier de croitorie, de lenjerie *sau* de pălării.

мастерово́й, *-о́го m. (înv.)* meșteșugar, lucrător, meseriaș.

мастеро́к, *-рка́ m.* mistrie.

мастерска́я, *-о́й f.* atelier; *столя́рная* ~ atelier de tîmplărie; *авторемо́нтная* ~ atelier de reparații auto; *полева́я* ~ atelier de campanie; *сбо́рочная* ~ atelier de montaj/de asamblare.

ма́стерски *adv.* artistic, cu iscusință, meșteșugit, cu meșteșug; ~ *рабо́тать* a lucra artistic.

мастерско́й *adj.* artistic, iscusit, meșteșugit.

мастерство́, *-а n.* **1.** meserie, meșteșug; *слеса́рное* ~ lăcătușerie. **2.** măiestrie, iscusință, dibăcie.

масти́ка, *-и f.* **1.** mastic, grund lichid, chit. **2.** ceară de parchet. **3.** rășină de mastic.

масти́ковый *adj.* de mastic ◇ *(bot.)* ~*ое* *де́рево* mastic.

масти́т, *-а m. (med.)* mastită.

масти́тый *adj.* respectabil, venerabil, în vîrstă, eminent, distins; ~ *учёный* savant eminent, savant distins.

мастодо́нт, *-а m.* **1.** mastodont. **2.** *(fig.)* matahală, munte de om.

мастурба́ция, *-и f. sg.* masturbație.

маст|ь, *-и f.* **1.** culoare a părului la animale *(mai ales la cai)*; *була́ная* ~ culoare șargă; *борона́я* ~ culoare neagră *(corb)*; *ло́шадь гнедо́й* ~*и* cal murg

◇ *быть одно́й* ~*и* a fi de același fel; a se potrivi; *под (одну́)* ~ a se potrivi, a avea ceva comun. **2.** culoare *(la cărțile de joc)*; *бубно́вая* ~ caro ◇ *(fig.)* *всех* ~*е́й* de orice nuanță, de toate soiurile, de toate felurile, de toate neamurile.

масшта́б, *-а m.* **1.** scară; *ка́рта кру́пного* ~*а* hartă la o scară mare. **2.** *(fig.)* scară, dimensiuni, proporții, volum, plan; *в широ́ком* ~*е* pe scară largă; *в большо́м* ~*е* în mare, de proporții mari; ~*ы* *произво́дства* volumul producției; *в мирово́м* ~*е* pe plan mondial; *учёный мирово́го* ~*а* savant cu renume mondial.

масшта́бн|ый *adj.* de/cu scară, de dimensiune; ~*ая* *лине́йка* riglă cu scară gradată.

мат[1], *-а m.* **1.** rogojină; ștergător de picioare, preș. **2.** *(sport)* saltea.

мат[2], *-а m.* mat; *объяви́ть* ~ a face mat.

мат[3], *-а m. sg.* culoare mată, opacitate.

мат[4], *-а m. (în expr.)* *крича́ть/ора́ть/вопи́ть благи́м* ~*ом* a țipa ca din gură de șarpe, a zbiera cît îl ține gura, a striga din răsputeri.

мат[5], *-а m.* înjurătură de mamă; *крыть* ~*ом* a înjura ca un birjar.

матадо́р, *-а m.* matador.

матема́тик, *-а m. sg.* matematician.

матема́тика, *-и f. sg.* matematică, matematici; *вы́сшая* ~ matematică superioară; *прикладна́я* ~ matematică aplicată.

математи́чески *adv.* matematic, cu precizie matematică, precis.

математи́ческ|ий *adj.* matematic, de matematică; ~ *ана́лиз* analiză matematică; ~*ая* *зада́ча* problemă de matematică; *(fig.)* ~ *ум* spirit matematic.

материа́л, *-а m.* **1.** material; *строи́тельные* ~*ы* materiale de construcție; *перевя́зочный* ~ material de pansament; *сыро́й* ~ materie brută; *испыта́ние* ~*ов* încercarea materialelor; *сопротивле́ние* ~*ов* rezistența materialelor; *горю́чие* ~*ы* substanțe/materiale inflamabile; *взрывча́тый* ~ material exploziv; *вспомога́тельный* ~ material auxiliar; *защи́тный* ~ material de protecție; *изоляцио́нный* ~ material izolator/izolant; *огнеупо́рный* ~ material refractar; *радиоакти́вный* ~ material radioactiv; *расщепля́емый* ~ material fisionabil; *сма́зочные* ~*ы* lubrifianți; *(fig.)* *нау́чный* ~ material științific; *(fig.)* ~ *для наблюде́ний* material pentru observații. **2.** material, stofă, țesătură; ~ *на пальто́* stofă pentru palton.

материали́зм, *-а m. sg. (fil.)* materialism; *диалекти́ческий* ~ materialismul dialectic; *истори́ческий* ~ materialismul istoric.

материализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a materializa, a concretiza, a realiza, a înfăptui.

материализова́ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb. pf.* și *ipf.* a se materializa, a se concretiza, a se realiza, a se înfăptui.

материали́ст[1], *-а m. (fil.)* materialist.

материали́ст[2], *-а m. (înv.)* materialist, om practic/interesat.

материалисти́чески *adv.* materialist, în mod materialist.

материалисти́ческ|ий *adj.* materialist; ~*ая* *филосо́фия* filozofie materialistă.

материалисти́чный *adj.* **1.** *v.* *материалисти́ческий*. **2.** *(înv.)* materialist, interesat, mercantil; ~ *челове́к* om cu spirit mercantil.

материа́льно *adv.* material, din punct de vedere material.

материа́льность, *-и f. sg. (fil.)* materialitate.

материа́льн|ый *adj.* **1.** material; ~ *мир* lumea materială. **2.** de material, de materiale, al materialelor; ~ *склад* depozit de materiale. **3.** material, privitor la starea materială; ~*ая* *по́мощь* ajutor material, ajutor bănesc; ~*ые* *затрудне́ния* greutăți materiale; ~*ая* *часть* utilaj tehnic, material.

матери́к, *-á m.* continent, uscat.

материко́в|ый *adj.* continental, al continentului; ~*ые* *острова́* insule continentale.

ма́терин, *-adj.* al mamei.

матери́нка, *-и f. (bot.)* cînepă de toamnă, cînepă de sămînță.

матери́нск|ий *adj.* **1.** matern, de mamă; ~*ая* *любо́вь* dragoste de mamă; *с* ~*ой* *стороны́* din partea mamei. **2.** în linie maternă, matriarhal; ~ *род* gintă matriarhală.

матери́нств|о, *-а n. sg.* maternitate; *охра́на ~а и младе́нчества* ocrotirea mamei și copilului.

матери́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. ipf. (fam.)* a (se) înjura de mamă.

мате́ри|я[1], *-и f.* **1.** *(fil.)* materia, lumea materială. **2.** materie, substanță; *строе́ние ~и* structura materiei. **3.** *(med.) (înv.)* puroi. **4.** *(fig.)* materie, temă, subiect; *говори́ть о высо́ких ~ях* a vorbi despre lucruri înalte/abstracte.

мате́рия[2], *-и f.* materie, material, țesătură; *шерстяна́я ~* stofă/ țesătură din lînă.

матёрка, *-и f. v.* **матери́нка**

матеро́й *adj. (despre animale)* matur, mare, zdravăn, voinic.

мате́рчат|ый *adj.* de stofă, de pînză; *кни́га в ~ом переплёте* carte legată în pînză.

матерщи́на, *-ы f.* înjurătură de mamă.

матёрый *adj.* **1.** *v.* *матеро́й.* **2.** *(fig.)* înrăit, înveterat, înverșunat.

ма́тица, *-ы f.* grindă de tavan.

ма́тк|а[1], *-и f.* **1.** *(anat.)* mitră, uter. **2.** *(zool.)* femelă, matcă, regină *(la albine)*; *племенна́я ~* femelă de prăsilă. **3.** *(reg. fam.)* mamă ◇ *(pop.) пра́вда-~* tot adevărul; adevărul gol-goluț; *(prov.) без ~и рой не де́ржится* casa fără femeie e ca o corabie fără căpitan.

ма́тка[2], *-и f. (tehn.)* manșon, piuliță-mamă.

ма́тов|ый *adj.* mat, fără luciu, fără lustru, opac; *~ое стекло́* sticlă mată.

ма́точник, *-а m. (apic.)* celulă de botcă/matcă.

ма́точный *adj.* **1.** *(anat.)* uterin, mitral. **2.** de femelă, de reproducătoare; *~ कося́к*

матра́с, *-а m.* saltea, mindir; *пружи́нный ~* somieră.

матра́ц, *-а m. v. матра́с*

матрёшка, *-и f.* *matrioșcă (păpușă de lemn în care sînt introduse păpuși mai mici).*

матриарха́льн|ый *adj.* matriarhal; *~ое пра́во* matriarhat.

матриарха́т, *-а m. sg.* matriarhat.

матри́кул, *-а m. (înv.)* carnet de student.

ма́трица, *-ы f.* **1.** *(tehn.)* matriță. **2.** *(mat.)* matrice; *~ идентифика́ции* matrice de identificare; *коммутати́вная ~* matrice comutativă; *логи́ческая ~* matrice logică; *~ перехо́да* matrice de tranziție.

матрици́рование, *-я n. sg. (tipogr. tehn.)* matrițare, scoatere de matrițe.

матрици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a matrița.

ма́тричный *adj. (tipogr. tehn.)* de matriță.

матро́на, *-ы f.* matroană.

матро́с, *-а m.* matroz, marinar, matelot.

матро́ска[1], *-и f.* bluză de marinar.

матро́ска[2], *-и f. (înv. pop.)* soție de marinar.

матро́сский *adj.* de matroz, marinăresc, de marinar, de matelot; *~ та́нец* dans marinăresc.

ма́тушка, *-и f.* **1.** *(înv.)* maică, măicuță, mamă. **2.** *(la vocativ) (pop.)* mătușă, tanti. **2.** *(înv.)* preoteasă, soție de preot.

матч, *-а m.* meci; *футбо́льный ~* meci de fotbal; *ша́хматный ~* meci de șah.

мать, *ма́тери f.* **1.** mamă; *дом ма́тери и ребёнка* casa mamei și a copilului; *многоде́тная ~* mamă cu mulți copii; *родна́я ~* mamă bună; *приёмная ~* mamă adoptivă. **2.** *(la vocativ) (pop.)* maică, mătușă ◇ *показа́ть кому́-л. ку́зькину ~* a învăța minte pe cineva; *годи́ться в ма́тери (кому́-л.)* ar putea *(cineva)* să-i fie mamă.

мать-и-ма́чеха, *мать-и-ма́чехи f. (bot.)* pobdal.

ма́узер, *-а m.* pistol automat; pușcă automată *(sistem Mauser)*.

мах, *-а (-у) m.* învîrtitură, tură *(a unei roți)* ◇ *дать ~у* a da greș; a nimeri prost; *одни́м (еди́ным) ~ом; с одного́ ~у* dintr-o dată; dintr-o lovitură; dintr-o mișcare; *с ~у* a) cu toată puterea; cu nădejde; b) deodată; pe negîndite; *уда́рить с ~у* a izbi cu nădejde; *сде́лать что-л. с ~у* a face ceva pe negîndite; *нести́сь на ~ах* a fugi cît îl țin picioarele.

маха́льный, *-ого m. (mil. sport)* semnalizator.

маха́ние, *-я n. sg.* fluturare, agitare.

махао́н, *-а m. (entom.)* mahaon, coada-rîndunicii.

маха́ть, *ма́шу, ма́шешь vb. ipf.* de la *махну́ть; ~ кры́льями* a bate din aripi.

махи́зм, *-а m. sg. (fil.)* machism.

махи́на, *-ы f.* colos, namilă.

махина́ция, *-и f.* mașinație, intrigărie, tertip, șmecherie.

махну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom. (ipf. маха́ть)* **1.** *instr.* a flutura, a agita, a face semn; *~ платко́м* a flutura batista. **2.** *(pop.)* a se repezi, a se arunca, a sări. **3.** *(pop.)* a pleca, a da o raită, a se repezi pînă la ◇ *~ руко́й на кого́-л./что-л.* a renunța, a pune cruce cuiva/ la ceva; *~ на всё руко́й* a se lăsa păgubaș.

махови́к, *-а m. (tehn.)* volant.

махов|о́й *adj. (în expr.) ~о́е колесо́* volant; *~ы́е пе́рья* pene mari *(la aripile păsărilor)*.

махо́рка, *-и f.* mahorcă.

махро́вость, *-и f. (bot.)* invoaltare cu floare bătută *sau* plușată.

махро́в|ый *adj.* **1.** bătut *(despre flori)*, cu flori duble; *~ая сире́нь* liliac bătut. **2.** *(fig.)* înrăit, înveterat; din cale afară de; *~ дура́к* prost din cale afară.

махры́, *-о́в pl.* **1.** zdrențe. **2.** ciucuri.

маца́, *-ы́ f. sg. (bis.)* azimă.

мацера́ция, *-и f. sg.* macerație, macerare.

мацери́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a macera.

ма́чеха, *-и f.* mamă vitregă, mașteră.

ма́чта, *-ы f.* **1.** *(mar.)* catart, catarg. **2.** *(tehn.)* pilon, stîlp.

ма́чта-анте́нна, *-ы f.* pilon-antenă.

ма́чтовый *adj.* de/cu catarg; *~ лес* lemn de catarg.

маши́н|а, *-ы f.* **1.** mașină; *парова́я ~* mașină cu aburi; *убо́рочные ~ы* mașini de recoltat; *шве́йная ~* mașină de cusut; *пожа́рная ~* mașină de pompieri; *пи́шущая ~* mașină de scris; *счётная/ вычисли́тельная ~* mașină de calcul; *центробе́жная ~* mașină centrifugă. **2.** *(fig. peior.)* mașină; *~ голосова́ния* mașină de vot; *вое́нная ~* mașină de război. **3.** mașină, automobil; *го́ночная ~* mașină de curse; *легкова́я ~* autoturism; *грузова́я ~* autocamion; *е́хать на ~е* a merge cu mașina. **4.** *(în vorbirea sportivilor)* bicicletă, motocicletă ◇ *а́дская ~* mașină infernală; *госуда́рственная ~* aparat de stat; *как заведённая ~* ca un automat; ca un mecanism.

машина́льно *adv.* mașinal, (în mod) mecanic, automat; instinctiv.

машина́льный *adj.* mașinal, mecanic, automat; instinctiv; *~ жест* gest mașinal / automat.

машиниза́ция, *-и f. sg.* mecanizare.

машинизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a mecaniza.

машини́ст, *-а m.* mecanic; *парово́зный ~* mecanic de locomotivă.

машини́стка, *-и f.* dactilografă.

маши́нк|а *f.* mașină; *пи́шущая ~* mașină de scris; *~ для стри́жки воло́с* mașină de tuns; *стричь под ~у* a tunde cu mașina; *шве́йная ~* mașină de cusut.

маши́носчётный *adj.* de mașină de calcul; *~ая ста́нция* centrul de mașini de calculat.

маши́нно-тра́кторный *adj.* de mașini și tractoare.

маши́нн|ый *adj.* **1.** de / pentru mașină, al mașinii; *~ое ма́сло* ulei de mașină; *~ое отделе́ние* sală de mașini; *~ое обору́дование* utilaj tehnic. **2.** mecanic, mecanizat; *~ая обрабо́тка* prelucrare mecanică; *~ труд* muncă mecanizată; *~ перево́д* traducere automată/ mecanică.

машинопи́сный *adj.* dactilografiat.

маши́нопись, *-и f. sg.* dactilografie.

машинострое́ние, *-я n. sg.* construcție de mașini.

машинострои́тель, *-я m.* constructor de mașini.

машинострои́тельн|ый *adj.* de / pentru construcția de mașini; *~ заво́д* uzină pentru construcția de mașini; *~ая инду́стрия* industrie constructoare de mașini.

маэ́стро *n. indecl. (înv.)* maestru.

мая́к, *-а́ m.* far; *плову́чий ~* far plutitor; *берегово́й ~* far de coastă; *поса́дочный ~* far de aterizare; *радиолокацио́нный ~* far de radiolocație.

ма́ятник, *-а m.* pendul; *стенны́е часы́ с ~ом* ceas de perete cu pendul; pendulă.

ма́ятниковый *adj.* pendular, cu pendul, oscilant, basculant; *~ые часы́* pendulă; *~ая пила́* ferăstrău pendular.

ма́яться, *ма́юсь, ма́ешься vb. ipf. (pop.)* a se trudi, a se chinui, a se căzni.

ма́ячить, *-чу, -чишь vb. ipf.* a se vedea (de departe), a se zări, a se profila.

мгла, *-ы f. sg.* **1.** ceață, pîclă, negură. **2.** întuneric.

мгли́стость, *-и f. sg.* nebulozitate, întunecime.

мгли́стый *adj.* cețos, neguros, pîclos; întunecos.

мгнове́ние, *-я n.* clipă, clipită, moment ◇ *в одно́ ~* într-o clipă; într-o clipită; *в ~ о́ка* cît ai clipi din ochi; într-o clipită.

мгнове́нно *adv.* într-o clipă, într-o clipită; instantaneu.

мгнове́нность, *-и f. sg.* caracter instantaneu, brusc.

мгнове́нный *adj.* instantaneu, subit; brusc; momentan.

меа́ндр, *-а m.* **1.** *(geol.)* meandră. **2.** *(arte)* meandră, ornament geometric.

ме́бел|ь, *и f. sg.* mobilă, mobile, mobilier ◇ *находи́ться/стоя́ть/чи́слиться для ~и* a fi de paie.

ме́бельный *adj.* de mobilă, de mobile; *~ магази́н* magazin de mobile.

ме́бельщик, *-а m.* tîmplar de mobile.

меблиро́ванн|ый **1.** *p. t.p.* de la *меблирова́ть.* **2.** *adj.* mobilat; *~ые ко́мнаты* camere mobilate.

меблирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a mobila.

меблиро́вка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* mobilat, mobilare. **2.** mobilier, mobilă.

мегалома́ния, *-и f. sg.* megalomanie, grandomanie.

мегафо́н, *-а m.* megafon.

меге́ра, *-ы f.* scorpie, zgripțuroaică, megheră.

мего́м, *-а m. (fiz.)* megohm.

мёд, *-а (-у) m.* **1.** miere; *ли́повый ~* miere de tei. **2.** mied, hidromel ◇ *(prov.) ва́шими (твои́ми) уста́ми да ~ пить!* să vă fie / să-ți fie gura aurită!; *пита́ться ди́ким ~ом и акри́дами* a se hrăni cu răbdări prăjite; a face foame; ◇ *(prov.) по́сле ~а по́лынь сама́ себе́ го́рше* după ce-ai gustat mierea, mai amară-i fierea; *~ом не корми́* nu-mi trebuie nici de mîncare, numai să...

медали́ст, *-а m.* medalist.

меда́л|ь, *-и f.* medalie; *~ «за трудову́ю до́блесть»* medalie «pentru eroism în muncă» ◇ *(fig.) оборо́тная сторона́ ~и* reversul medaliei.

меда́льн|ый *adj.* de medalie, de decernare a medaliilor; *~ ма́стер* gravor de medalii; *~ая коми́ссия* comisie de decernare a medaliilor.

медальо́н, *-а m.* medalion.

медве́дица, *-ы f.* ursoaică ◇ *(astr.) Больша́я Медве́дица* Carul Mare, Ursa Mare; *(astr.) Ма́лая Медве́дица* Carul Mic, Ursa Mică.

медве́дка, *-и f. (entom.)* coropișniță.

медве́д|ь, *-я m.* **1.** urs; *бе́лый ~* urs alb, urs polar; *бу́рый ~* urs brun. **2.** *(fig.)* om neîndemînatic / greoi ◇ *дели́ть шку́ру неуби́того ~я* a vinde pielea ursului din pădure.

медвежа́тник, *-а m.* **1.** *(вожак)* ursar. **2.** *(охотник)* vînător de urși, **3.** *(помеще́ние)* încăpere pentru urși.

медвежа́тина, *-ы f. sg.* carne de urs.

медве́ж|ий *adj.* de urs; *~ья шку́ра* blană de urs ◇ *(înv.) ~ у́гол* colț uitat de lume, fundătură; *оказа́ть ~ью услу́гу* a face un prost serviciu.

медвежо́нок, *-нка m.; pl. -жа́та, -жа́т m.* ursuleț, pui de urs.

медеплави́льный *adj.* de topire a cuprului, pentru topirea cuprului.

меджли́с, *-а m.* medjilis.

медиа́льный *adj. (gram.)* medial, mediu; *~ зало́г* diateză medie.

медиа́на, *-ы f. (mat.)* mediană.

медиеви́ст, *-а m.* medievist.

ме́дик, *-а m.* **1.** medic, doctor. **2.** medicinist, student în medicină.

медикаме́нт, *-а m.* medicament.

медикаменто́зный *adj.* medicamentos.

ме́диум, *-а m.* medium.

медици́н|а, *-ы f. sg.* medicină; *до́ктор ~ы* doctor în medicină; *суде́бная ~* medicină judiciară; medicină legală; *косми́ческая ~* medicină cosmică; *а́томная ~* medicină nucleară; *вну́тренняя ~* medicină internă; *наро́дная ~* medicină populară.

медици́нск/ий *adj.* medical; de medicină; *~ая по́мощь* asistență medicală.

ajutor medical; *~ое свиде́тельство* certificat medical; *~ие сре́дства* medicamente; *~ая сестра́* soră medicală, infirmieră; asistentă medicală; *~ факульте́т* facultatea de medicină.

меди́чка, *-и f.* medicinistă, studentă în medicină.

ме́дленно *adv.* încet, domol, lent.

ме́дленность, *-и f. sg.* încetineală.

ме́дленн|ый *adj.* încet, lent, domol; *на ~ом огне́* la foc mic / potolit.

медли́тельно *adj.* încet, abia-abia, agale, cu greu, lent.

медли́тельность, *-и f. sg.* încetineală, tărăgăneală, tărăgănare.

медли́тельн/ый *adj.* încet, tărăgănat, lent; *~ые движе́ния* mișcări încete; *~ ум* minte înceată.

ме́дл|ить, *-лю, -лишь vb. ipf. с + instr.* și fără *compl.* a tărăgăna, a zăbovi, a întîrzia; *~ с отве́том* a tărăgăna cu răspunsul; *не ~я ни мину́ты* fără a zăbovi o clipă.

ме́дник, *-а m.* arămar, căldărar, spoitor.

ме́дницкая, *-ой f.* arămărie, căldărărie.

ме́дницкий *adj.* de arămar, de căldărar, de spoitor.

ме́дно-кра́сный *adj.* arămiu.

меднолите́йный *adj.* de turnat cupru, de turnare a cuprului; *~ заво́д* turnătorie de cupru.

меднопрока́тный *adj.* de laminat cupru; *~ заво́д* laminor de cupru.

ме́дн|ый *adj* de aramă, de cupru; *~ая моне́та* monedă de aramă; *~ая руда́* minereu de cupru; *(chim.) ~ купоро́с* sulfat de cupru, piatră vînătă; *~ого цве́та* arămiu ◇ *~ век* epoca de bronz; *~ого гроша́ не сто́ит* nu face două parale; nu face nici cît o ceapă degerată; *~ лоб* greu de cap; cap sec; tare de cap.

медо́в|ый *adj.* de/din miere, cu miere; *~ вкус* gust de miere ◇ *~ пря́ник* turtă dulce; *~ ме́сяц* lună de miere; *~ые ре́чи* vorbe dulci / mieroase.

медого́нка, *-и f.* centrifugă pentru miere.

медодобыва́ние, *-я n.* producție de miere.

медокача́ние, *-я n.* extracția mierii.

медоно́с, *-а m.* plantă meliferă, plantă nectariferă.

медоно́сн/ый *adj.* melifer; *~ое расте́ние* plantă meliferă.

медосбо́р, *-а m.* **1.** *(действие)* recoltarea mierii. **2.** *(урожай)* recoltă de miere.

медосмо́тр, *-а m.* = *медици́нский осмо́тр* vizită medicală, examen medical.

медоточи́вый *adj. (înv.)* mieros, dulceag, lingușitor.

медпо́мощь, *-и f.* = *медици́нская по́мощь* asistență medicală, ajutor medical.

медпу́нкт, *-а m.* = *медици́нский пункт* punct sanitar.

медрабо́тник, *-а m.* lucrător sanitar.

медсанба́т, *-а m.* = *ме́дико-санита́рный батальо́н* batalion medico-sanitar.

медсестра́, *-ы f.* = *медици́нская сестра́* soră medicală, infirmieră.

меду́за, *-ы f. (zool.)* meduză.

медуни́ца, *-ы f. (bot.)* mierea-ursului, cuscrișor, plumînărică.

меду́нка, *-и f. (bot.)* tapoșnic.

мед/ь, *-и f. sg.* **1.** cupru, aramă; *добы́ча ~и* extragerea cuprului / aramei; *кра́сная ~* cupru roșu; *жёлтая ~* alamă, aliaj de aramă cu zinc; *о́кись ~и* oxid de cupru; *сернoки́слая ~* sulfat de cupru; *покрыва́ть ~ью* a arămi, a acoperi cu un strat de aramă. **2.** bani, bănuți de aramă, bani mărunți, mărunțiș.

медя́к, *-а́ m.* monedă de aramă.

медя́нка, *-и f.* **1.** *(zool.)* ceciliz, șarpe-orb. **2.** *sg. (chim.)* acetat de cupru, cocleală.

медя́шка, *-и f. (pop.)* obiect de aramă, bucată de aramă.

меж *prep.* cu *gen. instr. (înv.)* între.

меж/а́, *-и́ f.* hotar, hat, răzor, mejdină; *проложи́ть ~у́* a pune hotar.

межвидово́й *adj. (biol.)* interspecific, dintre / între specii.

межгосуда́рственный *adj.* interstatal.

междоме́тие, *-я n. (gram.)* interjecție

междоусо́бие, *-я n. v. междоусо́бица.*

междоусо́бица, *-ы f.* frămîntări/lupte interne, război civil.

междоусо́бный *adj.* intern, intestin.

ме́жду *prep.* cu *instr. (înv.* cu *gen. pl.)* **1.** *(cu sens local)* între; *(fig.) ~ двух огне́й* între două focuri; între ciocan

şi nicovală. **2.** *(cu sens temporal)* între, dintre; ~ *двумя́ во́йнами* între două războaie, în perioada dintre două războaie. **3.** între, dintre; printre, în mijlocul; ~ *ни́ми больша́я ра́зница* între ei este o mare deosebire; ~ *на́ми (говоря́)* între noi fie zis; fie vorba între noi ◇ *(fig.) чита́ть ~ стро́чками* a citi printre rînduri; ~ *про́чим* a) printre altele, în treacăt; b) *cuv. modal* apropo; fiindcă veni vorba (de asta); ~ *тем* a) între timp; b) or; totuşi; cu toate acestea; ~ ~ *тем, как* ... pe cînd...; în timp ce...

междуве́домственн|ый *adj.* interdepartamental, dintre instituţii; ~*ая комиссия* comisie interdepartamentală.

междугоро́дный *adj.* interurban.

междунаро́дник, *-а m.* specialist în probleme de politică internaţională; specialist în probleme de drept internaţional.

междунаро́дн/ый *adj.* internaţional; ~*ое пра́во* drept internaţional; ~*ая поли́тика* politica internaţională; ~*ая обстано́вка* situaţia internaţională; ~ *же́нский день* Ziua Internaţională a Femeii.

междупу́тье, *-я n. (ferov.)* interlinie.

междуре́чье, *-я n.* regiune între două rîuri.

междуря́дный *adj. (agr.)* semănat/pus între rînduri.

междуря́дье, *-я n. (agr.)* interval între rînduri.

междуца́рствие, *-я n. (ist.)* interregn.

межева́ние, *-я n.* hotărnicire, hotărnicie; bornare.

межева́ть, *-жу́ю, -жу́ешь vb. ipf. acuz.* a hotărnici.

межеви́к, *-а́ m.* inginer hotarnic.

межев|о́й *adj* hotarnic, de hotar, de hotărnicie; ~ *знак* semn de hotar; ~*а́я цепь* lanţ / funie de măsurat; ~ *институ́т* institut de ingineri hotarnici.

меже́нь, *-и f.* nivelul mijlociu al unei ape.

межзубно́й *adj. (lingv.)* interdental; ~ *согла́сный* consoană interdentală.

межкле́точный *adj. (biol.)* intercelular.

межконтинента́льный *adj.* intercontinental; ~*ая раке́та* rachetă intercontinentală.

межобластно́й *adj.* interregional.

межпарла́ментский *adj.* interparlamentar.

межплане́тн|ый *adj.* interplanetar; ~*ое простра́нство* spaţiu interplanetar.

межпло́дник, *-а m. (bot.)* mezocarp.

межрайо́нн/ый *adj.* interraional; ~*ая конфере́нция* conferinţă interraională.

межрёберный *adj. (anat.)* intercostal.

межреспублика́нский *adj* interrepublican.

межъязыково́й *adj. (lingv.)* interlingvistic.

мезалья́нс, *-а m.* mezalianţă.

мезга́, *-и́ f. sg (bot.)* mîzgă / pulpă vegetală.

мездра́, *-ы́ f. sg.* **1.** răsură, răzătură a pieilor. **2.** partea interioară a pieilor netăbăcite.

мездри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* a descărna, a cîrnosi.

мездро́вый *adj.* de la *мездра́*; ~ *клей* clei de piele, clei din răzături de piele.

мезоде́рма, *-ы f.* mezoderm.

мезозо́йский *adj. (geol.)* mezozoic.

мезока́рпий, *-я m. (bot.)* mezocarp.

мезоли́т, *-а m. (arheol.)* mezolit.

мезони́н, *-а m.* mezanin.

мезосфе́ра, *-ы f.* mezosferă.

мезотро́н, *-а m. (fiz.)* mezotron.

мезоцефа́л, *-а m.* mezocefal.

мейстерзи́нгер, *-а m.* maestru cîntăreţ.

мексика́нка, *-и f.* mexicană.

мексика́нский *adj.* mexican, din Mexic; ~ *наро́д* poporul mexican.

мексика́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца* mexicani.

мел, *-а (-у) sg.* cretă, tibişir; *писа́ть ~ом* a scrie cu cretă.

мела́нж, *-а m.* melanj.

мела́нжевый *adj. (text.)* ~*ая ткань* ţesătură melanj.

мелани́н, *-а m. sg. (chim.)* melanină.

мелани́т, *-а m. (geol.)* melanit.

меланхо́лик, *-а m.* melancolic, bolnav de melancolie.

меланхоли́чески *adv.* melancolic, cu melancolie.

меланхоли́ческий *adj.* melancolic.

меланхоли́чно *adv.* cu melancolie, melancolic.

меланхоли́чность, *-и f. sg.* melancolie, stare de melancolie; predispoziţie la melancolie.

меланхо́ли/я, *-и f. sg.* melancolie; *впасть в~ю* a cădea în melancolie.

мела́сса, *-ы f. sg.* melasă.

меле́/ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. обмеле́ть)* a scădea, a descreşte *(despre nivelul apei).*

ме́лиевые, *-ых pl. (bot.)* meliacee.

мелини́т, *-а m. sg. (chim.)* melinită.

мелиорати́вный *adj. (agr.)* de ameliorare, de îmbunătăţire funciară; ~ *институ́т* institut de ameliorări, institut de îmbunătăţiri funciare.

мелиора́тор, *-а m. (agr.)* ameliorator, specialist în îmbunătăţiri funciare.

мелиорацио́нный *adj. v. мелиорати́вный.*

мелиора́ция, *-и f sg. (agr.)* ameliorare, îmbunătăţire funciară; *во́дная ~* ameliorare hidraulică; *земе́льная ~* îmbunătăţiri funciare.

мели́сса, *-ы f. (bot.)* roiniţă, melisă, mătăcină.

мели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (pf. намели́ть) acuz.* a da cu cretă.

ме́лк|ий *adj.* **1.** mărunt, mic; ~ *по́черк* scris mărunt; ~ *песо́к* nisip fin; ~*ие де́ньги* bani mărunţi, mărunţiş; ~ *ие расхо́ды* cheltuieli mărunte; ~ *скот* vite mărunte; ~ *дождь* ploaie măruntă; ~*ой ры́сью* în trap mărunt; *(fig.)* ~*ая кра́жа* găinărie, furt mic. **2.** puţin adînc, cu o adîncime mică; plat, întins; ~ *руче́й* pîrîu puţin adînc; ~*ая таре́лка* farfurie întinsă. **3.** mic, neînsemnat, de mică importanţă; ~ *со́бственник* mic proprietar; ~*ая буржуази́я* mică burghezie; ~*ое това́рное произво́дство* mica producţie de mărfuri; ~ *производи́тель* mic producător; ~*ое хозя́йство* mică gospodărie; ~ *чино́вник* mic funcţionar, funcţionăraş. **4.** *(fig.)* neînsemnat, mărunt, meschin, josnic; ~*ие интере́сы* interese mărunte/meschine; ~*ая душо́нка* suflet meschin, om mic la suflet.

ме́лко *adv.* **1.** mărunt; ~ *толо́чь соль* a pisa mărunt sarea; ~ *писа́ть* a scrie mărunt, a avea un scris mărunt. **2.** la o adîncime mică; ~ *паха́ть* a ara la o adîncime mică, a nu face arătură adîncă ◇ ~ *пла́вает кто-л.* e un om cu posibilităţi reduse; e un om lipsit de perseverenţă.

мелкоальвеоля́рный *adj.* microalveolar.

мелкобуржуа́зный *adj.* mic burghez.

мелково́дный *adj.* de mică adîncime.

мелково́дье, *-я n. sg.* adîncime mică; etilaj; ape mici.

мелкозерни́стый *adj.* granulat fin, cu granulaţie fină.

мелкокали́берный *adj.* de calibru mic.

мелкокрестья́нск/ий *adj.* de ţăran cu mică gospodărie; ~*ое хозя́йство* mică gospodărie ţărănească.

мелколе́сье, *-я n. sg.* crîng, pădurice, lăstăriş, tufăriş.

мелкомасшта́бный *adj.* la scară mică.

мелкопоме́стн/ый *adj. (ist.)* ~*ое дворя́нство* mica nobilime.

мелкоро́слый *adj.* de statură mică.

мелкосо́бственническ/ий *adj.* de mic proprietar; privitor la mica proprietate.

мелкота́, *-ы́ f. sg. (pop.)* **1.** *(ме́лкость)* micime. **2.** *(fig.) (ничто́жность)* meschinărie, micime. **3.** *col. (ме́лочь) v. мелюзга́.*

мелкотова́рн|ый *adj.* privitor la mica producţie de mărfuri; ~*ое произво́дство* mica producţie de mărfuri.

мелкото́чечный *adj.* punctiform.

мелкотра́вчатый *adj.* neînsemnat, de mică importanţă.

мелов|о́й *adj.* **1.** de cretă, cretos; ~*а́я бума́га* hîrtie cretată. **2.** *(geol.)* cretacic, cretaceu; ~*ы́е го́ры* munţi cretacici.

мелодекламáция, *-и f.* declamaţie acompaniată de muzică.

мело́дика, *-а f. sg.* melodică; ~ *ре́чи* melodica vorbirii; ~ *стиха́* melodica versului.

мелоди́ческий *adj.* **1.** *(muz.)* melodic, armonic. **2.** melodios, armonios, eufonic.

мелоди́чно *adv.* melodic.

мелоди́чность, *-и f. sg.* melodicitate, muzicalitate.

мелоди́чный *adj.* armonios, melodic, eufonic; ~ *напе́в* melodie armonioasă.

мело́дия, *-и f. (muz.)* melodie.

мелодра́ма, *-ы f.* melodramă.

мелодрамати́ческий *adj.* melodramatic, de melodramă.

мелодрамати́чный *adj.* melodramatic.

мелóк, *-лкá m.* bucată de cretă, cretă ◇ *игрáть на ~* a juca pe datorie.

меломáн, *-a m.* meloman.

меломáния, *-u f. sg.* melomanie.

мелочн|óй *adj.* mic, mărunt, de mărunțișuri; *~ товáр* mărunțișuri; *~áя лáвка* prăvălie de mărunțișuri.

мéлочность, *-u f. sg.* meschinărie, caracter meschin, micime.

мéлочн|ый *adj.* **1.** tipicar, exagerat de pedant; minuțios. **2.** meschin, zgîrcit. **3.** *(fig.)* mărunt, neînsemnat, de nimic; *~ факт* fapt mărunt. **4.** *(fig.)* meschin, josnic; *~ые интерéсы* interese meschine.

мéлоч/ь, *-u f.* **1.** *sg. col.* lucruri/obiecte mici, obiecte mărunte; mărunțișuri; *торговáть ~ью* a face comerț cu mărunțișuri. **2.** *sg. col.* mărunțiș, bani mărunți; *получúть сдáчу ~ью* a primi restul în bani mărunți. **3.** *(fig.)* lucru fără importanță; lucru mărunt, fleac, bagatelă, nimic, moft; *~u жúзни; житéйские ~u* nimicurile vieții; de-ale vieții; ◇ *размéниваться на ~u* sau *по ~ам* a-și pierde timpul cu diferite fleacuri; *копáться в ~ах* a despica firul în patru.

мел/ь, *-u f.* loc de mică adîncime, banc *(de nisip)* ◇ *(fig.) сесть на ~* a se împotmoli, a eșua; *(fig.) сидéть (как рак) на ~ú* a fi la strîmtoare; a fi la ananghie; *остáться на ~ú* a rămîne în pană; *посадúть на ~* a pune (pe cineva) în încurcătură.

мелькáние, *-я n.* licărire, sclipire, clipire.

мелькá/ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. мелькнýть)* **1.** a licări, a sclipi, a clipi; *вдалú ~ют огонькú* în depărtare licăresc niște luminițe. **2.** a apărea din cînd în cînd.

мельк|нýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *мелькáть*; *(fig.) у меня ~ нýла мысль* mi-a trecut prin minte un gînd.

мéльком *adv.* în treacăt; fugitiv, superficial; *взглянýть ~* a privi în treacăt, a arunca o privire; *он посмотрéл ~ рабóту* s-a uitat superficial prin lucrare.

мéльник, *-a m.* morar.

мéльниц/а, *-ы f.* **1.** moară: *ветрянáя ~* moară de vînt; *вальцóвая ~* moară cu valțuri; *паровáя ~* moară cu aburi. **2.** rîșniță; *кофéйная ~* rîșniță de cafea; ◇ *(fig.) лить вóду на чью-л. ~у* a da cuiva apă la moară; *воевáть с ветряны́ми ~ами* a se bate cu morile de vînt.

мéльничиха, *-u f.* morăreasă, nevasta morarului.

мéльничн|ый *adj.* de moară, al morii; *~ое колесó* roată de moară, roata morii; *~ жёрнов* piatră de moară.

мельхиóр, *-a m. sg.* cupronichel, alpaca, maillechort, argentan.

мельхиóровый *adj.* de alpaca, de argentan.

мельчáйш|ий *sup.* de la *adj. мéлкий; до ~их подрóбностей* pînă în cele mai mici amănunte.

мельчáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. измельчáть)* **1.** a se micșora, a descrește, a scădea, a degenera, a se chirci, a se pipernici. **2.** *(fig.)* a deveni meschin.

мельчúть, *-чý, -чúшь vb. ipf. (pf. измельчúть* și *размельчúть) acuz.* a fărîmița, a mărunți, a pisa, a zdrobi, a sfărîma.

мелюзг/á, *-ú f. sg. col.* **1.** vietăți mici; caracudă, plevușcă. **2.** copii mici, copilași, prichindei. **3.** oameni fără însemnătate; nulități, caracudă, plevușcă.

мембрáна, *-ы f.* membrană.

меморáндум, *-a m.* memorandum.

мемориáльн|ый *adj.* comemorativ; *~ая доскá* placă comemorativă.

мемуарúст, *-a m.* memorialist, autor de memorii.

мемуáрн/ый *adj.* de memorii, de amintiri; *~ая литератýра* literatură memorialisttcă.

мемуáры, *-ов pl.* memorii, amintiri; *воéнные ~* memorii de război.

мéна[1], *-ы f. (com.)* schimb, troc.

мéна[2], *-ы f. (lingv.)* **1.** alternanță; *~ звýков* alternanță fonetică, alternanța sunetelor. **2.** comutație; *~ ю́сов* comutația iusurilor.

мéнеджер, *-a m.* manager.

мéнее *comp.* (de la *adv. мáло*) mai puțin; *не ~* nu mai puțin; *все ~ и ~* din ce în ce mai puțin ◇ *~ всегó* cel mai puțin; *бóлее úли ~* mai mult sau mai puțin; *ни бóлее, ни ~* nici mai mult nici mai puțin; *тем не ~* totuși, cu toate acestea.

менестрéль, *-я m. (ist.)* trubadur, rapsod, bard.

мéнзула, *-ы f.* planșetă topografică.

мензýрка, *-u f.* cilindru gradat, mensură.

менингúт, *-a m. (med.)* meningită; *гнóйный ~* meningită purulentă.

менúск, *-a m. (fiz.)* menisc.

менов/óй *adj.* de schimb; *~áя стóимость* valoare de schimb; *~áя единúца* unitate de schimb; *~áя торгóвля* troc.

менструáльный *adj* menstrual.

менструáция, *-u f. sg.* menstruație, period.

менструúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a avea menstruație.

ментóл, *-a m. (chim. farm.)* mentol.

ментóловый *adj. (chim. farm.)* de mentol, mentolat.

мéнтор, *-a m. (înv.)* mentor.

мéнторский *adj. (înv.)* de mentor.

менуэ́т, *-a m.* menuet.

мéньше 1. *comp.* (de la *adj. мáлый, мáленький*) mai mic; *он ~ меня́* e mai mic decît mine. **2.** *comp. (de la adv. мáло)* mai puțin ◇ *~ всегó* cel mai puțin; *все ~ и ~* din ce în ce mai puțin; *не бóльше, не ~, как* ... nici mai mult nici mai puțin decît...

меньшевúзм, *-a m. sg.* menșevism.

меньшевúк, *-a m.* menșevic.

меньшевúстский *adj.* menșevic, de menșevic, al menșevicilor.

мéньш|ий *comp.* (de la *adj. мáлый* și *мáленький*) mai mic; *~ сын* feciorul mai mic; *сáмый ~* cel mai mic ◇ *по ~ей мéре* pe puțin, măcar; *сáмое ~ее* cel puțin, nu mai puțin.

меньшинств/ó, *-á n.* minoritate; *~ голосóв* minoritate de voturi; *оказáться в ~é* a rămîne în minoritate; *ничтóжное ~* minoritate neînsemnată; *национáльное ~* minoritate națională, naționalitate conlocuitoare.

меньшóй *adj. (pop.)* cel mai mic, cel mai tînăr, mezin *(despre frați sau surori)*.

меню́ *n. indecl.* meniu, listă de bucate.

меня́ла, *-ы m. (înv.)* zaraf.

меня́льный *adj (înv.)* de schimb.

меня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a schimba, a face schimb; *~ дéньги* a schimba bani; *~ бельё* a-și primeni rufele. **2.** a schimba, a modifica; *~ своё мнéние* a-și schimba părerea; *~ убеждéния* a-și schimba convingerile / părerile; *~ полúтику* a schimba politica ◇ *(prov.) ~ кукýшку на я́стреба* a schimba calul pe măgar.

меня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. обменя́ться* și *поменя́ться) instr.* cu *с + instr.* a schimba, a face schimb; a da un lucru pe altul; *~ кнúгами с кем-л.* a face schimb de cărți cu cineva. **2.** a se schimba, a se modifica; *~ в лицé* a se schimba la față.

мéр|а, *-ы f.* **1.** măsură, unitate de măsură; *~ длины́* măsură de lungime; *~ вéса* măsură de greutate; *~ ёмкости* măsură de capacitate. **2.** măsură, limită; *знать ~у* a ști măsura; *без ~ы* fără măsură, nemăsurat; *сверх ~ы* sau *чéрез ~у* peste măsură; *по ~е возмóжности* pe măsura / în limita posibilului; *по ~е сил* în măsura puterilor; *в одинáковой ~е* în aceeași măsură; în măsură egală; *в значúтельной ~е* într-o mare măsură: *в извéстной ~е* într-o anumită măsură. **3.** măsură, dispoziție; *приня́ть ~ы* a lua măsuri; *~ы предосторóжности* măsuri de precauțiune; *решúтельные ~ы* măsuri drastice; *~ы принуждéния* măsuri de constrîngere; *дисциплинáрные ~ы* măsuri disciplinare; *защúтные ~ы* măsuri de protecție; *предварúтельные ~ы* măsuri preliminare. **4.** măsură de grad; *вы́сшая ~ наказáния* pedeapsa capitală. **5.** măsură *(la vers)*. **6.** baniță; *~ овсá* o baniță de ovăz ◇ *в ~у* potrivit, cumpătat, cît trebuie; *в пóлной ~е* pe deplin; *по крáйней ~е* cel puțin; *по ~е тогó, как...* pe măsură ce...; în timp ce...; *ни в кóей ~е; ни в какóй ~е* cîtuși de puțin; nicidecum; sub nici o formă; în nici un caz; *воздáть пóлной ~ой* a plăti cu vîrf și îndesat; *мéрить той же ~ой* a plăti cu aceeași monetă; *половúнчатая ~* jumătate de măsură; *ври, да знай ~у* minte, dar cu măsură; *соблюдáть ~у* a păstra / a nu depăși măsura.

мéрва, *-ы f. (apic.)* boștină.

мéргель, *-я m. sg. (geol.)* marnă, margă.

мерёжа, *-и f.* vintir, mreajă.
мерéжка, *-и f.* ajur, găurele.
мерéнга, *-и f.* bezea.
мерéть, *мрёт vb. ipf.* **1.** *(умереть)* a muri, a se prăpădi, a pieri. **2.** *(fig.) (замирать)* a se strînge, a se opri *(despre inimă, suflare)*; *сéрдце мрёт* mi se strînge inima; *мрут как мýхи* mor ca muștele.
мерéщ|иться, *-щусь, -щишься vb. (pf. померéщиться) dat.* **1.** a i se părea, a i se năzări. **2.** *(med.)* a avea iluzii optice.
мерзáвец, *-вца m.* ticălos, mîrșav, nemernic.
мéрзкий *adj.* **1.** mîrșav, ticălos, infam; *~ постýпок* faptă mîrșavă. **2.** păcătos, scîrbos.
мерзлот|á, *-ы́ f. sg.* îngheț; *райóны вéчной ~ы́* ținuturile înghețului veșnic.
мёрзл|ый *adj.* **1.** înghețat; *~ая землá* pămînt înghețat. **2.** degerat; *~ картóфель* cartofi degerați.
мерзля́к, *-á m. (fam.)* (om) friguros.
мёрзн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. замёрзнуть)* a îngheța; *рýки ~ут* îmi îngheață mîinile.
мéрзостный *adj.* mîrșav, ticălos, dezgustător, scîrbos.
мéрзост|ь, *-и f.* mîrșăvie, ticăloșie; *творúть ~и* a face ticăloșii; *говорúть ~и* a spune mîrșăvii ◇ *(înv.* și *iron.) ~ запустéния* jale și prăpăd; vai și amar.
меридиáн, *-а m.* meridian; *~ мéста* meridianul locului; *грúнвичский ~* meridianul Greenwich; *магнúтный ~* meridian magnetic; *небéсный ~* meridian ceresc.
меридиáнный *adj.* meridian; *~ круг* cerc meridian.
меридионáльный *adj.* meridional.
мерúло, *-а n.* **1.** *(înv.)* unitate de măsură. **2.** criteriu, măsură; *~ стóимости* criteriu al valorii.
мéрин, *-а m.* jugan ◇ *врёт как сúвый ~* minte de stinge; minte de îngheață apele; *глуп как сúвый ~* prost ca noaptea, prost de dă în gropi.
меринóс, *-а m.* **1.** *(порода овец)* oaie merinos. **2.** *(шерсть)* lînă merinos.
меринóсовый *adj.* de/din merinos.
мéрить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz.* **1.** a măsura; *~ на глаз* a măsura din ochi. **2.** *(pf. помéрить)* a face proba, a proba; *~ костюм* a proba un costum; ◇ *~ на свой аршúн* a judeca după sine; *~ в ту же мéру; ~ тóю же мéрою* a plăti cu aceeași monedă.
мéриться, *-рюсь, -ришься vb. ipf.* **1.** *(pf. помéриться) instr.* cu *с + instr.* a se măsura, a se lua la întrecere; a-și încerca puterile. **2.** *(мерить свой рост)* a se măsura.
мéрк|а, *-и f.* **1.** măsură; *снять ~у (с когó-л.)* a-i lua (cuiva) măsura. **2.** măsurătoare. **3.** *(fig.)* criteriu.
меркантилúзм, *-а m. sg.* **1.** *(ec. pol.)* mercantilism. **2.** *(fig.)* mercantilism.
меркантúльный *adj.* mercantil; *~ дух* spirit mercantil.
мéркнуть, *-нет vb. ipf. (pf. помéркнуть)* a păli, a se stinge, a se întuneca, a apune.
меркýрий, *-я m.* **1.** *(mitol. astr.)* Mercur. **2.** *(chim. înv.)* mercur.
мерлáн, *-а m. (iht.)* merlan, clean.
мерлýшка, *-и f.* blană de miel.
мерлýшковый *adj.* de/din blană de miel.
мéрник, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de măsurat, măsurător, recipient de măsură.
мéрно *adv.* ritmic, cadențat; egal, uniform.
мéрность, *-и f. sg.* cadență, ritmicitate.
мéрн|ый *adj.* **1.** cadențat, ritmic; *идтú ~ым шáгом* a merge în pas cadențat. **2.** *(înv.)* de/pentru măsurat; *~ая цепь* lanț de măsurat.
мероприя́ти|е, *-я n.* măsură, acțiune; *провестú вáжные ~я* a lua măsuri importante; *оздоровúтельные ~я* măsuri de asanare; *план культýрных ~й* plan de activitate culturală.
мерсеризáция, *-и f. sg. (text.)* mercerizare.
мерсеризовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (text.)* a merceriza.
мертвенно-блéдный *adj.* livid, cadaveric.
мéртвенность, *-и f. sg.* lividitate, paloare cadaverică.
мéртвенный *adj.* cadaveric, livid.
мертвé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. омертвéть)* a amorți, a înțepeni; *рýки ~ют от хóлода* mîinile amorțesc de frig. **2.** *(pf. помертвéть)* a încremeni, a înlemni, a împietri; *~ от ýжаса* a înlemni de groază.

мертвéц, *-á m.* mort, cadavru.
мертвéцкая, *-ой f.* morgă, cameră mortuară.
мертвéцки *adv. (pop.* în *expr.) ~ пьян* beat mort; *напúться ~* a se îmbăta turtă.
мертвéцкий *adj.* mortuar, cadaveric, de mort; *~ зáпах* miros de mort.
мертвечúна, *-ы f. sg.* **1.** *col. (падаль)* mortăciune, stîrv, hoit. **2.** *(fig.)* stagnare.
мертворождённый *adj.* **1.** născut mort. **2.** *(fig.)* mort, irealizabil, inaplicabil; *~ проéкт* proiect irealizabil.
мёртв|ый *adj.* **1.** mort, neînsuflețit; *~ое тéло* trup neînsuflețit. **2.** *(fig.)* mort, fără viață; neanimat; *~ сезóн* sezon mort; *~ые ýлицы* străzi neanimate/pustii. **3.** *~ый, -ого m.* mort ◇ *~ инвентáрь* inventar mort; *~ капитáл* capital mort/nelucrativ; *~ час* timp de odihnă, de repaus după masă *(în sanatorii, case de odihnă etc.)*; *~ язы́к* limbă moartă; *~ое молчáние* tăcere de moarte, tăcere de plumb; *~ая тишинá* liniște absolută; *~ая прирóда* natură moartă; *(tehn.) ~ая тóчка* punct mort; *(fig.) на ~ой тóчке* la un punct mort; *(mil.) ~ое прострáнство* spațiu mort ◇ *(av.) ~ая пéтля* looping; *спать ~ым сном* a dormi dus, a dormi buștean; *пить ~ую* a avea darul beției, a bea întruna; *ни жив ни мёртв* mai mult mort decît viu; *остáться ~ой бýквой* a rămîne literă moartă; *как ~ому припáрки (помогáет/помóжет)* îl ajută ca funia pe spînzurat; *~ые сráму не úмут* despre morți nu se vorbește de rău; *упáсть ~ым* a cădea mort.
мерцáние, *-я n. sg.* licărire, sclipire.
мерцáтельный *adj.* vibratil; *~ эпитéлий* epiteliu vibratil.
мерцáть, *-áет vb. ipf.* a lizări, a sclipi.
мéсиво, *-а n. sg.* **1.** *(корм для скота)* uruială. **2.** mîncare gătită prost și murdar, lături. **3.** noroi mare, glodărie.
месúлка, *-и f.* frămîntător, malaxor, mașină de frămîntat.
месúльный *adj.* de/pentru frămîntat.
месúть, *мешý, мéсишь vb. ipf. acuz.* a frămînta.
мéсса, *-ы f. (fiz.) (muz.)* mesă, liturghie.
местáми *adv.* pe alocuri, ici-colo.
местéчко [1], *-а n.* orășel, tîrgușor.
местéчко [2], *-а n. dim.* locușor ◇ *тёплое ~* loc de pricopseală, slujbă bănoasă.
местéчковый *adj.* de tîrgușor.
местú, *метý, метёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a mătura. **2.** *acuz. (pers. 1 și 2 nefolosite)* a spulbera, a împrăștia, a răscoli.
месткóм, *-а m. = мéстный комитéт* comitet sindical de întreprindere/de instituție.
мéстничество, *-а n. sg. (ist.) mèstnicestvo (ordinea în care funcțiile erau atribuite boierilor).*
мéстност|ь, *-и f.* **1.** loc, teren; *откры́тая ~* loc deschis; teren descoperit; *горúстая ~* regiune muntoasă; *пересечённая ~* teren accidentat; *полóгая ~* teren ușor înclinat; *болóтистая ~* teren mlăștinos; *высокогóрная ~* teren alpin; *госпóдствующая ~* teren dominant; *достýпная ~* teren accesibil; *нúзменная ~* teren șes; *осýшенная ~* teren desecat. **2.** localitate, regiune, ținut; *в нáшей ~и* prin părțile noastre; *сéльская ~* regiune rurală.
мéстн|ый *adj.* **1.** local, al locului; *~ обы́чай* obiceiul locului; *~ое врéмя* ora locală; *~ые óрганы влáсти* organele locale ale puterii; *~ая промы́шленность* industrie locală; *~ые жúтели* localnici, locuitori din partea locului; *(med.) ~ая анестезúя* anestezie locală. **2.** *(lingv.)* local, teritorial, regional; *~ гóвор* grai local; *~ые диалéкты* dialecte teritoriale; *~ое слóво* regionalism; *~ое назвáние* nume de loc; toponim; *~ падéж* cazul locativ.
мéст|о, *-а n.* **1.** loc; *сдвúнуть стол с ~а* a mișca/a urni masa din loc; *положúть на ~* a pune la loc; *с ~а на ~* din loc în loc; dintr-un loc în altul; *~á в партéре* locuri la parter; *перéднее ~* loc în față; *зáднее ~* loc în spate; *уступúть ~* a ceda locul, a face loc; *проводúть до ~а* a conduce pînă într-un loc; pînă la un punct; *~ рождéния* locul nașterii; *~ назначéния* destinație; *~ заключéния* închisoare;

detenţiune; ~ *дéйствия* locul acţiunii; ~ *стоя́нки (автомоби́лей, такси́)* locul de staţionare *(al automobilelor)*, staţie *(de taxi)*; *рабóчее* ~ loc de muncă; *стоя́ть на ~е* a sta locului; a sta pe loc. **2.** localitate, regiune; *живопи́сные ~á* locuri pitoreşti; *населённое* ~ centru populat. **3.** loc, post, serviciu, slujbă; *вака́нтные ~á* locuri vacante; *быть без ~а* a fi fără serviciu; *иска́ть ~а* a căuta un serviciu. **4.** loc, pasaj *(dintr-o operă literară, piesă de teatru, compoziţie muzicală etc.)*. **5.** *pl.* provincie *(organizaţii din provincie, în opoziţie cu centrul)*; *в це́нтре и на ~áх* în centru şi în provincie; în organele centrale şi locale; *власть на ~áх* autorităţi locale; *бéлые ~á* locuri goale/necercetate; *бóйкое* ~ loc cu vad; *наси́женное* ~ loc cu care te-ai obişnuit; *недóброе* ~ loc rău famat ◇ *к ~у* potrivit, nimerit; la locul lui; *не к ~у* nelalocul lui; *на ~е* pe loc; la faţa locului; pe teren; *заста́ть на ~е преступлéния* a prinde asupra faptului; a prinde în flagrant delict; *на ~е происшéствия* la faţa locului; *на ~е когó-л.* în locul cuiva; *на твоём ~е* în locul tău; *не ~ (чему́-л.* sau cu *inf.)* nu e loc; *нет ~а* sau *не должнó быть ~а (чему́-л.)* nu trebuie îngăduit; nu este admisibil; *с ~а в карьéр* pe nepusă masă; hodoronc-tronc; nitam-nisam; *имéть* ~ a avea loc; *óбщее* ~ loc comun, banalitate; *больнóе/сла́бое* ~ punct vulnerabil; punct nevralgic; partea slabă; *ни с ~а!* nici o mişcare!; *(mil.) по ~áм!* încolonarea!; *глаза́ на мóкром ~е (у когó-л.)* e foarte plîngăreţ; *сéрдце (душа́) не на ~е* i-a sărit inima din loc; *(anat.) дéтское* ~ placentă, casă; *выходи́ть на пéрвое* ~ a se clasa pe primul loc; *задéть больнóе* ~ a pune degetul pe rană; a atinge la coarda sensibilă; *знать своё* ~ a-şi cunoaşte lungul nasului; *~á óбщего пóльзования* dependinţe comune; *(prov.) на однóм ~е и ка́мень мóхом обраста́ет* şi piatra prinde muşchi dacă stă mult într-un loc; *отказа́ть от ~а* a concedia *(din serviciu)*; *уложи́ть на ~е* a doborî/a omorî pe loc; a culca la pămînt; *пригрéть* ~ a se aranja; a ocupa un loc avantajos; *провали́ться мне на э́том (са́мом) ~е* să mă trăsnească!, să mă înghită pămîntul!; *рéзать по живóму ~у* a tăia în carne vie; *расши́ть у́зкие ~á* a înlătura neajunsurile; *сорва́ться с ~а* a o lua din loc; a sări ca ars de la locul său; *указа́ть (своё) ~ кому́-л.* a pune la punct pe cineva; *(prov.) не ~ кра́сит человéка, а человéк ~* omul sfinţeşte locul; *(fig.) топта́ться на ~е* a bate pasul pe loc; *(fig.) ~а себé не находи́ть* a nu-şi găsi locul; a nu avea astîmpăr; a fi neliniştit; *(fig.) поста́вить когó-л. на своё ~* a pune pe cineva la locul său; a pune pe cineva la punct.

местоблюсти́тель, *-я m. (bis.)* vicar.

местожи́тельство, *-а n. sg.* domiciliu.

местоимéние, *-я n. (gram.)* pronume; *ли́чное* ~ pronume personal; *возвра́тное* ~ pronume reflexiv; *указа́тельное* ~ pronume demonstrativ; *относи́тельное* ~ pronume relativ; *неопределённое* ~ pronume nehotărît; *притяжа́тельное* ~ pronume posesiv; *определи́тельное* ~ pronume determinativ; *отрица́тельное* ~ pronume negativ.

местоимённый *adj. (gram.)* pronominal.

местонахождéние, *-я n.* reşedinţă, sediu.

местоположéние, *-я n.* poziţie, aşezare; amplasament.

местопребыва́ние, *-я n. sg.* sediu, reşedinţă.

месторождéни|е, *-я n.* **1.** locul naşterii, patrie. **2.** *(geol.)* zăcămînt; *~я нéфти* zăcăminte de petrol.

мест|ь, *-и f. sg.* răzbunare; *жа́жда ~и* sete de răzbunare; *сдéлать что-л. из ~и* a face ceva din răzbunare; *крóвная* ~ răzbunare prin sînge, vendetă.

мéсяц, *-а m.* **1.** lună; *календа́рный* ~ lună calendaristică; *в январé ~е* în luna ianuarie; *теку́щий* ~ luna curentă; *прóшлый* ~ luna trecută; *бу́дущий* ~ luna viitoare; *из ~а в* ~ din lună în lună; ~ *тому́ наза́д* acum o lună; *впервы́е за мнóго ~ев* pentru prima dată de cîteva luni. **2.** *(astr.)* lună; *молодóй* ~ lună nouă; *пóлный* ~ lună plină; ~ *на ущéрбе* lună pişcată ◇ *медóвый* ~ lună de miere.

месяца́ми *adv.* de luni de zile, cu lunile.

мéсячник, *-а m.* lună; ~ *совéтско-румы́нской дру́жбы* luna prieteniei româno-sovietice.

мéсячный *adj.* de o lună, lunar, mensual; ~ *окла́д* salariu lunar; ~ *óтпуск* concediu de o lună; ~ *срок* termen de o lună.

метабиóз, *-а m. (biol.)* metabioză.

метаболи́зм, *-а m. (biol.)* metabolism.

метагенéз, *-а m. (biol.)* metageneză.

метагала́ктика, *-и f.* metagalactică.

металингви́стика, *-и f.* metalingvistică.

мета́лл, *-а m.* metal; *чёрные ~ы* metale feroase; *цветны́е ~ы* metale neferoase; *благорóдные ~ы* sau *драгоцéнные ~ы* metale nobile *sau* preţioase; *лёгкие ~ы* metale uşoare; *тяжёлые ~ы* metale grele; *кóвкий* ~ metal ductil; *прока́тный* ~ metal laminat.

металлиза́ция, *-и f. sg. (tehn.)* metalizare.

металлизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a metaliza.

металли́ст, *-а m.* metalurgist.

металли́ческ|ий *adj.* de metal, metalic; *~ие издéлия* produse de metal; ~ *блеск* luciu metalic; *~ое произвóдство* producţie de metale; *~ие дéньги* bani metalici; *(fig.)* ~ *гóлос* voce metalică.

металлогра́фия, *-и f. sg. (tehn. tipogr.)* metalografie.

металлóид, *-а m. (chim.)* metaloid.

металлолóм, *-а m.* fier vechi.

металлонóсный *adj. (geol.)* metalifer.

металлообраба́тывающий *adj.* de prelucrare a metalelor.

металлоплави́льный *adj.* de topire a metalelor; ~ *завóд* turnătorie.

металлопрока́тный *adj.* de laminare, de laminat; ~ *цех* secţie de laminat; ~ *стан* laminor.

металлопромы́шленность, *-и f. sg.* industria metalelor, metalurgie, industrie metalurgică.

металлопромы́шленный *adj.* de industrie a metalelor, metalurgic.

металлорéжущий *adj.* de tăiat metale, de tăiere a metalelor.

металлорéзный *adj.* v. *металлорéжущий*

металлу́рг, *-а m.* metalurgist.

металлурги́ческий *adj.* metalurgic; ~ *завóд* uzină metalurgică.

металлу́ргия, *-и f. sg.* metalurgie; *чёрная* ~ siderurgie; *цветна́я* ~ metalurgia metalelor neferoase, metalurgia metalelor colorate.

метаморфи́зм, *-а m.* metamorfism.

метаморфóз, *-а m.* metamorfoză, metamorfozare.

метаморфóза, *-ы f.* **1.** v. *метаморфóз.* **2.** *(fig.)* schimbare completă.

мета́н, *-а m. sg. (chim.)* metan, gaz de baltă.

мета́ние, *-я n. sg.* **1.** *(sport)* aruncare; azvîrlire, lansare; ~ *кóпья* aruncarea lăncii *sau* a suliţei; ~ *ди́ска* aruncarea discului. **2.** *(от мета́ться)* zvîrcolire, agitare ◇ ~ *жрéбия* tragere la sorţi; ~ *икры́* depunerea icrelor.

метапла́зма, *-ы f. (biol.)* metaplasmă.

метаста́з, *-а m. (med.)* metastază.

метатéза, *-ы f. (lingv.)* metateză.

мета́тель, *-я m. (sport)* aruncător; ~ *ди́ска* aruncător de disc; discobol.

мета́тельный *adj.* de aruncare, de lansare; ~ *снаря́д* grenadă de mînă.

мета́ть [1], *мéчу, мéчешь vb. ipf. (pf. mom. метну́ть) acuz. (sport)* a arunca, a lansa; ~ *кóпье* a arunca suliţa ◇ ~ *жрéбий* a trage la sorţi; ~ *сéно* a clădi fînul în stog; ~ *банк* a ţine banca *(la jocul de cărţi)*; ~ *грóмы и мóлнии*; *рвать и* ~ a tuna şi a fulgera; a fi foc şi pară; *(prov.)* ~ *би́сер пéред сви́ньями* a strica orzul pe gîşte; ~ *взгляд/взор* a-şi arunca ochii.

мета́ть [2], *мéчет vb. ipf. acuz. (despre animale)* a naşte, a făta, a face; *(despre peşti)* a depune icre.

мета́ть [3], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. намета́ть* şi *смета́ть)* a însăila; ~ *рукава́ пла́тья* a însăila mînecile unei rochii. **2.** *(pf. промета́ть)* a festona; ~ *пéтли* a festona butoniere.

мета́|ться, *мечу́сь, мéчешься vb. ipf. (pf. mom. метну́ться)* a se agita, a se zbuciuma, a nu-şi găsi locul, a nu-şi găsi astîmpărul, a umbla încoace şi încolo ◇ ~ *в глаза́* a sări în ochi.

метафи́зик, *-а m.* metafizician.

метафи́зика, *-и f. sg.* metafizică.

метафизи́ческий *adj.* metafizic.

метафони́я, *-и f. (lingv.)* metafonie; umlaut.

мета́фора, *-ы f. (lit.)* metaforă.

метафори́чески *adv.* (în mod) metaforic.

метафори́ческий *adj. (lit.)* metaforic.

метафори́чность, *-и f. sg. (lit.)* caracter metaforic; valoare metaforică.

метафори́чный *adj. (lit.)* metaforic.

метафра́за, *-ы f. (lit.)* metafrază.

метаце́нтр, *-а m. (fiz.)* metacentru.

метаязы́к, *-а m. (lingv.)* metalimbă, metalimbaj.

мете́лица, *-ы f.* viscol.

метёлка, *-и f.* **1.** mătură, măturică. **2.** *(bot.)* paniculă.

мете́ль, *-и f.* viscol, vifor, vifornițã.

мете́льчатый *adj. (bot.)* paniculat.

мете́льщик, *-а m.* măturător.

метемпсихо́з, *-а m.* metempsihoză.

мете́ние, *-я n. sg.* măturare, măturat.

метеогра́мма, *-ы f.* meteogramă.

метеозо́нд, *-а m.* balon-sondă.

метео́р, *-а m.* meteor.

метеори́зм, *-а m. sg. (med.)* meteorism.

метеори́т, *-а m. (astr.)* meteorit.

метеори́тн|ый *adj.* meteoric; *~ые части́цы* particule meteorice.

метеори́ческий *adj.* meteoric.

метеоро́граф, *-а m.* meteograf.

метеоро́лог, *-а m.* meteorolog.

метеорологи́ческ|ий *adj.* meteorologic; *~ая ста́нция* stațiune meteorologică; *~ая сво́дка* buletin meteorologic.

метеороло́гия, *-и f. sg.* meteorologie.

метеосво́дка, *-и f.* buletin meteorologic.

метеослу́жба, *-ы f.* serviciu meteorologic.

метеоста́нция, *-и f.* stațiune meteorologică.

метиза́ция, *-и f. sg. (biol.)* metizare, metizaj, încrucișare, hibridizare.

мети́зн|ый *adj.* de produse metalice.

мети́зы, *-ов pl.* = *металли́ческие изде́лия* produse de metal, produse/articole metalice.

мети́л, *-а m. (chim.)* metil.

метилами́н, *-а m. sg. (chim.)* metilamină.

метиле́н, *-а m. sg. (chim.)* metilen.

метиле́новый *adj. (chim.)* de metilen.

мети́ловый *adj. (chim.)* metilic; *~ спирт* alcool metilic.

мети́с, *-а m.* **1.** metis. **2.** *(zool.)* metis, corcitură.

ме́тить [1], *ме́чу, ме́тишь vb. ipf. (pf. наме́тить* și *поме́тить) acuz.* a însemna, a marca, a pune un semn.

ме́ти|ть [2], *ме́чу, ме́тишь vb. ipf.* **1.** *в + acuz.* a ținti, a ochi; a trage la semn. **2.** *в* sau *на + acuz. (fig.)* a viza, a face aluzie. **3.** *в + acuz. pl.* a aspira, a tinde către; a urmări să ajungă ..., a ținti, a năzui ◇ *(prov.) ~л в воро́ну, а попа́л в коро́ву* unde dai și unde crapă.

ме́титься, *ме́чусь, ме́тишься vb. ipf. (pf. наме́титься)* a ținti, a ochi, a repera.

ме́тка, *-и f.* **1.** *sg.* marcare, însemnare. **2.** semn; *(la rufe)* monogramă, marcă; *(la animale)* dangă. **3.** *(tehn.)* reper.

ме́тк|ий *adj.* **1.** bine țintit, precis, exact; *~ уда́р* lovitură bine țintită; *(mil.) ~ ого́нь* tragere precisă; *~ стрело́к* bun trăgător; *~ глаз* ochi ager, ochi precis. **2.** *(fig.)* nimerit, potrivit, reușit; *~ое сравне́ние* comparație reușită; *~ое замеча́ние* observație nimerită/potrivită.

ме́тко *adv.* **1.** drept, precis, cu precizie. **2.** *(fig.)* adecvat ◇ *ре́дко, да ~* rar, dar bine.

ме́ткость, *-и f. sg.* **1.** precizie, exactitate. **2.** dibăcie, agerime, abilitate.

метла́, *-ы́ f.* mătură ◇ *(prov.) но́вая ~ чи́сто метёт* mătura nouă mătură bine; sita nouă cerne bine.

метли́ца, *-ы f. (bot.)* măturică.

метну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *мета́ть* [1]

метну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *мета́ться*

ме́тод, *-а m.* metodă; *передово́й ~* metodă înaintată; *~ описа́ния* metodă descriptivă; *(lingv.) ~ реконстру́кция* metoda reconstrucției; *дедукти́вный ~* metodă deductivă; *статисти́ческий ~* metodă statistică; *эмпири́ческий ~* metodă empirică.

мето́дика, *-и f.* metodică; *~ преподава́ния* metodica predării.

методи́ст, *-а m.* metodist.

методи́ческ|ий *adj.* **1.** metodic; *~ие ука́зания* îndrumări metodice. **2.** metodic, sistematic.

методи́чески *adv.* (în mod) metodic, sistematic; *~ занима́ться* a studia în mod metodic/sistematic.

методи́чность, *-и f.* caracter metodic.

методи́чный *adj.* metodic, sistematic.

методо́лог, *-а m.* metodolog.

методологи́ческий *adj.* metodologic, de metodologie.

методоло́гия, *-и f. sg.* metodologie.

метоними́ческий *adj. (lit.)* metonimic, bogat în metonimii; *~ стиль* stil bogat în metonimii.

метони́мия, *-и f. (lit.)* metonimie.

мето́п, *-а m.* metopă.

метр [1], *-а m. (lit.)* metru; *ямби́ческий ~* metru iambic; *шестисто́пный ~* metru de șase picioare.

метр [2], *-а m.* metru; *лине́йный ~* metru liniar; *квадра́тный ~* metru pătrat; *куби́ческий ~* metru cubic; *складно́й ~* metru pliant.

метра́ж, *-а m. sg.* metraj ◇ *фильм ма́лого ~а* film de scurt metraj.

метранпа́ж, *-а m. (tipogr.)* paginator.

метрдоте́ль, *-я m.* ospătar șef.

ме́трика [1], *-и f. sg. (lit.)* metrică, metru; prozodie; *~ стихо́в* metrica versurilor.

ме́трика [2], *-и f. (mat. fiz.) эвкли́дова ~* metrică euclidiană.

ме́трика [3], *-и f.* certificat de naștere.

метри́ческ|ий [1] *adj.* metric; *~ая систе́ма* sistemul metric.

метри́ческ|ий [2] *adj. (lit.)* metric; *~ стих* vers metric.

метри́ческ|ий [3] *adj. (în expr.) ~ая кни́га* registru de stare civilă; *~ое свиде́тельство* act/certificat de naștere.

метро́ *n. indecl.* metrou, metropolitan.

метрологи́ческий *adj.* metrologic.

метроло́гия, *-и f. sg.* metrologie.

метроно́м, *-а m. (muz.)* metronom.

метрополите́н, *-а m.* metropolitan, metrou.

метропо́лия, *-и f.* metropolă.

метчи́к [1], *-а m. (tehn.)* burghiu de filetat, tarod.

ме́тчик [2], *-а m.* marcator, ștampilator.

мех [1], *-а m.* **1.** blană; *ли́сий ~* blană de vulpe; *на ~у́; подби́тый ~ом* îmblănit. **2.** *pl.* blănuri, haine de blană; *ходи́ть в ~а́х* a se îmbrăca în blănuri, a purta haine de blană ◇ *пальто́ на ры́бьем ~у́* palton prin care suflă vîntul, palton subțire.

мех [2], *-а m.; pl. -и́ m.* **1.** foale; *кузне́чный ~* foale de forjă. **2.** burduf, foale; *~ для вина́* burduf pentru păstrat vinul.

механиза́тор, *-а m.* mecanic, tehnician; *~ы се́льского хозя́йства* cadre tehnice din agricultură.

механиза́ция, *-и f. sg.* mecanizare.

механизи́рованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *механизи́ровать.* **2.** *adj.* mecanizat; *~ труд* muncă mecanizată; *~ые войска́* trupe motorizate.

механизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a mecaniza; *~ произво́дство* a mecaniza producția.

механи́зм, *-а m.* **1.** mecanism, dispozitiv; *~ часо́в* mecanism de ceasornic; *заводно́й ~* mecanism cu arc; *(mil.) подаю́щий ~* mecanism de alimentare; mecanism de repetiție; *переда́точный ~* mecanism de transmisie; *распредели́тельный ~* mecanism de distribuție; *счётный ~* mecanism de calculare/de numărat; *пусково́й ~* mecanism de lansare. **2.** *(fig.)* mecanism/sistem de funcționare/de organizare; *госуда́рственный ~* mecanism de stat.

меха́ник, *-а m.* mecanic; *корабе́льный ~* mecanic de bord; *~-води́тель* mecanic-conductor.

меха́ника, *-и f. sg.* **1.** mecanică; *аналити́ческая ~* mecanică analitică; *а́томная ~* mecanică atomică; *ква́нтовая ~* mecanică cuantică; *(astr.) небе́сная ~* mecanică cerească; *то́чная ~* mecanică fină; *теорети́ческая ~* mecanică teoretică; *прикладна́я ~* mecanică aplicată. **2.** *(fig.)* mașinație, dedesubturi, sforărie, șurubărie, urzeală; *хи́трая ~* mașinație machiavelică.

механи́ст, *-а m. (fil.)* mecanicist, adept al mecanicismului.

механисти́ческий *adj. (fil.)* mecanicist; *~ материали́зм* materialism mecanicist.

механици́зм, *-а m. sg. (fil. fiz.)* mecanicism.

механи́чески *adv.* mecanic, în mod mecanic; *~ запо́мнить что-л.* a memoriza ceva în mod mecanic, ca un automat.

механи́ческ|ий *adj.* **1.** mecanic; *~ое обору́дование* utilaj mecanic; *~ие зако́ны* legile mecanicii. **2.** mecanic, automat, mașinal, inconștient; *~ое запоми-*

нáние memorizare mecanică; ~*ие движéния* mişcări automate; ~ *перевóд* traducere mecanică/ automată. **3.** *(fil.)* mecanic, mecanicist.

механосбóрочный *adj. (tehn.)* de montare, de montat, de montaj.

механотерапи́я, *-и f. sg. (med.)* mecanoterapie.

мехово́й *adj.* de blană, îmblănit, de blănuri.

меховщи́к, *-а m.* blănar, negustor de blănuri.

мехтя́га, *-и f. (tehn.)* = *механическая тяга* tracțiune mecanică.

меценáтство, *-а n. sg.* mecenat, activitate de Mecena.

меценáтствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a face pe Mecena.

мéццо-сопрáно *n. indecl. (muz.)* **1.** mezzo-soprană *(voce).* **2.** *f.* mezzo-soprană *(persoană).*

мéццо-ти́нто *n. indecl. (tipogr.)* mezzo-tinto.

меч, *-á m.* paloș, sabie; *обнажи́ть* ~ a trage spada, a scoate sabia ◇ *(înv.) подня́ть ~ на когó-л.* a ridica sabia asupra cuiva, a porni război împotriva cuiva; *предáть огню́ и ~у́* a trece prin foc și sabie; *точи́ть* ~ a-și ascuți armele; a zăngăni armele; a se pregăti de război; *(fig.) ~ правосу́дия* paloșul dreptății; *(fig.) Дамóклов* ~ sabia lui Damocles; *скрести́ть ~и́* a încrucișa săbiile.

мечеви́дный *adj.* lanceolat.

меченóсец, *-сца m. (ist.)* spadasin.

мéчен|ый *adj.* marcat, însemnat; ~*ые áтомы* atomi marcați.

мечéть, *-и f.* geamie, moschee.

меч-ры́ба, *меч-ры́бы f. (iht.)* xifia, pește-cu-spadă.

мечт|á, *-ы́ f.* vis, reverie; *передáться ~áм* a visa; a se lăsa pradă visurilor; *несбы́точная* ~ himeră; *сокровéнная* ~ vis ascuns; ~ *всей жи́зни* idealul întregii vieți ◇ *лелéять ~у́* a nutri o speranță.

мечтáни|е, *-я n.* **1.** *sg.* visare. **2.** vis, reverie; *предавáться ~ям* a se lăsa legănat/furat de visuri, a cădea în reverie.

мечтáтель, *-я m.* visător, fantezist.

мечтáтельность, *-и f. sg.* înclinare spre visare, spirit visător.

мечтáтельный *adj.* visător.

мечтáть, *-áю, -áешь vb. ipf. prepl.* sau cu *inf.* a visa, a năzui, a dori, a aspira, a rîvni ◇ *(pop.) ~ о себé мнóго/высокó* a se crede, a fi plin de sine.

мешáлка, *-и f. (pop.)* făcăleț, melesteu; malaxor.

мешани́на, *-ы f. sg.* amestecătură, harababură, talmeș-balmeș.

меш/áть[1], , *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. помешáть) dat.* sau *dat.* cu *inf.* a împiedica, a deranja, a stînjeni, a stingheri, a jena; a sta în cale; ~ *комý-л. рабóтать* a împiedica pe cineva să lucreze ◇ *не мешáет* sau *не мешáло бы (dat.* cu *inf.)* n-ar strica; n-ar fi rău.

мешá|ть[2], *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. помешáть)* a amesteca, a învîrti, a răscoli; ~ *чай лóжечкой* a amesteca ceaiul cu lingurița. **2.** *(pf. смешáть)* a amesteca, a face un amestec; ~ *винó с водóй* a amesteca vinul cu apă; a boteza vinul. **3.** *(pf. смешáть)* a confunda, a lua drept cineva *sau* ceva; *я всегдá их ~ю* mereu îi confund ◇ *(pop.) ~ ворóну с я́стребом* a lua cioara drept șoim; vede cioară și-i zice șoim; ~ *кáрты* a amesteca cărțile *(de joc).*

мешáться[1], *-áюсь, -áешься vb ipf.* **1.** *(быть помехой)* a sta în cale, a fi un obstacol, a împiedica. **2.** *(вмешиваться во что-л.)* a se amesteca, a se băga, a se vîrî; ~ *в чужи́е делá* a se amesteca în treburile altora, a se băga unde nu-i fierbe oala.

мешáться[2], *-áется vb. ipf.* **1.** *(pf. смешáться)* a se amesteca, a se încurca. **2.** a se învălmăși.

мéшкать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a tărăgăna, a amîna mereu, a zăbovi, a întîrzia.

мешковáт/ый *adj.* **1.** *(о платье)* ca un sac, lăbărțat, prea larg *(despre haine).* **2.** *(о человéке)* greoi, mătăhălos, neîndemînatic, stîngaci.

мешкови́на, *-ы f.* pînză de sac.

мéшкотный *adj.* care tărăgănează, încet, greoi; ~ *человéк* om încet la treabă.

мешóк, *-шкá m.* **1.** sac, traistă; *похóдный* ~ sac de campanie, rucsac. **2.** *(fig.)* om greoi, mătăhălos, neîndemînatic ◇ *золотóй* ~ sau *дéнежный* ~ om putred de bogat; om gros la pungă; *кáменный* ~ temniță, pușcărie; *(mil.) попáсть в* ~ a fi încercuit, a cădea în încercuire; *мешки́ под глазáми* pungi la ochi; *костю́м/плáтье сиди́т мешкóм на кóм-л.* haina / rochia stă ca un sac; *купи́ть котá в мешкé* a cumpăra mîța în sac; ~ *костéй* e numai piele și os; *(prov.) пустóй ~ не постáвишь* sacul gol nu stă în picioare; *по мешкý и лáтка* după sac și petecul; la așa cap așa căciulă.

мещани́н, *-а m.* **1.** mic burghez. **2.** *(fig.)* burtă-verde, filistin, om cu vederi înguste / cu orizont redus.

мещáнск/ий *adj.* de mic burghez; ~*ое сослóвие* pătura mic burgheză;

мещáнство, *-а n. sg.* **1.** mica burghezie. **2.** *(fig.)* mentalitate mic burgheză.

мзда, *-ы f. sg. (înv.)* **1.** *(вознаграждение)* răsplată, recompensă, gratificație, plată. **2.** *(взятка)* mită, șperț.

мздоимец, *-мца m. (înv.)* șperțar.

миáзмы, *-áзм pl.* miasme.

миг, *-а m. sg.* clipă, clipită, moment ◇ *в оди́н* ~ sau ~*ом* într-o clipă; într-o clipită; *ни на* ~ nici o clipă; nici pentru o clipă.

мигáние, *-я n. sg.* **1.** clipire, clipit. **2.** *(fig.)* licărire, licărit, sclipire, scînteiere; ~ *звёзд* licărirea stelelor.

мигáтельный *adj. (anat.) ~ая перепóнка* membrana nictitantă *(la păsări).*

мигá/ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. мигнýть)* **1.** a clipi. **2.** a face *(semn)* cu ochiul. **3.** *(fig.)* a licări, a sclipi, a scînteia; *вдáли ~л огонёк* în depărtare licărea o luminiță.

мигнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *мигáть.*

ми́гом *adv.* cît ai clipi din ochi, într-o clipă, într-o clipită.

миграциóнный *adj.* migrator, de migrație.

миграция, *-и f.* migrație; *внýтренняя* ~ migrație internă; ~ *птиц* migrația păsărilor; *(fiz.) ~ иóнов* migrația ionilor.

мигрéн/ь, *-и f.* migrenă; *страдáть ~ью* a suferi de migrenă.

мигри́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a migra.

мигри́рующий *adj.* de migrație, migrator.

ми́дия, *-и f. (zool.)* midie.

мизансцéна, *-ы f. (teatr.)* punere în scenă.

мизантрóп, *-а m.* mizantrop.

мизантропи́ческий *adj.* mizantropic, de mizantropie.

мизантрóпия, *-и f. sg.* mizantropie.

мизéрно *adv.* cu totul neînsemnat.

мизéрность, *-и f.* micime, mizerie, sărăcie.

мизéрный *adj.* mic, neînsemnat, mizerabil.

мизи́/нец, *-нца m.* degetul mic ◇ *(fig.) не стóить чьегó-л. ~нца* a nu face nici cît degetul mic al cuiva; a nu valora doi bani.

микáдо *m. indecl.* micadou.

миколóгия, *-и f. sg. (bot. med.)* micologie.

микроанáлиз, *-а m. (fiz.)* microanaliză.

микрóб, *-а m.* microb.

микробиóлог, *-а m.* microbiologist, microbiolog.

микробиологи́ческий *adj.* microbiologic, de microbiologie.

микробиолóгия, *-и f. sg.* microbiologie.

микрóбный *adj.* microbian.

микровесы́ *pl.* microbalanță, balanță analitică de precizie.

микроволнá, *-ы́ f. (fiz.)* microundă.

микрозáпись, *-и f.* microînregistrare.

микрокли́мат, *-а n.* microclimat.

микроколи́чество, *-а m.* cantitate microscopică.

микрокóсм, *-а m.* microcosmos.

микролингви́стика, *-и f.* microlingvistică.

микрóметр, *-а m.* micrometru.

микрометри́ческий *adj.* micrometru.

микроми́р, *-а m.* microcosmos.

микрóн, *-а m. (fiz.)* micron.

микрооргани́зм, *-а m.* microorganism.

микропóристый *adj.* microporos.

микрорайóн, *-а m.* microraion.

микросечéние, *-я n.* secțiune microscopică.

микросисте́ма, *-ы f.* microsistem.
микроско́п, *-а m.* microscop; *универса́льный* ~ microscop universal; *электро́нный* ~ microscop electronic.
микроскопи́ческий *adj.* microscopic; ~ *ана́лиз* analiza microscopică.
микроскопи́чность, *-и f. sg.* dimensiuni microscopice.
микроскопи́чн/ый *adj.* extraordinar de mic; microscopic; *~ая до́за* doză mică/microscopică.
микроскопи́я, *-и f.* microscopie.
микроско́пн/ый *adj.* de microscop; *~ое стекло́* lentilă de microscop
микроспо́ра, *-ы f. (bot.)* microspor.
микросре́з, *-а m.* microsecțiune.
микрострукту́ра, *-ы f.* microstructură.
микросхе́ма, *-ы f. (tele.)* microcircuit; *интегра́льная* ~ circuit închis.
микрото́м, *-а m.* microtom.
микрофа́рад, *-а m. (el.)* microfarad.
микрофа́уна, *-ы f.* microfaună.
микрофи́льм, *-а m.* microfilm.
микрофло́ра, *-ы f.* microfloră.
микрофо́н, *-а m.* microfon.
микрофотогра́фия, *-и f. sg.* microfotografie.
микрохи́мия, *-и f. sg.* microchimie.
микроцефа́л, *-а m. sg. (med.)* microcefalie.
микроэлеме́нт, *-а m.* microelement.
ми́ксер, *-а m.* mixer.
миксту́ра, *-ы f.* mixtură.
мила́шка, *-и f.* **1.** fată/femeie drăguță, un boboc de fată. **2.** drăguță, iubită.
милёнок, *-нка m.* drăguț, puișor.
ми́леньк/ий *adj.* ◇ *(pop. iron.) как ~ попа́лся* a) fără a cricni; (luat) ca din oală; fără vorbe; b) fără piedici, simplu; *~ое де́ло* frumoasă treabă.
милитариза́ция, *-и f.* militarizare.
милитаризи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. v. милитаризова́ть.*
милитари́зм, *-а m. sg.* militarism.
милитаризова́ть, *зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a militariza.
милитари́ст, *-а m.* militarist.
милитаристи́ческий *adj. v. милитари́стский*
милитари́стский *adj.* militarist, războinic, agresiv.
милице́йский *adj.* de miliție, al miliției, de milițian.
милиционе́р, *-а m.* milițian.
мили́ци/я, *-и f. sg.* miliție; *отделе́ние ~и* secție de miliție.
ми́лка, *-и f. (pop.)* **1.** *(возлюбленная)* drăguță. **2.** *(в обращении)* drăguțo!
миллиампе́р, *-а m. (el.)* miliamper.
миллиа́рд, *-а m.* miliard.
миллиарде́р, *-а m.* miliardar.
миллиа́рдный *adj.* de un miliard, de miliarde.
миллигра́мм, *-а m.* miligram.
миллиме́тр, *-а m.* milimetru.
милливо́льт, *-а m. (fiz.)* milivolt.
милливольтме́тр, *-а m.* milivoltmetru.
миллигра́мм, *-а m.* miligram.
миллиме́тр, *-а m.* milimetru.
миллиметро́вка, *-и f.* hîrtie milimetrică.
миллиметро́вый *adj.* milimetric.
миллио́н, *-а m.* milion.
миллионе́р, *-а m.* milionar.
миллио́нный *adj.* de un milion, de milioane.
ми́ло 1. *adv.* drăguț, amabil. **2.** *pred.* e drăguț; *э́то о́чень ~ с ва́шей стороны́* asta e foarte drăguț din partea dumitale.
ми́ловать, *-лую, -луешь vb. ipf. (pf. поми́ловать) acuz. (înv.)* a cruța, a ierta, a grația.
милова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. ipf. acuz. (folc.)* a mîngîia, a dezmierda, a alinta.
милови́дность, *-и f. sg.* înfățișare plăcută, drăgălășenie.
милови́дный *adj.* drăgălaș, drăguț, simpatic, plăcut la vedere.
милосе́рд|ие, *-я n. sg.* milă, caritate, îndurare; clemență; *прояви́ть* ~ a da dovadă de caritate ◇ *(înv.) сестра́ ~ия* soră de caritate.
милосе́рдный *adj.* milos, caritabil, îndurător.
ми́лостиво *adv.* cu bunăvoință, binevoitor.
ми́лостив/ый *adj. (înv.)* binevoitor, milostiv; ~ *госуда́рь, ~ая госуда́рыня* stimate domn, stimată doamnă *(formulă de adresare).*
ми́лостын/я, *-и f. sg.* pomană; *проси́ть ~ю* a cerși, a cere de pomană.

ми́лост|ь, *-и f. sg.* **1.** bunătate, îndurare, milă; *оказа́ть* ~ a face bine; *смени́ть гнев на* ~ a se îmbuna; *из ~и* din milă. **2.** încredere, grație, bunăvoință; *быть в ~и у кого́-л.* a fi în grațiile cuiva; *втере́ться в ~ к кому́-л.* a se vîrî sub pielea cuiva; a intra în grațiile cuiva; *заслужи́ть ~ кого́-л.* a cîștiga bunăvoința cuiva ◇ *(înv.) ва́ша (твоя́)* ~ înălțimea voastră; *~и про́сим!* poftiți!, poftim!, vă rog!; *(iron.) по ~и кого́-л.* din cuza, din vina cuiva; din mila și pomana cuiva; *(înv.) сде́лай(те) ~!* poftim!, vă rog!; *скажи́те на ~!* ia te uită!, ca să vezi!, ei poftim!: ia spune!; *сда́ться на ~ победи́теля* a se da pe mîna învingătorului; a capitula; *ба́рская ~ — кисе́льная сы́тость* mila de la străin e ca umbra de la spin; *~и про́сим ми́мо воро́т щи хлеба́ть* poftim la masă dacă ai în traistă.
ми́лочка, *-и f.* draga mea, drăguță, scumpa mea.
ми́л/ый *adj.* **1.** plăcut, simpatic, amabil, drăguț, drăgălaș; *~ая улы́бка* zîmbet plăcut; *~ челове́к* om simpatic. **2.** *(дорогой)* drag, scump, iubit; *~ друг!* dragă prietene! **3.** **~ый,** *-ого m.* iubit, drăguț, drag. **4.** **~ая,** *-ой f.* iubită, drăguță, dragă ◇ *(prov.) наси́льно мил не бу́дешь* dragoste cu sila nu se face; *(prov.) ~ые бра́нятся, то́лько те́шатся* cine se iubește se tachinează.
ми́льдью *n. indecl.* mildiu, mana viței de vie.
ми́ля, *-и f.* milă; *морска́я* ~ milă marină *(1 852 m)*; *географи́ческая* ~ milă geografică *(7 420 m)*.
мим, *-а m. (ist. teatr.)* mim.
мимети́зм, *-а m. sg. (mineral. biol.)* mimetism.
ми́мика, *-и f. sg.* mimică.
мимикри́я, *-и f. sg. (biol.)* mimetism.
мими́ческ/ий *adj.* mimic; *~ая сце́на* scenă mimică.
ми́мо *adv.* și *prep.* cu *gen.* pe lîngă, pe alături, alături; *пройти́ ~ ле́са* a trece pe lîngă o pădure; *бить ~ це́ли* a trage alături de țintă, a greși ținta; *попа́сть* ~ a trage, a nimeri alături, a da greș, a rata lovitura ◇ *пропусти́ть что-л. ~ уше́й* a-i intra pe o ureche și a-i ieși pe alta; a se face că nu aude; *про́йти ~ како́го-л. фа́кта* a nu se opri asupra unui fapt, a nu-l lua în seamă.
мимое́здом *adv.* în trecere, în treacăt.
мимо́за, *-ы f. (bot.)* mimoză; *стыдли́вая* ~ mimoza sensitiva.
мимолётность, *-и f. sg.* durată scurtă, caracter trecător / fugitiv / efemer.
мимолётн/ый *adj.* **1.** trecător, de pasaj; *(despre păsări) ~ые пти́цы* păsări migratoare. **2.** *(беглый)* fugitiv, fugar, de-o clipă; *~ взгляд* aruncătură de ochi, privire fugitivă. **3.** efemer, trecător, vremelnic.
мимохо́дом *adv.* **1.** în trecere, în drum spre...; *зайти́ ~ куда́-л.* a se repezi pînă undeva. **2.** *(fig.)* în treacăt, printre altele; fiindcă veni vorba; *~ упомяну́ть что-л.* a menționa ceva în treacăt.
ми́н/а[1], *-ы f.* **1.** *(mil.)* mină; *противота́нковая* ~ mină antitanc; ~ *заме́дленного де́йствия* mină cu acțiune întîrziată: *магни́тная* ~ ~ mină magnetică; *плаву́чая* ~ mină plutitoare; ~ *с я́дерным заря́дом* mină cu încărcătură nucleară; *реакти́вная хими́ческая* ~ proiectil chimic-reactiv. **2.** torpedă ◇ *(fig.) подвести́ ~у; подложи́ть ~у* a mina, a submina.
ми́н/а[2], *-ы f.* mină, figură, aer, expresie; *сде́лать ки́слую ~у* a face o mină acră; *недово́льная* ~ nemulțumit ◇ *де́лать весёлую ~у при плохо́й игре́* a face haz de necaz.
минаре́т, *-а m.* minaret.
миндалеви́дн|ый *adj.* în formă de migdală; ca o migdală ◇ *(anat.) ~ая железа́* amigdală.
минда́лина[1], *-ы f.* migdală, sîmbure de migdală.
минда́лина[2], *-ы f. (anat.)* amigdală.
минда́ль, *-я́ m. sg.* **1.** migdală, arbore de migdal. **2.** *col.* migdală, sîmbure de migdală, migdale.
минда́льн/ый *adj.* **1.** de migdal; *~ое де́рево* arbore de migdal. **2.** de / cu migdale; *~ вкус* gust de migdale; *~ое пиро́жное* prăjitură cu migdale.
минда́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. с + instr.* **1.** a fi peste măsură de sentimental. **2.** a fi prea îngăduitor; a se purta cu mănuși.
минёр, *-а m. (mil.)* minor, specialist în mine.

минерáл, *-а m.* mineral.
минерализáция, *-и f. sg.* mineralizare.
минералóг, *-а m.* mineralog.
минералоги́ческий *adj.* mineralogic, de mineralogie.
минералóгия, *-и f. sg.* mineralogie.
минерáльн/ый *adj.* mineral; ~*ые вóды* ape minerale.
миниатю́р/а, *-ы f. (arte)* miniatură; *ру́копись с* ~*ами* manuscris cu miniaturi; *писáть* ~*ы* a picta miniaturi ◇ *в* ~*е* în miniatură, în mic.
миниатюри́ст, *-а m.* **1.** miniaturist. **2.** autor de scenete.
миниатю́рность, *-и f. sg.* aspect miniatural.
миниатю́рн/ый *adj.* **1.** miniatural, în miniatură; ~*ая живóпись* pictură în miniatură. **2.** minuscul, micuț.
минимáльн/ый *adj.* minimal, minim; ~*ое коли́чество* cantitate minimală, minim; *(lingv.)* ~*ая пáра* pereche minimală.
ми́нимум, *-а m.* **1.** minimum, minim; *прожи́точный* ~ minimum de existență/de trai; *агротехни́ческий* ~ agrominim; *(mat.) абсолю́тный* ~ minimum absolut; *(mat.) относи́тельный* ~ minim relativ. **2.** *(folosit ca adv.)* minimum, cel puțin; ~ *два часá* pe puțin/cel puțin două ore. **3.** *(folosit ca adj.)* minimal; *прогрáмма* ~ program minimal.
мини́рование, *-я n. (mil. mar.)* minare; *сплошнóе* ~ minare totală.
мини́рованный *(mil. mar.)* **1.** *p. t. p.* de la *мини́ровать.* **2.** *adj.* minat.
мини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (mil. mar.)* a mina; ~ *мост* a mina un pod.
министéрский *adj.* **1.** ministerial, de ministru; ~ *пост* post de ministru. **2.** de cabinet, de guvern; ~ *кри́зис* criză de guvern.
министéрств/о, *-а n.* **1.** minister; ~ *вну́тренних дел* ministerul afacerilor interne; ~ *инострáнных дел* ministerul afacerilor externe; ~ *здравоохранéния* ministerul sănătății; ~ *культу́ры* ministerul culturii; ~ *внéшней торгóвли* ministerul comerțului exterior. **2** guvern, cabinet; *смéна* ~*а* schimbarea guvernului, remanierea guvernului; *кри́зис* ~*а* criză de guvern.

мини́стр, *-а m.* ministru; ~ *финáнсов* ministru de finanțe; *замести́тель* ~*а* locțiitor de ministru, ministru adjunct; ~*-президéнт* sau *премьéр* ~ președintele consiliului de miniștri, prim-ministru, premier; *(dipl.) полномóчный* ~ ministru plenipotențiar; *совéт* ~*ов* Consiliu de Miniștri.
миннези́нгер, *-а m.* maestru cîntăreț, bard; trubadur, rapsod.
ми́нн|ый *adj. (mil.)* de mine, minat; ~*ое пóле* cîmp de mine, cîmp minat; ~ *аппарáт* lansator de mine; ~ *трáльщик* dragor.
минов́á|ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf.* **1.** (și *ipf.*) *acuz.* a trece pe lîngă; a trece de ... ; a lăsa în urmă, a ocoli. **2.** *gen.* sau cu *inf. (mai ales cu negații)* a scăpa de ..., a fi ferit de ..., a evita; *(prov.) чемý быть, тогó не* ~ de ce ți-e scris nu scapi; ce ți-e scris în frunte ți-e pus. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a trece; a expira; a se isprăvi; *опáсность* ~*ла* primejdia a trecut ◇ *мину́я подрóбности* trecînd peste amănunte.
минóга, *-и f. (iht.)* mreană; *речнáя* ~ mreană de rîu.
миноискáтель [1], *-я m. (mil.)* detector de mine *(aparat)*.
миноискáтель [2], *-я m. (mil.)* căutător de mine, genist specializat în detectarea minelor.
миномёт, *-а m. (mil.)* aruncător de mine; *тяжёлый* ~ aruncător greu; *реакти́вный* ~ aruncător cu reacție.
миномётный *adj. (mil.)* de aruncător de mine.
миномётчик, *-а m. (mil.)* servant al aruncătorului de mine.
миноно́сец, *-сца m. (mil. mar.)* torpilor; *эскáдренный* ~ distrugător.
минóр, *-а m.* **1.** *(muz.)* minor; *перехóд от мажóра к* ~*у* trecere de la major la minor; *гáмма соль* ~ gama sol minor. **2.** *(fig.)* dispoziție proastă, indispoziție, depresiune sufletească, tristețe; *быть в* ~*е* a fi într-o dispoziție proastă; a fi deprimat/abătut.
минóрн|ый *adj.* **1.** *(muz.)* minor. **2.** *(fig.)* abătut, deprimat, trist ◇ ~*ое настроéние* stare melancolică; gînduri negre.
минoсбрáсыватель, *-я m.* lans ator d mine.

мину́вшее, *-его n. sg.* trecut.
мину́вш|ий *adj.* trecut, scurs, expirat; ~*ие гóды* anii care au trecut.
ми́нус, *-а m.* **1.** minus, fără; *пять* ~ *два* cinci minus/fără doi. **2.** minus, neajuns, lipsă, cusur, defect.
мину́т|а, *-ы f.* **1.** minut; *без пяти́ мину́т вóсемь* e ora opt fără cinci; *с* ~*ы на* ~*у* dintr-un moment în altul; *сию́* ~*у* în clipa asta, îndată; imediat, numaidecît; *кáждую* ~*у* în fiecare clipă; mereu; *в дáнную/настоя́щую* ~*у* în clipa de față, la ora aceasta; ~ *в* ~*у* punctual, exact, precis, la țanc; *в дóбрую* ~*у* într-un ceas bun; *ни на* ~*у* nici o clipă, nici un minut, cîtuși de puțin; *в пéрвую* ~*у* în/din primul minut; *под влия́нием* ~*ы* sub influența momentului; ~*у внимáния* o clipă de atenție. **2.** *(tehn.)* minut *(unitate de măsură a unghiurilor)*.
мину́тн|ый *adj.* **1.** de un minut; ~ *промежу́ток* interval de un minut. **2.** de o clipă; de scurtă durată, efemer; ~ *успéх* succes efemer ◇ ~*ая стрéлка* minutar.
мину́|ть, *мину́, ми́нешь vb. pf.* **1.** *v. миновáть (1, 3); дéсять лет* ~*ло с тех пор* au trecut zece ani de atunci. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) dat.* a împlini *(referitor la vîrstă); емý* ~*ло 20 лет* a împlinit 20 de ani; e trecut de 20 de ani.
миокáрд, *-а m. (anat.)* miocard.
миокáрдий, *-я m. (anat.)* miocard.
миокарди́т, *-а m. (med.)* miocardită.
миóма, *-ы f. (med.)* miomă, fibroid.
миопи́я, *-и f.* miopie.
миоцéн, *-а m. (geol.)* miocen.
мир [1], *-а; pl. -ы́ m.* **1.** lume, univers; *происхождéние* ~*а* originea lumii/universului. **2.** *sg.* lume, globul pămîntesc; *во всём* ~*е* în întreaga lume; *чемпиóн* ~*а* campion mondial; *объéхать весь* ~ a străbate întreaga lume; a face înconjurul lumii; a cutreiera lumea în lung și-n lat. **3.** *col.* lume; *окружáющий* ~ lumea înconjurătoare; *капиталисти́ческий* ~ lumea capitalistă. **4.** *sg.* regn, lume; ~ *живóтных* lumea/regnul animalelor; ~ *растéний* lumea/regnul plantelor, regnul vegetal; *звёздный* ~ lumea stelelor; ~ *звýков* lumea sunetelor; *вну́тренний* ~ *человéка* universul lăuntric al omului; *загрóбный* ~ lumea de apoi, lumea cealaltă. **5.** *(înv.)* mir, viață laică ◇ *на* ~*у́ и смерть краснá* durerea împărțită cu alții e mai lesne de îndurat; *пусти́ть пó* ~*у* a aduce la sapă de lemn; *пойти́/ходи́ть пó* ~*у* a întinde mîna, a trăi din pomană; *не от* ~*а сегó* ca de pe lumea cealaltă; *быть отрéзанным от* ~*а* a umbla cu capul în nori; a fi rupt de lume; a fi izolat; *мáлые* ~*а сегó* cei mici, cei lipsiți de ajutor; *си́льные* ~*а сегó* potentații acestei lumi; cei puternici; *(prov.) с* ~*у по ни́тке гóлому рубáшка* dar din dar se face rai; a pune mînă de la mînă; *уйти́/переели́ться в лу́чший/инóй* ~ a trece pe lumea cealaltă.
мир [2], *-а m. sg.* **1.** pace; *борьбá за* ~ lupta pentru pace; *прóчный* ~ pace trainică; *заключи́ть* ~ a încheia pace; *вóля к* ~*у* voință de pace; *укреплéние* ~*а во всём* ~*е* întărirea păcii în lumea întreagă. **2.** pace, armonie, bună înțelegere; *жить в* ~*е с кем-л.* a trăi în pace cu cineva; *пореши́ть* ~*ом* a cădea la pace/la învoială/la bună înțelegere ◇ ~ *прáху твоемý* fie-ți țărîna ușoară; *отпусти́ть с* ~*ом* a lăsa pe cineva să plece în voie; *худóй* ~ *лу́чше дóброй ссóры* decît o judecată dreaptă, mai bine o împăcare strîmbă; ~ *дóму семý!* pace vouă!
мирабéль, *-и f. sg.* **1.** corcoduș *(arbore)*. **2.** *col.* corcodușe.
мирáж, *-а m.* **1.** miraj, fata-morgana. **2.** *(fig.)* miraj, nălucire, iluzie; ~ *счáстья* mirajul fericirii; iluzia fericirii.
мириáды, *-áд f.* miriade, puzderie; ~ *звёзд* miriade de stele.
мири́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. помири́ть)* a împăca. **2.** *(pf. примири́ть)* a împăca; a face *(pe cineva)* să accepte/să treacă cu vederea/să uite/să ierte *(ceva)*.
мири́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. ipf. с + instr.* **1.** *(pf. помири́ться)* a se împăca. **2.** *(pf. примири́ться)* a se împăca, a se resemna, a accepta.
ми́рно *adv.* pașnic, în mod pașnic.
ми́рн|ый *adj.* **1.** de pace, pașnic; ~ *договóр* tratat de pace; ~*ые переговóры* tratative de pace; ~*ым путём* pe cale pașnică; ~*ая продýкция* producție de pace; ~*ое сосуществовáние*

coexistență pașnică; *в ~ое врéмя* în timp de pace. **2.** liniștit, tihnit, blînd; *~ сон* somn liniștit; *~ харáктер* fire blîndă/pașnică; *~ пейзáж* peisaj idilic.

мúро, *-а n. sg. (bis.)* mir ◇ *однúм ~м мáзаны* croiți pe același calapod; de aceeași teapă.

миробoлáн, *-а m. (bot.)* mirobolan, corcoduș.

миров|áя, *-óй f. sg.* împăcare, învoială, înțelegere; tranzacție; *пойтú на ~ýю* a se împăca, a cădea la învoială/la înțelegere.

мировоззрéние, *-я n.* concepție; concepție despre lume.

миров|óй[1] *adj.* mondial; *~óе хозя́йство* economie mondială: *~ рекóрд* record mondial; *в ~óм масштáбе* pe scară mondială; pe plan mondial; *~áя войнá* război mondial; *~áя общéственность* opinie publică mondială. **2.** *(pop.)* fain, grozav, de treabă; *~ пáрень!* bun băiat!

миров|óй[2] **1.** *adj.* de pace, de împăcare; *~ суд* judecătorie de pace; *~áя сдéлка* tranzacție. **2.** *(jur.)* judecător de pace.

мироéд, *-а m.* chiabur, ciocoi.

мироздáние, *-я n.* lume, univers, facerea lumii.

мирóк, *-кá m.* lume, cerc de oameni.

миролюбúво *adv.* pașnic.

миролюбúвость, *-и f. sg.* dragoste de pace, dorință de pace, năzuință de pace; spirit pașnic; fire pașnică.

миролюбúв|ый *adj.* pașnic, pacific; *~ые держáвы* țări iubitoare de pace; *~ые нарóды* popoare iubitoare de pace; *~ая полúтика* politică de pace; *на ~ых начáлах* pe baze pașnice.

миролю́бие, *-я n. sg. v. миролюбúвость*

мироощущéние, *-я n. sg.* percepere.

миропомáзание, *-я n. sg. (bis.)* miruire, miruit.

миропонимáние, *-я n. sg.* concepție despre lume.

миросозерцáние, *-я n. sg.* concepție despre lume.

миротвóрец, *-рца m.* pacificator, împăciuitor, conciliator.

мúрра, *-ы f. (bis.)* smirnă.

мирск|óй *adj.* **1.** lumesc, laic, mirean; *~ая суетá* deșertăciune lumească. **2.** *(ist.)* al obștei; *~áя схóдка* adunarea obștei ◇ *~áя молвá* gura lumii; *~áя слáва сильнá/звонкá* gura lumii numai pămîntul o astupă.

мирт, *-а m. (bot.)* mirt.

мúртовый *adj.* **1.** *(bot.)* de mirt. **2.** *~ые, -ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* mirtacee.

миря́нин, *-а m; pl. -я́не, -я́н (înv.)* mirean, laic.

мúска, *-и f.* strachină, lighean, castron.

миссионéр, *-а m.* misionar.

мúсси|я, *-и f.* **1.** misiune, sarcină, însărcinare; *вы́полнить свою́ ~ю* a-și duce la bun sfîrșit misiunea.

мистéрия, *-и f. (înv. teatru)* mister.

мúстик, *-а m.* mistic.

мúстика, *-и f. sg.* misticism, mistică.

мистификáтор, *-а m.* mistificator.

мистификáторский *adj.* mistificator.

мистификáция, *-и f.* mistificare, mistificație.

мистицúзм, *-а m.* misticism.

мистифицúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a mistifica.

мистúческий *adj.* mistic.

мистрáль, *-я m. (geogr.)* mistral.

мúтинг, *-а m.* miting; *проводúть ~* a ține un miting.

митинговáть, *-гýю, -гýешь vb. ipf.* a ține/a face un miting.

митингóв|ый *adj.* de miting; *~ая речь* cuvîntare ținută la un miting.

миткáль, *-я́ (-ю́) m. sg. (text.)* pînză simplă nevopsită, ațică.

мúтра, *-ы f. (bis.)* mitră, tiară.

митрополúт, *-а m.* mitropolit.

митрополúтский *adj.* mitropolitan, de mitropolit.

миф, *-а m.* mit.

мифúческ|ий *adj.* **1.** mitic, mitologic; *~ сюжéт* subiect mitologic/din mitologie. **2.** *(fig.)* legendar, fabulos, din domeniul basmelor; *~ая лúчность* personaj fabulos. **3.** *(fig.)* imaginar, inexistent, scornit.

мифóлог, *-а m.* mitolog.

мифологúческий *adj.* mitologic, din mitologie.

мифолóгия, *-и f.* mitologie.

мицéлий, *-я m. (bot.)* miceliu.

мúчман, *-а m. (mar.)* **1.** miciman. **2.** cuard de marină *(în flota țaristă).*

мúчманка, *-и f.* chipiu de miciman.

мишéн|ь, *-и f.* țintă, panou de tras la țintă; *воздýшная ~* țintă aeriană; *неподвúжная ~* țintă fixă; *подвúжная ~* țintă mobilă; *стрельбá по ~ям* tragere la țintă ◇ *быть/служúть ~ью для насмéшек* a fi obiectul batjocurilor; a fi de batjocură.

мúшка, *-и f.* **1.** moș-martin, urs. **2.** *(игрушка)* ursuleț.

мишурá, *-ы́ f. sg.* **1.** fireturi, beteală, paiete, fluturași *(de fir).* **2.** *(fig.)* strălucire amăgitoare, lustru înșelător/aparent.

мишýрн|ый *adj.* **1.** de/din/cu fireturi, de beteală; *~ое зóлото* fluturași de aur. **2.** *(fig.)* înșelător, amăgitor.

миэлúн, *-а m. (anat. biol.)* mielină.

миэлúт, *-а m. (med.)* mielită.

младéн|ец, *-нца m.* prunc, copil; *груднóй ~* copil de țîță, sugaci; *(relig.) избиéние ~ев* uciderea pruncilor.

младéнческий *adj.* **1.** de prunc, al pruncului, de copil, copilăresc; *~ вóзраст* vîrstă de copil, vîrstă fragedă. **2.** *(fig.)* pueril, copilăresc, naiv.

младéнчество, *-а n. sg.* pruncie, copilărie, vîrstă fragedă.

младóй *adj. (înv.)* tînăr ◇ *стар и млад* tineri și bătrîni, cu mic cu mare, toată lumea, cu toții.

млáдость, *-и f. sg. (înv.)* tinerețe.

млáдш|ий *adj.* **1.** mai tînăr, mai mic; *~ее поколéние* tînăra generație. **2.** cel mai mic, cel mai tînăr; *~ в семьé* cel mai mic în familie, prîslea. **3.** junior, cel tînăr *(despre doi oameni cu același nume)*; *Плúний ~* Pliniu cel Tînăr. **4.** inferior, subaltern; *~ персонáл* personalul inferior; *~ лейтенáнт* sublocotenent.

млекопитáющие, *-их pl.; sg. -ее, -его n. (zool.)* mamifere; *хúщные ~* carnivore; *травоя́дные ~* ierbivore.

млеть, *млéю, млéешь vb. ipf.* a se topi *(de bucurie, de emoție etc.).*

млéчный *adj.* lăptos; *~ сок* lăptoasă ◇ *(astr.) Млéчный путь* Calea Lactee.

мнемóника, *-и f sg.* mnemonică, mnemotehnică.

мнемонúческий *adj.* mnemonic, mnemotehnic.

мнемотéхника, *-и f. sg. v. мнемóника.*

мнéни|е, *-я n.* părere, opinie; *по моемý ~ю* după părerea mea, după mine; *благоприя́тное ~* părere bună; *предвзя́тое ~* părere preconcepută; *вы́сказать своё ~* a-și exprima părerea; *присоединúться к чьемý-л. ~ю* a se ralia la părerea cuiva; *быть хорóшего (плохóго) ~я о ком-л.* a avea o părere bună (proastă) despre cineva; *быть определённого ~я о ком-л./о чем-л.* a-și avea părerile făcute; a fi lămurit *(asupra cuiva, a ceva)*; *держáться осóбого ~я* a avea o părere deosebită/aparte *(despre o persoană)*; *быть о себé слúшком высóкого ~я* a fi încrezut; a avea o părere prea bună despre persoana sa; *борьбá ~й* luptă de opinii; *обмéниваться ~ями* a face schimb de păreri; *общéственное ~* opinie publică; *остáться при осóбом ~и* a face opinie separată.

мнúмость, *-и f. sg.* **1.** caracter imaginar/aparent. **2.** *(mat.)* virtualitate.

мнúм|ый *adj.* **1.** *(воображаемый)* imaginar, aparent; *~ая опáсность* pericol imaginar; *~ые преимýщества* pretinsele avantaje; *~ больнóй* bolnav închipuit. **2.** *(притворный, ложный)* prefăcut; fictiv. **3.** *(mat.)* virtual, imaginar; *~ая величинá* mărime imaginară, cantitate virtuală; *~ые чúсла* numere imaginare.

мнúтельность, *-и f. sg.* **1.** anxietate, temere, îngrijorare exagerată, ipohondrie. **2.** bănuială, neîncredere, caracter bănuitor.

мнúтельн|ый *adj.* bănuitor, anxios; *~ больнóй* bolnav închipuit, ipohondru.

мнить, *мню, мнишь vb. ipf. (înv.)* a crede, a-și închipui, a socoti; *~ себя́ учёным* a se crede savant ◇ *мнóго/высокó ~ о себé* a se crede prea mult; a avea o părere prea bună despre persoana sa; a i se urca la cap.

мнúт|ься, *мнúтся vb. ipf. impers. (înv.)* a (se) părea; *мне мнúтся* mi se pare, îmi pare, cred.

мнóг|ие, *-их pl. adj.* **1.** mulți, multe; *~ лю́ди* mulți oameni, anumiți oameni; *во ~их отношéниях* în multe privințe; sub multe aspecte; sub anumite raporturi; *прошлú ~ гóды* au trecut mulți ani; *пройтú чéрез ~ испытáния* a trece prin multe *(încercări).* **2.** **~ие,** *-их pl.* mulți, multe persoane, multă lume; *~ из вас* mulți dintre voi; *одúн из ~их* unul dintre cei mulți.

мно́го *adv.* **1.** mult; ~ *чита́ть* a citi mult; ~ *знать* a şti mult; *о́чень* ~ foarte mult; *сли́шком* ~ prea mult. **2.** *(urmat de substantive, e folosit ca numeral)* mult, multă, mulţi, multe; ~ *книг* multe cărţi; ~ *хле́ба* multă pîine; ~ *раз* de multe ori. **3.** *pred. impers.* e mult; *э́то* ~ asta e mult; *э́то сли́шком* ~ asta e prea mult; *э́того мне* ~ e mult pentru mine; *так* ~, *что* ... aşa de mult, încît ... ; *как* ~*!* ce mult!, aşa de mult! **4.** *(urmat de comp.)* mult mai; ~ *лу́чше* mult mai bine; ~ *ме́ньше* cu mult mai puţin; cu mult mai mic ◇ ~ - ~ cel mult; *ни* ~, *ни ма́ло* exact; nici mai mult nici mai puţin; tocmai; în cap; ~ *шу́му из ничего́* mult zgomot pentru nimic; ~ *о себе́ ду́мать* a avea o părere prea bună despre sine; a i se urca la cap.

многоа́томный *adj. (fiz.)* poliatomic.

многобо́жие, *-я n. sg.* politeism.

многобо́рец, *-рца m. (sport)* poliatlonist.

многобо́рье, *-я n. sg. (sport)* probe sportive combinate, poliatlon.

многобра́чие, *-я n. sg.* poligamie.

многобра́чный *adj.* poligam.

многовале́нтность, *-и f. sg.* polivalenţă.

многовале́нтный *adj. (chim.)* polivalent.

многова́то *adv.* cam mult, multişor.

многовеково́й *adj.* multisecular.

многово́дность, *-и f. sg.* abundenţă de apă.

многово́дн|ый *adj.* cu multă apă, cu un debit mare de apă; *~ая река́* rîu cu un debit mare de apă.

многово́дье, *-я n. sg.* **1.** cantitate/volum/debit mare de apă; abundenţă de apă, nivel ridicat al unei ape. **2.** perioadă de creştere a apelor.

многоволново́й *adj. (rad.)* cu mai multe lungimi de undă.

многоговоря́щ|ий *adj.* grăitor, semnificativ; elocvent; revelator; *~ее призна́ние* mărturisire revelatoare.

многоголо́вый *adj.* cu (mai) multe capete.

многоголо́сый *adj.* **1.** *(muz.)* pe mai multe voci; polifonic. **2.** *(fin.)* cu vot plural *(despre acţiuni)*.

многогра́нник, *-а m. (mat.)* poliedru.

многогра́нность, *-и f. sg.* **1.** *(mat.)* formă poliedrică. **2.** *(fig.)* multilateralitate.

многогра́нный *adj.* **1.** *(mat.)* poliedric. **2.** *(fig.)* multilateral; ~ *тала́нт* talent multilateral.

многогруппово́й *adj.* multigrupal.

многоде́тност|ь, *-и f. sg.* faptul de a avea mulţi copii în familie; *посо́бие по ~и* ajutor familial de stat; ajutor acordat de stat familiilor cu mulţi copii.

многоде́тн|ый *adj.* cu mulţi copii în familie; *~ая семья́* familie cu mulţi copii; *~ая мать* mamă cu mulţi copii.

многоди́сковый *adj. (tehn.)* cu mai multe discuri.

многодне́вный *adj.* de (mai) multe zile.

мно́г|ое, *-ого n. sg.* mult, multe (lucruri); ~ *на́до сде́лать* sînt multe lucruri de făcut; *переговори́ть о ~ом* a vorbi despre multe lucruri; *во ~ом вы правы́* în multe privinţe aveţi dreptate; *он во ~ом меня́ опереди́л* mi-a luat-o înainte/ m-a depăşit în multe privinţe.

многоже́нец, *-нца m.* poligam.

многожёнство, *-а n. sg.* poligamie.

многозаря́дн|ый *adj. (mil.)* cu mai multe încărcături, cu repetiţie; *~ая винто́вка* puşcă cu repetiţie.

многоземе́льный *adj.* cu mult pămînt arabil.

многозначи́тельно *adv.* (în mod) semnificativ; plin de înţeles; ~ *посмотре́ть* a privi semnificativ.

многозначи́тельность, *-и f. sg.* **1.** importanţă; însemnătate. **2.** semnificaţie.

многозначи́тельн|ый *adj.* **1.** important; însemnat, de mare însemnătate; *~ое собы́тие* eveniment important. **2.** semnificativ; *~ое молча́ние* tăcere semnificativă.

многозна́чность, *-и f. sg.* **1.** *(mat.)* faptul de a fi format din mai multe cifre. **2.** *(lingv.)* polisemie, polisemantism.

многозна́чн|ый *adj.* **1.** *(mat.)* cu (mai) multe cifre; format din (mai) multe cifre; *~ое число́* număr cu (mai) multe cifre. **2.** *(lingv.)* cu (mai) multe sensuri, polisemantic; *~ое сло́во* cuvînt cu mai multe înţelesuri/sensuri; cuvînt polisemantic.

многозу́бчатый *adj.* cu mulţi dinţi; dinţat, crenelat.

многока́мерный *adj.* cu mai multe camere.

многокана́льный *adj.* multicanal.

многокле́точный *adj. (biol.)* pluricelular; multicelular.

многоколе́йный *adj. (ferov.)* cu mai multe linii.

многоколёсный *adj.* cu (mai) multe roţi.

многоко́нтурный *adj.* cu mai multe circuite.

многокра́сочный *adj. (tipogr.)* policrom, în mai multe culori; multicolor.

многокра́тно *adv.* de (mai) multe ori, de nenumărate ori; în repetate rînduri.

многокра́тность, *-и f. sg. (gram.)* caracter iterativ, aspect iterativ.

многокра́тн|ый *adj.* **1.** repetat, făcut în repetate rînduri; *~ые вопро́сы* întrebări repetate. **2.** *(mat.)* multiplu *(despre un număr)*. **3.** *(gram.)* iterativ; ~ *глаго́л* verb iterativ; ~ *вид* aspect iterativ.

многола́мповый *adj. (rad.)* cu mai multe lămpi; ~ *приёмник* aparat de radio cu multe lămpi.

многоле́мешный *adj.* polibrăzdar; ~ *плуг* plug polibrăzdar.

многолепестко́вый *adj. (bot.)* polipetal, cu mai multe petale.

многоле́тн|ий *adj.* **1.** de (mai) mulţi ani, de lungă durată; bătrîn, vechi; ~ *труд* muncă de mulţi ani; *~яя борьба́* luptă îndelungată; **2.** peren, vivace ◇ *~ие расте́ния* plante vivace; *~ие тра́вы* ierburi perene, ierburi pluri-anuale.

многоле́тник, *-а m.* plantă ierboasă perenă.

многолю́дно *pred. impers.* e multă lume.

многолю́дность, *-и f. sg.* **1.** populaţie numeroasă, aglomeraţie. **2.** mare afluenţă de oameni, asistenţă numeroasă.

многолю́дн|ый *adj.* **1.** cu populaţie numeroasă, foarte populat; ~ *го́род* oraş foarte populat. **2.** frecventat, cu asistenţă numeroasă; *~ое собра́ние* întrunire cu asistenţă numeroasă.

многолю́дье, *-я n. sg.* aglomeraţie, afluenţă.

многоме́рный *adj.* multidimensional.

многоме́стный *adj.* cu/de (mai) multe locuri; ~ *самолёт* avion cu (mai) multe locuri.

многомиллио́нн|ый *adj.* de (multe) milioane.

многомото́рный *adj.* de/cu (mai) multe motoare.

многому́жие, *-я n. sg.* poliandrie.

многонапра́вленный *adj.* multidirecţional, polidirecţional.

многонациона́льн|ый *adj.* multinaţional; *~ое госуда́рство* stat multinaţional.

многоно́жки, *-ек pl.; sg. -а, -и f. (zool.)* miriapode.

многообеща́ющий *adj.* promiţător, care promite mult; ~ *учени́к* elev care promite mult.

многообра́зие, *-я n. sg.* diversitate, varietate, variaţie.

многообра́зный *adj.* variat, divers; multilateral.

многообъекти́вный *adj. (fiz.)* cu (mai) multe obiective.

многоосно́вный *adj. (chim.)* polibazic.

многоотраслево́й *adj.* ramificat.

многопло́дность, *-и f.* fecunditate mare.

многопло́дный *adj.* prolific, fecund.

многопо́лье, *-я n. sg. (agr.)* asolament multiplu.

многопо́льн|ый *adj. (agr.)* de, cu asolament multiplu; *~ая систе́ма* sistem cu asolament multiplu/ cu mai multe sole.

многопо́люсный *adj. (fiz.)* multipolar.

многоречи́вость, *-и f. sg.* prolixitate.

многоречи́вый *adj.* prolix.

многосвя́занность, *-и f. sg. (fiz.)* conexiune multiplă.

многосеме́йный *adj.* cu familie numeroasă/mare, cu mulţi copii.

многосемя́нный *adj.* cu seminţe multe.

многосе́точный *adj.* multigril.

многосло́вие, *-я n. sg.* prolixitate, beţie de cuvinte, vorbă lungă, polilogie; *утоми́тельное* ~ polilogie obositoare.

многосло́вный *adj.* prolix; vorbăreţ, guraliv; ~ *писа́тель* scriitor prolix.

многосло́жн|ый[1] *adj. (lingv.)* polisilabic; *~ое сло́во* cuvînt polisilabic.

многосло́жный[2] *adj.* (foarte) complex.

многостано́чник, *-а m.* muncitor care deserveşte simultan mai multe războaie/ maşini/strunguri.

многостано́чн|ый *adj. (tehn.)* *~ое обслу́живание* deservirea simultană a mai multor războaie/maşini/strunguri.

многоство́льн|ый *adj. (mil.)* cu ţevi multiple; *~ое ору́жие* armă cu ţevi multiple.

многостепе́нн|ый *adj.* care se efectuează în mai multe etape; *(pol.)* *~ые вы́боры* alegeri prin vot indirect.

многосто́пный *adj. (lit.)* compus din mai multe picioare *(despre versuri)*; *~ ямб* iamb compus din mai multe picioare.

многосторо́нн|ий *adj.* **1.** poliedric, cu mai multe muchii, cu mai multe suprafeţe; *~яя при́зма* prismă poliedrică. **2.** cu/între mai multe părţi; *~ до́гово́р* contract/acord între mai multe părţi. **3.** multilateral, variat, multiplu. **4.** *(fig.)* multilateral, cu cunoştinţe variate/ vaste, cu orizont larg; *~ челове́к* om multilateral.

многосторо́нность, *-и f. sg.* caracter multilateral, multilateralitate.

многострада́льн|ый *adj.* care a suferit mult; plin de suferinţe/de durere, chinuit; *~ая жизнь* viaţă plină de suferinţă.

многостру́нный *adj.* cu multe coarde.

многоступе́нчатый *adj. (tehn.)* cu mai multe trepte/etape.

многотира́жка, *-и f.* ziar de uzină/ de fabrică; *заводска́я ~* gazeta unei uzine.

многотира́жн|ый *adj. (tipogr.)* de mare tiraj, cu tiraj mare; *~ое изда́ние* publicaţie cu tiraj mare.

многото́мный *adj.* în (mai) multe volume, compus din (mai) multe volume, în cîteva volume; *~ слова́рь* dicţionar în mai multe volume.

многото́чие, *-я n. (gram.)* puncte de suspensie; puncte-puncte.

многоты́сячн|ый *adj.* de (mai) multe mii, de mii; *~ая толпа́* mulţime de mai multe mii de oameni; mii şi mii de oameni.

многоуважа́емый *adj.* mult stimat, mult onorat, mult respectat.

многоуго́льник, *-а m. (mat.)* poligon.

многоуго́льный *adj. (mat.)* poligonal, în formă de poligon.

многофа́зный *adj. (el., biol.)* polifazic, polifazat, în/cu mai multe faze.

многофункциона́льный *adj.* multifuncţional.

многоцве́тность, *-и f.* policromie.

многоцве́тный *adj.* **1.** multicolor. **2.** *(tipogr.)* policrom. **3.** *(bot.)* cu multe flori.

многоцили́ндровый *adj. (tehn.)* cu mai mulţi cilindri.

многочасто́тный *adj. (rad.)* cu mai multe frecvenţe.

многочерпако́в|ый *adj. (tehn.)* cu multe cupe; *~ая землечерпа́лка* dragă cu cupe, dragă cu godeuri.

многочи́сленность, *-и f. sg.* **1.** număr mare, noian. **2.** frecvenţă.

многочи́сленн|ый *adj.* **1.** numeros, mare; *~ая а́рмия* armată numeroasă. **2.** frecvent, des; *~ые слу́чаи* cazuri frecvente, multe cazuri; *~ые фа́кты* fapte numeroase.

многочле́н, *-а m. (mat.)* polinom.

многочле́нный *adj. (mat.)* polinomic, multinuclear.

многоэта́жный *adj.* cu (mai) multe etaje/caturi.

многоя́дерный *adj. (fiz.)* polinuclear.

многоязы́чн|ый *adj.* care vorbeşte mai multe limbi, poliglot; în care se vorbesc mai multe limbi; *~ое населе́ние* populaţie care vorbeşte mai multe limbi; *~ая страна́* ţară în care se vorbesc mai multe limbi.

многоя́русный *adj.* cu mai multe caturi/etaje.

многояче́йковый *adj.* multicelular.

мно́жественность, *-и f. sg.* pluralitate, caracter multiplu, multitudine, mulţime, caracter multiplu.

мно́жественный *adj.* multiplu, numeros ◇ *(gram.)* *~ число́* numărul plural.

мно́жеств|о, *-а n. sg.* mulţime, număr mare, cantitate mare, puzderie, droaie; *~ книг* un număr mare de cărţi; *бесчи́сленное ~* mulţime nenumărată; *~ слу́чаев* nenumărate cazuri; *их было ~* erau mulţi; erau în număr mare; *во ~е* în număr mare, în majoritate ◇ *потону́ть во ~е дел* a nu-şi mai vedea capul de trebi.

мно́жимое, *-ого n. (mat.)* deînmulţit.

мно́житель, *-я m. (mat.)* înmulţitor.

мно́жительный *adj. (tehn.)* de multiplicat, multiplicator; *~ аппара́т* aparat de multiplicat, multiplicator.

мно́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. помно́жить* şi *умно́жить) (mat.)* a înmulţi; *~ пять на два* a înmulţi cinci cu doi. **2.** *(pf. умно́жить)* a înmulţi, a mări, a face să crească, a ridica, a extinde; *~ достиже́ния* a înmulţi numărul realizărilor; *~ свои́ ряды́* a-şi spori rîndurile.

мно́ж|иться, *-жится vb. ipf. (pf. умно́житься)* a se înmulţi, a deveni *(mai numeros)*, a creşte, a spori, a se mări.

мобилизацио́нный *adj.* de mobilizare; *~ план* plan de mobilizare.

мобилиза́ция, *-и f. (mil.)* mobilizare; *всео́бщая ~* mobilizare generală; *(fig.)* *~ вну́тренних ресу́рсов* mobilizarea resurselor interne.

мобилизо́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *мобилизова́ть.* **2.** **~ый,** *-ого m.* mobilizat.

мобилизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(pf. отмобилизова́ть) acuz.* a mobiliza; *~ а́рмию* a mobiliza armata; *~ промы́шленность* a mobiliza industria. **2.** *на + acuz.* a mobiliza, a însufleţi, a ridica; *~ широ́кие ма́ссы на борьбу́ за мир* a mobiliza masele largi la lupta pentru pace.

мобилизу́ющий *adj.* mobilizator.

моби́льность, *-и f.* mobilitate, capacitate de manevrare.

моби́льный *adj.* mobil, cu o mobilitate mare; cu o mare capacitate de deplasare/ de manevrare.

могика́не, *-а́н pl.; sg. -а́нин, -а m. (în expr.) после́дний из могика́н* ultimul mohican.

моги́л|а, *-ы f.* mormînt, groapă; *бра́тская ~* groapă comună ◇ *стоя́ть одно́й ного́й в ~е* a fi cu un picior în groapă; *на краю́ ~ы* în pragul morţii; *свести́ кого́-л. в ~у* a băga pe cineva *(de viu)* în mormînt; *сойти́ в ~у* a deceda, a se stinge, a închide ochii; *найти́ себе́ ~у* a-şi găsi mormîntul undeva; a pieri; *унести́ с собо́й в ~у* a duce cu sine în mormînt; *гляде́ть в ~у* a fi cu un picior în groapă; a fi pe ducă; *до са́мой ~ы* pînă la moarte; pînă la ultima suflare; *за ~ой* pe lumea cealaltă; după moarte; *копа́ть|рыть ~у кому́-л.* a-i săpa cuiva groapa; *нем как ~* tace mormînt; tace ca pămîntul.

моги́лка, *-и f. dim.* de la *моги́ла.*

моги́льник, *-а m. (arheol.)* necropolă.

моги́льн|ый *adj.* de mormînt, funerar; *~ая плита́* piatră de mormînt, piatră funerară.

моги́льщик, *-а m.* gropar, cioclu.

могу́чий *adj.* **1.** puternic, tare. **2.** voinic, vînjos, viguros; *~ дуб* stejar viguros.

могу́щественность, *-и f. sg. v. могу́щество*

могу́щественный *adj.* puternic, mare şi tare.

могу́щество, *-а n. sg.* putere (mare), tărie, forţă, atotputernicie.

мо́д/а, *-ы f.* **1.** modă; *ввести́ в ~у* a introduce o modă; a face să fie la modă; *быть в ~е* a fi la modă; *вы́йти из ~ы* a nu mai fi la modă, a se demoda; *по после́дней ~е* după ultima modă; *журна́л мод* jurnal de mode. **2.** *(pop.)* obicei, deprindere, nărav.

мода́льность, *-и f. sg. (fil. lingv.)* modalitate.

мода́льный *adj. (fil. lingv.)* modal.

модели́зм, *-а m. sg.* modelism.

модели́рование, *-я n.* modelare; fasonare.

модели́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(arte)* a modela. **2.** a face modele; *~ пла́тья* a face modele de rochii.

моделиро́вка, *-и f. sg.* **1.** *(arte)* modelare. **2.** facerea modelelor.

моде́л/ь, *-и f.* **1.** model, mostră; *~ пла́тья* model de rochie; *~ това́ра* mostră dintr-o marfă. **2.** *(tehn. fiz. mat.)* model, şablon, prototip; *лите́йная ~* model de turnătorie. **3.** tip, model; *но́вая ~ автомоби́ля* nou model de automobil. **4.** model; machetă; *~ самолёта* model de avion. **5.** *(arte)* model; *быть ~ью для худо́жника* a servi drept model unui pictor, a poza unui pictor.

моделье́р, *-а m. v. моде́льщик*

моде́льн/ый *adj.* **1.** de modele, de momodelaj; *~ цех* atelier de modelaj. **2.** executat elegant, de lux, artistic; *~ая о́бувь* încălţăminte executată artistic, încălţăminte elegantă.

моде́льщик, *-а m.* modelier, modelist.

модера́то *adv. (muz.)* moderato.

модера́тор, *-а m. (tehn. muz.)* moderator.

модéрн *adj. indecl.* modern; *стиль* ~ stil modern.

модернизáция, *-и f. sg.* modernizare.

модернизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a moderniza; ~ *тéхнику* a moderniza tehnica.

модерни́зм, *-а m. sg. (arte, lit.)* modernism.

модерни́ст, *-а m. (arte, lit.)* modernist.

модерни́стский *adj. (arte, lit.)* modernist.

модéрный *adj.* modern.

моди́стка, *-и f.* **1.** modistă. **2.** *(înv.)* croitoreasă.

модификáция, *-и f. sg.* modificare, schimbare.

модифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a modifica, a schimba.

модифици́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** a se modifica, a se schimba. **2.** *pas.* de la *модифици́ровать.*

мóдник, *-а m.* persoană care se îmbracă după ultima modă, om elegant.

мóдница, *-ы f.* femeie care se îmbracă după ultima modă; femeie elegantă.

мóдничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se îmbrăca după ultima modă, a se ține de modă.

мóдн/ый *adj.* **1.** la modă; modern; ~ *костю́м* costum la modă; *~ая пéсенка* cîntec la modă; şlagăr. **2.** de mode; ~ *журнáл* jurnal de mode.

модули́ровать, *-рует vb. ipf. acuz. (muz. tehn.)* a modula.

мóдуль, *-я m. (mat. fiz.)* modul.

модуля́тор, *-а m.* modulator; *фáзовый* ~ modulator de fază; *частóтный* ~ modulator de frecvență.

модуля́торн/ый *adj. (rad.)* modulator; *~ая лáмпа* lampă modulatoare.

модуля́ци/я, *-и f. (muz. tehn.)* modulație; *~и в гóлосе* modulațiile vocii; *частóтная* ~ modulație de frecvență.

мóдус, *-а m.* mod, modalitate.

можжевéлов/ый *adj. (bot.)* de / din ienupăr, de / din jneapăn; *~ая вóдка* rachiu de ienupăr.

можжевéльник, *-а m. (bot.)* ienupăr.

мóжно *pred. impers.* **1.** cu *inf.* se poate, e posibil, e cu putință; *э́то ~ сдéлать в два дня* aceasta se poate face în două zile; *~ добáвить, что ...* putem adăuga că...; *éсли ~* dacă se poate; dacă e cu putință; *éсли ~ так вы́разиться* dacă ne putem exprima astfel. **2.** se poate, e permis, e voie; *здесь ~ кури́ть?* e permis să se fumeze aici?; *~ мне войти́?* se poate intra? *~ откры́ть окно?* îmi dați voie să deschid fereastra? ◇ *как ~... (urmat de un adv. la gradul comp.)* cît se poate de...; cît mai...; *как ~ скорéе* cît mai repede posibil; *как ~ лу́чше* cît se poate mai bine; cît mai bine cu putință; *как ~ рáньше* cît mai devreme; cît mai curînd; *(cuv. modal) ~ сказáть* ca să zicem așa; se poate spune; *как ~!* nu mai spune!, cum se poate?, e cu putință?

мозáика, *-и f.* mozaic.

мозаи́чный *adj.* **1.** de mozaic, în mozaic. **2.** *(fig.)* ca un mozaic; eterogen.

мозг, *-а (-у) m.* **1.** creier; *головнóй ~* encefal; *большóй головнóй ~* creierul mare; *воспалéние ~а* encefalită. **2.** măduvă; *спиннóй ~* măduva spinării; *кóстный ~* măduva oaselor. **3.** *(pop. glumeț)* cap, minte, căpățînă. **4.** *pl.* creier *(ca fel de mîncare)*; *теля́чьи ~и́* creier de vițel ◇ *(fig.) до ~а костéй* pînă-n măduva oaselor; cum nu se mai poate; *глуп до ~а костéй* prost de nu se mai poate; prost de dă în gropi; *шевели́ть ~áми* a-și pune mintea la contribuție; a-și bate capul; *впрáвить ~и́ комý-л.* a-i băga cuiva mințile în cap; a învăța minte pe cineva; *кáпать на ~и́* a bate la cap; a sta pe capul cuiva; *~и́ набекрéнь* într-o ureche, cam sucit; *раски́дывать ~áми* a-și pune mintea la contribuție, a-și face socoteala.

мóзгл/ый *adj.* umed, ud; *~ая погóда* vreme umedă.

мозгови́тый *adj. (pop.)* deștept, ager la minte.

мозгов/óй *adj.* **1.** cerebral, al creierului; *~ы́е полушáрия* emisfere cerebrale; *~ придáток* hipofiză; *~óе заболевáние* boală / afecțiune a creierului. **2.** cerebral, mintal, intelectual; *~áя рабóта* muncă intelectuală. **3.** medular, de măduvă; cu măduvă; *~áя кость* os medular, os cu măduvă.

мозжечóк, *-чкá m. (anat.)* cerebel, creierul mic.

мозóлист/ый *adj.* cu bătături, plin de bătături; *~ые рýки* mîini cu bătături; mîini bătătorite.

мозóлить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. намозóлить) acuz.* a face bătături ◇ *~ глазá* a plictisi (pe cineva) cu prezența sa, a se ține (de cineva) scai.

мозóл/ь, *-и f.* bătătură, calozitate ◇ *(glumeț) наступи́ть на люби́мую ~* a călca (pe cineva) pe bătătură.

мозóльный *adj.* de / pentru bătături; *~ плáстырь* plasture pentru bătături; *~ оперáтор* pedichiurist.

мой, *моегó m.; f. моя́, моéй; n. моё, моегó; pl. мои́, мои́х pron. pos.* **1.** (al) meu, (a) mea, (ai) mei, (ale) mele; *э́то ~ карандáш* acesta este creionul meu; *по моемý мнéнию* după părerea mea; după mine; *э́то моё дéло* asta-i treaba mea; asta mă privește. **2.** **моё,** *моегó n.* ceea ce e al meu, ceea ce îmi aparține; *всё моё тут* tot ce-i al meu se află aici. **3.** **мои́,** *мои́х s. pl.* ai mei, familia mea, rudele mele ◇ *по-мóему* a) după părerea mea, după mine; b) așa cum vreau eu, cum fac eu; ca mine; *сдéлай по-мóему* fă cum vreau eu; fă ca mine.

мóйка, *-и f. sg. (дéйствие)* **1.** spălare, spălat. **2.** *(tehn.)* spălător, mașină de spălat.

мокаси́ны, *-и́н pl.* mocasini.

мóкн/уть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́мокнуть) (станови́ться мóкрым)* a se uda. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (вымокáть)* a se înmuia.

мокри́ца, *-ы f. (bot.)* rocovină, racoțea.

мóкро *pred impers.* e umed, e umezeală, e ud; *на двoрé ~* afară e umed, afară e vreme umedă.

мокровáтый *adj.* umed, cam umed, jilav.

мокрóт/а, *-ы f. sg. (med.)* flegmă, spută, scuipat; *отхáркивать ~у* a expectora, a scuipa flegmă; *отделéние ~ы* expectorație.

мокротá, *-ы́ f. sg.* umezeală, umiditate.

мокрóтный *adj. (med.)* de flegmă, de spută, de scuipat.

мóкр/ый *adj.* ud, plin de apă, umed; *~ до ни́тки; весь ~; ~ хоть вы́жми* ud leoarcă; *~ое лéто* vară umedă ◇ *глазá на ~ом мéсте* e un plîngăreț; e totdeauna gata să plîngă / să bocească; *~ая кýрица* curcă plouată; *~ого мéста не остáвить* a face una cu pămîntul; a face praf și pulbere.

мол[1], *-а m.* dig.

мол[2] *cuv. modal* cică, zice, chipurile; *он, ~, э́того не знал* el, chipurile, n-ar fi știut asta.

молвá, *-ы́ f. sg. (înv.)* zvon, vorbe, faimă; *людскáя ~* gura lumii; *~ идёт* merge vestea; *стоýстая ~* gura lumii; *дурнáя ~* faimă rea ◇ *(prov.) людскáя ~, что морскáя волнá* gura lumii numai pămîntul o astupă.

мóлвить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz. (înv.)* a spune, a grăi, a rosti.

молдавáне, *-áн; pl. sg. -áнин, -а m.* moldoveni.

молдавáнин, *-а m. v. молдавáне*

молдавáнка, *-и f.* moldoveancă.

молдавáнский *adj. v. молдáвский*

молдáвский *adj.* moldovenesc.

молéбен, *-бна m. (bis.)* tedeum.

молéкула, *-ы f.* moleculă; *многоáтомная ~* moleculă poliatomică; *одноáтомная ~* moleculă monoatomică.

молекуля́рный *adj.* molecular; *~ вес* greutate moleculară.

молéльня, *-и f.* casă de rugăciuni.

молéние, *-я n. (înv.)* **1.** *(bis.)* rugăciune. **2.** *(poet.)* rugă, implorare.

молибдéн, *-а m. sg. (chim.)* molibden.

молибдени́т, *-а m. (min.)* molibdenit.

моли́тв/а, *-ы f.* rugăciune, rugă, molitvă.

моли́твенник, *-а m.* carte de rugăciuni, molitvelnic.

моли́ть, *молю́, мóлишь vb. ipf. acuz. sau prepl.* a implora, a ruga.

моли́ться, *молю́сь, мóлишься vb. ipf.* **1.** *(pf. помоли́ться) dat.* a se ruga, a înălța rugi. **2.** *на + acuz. (fig.)* a adora, a diviniza.

мóлкнуть, *-ну, -нешь, vb. ipf.* a tăcea, a amuți, a nu se mai auzi, a se stinge.

моллю́ск, *-а m. (zool.)* moluscă.

моллю́сковый *adj. (zool.)* de moluscă.

молниенóсно *adv.* fulgerător, cu iuțeala fulgerului.

молниенóсн/ый *adj.* fulgerător; *~ удáр* lovitură fulgerătoare; *с ~ой быстротóй* cu iuțeala fulgerului; *~ взгляд* privire scăpărătoare.

молниеотвóд, *-а m.* paratrăsnet.

мóлни/я[1], *-и f.* fulger, trăsnet; *удáр ~и* lovitură de trăsnet ◇ *(fig.) с быстротóй ~и* cu iuţeala fulgerului; *(fig.) метáть грóмы и ~и* a tuna şi a fulgera, a vărsa foc şi pară; *кóли сверкнýла ~, грянет и гром* după fulger vine şi tunetul.

мóлния[2], *-и f.* telegramă fulger.

мóлния[3], *-и f.* fermoar.

мóлиния, *-и f. (bot.)* iarbă-albastră, molinie.

молодáя, *-óй f.* nevastă tînără.

молодёжн/ый *adj.* de / pentru tineret; de tineri; *~ые организáции* organizaţii de tineret.

молодёжь, *-и f. sg.* tineret, tineri; *учáщаяся ~* tineretul studios ◇ *золотáя ~* feciori de bani gata.

молóденький *adj.* tinerel, foarte tînăr.

молодéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. помолодéть)* a întineri.

мóлодец, *-дца m. (folc.)* voinic, viteaz *(eroul popular)*; *дóбрый ~* voinic, făt-frumos.

молод/éц, *-дцá m.* **1.** voinic, tînăr voinic şi chipeş; *брáвый ~* flăcău falnic; *~ к ~цý* băieţi tot unu şi unu. **2.** de ispravă; *он ~* e un băiat de ispravă; un băiat minunat; *онá ~* minunată fată! straşnică fată! *вестú себя ~цóм* a se purta, a se ţine bine; *~!* bravo! *~цы, ребята!* bravo, băieţi! **3.** flăcău ◇ *~ прóтив овéц, а прóтив ~цá сам овцá* laş cu cei voinici şi brav cu cei fugari.

молодéцки *adv.* voiniceşte.

молодéцк/ий *adj.* voinicesc, falnic, chipeş; *~ая ýдаль* vitejie, bravură.

молодéчество, *-а n. sg.* voinicie, vitejie, bravură.

молодúть, *-ожý, -одúшь vb. ipf. acuz.* a întineri, a face să pară tînăr.

молодúться, *-ожýсь, -одúшься vb. ipf.* a face pe tînărul, a face pe tînăra.

молодúца, *-ы f. (pop.)* nevastă tînără

молóдка, *-и f.* **1.** *(reg.)* găinuşă, puică, puicuţă. **2.** *v. молодúца.*

молодняк, *-á m. sg. col.* **1.** *(молодые животные, птицы)* vite tinere, animale domestice tinere. **2.** *(молодой лес)* pădure tînără, crîng, lăstăriş. **3.** *(молодёжь)* tineret, cadre tinere.

мóлодо *adv.* tînăr; *~ вы́глядеть* a părea tînăr/ mai tînăr decît în realitate ◇ *~—зéлено* tinereţe, minte necoaptă!; cu caş la gură.

молодожёны, *-ов; sg. -жён, -а m.* tineri căsătoriţi, însurăţei.

молод/óй *adj.* **1.** tînăr; *~óе поколéние* generaţie tînără; *~ человéк* om tînăr, un tînăr; tinere! **2.** tînăr, nou; *~óе дéрево* copac tînăr; *~ картóфель* cartofi noi; *~óе учреждéние* instituţie tînără; instituţie nouă; *~ мéсяц* lună nouă. **3.** nou *(produs de curînd; despre produse alimentare, băuturi)*; *~óе винó* vin nou; *~ сыр* brînză nouă. **4.** tineresc; *~ задóр* avînt tineresc. **5.** **~óй**, *-óго m.* tînăr căsătorit, însurăţel ◇ *из ~ы́х, да рáнний* mic, dar al dracului.

мóлодост/ь, *-и f. sg.* tinereţe; *рáнняя ~* prima tinereţe; *(glumeţ) не пéрвой ~и* nu mai e la prima tinereţe; este între două vîrste; *в дни ~и* în anii tinereţii; *(fig.) вторáя ~* a doua tinereţe; *по ~и лет* din pricina tinereţii.

молодцевáтость, *-и f. sg.* voinicie, bărbăţie.

молодцевáтый *adj.* voinicesc, bărbătesc, chipeş, trupeş.

молодчáга, *-и m. sg. (pop.) v. молодчúна.*

молóдчик, *-а m.* secătură, lepădătură; *хорóш ~!* poamă bună!; *подозрúтельный ~* individ suspect.

молодчúна, *-ы m.* şi *f. sg. (folosit ca pred.) v. молодéц (2).*

мóлодь, *-и f.* peşte tînăr, puiet de peşte, alevine.

моложáво *adv. (în expr.) ~ вы́глядеть* a părea prea tînăr, a părea mult mai tînăr.

моложáвость, *-и f. sg* înfăţişare tinerească, aer tineresc.

моложáвый *adj.* cu înfăţişare tinerească, care pare tînăr, juvenil.

молóзиво, *-а n. sg.* colastră.

молóки, *-óк pl; sg. молóка, -и f.* lapţi.

молокó, *-á n. sg.* lapte; *корóвье ~* lapte de vacă; *кóзье ~* lapte de capră; *кúслое ~* lapte acru; *сгущённое ~* lapte condensat/ concentrat; *сухóе ~* lapte praf; *парнóе ~* lapte proaspăt muls; *сырóе ~* lapte nefiert; *цéльное ~* lapte nesmîntînit; *снятóе ~* lapte smîntînit; *кокóсовое ~* lapte de cocos; *миндáльное ~* lapte de migdale; *известкóвое ~* lapte de var ◇ *~ на губáх не обсóхло у когó-л.* nu i-a căzut caşul de la gură; *(prov.) обжёгшись на ~é, бýдешь дуть и на вóду* cine s-a fript cu ciorbă suflă şi în iaurt; *дéвушка кровь с ~óм* fată cu bujori în obraji; un boboc de fată; *впитáть что-л. с ~óм мáтери* a suge odată cu laptele mamei; *как от козлá ~á* bun de lapte ca iepurele; *желáть птúчьего ~á* a pofti lapte de cuc/ de pasăre; *(тóлько) птúчьего ~á нет у когó-л.* a nu-i lipsi doar lapte de pasăre; a avea de toate; *пустúть пýлю за ~ом* a nu nimeri ţinta; a trage în copaci.

молокомéр, *-а m.* lactometru.

молокосóс, *-а m.* imberb, mucos, puşti, ţîngău, ţînc.

молокохранúлище, *-а n.* depozit de lapte.

мóлот, *-а m.* ciocan, baros; *серп и ~* secera şi ciocanul; *кóвочный ~* ciocan de forjă; *(tehn.) свáйный ~* berbec; *паровóй ~* ciocan cu aburi; *пневматúческий ~* ciocan pneumatic ◇ *мéжду ~ом и наковáльней* între ciocan şi nicovală.

молотúлка, *-и f.* batoză, treierătoare.

молотúльщик, *-а m.* treierător, batozar.

молотúть, *-очý, -óтишь vb. ipf. acuz.* a treiera, a îmblăti, a bate grînele; *~ пшенúцу* a treiera grîu.

молотобóец, *-бóйца m.* ciocănar fierar.

молот|óк, *-ткá m.* ciocan; *сапóжный ~* ciocan de cizmărie; *(min.) отбóйный ~* ciocan de abataj; *бурúльный ~* perforator; *деревянный ~* ciocan de lemn, mai ◇ *продавáть с ~ткá* a vinde la licitaţie, a vinde la mezat; *пойтú с ~кá* a fi vîndut la licitaţie.

молотóчек, *-чка m.* **1.** *dim.* ciocănel. **2.** *(anat.)* ciocan.

мóлот-ры́ба, *-ы f. (iht.)* ciocan.

мóлот/ый **1.** *p.t.p.* de la *молóть*. **2.** *adj.* măcinat, rîşnit; *~ кóфе* cafea rîşnită/ măcinată.

молóть, *мелю́, мéлешь vb. ipf. (pf. смолóть) acuz.* **1.** a măcina, a rîşni; *~ кóфе* a rîşni cafea. **2.** a îndruga, a pălăvrăgi ◇ *~ чепуxý* sau *~ вздор* a înşira verzi şi uscate, a bate cîmpii; *~ языкóм* a-i merge gura; a-i turui gura.

молотьбá, *-ы́ f. sg.* **1.** *(действие)* treierat, treier, îmblătit. **2.** *(время, когда молотят)* treieriş; *наступúла ~* a venit vremea treierişului.

молочáй, *-я m. sg. (bot.)* laptele-cucului, laptele-cîinelui, alior.

молочáйные, *-ых pl. (bot.)* euforbiacee.

молóчен/ый *adj.* treierat, îmblătit; *~ая рожь* secară treierată.

молóчная, *-ой f.* lăptărie.

молóчник, *-а m.* **1.** vas pentru ţinut laptele. **2.** lăptar. **3.** *(biol.)* viţel de lapte.

молóчница[1], *-ы f.* lăptăreasă.

молóчница[2], *-ы f. (med.)* acrum, afte.

молочнокúсл/ый *adj. (chim.)* lactic; *~ые бактéрии* fermenţi lactici; *~ое брожéние* fermentaţie lactică.

молóчность, *-и f.* lactaţie.

молóчн/ый *adj* de / cu lapte, lactat; lăptos; *~ скот* vite de lapte; *~ые продýкты* produse lactate; *~ая диéта* regim lactat; *~ порошóк* lapte praf; *~ брат* frate de lapte; *~ые железы* glande mamare; *~ые зýбы* dinţi de lapte ◇ *(chim.) ~ая кислотá* acid lactic; *(chim.) ~ сáхар* lactoză; *~ое стеклó* sticlă mată; *(în basme) ~ые рéки, кисéльные берегá* curge lapte şi miere; umblă cîinii cu covrigi în coadă.

мóлча *adv.* în tăcere, fără cuvinte, în mod tacit, pe tăcute.

молчалúвость, *-и f. sg.* însuşirea de a vorbi puţin / de a fi tăcut.

молчалúв/ый *adj.* **1.** tăcut, taciturn; *~ человéк* om tăcut din fire. **2.** tacit; *~ое соглáсие* consimţămînt tacit.

молчáни/е, *-я n. sg.* tăcere; *гробовóе ~* tăcere de mormînt; *хранúть ~* a păstra tăcere; *обойтú ~ем* a trece sub tăcere; *прервáть ~* a rupe tăcerea ◇ *(prov.) ~—знак соглáсия* tăcerea e semn de aprobare.

молчáть, *-чý, -чúшь vb. ipf.* **1.** a tăcea; *застáвить ~* a face să tacă, a închide gura cuiva; *~!* tăcere!, linişte!, lasă vorba!, ţine-ţi gura!. **2.** *prepl.* a tăcea, a nu vorbi, a păstra secretul; *об этом лýчше ~* mai bine să nu vorbim despre asta.

молчко́м *adv.* pe tăcute, în tăcere, discret; *де́лать всё* ~ a face totul în mod discret.

молча́нк/а *f.* *(în expr.)* *игра́ть в ~у* a nu scoate o vorbă.

моль[1], *-и f. sg.* molie; *изъе́денный ~ю* mîncat de molii.

моль[2], *-я m.* *(chim. fiz.)* mol, moleculă-gram.

мольб/а́ *f.* implorare, rugă fierbinte, rugăminte; *внима́ть ~а́м кого́-л.* a da ascultare rugăminților cuiva.

мольбе́рт, *-а m.* șevalet.

моля́р, *-а m.* *(anat.)* molar.

моме́нт, *-а m.* **1.** moment, clipă, clipită; *в оди́н* ~ într-o clipă; *удо́бный* ~ moment potrivit / oportun; *упусти́ть (ну́жный)* ~ a pierde ocazia; *в ну́жный* ~ atunci cînd trebuie; *до изве́стного ~а* pînă la un timp; *~ами* uneori sînt (erau) momente cînd ... **2** *(черта, особенность)* element, factor, aspect, trăsătură; *отрица́тельный* ~ element negativ; *определя́ющий* ~ aspect principal; *положи́тельные ~ы в рабо́те* aspectele pozitive ale unei munci. **3.** *(fiz.)* moment; ~ *си́лы* momentul forței; *орбита́льный* ~ moment orbital; *я́дерный* ~ moment nuclear ◇ *теку́щий* ~; *настоя́щий* ~ momentul de față; momentul actual, situația actuală; *крити́ческий* ~ moment critic; *перело́мный* ~ moment de cotitură, moment crucial.

момента́льно *adv.* într-un moment, într-o clipă; îndată, imediat, chiar acum, la moment.

момента́льн/ый *adj.* instantaneu, imediat, momentan, subit; *~ая фотогра́фия* fotografie la minut, fotografie instantanee; *~ая смерть* moarte subită.

мона́да, *-ы f* *(fil. biol.)* monadă.

мона́рх, *-а m.* monarh.

монархи́зм, *-а m. sg.* monarhism.

монархи́ст, *-а m.* monarhist.

монархи́стский *adj.* monarhist, de monarhist, al monarhiștilor; ~ *за́говор* complot al monarhiștilor.

монархи́ческ/ий *adj.* **1.** monarhic. **2.** monarhist; *~ая па́ртия* partid monarhist.

мона́рхи/я *-и f.* monarhie; *абсолю́тная* ~; *самодержа́вная* ~ monarhie absolută; *конституцио́нная* ~ monarhie constituțională.

мона́рший *adj.* de monarh, al monarhului.

монасты́рский *adj.* mănăstiresc, de mănăstire.

монасты́рь, *-я m.* mănăstire ◇ *(prov.)* *в чужо́й ~ со свои́м уста́вом не хо́дят* nu face pe stăpînul în casa altuia; *подвести́ под ~ кого́-л.* a duce la anan-ghie pe cineva; a-i face cuiva bucata.

мона́х, *-а m.* călugăr, monah; *постри́чься в ~и* a se călugări; *(fig. iron.)* *жить ~ ом* a duce o viață de schimnic.

мона́хиня, *-и f.* călugăriță.

мона́шенка, *-и f.* **1.** călugăriță. **2.** *(entom.)* călugăriță.

мона́шеский *adj.* călugăresc, monahal, de călugăr.

мона́шество, *-а n. sg.* **1.** călugărie. **2.** *col.* călugărime.

мона́шка, *-и f.* călugăriță.

монго́лка, *-и f.* mongolă.

монго́лы, *-о́в pl.; sg. -о́л, -а m.* mongoli.

монго́льский *adj.* mongol, mongolic; ~ *язы́к* limba mongolă.

моне́т/а, *-ы f.* monedă; *ме́дная* ~ monedă de aramă; *зво́нкая* ~ monedă metalică; *разме́нная* ~ monedă divizionară, bani mărunți; *чека́нить ~у* sau *бить ~у* a bate monedă ◇ *принима́ть за чи́стую ~у* a lua în serios, a lua de bună; *плати́ть той же ~ ой* a plăti cu aceeași monedă; *разме́ниваться на ме́лкую ~у* a se ocupa de fleacuri / de lucruri mărunte.

моне́тн/ый *adj.* monetar, de monedă; *~ая едини́ца* unitate monetară; *~ая систе́ма* sistem monetar; ~ *двор* monetărie.

моне́тчик, *-а m.* muncitor la monetărie.

мони́зм, *-а m.* *(fil.)* monism; *нау́чный материалисти́ческий* ~ monismul științific materialist; *идеалисти́ческий* ~ monismul idealist.

монисти́ческ/ий *adj.* *(fil.)* monist; *~ая филосо́фская систе́ма* sistem filosofic monist

мони́сто, *-а n.* salbă, șirag, colier.

монито́р, *-а m.* *(mar. fiz.)* monitor, aparat de semnalizare a radiațiilor.

монога́мия, *-и f. sg.* monogamie.

монога́мный *adj.* monogam.

моногене́з, *-а m.* *(biol.)* monogeneză.

моноге́нный *adj.* *(biol.)* monogenetic, asexuat.

моногибри́д, *-а m.* monohibrid.

моногра́мма, *-ы f.* monogramă.

монографи́ческий *adj.* monografic.

моногра́фия, *-и f.* monografie.

моно́кль, *-я m.* monoclu.

монокульту́ра, *-ы f.* *(agr.)* monocultură.

моноли́т, *-а m.* monolit.

моноли́тность, *-и f. sg.* unitate de monolit, unitate monolitică, tărie de monolit.

моноли́тный *adj.* monolitic, de monolit.

моноло́г, *-а m.* monolog.

моно́м, *-а m.* *(mat.)* monom.

монома́ния, *-и f. sg.* *(med.)* monomanie.

мономе́р, *-а m.* *(fiz.)* monomer.

монометалли́зм, *-а m. f. sg.* *(ec. pol.)* monometalism.

моно́пла́н, *-а m.* *(av.)* monoplan.

монополиза́ция, *-и f. sg.* monopolizare, monopol.

монополизи́ровать, *-рую, -руешь vb.* și *pf.* *acuz.* a monopoliza.

монополи́ст, *-а m.* monopolist.

монополисти́ческий *adj.* monopolist; ~ *капитали́зм* capitalism monopolist.

монопо́лия, *-и f.* monopol; drept exclusiv; ~ *вне́шней торго́вли* monopolul comerțului exterior; *госуда́рственная* ~ monopol de stat.

монопо́ль, *-я m.* *(fiz.)* monopol, circuit monopol; *акусти́ческий* ~ monopol acustic.

монопо́ль/ый *adj.* de monopol; *~ое пра́во* drept de monopol, drept exclusiv.

моноприём, *-а m.* *(fiz.)* recepție monofonică.

моносемантический *adj.* monosemantic.

моносеми́я, *-и f.* *(lingv.)* monosemie.

моносиллаби́зм, *-а m.* *(lingv.)* monosilabism, caracter monosilabic.

моноско́п, *-а m.* *(fiz.)* monoscop.

моноспермия, *-и f.* monospermie.

моноспо́ра, *-ы f.* monospor.

монотеи́зм, *-а m. sg.* monoteism.

монотеисти́ческий *adj.* monoteist.

моноти́п, *-а m.* *(tipogr.)* monotip.

монотипи́ст, *-а m.* *(tipogr.)* monotipist.

моноти́пия, *-и f.* monotipie.

моноти́пный *adj.* *(tipogr.)* de monotip; ~ *набо́р* zaț de monotip.

моното́нно *adv.* monoton.

моното́нность, *-и f.* monotonie.

монотонн/ый *adj.* monoton.

монотропи́я, *-и f.* monotropie.

монофа́г, *-а m.* monofag.

монофто́нг, *-а m.* *(lingv.)* monoftong.

монофтонгиза́ция, *-и f.* *(lingv.)* monoftongare.

монохо́рд, *-а m.* *(fiz. muz.)* monocord.

монпансье́ *n. indecl.* dropsuri, bomboane de candel.

монта́ж, *-а́ m.* **1.** montare; ~ *маши́ны* montare a unei mașini; ~ *кинофи́льма* montare a unui film cinematografic. **2.** montaj; *литерату́рный* ~ montaj literar.

монта́жник, *-а m.* montor.

монта́жный *adj.* de montare, de montaj.

монтёр, *-а m.* **1.** montor, instalator. **2.** electrician, ajustor.

монти́рование, *-я n.* montare, montaj, asamblare.

монти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* *acuz.* **1.** *(tehn.)* a monta; ~ *маши́ну* a monta o mașină. **2.** a monta, a face un montaj.

монтиро́вка, *-и f.* montare, asamblare, montaj.

монтиро́вщик, *-а m.* montor.

монуме́нт, *-а m.* monument.

монумента́льность, *-и f. sg.* caracter / aspect monumental.

монумента́льный *adj.* monumental.

мопс, *-а m.* mops.

мор, *-а m. sg.* *(înv.)* molimă, boleșniță.

мо́ра, *-ы f.* *(lingv.)* moră.

морализи́ровать, *-рую, -руешь vb.* *ipf.* a moraliza.

морали́ст, *-а m.* moralist.

мора́/ль, *-и f. sg.* **1.** *(нравственность)* morală, moralitate, etică. **2.** *(нравоучение)* morală, învățătură; ~ *ба́сни* morala unei fabule; *чита́ть кому́-л.* ~ a-i face cuiva morală.

мора́льно *adv.* moralmente, din punct de vedere moral.

мора́льно-полити́ческий *adj.* moral-politic.

мора́льн/ый *adj.* moral; ~ *человéк* om moral; ~*ое состоя́ние* stare morală, moral; ~*ая поддéржка* sprijin moral; *высóкий* ~ *дух* moral ridicat.

морато́рий, *-я m. (fin.)* moratoriu.

морг, *-а m.* morgă.

морганати́ческий *adj.* morganatic; ~ *брак* căsătorie morganatică.

морга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. моргну́ть) instr.* sau fără *compl.* **1.** a clipi. **2.** a face cu ochiul.

моргну́/ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *морга́ть* ◇ *не* ~*ув глáзом* sau *глáзом не* ~ a nu se da în lături de la nimic; fără a sta pe gînduri; ~ *не успéешь* cît ai clipi *(din ochi)*.

мо́рд/а, *-ы f.* **1.** bot, rît; *собáчья* ~ bot de cîine. **2.** *(pop. injur.)* bot, mutră; *воротúть* ~*у* a întoarce spatele; a ține nasul pe sus; a strîmba din nas.

морда́стый *adj. (pop.)* botos, cu botul mare.

морда́шка, *-и f.* botișor, fețișoară, obrăjori, mutrișoară.

мордви́нский *adj.* mordvin.

мордви́ны, *-ов pl.; sg. мордви́н, -а* mordvini *(locuitori ai R.A.S.S. Mordvine)*.

мордобити́е, *-я n. (fam.)* pălmuire.

мордобо́й, *-я m. v. мордобúтие.*

мордова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. ipf.* a bate, a schingiui.

мордо́вник, *-а m. (bot.)* rostogol, măciuca-ciobanului.

мордоворо́т, *-а m. (fam.)* pocitanie.

мо́р/е, *-я m.* ; *pl. -я́* mare; *внýтренее/закры́тое* ~ mare închisă; *разбушевáвшееся* ~ mare dezlănțuită: *спокóйное* ~ mare liniștită; *éхать* ~*ем* a călători pe mare; *зá* ~*ем* dincolo de mare; *нá* ~ pe mare; *из-за* ~*я* de peste mare; *у* ~*я* la țărmul mării; *вы́йти в* ~ a ieși în largul mării; *в откры́том* ~ în largul mării; *(fig.)* ~ *слёз* o mare de lacrimi, șiroaie de lacrimi ◇ *житéйское* ~ valurile vieții; *кáпля в* ~ (cît) o picătură într-un ocean; ~ *по колéно комý-л.* puțin îi pasă; ce a avut și ce a pierdut; *(prov.) ждать у* ~*я погóды* a aștepta mult și bine; *нестú и с Дóна и с* ~*я* a spune vrute și nevrute; a spune prostii; *(prov.) тем* ~ *не погáно, что псы лакáли* cu un găinaț de cioară nu se strică / nu se spurcă marea.

море́на, *-ы f. (geol.)* morenă.

море́ние, *-я n. sg.* băițuire; ~ *дýба* băițuirea lemnului de stejar.

море́нный *adj. (geol.)* de morenă, cu morene; ~ *ландшáфт* teren cu morene.

морёный *adj.* băițuit; ~ *дуб* stejar băițuit.

морепла́вание, *-я n. sg.* navigație maritimă.

морепла́ватель, *-я m.* navigator, corăbier.

морепла́вательный *adj.* nautic, de navigație maritimă.

морехо́д, *-а m. (înv.) v. мореплáватель.*

морехо́дность, *-и f. sg.* capacitate de a naviga, navigabilitate.

морехо́дный *adj.* de navigație maritimă, nautic.

морехо́дство, *-а n. sg. (înv.)* navigație maritimă.

морж, *-á m. (zool.)* morsă.

моржо́вый *adj. (zool.)* de morsă.

Мо́рзе *(în expr.) áзбука* ~ alfabetul Morse.

мори́лка, *-и f.* baiț.

мори́ть[1], *-рю́, ри́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́морить* și *поморúть) (уничтожáть)* a stîrpi, a extermina, a distruge. **2.** *(pf. заморúть* și *уморúть) (изнурять)* a epuiza, a extenua, a slei de puteri *(prin înfometare, tratament prost etc.)* **3.** *(pf. заморúть* și *уморúть)* a face să se prăpădească *(de rîs)*; ~ *có смеху* a face să se prăpădească de rîs.

мори́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. заморúть) acuz.* a băițui, a da cu baiț.

морко́вка, *-и f.* morcov.

морко́вн|ый *adj.* de morcov, cu morcovi; ~*ого цвéта* morcoviu.

морко́вь, *и f. sg.* morcov.

моровóй *adj. (înv.)* ~*óе повéтрие* sau ~*áя я́зва* molimă, flagel, epidemie, boleșniță.

моро́женица, *-ы f.* mașină de făcut înghețată.

моро́женое, *-ого n.* înghețată; *сли́вочное* ~ înghețată de vanilie; *фрукто́вое* ~ înghețată de fructe.

моро́женщик, *-а m.* vînzător de înghețată.

моро́женщица, *-ы f.* vînzătoare de înghețată.

моро́жен|ый *adj.* congelat, înghețat, conservat la rece; ~*ое мя́со* carne congelată.

моро́з, *-а m.* ger, frig; *трескýчий* ~ ger cumplit, ger de crapă pietrele; *дéсять грáдусов* ~*а* ger de zece grade; *ударили* ~*ы* s-a lăsat ger; *крещéнские* ~*ы* gerul bobotezei ◇ ~ *по кóже подирáет (пошёл)* te trec fiorii.

морози́лка, *-и f.* congelator, frigorifer, cameră de congelare.

моро́зить, *-óжу, -óзишь vb. ipf.* **1.** *(pf. поморóзить) acuz.* a stîrpi prin frig. **2.** *(pf. заморóзить) acuz.* a congela, a ține la rece. **3.** *impers.* a gerui, a fi frig, a fi ger.

моро́зник, *-а m. (bot.)* elebor, bojoțel.

моро́зно *pred.* e ger, e frig, geruiește.

моро́зн|ый *adj.* **1.** geros, friguros, rece; ~*ое ýтро* dimineață geroasă. **2.** *(об окне)* înghețat.

морозовыно́сливый *adj.* rezistent la ger.

морозосто́йк|ий *adj.* rezistent la îngheț/la ger; ~*ие культýры* culturi rezistente la ger.

морозосто́йкость, *-и f.* rezistență la îngheț/la ger.

морозоупо́рность, *-и f.* rezistență la ger/la frig.

морозоусто́йчивость, *-и f. v. морозостóйкость*

морозоусто́йчивый *adj. v. морозостóйкий*

моро́ка, *-и f. (pop.)* bătaie de cap.

морос|и́ть, *-и́т vb. ipf.* (mai ales *impers.)* a bura, a burnița, a ploua mărunt; *на дворé* ~*и́т* afară burează/ burnițează.

мо́рось, *-и f.* burniță.

моро́ч|ить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. обморóчить) acuz.* a trage pe sfoară; ~ *гóлову комý-л.* a bate la cap pe cineva, a duce de nas, a prosti pe cineva.

моро́шка, *-и f. sg. (bot.)* mur comun.

морс, *-а m. sg.* morsă *(băutură răcoritoare din suc de fructe)*.

морск|о́й *adj.* **1.** de mare, al mării, marin; ~*áя водá* apă de mare; ~ *бéрег* malul mării; ~*áя кáрта* hartă marină; ~*óе течéние* curent marin. **2.** maritim, naval; ~ *трáнспорт* transport maritim; ~ *путь* cale maritimă; ~*úе сúлы* forțe navale, forțe maritime; ~ *бой* luptă navală; ~*óе прáво* drept maritim; ~ *флот* flotă maritimă; marină; ~*óе купáние* băi de mare; ~*óе путешéствие* călătorie pe mare ◇ ~*áя болéзнь* rău de mare; ~ *разбóйник* pirat, corsar; *(mineral.)* ~*áя пéнка* spumă de mare; *(zool.)* ~ *ёж* arici-de-mare; *(zool.)* ~*áя звездá* stea-de-mare; *(zool.)* ~*áя свúнка* cobai; *(zool.)* ~ *лев* otarie, leu-de-mare; focă-leu; *(zool.)* ~ *кот* pisică-de-mare; *(zool.)* ~*áя собáка* focă; ~*áя травá* iarbă-de-mare, zegras; *(fig.)* ~ *волк* lup-de-mare.

морти́ра, *-ы f. (mil.)* mortier.

морфе́ма, *-ы f. (lingv.)* morfem.

морфе́мика, *-и f. (lingv.)* morfemică.

мо́рфий, *-я m. sg. (farm.)* morfină; *впры́снуть* ~ a face o injecție cu morfină.

морфини́зм, *-а m. sg. (med.)* morfinomanie.

морфини́ст, *-а m. (med.)* morfinoman.

морфогене́з, *-а m. (biol.)* morfogeneză.

морфологи́ческий *adj.* morfologic; ~ *анáлиз* analiză morfologică; ~ *строй* structură morfologică.

морфоло́гия, *-и f. sg.* morfologie; *(bot.)* ~ *растéний* morfologia plantelor; *(lingv.)* ~ *и сúнтаксис* morfologie și sintaxă.

морфоне́ма, *-ы f. (lingv.)* morfonem.

морфоне́мика, *-и f. (lingv.)* morfonemică, fonomorfologie.

морфоноло́гия, *-и f. v. морфéмика.*

морщи́н|а, *-ы f.* zbîrcitură, cută, încrețitură, rid; *глубóкие* ~*ы* zbîrcituri/riduri adînci.

морщи́нист|ый *adj.* cu riduri, plin de riduri, zbîrcit, încrețit; ~*ое лицó* față zbîrcită/ridată.

морщи́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* a încreți, a zbîrci, a face cute.

морщи́ть, *-и́т vb. ipf.* a face cute.

мо́рщить, *-щу, -щишь vb. ipf.* a zbîrci, a încreți.

мо́рщиться, *-щусь, -щишься vb. ipf.* **1.** *(pf. намóрщиться)* a-și încreți fruntea/fața. **2.** *(pf. помóрщиться și смóрщиться)* a se crispa, a se schimonosi, a se strîmba; ~ *от бóли* a se crispa de durere. **3.** *(pf. смóрщиться; pers. 1 și 2 nefolosite)* a face cute, a se șifona *(despre îmbrăcăminte)*.

моря́к, *-а m.* marinar.

моря́цкий *adj.* marinăresc, de marinar.

москате́льн|ый *adj.* de/cu articole de vopselărie; de/cu chimicale; *~ая ла́вка* magazin cu articole de vopselărie și chimicale.

москви́ч, *-а́ m.* moscovit, locuitor al Moscovei.

моски́т, *-а m.* moschito.

моско́вск|ий *adj.* de la/din Moscova, al Moscovei; moscovit; *~ое метро́* metroul din Moscova; *~ая о́бласть* regiunea Moscovei.

мост, *-а́ m.* **1.** pod, punte; *железнодоро́жный* ~ pod de cale ferată; *понто́нный* ~ pod de pontoane; *вися́чий* ~ pod suspendat; *подъёмный* ~ pod basculant; *сва́йный* ~ pod de piloți; *а́рочный* ~ pod în arc; *плаву́чий* ~ pod plutitor; *навести́ понто́нный* ~ a construi un pod de pontoane; *развести́* ~ a deschide un pod. **2.** *(sport)* punte *(figură de gimnastică)*; *сде́лать* ~ a face puntea. **3.** *(av.)* punte; *пере́дний/за́дний* ~ puntea din față/din spate. **4.** *(fiz.)* punte; *автомати́ческий* ~ punte automată; *высокока́чественный* ~ punte de înaltă frecvență; *конта́ктный* ~ punte de contact.

мо́стик, *-а m. dim.* podeț; punte ◇ *(mar.) капита́нский* ~ pasarelă de comandă, puntea căpitanului.

мо́стиковый *adj. (fiz.)* în punte.

мости́льщик, *-а m.* muncitor la pavaje.

мости́ть, *мощу́, мости́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́мостить* și *замости́ть)* a pava, a pietrui. **2.** *(pf. намости́ть)* a pardosi.

мостки́, *-о́в pl.* **1.** punte, podișcă, drum podit *(peste o mlaștină)*. **2.** mic debarcader *(pentru bărci)*; podeț *(pentru spălatul rufelor)*. **3.** pasarelă.

мостов|а́я, *-о́й f.* pavaj, caldarîm; *асфа́льтовая* ~ pavaj de asfalt; *торцо́вая* ~ pavaj de calupuri; *булы́жная* ~ pavaj de bolovani ◇ *грани́ть ~у́ю* a bate străzile, a umbla hai-hui.

мостови́к, *-а́ m.* specialist în construcții de poduri.

мостов|о́й *adj. (tehn.)* de pod; al podului; *~ы́е быки́* piloni, picioarele unui pod; ~ *кран* pod rulant, macara umblătoare.

мостовщи́к, *-а m.* pavator.

мосто́к, *-тка́ m. dim.* podeț, punte.

мо́ська, *-и f. (cîine)* mops.

мот, *-а m.* (om) cheltuitor, risipitor, mînă-spartă.

мота́лка, *-и f. (text.)* depănătoare, bobinatoare, vîrtelniță.

мота́льн|ый *adj. (text.)* de depănat, de bobinat; *~ая маши́на* mașină de depănat, depănătoare; mașină de bobinat.

мота́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. замота́ть* și *намота́ть) acuz.* **1.** a depăna, a înfășura *(ața, sfoara)*; ~ *ни́тки* a depăna ața. **2.** *(pf. mom. мотну́ть) instr.* a clătina, a mișca, a da din ... ; ~ *голово́й* a da din cap ◇ *(fig.)* ~ *себе́ на ус* a lua seamă, a lua aminte, a băga de seamă.

мота́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. промота́ть) acuz.* a risipi, a cheltui, a irosi; ~ *де́ньги* a risipi/a-și toca banii.

мота́ться [1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pop.)* **1.** *(болта́ться)* a alerga încoace și încolo, a umbla fără rost; ~ *без де́ла* a umbla fără rost. **2.** *(скита́ться)* a hoinări, a pribegi, a vagabonda, a rătăci; ~ *по све́ту* a rătăci prin lume.

мота́ться [2], *-а́ется vb. ipf.* a se legăna, a se mișca, a se bălăbăni.

моти́в, *-а m.* **1.** motiv, cauză, mobil; *по ли́чным ~ам* din motive personale; *(jur.)* ~ *преступле́ния* mobilul infracțiunii; *ва́жный* ~ motiv important. **2.** *(тема, сюжет произведения)* motiv. **3.** *(muz.)* motiv, melodie.

мотиви́рованный **1.** *p.t.p.* de la *мотиви́ровать*. **2.** *adj.* motivat.

мотиви́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a motiva, a întemeia, a justifica, a argumenta.

мотивиро́вка, *-и f.* motivare, argumentare; considerente.

мо́тка, *-и f. sg.* depănare, depănat.

мотну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *мотать* [1] *(2)*.

мотовелоспо́рт, *-а m. sg.* ciclism, motociclism.

мотови́ло, *-а n. (text.)* vîrtelniță, depănătoare.

мото́вка, *-и f.* (femeie) cheltuitoare, risipitoare, mînă spartă.

мотово́з, *-а m. (tehn.)* motolccomotivă, locomotivă cu motor diesel.

мотовско́й *adj.* de om risipitor, de om cheltuitor, de mînă spartă.

мотого́нки, *-нок pl.* cursă de motociclete.

мотодрези́на, *-ы f.* motodrezină.

мото́к, *-тка́ m.* ghem.

мотокро́сс, *-а m.* motocros.

мотомеханизи́рованный *adj.* motomecanizat, motorizat.

мотомехча́сть, *-и f. (mil.)* unitate motomecanizată, unitate motorizată.

мотопехо́та, *-ы f. sg.* infanterie motorizată, infanterie autopurtată.

мотопила́, *-ы́ f.* motoferăstrău, ferăstrău cu motor.

мотоплу́г, *-а m.* motoplug, plug motorizat.

мотопо́мпа, *-ы f. (tehn.)* motopompă.

мото́р, *-а m.* motor; *авиацио́нный* ~ motor de avion; *пусти́ть в ход* ~ a pune motorul în funcțiune, a da drumul la motor; *останови́ть* ~ a opri motorul; *четырехта́ктный* ~ motor în patru timpi; *реакти́вный* ~ motor cu reacție, motor reactiv.

моториза́ция, *-и f. sg.* motorizare.

моторизо́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *моторизова́ть*. **2.** *adj.* motorizat; *~ая пехо́та* infanterie motorizată, infanterie autopurtată.

моторизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a motoriza.

motori\u0301ст, *-а m.* mecanic de motor, mașinist.

мото́рка, *-и f.* barcă cu motor.

мото́рн|ый [1] *adj.* cu motor; *~ая ло́дка* barcă cu motor.

мото́рный [2] *adj. (psih. fiziol.)* motor, motric; *~ые не́рвные це́нтры* centri nervoși motori.

моторо́ллер, *-а m.* scuter.

моторострое́ние, *-я n. sg.* construcție de motoare; industria construcției de motoare.

мотоци́кл, *-а m.* motocicletă; ~ *с коля́ской* motocicletă cu ataș.

мотоцикле́т, *-а m. v. мотоци́кл.*

мотоцикле́тка, *-и f. v. мотоци́кл.*

мотоцикле́тный *adj.* de motocicletă; de motocicliști; ~ *батальо́н* batalion de motocicliști.

мотоцикли́ст, *-а m.* motociclist.

мо́тто *n. indecl.* motto.

моты́га, *-и f.* **1.** sapă, săpăligă. **2.** prășitoare; *ди́сковая* ~ prășitoare cu discuri; *враща́ющаяся* ~ prășitoare rotativă.

моты́жение, *-я n. sg.* prașilă, prășit *(manual)*.

моты́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. acuz.* a prăși, a afîna pămîntul cu săpăliga.

мотылёк, *-лька́ m.* fluture; *ночно́й* ~ falenă, fluture de noapte.

мотыли́ца, *-ы f.* găselniță.

моты́ль, *-я m.* larvă de țînțar *(servind ca hrană pentru peștii din acvariu)*.

мотылько́вые, *-ы́х pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* papilionacee.

мох, *мха* și *мо́ха m. (bot.)* mușchi; *зарасти́ мхом* a se acoperi cu mușchi.

мохна́т|ый *adj.* **1.** mițos, lînos, flocos, lățos; *~ая соба́ка* cîine lățos. **2.** plușat; *~ая простыня́* cearșaf plușat, cearșaf de baie; *~ое полоте́нце* prosop plușat.

мохово́й *adj. (bot.)* de mușchi, acoperit cu mușchi.

моцио́н, *-а m.* plimbare pe jos; *де́лать* ~ a face o plimbare pe jos, a face mișcare.

моч|а́, *-и́ f. sg.* urină; *ана́лиз ~и́* analiza urinei.

моча́листый *adj.* fibros, cu fibre, cu fire.

моча́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz.* a destrăma, a desface în fibre.

моча́лк|а, *-и f.* spălător, burete ◇ *жева́ть ~у* a vorbi anost, a întinde pelteaua.

моча́ло, *-а n.* coajă de liber/de tei topită.

моча́льный *adj.* din liber/de tei topit.

мочеви́на, *-ы f. sg. (chim. biol.)* uree.

мочев|о́й *adj.* urinar; uric; *(chim.) ~а́я кислота́* acid uric; *(anat.)* ~ *пузы́рь* vezică urinară; *(med.) ~ы́е ка́мни* calculi renali.

мочего́н, *-а m. (bot.)* dumbravnic.

мочего́нн|ый *adj. (med.)* diuretic; *~ые сре́дства* medicamente diuretice.

мочеизнуре́ние, *-я n. sg. (med.)* diabet.

мочеиспуска́ние, *-я n. sg.* urinare.

мочеиспуска́тельный *adj.* de urinare; *(anat.)* ~ *кана́л* uretră.

мочеки́сл|ый *adj. (chim.) ~ая соль* urat.

мочекро́вие, *-я n. (med.)* uremie.

моченéц, *-нца́ m.* in topit, cînepă topită.

мочён|ый *adj.* **1.** muiat, udat. **2.** topit, macerat; ~ *лён* in topit. **3.** murat; *~ые я́блоки* mere murate.

мочеотделéние, *-я n. sg. (biol.)* urinare, secretare a urinei.

мочеполов|óй *adj. (anat.)* genito-urinar; ~*ые болéзни* boli genito-urinare.

мочетóчник, *-а m. (anat.)* ureter.

мочúло, *-а n.* topitorie *(de in sau cînepă)*.

мочúть, *мочý, мóчишь vb. ipf. (pf. замочúть* şi *намочúть) acuz.* **1.** a uda, a muia; ~ *рýки* a-şi uda mîinile. **2.** a muia, a topi; a macera; ~ *лён* a topi inul. **3.** a mura; ~ *яблоки* a mura mere.

мочúться, *мочýсь, мóчишься vb. ipf. (pf. помочúться)* **1.** a urina. **2.** *pas.* de la *мочúть*.

мóчка [1], *-и f.* **1.** lobul urechii, sfîrcul urechii. **2.** *(bot.)* fibră, filament *(din rădăcina unei plante)*; radicelă.

мóчка [2], *-и f. sg.* **1.** muiat, topit, macerat. **2.** murat.

мочь [1], *могý, мóжешь vb. ipf. (pf. смочь) inf.* a putea, a fi în stare, a-i fi cu putinţă, a avea posibilitatea; *не могý понять* nu pot înţelege; *я не мог прийтú* n-am putut să vin; *мóжете ли вы подождáть?* puteţi aştepta?; *чем я могý быть вам полéзен?* cu ce v-aş putea fi de folos? ◇ *(cuv. modal) мóжет быть* sau *быть мóжет* şi *мóжет* poate (că), se prea poate, s-ar putea; *мóжет быть, он уéхал* poate că a plecat; *pred. (это) мóжет быть* e posibil, e cu putinţă, nu e exclus; *не мóжет быть!* nu se poate!, e peste putinţă!, imposibil!, nu mai spune!; *(fam.) как живёте-мóжете?* cum te lauzi?; cum o mai duceţi? *не могý знать; (pop.) не мóгим знать* nu ştiu; nu pot să ştiu.

моч|ь [2], *-и f. sg.* putere, tărie, forţă, vlagă *(în unele expresii)*; *во всю* ~ din toate puterile, cu toată puterea; *изо всей* ~*и; что есть* ~*и* din răsputeri; ~*и нет* nu mai pot.

мошéнник, *-а m.* coţcar, potlogar, escroc, şarlatan.

мошéнничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. смошéнничать)* a face coţcării/matrapazlîcuri, a escroca, a pungăşi, a trişa.

мошéннический *adj.* de coţcar, de potlogar, de escroc, pungăşesc.

мошéнничество, *-а n.* coţcărie, potlogărie.

мóшка, *-и f.* gîză, musculiţă.

мошкарá, *-ы́ f. sg. col.* mulţime de gîze, roi de gîze; musculiţe, roi de ţînţari.

мошн|á, *-ы́ f.* pungă, chimir; *(fig.) набúть* ~*ý* a umple buzunarele doldora; *(fig.) большáя/тугáя* ~ punga/buzunarele doldora ◇ *(fig.) тряхнýть* ~*óй* a desface băierile pungii; a nu cruţa banii *(pentru ceva)*; *затянýть* ~*ý* a strînge băierile pungii; *(prov.) хоть* ~ *пустá, да душá чистá* sărac, dar curat.

мошóнка, *-и f. (anat.)* scrot, scrotum, pungă testiculară.

мощéние, *-я n. sg.* pavare, pietruire.

мощёный *adj.* pavat, pietruit.

мóщи, *-éй pl. (bis.)* moaşte, relicve ◇ *живы́е* ~ slab ca moartea, numai piele şi oase.

мóщно *adv.* puternic, viguros, cu putere, cu vigoare.

мóщност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* putere, forţă, vigoare. **2.** *(tehn.)* capacitate, putere; *двúгатель* ~*ью в 100 лошадúных сил* motor de 100 cai putere; *произвóдственная* ~ capacitate de producţie; *предéльная* ~ putere maximă; *расчётная* ~ putere calculată; *реактúвная* ~ putere reactivă; *удéльная* ~ putere specifică; *(mat.)* ~ *мнóжества* puterea unei mulţimi; *рабóтать на пóлную* ~ a folosi la maximum capacitatea întreprinderii. **3.** *sg. (min.)* grosime; ~ *пластá* grosimea stratului. **4.** *pl.* unităţi, obiective *(industriale, energetice)*; instalaţii; *нóвые произвóдственные и энергетúческие* ~*и* noi unităţi industriale şi energetice.

мóщный *adj.* **1.** puternic, tare, viguros, intens. **2.** *(tehn.)* puternic, de mare putere; ~ *двúгатель* motor puternic. **3.** *(min.)* gros, masiv; ~ *пласт углá* strat gros de cărbune.

мощь, *-и f. sg.* putere, tărie, forţă, vigoare; *государственная* ~ putere de stat.

мóющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *мыть*. **2.** *adj.* de spălare; ~*ее срéдство* detergent.

мразь, *-и f. sg. (mai ales col.)* lepădătură, pleavă, ciurucuri.

мрак, *-а m. sg.* întuneric, beznă, obscuritate; *во* ~*е нóчи* în puterea nopţii; *(fig.)* ~ *невéжества* întunericul neştiinţei; bezna ignoranţei; *покры́то* ~*ом неизвéстности* învăluit în mister; *кромéшный* ~ întuneric beznă.

мракобéс, *-а m.* obscurantist.

мракобéсие, *-я n. sg.* obscurantism.

мрáмор, *-а m.* marmură.

мрáморн|ый *adj.* de marmură; marmurat; marmoriu, marmorean; ~*ая стáтуя* statuie de marmură.

мрачнéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. помрачнéть)* **1.** a se întuneca, a se mohorî. **2.** *(fig.)* a se posomorî, a se întrista.

мрáчно *adv.* **1.** posomorît, întunecat. **2.** *pred.* e posomorît, e întunecat.

мрáчность, *-и f. sg.* **1.** întunecime, întuneric, obscuritate. **2.** *(fig.)* tristeţe, amărăciune.

мрáчн|ый *adj.* **1.** întunecat, obscur, sumbru. **2.** *(fig.)* posomorît, trist; ~*ые мы́сли* gînduri negre; *быть в* ~*ом настроéнии* a fi foarte prost dispus, a avea gînduri sumbre/ negre; *в* ~*ых крáсках* în culori negre. **3.** *(fig.)* sinistru, lugubru; ~*ые предчýвствия* presimţiri sinistre.

мстúтель, *-я m.* răzbunător.

мстúтельность, *-и f. sg.* spirit de răzbunare.

мстúтельный *adj.* răzbunător, ranchiunos.

мстить, *мщу, мстишь vb. ipf. (pf. отомстúть* şi *înv. отмстúть) dat.* a (se) răzbuna.

муáр, *-а m. sg. (text.)* moar.

муáровый *adj. (text.)* de/din moar.

мудренó *adv.* **1.** nelămurit, nu tocmai lămurit, complicat, ciudat. **2.** *pred. impers.* e greu; ~ *угодúть на когó-л.* e greu să-i intri în voie/ să-i faci pe plac ◇ *не* ~, *что* ... nu e de mirare; e natural că ...

мудрён|ый *adj.* **1.** *(слóжный)* de neînţeles; greu de înţeles; ciudat, enigmatic; ~ *человéк* om greu de înţeles. **2.** *(замыслóватый)* greu, complicat; ~*ая задáча* problemă complicată. **3.** *(стрáнный)* straniu, ciudat ◇ *(prov.) ýтро вéчера мудренéе* gîndul bun vine peste noapte; noaptea e un sfetnic bun.

мудрéц, *-á m.* (om) înţelept, (om) deştept ◇ *(prov.) на всякого* ~*á довóльно простоты́* tot naşul îşi are naş, cît e vulpea de vicleană şi tot cade în capcană.

мудрú|ть, *-рю́, -рúшь vb. ipf. (pf. намудрúть* şi *смудрúть)* **1.** *(вдавáться в тóнкости)* a complica lucrurile, a despica firul de păr în patru. **2.** *(fig.) (издевáться)* a-şi bate joc de ...

мýдро *adv.* cu înţelepciune, înţelept.

мудрó *adv. (pop.)* greu de înţeles, complicat.

мýдрост|ь, *-и f. sg.* **1.** înţelepciune, deşteptăciune; *нарóдная* ~ înţelepciunea poporului. **2.** ceva greu/ complicat ◇ *зуб* ~*и* măsea de minte.

мýдрствование, *-я n. (iron.)* filozofare, filozofie, teorii.

мýдрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a filozofa, a face pe deşteptul ◇ *не мýдрствуя лукáво* simplu, fără a complica lucrurile; fără a despica firul în patru.

мýдр|ый *adj.* înţelept, deştept; ~*ое решéние* hotărîre înţeleaptă.

муж, *-а m.* **1.** *(pl. мужья́, -жéй, -жья́м)* soţ, bărbat. **2.** *(pl. мужú, -жéй, -жáм) (înv.)* bărbat, om *(matur)*; *(în limbajul solemn)* bărbat, om *(de ştiinţă, de stat etc.)*; *госудáрственный* ~ bărbat/om de stat; *учёный* ~ om de ştiinţă; ~*ú наýки* oameni de ştiinţă.

мужáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(înv.)* a se maturiza, a deveni matur/ om în toată firea. **2.** *(fig.)* a deveni mai tare/ mai puternic.

мужá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a da dovadă de curaj; a se ţine bine; ~*йтесь, ребя́та!* curaj băieţi.

мужеподóбный *adj.* cu înfăţişare de bărbat, care seamănă a bărbat, cu apucături de bărbat.

мýжественно *adv.* bărbăteşte, cu bărbăţie, cu curaj.

мýжественность, *-и f. sg.* bărbăţie, curaj.

мýжественный *adj.* bărbătesc, plin de bărbăţie, curajos; ~ *постýпок* faptă curajoasă, act de curaj; ~*ое решéние* hotărîre curajoasă.

мýжество, *-а n. sg.* bărbăţie, curaj, vitejie; *проявúть* ~ a da dovadă de

curaj; *проявить ~ в бою* a da dovadă de vitejie în luptă.

мужик, *-á m.* **1.** *(înv.)* țăran. **2.** *(pop.)* bărbat, om; *он здоровенный ~* e o namilă de om; *дельный ~* om vrednic, priceput ◇ *назови ~á брáтом, а он наровит в отцы* îi dai un deget, iar el îți ia mîna toată.

мужиковáтый *adj.* bădăran.

мужицкий *adj.* **1.** *(înv.)* țărănesc, de țăran. **2.** mojicesc, de mojic.

мýжнин *adj.* al bărbatului, al soțului; *~а роднÿ* rude din partea bărbatului *(soțului)*.

мужск|óй *adj.* bărbătesc, de bărbat, masculin; *~ пол* sexul bărbătesc; *~ портнóй* croitor pentru bărbați; *~ костюм* costum bărbătesc; *(gram.) ~ род* gen masculin; *(lit.) ~áя рифма* rimă masculină.

мужчина, *-ы m.* bărbat, om.

мýз|а, *-ы f.* muză ◇ *~у щекотáть* a face pe poetul.

музееве́д, *-а m.* muzeolog.

музееве́дение, *-я n. sg.* muzeologie.

музéй, *-я m.* muzeu; *исторический ~* muzeu istoric; *~ изобразительных искусств* muzeu de arte plastice.

музéйн|ый *adj.* de muzeu; *~ая рéдкость* piesă rară, piesă de muzeu.

музицировать, *-рую, -руешь vb. ipf. (înv.)* a se ocupa cu muzica, a cînta la un instrument.

мýзык|а, *-и f. sg.* **1.** muzică; *положить на ~у* a pune pe note; *вокáльная ~* muzică vocală; *инструментáльная ~* muzică instrumentală; *кáмерная ~* muzică de cameră; *эстрáдная ~* muzică de estradă. **2.** orchestră; *воéнная ~* muzică militară; *полковáя ~* orchestra/muzica regimentului; *духовáя ~* fanfară. **3.** *gen. (fig.)* melodie; muzicalitate, modulație; *~ рéчи* muzicalitatea vorbirii. **4.** *(pop. fig.)* treabă, poveste, cîntec; *испóртил нам всю ~у* ne-a stricat tot rostul; *надоéла мне эта ~* mi s-a urît cu cîntecul ăsta, m-a plictisit povestea asta ◇ *блатнáя ~* jargonul hoților; *~ не та* sau *другáя ~* e cu totul altceva, e altă mîncare de pește.

музыкáльность, *-и f. sg.* **1.** muzicalitate, eufonie, armonie. **2.** talent muzical, aptitudine pentru muzică.

музыкáльн|ый *adj.* **1.** muzical; de muzică; *~ вéчер* serată muzicală; *~ слух*; *~ое ýхо* ureche muzicală; *~ое сопровождéние* acompaniament muzical. **2.** cu talent muzical, cu înclinație muzicală, cu aplicații pentru muzică. **3.** melodios, eufonic, armonios.

музыкáнт, *-а m.* muzician, muzicant; artist instrumentist.

музыкáнтский *adj.* de muzician, de muzicant, de artist instrumentist.

музыкове́д, *-а m.* muzicolog.

музыкове́дение, *-я n. sg.* muzicologie.

мýк|а, *-и f.* chin, supliciu, calvar; *родовые ~и* durerile facerii; *áдские ~и* chinurile infernului; *~ одинóчества* chinul singurătății; *~и Тантáла; тантáловы ~и* chinurile lui Tantal.

мукá, *-и́ f. sg.* făină; *~ крупчáтка* făină de patiserie; *пшени́чная ~* făină de grîu; *овсяная ~* făină de ovăz; *сóевая ~* făină de soia; *ячмéнная ~* făină de orz; *цéльная ~* făină integrală; *кукурýзная ~* mălai, făină de porumb; *ржанáя ~* făină de secară; *картóфельная ~* făină de cartofi; amidon, scrobeală; *кормовáя ~* făină furajeră, irimic; *костянáя ~* făină de oase; *крупчáтая ~* floare de făină; făină de patiserie. ◇ *(prov.) перемéлется, ~ бýдет* totul trece; după ploaie și furtună va veni și vremea bună.

мукоéд, *-а m.* gîndac de făină.

мукомóл, *-а m.* morar.

мукомóльн|ый *adj.* de măcinat, de morărit, de făină; *~ая мéльница* moară; *~ жёрнов* piatră de moară.

мукомóльня, *-и f.* moară.

мул, *-а m.* catîr.

мулáт, *-а m.* mulatru.

мулинé *n. indecl.* muliné.

муллá, *-ы́ m.* hoge, muezin.

мультипликáтор [1], *-а m.* multiplicator, aparat de multiplicat.

мультипликáтор [2], *-а m.* multiplicator *(specialist în operații de multiplicare)*.

мультипликациóнный *adj. (în expr.) ~ фильм* film de desene animate.

мультипликáция, *-и f.* **1.** *sg.* filmare de desene animate. **2.** film cu desene animate. **3.** *(biol.)* înmulțire, multiplicare.

мультипóльность, *-и f. (fiz.)* multipolaritate.

муляж, *-а m. (arte)* mulaj.

мумификáция, *-и f. sg.* mumificare.

мумифицировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a mumifica.

мумифицироваться, *-руется vb. pf.* și *ipf.* a se mumifica.

мýмия [1], *-и f.* mumie; *египетская ~* mumie egipteană.

мýмия [2], *-и f. sg.* mumia *(colorant)*, miniu de fier.

мундир, *-а m.* uniformă, tunică, mundir; *офицéрский ~* uniformă ofițerească; *парáдный ~* uniformă de paradă, ținută de ceremonie/de gală ◇ *картóфель в ~е* cartofi fierți cu coajă.

мундирный *adj.* de/de la uniformă, de la tunică.

мундштýк, *-á m.* **1.** țigaret, muștiuc. **2.** muștiuc *(la instrumentele muzicale)*. **3.** zăbală, muștiuc ◇ *держáть в ~é* a ține pe cineva din scurt/în frîu; *надéть ~ на когó-л.* a pune șaua pe cineva.

муниципализáция, *-и f. sg.* municipalizare.

муниципализировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a municipaliza.

муниципалитéт, *-а m.* municipalitate.

муниципáльный *adj.* municipal.

муравá [1], *-ы́ f. sg. (folc.)* iarbă verde, iarbă fragedă.

муравá [2], *-ы́ f. sg. (tehn.)* smalț, email, glazură, engobă.

муравéй, *-вья́ m.* furnică.

муравéйник [1], *-а m.* **1.** furnicar, mușuroi de furnici. **2.** *(fig.)* furnicar, mulțime *(de oameni)*.

муравéйник [2], *-а m. (zool.)* specie de urs care se hrănește cu furnici.

мурáвить, *-влю, -вишь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a smălțui, a emaila.

мурáвленый *adj. (tehn.)* smălțuit.

муравьéд, *-а m. (zool.)* furnicar.

муравьин|ый *adj.* **1.** de furnică; *~ая кýча* furnicar. **2.** *(chim.)* formic; *~ая кислотá* acid formic; *(farm.) ~ спирт* alcool formic ◇ *(zool.) ~ лев* furnică-leu.

мурáшк|а, *-и f. (reg.)* furnică mică ◇ *(у негó) ~и по спинé бéгают* (sau *пошли́*) îl furnică pe spate; îl trec fiori.

мурлыка, *-и f.* și *m. (fam.)* pisică.

мурлы́канье, *-я n. sg.* **1.** torsul *(pisicii)*. **2.** *(пение)* fredonare.

мурлы́кать, *-ы́чет vb. ipf.* **1.** a toarce *(despre pisici)*. **2.** *(fig.)* a fredona încet, a îngîna *(un cîntec)*.

муровáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. обмуровáть) acuz.* a zidi, a monta în zid.

мурýгий *adj.* negru-roșcat, negru-cenușiu *(despre cîini)*.

мускáт, *-а m. sg.* **1.** nucșoară. **2.** muscat, struguri tămîioși. **3.** vin tămîios, vin muscat.

мускáтный *adj.* **1.** de nucșoară. **2.** muscat, tămîios *(despre struguri și vin)*.

мýскул, *-а m.* mușchi; *брюшнóй ~* mușchi abdominal; *затылочный ~* mușchi cervical; *отводящий ~* mușchi abductor; *лéстничный ~* mușchi scalen ◇ *(fig.) ни один ~ не дрóгнул* nici un mușchi nu i-a tresărit pe față, nu și-a trădat cu nimic emoția.

мускулатýра, *-ы f. sg.* musculatură.

мускýлистый *adj.* musculos.

мýскульный *adj.* muscular, de mușchi.

мýскус, *-а m. sg.* mosc.

мýскусный *adj.* de mosc.

муслин, *-а m. sg. (text.)* muselină.

муслиновый *adj. (text.)* de muselină.

мýслить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf замýслить* și *намýслить) acuz.* **1.** a muia; a îmbăia; *~ карандáш* a muia creionul în gură. **2.** a murdări, a mînji, a păta.

мусóлить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. замусóлить* și *намусóлить) acuz.* **1.** **1.** *v. мýслить.* **2.** *(fig.)* a moșmoli, a migăli, a tică.

мýсор, *-а m. sg.* **1.** gunoi, murdărie. **2.** moloz, dărîmătură.

мýсорить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. намýсорить)* a face gunoi, a murdări.

мýсорный *adj.* de gunoi; *~ ящик* ladă de gunoi.

мусоропровóд, *-а m.* conductă de gunoi.

мýсорщик, *-а m.* gunoier.

мусс, *-а m.* șerbet *(cu fructe, de ciocolată etc)*.

муссировать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a face din țînțar armăsar, a trîmbița, a bate toba, a răspîndi zvonuri (exagerîndu-le).

муссóн, *-а m (met.)* muson.

муст, *-а m. sg.* must.
муста́нг, *-а m. (zool.)* mustang.
мусульма́не, *-а́н pl.; sg. -анин, -а m.* musulmani, mahomedani.
мусульма́нка, *-и f.* musulmană.
мусульма́нский *adj.* musulman, mahomedan.
мусульма́нство, *-а n. sg.* mahomedanism, islamism, islam.
мута́ция, *-и f. (biol.)* mutaţie.
мути́ть, *мучу́, му́тишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. взмути́ть, замути́ть)* a tulbura, a face tulbure; ~ *во́ду* a) a tulbura apa; b) *(fig.)* a tulbura apele. **2.** *(pers. 2 мути́шь; pf. помути́ть) (fig.)* a tulbura, a întuneca, a învălui în ceaţă, a face neclar. **3.** *(pers. 2 мути́шь)* a tulbura, a aţîţa, a răzvrăti, a instiga. **4.** *impers. (pers. 3 мути́т)* a-i fi greaţă, a-i veni să verse.
мути́т/ься *му́тится vb. ipf.* **1.** *(pf. замути́ться)* a se tulbura, a se face tulbure. **2.** *(pf. замути́ться)* a se tulbura, a se întuneca, a deveni neclar. **3.** *impers. (pers. 3 мути́тся); (pf. помути́ться)* a i se întuneca în faţa ochilor; *в голове́* ~*ся* îi vine ameţeală.
мутне́/ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. помутне́ть)* a se tulbura, a se face tulbure, a deveni tulbure; *вино́* ~*ет* vinul se face tulbure; *(fig.) в голове́* ~*ет* i se tulbură mintea, i se întunecă mintea.
мутнова́тый *adj.* puţin tulbure, cam tulbure, tulburel.
му́тность, *-и f. sg.* tulbureală, aspect tulbure.
му́тн/ый *adj.* **1.** tulbure *(despre lichide)*. **2.** tulbure, întunecat, neclar, confuz; ~ ~*ые очки́* ochelari tulburi; ~*ые глаза́* ochi tulburi; *(fig.)* ~*ум* minte tulbure; ~*ое не́бо* cer întunecat ◇ *в* ~*ой воде́ ры́бу лови́ть* a pescui în apă tulbure.
муто́вка[1], *-и f.* tel, bătător.
муто́вка[2], *-и f. (bot.)* verticil.
муто́н, *-а m.* muton.
му́торно *adv. (în expr.)* ~ *на душе́* mă apasă pe suflet; sînt amărît.
му́торный *adj. (pop.)* apăsător, chinuitor, deprimat.
муть, *-и f. sg.* **1.** drojdie, zaţ, depunere. **2.** *(fig.)* nelinişte, tulburare, zbucium; *(fig.)* ~ *на душе́* zbucium sufletesc. **3.** pîclă, ceaţă.

му́фель, *-я m. (min. chim.)* muflă.
муфло́н, *-а m. (zool.)* muflon.
му́фта[1], *-ы f.* manşon.
му́фта[2], *-ы f. (tehn.)* mufă, manşon, cuplă, cuplaj; *откидна́я* ~ mufă rabatabilă; *подвижна́я* ~ mufă mobilă.
му́фтий, *-я m.* muftiu.
му́фтовый *adj. (tehn.)* de/cu mufă, de/cu manşon; de/cu cuplaj.
му́х/а, *-и f.* muscă; ◇ *бе́лые* ~*и* fulgi de zăpadă; *слета́ться как* ~*и на мёд* a se aduna ca muştele la miere; *(prov.) де́лать из* ~*и слона́* a face din ţînţar armăsar; ~*и не оби́дит* nu e în stare să omoare o muscă; e blînd ca o mieluşea; *(glumeţ) быть с* ~*ой* sau *быть под* ~*ой* a fi cu chef; *(pop.)* ~*у зашиби́ть* a trage la măsea; *кака́я* ~ *его укуси́ла?* ce l-a apucat?; ~ *на во́зу* (ca) musca la arat; *счита́ть мух* a căsca gura.
мухоло́вка[1], *-и f.* hîrtie de muşte.
мухоло́вка[2], *-и f. (zool.)* muscar.
мухомо́р, *-а m. (bot.)* burete pestriţ.
муче́ние, *-я n.* chin, suferinţă; zbucium, trudă, cazna.
му́ченик, *-а m.* mucenic, martir.
му́ченическ/ий *adj.* de mucenic, de martir; ~*ая смерть* moarte de martir ◇ *(pop.) му́ка* ~*ая* chin cumplit.
му́ченичество, *-а n. sg.* mucenicie, martiriu.
мучи́тель, *-я m.* tiran, călău.
мучи́тельно *adv.* chinuitor, dureros.
мучи́тельн/ый *adj.* chinuitor, dureros, cumplit; ~*ая боль* durere chinuitoare.
му́чи/ть, *-чу, -чишь* şi *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. заму́чить* şi *изму́чить) acuz.* a chinui, a tortura.
му́чи/ться, *-чусь, -чишься* şi *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. заму́читься)* a se chinui, a suferi, a se căzni.
мучни́к, *-а́ m. (înv.)* făinar, negustor de făină.
мучни́ст/ый *adj.* făinos, amilaceu; ~*ые зёрна* boabe de făinoase; ~*ые о́вощи* legume amilacee.
мучн/о́й *adj.* **1.** de/pentru făină; ~ *мешо́к* sac pentru făină. **2.** făinos, din/de făină, cu făină; ~*ы́е изде́лия* produse/paste făinoase. **3.** ~*о́е, -о́го n. col.* făinoase; *не есть* ~*о́го* a nu mînca făinoase.

муши́н/ый *adj.* de muscă, pentru muşte.
му́шка[1], *-и f.* **1.** *(med.)* plasture. **2.** benghi, aluniţă artificială. **3.** noduleţ ţesut pe pînză *(dantelă, canava etc.)* ◇ *шпа́нская* ~ cantaridă.
му́шк/а[2], *-и f.* cătarea puştii ◇ *(pop.) взять на* ~*у* a ochi, a ţinti.
мушке́т, *-а m. (ist.)* muschetă, flintă.
мушкетёр, *-а m. (ist.)* muşchetar.
мушмула́, *-ы́ f. sg. (bot.)* **1.** *(де́рево)* moşmon. **2.** *(плод)* moşmoană.
мушта́бель, *-я m. (arte)* rezemătoare.
муштра́, *-ы́ m. sg.* muştruluială.
муштрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. вымуштрова́ть) acuz.* a muştrului.
муштро́вка, *-и f. v. муштра́.*
муэдзи́н, *-а m.* muezin.
мчать, *мчу, мчишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a duce în goană/cu iuţeală mare, a duce ca vîntul. **2.** a merge în goană, a zbura.
мча́ться, *мчусь, мчи́шься vb. ipf.* a merge în goană, a goni, a merge ca vîntul; ~ *во весь опо́р* a fugi mîncînd pămîntul; a alerga în goana mare; *(fig.) вре́мя мчи́тся* timpul fuge, zboară.
мши́стый *adj.* acoperit cu muşchi.
мще́ние, *-я n. sg.* răzbunare.
мы, *нас, нам, нас, на́ми, о нас pron. personal pers. 1 pl.* **1.** noi; *мы победи́м* noi vom învinge; *мы с тобо́й* eu (şi) cu tine; *мы с сестро́й* eu (şi) cu sora mea; *у нас (есть)* avem, noi avem; *без нас* fără noi; *к нам* la noi; *нас позва́ли* ne-au chemat. **2.** noi *(folosit în locul lui «я» ca plural al majestăţii, al modestiei etc.)*
мыка́лица, *-ы f.* darac, scărmănătoare *(de in, de cînepă)*.
мы́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (în expr.) го́ре* ~ a o duce greu; ~ *век* a trage mîţa de coadă.
мы́каться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a pribegi, a rătăci *(îndurînd mizerie, trăind din greu)*; ~ *по све́ту* a rătăci prin lume; ~ *по чужи́м лю́дям* a trăi printre străini.
мы́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. намы́лить) acuz.* **1.** a săpuni; ~ *бельё* a săpuni rufele; ~ *ру́ки* a-şi săpuni mîinile. **2.** a face clăbuci/spumă.
мы́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf.* **1.** *(pf. намы́литься)* a se săpuni, a se da cu săpun. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a face clăbuci, a face spumă.
мы́лкий *adj.* care face (multă) spumă, care face clăbuci *(despre săpun)*.
мы́л/о, *-а n.* **1.** săpun; *брусо́к* ~*а* calup de săpun; *жи́дкое* ~ săpun lichid; *дома́шнее* ~ săpun de casă; *туале́тное* ~ săpun de toaletă; *хозя́йственное* ~ săpun de rufe; ~ *для бритья́* săpun de ras. **2.** *sg.* spumă, sudoare, *(pe corpul calului care a alergat mult)* ◇ *без* ~*а в ду́шу влезть* a se băga pe sub pielea/în sufletul cuiva; ~ *серо́, да мо́ет бело́* în pămîntul negru se face pita albă.
мылова́р, *-а m.* săpunar.
мыловаре́ние, *-я n. sg.* prepararea/fabricarea săpunului.
мылова́ренный *adj.* de/pentru fabricarea săpunului, de săpun; ~ *заво́д* fabrică de săpun.
мы́льница, *-ы f.* savonieră.
мы́льн/ый *adj.* de/cu săpun; ~*ая пе́на* clăbuci de săpun; ~ *порошо́к* praf de săpun ◇ *(bot.)* ~ *ко́рень* rădăcină de odagaci, ciuin; *(farm.)* ~ *спирт* spirt de săpun; ~*ые пузыри́* baloane de săpun.
мыльня́нка, *-и f. sg. (bot.)* săpunel, săpunariţă, odagaci.
мыс, *-а m.* **1.** *(geogr.)* cap, promontoriu. **2.** colţ, capăt.
мы́сленно *adv.* în gînd, în minte, în închipuire; ~ *предста́вить себе́* a-şi închipui, a-şi imagina ceva.
мы́сленный *adj.* imaginar, închipuit; ~ *о́браз* imagine.
мы́слим/ый **1.** *part. prez. pas.* de la *мы́слить*. **2.** *adj.* imaginabil, posibil, cu putinţă; ~*ое ли э́то де́ло?* e care cu putinţă acest lucru?; *э́то не* ~*о* asta-i imposibil, asta-i de neconceput.
мысли́тель, *-я m.* cugetător.
мысли́тельн/ый *adj.* de gîndire, al gîndirii; ~*ая спосо́бность* facultatea gîndirii.
мы́слить, *-лю, -лишь vb. ipf.* **1.** a (se) gîndi, a cugeta, a raţiona; ~ *логи́чески* a gîndi logic; ~ *о́бразами* a gîndi în imagini. **2.** a concepe, a imagina, a-şi închipui ◇ *мно́го* ~ *о себе́* a fi încrezut, a se crede.

мысл|ь, *-и f.* **1.** *sg.* gîndire, rațiune; *си́ла челове́ческой ~и* puterea gîndirii umane. **2.** gînd, idee, reflecție; *блестя́щая ~* idee strălucită; *за́дняя ~* gînd ascuns; *предвзя́тая ~* idee preconcepută; *пода́ть кому́-л. ~* a sugera cuiva o idee; *собра́ться с ~ями* a-și aduna gîndurile; *держа́ться той ~и, что...* a fi de părere că ...; *не допуска́ть да́же ~и о чём-л.* a nu admite nici măcar gîndul că ...; *у него́ э́того и в ~ях не́ было* nici prin gînd nu i-a trecut; *прийти́ к ~и* a ajunge la concluzia; *э́то хоро́шая ~* e o idee bună. **3.** idee, concepție; *основна́я ~ произведе́ния* ideea principală a unei opere.

мы́слящий **1.** *part. prez. act.* de la *мы́слить*. **2.** *adj.* cugetător, gînditor.

мыт, *-а m. sg. (med. vet.)* tignafes *(buba mînzului)*.

мыта́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. замыта́рить) acuz.* a chinui, a canoni, a face (pe cineva) să se trudească.

мыта́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. замыта́риться)* a se chinui, a se trudi, a se munci, a se căzni, a se zbuciuma, a se zbate, a suferi.

мыта́рство, *-а n.* chin, trudă, cazná, zbucium, suferință, încercare.

мы́тник, *-а m. (bot.)* daric, vîrtejul pămîntului.

мыть, *мо́ю, мо́ешь vb. ipf. (pf. вы́мыть* și *помы́ть) acuz.* a spăla; *~ ру́ки мы́лом* a-și spăla mîinile cu săpun; *~ го́лову* a se spăla pe cap ◇ *(prov.) рука́ ру́ку мо́ет* o mînă spală pe alta.

мытьё, *-я́ n. sg.* spălat, spălare, lăut; *~ бельа́* spălatul rufelor ◇ *не мытьём, так ка́таньем* prin orice mijloace *(bune sau rele)*; cu orice preț; fie ce-o fi.

мы́ться, *мо́юсь, мо́ешься vb. ipf. (pf. вы́мыться* și *помы́ться)* a se spăla.

мыча́ние, *-я n. sg.* muget, răget.

мыча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf.* **1.** a mugi, a rage. **2.** *(fig.)* a mîrîi, a mormăi.

мышело́вка, *-и f.* cursă de șoareci.

мы́шечн/ый *adj. (anat.)* muscular, în mușchi, al mușchilor; *~ая тка́нь* țesut muscular.

мыши́ный *adj.* de șoarece, de șoareci.

мы́шк/а[1], *-и f. (în expr.) под ~ами; под ~ой; под ~и; под ~у* la subsuoară, de subsuoară; sub braț; *взять под ~и / под ~у* a lua de subsuori.

мы́шк/а[2], *-и f. dim.* șoricel, șoarece ◇ *игра́ть в ко́шки-~и* a se juca de-a pisica și șoarecele; *на ~у и ко́шка зверь* pentru șoarece și pisica e o fiară.

мышле́ние, *-я n. sg.* gîndire, cugetare.

мышо́нок, *-нка m.; pl -ша́та, -ша́т* șoricel, pui de șoarece.

мы́шц/а, *-ы f.* mușchi; *брюшны́е ~ы* mușchii abdominali; *висо́чная ~* mușchiul temporal; *гла́дкая ~* mușchi neted; *поперечнополоса́тая ~* mușchi striat; *приводя́щая ~* mușchi aductor; *растя́гивающая ~* mușchi extensor.

мышь, *-и f.* șoarece; *полева́я ~* șoarece de cîmp ◇ *(zool.) лету́чая ~* liliac; *наду́ться как ~ на крупу́* a se supăra ca văcarul pe sat.

мышья́к, *-а́ m. sg. (chim.)* arsenic; șoricioaică; *се́рнистый ~* sulfură de arsenic.

мышьяко́вистый *adj. (chim.)* arsenios.

мышьяко́в/ый *adj (chim.)* arsenical, arsenic; *~ые со́ли* săruri arsenice; *~ая кислота́* acid arsenic.

мэр, *-а m.* primar.

мю́зик-хо́лл, *-а m.* muzic-hall.

мя́гк/ий *adj.* **1.** moale; *~ хлеб* pîine moale; *~ое мя́со* carne moale, carne fragedă; *~ая ко́жа* piele moale; *~ая ше́рсть* lînă moale. **2.** moale, capitonat; *~ое кре́сло* fotoliu moale; *~ая ме́бель* mobilă capitonată; *~ие ваго́ны* vagoane capitonate. **3.** plăcut, dulce; *~ го́лос* voce suavă, voce dulce; *~ свет* lumină plăcută, discretă. **4.** *(fig.) (despre climă, timp etc.)* blînd, dulce; *~ кли́мат* climă dulce; *~ая зима́* iarnă blîndă. **5.** *(despre mișcare, mers etc.)* lin, ușor, domol, ritmic, grațios; *~ая по́ступь* mers lin/ ușor; *~ие движе́ния* mișcări domoale. **6.** *(fig.)* blînd, blajin; delicat; *~ хара́ктер* fire blîndă; *~ челове́к* om blînd. **7.** *(lingv.)* moale, muiat, palatalizat, palatal; *~ие согла́сные* consoane palatale; *~ вариа́нт склоне́ния* varianta moale a declinării; *~ знак* semnul moale *(literă)*; *(anat.) ~ое нёбо* palatul moale; vălul palatului; *~ая вода́* apă moale.

мя́гко *adv.* **1.** moale. **2.** *(fig.)* moale, delicat, blînd, cu blîndețe ◇ *(prov.) ~ сте́лет, да жёстко спать* gură de miere și inimă de fiere; *(cuv. modal) ~ выража́ясь* delicat vorbind; vorbind în termeni dulci; pentru a nu spune mai mult.

мягконёбный *adj. (lingv.)* velar, postpalatal.

мягкосерде́чие, *-я n. sg.* bunătate, blîndețe, fire blîndă.

мягкосерде́чный *adj.* bun la inimă, blînd, blajin.

мя́гкост/ь, *-и f. sg.* **1.** însușirea de a fi moale, moliciune. **2.** *(fig.)* calitatea de a fi blînd, caracter blînd; blîndețe; *~ хара́ктера* blîndețea firii, fire blîndă. **3.** *(lingv.)* muiere, palatalizare, caracter palatal. **4.** *(fig.)* purtare blîndă, blîndețe.

мягкоте́лость, *-и f. sg.* moliciune, lipsă de energie.

мягкоте́лые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* moluște.

мягкоте́лый *adj.* molatic, molîu, lipsit de energie.

мягкошёрстный *adj.* cu / de lînă moale.

мягчи́тельн/ый *adj. (med.)* emolient; *~ое сре́дство* emolient.

мягчи́ть, *-и́т, vb. ipf. acuz.* a muia, a face moale.

мяки́н/а, *-ы f. sg.* pleavă ◇ *(prov.) ста́рого воробья́ на ~е не проведёшь* vulpea bătrînă nu cade în cursă.

мя́киш, *-а m. sg.* miez *(de pîine)*.

мя́кн/уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. измя́кнуть* și *размя́кнуть)* a se înmuia, a deveni moale.

мя́коть, *-и f.* **1.** carne *(fără os)*, pulpă de fructe, carnea fructului, miez de fruct ◇ *зубна́я ~* pulpă dentară.

мя́лка, *-и f.(tehn.)* meliță, mașină de melițat.

мя́мл/ить, *-лю, -лишь vb. ipf.* **1.** a bolborosi, a mormăi; *что ты там ~ишь?* ce tot bolborosești acolo? **2.** *(fig.) a* tărăgăna, a ezita, a șovăi.

мя́мля, *-и f.* și *m.* papă-lapte, mămăligă.

мяси́стый *adj.* **1.** cărnos, cu multă carne. **2.** gras, grăsun, grăsuliu, obez.

мясна́я, *-о́й f.* măcelărie.

мясни́к, *-а́ m.* măcelar, casap.

мясн/о́й *adj.* **1.** de / din carne; *~ы́е изде́лия* preparate din carne; *~а́я промы́шленность* industria cărnii. **2.** **~о́е,** *-ого n.* mîncare de carne.

мя́с/о, *-а n. sg.* **1.** carne; *коро́вье ~* carne de vacă; *то́щее ~* carne macră; *отварно́е ~* rasol; *жа́ренное ~* carne friptă; *ру́бленое ~* carne tocată; tocătură; *говя́жье ~* carne de vită; *тушёное ~* carne înăbușită; carne în suc propriu; *бе́лое ~* carne de găină; carne albă. **2.** carne, pulpă, miez *(la fructe)* ◇ *ди́кое ~* carne vie; *пу́шечное ~* carne de tun; *ни ры́ба ни ~* nici cîine, nici ogar; nici cal, nici măgar; *вы́рвать пу́говицу с ~ом* a rupe un nasture cu stofă cu tot.

мясокомбина́т, *-а m.* combinat de carne.

мя́со-моло́чный *adj.* de carne și lapte.

мясору́бка, *-и f.* mașină de tocat carne.

мясохладобо́йня, *-и f.* abator frigorifer.

мя́та, *-ы f. sg. (bot.)* mentă, izmă; *пе́речная ~* izmă de grădină, izmă bună.

мяте́ж, *-а́ m.* răscoală, revoltă, rebeliune, răzmeriță.

мяте́жник, *-а m.* răsculat, rebel, insurgent.

мяте́жный *adj.* **1.** răsculat, răzvrătit, rebel. **2.** zbuciumat, agitat, neliniștit, furtunos.

мя́тлик, *-а m. (bot.)* firuță.

мя́тн/ый *adj.* de / cu mentă, de / cu izmă; *~ые ка́пли* picături de mentă; *~ые лепёшки* pastile cu mentă.

мя́т/ый **1.** *p. t. p.* de la *мять*. **2.** *adj. (despre iarbă etc.)* călcat; mototolit, boțit, șifonat; *~ая трава́* iarbă călcată în picioare; *~ые цветы́* flori strivite; *~ое пла́тье* rochie șifonată ◇ *(tehn.) ~ пар* abur laminat.

мять, *мну, мнёшь, vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. размя́ть)* a frămînta, a strivi, a călca, a stoarce; *~ гли́ну* a călca lut / argilă; *~ я́году* a stoarce fructe cărnoase / bace. **2.** *(pf. измя́ть* și *смять)* a mototoli, a boți, a șifona, a călca;

~ *платье* a-şi şifona rochia; ~ *траву́*, a călca iarba. **3.** *(pf. размя́ть)* a meliţa, a toca; ~ *лён* a meliţa inul. **4.** *(tehn.)* a presa; ~ *желе́зо* a presa fierul.

мя́ться[1], *мнётся vb. ipf. (pf. измя́ться, помя́ться, смя́ться)* a se mototoli, a se boţi, a sc şifona.

мя́ться[2], *мнусь, мнёшься vb. ipf.* a se codi, a şovăi, a ezita.

мяу́канье, *-я n. sg.* mieunat, mieunătură, miorlăit.

мяу́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a mieuna, a miorlăi.

мяч, *-а́ m.* minge, balon; *футбо́льный* ~ minge de fotbal; *те́ннисный* ~ minge de tenis; *игра́ть в* ~ a se juca cu mingea; *пода́ть* ~ a servi mingea; *отби́ть* ~ a respinge mingea; *заби́ть* ~ *(в воро́та)* a marca un gol.

мя́чик, *-а m. dim.* minge (mică).

Н

Н *н. literă şi sunetul* «n».

на[1] *prep.* **1.** cu *acuz.* sau *prepl.* pe; *сесть на стул* a se aşeza pe scaun; *сиде́ть на сту́ле* a şedea pe scaun; *положи́ть на стол* a pune pe masă; *оста́вить на столе́* a lăsa pe masă; *писа́ть на бума́ге* a scrie pe hîrtie; *на трёх страни́цах* pe trei pagini; *сиде́ть нога́ на́ ногу* a sta picior peste picior. **2.** cu *acuz.* sau *prepl. (folosit pentru a indica locul, direcţia)* la, în, spre, pe; *на заво́д* la uzină; spre uzină; *на заво́де* la uzină, în uzină; *идти́ на рабо́ту* a merge la lucru; *на конце́рте* la concert; *пойти́ на конце́рт* a merge la concert; *на парохо́де* pe vapor; *на у́лице* pe stradă; *вы́йти на у́лицу* a ieşi în stradă. **3.** cu *acuz.* sau *prepl. (folosit pentru a indica timpul, perioada, termenul)* în timpul, în cursul, de, în, pentru; *на кани́кулах* în timpul vacanţei; *на пра́здниках* de sărbători; *на Но́вый Год* de Anul Nou; *на друго́й / на сле́дующий день* în ziua următoare, a doua zi; *на пятидеся́том году́ жи́зни* în al cincilea deceniu al vieţii; *на три дня* pentru trei zile; *на не́сколько дней* pentru cîteva zile; *за́пас на́ зиму* rezervă pentru iarnă; *о́тпуск на оди́н ме́сяц* concediu de o lună. **4.** cu *acuz. (folosit pentru a indica o diferenţă cantitativă)* cu; *на 20 рубле́й ме́ньше* cu *20* de ruble mai puţin; *на ме́сяц ра́ньше сро́ка* cu o lună înainte de termen. **5.** cu *acuz. (folosit pentru a determina cantitatea printr-o sumă de bani)* pentru; *купи́ть на сто рубле́й* a cumpăra pentru o sută de ruble. **6.** cu *acuz. (folosit la înmulţiri, împărţiri etc.)* cu, în, pe; *умно́жить пять на́ три* a înmulţi pe cinci cu trei; *раздели́ть пятна́дцать на́ три* a împărţi pe cinsprezece la trei; *пять ме́тров (в длину́) на́ три (в ширину́)* cinci metri (în lungime) pe trei (în lăţime); *разби́ть на пара́графы* a împărţi în paragrafe. **7.** cu *acuz. (folosit pentru a determina destinaţia, scopul etc.)* pentru, la; *креди́ты на ремо́нт* credite pentru reparaţii; *материа́л на пальто́* stofă de palton; *на вся́кий слу́чай* pentru orice eventualitate. **8.** cu *prepl. (folosit pentru a indica mijloacele de locomoţie)* cu; *е́хать на по́езде / на парохо́де* a merge cu trenul / cu vaporul; *ката́ться на ло́дке* a se plimba cu barca. **9.** cu *prepl. (folosit pentru a indica modul de pregătire, materialul folosit.)* cu; în; *жа́рить на ма́сле* a prăji în unt; *развести́ на воде́* a dizolva în apă; *на двойно́й подо́шве* cu talpa dublă. **10.** cu *acuz. (folosit pentru a indica modul în care se săvîrşeşte acţiunea)* pe, din; *на голо́дный желу́док* pe stomacul gol; *ве́рить на́ слово* a crede pe cuvînt. **11.** cu *prepl. (folosit pentru a indica instrumentul pe lîngă verbul* «*игра́ть*»*)*; *игра́ть на скри́пке / роя́ле* a cînta la vioară / la pian; *игра́ть на билья́рде* a juca biliard. **12.** cu *acuz.* sau *prepl. (folosit pentru a indica limba în care se scrie, se traduce etc. uneori se omite în traducere românească)* în; *перевести́ на ру́сский язы́к* a traduce în limba rusă; *говори́ть на ру́сском языке́* a vorbi ruseşte. **13.** cu *prepl. (folosit pentru a indica modul de construcţie, de confecţionare etc.)* pe, cu; *ваго́н на рессо́рах* vagon pe arcuri; *матра́ц на пружи́нах* saltea cu arcuri. **14.** cu *acuz. (folosit pentru a indica o însuşire, un semn particular)* de; *глух на одно́ у́хо* surd de o ureche; *хрома́ть на одну́ но́гу* a şchiopăta de un picior. **15.** cu *prepl. (cu un substantiv repetat indică o mare cantitate, abundenţă)* peste; *оши́бка на оши́бке* greşeală peste greşeală, plin de greşeli; *дыра́ на дыре́* ciuruit; numai găuri ◇ *на лету́* în zbor; *на лю́дях* în public, în faţa oamenilor; *на мой взгляд* după părerea mea, după mine; *пода́ть жа́лобу на...* a depune o plîngere împotriva ...

на[2] *partic* na!, ia!, poftim!; *на (тебе́) кни́гу* poftim cartea ◇ *вот тебе́ на!* na, ia te uită! na-ţi-o bună!, ei, poftim!

набáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. набавлять) acuz.* a spori, a majora, a urca *(mai ales despre prețuri)*; ~ *цéны* a urca prețurile.

набáвка, *-и f.* **1.** *(действие)* ridicare, urcare; ~ *цены́* ridicarea prețului. **2.** *(сумма)* spor, majorare, adaos.

набавля́ть, *-я́ю -я́ешь vb. ipf.* de la *набáвить.*

набáвочный *adj.* suplimentar, adițional.

набалдáшник, *-а m.* măciulie, cap de baston.

набаловáть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf. (pop.) acuz.* a alinta, a răsfăța; a răzgîia.

набаловáться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf.* a-și face de cap; a zburda în voie, a se ține de drăcii.

набáлтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наболтáть* [1 2].

набальзами́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *бальзами́ровать*

набáт, *-а m.* semnal de alarmă, clopot de alarmă ◇ *бить в* ~ a) a trage clopotele de alarmă; b) *(fig.)* a da alarma.

набáтный *adj.* de alarmă; ~ *кóлокол* clopot de alarmă; *(fig.)* ~ *призы́в* strigăt de alarmă.

набéг, *-а m.* incursiune, năvală, atac; *кавалери́йский* ~ șarjă de cavalerie; *дéлать / соверши́ть* ~ a face o incursiune, a năvăli.

набегáть, *-áю, -áешь vb ipf.* **1.** *ipf.* de la *набежáть;* **2.** *impers.* a face cute, a se încreți *(despre îmbrăcăminte).*

набéгаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a alerga mult, a obosi fugind / alergînd; ~ *до упáду* a nu mai putea de atîta alergătură.

набегáющий *adj. (med.)* care se suprapune.

набедоку́рить, *-рю, -ришь vb. pf* de la *бедоку́рить*

набе/жáть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf. (ipf. набегáть).* **1.** *на + acuz.* a se izbi de ceva *(venind în fugă)*; a da peste; a da buzna. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a alerga spre, a se îngrămădi, a se aduna; ~*жáли лю́ди* s-au adunat oameni. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (fig.)* a se acumula, a se aduna, a crește *(în număr sau cantitate).*

набезобрáзничать, *-аю, -аешь vb. pf.* a face obrăznicii.

набекрéнь *adv.* într-o parte, pe o ureche; *в шáпке* ~ cu căciula pe o ureche ◇ *у когó-л. мозги́* ~ e într-o ureche, e cam sucit.

набели́ть(ся), *-елю́(сь), -éлишь(ся) vb. pf.* de la *бели́тьс(я)*

нáбело *adv.* pe curat; *переписáть* ~ a transcrie pe curat.

нáбережная, *-ой f.* **1.** chei, splai. **2.** debarcader.

набивáние, *-я n.* bătătorire.

набивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *наби́ть*

набивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наби́ться.* **2.** *pas.* de la *набивáть.*

наби́вка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* umplere, îndesare; împăiere; ~ *папирóс* umplerea țigărilor. **2.** umplutură. **3.** *(tehn.)* garnitură; *кóжаная* ~ garnitură de piele.

набивнóй *adj. (text.)* imprimat; ~ *си́тец* stambă imprimată.

наби́вочный *adj* de garnitură, de umplutură.

набирáть,- *áю, -áешь vb. ipf.* de la *набрáть*

набирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *набрáться.* **2.** *pas.* de la *набирáть.*

наби́тый **1.** *p.t.p.* de la *наби́ть.* **2.** *adj.* umplut, plin, îndesat; înțesat, ticsit; *биткóм* ~ ticsit, plin cu vîrf ◇ *(pop.)* ~ *дурáк* prost de dă în gropi, prost ca noaptea.

наби́ть, *-бью, -бьёшь vb. pf. (ipf. набивáть)* **1.** *acuz. + instr. (напóлнить)* a umple, a îndesa, a ticsi; a împăia. **2.** *acuz.* a bate, a așeza ceva bătînd; ~ *óбручи на кáдку* a bate cercuri la un hîrdău. **3.** *acuz.* a cauza / a produce o vătămare prin lovire. **4.** *acuz. (text.)* a imprima; ~ *си́тец* a imprima stambă. **5.** *gen (вколотить)* a bate *(o cantitate oarecare)*; ~ *гвоздéй в стéну* a bate cuie în perete. **6.** *acuz.* sau *gen.* a sparge *(o cantitate oarecare).* **7.** *acuz.* sau *gen. (настрелять)* a vîna *(o cantitate oarecare)* ◇ ~ *ру́ку на чём-л.* a căpăta dexteritate, a căpăta îndemînare; ~ *цéну* a urca/ a umfla prețul; *(pop.) кармáн* sau *мошну́* a-și umple buzunarele, a se îmbogăți; *(pop.)* ~ *мóрду* a

plesni, a-i trage cuiva o palmă; ~ *оскóмину* a) a i se sterpezi dinții; b) *(fig.)* a-i fi lehamite de ceva; a se plictisi, a fi sătul ca de mere acre.

наби́ться, *-бью́сь, -бьёшься vb. pf. (ipf. набивáться)* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se înghesui, a se îngrămădi, a se aduna în număr mare. **2.** *(pop.)* a se băga, a-și oferi insistent *(serviciile, prietenia etc.)*; ~ *в гóсти* a se invita singur; ~ *в друзья́* a căuta cu orice preț să devii prieten cu cineva.

наблюдáтель, *-я m.* observator; *беспристрáстный* ~ observator obiectiv; *артиллери́йский* ~ observator de artilerie.

наблюдáтельность, *-и f. sg.* spirit de observație.

наблюдáтельный *adj.* **1.** cu spirit de observație, atent, perspicace. **2.** *(служащий для наблюдения)* de/pentru observație; ~ *пункт* post de observație.

наблюдáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau cu *conj. (следить глазами)* a observa, a se uita bine, a privi, a urmări *(cu privirea).* **2.** *acuz. (изучать)* a studia, a cerceta, a urmări. **3.** *за + instr. (следить, надзирать)* a supraveghea; ~ *за детьми́* a supraveghea copiii.

наблюдá|ться, *-áется vb. ipf.* a se observa, a se constata, a se semnala; ~*ется изменéние* se observă o schimbare.

наблюдéни|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* observare, observație, supraveghere, control, urmărire, *взять под* ~ a lua sub observație; *быть под* ~*ем* a fi sub observație; *врачéбное* ~ supraveghere medicală. **2.** *(то, что замечено)* observație; *по нáшим* ~*ям* după observațiile noastre, după informațiile noastre.

наблюсти́, *-юду́, -юдёшь vb. pf. acuz. (înv.)* a cerceta, a observa ceva.

нáбожно *adv.* cu evlavie, cu pietate, evlavios, pios.

нáбожность, *-и f. sg.* evlavie, pietate.

нáбожный *adj.* evlavios, pios.

набóй, *-я m.* rosătură, bătătură (de șa).

набóйк|а, *-и f.* **1.** flec; capac de toc; *рези́новые* ~*и* flecuri de cauciuc. **2.** *(text.)* imprimeu, țesătură imprimată. **3.** *(tehn.)* ciocan gîtuitor. **4.** *(tehn.)* căptușeală (refractară).

нáбок *adv.* pe o parte, într-o parte; înclinat, pe o coastă, într-o latură.

наболéвш|ий **1.** *part. trec. act.* de la *наболéть.* **2.** *adj.* dureros, sensibil, nevralgic; ~*ее мéсто* punct nevralgic/ sensibil ◇ ~ *вопрóс* chestiune urgentă/ arzătoare.

наболé|ть, *-éет vb. pf.* a durea; *(fig.) на душé* ~*ло* mă doare inima.

наболтáть [1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. набáлтывать)*

наболтáть [2], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. набáлтывать)* **1.** *acuz.* sau *gen. (наговорить много)* a flecări, a sporovăi; a trăncăni; ~ *вся́кой чепухи́* a îndruga multe și mărunte, a spune cîte și mai cîte. **2.** *(наклеветать)* a cleveti, a bîrfi, a ponegri.

наболтáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a trăncăni, a sporovăi, a pălăvrăgi în voie.

набóр, *-а m.* **1.** *sg.* admitere, primire, angajare, recrutare; ~ *учáщихся* admitere de elevi; ~ *в áрмию* recrutare în armată; ~ *рабочей си́лы* angajarea forței de muncă. **2.** asortiment complet, trusă, garnitură; ~ *инструмéнтов* trusă/garnitură de scule; *операциóнный* ~ trusă chirurgicală. **3.** *(tipogr.)* culegere, zaț, cules; *разобрáть* ~ a desface zațul; *сдать ру́копись в* ~ a da manuscrisul la cules/la tipar ◇ *(fig.)* ~ *слов* vorbe goale.

набóрная, *-ой f. (tipogr.)* zețărie.

набóрн|ый *adj. (tipogr.)* **1.** de zețuit, de cules; ~*ая маши́на* mașină de cules; ~*ая кáсса* casă de litere; ~*ая линéйка* culegar. **2.** ~**ая,** *-ой f.* zețărie, culegătorie.

набóрщик, *-а m.* zețar, culegător.

набрáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *набросáть* și *наброси́ть.*

набрáсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *набрóситься.* **2.** *pas.* de la *набрáсывать.*

набрáть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. набирáть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a lua *(o cantitate oarecare)*; ~ *закáзов* a lua/ a primi *(multe)* comenzi. **2.** *acuz.* a aduna, a culege, a strînge; ~ *букéт цветóв* a culege un buchet de flori. **3.** *acuz.* a recruta, a alcătui; a forma *(prin*

recrutare, înscriere); a angaja *(un număr necesar de ...)*; ~ *отря́д доброво́льцев* a forma un detaşament de voluntari; ~ *сотру́дников* a angaja *(un număr necesar de ...)* colaboratori; **4.** *acuz.* *(tipogr.)* a culege, a zeţui ◇ ~ *сил* a prinde puteri; ~ *воды́ в рот* a tăcea chitic; ~ *те́мпы* a realiza accelerarea ritmului; ~ *но́мер телефо́на* a forma un număr de telefon; *(av.)* ~ *высоту́* a lua înălţime; ~ *ско́рость* a lua viteză.

набра́|ться, *-беру́сь, -берёшься vb. pf. (ipf. набира́ться)* **1.** *(mai ales impers.)* a se aduna, a se îngrămădi, a se aglomera. **2.** *gen.* a prinde, a fi cuprins de ...; ~ *спе́си* a-şi lua nasul la purtare; ~ *сме́лости/хра́брости* a-şi lua inima în dinţi, a prinde curaj; ~ *стра́ху* a fi cuprins de frică; ~ *ума́* a deveni mai înţelept; a se cuminţi; ~ *терпе́ния* a se înarma cu răbdare; ~ *све́жих сил* a prinde forţe noi. **3.** *gen.* a se umple. **4.** *(fig.)* a-şi însuşi *(deprinderi, obiceiuri etc.)*; a fi/a se lăsa influenţat *(de cineva)* ◇ *(prov.)* *с кем поведёшься, от того́ и наберёшься* spune cu cine te întîlneşti, ca să-ţi spun cine eşti.

набреда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *набрести́.*

набре|сти́, *-еду́, -едёшь vb. pf.* **1.** *на + acuz. (встретить)* a întîlni întîmplător *(pe cineva)*; a da de *(cineva, de ceva)*; ~ *на след кого́-л.* a da de urma cuiva; *(fig.)* ~ *на уда́чную мысль* a da de o idee bună, a-i trece prin minte o idee bună. **2.** *impers. gen.* a se aduna; ~*ло́ мно́го наро́ду* s-a adunat multă lume.

наброса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. набра́сывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a arunca *(în mare număr)*; a arunca pe jos, a arunca grămadă; a azvîrli. **2.** *acuz.* *(составить в общих чертах)* a schiţa *desenînd sau vorbind)*; ~ *план* a schiţa un plan. **3.** *acuz.* a aşterne *(pe hîrtie)* sumar/la repezeală; ~ *статью́* a scrie la repezeală un articol.

набро́сить, *-о́шу, -о́сишь vb. pf. (ipf. набра́сывать) acuz.* a arunca, a pune *(pe deasupra)*; ~ *шаль на пле́чи* a arunca/a pune un şal pe umeri ◇ ~ *тень на кого́-л.* a ponegri pe cineva, a lăsa să cadă bănuiala asupra cuiva.

набро́си|ться, *-о́шусь, -о́сишься vb. pf. (ipf. набра́сываться) на + acuz.* **1.** a se arunca, a se azvîrli, a se năpusti, a se repezi *(asupra cuiva)*. **2.** *(fig.)* a se repezi *(la ceva)*, a se apuca cu nesaţ *(de ceva)*. **3.** *(fig.)* a asalta, a se năpusti, a tăbărî *(asupra cuiva cu reproşuri, ocări etc.)*; ~ *с упрёками* a tăbărî *(pe cineva)* cu reproşuri.

набро́сок, *-ска m.* **1.** proiect sumar, schiţă, conspect, ciornă. **2.** desen în ciornă, schiţă de desen.

набры́згать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. бры́згать)* a stropi, a împroşca.

набрю́шник, *-а m.* centură, burtieră, chingă.

набуха́ние, *-я n. sg.* umflare, creştere, dilatare.

набуха́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *набу́хнуть*

набу́хнуть, *-нет vb. pf. (ipf. набуха́ть)* a se umfla, a creşte; a fi umflat; a se dilata.

набуя́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. буя́нить)* a face tărăboi/scandal, a stîrni zarvă.

нава́га, *-и f. (iht.)* mihalţ, navagă.

наважде́ние, *-я n.* drăcie, vrăjitorie, drăcovenie, minunăţie; *что за ~!* sau *вот ~!* ce drăcie!

нава́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *навали́ть* şi *наваля́ть.*

нава́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *навали́ться.* **2.** *pas.* de la *нава́ливать.*

навали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf.* **1.** *(ipf. нава́ливать) на + acuz.* a aşeza (peste ceva), a pune deasupra, a trînti peste. **2.** *(ipf. нава́ливать) gen.* sau *acuz.* a pune de-a valma; a arunca, a azvîrli. **3.** *(ipf. нава́ливать) impers. gen.* a se îngrămădi, a se aduna, a se strînge. **4.** *impers. gen. (fig.)* a se aduna, a se strînge în număr mare.

навали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. нава́ливаться)* **1.** *на + acuz.* *(налечь всей тяжестью)* a apăsa, a se lăsa *(cu toată greutatea)*. **2.** *на + acuz.* *(напасть)* a năvăli, a se năpusti; a da năvală; ~ *на врага́* a se năpusti asupra duşmanului. **3.** *на + acuz. (fam.)* a se repezi *(la ceva)*; a tăbărî; ~ *на еду́* a se repezi la mîncare. **4.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) на* sau *в + acuz.* a cădea în cantităţi mari, a se îngrămădi.

нава́лка, *-и f.* încărcare.

нава́лом *adv.* în vraf, grămadă, de-a valma.

навалоотбо́йщик, *-а m.* muncitor la încărcarea cărbunelui în abataj.

нава́лочн|ый *adj.* **1.** de încărcat; ~*ая маши́на* maşină de încărcat. **2.** în vraf, grămadă.

наваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. нава́ливать) acuz.* sau *gen.* a bate la piuă, a confecţiona prin batere la piuă.

наваля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* a sta lungit/tolănit *(mult timp)*.

нава́р, *-а m.* **1.** strat de grăsime *(la suprafaţa unei fierturi)*; *борщ с ~ом* ciorbă grasă. **2.** bulion, supă de carne; *мясно́й ~* supă de carne (fără zarzavat).

нава́ривание, *-я n. sg. (tehn.)* încărcare cu metal prin sudare; lipire prin sudare.

нава́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *навари́ть*[1,2].

нава́ристый *adj.* gras; ~ *суп* supă grasă.

навари́ть[1], *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. нава́ривать) acuz.* sau *gen.* a fierbe, a găti, a pregăti *(o cantitate oarecare)*.

навари́ть[2], *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. нава́ривать) acuz.* şi *instr. (tehn.)* a suda, a adăuga prin sudare.

нава́рка, *-и f. sg. (tehn.)* încărcare cu metal prin sudare, strat de sudură.

наварн|о́й *adj. (tehn.)* sudat; ~*а́я ось* osie sudată.

навева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наве́ять (1)*.

наве́даться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. наве́дываться) к + dat.* a vizita, a face o scurtă vizită, a trece pe la.

наведе́ние, *-я n. sg.* **1.** *(înv. fil.)* inducţie. **2.** acoperire *(cu vopsea, ulei etc.)* ~ *ло́ска* lustruire. **3.** construire, montare, aşezare *(de poduri, treceri etc.)*. **4.** *(tehn.)* dirijare; ~ *по прово́дам* dirijare prin cablu; ~ *противораке́ты* dirijarea rachetei antirachetă ◇ ~ *спра́вок* culegere de informaţii; ~ *поря́дка* restabilire a ordinei; punere în ordine.

наве́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *наве́даться.*

навезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. навози́ть)* **1.** *gen.* sau *acuz.* a căra, a aduce *(o cantitate oarecare)*. **2.** *acuz.* a ciocni, a izbi *(pe cineva de ceva, ducîndu-l cu un vehicul)*.

наве́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наве́ять (2)*

наве́к(и) *adv.* pentru totdeauna, pe veci; *почи́ть/усну́ть ~* a dormi somnul de veci.

навербова́ть, *-бу́ю, -бу́ешь vb. pf.* de la *вербова́ть(2)* şi *навербо́вывать*

навербо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *навербова́ть*

наве́рно **1.** *cuv. modal (вероятно)* probabil, după cum se vede, după toate probabilităţile; ~ *так и бу́дет* probabil că aşa va fi. **2.** *adv. (несомненно)* desigur, cu siguranţă, fără îndoială, de bună seamă, sigur, cert.

наве́рное *cuv. modal* **1.** după toate probabilităţile, probabil. **2.** cert, cu siguranţă, fără îndoială.

наверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. навёртывать) acuz.* **1.** *(навинтить)* a înşuruba. **2.** *(намотать)* a înfăşura.

наверну́|ться, *-нётся vb. pf. (ipf. навёртываться) на + acuz.* **1.** a apărea, a se ivi *(despre lacrimi)*. **2.** *(намотаться)* a se înfăşura (pe ceva)... **3.** *(навинтиться)* a se înşuruba. **4.** a apărea întîmplător.

наверняка́ *adv.* **1.** *(несомненно)* desigur, negreşit, neapărat. **2.** la sigur, cu siguranţă, în mod cert; *де́йствовать ~* a merge la sigur.

наверста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. навёрстывать) acuz.* a recîştiga, a recupera; ~ *поте́рянное вре́мя* a recupera timpul pierdut.

навёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наверста́ть*

наверте́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf.* **1.** *(ipf. навёртывать) acuz. (намотать)* a înfăşura, a înşuruba. **2.** *(ipf. наве́рчивать) acuz.* sau *gen.* *(пробуравить)* a găuri, a sfredeli.

навёртывание, *-я n.* înşurubare, înfăşurare.

навёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наверну́ть* şi de la *наверте́ть (1)*.

навёртываться, *-ается vb. ipf.* de la *наверну́ться.*

наве́рх *adv.* **1.** sus, deasupra. **2.** în sus; *посмотре́ть* ~ a privi în sus.

наверху́ *adv.* deasupra, sus, în partea de sus; *он живёт* ~ el locuieşte sus.

наве́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наверте́ть (2).*

наве́с, *-а m.* streaşină, acoperiş, copertină; şopron; coviltir.

навеселе́ *adv.* cu chef, cherchelit, cam afumat; *быть* ~ a fi cu chef, a fi cherchelit.

наве́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. наве́шивать)* **1.** *acuz.* a fixa, a aşeza; ~ *дверь* a aşeza o uşă în ţîţîni. **2.** *acuz.* sau *gen.* a atîrna.

наве́ска, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* fixare, montare; ~ *две́ри на пе́тли* fixarea uşii în balamale. **2.** balamale.

навесн|о́й *adj.* **1.** atîrnat, suspendat, fixat *(în balamale)*; *~а́я дверь* uşă prinsă în balamale. **2.** *(mil.)* indirect, cu traiectorie curbă.

наве́сный *adj. (mil.)* ~ *ого́нь* tragere indirectă.

навести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. наводи́ть) acuz.* **1.** *(направить)* a îndrepta, a aduce *(conducînd, pe cineva)*; *(fig.)* ~ *речь на что-л.* a aduce vorba despre un lucru; *(fig.)* ~ *кого́-л. на мысль* a sugera cuiva o idee; *(fig.)* ~ *на подозре́ние* a da de bănuit. **2.** a îndrepta spre ..., a ochi, a ţinti; ~ *ору́дие* a pregăti tunul pentru tragere. **3.** *(покрыть)* a da *(luciu, lustru etc.)*, a acoperi *(cu vopsea etc.)*; ~ *лоск, гля́нец* a lustrui, a da lustru, a da luciu; *(tehn.)* ~ *зе́ркало* a arginta o oglindă; *(fig.)* ~ *красоту́* a se găti, a se machia. **4.** a aduce *(cu un vehicul o cantitate sau un număr oarecare)* ◇ ~ *мост* a construi un pod; a arunca un pod peste o apă; ~ *поря́док* a face/a pune/ a introduce ordine; ~ *спра́вки* a culege informaţii; ~ *кри́тику на кого́-л.* a critica pe cineva; ~ *тоску́ на кого́-л.* a plictisi pe cineva; ~ *страх на кого́-л.* a băga pe cineva în sperieţi, a băga frica în cineva.

навести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. навеща́ть) acuz.* a vizita; ~ *друзе́й* a face o vizită unor prieteni.

наве́т, *-а m. (înv.)* defăimare, calomnie, hulă.

наве́тренный *adj.* expus la bătaia vîntului/în direcţia vîntului.

наве́чно *adv.* pentru totdeauna, pe veci.

наве́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. наве́шивать) acuz.* sau *gen.* a agăţa, a atîrna.

наве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наве́шать* şi *наве́сить.*

навеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *навести́ть.*

навеще́ние, *-я n.* vizitare, vizită.

наве́яние, *-я n.* vînturare.

наве́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. навева́ть)* a sufla, a adia, a spulbera. **2.** *(ipf. навева́ть) (fig.)* a inspira, a insufla, a produce; ~ *грусть* a întrista, a aduce tristeţe. **3.** *(ipf. наве́ивать)* a vîntura.

на́взничь *adv.* pe spate, cu faţa în sus; *упа́сть* ~ a cădea pe spate.

навзры́д *adv. (în expr.) пла́кать* ~ a plînge cu hohote.

навива́ние, *-я n. v. нави́вка.*

навива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нави́ть.*

нави́вка, *-и f. sg.* depănare, înfăşurare, răsucire *(a aţei, a frînghiilor etc.).*

навига́тор, *-а m. (mar.)* navigator, ofiţer de navigaţie.

навигацио́нный *adj.* de navigaţie, nautic.

навига́ция, *-и f. sg.* navigaţie; *морска́я* ~ navigaţie maritimă; *возду́шная* ~ navigaţie aeriană; *косми́ческая* ~ navigaţie cosmică.

навида́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. gen.* a vedea multe, a fi martorul multor întîmplări, a fi trecut prin multe; ~ *вся́кого;* ~ *ви́дов; всего́* ~ a trece prin multe întîmplări, a păţi multe; ~ *го́ря* a fi trecut prin multe nevoi/necazuri.

навинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf. (ipf. нави́нчивать) acuz.* a înşuruba.

нави́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *навинти́ть*

нависа́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *нави́снуть*

нави́слый *adj.* atîrnat, care atîrnă, lăsat în jos.

нави́с|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. нависа́ть)* **1.** a atîrna, a se apleca, a se înclina. **2.** *(fig.)* a ameninţa, a plana; *над кем-л. ~ла опа́сность* îl ameninţă o primejdie.

нави́сш|ий **1.** *part. trec. act.* de la *нави́снуть.* **2.** *adj.* atîrnat, aplecat, înclinat, lăsat în jos; *~ие ска́лы* stînci înclinate. **3.** *adj. (fig.)* care ameninţă, ameninţător; *~ая опа́сность* primejdie ameninţătoare.

нави́ть, *-вью́, -вьёшь vb. pf. (ipf. навива́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a înfăşura. **2.** a răsuci, a împleti *(o cantitate oarecare).*

навлека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *навле́чь.*

навле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. навлека́ть) acuz.* cu *на* + *acuz.* a atrage, a determina, a cauza *(ceva neplăcut)*; ~ *беду́* a atrage o nenorocire; ~ *подозре́ния* a trezi bănuieli.

наводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *навести́; (fig.)* ~ *на размышле́ния* a da de gîndit, a pune pe gînduri.

наво́дк|а, *-и f. sg.* **1.** *(mil.)* ochire, îndreptare *(într-o direcţie)*; *гру́бая* ~ ochire aproximativă; *то́чка ~и* punct de ochire; *пряма́я* ~ tragere directă; *скоростна́я* ~ ochire rapidă. **2.** poleire, argintare *(a oglinzilor).* **3.** montare, aşezare, construire *(de poduri)*; ~ *моста́* montare a unui pod *(de pontoane)*, aruncarea unui pod peste o apă.

наводне́ние, *-я n.* **1.** inundaţie, revărsare a apelor. **2.** *sg. (fig.)* inundare.

наводни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. наводня́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a inunda. **2.** *(fig.)* a invada, a inunda.

наводни́ться, *-ни́тся vb. pf. (ipf. наводня́ться)* a fi inundat.

наводно́й *adj.* mobil, demontabil.

наводня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *наводни́ть.*

наводня́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *наводни́ться.*

наво́дчик, *-а m.* **1.** *(mil.)* ochitor *(la tun sau la mitralieră)*, servant ochitor. **2.** *(вор)* complice al hoţilor, care indică locul unde aceştia pot opera.

наводя́щий **1.** *part. prez. act.* de la *наводи́ть.* **2.** *adj.* ~ *вопро́с* întrebare care sugerează răspunsul.

наво́з, *-а m. sg.* băligar, gunoi de grajd.

наво́зить, *-о́жу, -о́зишь vb. ipf. (pf. унаво́зить) acuz.* a gunoi, a îngrăşa cu gunoi.

навози́ть [1], *-ожу́, -о́зишь vb. ipf. acuz.* sau *gen.* a transporta, a căra, a aduce *(o cantitate oarecare).*

навози́ть [2], *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *навезти́*

наво́зник, *-а m.* **1.** *(entom).* gîndac de băligar. **2.** ladă de gunoi. **3.** *(bot.)* popenchi, ciuciuleţi negri.

наво́зн|ый *adj.* de băligar, de gunoi de grajd; *~ое удобре́ние* îngrăşăminte de băligar; *~ая му́ха* muscă de băligar.

навозохрани́лище, *-а n.* platformă de băligar.

наво́й, *-я m. (text.)* **1.** *sg.* înfăşurare; *сла́бый* ~ înfăşurare slabă; *туго́й* ~ înfăşurare strînsă. **2.** sul de urzeală *(la războiul de ţesut).*

на́волока, *-и f.* faţă de pernă.

на́волочка, *-и f. v. на́волока*

навоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a strica aerul.

навора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наворотить*

наворова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. наворо́вывать) acuz.* sau *gen.* a fura mult, a se pricopsi prin furtişaguri.

наворо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наворова́ть*

наворoти́ть, *-рочу́, -ро́тишь vb. pf. (ipf. навора́чивать) acuz.* sau *(pop.)* a arunca în dezordine, a îngrămădi una peste alta, a pune claie peste grămadă.

наворсова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* de la *ворсова́ть*

навостри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf* a ascuţi ◇ ~ *у́хо* a ciuli urechile; ~ *лы́жи* a fi gata s-o iei la sănătoasa.

навостри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf.* cu *inf. (pop.)* a căpăta îndemînare/ iscusinţă.

навощи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf.* de la *вощи́ть*

навра́ть, *-ру́, -рёшь vb. pf.* **1.** *pf. de la врать.* **2.** *на* + *acuz. (наклеветать)* a calomnia, a bîrfi, a cleveti. **3.** *в* + *prepl. (допустить ошибки)* a greşi, a face o greşeală.

навреди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. dat.* a dăuna, a vătăma mult; a pricinui pagube, a face mult rău, a prejudicia.

навря́д ли *adv.* e îndoielnic, nu-mi vine să cred, m-aş mira să ... ; ~ *он сего́дня придёт* e îndoielnic/nu-mi vine să cred că va veni astăzi.

навсегда́ *adv.* pentru totdeauna, pe vecie; *расста́ться* ~ a se despărţi pentru totdeauna; *раз* ~ odată pentru totdeauna.

навстре́чу *adv.* în întîmpinarea, în calea; *идти́/пойти́* ~ *кому́-л.* a) a merge/a ieşi în întîmpinarea cuiva; b) *(fig.)* a satisface dorinţa cuiva, a veni cuiva în ajutor; *идти́* ~ *опа́сности* a înfrunta primejdia ◇ *идти́* ~ *со́бственной ги́бели* a-şi tăia singur craca de sub picioare.

навы́ворот *adv.* pe dos, de-a-ndoaselea, anapoda; *всё получи́лось* ~ toate s-au petrecut pe dos; *де́лать что-л. шиворот* ~ a face ceva de-a-ndoaselea/ anapoda.

на́вык, -а *m.* deprindere, obişnuinţă; dexteritate, rutină; *приобрести́* ~ a căpăta dexteritate/deprindere.

навы́кат *adv. (în expr.) глаза́* ~ sau *глаза́* ~*е* ochi bulbucaţi.

навы́кате *adv.* v. *навы́кат*

навы́лет *adv.* perforînd, străpungînd; *он был ра́нен* ~ *в ру́ку* glonţul i-a străpuns braţul.

навы́пуск *adv. (în expr.) руба́ха* ~ cămaşă îmbrăcată peste pantaloni.

навы́рез *adv.* pe tăiate, pe încercate; *купи́ть арбу́з* ~ a cumpăra un pepene verde pe tăiate.

навы́тяжку *adv. (în expr.) стоя́ть* ~ a sta (în poziţie de) drepţi; a sta smirnă.

навью́чивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *навью́чить.*

навью́чить, -чу, -чишь *vb. pf. (ipf. навью́чивать) acuz.* a încărca, a samariza; ~ *осла́* a încărca măgarul.

навью́читься, -чусь, -чишься *vb. pf.* a se încărca, a se împovăra.

навяза́ть [1], *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. навя́зывать)* **1.** *acuz.* a lega, a fixa. **2.** *acuz.* sau *gen.* a împleti, a croşeta *(un număr oarecare de obiecte)*. **3.** *acuz.* sau *dat. (fig.)* a sili, a impune, a vîrî pe gît; ~ *своё мне́ние* a-şi impune părerea.

навяза́ть [2], *-а́ет vb. ipf.* de la *навя́знуть.*

навяза́ться, -вяжу́сь, -вя́жешься *vb. pf. (ipf. навя́зываться) dat.* **1.** a se băga, a plictisi, a inoportuna *(cu sfatul, cu prezenţa etc.)*; ~ *в го́сти* a se invita singur. **2.** a deveni pavăză pentru cineva.

навя́зка, -и *f. sg.* legare, fixare.

навя́з|нуть, -нет *vb. pf. (ipf. навяза́ть)* a se aduna, a se grămădi, a se strînge ◇ *(fig.)* ~*ло в зуба́х* a-i fi lehamite/silă, a fi sătul pînă peste cap/ pînă în gît; a i se urî.

навя́зчиво *adv.* cu insistenţe; (în mod) insistent; sîcîitor, plictisitor.

навя́зчивость, -и *f. sg.* **1.** insistenţă sîcîitoare, sîcîială. **2.** *(psih.)* caracter obsedant, obsesiv; *невро́з* ~*и* nevroză obsesivă.

навя́зчив|ый *adj.* **1.** insistent, sîcîitor, inoportun; ~ *челове́к* om sîcîitor. **2.** obsedant, care te urmăreşte, care te obsedează; chinuitor; ~*ая мысль* obsesie, idee fixă.

навя́зывать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *навяза́ть*

навя́зываться, -аюсь, -аешься *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *навяза́ться.* **2.** *pas.* de la *навя́зывать.*

нагада́ть, -а́ю, -а́ешь *vb. pf. (ipf. гада́ть) gen.* sau *acuz.* a ghici viitorul, a prezice, a prevesti.

нага́дить, -а́жу, -а́дишь *vb. pf.* de la *га́дить*

нага́йка, -и *f.* cravaşă, bici, biciuşcă.

нага́н, -а *m.* revolver *(sistem Nagan)*.

нага́р, -а *m. sg.* muc ars *(de lumînare)*, scrum, zgură.

на́гель, -я *m.* cui de lemn, pană.

нагиба́ть, -а́ю, -а́ешь *vb. ipf.* de la *нагну́ть*

нагиба́ться, -а́юсь, -а́ешься *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нагну́ться.* **2.** *pas.* de la *нагиба́ть.*

нагишо́м *adv.* în pielea goală, gol, gol-goluţ.

нагла́зник, -а *m.* **1.** apărătoare pentru ochi *(la vizoare)*. **2.** ochelari *(la ham)*.

нагле́ть, -е́ю, -е́ешь *vb. ipf. (pf. обнагле́ть)* a se obrăznici, a deveni obraznic/ impertinent.

нагле́ц, -а́ *m.* obraznic, neobrăzat, neruşinat, impertinent, insolent.

на́гло *adv.* obraznic, neobrăzat, (în mod) neruşinat; cu neruşinare, impertinent, insolent.

на́глост|ь, -и *f.* obrăznicie, neobrăzare, neruşinare, impertinenţă, insolenţă; *верх* ~*и* culmea obrăzniciei.

наглота́ться, -а́юсь, -а́ешься *vb. pf. gen.* a înghiţi *(în cantitate mare)*.

на́глухо *adv.* închis bine, fix, etanş, ermetic; ~ *заку́порить* a închide ermetic.

на́глый *adj.* obraznic, neruşinat, impertinent, insolent; ~*ая ложь* minciună sfruntată; ~ *взгляд* privire insolentă; ~*ое поведе́ние* comportare neruşinată.

нагляде́ться, -яжу́сь, -яди́шься *vb. pf.* a se sătura privind, a privi în voie, mult.

нагля́дно *adv.* **1.** (în mod) concret, evident, grăitor, limpede, viu. **2.** (în mod) intuitiv.

нагля́дность, -и *f.* **1.** caracter concret, evidenţă. **2.** *(обучения)* caracter intuitiv.

нагля́дн|ый *adj.* **1.** *(ясный)* concret, grăitor, convingător; ~*ое доказа́тельство* dovadă grăitoare; ~*ая карти́на* tablou sugestiv; ~ *приме́р* exemplu concret, exemplu grăitor. **2.** intuitiv; ~ *ме́тод* metodă intuitivă.

наглянцева́ть, -цу́ю, -цу́ешь *vb. pf.* de la *глянцева́ть*

нагна́иваться, -ается *vb. ipf.* de la *нагнои́ться*

нагна́|ть, -гоню́, -го́нишь *vb. pf. (ipf. нагоня́ть)* **1.** *acuz.* a ajunge, a prinde *(din urmă)*. **2.** *acuz. (fig.)* a ajunge *(din urmă)*, a egala. **3.** *acuz.* a recupera a împlini; ~ *упу́щенное* a recupera ceea ce s-a pierdut/omis. **4.** *acuz.* sau *gen.* a aduna, a strînge, a concentra. **5.** *acuz.* sau *gen.* cu *на* + *acuz.* a produce, a cauza, a inspira; ~ *стра́ху* a băga în sperieţi; a înfricoşa. **6.** *acuz.* sau *gen.* a distila; ~ *спи́рту* a distila spirt; ~ *це́ну* a urca preţul, a umfla preţul.

нагнести́, -нету́, -нетёшь *vb. pf. (ipf. нагнета́ть) acuz.* a comprima, a pompa, a injecta, a refula.

нагнета́ние, -я *n. sg.* **1.** pompare. **2.** *(med.)* injectare, transfuzie.

нагнета́тель, -я *m. (tehn.)* **1.** compresor, suflantă. **2.** pompă; *пневмати́ческий* ~ pompă pneumatică.

нагнета́тельный *adj. (tehn.)* de presiune, de compresiune, de refulare; de injectare, de pompare; ~ *насо́с* pompă de presiune, pompă de refulare.

нагнета́ть, -а́ю, -а́ешь *vb. ipf.* de la *нагнести́*

нагное́ние, -я *n. (med.)* supuraţie, purulenţă.

нагнои́ться, -ои́тся *vb. pf. (ipf.) нагна́иваться)* a face puroi, a supura.

нагну́ть, -ну́, -нёшь *vb. pf. (ipf. нагиба́ть) acuz.* a apleca, a înclina.

нагну́ться, -ну́сь, -нёшься *vb. pf. (ipf. нагиба́ться)* a se pleca, a se îndoi, a se apleca.

нагова́ривать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *наговори́ть*

наговóр, -а *m. (înv.)* **1.** defăimare, calomnie, bîrfire. **2.** *(în superstiţii)* descîntec, vrajă, farmec.

наговори́ть, -рю́, -ри́шь *vb. pf. (ipf. нагова́ривать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a vorbi multe, a pălăvrăgi, a flecări, a trăncăni. **2.** *на* + *acuz.* a calomnia, a defăima, a bîrfi. **3.** *acuz.* a-şi înregistra vocea la fonograf.

наговори́ться, -рю́сь, -ри́шься *vb. pf.* a vorbi cît pofteşti, a vorbi pînă te saturi.

наговóрный *adj. (în superstiţii)* de descîntec, de vrajă, de farmec.

наг|о́й *adj.* gol, golaş, în pielea goală, despuiat, dezbrăcat; *(fig.)* ~*и́е дере́вья* copaci goi, copaci desfrunziţi.

на́голо́ *adv.* **1.** *(наголо́)* scos din teacă; *с ша́шками* ~ cu săbiile scoase. **2.** *(на́голо)* gol, la piele; *остри́чь* ~ a tunde la piele, a tunde chilug.

на́голову *adv. (în expr.) разби́ть* ~ a zdrobi cu desăvîrşire, a nimici.

наголода́ться, -а́юсь, -а́ешься *vb. pf.* a flămînzi timp îndelungat, a suferi de foame.

наго́льный *adj. (în expr.)* ~ *тулу́п* sau ~*ая шу́ба* cojoc.

нагоня́й, -я *m.* mustrare, dojană, săpuneală, perdaf; *получи́ть* ~ a primi un perdaf, a încasa o săpuneală; *дать* ~ a trage un perdaf, a dojeni.

нагоня́ть, -я́ю, -я́ешь *vb. ipf.* de la *нагна́ть*

на-гора́ *adv. (min.)* la suprafaţă; *вы́дать у́голь* ~ a da/a scoate cărbune la suprafaţă.

нагора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагороди́ть*

нагора́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *нагоре́ть*

нагоре́|ть [1], *-ри́т vb. pf. (ipf. нагора́ть)* **1.** a arde *(producînd fum)*, a afuma; a face muc *(despre luminare)*. **2.** *impers. gen.* a arde, a consuma *(o cantitate oarecare de combustibil, electricitate)*.

нагоре́ть [2], *-ри́т vb. impers. dat.* a o păți, a primi o săpuneală.

наго́рный *adj.* muntos, de munte.

нагороди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. pf. (ipf. нагора́живать) acuz.* sau *gen.* **1.** *(настроить заборов)* a îngrădi, a împrejmui, a despărți *(cu multe garduri, prin despărțituri)*. **2.** *(нагромоздить)* a îngrămădi. **3.** *(fig.)* a îndruga, a spune fleacuri/nimicuri, a trăncăni; ~ *чепухи́*; ~ *вздо́ра* a spune prostii, a îndruga vrute și nevrute; ~ *с три ко́роба* a îndruga verzi și uscate, a înșira vrute și nevrute.

наго́рье, *-я n.* podiș, platou.

нагота́, *-ы́ f. sg.* goliciune, nuditate.

нагота́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагото́вить*

нагото́ве *adv.* gata, pregătit; *быть* ~ a fi gata; *держа́ть* ~ a ține pregătit.

нагото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. нагота́вливать) acuz.* sau *gen.* a pregăti, a face provizii, a face rezerve, a pregăti în cantități mari; ~ *дров* a pregăti lemne *(pentru iarnă)*.

нагото́ви|ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. gen. (pop.)* a pregăti în cantități suficiente.

награ́бить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a jefui, a prăda.

награ́д|а, *-ы f.* recompensă, premiu, gratificație, decorație, distincție; *де́нежная* ~ recompensă în bani; *в* ~*у* drept răsplată.

награди́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. награжда́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a recompensa, a gratifica; a decora; a premia. **2.** *(fig.)* a dărui, a înzestra.

наградн|о́й *adj.* **1.** de recompensă, de premiu, de gratificație. **2.** ~*ы́е, -ы́х pl.* gratificație, recompensă, premiu.

награжда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *награди́ть*

награжде́ни|е, *-я n. sg.* decorare, premiere, gratificare; *предста́вить к* ~*ю* a propune pentru decorare/pentru premiere.

награждённый **1.** *p.t.p.* de la *награди́ть*. **2.** *m.* decorat.

графи́ть, *-флю́, -фи́шь vb. pf. acuz.* a trage linii, a linia; ~ *не́сколько ли́ний* a trage cîteva linii.

нагреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нагрести́*.

нагре́в, *-а (-у) m. sg. (tehn.)* încălzire; *пло́щадь* ~*а* suprafață de încălzire.

нагрева́ние, *-я n. sg.* încălzire, încălzit.

нагрева́тель, *-я m. (tehn.)* încălzitor, aparat de încălzire, sursă de încălzire.

нагрева́тельн|ый *adj.* de încălzit; ~*ая пове́рхность* suprafață de încălzire.

нагрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нагре́ть*

нагрева́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *нагре́ться*

нагреме́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* a face zgomot, a detuna, a pocni.

нагрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. нагреба́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a aduna cu grebla, a grebla *(o cantitate oarecare)*. **2.** *(fig. fam.)* a aduna, a strînge *(în cantități mari)*, a acapara.

нагре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. нагрева́ть)* a încălzi. **2.** *(pop.) (обмануть)* a trage pe sfoară, a înșela ◇ *(fig.)* ~ *ру́ки* a se pricopsi în mod necinstit.

нагре́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. нагрева́ться)* a se încinge, a se încălzi.

нагроможда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нагромозди́ть*.

нагроможде́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* îngrămădire, înghesuire. **2.** *(груда)* grămadă.

нагромозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. pf. (ipf. нагроможда́ть* și *громозди́ть)* a îngrămădi, a înghesui, a pune claie peste grămadă.

нагруби́ть, *-блю́ -би́шь vb. pf.* de la *груби́ть*

нагру́дник, *-а m.* **1.** platoșă, pieptar. **2.** bavetă.

нагру́дный *adj.* de piept, purtat pe piept ◇ ~ *знак* insignă.

нагружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нагрузи́ть*

нагру́женность, *-и f.* grad de încărcare.

нагрузи́ть, *-ужу́, -у́зишь vb. pf. (ipf. нагружа́ть).* **1.** *acuz.* cu *instr.* a încărca. **2.** *(fig.) acuz.* cu *instr.* a împovăra, a îngreuia, a copleși.

нагру́зк|а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* încărcare; *зако́нчить* ~*у* a termina încărcarea. **2.** încărcătură. **3.** *(занятость)* sarcini, însărcinări; *парти́йная* ~ sarcini de partid; *обще́ственная* ~ muncă obștească, sarcini obștești; *дози́рование* ~*и* dozarea efortului; *у́мственная* ~ efort intelectual. **4.** efort. **5.** apăsare, presiune. **6.** *(tehn.)* încărcare, sarcină, solicitare; *по́лная* ~ încărcătură completă, normă întreagă; *поле́зная* ~ încărcătură/sarcină utilă; *постоя́нная* ~ încărcătură permanentă; ~ *дви́гателя* solicitarea motorului; *пи́ковая* ~ sarcină de vîrf *(maximă)*; *номина́льная* ~ sarcină nominală.

нагру́зчик, *-а m.* dispozitiv/mașină de încărcare.

нагря́ну|ть, *-ну, -нешь vb. pf.* a veni, a se ivi, a cădea pe neașteptate; ~*ла беда́* s-a abătut o nenorocire; ~*ли го́сти* ne-au căzut pe cap musafiri.

нагу́л, *-а m. sg.* îngrășare, îngrășatul vitelor *(pe pășune)*.

нагу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагуля́ть*.

нагуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. нагу́ливать) (în expr.)* ~ *жи́ру* a prinde grăsime *(despre vite)*; ~ *аппети́т* a căpăta poftă de mîncare *(după o plimbare, după mișcări în aer liber etc.)*; ~ *румя́нец* a se rumeni la față, a căpăta culoare; *(glumeț)* ~ *брюшко́* a prinde burtă.

нагуля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* a se plimba în voie, a se sătura de plimbare.

над și **на́до** *prep.* cu *instr.* **1.** deasupra, peste; ~ *столо́м* deasupra mesei; ~ *на́ми* deasupra noastră; ~*о мно́ю(й)* deasupra mea; ~ *у́ровнем мо́ря* deasupra nivelului mării. **2.** asupra, la; *сиде́ть* ~ *кни́гой* a sta cu nasul în carte; *рабо́тать* ~ *словарём* a lucra la un dicționar; *смея́ться* ~ *кем-л.* a rîde de cineva; *име́ть власть* ~ *кем-л.* a avea putere asupra cuiva.

надава́ть, *-даю́, -даёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* cu *dat.* a da *(mult sau în repetate rînduri)*; ~ *обеща́ний* a face multe promisiuni, a promite marea cu sarea.

надави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. нада́вливать).* **1.** *acuz.* sau *на* + *acuz.* a apăsa (ușor); ~ *кно́пку звонка́* a apăsa butonul soneriei. **2.** *acuz.* sau *gen.* a stoarce, a presa *(o cantitate oarecare)*. **3.** *acuz.* a strivi.

нада́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надави́ть*

нада́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надои́ть*

нада́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надари́ть*

надари́ть, *-дарю́, -да́ришь vb. pf. (ipf. нада́ривать) acuz.* sau *gen.* a dărui *(mult, în repetate rînduri)*.

надба́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. надбавля́ть) acuz. v. наба́вить*

надба́вка, *-и f.* **1.** majorare, sporire, mărire. **2.** spor, adaos; ~ *к зарпла́те* spor de salariu/de retribuție.

надбавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *надба́вить*

надбива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *надби́ть*

надби́ть, *-добью́, -добьёшь vb. pf. (ipf. надбива́ть) acuz.* a lovi/a ciocni ușor.

надбро́вн|ый *adj.* de deasupra sprîncenelor; *(med.)* supraorbital ◇ *(anat.)* ~*ые ду́ги* arcade.

надбро́вье, *-я n.* partea frunții de deasupra sprîncenelor; *(med.)* regiunea supraorbitală.

надви́г, *-а m. (geol.)* șariaj.

надвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *надви́нуть*

надвига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *надви́нуться*. **2.** *pas.* de la *надвига́ть*.

надви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. надвига́ть) acuz.* a trage, a lăsa *(în jos)*.

надви́ну|ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. надвига́ться)* a se apropia *(venind încet)*; ~*лась ночь* s-a lăsat noaptea.

надви́ть, *-довью́, -довьёшь vb. pf. (ipf. надвива́ть) acuz.* a lungi, a înnădi *(împletind)*.

надво́дн|ый *adj.* de deasupra apei, de suprafață; ~*ая часть корабля́* suprastructura navei, castelatură; ~ *кора́бль* navă de suprafață.

на́двое *adv.* în două, în două părţi; *разре́зать* ~ a tăia în două ◇ *(prov.) ба́бушка ~ сказа́ла* mai rămîne de văzut.

надво́рн|ый *adj.* de curte, de gospodărie; *~ые постро́йки* clădiri auxiliare din curte, acareturi.

надвяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. надвя́зывать) acuz.* a lungi, a înnădi *(tricotînd, împletind).*

надвя́зка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* lungire, înnădire *(prin împletire).* **2.** împletitură adăugată.

надвя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надвяза́ть*

надгорта́нник, *-а m. (anat.)* epiglotă.

надгорта́нный *adj. (anat.) ~ хрящ v. надгорта́нник.*

надгро́бн|ый *adj.* de mormînt, funerar, sepulcral, funebru; *~ ка́мень* piatră funerară; *~ая на́дпись* inscripţie funerară, epitaf; *~ па́мятник* monument funerar; *~ое сло́во* discurs funebru.

надгрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *надгры́зть*

надгры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. надгрыза́ть) acuz.* a roade, a muşca.

наддава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *надда́ть*

надда́ть, *-а́м, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. наддава́ть) acuz.* sau *gen. (pop.)* a spori, a adăuga, a mări; *~ хо́ду* a mări viteza, a lungi pasul.

надева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наде́ть*

наде́жд|а, *-ы f.* nădejde, speranţă; *пита́ть ~у* sau *~ы* a avea/a nutri speranţă, a trage nădejde; *возлага́ть ~у на ...* a-şi pune nădejdea în ...; *в ~е на ...* cu nădejdea că ...; în speranţa că; *льсти́ть себя́ ~ой* a se mîngîia cu speranţa că ...; *потеря́ть вся́кую ~у* a pierde orice speranţă; *не име́ть ни мале́йшей ~ы* a nu avea nici cea mai mică speranţă; *после́дняя ~* ultima speranţă/scăpare/salvare; *подава́ть ~ы* a promite mult.

надёжность, *-и f. sg.* siguranţă, securitate, trăinicie, temeinicie, fiabilitate; *структу́рная ~* fiabilitate de structură.

надёжн|ый *adj.* de nădejde, sigur; rezistent, trainic, solid; *в ~ом ме́сте* într-un loc sigur.

наде́л, *-а m.* **1.** *sg.* înzestrare, împroprietărire. **2.** *(ist.)* lot de pămînt; lot dat în folosinţă, lot de împroprietărire; *получи́ть зе́млю в ~* a primi un lot de pămînt.

наде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* **1.** a face, a confecţiona *(o cantitate mare de obiecte).* **2.** a comite; a pricinui; *~ оши́бок* a săvîrşi/a comite greşeli; *~ хлопо́т* a da de furcă *(cuiva)*; *~ глу́постей* a face nebunii.

наделе́ние, *-я n. sg.* atribuire, înzestrare, dotare, distribuire, împărţire *(de loturi)*; *~ землёй* înzestrare cu pămînt.

надели́|ть, *-елю́, -ели́шь vb. pf. (ipf. наделя́ть) acuz.* cu *instr.* a atribui, a înzestra, a dota, a distribui, a împărţi, a investi cu ...

наде́льный *adj.* de înzestrare, de împroprietărire.

наделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *надели́ть*

надёргать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. надёргивать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a smulge, a culege *(o cantitate oarecare).* **2.** *(fig.)* a strînge la întîmplare.

надёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надёргать*

надерзи́ть, *-зи́шь vb. pf.* de la *дерзи́ть*

надёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. надёргивать) acuz.* a se acoperi, a se îmbrăca iute, a trage iute pe sine *(o haină, pătură etc.).*

наде́ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. надева́ть) acuz.* **1.** a pune, a fixa; *~ очки́* a-şi pune ochelarii; *~ нару́чники* a pune cătuşe; *~ сбру́ю на коня́* a pune hamul pe cal. **2.** a îmbrăca; *(despre încălţăminte)* a încălţa; *~ тра́ур* a purta doliu ◇ *(fig.) ~ узду́ на кого́-л.* a ţine în frîu, a ţine din scurt pe cineva.

наде́яться, *-е́юсь, -е́ешься vb. ipf.* **1.** *на + acuz.* cu *inf.* sau cu *conj. что* a spera, a nădăjdui, a trage nădejde, a avea nădejde; *~ на успе́х* a se aştepta la succes. **2.** *на + acuz.* a se bizui, a se baza, a conta pe ...

надзвёздный *adj. (poetic)* ceresc, de deasupra stelelor.

надзе́мный *adj.* **1.** de suprafaţă, terestru. **2.** *(bot.)* aerian.

надзира́тель, *-я m.* supraveghetor; *(înv.) кла́ссный ~* pedagog, diriginte; *тюре́мный ~* temnicer.

надзира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. за + instr.* a supraveghea, a controla; *~ за поря́дком* a păzi ordinea; *~ за ученика́ми* a supraveghea elevii; *~ за рабо́тами* a supraveghea mersul lucrărilor.

надзо́р, *-а m. sg.* **1.** supraveghere, control, pază; *быть под ~ом* a fi/a se găsi sub supraveghere. **2.** *col.* organe de supraveghere, organe de control, inspecţie; *санита́рный ~* inspecţie sanitară; *ветерина́рный ~* inspecţie veterinară; *техни́ческий ~* control tehnic ◇ *(jur.) прокуро́рский ~* procuratură; *(jur.) проте́ст в поря́дке ~а* cerere de îndreptare, recurs în supraveghere.

надиви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. dat.* sau *на + acuz.* a nu mai putea de admiraţie, a se minuna.

нади́р, *-а m. sg. (astr.)* nadir.

надка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надколо́ть*

надкла́ссовый *adj.* deasupra claselor.

надкле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надкле́ить.*

надкле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. надкле́ивать) acuz.* a lipi, a înădi prin lipire, a lipi peste (ceva).

надкле́йка, *-и f.* lipire, lipitură.

надко́жница, *-ы f.* **1.** *(bot.)* cuticulă. **2.** *(anat.)* epidermă.

надколе́нник, *-а m. (anat.)* rotulă.

надколе́нн|ый *adj.* situat deasupra genunchiului; *(anat.) ~ая ча́шка* rotulă.

надколо́ть, *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. надка́лывать) acuz.* **1.** a despica puţin, a face o crăpătură mică. **2.** a înţepa, a împunge *(uşor)*, a face o împunsătură.

надко́стниц|а, *-ы f. (anat.)* periost; *(med.) воспале́ние ~ы* periostită.

надкры́лья, *-лий pl.; sg. -лье, -я n. (zool.)* elitre.

надку́с, *-а m.* **1.** *sg.* muşcare, muşcătură. **2.** locul muşcat.

надкуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. (ipf. надку́сывать) acuz.* a muşca (puţin) din ceva.

надку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надкуси́ть*

надла́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надломи́ть*

надла́мываться, *-ается vb. ipf.* de la *надломи́ться*

надлежа́щ|ий *adj.* cuvenit, necesar respectiv; competent, corespunzător; *~ие ме́ры* măsuri cuvenite, măsuri necesare;, *~им о́бразом* cum se cuvine.

надлеж|и́т, *-а́ло vb. impers. dat.* cu *inf.* trebuie, se cuvine, se cade, se cere; *э́то ~ сде́лать* asta trebuie făcut.

надло́м, *-а m.* **1.** *sg.* fracturare. **2.** locul fracturat, fisură; *~ ребра́* fisură costală. **3.** *(fig.)* deprimare, dezechilibru sufletesc; *душе́вный ~* deprimare sufletească.

надломи́ть, *-омлю́, -о́мишь vb. pf. ipf. (надла́мывать) acuz.* **1.** a frînge *(îndoind)*, a rupe, a fractura. **2.** *(fig.)* a zdruncina, a înfrînge, a da gata, a deprima, a dezechilibra.

надломи́/ться, *-о́мится vb. pf. (ipf. надла́мываться)* **1.** a se frînge *(prin îndoire)*, a se rupe, a se fractura, a se ştirbi. **2.** *(fig.)* a se zdruncina, a se slei.

надме́нно *adv.* cu îngîmfare cu trufie, cu înfumurare, arogant.

надме́нность, *-и f. sg.* îngîmfare, trufie, înfumurare, semeţie, aroganţă.

надме́нный *adj.* îngîmfat, trufaş, înfumurat, semeţ, arogant.

надмно́жество, *-а n. (mat.)* supramulţime.

на́до[1] **1.** *pred. dat.* cu *inf.* sau *acuz.* sau *gen.* trebuie, este necesar; *что вам ~?* ce vă trebuie?, de ce aveţi nevoie?; *~ посла́ть письмо́* trebuie să trimitem scrisoare; *так ему́ и ~* aşa-i trebuie, bine i-a făcut! **2.** *cuv. modal (pop.) ~ быть* probabil, pe cît se pare, după cît se pare; *~ же* sau *ведь ~ же* ce i-a trebuit, cum a putut...; *всё шло как не ~ лу́чше* toate mergeau cum nu se poate mai bine.

надо[2] *prep. (folosit în loc de над înaintea unor grupuri de consoane)*; *~ мно́ю* deasupra mea; *~ лбом* deasupra frunţii.

на́добно *pred. dat.* cu *inf.* sau *acuz.* sau *gen. (înv.)* trebuie, este necesar, se cade.

на́добност/ь *-и f.* trebuinţă, necesitate, nevoie; *по ме́ре ~и* pe măsura necesităţii; *в слу́чае ~и* la caz de nevoie, de va fi

necesar; *смотря́ по ~и* de la caz la caz, după cum se prezintă lucrurile; *кра́йняя ~* nevoie mare, urgență mare; *физиологи́ческие ~и* necesități fiziologice.

на́добный *adj. (înv.)* trebuincuios, trebuitor, necesar.

надоед/а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *надое́сть*; *не ~а́й мне* nu mă plictisi, lasă-mă în pace.

надое́дливость, *-и f. sg.* fire cicălitoare, caracter plictisitor / sîcîitor.

надое́дливый *adj.* plictisitor, plicticos, sîcîitor, pisălog, cicălitor.

надое́сть, *-е́м, -е́шь, -е́ст vb. pf. (ipf. надоеда́ть) dat.* a plictisi, a supăra, a sîcîi, a bate la cap; *~ про́сьбами* a sîcîi / a plictisi cu rugăminți ◇ *~ ху́же го́рькой ре́дьки* a se sătura ca de mere pădurețe.

надои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. нада́ивать) acuz.* sau *gen.* a mulge *(o cantitate de lapte).*

надо́й, *-я m. sg. (agr.)* cantitate de lapte muls, mulsură, mulsoare.

надоко́нный *adj. (arhit.)* așezat / fixat deasupra ferestrei; *~ карни́з* cornișă deasupra ferestrei.

на́долба, *-ы f. (mai ales la pl.)* **1.** *(ferov.)* stîlpi de protecție. **2.** *(mil.)* obstacole anticar făcute din stîlpi.

надо́лго *adv.* pentru mult timp, pentru timp îndelungat, îndelung, pe multă vreme.

надо́мник, *-а m.* meseriaș care lucrează la domiciliu.

надорва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. надрыва́ть) acuz.* **1.** a rupe puțin *(deasupra sau la o margine)* **2.** *(fig.)* a-și vătăma *(un organ intern, sănătatea, prin eforturi excesive)*; *~ здоро́вье* a-și ruina / a-și zdruncina sănătatea; *~ свои́ си́лы* a-și slei puterile, a se surmena, a se extenua; *~ го́лос* a răguși ◇ *~ живо́тики со́ смеху* a se prăpădi / a se strîmba de rîs.

надорва́ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. надрыва́ться)* **1.** a se rupe, a se sfîșia puțin. **2.** *(fig.)* a-și vătăma *(un organ intern, sănătatea, prin eforturi excesive)*; a-și zdruncina sănătatea, a se istovi, a fi sleit / stors de puteri.

надоу́мить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. надоу́мливать) acuz.* a sfătui, a da un sfat, a sugera o idee.

надпа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надпоро́ть.*

надпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надпили́ть*

надпили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. надпи́ливать) acuz.* a face o tăietură ușoară *(cu ferăstrăul)*, a cresta.

надписа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. надпи́сывать) acuz.* **1.** a scrie *(pe ceva, pe deasupra unui obiect)*; *~ а́дрес на конве́рте* a scrie adresa pe plic. **2.** a face o inscripție, a semna, a însemna. **3.** *(com.)* a andosa, a gira; *~ ве́ксель* a andosa o cambie.

надпи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надписа́ть.*

на́дпис/ь, *-и f.* **1.** inscripție; *надгро́бная ~* inscripție funerară; epitaf. **2.** *(arheol.)* epitaf, inscripție veche; *клинообра́зные ~и* inscripții cuneiforme; *переводна́я ~ на ве́кселе* gir, andosare a unei polițe.

надпло́дник, *-а m. (bot.)* epicarp, pericarp.

надпоро́ть, *-орю́, -о́решь vb. pf. (ipf. надпа́рывать) acuz.* a descoase, a desface puțin cusătura.

надпо́чечник, *-а m. (anat.)* glanda suprarenală.

надпо́чечный *adj. (anat.)* suprarenal.

надра́ть, *-деру́, -дерёшь vb. pf. (ipf. надира́ть) acuz.* sau *gen.* a coji, a curăți de coajă, a jupui ◇ *~ у́ши кому́-л.* a-i trage ciuva o urecheală zdravănă, a-i rupe urechile.

надрёберный *adj.* supracostal.

надре́з, *-а m. sg.* crestare, tăietură, incizie; *глубо́кий ~* tăietură adîncă.

надреза́ние, *-я n.* crestătură.

надре́занный *adj* crestat.

надре́зать, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. (ipf. надреза́ть* și *надре́зывать) acuz.* a tăia ușor (deasupra), a cresta, a face incizie.

надреза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *надреза́ть*

надре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надре́зать*

надру́б, *-а m.* crestătură.

надруба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *надруби́ть.*

надруби́ть, *-ублю́, -у́бишь vb. pf. (ipf. надруба́ть) acuz.* a cresta *(cu toporul, cu barda etc.)*; a despica *(tăind).*

надру́бка, *-и f. sg.* **1.** tăiere, crestare. **2.** crestătură, locul crestat.

надруга́тельство, *-а n. над + instr.* batjocorire, pîngărire, profanare, insultă.

надруга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. над + instr.* a-și bate joc, a pîngări, a profana, a insulta.

надры́в, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* rupere, crestare *(ușoară, superficială).* **2.** ruptură, crestătură. **3.** *(fig.)* zbucium sufletesc, stare depresivă.

надрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *надорва́ть.*

надрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *надорва́ться.* **2.** a se sili din răsputeri, a se speti; *~ в рабо́те* a munci din răsputeri, a munci pe brînci. **3.** *pas.* de la *надрыва́ть.* ◇ *~ от сме́ха* a se prăpădi de rîs.

надры́вистый *adj.* zbuciumat, convulsiv, spasmodic; *~ плач* plîns convulsiv.

надры́вный *adj.* zbuciumat, isteric, sfîșietor.

надса́д, *-а m.* efort intens.

надсади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. надса́живать) (pop.)* **1.** *acuz.* a încorda prea mult, a forța, a-și vătăma *(un organ intern)*; *~ гло́тку* a răguși strigînd. **2.** *dat.* a cauza mîhnire, a pricinui amărăciune, a amărî.

надсади́ться, *-ажу́сь, -а́дишься vb. pf. (ipf. надса́живаться)* a-și vătăma sănătatea prin eforturi prea mari, a se istovi.

надса́живать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *надсади́ть(ся).*

надсека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *надсе́чь.*

надсе́чка, *-и f.* crestătură.

надсе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. надсека́ть) acuz.* a cresta, a face o incizie.

надсма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf. над + instr.* sau *за + instr.* a supraveghea, a veghea, a păzi.

надсмо́тр, *-а m. sg.* supraveghere, pază, control.

надсмо́трщик, *-а m.* supraveghetor, paznic.

надста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. надставля́ть) acuz.* a lungi, a înnădi; *~ пла́тье* a lungi rochia; *~ верёвку* a înădi frînghia.

надста́вка, *-и f.* **1.** *sg.* lungire, înnădire. **2.** adaos, înnăditură.

надставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *надста́вить.*

надставн/о́й *adj.* pus peste, pus deasupra, adăugat, înnădit, lungit; *(muz.) ~а́я труба́* cameră de rezonanță *(la instrumente muzicale de suflat).*

надстра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надстро́ить.*

надстро́ечн/ый *adj. (fil.)* de suprastructură, suprastructural; *~ые явле́ния* fenomene de suprastructură.

надстро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. надстра́ивать) acuz.* a clădi deasupra, a adăuga *(în înălțime)*; *~ эта́ж* a adăuga un etaj.

надстро́йка[1], *-и f.* **1.** *sg.* suprapunere, înălțare, ridicare *(a unei clădiri deasupra alteia).* **2.** construcție suprapusă.

надстро́йка[2], *-и f. (fil.)* suprastructură.

надстро́чный *adj.* scris deasupra rîndurilor unui text ◇ *~ знак* semn diacritic.

надтре́снутый *adj.* **1.** crăpat, plesnit; *~ стака́н* pahar crăpat. **2.** *(fig.)* spart, dogit, hodorogit *(despre sunete).*

надува́ла, *-ы f.* și *m. (pop.)* șmecher, coțcar, pungaș, potlogar.

надува́ние, *-я n. sg.* umflare.

надува́тельский *adj.* șmecheresc, de șmecher, înșelător, de înșelătorie.

надува́тельство, *-а n.* înșelătorie, înșelăciune, șmecherie, păcălire.

надува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наду́ть*[1,2].

надува́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наду́ться (1, 4).* **2.** *pas.* de la *надува́ть.*

надувн/о́й *adj.* care se umflă cu aer, umflat cu aer, pneumatic; *~а́я ло́дка* barcă pneumatică.

наду́льник, *-а m. (mil.)* apărătorul țevii.

наду́манно *adv. (în mod.)* nefiresc, nenatural.

наду́манность, *-и f. sg.* artificialitate, lipsă de naturalețe, caracter nefiresc.

наду́манный *adj.* artificial, nefiresc, nenatural, imaginar, fals.

надýмать, *-аю, -аешь, vb. pf.* cu *inf.* a se hotărî, a lua o hotărîre, a se decide.

надýтость, *-и f. sg.* **1.** îngîmfare, trufie, aroganță. **2.** emfază, caracter bombastic,

надýтый **1.** *p.t.p.* de la *надýть.* **2.** *adj.* umflat, bombastic, emfatic, *~слог* stil bombastic. **4.** *adj.* îmbufnat.

надý/ть[1], *-ýю, -ýешь vb. pf. (ipf. надувáть)* **1.** *acuz.* a umfla, a sufla; *~ шúну* a umfla camera / cauciucul. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) acuz.* sau *gen. impers.* a sufla; *вéтром ~ло мнóго пыли* vîntul a adus mult praf ◇ *~ гýбы* a se bosumfla, a se îmbufna, a se supăra.

надýть[2], *-ýю -ýешь vb. pf. (ipf. надувáть) acuz.* a înșela, a trage pe sfoară, a păcăli.

надýться, *-ýюсь, -ýешься vb. pf. (ipf. надувáться)* **1.** a se umfla, a se umple *(cu aer, gaze etc.)*. **2.** *(fig.)* a se îngîmfa, a se umfla în pene. **3.** *(fig.)* a se îmbufna, a se bosumfla, a se supăra. **4.** *gen. (pop.)* a bea *(în cantitate mare)*; *~ чáю* a bea ceai mult ◇ *~ как мышь на крупý* a se supăra ca văcarul pe sat.

надýшенный **1.** *p.t.p.* de la *надушúть.* **2.** *adj.* parfumat.

надушúть, *-ушý, -ýшишь vb. pf. (ipf. душúть) acuz.* a parfuma.

надушúться, *-ýшусь, -ýшишься vb. pf. (ipf. душúться) instr.* sau fără *compl.* a se parfuma.

надхвóстье, *-я n.* tîrtiță.

надчрéвный *adj. (anat.)* epigastric.

надшивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *надшúть*

надшúть, *надошью, надошьёшь vb. pf. (ipf. надшивáть)* **1.** *(удлинять)* a lungi. **2.** *(пришить)* a coase la ...

надымúть, *-млю́, -мúшь vb. pf.* de la *дымúть.*

надышáть, *-ышý, -ы́шишь vb. pf.* **1.** a vicia aerul unei încăperi *(prin respirația mai multor persoane).* **2.** *на + acuz.* a aburi ceva *(prin respirație)*; *~ на стеклó* a aburi geamul.

надышáться, *-ышýсь, -ы́шишься vb. pf.* a răsufla, a respita în voie, a respira cu nesaț; *~ свéжим вóздухом* a respira în voie aer curat ◇ *не надышáться на когó-л,* a nu se sătura privind pe cineva, a-l îngriji cu toată dragostea; *(prov.) пéред смéртью не надышишься* nu se îngrașă porcul în ajun de Crăciun.

наедáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *наéсться.*

наединé *adv.* în doi, între patru ochi.

наéзд, *-а m.* **1.** sosire, venire *(în număr mare, pe neașteptate)*, năvală. **2.** ciocnire, izbire. **3.** șarjă, incursiune de cavalerie. **4.** navetă.

наéздить, *-зжу, -здишь vb. pf. (ipf. наезжáть* și *наéзживать) acuz.* **1.** a parcurge, a străbate, a face *(un număr de km)*. **2.** *(pop.)* a primi / a căpăta ca plată pentru cărăușie, a cîștiga prin cărăușie. **3.** a bătători, a face carosabil / practicabil. **4.** a dresa, a antrena un cal, a învăța un cal la călărie.

наéздиться, *-зжусь, -здишься vb. pf.* a merge îndeajuns, a se sătura de mers *(cu un vehicul)*.

наéздник, *-а m.* **1.** călăreț, jocheu, maestru de călărie; *цирковóй ~* călăreț de circ. **2.** *(entom.)* ihneumon.

наéздница, *-ы f.* amazoană, călăreață (de circ).

наéздничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a face incursiuni de cavalerie.

наéзднический *adj.* de călărie, de călăreț, de jocheu.

наéздничество, *-а n. sg.* **1.** *(înv.)* șarjă de cavalerie. **2.** călărie, echitație.

наéздом *adv.* în trecere; *бывáть ~* a vizita din cînd în cînd, a vizita în trecere.

наезжáть, *-áю, -áешь* **1.** *v. наéхать.* **2.** a veni din cînd în cînd, a face naveta.

наéзженный **1.** *p.t.p.* de la *наéздить.* **2.** *adj.* bătătorit, carosabil, practicabil.

наéзживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наéздить.*

наéзжий *adj.* venit din altă parte, străin.

наём, *нáйма m. sg.* **1.** închiriere, locație, arendare; *плáта за ~* chirie. **2.** angajare, năimeală, tocmire; *рабóтать по нáйму* a lucra ca angajat / cu leafă, a fi salariat.

наёмник, *-а m.* **1.** *(ist.) (наёмный солдат)* mercenar, lefegiu. **2.** *(fig.)* năimit, mercenar.

наёмническ/ий *adj.* **1.** *(ist.)* de mercenar, de lefegiu; *~ое орýжие* armă de

mercenar. **2.** de năimit, de mercenar, de unealtă plătită.

наёмн/ый *adj.* **1.** salariat, simbriaș, năimit, tocmit, angajat; *~ труд* muncă salariată; *(ist.) ~ые войскá* trupe de mercenari. **2.** (de) închiriat, arendat; *~ая дáча* vilă închiriată.

наéсть, *-éм, -éшь, -éст vb. pf. (ipf. наедáть) acuz.* sau *gen.* a consuma, a mînca *(o anumită cantitate, pentru o anumită sumă)*.

наéсться, *-éмся, -éшься, -éстся; -едúмся, -едúтесь, -едя́тся vb. pf. (ipf. наедáться)* **1.** *gen.* sau fără *compl.* a mînca mult, a se îndopa. **2.** *instr.* sau fără *compl.* a se sătura de ..., a mînca după poftă, a se ghiftui; *~ дóсыта / до отвáла* a mînca pînă la refuz, pe săturate.

наéхать, *-éду, -éдешь, vb. pf. (ipf. наезжáть)* **1.** *на + acuz.* a da peste, a se izbi (de ceva), a da peste cineva, a călca *(despre un vehicul)*. **2.** a sosi în număr mare, a veni grămadă, a se aduna.

нажáловаться, *-луюсь, -луешься vb. pf. на + acuz.* a se plînge, a se jelui împotriva cuiva, a reclama.

нажáривать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *нажáрить(ся)*

нажáрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. нажáривать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a frige, a prăji, a pregăti frigînd *(o cantitate mare)*; *~ котлéт* a prăji multe pîrjoale. **2.** *acuz. (pop.)* a înfierbînta, a încinge, a încălzi prea tare.

нажáриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. нажáриваться) (pop.)* a se prăji; *~ на сóлнце* a se prăji la soare, a se bronza.

нажáтие, *-я n. sg.* presiune, apăsare, presare.

наж/áть[1], *-жмý, -жмёшь vb. pf. (ipf. нажимáть)* **1.** *acuz.* sau *на + acuz.* a apăsa pe ceva, a presa; *~ на педáль* a apăsa pe pedală; *~ на кнóпку* a apăsa pe buton. **2.** *на + acuz. (fig.)* a exercita o presiune asupra cuiva, a insista, a stărui. **3.** *acuz.* sau *gen.* a stoarce *(o cantitate oarecare)*. **4.** *(fig. pop.)* a se apuca energic (de ceva), a se pune pe treabă, a pune umărul; *~ на все пружúны* a pune în mișcare toate resorturile.

нажáть[2], *-жнý, -жнёшь vb. pf. (ipf. нажинáть) acuz.* sau *gen.* a secera, a recolta, a culege *(o cantitate oarecare)*.

наждáк, *-á m. sg.* șmirghel, emeri.

наждáчн/ый *adj.* de șmirghel; *~ое полотнó* pînză de șmirghel; *~ порошóк* praf de șmirghel; *~ая бумáга* hîrtie de șmirghel.

нажéчь, *-жгý, -жжёшь vb. pf. (ipf. нажигáть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a arde, a carboniza *(o cantitate de lemne)*. **2.** *acuz. (pop.)* a încălzi pînă la o temperatură înaltă. **3.** *acuz.* a înfiera, a stigmatiza; *~ таврó* a înfiera cu o dangă.

нажúв/а, *-ы f.* **1.** *(peior.)* cîștig ușor, profit. **2.** nadă, momeală *(pentru pești)*.

наживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *нажúть.*

наживáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нажúться*[2]. **2.** *pas.* de la *наживáть.*

наживúть, *-влю́, -вúшь vb. pf. (ipf. наживля́ть) acuz.* a pune momeală, nadă *(în undiță, capcană)*.

нажúвка, *-и f.* momeală, nadă.

наживля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *наживúть.*

наживн/óй[1] *adj. (în expr.) э́то дéло ~óе* e un lucru care poate fi cîștigat/dobîndit.

наживнóй[2], *adj.* de momeală, de nadă, servind ca momeală.

нажúм, *-а m.* **1.** *sg.* apăsare, presiune, presare; *~ педáли* apăsarea pedalei. **2.** *(fig.)* presiune. **3.** *(sg. (mil.)* atac puternic, presiune.

нажимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *нажáть*[1]

нажимнóй *adj.* de presiune.

нажúмный *adj.* de presiune; *~ винт* șurub de presiune.

нажирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *нажрáться*

нажирóвка, *-и f.* îngrășare, îndopare.

нажúть, *-ивý, -ивёшь vb. pf. (ipf. наживáть)* **1.** a cîștiga, a agonisi, a dobîndi: *~ состоя́ние* a face avere, a se pricopsi. **2.** *(fig.)* a căpăta, a contracta, a se alege *(cu ceva neplăcut)*; *~ себé неприя́тности* a-și crea neplăceri; *~ себé врагóв* a-și face dușmani ◇ *бедý скóро наживёшь, да не скóро вы́живешь* o nenorocire vine ușor, dar pleacă greu.

нажи́ться[1], *-ивýсь, -ивёшься vb. pf. (ipf. наживáться)* a se îmbogăți, a face ceva avere, a se înavuți, a se pricopsi.

нажи́ться[2], *-ивýсь, -ивёшься vb. pf.* a trăi un timp mai îndelungat, a locui, a sta destul timp (într-un loc).

нажрáться, *-рýсь, -рёшься vb. pf. (ipf. нажирáться) gen.* sau *instr. (pop.)* a se îmbuiba, a se ghiftui, a se îndopa.

назáвтра *adv.* pentru a doua zi, în ziua următoare.

назáд *adv.* **1.** înapoi, îndărăt, în urmă; *сдéлать шаг* ~ a face un pas înapoi; *вернýться* ~ a se întoarce, a veni înapoi; *обернýться* ~ a se întoarce *(pentru a privi în urmă)*; *отходи́ть* ~ a bate în retragere, a se retrage. **2.** la loc, unde a fost, îndărăt; *постáвить / положи́ть* ~ a pune la loc; *отдáть* ~ a restitui a înapoia; *брать* ~ a lua înapoi. **3.** (cu sau fără *томý*) acum, în urmă, mai înainte; *нéсколько дней (томý)* ~ acum cîteva zile, cu cîteva zile în urmă; *год (томý)* ~ acum un an.

назади́ *adv.* în urmă, la urmă, în spate, îndărăt.

назализáция, *-и f. sg. (lingv.)* nazalizare.

назализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. (lingv.)* a nazaliza.

назáльность, *-и f. (lingv.)* nazalitate.

назáльный *adj. (lingv.)* nazal.

назвáние, *-я n.* denumire, titlu, nume; ~ *растéния* denumirea plantei: ~ *журнáла* titlul revistei.

назвáн/ый *adj.* de suflet, adoptiv; ~ *сын* copil de suflet, fiu adoptiv; ~*ая дочь* fiică de suflet, fiică adoptivă.

назвáть[1], *-зовý, -зовёшь vb. pf. (ipf. называ́ть) acuz.* **1.** *instr.* a numi, a da nume / poreclă, a porecli, **2.** a califica, a caracteriza. **3.** a numi, a indica numele, a spune pe nume; ~ *по и́мени* a spune pe nume. **4.** a enumera, a indica, a arăta, a spune.

назвáть[2], *-зовý, -зовёшь vb. pf. (ipf. называ́ть) acuz.* a invita, a pofti, a chema; a aduna.

назвáться[1], *-зовýсь, -зовёшься vb. pf. (ipf. называ́ться) instr.* **1.** a se da drept, a se numi; ~ *инженéром* a se da drept inginer. **2.** *(înv.)* a se recomanda, a se prezenta, a-și spune numele.

назвáться[2], *-зовýсь, -зовёшься vb. pf. (pop.)* a se invita singur, a se oferi.

наздрáвствоваться *vb. pf. (în expr.) на вся́кое чихáние не наздрáвствуешься* nu poți fi pe placul tuturor, nu poți mulțumi pe toată lumea.

назéмн/ый *adj.* terestru; ~*ые войскá* trupe terestre; *(mil.)* ~*ое наблюдéние* observație terestră; ~*ая желéзная дорóга* cale ferată.

нáземь *adv.* la / pe pămînt, jos; *упáсть* ~ a cădea la pămînt, a cădea jos.

назидáние, *-я n. (înv.)* învățătură, sfat, îndrumare, povață, povățuire.

назидáтельность, *-и f. sg.* caracter instructiv.

назидáтельн/ый *adj.* instructiv, povățuitor, de îndrumare; ~*ое слóво* un cuvînt de îndrumare; ~ *примéр* exemplu instructiv.

назлó *adv. dat.* înadins, în ciudă, în necaz; cu dinadinsul.

назначáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *назнáчить*.

назначéни/е, *-я n.* **1.** *(установлéние)* stabilire, fixare; ~ *срóка* fixarea termenului; ~ *цен* fixarea prețurilor. **2.** *(med.)* prescriere, prescripție, ordonanță; *по* ~*ю врачá* după prescripția medicului; *лист* ~*я* foaie / fișă de tratament. **3.** numire *(în serviciu)*; *получи́ть* ~ a primi numirea. **4.** destinație; *(для) осóбого* ~*я* cu destinație specială; *óбщего* ~*я* de uz general; *на мéсто* ~*я* la destinație. **5.** *(предназначение)* menire, chemare, rol; *не отвечáть своемý* ~*ю* a nu corespunde menirii sale ◇ *по* ~*ю* din oficiu.

назнáчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. назначáть) acuz.* **1.** a fixa, a stabili, a hotărî, a desemna, a aloca; ~ *день отъéзда* a stabili ziua plecării; ~ *цéну* a fixa prețul; ~ *срок* a fixa data; ~ *заседáние* a fixa ședința; ~ *вы́боры* a fixa ziua alegerilor; ~ *пéнсию* a fixa pensia. **2.** a numi, a desemna, a institui ~ *профéссором* a numi în funcția de profesor universitar; ~ *на дóлжность инспéктора* a numi în funcție de inspector. **3.** *(med.)* a prescrie, a ordona; ~ *лечéние* a prescrie un tratament.

назóйливо *adv.* (în mod) sîcîitor, plictisitor, supărător.

назóйливость, *-и f. sg.* sîcîială; plictiseală, pisălogeală.

назóйлив/ый *adj.* plictisitor, sîcîitor, pisălog, obsedant; ~ *человéк* om pisălog, om sîcîitor; ~*ая мысль* idee obsedantă.

назревáние, *-я n.* coacere.

назревáть, *-áет vb. ipf.* de la *назрéть*.

назрéвший *part. trec. act.* de la *назрéть*; ~ *вопрóс* chestiune urgentă / actuală / arzătoare.

назрé/ть, *-éет vb. pf. (ipf. назревáть)* **1.** a se coace, a da în copt/ în pîrg. **2.** *(fig.)* a se apropia, a fi gata să izbucnească / să se producă; *опáсность* ~*ла* pericolul e iminent.

назубóк *adv.* pe dinafară, foarte bine, pe de rost; *знать* ~ a ști pe dinafară / pe de rost.

называ́емый **1.** *part. prez. pas.* de la *называ́ть*. **2.** *adj.* numit, purtînd numele de ... ◇ *так* ~ așa-numit, așa-zis, pretins.

называ́тельный *adj. (lingv.)* denominativ.

называ́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *назвáть* [1,2]

называ́/ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *назвáться*. **2.** a purta un nume, a avea numele de ..., a se numi, a se chema, a fi numit; *как* ~*ется э́то селó?* cum se numește satul acesta?; *как бы он не* ~*лся* oricine ar fi el. **3.** *pas.* de la *называ́ть* ◇ *(pop.) сáмый что* ~*ется* tocmai, cel mai potrivit, într-adevăr.

назывнóй *adj. (lingv.)* nominal, denominativ.

наибóлее *adv.* cel mai; (în mod) deosebit, extrem de...; ~ *удáчный* cel mai reușit.

наибóльший *adj.* cel mai mare, cel mai mult; *(mat.)* ~ *óбщий дели́тель* cel mai mare divizor comun.

наи́вничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face pe naivul, a face pe prostul.

наи́вно *adv.* naiv, cu naivitate.

наи́вность, *-и f. sg.* naivitate.

наи́вный *adj.* naiv.

наивы́сш/ий *adj.* cel mai înalt, cel mai ridicat; *в* ~*ей стéпени* în gradul cel mai înalt, cît se poate de...

наи́гранный **1.** *p.t.p.* de la *наигрáть*. **2.** *adj.* prefăcut, afectat, artificial, fals.

наигрáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. наи́грывать) acuz.* **1.** a dobîndi, a cîștiga *(jucînd la jocuri de noroc, cîntînd mult la instrumente muzicale)*. **2.** a cînta, a executa *(numai melodia unei bucăți muzicale)* ◇ *(în expr.)* ~ *пласти́нку* a înregistra / a imprima un disc.

наигрáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. наи́грываться)* a se juca mult, a se sătura de (atîta) joacă.

наи́грывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наигрáть*.

нáигрыш, *-а m. (teatr.)* joc artificial/ nenatural.

наизнáнку *adv.* pe dos, d-a-ndoasela; *вы́вернуть* ~ a întoarce pe dos.

наизýсть *adv.* pe de rost, pe dinafară, din memorie; *вы́учить* ~ a învăța pe de rost.

наи́лок, *-а m.* sediment aluvionar, colmataj, mîl, aluviune.

наилýчш/ий *adj.* cel mai bun, cel mai convenabil, cel mai avantajos; ~ *спóсоб* cel mai bun mijloc; ~*им óбразом* cît se poate de bine, cît mai bine posibil ◇ *всегó* ~*его!* toate cele bune!

наимéнее *adv.* cel mai puțin; ~ *удáчный* cel mai puțin reușit.

наименовáние, *-я n.* denumire.

наименовáть, *-нýю, -нýешь vb. pf.* de la *именовáть*.

наимéньш/ий *adj.* cel mai mic, cel mai neînsemnat, minim; ~ *риск* riscul cel mai mic; *(mat.)* ~*ее крáтное* cel mai mic multiplu comun.

наипáче *adv. (înv.)* mai cu seamă; cel mai mult; ~ *всегó* mai mult decît orice.

наискосóк *adv. v. нáискось*

нáискось *adv.* pieziș, de-a curmezișul, în sens oblic, în diagonală.

наи́тн/е *-я n. sg. (înv.)* inspirație, intuiție ◇ *по* ~*ю* prin intuiție, intuitiv.

наихýдший *adj.* cel mai rău, cel mai prost; ~ *результáт* rezultatul cel mai prost.

найдёныш, *-а m.* copil găsit.

найми́т, *-а m.* năimit, mercenar, om vîndut, unealtă.

найти́[1], *-йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. находи́ть) acuz.* **1.** a găsi, a descoperi, a afla; ~ *поте́рянную вещь* a găsi un obiect pierdut; ~ *нефть* a descoperi zăcăminte de petrol; ~ *пра́вильное реше́ние* a găsi o soluție justă; ~ *оправда́ние* a găsi o scuză; ~ *возмо́жность* a găsi o posibilitate; ~ *удо́бный слу́чай* a găsi prilejul; ~ *отраже́ние* a se reflecta; ~ *подде́ржку/опо́ру* a găsi un sprijin; ~ *утеше́ние в ...* a găsi mîngîiere în ...; ~ *упра́ву на кого́-л.* a găsi ac de cojocul cuiva. **2.** a găsi, a da de cineva; ~ *кого́-л. до́ма* a găsi pe cineva acasă. **3.** *в + prepl.* a găsi, a socoti, a fi de părere că, a crede, a considera; ~ *ну́жным* a găsi cu cale, a găsi de cuviință, a socoti nimerit / potrivit; ◇ ~ *себе́ моги́лу / коне́ц* a-și găsi mormîntul / moartea; ~ *о́бщий язы́к* a găsi un limbaj comun; ~ *самого́ себя́* a se regăsi, a-și recăpăta cadența; ~ *до́ступ к чьему́-л. се́рдцу* a găsi calea / drumul spre inima cuiva; *нашёл дурака́!* vezi să nu fie! ți-ai găsit prostul!

найти́[2], *-йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. находи́ть)* **1.** *на + acuz.* a se lovi de...; a da de ...; a da peste; ~ *на мель* a se împotmoli. **2.** *на + acuz.* a acoperi. **3.** *на + acuz. (fig.)* a cuprinde, a apuca ◇ *(prov.) нашла́ коса́ на ка́мень* a-și găsi nașul; și-a găsit sacul peticul.

найти́сь, *-йду́сь, -йдёшься vb. pf. (ipf. находи́ться)* **1.** a se găsi, a se regăsi. **2.** a se găsi, a se afla, a fi. **3.** a face față, a nu se pierde cu firea; a nu-și pierde capul.

нака́з, *-а m.* **1.** *(înv.)* și *(pop.)* poruncă, ordin, dispoziție, instrucțiune, îndrumare; *отцо́вский* ~ poruncă părintească. **2.** mandat, însărcinare *(dat de alegători alesului lor)*.

наказа́ни/е, *-я n.* pedeapsă, sancțiune, pedepsire; *в* ~ drept pedeapsă; *теле́сное* ~ pedeapsă corporală; *приме́рное* ~ pedeapsă exemplară; *заслу́женное* ~ pedeapsă meritată; *вы́сшая ме́ра* ~*я* pedeapsa cu moartea, pedeapsă capitală; *заслужи́ть* ~ a merita o pedeapsă; *подве́ргнуться* ~*ю* a fi supus unei pedepse, a suferi o sancțiune; *смягче́ние* ~*я* redozarea pedepsei, comutarea pedepsei.

наказа́ть[1], *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. нака́зывать) dat. (înv.)* a da o poruncă/o însărcinare/o misiune, a porunci.

наказа́ть[2], *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. нака́зывать)* a pedepsi, a sancționa.

наказу́емость, *-и f. sg. (jur.)* posibilitate de pedeapsă, caracter penal.

наказу́ем/ый *adj. (jur.)* pasibil de pedeapsă, sancționabil; ~*ое дея́ние* faptă pasibilă de pedeapsă.

нака́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наказа́ть*[1,2]

нака́л, *-а m. sg.* **1.** încălzire, incandescență; *бе́лый* ~ încălzire pînă la incandescență / pînă la alb; *кра́сный* ~ încălzire pînă la roșu, incandescență la roșu. **2.** *(el. rad.)* încălzire, filament; *нить* ~*а* filament de încălzire.

накалённость, *-и f.* **1.** căldură; *(tehn.)* incandescență, igniție. **2.** *(fig.) (напряжённость)* tensiune, încordare.

накалённ/ый **1.** *p t. p.* de la *накали́ть*. **2.** *adj.* încins, incandescent ◇ *(fig.)* ~*ая атмосфе́ра* atmosferă încărcată.

нака́ливани|е, *-я n. sg. (tehn.)* încălzire, incandescență; *ла́мпочка* ~*я* bec cu incandescență; *температу́ра* ~*я* temperatură de incandescență.

нака́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накали́ть*.

нака́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *накали́ться*. **2.** *pas.* de la *нака́ливать*.

накали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. нака́ливать* și *накаля́ть) acuz.* a încinge, a încălzi la temperatură înaltă, a aduce în stare de incandescență; ~ *мета́лл* a încălzi pînă la incandescență un metal; ~ *печь* a încălzi foarte tare soba; ~ *до́красна́* a căli pînă la roșu.

накали́|ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. нака́ливаться* și *накаля́ться)* a se încălzi pînă la incandescență, a se încinge ◇ *(fig.) атмосфе́ра* ~*лась* atmosfera a devenit încordată.

нака́лка, *-и f. (tehn.)* încălzire.

нака́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наколо́ть*[1,2].

нака́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наколо́ться*. **2.** *pas.* de la *нака́лывать*.

накаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb ipf.* de la *накали́ть*.

накаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *накали́ться* **2.** *pas.* de la *накаля́ть*.

наканифо́лить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *канифо́лить*

накану́не *adv.* **1.** în ajun; ~ *ве́чером* seara în ajun, cu o seară mai înainte. **2.** *prep. gen.* în preajma, în ajunul; ~ *Но́вого Го́да* în ajunul Anului Nou.

нака́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ка́пать*

нака́пливание, *-я n.* acumulare, concentrare.

нака́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a acumula, a aduna.

нака́пливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se acumula, a se aduna.

нака́пчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накопти́ть (2)*

нака́пывать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нака́пать*

нака́пывать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нака́пать*

нака́ркать, *-аю, -аешь vb. pf. (pop.) acuz.* a cobi, a prevesti de rău.

нака́т, *-а m.* **1.** *sg.* acoperire, ungere *(cu vopsea, cu clei)*. **2.** *sg.* bătătorire, nivelare *(a unui drum)*. **3.** *(constr.)* podină, dușumea oarbă.

наката́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. нака́тывать) acuz.* sau *gen.* a rostogoli, a da de-a dura; ~ *бо́чек* a rostogoli butoaie. **2.** *(ipf. нака́тывать) acuz.* sau *gen.* a netezi *(prin vălțuire)*; ~ *белья́* a netezi lenjerie *(la valț)*, a vălțui rufărie *(înainte de a fi călcată)*. **3.** *(ipf. нака́тывать) acuz.* a acoperi, a unge, cu vopsea/ cu clei. **4.** *(ipf. нака́тывать) acuz.* a bătători drumul. **5.** *(pop.)* a scrie/ a compune la repezeală.

наката́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a se plimba îndeajuns, a se sătura de plimbare *(cu un vehicul)*.

накати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. нака́тывать)*. **1.** *acuz.* sau *gen.* a rostogoli, a aduce de-a dura *(o anumită cantitate)*. **2.** *acuz.* a da de-a rostogolul, a rostogoli *(pe* sau *peste ceva)*; ~ *бо́чку на теле́гу* a da de-a rostogolul un butoi în căruță. **3.** *на + acuz. (pop.)* a da buzna peste ..., a nimeri peste, a se ciocni, a se izbi de ceva.

накати́ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. нака́тываться)* a se rostogoli, a se lovi rostogolindu-se; a veni de-a rostogolul/de-a berbeleacul.

нака́тник[1], *-а m. (mil.)* repercutor.

нака́тник[2], *-а m. (tehn.)* sculă de rulare, rolă; moletă.

нака́точный *adj. (tehn.)* de rulare, de rulat, de înfășurat.

нака́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наката́ть* și *накати́ть*

нака́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *накати́ться*. **2.** *pas.* de la *нака́тывать*

накача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. нака́чивать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a pompa; ~ *воды́* a pompa apă. **2.** *acuz.* a umfla (cu pompa); ~ *ши́ну* a umfla pneul. **3.** *(acuz. pop.)* a îmbăta, a aduce în stare de beție.

накача́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. нака́чиваться) (pop.)* a se îmbăta, a se chercheli.

нака́чивание, *-я n. sg.* **1.** pompare. **2.** umflare; ~ *ши́ны* umflarea cauciucului.

нака́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накача́ть*

нака́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *накача́ться*

нака́чка, *-и f.* pompare; *попере́чная* ~ pompare transversală; *случа́йная* ~ pompare aleatorie.

накида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. наки́дывать) acuz.* a arunca, a azvîrli.

наки́дка, *-и f.* **1.** pelerină, manteluță. **2.** cuvertură *(cu care se acoperă pernele)*.

наки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накида́ть* și de la *наки́нуть*.

наки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наки́нуться*. **2.** *pas.* de la *наки́дывать*.

наки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. наки́дывать) acuz.* a arunca peste; ~ *пальто́ на пле́чи* a-și pune paltonul pe umeri; ~ *плато́к на го́лову* a se îmbrobodi ◇ *(prov.) на чужо́й рото́к не наки́нешь плато́к* gura lumii numai pămîntul o astupă.

наки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. наки́дываться) на + acuz.* a tăbărî, a se arunca, a se năpusti.

накипа́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *накипе́ть*.

накипé|ть, *-пит vb. pf. (ipf. накипáть)* **1.** a se depune *(prin fierbere)*. **2.** *impers. (fig.)* a se aduna, a se strînge; a se îngrămădi *(despre mînie, indignare etc.)*; *вы́сказать всё, что ~ло на душé* a spune tot ce ai pe suflet.

нáкипь, *-и f. sg.* **1.** spumă *(la supă, la fiertură etc.)*. **2.** calcar, piatră depusă *(prin fierbere)*. **3.** *(geol.)* concrețiune.

наклáд, *-а m. (înv.)* pagubă; *в ~е* în pierdere, în pagubă; *остáться в ~е* a rămîne în pierdere, a rămîne păgubaș.

наклáдка, *-и f.* **1.** meșă *(de păr fals)*. **2.** aplicație, garnitură la rochie. **3.** *(ferov.)* eclisă; *(constr.)* platbandă.

накладнáя, *-óй f. (com.)* scrisoare de trăsură, fraht, foaie de însoțire.

наклáдно *adv. (pop.)* prea scump, costisitor.

накладн|óй *adj.* **1.** aplicat, suflat cu ...; *лóжка ~óго серебрá* lingură argintată, lingură suflată cu argint; *~óе дéрево* furnir. **2.** artificial, fals; *~áя бородá* barbă falsă ◇ *~ы́е расхóды* cheltuieli de regie.

наклáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наложи́ть (5)*

наклеветáть, *-ещу́, -éщешь vb. pf.* de la *клеветáть*

наклёвыва|ться, *-ается vb. ipf. (pf. наклю́нуться) (fam.)* a se prezenta, a se ivi, a ieși; *ничегó не ~ется* nu iese nimic, nu pică nimic.

наклéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наклéить (1)*

наклéи|ть, *-éю, -éишь vb. pf.* **1.** *(ipf. наклéивать) acuz.* a lipi, a încleia. **2.** *acuz.* sau *gen.* a confecționa prin lipire.

наклéйка, *-и f.* **1.** *sg.* lipire. **2.** etichetă.

наклёп, *-а m.* minciună, clevetire.

наклепáть[1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. наклёпывать) acuz. (tehn.)* a nitui, a fixa cu nituri.

наклепáть[2], *-еплю́, -éплешь vb. pf.* de la *клепáть*[2]

наклёпка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* nituire. **2.** piesă nituită pe ceva. **3.** batere; *~ косы́* baterea coasei.

наклёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наклепáть*[1]

накли́кать, *-и́чу, -и́чешь vb. pf. (ipf. накликáть) acuz.* a cobi.

накликáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *накли́кать*

наклóн, *-а m.* **1.** înclinare, aplecare, unghi. **2.** pantă, povîrniș.

наклонéние, *-я n.* **1.** înclinare, aplecare. **2.** *(astr.)* înclinație; *~ орби́ты* înclinația orbitei. **3.** *(gram.)* mod; *изъяви́тельное ~* modul indicativ; *повели́тельное ~* modul imperativ; *сослагáтельное ~* modul conjunctiv; *услóвно-желáтельное ~* modul condițional optativ.

наклони́ть, *-оню́, -óнишь vb. pf. (ipf. наклоня́ть) acuz.* a apleca, a înclina; *~ гóлову* a apleca capul.

наклони́ться, *-оню́сь, -óнишься vb. pf. (ipf. наклоня́ться)* a se apleca, a se înclina.

наклóнно *adv.* aplecat, înclinat.

наклóнност|ь, *-и f.* **1.** înclinație, înclinare, atracție, predispoziție; *~ к му́зыке* înclinare pentru muzică. **2.** obicei, deprindere; *дурны́е ~и* obiceiuri proaste.

наклóнн|ый **I.** *adj.* **1.** înclinat, aplecat, oblic, pieziș; *~ая плóскость* plan înclinat. **2.** *к + dat. (înv.)* dispus, predispus la ..., înclinat/pornit spre. **II.** **~ая**, *-ой f. (mat.)* oblică ◇ *(fig.) кати́ться по ~ой плóскости* a se duce de rîpă; a aluneca pe o pantă periculoasă.

наклоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *наклони́ть*

наклоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наклони́ться*. **2.** *pas.* de la *наклоня́ть*.

наклю́нуться, *-нется vb. pf.* de la *наклёвываться*

накля́узничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *кля́узничать*

наковáльня, *-и f.* **1.** nicovală, ilău. **2.** *(anat.)* nicovală *(la ureche)*.

накóжн|ый *adj.* dermic, de piele, cutanat; *~ая болéзнь* boală de piele.

наколáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наколоти́ть*

наколдовáть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. pf. gen.* a prezice, a ghici viitorul *(prin vrăji)*.

наколéнник, *-а m.* genunchieră.

наколéнн|ый *adj.* de genunchi; *~ая повя́зка* bandaj la genunchi.

наколоти́ть, *-очу́, -óтишь vb. pf. (ipf. наколáчивать)* **1.** *acuz.* sau *gen* a bate, a înfige, a vîrî. **2.** a sparge. **3** *(fig. pop.)* a economisi, a înjgheba, a pune deoparte.

наколóть[1], *-олю́, -óлешь vb. pf. (ipf. накáлывать) acuz.* sau *gen.* a despica, a sfărîma, a sparge *(o cantitate oarecare)*.

наколóть[2], *-олю́, -óлешь vb. pf. (ipf. накáлывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a înfige *(în număr mare)*. **2.** *acuz.* sau *gen.* a tăia, a sacrifica *(un număr mare de animale)*. **3.** *acuz.* a fixa/a prinde cu un ac. **4.** *acuz.* a înțepa.

наколóться, *-олю́сь, -óлешься vb. pf. (ipf. накáлываться)* a se înțepa.

наконéц *adv.* **1.** în sfîrșit, în cele din urmă, în fine; *~ догадáлся* în sfîrșit a priceput. **2.** *cuv. modal* la urma urmei; de altfel; *~-то!* în sfîrșit!, în fine!

наконéчник, *-а m.* **1.** vîrf, canulă. **2.** apărătoare; *карандáш с ~ом* creion cu apărătoare. **3.** *(tehn.)* papuc, bornă, capăt; *кáбельный ~* papuc de cablu. **4.** *(mil.)* cofă; *бронебóйный ~* cofă anticar; *баллисти́ческий ~* cofă balistică.

накопáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. накáпывать) acuz.* sau *gen.* a săpa, a dezgropa *(o cantitate oarecare)*.

накопи́тель, *-я m.* **1.** *(fiz.)* acumulator; *~ теплá* acumulator de căldură. **2.** *(cib.)* memorie.

накопи́ть, *-оплю́, -óпишь vb. pf. (ipf. копи́ть* și *накопля́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a strînge, a acumula; *~ большóй óпыт* a acumula o vastă experiență; *~ дéнег* a strînge bani. **2.** *(fiz.)* a acumula, a stoca, a înmagazina.

накопи́|ться, *-óпится vb. pf. (ipf. копи́ться* și *накопля́ться)* a se acumula, a se îngrămădi; *~лось мнóго дел* s-au adunat multe treburi.

накоплéни|е, *-я n. sg.* **1.** acumulare, adunare, îngrămădire, tezaurizare; *(ec. pol.) ~ капитáла* acumularea capitalului. **2.** *pl.* acumulări, sumă acumulată, economii. **3.** *(med.)* îmbogățire. **4.** *(fiz.)* acumulare, înmagazinare, stocaj; *~ и́мпульсов* înmagazinarea impulsurilor; *~ сигнáлов* înmagazinare de semnale.

накопля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *накопи́ть*

накопля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *накопи́ться*

накопти́ть, *-пчу́, -пти́шь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *копти́ть (1)*. **2.** *(ipf. накáпчивать) acuz.* sau *gen.* a afuma.

накорми́ть, *-ормлю́, -óрмишь vb. pf. (ipf. корми́ть) acuz.* a hrăni, a da de mîncare.

накороткé *adv.* de la mică distanță; în timp scurt.

накóс, *-а m.* cantitate de iarbă cosită.

накоси́ть, *-ошу́, -óсишь vb. pf. (ipf. накáшивать) acuz.* sau *gen.* a cosi *(o cantitate oarecare de iarbă)*.

накостыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. dat. acuz. (pop.)* a bate, a ciomăgi.

накóшенный *adj.* cosit.

накрáпывать, *-ает vb. ipf.* a picura, a începe să plouă.

накрáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf. (ipf. накрáшивать)* **1.** *acuz.* a farda, a sulemeni. **2.** *acuz.* sau *gen.* a colora, a vopsi *(o cantitate oarecare)*.

накрáситься, *-áшусь, -áсишься vb. pf. (ipf. крáситься)* a se farda; a se sulemeni.

накрáсть, *-аду́, -адёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a fura, a aduna furînd, a dobîndi prin furt.

накрахмáленный **1.** *p.t.p.* de la *накрахмáлить*. **2.** *adj.* scrobit, apretat.

накрахмáлить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *крахмáлить*

накрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накрáсить*

накрени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* de la *крени́ть*

накрени́ться, *-ни́тся vb. pf.* de la *крени́ться*

нáкрепко *adv.* foarte tare, bine, solid; *~ закры́ть* a închide bine de tot ◇ *крéпко-~* bine de tot, tare de tot.

нáкрест *adv.* cruciș, în cruce, de-a curmezișul ◇ *крест-~* încrucișat, cruciș ◇ *(mat.) ~ лежáщие углы́* unghiuri alterne.

накричáть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** *на + acuz.* a se răsti, a țipa, a striga *(la cineva)*. **2.** *acuz.* sau *gen.* a vorbi *(cu voce tare)*.

накричá|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* a țipa tare, a striga mult timp.

накрои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a croi *(o cantitate oarecare)*.

накромса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen. (pop.)* a ciopîrți, a sfîrteca, a tăia în bucățele.

накропа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *кропа́ть*

накроши́ть, *-ошу́, -о́шишь vb. pf.* de la *кроши́ть*

накрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. накру́чивать)* **1.** *acuz.* a înfășura, a depăna, a face sul. **2.** *acuz.* sau *gen.* a răsuci.

накру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накрути́ть*

накрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *накры́ть*

накрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься ipf.* **1.** *ipf.* de la *накры́ться.* **2.** *pas.* de la *накрыва́ть.*

накры́ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. накрыва́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a acoperi, a înveli; *(fig. mil.) ~ артиллери́йским огнём* a acoperi cu foc de artilere. **2.** a prinde, a surprinde; *~ на ме́сте преступле́ния* a prinde asupra faptului, a prinde în flagrant delict ◇ *~ на стол* a pune masa.

накры́ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. накрыва́ться)* a se înveli pînă peste cap.

накупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *накупи́ть*

накупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. накупа́ть) acuz.* sau *gen.* a cumpăra (mult), a face provizii.

наку́ривать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *накури́ть(ся)*

накури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. наку́ривать) instr.* sau fără *compl.* a umple de fum *(de tutun sau de substanțe aromate),* a fuma mult.

накури́|ться, *-урю́сь, -у́ришься vb. pf. (ipf. наку́риваться)* a fuma în voie, a fuma cît poftești.

накуроле́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. куроле́сить)* a face pozne, a face năzbîtii, a face una boacănă.

накуса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. наку́сывать) acuz.* a pișca, a umple de mușcături.

наку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накуса́ть*

наку́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. наку́тывать) acuz.* sau *gen.* cu *на + acuz.* a înfofoli.

наку́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наку́тать*

налага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наложи́ть*

нала́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. нала́живать) acuz.* **1.** *(организова́ть)* a organiza, a regla, a orîndui. **2.** a pune la punct, a aranja, a repara. **3.** *(muz.)* a acorda ◇ *~ дела́* a pune treaba pe roate.

нала́ди|ться, *-ится vb. pf. (ipf. нала́живаться)* a se organiza, a se aranja; *всё ~тся* totul se va aranja.

нала́дка, *-и f. sg. (tehn.)* **1.** reglare, potrivire, ajustare, punere la punct; *~ маши́ны* reglarea mașinii. **2.** dispozitiv de reglare.

нала́дчик, *-а m. (tehn.)* ajustor, reglor.

нала́женность, *-и f.* bună organizare/funcționare; grad de organizare.

нала́живание, *-я n.* punere la punct, ajustare.

нала́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нала́дить*

нала́живаться, *-ается vb. ipf.* de la *нала́диться*

нала́каться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** a lipăi, a se sătura lipăind. **2.** *(pop.)* a se îmbăta tun, a se îmbăta criță.

налга́ть, *-лгу́, -лжёшь, -лгу́т vb. pf.* **1.** *acuz. gen.* sau fără *compl.* a minți, a spune/a scorni minciuni. **2.** *(ipf. лгать) на + acuz.* a calomnia, a bîrfi, a vorbi de rău, a defăima.

нале́во *adv.* la stînga, în stînga, spre stînga; *сверну́ть ~* a o lua la stînga; *(mil.) ~!* la stînga!; *(mil.) ~ круго́м!* stînga împrejur!

налега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нале́чь*

налегке́ *adv.* **1.** *(без багажа)* fără bagaje, fără greutăți; ușor, slobod. **2.** îmbrăcat ușor, îmbrăcat subțire.

на́ледь, *-и f.* polei.

налеза́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *нале́зть*

нале́з|ть, *-зет vb. pf. (ipf. налеза́ть) на + acuz.* sau fără *compl.* **1.** a năpădi, a da năvală. **2.** a încăpea *(despre îmbrăcăminte și încălțăminte).*

налепи́ть, *-леплю́, -ле́пишь vb. pf.* **1.** *(ipf. налепля́ть* și *лепи́ть) acuz.* a lipi, a încleia. **2.** *acuz.* sau *gen.* a modela *(o cantitate oarecare)* ◇ *(fam.) ~ нос кому́-л.* a păcăli, a duce de nas pe cineva.

налепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a lipi.

налёт[1], *-а m.* **1.** *(mil.)* atac, incursiune, raid; *возду́шный ~* raid aerian; *внеза́пный ~* atac prin surprindere; *кавалери́йский ~* incursiune de cavalerie; *(fig.) огнево́й ~* ciocan de foc, tir puternic de artilerie. **2.** *(воровской)* tîlhărie. **2.** atac la drumul mare ◇ *с ~а* sau *с ~у* din zbor, la repezeală.

налёт[2], *-а m.* **1.** *(слой)* strat subțire, depunere fină, pojghiță; patină, cocleală **2.** *(med.)* pseudomembrană; *~ в го́рле* membrane false în gît *(la anghină).* **3.** *(fig.)* nuanță; *статья́ с ~ом ю́мора* articol cu o nuanță de umor.

налета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. налётывать) acuz.* a zbura, a parcurge în zbor *(un număr de kilometri etc.).*

налета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *налете́ть*

налете́|ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. налета́ть)* **1.** *(о ветре)* a se dezlănțui, a se abate *(despre vînt, furtună etc.).* **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a năvăli în zbor *~ли мотыльки́* fluturașii au năvălit; în zbor. **3.** *на + acuz. (натолкну́ться на что-л.)* a da peste ... ; a se lovi, a se ciocni. **4.** *на + acuz.* a se năpusti, a se arunca, a se repezi din zbor. **5.** *на + acuz. (fig.)* a năvăli, a se năpusti, a face incursiuni. **6.** *на + acuz. (с бранью, с упрёками)* a se năpusti (cu amenințări, cu reproșuri).

налете́|ть, *-ти́т vb. pf. (ipf. налета́ть)* a se lăsa, a se așeza (pe ceva), a se depune.

налётчик, *-а m.* jefuitor, tîlhar, spărgător.

нале́чь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf. (ipf. налега́ть) на acuz.* **1.** a apăsa tare *(sprijinindu-se de ceva),* a se opinti, a se rezema, a se lăsa greu; *~ на вёсла* a vîsli din răsputeri; *~ плечо́м на дверь* a apăsa ușa cu umărul. **2.** *(fig.)* a se apuca serios de ceva, a se strădui, a se sili; *~ на учёбу* a se pune pe învățătură, a se pune pe carte; *~ на заня́тия* a se apuca serios de studii. **3.** *(fig. pop.)* a pune șaua pe cineva, a presa, a zori. **4.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se depune în straturi pe ceva.

нали́в, *-а m.* **1.** *sg.* umplere, turnare. **2.** *sg. (созрева́ние)* coacere, pîrgă, maturizare. **3.** vrana butoiului. **4.** *(vet.)* umflătură la piciorul calului.

налива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нали́ть*

налива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нали́ться.* **2.** *pas.* de la *налива́ть*

нали́вка, *-и f.* lichior de fructe; *вишнёвая ~* vișinată; *абрико́совая ~* caisată.

наливн|о́й[1] *adj.* copt, suculent, zemos; *~о́е я́блоко* măr mustos/suculent.

наливн|о́й[2] *adj. (tehn.)* **1.** adaptat pentru transportul încărcăturilor lichide; *~ы́е суда́* vase cisterne, petroliere. **2.** hidraulic; *~о́е колесо́* roată hidraulică.

нали́вом *adv.* în cisterne.

нали́вочный *adj.* de lichior de fructe.

нализа́ться, *-ижу́сь, -и́жешься vb. pf. (ipf. нали́зываться)* **1.** *gen.* a linge, a mînca *(pe săturate).* **2.** *(pop.)* a se pili, a se îmbăta.

нали́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *нализа́ться*

нали́м, *-а m. (iht.)* mihalț, mintuș.

нали́мий *adj. (iht.)* de mihalț, de mintuș.

налинова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf.* de la *линова́ть.*

налипа́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *нали́пнуть.*

нали́пнуть, *-нет vb. pf. (ipf. налипа́ть) на + acuz.* a se lipi, a se prinde.

налит|о́й *adj.* **1.** *(сочный)* zemos, plin, suculent, mustos, cu sevă. **2.** *(о человеке)* dolofan, durduliu ◇ *~ы́е глаза́* ochi injectați; *как свинцо́м нали́той* ca de plumb *(despre picioare etc.).*

нали́ть, *-лью́, -льёшь vb. pf. (ipf. налива́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen. (наполнить)* a turna, a umple; *~ стака́н ча́ю* a turna un pahar cu ceai. **2.** *acuz.* sau *gen.* cu *на + acuz. (пролить)* a vărsa.

нали́|ться, *-лью́сь, -льёшься vb. pf. (ipf. налива́ться)* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a curge undeva, a pătrunde în ceva; *вода́ ~ла́сь в ло́дку* apa a pătruns în barcă. **2.** a se umple; *её глаза́ ~ли́сь слеза́ми* ochii i s-au umplut de lacrimi, au podidit-o lacrimile. **3.** a da în copt, a se pîrgui; *гру́ши ~ли́сь* perele s-au pîrguit.

наличó *adv.* (e) prezent, de față, este, există; *свидéтели* ~ martorii sînt de față; *доказáтельства* ~ există probe; *результáты* ~ acestea sînt rezultatele.

налѝчи|е, *-я n. sg.* prezență, existență; *при ~и* în prezența, date fiind; *при ~и необходѝмых услóвий* date fiind condițiile necesare; *при ~и средств* dispunînd de mijloace ◇ *быть в ~и* a fi prezent, a exista.

налѝчник, *-а m. (constr.)* chenar, pervaz, ancadrament.

налѝчн|ость, *-и f. sg.* **1.** prezență, existență; *быть в ~ости* a fi prezent, a exista. **2.** cantitate existentă, stoc, efectiv. **3.** numerar, disponibil.

налѝчн|ый *adj.* **1.** disponibil, efectiv, existent; ~ *состáв* personal efectiv; ~ *состáв áрмии* efectivul forțelor armate. **2.** *(com.)* în numerar, peșin, lichid; *за ~ расчёт* contra numerar, contra plată; în numerar; *~ые дéньги* numerar, bani peșin; bani gheață. **3.** **~ые,** *-ых s. pl.* bani gheață/ peșin, numerar; *продавáть за ~ые* a vinde pe bani gheață, a vinde pe bani peșin; *платѝть ~ыми* a plăti în numerar.

налóбник, *-а m.* fruntar *(la căpăstru)*

наловѝть, *-овлю́, -óвишь vb. pf. (ipf. налáвливать) acuz.* sau *gen.* a prinde, a pescui *(o cantitate oarecare).*

наловчѝться, *-чу́сь, -чѝшься vb. pf.* cu *inf.* a căpăta îndemînare, a se învăța, a se deprinde.

налóг, *-а m.* impozit; *подохóдный* ~ impozit pe venit; *позéмельный* ~ impozit funciar; *прямóй* ~ impozit direct; *кóсвенный* ~ impozit indirect; *обложéние ~ом* impunere; ~ *с оборóта* impozitul pe circulația produselor; impozit pe cifra de afaceri; *свобóдный от ~а* scutit de impozit; *взыскáть/взимáть* ~ a percepe un impozit; *облагáемый ~ом* impozabil, contribuabil.

налóгов|ый *adj.* de impozit, de impunere, de contribuții; fiscal; *~ая систéма* sistem de impozite; *~ые дохóды* venituri provenite din impozite; *~ые облегчéния* înlesniri la plata impozitelor.

налогоплатéльщик, *-а m.* contribuabil.

налогоспосóбность, *-и f. (fin.)* impozabilitate, posibilitatea de a fi impus.

налогоспосóбный *adj. (fin.)* impozabil.

наложéние, *-я n. sg.* **1.** punere, aplicare; ~ *компрéсса* punerea unei comprese. **2.** aplicare; ~ *арéста на имýщество* aplicarea unui sechestru asupra averii; ~ *штрáфа* aplicarea unei amenzi, amendare; ~ *взыскáния* aplicarea unei sancțiuni, sancționare; ~ *печáти* aplicarea ștampilei/sigiliului, punerea pecetei. **3.** *(mat.)* suprapunere; ~ *колебáний* suprapunerea unor oscilații ◇ *(med.)* ~ *швов* sutură.

налóженн|ый [1] *p.t.p.* de la *наложѝть.* **2.** *adj.* suprapus, aplicabil ◇ *~ым платежóм* contra ramburs, cu/prin ramburs.

наложѝть, *-ожу́, -óжишь vb. pf.* **1.** *(ipf. наклáдывать) acuz.* a pune *(deasupra),* a suprapune, a acoperi cu; a aplica; ~ *бинт/повя́зку* a pansa, a bandaja, a aplica un bandaj; ~ *компрéсс* a pune o compresă; ~ *лак* a acoperi cu lac, a da cu lac. **2.** *(ipf. наклáдывать) acuz.* a pune, a aplica; ~ *печáть* a pune ștampila, a pune sigiliul; ~ *резолю́цию* a pune o rezoluție; *(fig.)* ~ *свой отпечáток (на что-л.)* a lăsa urme, a influența, a marca. **3.** *(ipf. наклáдывать) acuz. (mat.)* a suprapune; **4.** *(ipf. наклáдывать) acuz.* sau *gen.* a îngrămădi, a umple, a încărca, a băga; ~ *чемодáн белья́* a umple un geamantan cu rufărie. **5.** *(ipf. налагáть) acuz.* a pune, a impune, a aplica; ~ *наказáние* a da/a aplica o pedeapsă; ~ *штраф* a amenda; ~ *запрещéние* a aplica un sechestru/o poprire; ~ *взыскáние* a) a sancționa, a aplica o sancțiune; b) *(sport)* a penaliza ◇ ~ *запрéт* a interzice ceva, a bloca; *(med.)* ~ *швы* a face o sutură; *(înv.)* ~ *на себя́ рýки* a-și face seama, a-și pune capăt zilelor, a se sinucide; ~ *рýку (на что-л.)* a pune mîna (pe ceva), a fura; *(fig.)* ~ *на себя́ брéмя забóт* a se împovăra cu griji.

налóжница, *-ы f. (înv.)* amantă, concubină.

налокóтник, *-а m.* cotieră; bandaj pentru gît.

наломáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. налáмывать) acuz.* sau *gen.* a rupe, a frînge, a sparge, a strica; (pop.) ~ *бокá комý-л.* a snopi pe cineva în bătăi ◇ ~ *дров* a călca în străchini.

налощѝть, *-щу́, -щѝшь vb. pf.* de la *лощѝть*

налущѝть, *-щу́, -щѝшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a dezghioca, a coji, a curăța de coajă *(o anumită cantitate).*

налюбовáться, *-бу́юсь, -у́ешься vb. pf. instr.* sau *на + acuz.* a se desfăta privind, a admira îndelung.

наля́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ля́пать*

намагнѝ|тить, *-ѝчу, -ѝтишь vb. pf. (ipf. намагнѝчивать* și *магнѝтить) acuz.* a magnetiza.

намагнѝчивание, *-я n. sg.* magnetizare; *остáточное* ~ magnetizare remanentă.

намагнѝчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намагнѝтить*

намáзать, *-мáжу, -мáжешь vb. pf. (ipf. мáзать (1, 3)* și *намáзывать)* a unge, a da cu ..., a freca cu ...

намáзаться, *-мáжусь, -мáжешься vb. pf.* **1.** a se unge, a se freca cu .... **2.** *(fam.)* a se farda, a se sulemeni.

намáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* de la *намáзать*

намалевáть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. pf.* de la *малевáть*

намáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намолóть*

намарáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. марáть) acuz.* a mînji, a mîzgăli.

намариновáть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. (ipf. намаринóвывать) acuz.* sau *gen.* a marina, a mura.

намаринóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намариновáть*

намáслить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *мáслить*

намáтывание, *-я n. sg.* depănare, înfășurare, bobinare.

намáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намотáть(2)*

намáтываться [1], *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *намотáться* [1]. **2.** *pas.* de la *намáтывать.*

намáтываться [2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *намотáться* [2].

намáчивание, *-я n. sg.* umezire, udare, muiere, înmuiere.

намáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намочѝть(2)*

намáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *намочѝться.* **2.** *pas.* de la *намáчивать.*

намáяться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (pop.)* a obosi mult, a se istovi, a se osteni, a fi frînt de oboseală.

намéдни *adv. (reg.)* de curînd, mai deunăzi, mai adineauri.

намёк, *-а m.* aluzie; *тóнкий* ~ aluzie fină; *говорѝть ~ами* a face aluzii; ◇ *дéлать тóнкие ~и* a bate șaua să priceapă iapa; *тóнкий ~ на тóлстые/ грýбые обстоя́тельства* aluzie fină/ subtilă la un lucru limpede ca lumina zilei.

намек/áть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. намекнýть) на + acuz.* a face aluzie, a da de înțeles, a lăsa să se înțeleagă că...; a insinua; *на что вы ~áете?* la ce faceți aluzie?

намекнýть, *-нý, -нёшь vb. pf.* de la *намекáть.*

намелѝть, *-лю́, -лѝшь vb. pf.* de la *мелѝть.*

намéнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наменя́ть.*

наменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. намéнивать) acuz.* sau *gen.* a preschimba, a schimba, a face schimb *(dobîndind astfel o cantitate de obiecte);* ~ *мáрок* a face schimb de mărci.

намеревáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* cu *inf.* a intenționa, a avea intenția, a avea de gînd.

намéрен *pred. cu inf.* a avea intenția, a intenționa, a avea de gînd.

намéрени/е, *-я n.* intenție; *с ~ем* cu intenția, cu gîndul de a...,; *без ~я* fără intenție, neintenționat; *благѝе ~я* intenții bune; *твёрдое* ~ hotărîre fermă; *имéть* ~ a avea intenție; *(jur.) с заpáнее обдýманным ~ем* cu premeditare, cu intenție.

намéренно *adv.* (în mod) intenționat, cu intenție, dinadins.

намéренн/ый *adj.* intenționat, premeditat; ~ *постýпок* faptă premeditată; *с ~ой цéлью* intenționat, cu intenție.

намерзáть, *-áет vb. ipf.* de la *намёрзнуть*

намёрзнуть, *-нет vb. pf. (ipf. намерзáть)* a se acoperi cu gheață.

намёрзнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (pop.)* a fi pătruns de frig, a îngheța, a degera, a fi rebegit de frig, a înțepeni de frig.
на́мертво *adv.* strîns, fix, etanș, ermetic; *заби́ть окно́ ~* a închide fereastra ermetic.
намеси́ть, *-ешу́, -еси́шь vb. pf. (ipf. наме́шивать) acuz.* sau *gen.* a frămînta *(o cantitate oarecare de aluat)*.
намести́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. намета́ть) acuz.* sau *gen.* a îngrămădi, a aduna, a strînge *(măturînd, troienind)*, a troieni.
наме́стник, *-а m. (ist.)* guvernator general, rezident; locțiitor *(al țarului)* vice-rege.
намёт[1], *-а m.* crîsnic *(unealtă de pescuit)*.
намёт[2], *-а m.* nămete, troian *(de zăpadă)*.
намёт[3], *-а m.* galop; *в ~* în galop.
намета́/ть[1], *-мечу́, -ме́чешь vb. pf. (ipf. намётывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a îngrămădi, a aduna. **2.** *acuz.* a căpăta îndemînare, a se învăța, a se deprinde; *~ в ру́ку* a căpăta dexteritate.
намета́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.(ipf. намётывать) acuz.* a însăila.
намета́ть[3], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *намести́*
намет/а́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (pop.)* a căpăta îndemînare, a se învăța, a se deprinde; *у него́ глаз ~а́лся* a prins îndemînare.
наме́тить[1], *-ме́чу, -ме́тишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *ме́тить*[1]. **2.** *(ipf. намеча́ть)* a contura, a schița, a trasa; *~ ко́нтур* a schița conturul.
наме́тить[2], *-ме́чу, -ме́тишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *ме́тить*[2] *(1)*. **2.** *(ipf. намеча́ть)* a propune, a desemna; *~ в председа́тели* a propune ca președinte. **3.** *(ipf. намеча́ть)* a proiecta, a intenționa, a plănui, a pune la cale; *~ пое́здку в го́ры* a proiecta o călătorie în munți.
наме́ти/ться, *-ме́чусь, -ме́тишься vb. pf.* **1.** *pf.* de a *ме́титься*. **2.** *(ipf. намеча́ться) (pers. 1 și 2 nefolosite)* a se schița, a se desena, a se contura, a se profila.
намётка[1], *-и* **1.** *sg. (де́йствие)* însăilare. **2.** *(ни́тки)* saia, ață de saia.
намётка[2], *-и f.* schiță, proiect de plan, machetă.
намётка[3], *-и f.* prăjină de măsurat.
намётка[4], *-и f.* marcă, semnul marcării, semn.
намётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намета́ть*[1,2].
намеча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наме́тить*[1,2].
намеча́ться, *-а́юсь, -а́ешься, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наме́титься (2)*. **2.** *pas.* de la *намеча́ть*.
намеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. наме́шивать) acuz.* sau *gen.* cu *в + acuz.* a amesteca *(adăugînd)*, a pune în...
наме́шивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намеси́ть*.
наме́шивать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намеша́ть*.
намно́го *adv.* cu mult; *он ~ ста́рше меня́* el e cu mult mai în vîrstă decît mine; *~ превзойти́ ожида́ния* a depăși cu mult așteptările.
намоги́льный *adj.* funerar, mortuar; *~ па́мятник* monument funerar.
намозо́лить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *мозо́лить*
намока́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *намо́кнуть*
намо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. намока́ть)* a se îmbiba, a se uda, a se înmuia, a se umezi.
намо́л, *-а m.* măciniș.
намола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намолоти́ть*.
намолоти́ть, *-лочу́, -о́тишь, vb. pf. (ipf. намола́чивать) acuz.* sau *gen.* a treiera, a îmblăti *(o cantitate oarecare)*.
намоло́ть, *-мелю́, -ме́лешь vb. pf. (ipf. нама́лывать) acuz.* sau *gen.* a măcina *(o cantitate oarecare)*.
намо́рдник, *-а m.* botniță; *наде́ть ~* a pune botniță.
намо́рщить, *-щу, -щишь vb. pf.* de la *мо́рщить (1)*.
намо́рщиться, *-щусь, -щишься vb. pf.* de la *мо́рщиться*(1).
намота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *мота́ть*[1] *(1)*. **2.** *(ipf. нама́тывать)* acuz. sau *gen.* a depăna, a înfășura, a face ghem, a bobina ◇ *~ (себе́) на ус* a lua aminte, a băga de seamă, a-și băga (bine) în cap.
намота́ться, *-а́ется vb pf. (ipf. нама́тываться)* **1.** a se depăna, a se înfășura, a se bobina. **2.** a obosi de alergătură. **3.** a hoinări, a rătăci.

намо́тка, *-и f.* **1.** *sg.* depănare, înfășurare, bobinare; *одноро́дная ~* bobinaj uniform; *перекрёстная ~* bobinaj în cruce. **2.** ghem, bobină.
намочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf.* **1.** *(ipf. нама́чивать* și *мочи́ть) acuz.* a umezi, a înmuia; a muia; *~ бельё* a muia rufe. **2.** *(ipf. нама́чивать) acuz.* sau *gen.* a mura, a macera *(o cantitate oarecare)*.
намочи́ться, *-очу́сь, -о́чишься vb. pf. (ipf. нама́чиваться)* a se uda, a se înmuia, a se umezi.
намудри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *мудри́ть*.
наму́сорить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *му́сорить*.
намути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf.* **1.** a tulbura; *~ в коло́дце* a tulbura apa din fîntînă. **2.** *(fig.)* a produce tulburare/deranj.
наму́читься, *-у́чусь, -у́чишься vb. pf.* a îndura mult, a se chinui, a se căzni, a-și slei puterile.
намы́в, *-а m. (geol.)* aluviune, depunere, mîl, nămol.
намыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *намы́ть*
намывн/о́й *adj. (geol.)* de aluviune, aluvionar; *~ы́е отложе́ния* depozite aluvionare.
намы́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намы́лить*.
намы́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *намы́литься*. **2.** *pas.* de la *намы́ливать*.
намы́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. мы́лить* și *намы́ливать) acuz.* a săpuni ◇ *~ го́лову кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală/un perdaf.
намы́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. мы́литься și намы́ливаться)* a se săpuni.
намы́ть, *-мо́ю, -мо́ешь vb. pf. (ipf. намыва́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a spăla, a clăti *(o cantitate oarecare)*. **2.** a spăla, a extrage prin spălare; *~ зо́лота* a spăla aur. **3.** a depozita, a depune aluviuni, a înnămoli. **4.** *(землесо́сом)* a depune prin hidromecanizare, a rambleia; *~ плоти́ну* a rambleia un dig.
намя́ть, *-мну́, -мнёшь vb. pf. (ipf. намина́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a frămînta, a fărîmița *(o cantitate oarecare)*; *~ гли́ны* a frămînta lut. **2.** *acuz.* sau *gen.* a călca (în picioare) ◇ *(pop.) ~ бока́ кому́-л.* a stîlci pe cineva în bătaie, a-i rupe cuiva coastele.
нанесе́ние, *-я n. sg.* **1.** însemnare, notare, schițare *(pe un plan, pe o hartă etc.)*. **2.** pricinuire, provocare, cauzare; *~ уда́ров* lovire; *~ оскорбле́ния* insultare, jignire; *~ теле́сных поврежде́ний* vătămare a integrității corporale; *~ уще́рба* daunare, pricinuire a unei pagube. **3.** depunere ◇ *~ зо́лота* aurire; *~ ме́ди* arămire; *~ ни́келя* nichelare.
нан/ести́[1], *-есу́, -сёшь vb. pf. (ipf. наноси́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a aduce *(în număr mare)*. **2.** *acuz.* sau *gen* a îngrămădi, a aduna, a troieni. **3.** *acuz.* cu *на + acuz.* a aduce, a arunca, a face să eșueze *(prin acțiunea apelor, a vîntului etc.)*; *ло́дку ~есло́ на мель* barca a fost aruncată peste un banc de nisip. **4.** *acuz.* a însemna, a nota, a schița *(pe o hartă, pe un plan etc.)*, a cartografia; *~ на ка́рту важне́йшие доро́ги* a însemna pe hartă drumurile principale. **5.** *acuz. (причиня́ть)* a cauza, a pricinui, a provoca, a face; *~ пораже́ние* a provoca înfrîngere; *~ ране́ние* a răni; *~ уда́р* a da o lovitură; *~ уда́р ножо́м* a înjunghia; *~ уве́чье* a mutila pe cineva; *~ уще́рб* a pricinui daune, a dăuna; *~ побо́и* a bate pe cineva, a lovi; *~ визи́т* a face o vizită. **6.** a aplica; *~ кра́ску* a aplica o culoare.
нанести́[2], *-сёт vb. pf.* a oua.
наниза́ть, *-нижу́, -ни́жешь vb. ipf.* de la *низа́ть*.
нанизу́ *adv. (pop.)* jos.
нани́зывание, *-я n. sg.* înșiruire, înșirare.
нани́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a înșirui, a înșira.
нанима́тель, *-я m.* **1.** locatar, chiriaș, arendaș. **2.** *(inv.)* cel care angajează, patron.
нанима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наня́ть*.
нанима́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наня́ться*. **2.** *pas.* de la *нанима́ть*.
на́нка, *-и f. sg. (text.)* nanchin.

нáнковый *adj. (text.)* de / din nanchin.

нáново *adv.* din nou, de la capăt, încă o dată.

нанóс, -а *m. (geol.)* aluviune, depunere; dună.

наноси́ть[1], *-ошу́, -óсишь vb. pf. (ipf. нанáшивать) acuz.* sau *gen.* a aduce, a căra *(o cantitate oarecare)* în repetate rînduri.

наноси́ть[2], *-ошу́, -óсишь vb. ipf.* de la *нанести́*[1].

нанóсный *adj.* **1.** *(geol.)* aluvionar, de aluviune, de depunere. **2.** *(fig. înv.)* împrumutat, superficial, ocazional, întîmplător.

нáнсук, -а *m. sg. (text.)* nansuk.

нанюхаться, -аюсь, -аешься *vb. pf. (ipf. нанюхиваться) gen.* a mirosi în voie, a se sătura de mirosit.

нанюхиваться, -аюсь, -аешься *vb. ipf.* de la *нанюхаться.*

наня́ть, *найму́, наймёшь vb pf. (ipf. нанимáть) acuz.* **1.** a angaja, a tocmi. **2.** a închiria, a arenda.

наня́ться, *найму́сь, наймёшься vb. pf. (ipf. нанимáться)* a se angaja, a se tocmi *(la lucru).*

наобещáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a face multe promisiuni ◇ ~ *с три кóроба* a făgădui marea cu sarea, a promite cîte-n lună şi-n stele.

наоборóт, 1. *adv.* invers, întors pe dos; *надéть фурáжку* ~ a-şi pune şapca pe dos. **2.** *adv.* anapoda, de-a-ndoaselea; pe dos, altfel de cum trebuie; *он всё дéлает* ~ le face pe toate de-a-ndoaselea; *как раз* ~ exact invers; tocmai contrariul. **3.** *cuv. modal* dimpotrivă, din contră. **4.** *partic. adversativă* deloc, dimdotrivă, ba chiar, nicidecum.

наобу́м *adv.* fără chibzuială, pe negîndite, la nimereală, într-o doară; *говори́ть* ~ a vorbi în dodii, a vorbi într-o doară ◇ ~ *лáзаря* la întîmplare, la nimereală.

наорáть, *-ру́, -рёшь vb. pf. на + acuz.* a răcni, a striga, a ţipa la..., a zbiera.

наостри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* a ascuţi.

наóтмашь *adv.* făcîndu-şi vînt, din toată puterea, din răsputeri, cu toată puterea; *удáрить* ~ a lovi cu toată puterea.

наотрéз *adv.* categoric, hotărît, răspicat, net; *отказáться* ~ a refuza categoric.

напáдать, *-ает vb. pf. (ipf. пáдать)* a cădea, a se aduna, a se îngrămădi *(în cantitate mare).*

нападáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *напáсть*[1]

нападáющий 1, *part. prez. act.* de la *нападáть.* **2.** **~ий,** *-его m. (sport)* înaintaş; *крáйний* ~ extremă.

нападéни/е, *-я n.* **1.** atac, agresiune, *вооружённое* ~ atac armat; *хими́ческое* ~ atac chimic; *внезáпное* ~ atac prin surprindere; ~ *с вóздуха* atac aerian; *ракéтное* ~ atac cu rachete; *ракéтно-я́дерное* ~ atac racheto-nuclear; *отрази́ть* ~ a respinge un atac. **2.** *(sport)* înaintare, linie de înaintaşi; *цéнтр* ~*я* centru înaintaş.

напáдки, *-док, -дкам pl.* atacuri, învinuiri, acuzări, invective.

напáивание, *-я n.* adăpare, adăpat.

напáивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напои́ть*

напáивать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напая́ть.*

напáйка, *-и f. (tehn.)* lipire, fixare prin lipire.

напáкостить, *-ощу, -остишь vb. pf.* de la *пáкостить*

напáлм, *-а m. (mil. chim.)* napalm.

напáлмов/ый *adj. (mil. chim.)* de / cu napalm; ~*ая бóмба* bombă cu napalm.

напáрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a opări.

напáрник, *-а m.* partener de muncă, pereche.

напасти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf.* a face provizii/rezerve, a se aproviziona suficient.

напá/сть[1], *-аду́, -адёшь vb. pf. (ipf. нападáть*[1]*) на + acuz.* **1.** a ataca, a se năpusti, a tăbărî, a năvăli, a năpădi, a asalta; ~ *на врагá* a tăbărî asupra duşmanului; ~ *врасплóх* a lua prin surprindere. **2.** a da de ... / peste..., a întîlni, a găsi întîmplător; ~ *на чьи-л. следы́* a da de urma cuiva; ~ *на интерéсную мысль* a da de o idee interesantă. **3.** a cuprinde, a copleşi, a pune stăpînire, a apuca; *на негó* ~*л страх* l-a cuprins groaza ◇ *не на такóго/такýю* ~*ли!* v-aţi găsit omul!

напáсть[2], *-адёт vb. pf.* a cădea în cantitate mare *(despre zăpadă, frunze etc.).*

напáсть[3], *-и f. (pop.)* năpastă, belea, necaz, pacoste, nenorocire

напáчкать, *-аю, -аешь vb pf.* de la *пáчкать*(2)

напáчкаться, *-аюсь, -аешься vb pf.* de la *пáчкаться.*

напая́ть, *-я́ю, -я́ешь vb pf.* **1.** *(ipf. напáивать) acuz.* **1.** a lipi, a suda deasupra. **2.** *acuz.* sau *gen.* a confecţiona / a face *(prin lipire, sudare).*

напéв, *-а m.* melodie, motiv.

напевáть, *-áю, -áешь vb.* **1.** *ipf.* de la *напéть (1, 2)* **2.** *acuz.* a fredona, a îngîna un cîntec.

напéвность, *-и f sg.* caracter melodios.

напéвн/ый *adj.* melodios; ~*ые стихи́* versuri melodioase.

напекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *напéчь.*

наперебóй *adv.* întrerupîndu-se unul pe altul, toţi deodată; care mai de care; *говори́ть* ~ a vorbi toţi deodată, care mai de care.

наперевéс *adv.* inclinat, aplecat înainte; *держáть ружьё* ~ a ţine puşca în cumpănire.

наперегóнки *adv.* care mai de care, pe întrecute; *бежáть* ~, *пусти́ться* ~ a se lua la întrecere fugind.

напередё *adv. (pop.)* mai întîi, mai înainte, în prealabil ◇ *зáдом* ~ pe dos.

наперекóр 1. *adv.* dimpotrivă, în contra, în ciuda; *дéлать* ~ a face în ciudă. **2.** *prep.* cu *dat.* împotriva, în ciuda, în contra, în pofida, în opoziţie; ~ *здрáвому смы́слу* în ciuda/în pofida bunului simţ.

наперерéз *adv.* de-a curmezişul; *бежáть* ~ *комý-л.* a tăia cuiva drumul, a se pune în calea cuiva.

наперерыв *adv. v. наперебóй.*

наперéть, *-пру́, -прёшь vb. pf. (ipf. напирáть) (pop.)* **1.** *на + acuz.* a apăsa cu putere, a presa. **2.** *(fam.)* a se îngrămădi, a se îmbulzi.

наперехвáт *adv. (reg.) v. наперерéз*

наперечёт *adv.* pînă la unul, în întregime, fără excepţie; *знать всех* ~ a-i cunoaşte pe toţi pe degete.

напéрсник, *-а m. (înv.)* confident.

напёрсток, *-тка m.* **1.** degetar. **2.** *(fig.)* năpîrstoc ◇ *(fig.) с* ~ de-o şchioapă.

наперстя́нка, *-и f. (bot.)* degeţel-roşu; degetar, degetariţă.

наперчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* de la *перчи́ть.*

напéть, *-пою́, -поёшь vb. pf.* **1.** *(ipf. напевáть) acuz.* a intona, a fredona; ~ *áрию* a fredona o arie. **2.** *(ipf. напевáть) acuz.* a cînta din gură *(pentru o imprimare, o înregistrare pe placă, pe bandă etc.)* a face o imprimare, o înregistrare. **3.** *acuz.* sau *gen.* a cînta *(multe cîntece, arii etc.).*

напечáтать (ся), *-аю (-сь), -аешь (-ся) vb. pf.* de la *печáтать (-ся).*

напéчь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. напекáть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a coace *(o cantitate oarecare).* **2.** *impers. acuz.* a arde, a dogori.

напивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *напи́ться.*

напи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напили́ть.*

напили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. напи́ливать) acuz.* sau *gen.* a tăia cu ferăstrăul *(o anumită cantitate).*

напи́льник, *-а m.* pilă; *трёхгрáнный* ~ pilă triunghiulară; *крýглый* ~ pilă rotundă; *плóский* ~ pilă plată.

напир/áть, *-áю, -áешь vb. pf. (pop.)* **1.** *ipf.* de la *наперéть.* **2.** *на + acuz.* a presa, a ataca; *проти́вник* ~*áл с флáнга* duşmanul presa din flanc. **3.** *на + acuz.* a stărui, a insista; *осóбенно он* ~*áл на...* îndeosebi a insistat asupra... **4.** *на + acuz.* a sublinia, a accentua.

написáние, *-я n.* **1.** scriere, grafie. **2.** ortografie.

написáть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. писáть) acuz.* a scrie ◇ *у когó-л. на лбу напи́сано* e clar ca lumina zilei, evident pentru toţi; *на лицé напи́сано* îi stă scris pe faţă; *на роду́ напи́сано* îi e sortit, îi e hărăzit, îi e scris pe frunte; *(prov.) что напи́сано peróм, тогó не вы́рубишь топорóм* ce e scris, e bun scris; vorbele zboară, scrisul rămîne.

напитáть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *питáть* **(1)**. **2.** *(ipf. напи́тывать) acuz.* cu *instr.* a îmbiba, a impregna.

напитáться, *-áется vb. pf.* **1.** *(ipf. напи́тываться)* a se îmbiba, a se impregna **2.** *(fam.)* a-și potoli foamea, a se sătura.

напи́т/ок, *-тка m.* băutură; *спиртны́е ~ки* băuturi spirtoase/alcoolice; *крéпкие ~ки* băuturi tari; *прохлади́тельные ~ки* băuturi răcoritoare ◇ *медóвый ~* hidromel.

напи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напитáть (2)*

напи́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напитáться.* **(1.) 2.** *pas.* de la *напи́тывать.*

напи́ться, *-пьюсь, -пьёшься vb. pf. (ipf. напивáться)* **1.** a bea, a-și potoli setea, a bea pe săturate; *~ воды́* a bea apă (multă). **2.** a se îmbăta ◇ *~ до положéния риз* a se îmbăta criță.

напихáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. напи́хивать) acuz.* sau *gen.* a ticsi, a îndesa , a băga, a înghesui.

напи́хивать *-аю, -аешь vb. ipf.* de la напихáть.

напи́чкать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la пи́чкать.

наплáваться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a înota mult / în voie.

наплáвка, *-и f. (tehn.)* metal depus / încărcat; încărcare prin sudare

наплáка/ть, *-áчу, -áчешь vb. pf. acuz. (în expr.) ~ себé глазá* a i se umfla ochii de plîns ◇ *(glumeț) кот ~л* mai deloc, o nimica toată, cît negru sub unghie, te miri ce.

наплáкаться, *-áчусь, -áчешься vb. pf.* a plînge mult, a-și ușura inima plîngînd.

напластáть, *-áю, -áешь vb pf. acuz.* sau *gen.* a tăia felii; *~ ры́бы* a tăia pește felii-felii.

напластовáние, *-я n.* **1.** *sg.* stratificare, stratificație. **2.** strat.

наплевáтельск/ий *adj.* nepăsător, disprețuitor, indiferent; *~ое отношéние* atitudine de nepăsare / de indiferență / disprețuitoare.

наплевáть, *-люю́, -люёшь vb pf. (ipf. плевáть)* **1.** a scuipa. **2.** a nu-i păsa. *(pop.) комý-л. ~ на всё* puțin îi pasă, nu-i pasă.

наплескáть, *-ещý, -éщешь vb pf. gen.* a vărsa, a stropi.

наплести́, *-летý, -летёшь vb. pf.* **1.** *(ipf. наплетáть) acuz.* sau *gen* a împleti *(o cantitate oarecare).* **2.** *gen. (fig. pop.)* a îndruga multe și mărunte, a vorbi vrute și nevrute; *~ вздóру* a spune vrute și nevrute; a îndruga verzi și uscate. 3. *на + acuz.* a calomnia, a bîrfi.

наплетáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *наплести́ (1).*

наплéчник, *-а m.* umeraș.

наплéчн/ый *adj.* care se poartă *sau* se îmbracă pe umeri; *~ая вы́шивка* altiță.

наплоди́ть, *-ожý, -оди́шь, vb pf. gen* a naște, a plodi, a prăsi *(în număr mare).*

наплоди́ться, *-оди́тся vb. pf.* a se prăsi, a se înmulți, a se plodi.

наплои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf.* de la *плои́ть.*

наплутовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* de la *плутовáть.*

наплы́в, *-а m.* **1.** *sg.* deversare, îngrămădire *(de materii aduse de apă).* **2.** depunere de săruri, de calcar *(pe pereții cazanelor),* concrețiune, piatră. **3.** *(med.)* excrescență, umflătură, gîlmă. **4.** *sg. (fig.)* afluență, aflux, îmbulzeală.

наплывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *наплы́ть.*

напл/ы́ть, *-ывý, -ывёшь vb pf. (ipf. наплывáть)* **1.** *на + acuz.* a se izbi, a da de ceva *(navigînd, înotînd).* **2.** *(pers. 1 si 2 nefolosite)* a se îngrămădi, a se aduna, a se strînge; *~ы́ло мнóго ры́бы* s-a îngrămădit mult pește.

наповáл *adv.* pe loc, dintr-o lovitură, dintr-o dată; *уби́ть ~* a omorî pe loc, a omorî dintr-o lovitură; *ругáть ~ a)* a înjura ca la ușa cortului; b) a face un scandal monstru.

наподóбие *prep.* cu *gen.* în chip, în formă de..., ca, asemănător.

напо/и́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. acuz. (ipf. пои́ть* și *напáивать)* **1.** a da de băut; *~ гостéй чáем* a servi oaspeților ceai. **2.** *(ipf. пои́ть)* a adăpa; *~ лóшадь* a adăpa calul. **3.** a îmbăta.

напокáз *adv.* **1.** în văzul tuturor; *выставить ~* a expune în văzul tuturor. **2.** de ochii lumii, spre a atrage atenția; *дéлать что-л. ~* a face ceva de ochii lumii.

наползáть, *-áю, -áешь vb ipf.* de la *наползти́.*

наползти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. наползáть)* **1.** a da peste ceva *(tîrîndu-se).* **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a năpădi, a invada, a năvăli.

наполировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *полировáть* **2.** *acuz.* sau *gen.* a lustrui *(o cantitate oarecare de obiecte).*

наполнéние, *-я n. sg.* umplere; *пóлное ~* admisiune totală.

наполни́тель, *-я m.* umplutură, material de umplutură.

напóлнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. наполня́ть) acuz.* a umple, a încărca pînă la refuz; *(fig.) ~ рáдостью* a umple de bucurie.

напóлниться, *-нится vb pf. (ipf. наполня́ться)* a se umple.

наполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *напóлнить.*

наполня́ться, *-я́ется vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *напóлниться.* **2.** *pas.* de la *наполня́ть.*

наполови́ну *adv.* pe jumătate, în parte; *дéлать что-л. ~* a face ceva pe jumătate / incomplet.

напомáдить(ся), *-áжу(сь), -áдишь(ся) vb pf.* de la *помáдить(ся).*

напоминáние, *-я n.* reamintire; *(предупреждéние)* avertisment, prevenire; *(извещéние)* semnalare.

напомин/áть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *напóмнить; он ~áет свою́ мать* seamănă cu maică-sa.

напóмн/ить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. напоминáть)* **1.** *prepl.* sau *acuz.* a aminti, a aduce aminte, a reaminti; *~ о прóшлом; ~ прóшлое* a aduce cuiva aminte de trecut; *~им, что...* menționăm că ... **2.** *acuz.* a semăna cu ..., a aminti de ..., a aduce cu cineva; *ты ~ила мне сестрý* semeni cu sora mea, aduci cu sora mea.

напóр, *-а m. sg.* **1.** presiune, apăsare; *~ воды́* presiunea apei; *под ~ом* sub presiune. **2.** *(fig.)* dîrzenie, energie; *дéйствовать с ~ом* a acționa / a lucra cu energie.

напóристость, *-и f.* dîrzenie, perseverență, stăruință, energie, dinamism.

напóристый *adj.* dîrz, perseverent, stăruitor, energic.

напóрн/ый *adj. (tehn.)* de presiune, cu presiune; *~ бассéйн* bazin de presiune; *~ые гáзы* gaze bogate.

напоромéр, *-а m. (tehn.)* aparat de măsurat presiunea.

напорóться, *-орю́сь, -óрешься vb pf. (ipf. напáрываться) на + acuz. (pop.)* **1.** a se răni *(lovindu-se de un obiect ascuțit)*; *~ на стеклó* a se răni cu un ciob de sticlă. **2.** *(fig.)* a da de..., a da peste...; *~ на неприя́тности* a da de neplăceri.

напóртить, *-рчу, -ртишь vb. pf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a strica *(o cantitate oarecare de lucruri),* a face stricăciuni. **2.** *dat.* a dăuna, a face un rău, a aduce pagubă, a prejudicia.

напослéдок *adv.* la sfîrșit, în cele din urmă.

напрáви/ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. направля́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a îndruma; *~ свои́ шаги́* a-și îndrepta pașii. **2.** *(fig.)* a îndrepta, a concentra; *~ взóры; ~ взгляд* a-și îndrepta privirea / ochii; *~ внимáние* a concentra atenția; *~ си́лы* a-și îndrepta eforturile / energia. **3.** a trimite, a îndruma; *~ больнóго к врачý* a trimite bolnavul la doctor. **4.** a repartiza, a delega, a numi; *~ на рабóту* a repartiza la o muncă. **5.** a trimite, a înainta, a adresa; *~ письмó в редáкцию* a trimite o scrisoare la redacție; *~ дéло в суд* a înainta dosarul instanței; a deferi cazul justiției. **6.** a ascuți; *~ бри́тву* a ascuți briciul; *~ кóсу* a ascuți coasa. **7.** *(fig.)* a aranja, a organiza; *~ рабóту* a organiza munca ◇ *~ на путь и́стины* a îndrepta pe calea cea bună.

напрáви/ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. направля́ться)* **1.** a se îndrepta, a se duce, a merge spre ... **2.** *(fig.)* a se organiza, a se aranja; *рабóта ~лась* lucrul s-a organizat.

напрáвка, *-и f. sg.* ascuțire; *~ бритв* ascuțirea bricelor.

направлéни/е, *-я n.* **1.** *sg.* îndreptare, îndrumare. **2.** *sg.* repartizare, delegare, detașare, numire; *~ на рабóту* repartizare la o muncă. **3.** *sg.* trimitere, înain-

tare. **4.** direcţie, sens; *противополóжное* ~ direcţie opusă; *в неизвéстном* ~*и* în direcţie necunoscută; *по* ~*ю к...* în direcţia..., spre...; ~ *атáки* direcţie de atac; *взять* ~ *на сéвер* a lua direcţia nord, a se îndrepta spre nord. **5.** *(fig.)* direcţie, sens *(al unei acţiuni)*, linie; *рабóтать в э́том* ~*и* a lucra în direcţia aceasta; *в э́том* ~*и почти́ ничегó не сдéлано* în acest sens nu s-a făcut mai nimic. **6.** tendinţă, orientare, curent, grupare; *литератýрные* ~*я* curente literare. **7.** *(adm.)* *(докумéнт)* ordin de numire (într-o funcţie); ordin de serviciu, delegaţie; *вручи́ть* ~ a înmîna ordinul de numire, a înmîna delegaţia. **8.** *(tehn.)* direcţie, sens, dispoziţie de ghidaj; ~ *вращéния* sens de rotire; *контрóльное* ~ sens de referinţă; ~ *свя́зи* direcţie de legătură.

напрáвленность, *-и f. sg.* **1.** îndreptare, direcţie; ~ *удáра* direcţia atacului. **2.** tendinţă, orientare; *идéйная* ~ *ромáна* orientarea ideologică a romanului. **3.** *(tehn.)* orientare, directivitate; ~ *излучéния* directivitate de radiaţie.

напрáвленн/ый I. *p. t. p.* de la *напрáвить*. **II. 1.** *adj.* închinat unui anumit scop. **2.** dirijat, orientat; *(mat.)* ~*ая прямáя* dreaptă orientată; *(rad.)* ~ *приём* recepţie dirijată.

направля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *напрáвить*

направля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напрáвиться*. **2.** *pas.* de la *направля́ть*.

направля́ющая, *-ей f.* **1.** *(mat.)* directoare, linie directoare. **2.** *(tehn.)* ghidaj; ~ *втýлка* bucşă de ghidaj.

направля́ющ/ий 1. *(part. prez. act.* de la *напрáвить*. **2.** *adj. (tehn.)* director; ~*ие колёса* roţi directoare; *(mat.)* ~ *ýгол* unghi director; *(nav.)* ~ *аппарáт* deflector.

напрáво *adv.* la / spre dreapta, în dreapta, în partea dreaptă; *повернýть* ~ a cîrmi la dreapta; ~ *от меня́* la dreapta mea ◇ *бросáть/швыря́ть дéньги* ~ *и налéво* a azvîrli banii în dreapta şi în stînga, a arunca banii pe fereastră; *(mil.)* ~! la dreapta!

напрактиковáться, *-кýюсь, -кýешься vb. pf.* de la *практиковáться*.

напрáслин/а, *-ы f. sg.* învinuire neîntemeiată, acuzaţie falsă, calomnie; *возвести́ на когó-л.* ~*у* a învinui pe cineva pe nedrept, a-i aduce învinuiri false.

напрáсно *adv.* **1.** degeaba, în zadar, zadarnic; de prisos; *он* ~ *ждал* a aşteptat degeaba. **2.** în mod injust, pe nedrept; *егó* ~ *обвини́ли* a fost învinuit pe nedrept. **3.** *pred. impers.* e inutil, e de prisos, n-are nici un rost.

напрáсн/ый *adj* **1.** *(тщéтный)* zadarnic, fără folos, inutil; de prisos; ~*ые старáния* stăruinţe zadarnice. **2.** *(необоснóванный)* neîntemeiat, nefondat; ~*ая тревóга* alarmă falsă. **3.** *(несправедли́вый)* nedrept, injust.

напрáшива/ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напроси́ться*; ~ *на неприя́тности* a-şi atrage neplăceri *(prin purtarea sa)*. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* *(fig.)* a se impune *(despre un gînd, o concluzie etc.)*; *вы́воды* ~*ются сáми собóй* concluziile se impun de la sine.

наприме́р *cuv. modal* de pildă, de exemplu, bunăoară, astfel.

напрокáзить, *-áжу, -áзишь vb. pf.* v. *напрокáзничать*

напрокáзничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *прокáзничать*.

напрокáт *adv.* cu chirie; *взять* ~ a lua cu chirie; *дать* ~ a da cu chirie.

напролёт *adv.* neîntrerupt, fără întrerupere; în întregime; *всю ночь* ~ toată noaptea fără întrerupere; *не спать всю ночь* ~ a nu închide ochii toată noaptea, a petrece o noapte albă.

напролóм *adv.* de-a dreptul, drept la ţintă ◇ *идти́* ~ a merge drept la ţintă.

напропалýю *adv.* fără a se gîndi la urmări, nebuneşte; *пить* ~ a o duce tot în chefuri, a bea pe rupte.

напророчить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *пророчить*.

напроси́ться, *-ошýсь, -óсишься vb. pf. (ipf. напрáшиваться)* **1.** a obţine ceva *(prin cereri insistente, aluzii etc.)*, a căuta să...; a reuşi să...; ~ *на обéд* a se invita singur la masă; ~ *идти́ вмéсте* a se oferi să meargă împreună. **2.** a provoca *(prin atitudinea sa)*; a-şi atrage...; ~ *на комплимéнты* a provoca pe cineva să-ţi facă complimente.

напрóтив *adv.* **1.** *(на противополóжной сторонé)* în faţă, peste drum, vizavi; *он живёт* ~ el locuieşte peste drum. **2.** *(наоборóт)* pe dos, invers, altfel. **3.** *prep.* cu *gen.* în faţa; vizavi; ~ *дóма* în faţa casei; ~ *меня́* vizavi de mine.

напрýживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напрýжиться*. **2.** *pas.* de la *напрýживать*.

напрýжиться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. напрýживаться)* a se încorda, a se opinti.

напры́скать, *-аю, -аешь vb. pf. instr.* sau *gen.* a pulveriza, a stropi *(cu pulverizatorul)*.

напрягáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *напря́чь*.

напряжéни/е, *-я n.* **1.** *sg.* încordare; ~ *внимáния* încordarea atenţiei; ~ *мышц* încordarea muşchilor. **2.** *sg.* sforţare, efort, încordare, tensiune; *слýшать с* ~*ем* a asculta cu încordare / cu atenţie încordată; *физи́ческое* ~ efort fizic. **3.** *(tehn. fiz.)* tensiune; *ток высóкого* ~*я* curent de înaltă tensiune; *(rad.)* ~ *пóля помéх* intensitatea cîmpului perturbator; *избы́точное* ~ tensiune excedentară; *перемéнное* ~ tensiune variabilă; *реакти́вное* ~ tensiune reactivă.

напряжённо *adv.* cu încordare, intens, cu intensitate.

напряжённост/ь, *-и f.* **1.** încordare, intensitate; ~ *рабóты* intensitatea muncii; *ослаблéние междунарóдной* ~ *и* slăbirea încordării internaţionale. **2.** *(tehn.)* intensitate, tensiune.

напряжённ/ый I. *p.t.p.* de la *напря́чь*. **II.** *adj.* **1.** încordat, intens, înfrigurat, febril; ~*ые нéрвы* nervi încordaţi; *(lingv.)* ~ *глáсный* vocală încordată; ~*ая рабóта* muncă intensă/febrilă; ~*ое внимáние* atenţie încordată; ~*ое положéние* situaţie încordată; ~*ые отношéния* relaţii încordate. **2.** *(принуждённый)* forţat, silit; ~ *смех* rîs forţat; ~*ые движéния* mişcări silite.

напрями́к *adv.* **1.** drept înainte, direct, de-a dreptul; *идти́* ~ a merge direct. **2.** *(fig.)* pe şleau, verde în faţă, deschis, fără înconjur; *сказáть* ~ a spune verde în faţă, a o spune de la obraz.

напря́чь, *-ягý, -яжёшь vb. pf (ipf. напрягáть) acuz.* **1.** a încorda, a întinde; ~ *мы́шцы* a încorda muşchii. **2.** a face sforţări, a depune eforturi, a încorda, a forţa; ~ *слух* a-şi ascuţi urechea; a ciuli urechile; ~ *внимáние* a încorda atenţia; ~ *все свои́ си́лы* a-şi încorda puterile.

напр/я́чься, *-ягýсь, -яжёшься vb. pf. (ipf. напрягáться)* **1.** a se încorda, a se întinde; *мýскулы* ~*яглись* muşchii s-au încordat. **2.** a se sforţa, a face un efort, a se opinti.

напýганный 1. *p.t.p.* de la *напугáть*. **2.** *adj.* speriat, cuprins de frică, înfricoşat; ~ *вид* înfăţişare de om speriat.

напугáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. пугáть) acuz.* a speria, a băga frică / spaimă în cineva, a înfricoşa.

напугáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. пугáться)* a se speria.

напýдрить(ся), *-рю(сь), -ришь(ся) vb. pf.* de la *пýдрить(ся)*

напýльсник, *-а m. (sport)* mînecuţă, mănuşă de antebraţ.

нáпуск, *-а m.* **1.** *sg. (tehn.)* umplere, alimentare, admisiune. **2.** *sg.* asmuţire *(asupra vînatului)*. **3.** bluzeu, corsajul bluzat *(al unei rochii, haine etc.)*. **4.** încreţitură *(la carîmb)*. **5.** breton, şuviţă de păr lăsată pe frunte.

напускáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *напусти́ть*.

напускáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напусти́ться*. **2.** *pas.* de la *напускáть*.

напускн/óй *adj.* afectat, prefăcut, nefiresc; ~*áя весёлость* veselie prefăcută.

напусти́ть, *-ущý, -ýстишь vb. pf. (ipf. напускáть)* **1.** *gen.* a da drumul, a umple; ~ *воды́ в бак* a da drumul apei în rezervor. **2.** *acuz.* *на* + *acuz.* a-şi da aere, a se preface; ~ *на себя́ вáжность* a face pe grozavul, a-şi da importanţă. **3.** *acuz.* cu *на* + *acuz.* a asmuţi ◇ ~ *стрáху на когó-л.* a băga în sperieţi pe cineva.

напусти́ться, *-ущýсь, -ýстишься vb. pf. (ipf. напускáться) на* + *acuz. (pop.)* a se năpusti, a sări cu gura, a tăbărî cu ocările asupra cuiva.

напýтать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a încîlci, a încurca; ~ *ни́ток* a încîlci aţa. **2.** a încurca, a greşi; ~ *в подсчётах* a se încurca în socoteli; ~ *áдрес* a greşi adresa.

напу́тственн/ый *adj.* de rămas bun, de drum bun; *~ая речь* cuvîntare de rămas bun / de despărțire.

напу́тствие, *-я n. sg.* urare de drum bun, cuvînt de despărțire.

напу́тствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a face urări de drum bun.

напуха́ние, *-я n.* tumefiere.

напуха́ть, *-áет vb. ipf.* de la *напу́хнуть.*

напу́хнуть, *-нет vb. pf. (ipf. напуха́ть)* a se umfla.

напы́житься, *-жусь, -жишься vb. pf.* **1.** *(înv.)* a se sforța, a se opinti. **2.** *(fig.)* a-și da importanță, a-și da ifose, a se umfla în pene, a face pe grozavul.

напыли́ть, *-лю́, -ли́шь, vb pf.* de la *пыли́ть*

напы́щенно *adv.* cu emfază, în mod emfatic, bombastic; *говори́ть ~* a vorbi cu emfază.

напы́щенность, *-и f. sg.* emfază, patos, grandilocvență.

напы́щенн/ый *adj.* **1.** îngîmfat, cu ifose, afectat; *с ~ым ви́дом* cu un aer afectat. **2.** bombastic, pretențios, emfatic; *~ стиль* stil umflat, stil bombastic.

напя́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напя́лить.*

напя́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. напя́ливать) acuz.* cu *на + acuz.* **1.** a întinde pe gherghef. **2.** *(pop.)* a îmbrăca *sau* a încălța cu greu *(ceva strîmt, nepotrivit)*; *~ сапо́г* a trage cu greu cizma.

нараба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нарабо́тать*

нарабо́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нараба́тывать) acuz.* sau *gen.* **1.** a face, a produce, a confecționa, a fabrica, a lucra *(o cantitate oarecare de obiecte)*. **2.** a cîștiga *(muncind)*; *~ де́нег* a cîștiga parale.

нарабо́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** a munci mult, a lucra destul. **2.** a pica de oboseală.

нарабо́тка, *-и f. (tehn.)* **1.** prelucrare. **2.** timp de funcționare fără deranjamente.

наравне́ *adv. cu instr.* **1.** *(с кем-л.)* la același nivel, la aceeași înălțime. **2.** *(с кем-л.)* egal, în aceeași măsură, la fel, ca și, pe picior de egalitate, întocmai, în rînd cu ...

нара́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf. на + acuz* sau *dat. (de obicei cu negația «не» sau cu cuvintele «не могу, не можешь»)* a se bucura mult, a nu mai putea de bucurie.

нара́льник, *-а m. (tehn.)* dinții de fier (ai brăzdarului).

нараспа́шку *adv.* descheiat, desfăcut; *в пальто́ ~* cu paltonul descheiat ◇ *душа́ ~* e un om cu inima deschisă; ce-i în gușă și-n căpușă; *жить ~* a trăi pe picior mare.

нараспе́в *adv.* pe un ton cîntător, psalmodiind, tărăgănat.

нараста́ние, *-я n. sg.* creștere, intensificare, întețire, sporire.

нараста́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нарасти́.* **2.** *(усиливаться, увеличиваться)* a se intensifica, a spori, a crește.

нараста́ющий **1.** *(part. prez. act.* de la *нараста́ть.* **2.** *adj.* crescînd.

нар/асти́, *-астёт vb. pf. (ipf. нараста́ть)* **1.** a crește *(pe suprafață)*; *мох ~óс на пнях* mușchiul a crescut pe butuci. **2.** a crește *(într-un număr oarecare)*; *~осло́ мно́го кусто́в* au crescut o mulțime de tufe. **3.** *(fig.)* a se adura, a se acumula, a crește; *~осли́ проце́нты* s-a adunat dobînda.

нарасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. нара́щивать) acuz.* cu *instr.* a înnădi, a lungi, a mări; *(fig.) ~ си́лы* a-și spori puterile.

нарасхва́т *adv.* pe rupte, pe întrecute, ca pîinea caldă; *това́р продаётся ~* marfa se vinde ca pîinea caldă.

наращéние, *-я n. sg.* **1.** creștere, sporire, mărire, acumulare; *(mil.) ~ сил* acumulare de forțe; *~ капита́ла* creșterea capitalului. **2.** înnădire, lungire. **3.** *(lingv.)* augment.

нара́щивание, *-я n.* **1.** înnădire, îmbinare, prelungire. **2.** *(усиление)* mărire, sporire, creștere, intensificare; *(tehn.) ~ мо́щности* sporirea capacității, sporirea puterii; *~ те́мпов* intensificarea / accelerarea ritmului.

нарва́л, *-а m. (zool.)* narval.

наргиле́ *n. indecl.* narghilea.

нара́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нарасти́ть.*

нарва́ть[1], *-ву́, -вёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* **1.** a strînge, a culege; *~ цвето́в* a culege flori. **2.** a rupe; *~ бума́ги* a rupe *(o cantitate oarecare de)* hîrtie ◇ *~ у́ши* a urechea, a trage o urecheală.

нарва́ть[2], *-вёт vb. pf. (ipf. нарыва́ть)* a face puroi, a coace.

нарва́ться. *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. нарыва́ться) на + acuz.* a da de *(cineva sau ceva neplăcut)*; *~ на непри́ятности* a da de neplăceri.

наре́з, *-а m.* **1.** *(tehn.)* tăietură, crestătură, ghintuire; *винтово́й ~* filet; *~ ствола́* ghinturile țevii. **2.** *(ist.)* lot de pămînt.

наре́занный *adj.* tăiat; filetat.

наре́зать, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. (ipf. нареза́ть* și *наре́зывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a tăia *(o cantitate oarecare de ceva)*; *~ хле́ба* a tăia pîine. **2.** *acuz. (tehn.)* a fileta, a cresta; *~ винт* a fileta; *~ ме́тку* a cresta un semn. **3.** *acuz.* sau *gen.* cu *dat.* a parcela.

нареза́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *наре́зать.*

наре́зка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* tăiere, crestare. **2.** ghivent, filet, ghint, crestătură; *винтова́я ~* filet.

нарезно́й *adj. (tehn.)* tăiat, crestat, ghintuit; *~ ствол* țeavă ghintuită.

наре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наре́зать*

нарека́ние, *-я n.* reproș, imputare, dojană, mustrare.

нарека́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *наре́чь.*

нарека́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наре́чься.* **2.** *pas.* de la *нарека́ть.*

наречённ/ый **1.** *p.t.p.* de la *наре́чь.* **2.** *adj.* anunțat în mod oficial, recunoscut în mod public; *~ая неве́ста* logodnică. **3.** **~ый,** *-ого m.* ursit, logodnic. **4.** **~ая,** *-ой f.* ursită, logodnică.

наре́чие[1], *-я n. (lingv.)* dialect, grai; *се́верно-ру́сское ~* dialect rus de nord.

наре́чие[2], *-я n. (gram.)* adverb; *~ вре́мени* adverb de timp; *~ ка́чества* adverb de calitate; *~ коли́чества* adverb cantitativ; *~ ме́ры* adverb de măsură; *~ ме́ста* adverb de loc; *~ о́браза и спо́соба де́йствия* adverb de mod; *~ причи́ны* adverb de cauză; *~ це́ли* adverb de scop.

наре́чн/ый *adj. (gram.)* adverbial; *~ое выраже́ние* expresie adverbială; *~ое предложе́ние* propoziție adverbială; ~ *~ое сочета́ние* locuțiune adverbială; *~ сою́з* conjuncție adverbială.

наре́чь, *-еку́, -ечёшь; -еку́т vb. pf. (ipf. нарека́ть) acuz.* cu *instr.* sau *dat.* cu *acuz. (înv.)* a numi, a da un nume.

нарза́н, *-а m.* narzan *(apă minerală din Caucaz)*.

нарисова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* de la *рисова́ть.*

нарица́тельн/ый *adj.* **1.** *(ec.)* nominal; *~ая сто́имость* valoare nominală, preț nominal; *~ая цена́* preț nominal. **2.** *(lingv.)* comun; apelativ; *~ое и́мя* substantiv comun; *~ое сло́во* apelativ ◇ *стать ~ым* a deveni nume comun.

нарко́з, *-а m. (med.)* narcoză, anestezie; *под ~ом* sub narcoză; *ме́стный ~* anestezie locală; *о́бщий ~* anestezie generală; *электри́ческий ~* electronarcoză; *дать ~* a administra un narcotic, a narcotiza.

нарко́м, *-а m. = наро́дный комисса́р* comisar al poporului.

наркома́н, *-а m. (med.)* persoană care abuzează de narcotice, narcoman.

наркома́ния, *-и f. (med.)* narcomanie, abuz de narcotice.

наркотиза́ция, *-и f. (med.)* narcotizare.

наркотизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a narcotiza, a adormi prin narcoză.

нарко́тик, *-а m.* narcotic, substanță narcotică.

наркоти́ческ/ий *adj.* narcotic; *~ие вещества́* substanțe narcotice.

наро́д, *-а m.* **1.** popor; *свободолюби́вые ~ы* popoarele iubitoare de pace. **2.** *sg.* popor, norod, marea masă a populației; *трудово́й ~* poporul muncitor; *просто́й ~* oameni simpli. **3.** *sg.* lume, oameni, norod, mulțime; *ма́ло ~у* puțină lume; *мно́го ~у* multă lume.

народи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb pf. acuz.* sau *gen.* a naște, a aduce pe lume, a da naștere.

народи́/ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. нарожда́ться)* **1.** a se naște, a lua naștere. **2.** *(fig.)* a lua ființă, a apărea, a se ivi.

наро́дник, *-а m. (ist.)* narodnic, poporanist.

наро́днический *adj. (ist.)* narodnicist, de narodnic, poporanist.

наро́дничество, *-а n. sg. (ist.)* narodnicism, mișcare narodnicistă, poporanism.

наро́дно-демократи́ческ/ий *adj.* democrat-popular, de democrație populară; *~ая респу́блика* republică democrat-populară.

наро́дно-разгово́рный *adj. (lingv.)* popular-familiar; *~язы́к* limbaj popular-familiar.

наро́дност/ь, *-и f.* **1.** popor, neam. **2.** *sg.* specific național, caracter popular / național; *~ иску́сства* caracterul național al artei.

народнохозя́йственный *adj.* al economiei naționale, de economie națională.

наро́дн/ый *adj.* **1.** popular, de popor, al poporului; *~ое иску́сство* arta populară; *~ арти́ст* artist al poporului; *~ое достоя́ние* bun al poporului; *~ое гуля́нье* serbare populară, chermeză; *~ая респу́блика* republica populară; *~ые ма́ссы* masele populare; *~ суд* tribunal popular; *~ заседа́тель* asesor popular. **2.** național, popular, cu caracter popular; *~ поэ́т* poet național. **3.** *(lingv.)* popular; *~ диале́кт* dialect popular; *~ая латы́нь* latina populară, latina vulgară; *~ое произноше́ние* pronunțare / rostire populară; *~ая речь* vorbire / limbă populară; *~ая этимоло́гия* etimologie populară. **4.** al statului, de stat, public, național; *~ое хозя́йство* economie națională; *~ дохо́д* venit național; *~ое образова́ние* învățămînt public *(de stat)*.

народове́дение, *-я n. sg.* etnografie.

народовла́стие, *-я n. sg.* suveranitatea poporului, democrație.

народово́лец, *-льца m. (ist.)* membru al organizației clandestine «Narodnaia volia» *(«voința poporului»)*.

народонаселе́ние, *-я n. sg.* populație.

нарожда́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *народи́ться*

нарожде́ние, *-я n. sg.* naștere, apariție, ivire.

наро́ст, *-а m.* **1.** excrescență, umflătură. **2.** sediment, depunere; *~ шла́ка* depunere de zgură.

наро́стник, *-а m.* braniște, crîng.

нарочи́то *adv.* într-adins, (în mod) intenționat, voit, de bună voie, cu bună știință.

нарочи́тость, *-и f. sg.* caracter intenționat / voit.

нарочи́тый *adj.* intenționat, voit, premeditat, preconceput.

наро́чно *adv.* **1.** într-adins, dinadins, intenționat, în mod special, expres; *я пришёл ~* am venit special. **2.** în glumă ◇ *как ~* ca într-adins, de parcă a fost făcut.

на́рочн/ый, *-ого m.* trimis special, curier special, sol; *с ~ым* prin curier special.

нарсу́д, *-а m. = наро́дный суд* tribunal popular.

на́рты, *нарт pl.; sg. на́рта, -ы f.* sanie *(polară)*.

нарубáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наруби́ть*

наруби́ть, *-ублю́, -у́бишь vb. pf. (ipf. нарубáть)* acuz. sau *gen.* **1.** a tăia, a sparge, a despica; a toca. **2.** a cresta, a face crestături.

нару́бка, *-и f. (tehn.)* crestătură, tăietură, incizie, loc crestat.

нару́жно *adv.* în aparență, după exterior, după înfățișare, din afară.

нару́жность, *-и f. sg.* exterior, aparență, înfățișare, aspect; *прия́тная ~* înfățișare plăcută; *~ обма́нчива* aparența este amăgitoare, aparențele înșală.

нару́жн/ый *adj.* **1.** exterior; *~ая стена́* perete exterior. **2.** *(fig.)* aparent; *~ое споко́йствие* liniște aparentă. **3.** *(med.)* extern; *~ое лека́рство* medicament pentru uz extern. **4.** **~ое,** *-ого n.* medicament extern.

нару́жу *adv.* (în) afară, în exterior; *вы́сунуться ~* a se apleca în afară; *(fig.) вы́вести ~* a scoate la lumină, a da la iveală; a da în vileag ◇ *всё ~* ce-i în gușă și-n căpușă.

нарука́вник, *-а m.* mînecă de protecție, mînecuță.

нарука́вн/ый *adj* aplicat pe mînecă, purtat pe mînecă; *~ая повя́зка* brasardă.

нарумя́ненный **1.** *p.t.p.* de la *нарумя́нить*. **2.** *adj.* fardat, sulemenit.

нарумя́нить(ся), *-ню(сь), -нишь(ся) vb. pf.* de la *румя́нить(ся)*.

нару́чники, *-ов pl.; sg. -ик, -а m.* cătușe, fiare *(pentru mîini)*.

нару́чн/ый *adj.* de mînă; *~ые часы́* ceas de mînă.

наруша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нару́шить*

наруше́ни/е *-я n.* **1.** tulburare, curmare; *~ тишины́* tulburarea liniștii. **2.** călcare, încălcare, violare, nesocotire, nerespectare; *~ дисципли́ны* încălcarea disciplinei; *~ обще́ственного поря́дка* încălcarea ordinei publice; *~ обяза́тельств* călcare / nerespectare a angajamentelor; *~ пра́вил у́личного движе́ния* delict de circulație; *~ зако́на* încălcare / violare a legii; *~ грани́цы* violare a frontierei; *~ догово́ра* violare a unui tratat. **3.** *(med.)* tulburare, dereglare; *речевы́е ~я* tulburări de vorbire. **4.** *(tehn. fiz.)* deranjament, defect, perturbare; *~ конта́кта* defect de contact; *~ регулиро́вки* dereglare.

наруши́тел/ь, *-я m.* infractor, contravenient; *~и обще́ственного поря́дка* cei ce încalcă ordinea publică; *~ ми́ра* tulburător al păcii, agresor.

нару́шить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. наруша́ть) acuz.* **1.** a tulbura, a curma, a rupe; *~ поко́й* a tulbura liniștea; *~ молча́ние* a curma tăcerea. **2.** a călca, a încălca, a viola, a nesocoti, a nu respecta; *~ сло́во* a călca cuvîntul dat; *~ прися́гу* a călca jurămîntul; *~ мир* a viola pacea; *~ зако́н* a călca legea; *~ догово́р* a încălca / a nu respecta contractul; *~ грани́цу* a viola granița / / frontiera ◇ *~ равнове́сие* a strica echilibrul, a dezechilibra.

нару́ши/ться, *-шится vb. pf.* a fi întrerupt / tulburat.

нарци́сс, *-а m. (bot.)* narcisă, coprină, zarnacadea.

на́ры, *-нар pl.* laviță, pat lat de scînduri.

нары́в, *-а m. (med.)* abces, furuncul, buboi.

нарыва́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нары́ть*.

нарыва́ть[2], *-а́ет, vb. ipf.* de la *нарва́ть[2]*.

нарыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *нарва́ться*.

нарывно́й *adj.* vezicant, vezicător; *~ пла́стырь* plasture (vezicător); *~ газ* gaz vezicant.

нары́ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. нарыва́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a scoate din pămînt săpînd, a dezgropa *(o cantitate oarecare)*. **2.** a săpa *(o cantitate oarecare)*.

наря́д[1], *-а m.* port, îmbrăcăminte, haine; *ба́льный ~* toaletă de bal.

наря́д[2], *-а m.* **1.** *(распоряже́ние)* dispoziție; fișă de lucru. **2.** ordin *(de eliberare sau expediere a mărfurilor, a materialului etc.)*; foaie de comandă, ordin / bon de livrare, repartiție, ordin de repartiție; *~ на погру́зку* ordin de încărcare; *вы́писать ~* a elibera un ordin *(de livrare, de expediere)*. **3.** corvoadă, serviciu *(pe un vapor etc.)*; *быть в ~е* a fi de serviciu, a fi de corvoadă; *патру́льный ~* serviciu de patrulare.

наряди́ть[1], *-яжу́, -я́дишь vb pf. (ipf. наряжа́ть) acuz* **1.** a găti, a îmbrăca, a împodobi, a dichisi. **2.** a travesti.

наряди́ть[2], *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. наряжа́ть) acuz.* **1.** a desemna, a numi, a trimite; *~ в карау́л* a numi de gardă; *~ подво́ды за ле́сом* a trimite căruțe după lemne. **2.** *(înv.)* a dispune, a ordona.

наряди́ться, *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf. (ipf. наряжа́ться)* **1.** a se găti, a se împodobi, a se îmbrăca frumos. **2.** *instr.* sau *в + acuz.* a se travesti.

наря́дно *adv.* elegant, cu eleganță, cu dichis.

наря́дность, *-и f. sg.* eleganță, găteală.

наря́дн/ый *adj.* **1.** gătit, frumos îmbrăcat, elegant, dichisit; *~ая де́вушка* fată elegantă. **2.** frumos, elegant *(cu referire la îmbrăcăminte)*; *~ое пла́тье* rochie elegantă.

наряду́ *adv. с + instr.* **1.** *(на одном уровне)* alături. **2.** *(на одинаковых правах)* la fel, deopotrivă, în aceleași condiții.

наряжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наряди́ть[1,2]*.

наряжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наряди́ться*. **2.** *pas. (de la наряжа́ть)* a fi îmbrăcat cu eleganță, a se găti, a se împodobi, a fi ferchеș.

насади́ть[1], *-ажу́, -а́дишь vb. pf.* **1.** *(ipf. наса́живать) acuz.* a așeza, a plasa, a băga, a îngrămădi; ~ *людéй в вагóн* a îngrămădi oamenii în vagon. **2.** *(inf. наса́живать) gen.* a planta, a sădi, a răsădi *(în număr mare)*. **3.** *(ipf. насажда́ть)* a aplica, a răspîndi, a introduce; ~ *нóвую тéхнику* a introduce tehnica nouă.

насади́ть[2], *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. наса́живать) acuz.* a fixa, a monta, a pune, a prinde.

наса́дка, *-и f.* **1.** *sg.* fixare, așezare, montare. **2.** nadă, momeală *(pentru prins pește)*. **3.** diuză, prelungitor, ajutaj. **4.** *(auto)* duză.

насажа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen. v. насади́ть*

насажда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. насади́ть) acuz.* a răspîndi, a introduce a înrădăcina, a face să pătrundă; ~ *нау́ки* a propaga științele; ~ *культу́ру* a răspîndi cultura.

насаждéни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* sădire, plantare. **2.** *(mai ales la pl.)* plantație; *нóвые ~я* plantații noi; *лесозащи́тные ~я* perdele forestiere de protecție; *зелёные ~я* zone verzi. **3.** *(fig.)* introducere, răspîndire, propagare.

наса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *насади́ть*.

наса́харивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наса́харить*

наса́харить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. наса́харивать)* a îndulci (mult), a pune (suficient) zahăr, a presăra cu mult zahăr.

насви́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a fluiera (o melodie); a șuiera.

наседа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *насéсть*[2]

насéдка, *-и f.* cloșcă.

насéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *насéять*.

насека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *насéчь*

насекóм/ое, *-ого n.* insectă, gînganie; *срéдство от ~ых* insecticid.

насекомоя́дный *adj. (zool.)* insectivor.

населéни/е, *-я n.* **1.** *col.* populație, locuitori; *городскóе* ~ populația orășenească, populație urbană; *сéльское* ~ populație rurală; *граждáнское* ~ populație civilă; *мéстное* ~ populație locală; *пéрепись ~я* recesămîntul populației; *избы́ток ~я* excedent de populație; *плóтность ~я* densitatea populației. **2.** *sg. (действие)* populare.

населённость, *-и f. sg.* densitate a populației.

населённ/ый **1.** *p.t.p.* de la *насели́ть*. **2.** *adj.* populat, cu o populație densă; ~ *край* regiune cu populație densă. **3.** *adj.* cu mulți locatari; *~ая кварти́ра* apartament cu mulți locatari; ~ *пункт* localitate, loc populat, așezare.

насели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. населя́ть) acuz.* a popula, a coloniza, a întemeia așezări.

населя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *насели́ть*. **2.** a locui *(pe un teritoriu)*, a forma / a alcătui populația unui teritoriu.

насéст, *-а m.* prăjină, stinghie *(pe care dorm găinile)*.

насéсть[1], *-ся́дет vb. pf. (ipf. наса́живаться)* a se așeza în număr mare, a se îngrămădi, a se înghesui.

насéсть[2], *-ся́ду, -ся́дешь vb pf. (ipf. наседа́ть)* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se depune, a se așeza *(într-o cantitate oarecare)*. **2.** *на + acuz.* a se năpusti, a tăbărî. **3.** *на + acuz. (mil.)* a presa, a ataca puternic. **4.** *(fam.)* a sta pe capul cuiva, a se ține de capul cuiva, a insista pe lîngă cineva.

насéчк/а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* crestare, încrustare, zimțuire. **2.** *(бороздка)* crestătură, tăietură, incizie. **3.** încrustație.

насéчь, *-еку́. -ечёшь, -еку́т vb. pf. (ipf. насека́ть)* **1.** *acuz.* a ciopli, a grava, a săpa. **2.** *acuz.* a face crestături, a zimțui. **3.** *gen.* a toca *(mărunt)*; ~ *капу́сты* a toca varză.

насéять, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. насева́ть* și *насéивать) acuz.* sau *gen.* **1.** a semăna *(o cantitate mare)*. **2.** a cerne *(o cantitate oarecare)*.

насидéть, *-ижу́, -иди́шь vb. pf. (ipf. наси́живать) acuz.* a cloci.

насидéться, *-ижу́сь, -иди́шься vb. pf.* a sta mult într-un loc.

наси́женн/ый *p.t.p.* de la *насидéт* ◇ *~ое яйцó* cu clocit; *~ое мéсто* loc cu care te-ai deprins; loc obișnuit vechi.

наси́живание, *-я n.* clocire, durata clocirii; incubație.

наси́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *насидéть*.

наси́ли/е, *-я n.* **1.** violență, constrîngere; *следы́ ~я на тéле* urme de violență pe corp; *примени́ть* ~ a recurge la violență, a face uz de forță. **2.** asuprire, oprimare, samavolnicie, fărădelege. **3.** viol, siluire.

наси́лование, *-я n.* **1.** constrîngere, silire. **2.** siluire, violare, viol.

наси́ловать, *-лую, -луешь vb. ipf. acuz.* **1.** a sili, a forța, a violenta, a constrînge. **2.** *(pf. изнаси́ловать)* a viola, a silui.

наси́лу *adv.* abia, de-abia, cu chiu cu vai, cu greu, anevoie; ~ *подня́ть* a ridica cu greu.

наси́льник, *-а m.* **1.** asupritor, opresor, împilator. **2.** cel care comite un viol.

наси́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a săvîrși acte de violență.

наси́льно *adv.* cu forța, cu sila, cu de-a sila, silnic, fără voie; ~ *заста́вить* a sili, a forța; ~ *увести́* a răpi, a lua, a duce cu forța ◇ *(prov.)* ~ *мил не бу́дешь* milă de silă și dor de zor nu se poate; dragoste cu sila nu se poate.

наси́льственность, *-и f.* violență.

наси́льственн/ый *adj.* silit, forțat; prin forță, cu forță, violent, cu violență; de constrîngere; *~ая смерть* moarte violentă; ~ *переворóт* lovitură de stat; ~ *труд* muncă forțată; *~ые мéры* măsuri de constrîngere.

наска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наскобли́ть*.

наска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наскочи́ть*.

насквóзь *adv.* **1.** dintr-o parte în cealaltă; de tot; *проби́ть дóску* ~ a străpunge scîndura în toată grosimea ei. **2.** *(fig.)* pe deplin, cu totul, complet; *промóкнуть* ~ a fi ud leoarcă / pînă la piele ◇ *ви́деть / знать когó-л.* ~ a cunoaște pînă și gîndul cuiva.

наскобли́ть, *-облю́, -óбли́шь vb pf. (ipf. наска́бливать) acuz.* sau *gen.* a rade, a răzui, a da la răzătoare *(o cantitate oarecare)*.

наскóк, *-а m.* **1.** atac, incursiune; *кавалери́йский* ~ șarjă de cavalerie. **2.** *(fig. pop.)* atac, ieșire brutală ◇ *дéлать что-л. с ~а; дéйствовать ~ом* a face / a acționa pe negîndite / la întîmplare / pe nepregătite.

наскóлько *adv.* **1.** *interog.* în ce măsură?, cît de mult?, cu cît?; ~ *э́то вéрно?* în ce măsură / întrucît e adevărat acest lucru?; ~ *он ста́рше тебя́?* cu cît e mai mare decît tine? **2.** *(rel.)* pe cît, după cît, cît de...; ~ *мне извéстно* pe cît știu eu, după cîte știu; ~ ... *настóлько...* pe cît ... pe atît; ~ *здесь лу́чше* cu cît e mai bine aici.

на́скоро *adv.* în grabă, în pripă, la repezeală, repede; *сдéлать что-л.* ~ a face ceva de mîntuială / în pripă.

наскочи́ть, *-очу́, -óчишь vb. pf. (ipf. наска́кивать)* **1.** a se năpusti, a se arunca, a sări asupra (cuiva). **2.** a da de / peste cineva, ceva; a se ciocni, a se izbi, a se lovi de cineva, de ceva *(venind în goană)*. **3.** *(fig.)* a se năpusti, a tăbărî *(asupra cuiva cu reproșuri, ocări etc.)*; a se repezi (la cineva).

наскреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наскрести́*.

наскрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. наскреба́ть) gen.* **1.** a strînge, a aduna *(răzuind)*. **2.** *(fig. fam.)* a strînge, a înjgheba, a aduna; ~ *дéнег* a aduna / a strînge bani, a aduna ban cu ban, a aduna puțin cîte puțin.

наску́чить, *-у́чу, -у́чишь vb. pf. dat.* a se plictisi; ~ *кому́-л. свои́ми жа́лобами* a plictisi pe cineva cu văicărelile sale.

наслади́ться, *-ажу́сь, -ади́шься vb. pf. (ipf. наслажда́ться)* a se desfăta, a se delecta cu..., a se bucura de..., a gusta din plin; ~ *сча́стьем* a gusta din plin fericirea.

наслажда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *наслади́ться*.

наслаждéни/е *-я n.* plăcere, desfătare, delectare, deliciu; *слу́шать с ~ем* a asculta cu desfătare.

насла́ивание, *-я n.* stratificație, stratificare.

насла́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наслои́ть*.

насла́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наслои́ться*. **2.** *pas.* de la *насла́ивать*.

насласти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. насла́щивать) acuz.* a îndulci tare, a face foarte dulce.

насла́ть, *-шлю́, -шлёшь vb. pf. (ipf. насыла́ть) acuz.* sau *gen.* a trimite, a expedia *(în mare cantitate).*

насле́дие, *-я n. sg.* moştenire; *литерату́рное* ~ moştenire literară; ~ *про́шлого* moştenirea trecutului.

наследи́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. следи́ть)* a lăsa urme, a murdări, a lăsa dîre.

насле́дник, *-a m.* **1.** moştenitor, succesor; ~ *по зако́ну* moştenitor legal; ~ *по завеща́нию* moştenitor testamentar; *прямо́й* ~ moştenitor direct; *сде́лать кого́-л. свои́м* ~*ом* a lăsa moştenitor pe cineva. **2.** *(fig.)* urmaş, continuator; ~ *революцио́нных тради́ций* continuator al tradiţiilor revoluţionare.

насле́дный *adj.* moştenitor *(al tronului)*; ~ *принц* prinţ moştenitor.

насле́довани/е *-я n. sg. (jur.)* moştenire, succesiune; *пра́во* ~*я* drept de succesiune.

насле́д/овать, *-дую, -дуешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *acuz.* a moşteni; *(fig.)* ~ *лу́чшие тради́ции* a moşteni cele mai bune tradiţii. **2.** *dat.* a moşteni; *(jur.)* a avea vocaţie succesorală; *сын* ~*ует отцу́* fiul îl moşteneşte pe tatăl său.

насле́дственность, *-и f. sg.* ereditate; *видова́я* ~ ereditate de specie; *отцо́вская* ~ ereditate paternă.

насле́дственный *adj* **1.** succesoral, de moştenire, moştenit; ~*ое пра́во* drept de moştenire; ~*ое иму́щество* avere succesorală; bunuri moştenite. **2.** ereditar; ~*ая боле́знь* boală ereditară.

насле́дств/о, *-a n.* **1.** moştenire, succesiune; *получи́ть* ~ a primi o moştenire; *оста́вить* ~ a lăsa o moştenire; *лиши́ть* ~*a* a dezmoşteni; *права́* ~*a* drepturi de moştenire. **2.** *sg. (fig.)* moştenire; *литерату́рное* ~ moştenire literară.

наслое́ние, *-я n.* **1.** *sg.* depunere în straturi, stratificare. **2.** *(geol.)* stratificare, strat; *песча́ное* ~ stratificare de nisip. **3.** *(fig.)* particularitate, trăsătură *(de curînd formată, împrumutată).*

наслои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. насла́ивать) acuz.* sau *gen.* **1.** a aşeza, a pune straturi; a stratifica. **2.** a separa, a despărţi în straturi *(o cantitate oarecare).*

наслои́ться, *-ои́тся vb. pf. (ipf. насла́иваться) на + acuz.* a se stratifica, a se suprapune, a se aşeza, a se forma în straturi.

наслу́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. gen.* **1.** a auzi, a asculta *(multe)*; ~ *новосте́й* a auzi la noutăţi... **2.** a nu se mai sătura ascultînd, a se desfăta, a se delecta ascultînd; *слу́шать, не* ~ a asculta cu nesaţ.

наслы́шаться, *-шусь, -шишься vb. pf. prepl.* a afla, a auzi multe *(despre cineva, ceva)*, a cunoaşte din auzite.

наслы́шк/а, *-и f. sg. (în expr.) по* ~*е* din auzite.

насма́рку *adv. (în expr.) идти́ / пойти́* ~ a se duce de rîpă / pe copcă, a se alege praf şi pulbere.

на́смерть *adv.* mortal, de moarte; *стоя́ть* ~ a se apăra pînă la moarte; *испуга́ть* ~ a speria de moarte.

насмеха́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. над + instr.* a-şi bate joc, a lua în bătaie de joc; a rîde de cineva, a zeflemisi.

насмеши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf.* de la *смеши́ть.*

насме́шк/а, *-и f.* zeflemea, ironie, bătaie de joc, batjocură; *осыпа́ть кого́-л.* ~*ами* a lua pe cineva în bătaie de joc, a lua pe cineva peste picior; *в* ~*у* în bătaie de joc, în derîdere.

насме́шливо *adv.* batjocoritor.

насме́шливость, *-и f. sg.* atitudine zeflemistă / ironică / batjocoritoare.

насме́шник, *-a m.* zeflemist.

насмея́ться, *-ею́сь, -еёшься vb. pf.* **1.** a rîde mult, a rîde cu poftă, a se sătura de rîs. **2.** *над + instr.* a lua în bătaie de joc, a-şi bate joc, a lua în zeflemea, a lua peste picior.

на́сморк, *-a m.* guturai; *хрони́ческий* ~ guturai cronic; *схвати́ть / получи́ть* ~ a căpăta guturai.

насмотр/е́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf.* **1.** *gen.* a vedea multe, a fi sătul de cele văzute. **2.** *на + acuz.* a sorbi din ochi, a sorbi cu privirea, a nu se mai sătura privind; a se desfăta privind; *смотрю́ не* ~*ю́сь* nu mă pot sătura privind.

насова́ть, *-сую́, -суёшь vb. pf. (ipf. насо́вывать) acuz.* sau *gen.* a îndesa, a ticsi, a băga, a face doldora.

насоли́/ть, *-олю́, -о́ли́шь vb. pf. (ipf. наса́ливать)* **1.** *acuz. (pop.)* a săra prea tare, a pune prea multă sare. **2.** *acuz.* sau *gen.* a pune la murat / la saramură *(o cantitate oarecare).* **3.** *dat. (fig.)* a i-o face, a face cuiva un pustiu de bine, a-i juca cuiva o festă.

насори́ть, *-орю́, -ори́шь vb. pf.* de la *сори́ть (1).*

насо́с, *-a m.* pompă; *пожа́рный* ~ pompă de incendiu, tulumbă; *вса́сывающий* ~ pompă aspiratoare; *нагнета́тельный* ~ pompă de refulare, pompă de presiune; *(auto)* ~ *для нака́чивания шин* pompă pentru umflarea pneurilor; *ручно́й* ~ pompă de mînă; *поршнево́й* ~ pompă cu piston; *ио́нный* ~ pompă ionică; *возду́шный* ~ pompă de aer; *кача́ть* ~*ом* a pompa; *вы́качать во́ду* ~*ом* a scoate apa cu pompa.

насоса́ться, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. наса́сываться)* **1.** a suge pe săturate. **2.** *(pop.)* a se îmbăta turtă, a se face criţă.

насо́сн/ый *adj.* de pompă, de pompat; ~*ая устано́вка* instalaţie de pompat; ~ *ве́нтиль* ventil de pompă; ~*ая ста́нция* staţie de pompare.

насочини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a scorni, a îndruga tot felul de prostii.

насочиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. v. насочини́ть.*

насочи́ться, *-и́тся vb. pf.* a se aduna picătură cu picătură, a se aduna curgînd încet.

на́спех *adv.* în grabă, în pripă, la repezeală; *сде́лать что-л.* ~ a face un lucru la repezeală / pe apucate.

наспле́тничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *спле́тничать.*

наст, *-a m.* strat / pojghiţă de gheaţă, zăpadă îngheţată.

настава́ть, *-таёт vb. ipf.* de la *наста́ть*

настави́тельный *adj.* sentenţios, moralizator, instructiv, de mentor; ~ *тон* ton sentenţios.

наста́вить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. наставля́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a pune, a aşeza *(în număr mare).* **2.** *acuz.* a înnădi, a lungi adăugînd; ~ *рукава́* a înnădi / a lungi mînecile. **3.** *acuz.* a îndrepta, a ţinti ◇ *(fam.)* ~ *рога́ кому-л.* a înşela, a pune coarne.

наста́вить[2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. наставля́ть) acuz.* cu *dat.* sau *на + acuz.* a învăţa, a povăţui, a sfătui, a îndruma; ~ *на путь и́стины* a îndruma pe calea cea bună; ~ *кого́-л. на ум* a învăţa / a povăţui de bine pe cineva.

наста́вка, *-и f.* **1.** *sg.* adăogire, înnădire. **2.** adaos, înnăditură, nadă.

наставле́ние, *-я n.* **1.** *(поучение)* învăţătură; sfat, îndrumare, povaţă; *чита́ть / де́лать* ~ a da poveţe, a face morală. **2.** *(руководство)* instrucţie, indicaţie, regulă de urmat; ~ *по стрельбе́* instrucţie la tir; *боево́е* ~ instrucţiuni de luptă; *де́йствующее* ~ instrucţiuni în vigoare.

наставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *наста́вить*[1,2].

наста́вник, *-a m.* învăţător, preceptor, educator, mentor; *(înv.) кла́ссный* ~ diriginte de clasă.

наста́внический *adj.* de dascăl, de preceptor, de învăţător, de educator.

наставн/о́й *adj.* **1.** adăugat, înnădit, lungit; ~*ы́е рукава́* mîneci lungite. **2.** servind ca adaos, de adaos.

наста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *настоя́ть*[1,2].

наста́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *настоя́ться*[2]. **2.** *pas.* de la *наста́ивать.*

наста́/ть, *-а́нет vb. pf. (ipf. настава́ть)* a sosi, a veni, a se face, a începe, a se lăsa; ~*ло у́тро* s-a făcut dimineaţă; ~*ла тишина́* s-a făcut linişte: ~*л моме́нт* a venit momentul.

на́стежь *adv.* vraişte *(despre uşi şi ferestre).*

насте́нный *adj.* de perete, mural; ~ ~ *календа́рь* calendar de perete.

настига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *насти́чь* şi de la *насти́гнуть.*

насти́гнуть, *-и́гну, -и́гнешь vb. pf. v. насти́чь*

насти́л, *-a m.* **1.** *sg.* acoperire, pardosire, podire, parchetare, pavare. **2.** podină, pardoseală, podea, duşumea, pavaj; *доща́тый* ~ pardoseală de scînduri.

настила́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *настла́ть.*

насти́лка, *-и f. (действие)* **1.** *(ковров)* așternere. **2.** *(пола)* pardosire, podire, parchetare. **3.** pavare; ~ *мостово́й* pavaj. **4.** așezare, montare; ~ *ре́льсового пути́* montarea liniei ferate; ~ *плит* așezarea plăcilor.

насти́льн/ый *adj.* **1.** *(sport.)* lin, drept, în linie dreaptă. **2.** *(mil.)* razant; ~ *ого́нь* foc razant; *~ая траекто́рия* traiectorie razantă.

настира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a spăla *(o cantitate oarecare de rufe).*

насти́чь, *-и́гну, -и́гнешь vb. pf. (ipf. настига́ть) acuz.* a ajunge din urmă, a prinde, a pune mîna pe ... .

настла́ть, *-телю́, -те́лешь vb. pf. (ipf. настила́ть)* **1.** *acuz.* a acoperi, a podi, a pardosi; ~ *пол* a pardosi; ~ *парке́т* a parcheta, a pune parchet; ~ *мостову́ю* a pava strada. **2.** *acuza.* sau *gen.* a așterne, a întinde; ~ *соло́мы* a așterne paie.

насто́й, *-я m.* infuzie, tizană, ceai, decoct, tinctură; ~ *рома́шки* infuzie de mușețel, ceai de mușețel.

насто́йка, *-и f.* **1.** *v. насто́й*; *~йо́да* tinctură de iod. **2.** lichior *(preparat din fructe, plante)*; *вишнёвая* ~ vișinată.

насто́йчиво *adv.* cu perseverență, cu tenacitate, stăruitor; cu insistență, insistent.

насто́йчивость, *-и f. sg.* perseverență, stăruință, insistență.

насто́йчив/ый *adj.* perseverent, stăruitor, insistent; ~ *челове́к* om perseverent; *~ое тре́бование* cerere insistentă.

насто́лько *adv.* atît de ..., într-adevăr, în așa măsură, în așa grad.

насто́льн/ый *adj.* de masă, de birou; *~ая ла́мпа* lampă de birou; *~ая кни́га* carte de căpătîi; ~ *те́ннис* tenis de masă, ping-pong.

насторá́живать(ся), *-аю (-сь), -аешься vb. ipf.* de la *насторожи́ть(ся)*.

настороже́ *adv. (în expr.) быть* ~ a fi cu ochii în patru, a-și ciuli urechile.

насторо́жённость, *-и f. sg.* atenție încordată, circumspecție, rezervă.

насторо́жённый **1.** *p.t.p.* de la *насторожи́ть.* **2.** *adj.* cu atenție încordată, atent, cu ochii în patru, cu urechile ciulite; circumspect.

насторожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. насторáживать) acuz. (în expr.)* ~ *у́ши/слух* a-și ciuli urechile.

насторожи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. насторáживаться)* a-și încorda atenția, a asculta cu atenție, a-și ciuli urechile.

насто́яни/е, *-я n. sg.* insistență, stăruință; *подда́ться ~ям кого́-л.* a ceda insistențelor cuiva.

настоя́тельно *adv.* (în mod) insistent, stăruitor, cu insistență, cu stăruință.

настоя́тельность, *-и f. sg.* **1.** insistență, stăruință. **2.** nevoie, necesitate, caracter imperios.

настоя́тельн/ый *adj.* **1.** insistent, stăruitor; *~ая про́сьба* cerere insistentă. **2.** imperios, urgent, presant; *~ая необходи́мость* necesitate imperioasă.

настоя́ть[1], *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. наста́ивать) на + prepl.* a reuși, a izbuti *(prin insistență să obțină ceva)* ◇ *~на своём* a-și impune punctul de vedere

настоя́ть[2], *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. наста́ивать) acuz.* cu *на + prepl.* **1.** a face o infuzie; ~ *чай* a opări ceai, a face o infuzie de ceai. **2.** a prepara o esență / un lichior; ~ *во́дку на ви́шне* a prepara vișinată.

настоя́ться[1], *-ою́сь, -ои́шься vb. pf.* a sta timp îndelungat în picioare, a se sătura de stat în picioare.

настоя́/ться[2], *-ои́тся vb. pf. (ipf. наста́иваться)* a se macera, a se face infuzie; *ви́шня ~ лась* vișinele s-au macerat.

настоя́щ/ий *adj.* **1.** de față, prezent, actual, din acest moment; *в ~ее вре́мя* în prezent, actualmente, acum; în vremea de azi; *в ~ую мину́ту* în mometul de față, în clipa de față. **2.** de față, prezent, acest; ~ *слу́чай* cazul de față. **3.** adevărat, veritabil, nefalsificat; ~ *бриллиа́нт* briliant veritabil; ~ *ко́фе* cafea veritabilă. **4.** adevărat, autentic, real; *~ая цена́* prețul real; ~ *друг* un adevărat prieten. **5.** ~ **ее,** *-его n. sg.* prezentul, timpul de față, ziua de astăzi; *жить ~им* a trăi ziua de astăzi ◇ *по ~ему* așa cum trebuie, cum se cuvine, în modul cuvenit; *(gram.) ~ее вре́мя*

timpul prezent, prezentul; *(gram.) ~ее истори́ческое* prezentul istoric.

настрада́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a suferi mult, a avea parte de mari suferințe, a pătimi, a îndura multe.

настра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *настро́ить*[1,2].

настра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *настро́иться.* **2.** *pas.* de la *настра́ивать.*

настреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a vîna, a împușca, a doborî *(un număr oarecare de animale).*

настри́г, *-а m. sg.* tunsoare, tuns; ~ *ше́рсти* tunsul lînii, cantitatea de lînă tunsă.

настрига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *настри́чь*

настри́чь, *-игу́, -ижёшь vb. pf. (ipf. настрига́ть) acuz.* sau *gen.* a tunde, a tăia *(o cantitate oarecare)*; ~ *мно́го ше́рсти* a tunde multă lînă.

настрога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. настра́гивать) acuz.* sau *gen.* a gelui, a da la rindea *(o cantitate oarecare).*

на́строго *adv.* sever, strict, riguros, cu toată strictețea, cu asprime; ~ *запрети́ть* a interzice cu desăvîrșire; *стро́го-~* în modul cel mai strict, cu cea mai mare asprime/strictețe.

настрое́ни/е, *-я́ n.* **1.** dispoziție, stare sufletească; *весёлое* ~ bună dispoziție; *быть в (хоро́шем) ~и* a fi bine dispus; *быть не в ~и* a fi prost dispus; a nu fi în apele sale; a nu fi în toane bune; *подогре́ть* ~ a crea o bună dispoziție; *быть в дурно́м ~и* a fi rău / prost dispus; ~ *ду́ха* dispoziție, stare sufletească; *безо́блачное* ~ bună dispoziție; *ки́слое* ~ proastă dispoziție; *чемода́нное* ~ a) dorință / chef de plecare / de călătorie; b) (a fi) pe picior de plecare; *панихи́дное* ~ atmosferă de înmormîntare. **2.** stare de spirit, tendință, orientare; ~ *умо́в* stare de spirit *(a opiniei publice, a populației etc.).* **3.** cu *inf.* chef, poftă; *нет ~я петь* nu am chef să cînt.

настро́енность, *-и f. sg.* dispoziție, stare sufletească, stare de spirit.

настро́енн/ый **1.** *p.t.p.* de la *настро́ить*[2]; *быть ~ым про́тив кого́-л. / чего́-л.* a fi pornit împotriva cuiva / a ceva. **2.** *pred.* e dispus (bine, prost); *он пло́хо настро́ен* e prost dispus; *я не настро́ен сего́дня писа́ть* nu am chef să scriu astăzi.

настро́и/ть[1], *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. настра́ивать) acuz.* sau *gen.* a construi *(multe clădiri etc.).*

настро́и/ть[2], *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. настра́ивать) acuz.* **1.** a acorda *(un instrument muzical).* **2.** *(rad.)* a regla, a potrivi. **3.** *(fig.)* a influența, a monta; ~ *кого́-л. в свою́ по́льзу* a atrage pe cineva de partea sa, a reuși să-l cîștigi; ~ *про́тив кого́-л.* a monta, a întărîta *(pe cineva)* împotriva cuiva.

настро́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. настра́иваться)* a fi dispus, a avea poftă de a face ceva; a avea de gînd, a-și propune; ~ *на ми́рный лад* a avea intenții pașnice.

настро́йка, *-и f. sg.* **1.** *(muz.)* acordare. **2.** *(rad. fiz.)* reglare, acord; *автомати́ческая* ~ acord automat, reglare automată; *бесшу́мная* ~ acord silențios; *гру́бая* ~ acord aproximativ; *переме́нная* ~ acord variabil; *постоя́нная* ~ acord fix.

настро́йщик, *-а m.* acordor *(de instrumente muzicale).*

настрочи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *строчи́ть (2).* **2.** *(ipf. настра́чивать) acuz.* sau *gen.* a trage la mașina de cusut *(o cantitate oarecare).* **3.** *(fig.)* a lăsa urme *(mai ales pe zăpadă).*

настря́пать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a găti, a pregăti *(tot felul de bucate).*

наступа́тельн/ый *adj.* ofensiv, de înaintare, de atac, agresiv, *~ая война́* război ofensiv; ~ *ая поли́тика* politică agresivă.

наступа́/ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. на acuz.* **1.** *ipf.* de la *наступи́ть*[1]. **2.** *(mil.)* a înainta, a ataca, a fi în ofensivă.

наступа́/ть[2], *-а́ет vb. ipf.* de la *наступи́ть*[2]

наступа́ющ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *наступа́ть*[1,2]; *~ие войска́* trupe în ofensivă. **2.** ~ **ий,** *-его m.* cel care atacă, atacator. **3.** *adj. (despre timp, evenimente)* care vine, care se anunță, care începe; ~ *год* anul care începe; ~ *день* ziua care se anunță.

наступи́ть[1], *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. наступа́ть) на* + *acuz.* a călca; ~ *кому́-л. на́ ногу* a călca pe cineva pe picior ◇ ~ *на люби́мую мозо́ль* a călca pe cineva pe bătătură.

наступи́|ть[2], *-у́пит vb. pf. (ipf. наступа́ть)* a veni, a sosi, a începe, a se face, a se lăsa; ~*ла зима́* a venit iarna; ~*ла тишина́* s-a făcut linişte; ~*ла ночь* s-a lăsat noaptea.

наступле́ние[1], *-я n. (mil.)* ofensivă, înaintare; *перейти́ в* ~ a trece la ofensivă; *предприня́ть* ~ a întreprinde o ofensivă; *отби́ть* ~ a respinge un atac; *фла́нговое* ~ ofensivă de flanc; *встре́чное* ~ contraofensivă; *о́бщее* ~ ofensivă generală.

наступле́ни/е[2], *-я n. sg.* venire, sosire; *с* ~*ем но́чи* odată cu venirea nopţii; *с* ~*ем дня* la revărsatul zorilor; cînd s-a luminat de ziuă; ~ *весны́* sosirea primăverii.

насту́рция, *-и f. (bot.)* călţunaş, călţunul-doamnei, condurul-doamnei, sultănele, lobidrag.

насули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* sau *gen. (pop.)* a făgădui mult, a promite marea cu sarea.

насу́пить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. насу́пливать* şi *су́пить) acuz.* a încrunta; ~ *бро́ви* a-şi încrunta sprîncenele

насу́питься, *-плюсь, -пишься vb. pf. (ipf. насу́пливаться* şi *су́питься)* a se încrunta, a se posomorî, a se bosumfla, a se îmbufna *(încruntînd fruntea, sprîncenele)*.

на́сухо *adv.* pînă se usucă bine; *вы́тереть* ~ a şterge bine ◇ *су́хо-* ~ uscat de-a binelea.

насу́шивать, *-аю, -аешь ipf.* de la *насуши́ть*

насуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. насу́шивать) acuz.* sau *gen.* a usca, a pune la uscat, a pregăti prin uscare *(o cantitate oarecare de fructe, legume etc.)*.

насу́щн/ый *adj.* vital, esenţial, absolut necesar, imperios, de mare însemnătate, stringent; ~ *вопро́с* chestiune vitală; ~*ые зада́чи* probleme vitale; sarcini imperioase; ~*ые интере́сы* interese vitale/ capitale ◇ *насу́щный хлеб* minimum de existenţă, strict necesar, pîinea cea de toate zilele.

насчёт *prep.* cu *gen.* despre, în legătură cu..., relativ la..., cu privire la..., în ceea ce priveşte, în privinţa; ~ *э́того* cît despre asta.

насчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. насчи́тывать) acuz.* a număra, a socoti.

насчи́тыва/ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *насчита́ть*. **2.** a avea, a conţine, a număra; *брига́да* ~*ет не́сколько ты́сяч бойцо́в* brigada numără cîteva mii de luptători.

насчи́тываться, *-ается vb. pf.* a fi / a exista *(într-un număr oarecare)*, a se număra.

насыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *насла́ть*.

на́сып, *-а m.* coş; *ме́льничный* ~ coşul morii.

насы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. насыпа́ть)*. **1.** *acuz.* sau *gen.* a turna, a vărsa, a umple; ~ *муки́ в мешо́к* a turna făină în sac. **2.** *acuz.* sau *gen.* a presăra. **3.** *acuz.* a îngrămădi, a face grămezi.

насыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *насыпа́ть*.

насы́паться, *-плется vb. pf. (ipf. насыпа́ться)* a intra, a pătrunde *(despre nisip, praf, pămînt etc.)*.

насыпа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *насы́паться*. **2.** *pas.* de la *насыпа́ть*.

насы́пка, *-и f. sg.* **1.** umplere; ~ *мешко́в* umplere a sacilor. **2.** presărare.

насыпно́й *adj.* de umplutură.

на́сыпь, *-и f.* terasament, rambleu; *железнодоро́жная* ~ rambleu de cale ferată.

насы́/тить, *-ы́щу, -ы́тишь vb. pf. (ipf. насыща́ть) acuz.* **1.** a satura, a potoli foamea (cuiva). **2.** *(fig.)* a satura, a îmbiba. **3.** *(fig.)* a îndestula, a aproviziona, a înzestra *(din plin.)*

насы́ти/ться, *-ы́щусь, -ы́тишься vb. pf. (ipf. насыща́ться)* **1.** a se sătura, a mînca pe săturate. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a fi saturat, a fi îmbibat.

насыща́емость, *-и f. sg. (chim.)* capacitate de saturaţie, saturaţie.

насыща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *насы́тить*.

насыща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *насы́титься*. **2.** *pas.* de la *насыща́ть*.

насыще́ние, *-я n. sg.* **1.** săturare. **2.** *(chim.)* saturaţie, grad de saturaţie.

насы́щенность, *-и f. sg.* **1.** *(chim.)* saturaţie, grad de saturaţie. **2.** *(fig.)* bogăţie de conţinut.

насы́щенный **1.** *p.t.p.* de la *насы́тить*. **2.** *adj. (chim.)* saturat; ~ *раство́р* soluţie saturată. **3.** *adj. (fig.)* bogat, plin de conţinut.

ната́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натолкну́ть*.

ната́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *натолкну́ться*. **2.** *pas.* de la *ната́лкивать*.

ната́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натопи́ть*[1,2].

ната́птывать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *натопта́ть*.

натаска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ната́скивать) acuz.* sau *gen.* **1.** a căra, a aduce *(în repetate rînduri)*; ~ *дров* a căra lemne. **2.** *(fig.)* a scoate cu grămada *(de undeva)*, a aduna, a strînge *(scoţînd de undeva)*. **3.** *acuz.* a dresa *(un cîine de vînătoare)*. **4.** *acuz.* a medita, a pregăti (pe cineva) la repezeală.

ната́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натаска́ть* şi *натащи́ть*.

ната́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a ascuţi; ~ *ножи́* a ascuţi cuţite.

натащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. ната́скивать)* **1.** *acuz.* a pune pe sine *(o haină)*, a se înveli, a se îmbrăca în grabă. **2.** *acuz.* sau *gen.* a îngrămădi, a trage, a aduce *(o cantitate oarecare)*.

натвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. gen.* a săvîrşi, a face *(fapte negative)*; ~ *глу́постей* a face la prostii, a face numai boacăne.

на́те *partic.* na, na-vă, luaţi, ţineţi, iată.

натека́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *нате́чь*.

нате́льн/ый *adj.* de corp; purtat pe corp; ~*ое бельё* lenjerie de corp.

натереби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a smulge, a rupe, a culege *(o cantitate oarecare de cînepă, in etc.)*.

натере́ть, *-тру́, -трёшь vb. pf. (ipf. натира́ть)*. **1.** *acuz.* a freca, a da *(cu o unsoare)*, a unge; ~ *кре́мом* a da cu cremă. **2.** *acuz.* a lustrui, a da lustru, a freca; ~ *пол* a lustrui parchetul. **3.** *acuz.* a roade, a bate *(despre încălţăminte)*. **4.** *acuz.* sau *gen.* a răzui, a da la răzătoare.

натере́ться, *-тру́сь, -трёшься vb. pf. (ipf. натира́ться)* a se unge, a se freca, a se da cu unsoare.

натерпе́ться, *-ерплю́сь, -е́рпишься vb. pf. gen.* a pătimi, a îndura, a păţi, a suferi multe; ~ *неприя́тностей* a îndura multe neplăceri; ~ *стра́ху* a trage o spaimă grozavă.

натеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. натёсывать) acuz.* sau *gen.* a ciopli, a teslui *(o cantitate oarecare de scînduri, obiecte de lemn etc.)*.

натёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натеса́ть*.

натёчный *adj.* de scurgere; *(geol.)* sedimentar, de concreţiune.

нате́чь, *-течёт, -теку́т; vb. pf. (ipf. натека́ть)* a se scurge, a se aduna *(prin scurgere)*; a se infiltra, a pătrunde *(prin scurgere)*.

нате́шиться, *-шусь, -шишься vb. pf. instr.* sau *fără compl.* a se distra îndeajuns, a se veseli în voie.

натира́ние, *-я n. sg.* **1.** frecare, lustruire, ceruire. **2.** *(med.)* fricţiune.

натира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *натере́ть*

натира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *натере́ться*. **2.** *pas.* de la *натира́ть*.

на́тиск, *-а m.* presiune, asalt, năvală; ~ *волн* bătaia valurilor; ~ *врага́* presiunea inamicului.

нати́скать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нати́скивать) acuz.* sau *gen.* **1.** a îndesa, a îngrămădi. **2.** a trage la tipar.

нати́скивать, *-ваю, -ваешь vb. ipf.* de la *нати́скать*

наткáть. *-тку́, -ткёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a ţese *(o cantitate oarecare de pînză etc.)*.

наткну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. натыка́ть) acuz.* a fixa/a prinde cu un ac.

наткну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. натыка́ться) на* + *acuz.* **1.** a se împunge, a se înţepa. **2.** a se lovi, a se izbi, a se împiedica *(de ceva)*; a da de/ peste *(cineva sau ceva)*; ~ *на стол* a se lovi de masă; ~ *на неприя́теля*

a se ciocni cu duşmanul. **3.** *(fig.)* a da peste, a întîmpina (ceva); ~ *на препятствие* a da de un obstacol; ~ *на трýдности* a întîmpina dificultăţi.

натолкнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. натáлкивать) acuz.* cu *на + acuz.* **1.** a izbi, a îmbrînci, a da brînci, a împinge. **2.** *(fig.)* a îndemna, a îmboldi; a sugera.

натолкнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. натáлкиваться) на + acuz.* **1.** a se lovi, a se izbi *(de ceva)*; a da de/peste *(cineva sau ceva)*. **2.** *(fig.)* a da peste, a întîmpina *(ceva)*.

натолóчь, *-лкý, -лчёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a pisa, a sfărîma, a fărîmiţa *(o cantitate oarecare)*.

натопи́ть[1], *-оплю́, -óпишь vb. pf. acuz. (ipf. натáпливать) acuz.* a încălzi bine.

натопи́ть[2], *-оплю́, -óпишь vb. pf. (ipf. натáпливать) acuz.* sau *gen.* a topi *(o cantitate oarecare)*.

натоптáть, *-опчý, -óпчешь vb. pf. (ipf. натáптывать)* a lăsa urme, a murdări podeaua *(cu picioarele)*.

наторговáть, *-гýю, -гýешь vb. pf. (ipf. наторгóвывать)*. **1.** *acuz.* sau *gen.* a agonisi din negoţ, a cîştiga din comerţ. **2.** *на + acuz.* a face vînzare, a vinde.

наторгóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наторговáть*.

наточи́ть, *-очý, -óчишь vb. pf.* de la *точи́ть*[1] *(1)*.

натощáк *adv.* pe stomacul gol, pe nemîncate.

натр, *-а m. sg. (chim.)* natriu, sodiu; *éдкий* ~ sodă caustică, hidrat de sodiu.

натрави́|ть[1], *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. натрáвливать)* **1.** *acuz.* cu *на +* *acuz.* a asmuţi. **2.** *acuz.* cu *на + acuz.* *(fig.)* a aţîţa, a întărîta, a monta *(pe cineva)*.

натрави́ть[2], *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. натрáвливать* şi *натравля́ть) acuz.* sau *gen.* a grava cu apă tare.

натрáвливание, *-я n.* **1.** asmuţire. **2.** *(fig.)* aţîţare, întărîtare.

натрáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натрави́ть*[1,2]

натравля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *натрави́ть*[2]

натренировáть(ся), *-рýю(-сь), -рýешь(ся) vb. pf.* de la *тренировáть(ся)*.

нáтриев|ый *adj.* de sodiu, de natriu; *~ые соединéния* combinaţiile sodiului, compuşii sodiului.

нáтрий, *-я m. sg. (chim.)* sodiu, natriu; *двууглеки́слый* ~ bicarbonat de sodiu; *éдкий* ~ sodă caustică; *хлóристый* ~ sodiu, clorură de sodiu.

нáтрое *adv.* în trei; *расколóть* ~ a despica în trei.

натруди́ть, *-ужý, -ýдишь vb. pf. (ipf. натрýживать) acuz.* a obosi, a face să obosească, a osteni, a istovi.

натруди́ться, *-ужýсь, -ýдишься vb. pf.* **1.** a (se) obosi, a se istovi, a fi sleit de puteri. **2.** a munci îndeajuns, a lucra destul.

натрýживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натруди́ть*

натрясти́, *-сý, -сёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a scutura, a aduna scuturînd *(o cantitate oarecare)*.

натрясти́сь, *-сýсь, -сёшься vb. pf.* **1.** a se zdruncina, a fi zdruncinat, a fi scuturat *(de un vehicul etc.)*. **2.** a se scutura, a se vărsa, a se scurge *(din cauza scuturăturii)*.

натýга, *-и f. sg.* opintire, opinteală, încordare, sforţare.

нáтуго *adv.* strîns tare/bine ◇ *тýго-~* (strîns) tare, foarte strîns.

натýживать(ся), *-аю(-сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *натýжить(ся)*

натýжить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. натýживать)* a încorda; ~ *мýскулы* a încorda muşchii.

натýжиться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. натýживаться)* a se opinti, a se încorda, a se sforţa.

натýжн|ый *adj.* încordat, silit, forţat nefiresc, artificial, nenatural; *~ое весéлье* veselie nefirească.

натýр|а, *-ы f.* **1.** *sg. (природа)* natură. **2.** caracter, fire, temperament; natură; *пы́лкая* ~ fire aprinsă; *дóбрый по ~е* fire blîndă; *привы́чка — вторáя* ~ obişnuinţa e a doua natură. **3.** *(arte)* model (cm); *служи́ть ~ой худóжнику* a servi de model unui pictor ◇ *плати́ть ~ой* a plăti în natură; *рисовáть/писáть с ~ы* a desena/a picta după natură; *в ~е* în pielea goală, gol puşcă, gol-goluţ; *(agr.)* ~ *зернá* greutatea hectolitrică a cerealelor; *в ~е вещéй* în firea lucrurilor; *зáячья* ~ fire

de om fricos/de laş; fricos ca un iepure; *ширóкая* ~ fire largă/generoasă, suflet larg; *лакéйская* ~ fire slugarnică.

натурализáция, *-и f. sg.* naturalizare, încetăţenire.

натурали́зм, *-а m. sg. (lit. arte)* naturalism.

натурализовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a naturaliza.

натурали́ст, *-а m.* naturalist.

натуралисти́ческ|ий *adj.* naturalist, de naturalism; *~ая жи́вопись* pictură naturalistă.

натурáльно **1.** *adv.* (în mod) natural, neafectat, (în mod) firesc. **2.** *cuv. modal* natural, desigur, bineînţeles, fireşte.

натурáльность, *-и f. sg.* naturaleţe, caracter natural, firesc.

натурáльн|ый *adj.* **1.** natural, conform cu realitatea; *в ~ую величинý* în mărime naturală. **2.** natural, pur, curat; ~ *шёлк* mătase naturală; *~ое винó* vin natural, vin curat. **3.** firesc, natural, neafectat; *~ые жéсты* gesturi naturale. **4.** *(ec. pol.)* (plătit) în natură; ~ *налóг* impozit în natură; ~ *обмéн* schimb în natură, troc; *~ая пови́нность* prestaţie în natură ◇ *(mat.)* ~ *ряд чи́сел* serie naturală de numere; *(fiz. muz.)* *~ая гáмма* gamă naturală.

натýрн|ый *adj.* după natură, din natură, în natură; *~ая съёмка* filmare în aer liber.

натуроплáта, *-ы f. sg.* plată în natură.

натурфилосóфия, *-и f. sg.* filozofia naturii.

натурфилосóфский *adj.* de filozofie a naturii, al filozofiei naturii.

натýрщик, *-а m. (arte)* model.

наты́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. натыкáть) acuz.* sau *gen.* a înfige, a înţepa, a împunge.

натыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *наткнýть* şi *наты́кать*.

натыкáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *наткнýться*.

натюрмóрт, *-а m. (arte)* natură moartă.

натя́г, *-а m. (tehn.)* strîngere, forţare.

натя́гивание, *-я n. (tehn.)* întindere.

натя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натянýть*

натя́гиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *натянýться*. **2.** *pas.* de la *натя́гивать*.

натяжéние, *-я n. sg.* întindere, încordare, tensiune; ~ *пружи́ны* întinderea unui arc.

натя́жка, *-и f.* **1.** *sg.* întindere, încordare; ~ *струн* întinderea coardelor. **2.** interpretare forţată, interpretare artificială; ~ *в толковáнии* interpretare trasă de păr, interpretare forţată.

натяжн|óй *adj.* **1.** tras, întins, îmbrăcat prin întindere; *~ые ши́ны* anvelope, pneuri. **2.** de/pentru tras; ~ *рóлик* rolă pentru tras/întinzătoare.

натя́нутость, *-и f. sg.* tensiune, încordare; ~ *в отношéниях* încordare în relaţiuni, relaţii încordate.

натя́нут|ый **1.** *p.t.p.* de la *натянýть*. **2.** *adj.* încordat, silit, forţat, artificial, nefiresc, nesincer; *~ые отношéния* relaţii încordate.

натянýть, *-янý, -я́нешь vb. pf. (ipf. натя́гивать) acuz.* **1.** a întinde, a încorda; ~ *верёвку* a întinde o frînghie; ~ *вóжжи* a strînge hăţurile. **2.** a îmbrăca cu greu, a trage anevoie; ~ *сапóг* a încălţa/a trage cu greu cizma; ~ *перчáтки* a-şi pune mănuşile.

натянýться, *-я́нется vb. pf. (ipf. натя́гиваться)* a fi întins, a fi încordat.

наугáд *adv.* pe nimerite, pe ghicite, la întîmplare, la noroc, într-o doară; *сказáть* ~ a spune ceva pe nimerite/pe ghicite; *идти́* ~ a merge la noroc.

наугóльник, *-а m.* **1.** echer, dreptar, ghiunea. **2.** colţar.

наудалýю *adv.* fie ce-o fi, la noroc, la întîmplare.

наудáчу *adv.* la noroc, la întîmplare, pe nimerite, la nimereală, într-o doară; *идти́* ~ a merge la întîmplare; *отвéтить* ~ a răspunde la nimereală.

наýдить, *-ýжу, -ýдишь vb. pf. (ipf. наýживать) acuz.* sau *gen.* a prinde peşte, a pescui, a prinde cu undiţa *(o cantitate oarecare de peşte)*.

наýживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наýдить*.

наýк|а, *-и f.* **1.** ştiinţă; *естéственные ~и* ştiinţe naturale; ştiinţele naturii; *общéственные ~и* ştiinţe sociale; *гуманитáрные ~и* ştiinţe umaniste, discipline umaniste; *тóчные ~и* ştiinţe

exacte; *заниматься ~ой* a se ocupa cu munca ştiinţifică. **2.** *sg. (pop.)* învăţătură, ucenicie; *отдать в ~у* a da la învăţătură ◇ *это тебе ~!, это будет тебе ~ой!* să-ţi fie de învăţătură!, ca să te înveţi minte!

наукообразный *adj.* pseudoştiinţific.

наустить, -ущу, -устишь *vb. pf. (ipf. наущать)* a instiga, a îmboldi, a aţîţa.

науськать, -аю, -аешь *vb. pf. (ipf. науськивать) acuz.* cu *на + acuz.* a asmuţi, a întărîta, a aţîţa.

науськивание, -я *n.* asmuţire, aţîţare.

науськивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *науськать*

наутёк *adv.* la fugă, la goană; *пуститься ~* a o lua la sănătoasa, a o lua la fugă.

наутро *adv.* a doua zi dimineaţa, în dimineaţa următoare, mîine dimineaţă.

наученный *p.t.p.* de la *научить* ◇ *~ горьким опытом* care a trecut printr-o amară experienţă, Stan păţitul.

научить, -учу, -учишь *vb. pf. (ipf. учить) acuz.* **1.** *dat.* sau cu *inf.* a învăţa, a instrui; *~ ребёнка читать* a-l învăţa pe copil să citească. **2.** *inf.* a învăţa, a sfătui, a îndemna.

научиться, -учусь, -учишься *vb. pf. (ipf. учиться) dat.* sau *inf.* a învăţa, a se instrui.

научно *adv.* (în mod) ştiinţific; din punct de vedere ştiinţific.

научно-исследовательский *adj.* de cercetări ştiinţifice; *~ институт* institut de cercetări ştiinţifice.

научно-популярный *adj.* de popularizare a ştiinţei, de ştiinţă popularizată, ştiinţific-popular.

научность, -и *f.* caracter ştiinţific, valoare ştiinţifică.

научно-терминологическ|ий *adj.* referitor la terminologia ştiinţifică; *~ая лексика* lexicul terminclogiei ştiinţifice.

научно-техническ|ий *adj.* tehnico-ştiinţific, de ştiinţă şi tehnică; *~ стиль* stil tehnico-ştiinţific; *~ термин* termen tehnico-ştiinţific; *~ая терминология* terminologie tehnico-ştiinţifică; *~ отдел* secţie de ştiinţă şi tehnică; *~ое сотрудничество* colaborare tehnico-ştiinţifică.

научно-фантастический *adj.* ştiinţifico-fantastic.

научн|ый *adj.* ştiinţific, de ştiinţă; *~ работник* lucrător ştiinţific; *~ исследователь* cercetător ştiinţific; *~ая работа* muncă ştiinţifică; *~ социализм* socialism ştiinţific; *~ термин* termen ştiinţific.

наушник [1], *-а m.* **1.** apărător de urechi *(împotriva gerului)*. **2.** cască de radio/de telegraf/de ascultare.

наушник [2], *-а m.* calomniator, bîrfitor, pîrîtor, denunţător.

наушничать, -аю, -аешь *vb. ipf. dat.* cu *на + acuz.* a calomnia, a cleveti, a bîrfi, a pîrî, a denunţa.

наушнический *adj.* calomniator, de calomniator, de denunţător.

наушничество, -а *n. sg.* pîră, bîrfeală.

наущать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *pf. наустить*

наущени|е, -я *n. (înv.)* instigare, aţîţare, îmboldire; *действовать по чьему-л. ~ю* a acţiona din îndemnul cuiva.

нафабрить(ся), -ю(сь), -ришь(ся) *vb. pf.* de la *фабрить(ся)*.

нафантазирова|ть, -рую, -руешь *vb. pf.* a scorni, a născoci.

нафаршировать, -рую, -руешь *vb. pf. (ipf. нафаршировывать)* a umple *(cu tocătură, orez etc.)*.

нафталин, -а *m. sg.* naftalină.

нафтен, -а *m. sg.* naftalină.

нафтол, -а *m. (chim.)* naftol.

нахал, -а *m.* (om) obraznic, neobrăzat, impertinent, insolent.

нахальничать, -аю, -аешь *vb. ipf. (pop.)* a se obrăznici, a se purta obraznic, a-şi lua nasul la purtare.

нахальность, -и *f. sg. v. нахальство*

нахальный *adj.* obraznic, neobrăzat, impertinent, insolent; *~ человек* om neobrăzat; *~ ответ* răspuns impertinent/obraznic.

нахальство, -а *n. sg.* obrăznicie, neobrăzare, impertinenţă, insolenţă.

нахамить, -млю, -мишь *vb. pf. dat. (pop.)* a se purta necuviincios, a se purta mojiceşte, a se purta ca un bădăran.

нахваливать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *нахвалить*

нахвалить, -хвалю, -хвалишь *vb. pf.* a lăuda prea mult, a ridica în slava cerului, a copleşi cu laude.

нахвалиться, -хвалюсь, -хвалишься *vb. ipf.* **1.** a se lăuda prea mult, a se

făli peste măsură. **2.** *instr. (adesea cu negaţie)* a lăuda peste măsură, a copleşi, cu laude.

нахвастаться, -аюсь, -аешься *vb. pf.* a se lăuda prea mult, a se făli din cale afară.

нахватать, -аю, -аешь *vb. pf. (ipf. нахватывать) acuz.* sau *gen.* a apuca, a prinde, a lua, a aduna de ici de colo, a strînge din toate părţile ◇ *(fig.) ~ знаний* a-şi face o spoială de învăţătură, a căpăta cunoştinţe superficiale.

нахвататься, -аюсь, -аешься *vb. pf. (ipf. нахватываться) gen.* a căpăta, a aduna de ici de colo; a strînge din toate părţile; *(fig.) ~ знаний* a-şi însuşi superficial unele cunoştinţe; *(fig.) ~ случайных сведений* a aduna de ici de colo informaţii la întîmplare.

нахватывать(ся), -аю(сь), -аешь(ся) *vb. ipf.* de la *нахватать(ся)*.

нахлебник, -а *m. (înv.)* **1.** chiriaş cu pensiune. **2.** linge-blide, linge-talere, lingău, parazit, trîntor.

нахлебничать, -аю, -аешь *vb. ipf. (înv.)* a fi un linge-blide, a trăi pe spinarea altora.

нахлестать, -ещу, -ещешь *vb. pf. (ipf. нахлёстывать) acuz.* a bate *(tare)* cu varga, a biciui, a sfichiui.

нахлестаться, -ещусь, -ещешься *vb. pf.* **1.** *(pop.)* a se freca bine *(cu măturica la baia de aburi)*. **2.** *gen.* sau fără *compl. (fam.)* a se pili, a se îmbăta, a se face criţă.

нахлёстывать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *нахлестать*

нахлобучивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *нахлобучить*

нахлобучить, -чу, -чишь *vb. pf. (ipf. нахлобучивать) acuz.* a-şi trage căciula *(pălăria, şapca etc.)*.

нахлобучк|а, -и *f. (pop.)* mustrare, perdaf, săpuneală, frecuş; *задать ~у* a trage un perdaf/o săpuneală; a lua la rost pe cineva.

нахлынуть, -нет *vb. pf.* **1.** a se revărsa, a ieşi din albie, a inunda. **2.** *(fig.)* a năvăli, a se îngrămădi.

нахмуренный **1.** *p.t.p.* de la *нахмурить*. **2.** *adj. (fig.)* încruntat; posomorît, sever; *~ лоб* frunte încruntată.

нахмуривать, -аю, -аешь *vb. ipf. acuz.* a încrunta, a încreţi; *~ брови* a încrunta sprîncenele.

нахмуриваться, -аюсь, -аешься *vb. ipf.* a se încrunta; a se încreţi.

нахмурить(ся), -рю(сь), -ришь(ся) *vb. pf.* de la *хмурить(ся)*

нах|одить [1], *-ожу, -одишь* *vb. ipf.* de la *найти* [1]; *~ удовольствие в чём-л.* a găsi plăcere în ceva; *как вы его ~одите?* cum îl găsiţi?, ce părere aveţi de el?, *не ~ (себе) места* a nu-şi găsi locul.

находить [2], *-ожу, -одишь* *vb. ipf.* de la *найти* [2]

нах|одиться [1], *-ожусь, -одишься* *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *найтись*. **2.** a se găsi, a se afla, a fi *(undeva)*.

находиться [2], *-ожусь, -одишься* *vb. pf.* a umbla mult, a umbla destul, a se sătura de umblat, a obosi umblînd.

находка, -и *f.* **1.** lucru/obiect găsit. **2.** *(fig.)* descoperire fericită, chilipir; raritate, comoară; *удачная ~* o bună achiziţie.

находчивость, -и *f. sg.* agerime, isteţime, ingeniozitate, prezenţă de spirit.

находчивый *adj.* ager, isteţ, ingenios, descurcăreţ; *~ человек* om descurcăreţ; *~ ответ* răspuns ingenios.

нахождени|е, -я *n. sg.* **1.** găsire, aflare; *(mat.) ~ общего наибольшего делителя* găsirea celui mai mare divizor comun. **2.** prezenţă *(într-un loc)*, aflare; *место ~я судна* poziţia unui vas, locul unde se află un vas.

нахохлить(ся), -лю(сь), -лишь(ся) *vb. pf.* de la *хохлить(ся)*

нахохотаться, -очусь, -очешься *vb. pf.* a rîde mult, a se sătura de rîs/a se prăpădi de rîs.

нахрапистый *adj.* prea îndrăzneţ, neruşinat, obraznic, neobrăzat.

нахрапом *adv. (pop.)* cu neruşinare, cu obrăznicie, cu tupeu; *взять ~* a lua cu japca.

нацарапать, -аю, -аешь *vb. pf.* de la *царапать (2)*

нацедить, -ежу, -едишь *vb. pf. (ipf. нацеживать) acuz.* sau *gen.* a scurge, a scoate *(storcînd)* o cantitate de lichid.

нацеживать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *нацедить*

нацéливать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *нацéлить(ся)*

нацéлить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. цéлить)* a ținti, a ochi. **2.** *(ipf. нацéливать) (fig.)* a îndrepta; a îndruma, a orienta.

нацéлиться, *-люсь, -лишься vb. pf.* de la *цéлиться*

нáцело *adv.* în întregime, exact; fără rest; *числó дéлится* ~ numărul se împarte exact, numărul se împarte fără rest.

нацéнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наценúть*

наценúть, *-ценю́, -цéнишь vb. pf. (ipf. нацéнивать) acuz. (com.)* a majora prețul.

нацéн|ка, *-и f. (com.)* **1.** *sg.* majorare de preț; *произвестú ~ку* a majora prețul. **2.** suprapreț; adaos la preț.

нацепúть, *-цеплю́, -цéпишь vb. pf. (ipf. нацепля́ть) acuz.* **1.** a agăța, a atîrna; ~ *ведрó на коромы́сло* a atîrna găleata de cobiliță. **2.** *(pop.)* a-și prinde, a-și lega, a-și pune.

нацéпка, *-и f. sg.* atîrnare, agățare.

нацепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *нацепúть*

национализáция, *-и f. sg.* naționalizare; ~ *промы́шленности* naționalizarea industriei; ~ *землú* naționalizarea pămîntului.

национализúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a naționaliza.

национализúроваться, *-руется vb. pf.* și *ipf.* **1.** a se naționaliza; a căpăta/a lua un caracter național. **2.** *pas.* de la *национализúровать.*

национали́зм, *-а m.* naționalism.

национализовáться, *-зу́ется vb. pf.* și *ipf. v. национализúроваться.*

национали́ст, *-а m.* naționalist.

националистúческий *adj.* naționalist.

национáльно-освободúтельн|ый *adj.* de eliberare națională; *~ое движéние* mișcare de eliberare națională.

национáльно-языков|óй *adj.* cu privire la limba națională; *~áя нóрма* normă a limbii naționale.

национáльност|ь, *-и f.* **1.** națiune. **2.** naționalitate. **3.** *sg.* caracter specific național; ~ *иску́сства* caracterul național al artei.

национáльн|ый *adj.* **1.** național, al națiunii; *~ое движéние* mișcare națională; ~ *суверенитéт* suveranitate națională; *~ая незавúсимость* independență națională. **2.** național; ~ *теáтр* teatru național; ~ *костю́м* costum/port național. **3.** național, de stat; ~ *флаг* drapel național; ~ *гимн* imn național; ~ *дохóд* venit național.

нацúст, *-а m.* nazist.

нацúстский *adj.* nazist, al naziștilor.

нáци|я, *-и f.* națiune, nație; *Организáция Объединённых Нáций (ООН)* Organizația Națiunilor Unite (O.N.U.).

начадúть, *-ажу́, -адúшь vb. pf.* de la *чадúть*

начáл|о, *-а n.* **1.** *sg.* început; începere; ~ *учéбного гóда* începutul anului școlar; *в ~е* la început; *для ~а* ca/drept început; *в сáмом ~е* la început, la început de tot; *с сáмого ~а* de la bun început, din capul locului, chiar de la început; *с ~а до концá; от ~а до концá* de la început pînă la sfîrșit; *положúть* sau *дать ~ чему́-л.* a constitui/a marca începutul. **2.** *sg.* început, punct inițial, punct de plecare; *вестú/брать своё ~ от чегó-л.* a proveni din ..., a-și trage originea din ... **3.** *sg.* esență; principiu; *организу́ющее* ~ principiu organizatoric; *веду́щее/руководя́щее* ~ principiu călăuzitor/fundamental. **4.** *sg.* cauză, pricină, izvor. **5.** *pl.* elemente, principii de bază, noțiuni fundamentale; *~а геомéтрии* elemente de geometrie. **6.** *pl.* bază; metodă; *на кооператúвных ~ах* pe baze cooperatiste; *на доброво́льных ~ах* pe baza liberului consimțămînt ◇ *по ~у* mai întîi, la început; *(prov.) лихá бедá ~* începutul e anevoie, urma vine de la sine.

начáльник, *-а m.* șef; comandant; ~ *стáнции* șef de gară; ~ *пóезда* șef de tren; ~ *отдéла* șef de secție; ~ *глáвного управлéния* director general; *непосрéдственный/прямóй* ~ șef direct; ~ *цéха* șef de atelier; ~ *штáба* șef de stat major; ~ *гарнизóна* comandant de garnizoană; ~ *карау́ла* șeful gărzii; *(înv.)* ~ *губéрнии* guvernator.

начáльнический *adj. (peior.)* directorial, poruncitor; imperios, autoritar; ~ *тон* ton poruncitor.

начáльн|ый *adj.* **1.** inițial, de la început; *~ая бу́ква* literă inițială; ~ *перúод* perioadă inițială; *~ая скóрость* viteza inițială. **2.** elementar, primar; *~ая шкóла* școală elementară; *~ое образовáние* învățămînt elementar.

начáльственный *adj.* **1.** *(iron.)* care își dă aere, îngîmfat. **2.** grav; imperios, autoritar; ~ *вид* aere de șef.

начáльств|о, *-а n. sg.* **1.** *col.* conducere, direcție, autorități; *по распоряжéнию ~а* din ordinul conducerii. **2.** conducere, șefie, comandă; *принять ~ над учреждéнием* a prelua conducerea nei instituții; *принять ~ над вóйском* prelua comanda armatei; *находúться под чьим-л. ~ом* a fi sub ordinele cuiva ◇ *доносúть ~у* a raporta conducerii, a raporta superiorilor.

начáльствование, *-я n. sg. (înv.)* comandament, conducere.

начáльствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. над + instr. (înv.)* a conduce, a avea conducerea, a fi șef; a comanda.

начáльствующ|ий *adj.* de/din conducere; de comandă; ~ *состáв áрмии* corpul de comandă al armatei; *~ие лúца* persoane din conducere; reprezentanții autorităților.

начáтки, *-ков pl.* noțiuni elementare, elemente; primele noțiuni; ~ *арифмéтики* primele noțiuni de aritmetică; ~ *знáний* primele începuturi ale științei; cunoștințe elementare.

начáть, *-чну́, -чнёшь vb. pf. (ipf. начинáть) acuz. sau cu inf.* a începe; ~ *разговóр* a angaja/a începe o discuție/o conversație; ~ *слéдствие* a deschide o anchetă; ~ *рабóту* a începe lucrul; ~ *всё сначáла* a începe totul de la început ◇ ~ *издалекá* a începe/a o lua de la Adam, a o lua de departe; ~ *с концá* a o lua de la coadă, a începe cu sfîrșitul; ~ *своё* a o ține una și bună, a o întoarce mereu pe a sa; ~ *с тогó, что* ... mai întîi de toate; lucrul cel mai important este că ... .

начáться, *-чнётся vb. pf. (ipf. начинáться)* a începe; a se porni, a se isca; *начался́ нóвый учéбный год* a început un an nou școlar; *день начался́* ziua a început.

начекáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начекáнить*

начекáниваться, *-ается vb. ipf. pas.* de la *начекáнивать*

начекáнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. начекáнивать) acuz.* sau *gen.* a bate monedă *(într-o cantitate oarecare).*

начеку́ *adv.* cu ochii în patru, pregătit, cu urechile ciulite; atent; *быть* ~ a fi cu ochii în patru.

начернúть, *-ню́, -нúшь vb. pf.* de la *чернúть (1)*

нáчерно *adv.* în ciornă, în schiță, în concept; *написáть* ~ a face o ciornă.

начéрпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. начéрпывать) acuz.* sau *gen.* a lua, a scoate *(dintr-un lichid).*

начéрпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начéрпать*

начертáние, *-я n.* desen, contur, formă, configurație; ~ *букв* conturul literelor.

начертáтельный *adj.* descriptiv; *~ая геомéтрия* geometrie descriptivă.

начертáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* **1.** *(înv.)* a desena, a scrie. **2.** a trasa, a indica; a determina.

начертúть, *-черчу́, -чéртишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *чертúть.* **2.** *(ipf. начéрчивать) acuz.* sau *gen.* a desena *(un număr oarecare de schițe, planuri etc.).*

начéрчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начертúть (2)*

начёс, *-а m.* **1.** *sg.* pieptănare, pieptănat. **2.** păr lăsat să cadă pe frunte *sau* pe tîmple, breton, zulufi. **3.** *(pop.)* zgîrietură făcută cu pieptenele. **4.** *sg.* păr, pluș (la țăsături, tricotaje).

начесáть, *-ешу́, -éшешь vb. pf. (ipf. начёсывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a pieptăna. **2.** *acuz.* a scărpina pînă la sînge.

начёсный *adj. (text.)* scărmănat, plușat.

начéсть, *-чту́, -чтёшь vb. pf. (ipf. начúтывать) acuz.* a imputa *(o sumă de bani)*, a face o imputare; a încărca, a trece la socoteală.

начёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начесáть*

начёт, *-а m.* imputare *(a unei sume de bani).*

начётнический *adj.* bucheresc.

начётничество, *-а n. sg.* bucherie, buchereală.

начётчик, *-а m.* bucher, tipicar.

начинáние, *-я n.* inițiativă, început.

начинáтель, *-я m.* inițiator, promotor.

начина́тельный *adj. (lingv.)* incoativ; ~ *аóрист* aorist incoativ; ~ *глагóл* verb incoativ.

начина́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *начáть.*

начина́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *начáться.* **2.** *pas.* de la *начинáть.*

начина́ющий 1. *adj.* începător, care începe; de început; ~ *худóжник* pictor începător. **2.** **~ий,** *-его m.* începător.

начина́я *(folosit ca prep. în expr.)* ~ *с ...* începînd cu ... ; începînd de ..., cu începere de/de la ... ; ~ *с сегóдняшнего дня* începînd de azi, de azi înainte.

начи́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начинúть*³.

начини́ть¹, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. начинять) acuz.* cu *instr.* a umple, a pune umplutură *(la o prăjitură, la bomboane etc.).*

начини́ть², *-иню́, -úнишь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a cîrpi, a țese, a stopa *(o cantitate oarecare de haine, rufe etc.).*

начини́ть³, *-иню́, -úнишь vb. pf. (ipf. начúнивать) acuz.* sau *gen.* a ascuți *(o cantitate oarecare de obiecte).*

начи́нка, *-и f.* **1.** *sg.* umplere, umplutul *(prăjiturilor, bomboanelor etc.).* **2.** umplutură.

начиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *начинúть*¹

начисле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* calculare; adăugare, trecere la socoteală; ~ *пéни* aplicare de majorări. **2.** majorare; dobîndă; supliment de plată.

начи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. начислять) acuz.* a calcula; a adăuga, a încărca / a trece la socoteală; ~ *процéнты на капитáл* a calcula dobînda la capital.

начисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *начúслить*

начи́стить, *-úщу, -úстишь vb. pf. (ipf. начищáть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a curăța *(o cantitate oarecare)*; ~ *картóшки* a curăța cartofi. **2.** *acuz.* a curăța bine, a freca, a lustrui.

на́чисто *adv.* **1.** pe curat; *переписáть* ~ a transcrie pe curat. **2.** definitiv, categoric; în întregime. **3.** *(pop.)* sincer, fără înconjur, pe față; *рассказáть всё* ~ a spune pe șleau; *чúсто* ~ pe șleau.

начистоту́ *adv.* sincer, deschis, franc, fățiș, fără înconjur; pe șleau; *говорúть* ~ a spune de la obraz; a vorbi deschis.

начи́танность, *-и f. sg.* cultură, erudiție.

начи́танный 1. *p.t.p.* de la *начитáть.* **2.** *adj.* citit, cult, învățat, instruit; erudit; ~ *человéк* om citit; om erudit.

начита́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. начúтывать) acuz.* sau *gen.* a citi mult.

начита́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. gen.* a citi mult, a se sătura de citit.

начи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начéсть* și de la *начитáть.*

начиха́ть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** *на* + *acuz.* sau fără *compl.* a strănuta, a stropi pe cineva strănutînd. **2.** *на* + *acuz. (fam.)* a nu-i păsa, a-i păsa puțin, a nu se sinchisi.

начуди́ть, *-удúшь vb. pf.* a face ciudățenii, a face năzbîtii / năzdrăvănii / pozne.

наш, *-его m.; f. нáша,- ей; n. нáше, -его; pl. нáши, -их* **1.** *pron. pos.* (al) nostru, (*a*) noastră, (ai) noștri, (ale) noastre; *~а странá* țara noastră; *~и друзья́* prietenii noștri; *~и кнúги* cărțile noastre; *в ~е врéмя; в ~и дни* în zilele noastre, în vremea noastră, în timpurile actuale, în prezent. **2.** **~и,** *-их s. pl.* ai noștri *(rude, prieteni)*; *приéхали ~и* au sosit ai noștri. **3.** **~е,** *-его n. sg.* ceea ce ne aparține, ceea ce e al nostru; *~его не отдадúм никомý* nu vom da nimănui ce e al nostru ◇ *~а взялá!* ai noștri au învins!, a noastră e izbînda; *по-~ему* după părerea noastră; după voința noastră; *и ~им и вáшим* a căuta să împaci și capra și varza; *знай ~их* ca noi / ca mine nu e nimeni.

нашали́ть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. шалúть)* a face nebunii / ștrengării, a se ține de șotii / de drăcii, a se zbengui.

наша́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нашáрить*

наша́рить, *-рю, ришь vb. pf. (ipf. шáрить* și *нашáривать) acuz.* a dibui, a găsi dibuind.

наша́ркать, *-аю, -аешь vb. pf.* a lăsa urme tîrșîind picioarele.

нашата́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (pop.)* a hoinări, a se sătura de hoinărit.

нашаты́рный *adj. (chim.)* ~ *спирт* amoniac, hidrat de amoniu.

нашаты́рь, *-я́ m. sg. (chim.)* clorură de amoniu, țipirig; amoniac.

нашвыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a arunca claie peste grămadă; a zvîrli grămadă.

нашепта́ть, *-шепчý, -шéпчешь vb. pf. (ipf. нашёптывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a șopti, a spune în șoaptă. **2.** *acuz.* sau *gen.* a șopti la ureche, a bîrfi; a insinua. **3.** *на* + *acuz.* a descînta, a fermeca.

нашёптывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нашептáть.*

наше́ствие, *-я n.* invazie, năvălire, năvală, cotropire ◇ *мамáево* ~ parcă dau turcii / tătarii.

нашива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *нашúть.*

наши́вка, *-и f.* **1.** *sg.* aplicare, coasere deasupra. **2.** aplicație la o haină. **3.** *(mil.)* galon, tresă.

нашивно́й *adj.* aplicat; cusut pe deasupra; *~ые кармáны* buzunare aplicate.

нашинкова́ние, *-я n.* tocare, tocătură.

нашинкова́ть, *-кýю, -кýешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a toca *(o cantitate oarecare)*; ~ *капýсты* a toca varză.

наши́ть, *-шью, -шьёшь vb. pf. (ipf. нашивáть)* **1.** *acuz.* a coase pe deasupra / peste, a aplica. **2.** *acuz.* sau *gen.* a coase, a confecționa *(o cantitate oarecare de haine, rufe etc.).*

нашлёпать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a bate (cu palma).

нашпа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нашпáрить*

нашпа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. нашпáривать) acuz.* sau *gen.* a opări, a prepara prin opărire.

нашпигова́ть, *-гýю, -гýешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *шпиговáть.* **2.** *(ipf. нашпигóвывать) acuz.* sau *gen.* a împăna.

нашпиго́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нашпиговáть(2)*

нашпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нашпúлить*

нашпи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. нашпúливать) acuz.* a fixa / a prinde cu acul; a înfige într-un ac.

нашуме́вш/ий *part. trec. act.* de la *нашумéть;* senzațional, care a făcut senzație, care a stîrnit vîlvă; *~ее дéло* afacere scandaloasă, care a stîrnit vîlvă.

нашуме́ть, *-млю́, -мúшь vb. pf.* **1.** a face (mult) zgomot, a face gălăgie, a face zarvă. **2.** *(fig.)* a stîrni vîlvă, a face senzație.

нащелка́ть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* **1.** a sparge, a curăți *(nuci, alune)*; a ronțăi *(semințe).* **2.** *(fam.)* a da bobîrnace.

нащипа́ть, *-иплю́, -úплешь vb.pf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a smulge, a rupe *(o cantitate oarecare de iarbă, flori etc.).* **2.** *acuz.* a ciupi, a pișca.

нащу́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нащýпывать) acuz.* **1.** a pipăi, a palpa, a găsi pipăind, a da de ceva prin pipăire / palpare. **2.** *(fig.)* a sonda; ~ *пóчву* a sonda terenul.

нащу́пывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *нащýпать.*

наэконо́мить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a agonisi, a acumula *(făcînd economii).*

наэлектризова́ть(ся), *-зýю(сь), -зýешь(ся) vb. pf.* de la *электризовáть(ся).*

на́ябедничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *я́бедничать.*

наяву́ *adv.* aievea, în realitate; *сон* ~ ca în vis; *грéзить* ~ a visa cu ochii deschiși / treaz.

на́яда, *-ы f. (mitol.)* naiadă, zîna apelor.

на́ядовые, *-ых pl. (bot.)* naiadacee.

не¹ *partic.* nu, nici; *не уходú* nu pleca; *он живёт не одúн* nu locuiește singur; *не догнáть тебé меня́* n-ai să mă ajungi tu pe mine; *не могý не соглацúться* nu pot să nu fiu de acord; *не тóлько* nu numai; *не совсéм хорóший* nu prea bun; *не бóльше, не мéньше как...* nici mai mult nici mai puțin decît... ◇ *нé за что* n-aveți pentru ce, pentru puțin; *мне не по себé* nu mă simt în apele mele; *э́то не по мне* asta nu-i pentru mine, asta depășește puterile mele; *не то* a) de nu; altfel; b) *(la repetare)* (sau) să nu; *уходú, не то прогóнят!* pleacă, de nu, vei fi dat afară!; *не то éхать, не то нет* să merg, să nu merg; *вóвсе не...* deloc, cîtuși de puțin, nici-

decum; *не раз* nu o dată; *тем не ме́нее* totuşi, cu toate acestea; *не до кого́-л. / до чего́-л.* nu-mi arde de ..., n-am chef de...; *не то что бы* ... nu că ar...

не² *(prima parte a pronumelor «не́кого» şi «не́чего» în tmeză) не́ о чём говори́ть* n-am despre ce vorbi; *не́ у кого́ спроси́ть* n-am pe cine să întreb; *не́ с кем рабо́тать* n-am cu cine să lucrez; *не́ на кого́ наде́яться* n-ai pe cine să te bizui; *не́ на что смотре́ть* n-ai ce vedea.

неавторите́тность, *-и f. sg.* lipsă de autoritate; lipsă de competenţă.

неавторите́тный *adj.* lipsit de autoritate / de prestigiu; lipsit de competenţă.

неаддити́вный *adj. (fiz.)* neaditiv.

неадеква́тный *adj.* inadecvat.

неаккура́тно *adv.* **1.** *(неточно)* nepunctual. **2.** *(небрежно)* neglijent, neîngrijit.

неаккура́тность, *-и f. sg.* **1.** *(неточность)* nepunctualitate. **2.** *(небрежность)* lipsă de acurateţe, neglijenţă, neîngrijire.

неаккура́тн/ый *adj.* **1.** *(неточный)* nepunctual, inexact. **2.** *(небрежный)* neglijent, neîngrijit; *~ая рабо́та* muncă neglijentă; *~ вид* înfăţişare neîngrijită.

неакти́вный *adj.* inactiv.

неаппети́тный *adj.* neîmbietor, care nu-ţi face poftă, neapetisant; neplăcut, respingător.

неаффекти́вный *adj.* neafectiv; *~ язы́к* limbaj neafectiv.

небезвы́годный *adj.* nu fără avantaj; destul de rentabil.

небезнадёжный *adj.* nu fără speranţă, posibil, realizabil.

небезопа́сный *adj.* destul de primejdios / de riscant; nesigur, nu prea sigur.

небезоснова́тельный *adj.* nu fără temei, nu lipsit de temei; cu destul temei, întemeiat.

небезразли́чный *adj.* care nu este indiferent.

небезрезульта́тный *adj.* nu fără efect, cu oarecare rezultate.

небезупре́чный *adj.* nu fără greş, nu ireproşabil, nu lipsit de greşeli, nu fără cusur.

небезуспе́шный *adj.* nu fără succes, nu lipsit de succes; destul de reuşit.

небезызве́стно *pred. impers.* se ştie; *~, что...* se ştie că..., este cunoscut faptul că ... .

небезызве́стный *adj.* destul de cunoscut, cu oarecare renume, cu oarecare faimă.

небезынтере́сно *pred. impers.* nu e lipsit de interes; e destul de interesant.

небезынтере́сный *adj.* nu lipsit de interes; destul de interesant.

небелёный *adj.* nealbit.

небережли́вый *adj.* neeconom, lipsit de spirit gospodăresc, risipitor.

небескоры́стно *adv.* (în mod) interesat.

небескоры́стный *adj.* interesat.

небе́сно-голубо́й *adj.* de culoarea cerului, azuriu, albastru ca cerul.

небе́сн/ый *adj.* ceresc, al cerului; *~ свод* bolta cerească, firmament; *~ые свети́ла* astre, stele; *~ая лазу́рь* albastrul cerului; *как пти́цы ~ые* ca păsările cerului; *(bis.) ца́рствие ~ое* împărăţia cerului / cerurilor; *~ цвет* culoare albastră azurie.

небесполе́зный *adj.* nu fără de folos, nu lipsit de folos, de un oarecare folos.

небеспристра́стный *adj.* părtinitor, nu fără părtinire.

неблагови́дность, *-и f. sg.* caracter condamnabil/reprobabil.

неблагови́дный *adj.* condamnabil, reprobabil, urît; *~ посту́пок* faptă urîtă.

неблаговоспи́танность, *-и f. sg.* lipsă de bună creştere.

неблаговоспи́танный *adj.* prost crescut, lipsit de bună creştere.

неблаговре́менный *adj.* la timp nepotrivit, într-un moment nepotrivit.

неблагода́рность, *-и f. sg.* nerecunoştinţă, ingratitudine ◇ *чёрная ~* nerecunoştinţă crasă.

неблагода́рн/ый *adj.* **1.** nerecunoscător, ingrat. **2.** ingrat, dezavantajos; *~ труд* muncă ingrată. **3.** necorespunzător, neplăcut; *~ая вне́шность* înfăţişare puţin atrăgătoare, înfăţişare neplăcută.

неблагожела́тельно *adv.* cu rea-voinţă, lipsit de bunăvoinţă.

неблагожела́тельный *adj.* răuvoitor, răutăcios, lipsit de bunăvoinţă.

неблагожела́тельство, *-а n. sg. v. неблагожела́тельность*

неблагозву́чие, *-я n. sg. v. неблагозву́чность.*

неблагозву́чность, *-и f. sg.* lipsă de armonie/de eufonie.

неблагозву́чный *adj.* nearmonios, nearmonic, lipsit de armonie, lipsit de eufonie.

неблагонадёжность, *-и f. sg.* **1.** faptul de a fi suspect/ de a nu inspira încredere. **2.** atitudine ostilă regimului *(politic).*

неблагонадёжный *adj.* **1.** *(ненадёжный)* care nu inspiră încredere, pe care nu te poţi bizui. **2.** *(политически)* suspect, bănuit de atitudine ostilă, rău văzut.

неблогополу́чие, *-я n. sg.* situaţie neprielnică; nenoroc.

неблагополу́чно **1.** *adv.* nu prea bine; rău, prost; nefavorabil. **2.** *pred. impers.* nu e bine; e rău, prost.

неблагополу́чный *adj.* nereuşit, fără succes, nefavorabil, nefericit; rău, prost; *~ исхо́д* deznodămînt nefericit, insucces.

неблагопристо́йность, *-и f. sg.* indecenţă, necuviinţă.

наблагопристо́йный *adj.* indecent, necuviincios.

неблагоприя́тный *adj.* nefavorabil, defavorabil; *~ о́тзыв* referinţă nefavorabilă.

неблагоразу́мие, *-я n. sg.* nechibzuinţă, nesocotinţă, necugetare, imprudenţă.

неблагоразу́мно *adv.* (în mod) nechibzuit, nesocotit, necugetat.

неблагоразу́мный *adj.* nechibzuit, nesocotit, necugetat, puţin înţelept; *~ посту́пок* faptă necugetată.

неблагоро́дно *adv.* (în mod) josnic, urît, mîrşav, nedemn.

неблагоро́дн/ый *adj.* lipsit de nobleţe sufletească, urît, josnic, mîrşav; *~ посту́пок* faptă josnică / urîtă ◇ *~ые мета́ллы* metale nepreţicase.

неблагоро́дство, *-а n. sg.* lipsă de nobleţe sufletească, josnicie, mîrşăvie.

неблагоскло́нно *adv.* fără bunăvoinţă.

неблагоскло́нность, *-и f. sg.* lipsă de bunăvoinţă, rea-voinţă, atitudine nefavoabilă / potrivnică, ostilitate.

неблагоскло́нный *adj.* fără bunăvoinţă, răuvoitor, defavorabil; potrivnic, ostil; *~ отве́т* răspuns defavorabil.

неблагоустро́енность, *-и f. sg.* lipsă de confort.

неблагоустро́енный *adj.* neconfortabil, lipsit de confort; neamenajat.

неблагоустро́йство, *-а n. sg. v. неблагоустро́енность.*

неблестя́щий *adj.* nu prea bun, destul de prost, lipsit de strălucire.

нёбн/ый *adj.* **1.** *(anat.)* palatin, al palatului; *~ая занаве́ска* văl palatin. **2.** *(lingv.)* palatal; *~ые гла́сные* vocale palatale.

не́б/о, *-а n.* cer, firmament, boltă cerească; *звёздное ~* cer înstelat; *си́нее ~* cer albastru ◇ *быть* sau *чу́вствовать себя́ на седьмо́м ~е* a fi / a se crede în al nouălea cer; *под откры́тым ~ом* sub cerul liber, în aer liber, afară; *вознести́/превознести́ до небе́с* a ridica în slava cerului; a ridica la cer; *попа́сть па́льцем в ~* a nimeri (ca Ieremia) cu oiştea-n gard; a nimeri ca nuca în perete; *как бу́дто с ~а свали́лся/ упа́л* parcă-a picat din cer, parcă a căzut din lună; *упа́сть с ~а на зе́млю* a coborî din nori, a se izbi de realitate; *да́ром ~ копти́ть* a tăia frunză la cîini, a sta cu burta la soare; a face umbră pămîntului; *э́то ~ и земля́* sau *как ~ от земли́* a fi departe *(unul de altul)* ca cerul de pămînt; *сойти́ / спусти́ться с ~а на зе́млю* a coborî cu picioarele pe pămînt; *жить / находи́ться ме́жду ~ом и землёй* a trăi fără căpătîi, a nu avea unde să-şi pună capul; *ему́ ~ с овчи́нку показа́лось* i s-a făcut inima cît un purice.

нёбо, *-а n. (anat.)* palat, cerul gurii; *твёрдое ~* palatul dur; *мя́гкое ~* palatul moale, vălul palatului.

небога́то *adv.* modest, sărăcăcios; *жить ~* a trăi modest.

небога́тый *adj.* neavut, modest, cu mijloace puţine, cu mijloace modeste; *(fig.) ~ запа́с зна́ний* bagaj restrîns de cunoştinţe; *(fig.) ~ вы́бор* asortiment redus.

небоево́й *adj. (mil.)* necombatant.

небоеспосо́бность, *-и f.* incapacitate de luptă.

небоеспосо́бный *adj.* incapabil să lupte, inapt pentru luptă.

небольш/о́й *adj.* **1.** mic, nu prea mare; neînsemnat, modest; *~ дом* casă mică;

~ая сумма sumă neînsemnată; *~ голос* voce slabă; *на ~ срок* pe termen scurt; *~ перерыв* pauză mică; *~ человéк* om neînsemnat. **2.** *~óe, -óго n.* puțin; *киló с ~úм* un kilogram și ceva, puțin mai mult de un kg; *за ~úм дéло стáло (остановúлось)* puțin mai lipsește ca treaba să meargă.

небосвóд, *-а m. sg.* boltă cerească, firmament.

небосклóн, *-а m.* orizont, zare.

небоскрёб , *-а m.* zgîrie-nori.

небóсь *cuv. modal.* **1.** pesemne, probabil, nu-i așa? **2.** vezi bine, cred și eu, desigur.

небоязлúвый *adj.* care nu e sperios; curajos.

небрéжно *adv.* **1.** (în mod) neglijent, cu nepăsare, nepăsător; fără atenție; de mîntuială. **2.** (în mod) neîngrijit, dezordonat. **3.** cu dispreț, disprețuitor.

небрéжност|ь, *-и f. sg.* **1.** neglijență, neatenție, nepăsare, delăsare; *по ~и* din neglijență. **2.** *(пренебрежение)* desconsiderare, lipsă de considerație, dispreț. **3.** *(неряшливость)* neîngrijire, dezordine, aspect neîngrijit.

небрéжн|ый *adj.* **1.** *(невнимательный)* neglijent, neatent, nepăsător. **2.** *(неряшливый)* neîngrijit, dezordonat; *~ая рабóта* lucru de mîntuială. **3.** *(пренебрежительный)* disprețuitor.

небрúтый *adj.* nebărbierit, neras.

небронирóванный *adj.* *(mil.)* neblindat, necuirasat.

небывáлый *adj.* **1.** nemaipomenit, nemaivăzut, nemaiauzit, nemaiîntîlnit, fără precedent. **2.** *(выдуманный)* scornit, închipuit, imaginar, plăsmuit.

небылúц|а, *-ы f.* născocire, minciună, gogoașă, brașoavă; *расскáзывать/возводúть/выдýмывать ~ы* a spune brașoave, a turna la minciuni/la gogoși, a bate cîmpii ◇ *~ы в лúцах* povestea cu cocoșul roșu.

небытиé, *-я́ n. sg.* neființă, inexistență; neant.

небьющийся *adj.* incasabil, care nu se sparge.

невáжно *adv.* **1.** nu prea bine, destul de prost, așa și așa; *делá обстоя́т ~* treburile merg destul de prost. **2.** *pred. impers.* n-are importanță, nu importă, nu contează.

невáжн|ый *adj.* **1.** *(несущественный)* neînsemnat, neimportant, fără importanță, fără însemnătate, de mică importanță. **2.** *(довольно плохой)* mediocru, cam prost; destul de prost; *~ое здорóвье* sănătate șubredă.

невдалекé *adv.* nu departe, aproape, în apropiere.

невдомёк *adv. pred. (în expr.) емý/мне ~* nu-i/nu-mi vine în minte, nu-i/nu-mi vine în gînd, nu-l/nu mă taie capul.

невéданный *adj.* necunoscut, neștiut, tainic, ascuns.

невéдени|е, *-я n. sg.* neștiință, necunoaștere, ignoranță ◇ *в блажéнном ~и* (om) sărac cu duhul; *по ~ю* din neștiință.

невéдомо *adv.* cine știe, nu se știe, naiba știe, Dumnezeu știe; *~ как (что, зачéм, откýда)* nu se știe cum (ce, pentru ce, de unde); *явúлся ~ откýда* naiba știe de unde a mai venit.

невéдом|ый *adj.* **1.** *(неизвестный)* necunoscut, neștiut; *~ые местá* locuri neștiute. **2.** *(таинственный)* ascuns, tainic, tăinuit, misterios; *~ая сúла* putere ascunsă, putere tainică *(în basme)*.

невéжа, *-и m.* și *f.* (om) prost crescut, necuviincios, mitocan, mojic.

невéжда, *-ы f.* și *m.* ignorant, incult; *крýглый/полнéйший ~* complet ignorant, incult.

невéжественность, *-и f. sg.* ignoranță, neștiință, incultură.

невéжественный *adj.* ignorant, incult, neînvățat.

невéжество, *-а n.* **1.** *sg.* ignoranță, incultură, neștiință; *грýбое ~, пóлное ~* ignoranță crasă. **2.** nepolitețe, necuviință, grosolănie, bădărănie.

невéжливо *adv.* (în mod) nepoliticos, necuviincios.

невéжливость, *-и f.* impolitețe, lipsă de politețe, necuviință.

невéжливый *adj.* nepoliticos, puțin politicos, necuviincios; *~ отвéт* răspuns nepoliticos.

невезéние, *-я n. sg.* ghinion, nenoroc, neșansă.

невезýчий *adj.* ghinionist, nenorocos; *~ человéк* un om ghinionist.

невелú|кий *adj.* cam mic, destul de mic, mărunt ◇ *невеликá бедá!* nu-i mare nenorocire!; atîta pagubă!; pagubă-n ciuperci!

невелúчка, *-и f.* și *m.* **1.** *рóстом ~* mic de statură. **2.** *(folc. în expr.) птúчка-~* păsărica fermecată *(în basme)*.

невéрие, *-я n. sg.* **1.** neîncredere, lipsă de încredere; scepticism. **2.** necredință, ateism.

невéрно 1. *adv.* (în mod) greșit, inexact, incorect, neadevărat, fals; *~ петь* a cînta fals; *~ передáть что-л.* a transmite în mod inexact. **2.** *pred. impers.* nu e adevărat, e inexact.

невéрность, *-и f. sg.* **1.** *(неправильность)* inexactitate, neadevăr. **2.** *(неточность)* incertitudine, nesiguranță. **3.** infidelitate, necredință; *супрýжеская ~* infidelitate conjugală.

невéрн|ый *adj.* **1.** *(неправильный)* inexact, greșit, eronat; neadevărat, fals; *~ые вычислéния* calcule eronate; *~ые слýхи* zvonuri false, neîntemeiate; *~ое сообщéние* știre inexactă. **2.** *(неуверенный)* nesigur, șovăitor; *~ая похóдка* mers șovăitor; *~ая рукá* mînă nesigură. **3.** *(изменчивый)* necredincios, infidel; perfid; *~ая женá* soție infidelă. **4.** *(слабый)* licăritor *(despre lumină)* ◇ *Фомá ~* Toma necredinciosul.

невероя́ти|е, *-я n. (în expr.) до ~я* cum nu se mai poate, de necrezut, nemaipomenit, din cale afară, peste măsură de ... ; *до ~я глуп* prost din cale afară.

невероя́тно 1. *adv.* de necrezut, nemaipomenit, neverosimil. **2.** *pred. impers.* e de necrezut, e nemaipomenit.

невероя́тност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* *(неправдоподобие)* neverosimilitate, caracter neverosimil, imposibilitate, improbabilitate. **2.** fapt neverosimil, fapt nemaipomenit ◇ *до ~и* din cale afară, extraordinar, peste măsură de ..., nemaipomenit.

невероя́тн|ый *adj.* **1.** *(неправдоподобный)* de necrezut, neverosimil, improbabil; *~ слýчай* caz neverosimil. **2.** *(чрезвычайный)* nemaipomenit, extraordinar, fabulos; *~ое усúлие* efort extraordinar.

невéрующий 1. *adj.* necredincios, ateu. **2.** *~ий, -его m.* (om) necredincios, ateu.

невесёлый *adj.* trist, posomorît, mohorît, indispus, supărat.

невéский *adj.* **1.** ușor, fără greutate. **2.** *(fig.)* neconvingător, netemeinic.

невесóмость, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* imponderabilitate, caracter imponderabil. **2.** *(fig.)* netemeinicie, inconsistență.

невесóмый *adj.* **1.** *(fiz.)* imponderabil. **2.** *(fig.)* neconvingător, netemeinic, inconsistent.

невéст|а, *-ы f.* **1.** logodnică, mireasă. **2.** fată de măritat; *засидéться в ~ах* a rămîne nemăritată/fată bătrînă.

невéстка, *-и f.* **1.** cumnată. **2.** noră.

нéвесть *adv. (pop.)* nu se știe, naiba știe, Dumnezeu știe; *~ кто* cine știe cine; *~ где* naiba știe unde.

невещéственность, *-и f. sg.* imaterialitate, caracter imaterial.

невещéственный *adj.* imaterial.

невзаúмность, *-и f.* nereciprocitate.

невзаимодéйствующий *adj.* de neinteracțiune.

невзгóд|ы *pl.* nenorocire, necazuri, dureri; *душéвные ~ы* durere sufletească, zbucium sufletesc.

невзирáя *prep.* cu *на* + *acuz.* fără a ține seama de, cu toate că, în ciuda, în pofida; *~ ни на что* indiferent de situație; *~ на лúца* fără a ține seama de persoane.

невзлюбúть, *-блю́, -бúшь vb. pf.* a prinde pică (pe cineva), a-i purta (cuiva) dușmănie.

невзначáй *adv.* din întîmplare, întîmplător, pe neașteptate.

невзнóс, *-а m. sg.* neplată, neachitare; *~ квартúрной плáты* neachitare a chiriei *(pentru locuință)*.

невзнýзданный *adj.* fără căpăstru.

невзрáчно *adv. (în expr.) ~ вы́глядеть* a nu fi prea arătos.

невзрáчность, *-и f. sg.* aspect nearătos, înfățișare ștearsă.

невзрáчный *adj.* neimpunător, nearătos, prizărit; *~ на вид* cu înfățișare ștearsă/neimpunătoare.

невзыскáтельность, *-и f. sg.* lipsă de pretenții/de exigență; modestie, simplitate.

невзыскáтельный *adj.* nepretențios, neexigent, modest, simplu.

нéвидаль, *-и f. sg. (iron.)* lucru nemaivăzut, lucru rar, minune, minunea-minunilor; *(iron.) что за ~!; э́кая/э́ка ~!; вот ~!* mare lucru!, mare scofală!

невида́льщина, *-ы f. (înv.) v. не́видаль.*

неви́данный *adj.* nemaivăzut, nemaipomenit, nemaiauzit, nemaiîntîlnit, extraordinar; ~ *урожа́й* recoltă nemaipomenită.

невиди́мк|а, *-и f. şi m. (folc.)* fiinţă nevăzută *(în basme)*; *ша́пка-~* căciulă fermecată *(care te face nevăzut)*; *стать ~ ой* a se face nevăzut ◇ *шпи́льки-~ и* invizibile *(ace de păr)*.

неви́димо *adv.* pe nevăzute, invizibil ◇ *ви́димо-~* cîtă frunză şi iarbă.

неви́димость, *-и f. sg.* invizibilitate, neputinţa de a fi văzut, imperceptibilitate, lipsă de vizibilitate.

неви́димый *adj.* nevăzut, invizibil, imperceptibil.

неви́дный *adj.* *(невзрачный)* neînsemnat, mărunt; neimpunător, nearătos, şters.

неви́дящ|ий *adj.* cu o privire absentă/pierdută, cu ochii într-aiurea; *смотре́ть ~ими глаза́ми* a se uita cu o privire absentă.

неви́нно *adv* **1.** fără vină. **2.** cu nevinovăţie, cu inocenţă, cu naivitate, nevinovat.

неви́нность, *-и f. sg.* **1.** nevinovăţie, inocenţă. **2.** inocenţă, naivitate, candoare, neprihănire. **3.** caracter inofensiv. **4.** castitate, feciorie ◇ *оскорблённая ~* inocenţă ultragiată; *(iron.) угнетённая ~* nevinovăţia întruchipată; mironosiţă, uşă de biserică.

неви́нн|ый *adj.* **1.** nevinovat, fără vină; *~ая же́ртва* victimă nevinovată. **2.** nevinovat, naiv, neprihănit, candid. **3.** inocent, inofensiv. **4.** cast, feciorelnic, virgin; *~ая де́вушка* fecioară, fată mare, virgină.

невинова́тый *adj.* nevinovat.

невино́вность, *-и f. sg.* nevinovăţie, inocenţă; *доказа́ть свою́ ~* a-şi dovedi nevinovăţia.

невино́вн|ый *adj.* nevinovat; *призна́ть ~ым* a găsi nevinovat *(pe cineva)*, a achita.

невихрево́й *adj.* fără vîrtej; nerotaţional, irotaţional.

невключе́ние, *-я n. sg.* omitere, neincludere.

невключённый *adj.* neconectat, necuplat.

невку́сно *adv.* fără gust, insipid.

невку́сный *adj.* neplăcut la gust, lipsit de gust, insipid.

невла́стный *adj.* neputincios, fără putere, fără autoritate (asupra cuiva).

невлия́тельный *adj.* fără influenţă, fără trecere.

невменя́емост|ь, *-и f. sg. (jur.)* iresponsabilitate; *в состоя́нии ~и* în stare de iresponsabilitate.

невменя́ем|ый *adj. (jur.)* **1.** iresponsabil; *~ое состоя́ние* stare de iresponsabilitate. **2.** scos din fire; iritat; *он был невменя́ем от гне́ва* era nebun de furie.

невмеша́тельств|о, *-а n. sg. (pol).* neamestec, neintervenţie; *поли́тика ~а* politică de neintervenţie/de neamestec.

невмоготу́ *adv. pred. impers.* peste putinţă, peste puteri, de neîndurat/nesuferit; *мне ~ ждать* nu mai pot să aştept.

невмо́чь *pred. impers. v. невмоготу́*

невнима́ние, *-я n. sg.* **1.** neatenţie, lipsă de atenţie, distracţie. **2.** lipsă de consideraţie/de atenţie/de respect; desconsideraţie; *~ к ста́ршим* lipsă de consideraţie faţă de cei mai în vîrstă.

невнима́тельно *adv.* (în chip) neatent; fără băgare de seamă.

невнима́тельность, *-и f. sg.* **1.** neatenţie, distracţie. **2.** lipsă de consideraţie/de atenţie/de respect; desconsideraţie. **3.** indiferenţă, nepăsare.

невнима́тельный *adj.* **1.** neatent, distrat; *~ учени́к* elev neatent. **2.** neatent, neamabil, puţin amabil. **3.** indiferent, nepăsător.

невнуши́тельный *adj.* neimpunător, puţin impunător, neimpozant, lipsit de prestanţă.

невня́тно *adv.* (în mod) nedesluşit, neclar.

невня́тность, *-и f. sg.* neclaritate, lipsă de claritate, imposiblitatea de a fi desluşit.

невня́тный *adj.* neclar, nedesluşit, nedistinct, de neînţeles.

не́вод, *-а m.* năvod; *ставно́й ~* năvod fix, talian; *~ закидно́й* prostovol

не́водчик *-а m.* năvodar.

невозбра́нный *adj. (înv.)* neinterzis, îngăduit, permis, liber, slobod.

невозбуди́мость, *-и f.* inexcitabilitate; impasibilitate.

невозбуди́мый *adj.* inexcitabil, refractar; impasibil.

невозврати́мый *adj.* ireversibil.

невозвра́тно *adj.* (în mod) irevocabil, iremediabil; pentru totdeauna.

невозвра́тность, *-и f. sg.* ireversibilitate, irevocabilitate.

невозвра́тн|ый *adj.* ireversibil, fără putinţă de întoarcere/de revenire; iremediabil, irevocabil; *~ая поте́ря* pierdere iremediabilă; *~ое вре́мя* timpuri pentru totdeauna apuse ◇ *(gram.) ~ глаго́л* verb nereflexiv.

невозвраще́ние, *-я n. sg.* **1.** neîntoarcere, neînapoiere. **2.** nerestituire, neînapoiere; *~ де́нег в срок* nerestituire a banilor la termen.

невозгора́емость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi inflamabil, neinflamabilitate.

невозгора́емый *adj.* neinflamabil.

невозде́ланн|ый *adj.* nelucrat, necultivat; neatins, sălbatic; părăginit; *~ая земля́* pămînt nelucrat, lăsat în paragină.

невозде́ржанность, *-и f. sg. v. невозде́ржность*

невозде́ржанный *adj. v. невозде́ржный*

невозде́ржность, *-и f. sg.* **1.** nestăpînire, necumpătare; dezmăţ. **2.** imprudenţă, nesocotinţă.

невозде́ржн|ый *adj.* **1.** nestăpînit, necumpătat. **2.** imprudent, nesocotit ◇ *быть ~ым на язы́к* a nu-şi ţine gura, a avea limbă lungă.

невозмо́жно **1.** *adv.* imposibil, cu neputinţă; *он ведёт себя́ ~* are purtare oribilă/nepermisă. **2.** *pred. impers.* e cu neputinţă, e peste putinţă, e imposibil; *~ узна́ть э́то* e cu neputinţă de aflat.

невозмо́жн|ое, *-ого n. sg.* imposibil, imposibilitate; *нет ничего́ ~ого* nu există nimic imposibil.

невозмо́жност|ь, *-и f. sg.* imposibilitate, neputinţă; *в слу́чае ~и* în caz de imposibilitate ◇ *до ~и* peste măsură, din cale afară.

невозмо́жн|ый *adj.* **1.** imposibil, peste putinţă, irealizabil; *~ые усло́вия* condiţii imposibile. **2.** imposibil, insuportabil; *у него́ ~ хара́ктер* el are un caracter imposibil.

невозмути́мо *adv.* (în mod) imperturbabil, netulburat, impasibil.

невозмути́мость, *-и f. sg.* imperturbabilitate, impasibilitate, stăpînire de sine.

невозмути́м|ый *adj.* **1.** netulburat. **2.** imperturbabil, impasibil, nepăsător; *~ тон* ton calm/stăpînit.

невозмущённый *adj. (fiz.)* neperturbat.

невознагради́мость, *-и f. sg.* caracter ireparabil/iremediabil.

невознагради́м|ый *adj.* **1.** de neînlocuit, iremediabil, ireparabil; *~ая утра́та* pierdere ireparabilă. **2.** care nu poate fi răsplătit, preţios; *~ая услу́га* un serviciu de nerăsplătit.

невои́нственный *adj.* nerăzboinic, nebelicos; paşnic.

нево́лей *adv. (înv.)* de nevoie, fără voie ◇ *во́лей-~* vrînd-nevrînd; de voie, de nevoie.

нево́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. принево́лить) acuz.* a sili, a constrînge, a forţa.

нево́льник, *-а m. (înv.)* sclav, rob; prizonier, captiv.

нево́льнический *adj. (înv.)* de sclavie, de robie; de captivitate, de sclav, de rob, de prizonier.

нево́льничество, *-а n. sg. (înv.)* sclavie, robie; captivitate.

нево́льничий *adj.* de sclav, de rob, *~ труд* muncă de rob.

нево́льно *adv.* fără voie, involuntar.

нево́льн|ый *adj.* **1.** involuntar; *~ое призна́ние* recunoaştere involuntară. **2.** întîmplător; *~ свиде́тель* martor întîmplător. **3.** silit, forţat. **4.** privat de libertate.

нево́л|я, *-и f. sg.* **1.** sclavie, robie; captivitate; *в ~е* în captivitate. **2.** *(необходимость)* trebuinţă, nevoie, necesitate; constrîngere ◇ *(prov.) охо́та пу́ще ~и* de bună voie lucrezi mai bine decît de nevoie.

невообрази́мо *adv.* de neînchipuit..., inimaginabil; extraordinar de... .

невообрази́мый *adj.* inimaginabil, de neînchipuit, de neconceput, extraordinar.

невооружённ|ый *adj.* neînarmat, fără arme ◇ *~ым гла́зом* cu ochiul liber.

невоспи́танность, *-и f. sg.* lipsă de bună creştere/de educaţie; proastă creştere.

невоспи́танный *adj.* prost crescut, needucat.

невоспламене́ние, *-я n.* rateu *(la motor).*

невоспламеня́емость, *-и f. sg.* neinflamabilitate.

невоспламеня́емый *adj.* neinflamabil.

невосполни́м|ый *adj.* de neînlocuit, ireparabil, iremediabil; *~ые поте́ри* pierderi ireparabile.

невосприи́мчивость, *-и f. sg.* **1.** nereceptivitate. **2.** *(med.)* imunitate, rezistenţă la boală; *есте́ственная ~* imunitate naturală; *подрыва́ть ~* a slăbi rezistenţa, a sensibiliza.

невосприи́мчивый *adj.* **1.** nereceptiv, care prinde greu. **2.** *(med.)* imun.

невоспроизводи́мость, *-и f.* nereproductibilitate.

невоспроизводи́мый *adj.* nereproductibil.

невостре́бованный *adj.* neridicat, nereclamat, necerut.

невою́ющий *adj.* nebeligerant; *~ие стра́ны* ţări nebeligerante.

невпопа́д *adv.* nepotrivit, nelalocul său, deplasat; la nimereală, la întîmplare; *отвеча́ть ~* a răspunde la întîmplare.

невпоборо́т *adv.* pînă peste cap, pînă în gît.

невразуми́тельно *adv.* (în mod) neinteligibil, neclar, de neînţeles, confuz.

невразуми́тельность, *-и f. sg.* lipsă de claritate; obscuritate.

невразуми́тельный *adj.* neinteligibil, de neînţeles, confuz.

невралги́ческий *adj. (med.)* nevralgic.

невралги́я, *-и f. (med.)* nevralgie; *межрёберная ~* nevralgie intercostală.

неврасте́ник, *-а m.* neurastenic, bolnav de neurastenie.

неврастени́ческий *adj.* neurastenic.

неврасте́ния, *-и f. (med.)* neurastenie.

невраща́тельный *adj.* irotaţional.

невреди́мость, *-и f.* integritate.

невреди́мый *adj.* nevătămat, teafăr; *цел и невреди́м* teafăr; viu şi nevătămat.

неври́т, *-а m. (med.)* nevrită.

невровегетати́вный *adj.* neurovegetativ.

неврогéнный *adj. (med.)* neurogen.

невро́з, *-а m. (med.)* nevroză.

неврологи́ческий *adj.* neurologic; de neurologie.

невроло́гия, *-ии f. sg.* neurologie.

невродермато́з, *-а m. (med.)* neurodermatoză.

невродина́мика, *-и f. (med.)* neurodinamică, dinamica proceselor nervoase.

невро́ма, *-ы f. (med.)* neuromă.

невро́н, *-а m. (anat.)* neuron.

невропа́т, *-а m. (med.)* neuropat.

невропати́ческий *adj. (med.)* neuropat.

невропа́тия, *-и f. sg.* neuropatie.

невропато́лог, *-а m.* neuropatolog.

невропатологи́ческий *adj.* neuropatologic.

невропатоло́гия, *-и f. sg.* neuropatologie.

невропла́зма, *-ы f. (anat.)* neuroplasmă.

невруче́ние, *-я n. sg.* neremitere, neînmînare, nepredare.

невспа́ханный *adj.* nearat.

невсхо́жесть, *-и f. (bot.)* neîncolţire.

невсхо́жий *adj. (bot.)* neîncolţit, negerminat.

невтерпёж *adv. dat. (pop.)* (de) nesuferit, insuportabil; de nesuportat; *ему́ ста́ло ~* n-a mai putut răbda.

невыводи́мость, *-и f. (mat.)* nedeductibilitate.

невы́года, *-ы f.* dezavantaj.

невы́годно **1.** *adv.* (în mod) neavantajos, dezavantajos. **2.** *pred. impers.* nu e nici o afacere să ... .

невы́годность, *-и f. sg.* dezavantaj; lipsă de rentabilitate.

невы́годн/ый *adj.* **1.** *(убыточный)* nerentabil, neconvenabil, dezavantajos; *~ая сде́лка* tranzacţie neavantajoasă. **2.** *(неблагоприятный)* defavorabil; *показа́ть себя́ с ~ой стороны́* a apărea într-o lumină defavorabilă.

невы́деланный *adj.* brut, crud, neprelucrat, nefinisat *(despre piei, blănuri).*

невыделя́емость, *-и f.* inseparabilitate, caracter neanalizabil.

невы́держанность, *-и f. sg.* **1.** nestăpînire de sine, impulsivitate, imposibilitate de a se stăpîni. **2.** inegalitate, caracter inegal; *~ сти́ля* caracter inegal al stilului.

невы́держанн/ый **1.** nestăpînit, nereţinut, necumpănit, impulsiv. **2.** inegal, neordonat, dezordonat; *~ стиль* stil inegal. **3.** nou, proaspăt; *~ое вино́* vin nou.

невы́езд, *-а m. sg.* şedere permanentă într-o localitate; *дать подпи́ску о ~е* a da o declaraţie de nepărăsire a localităţii, a se obliga prin declaraţie de a nu părăsi localitatea.

невы́езженн|ый *adj. (în expr.) ~ая ло́шадь* cal neînvăţat *(la tracţiune sau la călărie).*

невы́здоровевший *adj.* nevindecat.

невы́лазн|ый *adj.* din care nu se poate ieşi, în care te scufunzi; *~ая грязь* mocirlă, noroi pînă la genunchi; *(fig.) ~ые долги́* datorii în care te-ai înglodat.

невы́легченный *adj.* necastrat, nejugănit.

невына́шивание, *-я n. (med.)* întreruperea sarcinii.

невыноси́мо *adv.* insuportabil, de nesuferit.

невыноси́м|ый *adj.* insuportabil, de nesuferit; *~ые бо́ли* dureri insuportabile; *~ хара́ктер* caracter nesuferit.

невыно́сливость, *-и f.* intoleranţă.

невы́печенный *adj.* necopt (bine), crud; *~ хлеб* pîine necoaptă (bine).

невы́плаканн|ый *adj. (în expr.) ~ое го́ре* durere nepotolită, suferinţă nealinată.

невыполне́ние, *-я n. sg.* neîndeplinire, neexecutare; *~ пла́на* neîndeplinirea planului.

невыполни́мость, *-и f. sg.* neputinţă de îndeplinire; imposibiltate de executare/ de realizare.

невыполни́м/ый *adj.* imposibil de executat/de realizat, cu neputinţă de îndeplinit, irealizabil.

невы́работанный *adj.* **1.** *(despre stil)* neformat, neîngrijit, necizelat; *~ стиль* stil neîngrijit. **2.** *(despre zăcăminte, mine etc.)* neepuizat.

невырази́м/ый **1.** *adj.* de nedescris, (de) nespus, inexprimabil, inefabil; *~ая красота́* frumuseţe nespusă. **2.** *~ые, -ых pl. (glumeţ)* indispensabili, izmene.

невырази́тельно *adv.* inexpresiv, lipsit de expresivitate.

невырази́тельность, *-и f. sg.* inexpresivitate, lipsă de expresivitate; *~ го́лоса* voce fără expresivitate.

невырази́тельный *adj.* inexpresiv, lipsit de expresivitate, şters, plat.

невы́сказанный *adj.* neexprimat, ascuns, tainic, secret.

невысо́к/ий *adj.* **1.** nu prea înalt, cam jos, cam mic; *~ого ро́ста* de statură mică, cam mic de statură. **2.** nu prea bun, cam prost; *това́р ~ого ка́чества* marfă de calitate inferioară; *быть ~ого мне́ния о ком-л.* a nu avea o părere prea bună, a avea părere proastă despre cineva. **3.** *(небольшой)* moderat, nu prea mare, cam mic; nu prea înalt; *~ая температу́ра* temperatură mică; *~ая цена́* preţ moderat.

невысоко́ *adv.* nu prea sus, jos.

невы́сохший *adj.* care nu s-a uscat, jilav.

невы́спавшийся *adj.* nedormit, somnoros.

невысыха́ющий *adj.* nesecat, care nu seacă.

невы́ход, *-а m.* **1.** *(на работу)* absenţă, nevenire, neieşire *(la muncă).* **2.** *(газеты)* neapariţie *(a unui ziar etc.).*

невычисли́мый *adj.* incalculabil.

невы́ясненн/ый *adj.* nelămurit, neclarificat, neclar, neelucidat; *~ое положе́ние* situaţie neclarificată.

невью́щийся *adj.* **1.** neagăţător *(despre plante).* **2.** neondulat *(despre păr natural).*

невя́зка, *-и f.* **1.** lipsă de coordonare, neconcordare, neconcordanţă, nepotrivire *(între liniile sau dimensiunile unui desen din cauza erorilor).* **2.** *(fig.)* dezacord, nepotrivire, contrazicere, neconcordanţă.

не́г|а, *-и f. sg.* **1.** huzur, huzureală; *жить в ~е* a huzuri, a trăi în huzur. **2.** desfătare, încîntare, beatitudine. **3.** *(нежность)* duioşie.

нега́данно *adv. (în expr.) нежда́нно — ~* pe neaşteptate, din senin.

нега́данный *adj. (în expr.) нежда́нный ~* neaşteptat, picat pe neaşteptate, picat ca din senin.

негармони́чность, *-и f. sg.* lipsă de armonie.

негармони́чный *adj.* nearmonios, lipsit de armonie.

негаси́мый *adj.* de nestins.

негати́в, *-а m. (foto)* clişeu; negativ.
негативи́зм, *-а m. (med.)* negativism.
негати́вный[1] *adj.* negativ; *~ отве́т* răspuns negativ.
негати́вный[2] *adj. (foto)* negativ; *~ая ко́пия* copie negativă.
негатро́н, *-а m. (fiz.)* negatron.
негашён|ый *adj. (în expr.) ~ая и́звесть* var nestins.
не́где *adv.* cu *inf.* n-ai de unde; nu-i loc, n-ai unde; *~ доста́ть* n-ai de unde să iei ◇ *(folc.) ~ в тридевя́том ца́рстве* peste nouă mări şi ţări.
негермети́чный *adj.* neermetic, neetanş.
неги́бкий *adj.* **1.** inflexibil, rigid. **2.** *(fig.)* nemlădios.
неги́бкость, *-и f. sg.* inflexibilitate.
негигиени́ческий *adj. v. негигиени́чный*
негигиени́чн|ый *adj.* neigienic; *~ые усло́вия* condiţii neigienice.
негла́дкий *adj.* **1.** cu asperităţi, aspru; colţuros; inegal. **2.** *(fig. despre stil)* abrupt, lipsit de supleţe, aspru; necurgător, sacadat, inegal.
негла́дко *adv.* **1.** inegal, necurgător; *~ чита́ть* a nu citi curgător. **2.** cu complicaţii; *де́ло идёт ~* treaba nu merge strună.
негла́сно *adv.* pe ascuns, în secret, în taină.
негла́сн|ый *adj.* secret, ascuns, făcut în taină; *~ым о́бразом* în mod secret; *~ надзо́р* supraveghere secretă.
неглиже́ *n. indecl.* neglijeu; *быть в ~* a fi în neglijeu.
неглубо́кий *adj.* **1.** puţin adînc, de mică adîncime. **2.** *(fig.)* superficial, uşuratic.
неглу́пый *adj.* destul de deştept/de inteligent, răsărit; *~ отве́т* răspuns inteligent.
негно́й-де́рево, *-а n. (bot.)* tisă.
него́дник, *-а m.* ticălos, netrebnic, secătură.
него́дность *-и f. sg.* **1.** stare proastă, caracter impropriu, neputinţă de a fi folosit; *прийти́ в ~* a deveni inutilizabil, a fi scos din uz; *привести́ в ~* a deteriora, a scoate din uz; a face impropriu. **2.** inutilitate, inaptitudine. **3.** *(jur.)* nulitate; *~ сде́лки* nulitatea unui contract.

него́дн|ый *adj.* **1.** de proastă calitate, nepotrivit, impropriu, inutilizabil; *~ая к употребле́нию вещь* obiect inutilizabil; *~ая для питья́ вода́* apă nepotabilă; *никуда́ ~* care nu-i bun de nimic; *~ к вое́нной слу́жбе* inapt pentru serviciul militar. **2.** netrebnic, josnic; *~ челове́к* om josnic/netrebnic.
негодова́ни|е, *-я n. sg.* indignare, revoltă, mînie; *прийти́ в ~* a se indigna, a fi cuprins de un sentiment de revoltă; a fi cuprins de mînie; *с ~ем* cu indignare.
негодова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. ipf. на + acuz.* sau *про́тив + gen.* a fi indignat a se indigna; a fi revoltat, a se revolta a fi supărat, a fi mînios.
негоду́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *негодова́ть.* **2.** *adj.* indignat, revoltat, supărat, plin de indignare, plin de mînie; *~ проте́ст* protest plin de indignare.
негодя́й, *-я m.* (om) ticălos, nemernic, netrebnic, mîrşav; canalie.
негомоге́нность, *-и f.* neomogenitate.
негомоге́нный *adj.* neomogen.
него́рдый *adj.* care nu este mîndru.
негорю́чий *adj.* incombustibil, neinflamabil.
негостеприи́мность, *-и f. sg.* inospitalitate, faptul de a nu fi ospitalier/primitor.
негостеприи́мный *adj.* neprimitor, neospitalier, inospitalier.
негото́вый *adj.* care nu e gata, neterminat.
негоциа́нт, *-а m.* negustor, comerciant.
негра́мотно *adv.* **1.** cu greşeli, greşit, incorect; *~ писа́ть* a scrie cu greşeli *(de ortografie)*. **2.** fără pricepere.
негра́мотност|ь, *-и f. sg.* **1.** analfabetism; *ликвида́ция ~и* lichidarea analfabetismului. **2.** nepricepere, nepregătire, lipsă de pregătire; ignoranţă. **3.** execuţie greşită, execuţie făcută fără pricepere; *~ прое́кта* execuţia proastă a proiectului.
негра́мотн|ый *adj.* **1.** analfabet. **2.** nepriceput, nepregătit, neştiutor, ignorant; *~ те́хник* tehnician nepriceput. **3.** cu greşeli, plin de greşeli, incorect, prost executat; *~ое письмо́* scrisoare plină de greşeli.
неграцио́зный *adj.* dizgraţios, negraţios, lipsit de graţie.

негритёнок, *-нка m.* copil (de) negru.
негритя́нка, *-и f.* negresă.
негритя́нский *adj.* de negru, al negrilor.
негро́мк/ий *adj.* încet, domol; *~им го́лосом* cu voce domoală.
не́гры, *-ов pl.; sg. негр, -а m.* negri; *африка́нские ~* negri africani.
негубно́й *adj. (lingv.)* nelabial.
не́гус, *-а m.* negus.
негуст/о́й *adj.* **1.** nu prea des, rar; *~ы́е во́лосы* păr rar. **2.** nu prea gros, subţire; *~а́я ка́ша* păsat subţire.
неда́вн/ий *adj.* recent, petrecut de curînd, petrecut nu demult; *~слу́чай* întîmplare recentă; *до ~его вре́мени* pînă mai ieri; *с ~его вре́мени; с ~их пор* nu demult, de curînd.
неда́вно *adv.* de curînd, nu de mult, recent; *ещё ~* pînă nu demult.
недалёк/ий *adj.* **1.** apropiat, situat în apropiere. **2.** apropiat (în timp); recent, petrecut de curînd; nu prea îndepărtat; *в ~ом про́шлом* într-un trecut nu prea îndepărtat; *в ~ом бу́дущем* într-un viitor apropiat, în curînd, peste puţină vreme. **3.** scurt, de scurtă durată, nu îndelungat; *~ая пое́здка* călătorie scurtă. **4.** *(fig.)* mărginit, redus, sărac cu duhul; *~ челове́к* om mărginit.
недалеко́ **1.** *adv.* aproape, în apropiere, nu departe. **2.** *pred. impers.* nu-i departe, nu mai este mult, e aproape; *~ то вре́мя, когда́...* nu e departe timpul cînd..., nu e mult pînă ce...; *~ идти́ за приме́ром* nu-i greu să găseşti un exemplu, exemple sînt destule.
неда́льний *adj.* **1.** *v. недалёкий.* **2.** înrudit, apropiat; *~ ро́дственник* rudă apropiată.
недальнобо́йный *adj. (mil.)* cu tragere scurtă.
недальнови́дность, *-и f. sg.* lipsă de prevedere / de perspicacitate, neprevedere; miopie.
недальнови́дный *adj.* neprevăzător, lipsit de prevedere / de perspicacitate.
недарови́тость, *-и f. sg.* lipsă de talent, lipsă de atitudini.
недарови́тый *adj.* lipsit de talent, fără talent, neînzestrat, nedotat.
neда́ром *adv.* nu degeaba, nu în zadar, nu fără motiv, nu fără temei; *~ говоря́т; ~ говори́тся, что...* nu degeaba se spune că.

недви́жимость, *-и f.* avere imobiliară, bunuri imobile.
недви́жим/ый *adj.* imobil, nemişcător; imobiliar; *~ое иму́щество* avere imobiliară, bunuri imobiliare.
недвижи́мый *adj.* nemişcat, imobil, neclintit.
недвусмы́сленно *adv.* fără echivoc, limpede, clar, răspicat.
недвусмы́сленный *adj.* fără echivoc, limpede, clar, răspicat; *~ отве́т* răspuns clar; *~ намёк* aluzie clară.
недееспосо́бность, *-и f. sg.* **1.** *(jur.)* incapacitate, inactivitate. **2.** incapacitate de a acţiona. **3.** lipsă de energie.
неде́йственный *adj.* lipsit de efect, fără efect.
недействи́тельность, *-и f. sg.* **1.** *(jur.)* nulitate, invaliditate. **2.** ineficacitate, lipsă de efect.
недействи́тельн/ый *adj.* **1.** *(jur.)* nul, fără valoare, neavenit, nevalabil; *призна́ть ~ым* a declara nul, a anula. **2.** ineficace, inoperant, fără efect ◇ *(gram.) ~ое наклоне́ние* mod nerezultativ.
неделика́тно *adv.* fără tact, (în mod) nedelicat.
неделика́тность, *-и f.* indelicateţe, lipsă de delicateţe, lipsă de tact, indiscreţie.
неделика́тный *adj.* nedelicat, lipsit de delicateţe, lipsit de tact; indiscret; *~ вопро́с* întrebare indiscretă.
недели́мость, *-и f. sg.* indivizibilitate, caracter indivizibil.
недели́м/ый *adj.* indivizibil; *(mat.) ~ые чи́сла* numere indivizibile; *~ые фо́нды* fonduri indivizibile.
неделово́й *adj.* nepractic, lipsit de spirit practic; neserios.
неде́льный *adj.* săptămînal, de o săptămînă; *~ за́работок* salariu săptămînal, cîştig săptămînal; *в ~ срок* în termen de o săptămînă; *~ о́тпуск* concediu de o săptămînă.
неде́л/я, *-и f.* săptămînă; *раз в ~ю* o dată pe săptămînă; *че́рез ~ю* peste o săptămînă; *ка́ждую ~ю* în fiecare săptămînă, săptămînal; *на э́той ~е* săptămîna aceasta; *на про́шлой ~е* săptămîna trecută; *на бу́дущей ~е* săptămîna viitoare ◇ *бе́з году́ ~* nu de mult, de-abia, de puţină vreme; *(relig.) ма́сле-*

ная ~ lăsata secului; *страстна́я* ~ săptămîna patimilor; *(prov.) мели́, Еме́ля, твоя́* ~ îi umblă gura ca o moară hodorogită / stricată; gura nu cere chirie; *семь пя́тниц на* ~*е* uite popa, nu e popa.

недемократи́ческий *adj.* nedemocrat.

недержа́ние, *-я n. sg. (med.)* ~ *мочи́* incontinența urinei.

недетерминати́вность, *-и f.* nedeterminare.

недефици́тный *adj.* nedeficitar.

недёшево *adv.* **1.** destul de scump; nu prea ieftin, cam scump; ~ *сто́ить* a costa destul de scump, a nu fi prea ieftin. **2.** *(fig.)* destul de scump, cu greu, nu tocmai ușor; *э́то мне доста́лось* ~ am plătit-o destul de scump.

неде́ятельный *adj.* inactiv.

недиалекти́чный *adj.* nedialectic.

недисциплини́рованность, *-и f. sg.* indisciplină, lipsă de disciplină.

недисциплини́рованный *adj.* nedisciplinat.

недифференци́рованный *adj.* nediferențiat.

недиссимиляти́вный *adj. (lingv.)* nedisimilativ; ~*ое а́канье* akanie nedisimilativă; ~*ое я́канье* iakanie nedisimilativă.

недифтонги́ческий *adj. (lingv.)* nediftongat.

недли́тельный *adj. (lingv.)* necontinuu, non-durativ; ~ *вид* aspect nondurativ.

недобо́р, *-а m.* **1.** încasare parțială; restanță, rămășiță; sume *(taxe, diferențe tarifare)* încasate în minus; ~ *нало́гов* restanță de impozite, rămășițe de impozite. **2.** recrutare/ înscriere sub prevederi; efectiv incomplet; număr incomplet *(de persoane)*.

недобро́д, *-а m.* vin nou cu fermentație neterminată.

недо́брое, *-ого n. sg. (în expr.)* ~ *что-то случи́лось* s-a întîmplat o nenorocire, a dat o nenorocire peste noi; *заду́мать что-то* ~ a avea gînduri rele, a-i pune *(cuiva)* gînd rău.

недоброжела́тель, *-я m.* răuvoitor, persoană rău intenționată.

недоброжела́тельно *adv.* cu rea-voință, răuvoitor.

недоброжела́тельность, *-и f. sg. v. недоброжела́тельство*

недоброжела́тельн/ый *adj.* răuvoitor, rău intenționat, ostil; ~*ое отноше́ние* atitudine răuvoitoare.

недоброжела́тельство, *-а n. sg.* ostilitate, rea-voință.

недоброка́чественность, *-и f. sg.* calitate inferioară/ proastă.

недоброка́чественный *adj.* de calitate inferioară, de proastă calitate, cu defecte; prost; ~ *това́р* marfă de proastă calitate, marfă proastă.

недобросо́вестно *adv.* **1.** cu rea-credință, (în mod) necinstit, incorect; ~ *поступи́ть* a proceda necinstit. **2.** (în mod) neconștiincios, fără conștiinciozitate, neglijent; ~ *рабо́тать* a lucra neconștiincios.

недобросо́вестность, *-и f. sg.* **1.** rea-credință, necinste, incorectitudine. **2.** lipsă de conștiinciozitate, neglijență.

недобросо́вестн/ый *adj.* **1.** de rea-credință, necinstit; fără scrupule; ~ *посту́пок* faptă necinstită. **2.** neconștiincios, neglijent, prost executat; ~*ая рабо́та* muncă făcută neconștiincios.

недо́бр/ый *adj.* **1.** dușmănos, ostil, pornit, neprietenos; ~ *взгляд* privire dușmănoasă; *пита́ть* ~*ые чу́вства к кому́-л.* a nutri sentimente de dușmănie față de cineva, a fi pornit împotriva cuiva. **2.** neplăcut, rău, prost, supărător; ~*ая весть* știre neplăcută, știre proastă; *в* ~ *час* într-un ceas rău ◇ *(înv.)* ~*ые лю́ди* tîlhari.

недова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недовари́ть*.

недовари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. недова́ривать) acuz.* a nu fierbe destul, a nu fierbe cît trebuie, a fierbe insuficient.

недове́ри/е, *-я n. sg.* neîncredere, lipsă de încredere, bănuială, suspiciune; *пита́ть* ~ *к кому́-л* a nu avea încredere în cineva ◇ *(pol.) во́тум* ~*я* vot de neîncredere.

недове́рчиво *adv.* cu încredere, fără încredere, neîncrezător, bănuitor.

недове́рчивость, *-и f. sg.* neîncredere, bănuială, temere, suspiciune.

недове́рчивый *adj.* neîncrezător, incredul, bănuitor, temător; ~ *взгляд* privire bănuitoare.

недовершённый *adj.* neisprăvit, neterminat.

недове́с, *-а m.* lipsă la cîntar.

недове́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. недове́шивать) gen.* a cîntări cu lipsă, a înșela la cîntar, a da lipsă la cîntar.

недове́сок, *-ска m.* obiect cu o greutate mai mică decît trebuie, obiect care cîntărește mai puțin decît trebuie.

недове́шивание, *-я n. sg.* cîntărit cu lipsă la cîntar; înșelare la cîntărit.

недове́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недове́сить*

недовозбужде́ние, *-я n. (fiz.)* subexcitare.

недово́льно *adv.* nemulțumit, cu nemulțumire.

недово́льный *adj.* nemulțumit; ~ *взгляд* privire nemulțumită.

недово́льство, *-а n. sg.* nemulțumire; *вы́звать* ~ a provoca nemulțumire; *глухо́е* ~ nemulțumire surdă/înăbușită.

недоворо́т, *-а m. (tehn.)* rotire insuficientă / incompletă.

недовыполне́ние *-я n. sg.* neîndeplinire, neducere la bun sfîrșit, executare incompletă; ~ *пла́на* îndeplinire incompletă a planului.

недовы́полнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. недовыполня́ть) acuz.* a nu îndeplini (integral), a nu duce pînă la capăt, a nu executa; ~ *зада́ние* a nu îndeplini sarcina.

недовыполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *недовы́полнить*.

недовы́работок, *-а m. sg.* subproducție, producție sub prevederi/sub plan.

недога́дливость, *-и f. sg.* neperspicacitate, lipsă de perspicacitate / de agerime/de istețime.

недога́дливый *adj.* neperspicace, lipsit de agerime, greoi la minte.

недогляде́/ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. acuz., gen.* sau *за* + *instr.* **1.** a nu băga bine de seamă, a scăpa din vedere, a nu observa, a nu remarca. **2.** a nu supraveghea cu destulă atenție, a nu supraveghea bine.

недогова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. недоговори́ть) gen.* a spune (numai) pe jumătate, a nu spune tot ce ai de spus, a vorbi cu reticențe, a vorbi cu jumătate de gură.

недоговорённость, *-и f.* **1.** reticență; trecere sub tăcere. **2.** lipsa unei înțelegeri prealabile, lipsă de coordonare, dezacord.

недоговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *недогова́ривать*.

недогружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *недогрузи́ть*

недогру́з, *-а m. sg. v. недогру́зка*

недогрузи́ть, *-ужу́, -у́зи́шь vb. pf. (ipf. недогружа́ть) acuz.* a încărca incomplet, a subîncărca.

недогру́жённый *adj. (fiz.)* subîncărcat.

недогру́зка, *-и f. sg.* **1.** subîncărcare, încărcare incompletă; ~ *ваго́на* încărcare incompletă a unui vagon. **2.** folosire incompletă; ~ *маши́ны* folosirea incompletă a unei mașini; ~ *предприя́тия* folosirea incompletă a capacității unei întreprinderi.

недодава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *недода́ть*.

недода́/ть, *-а́м, -а́шь, -а́ст; -ади́м, -ади́те, -аду́т; vb. pf. (ipf. недодава́ть) gen.* **1.** a produce mai puțin *(decît era prevăzut)*, a produce sub plan/ sub normă. **2.** a da / a plăti mai puțin *(decît se cuvine)*.

недода́ча, *-и f. sg. (pop.)*. **1.** producție sub prevederi, producție sub plan. **2.** plată cu lipsă.

недоде́ланный *adj.* neisprăvit, neterminat.

недоде́лка, *-и f.* neisprăvire; neterminare, nepunere la punct, nefinisare; defect de fabricație.

недодержа́ть, *-держу́, -де́ржишь vb. pf. acuz. (foto)* a nu expune suficient; a developa insuficient.

недоде́ржка, *-и f. (foto)* subexpunere, developare insuficientă.

недоду́манный *adj.* nechibzuit îndeajuns.

недоеда́ние, *-я n. sg.* subnutriție, subalimentație.

недоеда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a se hrăni insuficient, a se subalimenta.

недо/е́сть, *-е́м, -е́шь; -еди́м, -еди́те, -едя́т* a nu mînca destul, a nu se sătura, a rămîne flămînd.

недожа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недожа́рить*.

недожа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. недожа́ривать)* a nu frige cît trebuie.

недожо́г, *-а m.* ardere incompletă.

недозво́ленный *adj.* interzis, nepermis, neîngăduit, ilicit.

недозрева́ние, *-я n.* maturaţie incompletă; imaturaţie.

недозре́лость, *-и f.* imaturitate.

недозре́лый *adj.* necopt, crud, verde, neajuns la maturitate; *(fig.)* ~ *ум* minte necoaptă.

недои́мк/а, *-и f.* restanţă, rămăşiţă de impozit; *взы́скивать* ~*и* a urmări restanţele de impozit.

недои́мочный *adj. (despre impozite, taxe etc.)* restant, arierat.

недои́мщик, *-а m.* contribuabil, restanţier.

недоиспо́льзование, *-я n.* folosire incompletă.

недоказа́нность, *-и f. sg.* nedovedire, lipsă de dovezi, lipsă de probe.

недока́занный *adj.* nedemonstrat, nedovedit.

недоказа́тельный *adj.* neconvingător, puţin convingător, nefondat.

недоказу́емость, *-и f. sg.* imposibilitate de a proba / de a demonstra.

недока́рмливание, *-я n.* subalimentare.

недоказу́емый *adj.* care nu poate fi demonstrat / dovedit, nedemonstrabil.

недока́т, *-а m. (tehn.)* laminare insuficientă.

недоко́нченность, *-и f. sg.* neterminare, neîndeplinire, faptul de a rămîne neterminat / neisprăvit / neîndeplinit.

недоко́нченный *adj.* neterminat, neisprăvit, neîndeplinit.

недоко́рм, *-а m. sg.* hrănire insuficientă.

недолга́ *(în expr.) вот и вся* ~ asta-i tot; şi atît; şi cu asta basta!, aşa stau lucrurile.

недо́лг/ий *adj.* de scurtă durată, scurt; ~*ое вре́мя* scurtă vreme, scurt timp.

недо́лго *adv.* **1.** puţin; puţin timp, puţină vreme, nu multă vreme; *он жил* ~ a trăit puţin; ~ *ду́мал* fără a sta mult pe gînduri. **2.** *(folosit ca predicat)* e uşor, nu-i greu ◇ ~ *и до гре́ха / до беды́* cît pe ce să cazi în păcat / în belea.

недолгове́чно *adv.* trecător, de scurtă durată.

недолгове́чность, *-и f. sg.* existenţă efemeră/ scurtă, durată scurtă; viaţă scurtă.

недолгове́чн/ый *adj.* pieritor, trecător, efemer, de scurtă durată, cu o existenţă scurtă; ~*ое сча́стье* fericire trecătoare.

недолговре́менный *adj.* de scurtă durată.

недолёт, *-а m. (mil.)* bătaie scurtă, tir scurt, salvă scurtă.

недоли́в, *-а m. (tehn.)* umplere incompletă.

недолю́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a nu avea (pe cineva) la inimă.

недоме́р, *-а m.* lipsă la măsurat, înşelare la măsurat.

недоме́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недоме́рить*

недоме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. недоме́ривать) acuz.* sau *gen.* a înşela la măsurat, a nu măsura bine, a da lipsă la măsurat.

недоме́рок, *-рка m.* obiect cu dimensiuni mai mici decît trebuie.

недомога́ние, *-я n.* indispoziţie, stare proastă; *чу́вствовать* ~ a nu se simţi bine.

недомога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a nu se simţi bine, a fi indispus.

недомо́лвка, *-и f.* reticenţă; *говори́ть* ~*ми* a vorbi cu reticenţe.

недомы́сли/е, *-я n.* nechibzuinţă, nesocotinţă, nesăbuinţă; faptă nechibzuită/ nesocotită; *по* ~*ю* din nechibzuinţă.

недонесе́ние, *-я n. (jur.)* nedenunţare.

недоноси́тель, *-я* tăinuitor.

недоно́сок, *-ска m.* **1.** copil născut înainte de vreme, copil născut prematur. **2.** *(fig.)* avorton, stîrpitură, lepădătură.

недоно́шенный *adj.* născut înainte de vreme, născut prematur.

недооце́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. недооцени́ть) acuz.* a subaprecia, a subestima, a subevalua; a nesocoti.

недооцени́ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf.* de la *недооце́нивать.*

недооце́нка, *-и f. sg.* subestimare, subapreciere, subevaluare; nesocotire.

недопека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *недопе́чь.*

недопе́чь, *-ку́, -чёшь vb. pf (ipf. недопека́ть)* a nu coace bine / îndeajuns.

недопива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *недопи́ть.*

недо́питый **1.** *p.t.p.* de la *недопи́ть.* **2.** *adj.* nebăut pînă la capăt.

недопи́ть, *-пью́, -пьёшь vb. pf. (ipf. недопива́ть)* a nu bea destul; a nu bea pînă la săturare / pînă la fund.

недопла́та, *-ы f.* plată incompletă; rest de plată.

недоплати́ть *-ачу́ -а́тишь vb. pf. (ipf. недопла́чивать) acuz.* a nu achita complet, a nu plăti tot.

недопла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недоплати́ть.*

недополуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *недополучи́ть*

недополучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. недополуча́ть) gen.* a primi mai puţin *(decît se cuvine).*

недопотребле́ние, *-я n. sg. (ec. pol.)* subconsum.

недопроизво́дство, *-а n. sg. (ec. pol.)* subproducţie, producţie insuficientă.

недопусти́мо **1.** *adv.* (în mod) inadmisibil, de neîngăduit. **2.** *pred.* e de neîngăduit, e inadmisibil.

недопусти́мость, *-и f. sg.* inadmisibilitate, imposibilitate de a admite.

недопусти́мый *adj.* inadmisibil, nepermis, intolerabil, de neîngăduit; ~ *посту́пок* faptă inadmisibilă.

недопуще́ние, *-я n. sg.* neadmitere, neîngăduire, interzicere, prohibiţie.

недора́звитость, *-и f. sg.* nedezvoltare, dezvoltare incompletă / insuficientă, rămînere în urmă, înapoiere.

недора́звитый *adj.* nedezvoltat, dezvoltat incomplet, rămas în urmă, înapoiat; ~ *мозг* creier nedezvoltat.

недоразуме́ни/е, *-я n.* **1.** neînţelegere, confuzie, încurcătură, greşeală; *разъясни́ть* ~ a lămuri o neînţelegre; *по* ~*ю* din greşeală. **2.** ceartă, gîlceavă, diferend.

недо́рого *adv.* ieftin, nu prea scump.

недорого́й *adj.* ieftin, nu prea scump, convenabil.

недоро́д, *-а m.* recoltă slabă / proastă.

не́доросль, *я- m.* neisprăvit, prostănac, găgăuţă.

недоса́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недосоли́ть*

недосе́в, *-а m. (agr.)* semănare incompletă, însămînţare insuficientă, goluri în semănături.

недосева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb, ipf.* de la *недосе́ять*

недосе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. недосева́ть)* a însămînţa insuficient.

недоска́занность, *-и f.* reticenţă.

недоска́занный *adj.* reticent.

недосказа́ть, *-жу́, -жешь vb. pf. (ipf. недоска́зывать)* a nu spune pînă la capăt.

недоска́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недосказа́ть.*

недосла́ть, *-шлю́, -шлёшь vb. pf. (ipf. недосыла́ть)* a trimite ceva incomplet.

недослы́шать, *-шу, -шишь vb. pf.* a auzi pe jumătate, a nu auzi tot ce se spune, a nu auzi bine, a auzi frînturi.

недосма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недосмотре́ть*

недосмо́тр, *-а m. sg.* nebăgare de seamă, neatenţie, scăpare din vedere, inadvertenţă; *по* ~*у* din nebăgare de seamă.

недосмотре́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. недосма́тривать).*

недосо́л, *-а m. sg.* sărare insuficientă, lipsă de sare *(în mîncare).*

недосоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. недоса́ливать)* a nu săra suficient.

недоспа́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. недосыпа́ть)* a nu dormi îndeajuns, a nu-şi împlini somnul.

недоспе́лый *adj.* necopt, verde, crud.

недоста/ва́ть, *-таёт vb. ipf. impers.* **1.** *(pf. недоста́ть) gen.* a(-i) lipsi, a nu avea destul; *чего́ вам* ~*ёт?* ce vă lipseşte?; *ему́* ~*ёт о́пыта* n-are destulă experienţă. **2.** a duce dorul, a simţi lipsa; *нам о́чень* ~*ва́ло вас* v-am simţit mult lipsa ◇ *э́того ещё* ~*ва́ло!* asta ne mai lipsea!

недоста́вленн/ый *adj.* nepredat, nelivrat, neadus la destinaţie; ~*ое письмо́* scrisoare nepredată.

недоста́/ток, *-тка m.* **1.** *sg.* lipsă, insuficienţă; *испы́тывать* ~ *в чём-л.* a duce lipsă de ceva; *за* ~*тком (чего́-л.)* în lipsă de...; ~ *средств* lipsă de mijloace. **2.** cusur, defect, imperfecţiune, deficienţă, lipsă, viciu; *вскрыва́ть* ~*тки в рабо́те* a descoperi lipsuri în muncă; *зама́зывать* ~*тки* a muşamaliza lipsurile; *уда́рить по* ~*кам* a critica aspru pentru lipsuri; ~ *произноше́ния*

defect de pronunțare; *физический* ~ defect fizic. **3.** *(mai ales la pl.)* sărăcie, lipsă; *терпеть* ~*тки* a îndura lipsuri; *жить в* ~*тке* a trăi / a o duce în lipsuri.

недостáточно **1.** *adv.* insuficient. **2.** *pred. impers.* e insuficient, nu-i de ajuns; *этого* ~ asta nu-i de ajuns.

недостáточность, *-и f.* **1.** insuficiență, cantitate insuficientă. **2.** sărăcie.

недостáточн/ый *adj.* **1.** insuficient, neîndestulător, incomplet; ~*ые знáния* cunoștințe neîndestulătoare/slabe; *эта сýмма* ~*а* această sumă nu este suficientă. **2.** nesatisfăcător, nemulțumitor. **3.** *(înv.)* nevoiaș ◇ *(gram.)* ~ *глагóл* verb defectiv; *(gram.)* ~*ое предложéние* propoziție eliptică.

недостáть, *-áнет vb. pf.* de la *недоставáть (1).*

недостáча, *-и f.* lipsă, deficit; manco; ~ *дéнег в кáссе* lipsă de bani în casă.

недостаю́щ/ий *adj.* care lipsește, lipsă; ~*ая страни́ца* pagină lipsă.

недостижи́мость, *-и f. sg.* inaccesibilitate, caracter inaccesibil/irealizabil.

недостижи́м/ый *adj.* inaccesibil, irealizabil, de neatins; ~*ая цель* scop irealizabil, scop cu neputință de atins.

недостовéрность, *-и f. sg.* lipsă de autenticitate; caracter nesigur, caracter îndoielnic.

недостовéрный *adj.* neautentic; nesigur, îndoielnic, neconfirmat; ~ *истóчник* izvor nesigur, sursă nesigură.

недостóйно *adv.* (în mod) nedemn.

недостóйн/ый *adj.* **1.** *gen.* cu *inf.* care nu merită, care nu e demn/ vrednic de...; ~ *внимáния* care nu merită atenție. **2.** nedemn, imoral, necinstit; ~*ая ли́чность* persoană nedemnă; ~ *постýпок* faptă nedemnă.

недострóенный *adj.* neterminat *(despre construcții)*; ~ *дом* casă neterminată.

недостýпность, *-и f. sg.* inaccesibilitate, caracter inaccesibil.

недостýпн/ый *adj.* **1.** inaccesibil, inabordabil, cu neputință de atins; *(fig.)* ~ *человéк* om inaccesibil. **2.** inaccesibil, greu de înțeles; ~*ая кни́га* carte greu de înțeles. **3.** inaccesibil, foarte scump; ~*ые цéны* prețuri foarte ridicate, prețuri inaccesibile.

недосýг, *-а m. sg.* **1.** lipsă de timp, lipsă de răgaz; *за* ~*ом; из-за* ~*а* din lipsă de timp. **2.** *(folosit ca pred.)* a nu avea timp / vreme, a nu avea cînd; *мне* ~ *этим занимáться* n-am timp să mă ocup de asta.

недосчитáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* *(ipf. недосчи́тываться) gen.* a observa absența (cuiva, a ceva); a constata lipsa *(la numărătoare)*, a găsi lipsă; a nu ieși la socoteală.

недосчи́тываться, *-аюсь, -аешься vb ipf.* de la *недосчитáться.*

недосылáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *недослáть.*

недосыпáние, *-я n. sg.* somn insuficient.

недосыпáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *недоспáть.*

недосы́щенный *adj.* nesaturat.

недосягáемость, *-и f. sg.* inaccesibilitate.

недосягáемый *adj.* inaccesibil, irealizabil, de neatins.

недотёпа, *-ы m.* și *f. (pop.)* (om) stîngaci, prostănac, neîndemînatic.

недотрóга, *-и f.* și *m. (pop.)* **1.** (om) prea susceptibil, (om) supărăcios. **2.** *f.* *(bot.)* mimosa-sensitiva, slăbănog.

недоýздок, *-дка m.* căpăstru.

недоумевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a rămîne / a fi nedumerit, a rămîne perplex, a nu se dumeri.

недоумевáющий *adj.* nedumerit, perplex.

недоумéни/е, *-я n.* nedumerire; *быть в* ~*и* a fi în nedumerire.

недоумéнно *adv.* cu nedumerire.

недоумéнный *adj.* nedumerit; perplex; ~ *взгляд* privire nedumerită.

недоýчка, *-и f.* și *m.* semidoct.

недохвáтка, *-и f. (pop.)* lipsă, deficit; manco.

недохóдный *adj.* nerentabil, neproducător de venituri.

недочёт, *-а m.* **1.** *(нехватка)* deficit, lipsă. **2.** *(в работе)* lipsă, lacună, neajuns, greșeală.

недоштампóвка, *-и f. (fiz.)* matrițare incompletă.

нéдра, *недр pl.* **1.** măruntaiele pămîntului, subsol; *разрабóтка недр* exploatarea subsolului. **2.** *(fig.)* adînc, străfund; *в* ~*ах души́* în adîncul / în străfundul sufletului / inimii.

недремáнн/ый *adj. (înv.)* neadormit, veșnic treaz, vigilent, atent; ~ *страж* paznic neadormit ◇ ~*ое óко* ochi neadormit, ochi mereu de veghe.

недрéмлющий *adj.* vigilent, atent.

нéдруг, *-а m.* dușman, inamic, vrăjmaș.

недружелю́бие, *-я n. sg.* ostilitate, animozitate, dușmănie; rea-voință.

недружелю́бно *adv.* neprietenos, cu dușmănie, cu ostilitate, (în mod) ostil, dușmănos.

недружелю́бн/ый *adj.* neprietenos; dușmănos, potrivnic, ostil; ~*ое отношéние* atitudine ostilă; ~ *взгляд* privire dușmănoasă.

недрýжно *adv.* fără unitate; fără armonie, dezbinat.

недрýжн/ый *adj.* **1.** neunit, dezbinat, nesolidar; ~ *коллекти́в* colectiv dezbinat. **2.** necoordonat; dezordonat; lipsit de armonie; ~*ая рабóта* muncă necoordonată.

недýг, *-а m.* boală, suferință; *тяжёлый* ~ suferință grea.

недурати́вный *adj. (lingv.)* non-durativ, necontinuu.

недýрно **1.** *adv.* destul de bine, binișor, acceptabil; *он* ~ *рисýет* desenează destul de bine. **2.** *pred.* ~*!* nu e rău!

недурн|óй *adj.* **1.** destul de bun, binișor, binicel, acceptabil; ~ *гóлос* voce destul de bună. **2.** *(cîteodată însoțit de cuvîntul «собóй»)* destul de frumușel, drăguț, plăcut la înfățișare; *онá* ~*á (собóй)* e frumușică, e drăguță.

недýрственный *adj. (fam.)* *v.* *недурнóй.*

недю́жинн|ый *adj.* neobișnuit, excepțional, remarcabil, care iese din comun; ~ *талáнт* talent excepțional; ~ *человéк* om remarcabil, care iese din comun; ~*ум* minte care iese din comun; ~*ые уси́лия* eforturi deosebite.

неéзженный *adj.* **1.** *v.* *необъéзженный.* **2.** *(о дороге)* nebătut *(despre drum)*.

неестéственно *adv.* **1.** (în mod) nenatural, nefiresc, artificial, silit, forțat, prefăcut, afectat. **2.** (în mod) neobișnuit, anormal, extraordinar.

неестéственность, *-и f. sg.* **1.** caracter nenatural, artificialitate, afectare, poză. **2.** caracter neobișnuit, caracter extraordinar.

неестéственный *adj.* **1.** nenatural, nefiresc, artificial; silit, forțat, prefăcut, afectat; ~ *смех* rîs silit. **2.** neobișnuit, anormal, extraordinar.

неждáнно *adv.* pe neașteptate, deodată; ~*-негáданно яви́ться* a pica/ a cădea ca din cer, a sosi pe neașteptate.

нежданный *adj.* neașteptat, întîmplător; ~ *гость* oaspete neașteptat.

нежелáние, *-я n. sg.* lipsă de dorință.

нежелáтельно *pred.* nu-i (n-ar fi) de dorit.

нежелáтельн|ый *adj.* **1.** nedorit, nedezirabil. **2.** neplăcut, penibil, ~*ые послéдствия* urmări neplăcute/nedorite.

нéжели *conj. (înv.)* decît, ca; *он умнéе,* ~ *кáжется сначáла* e mai deștept decît pare la prima vedere; *бóлее* ~ *когдá-л.* mai mult ca oricînd ◇ *(înv.) прежде* ~ ... înainte de a ...

неженáтый *adj.* necăsătorit, neînsurat, celibatar, holtei, burlac.

нéженка, *-и f.* ființă răzgîiată/răsfățată; ființă plăpîndă/firavă.

нежéнственный *adj.* nefeminin, lipsit de grație feminină.

нежив|óй *adj.* **1.** *(мёртвый)* mort. **2.** *(неодушевлённый)* neînsuflețit, lipsit de viață; ~*áя прирóда* lumea anorganică, regnul mineral. **3.** *(вялый)* molatic, fără vlagă, lipsit de viață/de energie, apatic; ~ *взгляд* privire stinsă. **4.** *(о цвете)* cadaveric, palid (ca de mort).

нежи́зненн|ый *adj.* **1.** *(отвлечённый)* abstract; inaplicabil; nerealizabil; inactual; ~*ое предложéние* propunere inaplicabilă. **2.** necălit în viață, nepregătit pentru viață; nepractic.

нежизнеспосóбность, *-и f. sg.* lipsă de viabilitate.

нежизнеспосóбный *adj.* neviabil.

нежил|óй *adj.* **1.** nelocuit; ~*ы́е кóмнаты* camere nelocuite. **2.** *(негодный)* nelocuibil, de nelocuit, impropriu pentru locuit. **3.** cu altă destinație decît pentru locuit; ~*ы́е помещéния* încăperi cu altă destinație decît pentru locuit.

нежи́рный *adj.* fără grăsime, slab.

нéж|ить[1], *-жу, -жишь vb. ipf. acuz.* **1.** a alinta, a răsfăța; a răzgîia; ~ *детéй*

a alinta copiii. 2. *(о музыке)* a desfăta, a delecta.

нéжить[2], *-и f. (reg.)* 1. *col. (în mitologia rusească)* strigoi, draci, iele, drăcime. 2. loc pustiu/neumblat.

нéжиться, *-жусь, -жишься vb. ipf.* 1. a se desfăta; ~ *в постéли* a lenevi în pat; ~ *на сóлнышке* a se desfăta stînd la soare. 2. a se alinta, a se răsfăța.

нáжничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* 1. a (se) giugiuli, a (se) alinta, a se drăgosti, a (se) dezmierda. 2. *(fig.)* a se purta cu mănuși, a umbla cu mănuși.

нéжно *adv.* tandru, duios, cu gingășie.

нéжност|ь, *-и f.* 1. *sg.* tandrețe, duioșie; finețe, gingășie; suavitate; ~ *взгля́да* duioșia privirii. 2. *sg.* constituție fragilă/plăpîndă; debilitate; ~ *органи́зма* debilitatea organismului. 3. *(mai ales la pl.)* drăgălășenii, dezmierdări, tandrețe; galanterie; *говори́ть* ~*и* a spune vorbe dulci; *теля́чьи* ~*и* tandrețe deplasată. 4. *(mai ales la pl.)* mofturi, nazuri; *брóсь* ~*и!* lasă mofturile!

нéжн|ый *adj.* 1. tandru, mîngîietor, duios, drăgăstos; ~ *взгляд* privire mîngîietoare; ~*ые чу́вства* sentimente duioase. 2. gingaș, fin; delicat, suav; dulce, moale; ~ *зáпах* parfum suav; ~*ая ткань* țesătură fină; ~*ая кóжа* piele moale/catifelată. 3. fragil, plăpînd, debil, slab; ~*ое сложéние* constituție fragilă; ~*ое здорóвье* sănătate șubredă; ~ *вóзраст* vîrstă fragedă; *(glum.)* ~ *пол* sexul slab, sexul frumos.

незабвéнный *adj.* (de) neuitat, memorabil; ~ *день* zi memorabilă.

незабу́дка, *-и f. (bot.)* nu-mă-uita, miozotis.

незабывáем|ый *adj.* de neuitat; ~*ые впечатлéния* impresii de neuitat.

незавéренный *adj. (jur.)* necertificat, neatestat, nelegalizat.

незавершённый *adj.* neterminat.

незави́дн|ый *adj.* de neinvidiat, rău, prost; ~*ая дóля/у́часть* soartă de neinvidiat.

незави́симо *adv.* independent; indiferent de ... ; *держáть себя́* ~ a da dovadă de independență.

незави́симость, *-и f. sg.* independență, neatîrnare; *национáльная* ~ independență națională; *отстáивать своЮ* ~ a-și apăra independența.

незави́сим|ый *adj.* independent, de sine stătător, neatîrnat; ~*ая странá* țară independentă/suverană; ~ *харáктер* fire independentă; *с* ~*ым ви́дом* cu un aer independent.

незави́стливый *adj.* care nu este invidios.

незави́сящ|ий *adj. (înv.)* *по* ~*им обстоя́тельствам* din motive de forță majoră, din motive independente de voința cuiva.

незагру́жённый *adj.* neîncărcat; neîmpovărat, gol.

незадáча, *-и f. sg.* concurs de împrejurări nefavorabile, ghinion, nenoroc, neșansă.

незадáчливость, *-и f. sg.* nenoroc, ghinion, neșansă.

незадáчливый *adj.* 1. nenorocos, nefericit; ~ *день* zi nenorocoasă, zi nefericită. 2. ghinionist.

незадóлго *adv.* cu puțin timp înainte, în preajma; ~ *до войны́* în preajma războiului, cu puțin înainte de începerea războiului.

незаземлённый *adj. (el.)* nepus la pămînt, nepus la masă.

незакалённый *adj.* necălit, în stare necălită.

незаклéеный *adj.* neîncleiat.

незакóнно *adv.* (în mod) ilegal, nelegal, ilicit, nepermis, arbitrar.

незаконнорождённый *adj. (înv.)* nelegitim; ~ *ребёнок* copil nelegitim, copil din flori.

незакóнность, *-и f. sg. (jur.)* ilegalitate, nelegalitate; caracter ilegal.

незакóнн|ый *adj.* ilegal, nelegitim, ilicit; ~*ые дéйствия* acte ilegale; ~ *брак* căsătorie nelegitimă; concubinaj; ~ *сын* fiu nelegitim.

незакономéрный *adj.* nefiresc, neconform cu legile obiective, care se abate de la lege; neregulat.

незакóнченность, *-и f. sg.* faptul de a fi neterminat/neisprăvit, incomplet; caracter imperfect, nedesăvîrșire.

незакóнченный *adj.* neterminat, neisprăvit, neîncheiat, incomplet.

незамáнчивый *adj.* neatrăgător, neademenitor, (prea) puțin atrăgător, puțin ademenitor.

незамедли́тельно *adv.* neîntîrziat, fără întîrziere, (de) îndată, imediat, grabnic, urgent.

незамедли́тельный *adj.* neîntîrziat, imediat, grabnic, urgent; ~ *отвéт* răspuns neîntîrziat.

незамени́мость, *-и f. sg.* neputință de a fi înlocuit, caracter (absolut) indispensabil.

незамени́м|ый *adj.* de neînlocuit, care nu poate fi înlocuit; cu totul indispensabil, absolut necesar, unic; ~*ая вещь* obiect de neînlocuit, obiect unic.

незамерзáющий *adj.* care nu îngheață niciodată, nesupus înghețului, rezistent la îngheț.

незамéтно *adv.* pe neobservate, neobservat; pe furiș, pe nesimțite.

незамéтн|ый *adj.* 1. (aproape) neobservat; abia perceptibil, imperceptibil; ~*ые изменéния* schimbări imperceptibile. 2. *(fig.)* obscur, șters, fără merite; neluat în seamă.

незамéченный *adj.* neobservat, nebăgat în seamă.

незáмкнутый *adj.* deschis.

незаму́жняя *adj.* nemăritată, necăsătorită.

незамысловáтость, *-и f. sg.* caracter necomplicat, simplitate.

незамысловáтый *adj.* simplu, necomplicat; nepretențios; ~ *узóр* desen simplu.

незáнятый *adj.* neocupat, liber, vacant.

незапáмятн|ый *adj.* străvechi, imemorial; *с* ~*ых времён* de cînd lumea; din vremuri străvechi.

незáпертый *adj.* neîncuiat, descuiat, deschis.

незапечáтанный *adj.* nesigilat; deschis.

незапя́тнанн|ый *adj.* neîntinat, nepătat, imaculat, neprihănit; pur; ~*ая репутáция* reputație nepătată.

незаражённый *adj.* neinfectat.

незарáзный *adj.* nemolipsitor, necontagios.

незарóсший *adj.* necicatrizat.

незаря́женный *adj.* neîncărcat; neutru.

незаселённ|ый *adj.* nelocuit, nepopulat; ~*ые зéмли* ținuturi nelocuite.

незаслу́женно *adv.* pe nedrept, nemeritat, pe nemeritate.

незаслу́женный *adj.* nemeritat.

незастрахóванный *adj.* neasigurat.

незастрóенный *adj.* viran, neclădit, fără clădiri.

незастывáющий *adj.* incongelabil, nesolidificabil.

незатáсканный *adj.* 1. neuzat. 2. *(fig.)* nebanalizat; original.

незатéйливо *adv.* (în mod) simplu, necomplicat; necăutat, fără pretenții.

незатéйливость, *-и f. sg.* simplitate; sobrietate.

незатéйливый *adj.* simplu, necomplicat; sobru; necăutat.

незатопля́емый *adj.* neinundabil, insumersibil.

незатухáющ|ий *adj.* 1. *(fiz.)* întreținut, neamortizat; ~*ые колебáния* oscilații întreținute. 2. care nu se stinge; ~*ее плáмя* flacără veșnică.

незауря́дн|ый *adj.* neobișnuit, ieșit din comun, excepțional; ~*ые спосóбности* aptitudini excepționale.

нéзачем *adv.* n-are rost, n-are sens, degeaba; ~ *ходи́ть тудá* n-are rost să te duci acolo.

незаши́тый *adj. (med.)* nesuturat.

незащищённый *adj.* neapărat, neferit, neadăpostit, descoperit, deschis; ~ *от вéтра* expus vîntului, neferit de vînt; ~ *гóрод* oraș nefortificat, oraș deschis.

незвáн|ый *adj.* nechemat, nepoftit; ~ *гость* oaspete nepoftit/nedorit; *(prov.)* ~ *гость ху́же татáрина* sau *на* ~*ого гóстя не припасенá и лóжка* nepoftitul n-are scaun.

незвучáщий *adj.* nesonor, insonor.

нездéшний *adj.* străin, din altă localitate, care nu e din partea locului.

нездорóвиться, *-ится vb. ipf. impers. dat.* a nu se simți bine, a se simți rău.

нездорóво *pred. impers.* nu e sănătos.

нездорóв|ый *adj.* 1. *(болезненный)* nesănătos, bolnăvicios, maladiv, suferind, morbid; ~ *вид* înfățișare de om suferind. 2. *(вредный)* nesănătos, vătămător, nociv, insalubru; ~ *кли́мат* climă nesănătoasă; ~*ая кварти́ра* locuință insalubră. 3. *(больной)* bolnav, indispus. 4. *(fig.)* nesănătos, morbid, anormal; ~*ая обстанóвка* mediu nesănătos.

нездорóвь|е, *-я n. sg. (недомогание)* indispoziție, boală; *по* ~*ю* din cauză de boală.

неземн|óй *adj.* **1.** *(вне земли)* nepămîntesc, nepămîntean. **2.** *(inv.)* *(потусторонний)* ceresc, divin, supranatural; *~ая сúла* putere supranaturală. **3.** extraordinar, excepţional.

незлóбивость, *-и f. sg.* blîndeţe, bunătate.

незлóбивый *adj.* blînd, blajin.

незлóбие, *-я n. sg. v.* *незлóбивость*

незлóй *adj.* bun la inimă.

незлопáмятный *adj.* neranchiunos, care nu poartă pică, neră̆zbunător.

незнакóмец, *-мца m.* necunoscut, străin.

незнакóмство, *-а n. sg.* necunoaştere, necunoştinţă; ignoranţă; neştiinţă.

незнакóм|ый *adj.* **1.** necunoscut, străin, neştiut; *~ые местá* locuri necunoscute; *быть ~ым с кем-л.* a nu cunoaşte pe cineva. **2.** *~ый, -ого m. v.* *незнакóмец.*

незнáни|е, *-я n. sg.* neştiinţă, ignoranţă.

незнáчащий *adj.* neînsemnat, fără însemnătate, neimportant.

незначúтельность, *-и f. sg.* lipsă de însemnătate; lipsă de importanţă; mediocritate.

незначúтельн|ый *adj.* **1.** *(небольшóй)* neînsemnat, mic, mărunt, redus; *~ая сýмма* sumă mică/neînsemnată. **2.** *(незамéтный, неважный)* neînsemnat, neimportant, lipsit de importanţă; *~ое событие* eveniment lipsit de importanţă.

незрéлость, *-и f. sg.* **1.** faptul de a fi necopt. **2.** *(fig.)* lipsă de maturitate.

незрéлый *adj.* **1.** *(неспéлый)* necopt, verde, crud. **2.** *(fig.)* necopt, nematur.

незрúмый *adj.* invizibil, nevăzut, impreceptibil.

незрячий *adj.* care nu vede, orb, fără vedere.

незы́блемо *adv.* neclintit, nestrămutat, ferm.

незы́блемость, *-и f. sg.* trăinicie de nezdruncinat, neclintire, statornicie, fermitate.

незы́блем|ый *adj.* (de) neclintit, (de) nestrămutat, (de) nezdruncinat; statornic; *~ое прáво* drept intangibil.

незя́бкий *adj.* rezistent la frig.

неизбéжно 1. *adv.* (în mod) inevitabil, iminent, ineluctabil; neapărat, negreşit. **2.** *pred. impers.* e inevitabil.

неизбéжность, *-и f. sg.* inevitabilitate, iminenţă; caracter inevitabil/ineluctabil.

неизбéжный *adj.* inevitabil, iminent, de neocolit.

неизбирáтельный *adj.* neselectiv.

неизбы́вн|ый *adj. (inv.)* de neîndurat, greu de îndurat; *~ая печáль* tristeţe adîncă/de neîndurat.

неизвéданн|ый *adj.* **1.** *(неисследованный)* necercetat, necunoscut, neexplorat, neumblat; *~ край* ţinut necunoscut. **2.** *(неиспытанный)* neîncercat, necunoscut; *~ое чýвство* sentiment neîncercat.

неизвéстная, *-ой f.* necunoscută.

неизвéстно *pred. impers.* nu se ştie, nu se cunoaşte; *~ кто* nu se ştie cine; *~ где* nu se ştie unde; *~ откýда* nu se ştie de unde.

неизвéстн|ое, *-ого n. (mat.)* necunoscută; *систéма уравнéний с тремя́ ~ыми* sistem de ecuaţii cu trei necunoscute.

неизвéстност|ь, *-и f. sg.* **1.** faptul de a fi necunoscut/neexplorat. **2.** lipsă de ştiri/de informaţii; incertitudine. **3.** *(незамéтность)* existenţă ştearsă, existenţă anonimă, viaţă obscură, anonimat; *жить в ~и* a duce o viaţă obscură, a trăi în obscuritate ◇ *покры́то мрáком ~и* învăluit în mister.

неизвéстн|ый *adj.* **1.** necunoscut, neştiut; neexplorat. **2.** *(не пользующийся извéстностью)* necunoscut, obscur, fără faimă, fără nume; *~ писáтель* scriitor obscur, scriitor fără nume. **3.** necunoscut, neidentificat. **4.** *~ый, -ого m.* necunoscut.

неизвинúтельный *adj.* de neiertat, nescuzabil.

неизгладúм|ый *adj.* (de) neşters, (de) neuitat; *~ое впечатлéние* impresie de neuitat.

неúзданный *adj.* needitat, nepublicat, inedit.

неизлечúмость, *-и f. sg.* incurabilitate.

неизлечúм|ый *adj.* incurabil, nevindecabil; *~ая болéзнь* boală incurabilă.

неизмéнно *adv.* (în mod) invariabil, neclintit, constant, statornic.

неизмéнность, *-и f. sg.* invariabilitate; statornicie, constanţă; nestrămutare.

неизмéнн|ый *adj.* **1.** statornic, invariabil, imuabil, neschimbător, permanent, constant; *~ые прáвила* reguli statornice. **2.** *(обы́чный)* permanent, obişnuit; *~ гость* oaspete obişnuit. **3.** devotat, fidel, credincios; *~ друг* prieten credincios.

неизменя́емость, *-и f. sg.* invariabilitate, caracter invariabil, imuabilitate.

неизменя́емый *adj.* **1.** neschimbător, invariabil. **2.** *(lingv.)* neflexibil.

неизмерúмо *adv.* incomparabil, (cu) mult mai ..., nemăsurat de mult; *~ бóльше* incomparabil mai mult; *~ лýчше* (cu) mult mai bine.

неизмерúмость, *-и f. sg.* imensitate, nemărginire, incomensurabilitate.

неизмерúм|ый *adj.* imens, nemărginit; nemăsurat, incomensurabil; *~ые простря́нства* spaţii imense, spaţii nemărginite; *(fig.)* *~ая печáль* tristeţe fără margini, tristeţe adîncă.

неизмеря́емость, *-и f.* incomensurabilitate.

неизносúмый *adj.* care nu se uzează, care ţine mult, foarte rezistent, care n-are moarte.

неизолúрованный *adj.* neizolat, neînvelit, neprotejat.

неизотóпный *adj.* neizotopic.

неизрасхóдованный *adj.* necheltuit, neîntrebuinţat, nefolosit, neconsumat.

неизречённ|ый *adj. (inv.)* (de) nespus, inefabil; *~ое блажéнство* fericire nespusă.

неизýченный *adj.* nestudiat, necercetat; neexplorat; *~ вопрóс* chestiune nestudiată; *~ край* ţinut neexplorat.

неизъяснúм|ый *adj.* inefabil, inexprimabil, de nespus; inexplicabil; *~ое волнéние* emoţie inefabilă/inexplicabilă.

неизя́щный *adj.* lipsit de eleganţă/de fineţe; simplu.

неимéни|е, *-я n. sg.* lipsă; *за ~ем врéмени* din lipsă de timp; *за ~ем лýчшего* în lipsă de ceva mai bun.

неимовéрно *adv.* peste măsură de ..., din cale afară de ..., nespus, nemaipomenit de ... ; extraordinar, grozav de ...; *~ жáрко* grozav de cald; *~ трýдно* nespus de greu.

неимовéрн|ый *adj.* de necrezut, neînchipuit, peste măsură de ... ; din cale afară de ... ; *~ые трýдности* greutăţi de nedescris.

неимýщ|ий *adj.* neavut, nevoiaş, sărac, lipsit de mijloace; *~ие слóи населéния* păturile nevoiaşe ale populaţiei.

неинтеллигéнтный *adj.* necultivat.

неионизúрующий *adj.* neionizant.

неинтерéсный *adj.* neinteresant.

неискажённый *adj.* nedistorsionat, nedenaturat, nedeformat.

неискоренúм|ый *adj.* care nu poate fi dezrădăcinat, care nu poate fi stîrpit, adînc înrădăcinat; inveterat; *~ые порóки* vicii adînc înrădăcinate, vicii inveterate.

неúскренний *adj.* nesincer, făţarnic prefăcut.

неúскренно *adv.* (în mod) nesincer, făţarnic.

неúскренность, *-и f. sg.* nesinceritate, făţărnicie, prefăcătorie.

неискýсно *adv.* (în mod) neîndemînatic, neiscusit; fără îndemînare.

неискýсность, *-и f. sg.* neîndemînare, neiscusinţă, nepricepere.

неискýсный *adj.* neîndemînatic, neiscusit, nepriceput.

неискушённость, *-и f. sg.* **1.** *(невúнность)* candoare; inocenţă. **2.** lipsă de experienţă.

неискушённый *adj.* **1.** *(невúнный)* candid. **2.** neiniţiat, lipsit de experienţă, nepriceput.

неисполнéние, *-я n. sg.* neexecutare, neîndeplinire.

неиспóлненный *adj.* neexecutat, neîndeplinit.

неисполнúмость, *-и f. sg.* caracter irealizabil, imposibilitate de a executa, neputinţă de realizare.

неисполнúмый *adj.* irealizabil, de nerealizat, de neîndeplinit.

неисполнúтельность, *-и f. sg.* neglijenţă; delăsare, nepăsare, indolenţă, lipsă de acurateţe/de disciplină/de punctualitate.

неисполнúтельный *adj.* neglijent; nepăsător, indolent.

неиспóльзованный *adj.* nefolosit, neîntrebuinţat, neutilizat; neconsumat, necheltuit, nevalorificat.

неиспóрченность, *-и f. sg.* puritate morală, candoare; inocenţă, nevinovăţie.

неиспóрченн|ый *adj.* **1.** nestricat, nealterat; neavariat; *~ые продýкты* ali-

mente nealterate. **2.** *(fig.)* pur, candid, inocent, nevinovat.

неисправи́мость, *-и f. sg.* incorigibilitate, caracter iremediabil.

неисправи́мый *adj.* **1.** incorigibil, cu neputinţă de îndreptat. **2.** iremediabil, ireparabil.

неиспра́вность, *-и f. sg.* **1.** funcţionare proastă, deranjament, deteriorare; defect. **2.** *(неаккуратность)* nepromptitudine, nepunctualitate.

неиспра́вный *adj.* **1.** *(испорченный)* stricat, deranjat, deteriorat; ~ *механи́зм* mecanism deranjat. **2.** *(неаккуратный)* neglijent, nepunctual.

неиспро́бованный *adj.* **1.** *(непроверенный)* neverificat; neîncercat. **2.** *(непережитый)* neîncercat.

неиспы́танный *adj.* neîncercat.

неиссле́дованный *adj.* necercetat, nestudiat, necunoscut; neexplorat.

неиссяка́ем|ый *adj.* **1.** nesecat; ~ *исто́чник* izvor nesecat. **2.** *(fig.)* nesecat, inepuizabil; ~*ые запа́сы* rezerve inepuizabile.

неи́стово *adv.* violent, furios, cu furie, mînios, cu mînie; cu frenezie, frenetic; ~ *крича́ть* a vocifera furios, a urla ca un disperat.

неи́стовство, *-a* **1.** *n. sg.* furie, turbare, mînie; frenezie; *прийти́ в* ~ a fi cuprins de furie. **2.** *(жестокость)* bestialitate, sălbăticie, cruzime, violenţă.

неи́стовствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi cuprins de furie, a spumega de furie; a manifesta furie/mînie neînfrînată; *(despre furtună, viscol etc.)* a bîntui cu furie.

неи́стов|ый *adj.* furios, mînios, turbat; frenetic, violent; ~*ые аплодисме́нты* aplauze frenetice.

неистощи́мый *adj.* inepuizabil, nesecat.

неистреби́м|ый *adj.* de nestîrpit, cu neputinţă de stîrpit.

неисцели́мость, *-и f. sg. (înv.)* imposibilitate de a (se) vindeca, neputinţă (de) a se tămădui.

неисцели́мый *adj.* incurabil, nevindecabil.

неисчерпа́емость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi nesecat, inepuizabil.

неисчерпа́ем|ый *adj.* nesecat, inepuizabil; ~*ые запа́сы* rezerve nesecate.

неисчисли́м|ый *adj.* incalculabil, nenumărat; ~*ые резе́рвы* rezerve incalculabile.

нейзи́льбер, *-a m.* alpaca.

нейло́н, *-a m.* nylon.

нейло́новый *adj.* de nylon.

неймёт *vb. ipf. impers.* nu apucă, nu prinde ◇ *(prov.) ви́дит о́ко, да зуб неймёт* ochii văd, inima cere, ce folos că nu-i putere.

неймётся *vb. ipf. impers. dat.* n-are astîmpăr/răbdare/linişte; *ребёнку* ~ copilul nu are astîmpăr.

нейро́н, *-a m. (anat.)* neuron.

нейрохиру́рг, *-a m.* neurochirurg.

нейрохирурги́я, *-и f.* neurochirurgie.

нейтрализа́тор, *-a m.* neutralizator.

нейтрализа́ция, *-и f.* **1.** *(chim.)* neutralizare; ~ *кислото́й* neutralizare cu un acid. **2.** *(fig.)* neutralizare, anihilare. **3.** *(pol.)* neutralizare.

нейтрализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(chim.)* a neutraliza; ~ *раство́р* a neutraliza o soluţie. **2.** *(fig.)* a neutraliza, a face inofensiv, a anihila, a zădărnici; ~ *чьё-л. влия́ние* a neutraliza influenţa cuiva.

нейтрализова́ться, *-зу́ется vb. pf.* şi *ipf.* a se neutraliza.

нейтралите́т, *-a m. (pol.)* neutralitate; *соблюда́ть* ~ a păstra neutralitatea; *нару́шить* ~ a încălca neutralitatea; *вооружённый* ~ neutralitate armată.

нейтра́льно *adv.* (în mod) neutru, neutral.

нейтра́льность, *-и f. sg.* neutralitate, caracter neutru.

нейтра́льн|ый *adj.* **1.** *(pol.)* neutru, neutral; ~*ое госуда́рство* stat neutru. **2.** *(chim.)* neutru, neutralizat; ~ *раство́р* soluţie neutră, soluţie neutralizată.

нейтри́но *s. indecl. (fiz.)* neutrino.

нейтроди́н, *-a m. (rad).* neutrodină.

нейтро́н, *-a m. (fiz.)* neutron.

нейтро́нный *adj. (fiz.)* neutronic, de neutroni.

нейтронотерапи́я, *-и f. (med.)* neutronoterapie.

некази́стость, *-и f. sg.* urîţenie, sluţenie, aspect neplăcut, lipsă de frumuseţe.

некази́стый *adj.* nearătos, urît, slut,

некапиталисти́ческий *adj.* necapitalist.

нека́чественный *adj.* de calitate inferioară.

неквалифици́рованный *adj.* necalificat; ~ *рабо́чий* muncitor necalificat; ~ *труд* muncă necalificată.

не́кий *pron. nehot.* un oarecare, un anume.

не́клен, *-a m. (bot.)* glădici; părul-ciutei, arţar american.

некле́точный *adj. (biol.)* necelular.

нeко́вкий *adj. (tehn.)* nemaleabil, neforjabil.

не́когда[1] *adv. (folosit ca pred.)* nu-i timp, nu-i vreme; *мне* ~ n-am timp, sînt grăbit.

не́когда[2] *adv.* odată, cîndva odinioară, pe vremuri.

некогере́нтный *adj.* incoerent.

не́к|ого, *не́кому, не́кем, не о ком, pron.* cu *inf.* n-ai pe cine; ~ *посла́ть* n-ai pe cine să trimiţi; *мне* ~*ому писа́ть* n-am cui scrie; *его́* ~*ем замени́ть* n-avem cu cine să-l înlocuim; *не́ с кем пойти́* n-am cu cine merge; *не́ о ком говори́ть* n-avem despre cine vorbi.

некомпете́нтность, *-и f. sg.* incompetenţă, lipsă de competenţă; nepricepere.

некомпете́нтный *adj.* incompetent, nepriceput.

неконверти́руемый *adj. (ec.)* neconvertibil.

некондицио́нный *adj.* care nu corespunde condiţiilor tehnice.

неконституцио́нный *adj.* neconstituţional, anticonstituţional.

неконцентри́чность, *-и f.* neconcentricitate.

некороно́ванный *adj.* neîncoronat.

некорре́ктно *adv.* (în mod) incorect, necorect.

некорре́ктность, *-и f. sg.* incorectitudine; purtare necorectă.

некорре́ктн|ый *adj.* incorect, necorect; nepoliticos; ~ *посту́пок* faptă necorectă, incorectitudine.

некорроди́руемый *adj.* inoxidabil, necorosiv.

не́котор|ый *pron. nehot.* **1.** un, anumit; oarecare; ~*ое вре́мя* un timp oarecare, cîtva timp; *с* ~*ых пор; с* ~*ого вре́мени* de la o vreme încoace, de un timp încoace; ~*ым о́бразом* oarecum, întrucîtva; *до* ~*ой сте́пени* într-o măsură oarecare; într-o anumită măsură; *в* ~*ых райо́нах* în unele raioane. **2.** ~**ые,** *-ых pl.* unii.

неко́шенный *adj.* necosit.

некраси́во **1.** *adv.* urît; ~ *вести́ себя́* a nu se purta frumos; a se purta urît. **2.** *pred. impers.* nu-i frumos, e urît.

некраси́в|ый *adj.* urît; ~ *по́черк* scris urît; ~ *посту́пок* faptă urîtă, purtare urîtă.

некра́шеный *adj.* nevopsit.

некредитоспосо́бность, *-и f. sg.* insolvabilitate.

некредитоспосо́бный *adj.* insolvabil.

некре́пкий *adj.* slab, fără putere, fără tărie, nedurabil.

некристалли́ческий *adj.* necristalin, amorf; necristalizat.

некрити́чески *adv.* (în mod) necritic, lipsit de spirit critic.

некрити́ческ|ий *adj.* necritic, lipsit de spirit critic; ~*ое отноше́ние* atitudine necritică.

некробио́з, *-a (biol.)* necrobioză.

некро́з, *-a m. (med.)* necroză, cangrenă.

некроло́г, *-a m.* necrolog.

некро́поль, *-я m. (ist.)* necropolă.

некрофа́ги, *-ов pl. (entom.)* necrofagi, insecte cadavericole.

некрофа́гия, *-и f.* necrofagie.

некру́пный *adj.* mijlociu, potrivit, nu prea mare.

некры́тый *adj.* neacoperit; fără acoperiş.

некста́ти *adv.* **1.** *(не вовремя)* inoportun, într-un moment nepotrivit; *прийти́* ~ a veni într-un moment nepotrivit. **2.** *(неуместно)* nelalocul său; nepotrivit; *сказа́ть что-л.* ~ a spune ceva nelalocul său.

некта́р, *-a m. sg.* nectar.

некта́рник, *-a m.* glandă nectariferă.

нектарonóсный *adj* nectarifer, melifer.

не́кто *pron. nehot. (se întrebuinţează numai la nominativ)* cineva, (un)oarecare, o persoană; ~ *Петро́в* un oarecare Petrov.

не́куда *adv.* cu *inf.* nu e unde; *мне* ~ *пойти́* n-am unde să mă duc ◇ *ху́же* ~ nici că se poate mai rău; *да́льше* ~ nu mai ai încotro.

некультýрно 1. *adv.* (în mod) necivilizat; ~ *вести́ себя́* a se purta necivilizat. **2.** *pred.* e necivilizat/grosolan.

некультýрность, -*u f. sg.* **1.** incultură, lipsă de cultură; *проявúть* ~ a da dovadă de lipsă de cultură. **2.** lipsă de civilizație, primitivitate.

некультýрн/ый *adj.* **1.** incult, lipsit de cultură. **2.** necivilizat. **3.** *(bot.)* necultivat, sălbatic; ~*ые растéния* plante sălbatice.

некуря́щий *adj.* **1.** nefumător, care nu fumează. **2.** **~ий, -***его m.* nefumător.

нелáдно 1. *adv.* rău, prost; *у него* ~ *с лёгкими* (el) o duce prost cu plămînii. **2.** pred. *impers.* e rău, e prost; *здесь что-то* ~ aici nu miroase a bine ◇ *(prov.)* ~ *скрóен, да крéпко сшит* prost făcut, dar trainic; prost croit, dar bine cusut.

нелáдн/ый *adj.* rău, prost; în neregulă; ~ *будь он!* fir-ar al naibii!; lua-l-ar naiba!, ducă-se dracului!

нелады́, -*óв pl* neînțelegeri, certuri, neplăceri; *семéйные* ~ neînțelegeri familiale.

нелáсково *adv.* neprietenos, neamabil; fără bunăvoință.

нелáсковый *adj.* neprietenos, neamabil, rece.

нелегáльно *adv.* (în mod) ilegal, nelegal; clandestin.

нелагáльность, -*u f. sg.* ilegalitate, caracter ilegal; caracter clandestin.

нелегальн/ый *adj.* ilegal, contrar legii; clandestin; *перейти́ на* ~*ое положéние* a trece în ilegalitate.

нелегáльщина, -*ы f.* **1.** *(литература)* literatura ilegală. **2.** *(деятельность)* activitate ilegală.

нелегирóванный *adj.* *(tehn.)* nealiat.

нелёгкая *(în expr.)* ~ *егó принеслá* cine dracu l-a mai adus aici?; *кудá тебя́* ~ *несёт?* unde naiba te duci?

нелёгк/ий *adj.* **1.** greu; ~*ая нóша* povară grea. **2.** greu, anevoios, dificil.

нелéпо 1. *adv.* (în mod) absurd, stupid, ridicol. **2.** *pred.* e absurd, e stupid, e ridicol.

нелéпост/ь, -*u f.* **1.** inepție, neghiobie, prostie, tîmpenie, nerozie; *наговорúть* ~*ей* a spune neghiobii, a debita inepții. **2.** *sg.* absurditate, stupiditate; ~ *положéния* absurditatea situației; *какáя* ~ ! ce nerozie!, ce absurditate!

нелéпый *adj.* absurd, stupid, fără sens; neghiob, nerod, prost; ~ *отвéт* răspuns stupid.

нелéстно 1. *adv.* puțin măgulitor; ~ *отзывáться о ком-л.* a vorbi în termeni puțin măgulitori despre cineva. **2.** *pred. impers.* e puțin măgulitor.

нелéстн/ый *adj.* puțin măgulitor; ~*ая репутáция* reputație dubioasă.

нелётн/ый *ad.* *(în expr.)* ~*ая погóда* timp nefavorabil pentru zbor.

нелетýчий *adj.* *(chim.)* nevolatil.

неликви́дный *adj.* *(fin.)* greu de vîndut, greu de transformat în bani; nelichid.

нелинéйный *adj.* neliniar.

нелиня́ющий *adj.* nedecolorabil.

нелицемéрный *adj.* sincer, deschis, neprefăcut.

нелицеприя́тный *adj.* *(înv.)* nepărtinitor, imparțial.

нели́шне 1. *adv.* nu strică; nu în zadar; ~ *замéтить, что...* e bine să notăm că..., este de observat că... . **2.** *pred.* nu-i de prisos, nu e în zadar.

нели́шн/ий *adj.* care nu e de prisos; necesar; *считáю* ~*им сказáть* socotesc că nu e de prisos să spun.

нелóвк/ий *adj.* **1.** *(неуклюжий)* neîndemînatic, stîngaci, greoi, **2.** *(неудобный)* stînjenitor, incomod. **3.** *(неприятный, тягостный)* neplăcut, penibil; *постáвить когó-л. в* ~*ое положéние* a pune pe cineva într-o situație neplăcută; ~*ое молчáние* tăcere penibilă.

нелóвко 1. *adv.* *(неуклюже)* *(în mod)* neîndemînatic, stîngaci, cu stîngăcie, nedibaci. **2.** *adv.* *(стеснительно)* *(fig.)* penibil; incomod; ~ *чýвствовать себя́* a-i fi penibil, a nu se simți în largul său. **3.** *pred. impers.* *(неудобно)* nu e comod, nu e la îndemînă, e peste mînă. **4.** *(неприятно)* *pred. impers.* *(fig.)* e neplăcut, e penibil.

нелóвкост/ь, -*u f.* **1.** *sg.* *(неуклюжесть)* neîndemînare, stîngăcie, nedibăcie. **2.** *sg.* *(смущение)* jenă, stingherealǎ; *почýвствовать* ~ a simți o jenă. **3.** *(неловкий поступок)* stîngăcie, gafă) *совершúть ряд* ~*ей* a face (o serie de) gafe.

нелоги́чно 1. *adv.* nelogic, ilogic, lipsit de logică, fără sens. **2.** *pred. impers.* nu e logic; *это* ~ asta nu e logic.

нелоги́чность, -*u f. sg.* lipsă de logică, inconsecvență logică.

нелоги́чн/ый *adj.* ilogic, nelogic; lipsit de logică, contrar logicii; ~*ое рассуждéние* raționament nelogic.

нелужёный *adj.* necositorit, nespoit.

нельзя́ *adv. pred.* cu *inf.* **1.** *(невозможно)* nu se poate, e cu neputință, e imposibil; *на негó* ~ *положи́ться* pe el nu te poți bizui; ~ *не согласи́ться* nu se poate să nu fii de acord; ~ *не признáть* trebuie să mărturisim / să recunoaștem. **2.** *(не слéдует)* (e) oprit, (e) interzis, nu se poate; ~ *теря́ть ни минýты* nu se poate pierde nici o clipă; ~ *сказáть, чтóб* ... nu se poate spune că ..., ar fi greșit să credem că...; *кури́ть* ~ fumatul este interzis ◇ *как* ~ *бóлее* cum nu se poate mai mult, cît se poate de mult; *как* ~ *лýчше* cît se poate de bine; ~ *ли...?* nu s-ar putea oare?, ar fi bine să...; îmi dați voie, permiteți?; ~*-ли емý помóчь?* nu s-ar putea ca el să fie ajutat?; ~*-ли мне зайти́ к вам?* îmi dați voie să trec pe la dv.?

нéльма, -*ы f.* *(iht.)* somon siberian.

нелюбéзно *adv.* puțin amabil, neprietenos, rece.

нелюбéзность, -*u f. sg.* lipsă de amabilitate, nepolitețe.

нелюбéзный *adj.* neamabil, neprietenos, rece, nepoliticos.

нелюби́мый *adj.* neiubit; detestat, urît, nesuferit, antipatic.

нелюбóвь, -*бви́ f. sg.* aversiune, antipatie, animozitate.

нелюбопы́тный *adj.* **1.** lipsit de curiozitate, necurios. **2.** banal, ordinar.

нелюди́м, -*а m.* om nesociabil, retras, ursuz, sălbatic.

нелюди́мость, -*u f. sg.* fire nesociabilă / retrasă / ursuză.

нелюди́мый *adj.* nesociabil, ursuz, sălbatic.

немагни́тный *adj.* amagnetic, nemagnetic.

немáло *adv.* nu mai puțin, mult, deajuns, destul; *он перечитáл* ~ *книг* a citit multe cărți.

немаловáжный *adj.* (destul de) însemnat, important, esențial, considerabil; ~ *дóвод* argument important / nu lipsit de importanță.

нема̀лочи́сленный *adj.* destul de numeros.

немáл/ый *adj.* (destul de) mare, însemnat, important; ~*ые дéньги* bani frumoși; *в* ~*ой стéпени* într-o măsură însemnată.

немáркий *adj.* care nu se murdărește, care se murdărește greu.

немаркси́стский *adj.* nemarxist.

нематериáльный *adj.* imaterial, nematerial.

немéдленно *adv.* imediat, îndată, numaidecît; fără întîrziere, neîntîrziat; ~ *приня́ть мéры* a se lua măsuri de îndată.

немéдленный *adj.* imediat, neîntîrziat, urgent.

немéдля *adv.* *(înv.)* *v.* *немéдленно.*

немéркнущ/ий *adj.* **1.** nestins; ~ *свет* lumină nestinsă, lumină care nu se stinge. **2.** *(fig.)* nepieritor, nestins; ~*ая слáва* glorie nepieritoare.

неметалли́ческий *adj.* nemetalic, metaloid.

неметáллы, -*ов pl.* metaloizi.

неметизи́рованный *adj.* neîncrucișat.

немé/ть, -*éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. онемéть)* a amuți, a rămîne mut, a deveni mut; *(fig.)* ~ *от востóрга* a rămîne mut de admirație. **2.** *(pf. онемéть* și *занемéть)* *(цепенеть, коченеть)* a amorți, a înțepeni; *пáльцы* ~*ют от хóлода* degetele amorțesc de frig.

немéцк|ий *adj.* german, nemțesc; ~ *язы́к* limba germană ◇ ~*ое плáтье* straie nemțești.

немéченый *adj.* nemarcat.

немигáющий *adj.* care nu clipește.

немилосéрдие, -*я sg.* neomenie, neîndurare, asprime, lipsă de milă.

немилосéрдно *adv.* **1.** fără milă, fără cruțare, fără îndurare. **2.** *(fig.)* cumplit, grozav, extrem; ~ *врать* a minți cumplit.

немилосéрдный *adj.* **1.** nemilos, neomenesc, neîndurat, necruțător crunt, hain; ~ *постýпок* faptă haină. **2.** *(fig.)* cumplit, grozav; ~ *морóз* ger cumplit.

немúлостиво *adv.* fără bunăvoinţă, nebinevoitor; sever.

немúлостивый *adj.* puţin binevoitor, nebinevoitor, neamabil; sever; ~ *ответ* răspuns neamabil.

немúлост/ь, *-и f. sg.* dizgraţie; *впасть в* ~ a cădea în dizgraţie; *быть в ~и у когó-л.* a nu fi în graţiile cuiva.

немúл/ый *(în poezia populară)* **1.** *adj.* neiubit, urît, urîcios; *всё емý ~о* nimic nu-i mai este drag, nimic nu-i mai place. **2.** **~ый,** *-ого m.* om nesuferit, neiubit.

неминýемо *adv.* (în mod) inevitabil, sigur, iminent.

неминýемость, *-и f.* iminenţă, inevitabilitate.

неминýемый *adj.* inevitabil, sigur, iminent.

нéмка, *-и; pl. нéмки, нéмок f.* germană, nemţoaică.

немнóг/ий **1.** *adj. pl.* puţini, cîţiva; *в ~их стрáнах* în puţine ţări; *в ~их словáх* în cîteva cuvinte. **2.** **~ие,** *-их s. pl.* puţini; *вернýлись ~ие* puţini s-au întors. **3.** **~ое,** *-ого s.n.* puţin; ~, *что ты знáешь* puţinul pe care-l ştii; *~им бóльше* cu ceva mai mult ◇ *за ~им дéло стáло* puţin mai lipseşte ca...

немнóго *adv.* **1.** puţin, cam, oarecum, întrucîtva, niţel; ~ *устáть* a obosi puţin; *у меня головá ~ болúт* mă cam doare capul; ~ *пóзже* ceva mai tîrziu; ~ *спустя́* ceva mai pe urmă; ~ *бóльше* ceva mai mult; ~ *лýчше* ceva mai bine; *совсéм* ~ puţin de tot. **2.** *gen.* puţin, nu prea mult; *врéмени остáлось* ~ a mai rămas puţin timp; ~ *людéй* puţini oameni; ~ *книг* cîteva cărţi; *мне ~ нýжно* mă mulţumesc cu puţin. **3.** *pred.* e puţin, nu-i mult; *э́то совсéм* ~ nu e mult deloc.

немноговóдный *adj.* cu debit mic de apă, sărac în apă; puţin adînc.

немногослóвность, *-и f.* laconism.

немногослóвный *adj.* **1.** tăcut, taciturn, zgîrcit la vorbă; ~ *человéк* om taciturn. **2.** laconic, concis.

немногочúсленность, *-и f. sg.* număr mic.

немногочúсленный *adj.* puţin numeros.

немнóжко *adv. dim.* un pic, puţin, oleacă, niţel, puţin de tot, puţinel.

немнýщийся *adj.* care nu se şifonează, neşifonabil.

немóжется *vb. ipf. impers. dat. (pop.)* a se simţi prost, a nu se simţi bine, a fi indispus, a nu fi în apele sale.

нем/óй *adj.* **1.** mut, fără grai, negrăitor; ~ *от рождéния* mut din naştere. **2.** *(fig.)* ascuns, tainic, liniştit, mut; *~áя тишинá* linişte adîncă; *~ые страдáния* suferinţe mute. **3.** **~óй,** *-óго m.* mut. **4.** **~áя,** *-óй f.* mută ◇ *~áя кáрта* hartă mută; *~áя áзбука* alfabetul surdomuţilor; *~óе кинó* film mut; *нем как ры́ба* mut ca un peşte; *нем как могúла* mut ca mormîntul.

немолодóй *adj.* în vîrstă, nu prea tînăr, între două vîrste; *человéк* ~ om în vîrstă.

немóлчный *adj. (înv. poet.)* neîncetat.

немотá, *-ы́ f. sg.* muţenie.

немотивúрованный *adj.* nemotivat, gratuit.

нéмочь, *-и f. (pop.)* slăbiciune, infirmitate; boală; neputinţă; *(med.) блéдная* ~ cloroză; *(pop.) чёрная* ~ epilepsie.

немощёный *adj.* nepavat.

нéмощность, *-и f. sg.* infirmitate, slăbiciune, debilitate.

нéмощный *adj.* slab, neputincios, slăbănog, debil.

нéмощь, *-и f. sg.* boală, slăbiciune, neputinţă; *стáрческая* ~ senilitate.

немудренó *pred. impers.* e uşor de...; nu-i greu de...; nu-i de mirare; nu-i greu de înţeles.

немудрён/ый *adj.* simplu, uşor, necomplicat; ~ *прибóр* dispozitiv simplu; *э́то дéло ~ое* e un lucru simplu, uşor.

немýдрый *adj. v. немудрёный*

немудря́щий *adj. (pop.)* simplu, obişnuit, necomplicat.

немузыкáльный *adj.* nemuzical; care n-are ureche muzicală.

нéмцы, *-ев pl; sg. -мец, -мца m* germani, nemţi.

немы́слим/ый *adj.* de necrezut, de neconceput; imposibil, cu neputinţă, inadmisibil; *~ые услóвия* condiţii inadmisibile, condiţii de neconceput.

ненаблюдáемый *adj.* neobservat.

ненаблюдáтельный *adj.* lipsit de spirit de observaţie.

ненавúдеть, *-úжу, -úдишь vb. ipf. acuz.* a urî, a duşmăni, a detesta.

ненавúдящий **1.** *part. prez. act.* de la *ненавúдеть.* **2.** *adj.* plin de ură; ~ *взгляд* privire plină de ură.

ненавúстник, *-а m.* om care urăşte, om plin de ură; om rău la inimă, hain.

ненавúстнический *adj.* de ură, de duşmănie.

ненавúстничество, *-а n. sg.* duşmănie, ură.

ненавúстный *adj.* **1.** odios, detestabil, urît. **2.** plin de ură.

нéнавист/ь, *-и f. sg.* ură, duşmănie; *смертéльная* ~ ură de moarte; *из ~и* din ură; *питáть ~ к комý-л.* a-i purta cuiva ură.

ненагля́дный *adj.* foarte iubit, foarte drag, scump.

ненагрýженный *adj.* neîncărcat; fără sarcină; în gol.

ненадёванный *adj.* nou, neîmbrăcat, nepurtat.

ненадёжность, *-и f. sg.* **1.** *(непрочность)* lipsă de solidaritate; şubrezenie; fragilitate. **2.** nesiguranţă, netemeinicie; lipsă de temei; incertitudine; instabilitate; ~ *свéдений* lipsa de temei a ştirilor. **3.** faptul de a nu inspira încredere.

ненадёжн/ый *adj.* **1.** nesigur; lipsit de trăinicie; şubred; ~ *мост* pod nesigur. **2.** nesigur, incert, dubios; *~ые свéдения* ştiri nesigure; *~ая пáмять* memorie slabă. **3.** *(despre oameni)* pe care nu te poţi bizui, care nu inspiră încredere.

ненадлежáщий *adj.* inadecvat, nepotrivit, necorespunzător.

ненáдобно *pred. impers.* nu este necesar, nu trebuie, este inutil.

ненáдобность, *-и f. sg.* inutilitate.

ненадóлго *adv.* pentru puţin, pentru scurt timp, pentru cîtăva vreme.

ненаказýемость, *-и f. sg. (jur.)* impunitate; nepedepsire.

ненаказýемый *adj. (jur.)* care nu se pedepseşte, nesancţionabil.

ненамéренно *adv.* (în mod) neintenţionat, fără intenţie.

ненамéренный *adj.* neintenţionat, involuntar.

ненападéни/е, *-я n. sg.* neagresiune; *пакт о ~и* pact de neagresiune

ненапрáвленный *adj.* neorientat, nedirijat.

ненарóком *adv.* întîmplător, din întîmplare, fără voie, neintenţionat.

ненарушúмость, *-и f. sg.* inviolabilitate.

ненарушúм/ый *adj.* inviolabil, netulburat; *~ое прáво* drept inviolabil; *~ая тишинá* linişte netulburată de nimic.

ненáстный *adj.* ploios, ceţos şi rece, posomorit; ~ *день* zi ploioasă, zi posomorîtă.

ненастоя́щий *adj.* neadevărat, artificial; falsificat, neautentic.

ненастрóенн/ый *adj.* neacordat; nereglat; *~ая антéнна* antenă neacordată.

ненáсть/е, *-я n. sg.* intemperie, timp ploios, vreme ceţoasă şi rece ◇ *пóсле ~я вёдро* după furtună vine vreme bună.

ненасы́тность, *-и f. sg.* lăcomie fără margini, nesaţ.

ненасы́тн/ый *adj.* **1.** nesăţios, fără saţ; ~ *зверь* fiară nesăţioasă. **2.** *(fig.)* nepotolit; *~ая жáжда знáний* sete nepotolită de cunoştinţe.

ненасы́щенность, *-и f.* nesaturaţie.

ненасы́щенный *adj. (chim.)* nesaturat; ~ *раствóр* soluţie nesaturată.

ненатурáльность, *-и f. sg.* lipsă de naturaleţe, nefiresc; afectare, prefăcătorie.

ненатурáльный *adj.* nenatural, nefiresc; artificial, afectat, prefăcut.

ненатя́нутый *adj.* neîntins.

ненаýчный *adj.* neştiinţific.

ненахóдчивость, *-и f. sg.* lipsă de prezenţă de spirit; lipsă de ingeniozitate / de inventivitate.

ненахóдчивый *adj.* neingenios; nedescurcăreţ.

ненормáльност/ь, *-и f.* **1.** *sg. (уклонение от нормы)* anormalitate, anomalie, caracter anormal; stare anormală; ~ *положéния* anomalia situaţiei; *психúческая* ~ alienaţie mintală. **2.** neregularitate, scădere, lipsă; fenomen anormal; *искоренúть ~и в рабóте* a stîrpi lipsurile constatate în muncă.

ненормáльн/ый *adj.* **1.** anormal, neobişnuit, nenormal. **2.** *(душевнобольной)* alienat, ieşit din minţi, nebun, anormal.

ненормирóванный *adj.* nenormat; ~ *рабóчий день* zi de muncă nenormată.

ненормирýемый *adj.* nenormat.

ненóшеный *adj.* neîmbrăcat, nepurtat.

ненýжн/ый *adj.* inutil, fără trebuință, de prisos; nefolositor; netrebuincios; *~ая трáта врéмени* pierdere de timp inutilă.

ненумерóванн/ый *adj.* nenumerotat; *~ые местá* locuri nenumerotate.

необдéланный *adj.* **1.** nefasonat, nelucrat suficient; nefinisat; brut. **2.** nemontat; *~ жéмчуг* perlă nemontată.

необдýманно *adv.* (în mod) necugetat; ușuratic, nesocotit, pripit.

необдýманность, *-и f. sg.* nesocotință, nechibzuință, nesăbuință.

необдýманн/ый *adj.* nechibzuit, nesocotit, nesăbuit; pripit; *~ое решéние* hotărîre nechibzuită; *~ постýпок* faptă nesocotită.

необеспéченность, *-и f. sg.* **1.** nesiguranță; caracter precar; *~ бýдущего* nesiguranța zilei de mîine. **2.** lipsă de acoperire, lipsă de garanție/ de asigurare; *~ дéнежного обязáтельства* lipsa de acoperire a unei obligații bănești. **3.** *(недостаток в средствáх)* lipsă de mijloace, lipsa mijloacelor de existență.

необеспéченный *adj.* **1.** neasigurat, fără mijloace de existență, fără avere. **2.** *(fin.)* negarantat.

необжитóй *adj.* nelocuit, pustiu.

необжúтый *adj. v. необжитóй*

необитáемость, *-и f. sg.* pustietate, lipsă de populație.

необитáемый *adj.* nepopulat; pustiu, nelocuit; *~ óстров* insulă nelocuită/pustie.

необлагáем/ый *adj* neimpozabil; *~ые дохóды* venituri neimpozabile.

необлучённый *adj.* neexpus acțiunii radiațiilor.

необнарóдованный *adj.* nepublicat.

необнарýженный *adj.* nedescoperit.

необожжённый *adj.* nears; neprăjit.

необознáченный *adj.* neindicat, nemarcat, nenotat, neînregistrat; *~ на кáрте* nemenționat pe hartă.

необозримость, *-и f. sg.* imensitate, nemărginire.

необозрúм/ый *adj.* imens, vast, de necuprins cu ochii, fără sfîrșit, nemărginit; *~ые простóры* întinderi nemărginite.

необороня́емый *adj.* care nu e apărat, neapărat.

необорýдованный *adj.* neamenajat, nechipat.

необоснóванность, *-и f. sg.* netemeinicie, lipsă de temeinicie.

необоснóванный *adj.* lipsit de temei, neîntemeiat, nemotivat, nefondat; *~ вывод* concluzie nefondată / lipsită de temei.

необрабóтанность, *-и f. sg.* **1.** stare brută; neprelucrare. **2.** necultivare, nelucrare *(a pămîntului)*. **3.** *(fig.)* necizelare.

необрабóтанный *adj.* **1.** brut, neprelucrat, nefinisat. **2.** *(despre pămînt)* nelucrat, necultivat. **3.** *(fig.)* nepus la punct; neterminat, necizelat; *~ стиль* stil necizelat.

необразóванность, *-и f. sg.* lipsă de cultură/de instrucție; ignoranță, incultură.

необразóванный *adj.* lipsit de cultură, incult; neinstruit; ignorant.

необратúмость, *-и f. sg.* ireversibilitate.

необратúмый *adj.* nereversibil, ireversibil; *~ процéсс* proces ireversibil.

необременúтельность, *-и f. sg.* ușurință; facilitate.

необременúтельный *adj.* neîmpovărător, care nu produce greutăți.

необстоятельный *adj.* superficial; neamănunțit.

необстрéлянн|ый *adj.* care n-a fost sub focul artileriei; *~ые войскá* trupe care n-au primit botezul focului.

необтóченный *adj.* nestrunjit; neascuțit.

необýзданность, *-и f. sg.* neînfrînare, necumpătare, nestăpînire.

необýзданный *adj.* neînfrînat, nestăpînit; necumpătat.

необуслóвленный *adj.* nestipulat, neconvenit.

необýтый *adj.* desculț, neîncălțat, fără încălțăminte.

необýченный *adj.* neinstruit; neînvățat; fără pregătire adecvată.

необходúмо *pred. impers.* este necesar, e nevoie, trebuie, se cade; *мне ~ уéхать* trebuie să plec; *совершéнно ~* este absolut necesar.

необходúмое *n.* necesar; *всё ~* toate cele necesare, tot necesarul.

необходúмост|ь, *-и f. sg.* necesitate, nevoie; *в слýчае ~и* la nevoie; *по ~и* din necesitate; *предмéты пéрвой ~и* articole de primă necesitate; *крáйняя ~* necesitate imperioasă, nevoie absolută; *нет никакóй ~и* nu e nici o necesitate, nu se simte nevoia.

необходúм|ый *adj.* necesar, trebuincios; indispensabil; *сдéлать все ~ые вы́воды* a trage toate concluziile necesare; *~ые свéдения* informații indispensabile/necesare; *~ые срéдства* mijloace necesare; *~ая пóмощь* ajutorul necesar; *мне ~ы дéньги* am nevoie de bani; *~ое услóвие* condiție indispensabilă; condiție sine qua non ◇ *(jur.) ~ая оборóна* legitimă apărare.

необходúтельность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de amabilitate, lipsă de atenție. **2.** nepolitețe.

необходúтельный *adj.* **1.** lipsit de amabilitate; neatent. **2.** nepoliticos.

необщéственный *adj.* nesocial.

необщúтельность, *-и f. sg.* caracter nesociabil; *~ харáктера* fire nesociabilă/închisă.

необщúтельный *adj.* nesociabil; retras, ursuz, necomunicativ.

необъéзженн|ый *adj.* nedresat; neînvățat la ham, neînvățat cu șaua; *~ая лóшадь* cal neînvățat la ham/neînvățat cu șaua.

необъектúвность, *-и f.* lipsă de obiectivitate.

необъектúвный *adj.* neobiectiv.

необъяснúмость, *-и f.* caracter neexplicabil.

необъяснúм|ый *adj.* inexplicabil; de neînțeles; *~ое явлéние* fenomen inexplicabil.

необъя́тность, *-и f. sg.* imensitate, nemărginire, necuprins; incomensurabilitate.

необъя́тный *adj.* imens, vast, incomensurabil, nesfîrșit.

необыкновéнно *adv.* extraordinar, neobișnuit, excesiv.

необыкновéнность, *-и f. sg.* caracter singular/neobișnuit/ extraordinar; raritate.

необыкновéнный *adj.* neobișnuit, excepțional, rar, ieșit din comun; *~ слýчай* caz neobișnuit, caz ieșit din comun.

необычáйно *adv.* neobișnuit, uimitor, extraordinar; *~ бы́стро* uimitor de repede.

необычáйность, *-и f. sg. v. необыкновéнность*

необычáйный *adj.* neobișnuit, uimitor, extraordinar; rar.

необы́чно *adv.* (în mod) neobișnuit, straniu.

необы́чность, *-и f. sg.* caracter neobișnuit.

необы́чн|ый *adj.* neobișnuit; straniu, ieșit din comun; *в ~ час, в ~ое врéмя* la o oră nepotrivită.

необязáтельно *pred.* nu e obligatoriu; nu e neapărat nevoie.

необязáтельный *adj.* neobligatoriu, facultativ.

невулканúческий *adj.* *(geol.)* nevulcanic.

неогéн, *-а m. sg. (geol.)* neogen.

неогенéз, *-а m. (biol.)* neogeneză, regenerare.

неогéновый *adj.* *(geol.)* neogen.

неогля́дный *adj.* imens, nemărginit, de necuprins *(cu privirea)*.

неограни́ченно *adv.* (în mod) nelimitat, absolut, neîngrădit.

неограни́ченность, *-и f. sg.* caracter nelimitat; *~ влáсти* putere nelimitată, putere absolută.

неограни́ченн|ый *adj.* nelimitat, nemărginit, fără restricții; absolut; *~ые полномóчия* împuterniciri nelimitate, puteri/prerogative nelimitate; *~ая монáрхия* monarhie absolută; *~ая власть* putere absolută.

неодарвинúзм, *-а m.* neodarvinism.

неодéтый *adj.* neîmbrăcat.

неодинáково *adv.* (în mod) inegal; diferit.

неодинáковость, *-и f. sg.* inegalitate.

неодинáковый *adj.* inegal, deosebit, diferit.

неоднознáчность, *-и f.* ambiguitate; *(mat.)* neunivocitate.

неоднокрáтно *adv.* în repetate rînduri, de repetate ori, nu o dată.

неоднокрáтн|ый *adj.* repetat; *~ые предупреждéния* avertismente repetate.

неоднорóдность, *-и f.* caracter eterogen/neomogen, neomogenitate, eterogenitate, neasemănare; *структýрная* ~ neomogenitate de structură; *электрóнная* ~ neomogenitate electronică.

неоднорóдн|ый *adj.* eterogen, neomogen; diferit; *~ая мácca* masă eterogenă.

неодобрéние, *-я n. sg.* dezaprobare, respingere.

неодобри́тельно *adv.* (în mod) dezaprobator, nefavorabil.

неодобри́тельн|ый *adj.* dezaprobator, nefavorabil; *~ая оцéнка* apreciere defavorabilă.

неодоли́мо *adv.* de neînvins, de nebiruit.

неодоли́м|ый *adj.* de neînvins, de nebiruit, de netrecut; irezistibil, de neîmblînzit; *~ое препя́тствие* piedică de neînvins/de netrecut; *~ая страсть* pasiune irezistibilă.

неодушевлённость, *-и f. sg.* neînsuflețire, caracter neînsuflețit.

неодушевлённый *adj.* neînsuflețit, neanimat; *(gram.)* ~ *предмéт* lucru/obiect neanimat.

неожи́данно *adv.* pe neașteptate, inopinat, brusc; *приéхать* ~ a veni/ a pica pe neașteptate.

неожи́данность, *-и f. sg.* **1.** caracter neașteptat. **2.** surpriză, ceva cu totul neașteptat; *прия́тная* ~ surpriză plăcută.

неожи́данный *adj.* neașteptat; neprevăzut, inopinat, surprinzător; ~ *приéзд* sosire inopinată; ~ *оборóт* întorsătură neașteptată.

неозóй, *-я m. (geol.)* neozoic.

неозóйский *adj. (geol.)* neozoic.

неокантиáнец, *-нца m. (fil.)* neokantian.

неокантиáнство, *-а n. sg. (fil.)* neokantianism.

неокапитали́зм, *-а m.* neocapitalism.

неокисля́емость, *-и f.* inoxidabilitate, rezistență la oxidare.

неокисля́ющийся *adj.* inoxidabil.

неокладн|óй *adj. (în expr.)* *~ые сбóры* impozite/taxe de consum, impozite indirecte.

неоклассици́зм, *-а m. sg.* neoclasicism.

неоколониали́зм, *-а m. sg.* neocolonialism.

неокончáтельный *adj.* nedefinitiv, provizoriu.

неокóнченный *adj.* neterminat, neisprăvit.

неокупáемый *adj.* nerecuperabil.

неолингви́стика, *-и f.* neolingvistică.

неоли́т, *-а m. (arheol.)* neolitic, perioada neolitică.

неолити́ческ|ий *adj. (arheol.)* neolitic; *~ая эпóха* epoca neolitică, neoliticul.

неологи́зм, *-а m. (lingv.)* neologism

неóн, *-а m. sg. (fiz.)* neon.

неóнов|ый *adj. (fiz.)* de neon; *~ая дуговáя лáмпа* lampă cu neon.

неопáсный *adj.* neprimejdios, inofensiv, nepericulos.

неоперати́вный *adj. (med.)* conservator.

неопери́вшийся *adj.* **1.** *(о птицах)* fără pene, golaș. **2.** *(fig.)* lipsit de experiență, necopt, cu caș la gură, novice ◇ ~ *птéнец* ageamiu, novice.

неопи́санн|ый *adj.* **1.** nesechestrat, neinventariat; *~ое имýщество* avere nesechestrată. **2.** de nedescris, de nespus; extraordinar, colosal.

неописýем|ый *adj.* **1.** de nedescris, de nespus; indescriptibil; *~ая красотá* frumusețe de nedescris. **2.** *(fig.)* extraordinar, colosal, nespus de mare.

неоплáзма, *-ы f. (med.)* neoplasmă.

неоплáтн|ый *adj.* **1.** care nu poate fe plătit/achitat; ~ *долг* datorie *(foarte mare)* care nu poate fi plătită. **2.** care datorează mult; foarte îndatorat.

неоплáченный *adj.* neplătit, neachitat.

неоплодотворённ|ый *adj.* nefecundat.

неопóзнанный *adj.* neidentificat, nerecunoscut.

неопорóченн|ый *adj.* nepătat, neîntinat, pur, curat, neprihănit; *~ая репутáция* reputație nepătată.

неопрáвданный *adj.* **1.** nefondat, nejustificat, neîndreptățit; ~ *вы́вод* concluzie neîntemeiată. **2.** inutil; ~ *расхóд* cheltuială inutilă/neproductivă.

неопределённо *adv.* (în mod) nehotărît, nesigur; vag.

неопределённость, *-и f. sg.* **1.** stare nedeterminată, caracter nedeterminat/nedefinit, caracter nehotărît/vag. **2.** incertitudine, nesiguranță, confuzie.

неопределённ|ый *adj.* **1.** *(точно не установленный)* nedeterminat, nedefinit; *~ое направлéние* direcție nedeterminată; *на ~ срок* pe o durată nedeterminată, fără termen. **2.** *(неточный, неясный)* incert, nehotărît, nesigur; imprecis, vag, neclar, confuz; *~ое положéние* situație incertă; ~ *отвéт* răspuns nehotărît; ~ *цвет* culoare neprecisă ◇ *(gram.)* *~ое наклонéние* sau *~ая фóрма глагóла* infinitiv, modul infinitiv; *(gram.)* ~ *член* articol nehotărît.

неопредели́мый *adj.* de nedefinit, indeterminabil.

непровержи́мо *adv.* fără putință de tăgadă, în mod incontestabil.

неопровержи́мость, *-и f. sg.* caracter incontestabil/de netăgăduit.

неопровержи́м|ый *adj.* de netăgăduit, incontestabil, neîndoios; sigur; *~ое доказáтельство* probă/dovadă incontestabilă.

неопря́тно *adv.* (în mod) neîngrijit, neglijent.

неопря́тность, *-и f. sg.* murdărie, stare de neîngrijire.

неопря́тн|ый *adj.* **1.** neîngrijit, neglijent *(în ținută)*. **2.** murdar, soios; *~ое плáтье* rochie murdară.

неопубликóванный *adj.* inedit, nepublicat.

неóпытность, *-и f. sg.* lipsă de experiență.

неóпытный *adj.* lipsit de experiență; neexperimentat.

неорганизóванно *adv.* (în mod) dezorganizat, dezordonat, în dezordine, fără rînduială.

неорганизóванность, *-и f. sg.* lipsă de organizare, dezorganizare; neorînduială.

неорганизóванный *adj.* neorganizat, dezorganizat; dezordonat.

неоргани́ческ|ий *adj.* anorganic; neorganic; *~ая хи́мия* chimie anorganică; *~ая прирóда* natură anorganică.

неореали́зм, *-а m. (lit.)* neorealism.

неореалисти́ческий *adj. (lit.)* neorealist.

неороманти́зм, *-а m. sg. (lit.)* neoromantism.

неорошáемый *adj.* **1.** neirigat. **2.** neirigabil.

неосведомлённость, *-и f. sg.* lipsă de informație; necunoaștere *(a situației, stării etc.)*.

неосведомлённ|ый *adj.* neinformat; nedocumentat; *быть ~ым* a nu fi la curent.

неосéдлый *adj.* nesedentar, nomad.

неослáбно *adv.* în mod susținut, fără preget, neobosit; constant, fără încetare.

неослáбн|ый *adj.* susținut, fără preget, neobosit; constant, neîncetat; permanent; *~ое внимáние* atenție susținută; ~ *контрóль* control susținut.

неосмотри́тельно *adv.* (în mod) imprudent, ușuratic, nesăbuit; cu ușurință, pe negîndite, fără chibzuială.

неосмотри́тельность, *-и f. sg.* neprevedere, imprudență, nesocotință, lipsă de prudență/de precauție; nebăgare de seamă.

неосмотри́тельный *adj.* neprevăzător, imprudent, neprecaut, nesocotit, nechibzuit, ușuratic.

неоснащённый *adj.* neînzestrat, nedotat; neaprovizionat.

неосновáтельно *adv.* fără temei; cu ușurință.

неосновáтельность, *-и f. sg.* netemeinicie, lipsă de temei, inconsistență, superficialitate.

неосновáтельн|ый *adj.* **1.** neîntemeiat, nefondat; fără temei, gratuit; *~ое обвинéние* acuzație neîntemeiată. **2.** neserios, ușuratic, superficial; ~ *человéк* om neserios.

неосóзнанный *adj.* inconștient.

неоспори́мо *adv.* (în mod) incontestabil, indiscutabil.

неоспори́мость, *-и f. sg.* caracter incontestabil, caracter indiscutabil.

неоспори́м|ый *adj.* incontestabil, de netăgăduit, indiscutabil; *~ые дóводы* argumente de necombătut.

неосторóжно *adv.* (în mod) imprudent, nesocotit, ușuratic.

неосторóжност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* imprudență, lipsă de prudență, nesocotință; *по ~и* din imprudență, din nebăgare de seamă. **2.** faptă imprudentă; imprudență; *допусти́ть* ~ a comite o imprudență.

неосуществи́мость, *-и f. sg.* caracter irealizabil.

неосуществи́мый *adj.* irealizabil, de neîmplinit.

неосуществле́ние, *-я n. sg.* neîmplinire, neîndeplinire, nerealizare.

неосяза́емость, *-и f. sg.* imperceptibilitate, impalpabilitate.

неосяза́емый *adj.* imperceptibil, impalpabil, intangibil.

неота́пливаемый *adj.* neîncălzit.

неотврати́мо *adv.* (în mod) inevitabil, imperios, iminent; de neînlăturat.

неотврати́мость, *-и f.* inevitabilitate, iminență.

неотврати́м|ый *adj.* inevitabil, iminent; *~ые после́дствия* consecințe inevitabile.

неотвя́зно *adv.* (în mod) sîcîitor, obsedant, supărător; fără încetare.

неотвя́зн|ый *adj.* **1.** obsedant; *~ые мы́сли* idei obsesive. **2.** sîcîitor, agasant, supărător, plictisitor.

неотвя́зчивый *adj.* de care nu poți scăpa, care se ține scai, plictisitor, pisălog.

неотде́ланный *adj.* nefinisat.

неотдели́мость, *-и f. sg.* inseparabilitate, caracter indisolubil, nedespărțire.

неотдели́мый *adj.* inseparabil, indisolubil, nedespărțit, nedezlipit.

неоте́санность, *-и f.* grosolănie, bădărănie.

неотёсанный *adj.* **1.** necioplit; *~ ка́мень* piatră necioplită. **2.** *(fig. pop.)* grosolan, necioplit.

неотзы́вчивость, *-и f.* insensibilitate, nesimțire.

неотзы́вчивый *adj.* care nu sare în ajutor, nesăritor.

не́откуда *adv.* n-ai de unde; *де́нег взять ~* n-ai de unde să iei bani.

неотлага́тельный *adj. v. неотло́жный.*

неотло́жность, *-и f. sg.* urgență, imposibilitate de amînare.

неотло́жн|ый *adj.* urgent, de mare urgență, grabnic, care nu suferă amînare; *~ая зада́ча* sarcină urgentă.

неотлу́чно *adv.* nedespărțit, inseparabil; în permanență.

неотлу́чн|ый *adj.* **1.** nedespărțit, inseparabil, nelipsit. **2.** permanent, continuu.

неотрази́мо *adv.* (în mod) irezistibil.

неотрази́мость, *-и f. sg.* caracter irezistibil, neputința de a se împotrivi *(unui lucru)*/de a rezista *(la ceva).*

неотрази́м|ый *adj.* căruia nu-i poți rezista; puternic; *~ые до́воды* argumente hotărîtoare/de necombătut. **2.** *(sport) ~ уда́р* lovitură imparabilă; *(fig.)* puternic, care te subjugă, irezistibil; fermecător; *~ая красота́* frumusețe irezistibilă.

неотро́н, *-а m. (fiz.)* neotron.

неотры́вно *adv.* fără întrerupere; neîntrerupt, continuu.

неотры́вный *adj.* neîntrerupt, continuu.

неотсту́пно *adv.* în mod stăruitor, insistent, perseverent.

неотсту́пность, *-и f. sg.* insistență, stăruință, perseverență.

неотсту́пный *adj.* stăruitor, insistent, perseverent.

неотчётливо *adv.* (în mod) nedesluşit, nedistinct, neclar, vag, neprecis.

неочётливость, *-и f. sg.* caracter nedesluşit/nedistinct/vag *(al unui lucru)*; neclaritate, imprecizie.

неотчётливый *adj.* nedistinct, neclar, vag, neprecis.

неотчужда́емость, *-и f. sg. (jur.)* caracter inalienabil, inalienabilitate; *~ иму́щества* inalienabilitatea bunurilor.

неотчужда́ем|ый *adj.* inalienabil, care nu poate fi înstrăinat; *~ое иму́щество* bunuri inalienabile.

неотъе́млемость, *-и f. sg.* faptul de a face parte integrantă *(din ceva)*; caracter inseparabil; caracter inalienabil/imprescriptibil *(al unui drept).*

неотъе́млем|ый *adj.* integrant; inseparabil; inalienabil, imprescriptibil; *~ое пра́во* drept imprescriptibil/inalienabil.

неофаши́зм, *-а m.* neofascism.

неофи́т, *-а m.* neofit.

неофициа́льно *adv.* (în mod) neoficial.

неофициа́льный *adj.* neoficial; *~ исто́чник* sursă neoficială.

неохо́т|а, *-ы f. sg.* **1.** lipsă de dorință, faptul de a nu avea plăcere/poftă/chef; *он пошёл ~ой* el s-a dus în silă. **2.** *pred. impers. dat.* cu *inf.* a-i fi silă, a-i fi lehamite, a nu avea chef; *идти́ ему́ ~* el n-are chef să meargă, îi este lehamite să meargă.

неохо́тно *adv.* fără tragere de inimă, în silă, fără poftă, fără plăcere, fără chef, anevoie.

неохо́тный *adj.* fără voie bună, fără tragere de inimă, fără poftă, fără chef.

неоцени́мость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi prețios, de neprețuit.

неоцени́м|ый *adj.* **1.** foarte prețios, de neprețuit, de neevaluat; incalculabil; *~ые ка́чества* calități de neprețuit; *~ого значе́ния* de însemnătate incalculabilă. **2.** deosebit de important, excepțional.

неощути́мый *adj. v. неощути́тельный*

неощути́тельный *adj.* imperceptibil, insesizabil; cu totul neînsemnat, foarte mic.

непалата́льный *adj. (lingv.)* nepalatal, dur.

непа́рный *adj.* impar, nepereche, desperecheat.

неparти́йный *adj.* **1.** fără partid, care nu este membru de partid. **2.** nepartinic, incompatibil cu calitatea de membru de partid.

непатоге́нный *adj. (med.)* nepatogen.

неперевари́мый *adj.* nedigerabil.

непереводи́м|ый *adj.* intraductibil, netraductibil; *~ое выраже́ние* expresie netraductibilă; *~ая игра́ слов* joc de cuvinte intraductibil.

непередава́емый *adj.* inexprimabil, inefabil, de neredat, de nespus.

непереноси́мость, *-и f. (med.)* intoleranță.

непереноси́мый *adj.* insuportabil.

неперено́сный *adj.* staționar, fix, nedeplasabil; netransportabil; neportativ.

неперехо́дность, *-и f. (gram.)* caracter intranzitiv.

неперехо́дн|ый *adj. (gram.)* intranzitiv; *~ые глаго́лы* verbe intranzitive.

непериоди́ческий *adj.* aperiodic, neperiodic.

непериоди́чность, *-и f. sg.* aperiodicitate.

непериоди́чный *adj.* aperiodic.

непеча́тный *adj.* scîrbos, necuviincios, grosolan.

непи́сан|ый *adj.* nescris; *по ~ым зако́нам* după legi nescrise, după obiceiul pămîntului.

непита́тельный *adj.* nehrănitor, fără valoare nutritivă.

непла́вкий *adj.* infuzibil.

непла́вкость, *-и f. (tehn.)* infuzibilitate.

неплатёж, *-тежа́ m.* neplată, neachitare; *~ чле́нских взно́сов* neplata cotizațiilor de membru.

неплатёжеспосо́бность, *-и f. sg. (jur.)* incapacitate de plată; insolvabilitate, încetare a plăților.

неплатёжеспосо́бный *adj. (jur.)* insolvabil, incapabil de a plăti; *~ должни́к* debitor insolvabil.

неплате́льщик, *-а m.* rău platnic.

непло́дность, *-и f. (biol.)* sterilitate.

неплодоро́дность, *-и f. sg.* sterilitate, nefertilitate, nerodnicie.

неплодоро́дный *adj.* steril, sterp, nefertil, neroditor.

неплодомво́рно *adv.* în zadar, zadarnic, fără rost; infructuos, nerodnic.

неплодотво́рность, *-и f. sg.* sterilitate, neproductivitate.

неплодотво́рный *adj.* sterp, steril; neproductiv, fără rezultat.

непло́тно *adv.* întredeschis, nu prea bine închis; *дверь ~ закры́та* ușa este întredeschisă.

непло́тность, *-и f.* neetanşare, lipsă de etanșeitate.

непло́тный *adj.* **1.** străveziu, rar *(despre o țesătură).* **2.** necompact, nesolid *(despre o substanță, o masă).*

непло́хо *adv.* **1.** bine, binișor, satisfăcător; *э́то ~ ска́зано* e bine spus, nu e rău spus. **2.** *pred.* nu-i rău.

неплохо́й *adj.* (destul de) bun; *~ урожа́й* recoltă (destul de) bună.

непобеди́мо *adv.* (în mod) invincibil, de neînvins.

непобеди́мость, *-и f. sg.* invincibilitate, neputință de a fi învins.

непобеди́м|ый *adj.* **1.** invincibil, de nebiruit; neînvins. **2.** *(fig.)* foarte puternic, irezistibil, de neînvins, de neînfrînt.

непова́дно *pred. impers. dat.* sau cu *inf. (în expr.) что́бы ~ бы́ло (кому́-л.)* ca să-i treacă pofta; ca să se învețe minte.

непови́нно *adv.* (în mod) nevinovat.

непови́нный *adj.* nevinovat, inocent; fără nici o vină.

неповинове́ние, *-я n. sg.* nesupunere, neascultare, împotrivire; *~ зако́ну* nesupunere față de lege.

неповоро́тливо *adv.* (în mod) greoi, stîngaci.

неповоро́тливость, *-и f. sg.* stîngăcie, neîndemînare, nedibăcie.

неповоро́тливый *adj.* stîngaci, nedibaci, greoi, neîndemînatic; nătîng, moliu.

неповрежде́ние, *-я n.* stare intactă a ..., nedeteriorare.

неповтори́мость, *-и f. sg.* unicitate, caracter unic, caracter excepțional.

неповтори́мый *adj.* unic, fără seamăn, incomparabil, excepțional, fără pereche.

непого́да, *-ы f. sg.* timp urît, vreme rea, intemperie.

непого́жий *adj.* urît, posomorît *(despre vreme).*

непогребённый *adj.* neîngropat, neînmormîntat.

непогреши́мость, *-и f. sg.* infailibilitate, neputință de a greși.

непогреши́мый *adj.* **1.** infailibil. **2.** absolut, sigur, incontestabil, indiscutabil, neîndoielnic.

неподалёку *adv.* nu departe, aproape, în apropiere.

неподáтливость, *-и f. sg.* **1.** rigiditate; faptul de a fi greu de prelucrat. **2.** *(fig.)* intransigență, neînduplecare.

неподáтливый *adj.* **1.** rigid; greu de prelucrat. **2.** *(fig.)* intransigent, neînduplecat, puțin maleabil.

неподатно́й *adj. (ist.)* scutit de impozit.

неподáча, *-и f. (tehn.)* neavansare, nepunere la dispoziție.

неподве́домственный *adj.* care nu intră în competența cuiva, care nu depinde/ nu este de resortul cuiva.

неподви́жно *adv.* nemișcat, neclintit, imuabil; *стоя́ть ~* a sta nemișcat.

неподви́жность, *-и f. sg.* imobilitate, nemișcare, stabilitate.

неподви́жн|ый *adj.* **1.** imobil, nemișcat, neschimbat, fix; stabil; *(astr.) ~ые звёзды* stele fixe. **2.** *(fig.)* încet, greoi, moliu. **3.** *(fig.)* fix, imobil, încremenit, *~ взгляд* privire fixă.

неподде́льно *adv.* sincer, neprefăcut.

неподде́льность, *-и f. sg.* **1.** autenticitate. **2.** *(fig.)* sinceritate.

неподде́льный *adj.* **1.** autentic, veritabil, nefalsificat. **2.** *(fig.)* sincer, neprefăcut.

неподку́пность, *-и f. sg.* incoruptibilitate; integritate.

неподку́пный *adj.* incoruptibil, care nu poate fi mituit; care nu poate fi cumpărat, integru.

неподлежáщий *adj.* nesupus la ..., nedestinat; *~ оглашéнию* confidențial, secret.

неподобáюще *adv.* cum nu se cade, necuviincios, nepotrivit.

неподобáющий *adj.* cum nu se cade, cum nu se cuvine, cum nu trebuie, necuviincios.

неподражáемо *adv.* (în mod) inimitabil, incomparabil, inegalabil.

неподражáемость, *-и f. sg.* caracter incomparabil/ inegalabil; însușirea de a nu putea fi asemuit, neasemuire.

неподражáемый *adj.* inimitabil, fără pereche, fără seamăn, fără asemănare, inegalabil, excepțional.

неподсу́дность, *-и f. sg. (jur.)* incompetență *(în a judeca).*

неподсу́дный *adj. (jur.)* care nu e de resortul (cuiva).

неподходя́щ|ий *adj.* nepotrivit, neprielnic, necorespunzător, inconvenabil; *~ие усло́вия* condiții necorespunzătoare.

неподчине́ние, *-я n. sg.* nesupunere, insubordonare, neascultare.

непозволи́тельно *adv.* (în mod) nepermis, inadmisibil, intolerabil.

непозволи́тельный *adj.* neîngăduit, nepermis, inadmisibil, intolerabil; *~ посту́пок* purtare/faptă inadmisibilă.

непознавáемость, *-и f. sg. (fil.)* incognoscibilitate.

непознавáемый *adj. (fil.)* incognoscibil, care nu poate fi cunoscut.

непоко́йн|ый *adj.* neliniștit, agitat.

непоколеби́мо *adv.* (de) neclintit, nestrămutat, nezdruncinat, ferm.

непоколеби́мость, *-и f. sg.* neclintire, fermitate, statornicie, nestrămutare.

непоколеби́м|ый *adj.* neclintit, ferm, nešovăitor, statornic, nestrămutat; *с ~ой реши́мостью* cu o hotărîre nestrămutată.

непокорённый *adj.* nesupus, neîmblînzit, neînvins, neînfrînt.

непоко́рно *adv.* (în mod) recalcitrant, refractar, neascultător, nesupus.

непоко́рность, *-и f. sg.* neascultare, recalcitranță, nesupunere, indocilitate.

непоко́рный *adj.* neascultător, recalcitrant, refractar; îndărătnic, nesupus, indocil.

непокры́тый *adj.* neacoperit, descoperit.

неполáдк|а, *-и f. (mai ales la pl.)* deficiență, defect, deranjament; *~ в мото́ре* o pană de motor; *организацио́нные ~и* deficiențe organizatorice.

неполивно́й *adj.* neirigat.

непо́лно *adv.* (în mod) incomplet, insuficient.

неполнове́сный *adj.* care n-are greutatea cuvenită.

неполноме́рный *adj.* incomplet, necomplet.

неполнопрáвный *adj.* care nu se bucură de toate drepturile.

неполнотá, *-ы́ f. sg.* insuficiență, caracter incomplet, imperfect.

неполноце́нность, *-и f. sg.* valoare relativă / incompletă/ calitate inferioară.

неполноце́нн/ый *adj.* inferior, depreciat, de valoare relativă ◇ *~ая моне́та* monedă depreciată.

непо́лн/ый *adj.* incomplet, necomplet; parțial; redus; *~ вес* greutate incompletă; *по ~ым дáнным* după date incomplete.

неполовозре́лый *adj.* impuber, imatur sexual.

непоме́рно *adv.* excesiv, peste măsură, din cale afară, nespus.

непоме́рность, *-и f. sg.* caracter excesiv.

непоме́рный *adj.* excesiv, covîrșitor, peste măsură.

непонимáние, *-я n. sg.* **1.** lipsă de înțelegere, neînțelegere; *взаи́мное ~* neînțelegere reciprocă, dezbinare. **2.** nepricepere.

непоня́тливость, *-и f. sg.* nepricepere, incapacitate de a pricepe, lipsă de istețime.

непоня́тливый *adj.* incapabil de a înțelege, lipsit de istețime.

непоня́тно **1.** *adv.* de neînțeles, nelămurit, neclar, nedeslușit. **2.** *pred. impers.* e greu de înțeles, e de neînțeles.

непоня́тность, *-и f. sg.* neînțelegere, neputință de a înțelege.

непоня́тн/ый *adj.* **1.** neinteligibil, neclar, confuz, de neînțeles, care nu poate fi înțeles; *~ое прáвило* regulă neclară/ confuză. **2.** curios, straniu, ciudat, enigmatic, bizar.

непоня́тый *adj.* (de) neînțeles.

непопадáние, *-я m. (mil.)* lovitură ratată, lovitură greșită.

непоправи́мо *adv.* (în mod) iremediabil, ireparabil, fără leac, fără îndreptare.

непоправи́мость, *-и f. sg.* caracter ireparabil/iremediabil, neputință de a îndrepta *sau* repara (ceva).

непоправи́мый *adj.* ireparabil, de neîndreptat, iremediabil.

непопуля́рный *adj.* nepopular.

непоро́дистый *adj.* fără caracter de rasă, nu de rasă.

непоро́чность, *-и f. sg.* puritate, castitate, neprihănire, nevinovăție.

непоро́чный *adj.* **1.** pur, inocent, cast, neprihănit, neîntinat. **2.** perfect, desăvîrșit, impecabil.

непо́ртящийся *adj.* care nu se strică, inalterabil.

непоря́док, *-дка m.* dezordine, neregulă, neorînduială.

непоря́дочно *adv.* în mod necinstit, neonest, incorect.

непоря́дочность, *-и f. sg.* necinste, incorectitudine, atitudine incorectă.

непоря́дочный *adj.* necinstit, neonest, incorect.

непосвящённый *adj.* neinițiat, profan, necunoscător.

непосе́да, *-ы f.* și *m.* neastîmpărat, zvăpăiat, care nu poate sta locului, zburdalnic.

непосе́дливость, *-и f. sg.* neastîmpăr, zvăpăială, neliniște, zburdălnicie.

непосе́дливый *adj.* neastîmpărat, zburdalnic, zvăpăiat, care nu stă locului.

непосещáемость, *-и f. sg.* nefrecventare *(a școlii),* absență *(de la lecții).*

непосеще́ние, *-я n. sg.* lipsă, absență, nefrecventare.

непоси́льно *adv.* peste puteri.

непоси́льный *adj.* greu, care este peste puteri.

непосле́довательно *adv.* (în mod) neconsevent, inconsecvent.

непосле́довательность, *-и f.* **1.** *sg.* lipsă de consecvență, inconsecvență. **2.** faptă / părere inconsecventă, inconsecvență; *допусти́ть ~ в рассужде́нии* a do-

vedi inconsecvență în judecată / raționament.

непосле́довательный *adj.* inconsecvent, lipsit de consecvență.

непослуша́ние, *-я n. sg.* neascultare, nesupunere, nesubordonare.

непослу́шный *adj.* neascultător, nesupus.

непосре́дственно *adv.* (în mod) nemijlocit, imediat, direct, de-a dreptul.

непосре́дственность, *-и f. sg.* sinceritate; spontaneitate, naturalețe.

непосре́дственн/ый *adj.* **1.** imediat, nemijlocit, direct; *под ~ым руково́дством* sub conducere directă **2.** *(fig.)* sincer, spontan, natural.

непостижи́мо *adv.* de neînchipuit, de neconceput.

непостижи́мость, *-и f. sg.* neputința de a concepe, imposibilitate de a-ți închipui.

непостижи́мый *adj.* de neînțeles, de neconceput, de nepătruns, de nepriceput; ◇ *уму́ ~о* de neconceput, de neînchipuit.

непостоя́нный *adj.* nestatornic, nestabil, inconstant, schimbător, variabil; *~ кли́мат* climă instabilă.

непостоя́нство, *-а n. sg.* nestatornicie, nestabilitate, inconstanță, caracter schimbător/ variabil.

непоти́зм, *-а m.* nepotism.

непотопля́емость, *-и f. sg.* insubmersibilitate, neputință de a se scufunda.

непотопля́емый *adj.* insubmersibil, nescufundabil, care nu se poate scufunda.

непотре́бн/ый *adj. (înv.).* **1.** netrebuincios, inutil, **2.** necuviincios, indecent, desfrînat, josnic, murdar; *~ые слова́* cuvinte obscene, porcării ◇ *(înv.) ~ дом* casă de toleranță.

непохва́льный *adj.* blamabil, reprobabil.

непохо́жий *adj.* neasemănător; fără asemănare.

непо́чатый *adj.* **1.** neînceput, neatins, întreg, intact. **2.** abundent, mult. ◇ *~ край* cantitate imensă, abundență, prisos de ...

непочте́ние, *-я n. sg.* necuviință, nepolitețe, impolitețe, lipsă de respect.

непочти́тельность, *-и f. sg.* lipsă de respect, ireverență, nepolitețe.

непочти́тельный *adj.* nerespectuos, necuviincios.

непра́вд|а, *-ы f. sg.* **1.** neadevăr, minciună; *говори́ть ~у* a minți, a spune minciuni. 2. *(înv.)* nedreptate, act ilegal ◇ *все́ми пра́вдами и ~ами* prin toate mijloacele, în fel și chip, pe orice căi.

неправди́вый *adj.* fals, mincinos, nesincer.

неправдоподо́бие, *-я n. sg.* caracter neverosimil, improbabilitate.

неправдоподо́бно *adv.* neverosimil, de necrezut.

неправдоподо́бность, *-и f. sg. v. неправдоподо́бие*

неправдоподо́бный *adj.* neverosimil, de necrezut, neveridic.

непра́ведный *adj. (înv.)* **1.** nedrept. **2.** păcătos, plin de păcate.

непра́вильно *adv.* **1.** (în mod) neregulat. **2.** incorect, greșit; *~ произноси́ть* a pronunța greșit; *~ истолкова́ть* a interpreta greșit.

непра́вильность, *-и f.* **1.** *sg.* caracter neregulat, neregularitate. **2.** inexactitate, greșeală, eroare, falsitate.

непра́вильн|ый *adj.* **1.** neregulat; *~ые черты́ лица́* trăsăturile neregulate ale feței; *(gram.) ~ глаго́л* verb neregulat. **2.** greșit, fals, incorect, eronat; *~ая то́чка зре́ния* punct de vedere greșit ◇ *(mat.) ~ая дробь* fracție supraunitară; *~ое реше́ние зада́чи* rezolvarea greșită a problemei.

неправоме́рно *adv.* (în mod) ilegal, contrar legii.

неправоме́рность, *-и f. sg.* caracter ilegal, ilegalitate.

неправоме́рный *adj. (jur.)* incompetent. neautorizat, fără cădere, care nu are calitatea de a face ceva.

неправомо́чность, *-и f. (jur.)* necompetență, incompetență.

неправомо́чный *adj. (jur.)* necompetent, incompetent.

неправоспосо́бность, *-и f. sg. (jur.)* incapacitate.

неправоспосо́бный *adj. (jur.)* incapabil.

неправосу́дие, *-я n. sg. (jur.)* nedreptate, injustiție.

неправосу́дный *adj. (jur.)* nedrept, ilegal, contrar legii.

неправо́та, *-ы f. sg.* **1.** nedreptate, injustiție. **2.** eroare, greșeală.

непра́в/ый *adj.* injust, nedrept; *быть ~ым* a fi nedrept; a nu avea dreptate.

непракти́чность, *-и f. sg.* lipsă de spirit practic, caracter nepractic.

непракти́чный *adj.* nepractic, lipsit de simț practic.

непревзойдённый *adj.* **1.** perfect, desăvîrșit, neîntrecut, inegalat. **2.** *(peior.)* neîntrecut, extrem, enorm.

непредвзя́тый *adj.* imparțial, nepărtinitor; nepreconceput.

непредви́денный *adj.* neprevăzut.

непреде́льность, *-и f. (lingv.)* caracter nelimitat.

непреде́льный *adj. (lingv.)* caracter nelimitat.

непреде́льный *adj. (lingv.)* nelimitativ.

непредикати́вн|ый *adj.* nepredicativ; *~ое словосочета́ние* îmbinare de cuvinte nepredicative; *~ая фо́рма глаго́ла* formă verbală nepredicativă.

непреднаме́ренн/ый *adj.* nepremeditat; neintenționat.

непредотврати́мый *adj.* iminent, inevitabil.

непредубеждённый *adj.* fără prejudecăți; fără idei preconcepute.

непредумы́шленный *adj.* nepremeditat, fără premeditare.

непредусмо́тренный *adj.* neprevăzut.

непредусмотри́тельно *adv.* (în mod) neprevăzător, nechibzuit.

непредусмотри́тельность, *-и f. sg.* neprevedere, neprecauție; neglijență.

непредусмотри́тельный *adj.* neprevăzător, neprecaut, nechibzuit.

непрезента́бельный *adj.* neprezentabil, nearătos.

непреклó нность, *-и f. sg.* neînduplecare, dîrzenie, neclintire.

непреклóнный *adj.* neclintit, nestrămutat, statornic, ferm; neînduplecat.

непрекраща́ющийся *adj.* neîncetat, necurmat, mereu, continuu.

непрело́жность, *-и f. sg.* **1.** nestrămutare, neschimbare, imuabilitate, invariabilitate. **2.** caracter incontestabil / indiscutabil / net.

непрело́жный *adj.* **1.** nestrămutat, neschimbat, imuabil, invariabil. **2.** incontestabil, indiscutabil, de netăgăduit.

непреме́нно *adv.* negreșit, sigur, desigur, neapărat.

непреме́нн|ый *adj.* indispensabil, neapărat, obligatoriu.

непреобори́мость, *-и f. sg.* invicibilitate.

непреобори́мый *adj.* de neînvins, invincibil; nebiruit, neînfrînt.

непреодоли́мость, *-и f. sg.* invincibilitate, neputința de a fi învins, imposibilitate de a fi doborît.

непреодоли́м|ый *adj.* de neînvins, invincibil; irezistibil; *~ые препя́тствия* piedici de neînvins ◇ *(jur.) ~ая си́ла* forță majoră.

непререка́емость, *-и f. sg.* caracter peremptoriu / indiscutabil, incontestabil, vădit, evident.

непререка́емый *adj.* peremptoriu, incontestabil, de netăgăduit; *~ авторитет* autoritate incontestabilă.

непреры́вно *adv.* încontinuu, neîncetat, fără întrerupere, mereu.

непреры́вность, *-и f. sg.* neîntrerupere, continuitate.

непреры́вн|ый *adj.* neîntrerupt, continuu, neîncetat, necontenit ◇ *(mat.) ~ые дро́би* fracții periodice *sau* continue.

непреста́нно *adv.* mereu, neîntrerupt, neîncetat, necontenit.

непреста́нность, *-и f. sg.* continuitate, neîntrerupere, neîncetare.

непреста́нный *adj.* necontenit, neîntrerupt, neîncetat, necurmat, permanent.

непретенцио́зный *adj.* lipsit de pretenții, fără pretenții, nepretențios, modest.

непреходя́щий *adj.* netrecător, de lungă durată, mereu actual.

неприбыльный *adj.* nerentabil, neavantajos.

непривере́дливый *adj.* fără toane, fără mofturi; nepretențios.

неприве́тливо *adv.* neprietenos, cu răceală, rece; *~ встре́тить кого́-л.* a întîmpina pe cineva cu răceală.

неприве́тливость, *-и f. sg.* răceală, atitudine neprietenoasă.

неприве́тлив/ый *adj.* neprietenos, neamabil, neafabil, rece; *~ая встре́ча* primire rece / neamabilă.

непривлека́тельный *adj.* neatrăgător, fără farmec, fad, searbăd.

неприводи́мый *adj. (mat.)* ireductibil.

непривы́кший *adj.* neobişnuit, nedeprins.

непривы́чк|а, *-и f. sg.* lipsă de obişnuinţă, neobişnuinţă, nedeprindere; *с ~и* din neobişnuinţă.

непривы́чность, *-и f. sg.* lipsă de obişnuinţă.

непривы́чный *adj.* neobişnuit; nedeprins.

неприглядность, *-и f. sg.* aspect puţin atrăgător; aspect jalnic.

непригля́дный *adj.* puţin atrăgător, neatrăgător; mizerabil, jalnic.

непригóдность, *-и f. sg.* caracter impropriu, nepotrivire, inaptitudine.

непригóдный *adj.* impropriu, nepotrivit; inutilizabil; inapt, incapabil; *~ к воéнной слу́жбе* inapt pentru serviciul militar.

непридыха́тельный *adj. (lingv.)* neaspirat; *~ соглáсный* consoană neaspirată.

неприéмлемость, *-и f. sg.* caracter inadmisibil/ inaccesibil.

неприéмлем|ый *adj.* inadmisibil, inacceptabil, de neadmis; *~ые услóвия* condiţii inacceptabile.

непризнáние, *-я n. sg.* tăgadă, nerecunoaştere.

непри́знанный *adj.* nerecunoscut, contestat, tăgăduit.

неприкáянный *adj. (înv.)* agitat, fără astîmpăr, care nu-şi poate găsi loc; *хóдит как ~* umblă fără astîmpăr.

неприкосновéнность, *-и f. sg.* inviolabilitate, imunitate; *~ ли́чности* inviolabilitatea persoanei; *дипломати́ческая ~* imunitate diplomatică.

неприкосновéнн|ый *adj.* **1.** inviolabil; *~ое лицó* persoană inviolabilă. **2.** intangibil, de neatins; *~ запáс* rezervă intangibilă.

неприкрáшенн|ый *adj.* neîmpodobit, neînfrumuseţat, natural, adevărat; *в ~ом ви́де* neîmpodobit, natural, firesc.

неприкры́|тый *adj.* vădit, deschis, pe faţă; *(lingv.) ~ слог* silabă deschisă, silabă care începe cu o vocală; *(lingv.) ~ су́ффикс* sufix care începe cu o vocală.

неприли́чие, *-я n. sg.* necuviinţă, indecenţă.

неприли́чн|ый *adj.* necuviincios, indecent; *~ое поведéние* purtare necuviincioasă.

непримени́мость, *-и f. sg.* neputinţă de a aplica *(ceva)*, caracter inaplicabil.

непримени́мый *adj.* inaplicabil, de neaplicat.

неприме́тность, *-и f. sg.* **1.** caracter imperceptibil. **2.** *(fig.)* caracter neînsemnat / şters.

неприме́тный *adj.* **1.** imperceptibil. **2.** *(fig.)* neînsemnat, neremarcabil, puţin important, neînsemnat.

непримири́мость, *-и f. sg.* intransigenţă, înverşunare.

непримири́мый *adj.* **1.** neîmpăcat, neînduplecat, intransigent, înverşunat. **2.** de neîmpăcat, ireconciliabil.

непринуждённо *adv.* (în mod) liber, degajat, natural, fără jenă.

непринуждённость, *-и f. sg.* purtare firească / degajată / naturală; lipsă de afectare.

непринуждённый *adj.* liber, degajat, natural; neprefăcut.

неприня́тие, *-я n. sg.* **1.** neacceptare, refuz, respingere; neprimire. **2.** neluare; *~ во внимáние* neluare în seamă.

неприсоедине́ние, *-я n.* neanexare.

неприспосóбленность, *-и f. sg.* neadaptare, neacomodare, inadapabilitate.

неприспосóбленный *adj.* **1.** neadaptat, neacomodat. **2.** *(despre oameni)* nepregătit, inapt.

непристóйно *adv.* (în mod) indecent, necuviincios, neruşinat, neobrăzat.

непристóйность, *-и f.* **1.** *sg.* caracter indecent, lipsă de decenţă, neruşinare, indecenţă. **2.** vorbă / faptă necuviincioasă indecentă, necuviinţă.

непристóйный *adj.* necuviincios, indecent, neruşinat.

непристу́пность, *-и f. sg.* **1.** caracter inaccesibil/ inexpugnabil, neputinţa de a fi cucerit. **2.** însuşirea de a nu fi accesibil, inaccesibilitate; severitate, semeţie.

непристу́пный *adj.* **1.** inexpugnabil, de necucerit. **2.** inaccesibil, distant.

непрису́тственный *adj. (înv.)* liber, de repaus; *~ день* zi liberă/nelucrătoare, zi de repaus.

непритвóрно *adv.* (în mod) sincer, neprefăcut.

непритвóрность, *-и f. sg.* sinceritate, lipsă de prefăcătorie, franchețe.

непритвóрн|ый *adj.* sincer, neprefăcut, franc; *~ая рáдость* bucurie sinceră.

неприхотли́вость, *-и f. sg.* **1.** lipsă de pretenţii. **2.** simplitate, modestie.

неприхотли́вый *adj.* **1.** fără pretenţii, nepretenţios, modest. **2.** simplu; *~ узóр* desen simplu.

неприча́стность, *-и f. sg.* neparticipare, neamestec.

неприча́стный *adj.* neimplicat, neamestecat, străin de...

неприя́зненно *adv.* cu duşmănie, cu rea-voinţă, cu ostilitate.

неприя́зненность, *-и f. sg* duşmănie, rea-voinţă, ostilitate, împotrivire, animozitate.

неприя́зненный *adj.* duşmănos, răuvoitor, ostil, potrivnic.

непри́язн|ь, *-и f. sg.* duşmănie, ură, ostilitate, animozitate.

неприя́тель, *-я m.* **1.** *sg.* inamic, armate inamice. **2.** duşman, vrăjmaş, adversar, potrivnic.

неприя́тельский *adj.* vrăjmaş, inamic, duşman.

неприя́тно **1.** *adv.* (în mod) neplăcut, dezagreabil. **2.** *pred. impers.* e neplăcut.

неприя́тност|ь, *-и f.* neplăcere, dezagrement lucru neplăcut, belea, pacoste; *причини́ть ~и* a pricinui neplăceri; *нажи́ть ~и* a crea neplăceri; *нарвáться на ~* a-şi aprinde paie în cap; a-şi face neplăceri.

неприя́тн|ый *adj.* **1.** neplăcut; dezgustător; supărător; *~ разговóр* convorbire neplăcută / supărătoare.

непробивáемый *adj.* neperforabil; impenetrabil, de nepătruns.

непробу́дный *adj.* *(în expr.) ~ сон* a) somn adînc şi îndelungat; b) *(fig.)* somn de veci; *~ пья́ница* beţiv inveterat.

непровéренный *adj.* neverificat, neprobat.

непровéтренный *adj.* neaerisit.

непроводи́мость, *-и f. sg. (fiz.)* neconductibilitate, rea conductibilitate.

непроводни́к, *-á m. (fiz.)* izolator, rău conducător.

непроводя́щий *adj. (fiz.)* neconducător, rău conducător; izolator, dielectric.

непрогля́дный *adj.* **1.** întunecos. **2.** *(fig.)* trist, dezolant.

непродолжи́тельность, *-и f. sg.* durată scurtă: *~ óтпуска* scurtă durată a concediului.

непродолжи́тельный *adj.* de scurtă durată, scurt; efemer, trecător.

непродукти́вно *adv.* (în mod) neproductiv.

непродукти́вность, *-и f. sg.* neproductivitate, caracter neproductiv.

непродукти́вн|ый *adj.* neproductiv, neproducător; inutil; *(lingv.) ~ые су́ффиксы* sufixe neproductive; *(lingv.) ~ глагóл* verb neproductiv.

непроду́манный *adj.* necugetat, nechibzuit, nesocotit.

непроéзжий *adj.* impracticabil, necarosabil.

непрозра́чность, *-и f. sg.* opacitate, caracter opac.

непрозра́чный *adj.* netransparent, nestrăveziu, opac.

непроизводи́тельно *adv.* (în mod) neproductiv; (în mod) inutil.

непроизводи́тельность, *-и f. sg.* neproductivitate.

непроизводи́тельный *adj.* neproductiv, infructuos; inutil.

непроизвóдн|ый *adj. (lingv.)* nederivat, primitiv, primar; *~ глагóл* verb nederivat; *~ая оснóва* temă primitivă; *~ предлóг* prepoziţie primară.

непроизвóльно *adv.* (în mod) involuntar, fără voie, spontan.

непроизвóльность, *-и f. sg.* caracter involuntar, spontaneitate.

непроизвóльный *adj.* involuntar, instinctiv, spontan.

непролáзн|ый *adj.* de nepătruns, de neîntrecut, prin care se trece *sau* se iese anevoie; *~ая грязь* noroi de nu poţi să treci.

непролетáрский *adj.* neproletar.

непромокáемость, *-и f. sg.* impermeabilitate, etanşeitate.

непромокáем|ый *adj.* impermeabil.

непроницáемость, *-и f. sg.* impermeabilitate, etanşeitate.

непроницáем|ый *adj.* **1.** impermeabil, impenetrabil, de nepătruns, etanş. **2.** *(fig.)*

ascuns, tăinuit, de nepătruns; *~ая тайна* mister de nepătruns.

непропорционально *adv.* (în mod) disproporționat, neproporționat.

непропорциональность, *-и f. sg.* neproporționalitate, disproporționalitate, caracter neproporțional.

непропорциональный *adj.* neproporțional, disproporțional.

непросвечивающий *adj.* opac.

непросвещённость, *-и f. sg.* lipsă de cultură, incultură ignoranță.

непросвещённый *adj.* incult, ignorant, neștiutor.

непростительно *adv.* de neiertat.

непростительность, *-и f. sg.* caracterul de neiertat *(al unei fapte).*

непростительный *adj.* de neiertat, de nescuzat.

непротивление, *-я n. sg. (în expr.) ~ злу* neîmpotrivire în fața răului; atitudine pasivă în fața răului.

непроторённ|ый *adj. (în expr.) ~ая дорожка* drum neumblat / nebătut / nebătătorit.

непрофессиональный *adj.* nespecializat; *~ язык* limbă nespecializată.

непроходимо *adv. (în expr.) ~ глуп* prost de dă în gropi.

непроходимость, *-и f. sg.* **1.** caracter impracticabil, stare rea *(a unui drum),* imposibilitatea de a fi trecut / străbătut. **2.** *(med.)* ocluzie, astupare.

непроходимый *ajd.* **1.** impracticabil, de netrecut, de nepătruns, de nestrăbătut. **2.** *(fig.)* de neînchipuit, inimaginabil.

непрочно *adv.* (în mod) șubred, netrainic, nesolid.

непрочность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de durabilitate, de soliditate, netrăinicie, șubrezenie; fragilitate. **2.** *(fig.)* nesiguranță, șubrezenie.

непрочный *adj.* **1.** netrainic, nedurabil, șubred; fragil, **2.** *(fig.)* precar, nesigur, nestatornic.

непрошеный *adj.* nepoftit, neinvitat, nechemat; nedorit, nesolicitat; *~ гость* musafir nepoftit.

непрям|ой *adj.* strîmb, indirect; ocolit. **2.** ipocrit, fals, nesincer, prefăcut, fățarnic. **3.** *(biol. lingv.)* indirect; *~ое деление* cariochineză; *~ объект* complement indirect; *~ средний залог* diateză medie indirectă,

непутёвый *adj. (pop.)* ușuratic, flușturatic; neghiob; *~ человек* terchea-berchea.

непутём *adv. (pop.)* prost, rău, anapoda.

непьющий *adj.* care nu bea, cumpătat.

неработоспособность, *-и f. sg.* incapacitate de muncă; *временная ~* incapacitate temporară de muncă.

неработоспособный *adj.* incapabil de muncă, inapt pentru muncă.

нерабочий *adj.* **1.** care nu muncește; nepotrivit pentru muncă. **2.** de odihnă, de repaus, nelucrător; *~ день* zi nelucrătoare, zi de repaus. **3.** nemuncitor, trîndav.

неравенство, *-а n. sg.* **1.** neegalitate, inegalitate; *социальное ~* inegalitate socială. **2.** *(mat.)* inegalitate.

неравно *partic. (pop.)* dacă ..., dar dacă ..., te pomenești că ..., nu cumva să ...; *~ ещё опоздаем на поезд* te pomenești că pierdem trenul.

неравнобедренный *adj. (mat.) v. неравносторонний*

неравновесный *adj.* dezechilibrat.

неравнодуш|ный *adj.* neindiferent, care are anumite înclinații/porniri/atracții/slăbiciuni; care simpatizează/iubește (pe cineva); *быть ~ным к кому-л.* a simpatiza, a iubi pe cineva.

неравномерно *adv.* (în mod) neregulat, inegal, neegal, neuniform.

неравномерность, *-и f.* neregularitate, inegalitate, lipsă de uniformitate.

неравномерн/ый *adj.* neregulat, inegal, neuniform; *(el.) ~ая нагрузка* sarcină neuniformă.

неравноправие, *-я n. sg.* inegalitate în drepturi.

неравноправность, *-и f. sg. v. неравноправие*

неравноправн|ый *adj.* inegal în drepturi, cu drepturi inegale, lipsit de drepturi egale; inechitabil; *~ое соглашение* acord inechitabil.

неравносложный *adj. (lingv.)* imparisilabic.

неравносторонний *adj.* scalen; *~ треугольник* triunghi scalen.

неравн|ый *adj.* **1.** inegal, neegal, diferit; *~ые силы* forțe inegale. **2.** ne-

corespunzător, nepotrivit; *~ брак* căsătorie nepotrivită.

нерадение, *-я n. sg.* neglijență, indolență, nepăsare.

нерадивость, *-и f. sg.* indolență, comportare indolentă, nepăsare.

нерадив|ый *adj.* neglijent, indolent, nepăsător; *~ое отношение к чему-л.* atitudine neglijentă față de ceva.

неразбериха, *-и f. sg.* confuzie, situație confuză; talmeș-balmeș, harababură.

неразборный *adj.* nedemontabil.

неразборчиво *adv.* (în mod) nedeslușit; indescifrabil, ilizibil, neciteț.

неразборчивость, *-и f. sg.* **1.** caracter neciteț; caracter ilizibil. **2.** lipsă de scrupule; *~ в средствах* lipsă de scrupule în alegerea mijloacelor. **3.** lipsă de pretenții/de exigență.

неразборчивый *adj.* **1.** neciteț, încîlcit, nedeslușit; *~ почерк* scris neciteț. **2.** fără scrupule, lipsit de scrupule. **3.** nepretențios; *~ читатель* cititor nepretențios.

неразведанн|ый *adj.* necercetat; *(geol.) ~ые недра* subsol necercetat.

неразветвлённый *adj.* neramificat.

неразвитой *adj. v. неразвитый*

неразвитость, *-и f. sg.* **1.** lipsă de dezvoltare. **2.** incultură, nivel intelectual redus, stare de înapoiere.

неразвитый *adj.* **1.** nedezvoltat. **2.** incult, înapoiat.

неразгаданн|ый *adj.* nerezolvat, nelămurit; nedescifrat; neghicit; *~ая надпись* inscripție nedescifrată.

неразговорчивость, *-и f. sg.* fire taciturnă/necomunicativă.

неразговорчивый *adj.* tăcut, taciturn.

неразделённ|ый *adj.* **1.** neîmpărțit. **2.** neîmpărtășit; *~ая любовь* dragoste neîmpărtășită.

неразделимость, *-и f. sg.* indivizibilitate, caracter indivizibil.

неразделимый *adj.* indivizibil, inseparabil, indisolubil.

нераздельно *adv.* **1.** (în mod) indivizibil, inseparabil. **2.** *(jur.)* în comun, în devălmășie, de-a valma; în indiviziune; *владеть ~* a stăpîni în comun/ în devălmășie.

нераздельность, *-и f. sg.* **1.** caracter indivizibil/ inseparabil. **2.** *(jur.)* devălmășie, indiviziune.

нераздельн|ый *adj.* **1.** indivizibil, inseparabil; *~ая территория* teritoriu indivizibil. **2.** *(jur.)* comun, indiviz, în diviziune; *~ое имущество* avere indiviză.

неразлагаемый *adj.* care nu se poate descompune; nedisociabil, indivizibil; irevocabil.

неразличим|ый *adj.* care nu se poate deosebi, nedistinct; imperceptibil; *~ые оттенки* nuanțe imperceptibile.

неразличительн|ый *adj. (lingv.)* nerelevant; nepertinent; *~ признак* sau *~ая черта* trăsătură/însușire nerelevantă.

неразложим|ый *adj.* indivizibil, neanalizabil, nedisociabil; *~ое слово* cuvînt neanalizabil; *~ое словосочетание* îmbinare de cuvinte neanalizabilă, idiotism; *~ое устойчивое сочетание* locuțiune.

неразлучно *adv.* (în mod) nedespărțit, strîns, nedezlipit, unit.

неразлучность, *-и f. sg.* nedespărțire; inseparabilitate.

неразлучный *adj.* nedespărțit, inseparabil.

неразменный *adj. (despre bani)* care nu se poate schimba, care nu este supus schimbului, de neschimbat.

неразработанный *adj.* **1.** neexploatat, nefolosit. **2.** neelaborat, neprelucrat.

неразрешённый *adj.* **1.** nerezolvat, nesoluționat. **2.** interzis, oprit, nepermis, neîngăduit; ilicit.

неразрешимость, *-и f. sg.* caracter insolubil, neputință de a se rezolva.

неразрешимый *adj.* insolubil, de nerezolvat, de nesoluționat, de nedezlegat.

неразрушимость, *-и f. sg.* caracter indestructibil.

неразрушимый *adj.* indestructibil, de nedistrus.

неразрывно *adv.* (în mod) indisolubil, trainic, nedespărțit.

неразрывность, *-и f. sg.* caracter indisolubil/continuu; continuitate.

неразрывный *adj.* indisolubil, trainic, de nedespărțit.

неразумие, *-я n. sg.* lipsă de judecată/ de rațiune, nesocotință; nechibzuință.

неразумно **1.** *adv.* fără judecată, nechibzuit, nesocotit, prostește. **2.** *pred.* nu

e cuminte; *так поступа́ть* ~ nu e cuminte să procedezi aşa.

неразу́мность, *-и f. sg.* nesocotinţă, lipsă de judecată/de raţiune; prostie.

неразу́мный *adj.* iraţional, neraţional; nesocotit, nechibzuit, nerezonabil, lipsit de judecată, prost; ~ *посту́пок* faptă nechibzuită.

неразъеда́емый *adj.* necorodabil, rezistent la acizi.

неразъёмный *adj.* nedemontabil; nedetaşabil.

нераска́янный *adj. (înv.)* nepocăit.

нерасположе́ние, *-я n. sg.* atitudine răuvoitoare, lipsă de bunăvoinţă; antipatie.

нерасполо́женный *adj.* lipsit de bunăvoinţă, potrivnic, pornit împotriva (cuiva, a ceva).

нераспоряди́тельность, *-и f. sg.* lipsă de iniţiativă/de spirit organizatoric, lipsă de operativitate; nepricepere.

нераспоряди́тельный *adj.* lipsit de spirit de iniţiativă/de spirit organizatoric, lipsit de operativitate; nepriceput.

нераспространённ|ый *adj. (gram.)* ~*ое предложе́ние* propoziţie simplă, nedezvoltată.

нерассуди́тельно *adv.* (în mod) nechibzuit, nesocotit.

нерассуди́тельность, *-и f. sg.* nechibzuinţă, nesăbuinţă, nesocotinţă.

нерассуди́тельный *adj.* nechibzuit, nesăbuit, nesocotit, nerezonabil.

нерастворимость, *-и f. sg.* insolubilitate, însuşirea de a nu se dizolva.

нерастворимый *adj.* insolubil, nedizolvabil.

нерасторжи́мость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi indisolubil, neputinţa de a fi desfăcut/separat.

насторжи́м|ый *adj.* indisolubil, de nedesfăcut, de neclintit, de nezdruncinat.

нерасторо́пность, *-и f. sg.* lipsă de promptitudine, neîndemînare.

нерасторо́пный *adj.* neexpeditiv, neîndemînatic, nedescurcăreţ.

нерасчётливость, *-и f. sg.* lipsă de chibzuinţă, neprevedere, lipsă de spirit practic/gospodăresc.

нерасчётливый *adj.* **1.** nechibzuit, neprevăzător; lipsit de spirit practic/gospodăresc. **2.** neeconom.

нерасчленённый *adj.* indivizibil, nedisociabil.

нерасщепля́емый *adj.* nefisionabil.

нерациона́льный *adj.* iraţional.

нерв, *-а m.* **1.** nerv; *зри́тельный* ~ nervul optic; *аорта́льный* ~ nervul aortic; *висо́чный* ~ nervul temporal; *глазно́й* ~ nervul oftalmic; *заты́лочный* ~ nervul occipital; *дви́гательный* ~ nervul motor; *(med.) воспале́ние* ~*ов* nevrită; *сосудорасширя́ющие* ~*ы* nervi vasodilatori; *сосудосу́живающие* ~*ы* nervi vasoconstrictori; *тройни́чный* ~ nerv trigemen; *лицево́й* ~ nervul facial; *локтево́й* ~ nervul cubital; *седа́лищный* ~ nervul sciatic; *симпати́ческий* ~ nervul simpatic. **2.** *pl.* sistem nervos, nervi; *больны́е* ~*ы* nervi bolnavi; *страда́ть* ~*ами* a suferi de nervi ◇ *(fig.) гла́вный* ~ forţă conducătoare, centru al unei activităţi; *де́йствовать кому́-л. на* ~*ы* a irita/a enerva pe cineva, a călca pe nervi; *игра́ть на чьих-л.* ~*ах* a-i face cuiva nervi, a-i pune nervii la încercare; *желе́зные* ~*ы* nervi de oţel; *по́ртить себе́* ~*ы* a-şi face nervi, a se enerva.

нерва́ция, *-и f. (bot. zool.)* nervaţie.

нерви́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a enerva.

нерви́ческий *adj. (înv.)* de natură nervoasă, nervos.

не́рвничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se enerva, a avea nervi; a fi nervos.

нервнобольно́й, *-о́го m.* bolnav de nervi.

не́рвность, *-и f. sg.* nervozitate; irascibilitate.

не́рвн|ый *adj.* **1.** nervos, de nervi; ~*ое волокно́* fibră nervoasă; ~*ая ткань* ţesut nervos; ~ *припа́док* criză de nervi; ~*ые боле́зни* boli de nervi; *вы́сшая* ~*ая де́ятельность* activitate nervoasă superioară; ~*ая систе́ма* sistem nervos. **2.** nervos, supărăcios; ~*ая же́нщина* femeie nervoasă.

нерво́зность, *-и f. sg.* nervozitate.

нерво́зный *adj.* nervos.

нервю́ра, *-ы f.* nervură.

нереакти́вный *adj.* nereactiv.

нереа́льность, *-и f. sg.* **1.** irealitate, caracter ireal. **2.** caracter irealizabil/nerealizabil.

нереа́льный *adj.* **1.** ireal, nereal, himeric, fantastic. **2.** irealizabil, nerealizabil, care nu se poate înfăptui.

нереверси́вный *adj.* ireversibil.

нерегуля́рно *adv.* (în mod) neregulat.

нерегуля́рность, *-и f. sg.* neregularitate.

нерегуля́рн|ый *adj.* neregulat; *(gram.)* ~*ое чередова́ние* alternanţă neregulată.

нере́дк|ий *adj.* destul de frecvent, des, obişnuit; ~*ое явле́ние* fenomen obişnuit.

нере́дко *adv.* nu arareori, des, adesea, frecvent, estompat.

нере́зкий *adv.* neaccentuat, slab pronunţat, şters.

нере́зкость, *-и f. sg.* estompare; imagine estompată.

нерелева́нтн|ый *adj.* nerelevant; ~*ая черта́* trăsătură nerelevantă.

нерента́бельность, *-и f. sg.* nerentabilitate.

нерента́бельный *adj.* nerentabil, neavantajos.

не́рест, *-а m.* bătaia peştelui, depunerea icrelor.

нерести́ться, *-ится vb. ipf.* a depune icrele.

нерешённый *adj.* nerezolvat.

нереши́мост|ь, *-и f. sg.* nehotărîre, şovăire, ezitare; *быть в* ~*и* a fi în dubiu.

нереши́тельно *adv.* (în mod) nehotărît, nedecis, şovăitor.

нерешительность, *-и f. sg.* nehotărîre, şovăire, ezitare.

нереши́тельный *adj.* nehotărît, şovăitor, indecis.

нержаве́ющ|ий *adj.* inoxidabil, care nu rugineşte; ~*ая сталь* oţel inoxidabil.

неро́бк|ий *adj.* curajos, netemător, neînfricat, îndrăzneţ; *челове́к* ~*ого деся́тка* om curajos/neînfricat/nu dintre cei timizi.

неро́вно *adv.* (în mod) inegal, neregulat.

неро́вност|ь, *-и f.* **1.** neregularitate, neuniformitate; asperitate; ~*и по́чвы* accidente de teren. **2.** inegalitate.

неро́вн|ый *adj.* **1.** care prezintă neregularităţi, accidentat; cu asperităţi; neregulat, intermitent; ~*ая ме́стность* teren accidentat; ~ *пульс* puls neregulat. **2.** inegal, neregulat; ~ *по́черк* scris neregulat; ~*ая ли́ния* linie frîntă. **3.** *(fig.)* inegal, neechilibrat ◇ *не ро́вен час* nu cumva să ..., mai ştii?, s-ar putea.

неровня́, *-и f.* şi *m. sg. (înv.)* persoană care nu e de aceeaşi seamă, care nu se potriveşte cu altcineva; *он ей* ~ el nu e de o seamă cu ea; el nu e de dînsa.

неро́дственн|ый *adj.* neînrudit; ~*ые языки́* limbi neînrudite.

неро́л, *-а m. (chim.)* nerol.

не́рпа, *-ы f. (zool.)* focă siberiană.

не́рповый *adj.* de focă, de piele de focă.

нерудн|ый *adj. (în expr.)* ~*ые ископа́емые* minereuri nemetalifere.

нерукотво́рный *adj. (înv. poetic)* nefăurit de mîna omului, care nu poate fi creat/plăsmuit de om.

неруши́мость, *-и f. sg.* caracter indestructibil, trăinicie, tărie, inviolabilitate.

неруши́мый *adj.* de nezdruncinat, de neclintit, trainic, indestructibil, inviolabil; ~ *сою́з* uniune de nezdruncinat, alianţă de neclintit.

неры́ночный *adj. (ec.)* necomercializabil.

неря́ха, *-и m.* şi *f. (persoană)* neîngrijită, om neglijent/murdar.

неря́шество *-а n. sg. v. неря́шливость*

неря́шливо *adv.* (în mod) neîngrijit, neglijent.

неря́шливость, *-и f. sg.* **1.** neîngrijire, neglijenţă, ţinută neîngrijită/dezordonată. **2.** atitudine/comportare neglijentă, delăsare.

неря́шлив|ый *adj.* **1.** neîngrijit, neglijent, dezordonat, murdar. **2.** neglijent, de mîntuială; ~*ая рабо́та* lucru de mîntuială.

несамостоя́тельность, *-и f. sg.* **1.** dependenţă, lipsă de independenţă. **2.** lipsă de originalitate, lipsă de personalitate.

несамостоя́тельный *adj.* **1.** *(зави́симый)* dependent. **2.** *(заи́мствованный)* imitat, lipsit de originalitate, împrumutat.

несамохо́дный *adj.* nepropulsat.

несбы́точность, *-и f. sg.* caracter irealizabil, neputinţă de înfăptuire; caracter himeric.

несбы́точный *adj.* irealizabil, de neînfăptuit; himeric.

несваре́ние, *-я n. sg. (în expr.)* ~ *желу́дка* indigestie.

несвéдущий *adj.* necunoscător, necompetent, ignorant.

несвéж|ий *adj.* **1.** trecut, vestejit, ofilit. **2.** învechit, alterat, stricat; *~ие продýкты* alimente alterate.

несвёртываемость, *-и f. sg.* incoagulabilitate, necoagulabilitate.

несвобóдн|ый *adj.* fix; *(lingv.) ~ое словосочетáние* îmbinare de cuvinte fixă; *(lingv.) ~ое ударéние* accent fix.

несвоеврéменно *adv.* inoportun.

несвоеврéменность, *-и f. sg.* inoportunitate, caracter inoportun.

несвоеврéменный *adj.* **1.** tardiv, întîrziat. **2.** inoportun; neprielnic.

несвóйственный *adj.* impropriu, nepotrivit, nefiresc, străin.

несвя́зно *adv.* (în mod) incoerent, fără legătură, fără şir; disparat.

несвя́зность, *-и f. sg.* incoerenţă; lipsă de legătură.

несвя́зный *adj.* incoerent, fără legătură, fără şir; dezlînat, disparat.

несгибáемость, *-и f.* rigiditate.

несгибáемый *adj.* **1.** inflexibil, nemlădios. **2.** *(fig.)* neclintit, dîrz, intransigent.

несговóрчивость, *-и f. sg.* îndărătnicie, încăpăţînare, neînduplecare, caracter dificil.

несговóрчивый *adj.* cu care nu te poţi înţelege, îndărătnic, încăpăţînat, neînduplecat.

несгорáемый *adj.* ignifug; *~ шкаф* dulap din fier; safeu; casă de bani.

несдéржанность, *-и f. sg.* irascibilitate, nestăpînire, lipsă de autocontrol.

несдéржанн|ый *adj.* **1.** nerespectat, neîndeplinit; *~ое обещáние* promisiune nerespectată. **2.** nereţinut, care nu poate fi reţinut. **3.** irascibil, nestăpînit, violent, iute la fire; *~ харáктер* caracter irascibil.

несéние, *-я n. sg.* executare, îndeplinire; exercitare; *~ обя́занностей* exerciţiul funcţiunii, îndeplinirea îndatoririlor.

несерьёзно *adv.* (în mod) uşuratic, neserios, cu uşurinţă.

несерьёзность, *-и f. sg.* neseriozitate, lipsă de seriozitate; uşurinţă.

несерьёзн|ый *adj.* **1.** neserios, uşuratic; *~ое отношéние к чемý-л.* atitudine neserioasă faţă de ceva. **2.** neimportant, neînsemnat, neserios; *~ое дéло* chestiune neînsemnată.

несессéр, *-а m.* trusă; *дорóжный ~* trusă de voiaj.

несжимáемость, *-и f. sg.* incompresibilitate.

несжимáемый *adj.* incompresibil.

несигматúческий *adj. (gram.)* asigmatic; *~ аóрист* aorist asigmatic.

несимметрúчность, *-и f.* asimetrie, disimetrie.

несимметрúчный *adj.* asimetric.

несимпатúчный *adj.* puţin simpatic, antipatic.

несинхрóнный *adj. (el.)* asincron.

несистéмный *adj.* nesistematizat.

нескáзанно *adv.* nespus, nespus de mult, peste măsură de mult.

нескáзанный *adj.* nespus, care nu se poate exprima; extraordinar.

несказýемость, *-и f. sg. (gram.)* nepredicativitate.

несквознóй *adj.* înfundat, orb, nestrăpuns.

нескля́дница, *-ы f.* galimatias, şir de vorbe fără rost.

нескля́дно *adv.* (în mod) incoerent, dezlînat.

нескля́дный *adj.* **1.** incoerent, dezlînat, fără coeziune. **2.** disproporţionat, prost făcut; *(despre oameni)* stîngaci, neîndemînatic.

несклоня́емость, *-и f. sg. (gram.)* însuşirea de a fi indeclinabil, caracter indeclinabil.

несклоня́ем|ый *adj. (gram.)* indeclinabil, neflexibil, invariabil; *~ое сущестeвúтельное* substantiv indeclinabil/invariabil.

нéскольк|о [1], *-их num.* cîţiva, cîteva; *в ~их словáх* în cîteva cuvinte; *~ раз* (de) cîteva ori.

нéсколько [2] *adv.* întrucîtva, ceva, puţin; *~ бóльше* ceva mai mult; *он был ~ удивлён* a fost cam mirat.

нескончáемо *adv.* neîncetat, la nesfîrşit, fără de sfîrşit.

нескончáемый *adj.* interminabil, fără capăt, fără sfîrşit, nesfîrşit.

нескóро *adv.* ceva mai tîrziu, nu în curînd, nu degrabă.

нескрóмно *adv.* **1.** fără modestie. **2.** (în chip) nedelicat, indiscret. **3.** cu neruşinare.

нескрóмность, *-и f.* **1.** *sg.* lipsă de modestie. **2.** *sg.* lipsă de delicateţe/ de discreţie. **3.** *sg.* impudicitate; neruşinare. **4.** faptă nedelicată, nedelicateţe, indiscreţie.

нескрóмный *adj.* **1.** lipsit de modestie. **2.** indiscret, nedelicat. **3.** impudic; fără sfială, neruşinat, neobrăzat, obraznic.

нескрывáемый *adj.* făţiş, deschis, neprefăcut, neascuns.

неслоговóй *adj. (lingv.)* nesilabic, asilabic; *~ глáсный* vocală nesilabică; *~ плáвный* lichidă nesilabică.

неслóжность, *-и f. sg.* simplitate.

неслóжный *adj.* simplu, necomplicat; uşor, lipsit de complicaţie.

неслы́ханно *adv.* (în chip) nemaipomenit, nemaiauzit.

неслы́ханный *adj.* nemaipomenit, nemaiauzit, fără precedent.

неслы́шно *adv.* fără zgomot, uşor, încet.

неслы́шн|ый *adj.* uşor, imperceptibil; care nu se poate auzi; *~ыми шагáми* cu paşi uşori, tiptil.

несмéжн|ый *adj.* nealăturat, neadiacent, la distanţă; *~ая ассимиля́ция* asimilare la distanţă.

несмáчиванис, *-я n.* neaderenţă.

несмéлый *adj.* timid, sfios.

несменя́емость, *-и f. sg.* inamovibilitate.

насменя́емый *adj.* inamovibil.

несмéтно *adv.* nemăsurat, peste măsură de ...

несмéтн|ый *adj.* imens, incalculabil, de nemăsurat; în cantităţi imense, nenumărat.

несмолкáемо *adv.* fără încetare, necurmat, fără răgaz, fără sfîrşit.

несмолкáем|ый *adj.* neîncetat, necurmat, continuu, nesfîrşit; *~ые аплодисмéнты* aplauze care nu mai conteneau.

несмотря́ *prep.* cu *на + acuz.* cu toate că, deşi, în ciuda, în pofida; *~ на то, что ...* cu toate că; *~ ни на что* în orice caz, orice s-ar întîmpla.

несмывáемый *adj.* **1.** care nu iese la spălat. **2.** *(fig.)* de neşters.

несмышлёный *adj. (pop.)* care nu este ager, nepriceput, prost, fără minte.

несмышлёныш, *-а m. (pop.)* copil nepriceput, prostuţ, fără minte.

несноcно *adv.* (în mod) insuportabil, de nesuferit, de neîndurat.

нeснóсность, *-и f. sg.* faptul de a fi insuportabil/ intolerabil/ plictisitor/ de neîndurat.

несносный *adj.* insuportabil, de nesuferit, de neîndurat; inoportun.

несоблюдéние, *-я n. sg.* nerespectare, neconformare; neobservare.

несóбственно-перехóдный *adj. (gram.)* tranzitiv indirect; *~ глагóл* verb tranzitiv indirect.

несóбственно-прям|óй *adj. (gram.)* indirect liber; *~ая речь* vorbire indirectă liberă.

несовершеннолéтн|ий *adj.* **1.** minor, nevîrstnic. **2.** *~ий, -его m.* minor, nevîrstnic.

несовершéнный *adj.* **1.** imperfect, defectuos, mediocru, cu lipsuri. **2.** *(gram.)* imperfectiv; *~ вид* aspect imperfectiv.

несовершéнство, *-а n. sg.* nedesăvîrşire, imperfecţiune; mediocritate.

несовместúмость, *-и f. sg.* incompatibilitate, nepotrivire.

несовместúм|ый *adj.* incompatibil; *~ые поня́тия* noţiuni opuse, noţiuni contrarii.

несовпадéние, *-я n.* nepotrivire, necoincidenţă.

несоглáсие, *-я n. sg.* **1.** divergenţă, nepotrivire, dezacord, neconcordanţă, discordanţă. **2.** neînţelegere, dezbinare, ceartă, discordie. **3.** *sg.* refuz; *подтвердúть своё ~* a stărui în refuzul său.

несоглáс|ный *adj.* **1.** *instr.* care nu este de acord cu cineva; *я ~ен с тобóй* nu sînt de acord cu tine, nu sînt de părerea ta. **2.** *на + acuz.* sau cu *inf.* care nu consimte *(la ceva)*. **3.** *(despre sunete)* discordant; disonant.

несогласовáние, *-я n. sg. (gram.)* lipsă de acord; dezacord.

несогласóванно *adv.* fără coordonare, în mod necoordonat.

несогласóванность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de coordonare, necoordonare. **2.** *(gram.)* lipsă de acord.

несогласóванн|ый *adj.* **1.** necoordonat, fără înţelegere, fără acord; *~ые дéйствия* acţiuni necoordonate. **2.** *(gram.)*

neacordat; ~oe определéние atribut neacordat.

несозвýчие, *-я n.* distonanţă.

несозвýчный *adj. dat.* disonant, în contradicţie/în disonanţă cu ...

несознáтельно *adv.* (în mod) inconştient, fără a-şi da seama.

несознáтельность, *-и f. sg.* lipsă de conştiinţă.

несознáтельный *adj.* puţin conştient, lipsit de conştiinţă.

несозрéлость, *-и f.* imaturitate.

несозы́в, *-а m. sg.* neconvocare.

несоизмери́мо *adv.* incomensurabil, nemăsurat, nemărginit.

несоизмери́мость, *-и f. sg.* incomensurabilitate, neputinţa de a fi măsurat, nemărginire, infinit.

несоизмери́м|ый *adj.* **1.** incomensurabil, de nemăsurat, nemărginit; ~ые *величины* valori incomensurabile. **2.** *(fig.)* incomparabil, cu neputinţă de comparat.

несократи́мость, *-и f.* ireductibilitate.

несократи́мый *adj. (mat.)* ireductibil.

несокруши́мо *adv.* de neînvins, de neclintit.

несокруши́мость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi indestructibil, invincibilitate.

несокруши́м|ый *adj.* indestructibil, invincibil, de nebiruit, de neînvins; ~ая *си́ла* forţă de neînvins.

несолидáрно *adv.* nesolidar, lipsit de solidaritate.

несолидáрный *adj.* nesolidar.

несоли́дный *adj.* **1.** puţin solid, netrainic, nerezistent. **2.** neserios.

несóлоно *adv.* *(în expr.)* *уйти́* ~ *хлебáвши* a rămîne cu buzele umflate, a rămîne dezamăgit.

несомнéнно *cuv. modal* fără îndoială, desigur, indiscutabil; evident, cert, neîndoios.

несомнéнность, *-и f. sg.* certitudine, siguranţă, caracter neîndoielnic.

несомнéнный *adj.* neîndoielnic, sigur, evident, cert, neîndoios.

несообрази́тельность, *-и f. sg.* lipsă de agerime, înţelegere anevoioasă, pricepere greoaie.

несообрази́тельный *adj.* care pricepe/care judecă greu, greu de cap.

несообрáзность, *-и f. sg.* **1.** nepotrivire, contradicţie. **2.** stupiditate, inepţie, neghiobie.

несообрáзный *adj.* **1.** *(с кем-л.)* neconform, deplasat. **2.** *(нелепый)* absurd, neghiob.

несоответ́ственный *adj.* necorespunzător, nepotrivit, inadecvat; incompatibil.

несоответ́ствие, *-я n.* nepotrivire, necorespondenţă, discordanţă, dezacord; *я́вное* ~ nepotrivire evidentă; ~ *харáктеров* nepotrivire de caracter.

несоответ́ствующий *adj.* impropriu, necorespunzător, inadecvat.

несопредели́мый *adj.* nedefinit, nedeterminat.

несоразмéрно *adv.* (în mod) disproporţionat.

несоразмéрность, *-и f. sg.* disproporţie; nepotrivire, necorespundere.

несоразмéрный *adj.* disproporţionat; nepotrivit, necorespunzător.

несóртный *adj.* de calitate necorespunzătoare/inferioară.

несостоя́тельность, *-и f. sg.* **1.** *(jur.)* insolvabilitate, stare de faliment. **2.** *(необеспеченность)* stare de sărăcie, lipsă de mijloace. **3.** *(необоснованность)* netemeinicie, lipsă de temei, inconsistenţă, caracter nefondat.

несостоя́тельн|ый *adj.* **1.** *(jur.)* insolvabil; ~ *должни́к* debitor insolvabil. **2.** *(необеспеченный)* neînstărit, lipsit de mijloace. **3.** *(необоснованный)* neîntemeiat, lipsit de temei, lipsit de orice bază, nefondat; ~ая *теóрия* teorie nefondată.

неспéлый *adj.* necopt, verde, crud.

неспéшн|ый *adj.* încet, liniştit, negrăbit; *идти́* ~ым *шáгом* a merge agale.

несплошнóй *adj.* discontinuu.

несподрýчно *pred. impers. (pop.)* e peste mînă, nu e la îndemînă, e incomod.

несподрýчный *adj. (pop.)* incomod, stînjenitor, greu.

неспокóйно *adv.* agitat, neliniştit; ~ *жить* a duce o viaţă agitată.

неспокóйный *adj.* **1.** neliniştit, agitat; *(despre om)* neastîmpărat; ~ое *состоя́ние* stare agitată, stare de nelinişte; ~ая *жизнь* viaţă zbuciumată/agitată; ~ое *врéмя* vremuri tulburi.

неспосóбность, *-и f. sg.* inaptitudine; incapacitate.

неспосóбный *adj.* **1.** incapabil, neînzestrat. **2.** *на* + *acuz.* incapabil de ...

несправедли́во *adv.* (în mod) nedrept, injust; *поступи́ть* ~ a proceda în mod nedrept.

несправедли́вость, *-и f.* **1.** nedreptate, injustiţie. **2.** faptă nedreaptă, nedreptate.

несправедли́в|ый *adj.* **1.** nedrept, inechitabil, injust; ~ое *решéние* hotărîre nedreaptă. **2.** greşit, neadevărat, fals.

неспростá *adv.* cu gînd ascuns, nu întîmplător, nu fără intenţie, nu fără motiv.

неспрягáемый *adj. (gram.)* care nu se conjugă; neconjugabil.

несрабóтанность, *-и f. sg.* necoordonare, lipsă de coordonare în muncă.

несравнéнно *adv.* **1.** *(непревосходно)* uimitor, incomparabil, neasemuit. **2.** *(cu adj. şi adv. la comp.)* *(гораздо)* (cu) mult mai ..., infinit mai ..., incomparabil mai ...

несравнéнный *adj.* incomparabil, neasemuit, fără seamăn, unic, fără pereche.

несравни́мость, *-и f. sg.* caracter incomparabil; neasemuire.

несравни́мый *adj.* **1.** incomparabil, neasemuit, fără pereche, extraordinar. **2.** de necomparat, cu totul diferit.

несрóдный *adj.* străin; de altă natură.

нестаби́льность, *-и f.* instabilitate, nestabilitate.

нестаби́льный *adj.* instabil.

нестандáртный *adj.* nestandardizat.

нестационáрный *adj.* tranzitoriu, nestaţionar.

нестерпи́мо *adv.* (într-un mod) insuportabil, de nesuferit, de neîndurat.

нестерпи́мый *adj.* insuportabil, de nesuferit, intolerabil, de neîndurat.

нес|ти́[1], *-ý, -ёшь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a duce, a purta; ~ *чемодáн* a duce un geamantan. **2.** *acuz.* a constitui un suport, a sprijini, a purta. **3.** *acuz.* a goni, a purta în goană; a mîna; *вéтер* ~ёт *тýчи* vîntul goneşte norii. **4.** *acuz.* *(приносить с собой, причиня́ть)* a aduce, a cauza, a pricinui; ~ *ги́бель* a aduce pieirea; ~ *смерть* a aduce moartea. **5.** *(pf. понести́) acuz. (fig.)* *(терпеть)* a suferi, a îndura; a suporta; ~ *наказáние* a suferi o pedeapsă; ~ *убы́тки* a suferi pierderi; *(mil.)* ~ *потéри* a suferi pierderi (în oameni). **6.** *acuz. (fig.)* *(выполнять)* a îndeplini *(o însărcinare, o funcţie)*; a avea, a purta *(o răspundere)*; ~ *обя́занности дирéктора* a îndeplini funcţia de director; ~ *дежýрство* a fi de serviciu; ~ *караýл* a face de gardă; ~ *отвéтственность* a purta răspundere, a fi răspunzător. **7.** *impers.* a trage, a sufla; *из-под пóлу* ~ёт trage de sub duşumea. **8.** *impers.* *(пахнуть)* a duhni, a mirosi (a ceva); ~ёт *лýком* miroase a ceapă. **9.** *acuz.* a spune *(prostii, nerozii etc.)*; ~ *вздор*; ~ *чепуxý* a spune nerozii, a bate cîmpii; ~ *небыли́цу* a îndruga cai verzi pe pereţi. **10.** *impers. gen. (pop.)* a avea pîntecăraie/diaree ◇ *(pop.)* *кудá тебя́ (налёгкая) несёт?* unde dracu te duci?; *(pop.)* *откýда вас* ~ёт? ce vînt vă aduce?

нести́[2], *-сёт; vb. ipf. (pf. снести́) acuz.* a oua.

нес|ти́сь[1], *-ýсь, -ёшься vb. ipf.* **1.** *(быстро двигаться)* a alerga, a merge, a trece foarte repede; ~ *вскачь* a merge în galop. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* *(fig.)* *(распространяться)* a se răspîndi; a răsuna; ~ýтся *пéсни* răsună cîntece.

нести́сь[2], *-сётся vb. ipf. (pf. снести́сь)* a (se) oua.

нестóйкий *adj.* nestabil, instabil, volatil.

нестóящ|ий *adj. (fam.)* de proastă calitate, care nu e bun de nimic; ~ее *дéло* lucru de nimic.

нестроеви́к, *-á m. (mil.)* militar necombatant.

нестроев|óй[1] *adj. (mil.)* **1.** necombatant; din serviciile auxiliare ale armatei; ~ *солдáт* soldat necombatant; ~áя *слýжба* serviciul auxiliar. **2.** ~óй, *-óго m.* militar necombatant.

нестроевóй[2] *adj. (în expr.)* ~ *лес* lemn care nu poate fi folosit în construcţii, lemn industrial, lemn pentru prelucrare.

нестрóйно *adv.* **1.** (în mod) discordant, distonant, nearmonios. **2.** în dezordine, dezorganizat; *идти́* ~ a merge în dezordine.

нестрóйность, *-и f. sg.* **1.** discordanță, disonanță, lipsă de armonie. **2.** dezordine, dezorganizare, neorînduială.

настрóйн|ый *adj.* **1.** *(despre sunete)* discordant, distonant, nearmonios. **2.** dezordonat, dezorganizat; *~ые ряды́* rînduri dezordonate.

несуди́мост|ь, *-и f. sg. (jur.)* lipsă de antecedente penale; *спрáвка о ~и* certificat/cazier constatînd lipsă de antecedente penale.

несудохóдный *adj.* nenavigabil.

несурáзно *adv.* (în mod) absurd, fără nici o rațiune, fără nici o noimă.

несурáзност|ь, *-и f.* absurditate, stupiditate, prostie, neghiobie; *дéлать ~и* a face prostii; a o face de oaie.

несурáзный *adj.* absurd, stupid, inept.

несусвéтный *adj.* de neînchipuit, de necrezut.

несýшка, *-и f.* găină outoare.

несущéственность, *-и f. sg.* caracter neesențial, lipsă de importanță/de însemnătate; neînsemnătate.

несущéственн|ый *adj.* neesențial, secundar; fără importanță, neînsemnat; *~ые разноглáсия* divergențe neesențiale.

несýщ|ий 1. *part. prez. act.* de la *нести́.* **2.** *adj. (tehn.)* portant, purtător de rezistență/de susținere; *(rad.) ~ая волнá* undă purtătoare; *~аяповéрхность* suprafață portantă.

несходи́мость, *-и f.* divergență.

несхóдность, *-и f. sg.* neasemănare, deosebire, disimilitudine.

несхóдн|ый *adj.* **1.** care nu seamănă, diferit; *~ые поня́тия* noțiuni diferite. **2.** *(pop.)* neconvenabil, nepotrivit; *~ая ценá* preț neconvenabil.

несхóдство, *-а n. sg.* neasemănare, nepotrivire, deosebire.

несчастли́вец, *-вца m. (înv.)* (om) nenorocit, om fără noroc, nenorocos.

несчастли́вый *adj.* nenorocos, fără noroc, nefericit; *~ день* o zi nenorocoasă/cu ghinioane.

несчáстн|ый *adj.* **1.** nenorocit, nefericit; *~ человéк* om nefericit, nenorocit. **2.** nefast, fatal, fără noroc, cu ghinion; *~ день* zi nefastă; *~ая любóвь* dragoste neîmpărtășită; dragoste nefericită. **3.** *(de obicei însoțit de pron. этот)* mizerabil, nenorocit, păcătos. **4.** **~ый,** *-ого m.* (om) nenorocit, nefericit. **5.** **~ая,** *-ой f.* (femeie) nenorocită, nefericită ◇ *~ слýчай* accident.

несчáсть|е, *-я n.* nenorocire; nenoroc; calamitate; *к моемý ~ю* sau *на моё ~* din nefericire, din nenorocire pentru mine, spre ghinionul meu.

несчётно *adv. (în expr.) ~ богáтый* putred de bogat.

несчётный *adj.* incalculabil, imens, nenumărat.

несъедóбный *adj.* necomestibil, care nu se poate mînca.

несы́тный *adj.* nesățios, puțin substanțial, puțin consistent, puțin hrănitor.

несы́тый *adj.* nesătul.

нет 1. *partic.* nu; *~, не соглáсен* nu, nu sînt de acord; *да и́ли ~?* da sau nu?, da sau ba?; *~ ещё* încă nu; *совсéм ~* sau *вóвсе ~* nicidecum, deloc, defel; *прáво же ~* zău că nu. **2.** *partic.* dar; nu e așa; *~, почемý вы так дýмаете?* dar nu înțeleg, de ce credeți ața? **3.** *pred. impers. cu gen.* nu e; nu este, nu-i *(se traduce și prin formele personale ale verbelor a nu avea și a nu fi)*; *никогó ~ дóма* nimeni nu-i acasă; *у меня́ ~ дéнег* nu am bani; *ничегó удиви́тельного ~* nu e nimic de mirare; *~ сомнéния, что ...* nu încape îndoială că ..., fără îndoială că ...; *егó бóльше ~* s-a prăpădit, a răposat; *~ и ~* sau *~ да ~* sau *~ как ~ (когó-л., чегó-л.)* nu și nu, nu-i și nu-i, nu-i și pace. **4.** *conj. (adesea precedat de «так» sau urmat de «же»)* totuși, cu toate acestea; *три кни́ги емý принёс, так ~, емý всё мáло* i-am adus trei cărți și tot nu-i ajunge ◇ *(pop.) а (то) нет?* ce parcă nu e așa?, *сойти́ на ~* a se reduce la zero, a pierde orice importanță/orice însemnătate; *свести́ на ~* a reduce la zero, a anihila; *сруби́ть на ~* a tăia de la rădăcină; *~ тогó, чтóбы ...* da de unde ..., nici vorbă; *(prov.) на ~ и судá ~* dacă nu-i, n-ai ce-i face; de unde nu-i, nici Dumnezeu nu cere; *(glumeț) пирóг с ~ом* plăcintă fără umplutură; *~ хýда без добрá* nu e rău fără bine.

нетакти́чно *adv.* fără tact, nedelicat.

нетакти́чность, *-и f.* lipsă de tact, indelicatețe.

нетакти́чный *adj.* lipsit de tact, fără tact, nedelicat.

неталáнтливый *adj.* netalentat, lipsit de talent, neînzestrat.

нетáлый *adj.* care nu se topește.

нетвёрдо *adv.* (în mod) nesigur, șovăitor, neferm; *~ стоя́ть на ногáх* a nu se ține bine pe picioare.

нетвёрдость, *-и f. sg.* lipsă de fermitate, nehotărîre, șovăire.

нетвёрд|ый *adj.* **1.** *(мягкий)* moale; *~ая пóчва* teren moale. **2.** *(неуверенный)* lipsit de tărie/de fermitate; nesigur, șovăitor; *~ая похóдка* mers nesigur. **3.** *(в знаниях)* slab, nepregătit.

нéтель, *-и f.* junincă, mînzată.

нетемати́ческий *adj.* atematic; *~ глагóл* verb atematic.

нетеплопровóдный *adj. (fiz.)* rău conducător de căldură.

нетерпёж, *-а m. sg. (pop.) v. нетерпéние*

нетерпели́во *adv.* cu nerăbdare, fără răbdare, nerăbdător.

нетерпели́вость, *-и f. sg.* nerăbdare, lipsă de răbdare, impaciență.

нетерпели́вый *adj.* nerăbdător.

нетерпéни|е, *-я n. sg.* nerăbdare, lipsă de răbdare; *прояви́ть ~* a manifesta nerăbdare; *ждать с ~ем* a aștepta cu nerăbdare; *сгорáть от ~я* a arde de nerăbdare.

нетерпи́мо *adv.* fără toleranță, intolerant.

нетерпи́мость, *-и f. sg.* intoleranță, neîngăduință, lipsă de toleranță.

нетерпи́м|ый *adj.* **1.** neîngăduit, inadmisibil, intolerabil; *~ое поведéние* atitudine inadmisibilă. **2.** neîngăduitor, intolerant; *~ человéк* om neîngăduitor/intolerant.

нетканый *adj.* nețesut.

нетлéнн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* care nu putrezește, care nu este supus putrezirii. **2.** *(fig.) (вечный)* nepieritor, veșnic, etern.

нетовáрищеск|ий *adj.* netovărășesc, necolegial; *~ое отношéние* atitudine netovărășească/necolegială.

нетокси́чность, *-и f. sg.* netoxicitate.

нетóпленый *adj.* neîncălzit *(cu lemne sau alt combustibil).*

нетопы́рь, *-я m. (zool.)* liliac mare.

неторопли́во *adv.* fără grabă, pe îndelete.

неторопли́вость, *-и f. sg.* încetineală; fire domoală.

неторопли́в|ый *adj.* domol, încet, lent; *~ые движéния* mișcări lente/domoale.

нетóчечный *adj.* nepunctiform.

нетóчно *adv.* (în mod) inexact, neprecis.

нетóчность, *-и f.* **1.** *gen.* inexactitate, imprecizie; *~ вычислéний* inexactitate a calculelor. **2.** greșeală, incorectitudine.

нетóчный *adj.* inexact, neprecis; incorect; *~ подсчёт* calcul inexact/aproximativ.

нетранспортáбельный *adj.* netransportabil.

нетрéбовательность, *-и f. sg.* lipsă de exigență, neexigență, caracter nepretențios.

нетрéбовательный *adj.* nepretențios, neexigent, modest; care se mulțumește cu puțin; *~ начáльник* șef puțin exigent.

нетрéзвый *adj.* beat, afumat.

нетрóнутый *adj.* **1.** neatins, intact, întreg, nevătămat. **2.** *(fig.)* curat, candid, imaculat; virgin.

нетрудов|óй *adj.* **1.** care nu muncește, care nu este în cîmpul muncii. **2.** nemuncit; neprovenit din muncă; *~ые дéньги* bani nemunciți.

нетрудоспосóбность, *-и f. sg.* incapacitate de muncă; *врéменная ~* pierdere temporară a capacității de muncă; *пóлная ~* invaliditate completă; *части́чная ~* invaliditate parțială.

нетрудоспосóбный *adj.* incapabil de muncă, inapt pentru muncă.

нéтто *adj. indecl.* net, neto; *вес ~* greutate netă.

нéту *pred. impers.* cu *gen. v. нет(3)*; *дéнег ~* nu am bani.

нéт|ы *(înv. iron.) в ~ях* absent, lipsește; *быть/пребывáть в ~ях* a fi dispărut, a lipsi, a nu se prezenta; parcă l-a înghițit pămîntul.

неубеди́тельно *adv.* (în mod) neconvingător, nedoveditor.

неубеди́тельность, *-и f. sg.* netemeinicie, neconcludență.

неубеди́тельный *adj.* neconvingător, neconcludent; *~ дóвод* argument neconvingător.

неубира́ющийся *adj.* neescamontabil, fix.

неу́бранный *adj.* **1.** nedereticat, nearanjat, neorînduit, nepus în ordine. **2.** *(agr.)* nestrîns; ~ *урожа́й* recoltă neridicată/nestrînsă.

неуваже́ние, *-я n. sg.* desconsiderare; lipsă de respect, lipsă de considerație; necuviință, ireverență.

неуважи́тельно *adv. (înv.)* nerespectuos, ireverențios, necuviincios; *отнести́сь ~ к кому́-л.* a fi nerespectuos față de cineva.

неуважи́тельность, *-и f. sg.* **1.** caracter nejustificat; netemeinicie. **2.** *(înv.) v. неуваже́ние.*

неуважи́тельн|ый *adj.* **1.** nefondat; nejustificat, nemotivat; *нея́вка по ~ой причи́не* absență nemotivată. **2.** nerespectuos, ireverențios, nepoliticos.

неуве́ренно *adv.* cu șovăială, cu ezitare, șovăitor, șovăind.

неуве́ренность, *-и f. sg.* nesiguranță, incertitudine, șovăire, îndoială, ezitare.

неуве́ренн|ый *adj.* nesigur, nehotărît, nedecis, șovăielnic, care ezită; *~ая похо́дка* mers nesigur; *~ым го́лосом* cu șovăială în voce; *~ в себе́* lipsit de încredere în sine; *~ в свои́х си́лах* fără încredere în forțele sale.

неувяда́ем|ый *adj.* nepieritor, veșnic; *~ая сла́ва* glorie veșnică.

неувяда́ющий *adj. v. неувяда́емый*

неувя́зка, *-и f.* necoordonare, lipsă de coordonare; neconcordanță.

неугаса́емый *adj. v. неугаси́мый*

неугаси́м|ый *adj.* **1.** nestins. **2.** *(fig.)* veșnic, nesecat, nepieritor, neistovit, nepotolit; *~ое жела́ние* dorință nepotolită.

неуго́дный *adj. dat.* indezirabil, nedorit, nepoftit, care nu e pe placul cuiva.

неугомо́нность, *-и f. sg.* neastîmpăr.

неугомо́нный *adj.* neastîmpărat, gălăgios; vioi, zburdalnic.

неуда́вшийся *adj.* neizbutit, nereușit.

неуда́рн|ый *adj. (gram.)* neaccentuat, aton; *~ гла́сный* vocală neaccentuată; *~ слог* silabă neaccentuată; *~ое положе́ние* poziție neaccentuată.

неударя́емый *adj. (gram.)* neaccentuat, fără accent, aton; *~ слог* silabă neaccentuată, silabă atonă.

неуда́ч|а, *-и f.* nereușită, insucces, eșec; nenoroc, ghinion; *потерпе́ть ~у* a suferi un eșec.

неуда́чливый *adj.* nenorocos, ghinionist, fără noroc.

неуда́чник, *-а m.* ghinionist, om fără noroc, nenorocos; ratat.

неуда́чно *adv.* fără succes, (în mod) nereușit, nefericit.

неуда́чн|ый *adj.* **1.** nereușit, neizbutit, fără succes, nefericit; *~ая охо́та* vînătoare nereușită. **2.** nesatisfăcător, insuficient, nereușit; *~ое выраже́ние* expresie nefericită; *~ отве́т* răspuns nesatisfăcător; *~ая фотогра́фия* fotografie nereușită. **3.** necorespunzător, prost.

неудержи́мо *adv.* (în mod) irezistibil, impetuos, fără a se putea opri.

неудержи́мый *adj.* nestăvilit, neînfrînat, nestăpînit, vijelios, impetuos.

неудо́бно 1. *adv.* incomod. **2.** *pred. impers. dat.* cu *inf.* este incomod; nu e la îndemînă; *ему́ ~ сиде́ть* nu-i e la îndemînă să șadă. **3.** *pred. impers. dat.* cu *inf. (fig.)* e penibil, e nepoliticos; *~ уходи́ть* este nepoliticos să pleci.

неудо́бн|ый *adj.* **1.** incomod; nepotrivit, impropriu; *~ая оде́жда* haine incomode; *~ое кре́сло* fotoliu incomod. **2.** *(fig.)* neplăcut, jenant, penibil; *поста́вить кого́-л. в ~ое положе́ние* a pune pe cineva într-o situație penibilă. **3.** *(fig.)* deplasat, nelalocul său, nepotrivit; *~ разгово́р* conversație nelalocul ei; *~ое выраже́ние* expresie nepotrivită ◇ *~ые зе́мли* terenuri neproductive, terenuri improprii pentru cultură.

неудоборани́м|ый *adj.* **1.** indigest, greu de mistuit, greu digerabil; *~ая пи́ща* mîncare indigestă. **2.** *(fig. iron.)* indigest; greoi, greu de înțeles.

неудобопоня́тный *adj.* neinteligibil, greu de înțeles; indescifrabil; *~ текст* text indescifrabil.

неудобопроизноси́м|ый *adj.* **1.** *(înv.)* greu de pronunțat. **2.** *(fig.)* indecent, necuviincios; *~ые выраже́ния* expresii indecente.

неудобочита́емый *adj.* necitet, ilizibil. greu de descifrat.

неудо́бств|о, *-а n.* **1.** incomoditate, neajuns, dezavantaj; inconveniență. **2.** *sg.* stare neplăcută/penibilă; *причини́ть ~* a deranja (pe cineva); *чу́вствовать ~ пе́ред кем-л.* a se simți prost față de cineva.

неудо́бь *adv. (în expr.) ~ сказу́емый* necuviincios, indecent.

неудовлетворе́ние, *-я n. sg.* **1.** nesatisfacere, neîmplinire; respingere; *~ хода́тайства* respingerea cererii; *(jur.) ~ и́ска* respingerea acțiunii. **2.** *v. неудовлетворённость.*

неудовлетворённост|ь, *-и f.* nemulțumire, nesatisfacție; stare de nemulțumire, simțămînt de decepție.

неудовлетворённый *adj.* nesatisfăcut, nemulțumit, decepționat.

неудовлетвори́тельно *adv.* (în mod) insuficient, nesatisfăcător; *отве́тить ~* a răspunde nesatisfăcător.

неудовлетвори́тельность, *-и f. sg.* insuficiență, caracter nesatisfăcător.

неудовлетвори́тельн|ый *adj.* nesatisfăcător, insuficient, nemulțumitor; necorespunzător; *~ая отме́тка* notă nesatisfăcătoare/insuficientă.

неудово́льствие, *-я n.* nemulțumire, neplăcere; *вы́разить своё ~* a-și arăta nemulțumirea.

неуёмный *adj.* neastîmpărat, nepotolit.

неуже́ли *partic.* oare?, e posibil?, este cu putință?, într-adevăr?; *~ он не придёт?* e posibil să nu vină? *~ э́то пра́вда?* să fie adevărat?, oare e adevărat?; *~!* nu e posibil!, nu se poate!, e cu neputință!

неужи́вчивость, *-и f. sg.* caracter nesociabil, fire nesociabilă.

неужи́вчивый *adj.* nesociabil; *~ хара́ктер* fire nesociabilă.

неу́жто *partic. (pop.) v. неуже́ли*

неузнава́емост|ь, *-и f. (în expr.) до ~и* încît nu mai poate fi recunoscut.

неузнава́емый *adj.* de nerecunoscut, care nu poate fi recunoscut.

неука́занный *adj. (înv.)* neîngăduit, nepermis, nereglementar.

неукло́нно *adv.* **1.** (în mod) ferm, neclintit, nestrămutat; fără șovăire, fără abatere, neabătut; *~ выполня́ть взя́тые обяза́тельства* a îndeplini fără șovăire angajamentele luate. **2.** fără încetare; (în mod) neîncetat, necontenit, continuu.

неукло́нн|ый *adj.* **1.** ferm, neclintit, nestrămutat; fără șovăire, nešovăitor; *~ая реши́мость* hotărîre neclintită. **2.** neîncetat, necontenit, continuu; *~ рост промы́шленности* creșterea continuă a industriei.

неуклю́же *adv.* (în mod) neîndemînatic, stîngaci, nedibaci, greoi.

неуклю́жесть, *-и f. sg.* neîndemînare, nedibăcie, stîngăcie.

неуклю́жий *adj.* neîndemînatic, inabil, nedibaci, stîngaci, greoi.

неукосни́тельно *adv.* (în mod) obligatoriu; cu strictețe, cu rigoare.

неукосни́тельный *adj.* necondiționat; obligatoriu; riguros, strict.

неукреплённый *adj. (mil.)* neîntărit, nefortificat, neapărat, deschis; *~ го́род* oraș neîntărit.

неукроти́мость, *-и f. sg.* impetuozitate.

неукроти́мый *adj.* aprig, impetuos; de neîmblînzit, de nestăvilit, de nestăpînit; năvalnic; *~ хара́ктер* caracter impetuos.

неулови́мость, *-и f. sg.* **1.** neputință de a fi prins. **2.** *(fig.) (неощути́мость)* caracter imperceptibil, imperceptibilitate.

неулови́мый *adj.* **1.** imposibil de găsit/de prins. **2.** *(fig.) (неощути́мый)* imperceptibil, insesizabil, abia perceptibil; *~ отте́нок* nuanță insesizabilă.

неуме́ло *adv.* în mod neîndemînatic, fără dibăcie, fără abilitate.

неуме́лость, *-и f. sg.* neîndemînare, nedibăcie, lipsă de abilitate.

неуме́лый *adj.* **1.** nepriceput, neiscusit; nedibaci, neexperimentat, neabil. **2.** făcut cu neîndemînare, nedibace, neiscusit.

неуме́ни|е, *-я n. sg.* nepricepere, neiscusință, lipsă de dibăcie, incapacitate; *из-за ~я, по ~ю* din nepricepere; fiindcă nu-l taie capul.

неуме́ренно *adv.* fără măsură, excesiv; peste măsură, fără socoteală; fără cumpătare.

неуме́ренность, *-и f. sg.* necumpătare, exces.

неуме́ренн|ый *adj.* **1.** *(чрезме́рный)* necumpătat, lipsit de măsură/de cumpătare, excesiv; *~ аппети́т* excesivă poftă de mîncare; *~ое употребле́ние (чего́-л.)* abuz, exces (de) ... **2.** *(о челове́ке)* nemoderat, necumpătat.

неуме́стно *adv.* nelalocul lui, (în mod) deplasat.

неуме́стность, *-и f. sg.* caracter deplasat, faptul de a fi deplasat/nelalocul său.

неуме́стный *adj.* nelalocul lui, deplasat, nepotrivit; ~ *вопро́с* întrebare nelalocul ei.

неу́мный *adj.* nu prea deștept, puțin inteligent; nechibzuit.

неумоли́мо *adv.* (în mod) neînduplecat, implacabil; fără milă, fără îndurare.

неумоли́мость, *-и f. sg.* neînduplecare, neîndurare.

неумоли́м|ый *adj.* (de) neînduplecat, inexorabil, implacabil; ~ *челове́к* om de neînduplecat; *~ые зако́ны* legi implacabile.

неумолка́емый *adj. v.* *неумо́лчный*

неумо́лчно *adv.* fără încetare, necontenit.

неумо́лчный *adj.* neîncetat, necontenit, fără curmare; neîntrerupt.

неумы́тый *adj.* nespălat.

неумы́шленно *adv.* (în mod) involuntar, fără intenție, fără premeditare.

неумы́шленность, *-и f. sg.* caracterul involuntar al unei fapte; nepremeditare.

неумы́шленн|ый *adj.* nepremeditat, neintenționat, involuntar; *~ое преступле́ние* crimă nepremeditată.

неупла́т|а, *-ы f. sg.* neplată, neachitare; *в слу́чае ~ы* în caz de neplată, în caz de neachitare; *за ~у* pentru neplată.

неупла́ченный *adj.* neplătit; neachitat.

неупоря́доченный *adj.* neordonat, nearanjat.

неупотреби́тельность, *-и f. sg.* nefolosire, neîntrebuințare.

неупотреби́тельн|ый *adj.* neîntrebuințat, nefolosit, neuzitat; *(gram.) ~ая фо́рма* formă neîntrebuințată.

неуправля́емый *adj.* nedirijat, necomandat, neghidat.

неупру́гий *adj.* rigid, neelastic.

неуравнове́шенность, *-и f. sg.* dezechilibru, descumpănire.

неуравнове́шенный *adj.* dezechilibrat, descumpănit.

неурожа́й, *-я m.* recoltă proastă.

неурожа́йный *adj.* de recoltă slabă/proastă; ~ *год* an agricol slab.

неуро́чн|ый *adj.* **1.** suplimentar, în afară de program; în afară de orele stabilite; *~ая рабо́та* muncă peste program. **2.** nepotrivit, inoportun, intempestiv; *в ~ час, в ~ое вре́мя* la o oră nepotrivită.

неуря́дица, *-ы f.* **1.** *(беспорядок)* dezordine, neorînduială. **2.** *(mai ales la pl.)* *(недружелюбные отношения)* neînțelegeri, ceartă, sfadă.

неуси́дчивость, *-и f. sg.* **1.** lipsă de asiduitate/de perseverență. **2.** neastîmpăr.

неуси́дчивый *adj.* **1.** lipsit de asiduitate/de perseverență. **2.** care nu poate sta locului, neastîmpărat.

неуслу́жливость, *-и f. sg.* lipsă de serviabilitate/de amabilitate.

неуслу́жливый *adj.* nepoliticos, neserviabil, neamabil.

неусоверше́нствованность, *-и f. sg.* lipsă de perfecțiune, nedesăvîrșire.

неусоверше́нствованный *adj.* neperfecționat, nedesăvîrșit, imperfect.

неуспева́емость, *-и f. sg.* rămînere în urmă, nereușită la studii.

неуспева́ющий *adj.* cu situație școlară proastă, cu note proaste.

неуспе́х, *-а m.* nereușită, insucces, eșec.

неуспе́шный *adj.* fără succes; zadarnic, infructuos, lipsit de rezultat.

неуста́нно *adv.* (în mod) neobosit, neîncetat, fără răgaz, continuu; fără preget.

неуста́нн|ый *adj.* neobosit; neîncetat, neîntrerupt, necurmat; permanent, continuu; fără preget; *~ые забо́ты* griji neîncetate.

неустанови́вшийся *adj.* neformat, nestabilizat, care nu s-a cristalizat încă.

неустано́вленн|ый *adj.* **1.** neconstatat, nedovedit, neidentificat. **2.** nefixat, nestabilit; *~ая цена́* preț nefixat. **3.** neașezat, neinstalat; ~ *дви́гатель* motor neinstalat.

неусто́йк|а, *-и f. (jur.)* **1.** despăgubire, daune *(stipulate între părți ca o sancțiune pentru neexecutarea unui contract)*; clauză penală; *уплати́ть ~у* a plăti despăgubirea prevăzută, a plăti daunele stipulate. **2.** *(pop.)* greș, eșec.

неусто́йчивость, *-и f. sg.* nestabilitate, instabilitate.

неусто́йчив|ый *adj.* nestabil, instabil, schimbător, variabil; *~ая пого́да* vreme schimbătoare ◇ *(fiz.) ~ое равнове́сие* echilibru instabil.

неустрани́м|ый *adj.* de neînlăturat.

неустраши́мо *adv.* neînfricat, cu mult curaj, fără frică; ~ *боро́ться* a lupta cu mult curaj.

неустраши́мость, *-и f. sg.* neînfricare, curaj neclintit.

неустраши́мый *adj.* neînfricat, fără teamă, cutezător, foarte curajos; ~ *боре́ц* luptător neînfricat.

неустро́енность, *-и f. sg.* lipsă de organizare, dezorganizare; *по́лная* ~ dezorganizare totală.

неустро́енн|ый *adj.* **1.** dezorganizat, rău organizat, neorînduit, neamenajat; dezordonat; *~ая жизнь* viață prost organizată. **2.** fără situație, fără rost, fără căpătîi; ~ *челове́к* om fără căpătîi.

неустро́йство, *-а n.* dezorganizare, lipsă de organizare, haos.

неусту́пчивость, *-и f. sg.* dîrzenie, tenacitate; perseverență; îndărătnicie, încăpățînare, neînduplecare.

неусту́пчивый *adj.* îndărătnic, încăpățînat, tenace.

неусы́пно *adv.* (în mod) vigilent; fără a pierde/fără a slăbi din ochi; fără preget.

неусы́пность, *-и f. sg.* vigilență, grijă permanentă.

неусы́пный *adj.* vigilent; neobosit, fără preget.

неутеши́тельный *adj.* neliniștitor, puțin îmbucurător.

неуте́шно *adv.* (în mod) nemîngîiat, neconsolat.

неуте́шность, *-и f. sg.* mîhnire, dezolare, faptul de a fi nemîngîiat/ neconsolat.

неуте́шный *adj.* de nemîngîiat, neconsolabil, inconsolabil.

неутоли́м|ый *adj.* de nepotolit, nestins, insațiabil; *~ая жа́жда зна́ний* sete nepotolită de cunoștințe; *~ая печа́ль* tristețe fără margini.

неутоми́мо *adv.* neobosit, fără preget, necurmat, fără încetare; ~ *рабо́тать* a lucra fără încetare.

неутоми́мость, *-и f. sg.* faptul de a nu obosi, neobosire.

неутоми́мый *adj.* neobosit, care nu obosește; harnic.

неухо́женный *adj.* neîngrijit.

не́уч, *-а m.* ignorant, incult.

неуча́стие, *-я n.* neparticipare.

неучёный *adj.* neînvățat, neinstruit, incult.

неучти́во *adv.* (în mod) nepoliticos, necuviincios.

неучти́вость, *-и f. sg.* nepolitețe, necuviință.

неучти́вый *adj.* nepoliticos, necuviincios, nerespectuos; necioplit.

неую́тно *adv.* fără confort, neconfortabil.

неую́тность, *-и f. sg.* lipsă de confort.

неую́тный *adj.* fără confort, neconfortabil, neîmbietor.

неуязви́мость, *-и f. sg.* invulnerabilitate, caracter invulnerabil.

неуязви́мый *adj.* invulnerabil.

неф, *-а m. (arhit.)* navă, nef.

нефасо́ванный *adj.* nepreambalat.

нефри́т [1], *-а m. (med.)* nefrită.

нефри́т [2], *-а m. (mineral.)* nefrit, jad.

нефтеба́за, *-ы f.* centru de depozitare și desfacere a produselor petroliere; bază petrolieră.

нефтеба́к, *-а m.* rezervor de țiței.

нефтедобыва́ющий *adj.* de exploatare a petrolului; petrolifer.

нефтедобы́ча, *-и f.* producție de țiței.

нефтезаво́д, *-а m.* rafinărie de petrol.

нефтеналивн|о́й *adj. (în expr.) ~ое су́дно* tanc petrolier, vas cisternă.

нефтено́сн|ый *adj.* petrolifer, care conține petrol; *~ые зе́мли* terenuri petrolifere.

нефтеперераба́тывающий *adj.* de prelucrare a petrolului.

нефтепрово́д, *-а m.* conductă de petrol.

нефтепроду́кт, *-а m.* produs petrolier.

нефтепро́мысел, *-сла m.* exploatare petroliferă; schelă petroliferă.

нефтепромы́шленник, *-а m.* petrolist, proprietar de întreprindere petroliferă.

нефтепромы́шленность, *-и f. sg.* industrie petrolieră, industria petrolului.

нефтепромы́шленный *adj.* de industrie petrolieră.

нефтескважи́на, *-ы f.* sondă petroliferă.

нефтефло́т, *-а m.* flotă de tancuri petroliere.

нефтехрани́лище, *-а n.* rezervor de țiței, bazin de petrol, batal petrolier.

нефть, *-и f.* petrol, țiței; *сыра́я* ~ țiței brut.

нефтя́ник, *-а m.* petrolist.

нефтя́нка, *-и f.* motor cu petrol.

нефтян|о́й *adj.* de/cu petrol, petrolifer *~а́я вы́шка* sondă petroliferă; *~а́я*

промышленность industrie petrolieră, industria petrolului; *~ые источники* zăcăminte de petrol.

нехарактéрный *adj.* necaracteristic, nespecific, netipic.

нехвáтка, -и *f.* lipsă, neajuns, criză de ..., insuficiență; *~ рабóчей сúлы* criză de brațe de muncă.

нехúтр|ый *adj.* **1.** sincer, fără viclenie, lipsit de fățărnicie. **2.** necomplicat, simplu; *~ая машúна* mașină simplă.

неходовóй *adj.* care n-are căutare, necerut, care nu se bucură de desfacere.

нехозя́йственность, -и *f. sg.* lipsă de spirit gospodăresc/de simț practic.

нехозя́йственный *adj.* lipsit de simț practic/de spirit gospodăresc, negospodar.

нехорóший *adj.* rău; *~ человéк* om rău.

нехорошó 1. *adv.* rău; *~ себя́ чýвствовать* a se simți rău. **2.** *pred. impers.* cu *inf.* este rău să ..., nu este bine să ... .

нéхотя *adv.* fără voie; de nevoie, în silă.

нецелесообрáзно 1. *adv.* (în mod) nerațional, fără rost. **2.** *pred. impers.* nu e rațional, n-are rost; e inutil.

нецелесообрáзность, -и *f. sg.* neconformitate cu scopul urmărit; inoportunitate; inutilitate; caracter nerațional/neadecvat.

нецелесообрáзный *adj.* care nu corespunde scopului urmărit; fără rost; inutil; inoportun; nerațional, neadecvat.

нецензýрно *adv.* (în mod) obscen, indecent, necuviincios, fără rușine.

нецензýрный *adj.* **1.** interzis de cenzură. **2.** *(fig.)* obscen, trivial, indecent, nerușinat.

нециклúческий *adj.* aciclic; *~ процéсс* proces aciclic.

нечáянно *adv.* **1.** *(случайно)* fără voie, neintenționat, involuntar, accidental; din greșeală, din nebăgare de seamă. **2.** *(неожиданно)* pe neașteptate, întîmplător, din întîmplare.

нечáянност|ь, -и *f.* *(случайность)* nebăgare de seamă, inadvertență; *по ~и* din greșeală **2.** *(неожиданность)* caracter întîmplător/neașteptat.

нечáянн|ый *adj.* **1.** *(случайный)* neintenționat, involuntar, din greșeală; accidental, întîmplător. **2.** *(неожиданный)* subit, neașteptat, neprevăzut; *~ая рáдость* bucurie neașteptată.

нéч|его[1], *нéчему, нéчем, нé о чём* *pron. neg.* cu nimic; nu e nimic de ..., n-ai cu ce; *бóльше ~ сказáть* nu mai e nimic de spus; *~ем похвáстаться* nu prea avem cu ce să ne lăudăm; *мне ~ем писáть* n-am cu ce să scriu; *нé о чём жалéть* n-ai ce regreta, nu-i nimic de regretat ◇ *(cuv. modal) дéлать ~* n-ai încotro, n-ai ce face; *от ~ дéлать* neavînd ce face, ca să-i treacă de urît.

нéчего[2], *pred. impers.* cu *inf.* nu e cazul, este inutil, n-are rost, e de prisos, nu trebuie; *об э́том и дýмать ~* la aceasta nici să nu te gîndești; *~ спешúть* nu e nici un zor; *~ разговáривать!* la ce bun să mai discutăm!; *~ беспокóиться* n-ai de ce să fii neliniștit; *~ говорúть, что ...* se înțelege de la sine că ...

нечеловéческ|ий *adj.* neomenesc; supraomenesc; *~ие усúлия* eforturi supraomenești.

нечеловéчность, -и *f. sg.* neomenie, lipsă de omenie.

нечеловéчный *adj.* neomenos, inuman, crud; *~ постýпок* faptă inumană.

нечёсаный *adj.* nepieptănat; zburlit.

нечестúвец, -вца *m.* *(înv.)* păcătos.

нечестúвый *adj.* *(înv.)* necredincios, păcătos; vicios.

нечéстно *adv.* (în mod) necinstit; *поступáть ~* a proceda în mod necinstit.

нечéстность, -и *f. sg.* necinste, lipsă de cinste/de probitate.

нечéстный *adj.* necinstit, de rea credință.

нéчет, -а *m.* număr nepereche, număr fără soț, număr impar.

нечётк|ий *adj.* **1.** neclar, confuz, vag, șters. **2.** necitet, ilizibil, greu de descifrat; *~ пóчерк* scris necitet. **3.** neclar articulat, nedeslușit; *~ое произношéние* pronunțare nedeslușită.

нечётко *adv.* **1.** neclar; nedeslușit. **2.** necitet, ilizibil.

нечёткость, -и *f. sg.* **1.** lipsă de claritate/de precizie, confuzie. **2.** *(неотчётливость)* caracter necitet/ilizibil; *~ произношéния* pronunțare neclară/nerăspicată.

нечётность, -и *f. sg.* imparitate.

нечётн|ый *adj.* fără soț, impar; *~ое числó* număr fără soț.

нечистокрóвный *adj.* care nu e pursînge, metis.

нечистоплóтно *adv.* **1.** (în mod) murdar, în murdărie, neîngrijit; *жить ~* a trăi în murdărie. **2.** *(fig.)* (în chip) murdar, josnic, fără scrupule, necinstit.

нечистоплóтность, -и *f. sg.* **1.** stare de necurățenie. **2.** *(fig.)* lipsă de scrupule, josnicie, necinste.

нечистоплóтн|ый *adj.* **1.** murdar, neîngrijit, jegos. **2.** *(fig.)* murdar, josnic, lipsit de scrupule, necinstit; *~ые приёмы* procedee necinstite; *~ые заня́тия* îndeletniciri deocheate.

нечистотá, -ы́ *f. sg.* lipsă de curățenie, murdărie.

нечистóты, -óт *pl.* gunoi, lături, murdării.

нечúст|ый *adj.* **1.** murdar, jegos; *~ костю́м* haine murdare. **2.** amestecat, falsificat; *~ое винó* vin falsificat. **3.** necinstit, murdar; imoral; *~ое дéло* afacere deocheată, afacere necinstită/murdară; *~ая игрá* joc necinstit; *(expr.) быть ~ым нá руку* a fi lung de mînă. **4.** *(fig.)* incorect, neîngrijit, inexact; *~ое произношéние* pronunțare incorectă; *~ая рабóта* lucrare neîngrijită. **5.** *(bis. înv.)* păcătos, necurat; *~ая пúща* mîncare spurcată. **6.** **~ый, -ого** *m.* *(reg.)* dracul, necuratul, aghiuță ◇ *~ дух* sau *~ая сúла* necuratul *(în superstiții)*; *~ая сóвесть* conștiință încărcată.

нéчисть, -и *f. sg. col. (pop.)* **1.** duhuri necurate, dracul, puterea necuratului *(în superstiții)*. **2.** *(fig.) (о людях)* lepădătură, drojdie, pleavă a societății.

нечленораздéльн|ый *adj.* neclar, nedeslușit; *~ые звýки* sunete nearticulate.

нéчто *pron. nehot. (folosit numai la nom. și acuz.)* ceva; *~ стрáнное* ceva ciudat; *~ врóде...* ceva de felul..., ceva în genul ..., ceva de soiul ..., un soi de ...

нечувствúтельно *adv.* pe nesimțite, pe neobservate.

нечувствúтельность, -и *f. sg.* **1.** nesimțire, insensibilitate; *(med.)* analgezie, *~ кóжи* insensibilitatea pielii. **2.** nepăsare, indiferență.

нечувствúтельный *adj.* **1.** insensibil, nesimțit. **2.** *(fig.)* nepăsător, indiferent. **3.** *(незаметный)* imperceptibil, neobservat, nebăgat în seamă.

нечýткий *adj.* nedelicat, insensibil.

неширóкий *adj.* nu prea larg, cam îngust.

нештáтный *adj.* nescriptic, extern; *~ сотрýдник* colaborator extern.

нешýточн|ый *adj.* grav, destul de serios; *дéло ~ое* chestiunea e serioasă.

нещáдно *adv.* necruțător, nemilos, neînduplecat.

нещáдный *adj.* necruțător, insuportabil, de nesuferit; *~ зной* căldură insuportabilă.

неэвклúдов *(în expr.)* *~а геомéтрия* geometrie neuclidiană.

неэконóмный *adj.* neeconom; neeconomicos.

неэтúчный *adj.* lipsit de etică; amoral.

нея́вк|а, -и *f. sg.* neprezentare, neînfățișare, lipsă (la apel), absență; *за ~у* din cauza neprezentării; *~ на рабóту* neprezentare la lucru; *~ в суд* *(jur.)* contumacie.

неядовúтый *adj.* neveninos, netoxic, neotrăvitor.

нея́ркий *adj.* șters; discret; *~ цвет* culoare discretă; *~ стиль* stil șters/banal.

нея́сно *adv.* (în mod) confuz, vag, neclar.

нея́сност|ь, -и *f.* **1.** *sg.* caracter vag/obscur, situație neclară; *в э́том дéле мнóго ~ей* în această chestiune sînt multe aspecte neclare.

нея́сн|ый *adj.* neclar, confuz, obscur, vag; *~ые мы́сли* gînduri vagi.

нея́сыть, -и *f.* *(ornit.)* babiță.

ни 1. *partic.* *(servește la întărirea negației)* nici un, nici o; *ни шáгу бóльше* nici un pas mai mult; *ни в кóем слýчае* în nici un caz; *ни за чтó на свéте* pentru nimic în lume; *ни к чемý не гóдится* nu e bun de nimic. **2.** *partic.* *(în propoziții afirmative alături de «кто, кудá, как», arată că acțiunea exprimată de verb își păstrează efectul în orice împrejurare)*; *как ни торопúсь, все равнó не успéешь* oricît te-ai grăbi tot nu reușești; *что бы то нú было* oricum ar fi. **3.** *conj.* *(folosită repetat în propoziții negative)* nici; *ни тот, ни другóй* nici unul, nici altul; *ни мнóго, ни мáло* nici mai mult, nici mai puțin ◇ *(prov.)*

ни рыба, ни мясо nici laie, nici bălaie; *ни к селу́, ни к го́роду* ca Ieremia cu oiștea-n gard; *ни так, ни сяк* nici așa, nici altminteri; *ни за что ни про что* din senin, fără nici un motiv; *ни с того́ ни с сего́* nitam-nisam; așa dintr-o dată, hodoronc tronc; *ни гу-гу!* nici pîs!; *ни с ме́ста!* nu te mișca!, nu vă mișcați din loc!, stați așa!

ни́в|а, *-ы f.* **1.** cîmp, ogor, țarină, holdă, lan. **2.** *(fig.)* domeniu de activitate, tărîm.

нивели́р, *-а m. (geod.)* nivelmetru, aparat de nivelment.

нивели́рн|ый *adj.* de nivelare, pentru nivelat; *~ая ре́йка* miră de nivelment.

нивели́рование, *-я n. sg.* **1.** nivelare, nivelment. **2.** *(fig)* nivelare, egalare, uniformizare.

нивели́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a nivela, **2.** *(fig.)* a nivela, a egala, a uniformiza.

нивели́роваться, *-руется vb.* **1.** *pf.* și *ipf.* a se nivela, a se atenua, a se șterge, a se estompa *(despre deosebiri, calități etc.)*. **2.** *ipf. pas.* de la *нивели́ровать.*

нивелиро́вка, *-и f. sg. v. нивели́рование*

нивелиро́вщик, *-а m.* topometru, operator la aparatul de nivelment.

нивя́ника, *-и f. (bot.)* argintică.

нигде́ *adv.* nicăieri; *его́ ~ нет* nu e nicăieri.

нигили́зм, *-а m. sg.* **1.** nihilism. **2.** felul de a gîndi al unui nihilist.

нигили́ст, *-а m.* nihilist.

нигилисти́ческий *adj.* nihilist, de nihilist; de nihilism.

нигрози́н, *-а m. (chim.)* nigrozină.

ни́же 1. *comp. (de la adj. «ни́зкий» și de la adv. «ни́зко»)* mai jos; mai adînc; mai mic, mai scund, mai puțin înalt; *жить этажо́м ~* a locui cu un etaj mai jos; *пересе́сть ~* a se muta mai jos. **2.** *prep. cu gen.* mai jos, mai prejos de ... ; *три гра́дуса ~ нуля́* trei grade sub zero; *~ вся́кой кри́тики* sub orice critică; *это ~ моего́ досто́инства* e mai prejos de demnitatea mea. **3.** *adv.* mai jos, mai la vale, mai departe *(într-un text)*; *смотри́ об э́том ~* despre asta vezi mai jos, mai departe.

нижеизло́женный *adj.* mai jos expus.

нижеобозна́ченный *adj.* mai-jos menționat.

нижеподписа́вшийся *adj.* subsemnat, subscris; *я, ~* ... subsemnatul ...

нижепоимено́ванный *adj.* mai jos numit, mai jos citat.

нижеприведённый *adj.* mai jos menționat, mai jos citat, mai jos reprodus.

нижеска́занный *adj.* = *нижеизло́женный*

нижесле́дующий *adj.* următor; *~ пара́граф* paragraful următor.

нижестоя́щий *adj.* inferior *(despre organizații, grade etc.)*.

нижеупомя́нутый *adj.* mai jos amintit, mai jos menționat.

ни́жн|ий *adj.* **1.** inferior, de jos, situat jos; *~ эта́ж* etajul de jos; *~ие жильцы́* locatarii de jos; *~яя ступе́нька* treapta de jos; *~яя че́люсть* maxilarul inferior. **2.** inferior, situat la gurile unui rîu/în partea de jos a cursului; *~ее тече́ние реки́* cursul inferior al rîului; *~ Дуна́й* Dunărea de jos. **3.** care se poartă sub altă haină; *~ее бельё* lenjerie de corp. **4.** limita de jos a diapazonului *(unei voci sau al unui instrument)*; *~ реги́стр* registrul de jos (al vocii) ◇ *~ чин* grad inferior, soldat *(în armata țaristă)*.

низ, *-а (-у); pl. -ы́ m.* **1.** *sg.* partea de jos, partea inferioară; *от ~у до́ верху* de jos pînă sus. **2.** *pl. (înv.)* păturile de jos, clasele exploatate; *~ы́ населе́ния* păturile de jos ale populației. **3.** *pl. (muz.)* notele de jos, sunetele grave.

низа́ние, *-я n. sg.* înșirare, înșirat.

низа́ть, *нижу́, ни́жешь vb. ipf. (pf. нанизать) acuz.* a înșira.

низведе́ние, *-я n. sg. (înv.)* coborîre, degradare.

низверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *низве́ргнуть*

низверга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *низве́ргнуться.* **2.** *pas.* de la *низверга́ть.*

низве́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf низверга́ть) acuz.* **1.** a prăvăli. **2.** *(fig.)* a răsturna, a prăbuși, a doborî ◇ *~ престо́ла* a detrona.

низве́ргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. низверга́ться)* a se prăvăli, a cădea de sus.

низверже́ние, *-я n. sg.* răsturnare, doborîre; *~ самодержа́вия* răsturnarea autocrației.

низвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. низводи́ть) acuz. (înv.)* a coborî, a face să coboare.

низводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *низвести́*

низи́на, *-ы f.* loc jos, depresiune, vîlcea, adîncitură.

низи́нный *adj.* situat în vale, în jos; *~ уча́сток земли́* teren situat în vale.

ни́зка, *-и f. sg.* **1.** înșirare. **2.** firul pe care se înșiră *(perle, mărgele)*.

ни́зк|ий *adj.* **1.** *(невысокий)* jos, scund; *~ каблу́к* toc jos; *~ое ме́сто* loc jos, depresiune; *~ого ро́ста* de statură mică, scund. **2.** scăzut, coborît; jos, mic; *~ое давле́ние* presiune scăzută; *~ая температу́ра* temperatură joasă; *~ие це́ны* prețuri mici/reduse. **3.** *(неудовлетворительный)* inferior, prost; *~ого ка́чества* de calitate inferioară. **4.** *(подлый)* josnic, mîrșav, mișel, ordinar, murdar. **5.** insuficient, redus, scăzut; *~ у́ровень* nivel redus; *~ая квалифика́ция* calificare inferioară. **6.** *(înv.)* de origine modestă, din păturile de jos. **7.** *(despre voce, sunet)* grav, adînc, profund; jos; *~ бас* bas profund; *~ая но́та* notă joasă ◇ *~ лоб* frunte îngustă; *~ покло́н* plecăciune adîncă.

ни́зко *adv.* **1.** jos; adînc; coborît, scufundat; *~ лете́ть* a zbura jos; *~ поклони́ться* a face plecăciune pînă la pămînt, a saluta cu plecăciune. **2.** (în mod) ticălos, josnic, mișelesc.

низково́льтный *adj. (el.)* de joasă tensiune.

низколо́бый *adj.* cu fruntea îngustă/mică.

низкомолекуля́рный *adj. (chim.)* micromolecular.

низкоопла́чиваемый *adj.* prost plătit, cu leafă mică; cu retribuție mică.

низкопоклóнник, *-а m.* (om) lingușitor, servil, slugarnic.

низкопоклóнничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a lingusi, a fi servil, a peria, a se ploconi.

низкопоклóнство, *-а n. sg.* ploconire, slugărnicie, servilism.

низкопро́бн|ый *adj.* **1.** *(despre metale)* de calitate inferioară; *~ое зо́лото* aur de calitate inferioară. **2.** *(fig.)* de calitate inferioară, prost; *~ое вино́* vin prost. **3.** *(fig.)* murdar, infam, mîrșav, de prost gust; *~ая пье́са* piesă de prost gust.

низкорадиоакти́вный *adj.* slab radioactiv.

низкоро́сл|ый *adj.* scund, de statură mică; mic, pitic; *~ челове́к* om scund, pitic; *~ое де́рево* arbore pitic, arbust.

низкосо́ртный *adj.* de calitate inferioară, prost; *~ това́р* marfă proastă, marfă de calitate inferioară.

низкотемперату́рный *adj.* de joasă temperatură.

низкочасто́тный *adj.* de joasă frecvență.

низлага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *низложи́ть*

низло́женный *p.t.p.* de la *низложи́ть*; *~ мона́рх* monarh detronat.

низложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. низлага́ть) acuz.* a detrona.

ни́зменность, *-и f.* **1.** *(geogr.)* loc jos, șes, depresiune. **2.** *sg. (fig.)* josnicie, mîrșăvie, mișelie, ticăloșie, infamie.

ни́зменн|ый *adj.* **1.** *(geogr.)* situat jos, puțin ridicat; *~ая ме́стность* teren puțin ridicat. **2.** *(fig.)* josnic, mîrșav, nemernic; *~ инсти́нкт* instinct primar.

низов|о́й[1] *adj.* de/din jos, de șes; din josul apei, de la gura fluviului; *(agr.) ~а́я трава́* iarbă de luncă.

низов|о́й[2] *adj.* de bază; de jos; *~а́я организа́ция* organizație de bază; *~а́я печа́ть* presă locală; *~а́я рабо́та* muncă de jos.

низо́вье, *-я n.* regiune din cursul inferior al fluviului; partea de jos, cursul inferior al unei ape, avalul unui rîu.

низойти́, *-ойду́, -ойдёшь vb. pf.* de la *нисходи́ть*

ни́зом *adv.* prin partea de jos, pe vale; *объе́хать ~* a ocoli pe vale.

ни́зость, *-и f. sg.* josnicie, ticăloșie, mîrșăvie, mișelie.

низри́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz. (înv.)* a doborî, a da jos, a prăvăli.

низри́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (înv.)* a se arunca (de la înălțime).

ни́зш|ий *adj.* **1.** *sup.* și *comp.* de la *adj. ни́зкий.* **2.** inferior, primitiv; *~ тип живо́тных* animale inferioare; *~ая культу́ра* civilizație primitivă. **3.**

inferior; subaltern; *~ая должность* funcţie inferioară; *~ее звание* grad inferior. **4.** *(начальный)* începător, elementar, primar; *~ее образование* învăţămînt primar.

никак[1] *adv.* nicidecum, de fel, nici de fel, în nici un caz, deloc; *~ нельзя* imposibil, nu se poate; *~ нет* nu, nicidecum.

никак[2] *cuv. modal (pop.)* parcă, pare-se, se pare, nu cumva; *~, он опять пришёл!* pare-se că a venit iar!

никак|ой *pron. neg.* **1.** nici un, nici o; nici un fel; *нет ~ надежды* nu e nici o speranţă; *нет ~ого сомнения* nu e nici o îndoială; *не иметь ~ого представления/понятия* a nu avea nici o idee (de ceva); *не иметь ~ого права* a nu avea nici un drept; *~им образом* în/cu nici un chip. **2.** *(pop. cu negaţia «не»)* deloc, defel; *~ он мне не родственник* nu-mi e nici o rudă. **3.** nul, slab, prost; *певец он ~* e un cîntăreţ slab/un cîntăreţ de nimic ◇ *(pop.) и ~их* destul! ajunge! fără discuţii!

никелевый *adj.* de nichel.

никелин, -а *m. (tehn.)* nichelină.

никелиновый *adj. (tehn.)* de nichelină.

никелирование, -я *n. sg.* nichelare, nichelaj.

никелированный 1. *p.t.p.* de la *никелировать*. **2.** *adj.* nichelat.

никелировать, -рую, -руешь *vb. ipf. (pf. отникелировать) acuz.* a nichela.

никелировка, -и *f. sg.* **1.** nichelare, nichelaj. **2.** strat de nichel.

никелировочный *adj.* de nichelare, de nichelaj.

никелировщик, -а *m.* nichelator.

никель, -я *m. sg.* nichel.

никну|ть, -ну, -нешь *vb. ipf. (pf. поникнуть şi сникнуть)* a se lăsa în jos, a se pleca.

никогда *adv.* niciodată, nicicînd; *как ~* ca niciodată; *(prov.) лучше поздно, чем ~* mai bine mai tîrziu decît niciodată.

ник|ой *adj. (în expr.) ~оим образом, ни в коем случае* în nici un fel, în nici un chip, în nici un caz, nicidecum.

никотин, -а *m. sg.* nicotină.

никотинный *adj. v. никотиновый*

никотиновый *adj.* de nicotină.

ник|то, никого, никому, никого, никем, ни о ком 1. *pron. neg.* nimeni; *~ не хочет* nimeni nu vrea; *~ из них* niciunul din ei; *~ как он* nimeni altul decît el; *~ иной, ~ другой* nimeni altul; *~ого нет* nu e nimeni. **2. никто, -ого** *m. (ничтожество)* nulitate ◇ *он мне ~* nu mi-e rudă.

никуда *adv.* nicăieri; *~ не пойду* nu voi merge nicăieri; *~ не годится* nu e bun de nimic; *~ не годный человек* om de nimic.

никудышный *adj. (pop.)* care nu e bun de nimic, fără valoare, care nu face nici două parale.

никчёмность, -и *f. sg.* inutilitate, lipsă de orice valoare.

никчёмн|ый *adj.* inutil, nefolositor, fără nici o valoare, de nimic; *~ая книга* carte fără nici o valoare; *~ое занятие* ocupaţie inutilă; *~ человек* om de nimic.

нимало *adv.* cîtuşi de puţin, deloc; cu nimic; *я ~ не сержусь* nu mă supăr deloc/cîtuşi de puţin.

нимб, -а *m.* nimb.

нимф|а, -ы *f.* **1.** nimfă, zînă, zeiţă; *лесная ~* zîna pădurilor; *морская ~* zîna mărilor. **2.** *(entom.)* nimfă.

нимфомания, -и *f. sg. (med.)* nimfomanie.

ниобий, -я *m. sg. (chim.)* niobiu.

ниоткуда *adv.* de nicăieri, din nici o parte; *~ нет известий* de nicăieri nu sînt ştiri; *~ не следует, что ...* nu rezultă de nicăieri că ...

нипочём *adv.* **1.** *(очень дёшево)* pe degeaba, pe nimic, foarte ieftin. **2.** *pred.* (e) foarte lesne, fără jenă; (e) indiferent, (e) fără importanţă; *ему ~ солгать* nu-l costă nimic dacă minte; *ему ~ поднять большую тяжесть* foarte lesne ridică o povară mare; *ему всё ~* totul îi este indiferent, pe el totul îl lasă rece.

ниппель, -я *m. (tehn.)* niplu, racord.

нирван|а, -ы *f. sg.* nirvana ◇ *(fig.) погрузиться в ~у* a se cufunda într-o stare de repaus complet.

несколько 1. *adv. (совершенно, ничуть)* cîtuşi de puţin, de fel, deloc; *это ~ не трудно* nu e deloc greu; *он ~ не обиделся* nu s-a supărat cîtuşi de puţin. **2.** *pron.* nimic; *сколько это стоило? — ~!* cît a costat aceasta? — nimic!

ниспада|ть, -ает *vb. ipf. (pf. ниспасть) (înv.)* a cădea, a se lăsa în jos, a atîrna; *волосы ~ют на плечи* părul îi cade pe umeri.

ниспасть, -адёт *vb. pf.* de la *ниспадать*

ниспослать, -ошлю, -ошлёшь *vb. pf. (ipf. ниспосылать) acuz. (înv.)* a hărăzi, a dărui.

ниспосылать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *ниспослать*

ниспровергать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *ниспровергнуть*

ниспровергнуть, -ну, -нешь *vb. pf. (ipf. ниспровергать) acuz.* **1.** *(înv.)* a răsturna, a da pe jos, a doborî. **2.** *(fig.)* a răsturna, a detrona; *~ самодержавие* a răsturna autocraţia.

ниспровержение, -я *n. sg.* răsturnare, doborîre; detronare.

нисходить, -ожу, -одишь *vb. ipf. (pf. низойти)* a pogorî, a coborî, a descinde.

нисходящ|ий 1. *part. prez. act.* de la *нисходить*. **2.** *adj.* coborîtor, descendent; descrescînd; *родство по ~ей линии* rudenie în linie descendentă; *в ~ем порядке* în ordine descrescîndă; *(lingv.) ~ее ударение* accent coborîtor.

нисхождение, -я *n. sg. (înv.)* pogorîre, coborîre.

нитевидн|ый *adj.* filiform; *~ые черви* viermi filiformi.

нитеобразный *adj. v. нитевидный*

нитк|а, -и *f.* **1.** aţă, fir; *катушка ниток* mosor de aţă; *вдеть ~у в иголку* a băga aţă în ac; *в ~у (sau ~ой) вытягивать* a alinia perfect (în flanc). **2.** şirag; *~ жемчуга* şirag de perle ◇ *(fig.) шито белыми ~ами* e cusut cu aţă albă; e cu ochi şi cu sprîncene; *до (последней) ~и обобрать* sau *разорить до ~и кого-л.* a-i lua cuiva şi cenuşa din vatră, a-i lua tot, pînă la un cap de aţă; *промокнуть до ~и* a fi ud pînă la piele; *на живую ~у* (a face, a coase ceva) la repezeală, de mîntuială; *по ~е и до клубка доходят* cine pe fir merge, descurcă ghemul; *пропить всё до ~и* a-şi bea şi cămaşa/şi căciula; *разориться до ~и* a ajunge la sapă de lemn.

ниточк|а, -и *f.* firicel, capăt de aţă ◇ *по ~е разобрать* a analiza cu scrupulozitate, a despica firul în patru, a cerceta pînă în pînzele albe; *ходить по ~е* a fi ascultător, a fi foarte docil; a fi supus, a şti de frică; *держаться* sau *висеть на ~е* a se ţine/a sta numai într-un fir de aţă.

ниточный *adj.* de aţă.

нитрат, -а *m. (chim.)* nitrat, azotat.

нитратин, -а *m. (chim.)* nitratin.

нитрил, -а *m. (chim.)* nitril.

нитрит, -а *m. (chim.)* nitrit, azotit.

нитрификация, -и *f. sg. (chim.)* nitrare; nitrificare.

нитрифицировать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz. (chim.)* a nitrifica.

нитробензол, -а *m. sg. (chim.)* nitrobenzen.

нитрование, -я *n. sg. (chim.)* nitrare, azotare.

нитроглицерин, -а *m. sg. (chim.)* nitroglicerină.

нитроглицериновый *adj.* de/cu nitroglicerină.

нитроклетчатка, -и *f. sg. (chim.)* nitroceluloză.

нитрокрахмал, -а *m. (chim.)* nitroamidon.

нитросоединение, -я *n. (chim.)* compus nitric.

нитроспирт, -а *m. (chim.)* nitroalcool.

нитчатка, -и *f.* **1.** *(bot.)* mătasea-broaştei. **2.** limbric filiform.

нит|ь, -и *f.* **1.** *(нитка)* aţă, fir; fibră; *~ основы* fir de urzeală; *~ утка* firul bătăturii. **2.** obiect în formă de fir; *нервные ~и* fibre nervoase; *(el. ~ накала* filament. **3.** *(fig.)* şir, legătură, fir; *потерять ~ разговора* a pierde şirul conversaţiei; *поймать ~ дела / разговора* a prinde firul problemei / discuţiei; *~ воспоминаний* firul amintirilor; *~ жизни* firul vieţii; *~и дружбы* legături de prietenie ◇ *проходить красной ~ью* a trece ca un fir roşu; *Ариаднина ~* firul Ariadnei; *путеводная ~* fir călăuzitor/conducător.

нитянка, -и *f. (înv.)* mănuşi de aţă.

нитяный *adj.* de aţă, de fir; de fibră.

ниц *adv. (înv.)* cu faţa la pămînt, prosternat; *падать ~* a cădea cu faţa la pămînt, a se prosterna.

нич|его *adv.* **1.** *(cu sau fără «себе»)* aşa şi aşa, binişor, destul de bine; *он чувствует себя ~* se simte destul de

bine; живёт он ~ (себе́) n-o duce rău. **2.** nu face nimic; fie, bine; *прости́те, я вас побеспоко́ил! ~!* mă iertați că v-am deranjat! — nu face nimic!; *пусть придёт, ~* să vină, de ce nu!; *~, всё пройдёт* nu-i nimic, toate trec. **3.** *(folosit ca pred.)* destul de bun, acceptabil; *житьё там ~* se trăiește destul de bine acolo ◇ *из ~ сде́лать/получи́ть* a face / a realiza ceva din nimic; *не име́ть ~ о́бщего с кем-л., чем-л.* a nu avea nimic comun / a nu avea nici în clin nici în mînecă (cu cineva, ceva); *~ не вы́шло* nu a ieșit nimic; *~ не име́ть про́тив* a nu avea nimic împotrivă; *~ не знать* a nu ști nimic; *~ не полу́чится из чего́-л.* n-o să iasă nimic din...; *~ не поде́лаешь* n-ai încotro, n-ai ce să-i faci; *~ пу́тного не вы́йдет из чего́-л.* nu se va alege nimic din...; *~е́м не бре́згать* a nu avea scrupule; a nu se da în lături de la nimic; *(prov.) ~е́м ~ его́ и не сде́лаешь* cu nimic tot nimic faci; din nimic tot nimic; *превраща́ться / преврати́ться в ~* a se alege praful *(din ceva)*; a nu se alege nimic *(de ceva)*; *э́то ещё ~!* a) așa mai merge; b) asta-i floare la ureche.

ничегонеде́лание, *-я n. sg.* completă inactivitate, trîndăvie.

нич/е́й *pron. neg.* **1.** al nimănui, neaparținînd nimănui, fără stăpîn; *~ьи́ ве́щи* lucrurile nimănui. **2.** al oricui ar fi, de oriunde ar veni; *~ьи́х веще́й не тро́гай* nu te atinge de lucrul altuia.

ниче́йн/ый *adj.* **1.** neaparținînd nimănui; fără stăpîn; *~ая земля́* pămîntul nimănui. **2.** *(sport)* fără rezultat, nul; *~ая па́ртия* partidă fără rezultat, meci nul.

ничко́м *adv.* cu fața la pămînt; *лежа́ть ~* a sta culcat cu fața la pămînt, a sta culcat pe burtă.

нич/то́, *ничего́, ничему́, ниче́м, ни о чём pron. neg.* **1.** niciunul, nici o, nimica; *э́то ~его́ не зна́чит* asta nu înseamnă nimic; *~его́ осо́бенного* nimic deosebit; *~ ино́е* sau *друго́е, как...* nimic alta / nimic altceva decît...; *ни о чём не ду́мать* a nu se gîndi la nimic. **2.** *n. indecl. (fig.)* nimic; nulitate; *преврати́ться в ~* a se alege praful, a nu se alege nimic de ceva ◇ *~ подо́бного!* nici vorbă de așa ceva!, nicidecum, cîtuși de puțin.

ничто́жество, *-а n.* **1.** *sg.* lipsă de semnificație / de însemnătate, nimicnicie. **2.** om de nimic, nulitate.

ничто́жность, *-и f.* **1.** *sg.* lipsă de semnificație / de însemnătate, nimicnicie; *~ содержа́ния* lipsă de semnificație a conținutului. **2.** om de nimic, nulitate.

ничто́жн/ый *adj.* **1.** foarte mic, neînsemnat, infim, minim; *~ое коли́чество* cantitate infimă. **2.** de nimic, nul, neînsemnat; *~ челове́к* om de nimic, nulitate.

ничу́ть *adv.* (cu negație) / deloc, cîtuși de puțin, nicidecum, în nici un caz; *~ не хо́лодно* nu e frig deloc; *~ не ме́ньше* tot atît de mult; *~ не быва́ло* nici pomeneală, defel, deloc, nicidecum.

ничь/я́, *-ье́й f. (sport)* meci nul, partidă nulă; remiză; *согласи́ться на ~ю* a accepta remiza; *сыгра́ть в ~ю* a termina la egalitate; (la șah) a remiza.

ни́ша, *-и f.* firidă, nișă; intrînd.

нища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. обнища́ть)* a sărăci, a scăpăta, a se ruina, a cădea în mizerie.

ни́щенка, *-и f.* cerșetoare.

ни́щенск/ий *adj.* **1.** de cerșetor. **2.** *(fig.)* neîndestulător, sărăcăcios, de mizerie, mizer.

ни́щенство, *-а n. sg.* **1.** cerșetorie, cerșit. **2.** pauperism, mizerie.

ни́щенствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* **1.** a cerși, a cere de pomană, a cere milă, a umbla cu cerșitul. **2.** a duce o viață de mizerie, a trăi în sărăcie lucie.

нищет/а́, *-ы́ f. sg.* **1.** sărăcie, sărăcie lucie, calicie, mizerie; *впасть в ~у́* a cădea în sărăcie, a scăpăta; *жить в ~е́* a trăi în mizerie. **2.** *col.* sărăcime, calicime, populație săracă.

ни́щ/ий *adj.* **1.** sărac, nevoiaș, milog. **2.** *~ий, -его m.* cerșetor. **3.** *~ая, -ей f.* cerșetoare ◇ *~ ду́хом* sărac cu duhul; *(folc.) ~ая бра́тия* sărăcime.

но[1] **1.** *conj. adversativă* însă, dar, ci; *э́то возмо́жно, но ма́ло вероя́тно* e posibil, dar puțin probabil; *не то́лько там, но и здесь* nu numai acolo, dar și aici; *но всё-таки* dar, totuși. **2.** *n. indecl.* obiecție, piedică; «dar»; *тут есть одно́ «но»* aici e un singur «dar»; *без вся́ких «но»!; никаки́х «но»!* fără obiecții!, fără multă vorbă!

но[2], *interj.* hi! *(exclamație cu care se mînă calul).*

нова́тор, *-а m.* inovator; *~ в те́хнике* inovator în tehnică.

нова́торский *adj.* de inovator.

нова́торство, *-а n. sg.* spirit de inovator, inovație.

нове́йш/ий *(sup. de la adj. «но́вый»)* cel mai nou, cel mai recent, ultim, modern; *~ие достиже́ния те́хники* ultimele cuceriri ale tehnicii.

нове́лла[1], *-ы f. (lit.)* nuvelă.

нове́лла[2], *-ы f. (jur.)* lege derogatorie.

новелли́ст, *-а m. (lit.)* nuvelist.

но́веньк/ий *adj.* **1.** nou-nouț, nou, cu totul nou. **2.** *~ий, -ого m.* elev nou intrat la școală, boboc.

новизна́, *-ы́ f. sg.* noutate.

новина́, *-ы́ f. (reg.)* țelină, pămînt înțelenit, loc virgin.

нови́нк/а, *-и f.* noutate; *кни́жные ~и* cărți noi; noutăți literare ◇ *э́то ему́ в ~у* asta-i ceva nou pentru dînsul.

новичо́к, *-чка́ m.* **1.** elev nou intrat la școală, boboc. **2.** *в + prepl.* novice, boboc, ageamiu; *он ~ в э́том де́ле* e ageamiu în asta.

новобра́нец, *-нца m.* recrut.

новобра́чная, *-ой f.* tînără căsătorită.

новобра́чные, *-ых pl.* însurăței.

новобра́чный, *-ого m.* tînăr căsătorit, însurățel.

нововведе́ние, *-я n.* inovație, rînduială nouă.

новогóдн/ий *adj.* de Anul Nou; *~ий пода́рок* cadou de Anul Nou; *~ие поздравле́ния* felicitări de Anul Nou; *~яя ёлка* pomul de Anul Nou.

новогре́ческий *adj.* neogrec; *~ язы́к* limba neogreacă.

но́в/ое, *-ого n.* nou; *э́то что-то ~* asta e ceva nou; *что ~ого?* ce mai e nou?

новоиспечённый *adj.* nou creat, recent creat; proaspăt; *~ прое́кт* proiect de ultimul moment.

новокаи́н, *-а m. (farm.)* novocaină.

новолу́ние, *-я n.* lună nouă.

новомо́дный *adj.* de modă nouă, după moda zilei, după ultima modă.

новонаселённый *adj.* nou populat, de curînd populat.

новообразова́ние, *-я n.* **1.** formație nouă. **2.** *(med.)* neoplasm. **3.** *(lingv.)* formație lexicală nouă; neologism.

новообразо́ванный *adj.* nou format, format de curînd.

новообращённ/ый *adj.* **1.** nou convertit, recent convertit. **2.** *~ый, -ого m.* prozelit, neofit.

новоприбы́вш/ий *adj.* **1.** sosit de curînd, nou sosit. **2.** *~ий, -его m.* nou sosit, nou venit.

новопоселе́нец, *-нца m.* locuitor nou venit, colonist proaspăt.

новорождённ/ый *adj.* **1.** nou-născut. **2.** *~ый, -ого m.* nou-născut.

новосёл, *-а m.* locuitor nou, cetățean nou venit în localitate.

новосе́лье, *-я n. sg.* **1.** *(но́вое жили́ще)* locuință nouă, casă nouă. **2.** inaugurare a casei / a locuinței; *справля́ть ~* a sărbători inaugurarea casei.

новостро́йка, *-и f.* **1.** *(строи́тельство)* șantier (de noi construcții). **2.** localitate nouă; edificiu nou; *шко́ла-~* școală nou construită.

но́вост/ь, *-и f.; pl. -и, -е́й* **1.** noutate; *~и в те́хнике* noutăți tehnice. **2.** știre nouă, noutate; *прия́тная ~* noutate plăcută; *после́дние ~и* ultimele știri ◇ *э́то что ещё за ~и!* ce-o mai fi și asta! *вот ещё ~и!* asta mai lipsea!

новоя́вленный *adj.* proaspăt ieșit, proaspăt apărut.

но́вшество, *-а n.* inovație; noutate.

но́в/ый *adj.* **1.** nou; *~ костю́м* costum nou; *~ смысл* sens / înțeles nou; *~ но́мер журна́ла* ultimul număr al revistei. **2.** modern; *~ые языки́* limbile moderne; *~ая исто́рия* istoria modernă. **3.** nou, necunoscut, puțin cunoscut; *посети́ть ~ые места́* a vizita locuri necunoscute; *~ год* an nou; *~ заве́т* Noul testament.

новь, *-и f. sg.* țelină, pămînt înțelenit; loc virgin; *поднима́ть ~* a desțeleni pămîntul.

ног/а́ *-и́ f. acuz. но́гу* **1.** picior; *на босу́(ю) ~у* pe piciorul gol; *сиде́ть ~ на́ ~у* a sta / a ședea picior peste picior; *деревя́нная ~* picior de lemn, proteza unui picior; *наступи́ть кому́-л. на́ ~у* a călca pe cineva pe picior; *сбить кого́-л.*

с ног a trînti pe cineva la pămînt; на ~áх не стоит nu-l mai ţin picioarele; перенести́ болéзнь на ~áх a boli/ a duce boala pe picioare. **2.** picior, şurub (la mobile, construcţii de lemn, de metal etc.) ◇ (fig.) крéпко стоя́ть на ~áх a se ţine bine pe picioare, a fi tare pe situaţie; протяну́ть ~и a) a întinde picioarele; b) (fig.) a muri, a-şi da sfîrşitul; одно́й ~о́й в моги́ле стоя́ть a fi cu un picior în groapă; a fi pe ducă; стать нá ~и a) a se scula (a se ridica) în picioare; b) (fig.) a fi pe picioarele sale, a deveni independent; хромáть на óбе ~и́ a şchiopăta de ambele picioare; едвá / éле на ~áх держáться a) a nu se mai putea ţine pe picioare; a nu-l mai ţine picioarele (de oboseală); b) (fig.) a şchiopăta, a nu merge bine; вверх ~áми sau квéрху ~áми cu picioarele în sus, cu capul în jos; (mil.) к ~é! la picior arm'! (comandă); с головы́ до ног din cap pînă în picioare; de la cap pînă la picioare; вооружáть с ног до головы́ a înarma din cap pînă-n picioare; идти́ (~á) в ~у a ţine cadenţa; (fig.) идти́ в ~у с эпóхой (совремéнностью) a ţine pasul cu vremea; сби́ться с ~и́ a pierde cadenţa; дать ~у a schimba piciorul (pentru a a lua cadenţa); брóситься со всех ног a fugi ca din puşcă; бежáть со всех ног a fugi mîncînd pămîntul; давáй бог ~и a-şi lua picioarele la spinare; éле ~и унёс abia a scăpat cu fuga; (fig.) без ног; без зáдних ног; пáдать с ног a cădea din picioare, a nu se (mai) putea ţine pe picioare, a nu-l mai ţine picioarele; вали́ться с ног a cădea din picioare; вали́ть с ног a trînti, a dobori; скакáть на одно́й ~é a sări într-un picior; клáняться в ~и a se pleca pînă la pămînt; бросáться в ~и комý-л. sau валя́ться в ~áх a cădea / a se arunca la picioarele cuiva; (fig.) подня́ть нá ~и a scula, a ridica; a pune pe picioare, a pune în mişcare; ~и подкáшиваются a i se tăia / a i se muia (cuiva) picioarele; (fig.) постáвить нá ~и когó-л. a pune pe picioare pe cineva; a face om din cineva; быть на рáвной ~é с кем-л. a fi pe picior de egalitate, a fi pe acelaşi picior cu cineva; жить на широ́кую / большýю / бáрскую ~у a trăi pe picior mare; быть с кем-л. на корóткой / дрýжеской ~é sau на корóткую / дрýжескую ~у a fi prieten, a fi intim cu cineva; ни ~о́й к комý-л. sau кудá-л. a nu mai pune piciorul undeva; под ~áми вертéться a fi mereu în drumul cuiva, a stingheri; (iron.) встать с лéвой ~и́ a se scula cu faţa la cearşaf, a fi prost dispus; лéвой ~о́й дéлать что-л. a călca cu stîngul; ног под собо́й не чýвствовать от рáдости a nu mai putea de bucurie; идти́ ~á зá ~у a merge alene/ agale; на однý ~у monoton, uniform; на то́нкую ~у delicat, cu demnitate; связáть когó-л. по рукáм и ~áм a lega pe cineva de mîini şi de picioare; ~и заплетáются i se împleticesc picioarele; ~и как свинцо́м нали́ты a-şi simţi picioarele ca de plumb; писáть ~áми a i se împletici picioarele; ~и колесо́м picioare strîmbe / arcuite /crăcănate; подруби́ть ~и a stîrpi, a tăia de la rădăcină; понапрáсну ~и бить a-şi bate picioarele degeaba; скóрый нá ~у iute de picior; тяжёлый нá ~у greu de picior; стоя́ть обéими ~áми на землé a fi cu amîndouă picioarele pe pămînt; стоя́ть на свои́х сóбственных ~áх a sta pe picioare proprii, a fi independent; стоя́ть где-л. твёрдой ~о́й a prinde (undeva) picior, a prinde rădăcini (a se statornici undeva).

ноготки́, -óв pl. (bot.) filimică, gălbinele.

ноготóк, -ткá m. dim. de la нóготь ◇ с ~ foarte mic, de o şchioapă; мужичóк с ~ prichindel; (prov.) ~ увя́з — всей пти́чке пропáсть un singur pas greşit te trage adesea la fund; greşeala de o clipă e adesea supărare pe viaţă.

нóг/оть, -тя m. unghie: врóсший ~ unghie încarnată; кусáть ~ти a-şi muşca unghiile ◇ нóгтя чьегó-л. не стóит nu ajunge nici la degetul mic (al cuiva); подобрáть под ~ когó-л. a pune şaua pe cineva; (fig.) прижáть к нóгтю a strînge cu uşa pe cineva; с молоды́х ~тéй, от мáлых ~тéй din (fragedă) copilărie.

ногтев/óй adj. de / pentru unghii; ~áя щётка periuţă de unghii.

ногтоéда, -ы f. sg. (med.) panariţiu, sugel.

нож, -á m. cuţit; перочи́нный ~ briceag; кýхонный ~ cuţit de bucătărie; сапóжный ~ cuţit de cizmărie; садóвый ~ briceag de altoit; серпóвный ~ cosor; строгáльный ~ cuţit de rindeluit; хирурги́ческий ~ bisturiu; удáр ~óм lovitură cu cuţitul; лéзвие ~á ascuţişul cuţitului; черенóк ~á mîner de cuţit ◇ (fig.) быть на ~áх с кем-л. a fi la cuţite, a se avea la cuţite cu cineva; под ~óм умерéть a muri sub cuţit, a muri pe masa de operaţie; пристáть с ~óм к гóрлу a pune cuţitul la gît / în coastă; держáть ~ за пáзухой a ţine o piatră în sîn; a sta cu toporul de brîu; без ~á зарéзать a fierbe (pe cineva) fără apă; ~ в спи́ну lovitură pe la spate; э́то для меня́ óстрый ~ îmi stă ca spinul în ochi; как / бýдто ~óм по сéрдцу полоснýть когó-л. a-i da (cuiva) un cuţit prin inimă; a-l trece cu un fier ars / roşu prin inimă; как ~óм обрéзать a refuza categoric; ~ в сéрдце (ca) un cuţit prin inimă / în inimă; (fig.) точи́ть ~ на когó-л. a-şi ascuţi armele; a se pregăti de război împotriva cuiva; (prov.) хорóш ~, да гóрлу невтерпёж e bun cuţitul, nu zic ba, gîtul doar de l-ar răbda.

ножеви́ще, -а n. lamă (de cuţit).

ножев/óй adj. de cuţit ~áя рáна rană făcută de un cuţit; ~ы́е товáры articole de cuţitărie; ◇ ~áя фанéра furnir.

нóжик, -а m. cuţit, cuţitaş; перочи́нный ~ briceag.

ножи́ще, -а n. cuţitoi, cuţit foarte mare.

нóжк/а, -и f. **1.** dim. piciorus. **2.** picior (la un obiect); ~ стýла piciorul scaunului. **3.** (bot.) peduncul. **4.** tijă, picior, suport (la compas) ◇ подстáвить ~у комý-л. a) a pune piedică cuiva. b) (fig.) a-i face cuiva rău, a-i pune cuiva beţe-n roate.

нóжницы, -ниц pl. foarfece; портнóвские ~ foarfece de croitorie; садóвые ~ foarfece de grădină.

ножн/óй adj. de picior; de / pentru picioare; ~áя вáнна baie de picioare; ~áя швéйная маши́на maşină de cusut cu pedală; ~ы́е кандалы́ obezi.

нóжны, -жен, -жнам şi -жóн, -жнáм pl. teacă (de sabie, de pumnal) ◇ вложи́ть меч в ~ a băga sabia în teacă.

ножóрка, -и f. ferăstrău mic de mînă.

ноздревáтость, -и f. porozitate, însuşirea de a fi poros / spongios.

ноздревáтый adj. poros, spongios.

ноздреви́на, -ы f. por.

ноздря́, -и f. nară; раздýть ~и a-şi umfla nările ◇ быть не по ~é комý-л. a (nu) fi pe placul cuiva.

нокáут, -а m. (sport) cnocaut.

нокаути́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (sport) a face cnocaut.

ноктю́рн, -а m. (muz.) nocturnă.

нолевóй adj. = нулевóй

ноль, -я́ m. v. нуль; ~-~ exact, fix (despre ore); прибы́ть в двенáдцать ~-~ a sosi la orele dc uăsprezece fix; ~ внимáния nici o atenţie.

номáды, -ов pl. ; sg. номáд, -а m. nomazi.

номенклатýра, -ы f. nomenclatură.

номенклатýрный adj. de nomenclatură.

нóмер, -а m.; pl. -á **1.** (mat. fiz.) număr; десяти́чный ~ număr zecimal; áтомный ~ număr atomic; квáнтовый ~ număr cuantic; чётный ~ număr par, număr cu soţ; нечётный ~ număr impar; поря́дковый ~ număr de ordine. **2.** număr; послéдний ~ журнáла ultimul număr al revistei; ~ велосипéда numărul bicicletei; ~ боти́нок numărul ghetelor; входя́щий ~ număr de intrare. **3.** cameră de hotel, cabină (la baie); есть свобóдные ~á? sînt camere libere?; просто́рный ~ cameră spaţioasă. **4.** număr de program (la un spectacol); цирковóй ~ număr de circ; сóльный ~ numărul de solo; кóронный ~ cel mai bun număr (din program). **5.** servant (la tun sau la mitralieră); ~ орудийного расчёта servant de tun ◇ вы́кинуть ~ a o face boacănă, a face una boacănă; э́тот ~ тебé не пройдёт asta n-o să-ţi meargă; набрáть ~ a face/a forma un număr (la telefon).

номерн|óй adj. **1.** de număr. **2.** de cameră de hotel, de cabină (la baie). **3.** ~óй, -óго m. om de serviciu la hotel.

номеровáть, -рýю, -рýешь vb. ipf. v. нумеровáть

номерóк, -ркá m. **1.** dim. de la нóмер (1, 3). **2.** număr, fişă numerotată; ~ с

вéшалки в теáтре numărul de la garderobă la teatru.

номинáл, *-а m. (ec.)* valoare nominală; *продáжа по ~у* vînzare la valoarea nominală.

номинали́зм, *-а m. sg. (fil.)* nominalism.

номинáльно *adv.* (în mod) nominal, neefectiv; *чи́слиться где-л. ~* a figura undeva de formă/cu numele.

номинáльн|ый *adj.* **1.** nominal; *~ая ценá* preţ nominal; *~ая стóимость* valoare nominală. **2.** fictiv, numai cu numele, de formă, neefectiv.

номогрáмма, *-ы f. (mat.)* nomogramă.

номографи́ческий *adj. (mat.)* nomografic.

номогрáфия, *-и f. sg. (mat.)* nomografie.

нóниус, *-а m. (mec.)* vernier.

нонпарéль, *-и f. sg. (tipogr.)* nonparel *(literă mică de 6 puncte).*

нонсéнс, *-а m. (livr.)* nonsens.

норá, *-ы́ f.* vizuină, gaură; *ли́сья ~* vizuină de vulpe.

норвéжка, *-и f.* norvegiană.

норвéжский *adj.* norvegian; *~ язы́к* limba norvegiană.

норвéжцы, *-ев pl.; sg. -жец, -жца m.* norvegieni, poporul norvegian.

норд, *-а m. sg.* **1.** nord. **2.** vîntul de nord; *~-вест* nord-vest; vîntul de nord-vest; *~-ост* nord-est; vîntul de nord-est.

норд-вéст, *-а m.* nord-vest.

нóрдовый *adj.* de nord; nordic; *~ вéтер* vînt nordic.

норд-óст, *-а m.* nord-est.

нори́чник, *-а m. (bot.)* iarbă-neagră.

нóрия, *-и f. (tehn.)* elevator cu cupe, roată cu cupe, noria.

нóрка [1], *-и f. (zool.)* nurcă.

нóрка [2], *-и f. dim.* de la *норá; мыши́ная ~* gaură de şoarece.

нóрковый *adj. (zool.)* de nurcă; *~ воротни́к* guler de nurcă.

нóрм|а, *-ы f.* **1.** normă, regulă; *~ поведéния* regulă de conduită, normă de conduită; *юриди́ческая ~* regulă de drept, principiu de drept; *правовы́е ~ы* norme de drept; *~ы морáли* reguli morale; *~ы литерату́рного языкá* normele limbii literare; *языковы́е ~ы* normele limbii. **2.** normă; măsură medie, raţie medie; *~ вы́работки* normă de producţie; *годовáя ~* normă anuală; *завы́шенная ~* normă excesivă; *основнáя ~* normă de bază; *~ы питáния* raţii medii de alimentaţie; *по ~е* după normă; *свéрх ~ы* peste normă; *(ec. pol.) срéдняя ~ при́были* rata medie a profitului; *(ec. pol.) ~ прибáвочной стóимости* rata plusvalorii; *~ процéнта* rata dobînzii; *(mil.) ~ продовóльствия* raţie; *войти́ в ~у* a intra în normal; *ломáть ~у* a sparge norma.

нормализáция, *-и f. sg.* normalizare, revenire la normal.

нормализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. v. нормализовáть*

нормализи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf. = нормализовáться*

нормализовáть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a normaliza, a supune unei norme, a reglementa; *~ литерату́рное произношéние* a stabili normele de pronunţare literară.

нормализовáться, *-зу́ется vb. pf.* şi *ipf.* a se normaliza, a intra în normal, a intra în normă.

нормáль, *-и f.* **1.** *(mat.)* normală, perpendiculară. **2.** *(tehn.)* piesă normalizată. **3.** *(ec.)* normativ.

нормáльно *adv.* (în mod) normal, obişnuit; de obicei.

нормáльность, *-и f. sg.* caracter normal.

нормáльн|ый *adj.* **1.** normal, obişnuit; *~ вес* greutate normală; *~ые услóвия* condiţii normale. **2.** sănătos la minte, zdravăn la minte, normal.

нормати́в, *-а m.* normativ; normă.

нормати́вность, *-и f. sg.* caracter normativ.

нормати́вн|ый *adj.* **1.** normativ, conform cu norma. **2.** normativ, care stabileşte norme; *~ая граммáтика* gramatică normativă; *~ словáрь* dicţionar normativ.

нормировáние, *-я n. sg.* normare, reglementare, raţionare.

нормирóванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *нормировáть.* **2.** *adj.* normat; raţionalizat; *~ труд* muncă normată; *~ рабóчий день* zi de muncă normată; *~ые товáры* mărfuri raţionalizate.

нормировáть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a norma, a reglementa; a raţionaliza.

нормирóвка, *-и f. v. нормировáние*

нормирóвочный *adj.* normat, reglementat; raţionalizat.

нормирóвщик, *-а m.* normator.

нóров, *-а m. sg.* **1.** *(pop.)* obicei, datină; *(prov.) что гóрод, то ~, что дерéвня, то обы́чай* cîte bordeie, atîtea obiceie. **2.** *(pop.)* nărav; încăpăţînare, îndărătnicie; *лóшадь с ~ом* cal nărăvaş/abraş; *человéк с ~ом* om încăpăţînat/îndărătnic, om cu nărav.

норови́ст|ый *adj. (pop.)* nărăvaş, încăpăţînat, îndărătnic, cu ciudăţenii; *~ая лóшадь* cal nărăvaş/abraş.

норови́ть, *-влю́, -ви́шь vb. ipf.* a căuta (cu insistenţă) să faci/să obţii ceva/să devii ceva.

нос, *-а, pl. -ы́* **1.** nas; *орли́ный ~* nas acvilin; *курнóсный ~* nas cîrn; *сплю́снутый ~* nas turtit; *анти́чный ~* nas clasic; *~ картóшкой* nas cît o cartoafă, nas pătlăgea; *~ пу́говкой* nas cîrn, nas în vînt; *клю́квенный ~* nas roşu, nas de beţiv; *говори́ть в ~* a vorbi pe nas. **2.** *(mar.)* proră. **3.** cioc (la păsări) ◇ *взять из-под (сáмого) ~а* a lua (cuiva ceva) de sub (de la, de lîngă) nas; *под ~ом* în imediata apropiere, în jurul său; *не ви́деть, что под ~ом твори́тся* a nu vedea ce se petrece în jurul său; *(fam.) встрéтиться ~ом к ~у* a se întîlni nas în nas (cu cineva); *клю́нуться ~ом* a cădea drept în nas, a se lovi cu nasul de ceva; *~ к ~у* nas în nas, gură-n gură; *бить в ~* a bate la ochi; *дать пó ~у* a-i da cuiva peste nas, a învăţa minte pe cineva; *не суй ~ не в своё дéло* nu-ţi băga nasul unde nu-ţi fierbe oala; *показáть ~ кудá-л.* a se arăta/a apărea undeva; *не ви́деть дáльше своегó ~а* a nu vedea mai departe decît lungul nasului; *подня́ть/задрáть ~* a umbla/a fi/a se ţine cu nasul (pe) sus; a-şi lua nasul la purtare; *бросáться в ~* a sări în ochi; a atrage atenţia; *бормотáть/говори́ть под ~* a bombăni, a vorbi pe sub nas; *повéсить ~ (на кви́нту)* a lăsa nasul în jos, a fi abătut, a fi plouat; *води́ть зá ~ когó-л.* a duce/a purta de nas pe cineva; *(fam.) остáвить с ~ом когó-л.; натяну́ть (настáвить) ~ комý-л.* a păcăli, a amăgi pe cineva, a-l duce/a-l purta de nas; *из-под ~а ускользáть* a-şi lua tălpăşiţa pe neobservate; *из-под ~а тащи́ть* a lua/a şterpeli de sub nas; *(fig.) крути́ть ~ом* a strîmba din nas, a face nazuri; *мóрщить ~* a strîmba din nas; *остáться с ~ом* a rămîne cu buzele umflate; *держáть ~ по вéтру* a-şi schimba părerile după cum bate vîntul; *(pop.) ~ вороти́ть от когó-л./чегó-л.* a-i fi silă/ greaţă (de cineva/ceva); *насандáлить ~* a se îmbăta criţă, a se face turtă; *сту́кать пó ~у комý-л.* a da cuiva un bobîrnac, a-i da peste nas; *сыт, пьян и ~ в табакé* şi mîncat şi băut, nu-i mai trebuie nimic; *(fig.) утерéть ~ комý-л.* a-i scurta/a-i tăia nasul cuiva/a pune la punct/la locul său pe cineva; *хлю́пать/шмы́гать ~ом* a se smiorcăi; a-şi trage nasul; *ходи́ть задрáв/задрáвши ~* a se ţine/a umbla cu nasul pe sus, a umbla ţanţoş, a călca popeşte; *чу́ять ~ом* a adulmeca, a avea un nas de prepelicar; *на ~у́* se apropie, a mai rămas puţin pînă la ... ; *зимá на ~у́* iarna bate la uşă; *зарубúть себé на ~у́* a băga bine în cap, a ţine minte; *клевáть ~ом* a moţăi, a dormita, a picoti; *(pop.) не пó ~у* a nu-i plăcea, a nu-i fi pe plac; *мéньше кури́ного ~а* foarte mic, cît negru sub unghie; *с гу́лькин ~* foarte puţin, în cantitate infimă.

носáстый *adj. (pop.) v. носáтый*

носáтый *adj.* năsos.

нóсик, *-а m.* **1.** *dim.* năsuc, născior. **2.** cioc *(la ceainic, la ulcior).* **3.** cioc *(la păsări).*

носи́лки, *-лок pl.* **1.** targă; *санитáрные ~* bancardă. **2.** litieră, palanchim.

носи́льн|ый *adj.* de purtat; *~ое бельё* lenjerie de corp.

носи́льщик, *-а m.* hamal.

носи́тель, *-я m.* **1.** reprezentant, exponent. **2.** *(med.)* agent patogen, agent de contagiune; *~ дифтери́и* agentul patogen al difteriei.

носи́|ть, *ношу́, нóсишь vb. ipf. acuz.* **1.** a purta, a duce dintr-un loc în altul; a căra; *~ вéщи* a duce/a căra nişte lucruri; *вéтер нóсит ту́чи* vîntul mînă norii; *~ на рукáх когó-л.* a purta pe braţe pe cineva; *(fig.)* a purta pe cineva

pe palme, a arăta cuiva o grijă deosebită, a dezmierda, a răsfăţa pe cineva; *(prov.)* ~ *во́ду решето́м* a căra apă cu ciurul. **2.** a purta, a fi îmbrăcat/încălţat/împodobit cu ...; ~ *вое́нную фо́рму* a purta uniforma militară; ~ *тра́ур* a purta doliu. **3.** a purta, a avea, a deţine, a ţine asupra sa *(pentru a se folosi la nevoie)*; ~ *очки́* a purta ochelari. **4.** a purta, a avea *(barbă, mustaţă, frizură)*; ~ *боро́дку* a purta barbă; ~ *дли́нные во́лосы* a purta părul lung/plete lungi. **5.** a se numi; a purta, a avea (numele, porecla etc.); ~ *свою́ де́вичью фами́лию* a purta numele de fată. **6.** a purta/a duce sarcină, a fi gravidă.

носи́ться, *ношу́сь, но́сишься* vb. *ipf.* **1.** a alerga, a merge de colo pînă colo; a zbura, a goni; ~ *по двору́* a alerga prin curte. **2.** *c + instr.* a fi mereu preocupat/atras, a face prea mult caz, a supraestima; ~ *с кем-л.* a face caz de cineva, a-l lăuda peste măsură, a aduce mereu vorba despre cineva. **3.** *pas.* de la *носи́ть (1, 2, 3, 4)*; *э́та мате́рия пло́хо но́сится* stofa aceasta nu este durabilă/nu se poartă bine ◇ *но́сятся слу́хи* circulă zvonuri.

но́ска, *-и f. sg.* **1.** cărat, ducere; ~ *дров* căratul lemnelor. **2.** purtat, purtare; ~ *оде́жды* purtarea hainelor. **3.** ouat, ouare.

но́ский[1] *adj.* durabil, rezistent la purtat, trainic.

но́ский[2] *adj.* care ouă mult.

но́скость[1], *-и f. sg.* rezistenţă la purtat, trăinicie.

но́скость[2], *-и f. sg.* ouat.

носов|о́й *adj.* **1.** de nas; *~ы́е боле́зни* boli de nas; ~ *плато́к* batistă. **2.** *(lingv. anat.)* nazal; *~а́я по́лость* cavitate nazală; ~ *звук* sunet nazal. **3.** *(mar.)* de proră.

носогло́тка, *-и f. (anat.)* rinofaringe.

нос|о́к[1], *-ска́ m.* **1.** vîrful ghetei *sau* ciorapului; *боти́нки с у́зкими ~ка́ми* ghete cu vîrful ascuţit. **2.** vîrful degetelor; *ходи́ть на ~ка́х* a umbla în vîrful picioarelor; a umbla tiptil ◇ *(pop.) с ~а́ уда́рить* a lovi tare cu piciorul.

нос|о́к[2], *-ска́ m.* şosetă; ciorapi trei sferturi; *шерстяны́е ~ки́* şosete de lînă.

носоро́г, *-а m. (zool.)* **1.** rinocer. **2.** gîndac nasicorn.

ностальги́я, *-и f. (livr.)* nostalgie.

но́счик, *-а m.* hamal, salahor.

но́т|а[1], *-ы f. (muz.)* **1.** notă; *высо́кая* ~ notă acută; *ни́зкая* ~ notă joasă; *фальши́вая* ~ notă falsă; *взять непра́вильно ~у* a cînta fals. **2.** *pl.* note, caiet de note, partitură; *купи́ть ~ы* a-şi cumpăra note. **3.** *(fig.)* ton, accent, nuanţă, intonaţie; *на одно́й ~е* pe acelaşi ton; *~ы раздраже́ния* semne de enervare ◇ *как по ~ам* strună, fără dificultăţi; *говори́ть как по ~ам* a vorbi ca din carte.

но́т|а[2], *-ы f.* notă (diplomatică); ~ *проте́ста* notă de protest; *обме́н ~ами* schimb de note.

нотариа́льн|ый *adj.* de notariat, notarial; *~ая конто́ра* birou de notariat; ~ *акт* act autentic; *~ая ко́пия* copie legalizată.

нота́риус, *-а m.* notar public.

нота́ци|я[1], *-и f. (înv.)* observaţie, mustrare, morală, dojană; *чита́ть ~и кому́-л.* a face morală cuiva.

нота́ция[2], *-и f.* notare, sistem de notare; *музыка́льная* ~ sistem de notare muzicală.

нотифика́ция, *-и f. sg. (dipl.)* notificare, înştiinţare, încunoştinţare (printr-o notă).

нотифици́ровать, *-рую, -руешь* vb. *pf.* şi *ipf. acuz. (dipl.)* a notifica, a înştiinţa în mod oficial printr-o notă diplomatică.

но́тк|а, *-и f.* nuanţă, accent, notă; ~ *недово́льства* nuanţă/notă de nemulţumire.

но́тн|ый *adj. (muz.)* de notă; *~ая бума́га* hîrtie pentru note; *~ое письмо́* notaţie muzicală, scrierea notelor (muzicale); *~ая лине́йка* portativ.

нотопеча́тание, *-я n. sg.* imprimare de note.

ночева́|ть, *-чу́ю, -чу́ешь* vb. *ipf. (pf. переночева́ть)* a petrece noaptea, a mînea, a rămîne peste noapte, a dormi noaptea ◇ *да́же и не ~л (-ла, -ло)* habar n-are; *днева́ть и* ~ a-şi petrece tot timpul la cineva *(ca musafir)*.

ночёвка, *-и f.* mas, rămînere peste noapte; ~ *в лесу́* masul în pădure.

ночецве́т, *-а m. (bot.)* barba-împăratului.

ночле́г, *-а m.* culcuş, loc de mas, loc pentru a petrece noaptea; *иска́ть ~а* a căuta loc de mas, a căuta loc pentru a petrece noaptea.

ночле́жка, *-и f. (pop.)* azil de noapte.

ночле́жный *adj. (în expr.)* ~ *дом* azil de noapte.

ночни́к[1], *-а m.* lampă (bec) de noapte, veioză.

ночни́к[2], *-а m.* pilot specializat în zboruri de noapte.

ночно́е, *-о́го n. sg.* păscutul cailor în timpul nopţii; *е́хать в* ~ a se duce cu caii la păscut noaptea.

ночн|о́й *adj.* de noapte, nocturn; *~а́я сме́на* schimb de noapte; *~о́е вре́мя* noapte; *~а́я соро́чка* cămaşă de noapte; ~ *сто́лик* noptieră; *~ы́е пти́цы* păsări de noapte; *~ы́е ба́бочки* fluturi de noapte, falene ◇ *(bot.) ~а́я краса́вица* barba împăratului.

ноч|ь, *-и f.* noapte; *глуха́я* ~ noapte adîncă, noapte foarte întunecoasă; *по́здней ~ью, глубо́кой ~ью* noaptea tîrziu; *при наступле́нии ~и* la căderea nopţii; *поля́рная* ~ noapte polară; *бессо́нная* ~ noapte albă/nedormită; *за* ~ în cursul nopţii, în timpul nopţii, noaptea; *за ~ до ...* în noaptea precedentă, cu o noapte înainte; *по ~а́м* nopţile, noaptea; *среди́ ~и* în toiul nopţii; *на́* ~ pentru o noapte, înainte de a adormi; *в ~ на ..., в ~ под ...* noaptea, în ajunul ...; *всю ~ напролёт* o noapte întreagă; *уе́хать в* ~ a pleca noaptea; *споко́йной ~и, до́брой ~и!* noapte bună!; *воробьи́ная* ~ a) noapte de vară cu ploaie şi fulgere; b) noapte scurtă de vară.

но́чью *adv.* noaptea, în timpul nopţii; *днём и* ~ zi şi noapte, încontinuu ◇ *(prov.)* ~ *все ко́шки се́ры* noaptea toate pisicile sînt negre.

но́ша, *-и f.* povară, sarcină, încărcătură ◇ *(prov.) своя́ ~ не тя́нет* povara plăcută nu pare grea.

ноше́ние, *-я n. sg.* faptul de a purta, purtare, purtat; *разреше́ние на ~ ору́жия* permis de port-armă.

но́шен|ый *adj.* purtat, uzat; *~ое пальто́* palton purtat; ~ *перено́шеный* purtat şi răspurtat.

но́щно *adv. (în expr.) де́нно и* ~ zi şi noapte, tot timpul, mereu, încontinuu neîntrerupt.

но́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *ныть*. **2.** *adj.* mocnit, surd *(despre durere)*; *~ая боль* durere surdă. **3.** *(fig.)* tînguitor, plîngăreţ.

ноя́брь, *-я m.* noiembrie.

ноя́брьский *adj.* de/din noiembrie.

нрав, *-а m.* **1.** fire, caracter, temperament; *круто́й* ~ fire aspră; *весёлый* ~ fire veselă; *прийти́сь не по ~у* a nu-i fi ceva pe plac. **2.** *pl.* moravuri, obiceiuri; *стари́нные ~ы* obiceiuri străvechi.

нра́вит|ься, *-влюсь, -вишься* vb. *ipf. (pf. понра́виться) dat.* a plăcea, a fi pe plac; *мне ~ся е́здить верхо́м* îmi place să călăresc; *мне не ~ся* nu-mi place.

нра́вный *adj. (pop.)* posomorît, cu fire aspră, violent.

нравоуче́ни|е, *-я n.* morală; *чита́ть ~я* a face morală; ~ *в ба́сне* morala fabulei.

нравоучи́тельно *adv.* cu un ton moralizator.

нравоучи́тельный *adj.* moralizator.

нра́вственность, *-и f. sg.* morală, etică; moralitate; simţ moral; caracter moral.

нра́вственн|ый *adj.* moral, etic; *~ое удовлетворе́ние* satisfacţie morală.

ну 1. *interj. (exprimă îndemn)* hai, haide; *ну, скоре́й!* hai, mai repede!. **2.** *interj. (exprimă mirare, admiraţie, indignare sau ironie)* halal; ce mai; vai de, vai ce; *ну и молоде́ц!* halal de aşa voinic!, ce mai voinic!; *ну и пого́да!* vai ce timp!. **3.** *partic. întăritoare* ei, da; *ну, коне́чно* da, desigur; ba bine că nu; *ну, хорошо́!* fie şi aşa, bine! **4.** *interog. (precedată adesea de «да»)* oare?, cu adevărat? aşa?; *я сего́дня уезжа́ю, ну?* astăzi plec, adevărat?. **5.** *partic. (cu pron. pers. în acuz.)* afară!, cară-te!, jos!; *ну тебя́!* isprăveşte!, cară-te!; *а ну его́!* ia mai dă-l încolo! **6.** *partic.* atunci, hai; *ну, ду́маю, пропа́л* atunci, mi-am zis, m-am dus pe copcă. **7.** *partic.* cu *inf. (exprimă începutul unei acţiuni; se traduce uneori prin verbele a începe, a se apuca de ..., a se pune pe ...)*; *ну, на него́ крича́ть* începe

deodată să se răstească la el, sare cu gura pe el. **8.** *partic. (pop.)* ei și?, ei da!, ei bine!, să zicem; chiar, dacă; — *ты ходи́л туда́?* — *ну, ходи́л!* — ai fost pe acolo? — ei da, am fost ◇ *ну-с* ei bine; *ну и ну!* halal!; *ну-ка подойди́!* ia fă bine și vino încoa!, ia fă-te încoa!

нувори́ш, *-а m.* parvenit.

нуга́, *-и́ f. sg.* nuga, alviță.

ну́дить, *ну́жу, ну́дишь vb. ipf. acuz. (înv.)* **1.** a sili, a forța, a obliga, a constrînge. **2.** a istovi, a slei de puteri, a epuiza.

ну́дно *adv.* (în mod) plictisitor, plicticos, anost, fad.

ну́дность, *-и f. sg.* însușirea de a fi plictisitor/anost; plictiseală.

ну́дный *adj.* plictisitor, plicticos; anost; fad, searbăd; ~ *челове́к* om plictisitor.

нужд|а́, *-ы́ f.* **1.** *sg.* sărăcie; mizerie; *жить в* ~*е́* a trăi în nevoie/în sărăcie. **2.** nevoie, trebuință, necesitate; *кро́вная* ~ necesitate imperioasă; *име́ть/испы́тывать* ~*у́ в ком-л./в чём-л.* a avea nevoie de cineva/de ceva; *у него́* ~ *в деньга́х* are nevoie de bani; *в слу́чае* ~*ы́* în caz de nevoie, la nevoie; *без* ~*ы́* fără să fie nevoie; *нет* ~*ы́ дока́зывать* nu e nevoie să dovedești ◇ *нет* ~*ы́* n-are importanță, nu face nimic, puțin importă; *вы́браться из* ~*ы́* a ieși din nevoie; a ieși la mal; ~ *пе́сенки поёт* nevoia te învață, nevoia e mama născocitilor; *(pop.) пойти́/вы́йти за* ~*ой* a-și face nevoile; *(prov.) в* ~*е́ и кули́к соловьём сви́щет* la nevoie mănînci și pere pădurețe.

нужда́емость, *-и f. sg.* trebuință, nevoie, necesitate.

нужда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a fi lipsit de mijloace, a se afla la nevoie; a fi în mizerie, a îndura sărăcie. **2.** *в + prepl.* a avea nevoie, a simți nevoia; ~ *в уси́ленном пита́нии* a avea nevoie de supraalimentare.

нужда́ющийся **1.** *part. prez. act.* de la *нужда́ться*. **2.** *adj.* nevoiaș, sărac, sărman. **3.** ~**ийся,** *-егося m.* (om) nevoiaș, sărac.

ну́жник, *-а m. (fam.)* latrină.

ну́жно *pred. dat.* **1.** cu *inf.* sau *conj. что́бы* este nevoie, e necesar, trebuie; *бо́льше чем* ~ mai mult decît trebuie; ~ *торопи́ться* trebuie să ne grăbim. **2.** cu *gen.* sau *acuz.* a avea nevoie de ..., a trebui; *мне* ~ *де́нег* am nevoie de bani; *ничего́ мне не* ~ nu-mi trebuie nimic ◇ *о́чень мне* ~*!* de aia nu mai pot eu!, atîta pagubă!, jaf în ciuperci!

ну́жн|ый *adj.* **1.** necesar, trebuincios; *купи́ть* ~*ые кни́ги* a cumpăra cărțile necesare; *дать* ~*ые указа́ния* a da instrucțiunile necesare; *вы́дать* ~*ую су́мму* a elibera suma necesară; *найти́* ~*ым* a găsi necesar, a găsi de cuviință; *ты мне ну́жен* am nevoie de tine; *что ему́* ~*?* ce vrea?, ce caută?. **2.** folositor; ~ *челове́к* om indispensabil.

ну́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a zori, a da ghes, a îmboldi.

нуклеи́н, *-а m. sg. (chim.)* nucleină.

нулево́й *adj.* de zero, egal cu zero, nul.

нул|ь, *-я́ m.* **1.** zero. **2.** *(fig.)* nulitate, zero ◇ *свести́ к* ~*ю́* a reduce la zero; *свести́сь к* ~*ю́* a fi redus la zero.

нумера́тор, *-а m.* **1.** numerator, aparat de numerotat. **2.** comutator mic la un telefon.

нумера́ция, *-и f. sg.* **1.** numerotare; paginare; ~ *страни́ц* numerotarea paginilor; paginație. **2.** sistem de numerotare; *десяти́чная* ~ sistem decimal.

нумерова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. занумерова́ть) acuz.* a numerota, a pagina.

нумизма́т, *-а m.* numismat.

нумизма́тика, *-и f. sg.* numismatică.

нумизмати́ческий *adj.* numismatic, de numismatică.

ну́нций, *-я m.* nunțiu; *па́пский* ~ nunțiu papal.

нут, *-а m. (bot.)* năut.

нута́ция, *-и f. sg. (astr.)* nutație, oscilație periodică.

нутре́ц, *-а m.* criptorchidie *(boală de cai)*.

ну́триевый *adj.* de nutrie.

ну́трия, *-и f. (zool.)* nutrie.

нутр|о́, *-а́ n. sg.* **1.** *(pop.)* măruntaie, intestine. **2.** *(fig.)* adîncul sufletului, natură, fire; instinct; ~*о́м угада́ывать* a ghici din instinct; *чу́вствовать что-л. всем* ~*о́м* a simți ceva cu toată ființa sa, a simți din adîncul sufletului; *э́то мне не по* ~*у́* nu e pe placul meu, nu-mi place, nu-mi spune nimic; *я́вно не по* ~*у́* îmi displace vădit; *(teatr.) игра́ть* ~*о́м* a juca trăindu-și rolul.

нутрян|о́й *adj.* dinăuntru, lăuntric; de/din măruntaie, de/din intestine; ~*о́е са́ло* osînză.

ны́не *adv. (înv.)* acum, în ceasul de față, în prezent, actualmente.

ны́нешн|ий *adj.* de acum, actual, de azi, din zilele noastre; ~ *день* ziua de azi; ~ *год* anul curent; *в* ~*ие времена́* în vremurile de azi; ~ *урожа́й* recolta din anul acesta; ~*ее ле́то* vara aceasta; ~*яя молодёжь* tineretul de azi; tineretul zilelor noastre.

ны́нче *adv.* astăzi, azi, acum, actualmente, în prezent; ~ *у́тром* azi dimineață; ~ *моро́зно* azi e frig; *не* ~ — *за́втра* azi sau mîine, foarte curînd, zilele acestea.

нырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *ныря́ть*

нырóк [1], *-рка́ m.* cufundare, plonjare, plonjon.

нырóк [2], *-рка́ m. (ornit.)* cufundar, bodîrlău.

ныря́ние, *-я n. sg.* cufundare; plonjare.

ныря́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. нырну́ть)* a se cufunda; a plonja.

ны́тик, *-а m.* om plîngăreț.

ныть, *но́ю, но́ешь vb. ipf.* **1.** a durea, a cauza durere; *зуб но́ет* mă doare un dinte. **2.** a se văita, a se văicări, a se plînge, a se căina, a suspina.

нытьё, *-я́ n. sg.* văicăreală, boceală, căinare, tînguire.

нэп, *-а m. sg. (ist.)* = *но́вая экономи́ческая поли́тика* nep, noua politică economică.

нэ́пман, *-а m. (ist.)* nepman.

нюа́нс, *-а m.* nuanță, nuanțare; ~*ы голубо́го цве́та* nuanțe de culoare albastră, nuanțe albăstrii.

нюанси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* sau *fără compl.* a nuanța.

ню́ни *(în expr.) распусти́ть* ~ (a începe) a plînge fără motiv, a se jelui, a scînci, a se tîngui.

ню́ня, *-и f.* și *m.* persoană plîngăreață, slabă de înger.

нюх, *-а m. sg.* **1.** miros. **2.** *(fig.)* fler; pricepere, agerime; *у него́ хоро́ший* ~ e ager, are fler; *соба́чий* ~ nas de copoi.

ню́хальщик, *-а m.* cel care prizează, trage pe nas tutun *sau* narcotice.

ню́ханье, *-я n.* **1.** mirosit. **2.** prizare, tragere pe nas.

ню́хательный *adj.* de prizat, de tras pe nas; ~ *таба́к* tutun de tras pe nas.

ню́ха|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. поню́хать și mom. ню́хнуть) acuz.* **1.** a mirosi, a inspira; ~ *сире́нь* a mirosi liliac. **2.** a priza, a trage pe nas ◇ *и не* ~*л* habar n-are; nici n-are idee; *по́роху не* ~*л* nu a luat parte la operațiuni militare/la război.

ню́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ню́хать*

ня́нчить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* a dădăci, a îngriji, a căuta de copii.

ня́нчиться, *-чусь, -чишься vb. ipf. с + instr.* **1.** a îngriji, a avea grijă, a dădăci. **2.** a răsfăța, a ține în puf, a cocoli, a rîzgîia.

ня́нька, *-и f.* dădacă, doică ◇ *(prov.) у семи́ ня́нек дитя́ без гла́зу* copilul cu multe moașe rămîne cu buricul netăiat.

ня́ня, *-и f.* **1.** dădacă, doică. **2.** îngrijitoare de bolnavi, infirmieră, soră.

O

о *n. litera şi sunetul* «о».

о, об, óбо *prep.* **1.** *acuz. (arată apropiere, atingere, ciocnire)* la; de; *опере́ться о стол* a se rezema de masă; *споткну́ться о ка́мень* a se lovi/a se poticni de o piatră; *бок ó бок* cot la cot; umăr la umăr; unul lîngă altul. **2.** *prepl.* despre, de, relativ la ... cu privire la ..., în privinţa ... ; *говори́ть о чём-л.* a vorbi despre ceva; *напо́мнить кому́-л. о чём-л.* a-i aminti cuiva de ceva. **3.** *prepl. (înv.) (arată din cîte părţi se compune ceva)* cu; *стол о трёх но́жках* masă cu trei picioare.

о *interj.* **1.** *(exprimă un sentiment)* o!, oh!; ah!, vai!, ce ... !; *о, позо́р!* o, ce ruşine! **2.** (intensifică afirmaţia sau negaţia) ba; sigur; *о, да!* ba da; sigur că da!; *о, нет!* ba nu!, da de unde!, sigur că nu!

оа́зис, *-а m.* oază.

об, обо *prep. (folosit în loc de prep. «о» înaintea cuvintelor care încep cu o vocală, în anumite expresii şi înaintea pron. «их»)*; *об а́рмии* despre armată; *об игре́* despre joc ◇ *рука́ óб руку* mînă în mînă; *би́ться, как ры́ба об лёд* a se zbate ca peştele pe uscat.

óба, обои́х *m.* şi *n.*; *óбе, обе́их f. num. col.* amîndoi, ambii, şi unul şi altul; *óбе сто́роны* ambele părţi; cele două părţi ◇ *гляде́ть в ~* a fi cu ochii-n patru; *обе́ими рука́ми подписа́ться* a se declara gata să subscrie cu amîndouă mîinile; a consimţi din toată inima (la ceva).

оба́биться, *-бишься vb. pf. (pop.)* **1.** *(despre bărbaţi)* a ajunge ca o muiere. **2.** *(despre femei)* a fi neglijentă, a nu se îngriji.

обагри́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. обагря́ть) acuz.* a colora în purpuriu, a înroşi ◇ *~ ру́ки кро́вью* a-şi păta mîinile de sînge *(a omorî pe cineva)*.

обагри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. обагря́ться)* a se colora în purpuriu, a se înroşi.

обагря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обагри́ть*

обагря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обагри́ться.* **2.** *pas.* de la *обагря́ть*

обалдева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обалде́ть.*

обалде́лый *adj. (pop.)* năucit, zăpăcit, buimac, uluit.

обалде́ние, *-я n. sg. (pop.)* năucire, buimăceală, zăpăcire.

обалде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. обалдева́ть) (pop.)* a se zăpăci, a se năuci, a se buimăci.

обанкро́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. pf. (ipf. банкро́титься)* **1.** a da faliment. **2.** *(fig.)* a da fiasco, a nu izbuti, a eşua.

обая́ние, *-я n. sg.* farmec, gingăşie, graţie, nuri, fascinaţie.

обая́тельность, *-и f. sg.* farmec, vrajă; fascinaţie.

обая́тельный *adj.* încîntător, fermecător; fascinant; *~ челове́к* om fermecător, încîntător.

обва́л, *-а m.* **1.** *(паде́ние)* avalanşă, prăbuşire, năruire; surpare. **2.** *(обру́шившиеся глы́бы)* surpături; *сне́жный ~* avalanşă de zăpadă.

обва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обвали́ть* şi de la *обваля́ть*

обва́ливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обвали́ться.* **2.** *pas.* de la *обва́ливать.*

обва́листый *adj.* gata să se năruie/să se prăbuşească/să se surpe; surpat.

обвали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. обва́ливать) acuz.* a dărîma, a surpa; a prăbuşi, a răsturna, a face să se năruie.

обвали́|ться, *-а́лится vb. pf. (ipf. обва́ливаться)* a se dărîma, a se surpa, a se prăbuşi, a se nărui.

обва́лка, *-и f.* îndiguire, împrejmuire cu dig.

обвалова́ние, *-я n.* **1.** împrejmuire cu val de pămînt, îndiguire. **2.** *(av.)* biută.

обваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. обва́ливать) acuz.* cu *в* + *prepl.* a tăvăli, a da prin ceva.

обварива́ние, *-я n. (tehn.)* opărire.

обва́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обвари́ть*

обва́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обвари́ться.* **2.** *pas.* de la *обва́ривать.*

обвари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. обва́ривать) acuz.* a opări.

обвари́ться, *-арю́сь, -а́ришься vb. pf. (ipf. обва́риваться)* a se opări.

обвева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обве́ять (1)*

обведе́ние, *-я n.* **1.** înconjurare; împrejmuire. **2.** trasare *(a unui cerc)*.

обвезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. обвози́ть) acuz.* a duce, a transporta ocolind, făcînd un ocol.

обве́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обве́ять (2)*

обвенча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. венча́ть) acuz.* a cununa.

обвенча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. венча́ться)* a se cununa.

обверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. обвёртывать) acuz.* a înveli, a înfăşura.

обверте́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. обвёртывать) acuz.* a înveli, a înfăşura.

обвёртка, *-и f. sg.* **1.** înveliş. **2.** anvelopă, teacă.

обвёртывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *обверну́ть* şi *обверте́ть*

обве́с, *-а m.* lipsă la cîntar.

обве́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. обве́шивать) acuz.* **1.** a înşela la cîntar, a da lipsă la cîntar. **2.** a agăţa, a atîrna.

обвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. обводи́ть) acuz.* **1.** a duce, a conduce, a plimba *(în jurul a ceva)*. **2.** a-şi roti (ochii), a învălui, a cuprinde cu (privirea); *~ глаза́ми/взо́ром/взгля́дом вокру́г* a arunca o privire împrejur. **3.** *(забо́ром)* a împrejmui, a înconjura, a îngrădi; *~ сад забо́ром* a împrejmui livada cu gard. **4.** a trage, a trasa conturul; *~ ту́шью* a trasa cu tuş. **5.** *(sport)* a dribla ◇ *~ (кого́-л.) вокру́г па́льца* a trage (pe cineva) pe sfoară, a juca pe degete (pe cineva).

обве́тренный **1.** *p.t.p.* de la *обве́треть.* **2.** *adj.* ars/ bătut/ înăsprit de vînt. **3.** *adj.* zvîntat, bătut de vînt.

обве́тре|ть, *-еет vb. pf.* a fi bătut/ ars de vînt, a se înăspri de vînt.

обве́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обве́трить*

обве́триваться, *-ается vb. ipf.* de la *обве́триться*

обве́трить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обве́тривать) acuz.* a fi pîrlit/înăsprit/ uscat de vînt.

обве́триться, *-ится vb. pf. (ipf. обве́триваться)* a se pîrli, a fi bătut, a se înăspri din cauza vîntului.

обветша́лый *adj.* **1.** învechit, dărăpănat, uzat; *~ до́мик* căsuţă dărăpănată. **2.** *(fig. înv.)* perimat, depăşit, învechit, vetust.

обветша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *ветша́ть*

обве́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обве́шивать) acuz.* a agăţa, a atîrna, a atîrna de jur împrejur.

обве́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. обве́шиваться)* a se împodobi, a-şi atîrna *(medalii, bijuterii etc.)*.

обве́шивание, *-я n. sg.* lipsă la cîntar.

обве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обве́сить* şi *обве́шать*

обве́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обве́шаться*

обве́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. обвева́ть) acuz.* cu *instr.* a adia, a sufla. **2.** *(ipf. обве́ивать) acuz. (agr.)* a vîntura.

обвива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обви́ть*

обвива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *обви́ться*

обвине́ни|е, *-я n.* **1.** învinuire, imputare, acuzaţie, inculpare, incriminare; *пу́нкты ~я* capete de acuzare; *предъяви́ть ~ кому́-л., возвести́ ~ про́тив кого́-л.* a aduce cuiva o acuzaţie, a învinui pe cineva; *возбужда́ть ~ про́тив кого́-л.* a intenta un proces cuiva; *по ~ю в ...* sub acuzaţie de ... ; învinuit fiind de .... **2.** *(пригово́р)* sentinţă de condamnare; *вы́нести ~* a pronunţa o sentinţă de condamnare. **3.** *sg. (jur.)* acuzare; *свиде́тели ~я* martorii acuzării; *представи́тель ~я* procuror.

обвинитель, *-я m.* acuzator; procuror; *государственный* ~ procuror/acuzator public.

обвинительн|ый *adj.* de învinuire, de acuzare; ~ *акт* act de acuzare; ~*ая речь*, ~*ое заключение* rechizitoriu; ~ *приговор* sentință de condamnare.

обвинить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. обвинять) acuz.* cu *в* + *prepl.* **1.** a învinui, a acuza, a imputa; ~ *в неискренности* a acuza de nesinceritate. **2.** a condamna, a găsi vinovat.

обвиняем|ый, *-ого m.* inculpat, acuzat; *допрос* ~*ых* interogatoriul acuzaților.

обвинять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *обвинить*

обвиняться, *-яюсь, -яешься vb. ipf. pas.* (de la *обвинять*) a fi învinuit, a fi acuzat.

обвисать, *-ает vb. ipf.* de la *обвиснуть*

обвислый *adj.* lăsat în jos; pleoștit.

обвиснуть, *-нет vb. pf. (ipf. обвисать)* a se lăsa în jos, a atîrna, a se pleoști.

обвисший *adj. v. обвислый*

обвить, *обовью, обовьёшь vb. pf. (ipf. обвивать) acuz.* cu *instr.* **1.** a încolăci; a înfășura. **2.** a împresura, a învălui în întregime; *(fig.)* ~ *шею руками* a cuprinde gîtul cu mîinile, a îmbrățișa.

обвиться, *обовьюсь, обовьёшься vb. pf. (ipf. обвиваться)* a se încolăci; a se înfășura.

обвод, *-а m.* **1.** *sg.* împrejmuire. **2.** *sg.* conturare, trasare a unui contur. **3.** *(sport)* driblare, dribling. **4.** *(mil.)* centură de forturi; *внешний* ~ centură exterioară.

обводить, *-ожу, -одишь vb. ipf.* de la *обвести*

обводка, *-и f.* **1.** *sg.* conturare, trasare a unui contur. **2.** *(sport)* driblare, dribling. **3.** chenar; cerc, ramă.

обводнение, *-я n.* **1.** *(орошение)* irigare. **2.** alimentare cu apă.

обводнительный *adj.* de alimentare cu apă *(rețea, sistem)*.

обводнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. обводнять) acuz.* **1.** *(оросить)* a iriga. **2.** a alimenta cu apă *(prin canale)*.

обводный *adj.* de ocolire, de derivație, lateral; ~ *канал* canal de derivație.

обводнять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *обводнить*

обвозить, *-жу, -озишь vb. ipf.* de la *обвезти*

обволакивание, *-я n. sg.* acoperire, învăluire.

обволакивать, *-ает vb. ipf.* de la *обволочь*

обволакиваться, *-ается vb. ipf.* de la *обволочься*

обволакивающий **1.** *part. prez. act.* **2.** *adj.* învăluitor, care învăluie, care acoperă.

обвол|очь, *-очет vb. pf. (ipf. обволакивать) acuz.* a învălui, a acoperi; *тучи* ~*окли небо* norii au acoperit cerul.

обволочься, *-очётся vb. pf. (ipf. обволакиваться) instr.* a se învălui, a se acoperi.

обвораживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обворожить*

обворовать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. обворовывать) acuz.* a fura, a jefui, a prăda, a despuia.

обворовывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обворовать*

обворожительно *adv.* fermecător, încîntător.

обворожительность, *-и f. sg.* farmec, încîntare, atracție, fascinație.

обворожительный *adj.* fermecător, încîntător, atrăgător.

обворожить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. обвораживать) acuz.* a fermeca, a încînta, a fascina, a cuceri.

обвязать, *-яжу, -яжешь vb. pf. (ipf. обвязывать)* **1.** *acuz. (обмотать)* a lega, a înfășura; ~ *голову шарфом* a se lega la cap cu o eșarfă. **2.** *(надвязать по краю)* a împleti de jur împrejur, a face o garnitură *(împletind)*.

обвязаться, *-яжусь, -яжешься vb. pf. (ipf. обвязываться)* a se lega, a se înfășura.

обвязка, *-и f.* **1.** *sg.* legare, înfășurare; ~ *яблонь соломой* înfășurarea merilor cu paie. **2.** *(pop.)* bandaj, pansament. **3.** *(tehn.)* friză, centură/brîu de legătură.

обвязывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обвязать*

обвязываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обвязаться*. **2.** *pas.* de la *обвязывать*.

обгладывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обглодать*

обглодать, *-ожу, -ожешь vb. pf. (ipf. обгладывать) acuz.* a roade.

обгон, *-а m. sg.* întrecere, depășire.

обгонять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *обогнать*

обгорание, *-я n. (tehn.)* ardere.

обгорать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обгореть*

обгорелый *adj.* ars, pîrjolit.

обгореть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обгорать)* a se pîrli, a arde puțin *(pe deasupra)*.

обгрызать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обгрызть*

обгрызть, *-зу, -зёшь vb. pf. (ipf. обгрызать) acuz.* a roade *(pe deasupra, de jur împrejur)*.

обдавать, *-даю, -даёшь vb. ipf.* de la *обдать*

обдаваться, *-аюсь, -даёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обдаться*. **2.** *pas.* de la *обдавать*.

обда|ть, *-ам, -ашь vb. pf. (ipf. обдавать) acuz.* cu *instr.* **1.** a stropi, a uda; ~ *кипятком* a opări; ~ *грязью* a împroșca cu noroi. **2.** *(fig.)* a cuprinde, a pătrunde, a străbate; *меня* ~*ло холодом* m-a pătruns frigul ◇ ~ *презрением кого-л.* a-și arăta disprețul față de cineva.

обдаться, *-амся, -ашься vb. pf. (ipf. обдаваться)* a se uda, a se stropi.

обдела|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обделывать) acuz.* **1.** *(обработать)* a prelucra, a modela, a fasona; ~ *дерево* a prelucra lemnul, a fasona lemnul. **2.** *(облицевать)* a căptuși, a fățui; ~ *камнем яму* a căptuși o groapă cu piatră. **3.** *(вставить в оправу)* a monta; ~ *драгоценный камень* a monta o piatră prețioasă. **4.** *(pop.) (устроить)* a face, a aranja *(treburi)*; *он* ~*л все свои дела* și-a aranjat toate treburile. **5.** *(pop.)* a înșela, a trage pe sfoară.

обделить, *-елю, -елишь vb. pf. (ipf. обделять) acuz.* cu *instr.* a nedreptăți, a dezavantaja, a înșela *(la împărțeală)*; a obijdui, a oropsi.

обделка, *-и f.* **1.** *sg.* prelucrare; finisare, finisaj. **2.** *sg.* garnisire. **3.** garnitură, podoabă.

обделочный *adj.* de finisare; de montare.

обделывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обделать*

обдерганный **1.** *p.t.p.* de la *обдёргать*. **2.** *adj.* jerpelit, zdrențuit, ponosit.

обдёргать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обдёргивать) acuz.* a smulge, a rupe.

обдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обдёргать* și *обдёрнуть*

обдёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. обдёргивать) acuz. (pop.)* a-și îndrepta/a-și aranja/a-și potrivi haina.

обдирала, *-ы m.* și *f. (pop.)* pungaș, jecmănitor, tîlhar.

обдирать, *-аю, -аешь vb. ipf. vb. ipf.* de la *ободрать*

обдирка, *-и f. sg.* **1.** decorticare, cojire; jupuire, despuiere **2.** *(tehn.)* degroșare, eboșare.

обдирн|ый *adj. (agr.)* decorticat, cojit.

обдирочный *adj.* **1.** de decorticare, de decojire, de jupuire. **2.** *(tehn.)* de degroșare, de eboșare.

обдувать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обдуть*[1,2]

обдувка, *-и f.* suflare.

обдуманно *adv.* cu chibzuială, cu socoteală, cu rost.

обдуманность, *-и f. sg.* chibzuială, cumpănire, caracter chibzuit.

обдуманн|ый **1.** *p.t.p.* de la *обдумать*. **2.** *adj.* chibzuit, socotit, gîndit, cumpănit; *с заранее* ~*ым намерением* cu premeditare; *хорошо* ~ *план* plan bine chibzuit.

обдумать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обдумывать)* a chibzui, a judeca adînc, a cumpăni, a cîntări, a reflecta; ~ *свои слова* a-și cîntări cuvintele.

обдумывание, *-я n. sg.* chibzuire, cumpănire; reflectare

обдумывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обдумать*

обдуривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обдурить*

обдурить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обдурять) acuz. (pop.)* a înșela, a prosti, a amăgi, a păcăli, a trage pe sfoară.

обдурять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *обдурить*

обду́/ть[1], *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. обдува́ть) acuz.* **1.** a sufla din toate părțile *(despre vînt)*. **2.** a șterge, a curăța *(suflînd)*.

обду́ть[2], *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. обдува́ть) acuz. (pop.)* **1.** a înșela, a escroca, a păgubi pe cineva. **2.** a trișa, a înșela *(la jocul de cărți)*.

обе́гать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обега́ть) acuz.* a cutreiera, a colinda; a da o raită, a da o fugă.

обега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обе́гать* și *обежа́ть*

обе́д, *-а m.* **1.** prînz, masă *(de amiază)*, dejun; *дома́шний* ~ dejun în familie; *зва́ный* ~ masă cu invitați/cu musafiri; *ску́дный* ~ masă sărăcăcioasă; ~ *из трёх блюд* prînz cu trei feluri de mîncare; *звать / приглаша́ть к ~у* a invita la masă; *до ~а* înainte de masă, înainte de amiază; dimineața pînă la prînz; *по́сле ~а* după amiază, după masă, după prînz; *к ~у* la / spre prînz.

обе́дать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пообе́дать)* a prînzi, a lua prînzul; *сесть* ~ a se așeza la masă; *оста́ться у кого́-л.* ~ a rămîne la cineva la masă.

обе́денн/ый *adj.* de prînz; ~ *стол* masă de sufragerie; *~ое вре́мя* timpul prînzului, ora mesei; ~ *переры́в* repaus / pauză pentru masă.

обедне́вший **1.** *part. trec. act.* de la *обедне́ть*. **2.** *adj.* sărăcit, căzut în mizerie, scăpătat.

обедне́лый *adj. v. обедне́вший (2)*

обедне́ние, *-я n. sg.* sărăcire, scăpătare; pauperizare; ~ *по́чвы* sărăcire a solului.

обедне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. беднеть)* a sărăci, a ajunge nevoiaș, a scăpăta.

обедни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. обедня́ть) acuz.* a sărăci.

обе́дн/я, *-и f. (bis.)* liturghie ◇ *(prov.) глухо́му две ~и не слу́жат* pentru o babă surdă popa nu toacă de două ori; *испо́ртить всю ~ю* a strica (tot) cheful.

обедня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обедни́ть*

обежа́ть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf. (ipf. обега́ть) acuz.* **1.** a alerga împrejur, a ocoli *(fugind)*. **2.** a cutreiera, a colinda, a da o raită, a da o fugă; ~ *всех друзе́й* a da o raită pe la toți prietenii.

обезбо́ливание, *-я n. sg. (med.)* anesteziere, anestezie, analgezie.

обезбо́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезбо́лить*.

обезбо́ливающ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *обезбо́лить*. **2.** *adj.* anestezice; *~ее сре́дство* anestezie.

обезбо́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обезбо́ливать) acuz.* a anestezia.

обезверши́нивание, *-я n. (agr.)* cîrnit, ruperea vîrfurilor.

обезво́деть, *-еет, vb. pf.* a seca, a se usca, a rămîne fără apă.

обезво́дить, *-о́жу, -о́дишь vb. pf. (ipf. обезво́живать) acuz.* a seca, a usca; a deshidrata.

обезво́живание, *-я n. sg.* uscare, deshidratare.

обезвожива́тель, *-я m. (chim. tehn.)* deshidrator, agent deshidratant.

обезво́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезводить*.

обезвре́дить, *-е́жу, -е́дишь vb. pf. (ipf. обезвре́живать) acuz.* a face inofensiv / nevătămător; a neutraliza, a dezintoxica; ~ *ми́ну* a dezamorsa o mină, a neutraliza o mină.

обезвре́живание, *-я n.* neutralizare, dezintoxicare.

обезвре́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезвре́дить*

обезгла́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обезгла́вливать) acuz.* **1.** a tăia capul, a decapita. **2.** *(fig.)* a priva de conducător, a lăsa fără căpetenie; ~ *движе́ние* a lăsa fără conducător o mișcare.

обезгла́вливание, *-я n. sg.* decapitare, tăierea capului.

обезгла́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезгла́вить*.

обезде́нежеть, *-ею, -еешь vb. pf.* a fi strîmtorat bănește, a rămîne lefter.

обезде́нежить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz.* a lăsa fără bani.

обездо́ленный **1.** *p.t.p.* de la *обездо́лить*. **2.** *adj.* oropsit, nenorocit, năpăstuit, dezmoștenit de soartă.

обездо́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обездо́лить*.

обездо́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обездо́ливать) acuz.* a nenoroci, a năpăstui, a oropsi.

обезжи́ривание, *-я n. sg.* degresare, îndepărtarea grăsimilor.

обезжи́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезжи́рить*

обезжи́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обезжи́ривать) acuz.* a degresa, a curăți de grăsimi.

обеззара́живание, *-я n. sg.* dezinfectare, dezinfecție; sterilizare; decontaminare; antisepsie.

обеззара́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обеззара́зить*

обеззара́живающ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *обеззара́живать*. **2.** dezinfectant; *~ие сре́дства* substanțe dezinfectante.

обеззара́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf. (ipf. обеззара́живать) acuz.* a dezinfecta, a steriliza; a decontamina.

обезземе́ление, *-я n. sg.* deposedare de pămînt.

обезземе́ленный **1.** *p.t.p.* de la *обезземе́лить*. **2.** *adj.* lipsit de pămînt, deposedat de pămînt.

обезземе́ливание, *-я n.* deposedare de pămînt.

обезземе́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезземе́лить*

обезземе́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обезземе́ливать) acuz.* a deposeda de pămînt.

обеззу́беть, *-ею, -еешь vb. pf.* a-și pierde dinții, a rămîne fără dinți.

обезле́сение, *-я n. sg.* despădurire.

обезле́сеть, *-еет, vb. pf.* a fi despădurit, a se despăduri, a rămîne fără copaci *(despre un loc, un deal etc.)*.

обезле́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. acuz.* a despăduri.

обезли́чение, *-я n. sg.* depersonalizare.

обезли́чивание, *-я n. sg. v. обезли́чение*

обезли́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезли́чить*

обезли́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обезли́читься*. **2.** *pas.* de la *обезли́чивать*.

обезли́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. обезли́чивать) acuz.* a depersonaliza.

обезли́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. обезли́чиваться)* a-și pierde personalitatea.

обезли́чка, *-и f. sg.* lipsă de răspundere personală.

обезлю́деть, *-еет vb. pf.* a se depopula; a deveni pustiu.

обезлю́дить, *-ишь vb. pf. acuz.* a depopula, a face pustiu.

обезобра́женный **1.** *p.t.p.* de la *обезобра́зить*. **2.** *adj.* desfigurat, sluțit, schimonosit.

обезобра́живание, *-я n. sg.* desfigurare, sluțire, schimonosire.

обезобра́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезобра́зить*.

обезобра́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обезобра́зиться*. **2.** *pas.* de la *обезобра́живать*.

обезобра́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf. (ipf. обезобра́живать) acuz.* a desfigura, a sluți, a urîți.

обезобра́зиться, *-а́жусь, -а́зишься vb. pf. (ipf. обезобра́живаться)* a se desfigura, a se sluți, a se urîți; a se schimonosi.

обезопа́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. acuz.* a pune în siguranță, a pune la adăpost, a asigura, a feri de pericol.

обезопа́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf.* a se pune în siguranță / la adăpost; a se asigura, a se feri de pericol.

обезору́живание, *-я n. sg.* dezarmare.

обезору́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезору́жить*

обезору́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. обезору́живать) acuz.* a dezarma, a face inofensiv; ~ *неприя́теля* a dezarma pe inamic; *(fig.)* ~ *кого́-л.* a dezarma pe cineva, a-l face inofensiv.

обезу́мевший **1.** *part. prez. act.* de la *обезу́меть*. **2.** *adj.* înnebunit, zăpăcit, năucit, buimăcit.

обезу́меть, *-ею, -еешь vb. pf.* a înnebuni, a-și pierde mințile, a-și pierde capul.

обезья́на, *-ы f.* **1.** maimuță. **2.** *(кривляка)* maimuțoi, maimuță.

обезья́ний *adj.* de maimuță ◇ ~ *мех* blană de nutrie.

обезья́нничанье, *-я. n. sg.* maimuțăreală, maimuțărie.

обезъя́нничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. собезья́нничать)* a maimuțări.

обели́ск, *-а m.* obelisc.

обели́ть, *-елю́, -ели́шь vb. pf. (ipf. обеля́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a reabilita; a

se dezvinovăţi; ~ *себя* a se reabilita. **2.** *(ist.)* a scuti de dări / de impozite.

обеля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *обели́ть.*

оберега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оберéчь.*

оберега́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оберéчься.* **2.** *pas* de la *оберега́ть.*

оберéчь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. оберега́ть) acuz.* a păzi, a feri, a ocroti, a apăra.

оберéчься, *-егу́сь, -ежёшься vb. pf. (ipf. оберега́ться)* a se păzi, a se feri.

оберну́/ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. обёртывать* şi *обора́чивать) (обмота́ть)* a înfăşura, a încolăci, a învîrti, a răsuci; ~ *ко́сы вокру́г головы́* a-şi încolăci cozile în jurul capului. **2.** *(ipf. обёртывать* şi *обора́чивать) (завернуть)* a înfăşura, a înveli, a acoperi; ~ *кни́гу газéтой* a înveli cartea într-un ziar. **3.** *(ipf. обёртывать* şi *обора́чивать)* a întoarce / a îndrepta în altă direcţie; *(fig.)* ~ *дéло в свою́ по́льзу* a schimba în favoarea sa cursul unei afaceri. **4.** *(ipf. обора́чивать) (ec.)* a rula; *три́жды* ~ *капита́л* a rula un capital de trei ori. **5.** *(ipf. обора́чивать)* a răsturna *(cu susul în jos).* **6.** *(ipf. обора́чивать)* a sfîrşi, a termina, a face *(un ciclu de lucrări).* **7.** *(ipf. обора́чивать) (folc.)* a preface, a transforma, a metamorfoza ◇ ~ *вокру́г па́льца (кого́-л.)* a juca (pe cineva) pe degete, a trage (pe cineva) pe sfoară.

оберну́/ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. обёртываться* şi *обора́чиваться)* a se întoarce; ~ *лицо́м к окну́* a se întoarce cu faţa la / spre fereastră. **2.** *(ipf. обёртываться* şi *обора́чиваться) (fig.)* a se schimba, a lua altă întorsătură, a-şi schimba cursul *(despre afaceri, evenimente etc.); дéло пло́хо* ~*лось* afacerea a luat o întorsătură proastă. **3.** *(ipf. обора́чиваться) (ec.)* a circula, a rula; *капита́л* ~*лся в оди́н год* capitalul a rulat timp de un an. **4.** *(ipf. обора́чиваться)* a face un drum dus şi întors; *за су́тки не* ~ *до ста́нции* nu voi putea face drumul pînă la gară şi înapoi în **24** de ore. **5.** *(ipf. обора́чиваться)* a prididi, a dovedi, a a scoate / a o duce la capăt, a face faţă, a răzbi. **6.** *(ipf. обёртываться* şi *обора́чиваться) instr.* sau *в* + *acuz. (folc),* a se preface, a se transforma; a se metamorfoza; ~ *лисо́й* a se preface în vulpe. **7.** *(ipf. обёртываться) (pop.)* a se înfăşura, a se înveli; ~ *в одея́ло* a se înfăşura în plapumă.

обёртка, *-и f.* **1.** *(действие)* ambalare. **2.** înveliş, învelitoare, coperiă, scoarţă. **3.** *(bot.)* involucru, pănuşă (de porumb).

оберто́н, *-а m. (fiz. muz.)* oberton, armonică.

обёрточн/ый *adj.* de ambalaj, de împachetat; ~*ая бума́га* hîrtie de împachetat / de ambalaj.

обёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оберу́ть (1, 2, 3)*

обёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оберну́ться (1, 2, 6, 7).* **2.** *pas* de la *обёртывать.*

о́берфос, *-а m. (chim.)* superfosfat *(îngrăşămînt).*

обескро́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обескро́вливать) acuz.* **1.** a lua / a lăsa (cuiva) mult sînge, a scoate sîngele; a face să sîngereze. **2.** *(fig.)* a istovi, a slei, a stoarce de puteri, a vlăgui.

обескро́вливание, *-я n. sg.* **1.** luare de sînge; sîngerare, pierdere de sînge. **2.** *(fig.)* vlăguire, istovire.

обескро́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обескро́вить*

обескура́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обескура́жить*

обескура́жи/ть, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. обескура́живать) acuz.* a descuraja; a demoraliza.

обеспа́мятеть, *-ею, -еешь vb. pf.* **1.** a-şi pierde memoria / ţinerea de minte; a deveni uituc. **2.** a-şi pierde cunoştinţa, a leşina. **3.** a-şi pierde capul.

обеспечéние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* înzestrare, aprovizionare, îndestulare; deservire. **2.** asigurare, garantare; *пра́во на материа́льное* ~ *в ста́рости* drept de asigurare materială la bătrîneţe; *социа́льное* ~ prevederi sociale; asigurări sociale; *медици́нское* ~ asistenţa medicală. **3.** *(гарантия)* garanţie, zălog, asigurare; cauţiune; *(jur.)* ~ *и́ска* asigurarea acţiunii; *(av.)* *штурма́нское* ~ asigurare de navigaţie.

обеспéченность, *-и f. sg.* **1.** asigurare; aprovizionare. **2.** *(достаток)* bunăstare, îndestulare.

обеспéченн|ый **1.** *p.t.p.* de la *обеспéчить.* **2.** *adj.* înstărit, îndestulat, asigurat; ~*ое бу́дущее* viitor asigurat.

обеспéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обеспéчить*

обеспéчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обеспéчиться.* **2.** *pas.* de la *обеспéчивать.*

обеспéчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. обеспéчивать) acuz.* **1.** a pune la dispoziţie mijloace materiale; a îndestula. **2.** *instr. (снабдить)* a aproviziona, a furniza, a înzestra, a procura. **3.** *(гарантировать)* a asigura, a garanta; ~ *побéду* a asigura victoria; ~ *упла́ту до́лга зало́гом* a garanta împrumutul printr-un gaj.

обеспéчиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. обеспéчиваться)* **1.** a se aproviziona. **2.** a se pune la adăpost de...; a-şi lua măsurile necesare.

обеспло́дить, *-о́жу, -о́дишь vb. pf. (ipf. обеспло́живать) acuz.* **1.** a castra, a face steril, **2.** a secătui; ~ *поля́* a secătui ogoarele.

обеспло́живание, *-я n. sg.* castrare, sterilizare.

обеспло́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обеспло́дить*

обеспоко́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. acuz.* a nelinişti, a incomoda, a supăra (cu ceva), a deranja, a stingheri.

обеспоко́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf.* a se nelinişti, a se tulbura, a se îngrijora.

обесса́харенный *adj.* dezaharificat.

обесси́леть, *-лею, -леешь vb. pf.* a se istovi, a fi sleit de puteri, a se epuiza.

обесси́ливание, *-я n. sg.* slăbire, istovire, epuizare.

обесси́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обесси́лить*

обесси́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обесси́ливать) acuz.* a slăbi, a slei de puteri.

обессла́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обессла́вливать) acuz.* a defăima, a ponegri, a discuta.

обессла́вленный **1.** *p.t.p.* de la *обессла́вить.* **2.** *adj.* defăimat, ponegrit, discreditat.

обессла́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обессла́вить*

обессмéртить, *-рчу, -ртишь vb. pf. acuz.* a face nemuritor, a imortaliza, a eterniza; ~ *себя́/своё и́мя* a-şi face numele nemuritor.

обессо́ливание, *-я n.* desalinizare.

обессо́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обессо́лить*

обессо́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обессо́ливать)* a desaliniza.

обессу́дить, *vb. pf. (înv. în expr.) не обессу́дьте!* să-mi fie cu iertare!; vă rog să ne scuzaţi!; vă rog să nu vă supăraţi!

обесцвéтить, *-вéчу, -вéтишь vb. pf. (ipf. обесцвéчивать) acuz.* **1.** a decolora; ~ *ткань* a decolora o ţesătură. **2.** *(fig.)* a prezenta (ceva) în mod şters / searbăd / fără viaţă.

обесцвéти/ться, *-вéчусь, -вéтишься vb. pf. (ipf. обесцвéчиваться)* **1.** a se decolora; a-şi pierde culoarea, a se spălăci. **2.** *(fig.)* a-şi pierde culoarea / trăsăturile individuale, a deveni inexpresiv.

обесцвéчение, *-я n. sg.* decolorare, spălăcire.

обесцвéчивание, *-я n. sg. v. обесцвéчение*

обесцвéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обесцвéтить*

обесцвéчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обесцвéтиться.* **2.** *pas.* de la *обесцвéчивать.*

обесцéнение, *-я n. sg.* depreciere, devalorizare.

обесцéнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обесцéнить*

обесцéниваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обесцéниться.* **2.** *pas* de la *обесцéнивать.*

обесцéнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf обесцéнивать) acuz.* a deprecia, a devaloriza.

обесцéниться, *-ится vb. pf. (ipf. обесцéниваться)* a se deprecia, a se devaloriza.

обесчéстить, *-éщу, -éстишь vb. pf. (ipf. несчéстить) acuz.* a necinsti, a dezonora.

обéт, *-а m.* legămînt, făgăduinţă; *дать торжéственный* ~ a face un legămînt

solemn; *нарýшить* ~ a călca legămîntul.

обетовáнн/ый *adj. (în expr.)* ~*ая землá*, ~ *край* pămîntul făgăduinței.

обещáни/е, *-я n.* promisiune, făgăduință, făgăduială; *дать* ~ a făgădui, a face o promisiune; *испóлнить / выпóлнить / сдержáть* ~ a-și ține făgăduiala, a-și îndeplini promisiunea; *бросáться* ~*ями* a făgădui / a promite în dreapta și în stînga; *нарýшить* ~ a-și călca promisiunea, a nu se ține de cuvînt; *дать торжéственное* ~ a se lega, a face o promisiune solemnă ◇ *кормúть* ~*ями* a duce cu vorba; *раз в год по* ~*ю* din an în paște, de joi pînă mai apoi; *щéдрый на* ~*я* numai gura e de el; e bun de promisiuni.

обещá/ть, *-áю, -áешь vb.* **1.** *pf.* și *ipf. acuz.* sau *inf.* cu *dat.* a făgădui, a promite, a face o promisiune. **2.** *ipf.* a da speranțe; a se anunța *(despre timp)*.

обещá/ться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* și *ipf.* a făgădui, a promite; ~*юсь, ничегó не расскáзывать* promit să nu spun nimic.

обжáловани/е, *-я n. (jur. adm.)* cale de atac *(apel, recurs)*; cerere de anulare *(a unei sentințe, a unui act administrativ etc)*; plîngere, reclamație; *без прáва* ~*я* fără drept de apel; ~*ю не подлежúт* sentință care nu poate fi atacată.

обжáловать, *-лую, -луешь vb. pf. acuz. (jur. adm.)* a ataca în justiție; a face apel / recurs; a face plîngere, a reclama; ~ *судéбный приговóр* a ataca o hotărîre judecătorească.

обжáрка, *-и f.* rumenire, prăjire.

обжáтие[1], *-я n. (tehn.)* strîngere.

обжáть, *обожмý, обожмёшь vb. pf. (ipf. обжимáть) acuz.* **1.** a presa, a stoarce; ~ *мóкрую одéжду* a stoarce o haină udă. **2.** *(tehn.)* a strînge, a eboșa, a presa, a ștemui.

обжáть[2], *обожнý, обожнёшь vb. pf. (ipf. обжинáть) acuz. (reg.)* a secera *(în întregime)*; ~ *рожь* a secera toată secara.

обжéчь, *обожгý, обожжёшь vb. pf. (ipf. обжигáть) acuz.* **1.** a arde, a frige; a opări. **2.** *(tehn.)* a arde, a prăji, a calcina; ~ *кирпúч* a arde cărămidă ◇ ~ *себé пáльцы* sau ~ *себé рýки чем.-л.* a-și frige degetele, a se arde, a se prăji, a se păcăli.

обжéчься, *обожгýсь, обожжёшься vb. pf. (ipf. обжигáться) instr.* sau *на + prepl.* **1.** a se arde, a se frige; a se opări; ~*чáем* a se opări cu ceai. **2.** *(fig. pop.)* a se arde, a se păcăli, a se înșela ◇ *(prov.) обжёгшись на молокé, бýдешь дуть и на вóду* cine s-a fript cu ciorbă, suflă și în iaurt.

обживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обжúть*

обживáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обжúться*. **2.** *pas.* de la *обживáть*.

óбжиг, *-а m. (tehn.)* **1.** *sg.* ardere, calcinare, prăjire; ~ *руды́* prăjirea minereului; ~ *в стóйлах* ardere în stive; ~ *кирпичá* arderea cărămizilor. **2.** șarjă.

обжигáльн/ый *adj. (tehn.)* de / pentru ars, de calcinat, de prăjit; ~*ая печь* cuptor de ars.

обжигáние, *-я n. sg. v. обжúг(1)*.

обжигáтельный *adj. v. обжигáльный*.

обжигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обжéчь*.

обжигáть|ся, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обжéчься*. **2.** *pas.* de la *обжигáть*.

обжúм, *-а m. sg. (tehn.)* presare, ștemuire.

обжимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обжáть*[1]

обжúмка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg. v. обжúм*. **2.** căpuitor *(pentru nituri)*, buterolă.

обжúмки, *-мков pf.* tescovină, boștină; rămășițe, reziduuri.

обжúмный *adj. (tehn.)* de strîngere, de eboșare, de presare; ~ *мóлот* ciocan de forjă; ~ *стан* bluming.

обжúмочный *adj. (tehn.) v. обжúмный*

обжúн, *-а m. sg. (reg.)* seceriș.

обжинáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обжáть*[2]

обжирáться *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. обожрáться) (pop.)* a se îndopa, a se ghiftui, a se îmbuiba.

обжúть, *-ивý, -ивёшь vb. pf. (ipf. обживáть)* a angaja / a amenaja pentru locuit.

обжúться, *-ивýсь, -ивёшься vb. pf. (ipf. обживáться)* **1.** a se obișnui, a se deprinde, a se aclimatiza. **2.** *instr. (înv.)* a înjgheba, a înfiripa.

обжóг, *-а m. (pop.)* arsură.

обжóра, *-ы f.* și *m.* mîncău, mîncăcios, nesățios, lacom, flămînzilă.

обжóрство, *-а n. sg.* lăcomie *(la mîncare)*, nesaț, voracitate.

обжýливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обжýлить*

обжýлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обжýливать) acuz. (pop.)* a înșela, a păcăli.

обжýм, *-а m.* uscarea strugurilor, stafidire.

обзаведéние, *-я n. sg.* **1.** procurare a celor necesare *(pentru gospodărire, pentru exercitarea meseriei etc.)*; înjghebare; echipare, utilare, înzestrare; ~*хозя́йством* înjghebare a unei gospodării. **2.** obiecte, lucruri casnice; *потеря́ть всё своё* ~ a-și pierde toată gospodăria.

обзавестúсь, *-едýсь, -едёшься vb. pf. (ipf. обзаводúться) instr.* a-și face rost, a agonisi, a-și procura; a întemeia, a înjgheba; ~ *обстанóвкой* a-și procura mobilierul necesar; ~*хозя́йством* a-și înjgheba o gospodărie.

обзаводúться, *-ожýсь, -óдишься vb. pf.* de la *обзавестúсь*

обзвáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обзвонúть*.

обзвонúть, *-ню, -нúшь vb. pf. (ipf. обзвáнивать) acuz.* a telefona *(la mai multe persoane)*, a da telefoane.

обзóл, *-а m. (tehn.)* teșitură, muchie teșită.

обзóр, *-а m.* **1.** *sg.* privire; examinare, cercetare. **2.** trecere în revistă; revistă; *междунарóдный* ~ revista evenimentelor internaționale; ~ *прéссы* revista presei, spicuiri din presă; *сдéлать* ~ *собы́тий* a trece în revistă evenimentele. **3.** *sg. (mil.)* cîmp de vedere, cîmp vizual. **4.** *(fiz.)* observare, supraveghere; ~ *прострáнства* boleiaj spațial, observare spațială; *радиолокациóнный* ~ observare de radiolocație; exploatare radar.

обзóрн/ый *adj.* de trecere în revistă; de sinteză; ~*ая лéкция* lecție de sinteză.

обзывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обозвáть*

обивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обúть* ◇ ~ *порóги* a bate pragurile, a veni în repetate rînduri.

обивáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обúться* **2.** *pas.* de la *обивáть*.

обúвка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* capitonare, tapițare, căptușire. **2.** *(материалом)* tapiserie, stofă de mobilă.

обúвочный *adj.* de capitonat, de tapițat; de tapițerie.

обúд/а, *-ы f.* **1.** jignire, ofensă, insultă ◇ *быть в* ~*е на когó-л.* a fi supărat pe cineva; *нанестú* ~*у* a ofensa, a aduce o ofensă / o jignire grea; *затаúть* ~*у* a purta pică; *проглотúть* ~*у* a înghiți gălușca, a o înghiți; *не даватъ в* ~*у когó-л.* a nu se lăsa călcat în picioare; a ști să-și apere interesele. **2.** ciudă, necaz ◇ *(prov.) в теснотé, да не в* ~*е* unde mănîncă doi, mănîncă și al treilea; *не в* ~*у будь скáзано* nu mi-o luați în nume de rău; să-mi fie cu iertare; nu vă fie cu supărare.

обúде/ть, *-úжу, -úдишь vb. pf. (ipf. обижáть) acuz.* **1.** a jigni, a ofensa, a insulta. **2.** a nedreptăți, a dezavantaja, a prejudicia. **3.** a nu dota, a nu înzestra ◇ *мýхи не обúдит* nu-i în stare să facă rău nici unei muște.

обúдеться, *-úжусь, -úдишься vb. pf. (ipf. обижáться) на + acuz.* a se simți jignit / insultat; a se supăra.

обúдно **1.** *adv.* (în mod) jignitor, ofensator, insultator. **2.** *pred. impers.* e păcat, e rău; ~, *что...* păcat că...; *мне* ~ *что* îmi pare rău că ...; *э́то óчень* ~ e foarte jignitor; e foarte dureros.

обúдн/ый *adj.* **1.** jignitor, ofensator, insultător; *сказать в* ~*ой фóрме* a spune într-o formă jignitoare; ~*ое замечáние* observație jignitoare. **2.** regretabil, supărător, neplăcut; ~ *недосмóтр* regretabilă scăpare din vedere.

обúдчивость, *-и f. sg.* susceptibilitate; fire supărăcioasă.

обúдчивый *adj.* susceptibil, prea sensibil, supărăcios; ~ *человéк* un om susceptibil.

обúдчик, *-а m.* cel care jignește / care ofensează; asupritor, opresor, prigonitor.

обижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обúдеть*

обижа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. ipf.* de la *оби́деться*

обиже́нно *adv.* cu supărare; jignit, ofensat.

оби́женный **1.** *p.t.p.* de la *оби́деть.* **2.** *adj.* cu *на* + *acuz.* care poartă supărare (cuiva), supărat. **3.** *adj.* jignit, ofensat.

оби́ли/е, *-я n. sg.* **1.** *gen.* abundență, cantitate mare; mulțime. **2.** belșug, bogăție, îndestulare; *жить в ~и* a trăi în belșug.

оби́льно *adv.* din belșug, cu prisosință, îmbelșugat, berechet; copios.

оби́льн/ый *adj.* **1.** *(отличающийся изобилием)* îmbelșugat, abundent, copios; *~ые дожди́* ploi abundente; *~ урожа́й* recoltă îmbelușugată; *~ обе́д* masă copioasă. **2.** *instr.* *(бога́тый)* bogat *(în ceva).*

обину́ясь, *(înv. în expr.)* *не ~* fără a mai sta pe gînduri, fără șovăire.

обиня́к, *-а m. (înv. în expr.)* *говори́ть ~ом* sau *~ами* a vorbi pe ocolite; a vorbi prin aluzii; a da să se înțeleagă; *говори́ть без ~ов* a spune verde în față; a vorbi pe șleau.

обира́ла, *-ы f.* și *masc. (fam.)* jecmănitor, jefuitor.

обира́ловка, *-и f. (fam.)* loc de jecmănire.

обира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обобра́ть.*

обита́емый *adj.* **1.** locuit, populat; *~ дом* casă locuită. **2.** locuibil, propriu pentru locuit, bun pentru locuit.

обита́ние, *-я n. sg.* locuire, ședere.

обита́тел/ь, *-я m.* locuitor; *~и го́рода* locuitorii orașului.

обита́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a locui, a trăi.

оби́тель, *-и f. (înv.)* **1.** mănăstire; *дре́вняя ~* mănăstire veche. **2.** *(fig.)* lăcaș, refugiu, adăpost.

оби́тельский *adj.* mănăstiresc, de mănăstire.

оби́ть, *обобью́, обобьёшь vb. pf. (ipf. обива́ть) acuz.* **1.** *(instr.)* a capitona, a tapița, a căptuși, a îmbrăca; *~ дверь ко́жей* a capitona ușa cu piele; *~ сунду́к желе́зом* a ferca o ladă; *~ сте́ны обо́ями* a tapeta pereții. **2.** a scutura. **3.** a treiera, a îmblăti, a bate; *~ пшени́цу* a îmblăti grîul; *~лён* a bate inul. **4.** a roade/a zdrenții marginile unui lucru; *~ рукава́* a zdrenții mînecile hainei ◇ *~ все поро́ги* a bate pe la toate ușile.

оби́ться, *обобьётся vb. pf. (ipf. обива́ться)* **1.** a se uza, a se jerpeli, a se zdrenții, a se face ferfeniță, **2.** a cădea, a se desprinde.

обихо́д, *-а m. sg.* **1.** viața de toate zilele, fel/mod de viață; *повседне́вный ~* viața de toate zilele. **2.** uz, uzanță, obicei; *предме́ты ~а* obiecte de întrebuințare curentă; *предме́ты дома́шнего ~а* obicete de uz casnic; *войти́ в ~* a intra în uz, a deveni un obicei; *вы́йти из ~а* a ieși din uz, a nu mai fi întrebuințat.

обихо́дн|ый *adj.* obișnuit, uzual, curent, de toate zilele, cotidian; *~ая жизнь* viață de toate zilele; *~ое выраже́ние* expresie curentă; *~ая ле́ксика* lexic uzual.

обка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обколо́ть*

обка́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обка́пывать) acuz.* a stropi, a păta *(în mai multe locuri),* a murdări; *~ черни́лами* a păta cu cerneală.

обка́пывание, *-я n.* săpare *(de jur împrejur).*

обка́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкопа́ть* și de la *обка́пать*

обка́рмливание, *-я n.* hrănire excesivă, îndopare.

обка́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкорми́ть*

обка́т, *-а m. (tehn.)* mecanism de rulare.

обката́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обка́тывать) acuz.* **1.** a tăvăli, a da prin (ceva). **2.** *(сделать ровным, гладким)* a bătători *(un drum);* a tăvălugi, a netezi. **3.** *(tehn.)* a face curse de probă cu un vehicul; a rula, a roda.

обка́тка *-и f. sg.* **1.** *(действие)* bătătorire, tăvălugire, cilindrare, netezire. **2.** *(tehn.)* probă de parcurs, probă de funcționare, rulare, rodaj.

обка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обката́ть*

обка́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкоси́ть*

обкида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обки́дывать) acuz.* a arunca peste (ceva) *sau* în jurul (a ceva).

обки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкида́ть*

обкла́дка, *-и f.* **1.** *sg.* garnisire, căptușire; ghizduire; *~ дёрном* brăzduire, gazonare; *~ коло́дца* ghizduirea unei fîntîni; *~ ка́мнем* căptușire cu piatră. 2. zidărie; armătură; *~ котла́* zidăria cazanului; *(el.)* *~ конденса́тора* armătura condensatorului.

обкла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обложи́ть (1, 2, 3)*

обкла́дываться *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обложи́ться.* **2.** *pas.* de la *обкла́дывать.*

обко́м, *-а m.* = *областно́й комите́т* comitet regional; *~ па́ртии* comitetul regional de partid.

обкопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обка́пывать) acuz.* a săpa *(de jur împrejur).*

обкорми́ть, *-ормлю́, -о́рмишь vb. pf. (ipf. обка́рмливать) acuz.* a îndopa, a îmbuiba, a ghiftui.

обкорна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. корна́ть) acuz. (pop.)* **1.** *(стричь)* a tunde prea scurt, a ciopîrți. **2.** *(fig.)* a reteza, a tăia, a ciopîrți.

обкоси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. обка́шивать) acuz.* **1.** a cosi *(împrejur).* 2. a întrece la cosit; *кто кого́ обко́сит?* care pe care va întrece la coasă?

обкра́дывание, *-я n. sg.* furt; prădare, jefuire.

обкра́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обокра́сть*

обку́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкури́ть*

обкури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. обку́ривать) acuz.* **1.** a fuma cu o lulea nouă/cu un țigaret nou *(pentru a le face bune de întrebuințat).* **2.** a afuma; a pune la fum; *~ у́лей* a afuma stupul.

обкуса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обку́сывать) acuz.* a mușca, a roade; *~ но́гти* a-și mînca unghiile.

обку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкуса́ть*

обла́ва, *-ы f.* **1.** goană *(vînătorească),* bătaie, hăituială; vînătoare cu gonași; *медве́жья ~* goană de urși. **2.** razie.

облага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обложи́ть (5)*

облага́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. pas.* a fi supus la impozite, a fi impozabil; *~ нало́гом* a fi supus la impozit.

облагоде́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. acuz. (înv. iron.)* a copleși cu binefaceri.

облагора́живание, *-я n. sg.* înnobilare.

облагора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облагоро́дить*

облагоро́дить, *-о́жу, -о́дишь vb. pf. (ipf. облагора́живать) acuz.* **1.** a înnobila, a face mai distins/mai fin; a înălța. **2.** *(agr. tehn)* a înnobila, a înmbogăți; *~ поро́ду живо́тных* a înnobila o rasă de animale.

облада́ние, *-я n. sg.* posesiune, posedare.

облада́тель, *-я m.* posesor; stăpîn.

облада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. instr.* a poseda, a fi înzestrat cu ..., a fi dotat cu ... ; a se bucura de ... ; *~ тала́нтом* a avea talent; *~ я́сным умо́м* a fi înzestrat cu o minte clară.

obла́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf. acuz.* a cutreiera; a scotoci, a cotrobăi; *~ весь дом* a cotrobăi prin toate colțurile casei.

обла́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обла́ять*

о́блак|о, *-а n.* nor; *кучевы́е ~а́* nori cumulus; *водяны́е ~а́* nori apoși; *пе́ристые ~а́* nori cirus; *слои́стые ~а́* nori stratus; *грозовы́е ~а́* nori de furtună; *дождевы́е ~а́* nori de ploaie, nimbus; *покры́ться ~а́ми* a se acoperi cu nori; *(fig.)* *~ пы́ли* nor de praf; *радиоакти́вные ~а́* nori radioactivi; *~ я́дерного взры́ва* norul exploziei nucleare ◇ *вита́ть в ~а́х* a fi cu capul în nori; *как с ~о́в сва́лился* parcă ar fi căzut din cer; parcă a picat din nori; *спусти́ться с ~о́в* a coborî (cu picioarele) pe pămînt; *уноси́ться в ~а́* a fi cu capul în nori; *(tel.)* *~а́ электро́нов* nori de electroni.

обла́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обломи́ть*

обла́мываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обломи́ться.* **2.** *pas.* de la *обла́мывать.*

обла́пить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. обла́пливать) acuz.* a strînge în labe.

обла́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обла́пить*

облапо́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облапо́шить*

облапо́шить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. облапо́шивать) acuz. (pop.)* a înșela, a pungăși, a păcăli, a trage pe sfoară.

обласка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a mîngîia, a dezmierda, a trata cu gingășie, a fi drăguț cu cineva.

областн|о́й *adj.* **1.** regional; ~ *центр* centru regional, reședință de regiune; ~ *суд* tribunal regional. **2.** local, regional; dialectal; ~*о́е сло́во* regionalism; ~ *слова́рь* dicționar de regionalisme.

о́бласт|ь, *-и f.* **1.** *(geogr.)* regiune, ținut; *се́верные* ~*и Евро́пы* ținuturile nordice ale Europei. **2.** *(adm.)* regiune *Моско́вская* ~ regiunea Moscova; *он прие́хал из* ~*и* a) a venit de la regiune, de la centrul regiunii; b) *(fig.)* a venit de la țară. **3.** *gen.* sau *adj.* zonă; *озёрная* ~ zonă de lacuri; ~ *вечнозелёных расте́ний* zonă cu plante veșnic verzi. **4.** *gen.* sau cu *adj. (anat.)* regiune; *бо́ли в* ~*и пе́чени* dureri în regiunea ficatului. **5.** *(fiz. mat.)* domeniu, zonă, cîmp; *коне́чная* ~ domeniu finit; ~ *примене́ния* cîmp de aplicare; ~ *сходи́мости* zonă de convergență. **6.** *(о́трасль де́ятельности)* domeniu, tărîm; ramură; ~ *зна́ний* domeniu de cunoștințe ◇ *отходи́ть в* ~ *преда́ний* a trece în domeniul legendei.

обла́тка, *-и f.* capsulă.

облача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *облачи́ть*

облача́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *облачи́ться*. **2.** *pas.* de la *облача́ть*.

облаче́ние, *-я n.* **1.** *sg.* îmbrăcare. **2.** *(bis.)* odăjdii, veșminte, odoare.

облачи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. облача́ть) acuz.* a îmbrăca/a-și pune odăjdii.

облачи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. облача́ться) в + acuz.* a se îmbrăca; a se înveșmînta, a-și pune odăjdiile.

о́блачность, *-и f. sg.* nebulozitate, acoperire cu nori; cer înnourat; *переме́нная* ~ cer variabil.

о́блачн|ый *adj.* de nor, noros, înnourat; ~ *день* zi noroasă, zi mohorîtă.

обла́ять, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обла́ивать) acuz.* **1.** a se repezi lătrînd, a lătra (la cineva), a hămăi. **2.** *(fig. pop.)* a ocărî, a înjura.

облега́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *облега́ть*. **2.** *adj.* bine ajustat, potrivit/strîns pe corp *(despre o haină, o rochie etc.)*.

облега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обле́чь* [2]

облегча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *облегчи́ть*

облегча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *облегчи́ться*. **2.** *pas.* de la *облегча́ть*.

облегче́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* ușurare; înlesnire, facilitare. **2.** *sg. (fig.)* alinare, ușurare, calmare; *почу́вствовать* ~ a simți o ușurare; *вздохну́ть с* ~*ем* a răsufla ușurat. **3.** înlesnire, păsuire.

облегчённо *adv.* cu ușurare, ușurat; ~ *вздохну́ть* a răsufla ușurat.

облегчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. облегча́ть) acuz.* **1.** a ușura; ~ *груз пово́зки* a ușura încărcătura unei căruțe; ~ *су́дно* a ușura o navă. **2.** *(упрости́ть)* a simplifica; ~ *констру́кцию самолёта* a simplifica construcția unui avion. **3.** a ușura, a facilita, a înlesni; ~ *труд* a ușura munca; ~ *своё положе́ние* a-și ușura situația. **4.** *(смягчи́ть, ослаби́ть)* a alina, a potoli, a ușura, a atenua; ~ *боль* a alina durerea.

облегчи́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. облегча́ться)* **1.** a deveni mai ușor; a se simplifica; *труд* ~*лся* munca a devenit mai ușoară. **2.** a se alina, a se potoli, a se ușura; *душа́* ~*лась* i s-a ușurat sufletul.

обледенева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обледене́ть*

обледене́лый *adj.* acoperit cu gheață, înghețat.

обледене́ние, *-я n. sg.* acoperire cu gheață, înghețare.

обледене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. обледенева́ть)* a se acoperi cu gheață, a îngheța.

о́бледь, *-и f. (met.)* polei.

облеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обле́зть*

обле́злый *adj.* **1.** pleșuv, cu părul căzut/năpîrlit/jumulit; cu penele căzute. **2.** *(fig.)* jerpelit, ros, ponosit.

обле́з|ть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. облеза́ть)* **1.** a cădea *(despre păr)*; a năpîrli *(despre blană, pene)*; *во́лосы* ~*ли* părul a căzut. **2.** *(о ла́ке, кра́ске)* as e coji, a se desprinde *(despre vopsea, lac etc.)*.

облека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обле́чь* [1]

облека́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обле́чься*. **2.** *pas.* de la *облека́ть*.

облени́ться, *-еню́сь, -е́нишься vb. pf.* a deveni leneș, a se lenevi, a se lăsa pe tînjală.

облепи́ть, *-еплю́, -е́пишь vb. pf. (ipf. облепля́ть) acuz.* a acoperi, a (se) lipi din toate părțile; ~ *сте́ны объявле́ниями* a acoperi pereții cu anunțuri.

облепи́ха, *-и f. sg. (bot.)* cătină albă, cătină de rîu.

облепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *облепи́ть*

облесе́ние, *-я n. sg.* împădurire.

облеси́тельный *adj.* de împădurire.

облеси́ть, *-ешу́, -еси́шь vb. pf. acuz.* a împăduri, a planta cu păduri.

облёт, *-а m.* **1.** zbor de jur împrejur; zbor pe deasupra unei regiuni, survolare. **2.** zbor de încercare.

облётанный **1.** *p.t.p.* de la *облета́ть*. **2.** *adj.* încercat, verificat la zbor *(despre avioane)*.

облета́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* **1.** a zbura *(peste tot, prin mai multe locuri)*. **2.** *(ipf. облётывать)* a face un zbor de încercare, a încerca un aparat de zbor. **3.** a da o raită.

облета́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *облете́ть* [1]

облета́ть [3], *-а́ет vb. ipf.* de la *облете́ть* [2].

облете́|ть [1], *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. облета́ть)* **1.** *acuz.* sau *вокру́г + gen.* a zbura împrejur; a face un raid. **2.** *acuz. (опереди́ть в полёте)* a întrece în zbor. **3.** *(пролете́ть ми́мо)* a zbura unul pe lîngă altul. **4.** *acuz. (распространи́ться)* a se răspîndi cu repeziciune, a face ocolul, a străbate.

облете́|ть [2], *-ти́т vb. pf. (ipf. облета́ть)* a cădea *(despre frunze)*, a se desfrunzi.

облётывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *облета́ть* [1](2)

облече́ние, *-я n. sg.* **1.** învestire. **2.** *(bis.)* învestitură.

облечённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *обле́чь*. **2.** *adj.* învestit ◇ *(lingv.)* ~*ое ударе́ние* accent circumflex.

обле́чь [1], *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. облека́ть) acuz.* **1.** *в + acuz. (оде́ть во что-л.)* a îmbrăca, a înveșmînta **2.** *(fig.)* a acoperi, a învălui; ~ *что-л. та́йной* a învălui ceva în taină. **3.** *в + acuz.* sau *instr. (вы́разить, воплоти́ть)* a exprima, a întrupa, a da formă; ~ *мысль в слова́* a exprima gîndul prin cuvinte. **4.** *instr. (надели́ть)* a învesti, a înzestra; a conferi, a da; ~ *полномо́чиями* a împuternici, a da împuternicire; ~ *вла́стью* a învesti cu putere.

обл|е́чь [2], *-ля́жет vb. pf. (ipf. облега́ть) acuz.* **1.** a acoperi, a înfășura; a înconjura. **2.** a fi bine ajustat; *пла́тье пло́тно* ~*егло́ фигу́ру* rochia e bine ajustată pe corp.

обле́чься, *-еку́сь, -ечёшься vb. pf. (ipf. облека́ться) в + acuz.* **1.** *(оде́ться во что-л.)* a se îmbrăca; ~ *в тра́ур* a se îmbrăca în doliu. **2.** *(вы́разиться, воплоти́ться)* a se întrupa, a lua formă.

облива́ние, *-я n. sg.* **1.** udare, stropire. **2.** duș.

облива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обли́ть*

облива́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обли́ться*. **2.** *pas.* de la *облива́ть* ◇ ~ *слеза́ми* a plînge cu lacrimi amare; *(fig.) се́рдце кро́вью* ~*ется* i se rupe inima; ~ *по́том* a-i curge șiroaie de sudoare.

обли́вка, *-и f.* **1.** *sg.* smălțuire. **2.** *(глазу́рь)* smalț.

обливно́й *adj.* smălțuit.

обли́вщик, *-а m.* smălțuitor.

облигацио́нный *adj.* de obligațiuni; ~ *заём* împrumut cu emitere de obligațiuni.

облига́ция, *-и f.* obligațiune.

облиза́ть, *-ижу́, -и́жешь vb. pf. (ipf. обли́зывать* și *pf. mom. облизну́ть) acuz.* a linge; ~ *гу́бы* a-și linge buzele ◇ *па́льчики обли́жешь* să-ți lingi degetele.

облиза́ться, *-ижу́сь, -и́жешься vb. pf. (ipf. обли́зываться)* **1.** *(pf. mom. облизну́ться)* a-și linge buzele. **2.** a se linge *(despre animale)*.

облизну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *облиза́ть*

облизну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *облиза́ться(1)*

облизывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облизать* ◇ *(fig.)* ~ *губы* a-şi linge buzele; a-i lăsa gura apă.

облизываться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* 1. *ipf.* de la *облизаться*. 2. *(fig. glumeţ)* a-şi linge buzele; a face zîmbre.

óблик, *-а m.* 1. chip, exterior, înfăţişare, aparenţă, faţă, aspect; *приятный* ~ înfăţişare plăcută. 2. *(fig.)* caracter, chip, fizionomie, trăsături; *нрáвственный* ~ *человéка* fizionomia morală a omului, trăsăturile morale ale omului.

облинялый *adj. (pop.)* 1. decolorat, ieşit, şters. 2. năpîrlit.

облинять, *-яю, -яешь vb. pf.* 1. a-şi pierde culoarea, a se decolora. 2. a năpîrli, a-şi schimba părul/penele.

облипáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *облипнуть*

облипнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. облипáть) instr.* a se năclăi, a se acoperi *(cu ceva lipicios)*.

облисполкóм, *-а m.* = *областнóй исполнительный комитéт* comitet executiv regional.

облитерáция, *-и f. (med.)* obliteraţie.

облить, *оболью, обольёшь vb. pf. (ipf. обливáть) acuz.* 1. a stropi, a uda; a vărsa. 2. a acoperi *(cu smalţ, lac etc.)*; ~ *глазурью* a acoperi cu smalţ, a smălţui *(o oală, un urcior)* ◇ *(fig.)* ~ *грязью sau помоями когó-л.* a bîrfi, a defăima pe cineva, a împroşca pe cineva cu noroi.

облиться, *обольюсь, обольёшься vb. pf. (ipf. обливáться)* a se stropi, a se uda; a fi ud leoarcă; ~ *пóтом* a fi leoarcă de sudoare.

облицевáть, *-цую, -цуешь vb. pf. (ipf. облицóвывать) acuz.* a căptuşi, a îmbrăca, a acoperi, a făţui.

облицóвка, *-и f. sg.* 1. *(действие)* îmbrăcare, căptuşire, acoperire. 2. *(покрытие)* căptuşeală, făţuială; placaj.

облицóвочный *adj.* de căptuşit, de acoperit, de făţuit.

облицóвщик, *-а m.* făţuitor, faţadar.

облицóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облицевáть*

обличáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* 1. *(pf. обличить) (разоблачáть)* a demasca, a da în vileag, a denunţa; a acuza, a blama. 2. a descoperi, a dezvălui; a arăta, a vădi.

обличéние, *-я n.* demascare, dare în vileag, denunţare; acuzare, blamare.

обличитель, *-я m.* demascator, denunţător; acuzator.

обличительн|ый *adj.* de demascare, de denunţare, de acuzare; biciuitor.

обличить, *-чý, -чишь vb. pf.* de la *обличáть (1)*

обличье, *-я n.* 1. *(reg.)* faţă, exterior, înfăţişare, configuraţie. 2. *(fig.)* chip, trăsături, caracter.

облобызáть, *-áю, -áешь vb. pf. (glumeţ)* a săruta, a pupa.

облобызáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (glumeţ)* a se săruta, a se pupa.

обложéние, *-я n. sg.* impunere, taxare; ~ *налóгом* impunere.

обложи|ть, *-ожý, -óжишь vb. pf. acuz.* 1. *(ipf. обклáдывать)* cu *instr.* a înconjura, a pune împrejur; ~ *больнóго подушками* a pune bolnavul între perne. 2. *(ipf. обклáдывать)* a acoperi; *тýчи ~ли нéбо* norii au acoperit cerul. 3. *(облицевать)* a îmbrăca, a căptuşi, a făţui. 4. *(ipf. обклáдывать) (осадить)* a împresura, a încercui; a asedia; ~ *крéпость* a asedia o cetate/fortăreaţă. 5. *(ipf. облагáть)* a impune, a supune *(la impozit)*, a taxa; ~ *налóгом* a impune *(impozit)*. 6. *(pop.) (обругать)* a înjura, a sudui.

обложиться, *-ожýсь, -óжишься vb. pf. (ipf. обкладыватся) instr.* a se înconjura.

облóжка, *-и f.* copertă, scoarţă, înveliş, învelitoare.

обложнóй *adj. (în expr.)* ~ *дождь* ploaie de lungă durată, ploi generale.

облокáчивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *облокотить(ся)*

облокотить, *-очý, -óтишь vb. pf. (ipf. облокáчивать) acuz.* a se propti, a se sprijini (în cot); ~ *рýки на стол* a-şi propti coatele pe masă.

облокотиться, *-очýсь, -óтишься vb. pf. (ipf. облокáчиваться)* a se propti cu coatele, a se propti în coate.

облóм, *-а m. (tehn.)* frîntură; sfărîmare.

обломáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. облáмывать) acuz.* 1. a rupe, a frînge *(de jur împrejur)*; ~ *сýчья дéрева* a rupe uscături din pom. 2. *(fig. pop.)* a îndupleca, a convinge *(cu greu)*. 3.

(fig. pop.) a aranja; ~ *дéльце* a aranja o afacere.

обломáться, *-áется vb. pf. (ipf. облáмываться)* a se frînge.

обломить, *-омлю, -óмишь vb. pf. acuz.* a rupe, a frînge; ~ *сук* a frînge o cracă.

обломиться, *-óмится vb. pf.* a se rupe, a se frînge.

облóмовщина, *-ы f. sg.* oblomovism.

облóм|ок, *-мка m.* 1. sfărîmătură; ciob, ţandără, frîntură. 2. *(fig.)* urme, vestigii, rămăşiţe, reminiscenţe; *~ки стáрого быта* reminiscenţe ale trecutului.

облóмочн|ый *adj. (geol.)* dietritic; *~ая гóрная порóда* rocă detritică.

облупить, *-уплю, -ýпишь vb. pf. (ipf. лупить* şi *облýпливать) acuz.* a coji, a curăţa de coajă; ~ *яйцó* a curăţa un ou de coajă ◇ ~ *как лúпку* a lăsa lefter, a lăsa gol puşcă.

облупи|ться, *-ýпится vb. pf. (ipf. лупиться* şi *облýпливаться)* a se jupui, a se desprinde.

облýпленн|ый 1. *p.t.p.* de la *облупить*. 2. *adj.* cojit, coşcovit ◇ *знать как ~ого (когó-л.)* a cunoaşte ca pe un cal breaz (pe cineva).

облýпливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облупить*

облýпливаться, *-ается vb. ipf.* de la *облупиться*

облучáтель, *-я m. (tele)* iradiator; ~ *антéнны* iradiator de antenă.

облучáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *облучить*

облучéние, *-я n. sg* 1. iradiere, iradiaţie; *радиоактивное* ~ iradiere radioactivă. 2. tratament cu radiaţii, expunere la raze; ~ *квáрцем* tratament cu lampa de cuarţ; *сóлнечное* ~ helioterapie, baie de soare, expunere la soare.

облучённость, *-и f.* gradul de expunere la radiaţie, iradiere, radiaţie.

облучить, *-чý, -чишь vb. pf. (ipf. облучáть) acuz.* a expune acţiunii razelor, a iradia.

облучóк, *-чкá m.* capră *(la trăsură)*.

облущить, *-щý, -щишь vb. pf.* de la *лущить (1)*

облыжн|ый *adj. (pop. înv.)* fals, mincinos, neadevărat, neîntemeiat; *~ые обвинéния* învinuiri fără temei.

облысéлый *adj. (pop.)* chel, pleşuv, cheltos.

облысéние, *-я n. sg.* chelire.

облысéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. лысéть)* a cheli, a pleşuvi.

облюбовáть, *-бýю, -бýешь vb. pf. (ipf. облюбóвывать) acuz.* a-şi alege după plac; a pune ochii *(pe cineva, pe ceva)*.

облюбóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облюбовáть*.

обмáза|ть, *-áжу, -áжешь vb. pf. (ipf. обмáзывать) acuz.* 1. a unge, a lipi, a da cu ...; ~ *пéчку глиной* a lipi soba cu lut. 2. *(запачкать)* a murdări, a mînji.

обмáзаться, *-áжусь, -áжешься vb. pf. (ipf. обмáзываться) instr.* a se unge, a se mînji.

обмáзка, *-и f.* 1. *sg. (действие)* lipire, tencuire. 2. *(вещество)* mortar, tencuială. 3. *(tehn.)* pastă/material de uns *(pentru etanşare)*.

обмáзывание, *-я n. sg.* spoire, văruire; tencuială.

обмáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмáзать*

обмáзываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обмáзаться*

обмáкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмакнýть*

обмакнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. обмáкивать) acuz.* a muia, a întinge, a băga.

обмáн, *-а m. sg.* înşelăciune, inducere în eroare; tragere pe sfoară; minciună, fraudă; escrocherie; *дáться в* ~ a se lăsa tras pe sfoară, a se lăsa păcălit; *ввести в* ~ a induce în eroare; a înşela; a trage pe sfoară; *совершáть* ~ a comite o fraudă ◇ ~ *зрéния* iluzie optică.

обмáнка, *-и f. (mineral.)* blendă; *мéдная* ~ blendă de cupru; *роговáя* ~ hornblendă.

обмáнн|ый *adj.* înşelător, fraudulos; *~ым путём, ~ым óбразом* în mod fraudulos; prin înşelăciune ◇ *(sport) ~ое движéние* fentă.

обманýть, *-анý, -áнешь vb. pf. (ipf обмáнывать) acuz.* 1. a înşela, a amăgi, a păcăli, a trage pe sfoară, a induce în eroare; a frustra; ~ *чьё-л. довéрие* a înşela buna credinţă a cuiva, a abuza de

ncrederea cuiva. 2. a nu se ține de cuvînt, a-și călca promisiunea.

обману́ться, *-ану́сь, -а́нешься vb. pf. (ipf. обма́нываться)* a se înșela, a se păcăli; ~ *в свои́х ожида́ниях* a se înșela în așteptările sale.

обма́нчивость, *-и f. sg.* aparență înșelătoare, caracter iluzoriu.

обма́нчив|ый *adj.* înșelător, fals, amăgitor, iluzoriu; *~ая пого́да* timp schimbător.

обма́нщик, *-а m.* înșelător, mincinos, amăgitor; impostor.

обма́нывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обману́ть*

обма́нываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обману́ться*. 2. *pas.* de la *обма́нывать*.

обмара́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a murdări peste tot, a mînji.

обмара́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se murdări, a se mînji.

обма́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмота́ть*

обма́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обмота́ться*. 2. *pas.* de la *обма́тывать*.

обма́хивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *обмахну́ть(ся)*

обмахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. обма́хивать) acuz.* 1. a-și face vînt. 2. a curăța *(prin scuturare)*.

обмахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. обма́хиваться)* a-și face vînt.

обма́чивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *обмочи́ть(ся)*

обме́жевание, *-я n.* trasare a hotarelor.

обмеле́ние, *-я n. sg.* depunere de nămol/de nisip; scădere (a apei).

обмеле́ть, *-е́ет vb. pf. (ipf. меле́ть)* a scădea, a descrește *(despre nivelul unei ape)*.

обме́льщик, *-а m. (text.)* șablonor.

обме́н, *-а m. sg.* schimb; preschimbare; ~ *де́нег* schimb de bani; preschimbare a banilor; ~ *визи́тами* schimb de vizite; ~ *мне́ниями* schimb de păreri; ~ *о́пытом* schimb de experiență; *натура́льный* ~ schimb în natură, troc; *в* ~ în schimb ◇ *(biol. med.)* ~ *веще́ств* metabolism; *а́томный* ~ schimb atomic; *изото́пный* ~ schimb izotopic.

обме́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обменя́ть* și de la *обмени́ть*

обме́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обмени́ться* și *обменя́ться*. 2. *pas.* de la *обме́нивать*.

обмени́ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. обме́нивать) acuz.* a schimba.

обме́нн|ый *adj.* de schimb; ~ *пункт* punct de schimb; *~ые опера́ции* operațiuni de schimb.

обменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. обме́нивать și меня́ть) acuz.* a schimba, a face schimb, a preschimba.

обменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. instr.* 1. *pf.* de la *меня́ться (1)* a schimba, a face un schimb; ~ *кни́гами* a face schimb de cărți. 2. *(ipf. обме́ниваться) (fig.)* a schimba, a face schimb; ~ *взгля́дами* a schimba priviri; ~ *мне́ниями* a avea un schimb de păreri; ~ *о́пытом* a face schimb de experiență.

обме́р, *-а m.* 1. măsurătoare, măsurare, măsurat. 2. *(недомер)* înșelare la măsurat, măsurare falsă.

обмере́ть, *обомру́, обомрёшь vb. pf. (ipf. обмира́ть)* 1. a înțepeni, a înlemni, a încremeni; ~ *от стра́ха* a încremeni de frică. 2. a-și pierde cunoștința, a leșina; a amorți.

обмерза́ние, *-я n.* înghețare *(pe margini, la suprafață)*.

обме́рзлый *adj.* înghețat *(pe margine, la suprafață)*.

обмерза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмёрзнуть*

обмёрзнуть, *-нет vb. pf. (ipf. обмерза́ть)*. 1. a îngheța *(pe margini, la suprafață)*; a se acoperi cu gheață. 2. a degera.

обме́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обме́рить*

обме́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обме́риться*. 2. *pas.* de la *обме́ривать*.

обме́рить, *-рю, -ришь vb. (ipf. обме́ривать* și *обмеря́ть) acuz.* 1. a măsura, a lua măsura. 2. *(недомерить)* a măsura fals, a înșela la măsurătoare.

обме́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. обме́риваться)* a se înșela la măsurat; a măsura greșit.

обмеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обме́рить*

обмести́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. обмета́ть) acuz.* a mătura, a scutura, a șterge de praf; ~ *по́лку* a șterge praful de pe raft.

обмета́ть [1], *-ечу́, -е́чешь vb. pf. (ipf. обмётывать) acuz.* a tivi.

обмета́ть [2], *-е́чет vb. pf. impers. (ipf. обмётывать)* a avea o erupție, a avea spuzeală.

обмета́ть [3], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмести́*

обмётка, *-и f. sg.* tivire, tivitură.

обмётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмета́ть* [1 2]

обми́н, *-а m. sg.* presare, îndesare.

обмина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмя́ть*

обмина́ться, *-а́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обмя́ться*. 2. *pas.* de la *обмина́ть*.

обмира́ние, *-я n. sg.* înțepenire, înlemnire, încremenire; amorțire.

обмира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмере́ть*.

обмишу́ливать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *обмишу́лить(ся)*.

обмишу́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обмишу́ливать) (pop.)* a trage pe sfoară.

обмишу́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. обмишу́ливаться) (pop.)* a se păcăli.

обмозгова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf. (ipf. обмозго́вывать) acuz. (pop.)* a chibzui, a cumpăni; a reflecta, a medita.

обмозго́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмозгова́ть*

обмока́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмо́кнуть*

обмо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. обмока́ть)* a fi ud complet, a fi ud leoarcă.

обмо́л, *-а m. sg.* 1. măcinat, măcinare. 2. cantitate de cereale măcinate.

обмола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмолоти́ть*

обмо́лвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* 1. *(проговориться)* a se scăpa cu vorba, a scăpa o vorbă. 2. *(оговориться)* a-l lua gura pe dinainte ◇ *не ~ ни сло́вом* a nu sufla nici o vorbă, a tăcea chitic.

обмо́лвка, *-и f.* lapsus; eroare de exprimare.

обмоло́т, *-а m. sg.* 1. treierare, treierat, treier, treieriș. 2. cantitate de cereale treierate.

обмолоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. обмола́чивать) acuz.* a treiera, a îmblăci.

обмоло́точный *adj.* de treierat.

обмора́живание, *-я n. sg.* înghețare, degerare; congelare.

обмора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обморо́зить*

обморо́зить, *-о́жу, -о́зишь vb. pf. (ipf. обмора́живать) acuz.* 1. a îngheța, a degera. 2. *(reg.)* a congela.

о́бморок, *-а m.* leșin; sincopă ◇ *упа́сть в ~* a leșina, a cădea în nesimțire, a-și pierde cunoștința.

обморо́чить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *моро́чить*

о́бморочн|ый *adj.* de leșin; *~ое состоя́ние* stare de leșin.

обмота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обма́тывать) acuz.* a înveli, a înfășura; a încolăci; a trece în jurul; ~ *го́лову платко́м* a-și pune o basma pe cap.

обмо́тка, *-и f. (tehn.)* 1. *sg.* înfășurare; bobinare; bobinaj; ~ *магнето́* bobinajul magnetoului; *входна́я* ~ înfășurare de intrare; *низково́льтная* ~ înfășurare/bobinaj de joasă tensiune; *высоково́льтная* ~ bobinaj de înaltă tensiune. 2. material de înfășurat/de bobinat; bobină, bobinaj.

обмо́тки, *-ток pl.* moletiere.

обмо́точный [1] *adj. (tehn.)* de înfășurare, de bobinaj; ~ *про́вод* sîrmă de bobinaj.

обмо́точный [2] *adj.* de moletiere.

обмочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. обма́чивать) acuz.* a uda, a muia.

обмочи́ться, *-очу́сь, -о́чишься vb. pf. (ipf. обма́чиваться)* a se uda, a fi udat.

обмундирова́ние, *-я n. sg.* 1. echipare. 2. echipament; efecte; uniformă; *зи́мнее* ~ echipament de iarnă; *ле́тнее* ~ echipament de vară; *пара́дное* ~ ținută de paradă.

обмундирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. обмундиро́вывать) acuz.* a echipa.

обмундирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf. (ipf. обмундиро́вываться)* a se echipa.

обмундиро́вка, *-и f. v. обмундирова́ние*

обмундиро́вочн|ый *adj.* de / pentru echipament.

обмундиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмундирова́ть*

обмундиро́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обмундирова́ться.* **2.** *pas.* de la *обмундиро́вывать.*

обмуро́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* înzidire, căptușire; ~ *котла́* căptușirea cazanului. **2.** materialul cu care se căptușește, căptușeală.

обмыва́ние, *-я n. sg.* spălare, spălat, spălătură.

обмыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмы́ть*

обмыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обмы́ться.* **2.** *pas* de la *обмыва́ть.*

обмы́вка, *-и f. sg. (pop.) v. обмыва́ние.*

обмы́лок, *-лка m.* **1.** bucățică / cojiță de săpun. **2.** *pl.* apă cu săpun.

обмы́ть, *-мо́ю, -мо́ешь vb. pf. (ipf. обмыва́ть) acuz.* a spăla, a îmbăia; a scălda.

обмы́ться, *-мо́юсь, -мо́ешься vb. pf. (ipf. обмыва́ться)* a se spăla.

обмя́кать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмя́кнуть.*

обмя́к|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. обмя́кать)* **1.** a se muia, a deveni moale; *гли́на ~ла* argila s-a muiat. **2.** *(fig.) (смягчиться)* a se înmuia, a se îmbuna, a se face mai bun.

обмя́ть, *обомну́, обомнёшь vb. pf. (ipf. обмина́ть) acuz.* a presa, a îndesa.

обнагле́вший **1.** *part. trec. act* de la *обнагле́ть.* **2.** *adj.* devenit obraznic, neobrăzat.

обнагле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *нагле́ть*

обнадёживание, *-я n. sg.* încurajare, îmbărbătare.

обнадёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обнадёжить*

обнадёжить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. обнадёживать) acuz.* a încuraja, a îmbărbăta; a da cuiva speranțe / asigurări.

обнажа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обнажи́ть*

обнажа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обнажи́ться.* **2.** *pas* de la *обнажа́ть.*

обнаже́ние, *-я n. sg.* **1.** descoperire, dezgolire, dezvelire. **2.** *(fig.)* dezvăluire; demascare, dare în vileag, scoatere la iveală. **3.** *(geol.)* afloriment.

обнажённость, *-и f. sg.* goliciune; nuditate.

обнажённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *обнажи́ть.* **2.** *adj.* descoperit, dezvelit, dezgolit; *(fig.) ~ые дере́вья* pomi desfrunziți; *(arte) ~ая нату́ра* nud. **3.** *adj.* scos, tras; *~ая са́бля* sabie scoasă din teacă.

обнажи́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. обнажа́ть) acuz.* **1.** a descoperi, a dezgoli, a dezveli; ~ *го́лову* a-și descoperi capul, a se descoperi; *(mil.) ~ фланг* a descoperi flancul; *(fig.) ве́тер ~л дере́вья* vîntul a despuiat copacii de frunze. **2.** a trage, a scoate din teacă; ~ *са́блю / меч* a scoate sabia din teacă. **3.** *(fig.)* a dezvălui, a demasca, a releva, a da în vileag, a scoate la iveală, a descoperi.

обнажи́|ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. обнажа́ться)* **1.** a se descoperi, a se dezgoli, a se dezveli; *(fig.) лес ~лся* pădurea s-a desfrunzit. **2.** *(fig.)* a se dezvălui, a se demasca, a ieși la iveală, a ieși la lumină, a se descoperi.

обнаро́дование, *-я n. sg.* publicare, aducere la cunoștința publică; promulgare.

обнаро́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. acuz.* a publica, a da publicității, a aduce la cunoștința publică.

обнару́же́ние, *-я n.* **1.** *sg.* arătare, dare la iveală, manifestare. **2.** *sg.* descoperire, dezvăluire; demascare. **3.** constatare; detectare; localizare; ~ *радиоакти́вности* detectare a radioactivității. **4.** *(geol.)* afloriment.

обнару́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обнару́жить.*

обнару́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обнару́житься.* **2.** *pas.* de la *обнару́живать*

обнаружи́тель, *-я m. (fiz.)* detector; *магни́тный ~* detector magnetic.

обнару́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. обнару́живать) acuz.* **1.** a arăta, a da la iveală, a manifesta; a da dovadă de...; ~ *тала́нт* a da dovadă de talent. **2.** *(раскрыть)* a găsi, a afla, a descoperi, a demasca. **3.** a constata;

~ *поте́рю докуме́нта* a constata pierderea unui act.

обнару́жи/ться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. обнару́живаться)* **1.** *(о спосо́бностях, интере́се)* a se arăta, a se manifesta; a fi dat la iveală. **2.** *(отыскаться)* a se găsi, a se afla, a se descoperi, a ieși la iveală, a deveni cunoscut. **3.** a se constata; *~лось, что ...* s-a constatat că... .

обна́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обноси́ть*[1].

обна́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обноси́ться.* **2.** *pas* de la *обна́шивать.*

обнесе́ние, *-я n. sg.* împrejmuire, îngrădire, înconjurare.

обнести[1], *-несу́, -несёшь vb. pf. (ipf. обноси́ть) acuz.* cu *instr.* a înconjura, a împrejmui, a îngrădi, a închide din toate părțile.

обнести́[2], *-несу́, -несёшь vb. pf. (ipf. обноси́ть) acuz.* **1.** *instr.* a servi la rînd *(la masă).* **2.** a purta, a duce *(peste tot).* **3.** a omite, a nu servi *(pe cineva).*

обнима́ние, *-я n.* îmbrățișare; cuprindere.

обнима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обня́ть* și de la *объя́ть*

обнима́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *обня́ться*

обни́мк|а, *-и f. (pop. în expr.) в ~у* îmbrățișați.

обнища́лый *adj.* căzut în mizerie, sărăcit, scăpătat.

обнища́ние, *-я n. sg.* sărăcire, scăpătare, pauperizare.

обнища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. нища́ть)* a sărăci, a scăpăta.

обно́ва, *-ы f.* lucru nou, haină nouă.

обнови́тель, *-я m.* înnoitor; reformator; inovator.

обнови́тельный *adj.* înnoitor, care înnoiește/inovează.

обнови́тельский *adj.* de reformator; de inovator.

обнови́|ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. обновля́ть) acuz.* **1.** a reînnoi, a înnoi, a inova; ~ *инвента́рь* a înnoi inventarul. **2.** a restaura, a renova; ~ *ме́бель* a renova mobilierul. **3.** *(fig.)* a reîmprospăta, a împrospăta. **4.** a întrebuința pentru prima oară, a se înnoi cu ...; ~ *пальто́* a se înnoi cu un palton.

обнови́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. обновля́ться)* a se reînnoi, a se reface, a renaște; a se împrospăta.

обно́вка, *-и f.* lucru nou; haină nouă.

обновле́ние, *-я n. sg.* **1.** reînnoire, **2.** renovare, restaurare, refacere.

обновлённый **1.** *p.t.p.* de la *обнови́ть.* **2.** *adj.* reînnoit, renovat, restaurat.

обновля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обнови́ть.*

обновля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обновиться.* **2.** *pas.* de la *обновля́ть.*

обно́жка, *-и f.* **1.** polen *(cules de albine).* **2.** lînă *(tunsă de pe picioarele oilor).*

обноси́ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. обна́шивать) acuz.* **1.** a se obișnui cu o îmbrăcăminte. **2.** a uza, a face ferfeniță.

обноси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *обнести́.*

обноси́|ться, *-шу́сь, -о́сишься vb. pf. (ipf. обна́шиваться)* **1.** a-și uza hainele. **2.** a deveni comod *(prin purtare).* **3.** a se învechi, a se uza.

обно́ска, *-и f. (constr.)* repere.

обно́с|ок, *-ска m. (mai ales la pl.)* haină uzată, buleandră, vechitură; zdrențe.

обню́хать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обню́хивать) acuz.* a mirosi *(pe cineva, ceva)*; a adulmeca.

обню́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обню́хать.*

обня́ть, *обниму́, обни́мешь vb. pf. (ipf. обнима́ть) acuz.* **1.** a îmbrățișa, a strînge în brațe. **2.** *(fig.)* a cuprinde; ~ *умо́м* a pricepe, a cuprinde cu mintea; ~ *взгля́дом* a cuprinde cu privirea.

обня́|ться, *-нимусь, -ни́мешься vb. pf. (ipf. обнима́ться)* a se îmbrățișa.

обо *prep. (se întrebuințează în loc de prep. «о» și «об» înaintea unor grupuri de consoane)* despre; *обо мне́* despre mine; *обо всём* despre toate.

обобра́ть, *оберу́, оберёшь vb. pf. (ipf. обира́ть) acuz.* **1.** a culege *(complet)*; ~ *плоды́* a culege fructele. **2.** a jefui, a prăda; a despuia, a jupui; a ruina.

обобра́ться, *оберу́сь, оберёшься vb. pf. (în expr.) не ~ кого́-л., чего́-л.* a nu se mai sfîrși; a nu mai putea scăpa.

обобща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обобщи́ть.*

обобща́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *обобща́ть.* **2.** *adj.* generalizator; de generalizare; ~*ее значе́ние* sens generalizator.

обобще́ни|е, *-я n. sg.* generalizare, sintetizare; ~ *о́пыта* generalizarea experienței; *сде́лать* ~ a sintetiza, a generaliza, a face o sinteză.

обобщённый 1. *p.t.p.* de la *обобщи́ть.* **2.** *adj.* generalizat, sintetizat.

обобществи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. обобществля́ть) acuz.* a socializa; a colectiviza.

обобществи́ться, *-ви́тся vb. pf. (ipf. обобществля́ться)* a fi naționalizat, a trece în proprietatea socialistă; a fi colectivizat.

обобществле́ние, *-я n. sg.* socializare; colectivizare; ~ *средств произво́дства* socializarea mijloacelor de producție.

обобществлённый 1. *p.t.p. de la обобществи́ть.* **2.** *adj.* naționalizat, trecut în proprietatea socialistă; colectivizat.

обобществля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обобществи́ть*

обобществля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обобществи́ться.* **2.** *pas.* de la *обобществля́ть.*

обобщи́тельн/ый *adj. (gram.)* ~*ое местоиме́ние* pronume determinativ.

обобщи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf. (ipf. обобща́ть) acuz.* a generaliza, a sintetiza; ~ *о́пыт* a generaliza experiența.

обогати́тельн/ый *adj. (tehn.)* de îmbogățire, de concentrare; de înnobilare; ~*ая фа́брика* fabrică de preparare / de concentrare *(a minereului).*

обогати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. обогаща́ть) acuz.* **1.** a îmbogăți, a face bogat; ~ *страну́* a îmbogăți țara. **2.** a îmbogăți, a spori, a mări, a dezvolta; *(fig.)* ~ *свой о́пыт* a-și îmbogăți / a-și spori experiența. **3.** *(tehn.)* a prepara, a îmbogăți, a concentra; a înnobila; ~ *руду́* a prepara un minereu.

обогати́ться. *-ащу́сь, -ати́шься vb. pf. (ipf. обогаща́ться)* **1.** a se îmbogăți, a se înavuți, a se chivernisi. **2.** *instr. (fig.)* a-și îmbogăți, a-și mări, a-și spori; a căpăta, a dobîndi; ~*зна́ниями / о́пытом* a-și spori cunoștințele / experiența. **3.** *(tehn.)* a fi concentrat, a fi îmbogățit *(despre minereuri).*

обогаща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обогати́ть*

обогаща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обогати́ться.* **2.** *pas.* de la *обогаща́ть.*

обогаще́ние, *-я n. sg.* **1.** îmbogățire, **2.** *(tehn.)* preparare, îmbogățire, concentrare; înnobilare; ~ *руды́* prepararea minereului, îmbogățirea minereului.

обогна́ть, *обгоню́, обго́нишь vb. pf. (ipf. обгоня́ть) acuz.* **1.** a întrece, a depăși pe cineva în mers, a trece înaintea cuiva. **2.** *(fig.)* a întrece, a o lua înaintea cuiva, a depăși.

обогну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. огиба́ть) acuz.* **1.** a curba, a îndoi, a încovoia, **2.** a face ocolul, a ocoli.

обоготворе́ние, *-я n. sg.* divinizare, deificare.

обоготвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. обоготворя́ть) acuz.* a diviniza, a deifica.

обоготворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *обоготвори́ть.* **2.** a diviniza, a adora.

обогре́в, *-а m. sg. (tehn.)* încălzire.

обогрева́ние, *-я n. sg.* încălzire.

обогрева́тель, *-я m. (tehn.)* încălzitor.

обогрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обогре́ть*

обогрева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обогре́ться.* **2.** *pas.* de la *обогрева́ть.*

обогре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. обогрева́ть) acuz.* a încălzi.

обогре́/ться, *-ре́юсь, -ре́ешься vb. pf. (ipf. обогрева́ться)* a se încălzi.

о́бод, *-а m.* **1.** obadă, jantă; ~ *колеса́* obada roții. **2.** *(решета, сита)* văcălie.

ободо́к, *-дка́ m.* **1.** de la *о́бод.* **2.** bordură, cerc, chenar; margine, muche.

ободо́чн|ый *adj.* de obadă; în formă de obadă / de cerc ◇ *(anat.)* ~*ая кишка́* colon.

ободра́нец, *-нца m. (pop.)* zdrențăros, coate-goale.

обо́дранный 1. *p.t.p.* de la *ободра́ть.* **2.** *adj. (pop.)* rupt, flenduros, zdrențăros. **3.** *adj.* decojit, melițat.

ободра́ть, *обдеру́, обдерёшь vb. pf. (ipf. обдира́ть) acuz.* **1.** a coji, a curăța de coajă, a decortica. **2.** a juli, a jupui,

a zdreli. **3.** a rupe, a sfîșia, a zdrențui ◇ ~, *как ли́пку* a lua și cămașa de pe cineva, a-l jecmăni, a-l jefui.

ободре́ние, *-я n.* încurajare, îmbărbătare.

ободри́тельно *adv.* (în mod) încurajator.

ободри́тельный *adj.* încurajator, de îmbărbătare, de încurajare, de ridicare a moralului.

ободри́ть, *-рю́, ри́шь vb. pf. (ipf. ободря́ть) acuz.* a încuraja, a îmbărbăta; a da curaj; a ridica moralul.

ободри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. ободря́ться)* a prinde curaj; a-și face curaj, a se îmbărbăta.

ободря́ть(ся), *-я́ю(сь), -я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *ободри́ть(ся).*

ободря́ющий 1. *part. prez. act.* de la *ободря́ть.* **2.** *adj.* de încurajare, de îmbărbătare, încurajator.

обоепо́лость, *-и f. (biol.)* hermafroditism, bisexualitate.

обоепо́лый *adj. (biol.)* androgin, bisexual, hermafrodit.

обоесторо́нний *adj.* cu două fețe, la fel pe ambele fețe.

обожа́ние, *-я n.* adorare, adorație, divinizare.

обожа́тель, *-я m.* adorator, admirator.

обожа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. acuz.* a adora, a idolatriza, a diviniza.

обожда́ть, *-жду́, -ждёшь vb. pf. acuz.* a aștepta *(un timp oarecare).*

обожестви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. обожествля́ть) acuz.* a deifica, a diviniza.

обожествле́ние, *-я n. sg.* deificare, divinizare.

обожествля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обожествить*

обожра́ться, *-жру́сь, -жрёшься vb. pf. (ipf. обжира́ться) instr. (pop.)* a mînca prea mult, a se ghiftui, a se îmbuiba.

обо́з, *-а m.* convoi, șir de care, de vehicule; *ассенизацио́нный* ~ cisterne de vidanjare; *(mil.) полково́й* ~ tren regimentar, coloană de aprovizionare ◇ *(fig.) быть/плести́сь в* ~*е* a rămîne în urmă / la coadă.

обозва́|ть, *обзову́, обзовёшь vb. pf. (ipf. обзыва́ть) acuz. instr.* a numi; a porecli, a califica *(jignitor).*

обозли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. злить) acuz.* a mînia, a înfuria; a necăji, a supăra, a scoate din sărite.

обозли́ться, *-лю́сь, -ли́шься, vb. pf. (ipf. зли́ться)* a se mînia, a se înfuria, a se necăji, a se supăra, a-și ieși din fire / din sărite.

обознава́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *обозна́ться*

обозна́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. обознава́ться)* a lua pe cineva drept altcineva, a confunda; a se înșela, a greși.

обознача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *обозна́чить.* **2.** a însemna, a avea semnificația de ...

обознача́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обозна́читься.* **2.** *pas* de la *обознача́ть (1).*

обозначе́ние, *-я n.* **1.** *sg.* desemnare, arătare, indicare; însemnare, marcare; ~ *вех* jalonare. **2.** semn distinctiv; *усло́вное* ~ semn convențional. **3.** *(mat.)* notație, însemnare; *десяти́чное* ~ notație decimală; *символи́ческое* ~ notație simbolică; *числово́е* ~ notare numerică. **4.** *(lingv.)* denumire, denotație; ~ *предме́тов* denumirea obiectelor.

обозна́чить, *-чу -чишь vb. pf. (ipf. обознача́ть) acuz.* **1.** a însemna, a marca, a indica; ~ *бу́квами* a însemna cu litere; ~ *на ка́рте грани́цу* a marca granița pe hartă. **2.** *(обнаруживаться)* a scoate în evidență, a scoate în relief, a continua, a reliefa, a sublinia.

обозна́читься, *-ится vb. pf. (ipf. обознача́ться)* a se arăta, a se contura; a se învedera, a ieși la iveală, a se manifesta.

обо́зник, *-а m.* **1.** căruțaș *(dintr-un convoi).* **2.** ostaș *(la un tren regimentar).*

обо́зн|ый *adj.* **1.** de convoi. **2.** ~**ый,** *-ого m.* ostaș *(la un tren regimentar).*

обозрева́тель, *-я m.* **1.** observator. **2.** comentator; cronicar; *вое́нный* ~ comentator militar.

обозрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обозре́ть*

обозре́ние, *-я n.* **1.** *sg.* privire, vizionare. **2.** *(fig.)* examinare, cercetare. **3.** privire generală; revistă, trecere în revistă; ex-

pozeu; rezumat; *междунаро́дное* ~ revista evenimentelor internaționale. **4.** *(teatr.)* revistă, spectacol de estradă.

обозре́ть, *-зрю́, -зри́шь vb. pf. (ipf. обозрева́ть) acuz.* **1.** a cuprinde cu privirea, a privi; ~ *окре́стность* a privi împrejurimile. **2.** *(fig.)* a examina, a trece în revistă; ~ *фа́кты* a trece în revistă faptele.

обозри́мый *adj.* vizibil, accesibil vederii.

обо́и, *-ев pl.* tapet; *бума́жные* ~ tapete, hîrtie de tapetat.

обо́йма, *-ы f.* **1.** *(mil.)* încărcător. **2.** *(tehn.)* ramă, cadru; ~ *подши́пника* rama / cadrul lagărului.

обо́йный *adj.* **1.** de tapetare; de tapet. **2.** de tapițerie.

обойти́, *-ойду́, -ойдёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. обходи́ть)* a ocoli, a face un ocol; ~ *препя́тствие* a ocoli o piedică. **2.** *(ipf. обходи́ть) (mil.)* a învălui, a înconjura. **3.** *(ipf. обходи́ть) (избежать)* a ocoli, a eluda, a evita, a se feri; ~ *зако́н* a eluda legea; ~ *затрудне́ния* a evita dificultățile, a ocoli greutățile; ~ *щекотли́вый вопро́с* a ocoli o chestiune delicată / spinoasă. **4.** *(ipf. обходи́ть)* a umbla de jur împrejur, a face ocolul unui loc, a înconjura; ~ *весь двор* a face înconjurul curții. **5.** *(побывать всюду)* a cutreiera, a străbate în lung și-n lat, a colinda; a vizita (multe persoane); ~ *весь го́род* a cutreiera tot orașul; ~ *все кварти́ры* a vizita toate locuințele; *(mil.)* ~ *карау́л* a face rondul. **6.** *(ipf. обходи́ть) (fig. înv.)* a nedreptăți, a neglija, a omite *(la o avansare în serviciu)*. **7.** *(обмануть)* a păcăli, a amăgi, a duce de nas.

обо|йти́сь, *-ойду́сь, -ойдёшься vb. pf. (ipf. обходи́ться)* **1.** *с + instr.* a se purta, a se comporta; a proceda, a trata. **2.** a costa, a reveni; *э́то мне до́рого* ~*шло́сь* asta m-a costat scump. **3.** *instr.* a se mulțumi cu ..., a-i ajunge. **4.** a se lipsi de ..., a ieși din încurcătură, a se descurca; *ка́к-нибудь* ~*йдёмся* ne-om descurca cumva. **5.** a se aranja, a se termina; *всё* ~*шло́сь благополу́чно* totul s-a aranjat cu bine.

обо́йщик, *-а m.* tapițer.

о́бок *adv.* și *prep.* cu *gen.* sau *dat.* *(pop.)* alături, lîngă.

обокра́сть, *обкраду́, обкрадёшь vb. pf. (ipf. обкра́дывать) acuz.* **1.** a comite un furt, a fura, a prăda, a jefui. **2.** *(fig.)* a plagia.

оболва́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оболва́нить*

оболва́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. оболва́нивать) acuz. (pop.)* **1.** a prosti, a îndobitoci. **2.** *(glumeț)* a tunde chilug. **3.** a înșela, a păcăli.

оболга́ть, *-лгу́, -лжёшь vb. pf. acuz.* a calomnia, a bîrfi, a ponegri, a defăima.

о́болонь, *-и f.* alburn, albul lemnului.

оболо́чка, *-и f.* **1.** înveliș; cămașă; ~ *аэроста́та* pînză / învelișul aerostatului; *(lingv.) звукова́я* ~ înveliș sonor. **2.** *(bot.)* tegument, coajă; *семенна́я* ~ tegument seminal; *мяки́нная* ~ pleavă. **3.** *(anat.)* pieliță, membrană; *сли́зистая* ~ mucoasă; *мозгова́я* ~ meninge; *ра́дужная* ~ iris; *рогова́я* ~ cornee; *се́тчатая* ~ retină; *серде́чная* ~ pericard. **4.** *(tehn.)* cămașă, manta.

обо́лтус, *-а m. (pop.)* neghiob, nerod, tont, imbecil.

обольсти́тель, *-я m. (înv.)* seducător, ademenitor, cuceritor.

обольсти́тельно *adv. (în mod.)* ademenitor, fermecător.

обольсти́тельность, *-и f. sg.* seducție, farmec, atracție.

обольсти́тельн|ый *adj.* seducător, ademenitor, cuceritor; fermecător; ~*ая вне́шность* înfățișare seducătoare.

обольсти́ть, *-льщу́, -льсти́шь vb. pf. (ipf. обольща́ть) acuz.* a seduce, a ademeni, a cuceri.

обольсти́ться, *-льщу́сь, -льсти́шься vb. pf. (ipf. обольща́ться) instr.* a se lăsa sedus; a fi sedus, a fi ademenit, cucerit.

обольща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обольсти́ть*

обольща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обольсти́ться*; ~ *наде́ждами* a se legăna / a se mîngîia cu speranțe. **2.** *pas.* de la *обольща́ть*.

обольще́ние, *-я n.* **1.** *sg.* seducere, seducție, ademenire, cucerire. **2.** iluzie, închipuire.

обомле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a încremeni, a înlemni, a înțepeni, a rămîne înmărmurit.

обомше́лый *adj.* acoperit cu mușchi.

обомше́ть, *-е́ет vb. pf.* a se acoperi cu mușchi.

обоня́ние, *-я m. sg.* miros, simț olfactiv.

обоня́тельный *adj. (anat.)* olfactiv, de miros; ~ *о́рган* organul mirosului; ~ *нерв* nerv olfactiv.

обоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a mirosi.

обора́чиваемость, *-и f. sg.* circulație; viteză de rotație, viteză de circulație; *уско́рить* ~ *оборо́тных средств* a accelera viteza de rotație a mijloacelor circulante; *(ferov.)* ~ *ваго́нов* rulajul vagoanelor.

обора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обороти́ть* și de la *оберну́ть*.

обора́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обороти́ться* și de la *оберну́ться*. **2.** *pas* de la *обора́чивать*.

оборва́нец, *-нца m.* (om) zdrențăros, jerpelit, golan, coate-goale.

обо́рванный I. *p.t.p.* de la *оборва́ть*. II. **1.** *(рванный)* rupt, zdrențăros. **2.** jerpelit.

оборва́ть, *-ву́ -вёшь vb. pf. (ipf. обрыва́ть) acuz.* **1.** a rupe, a smulge *(de jur împrejur, din toate părțile)*. **2.** a rupe *(printr-o mișcare bruscă)*, a sfîșia, a frînge. **3.** *(fig.)* a întrerupe, a pune capăt. **4.** *(fig.)* a-i închide cuiva gura, a-i tăia vorba, a întrerupe brusc (pe cineva).

оборва́ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. обрыва́ться)* **1.** a se rupe, a se sfîșia. **2.** a cădea, a se prăbuși, a se precipita. **3.** *(fig.)* a se întrerupe, a înceta.

обо́рвыш, *-а m. (mai ales despre copii)* copil (om) în zdrențe, coate-goale.

обо́рка, *-и f.* volan, volănaș.

обормо́т, *-а m. (pop.)* nerod, nătîng, neghiob, dobitoc.

оборо́н|а, *-ы f. sg.* **1.** apărare, stare de apărare, capacitate de apărare; *мини-сте́рство* ~*ы* ministerul apărării; *гражда́нская* ~ apărare civilă; *берегова́я* ~ apărare de coastă; *противовозду́шная* ~ apărare antiaeriană; *позицио́нная* ~ apărare pe poziție; *кругова́я* ~ apărare circulară; *противохими́ческая* ~ apărare antichimică; *противота́нковая* ~ apărare antitanc; *противодеса́нтная* ~ apărare antidesant; *подвижна́я* ~ apărare mobilă; *противокосми́ческая* ~ apărare anticosmică; *противораке́тная* ~ apărare antirachetă. **2.** poziție de apărare, linie de apărare; sistem de apărare; *заня́ть* ~*у* a ocupa poziții în defenisvă; *прорва́ть* ~*у врага́* a străpunge sistemul de apărare inamic ◇ *(jur.) необходи́мая* ~ legitimă apărare.

оборони́тельн|ый *adj.* defensiv, de apărare; ~*ая полоса́* zonă de apărare / defensivă; ~*ые бои́* lupte defensive; ~ *рубе́ж* linie de apărare; *заня́ть* ~*ую пози́цию* a trece pe o poziție defensivă; a se retrage pe o linie de rezistență; ~*ые сооруже́ния* fortificații de apărare.

оборони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* de la *обороня́ть*

оборони́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf.* de la *обороня́ться*

оборо́нн|ый *adj.* de apărare, defensiv; ~*ые мероприя́тия* măsuri de apărare; ~*ая промы́шленность* industrie de război.

обороноспосо́бность, *-и f. sg.* capacitate de apărare.

обороноспосо́бный *adj.* pregătit / capabil pentru / de apărare.

оборо́нческий *adj. (pol.)* defensist, de defensism.

оборо́нчество, *-а n. sg. (pol.)* defensism, politică defensistă.

обороня́ть, *-яю́ -я́ешь vb. ipf. (pf. оборони́ть) acuz.* a apăra.

обороня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. (pf. оборони́ться)* **1.** a se apăra, a sta în defensivă. **2.** *pas.* de la *обороня́ть*.

оборо́т, *-а m.* **1.** rotație, turație, învîrtire, învîrtitură. **2.** circulatie; folosire, întrebuințare; *пусти́ть в* ~ a pune în circulație; *ввести́ в* ~ a da / a introduce în circulație. **3.** *(ec.)* rotație, circulație; circuit, rulaj; ~ *капита́ла* rotația capitalului; *нало́г с* ~*а* impozitul pe circulația produselor, impozit pe cifra de afaceri; *экономи́ческий* ~ circuit economic, circulație economică; *ка́ссовый* ~ volumul operațiunilor de casă. **4.** *(agr.)* ciclu; ~ *ру́бки* ciclu de producție, rotația tăierilor; ~ *полевы́х культу́р* asolamentul culturilor agricole; ~ *лесно́го хозя́йства* ciclu de producție forestieră. **5.** *(ferov.)* rulaj, turnus; ~ *парово́за*

turnusul locomotivei; ~ *вагонов* rulajul vagoanelor. **6.** *(оборотная сторона)* verso, dos. **7.** *(fig.)* întorsătură, turnură, schimbare; *дело приняло плохой* ~ chestiunea a luat o întorsătură proastă. **8.** *(lingv.)* expresie; construcție, întorsătură a frazei; ~ *речи* construcția frazei; *деепричастный* ~ construcție gerunzială ◇ *(fam.) взять кого-л. в* ~ a lua (pe cineva) în fabrică; a lua la rost; a lua la trei păzește.

оборотень, *-тня m. (folc).* vîrcolac, pricolici.

оборотистость, *-и f. sg. (pop.) v. оборотливость*

оборотистый *adj. (pop.)* îndemînatic, abil, isteț, descurcăreț.

оборотить, *-очу, -отишь vb. pf. (ipf. оборачивать) acuz. (pop.)* **1.** a întoarce. **2.** a răsturna **3.** *(folc.)* a schimba, a transforma, a preface.

оборотиться, *-очусь -отишься vb. pf. (ipf. оборачиваться) (pop.)* **1.** a se întoarce. **2.** *(folc.)* a se schimba, a se transforma, a se preface.

оборотливость, *-и f. sg.* abilitate, agilitate, dibăcie, îndemînare.

оборотливый *adj.* abil, descurcăreț, întreprinzător.

оборотность, *-и f. sg. (tehn.)* viteză de rotație, turație.

оборотн|ый *adj.* **1.** *(ec. pol.)* circulant, de rulment; ~ *капитал* capital circulant; ~*ые фонды* fonduri circulante; ~*ая ведомость* balanță de verificare; ~*ые средства* mijloace circulante / de rulment. **2.** *(agr.)* de / prin asolament; ~*ая культура* cultură agricolă prin asolament. **3.** de / pe verso; de pe dos; ~*ая сторона* revers, dos; ~*ая сторона листа* verso, dosul paginii; *(fig.)* ~*ая сторона медали* reversul medaliei.

оборудование, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* utilare, echipare, înzestrare *(cu instrumente sau mașini)*. **2.** utilaj; echipament; instalație; *радиолокационное* ~ echipament radar / de radiolocație; *буровое* ~ instalație de foraj; *лазерное* ~ instalație laser; *спасательное* ~ echipament de salvare; *сварочное* ~ utilaj de sudare.

оборудованность, *-и f.* grad de amenajare.

оборуд|овать, *-дую, -дуешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a utila, a înzestra *(cu inventar și scule)*, a echipa, a amenaja; ~ *аэродром* a amenaja un aerodrom. **2.** *numai pf. (pop. glumeț)* a aranja, a pune la cale; ~ *дело* a pune treaba pe roate.

обоснование, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* argumentare, motivare; justificare; ~ *решения* motivarea hotărîrii. **2.** fundamentare, bază, temei, argument; *научное* ~ fundamentare/bază științifică.

обоснованно *adv.* (în mod) întemeiat, argumentat, fundamentat, justificat.

обоснованность, *-и f. sg.* **1.** temeinicie, justețe. **2.** *(mat.)* fundamentare, explicare; justificare.

обоснованный **1.** *p.t.p.* de la *обосновать*. **2.** *adj.* motivat, întemeiat, argumentat, fundamentat, justificat; ~ *вывод* concluzie întemeiată.

обосновать, *-ную, -нуешь vb. pf. (ipf. обосновывать) acuz.* a argumenta, a fundamenta, a baza; a motiva.

обосноваться, *-нуюсь, -нуешься vb. pf. (ipf. обосновываться)* a se statornici, a se instala, a se așeza.

обосновывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обосновать*

обосновываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обосноваться*. **2.** *pas.* de la *обосновывать*.

обособить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. обособлять) acuz.* a izola, a separa, a delimita.

обособиться, *-блюсь, -бишься vb. pf. (ipf. обособляться)* a se izola, a se separa, a se ține de o parte.

обособление, *-я n. sg.* izolare; separare, diferențiere.

обособленно *adv.* (în mod) izolat, singuratic, stingher.

обособленность, *-и f. sg.* izolare; singurătate.

обособленный **1.** *p.t.p.* de la *обособить*. **2.** *adj.* izolat, separat, răzleț, stingher, aparte.

обособлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *обособить*

обособляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обособиться*. **2.** *pas.* de la *обособлять*.

обострение, *-я n.* **1.** agravare; ~ *болезни* agravarea bolii. **2.** înăsprire, ascuțire; întețire, înrăutățire; accentuare, încordare ~ *отношений* încordarea relațiilor.

обострённость, *-и f. sg.* **1.** acuitate, ascuțime, agerime. **2.** ascuțire, încordare, înăsprire; caracter încordat; tensiune; ~ *отношений* încordarea relațiilor.

обострённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *обострить*. **2.** *adj. (despre trăsăturile feței)* tras, ascuțit; colțuros. **3.** *adj.* fin; ager; foarte sensibil; ~ *слух* auz fin; ~*ое обоняние* miros fin. **4.** *adj.* încordat, acut, ascuțit; ~*ое внимание* atenție încordată.

обостритель, *-я m. (chim.)* accelerator, activant.

обострить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обострять) acuz.* **1.** *(despre simțuri)* a ascuți, a face mai ager/ mai fin; ~ *слух* a-și ascuți auzul. **2.** a înăspri, a ascuți, a agrava, a încorda, a înrăutăți, a înteți; ~ *противоречия* a ascuți contradicțiile.

обостри|ться, *-ится vb. pf. (ipf. обостряться)* **1.** *(despre trăsăturile feței)* a se ascuți, a deveni mai ascuțit. **2.** a deveni mai ager/mai fin/mai sensibil. **3.** a se înăspri, a se ascuți, a se agrava, a se încorda; a se înrăutăți; *болезнь* ~*лась* boala s-a agravat.

обострять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *обострить*

обостряться, *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обостриться*. **2.** *pas.* de la *обострять*.

обочина, *-ы f.* margine *(a drumului)*, bordură; ~ *дороги* bancheta drumului.

обоюдно *adv.* (în mod) reciproc, mutual.

обоюдность, *-и f. sg.* reciprocitate, mutualitate, caracter reciproc.

обоюдн|ый *adj.* reciproc, mutual, comun; *по* ~*ому соглашению* de comun acord ◇ *(lingv.)* ~ *согласный* consoană geminată.

обоюдовогнутый *adj.* biconcav.

обоюдовыгодн|ый *adj.* avantajos pentru ambele părți; ~*ые условия* condiții avantajoase pentru ambele părți.

обоюдовыпуклый *adj.* biconvex.

обоюдоострый *adj.* cu două tăișuri; *(fig.)* ~ *довод* argument cu două tăișuri.

обрабатывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обработать*

обрабатывающ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *обрабатывать*. **2.** de transformare; ~*ая промышленность* industrie prelucrătoare.

обработать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обрабатывать) acuz.* **1.** a prelucra, a fasona, a finisa. **2.** *(agr.)* a lucra, a cultiva; ~ *землю* a cultiva pămîntul. **3.** *(chim.)* a trata; ~ *кислотой* a trata cu un acid. **4.** a stiliza, a cizela; ~ *рассказ* a stiliza o nuvelă. **5.** *(fig. pop.)* a prelucra (pe cineva), a căuta să-l cîștigi de partea ta; a lămuri.

обработк|а, *-и f. sg.* **1.** *(tehn.)* prelucrare, fasonare; tratament; finisare. **2.** *(mat.)* prelucrare; ~ *информации* prelucrarea informației; *математическая* ~ prelucrare matematică; ~ *сырья* prelucrarea materiei prime; *термическая* ~ tratament termic; *горячая* ~ prelucrare/fasonare la cald; *холодная* ~ prelucrare la rece. **3.** *(agr.)* lucrare, cultivare. **4.** *(chim.)* tratare, tratament; ~ *облучением* tratament cu radiații; *кислотная* ~ tratament cu acizi. **5.** stilizare, cizelare; ~ *текста* stilizarea unui text ◇ *взять в* ~*у* a lua (pe cineva) în fabrică, a-l lua la rost, a lua la trei păzește.

обрадовать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. радовать) acuz.* a bucura, a aduce bucurie.

обрадоваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf. (ipf. радоваться)* a se bucura, a fi bucuros.

образ [1], *-а m.* **1.** înfățișare, chip, față, figură; *по своему* ~*у и подобию* după chipul și asemănarea sa. **2.** *(lit. arte)* imagine, chip; *художественный* ~ imagine artistică; *мыслить* ~*ами* a gîndi în imagini. **3.** *(lit.)* tip, personaj; ~ *положительного героя* personaj pozitiv. **4.** *(склад, характер)* mod, manieră, chip, fel; ~ *правления* formă de guvernămînt, regim; ~ *жизни* mod/fel de viață; ~ *мыслей* mentalitate, fel de a vedea/de a gîndi. **5.** *instr.* mod, fel, chip; *каким* ~*ом?* în ce mod?; în ce fel?; cum?; *коренным* ~*ом* în mod radical; *косвенным* ~*ом* indirect; pe ocolite; *естественным* ~*ом* în mod firesc; *никоим* ~*ом* cu nici un chip, în nici un caz, sub nici o formă; nicidecum; *таким* ~*ом* în felul acesta, în acest

chip, astfel; *нéкоторым ~ом* într-o măsură oarecare, întrucîtva, într-un fel oarecare; *рáвным ~ом* la fel; *глáвным ~ом* mai ales, mai întîi de toate, în primul rînd; *надлежáщим ~ом* în mod corespunzător; *решúтельным ~ом* hotărît, decisiv, categoric ◇ *(gram.) обстоя́тельство ~а дéйствия* complement circumstanţial de mod; *по ~у пéшего хождéния* pe jos, apostoleşte.

образ[2], *-а; pl. -á m.* icoană ◇ *лежáть под ~áми* a sta cu icoana pe piept; a pune mîinile pe piept.

образ|éц, *-зцá m.* **1.** model, mostră, specimen; probă; *~цы́ бумáги* modele de hîrtie; *óпытный ~* model experimental; *прóбный ~* mostră; *~ грýнта* probă de teren; *снять ~* a lua model. **2.** pildă, exemplu, model; *~ мýжества* pildă de bărbăţie/de eroism; *служúть ~цóм* a servi ca pildă; *брать за ~* a lua de model. **3.** tip, model, formă; *на старúнный ~* după tipul/modelul vechi. **4.** *(lingv.)* model, paradigmă; *~ спряжéния* paradigma conjugării.

образúна, *-ы f. sg. (pop.)* mutră, pocitanie, urîţenie.

óбразно *adv.* (în mod) figurat; cu/prin imagini, pitoresc, plastic, metaforic, alegoric.

образнóй *adj.* de icoană.

óбразность, *-и f. sg.* **1.** plasticitate, expresivitate, pitoresc. **2.** caracter figurat; *~ рéчи* caracterul figurat al vorbirii.

óбразн|ый *adj.* bogat în imagini, expresiv, plastic, pitoresc; *~ая речь* limbă bogată în imagini, vorbire expresivă, vorbire figurată.

образовáни|е[1], *-я n.* **1.** *sg.* formare, alcătuire; constituire, înfiinţare, organizare; *~ слов* formarea cuvintelor; *~ гóрных порóд* formarea rocilor; *~ пóчвы* pedogeneză, formarea solului. **2.** formaţie; *гóрные ~я* formaţii de roci; *вулканúческие ~я* formaţii vulcanice; *(anat.) жировы́е ~я* formaţii adipoase.

образовáние[2], *-я n. sg.* învăţămînt; învăţătură; *нарóдное ~* învăţămînt public; *начáльное ~* învăţămînt elementar; *срéднее ~* învăţămînt mediu; studii medii; *вы́сшее ~* învăţămînt superior; studii superioare; *специáльное ~* pregătire specială; *получúть ~* a-şi face studiile; *пипóлнить своё ~* a-şi completa studiile.

образóванность, *-и f. sg.* instrucţie, cultură, grad de cultură.

образóванный *p.t.p.* de la *образовáть*[1,2]. **2.** *adj.* instruit, învăţat; *~ человéк* om cult/ instruit.

образовáтельн|ый *adj.* instructiv, educativ.

образовáть[1], *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *(la prez.) ipf. (ipf. образóвывать) acuz.* **1.** a forma, a alcătui; a constitui, a înfiinţa, a crea, a organiza, a întemeia; *~ комúссию* a organiza o comisie. **2.** a forma, a face.

образ/овáть[2], *-зýю, -зýешь vb. pf. (ipf. образóвывать) acuz. (înv.)* a instrui, a cultiva, a educa, a învăţa.

образовáться, *-зýется vb. pf. (ipf. образóвываться)* **1.** a se forma, a lua naştere. **2.** a se aranja; a se termina cu bine ◇ *всё ~ýется* totul va fi bine/în ordine.

образóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *образовáть*[1,2]

образóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *образовáться*. **2.** *pas.* de la *образóвывать*.

образýмить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* a cuminţi.

образýмиться, *-млюсь, -мишься vb. pf.* a se cuminţi, a-i veni mintea la cap.

образýющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *образовáть*. **2.** **~ая**, *-ей f. (mat.)* generatoare. **3.** *adj. (lingv.)* derivativ, primar; *~ая морфéма* morfem derivativ.

образцóво *adv.* (în mod) exemplar.

образцóво-показáтельный *adj.* modal.

образцóвый *adj.* **1.** (care serveşte) de model, de mostră, de probă; *~ лист бумáги* mostră de hîrtie. **2.** exemplar, pilduitor; *~ поря́док* ordine exemplară.

обрáзчик, *-а m.* model, mostră, probă.

обрáмить, *-млю, -мишь* şi *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. обрамля́ть) acuz.* a înrăma, a încadra/a pune în ramă.

обрамлéние, *-я n.* **1.** *sg.* înrămare, încadrare. **2.** ramă, cadru.

обрамля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *обрáмить*. **2.** a încadra, a înrăma, a înconjura.

обрастáние, *-я n. sg.* acoperire *(cu păr, cu vegetaţie etc.)*.

обрастáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обрастú*

обрастú, *-стý, -стёшь vb. pf. (ipf. обрастáть) instr.* **1.** a se acoperi *(cu păr, vegetaţie etc.)*; *(fig.) ~ грязью* a deveni foarte murdar, a se murdări. **2.** *(fig.)* a creşte, a se forma, a se dezvolta *(în jurul unui oraş, al unei case etc.)*.

обрáт, *-а m.* lapte degresat *(cu separatorul)*.

обратúмость, *-и f. sg.* reversibilitate; convertibilitate.

обратúмый *adj.* reversibil; convertibil.

обратúть, *-ащý, -атúшь vb. pf. (ipf. обращáть) acuz.* **1.** a îndrepta, a întoarce; *~ внимáние на что-л.* a-şi îndrepta atenţia asupra unui lucru; *~ на себя́ внимáние* a atrage atenţia asupra sa. **2.** a preface, a schimba, a transforma; *(folc.) ~ когó-л. в звéря* a preface pe cineva în fiară *(în basme)*; *(mat.) ~ простые дрóби в десятúчные* a transforma fracţiile ordinare în fracţii zecimale. **3.** a da o anumită întorsătură/înfăţişare; *~ дéло в шýтку* a lua lucrurile în glumă. **4.** a îndruma; a converti; *~ на путь úстины* a îndruma pe calea cea dreaptă; *~ в какýю-л. вéру* a converti *(la o credinţă)*. **5.** a folosi, a întrebuinţa ◇ *~ в бéгство* a pune pe fugă.

обратú|ться, *-ащýсь, -атúшься vb. pf. (ipf. обращáться)* **1.** a se îndrepta, a se întoarce spre ... ; *~ лицóм к окнý*, a se îndrepta cu faţa spre fereastră. **2.** *в + acuz. (превратиться)* a se transforma a se schimba, a se preface; *(fig.) ~ в слух* a fi numai urechi. **3.** a lua o altă întorsătură/înfăţişare; *дéло ~лось в шýтку* chestiunea a luat o întorsătură de glumă. **4.** *к + dat.* a (se) adresa, a apela, a recurge la; *~ к врачý* a se adresa unui medic; *~ с вопрóсом* a adresa o întrebare; *~ с рéчью* a rosti un discurs; *~ с призы́вом к комý-л.* a apela la cineva; *~ не по áдресу* a greşi adresa ◇ *~ в бéгство* a o rupe la fugă, a o lua la sănătoasa.

обрáтно *adv.* **1.** înapoi, îndărăt; *идтú/éхать ~* a merge înapoi, a veni îndărăt; *взять ~* a lua înapoi (ceva), a lua îndărăt; *дать ~* a da înapoi, a restitui; *билéт тýда и ~* bilet dus şi întors. **2.** *(наоборот)* contra, invers; retroactiv; *(mat.) ~ пропорционáльный* invers proporţional; *~ дéйствующий* retroactiv.

обрáтн|ый *adj.* **1.** de întoarcere, de înapoiere; *на ~ом путú* la înapoiere, la întors; *с ~ой пóчтой* cu prima poştă; *в ~ую стóрону; в ~ом направлéнии* înapoi, îndărăt; în direcţie opusă; *(ferov.) ~ билéт* bilet dus şi întors; *(tehn.) ~ ход* mers înapoi; mişcare în sens invers. **2.** contrar, opus, invers; *имéть ~ое дéйствие* a avea un efect contrar; *~ смысл* sens invers, sens contrar; *~ поря́док* ordine inversă/inversată; *(el.) ~ ток* curent invers; *~ перевóд* retroversiune. **3.** de verso; *~ая сторонá* revers; *на ~ой сторонé листá* pe dosul foii, pe verso. **4.** *(mat.)* invers; *~ая пропорционáльность* proporţionalitate inversă; *~ая пропóрция* proporţie inversă; *~ая величинá* valoare inversă ◇ *(jur.) ~ое трéбование* acţiune de regres; *фáкты говоря́т об ~ом* faptele demonstrează contrariul; *~ая сторонá медáли* reversul medaliei; *~ отсчёт* numărătoare inversă.

обращáемость, *-и f. sg.* circulaţie.

обращáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обратúть*

обращáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обратúться*. **2.** a circula. **3.** *(ec.)* a circula. **4.** *с+instr.* a se comporta, a trata, a proceda. **5.** *с + instr. (пользоваться)* a manipula, a mînui; *~ с осторóжностью* a umbla cu băgare de seamă. **6.** *pas.* de la *обращáть*.

обращéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* transformare, prefacere, schimbare; *~ движéния* schimbarea sensului mişcării. **2.** *(призыв)* adresare, chemare, apel; *(mil.) ~ по комáнде* adresare pe cale ierarhică. **3.** *sg.* circulaţie; *~ товáров* circulaţia mărfurilor; *дéнежное ~* circulaţia banilor; circulaţie monetară; circulaţie fiduciară; *(ec. pol.) издéржки ~я* cheltuieli de circulaţie; *~ капитáла* circulaţia capitalului; *изъя́ть из ~я* a scoate din circulaţie; *пустúть в ~* a pune în circulaţie. **4.** *(astr.)* rotaţie; *~ планéт* rotaţia planetelor; *перúод ~я* perioadă de rotaţie. **5.** *sg.* purtare, comportare; tratament, atitudine; *тóнкое ~* purtare delicată, bune maniere. **6.** *sg.* mînuire, manipulare; *небрéжное ~ с прибóрами*

manipularea neglijentă a aparatelor; ~ *с оружием* mînuirea armamentului. 7. *(gram.)* adresare ◇ ~ *в веру* convertire *(la o credință)*; ~ *в рабство* înrobire.

обревизовать, *-зую, -зуешь vb. pf.* de la *ревизовать*

обрез, *-а m.* **1.** muchie, margine *(la cărți, cartoane etc.)*. **2.** carabină. **3.** *(arhit.)* retragere ◇ *в* ~ exact, tocmai, taman, fix.

обрезание, *-я n. sg.* circumcizie.

обрезание, *-я n. sg.* tăiere, scurtare, retezare.

обрезать, *-ежу, -ежешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. обрезать și обрезывать)* a tăia, a scurta, a reteza; ~ *волосы* a tăia/a scurta părul. **2.** *(поранить)* a se tăia. **3.** *(ipf. обрезать) (fig.)* a întrerupe pe cineva, a i-o reteza scurt; ~ *на первом слове* a întrerupe pe cineva chiar de la primele cuvinte ◇ *(fig.)* ~ *крылья кому-л.* a tăia cuiva aripile, a-i potoli avîntul, a-i tăia elanul.

обрезать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрезать*

обрезаться, *-ежусь, -ежешься vb. pf. (ipf. обрезаться* și *обрезываться)* a se tăia, a se răni.

обрезаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обрезаться*. **2.** *pas.* de la *обрезать*.

обрезка, *-и f. sg.* tăiere, scurtare, retezare; tivire; ~ *корней* retezare/scurtare a rădăcinilor.

обрезн|ой *adj. (tehn.)* ecarisat, retezat, tăiat, tivit; *~ые пиломатериалы* cherestea tivită.

обрез|ок, *-зка m.* **1.** petic, bucată *(rămasă la tăiat)*, rămășiță, deșeu; cupon; *~ки бумаги* ștraif, căzături de hîrtie. **2.** *(tehn.)* așchie, rămășiță, căzătură, deșeu.

обрезывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрезать*

обрезываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обрезаться*. **2.** *pas.* de la *обрезывать*.

обрезь, *-и f.* resturi, deșeuri, bucăți.

обрекать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обречь*

обременение, *-я n. sg.* împovărare, încărcare, copleșire.

обременённость, *-и f. sg.* împovărare.

обременённый *adj.* împovărat; ~ *семьёй* împovărat cu o familie mare; ~ *долгами* împovărat de datorii.

обременительность, *-и f. sg.* caracter împovărător, împovărare, greutate, povară.

обременительн|ый *adj.* împovărător; *~ые обязанности* îndatoriri împovărătoare.

обременить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. обременять) acuz.* cu *instr.* **1.** a îngreuia, a împovăra, a supraîncărca, a copleși. **2.** *(jur.)* a greva; ~ *залогом* a greva de un gaj.

обременять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *обременить*

обрести, *-рету, -ретёшь vb. pf. (ipf. обретать) acuz.* a găsi, a procura, a dobîndi; ~ *покой* a afla liniștea ◇ *(înv.) ищите да обрящете* caută și vei afla.

обретать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрести*

обретаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *pas.* de la *обретать*. **2.** *(glumeț)* a se afla, a trăi, a locui, a se găsi.

обретение, *-я n. sg.* descoperire, găsire, aflare.

обречённост|ь, *-и f. sg.* faptul de a fi sortit pieirii; *чувство ~и* sentimentul pieirii inevitabile.

обречённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *обречь*. **2.** condamnat, predestinat la moarte; sortit pieirii; *быть ~ым* a fi condamnat, a nu avea nici o șansă de scăpare.

обречь, *-еку, -ечёшь vb. pf. (ipf. обрекать) acuz.* a condamna, a predestina, a sorti, a hărăzi; ~ *на гибель* a sorti pieirii.

обрешётка, *-и f.* **1.** *sg.* acoperire cu astăreală. **2.** astăreală.

обрешечивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрешетить*

обривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрить*

обрисовать, *-сую, -суешь vb. pf. (ipf. обрисовывать) acuz.* **1.** a contura, a schița, a desena; ~ *контур* a desena conturul. **2.** *(fig.)* a descrie, a zugrăvi, a caracteriza; ~ *положение* a descrie situația.

обрисоваться, *-суется vb. pf. (ipf. обрисовываться)* a se ivi, a apărea, a se contura, a se profila.

обрисовка, *-и f. sg.* **1.** conturare, schițare, desenare. **2.** *(fig.)* descriere, zugrăvire; caracterizare.

обрисовывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрисовать*.

обрисовываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обрисоваться*. **2.** *pas.* de la *обрисовывать*.

обрить, *-рею, -реешь vb. (ipf. обривать) acuz.* a bărbieri, a rade.

обриться, *-реюсь, -реешься vb. pf.* a se bărbieri, a se rade.

оброк, *-а m. (înv.)* dijmă; *натуральный* ~ dijmă în natură; *денежный* ~ dijmă în bani.

обронить, *-оню, -онишь vb. pf. acuz.* a scăpa pe jos; a pierde ◇ *(fig.)* ~ *слово* a scăpa o vorbă.

оброчник, *-а m.* dijmaș.

оброчный *adj. (ist.)* de dijmă, dijmaș; ~ *крестьянин* țăran dijmaș.

обрубать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрубить*[1,2]

обрубить[1], *-ублю, -убишь vb. pf. (ipf. обрубать) acuz.* a tăia, a reteza; a curăța (de crăci).

обрубить[2], *-ублю, -убишь vb. pf. (ipf. обрубать) acuz.* a tivi.

обрубка[1], *-и f. sg.* tăiere, retezare *(cu toporul)*; curățire de crăci *(a trunchiului unui arbore)*; *(tehn.)* ~ *отливок* debavurarea pieselor turnate.

обрубка[2], *-и f. sg.* tivire.

обрубок, *-бка m.* buturugă, trunchi, buștean, ciot.

обругать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ругать*

обрусевший *adj. v. обруселый*

обруселый *adj.* rusificat.

обрусение, *-я n. sg.* rusificare.

обрусеть, *-ею, -еешь vb. pf.* a se rusifica.

обруч, *-а m.* cerc de butoi; *шейный* ~ gîtar.

обручальн|ый *adj.* de logodnă; *~ое кольцо* verighetă/inel de logodnă.

обручать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обручить*

обручаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обручиться*. **2.** *pas.* de la *обручать*.

обручение, *-я n.* logodnă.

обручить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. обручать) acuz.* a logodi.

обручиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. обручаться)* a se logodi.

обрушивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрушить*

обрушиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обрушиться*. **2.** *pas.* de la *обрушивать*.

обрушить, *-шу, -шишь vb. pf.* **1.** *(ipf. рушить) acuz.* a dărîma, a surpa, a face să cadă. **2.** *(ipf. обрушивать) на + acuz. (fig.)* a îndrepta, a dezlănțui, a revărsa.

обрушиться, *-шусь, -шишься vb. pf.* **1.** *(ipf. рушиться)* a se dărîma, a se surpa, a se nărui, a se prăvăli, a cădea. **2.** *(ipf. обрушиваться) на + acuz. (fig.)* a se năpusti, a ataca vehement; ~ *с угрозами на кого-л.* a amenința pe cineva. **3.** *(ipf. обрушиваться) на + acuz. (fig.)* a se abate, a cădea asupra cuiva *(despre nenorociri, griji etc.)*.

обрушка, *-и f.* decorticare, decojire.

обрыбление, *-я n.* repopulare cu pește *(a unei ape)*.

обрыв, *-а m.* **1.** *sg.* rupere. **2.** *(tehn.)* ruptură, întrerupere, locul rupturii; ~ *в проводе* întrerupere în cablu. **3.** rîpă, coastă abruptă, povîrniș, prăpastie; *песчаный* ~ povîrniș nisipos.

обрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оборвать*

обрываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оборваться*. **2.** *pas.* de la *обрывать*.

обрывист|ый *adj.* **1.** abrupt, povîrnit, prăpăstios, rîpos; ~ *берег* faleză, mal abrupt. **2.** *(fig.)* abrupt, sacadat; întretăiat; *~ая речь* vorbire sacadată.

обрыв|ок, *-вка m.* **1.** capăt, bucată, parte *(ruptă din ceva)* ~ *верёвки* un capăt de frînghie. **2.** *(fig.)* fragment, crîmpeie; *~ки мыслей* crîmpeie de idei.

обрывочный *adj.* fragmentar, răzleț.

обрызгать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обрызгивать)* și *(pf. mom. обрызнуть) acuz.* a stropi, a uda, a împroșca; ~ *грязью* a stropi cu noroi.

обрызгаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. обрызгиваться)* a se stropi, a se împroșca.

обрызгивание, *-я n.* stropire, împroșcare; pulverizare.

обрызгиватель, *-я m.* stropitoare, etalier, dispozitiv de stropire.

обры́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обры́згать*

обры́згиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обры́згаться.* **2.** *pas.* de la *обры́згивать.*

обры́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *обры́згать*

обры́скать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a cutreiera, a străbate, a hoinări, a colinda.

обрю́зглый *adj.* puhav, buhăit.

обрю́згнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a se buhăi, a se face puhav la față.

обрю́згший 1. *part. trec. act.* de la *обрю́згнуть.* **2.** *adj. v. обрю́зглый.*

обря́д, *-а m.* rit, ceremonie, obicei, datină.

обряди́ть, *-яжу́, -я́дишь vb. pf. (ipf. обряжа́ть) acuz.* a îmbrăca, a găti, a împodobi, a dichisi, a împopoțona.

обряди́ться, *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf. (ipf. обряжа́ться)* a se găti, a se împodobi, a se îmbrăca, a se dichisi, a se împopoțona.

обря́дност|ь, *-и f. sg.* ritual; ~ *католи́ческой це́ркви* ritualul bisericii catolice.

обря́дный *adj. v. обря́довый*

обря́довый *adj.* (de) ritual.

обряжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обряди́ть*

обряжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1** *ipf.* de la *обряди́ться.* **2.** *pas.* de la *обряжа́ть.*

обсади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. обса́живать) acuz.* a sădi, a planta împrejur.

обса́дка, *-и f. sg.* sădire/plantare de jur împrejur, înconjurare cu verdeață/cu plantație.

обса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсади́ть*

обса́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обса́лить*

обса́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обса́ливать) acuz.* a murdări/a păta cu ceva gras/soios, a umple de grăsime.

обса́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсоса́ть*

обса́харивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обса́харить*

обса́харить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обса́харивать) acuz.* a presăra cu zahăr, a acoperi cu glazură de zahăr.

обсе́в, *-а m. (agr.)* însămînțări.

обсека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обсе́чь*

обсемене́ние, *-я n. (agr.)* însămînțare, semănat.

обсемени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. обсеменя́ть) acuz. (agr.)* a însămînța, a semăna.

обсеменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обсемени́ть.*

обсервато́рия, *-и f.* observator; *астрономи́ческая* ~ observator astronomic; *метеорологи́ческая* ~ observator meteorologic; *сейсми́ческая* ~ observator seismic.

обсервацио́нный *adj.* de observare, de observație; ~ *пункт* punct de observație.

обсерва́ция, *-и f. (livr.)* observare, supraveghere, observație.

обсече́ние, *-я n. sg.* cioplire, tăiere.

обсе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. обсека́ть) acuz.* **1.** a tăia, a înlătura prin tăiere. **2.** a ciopli. **3.** a reteza, a scurta tăind, a tăia.

обсидиа́н, *-а m. (mineral.)* obsidian.

обскака́ть, *-ачу́, -а́чешь vb. pf. (ipf. обска́кивать) acuz.* **1.** a întrece, a depăși, a lăsa în urmă *(mergînd călare).* **2.** a înconjura, a ocoli în galop.

обска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обскака́ть*

обскура́нт, *-а m.* obscurantist.

обскуранти́зм, *-а m. sg.* obscurantism.

обскуранти́ст, *-а m. (înv.) v. обскура́нт.*

обскуранти́стский *adj.* obscurantist.

обсле́дование, *-я n.* **1.** cercetare, anchetă, revizie, inspecție, control. **2.** explorare, cercetare, examinare; studiu; investigație; *геологи́ческое* ~ prospecțiune geologică; *медици́нское* ~ examen medical, vizită medicală.

обсле́дователь, *-я m.* **1.** anchetator, inspector. **2.** cercetător, explorator.

обсле́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a inspecta, a ancheta, a controla. **2.** a cerceta, a examina; a explora.

обслу́живание, *-я n. sg.* **1.** deservire, servire; serviciu; ~ *покупа́телей* deservirea cumpărătorilor; *беспла́тное медици́нское* ~ asistență medicală gratuită; *коммуна́льно-бытово́е* ~ servicii comunale. **2.** întreținere; manipulare; *техни́ческое* ~ întreținere tehnică, deservire tehnică; *теку́щее* ~ întreținere curentă.

обслу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. обслужи́ть) acuz.* **1.** a servi, a deservi; ~ *за столо́м* a servi la masă. **2.** a îngriji, a lucra la ... ; a mînui.

обслу́живающий 1. *part. prez. act.* de la *обслу́живать.* **2.** *adj.* de serviciu; ~ *персона́л* personalul de serviciu; personal auxiliar.

обслужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf.* de la *обслу́живать*

обсоса́ть, *-осу́, -осёшь vb. pf. (ipf. обса́сывать) acuz.* a suge *(din toate părțile).*

обсо́х|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. обсыха́ть)* a se usca, a se zbici, a se zvînta ◇ *у кого́-л. молоко́ на губа́х не* ~*ло* încă e cu caș la gură.

обста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обставля́ть) acuz.* **1.** *instr.* a înconjura, a împrejmui, a pune, a așeza de jur împrejur. **2.** *(меблировать)* a mobila, a garnisi cu mobilă. **3.** *(fig.)* a aranja, a organiza. **4.** *(обмануть)* a înșela, a păcăli, a trage pe sfoară. **5.** *(pop.)* a cîștiga, a bate *(la un joc).*

обста́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. обставля́ться)* **1.** a se înconjura, a-și pune de jur împrejur; ~ *кни́гами* a se înconjura de cărți. **2.** a instala, a-și procura mobilier, a se aranja.

обставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обста́вить*

обставля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обста́виться.* **2.** *pas.* de la *обставля́ть.*

обстано́вк|а, *-и f. sg.* **1.** *(меблировка)* mobilier, mobilă. **2.** *(teatru)* decor. **3.** *(условия, обстоятельства)* mediu, ambianță; atmosferă; condiții; *о́страя* ~ situație acută; *благоприя́тная* ~ situație favorabilă; *напряжённая* ~ situație încordată, atmosferă încordată; *полити́ческая* ~ conjunctură politică; *(mil.) боева́я* ~ situație tactică; *междунаро́дная* ~ situație internațională; *в ми́рной* ~*е* în condiții de pace; *в торже́ственной* ~*е* într-un cadru festiv; *истори́ческая* ~ împrejurări/condiții istorice.

обстира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обсти́рывать) acuz.* a spăla *(pentru mai mulți).*

обсти́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обстира́ть*

обстоя́тельно *adv.* **1.** amănunțit, în detaliu, detaliat, temeinic. **2.** cumpănit, serios, cu judecată.

обстоя́тельность, *-и f. sg.* minuțiozitate; meticulozitate; temeinicie.

обстоя́тельный *adj.* **1.** amănunțit, explicit, detaliat; temeinic; ~ *отчёт* dare de seamă amănunțită. **2.** *(о челове́ке)* serios, chibzuit, cumpănit, așezat.

обстоя́тельственн|ый *adj. (gram.)* circumstanțial; ~*ое прида́точное предложе́ние* propoziție subordonată circumstanțială.

обстоя́тельств|о [1], *-а n.* **1.** *(условия)* împrejurare, circumstanță; *привходя́щее* ~ circumstanță accesorie; *отягча́ющие (вину́)* ~*а* circumstanțe agravante; *смягча́ющие (вину́)* ~*а* circumstanțe atenuante. **2.** *pl.* circumstanțe, motive, împrejurări; situație; *при да́нных* ~*ах* în împrejurările date; *по семе́йным* ~*ам* din motive familiale; *по незави́симым от меня́* ~*ам* din motive independente de voința mea; din motive de forță majoră; *ни при каки́х* ~*ах* în nici un caz; *стече́ние обстоя́тельств* concurs de împrejurări ◇ *смотря́ по* ~*ам* după împrejurări; de la caz la caz.

обстоя́тельство [2], *-а n. (gram.)* complement circumstanțial; ~ *вре́мени* complement circumstanțial de timp; ~ *ме́ста* complement circumstanțial de loc; ~ *о́браза де́йствия* complement circumstanțial de mod; ~ *причи́ны* complement circumstanțial de cauză; ~ *це́ли* complement circumstanțial de scop.

обстоя́ть, *-ои́т vb. ipf. (în expr.) всё* ~*ои́т благополу́чно* totul merge bine; *как обстои́т твои́ дела́?* cum îți merg treburile?

обстра́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обстрога́ть.*

обстра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обстро́иться.* **2.** *pas.* de la *обстра́ивать.*

обстра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обстрочи́ть*

обстре́л, *-а m.* tir, tragere; bombardament, foc; *артиллери́йский* ~ bombar-

dament, foc de artilerie; *пулемётный* ~ foc de mitraliere; *ракéтный* ~ tragere cu rachete ◇ *(fig.) взять когó-л. под* ~ a lua pe cineva la rost, a-l supune unei critici aspre/vehemente.

обстрéливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обстрелять*

обстрелять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. обстрéливать) acuz.* **1.** a trage, a bombarda. **2.** a încerca / a proba o armă.

обстригáние, *-я n.* tundere.

обстригáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. обстрíчь) acuz.* a tăia părul, a tunde.

обстригáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. обстрíчься)* a se tunde.

обстрíчь, *-игý, -ижёшь vb. pf.* de la *стричь* şi de la *обстригáть.*

обстрíчься, *-игýсь, -ижёшься vb. pf.* de la *стрíчься.*

обстрогáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. обстрáгивать) acuz.* a da la rindea, a gelui.

обстрóи|ться, *-óюсь, -óишься vb. pf. (ipf. обстрáиваться)* **1.** *(застроиться)* a clădi, a construi; a ridica construcţii/clădiri. **2.** a construi, a înjgheba.

обстрочить, *-очý, -óчишь vb. pf. (ipf. обстрáчивать) acuz.* a coase la maşină, a tigheli *(pe margini, de jur împrejur).*

обстругáть, *-áю, -áешь vb. pf. v. обстрогáть*

обструкционизм, *-а m. sg.* obstrucţionism.

обструкционист, *-а m.* obstrucţionist.

обструкционистский *adj.* de obstrucţii.

обструкциóнный *adj.* de obstrucţie, obstrucţionist.

обстрýкция, *-и f.* obstrucţie.

обступáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обступить*

обступить, *-уплю, -ýпишь vb. pf. (ipf. обступáть) acuz.* a înconjura, a încercui, a se aduna în jurul cuiva.

обсудить, *-ужý, -ýдишь vb. pf. (ipf. обсуждáть) acuz.* a examina, a analiza, a discuta, a dezbate, a delibera.

обсуждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обсудить*

обсуждáться, *-áется vb. ipf. pas.* a fi examinat, a fi analizat, a fi discutat, a fi dezbătut, a fi deliberat.

обсуждéни|е, *-я n. sg.* examinare, discuţie, dezbateri, deliberare; *предстáвить на* ~ a supune deliberării; *подвéргнуть* ~*ю* a supune dezbaterii, a supune discuţiilor.

обсýшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсушить*

обсýшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *обсушиться.* **2.** *pas.* de la *обсýшивать.*

обсушить, *-ушý, -ýшишь vb. pf. (ipf. обсýшивать) acuz.* a usca, a pune la uscat.

обсушиться, *-ушýсь, -ýшишься vb. pf. (ipf. обсýшиваться)* a se usca; a-şi pune la uscat *(ceva).*

обсýшка, *-и f.* secare.

обсчёт, *-а m.* **1.** înşelare la socoteală, încărcare la socoteală. **2.** calcul, evaluare, totalizare.

обсчитáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. обсчíтывать) acuz.* a înşela la socoteală.

обсчитáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. обсчíтываться)* a se înşela/a greşi la socoteală.

обсчíтывание, *-я n. s.* înşelare/încărcare la socoteală.

обсчíтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсчитáть*

обсчíтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обсчитáться.* **2.** *pas.* de la *обсчíтывать.*

обсыпать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. обсыпáть) acuz.* a presăra.

обсыпáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обсыпать*

обсыпаться, *-плюсь, -плешься vb. pf. (ipf. обсыпаться)* a se surpa, a cădea, a se nărui.

обсыпáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обсыпаться.* **2.** *pas.* de la *обсыпáть.*

обсыпка, *-и f. sg.* presărare, pudrare.

обсыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обсóхнуть*

обтáивать, *-áет vb. ipf.* de la *обтáять*

обтáчивание, *-я n.* strunjire.

обтáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обточить*

обтáять, *-áет vb. pf. (ipf. обтáивать)* **1.** a dezgheţa, a topi, a face să se dezgheţe *(la suprafaţă, de jur împrejur).* **2.** a se topi.

обтекáемость, *-и f. sg. (tehn.)* formă aerodinamică; conturare.

обтекáем|ый *(tehn.)* **1.** *part. prez. pas.* de la *обтекать.* **2.** *adj.* aerodinamic, fuzelat, conturat; *автомобиль* ~*ой фóрмы* automobil de formă aerodinamică.

обтекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обтéчь*

обтерéть, *оботрý, оботрёшь vb. pf. (ipf. обтирáть) acuz.* **1.** *(вытереть)* a şterge, a usca (frecînd), a freca. **2.** *(натереть)* a fricţiona, a şterge.

обтерéться, *оботрýсь, оботрёшься vb. pf. (ipf. обтирáться)* **1.** a se şterge. **2.** a se freca, a se fricţiona; ~ *холóдной водóй* a se freca cu apă rece. **3.** a se roade. **4.** *(fig. pop.)* a se şlefui, a se ciopli, a se civiliza.

обтерпéться, *-ерплюсь, -éрпишься vb. pf.* a se obişnui, a se deprinde.

обтесáть, *-ешý, -éшешь vb. pf. (ipf. обтёсывать) acuz.* **1.** a ciopli, a ecarisa, a îndrepta. **2.** *(fig. pop.)* a ciopli, a şlefui.

обтесáться, *-ешýсь, -éшешься vb. pf. (ipf. обтёсываться) (pop.)* a se ciopli, a se civiliza, a se şlefui.

обтёска, *-и f. sg.* cioplire, degroşare, ecarisare.

обтёсывание, *-я n.* cioplire, degroşare.

обтёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обтесáть.*

обтёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обтесáться.* **2.** *pas.* de la *обтёсывать.*

обтéчь, *-кý, -ечёшь vb. pf. (ipf. обтекáть) acuz.* sau *вокрýг* + *gen.* **1.** a curge de jur împrejur. **2.** *(fig. mil.)* a învălui, a ocoli.

обтирáни|е, *-я n.* **1.** *sg.* şters, ştergere; ~ *посýды* ştersul vaselor. **2.** *(растирание)* frecare; fricţiune; *холóдные* ~*я* fricţiuni reci.

обтирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обтерéть*

обтирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обтерéться.* **2.** *pas.* de la *обтирáть.*

обтирка, *-и f.* **1.** *sg. (pop.)* ştergere, şters. **2.** cîrpă de şters.

обтирочный *adj.* de/pentru şters.

обточить, *-очý, -óчишь vb. pf. (ipf. обтáчивать) acuz. (tehn.)* a strunji, a da la strung, a fasona strunjind.

обтóчка, *-и f. sg. (tehn.)* strunjire *(exterioară).*

обтрёпанный **1.** *p.t.p.* de la *обтрепáть.* **2.** *adj.* uzat, ponosit; zdrenţăros, jerpelit.

обтрепáть, *-еплю, -éплешь vb. pf. acuz.* a uza, a ponosi, a zdrenţui, a face ferfeniţă.

обтрепá|ться, *-плюсь, -éплешься vb. pf.* a se uza, a se zdrenţui, a se face ferfeniţă, a se jerpeli.

обтыкать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обтыкáть) acuz.* cu *instr.* a înfige, a băga *(de jur împrejur).*

обтыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обтыкать*

обтюрáтор, *-а m. (tehn.)* obturator.

обтюрáция, *-и f. (tehn.)* obturaţie.

обтягивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обтянýть.* **2.** a sta/ a veni ca turnat.

обтяжк|а, *-и f.* **1.** *sg.* îmbrăcare, înfăşurare, învelire. **2.** învelitoare; *кóжаная* ~ *крéсел* tapiseria de piele a fotoliilor ◇ *в* ~*у* strîns, lipit pe corp; *плáтье в* ~*у* rochie pe talie.

обтяжнóй *adj.* acoperit, îmbrăcat.

обтянýть, *-янý, -янешь vb. pf. (ipf. обтягивать) acuz.* a îmbrăca, a acoperi, a tapisa.

обувáние, *-я n. sg.* încălţare.

обувáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обýть*

обувáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обýться.* **2.** *pas.* de la *обувáть.*

обувнóй *adj.* de încălţăminte; ~ *магазин* magazin de încălţăminte.

óбувь, *-и f. sg.* încălţăminte; *мужскáя* ~ încălţăminte bărbătească; *кóжаная* ~ încălţăminte de piele; *вáляная* ~ încălţăminte de pîslă; *фéтровая* ~ încălţăminte de fetru.

обугливание, *-я n. sg.* carbonizare.

обýгливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обýглить*

обýгливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* *обýглиться.* **2.** *pas.* de la *обýгливать.*

обýглить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обýгливать) acuz.* a carboniza.

обýглиться, *-ится vb. pf. (ipf. обýгливаться)* a se carboniza; a fi carbonizat.

обу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обу́зить*

обу́з|а, *-ы f.* sarcină, povară, greutate; corvoadă; *быть ~ой для кого́-л.* a fi o povară pentru cineva.

обузда́ние, *-я n. sg.* înfrînare; ținere în frîu; potolire, domolire; îmblînzire.

обузда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обу́здывать) acuz.* **1.** a pune frîul, a înfrîna. **2.** *(fig.)* a înfrîna, a ține în frîu; a îmblînzi, a domoli, a potoli.

обу́здывание, *-я n. sg. v. обузда́ние*

обу́здывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обузда́ть*

обу́зить, *-у́жу, -у́зишь vb. pf. (ipf. обу́живать) acuz.* a îngusta, a strîmta, a face mai strîmt.

обурева́ть, *-а́ет vb. ipf. acuz.* a cuprinde, a frămînta, a stăpîni, a tulbura.

обусло́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обусло́вливать) acuz.* **1.** a condiționa, a supune unei condiții, a admite cu anumite condiții. **2.** a determina, a provoca, a condiționa.

обусло́вленность, *-и f. sg.* condiționare.

обусло́вленный *adj.* condiționat, determinat.

обусло́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обусло́вить*

обусло́вливаться, *-ается vb. ipf. pas.* (de la *обусло́вливать)* a fi condiționat/determinat de ..., a depinde de ..., a izvorî din ... .

обу́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. обува́ть) acuz.* a încălța.

обу́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf. (ipf. обува́ться)* a se încălța.

о́бу́х, *-а* și *а́ m.* talpa toporului; dosul tăișului; ◇ *как ~ом по голове́* ca un trăsnet; ca din senin; parcă i-a dat cu măciuca în cap.

обуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обучи́ть) acuz.* cu *dat.* a învăța, a instrui (pe cineva).

обуча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. обучи́ться)* a studia, a învăța, a-și face studiile.

обуче́ние, *-я n. sg.* învățămînt, învățare; ucenicie; *(mil.)* instrucție; *зао́чное ~* învățămînt fără frecvență; învățămînt prin corespondență; *беспла́тное ~* învățămînt gratuit; *кибернети́ческое ~* instruire cibernetică; *автоматизи́рованное ~* instruire automatizată; *программи́рованное ~* instruire programată.

обу́ченн|ый 1. *p.t.p.* de la *обучи́ть.* **2.** *adj.* instruit, pregătit; *~ые войска́* trupe instruite.

обучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf.* de la *обуча́ть* și *учи́ть(I)*

обучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf.* de la *обуча́ться* și *учи́ться*

обушо́к, *-шка́ m. (min.)* ciocan de abataj, tîrnăcop cu vîrf detașabil.

обуя́|ть, *-я́ет vb. pf. acuz. (înv.)* a cuprinde, a pune stăpînire *(despre o stare sufletească).*

обха́живать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a se ține scai de cineva, a nu-l slăbi cu cereri/cu rugăminți; a se băga pe sub pielea cuiva; a slugări pe cineva.

обхва́т, *-а m.* **1.** *sg.* cuprindere cu brațele, îmbrățișare. **2.** perimetru.

обхвати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. обхва́тывать) acuz.* a cuprinde cu brațele; a îmbrățișa; *~ де́рево* a cuprinde un arbore cu brațele.

обхва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обхвати́ть*

обхо́д, *-а m.* **1.** *(действие)* ocol, ocolire, ocoliș, înconjur; *~ про́тив часово́й стре́лки* deplasare în direcție inversă acelor de ceasornic. **2.** *(посещение)* inspecție; *(mil.)* rond; *~ врача́* vizitarea bolnavilor de către medic (în spital); contravizită; *(mil.) идти́/пойти́ в ~* a face rondul. **3.** *(fig.)* eludare, ocolire; *~ зако́на* eludarea legii. **4.** loc/ punct unde se poate face un ocol. **5.** *(mil.)* manevră de învăluire ◇ *лесно́й ~* canton silvic.

обходи́тельность, *-и f. sg.* amabilitate, bunăvoință, afabilitate, gentilețe.

обходи́тельный *adj.* amabil, afabil, binevoitor, gentil.

обходи́ть [1], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. acuz.* a cutreiera, a colinda.

обходи́ть [2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *обойти́*

обходи́ться, *-ожу́сь, -о́дишься vb. ipf.* de la *обойти́сь*

обхо́дн|ый *adj.* **1.** de ocol, de ocolire, indirect; *~ым путём* pe ocolite. **2.** *(mil.)* de învăluire, de încercuire; *~ое движе́ние* mișcare de învăluire.

обхо́дчик, *-а m.* supraveghetor, controlor, paznic; *(ferov.) путево́й ~* revizor de cale.

обхожде́ние, *-я n. sg.* conduită, purtare, comportare, fel de a se purta, atitudine.

обче́сть, *обочту́, обочтёшь vb. pf. acuz.* a înșela la socoteală; a da mai puțin decît trebuie.

обче́сться, *обочту́сь, обочтёшься vb. pf.* a se înșela la socoteală ◇ *раз, два и обчёлся* una, două și ai terminat; o nimica toată, te miri ce.

обчи́стить, *-и́щу, -и́стишь vb. pf. (ipf. обчища́ть) acuz.* **1.** a curăța. **2.** *(fig. pop.)* a fura, a despuia *(pe cineva).* **3.** *(fig. pop.)* a curăța *(la un joc de noroc).*

обчи́ститься, *-и́щусь, -и́стишься vb. pf. (ipf. обчища́ться)* a se curăța.

обчи́стка, *-и f.* curățire.

обчища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обчи́стить.*

обчища́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обчи́ститься.* **2.** *pas.* de la *обчища́ть.*

обша́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обша́рить*

обша́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обша́ривать) acuz.* a scotoci, a răscoli, a cotrobăi, a căuta peste tot.

обшива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обши́ть*

обши́вка, *-и f.* **1.** *sg.* cusătură de jur împrejur, cusătură pe margini; garnisire. **2.** *sg. (constr.)* căptușire. **3.** garnitură; *кружевна́я ~ пла́тья* garnitură de dantelă a rochiei. **4.** *(tehn.)* înveliș; astereală, căptușeală, îmbrăcăminte; placaj; *бронева́я ~* blindaj; *защи́тная ~* înveliș de protecție; *огнеупо́рная ~* înveliș refractar.

обши́вочный *adj. (constr.)* de/pentru căptușit.

обши́рность, *-и f. s.* **1.** întindere mare, vastitate. **2.** *(fig.)* imensitate, vastitate, amploare.

обши́рн|ый *adj.* **1.** vast, foarte întins, spațios; *~ые райо́ны* regiuni vaste. **2.** *(fig.)* vast, amplu, larg; *~ые зна́ния* cunoștințe vaste; *~ые пла́ны* planuri vaste.

обши́ть, *обошью́, обошьёшь vb. pf. (ipf. обшива́ть) acuz.* **1.** a tivi, a coase pe margini, a coase de jur împrejur; *~ каймо́й* a tivi. **2.** a căptuși, a acoperi *(cu un material).* **3.** a coase, a confecționa haine *(pentru mulți, pentru toți).*

обшла́г, *-а m.* manșetă, marginea mînecii.

обща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. с + instr.* a fi în relații, a întreține relații, a fi în contact cu cineva.

общеарме́йский *adj.* comun, obligatoriu pentru întreaga armată.

общевойсково́й *adj. (mil.)* al întregii armate, pe întreaga armată.

общегосуда́рственный *adj.* de stat, al întregului stat, național.

общедосту́пность, *-и f. sg.* accesibilitate, faptul de a fi accesibil.

общедосту́пн|ый *adj.* **1.** accesibil, la îndemîna tuturor; ieftin, convenabil; *~ая цена́* preț accesibil tuturor. **2.** ușor de înțeles, pe înțelesul tuturor.

общежите́йский *adj.* de trai cotidian; propriu vieții de toate zilele.

общежи́тие, *-я n.* **1.** cămin; internat. **2.** *sg.* conviețuire, trai în comun, viață în societate.

общезаводско́й *adj.* de fabrică, pe toată fabrica.

общеизве́стно *pred. impers.* este îndeobște cunoscut, este de notorietate publică.

общеизве́стность, *-и f. s.* notorietate publică.

общеизве́стный *adj.* notoriu, de notorietate publică, bine cunoscut.

общенаро́дный *adj.* al întregului popor, național; *~ язы́к* limbă națională, limba întregului popor.

общенациона́льный *adj.* național, al întregii națiuni; al țării.

обще́ние, *-я n. sg.* relații, legături, contact; comunicare; *подде́рживать ~ с кем-л.* a întreține legături cu cineva, a fi în legătură cu cineva; *ли́чное ~* contact personal, relații personale.

общеобразова́тельн|ый *adj.* de cultură generală; *~ые ку́рсы* cursuri de cultură generală.

общеобяза́тельный, *adj.* obligatoriu pentru toți, general obligatoriu.

общепарти́йный *adj.* al întregului partid.

общеполе́зность, *-и f. sg.* folos general, folos obștesc, utilitate publică.

общеполе́зный *adj.* de folos general, de folos obștesc, de utilitate publică.

общеполити́ческий *adj.* de politică generală.

общепоня́тный *adj.* pe înțelesul tuturor, accesibil tuturor.

общепри́знанно *pred. impers.* este îndeobște admis, este unanim recunoscut.

общепри́знанный *adj.* îndeobște admis, recunoscut de toți, unanim acceptat, recunoscut.

общепри́нят|ый *adj.* îndeobște admis, acceptat de toți; curent, uzual; obișnuit, general; *~ое мне́ние* părere generală/unanimă.

общераспространённый *adj.* de largă răspîndire, răspîndit, curent.

общереспублика́нский *adj.* republican, pe întreaga republică.

общеславя́нский *adj. (lingv.)* slav comun, pan-slav; comun limbilor slave; *~ язы́к* limba slavă comună, protoslavă.

общесою́зный *adj.* pe întreaga Uniune Sovietică, unional.

обще́ственник, -а *m.* militant/activist pe tărîm obștesc/social.

обще́ственно-поле́зный *adj.* de utilitate socială, de folos (general) obștesc.

обще́ственно-полити́ческий *adj.* social-politic, politico-social.

обще́ственность, -и *f. s.* **1.** opinie publică. **2.** societate, organizații obștești; *~ заво́да* organizațiile obștești ale uzinei ◇ *чу́вство ~и* sentimentul de solidaritate socială.

обще́ственно-экономи́ческий *adj.* social-economic.

обще́ственн|ый *adj.* social; obștesc; public; colectiv; *~ строй* orînduire socială; *~ые отноше́ния* relații sociale; *~ая жизнь* viață socială; *~ая со́бственность* proprietate obștească, proprietate socială; *~ое положе́ние* poziție socială; *~ые нау́ки* științe sociale; *~ые организа́ции* organizații de masă; *~ая рабо́та* muncă pe tărîm obștesc; *~ое пита́ние* alimentație publică; *~ое мне́ние* opinia publică; *широ́кие ~ые круги́* cercurile largi ale opiniei publice; *~ое порица́ние* vot de blam; *(jur.) ~ая опа́сность* pericol social; *(jur.) ~ обвини́тель* acuzator public; *~ое бе́дствие* calamitate socială.

о́бществ|о, -а *n.* **1.** societate; *первобы́тное ~* societate primitivă; *коммунисти́ческое ~* societate comunistă; *бескла́ссовое ~* societate fără clase; *капиталисти́ческое ~* societate capitalistă. **2.** *(ec.)* societate; *акционе́рное ~* societate pe acțiuni. **3.** *(ist.)* comunitate, obște; corporație, breaslă; *крестья́нское ~* obște țărănească; *земе́льное ~* comunitate agricolă. **4.** asociație, uniune, organizație, societate; *спорти́вное ~* asociație sportivă. **5.** *sg.* societate, mediu, anturaj. **6.** *sg.* companie, tovărășie. **7.** lume, lumea bună, hailaif, elită; *быва́ть в ~е* a frecventa lumea bună, a ieși în lume.

обществове́д, -а *m.* sociolog.

обществове́дение, -я *n. sg.* sociologie, științe sociale.

обществове́дческий *adj.* sociologic, de sociologie, de științe sociale.

обществоретическ|ий *adj.* de teorie generală; *~ие вопро́сы* probleme teoretice de ordin general.

общеупотреби́тельный *adj.* de uz general; uzual, uzitat, curent; *~ оборо́т ре́чи* expresie curentă.

общеустано́вленный *adj.* admis de toți, unanim acceptat; obligatoriu.

общечелове́ческий *adj.* omenesc, comun tuturor oamenilor, comun întregii omeniri.

общеязыков|о́й *adj. (lingv.)* de limbă comună, al limbii comune; *~ое значе́ние* sens din limba comună.

о́бщ|ий *adj.* **1.** general, comun; obștesc; universal; *~ язы́к* limbă comună; *~ее мне́ние* părere generală; *~ее пра́вило* regulă generală; *~ее собра́ние* adunare generală; *~ее ме́сто* loc comun; *~ее де́ло* cauză comună; *~ее бла́го* binele comun, binele obștesc; *~ее согла́сие* acord unanim; *к ~ему удивле́нию* spre surprinderea tuturor; *~ими си́лами* cu forțe unite. **2.** comun (mai multor persoane); *~ие интере́сы* interese comune; *~ знако́мый* cunoștință comună; *не име́ть ничего́ ~его (с кем-л., с чем-л.)* a) a nu avea nimic comun (cu cineva, cu ceva); b) a nu avea nici o asemănare. **3.** *(совоку́пный)* global, total; *~ая су́мма* sumă globală/totală; *~ее число́* număr total. **4.** *(гла́вный)* general; *~ие вопро́сы нау́ки* probleme generale ale științei; *изложи́ть в ~их черта́х* a expune în linii generale ◇ *места́ ~его по́льзования* dependințe; *в ~ем* în genere; în linii mari; *в ~ем и це́лом* privit în totul, în genere vorbind; în linii mari; *найти́ ~ язы́к* a găsi un limbaj comun; *(fil.) ~ее и ча́стное* generalul și particularul; *(mat.) ~ наибо́льший дели́тель* cel mai mare divizor comun; *(mat.) ~ знамена́тель* numitor comun; *(mat.) ~ее наиме́ньшее кра́тное* cel mai mic multiplu comun.

общи́на, -ы *f. (ist.)* **1.** comună, obște; *крестья́нская ~* obște țărănească; *первобы́тная ~* comună primitivă. **2.** comunitate; asociație; *религио́зная ~* comunitate religioasă.

общи́нный *adj. (ist.)* de obște, al obștei.

общипа́ть, -иплю́, -и́плешь *vb. pf. (ipf. общи́пывать* și *щипа́ть) acuz.* a jumuli, a smulge penele.

общи́пывать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *общипа́ть*

общи́тельность, -и *f. sg.* sociabilitate, însușirea de a fi sociabil/comunicativ.

общи́тельный *adj.* sociabil, comunicativ; *~ хара́ктер* fire comunicativă.

о́бщность, -и *f. sg.* comunitate, unitate; *~ интере́сов* comunitate/unitate de interese.

обще́ *adv.* în general, în mare, în linii generale; în mod schematic.

объеда́ть(ся), -а́ю(сь), -а́ешь(ся) *vb. ipf.* de la *объе́сть(ся)*

объеде́ние, -я *n. sg.* **1.** *(înv.)* lăcomie, lipsă de cumpătare la mîncare. **2.** *(pred.)* e delicios, e foarte gustos; *э́то про́сто ~* e un deliciu, să te lingi pe degete (nu alta).

объедине́ние, -я *n. sg.* **1.** unire, reunire, unificare. **2.** asociație, uniune, societate.

объединённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *объедини́ть*. **2.** *adj.* unit, unificat, reunit, asociat, comun; *Организа́ция ~ых На́ций (ООН)* Organizația Națiunilor Unite (O.N.U.).

объедини́тельный *adj.* unificator, de unificare, de fuziune.

объедини́ть, -ню́, -ни́шь *vb. pf. (ipf. объединя́ть) acuz.* **1.** a uni, a reuni, a unifica; a comasa, a contopi. **2.** a uni, a grupa, a închega, a cimenta; *~ уси́лия* a uni eforturile.

объедини́ться, -ню́сь, -ни́шься *vb. pf. (ipf. объединя́ться)* **1.** a se uni, a se asocia, a se grupa; a se închega, a se cimenta.

объединя́ть, -я́ю, -я́ешь *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *объедини́ться*. **2.** *pas.* de la *объединя́ть*.

объе́дки, -ов *pl.* resturi de mîncare, rămășițe *(de la masă)*.

объе́зд, -а *m.* **1.** *sg.* cutreierare, colindare; vizitare; raită. **2.** *sg.* ocol, ocoliș, înconjur; ocolire. **3.** locul pe unde se poate ocoli ceva.

объе́здить, -зжу, -здишь *vb. pf. (ipf. объезжа́ть) acuz.* **1.** a cutreiera, a colinda, a vizita *(diferite locuri)*. **2.** a dresa un cal *(la călărie, la căruță)*.

объе́здка, -и *f. sg.* dresare a cailor, dresaj *(la călărie, la căruță)*.

объе́здчик, -а *m.* **1.** paznic; *лесно́й ~* brigadier silvic, pădurar. **2.** dresor de cal.

объезжа́ть, -а́ю, -а́ешь *vb. ipf.* de la *объе́хать* și de la *объе́здить*.

объе́зжий *adj.* ocolit, de ocolire.

объе́кт, -а *m.* **1.** *(fil.)* realitate obiectivă, lume exterioară; obiect. **2.** obiect; *~ изуче́ния* obiect de studiu. **3.** *(mil.)* obiectiv; *косми́ческий ~* obiectiv spațial/cosmic, țintă cosmică. **4.** unitate *(întreprindere, instituție)*; *строи́тельный ~* construcție, șantier.

объекти́в, -а *m. (fiz.)* obiectiv; *~ фотоаппара́та* obiectivul aparatului fotografic.

объектива́ция, -и *f. sg.* v. *объективиза́ция*

объективиза́ция, -и *f. sg. (fil.)* obiectivizare.

объективи́зм, -а *m. sg.* obiectivism.

объективи́ровать, -рую, -руешь *vb. pf.* și *ipf. acuz. (livr.)* a concretiza, a materializa; a exterioriza, a întrupa.

объективи́стский *adj. (fil.)* de obiectivism; obiectivist.

объекти́вно *adv.* (în mod) obiectiv.

объекти́вность, -и *f. sg.* obiectivitate, imparțialitate, nepărtinire.

объекти́вн|ый *adj.* **1.** *(fil.)* obiectiv; *~ая действи́тельность* realitatea obiectivă. **2.** obiectiv, imparțial, nepărtinitor, dezinteresat; *~ая оце́нка* apreciere obiectivă/nepărtinitoare.

объéктный *adj.* **1.** *(fil.)* de obiect, referitor la lumea exterioară. **2.** *(gram.)* cu valoare de obiect/de complement.

объём, *-а m.* **1.** *(fiz.)* volum; ~ *шáра* volumul sferei; ~ *воды́* volumul apei; *молекуля́рный* ~ volum molecular; ~ *пáмяти* capacitatea memoriei; ~ *ядрá* volumul nucleului. **2.** dimensiune, mărime. **3.** *(fig.)* întindere, volum, amploare, sferă; ~ *знáний* sferă de cunoştinţe, sfera cunoştinţelor; ~ *продýкции* volumul producţiei ◇ *в пóлном ~е* în întregime.

объёмистость, *-и f. sg.* volum mare; aspect voluminos.

объёмистый *adj.* voluminos, spaţios, cuprinzător.

объёмный *adj.* de volum, de capacitate; ~ *анáлиз* analiză volumetrică.

объéсть, *-éм, -éшь vb. pf. (ipf. объедáть) acuz.* **1.** a roade, a mînca. **2.** *(pop.)* a mînca prea mult *(în detrimentul cuiva)*.

объéсться, *-éмся, -éшься vb. pf. (ipf. объедáться)* a mînca prea mult, a se îmbuiba, a se îndopa, a se ghiftui.

объéхать, *-éду, -éдешь vb. pf. (ipf. объезжáть) acuz.* **1.** a ocoli, a înconjura, a face un înconjur/ un ocol. **2.** a întrece, a depăşi. **3.** a cutreiera, a colinda, a străbate, a vizita *(multe locuri)*.

объяви́ть, *-явлю́, -я́вишь vb. pf. (ipf. объявля́ть) acuz.* a aduce la cunoştinţă, a comunica, a anunţa; a da publicităţii, a declara; ~ *кóнкурс* a anunţa un concurs; ~ *войнý* a declara război; ~ *осáдное положéние* a declara starea de asediu; ~ *тревóгу* a da alarma; ~ *о своём соглáсии* a-şi da consimţămîntul; ~ *приговóр* a pronunţa sentinţa; ~ *вы́говор* a pedepsi cu mustrare; ~ *собрáние откры́тым* a declara deschisă adunarea; ~ *себя́ банкрóтом* a se declara falit; ~ *благодáрность* a exprima recunoştinţa.

объяви́ться, *-явлю́сь, -я́вишься vb. pf. (ipf. объявля́ться)* a apărea, a se ivi, a se arăta.

объявлéни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* declarare; declaraţie; publicare, anunţare, aducere la cunoştinţă; ~ *войны́* declararea războiului; ~ *мобилизáции* declararea mobilizării. **2.** anunţ, publicaţie, înştiinţare; afiş; *повéсить/вы́весить* ~ a afişa un anunţ; *дать/помести́ть* ~ *в газéту* a da un anunţ la ziar; *доскá (для) ~й* panou pentru anunţuri, afişier.

объявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *объяви́ть*.

объявля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *объяви́ться*. **2.** *pas.* de la *объявля́ть*.

объяснéни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* explicare, desluşire, lămurire, tălmăcire, interpretare; ~ *задáчи* explicarea unei probleme. **2.** lămurire, explicaţie, justificare; *предстáвить свои́ ~я* a se explica, a da explicaţii; *потрéбовать от когó-л. ~й* a cere explicaţii la cineva, a cere socoteală cuiva. **3.** explicaţie, cauză, pricină; ~ *в любви́* declaraţie de dragoste.

объясни́мый *adj.* explicabil.

объясни́тельн|ый *adj.* explicativ, lămuritor; *~ое примечáние* adnotare, notă explicativă; *~ая запи́ска* notă explicativă, memoriu.

объясни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. ipf. объясня́ть) acuz.* a explica, a lămuri, a desluşi, a tălmăci; *как ~ вáше поведéние?* cum se explică purtarea dumneavoastră?

объясни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. объясня́ться)* **1.** a se explica, a se lămuri, a avea explicaţii (cu cineva). **2.** a se lămuri, a se clarifica, a deveni limpede ◇ ~ *в любви́* a face o declaraţie de dragoste.

объясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *объясни́ть*

объясня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *объясни́ться*. **2.** a vorbi; a se înţelege; ~ *по-рýсски* a vorbi ruseşte. **3.** a se explica, a-şi găsi o explicaţie; *чем э́то ~ется?* cum se explică acest lucru? cum se explică aceasta?. **4.** *pas.* de la *объясня́ть*.

объя́ти|е, *-я n. (mai ales la pl.)* îmbrăţişare, strîngere în braţe; *заключи́ть когó-л. в ~я* a îmbrăţişa pe cineva; *брóситься комý-л. в ~я* a se arunca în braţele cuiva; *с распростёртыми ~ями* cu braţele deschise; *упáсть в ~я* a cădea în braţele cuiva.

объя́тый **1.** *p.t.p.* de la *объя́ть*. **2.** *adj.* cuprins de ..., apucat de ..., în prada (a ceva); ~ *плáменем* în prada flăcărilor; ~ *стрáхом* cuprins de spaimă; ~ *сном* cuprins de somn.

объя́|ть *(viit. nefolosit) vb. pf. (înv.) (ipf. обнимáть) acuz. (înv.)* a cuprinde, a îmbrăţişa ◇ *нельзя́ ~ необъя́тное* degeaba încerci marea cu degetul.

обывáтель, *-я m.* **1.** *(înv.)* locuitor; *сéльский* ~ sătean; *городскóй* ~ orăşean, tîrgoveţ. **2.** *(fig. peior.)* mic-burghez, filistin, burtăverde.

обывáтельский *adj.* **1.** *(înv.)* al locuitorilor. **2.** *(fig. peior.)* de mic-burghez, îngust, meschin, mărginit, de burtăverde.

обывáтельщина, *-ы f. sg.* concepţie mic-burgheză, lipsă de orizont, spirit îngust; meschinărie.

обыгрáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. обы́грывать) acuz.* **1.** a învinge, a bate *(la un joc)*; ~ *когó-л. в шáхматы* a bate pe cineva la şah. **2.** a cînta mult la un instrument *(pentru a-l face mai sonor)*. **3.** a se folosi, a face caz de ..., a căuta să exploateze *(o greşeală, o inadvertenţă)*.

обы́грывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обыгрáть*

обы́денность, *-и f. sg.* banalitate; prozaism.

обыдёнщина, *-ы f.* banalitate, program.

обы́денн|ый *adj.* obişnuit, banal, comun, de toate zilele, de rînd; *~ое явлéние* fenomen obişnuit; *~ое происшéствие* fapt divers; *(lingv.)* ~ *язы́к* limbă uzuală.

обыкновéни|е, *-я n. sg.* obişnuinţă, obicei, deprindere ◇ *по ~ю* de obicei, ca de obicei; *прóтив ~я* contrar obiceiului, în mod excepţional; *имéть* ~ a avea obiceiul.

обыкновéнно *adv.* (în mod) obişnuit, de obicei.

обыкновéнность, *-и f. sg.* banalitate, banalul.

обыкновéнн|ый *adj.* obişnuit, banal, de rînd, comun; ca oricare altul; *~ое явлéние* fenomen obişnuit; *~ая истóрия* poveste obişnuită.

óбыск, *-а m.* percheziţie; *ли́чный* ~ percheziţie corporală; ~ *на домý* percheziţie la domiciliu; *произвести́* ~ a percheziţiona, a face o percheziţie. **2.** a căuta peste tot, a scotoci.

обыскáть, *-ыщý, -ы́щешь vb. pf. (ipf. обы́скивать) acuz.* **1.** a percheziţiona, a face o percheziţie. **2.** a căuta peste tot, a scotoci.

обыскáться, *-ыщýсь, -ы́щешься vb. pf. (pop.)* a cotrobăi peste tot, a scotoci, a căuta peste tot.

обы́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обыскáть*

обы́ча|й, *-я m.* obicei, datină; deprindere, obişnuinţă; *стáрый* ~ obicei vechi, datină; *по ~ю* după obicei, după datină; *такóв мéстный* ~ aşa-i obiceiul prin partea locului ◇ ~ *стáрше закóна* obiceiul e mai vechi ca legea; *в ~е когó-л. чегó-л.* aşa este obişnuit, din deprindere.

обы́чно *adv.* în mod obişnuit, în mod normal, de obicei; *как* ~ ca de obicei.

обы́чн|ый *adj.* obişnuit; ~ *слýчай* caz obişnuit; *э́то ~ое явлéние* e un fapt obişnuit; *(mil.) ~ые вооружéния; вооружéния ~ого ти́па* armament clasic ◇ *(jur.) ~ое прáво* obiceiul pămîntului, obiceiul locului.

обюрократи́ться, *-áчусь, -áтишься vb. pf.* a deveni birocrat, a cădea sub influenţa birocratismului.

обя́занност|ь, *-и f.* obligaţie, datorie, îndatorire; sarcină, atribuţie; *общéственная* ~ datorie obştească; *служéбные ~и* îndatoriri de serviciu; *круг ~ей* cerc de îndatoriri; *всеóбщая вóинская* ~ serviciul militar obligatoriu; *считáть своéй ~ью* a socoti de datoria sa; *исполня́ть/нести́ чьи-л. ~и (по слýжбе)* a îndeplini/ a exercita funcţiunile cuiva; a avea interimatul unui serviciu; *вмени́ть в* ~ a impune obligaţia, a obliga la ceva; *по ~и* din datorie, în virtutea unei obligaţii; *исполня́ющий ~и* locţiitor, interimar, ad-interim; *взять на себя́* ~ a-şi lua sarcina de a ... ; *уклоня́ться от ~ей* a se sustrage obligaţiilor, a se eschiva.

обя́занный *adj.* **1.** cu *inf.* obligat, dator. **2.** *dat.* cu *instr.* îndatorat; *я вам óчень обя́зан* vă sînt foarte îndatorat.

обязáтельно **1.** *adv.* neapărat, negreşit, numaidecît, sigur; ~ *придý* voi veni negreşit. **2.** *pred. impers.* e obligatoriu.

обязáтельность, *-и f. sg.* **1.** caracter obligatoriu, necesitate absolută, obligativitate. **2.** *(înv.)* amabilitate, curtenie; complezenţă, serviabilitate.

обязáтельн|ый *adj.* **1.** obligatoriu, de rigoare; *всеóбщее ~ое обучéние* învăţămînt general obligatoriu; *~ое по-*

становлéние hotărîre obligatorie; *~ые постáвки* cote obligatorii, cote de colectare; *(jur.) ~ая дóля* rezervă succesorală; *~ые экземпля́ры* exemplare (tipărituri) pentru depozitul legal. **2.** *(услужливый, любезный)* îndatoritor, binevoitor, amabil; serviabil.

обязáтельственн|ый *adj.* *(jur.)* de obligațiuni; *~ое прáво* a) obligațiuni (parte a dreptului civil); dreptul obligațiunilor; b) drept personal, drept de creanță.

обязáтельств|о, *-а n.* **1.** obligație, datorie, sarcină, angajament; *произвóдственные ~а* angajamente de producție; *договóрные ~а* obligații contractuale; *взять на себя́ ~* a-și lua un angajament, a-și asuma o obligație. **2.** *(fin.)* obligațiune, hîrtie de valoare; *долговóе ~* creanță.

обязáть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. обя́зывать) acuz.* **1.** a obliga, a sili, a forța. **2.** *(înv.)* a îndatora, a obliga la recunoștință; *~ своим внимáнием* a îndatora pe cineva printr-o deosebită atenție.

обязáться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. обя́зываться)* a se obliga, a se angaja.

обя́зыв|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обязáть* ◇ *положéние ~ает* obrazul subțire cu cheltuială se ține.

обя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обязáться.*

овáл, *-а m.* oval.

овáльный *adj.* oval, de formă ovală.

овариотоми́я, *-и f. (med.)* ovariotomie.

овáци|я, *-и f.* ovație; *бу́рные/продолжи́тельные ~и* ovații furtunoase/prelungite; *устрóить ~ю* a primi cu ovații, a ovaționa.

овдовéвший *adj.* văduv, rămas văduv, văduvit.

овдовéлый *adj. v. овдовéвший*

овдовéть, *-éю, -éешь vb. pf.* a rămîne văduv(ă).

овевáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *овéять (2).*

овéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *овéять (1).*

овёс, *овсá m. sg.* ovăz; *песчáный ~* chimen, chimion-de-cîmp, secărea.

овéч|ий *adj.* de oaie; ovin; *~ сыр* brînză de oaie; *~ьи порóды* rase de ovine; *~ загóн* stînă; *~ья шерсть* lînă de oaie ◇ *волк в ~ьей шку́ре* lup în piele de oaie.

овéчк|а, *-и f.* **1.** *dim.* oiță, mioară. **2.** *(glumeț sau iron.)* mielușel, mielușca, om inofensiv/blînd; *прики́нуться ~ой* a face pe mielul blînd.

овеществи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. овеществля́ть) acuz.* a materializa.

овеществи́ться, *-ви́тся vb. pf. (ipf. овеществля́ться)* a se materializa.

овеществлéние, *-я n. sg.* materializare.

овеществля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *овеществи́ть*

овеществля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *овеществи́ться*

овéя|ть, *-éю, -éешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. овéивать)* a sufla, a adia. **2.** *(ipf. овевáть) (fig.)* a înconjura, a acoperi.

ови́н, *-а m. (agr.)* uscătorie de snopi; șură de/pentru snopi.

овладевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *овладéть.*

овладéние, *-я n. sg.* **1.** *(захват)* cucerire, luare în stăpînire. **2.** *(усвоение)* însușire, dobîndire, asimilare; *~ знáниями* însușirea cunoștințelor.

овладé|ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. овладевáть) instr.* **1.** *(захватить)* a pune stăpînire, a stăpîni, a cuceri; *~ крéпостью* a cuceri o cetate; *~ иму́ществом* a pune stăpînire pe avere, a intra în posesiunea averii. **2.** *(fig.)* a cuceri, a cuprinde; *мнóю ~ла рáдость* m-a cuprins bucuria. **3.** *(усвоить)* a-și însuși, a dobîndi, a asimila; *~ знáниями* a dobîndi cunoștințe; *~ тéхникой* a-și însuși tehnica; *~ собóй* a fi stăpîn pe sine, a se stăpîni.

овогенéз, *-а m. (biol.)* ovogeneză.

óвод, *-а m.* tăun, streche.

овоскóп, *-а m.* ovoscop.

овощевóд, *-а m.* legumicultor, cultivator de legume.

овощевóдство, *-а n. sg.* cultură a legumelor, legumicultură.

овощевóдческий *adj.* legumicol.

овощехрани́лище, *-а n.* magazie/depozit de legume.

óвощ|и, *-éй pl.* legume, zarzavaturi; *рáнние ~* legume timpurii; trufandale ◇ *(prov.) вся́кому ~у своё врéмя* fiecare lucru la timpul lui; vremea vinde paiele și nevoia le cumpără.

овощнóй *adj.* de legume, de zarzavat.

оврáг, *-а m.* rîpă, văgăună, cotlon, ravenă.

оврáжистый *adj.* prăpăstios, rîpos.

овси́нка, *-и f.* fir (pai) de ovăz; bob de ovăz.

овсю́г, *-á m. (bot.)* odos, ovăz sălbatic.

овся́ница, *-ы f. (bot.)* paiuș.

овся́нка [1], *-и f. sg.* **1.** fulgi de ovăz. **2.** păsat de ovăz.

овся́нка [2], *-и f. (ornit.)* presură.

овсянóй *adj.* de ovăz; *~ кóлос* spic de ovăz.

овся́н|ый *adj.* de/din ovăz; *~ая мукá* făină de ovăz.

овуля́ция, *-и f. (biol.)* ovulație.

овц|á, *-ы́ f.* oaie; *тонкору́нная ~* oaie cu lînă fină; *меринóсовая ~* oaie merinos; *цигáйская ~* oaie țigaie; *стри́жка овéц* tunsul oilor ◇ *заблу́дшая ~* oaia cea pierdută, oaia rătăcită; *(prov.) парши́вая ~ всё стáдо пóртит* mărul rău strică pe cele bune; *(prov.) с парши́вой ~ы́ хоть шéрсти клок* de la o oaie rîioasă măcar un pic de lînă; mai bine ceva decît nimic; *(prov.) ху́до ~ам, где волк в пастухáх* nu da oaia în paza lupului; *~у́ стриги́, да шку́ру не сдирáй* tunde oaia, dar nu-i lua pielea.

овцебы́к, *-а m. (zool.)* bou moscat.

овцевóд, *-а m.* crescător de oi, oviculor; oier.

овцевóдство, *-а n. sg.* creșterea oilor, oviculură; oierit.

овцевóдческий *adj.* ovicol, de creșterea oilor, de oviculură.

овцемáтка, *-и f.* oaie reproducătoare.

овчáр, *-а m.* cioban, oier.

овчáрка, *-и f.* cîine ciobănesc.

овчáрня, *-и f.* stînă; oierie, tîrlă, saivan.

овчи́на, *-ы f.* piele/blană de oaie.

овчи́нк|а, *-и f. dim.* pielicică de oaie ◇ *~ вы́делки не стóит* nu face fața cît ața; mai mare daraua decît ocaua; *нéбо с ~у показáлось* i s-a făcut inima cît un purice; a văzut stele verzi.

овчи́нный *adj.* de piele/de blană de oaie; *~ тулу́п* cojoc.

огáрок, *-рка m.* muc de lumînare.

огибáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обогну́ть.*

оги́ва, *-ы f. (arhit.)* ogivă.

оглавлéние, *-я n.* tablă de materii, sumar, cuprins.

оглаcи́|ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf. (ipf. оглашáть) acuz.* **1.** *(объявить)* a da citire, a da publicității; *~ проéкт резолю́ции* a da citire proiectului de rezoluție; *~ пригово́р* a pronunța o sentință. **2.** *(înv.)* a da în vileag, a divulga. **3.** a face să răsune; a umple (de sunete).

огласи́ться, *-аси́тся vb. pf.* **1.** a răsuna *(de cîntece, de strigăte).* **2.** *(înv.)* a se destăinui, a se da pe față, a se dezvălui.

оглáск|а, *-и f. sg.* **1.** publicitate; răspîndire *(a unui zvon, a unei vești etc.)*; *передáть ~е* a da publicității; *избегáть ~и* a evita publicitatea. **2.** *(înv.)* divulgare, dare în vileag.

оглашáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *огласи́ть*

оглашáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *огласи́ться.* **2.** *pas.* de la *оглашáть.*

оглашéни|е, *-я n. sg.* **1.** anunțare, citire în public; publicare; *~ пригово́ра* pronunțarea sentinței; *не подлежи́т ~ю!* strict confidențial/secret! **2.** *(înv)* divulgare, dare pe față, dare în vileag.

оглашённый *adj.* zăpăcit, bezmetic; gălăgios.

оглóбельн|ый *adj.* de hulube; la hulube; *~ая упря́жка* atelaj la hulube.

оглóбл|я, *-и f.* hulubă ◇ *поверну́ть ~и* a face cale întoarsă; a-și lua tălpășița.

оглóхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. глóхнуть)* a surzi, a-și pierde auzul.

оглуплённый *adj.* **1.** înșelat, păcălit, pus/adus într-o situație neplăcută. **2.** denaturat, deformat; banalizat.

оглупля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a căuta să prostească/să inducă în eroare/să păcălească pe cineva. **2.** a denatura, a deforma; a banaliza.

оглушáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *оглуши́ть*

оглушéние, *-я n. (lingv.)* afonizare, asurzire, devocalizare; *~ соглáсных* asurzirea consoanelor.

оглуши́тельно *adv.* (în mod) asurzitor, foarte zgomotos.

оглуши́тельный *adj.* asurzitor; *~ шум* zgomot asurzitor.

оглуши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *глуши́ть(1)*. **2.** *(ipf. оглуша́ть)* a asurzi. 3. *(ipf. оглуша́ть)* a ameți, a buimăci.

огляде́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. огля́дывать)* și *(pf. mom. огляну́ть) acuz.* a privi, a măsura cu ochii; *~ с ног до головы́* a privi/ a măsura din cap pînă în picioare.

огляде́ться, *-яжу́сь, -яди́шься vb. pf. (ipf. огля́дываться)* **1.** a privi, a se uita împrejur. **2.** *(fig.)* a se obișnui, a se deprinde, a se familiariza.

огля́дк|а, *-и f. sg.* **1.** privire înapoi ◇ *бежа́ть без ~и* a fugi mîncînd pămîntul. **2.** fereală, băgare de seamă; *де́йствовать с ~ой на кого́-л.* a căuta să fii în vederile cuiva, a te feri să-l indispui.

огля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огляде́ть*

огля́дываться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *огляде́ться* și *огляну́ться.* **2.** *на+acuz.(fig.)* a căuta să fii în vederile cuiva, a te feri să-l indispui (acționînd cu băgare de seamă/cu sfială).

огляну́ть, *-ляну́, -я́нешь vb. pf. mom.* (de la *огляде́ть*) a arunca o privire, a cuprinde dintr-o privire.

огляну́ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf. (ipf. огля́дываться)* a se uita/a privi îndărăt, a privi în jur, a-și roti privirile ◇ *не успе́л ~ как ...* nici n-a băgat de seamă bine și ...

огневи́ще, *-а m.* vatra focului.

огнев|о́й *adj.* **1.** de, cu foc; *~а́я заве́са; ~ вал* perdea de foc, baraj de foc; *~а́я то́чка* punct de foc; *~ы́е сре́дства* muniții; *~о́е прикры́тие* acoperire cu foc. **2.** *(fig.)* înflăcărat, înfocat; arzător, scînteietor; *~ы́е о́чи* ochi focoși; *~ы́е ре́чи* discursuri înflăcărate.

огнегаси́тельный *adj.* extinctor, de stins focul.

огнедыша́щ|ий *adj.* care varsă foc; *~ая гора́* vulcan.

огнезащи́тный *adj.* ignifug, de protecție contra focului.

огнемёт, *-а m. (mil.)* aruncător de flăcări.

огнемётчик, *-а m. (mil.)* servant la aruncătorul de flăcări.

о́гненн|ый *adj.* **1.** de foc; *~ые языки́* limbi de foc. **2.** *(fig.)* înflăcărat, focos; *~ взор* privire arzătoare; *~ые ре́чи* discursuri înflăcărate.

огнеопа́сность, *-и f. sg.* inflamabilitate.

огнеопа́сный *adj.* inflamabil.

огнепокло́нник, *-а m.* închinător la foc, adorator al focului, pirolatru.

огнепокло́ннический *adj.* adorator al focului, pirolatru, ignicol.

огнепокло́нничество, *-а n. sg.* cult al focului, pirolatrie.

огнепокло́нство, *-а n. sg. v. огнепокло́нничество*

огнепостоя́нный *adj.* neinflamabil, ignifug, rezistent la căldură.

огнеприпа́сы, *-ов pl. (mil.)* muniții.

огнепро́вод, *-а m. (mil.)* fitil.

огнесто́йкий *adj.* neinflamabil, rezistent la foc, refractar, ignifug.

огнесто́йкость, *-и f. sg.* rezistență la foc, refractaritate.

огнестре́льн|ый *adj. (mil.)* de foc; cu aprindere; *~ое ору́жие* armă de foc; *~ые припа́сы* muniții.

огнетуше́ние, *-я n.* stingerea focului.

огнетуши́тель, *-я m.* stingător, aparat de stins incendiul, extinctor; *пе́нный ~* stingător cu spumă.

огнеупо́рность, *-и f. sg. (tehn.)* refractaritate.

огнеупо́рн|ый *adj. (tehn.)* refractar, ignifug, rezistent la foc; *~ кирпи́ч* cărămidă refractară, șamotă; *~ая гли́на* argilă refractară.

огнеупо́рщик, *-а m. (met.)* șamotor.

огнеупо́ры, *-ов pl. (tehn.)* materiale/ produse refractare.

огнецве́т, *-а m. (bot.)* sor-cu-frate.

огни́во, *-а n.* amnar.

огни́ще, *-а n.* **1.** foc foarte mare. **2.** *(pop.)* vatră; locul unde a ars un foc.

его́ *interj.* ehei!, ia te uită!, măi-măi!

огова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оговори́ть*

огова́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оговори́ться.* **2.** de la *огова́ривать.*

огово́р, *-а m.* învinuire nedreaptă; defăimare; clevetire; calomnie, pîră.

оговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. огова́ривать) acuz.* **1.** *(оклеветать)* a ponegri, a defăima, a scoate nume rău; a calomnia, a bîrfi. **2.** *(заранее установить)* a stabili, a se înțelege

dinainte; a stipula; *~ в догово́ре* a stipula într-un contract; *~ срок выполне́ния рабо́ты* a stabili termenul de executare a lucrării. 3. *(сделать оговорку)* a avea rezerve, a menționa, a face o mențiune.

оговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. огова́риваться)* **1.** cu *conj.* «*что*» *(сделать оговорку)* a-și exprima rezerva, a face o mențiune; a menționa; *до́лжен ~, что ...* trebuie să-mi exprim anumite rezerve, în sensul că ... **2.** *(ошибиться в речи)* a greși, a scăpa o vorbă, a-l lua gura pe dinainte.

огово́р|ка, *-и f.* **1.** rezervă; reticență; *без ~ок* fără rezerve; *с ~кой* cu rezerva că ... **2.** *(jur.)* clauză, stipulație, condiție. 3. lapsus, greșeală.

оголе́ние, *-я n. sg.* despuiere, dezgolire, dezvelire, descoperire.

оголённый 1. *p.t.p.* de la *оголи́ть.* **2.** *adj.* gol, despuiat, dezgolit, descoperit. 3 *adj.* desfrunzit, despuiat.

оголи́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. оголя́ть) acuz.* **1.** a despuia, a dezgoli, a dezveli, a descoperi. **2.** a desfrunzi, a despuia. **3.** *(fig. mil.)* a descoperi; *~ фланг* a descoperi flancul.

оголи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. оголя́ться).* **1.** a se dezgoli, a se dezveli, a se descoperi. **2.** a se desfrunzi, a fi despuiat. **3.** *(fig. mil.)* a se descoperi, a fi descoperit.

оголо́вок, *-вка m. (tehn.)* capăt, cap, piesă de capăt.

оголо́вье, *-я n.* **1.** frîu, căpăstru. **2.** ceafă, comar *(cureaua care ține zăbalele).*

оголте́лый *adj.* dezmățat, desfrînat, deșănțat, înrăit, înverșunat.

оголя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оголи́ть.*

оголя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оголи́ться.* **2.** *pas.* de la *оголя́ть.*

ого́н, *-а m. (nav.)* ochi de parîmă.

огон|ёк, *-нька́ m.* **1.** *dim.* foculeț, focușor; luminiță, flacără mică. **2.** *(задор, увлечение)* avînt, ardoare, pasiune; *рабо́тать с ~ько́м* a munci cu ardoare/ cu foc ◇ *(fam.) на ~ зайти́ к кому́-л.* a se abate pe la cineva văzînd lumină; *блужда́ющий ~* emanații luminoase.

ого́нь, *огня́ m.* **1.** *sg.* foc, flacără; *развести́ ~* a aprinde focul; *погаси́ть ~* a stinge focul. **2.** lumină, foc; *переме́нный ~* lumină alternativă; *зажечь ~* a aprinde lumina/ lampa; *огни́ фонаре́й* lumina felinarelor; *сигна́льные огни́* semnale luminoase; *ма́ячный ~* lumina farului. **3.** *(mil.)* foc, tir; *откры́ть ~* a deschide focul; *держа́ть под огнём* a ține sub foc (în bătaia focului); *переноси́ть ~* a muta focul/tirul; *пулемётный ~* foc de mitralieră; *бе́глый ~* foc viu/susținut; *за́лповый ~* salve de foc; *перекрёстный ~* foc încrucișat; *ча́стый ~* foc viu, foc intens; *сосредото́ченный ~* tir, foc concentrat; *ружейный ~* foc de armă; *интенси́вный ~* foc intens; *прице́льный ~* tir de reglaj; *загради́тельный ~* tir de baraj; *~ на подавле́ние* tir de neutralizare; *фронта́льный ~* tir de front; *фла́нговый ~* tir de flanc; *~!* foc! *(comandă).* **4.** *sg.* *(fig.)* foc, înflăcărare, ardoare, pasiune, ◇ *пройти́ огнём и мечо́м* a trece prin foc și sabie; *ме́жду двух огне́й* între două focuri; *(prov.) нет ды́ма без огня́* pînă nu faci foc, nu iese fum; *(попа́сть) из огня́ да в по́лымя* a cădea din lac în puț; *в огне́ сраже́ния* în focul luptei; *пройти́ ~ и во́ду (и ме́дные трубы́)* a fi trecut prin ciur și dîrmon; *подли́ть ма́сла в ~* a turna gaz peste foc; a pune paie peste foc; *боя́ться, как огня́* a se feri/a se păzi ca de mama focului; *днём с огнём не найдёшь* așa ceva mai rar, să tot cauți; *игра́ть с огнём* a se juca cu focul; *бенга́льский ~* foc bengal, artificii; *(înv. med.) антóнов ~* zona Zoster.

огора́живание, *-я n. sg.* îngrădire, împrejmuire.

огора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огороди́ть*

огора́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *огороди́ться.* **2.** *pas.* de la *огора́живать.*

огора́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огоро́шить.*

огоро́д, *-а m.* grădină de zarzavat ◇ *бросáть ка́мешки в чужо́й ~* a bate șaua să priceapă iapa; *пуска́ть козла́ в ~* a da oile în paza lupului; a pune capra grădinar; *(prov.) в ~е бузина́, а в Ки́еве дя́дька* bună dimineața babă, castraveți pe iarbă, mamă; *лезть в чужо́й ~* a-și băga nasul unde nu-

fierbe oala; a se amesteca în ciorba altuia; ~ *городи́ть* a vorbi în dodii; a spune palavre.

огороди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. огора́живать) acuz.* a împrejmui cu gard, a îngrădi.

огороди́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf. (ipf. огора́живаться).* **1.** a-și împrejmui/ a-și îngrădi proprietatea. **2.** *(peior.)* a se ține la o parte, a se separa, a se izola, a se închide în sine.

огоро́дник, *-а m.* grădinar, legumicultor, cultivator de legume/de zarzavaturi.

огоро́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face grădinărie, a se ocupa cu grădinăritul/cu legumicultura, a cultiva zarzavaturi.

огоро́дничество, *-а m. sg.* grădinărit, legumicultură, cultura legumelor.

огоро́дн|ый *adj.* de grădină de zarzavat; de grădinărit; ~ *чиги́рь* roată de grădinărie; *~ая культу́ра* cultură de zarzavat.

огоро́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огоро́шить*

огоро́ши|ть, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. огора́шивать* și *огоро́шивать) acuz.* a ului, a buimăci, a zăpăci, a surprinde, a uimi; ~ *неожи́данным вопро́сом* a surprinde printr-o întrebare neașteptată.

огорча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *огорчи́ть*

огорча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** de la *огорчи́ться.* **2.** *pas.* de la *огорча́ть.*

огорче́ни|е, *-я n.* mîhnire, supărare, amărăciune, obidă; neplăcere, necaz; *причини́ть ~ кому́-л.* a pricinui o supărare cuiva; *испыта́ть ~* a simți o amărăciune; *пережи́ть мно́го ~й* a îndura multe necazuri/neplăceri.

огорчённо *adv.* cu amărăciune, cu mîhnire, cu supărare.

огорчённый **1.** *p.t.p.* de la *огорчи́ть.* **2.** *adj.* mîhnit, amărît, supărat; ~ *вид* înfățișare amărîtă.

огорчи́тельный *adj.* supărător, de natură să întristeze, neplăcut.

огорчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. огорча́ть) acuz.* a mîhni, a amărî, a supăra.

огорчи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. огорча́ться)* a se mîhni, a se amărî, a se întrista.

огра́бить, *-блю, -бишь vb. pf.* de la *гра́бить* și de la *ограбля́ть.*

ограбле́ние, *-я n.* jaf, prădăciune; tîlhărie.

ограбля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. огра́бить) acuz.* a prăda, a jefui.

огра́да, *-ы f.* îngrăditură, împrejmuire, gard.

огради́тельн|ый *adj.* **1.** împrejmuitor; de protecție; *~ая решётка* grilaj de protecție. **2.** protecționist; de protecție; *~ые ме́ры* măsuri protecționiste; *~ые по́шлины* taxe vamale de protecție.

огради́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. огражда́ть) acuz.* **1.** *(отгороди́ть)* a împrejmui, a îngrădi. **2.** *(fig.)* a ocroti, a apăra, a feri; a pune la adăpost; ~ *кого́-л. от волне́ний* a feri pe cineva de emoții; ~ *свои́ права́* a-și apăra drepturile.

огради́ться, *-ажу́сь, -ади́шься vb. pf. (ipf. огражда́ться)* a fi apărat, a fi ocrotit, a fi protejat.

огражда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *огради́ть*

огражда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *огради́ться.* **2.** *pas.* de la *огражда́ть.*

огражде́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* îngrădire, împrejmuire. **2.** *sg. (fig.)* apărare, ocrotire. **3.** *(tehn.)* parapet, protector; protecție; grilaj de protecție.

ограниче́ни|е, *-я n.* **1.** îngrădire, restrîngere, mărginire; limitare; ~ *вооруже́ний* limitarea înarmărilor. **2.** restricție; *без ~я* fără nici o restricție.

ограни́ченность, *-и f. sg.* **1.** caracter restrîns/ limitat; modicitate. **2.** *(fig.)* mediocritate, mărginire; ~ *ума́* mediocritate, minte mărginită.

ограни́ченн|ый **1.** *p.t.p.* de la *ограни́чить.* **2.** *adj.* restrîns, limitat, modest (ca mijloace); *~ые сре́дства* mijloace limitate, resurse puține. 3. *adj.* mărginit, înconjurat; *~ая гора́ми ме́стность* localitate înconjurată de munți. 4. *adj. (fig.)* mărginit, mediocru, îngust, limitat; ~ *челове́к* om mărginit.

ограни́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ограни́чить*

ограни́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *ограни́читься.* **2.** *pas.* de la *ограни́чивать.*

ограничи́тель, *-я m. (tehn.)* limitator; ~ *хо́да* limitator de cursă; ~ *то́ка* limitator de curent; ~ *поме́х* limitator de bruiaj.

ограничи́тельно *adv.* (în mod) limitativ, restrictiv.

ограничи́тельн|ый *adj.* de limitare; restrictiv; *~ые ме́ры* măsuri restrictive; *~ое толкова́ние зако́на* interpretare restrictivă a legii; *~ое сло́во* cuvînt restrictiv.

ограни́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. ограни́чивать) acuz.* a îngrădi, a mărgini, a limita, a restrînge, a stăvili; ~ *расхо́ды* a limita/a restrînge cheltuielile; ~ *себя́ во всём* a se reduce la strictul necesar; ~ *в права́х* a îngrădi în drepturi, a limita drepturile.

ограни́чи|ться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. ограни́чиваться) instr.* **1.** a se mulțumi; ~ *дости́гнутыми успе́хами* a se mulțumi cu succesele obținute. **2.** a se mărgini, a se limita, a se reduce.

огреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *огрести́; (pop.)* a aduna; ~ *де́ньги* a strînge bani cu lopata, a-i curge banii.

огрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *огре́ть.*

огрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. (ipf. огреба́ть) acuz.* a strînge grămadă, a curăța împrejur.

огре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. огрева́ть) acuz. (pop.)* a lovi puternic, a-l plesni, a-i arde una.

огре́х, *-а m.* **1.** *(agr.)* greș; *паха́ть без ~ов* a ara fără greșuri. **2.** *(fig. pop.)* lucru prost făcut, cîrpăceală.

огро́мность, *-и f. sg.* mărime, imensitate, proporții imense.

огро́мн|ый *adj.* mare, enorm, uriaș, imens, covîrșitor, colosal; ~ *дом* casă enormă; ~ *успе́х* un succes colosal; *~ое жела́ние* dorință arzătoare; *~ое большинство́* majoritate covîrșitoare.

огрубе́л|ый *adj.* **1.** înăsprit; aspru; bătătorit. **2.** *(fig.)* abrutizat, grosolan, nesimțitor; *~ые нра́вы* moravuri abrutizate.

огрубе́ние, *-я n. sg.* **1.** înăsprire, bătătorire. **2.** *(fig.)* abrutizare, sălbăticire.

огрубе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. грубе́ть* și *огрубева́ть)* **1.** a se înăspri. **2.** *(fig.)* a deveni grosolan/nesimțitor; a se abrutiza.

огрыза́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. mom. огрызну́ться)* **1.** a mîrîi, a rînji, a-și arăta colții *(despre cîine).* **2.** *(fig. pop.)* a se răsti.

огрызну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *огрыза́ться*

огры́з|ок, *-зка m.* rămășiță roasă, rest, capăt, căpețel, bucățică; *pl.* resturi de nutreț din hrana vitelor.

огубле́ние, *-я n. (lingv.)* labializare.

огу́зок, *-зка m.* **1.** but, carne din coapsă. **2.** piele/blană de la spate/dinspre coadă; spate, crupon.

огу́лом *adv.* **1.** cu toptanul, cu hurta, cu grămada. **2.** fără deosebire, de-a valma, laolaltă.

огу́льно *adv.* **1.** în bloc, cu toptanul, cu grămada; de-a valma. **2.** neîntemeiat, gratuit.

огу́льн|ый *adj.* neîntemeiat, fără temei, gratuit; *~ое обвине́ние* acuzație gratuită.

огуре́ц, *-рца́ m.* castravete; *парнико́вый ~* castravete de seră.

огуре́чный *adj.* de castravete; de castraveți; ~ *рассо́л* zeamă de castraveți murați ◇ *(bot.) ~ая трава́* otrățel, boranță, limba-mielului.

огу́рчик, *-а m. dim.* castravecior ◇ *как ~* ca un pepenaș.

о́да, *-ы f. (lit.)* odă.

ода́лживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *одолжи́ть.*

одали́ска, *-и f.* odaliscă.

одарённость, *-и f. sg.* talent, capacitate.

одарённый **1.** *p.t.p.* de la *одари́ть.* **2.** *adj. instr.* talentat, înzestrat, dotat.

ода́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *одари́ть(1).*

одари́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* cu *instr.* **1.** *(ipf. ода́ривать* și *одаря́ть)* a copleși cu daruri, a face daruri. **2.** *(ipf. одаря́ть) (fig.)* a dota, a înzestra.

одаря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *одари́ть*

одева́ние, *-я n. sg.* îmbrăcare.

одева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оде́ть*

одева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *оде́ться*

оде́жда, *-ы f.* **1.** *sg.* îmbrăcăminte, haine, veșminte; *зи́мняя* ~ haine de iarnă; *ве́рхняя* ~ pardesiu; palton; *рабо́чая* ~ haină de lucru; salopetă; *гото́вая* ~ haine de gata; confecții; *фо́рменная* ~ uniformă. **2.** *(tehn.)* îmbrăcăminte, pavaj; căptușeală; ~ *тонне́ля* căptușeala tunelului; *асфа́льтовая доро́жная* ~ îmbrăcămintea de asfalt a drumului ◇ *(prov.) не* ~ *кра́сит челове́ка* nu haina face pe om.

одёжк/а, *-и f. dim.* de la *одёжда(I)* ◇ *по* ~*е протя́гивай но́жки* nu te întinde mai mult decît ți-e plapuma; *по* ~*е встреча́ют, по уму́ провожа́ют* nu haina face pe om.

одеколо́н, *-а m.* apă de colonie.

одеколо́нный *adj.* de apă de colonie.

одели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. оделя́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a da/a dărui/a împărți la mai mulți *(cadouri)*. **2.** *(fig. înv.)* a înzestra, a dota.

оделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *одели́ть*

одёр, *одра́ m.* gloabă, mîrțoagă.

одёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *одёрнуть*

одеревене́лость, *-и f. sg.* **1.** lemnificare, lignificare. **2.** *(fig.)* înțepeneală, amorțire.

одеревене́лый *adj.* **1.** lemnificat, lignificat. **2.** *(fig.)* înțepenit, amorțit, înlemnit.

одеревене́ние, *-я n. sg.* **1.** lemnificare, lignificare. **2.** *(fig.) (онеме́ние)* înțepenire, amorțire, încremenire, înlemnire.

одеревене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. деревене́ть)* a înlemni, a înțepeni, a amorți.

одержа́ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. pf. (ipf. оде́рживать) acuz. (în expr.)* ~ *побе́ду* a repurta o victorie; ~ *верх* a ieși învingător, a învinge.

оде́рживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *одержа́ть*

одержи́мость, *-и f. sg.* obsesie.

одержи́мый *adj. instr.* **1.** obsedat, posedat, stăpînit; ~ *паду́чей* atins de epilepsie; ~ *навя́зчивой иде́ей* stăpînit/obsedat de o idee fixă. **2.** ~**ый,** *-ого m.* posedat, apucat, maniac.

одёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. одёргивать) acuz.* **1.** a îndrepta, a ajusta, a potrivi; a aranja *(o haină)*. **2.** *(fig.)* a pune la punct pe cineva, a-l pune la locul lui, a i-o tăia scurt, a-l trage de mînecă.

оде́тый **1.** *p.t.p.* de la *оде́ть*. **2.** *adj.* îmbrăcat; *хорошо́* ~ bine îmbrăcat.

оде́ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. одева́ть) acuz.* **1.** *в* + *acuz.* sau *instr.* a îmbrăca, a înveșmînta. **2.** a înveli, a înfășura; ~ *одея́лом кого́-л.* a înveli cu plapuma pe cineva. **3.** a îmbrăca, a procura îmbrăcăminte.

оде́ться, *-е́нусь, -е́нешься vb. pf. (ipf. одева́ться)* **1.** a se îmbrăca; *тепло́* ~ a se îmbrăca călduros. **2.** *(укры́ться)* a se acoperi *(cu plapuma)*. **3.** *(fig.)* a acoperi.

одея́ло, *-а n.* plapumă, pătură, cuvertură; *ва́тное* ~ plapumă cu vată; *шерстяно́е* ~ plapumă cu lînă; pătură de lînă; *стёганое* ~ plapumă matlasată.

одея́ние, *-я n. (înv.)* veșminte, îmbrăcăminte.

оди́н, *одного́ m.* **1.** *num. card.* un, unu; ~ *раз* o dată, o singură dată; *в одно́м то́ме* într-un singur volum. **2.** *adj.* singur; *он живёт* ~ locuiește singur. **3.** *adj.* același; ~ *и тот же* unul și același; *одного́ разме́ра* de aceeași mărime; *одного́ во́зраста* de aceeași vîrstă. **4.** *pron.* un, unul; cineva, oarecare; *в* ~ *прекра́сный день* într-o bună zi; *одно́ вре́мя* un timp oarecare. **5.** *pron.* doar, numai; ~ *он мо́жет э́то сде́лать* numai el poate s-o facă; *от него́ одни́ неприя́тности* de la el numai neplăceri. **6.** *pron.* unul; *то* ~, *то друго́й* ba unul, ba altul; ~ *за други́м* unul după altul. **7.** **оди́н,** *одного́ s. m. sg.* unul; *входи́ть по одному́* a intra cîte unul; *все за одного́,* ~ *за всех* toți pentru unul și unul pentru toți; *все до одного́* toți pînă la unul; *все как* ~ toți ca unul; ~ *лу́чше друго́го* care de care mai bun, unul mai bun decît altul. **8.** **одно́,** *одного́ s.n. sg.* un singur lucru; *я тебе́ скажу́ то́лько одно́* eu atîta îți spun; *одно́ друго́му не меша́ет* se poate și una și alta; *одно́ из двух* din două una; una din două ◇ ~*-одинёшенек* singur-singurel; *быть на одно́ лицо́* a fi leit; *ни в одно́м глазу́* treaz de-a binelea; ~ *на* ~ unul la unul; între patru ochi; *(cuv. modal) одни́м сло́вом* într-un cuvînt; *одни́м ро́счерком* dintr-o trăsătură de condei; *в* ~ *го́лос* într-un glas; *одно́ к одному́* belelele curg; *одни́м ду́хом* într-un suflet; *одну́ мину́ту/секу́нду* un minut, așteaptă puțin; *в* ~ *миг* într-o clipă; *с одного́ ма́ха* într-un suflet; dintr-o mișcare; ~ *как перст* singur cuc; *одного́ по́ля я́года* de aceeași teapă.

одина́ково *adv.* la fel, egal, deopotrivă, aidoma.

одина́ковость, *-и f. sg.* identitate, similitudine; asemănare.

одина́ков|ый *adj.* același, identic, la fel, similar; *в* ~*ой ме́ре* în măsură egală, în aceeași măsură.

одина́рн|ый *adj.* identic, cu o singură față; ~*ая мате́рия* stofă de o singură lățime.

одинёхонек, *-нька adj. (în expr.) один-*~ singur-singurel, singur-cuc.

одиннадцатиуго́льник, *-а m. (mat.)* endecagon.

оди́ннадцат/ый *num. ord.* al unsprezecelea, unsprezece; ~*ого ма́я* ziua de unsprezece mai, la unsprezece mai; ~*ая страни́ца* pagina a unsprezecea, pagina unsprezece.

оди́ннадцать, *-и num. card.* unsprezece.

одино́к|ий *adj.* **1.** singur, stingher, solitar, singuratic; retras, izolat. **2.** *(бессеме́йный)* stingher, fără familie, care stă singur; care n-are pe nimeni; ~ *челове́к* om care n-are pe nimeni. **3.** de unul singur; ~*ие прогу́лки* plimbări de unul singur. **4.** ~**ий,** *-ого m.* holtei, celibatar.

одино́ко *adv.* singuratic, izolat, retras de lume; *жить* ~ a trăi singuratic/izolat.

одино́кость, *-и f. sg.* singurătate, solitudine, însingurare.

одино́честв|о, *-а n. sg.* singurătate, solitudine, izolare; *жить в* ~*е* a trăi în singurătate.

одино́чк|а, *-и* **1.** *m.* și *f.* singuratic răzleț, izolat, solitar. **2.** *f.* celulă *(la închisoare)*; *сиде́ть в* ~*е* a fi supus la regim celular. **3.** *f. (reg.)* atelaj de un cal. **4.** *f. (sport)* barcă pentru un singur vîslaș ◇ *в* ~*у* cu forțe proprii, de unul singur, pe cont propriu; *по* ~*е* unul cîte unul; *вызыва́ть по* ~*е* a chema pe rînd/cîte unul.

одино́чн|ый *adj.* **1.** singur, de unul singur *(fără ajutorul altora)*; individual; *(mil.)* ~ *полёт* zbor individual. **2.** izolat, răzleț, separat; ~ *слу́чай* caz izolat. **3.** destinat pentru unul singur; *(jur.)* ~*ое заключе́ние (detențiune la)* regim celular.

одио́зность, *-и f. sg. (livr.)* mîrșăvie; caracter odios.

одио́зный *adj. (livr.)* odios, respingător, mîrșav.

одиссе́я, *-и f.* odisee.

одича́вший **1.** *part. trec. act.* de la *одича́ть*. **2.** *adj.* sălbăticit.

одича́лость, *-и f. sg.* sălbăticie, stare de sălbăticie.

одича́лый *adj.* sălbăticit.

одича́ние, *-я n. sg.* sălbăticire, stare de sălbăticire.

одича́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *дича́ть*.

одна́жды *adv.* **1.** cîndva, odinioară, într-o zi, odată; ~ *но́чью* cîndva noaptea, într-o noapte; ~ *у́тром* într-o dimineață; ~ *ве́чером* într-o seară. **2.** o dată, o singură dată.

одна́ко **1.** *conj. adversativă* totuși, însă, dar. **2.** *cuv. modal* cu toate acestea, totuși. **3.** *interj. (exprimă mirare, indignare)* ei nu!, asta-i bună!, asta-mi place!, să-ți spun drept.

одноа́ктный *adj. (teatr.)* într-un (singur) act.

одноа́томный *adj.* dintr-un singur atom, monoatomic.

одноблóчный *adj.* monobloc.

однобо́кий *adj.* unilateral, îngust, mărginit, redus, strîmt; ~*ое сужде́ние* judecată unilaterală, judecată mărginită.

однобо́кость, *-и f. sg.* unilateralitate, caracter unilateral.

однобо́ртный *adj.* la/cu un singur rînd de nasturi.

однобра́чие, *-я n.* monogamie.

одновале́нтный *adj. (chim.)* monovalent.

одновáльный *adj. (tehn.)* cu un singur ax.

одновариа́нтный *adj.* univariant, monovariant.

одновесе́льный *adj.* cu o singură vîslă.

одновитко́вый *adj.* unispiral, cu spirală unică.

одновре́ме́нно *adv.* concomitent, în același timp, simultan.

одновре́ме́нность, *-и f. sg.* concomitență, simultaneitate; sincronism.

одновре́ме́нный *adj.* în același timp, simultan, concomitent; sincronic; *~ое де́йствие* acțiune simultană.

одногла́зка, *-и f. sg. (zool.)* ciclop.

одногла́зый *adj.* chior.

одногоди́чный *adj.* de un an.

одного́дки *pl. v. однолéтки.*

одноголо́с(н)ый *adj. (muz.)* pe o singură voce.

одного́рбый *adj.* cu o singură cocoașă; *~ верблю́д* dromader, cămilă cu o singură cocoașă.

одногруппово́й *adj.* de o singură grupă.

одноднвигательный *adj.* monomotor.

однодиапазо́нный *adj.* cu o singură gamă.

одноднéвка, *-и f. (entom. bot.)* efemeridă.

одноднéвный *adj.* de o zi, pentru o zi; efemer; *~ о́тпуск* concediu de o zi.

однодо́льн|ый *adj. (bot.)* **1.** monocotiledonat. **2.** *~ые, -ых s. pl.* monoice.

однозаря́дн|ый *adj.* cu o singură încărcătură; *~ое ружьё* pușcă cu o singură încărcătură.

однозвуково́й *adj.* format dintr-un singur sunet.

однозву́чность, *-и f. (lingv.)* omonimie.

однозву́чный *adj.* monoton.

однозна́чащий *adj.* sinonim, identic, echivalent.

однозна́чность, *-и f. sg.* sinonimie, identitate, echivalență.

однозна́чн|ый *adj.* **1.** *(mat.)* dintr-o singură cifră; univoc; *~ое соотве́тствие* corespondență univocă. **2.** cu un singur înțeles; *~ое сло́во* cuvînt cu un singur sens. **3.** sinonim, identic, echivalent; *~ые выраже́ния* expresii sinonime.

одноизото́пный *adj. (fiz.)* monoizotopic.

одноимённость, *-и f. sg.* coincidență de nume.

одноимённый *adj.* cu același nume.

однокали́берн|ый *adj.* de același calibru; *~ые винто́вки* puști de același calibru.

одноканáльный *adj.* monocanal, cu un singur canal.

однока́шник, *-а m. (înv.)* coleg de școală, conșcolar.

однокварти́рный *adj.* cu un singur apartament.

однокла́ссник, *-а m.* coleg de clasă.

одноклéточный *adj. (biol.)* unicelular, monocelular.

одноклу́бник, *-а m.* tovarăș de club, membru al aceluiași club.

однокóечный *adj. (nav.)* cu un singur pat.

одноколéйка, *-и f.* cale ferată simplă *(cu o singură linie, cu un singur rînd de șine).*

одноколéйн|ый *adj.* cu o singură linie; *~ая желéзная доро́га* cale ferată cu o singură linie, cale ferată simplă.

одноко́лка, *-и f.* șaretă, cabrioletă.

одноко́нный *adj.* de/cu un cal; *~ экипа́ж* trăsură cu un cal.

одноко́нтурный *adj. (tele)* cu un singur circuit.

однокопы́тн|ый *adj. (zool.)* **1.** soliped, imparicopitat. **2.** *~ые, -ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* solipede, imparicopitate.

однокóрпусный *adj.* cu un singur corp *(plug).*

однокра́тн|ый *adj.* întîmplat o singură dată; *(gram.) ~ое дéйствие* acțiune momentană; *(gram.) ~ вид* aspect momentan.

однокýрсник, *-а m.* coleg de an *(la studenți).*

однола́мповый *adj. (rad.)* cu o singură lampă.

однолемéшный *adj.* monobrăzdar.

одноленéстный *adj. (bot.)* monopetal, unipetal.

однолéтки, *-ток pl. (sg. однолéток m., однолéтка f.)* persoane de aceeași vîrstă.

однолéтн|ий *adj.* **1.** de un an; *~ курс* curs de un an. **2.** *(bot.)* anual; *~ее растéние* plantă anuală.

однолéтник, *-а m. (bot.)* plantă care durează un an.

однолéт|ок, *-тка m. v. однолéтки*

однолистные, *-ых pl. (bot.)* unifoliate, monofile.

однолопа́стный *adj.* unilobat, unifoliat.

однолучево́й *adj.* monoradial.

одноліо́б, *-а m.* om care iubește toată viața o singură femeie.

однома́стн|ый *adj.* de aceeași culoare; *~ые ло́шади* cai de aceeași culoare.

однома́чтовый *adj.* cu un singur catarg.

одномéрный *adj.* unidimensional.

одномéстн|ый *adj.* stabil; cu un singur loc, monoloc; *~ самолёт* avion cu un singur loc; *~ое ударéние* accent stabil.

одномолекуля́рный *adj. (chim.)* monomolecular.

одноморфéмный *adj. (lingv.)* monomorfematic.

одномото́рный *adj.* cu un singur motor, monomotor; *~ самолёт* avion monomotor.

однонапра́вленный *adj.* unidirecțional.

одноно́гий *adj.* cu un singur picior; monoped.

однообра́зие, *-я n. sg.* uniformitate, monotonie.

однообра́зно *adv.* (în mod) uniform, monoton.

однообра́зность, *-и f. sg. v. однообра́зие.*

однообра́зный *adj.* uniform, monoton.

одноосно́вный *adj. (chim.)* monobazic.

одноо́сный *adj.* cu o singură osie, monoaxial.

однопала́тный *adj. (pol.)* unicameral.

однопа́лубный *adj. (mar.)* cu o singură punte.

однопа́лый *adj. (pop.)* cu un singur deget.

одноплемённый *adj.* de/din același trib.

одноплéчный *adj. (el. tehn.)* cu un singur braț.

одноплóдный *adj. (bot.)* monocarp.

однополо́сный *adj.* cu o singură bandă.

однополча́нин, *-а m.* tovarăș/camarad de regiment.

однопо́лость, *-и f. sg. (bot.)* unisexualitate.

однопо́лый *adj. (bot.)* unisexual, unisexuat.

однопо́люсный *adj. (fiz.)* cu un singur pol, monopolar, unipolar.

однопрово́дный *adj.* monofilar.

однопу́тка, *-и f.* cale ferată simplă, cu o singură linie.

однопу́тный *adj.* cu un singur drum; într-un singur sens; *(ferov.)* cu linie simplă.

одноро́гий *adj.* unicorn, cu un singur corn.

одноро́дность, *-и f. sg.* omogenitate, uniformitate; *простра́нственная ~* omogenitate spațială; *электро́нная ~* omogenitate electronică.

одноро́дн|ый *adj.* **1.** omogen; *~ая жи́дкость* lichid omogen. **2.** similar; de aceeași natură, identic ◇ *(gram.) ~ые чле́ны предложе́ния* părți de propoziție multiple.

одноруки́й *adj.* ciung; cu o singură mînă.

одноря́дка, *-и f. (înv.)* caftan la un rînd de nasturi și fără guler.

одноря́дный *adj.* la un rînd, uniserial.

односвя́зность, *-и f. (mat.)* conexiune simplă.

односвя́зный *adj. (mat.)* simplu-conex.

односельча́нин, *-а m.* consătean.

односеменодо́льный *adj. (bot.)* monocotiledonat.

односемя́нный *adj. (bot.)* monosperm.

односи́льный *adj. (tehn.)* de un cal putere; *~ мото́р* motor de un cal putere.

односка́тный *adj.* cu o singură scurgere, cu un versant, cu o singură pantă, cu o singură apă.

однослóвный *adj.* alcătuit dintr-un singur cuvînt.

однослóжно *adv.* (în mod) laconic, lapidar; monosilabic, prin monosilabe.

однослóжность, *-и f. sg.* **1.** *(lingv.)* caracter monosilabic. **2.** laconism; caracter laconic/ lapidar.

однослóжн|ый *adj.* **1.** *(lingv.)* monosilabic; *~ое сло́во* cuvînt monosilabic. **2.** laconic, succint, concis, lapidar.

однослóйный *adj.* cu un singur strat.

односмéнный *adj.* cu un singur schimb.

односóртный *adj.* de/din același soi.

однососта́вн|ый *adj. (lingv.)* monomembru; *~ое предложе́ние* propoziție monomembră.

односпа́льн|ый *adj.* pentru o persoană; *~ая крова́ть* pat de o persoană.

одностволка, *-и f.* pușcă cu o singură țeavă.

одноство́льный *adj.* cu o singură țeavă.

одноство́рчатый *adj.* **1.** *(bot.)* univalv. **2.** cu un singur canat, cu o singură ușă.

односторо́нне *adv.* (în mod) unilateral, limitat.

односторо́нний *adj.* **1.** cu o singură față *(despre stofe)*. **2.** *(situat, aflat)* într-o singură parte, unilateral. **3.** într-o singură direcție, într-o singură parte; unilateral. **4.** *(fig.)* unilateral, redus, limitat, mărginit ◇ *(dipl.)* ~ *отка́з от догово́ра* denunțarea unilaterală a unui tratat.

односторо́нность, *-и f. sg.* unilateralitate, caracter unilateral.

одностру́ктурный *adj.* cu aceeași structură.

одноступе́нчат|ый *adj.* de/cu o singură treaptă; ~*ая раке́та* rachetă cu o singură treaptă.

однота́ктный *adj.* monociclu.

одноти́пность, *-и f. sg.* caracter identic/stereotip; uniformitate; tip standard; tipizare.

одноти́пный *adj.* de același tip, standardizat; stereotip.

одното́мник, *-а m.* ediție într-un singur volum.

одното́мный *adj.* într-un singur volum.

односто́нный *adj.* monocromatic, în același ton.

одноутро́бный *adj.* din aceeași mamă.

одноу́хий *adj.* cu o singură ureche.

однофа́зный *adj.* *(fiz.)* monofazat, monofazic; ~ *генера́тор* generator monofazat; ~ *дви́гатель* motor monofazat.

однофами́лец, *-а m.* purtător al aceluiași nume de familie.

однофо́кусный *adj.* monofocal.

однофоне́мный *adj.* *(lingv.)* monofonematic.

одноцветко́вый *adj.* *(bot.)* monofloral.

одноцве́тность, *-и f. sg.* **1.** monocromatism. **2.** *(fig.)* monotonie.

одноцве́тный *adj.* **1.** monocromatic, unicolor, de o singură culoare. **2.** *(bot.)* uniflor. **3.** *(fig.)* monoton, uniform.

одноцили́ндровый *adj.* *(tehn.)* monocilindric, cu un singur cilindru.

одночасто́тность, *-и f.* monofrecvență.

одночле́н, *-а m.* *(mat.)* monom.

одночле́нный *adj.* *(mat.)* cu un singur termen, cu un singur membru; monom; monomembru.

одношёрстный *adj.* *(despre animale)* de aceeași culoare.

одноя́дерный *adj.* mononuclear.

одноя́дный *adj.* *(bot.)* monofag.

одноязы́чный *adj.* *(în expr.)* ~ *слова́рь* dicționar explicativ.

одноя́русный *adj.* cu un singur etaj, monoetaj.

одноя́дный *adj.* *(bot.)* monofag.

одобре́ние, *-я n.* **1.** *sg.* aprobare; asentiment, încuviințare, consimțire; *едино-ду́шное* ~ aprobare unanimă. **2.** laudă, încurajare.

одобри́тельно *adv.* (în mod) aprobativ, în semn de aprobare; (în mod) favorabil; ~ *кивну́ть голово́й* a da din cap în semn de aprobare.

одобри́тельность, *-и f. sg.* caracter favorabil; caracter aprobativ.

одобри́тельный *adj.* favorabil, aprobator; de aprobare; ~ *о́тзыв* aviz favorabil, aprobare.

одо́брить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. одобря́ть) acuz.* a aproba, a încuviința; a fi de acord, a-și da asentimentul, a consimți la ... ; ~ *прое́кт резолю́ции* a aproba proiectul de rezoluție; ~ *чье-л. предложе́ние* a accepta propunerea cuiva; ~ *к печа́танию* a da «bun de tipar».

одобря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *одо́брить*

одолева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *одоле́ть*

одоле́ние, *-я n. sg. (înv.)* învingere, înfrînare, biruire; răpunere.

одоле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. одолева́ть) acuz.* **1.** a birui, a învinge, a înfrînge. **2.** *(fig.)* a birui, a copleși, a pune stăpînire. **3.** *(fig.)* a reuși să-și însușească/să asimileze ceva *(cu multă trudă)*; a da gata, a veni de hac; ~ *матема́тику* a fi tare la matematică; ~ *кни́гу* a da gata cartea.

одолжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. acuz.* sau *у + gen.* a se îndatora, a se obliga; a fi obligat cuiva, a accepta, a primi serviciile cuiva.

одолже́ние, *-я n.* serviciu; amabilitate; complezență; *сде́лать/оказа́ть* ~ a-i face cuiva un serviciu ◇ *(înv.) сде́лай* ~! a) ai bunătate să!.. ; te rog, fii bun; b) mă rog!, poftim!

одолжи́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. одалживать)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a împrumuta, a da cu împrumut. **2.** *acuz.* cu *instr. (înv.)* a îndatora, a obliga.

одонто́лог, *-а m. (med.)* odontolog.

одонтологи́ческий *adj. (med.)* de odontologie; odontologic.

одонтоло́гия, *-и f. sg. (med.)* odontologie.

одр, *-а́ m. (înv.)* pat, așternut ◇ *на сме́ртном одре́* pe patul de moarte.

одревесне́ние, *-я n. sg.* lignificare, lemnificare.

одревесне́ть, *-е́ет vb. pf.* a se lignifica.

одряхле́ние, *-я n. sg.* îmbătrînire, șubrezire.

одряхле́ть, *-е́ю, е́ешь vb. pf.* de la *дряхле́ть*

одува́нчик, *-а m. (bot.)* păpădie.

оду́маться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. оду́мываться)* a se răzgîndi, a-și lua seama, a da îndărăt.

оду́мываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *оду́маться*

одура́ченный **1.** *p.t.p.* de la *одура́чить*. **2.** *adj.* păcălit, prostit, dus de nas.

одура́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. одура́чить) acuz.* a păcăli, a prosti, a înșela, a mistifica *(pe cineva)*.

одура́чить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *дура́чить* și *одура́чивать*.

одуре́лый *adj. (pop.)* buimăcit, zăpăcit, buimac, năuc.

одуре́ни|е, *-я n. sg.* buimăceală, buimăcire, năucire, zăpăcire; *дойти́ до по́лного* ~*я* a se năuci cu desăvîrșire, a se tîmpi de tot.

одуре́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *дуре́ть*; ~ *от шу́ма* a fi buimac de atîta zgomot; ~*л ты, что ли?* ce, ai înnebunit?; ce, nu ți-e bine?

одурма́нивание, *-я n. sg.* **1.** narcotizare; amețire. **2.** *(fig.)* îndobitocire.

одурма́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. одурма́нить)* **1.** a narcotiza; a ameți. **2.** *(fig.)* a îndobitoci.

одурма́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. одурма́ниться)*. **1.** a (se) ameți *(cu narcotice, cu stupefiante)*, a se îmbăta. **2.** *pas.* de la *одурма́нивать*.

одурма́нить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *дурма́нить* și de la *одурма́нивать*.

одурма́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* de la *одурма́ниваться*.

о́дурь, *-и f. sg.* amețire, toropeală, buimăceală; *со́нная* ~ a) buimăceală de somn; b) *(bot.)* mătrăgună, beladonă.

одуря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a buimăci, a năuci, a ameți.

одуря́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *одуря́ть*. **2.** *adj.* amețitor, îmbătător; narcotizant; ~ *за́пах* miros îmbătător/amețitor.

одутлова́тость, *-и f. sg.* umflare, buhăvire, buhăire.

одутлова́тый *adj.* umflat, buhăit, puhav.

одухотворённость, *-и f. sg.* inspirație, stare de însuflețire, elan, avînt.

одухотворённый **1.** *p.t.p.* de la *одухотвори́ть*. **2.** *adj.* însuflețit, inspirat; plin de avînt, de elan; avîntat.

одухотвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. одухотворя́ть) acuz.* **1.** *(облагородить)* a inspira, a însufleți. **2.** *(despre elementele naturii și animale)* a anima; a spiritualiza.

одухотворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *одухотвори́ть*.

одушеви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. одушевля́ть) acuz.* **1.** a atribui viață forțelor și elementelor naturii. **2.** *instr.* *(воодушеви́ть)* a însufleți, a înflăcăra, a anima.

одушеви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. одушевля́ться) instr.* a se însufleți; a se înflăcăra, a se entuziasma, a se antrena.

одушевле́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* însuflețire, entuziasmare, antrenare. **2.** avînt, elan, înflăcărare, entuziasm.

одушевлённость, *-и f. sg.* **1.** însuflețire. **2.** *(gram.)* caracter animat.

одушевлённый **1.** *p.t.p.* de la *одушеви́ть*. **2.** *adj.* *(воодушевлённый)* însuflețit, înflăcărat, avîntat, plin de elan. **3.** *adj.* însuflețit; *(gram.)* ~ *предме́т* obiect animat.

одушевля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *одушеви́ть*.

одушевля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *одушеви́ться*. **2.** *pas.* de la *одушевля́ть*.

одышк|а, *-и f. sg.* gîfîit, respirație greoaie; dispnee; astmă; (la cal) tignafes.

ожеребиться, *-ится vb. pf.* de la *жеребиться*

ожерелье, *-я n.* colier, salbă, colan.

ожесточать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ожесточить*

ожесточаться, *-яюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ожесточиться*. **2.** *pas.* de la *ожесточать*.

ожесточение, *-я n. sg.* îndîrjire, înverşunare; înrăire; înăsprire.

ожесточённо *adv.* cu îndîrjire, cu înverşunare.

ожесточённый **1.** *p.t.p.* de la *ожесточить*. **2.** *adj.* îndîrjit, înverşunat, întărîtat; înrăit; înăsprit; ~ *спор* discuție îndîrjită/aprigă.

ожесточить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. ожесточать) acuz.* a îndîrji, a întărîta; a înăspri.

ожесточиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. ожесточаться)* a se îndîrji, a se înverşuna; a deveni crud/necruțător, a se înrăi; a se înăspri.

ожечь, *ожгу, ожжёшь vb. pf. acuz.* **1.** a arde, a frige. **2.** *(fig.)* a arde pe cineva (cu biciul), a lovi.

ожечься, *ожгусь, ожжёшься vb. pf.* a se frige, a se arde.

оживальный *adj. (arhit.)* ogival.

оживание, *-я n. sg.* **1.** înviorare, reînsuflețire; renaştere. **2.** *(biol.)* reviviscență.

оживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ожить*

оживить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. оживлять) acuz.* **1.** a învia, a readuce la viață. **2.** *(fig.)* a înviora, a însufleți, a îmbărbăta.

оживи|ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. оживляться)* a se înviora, a se anima; a prinde viață, a se însufleți.

оживлени|е, *-я n. sg.* **1.** înviere, readucere la viață. **2.** *(fig.)* înviorare; redresare; *экономическое* ~ redresare economică. **3.** *(fig.)* însuflețire, animație.

оживлённо *adv.* cu însuflețire, cu animație; însuflețit, animat.

оживлённость, *-и f. sg.* înviorare, însuflețire, animație.

оживлённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *оживить*. **2.** *adj.* animat, însuflețit; viu, vioi; înviorat; ~*ые прения* dezbateri animate/aprinse.

оживлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *оживить*

оживляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оживиться*. **2.** *pas.* de la *оживлять*.

ожидальня, *-и f.* sală de aşteptare, anticameră.

ожидани|е, *-я n.* **1.** aşteptare; *зал* ~*я* sală de aşteptare; *томительное* ~ aşteptare chinuitoare; *после долгих* ~*й* după multe aşteptări; *сверх (всякого)* ~*я* cu totul neaşteptat; *против* ~*я* peste aşteptări, contrar celor aşteptate. **2.** *(mai ales la pl.)* speranță, aşteptare; *обмануть* ~*я* a înşela speranțele ◇ *быть в* ~*и* a fi în aşteptarea fericitului eveniment *(despre o femeie însărcinată).*

ожида|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a aştepta; a se aştepta; a spera; ~ *случая* a aştepta prilejul; ~ *с нетерпением* a aştepta cu nerăbdare; *этого я не* ~*л* la aşa ceva nu mă aşteptam, aceasta este contrar aşteptărilor mele.

ожижение, *-я n. (tehn.)* lichefiere.

ожика, *-и f. (bot.)* mălaiul cucului.

ожина, *-ы f. (bot.)* mur de miriște, rug-de-cîmp.

ожирение, *-я n. sg.* îngrăşare *(peste măsură)*, obezitate; *(med.)* adipozitate.

ожиреть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. жиреть)* a se îngrăşa peste măsură, a deveni obez.

ожить, *-иву, -ивёшь vb. pf. (ipf. оживать).* **1.** a reînvia. **2.** *(fig.)* a reînvia, a renaşte; a se anima, a se înviora.

ожог, *-а m.* **1.** *(действие)* ardere; opărire. **2.** arsură; *забинтовать* ~ a bandaja o arsură.

озаботить, *-очу, -отишь vb. pf.* de la *озабочивать* şi de la *заботить*.

озаботиться, *-очусь, -отишься vb. pf. (ipf. озабочиваться) instr.* a se îngriji *(la timp)* de ..., a avea grijă de ...

озабоченно *adv.* cu îngrijorare; cu o înfățişare îngrijorată, cu un aer preocupat.

озабоченность, *-и f. sg.* preocupare, îngrijorare.

озабоченный **1.** *p.t.p.* de la *озаботить*. **2.** *adj.* îngrijorat, preocupat, plin de griji; ~ *вид* înfățişare preocupată.

озабочивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. озаботить)* a îngrijora, a nelinişti, a preocupa.

озабочиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *озаботиться*. **2.** *pas.* de la *озабочивать*.

озаглавить, *-влю, -вишь vb. (ipf. озаглавливать) acuz.* a intitula, a da un titlu; ~ *статью* a intitula un articol.

озаглавливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *озаглавить*

озадаченно *adv.* cu nedumerire, surprins.

озадаченность, *-и f. sg.* nedumerire, surprindere; uluire.

озадаченный **1.** *p.t.p.* de la *озадачить*. **2.** *adj.* nedumerit, surprins; încurcat; uluit, perplex.

озадачивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *озадачить*.

озадачить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. озадачивать) acuz.* cu *instr.* a surprinde; a ului, a pune în încurcătură/în nedumerire; a tulbura, a îngrijora.

озарение, *-я n.* luminare.

озари|ть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. озарять) acuz.* **1.** a lumina. **2.** *(fig.)* a lumina, a ilumina, a însenina; *меня* ~*ло* mi-a fulgerat prin minte un gînd/o idee.

озариться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. озаряться) instr.* a se lumina, a se ilumina, a se însenina.

озарять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *озарить*

озаряться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *озариться*. **2.** *pas.* de la *озарять*.

озверелость, *-и f. sg.* ferocitate, sălbăticie.

озверелый *adj.* crunt, feroce, bestial; brutal.

озверение, *-я n. sg.* ferocitate, sălbăticie, brutalitate.

озвереть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. звереть)* a se sălbătici; a deveni feroce.

озвончение, *-я n. (lingv.)* sonorizare; ~ *согласных* sonorizarea consoanelor.

озвучение, *-я n. sg.* sonorizare.

озвучивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *озвучить*

озвучить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. озвучивать) acuz. (tehn.)* a sonoriza.

оздоровительный *adj.* **1.** de vindecare, de însănătoşire; de întremare; ~ *процесс* proces de vindecare. **2.** de asanare, de salubritate.

оздоровить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. оздоровлять) acuz.* **1.** a însănătoşi, a întrema. **2.** a asana; ~ *местность* a asana o regiune. **3.** *(fig.)* a redresa, a asana, a îndrepta, a îmbunătăți.

оздоровление, *-я n. sg.* **1.** întremare. **2.** asanare. **3.** *(fig.)* redresare, îmbunătățire.

оздоровлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *оздоровить*

озеленение, *-я n. sg.* plantare de pomi, creare de zone/de spații verzi.

озеленить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. озеленять) acuz.* a crea zone verzi, a sădi/a planta pomi.

озеленять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *озеленить*

оземь *adv. (înv.)* la/pe pămînt, pe jos; *он грохнулся* ~ a căzut la pămînt, a căzut pe jos.

озёрн|ый *adj.* de lac, de baltă, lacustru; ~*ые растения* plante de baltă, plante lacustre.

озеро, *-а n.* lac; ghiol.

озимые, *-ых pl. (agr.)* cereale/grîne de toamnă.

озим/ый *adj. (agr.)* de toamnă; ~*ая пшеница* grîu de toamnă; ~*ые хлеба* cereale de toamnă.

озимь, *-и f.* semănături de toamnă, culturi de toamnă.

озирать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a privi, a scruta, a-şi roti ochii; a examina, a cerceta *(cu privirea).*

озираться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a privi îndărăt; a privi în toate părțile, a se uita împrejur; ~ *по сторонам* a se uita împrejur.

озлить(ся), *-лю(сь), -лишь(ся) vb. pf.* de la *злить(ся)*

озлобить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. озлоблять) acuz.* a înrăi, a întărîta, a îndîrji, a înfuria.

озлобиться, *-блюсь, -бишься vb. pf. (ipf. озлобляться)* a se înrăi, a se întărîta, a se îndîrji; a se înfuria, a se supăra foc.

озлобление, *-я n. sg.* înrăire, întărîtare, îndîrjire; ciudă.

озлобленно *adv.* cu răutate; întărîtat; înciudat.

озлóбленность, *-и f. sg.* înrăire; întărîtare.

озлóбленный 1. *p.t.p.* de la *озлóбить.* **2.** *adj.* înrăit, întărîtat, îndîrjit; înciudat.

озлоблять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *озлóбить*

озлобляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *озлобиться.* **2.** *pas.* de la *озлоблять.*

ознакóмить, *-млю, -мишь vb. pf.* *(ipf. знакóмить şi ознакомлять) acuz.* cu *с instr.* a iniţia, a informa, a face cunoscut, a pune la curent, a pune în cunoştinţă.

ознакóмиться, *-млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. знакóмиться* şi *ознакомляться) с + instr.* a lua cunoştinţă, a se pune la curent, a se familiariza, a se deprinde.

ознакомлéние, *-я n. sg.* iniţiere, punere la curent; luare de contact, vizitare.

ознакомлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *ознакóмить*

ознакомляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ознакóмиться.* **2.** *pas.* de la *ознакомлять.*

ознаменовáние, *-я n. sg.* sărbătorire, celebrare.

ознаменовá|ть, *-нýю, -нýешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a însemna, a marca. **2.** *(ipf. ознаменóвывать) acuz.* cu *instr.* a celebra, a sărbători, a cinsti, a omagia, a comemora.

ознаменовáться, *-нýется vb. pf. (ipf. ознаменóвываться) instr.* a se distinge, a se deosebi, a fi marcat/ însemnat.

ознаменóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ознаменовáть(2)*

означáемое, *-ого n. (lingv.)* semnificat.

означáть, *-áет vb. ipf.* a însemna, a arăta, a reprezenta.

означáющий 1. *part. prez. act.* de la *означáть.* **2.** ~**ее,** *-его n. (lingv.)* semnificant.

ознáченный *adj. (înv.)* menţionat, arătat (**mai** sus), sus-numit, sus-menţionat.

озноб, *-а m. sg.* fiori, frisoane.

ознобить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. ознобля́ть) acuz. (pop.)* a degera uşor *(despre o parte a corpului)*, a răci.

ознобля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *ознобить*

озокерит, *-а m. sg. (mineral.)* ozocherită.

озолéние, *-я n.* calcinare, transformare în cenuşă.

озолотить, *-очý, -отишь vb. pf. acuz. (înv.)* **1.** a auri, a polei cu aur; a sufla cu aur. **2.** *(fig.)* a copleşi cu bogăţii/cu daruri, a acoperi cu aur, a îmbogăţi.

озóн, *-а m. sg. (chim.)* ozon.

озонáтор, *-а m.* ozonizor, aparat de ozonizare.

озонирование, *-я n. sg.* ozonizare.

озонировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a transforma în ozon. **2.** a ozoniza.

озонироваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se ozoniza, a fi ozonizat.

озóновый *adj.* de/cu ozon, ozonat.

озорник, *-á m.* **1.** ştrengar, zburdalnic, poznaş; neastîmpărat. **2.** *(скандалист)* zurbagiu.

озорничáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. созорничáть)* **1.** a face ştrengării; a fi ştrengar/zburdalnic; a se ţine de pozne/ de năzbîtii. **2.** *(pop.) (скандалить, бесчинствовать)* a face scandal/tapaj.

озорнóй *adj.* **1.** ştrengăresc, de ştrengar, zburdalnic, poznaş, neastîmpărat. **2.** *(pop.) (скандальный)* zurbagiu.

озорствó, *-á n. sg.* **1.** ştrengărie zburdălnicie, neastîmpăr. **2.** *(pop.) бесчинство, девоширство)* obrăznicie.

озябнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. зябнуть)* a îngheţa, a-i fi frig.

ойдиум, *-а m. (болезнь винограда)* oidium.

ой *interj. (exprimă spaimă, surprindere, durere)* vai!, of!, ah!, ohoho!, aolco!

óй ли *interj. (pop. exprimă dubiu, neîncredere)* oare?, să fie adevărat? eu putinţă?

оказáни|е, *-я n. sg.* dare, acordare facere *(cu diverse determinări, sesul reieşind din acestea)*; *для ~я пóмощи* spre a da ajutor, spre a ajutora; *(ec.) ~ услýг* prestare de servicii.

оказáть, *-ажý, -áжешь vb. pf. (ipf. окáзывать) acuz.* **1.** a da, a acorda, a face, a exercita; *~ содéйствие* a da concurs (cuiva); *~ поддéржку* a da un sprijin, a sprijini, a susţine; *~ пóмощь* a da ajutor; *~ услýгу* a face serviciu; *~ влияние* a exercita o influenţă, a înrîuri; *~ сопротивлéние* a opune rezistenţă, a se împotrivi; *~ довéрие* a acorda încredere; *~ честь* a face onoare;

~ гостеприимство a acorda ospitalitate; *~ радýшный приём* a face o primire călduroasă. **2.** *(înv.)* a arăta, a manifesta, a da dovadă de ... ; *~ смéлость* a da dovadă de curaj.

оказá|ться, *-ажýсь, -áжешься vb. pf. (ipf. окáзываться)* **1.** a se dovedi, a se arăta; *всё ~лось в порядке* s-a văzut că totul e în ordinc; *ожидáния ~лись напрáсными* aşteptările s-au dovedit a fi zadarnice; *~лось, что ...* (pînă la urmă) s-a văzut/s-a dovedit/a reieşit că ... ; *как ~лось* după cum s-a dovedit, după cum s-a văzut (pînă la urmă). **2.** a nimeri, a se pomeni, a se trezi, a fi, a se găsi *(într-un loc, într-o situaţie sau împrejurare oarcare)*; *никогó не ~лось дóма* s-a întîmplat să nu fie nimeni acasă; *~ в лóжном положéнии* a se pomeni într-o situaţie falsă; *он ~лся вынужденным* s-a văzut silit/ nevoit

окáзи|я, *-и f.* **1.** *(înv.)* prilej, ocazie prielnică; *послáть письмó с ~ей* a trimite o scrisoare prin cineva. **2.** *(неожиданное событие)* întîmplare rară, caz neobişnuit; *что за ~!* ceva nemaipomenit! ceva extraordinar!; *ну и ~!* na-ţi-o bună!; ce o mai fi şi asta!

окáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сказáть*

окáзыва|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оказáться*а *как ~ется* după cum se vede.

окаймить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. окаймлять) acuz.* a face un chenar, a înconjura cu chenar; a face o bordură, a tivi.

окаймлéние, *я n. sg.* facerea unui chenar, tivire.

окаймлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *окаймить*

окáлина, *-ы f. sg. (chim. tehn.)* arsură, scorie, cenuşă, tunder.

окаменéлость, *-и f.* **1.** *sg.* împietrire, înţepenire, rigiditate; fixitate; *~ взгляда* fixitatca privirii. **2.** *(ископаемое)* fosilă.

окаменéлый *adj.* **1.** pietrificat, împietrit, transformat în piatră. **2.** *(fig.)* împetrit, încremenit, nemişcat, rigid.

окаменéние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* împietrire, pietrificare. **2.** *(fig.)* împietrire, încremenire, înţepenire.

окаменéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *каменéть*

окантовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* de la *кантовáть*[1]

окантóвка, *-и f.* **1.** *sg.* executare a unui chenar, încadrare în chenar. **2.** *(кант)* chenar, bordură, margine.

окáнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окóнчить*

окáнчиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *окóнчиться.* **2.** *pas.* de la *окáнчивать.*

óканье, *-я n. sg. (lingv.) ocanie (rostirea lui «o» neaccentuat în mod normal pronunţat «a»).*

окáпывание, *-я n. sg.* prăşit, muşuroit, săpatul de jur împrejur.

окáпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окопáть*

окапываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *окопáться.* **2.** *pas.* de la *окáпывать.*

окарина, *-ы f. (muz.)* ocarină.

окáрмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окормить*

окатить, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. окáчивать) acuz.* a vărsa, a turna peste cineva *(mult lichid)*, a uda *(mult de tot)*, a scălda.

окатиться, *-ачýсь, -áтишься vb. pf. (ipf. окáчиваться)* a se stropi.

óкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (lingv.)* a vorbi pronunţînd ca «o» vocala neaccentuată «o» *(în mod normal rostită «a»).*

окáчивать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *окатить*

окáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *окатиться.* **2.** *pas.* de la *окáчивать.*

окáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окосить*

окаянный *adj. (înv.)* afurisit, blestemat.

океáн, *-а m.* **1.** ocean; *Сéверный Ледовитый ~* Oceanul Îngheţat de Nord; *(fig.) воздýшный ~* atmosferă. **2.** *(fig.)* noian, ocean.

океанографический *adj.* oceanografic.

океанográфия, *-и f. sg.* oceanografie.

океáнский *adj.* oceanic, de ocean; *~ пароxóд* transatlantic, navă transoceanică.

окúдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окúнуть*

окúнуть, *-ну, -нешь vb. pf. ipf. окúдывать) (în expr.) ~ взóром/взгля́дом* a cuprinde cu privirea.

окисáние, *-я n.* acrire, oțetire.

окисáть, *-áет vb. ipf. (chim.)* a se oxida, a fi oxidat.

óкисел, *-сла m. (chim.)* oxid; *~ свинцá* oxid de plumb.

окислéние, *-я n. sg. (chim.)* oxidare.

окислённый *p.t.p.* (de la *окислúть*) oxidat.

окислúтель, *-я m. (chim.)* oxidant.

окислúтельн|ый *adj. (chim.)* oxidant; de oxidare.

окислúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. окисля́ть) acuz. (chim.)* a oxida.

окислúться, *-úтся vb. pf. (ipf. окисля́ться)* a se oxida.

окисля́емость, *-и f. (tehn.)* oxidabilitate, proprietatea de a se oxida.

окисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *окислúть*

окисля́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *окислúться*. **2.** *pas.* de la *окисля́ть.*

óкись, *-и f. (chim.)* oxid; *~ углерóда* oxid de carbon; *~ урáна* oxid de uraniu; *~ сéры* bioxid de sulf; *~ железа* oxid de fier; *~ алюмúния* alumină, oxid de aluminiu; *~ зóлота* trioxid de aur, oxid auric.

окказионалúзм, *-а m. sg. (fil.)* ocazionalism.

окклю́зия, *-и f. sg. (chim.)* ocluzie.

оккультивúзм, *-а m. sg.* ocultism.

оккýльтный *adj.* ocult.

оккупáнт, *-а m.* ocupant, cotropitor, invadator.

оккупациóнн|ый *adj.* de ocupație, de cotropire; *~ые войскá* trupe de ocupație.

оккупáция, *-и f.* ocupație, ocupare, cotropire, invazie.

оккупúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a ocupa, a cotropi, a invada.

оклáд, *-а m.* **1.** salariu; retribuție; *основнóй ~* retribuție/salariu de bază; *мéсячный ~* salariu lunar; retribuție lunară; *должностнóй ~* soldă de funcție; *повы́сить ~* a mări salariul/retribuția. **2.** *(fin.)* cuantumul unui impozit, cota unui impozit *sau* a unei taxe.

оклáдист|ый *adj. (în expr.) ~ая бородá* barbă lată și deasă, barbă răsfirată.

окладнóй *adj.* de impunere, de taxare; *~ лист* foaie de impunere; proces-verbal de impunere; *~ сбор* taxă.

оклеветáть, *-ещý, -éщешь vb. pf. acuz.* a calomnia, a defăima, a ponegri, a cleveti.

оклéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оклéить.*

оклéить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. оклéивать) acuz.* a lipi, a încleia; *~ стéны обóями* a tapeta pereții.

оклéйка, *-и f. sg.* lipit, lipire cu clei, încleiere.

óклик, *-а m.* chemare, strigăt, somare; *~ часовóго* somația unei santinele.

окликáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *оклúкнуть.*

оклúкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. окликáть) acuz.* a chema, a striga; a soma.

окн|ó, *-á n.* **1.** fereastră, geam; *(constr.) слуховóе ~* lucarnă; *(arhit.) глухóе ~* fereastră oarbă; *двуствóрчатое ~* fereastră dublă; *ветровóе ~* parbriz; *вы́бросить за ~* sau *в ~* a azvîrli pe fereastră (afară). **2.** *(mil.)* fereastră, vizor; locaș; portiță; *~ для навóдки* locaș pentru ochire; *(auto) выпускнóе ~* fereastră de evacuare. **3.** *(fig.)* oficiu, deschizătură, ochi. **4.** *(fig.)* fereastră, oră liberă *(în orarul școlar).*

óк/о, *-а n. (poetic)* ochi ◇ *в мгновéние ~а* într-o clipă, cît ai clipi; *~ за ~, зуб зá зуб* ochi pentru ochi, dinte pentru dinte; *любúть как зенúцу ~а* a-i fi drag ca ochii din cap; *(prov.) вúдит ~, да зуб неймёт* ochii văd, inima cere; *недремáнное ~* ochi veșnic deschis; ochi care veghează/care nu doarme; atenție încordată.

ковáлок, *-лка m.* garf, ceafă *(carne).*

оковáть, *окую́, окуёшь vb. pf. (ipf. окóвывать) acuz.* cu *instr.* a fereca, a îmbrăca cu fier.

окóвка, *-и f. sg. (tehn.)* ferecare, fretare; *(constr.)* armare.

окóвы, *окóв pl.* fiare, cătușe, lanțuri; *налагáть ~* a fereca, a încătușa, a pune în fiare; *(fig.)* a înrobi ◇ *(fig.) сбрóсить с себя́ ~* a rupe lanțurile; a se descătușa.

окóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оковáть.*

околáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pop.)* a hoinări, a bate drumurile fără rost, a umbla hai-hui.

околдовáть, *-дýю, -дýешь vb. pf. (ipf. околдóвывать) acuz.* **1.** a fermeca, a vrăji, a face cuiva vrăji *(în superstiții și basme)*. **2.** a încînta, a captiva, a fermeca, a vrăji.

околдóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *околдовáть*

околевáть, *-áет vb. ipf.* de la *околéть*

околёсиц|а, *-ы f.* inepții, nerozii; prostii; *нестú ~у* a îndruga verzi și uscate, a bate cîmpii.

околéть, *-éет vb. pf. (ipf. околевáть) (despre animale)* a muri, a pieri; a crăpa.

окóлиц|а, *-ы (reg.)* **1.** barieră; gard, îngrăditură, împrejmuire *(în jurul unui sat, la ieșire din sat); за ~ей* după barieră. **2.** împrejmuiri. **3.** drum ocolit, ocol ◇ *(prov.) для мúлого дрýга семь вёрст не ~* pentru un prieten drag luntre și punte mă fac.

околúчност|ь, *-и f. (înv.)* aluzie, circumlocuție; *говорúть без ~ей* a vorbi fără înconjur; a spune pe șleau/de-a dreptul.

óколо **1.** *prep.* cu *gen. (вóзле)* lîngă, alături, aproape de ... ; *~ дóма* lîngă casă. **2.** *prep.* cu *gen. (приблизительно)* cam, vreo, circa, aproape, spre; *~ полýдня* cam pe la amiază; *~ трёх мéсяцев* cam vreo trei luni; *семь килогрáммов úли ~ э́того* șapte kilograme ori cam pe atît. **3.** *adv.* în jur, împrejur, în apropiere, în preajmă ◇ *(fig.) ходúть вокрýг да ~* a se învîrti în jurul unei chestiuni.

околозéмный *adj.* circumterestru.

окололýнный *adj.* circumlunar.

околоплóдник, *-а m. (bot.)* pericarp.

околопóлюсный *adj.* în jurul/ împrejurul polului.

околосердéчный *adj. (anat.)* pericardic, de pericard; *~ая сýмка* pericard.

околосúться, *-ится vb. pf.* a înspica, a face spic, a da în spic.

окалó/ток, *-тка m.* **1.** *(înv.) (окрестность)* împrejurimi; *в нашем~ тке* prin părțile noastre. **2.** district de cale ferată. **3.** *(înv.) (полицейский участок)* comisariat de poliție *(în Rusia țaristă).* **4.** *(înv.) (район города)* circumscripție. **5.** *(înv. mil.)* infirmerie.

околоýшн|ый *adj. (anat.)* parotidian; *~ая железá* glandă parotidă; *воспалéние ~ой железы́* parotidită.

околоцвéтник, *-а m. (bot.)* preiant.

околпáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *околпáчить*

околпáчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. околпáчивать) acuz. (pop.)* a înșela, a trage pe sfoară, a păcăli.

окóлыш, *-а m.* margine, bor *(la șepci, la chipiuri).*

окóльн|ый *adj.* ocolit, lăturalnic; *~ая дорóга* drum ocolit; *(fig.) ~ые путú* căi lăturalnice, subterfugii, tertipuri; *(fig.) ~ым путём* pe căi ocolite.

окольцевáть, *-цýю, -цýешь vb. pf.* de la *кольцевáть*

оконéчность, *-и f.* extremitate, vîrf, capăt; terminație; *(geogr.) ~ мы́са* extremitatea capului.

оконéчный *adj.* terminal.

окóнн|ый *adj.* de/la fereastră; *~ая рáма* cerceveaua ferestrei; *~ое стеклó* geam.

оконопáтка, *-и f.* astupare, călăfătuire.

оконфýзить, *-ýжу, -ýзишь vb. pf. acuz. (pop.)* a pune în încurcătură; a face de rușine.

оконфýзиться, *-ýжусь, -ýзишься vb. pf. (pop.)* a se face de rîs/de rușine, a o scrînti.

окончáни|е, *-я n.* **1.** *(завершение)* terminare, isprăvire, expirare; *по ~и срóка* la expirarea termenului. **2.** *(конец)* sfîrșit, capăt, fine; *~ ромáна* sfîrșitul romanului. **3.** *(gram.)* desinență, terminație; *падéжное ~* desinență cazuală; *нулевóе ~* desinență zero.

окончáтельн/ый *adj.* definitiv, irevocabil; *~ое решéние* hotărîre definitivă; *дать ~ отвéт* a da un răspuns definitiv; *~ая отдéлка* finisare, finisaj.

окончáтельно *adv.* (în mod) definitiv, irevocabil, cu desăvîrșire.

окончáтельность, *-и f.* caracter final/terminativ.

окóнчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. окáнчивать) acuz.* **1.** a termina, a sfîrși, a isprăvi. **2.** *(школу, университет)* a absolvi, a termina studiile.

окóнчиться, *-ится vb. pf. (ipf. окáнчиваться)* a se termina, a se sfîrși;

despre un termen) a se împlini, a expira.

око́п, *-a m. (mil.)* tranşee, şanţ, adăpost; *рыть ~ы* a săpa tranşee; *оруди́йный ~* şanţ de tun.

окопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ока́пывать) acuz.* **1.** a săpa de jur împrejur, a muşuroi. **2.** *(окружить, обвести канавой)* a împrejmui, a înconjura cu şanţ.

окопа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. ока́пываться)* **1.** *(mil.)* a se întări în tranşee. **2.** *(fig. iron.)* a se camufla în spatele frontului.

око́пка, *-u f.* săpare, în jur.

око́пник, *-a m. (bot.)* tătănească.

око́пн|ый *adj. (mil.)* de tranşee; *~ая ли́ния* linia de tranşee; *~ая война́* război de poziţii.

окора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окороти́ть*

око́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf. окори́ть*

окори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. окоривать)* a coji, a decoji, a decortica.

окорми́ть, *-ормлю, -ормишь vb. pf. (ipf. окармливать) acuz.* **1.** a alimenta peste măsură; a îndopa. **2.** cu *instr. (отравить)* a otrăvi *(cu nutreţ vătămător).*

окорна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. корнать)* a reteza, a tăia scurt.

о́корок, *-a m.* pulpă *(de porc, viţel etc.)*; *свино́й ~* şuncă, jambon; *копчёный ~* şuncă afumată.

окороти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. окора́чивать) acuz.* a scurta, a ciunti.

окосе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. косе́ть) (pop.)* **1.** *(стать косым)* a deveni saşiu. **2.** *(опьянеть)* a se chercheli.

окоси́ть, *-ошу́, -оси́шь vb. pf. (ipf. ока́шивать) acuz.* a cosi *(în jur).*

окостенева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *окостене́ть*

окостене́лость, *-u f. sg.* **1.** osificare. **2.** înţepenire; anchilozare. **3.** *(fig.)* lîncezeală, stagnare, amorţire.

окостене́лый *adj.* **1.** *(окоченевший)* înţepenit, anchilozat. **2.** *(превратившийся в кость)* osificat. **3.** *(fig.)* amorţit, anchilozat, inert.

окостене́ние, *-я n. sg.* **1.** osificare; *~ хрящево́й тка́ни* osificarea zgîrciurilor/ţesuturilor cartilaginoase. **2.** anchilozare, înţepenire.

окостене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. костене́ть* şi *окостенева́ть)* **1.** *(превратиться в кость)* a se osifica. **2.** *(окоченеть)* a înţepeni; a se anchiloza. **3.** *(fig.)* a se anchiloza, a amorţi.

око́т, *-a m. sg.* fătat (despre *pisică, oaie etc.).*

окоти́ться, *-оти́тся vb. pf. (ipf. коти́ться)* a făta *(despre pisică, oaie).*

окочене́лость, *-u f. sg.* amorţire, înţepenire *(de frig)*, rebegire.

окочене́лый *adj.* amorţit, înţepenit *(de frig)*, rebegit.

окочене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *кочене́ть*

окочу́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (pop.)* a se curăţa, a da ortul popii.

око́шко, *-a n. dim.* ferestruică, ferestruie; ghişeu.

окра́ин|а, *-ы f.* **1.** margine, capăt; lizieră, extremitate; *~ ле́са* marginea pădurii. **2.** periferie, marginea oraşului, mahala; suburbie; *городски́е ~ы* suburbii. **3.** *(înv.)* regiune periferică, zonă de graniţă.

окра́инный *adj.* **1.** de margine, mărginaş. **2.** de la periferie, periferic.

окра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf.* de la *окра́шивать* şi de la *кра́сить*[1].

окра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf.* de la *окра́шиваться* şi *кра́ситься.*

окра́ска, *-u f. sg.* **1.** *(действие)* vopsire, zugrăvire; *~ стен* zugrăvirea pereţilor. **2.** *(цвет)* culoare, colorit, ton, nuanţă; *защи́тная ~* mimetism. **3.** *(fig.)* colorit, nuanţă expresivă; *стилисти́ческая ~ сло́ва* nuanţă stilistică a cuvîntului.

окра́шенность, *-u f. (lingv.)* nuanţă, colorit, conotaţie.

окра́шивание, *-я n. sg. v. окра́ска (1)*

окра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. окра́сить) acuz.* a vopsi, a colora.

окра́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *(pf. окра́ситься)* a se vopsi, a se colora **2.** *pas.* de la *окра́шивать.*

окремене́ние, *-я n. (geol.)* silicifiere.

окре́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. кре́пнуть)* a se întări, a prinde putere, a se întrema.

окрести́ть, *-е́щу, -е́стишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. крести́ть)* a boteza. **2.** *instr. (назвать)* a porecli, a supranumi, a boteza.

окрести́ться, *-ещу́сь, -е́стишься vb. pf. (ipf. крести́ться)* a se boteza.

окре́стност|ь, *-u f.* împrejurimi; *~u го́рода* împrejurimile oraşului.

окре́стный *adj.* din împrejurime, dimprejur, din preajmă, învecinat.

окриве́ть, *-е́ю, е́-шь vb. pf.* de la *криве́ть*

о́крик, *-a m.* **1.** strigăt, chemare, strigare; răstire. **2.** apostrofare, răstire.

окри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окрикнуть*

окри́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. окри́кивать) acuz.* a chema, a striga.

окрова́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. окрова́вливать) acuz.* a însîngera, a păta cu sînge, a umple cu sînge.

окрова́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. окрова́вливаться)* a se umple/ a se mînji/ a se păta cu sînge.

окрова́вленный **1.** *p.t.p.* de la *окрова́вить.* **2.** *adj.* însîngerat, plin de sînge.

окрова́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окрова́вить*

окрова́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *окрова́виться.* **2.** *pas.* de la *окровавливать.*

окро́л, *-a m.* fătat, fătare *(la iepurii de casă).*

окропи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. окропля́ть* şi *кропи́ть) acuz.* a stropi.

окропле́ние, *-я n. sg.* stropire, udare.

окропля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *окропи́ть*

окро́шка, *-u f. sg.* **1.** ocroşcă *(un fel de borş cu carne tocată sau peşte, servit rece).* **2.** *(fig.)* amestecătură, ghiveci, harababură, talmeş-balmeş.

о́круг, *-a m.* district; regiune; circumscripţie; *избира́тельный ~* circumscripţie electorală; *пограни́чный ~* regiune de graniţă; *вое́нный ~* regiune militară.

округле́ние, *-я n. sg.* rotunjire; *(lingv.)* labializare.

округлённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *округли́ть.* **2.** *adj.* rotund, rotunjit; *~ая су́мма* sumă rotundă.

округле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *кругле́ть*

округли́тель, *-я m. (alim.)* maşină de modelat aluatul; modelator.

округли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. округля́ть) acuz.* **1.** a rotunji, a face rotund. **2.** *(fig.)* a rotunji, a exprima în cifre rotunde; *~ счёт* a rotunji socoteala. **3.** *(fig.)* a rotunji, a cizela.

округли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. округля́ться)* **1.** a se rotunji. **2.** *(fig.)* a fi rotunjit.

окру́глость, *-u f.* **1.** *sg.* rotunjime, formă rotundă. **2.** convexitate, protuberanţă.

окру́гл|ый *adj.* rotund, rotunjit, rotunjor; *~ое лицо́* faţă rotundă.

округля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *округли́ть*

округля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *округли́ться.* **2.** *pas.* de la *округля́ть.*

окружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *окружи́ть.* **2.** *(fig.)* a fi înconjurat, a fi încadrat.

окружа́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *окружа́ть.* **2.** *adj.* înconjurător, dimprejur; *~ая среда́* mediu înconjurător; ambianţă. **3.** **~ее,** *-его n. sg.* mediu înconjurător. **4.** **~ие,** *-их s. pl.* cei din apropiere, cei din jur/din preajmă.

окруже́ни|е, *-я n. sg.* **1.** încercuire, înconjurare; împrejmuire. **2.** *(mil.)* încercuire; împresurare; *вы́рваться из ~я* a ieşi din încercuire; *попа́сть в ~* a fi încercuit. **3.** mediu înconjurător, anturaj, cerc, context, ambianţă ◇ *в ~ии (кого́-л.)* înconjurat, însoţit de ...

окружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. окружа́ть)* **1.** a înconjura, a încercui; a încadra; a împrejmui. **2.** *(mil.)* a încercui, a împresura; *~ вра́жескую а́рмию* a încercui armata duşmană. **3.** *(fig.)* a înconjura, a copleşi; *~ забо́тами* a arăta o grijă deosebită *(cuiva).*

окружн|о́й *adj.* **1.** districtual, de district; regional, de regiune; *~ суд* tribunal regional. **2.** circular, de centură; *~а́я желе́зная доро́га* cale ferată de centură.

окру́жност|ь, *-u f.* **1.** *(mat.)* circumferinţă; *описа́ть ~* a descrie o circumferinţă; *име́ть в ~и три киломе́тра* a avea o circumferinţă de trei km. **2.** *(înv.) (окрестность)* împrejurimi, vecinătate.

окру́жн|ый *adj.* **1.** *(înv.) (окрестный)* din preajmă, din împrejurimi, învecinat, înconjurător. **2.** *(окольный)* ocolit; *~ым путём* pe ocolite, făcînd

un ocol.
окрути́ть, -учу́, -у́тишь vb. pf. 1. (ipf. окру́чивать) instr. a înfășura, a înveli înfășurînd. 2. acuz. (pop.) (пожени́ть) a pune (cuiva) pirostriile în cap, a însura.
окру́чивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la окрути́ть
окрылённый 1. p.t.p. de la окрыли́ть. 2. adj. înaripat.
окрыли́ть, -лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. окрыля́ть) acuz. a da avînt; a însufleți, a înaripa; a da curaj.
окрыли́ться, -лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. окрыля́ться) instr. a se însufleți, a se entuziasma, a se înflăcăra; a prinde curaj; ~ наде́ждой a prinde nădejde.
окрыля́ть, -я́ю, -я́ешь vb. ipf. de la окрыли́ть
окрыля́ться, -я́юсь, -я́ешься vb. ipf. 1. ipf. de la окрыли́ться. 2. pas. de la окрыля́ть.
окры́ситься, -ишься vb. pf. на + acuz. (pop.) a se oțărî, a se răsti (la cineva).
окси́д, -а m. (chim.) oxid.
оксида́ция, -и f. sg. (chim.) oxidare.
оксиди́рование, -я n. oxidare.
оксиди́рованн|ый 1. p.t.p. de la оксиди́ровать. 2. adj. oxidat; ~ое серебро́ argint oxidat.
оксиди́ровать, -рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz. a oxida.
оксидиро́вк|а, -и f. sg. 1. oxidare. 2. strat oxidant; покры́ть ~ой a acoperi cu un strat oxidant.
окта́ва, -ы f. (muz.) octavă.
окта́н, -а m. (chim.) octan.
окта́эдр, -а m. (mat.) octaedru.
окте́т, -а m. (muz.) octet.
окто́их, -а m. (bis.) octoih.
октя́брь, -я m. (luna) octombrie.
октя́брьский adj. de octombrie; din octombrie.
оку́кливаться, -ается vb. ipf. de la оку́клиться
оку́клиться, -ится vb. (ipf. оку́кливаться) (entom.) a se transforma în crisalidă.
окули́рование, -я n. sg. v. окулиро́вка
окули́ровать, -рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz. (agr.) a altoi în ochi, a ocula.
окулиро́вка, -и f. sg. (agr.) altoire în ochi, oculare.
окули́ст, -а m. medic oculist, oftalmolog.
окульту́ривание, -я n. (biol.) ameliorare prin cultivare.
окульту́ривать, -аю, -аешь vb. ipf. de la окульту́рить
окульту́рить, -рю, -ришь vb. pf. (ipf. окульту́ривать) acuz. 1. (по́чву) a cultiva (pămîntul). 2. a îmbunătăți cultivînd (plante).
окуля́р, -а m. (fiz.) ocular; ~ телеско́па ocularul telescopului.
окуна́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la окуну́ть
окуна́ться, -а́юсь, -а́ешься vb. ipf. de la окуну́ться
окуну́ть, -ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. окуна́ть) acuz. a cufunda, a scufunda, a afunda; a muia.
окуну́ться, -ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. окуна́ться). 1. a se scufunda, a se afunda. 2. (fig.) a se cufunda, a se afunda; a fi absorbit; ~ в нау́ку a fi absorbit de știință.
о́кунь, -я m. (iht.) biban; costraș.
окупа́емость, -и f. recuperare, compensare.
окупа́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la окупи́ть
окупа́ться, -а́ется vb. ipf. 1. ipf. de la окупи́ться. 2. pas. de la окупа́ть.
окупи́ть, -уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. окупа́ть) acuz. a compensa, a recupera, a acoperi; a-și scoate cheltuielile.
окупи́ться, -у́пится vb. pf. (ipf. окупа́ться) a fi compensat, a fi acoperit; a se recupera.
оку́ривание, -я n. sg. afumare; deparazitare prin fum; gazare.
оку́ривать, -аю, -аешь vb. ipf. de la окури́ть
окури́ть, -курю́, -ку́ришь vb. pf. (ipf. оку́ривать) acuz. a afuma, a expune la fum; a deparazita cu fum.
оку́рок, -рка m. muc de țigară, chiștoc.
оку́тать, -аю, -аешь vb. pf. (ipf. оку́тывать) acuz. 1. cu instr. a înveli, a înfășura, a încotoșmăna, a înfofoli. 2. (fig.) a cuprinde, a învălui, a acoperi.
оку́таться, -аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. оку́тываться). 1. a se înveli, a se înfășura, a fi învelit/înfășurat/acoperit. 2. (fig.) a fi învăluit/acoperit; a se acoperi.

оку́тывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la оку́тать
оку́тываться, -аюсь, -аешься vb. ipf. 1. ipf. de la оку́таться. 2. pas. de la оку́тывать.
оку́чивание, -я n. sg. (agr.) mușuroire, mușuroit.
оку́чивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la оку́чить
оку́чить, -чу, -чишь vb. pf. (ipf. оку́чивать) acuz. (agr.) a mușuroi.
оку́чка, -и f. sg. v. оку́чивание
оку́чник, -а m. (agr.) mușuroitor, rariță, cormană pentru mușuroit.
ола́дья, -и f. un fel de clătită groasă.
олеа́ндр, -а m. (bot.) oleandru, leandru.
олеа́ндровый adj. (bot.) de oleandru, de leandru.
оледене́лый adj. înghețat, degerat, acoperit cu gheață.
оледене́ние, -я n. sg. înghețare, acoperire cu gheață.
оледене́ть, -е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. леденéть și оледеневáть) a se acoperi cu gheață, a îngheța.
оледени́ть, -и́т vb. pf. de la ледени́ть
олеи́н, -а m. (chim.) oleină.
олеи́нов|ый adj. (chim.) de oleină, oleic; ~ая кислота́ acid oleic.
оленево́д, -а m. crescător de reni/de cerbi.
оленево́дство, -а n. sg. creșterea renilor/cerbilor.
оленево́дческий adj. de/pentru creșterea renilor/cerbilor.
оле́невые, -ых n. (zool.) cervidee.
оленёнок, -нка m. pui de ren/de cerb.
оле́ний adj. de ren, de cerb.
оле́нина, -ы f. sg. carne de ren/de cerb.
оле́нь, -я m. ren, cerb; се́верный ~ ren.
олеографи́ческий adj. oleografic.
олеогра́фия, -и f. oleografie.
о́леум, -а m. (chim.) oleum, acid sulfuric fumant.
оле́шник, -а m. (înv. reg.) arinişte, ariniș.
оли́ва, -ы f. măslină.
оливи́н, -а m. (min.) olivină.
оли́вков|ый adj. 1. de măslină; ~ое ма́сло ulei de măsline. 2. de măslin; ~ое де́рево măslin, arbore de măslin. 3. măsliniu; ~ цвет culoare măslinie.
олига́рх, -а m. oligarh.
олигархи́ческий adj. oligarhic; de oligarhie.
олига́рхия, -и f. sg. oligarhie; фина́нсовая ~ oligarhie financiară.
олигоце́н, -а m. (geol.) oligocen.
олимпиа́да, -ы f. olimpiadă, jocuri olimpice; междунаро́дная ~ olimpiadă internațională.
олимпи́ец, -и́йца m. 1. (mitol.) locuitor al Olimpului. 2. (fig.) om cu înfățișare olimpiană/maiestuoasă/impunătoare. 3. (sport) olimpic.
олимпи́йск|ий adj. olimpian, olimpic; ~ие и́гры jocuri olimpice, olimpiadă. 2. (fig.) olimpian, maiestos, impunător, solemn; ~ое споко́йствие seninătate olimpiană.
оли́фа, -ы f. sg. ulei de in (fiert).
олицетворе́ние, -я n. întruchipare, personificare, încarnare; ~ сил приро́ды personificarea forțelor naturii.
олицетворённый 1. p.t.p. de la олицетвори́ть. 2. adj. personificat, întruchipat.
олицетвори́ть, -рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. олицетворя́ть) acuz. a întruchipa, a personifica.
олицетворя́ть, -я́ю, -я́ешь vb. ipf. de la олицетвори́ть.
о́лово, -а n. sg. cositor, staniu.
оловя́нн|ый adj. de cositor, de staniu; (mineral.) ~ ка́мень casiterit, oxid de staniu natural; ~ая фо́льга staniol.
о́лух, -а m. imbecil, nătărău, nătîng, prostănac; ~ царя́ небе́сного prostănac, nătăflet.
ольха́, -и́ f. (bot.) anin, arin; се́рая ~ anin alb; кра́сная ~ arin roșu; чёрная ~ arin negru.
ольхо́вник, -а m. v. оле́шник
ольхо́в|ый adj. de anin, de arin; ~ая ро́ща dumbravă de anini.
ольша́ник, -а m. sg. aniniș, ariniște.
ом, -а m. (fiz.) ohm.
ома́р, -а m. (zool.) stacoj, omar, rac-de-mare.
омеблирова́ть, -ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. омеблиро́вывать) acuz. a mobila.

омеблиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *омеблирова́ть.*

оме́г|а, *-и f.* omega ◇ *а́льфа и ~* alfa şi omega; *от а́льфы до ~и* de la alfa la omega; de la început pînă la sfîrşit.

оме́ла, *-ы f. (bot.)* vîsc; *бе́лая ~* vîsc alb.

омерзе́ни|е, *-я n. sg.* scîrbă, dezgust, aversiune, repulsie; *вну́шать ~* a inspira scîrbă; *до ~я* pînă la dezgust.

омерзи́тельно *adv.* dezgustător, scîrbos, respingător.

омерзи́тельность, *-и f. sg.* caracter dezgustător/ respingător; scîrbă, dezgust.

омерзи́тельн|ый *adj.* dezgustător, respingător, scîrbos; *~ое настрое́ние* proastă dispoziţie.

омертве́лость, *-и f. sg.* **1.** amorţire, înţepenire. **2.** *(med.)* necroză, mortificare.

омертве́л|ый *adj.* **1.** amorţit, înţepenit, ţeapăn. **2.** *(med.)* necrozat, mortificat; *~ая ткань* ţesut mortificat.

омертве́ние, *-я n. (vet.)* mortificare, necrozare.

омертве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *мертве́ть (1)*

омертви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. омертвля́ть) acuz.* **1.** a amorţi, a insensibiliza, a face insensibil; *~ ткань* a face insensibil un ţesut. **2.** *(ec. pol.)* a scoate din circulaţie; a imobiliza.

омертвле́ние, *-я n. sg.* **1.** amorţire. **2.** *(ec. pol.)* imobilizare.

омертвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *омертви́ть*

омёт, *-а m.* şiră, claie, grămadă de paie.

омле́т, *-а m.* omletă.

омме́тр, *-а m. (fiz.)* ohmmetru.

о́мнибус, *-а m. (inv.)* omnibus.

омове́ние, *-я n.* abluţiune.

омогра́мма, *-ы f.* omograf.

омогра́ф, *-а m. v. омогра́мма*

омола́живание, *-я n. v. омоложе́ние*

омола́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *омолоди́ть*

омола́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *омолоди́ться.* **2.** *pas.* de la *омола́живать.*

омолоди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. омола́живать) acuz.* a întineri; a regenera.

омолоди́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb pf. (ipf. омола́живаться)* a întineri, a deveni mai tînăr; a se regenera.

омоложе́ние, *-я n.* întinerire, regenerare.

омо́ним, *-а m. (lingv.)* omonim.

омони́мика *-и f. sg. (lingv.)* omonimie.

омоними́ческ|ий *adj. (lingv.)* de omonim, omonimic, de omonimică, de omonimie; *~ое выраже́ние* expresie omonimică.

омоними́чность, *-и f. (lingv.)* omonimie; *~ оконча́ний* omonimia desinenţelor.

омоними́я, *-и f. sg. (lingv.)* omonimie.

омофо́н, *-а m. (lingv.)* omofon.

омофо́ния, *-и f. (lingv.)* omofonie.

омофо́рма, *-ы f. (lingv.)* formă omonimică.

омочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. acuz. (inv.)* a umezi, a muia, a uda.

омочи́ться, *-о́чится vb. pf. (inv.)* a se uda, a se umezi, a se muia.

омрача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *омрачи́ть*

омрача́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *омрачи́ться.* **2.** *pas.* de la *омрача́ть.*

омрачи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. омрача́ть) acuz.* **1.** a se întuneca. **2.** *(опечалить)* a mîhni, a întrista, a întuneca; *~ настрое́ние* a strica dispoziţia.

омрачи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. омрача́ться)* **1.** a se întuneca, a se înnora. **2.** *(быть печальным)* a se întrista, a se posomorî, a se întuneca.

о́муль, *-я m. (iht.)* omul, salmonid de Baical.

о́мут, *-а m.* vîrtej *(de apă)*, vîltoare, bulboană, bulboacă; *(fig.) ~ собы́тий* vîltoarea evenimentelor ◇ *(prov.) в ти́хом ~е че́рти во́дятся* apele line sînt adînci; mîţa blîndă zgîrie rău; apa stătută e cu draci umplută; în cuibul celui smerit s-a pus dracul la clocit.

омша́ник, *-а m. (agr.)* temnic, zimnic.

омыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *омы́ть.* **2.** *acuz.* a uda, a scălda.

омыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *омы́ться.* **2.** *pas.* de la *омыва́ть.*

омыле́ние, *-я n. sg. (chim.)* saponificare.

омы́ть, *омо́ю, омо́ешь vb. pf. (ipf. омыва́ть) acuz. (inv.)* a spăla, a scălda.

омы́ться, *омо́юсь, омо́ешься vb. pf. (ipf. омыва́ться) (inv.)* a se spăla, a se scălda.

он, *(н)его́, (н)ему́, (н)его́, (н)им, о нём; pl. они́, (н)их, (н)им, (н)их, (н)и́ми, о них pron. personal pers. a 3-a m.* el; dînsul; *он сам* el însuşi; *вот он* iată-l; *говори́ть о нём* a vorbi despre dînsul; *ду́мать о нём* a se gîndi la el; *говори́ть с ним* a vorbi cu el.

она́, *(н)её, (н)ей, (н)ёе şi (н)ей şi (н)ёю, о ней; (pl. v. он) pron. personal pers. a 3-a f.* ea; dînsa; *~ сама́* ea însăşi; *вот ~* iat-o.

она́гр, *-а m. (zool.)* onagru, măgar sălbatic.

онани́зм, *-а m. sg.* onanism, onanie, masturbaţie.

онани́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a se masturba.

онани́ст, *-а m.* onanist.

онда́тра, *-ы f. (zool.)* guzgan de mare, bizam, ondatră.

ондо́граф, *-а m. (electr.)* ondograf.

ондуля́тор, *-а m. (fiz.)* ondulator.

онеме́л|ый *adj.* **1.** *(немой)* amuţit, mut; *~ челове́к* (om) mut. **2.** *(fig.)* amorţit, înţepenit, înlemnit; *~ая нога́* picior amorţit.

онеме́ние, *-я n. sg.* **1.** amuţire, mutism. **2.** amorţire, înţepenire.

онеме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *неме́ть.*

онёр, *-а m. (gumeţ în expr.) со все́ми ~ами* cu tot dichisul, cu toate cele cuvenite.

они́, *(н)их, (н)им, (н)их, (н)и́ми, о них pron. personal, pers. a 3-a* (de la *он, она́, оно́) pl.* ei; ele; *~ уе́хали* ei/ele au plecat; *вот ~* iată-i; iată-le.

о́никс, *-а m. (mineral.)* onix.

онко́лог, *-а m. (med.)* oncolog.

онкологи́ческий *adj. (med.)* oncologic; *~ кабине́т* cabinet oncologic.

онколо́гия, *-и f. sg. (med.)* oncologie.

оно́ [1] *n. indecl.* **1.** *(înlocuieşte pron. «это»)* acest, această; *вот ~ что!* asta e, care va să zică!, iată ce e!, despre asta e vorba!, aha!; *так ~ и вы́шло* aşa s-a şi întîmplat; *~ и ви́дно* se şi vede; *~ и лу́чше* e şi mai bine; *~ и поня́тно* e şi de înţeles. **2.** *(folosit ca partic. întăritoare) (pop.)* păi; *~ коне́чно* păi sigur.

оно́ [2], *(н)его́, (н)ему́, (н)его́, (н)им, о нём; (pl. v. он) pron. personal pers. a 3-a sg. n.* el.

ономасиоло́гия, *-и f. (lingv.)* onomasiologie.

онома́стика, *-и f. sg. (lingv.)* onomastică.

ономатоло́гия, *-и f. v. ономасиоло́гия*

онтобиоло́гия, *-и f.* ontobiologie.

онтогене́з, *-а m. (biol.)* ontogeneză, ontogenie.

онтогенети́ческий *adj. (biol.)* ontogenetic.

онтоге́ния, *-и f. (biol.)* ontogenie.

онтологи́ческий *adj. (fil.)* ontologic.

онтоло́гия, *-и f. (fil.)* ontologie.

ону́ча, *-и f.* obială.

о́ный *pron. dem. (inv.)* acel, acesta; acelaşi; sus-menţionat ◇ *(glum.) во вре́мя о́но* în vremurile de odinioară; pe cînd era bunica fată; pe vremea lui Papură vodă.

ооли́т, *-а m. (mineral.)* oolit.

ооли́ти́ческий *adj. (mineral.)* oolitic; *~ известня́к* calcar oolitic.

ооспо́ра, *-ы f. (biol. bot.)* oospor.

опада́ть, *-да́ю, -да́ешь vb. ipf.* de la *опа́сть*

опада́ющий *adj. (bot.)* caduc.

опаде́ние, *-я n. sg.* **1.** cădere *(a frunzelor)*, scuturare *(a pomilor)*. **2.** scădere, dezumflare, dare înapoi *(a tumorilor)*.

опа́здывание, *-я n.* întîrziere.

опа́здывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опозда́ть*

опа́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опои́ть*

опа́л, *-а m. (mineral.)* opal.

опа́л|а, *-ы f. (ist.)* dizgraţie; *быть в ~е; попа́сть в ~у* a cădea în dizgraţie.

опалесце́нция, *-и f. sg. (fiz.)* opalescenţă.

опалесци́ровать, *-рует vb. ipf. (fiz.)* a fi opalescent.

опа́ливание, *-я n. (chim. alim.)* flambare; pîrlire.

опа́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опали́ть*

опали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. пали́ть* şi *опа́ливать) acuz.* a pîrli, a arde.

опали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf.* a se pîrli, a-şi arde *(pielea sau haina).*

опа́ловый *adj.* **1.** *(mineral.)* de/cu opal. **2.** de culoarea opalului, opalin.

опа́лубить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz. (constr.)* a face cofraj; a căptuşi cu scînduri.

опа́лубка, *-и f. (constr.)* **1.** *sg.* confecţionare de cofraje, căptuşire. **2.** căptuşeală de lemn, cofraj, cintru; *(min.)* cuvelaj.

опа́лый *adj.* slăbit, tras.

опа́льный *adj. (ist.)* căzut în dizgraţie; dizgraţiat.

опа́мятоваться, *-туюсь, -туешься vb. pf. (înv.)* a-şi veni în fire, a se dezmetici; a-şi da seama.

опа́ра, *-ы f.* **1.** *(тесто)* cocă, aluat plămădit. **2.** *(закваска)* aluat, plămădeală, maia.

опа́рник, *-а m.* copaie, covată.

опаршúветь, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *паршúветь*

опаршúвить, *-влю, -вишь vb. pf.* de la *паршúвить*

опаса́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. gen.* a-i fi frică, a se teme; a se feri, a evita, a se păzi.

опасе́ни|е, *-я n.* teamă, frică, temere; *вызыва́ть ~я* a inspira teamă.

опа́ска, *-и f. sg.* precauţie, îngrijorare, teamă.

опа́сливо *adv.* cu teamă, cu sfială, cu băgare de seamă, prudent.

опа́сливый *adj.* temător, cu băgare de seamă, prudent, circumspect.

опа́сно **1.** *adv.* primejdios, periculos; *(заболеть)* grav. **2.** *pred. impers.* e primejdios, e periculos; *~ для здоро́вья* e periculos pentru sănătate.

опа́сност|ь, *-и f.* primejdie; pericol; cumpănă; *смерте́льная ~* pericol de moarte; *~ я́дерного нападе́ния* pericol de atac nuclear; *в ~и* în primejdie, în pericol; *вне ~и* în afară de orice pericol; *подверга́ться ~и* a fi expus unui pericol; *смотре́ть ~и в глаза́* a înfrunta o primejdie ◇ *избежа́ть ~и* a scăpa ca din gura lupului.

опа́сн|ый *adj.* primejdios, periculos; *(despre o boală)* grav; *~ челове́к* un om primejdios; *~ая доро́га* drum primejdios; *~ая боле́знь* boală gravă.

опа́|сть, *-аду́, -адёшь vb. pf. (ipf. опада́ть)* **1.** *(осыпаться)* a cădea, a se scutura *(despre frunze, flori),* a se desfrunzi; *ли́стья ~ли* frunzele au căzut. **2.** a se dezumfla; a da înapoi; a scădea, a diminua; *о́пухоль ~ла* umflătura a dat înapoi.

опаха́ло, *-а n. (înv.)* evantai.

опа́шка, *-и f.* **1.** *sg.* arătură *(de jur împrejur).* **2.** greş *(la arat).*

опе́к|а, *-и f. sg.* **1.** *(jur.)* tutelă; curatelă; *учреди́ть ~у* a institui o tutelă/o curatelă; *взять под ~у кого́-л.* a pune pe cineva sub tutelă/curatelă; *сове́т по ~е* consiliu de tutelă. **2.** ocrotire, tutelă; *роди́тельская ~* ocrotirea părintească.

опека́емый **1.** *part. prez. pas.* de la *опека́ть.* **2.** **~ый,** *-ого m.* persoană pusă sub tutelă.

опека́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(jur.)* a fi tutore, a tutela, a exercita o tutelă. **2.** a ocroti; a avea grijă *(de cineva),* a purta de grijă *(cuiva).*

опеку́н, *-а́ m.* tutore.

опеку́нский *adj.* tutelar, de tutelă; de tutore.

опеку́нство, *-а n. sg.* tutelă.

опёнок, *-нка (bot.)* gheabă.

о́пер|а, *-ы f.* operă; *соли́ст ~ы* solist la operă; *коми́ческая ~* opera comică ◇ *(glumeţ) из друго́й ~ы* sau *не из той ~ы* ăsta-i alt cîntec; asta-i altă mîncare de peşte.

операти́вно *adv. (în mod)* operativ, expeditiv.

операти́вность, *-и f. sg.* operativitate, caracter operativ; *прояви́ть ~* a da dovadă de operativitate.

операти́вн|ый[1] *adj.* **1.** operativ, de executare; *~ые о́рганы* organe executive. **2.** operativ, expeditiv, eficient, eficace; *~ое руково́дство* conducere operativă.

операти́вн|ый[2] *adj. (med.)* de/prin operaţie, chirurgical; *~ое вмеша́тельство* intervenţie chirurgicală.

операти́вный[3] *adj. (mil.)* operativ; de operaţii, referitor la operaţiunile militare.

опера́тор[1], *-а m. (med.)* chirurg, operator.

опера́тор[2], *-а m.* operator, manipulant.

опера́тор[3], *-а m. (mat.)* operator; *дистрибути́вный ~* operator distributiv; *лине́йный ~* operator liniar; *одноро́дный ~* operator omogen.

операцио́нн|ый[1] *adj.* **1.** *(med.)* de operaţie, chirurgical; *~ое отделе́ние* secţie chirurgicală. **2.** **~ая,** *-ой f.* sală de operaţii.

операцио́нн|ый[2] *adj. (mil. adm. fin.)* de operaţii; *~ая ба́за* bază de operaţii.

опера́ци|я[1], *-и f. (med.)* operaţie; *~ под нарко́зом* operaţie cu anesteziere; *сде́лать ~ю* a opera, a face o operaţie.

опера́ци|я[2], *-и f. (mil. adm. fin.)* operaţie; *обхо́дная ~* operaţie de învăluire; *я́дерная возду́шно-косми́ческая ~* operaţie nucleară aeriano-cosmică; *ба́нковые ~и* operaţii bancare.

опера́ция[3], *-и (mat.)* operaţie; *алгебраи́ческая ~* operaţie algebrică; *арифмети́ческая ~* operaţie aritmetică.

опереди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. опережа́ть)* **1.** *acuz.* a întrece, a depăşi, a o lua înainte, a lăsa în urmă. **2.** *в + prepl. (fig.)* a se arăta superior *(într-o anumită direcţie)* a depăşi, a întrece.

опережа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *опереди́ть.*

опереже́ние, *-я n.* depăşire, devansare, avans.

опере́ние, *-я n.* **1.** pene, penaj. **2.** *(av.)* ampenaj; *хвостово́е ~* ampenaj principal ◇ *(mil.) ~ бо́мбы* ampenajul bombei; *(mil.) ~ раке́ты* ampenajul rachetei.

опере́точн|ый *adj.* de operetă; *~ая му́зыка* muzică de operetă.

опере́тта, *-ы f.* operetă.

опере́ть, *обопру́, обопрёшь vb. pf. (ipf. опира́ть) acuz.* a sprijini, a rezema.

опере́ться, *обопру́сь, обопрёшься vb. pf. (ipf. опира́ться) на + acuz.* **1.** a se sprijini, a se rezema. **2.** *(fig.,* a se bizui, a se baza, a se sprijini.

опери́ровать[1], *-рую, рующь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med.)* a opera, a supune unei intervenţii chirurgicale.

опери́ровать[2], *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a face diverse operaţii/tranzacţii *(financiare, comerciale).* **2.** a acţiona, a opera; *~ в тылу́ проти́вника* a opera în spatele inamicului. **3.** *instr. (пользоваться)* a se folosi de ..., a lucra, a opera cu ... ; *~ то́чными све́дениями* a opera cu date exacte.

опери́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. оперя́ться).* **1.** a se acoperi cu pene *(despre păsări).* **2.** *(fig.)* a se emancipa, a-şi lua zborul.

о́перный *adj.* de operă; *~ теа́тр* operă, teatru de operă; *~ певе́ц* cîntăreţ de operă.

опеча́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опеча́лить*

опеча́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *опеча́литься*

опеча́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. печа́лить* şi *опеча́ливать) acuz.* a întrista; a mîhni.

опеча́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. печа́литься* şi *опеча́ливаться)* a se întrista, a se mîhni.

опеча́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. опеча́тывать) acuz.* a sigila, a pune sigiliu; a pune (sub) sechestru.

опеча́т/ка, *-и f.* greşeală de tipar; *спи́сок ~ок* erată.

опеча́тывание, *-я n. sg.* sigilare, pecetluire.

опеча́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опеча́тать*

опе́шить, *-шу, -шишь vb. pf.* a fi uluit/ buimăcit; a rămîne cu gura căscată.

о́пий, *-я m. v. о́пиум*

опи́ливание, *-я n.* **1.** tăiere de jur împrejur. **2.** pilire de jur împrejur.

опи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опили́ть*

опили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. опи́ливать) acuz.* **1.** a tăia de jur împrejur (cu ferăstrăul). **2.** a pili de jur împrejur.

опи́лки, *-лок pl.* rumeguş; pilitură, răzătură; *древе́сные ~* rumeguş *(de lemn).*

опира́ние, *-я n.* rezemare, sprijinire.

опира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *опере́ть*

опира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *опере́ться*

описа́ние, *-я n.* descriere; *~ истори́ческих собы́тий* povestirea evenimentelor istorice ◇ *~ приме́т* semne particulare, semnalmente.

опи́санн|ый 1. *p.t.p.* de la *описа́ть*. 2. *adj.* *(mat.)* circumscris; *~ая окру́жность* cerc circumscris.

описа́тельно *adv.* descriptiv.

описа́тельн|ый *adj.* 1. descriptiv; *~ая грамма́тика* gramatică descriptivă. 2. analitic; *~ая констру́кция* construcție analitică.

описа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. опи́сывать) acuz.* 1. a descrie, a zugrăvi; a povesti. 2. *(jur.)* a sechestra, a pune sub sechestru; *~ чьё-л. иму́щество* a sechestra averea cuiva. 3. *(mat.)* a circumscrie ◇ *(folc.)* *ни в ска́зке сказа́ть, ни перо́м ~* de nedescris, de nespus.

описа́ться, *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. опи́сываться)* a face o greșeală în scris.

опи́ска, *-и f.* greșeală în scris.

описно́й *adj.* de inventar.

опи́сывание, *-я n. sg.* 1. descriere, zugrăvire. 2. *(mat.)* circumscriere.

опи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *описа́ть*

опи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *описа́ться*. 2. *pas.* de la *опи́сывать*.

о́пись, *-и f.* 1. inventar; opis; *соста́вить ~* a face un inventar. 2. *(jur.)* sechestru, proces-verbal de sechestru; *~ иму́щества* sechestru.

опи́ться, *обопью́сь, обопьёшься vb. pf. (ipf. опива́ться)* a bea peste măsură.

о́пиум, *-а m.* opiu.

о́пиумный *adj.* de opiu.

опла́кать, *-а́чу, -а́чешь vb. pf. (ipf. опла́кивать) acuz.* a plînge, a deplînge, a jeli *(moartea cuiva)*.

опла́кивание, *-я n. sg.* plîns, bocire; deplîngere.

опла́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опла́кать*

опла́та, *-ы f. sg.* plată, remunerare, retribuire; *сде́льная ~* plată în acord, plată cu bucata; *почасова́я ~* plată cu ora; *подённая ~* plată cu ziua; *~ письма́ ма́ркой* timbrarea scrisorii.

оплати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. опла́чивать) acuz.* a plăti, a achita; *~ счёт* a achita nota, a factura contul; *~ расхо́ды* a plăti cheltuielile; *~ письмо́* a timbra o scrisoare.

опла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оплати́ть*.

оплева́ть, *-люю́, -люёшь vb. pf. (ipf. оплёвывать) acuz.* 1. a scuipa *(pe cineva)*. 2. *(fig. pop.)* a împroșca cu noroi, a face albie de porci, a face de ocară.

оплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оплева́ть*.

оплести́, *-ету́, -етёшь vb. pf. (ipf. оплета́ть) acuz.* 1. a împleti de jur împrejur. 2. *(fig. pop.)* a păcăli, a înșela, a trage pe sfoară.

оплета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оплести́*.

оплеу́х|а, *-и f. (pop.)* palmă, scatoalcă; labă; *дать ~у* a pălmui, a trage o palmă.

оплеши́веть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. плеши́веть)* a cheli, a deveni pleșuv.

оплодотворе́ние, *-я n. sg.* 1. fecundare, fecundație. 2. *(agr.)* fertilizarea pămîntului.

оплодотвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. оплодотворя́ть) acuz.* a fecunda.

оплодотвори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. оплодотворя́ться)* a fi fecundat, a se fecunda.

оплодотворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оплодотвори́ть*

опломбирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. пломбирова́ть) acuz.* a plumbui, a pune plumburi/sigiliu.

опло́т, *-а m. sg.* bastion, pavăză, reazem, sprijin sigur.

оплоша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a da greș; a face o boroboață, a face o gafă, a o scrînti.

опло́шност|ь, *-и f.* greșeală, greș, nebăgare de seamă; *сде́лать ~; допусти́ть ~* a face o greșeală.

оплыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оплы́ть*[1,2]

оплы́|ть[1], *-ыву́, -ывёшь vb. pf. (ipf. оплыва́ть)* 1. a se îngrășa, a se umfla, a se buhăi. 2. a picura, a curge, a se prelinge. 3. a se surpa, a aluneca.

оплы́ть[2], *-ыву́, -ывёшь vb. pf. (ipf. оплыва́ть) acuz.* a înconjura *(înotînd sau navigînd)*.

оповести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. оповеща́ть) acuz.* a înștiința, a aduce la cunoștință, a da de știre, a anunța, a informa.

оповеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оповести́ть*

оповеще́ние, *-я n.* înștiințare, încunoștințare; aviz, notificare; *~ о радиоакти́вном зараже́нии* înștiinare despre infectarea radioactivă.

опога́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. пога́нить) acuz.* a pîngări, a profana, a spurca, a terfeli.

опо́ек, *-о́йка m. sg.* piele de vițel.

опозда́вш|ий 1. *part. trec. act.* de la *опозда́ть*. 2. *adj.* întîrziat; *~ие зри́тели* spectatori întîrziați. 3. *~ий, -его m.* întîrziat.

опозда́ни|е, *-я n.* întîrziere; *прибы́ть с ~ем* a sosi cu întîrziere.

опозда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. опа́здывать)* 1. a întîrzia, a veni, a ajunge (undeva) cu întîrziere; *~ на по́езд* a scăpa trenul; *~ на полчаса́* a întîrzia cu o jumătate de oră. 2. *с + instr.* a întîrzia, a rămîne în urmă.

опознава́ние, *-я n. sg.* recunoaștere, identificare; *радиолокацио́нное ~* identificare prin radiolocație.

опознава́тельн|ый *adj.* de recunoaștere, distinctiv, de identificare; *~ые огни́* focuri de semnalizare.

опознава́ть, *-знаю́, -знаёшь vb. ipf.* de la *опозна́ть*

опозна́ние, *-я n. sg.* recunoaștere, identificare.

опозна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. опознава́ть) acuz.* a recunoaște, a identifica; *~ вещь* a identifica/a recunoaște un obiect.

опозо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. позо́рить) acuz.* a necinsti, a dezonora, a acoperi de rușine; a defăima.

опозо́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. позо́риться)* a se dezonora, a se face de rușine.

опо́йковый *adj.* de/din piele de vițel.

опои́ть, *-ою́, -о́ишь vb. pf. (ipf. опа́ивать) acuz.* 1. a da prea mult să bea; a adăpa peste măsură. 2. *(inv.)* *(отрави́ть)* a otrăvi.

ополаскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ополосну́ть*

ополза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оползти́*[1,2]

о́ползень, *-зня m.* surpare de teren, alunecare de teren.

оползти́[1], *-зёт vb. pf. (ipf. ополза́ть)* a se surpa, a aluneca, a se afunda.

оползти́[2], *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. ополза́ть) acuz.* a înconjura, a ocoli (ceva) tîrîndu-se.

ополо́ски *pl. (pop.)* spălătură, lături.

ополосну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. ополаскивать) acuz.* a clăti, a spăla; a limpezi; *~ стака́н* a clăti un pahar.

ополча́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *ополчи́ть(ся)*

ополче́нец, *-нца m.* ostaș din miliția populară (voluntară).

ополче́ние, *-я n.* miliție populară, armată neregulată, formată mai ales din voluntari.

ополчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. ополча́ть) acuz.* cu *на + acuz.* sau cu *про́тив + gen.* a întărîta, a asmuți, a monta/a ațîța pe cineva împotriva cuiva.

ополчи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. ополча́ться) на + acuz.* sau *про́тив + gen.* 1. a porni la luptă, a porni la război. 2. a se ridica împotriva; a combate; a ataca, a se năpusti (asupra cuiva).

опо́мниться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* 1. *(прийти́ в себя́)* a-și veni în fire, a se dezmetici, a-și recăpăta cunoștința. 2. *(одуматься)* a-și da seama, a se dumeri; a se răzgîndi.

опо́р, *-а m. (în expr.)* *во весь ~* în galop, în goană nebună, în goana mare.

опо́р|а, *-ы f.* 1. sprijin, reazem, suport, proptea; *то́чка ~ы* punct de sprijin. 2. *(constr.)* pilon, pilă; *(tehn.)* lagăr; *~ы моста́* pilonii podului.

опора́жнивание, *-я n. sg.* golire, deșertare.

опора́жнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опоро́жни́ть*

опора́жниваться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *опоро́жни́ться*. 2. *pas.* de la *опора́жнивать*.

опо́рк|и, *-ов m.* ghete rupte, încălțăminte tocită/scîlciată.

опо́рный *adj.* de sprijin, de reazem, de susținere; *(mil.)* *~ пункт* punct de sprijin.

опоро́жни́ть, *-ню, -нишь* și *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. опора́жнивать* și *опорожня́ть) acuz.* a goli, a deșerta; *~ буты́лку* a goli o sticlă; *~ мешо́к* a deșerta/a goli un sac.

опоро́жни́ться, *опоро́жни́тся vb. pf. (ipf. опора́жниваться* și *опорожня́ться)* a se goli, a se deșerta.

опорожня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опоро́жни́ть.*

опорожня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опоро́жни́ться.* **2.** *pas.* de la *опорожня́ть.*

опоро́с, *-а* fătat *(la scroafe).*

опороси́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. пороси́ться)* a făta purcei.

опоро́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опоро́чить*

опоро́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. поро́чить* și *опоро́чивать) acuz.* a ponegri, a defăima, a discredita, a compromite, a dezonora.

опосре́дствование, *-я n. (fil.)* mijlocire, intermediere.

опосре́дствованный *adj. (fil.)* mijlocit, mediat.

опосре́дствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf.* și *ipf. (fil.)* a mijloci, a intermedia.

опо́ссум, *-а m. (zool.)* oposum.

опосты́леть, *-ею, -еешь vb. pf. dat.* a i se urî, a-i fi lehamite, a se dezgusta, a se scîrbi, a se sătura de ceva.

опохмели́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. опохмеля́ться)* a se drege *(după beție).*

опохмеля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *опохмели́ться*

опочива́льня, *-и f. (înv.)* iatac, dormitor *(în palate, case boierești).*

опочива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *опочи́ть*

опочи́ть, *-и́ю, -и́ешь vb. pf. (ipf. опочива́ть) (înv.)* **1.** a adormi. **2.** *(fig.)* a răposa, a muri.

опошле́ние, *-я n. sg.* trivializare, banalizare, vulgarizare.

опошле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *пошле́ть.*

опо́шлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. опошля́ть) acuz.* a trivializa, a banaliza, a vulgariza.

опо́шлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. опошля́ться)* a se trivializa, a se banaliza.

опошля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опо́шлить*

опошля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опо́шлиться.* **2.** *pas.* de la *опошля́ть.*

опоя́сать, *-я́шу, -я́шешь vb. pf. (ipf. опоя́сывать) acuz.* **1.** a încinge; ~ *са́блей* a încinge sabia. **2.** *(fig.)* a înconjura, a încercui.

опоя́саться, *-я́шусь, -я́шешься vb. pf. (ipf. опоя́сываться)* a se încinge.

опоя́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опоя́сать*

опоя́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опоя́саться.* **2.** *pas.* de la *опоя́сывать.*

оппозиционе́р, *-а m.* opoziționist.

оппозицио́нный *adj.* de opoziție, al opoziției, opoziționist.

оппози́ция, *-и f. sg.* opoziție; *парла́ментская* ~ opoziție parlamentară.

оппоне́нт, *-а m.* oponent.

оппони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a combate, a critica pe cineva (într-o dispută publică); a formula obiecțiuni.

оппортуни́зм, *-а m.* oportunism.

оппортуни́ст, *-а m.* oportunist.

оппортунисти́ческий *adj.* oportunist; de oportunism.

опра́в|а, *-ы f.* ramă, cadru; montură; *вста́вить в ~у* a monta; ~ *для очко́в* rame de ochelari.

оправда́ние, *-я n.* **1.** justificare, îndreptățire, scuză; *в своё* ~ în apărarea sa, drept scuză; *сла́бое* ~ slabă justificare; *найти́* ~ a găsi o justificare. **2.** *(jur.)* achitare; ~ *подсуди́мого* achitarea inculpatului.

оправда́тельн|ый *adj.* **1.** de achitare; ~ *пригово́р* sentință de achitare. **2.** justificativ; *~ые докуме́нты* acte justificative.

оправда́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. опра́вдывать)* **1.** *acuz.* a achita; ~ *подсуди́мого* a achita pe inculpat. **2.** *acuz.* cu *instr.* a scuza, a justifica. **3.** *acuz.* a îndreptăți; ~ *дове́рие* a îndreptăți încrederea; ~ *ожида́ния* a îndreptăți așteptările. **4.** *acuz.* a acoperi, a recupera; *расхо́ды ~ют себя́* cheltuielile se vor acoperi/se vor recupera.

оправда́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. опра́вдываться)* **1.** a-și dovedi (a căuta să-și dovedească) nevinovăția; a se dezvinovăți, a se justifica. **2.** a se adeveri, a se confirma. **3.** a se recupera; a se acoperi; *затра́ты ~лись* cheltuielile s-au recuperat.

опра́вдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оправда́ть*

опра́вдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оправда́ться.* **2.** *pas.* de la *опра́вдывать.*

опра́вить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. оправля́ть) acuz.* a aranja, a potrivi; ~ *пла́тье* a-și aranja rochia.

опра́вить[2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. оправля́ть) acuz.* a înrăma, a încadra; a monta.

опра́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. оправля́ться)* **1.** a-și aranja, a-și potrivi *(rochia, părul).* **2.** *(выздороветь)* a se îndrepta, a se restabili, a se reface, a se întrema. **3.** *(справиться с волнением, испугом)* a-și veni în fire. **4.** *(отправить есте́ственную надобность)* a ieși afară, a-și face nevoile.

опра́вка, *-и f.* **1.** *sg.* montare, înrămare. **2.** *(tehn.)* montură.

оправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опра́вить*[1,2]

оправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опра́виться.* **2.** *pas.* de la *оправля́ть.*

опра́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опроста́ть*

опра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опроси́ть*

определе́ние[1], *-я n.* **1.** *(действие)* determinare, definire; precizare, stabilire; ~ *направле́ния* determinarea direcției; ~ *радиоакти́вности* stabilirea gradului de radioactivitate. **2.** definiție; *дать* ~ a da o definiție; a defini; *тавтологи́ческое* ~ definiție tautologică. **3.** *(jur.)* decizie, încheiere. **4.** *sg. (înv.)* numire *(într-un serviciu);* înscriere *(la o școală).*

определе́ни|е[2], *-я n. (gram.)* atribut; *согласо́ванное* ~ atribut acordat; *несогласо́ванное* ~ atribut neacordat; *одноро́дные ~я* atribute multiple.

определённо *adv.* **1.** (în mod) hotărît, limpede, precis; ~ *знать* a ști precis; ~ *вы́сказаться* a-și spune limpede cuvîntul. **2.** evident.

определённость, *-и f. sg.* precizie, certitudine, claritate; caracter determinat.

определённ|ый *adj.* **1.** stabilit, fixat; *в ~ом поря́дке* în ordinea stabilită; *в ~ые часы́* la ore fixe. **2.** precis, clar; *дать ~ отве́т* a da un răspuns hotărît. **3.** anumit, determinat; *при ~ых усло́виях* în anumite condiții. **4.** *(несомненный)* indiscutabil, neîndoios, hotărît; *э́то ~ успе́х* e un succes hotărît. **5.** *(gram.)* hotărît, definitiv; ~ *член/арти́кль* articol hotărît, articol definit.

определи́мость, *-и f.* putința de a fi determinat/definit.

определи́мый *adj.* determinabil, care poate fi determinat/definit.

определи́тель, *-я m.* **1.** *(mat.)* determinant. **2.** *(tehn.)* detector. **3.** clasificator, indicator; ~ *расте́ний* clasificator de plante. **4.** *(lingv.)* determinant, determinativ.

определи́тельн|ый *adj. (gram.)* de atribut, atributiv; *~ое предложе́ние* propoziție atributivă; *~ое местоиме́ние* pronume determinativ; *~ая констру́кция* construcție atributivă; *~ая фу́нкция* funcție atributivă; *~ое наре́чие* adverb determinativ.

определи́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. определя́ть) acuz.* **1.** *(установить, назначить)* a stabili, a determina, a fixa; ~ *вре́мя отъе́зда* a stabili data (ora) plecării; ~ *да́ту* a fixa data; ~ *обя́занности* a determina obligațiile. **2.** a calcula; a aprecia; ~ *расстоя́ние* a calcula distanța; *(mat.)* ~ *у́гол* a determina un unghi. **3.** a diagnostica, a pune diagnosticul; ~ *боле́знь* a pune diagnosticul bolii. **4.** *(дать определе́ние)* a defini, a da o definiție; a formula. **5.** a hotărî, a stabili, a decide; ~ *ме́ру наказа́ния* a stabili pedeapsa. **6.** a aloca, a asigura *(pentru un anumit scop).* **7.** *(обусловить)* a determina, a condiționa. **8.** *(înv.)* a numi *(într-o slujbă);* a înscrie *(la o școală);* ~ *на слу́жбу* a numi într-un post.

определи́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. определя́ться)* **1.** *(выявиться)* a se clarifica, a se preciza; a fi determinat; *(despre caracter)* a se forma; *(despre prețuri)* a se stabiliza. **2.** *(определить своё местонахожде́ние)* a se orienta, a-și determina poziția. **3.** *(înv.)* a intra (în serviciu); a se înscrie (la o școală); ~ *на слу́жбу* a intra în serviciu.

определя́ем|ый *adj. (lingv.)* determinat, regent; *~ое сло́во* cuvînt regent, cuvînt determinant.

определя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *определи́ть*

определя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *определи́ться.* **2.** *pas.* de la *определя́ть.*

определя́ющ|ий *adj. (gram.)* determinant, determinativ; *~ее прилага́тельное* adjectiv determinativ; *~ член предложе́ния* parte de propoziție determinantă.

опресне́ние, *-я n. sg.* desărare, desalinizare, potabilizare.

опресни́тельный *adj.* de desărat; *~ аппара́т* aparat pentru desărarea/desalinizarea apei.

опресни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. опресня́ть) acuz.* a desăra (apa); *~ во́ду* a face apa potabilă.

опре́сноки, *-ов pl.* azimă, pîine nedospită.

опресня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опресни́ть*

оприхо́дование, *-я n.* trecere/înregistrare la venituri.

оприхо́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* a trece la venituri, a înregistra, a face intrare.

опри́чник, *-а m. (ist.) opricinic (oștean din opricinină).*

опри́чнина, *-ы f. sg. (ist.) opricinină (regimul politic din timpul lui Ivan cel Groaznic; forțele militare și polițienești ale acestui regim).*

опро́бование, *-я n. sg. (tehn.)* **1.** încercare; probă; *~ дви́гателя* încercare a motorului. **3.** marcare *(a metalelor prețioase).*

опро́бователь, *-я m. (tehn.)* dispozitiv de încercare.

опро́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* **1.** *(tehn.)* a încerca, a pune la probă; *~ но́вый самолёт* a supune la probă, a încerca un avion nou. **2.** a marca *(metalele prețioase).*

опроверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *опрове́ргнуть*

опрове́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. опроверга́ть) acuz.* a dezminți, a combate, a răsturna; *~ слух* a dezminți un zvon; *~ возведённое обвине́ние* a răsturna/a combate acuzațiile aduse.

опроверже́ние, *-я n.* dezmințire.

опровержи́мый *adj.* ușor de combătut, ușor de răsturnat.

опрокидно́й *adj.* basculant; *~ ку́зов* benă basculantă.

опроки́дывание, *-я n. sg.* **1.** răsturnare; basculare. **2.** *(tehn.)* inversiune.

опроки́дыватель, *-я m. (tehn.)* culbutor, basculator; *ваго́нный ~* basculator de vagoane, răsturnător de vagoane.

опроки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опроки́нуть*

опроки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опроки́нуться.* **2.** *pas.* de la *опроки́дываться.*

опроки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. опроки́дывать) acuz.* **1.** a răsturna, a doborî, a trînti. **2.** *(mil.)* a scoate de pe poziție, a respinge. **3.** *(fig.)* a zădărnici, a dejuca, a combate, a răsturna; *~ все расчёты* a răsturna toate calculele.

опроки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. опроки́дываться)* a se răsturna.

опроме́тчиво *adv.* (în mod) nechibzuit, pripit, nesăbuit; fără a se gîndi, fără a judeca.

опроме́тчивость, *-и f. sg.* nesocotință, nechibzuință, nesăbuință.

опроме́тчивый *adj.* nesocotit, nechibzuit, necugetat, nesăbuit; pripit; *~ посту́пок* faptă necugetată.

о́прометью *adv.* în mare grabă, în pripă; *бежа́ть ~* a alerga din răsputeri, a fugi cît îl țin picioarele.

опро́с, *-а m.* interogare, interogatoriu; audiere; *~ свиде́телей* audierea martorilor; *всенаро́дный ~* referendum popular, plebiscit.

опроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. опра́шивать) acuz.* **1.** a întreba, a chestiona; a cere știri/lămuriri; a ancheta, a face o anchetă; *~ всех свиде́телей* a asculta/a audia toți martorii. **2.** *(jur.)* a interoga, a supune unui interogatoriu.

опро́сный *adj.* de anchetă; *~ лист* chestionar.

опроста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. опра́стывать) acuz. (pop.)* a deșerta, a goli.

опрости́ться, *-ощу́сь, -ости́шься vb. pf. (ipf. опроща́ться)* a se obișnui cu o viață simplă/ nepretențioasă.

опростоволо́ситься, *-о́шусь, -о́сишься vb. pf.* a face o prostie/o gafă, a face una boacănă.

опротестова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. опротесто́вывать* și *протестова́ть) acuz.* **1.** a protesta, a contesta; *~ реше́ние большинства́* a contesta hotărîrea majorității. **2.** *(jur.)* a ataca o hotărîre judecătorească, a face apel ◇ *(fin.) ~ ве́ксель* a protesta o poliță.

опротесто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опротестова́ть.*

опроти́веть, *-ею, -еешь vb. pf.* a se dezgusta *(de ceva, de cineva),* a i se urî, a-i fi lehamite.

опроща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *опрости́ться*

опроще́ние, *-я n. (lingv.)* deetimologizare.

опрощённый *adj. (lingv.)* deetimologizat; *~ ко́рень* rădăcină deetimologizată.

опры́скать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. опры́скивать* și *pf. mom. опры́снуть) acuz.* a stropi, a pulveriza.

опры́скаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. опры́скиваться)* a se stropi.

опры́скивание, *-я n.* stropire, stropit.

опры́скиватель, *-я m.* aparat de stropit; pulverizator, etalier; *ручно́й ~* stropitoare de mînă; *ра́нцевый ~* stropitoare portabilă, stropitoare de spate.

опры́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опры́скать*

опры́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опры́скаться.* **2.** *pas.* de la *опры́скивать.*

опря́тно *adv.* îngrijit, curat.

опря́тность, *-и f. sg.* (stare de) curățenie.

опря́тный *adj.* curat, îngrijit.

опта́нт, *-а m. (jur.)* optant.

оптати́в, *-а m. (gram.)* optativ.

опта́ци|я, *-и f. (jur.)* opțiune, optare; *пра́во ~и* drept de opțiune.

о́птик, *-а m.* optician.

о́птика, *-и f. sg. (fiz.)* **1.** optică; *электро́нная ~* optică electronică; *ква́нтовая ~* optică cuantică; *прикладна́я ~* optică aplicată; *фотографи́ческая ~* optică fotografică. **2.** *col.* instrumente optice.

оптима́льный *adj.* optim.

оптиме́тр, *-а m.* optimetru, indicator optic.

оптимиза́ция, *-и f.* optimizare.

оптими́зм, *-а m. sg.* optimism.

оптими́ст, *-а m.* optimist.

оптимисти́ческий *adj.* optimist.

опти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (jur.)* a opta.

опти́ческий *adj.* optic; *(fiz.) ~ центр стекла́* focarul lentilei; *~ обма́н* iluzie optică.

оптови́к, *-а́ m. (înv.)* angrosist, negustor cu ridicata.

опто́в|ый *adj.* cu ridicata, cu toptanul, cu hurta, angro; *~ склад* depozit angro; *по ~ой цене́* cu preț de angro, cu toptanul.

о́птом *adv.* cu ridicata, angro, cu toptanul, cu hurta; *прода́жа ~ и в ро́зницу* vînzare cu ridicata și cu amănuntul.

опубликова́ние, *-я n. sg.* publicare; *~ зако́на* publicarea/promulgarea unei legi.

опубликова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf. (ipf. опублико́вывать* și *публикова́ть) acuz.* a publica, a da publicității; a promulga; *~ заявле́ние* a da publicității o declarație; *~ зако́н* a promulga o lege.

опублико́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опубликова́ть.*

о́пус, *-а m. (muz.)* opus.

опуска́ние, *-я n. sg.* **1.** coborîre, lăsare. **2.** *(lingv.)* eliziune. **3.** omitere.

опуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *опусти́ть*

опуска́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опусти́ться.* **2.** *pas.* de la *опуска́ть.*

опускн|о́й *adj. (tehn.)* basculant, pivotant; *~а́я дверь* ușă glisantă verticală, ușă-ghilotină.

опусте́лый *adj.* pustiu, gol, depopulat; părăsit.

опусте́ние, *-я n. sg.* pustietate; pustiire.

опусте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. пусте́ть)* a se face pustiu, a fi pustiu, a se goli.

опусти́вшийся, *-аяся, -ееся* **1.** *part. trec. act.* de la *опусти́ться.* **2.** *adj.* decăzut, degradat, declasat; *~ челове́к* om decăzut.

опусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. опуска́ть) acuz.* **1.** a da jos, a coborî; a lăsa, a trage în jos; *~ за́навес* a lăsa cortina; *~ ру́ки* a) a lăsa brațele în jos; b) *(fig.)* a pierde orice curaj; *~ воротни́к* a lăsa gulerul în jos; *~ го́лову* a lăsa capul în jos; *~ глаза́* a pleca/a coborî ochii. **2.** *в + acuz.* a coborî, a pune (în ceva);

~ письмо́ в я́щик a pune scrisoarea la cutie. 3. *(пропусти́ть)* a omite, a sări, a suprima, a lăsa la o parte; ◇ *~ перпендикуля́р* a coborî o perpendiculară; *~ нос* a lăsa nasul în jos.

опусти́|ться, *-ущу́сь, -у́стишься vb. pf. (ipf. опуска́ться)* 1. a se lăsa, a se lăsa în jos; *~ на коле́ни* a cădea în genunchi. 2. a coborî; *~ в подва́л* a coborî în subsol. 3. *(despre ceață, noapte etc.)*. a se lăsa, a coborî, a cădea. 4. *(despre o pasăre, un fluture)* a se așeza. 5. *(fig.)* a decădea ◇ *у кого́-л. ру́ки ~лись* și-a pierdut orice curaj.

опустоша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *опустоши́ть*

опустоше́ние, *-я n.* devastare, pustiire.

опустошённый 1. *p.t.p.* de la *опустоши́ть*. 2. *adj.* pustiit, devastat.

опустоши́тельн|ый *adj.* pustiitor, devastator, ruinător; *~ые во́йны* războaie nimicitoare.

опустоши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. опустоша́ть) acuz.* 1. a pustii, a devasta, a distruge. 2. a goli. 3. *(fig.)* a demoraliza, a pustii; a distruge sufletește.

опу́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. опу́тывать) acuz.* 1. a înfășura, a lega înfășurînd. 2. *(fig.)* a prinde în mreje, a fermeca *(pe cineva)*; *~ кого́-л. свои́ми ча́рами* a captiva pe cineva prin farmecele sale. 3. *(fig. pop.)* a păcăli, a trage pe sfoară.

опу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опу́тать*

опуха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *опу́хнуть*

опу́хлость, *-и f.* umflătură, tumefacție.

опу́хлый *adj.* umflat, buhăit.

опу́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. опуха́ть* și *пу́хнуть)* a se umfla.

о́пухоль, *-и f.* tumoare, tumefacție; *доброка́чественная ~* tumoare benignă; *злока́чественная ~* tumoare malignă; *жирова́я ~* lipom, tumoare adipoasă; *ко́стная ~* osteomă; *кровяна́я ~* hematom.

опу́хший *adj.* umflat, tumefiat.

опуши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. опуша́ть) acuz.* 1. a tivi, a garnisi cu blană. 2. a presăra, a acoperi *(despre zăpadă sau chiciură)*.

опу́шка¹, *-и f.* 1. *sg.* garnisire cu blană. 2. garnitură de blană.

опу́шка², *-и f.* marginea/liziera pădurii.

опуще́ние, *-я n. sg.* 1. coborîre, lăsare în jos. 2. omitere, omisiune. 3. *(lingv.)* elipsă, omitere, pierdere ◇ *(med.) ~ пе́чени* ptoză hepatică; *~ желу́дка* visceroptoză.

опу́щенный 1. *p.t.p.* de la *опусти́ть*. 2. *adj. (lingv.)* omis ◇ *как в во́ду ~* descurajat, plouat, ca o curcă plouată.

опыле́ние, *-я n. sg.* 1. *(bot.)* polenizare; *перекрёстное ~* polenizare încrucișată; *~ насеко́мыми* entomofilie, polenizare prin insecte. 2. *(agr.)* stropire, pulverizare.

опы́ливание, *-я n. (tehn.)* prăfuire, pudrare, pulverizare, stropire.

опы́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опыли́ть(2)*

опыли́тель, *-я m.* 1. *(bot.)* polenizator *(păsările, insectele, vîntul, apa)*. 2. *(agr.)* pulverizator, aparat de prăfuit, prăfuitoare.

опыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. acuz.* 1. *(ipf. опыля́ть) (bot.)* a poleniza. 2. *(ipf. опы́ливать) (agr.)* a pulveriza.

опыли́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. опыля́ться) (bot.)* a se poleniza; a fi polenizat.

опыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опыли́ть (1)*

опыля́ться, *-я́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *опыли́ться*. 2. *pas.* de la *опыля́ть*.

о́пыт, *-а m.* 1. experiență; *жи́зненный ~* experiența vieții; *произво́дственный ~* experiență de producție; *передово́й ~* experiență înaintată/avansată; *(mat.) случа́йный ~* experiență aleatorie; *убеди́ться на ~е* a se convinge din experiență; *знать по ~у* a ști din experiență/din cele pătimite; *переда́ть свой ~* a transmite experiența sa; *приобрести́ ~* a dobîndi experiență; *обме́н ~ом* schimb de experiență. 2. experiment; experiență; *хими́ческие ~ы* experiențe chimice. 3. încercare; *пе́рвый ~ молодо́го писа́теля* prima încercare a unui tînăr scriitor ◇ *нау́ченный го́рьким ~ом* care a învățat dintr-o experiență amară; Stan pățitul.

о́пытность, *-и f. sg.* experiență.

о́пытн|ый *adj.* 1. *(о челове́ке)* cu experiență, experimentat; versat, încercat, priceput; *~ врач* medic cu experiență; medic experimentat. 2. *(эксперимента́льный)* de încercare, experimental, de cercetare; *~ая ста́нция* stațiune experimentală; *~ым путём* pe cale experimentală.

опьяне́вший *adj.* îmbătat, beat, cherchelit.

опьяне́лый *adj.* beat, amețit; afumat.

опьяне́ние, *-я n. sg.* 1. beție, îmbătare. 2. *(fig.)* beție, amețeală, extaz.

опьяне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. пьяне́ть)* a se îmbăta; a se chercheli.

опьяни́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. пьяни́ть* și *опьяня́ть) acuz.* a îmbăta, a ameți; *(fig.) успе́х ~л его́* succesul l-a amețit/îmbătat.

опьяня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опьяни́ть*

опьяня́ющий 1. *part. prez. act.* de la *опьяня́ть*. 2. *adj.* îmbătător, amețitor.

опя́ть *adv.* din nou, încă odată, iar, iarăși; *(pop.) ~ же; ~-таки* a) și în afară de asta, și unde mai pui că ...; b) totuși, cu toate acestea.

ора́ва, *-ы f. (pop.)* droaie, ceată.

ора́кул, *-а m.* oracol.

орангута́нг, *-а m. (zool.)* orangutan.

ора́нжевый *adj.* portocaliu, oranj; *~ цвет* culoare portocalie.

оранжере́йный *adj.* de seră.

оранжере́я, *-и f.* seră, oranjerie.

ора́тор, *-а m.* orator, vorbitor.

орато́рия, *-и f. (muz.)* oratoriu.

ора́торск|ий *adj.* de orator, oratoric, retoric; *~ тала́нт* talent de orator; *~ое иску́сство* artă oratorică.

ора́торствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face oratorie; a perora.

ора́ть, *ору́, орёшь vb. ipf.* a striga, a zbiera cît îl ține gura.

орби́т|а, *-ы f.* 1. orbită; *а́томная ~* orbită atomică; *накло́нная ~* orbită înclinată; *земна́я ~* orbită terestră; *вы́йти на ~у* a se plasa pe orbită; *~ иску́сственного спу́тника* orbita satelitului artificial. 2. *(anat.)* orbita ochiului.

орбита́льн|ый *adj.* orbital; *~ полёт* zbor orbital; *~ое движе́ние* mișcare orbitală.

орга́зм, *-а m. sg. (biol.)* orgasm.

о́рган, *-а m.* 1. *(anat.)* organ; *~ слу́ха* organul auzului; *~ы произноше́ния* organe fonatoare; *~ы ре́чи* organele vorbirii; *~ы размноже́ния* organe de reproducție; *вну́тренние ~ы* viscere. 2. *(fig.)* organ, unealtă, instrument; mijloc. 3. organ de stat, organizație; *~ы госуда́рственной вла́сти* organele puterii de stat; *ме́стные ~ы* organe locale; *~ контро́ля* organ de control; *исполни́тельный ~* organ executiv. 4. *(fig.)* organ, ziar, jurnal; *~ы печа́ти* organe de presă; *парти́йный ~* organ de partid. 5. *(tehn.)* organ (de mașină); *рабо́чий ~* organ activ, organ de lucru.

орга́н, *-а m. (muz.)* orgă.

организа́тор, *-а m.* organizator.

организа́торский *adj.* de organizator, organizatoric; *~ тала́нт* talent organizatoric.

организацио́нн|ый *adj.* organizatoric, de organizare; *~ые при́нципы* principii organizatorice; *~ые мероприя́тия* măsuri organizatorice; *~ая рабо́та* muncă de organizare; *~ комите́т* comitet de organizare.

организа́ци|я, *-и f.* 1. *sg. (де́йствие)* organizare; *нау́чная ~ труда́* organizarea științifică a muncii. 2. *sg.* mod de organizare, structură, organizație. 3. organizație; *ма́ссовые ~и* organizații de masă; *парти́йные ~и* organizații de partid; *обще́ственная ~* organizație obștească; *вышестоя́щая ~* organ superior/tutelar; *строи́тельная ~* organizație/întreprindere de construcție; *Организа́ция Объединённых На́ций (ООН)* Organizația Națiunilor Unite (O.N.U.). 4. constituție, organism.

органи́зм, *-а m.* 1. organism; *живо́тный ~* organism animal; *расти́тельный ~* organism vegetal; *(mil.) вое́нный ~* organism militar. 2. constituție, organism; *кре́пкий ~* organism robust/rezistent, constituție robustă.

организо́ванно *adv.* (în mod) organizat, cu rînduială.

организо́ванность, *-и f. sg.* organizare, caracter organizat.

организо́ванный 1. *p.t.p.* de la *организова́ть*. 2. *adj.* disciplinat, ordonat

организова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. (la trec. numai pf.; ipf.* și *организо́вывать) acuz.* 1. *(pf.* și *сорганиз-

зова́ть) a organiza. 2. a planifica, a rîndui.

организо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *организова́ть*

организо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *организова́ться.* 2. *pas.* de la *организо́вывать.*

организу́ющий 1. *part. prez. act.* de la *организова́ть.* 2. *adj.* organizator, organizatoric.

орга́ника, *-и f.* chimie organică.

органи́ст, *-а m. (muz.)* organist.

органи́чески *adv.* (în mod) organic.

органи́ческ|ий *adj.* 1. organic; *~ая хи́мия* chimie organică; *(chim.) ~ие вещества́* substanțe organice; *~ие заболева́ния* boli organice; *~ недоста́ток* viciu organic; *~ое це́лое* un tot organic; *составля́ть ~ую часть чего́-л.* a face parte integrantă din ceva; *~ая потре́бность* necesitate organică. 2. *(fil.)* organicist.

органи́чность, *-и f. sg.* caracter organic.

органи́чный *adj.* organic, firesc.

орга́нный *adj. (muz.)* de orgă; *~ конце́рт* concert de orgă.

органогра́фия, *-и f. sg. (biol.)* organografie.

органотерапи́я, *-и f. sg. (med.)* organoterapie, organoterapeutică.

орга́нчик, *-а m. (muz.)* 1. *dim.* orgă mică. 2. cutie cu muzicuțe, ariston.

оргбюро́ *n. indecl.* = *организацио́нное бюро́* birou organizatoric; birou de organizație.

о́ргия, *-и f.* 1. *(ist.)* petrecere bachică. 2. *(fig.)* orgie, beție, desfrîu.

орда́, *-ы f.* hoardă.

о́рден[1], *-а m.* ordin, decorație; *награди́ть ~ом* a decora, a distinge cu un ordin; *получи́ть ~* a fi decorat, a fi distins cu un ordin.

о́рден[2], *-а m. (ist.)* ordin; *~ иезуи́тов* ordinul iezuiților; *~ крестоно́сцев* ordinul cruciaților; *ры́царский ~* ordinul cavalerilor.

о́рден[3], *-а (arhit.)* ordin, stil; *дори́ческий ~* ordinul doric, doricul; *тоска́нский ~* stil toscan.

орденоно́сец, *-сца m.* purtător al unui ordin, decorat cu un ordin.

орденоно́сный *adj.* decorat cu un ordin.

о́рденск|ий *adj.* de ordin, al ordinului; *~ая ле́нта* cordon.

о́рдер[1], *-а m.* 1. ordin, mandat, dispoziție; *~ на произво́дство аре́ста (на аре́ст)* mandat de arestare; *ка́ссовый ~* dispoziție de plată; *сопроводи́тельный ~* notă de însoțire. 2. bon; ordin de repartiție, ordin de repartizare a unui spațiu locativ.

о́рдер[2], *-а m. (arhit.)* ordin, stil.

ордина́р, *-а m. sg.* nivel mediu (al unei ape), nivelul normal.

ордина́рец, *-рца m.* 1. curier, ștafetă; *ко́нный ~* curier călare; *пе́ший ~* curier pe jos. 2. *(înv.)* ofițer de ordonanță; om de legătură.

ордина́рный *adj.* 1. obișnuit, ordinar, comun; *~ слу́чай* întîmplare obișnuită, fapt divers. 2. *(adm. înv.)* titular; *~ профе́ссор* profesor titular.

ордина́та, *-ы f. (mat.)* ordonată.

ордина́тор, *-а m.* medic șef al unui serviciu *sau* al unei secții *(la un spital).*

ординату́ра, *-ы f.* 1. *(adm. înv.)* catedră, post de profesor titular. 2. post de medic șef al unui serviciu *sau* al unei secții *(la un spital).*

орёл, *орла́ m.* vultur, pajură; *го́рный ~* vultur de munte; *морско́й ~* vultur de mare; *двугла́вый ~* vultur cu două capete ◇ *~ и́ли ре́шка?* cap sau pajură *(la rișcă).*

орео́л, *-а m.* aureolă.

opéx, *-а m.* 1. *(плод)* nucă; *гре́цкий ~* nucă; *коко́совый ~* nucă de cocos; *во́лошский ~* alună; *калёные ~и* alune prăjite; *муска́тный ~* nucșoară. 2. *(де́рево)* nuc. 3. *sg.* lemn de nuc; *шкаф из ~а* dulap din lemn de nuc. 4. alun. 5. oușoare, brichete *(sort de cărbuni)* ◇ *отде́лать* sau *разде́лать под ~ кого́-л.* a face de două parale pe cineva; *получи́ть на ~и* a mînca o papară; *кому́-л. доста́лось на ~и* a primit o săpuneală bună, a primit de cheltuială.

оре́ховка, *-и f. (zool.)* alunar, nucar, gaiță-de-munte.

оре́хов|ый *adj.* 1. de nuc; *~ое де́рево* lemn de nuc; *~ая ме́бель* mobilă de nuc. 2. de nucă, de nuci; *~ое ма́сло* ulei de nucă.

оре́шек, *-шка m. dim.* nucșor, nuculeț, alun; *кедро́вый ~* fruct de cedru; *бу́ковый ~* jir ◇ *черни́льный ~* gogoașă de ristic, nucă galică.

оре́шник, *-а m.* 1. *(куст)* tufă de aluni. 2. *(за́росль)* aluniș.

оре́шниковый *adj. (bot.)* de alun, de aluniș.

оригина́л[1], *-а m.* original; *~ портре́та* originalul portretului.

оригина́л[2], *-а m.* (om) original, excentric; om ciudat.

оригина́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. сориги́нальничать)* a face pe originalul.

оригина́льно *adv.* (în mod) original.

оригина́льность, *-и f. sg.* originalitate.

оригина́льный[1] *adj.* original.

оригина́льный[2] *adj.* original, aparte, propriu, deosebit; ciudat.

ориентали́ст, *-а m.* orientalist.

ориентали́стика, *-и f.* orientalistică.

ориента́льный *adj.* oriental; *~ стиль* stil oriental.

ориента́ция, *-и f.* orientare; *беспоря́дочная ~* orientare întîmplătoare/neordonată.

ориенти́р, *-а m.* reper, punct de orientare; *ви́димый ~* reper vizibil; *высо́тный ~* reper de înălțime.

ориенти́рование, *-я n. sg.* orientare; *~ на ме́стности* orientare în teren; *~ по ко́мпасу* orientare cu busola.

ориенти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* cu *в + prepl.* a orienta, a călăuzi.

ориенти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* cu *в + prepl.* a orienta, a călăuzi, a îndruma.

ориенти́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* 1. a se orienta; *(fig.) ~ в но́вой обстано́вке* a se orienta în noua situație. 2. *на + acuz.* a se lua după ..., a se orienta după ... ; *~ на мая́к* a se orienta după far.

ориентиро́вка, *-и f.* orientare; *~ по прибо́рам* orientare instrumentală; *простра́нственная ~* orientare în spațiu.

ориентиро́вочно *adv. (în mod)* orientativ, aproximativ.

ориентиро́вочный *adj.* 1. de orientare; *~ полёт* zbor de orientare. 2. aproximativ; de evaluare, preliminar; *~ подсчёт* socoteală aproximativă, calcul aproximativ.

орио́н, *-а m. sg. (astr.)* Orion.

орке́стр, *-а m.* orchestră; *духово́й ~* fanfară; *стру́нный ~* orchestră de coarde.

оркестра́нт, *-а m.* instrumentist.

оркестра́нтский *adj.* de instrumentist.

оркестрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (muz.)* a orchestra, a instrumenta.

оркестро́вка, *-и f. sg. (muz.)* orchestrare, instrumentare.

оркестро́вый *adj.* de/pentru orchestră.

орла́н, *-а m.* vultur de mare.

орлёнок, *-нка* pui de vultur, vulturaș.

орле́ц, *-еца́ m.* 1. *(mineral.)* cuarț roșu. 2. *(bis.)* orleț.

орли́ный *adj.* de vultur, vulturesc, acvilin; *~ нос* nas acvilin.

орля́нк|а, *-и f. sg.* rișcă; *игра́ть в ~у* a juca rișcă.

орна́мент, *-а m.* ornament, podoabă; desen decorativ.

орнамента́льный *adj.* ornamental, decorativ; *~ые рабо́ты* lucrări de ornamentare; *~ стиль* stil ornamental.

орнамента́ция, *-и f. sg.* ornamentare, ornamentație, împodobire.

орнаме́нтика, *-и f. (arte)* ornament, ornamentație.

орнаменти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a ornamenta, a împodobi, a decora.

орнаментиро́вка, *-и f. sg. v. орнамента́ция*

орнито́лог, *-а m.* ornitolog.

орнитологи́ческий *adj.* de ornitologie, al ornitologiei; ornitologic.

орнитоло́гия, *-и f. sg.* ornitologie.

орнитопте́р, *-а m. (av.)* ornitopter.

оробе́лый *adj.* intimidat, fîstîcit, speriat.

оробе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. робе́ть)* a se intimida, a se fîstîci, a se speria.

орогене́зис, *-а m. (geol.)* orogeneză.

ороговéние, *-я n. sg.* cornificare.

ороговéть, *-е́ет vb. pf.* a se cornifica, a se întări.

орографи́ческий *adj. (geogr.)* orografic, de orografie.

орогра́фия, *-и f. sg. (geogr.)* orografie.

ороси́тель, *-я m.* stropitor, dispozitiv de irigare.

оросúтельн|ый *adj.* de irigaţie, de irigare; *~ые рабóты* lucrări de irigaţie; *~ые сооружéния* instalaţii de irigare.

оросú|ть, *-ошý, -осúшь vb. pf. (ipf. орошáть) acuz.* **1.** a uda, a stropi; *(fig.) ~ слезáми* a uda cu lacrimi. **2.** a iriga

оросúться, *-úтся vb. (ipf. орошáться)* a fi udat, a fi stropit.

орошáемый **1.** *part. prez. pas.* de la *орошáть.* **2.** *adj.* irigat.

орошáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *оросúть*

орошáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оросúться.* **2.** *pas.* de la *орошáть.*

орошéние, *я n. sg.* **1.** udare, stropire. **2.** irigare, irigaţie.

ортогéлий, *-я m. (chim.)* ortoheliu.

ортодóкс, *-а m.* ortodox.

ортодоксáльность, *-и f. sg.* ortodoxie.

ортодоксáльный *adj.* ortodox.

ортодóксия, *-и f. sg.* ortodoxie.

ортоклáз, *-а m. (mineral.)* ortoclaz.

ортопéд, *-а m. v. ортопедúст*

ортопедúст, *-а m. (med.)* ortopedist.

ортопедúческий *adj. (med.)* ortopedic.

ортопéдия, *-и f. sg. (med.)* ortopedie.

орторентгеноскопúя, *-и f. (fiz.)* ortoradioscopie, ortoradiografie.

ортоскопúя, *-и f. (fiz.)* ortoscopie.

орýди|е, *-я n.* **1.** unealtă; instrument; *~я произвóдства* unelte de producţie; *сельскохозя́йственные ~я* unelte agricole; *~я трудá* unelte de muncă; *~ общéния людéй* instrument al comunicării între oameni; *(fig.) быть слéпым ~ем когó-л.* a fi unealtă oarbă a cuiva. **2.** *(fig.)* instrument, mijloc; armă; *глáвное ~* instrument principal. **3.** *(mil.)* tun, gură de foc; *тяжёлое ~* tun greu; *скорострéльное ~* tun cu tragere rapidă; *артиллерúйское ~* piesă de artilerie; *дальнобóйное ~* tun cu tragere lungă; *автоматúческое ~* tun automat; *морскóе ~* tun naval, de navă; *зенúтное ~* tun antiaerian; *полевóе ~* tun de cîmp; *береговóе ~* tun de coastă; *противотáнковое ~* tun antitanc; *самохóдное ~* tun autopropulsat; *áтомное ~* tun atomic; *реактúвное ~* tun cu reacţie.

орудúйн|ый *adj.* de tun; de artilerie; *~ огóнь* foc de artilerie; *~ая пальбá* canonadă; *~ расчёт* servanţi ai tunului; *(lingv.) ~ое значéние* valoare de instrument, valoare instrumentală.

орýдовать, *-дую, -дуешь vb. ipf.* **1.** *instr.* a mînui, a manipula. **2.** *(fig. peior.)* a învîrti, a conduce, a cîrmui. **3.** a acţiona, a opera.

оружéйник, *-а m.* armurier.

оружéйный *adj.* de arme, de armament; *~ мáстер* armurier; *~ завóд* fabrică de armament; *~ магазúн* armurării, magazin de arme.

оруженóсец, *-сца m.* **1.** *(ist.)* scutier, paj. **2.** *(fig.)* acolit, cirac.

орýжи|е, *-я n.* armă; armament; *конвенционáльное ~* armament convenţional; *холóдное ~* armă albă; *огнестрéльное ~* armă de foc; *стрелкóвое ~* armament de infanterie; *автоматúческое ~* armă automată; *торпéдное ~* torpilă; *ручнóе ~* armă de mînă; *бортовóе ~* armament de bord; *áтомное и водорóдное ~* armă atomică şi cu hidrogen; *стратегúческое я́дерное ~* armă nucleară strategică; *телеуправля́емое ~* armament teleghidat; *термоя́дерное ~* armament termonuclear; *я́дерное ~* armă nucleară; *корабéльное ракéтное ~* rachetă navală; *космúческое ~* armă cosmică; *лáзерное ~* armament pe bază de laser; *противоракéтное ~* armă antirachetă ◇ *(fig.) поднять ~* a ridica armele, a pune mîna pe arme; *(fig.) сложúть* sau *положúть ~* a depune armele, a se preda; *пускáть в ход ~* a recurge la arme, a face uz de arme; *товáрищ по ~ю* tovarăş de arme, frate de luptă; *к ~ю!* la arme! *призвáть к ~ю* a chema la luptă, a chema sub arme, a declara/a decreta mobilizarea; *бряцáние ~ем* zăngănitul armelor; *(fig.) бить протúвника егó же сóбственным ~ем* a-l bate pe adversar cu propriile lui arme; *род ~я* felul armei *(infanterie, artilerie etc.).*

орфогрáмма, *-ы f. (lingv.)* **1.** forma ortografică corectă. **2.** ortografia.

орфографúческ|ий *adj.* de ortografie, ortografic; *~ая ошúбка* greşeală de ortografie; *~ словáрь* dicţionar ortografic; *~ие прáвила* reguli ortografice; *~ая систéма* sistem ortografic.

орфогрáфия, *-и f. sg.* ortografie.

орфоэпúческ|ий *adj. (lingv.)* ortoepic; *~ словáрь* dicţionar ortoepic; *~ая нóрма* normă ortoepică.

орфоэпúя, *-и f. sg. (lingv.)* ortoepie.

орхидéйный *adj. (bot.)* de orhidee.

орхидéя, *-и f. (bot.)* orhidee.

осá, *-ы́ f.* viespe.

осáд|а, *-ы f.* asediu, împresurare; *снять ~у* a ridica asediul; *находúться в ~е* sau *быть в ~е* a fi asediat; *вы́держать ~у* a rezista la un asediu.

осадúтель, *-я m. (chim.)* precipitant, agent de precipitare.

осадúть [1], *-ажý, -áдишь vb. pf. (ipf. осаждáть)* **1.** *acuz.* a asedia. **2.** *acuz.* cu *instr. (fig.)* a asalta, a copleşi *(cu rugăminţi, cereri etc.).*

осадúть [2], *-ажý, -áдишь vb. pf. (ipf. осаждáть) acuz. (chim.)* a precipita.

осадúть [3], *-ажý, -áдишь vb. pf. (ipf. осáживать) acuz.* **1.** a opri, a reţine, a da îndărăt. **2.** *(fig.)* a pune (pe cineva) la punct, a-l pune la locul lui; a da cuiva peste nas.

осáдка, *-и f. sg.* **1.** cufundare, tasare, aşezare; *~ грýнта* tasarea terenului. **2.** *(mar.)* pescaj, imersiune, linie de plutire. **3.** *(tehn.)* contracţie, refulare, îndesare, turtire.

осáдки, *-ов pl.* **1.** precipitaţii (atmosferice); *ливневые ~* averse, ploi torenţiale; *радиоактúвные ~* precipitaţii radioactive.

осáдн|ый *adj.* de asediu; *~е положéние* stare de asediu.

осáдок, *-дка m.* **1.** depunere, sediment, reziduu. **2.** *(fig.)* amintire neplăcută, senzaţie neplăcută, amărăciune.

осáдочн|ый [1] *adj. (chim. geol.)* sedimentar, rezidual, decantor; *~ая порóда* rocă sedimentară, formaţie sedimentară.

осáдочный [2] *adj.* de precipitaţii atmosferice.

осаждáемость, *-и f. (capacitate de)* sedimentare.

осаждáть [1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *осадúть* [1]; *~ прóсьбами* a asalta cu rugăminţi/cereri.

осаждáть [2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *осадúть* [2]

осаждáться, *-áется vb. ipf.* **1.** a se precipita, a se depune, a se sedimenta. **2.** *(despre precipitaţii atmosferice)* a cădea. **3.** *pas.* de la *осаждáть* [1,2].

осаждáющий **1.** *part. prez. act.* de la *осаждáть* [1,2]. **2.** *~ий, -его m.* asediator.

осаждéние, *-я n. sg.* precipitare, depunere, sedimentare.

осáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *осадúть* [3]

осáнистый *adj.* impunător, chipeş, arătos, prezentabil; cu prestanţă.

осáнка, *-и f. sg.* ţinută, înfăţişare.

осатанéлый *adj.* îndrăcit, afurisit.

осатанéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *сатанéть*

осáхаривание, *-я n.* zaharificare.

освáивание, *-я n. sg.* asimilare, însuşire *(a unor cunoştinţe)*; *~ нóвой тéхники* însuşirea tehnicii noi.

освáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *освóить*

освáиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *освóиться.* **2.** *pas.* de la *освáивать.*

осведомúтель, *-я m.* informator.

осведомúтельный *adj.* de informare, informativ.

освéдомить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. осведомля́ть) acuz.* a informa, a încunoştinţa, a da de ştire.

освéдомиться, *-млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. осведомля́ться)* a se informa, a lua cunoştinţă.

осведомлéние, *-я n.* informare, înştiinţare.

осведомлённость, *-и f. sg.* cunoştinţe, competenţă.

осведомлённый **1.** *p.t.p.* de la *освéдомить.* **2.** *adj.* (bine) informat, iniţiat; cu vaste cunoştinţe.

осведомля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *освéдомить*

осведомля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *освéдомиться.* **2.** *pas.* de la *осведомля́ть.*

освежáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *освежúть*

освежáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *освежúться.* **2.** *pas.* de la *освежáть.*

освежевáть, *-жýю, -жýешь vb. pf. (ipf. свежевáть) acuz.* a jupui, a curăţa (de maţe), a scoate măruntaiele.

освеже́ние, *-я n. sg.* **1.** aerisire; răcorire. **2.** împrospătare.
освежи́тельный *adj.* răcoritor, înviorător; *~ые напи́тки* băuturi răcoritoare.
освежи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. освежа́ть)* **1.** *(проветривать)* a aerisi, a primeni aerul; a răcori. **2.** *(восстановить силы)* a înviora. **3.** *(подновить)* a împrospăta, a reînnoi; *~ зна́ния* a reîmprospăta cunoştinţele.
освежи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. освежа́ться)* **1.** a se aerisi, a se răcori. **2.** a fi reîmprospătat/reînnoit. **3.** a se odihni, a se reface, a-şi împrospăta forţele.
освети́тель, *-я m. (constr.)* luminător.
освети́тельн|ый *adj. (tehn.)* de iluminat; *~ые прибо́ры* aparate de iluminat; *~ая сеть* reţea de iluminat; reţea electrică.
освети́ть, *-ещу́, -ети́шь vb. pf. (ipf. освеща́ть) acuz.* **1.** a lumina. **2.** *(истолковать)* a lămuri, a elucida; a interpreta, a expune.
освети́ться, *-ети́тся vb. pf. (ipf. освеща́ться)* a se lumina.
осветле́ние, *-я n.* limpezire, decantare; *~вина́* limpezirea vinului.
освеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *освети́ть*
освеща́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *освети́ться*. **2.** *pas.* de la *освеща́ть*.
освеще́ни|е, *-я n. sg.* **1.** iluminare, luminare, iluminat, luminat. **2.** instalaţie pentru iluminat; *электри́ческое ~* iluminat electric, lumină electrică; *га́зовое ~* iluminat cu gaz. **3.** *(истолкование)* interpretare, expunere, lămurire; lumină; *в невы́годном ~и* într-o lumină nefavorabilă.
освещённость, *-и f. sg.* iluminare, grad de iluminare.
освиде́тельствование, *-я n.* cercetare, examinare, expertiză; *судебно-медици́нское ~* expertiză medico-judiciară; *медици́нское ~* examen medical; *~ котла́* revizia cazanului.
освиде́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. (ipf. свиде́тельствовать) acuz.* a examina, a cerceta, a face o expertiză; *~ больно́го* a examina un bolnav.

освирепе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se înfuria, a se face foc şi pară.
освиста́ть, *-ищу́, -и́щешь vb. pf. (ipf. осви́стывать) acuz.* a fluiera, a şuiera, a huidui.
осви́стывание, *-я n. sg.* huiduit, fluierat.
осви́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *освиста́ть*
освободи́тель, *-я m.* liberator, eliberator, dezrobitor.
освободи́тельн|ый *adj.* de eliberare, eliberator; *~ая борьба́* luptă de eliberare.
освободи́ть, *-ожу́, -одишь vb. pf. (ipf. освобожда́ть) acuz. (выпустить на свобо́ду) acuz.* **1.** a elibera, a libera, a pune în libertate; a dezrobi. **2.** *(избавить)* a scuti; a scăpa; a dezlega, a dispensa; *~ от нало́гов* a scuti de impozite; *~ от прися́ги* a dezlega de jurămînt; *~ от вое́нной слу́жбы* a scuti de serviciul militar. **3.** a elibera *(din serviciu)*, a concedia; *~ от до́лжности* a elibera din funcţiune. **4.** *(очистить)* a goli, a deşerta, a elibera.
освободи́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf. (ipf. освобожда́ться)* **1.** *(стать свобо́дным)* a se elibera, a se libera, a căpăta libertate; a se dezrobi. **2.** *(избавиться)* a se descotorosi, a scăpa; **3.** a deveni liber; a deveni vacant *(despre un post)*.
освобожда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *освободи́ть*
освобожда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *освободи́ться*. **2.** *pas.* de la *освобожда́ть*.
освобожде́ние, *-я n. sg.* **1.** eliberare, liberare; dezrobire; punere în libertate; *(ist.) ~ крестья́н* dezrobirea ţăranilor. **2.** scutire, eliberare; *~ от нало́гов* scutire de impozite. **3.** evacuare; eliberare. **4.** eliberare (din serviciu), concediere.
освое́ние, *-я n.* **1.** *sg.* însuşire, asimilare; *~ но́вой те́хники* însuşirea tehnicii noi. **2.** valorificare, punere în valoare; *~ пусты́нь* valorificarea deşerturilor. **3.** deprindere, adaptare, aclimatizare; *~ ко́смоса* cucerirea cosmosului.
осво́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. осва́ивать) acuz.* **1.** a asimila, a dobîndi, a-şi însuşi; *~ те́хнику* a-şi însuşi tehnica. **2.** a valorifica; *~ но́вые зе́мли* a valorifica noi pămînturi. **3.** a deprinde, a aclimatiza; a adapta la mediu; *~ расте́ние* a aclimatiza o plantă.

осво́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. осва́иваться)* a se obişnui, a se familiariza; a se adapta, a se aclimatiza; a se deprinde; *~ с кли́матом* a se deprinde cu clima; a se aclimatiza.
освяти́ть, *-ящу́, -яти́шь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *святи́ть*. **2.** *(ipf. освяща́ть) instr. (fig.)* a consacra, a consfinţi.
освяща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *освяти́ть(2)*
освяще́ние, *-я n. sg.* consacrare, consfinţire.
осев|о́й *adj. (tehn.)* axial, de axă; *~ цили́ндр* cilindru axial; *~ая пло́скость* plan axial.
оседа́емость, *-и f.* capacitatea de sedimentare/de depunere.
оседа́ние, *-я n. sg.* **1.** afundare, tasare, aşezare; scufundare lentă; *~ по́чвы* aşezarea solului; afundarea terenului. **2.** *(chim.)* depunere, precipitare, sedimentare. **3.** aşezare, stabilire *(a populaţiei)*.
оседа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *осе́сть*[1,2]
оседла́ние, *-я n.* înşeuare.
оседла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. седла́ть* şi *осёдлывать)* a înşeua, a pune şeaua. **2.** *(fig.)* a ocupa, a cuceri, a stăpîni, a supune, a domina; *~ высоту́* a ocupa o înălţime; *~ Пега́са* a-şi înşeua pegasul.
осе́длость, *-и f. sg.* viaţă sedentară.
осёдлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оседла́ть*
осе́длый *adj.* sedentar.
осека́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *осе́чься*
осёл, *осла́ m.* **1.** măgar, asin. **2.** *(fig. pop.)* (om) încăpăţînat, catîr ◇ *бурида́нов ~* măgarul lui Buridan; *осла́ хоть в Пари́ж, все бу́дет рыж* s-a dus bou la Paris şi s-a întors vacă.
осело́к, *-лка́ m.* **1.** gresie, ascuţitoare, piatră de ascuţit. **2.** piatră de încercat metale preţioase.
осемене́ние, *-я n.* fecundaţie artificială, însămînţare.
осемени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. осеменя́ть) acuz.* a fecunda în mod artificial, a însămînţa.

осеменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осемени́ть*
осени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. осеня́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a umbri, a adumbri, a învălui, a acoperi. **2.** *(fig.)* a-i veni o idee, a-i trece prin cap, a-i fulgera un gînd.
осе́нн|ий *adj.* de toamnă, tomnatic; *~ день* zi de toamnă; *~яя вспа́шка* arătură de toamnă.
о́сен|ь, *-и f.* toamnă; *по́здняя ~* toamnă tîrzie; *глубо́кой ~ью* în plină toamnă; *золота́я ~* toamnă aurie; *гнила́я ~* toamnă ploioasă ◇ *(prov.) цыпля́т по ~и счита́ют* toamna se numără bobocii.
о́сенью *adv.* toamna, pe timp de toamnă; la toamnă.
осеня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осени́ть*.
осерди́ться, *-ержу́сь, -е́рдишься vb. pf. на + acuz.* a se mînia, a se supăra, a se necăji.
осеребри́ть, *-брю́, -бри́шь vb. pf. acuz.* a arginta.
осерча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. серча́ть) на + acuz. (pop.)* a se supăra foc, a se înfuria.
осе́|сть[1], *ося́ду, ося́дешь vb. pf. (ipf. оседа́ть)* **1.** a se lăsa în jos, a se afunda, a se surpa. **2.** a se aşeza, a se stabili, a se statornici.
осе́|сть[2], *ося́дет vb. pf. (ipf. оседа́ть) на + acuz. (chim.)* a se depune la fund, a se precipita, a se sedimenta.
осети́нский *adj.* osetin; *~ язы́к* limba osetă.
осети́ны, *-и́н pl.; sg. -и́н, -а m.* osetini.
осётр, *осетра́ m.* nisetru.
осетри́на, *-ы f. sg.* carne de nisetru.
осетро́в|ый *adj.* **1.** de nisetru; *~ая икра́* icre de nisetru; *~ балы́к* batog de nisetru. **2.** *~ые, -ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* peşti cartilaginoşi, acipenseride.
осе́чк|а, *-и f.* **1.** rateu, împuşcătură neizbutită. **2.** *(fig.)* greş; nereuşită; chix, fiasco; *дать ~у* a da greş; *без ~и* fără greş.
осе́чься, *-еку́сь, -ечёшься vb. pf. (ipf. осека́ться)* **1.** a nu lua foc *(despre o armă)*. **2.** *(fig. pop.)* a se întrerupe brusc, a se poticni (în vorbire), a-şi înghiţi vorba. **3.** *(fig. pop.)* a da greş, a da chix.

осиливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *осилить*

осилить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. осиливать) acuz.* **1.** a birui, a învinge, a înfrînge. **2.** a da gata, a o scoate la capăt.

осина, *-ы f.* plop tremurător, plop de munte.

осинник, *-а m.* **1.** plopiș. **2.** lemne de plop.

осиновик, *-а m.* mînătarcă.

осиновый *adj.* de plop tremurător ◇ *дрожать как ~ лист* a tremura ca varga.

осин|ый *adj.* de viespe; *~ое гнездо* cuib de viespi, viespar; *(fig.) попасть в ~ое гнездо* a nimeri într-un viespar.

осиплость, *-и f. sg.* răgușeală; disfonie.

осиплый *adj.* răgușit; disfonic.

осипнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сипнуть)* a răguși.

осиротелый *adj.* **1.** orfan, rămas orfan. **2.** *(fig.) (покинутый)* părăsit, rămas pustiu.

осироте|ть, *-ею, -еешь vb. pf.* **1.** a rămîne/a ajunge orfan. **2.** *(fig.)* a fi părăsit; a rămîne pustiu.

оскабливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оскоблить*

оскал, *-а m.* rînjire, rînjeală, rînjet.

оскаливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оскалить*

оскаливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *оскалиться*.

оскалить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. скалить* și *оскаливать) (în expr.) ~ зубы* a (se) rînji; a-și arăta dinții (colții).

оскалиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. скалиться* și *оскаливаться)* a se rînji; a-și arăta colții/dinții.

оскальпировать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. скальпировать) acuz.* a scalpa.

оскандалить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* a face de rîs/de rușine, a compromite.

оскандалиться, *-люсь, -лишься vb. pf.* a se face de rîs/de ocară, a se compromite.

осквернение, *-я n. sg.* pîngărire, profanare, necinstire.

осквернитель, *-я m.* pîngăritor, profanator.

осквернить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. осквернять) acuz.* a pîngări, a profana.

осквернять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *осквернить*

осклабить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz. (în expr.) ~ рот* a zîmbi larg, a rîde cu toată fața.

осклабиться, *-блюсь, -бишься vb. pf.* a zîmbi larg (arătîndu-și toți dinții).

оскоблить, *-облю, -облишь vb. pf. (ipf. оскабливать) acuz.* a rade, a răzui.

осколок, *-лка m.* **1.** ciob; țandără, așchie; *~ стекла* ciob de sticlă. **2.** schijă; *~ снаряда* schijă; *радиоактивный ~* schijă radioactivă.

осколочн|ый *adj.* **1.** de ciob, de cioburi. **2.** de schijă; *~ая бомба* bombă explozivă, proiectil brizant; *~ая рана* rană (pricinuită) de schijă.

оскомин|а, *-ы f. sg.* strepezeală; *набить ~у* a) a i se strepezi dinții; b) *(fig.)* a-i fi lehamite de ceva, a fi sătul ca de mere pădurețe.

оскопить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. оскоплять* și *скопить) acuz.* a castra, a scopi, a jugăni.

оскоплять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *оскопить*.

оскорбитель, *-я m.* cel care jignește/insultă.

оскорбительно *adv.* (în mod) jignitor, ofensator, insultător.

оскорбительность, *-и f. sg.* caracter jignitor/ofensator/insultător.

оскорбительный *adj.* jignitor, ofensator, insultător.

оскорбить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. оскорблять) acuz.* a jigni, a ofensa, a insulta; *(jur.) ~ действием* a lovi, a comite un ultraj cu violență.

оскорбиться, *-блюсь, -бишься vb. pf. (ipf. оскорбляться)* a se simți ofensat/jignit/insultat; a se ofensa.

оскорбление, *-я n.* **1.** *(действие)* jignire, ofensare, insultare; *нанести ~* a aduce o jignire, a insulta, a ofensa. **2.** *(поступок)* jignire, ofensă, insultă; *(jur.) ~ действием* ultraj cu violență; *~ словом* insultă, injurie; *тяжкое ~* insultă gravă.

оскорблённ|ый **1.** *p.t.p. (de la оскорбить)* **2.** *adj.* jignit, ofensat, insultat ◇ *~ая невинность* inocență ultragiată.

оскорблять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *оскорбить*

оскорбляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оскорбиться*. **2.** *pas.* de la *оскорблять*.

оскудевать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оскудеть*

оскуделый *adj.* secătuit; scăpătat.

оскудение, *-я n. sg.* **1.** sărăcire. **2.** secătuire, sleire, epuizare.

оскудеть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. оскудевать* și *скудеть)* **1.** a sărăci, a scăpăta. **2.** a se slei, a se epuiza.

ослабевать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ослабеть*

ослабелый *adj.* slăbit, debilitat; moleșit, vlăguit.

ослабеть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. ослабевать* și *слабеть)* **1.** a slăbi, a pierde puterea/vlaga. **2.** a slăbi, a se destinde, a se relaxa *(despre frînghie, coardă etc.)*.

ослаби|ть, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. ослаблять) acuz.* **1.** a slăbi, a atenua, a reduce; *~ наказание* a reduce pedeapsa; *~ дисциплину* a slăbi disciplina; *~ давление* a reduce presiunea. **2.** a slăbi, a destinde, a relaxa; *~ пояс* a da drumul la curea, a slăbi cureaua (brîul).

ослабление, *-я n. sg.* slăbire, reducere; atenuare; destindere; *~ сердца* insuficiență cardiacă; *~ дисциплины* slăbirea disciplinei; *~ излучения* atenuarea radiațiilor; *~ гласных* reducția vocalelor.

ослаблять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *ослабить*

ослабнуть, *-ну, -нешь vb. pf. v. ослабеть*

ославить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. ославлять) acuz.* a defăima, a ponegri, a denigra, a-i scoate nume rău.

ославиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. ославляться)* a căpăta o faimă/o reputație proastă, a se compromite; a se face de ocară/de rușine.

ославлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *ославить*

ославляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ославиться*. **2.** *pas.* de la *ославлять*.

ослепительно *adv.* (în mod) orbitor.

ослепительность, *-и f. sg.* strălucire orbitoare; splendoare.

ослепительн|ый *adj.* **1.** orbitor; *~ свет* lumină orbitoare. **2.** *(fig.)* răpitor; uimitor, excepțional; *~ая красота* frumusețe răpitoare.

ослепить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. ослеплять) acuz.* **1.** a orbi. **2.** *(fig.)* a-lua ochii, a impresiona, a uimi; *~ своей красотой* a uimi cu frumusețea sa.

ослепление, *-я n. sg.* **1.** orbire. **2.** *(fig.)* orbire, rătăcire, nesocotință, întunecarea minții.

ослеплять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *ослепить*

ослепнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. слепнуть)* a-și pierde vederea, a orbi; *~ на один глаз* a chiorî.

ослизлый *adj.* vîscos, lunecos, năclăit, cleios.

ослинник, *-а m. (bot.)* luminiță, iarba-asinului.

ослин|ый *adj.* de măgar, măgăresc; *(fig.) ~ое упрямство* încăpățînare de catîr.

ослица, *-ы f.* măgăriță.

осложнени|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* complicare, agravare, înrăutățire. **2.** complicație, încurcătură, încîlceală. **3.** complicație, agravare. **4.** extindere; amplificare; *(lingv.) ~ основы* amplificarea temei.

осложнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. осложнять) acuz.* a complica, a încurca, a încîlci; *~ положение* a complica o situație.

осложниться, *-ится vb. pf. (ipf. осложняться)* a se complica; a se agrava, a se înrăutăți.

осложнять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *осложнить*

осложняться, *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осложниться*. **2.** *pas.* de la *осложнять*.

ослушание, *-я n. sg.* neascultare, nesupunere.

ослушаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. gen.* a nu asculta, a nu da ascultare, a nu se supune.

ослышаться, *-шусь, -шишься vb. pf* a auzi greșit, a nu auzi bine; a se înșela.

ослышка, *-и f.* greșeala/înșelarea auzului.

осля́к, *-á m.* **1.** asin sălbatic. **2.** catîr.

осля́тина, *-ы f. sg.* carne de măgar.

осма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *осмотре́ть*

осма́триваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осмотре́ться.* **2.** *pas.* de la *осма́тривать.*

осме́ивать, *-аю, -аешь vb.* de la *pf. осмея́ть*

осмеле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. смеле́ть)* a prinde curaj, a se îmbărbăta, a deveni mai îndrăzneț.

осме́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *осме́литься*

осме́|литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. осме́ливаться)* cu *inf.* a îndrăzni, a cuteza, a se încumeta ◇ *(înv.) ~люсь доложи́ть* dați-mi voie/permiteți-mi să vă raportez; *~люсь сказа́ть* îmi permit să vă spun/să afirm.

осмея́ние, *-я n. sg.* derîdere, batjocură, luare în rîs/în bătaie de joc.

осмея́ть, *осмею́, -еёшь vb. pf. (ipf. осме́ивать) acuz.* a lua în rîs, a lua în derîdere, a ridiculiza.

о́смий, *-я m. sg. (chim.)* osmiu.

осмогла́сник, *-а m.* octoih.

осмоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. смоли́ть) acuz.* a smoli, a cătrăni, a gudrona.

осмо́лка, *-и f. sg.* smolire, cătrănire, gudronare; bituminizare.

о́смос, *-а m. (fiz.)* osmoză.

осмо́тр, *-а m. sg.* **1.** vizitare, examinare, cercetare; *~ го́рода* vizitarea orașului; *(jur.) ~ ме́ста происше́ствия* cercetare la fața locului. **2.** examen; control, revizie; *медици́нский ~* examen medical; *тамо́женный ~ багажа́* control vamal al bagajelor; *техни́ческий ~* control tehnic.

осмотре́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. осма́тривать) acuz.* a cerceta, a examina; a vizita; a inspecta; *~ больно́го* a examina un bolnav; *~ вы́ставку* a vizita o expoziție.

осмотре́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf. (ipf. осма́триваться)* **1.** a privi în jurul său, a se uita de jur împrejur. **2.** *(fig.)* a se obișnui, a se deprinde, a se orienta.

осмотри́тельно *adv.* (în mod) prevăzător, prudent; cu băgare de seamă, cu precauție; cu ochii-n patru.

осмотри́тельность, *-и f. sg.* prevedere, prudență, precauție, băgare de seamă.

осмотри́тельный *adj.* prevăzător, prudent, precaut, circumspect.

осмо́трщик, *-а m.* controlor, revizor *(vamal, de vagoane).*

осмысле́ние, *-я n. sg.* pricepere, înțelegere, pătrundere; *~ фа́ктов* justă înțelegere a faptelor.

осмы́сленно *adv.* (în mod) inteligent, conștient; cu tîlc, cu judecată.

осмы́сленность, *-и f. sg.* înțelegere, pricepere, inteligență.

осмы́сленный **1.** *p.t.p.* de la *осмы́слить.* **2.** *adj.* inteligent, rațional, cu bun simț.

осмы́сливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *осмы́слить.*

осмы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. осмы́сливать* și *осмысля́ть) acuz.* a înțelege, a prinde sensul, a pătrunde tîlcul, a-și da seama, a sesiza; a interpreta.

осмысля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осмы́слить*

оснасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. осна́щивать* și *оснаща́ть) acuz.* **1.** *(nav.)* a echipa (o corabie). **2.** *(fig.)* a înarma, a înzestra; a utila.

осна́стка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* armare, echipare *(a unei corăbii).* **2.** *(средства)* tachelaj, echipament *(al unei corăbii).*

оснаща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *оснасти́ть*

оснаще́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* echipare, utilare, înzestrare, dotare; *~ я́дерным ору́жием* dotare cu armament nuclear. **2.** *col.* echipament; utilaj.

оснащённость, *-и f. sg.* coeficient de înzestrare cu utilaj, nivel de înzestrare; înzestrare, utilare; utilaj.

оснащённый **1.** *p.t.p.* de la *оснасти́ть.* **2.** *adj.* înzestrat, utilat, echipat; dotat, armat.

осно́в|а, *-ы f.* **1.** temelie, fundament, fundație; osatură, carcasă, schelet. **2.** bază, temelie; *лежа́ть/быть в ~е* a sta la bază; *положи́ть в ~у* a pune bazele (a ceva). **3.** *pl.* baze, principii, elementele de bază; *~ы хи́мии* bazele chimiei. **4.** *(text.)* urzeală; *узо́рная ~*

urzeală cu desene. **5.** *(lingv.)* temă; *~ инфинити́ва* tema infinitivului; *~ на согла́сный* temă în consoană; *~ сло́ва* tema cuvîntului; *~ проше́дшего вре́мени* tema trecutului; *~ и́мени* temă nominală.

основа́ни/е, *-я n.* **1.** *sg.* întemeiere, înființare, fundare. **2.** fundament, fundație, temelie, bază; *~ коло́нны* baza coloanei, piciorul coloanei; *~ анте́нны* suport de antenă; *~ горы́* poalele muntelui; *~ но́са* rădăcina nasului; *сва́йное ~* fundație pe piloni. **3.** *(fil.)* rațiune; *зако́н доста́точного ~я* principiul rațiunii suficiente. **4.** *(mat. chim.)* bază; *~ треуго́льника* baza triunghiului; *~ при́змы* baza prismei. **5.** bază, temelie; *экономи́ческое ~* bază economică. **6.** *pl.* principii, elemente de bază, baze; *~я геоме́трии* bazele geometriei. **7.** temei, bază, cauză, motiv; *на ~и (чего́-л.)* în virtutea ..., în baza ..., conform ...; *на э́том ~и* pe acest temei; *на како́м ~и?* pe ce bază? cu ce drept?; *име́ть ~ предполага́ть* a avea motiv să presupună, a fi în drept să presupună; *с тем бо́льшим ~ем* cu atît mai mult; *зако́нное ~* bază legală; *с по́лным ~ем* cu drept cuvînt ◇ *до ~я* cu desăvîrșire, cu totul, pînă în temelii; *разру́шить до ~я* a distruge pînă în temelii; *не без ~я* nu fără temei; *без (вся́кого) ~я* fără (nici un) temei.

основа́тель, *-я m.* fondator, întemeietor; ctitor.

основа́тельно *adv.* temeinic, bine, solid.

основа́тельность, *-и f. sg.* **1.** temeinicie, temei; justețe. **2.** seriozitate. **3.** soliditate, trăinicie.

основа́тельн|ый *adj.* **1.** (bine) întemeiat, temeinic, fondat, just; *~ые до́воды* argumente temeinice. **2.** profund, temeinic; *~ое изуче́ние* studiu profund. **3.** serios, așezat; *~ челове́к* om serios; *~ое сооруже́ние* construcție solidă.

основа́ть, *-ную́, -нуёшь vb. pf. (ipf. осно́вывать)* **1.** *acuz.* a întemeia, a înființa, a funda. **2.** *на + prepl.* a întemeia, a baza, a fundamenta.

основа́ться, *-ную́сь, -нуёшься vb. pf. (ipf. осно́вываться)* a se stabili, a se statornici, a se așeza.

основно́/е, *-о́го n. sg.* esențialul, lucrul esențial; principalul; *в ~ом* în fond, în general, în linii mari.

основн|о́й *adj.* fundamental, de bază; principal, esențial; *~ вопро́с* chestiune principală, problemă fundamentală; *~а́я мысль* idee fundamentală; *~а́я причи́на* cauză principală; *(lingv.) ~ слова́рный фонд* fondul principal lexical; *(lingv.) ~о́е ударе́ние* accent de bază, accent principal; *(lingv.) ~ тон* ton principal; *~ы́е о́трасли промы́шленности* ramuri principale ale industriei; *~а́я рабо́та* funcție de bază. ◇ *~ зако́н* lege fundamentală; constituție; *(ec.) ~ капита́л* capital fix; *(ec.) ~ы́е сре́дства* mijloace fixe, mijloace de bază; *(cont.) ~а́я кни́га* cartea mare; *(fiz.) ~ы́е цвета́* culori fundamentale.

осно́вный[1] *adj. (chim.)* bazic.

осно́вный[2] *adj. (text.)* de urzeală.

основообразу́ющий *adj.* tematic; *~ а́ффикс* afix tematic.

основополага́ющ|ий *adj.* fundamental, de temelie; *~ие при́нципы* principii fundamentale.

основоположе́ние, *-я n.* principiu fundamental/de bază.

основополо́жник, *-а m.* fondator, întemeietor; ctitor.

основополо́жный *adj.* principal, fundamental; de bază.

осно́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *основа́ть*

основосложе́ние, *-я n. (lingv.)* compunere tematică.

осно́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *основа́ться.* **2.** a se sprijini, a se baza pe ..., a se întemeia; *~ на фа́ктах* a se întemeia/a se baza pe fapte. **3.** *pas.* de la *осно́вывать.*

осо́ба, *-ы m.* persoană, personaj; *ва́жная ~* persoană de vază, personaj important; *свое́й (со́бственной) ~ой* personal, în persoană.

осо́бенно *adv.* **1.** mai ales, îndeosebi, în special; în mod deosebit, mai cu seamă. **2.** deosebit de ..., extraordinar de ..., foarte ◇ *не ~* nu prea.

осо́бенност|ь, *-и f.* **1.** particularitate. **2.** *(черта)* trăsătură caracteristică ◇ *в ~и* mai ales, mai cu seamă, îndeosebi.

осо́бенн|ый *adj.* deosebit; special, neobişnuit; *ничего́ ~ого* nimic deosebit.

особня́к, *-а́ m.* casă proprie *(singură în curte).*

особняко́м *adv.* (în mod) izolat, separat, aparte, la o parte; *держа́ться ~* a se ţine la o parte, a sta departe (de lume).

осо́б|ый *adj.* **1.** deosebit; neobişnuit; *без ~ых затрудне́ний* fără greutăţi deosebite; *удели́ть ~ое внима́ние* a acorda o atenţie deosebită; *~ интере́с* interes deosebit. **2.** *(отдельный)* special, particular, separat; *оста́ться при ~ом мне́нии* a face opinie separată.

о́собь, *-и f. (biol.)* individ, exemplar; *~ же́нского по́ла* o fiinţă de sex feminin.

осо́бь *adj. indecl. (înv. în expr.) ~ статья́* ceva cu totul aparte, cu totul altceva.

осове́лый *adj. (pop.)* toropit, buimac de somn; *~ взгляд* privire buimacă.

осове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (pop.)* a cădea într-o stare de somnolenţă/toropeală, a se buimăci, a fi buimac.

осое́д, *-а m. (ornit.)* viespar, albinărel.

осознава́ть, *-наю́, -наёшь vb. ipf.* de la *осозна́ть*

осозна́ние, *-я n. sg.* înţelegere, pricepere; pătrundere, interpretare.

осозна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. осознава́ть) acuz.* a avea deplină conştiinţă de ceva, a fi conştient de ..., a-şi da seama de ceva, a înţelege.

осо́ка, *-и f. sg. (bot.)* rogoz.

осо́ков|ый *adj. (bot.)* **1.** de rogoz. **2.** **~ые**, *-ых; sg. ~ое, -ого n.* plante din familia rogozului.

осоко́рник, *-а m.* plopiş, arboret de plop-negru.

осоко́рь, *-я m. (bot.)* plop-negru, plută.

осолове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *солове́ть*

осо́т, *-а m. (bot.)* susai; *лило́вый ~* pălămidă; *овощно́й ~* susai de grădină; *жёлтый ~* susai galben/de cîmp.

о́сп|а, *-ы f. sg.* **1.** vărsat; variolă; *ве́тряная ~* vărsat de vînt; varicelă; *чёрная ~* vărsat negru; *привива́ть ~у* a vaccina. **2.** ciupituri de vărsat; *лицо́ в ~е* faţă ciupită de vărsat.

оспа́ривание, *-я n.* tăgăduire; *(jur.)* contestare.

оспа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оспо́рить.* **2.** *acuz. (добиваться)* a disputa; *~ пе́рвую пре́мию* a disputa premiul întîi.

о́спенн|ый *adj.* de vărsat; de variolă; *~ые следы́* ciupituri de vărsat; *~ больно́й* bolnav de variolă.

о́спин|а, *-ы f.* ciupitură de vărsat; *лицо́ в ~ах* faţă ciupită de vărsat/stricată de vărsat.

о́спинка, *-и f. dim.* de la *о́спина*

оспопривива́ние, *-я n.* vaccinare antivariolică.

оспо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. оспа́ривать) acuz.* a contesta, a tăgădui; *~ чьи-л. права́* a contesta drepturile cuiva; *~ завеща́ние* a contesta un testament.

осрами́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. срами́ть) acuz.* a face de ruşine/de ocară, a compromite.

осрами́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. срами́ться)* a se face de rîs, a se face de ruşine, a se compromite.

оссеи́н, *-а m. sg. (anat.)* oseină.

ост, *-а́ m. (mar.)* est, răsărit.

остава́ться, *-таю́сь, -таёшься vb. ipf.* de la *оста́ться; счастли́во ~* rămîneţi cu bine.

оста́в|ить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. оставля́ть) acuz.* **1.** a lăsa; *(fig.) ~ по себе́ па́мять* a lăsa (după sine) o amintire; *(fig.) ~ след в нау́ке* a lăsa urme în ştiinţă. **2.** *(сохранить, удержать)* a păstra, a rezerva, a lăsa; *~ за собо́й* a opri, a reţine pentru sine; *~ за собо́й пра́во* a-şi rezerva dreptul. **3.** a lăsa, a face să rămînă/să se menţină *(într-o stare oarecare)*; *~ усы́* a-şi lăsa mustăţi; *~ зако́н в си́ле* a menţine legea în vigoare; *~ вопро́с откры́тым* a lăsa chestiunea deschisă; *~ в недоуме́нии* a lăsa în nedumerire; *~ на второ́й год* a lăsa repetent; *~ за шта́том* a pune în disponibilitate; *~ь меня́ в поко́е!* lasă-mă în pace!. **4.** a opri, a reţine, a face să rămînă. **5.** *(покинуть, бросить)* a părăsi, a abandona; *~ семью́* a părăsi familia. **6.** a înceta, a lăsa; *~ разгово́ры* a înceta discuţiile *~ь!*; *~ьте!* lasă!, lăsaţi!, nu mai insista!, să fim serioşi! **7.** a renunţa; a părăsi; *~ наде́жду* a-şi lua nădejdea, a-şi pierde nădejdea. **8.** *без + gen.* a nu da, a lăsa fără *(ceva)*; *~ без хле́ба* a lăsa fără pîine; *~ без внима́ния* a nu lua în consideraţie, a lăsa la o parte, a trece cu vederea; *~ без отве́та* a lăsa fără răspuns ◇ *~ позади́* a lăsa în urmă, a depăşi, a întrece; *камня на ка́мне не ~* a nu lăsa piatră pe piatră, a preface în praf şi pulbere; *~ с но́сом* a lăsa cu buzele umflate; *~ в дурака́х* a trage pe sfoară; *~ без после́дствий* a lăsa fără consecinţe.

оставле́ние, *-я n. sg.* **1.** lăsare. **2.** păstrare; punere de o parte; rezervare. **3.** părăsire, abandonare.

оставля́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оста́вить* ◇ *~ет жела́ть мно́гого (лу́чшего)* lasă mult de dorit.

остальн|о́й *adj.* **1.** restul, restul de ... ; *~о́е вре́мя* restul timpului, timpul rămas. **2.** **~о́е**, *-о́го n. sg.* rest; *всё ~о́е* (tot) restul, toate celelalte. **3.** **~ы́е**, *-ы́х s. pl. (despre oameni)* ceilalţi.

остана́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *останови́ть*

остана́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *останови́ться; не ~ пе́ред тру́дностями* a nu se da în lături din faţa greutăţilor. **2.** *pas.* de la *остана́вливать.*

оста́нки, *-ов pl.* **1.** rămăşiţe pămînteşti, oseminte. **2.** *(остатки)* rămăşiţe.

остано́в, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de oprire, dispozitiv de stopare; opritor.

останови́ть, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. (ipf. остана́вливать) acuz.* **1.** *(удержать)* a opri, a sista, a suspenda, a înceta; *~ по́езд* a opri trenul; *~ рабо́ту заво́да* a sista lucrul la uzină; *(med.) ~ кровь* a opri o hemoragie. **2.** *(fig.)* a îndrepta, a-şi aţinti, a-şi concentra *(atenţia, privirea etc.)*; *~ взор на чём-л.* a-şi îndrepta ochii/privirile asupra cuiva (la ceva); *~ внима́ние на ком-л./на чём-л.* a-şi concentra atenţia *(asupra unei fiinţe sau a unui lucru)*; *~ вы́бор на чём-л.* a alege ceva, a face o alegere, a-şi fixa preferinţa.

останови́ться, *-овлю́сь, -о́вишься vb. (ipf. остана́вливаться)* **1.** a se opri. *(despre un vehicul)*, a stopa; *(despre lucru, activitate* etc.*)* a fi suspendat, a înceta, a se întrerupe; *~ на полдоро́ге* a se opri la jumătatea drumului; *~ на дости́гнутых успе́хах* a se mulţumi cu succesele obţinute. **2.** a poposi, a face un popas. **3.** a se reţine, a se abţine. **4.** a se opri, a stărui asupra ... ; *~ на подро́бностях* a intra în detalii/în amănunte.

остано́вк|а, *-и f.* **1.** *(действие)* oprire; sistare; încetare, întrerupere; *вы́нужденная ~* oprire neprevăzută; *без ~и* fără oprire. **2.** *(med.) ~ кровотече́ния* hemostază. **3.** staţie, haltă; *трамва́йная ~* staţie de tramvai; *коне́чная ~* cap de linie, punct terminus, capăt. **4.** haltă, popas ◇ *~ (то́лько) за* ... nu lipseşte decît ... ; depinde numai de; *за ма́лым ~* potcoava există, mai lipseşte calul.

остано́вочный *adj.* de oprire; *~ пункт* haltă.

оста́|ток, *-тка m.* **1.** rest, rămăşiţă; *~ су́ммы* restul sumei. **2.** cupon; *прода́жа ~тков* vînzare de cupoane/de solduri. **3.** *pl.* urme; vestigii; *~тки ста́рого бы́та* vestigiile trecutului. **4.** *pl.* deşeuri, reziduuri; *нефтяны́е ~тки* reziduuri de petrol. **5.** *(mat.)* rest; *дели́ться без ~тка* a se împărţi fără rest. **6.** *(cont.)* sold; *~ задо́лженности* sold debitor ◇ *~тки сла́дки* ultimele bucăţele sînt cele mai dulci.

оста́точн|ый *adj.* **1.** restant, rămas; *~ая су́мма* sumă restantă; *~ това́р* marfă nevîndută. **2.** *(fiz. tehn.)* remanent; rezidual; *~ магнети́зм* magnetism remanent.

оста́|ться, *-а́нусь, -а́нешься vb. pf. (ipf. остава́ться)* **1.** a rămîne; *~ до́ма* a rămîne acasă; *~ на́ ночь* a rămîne peste noapte; *~ в па́мяти* a rămîne în amintire; *~ в си́ле* a rămîne în vigoare; *~ при пре́жнем мне́нии* a rămîne la părerea de mai înainte; *~ при осо́бом мне́нии* a face opinie separată; *~ без де́ла* a rămîne fără lucru; *~ без гроша́* a rămîne fără un ban; *~ в долгу́* a rămîne dator/îndatorat; *~ в живы́х* a rămîne în viaţă, a supravieţui. **2.** a rămîne dator; *за ним ~лось пять рубле́й* a rămas dator 5 ruble. **3.** a (mai) rămîne; a se alege cu ceva/cu puţin; *~лось не́сколько дней* au (mai) rămas

cîteva zile. **4.** a rămîne *(după moarte, plecare etc.)*; *после негó ~лось трóе детéй* în urma lui au rămas trei copii. **5.** *impers.* cu *dat.* sau cu *inf.* a nu rămîne decît să ..., a trebui; *тебé остаётся тóлько молчáть* nu-ţi rămîne decît să taci; *остаётся доказáть* rămîne de dovedit; *~ на вторóй год* a repeta clasa, a rămîne repetent ◇ *~ в дуракáх* a fi tras pe sfoară, a rămîne păcălit; *~ с нóсом* sau *~ на бобáх* a rămîne cu buzele umflate; *~ на бумáге* a rămîne pe hîrtie, a nu fi tradus în viaţă; *~ ни при чем* sau *ни с чем* a nu se alege cu nimic, a rămîne cu buzele umflate; *~ мéжду нáми* a rămîne între noi.

остеи́т, *-а m. sg. (med.)* osteită.

остроróты, *-ов pl.; sg. -óт, -а m. (ist.)* ostrogoţi.

острогóтский *adj. (ist.)* ostrogotic; de ostrogoţi.

остекленéть, *-éет vb. pf.* de la *стекленéть*

остеклéние, *-я n. sg.* montarea/punerea geamurilor.

остекли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. остекля́ть) acuz.* a pune geamuri.

остекля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *остекли́ть*

остеогенéз, *-а m. (biol.)* osteogeneză.

остеóлог, *-а m.* osteolog.

остеолóгия, *-и f. sg.* osteologie.

óстеомиели́т, *-а m. (med.)* osteomielită.

остепени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. остепеня́ть) acuz.* a cuminţi, a potoli, a tempera.

остепени́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. остепеня́ться)* a se potoli, a se cuminţi, a-şi băga minţile în cap; *с лета́ми он ~лся* cu vremea s-a cuminţit.

остепеня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *остепени́ть*

остепеня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *остепени́ться*

остервенéлый *adj.* înfuriat, furios, exasperat.

остервенéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *стервенéть*

остерегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *остерéчь*

остерегáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *остерéчься*

остерéчь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. остерегáть) acuz.* a preveni, a pune în gardă.

остерéчься, *-егу́сь, -ежёшься vb. pf. (ipf. остерегáться) gen.* a se păzi, a se feri; a lua seama, a băga în seamă.

ости́стость, *-и f. sg.* faptul de a avea mulţi ţepi.

ости́стый *adj.* aristat, cu ţepi, ţepos ◇ *~ отрóсток* apofiză spinoasă.

ости́т, *-а m. (med.)* osteită.

óстов, *-а m.* **1.** *(constr. tehn.)* schelet, carcasă, osatură; *~ самолёта* scheletul avionului; *(auto) ~ ку́зова* corpul caroseriei; *~ кату́шки* carcasa bobinei. **2.** *(anat.)* schelet, osatură (la animale). **3.** *(fig.)* schemă, plan; canava.

остóйчивость, *-и f. sg. (mar.)* stabilitate; *~ корабля́* stabilitatea navei.

остóйчивый *adj. (mar.)* stabil.

остолбенéлый *adj.* uluit, înmărmurit, înlemnit, încremenit; perplex.

остолбенéние, *-я n. sg.* uluire, încremenire, înlemnire, consternare; perplexitate.

остолбенéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. столбенéть)* a rămîne încremenit/înmărmurit/înlemnit; a rămîne perplex.

остолóп, *-а m. (pop. injur.)* netot, prost, tîmpit, cap sec.

осторóжно *adv.* **1.** cu băgare de seamă, cu atenţie, prudent; *дéйствовать ~* a proceda cu băgare de seamă; *~ обращáться* a mînui/a umbla cu grijă. **2.** (în mod) delicat, discret, rezervat; cu menajamente; *~ замéтить* a observa în mod delicat.

осторóжност|ь, *-и f. sg.* **1.** băgare de seamă, prudenţă, prevedere, precauţie; *дéйствовать с ~ью* a proceda cu băgare de seamă. **2.** menajare; rezervă.

осторóжн|ый *adj.* **1.** precaut, prudent. **2.** grijuliu, prevenitor; delicat; *~ое замечáние* observaţie delicată.

осточертéть, *-éю, -éешь vb. pf. (pop.) dat.* cu *acuz.* a fi sătul pînă-n gît (de ceva), a-i fi lehamite.

остраки́зм, *-а m. sg. (ist.)* ostracizare; *подвéргнуть ~у* a ostraciza.

острáстк|а, *-и f.* ameninţare, înfricoşare, intimidare; *для ~и* ca să ţină minte, ca să-şi bage minţile în cap.

остréц, *-а m. (bot.)* pir; *ветви́стый ~* pir ramificat.

остриё, *-я́ n.; gen. pl. остриёв.* **1.** *(шпиля, иглы)* vîrf; *~ иго́лки* vîrful acului; *~ штыкá* vîrful baionetei. **2.** *(лезвие)* tăiş (al unui obiect ascuţit), ascuţiş; *~ ножá* tăişul cuţitului. **3.** *(fig.)* ascuţiş, ascuţime; *~ сати́ры* ascuţişul satirei.

остригáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *остри́чь*

остригáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *остри́чься.* **2.** *pas.* de la *остригáть.*

остри́ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. ipf. v. заостри́ть*

остри́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* a face spirite, a face glume; *~ на чей-л. счёт* a face glume pe seama cuiva.

остри́ца[1], *-ы f. (zool.)* vierme intestinal, oxiuri.

остри́ца[2], *-ы f. (bot.)* lipicioase.

остри́чь, *-игу́, -ижёшь vb. pf. (ipf. остригáть* şi *стричь) acuz.* **1.** a tăia *(cu foarfecele).* **2.** a tunde; *~ вóлосы* a tunde părul.

остри́чься, *-игу́сь, -ижёшься vb. pf. (ipf. остригáться* şi *стри́чься)* a-şi tăia părul.

óстро *adv.* **1.** ascuţit; *~ натачи́ть* a ascuţi bine. **2.** *(fig.)* (în mod) spiritual, caustic, muşcător; cu duh.

óстров, *-а m.; pl. -á* insulă, ostrov; *необитáемый ~* insulă nelocuită.

островитя́нин, *-а m.; pl. -я́не, -я́н* insular, locuitor al unei insule.

островнóй *adj.* de insulă, insular, de pe insulă.

остróг, *-а m. (înv.)* temniţă, închisoare.

острог|á, *-и́ f.* ostie, harpon, furcă de prins peşte; *бить ры́бу ~óй* a prinde peşte cu furca.

остроглáзый *adj.* cu privire ageră/pătrunzătoare.

острогу́бцы, *-ев pl.* cleşte ascuţit.

остроконéчник, *-а m.* daltă cu vîrf.

остроконéчный *adj.* ascuţit la capăt, cu vîrf ascuţit/ţuguiat.

остроли́ст, *-а m. (bot.)* ilex.

остролóдочник, *-а m. (bot.)* luntricică.

островóсый *adj.* cu nas ascuţit.

остропёстр, *-а m. (bot.)* armurariu.

острот|á, *-ы́ f. sg.* **1.** *(ножа, сабли)* ascuţime, grad de ascuţire. **2.** *(fig.)* ascuţime, agerime, acuitate; *~ умá* agerime a minţii; *~ зрéния* agerimea vederii, acuitate vizuală; *~ слу́ха* fineţea auzului, acuitate auditivă; *(tehn.) ~ настрóйки* acuitatea acordului. **3.** *(напряженность)* caracter ascuţit/încordat; încordare, acuitate, intensitate; *~ кри́зиса* acuitatea crizei; *потеря́ть/утрáтить ~у́* a-şi pierde intensitatea, a nu mai fi actual. **4.** tărie *(a unui miros)*; iuţeală, gust iute/picant; *~ зáпаха* tăria mirosului.

острóт|а, *-ы* spirit, vorbă de duh, glumă, butadă; *удáчная ~* glumă reuşită; *злая ~* un spirit răutăcios; *плóские ~ы* glume proaste; *дешёвые ~ы* glume ieftine; *казённая ~* glumă cazonă; *отпускáть ~ы* a face spirite, a spune glume.

остроугóльник, *-а m. (mat.)* poliedru cu unghiuri ascuţite, triunghi cu toate unghiurile ascuţite.

остроу́мие, *-я n. sg.* **1.** însuşirea de a fi spiritual; fineţe de spirit; haz. **2.** ingeniozitate.

остроу́мно *adv.* spiritual, cu spirit, cu haz.

остроу́мн|ый *adj.* **1.** spiritual, plin de spirit/de haz; *~ое выражéние* vorbă de spirit, vorbă de duh. **2.** ingenios; *~ое решéние* soluţie ingenioasă.

остру́жка, *-и f.* geluire.

óстр|ый *adj.* **1.** ascuţit, tăios; *~ нож* cuţit ascuţit. **2.** ascuţit, cu vîrf subţiat; înţepător; *~ая иглá* ac ascuţit; *~ подборóдок* bărbie ascuţită. **3.** *(fig.) (тонкий, изощрённый)* ager, pătrunzător; fin, subţire; *~ ум* minte ageră; *~ое зрéние* vedere ageră; *~ слух* auz fin. **4.** *(fig.) (колкий, язвительный)* spiritual; caustic, înţepător; *~ое словцó* vorbă de spirit, vorbă de duh; *~ая шу́тка* glumă plină de spirit. **5.** iute, picant; *(despre miros)* tare, pătrunzător; *~ сóус* sos picant; *~ зáпах* miros pătrunzător. **6.** *(о боли, болезни)* acut; *~ая боль* durere acută *~ ревмати́зм* reumatism acut. **7.** *(fig.) (напряжённый)* ascuţit, încordat; critic; *~ое положéние* situaţie încordată, situaţie critică; *~ая диску́ссия* o discuţie aprinsă; *~ недостáток чегó-л.* mare lipsă de ceva ◇ *(mat.) ~ у́гол* unghi ascuţit.

остря́к[1], *-á m.* om spiritual, hîtru, şugubăţ.

остря́к[2], *-á m. (tehn.)* acul macazului.

остуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. студи́ть* și *остужа́ть) acuz.* a răci, a lăsa să se răcească.

остужа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *остуди́ть*

оступа́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *оступи́ться*

оступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. оступа́ться)* a călca greșit, a se poticni.

остыва́ние, *-я n.* răcire.

остыва́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *осты́ть*

осты́ть, *-ы́ну, -ы́нешь vb. pf. (ipf. остыва́ть* și *сты́ть).* **1.** a se răci. **2.** *(fig.)* a se potoli; a slăbi.

ость, *-и f.* aristă, mustață (la cereale).

осуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. осужда́ть) acuz.* **1.** *(призна́ть предосуди́тельным)* a dezaproba, a condamna; a blama, a înfiera; *~ чей-л. посту́пок* a dezaproba, a condamna gestul cuiva. **2.** *(приговори́ть)* a condamna, a osîndi; *~ зао́чно* a condamna în lipsă/în contumacie. **3.** *(fig.)* cu *на + acuz.* a sorti, a condamna.

осужда́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *осуди́ть*

осужде́ние, *-я n.* **1.** dezaprobare, condamnare; blamare, înfierare. **2.** condamnare, osîndire; *зао́чное ~* condamnare în lipsă/în contumacie; *усло́вное ~* condamnare cu suspendarea pedepsei.

осуждённый **1.** *p.t.p.* de la *осуди́ть*. **2.** **~ый,** *-ого m.* condamnat, osîndit.

осу́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* a se scofîlci, a se trage la față, a slăbi.

осуша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *осуши́ть*

осуше́ние, *-я n. sg.* uscare, secare, desecare, asanare; drenaj; *~ боло́т* asanarea bălților, desecarea mlaștinilor.

осуши́тель, *-я m. (tehn.)* uscător; *~ во́здуха* uscător de aer.

осуши́тельный *adj.* de uscare, de secare, de desecare, de asanare; de drenaj.

осуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. осуша́ть) acuz.* **1.** a usca, a seca, a deseca, a asana; a drena; *~ боло́та* a deseca, a asana mlaștinile. **2.** *(вы́пить до дна)* a bea pînă la fund, a goli ◇ *~ слёзы кому́-л.* a mîngîia, a consola pe cineva, a alina mîhnirea cuiva; *~ глаза́* a înceta să mai plîngă.

осу́шка, *-и f. v. осуше́ние.*

осуществи́мость, *-и f. sg.* putință de a fi realizat, posibilitate de realizare/de îndeplinire/de înfăptuire.

осуществи́мый *adj.* realizabil.

осуществи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. осуществля́ть) acuz.* a înfăptui, a realiza, a îndeplini; a exercita; *~ наме́рение* a realiza o intenție; *~ на пра́ктике* a înfăptui, a pune în practică.

осуществи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. осуществля́ться)* a se înfăptui, a se realiza, a se îndeplini.

осуществле́ние, *-я n. sg.* înfăptuire, realizare, îndeplinire, împlinire; *~ пла́на* îndeplinirea planului; *~ прав* exercitarea drepturilor.

осуществля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осуществи́ть; ~ контро́ль* a exercita un control; *~ управле́ние* a administra, a conduce.

осуществля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осуществи́ться.* **2.** *pas.* de la *осуществля́ть.*

осциллогра́мма, *-ы f.* oscilogramă.

осцилло́граф, *-а m. (fiz.)* oscilograf.

осциллоско́п, *-а m. (fiz.)* osciloscop.

осцилля́тор, *-а m. (fiz.)* oscilator; *а́томный ~* oscilator atomic; *реакти́вный ~* oscilator reactiv.

осцилля́торный *adj.* oscilator.

осцилляцио́нный *adj.* de oscilare.

осчастли́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. осчастли́вливать) acuz.* a ferici, a face fericit.

осыпа́ние, *-я n. sg.* scuturare, cădere; *~ семя́н* scuturarea semințelor.

осы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. осыпа́ть) acuz.* **1.** a presăra, a acoperi; *~ пу́дрой* a pudra, a presăra cu pudră. **2.** *(fig.)* a copleși; *~ похвала́ми* a copleși cu laude; *~ упрёками* a face multe reproșuri; *~ уда́рами* a snopi în bătăi; *~ вопро́сами* a asalta cu întrebări; *~ поцелу́ями* a acoperi cu sărutări; *~ насме́шками* a lua în derîdere. **3.** a surpa, a dărîma, a nărui.

осыпа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *осы́пать*

осы́па|ться, *-плюсь, -плешься vb. pf. (ipf. осыпа́ться)* **1.** a se acoperi,

a fi presărat. **2.** a se surpa, a se nărui. **3.** a se scutura, a cădea; *ли́стья ~лись* frunzele au căzut.

осыпа́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осы́паться.* **2.** *pas.* de la *осыпа́ть.*

о́сыпь, *-и f. (geol.)* grohotiș, surpătură.

ось, *-и f.* **1.** osie; ax, axă; *пере́дняя ~* ax/osie din față; *(tehn.) веду́щая ~* ax motor, ax conducător. **2.** *(fiz. mat.)* axă; *~ враще́ния* sau *обраще́ния* axă de rotație/de revoluție; *~ симме́трии* axă de simetrie; *земна́я ~* axa pămîntului; *~ ордина́т* axa ordonatelor; *(astr.) ~ наклоне́ния* axă de înclinare; *~ свя́зи* ax de transmisiuni; *часова́я ~* axă polară (orară).

осьмино́г, *-а m. (zool.)* caracatiță, octopod.

осяза́емость, *-и f. sg.* palpabilitate, tactilitate.

осяза́емый **1.** *part. prez. pas.* (de la *осяза́ть)* palpabil, pipăibil, tangibil. **2.** *adj. (fig.)* palpabil, însemnat, simțitor, vădit.

осяза́ни|е, *-я n. sg.* simțul tactil, simțul pipăitului, pipăitul; *чу́вство ~я* simțul pipăitului.

осяза́тельность, *-и f. sg.* palpabilitate.

осяза́тельн|ый *adj.* **1.** de pipăit, tactil; *~ые не́рвы* nervi tactili. **2.** *(fig.)* palpabil, însemnat, simțitor, vădit; *~ые результа́ты* rezultate palpabile.

осяза́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a pipăi, a palpa.

от, ото *prep.* cu *gen.* **1.** *(folosit pentru a indica punctul de plecare)* de la, de, din; *от нача́ла до конца́* de la început pînă la sfîrșit; *от ма́ла до вели́ка* de la mic la mare; *от трёх часо́в до пяти́* de la orele trei pînă la cinci. **2.** *(folosit pentru a indica proveniența, sursa)* de la, din; *узна́ть от дру́га* a afla de la un prieten; *письмо́ от сы́на* scrisoare de la fecior; *от чьего́-л. и́мени* în numele cuiva, din partea cuiva. **3.** *(folosit pentru a indica legătura cu o activitate oarecare)* de la, de; *рабо́чий от станка́* muncitor de la strung; *лю́ди от нау́ки* oameni de știință. **4.** *(folosit pentru a indica întregul din care se ia o parte)* din, de la. **5.** *(folosit pentru a indica apartenența)* de la; *ключ от замка́* chieie de la lacăt. **6.** *(folosit pentru a indica ceva ce trebuie să fie evitat, înlăturat, îndepărtat)* de la, de; împotriva, contra; *избა́виться от сме́рти* a scăpa de la moarte; *укры́ться от дождя́* a se adăposti de ploaie; *сре́дство от зубно́й бо́ли* medicament contra durerii de dinți. **7.** *(cu sens cauzal)* de, din cauză; *дрожа́ть от стра́ха* a tremura de frică; *пла́кать от ра́дости* a plînge de bucurie; *быть в восто́рге о́т чего́-л.* a fi încîntat de ceva. **8.** *(folosit pentru indicarea unei comparații, unei opoziții),* de, de la; *отлича́ть добро́ от зла* a deosebi binele de rău. **9.** *(folosit pentru a preciza data unui act)* din, de la; *от пе́рвого ию́ня* de la data de întîi iunie, cu data de întîi iunie. **10.** *(folosit pentru a indica direcția)* de, de la; *на се́вер от го́рода* la nord de oraș ◇ *вре́мя от вре́мени* din timp în timp, din cînd în cînd; *день ото дня́* zi de zi; *от всего́ се́рдца* din toată inima; *от доски́ до доски́* din scoarță în scoarță; *от добра́ добра́ не и́щут* omul nu fuge de colac, ci de ciomag; nimeni nu fuge de bine; *от руки́* de mînă; *от всей души́* din toată inima.

ота́ва, *-ы f. sg. (agr.)* otavă.

ота́пливание, *-я n. sg.* încălzire, încălzit.

ота́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отопи́ть*

ота́пливаться, *-ается vb. ipf. pas.* (de la *ота́пливать)* a se încălzi, a fi încălzit.

ота́ра, *-ы f.* turmă mare de oi.

отба́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. отбавля́ть) acuz.* sau *gen.* a vărsa/a lua/a scoate o parte.

отба́вка, *-и f. sg.* vărsare, luare, scoatere.

отбавля́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отба́вить* ◇ *хоть ~й* cît poftești, berechet, cu prisosință.

отбараба́нить, *-ню, -нишь vb. pf.* a turui, a spune (ceva) dintr-o răsuflare.

отбега́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отбежа́ть*

отбежа́ть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf. (ipf. отбега́ть)* a se îndepărta în fugă.

отбе́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отбели́ть*

отбели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. отбе́ливать) acuz.* a albi, a înălbi; a decolora.

отбе́лка, *-и f. sg. (холста)* albire, înălbire.

отбива́ние, *-я n.* înțărcare; ~ *ягня́т* înțărcarea mieilor.

отбива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отби́ть*; ~ *такт* a bate măsura/tactul; ~ *шаг* a călca apăsat.

отбива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отби́ться*. **2.** *pas.* de la *отбива́ть*.

отби́вка, *-и f. sg.* **1.** îndreptare *(prin batere)*; ~ *косы́* baterea coasei. **2.** *(tipogr.)* spațiere. **3.** *v. отбива́ние.*

отбивн|о́й *adj. (în expr.)* ~*а́я котле́та* șnițel, cotlet pane.

отбира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отобра́ть*

отби́тие, *-я n.* **1.** respingere, contraatac; ~ *ата́ки* respingerea atacului. **2.** cucerire, recucerire, reocupare, reluare prin luptă; ~ *кре́пости* reluarea cetății.

отби́ть, *отобью́, отобьёшь vb. pf. (ipf. отбива́ть) acuz.* **1.** *(отразить)* a para, a respinge; ~ *мяч* a respinge o minge; ~ *уда́р* a para o lovitură; ~ *ата́ку* a respinge un atac. **2.** *(отнять)* a relua, a reocupa, a recuceri; ~ *пле́нных* a elibera prizonierii; *(fig.)* ~ *покупа́теля* a atrage, a lua clientul (cuiva). **3.** *(отколоть, отломить)* a rupe, a sparge *(printr-o lovitură)*. **4.** *(fig.)* a lua, a îndepărta, a face să dispară; ~ *за́пах* a face să dispară mirosul; ~ *охо́ту* a tăia pofta (cuiva). **5.** a bate, a ciocăni; ~ *ко́су* a bate o coasă. **6.** a bate, a marca (prin mișcări regulate, prin sunete); ~ *такт руко́й* a bate tactul/măsura cu mîna.

отби́|ться, *отобью́сь, отобьёшься vb. pf. (ipf. отбива́ться)* **1.** *(защищаться)* a se apăra, a respinge un atac; ~ *от врага́* a respinge atacul dușmanului. **2.** *(отстать)* a rămîne în urmă, a se rătăci; ~ *от табуна́* a se rătăci de herghelie. **3.** *(отломиться)* a se rupe, a se sparge; *ру́чка ча́йника* ~*лась* toarta ceainicului s-a rupt ◇ ~ *от рук* a nu mai da ascultare, a-și face de cap.

отблагодари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* a mulțumi, a aduce mulțumiri; ~ *за по́мощь* a mulțumi pentru ajutorul dat.

о́тблеск, *-а m.* răsfrîngere (de lumină), reflectare, reflex.

отбо́|й, *-я m.* **1.** *(mil.)* semnal de retragere, de încetare (a focului); *бить* ~ a ordona retragerea, a suna încetarea focului; *(fig.)* a bate în retragere; ~ *возду́шной трево́ги* încetarea alarmei aeriene. **2.** *sg.* respingere; ~ *мяча́ руко́й* respingerea mingii cu mîna ◇ *дать* ~ a închide telefonul, a pune receptorul în furcă; ~*ю нет (от кого́-л. чего́-л.)* nu pot scăpa de ... *(sînt prea mulți, vin potop)*. **3.** *(zool.)* înțărcare; ~ *кобы́лы* înțărcarea iepei.

отбо́йка, *-и f. sg. (min.)* tăiere, despicare, abataj; ~ *угля́* tăierea cărbunelui.

отбо́йный *adj. (min.)* de abataj; ~ *молото́к* ciocan de abataj.

отбо́р, *-а m. sg.* **1.** alegere, selecționare; sortare; triere; luare; ~ *про́бы* luarea unei probe, luarea probei. **2.** *(biol.)* selecție; segregare; *есте́ственный* ~ selecție naturală.

отбо́рн|ый *adj.* ales, selecționat; ~*ые войска́* trupe de elită; ~*ые семена́* semințe selecționate ◇ *отбо́рная ру́гань* înjurături ca la ușa cortului.

отбо́рочн|ый *adj.* de selecționare; ~*ая коми́ссия* comisie de selecționare; *(sport)* ~*ые соревнова́ния* probe eliminatorii, probe de clasare/de clasament.

отбоя́риваться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *отбоя́риться*

отбоя́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. отбоя́риваться)* a se descotorosi, a se dezbăra; a se debarasa.

отбракова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf. (ipf. отбрако́вывать) acuz.* a brăcui, a reforma, a rebuta.

отбрако́вка, *-и f.* reformă, brăcuire, rebutare.

отбрако́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отбракова́ть*

отбра́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отбро́сить*

отбрива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отбри́ть*

отбри́ть, *-ре́ю, -ре́ешь vb. pf. (ipf. отбрива́ть) acuz.* **1.** a isprăvi de ras/de bărbierit. **2.** *(fig.)* a i-o tăia scurt, a curma vorba cuiva.

отбро́сить, *-о́шу, -о́сишь vb. pf. (ipf. отбра́сывать) acuz.* **1.** *(в сторону)* a arunca, a înlătura, a da la o parte. **2.** a respinge. **3.** a părăsi, a renunța la ..., a lăsa la o parte, a se lăsa de ... ; ~ *сомне́ния* a lăsa la o parte îndoielile; ~ *мысль* a-și alunga gîndul, a renunța la ideea ... ; ~ *предрассу́дки* a se lepăda de prejudecăți ◇ ~ *тень* a arunca umbră.

отбро́сы, *-ов pl.; sg. отбро́с, -а m.* gunoi, rămășițe, resturi; reziduuri; ~ *произво́дства* resturi, deșeuri, reziduuri de producție; *(fig.)* ~ *о́бщества* drojdia/lepădăturile societății.

отбро́ска, *-и f. sg. (pop.)* aruncare la o parte, înlăturare.

отбры́киваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a da din picioare. **2.** *(fig. pop.)* a se eschiva.

отбукси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a remorca.

отбуксиро́вка, *-и f. sg.* remorcare.

отбыва́ни|е, *-я n. sg.* executare; ispășire; ~ *вое́нной слу́жбы* satisfacerea serviciului militar; *по* ~*и наказа́ния* după executarea pedepsei.

отбыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отбы́ть*

отбы́ти|е, *-я n. sg.* **1.** plecare; ~ *к ме́сту назначе́ния* plecarea spre locul de destinație. **2.** executare, ispășire; *по* ~*и наказа́ния* după ispășirea pedepsei.

отбы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf. (ipf. отбыва́ть)* **1.** a pleca; ~ *к ме́сту назначе́ния* a pleca spre locul de destinație. **2.** *acuz.* a executa, a ispăși; ~ *во́инскую пови́нность* a satisface stagiul militar; ~ *наказа́ние* a ispăși o pedeapsă.

отва́г|а, *-и f. sg.* curaj, îndrăzneală, vitejie, temeritate; *дыша́ть* ~*ой* a fi bărbăția întruchipată.

отва́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. отва́живать) acuz.* cu *от* + *gen. (pop.)* a dezobișnui, a dezvăța, a dezbăra, a se descotorosi de ... ; ~ *от куре́ния* a dezobișnui de fumat pe cineva.

отва́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отва́дить*

отва́живаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *отва́житься*

отва́жи|ться, *-а́жусь, -а́жишься vb. pf. (ipf. отва́живаться)* cu *inf.* a se încumeta, a îndrăzni, a cuteza.

отва́жно *adv.* cu curaj, cu bărbăție, îndrăzneț, cu cutezanță.

отва́жность, *-и f. sg.* curaj, vitejie, cutezanță.

отва́жный *adj.* curajos, viteaz, cutezător, neînfricat.

отва́л^{1}, *-а m.* **1.** *sg.* răsturnare, dărîmare, surpare; ~ *пла́стов* surparea straturilor. **2.** grămadă de pămînt *(scos la săparea unei gropi)*. **3.** *(agr.)* cormană *(la plug)*. **4.** *(min.)* haldă, haldină, strat de rocă sterilă.

отва́л^{2}, *-а m. (mar.)* plecare, tragere a ancorei; ~ *су́дна* plecarea vaporului.

отва́л^{3}, *-а m. (în expr.) до* ~*а* pînă la ghiftuire/la îmbuibare; *нае́сться до* ~*а* a se îndopa, a se ghiftui, a se îmbuiba.

отва́лив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de *отвали́ть*^{1,2} ◇ *(pop.)* ~*ай!* cară-te!, șterge-o!, spală putina!, dă-mi pace!

отва́ливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвали́ться*. **2.** *pas.* de la *отва́ливать*.

отвали́ть^{1}, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. отва́ливать) acuz.* **1.** a răsturna, a da la o parte; ~ *ка́мень* a da la o parte o piatră. **2.** *(pop.)* a dona, a dărui.

отвали́ть^{2}, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. отва́ливать) (отчалить)* a porni, a pleca (în larg).

отвали́ться, *-а́лится vb. pf. (ipf. отва́ливаться)* **1.** a se desprinde, a cădea. **2.** *(pop.) (наесться)* a se sătura. **3.** *(на кресле)* a se lăsa pe spate, a se pleca înapoi. **4.** *(отодвинуться)* a se îndepărta *(despre cineva)*.

отва́льный *adj.* **1.** *(agr.)* de/cu cormană. **2.** *(min.)* de haldă. **3.** ~**ый**, *-ого (min.)* muncitor la aruncatul minereului.

отва́р, *-а m.* fiertură; decoct, decocție, tizană; ceai *(de plante)*; zeamă *ри́совый* ~ zeamă de orez.

отва́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвари́ть*

отвари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. отва́ривать) acuz.* **1.** a fierbe. **2.** *(tehn.)* a desface, a dezlipi, a desprinde *(prin încălzire)*.

отварн|о́й *adj.* fiert; ~*о́е мя́со* carne fiartă.

отве́дать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отве́дывать) acuz.* sau *gen.* **1.** a gusta. **2.** *(fig.)* a încerca, a îndura; a simți.

отведе́ние, *-я n. sg.* **1.** schimbarea direcției, abatere; ~ *реки́* schimbarea cursului apei. **2.** respingere; recuzare.

отве́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отве́дать*

отвезти́, *-езу́, -езёшь vb. pf. (ipf. отвози́ть) acuz.* a duce, a transporta, a căra *(undeva, cu un vehicul)*.

отверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отве́ргнуть*

отве́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отверга́ть) acuz.* a respinge, a refuza; ~ *предложе́ние* a respinge o propunere; ~ *прое́кт* a respinge/a nu aproba un proiect.

отвердева́ние, *-я n. sg. v. отверде́ние.*

отвердева́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *отверде́ть.*

отверде́лость, *-и f.* întărire; învîrtoșare *(a pielii)*.

отверде́лый *adj.* întărit, învîrtoșat; solidificat, durificat.

отверде́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* întărire, învîrtoșare; solidificare. **2.** întăritură; loc învîrtoșat. **3.** *(lingv.)* durificare, velarizare.

отверде́ть, *-е́ет vb. pf. (ipf. отвердева́ть)* **1.** a se întări, a se învîrtoșa *(despre lichide)*, a se solidifica. **2.** *(lingv.)* a se durifica.

отве́рженец, *-нца m.* oropsit, obijduit.

отве́рженный **1.** *p.t.p.* de la *отве́ргнуть.* **2.** *adj.* oropsit, obijduit.

отверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отвёртывать) acuz.* **1.** *(поворачивать)* a întoarce; ~ *лицо́* a întoarce fața. **2.** *(отогнуть)* a da la o parte, a răsfrînge; *(despre mînecă)* a sufleca, a sumete. **3.** *(открыть, повернуть)* a deschide *(învîrtind)*; ~ *кран* a deschide robinetul. **4.** *(отвинтить)* a deșuruba; ~ *га́йку* a deșuruba piulița. **5.** a răsuci, a scoate din loc, a rupe.

отверну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отвёртываться)*. **1.** a se întoarce, a-și întoarce fața. **2.** a se îndoi, a se desface, a se da la o parte. **3.** *(отвинтиться)* a se deșuruba, a se desface, a se slăbi *(fiind deșurubat)*. **4.** *(fig.)* a părăsi *(pe cineva)*; ~ *от кого́-л.* a întoarce cuiva spatele.

отве́рстие, *-я n.* gaură, orificiu, deschizătură; *(tehn.)* gură; *(tehn.) выходно́е* ~ gură de evacuare, orificiu de evacuare; *(constr.) дверно́е, око́нное* ~ gol de ușă, de fereastră; *(anat.) заднепрохо́дное* ~ anus.

отверте́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. отвёртывать) acuz.* **1.** a deschide *(învîrtind)*. **2.** a deșuruba.

отверте́ться [1], *-е́ртится vb. pf. (ipf. отвёртываться)* a se deșuruba; a se desface, a slăbi *(fiind deșurubat)*.

отверте́ться [2], *-ерчу́сь, -е́ртишься vb. pf. от + gen. (pop.)* a se sustrage, a scăpa (de ceva), a se eschiva (de la ceva), a se descotorosi, a se dezbăra.

отвёртка, *-и f.* șurubelniță.

отвёртывание, *-я n. sg.* deșurubare.

отвёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отверну́ть* și *отверте́ть*

отвёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отверну́ться* și *отверте́ться.* **2.** *pas.* de la *отвёртывать.*

отве́с, *-а m.* **1.** *(constr.)* fir cu plumb, cumpănă. **2.** verticală; vertical.

отве́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. отве́шивать) acuz.* **1.** a cîntări. **2.** *(pop.)* a da *(o palmă, o lovitură)*; ~ *пощёчину* a trage/a arde o palmă ◇ *(înv.)* ~ *покло́н* a face o temenea/o plecăciune, a saluta ceremonios.

отве́сно *adv.* vertical, în poziție verticală.

отве́сность, *-и f. sg.* direcție verticală.

отве́сн|ый *adj.* vertical; abrupt; *~ые ска́лы* stînci abrupte.

отвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. отводи́ть) acuz.* **1.** a duce, a conduce; a însoți. **2.** a duce, a trage la o parte; a retrage; *(fig.)* ~ *от собла́зна* a feri de ispită. **3.** *(направить в сторону)* a schimba direcția, a îndrepta în altă direcție; ~ *реку́* a schimba cursul unui rîu; ~ *уда́р* a para o lovitură; ~ *глаза́*, ~ *взгляд* a-și abate ochii, a întoarce privirea; *(fig.)* ~ *глаза́ кому́-л.* a păcăli pe cineva, a căuta să păcălească/să deruteze pe cineva. **4.** *(отвергнуть)* a respinge; a declina; a recuza; ~ *чью-л. кандидату́ру* a respinge candidatura cuiva; *(jur.)* ~ *свиде́теля* a recuza un martor. **5.** *(предназначить)* a afecta; a destina, a desemna; a atribui, a da în folosință; a rezerva ◇ ~ *ду́шу* a-și ușura sufletul, a-și deschide sufletul/inima; ~ *роль* a rezerva un rol.

отве́т, *-а m.* **1.** răspuns; *отрица́тельный* ~ răspuns negativ; *утверди́тельный* ~ răspuns afirmativ; *дать* ~ a da un răspuns, a răspunde; *коди́рованный* ~ răspuns codificat; *(mat.) получи́ть пра́вильный* ~ a obține/a căpăta un răspuns corect; *в* ~ drept răspuns. **2.** *(ответственность)* responsabilitate, răspundere; *призва́ть к ~у* a trage la răspundere; *быть в ~е* a purta răspunderea, a fi răspunzător ◇ *(prov.) семь бед — оди́н* ~ doi din mine n-o să facă; *ни ~а, ни приве́та* nici un semn de viață; *стря́пать* ~ a fabrica un răspuns.

ответви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. ответвля́ть) acuz.* **1.** a ramifica, a face ramificații. **2.** *(bot.)* a face marcotaj.

ответви́ться, *-и́тся vb. pf. ipf. ответвля́ться)* a se ramifica; *(despre drumuri)* a se bifurca, a se despărți.

ответвле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* lăstar, vlăstar, mlădiță. **2.** ramificație; ~ *желе́зной доро́ги* ramificație de cale ferată; *(lingv.)* ~ *языка́* ramificație a limbii.

ответвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *ответви́ть*

ответвля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ответви́ться.* **2.** *pas.* de la *ответвля́ть.*

отве́тить, *-е́чу, -е́тишь vb. pf. (ipf. отвеча́ть)* **1.** *на + acuz.* sau *instr.* a răspunde; a replica, a obiecta; ~ *на вопро́с* a răspunde la o întrebare; ~ *на письмо́* a răspunde la o scrisoare; ~ *на уро́к* a spune lecția, a răspunde la lecție; ~ *на приве́тствие* a răspunde la salut. **2.** *instr.* cu *на + acuz.* a răspunde; a proceda într-un anumit fel; ~ *тем же* a răspunde cu aceeași monedă. **3.** *за + acuz. (поплатиться за что-л.)* a-și primi pedeapsa; a da socoteală; a purta răspunderea; ~ *голово́й за что-л.* a răspunde cu capul pentru ceva.

отве́тн|ый *adj.* de răspuns; *~ое письмо́* scrisoare de răspuns; *~ое предложе́ние* contrapropunere; ~ *визи́т* vizită de răspuns; *~ая ата́ка* contraatac; *~ое чу́вство* sentiment reciproc.

отве́тственно *adv.* cu toată răspunderea.

отве́тственност/ь, *-и f. sg.* **1.** răspundere, responsabilitate; *(jur.) солида́рная* ~ răspundere solidară; *ли́чная* ~ răspundere personală; *материа́льная* ~ răspundere materială; *взять на себя́* ~ a-și asuma răspunderea; *брать на свою́* ~ a lua pe răspunderea sa; *снять с себя́* ~ a-și declina răspunderea; *возложи́ть на кого́-л.* ~ *за что-л.* a face pe cineva responsabil de ceva; *нести́ за что-л.* ~ a purta răspunderea pentru ceva, a fi răspunzător de ceva; *привле́чь к ~и* a trage la răspundere, a chema la răspundere. **2.** *(важность)* seriozitate, importanță; ~ *моме́нта* seriozitatea momentului.

отве́тственн|ый *adj.* **1.** răspunzător, responsabil; de răspundere, cu funcție de conducere; *~ая рабо́та* muncă de răspundere; ~ *реда́ктор* redactor responsabil, redactor-șef. **2.** *(важный)* de mare răspundere, decisiv; ~ *моме́нт* moment decisiv.

отве́тчик, *-а m.* **1.** *(jur.)* pîrît. **2.** responsabil. **3.** *(rad.)* stație de recunoaștere.

отвеча́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отве́тить.* **2.** *за acuz.* a fi răspunzător; a purta răspunderea; ~ *за всех* a fi răspunzător/a răspunde pentru toți; *я ~ю за э́то* răspund de acest lucru. **3.** *dat.* a corespunde, a răspunde; a satisface, a îndeplini *(condițiile, cerințele etc.)*; ~ *тре́бованиям* a îndeplini condițiile, a corespunde cerințelor; ~ *своему́ назначе́нию* a corespunde menirii sale ◇ ~ *голово́й* a răspunde cu capul.

отве́шивание, *-я n.* cîntărire.

отве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отве́сить*

отви́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. отвильну́ть)* a se sustrage, a se eschiva; ~ *от рабо́ты* a se sustrage de la muncă; ~ *от отве́та* a se eschiva de la un răspuns.

отвильну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *отви́ливать*

отвинти́ть, *-инчу́, -инти́шь vb. pf. (ipf. отви́нчивать) acuz.* a deșuruba, a desface.

отвинти́ться, *-инти́тся vb. pf. (ipf. отви́нчиваться)* a se deșuruba, a se

desface.

отви́нчивание, *-я n.* deşurubare.

отви́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвинти́ть.*

отви́нчиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвинти́ться.* **2.** *pas.* de la *отви́нчивать.*

отвисáть, *-áет vb. ipf.* de la *отви́снуть*

отвисéться, *-си́тся vb. pf.* a se descreţi.

отви́сл|ый *adj.* pleoştit, lăsat în jos; flasc; *~ые гу́бы* buze lăsate în jos; *с ~ыми уша́ми* clăpăug.

отви́снуть, *-нет vb. pf. (ipf. отвиса́ть)* a atîrna în jos, a se pleoşti.

отвлекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отвле́чь*[1,2]

отвлекáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвле́чься*[1,2]. **2.** *pas.* de la *отвлека́ть.*

отвлекáющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *отвлека́ть.* **2.** *adj. (med.)* derivativ; *~ее сре́дство* derivativ. **2.** de distragere.

отвлечéни|е[1], *-я n. sg.* distragere, abatere, deviere; *для ~я внима́ния* pentru distragerea atenţiei.

отвлечéние[2], *-я n.* **1.** *sg.* abstractizare. **2.** abstracţie, noţiune abstractă.

отвлечённо *adv.* (în mod) abstract.

отвлечённость, *-и f. sg.* **1.** caracter abstract. **2.** abstracţie.

отвлечённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *отвле́чь*[1,2]. **2.** *adj.* abstract; *~ое поня́тие* noţiune abstractă; *(mat.) ~ое число́* număr abstract; *(gram.) ~ое и́мя существи́тельное* substantiv abstract.

отвлéчь[1], *-еку́, -чёшь vb. pf. (ipf. отвлека́ть) acuz.* a abate, a distrage, a devia, a îndepărta; *~ внима́ние* a abate atenţia.

отвлéчь[2], *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. отвлека́ть) acuz.* cu *от + gen.* a abstrage.

отвлéчься[1], *-еку́сь, -ечёшься vb. pf. (ipf. отвлека́ться)* a se depărta, a devia; *~ от те́мы* a se abate de la subiect.

отвлéчься[2], *-еку́сь, -ечёшься vb. pf. (ipf. отвлека́ться) (livr.)* a face abstracţie, a abstrage.

отвóд, *-а m.* **1.** *sg.* deviere, abatere, îndepărtare, evacuare; *~ воды́* schimbarea/devierea cursului unei ape; *(tehn.) ~ тепла́* evacuarea căldurii; *(tehn.) ~ па́ра* priză de abur. **2.** *sg.* atribuire, dare în folosinţă, repartizare; *~ земе́льных уча́стков* repartizarea loturilor de teren. **3.** *(fig.)* respingere, recuzare; *~ кандида́туры* respingerea unei candidaturi; *(jur.) заяви́ть ~ про́тив свиде́теля* a recuza un martor. **4.** *(tehn.)* derivaţie, ramificaţie de drum ◇ *для ~а глаз* de ochii lumii.

отводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *отвести́*

отвóдка, *-и f.* **1.** ramificaţie, derivaţie. **2.** *(tehn.)* pîrghie de cuplare. **3.** *(agr.)* marcotaj.

отводнóй *adj. v. отво́дный*

отвóдн|ый *adj.* **1.** de scurgere, de evacuare; de deviaţie; *~ кана́л* canal de scurgere. **2.** *(jur.)* de recuzare; *~ое заявле́ние* cerere de recuzare.

отвóд|ок, *-дка m. (agr.)* butaş, marcotă; *размножа́ть ~ками* a înmulţi prin butăşire, prin marcotaj.

отвоевáние, *-я n.* recucerire.

отвоевáть, *-ою́ю, -ою́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. отвоёвывать) acuz. (отобрать)* a cuceri, a recuceri, a recaptura; a smulge; a dobîndi. **2.** *(кончить воевать)* a termina cu războiul.

отвоевáться, *-ою́юсь, -ою́ешься vb. pf.* a termina cu războiul.

отвоёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвоева́ть (1).*

отвóз, *-а m. sg.* cărat, transportare, transport.

отвози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *отвезти́*

отворáчивание, *-я n.* **1.** deşurubare. **2.** întoarcere.

отворáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвороти́ть*

отворáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвороти́ться* **2.** *pas.* de la *отвора́чивать.*

отвори́ть, *-орю́, -о́ришь vb. pf. (ipf. отворя́ть) acuz.* a deschide ◇ *(înv.) ~ кровь* a lăsa/a lua sînge.

отвори́|ться, *-о́рится vb. pf. (ipf. отворя́ться)* a se deschide.

отворóт, *-а m.* rever; *(la cizme)* îndoitură.

отвороти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. отвора́чивать) acuz. (pop.)* **1.** a înlătura, a da la o parte. **2.** a întoarce, a răsuci. **3.** a sufleca, a îndoi.

отвороти́ться, *-очу́сь, -о́тишься vb. pf. (ipf. отвора́чиваться) (pop.)* **1.** a se întoarce; a întoarce capul, a-şi întoarce faţa. **2.** *(загнуться)* a se îndoi, a se sufleca.

отворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отвори́ть*

отворя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвори́ться.* **2.** *pas.* de la *отворя́ть.*

отврати́тельно *adv.* urît, dezgustător, respingător, detestabil.

отврати́тельн|ый *adj.* urît, odios; detestabil; dezgustător, respingător; *~ое поведе́ние* purtare odioasă; *~ хара́ктер* caracter urît; *~ая пого́да* timp urît.

отврати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. отвраща́ть) acuz.* **1.** *(предотвратить)* a preîntîmpina, a înlătura; *~ несча́стье* a preîntîmpina/a evita o nenorocire. **2.** *от + gen. (înv.) (удержать)* a feri, a opri; *~ от дурно́го посту́пка* a opri de la o faptă rea/nesăbuită.

отврáтный *adj. v. отврати́тельный*

отвращáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отврати́ть*

отвращéние, *-я n. sg.* dezgust, scîrbă, repulsie, aversiune; *пита́ть ~ к кому́-л., чему́-л* a nutri aversiune pentru cineva *sau* ceva; *внуша́ть ~* a inspira dezgust.

отвыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отвы́кнуть*

отвы́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отвыка́ть) от + gen.* sau cu *inf.* a se dezobişnui, a se dezvăţa; *~ от куре́ния* a se lăsa de fumat.

отвязáть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. отвя́зывать) acuz.* a dezlega, a desprinde.

отвя|зáться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf.* **1.** *(ipf. отвя́зываться)* a se dezlega, a se desprinde. **2.** *от + gen. (оставить в покое)* a scăpa, a se debarasa *(de cineva, de ceva)*; *~жи́сь от меня́!* lasă-mă în pace!, slăbeşte-mă! **3.** *(pop.) (отделаться)* a se dezbăra, a se descotorosi.

отвя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвяза́ть*

отвя́зываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвяза́ться.* **2.** *pas.* de la *отвя́зывать.*

отгадá|ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. отга́дывать) acuz.* a ghici, a dezlega, a descifra; *~ план проти́вника* a ghici planul inamicului.

отгáдка, *-и f.* ghicire; dezlegare, descifrare ◇ *(prov.) какова́ зага́дка, такова́ и ~* la aşa întrebare aşa răspuns.

отгáдчик, *-а m.* ghicitor; om ingenios.

отгáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отгада́ть*

отги́б, *-а m.* îndoitură.

отгибáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отогну́ть*

отгибáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отогну́ться.* **2.** *pas.* de la *отгиба́ть.*

отглагóльн|ый *adj. (gram.)* verbal, deverbal; deverbativ, forma de la verb; postverbal; *~ое существи́тельное* substantiv deverbal, abstract verbal; *~ое наре́чие* adverb postverbal; *~ая осно́ва* temă verbală; *~ су́ффикс* sufix de origine verbală.

отглáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. отгла́живать) acuz.* a călca *(cu fierul)*; *~ брю́ки* a călca pantalonii.

отговáривать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *отговори́ть(ся)*

отговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. отгова́ривать) acuz.* cu *от + gen.* sau cu *inf.* a abate, a opri de la ..., a face pe cineva să se răzgîndească/să-şi schimbe gîndul.

отговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. отгова́риваться)* a se eschiva de la ..., a se scuza *(sub un pretext oarecare)*; a pretexta.

отговóр|ка, *-и f.* pretext, scuză, motiv; *без ~ок!* fără scuze!, fără vorbe!; *отде́лываться ~ками* a invoca diferite pretexte.

отголóсок, *-ска m.* **1.** răsunet, ecou. **2.** *(отражение, последствие чего́-л.)* repercusiune.

отгóн, *-а m. (tehn.)* **1.** *sg.* distilare. **2.** produsul distilării; *спиртовы́е ~ы* produse spirtoase. **3.** *(скота)* păşunat; transhumanţă.

отгóнка, *-и f. sg.* distilare.

отгóнный *adj. (agr.)* dus la păşunat, transhumant.

отгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отогна́ть* [1,2].

отгора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отгороди́ть*.

отгора́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отгороди́ться*. **2.** *pas.* de la *отгора́живать*.

отгороди́ть, *-ожу́, -о́ди́шь vb. pf. (ipf. отгора́живать) acuz.* a îngrădi, a despărți, a separa; a delimita.

отгороди́|ться, *-ожу́сь, -о́ди́шься vb. pf. (ipf. отгора́живаться)* **1.** a se despărți, a se împrejmui, a se îngrădi. **2.** *(fig.)* a se izola.

отграниче́ние, *-я n.* delimitare.

отграни́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отграни́чить*.

отграни́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. отграни́чивать) acuz.* a delimita, a separa.

отгреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отгрести́* [1,2].

отгреме́|ть, *-ми́т vb. pf.* **1.** a înceta, a se potoli *(despre tunet)*. **2.** *(fig.)* a înceta, a tăcea, a amuți *(despre bubuitul tunurilor, despre muzică etc.)*; *~ли бои́* luptele au încetat. **3.** *(fig.)* a apune, a se stinge *(despre glorie)*.

отгрести́ [1], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. отгреба́ть) acuz.* a grebla, a da la o parte, a strînge *(cu grebla, cu lopata)*.

отгрести́ [2], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. отгреба́ть)* a se depărta *(vîslind)*; *~ от бе́рега* a se îndepărta de la mal vîslind.

отгро́хать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(о пушках)* a amuți *(despre tunuri)*. **2.** *(pop.) (вы́строить)* a zidi.

отгрохота́ть, *-хо́чет vb. pf.* a amuți *(despre aplauze)*.

отгружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отгрузи́ть*

отгрузи́ть, *-ужу́, -у́зи́шь vb. pf. (ipf. отгружа́ть) acuz.* a expedia, a încărca; *~ у́голь* a expedia cărbune.

отгру́зка, *-и f. sg.* expediere, încărcare.

отгрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отгры́зть*

отгры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. отгрыза́ть) acuz.* a rupe *(rozînd cu dinții)*, a roade *(cu dinții)*.

отгуде́ть, *-ди́т vb. pf.* a înceta de a șuiera *(despre sirene)*.

отгу́л, *-а m. sg.* zi liberă, (zi de) recuperare *(compensație pentru ore de muncă prestată suplimentar)*.

отгу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отгуля́ть (2, 3)*

отгуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** a-și termina plimbarea; a isprăvi petrecerea. **2.** *(ipf. отгу́ливать) acuz.* a lua recuperare *(drept compensație pentru muncă prestată suplimentar)*. **3.** *(ipf. отгу́ливать) acuz. (pop.)* a petrece; *~ свой о́тпуск* a-și petrece concediul; *~ сва́дьбу* a juca la nuntă.

отдава́ть [1], *-даёт vb. ipf. impers. instr.* a mirosi a ceva, a avea iz/miros de ...; *(fig.) ~ стариной* a avea un iz arhaic.

отдава́ть [2], *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *отда́ть*

отдава́ться, *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отда́ться*. **2.** *pas.* de la *отдава́ть*.

отдави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. отда́вливать) acuz.* a turti, a strivi, a presa.

отда́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отдави́ть*

отда́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отдо́ить*

отдале́ни|е, *-я n. sg.* **1.** îndepărtare. **2.** *(расстоя́ние)* depărtare, distanță; *держа́ть в ~и* a ține la distanță.

отдалённо *adv.* pe/de departe.

отдалённость, *-и f. sg.* depărtare; distanță; *~ от це́нтра* depărtare de centru.

отдалённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *отдали́ть*. **2.** *adj.* îndepărtat, depărtat *(în spațiu, timp etc.)*; *~ райо́н* raion îndepărtat; *~ое про́шлое* trecut îndepărtat; *~ые пре́дки* strămoși. **3.** *adj. (fig.)* vag, ușor, slab; *~ое схо́дство* asemănare vagă/ușoară; *~ намёк* aluzie vagă ◇ *места́ не столь ~ые* unde și-a spart dracul opincile.

отдали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. отдаля́ть) acuz.* **1.** a depărta; a îndepărta. **2.** a amîna.

отдали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. отдаля́ться)* **1.** a se depărta, a se îndepărta. **2.** a se abate, a se îndepărta, a face o digresiune; *~ от те́мы* a se abate/a se îndepărta de la subiect. **3.** *(fig.)* a se înstrăina.

отдаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отдали́ть*

отдаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отдали́ться*. **2.** *pas.* de la *отдаля́ть*.

отда́ние, *-я n. sg. (în expr.)* *~ че́сти* salutul militar; *~ че́сти зна́мени* onor la drapel; *~ прика́за* darea unui ordin.

отда́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. отдава́ть)* **1.** *acuz.* a înapoia, a da înapoi, a restitui; *~ долг* a restitui o datorie. **2.** *acuz.* a da, a dărui, a închina, a dedica, a consacra; *~ все си́лы нау́ке* a-și consacra științei toate forțele. **3.** *acuz.* a da la ..., a trimite; *~ в шко́лу* a da la școală. **4.** *acuz. (прода́ть)* a da, a vinde. **5.** *acuz.* cu *dat.* sau cu *за + gen. (înv.)* a da, a mărita; *~ за́муж* a mărita. **6.** *(despre o armă de foc)* a face recul, a recula, a lovi prin recul. **7.** *(mar.)* a lăsa, a dezlega; *~ я́корь* a arunca/a lăsa ancora; a ancora ◇ *(mil.) ~ честь* a da onorul; a saluta; *~ прика́з* a da un ordin, a ordona; *~ распоряже́ние* a dispune; *~ после́дний долг кому́-л.* a-și face ultima datorie *(față de un mort)*, a-l conduce la locul de veci; a da ultimul salut (unui mort); *~ до́лжное кому́-л.* a recunoaște meritul cuiva; *~ под суд* a trimite în judecată, a deferi justiției; *~ себе́ отчёт* a-și da seama; *~ справедли́вость кому́-л.* a-i da cuiva dreptate; *~ внаём* a da cu chirie, a închiria; *~ в рост* a da cu dobîndă; *~ по́вод* a slăbi frîul (calului); *(înv.) ~ покло́н* a saluta, a face o plecăciune; *~ бо́гу ду́шу* a-și da sufletul.

отда́|ться, *-а́мся, -а́шься vb. pf. (ipf. отдава́ться)* **1.** *dat.* sau *на + acuz.* a se supune, a se lăsa în voia ...; *~ на во́лю победи́теля* a se preda fără condiții. **2.** *dat. (посвяти́ть себя́)* a se consacra, a se dedica; *~ нау́ке* a se dedica științei. **3.** *(о же́нщине)* a se da, a deveni amanta cuiva. **4.** *(отозва́ться, разда́ться)* a răsuna; *э́хо ~ло́сь в лесу́* ecoul a răsunat în pădure.

отда́ча, *-и f.* **1.** *sg.* restituire, înapoiere. **2.** *sg. (tehn.)* cedare; *~ тепла́* cedarea căldurii. **3.** *(tehn.)* randament, eficiență. **4.** recul ◇ *(mar.) ~ я́коря* ancorare; *~ внаём* închiriere, dare cu chirie; *без ~и* fără obligație de restituire; *~ под суд* trimitere în judecată.

отдвижно́й *adj.* mobil.

отдежу́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *(око́нчить дежу́рство)* a termina timpul de serviciu/de gardă. **2.** *acuz.* a fi de serviciu, a face de gardă (un anumit timp).

отде́л, *-а m.* **1.** parte, capitol, secțiune *(dintr-o carte)*; ramură, domeniu *(al unei științe)*; rubrică *(de gazetă)*. **2.** *(учрежде́ния)* secție, serviciu, birou; *~ снабже́ния* secție de aprovizionare; *учётный ~* secție de evidență; *пла́новый ~* serviciul de planificare; *фина́нсовый ~* secție financiară; serviciu financiar; *~ спра́вок* birou de informații; *~ за́писи а́ктов гражда́нского состоя́ния* serviciul de stare civilă; *~ ка́дров* serviciul cadrelor; *~ печа́ти* secție presă; *~ шта́ба* birou de stat major; *спра́вочный ~* birou de informații. **3.** raion *(într-un magazin)*.

отде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отде́лывать)* **1.** *acuz.* a finisa, a pune la punct, a cizela. **2.** *acuz.* cu *instr.* a garnisi, a împodobi a orna. **3.** *(pop.) (испа́чкать)* a mîzgăli, a mînji. **4.** *acuz. (pop.) (вы́ругать)* a face de două parale, a ocărî, a trage un perdaf/o săpuneală; *(изби́ть)* a tăbăci pielea, a da la cocoașă.

отде́латься, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. отде́лываться)* **1.** *от + gen.* a se descotorosi, a se dezbăra, a scăpa *(de cineva, de ceva)*. **2.** *instr.* a scăpa *(numai cu ...)*; *~ обеща́нием* a scăpa cu promisiuni ◇ *счастли́во ~; уда́чно ~* a scăpa ușor; *дёшево ~* a scăpa ieftin.

отделе́ние [1], *-я n.* **1.** secție, raion; compartiment; oficiu, sucursală, filială; *конди́терское ~ магази́на* raionul de cofetărie al magazinului; *~ мили́ции* secție de miliție; *хирурги́ческое ~* secție chirurgicală; *~ госба́нка* filiala băncii de stat; *почто́вое ~* oficiu poștal; *~ метеорологи́ческой слу́жбы* grupă din serviciul meteorologic; *бага́жное ~* compartiment de bagaje; *маши́нное ~* sala mașinilor. **2.** parte; *пе́рвое ~ конце́рта* prima parte a concertului. **3.** *(mil.)* secție, grupă; *стрелко́вое ~* grupă de pușcași; *~ свя́зи* grupă de transmisiuni. **4.** compartiment, despărțitură; sertar; *~ пи́сьменного стола́* sertar al biroului.

отделённ|ый 1. *p.t.p.* de la *отдели́ть.* **2.** *adj. (mil.)* de grupă, al grupei; ~ *команди́р* comandant de grupă. **3.** *(mil.)* **~ый,** *-ого m.* comandant de grupă.

отдели́мость, *-и f.* separabilitate.

отдели́мый *adj.* detașabil, separabil.

отдели́тель, *-я m. (tehn.)* separator.

отдели́тельный *adj.* izolator, despărțitor; de izolare, de despărțire, de separare; *(lingv.)* ~ *знак* semn despărțitor.

отдели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. отделя́ть) acuz.* **1.** a desface, a desprinde; a separa. **2.** *instr.* a desface, a desprinde; a izola; a delimita ◇ ~ *плеве́лы от пшени́цы* a alege/a separa grîul de neghină.

отдели́|ться, *-елю́сь, -е́лишься vb. pf. (ipf. отделя́ться) от + gen.* **1.** a se desprinde, a se desface. **2.** a se despărți, a se separa, a se desprinde; ~ *от толпы́* a se desprinde din mulțime. **3.** *(înv.)* a se despărți; a căpăta partea sa de avere de la părinți.

отде́лка, *-и f. sg.* **1.** punere la punct, finisare, finisaj; *архитекту́рная* ~ finisare arhitectonică. **2.** reparare; amenajare; garnisire; *вну́тренняя* ~ amenajare interioară. **3.** garnitură; *кружевна́я* ~ garnitură de dantele.

отде́лочник, *-а m.* specialist în lucrări de finisare; *(text.)* finisor.

отде́лочн|ый *adj.* de finisaj, de finisare; ~ *цех* secție de finisare; *~ые рабо́ты* lucrări de finisaj.

отде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отде́лать*

отде́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отде́латься.* **2.** *pas.* de la *отде́лывать.*

отде́льно *adv.* separat, aparte, izolat.

отде́льност|ь, *-и f. (în expr.) в ~и* în parte, separat, izolat.

отде́льн|ый *adj.* separat, izolat, despărțit, aparte; *~ая кварти́ра* locuință separată; ~ *вход* intrare separată; *~ое явле́ние* un fenomen izolat; *в ка́ждом ~ом слу́чае* în fiecare caz aparte; *~ые ли́ца* diverse persoane, unele persoane.

отделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отдели́ть.* **2.** *acuz.* cu *от + gen.* a despărți.

отделя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отдели́ться.* **2.** *pas.* de la *отделя́ть.*

отдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отдёрнуть*

отдёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отдёргивать) acuz.* a trage/a smuci înapoi, a retrage; ~ *занаве́ску* a trage perdeaua.

отдира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отодра́ть(1)*

отдира́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отодра́ться.* **2.** *pas.* de la *отдира́ть.*

отдои́ть, *-ою́, -о́ишь vb. pf. (ipf. отда́ивать)* **1.** *acuz. (кончить доить)* a termina de muls. **2.** *(немного молока)* a mulge puțin.

отдо́й, *-я m.* mulsoare parțială.

отдои́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. отда́иваться)* a înțărca.

отдохнове́ние, *-я n. sg. (înv.)* odihnă, recreare.

отдохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отдыха́ть)* a se odihni; a se reface ◇ *душо́й (се́рдцем)* ~ a se odihni sufletește.

отдуба́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. дуба́сить) acuz. (pop.)* a ciomăgi, a snopi în bătăi, a bate măr, a da o bătaie soră cu moartea.

отдува́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a sufla greu, a gîfîi. **2.** *(fig. pop.) (расплачиваться)* a pătimi, a trage de pe urma unor greșeli; a rămîne în pagubă.

отду́ма|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отду́мывать)* cu *inf.* a-și schimba părerea, a se răzgîndi.

отду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отду́мать*

отду́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. acuz. (pop.).* **1.** *(отколотить)* a bate zdravăn, a snopi/a burduși/a stîlci în bătaie. **2.** a fugi ca vîntul.

отду́шина, *-ы f.* **1.** răsuflătoare, orificiu de ventilare/de aerisire; gură/canal de aerisire. **2.** *(fig.)* mîngîiere, alinare.

отду́шник, *-а m. v. отду́шина (1)*

о́тдых, *-а m. sg.* odihnă, repaus, răgaz, timp liber; *пра́во на* ~ dreptul la odihnă; *дом ~а* casă de odihnă; *день ~а* zi liberă, zi de repaus; *воскре́сный* ~ repaus duminical ◇ *не дава́ть кому́-л. ни ~у, ни сро́ку* a nu lăsa cuiva nici

o clipă de răgaz; a nu lăsa pe cineva nici să răsufle; *без ~а* fără răgaz.

отдыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отдохну́ть*

отдыха́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *отдыха́ть.* **2. ~ий,** *-его m.* oaspete al unei case de odihnă.

отдыша́ться, *-ышу́сь, -ы́шишься vb. pf.* **1.** a răsufla. **2.** *(прийти в себя)* a-și veni în fire.

отёк, *-а m. (med.)* edem.

отека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оте́чь*

отёл, *-а m. sg.* fătatul *(la vaci).*

отели́ться, *-е́лится vb. pf. (ipf. тели́ться)* a făta *(despre vaci).*

оте́ль, *-я m.* hotel.

отепле́ние, *-я n. sg. (tehn.)* **1.** încălzire. **2.** izolare termică.

отепли́тель, *-я m.* material pentru izolare termică; mijloc de încălzire.

отепли́тельн|ый *adj.* de încălzire; de izolare termică; *~ые прибо́ры* aparate de încălzire.

отепли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. отепля́ть) acuz.* a încălzi, a monta instalații de încălzire; a face izolare termică.

отепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отепли́ть*

отере́ть, *отру́, отрёшь vb. pf. (ipf. отира́ть) acuz.* a șterge.

отере́ться, *отру́сь, отрёшься vb. pf. (ipf. отира́ться)* a se șterge.

отёска, *-и f.* cioplire, ecarisare; cioplitură.

оте́ц, *отца́ m.* **1.** tată, părinte; *родно́й* ~ tată bun; *приёмный* ~ tată adoptiv; *крёстный* ~ naș (de botez); *(fig.)* ~ *семе́йства* tată de familie; *вы́литый* ~ bucățică ruptă din tată-său. **2.** *pl.* strămoși, părinți, străbuni; *на́ши отцы́* străbunii noștri. **3.** *(reg.)* taică, nene *(la vocativ).* **4.** *(înv. bis.)* părinte ◇ *от отца́ к сы́ну* din tată-n fiu; din moși strămoși; *(prop.)* ~ — *рыба́к и де́ти в во́ду смо́трят* ce naște din pisică — șoareci mănîncă; *(prov.) отцы́ нажива́ют, де́ти прожива́ют* banii strîngătorului în mîna cheltuitorului.

оте́чески *adv.* părintește.

оте́ческ|ий *adj.* părintesc, de părinte; *~ая забо́та* grijă părintească.

оте́чественн|ый *adj.* național, indigen; din patrie; *~ая промы́шленность* industrie națională; *~ая война́* războiul din anul 1812; *Вели́кая ~ая война́* Marele Război pentru Apărarea Patriei (din anii 1941–1945).

оте́честв|о, *-а n.* patrie; *защи́та ~а* apărarea patriei; *социалисти́ческое* ~ patria socialistă ◇ *второ́е* ~ a doua patrie.

оте́чник, *-а m.* pateric.

оте́чность, *-и f. (med.)* edem; umflare.

оте́чный *adj. (med.)* edematic; buhăit.

оте́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. отека́ть)* **1.** a se umfla. **2.** a picura, a curge, a se prelinge *(despre ceară sau stearina luminării).*

отжа́ть^{1}, *отожму́, отожмёшь vb. pf. (ipf. отжима́ть) acuz.* **1.** a stoarce. **2.** *(оттеснить)* a împinge.

отжа́ть^{2}, *отожну́, отожнёшь vb. pf. (ipf. отжина́ть) acuz. (tehn.)* a termina secerișul.

отже́чь, *отожгу́, отожжёшь vb. pf. (ipf. отжига́ть) acuz. (tehn.)* a prelucra termic, a recoace.

отжива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отжи́ть*

отжи́вш|ий 1. *part. prez. act.* de la *отжи́ть.* **2.** *adj.* învechit, perimat, căzut în desuetudine; *(despre oameni)* sfîrșit, trecut; *~ие нра́вы* moravuri învechite; ~ *челове́к* om sfîrșit, om care și-a trăit traiul.

о́тжиг, *-а m. sg. (tehn.)* recoacere; *изотерми́ческий* ~ recoacere izotermică.

отжига́тель, *-я m. (tehn.)* aruncător de flăcări.

отжига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отже́чь*

отжи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отжи́лить*

отжи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. отжи́ливать) (pop.)* a șterpeli.

отжи́м, *-а m. sg.* stoarcere, presare; ~ *виногра́да* tescuitul strugurilor.

отжима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отжа́ть*^{1}

отжи́мка, *-и f. sg. v. отжи́м*

отжи́мки, *-мков pl. m.* rămășițe la tescuire, boștină.

отжина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отжа́ть*^{2}

о́тжи́тый *p.t.p.* de la *отжи́ть* trăit, perimat, demodat.

отжи́ть, *-живу́, -живёшь vb. pf. (ipf. отжива́ть)* **1.** a-şi trăi traiul. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se învechi, a se perima, a cădea în desuetudine.

отза́втракать, *-аю, -аешь vb. pf.* a dejuna, a lua o gustare de dimineaţă; a sfîrşi dejunul.

отзва́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отзвони́ть*

отзвене́ть, *-ни́т vb. pf.* a înceta să sune, a nu mai suna, a nu mai răsuna.

отзвони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. отзва́нивать)* **1.** *(кончить звонить)* a înceta să sune, a termina de sunat. **2.** *(fig. fam.)* a vorbi repede şi tare; a turui. **3.** *(прозвонить)* a suna.

о́тзвук, *-а m.* **1.** *(эхо)* ecou; rezonanţă. **2.** răsunet; *~ пальбы́* răsunetul împuşcăturilor, ecoul canonadei. **3.** *(отголосок)* ecou; urmă, vestigiu; *~и про́шлого* vestigiile trecutului.

отзвуча́ть, *-чи́т vb. pf.* a amuţi, a se stinge; a înceta să sune, a nu mai suna.

отзимова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf.* a petrece iarna.

отзови́зм, *-а m. sg. (ist.) otzovism.*

отзови́ст, *-а m. (ist.) otzovist,* partizan al *otzovismului.*

о́тзыв, *-а m.* **1.** (şi *отзы́в*) rechemare; revocare; *~ посла́* rechemarea ambasadorului. **2** *(мнение, суждение)* apreciere, părere; aviz; atestare, referinţă; recenzie *~ о кни́ге* recenzie despre o carte; *дать ~ о ко́м-л.* a da referinţă despre cineva; *благоприя́тный ~* apreciere favorabilă. **3.** *(mil.)* parolă (răspuns la parolă).

отзыва́ть [1], *-а́ет vb. ipf. impers. instr.* a mirosi a ..., a avea iz de ...

отзыва́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отозва́ть*

отзыва́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отозва́ться*. **2.** *pas.* de la *отзыва́ть* [2].

отзывн|о́й *adj.* de rechemare; *(diplom.) ~а́я гра́мота* scrisoare de rechemare.

отзы́вчиво *adv.* cu bunătate, compătimitor, cu înţelegere, cu condescendenţă.

отзы́вчивость, *-и f. sg.* bunătate, înţelegere, compătimire; sensibilitate; condescendenţă.

отзы́вчивый *adj.* săritor, milos; inimos; compătimitor; sensibil; condescendent.

отира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отере́ть*.

отира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отере́ться*. **2.** *pas.* de la *отира́ть*.

оти́т, *-а m. (med.)* otită.

отка́з, *-а m.* **1.** refuz; *получи́ть ~* a fi refuzat; *отве́тить ~ом* a refuza, a da un răspuns negativ. **2.** renunţare; *~ от пое́здки* renunţare la călătorie; *(jur.) ~ от и́ска* retragerea acţiunii. **3.** *(despre un mecanism)* oprire; nefuncţionare; *~ механи́зма* nefuncţionarea mecanismului. **4.** *(înv.)* lăsare prin testament; *(jur.) завеща́тельный ~* legat. **5.** *(muz.)* becar ◇ *(înv.) ~ от ме́ста* concediere din serviciu; *до ~а* pînă la refuz; *рабо́тать без ~а* a funcţiona fără întrerupere.

отказа́|ть, *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. отка́зывать)* **1.** *dat.* cu *в + prepl.* a refuza, a respinge; *~ наотре́з* a refuza categoric; *~ в про́сьбе* a respinge o cerere; a refuza; *(jur.) ~ в и́ске* a respinge o acţiune. **2.** *dat.* cu *от + gen. (înv.)* a concedia; *~ от ме́ста* a concedia din serviciu. **3.** *dat.* cu *в + prepl.* a nu recunoaşte; a lipsi de ceva; *ему́ нельзя́ ~ в тала́нте* nu i se poate nega talentul; *~ себе́ в чём-л.* a se lipsi de ceva. **4.** *dat.* cu *acuz. (înv.)* a lăsa prin testament, a testa cuiva; *~ всё иму́щество кому́-л.* a lăsa toată averea cuiva. **5.** *(перестать)* a se opri, a nu funcţiona; *мото́р ~л* motorul s-a oprit ◇ *(înv.) ~ от до́ма кому́-л.* a nu mai primi pe cineva în casă; *не откажи́те в любе́зности!* fiţi atît de bun/atît de amabil!

отказа́|ться, *-ажу́сь, -а́жешься vb. pf. (ipf. отка́зываться) от + gen.* sau cu *inf.* a refuza, a renunţa; a respinge; a dezice; a revoca; *~ от пое́здки* a renunţa la plecare, la călătorie; *~ от до́лжности* a-şi da demisia; *~ от председа́тельства* a refuza postul de preşedinte; *~ от престо́ла* a abdica; *~ от свои́х слов* a se dezice, a-şi retrage cuvîntul; *~ от свое́й по́дписи* a nu-şi recunoaşte semnătura ◇ *не откажу́сь* sau *не ~лся бы* n-am nimic împotrivă; cu plăcere; nu m-aş da în lături; *~ служи́ть* a nu mai funcţiona, a se strica.

отка́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отказа́ть* ◇ *не ~ себе́ ни в чём* a nu renunţa la nimic, a trăi după plac; *~ себе́ во всём* a se lipsi de orice, a renunţa la toate.

отка́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отказа́ться*. **2.** a nu putea, a nu fi în stare să ... ; a refuza.

отка́лывание, *-я n.* rupere, desprindere.

отка́пывание, *-я n. sg.* dezgropare, excavare, exhumare; săpătură.

отка́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откопа́ть*.

отка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отколо́ть* [1,2,3].

отка́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отколо́ться* [1,2]. **2.** *pas.* de la *отка́лывать*.

отка́рмливание, *-я n. sg.* îngrăşare, hrănire, îndopare.

отка́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откорми́ть*

отка́рмливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *откорми́ться*. **2.** *pas.* de la *отка́рмливать*.

отка́т, *-а m.* **1.** *(mil.)* recul; *~ ору́дия* reculul tunului. **2** *sg. (min.)* transport pe şine.

откати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. отка́тывать) acuz.* **1.** a muta, a da la o parte de-a rostogolul, a rostogoli într-o parte; a rostogoli înapoi. **2.** *(min.)* a transporta minereul cu vagonete. **3.** *(быстро отъехать)* a pleca repede.

откати́|ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. отка́тываться)* **1.** a se rostogoli înapoi, a da/a aluneca înapoi. **2.** *(fig.) (отступить)* a se da înapoi.

отка́тка, *-и f. sg.* **1.** rostogolire. **2.** *(min.)* transport subteran.

отка́тчик, *-а m. (min.)* vagonetar.

отка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откати́ть*

отка́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *откати́ться* **2.** *pas.* de la *отка́тывать*.

откача́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отка́чивать) acuz.* a pompa, a scoate prin pompare; a evacua *(cu ajutorul pompei)*.

откача́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отка́чивать) acuz.* a readuce la viaţă *(pe un înecat)*.

отка́чивание, *-я n.* pompare.

отка́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откача́ть* [1,2]

отка́чка, *-и f. sg.* pompare, extracţie *(cu ajutorul pompei)*; *~ мёда* centrifugarea mierii.

откачну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** a mişca, a da la o parte *(legănînd)*; a pune în mişcare oscilatorie. **2.** *impers. (fig. pop.)* a îndepărta, a-i fi silă, a nu mai putea suporta *(pe cineva)*.

откачну́|ться, *-нётся vb. pf.* **1.** a se mişca, a se da la o parte *(legănîndu-se)*; a se pune în mişcare oscilatorie. **2.** *(fig. pop.)* a se îndepărta, a se înstrăina.

отка́шливание, *-я n. sg.* expectorare.

отка́шливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отка́шлянуть* şi *отка́шлять*

отка́шливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отка́шляться*. **2.** *pas.* de la *отка́шливать*.

отка́шлянуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отка́шливать)* a expectora, a scoate flegmă *(tuşind)*.

отка́шлять, *-яю, -яешь vb. pf.* v. *отка́шлянуть*

отка́шляться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. отка́шливаться)* **1.** a expectora, a scuipa flegmă. **2.** a tuşi, a-şi drege glasul.

откидн|о́й *adj.* basculant, rabatabil, mobil; *~о́е сиде́нье* strapontină.

отки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отки́нуть*

отки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отки́нуться* **2.** *pas.* de la *отки́дывать*.

отки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отки́дывать) acuz.* **1.** a arunca, a azvîrli; *~ в сто́рону* a da la o parte. **2.** a lăsa în jos, a da la o parte; *~ занаве́ску* a da la o parte perdeaua; *~ кры́шку* a ridica capacul. 3. a da/a arunca înapoi; *~ го́лову* a-şi da capul pe spate.

отки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. отки́дываться)* a se da înapoi; a se apleca/a se lăsa pe spate; *~ в кре́сло* a se răsturna în fotoliu.

откла́дка, *-и f.* depunere, aşezare; *~ икры́* depunerea icrelor.

откла́дывание, *-я n. sg.* **1.** punere la o parte. **2.** amînare.

откла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отложи́ть*

откла́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *откла́няться*

откла́няться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. откла́ниваться) (înv.)* a-şi lua rămas bun.

отклева́ть, *-люю, -люёшь vb. pf. (ipf. отклёвывать) acuz.* a ciuguli, a ciupi, a rupe ciugulind.

отклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отклева́ть*

откле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откле́ить*

откле́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *откле́иться*. **2.** *pas.* de la *откле́ивать*.

откле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. откле́ивать) acuz.* a dezlipi, a descleia, a desface, a desprinde.

откле́иться, *-е́ится vb. pf. (ipf. откле́иваться)* a se dezlipi, a se descleia.

откле́йка, *-и f. sg.* dezlipire, desfacere.

о́тклик, *-а m.* **1.** răspuns *(la un strigăt de chemare)*; răsunet, ecou; *(fig.) найти́ широ́кий ~* a găsi un larg ecou, a avea mare răsunet. **2.** *(fig.)* vestigiu, urmă; ecou; *~и про́шлого* vestigii / ecouri ale trecutului. **3.** *(fig.)* apreciere, comentariu; *благоприя́тные ~и* aprecieri favorabile; *~и пре́ссы* comentariile presei.

откликáться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *откли́кнуться*

откли́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. откликáться) на + acuz.* **1.** a răspunde *(la un strigăt, la o chemare)*; *~ на призы́в* a răspunde unei chemări. **2.** *(fig.)* a reacţiona, a lua atitudine; *~ на собы́тия* a reacţiona la evenimente.

отклоне́ние, *-я n. sg.* **1.** *(де́йствие)* deviere, abatere *(de la subiect)*, digresiune; *(fiz.)* deviere, declinaţie; *~ магни́тной стре́лки* devierea acului magnetic, declinaţie magnetică; *~ давле́ния* variaţia presiunii; *~ температу́ры* abatere de temperatură. **2.** respingere, refuz; *~ про́сьбы* respingerea unei cereri.

отклони́тель, *-я m. (tehn.)* deflector, dispozitiv de abatere.

отклони́ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf. (ipf. отклоня́ть) acuz.* **1.** a devia, a abate. **2.** a respinge, a refuza; *~ попра́вку* a respinge un amendament.

отклони́ться, *-оню́сь, -о́нишься vb. pf. (ipf. отклоня́ться)* **1.** a devia, a se abate. **2.** *(fig.)* a se îndepărta, a se depărta, a se abate; a devia; *~ от те́мы* a se abate de la subiect, a face o digresiune, a divaga.

отклоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отклони́ть*.

отклоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отклони́ться*. **2.** *pas.* de la *отклоня́ть*.

отключа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отключи́ть*

отключе́ние, *-я n.* decuplare, întrerupere; deconectare.

отключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. отключа́ть) acuz. (tehn.)* a decupla, a deconecta; a scoate din circuit; a întrerupe; a debreia; *~ телефо́н* a scoate din reţea un aparat telefonic.

отковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отковыря́ть*

отковыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. отковы́ривать) acuz.* a desprinde, a îndepărta, a scoate *(scobind)*.

откозыря́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. dat.* a saluta (milităreşte), a saluta cu mîna la chipiu.

откозыря́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* a răspunde cu un atu la atu, a tăia cu un atu mai mare *(la jocul de cărţi)*.

отко́л, *-а m. sg.* rupere, desprindere; despărţire.

отколоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. acuz.* **1.** a scoate, a îndepărta *(prin lovire)*. **2.** a bate, a rupe/a snopi în bătăi.

отколо́ть[1], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. отка́лывать) acuz.* a tăia, a reteza; a despica.

отколо́ть[2], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. отка́лывать) acuz.* a desprinde, a scoate, a desface *(ceva prins în ace)*.

отколо́ть[3], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. отка́лывать) acuz. (pop.)* a face o boroboaţă, a trînti una.

отколо́ться[1], *-олю́сь, -о́лешься vb. pf. (ipf. отка́лываться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se desprinde *(prin despicare)*, a se rupe; a se detaşa. **2.** *(fig.)* a rupe legăturile, a o rupe cu cineva; a se desprinde, a se înstrăina *(de cineva, de ceva)*.

отколо́ться[2], *-о́лется vb. pf. (ipf. отка́лываться)* a se desprinde, a se desface *(despre ceva prins cu un ac)*.

отколошма́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. колошма́тить) acuz. (pop.)* a bate, a speti / a snopi în bătăi.

отколупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отколу́пывать) acuz. (pop.)* a rupe; a scobi.

отколу́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отколупа́ть*

откомандирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. откомандиро́вывать) acuz.* a detaşa; a delega, a trimite prin delegaţie.

откопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отка́пывать) acuz.* **1.** a dezgropa. **2.** *(fig.)* a găsi, a descoperi, a dibui; a da peste...

отко́пка, *-и f. sg.* dezgropare.

отко́рм, *-а m. sg.* îngrăşare *(a vitelor)*; îndopare; *мясно́й ~* îngrăşare pentru carne.

откорми́ть, *-ормлю́, -о́рмишь vb. pf. (ipf. отка́рмливать) acuz.* a îngrăşa, a hrăni bine, a îndopa.

откорми́ться, *-ормлю́сь, -о́рмишься vb. pf. (ipf. отка́рмливаться)* a se îngrăşa; a se îndopa.

отко́рмленность, *-и, f.* capacitate de îngrăşare

отко́рмленный **1.** *p.t.p.* de la *откорми́ть*. **2.** *adj. (упи́танный)* îngrăşat, bine hrănit; gras.

отко́рмочный *adj. (agr.)* de hrănire.

отко́с, *-а m.* **1.** pantă, povîrniş, pripor, coastă. **2.** taluz; *креплéние ~ов* consolidarea taluzurilor *(la terasamente)*; *берегово́й ~* taluzul malului; *пусти́ть по́езд под ~* a provoca deraierea unui tren.

открепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. открепля́ть) acuz.* **1.** a desprinde, a dezlega, a desface. **2.** *(снять с учёта)* a şterge, a scoate *(din evidenţă, din schemă, din control etc.)*; a pune în disponibilitate.

открепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf. (ipf. открепля́ться)* **1.** a se desprinde, a se dezlega, a se desface. **2.** *(сня́ться с учёта)* a-şi face formele de plecare *(de la locul de muncă, din serviciu etc.)*.

откреплéние, *-я n. sg.* **1.** desprindere, desfacere. **2.** *(fig.)* ştergere, scoatere, radiere *(din evidenţă, din schemă, din controale etc.)*; punere în disponibilitate.

открепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *открепи́ть*

открепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *открепи́ться*. **2.** *pas.* de la *открепля́ть*.

открести́ться, *-ещу́сь, -е́стишься vb. pf. (ipf. открещиваться) от + gen.* a se dezice, a se lepăda de..., a renega.

откре́щиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *откреcти́ться*

открове́ние, *-я n.* revelaţie.

открове́нничать, *-аю, -аешь, vb. ipf.* a-şi deschide inima, a se destăinui, a face confidenţe.

открове́нно *adv.* (în mod) sincer, făţiş, deschis, franc; pe faţă, fără ascunzişuri; *~ говоря́* sincer vorbind.

открове́нност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* sinceritate, francheţe. **2.** confidenţă, mărturisire; *изли́шние ~и* confidenţe fără rost.

открове́нн|ый *adj.* **1.** *(чистосерде́чный)* sincer, franc, deschis; *~ое призна́ние* recunoaştere sinceră. **2.** *(неприкры́тый)* făţiş, vădit, vizibil.

открoмса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz. (ipf. кромса́ть)* a tăia, a ciopîrţi.

открути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. откру́чивать) acuz.* **1.** a dezrăsuci, a desface. **2.** *(отвинти́ть)* a deşuruba; a desface, a deschide *(printr-o mişcare de învîrtire)*.

открути́ться, *-учу́сь, -у́тишься vb. pf. (ipf. откру́чиваться)* **1.** *(отвинти́ться)* a se deşuruba, a se desface, a se desprinde *(deşurubîndu-se)*. **2.** *(fig. pop.)* a se descotorosi, a se dezbăra, a se eschiva; a se învîrti *(să nu facă ceva)*.

откру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *открути́ть*

откру́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *открути́ться*. **2.** *pas.* de la *откру́чивать*.

открыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *откры́ть*.

открыва́ться, *-а́юсь а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *откры́ться*. **2.** *pas.* de la *открыва́ть*. **3.** a se (putea) deschide.

откры́тие, *-я* **1.** *n. sg.* deschidere; inaugurare; *~ клу́ба* inaugurarea unui club; *~ вы́ставки* vernisaj, inaugurarea unei expoziţii; *~ па́мятника* inaugurarea

unui monument; *(mil.)* ~ *огня́* deschiderea focului. **2.** descoperire; ~ *но́вой плане́ты* descoperirea unei planete noi. **3.** descoperire, invenţie; *нау́чное* ~ descoperire ştiinţifică. **4.** revoluţie, lucru neaşteptat.

откры́тка, *-и f.* **1.** carte poştală. **2.** ilustrată, vedere.

откры́то *adv.* deschis, sincer, făţiş, pe şleau, fără ascunzişuri; *сказа́ть* ~ a spune pe faţă; *де́йствовать* ~ a acţiona deschis, a lucra pe faţă ◇ *(înv.) жить* ~ a avea/a ţine casa deschisă, a fi primitor.

откры́тость, *-и f. (lingv.)* caracter deschis; ~ *гла́сных* caracterul deschis al vocalelor; ~ *сло́га* caracterul deschis al silabei.

откры́т|ый *adj.* **1.** deschis; *~ое окно́* fereastră deschisă. **2.** deschis, neîngrădit; liber; *в ~ом по́ле* în cîmp deschis; *под ~ым не́бом* sub cerul liber; *~ая сце́на* scenă în aer liber. **3.** descoperit, gol; *~ая ше́я* gît gol / descoperit; *~ое пла́тье* rochie decoltată; *с ~ой голово́й* în capul gol; *(mil.) ~ые фла́нги* flancuri descoperite. **4.** deschis; public; *~ое заседа́ние* şedinţă deschisă; *при ~ых дверя́х* în şedinţă publică *(la judecată)*; *(înv.) у кого́-л. ~ дом* are / ţine casă deschisă; e foarte primitor. **5.** făţiş, declarat; *~ая агре́ссия* agresiune făţişă; *вы́ступить с ~ым проте́стом* a protesta în public. **6.** sincer, deschis; *~ое лицо́* figură / mină deschisă; *с ~ой душо́й* cu inima deschisă, cu sufletul deschis. **7.** de suprafaţă; exterior; *(min.) ~ые го́рные рабо́ты* lucrări miniere de suprafaţă; *(el.) ~ая прово́дка* instalaţie aparentă. **8.** *(lingv.)* deschis; ~ *слог* silabă deschisă; ~ *гла́сный* vocală deschisă; *~ое произноше́ние* pronunţare deschisă; *зако́н ~ого сло́га* legea silabei deschise ◇ *~ая ра́на* rană deschisă; *~ое письмо́* a) carte poştală; b) scrisoare deschisă; *~ое голосова́ние* vot deschis, alegeri deschise, votare prin ridicare de mînă; *оста́вить вопро́с ~ым* a lăsa problema deschisă / nerezolvată; ~ *лоб* frunte înaltă; *де́йствовать в ~ую* a lucra pe faţă, a acţiona deschis / fără ascunzişuri; ~ *вход* intrare liberă; *ломи́ться в ~ую дверь* a forţa uşi deschise; *день ~ых двере́й* zi de acces liber; *вы́йти в ~ое мо́ре* a ieşi în largul mării.

откры́|ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. открыва́ть) acuz.* **1.** a deschide; ~ *окно́* a deschide fereastra; ~ *зо́нтик* a deschide umbrela; ~ *глаза́* a deschide ochii. **2.** a deschide, a destupa; a desfunda; ~ *буты́лку* a destupa sticla. **3.** a descoperi; ~ *путь* a deschide drumul; *(mil.)* ~ *фла́нги* a descoperi flancurile. **4.** a dezgoli, a dezveli; ~ *грудь* a dezgoli pieptul. **5.** a da drumul, a pune în funcţiune; ~ *во́ду* a da drumul la apă; ~ *газ* a da drumul la gaze. **6.** *(fig.)* a dezvălui, a revela, a destăinui, a da pe faţă; ~ *свои́ наме́рения* a-şi mărturisi intenţiile; a-şi da intenţiile pe faţă; ~ *пра́вду* a dezvălui adevărul; ~ *своё и́мя* a-şi spune adevăratul nume. **7.** a oferi, a procura; a deschide; ~ *возмо́жность* a oferi / a da posibilitatea; ~ *перспекти́вы* a deschide perspective; ~ *до́ступ* a permite accesul la... **8.** a deschide, a începe, a inaugura; ~ *пре́ния* a deschide dezbaterile; ~ *заседа́ние* a deschide şedinţa; ~ *па́мятник* a inaugura un monument; *(cont).* ~ *счёт / кре́дит* a deschide un cont / un credit; *(mil.)* ~ *ого́нь* a deschide focul; ~ *вое́нные де́йствия* a începe ostilităţile. **9.** a deschide, a înfiinţa, a organiza; ~ *шко́лу* a deschide o şcoală: ~ *теа́тр* a înfiinţa un teatru. **10.** a descoperi; a găsi; a afla; ~ *за́лежи руды́* a descoperi zăcăminte de minereu; ~ *за́говор* a descoperi un complot ◇ ~ *Аме́рику* a descoperi America; ~ *ско́бки* a deschide o paranteză; ~ *кавы́чки* a deschide ghilimelele; ~ *глаза́ кому́-л на что-л.* a-i deschide cuiva ochii; ~ *ду́шу* a-şi deschide sufletul / inima; ~ *ка́рты* a da cărţile pe faţă.

откры́|ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. открыва́ться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se deschide. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se deschide, a se inaugura; a începe. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se redeschide *(despre o rană)*. **4.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a se deschide, a se înfăţişa vederii; a apărea, a se ivi, a se zări. **5.** *(обнаружиться)* a se declara, a se manifesta, a surveni. **6.** *dat.* a se destăinui, a mărturisi.

отку́да *adv. interog.* **1.** de unde; ~ *ты э́то узна́л?* de unde ai aflat-o? **2.**

rel. de unde; ~ *бы ни́ было* de oriunde, ori de unde ar fi; ~ *я́вствует / сле́дует* de unde reiese / rezultă ◇ ~ *ни возьми́сь* deodată, din senin, nu se ştie de unde, ca din pămînt.

отку́да-либо *adv.* de undeva.

отку́да-нибудь *adv. v. отку́да-либо*

отку́да-то *adv.* de undeva, dintr-un loc oarecare; nu se ştie de unde.

о́ткуп, *-а; pl. -а́ m.* **1.** *(ist.) ótcup*, concesionare, arendare *(a unora din veniturile statului, a accizelor etc.)*; *брать / взять на* ~ a lua în arendă *(un venit al statului)*; *отда́ть на* ~ a concesiona. **2.** *(плата, которой откупаются)* răscumpărare.

откупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *откупи́ть*

откупа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *откупи́ться*. **2.** *pas.* de la *откупа́ть*.

откупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. откупа́ть) acuz. (înv.)* **1.** a lua în *ótcup*, a lua în concesiune / în arendă *(un venit al statului)* **2.** *(скупить)* a achiziţiona, a cumpăra.

откупи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. откупа́тьсу) от + gen.* a se elibera, a se răscumpăra.

откупно́й *adj. (ist.)* de *ótcup*, de concesiune; concesionat.

отку́поривание, *-я n. v. отку́порка*

отку́поривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отку́порить*

отку́пориваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отку́пориться*. **2.** *pas.* de la *отку́поривать*.

отку́порить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. отку́поривать) acuz.* a destupa, a desfunda, a deschide.

отку́пориться, *-рится vb. pf. (ipf. отку́пориваться)* a se destupa.

отку́порка, *-и f. sg.* destupare, desfundare, deschidere *(a sticlelor)*.

отку́пщик, *-а m. (ist.) otcúpcic (cel care ia în arendă un venit al statului)*.

откуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. (ipf. отку́сывать) acuz.* sau *gen.* **1.** a muşca, a rupe cu dinţii. **2.** a tăia *(cu cleştele)*.

отку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откуси́ть*

отку́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (înv.)* **1.** *(кончить еду)* a termina masa. **2.** *gen.* sau fără *compl.* a mînca, a lua o gustare; *проси́ть* ~ a pofti la masă. **3.** *acuz. (отведать, испробовать)* a gusta.

отлага́тельств|о, *-а n. sg.* amînare, zăbavă; *без ~а* fără nici o întîrziere, fără amînare.

отлага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отложи́ть (4, 5)*. **2.** *(geol.)* a sedimenta, a depune.

отлага́ться, *-а́ется, vb. ipf.* de la *отложи́ться*. **2.** *pas.* de la *отлага́ть*.

отлакирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. лакирова́ть)* a da / a acoperi cu lac.

отла́мывать, *аю, -аешь vb. ipf.* de la *отлома́ть* şi *отломи́ть*

отла́мываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отлома́ться* şi *отломи́ться*. **2.** *pas.* de la *отла́мывать*.

отлежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. отлёживать) acuz.* a-i amorţi, a-i înţepeni *(stînd culcat)*.

отлежа́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. отлёживаться)* **1.** a se odihni, a se reface, a se restabili *(stînd întins, culcat)*. **2.** a sta întins un timp oarecare *(pentru a se coace, a se usca etc.)*.

отлёживать, *-аю, -аешь* de la *отлежа́ть*

отлёживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отлежа́ться*. **2.** *pas.* de la *отлёживать*.

отлепи́ть, *-леплю́, -ле́пишь vb. pf. (ipf. отлепля́ть) acuz.* a dezlipi, a descleia, a desprinde.

отлепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отлепи́ть*

отлепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отлепи́ться*. **2.** *pas.* de la *отлепля́ть*.

отлёт, *-а m. sg.* zbor, plecare (în zbor); *осе́нний ~ птиц* plecarea păsărilor toamna, migraţiunea de toamnă a păsărilor ◇ *быть на ~е* a fi pe picior de plecare; *жить на ~е* a locui departe, a locui izolat; *держа́ться на ~е* a se ţine de o parte; *держа́ть что-л. на ~е* a ţine ceva cu braţul întins; *па́ра с ~ом* sau *на ~е* atelaj cu un cal între hulube şi unul lăturaş.

отлета́|ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** *(кончить летать)* a-şi termina zborul. **2.** *acuz.* a fi aviator *(un timp oarecare)*.

отлета́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отлете́ть*

отлете́|ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. отлета́ть)* **1.** a-şi lua zborul, a zbura. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a trece repede, a se duce, a dispărea; *мо́лодость ~ла* s-a dus tinereţea. **3.** a se îndepărta *(zburînd)*. **4.** a sări înapoi *sau* într-o parte, a ricoşa. **5.** *(оторваться) (pop.)* a sări jos, a cădea, a se rupe.

отле́чь, *-ля́жет vb. pf. impers.* a se linişti; a se simţi uşurat; *у меня́ отлегло́ от се́рдца* mi s-a luat o piatră de pe inimă, mă simt uşurat.

отли́в[1], *-а m.* **1.** reflux; *прили́в и ~* flux şi reflux. **2.** *(fig.)* scădere, micşorare, reflux. **3.** *(tehn.)* canal de scurgere, deversor. **4.** *sg.* vărsare; scurgere.

отли́в[2], *-а m.* reflex, nuanţă; sclipire.

отлива́ть[1], *-áет, vb. ipf. instr.* a avea nuanţă de..., a bate în ... .

отлива́ть[2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отли́ть*[1,2]

отлива́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отли́ться*[1,2]. **2.** *pas.* de la *отлива́ть*[2]

отли́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *(sg.)* turnare; *~ дета́лей* turnarea pieselor. **2.** piesă turnată.

отливн|о́й *adj. (tehn.)* de tras (apă); de scurgere; *~ насо́с* pompă de tras *(apă)*; *~áя труба́* ţeavă de scurgere.

отлиня́ть, *-я́ет vb. pf.* a năpîrli, a năpîrli de tot.

отлипа́ть, *-áет vb. ipf.* de la *отли́пнуть*

отли́пнуть, *-нет vb. pf. (ipf. отлипа́ть)* **1.** a se dezlipi, a se desprinde, a se desface. **2.** *(fig. pop.)* a lăsa în pace, a mai slăbi *(pe cineva)*

отли́ть[1], *отолью́, отольёшь vb. pf. (ipf. отлива́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** *(часть жидкости)* a turna, a vărsa *(o parte dintr-o cantitate de lichid)*. **2.** *(откачать)* a pompa.

отли́ть[2], *отолью́, отольёшь vb. pf. (ipf. отлива́ть) acuz.* a turna; *~ ста́тую* a turna o statuie ◇ *~ пу́лю* a spune braşoave, a turna la gogoşi.

отли́ться[1], *отольётся vb. pf. (ipf. отливаться)* **1.** a turna *(despre lichide)*. **2.** *(воплотиться)* a se întruchipa ◇ *(prov.) отольются мышкины слёзки* sau *во́лку ове́чьи слёзки* au să-l ajungă lacrimile mele; după faptă şi răsplată. *отолью́тся чьи-л. слёзки кому́-л.* va veni ziua răfuielilor.

отли́ться[2], *отольётся vb. pf. (ipf. отлива́ться)* a fi turnat; a fi modelat.

отлича́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отличи́ть*

отлича́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отличи́ться*. **2.** *instr.* *(характеризоваться)* a se deosebi, a diferi; a se caracteriza; a se distinge; *~ друг от дру́га* a se deosebi unul de celălalt. **3.** *pas.* de la *отлича́ть*.

отли́чи|е, *-я n.* **1.** *(различие)* deosebire, diferenţă, distincţie; *суще́ственное ~* deosebire esenţială; *в ~ от...* spre deosebire de..., în opoziţie/în contrast cu... **2.** *(заслуга)* merit, distincţie; menţiune; *за ~* pentru merit; *дипло́м с ~ем* diplomă de merit; *ко́нчить с ~ем* a termina cu distincţie (o şcoală); *знак ~я* decoraţie, ordin.

отличи́тельность, *-и f. sg.* (trăsătură) caracteristică; trăsătură distinctivă / specifică; particularitate.

отличи́тельн|ый *adj.* caracteristic, distinctiv, specific; *~ая осо́бенность* particularitate distinctivă; trăsătură caracteristică; *~ые при́знаки* semne particulare; *~ знак* semn distinctiv; *~ при́знак* trăsătură distinctivă.

отличи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. отлича́ть) acuz.* **1.** *(распознать)* a distinge, a deosebi, a desluşi; a discerne. **2.** *(отметить наградой)* a distinge, a decora; a evidenţia. **3.** *(înv.)* a arăta, a da atenţie (cuiva), a manifesta interes *(pentru cineva)*.

отличи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. отлича́ться)* **1.** *(выделиться)* a se evidenţia, a se distinge, a ieşi din comun; *~ в бою́* a se distinge în luptă; *~ в состяза́ниях* a se evidenţia în întreceri/la competiţii. **2.** *(pop.)* a face una boacănă, a o face de oaie.

отли́чник, *-а m.* **1.** elev/student fruntaş. **2.** fruntaş, muncitor evidenţiat; *~ произво́дства* fruntaş în producţie.

отли́чно **1.** *adv.* foarte bine, la perfecţie; *~ понима́ть* a înţelege perfect; *~ отве́тить на экза́мене* a răspunde foarte bine la examene. **2.** *pred. impers.* e foarte bine; (sînt) de acord. **3.** *adv.* bine, foarte bine. **4.** *n. indecl. (отметка)*

nota foarte bine, excepţional; *получи́ть ~ по фи́зике* a luat foarte bine la fizică

отли́чн|ый *adj.* **1.** *(отличающийся)* diferit, deosebit, distinct. **2.** *(превосходный)* foarte bun, excelent, perfect, minunat; *~ рабо́тник* muncitor foarte bun; *~ое здоро́вье* o sănătate excelentă; *~ого ка́чества* de calitate superioară; de calitate.

отло́в, *-а m.* pescuit, vînat.

отло́гий *adj.* uşor înclinat, lin, prelung; *~ спуск* pantă uşoară, coastă dulce.

отло́го *adv.* puţin înclinat, lin, domol.

отло́гость, *-и f.* **1.** *sg. (спуска)* înclinare. **2.** *(отлогое место)* povîrniş, pantă lină, coastă de deal domoală.

отложе́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (отделение)* separare, despărţire; emancipare. **2.** *(geol.)* sediment, depunere; depozit; *леднико́вые ~я* depozite glaciare; *каменноуго́льные ~я* depozite carbonifere; *жировы́е ~я* depuneri de grăsimi.

отложи́тельный *adj. (lingv.) ~ паде́ж* ablativ; *~ глаго́л* verb deponent.

отложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. откла́дывать)* a pune deoparte / separat; *~ кни́гу* a pune deoparte cartea. **2.** *(ipf. откла́дывать)* *(положить в сторону)* a pune deoparte, a strînge, a economisi, a păstra; *~ на чёрный день* a păstra pentru zile negre. **3.** *(ipf. откла́дывать) (biol.)* a depune; *~ личи́нки* a depune larve. **4.** *(ipf. отлага́ть) (geol.)* a depune, a sedimenta. **5.** *(ipf. откла́дывать* şi *отлага́ть) (отсрочить)* a amîna; *~ собра́ние* a amîna o şedinţă. **6.** *(ipf. откла́дывать)* a lăsa în jos; a îndoi; *~ воротни́к* a răsfrînge gulerul; *(reg.) ~ лошаде́й* a deshăma caii ◇ *~ в до́лгий я́щик* a amîna *sine die*, a amîna la calendele greceşti; a amîna la paştele cailor.

отложи́ться, *-ожу́сь, -о́жишься vb. pf. от + gen.* **1.** a se depune, a se sedimenta. **2.** *(fig.)* a se întipări. **3.** *(înv.)* a se despărţi, a se separa.

отложно́й *adj. (în expr.) ~ воротни́к* guler răsfrînt.

отлома́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. отла́мывать) acuz.* a rupe, a desprinde.

отломи́ть, *-омлю́, -о́мишь vb. pf. (ipf. отла́мывать) acuz.* a rupe, a frînge.

отломи́ться, *-о́мится vb. pf. (ipf. отла́мываться)* a se rupe, a se desface, a se desprinde.

отлупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. лупи́ть) acuz. (pop.)* a da / a trage (cuiva) o bătaie soră cu moartea.

отлуча́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отлучи́ть*

отлуча́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *отлучи́ться*

отлуче́ние, *-я n. sg. (înv.)* îndepărtare; excludere; *~ от це́ркви* excomunicare.

отлучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf (ipf. отлуча́ть) acuz.* cu *от + gen. (înv.)* a îndepărta, a exclude; *~ от це́ркви* a excomunica ◇ *~ (ребёнка) от груди́* a înţărca un copil.

отлучи́ться, *-учу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. отлуча́ться)* a pleca pentru un timp, a lipsi de undeva; *~ на час* a lipsi o oră.

отлу́чк|а, *-и f. sg.* absenţă, lipsă; plecare; *быть / находи́ться в ~е* a fi absent, a fi plecat; *самово́льная ~* absenţă nemotivată; plecare fără învoire.

отлы́нивание, *-я n. sg. (pop.)* eschivare, sustragere.

отлы́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.) от + gen.* a chiuli, a se eschiva, a se sustrage; *~ от рабо́ты* a se eschiva de la muncă, a trage chiulul; *~ от уро́ков* a trage la fit, a chiuli de la şcoală.

отма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. отмоли́ть*

отма́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмота́ть*

отма́тываться, *-ается vb. ipf.* de la *отмота́ться*

отмаха́ть[1], *-машу́, -ма́шешь vb. pf. (ipf. отма́хивать) acuz. (pop.)* a obosi *(dînd din mîini)*.

отмаха́ть[2], *-áю, -áешь vb. pf. (pop.)* a străbate, a parcurge (o distanţă mare).

отма́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмаха́ть*[1] şi *отмахну́ть*

отма́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отмахну́ться*. **2.** *pas.* de la *отма́хивать*.

отмахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отма́хивать) acuz.* a îndepărta, a alunga, a goni (cu mîna); *~ му́ху* a alunga o muscă (cu mîna).

отмахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отма́хиваться)* **1.** a respinge, a

alunga (cu mîna). **2.** *(fig.)* a nu ține seama, a trece peste..., a ocoli, a se eschiva, a fugi de...; ~ *от решéния вопрóса* a se eschiva de la rezolvarea unei probleme.

отмáчивание, *-я n.* înmuiere.

отмáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмочúть*

отмежевáние, *-я n. sg.* **1.** delimitare; hotărnicire. **2.** *(fig.)* desolidarizare.

отмáяться, *-мáюсь, -мáешься vb. pf. (ipf. мáяться) (pop.)* a nu se mai necăji, a nu se mai chinui, a nu mai suferi.

отмежевáть, *-жýю, -жýешь vb. pf. (ipf. отмежёвывать) acuz.* **1.** a hotărnici, a stabili hotarele, a delimita. **2.** *(fig.)* a delimita, a separa.

отмежевáться, *-жýюсь, жýешься vb. pf. (ipf. отмежёвываться) от + gen.* **1.** a se despărți (prin hotar). **2.** *(fig.)* a se separa, a se delimita; a se desolidariza.

отмежёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмежевáть*

отмежёвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отмежевáться.* **2.** *pas.* de la *отмежёвывать.*

óтмель, *-и f.* banc de nisip, limbă de nisip.

отмéн|а, *-ы f.* abolire, desființare, suprimare *(despre legi, dispoziții etc.)*; anulare, abrogare, revocare; contramandare; infirmare, casare *(despre sentințe)*; ~ *крепостнóго прáва* desființarea iobăgiei; ~ *рáбства* abolirea sclaviei; ~ *завещáния* revocarea testamentului; ~ *пригово́ра* casarea sentinței; ~ *чáстной сóбственности* desființarea proprietății private; ~ *приказáния* revocare a ordinului, contraordin; ~ *спектáкля* contramandarea spectacolului ◇ *в ~у (чегó-л.)* în locul, în schimbul a ...

отменúть, *-еню́, -éнишь vb. pf. (ipf. отменя́ть) acuz.* a aboli *(legi, dispoziții etc.)*; a desființa, a anula, a abroga, a revoca; a contramanda *(o sentință)*; a infirma; a casa; ~ *заседáние* a revoca o ședință; ~ *закóн* a abroga o lege; ~ *постановлéние* a anula o hotărîre; ~ *прикáз* a revoca un ordin.

отмéнный *adj.* excelent, foarte bun; excepțional.

отменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отменúть*

отменя́ться, *-я́ется, vb. ipf. pas.* de la *отменя́ть*

отмерéть, *отомрёт vb. pf. (ipf. отмирáть)* **1.** a se atrofia, a se usca. **2.** *(fig.)* a se stinge, a dispărea, a pieri.

отмерзáть, *-áет vb. ipf.* de la *отмёрзнуть*

отмёрзнуть, *-нет vb. pf. (ipf. отмерзáть)* a degera, a îngheța *(despre părți ale corpului, ale plantei)*.

отмéривание, *-я n. sg.* măsurare.

отмéривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмéрить*

отмéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. отмеря́ть* și *отмéривать) acuz.* a măsura ◇ *(prov.) семь раз отмéрь, одúн раз отрéжь* măsoară de șapte ori și taie o dată.

отмеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отмéрить.*

отместú, *-етý, -етёшь vb. pf. (ipf. отметáть) acuz.* **1.** a mătura *(dînd în lături)*. **2.** *(fig.)* a respinge, a înlătura.

отмéстк|а, *-и f.* răzbunare; *в ~у* ca/drept răzbunare.

отметáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отместú*

отмéтин|а, *-ы* **1.** *(метка)* semn. **2.** *(у животных)* pată, stea, țintă *(mai ales la animale pe bot)*.

отмéтить, *-мéчу, -мéтишь vb. pf. (ipf. отмечáть) acuz.* **1.** *(пометить)* a însemna, a face o însemnare; a marca; a nota; a înregistra; ~ *отсýтствующих* a nota pe cei absenți. **2.** a menționa, a releva; a semnala, a sublinia; *(despre evenimente, zile memorabile etc.)* a sărbători; *нельзя́ не* ~ nu putem să nu relevăm; ~ *недостáтки в рабóте* a releva lipsurile în muncă; ~ *чьи-л. заслýги* a releva meritele cuiva. **3.** *(обратить внимание)* a remarca; a constata. **4.** *(вычеркнуть из домовой книги)* a șterge din cartea de imobil.

отмéтиться, *-мéчусь, -мéтишься vb. pf. (ipf. отмечáться).* **1.** a se înregistra, a semna *(de prezență etc.)*; a ponta prezența. **2.** *(выписаться из домовой книги)* a se șterge din cartea de imobil.

отмéтк|а, *-и f.* **1.** *sg.* *(действие)* însemnare, notare; marcare, marcaj. **2.** *(знак, запись)* semn, însemnare; notă; *~и на поля́х* note marginale. **3.** notă (la o școală); *получúть хорóшую ~у* a lua/a căpăta o notă bună; *неудовлетворúтельная* ~ notă insuficientă; *вы́вести ~у* a aprecia printr-o notă/printr-un calificativ; a nota. **4.** cotă; ~ *горизонта воды́* cota nivelului apei; ~ *высоты́* cotă; *безопáсная* ~ cota de siguranță. **5.** viză; ~ *об убы́тии* viză de plecare; ~ *о прибы́тии* viză de sosire.

отмéтчик, *-а m. (tehn.)* pontator, registrator.

отмечáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отмéтить*

отмечáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отмéтиться.* **2.** *pas.* de la *отмечáть.* **3.** *(наблюдаться, обнаруживаться)* a se remarca, a se manifesta, a se observa, a se constata.

отмúнка, *-и f. (al.)* frămîntare.

отмирáние, *-я n. sg.* **1.** *(атрофия)* atrofie, atrofiere. **2.** *(исчезновение)* pieire, dispariție treptată.

отмирáть, *-áет vb. ipf.* de la *отмерéть*

отмобилизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf. acuz.* a face mobilizare generală; ~ *áрмию* a mobiliza întreaga armată.

отмокáть, *-áет vb. ipf.* de la *отмóкнуть*

отмóк|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. отмокáть)* **1.** *(отсыреть)* a se înmuia, a se umezi; *пóрох отмóк* pulberea s-a umezit. **2.** *(отстать)* a se dezlipi, a se desprinde *(din cauza înmuierii)*.

отмолáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмолотúть*

отмолúть, *-молю́, -мóлишь vb. pf. (ipf. отмáливать)* a se mîntui.

отмолотúть, *-лочý, -лóтишь vb. pf. (ipf. отмолáчивать)* **1.** *acuz.* a treiera. **2.** *(кончить молотить)* a termina de treierat.

отмолóть, *-мелю́, -мéлешь* **1.** *acuz.* a măcina *(un timp)*. **2.** *(кончить)* a termina de măcinat.

отмолчáться, *-чýсь, -чúшься vb. pf. (ipf. отмáлчиваться)* a evita răspunsul, a nu da răspuns, a păstra tăcere.

отморáживание, *-я n. sg.* degerare.

отморáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отморóзить*

отморóзить, *-óжу, -óзишь vb. pf. (ipf. отморáживать) acuz.* a îngheța, a degera.

отмотáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. отмáтывать) acuz.* a desfășura, a depăna.

отмотáться, *-áется vb. pf. (ipf. отмáтываться)* **1.** a se depăna. **2.** a scăpa, a se descotorosi.

отмóтка, *-и f.* depănare, desfășurare.

отмочúть, *-очý, -óчишь vb. pf. (ipf. отмáчивать) acuz.* **1.** *(что-то присóхшее)* a dezlipi, a desprinde *(prin înmuiere)*. **2.** *(tehn.)* a înmuia, a macera; ~ *кóжу* a înmuia pielea. **3.** *(pop.)* a face gafe; a spune, a face (prostii); a face una boacănă, a o scrînti; ~ *глýпость* a trînti o prostie; ~ *штýку* a face o glumă *(de prost gust)*, a face figura.

отмóчка, *-и f. sg. (tehn.)* înmuiere, macerare; îmbibare; ~ *кож* înmuierea pieilor.

отмстúть, *-мщý, -мстúшь vb. pf. (ipf. мстить) dat. (înv.) v. отомстúть*

отмщéние, *-я n. sg. (înv.)* răzbunare.

отмывáние, *-я n. v. отмы́вка*

отмывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отмы́ть*

отмывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отмы́ться.* **2.** *pas.* de la *отмывáть.*

отмы́вка, *-и f. sg.* spălare.

отмыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отомкнýть*

отмыкáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отомкнýться.* **2.** *pas.* de la *отмыкáть.*

отмы́ть, *-мóю, -мóешь vb. pf. (ipf. отмывáть) acuz.* a spăla; ~ *золотóй песóк* a spăla nisipul aurifer; ~ *пятнó* a scoate o pată *(prin spălare)*.

отмы́ться, *-мóюсь, -мóешься vb. pf. (ipf. отмывáться)* a se spăla.

отмы́чка, *-и f.* șperaclu.

отмякáть, *-áет vb. ipf.* de la *отмя́кнуть*

отмя́кнуть, *-нет vb. pf. (ipf. отмякáть)* a se înmuia (la umezeală).

отнéкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a tăgădui, a nega; a refuza, a se eschiva.

отнесéние, *-я n. sg.* raportare; punere în legătură, aducere.

отнес|ти́, -су́, -сёшь vb. pf. (ipf. относи́ть) acuz. 1. a duce, a purta. 2. a abate din drum, a mîna, a duce cu sine. 3. (перенести) a muta din loc, a da la o parte; ~ забо́р на пять ме́тров a muta gardul cu cinci metri. 4. (приписать) a atribui, a raporta, a pune pe seama/pe socoteala cuiva; a clasa printre ... ; ~ расхо́ды на чей-л. счёт a trece cheltuielile în socoteala/în seama cuiva; ~ ру́копись к XV ве́ку a stabili că manuscrisul datează din secolul al XV-lea.

отнести́сь, -су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. относи́ться) к + dat. a trata (pe cineva); a se comporta, a avea o anumită atitudine; дру́жественно ~ к кому́-л. a avea o atitudine prietenoasă față de cineva; ~ недове́рчиво к чему́-л. a fi bănuitor în privința unui lucru.

отникелирова́ть, -ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. никелирова́ть) acuz. a nichela.

отнима́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la отня́ть.

отнима́ться, -а́ется vb. ipf. 1. ipf. de la отня́ться. 2. pas. de la отнима́ть.

относи́тельно 1. (сравни́тельно) relativ; о́пыт прошёл ~ уда́чно experiența a decurs relativ bine. 2. (по отноше́нию) prep. cu gen. cu privire la ... ; în legătură cu ... ; privitor/referitor la ... ; în ceea ce privește; ~ э́того cu privire la aceasta; договори́ться ~ рабо́ты a se înțelege în privința lucrării.

относи́тельност|ь, -и f. sg. relativitate; тео́рия ~и teoria relativității.

относи́тельн|ый adj. 1. relativ; ~ая вла́жность umiditate relativă; ~ое большинство́ majoritate relativă. 2. moderat, limitat; по́льзоваться ~ым влия́нием a se bucura de o oarecare influență. 3. (gram.) relativ; ~ое местоиме́ние pronume relativ; ~ое прилага́тельное adjectiv relativ; ~ое прида́точное предложе́ние propoziție subordonată relativă.

относи́ть, -ошу́, -о́сишь vb. ipf. de la отнести́.

относи́ться, -ошу́сь, -о́сишься vb. ipf. 1. ipf. de la отнести́сь; ~ к чему́-л. сочу́вственно/несочу́вственно a aproba/a dezaproba ceva; ~ равноду́шно/безразли́чно к кому́-л., к чему́-л a fi indiferent față de cineva sau ceva; ~ с уваже́нием к кому́-л. a stima pe cineva; как вы к э́тому отно́ситесь? ce părere aveți despre aceasta? 2. (име́ть отноше́ние, каса́ться) a se referi la...; a privi...; a fi în legătură cu cineva, cu ceva; э́то ко мне не отно́сится asta n-are nici o legătură cu mine. 3. (mat.) a se raporta, a fi în raport. 4. (принадлежа́ть к како́й-л. эпо́хе) a aparține, a data din...; э́то зда́ние отно́сится к XII ве́ку acest edificiu datează din secolul al XII-lea.

отноше́ни|е, -я n. 1. sg. purtare, atitudine, comportare; невнима́тельное ~ purtare neatentă; хозя́йственное ~ spirit gospodăresc. 2. relație, raport, legătură (reciprocă); ~ подчине́ния raport de subordonare; ~ принадле́жности raport de apartenență; в прямо́м ~и în raport direct; ~ исключе́ния raport de excludere. 3. (mat. fiz.) raport, fracție, relație; бина́рное ~ relație binară; обра́тное ~ raport invers; а́томное ~ fracție atomică. 4. pl. raporturi, relații, legături; произво́дственные ~я relații de producție; дипломати́ческие ~я relații diplomatice; обще́ственные ~я relații sociale; догово́рные ~я raporturi contractuale; делов́ые ~я relații comerciale/de afaceri; натя́нутые ~я relații încordate; прохла́дные ~я relații cam reci; быть в хоро́ших ~ях с кем-л a fi în raporturi bune cu cineva; испо́ртить ~я a strica relațiile. 5. (adm.) adresă, comunicare, raport; официа́льное ~ adresă/comunicare oficială ◇ по ~ю (к ко́му-л, чему́-л.) sau в ~и (кого́-л. чего́-л) față de ..., în ce privește ..., cu privire la ... ; в э́том ~и în această privință, sub acest raport; во мно́гих ~ях din multe puncte de vedere, în multe privințe; во всех ~ях din toate punctele de vedere; в не́котором ~и într-o oarecare măsură/privință; определи́ть своё ~ a-și preciza atitudinea, a lua atitudine; прерва́ть ~я a rupe relațiile; ни в како́м ~и în nici un fel.

отны́не adv. de acum înainte, de acum încolo, de azi înainte, pe viitor.

отню́дь (urmat de o negație) adv. nicidecum, cîtuși de puțin, în nici un caz, cu nici un chip, deloc, de fel; ~ нет cîtuși de puțin; он ~ не согла́сен nici vorbă să consimtă.

отня́тие, -я n. sg. 1. deposedare, luare. 2. (ампута́ция) amputare ◇ ~ от груди́ înțărcare.

отня́ть, -ниму́, -ни́мешь vb. pf. (ipf. отнима́ть) acuz. 1. (лиши́ть) a lua (cu forța); a răpi, a priva, a lipsi de...; a deposeda; ~ жизнь у кого́-л. a-i lua cuiva viața/zilele; рабо́та ~ла мно́го вре́мени lucrarea i-a răpit mult timp. 2. (отвести́ в сто́рону, убра́ть) a lua, a desprinde; ~ ле́стницу от стены́ a lua scara de la perete. 3. (ампути́ровать) a amputa; ~ но́гу a amputa piciorul. 4. (mat.) a scădea ◇ отня́ть от груди́ a înțărca.

отня́ться, -ни́мется vb. pf. (ipf. отнима́ться) 1. (парализова́ться) a paraliza. 2. (онеме́ть от волне́ния, испу́га) a amorți, a înțepeni.

ото prep. = от (înaintea cuvintelor care încep cu anumite grupuri de consoane); день ото дня́ din zi în zi, zi de zi.

отобе́дать, -аю, -аешь vb. pf. 1. (ко́нчить обе́дать) a termina prînzul, a isprăvi de mîncat. 2. (înv.) (пообе́дать) a lua masa, a prînzi.

отобража́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la отобрази́ть.

отобража́ться, -а́юсь, -а́ешься vb. ipf. 1. ipf. de la отобрази́ться. 2. pas. de la отобража́ть.

отображе́ние, -я n. 1. sg. oglindire, reflectare; zugrăvire; înfățișare. 2. imagine; ве́рное ~ imagine fidelă.

отобрази́ть, -ажу́, -ази́шь vb. pf. (ipf. отобража́ть) acuz. a oglindi, a reflecta; a reprezenta, a reda, a înfățișa, a zugrăvi.

отобрази́ться, -ажу́сь, -ази́шься vb. pf. (ipf. отобража́ться) a se reflecta, a se oglindi; a fi redat.

отобра́ть, отберу́, отберёшь vb. pf. (ipf. отбира́ть) acuz. 1. (отня́ть) a lua înapoi. 2. (вы́брать) a alege; a selecționa, a tria. 3. (jur. înv.) a lua (depoziții, declarații); ~ показа́ния у свиде́телей a asculta pe martori, a lua depozițiile martorilor.

отова́ривание, -я n. sg. livrare de mărfuri.

отова́ривать, -аю, -аешь vb. ipf. de la отова́рить.

отова́рить, -рю, -ришь vb. pf. (ipf. отова́ривать) acuz. a livra, a elibera mărfurile; a asigura cu mărfuri.

отовсю́ду adv. de pretutindeni, de peste tot, din toate părțile.

отогна́ть[1], отгоню́, отго́нишь vb. pf. (ipf. отгоня́ть) acuz. a goni, a alunga; (fig.) ~ тяжёлые мы́сли a alunga gîndurile negre.

отогна́ть[2], отгоню́, отго́нишь vb. pf. (ipf. отгоня́ть) acuz. a distila; ~ скипида́р a distila terebentină.

отогну́ть, -ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отгиба́ть) acuz. 1. a îndrepta, a dezdoi; ~ у́гол страни́цы a îndrepta colțul paginii. 2. (despre mîneci) a sufleca; (despre guler, plapumă etc.) a lăsa în jos; a răsfrînge; a îndoi.

отогну́ться, -нётся vb. pf. (ipf. отгиба́ться) (despre ceva îndoit) a se îndrepta, a se redresa; (despre un guler) a se lăsa în jos.

отогрева́ние, -я n. sg. încălzire, reîncălzire.

отогрева́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la отогре́ть.

отогрева́ться, -а́юсь, -а́ешься vb. ipf. 1. ipf. de la отогре́ться 2. pas. de la отогрева́ть.

отогре́ть, -е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. отогрева́ть) acuz. 1. a încălzi. 2. (fig.) a îngriji cu drag, a adăposti ◇ ~ змею́ на свое́й груди́ a încălzi un șarpe la sîn.

отогре́ться, -е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. отогрева́ться) a se încălzi; a se dezmorți.

отодвига́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la отодви́нуть

отодвига́ться, -а́юсь, -а́ешься vb. ipf. 1. ipf. de la отодви́нуться. 2. pas. de la отодвига́ть

отодви́жка, -и f. deplasare; ~ артикуля́ции deplasarea articulației.

отодви́нуть, -ну, -нешь vb. pf. (ipf. отодвига́ть) acuz. 1. a da la o parte, a împinge, a muta din loc; ~ задви́жку a trage zăvorul; (fig.) ~ на за́дний план a trece (ceva) pe planul al doilea. 2. (отсро́чить) a amîna, a întîrzia; ~ срок a amîna un termen.

отодвинуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. отодвигаться)* **1.** a se da la o parte, a se da mai încolo; ~ *к окну* a se retrage spre fereastră. **2.** *(о сроке)* a se amîna; a fi amînat.

отодрать, *отдеру, отдерёшь vb. pf. (ipf. отдирать) acuz.* **1.** *(оторвать)* a smulge, a rupe, a desface; ~ *обои* a rupe tapetul. **2.** *(высечь)* a bate, a trage o bătaie ◇ ~ *за уши* a trage de urechi.

отодраться, *отдерётся vb. pf. (ipf. отдираться) (pop.)* a se rupe, a se desface, a se desprinde.

отождествительный *adj.* de identificare

отождествить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. отождествлять) acuz.* a identifica.

отождествление, *-я n. sg.* identificare.

отождествлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *отождествить*

отожествить, *-влю, -вишь vb. pf. v. отождествить*

отожествление, *-я n. sg. v. отождествление*

отожествлять, *-яю, -яешь vb. ipf. v. отождествлять*

отозвание, *-я n. sg.* rechemare, revocare; ~ *посла* rechemarea ambasadorului.

отозвать, *отзову, отзовёшь vb. pf. (ipf. отзывать) acuz.* **1.** a chema/a lua/a trage la o parte; ~ *в сторону* a chema la o parte. **2.** a rechema; a revoca; ~ *посла* a rechema un ambasador.

отозваться, *отзовусь, отзовёшься vb. pf. (ipf. отзываться)* **1.** *(ответить)* a răspunde (la chemare); *(fig.)* ~ *на чьи-л. нужды* a-şi pleca urechea la nevoile cuiva. **2.** *prepl. (дать отзыв)* a-şi da părerea, a face aprecieri, a vorbi, a comenta; *хорошо ~ о ком-л.* a vorbi de bine pe cineva. **3.** *на + prepl. (отразиться, повлиять)* a se resimţi, a avea repercusiuni.

ото|йти, *-йду, -йдёшь vb. pf. (ipf. отходить)* **1.** a se depărta; a se duce; *(despre tren, vapor etc.)* a pleca; ~ *в сторону* a se da la o parte; ~ *к окну* a se duce la fereastră, a se apropia de fereastră; *поезд ~шёл ночью* trenul a plecat noaptea. **2.** a se retrage (în ordine); ~ *на заранее подготовленные позиции* a se retrage pe poziţii dinainte pregătite. **3.** *от + gen. (отклониться)* a renunţa, a părăsi; a se îndepărta, a se abate; ~ *от дел* a se retrage din afaceri; ~ *от темы* a se îndepărta/a se abate de la subiect; ~ *от плана* a se îndepărta de la plan. **4.** *(отстать, отвалиться)* a se desprinde, a se dezlipi; a se separa. **5.** *(о пятнах)* a dispărea (prin spălare) *(despre pete, murdărie etc.)*. **6.** *(прийти в обычное состояние)* a-şi reveni, a-şi veni în fire; a se dezmorţi. **7.** *(о собственности)* a trece în proprietatea (cuiva). **8.** *(înv.)* a trece, a se isprăvi; *праздники ~шли* sărbătorile au trecut ◇ ~ *в прошлое* a aparţine trecutului; *(înv.)* ~ *ко сну* a se culca, a se duce la culcare; ~ *в вечность* a răposa, a muri.

отологический *adj. (med.)* otologic.

отология, *-и f. sg. (med.)* otologie.

отомкнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. (ipf. отмыкать) acuz.* **1.** a descuia. **2.** a scoate; ~ *штык от винтовки* a scoate baioneta de la armă.

отомкнуться, *-нётся vb. pf. (ipf. отмыкаться)* a se descuia.

отомстить, *-мщу, -мстишь vb. pf. (ipf. мстить) dat.* a răzbuna, a se răzbuna, a se răfui; ~ *за себя* a se răzbuna, a se răfui.

отопитель, *-я m. (tehn.)* încălzitor.

отопительн|ый *adj.* pentru încălzire, de încălzit; ~ *материал* combustibil; ~*ая система* reţea de încălzire (centrală).

отопить, *-оплю, -опишь vb. pf. (ipf. отапливать* şi *отоплять) acuz.* a încălzi.

отопление, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* încălzire, încălzit. **2.** *(система)* instalaţie de încălzitre; *центральное ~* încălzire centrală, calorifer; *дровяное ~* încălzire cu lemne; *паровое ~* încălzire cu aburi; *газовое ~* încălzire cu gaze.

отоплять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *отопить*

оторачивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оторочить*

оторванно *adv.* (în mod) izolat, separat; fără legături cu..., rupt de ...

оторванность, *-и f. sg.* izolare, înstrăinare.

оторванный **1.** *p.t.p.* de la *оторвать*. **2.** *adj. от + gen. (fig.)* depărtat, izolat; rupt de..., fără legătură cu...; ~ *от жизни человек* om rupt de viaţă.

оторва|ть, *-ву, -вёшь vb. pf. (ipf. отрывать) acuz.* **1.** a rupe, a smulge, a smuci; ~ *пуговицу* a rupe un nasture. **2.** *(fig.) (отвлечь)* a distrage. **3.** *(fig.)* a despărţi; ~ *от семьи* a despărţi/a rupe de familie ◇ *с руками ~ что-л.* a smulge din mînă (cumpărînd); *оторви да брось* bun de dat pe rîpă; bun de aruncat.

оторва|ться, *-вусь, -вёшься vb. pf. (ipf. отрываться) от + gen.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se rupe, a se desprinde. **2.** *(fig.)* a pierde legătura, a se depărta, a se izola, a se rupe de...; ~ *от друзей* a se izola de prieteni; ~ *от масс* a pierde legătura cu masele, a se rupe de mase. **3.** *(av.)* a decola, a se desprinde de pămînt. **4.** *(перестать делать что-л.)* a înceta brusc (să facă ceva); a se lăsa (de ceva).

оторопелость, *-и f. sg.* zăpăceală, buimăceală.

оторопелый *adj.* zăpăcit, buimăcit; uluit; perplex; ~ *взгляд* privire uluită/buimacă/zăpăcită.

оторопеть, *-ею, -еешь vb. pf.* a se zăpăci, a rămîne uluit/ perplex.

оторопь, *-и f. sg.* zăpăceală, buimăceală; uluire, stupoare; ~ *взяла кого-л.* a rămas uluit/perplex.

оторочить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. оторачивать) acuz.* a pune o garnitură/o bordură; ~ *рукава мехом* a pune o garnitură de blană la mîneci.

оторочка, *-и f.* **1.** garnisire *(pe la margini)*. **2.** garnitură, bordură, paspoal; *меховая ~* garnitură de blană.

отоскоп, *-а m. (med.)* otoscop.

отослать, *-ошлю, -ошлёшь vb. pf. (ipf. отсылать) acuz.* **1.** a trimite, a expedia; ~ *деньги с нарочным* a expedia banii prin curier special. **2.** *(удалить, велеть выйти)* a îndepărta, a trimite. **3.** a îndruma.

отоспаться, *-плюсь, -пишься vb. pf. ipf. отсыпаться)* a trage un somn, a-şi face somnul.

отощалый *adj.* slăbit, jigărit.

отощать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. тощать)* **1.** a slăbi, a se jigări *(de nemîncare)*. **2.** a degresa.

отощение, *-я n. (tehn.)* degresare.

отпадать, *-ает vb. ipf.* de la *отпасть*.

отпадение, *-я n. sg.* desprindere; cădere; pierdere, dispariţie.

отпаивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпаять* şi *отпоить*.

отпаиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отпаяться*. **2.** *pas.* de la *отпаивать*.

отпайка, *-и f. sg. (tehn.)* dezlipire *(de metale)*.

отпаривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпарить*

отпарировать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. парировать) acuz.* a para.

отпарить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. отпаривать) acuz.* a călca *(cu o cîrpă umedă)*.

отпарывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпороть*

отпарываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *vb. ipf.* de la *отпороться*. **2.** *pas.* de la *отпарывать*.

отпа|сть, *-адёт vb. pf. (ipf. отпадать)* **1.** *(отстать, отвалиться)* a se dezlipi, a se desprinde, a cădea. **2.** *(înv.)* a ieşi (dintr-o asociaţie); a pierde legătura cu... **3.** *(fig.)* a cădea, a nu mai fi în vigoare, a-şi pierde valabilitatea; a trece; *вопрос ~л* problema nu se mai pune, nu mai este de actualitate.

отпахать, *-пашу, -пашешь vb. pf. acuz.* sau fără *compl. (agr.)* a ara; a isprăvi de arat.

отпаять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. отпаивать) acuz.* a dezlipi, *(metale)*.

отпаяться, *-яется vb. pf. (ipf. отпаиваться)* a se dezlipi, a se desprinde.

отпевание, *-я n. (bis.)* prohod.

отпевать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпеть (2)*

отпереть, *отопру, отопрёшь vb. pf. (ipf. отпирать) acuz.* a deschide, a descuia.

отпереться[1], *отопрётся vb. pf. (ipf. отпираться)* a se deschide.

отпереться[2], *отопрусь, отопрёшься vb. pf. (ipf. отпираться)* a tăgădui, a nu recunoaşte; a se dezice, a se lepăda de ....

отпе́тый 1. *p.t.p.* de la *отпе́ть*. **2.** *adj.* incorijibil.

отпе́ть, *-пою́, -поёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(кончить петь)* a cînta, a isprăvi de cîntat. **2.** *(ipf. отпевать)* a prohodi.

отпеча́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отпеча́тывать) acuz.* **1.** *(напечатать)* a tipări, a imprima; a dactilografia; a edita. **2.** a întări, a lăsa urme, a imprima. **3.** *(помеще́ние)* a desigila, a rupe/a scoate sigiliul. **4.** *(сказать категорически)* a spune răspicat.

отпеча́таться, *-ается vb. pf. (ipf. отпеча́тываться)* a se imprima, a lăsa urme.

отпечатле́ться, *-е́ется vb. pf. (înv.)* a se întipări *(în minte, în inimă etc.)* a lăsa urme.

отпеча́т|ок, *-тка m.* urmă, amprentă; întipărire; pecete; *~ки па́льцев* amprente digitale; *~ ноги́ на песке́* urma piciorului pe nisip; *(fig.) ~ вре́мени* urmele timpului; patina vremii ◇ *накла́дывать/наложи́ть ~* a-și pune pecetea/amprenta.

отпеча́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпеча́тать*.

отпеча́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** de la *отпеча́таться*. **2.** *pas.* de la *отпеча́тывать*.

отпива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отпи́ть*

отпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпили́ть*

отпили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. отпи́ливать) acuz.* a tăia, a reteza (cu ferăstrăul).

отпи́лка, *-и f. sg.* tăiere cu ferăstrăul.

отпира́тельство, *-а n. (înv.)* tăgadă, tăgăduire, negare.

отпира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отпере́ть*

отпира́ться[1], *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отпере́ться*[1]. **2.** *pas.* de la *отпира́ть*.

отпира́ться[2], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *отпере́ться*[2]

отписа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. отпи́сывать) acuz.* **1.** *(înv.)* a lega, a testa, a lăsa moștenire (prin testament). **2.** *(înv.) (конфисковать)* a confisca. **3.** *(pop.)* a scrie (o scrisoare).

отписа́ться, *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. отпи́сываться)* a răspunde în mod formal/de formă.

отпи́ска, *-и f.* răspuns formal.

отпи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отписа́ть*

отпи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отписа́ться*

отпи́ть, *отопью́, отопьёшь vb. pf. (ipf. отпива́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** *(выпить немного)* a bea *(o înghițitură)*, a gusta *(dintr-o băutură)*. **2.** *acuz. (кончить пить)* a isprăvi de băut.

отпи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпихну́ть*

отпи́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отпихну́ться*. **2.** *pas.* de la *отпи́хивать*.

отпихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отпи́хивать) acuz.* a împinge, a da la o parte.

отпихну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отпи́хиваться) instr.* a se depărta de ceva *(împingînd cu ceva)*.

отпла́та, *-ы f. sg.* plată, răsplată; răzbunare, răfuială.

отплати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. отпла́чивать) dat.* cu *instr.* a plăti, a răsplăti, a recompensa; a se revanșa, a se răfui; ◇ *~ той же моне́той; ~ тем же* a plăti cu aceeași monedă.

отпла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отплати́ть*

отплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отплю́нуть*

отплёскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отплесну́ть(2)*

отплесну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** a se da îndărăt, a se rostogoli înapoi *(despre valuri)*. **2.** *(ipf. отплёскивать) acuz.* sau *gen. (în vorbirea curentă)* a turna, a vărsa (puțin); *~ воды́ из кувши́на* a vărsa puțină apă din cană.

отплести́, *-лету́, -летёшь vb. pf. (ipf. отплета́ть)* **1.** *acuz.* a despleti, a desface. **2.** *(кончить плести)* a isprăvi de împletit.

отплыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отплы́ть*

отплы́тие, *-я n. sg.* plecare în larg.

отплы́ть, *-ыву́, -ывёшь vb. pf. (ipf. отплыва́ть)* **1.** a porni, a pleca *(înotînd sau plutind)*. **2.** *(o судах)* a se îndepărta, a porni în larg.

отплю́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отплёвывать) acuz.* a scuipa.

отплясать, *-яшу́, -я́шешь vb. pf.* **1.** *acuz. (проплясать)* a juca, a trage un joc, a dansa; *~ казачка́* a trage o căzăcească. **2.** *(кончить плясать)* a sfîrși un dans; a isprăvi cu dansatul. **3.** *acuz.* a obosi jucînd/dansînd *(picioarele)*.

отпля́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a juca de zor, a juca cu înfocare.

о́тповедь, *-и f.* ripostă.

отпои́ть, *-ою́, -о́ишь vb. pf. (ipf. отпа́ивать) acuz.* **1.** a termina de adăpat. **2.** *(выкормить молоком)* a hrăni cu lapte. **3.** *(вылечить питьем, лекарством)* a lecui, a trata pe cineva *(cu un medicament, cu lichid)*.

отпола́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отполоска́ть*

отпола́скиваться, *-ается vb. ipf.* de la *отполоска́ться*

отполза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отползти́*

отползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. отполза́ть)* a se tîrî, a se depărta tîrîș.

отполирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. полирова́ть) acuz.* a polei, a șlefui, a lustrui.

отполоска́ть, *-лощу́, -ло́щешь vb. pf. (ipf. отпола́скивать) (белье)* a clăti, a termina de clătit.

отполоска́ться, *-лощу́сь, -ло́щешься vb. pf.* a se clăti.

отпо́р, *-а m. sg.* rezistență, împotrivire; ripostă; *встре́тить ~* a întîmpina rezistență; *сокруши́тельный ~* ripostă nimicitoare.

отпоро́ть[1], *-орю́, -о́решь vb. pf. (ipf. отпа́рывать) acuz.* a descoase, a desface.

отпоро́ть[2], *-орю́, -о́решь vb. pf. (pop.) (высечь)* a bate, a bicui.

отпоро́ться, *-о́рется vb. pf. (ipf. отпа́рываться)* a se descoase, a se desface.

отпотева́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *отпоте́ть*

отпоте́лый *adj.* aburit; *~ые о́кна* geamuri aburite.

отпоте́ть, *-е́ет vb. pf. (ipf. отпотева́ть* și *поте́ть)* a se aburi, a se asuda, a se jilăvi *(despre geamuri)*; a avea igrasie.

отпочкова́ние, *-я n. sg. (bot.)* înmulțire prin înmugurire.

отпочкова́ться, *-ку́ется vb. pf. (ipf. отпочко́вываться) (bot.)* a se înmulți prin înmugurire, a da muguri.

отпочко́вываться, *-ается vb. ipf.* de la *отпочкова́ться*

отправи́тель, *-я m.* expeditor, trimițător.

отпра́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. отправля́ть*[2]*) acuz.* **1.** a trimite; a expedia; *~ по́чтой* a trimite/a expedia prin poștă; *~ во́йска на фронт* a trimite armată/trupe pe front. **2.** *(транспорт)* a da plecarea; *~ по́езд* a da plecarea unui tren; ◇ *~ на тот свет* a trimite pe lumea cealaltă, a ucide.

отпра́ви|ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. отправля́ться)* a se duce, a pleca, a porni; *~ гуля́ть; ~ на прогу́лку* a se duce la plimbare; *~ в путь* a porni la drum; *~ по́ездом* a pleca cu trenul ◇ *~ на боково́ю* a se culca, a se duce la culcare; *~ на тот свет; ~ к пре́дкам/к праотца́м* a se duce pe lumea cealaltă.

отпра́вка, *-и f. sg.* trimitere; expediere.

отправле́ни|е[1], *-я n.* **1.** *sg.* trimitere; expediere. **2.** *sg.* plecare; *~ поездо́в* plecarea trenurilor. **3.** scrisoare *sau* obiect expediat (prin poștă); pachet, colet poștal; *заказно́е ~* pachet poștal recomandat.

отправле́ни|е[2], *-я n.* **1.** *sg. (исполнение)* îndeplinire, exercitare *(a unei funcțiuni)*; *вступи́ть в ~ обя́занностей* a lua serviciul în primire, a intra în funcțiune; *~ обя́занности секретаря́* îndeplinirea atribuțiilor de secretar. **2.** *(fiziol.)* funcțiune, funcție; *~ органи́зма* funcțiile organismului ◇ *то́чка ~я* punct de plecare

отправля́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz (исполнять)* a exercita, a îndeplini *(o funcțiune)*; *~ обя́занности дире́ктора* a îndeplini funcția de director.

отправля́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отпра́вить*

отправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отпра́виться*. **2.** *от* +

gen. (fig.) a porni (de la ceva), a lua (ceva) drept punct de plecare.

отправн|ой adj. de plecare, inițial; ~ пункт punct de plecare; ~ая точка зрения punct de vedere inițial.

отправочный adj. de expediție; ~ пункт centru/punct de expediere.

отпраздновать, -ную, -нуешь vb. pf. (ipf. праздновать) acuz. 1. a sărbători; ~ победу a sărbători victoria. 2. (кончить праздновать) a termina de sărbătorit.

отпрашиваться, -аюсь, -аешься vb. ipf. de la отпроситься.

отприлагательный adj. (gram.) post-adjectival, format de la adjectiv, adjectival.

отпроситься, -ошусь, -осишься vb. pf. (ipf. отпрашиваться) a obține învoire, a fi învoit; ~ в отпуск a obține un concediu.

отпрыгивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la отпрыгнуть

отпрыгнуть, -ну, -нешь vb. pf. (ipf. отпрыгивать) a sări înapoi, a sări într-o parte.

отпрыск, -а m. 1. (bot.) lăstar, mlădiță, smicea. 2. (fig.) vlăstar, epigon, progenitură.

отпрягать, -аю, -аешь vb. ipf. de la отпрячь

отпряжка, -и f. sg. deshămare.

отпрянуть, -ну, -нешь vb. pf. a sări înapoi, a se da înapoi.

отпрячь, -ягу, -яжёшь vb. pf (ipf. отпрягать) acuz. a deshăma.

отпугивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la отпугнуть

отпугнуть, -ну, -нёшь vb. pf. (ipf. отпугивать) acuz. 1. a speria, a înspăimînta, a băga în sperieți. 2. (fig.) a îndepărta, a alunga.

отпуск, -а m. 1. concediu; vacanță; месячный ~ concediu de o lună; ~ по болезни concediu de boală; положенный sau очередной ~ concediu legal; декретный ~ concediu de sarcină; быть в ~е sau в ~у a fi în concediu; ~ с сохранением содержания concediu plătit; ~ без сохранения содержания concediu fără plată; бессрочный ~ concediu nelimitat; краткосрочный ~ (в армии) permisie. 2. sg. alocare, asigurare: ~ средств alocare de fonduri. 3. (выдача) livrare, vînzare; desfacere; ~ товаров livrare de mărfuri. 4. (tehn.) revenire; slăbire, degajare; (ferov.) ~ тормоза slăbirea frînelor.

отпускать, -аю, -аешь vb. ipf. de la отпустить

отпускаться, -ается vb. ipf. 1. ipf. de la отпуститься. 2. pas. de la отпускать.

отпускная, -ой f. (înv.) (вольная) zapis de eliberare (din iobăgie).

отпускник, -а m. persoană aflată în concediu.

отпускн|ой adj. 1. de concediu; ~ое время timpul de concediu; ~ые деньги alocație de concediu; (mil.) ~ билет bilet de voie. 2. (находящийся в отпуске) aflat în concediu. 3. de desfacere, de vînzare, de livrare; ~ая цена preț de vînzare/de livrare; preț curent. 4. ~ые, -ых pl. (de concediu) ◇ (ist.) ~ая грамота act de eliberare.

отпуст|ить, -ущу, -устишь vb. pf. (ipf. отпускать) acuz. 1. (позволить уйти, уехать) a da voie, a permite (să plece, să se ducă undeva). 2. a da drumul, a lăsa din mînă; a reda libertatea, a pune în libertate, a slobozi, a elibera; (ist.) ~ на волю a elibera (din șerbie, din robie etc.), a dezrobi; отпусти, не держи меня! dă-mi drumul, nu mă reține! 3. (ослабить) a slăbi, a destinde; ~ ремень a slăbi cureaua; ~ подпругу a slăbi chinga; ~ тормоз a degaja o frînă. 4. (impers. fig.) a slăbi, a se ostoi; боль ~ла durerea s-a mai ostoit. 5. (выдать) a livra, a vinde; ~ товар a livra marfă; a desface marfă. 6. a aloca, a atribui, a destina; ~ средства на народное образование a aloca fonduri pentru învățămîntul public. 7. a lăsa să crească (părul, unghiile); ~ себе бороду/усы a-și lăsa barbă/mustăți. 8. a spune, a arunca o vorbă; ~ шутку a face o glumă; ~ острое словечко a spune o vorbă de duh; ~ остроту a face un spirit; ~ комплимент a face un compliment. 9. (tehn.) a supune tratamentului de revenire (un metal). 10. (înv.) (простить) a ierta; ~ грехи a ierta păcatele. 11. (înv.) (уволить) a concedia, a elibera ◇ ~ душу на покаяние a-l lăsa în plata domnului.

отпущени|е, -я n. (înv.) iertare; (bis.) ~ грехов iertarea păcatelor ◇ козёл ~я țap ispășitor.

отрабатывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la отработать

отработанный 1. p.t.p. de la отработать; ~ день zi lucrată. 2. adj. (tehn.) utilizat, uzat; ~ пар abur uzat, abur de evacuare, abur utilizat; ~ газ gaze de ardere.

отработать, -аю, -аешь vb. pf. (ipf. отрабатывать) acuz. 1. a lucra (în contul unei datorii), a plăti, a compensa prin muncă; ~ свой долг a-și plăti datoria cu muncă. 2. (какой-то срок) a petrece un timp lucrînd, a lucra un timp. 3. (кончить работать) a termina lucrul. 4. a deprinde, a studia, a-și însuși temeinic; a perfecționa; ~ проект a prelucra un proiect; ~ приёмы a perfecționa procedeele.

отработаться, -аюсь, -аешься vb. pf. a termina de lucrat.

отработка, -и f. 1. (действие) perfecționare, prelucrare definitivă, șlefuire; ~ приёмов perfecționarea procedeelor; ~ детали prelucrarea definitivă a unei piese; ~ долга munca în contul unei datorii, achitare prin muncă. 2. (înv.) pl. boieresc, dijmă la tarla, clacă; lucrare a pămîntului în dijmă.

отработочн|ый adj. privitor la muncă în dijmă; ~ая система труда sistemul cultivării pămîntului în dijmă; (ec. pol.) ~ая рента rentă în muncă.

отрава, -ы f. otravă.

отравитель, -я m. otrăvitor.

отравить, -авлю, -авишь vb. pf. (ipf. отравлять) acuz. 1. a otrăvi, a omorî cu otravă; ~ газами a asfixia cu gaze. 2. a intoxica; a otrăvi; ~ воду a otrăvi apa. 3. (fig.) a otrăvi, a învenina, a mîhni, a amărî, a strica dispoziția; ~ ~ кому-л. жизнь a amărî, a otrăvi viața cuiva.

отравиться, -авлюсь, -авишься vb. pf. (ipf. отравляться) a se otrăvi; a se intoxica.

отравление. -я n. sg. otrăvire; intoxicare, intoxicație; ~ организма intoxicarea organismului; ~ газами intoxicare/asfixiere cu gaze, gazare.

отравлять, -яю, -яешь vb. ipf. de la отравить

отравляться, -яюсь, -яешься vb. ipf. 1. ipf. de la отравиться. 2. pas. de la отравлять.

отравляющ|ий 1. part. prez. act. de la отравлять. 2. adj. otrăvitor, toxic ◇ ~ие вещества substanțe toxice.

отрада, -ы f. sg. bucurie; mîngîiere, alinare.

отрадно pred. impers. e îmbucurător, e plăcut; ~ слушать ți-e mai mare dragul să asculți.

отрадн|ый adj. îmbucurător, plăcut; ~ые новости vești îmbucurătoare.

отражаемость, -и f. sg. (fiz.) reflexibilitate.

отражаемый adj. reflectat; reflexibil.

отражатель, -я m. reflector; detector; антенный ~ reflector de antenă; ~ газовой струи detector de jet (de gaze).

отражательн|ый adj. reflector; de reflectare; de reflexie; ~ая способность capacitate reflectoare, putere reflectoare; ~ая печь cuptor cu reverberație.

отражать, -аю, -аешь vb. ipf. de la отразить

отражаться, -аюсь, -аешься vb. pf. 1. ipf. de la отразиться. 2. pas. de la отражать.

отражение, -я n. 1. sg. (действие) respingere; parare; ~ атаки respingerea unui atac; ~ агрессии respingerea unei agresiuni. 2. sg. reflectare, oglindire, răsfrîngere; reflecție; reflex; ~ света reflectarea unei lumini; ~ звука reflecția sunetului; ~ лучей reflecția razelor. 3. imagine (reflectată); chip; увидеть своё ~ в зеркале a-și vedea chipul în oglindă. 4. (fig.) reflectare, oglindire; zugrăvire; ~ жизни в искусстве reflectarea vieții în artă; (fil.) теория ~я teoria reflectării.

отражённый 1. p.t.p. de la отразить. 2. adj. reflectat; ~ свет lumină reflectată.

отразить, -жу, -зишь vb. pf. (ipf. отражать) acuz. 1. (отбить) a respinge, a para; ~ атаку a respinge un atac. 2. (fiz.) a reflecta, a oglindi; a răsfrînge; ~ световой луч a reflecta o rază de lumină. 3. (fig.) a oglindi, a reflecta; a reda, a zugrăvi; ~ жизнь в искусстве a oglindi viața în artă.

отрази́|ться, *-ажу́сь, -ази́шься vb. pf. (ipf. отража́ться).* **1.** a se reflecta, a se oglindi; a se răsfrînge; *в водé ~лся лу́нный свет* razele lunii s-au reflectat în apă. **2.** *на + prepl. (fig.) (сказаться, оказать влияние)* a influența, a înrîuri, a se resimți, a avea repercusiuni. **3.** *выразиться)* a se exprima, a se reflecta.

отрапортова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. рапортова́ть) dat.* cu *prepl.* a raporta, a face un raport.

отраслево́й *adj.* de ramură, pe ramuri de specialitate, specializat; de resort, pe resoarte.

о́трасль, *-и f.* ramură, branșă; resort; domeniu.

отраста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ip.* de la *отрасти́.*

отрасти́, *-ту́, -тёшь vb. pf. (ipf. отраста́ть)* a crește (din nou).

отрасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. отра́щивать) acuz.* a lăsa să crească; *~ усы́* a-și lăsa mustăți; *~ брю́хо* a face burtă.

отра́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отрасти́ть*

отре́бье, *-я n. sg. col. (peior.)* **1.** otreapă; deșeuri. **2.** *(fig.)* drojdie, lepădătură, scursură, pleavă.

отрегули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. регули́ровать) acuz.* a regla, a potrivi, a pune la punct; *~ дви́гатель* a regla motorul.

отредакти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. редакти́ровать) acuz.* a redacta, a revedea, a pune la punct *(un text).*

отре́з, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, retezare. **2.** cupon, metraj *(pentru costum, rochie etc.)*; *~ на пла́тье* cupon de o rochie.

отре́занность, *-и f. sg.* izolare.

отре́за|ть, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. (ipf. отреза́ть) acuz.* **1.** *(ipf.* și *отре́зывать)* a tăia, a reteza; *~ кусо́к хле́ба* a tăia o bucată de pîine; *~ но́гу* a tăia/a amputa un picior. **2.** a atribui, a da *(prin măsurare)*, a delimita; *~ зе́млю под уса́дьбу* a atribui/a delimita un lot de casă. **3.** *(ipf. отре́зывать) (fig.)* a tăia, a închide *(drumul, accesul)*; a izola; *~ пути́ к отступле́нию* a tăia calea de retragere. **4.** a răspunde tăios, a i-o tăia scurt, a i-o reteza scurt ◇ *как ~ло* de parcă mi-a luat cu mîna.

отреза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отре́зать*

отрезве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. трезве́ть)* a se trezi, a se dezmetici.

отрезви́тельный *adj.* care trezește, care dezmeticește.

отрезви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. отрезвля́ть) acuz.* **1.** a dezmetici, a trezi *(după o beție)*; *~ пья́ного* a trezi un om beat. **2.** *(fig.)* a aduce la realitate.

отрезви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. отрезвля́ться)* a deveni treaz, a se dezmetici, a se trezi (după o beție).

отрезвле́ние, *-я n. sg.* **1.** trezire (după beție). **2.** *(fig.)* trezire; aducere la realitate, dezmeticire.

отрезвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отрезви́ть*

отрезвля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отрезви́ться.* **2.** *pas.* de la *отрезвля́ть.*

отрезно́й *adj.* **1.** decupabil, detașabil; *~ тало́н* cupon decupabil. **2.** *(tehn.)* de retezat; *~ стано́к* mașină de retezat.

отре́зок, *-зка m.* **1.** *(отрезная часть чего-л.)* bucățică *(desprinsă prin tăiere).* **2.** parte, bucată; *(mat.)* segment; *~ пути́* bucată de drum; *~ вре́мени* interval de timp; *(mat.) ~ ли́нии* segment.

отре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отре́зать (1, 3)*

отрека́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *отре́чься*

отрекомендова́ться, *-ду́юсь, -ду́ешься vb. pf. (ipf. рекомендова́ться) acuz.* a se recomanda, a se prezenta.

отремонти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. ремонти́ровать) acuz.* a repara, a reface.

отре́пье, *-я n.* zdrențe, cîrpe, bulendre.

отретуши́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. ретуши́ровать) acuz.* a retușa.

отрече́ние, *-я n.* **1.** renunțare, renegare, dezicere. **2.** abdicare, renunțare la tron.

отре́чься, *-еку́сь, -ечёшься vb. pf. (ipf. отрека́ться) от + gen.* **1.** a renunța la ... ; a renega, a se lepăda de ... ; a retracta, a repudia; *~ от своего́ мне́ния* a-și retracta părerile. **2.** a abdica; *~ от престо́ла* a abdica, a renunța la tron.

отреша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отреши́ть*

отреша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отреши́ться.* **2.** *(înv.) pas.* de la *отреша́ть.*

отреше́ние, *-я n. sg.* însingurare, izolare; îndepărtare, renunțare.

отрешённость, *-и f.* îndepărtare, renunțare *(la toate)*, înstrăinare.

отрешённый **1.** *p.t.p.* de la *отреши́ть.* **2.** *adj.* înstrăinat, îndepărtat.

отреши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. отреша́ть) acuz.* cu *от + gen. (înv.)* a elibera, a destitui, a revoca, a demite, a îndepărta *(din funcție).*

отреши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf. ipf. отреша́ться) (livresc)* a renunța; a se elibera, a se lepăda de ... ; *~ от мы́сли* a renunța la gîndul.

отри́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz. (înv.)* a respinge, a repudia.

отрица́ни|е, *-я n.* **1.** *(действие)* negare, tăgăduire. **2.** *(fil.)* negație; *~ ~я* negarea negației. **3.** *(gram.)* negație, particulă negativă.

отрица́тельно *adv.* (în mod) negativ; *отве́тить ~* a răspunde negativ; *~ относи́ться к чему́-л.* a dezaproba ceva, a avea o atitudine negativă față de ceva.

отрица́тельность, *-и f. sg.* caracter negativ.

отрица́тельн|ый *adj.* **1.** negativ, defavorabil, nefavorabil; dezaprobator; *~ отве́т* răspuns negativ; *~ результа́т* rezultat negativ; *~ отноше́ние* atitudine dezaprobatoare. **2.** *(fig.)* negativ, rău; *~ тип* tip negativ; *~ое влия́ние* influență rea/nefastă. **3.** *(mat., fiz.)* negativ; *~ое число́* număr negativ; *~ электри́ческий заря́д* încărcătură electrică negativă ◇ *(gram.) ~ая части́ца* particulă negativă.

отрица́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a nega, a tăgădui, a contesta; *~ чье-л. пра́во* a contesta dreptul cuiva; *~ свою́ вино́вность* a-și nega vinovăția; *~ фа́кты* a nega faptele.

отро́г, *-а m.* ramură, ramificație muntoasă.

о́троду *adv. (cu negație)* niciodată, nicicînd, de cînd sînt; *~ не слы́шал ничего́ подо́бного* în viața mea n-am auzit așa ceva.

отро́дье, *-я n. col.* **1.** *(peior.)* creatură; sămînță, neam. **2.** *(injur.)* secătură, lepădătură.

отродя́сь *adv. (cu negație) (pop.)* niciodată, de cînd sînt.

отро́ек, *-о́йка (apic.)* roi nou.

отрои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (acuz.) (apic.)* a împărți roiul, a face să roiască.

отрои́ться, *-и́тся vb. pf. (apic.)* a roi.

о́трок, *-а m. (înv.)* adolescent, băietan.

отро́ст|ок [1], *-тка m.* **1.** lăstar, mlădiță. **2.** *(anat.)* ramificație, apendice al unui organ; *(la oase)* apofiză; *~ слепо́й кишки́* apendice ◇ *рога́ с ~ками* coarne rămuroase.

отро́сток [2], *-тка m. (tehn.)* știft, braț, deget.

о́троческ|ий *adj.* de adolescent, de adolescență; *~ие го́ды* anii de adolescență; *~ во́зраст* adolescență.

о́трочество, *-а n. sg.* adolescență.

отру́б, *-а m.* tăietură, secțiune transversală *(într-un trunchi de copac).*

отруба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отруби́ть (1)*

о́труби, *-е́й pl.* tărîțe.

отруби́ть, *-ублю́, -у́бишь vb. pf.* **1.** *(ipf. отруба́ть) acuz.* **1.** a tăia, a reteza, a trunchia; *~ ве́тку* a tăia o ramură; *~ го́лову* a decapita, a-i tăia cuiva capul. **2.** *(fig.)* a răspunde tăios, a i-o reteza, a i-o tăia scurt.

отруга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. руга́ть) acuz.* a ocărî, a înjura.

отру́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pop.)* a răspunde cu înjurături *(la înjurături)*, a discuta pe un ton arțăgos.

отрули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* a rula.

отры́в, *-а m. sg.* **1.** *(действие)* rupere, desprindere; detașare, decupare; *(av.) ~ от земли́* decolare. **2.** *(fig.)* izolare, îndepărtare; scoatere; *в ~е от действи́тельности* rupt de realitate; *в ~е от масс* rupt/desprins de mase ◇ *без ~а от произво́дства* fără a fi scos din producție.

отрыва́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оторва́ть*

отрыва́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отры́ть (2, 3, 4)*

отрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оторва́ться*. **2.** *pas.* de la *отрыва́ть* [1,2].

отры́висто *adv.* cu întreruperi, sacadat; întretăiat; *говори́ть* ~ a vorbi sacadat.

отры́вистость, *-и f. sg.* caracter sacadat/ discontinuu.

отры́вист|ый *adj.* sacadat, întrerupt; abrupt; *говори́ть ~ыми фра́зами* a vorbi sacadat; ~ *слог* stil abrupt.

отры́вка, *-и f.* săpare, excavare.

отрывно́й *adj.* decupabil, detașabil; ~ *календа́рь* calendar cu foi detașabile; ~ *тало́н* cupon detașabil.

отры́в|ок, *-вка m.* **1.** fragment; *избранные ~ки* fragmente alese. **2.** crîmpei; *~ки фраз* crîmpeie de fraze.

отры́вочность, *-и f. sg.* caracter fragmentar/ dispersat; ~ *изложе́ния* caracterul fragmentar al expunerii.

отры́вочн|ый *adj.* fragmentar, disparat, răzleț, fără legătură; *~ые све́дения* informații disparate; *~ые слова́* cuvinte răzlețe.

отры́вчатый *adj.* **1.** *v. отры́вочный*. **2.** *v. отры́вистый*.

отры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отрыгну́ть*

отрыгну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отры́гивать) acuz.* sau *gen.* a rîgîi; a vărsa, a vomita.

отры́жка, *-и f.* **1.** rîgîială. **2.** *(fig. peior.)* rămășiță.

отры́ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *рыть*; ~ *око́п* a săpa un șanț. **2.** *(ipf. отрыва́ть)* a dezgropa, a scoate. **3.** *(ipf. отрыва́ть)* a curăța *(săpînd)*; ~ *снег от забо́ра* a curăța zăpada de lîngă gard. **4.** *(ipf. отрыва́ть) (fig.)* a găsi, a descoperi.

отря́д, *-а m.* **1.** detașament; grupă, echipă; *деса́нтный* ~ detașament de debarcare; *спаса́тельный* ~ echipă de salvare; *разве́дывательный* ~ detașament de recunoaștere; *кара́тельный* ~ detașament de represalii; *штурмово́й* ~ detașament de asalt; *лы́жный* ~ detașament de schiori; *головно́й* ~; *передово́й* ~ (detașament de) avangardă, detașament de cap; *боково́й* ~ detașament de flanc; *ты́льный* ~ ariergardă; *партиза́нский* ~ detașament de partizani; ~ *прикры́тия* detașament de acoperire; ~ *охране́ния* detașament de siguranță; ~ *вое́нных корабле́й* escadră de vase militare; *пионе́рский* ~ detașament de pionieri. **2.** *(biol.)* ordin.

отряди́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. отряжа́ть) acuz.* a trimite, a delega.

отря́дный *adj.* de detașament.

отряжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отряди́ть*

отряса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отрясти́*

отрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. отряса́ть) acuz. (înv.) v. отряхну́ть*; ~ *прах от свои́х ног* (a scutura praful de pe tălpile încălțămintei) a rupe definitiv (cu ceva).

отряха́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf. (înv.) v. отря́хивать(ся)*.

отря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отряхну́ть*

отря́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отряхну́ться*. **2.** *pas.* de la *отря́хивать*.

отряхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отря́хивать) acuz.* a scutura.

отряхну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отря́хиваться)* a se scutura.

отсади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. отса́живать) acuz.* **1.** *(ученика)* a așeza într-un alt loc, a despărți. **2.** *(растение)* a răsădi, a transplanta.

отса́дка, *-и f. sg.* răsădire, transplantare; ~ *расте́ний* răsădirea plantelor.

отса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсади́ть*.

отса́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсе́сть*. **2.** *pas.* de la *отса́живать*.

отсалютова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. салютова́ть) dat.* a trage salve *(în onoarea cuiva)*.

отса́сывание, *-я n. sg.* sugere, supt; aspirare.

отса́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсоса́ть*

о́тсвет, *-а m.* reflex, rază reflectată.

отсве́чивание, *-я n. sg.* reflectare (a luminii).

отсве́чивать, *-ает vb. ipf.* a reflecta *(lumina)*.

отсебя́тина, *-ы f. (fam.)* născocire.

отсе́в, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* cernere, cernut. **2.** *sg.* semănat; *зако́нчить* ~ a termina semănatul. **3.** resturi de la cernut; tărîțe, pleavă. **4.** *sg. (учащихся)* triere, selecționare, eliminare.

отсева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отсе́ять (1, 3)*.

отсева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсе́яться (1, 3)*. **2.** *pas.* de la *отсева́ть*.

отсе́вки, *-ков pl. (agr.)* resturi, pleavă.

отсе́ивание, *-я n. sg.* **1.** cernere, cernut. **2.** triere, selecționare; eliminare.

отсе́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсе́ять*.

отсе́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсе́яться*. **2.** *pas.* de la *отсе́ивать*.

отсе́к, *-а m.* **1.** *(mar.)* compartiment, despărțitură; ~ *управле́ния* compartiment de comandă. **2.** *(tehn.)* secție.

отсека́ние, *-я n. (tehn.)* compartimentare, secționare, separare.

отсека́тель, *-я m.* separator, distribuitor.

отсе́ле *adv. (înv.)* de aici încolo.

отсели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. отселя́ть) acuz.* a strămuta, a muta.

отсели́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. отселя́ться)* a se muta, a se stabili în alt loc.

отселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отсели́ть*

отселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсели́ться*. **2.** *pas.* de la *отселя́ть*.

отсе́сть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf. (ipf. отса́живаться)* a se muta, a se așeza mai departe (de).

отсече́ние, *-я n. sg.* tăiere, retezare; amputare ◇ *го́лову даю на ~, что э́то так* să-mi taie capul dacă nu-i așa.

отсе́чка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* tăiere, oprire *(a unui motor)*. **2.** *(fiz.)* blocare, întrerupere bruscă; ~ *то́ка* întrerupere de curent.

отсе́чный *adj. (mil.)* ~ *артиллери́йский ого́нь* baraj de artilerie.

отсе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. отсека́ть) acuz.* **1.** a tăia, a reteza; ~ *го́лову* a tăia capul, a decapita. **2.** *(mil.)* a separa, a despărți, a izola.

отсе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. отсе́ивать) acuz.* **1.** *(ipf.* și *отсева́ть)* a cerne. **2.** *(fig.)* a alege, a selecționa, a tria; a elimina. **3.** *(ipf.* și *отсева́ть) (кончить сев)* a termina de semănat.

отсе́яться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf (ipf. отсе́иваться)* **1.** *(ipf.* și *отсева́ться)* a se cerne; a fi cernut. **2.** *(fig.)* a părăsi, a se retrage; a se împrăștia. **3.** *(ipf.* și *отсева́ться)* a isprăvi/a termina de semănat.

отсиде́|ть, *-ижу́, -иди́шь vb. pf. (ipf. отси́живать) acuz.* **1.** *(пробыть)* a sta un timp anumit. **2.** a sta închis, a sta la închisoare *(un timp anumit)*; ~ *свой срок* a-și ispăși pedeapsa.

отсиде́ться, *-ижу́сь, -иди́шься vb. pf. (ipf. отси́живаться)* **1.** a se adăposti, a-și găsi refugiul. **2.** *(fig. peior.)* a sta la adăpost, a sta ferit de primejdie.

отси́дка, *-и f. (pop.)* ședere la dubă.

отси́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсиде́ть* [1,2]

отси́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсиде́ться*. **2.** *pas.* de la *отси́живать*.

отска́бливание, *-я n. sg.* răzuire, radere.

отска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отскобли́ть*.

отска́бливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отскобли́ться*. **2.** *pas.* de la *отска́бливать*.

отскака́ть, *-скачу́, -ска́чешь vb. pf.* a se îndepărta în galop.

отска́кивание, *-я n.* săritură înapoi; ricoșare.

отска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отскочи́ть*

отскобли́ть, *-скоблю́, -ско́бли́шь vb. pf. (ipf. отска́бливать) acuz.* a răzui, a rade.

отскобли́ться, *-ско́блится vb. pf. (ipf. отска́бливаться)* a se lua, a se dezlipi, a se desprinde (prin răzuire).

отско́к, *-а m. (tehn.)* ricoșare; salt.

отскочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. отска́кивать)* **1.** *(о мяче и т.п.)* **1.** a sări *(într-o parte sau înapoi)*; a ricoșa. **2.** *(оторваться)* a se rupe, a sări. **3.** *(отпрыгнуть)* a sări înapoi/în lături.

отскреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отскрести́*

отскрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. отскреба́ть) acuz.* a răzui, a rade.

отсла́ивание, *-я n. (tehn.)* stratificare.

отсла́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отслои́ть*

отсла́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отслои́ться.* **2.** *pas.* de la *отсла́ивать.*

отслое́ни/е, *-я n.* **1.** *sg. (geol.)* stratificare. **2.** *sg.* exfoliere, desfacere în straturi. **3.** strat; *песча́ные ~я* straturi de nisip.

отслои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. отсла́ивать) acuz.* **1.** a stratifica. **2.** a desface în straturi.

отслои́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. отсла́иваться)* **1.** *(geol.)* a se stratifica, a se depune în straturi. **2.** a se desface în straturi.

отсоедине́ние, *-я n.* decuplare, deconectare.

отсоедини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* a decupla, a deconecta.

отслу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отслужи́ть (1, 3)*

отслужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf.* **1.** *(ipf. отслу́живать) (mil.)* a-şi termina serviciul/slujba; a-şi face stagiul *(în armată)*. **2.** *(проработать)* a servi, a sluji, a presta serviciu *(un timp oarecare)*. **3.** *(ipf. отслу́живать) (despre obiecte)* a se învechi, a se uza, a se ponosi.

отслу́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (bis.)* a asculta slujba *(bisericească)*.

отсме́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a rîde *(drept răspuns)*.

отсмея́ться, *-ею́сь, -ёшься vb. pf. (ко́нчить смея́ться)* a termina de rîs.

отсня́ть, *-иму́, -и́мешь vb. pf.* **1.** *(закончить съёмку чего-л.)* a termina de turnat. **2.** a filma *(o anumită cantitate de peliculă)*.

отсове́товать, *-тую, -туешь vb. pf. dat.* cu *inf.* a sfătui să nu facă *(ceva ce avea de gînd să facă)*, a sfătui să facă altfel, a opri de la ...

отсортирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. отсортиро́вывать) acuz.* a sorta, a alege, a tria, a selecţiona.

отсортиро́вка, *-и f.* sortare, triere, clasare.

отсортиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf,* de la *отсортирова́ть*

отсо́с, *-а m. (tehn.)* aspirare, pompare, evacuare.

отсоса́ть, *-осу́, -осёшь vb. pf. (ipf. отса́сывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a suge *(o parte din ceva)*. **2.** a isprăvi de supt.

отсо́сный *adj. (tehn.)* de aspiraţie.

отсо́х|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. отсыха́ть)* a se usca ◇ *~ни у меня́ язы́к* să mi se usuce limba; *что6 (у кого́-л.) ру́ки и но́ги ~ли!* să-i sece mîinile şi picioarele!

отсро́чивать, *-аю, -аешь vb. if.* de la *отсро́чить.*

отсро́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. отсро́чивать) acuz.* **1.** a amîna/a prelungi un termen; a păsui; *~ платёж* a amîna plata. **2.** *(продлить)* a prelungi *(valabilitatea)*; a proroga; *~ загрáничный па́спорт* a prelungi paşaportul.

отсро́чк|а, *-и f.* **1.** *(действие)* amînare; *~ заседа́ния* amînarea şedinţei. **2.** amînare, prelungirea termenului, acordare a unui nou termen; păsuire, răgaz; *дать ~у* a acorda o păsuire, a păsui, a prelungi termenul; *~ платежа́* amînare a plăţii. **3.** *(продление)* prelungire *(a valabilităţii)*; prorogare.

отстава́ние, *-я n. sg.* rămînere în urmă; întîrziere; *ликвиди́ровать ~* a lichida rămînerea în urmă.

отста|ва́ть, *-таю́, -таёшь vb. ipf.* de la *отста́ть* ◇ *не ~ от (кого́-л.) ни на шаг* a se ţine scai (de cineva).

отста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. отставля́ть) acuz.* **1.** *(отодвинуть)* a depărta, a da la o parte. **2.** *(înv.) (уволить, дать отставку)* a da afară din serviciu, a destitui, a concedia ◇ *(mil.) ~!* la loc comanda!

отста́вк|а, *-и f. sg. (înv.)* demisie; *пода́ть в ~у* a-şi da demisia, a demisiona; *быть в ~е* a fi în retragere; *вы́йти в ~у* a-şi da demisia; a ieşi la pensie, a se retrage ◇ *(fig.) получи́ть ~у* a cădea în dizgraţie; *~ прави́тельства* sau *кабине́та* demisia guvernului/cabinetului; *дать ~у кому́-л.* a-i da cuiva paşaportul, a-i face vînt cuiva.

отставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отста́вить.*

отставно́й *adj.* în retragere; ieşit la pensie; *~ вое́нный* militar în retragere ◇ *~ козы́ бараба́нщик* ajutor de băgător de seamă.

отста́ивание[1], *-я n. sg.* apărare, susţinere, protejare.

отста́ивание[2], *-я n. sg. (chim.)* limpezire, sedimentare.

отста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстоя́ть*[1,2].

отста́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстоя́ться.* **2.** *pas.* de la *отста́ивать.*

отста́лость, *-и f. sg.* înapoiere, stare de înapoiere; rămînere în urmă; *векова́я ~* (stare de) înapoiere seculară.

отста́л|ый **1.** *adj.* înapoiat, rămas în urmă; *~ая страна́* ţară înapoiată. **2.** **~ый,** *-ого m.* codaş, întîrziat; înapoiat.

отста́|ть, *-а́ну, -а́нешь vb. pf. (ipf. отстава́ть)* **1.** *от + gen. (оказаться позади)* a rămîne în urmă; a se izola, a pierde legătura; *~ от спу́тников* a rămîne în urma tovarăşilor de drum. **2.** *от + gen. (опоздать)* a întîrzia. **3.** *(fig.)* a fi în urmă, a rămîne în urmă; *~ от ве́ка* a nu fi în pas cu vremea; *учени́к ~л* elevul a rămas în urmă. **4.** *от + gen. (отойти, порвать)* a se despărţi, a părăsi, a se înstrăina, a se lăsa de ... ; *~ от ста́рых друзе́й* a-şi părăsi vechii prieteni. **5.** *(о часах)* a întîrzia, a rămîne în urmă *(despre un ceasornic)*. **6.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se desprinde, a se dezlipi; *обо́и ~ли* tapetul s-a dezlipit. **7.** *от + gen. (оставить в покое)* a lăsa în pace; *~нь от меня́!* lasă-mă în pace!, slăbeşte-mă! ◇ *(prov.) от воро́н ~ла и к па́вам не пристáла* nici cîine, nici ogar; nici cal, nici măgar.

отстаю́щий **1.** *part. prez. act.* de la *отстава́ть.* **2.** *adj.* rămas în urmă, întîrziat, înapoiat. **3.** **~ий,** *-его m.* codaş.

отстега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a biciui, a bate cu biciul, a şfichiui.

отстёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстегну́ть*

отстёгиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстегну́ться.* **2.** *pas.* de la *отстёгивать.*

отстегну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отстёгивать) acuz.* a descheia; a desface catarama.

отстегну́ться, *-нётся vb. pf. (ipf. отстёгиваться)* a se descheia; a se descătărăma.

отстира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отсти́рывать) acuz.* **1.** a spăla, a curăţa, a scoate (o pată la spălat). **2.** *(кончить стирать)* a termina de spălat.

отстира́ться, *-ается vb. pf. (ipf. отсти́рываться)* a se spăla, a ieşi la spălat.

отсти́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстира́ть*

отсти́рываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстира́ться.* **2.** *pas.* de la *отсти́рывать.*

отсто́й, *-я m. sg.* depunere, sediment.

отсто́йник, *-а m. (tehn.)* bazin de sedimentare/de decantare, decantor; pahar de decantare.

отстоя́вш|ийся *part. trec. act.* (de la *отстоя́ться)* sedimentat; limpezit; decantat; *~ееся вино́* vin limpezit; *(fig.) ~иеся взгля́ды* păreri formate.

отсто|я́ть[1], *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. отста́ивать) acuz.* a apăra, a susţine (cu succes); a salvgarda; *~ свои́ права́* a-şi apăra drepturile; *~ свою́ то́чку зре́ния* a-şi impune punctul de vedere.

отстоя́ть[2], *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. отста́ивать) acuz.* **1.** *(простоять до конца́ чего́-л.)* a sta (tot timpul) în picioare. **2.** *(утомить долгим стоянием)* a obosi (stînd); *~ себе́ но́ги* a nu se mai putea ţine pe picioare.

отсто|я́ть[3], *-ою́, -ои́шь vb. ipf. от + gen.* a fi depărtat de ..., a fi/a se găsi la o distanţă de ...

отстоя́ться, *-ои́тся vb. pf. (ipf. отста́иваться)* **1.** a se aşeza la fund, a se depune, a se sedimenta, a se limpezi; *дать ~* a lăsa să se sedimenteze. **2.** *(о взглядах, мнениях и т.п.)* a se forma, a se definitiva, a se cristaliza.

отстрога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a da la rindea, a gelui.

отстрада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a trece prin toate suferinţele/chinurile; a înceta de a mai suferi.

отстра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстро́ить*[1,2].

отстра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстро́иться*[1,2]. **2.** *pas.* de la *отстра́ивать.*

отстране́ние, *-я n. sg.* **1.** înlăturare, îndepărtare. **2.** demitere, destituire.

отстранённый *p.t.p.* de la *отстрани́ть*

отстрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. отстраня́ть) acuz.* **1.** a înlătura, a îndepărta. **2.** a demite, a destitui, a con-

cedia; *(jur.)* ~ *свидéтелей* a recuza martorii.

отстрани́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. отстраня́ться)* **1.** a se depărta, a se da la o parte, a se feri de ... **2.** *(fig.)* a se sustrage, a se eschiva, a se ține deoparte.

отстраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отстрани́ть*

отстраня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстрани́ться.* **2.** *pas.* de la *отстраня́ть.*

отстрéливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстрели́ть*

отстрéливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отстреля́ться.*

отстрели́ть, *-елю́, -éлишь vb. pf. (ipf. отстреливать) acuz.* a reteza, a rupe, a tăia *(cu un glonte, cu o schijă).*

отстреля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. отстрéливаться)* **1.** *от + gen.* a se apăra trăgînd cu pușca; a răspunde/a riposta cu un foc de armă. **2.** *(mil.)* a executa tragerile programate.

отстрига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отстри́чь*

отстри́чь, *-игу́, -ижёшь; -игу́т vb. pf. (ipf. отстрига́ть) acuz.* a tunde, a tăia *(cu foarfecele).*

отстро́йка, *-и f. (radio)* reglare, potrivire.

отстро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. отстра́ивать) acuz.* **1.** *(кончить строить)* a termina de construit/de zidit. **2.** *(выстроить)* a zidi, a reconstrui.

отстро́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (отстра́иваться)* a termina de clădit, a-și clădi ceva.

отсту́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отсту́кивать) acuz.* **1.** a bate darabana, a bate tactul (pe ceva). **2.** *(на машинке, по телегра́фу)* a bate *(la mașina de scris, la telegraf).*

отсту́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсту́кать*

о́тступ, *-а m.* aliniat.

отступа́тельный *adj.* în/de retragere; în/de defensivă; ~ *бой* luptă în defensivă.

отступа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отступи́ть*

отступа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *отступи́ться*

отступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. отступа́ть)* **1.** *(отойти, отодвинуться)* a se da îndărăt, a se da înapoi. **2.** *(mil.).* a se retrage, a bate în retragere; a ceda; ~ *с боя́ми* a se retrage luptînd, a manevra în retragere; ~ *в беспоря́дке* a se retrage în debandadă/în dezordine; *(fig.)* ~ *перед тру́дностями* a ceda în fața greutăților. **3.** *от + gen.* a se abate, a devia, a deroga, a se îndepărta; a renega; ~ *от тéмы* a se abate de la subiect; ~ *от обы́чая* a încălca o tradiție. **4.** *от + gen.* a lăsa spațiu liber; ~ *от кра́я листа́ на по́л-па́льца* a lăsa la marginea colii de hîrtie un spațiu de o jumătate de deget.

отступи́|ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. отступа́ться) от + gen.* **1.** *(отказаться от чего-л.)* a renunța, a se lăsa păgubaș, a se lepăda de ...; ~ *от своего́ пра́ва* a renunța la dreptul său; ~ *от своего́ сло́ва* a se dezice, a-și retrage cuvîntul. **2.** *(оставить)* a se îndepărta, a abandona, a părăsi, a lăsa în pace; *друзья́ ~лись от него́* prietenii l-au părăsit.

отступлéние, *-я n.* **1.** *(mil.)* retragere, repliere; ~ *с бо́ем* retragere prin luptă. **2.** abatere, derogare; ~ *от зако́на* derogare de la lege; *в ~ от* ... prin derogare de la ... ; ~ *от пра́вила* abatere de la regulă. **3.** *(lit.)* digresiune, abatere; *лири́ческое* ~ digresiune lirică; *сдéлать* ~ a face o digresiune/o paranteză. **4.** *(tehn.)* toleranță, abatere.

отсту́пник, *-а m.* renegat, apostat.

отсту́пнический *adj.* de renegat, de apostat.

отсту́пничество, *-а n. sg.* renegare, apostazie.

отступн|о́й *adj. (înv.)* ca/de filodormă, drept compensație; *~ы́е дéньги* filodormă.

отступя́ **1.** *gerun.* de la *отступи́ть.* **2.** *adv.* la o mică distanță, nu departe de ... .

отсуди́ть, *-сужу́, -су́дишь vb. pf. (ipf. отсу́живать)* a obține prin hotărîre judecătorească.

отсу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсуди́ть*

отсу́тстви|е, *-я n. sg.* **1.** absență, lipsă; ~ *ви́димости* lipsă de vizibilitate; *в моё* ~ în lipsa mea, în absența mea;

быть/находи́ться в ~и a lipsi, a absenta. **2.** *(нехватка)* lipsă; ~ *специали́стов* lipsă de specialiști; *за ~ем врéмени* din lipsă de timp ◇ *блиста́ть ~ем* a străluci/a excela prin absență; ~ *вся́кого прису́тствия* a) lipsă de prezență de spirit; b) lipsă de ingeniozitate.

отсу́тств|овать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* **1.** a lipsi, a fi absent. **2.** *(не иметься)* a lipsi; *у него́ ~ует аппети́т* n-are poftă de mîncare.

отсу́тствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *отсу́тствовать.* **2.** *adj.* absent; *~ие члéны совéта* membrii absenți ai consiliului. **3.** *adj. (fig.)* indiferent, distrat, absent; ~ *взгляд* privire absentă. **4.** **~ий,** *-его m.* persoană absentă, absent; *установи́ть число́ ~их* a stabili numărul absenților.

отсучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. acuz.* a desufleca, a desface *(ceva suflecat).*

отсчёт, *-а m. sg.* **1.** numărare. **2.** *(tehn.)* citire; ~ *по прибо́ру* citire pe un aparat ◇ *обра́тный* ~ numărătoare inversă.

отсчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отсчи́тывать)* **1.** *acuz.* a număra, a socoti. **2.** *от + gen.* a număra *(de la, de lîngă).*

отсчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсчита́ть*

отсыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отосла́ть*

отсы́лка, *-и f. sg.* **1.** trimitere, expediere; trimitere înapoi, restituire. **2.** trimitere *(la un text, la o sursă etc.).*

отсы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. отсыпа́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a pune, a vărsa, a turna *(făină, griș etc.).* **2.** a (mai) lua din ...

отсыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отсы́пать*

отсы́паться, *-плется vb. pf. (ipf. отсыпа́ться)* a se vărsa.

отсыпа́ться [1], *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсы́паться.* **2.** *pas.* de la *отсыпа́ть.*

отсыпа́ться [2], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *отоспа́ться.*

отсы́пка, *-и f. sg.* vărsare, turnare; descărcare; ~ *под отко́с* descărcare în pantă.

о́тсыпь, *-и f.* **1.** *v. о́сыпь.* **2.** *(tehn.)* umplutură de pămînt, rambleu, depozit de pămînt.

отсырева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отсырéть*

отсырéлый *adj.* umezit, jilăvit.

отсырéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. сырéть* și *отсырева́ть)* a se umezi, a se jilăvi.

отсыха́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *отсо́хнуть*

отсю́да *adv.* **1.** de aici, de ici; *далеко́* ~ departe de aici; ~ *и досю́да* de aici pînă aici; *убира́йся ~!* pleacă de aici! ștcrge-o! **2.** *(fig.)* de aici, din aceasta; de unde ..., din cele spuse anterior; ~ *я́вствует* de aici rezultă.

отта́ивание, *-я n. sg.* dezgheț; topire; decongelare.

отта́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отта́ять.*

отта́лкивание, *-я n. sg.* **1.** împingere. **2.** *(fig.)* respingere, îndepărtare; repulsiune.

отта́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттолкну́ть*

отта́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оттолкну́ться.* **2.** *pas.* de la *отта́лкивать.*

отта́лкивающий **1.** *part. prez. act.* de la *отта́лкивать.* **2.** *adj.* respingător, dezgustător.

отта́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттопта́ть.*

оттаска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. таска́ть) acuz.* a trage de ... ; ~ *за́ волосы* a trage de păr, a părui.

отта́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттащи́ть.*

отта́чивание, *-я n.* ascuțire.

отта́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отточи́ть*

отта́чиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отточи́ться.* **2.** *pas.* de la *отта́чивать.*

оттащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. отта́скивать) acuz.* **1.** a tîrî, a trage la o parte. **2.** *(fig.)* a desprinde, a îndepărta.

отта́ять, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отта́ивать)* **1.** a se dezgheța. **2.** *(fig.)* a se dezgheța.

оттека́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *оттéчь*

оттени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. оттеня́ть) acuz.* **1.** a umbri; a nuanța. **2.** *(fig.)* a accentua, a sublinia, a scoate în evidență/în relief; a releva.

оттени́ться, *-ни́тся vb. pf. (ipf. оттеня́ться)* a se reliefa.

отте́нок, *-нка m.* nuanță, ton, umbră; *синева́тый* ~ nuanță albăstruie; ~ *значе́ния* nuanță de sens; ~ *пренебреже́ния* nuanță peiorativă.

оттеня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оттени́ть*

о́ттепель, *-и f.* moină, dezgheț; *наступи́ла* ~ a început dezghețul.

оттере́ть, *ототру́, ототрёшь vb. pf. (ipf. оттира́ть) acuz.* **1.** *(отчистить)* a șterge, a curăța, a freca. **2.** *(привести в чувство)* a dezmorți prin frecare, a freca, a fricționa; ~ *сне́гом обморо́женное у́хо* a freca cu zăpadă urechea degerată. **3.** *(оттеснить)* a împinge, a da înapoi. **4.** *(отстранить)* a îndepărta, a înlătura.

оттере́ться, *ототрётся vb. pf. (ipf. оттира́ться)* a se șterge, a dispărea (prin frecare).

оттесни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. оттесня́ть) acuz.* a împinge, a îndepărta; a respinge; a înlătura; *(fig.)* ~ *copе́рника* a înlătura un rival.

оттесня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оттесни́ть*

оттёчь, *-ечёт vb. pf. (ipf. оттека́ть)* a se scurge.

оттира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оттере́ть*

оттира́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оттере́ться*. **2.** *pas.* de la *оттира́ть*.

о́ттиск, *-а m.* **1.** urmă, amprentă; *дактилоскопи́ческий* ~ amprentă digitală. **2.** *(tipogr.)* imprimate, tipar; *корректу́рный* ~ corectură, imprimat de corectură; *про́бный* ~ imprimat de probă. **3.** extras; *а́вторские* ~*и* extrase pentru autor.

отти́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отти́снуть*

отти́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отти́скивать) acuz.* **1.** a strivi, a strînge; ~ *па́лец* a strivi degetul. **2.** *(tipogr.)* a imprima, a tipări.

оттого́ *adv.* din această cauză, de aceea; ~ *что* fiindcă, pentru că, din cauză că.

отто́к, *-а m.* **1.** *(действие)* scurgere, deversare. **2.** *(место)* canal de scurgere.

оттолкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отта́лкивать) acuz.* **1.** a împinge, a da brînci. **2.** *(fig.)* a inspira dezgust, a îndepărta.

оттолкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отта́лкиваться) от + gen.* **1.** a porni, a se urni, a se depărta (prin împingere). **2.** *(fig.)* a porni de la ..., a lua ca bază de plecare.

оттома́нка, *-и f.* divan, otomană, sofa, canapea.

оттопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. (ipf. отта́птывать) acuz.* **1.** a scîlcia, a distruge, a strica *(de prea mult mers)*. **2.** *(pop.)* a obosi, a distruge de atîta mers/umblat.

оттопы́риварь, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттопы́рить*

оттопы́риваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оттопы́риться*. **2.** *pas.* de la *оттопы́ривать*.

оттопы́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. оттопы́ривать) acuz.* a umfla, a scoate înainte; ~ *гу́бы* a-și umfla buzele; a se bosumfla.

оттопы́риться, *-ится vb. pf. (ipf. оттопы́риваться)* a se umfla; a se înfoia; a se rășchira *(despre degete)*.

отторга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отто́ргнуть*

отто́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отторга́ть) acuz.* a smulge, a răpi, a uzurpa; *(despre un teritoriu)* a anexa.

отторже́ние, *-я n. sg.* răpire, uzurpare; anexare *(a unui teritoriu)*.

отто́ченн|ый **1.** *p.t.p.* de la *отточи́ть*. **2.** *adj.* ascuțit. **3.** *adj. (fig.)* șlefuit, cizelat, cioplit; ~*ые фра́зы* fraze cizelate.

отто́чие, *-я n. (tipogr.)* puncte de suspensie, puncte-puncte.

отточи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. отта́чивать) acuz.* **1.** *(наточить)* a ascuți *(bine)*; ~ *бри́тву* a ascuți briciul. **2.** *(fig.)* a pune la punct, a șlefui, a ciopli, a cizela. **3.** *(кончить точить)* a termina de ascuțit.

отточи́ться, *-о́чится vb. pf. (ipf. отта́чиваться)* a se ascuți.

отто́чка, *-и f. sg.* ascuțire.

оттрепа́ть, *-еплю́, -е́плешь vb. pf. (ipf. трепа́ть)* a trage *(de urechi, de păr)*.

отту́да *adv.* de acolo; din acel loc.

оттузи́ть, *-ужу́, -узи́шь vb. pf. (ipf. тузи́ть) acuz. (pop.)* a căra la pumni *(cuiva)*, a bate măr *(pe cineva)*.

оттушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf. (ipf. оттушёвывать) acuz.* a umbri, a da umbre *(la un desen)*; a estompa.

оттушёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттушева́ть*

оттяга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (pop.) acuz.* a smulge, a dobîndi (printr-o hotărîre judecătorească).

оття́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттяну́ть*

оття́гиваться, *-ается vb. ipf.* de la *оттяну́ться*

оття́жка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* tragere (la o parte), deplasare; *(lingv.)* ~ *ударе́ния* deplasarea accentului *(spre începutul cuvîntului)*. **2.** *(промедление)* amînare, ărăgănare, tergiversare, întîrziere. **3.** *(mar.)* parîmă; *(av.)* hoban. **4.** *(tehn.)* zăvor.

оттяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. оття́гивать) acuz.* **1.** *(оттащить, отвести)* a trage *(la o parte)*; a retrage; ~ *кана́т впра́во* a trage odgonul spre dreapta; ~ *наза́д* a trage înapoi; *(mil.)* ~ *войска́* a retrage trupele. **2.** *(отложить, отсрочить)* a amîna, a tărăgăna, a prelungi; ~ *вре́мя платежа́* a prelungi termenul de plată. **3.** *(tehn.)* a lungi *(prin forjare)*. **4.** a pricinui dureri, a obosi tare *(mîinile, spinarea, printr-o greutate)* ◇ ~ *вре́мя* a trage de timp.

оттяну́ться, *-тя́нется vb. pf. (ipf. оття́гиваться)* **1.** *(о войсках)* a se retrage. **2.** *(о карманах)* a se umfla *(despre buzunare)*.

оття́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. оття́пывать) acuz. (pop.)* a tăia, a reteza.

оття́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оття́пать*.

оту́жинать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a termina de cinat. **2.** *(înv.)* a cina.

отума́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отума́нить*.

отума́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отума́ниться*. **2.** *pas.* de la *отума́нивать*

отума́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. отума́нивать) acuz.* **1.** a întuneca, a înnegura, a încețoșa, a împăienjeni. **2.** a buimăci, a năuci.

отума́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. отума́ниваться)* **1.** a se înnegura, a se întuneca; a se voala, a se împăienjeni. **2.** a se buimăci, a se năuci.

отупе́лый *adj.* tîmpit, năuc, greu de cap; îndobitocit, abrutizat.

отупе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. тупе́ть)* a se tîmpi, a se prosti; a se îndobitoci, a se abrutiza.

отутю́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отутю́жить*

отутю́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. отутю́живать și утю́жить) acuz.* a călca *(cu fierul)*.

отуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отучи́ть*

отуча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *отучи́ться*. *(1)*. **2.** *pas.* de la *отуча́ть*.

оту́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отучи́ться (1)*.

отучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. отуча́ть* și *оту́чивать) acuz.* cu *от + gen.* sau cu *inf.* a dezvăța, a dezobișnui; a dezbăra.

отучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. отуча́ться* și *оту́чиваться)* **1.** *от + gen.* sau cu *inf.* a se dezvăța, a se dezobișnui; a se dezbăra. **2.** *(pop.) (кончить учение, заня́тия)* a termina de învățat lecțiile; a termina studiile/învățătura.

отфильтрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. отфильтро́вывать)* a filtra, a separa prin filtrare.

отфильтро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отфильтрова́ть*.

отформова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf. (ipf. отформо́вывать) (tehn.)* a forma, a modela *(o cantitate de ...)*.

отформо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отформова́ть*

отфрезерова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. фрезерова́ть) acuz. (tehn.)* a prelucra la freză, a freza.

отфы́ркиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отфы́ркнуться*

отфы́ркнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. отфы́ркиваться)* a pufni.

отхáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отходи́ть* [1,2]

отхáркать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отхáркивать) acuz.* a scuipa (tuşind), a expectora.

отхáркивание, *-я n. sg.* expectorare.

отхáркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отхáркать*.

отхáркиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отхáркаться* şi *отхáркнуться*. **2.** *pas.* de la *отхáркивать*.

отхáркивающий **1.** *part. prez. act.* de la *отхáркивать*. **2.** *adj. (med.)* expectorant, de expectorat.

отхáркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отхáркивать) acuz.* a expectora; ~ *мокрóту* a expectora flegmă.

отхáркнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. отхáркиваться)* a expectora, a scuipa flegmă.

отхвати́ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. отхвáтывать) acuz.* **1.** a tăia, a reteza. **2.** *(pop.)* a face ceva repede/cu îndemînare.

отхвáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отхвати́ть*

отхлебнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. отхлёбывать) acuz.* sau *gen.* a bea cîte puţin, a sorbi cîte o înghiţitură.

отхлёбывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отхлебнýть*

отхлестáть, *-ещý, -éщешь vb. pf. (ipf. отхлёстывать) acuz.* **1.** a biciui, a şfichiui. **2.** *(fig. pop.)* a face cu ou şi cu oţet, a face de două parale ◇ ~ *по щёкам* a pălmui.

отхлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отхлестáть*

отхлóпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отхлóпывать) acuz.* **1.** *(руки, аплоди-руя)* a nu mai putea de atîtea aplauze; ~ *себé ладóши* a obosi aplaudînd, a-l durea palmele de atîtea aplauze. **2.** *(отшлёпать)* a trage o mamă de bătaie.

отхлопотáть, *-почý, -пóчешь vb. pf.* a căpăta/a obţine prin intervenţii.

отхлóпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отхлóпать*

отхлы́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a se retrage, a da înapoi; *вóлны* ~*ли от бéрега* valurile s-au retras de la ţărm.

отхóд, *-а m.* **1.** *sg.* plecare, pornire; ~ *пóезда* plecarea trenului. **2.** *(mil.)* retragere, repliere; ~ *в тыл* repliere în spatele frontului; *такти́ческий* ~ repliere tactică. **3.** *sg. (отступлéние) (fig.)* îndepărtare, abatere; rupere. **4.** *(zoot.)* mortalitate.

отходи́ть [1], *-ожý, -óдишь vb. pf. (ipf. отхáживать) acuz.* a vindeca, a însănătoşi *(printr-o grijă deosebită)*.

отходи́ть [2], *-ожý, -óдишь vb. pf. (ipf. отхáживать) acuz.* **1.** *(утоми́ть хождéнием ноги)* a-şi obosi picioarele, a-şi rupe picioarele. **2.** *(отколоти́ть)* a snopi, a burduşi, a ciomăgi, a biciui.

отходи́ть [3], *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *отойти́*

отхóдн|ая, *-ой f. (bis.)* moliftă *(la capul unui muribund)*; *(glum.) спра-вля́ть* ~*ую комý-л.* a cînta cuiva aleluia.

отхóдчивость, *-и f. sg.* caracter ne-răzbunător.

отхóдчивый *adj.* care nu poartă pică; nerăzbunător.

отхóды, *-ов pl.* deşeuri; reziduuri, rămă-şiţe; *нефтянь́іе* ~ reziduuri de petrol; *промы́шленные* ~ deşeuri industriale; *реакти́вные* ~ reziduuri radioactive.

отхóж|ий *adj. (în expr.)* **1.** *(înv.)* ~ *прóмысел* muncă sezonieră a ţăranului *(la oraş sau în alt sat)*. **2.** *(pop.)* ~*ее мéсто* latrină, privată.

отцвести́, *-цветý, -цветёшь vb. pf. (ipf. отцветáть)* **1.** a termina de în-florit; a se veşteji, a se ofili. **2.** *(fig.)* a se trece.

отцветáние, *-я n. sg.* sfîrşitul înflori-tului, căderea florilor; scuturarea florilor.

отцветáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отцвести́*

отцеди́ть, *-ежý, -éдишь vb. pf. (ipf. отцéживать) acuz.* **1.** a trage *(prin canea)*. **2.** a strecura, a filtra.

отцéживание, *-я n.* strecurare.

отцéживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отцеди́ть*

отцéп, *-а m.* grup de vagoane (desprins).

отцепи́ть, *-еплю́, -éпишь vb. pf. (ipf. отцепля́ть) acuz.* a desprinde, a dezlega, a decupla, a desface, a detaşa; ~ *вагóн* a decupla un vagon.

отцепи́ться, *-éпится vb. pf. (ipf. отцепля́ться)* **1.** a se desprinde, a se decupla, a se detaşa. **2.** *(оста́вить в

покóе)* a lăsa în pace pe cineva, a da pace cuiva.

отцéпка, *-и f. sg.* decuplare, dezlegare, detaşare; desprindere; ~ *вагóнов* de-cuplarea vagoanelor.

отцеплéние, *-я n.* decuplare.

отцепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отцепи́ть*.

отцепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отцепи́ться*. **2.** *pas.* de la *от-цепля́ть*.

отцеуби́йство, *-а n.* paricid.

отцеуби́йца, *-ы m.* şi *f.* paricid(ă).

отцóв *adj. (pop.)* al tatei, a tatălui; părintesc.

отцóвск|ий *adj.* de tată, al tatălui, părintesc, patern; ~*ое наслéдие* moş-tenire părintească.

отцóвство, *-а n. sg.* paternitate.

отчáиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отчáяться*.

отчáл, *-а m. sg. (mar.)* demaraj, ple-care de la chei.

отчáлива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчáлить* ◇ *pop.)* ~*й!* cară-te! şterge-o!

отчáлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. отчáливать)* **1.** *acuz.* a desprinde, a detaşa (parîma de acostare). **2.** a pleca/a porni de la chei, a se depărta de mal.

отчáсти *adv.* în parte, parţial, într-o oarecare măsură.

отчáяни|е, *-я n. sg.* desperare, dez-nădejde; dezolare; *приходи́ть в* ~ a ajunge la desperare; *предавáться* ~*ю* a se lăsa pradă desperării; *приводи́ть в* ~ a aduce la desperare; *быть в* ~*и* a fi desperat.

отчáянно *adv.* **1.** cu îndîrjire, cu în-verşunare; ~ *защищáться* a se apăra cu înverşunare. **2.** *(óчень)* grozav, foarte, tare; din cale afară.

отчáянность, *-и f. sg.* **1.** (stare de) desperare; ~ *положéния* situaţie des-perată. **2.** *(безрассýдная смéлость)* temeritate, îndrăzneală oarbă, cutezanţă. **3.** îndîrjire, înverşunare.

отчáянн|ый *adj.* **1.** *(испóлненный отчáяния)* desperat, deznădăjduit, plin de desperare / de deznădejde; ~ *взор* privire deznădăjduită; ~*ое положéние* situaţie desperată. **2.** *(смéлый)* îndrăzneţ, cutezător, temerar; nechibzuit, nesocotit; ~ *постýпок* faptă îndrăzneaţă. **3.** *(чрез-вычáйный, я́ростный)* înverşunat, în-dîrjit; ~*ое сопротивлéние* rezistenţă înverşunată. **4.** teribil, grozav, pasionat; ~ *картёжник* un cartofor pasionat. **5.** foarte rău, mizerabil; ~*ое поведéние* purtare mizerabilă; ~*ая погóда* vreme cîinoasă.

отчáяться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. отчáиваться)* cu *inf.* sau cu *в* + *prepl.* **1.** a pierde speranţa, a nu avea speranţă. **2.** a deznădăjdui, a despera. **3.** *на* + *prepl.* a îndrăzni.

отчегó *adv. (interog.)* şi *conj.* de ce?, pentru ce?, din ce cauză?; ~ *он не пришёл?* de ce n-a venit?; *вот* ~ iată de ce.

отчегó-либо *adv.* dintr-o cauză oare-care; pentru un motiv sau altul.

отчегó-нибудь *adv. v. отчегó-либо*

отчегó-то *adv.* dintr-o cauză oare-care; nu se ştie din ce cauză.

отчекáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчекáнить*

отчекáниваться, *-ается vb. ipf.* de la *отчекáниться*.

отчекáнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. отчекáнивать) acuz.* **1.** a bate monedă. **2.** *(произнести́ чётко и раздéльно)* a rosti răspicat, a scanda (cuvintele), a vorbi sacadat; a articula; ~ *словá* a rosti cuvintele sacadat, a articula fie-care cuvînt.

отчекáниться, *-нится vb. pf. (ipf. отчекáниваться)* a se contura.

отчеренковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. (ipf. черенковáть) acuz. (agr.)* a altoi; a butăşi.

отчёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчеркнýть*

отчеркнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. отчёркивать) acuz.* a sublinia, a în-semna.

отчерпнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. отчéрпывать) acuz.* sau *gen.* a lua, a scoate (un lichid).

отчéрпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчерпнýть*

отчерти́ть, *-ерчý, -éртишь vb. pf. (ipf. отчéрчивать) acuz.* a desena, a contura, a trasa.

отчéрчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчерти́ть*

óтчество, *-а n.* nume după tată, patro-nimic.

отчёт, *-a m.* dare de seamă; raport; situație; decont, socoteală; *годичный ~* dare de seamă anuală; *дать кому-л. ~ в чём-л.* a da cuiva socoteală de ceva; *дать/взять под ~* a da/a lua spre decontare; *требовать ~a* a cere socoteală; *дать* sau *отдать себе ~ в чем-л.* a-și da seama de ceva, a fi conștient de ceva; *не давая* sau *не отдавая себе ~a* fără să-și dea seama, inconștient; *отдавать ~ в своих словах* a-și măsura cuvintele.

отчётливо *adv.* (în mod) clar; limpede, precis, distinct (despre scris) citeț; *~ писать* a scrie citeț.

отчётливость, *-и f. sg.* claritate, limpezime, preciziune.

отчётлив|ый *adj.* clar, limpede, precis, distinct (despre scris) citeț; *~ое изображение* imagine clară/precisă; *~ое произношение* pronunțare distinctă.

отчётность, *-и f. sg.* **1.** *(документация)* gestiune; evidență, scripte contabile; contabilitate; *~ в образцовом порядке* scriptele sînt într-o ordine exemplară; *денежная ~* gestiune bănească. **2.** *(проведение отчёта)* dări de seamă.

отчётн|ый *adj.* de dare de seamă; de gestiune; de decontare; *~ое собрание* adunare de dare de seamă; *~ год* an pentru care se întocmește darea de seamă; exercițiu; raport; *~ доклад* raport de activitate; dare de seamă, raport; *~ые данные* date cuprinse în dările de seamă; date contabile; *~ баланс* balanț contabil; *~ аванс* avans spre decontare.

отчизн|а, *-ы f. sg. (poetic)* patrie; *любовь к ~е* iubire de patrie.

отчий *adj. (înv.)* părintesc, natal; *~ дом* casă părintească.

отчим, *-a m.* tată vitreg.

отчислени|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* reținere, scădere, defalcare. **2.** *(отчисленная сумма)* vărsămînt; cotă-parte, cotă; reținere, prelevare; *резервные и амортизационные ~я* vărsăminte la fondul de rezervă și cote de amortizare; *~я в фонд директора* prelevări pentru fondul directorial. **3.** alocare, alocație; sumă alocată; *~я на жилищное строительство* alocări pentru construcții de locuințe; *~я от накоплений* cote-părți din acumulări. **4.** concediere, demitere; eliminare; exmatriculare.

отчислить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. отчислять) acuz.* **1.** *(вычесть)* a reține, a scădea; a defalca; *~ тысячу рублей* a reține o mie de ruble. **2.** *(ассигновать)* a aloca. **3.** *(уволить)* a concedia, a licenția; a elimina, a exmatricula; *(mil.) ~ в запас* a trece în rezervă; *(mil.) ~ в распоряжение* a pune la dispoziție, a da disponibil.

отчислиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. отчисляться)* a-și da demisia, a pleca din serviciu.

отчислять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *отчислить*

отчисляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отчислиться.* **2.** *pas.* de la *отчислять*

отчистить, *-ищу, -истишь vb. pf. (ipf. отчищать) acuz.* a curăța, a scoate o pată.

отчиститься, *-ищусь, -истишься vb. pf. (ipf. отчищаться)* a se curăța.

отчистка, *-и f. sg.* curățare.

отчитать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отчитывать) acuz.* **1.** a dojeni,a mustra, a face morală. **2.** a termina de citit ceva.

отчитаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. отчитываться) в + prepl.* a da socoteală; a face o dare de seamă; *~ перед кем-л.* a da socoteală cuiva.

отчитывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчитать*

отчитываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отчитаться.* **2.** *pas.* de la *отчитывать.*

отчищать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчистить*

отчищаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отчиститься.* **2.** *pas.* de la *отчищать.*

отчленить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. отчленять)* a dezmembra.

отчленять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *отчленить*

отчудить [1], *-ужу, -удишь vb. pf.* de la *отчуждать*

отчудить [2], *-чудишь vb. pf.* a face una boacănă.

отчуждаемость, *-и f. sg. (jur.)* alienabilitate.

отчуждаемый *(jur.)* **1.** *part. prez. pasiv.* de la *отчуждать.* **2.** *adj.* alienabil.

отчуждать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. отчудить* [1]*) acuz.* **1.** a înstrăina. **2.** *(jur.)* a expropria; a confisca; a aliena. a înstrăina.

отчуждение [1], *-я n. sg.* **1.** ruperea relațiilor; răceală în relații; înstrăinare; îndepărtare.

отчуждение [2], *-я n. sg. (jur.)* expropiere; confiscare; alienare, înstrăinare.

отчуждённо *adv.* izolat, răzleț, înstrăinat; *жить ~* a trăi izolat.

отчуждённость, *-и f. sg.* îndepărtare, înstrăinare; izolare; răceală.

отчуждённый *(jur.)* **1.** *p.t.p.* de la *отчуждать.* **2.** *adj. (чуждый) (jur.)* înstrăinat, alienat.

отшагать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a parcurge pe jos

отшагнуть, *-ну, -нёшь vb. pf.* a face un pas într-o parte; a se da la o parte.

отшатнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** a da la o parte, a împinge. **2.** *(fig.)* a îndepărta.

отшатнуться, *-нусь, -нёшься vb. pf. от + gen.* **1.** a se da brusc în lături, a se da îndărăt. **2.** *(fig.)* a se îndepărta, a se înstrăina; a părăsi, a abandona.

отшвартование, *-я n. (mar.)* demaraj.

отшвартовать, *-тую, -туешь vb. pf. (ipf. отшвартовывать) (mar.)* a demara.

отшвартоваться, *-туется vb. pf. (ipf. отшвартовываться)* a demara.

отшвартовывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшвартовать*

отшвартовываться, *-ается vb. ipf.* de la *отшвартоваться*

отшвыривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшвырнуть*

отшвырнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. (ipf. отшвыривать) acuz.* a arunca, a azvîrli.

отшельник, *-a m. (înv.)* sihastru, pustnic, schimnic; *(fig.) жить ~ом* a trăi ca un huhurez/ca un pustnic.

отшельнический *adj.* de sihastru, de pustnic.

отшельничество, *-a n. sg. (înv.)* sihăstrie, pustnicie, schimnicie; izolare.

отшиб, *-a m. (în expr.) на ~е* în afara satului/orașului, izolat; *(fig.) жить на ~е* a trăi izolat de lume, a trăi retras.

отшибать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшибить.*

отшиб|ить, *-бу, -бёшь vb. pf. (ipf. отшибать) acuz.* **1.** *(ударить, отбить)* a sparge, a rupe *(cu o lovitură).* **2.** *(отбросить ударом)* a respinge, a para, a bate înapoi ◇ *у меня ~ла память* mi-am pierdut memoria, memoria m-a părăsit; *~ охоту к чему-л.* a face să-i treacă pofta/cheful de ceva.

отшлёпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отшлёпывать) acuz.* a trage o bătaie, a da cîteva palme.

отшлёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшлёпать*

отшлифовать, *-фую, -фуешь vb. pf. (ipf. отшлифовывать* și *шлифовать)* a șlefui.

отшлифоваться, *-уюсь, -уешься vb. pf. (ipf. отшлифовываться)* **1.** a se șlefui. **2.** *(fig.)* a se șlefui, a se cizela.

отшлифовка, *-и f. sg.* șlefuire, cizelare.

отшлифовывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшлифовать*

отшлифовываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отшлифоваться.*

отшпиливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшпилить*

отшпиливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отшпилиться.* **2.** *pas.* de la *отшпиливать*

отшпилить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. отшпиливать) acuz.* a desprinde, a desface *(ceva fixat cu ace).*

отшпилиться, *-лится vb. pf. (ipf. отшпиливаться)* a se desprinde, a se desface *(din ace).*

отштамповать, *-пую, -пуешь vb. pf. (ipf. отштамповывать* și *штамповать) acuz.* a ștanța.

отштамповывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *отштамповать*

отштукатуривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отштукатурить*

отштукатурить, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *(ipf. отштукатуривать* și *штукатурить) acuz.* a tencui. **2.** a isprăvi de tencuit.

отшуметь, *-млю, -мишь vb. pf.* **1.** a se domoli, a se potoli, a înceta *(despre zgomot, bubuituri etc.).* **2.** *(о славе)* a se trece, a se stinge *(despre glorie, faimă).*

отшути́ться, *-учу́сь, -у́тишься vb. pf. (ipf. отшу́чиваться)* a scăpa cu o glumă; a lua în glumă.
отшу́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отшути́ться.*
отщелка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** a da bobîrnace. **2.** *(fig.)* a ocărî, a trage un perdaf/o săpuneală.
отщепе́нец, *-нца m.* renegat, transfug.
отщепе́нство, *-а n. sg.* renegare, apostazie.
отщепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. отщепля́ть) acuz.* a așchia, a despica.
отщепле́ние, *-я n. sg.* **1.** așchiere, despicare. **2.** *(tehn.)* dezagregare; scindare.
отщепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отщепи́ть*
отщипа́ть, *-иплю́, -и́плешь vb. pf. (ipf. отщи́пывать) acuz.* a ciupi, a ciuguli.
отщипну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *отщипа́ть*
отщи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отщипа́ть*
отъеда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отъе́сть (1)*
отъеда́ться, *-а́юсь, -а́ешься* de la *отъе́сться*
отъе́зд, *-а m. sg.* plecate, pornire; *в день ~а* în ziua plecării: ◇ *быть в ~е* a fi plecat.
отъе́здить, *-е́зжу, -е́здишь vb. pf.* **1.** a călători un timp oarecare. **2.** a termina de călătorit/cu călătoriile.
отъезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отъе́хать.* **2.** a pleca la drum; a face o călătorie.
отъезжа́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *отъезжа́ть.* **2.** **~ий**, *-его m.* cel care pleacă, călător; *~их про́сят в ваго́н!* călătorii sînt poftiți în vagoane!
отъём, *-а m.* înțărcare.
отъёмный *adj.* **1.** *(tehn.)* detașabil, demontabil. **2.** de înțărcat.
отъёмыш, *-а m.* animal înțărcat.
отъе́сть, *-е́м, -е́шь, -е́ст vb. pf.* **1.** *(ipf. отъеда́ть) acuz.* a roade, a mînca o parte din... **2.** *(pop.)* a termina de mîncat.
отъе́сться, *-е́мся, -е́шься vb. pf. (ipf. отъеда́ться)* a se îndopa; a se îngrășa.
отъе́хать, *-е́ду, -е́дешь vb. pf. (ipf. отъезжа́ть)* a pleca; a se îndepărta.
отъя́вленный *adj.* cunoscut; înveterat, înrăit, notoriu; *~ негодя́й* un mare ticălos.
отыгра́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. оты́грывать) acuz.* a-și scoate paguba, a recîștiga *(la jocuri de noroc).*
отыгра́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. оты́грываться)* **1.** a-și scoate paguba, a se reface *(la jocul de cărți).* **2.** *(fig.)* a se descurca, a ieși cu dibăcie dintr-o încurcătură.
оты́грывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отыгра́ть*
оты́грываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отыгра́ться.* **2.** *pas.* de la *оты́грывать.*
о́тыгрыш, *-а m. sg.* **1.** recîștigare *(a banilor pierduți)*, revanșă. **2.** sumă recîștigată.
отымённый *adj. (lingv.)* denominativ, derivat de la un substantiv *sau* adjectiv; *~ глаго́л* verb denominativ.
отыска́ние, *-я n.* căutare, detecție, depistare, localizare; *~ неиспра́вностей/поврежде́ний* detecție/depistare a defectelor/a deranjamentelor.
отыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. оты́скивать) acuz.* a găsi, a afla; a descoperi; a regăsi.
отыска́ться, *-ыщу́сь, -ы́щешься vb. pf. (ipf. оты́скиваться)* a se găsi, a se regăsi.
оты́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отыска́ть*
оты́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отыска́ться.* **2.** *pas.* de la *оты́скивать.*
отэкзаменова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. acuz.* a termina de examinat/de ascultat; a examina.
отэкзаменова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb pf.* a termina de dat examene, a termina cu examenele.
отяготи́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. отягоща́ть) acuz.* cu *instr.* a încărca, a îngreuia, a împovăra; a copleși; *~ кого́-л. про́сьбой* a împovăra pe cineva cu o rugăminte.
отягоща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отяготи́ть*
отягоще́ние, *-я n. sg.* încărcare, împovărare; copleșire.

отягча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отягчи́ть*
отягча́ющ|ий *part. prez. act.* de la *отягча́ть; (jur.) ~ие (вину́) обстоя́тельства* circumstanțe agravante.
отягчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. отягча́ть) acuz.* a agrava, a îngreuna; *~ свою́ вину́ чем-л.* a-și agrava vina prin ceva.
отяжеле́лый *adj.* îngreunat, împovărat.
отяжеле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *тяжеле́ть*
отяжели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. отяжеля́ть) acuz.* a face mai greu, a îngreuna, a mări greutatea.
отяжеля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отяжели́ть*
о́фис, *-а m.* oficiu.
офи́т, *-а m. (mineral)* ofit.
офице́р, *-а m.* **1.** ofițer; *~ действи́тельной слу́жбы* ofițer activ; *строево́й ~* ofițer combatant; *нестроево́й ~* ofițer necombatant; *ва́хтенный ~* ofițer de cart; *~ запа́са* ofițer de rezervă; *~ в отста́вке* ofițer în retragere; *дежу́рный ~* ofițer de serviciu; *~ свя́зи* ofițer de legătură; *штабно́й ~* sau *~ шта́ба* ofițer de stat major; *морско́й ~* ofițer de marină; *~ контрразве́дки* ofițer de contrainformații, ofițer de contraspionaj; *~ администрати́вно-хозя́йственной слу́жбы* ofițer de administrație; *мла́дший ~* ofițer inferior; *ста́рший ~* ofițer superior; *выходи́ть в ~ы* a ieși ofițer; *произвести́ в ~ы* a avansa la gradul de ofițer. **2.** *(la șah)* nebun, ofițer.
офице́рск|ий *adj.* ofițeresc, de ofițer; *~ое зва́ние* grad de ofițer; *~ ко́рпус* corpul ofițerilor.
офице́рство, *-а n. sg.* **1.** *col.* corpul ofițerilor, ofițerime. **2.** titlul, gradul de ofițer; *получи́ть ~* a căpăta gradul de ofițer.
официа́льно *adv.* **1.** (în mod) oficial; *~ заяви́ть* a declara în mod oficial. **2.** *(fig.)* rece, distant.
официа́льность, *-и f. sg.* caracter oficial.
официа́льн|ый *adj.* **1.** oficial; *~ое опроверже́ние* dezmințire oficială; *~ые да́нные* date oficiale; *~ое приглаше́ние* invitație oficială. **2.** *(fig.)* formal, rece, distant.
официа́нт, *-а m.* ospătar, chelner.
официа́нтка, *-и f.* ospătăriță, chelneriță.
официо́з, *-а m.* oficios.
официо́зность, *-и f. sg.* caracter oficios.
официо́зный *adj.* oficios; *~ о́рган печа́ти* organ oficios.
офо́рмить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. оформля́ть) acuz.* **1.** a da formă definitivă; a prezenta în formă definitivă; a definitiva; *~ кни́гу* a se ocupa de prezentarea grafică a unei cărți. **2.** *(узако́нить)* a face formele, a îndeplini formalitățile legale; a legaliza, a perfecta; *~ до́говор* a încheia un contract. **3.** *(зачи́слить на рабо́ту)* a face formele de angajare/de numire.
офо́рмиться, *-млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. оформля́ться)* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a lua, a căpăta formă definitivă; a se preciza, a se cristaliza; a se închega. **2.** a îndeplini formalitățile necesare; a-și face formele (de numire, de intrare în serviciu); *~ на рабо́ту* a primi numirea în serviciu.
оформле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (де́йствие)* prezentare; execuție; definitivare; finisare, finisaj; *графи́ческое ~* prezentare grafică; *сцени́ческое ~* punere în scenă; *худо́жественное ~* prezentare artistică; aspect artistic; *архитекту́рное ~* finisare arhitectonică; aspect arhitectonic; *~ ру́кописи* definitivare a unui manuscris. **2.** *(вне́шний вид)* mod de prezentare, formă, aspect (exterior); *~ кни́ги* prezentare grafică a unei cărți, aspect estetic al unei cărți; *~ на ка́рте* formulare pe hartă. **3.** *sg.* îndeplinirea formalităților necesare, întocmirea în formă legală; perfectare; legalizare; *~ до́говора* încheierea unui contract (în formă legală); *~ зака́за* perfectarea unei comenzi.
оформля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *офо́рмить*
оформля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *офо́рмиться.* **2.** *pas.* de la *оформля́ть*
офо́рт, *-а m.* acvaforte.
офсе́т, *-а m. (tipogr.)* ofset.
офтальми́я, *-и f. (med.)* oftalmie.
офтальмо́лог, *-а m.* oftalmolog.

офтальмологи́ческий *adj. (med.)* oftalmologic.
офтальмоло́гия, *-и f. sg. (med.)* oftalmologie.
офтальмоско́п, *-а m.* oftalmoscop.
ох 1. *interj.* of!, vai! **2.** *о́хи, -ов pl.* ofuri; vaiete; *о́хи да а́хи* ofuri şi iar ofuri; *о́хи да вздо́хи* chiu şi vai; of şi aoleu.
оха́живать, *-аю, -аешь, vb. ipf. acuz. v. обха́живать.*
оха́ивание, *-я n.* ponegrire, defăimare.
оха́льник, *-а m. (pop.)* neruşinat, neobrăzat.
оха́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a se purta ca un neruşinat, a se obrăznici.
оха́льный *adj. (pop.)* obraznic, neobrăzat, neruşinat.
охаме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (pop.)* a deveni obraznic, a deveni mitocan.
о́ханье, *-я n.* văicăreală, tînguială.
оха́пк|а, *-и f.* braţ, mănunchi, legătură; *~ дров* un braţ de lemne de foc; *взять в ~у* a apuca cu amîndouă mîinile, a lua în braţe.
охарактеризова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. (ipf. характеризова́ть) acuz.* a caracteriza.
о́хать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. о́хнуть)* a ofta, a geme, a se văicări, a se tîngui.
оха́ять, *-а́яю, -а́яешь vb. pf. de la ха́five*
охва́т, *-а m.* **1.** *(действие)* vedere, întindere; *широ́кий ~* orizont larg, vedere largă. **2.** *sg.* cuprindere, includere; atragere; *~ шко́льным обуче́нием* şcolarizare. **3.** *(mil.)* încercuire, împresurare, învăluire; *манёвр на ~* manevră în cleşte; *~ фла́нга* învăluirea unui flanc; *глубо́кий ~* învăluire adîncă.
охвати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. охва́тывать) acuz.* **1.** a cuprinde, a îmbrăţişa; *~ рука́ми* a cuprinde cu mîinile. **2.** *(fig.)* a cuprinde; *~ что-л. умо́м* a cuprinde ceva cu mintea. **3.** *(mil.)* a a învălui, a încercui, a împresura; *~ цель* a încadra obiectivul. **4.** a strînge; *~ бо́чку обруча́ми* a strînge butoiul în cercuri. **5.** a atrage, a antrena; *~ шко́льным обуче́нием* a şcolariza.
охва́тн|ый *adj.* **1.** *(mil.)* de învăluire, de încercuire; *~ое движе́ние* mişcare de învăluire. **2.** *(lit.)* îmbrăţişat; *~ая ри́фма* rimă îmbrăţişată.
охва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *охвати́ть*
охво́стье, *-я n. sg.* **1.** *(agr.)* deşeuri de la treierat, goz. **2.** *(fig.)* lepădături; cozi de topor; acoliţi.
охладева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *охладе́ть*
охладе́лый *adj. (inv.)* rece, răcit.
охладе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. охладева́ть)* **1.** a se răci. **2.** *(fig.) к + dat.* a se răci, a deveni indiferent, a-şi pierde însufleţirea/interesul, a se plictisi.
охлади́тель, *-я m. (tehn.)* refrigerent, refrigerator *(la reactor); газообра́зный ~* refrigerent gazos.
охлади́тельный *adj.* de răcire, refrigerent.
охлади́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. охлажда́ть) acuz.* **1.** a răci; a răcori; a refrigera. **2.** *(fig.)* a astîmpăra, a linişti, a potoli, a tempera.
охлади́ться, *-ажу́сь, -ади́шься vb. pf. (ipf. охлажда́ться)* **1.** a se răci. **2.** a deveni indiferent, a-şi pierde influenţa, a-şi pierde interesul, a se plictisi.
охлажда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *охлади́ть*
охлажда́ющий 1. *part. prez. act.* de la *охлажда́ть* . **2.** *adj.* răcoritor. **3.** *adj. (tehn.)* refrigerent, răcitor, de răcire.
охлажде́ние, *-я n. sg.* **1.** răcire; răcorire; *водяно́е ~* răcire cu apă; *возду́шное ~* răcire cu aer. **2.** *(fig.)* răceală, indiferenţă, lipsă de interes.
охлокра́тия, *-и f. (pol.)* ochlocraţie.
охло́пок, *-пка m.* **1.** smoc; *~ ше́рсти* un smoc de lînă. **2.** *sg. col.* resturi, cîlţi; *льняно́й ~* cîlţi de in; *пенько́вый ~* cîlţi de cînepă.
охмеле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. хмеле́ть)* a se îmbăta; a se chercheli, a se ameţi, a se afuma.
о́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *о́хать*
охолости́ть, *-ощу́, -ости́шь vb. pf. acuz.* a castra, a scopi, a jugăni.
охора́шивание, *-я n. sg.* gătire, dichisire.
охора́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a găti, a dichisi.

охора́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se găti, a se dichisi.
охо́т|а[1], *-ы f. sg.* vînătoare; *е́хать/идти́ на ~у* a merge/a se duce la vînătoare; *~ на медве́дя* vînătoare de urşi; *~ за перепела́ми* vînătoare de prepeliţe; *псо́вая ~* vînătoare cu cîini; *держа́ть соколи́ную и псо́вую ~у* a ţine şoimi şi cîini de vînătoare ◇ *(prov.) на ~у е́хать—соба́к корми́ть* porcul nu se îngraşă în ajun (de Ignat).
охо́т|а[2], *-ы f. sg. к + dat.* sau cu *inf. (желание)* dorinţă, poftă, chef, plăcere; *~ к чте́нию* dorinţa de a citi; *~ учи́ться* dorinţă de a învăţa; poftă de învăţătură; *по свое́й ~е* din propria sa dorinţă; *отнима́ть* sau *отбива́ть вся́кую ~у* a tăia orice chef; *нет ~ы* n-am chef; *с ~ой* cu plăcere, bucuros ◇ *что за ~!* sau *~ тебе́!* ce-ţi trebuie; la ce bun? la ce-ţi trebuie! *~ тебе́ спо́рить с ним?* la ce bun să discuţi cu el? *(prov.) ~ пу́ще нево́ли* de bună voie este mai bine decît de nevoie; nu-ţi este puterea cît îţi este vrerea; dorinţa e mai tare ca putinţa.
охо́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. ipf. на + acuz.* sau *за + instr.* a vîna; *~ на волко́в* a vîna lupi; *(fig.) ~ за ре́дкой кни́гой* a umbla după o carte rară.
охо́тк|а, *-и f. sg. (pop.* în *expr.) в ~у* cu plăcere.
охо́тник[1], *-а m.* vînător; *(mar.) морско́й ~* vînător de submarine.
охо́тник[2], *-а m.* **1.** *(на военную слу́жбу)* voluntar; *де́сять ~ов вы́звалось идти́ в разве́дку* s-au oferit zece voluntari pentru a merge în cercetare/în recunoaştere. **2.** *до + gen.* sau *inf. (желающий)* pasionat, amator. **3.** *на + acuz.* amator; *на кни́гу нашло́сь мно́го ~ов* s-au găsit mulţi amatori pentru carte.
охо́тничий *adj.* de vînătoare, de vînători, vînătoresc; *~ьи расска́зы* poveşti vînătoreşti.
охо́тно *adv.* cu plăcere, bucuros, cu dragă inimă; *~ испо́лню* o fac bucuros.
охо́чий *adj. (pop.)* ahtiat, dornic.
о́хра, *-ы f. sg.* ocru.
охра́н|а, *-ы f. sg.* **1.** apărare, protecţie, ocrotire; salvgardare; *~ госуда́рственной безопа́сности* apărarea securităţii statului; *~ социалисти́ческой со́бственности* apărare a proprietăţii socialiste; *~ труда́* protecţia muncii; *~ здоро́вья* ocrotirea sănătăţii; *~ матери́нства и младе́нчества* ocrotirea mamei şi a copilului. **2.** pază, escortă, gardă; *пограни́чная ~* paza frontierei; *~ объе́кта* paza obiectivului; *~ побере́жья* pază de coastă; *вооружённая ~* escortă/pază înarmată; *под ~ой* sub escortă; *в сопровожде́нии ~ы* cu escortă, escortat.
охране́ни|е, *-я n. sg.* **1.** pază, păzire; apărare. **2.** *(mil.)* siguranţă, pază; unitate de siguranţă, de pază; *отря́д ~я* detaşament de siguranţă; *сторожево́е ~* avanpost; *ме́ры по ~ю* măsuri de pază; *возду́шное ~* protecţie aeriană; escortă aeriană; *ночно́е ~* siguranţă de noapte.
охрани́тель, *-я m. (inv.)* paznic, străjer, apărător; *~ нра́вственности* apărător al moralei.
охрани́тельн|ый *adj.* **1.** *(jur.)* de conservare; de asigurare; *~ые ме́ры* măsuri de asigurare. **2.** *(ec.)* protecţionist; *~ая по́шлина* taxă vamală protecţionistă.
охрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* de la *охраня́ть*
охра́нка, *-и f. ohrancă (poliţie secretă în Rusia ţaristă).*
охра́нник, *-а m.* **1.** paznic, ostaş din detaşamentul de pază. **2.** agent al *ohranei (în Rusia ţaristă).*
охраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. охрани́ть) acuz.* a păzi; a sta de strajă; a apăra, a ocroti.
охраня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. pas.* de la *охраня́ть*
охри́плость, *-и f. sg.* răguşeală.
охри́плый *adj.* răguşit.
охри́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. хри́пнуть)* a răguşi.
о́хрить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz.* a da /a vopsi cu ocru.
охроме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *хроме́ть*
оху́лк|а, *-и f. (pop.* în *expr.) ~и на́ ру́ку не класть, не положи́ть* a) a-şi cunoaşte interesul; a nu fi chiar aşa de prost; b) a pune mîna, a avea mînă lungă.
оцара́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. цара́пать) acuz.* a zgîria, a juli.
оцара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se juli, a se zgîria.

оцéнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оценúть*

оценúть, *-еню, -éнишь vb. pf. (ipf. оцéнивать) acuz.* **1.** a prețui, a evalua, a aprecia; ~ *обстанóвку* a analiza situația. **2.** *(fig.)* a aprecia, a face o apreciere; ~ *по достóинству* a aprecia după merit, a prețui la justa sa valoare; *прáвильно* ~ *положéние* a face o apreciere justă a situației.

оцéнка, *-и f.* **1.** *sg.* evaluare, apreciere, estimare; *дéнежная* ~ evaluare în bani; ~ *товáров* evaluarea mărfurilor; ~ *мéстности* analiza terenului. **2.** *(mat.)* estimație; ~ *величинú* estimație a unei mărimi; *статистúческая* ~ estimație statistică; *чúсленная* ~ estimație numerică. **3.** *(fig.)* apreciere, prețuire; ~ *положéния* aprecierea situației; *прáвильная* ~ apreciere justă; *высóкая* ~ înaltă prețuire. **4.** *(отметка)* notă.

оцéночн|ый *adj.* de evaluare, de apreciere, de prețuire; ~*ая комúссия* comisie de evaluare.

оцéнщик, *-а m.* expert în evaluări, prețuitor.

оцепенéлость, *-и f. sg.* înțepenire, amorțeală.

оцепенéлый *adj.* înțepenit, amorțit, încremenit, înlemnit.

оцепенéние, *-я n. sg.* înțepenire, amorțeală.

оцепенéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. цепенéть)* a înțepeni, a amorți, a înlemni.

оцепúть, *-еплю, -éпишь vb. pf. (ipf. оцеплять) acuz.* a încercui, a împresura.

оцеплéние, *-я n.* **1.** *sg.* încercuire, împresurare. **2.** *(группа, отряд)* cordon/pichet de pază, pază circulară.

оцеплять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *оцепúть*

оцинковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. (ipf. оцинкóвывать) acuz.* a zincui, a zinca, a galvaniza.

оцинкóвка, *-и f. sg.* zincuire, zincare, galvanizare.

оцинкóвочный *adj.* de zincuit, de galvanizare.

оцинкóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оцинковáть*

очáг, *-á m.* **1.** cămin, vatră. **2.** *(fig.)* focar; ~ *инфéкции* focar de infecție; *культýрный* ~ focar de cultură; ~ *войнú* focar de război; ~ *сопротивлéния* focar/cuib de rezistență; *домáшний* ~ cămin, familie.

очаровáние, *-я n. sg.* încîntare, vrajă, farmec.

очарóванно *adv.* cu încîntare; fermecat, vrăjit, fascinat.

очаровáтельно *adv.* încîntător, delicios, fermecător.

очаровáтельность, *-и f. sg.* farmec, vrajă.

очаровáтельный *adj.* încîntător, fermecător, captivant, fascinant.

очаровáть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. очарóвывать) acuz.* a fermeca, a vrăji, a captiva, a încînta.

очаровáться, *-рýюсь, -рýешься vb. pf. (ipf. очарóвываться)* a fi fermecat/vrăjit.

очарóвывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *очаровáть*

очарóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *очаровáться.* **2.** *pas.* de la *очарóвывать.*

очевúдец, *-дца m.* martor ocular.

очевúдно **1.** *cuv. modal* după cum se vede, pe semne, probabil, după cît se pare. **2.** *pred. impers.* e clar, e limpede, este evident; *совершéнно* ~, *что* ... e cu desăvîrșire limpede că...

очевúдность, *-и f. sg.* caracter evident, evidență.

очевúдный *adj.* evident, clar, vădit, neîndoielnic.

очеловéчение, *-я n. sg.* **1.** umanizare, **2.** transformare în om.

очеловéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *очеловéчить*

очеловéчиваться, *-ается, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *очеловéчиться.* **2.** *pas.* de la *очеловéчивать.*

очеловéчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. очеловéчивать) acuz.* **1.** a transforma/a preface în om. **2.** a umaniza.

очеловéчиться, *-ится vb. pf. (ipf. очеловéчиваться)* **1.** a se preface/a se transforma în om. **2.** a se umaniza.

óчень *adv.* foarte, mult; ~ *интерéсная кнúга* carte foarte interesantă; *не* ~ nu prea; *не* ~ *мнóго* nu prea mult; ~ *рáно* prea devreme; foarte devreme; *мне* ~ *нрáвится* îmi place foarte mult; ~ *хорошó* foarte bine; ~ *вам благодáрен* vă sînt foarte recunoscător.

очервúветь, *-еет vb. pf. (ipf. червúветь)* a face viermi, a se viermănoșa.

очередн|óй *adj.* **1.** *(следующий)* imediat, la ordinea zilei; ~ *вопрóс* problemă la ordinea zilei; **2.** *(повторяющийся)* curent, ordinar; de rînd; următor; ~*áя сméна* schimbul următor; ~ *нóмер газéты* numărul următor al ziarului; ~*úе вы́боры* noile alegeri; ~*óе собрáние* ședința următoare; ~ *óтпуск* concediu anual de odihnă. **3.** obișnuit, de primă necesitate.

очерёдность, *-и f. sg.* succesiune, ordine, rînd; *установúть* ~ a stabili ordinea de urgență; *соблюдáть* ~ a respecta/a păstra ordinea.

óчеред|ь, *-и f.* **1.** rînd; ordine de succesiune; *по* ~*и* pe rînd; ~ *за тобóй/за вáми* e rîndul tău/al vostru; *в своё* ~ la rîndul său; la rîndul lor; *в пéрвую* ~ în primul rînd; *на* ~*и (дня)* la ordinea zilei. **2.** coadă, rînd; *стоять в* ~*и* a sta la rînd, a face coadă; *вне* ~*и* a) fără coadă, peste rînd; b) cu prioritate. **3.** *(mil.)* salvă; rafală; *батарéйная* ~ salvă de tunuri; *пулемётная* ~ rafală de mitralieră; *автомáтная* ~ serie de pistol-mitralieră. **4.** *(constr.)* porțiune, secțiune, tranșă; *пéрвая/вторáя* ~ prima/a doua tranșă; prima/a doua etapă; primul/al doilea tronson; *стоять на* ~ a) a se așeza la rînd; b) a fi la ordinea zilei.

очерéт, *-а m. (reg.)* stuf, trestie.

óчерк, *-а m.* **1.** *(înv.) (очертания, контур)* contur. **2.** schiță, nuvelă; însemnări; reportaj; *воéнный* ~ schiță din viața militară; *биографúческий* ~ schiță biografică. **3.** studiu; eseu, monografie.

очеркúст, *-а m.* autor de schițe literare; povestitor; nuvelist; eseist; reporter.

очеркóвый *adj.* de schiță; de nuvelă; de eseu.

очернúть, *-ню, -нúшь vb. pf. (ipf. очернять* și *чернúть) acuz.* a ponegri, a defăima, a cleveti.

очернять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *очернúть.*

очерствéлость, *-и f. sg.* asprime, abrutizare; împietrire, înăsprire.

очерствéлый *adj.* crud, aspru, abrutizat.

очерствéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. черствéть)* a deveni crud/aspru/nesimțitor; a se abrutiza.

очертáние, *-я n.* contur, profil, configurație.

очерт|úть, *-ерчý, -éртишь vb. pf. (ipf. очéрчивать) acuz.* **1.** a schița, a contura; ~ *портрéт* a schița un portret. **2.** *(описать в общих чертах)* a schița ◇ ~*я гóлову* fără să se gîndească, nebunește.

очéрчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *очертúть*

очёс, *-а m. sg. col. v. очёски*

очёски, *-ов pl; sg. -сок, -ска m.* deșeuri de pieptănare, pieptănătură; cîlți.

очёсывание, *-я n.* pieptănare, curățire.

очéчник, *-а m.* toc pentru ochelari.

очинúть, *-иню, -úнишь vb. pf. (ipf. чинúть) acuz.* a ascuți; ~ *карандáш* a ascuți un creion.

очúнк|а, *-и f. sg.* ascuțire; *машúнка для* ~*и карандашéй* ascuțitoare de creioane.

очистúтель, *-я, m. (tehn.)* dispozitiv de curățare, filtru, epurator, purjor.

очúстка, *-и f.* curățire, epurare, purificare; filtrare; ~ *водú* filtrare/purificare a apei.

очúстить, *-úщу, -úстишь vb. pf. (ipf. очищáть) acuz.* **1.** *(ipf.* și *чúстить)* a curăța; a curăța de coajă; ~ *ры́бу* a curăța un pește. **2.** a filtra, a epura, a îndepărta impuritățile; ~ *вóду* a filtra apa; ~ *спирт* a rafina spirtul. **3.** *(опорожнить)* a goli, a evacua; a deșerta; ~ *помещéние* a goli localul ◇ *(med.)* ~ *желýдок* a curăța stomacul, a purga.

очúститься, *-ится vb. pf. (ipf. очищáться)* a se curăța, a se limpezi.

очúстк|а, *-и f. sg.* **1.** curățare, curățire; epurare; ~ *семян* curățirea semințelor; ~ *водú* epurarea apei, filtrarea apei; ~ *мáсла* rafinarea uleiului. **2.** golire; deșertare ◇ *для* ~*и сóвести* pentru a avea conștiința împăcată.

очúстки, *-ов pl.* coji, resturi.

очúток, *-тка m. (bot.)* iarbă-de-urechi, iarbă-grasă, șoaldină.

очищáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *очúстить.*

очищáться, -*áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *очи́ститься.* **2.** *pas.* de la *очищáть.*

очищéние, -*я n. sg.* **1.** curățire, curățare; epurare; ~ *винá* limpezirea vinului; *(med.)* ~ *желýдка* curățire a stomacului, purgație. **2.** evacuare; ~ *мéстности* evacuarea unei localități.

очкáстый *adj. (pop.)* care poartă ochelari; cu ochelari.

очки́, -*óв pf.* ochelari; ~ *для дальнозóрких* ochelari pentru prezbiți; ~ *для близорýких* ochelari pentru miopi; *защи́тные* ~ ochelari de protecție; *лётные* ~ ochelari de zbor; *автомоби́льные* ~ ochelari de automobilist; *небью́щиеся* ~ ochelari incasabili; *надевáть* ~ a-și pune ochelarii ◇ *(fig.) смотрéть сквозь рóзовые* ~ a vedea totul în roz.

очкó, -*á n.* **1.** punct *(la cărțile de joc, la domino, în sport)*; *насчи́танное* ~ punct cîștigat; *вы́играть ли́шнее* ~ a cîștiga un punct în plus. **2.** *(tehn.)* ochi, gaură. **3.** *(agr.)* ochi, mugur. **4.** *tipogr.)* floarea *(literei)* ◇ *дать дéсять (двáдцать)* ~*ов вперёд комý-л.* a da cuiva un avans; *втирáть* ~*и комý-л.* a înșela pe cineva, a arunca praf în ochii cuiva.

очковáние, -*я n. sg. (agr.)* altoire în ochi.

очковáть, -*кýю,* -*кýешь vb. ipf. acuz. (agr.)* a altoi în ochi.

очковтирáтель, -*я m.* mistificator, înșelător.

очковтирáтельство, -*а n. sg.* mistificare, înșelare, amăgire; tragere pe sfoară.

очкóв|ый[1] *adj. (sport în expr.)* ~*ая систéма* (sistem de) calcul pe puncte.

очкóв|ый[2], *adj. (în expr.)* ~*ая змея́* cobra, șarpe cu ochelari.

очнýться, -*нýсь,* -*нёшься vb. pf.* **1.** a se trezi. **2.** a-și veni în fire, a-și reveni, a se dezmetici.

óчн|ый *adj. (în expr.)* ~*ая стáвка* confruntare; ~*ое обучéние* învățămînt cu frecvență obligatorie.

очумéлый *adj. (pop.)* nebun, smintit, zăpăcit, buimac.

очумéть, -*éю,* -*éешь vb. pf. (pop.)* a înnebuni, a se sminti.

очути́ться, *очýтишься vb. pf.* a se găsi, a se afla; a se trezi, a se pomeni.

очýхаться, -*аюсь,* -*аешься vb. pf. (pop.)* a-și veni în fire, a se trezi.

ошалéлый *adj. (pop.)* buimăcit, aiurit, buimac, năucit, zăpăcit.

ошалéть, -*éю,* -*éешь vb. pf. (ipf. шалéть) (pop.)* a-și pierde capul; a se zăpăci, a se buimăci.

ошарáшивать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *ошарáшить.*

ошарáшить, -*шу,* -*шишь vb. pf. (ipf. ошарáшивать) acuz.* a stupefia; *(fig.)* a ului, a zăpăci.

ошвартовáть, -*тýю,* -*тýешь vb. pf. acuz. (mar.)* a lega cu otgoane vasul de chei, a acosta.

ошвартовáться, -*тýется vb. pf. (mar.)* a fi tras, a fi legat, a fi legat la chei; a acosta.

ошвартóвка, -*и f. (mar.)* acostare, ancorare.

ошéйник, -*а m.* zgardă.

ошеломи́тельность, -*и f. sg.* caracter uluitor/senzațional; surpriză.

ошеломи́тельный *adj.* uimitor, uluitor, senzațional; zguduitor.

ошеломи́ть, -*млю́,* -*ми́шь vb. pf. (ipf. ошеломля́ть) acuz.* a uimi, a zgudui.

ошеломлéние, -*я n. sg.* uimire, uluire; stupoare.

ошеломля́ть, -*я́ю,* -*я́ешь vb. ipf.* de la *ошеломи́ть.*

ошеломля́юще *adv.* (în mod) uluitor, zguduitor.

ошеломля́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *ошеломля́ть.* **2.** *adj.* uluitor; zguduitor, stupefiant.

ошельмовáть, -*мýю,* -*мýешь vb. pf.* de la *шельмовáть*

ошибáться, -*áюсь,* -*áешься vb. ipf.* de la *ошиби́ться*

ошиби́ться, -*бýсь,* -*бёшься vb. pf. (ipf. ошибáться)* a greși, a se înșela, a comite o greșeală; a cădea în greșeală; ~ *в подсчёте* a se înșela la socoteală, a greși la socoteală; ~ *в ком-л.* a se înșela asupra cuiva.

оши́бк|а, -*и f.* greșeală, eroare; *по* ~*е* din greșeală; *допусти́ть* ~*у* a comite o greșeală; *впасть в* ~*у* a cădea în greșeală; *допусти́мая* ~ eroare admisibilă; *абсолю́тная* ~ eroare absolută; *относи́тельная* ~ eroare relativă; *предéльная* ~ eroare limită; *верoя́тная* ~ eroare probabilă; ~ *навóдки* eroare de ochire; ~ *в расчёте* eroare de calcul; *случáйная* ~ eroare aleatorie *(întîmplătoare, accidentală)*; *судéбная* ~ eroare judiciară ◇ *увúдеть свою́* ~*у* a-și da seama de greșeala sa proprie; *допусти́ть* ~*у* a comite/a face o greșeală; *заглáдить* ~*у* a îndrepta o greșeală; *учи́ться на сóбственных* ~*ах* a învăța din greșeli.

оши́бочно *adv.* (în mod) greșit, din greșeală, din eroare; pe nedrept; *поступи́ть* ~ a proceda greșit.

оши́бочность, -*и f.* inexactitate, falsitate; greșeală; caracter eronat.

оши́бочный *adj.* greșit, eronat, inexact; ~ *вы́вод* concluzie greșită.

оши́кать, -*аю,* -*аешь vb. pf. acuz.* a fluiera pe cineva, a huidui.

ошлаковáть, -*кýю,* -*кýешь vb. pf. acuz. (tehn.)* a forma zgură.

ошпáривать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *ошпáрить.*

ошпáриваться, -*аюсь,* -*аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ошпáриться.* **2.** *pas.* de la *ошпáривать.*

ошпáрить, -*рю,* -*ришь vb. pf. (ipf. ошпáривать* și *шпáрить) acuz.* a opări.

ошпáриться, -*рюсь,* -*ришься vb. pf. (ipf. ошпáриваться* și *шпáриться)* a se opări.

оштрафовáть, -*фýю,* -*фýешь vb. pf. (ipf. штрафовáть) acuz.* a amenda.

оштукатýрить, -*рю,* -*ришь vb. pf. (ipf. штукатýрить) acuz.* a tencui.

ощенéние, -*я n.* fătat *(la cîini).*

ощени́ться, -*и́тся vb. pf. (ipf. щени́ться)* a făta *(despre cățea, lupoaică, vulpe).*

ощéрить, -*рю,* -*ришь vb. pf. (ipf. щéрить) (în expr.)* ~ *зýбы* a (se) rînji; a-și arăta dinții/colții.

ощéриться, -*рюсь,* -*ришься vb. pf. (ipf. щéриться)* a (se) rînji, a-și arăta dinții/colții.

ощети́нивать, -*ает vb. ipf.* de la *ощети́нить*

ощети́ниваться, -*ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ощети́ниться.* **2.** *pas.* de la *ощети́нивать.*

ощети́нить, -*нит vb. pf. (ipf. ощети́нивать) acuz.* a se zbîrli.

ощети́ниться, -*нится vb. pf. (ipf. ощети́ниваться)* a se zbîrli.

ощипáть, -*иплю́,* -*и́плешь vb. (pf. (ipf. щипáть* și *ощи́пывать) acuz.* **1.** a smulge penele, a jumuli; ~ *кýрицу* a jumuli o găină. **2.** a smulge, a rupe; a ciuguli.

ощи́пка, -*и f. v. ощи́пывание*

ощи́пывание, -*я n. sg.* jumulire, smulgere.

ощи́пывать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *ощипáть*

ощýпать, -*аю,* -*аешь vb. pf. (ipf. ощýпывать) acuz.* a pipăi, a palpa.

ощýпывание, -*я n.* pipăit, pipăire; palpat.

ощýпывать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *ощýпать*

óщупь, -*и f. (în expr.) на* ~ prin pipăit, prin palpare; la pipăit; *определи́ть óпухоль на* ~ a stabili tumoarea prin palpare.

óщупью *adv.* **1.** pe dibuite, pe pipăite; *пробирáться* ~ a înainta pe dibuite. **2.** *(fig.)* orbește, la nimereală; fără a se pregăti în prealabil; *рабóтать* ~ a lucra la nimereală.

ощути́мость, -*и f. sg.* palpabilitate.

ощути́м|ый *adj.* perceptibil, palpabil; simțitor; însemnat; ~*ые результáты* rezultate palpabile.

ощути́тельность, -*и f. sg.* **1.** perceptibilitate, palpabilitate. **2.** *(fig.)* însemnătate.

ощути́тельный *adj.* **1.** perceptibil, palpabil. **2.** *(fig.)* simțitor, însemnat, apreciabil.

ощути́ть, *ощущý, ощути́шь vb. pf. (ipf. ощущáть) acuz.* a percepe, a resimți, a simți.

ощущáть, -*áю,* -*áешь vb. ipf.* de la *ощути́ть*

ощущáться, -*áется vb. ipf.* a se resimți.

ощущéни|е, -*я n.* **1.** senzație, simț; *осязáтельные* ~*я* senzații tactile; *слуховы́е* ~*я* senzații auditive. **2.** sentiment; ~ *стрáха* sentiment de frică.

оягни́ться, -*ни́тся vb. pf. (ipf. ягни́ться)* a făta *(despre oaie).*

оя́ловеть, -*еет vb. pf. (ipf. я́ловеть)* a rămîne stearpă *(despre vacă).*

П

п *n. litera şi sunetul* «p».
па *n. indecl.* pas (de dans).
пáва, *-ы f. (ornit.)* păuniţă ◇ *ни ~, ни ворóна* nici cîine, nici ogar; nici cal, nici măgar; nici în car, nici în căruţă, nici în teleguţă.
павиáн, *-а m. (zool.)* pavian.
павильóн, *-а m.* **1.** pavilion; *вы́ставочный ~* pavilion de expoziţie. **2.** pavilion, chioşc, foişor ◇ *пчеловóдный ~* stup.
павильóнный *adj.* de pavilion; de chioşc.
павли́н, *-а m. (ornit.)* păun.
павли́н|ий *adj.* de păun; *~ хвост* coadă de păun ◇ *(entom.) ~ глаз* ochi-de-păun; *ворóна в ~ьих пéрьях* cioară în pene de păun.
пáводков|ый *adj.* de revărsare; de/din puhoaie; de viitură; *~ая волнá* undă de revărsare.
пáводок, *-дка m.* viitură, revărsare; puhoi; *весéнний ~* puhoaie de primăvară; *пи́ковый ~* viitură maximă.
пáвш|ий **1.** *part. trec. act.* de la *пасть*. **2.** *~ие, -их* cei căzuţi, cei ucişi; *~ие на пóле брáни* cei căzuţi pe cîmpul de luptă.
пагинáция, *-и f. (tipogr.)* paginare; paginaţie.
пагóда, *-ы f.* pagodă.
пáгуба, *-ы f. sg. (înv.)* prăpăd, jale, nenorocire, dezastru.
пáгубно *adv.* (în mod) ruinător, dezastruos; *~ отражáться на ком-л./на чём-л.* a avea un efect nefast (asupra cuiva, a ceva).
пáгубность, *-и f. sg.* caracter nefast, calamitate.
пáгубн|ый *adj.* dezastruos, vătămător, fatal, nefast, nociv; *~ые послéдствия* urmări dezastruoase/nefaste; *~ое влия́ние* influenţă nefastă.
пáдалица, *-ы f. sg.* **1.** *(agr.)* samulastră. **2.** fruct căzut, căzătură.
пáдаль, *-и f. sg.* stîrv, hoit, leş, mortăciune.
пáданец, *-нца m.* fruct căzut; căzătură.
пáдание, *-я n. sg.* cădere.
пáда|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. упáсть)* a cădea, a pica; a se prăbuşi, a se prăvăli; *~ нáвзничь* a cădea pe spate; *~ на колéни* a cădea în genunchi; *(fig.) ~ от устáлости* a cădea/a pica de oboseală, a cădea din picioare. **2.** *(despre precipitaţii atmosferice)* a cădea; *~ет снег* ninge, cade zăpadă; *~ет дождь* plouă. **3.** *на + acuz. (despre accent)* a cădea; *ударéние ~ет на пéрвый слог* accentul cade pe prima silabă. **4.** *(pf. пасть* şi *упáсть)* a cădea, a se lăsa în jos, a atîrna; a se aşterne, a se proiecta; *тень ~ет на ...* umbra se aşterne pe ... ; *свет ~ет на ...* lumina cade pe ... **5.** *(despre dinţi, păr, fulgi etc.)* a cădea, a se desprinde. **6.** *(pf. пасть) на + acuz. (fig.)* a cădea; a reveni, a incumba; *подозрéние ~ет на негó* bănuiala cade asupra lui; *все забóты ~ют на неё* toate grijile cad pe seama ei. **7.** a coincide, a cădea; *прáздник ~ет на пя́тницу* sărbătoarea cade într-o vineri. **8.** *(pf. пасть* şi *упáсть)* a scădea, a se micşora; a coborî; *водá в рекé ~ет* apa rîului scade; *цéны ~ют* preţurile scad/cad; *барóметр ~ет* barometrul coboară; *температýра ~ет* temperatura scade. **9.** *(pf. пасть* şi *упáсть)* a decădea; a se slăbi; *влия́ние ~ет* influenţa slăbeşte. **10.** *(despre vite)* a pieri, a muri ◇ *~ в óбморок* a leşina, a-şi pierde cunoştinţa; *~ дýхом* a-şi pierde firea, a se pierde cu firea, a se descuraja; *не ~ дýхом* a nu se descuraja, a avea moralul ridicat; *~ с ног* a cădea din picioare *(de oboseală)*.
пáдающ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *пáдать*. **2.** *adj.* incident; *(astr.) ~ие звёзды* stele căzătoare; *(lingv.) ~ дифтóнг* diftong descendent.
падéж, *-á m. (gram.)* caz; *имени́тельный ~* cazul nominativ; *роди́тельный ~* cazul genitiv; *дáтельный ~* cazul dativ; *вини́тельный ~* cazul

acuzativ; *твори́тельный ~* cazul instrumental; *предлóжный ~* cazul prepoziţional; *отложи́тельный ~* ablativ; *звáтельный ~* cazul vocativ; *мéстный ~* cazul locativ; *прямóй ~* caz direct; casus rectus; *кóсвенный ~* caz oblic ◇ *склоня́ть во всех ~áх* sau *по всем ~áм (vorbind despre cineva)* cutare în sus, cutare în jos.
падёж, *-ежá m.* mortalitatea *(vitelor)*; epizotie, molimă, boleşniţă.
падéжн|ый *adj. (gram.)* de caz, cazual; *~ое окончáние* desinenţă cazuală; *~ые отношéния* relaţii cazuale; *~ое значéние* valoare cazuală; *~ое управлéние* recţiune cazuală; *~ая систéма* sistem cazual.
падéни|е, *-я n. sg.* **1.** cădere. **2.** *(понижение)* cădere, scădere, micşorare, coborîre; *~ цен* scăderea preţurilor; *~ температýры* scăderea temperaturii; *~ барóметра* coborîrea barometrului; *~ вéса тéла* scăderea în greutate. **3.** decădere; slăbire; *~ влия́ния* slăbirea influenţei. **4.** cădere; prăbuşire; *~ крéпости* căderea unei cetăţi; *~ самодержáвия* prăbuşirea autocraţiei. **5.** decădere, decadenţă; *морáльное ~* decădere morală; *дойти́ до пóлного ~я* a decădea cu totul. **6.** *(fiz.)* incidenţă; *ýгол ~я* unghi de incidenţă; *~ волны́* incidenţa undei. **7.** *(geol.)* înclinare; *~ пластá* înclinarea unui strat.
пáдина, *-ы f.* padină.
падишáх, *-а m.* padişah.
пáдкий *adj. до + gen.* sau *на + acuz.* nebun/ahtiat după ... ; lacom/dornic de ... ; *~ на дéньги* lacom de bani.
пáдуб, *-а m. (bot.)* laur.
падýчая, *-ей f. (pop.)* epilepsie.
пáдчерица, *-ы f.* fiică vitregă.
пáдший **1.** *(înv.) part. trec. act.* de la *пасть*. **2.** *adj.* decăzut, căzut moraliceşte.
паев|óй *adj.* de parte socială; în participaţie, pe bază de asociere; *~ взнос* aport, parte socială, cotă de participare; *~óе накоплéние* acumulare de fonduri cooperatiste.
паёк, *пайкá m.* raţie *(de alimente)*, tain; *сýточный ~* raţie zilnică; *сухóй ~* hrană rece; *бортовóй ~* raţie de bord.
паж, *-á m.* paj ◇ *~-кóрпус* liceu militar *(pentru tineretul nobil în Rusia ţaristă)*.
пáжеский *adj.* de paj.
пáжитник, *-а m. (bot.)* molotru, sulcină.
паз, *-а m.* **1.** *(tehn.)* canelură, canal, renură; scobitură; nut, şanţ. **2.** crăpătură; *затыкáть ~ы́* a astupa crăpăturile.
пазни́к [1], *-á m. (tehn.)* rindea de nut.
пазни́к [2], *-á m. (bot.)* buruiană-porcească.
пáзовый *adj. (tehn.)* de canal, de canelură.
пáзух|а [1], *-и f.* sîn ◇ *держáть кáмень за ~ой* a avea pică pe cineva; a-i purta cuiva pică/sîmbetele; *жить как у Христá за ~ой* a trăi ca în sînul lui Avram.
пáзуха [2], *-и f.* **1.** *(anat.)* cavitate, sinus; *лóбная ~* sinus frontal. **2.** *(bot.)* teacă *(la frunză)*; *~ листá* subsuoara frunzei. **3.** *(tehn.)* gol, spaţiu liber; *(constr.) ~ свóда* arcul bolţii.
пáзушн|ый *adj.* **1.** *(anat.)* sinusal. **2.** *(bot.)* în teacă; *~ые пóчки* muguri în teacă.
пáинька, *-и f.* şi *m.; gen. pl. -нек* copil cuminte/bun; copilaş cuminte/ascultător.
па|й [1], *-я m.* parte socială, cotă de participaţie, cotă parte, aport *(social)*; acţiune, contribuţie; *вступи́тельный ~* taxă de înscriere; *на ~я́х* în tovărăşie; *товáрищество на ~я́х* asociaţie/tovărăşie/societate în comandită ◇ *брать/взять в ~* a avea cotă de participare; *входи́ть/войти́ в ~ с кем-л.* a lua parte la ceva cu cineva; a-şi băga boii în plug cu cineva.
пай [2] *m.* şi *f. indecl. v. пáинька*; *~-дéвочка* fetiţă cuminte; *~-мáльчик* băiat cuminte.
пáйза, *-ы f. (bot.)* iarbă-bărboasă, iarbă-ghimpoasă.
пáйка [1], *-и f. (tehn.)* lipire, sudare; *холóдная ~* lipire rece; *ультразвуковáя ~* lipire prin ultrasunete.
пáйка [2], *-и f. (хлеба)* raţie de pîine *(la închisoare)*.
пайкóвый *adj.* de raţie; ca tain.
пáйщик, *-а m.* asociat, coasociat; cooperator; acţionar; *~ кооперати́ва* membru cooperator.

пак, *-а m.* banchiză, cîmp de gheață.

пакгáуз, *-а m.* magazie de mărfuri, magazie, antrepozit; *багáжный* ~ magazie de bagaje.

пакéт, *-а m.* **1.** pachet, colet. **2.** pungă *(de hîrtie)*. **3.** plic (oficial), scrisoare; *заказнóй* ~ scrisoare recomandată. **4.** *(fiz.)* pachet, tren; ansamblu; *волновóй* ~ pachet/tren de unde ◇ *индивидуáльный* sau *перевя́зочный* ~ pansament individual; *(fin.) контрóльный* ~ *áкций* pachet al acțiunilor de control; *(mil.) взрывнóй* ~ petardă.

пакебóт, *-а m. (mar. înv.)* pachebot.

пакети́рование, *-я n. (tehn.)* pachetare, brichetare.

пакéтный *adj.* **1.** de pachet. **2.** de pungi; pentru fabricarea pungilor.

пакистáнка, *-и f. (de la пакистáнец; v. пакистáнцы)* pachistaneză.

пакистáнцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* pachistanezi.

пáклен, *-а m. (bot.)* jugastru.

паклёнок, *-нка m. (bot.)* arțar tătăresc, glădiș.

пáклить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz. (reg.)* a astupa cu cîlți, a călăfătui.

пáкля, *-и f. sg.* cîlți; *льнянáя* ~ cîlți de in.

паковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. (pf. запаковáть* și *упаковáть) acuz.* a împacheta, a ambala, a înveli, a înfășura.

пáкостить, *-ощу, -остишь vb. ipf.* **1.** *(pf. запáкостить* și *напáкостить) acuz. (пачкать)* a murdări, a mînji, a întina. **2.** *(pf. испáкостить) acuz. (портить)* a strica. **3.** *(pf. напáкостить) dat. (причинять неприятности)* a cauza (intenționat) neplăceri, a face mizerii.

пáкостник, *-а m.* mîrșav, ticălos.

пáкостничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face ticăloșii; a cauza neplăceri.

пáкостный *adj.* mîrșav; ~ *анекдóт* anecdotă obscenă.

пáкост|ь, *-и f.* **1.** *(непристойность)* murdărie; obscenitate. **2.** josnicie, mîrșăvie, ticăloșie; *дéлать* ~*и* a se deda la josnicii; a face mizerii.

пакт, *-а m.* pact, tratat; ~ *мíра* pact al păcii; ~*о ненападéнии* pact de neagresiune; ~ *о взаимопóмощи* pact de asistență mutuală; *ратифици́ровать* ~ a ratifica un pact.

пал, *-а m.* incendiu de stepă/de pădure; *пусти́ть* ~/~*а* a da foc *(unei păduri)*.

паладúн, *-а m. (ist.)* paladin.

паланкúн, *-а m.* palanchin, litieră.

палантúн, *-а m.* palantină.

палáт|а[1], *-ы f.* **1.** *(înv.)* palat; *кáменные* ~*ы* palate de piatră. **2.** sală, salon *(de spital)*; *хирурги́ческая* ~ salon de chirurgie ◇ *у когó-л. умá* ~ e deștept foc; are un car de minte; e un om cu cap.

палáт|а[2], *-ы f.* Cameră; ~ *депутáтов* Camera deputaților; *ни́жняя* ~ Cameră inferioară; *вéрхняя* ~ Cameră superioară; ~ *общин* Camera comunelor *(în Anglia)*; ~ *лóрдов* Camera lorzilor *(în Anglia)*; *торгóвая* ~ Camera de comerț; ~ *мер и весóв* Direcția de măsuri și greutăți; *(înv.) судéбная* ~ Curtea de apel.

палатализáция, *-и f. sg. (lingv.)* palatalizare; ~ *соглáсных* palatalizarea consoanelor.

палатализи́рованный *adj. (lingv.)* palatalizat; muiat.

палатализи́ровать(ся) *(pers. 1 și 2 nefolosite), -рует(ся) vb. pf.* și *ipf. (lingv.)* a (se) palataliza.

палатализóванный *adj. v. палатализи́рованный*

палатализовáться, *-зýется vb. pf.* și *ipf. v. палатализи́роваться.*

палатáльность, *-и f. sg.* caracter palatal.

палатáльн|ый *adj. (lingv.)* palatal; ~*ые звýки* sunete palatale; ~*ая артикуля́ция* articulare palatală.

палáтк|а, *-и f.* **1.** cort; *разби́ть* ~*у* a face un cort; *(mil.) плащ-*~ foaie de cort; *санитáрная* ~ cort sanitar. **2.** chioșc; *хлéбная* ~ chioșc de pîine.

палáтн|ый *adj.* **1.** de sală de spital. **2.** ~**ый,** *-ого m.* medic al unei săli de spital.

палатогрáмма, *-ы f. (lingv.)* palatogramă.

палáтум, *-а m. (lingv.)* palatul dur, palatul tare, palatum.

палáточный *adj.* **1.** de cort. **2.** de chioșc.

палáч, *-á m.* **1.** călău, gîde. **2.** *(fig.)* călău, tiran, ucigaș.

палáческий *adj.* de călău; de tiran.

палáш, *-á m.* paloș.

пáлевый *adj.* galben deschis, galben ca paiul.

палён|ый *adj.* ars; *пáхнет* ~*ым* miroase a ars.

палеóграф, *-а m.* paleograf.

палеографи́ст, *-а m.* specialist în aleografie.

палеографи́ческий *adj.* paleografic.

палеогрáфия, *-и f. sg.* paleografie.

палеозáвр, *-а m.* paleozaur.

палеозóй, *-я m. (geol.)* eră paleozoică.

палеозóйск|ий *adj. (geol.)* paleozoic; ~*ая э́ра* eră paleozoică.

палеоли́т, *-а m. sg. (geol.)* paleolit.

палеолити́ческий *adj. (geol.)* paleolitic.

палеонтóлог, *-а m.* paleontolog.

палеонтологи́ческий *adj.* paleontologic, de paleontologie.

палеонтолóгия, *-и f. sg.* paleontologie.

пáл|ец, *-льца m.* **1.** deget; *большóй* ~ degetul mare; *указáтельный* ~ degetul arătător; *безымя́нный* ~ degetul inclar; *мáлый* ~ degetul mic; *отпечáток* ~*ьца* amprentă digitală; *предохрани́тельный (рези́новый)* ~ deget de cauciuc. **2.** *(tehn.)* bolț, ax, cui, știft; *соедини́тельный* ~ bolț de cuplare; *центри́рующий* ~ deget de centrare; *поршневóй* ~ bolț de piston; *(el.) контáктный* ~ tijă de contact ◇ ~*ьцы ломáть* a-și frînge mîinile; *как по* ~*ьцам рассказáть* a povesti toate amănuntele, a povesti din fir a păr; *(prov.) дай емý* ~*, он всю рýку потя́нет* îi dai un deget, el îți ia mîna toată; *сквозь* ~*ьцы смотрéть* a închide ochii; a trece cu vederea; a privi cu indulgență; ~ *о* ~ *не удáрить* sau ~*ьцем не шевельнýть* a nu ridica nici măcar un deget; *как свой пять* ~*ьцев знать* a ști/a cunoaște ceva pe degete; *(тóлько)* ~*ьцем повести́* a face doar un semn cu mîna (cu degetul); ~*ьцем показáть на когó-л.* a arăta pe cineva cu degetul; *вокрýг* ~*ьца обвести́ когó-л.* a purta/a învîrti/a juca pe cineva pe degete; *емý* ~*ьца в рот не клади́* fii mai precaut cu el; *вы́сосать из* ~*ьца* a scorni, a născoci, a scoate din burtă; *их мóжно по* ~*ьцам пересчитáть* îi poți număra pe degete; *грози́ть* ~*ьцем* a amenința cu degetul; ~*ьцем в нéбо попáсть* a nimeri ca Ieremia cu oiștea în gard; a nimeri ca țiganul vinerea la stînă; ~*ьцем не трóнуть* a nu atinge nici măcar cu un deget; *плыть/уплывáть сквозь* ~*ьцы* a scăpa/a se strecura printre degete; *приложи́ть* ~ a pune degetul *(în loc de semnătură)*; *пропускáть/пропусти́ть сквозь* ~*ьцы* a lăsa să treacă printre degete; a pierde.

пáлея, *-и f.* palie.

палимпсéст, *-а m. (lit.)* palimpsest.

палиндрóм, *-а m. (lit.)* palindrom.

палисáд, *-а m. (înv.)* **1.** gard mic de zăbrele. **2.** *(mil.)* palisadă.

палисáдник, *-а m.* **1.** *(садик)* grădiniță *(în fața casei)*. **2.** *(забор)* gard mic de zăbrele.

палисáндр, *-а m.* palisandru.

палисáндров|ый *adj.* de palisandru; ~*ое дéрево* palisandru.

пали́тра, *-ы f.* paletă.

пал|и́ть[1], *-лю́, -ли́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. опали́ть) acuz.* a pîrli. **2.** *(обдать жаром)* a dogori, a arde. **3.** *(pf. спали́ть) acuz.* a arde, a consuma *(o cantitate oarecare de lemne, cărbuni etc.)*.

пали́ть[2], *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (pf. вы́палить) pf. mom. пальнýть)* a trage *(salve dese)*; *пали́!* foc! *(comandă)*.

пáлица, *-ы f. (înv.)* ghioagă; buzdugan.

пáлк|а, *-и f.* băț, baston, toiag, cîrjă; *рези́новые* ~*и* bastoane de cauciuc; *опирáться на* ~*у* a se sprijini în baston; *удáр* ~*и* o lovitură de baston ◇ ~ *о двух концáх* sabie cu două tăișuri; bățul are două capete; *благослови́ть* ~*ой* a da unde a pus popa mirul; *из-под* ~*и дéлать что-л.* a face ceva silit/forțat; a nu ști decît de băț; *вставля́ть* ~*и в колёса* a pune bețe în roate; *перегибáть/перегнýть* ~*у* a întinde prea mult coarda; a sări peste cal; *хоть* ~*ой отшибáй* cîtă frunză și iarbă; *(prov.) исподвóль и* ~*у согнёшь, а вкрýте и вяз перелóмишь* cu răbdare și cu tăcere se face agurida miere; încetul cu încetul se face oțetul.

паллáдий, *-я m. sg. (chim.)* paladiu.

паллиатив, *-а m.* paleativ.

паллиати́вный *adj.* paleativ.

палóмник, *-а m.* pelerin, hagiu.

палóмничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a merge în pelerinaj; a se duce în hagialîc.

палóмнический *adj.* de pelerin, de hagiu; de pelerinaj.

палóмничество, *-a n.* pelerinaj; hagialîc.

пáлочка, *-u f.* **1.** bețișor; baghetă; *дирижёрская* ~ baghetă de dirijor; *волшéбная* ~ baghetă magică. **2.** bacil; ~ *Кòха* bacilul Koch.

пáлочник, *-a m. (silv.)* prăjiniș.

пáлочники, *-ов pl. (entom.)* lăcuste de noapte, fasmide.

пáлочн|ый *adj.* de băț, de baston; *~ые удáры* lovituri de băț; *(fig.) ~ая дисциплúна* disciplina bîtei/ciomagului.

пáлтус, *-a m.* specie de pește *(din apele nordice, înrudit cu calcanul)*.

пáлуба, *-ы f. (mar.)* covertă, punte; *вéрхняя* ~ punte superioară, punte de manevră; *нúжняя* ~ punte inferioară; *взлётная* ~ punte de decolare; *кормовáя* ~ punte pupă; *мóстиковая* ~ puntea pasarelei.

пáлубн|ый *adj. (mar.)* de covertă, de punte; *~ое сýдно* vas cu punte.

пáлый *adj. (pop.) (павший)* căzut, mort, pierit *(despre frunze etc.)*.

пальб|á, *-ы́ f. sg. (mil.)* foc; *ружéйная* ~ foc de arme; *пýшечная* ~ canonadă, foc de artilerie; *открыть ~ý* a deschide focul.

пáльма, *-ы f.* palmier; *фúниковая* ~ curmal; *кокóсовая* ~ cocotier ◇ ~ *пéрвенства* laurii victoriei; întîietate.

пальмовúдный *adj. (bot.)* palmat, palmoidal.

пáльмов|ый *adj.* de palmier, de curmal; de cocotier; *~ое дерево* palmier, lemn de palmier; *~ая ветвь* a) ramură de palmier; b) *(fig.)* ramură de măslin; *~ое мáсло* ulei de palmier.

пáльник, *-a m. (ornit.)* cocoș-de-pădure.

пальпáция, *-u f. sg. (med.)* palpare.

пальпúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (med.)* a palpa.

пальпитáция, *-u f. sg. (med.)* palpitații.

пальтúшко, *-a n. (peior. dim.)* paltonaș.

пальтó *n. indecl.* palton; manta; pardesiu; *дáмское* ~ palton de damă; pardesiu de damă; *мужскóе* ~ palton bărbătesc; *зúмнее* ~ palton de iarnă; *демисезóнное* ~ pardesiu.

пальцевúдный *adj.* digitiform; *(anat.)* ~ *хрящ* epiglotă.

пальцев|óй *adj.* de deget, digital; ~ *сустáв* încheietura degetului; *~áя тéхника* digitație.

пáльцевый *adj. v. пальцевóй*

пальцеобрáзный *adj.* digitat.

пáльчатый *adj.* digital.

пáльчик, *-a m. dim.* degețel, deget mic ◇ *(folc.) мáльчик с* ~ băiețel-degețel; *~и оближешь!* să te lingi pe degete, nu alta!; *ходúть на ~ах* a merge/a păși în vîrful degetelor.

палящ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *палúть*[1,2]. **2.** *adj.* arzător, dogoritor.

пампáсы, *-ов pl. (geogr.)* pampas.

памфлéт, *-a m.* pamflet.

памфлетúст, *-a m.* pamfletar, pamfletist.

памфлéтный *adj.* de pamflet.

пáмятка, *-u f.* **1.** îndrumător, îndreptar, călăuză; memento; ~ *шофёра* călăuza șoferului. **2.** agendă/carnet pentru notițe.

пáмятливость, *-u f. sg.* memorie bună, capacitate de a memoriza.

пáмятливый *adj.* înzestrat cu o memorie bună.

пáмятник, *-a m.* monument; *надгрóбный* ~ monument funerar; *кóнный* ~ statuie ecvestră; *открыть* ~ a dezveli un monument; *постáвить* ~ *комý-л.* a ridica cuiva un monument; *литератýрные ~и* monumente literare.

пáмятн|ый *adj.* **1.** de neuitat, memorabil; ~ *день* zi memorabilă. **2.** pentru aducere aminte; *~ая кнúжка* agendă/carnet de note; *~ая медáль* medalie comemorativă.

пáмятовать, *-тую, -туешь vb. ipf. prepl. (înv.)* a ține minte, a-și aminti.

пáмят|ь, *-u f. sg.* **1.** memorie; *хорóшая* ~ memorie bună; *плохáя* ~ memorie proastă; *слуховáя* ~ memorie auditivă; *éсли мне* ~ *не изменяет* dacă nu mă înșală memoria; *потéря ~и* amnezie, pierderea memoriei. **2.** *(воспоминание)* amintire, memorie; *получúть на* ~ a primi drept amintire; *хранúть* ~ *о ком-л.* a păstra amintirea cuiva; *хранúть что-л. на* ~ a păstra ceva drept amintire; *остáвить по себé дóбрую* ~ a lăsa o amintire frumoasă; *печáльной ~и* de tristă amintire. **3.** *(сознание)* cunoștință; *больнóй лежúт без ~и* bolnavul e fără cunoștință; *привестú в* ~ *когó-л.* a readuce în fire pe cineva. **4.** *(fiz.)* memorie: *фотоэлектрúческая* ~ memorie fotoelectrică ◇ *по стáрой ~и* a) fiindcă ne cunoaștem de atîta vreme; b) după vechiul obicei; *на моéй ~и* din cele ce-mi amintesc; *вéчная* ~ *емý* veșnica lui pomenire; *любúть без ~и* a iubi la nebunie; *запечатлéться в ~и* a se întipări în minte; *вы́учить на* ~ a învăța pe de rost; *говорúть на* ~ a citi pe de rost/din memorie; *прийтú на* ~ a-și aduce aminte, a-și aminti; *дéвичья* ~ memorie scurtă/proastă; a uita de la mînă pînă la gură; *дыря́вая* ~ sau *курúная/корóткая/птúчья* ~ uituc; cap găunos/sec; *вычёркивать/вы́черкнуть из ~и* sau *вы́бросить/вы́кинуть из ~и* a șterge din memorie; a da uitării; *зарубúть в ~и* a-și băga bine în cap; *захлестнýло в ~и* a uita cu desăvîrșire; ~ *отшúбло у когó-л.* a i se lua ținerea de minte; *выживáть/вы́жить из ~и* a da în mintea copiilor; *почтúть чью-л.* ~ *вставáнием* a cinsti memoria cuiva printr-un moment de reculegere; *на свéжую* ~ pînă e proaspăt în minte; *вы́пустить из ~и* a pierde din vedere; a uita; *дай бог* ~ sau *~и* ca să-mi aduc aminte; dă-mi, doamne, ținere de minte; *быть от когó-л./от чегó-л. без ~и* a fi/a umbla nebun după cineva/după ceva.

пан, *-a; pl. -ы́ m.* **1.** pan, moșier, boier, nobil *(în vechea Polonie)*. **2.** domn, domnule... *(la polonezi)* ◇ *жить ~ом* a trăi ca un domn/ca un boier; *(prov.) ~ы́ дерýтся, а у холóпов чубы́ трещáт* bogatul a greșit, săracul cere iertare; se bat boii în cap și calcă broaștele; *(prov.) лúбо* ~, *лúбо пропáл* ori Stan, ori căpitan.

панáма[1], *-ы f. (шляпа)* panama.

панáма[2], *-ы f. (мошенничество)* panama, afacere scandaloasă.

панарúций, *-я m. (med.)* panarițiu; sugel.

панацéя, *-u f.* panaceu; ~ *от всех зол* leac pentru toate bolile.

панбáрхат, *-a m. sg.* catifea subțire de mătase, catifea-pan, silon.

пангéнез(ис), *-a m. (biol.)* pangeneză.

пандéкты, *-ов pl. (ist.)* pandecte.

пандемúя, *-u f. (med.)* pandemie.

панегúрик, *-a m.* **1.** panegiric. **2.** *(fig.)* panegiric, ditiramb, elogiu excesiv.

панегирúст, *-a m.* panegirist.

панегирúческий *adj.* **1.** de panegiric. **2.** *(fig.)* ditirambic, elogios.

панéль, *-u f.* **1.** trotuar. **2.** lambriu, panel; panou.

панéльный *adj.* **1.** de trotuar. **2.** de/cu lambriuri.

панибрáтск|ий *adj.* familiar, de familiaritate; *~ое отношéние* atitudine familiară.

панибрáтство, *-a n. sg.* atitudine familiară, familiarism.

пáник|а, *-u f. sg.* panică; *впасть в ~у* a intra în panică; *быть в ~е* a fi cuprins de panică; *наводúть* sau *сéять ~у* a semăna panică.

паникадúло, *-a n.* candelabru, policandru.

паникёр, *-a m.* alarmist.

паникёрский *adj.* alarmist, de alarmist.

паникёрство, *-a n. sg.* spirit alarmist; răspîndire de știri alarmante.

паникёрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a intra în panică, a fi cuprins de panică, a semăna panică.

паниковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. (pop.) v. паникёрствовать.*

панúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a tăvăli în pesmet/în făină.

панирóвка, *-u f.* tăvălire în pesmet.

панисламúзм, *-a m. sg.* panislamism.

панихúда, *-ы f.* parastas ◇ *граждáнская* ~ miting de doliu; parastas civil.

панихúдн|ый *adj.* de parastas ◇ *~ое настроéние* atmosferă de înmormîntare.

панúческ|ий *adj.* de panică; ~ *страх* spaimă grozavă; *~ое бéгство* fugă în panică.

панкреáс, *-a m. (anat.)* pancreas.

панкреатúн, *-a m. sg. (fiziol. farm.)* pancreatină.

панкреатúческ|ий *adj. (anat.)* pancreatic; *~ая железá* pancreas.

паннó *n. indecl.* panou.

панóптикум, *-a m.* panopticum.

панорáма[1], *-ы f.* **1.** panoramă, priveliște; ~ *гóрода* panorama unui oraș. **2.** panoramă *(tablou)*.

панора́ма², -ы f. (mil.) vizor, lunetă panoramică.
панора́мн|ый adj. panoramic; în/de panoramă; ~ая съёмка filmare panoramică; ~ фильм film panoramic.
пансио́н, -а m. (înv.) 1. pension, pensionat; ~ благоро́дных деви́ц pension al fetelor de nobili. 2. (питание) pensiune; жить на по́лном ~е a locui în pensiune.
пансионе́р, -а m. (înv.) 1. elev de pension. 2. persoană care stă într-o pensiune.
па́нск|ий adj. de pan, al panilor; boieresc; ~ие зама́шки apucături boierești.
панслави́зм, -а m. sg. (ist.) panslavism.
панслави́ст, -а m. (ist.) panslavist.
панслави́стский adj. (ist.) panslavist.
па́нство, -а n. sg. (înv.) 1. col. nobilime poloneză; pani. 2. (peior.) boierie.
пантало́ны, -ов pl. 1. (înv.) pantaloni (bărbătești). 2. chiloți de damă.
панталы́к, -а (-у) m. (în expr.) сбить с ~у a zăpăci, a încurca; сби́ться с ~у a se zăpăci, a-și pierde capul.
пантеи́зм, -а m. sg. (fil.) panteism.
пантеи́ст, -а m. (fil.) panteist.
пантеисти́ческий adj. (fil.) panteist.
пантео́н, -а m. panteon.
панте́ра, -ы f. (zool.) panteră.
панто́граф, -а (tehn.) pantograf.
пантокри́н, -а m. (med.) pantocrină.
панто́метр, -а m. (geol.) pantometru.
пантоми́ма, -ы f. (teatr.) pantomimă.
пантомими́ческий adj. v. пантоми́мный.
пантоми́мный adj. (teatru) de pantomimă.
панхро́ния, -и f. (lingv.) pancronie.
па́нцырн|ый adj. 1. (ist.) de zale, de cuirasă, de platoșă. 2. (zool.) de carapace. 3. -ые, -ых pl. (zool.) testacee.
па́нцырь, -я m. 1. (ist.) platoșă, zale, cuirasă. 2. (zool.) țeastă, carapace; черепа́ший ~ carapace de broască țestoasă. 3. (înv.) aparat de scafandru. 4. (tehn.) cuirasă.
па́па¹, -ы m. tată, tătic.
па́па², -ы m. (bis.) papă; ри́мский ~ papa de la Roma.
папаве́рин, -а m. (farm.) papaverină.
папа́ха, -и f. papahă (căciulă caucaziană).
папа́ша, -и m. (pop.) 1. taică. 2. (обращение к пожилому человеку) nene, bade, moșule.
па́перть, -и f. pridvor, cerdac.
папильо́тка, -и f. papiotă.
па́пин adj. al tatălui.
папироло́гия, -и f. sg. papirologie.
папиро́с|а, -ы f. țigară; закури́ть ~у a-și aprinde o țigară; па́чка папиро́с pachet de țigări.
папиро́сн|ый adj. de țigară; ~ая бума́га foiță (de țigară); ~ дым fum de țigară; ~ая фа́брика fabrică de țigări.
папи́рус, -а m. papirus.
папи́русный adj. de papirus; ~ сви́ток sul de papirus.
папи́ст, -а m. papist, papistaș.
папи́стский adj. de papistaș; papistășesc.
па́пка, -и f. 1. mapă, copertă (de dosar); ~ для дел copertă de dosar, dosar. 2. copertă, scoarță de carton.
па́поротник, -а m. (bot.) ferigă.
па́поротников|ый adj. (biol.) 1. de ferigă. 2. ~ые, -ых pl.; sg. -ое, -ого n. pteridofite.
па́почный adj. de mapă; de copertă.
па́прика, -и f. paprică, ardei roșu, boia de ardei.
па́пский adj. papal, de papă; ~ ну́нций nunțiu papal.
па́пство, -а n. papalitate.
папуа́сский adj. de papuaș.
папуа́сы, -ов; sg. -ас m. papuași.
папу́ша, -и f. păpușă (de tutun, de fire etc.).
папье́-маше́ n. indecl. pastă de hîrtie (materie plastică).
пар¹, -а m. 1. abur, vapori; (tehn.) водяно́й ~ vapori de apă, abur; рабо́чий ~ abur de lucru, abur util; превраще́ние в ~ vaporizare; быть под ~ами a fi sub presiune, a fi gata de plecare (despre o locomotivă sau vapor). 2. (от дыхания) aburi ◇ на всех ~а́х în mare grabă, cu toată viteza; (fam.) зада́ть ~у a trage o săpuneală, a lua pe cineva la rost/la refec.; подда́ть ~у a) a da aburi (la baie); b) (fig. fam.) a da zor, a face un efort; ~ вон a-i ieși sufletul; a-și da duhul; зайти́сь ~ом a amorți, a înțepeni; с лёгким ~ом! (urare după baie) să-ți fie de bine!

пар², -а; pl. -ы́ m. (agr.) pîrloagă, ogor; чёрный ~; чи́стый ~ ogor negru; оставить зе́млю под ~ом a lăsa pîrloagă/ogor; ива́новский ~ ogor de vară tîrziu; по́днятый ~ ogor întors; весе́нний ~ ogor de primăvară.
па́р|а, -ы f. 1. pereche; ~ сапо́г o pereche de cizme; ~ очко́в o pereche de ochelari. 2. doi, două; ~ я́блок două mere. 3. (înv.) costum, îmbrăcăminte bărbătească; rînd de haine; сшить но́вую ~у a-și face un rînd de haine noi; фра́чная ~ frac. 4. atelaj cu doi cai; е́здить на ~е a merge cu trăsura cu doi cai; ~ с пристяжно́й на отлёте atelaj cu un cal între hulube și cu doi lăturași; ~ с отлётом sau на отлёте atelaj cu un cal între hulube și unul lăturaș. 5. (despre persoane) pereche, cuplu; танцу́ющая ~ o pereche de dansatori; супру́жеская ~ pereche, soț și soție; ходи́ть ~ами a merge perechi-perechi. 6. (pop.) cîteva; на ~у мину́т pentru cîteva minute, pentru o clipă; на ~у слов numai pentru două vorbe ◇ (fiz.) ~ сил cuplu de forțe; два сапога́ ~ cum e turcul și pistolul; cum e sacul și peticul; он тебе́ не ~ nu e de tine; сказа́ть ~у тёплых слов a zice cuiva două vorbe calde; a lua la rost pe cineva.
парабе́ллум, -а m. (mil.) parabelum, pistol automat.
пара́бола, -ы f. (mat.) parabolă.
параболи́ческий adj. (mat.) parabolic.
параболо́ид, -а m. (mat.) paraboloid.
параге́незис, -а m. sg. (mineral.) parageneză.
пара́граф, -а m. paragraf.
пара́д, -а m. 1. paradă, defilare, trecere în revistă; первома́йский ~ paradă de 1 mai; физкульту́рный ~ paradă/demonstrație sportivă; вое́нный ~ paradă militară; возду́шный ~ paradă aeriană; принима́ть ~ a primi defilarea. 2. (парадный вид) ținută de gală, mare ținută; пришёл при всем ~е a sosit în mare ținută. 3. (fig. glum.) serbare, zi mare; что э́то за ~ сего́дня у вас? dar ce zi mare e la voi azi?
паради́гма, -ы f. (gram.) paradigmă.
парадигма́тика, -и f. paradigmatică.
парадигмати́ческий adj. paradigmatic.
пара́дность, -и f. sg. fast, pompă; atmosferă de paradă.
пара́дн|ый adj. 1. (торжественный) de paradă, de gală; ~ая фо́рма uniformă de gală; ~ костю́м haine de sărbătoare. 2. (главный) principal; ~ подъе́зд/вход intrare principală; ~ая ле́стница scară principală; ~ая дверь ușa din față. 3. de gală; ~ спекта́кль spectacol de gală. 4. ~ая, -ой f. intrare principală. 5. ~ое, -ого n. v. пара́дная.
парадо́кс, -а m. paradox.
парадокса́льно adv. (în mod) paradoxal.
парадокса́льность, -и f. sg. caracter paradoxal.
парадокса́льный adj. paradoxal.
парази́т, -а m. 1. parazit. 2. (fig.) parazit, trîntor.
паразита́рн|ый adj. parazitar; de parazit; ~ая жизнь viață parazitară, viață de parazit.
паразити́зм, -а m. parazitism.
паразити́ровать, -рую, -руешь vb. ipf. 1. (biol.) a fi parazit. 2. (fig.) a duce o viață de parazit, a avea o existență parazitară, a trăi ca un trîntor.
паразити́ческ|ий adj parazitar.
парази́тный adj. 1. de parazit, parazitar; ~ гриб ciupercă parazită. 2. (tehn.) parazitar.
паразито́лог, -а m. parazitolog.
паразитоло́гия, -и f. parazitologie.
паразитоноси́тель, -я m. purtător de paraziți.
паракла́з, -а m. (geol.) paraclaz, fisuri, crăpături.
парализо́ванность, -и f. sg. paralizie, stare de paralizie.
парализо́ванный 1. p.t.p. de la парализова́ть. 2. adj. paralizat.
парализова́|ть, -зу́ю, -зу́ешь vb. pf. și ipf. acuz. a paraliza.
парали́тик, -а m. paralitic.
паралити́ческий adj. paralitic, paralizat.
парали́ч, -а́ m. paralizie; де́тский ~ paralizie infantilă, poliomielită; прогрес-

си́вный ~ paralizie progresivă; *разби́тый* ~*óм* lovit de paralizie.

парали́ч|ный *adj.* de paralizie, paralizat; ~*ое состоя́ние* stare de paralizie; ~ *больно́й* bolnav de paralizie, paralitic.

паралла́кс, *-а m. (astr.)* paralaxă; *лу́нный* ~ paralaxă lunară; *со́лнечный* ~ paralaxă solară; *экваториа́льный* ~ paralaxă ecuatorială.

параллелепи́пед, *-а m. (mat.)* paralelipiped.

параллели́зм, *-а m. sg.* paralelism.

параллелогра́мм, *-а m. (mat.)* paralelogram.

паралле́л|ь, *-и f.* paralelă; ~*и и мериди́аны* paralele și meridiane; *провести́* ~ a) a trage o paralelă; b) *(fig.)* a face o paralelă.

паралле́льно *adv.* paralel.

паралле́льность, *-и f. sg.* paralelism.

паралле́льный *adj.* paralel; ~*ые прямы́е* drepte paralele; *(fig.)* ~*ые явле́ния* fenomene paralele ◇ *(sport)* ~*ые бру́сья* paralele.

паралоги́зм, *-а m. (fil.)* paralogism.

парамагнети́зм, *-а m. (fiz.)* paramagnetism.

пара́метр, *-а m. (mat. fiz.)* parametru; ~ *я́дерного взры́ва* parametrii exploziei nucleare.

паранджа́, *-и́ f.* feregea, hobot.

парано́ик, *-а m. (med.)* paranoic.

параноический *adj. (med.)* paranoic.

парано́я, *-и f. sg. (med.)* paranoia.

парапе́т, *-а m.* parapet, balustradă.

парасо́ль, *-я m.* avion parasol.

парата́ксис, *-а m. (lingv.)* parataxă.

парати́ф, *-а m. sg. (med.)* febră paratifoidă, paratifoză.

паратифо́зный *adj. (med.)* paratific.

пара́ф, *-а m.* parafă.

парафи́н, *-а m. sg.* parafină.

парафи́нов|ый *adj.* de parafină; ~*ое ма́сло* ulei de parafină.

парафи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a parafa.

парафра́з, *-а m. v.* *парафра́за*

парафра́за, *-ы f.* parafrază.

парафрази́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a parafraza.

парашю́т, *-а m.* parașută; *прыжо́к с* ~*ом* salt cu parașuta; *автомати́чески раскрыва́ющийся* ~ parașută cu deschidere automată; ~ *с освети́тельной раке́той* parașută luminoasă; *поса́дочный* ~ parașută de aterizare; *тормозно́й* ~ parașută de frînare; *сбра́сывание с* ~*ом* parașutare; *сбро́сить на* ~*е* a parașuta, a arunca cu parașuta; *раскры́тие* ~*а* deschidere a parașutei.

парашюти́зм, *-а m. sg.* parașutism.

парашюти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. (pf.* și *спарашюти́ровать) (av.)* a zbura cu viteză maximă.

парашюти́ст, *-а m.* parașutist.

парашю́тн|ый *adj.* de/cu parașută; parașutat; ~*ые войска́* trupe parașutate; ~ *спорт* parașutism; ~ *прыжо́к* salt cu parașuta.

паре́з, *-а m. (med.)* pareză.

пареми́я, *-и f. (lingv.)* parimie.

па́ренец, *-нца m. (agr.)* fuior de in.

паре́ние, *-я n. sg.* plutire în văzduh, planare; ~ *в облака́х* zbor planat în nori.

паре́ние, *-я n.* aburire.

паренхи́ма, *-ы f. (bot. anat.)* parenchim.

па́рен|ый *adj.* opărit, preparat prin opărire ◇ *(glumă) деше́вле* ~*ой ре́пы* ieftin ca braga.

па́рень, *-рня m.* **1.** flăcău, băiat tînăr. **2.** *(pop.) (cu nuanță afectivă; despre persoane mai în vîrstă)* băiat, om; *весёлый* ~ băiat/om de viață; *он свой* ~ e omul nostru, e de-al nostru; *ла́дный* ~ băiat bun.

пари́ *n. indecl.* pariu, prinsoare, rămășag; *держа́ть* ~ a pune rămășag, a face prinsoare, a paria; *вы́играть* ~ a cîștiga pariul; *проигра́ть* ~ a pierde un rămășag/un pariu; *держу́* ~, *что...* pariez că..., pun pariu că...

пари́жск|ий *adj.* parizian; de/din Paris; ~*ая лазу́рь* albastru de Paris *(culoare)*; *(chim.)* ~*ая зе́лень* verde de Paris.

пари́к, *-а́ m.* perucă.

парикма́хер, *-а m.* frizer, bărbier; coafor.

парикма́херская, *-ой f.* frizerie; salon de coafură.

парикма́херский *adj.* de frizerie, de bărbier; de coafor.

парикма́херша, *-и f.* frizeriță; coafeză.

пари́лка, *-и f. (tehn.)* aburitoare.

пари́льный *adj.* de/pentru opărire, de opărit; ~ *чан* vas de opărit; cazan de rufe.

пари́льня, *-и f.* **1.** sală de aburi *(a unei băi)*. **2.** *(tehn.)* secție de prelucrare prin opărire *(la o fabrică)*; etuvă.

пари́льщик, *-а m.* băiaș *(la o baie de aburi)*.

пари́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. (pf.* și *отпари́ровать) acuz.* **1.** a para *(la scrimă)*. **2.** *(fig.)* a combate, a contesta; a para; ~ *до́воды кого́-л.* a combate argumentele cuiva.

парите́т, *-а m.* paritate; *я́дерный* ~ paritate nucleară.

парите́тн|ый *adj.* pe bază de paritate; *на* ~*ых нача́лах* pe bază de paritate.

па́р|ить, *-рю, -ришь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a opări; ~ *бельё* a opări rufele. **2.** *acuz. (варить на пару)* a fierbe înăbușit. **3.** *impers.* a dogori, a arde; ~*ит* e zăpușeală.

пари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* a pluti în văzduh, a plana ◇ ~ *в облака́х* a fi/a umbla cu capul în nori; a visa treaz.

па́риться, *-рюсь, -ришься vb ipf.* **1.** *(pf. попа́риться)* a face o baie de aburi. **2.** a fierbe înăbușit.

па́рия, *-и; gen. pl. -ий m.* **1.** paria. **2.** *(fig.)* dezmoștenit, oropsit.

парк[1], *-а m.* parc, grădină; ~ *культу́ры и о́тдыха* parc de cultură și odihnă; *городско́й* ~ parcul orașului; *зоологи́ческий* ~ grădină zoologică; *разби́ть* ~ a face un parc.

парк[2], *-а m.* **1.** parc; *(mil.) артиллери́йский* ~ parc de artilerie; *бронета́нковый* ~ parc de tehnică blindată; *ваго́нный* ~ parc de vagoane; *тра́кторный* ~ parc de tractoare; *ремо́нтный* ~ parc de reparații. **2.** depou; *трамва́йный* ~ depou de tranvaie.

парке́т, *-а m.* parchet; *настила́ть* ~ a parcheta; ◇ *лощи́ть* ~ a dansa zi și noapte; a lustrui parchetul dansînd.

парке́тный *adj.* **1.** de parchet; ~ *пол* parchet. **2.** *(fig.)* de salon; ~ *франт* fante de salon.

парке́тчик, *-а m.* parchetar.

па́рки *pl. (mitol.)* parce.

парла́мент, *-а m.* parlament; *созы́в* ~*а* convocarea parlamentului; *распусти́ть* ~ a dizolva parlamentul.

парламентари́зм, *-а m. sg.* parlamentarism.

парламента́рий, *-я m.* parlamentar, membru al parlamentului.

парламента́рный *adj.* parlamentar; ~ *строй* regim parlamentar.

парламентёр, *-а m. (mil.)* sol, trimis, parlamentar.

парламентёрский *adj. (mil.)* de sol, de parlamentar.

парла́ментск|ий *adj.* de parlament, parlamentar; ~*ое большинство́* majoritate parlamentară; ~*ие вы́боры* alegeri parlamentare; ~ *запро́с* interpelare în parlament.

парма́ч, *-а m. (entom.)* gărgăriță aurie.

парна́с, *-а m. (mitol. poetic)* parnas.

парни́к, *-а́ m. (agr.)* pat cald, seră, răsadniță.

парнико́в|ый *adj. (agr.)* de seră, de răsadniță; ~*ые расте́ния* plante de seră.

парни́шка, *-и m. (pop.)* flăcăiandru, băiețandru.

па́рно[1], *adv.* în perechi.

па́рно[2], *pred. impers.* e zăpușeală, e nădușeală.

парн|о́й *adj.* proaspăt, cald *(care nu s-a răcit încă)*; ~*óе молоко́* lapte abia muls; ~*óе мя́со* carne proaspătă *(abia tăiată)*.

парнокопы́тные, *-ых; pl; sg. -ое, -ого n. (zool.)* paricopitate.

па́рн|ый[1], *adj.* **1.** (de) pereche; cu soț. **2.** geaman, geminat, îngemînat, împerecheat; ~*ые ли́стья* frunze geminate. **3.** cu doi cai, pentru doi cai; ~*ая у́пряжь* harnașament pentru doi cai. **4.** în doi; ~*ая гре́бля* vîslire în doi; *(mil.)* ~ *дозо́р* patrulă de doi oameni.

па́рный[2], *adj. (вла́жный)* cald și umed.

парови́к, *-а́ m.* **1.** *(котёл)* cazan de aburi. **2.** motor cu aburi. **3.** *(pop. înv.)* locomotivă.

парово́з, *-а m.* locomotivă; *обтека́емый* ~ locomotivă aerodinamică.

парово́зн|ый *adj.* de locomotivă; ~*ое депо́* depou de locomotive; ~ *парк* parc de locomotive.

паровозоремо́нтный *adj.* de/pentru repararea locomotivelor; ~ *заво́д* uzină de reparare a locomotivelor.

паровозостро́ение, *-я n. sg.* construcție de locomotive.

паровозостроительный *adj.* de/pentru construcţia de locomotive; ~ *завóд* uzină de construcţie a locomotivelor.

паров|óй[1], *adj.* de/cu aburi; ~ *котёл* cazan/căldare cu aburi; *~áя турбúна* turbină cu aburi; *~óе отоплéние* încălzire cu aburi; *~áя бáня* baie de aburi.

паров|óй[2] *adj. (agr.)* de pîrloagă, de ogor; *~óе пóле* ogor, pîrloagă.

паровпускнóй *adj. (tehn.)* ~ *клáпан* supapă de admisie a aburilor.

паровыпускнóй *adj. (tehn.)* ~ *клáпан* supapă de emisie a aburilor.

парогенерáтор, *-а m. (tehn.)* generator de aburi.

пародúйность, *-и f. (lit.)* caracter de parodie.

пародúйный *adj.* de parodie.

пародúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a parodia.

парóдия, *-и f.* parodie.

пароконденсáтор, *-а m. (tehn.)* condensator de abur.

парокóнный *adj.* cu doi cai, pentru doi cai; ~ *экипáж* trăsură cu doi cai.

пароксúзм, *-а m.* paroxism.

парóль, *-я m.* parolă.

парóм, *-а m.* bac, pod plutitor, bac de transbordare, ponton, portiţă; *железнодорóжный* ~ feribot; *канáтный* ~ portiţă de cabluri; *перепрáвочный* ~ portiţă de trecere.

паромéр, *-а m. (fiz.)* contor de abur.

парóмщик, *-а m.* podar, conducătorul unui bac.

паронагревáтель, *-я m. (tehn.)* radiator cu abur.

паронúм, *-а m. (lingv.)* paronim.

паронимúя, *-и f. (lingv.)* paronimie.

парообрáзный *adj.* în stare de vapori, sub formă de vapori.

парообразовáние, *-я n. sg. (fiz. tehn.)* vaporizare; trecere în stare de vapori; formare de aburi.

парообразовáтель, *-я m. (fiz.)* generator de abur.

пароотделúтель, *-я m. (fiz.)* separator de aburi.

пароотвóдн|ый *adj. (tehn.) ~ая трубá* conductă de evacuare a aburilor.

party

пароохладúтель, *-я m. (tehn.)* răcitor de abur.

паропровóд, *-а m. (tehn.)* conductă de aburi.

паронепроницáемость, *-и f. (tehn.)* permeabilitate la vapori de apă.

парораспредéлéние, *-я n. sg. (tehn.)* distribuţia aburilor.

парораспределúтель, *-я m. (tehn.)* distribuitor de abur.

паросбóрник, *-а m. (fiz.)* colector de abur.

паросилов|óй *adj.* acţionat de forţa aburilor; ~ *áя установка* inslaţie de maşini cu aburi.

парособирáтель, *-я m. (fiz.)* acumulator/colector de abur, recipient de abur.

паротúт, *-а m. (med.)* parotită.

парохóд, *-а m.* vapor; *буксúрный* ~ remorcher; *пассажúрский* ~ vapor de călători; *грузовóй* ~ vapor de marfă, cargobot; *океáнский* ~ transatlantic.

парохóдный *adj.* **1.** de vapor; ~ *гудóк* sirena vaporului. **2.** de navigaţie; *~ое óбщество* societate de navigaţie; *~ое сообщéние* serviciu de navigaţie.

пáрт|а, *-ы f.* bancă *(de şcoală)*; *сесть за ~у* a) a se aşeza în bancă; b) *(fig.)* (a începe) a învăţa, a se apuca de studii.

партактúв, *-а m.* = *партúйный актúв* activ de partid.

партбилéт, *-а m.* = *партúйный билéт* carnet de partid.

партбюрó *n. indecl.* = *партúйное бюрó* birou de partid.

партвзнóс, *-а m.* = *партúйный взнос* cotizaţie de partid.

партвзыскáние, *-я n.* = *партúйное взыскáние* sancţiune pe linie de partid.

партдисциплúна, *-ы f.* = *партúйная дисциплúна* disciplină de partid.

партéногенéз, *-а m. sg.* partenogeneză.

партéногенéзис, *-а m. sg. v. партéногенéз.*

партéр, *-а m.* parter, stal; *мéсто в ~е* un loc la stal/la parter.

партéрный *adj.* de parter, de stal.

партúец, *-úйца m.* membru de partid.

партизáн, *-а m.* partizan.

партизáнить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a lupta ca partizan, a fi membru al unui detaşament de partizani.

партизáнск|ий *adj.* de partizan; *~ая войнá* război de partizani; *~отрáд* detaşament de partizani; *~ое движéние* mişcare de partizani.

партизáнство, *-а n. sg.* război de partizani, mişcare a partizanilor.

партизáнщина, *-ы f. sg.* **1.** război de partizani, mişcare a partizanilor. **2.** *(fig.)* muncă neorganizată/fără plan.

партúйность, *-и f. sg.* **1.** partinitate, spirit de partid. **2.** *(принадлежность к партии)* apartenenţă la partid.

партúйн|ый *adj.* **1.** de partid, al partidului; ~ *рабóтник* activist de partid; *~ая организáция* organizaţie de partid; *первúчная ~ая организáция* organizaţie de bază; ~ *актúв* activ de partid; *~ая рабóта* muncă de partid; *~ая шкóла* şcoală de partid; *~ое просвещéние* învăţămînt de partid; ~ *комитéт* comitet de partid; *~ое бюрó* biroul organizaţiei de partid; *~ая конферéнция* conferinţă de partid; ~ *съезд* congres al partidului; *~ое собрáние* adunare de partid; ~ *стаж* vechime în partid; ~ *устáв* statut al partidului. **2.** **~ый,** *-ого m.* membru de partid. **3.** **~ая,** *-ой f.* membră de partid.

партикулярúзм, *-а m. sg. (pol.)* separatism, regionalism.

партикулярный *adj. (înv.)* **1.** civil; ~ *костюм* costum civil. **2.** particular, neoficial.

партитúвный *adj. (gram.)* partitiv.

партитýра, *-ы f. (muz.)* partitură.

пáрти|я[1], *-и f.* partid; *Коммунистúческая ~ Совéтского Союза (КПСС)* Partidul Comunist al Uniunii Sovietice *(P.C.U.S)*; *Румынская коммунистúческая* ~ Partidul Comunist Român; *принять в ~ю* a primi în partid; *вступúть в ~ю* a intra în partid.

пáрти|я[2], *-и f.* **1.** *(группа)* grupă, grup; echipă. **2.** partidă *(la joc)*; *сыгрáть ~ю в шáхматы* a face/a juca o partidă de şah. **3.** transport, partidă, lot; *прибылá ~ товáра* a sosit un transport de marfă. **4.** *(înv.)* partidă, căsătorie; *он сдéлал блестящую ~ю* a făcut o partidă strălucită. **5.** *(mil.)* detaşament; *кóнная* ~ detaşament călare. **6.** *(muz.)* parte, partiţie, rol; ~ *тéнора* rolul tenorului.

парткабинéт, *-а m.* = *партúйный кабинéт* cabinet de partid.

парткóм, *-а m.* = *партúйный комитéт* comitet de partid.

партконферéнция, *-и f.* = *партúйная конферéнция* conferinţă de partid.

партнёр, *-а m.* partener.

партóрг, *-а m.* = *партúйный организáтор* organizator de partid; secretar de partid *(al unei organizaţii de partid)*.

парторганизáци/я, *- uf.* = *партúйная организáция* organizaţie de partid; *секретáрь ~и* secretarul organizaţiei de partid.

партрабóта, *-ы f.* = *партúйная рабóта* muncă de partid.

партрабóтник, *-а m.* = *партúйный рабóтник* activist de partid.

партсобрáние, *-я n.* = *партúйное собрáние* adunare de partid.

партстáж, *-а m.* = *партúйный стаж* vechime în partid.

партсъéзд, *-а m.* = *партúйный съезд* congres al partidului.

партшкóла, *-ы f.* = *партúйная шкóла* şcoală de partid.

пáрус, *-а m.* velă, pînză de corabie; *поднять ~á* a ridica pînzele; *спустúть ~á* a coborî pînzele ◇ *на всех ~áх* cu toate pînzele sus; cu toată viteza.

парусúна, *-ы f. sg.* pînză *(de in, de cînepă etc.)*; doc.

парусúнов|ый *adj.* de/din pînză *(de in, de cînepă etc.)*; de doc; *~ые брюки* pantaloni de doc.

пáрусник[1], *-а m.* vas cu pînze, navă cu vele, velier.

пáрусник[2], *-а m. (entom.)* coada-rîndunicii *(fluture)*.

пáрусн/ый *adj.* de velă, de pînză de corabie; cu vele; ~ *ое сýдно* velier, navă cu vele.

парфюмéр, *-а m.* lucrător în industria parfumurilor, parfumar.

парфюмéрия, *-и f. sg.* parfumerie.

парфюмéрн|ый *adj.* de parfumerie; *~ые товáры* articole de parfumerie; ~ *магазúн* magazin de parfumerie.

парцéлла, *-ы f.* parcelă.

парцеллúция, *-и f.* parcelare.

парциáльный *adj.* parţial.

парчá, *-ú f. sg.* brocat, brocard.

пáрша, -и *f. sg. (med.)* favus, chelbe; rapăn.
паршúветь, -ею, -еешь *vb. ipf. (pf.* запаршúветь și опаршúветь) a se umple de rapăn.
паршúвец, -вца *m. (pop.)* secătură, pușlama.
паршúвить, -влю, -вишь *vb. ipf. (pf.* опаршúвить) *acuz. (pop.)* a molipsi/a umple de rapăn.
паршúв|ый *adj.* 1. răpănos, plin de rapăn. 2. *(fig. pop.)* parșiv, netrebnic; scîrbos ◇ *(prov.)* ~ая овцá всё стáдо пóртит mărul putred le strică și pe cele bune.
паря́щий 1. *part. prez. act.* de la пари́ть. 2. *adj. (av.)* ~ полёт zbor planat.
пас[1], -а *m. (la jocul de cărți)* 1. pas; объяви́ть ~ a spune pas. 2. *pred. (în expr.)* я ~ (zic) pas; *(fig.)* в э́том дéле я ~ aici mă dau bătut.
пас[2], -а *m. (sport)* pasă.
пáсека, -и *f.* prisacă, stupină, stupărie.
пáсечник, -а *m.* prisăcar, stupar, apicultor.
пáсечн|ый *adj.* de prisacă, de stupină; ~ое хозя́йство stupărie; apicultură.
пáсквиль, -я *m. (peior.)* pamflet, libel.
пáсквильный *(peior.) adj.* de pamflet; defăimător, clevetitor.
пасквиля́нт, -а *m. (peior.)* pamfletar.
паскýдный *adj. (pop. injur.)* josnic, murdar, scîrbos, parșiv.
паслён, -а *m. (bot.)* solanum, zîrnă; слáдко-гóрький ~ lăsnicior.
паслёновые, -ых *pl.; sg.* -ое, -ого *n. (bot.)* solanacee.
пáсмо, -а *n. (text.)* jurubiță.
пáсмурно *pred. impers.* e vreme posomorîtă/mohorîtă.
пáсмурность, -и *f. sg.* 1. vreme mohorîtă. 2. înfățișare posomorîtă.
пáсмурн|ый *adj.* posomorît; înnourat, întunecat, mohorît; ~ день zi posomorîtă; ~ое лицó față posomorîtă.
паснýть, -нý, -нёшь *vb. pf. mom.* de la пасовáть[2].
пасовáть[1], -сýю, -сýешь *vb. ipf. (pf.* спасовáть). 1. *(la trec. și pf.)* a pasa, a spune pas *(la jocul de cărți)*. 2. *(fig.)* a ceda, a se da îndărăt, a se da bătut; ~ пéред трýдностями a da înapoi în fața greutăților.
пасовáть[2], -сýю, -сýешь *vb. ipf. (pf. mom.* паснýть) *(sport)* a pasa; ~ в центр пóля a pasa spre centrul terenului.
пасóвка, -и *f. (sport)* pasare.
пáсочница, -ы *f.* formă de copt pască.
пáсочный *adj.* de/pentru pască; ~ твóрог brînză pentru pască.
паспартý *n. indecl.* carton, ramă de carton *(pentru fotografii, gravuri)*.
пáспорт, -а *m.* 1. buletin de identitate. 2. pașaport; дипломати́ческий ~ pașaport diplomatic. 3. *(оборудования)* fișă tehnică, pașaport tehnic; ~ маши́ны pașaportul mașinii, fișa mașinii; ◇ ли́повый ~ pașaport fals.
паспортизáция, -и *f. sg.* 1. eliberarea buletinelor de identitate. 2. întocmirea fișelor tehnice *(pentru mașini sau utilaj)*.
паспорти́ст, -а *m.* funcționar la serviciul de evidență a populației.
пáспортн|ый *adj.* de/pentru buletin de identitate; de pașaport; ~ отдéл serviciu de evidență a populației; serviciul pașapoartelor; ~ая кни́жка buletin de identitate.
пасс[1], -а *m. v.* пáссы
пасс[2], -а *m. (tehn.)* curea de transmisie.
пассáж[1], -а *m.* pasaj, galerie *(cu prăvălii)*.
пассáж[2], -а *m.* 1. *(muz.)* pasaj. 2. *(fig. înv.)* caz straniu/neobișnuit; întîmplare excepțională; rezultat neașteptat; какóй ~! ce întîmplare!; ce lucru ciudat!
пассажи́р, -а *m.* pasager, călător.
пассажи́рский *adj.* de călători, de pasageri, de persoane; ~ пóезд tren de călători/de persoane.
пассáжный *adj.* de pasaj, de galerie.
пассáт, -а *m. (meteor. geogr.)* (vînt) alizeu.
пассáтный *adj. (meteor. geogr.)* ~ вéтер vînt alizeu.
пасси́в, -а *m. sg.* 1. *(cont.)* pasiv. 2. *(gram.)* pasiv, diateză pasivă.
пасси́вно *adv.* (în mod) pasiv; ~ относи́ться к чемý-л. a avea o atitudine pasivă față de ceva.
пасси́вность, -и *f. sg.* pasivitate; indolență.
пасси́вн|ый *adj.* 1. pasiv, inactiv; indolent; becisnic; ~ человéк om inactiv; игрáть ~ую роль a juca un rol pasiv. 2. *(ec.)* pasiv; ~ балáнс balanța pasivă. 3. *(gram.)* pasiv; ~ глагóл verb pasiv, verb la diateza pasivă; ~ оборóт construcție pasivă.

пассифлóра, -ы *f. (bot.)* pasifloră.
пáссия, -и *f. (înv.)* pasiune; persoană iubită.
пáссы *pl.; sg.* пасс, -а *m.* pase magnetice.
пáста, -ы *f.* pastă; зубнáя ~ pastă de dinți; свáрочная ~ pastă de sudură, flus.
пáстбище, -а *n.* pășune, izlaz, imaș; лéтнее ~ pășune de vară.
пáстбищн|ый *adj.* de pășune, de imaș, de izlaz.
пастбищеоборóт, -а *m. (agr.)* asolament de pășune.
пáства, -ы *f. (bis.)* păstoriți, enoriași, poporeni.
пастéль, -и *f.* pastel; tablou în pastel.
пастéльный *adj.* de pastel; în pastel; ~ рисýнок pastel.
пастеризáтор, -а *m. (tehn.)* pasteurizator.
пастеризáция, -и *f. (tehn.) sg.* pasteurizare.
пастеризóванн|ый 1. *p.t.p.* de la пастеризовáть. 2. *adj.* pasteurizat; ~ое молокó lapte pasteurizat.
пастернáк, -а *m. sg.* păstîrnac.
пасти́, -сý, -сёшь *vb. ipf. acuz.* a paște, a pășuna.
пастилá, -ы *f.* dulciuri, bomboane din pastă de fructe; bezele.
пасти́сь, -сётся *vb. ipf.* a paște.
пáстор, -а *m.* pastor.
пасторáль, -и *f. (lit. muz.)* pastorală; bucolică.
пасторáльный *adj. (lit. muz.)* pastoral, de pastorală; bucolic.
пáсторский *adj.* de pastor.
пастýх[1], -á *m.* păstor, cioban, baci.
пастýх[2], -а *m. (ornit.)* cristei de baltă.
пастýшеский *adj.* 1. de păstor/de cioban; ciobănesc, păstoresc. 2. *(lit. înv.)* pastoral.
пастýш|ий *adj.* de păstor, de cioban ◇ *(bot.)* ~ья сýмка traista ciobanului.
пастýшка, -и *f.* ciobăniță, păstoriță; văcăriță.
пастушóк, -шкá *m. (ornit.)* cristei; болóтный ~ cristei de baltă.
пáстырский *adj. (bis.)* păstoresc, preoțesc.
пáстырь, -я *m.* 1. *(înv. poetic)* păstor, cioban. 2. *(bis.)* preot, duhovnic, păstor *(sufletesc)*.
пасть[1], падý, падёшь *vb. pf.* 1. *pf.* de la пáдать *(4, 6, 8, 9)*. 2. *(погибнуть)* a pieri, a muri; ~ смéртью хрáбрых a muri vitejește, a cădea pe cîmpul de bătaie. 3. a cădea; a se prăbuși; крéпость пáла cetatea a căzut. 4. *(fig.)* a decădea; он ни́зко пал a decăzut cu totul ◇ ~ жéртвой a cădea victimă; ~ дýхом a-și pierde curajul, a se descuraja, a se pierde cu firea.
пасть[2], -и *f.* gură, bot ◇ *(bot.)* льви́ная ~ gura-leului; вы́рваться из вóлчьей ~и a scăpa din gura lupului.
пастьбá, -ы́ *f. sg.* pășunat, pășunare, păscut; отгóнная ~ pășunat nomad.
пáсх|а, -и *f.* 1. *sg.* paști; на ~у de paști. 2. pască din brînză de vaci.
пасхáльн|ый *adj.* de paște, pascal; ~ая недéля săptămîna paștilor, săptămîna luminată.
пасынковáние, -я *n. (agr.)* copilire, copilit.
пасынковáть, -кýю, -кýешь *vb. pf.* și *ipf. acuz. (agr.)* a copili, a curăți de copileți, a tăia lăstari secundari.
пáсынок, -нка *m.* 1. fiu vitreg. 2. *(fig.)* oropsit, dezmoștenit. 3. *(bot.)* copileț; lăstar secundar.
пасья́нс, -а *m.* pasiență; расклáдывать ~ a face o pasiență.
пат[1], -а *m. (la jocul de șah)* pat.
пат[2], -а *m.* pastă de fructe.
патáт, -а *m. (bot.)* batată, cartof dulce.
патéнт, -а *m.* 1. *(на изобретение)* brevet *(pentru invenție)*, patentă; получи́ть ~ *(на что-л.)* a obține un brevet *(pentru o invenție)*; ~ на изобретéние brevet de invenție, patentă. 2. *(înv.)* patentă, licență, autorizație de funcționare.
патéнтный *adj.* de patentă, de brevet.
патентóванн|ый 1. *p.t.p.* de la патентовáть. 2. *(adj.)* patentat, brevetat. 3. *(adj. fig. peior.)* autentic, patentat, notoriu; ~ негоды́й un ticălos patentat.
патентовáть, -тýю, -тýешь *vb. ipf. (pf.* запатентовáть) *acuz.* a breveta, a patenta.

патери́к, *-a m. (bis. lit.)* pateric.

пате́тика, *-u f. sg.* patetism, caracter patetic.

патети́ческий *adj.* patetic; ~ *стиль* stil patetic.

патети́чность, *-u f. sg.* patetism.

патети́чный *adj.* patetic.

патефо́н, *-a m.* patefon.

патефо́нн|ый *adj.* de patefon; *~ая пласти́нка* disc, placă de patefon; *~ая иго́лка* ac de patefon.

пати́на, *-ы f. sg. (arte, arheol.)* patină; cocleală.

патиссо́н, *-a m. (bot.)* dovleac-turcesc, dovleac-alb.

патогене́з, *-a m. sg. (med.)* patogeneză, patogenie.

патоге́нность, *-u f.* patogenitate.

патоге́нный *adj. (med.)* patogenic.

па́тока, *-u f. sg.* melasă, glucoză alimentară.

пато́лог, *-a m. (med.)* patolog.

патологи́ческ|ий *adj.* patologic, morbid; *~ая анато́мия* anatomie patologică; ~ *слу́чай* caz patologic; *~ое явле́ние* fenomen patologic.

патоло́гия, *-u f. sg. (med.)* patologic.

па́точный *adj.* de/cu melasă.

патриа́рх, *-a m.* patriarh.

патриарха́льность, *-u f. sg.* caracter patriarhal.

патриарха́льн|ый *adj.* **1.** *(ist.)* patriarhal; ~ *род* gintă patriarhală. **2.** *(fig.)* patriarhal; tradiţional, conservator; ~ *обы́чай* obicei patriarhal; *~ые нра́вы* moravuri patriarhale.

патриарха́т, *-a n. (ist.)* patriarhat.

патриа́ршество, *-a n. sg. (bis.)* **1.** patriarhat. **2.** rang de patriarh.

патриа́рший *adj. (bis.)* de patriarh.

патримониа́льный *adj. (jur.)* patrimonial.

патримо́ний, *-я m. (jur.)* patrimoniu.

патрио́т, *-a m.* patriot ◇ *кваснь́іе ~ы* pseudopatrioţi; patrioţi de paradă.

патриоти́зм, *-a m. sg.* patriotism; ◇ *кваcно́й* ~ patriotism îngust, de paradă.

патриоти́ческ|ий *adj.* patriotic.

патриоти́чно *adv.* (în mod) patriotic; ca un patriot.

патриоти́чный *adj.* patriotic.

патри́стика, *-u f. sg. (bis. lit.)* patristică.

патрициа́нка, *-u f. (ist.)* patriciană.

патрициа́нский *adj. (ist.)* patrician, de patrician.

патри́ций, *-я m. (ist.)* patrician.

патро́н[1], *-a m.* **1.** *(хозяин)* patron, proprietar *(al unei întreprinderi)* **2.** *(покровитель)* patron, protector, ocrotitor.

патро́н[2], *-a m.* **1.** *(mil.)* cartuş; *боево́й* ~ cartuş de război; cartuş cu glonţ; *холосто́й* ~ cartuş de manevră, cartuş orb; *дымово́й сигна́льный* ~ cartuş fumigen; *бронебо́йный* ~ cartuş perforant; *малокали́берный* ~ cartuş de calibru mic; *радиоакти́вный* ~ cartuş radioactiv; *трасси́рующий* ~ cartuş trasor. **2.** *(tehn.)* mandrină, platou; manşon; *зажи́мный* ~ mandrină de strîngere. **3.** *(el.)* dulie, fasung; *ла́мповый* ~ dulie, fasung pentru becuri.

патро́н[3], *-a m. (выкройка)* tipar, model *(la croitorie)*.

патрона́ж, *-a m.* patronaj.

патрона́т, *-a m. sg.* patronat.

патрони́рование, *-я n. sg.* patronare, patronaj.

патрони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a patrona, a proteja.

патро́нник, *-a m. (mil.)* cameră detonantă, camera cartuşului.

патро́нн|ый *adj. (mil.)* de cartuş; *~ая ги́льза* cămaşa cartuşului; *~ая двуко́лка* cheson; *~ая обо́йма* încărcător; *~ая су́мка* cartuşieră; *~ая ле́нта* bandă de cartuşe.

патронта́ш, *-a m.* cartuşieră.

па́трубок, *-бка m. (tehn.)* ştuţer, racord, ştuţ tubular, ramificaţie, niplu; *выпускно́й* ~ racord de evacuare; *приёмный* ~ gură de încărcare.

патрули́рование, *-я n. sg. (mil.)* patrulare.

патрули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* sau fără *compl. (mil.)* a patrula.

патру́ль, *-я́ m. (mil.)* patrulă; *коменда́нтский* ~ patrulă de comenduire; *возду́шный ~ хими́ческой и радиацио́нной разве́дки* patrulă aeriană de cercetare chimică şi de radiaţie.

патру́льн|ый *adj. (mil.)* **1.** de patrulă; *~ая ро́та* companie de patrulare; ~ *самолёт* avion de patrulare. **2.** **~ый**, *-ого m.* persoană care face parte dintr-o patrulă.

па́уз|а, *-ы f.* pauză, întrerupere; *сде́лать ~у* a face o pauză.

пау́к, *-а́ m.* păianjen.

паукообра́зный *adj. (zool.)* **1.** ca păianjenul, cu înfăţişare de păianjen. **2.** **~ые**, *-ых; sg. -ое, -ого n.* arahnide.

па́упер, *-a m.* pauper, sărac.

паупериза́ция, *-u f. sg.* pauperizare, sărăcire.

паупери́зм, *-a m. sg.* pauperism.

паути́н|а, *-ы f.* **1.** pînză de păianjen, păienjeniş. **2.** *(fig.)* reţea, urzitură; *опу́тать ~ой лжи* a învălui într-o reţea de minciuni.

паути́нка, *-u f. dim.* de la *паути́на* ◇ *чулки́-~* ciorapi fini, foarte subţiri.

пау́чий *adj.* de păianjen.

па́фос, *-a m. sg.* patos, emfază; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu emfază, a vorbi patetic; *революцио́нный* ~ patos revoluţionar.

пах, *-a m. (anat.)* regiune inghinală, vintre.

па́хан|ый *adj.* cultivat, arat; *~ое по́ле* pămînt, ogor cultivat.

паха́|ть, *пашу́, па́шешь vb. ipf. (pf. вспаха́ть) acuz.* a ara ◇ *(iron.) и мы ~ли* ca musca la arat; *(prov.) глу́бже па́шешь — веселе́й пля́шешь* alergi mult, mănînci unt.

па́хн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** a mirosi, a răspîndi miros; *~ет се́ном* miroase a fîn. **2.** *impers. instr.* a mirosi a ... ; *(fig.) ~ет по́рохом* miroase a praf de puşcă ◇ *зна́ешь чем э́то ~ет?* ştii la ce poate să ducă una ca asta?; *и не ~ет* nici pomeneală; nici nu miroase a ...

пахну́|ть, *-нёт vb. pf. instr.* a sufla, a adia; *~ло хо́лодом* s-a simţit o adiere rece.

пахов|о́й *adj. (anat.)* inghinal, de vintre; *~ы́е же́лезы* ganglioni inghinali; *(med.) ~а́я гры́жа* hernie inghinală.

па́хот|а, *-ы f. sg.* arătură; arat; *зя́блевая* ~ arătură de toamnă.

па́хотн|ый *adj.* arabil; *~ая земля́* pămînt arabil; *~ая пло́щадь* suprafaţă cultivată.

пахотоспосо́бный *adj.* arabil.

па́хта, *-ы f. sg.* zară, lapte bătut.

пахта́лка, *-u f.* putinei.

па́хтанье, *-я n. sg.* **1.** bătutul laptelui, facerea untului. **2.** lapte bătut, zară.

па́хт|ать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a bate untul ◇ *(prov.) хочу́ — с ка́шей ем, хочу́ — ма́сло ~аю* fac ce vreau; fac ce-mi place.

паху́честь, *-u f. sg.* aromă, miros plăcut, parfum.

паху́чий *adj.* mirositor, aromatic, cu aromă, parfumat.

паху́чка, *-u f. (bot.)* izmă de pădure.

паца́н, *-a m. (pop.)* băieţel, prichindel.

пацие́нт, *-a m.* pacient, bolnav.

пацие́нтка, *-u f.* pacientă, bolnavă.

пацифи́зм, *-a m. sg.* pacifism.

пацифи́ст, *-a m.* pacifist.

пацифи́стский *adj.* pacifist.

па́че *(înv. în expr.)* **1.** *тем* ~ cu atît mai mult; mai ales că ... ; ~ *всего́* mai mult ca orice. **2.** ~ *ча́яния* contrar *(tuturor)* aşteptărilor.

па́чк|а, *-u f.* **1.** pachet; pac; teanc; legătură; ~ *табаку́* pac de tutun; ~ *папиро́с* pachet de ţigări; ~ *газе́т* teanc de ziare. **2.** rochie, costum de balerină ◇ *(înv.) стреля́ть ~ами* a trage salve la intervale scurte.

па́чканье, *-я n. sg.* murdărire, mîzgălire, mînjire.

па́чка|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́пачкать, запа́чкать* şi *испа́чкать)* a mîzgăli, a mînji, a păta; ~ *ру́ки* a-şi murdări mîinile. **2.** *(pf. напа́чкать)* a mîzgăli; a lucra murdar / neglijent; *не рису́ет, а ~ет* nu pictează, ci mîzgăleşte ◇ *(pop.) ру́ки ~ не хо́чется* nu face să-ţi murdăreşti mîinile; ~ *чьё-л. до́брое и́мя/репута́цию* a păta reputaţia/bunul nume al cuiva.

па́чкаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́пачкаться, запа́чкаться* şi *испа́чкаться)* a se umple de ceva (murdar), a se murdări, a se mînji. **2.** *pas.* de la *па́чкать*.

пачкотня́, *-и́ f. sg.* mîzgăleală, mîzgălitură.

пачку́н, *-а́ m.* mîzgălitor, cîrpaci.

пачу́лев|ый *adj.* de/din paciulie; *~ое ма́сло* ulei de paciulie.

пачу́ли, *-ей pl.* paciulie *(plantă şi parfum)*.

паша́, *-и m.* paşă.

пашалы́к, *-a m. (ist.)* paşalîc.

пáшня, -*и f.* ogor, cîmp, ţarină, arătură.
паштéт, -*а m.* pateu (de ficat).
паштéтн|ый *adj.* **1.** de pateu (de ficat); pentru pateuri. **2.** ~**ая**, -*ой f.* bufet; plăcintărie.
пáюсн|ый *adj.* (*în expr.*) ~*ая икрá* icre negre tescuite.
паяльник, -*а m.* (*tehn.*) ciocan de lipit, letcon; *электрúческий* ~ ciocan de lipit electric.
паяльн|ый *adj.* (*tehn.*) de lipit, de sudat; ~*ая лáмпа* lampă de lipit.
паяльщик, -*а m.* sudor.
паяние, -*я n. sg.* (*tehn.*) lipire, sudare.
паясничание, -*я n.* bufonerie, caraghioslîc.
паясничать, -*аю*, -*аешь vb. ipf.* a se maimuţări, a face pe bufonul, a face pe caraghiosul.
паять, -*яю*, -*яешь vb. ipf. acuz.* a lipi (metale), a suda; ~ *óловом* a lipi cu cositor.
паяц, -*а m.* paiaţă, saltimbanc, măscărici, bufon.
певáть (*prez. nefolosit*) *vb. iter.* de la *петь*
пев|éц, -*вцá m.* **1.** cîntăreţ; *óперный* ~ cîntăreţ de operă. **2.** (*fig.*) poet, cîntăreţ, bard.
певúца, -*ы f.* cîntăreaţă.
певúчка, -*и f.* **1.** *dim.* de la *певúца* (*numai despre o pasărică*); *птúчка*-~ pasăre cîntătoare. **2.** (*înv.*) cîntăreaţă de cabaret.
певýн, -*а m.* cîntăreţ, persoană căreia îi place să cînte mult.
певýнья, -*и f.* **1.** *f.* de la *певýн.* **2.** pasăre cîntătoare.
певýчесть, -*и f. sg.* muzicalitate; caracter melodios.
певýчий *adj.* melodic, muzical.
пéвческ|ий *adj.* **1.** de cîntăreţ, de corist. **2.** vocal; ~*ие спосóбности* aptitudini vocale.
пéвч|ий *adj.* **1.** cîntător; ~*ая птúца* pasăre cîntătoare. **2.** ~**ий**, -*его m.* corist.
пегáс, -*а m.* (*mitol.*) pegas.
пéгий *adj.* pag, bălţat.
педагóг, -*а m.* pedagog.
педагóгика, -*и f. sg.* pedagogie.
педагогúческий *adj.* pedagogic; ~ *инститýт* institut pedagogic.
педагогúчность, -*и f. sg.* simţ pedagogic, spirit pedagogic.
педагóгия, -*и f. sg.* pedagogie.
педáл|ь, -*и f.* pedală; (*auto*) ~ *гáза* pedală de acceleraţie; (*auto*) ~ *сцеплéния* pedală de ambreiaj; (*auto*) ~ *тóрмоза* pedală de frînă; *брать* ~; *нажáть на* ~ a apăsa pe pedală; *рабóтать* ~*ью* a pedala ◇ *нажáть на все* ~*и* a lua toate măsurile pentru a accelera ceva, a pune totul în mişcare, a mobiliza toate forţele.
педáльный *adj.* de/cu pedală.
педáнт, -*а m.* pedant; tipicar.
педантúзм, -*а m. sg.* pedantism; pedanterie.
педантúческий *adj. v.* *педантúчный*
педантúчно *adv.* (în mod) pedant.
педантúчность, -*и f. sg.* pedanterie.
педантúчн|ый *adj.* pedant, meticulos (*peste măsură*); tipicar, formalist.
педáнтский *adj.* de pedant.
педáнтство, -*а n. sg.* pedantism; pedanterie.
педерáст, -*а m.* pederast; homosexual.
педерáстия, -*и f.* pederastie, homosexualitate.
педиáтр, -*а m.* (*med.*) pediatru.
педиатрúческий *adj.* (*med.*) de pediatrie, pediatric.
педиатрúя, -*и f. sg.* (*med.*) pediatrie.
педикю́р, -*а m. sg.* pedichiură.
педикю́рша, -*и f.* pedichiuristă.
пединститýт, -*а m.* = *педагогúческий инститýт* institut pedagogic.
педогенéз, -*а m.* (*biol.*) pedogeneză.
педóлог, -*а m.* pedolog.
педологúческий *adj.* pedologic.
педолóгия, -*и f.* pedologie.
педóметр, -*а m.* (*tehn.*) pedometru.
педучúлище, -*а m.* = *педагогúческое учúлище* şcoală pedagogică.
песéта, -*ы f.* peseta (*unitate monetară în Spania*).
пейзáж, -*а m.* **1.** peisaj, privelişte, vedere. **2.** peisaj (*tablou*).
пейзажúст, -*а m.* peisagist.
пейзáжн|ый *adj.* de peisaj, peisagistic; ~*ая жúвопись* peisagistică, pictură de peisaje.
пéйсы, -*сов m.* perciuni.
пек, -*а m.* smoală, catran.
пекáрный *adj.* de brutărie.

пекáрня, -*и f.* brutărie; (*mil.*) *полевáя* ~ brutărie de campanie ◇ *воéнная* ~ manutanţă.
пéкарский *adj.* de brutar.
пéкарь, -*я m.* brutar.
пеклевáнн|ый *adj.* măcinat fin şi cernut; picluit; ~*ая мукá* făină (*mai ales de secară*) fin măcinată şi cernută; ~ *хлеб* pîine de secară, pîine din făină picluită.
пеклевáть, -*люю*, -*люешь vb. ipf. acuz.* a măcina fin şi a cerne (*despre făină*).
пéкло, -*а n. sg.* **1.** năbuşeală, arşiţă, zăpuşeală, zăduf. **2.** (*reg.*) iad, focul iadului ◇ (*fig.*) *попáсть в сáмое* ~ a nimeri în toiul (*luptei, discuţiei etc.*); *самомý полéзть в* ~ a se băga singur în gura lupului; a-şi băga/a-şi pune capul sănătos sub evanghelie; *наперёд бáтьки в* ~ *лезть* a se îndesa ca baba la rai; a da buzna; *к бáтьке в* ~ la dracu-n praznic; la mama dracului, în fundul iadului.
пектúн, -*а m.* (*chim.*) pectină.
пектúнов|ый *adj.* (*chim.*) de pectină, pectic; ~*ые веществá* substanţe pectice.
пектóза, -*ы f.* (*chim.*) pectoză.
пелагúческий *adj.* (*geol.*) pelagic.
пеларгóний, -*я m.* (*bot.*) *v.* *пеларгóния*
пеларгóния, -*и f.* (*bot.*) pelargonie, muşcată.
пелен|á, -*ы́ f.* văl, pînză, pătură; ~ *тумáна* văluri de ceaţă; *снéжная* ~ pătură de zăpadă; *сплошнáя* ~ *облакóв* o pînză groasă de nori ◇ *как* sau *слóвно* ~ (*с глаз*) *упáла* parcă mi s-a luat o pînză de pe ochi.
пеленáть, -*áю*, -*áешь vb. ipf.* (*pf.* *спеленáть* şi *запеленáть*) *acuz.* a înfăşa.
пéленг, -*а m.* (*mar. av.*) relevment, unghi de drum; (*av.*) formaţie de luptă în diagonală.
пеленгáтор, -*а m.* (*mar. av.*) goniometru; alidadă, disc de relevment; radiogoniometru; *бортовóй* ~ goniometru de bord; *радиолокациóнный* ~ goniometru radar.
пеленгáция, -*и f. sg. v.* *пеленговáние*
пеленговáние, -*я n. sg.* (*mar. av.*) goniometrare; radiogoniometrie.
пеленговáть, -*гýю*, -*гýешь vb. ipf.* (*pf.* *запеленговáть*) *acuz.* (*mar. av.*) a goniometra, a lua relevment la ...
пелён|ка, -*и f.* faşă, scutec, pelincă ◇ (*fig.*) *с* ~*ок* din fragedă copilărie; *вы́йти из* ~*ок* a deveni matur.
пелерúна, -*ы f.* pelerină.
пеликáн, -*а m.* (*ornit.*) pelican.
пеллáгра, -*ы f. sg.* (*med.*) pelagră.
пелькóмпас, -*а m.* (*mar.*) busolă cu alidadă (*cu relevment*).
пельмéни, -*ей m.* colţunaşi cu carne.
пéмза, -*ы f. sg.* piatră ponce.
пéмзовый *adj.* de piatră ponce.
пéн|а, -*ы f. sg.* **1.** spumă, guler (*la bere*); *морскáя* ~ spumă de mare; *мы́льная* ~ spumă de săpun; *снимáть* ~*у* a lua spuma. **2.** (*у живóтных*) bale, spumă ◇ (*fig.*) *с* ~*ой у рта* cu spume la gură.
пенáл, -*а m.* penar.
пенáт|ы, -*ов pl.* (*înv. în expr.*) *вернýться к* (*родны́м*) ~*ам* a se reîntoarce la vatra strămoşească.
пенёк, -*нькá m.* buturugă, ciot.
пéни|е, -*я n. sg.* **1.** cînt, cîntare, cîntat; ciripit; ~ *петухá* cîntatul cocoşului. **2.** (*muz.*) canto, muzică vocală; *учúтель* ~*я* profesor de muzică; profesor de canto ◇ (*prov.*) *по* ~*ю узнаётся птúца* după glas/după pene se cunoaşte pasărea; după creastă se cunoaşte puica.
пéнист|ый *adj.* spumos, spumegînd, în spume.
пенитенциáрный *adj.* (*jur.*) de penitenciar.
пéнить, -*ню*, -*нишь vb. ipf.* (*pf.* *вспéнить*) *acuz.* a înspuma, a face spume/ clăbuci.
пéниться, -*ится vb. ipf.* (*pf.* *вспéниться*) a spumega, a face spumă.
пенициллúн, -*а m. sg.* penicilină.
пенициллúновый *adj.* de penicilină; ~ *завóд* fabrică de penicilină.
пéнк|а [1], -*и f. sg.* (*mineral.*) spumă de mare; *морскáя* ~ spumă de mare.
пéнк|а [2], -*и f.* caimac, spumă; (*fig.*) *снимáть* ~*и* a lua caimacul.
пéнков|ый *adj.* (*mineral.*) de/din spumă de mare; ~*ая трýбка* pipă din spumă de mare.
пенообразовáние, -*я n.* formarea spumei, spumare.

пеностекло́, *-а n.* sticlă spongioasă.

пеноуловитель, *-я m.* colector de spumă.

пе́ночка, *-и f. (ornit.)* pitulice.

пенсионе́р, *-а m.* pensionar.

пенсио́нн|ый *adj.* de pensie, de pensii; *~ая ка́сса* casă de pensii; *~ая кни́жка* livret de pensie.

пе́нси|я, *-и f.* pensie; *персона́льная ~* pensie personală; *пожи́зненная ~* pensie viageră; *~ по инвали́дности* pensie de invaliditate; *~ по ста́рости* pensie de bătrînețe; *получа́ть ~ю* a primi pensie; *вы́йти (перейти) на ~ю* a ieşi la pensie; *назна́чить ~ю* a fixa o pensie; *уво́лить на ~ю кого́-л.* a scoate pe cineva la pensie.

пенсне́ *n. indecl.* lornion.

пентагона́льный *adj. (mat.)* pentagonal.

пента́метр, *-а m. (lit.)* pentametru.

пентахо́рд, *-а m. (muz.)* pentacord.

пента́эдр, *-а m. (mat.)* pentaedru.

пе́нтюх, *-а m. (pop. injur.)* mocofan, mototol, nătîng.

пень, *пня m.* ciot, buturugă ◇ *че́рез ~ — коло́ду* de mîntuială; *стоя́ть как ~* a sta de lemn Tănase; *молча́ть как ~* a tăcea chitic; *(prov.) вели́к ~, да дупли́ст* plopu-i pomul ăl mai voinic, dar nu-i bun nici de un otic; din afară măr frumos, şi-năuntru găunos.

пенька́, *-и́ f.* fibre de cînepă; fuior de cînepă.

пенько́вый *adj.* din fibre de cînepă; *~ кана́т* frînghie de cînepă.

пенькопряде́ние, *-я n.* toarcerea cînepei.

пеньюа́р, *-а m.* **1.** şervet, cearşaf *(folosit în frizerie)*. **2.** capot (de dimineață).

пе́н|я, *-и f. sg.* amendă *(de întîrziere)*; majorare; *налага́ть ~ю* a amenda pentru întîrziere.

пеня́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. попеня́ть) dat.* sau *на + acuz.* a reproşa, a face reproşuri, a face mustrări; a învinovăți, a da vina pe ... ; *~й на себя́* tu însuți eşti de vină, cine ți-e de vină? ◇ *(prov.) не́чего на зе́ркало ~, коль ро́жа крива́* nu-i de vină oglinda că tu eşti urît.

пео́н, *-а m. v. пион.*

пе́пел, *-пла m. sg.* cenuşă, scrum ◇ *обрати́ть в ~* a preface în cenuşă, a face praf şi pulbere; *посыпа́ть пе́плом главу́* a-şi pune cenuşă pe cap; *подня́ть из пе́пла* a ridica din ruini.

пепели́ще, *-а n.* **1.** *(înv.)* morman de cenuşă. **2.** *(fig.)* cămin, vatră, casă părintească; *верну́ться на ста́рое ~* a se întoarce la vatra părintească.

пепе́льник, *-а m. (bot.)* cineraria.

пе́пельница, *-ы f.* scrumieră.

пе́пельн|ый *adj.* **1.** de cenuşă. **2.** cenuşiu; *~ого цве́та* de culoare cenuşie.

пе́плум, *-а m. (ist.)* peplu.

пепси́н, *-а m. sg. (fiziol. farm.)* pepsină.

пепто́н, *-а m. (fiziol.)* peptonă.

пепва́к, *-а m. (apic.)* roi primar.

перва́ч, *-а m. sg.* marfă de primă calitate; *мука — ~* făină de primă calitate.

перве́йш|ий *adj.* cel mai bun, de prim ordin, de primă calitate, de mîna întîi; *това́р ~его со́рта* marfă de cea mai bună calitate.

пе́рвенец, *-нца m.* **1.** prim născut. **2.** *(fig.)* prima realizare.

пе́рвенство, *-а n. sg.* întîietate, prioritate, primat; superioritate; *завоева́ть ~* a se clasa primul, a ocupa primul loc; *соревнова́ния на ~* campionat; întrecere, competiție.

пе́рвенствова́ть, *-тву́ю, -тву́ешь* şi *-твую, -твуешь vb. ipf. над + instr.* sau *среди́ + gen.* a avea prioritate/întîietate, a ocupa primul loc, a fi în frunte.

первенству́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *пе́рвенствова́ть*. **2.** principal, de frunte; primordial; *~ее положе́ние* loc de frunte; întîietate.

перви́нк|а, *-и f. sg. (reg.)* trufanda ◇ *э́то мне не в ~у* nu e întîia oară, mi s-a mai întîmplat.

перви́чность, *-и f. sg.* caracter primar; prioritate.

перви́чн|ый *adj.* primar, inițial; de bază; *~ пери́од боле́зни* perioadă primară a bolii; *~ая парти́йная организа́ция* organizație de bază a partidului; *(chim.) ~ые спи́рты* alcooli primari; *(el.) ~ая обмо́тка трансформа́тора* înfăşurarea primară a transformatorului; *(gram.) ~ глаго́л* verb primar.

первоапре́льск|ий *adj.* de la 1 aprilie; *~ая шу́тка* păcăleală de 1 aprilie.

первобы́тно-общи́нный *adj.* de comună primitivă; *~ строй* orînduirea comunei primitive.

первобы́тность, *-и f. sg.* stare primitivă.

первобы́тн|ый *adj.* **1.** primitiv; *~ челове́к* omul primitiv; *~ое о́бщество* societate primitivă; *(ist.) ~ коммуни́зм* comunism primitiv. **2.** *(fig.)* primitiv, sălbatic, înapoiat; *~ые нра́вы* obiceiuri primitive.

перво́годок, *-дка m.* copil *sau* animal care încă n-a împlinit vîrsta de un an.

пе́рвое, *-ого n.* felul întîi; *что сего́дня на ~?* ce e astăzi la felul întîi?

первозда́нный *adj. (înv.)* de la începutul lumii.

первоисто́чник, *-а m.* izvor prim, primă sursă, izvor direct.

первокла́ссник, *-а m.* elev de clasa întîi.

первокла́ссн|ый *adj.* **1.** de clasa întîi; *~ ваго́н* vagon de clasa întîi. **2.** de prim ordin, de primul rang, de prima calitate; *~ые маши́ны* maşini de prima calitate.

первоку́рсник, *-а m.* student în anul întîi.

первома́й, *-я m. sg.* întîiul mai, 1 mai, ziua de 1 Mai.

первома́йск|ий *adj.* de întîi mai, de 1 mai; *~ая демонстра́ция* manifestație de 1 Mai.

пе́рво-на́перво *adv. (pop.)* înainte de toate, întîi şi întîi.

первонача́льно *adv.* inițial, de la început.

первонача́льн|ый *adj.* **1.** inițial, de la început; originar; *~ прое́кт* proiect inițial; *~ая причи́на* cauză inițială. **2.** primar, primitiv; *(ec. pol.) ~ое накопле́ние* acumulare primitivă. **3.** *(элемента́рный)* elementar; *~ые све́дения по грамма́тике* noțiuni elementare de gramatică. **4.** *(mat.)* prim; *~ые чи́сла* numere prime.

первоо́браз, *-а m.* prototip; original.

первоо́бразн|ый *adj.* inițial; primitiv, primordial; *~ая фо́рма* formă primitivă.

первоосно́ва, *-ы f.* bază; principiu fundamental.

первооткрыва́тель, *-я m.* explorator.

первоочередн|о́й *adj.* primordial, de cea mai mare importanță, de mare urgență; *~ая зада́ча* sarcină imediată.

первоочерёдность, *-и f. sg.* prioritate, întîietate, primordialitate; precădere; primă urgență.

первопеча́тник, *-а m. (ist.)* primul tipograf.

первопеча́тный *adj.* **1.** din primii ani ai introducerii tiparului; de incunabul. **2.** în ediție princeps, în primă ediție, princeps.

первопричи́на, *-ы f.* cauză primară, cauză inițială.

первопу́т|ок, *-тка m.* pîrtie nouă, drum nou pe zăpadă; *е́хать по ~ку* a merge pe pîrtie nouă.

перворазря́дник, *-а m.* sportiv de prima clasă.

перворазря́дн|ый *adj.* de prim ordin, de prima clasă; *~ рестора́н* restaurant de clasa întîi.

перворо́дный *adj. (înv.)* prim născut; *~ сын* fiu prim născut ◇ *(iron.) ~ грех* păcatul originar.

перворо́дство, *-а n. sg.* **1.** *(ist. jur.)* primogenitură. **2.** *(fig.)* prioritate, întîietate.

первородя́щая, *-ей f. (femeie)* care naşte pentru prima oară.

перворождённый *adj.* prim-născut.

первосо́ртность, *-и f. sg.* calitatea întîi.

первосо́ртн|ый *adj.* de prima calitate, excelent; *~ая мука́* făină de calitatea întîi.

первостате́йный *adj. (pop.)* de prima calitate, de mîna întîi, foarte bun; *~ това́р* marfă de prima calitate.

первостепе́нн|ый *adj.* foarte important, de mare importanță; de prim rang; *факт ~ого значе́ния* fapt de importanță primordială.

первотёлка, *-и f.* vacă la primul vițel, vacă primipară.

первоцве́т, *-а m. (bot.)* ciubotica-cucului.

первоцве́тные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* primulacee.

первоэлеме́нт, *-а m.* element de bază, element fundamental/primar.

пе́рв|ый *num. ord* şi *adj.* întîi, prim, dintîi, inițial; *~ том* volumul întîi; *~ое изда́ние* ediția întîi; *~ая по́мощь* prim ajutor; *~ое впечатле́ние* prima impresie; *~ое блю́до* felul întîi (la masă); *~ое (число́ ме́сяца)* întîi *(ale*

lunii); zi-întîi; *~ого (числá)* la întîi *(ale lunii)*; *~ого январá* la 1 ianuarie; *в ~ых чи́слах сентябрá* în primele zile ale lui septembrie; *в ~ом часу́* între orele douăsprezece şi unu; *полови́на ~ого* douăsprezece şi jumătate; *~ые о́вощи/плоды́* trufandale; *в ~ и после́дний раз* pentru prima şi ultima oară; *с ~ого рáза* de la început; *находи́ться в ~ых рядáх* a se afla în primele rînduri; *он ~ замéтил* el a observat primul; *~ этáж* parter; *~ секретáрь* prim-secretar; *~ое лицó* persoana întîi; *~ое склонéние* declinarea întîi; *~ое спряжéние* conjugarea întîi; *~ учени́к* primul elev; *~ сорт* calitatea întîi ◇ *~ встрéчный*; *~ попáвшийся* primul venit; *на ~ взгляд*; *с ~ого взгля́да* (de) la prima vedere; *~ым дéлом* în primul rînd, mai întîi de toate; *в ~ую óчередь*; *в ~ую гóлову* în primul rînd; mai întîi şi întîi; cu precădere; *~ое врéмя*; *на ~ых порáх* la început, un timp oarecare; *при ~ой возмóжности* cu prima ocazie; de îndată ce se va putea; cît mai curînd posibil; *при ~ом слу́чае* la primul prilej, cu prima ocazie; *из ~ых рук* din prima mînă, din izvor direct; *~ая скри́пка* a) vioara întîi; b) *(fig.)* rolul principal; *не ~ой мóлодости* trecut de prima tinereţe; *не ~ой свéжести* nu tocmai proaspăt; *~ блин кóмом* începutu-i anevoie.

пергá, *-ú f. sg.* păstură, polen cules de albine.

пергáмент, *-а m.* **1.** *sg.* pergament *(material de scris)*. **2.** pergament *(manuscris)*. **3.** hîrtie-pergament.

пергáментн|ый *adj.* de/din pergament; *~ая бумáга* hîrtie pergament; *(glumeţ) ~ое лицó* faţă stafidită.

пергами́н, *-а m.* pergamen, hîrtie de izolaţie.

пергидрóль, *-я m. (chim.)* perhidrol, apă oxigenată.

пергонóс, *-а m. (bot.)* purtător de polen.

переадресовáть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. переадресóвывать) acuz.* a schimba adresa; a schimba destinaţia.

переадресóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *pf. переадресовáть*

переаттестáция, *-и f.* reatestare.

переаттестовáть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. переаттестóвывать) acuz.* a atesta din nou, a reatesta, a recalifica.

переаттестóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переаттестовáть*

перебази́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a muta, a strămuta *(baza)*, a crea baze noi.

перебази́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* a-şi muta baza.

перебази́ровка, *-и f.* recartare, reexpediere; *~ грýза* recartarea încărcăturii.

перебáршивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переборщи́ть*

перебéг, *-а m.* trecere/traversare în fugă.

перебегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перебежáть*

перебежáть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf. (ipf. перебегáть)* **1.** *acuz.* a trece în fugă. **2.** *(fig.)* a dezerta, a trece la inamic, a se da de partea inamicului ◇ *~ комý-л. дорóгу* a i-o lua cuiva înainte, a tăia cuiva calea.

перебéжка, *-и f.* **1.** trecere în fugă. **2.** *(mil.)* salt.

перебéжчик, *-а m.* dezertor, transfug, fugar.

перебéливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перебели́ть*

перебели́ть, *-лю́, -éли́шь vb. pf. (ipf. перебéливать) acuz.* **1.** a da cu var, a vărui, a spoi *(din nou)*. **2.** *(всё, много)* a înălbi *(tot, mult)*.

перебéлка, *-и f. sg.* văruire, spoire *(din nou)*.

перебеси́ться, *-ешу́сь, -éсишься vb. vb. ipf.* **1.** a turba *(despre mai mulţi)*. **2.** *(остепени́ться)* a se cuminţi, a se potoli, a se astîmpăra, a-şi băga minţile în cap.

перебивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переби́ть* [1,2]

перебивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. ipf.* de la *переби́ться* [2] ◇ *стру-дóм/éле-éле ~* a o scoate cu greu la capăt; *~ со дня на день* a o duce de azi pe mîine, a-şi tîrî zilele; *~ с хлéба на квас* a trăi cu pîine şi apă, a trage mîţa de coadă.

перебинтовáть, *-нту́ю, -нту́ешь vb. pf. acuz.* **1.** a schimba pansamentul, a pansa din nou. **2.** a pansa *(pe mulţi, pe toţi)*.

перебирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перебрáть*; *~ чётки* a înşira mătănii; *~ стру́ны* a atinge coardele; *~ ногáми* a da din picioare.

перебирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перебрáться*. **2.** *pas.* de la *перебирáть*.

переби́ть, *-бью, -бьёшь vb. pf. (ipf. перебивáть) acuz.* **1.** *(уби́ть мнóгих)* a omorî, a masacra, a nimici, a extermina. **2.** *(разби́ть)* a sparge, a strica, a preface în ţăndări. **3.** *(сломáть)* a frînge, a rupe; *~ нóгу* a-şi frînge piciorul. **4.** *(перекры́ть мéбель)* a tapiţa, a îmbrăca mobila din nou; *~ крéсла* a îmbrăca din nou fotoliile. **5.** a bate; *~ поду́шку* a bate perna *(ca să fie pufoasă)*. **6.** *(прервáть)* a întrerupe; *~ орáтора* a-l întrerupe pe orator; *~ дорóгу комý-л.* a-i tăia cuiva calea, a i-o lua înainte.

переби́|ться [1], *-бьётся vb. pf.* a se sparge, a se strica, a se face ţăndări.

переби́ться [2], *-бью́сь, -бьёшься vb. pf. (ipf. перебивáться)* a o scoate cu greu la capăt, a face faţă cu greu.

перебó|й, *-я m.* **1.** *(tehn.)* întrerupere, funcţionare neregulată; *~ мотóра* întreruperi la motor; *рабóтать с ~ями* a funcţiona neregulat. **2.** *(med.)* intermitenţă, bătaie neregulată; *~и в сéрдце* bătăi neregulate ale inimii; *пульс с ~ями* puls neregulat/intermitent.

перебóйный *adj.* cu intermitenţă, neregulat.

перебол|éть [1], *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. переболевáть)* **1.** *(despre o persoană)* a trece prin mai multe boli. **2.** *(despre mai multe persoane)* a fi bolnav, a zăcea de ...; *все дéти ~éли кóрью* toţi copiii au zăcut de pojar.

переболéть [2], *-и́т vb. pf.* a se tămădui, a se lecui.

перебóр, *-а m.* **1.** luare, încasare în plus *(peste cele cuvenite)*, sumă încasată în plus. **2.** *(muz.)* tril. **3.** *(tehn.)* angrenaj intermediar.

перебóрка [1], *-и f.* **1.** alegere, sortare, triere, clasare. **2.** *(tipogr.)* cules/culegere din nou, recules.

перебóрка [2], *-и f.* despărţitură, perete despărţitor; *водонепроницáемая ~* perete etanş.

переборони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* a grăpa din nou, a grăpa încă o dată.

переборóть, *-орю́, -óрешь vb. pf. acuz.* a birui, a învinge, a înfrînge; *~ страх* a învinge frica; *~ себя́* a se învinge pe sine însuşi, a se stăpîni.

переборщи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf. (ipf. перебáрщивать) (pop.)* a se întrece cu măsura, a exagera.

перебрáниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. с + instr.* sau fără *compl.* a se sfădi, a se ocărî, a-şi arunca vorbe urîte.

перебрани́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf.* a se certa *(cu toţii, mulţi)*.

перебрáнка, *-и f.* ceartă, sfadă, schimb de vorbe urîte.

перебрáсывание, *-я n. v. перебрóска*

перебрáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перебросáть* şi *перебрóсить*

перебрáсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf. перебрóситься*. **2.** *pas.* de la *перебрáсывать*.

перебрá|ть, *-берý, -берёшь vb. pf. (ipf. перебирáть)* **1.** *acuz. (рассортировáть)* a alege, a sorta, a tria, a clasa; *(fig.) ~ что-л. в пáмяти* a prefira/a revedea în gînd ceva. **2.** *acuz. (tipogr.)* a culege din nou. **3.** *acuz.* sau *instr.* a atinge *(succesiv)*; *~ стру́ны пáльцами* a-şi plimba degetele pe coarde. **4.** *acuz.* sau *gen.* a lua în repetate rînduri *(o cantitate oarecare, mult)*; *~ мнóго дéнег* a lua mulţi bani. **5.** *acuz.* sau *gen.* *(набрáть слишком мнóго)* a lua mai mult decît trebuie.

перебрáться, *-берýсь, -берёшься vb. pf. (ipf. перебирáться)* **1.** a trece *(dincolo, peste ceva)*; *~ на другóй бéрег* a trece pe celălalt mal. **2.** *(переселиться)* a se muta; *~ на нóвую квартиру* a se muta într-o locuinţă nouă.

переброди́|ть, *-óдит vb. ipf.* a înceta de fermentat/din fiert; *винó ~ло* vinul a fermentat.

перебросáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. перебрáсывать) acuz.* a arunca *(tot, pe rînd)*.

перебрóсить, *-óшу, -óсишь vb. pf. (ipf. перебрáсывать) acuz.* **1.** a arunca; *~ чéрез забóр* a arunca peste gard; *~ мешóк чéрез плечó* a arunca sacul pe umăr. **2.** *(despre un pod, o trecere)* a face, a construi; *~ мост чéрез рéку*

a face un pod peste rîu. **3.** *(fig.)* a strămuta, a transfera; ~ *войска́ на ю́жный фронт* a strămuta trupele pe frontul de sud.

перебро́си|ться, *-о́шусь, -о́сишься vb. pf. (ipf. перебра́сываться)* **1.** a se întinde; *ого́нь ~лся на сосе́дний дом* focul s-a întins la casa vecină. **2.** *instr.* a-și arunca unul altuia ceva; ~ *мячо́м* a-și arunca mingea unul altuia; *(fig.)* ~ *не́сколькими слова́ми* a schimba cîteva cuvinte.

перебро́ска, *-и f.* mutare, strămutare; trimitere *(în altă parte)*, transferare; ~ *специали́стов* detașare a specialiștilor; ~ *во́йск* transferarea trupelor; ~ *по мо́рю* transport pe mare.

перебуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf.* a trezi, a deștepta *(pe toți, pe mai mulți)*.

перебыва́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** a vizita *(mai multe locuri, mai multe persoane)*, a trece pe la mai mulți. **2.** a se perinda.

перева́л, *-а m.* **1.** *sg.* trecere; ~ *че́рез хребе́т гор* trecere peste creasta munților. **2.** defileu, trecătoare, pas; *го́рный* ~ trecătoare în munte.

перева́лец, *-льца m. (în expr.) ходи́ть с перева́льцем* a merge legănat.

перева́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевали́ть*

перева́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевали́ться*. **2.** a merge legănat; ~ *сбо́ку на́ бок* a merge legănîndu-se.

перевали́|ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. перева́ливать)* **1.** *acuz.* a pune *(în alt loc)*, a reîncărca, a transborda. **2.** *acuz.* a trece creasta unor munți, a trece peste un lanț de munți. **3.** *impers.* a trece de ... ; *~ло за по́лночь* e trecut de miezul nopții; *ему́ ~ло за со́рок* a trecut de patruzeci de ani.

перевали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. перева́ливаться)* **1.** a se rostogoli, a cădea, a se prăbuși, a veni de-a berbeleacul; ~ *че́рез пери́ла* a se apleca peste balustradă. **2.** *(перевернуться)* a se întoarce, a se răsuci; ~ *на друго́й бок* a se întoarce pe partea cealaltă.

перева́лка, *-и f.* **1.** *sg.* transbordare; reîncărcare; ~ *гру́зов* transbordarea mărfurilor. **2.** punct de transbordare.

перева́лочный *adj.* de transbordare; de manipulare; ~ *пункт* punct de transbordare.

переваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a tăvăli; a rostogoli, a da de-a dura; ~ *дете́й в снегу́* a tăvăli copiii prin zăpadă.

перева́р, *-а m.* digestie.

перева́ривание, *-я n. sg.* **1.** fierbere din nou, o nouă fierbere. **2.** digerare, mistuire, digestie. **3.** *(fig.)* însușire, asimilare.

перева́рива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *перевари́ть*. **2.** *(cu negație) (fam.)* a nu înghiți, a nu putea suferi.

перева́риваться, *-ается vb. ipf.* de la *перевари́ться*

перевари́м|ый *adj.* digerabil, ușor de mistuit.

перевари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. перева́ривать) acuz.* **1.** a fierbe din nou. **2.** a fierbe prea mult, a răsfierbe. **3.** a digera, a mistui; ~ *пи́щу* a digera hrana/mîncarea. **4.** *(fig.)* a-și însuși, a asimila.

перевари́|ться, *-а́рится vb. pf. (ipf. перева́риваться)* **1.** a fierbe prea mult, a se strica din cauza fierberii îndelungate. **2.** a se digera, a se mistui.

переве́даться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. переве́дываться) с + instr. (înv.)* a se răfui (cu), a cere socoteală *(cuiva pentru ceva)*.

переве́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *переве́даться*

перевезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. перевози́ть) acuz.* **1.** a duce, a trece *(peste ceva)*; ~ *че́рез ре́ку* a trece peste un rîu. **2.** a duce, a transporta, a căra (undeva).

переве́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переве́ять*

переверну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. перевёртывать* și *перевора́чивать)* **1.** *acuz. (опрокинуть)* a întoarce, a răsturna; ~ *всё вверх дном* a întoarce totul pe dos, a răscoli toate. **2.** *(перелистать)* a întoarce *(pagina)*. **3.** *(перелицевать)* a întoarce pe dos *(o haină)*. **4.** *(потрясти)* a zgudui, a întoarce pe dos *(pe cineva)*; *меня́ ~ло от его́ слов* cuvintele lui m-au întors pe dos/m-au răscolit.

переверн|у́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. перевёртываться* și *перевора́чиваться)* **1.** a se întoarce, a se răsturna; ~ *на друго́й бок* a se întoarce pe partea cealaltă. **2.** *(резко измениться)* a se schimba ◇ *(glumeț) ~нётся в гробу́* s-ar răsuci în mormînt *(dacă ar afla așa ceva)*.

переверста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перевёрстывать) acuz. (tipogr.)* a reface paginația, a pagina din nou, a repagina.

перевёрстка, *-и f. (tipogr.)* refacerea paginației, repaginare.

перевёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переверста́ть*

перевертéть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. перевёртывать) acuz.* **1.** a reînșuruba. **2.** a rupe prin răsucire, a strica prin învîrtire; ~ *ключ* a rupe cheia în broască.

перевёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переверну́ть* și *переверте́ть*

перевёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переверну́ться* **2.** *pas.* de la *перевёртывать*.

переве́с, *-а m. sg.* **1.** recîntărire. **2.** *(pop.)* surplus de greutate. **3.** *(fig.)* superioritate, preponderență, precumpănire; avantaj; *чи́сленный* ~ superioritate numerică; ~ *в си́лах* superioritate în forțe; ~ *голосо́в* majoritate de voturi; ~ *на на́шей стороне́* superioritatea e de partea noastră ◇ *(mil.) на* ~ în cumpănire *(despre armă)*; *дать* ~ a da avantaj; *взять* ~ a fi în avantaj.

переве́си|ть, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. переве́шивать) acuz.* **1.** *(взвесить заново)* a cîntări din nou, a recîntări. **2.** *(повесить заново)* a atîrna în alt loc, a agăța în alt loc; ~ *карти́ны* a atîrna, a muta tablourile în alt loc. **3.** *(перетянуть)* a întrece în greutate, a cîntări mai mult. **4.** *(fig.)* a prevala, a precumpăni; *на́ше мне́ние ~ло* părerea noastră a precumpănit.

переве́ситься, *-е́шусь, -е́сишься vb. pf. (ipf. переве́шиваться)* a se apleca peste ceva; ~ *че́рез пери́ла* a se apleca peste balustradă.

перевести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. переводи́ть) acuz.* **1.** a conduce, a duce, a trece *(peste ceva)*; ~ *дете́й че́рез у́лицу* a trece copiii peste drum. **2.** a muta, a transmite; ~ *в друго́е зда́ние* a muta în altă clădire; ~ *по́езд на запа́сный путь* a trece un tren pe o linie de rezervă. **3.** a transfera, a muta; a promova; ~ *в друго́й го́род* a transfera în alt oraș. **4.** a transfera, a trimite *(prin poștă, telegraf etc.)*; ~ *де́ньги по телегра́фу* a trimite bani prin mandat telegrafic. **5.** a traduce; ~ *с ру́сского языка́ на румы́нский* a traduce din limba rusă în limba română. **6.** a transforma, a preface, a converti, a evalua; ~ *убы́тки на де́ньги* a evalua paguba în bani. **7.** a copia, a decalca. **8.** *(истратить)* a cheltui, a irosi, a risipi. **9.** *(истребить)* a stîrpi ◇ ~ *дух/дыха́ние* a răsufla, a-și veni în fire.

перевести́сь [1], *-еду́сь, -едёшься vb. pf. (ipf. переводи́ться)* a se muta, a se transfera, a obține transferul.

переве|сти́сь [2], *-едётся vb. pf. (ipf. переводи́ться)* a dispărea; a nu mai fi; *у него́ де́ньги ещё не ~ли́сь* mai are încă bani.

переве́шать [1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. переве́шивать) acuz.* a cîntări *(la rînd)*.

переве́шать [2], *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** a executa prin spînzurare, a spînzura *(la rînd pe toți)*. **2.** a atîrna, a întinde; ~ *всё бельё* a întinde toate rufele.

переве́шивать [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переве́сить*

переве́шивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переве́шать*

переве́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переве́ситься*. **2.** *pas.* de la *переве́шивать* [1].

переве́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. переве́ивать) acuz.* a vîntura din nou.

перевива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переви́ть*

перевива́ться, *-а́ется vb.* **1.** *ipf.* de la *переви́ться*. **2.** *pas.* de la *перевива́ть*.

перевида́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a vedea multe, a trăi multe.

перевинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf. (ipf. переви́нчивать) acuz.* **1.** a reînșuruba din nou. **2.** a forța un ghivent, a strica un ghivent prin înșurubare forțată.

переви́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевинти́ть*

перевира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переврать*

переви́ть, *-вью, -вьёшь vb. pf. (ipf. перевивать) acuz.* **1.** *(переплести)* a împleti un lucru în altul. **2.** *(свить заново)* a împleti din nou.

переви́ться, *-вьётся vb. pf. (ipf. перевиваться)* a se încolăci pe ... ; a se împleti cu ...

перево́д, *-а m.* **1.** transferare, mutare; promovare; ~ *на другую работу* trecere în altă muncă. **2.** trimitere, expediere. **3.** traducere; *во́льный* ~ traducere liberă; *буква́льный* sau *досло́вный* ~ traducere literală; *маши́нный* sau *автомати́ческий* ~ traducere automată. **4.** mandat *(poștal, telegrafic etc.)*, transfer, virare, virament; *почто́вый* ~ mandat poștal; *телегра́фный* ~ mandat telegrafic; *вы́слать де́ньги* ~*ом* a expedia bani prin mandat poștal; *(cont.)* ~ *с одного́ счёта на друго́й* virare dintr-un cont în altul. **5.** transformare; convertire; ~ *ку́рса ле́я на золоту́ю ба́зу* convertirea leului în etalon aur. **6.** mutare, schimbare; ~ *железнодоро́жной стре́лки* schimbarea macazului; *ручно́й стре́лочный* ~ macaz manual. **7.** calc, copie; transpunere. **8.** *(бесполезная трата)* cheltuială, irosire, risipire.

переводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *перевести* ◇ *не переводя́ дыха́ния* pe nerăsuflate, repede.

переводи́ться[1], *-ожу́сь, -о́дишься vb. ipf.* **1.** de la *перевести́сь*[1]. **2.** *pas.* de la *переводи́ть*.

переводи́ться[2], *-о́дится vb. ipf.* de la *перевести́сь*[2]

перево́дник, *-а m. (tehn.)* schimbător de viteze.

переводн|о́й *adj.* **1.** *v. перево́дный; (fin.)* ~*а́я на́дпись* gir. **2.** de copiat, de calc; ~*а́я бума́га* hîrtie de calc; hîrtie de copiat; ~*ы́е карти́нки* abțibilduri.

перево́дн|ый *adj.* **1.** tradus; în traducere; ~*ая литерату́ра* literatură de traduceri. **2.** de mandat *(poștal, telegrafic etc.)*; de transfer; ~ *бланк* mandat poștal; *(fin.)* ~ *ве́ксель* trată. **3.** de mutare, de transfer; de promovare; ~*ые экза́мены* examene de sfîrșit de an.

перево́дческ|ий *adj.* de traducător.

перево́дчик, *-а m.* **1.** traducător. **2.** translator, tălmaci, interpret. **3.** piedică; ~ — *предохрани́тель* piedică de siguranță.

перево́з, *-а m.* **1.** *sg.* transport, transportare. **2.** vad, trecere.

перевозбужде́ние, *-я n.* supraexcitație, supraexcitare.

перевози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *перевезти́*

перево́зк|а, *-и f.* transport; trafic; transportare, cărăușie; *железнодоро́жная* ~ transport pe cale ferată; *пассажи́рские* ~*и* trafic de călători; *речны́е* ~*и* trafic fluvial; ~ *по во́здуху* transport pe calea aerului; *автомоби́льные* ~*и* transporturi auto; *гужева́я* ~ transport cu tracțiune animală.

перево́зный *adj.* de transport; ~*ые сре́дства* mijloace de transport.

перево́зочный *adj.* transportabil.

перево́зчик, *-а m.* podar; barcagiu, luntraș.

переволнова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. acuz.* a neliniști, a îngrijora, a alarma, a tulbura *(peste măsură)*.

переволнова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. pf.* a se neliniști, a se necăji, a se tulbura, a se alarma *(peste măsură)*.

перевооружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перевооружи́ть*

перевооружа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевооружи́ться*. **2.** *pas.* de la *перевооружа́ть*.

перевооруже́ние, *-я n. sg.* **1.** *(mil.)* reînarmare. **2.** *(fig.)* reutilare, reechipare, reînzestrare; *техни́ческое* ~ reutilare tehnică.

перевооружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. перевооружа́ть) acuz.* **1.** *(mil.)* a reînarma. **2.** *(fig.)* a reutila, a reechipa, a reînzestra; ~ *промы́шленность* a reutila industria.

перевооружи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. перевооружа́ться)* **1.** *(mil.)* a se reînarma. **2.** *(fig.)* a fi reutilat, reechipat, reînzestrat.

перевоплоти́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. перевоплоща́ть) acuz.* a întrupa, a încarna, a reîncarna; a transforma.

перевоплоти́ться, *-щу́сь, -оти́шься vb. pf. (ipf. перевоплоща́ться)* a se întrupa, a se reîncarna; a se metamorfoza.

перевоплоща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перевоплоти́ть*.

перевоплоща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *перевоплоти́ться*.

перевоплоще́ние, *-я n.* reîncarnare, metempsihoză, metamorfoză; transformare.

перевора́чивание, *-я n.* răsturnare, întoarcere.

перевора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перебора́чивать*

перевора́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевора́чивать*. **2.** *pas.* de la *перевора́чивать*.

переворо́т, *-а m.* **1.** revoluție, transformare revoluționară; *госуда́рственный* ~ lovitură de stat; *дворцо́вый* ~ revoluție de palat; ~ *в нау́ке* revoluție în știință. **2.** *(geol.)* cataclism. **3.** *(av.)* răsturnare.

переворoти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. ipf. (pop.) v. переверну́ть*

перевороши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a întoarce, a răscoli; ~ *все бума́ги* a răvăși toate hîrtiile.

перевоспита́ние, *-я n. sg.* reeducare.

перевоспита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перевоспи́тывать) acuz.* a reeduca.

перевоспита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. перевоспи́тываться)* a se reeduca, a fi reeducat.

перевоспи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевоспита́ть*

перевоспи́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевоспита́ться*. **2.** *pas.* de la *перевоспи́тывать*.

переврáть, *-ру́, -рёшь vb. pf. (ipf. перевира́ть) acuz.* a denatura, a stîlci, a poci, a schimonosi; *(перепутать)* a confunda.

перевыбира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перевы́брать*

перевы́борный *adj.* de realegere, de noi alegeri.

перевы́боры, *-ов pl.* noi alegeri, realegeri.

перевы́брать, *-беру, -берешь vb. pf. (ipf. перевыбира́ть) acuz.* a realege, a alege din nou.

перевыполне́ние, *-я n. sg.* depășire; ~ *но́рмы* depășire a normei; ~ *пла́на* depășire a planului.

перевы́полнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. перевыполня́ть) acuz.* a depăși, a întrece; ~ *план* a depăși planul.

перевыполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перевы́полнить*

перевяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. перевя́зывать) acuz.* **1.** a pansa; a bandaja. **2.** *(связать)* a lega de jur împrejur; a încinge. **3.** a împleti din nou; a tricota din nou; a reface; ~ *чуло́к* a împleti din nou un ciorap.

перевя́зка, *-и f.* **1.** pansare, bandajare. **2.** pansament, bandaj; *сде́лать* ~*у* a face un pansament.

перевя́зочная, *-ой f.* sală de pansament.

перевя́зочн|ый *adj. (med.)* de pansament, de pansat; ~*ые материа́лы* materiale pentru pansament; ◇ ~ *пункт* punct de prim ajutor.

перевя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевяза́ть*

пе́ревяз|ь, *-и f.* **1.** *(mil.)* diagonală; bandulieră; ~ *для са́бли* port-sabie. **2.** bandaj, eșarfă.

перевя́сло, *-а n. (agr.)* legătoare, legătură de snopi.

перега́р, *-а m. sg.* duhoare de alcool; damf; gust neplăcut în gură după beție.

перега́рный *adj.* de alcool; ~ *дух* duhoare de alcool, damf.

переги́б, *-а m.* **1.** *sg.* îndoire; strîmbare; curbare. **2.** *(место)* îndoitură, curbură; inflexiune; cută. **3.** *(fig.)* exagerare, exces.

перегиба́ние, *-я n.* curbare.

перегиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перегну́ть*

перегиба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перегну́ться*. **2.** *pas.* de la *перегиба́ть*.

перегла́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. перегла́живать) acuz.* **1.** *(заново)* a călca din nou. **2.** *(всё, много)* a călca *(mult, tot)*; ~ *бельё* a călca toate rufele.

перегла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегла́дить*

перегласо́вка, *-и f. (lingv.)* metafonie, alternanță vocalică; umlaut.

перегля́дывание, *-я n.* schimb de priviri, schimb de ocheade.

перегля́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *перегляну́ться*

перегляну́ться, *-я́нусь, -я́нешься vb. pf. (ipf. перегля́дываться)* с + *instr.*

a schimba o privire, a se uita unul la altul.

перегнáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегнойть*

перегнáть, *-гоню, -гóнишь vb. pf. (ipf. перегонять) acuz.* **1.** *(обогнáть)* a întrece, a depăși; a lua înainte; *(fig.) догнáть и* ~ a ajunge din urmă și a întrece. **2.** a aduce, a conduce, a mîna *(în altă parte)*. **3.** *(chim. tehn.)* a distila petrolul.

перегнóй, *-я m. sg. (agr.)* humus; mraniță.

перегнóйный *adj. (agr.)* care conține humus, de humus, de mraniță, humifer, humic.

перегнýть, *-нý, -нёшь vb. (ipf. перегибáть) acuz.* **1.** a îndoi, a încovoia. **2.** *(fig.)* a exagera ◇ ~ *пáлку* a merge prea departe, a sări peste cal.

перегнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. перегибáться)* a se îndoi, a se apleca; ~ *чéрез перúла* a se apleca peste balustradă.

перевáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переговорúть(2)*

переговáриваться, *-аюсь, -аешься vb. pf. с + instr.* a schimba cîteva cuvinte, a schimba o vorbă.

переговор|úть, *-рю, -рúшь vb. pf.* **1.** *с + instr.* a vorbi, a conversa, a discuta, a sta de vorbă. **2.** *(ipf. переговáривать)* a vorbi mai tare decît toți, a-i bate pe toți cu gura ◇ *егó не ~úшь* el are totdeauna ultimul cuvînt.

переговóрн|ый *adj.* de/pentru convorbiri; ~ *телефóнный пункт* stație telefonică.

переговóры, *-ов pl.* **1.** tratative, negocieri; *мúрные* ~ tratative de pace; ~ *о перемúрии* tratative de armistițiu; ~ *о прекращéнии огня́* tratative pentru încetarea focului; *прекратúть* ~ a suspenda/a întrerupe tratativele; *вестú* ~ a duce tratative; a negocia. **2.** convorbire, conversație; ~ *по телефóну* convorbiri telefonice.

переголосовáние, *-я n.* votare din nou, o nouă votare.

перегóн, *-а m.* **1.** ducere, mînare, mînat *(în altă parte)*; ~ *скотá* mînatul vitelor. **2.** sector, distanță *(între cele două stații de cale ferată)*.

перегóнка, *-и f. (chim. tehn.)* distilare; *сухáя* ~ distilare uscată; ~ *нéфти* distilarea petrolului.

перегóнный *adj. (tehn.)* distilator, de distilare; ~ *куб/аппарáт* alambic; ~ *завóд* distilărie.

перегоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перегнáть*

перегорáживание, *-я n.* separare prin gard.

перегорáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегородúть*

перегорáние, *-а n. sg.* ardere; putrezire.

перегорáть, *-áет vb. ipf.* de la *перегорéть*

перегорéлый *adj.* consumat *(prin ardere)*.

перегорé|ть, *-рúт vb. pf. (ipf. перегорáть)* **1.** a (se) arde; a se consuma, a se strica prin ardere; *лáмпочка ~ла* becul s-a ars. **2.** *(сгнить)* a putrezi; *навóз ~л* gunoiul a putrezit.

перегородúть, *-ожý, -óдишь vb. pf. (ipf. перегорáживать) acuz.* a despărți *(printr-un perete)*.

перегорóдк|а, *-и f.* **1.** perete despărțitor; despărțitură; membrană; *бронeвáя* ~ perete blindat; *поглощáющая* ~ membrană absorbantă, perete absorbant. **2.** *(fig.)* barieră; *социáльные ~и* bariere sociale.

перегрéв, *-а m. sg. (tehn.)* supraîncălzire; *мéстный* ~ supraîncălzire locală.

перегревáние, *-я n. sg. v. перегрéв*

перегревáтель, *-я m. (tehn.)* supraîncălzitor.

перегревáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перегрéть*

перегревáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** de la *перегрéться*. **2.** *pas.* de la *перегревáть*.

перегрéтый 1. *p.t.p.* de la *перегрéть*. **2.** *adj.* supraîncălzit.

перегрéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. перегревáть) acuz.* a supraîncălzi, a încălzi prea tare.

перегрéться, *-éюсь, -éешься vb. pf. (ipf. перегревáться)* a se supraîncălzi, a se încălzi prea tare.

перегружáтель, *-я m. (tehn.)* transbordor, reîncărcător; *мостовóй* ~ pod încărcător.

перегружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перегрузúть*

перегрýженность, *-и f. sg.* supraîncărcare, grad de supraîncărcare.

перегрузúть, *-ужý, -ýзишь vb. pf. (ipf. перегружáть) acuz.* **1.** a transborda *(mărfuri)*; a transvaza; a reîncărca. **2.** a supraîncărca; *(fig.)* ~ *рабóтой* a supraîncărca *(pe cineva)* cu munca.

перегрýзка, *-и f.* **1.** *sg.* transbordare, transvazare; reîncărcare. **2.** supraîncărcare. **3.** *(tehn.)* suprasarcină, supraîncărcare; ~ *по тóку* suprasarcină de curent. **4.** suprasolicitare.

перегрýзочн|ый *adj.* de transbordare; ~ *пункт* punct de transbordare.

перегрýзчик, *-а m. (tehn.)* încărcător.

перегруппировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. перегруппирóвывать) acuz.* a regrupa.

перегруппировáться, *-рýюсь, -рýешься vb. pf. (ipf. перегруппирóвываться)* a se regrupa.

перегруппирóвка, *-и f.* regrupare; ~ *сил* regrupare a forțelor.

перегруппирóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегруппировáть*.

перегруппирóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перегруппировáться*. **2.** *pas.* de la *перегруппирóвывать*.

перегрызáть, *-зáю, -зáешь vb. ipf.* de la *перегры́зть*

перегры́зть, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. перегрызáть) acuz.* a roade, a tăia cu dinții; ~ *кость* a sparge cu dinții un os.

перегры́зться, *-зýсь, -зёшься vb. pf.* **1.** a se încăiera, a se lua la colți, a se mușca *(cu colții)*. **2.** *(fig. pop.)* a se ciorovăi, a se certa, a se lua la harță.

пéред *prep.* cu *instr.* **1.** înaintea, în fața; ~ *дóмом* în fața casei; ~ *моúми глазáми* în fața ochilor mei; ~ *нáми* în fața noastră; *(fig.) не останáвливаться ~ трýдностями* a nu pregeta în fața greutăților. **2.** înainte de ... ; în preajma; ~ *тем, как* ... înainte de a ... ; *за нéсколько дней ~ э́тим* cu cîteva zile mai înainte; ~ *сáмым отъéздом* chiar înaintea plecării; ~ *съéздом* în preajma congresului. **3.** față de ... ; în față; *я ~ вáми виновáт* sînt vinovat față de dumneavoastră; *отвечáть ~ закóном* a răspunde în fața legii. **4.** în comparație cu ... față de ... ; *онú ничтó ~ ним* le este mult superior, nu fac doi bani pe lîngă el.

перёд, *пéреда m.* partea din față, partea de dinainte; fațadă; ~ *дóма* fațadă; *взять* ~ a întrece, a o lua înaintea *(cuiva)*.

передавáть, *-даю, -даёшь vb. ipf.* de la *передáть*

передавáться, *-даётся vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *передáться*. **2.** *pas.* de la *передавáть*.

передавúть, *-авлю, -áвишь vb. pf. (ipf. передáвливать) acuz.* a strivi, a călca *(pe mulți, pe toți)*.

передáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передавúть*.

передáточн|ый *adj.* de transmisie, de transmitere; de emisie; ~ *механúзм* mecanism de transmisie; *(ferov.)* ~ *пункт* punct de transmitere; *(ferov.)* *~ая сéтка* linie de legătură/de racordare; *(tehn.)* *~ое числó* raport de transmisie ◇ *(fin.)* *~ая нáдпись* gir, andosament; ~ *язы́к* limbă intermediară.

передáтчик, *-а m.* emițător, post de emisiune; *коротковóлновый* ~ emițător pe unde scurte; ~ *помéх* emițător de bruiaj; *лáзерный* ~ emițător laser; *бортовóй* ~ emițător de bord.

передá|ть, *-áм, -áшь, -áст vb. pf. (ipf. передавáть) acuz.* **1.** *(отдать)* a preda, a înmîna, a remite, a transmite; ~ *из рук в рýки* a preda din mînă în mînă; ~ *по наслéдству* a lăsa ca moștenire. **2.** *(сообщить)* a transmite; a comunica, a difuza; ~ *прикáз* a transmite un ordin; ~ *извéстие* a transmite/a comunica o știre; *~йте емý мой привéт* transmiteți-i salutările mele. **3.** *(воспроизвести)* a reda, a reproduce, a reprezenta. **4.** a deferi, a remite, a pune la dispoziție; ~ *дéло в суд* a deferi cazul justiției. **5.** a ceda; ~ *свои́ правá на что-л.* a ceda cuiva drepturile sale. **6.** a transmite *(o boală, o infecție)*, a contamina, a molipsi. **7.** a plăti mai mult decît trebuie; ~ *пять рублéй при покýпке* a plăti *(din greșeală)* cu cinci ruble mai mult la cumpărare.

перед|áться, *-áстся; vb. pf. (ipf. передавáться) dat.* **1.** *(сообщиться)* a se transmite, a fi transmis; a se moșteni,

a se comunica; *болéзнь ~алáсь ребёнку* boala i s-a transmis copilului. **2.** *(перейти на чью-л. сторону)* a trece *(de partea cuiva)*.

передáч|а, *-и f.* **1.** *sg.* predare, înmînare; remitere, transmitere; *~ прикáза* transmiterea unui ordin; *~ дел* predarea gestiunii; *акт ~и (дел)* proces-verbal de predare *(a gestiunii)*; *без прáва ~и* fără drept de transmitere; strict personal; *(el.) ~ электрúческой энéргии* transport de energie electrică. **2.** *sg.* cedare, cesiune, transmitere; *~ прав* cesiune, transmitere *(de drepturi)* *безвозмéздная ~* transmitere cu titlu gratuit. **3.** transmisie, emisie; *слýшать ~у по рáдио* a asculta o emisiune la radio; *одноцвéтная ~* transmisiune monocromatică; *стереофонúческая ~* transmisiune stereofonică; *студúйная ~* transmisiune din studiou; *~ цветнóго телевúдения* transmisiune de televiziune în culori. **4.** *(sport)* servire; *~ мячá* servirea mingii. **5.** pachet cu provizii *sau* rufe *(pentru un bolnav, un deținut etc.)*. **6.** *(tehn.)* transmisie, angrenaj; *ремённая ~* transmisie prin curele; *зубчáтая ~* transmisie prin roți dințate, angrenaj; *червя́чная ~* angrenaj cu melc; angrenaj elicoidal.

передвигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *передвúнуть*

передвигá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** de la *передвúнуться*. **2.** a merge, a se deplasa. **3.** *pas.* de la *передвигáть*.

передвижéни|е, *-я n. sg.* **1,** deplasare, strămutare, mutare; mișcare; *~ вóйск* deplasarea trupelor, mișcări de trupe. **2.** *(lingv.)* mutație, deplasare; *~ глáсных* mutație vocalică ◇ *срéдства ~я* mijloace de locomoție.

передвúжка, *-и f. sg.* deplasare, strămutare, mutare; mișcare; *~ ударéния* deplasarea accentului ◇ *библиотéка-~* bibliotecă ambulantă/mobilă; *вы́ставка-~* expoziție mobilă/ambulantă.

передвúжник, *-а m.* pictor realist progresist din a doua jumătate a sec. al XIX-lea; participant la așa-numitele «expoziții mobile».

передвижн|óй *adj.* **1.** mobil, transportabil; *~ стóлик* măsuță mobilă, servantă. **2.** ambulant, volant; *~áя библиотéка* bibliotecă ambulantă/volantă.

передвúнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. передвигáть) acuz.* **1.** a deplasa, a strămuta, a muta din loc, a mișca; *~ с мéста на мéсто* a muta din loc în loc. **2.** *(fig.)* a amîna; *~ срóки* a amîna termenele.

передвúнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. передвигáться)* a se deplasa, a se muta; a se mișca.

передéл, *-а m.* reîmpărțire, redistribuire; *~ землú* o nouă împărțire a pămîntului; *~мúра* o nouă reîmpărțire a lumii.

передéла|ть, *-аю,- аешь vb. pf. (ipf. передéлывать* **1.** *(сделать иначе)* a preface, a reface; *~ проéкт* a reface un proiect *~ плáтье* a transforma o rochie; *(fig.) ~ чей-л. харáктер* a reeduca pe cineva. **2.** *(сделать многое)* a face *(multe sau de toate)*; *~л сегóдня мнóго дел* a făcut azi o grămadă de treburi.

переделúть, *-елю́, -éлишь vb. pf. (ipf. переделя́ть) acuz.* a redistribui; a reîmpărți, a împărți din nou.

передéлк|а, *-и f.* refacere, transformare, modificare, prelucrare; *дать в ~у* a da ceva la transformat ◇ *попáсть в ~у* sau *побывáть в ~е* a intra la apă, a o păți.

передéлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передéлать*

переделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переделúть*

передёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передёрнуть*

передёргиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *передёрнуться*. **2.** *pas.* de la *передёргивать*.

передержáть, *ё-ержý, -éржишь vb. pf. (ipf. передéрживать) acuz.* **1.** a ține prea mult timp. **2.** *(foto)* a supraexpune, a expune prea mult ◇ *~ экзáмен* a da o corigență.

передéрживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передержáть*

передéржка, *-и f.* **1.** *(foto)* supraexpunere. **2.** reexaminare, corigență. **3.** denaturare, falsificare, fals.

передёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. передёргивать)* **1.** *acuz.* a smuci. **2.** *acuz.* a trișa, a măslui *(la jocul de cărți)*. **3.** *acuz. (fig.)* a falsifica, a denatura; *~ фáкты* a falsifica faptele. **4.** *impers.*

передёрнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. передёргиваться)* a se înfiora, a se cutremura.

передúр, *-а m. (agr.)* **1.** cojire, decorticare. **2.** urluială.

передненёбный *adj. (lingv.)* prepalatal.

переднеязы́чный *adj. (lingv.)* anterior.

перéдн|ий *adj.* de dinainte, din față, anterior; primul; *~ее колесó* roata din față; *(mil.) ~ край* linia întîi; *~ая часть* partea anterioară; *на ~ем плáне* pe prim plan; *(anat.) ~ее нёбо* palatul anterior; *~ глáсный* vocală anterioară; *~ ряд* serie anterioară.

перéдник, *-а m.* șorț; *защúтный ~* șorț de protecție.

перéдняя, *-ей f.* anticameră, antreu, vestibul.

пéредо *prep. = пéред (înaintea unor grupuri de consoane)*; *~ мной* în fața mea; față de mine.

передовáя, *-óй f.* articol de fond, editorial.

передовéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. передоверя́ть) acuz.* cu *dat.* a încredința altuia o sarcină primită; *(jur.) ~ довéренность* a da a procură de substituire.

передоверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *передовéрить*

передов|úк, *-á m.* fruntaș; *~икú произвóдства* fruntași în producție.

передовúца, *-ы f.* articol de fond, editorial.

передов|óй *adj.* **1.** de avangardă, înaintat; *(mil.) ~ отря́д* detașament de avangardă; *~ы́е позúции* primele linii; *~ пост* avanpost. **2.** *(fig.)* progresist, avansat, înaintat; de frunte; *~ учёный* savant progresist; *~ óпыт* experiență înaintată/avansată; *~ы́е взгля́ды* vederi progresiste/avansate; *~áя тéхника* tehnică înaintată; *~áя статья́* articol de fond, editorial.

передовы́е, *-ы́х pl. (mil.)* primele linii de luptă, liniile înaintate.

передóк, *-дкá m.* **1.** partea dinainte a unui vehicul; avantren; *плýжный ~* cotiga plugului. **2.** *(mil.)* antetren.

передóм *adv. (pop.)* înainte, în față; *идтú ~* a merge în față.

передóхнуть, *-нет vb. pf.* a pieri pe capete *(despre animale)*.

передохнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. передыхáть)* a răsufla, a se odihni puțin, a face un mic popas /o mică pauză.

передрáзнивание, *-я n.* imitare, maimuțăreală, îngînare.

передрáзнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передразнúть*

передразнúть, *-азню́, -áзнишь vb. pf. (ipf. передрáзнивать) acuz.* a imita, a maimuțări, a îngîna.

передрáться, *-дерýсь, -дерёшься vb. pf.* a se bate, a se încăiera, a se lua la bătaie.

передрóгнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a amorți de frig, a îngheța de tot.

передря́г|а, *-и f.* încurcătură, bucluc, neplăcere; *попáсть в ~у* a da de bucluc.

передýма|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. передýмывать)* **1.** *(изменить мнение)* a se răzgîndi, a-și schimba părerea. **2.** *(обдумать многое)* a chibzui mult, a medita, a se gîndi mult; a se gîndi la multe.

передýмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передýмать*

передушúть, *-ушý, -ýшишь vb. pf. (acuz.)* a gîtui, a sugruma *(despre mulți, toți)*.

передыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *передохнýть*

переды́шк|а, *-и f.* **1.** răgaz de o clipă *(pentru a răsufla, a respira)*; *гнáться зá кем-л. без ~и* a fugi după cineva fără răgaz. **2.** *(fig.)* răgaz, repaus; *не дать ни минýты ~и* a nu da nici o clipă de răgaz.

переедáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переéсть*.

переéзд, *-а m.* **1.** traversare, trecere; *~ чéрез мост* trecere peste pod. **2.** mutare, mutat, plecare; *~ на другýю квартúру* mutare într-o locuință nouă. **3.** *(ferov.)* trecere de nivel, pasaj de nivel; barieră.

переезжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переéхать*

переé|сть, *-éм, -éшь, -éст vb. pf. (ipf. переедáть)* **1.** a mînca prea mult; a se ghiftui, a se îndopa. **2.** *(acuz.)* a mînca mai mult decît toți. **3.** a distruge, a roade, a mînca *(despre rugină și acizi)*.

переéхать, *-éду, -éдешь vb. pf. (ipf. переезжáть)* **1.** *acuz.* sau *чéрез +* *acuz.* a trece, a străbate, a traversa

(cu un mijloc de transport). 2. acuz. a strivi; a călca. 3. a se muta, a se stabili; ~ в другóй дом a se muta în altă casă.
пережáривать, -аю, -аешь vb. ipf. de la пережáрить
пережáриваться, -ается vb. ipf. 1. ipf. de la пережáриться. 2. pas. de la пережáривать.
пережáрить, -рю, -ришь vb. pf. (ipf. пережáривать) acuz. 1. a prăji prea tare, a arde. 2. a frige, a prăji (prea multe).
пережáри|ться, -ится vb. pf. (ipf. пережáриваться) a se arde, a fi prea fript, a se frige prea tare.
переждáть, -дý, -дёшь vb. pf. (ipf. пережидáть) acuz. a aştepta să treacă...; ~ дождь a aştepta să treacă ploaia.
пережевáть, -жую́, -жуёшь vb. pf. (ipf. пережёвывать) acuz. a mesteca, a rumega.
пережёвывание, -я n. sg. mestecare, rumegare.
пережёвывать, -аю, -аешь vb. ipf. acuz. 1. ipf. de la пережевáть; ~ жвáчку a rumega. 2. (fig.) a bate apa în piuă, a repeta, a spune mereu acelaşi lucru; ~ стáрые и́стины a repeta adevăruri răsuflate.
переженúть, -еню́, -éнишь vb. pf. acuz. a însura, a căsători (pe mulţi, pe toţi).
переженúться, -ится vb. pf. a se însura, a se căsători (despre mulţi, despre toţi).
переж|éчь, -жгу́, -жжёшь vb. pf. (ipf. пережигáть) acuz. 1. a arde (prea mult); a răscoace; ~ кирпи́ч a arde cărămida. 2. a tăia, a rupe (cu ajutorul focului, substanţelor corosive etc.). 3. a arde, a calcina; ~ и́звесть a arde varul. 4. a arde tot/mult; ~ все дровá a arde toate lemnele.
переживáемость, -и f. supravieţuire.
переживáни|е, -я n. emoţie, frămîntare, încercare; рáдостные ~я bucurii; тяжёлые ~я grele încercări.
переживáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la пережи́ть(2, 3)
пережигáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la пережéчь
пережидáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la переждáть
пережи́м, -а m. (tehn.) gîtuire, strangulare.
пережи́тое, -ого n. sg. încercări, lucruri trăite.
пережи́т|ок, -тка m. rămăşiţă, urmă, vestigii ale trecutului.
пережи́точн|ый adj. de rămăşiţe, de vestigii ale trecutului; ~ые явлéния rămăşiţe ale trecutului.
переж|и́ть, -иву́, -ивёшь vb. pf. acuz. 1. a trăi, a-şi trăi viaţa. 2. (ipf. переживáть) a încerca, a trece prin ...; ~ бóльшую рáдость a încerca o mare bucurie; ~ большóе гóре a trece printr-o mare cumpănă. 3. (ipf. переживáть) a trăi mai mult, a supravieţui; ~ своегó мýжа a supravieţui soţului său. 4. (испытать) a suporta, a suferi, a îndura ◇ (prov.) жизнь ~ не пóле перейти́ viaţa nu-i glumă; ~ самогó себя́ a-şi pierde importanţa; a deveni neinteresant.
пережóг, -а m. 1. ardere/calcinare excesivă. 2. (перерасход) consum excesiv, risipă, irosire de combustibil.
перезабы́ть, -бу́ду, -бу́дешь vb. ipf. acuz. a uita (multe, toate).
перезаклáд, -а m. reamanetare, reipotecare.
перезаклáдывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la перезаложи́ть.
перезаключáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la перезаключи́ть
перезаключéние, -я n. sg. reînnoire; ~ договóра reînnoirea contractului.
перезаключи́ть, -чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. перезаключáть) acuz. a reînnoi, a reface, a încheia din nou; ~ договóр a reînnoi contractul.
перезалóг, -а m. reamanetare.
перезаложи́ть, -ожу́, -óжишь vb. pf. (ipf. перезаклáдывать) acuz. a reamaneta, a reipoteca.
перезáпись, -и f. reînregistrare, transcriere; copie.
перезапрáвка, -и f. realimentare.
перезарази́ть, -ажу́, -рази́шь vb. pf. a molipsi (pe toţi).
перезаря́д, -а m. (tehn.) reîncărcare.
перезаря́дка, -и f. reîncărcare; rearmare.
перезаряжáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la перезаряди́ть

перезаряжéние, -я n. (mil.) reîncărcare; автомати́ческое ~ reîncărcare automată.
перезвáнивать, -аю, -аешь vb. ipf. (pf. перезвони́ть) a telefona din nou.
перезимовáние, -я n. v. перезимóвка
перезимовáть, -мýю, -мýешь vb. pf. a petrece iarna, a ieşi din iarnă; a hiberna.
перезимóвка, -и f. iernare; hibernare.
перезнакóми|ть, -млю, -мишь vb. pf. acuz. a face cuiva cunoştinţă (cu mulţi, cu toţi); a face prezentările, a prezenta; ~ гостéй a face prezentările musafirilor, a prezenta pe unii altora.
перезнакóмиться, -млюсь, -мишься vb. pf. a face cunoştinţă (cu mai mulţi, cu toţi).
перезревáние, -я n. răscoacere.
перезревáть, -áет vb. ipf. de la перезрéть
перезрéл|ый adj. 1. răscopt, prea copt, trecut; ~ арбу́з pepene verde răscopt. 2. (iron.) trecut, bătrîn.
перезрé|ть, -éет vb. pf. (ipf. перезревáть) 1. a se răscoace; помидóры ~ли roşiile s-au răscopt. 2. (iron.) a se trece, a fi trecut (ca vîrstă).
перезя́бнуть, -ну, -нешь vb. pf. 1. a îngheţa de tot. 2. (о растéниях) a degera (despre plante).
переигрáть, -áю, -áешь vb. pf. (ipf. переи́грывать) 1. acuz. (сыгрáть зáново) a juca din nou, a rejuca. 2. acuz. a cînta, a juca (mult, tot); ~ все пьéсы a juca toate piesele. 3. (teatr.) a juca nenatural/afectat.
переигрóвка, -и f. (sport) meci rejucat.
переи́грывание, -я n. 1. rejucare, jucare a doua oară. 2. (teatr.) joc nenatural/afectat.
переи́грывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la переигрáть
переизбирáть, -áю, -áешь vb. ipf. de la переизбрáть
переизбрáние, -я n. sg. realegere.
переизбрáть, -берý, -берёшь vb. pf. (ipf. переизбирáть) acuz. a realege.
переиздавáть, -даю́, -даёшь vb. ipf. de la переиздáть
переиздáние, -я n. 1. reeditare, retipărire. 2. ediţie nouă (a unei cărţi).
переиздáть, -áм, -áшь, -áст vb. pf. (ipf. переиздавáть) acuz. a reedita.
переименовáние, -я n. schimbarea unei denumiri, schimbare de nume.
переименовáть, -нýю, -нýешь vb. pf. (ipf. переименóвывать) acuz. a schimba, a da un alt nume, a reboteza.
переименóвывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la переименовáть
переи́мчивость, -и f. sg. 1. uşurinţa de a asimila. 2. darul de a imita.
переи́мчив|ый adj. 1. care asimilează uşor. 2. care imită cu uşurinţă.
переинáчивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la переинáчить
переинáчить, -чу, -чишь vb. pf. (ipf. переинáчивать) acuz. a schimba, a modifica; a reface.
переискáть, -ищу́, -и́щешь vb. pf. (ipf. переи́скивать) a căuta peste tot, a scotoci, a răscoli, a cotrobăi.
переи́скивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la переискáть
пере|йти́, -йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. переходи́ть) a trece, a traversa; a străbate; ~ чéрез мост a trece peste un pod; ~ у́лицу a traversa strada; ~ грани́цу a trece graniţa; ~йди́ в сосéднюю кóмнату treci în camera de alături; ~ к другóму владéльцу a trece la un alt proprietar; ~ на другу́ю рабóту a trece la altă muncă; ~ в слéдующий класс a trece clasa, a promova; ~ в наступлéние a trece la ofensivă; ~ к нóвой тéме a trece la un alt subiect; ~ на воéнное положéние a trece pe picior de război; (fig.) ~ все грани́цы;~ предéлы дозвóленного a depăşi orice măsură, a se întrece cu gluma; (fig.) ~ на чью-л. стóрону a trece de partea cuiva; (fig. mil.) ~ на стóрону проти́вника a dezerta la inamic; коли́чество перешлó в кáчество cantitatea a trecut în calitate ◇ ~ Рубикóн a trece Rubiconul.
перекáл, -а m. sg. supraîncălzire, înfierbîntare, călire excesivă.
перекалéчивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la перекалéчить
перекалéчить, -чу, -чишь vb. pf. (ipf. перекалéчивать) acuz. a mutila, a schilodi, a calici (pe mulţi, pe toţi).
перекáливать, -аю, -аешь vb. ipf. de la перекали́ть
перекали́ть, -лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. перекáливать) acuz. a supraîncălzi.

перека́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переколо́ть*

перека́пывание, *-я n.* săpare, desfundare *(cu lopata).*

перека́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекопа́ть*

перека́рмливание, *-я n.* supraalimentare, îndopare.

перека́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекорми́ть*

перека́т[1], *-а m.* **1.** tunet, bubuit prelung. **2.** rostogolire.

перека́т[2], *-а m.* **1.** *sg. v. перека́тка.* **2.** banc de nisip, prag *(pe un fluviu).*

перекати́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** a rostogoli *(mult, tot).* **2.** *(бельё)* a da la calandru *(tot, mult).*

перекати́-по́ле *n. sg.* **1.** *(bot.)* ciurlani, ciulini. **2.** *(fig.)* vîntură-ţară; vîntură-lume.

перекати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. перека́тывать) acuz.* a deplasa, a muta *(rostogolind),* a rostogoli, a da de-a dura; ~ *бо́чку* a rostogoli butoiul.

перекати́ть|ся, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. перека́тываться)* a se rostogoli, a se da de-a dura.

перека́тка, *-и f. sg.* rostogolire, deplasare *(prin rostogolire).*

перека́тн|ый *adj.* care se rostogoleşte; *~ые во́лны* valuri prelungi; *~ые пески́* dune de nisip ◇ *(înv.) голь ~ая* coate-goale, golănime.

перека́тывание, *-я n.* rostogolire.

перека́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекати́ть*

перека́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перекати́ться.* **2.** *pas.* de la *перека́тывать.*

перекача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перека́чивать) acuz.* **1.** a pompa, a deşerta *(dintr-un vas în altul);* a transvaza. **2.** a legăna *(pe mulţi, pe toţi).*

перека́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекача́ть.*

перека́чка, *-и f. sg.* pompare, deşertare *(dintr-un vas în altul),* transvazare.

перека́шивание, *-я n. (tehn.)* torsionare, strîmbare; deformare.

перека́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекоси́ть.*

перека́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перекоси́ться.* **2.** *pas.* de la *перека́шивать.*

переквалифика́ция, *-и f. sg.* recalificare.

переквалифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a recalifica.

переквалифици́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* a se recalifica, a-şi schimba calificarea.

переки́дка, *-и f.* aruncare peste.

перекидно́й *adj.* aruncat peste ... ; basculant; ~ *мост* pod basculant.

переки́дывание, *-я n. v. переки́дка*

переки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переки́нуть*

переки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *переки́нуться.* **2.** *pas.* de la *переки́дывать.*

переки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. переки́дывать) acuz.* a arunca *(peste ceva).*

переки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. переки́дываться)* **1.** a se întinde. **2.** *instr.* a arunca unul altuia; a face schimb de ... ; *(fig.)* ~ *слова́ми* a avea un schimb de cuvinte.

перекипа́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *перекипе́ть*

перекипе́ть, *-а́ет vb. pf. (ipf. перекипа́ть)* a fierbe prea mult.

перекипяти́ть, *-ячу́, -яти́шь vb. pf. acuz.* a fierbe din nou.

перекиса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переки́снуть*

переки́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. перекиса́ть)* a se înăcri/a se acri prea tare, a se altera, a se strica.

пе́рекись, *-и f. (chim.)* peroxid; ~ *водоро́да* apă oxigenată.

перекла́дина, *-ы f.* **1.** grindă, traversă; chingă; *дверна́я* ~ pragul de sus al uşii. **2.** *(sport)* bară fixă.

перекла́дка, *-и f.* despărţitură, stănoagă.

перекладн|ы́е, *-ы́х pl. (înv.)* cai de poştă; *е́хать на ~ы́х* a merge cu diligenţa/cu poştalionul.

перекла́дчик, *-а m.* transbordor.

перекла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переложи́ть*

перекле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекле́ить*

перекле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. перекле́ивать) acuz.* a lipi, a încleia; a lipi altfel; a lipi din nou; ~ *обо́и* a tapeta din nou.

перекле́йка, *-и f. sg.* lipire, încleiere din nou.

переклика́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. перекли́кнуться) с + instr.* a se striga, a se chema unul pe altul; a-şi răspunde unul altuia; ~ *в лесу́* a se striga unii pe alţii în pădure. **2.** *(fig.)* a se asemăna, a se apropia ... ; a avea afinitate *(despre gînduri, idei).*

перекли́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom.* de la *переклика́ться*

перекли́чк|а, *-и f.* apel; *у́тренняя* ~ apelul de dimineaţă; *поимённая* ~ apel nominal; *де́лать ~у* a face apelul.

переключа́тель, *-я m. (tehn.)* comutator, întrerupător; ~ *анте́нны* comutator de antenă; ~ *кана́лов* comutator de canale; ~ *настро́йки* comutator de acord; *(auto) ножно́й* ~ comutator de picior; schimbător de faze.

переключа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переключи́ть*

переключа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переключи́ться.* **2.** *pas.* de la *переключа́ть.*

переключе́ние, *-я n.* **1.** *sg. (tehn.)* comutare, schimbare; ~ *электри́ческого то́ка* comutarea curentului electric; ~ *на переда́чу* comutarea pe emisie; ~ *на приём* comutare pe recepţie; *(auto)* ~ *переда́ч* schimbarea vitezelor. **2.** *(fig.)* trecere; ~ *на но́вую рабо́ту* trecere la o muncă nouă.

переключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. переключа́ть) acuz.* **1.** *(tehn.)* a comuta, a întrerupe; a schimba. **2.** *(fig.)* a da o nouă orientare, a îndrepta *(spre ceva nou),* a schimba; ~ *разгово́р на другу́ю те́му* a schimba vorba; a trece la alt subiect. **3.** a schimba destinaţia; a trece *(la altă muncă).*

переключи́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. переключа́ться)* **1.** *(tehn.)* a se comuta, a-şi schimba direcţia *(despre curentul electric).* **2.** *(fig.)* a se îndrepta în altă parte, a fi atras de altceva; *внима́ние ~лось* atenţia i s-a îndreptat în altă parte. **3.** *(fig.)* a trece *(la o altă activitate),* a o porni pe altă cale, a se apuca *(de altceva);* ~ *на нау́чную рабо́ту* a trece la munca ştiinţifică.

перекова́ть, *-кую́, -куёшь vb. pf. (ipf. переко́вывать) acuz.* **1.** *(заново)* a potcovi *(din nou);* ~ *коня́* a potcovi calul din nou. **2.** *(всех, многих)* a potcovi *(mulţi cai).* **3.** *(выковать заново)* a reface prin călire, a reforja. **4.** *(fig.)* a reeduca.

перекове́ркать, *-аю, -аешь vb. pf. (pop.)* a denatura.

переко́вка, *-и f. sg.* **1.** potcovire (din nou). **2.** reforjare. **3.** *(fig.)* reeducare.

переко́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекова́ть*

перекоди́рование, *-я n.* recodificare, transcodificare.

переколоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. acuz.* **1.** a strica, a sparge *(tot, mult);* ~ *все таре́лки* a sparge toate farfuriile. **2.** *pop.)* a bate, a ciomăgi *(pe toţi, mulţi).*

переколо́ть[1], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. перека́лывать) acuz.* a despica, a sparge; ~ *все дрова́* a sparge toate lemnele.

переколо́ть[2], *-олю́, -о́лешь vb. pf. acuz.* **1.** a prinde cu un bold *(altfel, în alt loc).* **2.** *(исколоть)* a înţepa, a împunge, a înghimpa. **3.** *(заколоть)* a înjunghia *(în număr mare).*

перекопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перека́пывать) acuz.* **1.** *(вскопать заново)* a săpa din nou. **2.** *(всё, многое)* a săpa în întregime, a săpa peste tot. **3.** a săpa *(un şanţ)* de-a curmezişul.

переко́пка, *-и f.* săpatul din nou.

перекóрм, *-а m.* îndopare, supraalimentare; hrănire excesivă.

перекорми́ть, *-ормлю́, -о́рмишь vb. pf. (ipf. перека́рмливать) acuz.* a da prea multă mîncare, a supraalimenta, a îndopa.

переко́рмка, *-и f. v. переко́рм*

переко́ры, *-ов pl. (pop.)* ciondăneală.

переко́с, *-а m.* **1.** strîmbare; ~ *оси́* devierea axului; ~ *ра́мы* strîmbarea ramei. **2.** denivelare.

перекоси́|ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. перека́шивать) acuz.* **1.** a strîmba; ~ *дверь* a strîmba o uşă. **2.** *(fig.) (mai ales impers.)* a se strîmba, a se schimonosi, a se crispa.

перекоси́|ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. acuz.* a cosi *(mult).*

перекоси́|ться, *-о́сится vb. pf. (ipf. перека́шиваться)* **1.** a se strîmba complet; *дверь ~ лась* uşa s-a lăsat. **2.** *(fig.)* a se strîmba, a se crispa.

перекочева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. pf. (ipf. перекочёвывать)* **1.** *(despre nomazi)* a se muta din loc în loc, a trece în alt loc. **2.** *(fig.)* a se muta, a trece; *~ на другу́ю кварти́ру* a se muta într-o altă locuinţă.

перекочёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекочева́ть*

переко́шенность, *-и f. sg.* strîmbare; contractare, crispare.

переко́шенн|ый **1.** *p.t.p.* de la *перекоси́ть*[1,2]. **2.** *adj.* strîmbat, contractat, crispat; *с ~ым от бо́ли лицо́м* cu faţa crispată de durere. **3.** *adj. (tehn.)* descentrat, dezaxat, deformat.

перекра́ивание, *-я n. sg.* **1.** croire din nou. **2.** *(fig.)* prefacere, schimbare.

перекра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекрои́ть*

перекра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. перекра́шивать) acuz.* **1.** a vopsi din nou, a revopsi. **2.** a vopsi, a zugrăvi *(mult, tot)*.

перекра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf. (ipf. перекра́шиваться)* **1.** a fi revopsit, a-şi schimba culoarea. **2.** *(fig.)* a se preface, a simula, a poza în ...

перекра́ска, *-и f. sg.* vopsire din nou, revopsire.

перекра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекра́сить*

перекра́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *перекра́ситься*. **2.** *pas.* de la *перекра́шивать*.

перекрести́ться, *-ещу́сь, -е́стишься vb. pf.* de la *крести́ться* şi de la *перекре́щиваться*

перекрёстн|ый *adj.* încrucişat; *(lit.) ~ая ри́фма* rimă încrucişată; *~ ого́нь* foc încrucişat; *(bot.) ~ое опыле́ние* polenizare încrucişată.

перекрёст|ок, *-тка m.* încrucişare, răspîntie, răscruce ◇ *расска́зывать* sau *крича́ть о чём-л. на всех ~ках* a striga la fiecare colţ de stradă, a bate toba.

перекре́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. перекрести́ть) acuz.* a încrucişa, a întretăia.

перекре́щиваться, *-ается vb. ipf. (pf. перекрести́ться)* a se încrucişa, a se întretăia.

перекри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекрича́ть*.

перекрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. перекри́кивать)* a striga, a ţipa mai tare decît altul, a acoperi vocea altuia strigînd.

перекрои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. перекра́ивать) acuz.* **1.** *(за́ново)* a croi din nou. **2.** *(fig.)* a reface în întregime, a reface, a schimba; *~ ка́рту ми́ра* a schimba harta lumii. **3.** *(всё, мно́гое)* a croi *(mult, tot)*; *~ всю мате́рию* a croi toată stofa.

перекро́йка, *-и f. sg.* croire din nou, recroire.

перекрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. перекру́чивать) acuz.* **1.** a suci, a învîrti prea tare; a forţa; *~ кран* a forţa robinetul. **2.** *(pop.)* a înfăşura, a lega *(sucind, răsucind)*. **3.** a suci, a răsuci.

перекру́тка, *-и f. (tehn.)* supratorsiune, răsucire excesivă.

перекру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекрути́ть*

перекрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перекры́ть*

перекры́тие, *-я n.* **1.** *sg.* acoperire *(din nou)*; *~ кры́ши желе́зом* punerea unui acoperiş de tablă. **2.** *(fig. pop.)* depăşire; *~ но́рмы* depăşirea normei. **3.** *(constr.)* planşeu, acoperiş, acoperămînt; *бето́нное ~* planşeu de beton; *а́рочное ~* planşeu în arc, planşeu în boltă.

перекры́ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. перекрыва́ть) acuz.* **1.** *(за́ново)* a acoperi (din nou). **2.** *(la jocul de cărţi)* a bate. **3.** *(fig. pop.)* a depăşi; *~ но́рму* a depăşi norma; *~ реко́рд* a bate un record. **4.** *(во́ду, газ etc.)* a închide.

перекувы́ркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекувырну́ть*

перекувы́ркиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перекувырну́ться*. **2.** *pas.* de la *перекувы́ркивать*.

перекувырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. перекувы́ркивать) acuz.* a răsturna *(cu fundul în sus)*; *~ ло́дку* a răsturna o barcă.

перекувырну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. перекувы́ркиваться)* **1.** a se răsturna căzînd. **2.** a se da peste cap, a se da de-a berbeleacul, a face o tumbă *(în aer)*.

перекупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перекупи́ть*

перекупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. перекупа́ть) acuz.* cu *у + gen.* **1.** a cumpăra *(înlăturînd alţi cumpărători)*, a lua de sub nas. **2.** a cumpăra *(pentru a precupeţi)*; a acapara.

переку́пщик, *-а m. (com.)* precupeţ, revînzător.

переку́р, *-а m.* întrerupere *(a unei activităţi)* pentru fumat.

переку́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекури́ть (2, 3)*

перекури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. acuz.* **1.** a fuma, a încerca *(mai multe feluri de tutun)*. **2.** *(ipf. переку́ривать)* a se intoxica cu tutun, a fuma prea mult. **3.** *(ipf. переку́ривать) (pop.)* a fuma o ţigară *(în timpul pauzei)*, a trage fum.

перекуса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. переку́сывать) acuz.* a muşca *(pe mulţi, pe toţi)*.

перекуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf.* **1.** *(ipf. переку́сывать) acuz.* a rupe *(muşcînd)*; a rupe/ a tăia cu dinţii. **2.** a lua o gustare, a lua ceva în gură, a îmbuca, a-şi astîmpăra foamea.

переку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекуси́ть(1)*.

перелага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переложи́ть (2, 3)*.

перела́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переломи́ть*

перела́мываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переломи́ться*. **2.** *pas.* de la *перела́мывать*.

перележа́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf.* **1.** a sta culcat prea mult. **2.** a se strica; *я́блоки ~ли* merele s-au stricat pentru că au stat prea mult.

перелеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переле́зть*

переле́зть, *-зу, -зешь vb. pf.* **1.** *(ipf. перелеза́ть)* a trece, a sări, a escalada; *~ че́рез забо́р* a sări peste gard.

переле́ска, *-и f. (bot.)* trei-răi, popionie-iepuresc, hepatică.

переле́сок, *-ска m.* crîng, pădurice, limbă de pădure.

переле́сье, *-я n. sg.* poiană în pădure, luminiş.

перелёт, *-а m.* **1.** *sg.* zbor, migraţiune; *~ журавле́й на юг* migraţiunea cocorilor spre sud. **2.** *(av.)* raid, zbor; *беспоса́дочный ~* zbor fără escală. **3.** *(mil.)* bătaie lungă, tir lung.

перелета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перелете́ть*

перелете́|ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. перелета́ть)* **1.** *acuz.* sau *че́рез + acuz.* a traversa în zbor; a zbura peste ceva; *~ че́рез океа́н* a traversa oceanul în zbor. **2.** a zbura, a trece în zbor *(dincolo de ...; mai departe decît trebuie)*.

перелётн|ый, *adj.* călător, migrator; *~ые пти́цы* păsări călătoare.

переле́чь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf.* **1.** a se culca *(în alt loc)*; *~ с дива́на на крова́ть* a trece de pe canapea pe pat. **2.** a se culca, a se întoarce pe cealaltă parte; *~ с одного́ бо́ка на друго́й* a se întoarce de pe o parte pe cealaltă.

перели́в, *-а m.* **1.** joc de culori, ape, nuanţă, reflex. **2.** modulaţie, vibraţie; tril; *~ы го́лоса* modulaţii ale vocii.

перелива́ние, *-я n.* **1.** deşertare, transvazare, pritocire. **2.** *(med.)* transfuzie ◇ *~ из пусто́го в поро́жнее* flecăreală, pierdere de timp.

перелива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перели́ть*[1,2]. **2.** *instr.* *(о цве́те)* a sclipi, a străluci, a bate în ...; a se nuanţa ◇ *(prov.) ~ из пусто́го в поро́жнее* a bate apa în piuă.

перелива́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перели́ться*. **2.** *(о цве́те)* a străluci, a sclipi, a bate în ... **3.** a vibra, a modula *(despre sunet, voce)*.

перели́вка, *-и f. sg.* **1.** turnare din nou. **2.** pritocire; *~ вина́* pritocirea vinului.

перели́вчатый *adj.* **1.** sclipitor, scînteietor, care bate în mai multe culori. **2.** modulat, nuanţat; *~ го́лос* voce nuanţată.

перели́вы *pl.; sg. перели́в, -а m.* **1.** ape, joc de culori. **2.** *(о го́лосе)* modulaţii *(ale vocii)*.

перелиня́ть, *-я́ет vb. pf.* a năpîrli cu totul.

перелиста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перели́стывать) acuz.* a răsfoi, a frunzări; *~ кни́гу* a răsfoi o carte.

перели́стывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la перелиста́ть

перели́ть, -лью́, -льёшь vb. pf. (ipf. перелива́ть) acuz. 1. a turna, a deşerta (dintr-un vas în altul); a transvaza; a pritoci. 2. (med.) a face o transfuzie. 3. (налить сверх меры) a umple peste măsură, a turna prea mult; ~ че́рез край a turna peste măsură. 4. (заново) a turna din nou, a retopi.

перели́ться, -льётся vb. pf. (ipf. перелива́ться) 1. a se vărsa, a se revărsa; вода́ ~лась че́рез край apa s-a revărsat. 2. a se vărsa (dintr-un vas în altul).

перелицева́ть, -цу́ю, -цу́ешь vb. pf. (ipf. лицева́ть şi перелицо́вывать) acuz. a întoarce (o haină).

перелицо́вка, -и f. sg. întoarcere pe dos (a unei haine).

перелицо́вывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la перелицева́ть

перелови́ть, -овлю́, -о́вишь vb. pf. acuz. a prinde (pe toţi sau pe mulţi).

перело́г, -а m. (agr.) pîrloagă.

перело́говый adj. de pîrloagă.

переложе́ние, -я n. 1. (muz.) transpunere, transpoziţie. 2. (пересказ) relatare, redare (prin cuvinte proprii).

переложи́ть, -ожу́, -о́жишь vb. pf. 1. (ipf. перекла́дывать) acuz. (переместить) a pune, a aşeza (în alt loc); a muta, a strămuta; ~ кни́ги из шка́фа на этаже́рку a muta cărţile din dulap pe etajeră. 2. (ipf. перелага́ть) acuz. (fig.) a trece, a pune (pe seama cuiva); ~ отве́тственность на кого́-л. a trece răspunderea asupra cuiva. 3. (ipf. перекла́дывать) acuz. cu instr. a pune, a aşeza (printre ...); a izola prin ... ; ~ посу́ду соло́мой a înveli vesela în paie. 4. (ipf. перекла́дывать) acuz. a aşeza din nou, a reclădi, a reconstrui, a reface; ~ пе́чку a reface o sobă. 5. (ipf. acuz. перелага́ть) a transpune, a aranja; ~ на му́зыку a pune pe note; ~ про́зу в стихи́ a transpune proza în versuri. 6. (ipf. перекла́дывать) gen. (положить слишком много) a pune prea mult; ~ пе́рцу в суп a pipera prea tare supa ◇ ~ гнев на ми́лость a se îmbuna; a-şi uita mînia.

перело́жный adj. (agr.) de pîrloagă.

перело́м, -а m. 1. sg. rupere, frîngere, spargere; criză, cotitură; reviriment. 2. (med.) fractură; ~ы коне́чностей fracturi ale membrelor. 3. (fig.) cotitură, schimbare bruscă; нра́вственный ~ criză morală; на ~е la răscruce, la cotitură; ~ в хо́де боле́зни schimbare bruscă în evoluţia unei boli.

перелома́|ть, -а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz. 1. a rupe, a frînge, a sparge (mult, tot); ~ себе́ рёбра a-şi fractura coastele. 2. (fig.) a schimba, a modifica, a îndupleca; его́ не ~ешь nu-l scoţi dintr-ale lui.

перелома́ться, -а́ется vb. pf. a se rupe, a se frînge, a se sparge (despre multe, despre tot).

переломи́ть, -омлю́, -о́мишь vb. pf. (ipf. перела́мывать) acuz. 1. a rupe în două; ~ па́лку a frînge bastonul; ~ себе́ но́гу a-şi fractura piciorul. 2. (fig.) a schimba (în mod radical), a învinge; ~ свой хара́ктер a-şi învinge firea; ~ себя́ a se schimba cu totul; a se învinge pe sine însuşi.

переломи́|ться, -о́мится vb. pf. (ipf. перела́мываться) a se frînge în două, a se rupe în două.

перело́мный adj. de cotitură; ~ моме́нт moment de răscruce/ de cotitură.

перело́паться, -ается vb. ipf. a crăpa, a plesni, a se sparge.

перема́зать, -ма́жу, -ма́жешь vb. pf. (ipf. перема́зывать) a murdări, a mînji.

перема́заться, -ма́жусь, -ма́жешься vb. pf. (ipf. перема́зываться) a se mînji, a se murdări.

перема́зывать(ся), -аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf. de la перема́зать(ся)

перема́лывание, -я n. măcinare, măcinat.

перема́лывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la перемоло́ть

перема́лываться, -ается vb. ipf. 1. ipf. de la перемоло́ться. 2. pas. de la перема́лывать.

перема́нивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la перемани́ть

перемани́ть, -аню́, -а́нишь vb. pf. (ipf. перема́нивать) acuz. a ademeni, a atrage; ~ кого́-л. на свою́ сто́рону a atrage pe cineva de partea sa.

перема́тывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la перемота́ть

перема́хивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la перемахну́ть

перемахну́|ть, -ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. перема́хивать) (pop.) 1. acuz. sau че́рез + acuz. a sări (peste ceva); ~ че́рез забо́р a sări peste gard. 2. acuz. a duce, a transporta (undeva) ◇ (fam.) ну, э́то ты ~л немно́жко nu sări peste cal!; ia-o mai moale!

перемежа́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. cu acuz. sau cu instr. sau cu с + instr. a alterna.

перемежа́ться, -а́ется vb. ipf. с + instr. a alterna, a fi urmat de ... .

перемежа́ющ|ийся 1. part. prez. act. de la перемежа́ться. 2. adj. intermitent; ~аяся лихора́дка febră intermitentă, friguri intermitente.

переме́н|а, -ы f. 1. sg. gen. schimbare, variaţie, transformare; ~ профе́ссии schimbarea profesiunii; ~ обстано́вки schimbare a situaţiei; (mar.) ~ ку́рса schimbare a rutei/a itinerariului; ~ хо́да inversarea sensului de mers (al unei maşini); ре́зкая ~ пого́ды schimbarea bruscă a timpului; без вся́ких переме́н fără nici un fel de schimbări; ~ декора́ции schimbarea decorului; ~ к лу́чшему schimbare în bine. 2. recreaţie, pauză (la şcoală); больша́я ~ pauză mare.

перемени́ть, -еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. переменя́ть) acuz. a schimba; ~ кварти́ру a schimba locuinţa, a se muta; ~ профе́ссию a-şi schimba profesiunea; ~ разгово́р a schimba vorba; ~ бельё a se primeni; ~ причёску a-şi schimba pieptănătura.

перемени́|ться, -еню́сь, -е́нишься vb. pf. (ipf. переменя́ться) 1. a se schimba; пого́да ~лась timpul s-a schimbat; ~ в лице́ a se schimba la faţă. 2. a-şi schimba atitudinea.

переме́нная, -ой f. (mat. fiz.) variabilă; числова́я ~ variabilă numerică; ~ по́ля variabilă de cîmp.

переме́нчивость, -и f. sg. nestatornicie, variabilitate; mobilitate; caracter schimbător.

переме́нчив|ый adj. schimbător, variabil; schimbăcios, nestatornic; ~ая пого́да timp schimbător; ~ хара́ктер caracter schimbător.

переменя́ть, -я́ю, -я́ешь vb. ipf. de la перемени́ть

переменя́ться, -я́юсь, -я́ешься vb. ipf. 1. ipf. de la перемени́ться. 2. pas. de la переменя́ть.

перемере́ть, -мрёт vb. pf. (pop.) a muri, a pieri (despre mulţi, despre toţi).

перемерза́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la перемёрзнуть

перемёрз|нуть, -ну, -нешь vb. pf. (ipf. перемерза́ть) 1. a îngheţa, a degera; он перемёрз в доро́ге a îngheţat pe drum. 2. a îngheţa, a degera, a pieri (despre plante).

переме́ривать, -аю, -аешь vb. ipf. de la переме́рить

переме́рить, -рю, -ришь vb. pf. (ipf. переме́ривать) acuz. 1. (заново измерить) a măsura din nou, a măsura încă o dată. 2. (примерить многое) a măsura, a încerca, a proba; ~ все шля́пы a încerca toate pălăriile.

перемеси́ть, -ешу́, -е́сишь vb. pf. (ipf. переме́шивать) acuz. 1. a frămînta bine. 2. (заново) a amesteca/ a frămînta din nou.

перемести́тельный adj. (mat.) comutativ.

перемести́ть, -ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. перемеща́ть) acuz. a muta, a deplasa; a schimba locul; a transfera, a strămuta; ~ стол a muta masa; ~ на другу́ю рабо́ту a transfera într-o altă muncă.

перемести́ться, -ещу́сь, -ести́шься vb. pf. (ipf. перемеща́ться) a se deplasa; a se muta, a-şi schimba locul, a se aşeza în altă parte.

перемёт, -а m. plasă de pescuit cu cîrlige.

переметать [1], -а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перемётывать) acuz. 1. (заново) a însăila din nou. 2. a însăila (tot, mult). 3. a tivi din nou.

переметать [2], -мечу́, -ме́чешь vb. pf. 1. (сложить заново) a clădi din nou (o claie). 2. (перекидать) a arunca peste ... .

переме́тить, -ме́чу, -ме́тишь vb. pf. (ipf. перемеча́ть) acuz. 1. (всё, много) a marca, a însemna (mult, tot); (despre vite) a danga, a înfiera; ~ всё бельё

a însemna toată rufăria. **2.** *(заново)* a marca, a însemna; a danga, a înfiera *(din nou)*.

переметнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* **1.** *(reg.)* a sări; ~ *чéрез забóр* a sări peste gard. **2.** a trece de partea dușmanului, a trăda; ~ *в другóй лáгерь* a trece de partea cealaltă/ în tabăra cealaltă.

перемётн|ый *adj. (în expr.)* ~*ая сýмка* cobur; desagă ◇ *сумá* ~*ая* om care se dă după vînt, oportunist, cameleon.

перемётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переметáть*

перемечáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перемéтить*

перемешáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. перемéшивать) acuz.* **1.** *(смешать)* a amesteca; ~ *бéлую мукý с чёрной* a amesteca făina albă cu cea neagră. **2.** *(переместить)* a scormoni, a răscoli; ~ *ýгли в пéчке* a răscoli cărbunii în sobă. **3.** *(спутать)* a încurca, a încîlci; ~ *все бумáги* a încurca toate hîrtiile.

перемешá|ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. перемéшиваться)* **1.** *(смешаться)* a se amesteca. **2.** *(спутаться)* a se încurca; *(fig.) всё в головé* ~*лось* totul mi s-a încurcat în cap, mi-e capul calendar.

перемéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемесúть* și de la *перемешáть*

перемéшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перемешáться*. **2.** *pas.* de la *перемéшивать.*

перемещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переместúть*

перемещáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переместúться*. **2.** *pas.* de la *перемещáть.*

перемещéние, *-я n.* **1.** deplasare, strămutare, mutare; dislocare; *(geol.)* ~ *пластóв* dislocarea straturilor; *(chim.)* ~*веществ* migrarea substanțelor; *(fig.) вúдимое* ~ deplasare aparentă; *(mat.) параллéльное* ~ deplasare paralelă. **2.** *(adm.)* permutare, transferare; mișcare de personal.

перемещённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *переместúть*. **2.** *adj.* deplasat, strămutat, mutat; transferat; ~*ые лúца* persoane strămutate.

перемúгиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *перемигнýться.*

перемигнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. перемúгиваться) с + instr.* a-și face semne cu ochiul, a-și face cu ochiul.

переминáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (în expr.)* ~ *с ногú нá ногу* a se sprijini cînd pe un picior, cînd pe altul.

перемúрие, *-я n.* armistițiu; *заключúть* ~ a încheia un armistițiu.

перемножáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перемнóжить*

перемножéние, *-я n.* înmulțire, multiplicare.

перемножúтель, *-я n. (tehn.)* multiplicator.

перемнóжить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. перемножáть) acuz.* a înmulți, a multiplica.

перемогáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. перемóчь) acuz.* a birui, a învinge, a înfrînge *(durerea, oboseala etc.)*; ~ *сон* a birui somnul; ~ *боль* a birui o durere.

перемогáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a rezista (unei *boli, oboseli etc.*), a se ține tare.

перемодуля́ция, *-и f. (radio)* supramodulare.

перемóкнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a se uda leoarcă, a se uda pînă la piele.

перемóл, *-а m. sg.* măcinare, măcinat; rîșnire.

перемолáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемолотúть*

перемóлвить, *-влю, -вишь vb. pf. (în expr.)* ~ *слóво с кем-л.* a schimba o vorbă cu cineva; *не с кем слóва* ~ n-ai cu cine schimba o vorbă.

перемóлвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. instr.* a schimba o vorbă; ~ *нéсколькими словáми* a schimba cîteva vorbe.

перемолотúть, *-очý, -óтишь vb. pf. (ipf. перемолáчивать) acuz.* **1.** *(всё, много)* a treiera, a îmblăti *(mult, tot)*; ~ *всю пшенúцу* a treiera tot grîul. **2.** *(заново)* a treiera/a îmblăti din nou.

перемóлот, *-а m. (agr.)* măciniș dublu.

перемолóть, *-мелю, -мéлешь vb. pf. (ipf. перемáлывать) acuz.* **1.** *(всё, много)* a măcina; a rîșni *(mult, tot)*;

(fig.) ~ *живýю сúлу врагá* a măcina forțele armate ale dușmanului. **2.** *(заново)* a măcina, a rîșni din nou.

перемолóться, *-мéлется vb. pf. (ipf. перемáлываться)* a se măcina ◇ *(prov.) перемéлется — мукá бýдет* după ploaie și furtună va veni și vremea bună.

перемонтúровать, *-рую, -руешь vb. pf. (tehn.)* a monta din nou.

перемorа́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переморóзить*

переморóзить, *-óжу, -óзишь vb. pf. (ipf. перемора́живать) acuz.* a lăsa să se strice din cauza gerului, a lăsa să înghețe.

перемостúть, *-ощý, -остúшь vb. pf. acuz.* **1.** *(заново)* a pava, a pietrui din nou, a repara, a reface caldarîmul. **2.** *(всё, много)* a pava, a pietrui *(mult, tot)*.

перемотáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. перемáтывать) acuz.* **1.** *(заново)* a depăna din nou; a rebobina. **2.** *(с чего-л. на что-л.)* a depăna, a înfășura *(pe un mosor, țeavă etc.)*; a bobina.

перемóтка, *-и f. sg.* **1.** depănare din nou, rebobinare. **2.** bobinare, înfășurare *(pe un mosor, țeavă etc.)*.

перемóчь, *-огý, -óжешь vb. pf.* de la *перемогáть*

перемудрúть, *-рю́, -рúшь vb. pf.* a face pe deșteptul, a despica firul în patru.

перемýчиться, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se chinui mult, a suferi mult.

перемывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перемы́ть* ◇ ~ *кóсточки комý-л.* a bîrfi pe cineva, a-l vorbi de rău.

перемы́ть, *-мóю, -мóешь vb. pf. (ipf. перемывáть) acuz.* **1.** *(заново)* a spăla din nou. **2.** *(всё, много)* a spăla *(mult, tot)*.

перемы́чка, *-и f.* **1.** *(constr.)* buiandrug. **2.** *(în hidrotehnică)* batardou.

перенапрягáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перенапря́чь*

перенапрягáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перенапря́чься*. **2.** *pas.* de la *перенапрягáть.*

перенапряжéние, *-я n. sg.* **1.** supraîncordare; ~ *нéрвов* supraîncordarea nervilor. **2.** *(el.)* supratensiune.

перенапря́чь, *-ягý, -яжёшь vb. pf. (ipf. перенапрягáть) acuz.* a întinde prea tare, a încorda peste măsură; ~ *сúлы* a încorda prea mult puterile.

перенапря́чься, *-ягýсь, -яжёшься vb. pf. (ipf. перенапрягáться)* a se încorda peste măsură; a se surmena.

перенаселéние, *-я n. sg.* suprapopulație, excedent de populație; *агрáрное* ~ suprapopulație agrară; *текýчее* ~ suprapopulație flotantă.

перенаселённость, *-и f. sg.* suprapopulare, suprapopulație.

перенаселённый **1.** *p.t.p.* de la *перенаселúть*. **2.** *adj.* suprapopulat, aglomerat.

перенаселúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. перенаселя́ть) acuz.* a suprapopula.

перенастрóйка, *-и f. (rad.)* reacordare.

перенасы́тить, *-ы́щу, -ы́тишь vb. pf. (ipf. перенасыщáть) acuz. (chim.)* a suprasatura; ~ *раствóр* a suprasatura o soluție.

перенасыщáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перенасы́тить*

перенасы́щенность, *-и f. sg. (chim.)* suprasaturație.

перенасы́щенный *(chim.)* **1.** *p.t.p.* de la *перенасы́тить*. **2.** *adj.* suprasaturat; ~ *раствóр* soluție suprasaturată.

перенесéние, *-я n. sg.* **1.** ducere; transportare. **2.** înaintare *(la o instanță)*. **3.** amînare; ~ *на нóвый срок* amînare pentru un nou termen. **4.** suportare, îndurare; ~ *бóли* suportare a unei dureri.

перен|естú, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. переносúть) acuz.* **1.** a duce, a transporta *(peste ceva)*; ~ *чéрез рéку* a trece *(pe cineva)* peste un rîu; ~ *на рукáх* a duce în brațe. **2.** a duce *(în alt loc)*; ~ *в другýю кóмнату* a duce în altă cameră; *(mil.)* ~ *огóнь* a muta focul. **3.** *(переместить)* a strămuta, a muta, a transfera; ~ *столúцу в другóй гóрод* a muta capitala în alt oraș; ~ *дéло в суд* a deferi cazul justiției; ~ *слóво на другýю строкý* a despărți un cuvînt trecînd o parte în rîndul următor, a despărți în silabe. **4.** *(cont.)* a reporta, a transfera. **5.** a amîna, a contramanda; ~ *заседáние* a amîna ședința. **6.** *(пережить, перетерпеть)* a suporta, a îndura, a suferi; a fi încercat; *он* ~*ёс тяжёлую болéзнь* a trecut printr-o boală grea.

перенестись, *-сусь, -сёшься vb. pf. (ipf. переноситься)* a se deplasa *(repede)*; *~ в детские годы* a zbura cu gîndul la anii copilăriei.

перенимать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перенять*

перенормировка, *-и f.* supranormare, suprareglementare; renormare, renormalizare.

перенос, *-а m.* **1.** *sg. перенесение (1, 2, 3).* **2.** *sg.* despărțire *(în silabe)*; *правила ~а слов* regulile de despărțire a cuvintelor *(în silabe)*. **3.** *sg. (cont.)* report; reportare, repartizare. **4.** linioară, semn de despărțire a cuvintelor. **5.** *(fiz. mat.)* transfer, trecere; transport; *~ зарядов* transfer de sarcină; *~ излучения* transfer de radiație; *~ ионов* migrarea ionilor.

переносимый **1.** *part. prez. pas.* de la *переносить*. **2.** *adj.* suportabil, tolerabil.

переносить [1], *-ошу, -осишь vb. pf. acuz.* a muta, a duce dintr-un loc în altul *(în mai multe rînduri)*.

переносить [2], *-ошу, -осишь vb. ipf.* de la *перенести*

переноситься, *-ошусь, -осишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перенестись*. **2.** *pas.* de la *переносить* [2].

переносица, *-ы f.* rădăcina nasului.

переноска, *-и f. sg.* transportare, transport, cărat.

переносность, *-и f. sg.* caracter figurat *(al unui cuvînt etc.)*.

переносн|ый *adj.* **1.** transportabil, portativ, portabil, mobil. **2.** figurat; *~ смысл слова* sensul figurat al unui cuvînt; *~ое значение* sens figurat.

переносчик, *-а m.* transmițător; purtător; *~ слухов* colportor de zvonuri; *~ заболеваний* agent patogen.

переносье, *-я n. (înv.) v. переносица*

переночевать, *-чую, -чуешь vb. pf. (ipf. ночевать)* a mînea, a rămîne peste noapte, a înnopta.

перенумеровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. перенумеровывать) acuz.* **1.** a numerota *(tot, mult)*; *~ тетрадь* a numerota un caiet. **2.** *(заново)* a numerota din nou, a renumerota.

перенумеровывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перенумеровать*.

перенять, *-ейму, -еймёшь vb. pf. (ipf. перенимать) acuz.* a-și însuși, a împrumuta, a imita; *~ полезный опыт* a-și însuși o experiență folositoare.

переоблучение, *-я n.* suprairadiere, depășirea limitei de iradiere admise, iradiere succesivă.

переоборудование, *-я n. sg.* reechipare; reînzestrare, reutilare, renovare a utilajului.

переоборудовать, *-дую, -дуешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a reechipa, a reînzestra, a reutila, a reamenaja; *~ мастерскую* a reutila un atelier.

переобременение, *-я n. sg.* supraîncărcare; împovărare peste măsură.

переобувать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переобуть*

переобуваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переобуться*. **2.** *pas.* de la *переобувать*.

переобуть, *-ую, -уешь vb. pf. (ipf. переобувать) acuz.* **1.** a încălța cu altă încălțăminte. **2.** a-și schimba încălțămintea; a-și scoate încălțămintea și a o încălța din nou.

переобуться, *-уюсь, -уешься vb. pf. (ipf. переобуваться) acuz.* a-și schimba încălțămintea.

переобучать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переобучить*

переобучить, *-учу, -учишь vb. pf. (ipf. переобучать)* a învăța din nou, a reînvăța.

переобучение, *-я n.* învățare din nou, reînvățare.

переодевание, *-я n.* **1.** schimbare a hainelor, schimbare a îmbrăcămintei. **2.** deghizare, travestire.

переодевать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переодеть*

переодеваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переодеться*. **2.** *pas.* de la *переодевать*.

переодеть, *-ену, -енешь vb. pf. (ipf. переодевать) acuz.* **1.** a îmbrăca alte haine; *~ ребёнка* a îmbrăca copilul cu alte haine, a-l schimba *(hainele, rufăria etc.)*; *~ бельё* a se primeni. **3.** a deghiza, a travesti.

переодеться, *-енусь, -енешься vb. pf. (ipf. переодеваться)* **1.** *в + acuz.* a schimba hainele, a se schimba; *~ в новое платье* a îmbrăca o rochie nouă.

2. *в + acuz.* sau *instr.* a se travesti, a se deghiza.

переопределение, *-я n.* supradeterminare.

переориентация, *-и f.* reorientare, schimbarea orientării.

переосаждение, *-я n.* reprecipitare.

переосвидетельствование, *-я n. (med.)* reexaminare, contravizită; *медицинское ~* un nou examen medical.

переосвидетельствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a supune din nou unui examen medical, a reexamina.

переосвидетельствоваться, *-твуюсь, -твуешься vb. pf.* și *ipf.* a fi supus unui nou examen medical, a trece printr-o nouă expertiză medicală.

переосмысление, *-я n.* schimbarea valorii semantice.

переосмысливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переосмыслить*

переосмыслить, *-слю, -слишь vb. pf. (ipf. переосмысливать)* a da alt sens, a înțelege altfel.

переоформление, *-я n. (lingv.)* modificare, restructurare.

переохлаждение, *-я n.* răcire peste măsură.

переоценивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переоценить*

переоценить, *-еню, -енишь vb. pf. (ipf. переоценивать) acuz.* **1.** *(заново)* a reevalua, a evolua din nou; *~ товары* a reevalua mărfurile. **2.** a supraaprecia, a supraevalua, a supraestima; *~ свои силы* a-și supraaprecia puterile.

переоценка, *-и f.* **1.** reevaluare, recalculare; revizuire; *(fig.) ~ ценностей* reconsiderare; revizuire; *(fig.)* reconsiderarea valorilor. **2.** supraapreciere, supraevaluare, supraestimare.

перепад, *-а m.* **1.** diferență de nivel *(la căderea unei ape)*; înălțimea de cădere *(a unei ape)*. **2.** cascadă; cădere de apă. **3.** cădere, scădere, variație; *~ температуры* cădere/ variație de temperatură.

перепада|ть, *-ает vb. ipf.* de la *перепасть*; *~ют дожди* plouă din cînd în cînd; *кое-что/всё же ~ет* dacă nu curge tot pică.

перепаивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепоить*

перепалка, *-и f.* **1.** *(înv.)* schimb de focuri; *~ из револьвера* schimb de focuri de revolver. **2.** *(перебранка)* ceartă, gîlceavă, sfadă, schimb de cuvinte tari.

перепалывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переполоть (1)*

перепархивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепорхнуть*

перепа|сть, *-адёт vb. pf. (ipf. перепадать)* **1.** a scădea *(cîte puțin, intermitent)*; *~ло немного дождей* au căzut ceva ploi. **2.** *impers. dat. (fig.)* a-i cădea, a-i pica, a-i reveni *(ceva cuiva)*; *и ему немного ~ло* i-a picat și lui ceva.

перепаха|ть, *-ашу, -ашешь vb. pf. (ipf. перепахивать) acuz.* **1.** a ara din nou, a face o nouă arătură; a răsturna cu plugul, a întoarce arînd. **2.** a sfîrși de arat; *~ поле в два часа* a ara un ogor în două ore. **3.** a trage brazde de-a curmezișul, a brăzda.

перепахивание, *-я n. v. перепашка.*

перепахивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепахать*

перепачкать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a murdări, a feșteli, a mînji.

перепачкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se murdări, a se mînji.

перепашка, *-и f.* arătură din nou; a doua arătură; întoarcerea arăturii.

перепаять, *-яю, -яешь vb. pf. acuz.* **1.** *(заново)* a lipi, a suda din nou. **2.** *(всё, много)* a lipi, a suda *(mult, tot)*.

перепев, *-а m.* repetare, reluare, refren ◇ *~ы старого* poveste veche.

перепевать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a repeta, a relua *(o temă, o melodie)*.

перепекать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепечь (1)*

перепекаться, *-ается vb. ipf.* **1.** de la *перепечься*. **2.** *pas.* de la *перепекать*.

перепел, *-а m.* prepeliță, pitpalac.

перепеленать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. перепелёнывать) (заново)* a înfășa din nou. **2.** *(всех, многих)* a înfășa *(pe mulți, pe toți)*.

перепелёнывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепеленать (1)*

перепелиный *adj.* de prepeliță, de pitpalac.

перепёлк|а, *-и f.* prepeliță *(femeiușcă)* ◇ *ловить/поймать ~у за хвост* a prinde/a lua prepelița de coadă.

перепелятник, *-а m.* vînător de prepelițe, păsărar.

переперчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. acuz.* a pune prea mult piper.

перепеча́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перепеча́тывать) acuz.* **1.** a retipări, a tipări din nou, a reproduce; ~ *ста́рое изда́ние* a retipări o ediție veche. **2.** a copia, a bate la mașina de scris, a dactilografia; ~ *ру́копись* a copia la mașină un manuscris.

перепеча́тка, *-и f.* **1.** *sg.* retipărire, reproducere; ~ *запреща́ется* reproducerea interzisă, toate drepturile *(de reproducere)* rezervate. **2.** lucrare retipărită/reeditată.

перепеча́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепеча́тать*

перепе́чь, *-пеку́, -печёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. перепека́ть)* a răscoace, a coace prea mult; a arde. **2.** *(всё, много)* a coace *(mult, tot)*.

переп|е́чься, *-печётся vb. pf. (ipf. перепека́ться)* a se răscoace, a se coace prea tare.

перепива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перепи́ть (I)*

перепива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *перепи́ться*

перепи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепили́ть*

перепили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. перепи́ливать) acuz.* **1.** a ferăstrui, a tăia cu ferăstrăul. **2.** a reteza, a tăia *(mai multe lucruri sau total)*.

переписа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. перепи́сывать) acuz.* **1.** a copia, a transcrie, a reproduce; ~ *на́бело* a copia pe curat, a transcrie pe curat. **2.** *(составить список)* a face o listă, a inventaria; ~ *прису́тствующих* a face lista celor prezenți. **3.** *(înv.)* a trece pe numele altuia; ~ *дом на и́мя жены́* a trece casa pe numele soției.

перепи́ск|а, *-и f. sg.* **1.** copiere, transcriere, reproducere; dactilografiere; ~ *на маши́нке* copiere la mașina de scris. **2.** *(корреспонденция)* corespondență, schimb de scrisori; *быть в ~е* sau *вести́ ~у с кем-л.* a fi în corespondență cu cineva. **3.** *col.* corespondență, scrisori.

переписно́й *adj.* de recensămînt, de inventar.

перепи́счик, *-а m.* copist; dactilograf.

перепи́сывание, *-я n.* copiere, transcriere.

перепи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переписа́ть*

перепи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *с + instr.* a coresponda, a fi în corespondență, a purta corespondență. **2.** *pas.* de la *перепи́сывать.*

пе́репись, *-и f.* **1.** recensămînt; ~ *населе́ния* recensămîntul populației. **2.** *sg.* inventariere; ~ *това́ров* inventariere a mărfurilor.

перепи́ть, *-пью́, -пьёшь vb. pf.* **1.** a bea prea mult, a se întrece la băutură. **2.** *(ipf. перепива́ть) acuz. pop.* a bea mai mult decît alții.

перепи́ться, *-пью́сь, -пьёшься vb. pf. (ipf. перепива́ться) (pop.)* a bea prea mult, a se îmbăta, a se pili, a se chercheli.

перепла́вить[1], *-а́влю, -а́вишь vb. pf. (ipf. переплавля́ть) acuz.* **1.** *(заново)* a topi, a retopi. **2.** *(всё, много)* a topi *(tot, mult)*; ~ *весь чугу́н* a topi toată fonta.

перепла́вить[2], *-а́влю, -а́вишь vb. (ipf. переплавля́ть) acuz.* a transporta cu pluta; a transporta pe apă.

перепла́вка, *-и f. sg.* retopire.

переплавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перепла́вить*[1,2]

перепланирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь* și *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. переплани́ровывать) acuz.* a replanifica, a face un nou plan, a modifica un plan.

перепланиро́вка, *-и f. sg.* replanificare; întocmire a unui nou plan; ~ *го́рода* plan de reconstrucție a orașului.

перепланиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепланирова́ть*

перепла́та, *-ы f.* plată în plus, sumă plătită în plus.

переплати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. перепла́чивать)* **1.** a plăti prea scump, a cheltui mult, a toca bani; ~ *мно́го де́нег* a cheltui mulți bani.

перепла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переплати́ть*

переплести́, *-лету́, -летёшь vb. pf. (ipf. переплета́ть) acuz.* **1.** a lega *(cărți)*. **2.** a împleti; ~ *пру́тья* a împleti nuielele; ~ *ко́сы* a împleti cosițele. **3.** *(заново)* a împleti din nou.

перепле|сти́сь, *-летётся vb. pf. (ipf. переплета́ться)* **1.** a se împleti; *ле́нты ~ли́сь* panglicile s-au împletit/s-au încurcat. **2.** *(fig.)* a se împleti, a se întrețese, a se încîlci, a se amesteca.

переплёт, *-а m.* **1.** *sg.* legat, legare; *отда́ть кни́гу в ~* a da cartea la legat. **2.** scoarță, legătură, copertă. **3.** *(рама)* cercevea de fereastră; foale de ușă ◇ *попа́сть в ~* a da de dracu; a nimeri într-o încurcătură; *взять в ~* a lua la trei păzește; a lua la rost; a lua în primire *(pe cineva)*.

переплета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переплести́*

переплета́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переплести́сь.* **2.** *pas.* de la *переплета́ть.*

переплете́ние, *-я n.* **1.** *sg.* împletire, împletit. **2.** împletitură. **3.** *(fig.)* împletire, întrețesare; ~ *обстоя́тельств* concurs de împrejurări. **4.** *(text.)* legătură, armură a țesăturii.

переплётная, *-ой f.* legătorie de cărți.

переплётный *adj.* de legătorie, de legat cărți; ~ *цех* atelier de legat cărți, legătorie, secție de legătorie.

переплётчик, *-а m.* legător de cărți.

переплыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переплы́ть*

переплы́ть, *-ыву́, -ывёшь vb. pf. (ipf. переплыва́ть) acuz.* a trece/ a traversa înot, a traversa o apă; ~ *ре́ку́ на паро́ме* a trece un rîu cu bacul.

переподгота́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переподгото́вить*

переподгото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. переподгота́вливать)* a recalifica, a face să treacă cursuri de perfecționare.

переподгото́вк|а, *-и f.* perfecționare, ridicare a calificării profesionale; *ку́рсы по ~е* cursuri de perfecționare.

переподчине́ние, *-я n.* trecere în subordine.

перепои́|ть, *-пою́, -пои́шь vb. pf. (ipf. перепа́ивать) acuz.* **1.** a da prea multă apă vitelor. **2.** a îmbăta, a da prea mult de băut *(la mulți, la toți)*.

перепо́|й, *-я m. sg. (pop.) с ~я; с ~ю* din beție.

переполза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переползти́*

переползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. переполза́ть)* a se tîrî, a trece tîrîș; a trece cu greutate.

переполне́ние, *-я n. sg.* supraîncărcare, supraaglomerare, umplere pînă la refuz, tixire.

перепо́лнен|ный **1.** *p.t.p.* de la *перепо́лнить; теа́тр был ~* teatrul era arhiplin; *(fig.) ча́ша моего́ терпе́ния ~а* am ajuns la capătul răbdării. **2.** *adj.* plin; arhiplin; ticsit, supraîncărcat.

перепо́лнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. переполня́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a umple ceva prea tare/ pînă la refuz; a supraîncărca, a ticsi. **2.** *(fig.)* a umple; ~ *ра́достью* a umple de bucurie.

перепо́лниться, *-ится vb. pf. (ipf. переполня́ться) instr.* **1.** a se umple peste măsură; a fi prea plin/a fi arhiplin; a se revărsa. **2.** *(fig.)* a se umple.

переполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перепо́лнить*

переполня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перепо́лниться.* **2.** *pas.* de la *переполня́ть.*

переполо́ть, *-полю́, -по́лешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. перепа́лывать) (заново)* a plivi, a prăși din nou. **2.** *(всё, много)* a plivi, a prăși *(mult, tot)*.

переполо́х, *-а m. sg.* zarvă, tărăboi, zăpăceală, panică; *вы́звать ~; подня́ть ~* a stîrni panică ◇ *~ вылива́ть* a descînta de spaimă *(turnînd plumb topit în apă)*.

переполоши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a speria, a alarma, a tulbura, a produce panică.

переполоши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf.* a se speria, a intra în panică.

перепо́нка, *-и f.* **1.** membrană; pieliță; diafragmă. **2.** *(anat.) бараба́нная ~* timpan.

перепо́нчатокры́лые, *-ых pl. (zool.)* himenoptere.

перепо́нчатола́пые, *-ых m. pl. (zool.)* palmipede.

перепо́нчат|ый *adj. (entom.)* membranos, palmat; *(zool.) ~ые кры́лья* aripi membranoase; *~ая ла́па* picior palmat.

перепо́ртить, *-рчу, -ртишь vb. pf. acuz.* a strica *(mult, tot)*

перепо́ртиться, *-рчусь, -ртишься vb. pf.* a se strica *(despre multe lucruri)*.

перепоруча́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перепоручи́ть*

перепоручи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. перепоруча́ть) acuz. dat.* a încredința altuia, a transmite o misiune altei persoane.

перепорхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. перепа́рхивать)* a trece în zbor, a zbura dintr-un loc în altul.

перепоя́сать, *-я́шу, -я́шешь vb. pf. (ipf. перепоя́сывать) acuz.* a încinge (din nou).

перепоя́сывать (-ся), *-аю(-сь), -аешь (-ся) vb. ipf.* de la *перепоя́сать(ся).*

перепра́ва, *-ы f.* **1.** trecere, traversare; ~ *вброд* trecere prin vad; ~ *вплавь* trecere înot; ~ *по́ льду́* trecere pe gheață; *подво́дная* ~ trecere pe sub apă. **2.** loc de trecere; *речна́я* ~ vad; *го́рная* ~ trecătoare, pas; *запасна́я* ~ trecere de rezervă.

перепра́ви|ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. переправля́ть) acuz.* **1.** a trece, a transporta *(peste ceva)*, a transborda; ~ *на друго́й бе́рег* a trece *(pe cineva, ceva)* pe celălalt mal. **2.** *(переслать)* a reexpedia, a transmite, a trimite mai departe, a reface. 3. a corecta, a modifica.

перепра́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. переправля́ться)* a trece, a traversa; ~ *вплавь* a trece înot; ~ *че́рез го́ры* a trece munții.

перепра́вка, *-и f. (pop.)* **1.** *sg.* trecere, transbordare, traversare. **2.** *(пересылка)* transmitere; trimitere mai departe. **3.** îndreptare, ajustare; transformare.

переправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перепра́вить*

переправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перепра́виться.* **2.** *pas.* de la *переправля́ть.*

перепра́вочн|ый *adj.* de trecere, de transport, pentru traversare; ~*ые сре́дства* mijloace de traversare| de trecere *(a unei ape)*; ~ *пункт* punct de trecere.

перепрева́ть, *-áет vb. ipf.* de la *перепре́ть*

перепре́лый *adj.* **1.** *(сгнивший)* putrezit; încins. **2.** *(слишком разваренный)* fiert prea mult.

перепре́|ть, *-éет vb. pf. (ipf. перепрева́ть)* **1.** *(сгнить)* a putrezi; a se încinge; *пшени́ца* ~*ла* grîul s-a încins. **2.** *(слишком развариться)* a fierbe prea mult; *мя́со* ~*ло* carnea a fiert prea mult.

перепро́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* a gusta, a încerca *(mai multe)*.

перепродава́ть, *-áю, -аёшь vb. ipf.* de la *перепрода́ть*

перепрода́жа, *-и f. sg.* revînzare.

перепрода́ть, *-áм, -áшь vb. pf. (ipf. перепродава́ть) acuz.* a revinde.

перепроизво́дств|о, *-а n. sg. (ec.)* supraproducție; *кри́зис* ~*а* criză de supraproducție.

перепры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепры́гнуть.*

перепры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. перепры́гивать) acuz.* a sări *(peste ceva)*, a sări dincolo de ...

перепряга́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перепря́чь*

перепря́жка, *-и f. sg.* înhămare din nou; înjugare din nou.

перепря́чь, *-ягу́, -яжёшь vb. pf. (ipf. перепряга́ть) acuz.* a înhăma din nou; a înjuga din nou.

перепу́г, *-а m. (în expr.) от* ~*а; с* ~*у* de frică, de spaimă.

перепу́ганный **1.** *p.t.p.* de la *перепуга́ть.* **2.** *adj.* speriat; înspăimîntat.

перепуга́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. пуга́ть) acuz.* a speria, a băga în sperieți, a băga spaima în ...

перепуга́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. пуга́ться)* a se speria.

перепу́та|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перепу́тывать* și *пу́тать) acuz.* **1.** a încurca, a încîlci, a amesteca. **2.** *(fig.)* a încurca, a confunda; ~ *имена́* a confunda numele.

перепу́та|ться, *-ается vb. pf. (ipf. перепу́тываться* și *пу́таться)* a se încurca, a se încîlci; *(fig.) у меня́ в голове́ всё* ~*лось* toate mi s-au încurcat în cap.

перепу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепу́тать.*

перепу́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перепу́таться.* **2.** *pas.* de la *перепу́тывать.*

перепу́тье, *-я n.* răspîntie, răscruce; *(fig.) быть на* ~ a fi/a sta în cumpănă, a fi la o răscruce.

перераба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перерабо́тать.*

перераба́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перерабо́таться.* **2.** *pas.* de la *перераба́тывать.*

перераба́тывающ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *перераба́тывать.* **2.** *adj.* de prelucrare; ~*ая промы́шленность* industrie prelucrătoare.

перерабо́тать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(tehn.)* a prelucra, a preface; ~ *сырьё* a prelucra materia primă. **2.** *(переделать)* a transforma, a modifica; ~ *прое́кт* a modifica un proiect. **3.** *(проработать больше положенного)* a lucra în plus; ~ *не́сколько часо́в* a lucra cîteva ore în plus. **4.** *(о желудке)* a digera.

перерабо́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. перераба́тываться)* **1.** a se transforma, a se preface; *(despre alimente)* a se mistui, a fi digerat. **2.** a munci prea mult, a se speti muncind; a se surmena.

перерабо́тк|а, *-и f. sg.* **1.** *(tehn.)* prelucrare; ~ *сырья́* prelucrarea materiei prime. **2.** *(переделка)* refacere, prelucrare, modificare; ~ *прое́кта* modificare a unui proiect; ~ *норм* revizuire a normelor. **3.** *(сверх нормы)* ore suplimentare *(de lucru)*; *уплати́ть за* ~*у* a plăti orele suplimentare.

перера́звитый *adj.* supradezvoltat.

перераспределе́ние, *-я n. sg.* redistribuire, reîmpărțire, repartizare din nou; ~ *дохо́дов* redistribuirea veniturilor.

перераспредели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. перераспределя́ть) acuz.* a face o nouă repartizare, a repartiza din nou; a redistribui, a reîmpărți.

перераспределя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перераспредели́ть*

перераста́ние, *-я n. sg.* **1.** creștere excesivă. **2.** *(во что-л.)* transformare; evoluție.

перерасстано́вка, *-и f. (lingv.)* **1.** metateză; ~ *пла́вных* metateza lichidelor. **2.** intervertire.

перераста́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de a *перерасти́*

перерасти́, *-ту́, -тёшь vb. pf. (ipf. перераста́ть)* **1.** *acuz. (кого-л.)* a întrece, a depăși *(în înălțime)*. **2.** *acuz. (fig.)* a se transforma în ...; a evolua, a depăși.

перерасхо́д, *-а m.* **1.** depășire a cheltuielilor *(prevăzute, planificate)*; cheltuieli efectuate în plus, excedent de cheltuieli. **2.** supraconsum; depășire a consumului, risipă; ~ *материа́лов* depășire la consumul de materiale; ~ *сил* irosirea forțelor; ~ *горю́чего* consum excesiv de carburant.

перерасхо́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. acuz.* a cheltui/ a consuma peste prevederi, peste normă.

перерасчёт, *-а m.* recalculare; *произвести́* ~ a recalcula.

перерва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. перерыва́ть) acuz.* **1.** a rupe,. a tăia. **2.** *(сообщение, соединение)* a întrerupe; ~ *телефо́нный разгово́р* a întrerupe o convorbire telefonică.

перерва́ться, *-вётся vb. pf. (ipf. перерыва́ться)* **1.** a se rupe. **2.** *(fig.)* a se întrerupe; a fi întrerupt.

перерегистра́ция, *-и f.* reînregistrare.

перерегистри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a înregistra din nou, a face o nouă înregistrare; a face un nou recensămînt.

перерегистри́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se înregistra din nou.

пере́реза|ть, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. перере́зывать* și *перереза́ть)* a tăia, a împărți *(în două)*; ~ *верёвку* a tăia o funie *(în două)*; ~ *доро́гу кому́-л.* a tăia cuiva calea. **2.** *(зарезать многих)* a tăia, a înjunghia, a omorî *(în mare număr)*. **3.** *(ipf. перере́зывать* și *перереза́ть)* a brăzda.

перереза́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перере́зать (1, 3)*

перере́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перере́зать (1, 3)*

перереша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перереши́ть.* **2.** *acuz. (всё, много)* a rezolva *(tot, mult)*; ~ *все зада́чи* a rezolva toate problemele.

перереши́|ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. перереша́ть) acuz.* sau fără *compl.* a rezolva altfel; a lua o nouă hotărîre, a-și schimba hotărîrea.

перержа́веть, *-еет vb. pf.* a rugini, a fi mîncat de rugină.

перерисовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. перерисóвывать) acuz.* **1.** *(сдéлать копию)* a desena din nou, a face o copie *(după un desen sau un tablou)*. **2.** *(заново)* a desena din nou. **3.** *(всё, мнóгое)* a desena *(tot, mult)*.

перерисóвка, *-u f.* **1.** *sg.* refacerea unui desen. **2.** desen făcut din nou, desen refăcut, copie.

перерисóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перерисовáть*

переродú|ть, *-ожý, -одúшь vb. pf. (ipf. перерождáть) acuz.* a regenera, a reface, a renaște; a transforma, a schimba *(complet)*.

переродú|ться, *-ожýсь, -одúшься vb. pf. (ipf. перерождáться)* **1.** a renaște, a se regenera, a se transforma, a se schimba *(complet)*. **2.** *(выродиться)* a degenera.

перерождáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переродúть*

перерождáться, *-áюсь, -áешься vb.* **1.** *ipf.* de la *переродúться*. **2.** *pas.* de la *перерождáть*.

перерождéние, *-я n.* **1.** *(возрождение)* renaștere, regenerare; ~ *прирóды* renașterea naturii; *морáльное* ~ regenerare morală. **2.** *(вырождение)* degenerescență, degenerare; *(biol.)* ~ *клéток* degenerarea celulelor.

перерóсток, *-тка m. (în expr.) ученúк-*~ școlar trecut de vîrsta corespunzătoare clasei sale.

перерýб, *-а m. (silv.)* tăiere excesivă.

перерубáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перерубúть*.

перерубúть, *-ублю́, -ýбишь vb. pf. (ipf. перерубáть) acuz.* **1.** a tăia, a despica, a sparge. **2.** a tăia *(mulți, multe)*; a căsăpi, a măcelări, a ciopîrți.

переругá|ться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a se certa, a se înjura, a schimba cuvinte de ocară, a se ciocni.

перерýгиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se înjura, a schimba cuvinte de ocară, a se ciocni.

перерыв, *-а m.* **1.** *(действие)* întrerupere, rupere; sistare; *без ~а* fără întrerupere; *с ~ами* cu întreruperi, intermitent, din cînd în cînd. **2.** *(промежуток)* pauză, repaus, recreație; întrerupere; *обéденный* ~ pauză pentru masa de prînz; ~ *на дéсять минýт* pauză de zece minute.

перерывáть [1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переpвáть*

перерывáть [2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перерыть*

перерывáться, *-áется vb. ipf.* **1.** de la *перервáться*. **2.** *pas.* de la *перерывáть* [1].

перерывчатый *adj.* cu întreruperi, cu intermitențe; intermitent.

перерыть, *-рóю, -рóешь vb. pf. (ipf. перерывáть) acuz.* **1.** *(заново)* a săpa (din nou). **2.** *(всё, много)* a săpa (tot); ~ *весь огорóд* a săpa toată grădina. **3.** *(перекопать)* a săpa, a scurma, a brăzda. **4.** *(fig.)* a scotoci, a cotrobăi, a răscoli; ~ *все вéщи в чемодáне* a scotoci în geamantan.

перерядúть, *-яжý, -я́дишь vb. pf. (ipf. переря́живать* și *переряжáть) acuz.* a deghiza, a costuma; a îmbrăca, a găti *(din nou, altfel)*.

перерядúться, *-яжýсь, -я́дишься vb. pf. (ipf. переря́живаться* și *переряжáться)* a se costuma, a se deghiza, a se îmbrăca *(din nou, altfel)*.

переряжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перерядúть*

переряжáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перерядúться*. **2.** *pas.* de la *переряжáть*.

переря́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перерядúть*

переря́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перерядúться*. **2.** *pas.* de la *переря́живать*.

пересадúть, *-ажý, -áдишь vb. pf. (ipf. пересáживать) acuz.* **1.** a așeza în alt loc, a transborda. **2.** a transplanta, a răsădi; a replanta. **3.** a ajuta pe cineva să treacă/ să sară; ~ *когó-л. чéрез забóр* a ajuta pe cineva să treacă peste gard.

пересáд|ка, *-u f.* **1.** *(agr.)* transplantare, răsădire; replantare. **2.** *(med.)* transplantare; grefă; ~ *ткáни* grefare a țesuturilor, heteroplastie. **3.** transbordare; *éхать без ~ок* a călători fără transbordare.

пересáдочн|ый *adj.* **1.** *(agr.)* de transplantare; de răsădire, de replantare. **2.** de transbordare; de corespondență; ~ *билéт* bilet de corespondență.

пересáживать, *-аю, -аешь vb. ip .* de la *пересадúть*

пересáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *пересéсть*. **2.** *pas.* de la *пересáживать*.

пересáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересолúть*

пересдавáть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *пересдáть*

пересдáть, *-áм, -áшь vb. pf. (ipf. пересдавáть) acuz.* **1.** a reînchiria, a subînchiria; ~ *кóмнату* a subînchiria o cameră. **2.** *(карты)* a da din nou, a face încă o dată *(cărțile de joc)*. **3.** *(экзамен)* a da încă o dată *(un examen)*.

пересдáча, *-u f.* **1.** facere din nou *(a cărților de joc)*. **2.** dare/trecere din nou *(a unui examen)*.

пересéв, *-а m. (agr.)* reînsămînțare, însămînțare repetată.

пересéвка, *-u f.* grîu reînsămînțat.

переседлáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a înșeua din nou.

пересекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пересéчь* [1]

пересекáться, *-áется vb. ipf.* de la *пересéчься*

пересекáющ|ийся **1.** *part. prez. act.* de la *пересекáться*. **2.** *adj.* întortocheat. **3.** *(mat.)* concurent; *~иеся прямые* drepte concurente.

переселéнец, *-нца m.* persoană strămutată, colonist; emigrant; imigrant.

переселéние, *-я n.* **1.** strămutare, migrație, colonizare; *(ist.) велúкое* ~ *нарóдов* marea migrație a popoarelor. **2.** *(с квартиры на квартиру)* mutare ◇ ~ *душ* reîncarnare.

переселéнческий *adj.* de migrație, de colonizare.

переселúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. переселя́ть) acuz.* **1.** a muta, a strămuta, a coloniza. **2.** a muta; ~ *на нóвую квартúру* a muta într-o nouă locuință.

переселúться, *-лю́сь, -лúшься vb. pf. (ipf. переселя́ться)* **1.** a emigra, a se strămuta. **2.** a se muta, a-și schimba domiciliul.

переселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переселúть*

переселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переселúться*. **2.** *pas.* de la *переселя́ть*.

пересéсть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf. (ipf. пересáживаться)* **1.** a se așeza în alt loc; ~ *к окнý* a se muta la fereastră. **2.** a face transbordare; ~ *в другóй вагóн* a trece în alt vagon; ~ *на парохóд* a face transbordare pe vapor, a se îmbarca pe un vapor.

пересечéни|е, *-я n.* **1.** intersecție; întretăiere, încrucișare; *тóчка ~я* punct de intersecție. **2.** loc de intersecție, de întretăiere; răscruce; *на ~и дорóг* la răscrucea drumurilor.

пересечённость, *-u f. sg.* caracter accidentat *(al unui teren)*.

пересечённ|ый **1.** *p.t.p. пересéчь* [1,2]. **2.** *adj.* accidentat; *~ая мéстность* teren accidentat. **3.** *adj.* întretăiat.

перес|éчь [1], *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. пересекáть) acuz.* **1.** a străbate, a traversa, a trece *(peste ceva)*; ~ *дорóгу* a traversa un drum. **2.** a tăia, a ține calea. **3.** *(перейти поперёк)* a traversa, a trece prin ... ; a străbate.

пересéчь [2], *-екý, -ечёшь vb. pf. acuz.* a bate *(pe mulți)*.

пересéчься, *-ечётся vb. pf. (ipf. пересекáться)* a se întretăia.

пересидéть, *-ижý, -идúшь vb. pf. (ipf. пересúживать)* **1.** *acuz.* *(просидеть других)* a sta mai mult decît alții; ~ *всех гостéй* a sta mai mult decît ceilalți musafiri. **2.** *(просидеть слишком долго)* a sta prea mult.

пересúживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересидéть*

пересúливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересúлить*

пересúлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. пересúливать) acuz.* a învinge, a birui, a dovedi.

пересúнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересинúть*

пересинúть, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. пересúнивать) acuz.* **1.** *(заново)* a albăstri/ a sinili din nou. **2.** a albăstri peste măsură.

переckáз, *-а m.* **1.** *sg.* redare *(prin cuvinte proprii)*, relatare, repovestire. **2.** *(изложение)* expunere, narațiune.

пересказáть, *-ажý, -áжешь vb. pf. (ipf. перескáзывать) acuz.* a reda, a

reproduce, a relata; ~ содержа́ние a reda conținutul.

переска́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересказа́ть*

переска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перескочи́ть*

перескочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. переска́кивать) acuz.* **1.** sau *че́рез + acuz.* a sări peste, a sări dincolo de ... ; ~ *(че́рез) забо́р* a sări peste gard. **2.** a sări, a trece brusc; ~ *с одно́й те́мы на другу́ю* a sări de la un subiect la altul.

пересласти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. пересла́щивать) acuz.* a îndulci prea tare.

пересла́ть, *-ешлю́, -ешлёшь vb. pf. (ipf. пересыла́ть) acuz.* a trimite, a expedia; ~ *по по́чте* a expedia prin poștă.

пересла́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересласти́ть*

пересма́тривание, *-я n.* cercetare (din nou); revizuire, reexaminare.

пересма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересмотре́ть*

пересме́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пересмея́ть) acuz.* a-și bate joc de cineva *(imitîndu-l)*, a îngîna.

пересме́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a schimba priviri *(ironice)*, a-și surîde cu înțeles; a lua în zeflemea.

пересме́шник, *-а m.* zeflemist.

пересмея́ть, *-ею, -еёшь vb. pf.* de la *пересме́ивать*

пересмо́тр, *-а m.* revizuire, reexaminare, verificare; ~ *догово́ра* revizuirea unui tratat; ~ *де́ла в суде́* rejudecarea procesului.

пересмотре́|ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. пересма́тривать) acuz.* **1.** a revedea, a cerceta (din nou); ~ *все кни́ги* a revedea toate cărțile. **2.** a revizui; a reexamina; ~ *прое́кт* a revizui un proiect; ~ *де́ло* a revizui, a rejudeca (un proces). **3.** *(всё, мно́гое)* a revedea, a viziona *(mult, tot)*; ~ *все но́вые фи́льмы* a vedea toate filmele noi.

переснима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пересня́ть*

переснима́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пересня́ться.* **2.** *pas.* de la *переснима́ть.*

пересня́ть, *-ниму́, -ни́мешь vb. pf. (ipf. переснима́ть) acuz.* **1.** *(foto)* a fotografia din nou. **2.** a face un nou plan; a copia din nou; ~ *ко́пию* a face o nouă copie.

пересня́ться, *-ниму́сь, -ни́мешься vb. pf. (ipf. переснима́ться)* a se fotografia din nou.

пересоздава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *пересозда́ть*

пересозда́ние, *-я n.* refacere, facere din nou.

пересозда́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. пересоздава́ть) acuz.* a crea din nou, a face din nou, a reface.

пересо́л, *-а m. sg.* sărare excesivă ◇ *(prov.) недосо́л на столе́, а ~ на спине́* sarea-i bună la fiertură, însă nu peste măsură.

пересоли́ть, *-олю́, -о́ли́шь vb. pf. (ipf. переса́ливать)* **1.** *acuz.* a săra prea tare, a pune prea multă sare. **2.** *(fig.)* a exagera, a întrece măsura, a sări peste cal.

пересортирова́ние, *-я, n. v. пересортиро́вка*

пересортирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. пересортиро́вывать)* a sorta/a tria din nou.

пересортиро́вка, *-и f.* resortare, retriere.

пересортиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересортирова́ть.*

пересо́хлость, *-и f.* uscare excesivă.

пересо́х|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. пересыха́ть)* **1.** a se usca prea tare, a se usca de tot. **2.** a seca.

переспа́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* **1.** *(проспать слишком долго)* a dormi prea mult. **2.** a rămîne peste noapte, a mînea.

переспева́ть, *-а́ет vb. pf.* de la *переспе́ть*

переспе́лый *adj.* trecut, prea copt *(despre fructe).*

переспе́ть, *-е́ет vb. pf (ipf. переспева́ть)* a se trece din copt *(despre fructe).*

переспо́р|ить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a avea ultimul cuvînt *(într-o dispută)*, a convinge, a face să tacă; *его́ не ~ишь* pe ăsta nu-l întreci la vorbă.

переспра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переспроси́ть*

переспро́с, *-а m.* întrebare repetată.

переспроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. переспра́шивать) acuz.* **1.** a întreba din nou. **2.** *(всех, мно́гих)* a întreba pe mulți, a interoga *(pe mulți, pe toți).*

перессо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a învrăjbi, a băga zîzanie, a semăna zîzanie.

перессо́ри|ться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* a se certa, a se sfădi.

перестава́|ть, *-таю́, -таёшь vb. ipf.* de la *переста́ть; не ~я* fără încetare.

переста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. переставля́ть) acuz. (с ме́ста на ме́сто)* a muta, a așeza altfel; a strămuta; a deplasa; ~ *ме́бель* a muta mobila; ~ *часы́ на пять мину́т вперёд* a pune ceasul cu cinci minute înainte.

переставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переста́вить; е́ле но́ги ~* a-și mișca cu greu picioarele.

переста́ивать, *-ает vb. ipf.* de la *перестоя́ть*

перестано́вка, *-и f. sg.* **1.** mutare, strămutare, deplasare; regrupare. **2.** *(mat.)* permutare. **3.** *(lingv.) (согла́сных)* metateză *(a consoanelor).*

перестара́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a face exces de zel, a fi prea zelos.

переста́|ть, *-а́ну, -а́нешь vb. (ipf. перестава́ть)* cu *inf.* sau fără *compl.* a înceta, a pune capăt; ~ *рабо́тать* a înceta lucrul; *дождь ~л* ploaia a încetat; *~нь!* încetează!; termină!; isprăvește!

перестега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a vătui din nou.

перестила́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перестла́ть*

перести́лка, *-и f. sg.* pardosire, pavare (din nou).

перестира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перести́рывать) acuz.* **1.** *(за́ново)* a spăla din nou. **2.** *(все, мно́го)* a spăla *(mult, tot).*

перести́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перестира́ть*

перестла́ть, *-телю́, -те́лешь vb. pf. (ipf. перестила́ть) acuz.* **1.** a face patul din nou, a așterne din nou. **2.** a pardosi, a pava din nou; ~ *тротуа́р* a pava din nou trotuarul.

пересто́й, *-я m. (agr.)* răscoacere; maturitate excesivă; ~ *хлебо́в* răscoacerea grînelor.

пересто́йный *adj.* răscopt *(despre cereale).*

перестоя́|ть, *-ои́т, vb. pf. (ipf. переста́ивать)* **1.** *(испортиться от долгого стояния)* a se strica stînd prea mult, a se răscoace; a se înăcri. **2.** *(простоять где-л.)* a sta, a aștepta *(pînă va trece ceva)*; ~ *дождь* a aștepta pînă trece ploaia.

перестрада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a suferi, a îndura (multe), a trece prin multe.

перестра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перестро́ить*[1,2,3].

перестра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перестро́иться*[1,2,3]. **2.** *pas* de la *перестра́ивать.*

перестрахова́ние, *-я n. sg.* reasigurare.

перестрахова́ть, *-страху́ю, -страху́ешь vb. pf. (ipf. перестрахо́вывать) acuz.* a asigura din nou; a reasigura.

перестрахова́ться, *-раху́юсь, -раху́ешься vb. pf. (ipf. перестрахо́вываться)* **1.** a face o nouă asigurare; a se reasigura. **2.** *(fig.)* a se eschiva; a-și păzi pielea *(luînd toate măsurile de prevedere)*, a se asigura.

перестрахо́вка, *-и f. sg.* **1.** *(иму́щества)* asigurare. **2.** *(fig.)* eschivare; asigurare pentru orice risc.

перестрахо́вщик, *-а m.* om care-și păzește pielea.

перестрахо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перестрахова́ть.*

перестрахо́вываться, *-аюсь -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перестрахова́ться* **2.** *pas.* de la *перестрахо́вывать.*

перестре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перестреля́ть.*

перестре́ливаться. *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a schimba focuri de armă.

перестре́лк/а *-и f.* schimb de focuri; *завяза́ть ~у* a începe schimbul de focuri; *артиллери́йская ~* duel de artilerie, canonadă.

перестреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. перестре́ливать) acuz.* **1.** *(уби́ть)*

a împuşca *(pe mulţi, pe toţi)*, a nimici; ~ *всю дичь* a împuşca tot vînatul. **2.** a trage toate gloanţele, a-şi termina proviziile de cartuşe.

перестроéние, *-я n. (mil.)* schimbare de formaţie; regrupare.

перестрóить[1], *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. перестрáивать) acuz.* **1.** a reclădi, a reconstrui, a reface; ~ *дом* a transforma o casă. **2.** *(переделать, изменить)* a restaura, a reorganiza; a schimba, a reface; ~ *предложéние* a reface o propoziţie.

перестрóить[2], *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. перестрáивать) acuz.* **1.** a acorda din nou, a acorda în altă tonalitate. **2.** a potrivi; ~ *рáдио на нóвую волнý* a potrivi aparatul de radio pe o nouă lungime de undă.

перестрóить[3], *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. перестрáивать) acuz. (mil.)* a schimba formaţia; a regrupa; ~ *полк* a da regimentului o formaţie nouă.

перестрóиться[1], *-óюсь, -óишься vb. pf. (ipf. перестрáиваться)* **1.** a se restructura, a se reorganiza; a-şi reorganiza activitatea. **2.** a-şi schimba concepţia.

перестрóи|ться[2], *-óюсь, -óишься vb. pf. (ipf. перестрáиваться)* a-şi schimba formaţia; a se regrupa; *полк ~лся* regimentul şi-a schimbat formaţia.

перестрóиться[3], *-óюсь, -óишься vb. pf. (ipf. перестрáиваться) (radio)* a-şi potrivi aparatul la o nouă lungime de undă, a schimba undele.

перестрóйка, *-и f.* **1.** *(здания)* reconstrucţie; reconstruire; reclădire. **2.** *(реорганизация)* restructurare; reorganizare; schimbare, refacere; ~ *óрганов управлéния* restructurarea organelor de conducere. **3.** reacordare; potrivire.

перестýк, *-а m.* ciocănituri *(ca mijloc de comunicare)*.

переетýкивание, *-я n. sg.* comunicare prin ciocănituri.

перестýкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a comunica prin ciocănituri.

переступá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переступúть*. **2.** a păşi; *éле ~я ногáми* abia mişcîndu-şi picioarele. **3.** a se schimba de pe un picior pe altul; ~ *с ногú нá ногу* a se schimba de pe un picior pe altul.

переступéнь, *-я m. (bot.)* împărăteasă.

переступúть, *-уплю́, -ýпишь vb. ipf. (pf. переступáть)* **1.** a păşi, a trece peste...; ~ *порóг* a trece pragul. 2. *(fig.)* a trece, a depăşi, a nesocoti, a încălca; ~ *грани́цы, прили́чия* a depăşi limitele bunei cuviinţe.

пересýд, *-а m. (pop. jur.)* rejudecare *(a unei cauze)*.

пересýды, *-ов pl.* bîrfeli, clevetiri, vorbe.

пересýшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересушúть*

пересушúть, *-ушý, -ýшишь vb. pf. (ipf. пересýшивать) acuz.* **1.** *(слишком)* a usca prea tare. **2.** *(всё, многое)* a usca *(mult, tot)*

пересчёт, *-а m.* renumărare, recalculare.

пересчитáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. пересчúтывать) acuz.* **1.** a număra din nou; a face un inventar. 2. a număra *(pe toţi, tot)*; ~ *всех присýтствующих* a număra pe toţi cei prezenţi. **3.** a recalcula în alte unităţi *sau* valori, a transforma, a converti; ~ *в довоéнных цéнах* a exprima în preţuri antebelice ◇ *(pop.)* ~ *кóсти* sau *рёбра комý-л.* a bate măr pe cineva; a snopi în bătaie.

пересчúтывать, *-аю, -ашеь vb. ipf.* de la *пересчитáть*

пересылáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переслáть*

пересы́лк|а, *-и f. sg.* trimitere, expediere; transport.

пересы́лочный *adj.* de expediţie, de transport.

пересы́ль|ый *adj.* de etapă; ~ *пункт* etapă.

пересыпáние, *-я n. sg. v. пересы́пка*

пересы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. пересыпáть) acuz.* **1.** a turna, a vărsa *(în alt loc)*. **2.** *(слишком много насыпать)* a turna, a vărsa *(prea mult.)* **3.** *(обсыпать)* a presăra; *(fig.)* ~ *речь цитáтами* a presăra discursul cu citate.

пересыпáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пересы́пать*

пересы́пк|а, *-и f. sg.* **1.** turnare, vărsare *(în alt loc)*. **2.** presărare.

пересыхáние, *-я n. sg.* secare, uscare.

пересыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пересóхнуть*

перетáпливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетопúть*[1,2]

перетаскáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* **1.** a căra, a tîrî; ~ *все дровá* a căra toate lemnele. **2.** *(fam.)* a fura, a şterpeli.

перетáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетащúть*

перетасовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. перетасóвывать) acuz.* **1.** *(карты)* a amesteca din nou *(cărţile de joc)*. **2.** *(fig.)* a aşeza/ a pune altfel, a muta, a încurca, a zăpăci.

перетасóвка, *-и f.* **1.** amestecare *(a cărţilor de joc)*. **2.** *(fig.)* aşezare *(altfel)*, mutare, încurcare.

перетасóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетасовáть*

перетащú|ть, *-щý, -áщишь vb. pf. (ipf. перетáскивать) acuz.* **1.** a muta, a tîrî, a transporta. **2.** *(fig.)* a atrage; a aduce.

перетерéть, *-трý, -трёшь vb. pf. (ipf. перетирáть) acuz.* **1.** a uza, a strica, a rupe *(prin frecare)*; a roade. **2.** *(растереть)* a da/ a trece prin răzătoare; a freca; ~ *рéдьку на тёрке* a da ridichea pe răzătoare. **3.** a şterge *(multe lucruri)*; ~ *посýду* a şterge vasele. **4.** a pulveriza, a mărunţi ◇ *(prov.) терпéние и труд всё перетрýт* cu răbdare şi cu tăcere se face agurida miere.

перетерéться, *-трётся vb. pf. (ipf. перетирáться)* a se uza *(prin roadere)* a se uza, a se roade.

перетерпéть, *-терплю́, -тéрпишь vb. pf. acuz.* a suferi, a îndura multe, a trece prin multe.

перетирáние, *-я n.* frecare, pulverizare.

перетирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перетерéть*

перетирáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перетерéться*. **2.** *pas.* de la *перетирáть*.

перетóк, *-ткá m.* pritocire, pritocit.

перетóлки, *-ков pl. (fam.)* bîrfeli, răstălmăciri, denaturări.

перетолковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf.* **1.** *(ipf. перетолкóвывать) acuz.* a denatura, a interpreta greşit, a răstălmăci. **2.** *с + instr.* cu *prepl. (поговорить)* a discuta, a sta de vorbă, a se întreţine.

перетолкóвывать, *-аю, -аешь, vb. ipf.* de la *перетолковáть (1)*.

перетопúть[1], *-оплю́, -óпишь vb pf. (ipf. перетáпливать) acuz.* a face foc *(în mai multe sobe)*.

перетопúть[2], *-оплю́, -óпишь vb. pf. (ipf. перетáпливать) acuz.* **1.** a topi *(din nou)*; a prelucra prin topire. **2.** *(всё, много)* a topi *(mult, tot)*.

перетопúть[3], *-оплю́, -óпишь vb. pf. acuz.* a îneca *(pe mulţi, multe)*.

перетóпка, *-и f.* topire, *(din nou)*; prelucrare prin topire.

перетóпки, *-пок pl. (apic.)* boştină.

перетóржка, *-и f.* supralicitaţie.

перетревóжить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz.* a tulbura, a nelinişti; a deranja, a alarma *(pe mulţi, pe toţi)*.

перетревóжиться, *-жусь. -жишься vb. pf.* a se nelinişti profund, a se îngrijora, a se alarma.

перетрóгать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a atinge cu mîna *(mai multe lucruri)*.

перетрýсить, *-ýшу, -ýсишь vb. pf.* a se speria rău de tot, a nu mai putea de frică.

перетрясти́, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. перетря́хивать) acuz.* a scutura *(multe sau toate lucrurile)*.

перетря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетрясти́* şi *перетряхнýть*.

перетряхнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom. (ipf. перетря́хивать) acuz.* a scutura, a bate.

перетя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетянýть*

перетя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перетянýться*. **2.** *pas.* de la *перетя́гивать*.

перетя́жка[1], *-и f.* strîngere, tragere; ~ *винтóв* strîngerea şuruburilor.

перетя́жка[2], *-и f. (agr.)* marcotaj.

перетянý|ть, *-янý, -я́нешь vb. pf. (ipf. перетя́гивать) acuz.* **1.** *(с одного места на другое)* a trage, a muta *(trăgînd)*: ~ *лóдку к мостý* a trage barca spre pod. **2.** *(ipf. pop.)* a trage, a atrage; ~ *на свою́ стóрону* a trage de partea sa. **3.** *(заново натянуть)* a

întinde/ a trage din nou; ~ *шины* a trage din nou, a strînge șinele. **4.** *(туго перевязать, стянуть)* a încinge strîns; ~ *талию поясом* a-și strînge mijlocul cu o curea. **5.** *(перевесить)* a precumpăni, a fi mai greu, a trage mai mult la cîntar. **6.** *(при состязаниях)* a birui.

перетяну́ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf. (ipf. перетя́гиваться)* a se strînge/ a se încinge prea tare.

переубеди́ть, *-и́шь; vb. pf. (ipf. переубежда́ть) acuz.* a face pe cineva să-și schimbe părerea, a convinge.

переубеди́ться, *-и́шься vb. pf. (ipf. переубежда́ться) acuz.* a se convinge de contrariu a-și schimba părerea.

переубежда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переубеди́ть*

переубежда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переубеди́ться.* **2.** *pas.* de la *переубежда́ть.*

переукла́дка, *-и f. v. переупако́вка.*

переу́лок, *-лка m.* stradelă, ulicioară.

переупако́вка, *-и f.* reîmpachetare, reambalare.

переупря́мить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* a fi mai încăpățînat decît altul.

переусе́рдствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. (iron.)* a face exces de zel, a exagera, a sări peste cal.

переустра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переустро́ить*

переустро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. переустра́ивать) acuz.* a reorganiza, a restructura, a reconstrui; a reface.

переустро́йство, *-а n. sg.* reorganizare, restructurare; transformare; reconstrucție, reconstruire; refacere; *социалисти́ческое ~ се́льского хозя́йства* transformarea socialistă a agriculturii; ~ *доро́г* refacerea drumurilor.

переуступа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переуступи́ть*

переуступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. переуступа́ть) acuz.* cu *dat.* a ceda, a renunța la ceva *(în favoarea cuiva).*

переусту́пка, *-и f. sg.* cedare; cesiune.

переутоми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. переутомля́ть) acuz.* a surmena, a obosi peste măsură.

переутомле́ние, *-ю n. sg.* surmenaj, surmenare.

переутомля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переутоми́ть*

переутомля́ться, *-я́юсь, -я́ељся vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переутоми́ться.* **2.** *pas.* de la *переутомля́ть*

переуче́сть, *-чту́, -чтёшь vb. pf. (ipf. переучи́тывать) acuz.* **1.** a reinventaria; a face din nou inventarul; a înregistra din nou. **2.** *(вексель)* a reesconta *(o poliță).*

переучёт, *-а m.* **1.** *(товаров)* inventariere, inventar. **2.** control; *яви́ться на ~* a se prezenta pentru control *(viza livretului)* **3.** *(fig.)* reescont; reescontare.

переу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переучи́ть.*

переу́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переучи́ться.* **2.** *pas.* de la *переу́чивать.*

переучи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переуче́сть*

переучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. переу́чивать) acuz.* **1.** a învăța, *(pe mulți)* **2.** a învăța din nou *(pe cineva sau ceva).*

переучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. переу́чиваться)* a învăța din nou, a se recalifica.

переформирова́ние, *-я n. sg. (mil.)* reorganizare, regrupare, refacere,

переформирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. переформиро́вать) acuz. (mil.)* a reorganiza, a regrupa.

переформиро́вка, *-и f. v. переформирова́ние*

переформиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переформирова́ть*

перефрази́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a parafraza.

перефразиро́вка, *-и f.* **1.** *sg.* parafrazare. **2.** parafrază.

перехва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перехвали́ть*

перехвали́ть, *-лю́, -лишь vb. pf. (ipf. перехва́ливать) acuz.* a copleși cu laude, a elogia peste măsură.

перехва́т, *-а m. sg.* **1.** captare; interceptare, prindere; ~ *реки́* captarea unui rîu. **2.** *(rad.)* interceptare; ~ *радиогра́мм* interceptarea radiogramelor; ~ *телефо́нных перегово́ров* interceptarea convorbirilor telefonice.

перехвати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. перехва́тывать)* **1.** *acuz.* a cuprinde, a apuca, a lega; ~ *та́лию по́ясом* a cuprinde a încinge mijlocul cu o curea. **2.** *acuz. (задержать)* a intercepta, a surprinde; ~ *письмо́* a intercepta o scrisoare; ~ *беглеца́* a prinde pe un fugar. **3.** *(fig. pop.) (наскоро съесть)* a îmbuca *(în grabă)*; **4.** *(fig. pop.) (взять взаймы)* a lua cu împrumut *(pentru un timp scurt).* **5.** *(преувеличить)* a exagera, a se întrece; *тут ты ~л* acum ai exagerat, ai sărit peste cal. **6.** *(дыхание, голос)* a se întretăia *(răsuflarea)*, a se întrerupe *(glasul).*

перехва́тчик, *-а m.* avion de interceptare.

перехва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перехвати́ть*

перехворá|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. instr.* **1.** a zăcea, a fi bolnav *(de mai multe boli).* **2.** a fi bolnav, a zăcea *(despre mai mulți).*

перехитри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. перехитря́ть) acuz.* a păcăli, a duce de nas, a fi mai șiret, a întrece pe cineva în șiretlicuri.

перехо́д, *-а m.* **1.** *sg.* trecere, traversare; ~ *грани́цы* trecerea graniței; ~ *вброд* trecere prin vad. **2.** *sg.* trecere, tranziție; *(fil.)* ~ *коли́чества в ка́чество* trecerea cantității în calitate; ~ *в наступле́ние* trecere la ofensivă; ~ *в ата́ку* trecere la atac; *(jur.)* ~ *по насле́дству* transmiterea prin succesiune. **3.** loc de trecere; ~ *че́рез руче́й* loc de trecere peste un pîrîu. **4.** *(fiz.)* tranziție; *а́томный* ~ tranziție atomică; *колеба́тельный* ~ tranziție oscilatorie; *магни́тный* ~ tranziție magnetică. **5.** coridor, galerie *(care leagă două încăperi).* **6.** *(mil.)* zi de marș, etapă parcursă într-o zi; *дневно́й* ~; *су́точный* ~ o zi de marș, etapă parcursă într-o zi; *в двух ~ах от го́рода* la o distanță de două zile de marș de oraș. **7.** *(lingv.)* trecere, conversiune; deplasare; ~ *ударе́ния* deplasarea accentului.

переходи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *перейти́*

переходно́й *adj. (pop.) v. перехо́дный*

перехо́дность, *-и f. sg.* **1.** stare de trecere/ de tranziție. **2.** caracter tranzitiv, tranzitivitate.

перехо́дн|ый *adj.* **1.** de trecere; ~ *мо́стик* punte de trecere. **2.** *(промежуточный)* de tranziție, tranzitoriu, intermediar; ~ *во́зраст* vîrstă critică; ~ *пери́од* perioadă de trecere /de tranziție. **3.** *(gram.)* tranzitiv; *~ые глаго́лы* verbe tranzitive; *~ое значе́ние* sens tranzitiv ◇ ~ *экза́мен* examen de sfîrșit de an

переходя́щ|ий **1.** *part. prez.* de la *переходи́ть* **2.** *adj.* transmisibil; *~ее кра́сное зна́мя* steag de fruntaș în producție; *(sport)* ~ *ку́бок* cupă transmisibilă. **2.** *adj.* intermitent, cu intermitență; *~ие дожди́* ploi intermitente. **4.** *adj. (fin.)* de reportat: tranzitoriu; *~ие су́ммы* sume de reportat, sume tranzitorii.

пе́р|ец, *-рца* **1.** *m. sg.* piper; *чёрный* ~ piper negru; *стручко́вый* ~ ardei; *кра́сный* ~ ardei roșu; *сла́дкий* ~ ardei dulce, ardei gras; *души́стый* ~ ienibahar. **2.** *(о человеке)* om iute ca ardeiul, iute din fire ◇ *зада́ть ~цу кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală/un perdaf; a face pe cineva cu ou și cu oțet; *посы́пать/насы́пать ~цу на хвост* a pune cuiva sare pe coadă; a da cuiva cu piper pe la nas; *с ~цем* tulburător, răscolitor.

перецара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** a se zgîria. **2.** a se zgîria *(rău de tot, peste tot).*

перецелова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf.* a săruta *(pe toți, pe mulți, multe).*

перецелова́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf.* a se săruta *(despre mulți).*

перечека́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечека́нить*

перечека́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. перечека́нивать) acuz.* **1.** a ștanța din nou *(despre monede)*; a bate din nou. **2.** a ștanța, a bate *(multe obiecte).*

перечека́нка, *-и f. sg.* batere din nou, ștemuire din nou *(a monedelor).*

пе́речень, *-чня m.* **1.** enumerare, înșiruire, listă, tabel; tablou; ~ *рабо́т* lista lucrărilor.

перечёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечеркну́ть*

перечеркну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. перечёркиветаь) acuz.* a șterge, a tăia; ~ *страни́цу* a tăia toată pagina.

перечерти́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. перече́рчивать) acuz.* **1.** *(заново)* a desena din nou; ~ *чертёж* a desena din nou o schiță. **2.** *(снять копию)* a copia *(un desen)*; a calchia; ~ *план на ка́льку* a calchia un plan.

перече́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечерти́ть*

перечеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. перечёсывать) acuz.* **1.** *(заново)* a pieptăna, a coafa din nou; a pieptăna altfel. **2.** *(всех, многих)* a pieptăna *(pe mulți)*. **3.** *(всё , много)* a pieptăna, a dărăci *(tot, mult)*.

перечеса́ться, *-ешу́сь, -е́шешься vb pf. (ipf. перечёсываться)* a-și face o nouă coafură, a se pieptăna din nou *sau* altfel.

перечёска, *-и f. sg.* **1.** pieptănat; dărăcit; ~ *ше́рсти* dărăcitul lînii. **2.** sortare prin dărăcire.

перече́сть[1], *-чту́, -чтёшь vb. pf. v. пересчита́ть*

перече́сть[2], *-чту́, -чтёшь vb. pf. acuz.* a reciti, a citi din nou.

перечёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечеса́ть*

перечёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перечеса́ться* **2.** *pas.* de la *перечёсывать.*

перечёт, *-а m.* recalculație.

перечини́ть, *-чиню́, -чи́нишь vb. pf. acuz.* **1.** a drege, a cîrpi *(tot, mult)* **2.** *(заново)* a ascuți din nou. **3.** *(всё, много)* a ascuți *(tot, mult)*.

перечисле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* enumerare, înșirare; *поимённое* ~ enumerare nominală; ~ *достиже́ний* enumerarea realizărilor. **2.** *sg. (fin.)* transfer, virare, virament; trecere dintr-un cont în altul; ~ *в дохо́ды* trecere la venituri; *безнали́чное* ~ virare fără numerar *(în cont)*. **3.** sumă transferată/ trecută în cont; decont. **4.** listă, tablou, tabel ◇ ~ *исто́чников* bibliografie.

перечи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. перечисля́ть) acuz.* **1.** a enumera, a înșira; ~ *по пальцам* a număra pe degete. **2.** a trece, a transfera *(în altă categorie)*. **3.** *(fin.)* a vira, a trece în alt cont.

перечисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перечи́слить*

перечита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перечи́тывать) acuz.* **1.** *(заново)* a reciti, a citi din nou. **2.** *(всё много)* a citi *(tot, mult)*.

перечи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечита́ть.*

пере́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. dat.* a contrazice, a nu da ascultare.

пе́речница, *-ы f.* pipernіță ◇ *(pop.) чёртова* ~ talpa iadului, zgripțuroaică.

пе́речн|ый *adj.* **1.** de piper; piperat, cu piper. **2.** *(bot.)* **-ые,** *-ых; sg. -ое, -ого n.* piperacee.

перечу́вствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. acuz.* a simți, a resimți, a retrăi.

переша́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перешагну́ть*

перешагну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. переша́гивать) acuz.* sau *че́рез* + *acuz.* **1.** a călca, a păși *(peste ceva)*; ~ *че́рез поро́г* a păși pragul. **2.** *(fig.)* a călca, a încălca, a trece peste.

переше́ек, *-е́йка m. (geogr.)* istm.

перешёптывание, *-я n.* șușoteală, șușotit.

перешёптываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a șușoti, a vorbi în șoaptă.

перешиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb ipf.* de la *перешиби́ть*

перешиби́ть, *-бу́, -бёшь vb. pf. (ipf. перешиба́ть) acuz.* a zdrobi, a rupe, a frînge *(prin lovituri)*.

перешива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переши́ть*

переши́вка, *-и f.* recoasere; transformare, reajustare.

переши́ть, *-шью́, -шьёшь vb. pf. (ipf. перешива́ть) acuz.* **1.** *(переделать)* a coase altfel, a transforma, a preface, a reajusta. **2.** *(с одного места на другое)* a coase în alt loc; ~ *пу́говицы* a muta nasturii *(la o haină)*.

перешто́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перешто́пывать) acuz.* **1.** a țese, a cîrpi *(mult, tot)* **2.** *(заново)* a țese/ a cîrpi din nou.

перешто́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перешто́пать*

перещеголя́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a întrece, a lăsa în urmă.

переэкзаменова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. (ipf. переэкзамено́вывать) acuz.* **1.** a reexamina **2.** *(всех, мно́гих)* a examina *(pe mulți, pe toți)*.

переэкзамено́вка, *-ы f.* **1.** *sg.* reexaminare. **2.** corigență; *держа́ть* ~*у* a da o corigență.

периге́й, *-я m. sg. (astr.)* perigeu.

периде́рма, *-ы f. (bot.)* periderm, epifloem.

перика́рд, *-а m. (anat.)* pericard.

перика́рдий, *-я. m. (anat.) v. перика́рд*

перикарди́т, *-а m. sg. (med.)* pericardită.

перика́рпий, *-я m. (bot.)* pericarp.

пери́ла, *-и́л pl.* balustradă, rampă, parmaclîc; parapet.

пери́метр, *-а m. (mat.)* perimetru.

пери́на, *-ы f.* saltea de pene *sau* de puf.

пери́од, *-а m.* **1.** perioadă, interval, răstimp; ~ *подгото́вки* perioadă de pregătire; *напряжённый* ~ perioadă de tensiune; *перехо́дный* ~ perioadă de trecere, tranziție; *бюдже́тный* ~ exercițiu bugetar; *инкубацио́нный* ~ perioadă de incubație; *послевое́нный* ~ perioadă postbelică; ~ *радиоакти́вного распа́да* perioadă radioactivă; *предпусково́й* ~ perioadă dinaintea lansării; *ста́ртовый* ~ perioadă de start; ~ *враще́ния* perioadă de rotație; ~ *обраще́ния (вокру́г земли́)* perioadă de revoluție *(în jurul pămîntului)*. **2.** *(geol.)* perioadă, eră; *леднико́вый* ~ perioadă glaciară. **3.** *(mat. gram.)* perioadă.

периодиза́ция, *-и f. sg.* periodizare, împărțire în perioade.

перио́дик|а, *-и f. sg. col.* periodice, presă periodică; publicații periodice.

периоди́ческ|ий *adj.* periodic; ~*ое явле́ние* fenomen periodic; ~*ие изда́ния* publicații periodice; ~*ая печа́ть* presă periodică; ~ *журна́л* revistă periodică; *(mat.)* ~*ая дробь* fracțiune periodică ◇ *(chim.)* ~*ая систе́ма элеме́нтов* sistemul periodic al elementelor.

периоди́чно *adv.* (în mod) periodic

периоди́чность, *-и f sg.* periodicitate, caracter periodic.

периоди́чн|ый *adj.* periodic.

периодопреобразова́тель, *-я m.* convertizor de frecvență.

перипате́тик, *-а m. (fil.)* peripatetician.

перипатети́ческий *adj. (fil.)* peripatetic.

перипети́я, *-и f.* peripeție, complicație.

переско́п, *-а m.* periscop.

перископи́ческий *adj.* periscopic, de periscop.

периста́льтика, *-и f. sg. (fiziol.)* contracție peristaltică.

перисти́ль, *-я m. (arhit.)* peristil.

перистоли́стный *adj. (bot.)* cu frunze penate.

пе́рист|ый *adj.* **1.** *(ornit.)* cu pene. **2.** *(bot.)* penat, în formă de pană ◇ ~*ые облака́* nori cirus.

перитони́т, *-а m. sg. (med.)* peritonită.

перифери́йный *adj.* de periferie, periferic.

перифери́ческ|ий *adj.* periferic; *(anat.)* ~*ая не́рвная систе́ма* sistemul nervos periferic.

перифери́я, *-и f. sg.* periferie.

перифра́за, *-ы f.* perifrază.

перифрази́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a parafraza.

перифразиро́вка, *-и f. sg.* parafrazare.

перифрасти́ческий *adj. (lingv.)* perifrastic.

пёрка, *-и f. (tehn.)* burghiu plat.

перка́ль, *-и f. sg. (text.)* percal.

перку́ссия, *-и f. sg. (med.)* percuție.

перкути́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (med.)* a percuta.

перл, *-а m.* **1.** mărgăritar; perlă ◇ ~*ы красноре́чия* perle de elocință; ~ *творе́ния/созда́ния* cunună a creațiunii.

перламу́тр, *-а m.* sidef, nacru.

перламу́тров|ый *adj.* **1.** de sidef, de nacru; ~*ая пу́говица* nasture de sidef. **2.** sidefiu; ~ *цвет* culoare sidefie.

пе́рлинь, *-я m. (mar.)* garlin.

перло́вка, *-и f. sg.* arpacaș.

перло́вник, *-я m. (bot.)* mărgică.

перло́в|ый *adj.* de/din arpacaș; ~*суп* supă cu arpacaș; ~*ая крупа́* arpacaș.

перлюстра́ция, *-и f.* cenzurare, interceptare a corespondenței.

перлюстри́ровать, *-ую, -уешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a cenzura, a intercepta corespondența.

перманéнт, *-а m.* permanent, ondulație permanentă.

перманéнтность, *-и f. sg.* permanenţă, caracter permanent.

перманéнтный, *adj.* permanent, neîntrerupt.

пéрмск/ий *adj. (geol.)* permian; *~ая систéма* sistemul permian.

пернáт/ый *adj.* **1.** cu pene, acoperit cu pene. **2.** **~ые,** *-ых m.* înaripate, păsări; *цáрство ~ых* lumea păsărilor.

пер|ó[1], *-á n.* **1.** pană; *стрáусовые пéрья* pene de struţ. **2.** *sg. col.* pene; fulgi; *набúть подýшку ~óм* a umple perna cu fulgi. **3.** aripioară de peşte. **4.** frunză de ceapă *sau* de usturoi ◇ *(sport) вес ~á* categorie pană; *ни пýха ни ~a!* succes!; noroc!; *рядúться в чужúе ~ья* a se îmbrăca în/cu haine de păun.

пер|ó[2], *-á n.* peniţă; *вéчное ~* stilou, toc rezervor ◇ *бóйкое ~* stil vioi, curgător; *óстрое ~* condei ager; *владéть ~óм* a avea condei; *прóба ~á* prima încercare literară, debut literar; *взя́ться за ~* a se apuca de scris; *однúм рóсчерком ~á* dintr-o trăsătură de condei; dintr-un condei; *(prov.) что напúсано ~óм, тогó не вы́рубишь топорóм* ce e scris e sfînt.

перочúнный *adj. (în expr.) ~ нóж(ик)* briceag.

перпендикуля́р, *-а m. (mat.)* perpendiculară; *опустúть ~* a coborî o perpendiculară.

перпендикуля́рно *adv. (mat.)* perpendicular.

перпендикуля́рность, *-и f. sg. (mat.)* poziţie perpendiculară.

перпендикуля́рный *adj. (mat.)* perpendicular.

перпéтуум-мóбиле *n. indecl.* perpetuum mobile.

перрóн, *-а m.* **1.** *(ferov.)* peron. **2.** *(arhit.)* terasă, scară joasă, peron.

перрóнный *adj. (ferov.)* de peron; *~ билéт* bilet de peron.

персúдский *adj.* persan, persian.

пéрсик, *-а m. (bot.)* **1.** *(плод)* piersică. **2.** *(дерево)* piersic.

пéрсиков|ый *adj.* de piersică, de piersic; *~ое дéрево* piersic; *~ого цвéта* de culoarea piersicii, piersiciu.

персия́не, *-я́н pl.; sg. -я́нин, -а m. (înv.) v. пéрсы*

персия́нка, *-и f.* persană.

персóн|а, *-ы f.* persoană; ins; *вáжная ~* persoană însemnată/ importantă; personaj; *обéд на дéсять персóн* masă pentru zece persoane; *(iron.) сóбственной ~ой* în persoană.

персонáж, *-а m. (lit.)* personaj; erou; *комúческий ~* personaj comic.

персонáл, *-а m. sg.* **1.** personal; efectiv, cadre; *медицúнский ~* personal medical; *технúческий ~* personal tehnic, cadre tehnice; *обслýживающий ~* personal de serviciu, personal de deservire.

персонáльно *adv.* personal, în persoană.

персонáльн|ый *adj.* personal; *~ая ответственность* răspundere/ responsabilitate personală; *~ая пéнсия* pensie personală; *(înv.) ~ состáв учреждéния* cadrele unei instituţii, personalul unei instituţii.

персонификáция, *-и f.* personificare.

персонифицúровать, *-ую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a personifica.

перспектúва, *-ы f.* perspectivă; *(arte) закóны ~ы* legile/principiile perspectivei; *(mat.) линéйная ~* perspectivă liniară; *хорошúе ~ы на урожáй* perspective bune pentru recoltă; *в ~е* în perspectivă.

перспектúвный *adj.* de perspectivă; *~ план* plan de perspectivă.

перст, *-á m. (înv.)* deget ◇ *одúн как ~* singur-singurel, singur cuc.

пéрстень, *-тня m.* inel cu piatră preţioasă.

перстневúдный *adj.* în formă de inel ◇ *~ хрящ* cartilaj cricoid.

персульфáт, *-а m. (chim.)* persulfat.

пéрсы, *-сов; sg. перс, -а m.* **1.** *(ist.)* perşi. **2.** persani.

пертурбациóнный *adj.* care provoacă perturbări, perturbator, de perturbare.

пертурбáция, *-и f. (astr. fig.)* perturbare.

перуáнка, *-и f.* peruviană.

перуáнский *adj.* peruan, de Peru ◇ *(farm.) ~ бальзáм* balsam peruvian.

перуáнцы, *-цéв pl.; sg. перуáнец, -нца m.* peruvieni.

перýн, *-а m. (fig. în expr.) метáть ~ы* a tuna şi a fulgera.

перфéкт, *-а m. sg. (gram.)* perfect.

перфектúвность, *-и f. (gram.)* caracter perfectiv.

перфокáрта, *-ы f.* cartelă perforată.

перфолéнта, *-ы f.* bandă perforată.

перфорáтор, *-а m. (tehn.)* perforator; maşină de perforat.

перфорациóнн|ый *adj.* de/pentru perforat; *~ая машúна* maşină de perforat, perforator.

перфорáция, *-и f.* **1.** *sg.* perforare. **2.** *(med.)* perforaţie.

перфорúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a perfora, a găuri; a separa prin perforare.

перхлорáт, *-а m. (chim.)* perclorat.

пéрхоть, *-и f. sg.* mătreaţă.

перцéпция, *-и f. (fil.)* percepţie.

перцóвка, *-и m.* rachiu cu piper.

перцóвый *adj.* de/cu piper.

перчáтк|и *pl. (sg. перчáтка, -и f.)* mănuşi; *кóжаные ~и* mănuşi de piele; *шерстянúе ~и* mănuşi de lînă; *меховы́е ~и* mănuşi îmblănite; *защúтные ~и* mănuşi de protecţie; *боксёрские ~и* mănuşi de box; *надевáть ~и* a-şi pune mănuşile; *снимáть ~и* a-şi scoate mănuşile ◇ *(fig.) брóсить ~у* a arunca mănuşa, a provoca; a provoca la duel; *подня́ть ~у* a ridica mănuşa, a accepta provocarea; *меня́ть как ~и что-л.* a schimba ceva cum schimbi cămăşile.

перчáточник, *-а m.* **1.** mănuşar. **2.** *(auto)* torpedo.

перчáточн|ый *adj.* de mănuşi; *~ая мастерскáя* atelier de mănuşi.

перчён|ый *adj.* piperat; ardeiat.

перчúнка, *-и f.* boabă de piper.

пéрчить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. напéрчить* şi *попéрчить) acuz.* a pipera.

першерóн, *-а m.* cal de povară, perşeron.

перш|úть, *-úт vb. ipf. impers.* a simţi durere în gît; *у меня́ ~úт в гóрле* mă zgîrie în gît.

пёрышко, *-а n. dim.* de la *перó*[1,2] ◇ *лёгкий как ~* uşor ca fulgul; *ни за сúзо ~* de florile mărului; fără rost, fără motiv.

пёс, *пса m.* cîine, dulău; *цепнóй ~* cîine ţinut în lanţ; *(astr.) созвéздие Большóго Пса* constelaţia Cîinele-Mare; *созвéздие Мáлого Пса* constelaţia Cîinele-Mic ◇ *на кой ~?* la ce dracu?; ca ce chilipir?; *~ тебя́/егó дерú!* mii de draci!; dracu să te/să-l ia!; *~ тебя́ / егó знает* dracu ştie; cine ştie; *жить как ~ на сыровáрне* a trăi precum cîinele la stînă.

пéсенка, *-и f.* cîntecel, cîntec ◇ *егó ~ спéта* s-a zis cu el; şi-a trăit traiul, şi-a mîncat mălaiul.

пéсенник[1], *-а m.* culegere de cîntece.

пéсенник[2], *-а m.* **1.** cîntăreţ. **2.** autor/ compozitor de cîntece.

пéсенный *adj.* de cînt, de cîntec, de cîntece.

песéц, *-сцá m.* **1.** *(животное)* vulpe polară. **2.** *(мех)* blană de vulpe polară, vulpe argintie.

пёсий *adj.* de cîine, cîinesc.

пескáрь, *-я́ m. (iht.)* porcuşor, porcan.

пескú *pl. (geogr.)* regiuni nisipoase, nisipuri; *зыбýчие ~* nisipuri mişcătoare.

песковáние, *-я n. (tehn.)* tratare cu nisip, nisipare.

пескомёт, *-а m. (tehn.)* aruncător de nisip.

песнопéние, *-я n. (înv.)* cîntare (religioasă); imn.

песнь, *-и f. (înv.)* cîntare, cîntec; *пéрвая ~ поэ́мы* cîntul întîi al poemului ◇ *~ пéсней* cîntarea cîntărilor.

пéсн/я, *-и f.* cîntec, cîntare; *мáссовая ~* cîntec de masă; *нарóдная ~* cîntec popular; *~ без слов* cîntec fără cuvinte; *петь ~и* a cînta ◇ *дóлгая ~* poveste lungă; *лебедúная ~* cîntecul lebedei; *э́то стáрая ~* ăsta e cîntec vechi; asta e poveste veche; *колыбéльная ~* cîntec de leagăn; *чья-л. ~ спéта* s-a zis cu el; şi-a cîntat cîntecul; *тянýть всё тý же* (sau *однý и тý же) ~ю* a o ţine una şi bună; a o ţine morţiş; a cînta pe aceeaşi coardă.

песобóй, *-я m. (bot.)* brînduşă de toamnă.

пес|óк, *-скá m.* **1.** *sg.* nisip; *крупнозернúстый ~* nisip cu bobul mare; *летýчий ~* nisip zburător; *золотонóсный ~* nisip aurifer; *посыпáть ~кóм* a presăra cu nisip. **2.** *(med.)* piatră *(la rinichi, la vezica biliară)* ◇ *сáхарный ~* zahăr tos; *(fig.) стрóить на ~кé* a clădi pe nisip; *скóлько ~кý на дне морскóм* ca nisipul mării; cîtă frunză şi iarbă; *пробирáть/прочищáть ~кóм* a lua pe cineva la rost; a freca pe cineva cu sare şi cu piper; a face pe cineva cu ou şi cu oţet.

песо́чница, *-ы f.* **1.** nisiparniță. **2.** *(tehn.)* nisipar *(la locomotive).*

песо́чн|ый *adj.* **1.** de/cu nisip; *~ые часы́* clepsidră. **2.** nisipiu, de culoarea nisipului; *~ого цве́та* de culoarea nisipului. **3.** *(о тесте)* fărîmicios; *~ое пиро́жное* prăjitură fărîmicioasă.

пессими́зм, *-а m. sg. fil.* pesimism.

пессими́ст, *-а m.* pesimist.

пессимисти́ческий *adj.* pesimist.

пессимисти́чный *adj. v. пессимисти́ческий*

пест, *-а m.* pisălog ◇ *как ~ в ло́жках* ca iepurele la biserică; *~, знай свою́ сту́пу* a-și cunoaște lungul nasului.

пе́стик, *-а m. (bot.)* pistil.

пестова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. (pf. вы́пестовать) acuz.* **1.** *(înv.)* a dădăci, a crește. **2.** a îngriji, a purta de grijă.

пестре́|ть [1], *-е́ет vb. ipf.* **1.** a se împestrița, a căpăta culori diferite, a fi pestriț. **2.** a arăta/ a se vedea pestriț; a fi împestrițat.

пестр|е́ть [2], *-и́т vb. ipf.* **1.** a se vedea, a se zări peste tot *(despre obiecte divers colorate).* **2.** a se întîlni des.

пестр|и́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* **1.** a împestrița. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a fi prea pestriț. **3.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) instr. fig.* a fi plin de ... ; *письмо́ ~и́ло оши́бками* scrisoarea era plină de greșeli. **4.** *impers.* a-i juca în fața ochilor, a apărea mereu în fața ochilor.

пестро́ (și *пёстро*) *adv.* pestriț.

пестрота́, *-ы́ f. sg.* aspect pestriț/ înflorat; împestrițare; diversitate de culori; eterogenitate.

пестру́шка, *-и f. (iht.)* păstrăv.

пёстр|ый *adj.* **1.** pestriț; *~ая ткань* țesătură pestriță. **2.** *(fig.)* pestriț, neomogen, disparat; *~ая толпа́* mulțime pestriță. **3.** *(fig.)* înflorat; *~ стиль* stil înflorat.

песцо́вый *adj.* de vulpe polară.

песча́ник, *-а m.* gresie.

песча́нка, *-и f. (bot.)* studeniță.

песча́н|ый *adj.* din/de nisip, nisipos; *~ая по́чва* sol nisipos.

песчи́нка, *-и f.* grăunte de nisip; fir/ bob de nisip.

пе́телька, *-и f. dim.* de la *пе́тля;* ochi *(la croșetat).*

пе́тельный *adj.* de butonieră, de cheotoare.

пети́т, *-а m. (tipogr.)* petit, caractere petit; *набра́ть ~ом* a culege cu petit.

пети́ция, *-и f.* petiție.

петли́стый *adj.* întortocheat, șerpuit.

петли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (av.)* a face lupinguri, a face acrobații aeriene.

петли́на, *-ы f.* **1.** butonieră, cheotoare. **2.** petliță.

пе́тл|я [1], *-и f.* **1.** nod, laț, buclă; *завяза́ть ~ю* a face un laț; *оконе́чная ~* buclă terminală; *~ свя́зи* buclă de cuplaj. **2.** *(виселица)* ștreang; *хоть в ~ю лезь* să te spînzuri nu alta; *лезть в ~ю* a-și băga capul în ștreang; a intra singur la apă. **3.** ochi *(la croșetat); пропусти́ть ~ю* a scăpa un ochi. **4.** *(на одежде)* butonieră; cheotoare. **5.** *(дверная)* balama, țîțînă. **6.** *(av.)* luping; *мёртвая ~* bucla lui Nesterov ◇ *мета́ть ~и* a) a-și pierde urma, a ascunde capetele de la sfori; a șterge urmele; b) a încurca treburile; *~ затя́гивается* se strînge nodul; se apropie funia de par.

пе́тля [2], *-и f. (anat.)* ansă.

петро́граф, *-а m.* petrograf.

петрографи́ческий *adj. (geol.)* petrografic, de petrografie.

петрогра́фия, *-и f. sg. (geol.)* petrografie.

петроле́йный *adj. (chim.)* de petrol, de țiței; *~ эфи́р* eter de petrol.

петро́леум, *-а m. (chim.)* țiței, petrol.

петру́шка [1], *-и f. sg.* pătrunjel; *coба́чья ~* pătrunjelul-cîinelui.

петру́шка [2], *-и m.* Vasilache, Țăndărică *(personaj din teatrul de păpuși).*

петру́шка [3], *-и f. (pop. glumeț)* prostie, spanac; *что за ~!* spanac!, aiurea!, fleacuri!.

пету́нья, *-и f. (bot.)* petunie.

пету́х, *-а́ m.* cocoș; *инде́йский ~* curcan ◇ *просиде́ть до ~о́в* a zăbovi noaptea pînă la cîntatul cocoșilor; *до вторы́х ~о́в* pînă la miezul nopții; *по тре́тьих ~о́в* pînă la revărsatul zorilor; *до ~о́в* sau *с ~а́ми вста́ть/ подня́ться* a se scula dis-de-dimineață, a se scula cu noaptea în cap; *с пе́рвыми ~а́ми ложи́ться/лечь* a se culca odată

cu găinile; *пусти́ть ~а́* a lua o notă falsă, a țipa; *пусти́ть кра́сного ~а* a da foc, a pune foc, a incendia; *морско́й ~* rîndunică-de-mare.

петушо́к *adj.* de cocoș; *~ гре́бень* creastă de cocoș ◇ *(bot.) ~ гребешо́к* creasta-cocoșului.

петуши́ный *adj.* de cocoș, ca de cocoș; cocoșesc; *~ го́лос* a) glas de cocoș; b) *(fig.)* voce pițigăiată.

петуши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. ipf.* a face pe cocoșul; a se rățoi, a fi bătăios.

пе́тый *p.t.p.* de la *петь* ◇ *(pop.) ~ дура́к* prost fără margini; prost de dă în gropi.

петь, *пою́, поёшь vb. ipf. (pf. пропе́ть* și *спеть) compl.* a cînta; *~ вполго́лоса* a îngîna o melodie, a fredona; *~ фальши́во* a cînta fals; *~ в о́пере* a cînta la operă ◇ *~ Ла́заря* a se tîngui, a se jelui, a se văicări.

пехо́та, *-ы f. sg.* infanterie; pedestrime; *морска́я ~* infanterie marină; *моторизо́ванная ~* infanterie motorizată; *воздушнодеса́нтная ~* infanterie aeropurtată.

пехоти́нец, *-нца m.* infanterist, pedestraș, soldat pedestru.

пехо́тный *adj.* de infanterie; *~ полк* regiment de infanterie.

печа́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. опеча́лить) acuz.* a întrista, a mîhni.

печа́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. опеча́литься)* a se întrista, a se mîhni.

печа́л|ь, *-и f. sg.* tristețe, întristare, jale, mîhnire; supărare, amărăciune; *глубо́кая ~* tristețe adîncă; *кака́я ~!* ce jale! ◇ *(pop.) тебе́ что за ~?* ce-ți pasă?; *(pop.) не твоя́ ~* nu-i treaba ta; nu te privește; *(pop.) вот, не́ было ~и!* asta mai lipsea!; *топи́ть ~ в чем-л.* a-și îneca amarul/necazul în ...

печа́льно *adv.* **1.** trist, cu tristețe, cu mîhnire. **2.** *pred.* e dureros, e trist; *~, но э́то так* e trist, dar e adevărat.

печа́льн|ый *adj.* **1.** trist, mîhnit, abătut; *~ая пе́сня* cîntec trist, cîntec de jale. **2.** regretabil, jalnic, de plîns, trist; *оста́вить о себе́ ~ую па́мять* a lăsa o tristă amintire; *э́то ~ая и́стина* e un adevăr trist.

печа́тание, *-я n. sg.* **1.** tipărire, imprimare. **2.** ștampilare.

печа́та|ть, *-ю, -ешь vb. ipf. (pf. напеча́тать) acuz.* **1.** a tipări, a imprima; *~ на маши́нке* a dactilografia ◇ *~ шаг* a bate cadența.

печа́та|ться, *-юсь, -ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. напеча́таться)* **1.** a-și publica operele/ lucrările; *~ в журна́лах* a-și publica lucrările în reviste. **2.** *pas.* de la *печа́тать* a se tipări, a fi sub tipar.

печа́тка, *-и f.* pecete mică *(la un inel* sau *breloc).*

печа́тник, *-а m.* tipograf, muncitor tipograf.

печа́тно *adv.* în presă, prin presă.

печа́тн|ый *adj.* **1.** de tipar, de imprimare, de tipografie; *~ая маши́на* mașină de imprimat. **2.** *(напеча́танный)* tipărit, publicat în presă. **3.** *(tipogr.)* de tipar, folosit la tipar; *~ лист* coală de tipar; *~ая бу́ква* literă de tipar; *~ое сло́во* presă, tipar, slovă tipărită.

печа́тня, *-и f. (înv.)* tiparniță.

печа́т|ь [1], *-и f. sg.* **1.** presă; *румы́нская ~* presa românească; *столи́чная ~* presa din capitală; *ме́стная ~* presa locală; *свобо́да ~и* libertatea presei; *о́тзывы ~и* comentariile presei. **2.** tipărire, imprimare, tipar; *быть в ~и* a fi sub tipar; *вы́йти из ~и* a ieși de sub tipar; *подписа́ть к ~и* a da bun de tipar; *отда́ть в ~* a da la tipar. **3.** *(tipogr.)* caractere; *ме́лкая ~* caractere petit; *жи́рная ~* caractere grase, aldine.

печа́т|ь [2], *-и f.* **1.** ștampilă, pecete, sigiliu; *поста́вить ~; приложи́ть ~* a aplica/a pune pecetea; a pune sigiliul; *наложи́ть ~* a sigila. **2.** *(fig.)* pecete, urmă, semn, amprentă; *~ вре́мени* pecetea vremii ◇ *за семью́ ~ями* ferecat cu șapte peceți/cu șapte lacăte; *~ на уста́х у кого́-л.* a tăcea ca peștele; parcă ar avea lacăt la gură.

печене́ги, *-ов; sg. -не́г, -а m. (ist.)* pecenegi.

печене́жск|ий *adj. (ist.)* de pecenegi.

пече́ние, *-я n. sg.* coacere; *~ хле́ба* coacerea pîinii.

печёнк|а, *-и f.* ficat ◇ *в ~ах сиди́т кто-л./что-л.* a se sătura ca de mere acre; a-i sta pe inimă; *все́ми ~ами хоте́ть* sau *ненави́деть* a dori sau a urî ceva cu toată ființa sa.

печёночн|ый *adj.* **1.** de ficat; *~ая колбаса́* lebervurşt. **2.** *(anat. med.)* de ficat, hepatic; *~ больно́й* bolnav de ficat; *~ые арте́рии* artere hepatice.

печён|ый *adj.* copt; *~ карто́фель* cartofi copţi; *~ые я́йца* ouă coapte.

пе́чен|ь, *-и f. sg.* ficat; *(med.) воспале́ние ~и* hepatită; *боле́зни ~и* boli de ficat.

пече́нье, *-я n.* pişcot, biscuit, fursecuri; *ме́лкое ~* fursecuri.

пе́чк|а, *-и f.* sobă, cuptor; *истопи́ть ~у* a face foc în sobă ◇ *(iron.) танцева́ть от ~и* a face ceva după şablon/după tipic; *~и-ла́вочки у кого́-л. с кем-л.* a fi în cîrdăşie cu cineva.

печни́к, *-а m.* sobar.

печн|о́й *adj.* de/pentru sobă; *~ ма́стер* sobar; *~а́я труба́* coşul sobei, horn.

печь[1], *пеку́, печёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. испе́чь)* a coace; a frige; *~ хлеб* a coace pîine. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a arde, a frige, a dogori; *со́лнце печёт с утра́* soarele dogoreşte de dimineaţă.

печь[2], *-и f.* sobă; cuptor; *ка́фельная ~* sobă de teracotă; *электри́ческая ~* sobă electrică; cuptor electric; *перено́сная ~* sobă portativă; *~ обжи́га* cuptor de ardere; *до́менная ~* furnal, cuptor înalt; *марте́новская ~* cuptor Siemens-Martin ◇ *лежа́ть на ~и́* a trîndăvi; a şedea la gura sobei; *~-~ью* gras ca un butoi.

пе́чься, *печётся; пеку́тся vb. ipf.* **1.** *(pf. испе́чься)* a se coace. **2.** *pas.* de la *печь*[1] *(1).*

пе́чься[2], *пеку́сь, печёшься vb. ipf. о + prepl.* a se îngriji, a avea grijă, a purta de grijă.

пешехо́д, *-а m.* pieton.

пешехо́дн|ый *adj.* de/pentru pietoni; *~ая тропи́нка* potecă; *~ое движе́ние* circulaţia pietonilor.

пе́шечный *adj.* de pion, al pionului *(la jocul de şah).*

пе́ш|ий *adj.* **1.** care merge pe jos; *~ее движе́ние* circulaţia pietonilor. **2.** *(mil.)* pedestru. **3.** **~ий,** *-его m.* pieton ◇ *по о́бразу ~его хожде́ния* pe jos, apostoleşte; *(prov.) ~ ко́нному не това́рищ* sătulul nu crede flămîndului.

пе́шка, *-и f.* **1.** pion *(la şah).* **2.** *(fig. pop.)* marionetă, unealtă, om de paie.

пешко́м *adv.* pe jos; *идти́ ~* a merge pe jos.

пешня́, *-и f. (tehn.)* drug de fier, rangă.

пешо́чком *adv. v. пешко́м*

пеще́ра, *-ы f.* peşteră, grotă, cavernă.

пеще́рист|ый *adj.* **1.** bogat în peşteri; *~ край* regiune bogată în peşteri. **2.** *(anat.)* cavernos; *~ая ткань* ţesut cavernos; *~ые тела́* corpuri cavernoase.

пеще́рный *adj.* de peşteră, de cavernă; *~ челове́к* troglodit, omul cavernelor.

пиала́, *-ы́ f.* căniţă, ceaşcă mică *(fără toartă).*

пиани́но *n. indecl.* pianină; *игра́ть на ~* a cînta la pian.

пиани́ссимо *adv. (muz.)* pianissimo.

пиани́ст, *-а m.* pianist.

пиани́стка, *-и f.* pianistă.

пиа́но *adv. (muz.)* piano.

пиано́ла, *-ы f. (muz.)* pianolă, pian mecanic.

пиа́стр, *-а m.* piastru.

пивна́я, *-о́й f.* berărie.

пивн|о́й *adv.* de bere; *~ заво́д* fabrică de bere.

пи́в|о, *-а n. sg.* bere; *све́тлое ~* bere blondă; *тёмное ~/чёрное ~* bere neagră ◇ *(pop.) ~а не сва́ришь с кем-л.* a nu face nici o treabă cu cineva.

пивова́р, *-а m.* berar.

пивоваре́ние, *-я n. sg.* industria berii, fabricarea berii.

пивова́ренный *adj.* de fabricat bere; *~ заво́д* fabrică de bere.

пи́галица, *-ы f. (ornit.)* nagîţ, ciovlică.

пигме́нт, *-а m.* pigment.

пигмента́ция, *-и f. sg.* pigmentare.

пигме́нтн|ый *adj.* de pigment; cu pigmenţi.

пиджа́к, *-а́ m.* veston, sacou; *однобо́ртный ~* veston la un rînd *(de nasturi)*; *двубо́ртный ~* veston la două rînduri *(de nasturi).*

пиджа́чн|ый *adj.* de veston, de sacou; *~ая па́ра* costum bărbătesc.

пиете́т, *-а m. sg.* pietate, evlavie.

пиети́зм, *-а m. (livr.)* pietism.

пижа́ма, *-ы f.* pijama.

пижо́н, *-а m.* (tînăr) sclivisit, foarte spilcuit, filfizon.

пик[1], *-а m.* **1.** pisc, vîrf, culme. **2.** *(tehn. fiz.)* vîrf, maxim, punct maxim; *~ и́мпульса* vîrful impulsului; *~ то́ка* vîrf de curent, curent maxim.

пик[2] *adj. indecl. (în expr.) часы́-~* ore de vîrf; ore de mare aglomeraţie/de activitate intensă.

пи́ка[1], *-и f.* lance, suliţă.

пи́ка[2], *-и f. (în expr.) в ~у кому́-л.* în ciuda/în pofida cuiva.

пикадо́р, *-а m.* picador.

пика́нтность, *-и f. sg.* picanterie, caracter picant.

пика́нтн|ый *adj.* **1.** picant, iute, înţepător; *~ со́ус* sos picant. **2.** *(fig.)* interesant, senzaţional; savuros; *~ая но́вость* noutate senzaţională; *~ слу́чай* caz interesant. **3.** *(fig.)* picant, atrăgător, nostim, seducător; *~ая вне́шность* înfăţişare atrăgătoare.

пика́п, *-а m.* camionetă, autocamionetă.

пике́[1] *n. indecl. (text.)* pichet; *ко́фточка из ~* bluză din pichet.

пике́[2] *n. indecl.* picaj.

пике́йный *adj. (text.)* de/din pichet.

пике́т, *-а m.* **1.** pichet; *вое́нный ~* pichet militar; *забасто́вочный ~* pichet de grevă. **2.** ţăruş, pichet.

пикета́ж, *-а m.* pichetaj, pichetare *(în topografie).*

пикети́рование, *-я n. sg.* pichetare, jalonare *(în topografie).*

пикети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a picheta.

пике́тчик, *-а m.* cel ce face parte dintr-un pichet.

пике́тчица, *-ы f.* de la *пике́тчик*

пи́ки, *пик pl.* pică, culoarea de pică; *да́ма пик* dama de pică.

пики́рование, *-я n. sg.* picaj.

пики́ровать[1], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (agr.)* a sădi, a planta răsaduri.

пики́ровать[2], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *спики́ровать)* a zbura în picaj.

пики́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. с + instr.* a se înţepa, a se împunge *(cu vorba),* a se certa.

пикиро́вка[1], *-и f. sg.* altercaţie, schimb de vorbe răutăcioase.

пикиро́вка[2], *-и f. sg. v. пики́рование*

пикиро́вка[3], *-и f. sg. (agr.)* repicare, plantarea răsadurilor.

пикиро́вщик, *-а m.* avion de picaj.

пики́рующий **1.** *part. prez. act.* de la *пики́ровать*[2]. **2.** *adj.* în picaj, de picaj; *~ бомбардиро́вщик* bombardier de picaj.

пикоамперме́тр, *-а m. (fiz.)* picoampermetru.

пи́кколо *n. indecl.* **1.** *(muz.)* piculină. **2.** picolo.

пикни́к, *-а́ m.* petrecere cîmpenească, petrecere la iarbă verde.

пи́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a scoate un ţipăt, a ţipa. **2.** a crîcni, a cîrti, a protesta ◇ *он и ~ не сме́ет* nu îndrăzneşte nici să crîcnească; *не успе́ть и ~* a nu apuca să spună nici pîs/nici cîrc.

пи́ков|ый *adj.* de pică; *~ая да́ма* dama de pică ◇ *оста́ться в ~ом положе́нии* a rămîne mofluz, a rămîne cu buzele umflate; *попа́сть в ~ое положе́ние* a ajunge într-o situaţie grea, a da de greu, a da de bucluc.

пикри́нов|ый *adj. (chim.)* picric; *~ая кислота́* acid picric.

пиктогра́мма, *-ы f. (lingv.)* pictogramă.

пиктографи́ческ|ий *adj.* pictografic, de pictografie; *~ое письмо́* scriere pictografică.

пиктогра́фия, *-и f. sg.* pictografie.

пику́ли, *-ей f.* pickles, castraveciori muraţi în oţet.

пику́льник, *-а m. (bot.)* taposnic, lingurică.

пила́, *-ы́ f.* **1.** ferăstrău; *лучко́вая ~* ferăstrău cu arc/cu coardă; *кру́глая* sau *ди́сковая ~* ferăstrău circular; *ле́нточная ~* ferăstrău panglică; *механи́ческая ~* ferăstrău mecanic; *двуру́чная ~* beşchie, joagăr; *пло́тничья ~* ghimirlie. **2.** *(fig.)* pisălog, om cicălitor/sîcîitor.

пила́в, *-а m.* pilaf.

пила́-ры́ба, *пилы́-ры́бы f.* peşte-ferăstrău.

пилёный *adj.* tăiat în bucăţi; *~ лес* cherestea; *~ са́хар* zahăr bucăţi.

пилигри́м, *-а m.* pelerin, hagiu.

пили́канье, *-я m.* scîrţîială *(la un instrument muzical).*

пили́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пропили́кать) (fam.)* a scîrţîi; *~ на скри́пке* a scîrţîi la vioară.

пили́ть, *пилю́, пи́лишь vb. ipf. acuz.* **1.** a tăia cu ferăstrăul; ~ *дрова́* a tăia lemne. **2.** *(fig.)* a sîcîi, a cicăli, a pisa.

пи́лка, *-и f.* **1.** *sg.* tăiere cu ferăstrăul. **2.** ferăstrău mic. **3.** pilă pentru unghii.

пилови́дный *adj.* în formă de ferăstrău.

пиломатериа́лы, *-ов pl.* cherestea.

пило́н, *-а m. (arhit.)* pilon.

пилообра́зный *adj.* cu zimți, zimțat, dințat.

пилопра́в, *-а m.* ascuțitor de pînze de ferăstrău.

пилора́ма, *-ы f.* gater, joagăr.

пило́т, *-а m.* pilot, aviator; *второ́й* ~ pilot secund; *автомати́ческий* ~ pilot automat.

пилота́ж, *-а m. sg. (av.)* pilotaj; *вы́сший* ~ înaltă acrobație; *фигу́рный* ~ zbor acrobatic.

пилоти́рование, *-я n. sg. (av.)* pilotare.

пилоти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. (av.)* a pilota; ~ *самолёт* a pilota un avion.

пило́тка, *-и f.* bonetă militară.

пильча́тый *adj.* dințat.

пилю́л|я, *-и f.* pilulă; ~*и от ка́шля* pilule contra tusei ◇ *(fig.) проглоти́ть* ~*ю* a înghiți hapul; a înghiți găluşca; *позолоти́ть* ~*ю* a îndulci hapul; *отпусти́ть* ~*ю кому́-л.* a spune o vorbă usturătoare la adresa cuiva; *поднести́/преподнести́* ~*ю кому́-л.* a-i juca cuiva un renghi.

пиля́стр, *-а m. (arhit.)* pilastru.

пимы́, *-о́в pl.; sg. пим, -а* şi *-а́ m.* cizme din blană de ren.

пинакоте́ка, *-и f.* pinacotecă.

пина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пнуть*

пингви́н, *-а m.* pinguin.

пинг-по́нг, *-а m. sg.* ping-pong, tenis de masă.

пи́ния, *-и f. (bot.)* coconar.

пин|о́к, *-нка́ m.* ghiont; *дать* ~*ка в спи́ну* a da ghionturi în spate; *(fig.)* a împinge de la spate.

пинце́т, *-а m.* pensetă.

пи́нчер, *-а m.* pincher *(rasă de cîini)*.

пио́н, *-а m. (bot.)* bujor; *садо́вый* ~ bujor de grădină.

пионе́р [1], *-а m.* pionier; ~*ы неиссле́дованных областе́й* pionieri ai regiunilor neexplorate.

пионе́р [2], *-а m.* pionier; *дворе́ц* ~*ов* palatul pionierilor.

пионе́р [3], *-ы m. (mil.)* pionier, genist, militar dintr-o unitate de geniu.

пионервожа́тый, *-ого m.* instructor de pionieri.

пионе́рский *adj.* de pionieri; ~ *отря́д* detaşament de pionieri; ~ *га́лстук* cravată de pionier.

пипе́тка, *-и f.* pipetă.

пир, *-а m.* ospăț, masă mare, chef; ~ *на весь мир* un chef ce nu s-a pomenit, un chef de pomină; ~ *горо́й* chef mare, zaiafet ◇ *(prov.) в чужо́м* ~*у́ похме́лье* unul face altul trage; a plăti oalele sparte; unul duce ponoasele, altul trage foloasele; ~ *во вре́мя чумы́* țara piere de tătari şi noi bem cu lăutari.

пирами́да, *-ы f.* piramidă; *усечённая* ~ trunchi de piramidă.

пирамида́льный *adj.* piramidal; *(bot.)* ~ *то́поль* plop piramidal.

пирамидо́н, *-а m. sg. (farm.)* piramidon.

пира́т, *-а m.* pirat, corsar.

пира́тск/ий *adj.* de pirat; de piraterie; ~*ое су́дно* vas corsar.

пира́тство, *-а n. sa.* piraterie.

пириди́н, *-а m. sg. (chim.)* piridină.

пири́т, *-а m. (mineral.)* pirită.

пирова́|ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf.* a benchetui, a chefui; a o duce într-un chef ◇ *(prov.)* ~*ли — весели́лись, подсчита́ли — прослези́лись* după rîs vine şi plîns.

пиро́г, *-а́ m.* plăcintă; ~ *с капу́стой* plăcintă de varză ◇ *возду́шный* ~ sufleu; *(prov.) ешь* ~ *с гриба́ми, а язы́к держи́ за зуба́ми* nu e păcat de ce intră în gură, ci de ce iese din gură; *кому́* ~*и́ да пы́шки, а кому́ синяки́ да ши́шки* unul cu foloasele şi altul cu ponoasele; ~ *с казённой начи́нкой* profit pe seama statului.

пиро́га, *-и f.* pirogă.

пирога́ллов|ый *adj. (chim.)* pirogalic; ~*ая кислота́* acid pirogalic.

пирогравю́ра, *-ы f.* pirogravură.

пиро́жное, *-ого n.* prăjitură.

пиро́жный *adj.* de plăcintă.

пирож|о́к, *-жка́ m.* pateu; plăcintă; ~*ки́ с мя́сом* pateuri cu carne.

пирозапа́л, *-а m.* amorsă electrică.

пироксили́н, *-а m. sg. (chim.)* piroxilină, fulmicoton.

пироксили́новый *adj. (chim.)* de piroxilină, de fulmicoton.

пиро́метр, *-а m. (fiz. tehn.)* pirometru.

пироско́п, *-а m. (fiz. tehn.)* piroscop.

пироте́хник, *-а m.* artificier, pirotehnician.

пироте́хника, *-и f.* pirotehnie.

пиротехни́ческий *adj.* pirotehnic.

пиру́шка, *-и f.* chef, petrecere; chefuleț.

пиру́эт, *-а m.* piruetă.

пи́ршество, *-а m.* ospăț.

писа́ка, *-и m.* scriitoraş, scrib ◇ *прода́жный* ~ mercenar al condeiului.

писа́ние, *-я n.* **1.** *sg.* scriere; ~ *под дикто́вку* scriere după dictare; ~ *на пи́шущей маши́нке* dactiolografiere. **2.** *(iron.)* scris; mîzgăleală; maculatură literară ◇ *(bis.) свяще́нное* ~ sfînta scriptură.

писани́на, *-ы f. sg* mîzgăleală, maculatură literară; scriptologie; *бюрократи́ческая* ~ scriptologie birocratică.

пи́санный *p. t. p.* de la *писа́ть* ◇ *дурака́м зако́н не пи́сан* prostul face totul după capul lui; *не про нас (вас) пи́сано* nu ne/vă duce mintea pînă acolo; nu e de noi/de voi; *э́то ещё ви́лами по воде́ пи́сано* asta mai rămîne de văzut; e un mare semn de întrebare.

пи́сан|ый *adj.* scris; ~ *докуме́нт* document scris ◇ *говори́ть как по* ~*ому* a vorbi ca din carte; ~*ая краса́вица* o frumuseţe de femeie.

пи́сарский *adj.* de conțopist.

пи́сарь, *-я m.* **1.** conțopist. **2.** *(mil.)* furier; *штабно́й* ~ furier la statul major.

писа́тел|ь, *-я m.* scriitor; *Сою́з* ~*ей* Uniunea Scriitorilor.

писа́тельский *adj.* de scriitor, scriitoricesc; ~ *труд* muncă de scriitor; ~ *тала́нт* talent literar.

писа́ть, *пишу́, пи́шешь vb. ipf.* **1.** *(pf. написа́ть)* a scrie; ~ *чётко/разбо́рчиво* a scrie citeț; ~ *неразбо́рчиво* a scrie neciteț/nedesluşit; ~ *ме́лко* a avea un scris mărunt; ~ *на маши́нке* a bate/a scrie la maşină, a dactilografia. **2.** *(pf. написа́ть) acuz.* a compune, a întocmi, a scrie; ~ *отчёт* a scrie/a întocmi un raport/o dare de seamă; ~ *рома́н* a scrie/a compune un roman; ~ *симфо́нию* a compune o simfonie; ~ *письмо́* a scrie o scrisoare; ~ *стиха́ми* a scrie în versuri; ~ *про́зой* a scrie în proză. **3.** *(pf. написа́ть) acuz.* sau *prepl.* a scrie, a relata; *в газе́тах пи́шут о ...* ziarele comunică/relatează că... **4.** *в* + *prepl.* a colabora, a scrie; ~ *в газе́те* a colabora la un ziar. **5.** *dat.* a scrie (cuiva), a-i trimite o scrisoare; *он мне давно́ не писа́л* demult nu mi-a scris. **6.** *(pf. написа́ть) acuz.* a picta; ~ *портре́т* a picta un portret; ~ *акваре́лью* a picta cu acuarele; ~ *ма́слом* a picta în ulei ◇ ~ *вензеля́* a merge pe două cărări; *пиши́ пропа́ло*! pune-i cruce; ia-ți adio!

писа́ться, *пи́шется vb ipf.* **1.** a scrie; *как пи́шется э́то сло́во?* cum se scrie acest cuvînt? **2.** *impers. dat* a avea dispoziție/chef de scris; *сего́дня мне не пи́шется* astăzi numai de scris n-am chef.

писе́ц, *-сца́ m. (înv.)* **1.** grămătic, copist. **2.** conțopist.

писк, *-а m.* țipăt; *(despre pui)* piuit; *(despre şoareci)* chițăit; *де́тский* ~ țipete de copil.

пискли́вый *adj.* țipător, ascuțit, subțire; ~ *го́лос* voce ascuțită.

пискля́вый *adj. v. пискли́вый*

пи́скнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* *de la пища́ть*

пискотня́, *-и́ f. sg.* țipete; piuit.

писку́н, *-а́ m.* cel care țipă / scînceşte întruna.

писсуа́р, *-а m.* pisoar.

пистоле́т, *-а m.* pistol, revolver; *раке́тный* ~ pistol cu rachete; *автомати́ческий* ~ pistol automat; ~*-пулемёт* pistol mitralieră; ~ *с прикла́дом* pistol cu pat; *сигна́льный* ~ pistol de semnalizare.

писто́н, *-а m.* **1.** *(mil.)* capsă, amorsă, capsulă. **2.** *(muz.)* piston.

писто́нный *adj.* **1.** *(mil.)* de/cu capsă, cu amorsă, cu capsulă. **2.** *(muz.)* piston.

писцо́в|ый *adj. (înv.)* de grămătic, de copist, de conțopist; ~*ые кни́ги* registru de recensămînt şi cadastru *(în vechime)*.

писчебума́жн|ый *adj.* de papetărie; ~ *магази́н* papetărie; ~*ая промы́шленность* industria hîrtiei.

пи́сч|ий *adj. (în expr.)* ~*ая бума́га* hîrtie de scris.

письмена́, *-мён, -мена́м pl.* litere, buchii; slove; scriere; *дре́вние славя́нские* ~ scriere slavă veche.

пи́сьменно *adv.* în scris; *отве́тить* ~ a răspunde în scris.

пи́сьменност|ь, *-и f. sg.* scriere, scris; monumente scrise; *появле́ние* ~*и* apariția scrisului.

пи́сьменн|ый *adj.* **1.** scris, în scris; ~*ая рабо́та* lucrare scrisă; ~ *экза́мен* examen scris; ~ *знак* grafie; *в* ~*ой фо́рме* în scris, în formă scrisă. **2.** de/pentru scris; ~ *стол* masă de scris; ~ *прибо́р* serviciu de birou; ~*ые принадле́жности* rechizite de cancelarie; articole de papetărie.

письм|о́, *-а́ n.* **1.** *(pl. пи́сьма, -сем, -сьмами)* scrisoare; *заказно́е* ~ scrisoare recomandată; *це́нное* ~ scrisoare cu valoare declarată; *откры́тое* ~ a) scrisoare deschisă; b) carte poștală; *приве́тственное* ~ mesaj de salut; *рекоменда́тельное* ~ scrisoare de recomandare; *гаранти́йное* ~ scrisoare de garanție. **2.** *(мане́ра)* scris; *иску́сство* ~*а* arta scrisului. **3.** scriere, alfabet; *славя́нское* ~ scriere slavonă.

письмоводи́тель, *-я m. (înv.)* secretar.

письмоно́сец, *-сца m.* factor poștal, poștaș.

пита́ни|е, *-я n. sg.* **1.** hrănire, alimentare; *иску́сственное* ~ hrană artificială. **2.** *(fiziol.)* nutriție. **3.** *(tehn.)* alimentare, aprovizionare; ~ *то́ком* alimentare cu curent; ~ *от се́ти* alimentare de la rețea; *боево́е* ~ aprovizionare cu muniții. **4.** hrană, alimente, alimentație; *проду́кты* ~*я* alimente, produse alimentare; *моло́чное* ~ regim lactat; *уси́ленное* ~ supraalimentare; *недоста́точное* ~ subalimentare; *обще́ственное* ~ alimentație publică.

пита́тель, *-я m. (tehn.)* alimentator, dispozitiv de alimentare.

пита́тельность, *-и f. sg.* valoare nutritivă; ~ *ко́рма* valoarea nutritivă a nutrețului.

пита́тельн|ый *adj.* **1.** hrănitor, nutritiv; substanțial; ~*ая пи́ща* mîncare substanțială; ~*ые веще́ства* substanțe nutritive. **2.** *(tehn.)* de alimentare; ~ *кла́пан* supapă de alimentare; ~ *насо́с* pompă de alimentare.

пита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. напита́ть)* a hrăni, a alimenta, a nutri. **2.** *(tehn.)* a alimenta, a aproviziona; ~ *го́род электроэне́ргией* a alimenta orașul cu energie electrică. **3.** *(fig.)* a nutri, a simți; a purta; ~ *не́нависть* a purta ură; ~ *дове́рие* a avea încredere; ~ *наде́жды* a nutri speranțe; ~ *отвраще́ние* a simți dezgust.

пита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. instr.* **1.** a se hrăni, a se alimenta, a se nutri. **2.** *pas. de la пита́ть*.

пите́йн|ый *adj. (înv.)* de/cu băuturi spirtoase; ~*ое заведе́ние* debit de băuturi spirtoase; cîrciumă.

питека́нтроп, *-а m. (paleontologie)* pitecantrop.

пито́мец, *-мца m.* elev, discipol; pupil.

пито́мник, *-а m.* **1.** pepinieră; *лесно́й* ~ pepinieră silvică. **2.** crescătorie; *оле́ний* ~ crescătorie de cerbi/de reni.

пито́н, *-а m. (zool.)* piton.

пить, *пью, пьёшь vb. ipf. (pf. вы́пить) acuz.* a bea; ~ *чай* a bea ceai; *мне хо́чется* ~ mi-e sete ◇ ~ *го́рькую/мёртвую* a o duce într-o beție; ~ *за здоро́вье кого́-л.* a bea în sănătatea cuiva; *как* ~ *дать* neapărat, negreșit, sigur, fără doar și poate; *как* ~ *дать придёт* vine sigur; *не пи́то не е́дено* din senin; fără nici un motiv.

пить|ё, *-я́ n.* **1.** *sg. (де́йствие)* băut; *го́дный для* ~*я́* bun de băut; potabil. **2.** *(напи́ток)* băutură; *вку́сное* ~ băutură gustoasă.

питьев|о́й *adj.* de băut, potabil; ~*а́я вода́* apă potabilă! ◇ ~*а́я со́да* bicarbonat *(de sodiu)*.

пифаго́ров, *-а, -о, adj. (mat.)* ~*а теоре́ма* teorema lui Pitagora.

пиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. пихну́ть) acuz.* **1.** a împinge; a înghionti, a ghionti. **2.** *(засо́вывать)* a îndesa, a înghesui, a ticsi.

пиха́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a (se) împinge; a (se) înghionti.

пихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *пиха́ть*.

пи́хта, *-ы f.* brad *(alb)*.

пихта́рник, *-а m.* brădet.

пи́хтовый *adj.* de brad (alb); ~ *лес* pădure de brazi.

пи́чкать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a îndopa, a îmbuiba; *(fig.)* ~ *нену́жными зна́ниями* a îndopa (pe cineva) cu cunoștințe fără rost/inutile.

пичу́га, *-и f.* păsărică.

пичу́жка, *-и f. v. пичу́га*

пиччика́то *(muz.)* **1.** *adv.* pizzicato. **2.** *n. indecl.* pizzicato.

пи́шущ|ий *part. prez. act.* de la *писа́ть*; ~*ая маши́нка* mașină de scris; ~ *э́ти стро́ки* autorul acestor rînduri; ~*ая бра́тия* tagma scriitoricească.

пи́щ|а, *-и f. sg.* hrană, mîncare; *горя́чая* ~ mîncare caldă; *вку́сная* ~ mîncare gustoasă; *(fig.) духо́вная* ~ hrană sufletească ◇ *дава́ть* ~*у (чему́-л.)* a da prilej, a alimenta; *дава́ть* ~*у спле́тням* a da prilej de bîrfeală; ~ *свято́го Анто́ния* post negru; răbdări prăjite; postul sfîntului Anton.

пища́ль, *-и f. (ist. mil.)* archebuză.

пища́ть, *-щу́, -щи́шь vb. ipf. (pf. mom. пи́скнуть)* a țipa; *(despre păsări)* a piui; *(despre șoareci)* a chițăi.

пищеваре́ни|е, *-я n. sg.* digestie, mistuire, digerare; *расстро́йство* ~*я* indigestie.

пищевари́тельный *adj.* digestiv; ~ *кана́л* tub digestiv; ~ *проце́сс* digestie.

пищеви́к, *-а́ m.* lucrător în industria alimentară.

пищевкусово́й *adj.* referitor la industria alimentară.

пищево́д, *-а m. (anat.)* esofag.

пищев|о́й *adj.* alimentar; ~*ы́е проду́кты* produse alimentare, alimente; ~*а́я промы́шленность* industria alimentară.

пиэли́т, *-а m. sg. (med.)* pielită.

пия́вк|а, *-и f.* lipitoare; *ста́вить* ~*и* a pune lipitori ◇ *приста́ть как* ~ a se lipi ca o lipitoare, a se ține scai.

пла́вани|е, *-я m.* **1.** *sg.* înot, natație; *бассе́йн для* ~*я* bazin de înot; ~ *бра́ссом* bras; ~ *кро́лем* craul. **2.** navigație; *кабота́жное* ~ cabotaj, navigație de coastă; ~ *в откры́том мо́ре* navigație în larg; *кругосве́тное* ~ călătorie *(pe apă)* în jurul lumii; *капита́н да́льнего* ~*я* căpitan de cursă lungă; *отпра́виться в* ~ a porni în larg.

пла́вательн|ый *adj.* de înot; de/pentru notat; *(la pești)* ~ *пузы́рь* bășică; ~*ая перепо́нка* membrana palmipedelor; ~ *по́яс* centură de salvare; ~ *круг* colac de salvare.

пла́ва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a înota; *он хорошо́* ~*ет* înoată bine. **2.** *(о предме́тах)* a pluti; *де́рево* ~*ет* lemnul plutește pe apă. **3.** a naviga; ~ *в мо́ре* a naviga pe mare. **4.** *(в отве́тах)* a o scălda; ~ *на экза́мене* a o scălda la examen ◇ *(fig.) ме́лко* ~ a fi lipsit de avînt; a se pierde în lucruri mărunte.

пла́вень, *-вня m. (tehn.)* flux, fondant.

плавико́в|ый *adj. (chim.)* ~*ая кислота́* acid fluorhidric; *(mineral.)* ~ *шпат* fluorură de calciu, fluorină.

плави́льн|ый *adj. (tehn.)* de topit, de topire; ~*ая печь* cuptor de topire, cuptor de fuziune; ~ *ти́гель* creuzet.

плави́льня, *-и f. (tehn.)* topitorie.

плави́льщик, *-а m. (tehn.)* topitor.

пла́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. распла́вить) acuz. (tehn.)* a topi; ~ *мета́ллы* a topi metale.

пла́виться, *-ится vb. ipf. (pf. распла́виться) (tehn.)* a se topi.

пла́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* topire; fuziune; ~ *мета́ллов* topirea metalelor. **2.** *(результа́т)* șarjă, elaborare.

пла́вки, *-вок pf. (sport)* chiloți de baie.

пла́вкий, *adj. (tehn.)* fuzibil; ~ *мета́лл* metal fuzibil.

пла́вкость, *-и f. sg. (tehn.)* fuzibilitate.

плавле́ни|е, *-я n. sg. (tehn.)* topire, fuziune; *то́чка* ~*я* temperatura de topire, punct de topire.

пла́вленный *adj. (în expr.)* ~ *сыр* brînză topită.

пла́внев|ый *adj.* din bălțile rîurilor; ~*ые по́чвы* terenuri mîloase.

пла́вни, *-ей pl.* plaur, plavie, cocioc; *дуна́йские* ~ bălțile Dunării.

плавни́к, *-а́ m. (zool.)* aripioară, înotătoare; *грудно́й* ~ aripioară pectorală; *па́рные* ~*и* aripioare perechi.

плавнико́вый *adj. (zool.)* de aripioară, de înotătoare.

пла́вно, *adv.* lin; armonios; ritmic.

пла́вность, *-и f. sg.* caracter curgător/armonios/ritmic; armonie; ~ *ре́чи* caracterul curgător al expunerii.

пла́вн|ый *adj.* lin, curgător, armonios, ritmic; ~*ое движе́ние* mișcare lină/ritmică; ~*ая похо́дка* mers lin; ~ *стих*

vers armonios; ~ *стиль* stil curgător; ~*ая речь* vorbire curgătoare ◇ *(lingv.)* ~*ые согласные*; ~*ые звуки* consoane lichide («р» și «л»).
плавун, -*á m. (zool.)* borchiș.
плавучесть, -*и f.* flotabilitate; capacitatea de plutire.
плавучий *adj.* plutitor, flotabil; ~*ая льдина* banchiză; ~ *маяк* far plutitor; *(mil.)* ~*ая батерея* baterie flotantă.
плагиат, -*а m.* plagiat; *совершить* ~ a comite un plagiat, a plagia.
плагиатор, -*а m.* plagiator.
плагиаторский *adj.* de plagiator.
плазма, -*ы f. sg. (biol.)* plasmă.
плазмодий, -*я m. (biol.)* plasmodiu.
плакальщица, -*ы f. (înv.)* bocitoare.
плакат, -*а m.* afiș; placardă.
плакатн|ый *adj.* de afiș, de placardă; ~*ая живопись* pictură de afișe.
плака|ть, *плачу, плачешь vb. ipf.* **1.** a plînge, a vărsa lacrimi; ~ *навзрыд* a plînge în hohote; *горько* ~ a plînge amarnic; ~ *от радости* a plînge de bucurie; *хоть плачь!* îți vine să plîngi!; te apucă plînsul nu altceva!; *довольно вам* ~ *!* destul cu plînsul!; mai lasă plînsul! **2.** *(fig.)* a jeli, a regreta, a deplînge; ~ *о чём-л.* a regreta ceva ◇ *(pop.)* ~*ли денежки* s-au dus bănuții pe gîrlă; *по нему верёвка плачет* plînge funia după el.
плакаться, *плачусь, плачешься vb. ipf. (pf. поплакаться) на* + *acuz.* a se plînge de *(cineva, ceva)*; a se tîngui.
плакировать, -*рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tehn.)* a placa, a îmbrăca.
плакировка, -*и f. sg.* placare, placaj.
плакса, -*ы f.* și *m.* plîngăreț, plîngăreață smiorcăit, smiorcăită.
плаксивость, -*и f. sg.* fire plîngăreață.
плаксиво *adv.* plîngător.
плаксивый *adj.* plîngăreț, smiorcăit; ~ *ребёнок* copil plîngăreț; *(fig.)* ~ *тон* ton plîngăreț.
плакун-трава, -*ы f.* **1.** *(bot.)* răchitan. **2.** *(folc.)* iarbă fermecată, iarba fiarelor.
плакуч|ий *adj. (bot. în expr.)* ~*ая ива* salcie plîngătoare.
пламегаситель, -*я m. (tehn.)* amortizor de flacără, extinctor.
пламене|ть, -*ю, -ешь vb. ipf.* **1.** a străluci ca flacăra, a părea cuprins de flăcări. **2.** *instr. (fig.)* a se aprinde, a arde, a se înflăcăra, a se pasiona.
пламенно *adv.* cu foc, cu pasiune, cu înflăcărare, cu ardoare.
пламенность, -*и f. sg.* înflăcărare, ardoare, înfocare.
пламенн|ый *adj. (fig.)* înflăcărat; înfocat, fierbinte, cald; ~*ая любовь* dragoste înfocată/ fierbinte; ~ *взгляд* privire înflăcărată, privire focoasă; ~ *патриот* patriot înflăcărat ◇ *(tehn.)* ~*ая печь* cuptor cu flacără.
плам|я, -*мени n.* flacără, văpaie, foc; *вспыхнуло* ~ a izbucnit o flacără; *(fig.)* ~ *войны* focul războiului.
план, -*а m.* **1.** plan; *народнохозяйственный* ~ planul economiei naționale; *составить* ~ a întocmi un plan; *работать по* ~*у* a lucra după plan, a lucra planificat; *выполнить* ~ a îndeplini planul; *перевыполнить* ~ a depăși planul; *производственный* ~ plan de producție; *пятилетний* ~ plan cincinal; *календарный* ~ plan calendaristic; *(lingv.)* ~ *выражения* planul expresiei; ~ *содержания* planul conținutului; ~ *доклада* planul raportului; *учебный* ~ plan de studii; ~ *города* planul orașului; *снять* ~ a ridica un plan; *передний* ~ prim plan; planul din față; *задний* ~ planul din spate; *(fig.) выдвинуть что-л. на первый* ~ a pune un lucru pe primul plan; *крупный* ~ prim-plan; *(în cinematografie)*. **2.** plan, proiect; *расстроить чьи-л.* ~*ы* a zădărnici planurile cuiva; *строить* ~*ы* a face planuri; ~*ы на будущее* proiecte de viitor.
планёр, -*а m. (av.)* planor; *морской* ~ hidroplanor.
планеризм, -*а m. sg.* planorism.
планерист, -*а m. (av.)* planorist.
планарный *adj. (av.)* de planor, a planorului.
планета, -*ы f.* **1.** *(astr.)* planetă. **2.** *(fig. înv.)* zodie; soartă.
планетарий, -*я m.* planetariu.
планетарный *adj. (tehn.)* planetar.
планетн|ый *adj.* planetar; ~*ая система* sistem planetar.
планиметр, -*а m.* planimetru.
планиметрический *adj.* planimetric.

планиметрия, -*и f. sg.* planimetrie, geometrie plană.
планирование[1], -*я n. sg.* **1.** planificare; ~ *промышленности* planificarea industriei. **2.** sistematizare; ~ *участка* sistematizarea unui teren.
планирование[2], -*я n. sg. (av.)* zbor planat; planare.
планировать[1], -*рую, -руешь* (și -*рую, -руешь*) *vb. ipf.* **1.** a planifica, a întocmi un proiect. **2.** *(pf. запланировать)* a proiecta, a întocmi un proiect, a include în plan. **3.** *(pf. распланировать)* a planifica, a sistematiza; ~ *город* a sistematiza un oraș.
планировать[2], -*рую, -руешь vb. ipf. (pf. спланировать) (av.)* a plana, a zbura în zbor planat; ~ *на посадку* a ateriza în zbor planat.
планировка, -*и f. sg.* planificare, *(plan de)* sistematizare; nivelare; ~ *городов* sistematizarea orașelor.
планировочн|ый *adj.* de planificare, de sistematizare; de nivelare; ~*ые работы* lucrări de sistematizare.
планировщик[1], -*а m.* persoană care se ocupă cu planificarea/ sistematizarea.
планировщик[2], -*а m.* mașină de nivelat terenul.
планисфера, -*ы f. (astr.)* planisferă.
планка, -*и f.* **1.** placă, plăcuță; stinghie, șipcă; *металлическая* ~ placă de metal. **2.** *(sport.)* ștachetă.
планктон, -*а m. (biol.)* plancton.
планктонн|ый *adj. (biol.)* planctonic; ~*ые растения* plante planctonice.
плановик, -*á m.* planificator.
плановость, -*и f. sg.* caracter planificat, planificare.
планов|ый *adj.* planificat, de plan, prevăzut de plan; conform cu planul, de planificare; ~*ые задания* sarcini de plan; ~*отдел* secție de planificare; ~*ая комиссия* comisie de planificare.
планомерно *adv.* planic; în mod planificat; metodic, sistematic; ~ *работать* a munci în mod planificat, a munci metodic.
планомерность, -*и f. sg.* caracter planic/planificat; dezvoltare/desfășurare sistematică, după plan.
планомерн|ый *adj.* planic; planificat; sistematic, metodic; ~*ое развитие* dezvoltare planică.
плантатор, -*а m.* plantator.
плантаторский *adj.* de plantator.
плантация, -*и f.* plantație; *сахарная* ~ plantație de trestie de zahăr; *чайная* ~ plantație de ceai.
планшет, -*а m.* **1.** porthart. **2.** planșetă.
пласт, -*á m.* **1.** strat; pătură; ~*áми* în straturi; *(geol.) образование* ~*ов* formarea straturilor, stratificare; *(geol.) мощность* ~*á* grosimea stratului; *(lingv.) лексический* ~ strat lexical. **2.** *(agr.)* strat de la suprafața solului; *поднять* ~*ы* a ara, a desfunda țelina; *сеять по* ~*у* a semăna în pămînt desțelenit ◇ *лежать* ~*ом* sau *как* ~ a sta întins, a zăcea lat.
пластать, -*аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** a tăia în straturi. **2.** *(потрошить)* a spinteca; ~ *рыбу* a spinteca un pește.
пластик, -*а m.* material plastic, masă plastică.
пластик|а, -*и f. sg.* **1.** plastică; arte plastice; *музей* ~*и* muzeu de arte plastice. **2.** dans ritmic; mișcări ritmice; *брать уроки* ~*и* a lua lecții de dansuri ritmice.
пластилин, -*а m. sg.* plastilină.
пластилиновый, *adj.* de/din plastilină.
пластина, -*ы f.* placă.
пластинк|а, -*и f.* **1.** *dim.* plăcuță. **2.** placă, lamă, lamelă; disc; *патефонная* ~ placă de patefon; *фотографическая* ~ placă fotografică; *проявить* ~*у* a developa o placă; *чувствительная* ~ placă sensibilă la lumină. **3.** *(bot.)* limb ◇ *записать на* ~*у* a înregistra pe placă/pe disc; *наиграть* ~*у* a pune o placă/un disc; *не менять* ~*и* a cînta același cîntec; doina știe, doina cîntă; a o ține una și bună; *переменить* ~*у* a schimba placa/foaia.
пластиночный *adj.* de placă, cu plăci; ~ *фотографический аппарат* aparat fotografic cu plăci.
пластинчатожаберные, -*ых*; *sg.* -*ое*, -*ого n. (zool.)* lamelibranhiate.
пластинчатый *adj.* lamelar; în/cu lame/ plăci; dispus în formă de plăci; ~ *гриб* ciupercă lamelară.
пластическ|ий *adj.* **1.** plastic; ~*ое искусство* artă plastică; ~*ая масса* masă plastică. **2.** ~*ая хирургия* chirurgie plastică; ~*ая операция* operație de transplantare a pielii.

пластичность, -и *f. sg.* 1. caracter ritmic/armonios; ~ *движений* armonia mişcărilor. 2. plasticitate; ~ *почвы* plasticitatea solului.

пластичн|ый *adj.* 1. ritmic, armonios; ~ *танец* dans armonios. 2. plastic, maleabil; ~*ые тела* corpuri plastice; ~ *бетон* beton plastic, beton moale.

пластмасса, -ы *f.* = *пластическая масса* masă/materie plastică.

пластмассовый *adj.* din materie plastică, de material plastic.

пластовой *adj.* în straturi; ~ *уголь* cărbune în straturi.

пластогамия, -и *f. (biol.)* plastogamie.

пластырь, -я *m.* 1. plasture. 2. *(mar.)* astupătură, paiet.

плат, -а *m. (înv.)* basma.

плат|а, -ы *f. sg.* 1. plată, taxă; *заработная* ~ remunerare, retribuţie, salariu; *сдельная* ~ plată cu bucata, în acord; *подённая* ~ plată cu ziua; *арендная* ~ arendă; *квартирная* ~ chirie; ~ *за вход; входная* ~ taxă la intrare; ~ *за обучение* taxă şcolară; ~ *за провоз* taxă de transport; fraht; *произвoдить* ~*у* a face plata. 2. *(fig.)* răsplată, recompensă.

платан, -а *m. (bot.)* platan.

платановый *adj. (bot.)* de platan.

платать, -аю, -аешь *vb. ipf. (pf. залатать) acuz. (pop.)* a petici, a cîrpi; ~ *рубаху* a petici o cămaşă.

плат|ёж, -ежа *m.* plată, achitare, vărsămînt; *наложным* ~*ом* contra ramburs; *срочный* ~ plată urgentă; ~ *в рассрочку* plată în rate; *производить* ~*ежи* a efectua plăţi; *прекратить* ~*ежи* a înceta plăţile ◇ *(prov.) долг* ~*ежом красен* datornicul la plată se cunoaşte.

платёжеспособность, -и *f. sg.* solvabilitate.

платёжеспособный *adj.* solvabil, bun de plată, bun platnic; *(ec. pol.)* ~ *спрос* cerere solvabilă.

платёжн|ый *adj.* de plată, de plăţi; ~*ые соглашения* acorduri de plăţi.

плательщик, -а *m.* plătitor, platnic; ~ *налогов* contribuabil.

платина, -ы *f. sg.* platină.

платинировать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz. (chim. tehn.)* a platina.

платинировка, -и *f. (chim. tehn.)* platinare.

платинов|ый *adj.* de/din platină.

платить, *плачу, платишь vb. ipf.* 1. *(pf. заплатить* şi *уплатить) acuz.* a plăti, a achita; ~ *долги* a achita datoriile; ~ *наличными* a plăti în numerar, a plăti cu bani gheaţă/cu bani peşin; ~ *за квартиру* a plăti chiria; ~ *золотом* a plăti în aur; ~ *дорого* a plăti cu bani grei; ~ *штраф* a plăti o amendă; ~ *в рассрочку* a plăti în rate. 2. *(pf. заплатить) instr.* cu *за* + *acuz. (fig.)* a plăti, a răsplăti, a recompensa; ~ *добром за зло* a răsplăti răul cu binele; ~ *той же монетой* a plăti cu aceeaşi monedă; ~ *взаимностью* a nutri aceleaşi sentimente ◇ ~ *дань* a plăti tribut.

платиться, *плачусь, платишься vb. ipf.* 1. *(pf. поплатиться) instr.* cu *за* + *acuz.* a plăti *(pentru ceva)*, a ispăşi. 2. *pas.* de la *платить*.

платн|ый *adj.* 1. cu plată; ~ *вход* intrare cu plată; ~ *пассажир* călător cu plată. 2. plătit, remunerat; ~ *работник* muncitor plătit; ~*ая должность* funcţie remunerată.

плато, *n. indecl.* platou, podiş; *горное* ~ podiş de munte.

платок, -тка *m.* 1. basma; broboadă; şal; *головной* ~ broboadă; *кутаться в* ~ a se înfofoli în şal. 2. batistă; *носовой* ~ batistă.

платонизм, -а *m. sg. (fil.)* platonism.

платоник, -а *m. (fil.)* platonician.

платоническ|ий *adj.* platonic; ~*ая любовь* dragoste platonică.

платочный *adj.* de/pentru basmale; de/pentru batiste.

платформа[1], -ы *f.* 1. peron, rampă. 2. vagon descoperit, platformă, 3. camion.

платформа[2], -ы *f.* platformă, program; *избирательная* ~ program electoral.

плать|е, -я *n.* 1. *sg. col.* haine, îmbrăcăminte; *мужское* ~ haine bărbăteşti; *форменное* ~ uniformă; *штатское* ~ haine civile; *магазин готового* ~*я* magazin de confecţii. 2. rochie; *летнее* ~ rochie de vară; *бархатное* ~ rochie de catifea; ◇ *(prov.) береги* ~ *снову, а честь смолоду* păzeşte-ţi haina încă de nouă, şi cinstea încă de tînăr.

платьице, -а *n. dim.* rochiţă.

платьишко, -а *dim. (peior.)* treanţă de rochiţă.

платян|ой *adj.* de haine; ~*ая щётка* perie de haine; ~ *шкаф* dulap de haine, şifonier.

плаун, -а *m. (bot.)* piedicuţă, cornişor.

плауновые, -ых *pl.* ; *sg.* -ое, -ого, *(bot.)* licopodiacee.

плафон, -а *m.* 1. plafon, tavan. 2. *(абажур)* abajur, plafonieră.

плафонн|ый *adj.* de plafon, de tavan; ~*ая живопись* pictură de plafoane.

плаха, -и *f.* 1. butuc, buştean. 2. *(ist.)* butuc *(pe care erau decapitaţi osîndiţii la moarte)*; eşafod.

плахта, -ы *f.* 1. *(ткань)* ţesătură de casă *(în dungi)*. 2. *(юбка)* fotă, catrinţă.

плац, -а *(mil.)* piaţă, cîmp *(pentru paradă şi exerciţii militare)*; *учебный* ~ cîmp de instrucţie.

плацдарм, -а *m.* 1. *(mil.)* cîmp de operaţii, bază de atac. 2. *(fig.)* cap de pod.

плацента, -ы *f. (anat.)* placentă.

плацентарный *adj. (anat.)* placentar, cu placentă.

плацкарта, -ы *f. (ferov.)* tichet.

плацкартный *adj. (ferov.)* cu tichet; ~ *вагон* vagon cu locuri rezervate; cu tichet; ~*ое место* loc cu tichet.

плач, -а *m. sg.* plîns, plînset, bocet, tînguire; *разразиться* ~*ем* a izbucni în plîns.

плачевность, -и *f. sg.* stare deplorabilă, stare de plîns; ~ *положения* situaţie de plîns.

плачевн|ый *adj.* 1. *(жалобный)* de jale; tînguitor; ~ *голос* voce tînguitoare. 2. *(жалкий)* lamentabil, jalnic, de plîns, deplorabil; *иметь* ~ *вид* a avea un aspect jalnic; ~ *результат* rezultat lamentabil, rezultat foarte neplăcut; ~*ые последствия* consecinţe deplorabile.

плачущий 1. *part. prez. act.* de la *плакать*. 2. *adj.* plîngător jalnic; ~ *голос* glas plîngător.

плашка, -и *f.* 1. scurtătură de lemn. 2. *(tehn.)* bac de filieră, plăcile de la clupă.

плашкоут, -а *m. (mar.)* ponton,; vas cu fundul plat.

плашкоутный *adj.* de ponton; ~ *мост* pod de vase; ponton.

плашмя, *adv.* cu fundul lat, pe lat; *ударить шашкой* ~ a lovi cu latul sabiei; *упасть* ~ a cădea pe spate.

плащ, -а *m.* 1. *(дождевик)* impermeabil, manta de ploaie; *прорезиненный* ~ manta de ploaie cauciucată. 2. *(накидка)* pelerină ◇ ~-*палатка* foaie de cort.

плащаница, -ы *f. (bis)* aer, epitaf.

плащ-палатка, -и *f. (mil.)* foaie de cort.

плебей, -я *m.* plebeu.

плебейский *adj.* de plebeu, plebeian.

плебисцит, -а *m.* plebiscit.

плебисцитный *adj.* plebiscitar, prin plebiscit.

плебс, -а *m. (ist.)* plebe.

плева, -ы *f. (anat.)* membrană, peliculă; *лёгочная* ~ pleură; *девственная* ~ himen.

плевательница, -ы *f.* scuipătoare.

плевать, *плюю, плюёшь vb. ipf. (pf. наплевать* şi *mom. плюнуть)* 1. a scuipa. 2. *(fig. pop.) на* + *acuz.* a nu da atenţie, a nu-i păsa *(de nimeni, de nimic)* ◇ ~ *в потолок* a sta de pomană; a tăia frunză la cîini; *(prov.) не плюй в колодец — пригодится воды напиться* nu scuipa în fîntînă, se poate să bei din ea.

плеваться, *плююсь, плюёшься vb. ipf.* 1. a scuipa *(mult şi des)*. 2. *(брызгать слюной при разговоре)* a împroşca cu scuipat. 3. *(друг на друга)* a se scuipa. 4. *(fig.)* a scuipa.

плевел, -а *m. (bot.)* zîzanie, neghină ◇ *(fig.) отделить* ~*ы от пшеницы* a alege neghina din grîu.

плевок, -вка *m.* scuipat ◇ *плевка не стоит* nu face nici două parale.

плевра, -ы *f. (anat.)* pleură.

плеврит, -а *m. sg. (med.)* pleurită, pleurezie.

плёв|ый *adj. (pop.)* de nimic; ~*ое дело* o nimica toată.

плед, -а *m.* pled, pătură.

плезиозавр, -а *m.* plesiosaurus.

плейстоцен, -а *m. (geol.)* pleistocen.

плейстоценовый *adj. (geol.)* pleistocen.

плексиглас, -а *m.* plexiglas.

племенн|ой *adj.* 1. de trib, al tribului, de clan, de gintă; ~ *диалект* dialect tribal,

2. *(о скоте)* de rasă, de prăsilă; ~ *скот* animale de prăsilă.

пле́мя *-мени n.* **1.** trib, clan, gintă; *первобы́тные племена́* triburi primitive; *кочевы́е племена́* triburi nomade. **2.** *(înv.)* neam, popor. **3.** *(поколение)* generație ◇ *оста́вить на ~* a lăsa de prăsilă.

племя́нник, *-а m.* nepot *(de frate sau de soră).*

племя́нница, *-ы f.* nepoată *(de frate sau de soră).*

плен, *-а m. sg.* **1.** captivitate, prizonierat; *брать в ~* a face prizonier; *попа́сть в ~* a cădea prizonier; *сда́ться в ~* a se preda; *быть в ~у́* a fi prizonier; *бежа́ть из ~а* a fugi din captivitate. **2.** *(fig.)* robie; *в ~у́ предрассу́дков* robit de prejudecăți.

плена́рный *adj.* plenar; *~ое заседа́ние* ședință plenară.

плене́ние, *-я n. sg.* luare în captivitate.

плени́тельно *adv.* cu farmec; (în mod) încîntător, captivant.

плени́тельность, *-и f. sg.* farmec, atracție, caracter încîntător /atrăgător.

плени́тельный *adj.* fermecător, încîntător, seducător; captivant.

плени́ть [1], *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* *(înv.)* a captiva, a face prizonier; ~ *вра́жескую а́рмию* a lua în captivitate o armată dușmană.

плени́ть [2], *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. пленя́ть) acuz.* a fermeca, a încînta, a captiva, a cuceri; ~ *свое́й красото́й* a fermeca prin frumusețea sa.

плени́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. пленя́ться) instr.* a fi captivat/ fermecat/ vrăjit.

плёнка, *-и f.* **1.** *(anat.)* peliculă, pieliță. **2.** peliculă; fibră; *запи́сывать на ~у* a înregistra pe peliculă.

пле́нн|ый *adj.* **1.** captiv, aflat în prizonierat. **2.** **~ый,** *-ого m.* prizonier, captiv.

плёночный *adj.* de peliculă, pelicular.

пле́нум, *-а m.* (ședință) plenară; *расши́ренный ~* plenară lărgită.

пленя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *плени́ть* [2]

пленя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *плени́ться*

плеона́зм, *-а m. (lingv.)* pleonasm.

плеонасти́ческий *adj. (lingv.)* pleonastic

плёс, *-а m.* întindere de apă între cotiturile sau insulele unui rîu.

пле́сен|ь, *-и f.* mucegai; *(la vin, la borș etc.)* floare.

пле́ск, *-а m. sg.* plescăit, clipocit.

плеска́ние, *-я n. sg.* plescăit, plescăire.

плеска́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. плесну́ть)* a plescăi. **2.** *(pf. mom. плесну́ть) на + acuz.* a împroșca, a stropi. **3.** *(fig.)* a fîlfîi. **4.** *(înv.)* a bate din palme, a aplauda.

плеска́ться, *-ещу́сь, -е́щешься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a plescăi. **2.** a se bălăci, a se stropi unul pe altul.

пле́сневелый *adj.* mucegăit, mucezit.

пле́сневеть, *-веет vb. ipf. (pf. запле́сневеть)* a se mucegăi, a prinde mucegai.

плеснево́й *adj.* de mucegai; ~ *грибо́к* ciuperca mucegaiului.

плесну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *плеска́ть (1, 2).*

плести́, *плету́, плетёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. сплести́)* a împleti; ~ *вено́к* a împleti o cunună; ~ *кружева́* a croșeta dantele; ~ *се́ти* a împleti plase, năvoade. **2.** *(pf. сплести́) (fig.)* a țese, a urzi; ~ *интри́гу* a urzi o o intrigă. **3.** *(fig. fam.)* a bate cîmpii, a spune prostii; ~ *околе́сицу, ~ небыли́цы* a îndruga verzi și uscate, a bate cîmpii.

плести́сь, *плету́сь, плетёшься vb. ipf.* **1.** a merge agale; a se tîrî; *(fig.)* ~ *в хвосте́* a rămîne/a se tîrî în urmă. **2.** *pas.* de la *плести́.*

плете́ние, *-я n.* **1.** *sg.* împletire. **2.** împletitură, lucru împletit.

плетёнка, *-и f.* **1.** *sg.* împletitură, leasă, rogojină; *су́мка ~* geantă împletită. **2.** *(хлеб)* pîine împletită.

плетён|ый *adj.* împletit; *~ая корзи́на* paner, coș..

плете́нь, *-тня́ m.* gard de nuiele.

плётка, *-и f.* biciușcă, cravașă.

плеть [1], *-и f.* bici, gîrbaci.

плет|ь [2], *-и f. (bot.)* vrej; *огуре́чная ~* vrej de castravete.

плечев|о́й *adj.* de la umăr; *(anat.)* umeral, brachial; *~а́я кость* humerus.

пле́чики, *-ов pl.* umeraș *(pentru haine).*

пле́чико, *-а n.* **1.** *dim.* de la *плечо́.* **2.** bretea.

плечи́стый *adj.* spătos, cu umerii largi, lat în spate.

плеч|о́ [1], *-а́ n.* umăr; *носи́ть че́рез ~* a purta (ceva) în bandulieră; *пожима́ть ~а́ми* a da din umeri, a strînge din umeri; *~о́м к ~у́* umăr la umăr, cot la cot ◇ *плю́нуть че́рез ле́вое ~* a-și scuipa în sîn; *с плеч доло́й (что-л.)* a scăpa de o grijă; *как гора́ с плеч* parcă i s-a ridicat o piatră de pe inimă; *(fig.) вы́нести всё на свои́х ~а́х* a duce totul pe umerii săi; *э́то ему́ не по ~у́* nu e pe puterile lui; *за ~а́ми у кого́-л.* în trecutul cuiva; *с чужо́го ~а́* de pe spatele altuia, străin *(despre o haină)*; *с ~а́* a) cu toată puterea brațului; b) *(fig.)* fără a mai sta pe gînduri; *руби́ть с ~а́* a o reteza scurt; *име́ть го́лову на ~а́х* a fi cu scaun la cap; *ле́вое/пра́вое ~ вперёд — марш!* cu ocolire la stînga/la dreapta, înainte marș! *(comandă)*; *на ~!* la umăr arm'! *(comandă).*

плечо́ [2], *-а́ n. (fiz. tehn.)* braț, cot; ~ *рыча́га* braț de pîrghie; ~ *кривоши́па* cotul manivelei, brațul manivelei.

плеши́веть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. оплеши́веть)* a cheli.

плеши́вость, *-и f. sg.* chelie, pleșuvie, calviție.

плеши́вый *adj.* chel, pleșuv, cu chelie.

плеши́н|а, *-ы f. (pop.)* **1.** pleșuvie, chelie. **2.** loc fără vegetație, loc gol. **3.** rosătură, loc ros *(despre blana animalelor).*

плешь, *-и f.* chelie, pleșuvie.

плея́да, *-ы f.* pleiadă.

плея́ды, *-ов pl. (astr.)* pleiadele, cloșca cu pui.

пли *interj. (mil.)* foc!

плинто́вка, *-и f.* nivelarea unei suprafețe.

пли́нтус, *-а m. (arhit.)* **1.** plintă, pervaz *(la dușumele).* **2.** soclu, brîu *(la sobă)*; cornișă.

плиоце́н, *-а m. (geol.)* pliocen.

плиссе́ **1.** *n. indecl.* pliseu. **2.** *adj. indecl.* plisat; *воротничо́к ~* guleraș plisat; *ю́бка ~* fustă plisată.

плиссирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a plisa.

плиссиро́вка, *-и f.* **1.** *sg.* plisare. **2.** pliseu.

плита́, *-ы́ f.* **1.** placă; lespede; *мра́морная ~* placă de marmoră; *моги́льная ~* lespede de mormînt; *(mil.) брони́вая ~* placă de blindaj. **2.** plită de bucătărie, mașină de gătit; *электри́ческая ~* mașină electrică de gătit.

пли́тка, *-и f.* **1.** *dim.* plăcuță; lespejoară. **2.** plită mică de bucătărie; *электри́ческая ~* reșou electric. **3.** tabletă; baton; ~ *шокола́да* baton de ciocolată.

пли́точный *adj.* în tablete; în batoane; *~чай* ceai presat.

пли́ца, *-ы f. (mar.)* ispol; căuș, scafă.

плов, *-а m.* pilaf.

пловéц, *-вца́ m.* înotător; *подво́дный ~* înotător subacvatic.

плову́честь, *-и f. sg.* flotabilitate, capacitate de plutire; ~ *су́дна* capacitatea de plutire a unui vas.

плову́ч|ий *adj.* plutitor, flotabil, înotător; ~ *док* doc plutitor; ~ *мая́к* far plutitor; *~ая льди́на* banchiză.

плод, *-а m.* **1.** fruct, rod; *съедо́бный ~* fruct comestibil. **2.** *(fig.)* fruct, rod, rezultat; *~ы́ размышле́ний* roadele cugetării; *пожина́ть ~ы́* a culege roadele. **3.** *(biol.)* fetus, făt; *изгна́ть ~* a provoca un avort ◇ *запре́тный ~ сла́док* fructul oprit e mai dulce.

пло́дик, *-а m. (bot.)* carpelă.

плоди́ть, *пложу́, плоди́шь vb. ipf. (pf. расплоди́ть) acuz.* **1.** a naște, a da naștere, a plodi. **2.** a prăsi, a înmulți, a crește *(animale).*

плоди́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. расплоди́ться)* a se înmulți, a se plodi, a se reproduce, a se prăsi.

пло́дник, *-а m. (bot.)* pistil.

пло́дный *adj. v. плодоно́сный*

плодове́д, *-а m.* pomolog.

плодове́дение, *-я n.* pomologie.

плодови́тость, *-и f. sg.* fecunditate; rodnicie, fertilitate.

плодови́тый *adj.* **1.** fecund, rodnic, fertil; prolific. **2.** *(fig.)* fecund.

плодово́д, *-а m.* pomicultor.

плодово́дство, *-а n. sg.* pomicultură.

плодово́дческий *adj.* pomicol; de pomicultură.

плодо́в|ый *adj.* **1.** fructifer, pomicol; ~*ые дере́вья* pomi fructiferi. **2.** de/din fructe; ~*ые консе́рвы* conserve de fructe; ~ *са́хар* fructoză, levuloză.

плодоли́стик, *-а m. (bot.)* carpelă.

плодоме́р, *-а m.* calibrar *(pentru fructe)*.

плодоно́жка, *-и f. (bot.)* peduncul.

плодоноси́ть, *-о́сит vb. ipf.* a rodi, a da roade.

плодоно́сность, *-и f.* însuşirea de a fi roditor, rodnicie, fertilitate.

плодоно́сный *adj.* fructifer, roditor.

плодоноше́ние, *-я n. sg.* rodire, fructificare.

плодоовощесуши́лка, *-и f.* uscătorie de fructe şi legume.

плодоовощно́й *adj.* de fructe şi legume.

плодопито́мник, *-а m.* pepinieră de pomi.

плодоро́дие, *-я n. sg.* fertilitate, fecunditate, rodnicie.

плодоро́дность, *-и f. v.* *плодоро́дие*

плодоро́дн|ый *adj.* fertil, roditor, rodnic; ~*ая по́чва* sol roditor.

плодосбо́р, *-а m.* recoltarea fructelor.

плодосме́н, *-а m. (agr.)* asolament.

плодотво́рно *adv.* rodnic, cu succes, cu spor.

плодотво́рность, *-и f. sg.* rodnicie, efect binefăcător.

плодотво́рн|ый *adj.* rodnic, fecund; ~ *труд* muncă rodnică; ~*ое влия́ние* influenţă binefăcătoare.

пло́йка, *-и f. sg.* gofrare, plisare.

пло́мба[1], *-ы f.* plumb; *тамо́женная* ~ plumb vamal; *фабри́чная* ~ plumbul fabricii.

пло́мб|а[2], *-ы f.* plombă; *положи́ть* ~*у* a pune o plombă, a plomba un dinte.

пломби́р[1], *-а m.* îngheţată cu fructe glasate.

пломби́р[2], *-а m.* cleşte de plumbuit, de sigilat.

пломбирова́ние, *-я n.* plumbuire.

пломбирова́ть[1], *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. опломбирова́ть) acuz.* a plumbui a aplica plumburi.

пломбирова́ть[2], *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. запломбирова́ть) acuz.* a pune plombă, a plomba; ~ *зу́бы* a plomba dinţii.

пломбиро́вка[1], *-и f. sg.* plumbuire.

пломбиро́вка[2], *-и f. sg.* plombare; ~ *зубо́в* plombarea dinţilor.

пло́ск|ий *adj.* **1.** plan, neted; ~*ая пове́рхность* suprafaţă plană; *(med.)* ~*ая стопа́* platfus, picior plat. **2.** întins; ~*ая таре́лка* farfurie întinsă. **3.** *(fig.)* plat, trivial, banal; ~*ая шу́тка* glumă banală, platitudine.

плоского́рье, *-я n.* platou, podiş.

плоскогру́дый *adj.* cu pieptul plat, slab dezvoltat.

плоскогу́бцы, *-цев pl.* cleşte plat.

плоскодо́нка, *-и f.* barcă cu fundul plat.

плоскодо́нн|ый *adj.* cu fundul plat; ~*ая ба́ржа́* şalandă.

плоскостно́й *adj.* plan, relativ la o suprafaţă plană.

плоскосто́пие, *-я n. sg. (med.)* picior plat.

пло́скост|ь, *-и f.* **1.** plan; suprafaţă plană; *(mat.)* *секу́щая* ~ plan secant; *(mat.)* *паралле́льные* ~*и* planuri paralele; ~ *враще́ния* planul rotaţiei; *(mat. mec.)* *накло́нная* ~ plan înclinat; *(astr.)* ~ *орби́ты* planul orbitei. **2.** *(av.)* plan aripă; ~ *самолёта* aripa avionului. **3.** *(fig.)* aspect; *рассмотре́ть вопро́с в друго́й* ~*и* a examina o problemă sub alt aspect. **4.** *(fig.)* platitudine, banalitate, trivialităţi; *говори́ть* ~*и* a spune banalităţi/ trivialităţi ◇ *(fig.)* *пойти́/кати́ться по накло́нной* ~*и* a decădea, a regresa.

плот, *-а́ m.* **1.** plută; *бреве́нчатый* ~ plută de bîrne; *надувно́й* ~ plută pneumatică. **2.** ponton.

плоти́бище, *-а n.* chei pentru construirea plutelor.

плотва́, *-ы́ f. sg. (iht.)* băbuşcă, ocheană.

пло́тик, *-а m.* ponton.

плоти́н|а, *-ы f.* dig, baraj, zăgaz, iezătură, stăvilar; *бето́нная* ~ dig de beton; *соорудить* ~*у* a construi un dig.

плоти́нный *adj.* de baraj; ~ *затво́р* poartă de baraj.

пло́тник, *-а m.* dulgher, teslar.

пло́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se ocupa cu dulgheria.

пло́тничество, *-а n. sg.* dulgherie.

пло́тнич|ий *adj.* de dulgher, de dulgherie; ~*ья брига́да* echipă/brigadă de dulgheri; ~*ьи инструме́нты* scule de dulgherie.

пло́тничный *adj.* de dulgher, de dulgherie; ~ *труд* muncă de dulgher, de dulgherie.

пло́тно *adv.* **1.** strîns, etanş, tare; ~ *закры́ть* a închide ermetic; ~ *облега́ть* a sta strîns *(pe corp)*. **2.** *(în expr.)* ~ *пое́сть/пообе́дать* a mînca zdravăn, a mînca bine.

пло́тность, *-и f. sg.* **1.** densitate; ~ *населе́ния* densitatea populaţiei. **2.** *(fiz. mat.)* densitate; ~ *вероя́тности* densitate de probabilitate; ~ *во́здуха* densitatea aerului. **3.** *(кре́пость)* soliditate, tărie.

пло́тн|ый *adj.* **1.** compact, des, dens; etanş; ~*ая ма́сса* masă compactă; ~*ое населе́ние* populaţie densă; ~*ая ткань* ţesătură densă. **2.** gros; rezistent; ~*ая бума́га* hîrtie groasă. **3.** îndesat, ~ *мешо́к* sac bine îndesat. **4.** voinic, îndesat, bine făcut, solid; ~ *мужчи́на* bărbat solid. **5.** copios, abundent, consistent; ~ *за́втрак* gustare copioasă.

плотово́д, *-а m.* plutaş, conducător de plută, cîrmaci *(la plută)*.

плотово́й *adj.* de transport cu pluta, de plutărit; ~ *лес* lemn plutărit.

плотовщи́к, *-а́ m.* **1.** plutaş. **2.** podar.

плотоспу́ск, *-а m.* deschidere pentru trecerea plutelor.

плотохо́д, *-а m.* plutărit.

плотоя́дный *adj.* **1.** carnivor. **2.** *(fig.)* senzual, voluptuos; libidinos. **3.** *(zool.)* ~**ые,** *-ых pl.* carnivore.

пло́тский *adj.* trupesc, senzual.

плот|ь, *-и f. sg.* trup; carne ◇ ~ *и кровь (чья-л.)* sau ~ *от* ~*и (кого́-л.)* trup din trupul (cuiva); *облечь в* ~*и кровь* a întrupa, a da chip; *во* ~*и* întrupat, aievea; *э́то вошло́ ему́ в* ~ *и кровь* i-a intrat în sînge.

пло́хо **1.** *adv.* rău, prost, slab; ~ *себя́ чу́вствовать* a se simţi prost; ~ *поступи́ть с кем-л.* a proceda rău cu cineva; ~ *ко́нчить* a se sfîrşi prost; ~ *сде́ланный* prost făcut. **2.** *pred.* cu *dat.* e rău, nu e bine; *мне* ~ mi-e rău, mă simt prost; *не* ~ nu-i rău; *из рук вон* ~ din cale afară de rău ◇ ~ *лежи́т* stă rău *(acolo)*, e prea la vedere; ~ — ~ în cel mai rău caz; cel puţin; *и так* ~ *и э́так нехорошо́* greu la deal şi rău la vale; *смотре́ть, где что* ~ *лежи́т* a căuta ceva de furat; a căuta ceva ce nu e bine pus.

плохова́тый *adj.* nu prea bun, cam rău.

плох|о́й *adj.* **1.** rău, prost; de proastă calitate; slab, nesatisfăcător; ~ *челове́к* om rău; ~*а́я па́мять* memorie slabă; ~*ое поведе́ние* comportare urîtă ~*ое настрое́ние* proastă dispoziţie; ~*а́я пого́да* vreme proastă, timp urît; ~*ое здоро́вье* sănătate şubredă; ~ *во́здух* aer stricat/nesănătos; *его́ дела́* ~*и́* îi merge prost. **2.** *pred.* e bolnav; îi e rău; *он совсе́м плох* e foarte bolnav ◇ *с ним шу́тки* ~*и́* nu ştie de glumă; *на него́ наде́жда* ~*а́я* nu e om de nădejde, nu te poţi bizui pe el.

пло́хонький *adj.* nu prea bun, aşa şi aşa; mediocru; slăbuţ.

плоша́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. сплоша́ть) (pop.)* a da greş, a face o boacănă, a o scrînti.

пло́шк|а, *-и f.* **1.** *(pop.)* blid, farfurie *(întinsă)*. **2.** *(ist.)* opaiţ ◇ *ни* ~*и, ни ло́жки* nici strachină, nici lingură; sărac lipit pămîntului.

площа́дка, *-и f.* **1.** teren, loc; *спорти́вная* ~ teren de sport; *штрафна́я* ~ careu de pedeapsă; *де́тская* ~ teren de jocuri pentru copii; *поса́дочная* ~ teren de aterizare; ~ *для за́пуска раке́т* rampă de lansare a rachetelor; *строи́тельная* ~ şantier. **2.** odihnă *(la scară)*; palier; *ле́стничная* ~ odihna scării. **3.** rampă; *разгру́зочная* ~ rampă de descărcare. **4.** *(ваго́на)* platformă *(la tramvai, vagoane)*.

площадн|о́й *adj.* vulgar, trivial; de mahala; ~*а́я брань* înjurături ordinare.

пло́щадь, *-и f.* **1.** suprafaţă, arie; *(geom.)* ~ *треуго́льника* suprafaţa, aria *(unui triunghi)*; *(geom.)* *о́бщая* ~ arie totală; *посевна́я* ~ suprafaţă cultivabilă; *жила́я* ~ suprafaţă de locuit, spaţiu locativ, spaţiu; *(fiz.)* ~ *излуче́ния* suprafaţa de iradiere; *уязви́мая* ~ suprafaţă vulnerabilă. **2.** piaţă *(publică)*; *база́рная* ~ piaţă.

плуг, *-а m.* plug; *многолеме́шный* ~ plug polibrăzdar; *тра́кторный* ~ plug de tractor; *оборо́тный* ~ plug

reversibil, plug geamăn; *снеговóй* ~ plug de zăpadă.

плугáрь, -*я* *m.* plugar.

плуговóй *adj.* de plug.

плýжный *adj. v.* *плуговóй*

плут, -*á* *m.* **1.** potlogar, pungaş, escroc. **2.** şmecher, şiret, hoţoman.

плутáть, -*áю*, -*áешь* *vb. ipf.* a rătăci.

плýтни, -*ей* *pl.* trucuri, şmecherii, viclenii.

плутовáтость, -*и* *f. sg.* viclenie, şiretenie.

плутовáтый *adj.* pornit pe pungăşii; şiret, viclean; ~ *взгляд* privire vicleană/şireată.

плутовáть, -*тýю*, -*тýешь* *vb. ipf.* *(pf. наплутовáть* şi *сплутовáть)* a înşela, a păcăli, a umbla cu fofîrlica, cu şiretlicuri.

плутовскóй *adj.* **1.** de potlogar, de escroc; hoţesc. **2.** de şmecher, de pişicher; şiret, viclean, ştrengăresc.

плутовствó, -*á* *n. sg.* potlogărie, escrocherie, pungăşie.

плутокрáт, -*а* *m.* plutocrat.

плутократи́ческий *adj.* plutocratic.

плутокрáтия, -*и* *f. sg.* plutocraţie.

плутóний, -*я* *m. (chim.)* plutoniu.

плывýн, -*á* *m. (geol.)* teren curgător, nisipuri acvifere; chişai.

плывýчесть, -*и* *f.* fluiditate.

плывýнный *adj.* curgător *(despre un teren).*

плывýчий *adj.* spălat de ape.

плы|ть, *плывý*, *плывёшь* *vb. ipf.* **1.** a înota; *(despre corpuri)* a pluti; ~ *прóтив течéния* a înota împotriva curentului. **2.** a merge *(cu vaporul, cu barca etc.)*; a naviga; ~ *на парохóде* a merge/ a naviga cu vaporul. **3.** *(fig.)* a pluti; a plana. **4.** a se revărsa; *тéсто ~вёт из горшкá* aluatul se revarsă din oală ◇ ~ *в рýки* a-i reuşi uşor/fără trudă *(pe nemeritate)*; ~ *по вóле волн* a pluti în voia valurilor.

плювиóграф, -*а* *m.* pluviograf.

плювиóметр, -*а* *m.* pluviometru.

плюгáвый *adj. (pop.)* pirpiriu, prăpădit, jigărit; jalnic.

плюмáж, -*а* *m. (înv.)* penaj, panaş.

плю́нуть, -*ну*, -*нешь* *vb. pf. mom.* de la *плевáть* ◇ *раз* ~ cît a zice peşte.

плюрали́зм, -*а* *m. (fil.)* pluralism.

плюралисти́ческий *adj. (fil.)* pluralistic; de pluralism.

плюрáльный *adj. (în expr.)* ~ *вóтум* vot plural.

плюс, -*а* *m.* **1.** *(mat.)* plus, semnul adunării. **2.** *indecl. (mat.)* plus; *два* ~ *три* doi plus trei. **3.** *(fig.)* avantaj.

плю́ска, -*и* *f. (bot.)* cupula.

плюсквáмперфект, -*а* *m.* *(gram.)* mai mult ca perfect.

плюснá, -*ы́* *f. (anat.)* metatars.

плюсневóй *adj.* de metatars.

плю́ха, -*и* *f. (pop.)* palmă.

плю́хаться, -*аюсь*, -*аешься* *vb. ipf.* de la *плю́хнуться*

плю́хнуть, -*ну*, -*нешь* *vb. pf. (pop.)* a se trînti, a cădea greu, cu zgomot.

плю́хнуться, -*нусь*, -*нешься* *vb. pf.* *(ipf. плю́хаться)* *v.* *плю́хнуть*

плюш, -*а* *m.* pluş.

плю́шевый *adj.* de pluş, pluşat.

плющ, -*á* *m. (bot.)* iederă.

плющевóй *adj.* de iederă.

плющéние, -*я* *n. sg.* turtire, presare; laminare.

плющи́льный *adj. (tehn.)* de turtire, de presare, de laminat.

плю́щить, -*щу*, -*щишь* *vb. ipf.* *(pf. сплю́щить)* *acuz.* a turti, a presa, a lamina.

пляж, -*а* *m.* plajă.

пляс, -*а* *m. sg.* joc, dans; *пусти́ться в* ~ a porni să joace, a se încinge la joc.

плясáть, *пляшý*, *пля́шешь* *vb. ipf.* *(pf. сплясáть)* *acuz.* a juca, a dansa *(de obicei un dans popular).*

пля́ска, -*и* *f.* joc, dans *(mai ales popular)* ◇ *(med.)* ~ *святóго Ви́тта* coree; ~ *смéрти* dans macabru.

плясовóй *adj.* de joc, de dans.

плясýн, -*á* *m.* dansator; *канáтный* ~ dansator pe frînghie/pe sîrmă.

плясýнья, -*и* *f.* dansatoare.

пневмáтик, -*а* *m.* pneu, anvelopă.

пневмáтика, -*и* *f. sg. (fiz.)* pneumatică.

пневмати́ческ|ий *adj.* pneumatic; ~ *мóлот* ciocan pneumatic; ~*ая пóчта* poştă pneumatică.

пневмокóкк, -*а* *m.* pneumococ.

пневмоколесó, -*á* *n.* roată pe pneu.

пневмони́я, -*и* *f. sg. (med.)* pneumonie.

пневмосистéма, -*ы* *f.* sistem pneumatic, instalaţie pneumatică.

пневмотóракс, -*а* *m. (med.)* pneumotorax.

пни́стый *adj.* cu buturugi, cu multe cioturi.

пнуть, *пну*, *пнёшь* *vb. pf.* *(ipf. пинáть)* *acuz.* a împinge cu piciorul, a da cu piciorul.

по *prep.* **I.** cu *dat.* **1.** *(folosit la indicarea suprafeţei sau limitelor între care se desfăşoară acţiunea)* pe, prin; *идти́ по дорóге* a merge pe drum; *лáзить по горáм* a se căţăra pe munţi; *летáть по вóздуху* a zbura prin aer; *ходи́ть по кóмнате* a umbla prin odaie. **2.** *(folosit la indicarea obiectului asupra căruia se îndreaptă acţiunea)* în, împotriva; *стреля́ть по врагý* a trage asupra inamicului. **3.** *(folosit la indicarea obiectului care provoacă o anumită stare)* de, după; *скучáть по дéтям* a-i fi dor de copii. **4.** *(folosit la indicarea felului sau sferei de activitate)* la, de, în; *чемпиóн по шáхматам* campion la şah; *исслéдование по математи́ке* studiu de matematică. **5.** *(folosit la indicarea direcţiei)* după, în direcţia, pe; *плыть по течéнию* a înota în josul apei. **6.** *(folosit pentru a arăta că acţiunea se desfăşoară conform cu ceva)* după, conform (cu), potrivit cu ... ; în concordanţă cu ... ; *рабóтать по плáну* a lucra după plan; *одéт по мóде* îmbrăcat la modă; *по всéм прáвилам* după toate regulile; *по закóну* după lege; *по прикáзанию* din ordinul; *по прáвде говоря́* la drept vorbind; *суди́ть по внéшности* a judeca după înfăţişarea exterioară; *по моемý мнéнию* după mine, după părerea mea. **7.** *(cu sens cauzal)* în urma, din cauza, datorită; din; *по болéзни* din cauza bolii; *по оши́бке* din greşeală; *по счастли́вой случáйности* printr-o împrejurare fericită; *по обя́занности* din obligaţie; *по егó винé* din vina lui. **8.** *(folosit la indicarea mijloacelor)* prin, pe calea, prin mijlocirea; la; *послáть по пóчте* a trimite/a expedia prin poştă; *передáть по рáдио* a comunica prin radio; *говори́ть по телефóну* a vorbi la telefon. **9.** *(folosit la determinarea însuşirilor, semnalmentelor, calităţii)* de, după, în privinţa ... ; *по профéссии инженéр* de profesiune inginer; *стáрший по вóзрасту* cel mai în vîrstă. **10.** *(folosit la determinarea legăturilor, rudeniei)* după; de; *рóдственник по мáтери* rudă după mamă. **11.** *(cu sens final)* ca să, cu scopul, pentru (a); în vederea; *оперáции по овладéнию врáжескими перепрáвами* operaţii pentru cucerirea punctelor de trecere ale inamicului. **12.** *(cu sens temporal)* în, în timpul *(uneori se omite în traducerea românească)*; *рабóтать по ночáм* a lucra noaptea; *по вечерáм* seara, în fiecare seară; *по четвергáм* în fiecare joi; *по временáм* uneori, din timp în timp, din cînd în cînd. **13.** *(cu sens distributiv)* cîte, de cîte, a cîte, a; *по рублю́ штýка* a (cîte) o rublă bucata; *дать кáждому по кни́ге* a da fiecăruia cîte o carte. **II.** cu *acuz.* sau cu *dat.* *(cu sens distributiv, precedînd numerale)* cîte, a cîte; *по одномý* cîte unul; *пó два* cîte doi. **III.** cu *acuz.* pînă la; *стоя́ть по пóяс в водé* a sta în apă pînă la brîu; *(fig.)* *зáнят по гóрло* ocupat pînă peste cap; *пó уши в долгáх* înglodat în datorii. **IV.** cu *prepl.* după, la; *по истечéнии рабóты* după/la terminarea lucrului; *по прибы́тии на мéсто* după sosirea la destinaţie ◇ *по обыкновéнию* ca de obicei; *по обы́чаю* după datină; *по óчереди* la rînd; *купи́ть по слýчаю* a cumpăra de ocazie; *по дóброй вóле* nesilit de nimeni; de bună voie; *жени́ться по любви́* a se însura din dragoste; *емý не по себé* nu e în apele lui; nu i-s boii acasă; *я к вам по дéлу* am venit la dv. cu o treabă; am ceva de vorbit cu dv.; *(mil.)* *по кóням!* încălecaţi! *(comandă).*

по-англи́йски *adv.* englezeşte.

побагровéть, -*éю*, -*éешь* *vb. pf.* de la *багровéть*

побáиваться, -*аюсь*, -*аешься* *vb. ipf.* a se cam teme, a-i fi cam frică.

побáливать, -*аю*, -*аешь* *vb. ipf.* a durea puţin, a cam durea, a avea dureri din cînd în cînd.

побáловаться, -*луюсь*, -*луешься* *vb. pf.* a se zbengui, a se delecta *(puţin).*

по-бáрски *adv.* boiereşte, ca un boier.

побасёнка, -*и* *f.* anecdotă; istorioară; poveste.

побáска, -*и* *f.* = *побасёнка*

побéг[1], -*а* *m.* fugă, evadare, dezertare.

побéг[2], *-а m.* mlădiță, lăstar, puiet.

побéгать, *-аю, -аешь vb. pf.* a alerga, a fugi *(cîtva timp, puțin).*

побегýшка, *-и f. (tehn.)* distribuitor de curent; cursor.

побегýшк|и *(în expr.) быть у когó-л. на ~ах* a) a fi un om de alergătură; a fi cal de poștă/de dîrvală; b) *(fig.)* a fi la cheremul cuiva.

побéд|а, *-ы f.* victorie, izbîndă, biruință; triumf; *одержáть ~у* a repurta o victorie; *торжествовáть ~у* a triumfa ◇ *пúррова ~* victoria lui Pirus.

победúтел|ь, *-я m.* învingător, biruitor; cuceritor.

побед|úть, *-úшь vb. pf. (ipf. побеждáть)* **1.** a învinge, a birui; a triumfa. **2.** *(fig.)* a stăpîni, a birui, a înfrînge; *~ страх* a-și stăpîni frica.

побéдн|ый *adj.* de victorie, de biruință, victorios, biruitor; triumfal.

победонóсно *adv.* victorios.

победонóсн|ый *adj.* **1.** victorios, biruitor; încununat de succes; triumfător; *~ая войнá* război victorios; *~ые войскá* trupe victorioase. **2.** *(fig.)* plin de sine, sigur de el.

побежáть, *-егý, -ежúшь vb. pf.* a începe să fugă; a o lua la fugă.

побеждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *победúть*

побелéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. белéть)* a albi, a încărunți.

побелúть, *-елю́, -éлúшь vb. pf. (ipf. белúть) acuz.* a vărui, a spoi.

побéлка, *-и f. sg.* văruit, spoit; văruire, spoire.

поберéжье, *-я n.* litoral, coastă.

побер|éчь, *-егý, -ежёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(сохранить)* a păzi, a păstra, a feri, a avea grijă. **2.** *(расчётливо тратить)* a economisi, a cheltui cu chibzuială. **3.** *(щадить)* a menaja, a cruța; *~ свои́ сúлы* a-și cruța forțele.

поберéчься, *-егýсь, -ежёшься vb. pf.* a se îngriji, a se feri, a se păzi.

побесéдовать, *-дую, -дуешь vb. pf.* a sta de vorbă, a discuta, a se întreține *(un timp).*

побесúть, *-бешý, -бéсишь vb. pf.* a întărîta, a înfuria (puțin).

побесúться, *-бешýсь, -бéсишься vb. pf.* **1.** a se întărîta, a se înfuria (puțin). **2.** *(порезвиться)* a mai zburda (puțin).

побеспокóить, *-óю, -óишь vb. pf. acuz.* a deranja, a stînjeni, a stingheri, a incomoda.

побеспокóиться, *-óюсь, -óишься vb. pf.* **1.** *(позаботиться)* a se îngriji, a avea grijă *(de cineva, de ceva).* **2.** *(поволноваться)* a se neliniști, a fi neliniștit *(un timp oarecare).*

побирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a cerși, a trăi din cerșit.

побирýшка, *-и f.* și *m.* cerșetor, cerșetoare, calic, calică.

побúть, *-бью́, -бьёшь vb. pf.* **1.** *(ipf. бить)* a bate, a lovi. **2.** a omorî, a masacra, a ucide *(pe toți, pe mulți);* a bate, a învinge, a întrece; *~ всех* a-i întrece pe toți. **4.** a sparge, a strica *(tot, mult)* ◇ *~ рекóрд* a bate un record.

побú|ться, *-бьётся vb. pf.* a se sparge, a se strivi, a se strica, a se vătăma ◇ *~ об заклáд* a pune rămășag, a paria, a face prinsoare.

поблагодарúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. благодарúть) acuz.* a mulțumi, a exprima mulțumiri.

поблáжк|а, *-и f.* indulgență, favoare; *дéлать/давáть ~у комý-л.* a fi indulgent cu cineva.

побледнéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *бледнéть*

поблёклый *adj.* palid, șters, spălăcit, ofilit.

поблёкнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *блёкнуть*

поблéскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a licări, a sclipi; a străluci, a scînteia.

поблúзости *adv.* în apropiere, nu departe.

побожúться, *-ожýсь, -ожúшься vb. pf.* de la *божúться*

побó|и, *-ев pl.* lovituri, bătaie.

побóище, *-а n.* **1.** *(mil.)* luptă, bătălie, măcel. **2.** *(драка)* bătaie, chelfăneală.

поболéть, *-éю, -éешь vb. pf.* **1.** a fi bolnav, a zăcea *(cîtva timp).* **2.** a durea *(puțin, un timp).*

поболтáть[1], *-áю, -áешь vb. ipf.* a flecări, a trăncăni, a pălăvrăgi, a sta la taifas *(cîtva timp).*

поболтáть[2], *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** *(взболтать)* a amesteca, a agita. **2.** a legăna, a bălăbăni *(un timp).*

побóльше **1.** *comp. (de la adj. большóй)* (ceva) mai mare. **2.** *comp.* de la *adv. мнóго* (ceva) mai mult.

побóрник, *-а m.* apărător, susținător; luptător; partizan.

поборóть, *-рю́, -óрешь vb. pf. acuz.* a învinge, a înfrînge, a birui; *~ в себé чýвство стрáха* a-și birui spaima.

поборóться, *-орю́сь, -óрешься vb. pf.* a (se) lupta.

побóры, *-ов pl. (înv.)* dări, impozite, biruri *(exagerate),* stoarcere de biruri.

побóчн|ый *adj.* **1.** accesoriu, auxiliar, secundar; tangențial; *~ зáработок* cîștig suplimentar; *~ продýкт* produs secundar; *~ое хозя́йство* gospodărie anexă. **2.** *(înv.)* nelegitim, natural; *~ сын* fiu nelegitim, fiu natural, bastard.

побоя́ться, *-ою́сь, -оúшься vb. pf. gen.* sau cu *inf.* a se teme, a-i fi frică; a nu îndrăzni, a nu cuteza.

побранúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. acuz.* a mustra, a dojeni, a certa *(puțin).*

побранúться, *-ню́сь, -нúшься vb. pf. (ipf. бранúться)* a se certa, a avea un schimb de cuvinte tari.

побратáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. de la братáться*

побратúм, *-а m. (înv.)* frate de cruce, fîrtat, ortac.

побратúмство, *-а n. sg. (ist.)* înfrățire; frăție de cruce.

по-брáтски *adv.* frățește, ca frații.

побрáть, *-берý, -берёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a lua mult/ tot ◇ *(pop.) чёрт тебя́ поберú!* sau *чёрт бы тебя́ побрáл!* dracu să te ia!; lua-te-ar dracul!

побрéзгать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *брéзгать*

побрестú, *-едý, -едёшь vb. pf.* a merge încet, a păși agale, a (o) porni încet.

побрúть, *-рéю, -рéешь vb. pf. (ipf. брить) acuz.* a rade, a bărbieri.

побрúться, *-рéюсь, -рéешься vb. pf. (ipf. брúться)* a se rade; a se bărbieri.

побродúть[1], *-ожý, -óдишь vb. pf.* a umbla de colo pînă colo, a rătăci, a hoinări *(un timp).*

побродúть[2], *-брóдит vb. pf.* a fermenta, a fierbe *(un timp).*

побросáть, *-áю, -áешь vb. pf* **1.** a arunca, a zvîrli la întîmplare *(multe, toate).* **2.** *(оставить)* a abandona, a părăsi, a lăsa.

побры́згать, *-аю, -аешь* și *-зжу, -зжешь vb. pf.* a stropi, a împroșca *(puțin).*

побры́згаться, *-аюсь, -аешься* și *-зжусь, -зжешься vb. pf.* a se stropi *(un timp).*

побря́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a zdrăngăni *(din cînd în cînd).*

побрякýшка, *-и f.* **1.** sunătoare *(jucărie pentru copii).* **2.** zorzoane.

побудúтельн|ый *adj.* **1.** stimulator; *~ая причúна* mobil, motiv, cauză; *~ая сúла* forță motrice. **2.** *(lingv.)* hortativ, cu valoare hortativă; *~ое предложéние* propoziție hortativă.

побуд|úть[1], *-ужý, -ýдишь vb. pf.* **1.** a trezi, a deștepta; a scula. **2.** a trezi, a deștepta *(pe mulți, pe toți).*

побудúть[2], *-ужý, -ýдишь vb. pf. (ipf. побуждáть) acuz.* a îndemna, a îmboldi, a determina.

побýдка, *-и f. (mil.)* deșteptare *(semnal).*

побуждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *побудúть*[2]

побуждéни|е, *-я n.* îndemn, pornire, impuls, imbold, stimulare.

побурéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *бурéть*

побывá|ть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** a vizita *(multe locuri);* a călători. **2.** a fi, a trăi, a ședea, a sta undeva *(cîtva timp).* **3.** a face o vizită în treacăt, a trece la cineva.

побы́вк|а, *-и f. (în expr.) на ~у* în permisie, într-un scurt concediu *(mai ales despre militari).*

побы́ть, *-бýду, -бýдешь vb. pf.* a petrece, a ședea, a sta undeva *(cîtva timp).*

повáди|ться, *-áжусь, -áдишься vb pf.* a-și lua prostul obicei, a se nărăvi, a se deprinde, a se obișnui ◇ *(prov.) ~лся кувшúн пó воду ходúть, тут емý и гóлову сломúть* ulciorul nu merge de multe ori la apă.

повáдка, *-и f.* obicei, deprindere *(mai ales rea),* nărav.

повáдно *pred. impers. (în expr.) чтóбы нé было ~* ca să (se) dezvețe; ca să se învețe minte.

повалú|ть, *-алю́, -áлишь vb. pf.* **1.** *(ipf. валúть) acuz.* a răsturna, a trînti

la pămînt, a doborî. **2.** a da năvală, a năvăli, a începe să cadă; *~л снег* a început să ningă.

повали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf.* de la *вали́ться*

пова́льно *adv.* fără excepţie, pe capete.

пова́льн|ый *adj.* general ◇ *~ая боле́знь* epidemie, molimă, boală epidemică.

поваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a rostogoli, a da de-a dura, a tăvăli *(puţin)*.

поваля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* **1.** a se rostogoli, a se da de-a dura. **2.** *(полежать)* a sta culcat, a sta în pat, a sta tolănit, a lenevi.

по́вар, *-а ; pl. -а́ m.* bucătar; *гла́вный* ~ bucătar-şef.

пова́ренн|ый *adj.* de bucătărie; *~ая соль* sare de bucătărie; *~ая кни́га* carte de bucate.

поварёнок, *-нка m.* ajutor de bucătar.

поварёшка, *-и f.* polonic.

повари́ха, *-и f.* bucătăreasă.

поварско́й *adj.* de bucătar.

по-ва́шему *adv.* **1.** după dumneata, după părerea dumitale. **2.** cum vrei dumneata, cum doreşti, cum crezi, cum ţi-e vrerea; *пусть бу́дет* ~ fie după cum zici dumneata.

пове́дать, *-аю, -аешь vb. pf. (înv.)* a împărtăşi, a spune, a destăinui.

поведе́ни|е, *-я n. sg.* purtare, conduită, comportare, atitudine; *дурно́е* ~ purtare rea; *ли́ния ~я* fel de a se purta, linie de conduită; *образцо́вое* ~ purtare exemplară.

повезти́[1], *-зу́, -зёшь vb. pf.* a transporta, a duce, a căra.

повез/ти́[2], *-зёт, vb. pf. impers. (ipf. везти́*[2]*) dat.* cu *в + prepl. ему́ ~ло́* a avut noroc.

повелева́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *instr. (înv.)* a cîrmui, a conduce. **2.** *(pf. повеле́ть) dat.* a porunci.

повеле́ние, *-я n. (înv.)* ordin, poruncă.

повеле́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* de la *повелева́ть*

повели́тель, *-я m. (înv.)* stăpîn, suveran.

повели́тельно *adv.* (în mod) poruncitor, imperativ.

повели́тельн|ый *adj.* poruncitor, imperativ; *~ жест* gest poruncitor; *(gram).* *~ое наклоне́ние* modul imperativ.

повенча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. венча́ть) acuz.* a cununa.

повенча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. венча́ться)* a se cununa.

поверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пове́ргнуть*

пове́рг|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz. (înv.)* a doborî, a prăvăli, a trînti la pămînt; *~ в отча́яние* a arunca pradă deznădejdii; *~в печа́ль* a întrista, a amărî.

пове́ренн|ый, *-ого m.* **1.** împuternicit, procurist; *(dipl.) ~ в дела́х* însărcinat cu afaceri; *(înv.) прися́жный* ~ avocat. **2.** confident; *избира́ть кого́-л. свои́м ~ым* a face din cineva confidentul său.

пове́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *(ipf. ве́рить)* a crede; *~ на́ сло́во* a crede pe cuvînt. **2.** *(ipf. поверя́ть) acuz.* a verifica, a controla; *~ ито́ги* a verifica rezultatele. **3.** *(ipf. поверя́ть) dat.* a încredinţa; *~ кому́-л. свою́ та́йну* a-i încredinţa cuiva un secret.

пове́рк|а, *-и f.* **1.** verificare, control; probă. **2.** *(mil.)* apel; *вече́рняя* ~ apel de seară ◇ *на ~у* de fapt, în realitate.

поверну/ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. повёртывать) acuz.* **1.** a întoarce, a învîrti, a răsuci. **2.** *(изменить направление)* a schimba direcţia, a întoarce, a coti; a se întoarce; *~ напра́во* a o lua la dreapta; *~ наза́д* a se întoarce. **3.** *(fig.)* a schimba; a da o altă întorsătură; *~ разгово́р* a schimba vorba ◇ *как/куда́ ни поверни́* oricum ai suci-o, oricum ai învîrti-o; *~ огло́бли* a face cale întoarsă.

поверну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. повёртываться) vb. pf.* **1.** a se întoarce, a se răsuci; *~ в сто́рону* a se întoarce într-o parte; *~ спино́й* a se întoarce cu spatele. **2.** *(fig.)* a schimba, a lua o nouă întorsătură; *де́ло ~лось к лу́чшему* treaba s-a schimbat în bine.

пове́рочн|ый *adj.* de verificare, de control; *~ые весы́* cîntar de control.

поверста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *верста́ть (2)*

повёрстный *adj. (înv.)* calculat în verste.

повертéть, *-верчу́, -ве́ртишь vb. pf.* a învîrti *(un timp)*.

повёртывать, *-а́ю, -аешь vb. ipf.* de la *поверну́ть*

повёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поверну́ться.* **2.** *pas.* de la *повёртывать.*

пове́рх, **1.** *prep. cu gen.* (pe) deasupra, peste. **2.** *adv.* deasupra.

пове́рхностно *adv.* (în mod) superficial.

пове́рхностность, *-и f. sg.* superficialitate.

пове́рхностн|ый *adj.* **1.** de suprafaţă, la suprafaţă. **2.** *(fig.)* superficial, neserios; *~ые зна́ния* cunoştinţe superficiale.

пове́рхност|ь, *-и f.* suprafaţă; *бокова́я* ~ suprafaţă laterală; *(mat.) ~ враще́ния* suprafaţă de rotaţie, suprafaţă de revoluţie; *(fiz.) ~ горе́ния* suprafaţă de ardere; *(fiz.) излуча́ющая* ~ suprafaţă radiantă ◇ *скользи́ть по ~и (чего́-л.)* a trata ceva superficial, a nu pătrunde în miezul chestiunii; *всплыть на* ~ a ieşi *(ca untdelemnul)* la suprafaţă.

по́верху *adv.* **1.** sus, deasupra, în partea de sus, în vîrf; la suprafaţă. **2.** *(fig.)* superficial.

пове́рье, *-я n.* credinţă populară, superstiţie.

поверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *пове́рить (2, 3)*

пове́са, *-ы m.* pierde-vară, fluieră-vînt, ştrengar.

повеселе́лый *adj.* înveselit.

по-весе́ннему *adv.* ca primăvara, ca pe timp de primăvară.

пове́с|ить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf.* de la *ве́шать* ◇ *~ив го́лову* cu capul plecat; *~ нос* a lăsa nasul în jos.

пове́ситься, *-ешусь, -е́сишься vb. pf.* de la *ве́шаться*

пове́сничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi un pierde-vară; a face ştrengării; a-şi face de cap.

повествова́ние, *-я n.* povestire, naraţiune.

повествова́тельн|ый *adj.* de povestire, narativ; *(gram.) ~ое предложе́ние* propoziţie narativă/enunţiativă.

повествова́ть, *-тву́ю, -тву́ешь vb. ipf. prepl.* a povesti, a nara, a relata.

повести́[1], *-еду́, -едёшь vb. pf. acuz.* a duce, a conduce; *~ дете́й в сад* a duce copiii în grădină; *~ во́йска́ в бой* a duce ostaşii în luptă ◇ *э́то к добру́ не поведёт* din asta nu va ieşi nimic bun; *~ смычко́м по стру́нам* a trage cu arcuşul peste coarde.

повести́[2], *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. поводи́ть) instr.* a mişca (din); *~ плеча́ми* a da din umeri; *~ бровя́ми* a mişca din sprîncene; *~ глаза́ми* a-şi roti privirea.

пове|сти́сь, *-еду́сь, -едёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. вести́сь)* a se obişnui. **2.** *с + instr.* a se întîlni deseori, a se însoţi, a se aduna *(cu cineva)* ◇ *(prov.) с кем ~дёшься, от того́ и наберёшься* spune-mi cu cine te aduni ca să-ţi spun cine eşti.

пове́стк|а, *-и f.* **1.** citaţie; convocare; *~ в суд* citaţie; *~ на заседа́ние* convocare la o şedinţă; *призывна́я* ~ ordin de chemare. **2.** ordin de zi; *~ заседа́ния* ordinea de zi a şedinţei; *~ дня* ordinea de zi; *поста́вить на ~у дня* a înscrie pe ordinea de zi.

по́весть, *-и f. (lit.)* povestire, nuvelă.

пове́трие, *-я n.* **1.** *(înv.)* epidemie, molimă. **2.** *(fig. peior.)* modă, obicei; *мо́дное* ~ obicei la modă.

пове́шени|е, *-я n. sg.* spînzurare; *приговори́ть к ~ю* a condamna la moarte prin spînzurătoare.

пове́шенный **1.** *p. t. p.* de la *пове́сить.* **2.** *~ый, -ого m.* spînzurat.

пове́я|ть *vb. pf.* (a începe) a adia, a sufla; *~ло весно́й* a început să miroase a primăvară.

повзво́дно *adv. (mil.)* pe plutoane.

повздо́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *вздо́рить*

повзросле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *взросле́ть*

повива́льн|ый *adj. (în expr.) ~ая ба́бка* moaşă.

повида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *вида́ть*[1]

повида́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. вида́ться)* a se vedea, a se întîlni; a vizita.

по-ви́димому *cuv. modal* după cît se pare, după toate probabilităţile, pesemne, probabil.

пови́дло, *-а n. sg.* magiun.

пови́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a scheuna încet.

повиливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a da din coadă *(din cînd în cînd)*.

повилика, *-и f. (bot.)* cuscută, torțel, arancă.

повиниться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* de la *виниться*

повинн|ая, *-ой f. (în expr.) принести ~ую; явиться с ~ой* a-și mărturisi/a-și recunoaște vina; *явка с ~ой* a-și pleca capul.

повинность, *-и f.* obligație, prestație, sarcină; servitute; *всеобщая воинская ~* serviciul militar general obligatoriu; *денежная ~* dare în bani; *трудовая ~* prestație în muncă; *дорожная ~* prestație *(la drumuri)*.

повинн|ый *adj.* vinovat, culpabil ◇ *~ую голову меч не сечёт* capul plecat sabia nu-l taie.

повиноваться, *-нуюсь, -нуешься vb. ipf. dat.* a se supune, a da ascultare, a asculta; *слепо ~* a asculta orbește; a nu ieși din cuvîntul cuiva.

повиновени|е, *-я n. sg.* supunere, ascultare; *беспрекословное ~* supunere fără murmur; *держать в ~и* a ține în frîu *(pe cineva)*; *привести к ~ю* a obliga să se supună; a îmblînzi.

повисать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *повиснуть*

повисеть, *-ишу, -исишь vb. pf.* a sta agățat, a rămîne suspendat, a atîrna *(un timp)*.

повиснуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. виснуть* și *повисать)* a atîrna; a fi atîrnat; a se agăța ◇ *(fig.) ~ в воздухе* a rămîne în suspensie.

повитуха, *-и f. (reg.)* moașă.

повлечь, *-еку, -ечёшь vb. pf. acuz.* a atrage după sine, a avea ca urmare; *~ за собой* a atrage după sine.

повлиять, *-яю, -яешь vb. pf.* de la *влиять*

повод[1], *-а m.* prilej; motiv; pretext; *~ для ссоры* pretext de ceartă; *дать ~* a oferi un pretext/un prilej; a da loc la...; *по всякому ~у* cu orice ocazie; *без всякого ~а* fără nici un motiv; din senin; *(jur.) кассационный ~* motiv de casare/de recurs ◇ *по ~у (чего-л.)* cu privire la...; în legătură cu...; despre.

повод[2], *-а m.* căpăstru, frîu, dîrlog; *опустить поводья* a slăbi frîul; *мундштучный ~* dîrlog de zăbală ◇ *(fig.) быть на ~у у кого-л.* a fi dus de nas de cineva, a se lăsa condus de cineva; *держать кого-л. на ~у* a ține în frîu pe cineva.

поводить[1], *-ожу, -одишь vb. pf.* a plimba *(un timp oarecare)*.

поводить[2], *-ожу, -одишь vb. ipf.* de la *повести*[2]

поводок, *-дка* **1.** *dim.* de la *повод*[2]. **2.** curelușă de la zgardă ◇ *дать ~* a slăbi hățurile; a da drumul la hățuri.

поводырь, *-я m.* călăuză; *~ слепого* călăuza unui orb ◇ *~ медведя* ursar.

повоевать, *-оюю, -оюешь vb. ipf.* **1.** a purta război; a lupta *(cîtva timp)*. **2.** *(fig. glumeț)* a se război, a se certa.

по-военному *adv.* militărește.

повозить, *-ожу, -озишь vb. pf. acuz.* a plimba puțin *(cu un vehicul)*.

повози|ться, *-ожусь, -озишься vb. pf.* **1.** *instr.* a pierde timpul cu...; a avea de furcă, a se căzni. **2.** *(пошалить)* a se zbengui, a se juca *(un timp oarecare)*. **3.** *(поворочаться)* a se întoarce de pe o parte pe alta, a se frămînta *(un timp oarecare)*.

повозка, *-и f.* căruță; car; furgon; *парокoнная ~* căruță cu doi cai.

повой, *-я m. (bot.)* cupa-vacii, volbură.

поволжск|ий *adj.* situat în regiunea Volgăi, de-a lungul Volgăi.

поволок|а, *-и f. sg. (în expr.) глаза с ~ой* ochi galeși, ochi languroși.

поволочь, *-оку, -очёшь vb. ipf. acuz.* a tîrî, a trage.

по-волчьи *adv.* ca lupul.

поворачиваемость, *-и f.* capacitate de întoarcere/virare.

поворачивание, *-я n.* întoarcere, rotire; viraj; răsturnare.

поворачивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поворотить*

поворачив|аться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поворотиться*. **2.** *pas.* de la *поворачивать*.

по-воровски *adv.* tîlhărește, hoțește.

поворожить, *-жу, -жишь vb. pf.* a ghici *(în cărți, cafea etc.)*.

поворот, *-а m.* **1.** întoarcere; viraj. **2.** *(место поворота)* cotitură, cot, meandră, întorsătură; *на ~е дороги* la o cotitură de drum. **3.** *(fig.)* cotitură, reviriment, întorsătură. **4.** *(mar. av.)* viraj, rondou, voltă ◇ *(pop. glumeț) от ворот ~* a face cale întoarsă, a rămîne cu buzele umflate; *полегче на ~ах* mai încet!, ia-o cu binișorul; măsoară-ți cuvintele!

поворотить, *-очу, -отишь vb. pf. (ipf. поворачивать) acuz. (pop.)* a întoarce, a coti.

поворотиться, *-очусь, -отишься vb. pf. (ipf. поворачиваться) (pop.)* a se întoarce, a se răsuci.

поворотливость, *-и f. sg.* **1.** iuțeală, repeziciune, dibăcie, dexteritate. **2.** *(mar.)* ușurință în manevrare.

поворотливый *adj.* iute, sprinten, îndemînatic, descurcăreț.

поворотный *adj.* **1.** *(tehn.)* de întoarcere, pivotant, rotitor, turnant; *~ механизм* mecanism de întoarcere, mecanism de direcție; *(ferov.) ~ круг* placă turnantă. **2.** *(fig.)* de cotitură, crucial; hotărîtor; *~ момент* moment crucial.

поворошить, *-шу, -шишь vb. ipf. acuz.* a mișca, a răscoli puțin; *~ сено* a răscoli fînul.

поворчать, *-чу, -чишь vb. pf.* a bodogoni, a bombăni, a mîrîi.

повредить, *-ежу, -едишь vb. pf.* **1.** *(ipf. вредить) dat.* a vătăma, a dăuna. **2.** *(ipf. повреждать) acuz. (испортить) dat.* a vătăma, a dăuna, a deteriora, a degrada; *~ замок* a strica un lacăt; *~ ногу* a se răni la picior.

повредиться, *-ежусь, -едишься vb. pf. (ipf. повреждаться)* a se strica, a se deteriora ◇ *~ в уме* a se scrînti la cap, a se sminti.

повреждать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *повредить (2)*

повреждаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *повредиться*. **2.** *pas.* de la *повреждать*.

повреждени|е, *-я n.* **1.** stricare, deteriorare, degradare; vătămare. **2.** stricăciune; avarie; *починить ~* a repara o stricăciune; *телесные ~я* leziuni corporale.

повреждённый *p. t.p.* de la *повредить* ◇ *~ в уме* scrîntit la cap, alienat, nebun, țicnit.

повременить, *-ню, -нишь vb. pf.* a aștepta, a zăbovi, a răbda *(puțin)*.

повременн|ый *adj.* **1.** periodic, care apare la date fixate; *~ое издание* editare periodică. **2.** pe unitate de timp; în regie; *~ая оплата труда* salarizare pe unitate de timp.

повседневно *adv.* în fiecare zi, în toate zilele, zilnic, zi de zi.

повседневность, *-и f. sg.* viață de toate zilele, traiul de fiecare zi.

повседневн|ый *adj.* zilnic, de toate zilele; continuu, neîntrerupt; *~ая жизнь* viața de toate zilele; *~ая речь* vorbire curentă.

повсеместно *adv.* peste tot, pretutindeni.

повсеместность, *-и f. sg.* caracter universal; ubicuitate.

повсеместный *adj.* universal, general, de pretutindeni.

повскакать *(viit. nefolosit) vb. pf. (ipf. повскакивать)* a sări unul după altul *(toți, mulți)*.

повскакивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *повскакать*

повстанец, *-нца m.* insurgent, răsculat, rebel.

повстанческий *adj.* de revoltă, de insurecție; de răsculați.

повстречать, *-аю, -аешь vb. pf.* a întîlni *(întîmplător)*.

повстречаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se întîlni *(întîmplător)*.

повсюду *adv.* pretutindeni, peste tot.

повтор, *-а m. (lingv.)* reduplicare, repetare.

повторени|е, *-я n.* **1.** *sg.* repetare, repetiție, recapitulare; *~ пройденного материала* recapitularea materiei parcurse. **2.** *sg.* repetare; revenire; *~ болезни* revenirea bolii, recidivă ◇ *(lingv.) ~ основы* reduplicarea temei.

повторитель, *-я m. (tehn.)* recapitulator; repetitor; *катодный ~* repetitor catodic.

повторительн|ый *adj.* de recapitulare, recapitulativ.

повторить, *-орю, -оришь vb. pf. (ipf. повторять) acuz.* **1.** a repeta, a mai spune, a mai face o dată; *~ сказанное* a repeta cele spuse. **2.** a repeta, a recapitula.

повтори|ться, *-орюсь, -оришься vb. pf. (ipf. повторяться)* a se repeta, a reveni.

повторн|ый *adj.* repetat; *~ заказ* comandă repetată; *(med.) ~ая прививка* revaccinare; *(med.) ~ое заболевание*

recidivă; *(gram.)* ~*ое дéйствие* acțiune iterativă.

повторя́емость, *-и f.* grad de repetare, repetiție.

повторя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *повтори́ть*

повторя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *повтори́ться*. **2.** *pas.* de la *повторя́ть.*

повы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. повыша́ть) acuz.* **1.** a ridica; ~*у́ровень воды́* a ridica nivelul apei. **2.** a mări, a spori, a urca, a majora; ~ *произво́дительность труда́* a ridica productivitatea muncii. **3.** a îmbunătăți, a perfecționa; ~ *ка́чество проду́кции* a îmbunătăți calitatea producției. **4.** *prepl.* a înălța, a ridica; ~ *кого́-л. в чьих-л. глаза́х* a ridica pe cineva în ochii cuiva. **5.** a avansa; ~ *по слу́жбе* a avansa *(pe cineva)*. **6.** *(muz.)* a ridica, a urca; ~ *на полто́на* a urca cu o jumătate de ton ◇ *(fig.)* ~ *го́лос* a ridica vocea/tonul.

повы́си|ться, *-ы́шусь, -ы́сишься vb. pf. (ipf. повыша́ться)* **1.** a se ridica, a se urca; *у́ровень воды́* ~*лся* nivelul apei s-a ridicat; *температу́ра* ~*лась* temperatura s-a ridicat. **2.** a se mări/a spori; a se majora; *тре́бования* ~*лись* cerințele au sporit. **3.** a se îmbunătăți, a se perfecționa. **4.** *prepl.* a se înălța, a se ridica *(în ochii cuiva)*.

повыша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *повы́сить*

повыша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *повы́ситься*. **2.** *pas.* de la *повыша́ть.*

повыше́ни|е, *-я, n.* **1.** ridicare, urcare, mărire, sporire; creștere, majorare; ~ *производи́тельности труда́* sporirea productivității muncii; ~ *цен* majorarea prețurilor; ~ *температу́ры* ridicarea temperaturii. **2.** îmbunătățire, perfecționare; ~ *ка́чества* îmbunătățirea calității. **3.** avansare; ~ *по слу́жбе* avansare în serviciu.

повы́шенн|ый **1.** *p.t.p.* de la *повы́сить*. **2.** *adj.* ridicat, urcat, sporit; majorat; ~*ая температу́ра* temperatură ridicată; *(med.)* ~*ое кровяно́е давле́ние* hipertensiune. **3.** *adj.* îmbunătățit, perfecționat, mai bun.

повяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf.* **1.** *(ipf. повя́зывать) acuz.* a lega, a înnoda; ~ *го́лову платко́м* a se lega la cap cu un batic; ~ *га́лстук* a-și înnoda cravata. **2.** a împleti *(un timp oarecare)*.

повяза́ться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. повя́зываться) instr.* a se lega, a-și lega *(capul)*; ~ *платко́м* a se lega la cap cu o basma.

повя́зк|а, *-и f.* **1.** brasardă, bandă. **2.** *(med.)* bandaj, pansament; *наложи́ть* ~*у* a aplica un pansament ◇ *снять/сорва́ть (с глаз)* ~*у* a lua vălul de pe ochi; a-i deschide *(cuiva)* ochii.

повя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *повяза́ть (1)*

повя́ну|ть, *-нет vb. pf.* a se ofili, a se veșteji *(despre mult sau tot)*.

пога́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pf. опога́нить) acuz.* **1.** a spurca, a murdări. **2.** *(fig.)* a batjocori, a ocărî.

пога́нка, *-и f.* ciupercă otrăvitoare.

пога́н/ый *adj.* **1.** otrăvitor, murdar; ~ *гриб* ciupercă otrăvitoare. **2.** pentru lături, spurcat; ~*ое ведро́* găleată pentru lături. **3.** *(pop.)* rău, afurisit; urît, scîrbos; ~ *мальчи́шка* copil afurisit; ~*ое настрое́ние* dispoziție proastă.

по́гань, *-и f. col. (pop.)* otrepe; murdării; *(despre oameni)* scursură, drojdie, pleavă.

погарцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf.* a juca (puțin) calul în frîu.

погаса́ние, *-я n.* stingere, amortizare.

погаса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. пога́снуть)* a se stinge.

погаси́ть, *-ашу́, -а́сишь vb. pf.* de la *гаси́ть* și *погаша́ть*

пога́снуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *га́снуть* și *погаса́ть* ◇ *день пога́с* s-a lăsat amurgul.

погаша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. погаси́ть) acuz.* a stinge, a amortiza; a achita; ~ *задо́лженность* a stinge o datorie, a lichida o datorie; ~ *ма́рки* a anula timbrele.

погаше́ни|е, *-я n. sg.* stingere, amortizare; achitare; ~ *за́йма* amortizarea împrumutului; ~ *задо́лженности* lichidarea contului debitor; *срок* ~*я* termen de amortizare.

погекта́рный *adj.* la *(fiecare)* hectar.

погиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. поги́бнуть)* a pieri, a se prăpădi.

поги́бель[1], *-и f. (înv.)* pieire, moarte, prăpăd.

поги́бел|ь[2], *-и f. (în expr.) гнуть* sau *гну́ться (согну́ть, согну́ться) в три поги́бели* a (se) încovoia tare; *(fig.) в три* ~*и гнуть (согну́ть) кого́-л.* a asupri; a chinui; a-i face cuiva zile fripte; ~*и нет на тебя́!/на вас!* lua-te-ar moartea!; lua-v-ar moartea!

поги́бнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *ги́бнуть* și *погиба́ть*

поги́бш|ий **1.** *part. trec. act.* de la *поги́бнуть*. **2.** *adj. (pop. fig.)* pierdut; *э́то де́ло* ~*ее* cu asta s-a isprăvit, nu mai e nimic de făcut; ~ *челове́к* un om pierdut, un om sfîrșit.

погла́д/ить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *гла́дить*[2]; ~ *по щеке́* a mîngîia pe obraz. **2.** *acuz.* a călca, a netezi; ~ *всё бельё* a călca toate rufele ◇ *за э́то тебя́ по голо́вке не* ~*ят* n-o să te pună în capul mesei pentru asta; n-ai să scapi cu una cu două.

погла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a dezmierda, a mîngîia *(din cînd în cînd)*.

поглазе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. на + acuz.* sau fără *compl. (pop.)* a holba ochii (la), a privi, a se uita (la).

поглоти́тель, *-я m. (tehn.)* aparat de absorbție.

поглоти́тельный *adj. (tehn.)* absorbant, de absorbție.

поглоти́|ть, *-ощу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. поглоща́ть) acuz.* **1.** a înfuleca, a înghiți. **2.** a absorbi; a înghiți. **3.** *(fig.)* a absorbi, a preocupa, a captiva; *рабо́та* ~*ла его́ целико́м* munca l-a absorbit cu totul. **4.** *(fig.)* a lua *(mult timp, multe eforturi, multă energie)*; a consuma, a înghiți. **5.** *(fig.)* a înghiți, a devora; a citi repede/cu lăcomie/cu nesaț.

поглоща́емость, *-и f. sg.* absorbție, capacitate de absorbție.

поглоща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поглоти́ть*

поглоща́ющ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *поглоща́ть*. **2.** *adj.* absorbant, absorbtiv; ~*ее вещество́* substanță absorbantă; ~*ая спосо́бность* capacitate de absorbție; ~ *коло́дец* puț absorbant.

поглоще́ние, *-я n. sg.* absorbție, absorbire, înghițire; ~ *све́та* absorbție de lumină.

поглощённый **1.** *p.t.p.* de la *поглоти́ть*. **2.** *adj. instr.* absorbit de...; ~ *забо́тами* absorbit de griji.

поглуми́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf.* de la *глуми́ться*

поглупе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *глупе́ть*

погляде́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf.* de la *гляде́ть (1, 4)*

погляде́ться, *-яжу́сь, -яди́шься vb. pf.* de la *гляде́ться*

погля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *на + acuz.* a arunca priviri, a trage cu coada ochiului. **2.** *за + instr.* a supraveghea.

погна́ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf.* **1.** a goni; a alunga. **2.** a mîna, a conduce. **3.** a arunca; ~ *мяч в воро́та* a introduce mingea în poartă. **4.** a urmări; a vîna.

погна́ться, *-гоню́сь, -го́нишься vb. pf. за + instr.* **1.** a alerga, a se lua după, a urmări, a fugări. **2.** *(fig.)* a alerga, a umbla după ◇ *(prov.) за двумя́ за́йцами пого́нишься, ни одного́ не пойма́ешь* cine aleargă după doi iepuri nu prinde nici unul.

погни́ть, *-ню́, -нёшь vb. pf.* de la *гнить*

погнои́ть, *-гною́, -гнои́шь vb. pf.* a lăsa să putrezească *(tot, mult)*.

погну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. гнуть) acuz.* a îndoi, a încovoia, a curba.

погну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. гну́ться)* a se îndoi, a se încovoia, a se curba.

погнуша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* de la *гнуша́ться*

погова́рива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. prepl.* sau cu *conj. «что»* a vorbi *(din cînd în cînd)*; a se vorbi, a se zvoni; ~*ют, что ...* sau ~*ют о ...* se zvonește, se aude, se spune că ..., se cam vorbește.

поговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* a vorbi, a sta de vorbă, a discuta; a se întreține.

погово́рк|а, *-и f.* zicătoare, zicală ◇ *войти́ в* ~*у* a ajunge proverbial; a rămîne de basm/de pomină.

погово́рочн|ый *adj.* de zicală, de zicătoare; ~*ое выраже́ние* zicală, expresie devenită proverb.

пого́д|а, *-ы f.* timp, vreme; *я́сная* ~ timp senin; *хоро́шая* ~ timp frumos;

плохáя ~ vreme urîtă; *пáсмурная* ~ timp posomorît; *неустóйчивая* sau *обмáнчивая* ~ timp schimbător; *стоúт холóдная* ~ timpul e friguros; ~ *пóртится* se strică vremea; *лётная/нелётная* ~ timp favorabil/nefavorabil pentru zbor; *штормовáя* ~ furtună; *прогнóз ~ы на зáвтра* timpul probabil de mîine ◇ *(fig.) ждать у мóря ~ы* a aştepta pînă i se lungesc urechile; a aştepta mult şi bine; *(fig.) э́то не дéлает ~ы* asta nu schimbă cu nimic mersul lucrurilor; *(fig.) дéлать/определя́ть ~у* a da tonul, a avea o importanţă hotărîtoare.

погод|úть, *-ожý, -одúшь vb. pf.* a aştepta, a răbda; *немнóго ~ú* ceva mai tîrziu; *~я́, я тебé покажý* lasă că te aranjez eu; îţi arăt eu ţie!

погóдки *pl.* fraţi *sau* surori cu un an mai mic sau mai mare.

погóдн|ый[1] *adj.* anual; *~ые зáписи* înregistrări anuale.

погóдн|ый[2] *adj.* meteorologic; *~ые услóвия* condiţii meteorologice.

погодостóйкий *adj.* rezistent la intemperii.

погóж|ий *adj.* senin, frumos; ~ *день* zi senină, zi frumoasă; *~ее врéмя* timp frumos.

поголóвно *adv.* toţi, pînă la unul; pe capete; ~ *все* toţi fără excepţie.

поголóвн|ый *adj.* **1.** pe capete; ~ *счёт скотá* statistica vitelor pe capete. **2.** general, în masă; *~ая пéрепись* recensămînt general.

поголóвь|е, *-я n. sg.* şeptel, efectiv de animale; *кóнское* ~ efectiv de cabaline; ~ *рогáтого скотá* efectiv de cornute; ~ *свинéй* efectiv de porcine.

поголодáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a flămînzi, a suferi de foame *(un timp oarecare)*.

погóн, *-а m. (mil.)* epolet; *офицéрский* ~ epolet de ofiţer.

погóнн|ый *adj.* liniar, de lungime; *~ая мéра* măsură de lungime; *~ая сажéнь* stînjen liniar.

погóнщик, *-а m.* cel ce mînă vitele.

погóн|я, *-и f. sg.* **1.** goană, urmărire; *в ~е за слáвой* în goană după glorie. **2.** *(преследователи)* poteră; *за ним мчáлась* ~ era urmărit de poteră.

погоня́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a mîna, a biciui; ~ *лошадéй кнутóм* a mîna caii cu biciul. **2.** *(fig.) (торопить)* a zori, a da zor.

погоня́ть[2] *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a fugări, a goni *(cîtva timp)*.

погоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. за + instr.* a alerga, a fugi după *(cîtva timp)*.

погорáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *погорéть (1)*

погоревá|ть, *-рю́ю, -рю́ешь vb. pf.* a se întrista, a se amărî, a se necăji *(cîtva timp)*.

погорéлец, *-льца m.* sinistrat *(din cauza unui incendiu)*.

погорé|ть, *-рю́, -рúшь vb. pf.* **1.** *(ipf. погорáть) (потерять имущество)* a fi sinistrat, a-şi pierde averea în urma unui incendiu. **2.** *(сгореть целиком)* a arde pînă-n temelii, a arde complet. **3.** a arde *(un timp)*. **4.** *(о злаках)* a se încinge, a se aprinde. **5.** *(потерпеть неудачу)* a se frige, a se arde.

погорячúться, *-чýсь, -чúшься vb. pf.* a se înfierbînta, a se aprinde.

погóст, *-а m.* cimitir sătesc ◇ *(prov.) мёртвые с ~а не возвращáются* mortul de la groapă nu se mai întoarce.

погостúть, *-ощý, -остúшь vb. pf.* a fi oaspetele cuiva *(un timp)*.

погранúчник, *-а m.* grănicer.

погранúчн|ый *adj.* **1.** de frontieră; limitrof; *~ая полосá* zonă de frontieră; ~ *инцидéнт* incident de frontieră. **2.** de grăniceri; *~ые войскá* trupe de grăniceri; *~ая застáва* pichet de grăniceri.

погранохрáна, *-ы f.* corp de grăniceri.

пóгреб, *-а; pl. -á m.* **1.** pivniţă, beci, hrubă. **2.** *(înv.)* cîrciumă. **3.** *(înv.)* pivniţă, stoc de vinuri ◇ *(înv.) вúнный* ~ cîrciumă; *пороховóй* ~ a) pulberărie; b) *(fig.)* butoi cu pulbere.

погребáльн|ый *adj.* funebru, funerar, de înmormîntare; *~ое шéствие* convoi funebru, cortegiu funerar.

погребáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. погрестú) acuz.* a înmormînta, a îngropa; ~ *с пóчестями* a înmormînta cu onoruri/cu pompă.

погребéние, *-я n.* înmormîntare, înhumare, îngropare; funeralii.

погребóк, *-бкá m.* **1.** *dim.* de la *пóгреб*. **2.** *(înv.)* cîrciumă, cîrciumioară; birt.

погремóк, *-мкá m. (bot.)* clocotici.

погремýшка, *-и f.* sunătoare *(jucărie)*.

погрестú[1], *-ребý, -ребёшь vb. pf.* a vîsli, a trage la vîsle *(cîtva timp)*.

погрестú[2], *-ребý, -ребéшь vb. pf.* de la *погребáть*

погрéть, *-éю, -éешь vb. pf. acuz.* a încălzi *(cîtva timp)*.

погрешáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. погрешúть)* a păcătui, a greşi; ~ *прóтив úстины* a păcătui împotriva adevărului.

погрешúть, *-шý, -шúшь vb. pf.* de la *погрешáть* şi de la *грешúть*[2]

погрéшность, *-и f.* greşeală, eroare; *абсолю́тная* ~ eroare absolută; *допустúмая* ~ eroare admisibilă; *относúтельная* ~ eroare relativă; *допустúть* ~ a comite o eroare, a face o greşeală.

погрозúть, *-ожý, -озúшь vb. pf. (ipf. грозúть) dat.* a ameninţa.

погрозúться, *-ожýсь, -озúшься vb. pf.* de la *грозúться*

погрóм, *-а m.* pogrom.

погрóмный *adj.* de pogrom; huliganic.

погрóмщик, *-а m. (peior.)* pogromist, organizator de pogromuri; huligan.

погромыхáть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** a bubui, a tuna *(din cînd în cînd)*. **2.** a hurui, a durui *(un timp)*.

погружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *погрузúть*

погружáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *погрузúться*. **2.** *pas.* de la *погружáть*.

погружéние, *-я n. sg.* cufundare, scufundare, imersiune.

погрузúть, *-ужý, -ýзúшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. грузúть; pers. 2 -ýзишь)* a încărca; a îmbarca. **2.** *(ipf. погружáть, pers. 2 -узúшь)* a cufunda, a scufunda, a afunda; ~ *в вóду* a scufunda în apă; *(fig.)* ~ *в тьму* a scufunda în beznă.

погрузú|ться, *-ужýсь, -ýзúшься vb. pf. (ipf. грузúться)* **1.** a se îmbarca. **2.** *(ipf. погружáться)* a se scufunda. **3.** *(fig.)* a se cufunda, a se adînci, a fi cuprins, a fi absorbit (de ...); ~ *в чтéние* a se cufunda în lectură; *~в сон* a se cufunda în somn; *~ с головóй во что л.* a fi absorbit în întregime de ceva.

погрýзка, *-и f. sg.* încărcare, îmbarcare.

погрýзочн|ый *adj.* de încărcat; de încărcare; de îmbarcare; ~ *механúзм* mecanism pentru încărcat; *~ая площáдка* rampă de încărcare.

погрýзчик, *-а m.* **1.** încărcător, hamal. **2.** *(tehn.)* maşină de încărcat.

погрустúть, *-ущý, -устúшь vb. pf.* a duce dorul, a tînji *(un timp)*.

погрустнéть, *-éю, -éешь vb. pf.* a deveni (mai) trist.

погрязáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *погря́знуть (2, 3)*

погря́знуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a se îngloda; a se împotmoli; a se înnămoli. **2.** *(ipf. погрязáть) (fig.)* a aluneca, a cădea în ... , a se deda la ...; ~ *в разврáте* a cădea în desfrîu. **3.** *(ipf. погрязáть) (fig.)* a se îngloda, a se scufunda; ~ *в долгáх* a se îngloda în datorii.

погубúть, *-ублю́, -ýбишь vb. pf.* de la *губúть*

погýдка, *-и f.* cîntec, melodie; zicală plină de haz ◇ *(prov.) какова́ ~, такова́ и пля́ска* cum e turcul şi pistolul; cum e sacul şi petecul; cum e fusul şi fuiorul; *(fig.) стáрая ~ на нóвый лад* un cîntec vechi altfel cîntat; alte măşti aceeaşi piesă.

погýливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a se plimba, a face o plimbare. **2.** a face chefuri/petreceri *(din cînd în cînd)*.

погуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* de la *гуля́ть*

под[1], *-а m.* vatră.

под[2] şi **пóдо** *prep.* **I.** cu *acuz.* sau *instr.* **1.** sub; *спря́тать ~ замóк; хранúть под замкóм* a ţine sub lacăt/sub cheie; ~ *водóй* sub apă; ~ *землёй* sub pămînt. **2.** *(indică o apropiere în spaţiu)* lîngă, pe lîngă, aproape de ... ; în apropiere de ... ; ~ *рукóй* la îndemînă. **3.** *(indică starea în care se află cineva, ceva)* sub; ~ *руковóдством* sub conducerea; *взять ~ свою́ защúту* a lua sub ocrotirea sa; ~ *комáндой* sub comanda; ~ *наблюдéнием* sub supravegherea; *быть ~ угрóзой* a fi ameninţat; a se afla în primejdie; *отдáть ~ суд* a trimite în judecată; ~ *арéстом* sub arest. **4.** *(cu*

sens final) pentru; cu; de; *помещéние* ~ *шкóлой* local de şcoală; *пóле* ~ *картóфелем* cîmp de cartofi. **II.** cu *acuz.* **1.** *(cu sens temporal)* în ajun, în preajmă, spre; pe la; ~ *вéчер* spre seară; ~ *ýтро* spre ziuă, în zori de zi; *емý* ~ *сóрок лет* are aproape patruzeci de ani; ~ *стáрость* la bătrîneţe; ~ *конéц* spre sfîrşit. **2.** *(exprimă noţiunea de imitare)* ca; în imitaţie; în genul; *мéбель* ~ *орéх* mobilă în imitaţie de nuc; ~ *Рéпина* în genul lui Repin. **3.** *(indică o asigurare, o garanţie dată sau luată)* cu; sub; ~ *залóг* cu amanet; *взять дéньги* ~ *распúску* a lua bani cu chitanţă. **4.** *(arată că acţiunea este însoţită de ceva)* cu; în; după; ~ *аккомпанемéнт* cu acompaniament; ~ *диктóвку* după dictare. **III.** cu *instr.* **1.** *(indică o particularitate, o însuşire)* sub; cu; *рыба* ~ *сóусом* peşte cu sos; *статья́* ~ *егó úменем* articol sub semnătura lui; ~ *псевдонúмом* semnat cu pseudonim. **2.** *(în sens cauzal)* sub; ~ *влия́нием момéнта* sub influenţa momentului; *взять/вестú* ~ *рýку* a lua/a duce la braţ; ~ *вúдом* sub aparenţă; sub formă de ... ; ~ *большúм вопрóсом* sub un mare semn de întrebare; ~ *секрéтом* în secret; *éхать* ~ *гóру* a merge la vale; *не* ~ *сúлу* peste puteri.

подавáльщик, *-а m.* **1.** ospătar, chelner. **2.** ajutor, aducător; distribuitor; ~ *снопóв* aruncător de snopi.

подавáтель, *-я m. (tehn.)* alimentator.

подавáть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *подáть* ◇ ~ *надéжды* a promite, a avea un viitor.

подавáться, *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* de la *подáться*

подавúть [1], *-авлю́, -áвишь vb. pf.* **1.** *(раздавить)* a strivi, a omorî *(un mare număr de animale, insecte etc.)*. **2.** a apăsa, a presa, a atinge.

подавú|ть [2], *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. подавля́ть) acuz.* **1.** *(усмирить)* a înăbuşi, a reprima; ~ *восстáние* a înăbuşi răscoala; ~ *боль* a înăbuşi durerea. **2.** *instr.* a domina, a impune; ~ *всех свои́м авторитéтом* a-i domina pe toţi prin autoritatea sa. **3.** *(fig.)* a deprima, a doborî; a copleşi.

подавúться, *-авлю́сь, -áвишься vb. pf. (ipf. давúться) instr.* a se îneca (cu ceva).

подавлéние, *-я n. sg.* înăbuşire, reprimare.

подáвленность, *-и f. sg.* deprimare, stare de depresiune; descurajare.

подáвленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *подавúть* [1,2] **2.** *adj.* înăbuşit, surd; ~ *стон* geamăt înăbuşit. **3.** *adj.* abătut, deprimat, descurajat; ~*ое настроéние* deprimare, depresiune sufletească.

подáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a apăsa uşor *(din cînd în cînd)*.

подавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подавúть* [2]. **2.** a copleşi, a covîrşi; ~ *своéй чи́сленностью* a covîrşi prin superioritate numerică.

подавля́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *подавля́ть*. **2.** *adj.* covîrşitor, copleşitor, zdrobitor; ~*ее большинствó* majoritate zdrobitoare.

подáвно *adv.* bineînţeles, nici vorbă; cu atît mai mult.

подáгра, *-ы f. sg.* gută, podagră.

подáгрик, *-а m.* bolnav de gută/de podagră.

подагри́ческий *adj.* de gută, de podagră.

подали́рий, *-я m. (entom.)* fluture coada-rîndunicii.

подáльше *adv.* (ceva) mai departe; (ceva) mai încolo; *отодвúнь стул* ~ împinge scaunul mai încolo.

подари́ть, *-арю́, -áришь vb. pf.* de la *дари́ть*

подáрок, *-рка m.* dar, cadou; *получи́ть в* ~ a primi în dar; *сдéлать* ~ a face un cadou/un dar.

подáрочный *adj.* de dar, de cadou.

подáтель, *-я m.* aducător; ~ *сегó письмá* aducătorul acestei scrisori.

подáтливость, *-и f. sg.* maleabilitate; flexibilitate, cedare.

подáтлив|ый *adj.* **1.** maleabil, plastic, flexibil; ~*ая глúна* argilă maleabilă/plastică. **2.** *(fig.)* maleabil, docil, influenţabil; ~ *харáктер* fire influenţabilă/docilă.

податн|óй *adj. (ist.)* fiscal; de impunere; ~*óе обложéние* impunere fiscală; ~ *инспéктор* inspector financiar.

пóдать, *-и f. (ist.)* dare, impozit; taxă; *подýшная* ~ bir pe cap de locuitor, capitaţie; *поды́мная* ~ fumărit.

подá|ть, *-áм, -áшь vb. pf. (ipf. подавáть) acuz.* **1.** a da; ~ *пальтó комý-л.* a da (a ţine) paltonul cuiva. **2.** a servi *(mîncarea)*; ~ *обéд* a servi masa. **3.** a aduce; a trage; ~ *экипáж* a aduce trăsura la scară; *вóвремя* ~ *что-л.* a aduce la timp ceva. **4.** a mişca, a împinge *(într-o direcţie)*; ~ *стол влéво* a împinge masa la stînga. **5.** a înainta/a depune o cerere/o declaraţie; ~ *в суд на когó-л.* a acţiona pe cineva în judecată. **6.** a da de pomană. **7.** *(urmat de un substantiv care precizează acţiunea)* a da; ~ *пóмощь* a da/a acorda ajutor, a ajuta; ~ *комáнду* a da comanda; ~ *пóвод* a da prilej; ~ *примéр* a da exemplu; a servi ca exemplu; ~ *сигнáл* a da semnalul, a semnaliza; ~ *в отстáвку* a-şi da demisia; ~ *мысль* a da/a sugera o idee; ~ *гóлос за* ... a-şi da votul, a vota pentru ... . **8.** a înfăţişa, a prezenta, a reda ◇ ~ *рýку* a da/a întinde mîna; *(fig.)* a da o mînă de ajutor; *рукóй* ~ la doi paşi; la o palmă de loc; la o aruncătură de băţ; *(sport)* ~ *мяч* a servi mingea, a pasa.

подá|ться, *-áмся, -áшься vb. pf. (ipf. подавáться).* **1.** a se mişca din loc, a se da la o parte, a se urni, a se clinti; ~ *вперёд* a înainta, a se mişca înainte. **2.** *(pop.)* a o lua din loc, a se îndrepta, a porni, a pleca. **3.** a se îndupleca, a conveni; a ceda. **4.** a slăbi, a se trage ◇ *нéкуда* ~ n-ai încotro; n-ai ce-i face.

подáча, *-и f.* **1.** prezentare, predare; dare; ~ *документóв* prezentarea actelor; ~ *гóлоса* votare, exprimarea votului. **2.** *(tehn.)* alimentare; aducere, introducere, debit; ~ *воды́* alimentare cu apă. **3.** *(sport)* serviciu, pasă.

подáчк|а, *-и f.* **1.** mîncare *(aruncată cîinelui sau altui animal)*. **2.** *(fig.)* pomană, milă; dar din milă; *выпрáшивать* ~*и* a cere de pomană; *жить* ~*ами* a trăi din cerşit/din milă.

подая́ни|е, *-я n. (inv.)* pomană, milă, obol; *просúть* ~ a cere de pomană; *жить* ~*ями* a trăi din milă/din cerşit.

подбáвить, *-áвлю, -áвишь vb. pf. ipf. подбавля́ть) acuz.* sau *gen.* a adăuga puţin, a mai adăuga; ~ *сáхару в кóфе* a mai pune puţin zahăr în cafea.

подбáвка, *-и f. sg.* adăugare, adaus, supliment.

подбавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подбáвить*

подбáдривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подбодри́ть*

подбегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подбежáть*

подбежáть, *-егý, -ежи́шь vb. pf. (ipf. подбегáть)* a se apropia în fugă.

подбéл, *-а m. (bot.)* ruginare.

подберéжник, *-а m. (bot.)* răchitan, florile zînelor, lemnuşcă.

подберёзовик, *-а m. (bot.)* pitarcă.

подбивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подби́ть* [1,2]

подби́вка, *-и f.* **1.** *sg.* pingelire. **2.** *sg.* îmblănire. **3.** *(fig.)* căptuşeală.

подбирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подобрáть*

подбирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подобрáться (1, 2)*. **2.** *pas.* de la *подбирáть.*

подби́|ть [1], *-добью́, -добьёшь vb. pf. (ipf. подбивáть) acuz.* **1.** a bate, a prinde ceva în cuie. **2.** *(подши́ть)* a căptuşi; ~ *мéхом* a îmblăni, a căptuşi cu blană; ~ *вáтой* a vătui. **3.** a doborî, a scoate din luptă; ~ *самолёт* a doborî un avion. **4.** a lovi; ~ *глаз* a lovi la ochi, a face o vînătaie la ochi. **5.** *(mai ales impers.)* a fi dus, a fi mînat ◇ *подби́тый вéтром* fără căptuşeală, prin care te suflă vîntul.

подби́ть [2], *-добью́, -добьёшь vb. pf. (ipf. подбивáть) acuz.* + *на* sau cu *inf. (подстрекнýть)* a îndemna, a împinge; ~ *на шáлость* a îndemna *(pe cineva)* la ştrengării.

подбодри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. подбодря́ть* şi *подбáдривать) acuz.* a încuraja *(oarecum)*, a da curaj, a îmbărbăta.

подбодри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. подбодря́ться)* a se încuraja *(oarecum)*; a-şi da curaj.

подбодря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подбодри́ть*

подбодря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подбодри́ться.* **2.** *pas.* de la *подбодря́ть.*

подбóр, *-а m. sg.* **1.** *(отбор)* alegere, selecţionare; selecţie; ~ *кáдров* selecţionarea cadrelor; *(biol.) естéственный* ~ selecţie naturală. **2.** *(ассортимент)* colecţie, asortiment; ~ *образцóв* asortiment de mostre; ~ *ключéй* asortiment de chei, trusă de chei ◇ ~ *крáсок* combinaţie de culori; *как на* ~ unul şi unul; aleşi ca pe sprînceană; *(tipogr.) в* ~ la rînd, în continuare.

подбóрка, *-и f.* **1.** *sg. (pop.)* alegere, selecţie. **2.** rubrică *(într-un ziar, într-o revistă)*.

подборóдник, *-а m.* subbărbie, bărbiţă.

подборóдок, *-дка m.* bărbie; *двойнóй* sau *вторóй* ~ bărbie dublă.

подбóрщик, *-а m.* **1.** *(agr.)* adunător, culegător, colector *(de spice)*. **2.** *(tehn.)* dispozitiv de cules/de adunat.

подбочéниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *подбочéниться*

подбочéниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. подбочéниваться)* a ţine mîinile în şolduri; a sta cu mîinile în şolduri.

подбрáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подбрóсить*

подбрóси|ть, *-óшу, -óсишь vb. pf. (ipf. подбрáсывать)* **1.** *acuz.* a arunca *(în sus sau sub ceva)*; ~ *мяч* a arunca mingea. **2.** *impers.* a sălta, a hurduca. **3.** *acuz.* sau *gen.* a adăuga, a pune în plus, a aduce în plus; a completa. **4.** *acuz.* a arunca pe furiş, a strecura.

подбрю́шина, *-ы f. (anat.)* subperitoneu.

подбрю́шник, *-а m.* chingă.

подвáл, *-а m.* **1.** *(погреб)* subsol, beci, pivniţă. **2.** *(в газете)* subsol *(la un ziar)*.

подвáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подвали́ть*

подвáливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подвали́ться* **2.** *pas.* de la *подвáливать*.

подвали́|ть, *-алю́, -áлишь vb. pf. (ipf. подвáливать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a pune, a arunca lîngă ... **2.** *(gen.)* a (mai) adăuga, a (mai) pune. **3.** a se opri la mal, a acosta ◇ *нарóду* ~*ло* a mai venit lume.

подвали́ться, *-áлится vb. pf. (ipf. подвáливаться)* a cădea *(sub ceva)*.

подвáльн|ый *adj.* de subsol, de pivniţă; ~ *этáж* subsol; ~*ое помещéние (local în)* subsol ◇ ~*ая статья́* articol de subsol; foileton.

подвáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подвари́ть*

подвари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. подвáривать)* **1.** *gen.* a fierbe *(o cantitate suplimentară)*. **2.** *acuz.* a fierbe din nou, a încălzi.

подвáхтенный *adj.* din cartul următor, care urmează să intre în cart.

подведéние, *-я n. sg.* **1.** aşezare, punere; ~ *фундáмента* aşezarea temeliei. **2.** includere, introducere, înglobare, încadrare; ~ *под категóрию* includere într-o categorie. **3.** totalizare; ~ *итóга* facerea bilanţului.

подвéдомственность, *-и f. sg. (adm.)* subordonare administrativă, resort, competenţă.

подвéдомственный *adj.* pendinte de ..., subordonat; de competenţa, de resortul.

подвезти́[1], *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. подвози́ть)* **1.** *acuz.* a duce pe cineva cu un vehicul *(pînă la un loc)*. **2.** *acuz.* sau *gen.* a aduce, a transporta.

подвез|ти́[2], *-зёт vb. impers. pf.* de la *везти́*[2]

подвенéчн|ый *adj. (înv.)* de cununie, de nuntă; ~*ое плáтье* rochie de mireasă.

подвергáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подвéргнуть*

подвергáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подвéргнуться*. **2.** *pas.* de la *подвергáть*.

подвéргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подвергáть) acuz.* cu *dat.* a supune, a expune la ...; ~ *кри́тике* a supune criticii; ~ *наказáнию* a supune unei pedepse, a pedepsi; ~ *испытáнию* a pune la încercare; ~ *осмóтру* a supune unei examinări, a cerceta; ~ *сомнéнию* a pune la îndoială; ~ *штрáфу* a da o amendă, a amenda; ~ *лишéниям* a expune la privaţiuni; ~ *обстрéлу* a lua sub foc; ~ *дéйствию свéта* a expune la lumină.

подвéргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. подвергáться) dat.* a fi expus, a fi supus la ...; a fi obiect de ...; a suferi; ~ *насмéшкам* a fi luat în derîdere/în bătaie de joc; ~ *си́льной кри́тике* a fi supus unei critici severe, a fi aspru criticat.

подвéрженность, *-и f. sg.* predispoziţie.

подвéрженный **1.** *(înv.) p.t.p.* de la *подвéргнуть*. **2.** *adj.* predispus, expus.

подверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подвёртывать) acuz.* **1.** a suci, a răsuci, a sufleca, a îndoi. **2.** a înşuruba, a strînge mai bine ◇ ~ *нóгу* a-şi scrînti piciorul.

подверну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. подвёртываться)*. **1.** a se suci, a se răsuci, a se îndoi, a se scrînti. **2.** *(fig.)* a se ivi, a se întîmpla, a surveni; a se nimeri ◇ ~ *пóд ру́ку* a cădea sub mînă.

подвёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подверну́ть*

подвёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подверну́ться*. **2.** *pas.* de la *подвёртывать*.

подвéс, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de suspensie, suspensie; *блóчный* ~ suspensie cu scripete.

подвéсить, *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. подвéшивать) acuz.* a agăţa, a atîrna, a suspenda.

подвéситься, *-éшусь, -éсишься vb. pf. (ipf. подвéшиваться)* a se atîrna, a se agăţa.

подвéска, *-и f.* **1.** *sg.* atîrnare, suspendare. **2.** breloc. **3.** *(tehn.)* dispozitiv de agăţare; suport suspendat; suspensie.

подвесн|óй *adj.* atîrnat, suspendat; ~*áя лáмпа* lampă suspendată ◇ ~*áя дорóга* funicular.

подвéсок, *-ска m. v. подвéска (2)*

подв|ести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. подводи́ть) acuz.* **1.** a aduce, a apropia; a duce. **2.** a pune, a aşeza, a plasa; ~ *фундáмент под строéние* a pune temelia unei construcţii; *(fig.)* ~ *нау́чную бáзу под свои́ рассуждéния* a da o bază ştiinţifică argumentării sale, a argumenta ştiinţific. **3.** a include, a introduce; a îngloba; a încadra; ~ *под категóрию* a include într-o categorie. **4.** *(fig.)* a induce în eroare, a păcăli; a trage pe sfoară; *он меня́* ~*ёл* m-a indus în eroare; m-a tras pe sfoară ◇ ~ *брóви* a-şi face/a-şi vopsi sprîncenele; ~ *гу́бы* a-şi face buzele; ~ *итóги* a face bilanţul.

подвéтренн|ый *adj.* ferit de vînt, nebătut de vînt; ~*ая сторонá дóма* partea ferită de vînt a casei.

подвéшивание, *-я n.* suspendare, atîrnare.

подвéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подвéсить*

подвздóшн|ый *adj. (anat.)* iliac; ~*ая кость* osul iliac, ilium.

подвивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подви́ть*

пóдвиг, *-а m.* faptă eroică/vitejească, act de curaj/de abnegaţie; *препоя́саться на* ~ a se pregăti de luptă.

подви́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *instr.* a mişca puţin, a face cîteva mişcări. **2.** *(acuz.)* a mişca *(de cîteva ori)*.

подвигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подви́нуть*

подвигáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подви́нуться*. **2.** *pas.* de la *подвигáть*.

подви́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* cu *на* + *acuz. (înv.)* a împinge, a îndemna, a da un impuls; a provoca.

подви́д, *-а m. (biol.)* subspecie.

подви́жник, *-а m.* **1.** *(înv.)* ascet, pustnic. **2.** *(fig.)* erou.

подви́жнический *adj.* plin de abnegaţie, plin de spirit de sacrificiu.

подви́жничество, *-а n. sg.* **1.** *(înv.)* ascetism. **2.** *(fig.)* eroism.

подвижн/óй *adj.* **1.** mobil, mişcător, deplasabil; *(tehn.)* ~ *блок* scripete mobil; *(lingv.)* ~*óе ударéние* accent mobil. **2.** ambulant; ~ *лазарéт* ambulanţă. **3.** vioi, sprinten; ager; ~ *ум* minte ageră ◇ *(ferov.)* ~ *составá* material rulant; ~*ые и́гры* jocuri sportive în aer liber.

подви́жность, *-и f. sg.* **1.** mobilitate; *(lingv.)* ~ *ударéния* mobilitatea accentului. **2.** vioiciune, sprinteneală.

подви́жный *adj.* vioi, sprinten; ager.

подвизáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a activa, a lucra; ~ *в нау́ке* a activa în domeniul ştiinţei.

подвинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf (ipf. подви́нчивать) acuz.* **1.** a înşuruba (mai) bine, a strînge (mai) bine şuruburile **2.** *(pop.)* a strînge şurubul, a lua măsuri *(pentru a disciplina pe cineva)*.

подви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подвига́ть) acuz.* **1.** a mişca puţin, a deplasa. **2.** *(fig.)* a avansa, a înainta, a face să înainteze, a duce mai departe.

подви́ну|ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. подвига́ться)* **1.** a se mişca puţin, a se urni; ~ *вперёд* a se mişca înainte; ~ *бли́же* a se da mai aproape; ~ *наза́д* a se da înapoi. **2.** *(fig.)* a înainta, a avansa; a face progrese, a progresa; ~ *по слу́жбе* a înainta în serviciu, a avansa.

подви́нчивание, *-я n.* înşurubare, strîngere *(prin înşurubare).*

подви́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подвинти́ть*

подвира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a cam spune la minciuni, a cam turna la gogoşi.

подви́ть, *-довью́, -довьёшь vb. pf. (ipf. подвива́ть) acuz.* a încreţi, a friza uşor, a ondula puţin; ~ *во́лосы* a-şi ondula puţin părul.

подвла́стность, *-и f. sg.* dependenţă; subordonare.

подвла́стный *adj.* supus, dependent; subordonat.

подво́да, *-ы f.* car, căruţă.

подводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *подвести́*

подво́дка, *-и f. sg.* **1.** aducere. **2.** aşezare, punere. **3.** racord; alimentare.

подво́дник, *-а m.* **1.** marinar pe un submarin. **2.** *(водолаз)* scafandru.

подводн|о́й *adj. (tehn.)* de racord, de legătură; ~*ы́е тру́бы* ţevi de racord.

подво́дн|ый[1] *adj.* subacvatic, de sub apă; submarin; ~*ые расте́ния* plante subacvatice; ~*ые рабо́ты* lucrări sub apă; ~*ое тече́ние* curent submarin; ~*ая ло́дка* submarin; *раке́тная* ~*ая ло́дка* submarin purtător de rachete; *торпе́дная* ~*ая ло́дка* submarin torpilor; ~*ая часть су́дна* carenă; ~ *ка́бель* cablu submarin; ~ *ка́мень* stîncă submarină; *(fig.)* obstacol neaşteptat, piedică.

подво́дный[2] *adj.* de car, de căruţă.

подво́з, *-а m. sg.* aducere, transportare, aprovizionare.

подвози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *подвезти́*[1]

подво́й, *-я m. (agr.)* portaltoi.

подво́рн|ый *adj.* pe *(fiecare)* gospodărie, pe curte; ~*ая пе́репись* recensămînt pe gospodării.

подворо́тня, *-и f.* **1.** spaţiul de sub poartă. **2.** scîndura de sub poartă.

подво́рье, *-я n. (înv.)* han, ospătărie.

подво́х, *-а m.* uneltire, urzeală, intrigă, lucrătură; festă; *устро́ить* ~ *кому́-л.* a lucra pe cineva, a-l băga într-o încurcătură.

подвыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** a urla împreună cu ... **2.** a urla încet, a urla *(din timp în timp).*

подвы́пивший **1.** *part. trec. act.* de la *подвы́пить.* **2.** *adj.* cherchelit, aghezmuit, cu chef.

подвы́пить, *-пью, -пьешь vb. pf.* a se îmbăta puţin; a fi (cam) cu chef.

подвяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. подвя́зывать) acuz.* a lega, a lega dedesubt.

подвяза́ться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. подвя́зываться)* a se lega; a se încinge; ~ *кушако́м* a se încinge cu centura/cu cureaua.

подвя́зка, *-и f.* legare *(dedesubt).* **2.** jartieră.

подвя́зывание, *-я n.* legare *(pe dedesubt).*

подвя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подвяза́ть*

подвя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подвяза́ться.* **2.** *pas.* de la *подвя́зывать.*

подгада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. подга́дывать) (pop.)* a face ceva *(ghicind timpul cînd trebuie făcut)*, a nimeri bine.

подга́дить, *-га́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. подга́живать) (pop.)* **1.** *(испортить)* a strica. **2.** *(подвести)* a face un rău.

подга́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подгада́ть*

подга́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подга́дить*

подгиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подогну́ть*

подгиба́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подогну́ться.* **2.** *pas.* de la *подгиба́ть.*

подгла́зь|е, *-я n.* cearcăne.

подгло́точник, *-а m. (anat.)* retrofarinx.

подгляде́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. подгля́дывать)* a se uita pe furiş, a pîndi; a observa pe furiş.

подгля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подгляде́ть*

подгнива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подгни́ть*

подгн|и́ть, *-ию́, -иёшь vb. pf. (ipf. подгнива́ть)* a putrezi *(puţin).*

подгова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подговори́ть*

подго́вор, *-а m. (lingv.)* subgrai

подговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. подгова́ривать) acuz.* cu *на* + *acuz.* sau cu *inf.* a instiga, a aţîţa, a pune la cale, a îndemna.

подголо́сок, *-ска m.* **1.** cel ce ţine isonul, isonar. **2.** *(fig.)* satelit, cel care ţine isonul, acolit; cel care cîntă în strună cuiva.

подго́нка, *-и f. sg.* potrivire, ajustare.

подгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подогна́ть*

подгора́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *подгоре́ть*

подгоре́л|ый *adj.* ars, pîrlit.

подгоре́ть, *-ри́т vb. pf. (ipf. подгора́ть)* a se arde puţin, a se afuma.

подгоризо́нт, *-а m.* suborizont

подгоро́дный *adj.* suburban.

подго́рье, *-я n.* poalele muntelui.

подгота́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подгото́вить*

подгота́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подгото́виться.* **2.** *pas.* de la *подгота́вливать.*

подготови́тельн|ый *adj.* pregătitor; ~*ые рабо́ты* lucrări pregătitoare; ~ *пери́од* perioadă pregătitoare.

подгото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. подгота́вливать* şi *подготовля́ть) acuz.* a pregăti, a prepara; ~ *к экза́менам* a pregăti pentru examene; ~ *к печа́ти* a pregăti pentru tipar; ~ *кого́-л. к неприя́тному изве́стию* a pregăti pe cineva pentru primirea unei veşti neplăcute; *(fig.)* ~ *по́чву* a pregăti terenul.

подгото́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. подгота́вливаться* şi *подготовля́ться)* a se pregăti, a se prepara.

подгото́вка, *-и f. sg.* pregătire; ~ *к зиме́* pregătiri pentru iarnă; ~ *к экза́менам* pregătire pentru examene; *полити́ческая* ~ pregătire politică; *физи́ческая* ~ pregătire fizică; *артиллери́йская* ~ pregătirea de artilerie; *боева́я* ~ pregătire de luptă; ~ *к полёту* pregătire pentru zbor; ~ *раке́т к пу́ску* pregătirea rachetelor pentru lansare; *я́дерная* ~ pregătire nucleară; ~ *ка́дров* pregătirea cadrelor.

подгото́вленност|ь, *-и f. sg.* pregătire; *сте́пень* ~*и* grad de pregătire.

подготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подгото́вить.*

подготовля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подгото́виться.* **2.** *pas.* de la *подготовля́ть.*

подгреба́ние, *-я n.* greblare, adunare cu grebla.

подгреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подгрести́*[1,2]

подгрести́[1], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. подгреба́ть) acuz.* a grebla, a strînge; ~ *се́но* a grebla fînul.

подгрести́[2], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. подгреба́ть)* a se apropia *(vîslind).*

подгру́док, *-дка m. (anat.)* bărbie *(la unele animale)*, salbă.

подгру́ппа, *-ы f.* subgrupă, subgrupare; *артиллери́йская* ~ subgrupare de artilerie.

подгуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (pop.)* **1.** *(выпить)* a se chercheli, a se afuma, a se ameţi uşor de băutură. **2.** *(fig.)* a nu reuşi, a nu fi la înălţime.

поддава́ть, *-аю́, -даёшь vb. ipf.* de la *подда́ть*

подда|ва́ться, *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* **1.** de la *подда́ться.* **2.** *pas.* de la *поддава́ть* ◇ *не* ~*ётся описа́нию* este de nedescris; *боле́знь пло́хо* ~*ётся лече́нию* boala se tratează greu.

поддавки́, *-о́в adj.* joc de dame *(la care cîştigă acel care are mai puţine piese).*

подда́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. подда́кнуть) dat.* a fi mereu de acord, a spune mereu «da», a ţine isonul.

подда́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *подда́кивать*

по́дданный, *-ого m.* supus, cetăţean; *иностра́нный* ~ supus străin.

по́дданство, *-а n. sg.* supuşenie, cetăţenie; *приня́ть* ~ a dobîndi cetăţenie, a se naturaliza.

подда́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. поддава́ть)* **1.** *acuz.* a arunca în sus, a da, a servi; ~ *мяч* a servi mingea. **2.** *acuz.*

a da, a sacrifica o piesă *(la unele jocuri)*. **3.** *gen.* a mări, a intensifica, a adăuga; ~ *хóду* a mări pasul, a întinde pasul, a se grăbi; ~ *пáру* a mai da aburi. **4.** *dat. (pop.)* a lovi, a pocni.

подд|áться, *-áмся, -áшься vb. pf. (pf. поддавáться)* **1.** a ceda, a nu rezista. **2.** *(fig.)* a ceda, a se supune, a nu rezista; ~ *влия́нию* a se lăsa influențat. **3.** a se lăsa prins; ~ *искушéнию* a se lăsa ispitit; ~ *отчáянию* a se lăsa pradă desperării/deznădejdii.

поддáча, *-и f.* **1.** aruncare în sus; servire; ~ *мячá* servitul mingii. **2.** intensificare; adăugare.

поддевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *поддéть*.

поддéлать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. поддéлывать) acuz.* a falsifica, a contraface; a plastografia; ~ *пóдпись* a falsifica semnătura.

поддéлаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. поддéлываться)* **1.** *под + acuz.* a imita, a simula. **2.** *к + dat.* a căuta să fii pe placul cuiva, a intra pe sub pielea cuiva.

поддéлка, *-и f. sg.* **1.** falsificare, contrafacere, fals, plastografie; ~ *документóв* falsificare de acte. **2.** imitație; surogat; ~ *под слонóвую кость* imitație de fildeș.

поддéлывание, *-я n. sg.* falsificare, contrafacere.

поддéлыватель, *-я m.* falsificator, plăsmuitor, plastograf.

поддéлываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поддéлаться*. **2.** *pas.* de la *поддéлывать*.

поддéльность, *-и f. sg.* falsitate; caracter fals.

поддéльн|ый *adj.* falsificat, fals, contrafăcut; ~ *докумéнт* document fals, act falsificat; ~ *бриллиáнт* briliant fals.

поддёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поддёрнуть*

поддержáние, *-я n. sg.* menținere; întreținere; ~ *порядка* menținerea ordinei; ~ *мúра* menținerea păcii.

поддержá|ть, *-ержý, -éржишь vb. pf. (ipf. поддéрживать) acuz.* **1.** a sprijini, a susține. **2.** *(оказать помощь, поддержку)* a sprijini, a ajuta, a ajutora. **3.** *(fig.)* a susține, a aproba; ~ *кандидатýру* a susține candidatura *(cuiva)*; ~ *предложéние* a susține o propunere. **4.** a întreține; ~ *огóнь в пéчке* a întreține focul în sobă. **5.** a menține; ~ *дисциплúну* a menține disciplina; ~ *инициатúву* a menține inițiativa; ~ *порядок* a menține ordinea.

поддéрживание, *-я n. sg.* **1.** sprijinire, susținere. **2.** menținere; întreținere.

поддéрживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поддержáть*; ~ *перепúску* a întreține o corespondență; ~ *приятельские отношéния* a întreține relații prietenești. **2.** *acuz.* a susține, a servi de sprijin.

поддéрживающий **1.** *part. prez. act.* de la *поддéрживать*. **2.** *adj.* susținător, sprijinitor, de sprijin; *(mil.)* ~ *огóнь* foc de sprijin.

поддéржк|а, *-и f.* **1.** *sg.* sprijinire, susținere; ~ *артиллерúйским огнём* sprijin de artilerie; *ядерная* ~ sprijin nuclear; *(fig.)* ~ *чей-л. кандидатýры* susținerea candidaturii cuiva. **2.** *sg.* sprijin, ajutor; concurs; *морáльная* ~ sprijin moral; *материáльная* ~ ajutor material; *взаúмная* ~ ajutor reciproc; *оказáть* ~*у* a da sprijin *(cuiva)*. **3.** proptea, reazem.

поддéть[1], *-éну, -éнешь vb. pf. (ipf. поддевáть) acuz.* **1.** a apuca și a ridica; ~ *вúлами вóрох сéна* a ridica o pală de fîn cu furca. **2.** *(fig.)* a înțepa cu vorba, a spune o răutate, a ironiza *(profitînd de o greșeală, de o neatenție a cuiva)*; a zeflemisi.

поддéть[2], *-éну, -éнешь vb. pf. (ipf. поддевáть) acuz.* a îmbrăca pe dedesubt.

поддёрнуть, *-ну -нешь vb. pf. (ipf. поддёргивать) acuz.* a trage, a ridica; ~ *чулóк* a-și trage ciorapul.

поддиалéкт, *-а m. (lingv.)* subdialect.

поддрáзнивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. поддразнúть) acuz.* a tachina, a necăji, a sîcîi, a zădărî.

поддразнúть, *-азню, -áзнишь vb. pf.* de la *поддрáзнивать*.

поддубóвник, *-а m. (bot.)* pitarcă.

поддувáло, *-а m. (tehn.)* cenușar, foale, foi.

поддувáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *pf. поддýть*. **2.** a sufla, a trage ușor *(de pe dedesubt)*.

поддýть, *-дýю, -дýешь vb. pf. (ipf. поддувáть)* a sufla ușor dedesubt *(pentru a ațîța focul)*.

подéйствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf. (ipf. дéйствовать)* a-și face efectul, a avea efect.

подекáдно *adv.* pe decade, o dată la zece zile.

подéла|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* a face ceva; *ничегó не* ~*ешь* nu e nimic de făcut; *ничегó не могý с ним* ~ nu e nimic de făcut cu el.

поделúть, *-делю, -дéлишь vb. pf.* de la *делúть (1)*.

поделúться, *-делюсь, -дéлишься vb. pf.* de la *делúться (2, 3)*.

подéлк|а, *-и f.* **1.** *sg.* fabricare, confecționare, executare. **2.** *(mai ales la pl.)* obiecte mici, lucrușoare, bibelouri; ~*и из мрáмора* bibelouri din marmoră.

поделóм *adv. dat.* just, după merit, pe drept, cum se cuvine; ~ *емý за э́то* așa i se cuvine; ~ *тебé!* așa-ți trebuie!

подéлочный *adj.* pentru prelucrat, pentru lucru; ~ *материáл* material pentru prelucrat.

подéлыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face *(se întrebuințează mai ales în întrebări)*; *что* ~*ете?* ce mai faceți?, cum o duceți?

подёнка, *-и f. (entom.)* efemeră.

подёнки, *-нок pl. (entom.)* rusalii, efemeride.

подённо *adv.* cu ziua; *рабóтать* ~ a lucra cu ziua.

подённ|ый *adj.* zilnic, cu ziua; ~*ая плáта* plata cu ziua, plata zilnică; ~ *рабóчий* zilier, lucrător cu ziua.

подёнщик, *-а m.* zilier, lucrător cu ziua.

подёнщин|а, *-ы f. sg.* muncă cu ziua; *перейтú с* ~*ы на сдéльную рабóту* a trece de la munca cu ziua la munca în acord.

подёргать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a trage puțin/ușor, a smuci.

подёргивание, *-я n.* tic; tresărire.

подёргива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a trage ușor/cu întreruperi.

подёргиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подёрнуться*. **2.** a face mișcări nervoase, a avea un tic.

подержáние, *-я n. (în expr.) на* ~ în folosință temporară, cu împrumut; *взять на* ~ a lua cu împrumut; *дать на* ~ a da cu chirie/cu împrumut.

подéржанн|ый **1.** *p.t.p.* de la *подержáть*. **2.** *adj.* uzat, purtat; ponosit, folosit, vechi; ~*ое пальтó* palton purtat.

подержáть, *-ержý, -éржишь vb. pf. acuz.* a ține, a păstra *(cîtva timp.)*

подержáться, *-ержýсь, -éржишься vb. pf.* a se ține, a se menține *(cîtva timp)*.

подёрнуть, *-нет vb. pf. acuz.* cu *instr.* a acoperi cu un strat subțire/cu o pojghiță.

подёрну|ться, *-нется vb. pf. (ipf. подёргиваться) instr.* a se acoperi cu un strat subțire, a se acoperi ușor, a se împăienjeni.

по-дéтски *adv.* copilărește, ca un copil; (în mod) copilăros.

подешевéть, *-éет vb. pf.* de la *дешевéть*

поджáберный *adj. (anat.)* subbranhial.

поджáривание, *-я n. sg.* frigere, prăjire, rumenire.

поджáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поджáрить*

поджáриваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поджáриться*. **2.** *pas.* de la *поджáривать*.

поджáристый *adj.* fript bine, prăjit bine, rumenit.

поджáрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. поджáривать) acuz.* a frige, a prăji, a rumeni.

поджáриться, *-ится vb. pf. (ipf. поджáриваться)* a se prăji, a se rumeni.

поджáрка, *-и f. sg.* **1.** *(pop.)* frigere, prăjire, rumenire. **2.** friptură.

поджáрый *adj.* uscățiv; vînjos; ~ *конь* cal vînjos.

поджáтие, *-я n.* strîngere; comprimare; ~ *губ* strîngerea buzelor; ~ *вóздуха* comprimarea aerului.

поджáть, *-дожмý, -дожмёшь vb. pf. (ipf. поджимáть) acuz.* a strînge; ~ *гýбы* a strînge din buze; ~ *под себя*

ноги a-şi strînge picioarele ◇ *поджав хвост* cu coada între picioare.

поджелу́дочн|ый *adj. anat.* substomacal, pancreatic; *~ая железа́* pancreas.

подже́чь, *-дожгу́, -дожжёшь vb. pf. (ipf. поджига́ть) acuz.* **1.** a aprinde, a aţîţa *(focul)*. **2.** a incendia, a pune/a da foc. **3.** *(pop.)* a arde, a coace prea tare.

поджива́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *поджи́ть*

поджига́тель, *-я m.* **1.** incendiator. **2.** instigator, aţîţător.

поджига́тельский *adj.* instigator, aţîţător.

поджига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подже́чь*

поджида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* sau *gen.* a aştepta.

поджи́лки, *-лок pl.* tendoanele genunchilor ◇ *у кого́-л. ~ трясу́тся* îi tremură genunchii, i se taie picioarele *(de frică)*.

поджима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поджа́ть*.

подж|и́ть, *-ивёт vb. pf. (ipf. поджива́ть)* a se cicatriza (puţin), a fi pe cale de vindecare.

поджо́г, *-а m.* incendiere; *соверши́ть ~* a incendia, a da foc.

подзабы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf. acuz.* a cam uita, a nu-şi mai aduce aminte.

подзаголо́вок, *-вка m.* subtitlu.

подзадо́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подзадо́рить*

подзадо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. подзадо́ривать) acuz.* a îndemna, a împinge la...; a îmboldi.

подзакуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf.* a gusta, a îmbuca, a lua o gustare, a lua ceva în gură.

подзаты́льник, *-а m.* pumn/lovitură după ceafă.

подзащи́тный, *-ого m. (jur.)* client, inculpat.

подземе́лье, *-я n.* subterană.

подзе́мн|ый *adj.* subteran, subpămîntean; *~ ход* galerie subterană; *~ая городска́я желе́зная доро́га* metropolitan, metrou; *~ые рабо́ты* lucrări subterane.

подзерка́льник, *-а m.* masă *Sau* suport pentru oglindă.

подзо́л, *-а m. (agr.)* podzol, sol calcaros.

подзо́лист|ый *adj. (agr.)* podzolic; *~ая по́чва* sol podzolic.

подзо́на, *-ы f.* subzonă.

подзо́р, *-а m.* **1.** *(arhit.)* cornişă de lemn sculptată. **2.** *(inv.)* volan de dantelă.

подзо́рн|ый *adj. (înv.)* de/pentru observaţie; *~ая вы́шка* turn de observaţie; *~ая труба́* lunetă; ochean, telescop.

подзуди́ть, *-жу́, -ди́шь vb. pf. (ipf. подзу́живать) acuz.* cu *на + acuz. (pop.)* a îmboldi, a aţîţa, a îndemna.

подзу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подзуди́ть*

подзыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подозва́ть*

поди́ *(pop.)* **1.** *(folosit ca imper. de la пойти́)* poftim, vino; du-te; *~ ко мне* poftim la mine; *~ сюда́* vino-ncoa. **2.** *cuv. modal* pesemne, poate, probabil, desigur. te pomeneşti; *ты, ~, всю рабо́ту уже́ сде́лал* te pomeneşti că ai şi făcut toată lucrarea; *уже́, ~, по́здно* te pomeneşti că e tîrziu. **3.** *partic. (exprimă mirare)* ei asta-i; oare; fugi deacolo, da de unde; *~ ты, ра́зве так быва́ет?* da de unde!; se poate întîmpla aşa ceva?! ◇ *(pop.) на́ ~* ce să-i faci; îţi stă mintea în loc; *~ договори́сь с ним!* poftim de te înţelege cu el!

подиви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. диви́ться) dat.* a se mira, a se minuna.

подира́|ть, *-а́ет vb. ipf.* a înfiora, a trece fiorii ◇ *моро́з по ко́же ~ет* mă trec fiorii.

подка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подколо́ть*

подкаменщико́вые, *-ых pl. (iht.)* guvizi.

подка́пывание, *-я n.* săpare, subminare.

подка́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкопа́ть*

подка́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкопа́ться*. **2.** *pas.* de la *подка́пывать*.

подкарау́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкарау́лить*

подкарау́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подкарау́ливать) acuz.* a pîndi, a sta la pîndă.

подка́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкорми́ть*

подка́рмливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкорми́ться*. **2.** *pas.* de la *подка́рмливать*.

подкати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. подка́тывать)* **1.** *acuz.* a rostogoli, a aduce *(rostogolind, dînd de-a dura)*. **2.** a sosi, a se opri din fugă; a veni în goană. **3.** *impers.* a fi apucat de o durere/de un junghi/de un năduf.

подкати́ться, *-а́тится vb. pf. (ipf. подка́тываться)* a se rostogoli, a se da de-a dura *(sub ceva)*.

подка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкати́ть*

подка́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкати́ться*. **2.** *pas.* de la *подка́тывать*.

подкач|а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. подка́чивать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a mai pompa. **2.** *(pop.)* a face încurcătură *(cuiva)*, a încurca; a nu se ţine de cuvînt *(executînd prost sau neexecutînd la timp ceva)*.

подка́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкача́ть*

подка́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкоси́ть*

подка́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкоси́ться*. **2.** de la *подка́шивать*.

подка́шливать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. подка́шлянуть)* a tuşi intenţionat *(pentru a atrage atenţia)*, a tuşi cu înţeles.

подка́шлянуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *подка́шливать*

подкидн|о́й *adj. (inv.)* strecurat pe furiş, aruncat pe ascuns ◇ *~ы́е дураќи* popa-prostu *(joc de cărţi)*.

подки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подки́нуть*

подки́дыш, *-а m.* copil găsit, copil lepădat.

подки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подки́дывать) acuz.* a arunca, a lepăda; *~ ребёнка* a arunca un copil *(la uşa altuia)*.

подкисле́ние, *-я n.* acidulare.

подкисли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* a acidula.

подкла́дк|а, *-и f.* **1.** căptuşeală; *~на пальто́* căptuşeală de palton; *шёлковая ~* căptuşeală de mătase. **2.** *(tehn.)* căptuşeală, blană, garnitură. **3.** *(fig.)* dedesubturi.

подкладно́й, *adj.* care se pune dedesubt.

подкла́дочный *adj.* de căptuşeală, de căptuşit; *~ материа́л* material de căptuşit.

подкла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подложи́ть*

подкла́сс, *-а m. (biol.)* subclasă.

подкле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкле́ить*

подкле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. подкле́ивать) acuz.* a lipi (pe) dedesubt; *~ страни́цу* a lipi o pagină.

подкле́йка, *-и f.* **1.** *sg.* lipire (pe) dedesubt. **2.** lipitură.

подклю́вье, *-я n.* mandibulă *(la păsări)*.

подключа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подключи́ть*

подключе́ние, *-я n.* cuplare, racordare, legare; conectare.

подключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. подключа́ть) acuz.* a cupla, a racorda a conecta; *~ телефо́н к се́ти* a cupla telefonul la o reţea *(telefonică)*.

подключи́чный *adj. (anat.)* de subclaviculă, subclavicular.

подко́ва, *-ы f.* potcoavă.

подкова́ть, *-кую́, -куёшь vb. pf. (ipf. подко́вывать* şi *кова́ть) acuz.* **1.** *ipf.* a potcovi. **2.** *(pop. fig.)* a pregăti bine, a înarma cu cunoştinţe. **3.** *(pop. fig.)* a potcovi, a înşela.

подкова́ться, *-кую́сь, -куёшься vb. pf. (ipf. подко́вываться) (pop.)* a se pregăti bine, a se înarma cu cunoştinţe.

подко́вка, *-и f.* **1.** *sg.* potcovire. **2.** *dim.* potcoavă mică, blacheu.

подковообра́зный *adj.* în formă de potcoavă; *~ магни́т* magnet-potcoavă.

подко́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкова́ть*

подко́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкова́ться*. **2.** *pas.* de la *подко́вывать*.

подковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подковырну́ть*

подковы́рка, *-и f.* observaţie răutăcioasă, zeflemea.

подковырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подковы́ривать) acuz.* **1.** a coji *(scobind)* **2.** *(pop. fig.)* a înțepa cu vorba, a zeflemisi, a lua în balon.

подко́жн|ый *adj.* subcutanat; *~ое впры́скивание* injecție subcutanată.

подколе́нн/ый *adj. (în expr.) ~ая я́мка* subgenunchi.

подколо́дн|ый *adj. (folc.) змея́ ~ая* şarpe, viperă, năpîrcă.

подколо́ть, *-колю́, -ко́лешь vb. pf. (ipf. подка́лывать) acuz.* **1.** a prinde pe dedesubt cu un ac/cu ace. **2.** *(fig.)* a înțepa.

подкоми́ссия, *-и f.* subcomisie.

подконтро́льный *adj.* aflat sub control; controlat; supus controlului.

подко́п, *-а m.* **1.** *sg.* săpare pe dedesubt, subminare. **2.** tunel, galerie subterană. **3.** *(fig.)* intrigă, uneltire, subminare.

подкопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. подка́пывать) acuz.* a săpa *(sub ceva)*.

подкопа́/ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. подка́пываться)* **1.** a săpa *(sub ceva)*; a pătrunde undeva *(săpînd)*. **2.** *под + acuz. (fig.)* a săpa, a submina prin intrigi ◇ *тут не ~ешься* aici n-ai nimic de zis.

подко́рм, *-а m. v. подко́рмка*

подкорми́ть, *-ормлю́, -о́рмишь vb. pf. (ipf. подка́рмливать) acuz.* a hrăni mai substanțial, a îmbunătăți hrana, a supraalimenta.

подко́рмка, *-и f. sg.* **1.** îmbunătățirea hranei, mărirea rației de hrană/de nutreț. **2.** rație suplimentară de hrană/de nutreț.

подко́рмочный *adj.* de hrănire suplimentară.

подко́с, *-а m. (constr.)* contrafișă, proptea, contrafort.

подкоси́|ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. подка́шивать) acuz.* **1.** a cosi; *~ траву́* a cosi iarba. **2.** *(fig.)* a doborî, a trînti la pămînt. **3.** *(fig.)* a slei de puteri, a distruge, a doborî; *боле́знь ~ла его́* boala l-a doborît.

подкоси́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. подка́шиваться) (în expr.) у него́ но́ги ~лись* i s-au muiat picioarele; i s-au tăiat picioarele.

подко́шенный *p.t.p.* de la *подкоси́ть* ◇ *упа́сть как ~* a cădea ca secerat.

подкра́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *подкра́сться*

подкра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. подкра́шивать) acuz.* **1.** a vopsi ușor, a reînnoi/a reîmprospăta vopseaua; a colora *(puțin)*; *~ гу́бы* a-și da cu ruj pe buze. **2.** *(fig.)* a înfrumuseța; *~ действи́тельность,* a înfățișa realitatea în culori trandafirii, a înflori, a exagera.

подкра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf. (ipf. подкра́шиваться) acuz.* a se farda, a se sulemeni ușor.

подкра́ска, *-и f. sg.* vopsire, colorare; reîmprospătare a vopselii/a culorii.

подкра́|сться, *-аду́сь, -адёшься vb. pf. (ipf. подкра́дываться)* a se apropia pe furiș, a veni tiptil, a se furișa.

подкрахма́ливание, *-я n.* scrobire, apretare.

подкрахма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкрахма́лить*

подкрахма́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подкрахма́ливать)* a scrobi, a apreta.

подкра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкра́сить*

подкра́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкра́ситься.* **2.** *pas.* de la *подкра́шивать*

подкрепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. подкрепля́ть) acuz.* **1.** a sprijini; *~ забо́р подпо́рками* a întări gardul cu proptele. **2.** a întări, a sprijini; *~ своё мне́ние ве́скими до́водами* a-și sprijini părerea pe argumente puternice ◇ *~ себя́ пе́ред доро́гой* a lua ceva în gură înainte de plecare *(pentru a prinde puteri)*.

подкрепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf. (ipf. покрепля́ться)* a lua o gustare; a trage o dușcă pentru a prinde puteri.

подкрепле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* întărire; consolidare; întăritură. **2.** reconfortare, întărire. **3.** *(fig.)* întărire, adeverire, confirmare; *для ~я свои́х слов* în sprijinul spuselor sale; *~ слов дела́ми* confirmare a vorbelor prin fapte. **4.** *(mil.)* întăriri, trupe de întărire; *све́жие ~я* noi întăriri; *посла́ть ~я на фронт* a trimite trupe de întărire pe front. **5.** *(fin.)* alimentare; *де́нежное ~* alimentare cu numerar.

подкрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подкрепи́ть*

подкрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкрепи́ться.* **2.** *pas.* de la *подкрепля́ть.*

подкро́нный *adj.* de sub coroană.

подкрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. подкру́чивать) acuz.* a suci, a strînge, a înșuruba *(mai tare)*.

подкру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкрути́ть*

подкры́лок, *-лка m. (av.)* flaps.

подкузьми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. acuz. (pop.)* a încurca, a păcăli, a trage pe sfoară; a-i juca cuiva o festă.

подкула́чник, *-а m.* coadă de topor, acolit al chiaburilor.

по́дкуп, *-а m. sg.* mituire, corupere; corupție.

подкупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подкупи́ть*

подкупа́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *подкупа́ть.* **2.** *adj.* atrăgător, captivant, cuceritor.

подкупи́|ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. подкупа́ть) acuz.* **1.** a mitui, a corupe. **2.** *(fig.)* a cîștiga (pe cineva), a atrage. **3.** a mai cumpăra *(o anumită cantitate)*.

подкупно́й *adj. v. подку́пный*

подку́пность, *-и f. sg.* venalitate, corupție.

подку́пный, *adj.* venal, coruptibil.

подку́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкури́ть*

подкури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. подку́ривать) acuz.* a afuma; *~ пчел* a afuma albinele.

подла́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подлови́ть*

подла́диться, *-а́жусь, -а́дишься vb. pf. (ipf. подла́живаться) к + dat.* **1.** *ipf.* de la *подла́диться.* **2.** *pas.* de la *подла́дить*

подла́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подлома́ть* și *подломи́ть*

подла́мываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подломи́ться.* **2.** *pas.* de la *подла́мывать.*

по́дле[1], *prep. cu gen.* (foarte) aproape de...; lîngă, pe lîngă, alături de...; *~ до́ма* lîngă casă. **2.** *adv.* alături.

подлеж|а́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf. dat.* a fi pasibil de ...; a fi supus la...; a fi de resortul...; *~ обложе́нию нало́гами* a fi impozabil; *не ~и́т оглаше́нию* strict confidențial/secret; *~и́т исполне́нию* spre executare; ◇ *не ~и́т сомне́нию* nu încape îndoială.

подлежа́щее, *-его n. (gram.)* subiect; *подразумева́емое ~* subiect subînțeles; *логи́ческое ~* subiect logic; *граммати́ческое ~* subiect gramatical.

подлежа́щий *part. prez. act.* (de la *подлежа́ть*) supus la...; pasibil de...; destinat; *~ обложе́нию* impozabil.

подлеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подле́зть*

подле́зть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. подлеза́ть)* a se vîrî, a se băga, a se tîrî *(sub ceva)*.

подле́сок, *-ска m.* lăstăriș, subarboret.

подле́сье, *-я n. (silv.)* lizieră.

подлета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подлете́ть*

подлете́|ть, *-чу́, -ти́шь vb. pf. (ipf. подлета́ть)* **1.** a zbura, a veni/a se apropia în zbor. **2.** *(fig.)* a se apropia în fugă, a se repezi; *он ~л ко мне* s-a repezit la mine. **3.** a sări, a zbura în sus; *мяч ~л до потолка́* mingea a sărit pînă în tavan.

подле́ц, *-а́ m.* ticălos, mîrșav, nemernic.

подле́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подлечи́ть*

подле́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подлечи́ться.* **2.** *pas.* de la *подле́чивать.*

подлечи́ть, *-ечу́, -е́чишь vb. pf. (ipf. подле́чивать) acuz.* a trata o boală *(puțin, în mod incomplet)*; a mai vindeca.

подлечи́ться, *-ечу́сь, -е́чишься vb. pf. (ipf. подле́чиваться)* a face un tratament incomplet, a se trata *(puțin, în mod incomplet)*; a se mai vindeca.

подлива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подли́ть*

подли́вка, *-и f.* **1.** *sg.* turnare, adăugire prin turnare. **2.** sos; *сла́дкая ~* sos dulce. **3.** *(constr.)* mortar.

подли́за, *-ы f.* și *m.* (om) lingușitor, femeie lingușitoare, adulator, adulatoare.

подлиза́ться, *-ижу́сь, -и́жешься vb. pf.* de la *подли́зываться*

подли́зываться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. подлиза́ться) к + dat.* a se linguși, a intra pe sub pielea *(cuiva)*, a adula.

по́длинник, *-а m.* original; *~и докуме́нтов* originalele documentelor / ac-

telor; *читать произведение в ~е* a citi lucrarea în original.

подлинно *adv.* într-adevăr, cu adevărat; realmente.

подлинность, -и *f. sg.* autenticitate, caracter autentic; ~ *подписи* autenticitatea iscăliturii.

подлинн|ый *adj.* **1.** autentic, veritabil; original; ~*ая подпись* semnătură autentică; с ~*ым верно* conform cu originalul; ~ *текст* text original. **2.** adevărat, veritabil, real; ~*ая правда* adevărul adevărat; adevărul gol-goluț.

подлить, -долью, -дольёшь *vb. pf.* (*ipf. подливать*) *acuz.* sau *gen.* a turna în plus, a mai turna; a adăuga ◇ ~ *масла в огонь* a turna gaz peste foc; a pune paie pe foc.

подличать, -аю, -аешь *vb. ipf.* (*pf. сподличать*) a se purta mișelește/ca un ticălos; a fi slugarnic/josnic.

подло *adv.* (în mod) infam, josnic; mișelește.

подловить, -влю, -овишь *vb. pf.* (*ipf. подлавливать*) a prinde cu vorba.

подлог, -а *m.* fals, falsificator; ~ *в авторстве* furt literar, plagiat; *раскрыть* ~ a descoperi un fals; *совершить* ~ a comite un fals/a face un fals.

подлодка, -и *f.* = *подводная лодка* submarin

подложить, -ожу, -ожишь *vb. pf.* (*ipf. подкладывать*) *acuz.* **1.** a pune (sub, dedesubt). **2.** (*прибавить*) a mai pune; a adăuga. **3.** (*тайно*) a pune, a strecura pe furiș ◇ ~ *свинью* (*кому-л.*) a juca un renghi cuiva; a-i face cuiva bucata.

подложность, -и *f. sg.* falsitate; fals; *установить* ~ *документа* a stabili falsitatea actului.

подложный, *adj.* fals, falsificat; ~ *документ* document fals.

подлокотник, -а *m.* braț (*la fotoliu*).

подломать, -аю, -аешь *vb. pf.* (*ipf. подламывать*) *acuz.* a frînge, a rupe (*dedesubt*).

подломить, -омлю, -омишь *vb. pf.* (*ipf. подламывать*) *acuz.* a frînge, a rupe puțin (*dedesubt*).

подломиться, -омится *vb. pf.* (*ipf. подламываться*) a se rupe (*în partea de jos din cauza unei greutăți*), a se sparge; a se frînge.

подлопаточный *adj.* de sub omoplați.

подлость, -и *f. sg* mîrșăvie, ticăloșie, mișelie, josnicie; *сделать* ~ a face o ticăloșie.

подлунн|ый *adj.* (*înv.*) de sub lună, de pe pămînt; *в ~ом мире* pe pămînt; sub clar de lună.

подл|ый *adj.* ordinar, mîrșav, ticălos, mișelesc; ~ *поступок* faptă mișelească, ticăloșie.

подлюга, -и *f.* și *m.* (*pop.*) nemernic, nemernică, ticălos, ticăloasă.

подма|зать, -ажу, -ажешь *vb. pf.* (*ipf. подмазывать*) *acuz.* **1.** a unge; a unge puțin. **2.** (*fig.*) (*înv.*) a mitui, a unge ◇ (*prov.*) *не ~жешь, не поедешь* cine unge bine merge bine; unge osia ca să nu scîrțîie carul.

подмазаться, -ажусь, -ажешься *vb. pf.* (*ipf. подмазываться*) **1.** a se farda, a se sulemeni. **2.** к + *dat.* (*fam.*) a-i intra (cuiva) pe sub piele, a se linguși (*pe lîngă cineva*).

подмазка, -и *f. sg.* ungere.

подмазывать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подмазать*

подмазываться, -аюсь, -аешься *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подмазаться*. **2.** *pas.* de la *подмазывать*.

подмалевать, -люю, -люешь *vb. pf.* (*ipf. подмалёвывать*) *acuz.* (*pop.*) a vopsi puțin, a da cu puțină vopsea.

подмалёвывать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подмалевать*

подмандатн|ый *adj.* de sub mandat.

подманивание, -я *n.* momire.

подманивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подманить*

подманить, -аню, -анишь *vb. pf.* (*ipf. подманивать*) *acuz.* a ademeni, a momi; a atrage.

подмаргивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подморгнуть*

подмаренник, -а *m.* (*bot.*) drăgaică, sînziiană; *цепкий* ~ turtiță, cornățel.

подмастерье, -я *n.* calfă.

подмахивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подмахнуть*

подмахнуть, -ну, -нёшь *vb. pf.* (*ipf. подмахивать*) *acuz.* a semna, a iscăli la repezeală, fără a se uita.

подмачивание, -я *n.* udare; umectare.

подмачивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подмочить*

подмен, -а *m.* *v. подмена*

подмена, -ы *f.* **1.** substituire; înlocuire. **2.** (*тайная*) schimb (*pe furiș*).

подменивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подменить*

подмени|ть, -еню, -енишь *vb. pf.* (*ipf. подменивать* și *подменять*) *acuz.* **1.** (*тайно*) a schimba (*pe furiș, pe ascuns*). **2.** (*peior*), a substitui, a înlocui ilegal ◇ *кого-л. будто ~ли* parcă nu mai e același om.

подменять, -яю, -яешь *vb. ipf.* de la *подменить*

подмерзать, -ает *vb. ipf.* de la *подмёрзнуть*

подмёрзнуть, -нет *vb. pf.* (*ipf. подмерзать*) **1.** a îngheța (*puțin*), a se acoperi cu o pojghiță de gheață. **2.** a degera (*puțin*).

подмесить, -ешу, -есишь *vb. pf.* (*ipf. подмешивать*) *acuz.* sau *gen.* a mai adăuga, a mai amesteca (*în timpul frămîntatului*).

подмеска, -и *f.* adăugire, adaus (*în timpul frămîntatului, la aluat*).

подмести, -мету, -метёшь *vb. pf.* (*ipf. подметать*) *acuz.* a mătura, a da cu mătura.

подметальн|ый *adj.* de măturat; ~*ая машина* măturătoare automată.

подметальщик, -а *m.* măturător.

подметать[1], **-ечу, -ечешь** *vb. pf.* (*ipf. подмётывать*) *acuz.* a însăila.

подметать[2], **-аю, -аешь** *vb. ipf.* de la *подмести*

подметить, -ечу, -етишь *vb. pf.* (*ipf. подмечать*) *acuz.* a observa, a remarca.

подмётк|а, -и *f. sg.* pingea; *наружная* ~ pingea aplicată; *кожаные ~и* pingele de talpă; *поставить новые ~и* a pune pingele noi ◇ (*fig.*) *кто-л. кому-л в ~и не годится* sau *не станет* nu-i ajunge nici pînă la glezne; nu face nici cît degetul cel mic.

подмётн|ый *adj.* (*înv.*) strecurat pe furiș; anonim; ~*ое письмо* scrisoare anonimă.

подмёточн|ый *adj.* de pingea, de pingele; ~*ая кожа* talpă (*de pingele*).

подмётывать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подметать*[1]

подмечать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подметить*

подмешать, -аю, -аешь *vb. pf.* (*ipf. подмешивать*) *acuz.* sau *gen.* a (mai) amesteca, a (mai) adăuga.

подмешивание, -я *n. sg.* adăugare, amestecare.

подмешивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подмесить* și de la *подмешать*.

подмигивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подмигнуть*

подмигну|ть, -ну, -нёшь *vb. pf.* (*ipf. подмигивать*) *dat.* a face cu ochiul.

подминать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подмять*.

подмог|а, -и *f.* ajutor; sprijin; *прийти на ~у* (*кому-л.*) a veni (cuiva) în ajutor.

подмокать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *подмокнуть*

подмокнуть, -ну, -нешь *vb. pf.* (*ipf. подмокать*) a se umezi, a prinde umezeală; a se uda, a se muia (*puțin dedesubt*).

подмораживать, -ает *vb. ipf. impers.* de la *подморозить*

подморгнуть, -ну, -нёшь *vb. pf.* (*ipf. подмаргивать*) (*pop.*) a face cu ochiul.

подморозить, -озит *vb. pf. impers.* (*ipf. подмораживать*) (*a începe*) a îngheța; a se lăsa puțin ger.

подмосковный *adj.* de lîngă Moscova, din jurul Moscovei, din regiunea Moscovei.

подмостк|и, -ов *pl.* **1.** (*помост*) estradă, podium; schelă, eșafodaj; *висячие* ~ schele suspendate. **2.** (*teatr.*) scenă de estradă: *выступать на ~ах* a juca pe scenă.

подмоченн|ый **1.** *p.t.p.* de la *подмочить*. **2.** *adj.* muiat, udat, umezit; ~*ая мука* făină umezită ◇ ~*ая репутация* reputație pătată.

подмочить, -очу, -очишь *vb. pf.* (*ipf. подмачивать*) *acuz.* a uda, a muia, a lăsa să se ude (*puțin*).

подмыв, -а *m.* suberoziune, subminare (*prin spălare*).

подмыва|ть, -аю, -аешь *vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *подмыть*. **2.** *impers.* a avea chef, a avea poftă, a-i veni să...; *меня так и ~ет сказать ему* îmi stă pe limbă să-i spun.

подмыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подмы́ться* **2.** *pas.* de la *подмыва́ть (1).*

подмы́|ть, *-мо́ю, -мо́ешь vb. pf. (ipf. подмыва́ть) acuz.* **1.** a spăla. **2.** a spăla *(puțin, la repezeală).* **3.** a spăla, a mînca *(dedesubt); волно́й ~ло скалу́* stînca a fost mîncată/roasă de valuri.

подмы́ться, *-мо́юсь, -мо́ешься vb. pf. (ipf. подмыва́ться)* a se spăla.

подмы́шечный *adj.* de subsuoară; *~ая впа́дина* subsuoară.

подмы́шка, *-и f.* subsuoară.

под мы́шкой *adv.* (la) subsuoară.

подмы́шник, *-а m.* subrău.

подмя́|ть, *подомну́, подомнёшь vb. pf. (ipf. подмина́ть) acuz.* a turti, a strivi *(sub greutatea sa).*

поднадзо́рный 1. *adj.* supravegheat. **2. ~ый,** *-ого m.* persoană supravegheată.

поднаём, *-а m. sg. (jur.)* subînchiriere.

поднажа́ть, *-жму́, -жмёшь vb. pf. (ipf. поднажима́ть) на + acuz. (pop.)* **1.** a apăsa. **2.** *(приналечь)* a da ghes, a zori.

поднажима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поднажа́ть*

подналáдчик, *-а m. (tehn.)* reglor, ajustor,

поднаре́чие, *-я n. (lingv.)* subdialect.

подна́ряд, *-а m.* căptușeală, meșină, căpută.

поднату́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *поднату́житься*

поднату́житься, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. поднату́живаться)* a se sforța; a se screme, a se opinti.

поднача́льный *adj. (înv.)* subordonat, subaltern, în subordine,

подна́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подна́чить*

подна́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. подна́чивать)* a împinge, a ațîța.

поднебе́сн|ый *adj. (folc.)* **1.** de pe pămînt; *~ мир* pămînt, univers. **2. ~ая,** *-ой f.* pămînt, univers, lumea întreagă ◇ *~ая высь* înălțimea/slava cerului.

поднебе́сь|е, *-я n. sg. (folc).* văzduh, azur, înaltul cerului.

поднево́льный *adj. (înv.)* **1.** subordonat, dependent. **2.** forțat, silnic, de rob; *~ труд* muncă forțată/silnică.

поднесе́ние, *-я n.* **1.** *sg.* ducere, aducere. **2.** oferire, prezentare a unui cadou.

поднести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. подноси́ть) acuz.* a duce; a aduce; *~ ло́жку ко рту* a duce lingura la gură. **2.** *dat.* a da, a oferi; *~ пода́рок* a oferi un dar. **3.** a cinsti, a ospăta, a trata; *~ стака́н вина́* a cinsti cu un pahar cu vin.

поднима́ние, *-я n.* ridicare, urcare.

поднима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подня́ть*

поднима́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подня́ться.* **2.** *pas.* de la *поднима́ть.*

поднови́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. подновля́ть) acuz.* a înnoi, a renova, a restaura, a împrospăta.

подно́вка, *-и f. (silv.)* reînnoire, reîntinerire.

подновле́ние, *-я n. sg.* înnoire, restaurare, împrospătare.

подновля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *поднови́ть*

подного́тн|ая, *-ой f.* dedesubturi ◇ *узна́ть всю ~ую* a afla toate dedesubturile.

подно́жи|е, *-я n.* **1.** picior, poale; *у ~я па́мятника* la picioarele monumentului; *у ~я горы́* la poalele muntelui. **2.** piedestal.

подно́жк|а[1], *-и f.* scară *(a unui vehicul).*

подно́жк|а[2], *-и f.* piedică; *дать/поста́вить ~у кому́-л.* a pune piedică cuiva.

подно́жн|ый *adj. (în expr.) ~ корм* pășune, păscut; *быть на ~ом корму́* a fi la pășunat.

подно́с, *-а n.* tavă; *ме́дный ~* tavă de aramă.

подноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *поднести́*

подно́ска, *-и f. sg.* aducere, cărare.

подно́сный, *adj. (înv.)* de dar, dăruit; *~ экземпля́р кни́ги* un exemplar de carte oferit ca dar.

подно́сок, *-ска m.* bombeu.

подно́счик, *-а m.* **1.** aducător de cartușe. **2.** manipulator de materiale.

подноше́ние, *-я n.* **1.** *sg.* cinstire, ospătare. **2.** dar, cadou, plocon; *получи́ть ~* a primi un dar; *де́лать ~* a aduce plocon.

подны́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подныррну́ть.*

поднырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подны́ривать)* a se cufunda, a se afunda *(sub ceva).*

подня́тие, *-я n. sg.* **1.** ridicare; *~ тя́жестей* ridicare a greutăților; *~ я́коря* ridicarea ancorei. **2.** *(повышение)* mărire, urcare; *~ цен* urcare a prețurilor. **3.** *(fig.)* ridicare, dezvoltare, sporire; *~ производи́тельности труда́* ridicare a productivității muncii.

подня́ть, *-ниму́, -ни́мешь vb. pf. (ipf. поднима́ть) acuz.* **1.** a ridica; *~ го́лову* a ridica capul; *~ воротни́к* a ridica gulerul; *~ тя́жесть* a ridica o greutate. **2.** *(вверх)* a ridica, a urca, a sui; a înălța; *~ на ли́фте* a urca cu liftul; *~ ве́щи на тре́тий эта́ж* a urca lucrurile la etajul al treilea; *~ флаг на корабле́* a înălța steagul pe un vas; *~ я́корь* a ridica ancora; *~ паруса́* a ridica pînzele; *~ за́навес* a ridica cortina. **3.** *(поста́вить на ноги)* a scula în picioare; a ajuta să se ridice. **4.** a ridica, a înălța, a construi, a zidi; *~ забо́р* a ridica un gard; *~ дом* a ridica o casă. **5.** *(воодушевить)* a mobiliza, a ridica; *~ люде́й на рабо́ту* a mobiliza oamenii la lucru. **6.** *(сделать выше)* a ridica, a înălța; *~ у́ровень воды́* a ridica nivelul apei; *(fig.) ~ кого́-л. в обще́ственном мне́нии* a înălța pe cineva în ochii opiniei publice. **7.** *(повысить)* a mări, a spori, a ridica; *~ произво́дительность труда́* a mări productivitatea muncii; *~ дисципли́ну* a îmbunătăți disciplina; *~ це́ну* a ridica prețul. **8.** *(fig.)* a îmbunătăți, a înviora; *~ настрое́ние* a crea o bună dispoziție; a dispune; *~ дух* a ridica moralul. **9.** a dezvolta, a da avînt; *~ торго́влю* a dezvolta comerțul; *~ ме́стную промы́шленность* a dezvolta industria locală. **10.** *(agr.)* a ara, a răsturna brazde; *~ новину́/целину́* a desfunda țelina, a desțeleni; *~ пар* a ara ◇ *~ ору́жие* a ridica armele; a se ridica cu arma în mînă; *~ пыль* a stîrni praf; *~ трево́гу* a da alarmă; *~ крик* a striga; *~ шум* a face zgomot/gălăgie; a face mare zarvă; *~ вопро́с* a ridica o problemă, a pune în discuție o chestiune; *~ восста́ние* a face răscoală; *~ го́лос в защи́ту кого́-л,* a lua apărarea cuiva; *~ ру́ку на кого́-л.* a ridica mîna asupra cuiva; *~ на́ смех* a face de rîs, a lua în derîdere; *~ шерсть* a-și zbîrli părul, a se zbîrli; *~ бока́л за кого́-л.* a ridica paharul, a închina în cinstea cuiva; *~ с посте́ли кого́-л.* a scula pe cineva din pat, a-l trezi; *~ пе́тли* a remaia.

подня́|ться, *-ниму́сь, -ни́мешься vb. pf. (ipf. поднима́ться)* **1.** a se ridica; *за́навес ~лся* s-a ridicat cortina. **2.** a se urca, a se sui; *~ на пя́тый эта́ж* a urca la etajul al cincilea; *~ на́ гору* a se urca/a se sui pe munte. **3.** a se ridica, a se scula; *~ со сту́ла* a se ridica de pe scaun; *~ из-за стола́* a se scula de la masă; *~ с посте́ли* a se scula din pat. **4.** *(двинуться; тронуться)* a se porni, a se mișca; *войска́ ~ли́сь в ата́ку* trupele au pornit la atac. **5.** *(fig.)* a se ridica; *~ на борьбу́* a se ridica la luptă; **6.** a se urca, a se ridica; *вода́ ~ла́сь* nivelul apei a crescut. **7.** *(увеличиться)* a se mări, a spori, a crește, a se ridica, a se urca; *це́ны ~ли́сь* prețurile s-au urcat; *производи́тельность труда́ ~ась* s-a mărit productivitatea muncii. **8.** *(fig.)* a se îmbunătăți, a se înviora; *у него́ настрое́ние ~о́сь* e mai bine dispus, s-a înveselit. **9.** a se dezvolta; a lua avînt; *торго́вля ~ла́сь* comerțul s-a dezvoltat. **10.** a crește *(despre aluaturi)* **11.** *(возникнуть)* a începe; a se isca, a se stîrni; *~лся си́льный ве́тер* s-a pornit un vînt puternic. **12.** *(взлете́ть)* a decola, a-și lua zborul.

по́до *prep. (se întrebuințează în loc de prep. «под» înaintea unor grupuri de consoane); ~ мной* sub mine; *~ льдом* sub gheață.

подоба́|ть, *-ает vb. ipf. impers. dat.* cu *inf.* a se cuveni, a se cădea; *как ~ет* precum se cuvine, cum trebuie, cum e bine.

подоба́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *подоба́ть.* **2.** *adj.* cuvenit, adecvat; *заня́ть ~ее ме́сто* a ocupa locul cuvenit; *~им о́бразом* cum se cuvine, cum trebuie.

подо́би|е, *-я n.* **1.** *sg.* asemănare; simulacru; umbră; *по о́бразу и ~ю кого́-л.* după chipul și asemănarea cuiva; *жа́лкое ~* jalnic simulacru, parodie. **2.** *(mat.)* asemănare, similitudine; *~ треуго́льников* asemănarea triunghiurilor.

подо́блачный *adj.* de sub nori, în înaltul cerului.

подо́бно *adv.* și *prep.* cu *dat.* asemenea, la fel cu...; ca...; analog, asemănător; *~ тому́ как...* întocmai ca...; după cum...; așa cum...

подо́бн|ый *adj.* **1.** asemănător, similar, analog, asemenea; *~ое происше́ствие* o întîmplare similară; *в ~ом слу́чае* într-o asemenea situație; *(mat.) ~ые треуго́льники* triunghiuri asemenea. **2.** astfel de...; ca acesta; *~ отве́т* un astfel de răspuns; *~ое поведе́ние* o purtare ca aceasta; *поступи́ть ~ым о́бразом* a proceda în felul acesta; *я ничего́ ~ого не вида́л* n-am mai văzut așa ceva ◇ *ничего́ ~ого* nicidecum, da de unde; *и тому́ ~ое (и т.п.)* et cetera (etc.), și altele (ș.a.)

подобостра́стие, *-я n. sg.* slugărnicie, servilism.

подобостра́стность, *-и f. sg. v. подобостра́стие*

подобостра́стный *adj.* slugarnic, servil.

подо́бранный, 1. *p.t.p.* de la *подобра́ть*. **2.** *adj.* pus la punct, ordonat.

подобра́ть, *подберу́, подберёшь vb. pf. (ipf. подбира́ть) acuz.* **1.** a strînge, a aduna, a culege, a ridica de jos; *~ коло́сья* a strînge spicele; *~ ра́неных* a ridica răniții. **2.** *(подвернуть)* a aranja, a strînge, a sumete; *~ пла́тье* a-și aranja rochia. **3.** *(выбрать нужное)* a selecționa; *~ ключ к замку́* a alege o cheie potrivită pentru lacăt; *~ под цвет* a potrivi la culoare; *~ костю́м* a-și alege un costum; *~ под па́ру* a împerechea, a potrivi o pereche.

подобра́|ться, *подберу́сь, подберёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. подбира́ться) (составиться)* a se forma, a se alege. **2.** *(ipf. подбира́ться) (подкрасться)* a se apropia pe neobservate, a se furișa. **3.** *(pop.)* a se aranja, a se pune la punct.

подобре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. добре́ть)* a deveni mai bun / mai blajin.

подобру́-поздоро́ву *adv.* de bună voie, cu binișorul, cu frumosul; *уходи́ ~* ia-o din loc cît îți spun cu frumosul.

подогна́ть, *подгоню́, подго́нишь vb. pf. (ipf. подгоня́ть) acuz.* **1.** a mîna (spre); *~ коро́ву к хле́ву* a mîna vaca spre grajd/spre șopron. **2.** a grăbi, a da ghes, a zori; a stimula. **3.** *(приспособить)* a ajusta, a potrivi; *~ стекло́ к ра́ме* a potrivi geamul la o ramă.

подогну́ть, *-ну́ -нёшь vb. pf. (ipf. подгиба́ть) acuz.* a îndoi *(la margine; dedesubt, sub ceva)*; *~ край листа́* a îndoi marginea unei foi de hîrtie; *~ но́ги под себя́* a-și strînge picioarele, a sta turcește.

подогну́|ться, *-нётся vb. pf. (ipf. подгиба́ться)* a se îndoi *(la margine)* ◇ *(pop.) ноги́* sau *коле́ни ~лись* s-au muiat picioarele.

подогре́в, *-а m. sg. (tehn.)* încălzire; preîncălzire.

подогрева́ние, *-я n. sg. v. подогре́в*

подогрева́тель, *-я m. (tehn.)* încălzitor, aparat/filament de încălzire/de încălzit.

подогрева́тельный *adj.* de încălzire; de/pentru încălzit; *~ прибо́р* aparat de încălzit.

подогрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подогре́ть*

подогре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. подогрева́ть) acuz.* **1.** a încălzi *(puțin)*. **2.** *(fig.)* a înviora; *~ настрое́ние* a crea o bună dispoziție.

пододвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пододви́нуть*

пододвига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пододви́нуться*. **2.** *pas.* de la *пододвига́ть*.

пододви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. пододвига́ть) acuz.* a apropia, a trage, *(mai aproape)*, a da mai aproape; *~ стул* a trage scaunul mai aproape.

пододви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. пододвига́ться)* a se apropia, a se da mai aproape, a veni mai aproape.

пододея́льник, *-а m.* cearșaf de plapumă.

подожд|а́ть, *-ду́, -дёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a aștepta,; a răbda, a avea răbdare; *~и́, всё ула́дится* ai răbdare, totul se va aranja; *~ с до́лгом* a mai aștepta cu plata datoriei.

подозва́ть, *подзову́, подзовёшь vb. pf. (ipf. подзыва́ть) acuz.* a chema, a striga.

подозрева́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* cu *в + prepl.* a suspecta, a bănui; *~ кого́-л, в обма́не* a bănui pe cineva de minciună. **2.** (cu conjuncția «*что*») *(предполагать)* a presupune, a bănui; *~ю, что тут кро́ется оши́бка* mă tem că la mijloc e o greșeală.

подозрева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a fi bănuit, a fi suspectat; *~ в воровстве́* a fi bănuit de furt.

подозре́ни/е *-я n.* suspiciune, bănuială; *быть под ~ем, быть на ~и* a fi bănuit / suspectat; *внуша́ть ~* a da de bănuit; a fi suspectat; *возбужда́ть ~ кого́-л* a trezi bănuielile cuiva.

подозри́тельно *adv.* **1.** suspect, într-un mod care dă de bănuit; *вы́глядеть ~* a avea un aer suspect; *вести́ себя́ ~* a avea o purtare suspectă, a se comporta suspect. **2.** cu neîncredere, cu bănuială, bănuitor; *смотре́ть ~ на что-л.* a privi ceva cu neîncredere. **3.** *pred. impers.* e suspect; *э́то ~* asta dă de bănuit.

подозри́тельность, *-и f. sg.* **1.** caracter suspect. **2.** suspiciune, bănuială, neîncredere; caracter bănuitor; *изли́шняя ~* suspiciune exagerată.

подозри́тельн|ый *adj.* **1.** suspect, care dă de bănuit; *~ое поведе́ние* purtare suspectă. **2.** bănuitor, neîncrezător; *~ хара́ктер* fire bănuitoare.

подои́ть, *-ою́, -о́ишь vb.pf.* de la *дои́ть*

подо́йник, *-а m.* șiștar, găleată, doniță de muls.

подо|йти́, *-йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. подходи́ть)* **1.** a se apropia, a veni; *~ к окну́* a se apropia de fereastră. **2.** a se mărgini, a atinge, a ajunge la...; *лес ~шёл к са́мой доро́ге* pădurea a crescut pînă la marginea drumului. **3.** a se apuca, a începe; *~ к изуче́нию чего́-л,* a se apuca de studiat ceva. **4.** a trata, a aborda; *пра́вильно ~ к вопро́су* a aborda în mod just o chestiune; *уме́ть ~ к лю́дям* a ști să te apropii de oameni; *~ дру́жески* a trata în mod amical. **5.** a se potrivi, a veni bine; a conveni; *~ по разме́ру* a se potrivi ca măsură; *~ к лицу́* a-i veni / a-i ședea bine.

подоко́нник, *-а m.* pervaz, toc.

подо́л, *-а m.* poală; *~ ю́бки* poalele fustei ◇ *в ~е принести́* a face un copil din flori; *задира́ть ~* a-și da poalele peste cap, a-și ridica poalele în cap.

подо́лгу *adv.* mult timp; *~ жить где-л.* a locui multă vreme undeva.

подольсти́ться, *-льщу́сь, -льсти́шься vb. pf. (ipf. подольща́ться) к + dat.* a se linguși, a se băga pe sub pielea cuiva, a se da bine pe lîngă cineva.

подольща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *подольсти́ться.*

по-дома́шнему *adv.* ca acasă; fără ceremonii, fără fasoane; *оде́ться ~* a-și pune o haină de casă.

подо́нки, *-ов pl.* **1.** rămășiță, drojdie. **2.** *(fig.)* pleavă, drojdie; *~ о́бщества* pleava societății.

подопе́чн|ый *adj.* aflat sub tutelă; *~ ребёнок* copil aflat sub tutelă, pupil; *~ая террито́рия* teritoriu de sub tutelă.

подоплёка, *-и f.* substrat; *~ интри́ги* dedesubturile unei intrigi.

подо́пытн|ый *adj.* de/pentru experiență; de experimentare; experimental; *~ое живо́тное* animal pentru experiență; cobai; *~ое по́ле* cîmp experimental.

подорва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. подрыва́ть) acuz.* **1.** a rupe puțin *(în partea de jos)*. **2.** *(взорвать)* a arunca în aer. **3.** *(fig.)* a zdruncina, a submina; *~ здоро́вье* a zdruncina sănătatea; *~ чей-л. авторите́т* a submina autoritatea cuiva; *~ дове́рие* a submina încrederea.

подорва́|ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. подрыва́ться)* **1.** a fi aruncat în aer; a sări în aer. **2.** *(fig.)* a se zdruncina, a se zbuciuma.

подорожа́ть, *-а́ет vb. pf.* de la *дорожа́ть*

подоро́жная, *-ой f. (înv.)* foaie de drum.

подоро́жник[1], *-а m. (bot.)* pătlagină.

подоро́жник[2], *-а m.* merinde de drum.

подоро́жниковые, *-ых pl. (bot.)* patlaginacee.

подоро́жный *adj.* aflat lîngă drum, de lîngă drum; *~ столб* stîlp de kilometraj.

подоси́новик, *-а m. (bot.)* mănătarcă; pitărcuță.

подосла́ть, *-шлю́, -шлёшь vb. pf. (ipf. подсыла́ть) acuz.* a trimite pe ascuns, a strecura; *~ шпио́на* a strecura un spion.

подоснóв|а, *-ы f.* cauză reală, motiv real; dedesubturi; *вскрыть ~у событий* a scoate la iveală adevărata cauză a evenimentelor.

подоспевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подоспéть*

подоспé|ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. подоспевáть)* **1.** a sosi, a veni la timp; *пóмощь ~ла вóвремя* ajutorul a venit la timp. **2.** *(о срóке)* a sosi, a veni.

подостлáть, *подостелю, подостéлешь vb. pf. acuz.* a așterne *(dedesubt).*

подотдéл, *-а m.* subsecție.

подоткнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подтыкáть) acuz.* a sufleca, a sumete, a vîrî, a băga *(sub ceva)*; *~ подóл* a-și prinde poalele la brîu.

подотря́д, *-а m. (zool.)* subordin; *жвáчный ~* subordinul rumegătoarelor.

подотчётник, *-а m.* titular de avansuri spre decontare.

подотчётн|ый *adj.* **1.** care trebuie justificat; de decontat, spre decontare; *~ая сýмма* sumă spre decontare. **2.** răspunzător, gestionar; *~ые лúца* gestionari; *~ые организáции* organizații răspunzătoare.

подóхнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *дóхнуть*

подохóдный *adj.* pe venit; *~ налóг* impozit pe venit.

подóшва, *-ы f.* **1.** talpă; *~ ногú* talpa piciorului; *кóжаная ~* talpă de piele. **2.** *(fig.)* bază; *~ горы́* poalele muntelui. **3.** *(tehn.)* talpă, bază; *~ дáмбы* baza/talpa digului. **4.** *(плуга)* plaz; bătătura/talpa plugului.

подóшвенн|ый *adj.* de la talpă; *~ая кóжа* talpă *(pentru pingele).*

подпадáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *подпáсть*

подпáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпоúть*

подпáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпалúть*

подпáлина, *-ы f.* tărcătură, pată roșcată *sau* alburie *(pe blana unui animal).*

подпалúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. подпáливать) acuz.* **1.** a aprinde, a da foc; a incendia. **2.** a arde puțin, a pîrli.

подпáрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпорóть*

подпáрываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подпорóться.* **2.** *pas.* de la *подпáрывать*

подпáсок, *-ска m.* ajutor de cioban; ciobănaș.

подпáсть, *-адý, -адёшь vb. pf. (ipf. подпадáть)* a cădea, a nimeri: *~ под чье-л. влия́ние* a cădea sub influența cuiva.

подпáхивать, *-ает vb. ipf.* a prinde miros.

подпевáла, *-ы m.* și *f. (peior.)* **1.** cel care ține isonul/hangul. **2.** slugoi, lingușitor.

подпевáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. подпéть) acuz.* cu *dat.* **1.** a acompania, a cînta *(vocea a doua)*; a ține isonul. **2.** a cînta, a fredona. **3.** *(fig. peior.)* a cînta în strună, a ține isonul, a ține hangul; a se face ecoul...

подперéть, *подопрý, подопрёшь vb. pf. (ipf. подпирáть) acuz.* cu *instr.* a propti, a rezema; a sprijini, a susține.

подперéться, *подопрýсь, подопрёшься vb. pf. (ipf. подпирáться)* a se propti, a se sprijini, a se rezema.

подпúливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпилúть*

подпилúть, *-пилю́, -пúлишь vb. pf. (ipf. подпúливать) acuz.* **1.** a tăia cu ferăstrăul *(de la rădăcină, de jos).* **2.** a scurta, a reteza cu ferăstrăul; *~ нóжки у столá* a scurta picioarele mesei. **3.** a cresta cu ferăstrăul.

подпúлка, *-и f. sg.* tăiere cu ferăstrăul; scurtare cu ferăstrăul.

подпúлок, *-лка m. (tehn.)* pilă triunghiulară pentru ascuțirea ferăstrăului.

подпирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подперéть*

подпирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подперéться.* **2.** *pas.* de la *подпирáть*

подписáние, *-я n. sg.* semnare, iscălire.

подписáть, *-ишý, -úшешь vb. pf. (ipf. подпúсывать) acuz.* **1.** a semna, a iscăli; *~ прикáз* a semna un ordin. **2.** a semna, a încheia, a parafa; *~ договóр* a încheia un tratat/un contract. **3.** *(добавить к написанному)* a adăuga *(la ceva scris).* **4.** a abona; *~ на газéту* a abona la un ziar.

подписáться, *-ишýсь, -úшешься vb. pf. (ipf. подпúсываться)* **1.** *(поставить подпись)* a semna. **2.** *на + acuz.* a se abona; *~ на журнáл* a se abona la o revistă. **3.** *на + acuz.* a subscrie

(la un împrumut) ◇ *готóв ~ обéими рукáми* sînt complet de acord, semnez cu amîndouă mîinile.

подпúск|а, *-и f.* **1.** abonare; abonament; subscriere; subscripție; *принимáется ~ на газéты* se fac abonamente la ziare; *~ на заём* subscriere la împrumut. **2.** *(обязательство)* obligație în scris, angajament scris; *дать ~у* a se obliga *(în scris).*

подписн|óй *adj.* de abonament; de subscriere; *~áя ценá* prețul abonamentului; *~óе издáние* publicație care se distribuie numai abonaților ◇ *~ лист* listă de subscripție.

подпúсчик, *-а m.* abonat.

подпúсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подписáть*

подпúсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подписáться.* **2.** *pas.* de la *подпúсывать.*

пóдпис|ь, *-и f.* **1.** *sg.* semnare, subscriere; semnat; *бумáги пошлú на ~* hîrtiile/lucrările sînt la semnat. **2.** semnătură, iscălitură; *за ~ью ...* sub iscălitura ... ; *постáвить свою́ ~* a-și pune semnătura, a iscăli; *неразбóрчивая ~* semnătură indescifrabilă.

подпúти|е, *-я n. sg. (în expr.) в ~и* în stare de beție, beat, cherchelit.

подпúхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпихнýть*

подпихнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подпúхивать) acuz.* a împinge ușor.

подплывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подплы́ть*

подплы́ть, *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. подплывáть)* a se apropia *(înotînd, navigînd)*; *~ к бéрегу* a ajunge înot la mal.

подпоúть, *-ою́, -оúшь vb. pf. (ipf. подпáивать) acuz.* a îmbăta puțin, a face pe cineva să amețească.

пóдпол, *-а m. (pop.)* pivniță, beci.

подползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подползтú*

подползтú, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. подползáть)* **1.** a se tîrî (pînă la), a se apropia tîrîș. **2.** a se tîrî *(sub ceva).*

подполкóвник, *-а m.* locotenent-colonel.

подпóль|е[1], *-я n. sg.* ilegalitate, activitate ilegală; *уйтú в ~* a trece în ilegalitate; *рабóтать в ~ии* a lucra/a activa în ilegalitate.

подпóлье[2], *-я n.* pivniță, subsol.

подпóльн|ый *adj.* de/din ilegalitate, ilegal; clandestin; *~ая рабóта* muncă ilegală, activitate ilegală; *~ая организáция* organizație ilegală.

подпóра, *-ы f* proptea; reazem, sprijin.

подпóрка, *-и f. v. подпóра.*

подпóрный *adj.* de sprijin, de reazem; de consolidare; *~ брус* grindă de sprijin.

подпорóть, *-орю́, -óрешь vb. pf. (ipf. подпáрывать) acuz.* a descoase (partea de jos, la poale); a descoase puțin.

подпорó|ться, *-óрется vb. pf. (ipf. подпáрываться)* a se descoase; a se desface puțin.

подпóртить, *-пóрчу, -пóртишь vb. pf.* a strica puțin.

подпóртиться, *-пóрчусь, -пóртишься vb. pf.* a se strica puțin.

подпорýчик, *-а m.* sublocotenent.

подпóчва, *-ы f. (geol.)* subsol.

подпóчвенн|ый *adj.* **1.** *(geol.)* de subsol, subteran, freatic; *~ая водá* apă freatică. **2.** *(lingv.)* de substrat; *~ые языкú* limbi de substrat.

подпоя́сать, *-я́шу, -я́шешь vb. pf. (ipf. подпоя́сывать) acuz.* a încinge.

подпоя́саться, *-я́шусь, -я́шешься vb. pf. (ipf. подпоя́сываться)* a se încinge.

подпоя́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпоя́сать*

подпоя́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подпоя́саться.* **2.** *pas.* de la *подпоя́сывать.*

подпрáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. подправля́ть) acuz.* a îndrepta, a retușa, a corecta *(pe alocuri).*

подправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подпрáвить*

подпрýга, *-и f.* chingă.

подпры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпры́гнуть*

подпры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf.* de la *подпры́гивать)* a face o săritură, a sări în sus, a sălta; *~ от рáдости* a sări în sus de bucurie.

подпýнкт, *-а m.* subpunct.

подпускáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подпустúть*

подпустúть, *-ущý, -ýстишь vb. pf. (ipf. подпускáть) acuz.* a lăsa, a îngădui să se apropie ◇ *~ шпúльку* a întepa

cu vorba; ~ *шутку* a strecura o glumă.

подпятник, *-а m. (tehn.)* lagăr axial, crapodină.

подрабатывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подработать*

подработат|ь, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подрабатывать) acuz.* sau *gen.* **1.** a realiza un cîştig suplimentar/ocazional, a face un ciubuc. **2.** a studia, a pune la punct, a prelucra.

подработаться, *-ается vb. pf. (tehn.)* a se uza uşor.

подработка, *-и f.* **1.** cîştig suplimentar. **2.** studiere, punere la punct, prelucrare; finisare.

подравнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подровнять*

подрагивать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a mişca, a tremura uşor.

подражани|е, *-я n.* **1.** *sg.* imitare; *пример, достойный ~я* pildă demnă de urmat. **2.** imitaţie; pastişă.

подражатель, *-я m.* imitator.

подражательность, *-и f. sg.* imitaţie.

подражательный *adj.* de imitat, de imitaţie; imitativ.

подражательство, *-а n. sg.* lipsă de originalitate, imitaţie.

подражать, *-аю, -аешь vb. ipf. dat.* a imita, a copia, a pastişa; a mima; a maimuţări.

подраздел, *-а m.* subcapitol.

подразделение, *-я n.* **1.** divizare, subdivizare, subîmpărţire. **2.** subdiviziune, subsecţie; grupă. **3.** *(mil.)* detaşament, subunitate; *стрелковое ~* detaşament de puşcaşi.

подразделить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подразделять) acuz.* a subîmpărţi, a subdiviza, a împărţi, a diviza.

подразделять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *подразделить*

подразделяться, *-яется vb. ipf.* **1.** a se subîmpărţi; a se subdiviza. **2.** *pas.* de la *подразделять.*

подразнить, *-дразню, -дразнишь vb. pf.* a tachina, a necăji *(puţin).*

подразумеваем|ый *adj.* subînţeles; *~ое подлежащее* subiect subînţeles.

подразумевать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a subînţelege, a înţelege, a avea în vedere.

подразумев|аться, *-ается vb. ipf.* **1.** a se subînţelege; *само собой ~ается* se înţelege de la sine. **2.** *pas.* de la *подразумевать.*

подрамник, *-а m.* cadru de lemn; *(tehn.)* cadru, suport.

подрамок, *-мка m. v. подрамник*

подранок, *-нка m.* vînat rănit.

подрастание, *-я n. sg.* creştere.

подрастать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрасти*

подрастающ|ий *part. prez. act.* de la *подрастать; ~ее поколение* noua generaţie, tînăra generaţie, tineret.

подр|асти, *-ту, -тёшь vb. pf. (ipf. подрастать)* a creşte, a se dezvolta.

подрастить, *-ащу, -астишь vb. pf. (ipf. подращивать) acuz.* a creşte, a cultiva; a face *sau* a lăsa să mai crească.

подраться, *-дерусь, -дерёшься vb. pf. (ipf. драться)* a se bate, a se încăiera; a se lua la bătaie.

подращивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрастить*

подрёберный *adj. (anat.)* subcostal, de sub coaste.

подреберье, *-я n.* regiune subcostală.

подрегулировать, *-рую, -руешь vb. pf.* a regla suplimentar, a mai regla.

подре|зать, *-ежу, -ежешь vb. pf. (ipf. подрезать şi подрезывать) acuz.* **1.** a tăia, a reteza; a tăia dedesubt. **2.** a tunde; a scurta *(prin tăiere)*; *~ волосы* a scurta părul; a tunde părul. **3.** a mai tăia, a tăia încă; *~жь-ка немного хлеба* mai taie puţină pîine ◇ *(fig.) ~ крылья (кому-л.)* a tăia aripile, a tăia avîntul *(cuiva).*

подрезать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрезать*

подрезка, *-и f. sg.* **1.** tăiere; retezare; tăietură. **2.** scurtare, tundere.

подрезывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрезать*

подремать, *-емлю, -емлешь vb. pf.* a moţăi, a aţipi puţin.

подрешетник, *-а m. sg.* astăreală.

подрисовать, *-сую, -суешь vb. pf. (ipf. подрисовывать) acuz.* **1.** a îndrepta/a corecta un desen, a retuşa un desen. **2.** a adăuga ceva la un portret/la o fotografie.

подрисовка, *-и f.* retuşare.

подрисовывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрисовать*

подробно *adv.* amănunţit, detaliat, în amănunţime.

подробност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* minuţiozitate, caracter amănunţit. **2.** amănunt, detaliu; *вдаваться в ~и* a intra în amănunte; *во всех ~ях* cu toate amănuntele; *до мельчайших ~ей* în cele mai mici amănunte; *минуя ~и* trecînd peste amănunte.

подробн|ый *adj.* amănunţit, detaliat, amplu; *~ое описание* descriere amplă.

подровнять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. подравнивать) acuz.* a nivela, a netezi; a îndrepta.

подрод, *-а m. (biol.)* subgen.

подростковый *adj.* de adolescent; *~ возраст* adolescenţă.

подросток, *-тка m.* adolescent, băieţandru; adolescentă, fetişcană.

подрубать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрубить*[1 2].

подрубить[1], *-ублю, -убишь vb. pf. (ipf. подрубать) acuz.* **1.** a scurta *(cu toporul).* **2.** a reteza *(de jos)* cu toporul, a doborî. **3.** *(min.)* a tăia.

подрубить[2], *-ублю, -убишь vb. pf. (ipf. подрубать) acuz.* a tivi.

подрубка[1], *-и f. sg.* tăiere, retezare; scurtare.

подрубка[2], *-и f. sg.* tivire.

подруг|а, *-и f.* tovarăşă, prietenă, amică; *~ жизни* tovarăşă de viaţă, soţie.

по-другому *adv.* în alt fel, altcumva.

подружить, *-жу, -жишь vb. pf.* a-şi face prieteni.

подружиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* a lega prietenie, a se împrieteni.

подруливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрулить*

подрулить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подруливать).* **1.** *(despre avion)* a trage (la); *~ к ангару* a trage la hangar. **2.** *acuz.* a conduce avionul după aterizare.

подрумянивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрумянить*

подрумяниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подрумяниться.* **2.** *pas.* de la *подрумянивать.*

подрумяни|ть, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. подрумянивать) acuz.* **1.** a rumeni, a îmbujora *(uşor).* **2.** *(înv.)* a da cu rumeneală, a se farda (uşor). **3.** a rumeni, a coace, a frige bine.

подрумяни|ться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. подрумяниваться)* **1.** a se rumeni, a se îmbujora. **2.** *(înv.)* a-şi da cu rumeneală, a se farda (uşor). **3.** a se rumeni, a se coace, a se frige bine.

подручн|ый *adj.* **1.** la îndemînă. **2.** **~ый,** *-ого m.* ajutor, calfă. **3.** **~ый,** *-ого m. (fig.)* acolit, lacheu, slugă.

подрыв, *-а m.* **1.** aruncare în aer; minare. **2.** *(min.)* puşcare, explodare. **3.** *(fig.)* subminare, zdruncinare; *~ авторитета* subminarea autorităţii.

подрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подорвать* şi de la *подрыть.*

подрываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подорваться.* **2.** *pas.* de la *подрывать.*

подрывник, *-а m. (min. mil.)* artificier.

подрывн|ой *adj.* **1.** explozibil, exploziv; *~ые материалы* materiale explozibile. **2.** *(fig.)* de subminare, subversiv; *~ая деятельность* activitate de subminare, activitate subversivă.

подрыть, *-рою, -роешь vb. pf. (ipf. подрывать)* a săpa *(împrejur, dedesubt).*

подряд[1], *-а m.* antrepriză, lucrare în antrepriză; *взять на ~ что-л.* a lua în antrepriză ceva.

подряд[2] *adv.* la rînd, unul după altul, în şir; *два дня ~* două zile în şir.

подрядить, *-яжу, -ядишь vb. pf. (ipf. подряжать) acuz. (înv.)* a tocmi, a angaja; *~ рабочих* a angaja muncitori.

подрядиться, *-яжусь, -ядишься vb. pf. (ipf. подряжаться) (înv.)* a se învoi, a se tocmi, a se angaja.

подрядн|ый *adj.* de antrepriză; în antrepriză.

подрядческий *adj. (înv.)* de antreprenor.

подрядчик, *-а m.* antreprenor.

подряжаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подрядиться.* **2.** *pas.* de la *подряжать.*

подрясник, *-а m.* anteriu, sutană.

подсадить, *-ажу, -адишь vb. pf. (ipf. подсаживать)* **1.** *acuz. (помочь сесть)* a ajuta (pe cineva) să urce, să

se așeze. **2.** *acuz.* a așeza alături (de cineva). **3.** *acuz.* sau *gen.* a mai planta, a mai sădi.

подсáдка, *-u f. sg.* sădire, plantare *(suplimentară).*

подсáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсадúть*

подсáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подсéсть.* **2.** *pas.* de la *подсáживать.*

подсáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсолúть*

подсáхаривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсáхарить*

подсáхарить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. подсáхаривать) acuz.* a îndulci cu zahăr, a adăuga zahăr.

подсáчник, *-a m.* plasă de prins pește.

подсвéчивание, *-я n.* iluminare artificială.

подсвéчник, *-a m.* sfeșnic; candelabru.

подсвúнок, *-нка m.* grăsun; godac.

подсвúстывать, *-аю, -аешь vb. ipf. dat.* **1.** a fluiera, a șuiera. **2.** a seconda, a acompania fluierînd.

подсéв, *-a m.* **1.** *sg.* semănat de completare; semănat sub protecția altei plante. **2.** semănături de completare.

подсевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подсéять*

подсевнóй, *adj.* de semănat, de însămînțat.

подседéльник, *-a m. (chingă de șa)* taftur.

подсéка, *-u f.* curătură, runc.

подсекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подсéчь*

подсéкция, *-u f.* subsecție.

подсемéйство, *-я n. (biol.)* subfamilie.

подсé|сть, *-сяду, -сядешь vb. pf. (ipf. подсáживаться)* a se așeza *(alături, lîngă).*

подсéчка, *-u f.* **1.** defrișare. **2.** retezare de la rădăcină. **3.** smucire a undiței.

подсéчь, *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. подсекáть) acuz.* **1.** a defrișa; *~ лес* a defrișa o pădure. **2.** a tăia, a reteza de jos de la rădăcină. **3.** a smuci undița. **4.** *(fig. pop.)* a tăia vorba cuiva *(printr-o replică reușită),* a pune la punct.

подсéять, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. подсевáть* și *подсéивать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a mai semăna, a semăna în completare. **2.** a semăna *(printre alte semănături).*

подсидéть, *-ижý, -идúшь vb. pf. (ipf. подсúживать) acuz.* **1.** a pîndi, a sta de pază. **2.** *(fig. peior.)* a juca o festă (cuiva), a i-o coace, a-l băga într-o încurcătură.

подсúдка, *-u f. sg.* pîndă.

подсúживание, *-я n.* uneltire, intrigă.

подсúживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсидéть*

подсúнивание, *-я n.* albăstrire, sinilire.

подсúнивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. подсинúть) acuz.* a clăti în scrobeală albastră, a albăstri, a sineli.

подсинúть, *-нió, -нúшь vb. pf.* de la *синúть*[2] și *подсúнивать.*

подсистéма, *-ы f.* subsistem.

подскáбливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подскоблúть*

подсказá|ть, *-ажý, -áжешь vb. pf. (ipf. подскáзывать) acuz.* cu *dat.* **1.** a sufla, a șopti. **2.** *(fig.)* a inspira, a insufla, a sugera, a dicta.

подскáзк|а, *-u f.* șoptit; *наказáть за ~у на урóке* a pedepsi pentru șoptit la lecție.

подскáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсказáть*

подскакáть, *-скачý, -скáчешь vb. pf. (ipf. подскáкивать) к + dat.* a se apropia în galop/în fugă.

подскáкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подскочúть* și de la *подскакáть.*

подскúрдник, *-a m.* suport pentru clăi.

подскоблúть, *-облю, -óблúшь vb. pf. (ipf. подскáбливать) acuz.* a rade, a răzui (puțin).

подскóк, *-a m.* săritură, salt.

подскочú|ть, *-очý, -óчишь vb. pf. (ipf. подскáкивать)* **1.** a se apropia, a veni sărind. **2.** *(подпрыгивать)* a sări. **3.** *(fig.) (повыситься)* a se ridica, a se urca, a crește brusc; *цéны ~ли* prețurile s-au urcat brusc.

подскребáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подскрестú*

подскрестú, *-ребý, -ребёшь vb. pf. (ipf. подскребáть) acuz.* a răzui, a curăța prin răzuire.

подсластúть, *-ащý, -астúшь vb. pf. (ipf. подслáщивать) acuz.* a îndulci.

подслáщивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсластúть*

подслéдственн|ый *adj. (jur.)* **1.** aflat sub anchetă penală, sub urmărire penală. **2.** *~ый, -ого m.* prevenit, persoană aflată sub anchetă penală.

подслеповáтость, *-u f. sg.* miopie.

подслеповáт|ый *adj.* cu vedere slabă, miop.

подслóй, *-я m.* substrat, strat inferior.

подслýживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *подслужúться*

подслужúться, *-ужýсь, -ýжишься vb. pf. (ipf. подслýживаться) к + dat.* a se băga, a intra (pe) sub pielea cuiva, a se lua cu binele pe lîngă cineva.

подслýшать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подслýшивать) acuz.* a trage cu urechea, a afla ceva trăgînd cu urechea.

подслýшивани|е, *-я n.* ascultare pe ascuns; *(tele.) контрóльное ~* verificare acustică ◇ *(mil.) слýжба ~я* serviciu de detectare.

подслýшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подслýшать*

подсмáтривание, *-я n. sg.* spionare, pîndire, observare în secret.

подсмáтривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсмотрéть*

подсмéиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. над + instr.* a lua în rîs, a-și bate joc, a lua în zeflemea, a ironiza.

подсмéна, *-ы f.* schimb *(de muncitori),* schimbul următor.

подсмéнный *adj.* de schimb; *~ рабóчий* muncitor de schimb.

подсмотрéть, *-отрió, -óтришь vb. pf. (ipf. подсмáтривать) acuz.* a se uita, a privi, a observa pe furiș, a spiona.

подснéжник, *-a m.* ghiocel.

подснéжный *adj.* de sub zăpadă.

подсобúть, *-блю, -бúшь vb. pf. (ipf. подсоблять) dat. (pop.)* a ajuta, a da ajutor.

подсóбник, *-a m.* muncitor auxiliar.

подсоблять, *-ýю, -яешь vb. ipf.* de la *подсобúть*

подсóбн|ый *adj.* auxiliar, ajutător, suplimentar; *~ое предприя́тие* întreprindere auxiliară; *~ое хозя́йство* gospodărie auxiliară, gospodărie anexă; *~ые помещéния* atenanse, dependințe, acareturi; *~ зáработок* cîștig suplimentar.

подсóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсýнуть*

подсоединúть, *-нió, -нúшь vb. pf. (ipf. подсоединя́ть)* a cupla.

подсоединя́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *подсоединúть*

подсознáние, *-я n. sg.* subconștiență, caracter subconștient.

подсознáтельно *adv.* (în mod) subconștient.

подсознáтельность, *-u f. sg.* caracter subconștient.

подсознáтельн|ый *adj.* subconștient, instinctiv; *~ое движéние* mișcare subconștientă.

подсолúть, *-олю, -óлúшь vb. pf. (ipf. подсáливать) acuz.* a adăuga sare; a mai pune sare.

подсóлнечник, *-a m.* floarea-soarelui.

подсóлнечн|ый[1] *adj.* însorit la soare; *~ая сторонá* parte însorită.

подсóлнечн|ый[2] *adj.* de floarea-soarelui; *~ое мáсло* ulei de floarea-soarelui.

подсóлнух, *-a m.* **1.** floarea-soarelui. **2.** sămînță de floarea-soarelui.

подсóс, *-a m.* supt.

подсóхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подсыхáть)* a se usca puțin, a se zvînta.

подсóчка, *-u f. sg.* rezinaj.

подсóчный *adj.* de rezinaj.

подспóрь|е, *-я n. sg.* sprijin, ajutor, reazem; *служúть/быть большúм ~ем* a fi (de) un mare sprijin.

подспýдный *adj. (înv.)* ascuns, îngropat, neutilizat, ținut sub obroc.

подстáва, *-ы f.* **1.** *(înv.)* cai de schimb. **2.** suport, consolă.

подстáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. подставля́ть) acuz.* **1.** a pune, a așeza dedesubt; *~ ведрó под кран* a pune găleata sub robinet. **2.** *(придвинуть)* a apropia **3.** *(fig.)* a descoperi, a lăsa descoperit, a expune; *~ флáнг протúвнику* a descoperi flancul în fața inamicului. **4.** a substitui; *~ цéлое числó в фóрмулу* a substitui un întreg în formulă ◇ *~ нóжку комý-л.* a) a pune piedică cuiva; b) *(fig.)* a face un rău cuiva, a-i face una și bună.

подстáвка, *-u f.* suport, sprijin; consolă, piedestal.

подставля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *подстáвить.*

подставн|óй *adj.* **1.** pus dedesupt; *~ стóлик* măsuță servantă. **2.** *(fig.)* fals,

substituit; ~ *свидéтель* martor fals; ~*óе лицó* om de paie.

подстáвочный *adj.* de suport, de piedestal, de susținere.

подстакáнник, *-а m.* port-pahar, zarf.

подстанóвка, *-и f.* substituire, înlocuire; substituție.

подстáнция, *-и f.* substație; *телефóнная* ~ substație telefonică; *трансформáторная* ~ substație transformatoare.

подстёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подстегнýть* [1,2].

подстегнýть [1], *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подстёгивать)* **1.** a biciui, a da bice. **2.** *(fig.)* a da ghes, a zori, a stimula; ~ *отстающих* a stimula pe cei rămași în urmă.

подстегнýть [2], *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подстёгивать) acuz.* a încheia, a prinde în nasturi *sau* cu ace *(dedesubt).*

подстелúть, *-елю, -éлешь vb. pf. (pop.) v. подостлáть*

подстéнок, *-нка m. (constr.)* contrafort.

подстерéчь, *-егý, -ежёшь vb. pf. (ipf. подстерегáть) acuz.* a pîndi; *(fig.)* ~ *момéнт* a pîndi un moment prielnic.

подстилáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подостлáть*

подстúлка, *-и f.* **1.** *sg.* așternere. **2.** așternut.

подстúлочный *adj.* de/pentru așternut.

подстóжье, *-я n. v. подскúрдник*

подсторожúть, *-жý, -жúшь vb. pf. acuz.* a pîndi.

подстрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подстрóить*

подстрекáтель, *-я m.* instigator, incitator, ațîțător.

подстрекáтельство, *-а m.* instigare, incitare, ațîțare.

подстрекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подстрекнýть*

подстрекнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подстрекáть) acuz.* **1.** *к + dat.* a instiga, a incita, a ațîța. **2.** a stîrni, a excita, a trezi, a provoca; ~ *любопы́тство* a trezi curiozitatea.

подстрéливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подстрелúть.*

подстрелúть, *-елю, -éлишь vb. pf. (ipf. подстрéливать) acuz.* a împușca, a răni *(cu o armă de foc).*

подстригáние, *-я n.* tundere.

подстригáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подстрúчь.*

подстригáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подстрúчься.* **2.** *pas.* de la *подстригáть.*

подстрúчь, *-игý, -ижёшь vb. pf. (ipf. подстригáть) acuz.* a tăia, a scurta, a tunde; ~ *нóгти* a tăia unghiile; ~ *бóроду* a-și tunde barba.

подстрúчься, *-игýсь, -ижёшься vb. pf. (ipf. подстригáться)* a se tunde.

подстрóить, *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. подстрáивать) acuz.* **1.** a clădi, a zidi *(lîngă, alături de ceva);* ~ *террáсу к дóму* a construi o terasă la casă. **2.** a așeza în front. **3.** *(muz.)* a acorda; ~ *гитáру* a acorda chitara. **4.** *(fig.)* a pune la cale, a unelti, a urzi; ~ *комý-л. неприя́тность* a-i face cuiva o neplăcere.

подстрóчник, *-а m.* traducere literală, traducere cuvînt cu cuvînt; juxtă, cheie.

подстрóчн|ый *adj.* **1.** în josul paginii; ~*ое примечáние* notă în josul paginii, subsol. **2.** literal, cuvînt cu cuvînt; juxtalinear; ~ *перевóд* traducere cuvînt cu cuvînt.

пóдступ, *-а m.* **1.** apropiere. **2.** *(mai ales la pl.)* cale, drum de acces; împrejurimi ◇ ~*а нет к комý-л.* e inaccesibil, nu e chip să te apropii de cineva.

поступáть(ся), *-áю(сь), -áешь(ся) vb. ipf.* de la *подступúть(ся).*

подступú|ть, *-уплю́, -ýпишь vb. pf. (ipf. подступáть)* **1.** a se apropia, a veni mai aproape. **2.** a aborda, a se apropia *(de cineva).* **3.** *(fig.) к + dat.* sau *под + acuz.* a năvăli, a năpădi *(despre sentimente, lacrimi etc).*

подступúться, *-уплю́сь, -ýпишься vb. pf, (ipf. подступáться)* a aborda, a se apropia *(de cineva).*

подсудúм/ый, *-ого m.* acuzat, inculpat; *скамья́* ~*ых* banca acuzaților; *допрáшивать* ~*ого* a lua interogatoriul unui acuzat.

подсýдность, *-и f. sg. (jur.)* competență, jurisdicție.

подсýдн|ый *adj. (jur.)* de competența, de sub jurisdicția; pasibil de judecată; ~*ое дéло* chestiune pasibilă de judecată; *быть* ~*ым комý-л.* a fi de competența cuiva, a fi de jurisdicția cuiva.

подсýмок, *-мка m. (mil.)* cartușieră.

подсýнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подсóвывать) acuz.* **1.** a vîrî, a băga *(sub ceva).* **2.** *(peior.)* a strecura, a vîrî, a băga pe ascuns.

подсýшивание, *-я n.* uscare.

подсýшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсушúть*

подсýшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подсушúться.* **2.** *pas.* de la *подсýшивать.*

подсушúть, *-ушý, -ýшишь vb. pf. (ipf. подсýшивать) acuz.* a usca *(puțin).*

подсушúться, *-ушýсь, -ýшишься vb. pf. (ipf. подсýшиваться)* a se usca *(puțin).*

подсýшка, *-и f. sg.* uscare *(ușoară).*

подсчёт, *-а m.* **1.** *sg.* socotire, calculare, numărare, numărătoare; ~ *голосóв* numărătoarea voturilor; despuierea scrutinului. **2.** *pl.* calcule, socoteli; *по предвари́тельным* ~*ам* după calcule preliminarii; *провéрить* ~*ы* a verifica calculele ◇ *ошибúться в* ~*ах* a(-și) greși socotelile.

подсчитáть, *-áю, -áёшь vb. pf. (ipf. подсчúтывать) acuz.* a socoti, a calcula, a totaliza, a număra; ~ *расхóды* a calcula cheltuielile; ~ *голосá* a număra voturile; a despuia scrutinul.

подсчúтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсчитáть*

подсылáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подослáть*

подсы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. подсыпáть) acuz.* sau *gen.* **1.** a adăuga *(vărsînd),* a (mai) turna, a (mai) vărsa. **2.** a turna, a pune pe ascuns, a strecura.

подсыпáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подсы́пать*

подсыхáние, *-я n.* zvîntare, uscare.

подсыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подсóхнуть*

подтáивать, *-ает vb. ipf.* de la *подтáять*

подтáлкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтолкнýть*

подтáпливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтопúть*

подтáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de a *подтащúть*

подтасовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. подтасóвывать) acuz.* **1.** *(despre cărțile de joc)* a aranja, a măslui. **2.** *(fig.)* a denatura, a falsifica, a ticlui; ~ *фáкты* a denatura faptele.

подтасóвка, *-и f. sg.* **1.** *(despre cărțile de joc)* aranjare, măsluire. **2.** *(fig.)* denaturare, falsificare; ticluire; ~ *фáктов* denaturarea faptelor.

подтасóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтасовáть*

подтáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подточúть*

подтащúть, *-ащý, -áщишь vb. pf. (ipf. подтáскивать) acuz.* a tîrî spre ... ; a apropia tîrînd, a căra mai aproape.

подтáя|ть, *-ает vb. pf. (ipf. подтáивать)* a se topi puțin/în parte, a se topi pe dedesubt.

подтвердúтельный *adj.* confirmativ, de confirmare.

подтвердúть, *-ржý, -рдúшь vb. pf. (ipf. подтверждáть) acuz.* a confirma, a întări; ~ *получéние* a confirma primirea.

подтвердú|ться, *-úтся vb. pf. (ipf. подтверждáться)* a se confirma, a se adeveri; *фáкты* ~*лись* faptele s-au adeverit.

подтверждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подтвердúть*

подтверждáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подтвердúться.* **2.** *pas.* de la *подтверждáть.*

подтверждéние, *-я n.* confirmare, adeverire, întărire; *в* ~ *скáзанного* pentru adeverirea celor spuse.

подтёк, *-а m.* **1.** vînătaie. **2.** urmă, șiroi *(pe pereți),* pată.

подтекáть, *-áет vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подтéчь.* **2.** *(протекать)* a se prelinge, a curge puțin, a lăsa apă.

подтéкст, *-а m.* subtext.

подтекстóвка, *-я f.* compunerea textului pentru o lucrare muzicală.

подтерéть, *подотрý, -подотрёшь vb. pf. (ipf. подтирáть) acuz.* a șterge, a freca.

подт|éчь, *-ечёт vb. pf. (ipf. подтекáть)* a curge *(dedesubt, sub ceva).*

подтúп, *-а m.* subtip.

подтирáть, *-áю, -áешь vb ipf.* de la *подтерéть*

подтолкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подта́лкивать) acuz.* **1.** a împinge, a lovi ușor; ~ *ло́ктем* a face (cuiva) semn cu cotul. **2.** *(fig.)* a îndemna, a stimula, a împinge.

подтопи́ть[1], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. подта́пливать) acuz* . a încălzi puțin, a face puțin foc.

подтопи́ть[2], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. подта́пливать)* a mai topi puțin.

подточи́|ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. подта́чивать) acuz.* **1.** a ascuți puțin; ~ *нож* a ascuți puțin cuțitul. **2.** a roade *(dedesubt, pe dinăuntru)*; *водо́й* ~*ло скалу́* apa a ros stînca. **3.** *(fig.)* a săpa, a șubrezi, a submina; ~ *здоро́вье* a zdruncina sănătatea.

подтру́нивание, *-я n.* ironizare, zeflemisire.

подтру́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de*)* la *подтруни́ть*

подтруни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. подтру́нивать) над + instr.* a glumi pe seama cuiva, a ironiza, a zeflemisi, a lua peste picior (pe cineva).

подтушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf. (ipf. подтушёвывать) acuz.* a retușa.

подтушёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтушева́ть*

подтыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подоткну́ть*

подтя́гивание, *-я n. sg.* **1.** strîngere, întărire. **2.** *(mil.)* concentrare. **3.** *(fig.)* antrenare, stimulare. **4.** *(sport)* ridicare *(pe trapez)*.

подтя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтяну́ть*

подтя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подтяну́ться.* **2.** *pas.* de la *подтя́гивать.*

подтя́жка, *-и f. (tehn.)* strîngere.

подтя́жки, *-жек f. pl.* bretele.

подтя́нутость, *-и f. sg.* ținută corectă/îngrijită/disciplinată.

подтя́нутый 1. *p.t.p.* de la *подтяну́ть.* **2.** *adj.* îngrijit, ordonat, strunit, disciplinat.

подтяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. подтя́гивать) acuz.* **1.** a strînge *(mai tare)*; ~ *по́яс* a strînge cureaua. **2.** *(подтащи́ть)* a trage *(mai aproape)*, a apropia; ~ *ло́дку к бе́регу* a trage luntrea la țărm. **3.** a concentra, a aduna, a aduce; ~ *резе́рвы к фро́нту* a aduce rezervele spre front; ~ *войска́* a concentra trupele. **4.** *(fig.)* a stimula, a antrena; a disciplina; ~ *дисципли́ну* a întări disciplina. **5.** *(muz.)* a seconda, a ține isonul.

подтяну́|ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf. (ipf. подтя́гиваться)* **1.** a se strînge. **2.** a se ridica, a se înălța; ~ *на трапе́ции* a se ridica pe trapez. **3.** a se apropia; ~ *к бе́регу* a se apropia de țărm. **4.** *(mil.)* a se aduna, a se concentra *(undeva)*. **5.** *(fig.)* a lichida rămînerea în urmă; a se îndrepta; a deveni ordonat.

подуда́рный *adj. (lingv.)* tonic, accentuat.

поду́зел, *-ла́ m. (tehn.)* subansamblu.

поду́м|ать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ду́мать)* a gîndi, a cugeta; a chibzui; *мо́жно* ~, *что...* s-ar putea crede că...; *я ещё* ~*аю* mă voi mai gîndi ◇ *(cuv. modal.)* ~*аешь, како́й у́мник!* ia te uită ce deștept!; *и не* ~*аю* nici nu mă gîndesc; da de unde; *кто бы* ~*ал!* cine ar fi crezut!, cui i-ar fi trecut prin minte!; ~*айте то́лько!* gîndiți-vă numai!, îți stă mintea în loc!

поду́ма|ться, *-ается vb. pf. impers. dat.* a-i trece (*cuiva*) prin minte; a i se părea; *мне* ~*лось* m-am gîndit; mi-a trecut prin minte.

поду́мыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a se gîndi, a nutri un gînd; ~ *об отъе́зде* a se gîndi la plecare. **2.** *(намереваться)* a intenționa, a avea de gînd; *давно́* ~*л уе́хать* de mult intenționa să plece.

по-ду́рацки *adv.* prostește.

подура́чить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* a prosti, a-și bate joc de cineva.

подура́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* **1.** a face nebunii/glume/ștrengării, a-și face de cap. **2.** *над + instr.* a-și bate joc, a lua în derîdere.

подурне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. дурне́ть)* a se urîți.

поду́ровень, *-вня m.* subnivel.

поду́сть, *-а m. (iht.)* scobar, scobai.

поду́ськать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. поду́ськивать) acuz. (pop.)* a ațîța, a întărî, a asmuți.

поду́ськивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поду́ськать*

поду́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (a începe)* a sufla, a începe să bată *(despre vînt)*.

подутю́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подутю́жить*

подутю́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. подутю́живать)* a călca cu fierul *(puțin)*.

поду́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подучи́ть*

поду́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подучи́ться* **2.** *pas.* de la *поду́чивать.*

подучи́|ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. поду́чивать) acuz.* **1.** *(обучить)* a învăța pe cineva, a-l instrui. **2.** a învăța mai bine, a mai învăța; ~ *уро́к* a mai învăța lecția. **3.** cu *inf.* *(подговори́ть)* a îndemna, a instiga, a învăța *(să spună, să facă ceva)*.

подучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. поду́чиваться)* a învăța mai mult, a mai învăța.

подуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. acuz.* a parfuma (ușor).

подуши́ться, *-ушу́сь, -у́шишься vb. pf.* a se parfuma (ușor).

поду́шка, *-и f.* **1.** pernă; *пухо́вая* ~ pernă de puf; *(med.)* *кислоро́дная* ~ pernă cu oxigen; ~ *для печа́ти* tușieră. **2.** *(tehn.)* saltea, talpă; *возду́шная* ~ pernă/tampon de aer.

поду́шн|ый *adj.* pe cap de locuitor; *(ist.)* ~*ая по́дать* impozit pe cap de locuitor.

подфа́рник, *-а m.* far mic la automobil, lanternă de semnalizare/de poziție.

подхали́м, *-а m.* (om) lingușitor, adulator, lingău.

подхалима́ж, *-а m.* lingușire, adulare.

подхали́мничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a lingușі, a adula, a fi slugarnic.

подхали́мский *adj.* lingușitor, adulator, slugarnic.

подхали́мство, *-а n. sg.* lingușire, adulare, slugărnicie.

подхвати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. подхва́тывать) acuz.* **1.** a apuca, a prinde *(din zbor)*, a înhăța; ~ *мяч* a prinde mingea; *(fig. pop.)* a căpăta, a obține; ~ *на́сморк* a prinde/a căpăta un guturai. **3.** *(fig.)* a folosi ceva făcut de altul, a împrumuta. **4.** *(песню)* a relua, a continua *(un cîntec)*. **5.** *(fig.)* a susține, a îmbrățișa, a dezvolta, a lărgi; ~ *инициати́ву масс* a susține inițiativa maselor.

подхихи́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a chicoti.

подхлестну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подхлёстывать) acuz.* **1.** a da bice, a îndemna cu biciul. **2.** *(fig.)* a îndemna, a stimula.

подхлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подхлестну́ть*

подхо́д, *-а m.* **1.** *sg.* apropiere. **2.** cale, drum de acces; *пути́* ~*а к го́роду* cale de acces spre oraș. **3.** abordare, tratare; mod de abordare/de tratare; concepție, atitudine; ~ *к вопро́су* mod de a trata o problemă; *пра́вильный* ~ *к де́лу* mod just de a vedea lucrurile; *нау́чный* ~ abordare științifică; *ве́домственный* ~ atitudine sectară; atitudine îngust departamentală (față de ceva); *казённый* ~ atitudine birocratică.

подхо́д|ец, *-дца m. (pop.)* *с* ~*цем* pe ocolite, cu șiretenie.

подходи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *подойти́*

подходя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *подходи́ть.* **2.** *adj.* potrivit, nimerit, convenabil, corespunzător, favorabil; ~ *моме́нт* moment favorabil; ~*ее помеще́ние* local potrivit.

подцепи́ть, *-цеплю́, -це́пишь vb. pf. (ipf. подцепля́ть) acuz.* **1.** a agăța, a apuca, a prinde. **2.** *(fig. glum.)* a căpăta, a contracta, a prinde; ~ *грипп* a căpăta gripă.

подце́пка, *-и f. sg.* agățare, apucare, prindere.

подцепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подцепи́ть*

подча́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подча́лить*

подча́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подча́ливать)* a se apropia *(navigînd, vîslind)*; a acosta, a aborda.

подча́лок, *-лка m.* șlep.

подча́с *adv.* cîteodată, uneori; din cînd în cînd, din vreme în vreme.

подча́сок, *-ска (mil. înv.)* a doua santinelă, ajutor de santinelă.

подчелюстно́й *adj. (anat.)* submaxilar.

подчерепно́й *adj. (anat.)* subcranian.

подчёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подчеркну́ть*

подчёркнут|ый 1. *p.t.p.* de la *подчеркну́ть.* **2.** *adj.* deosebit; accentuat; ~*ая ве́жливость* politețe accentuată.

подчеркну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подчёркивать) acuz.* **1.** a sublinia. **2.** *(fig.)* a sublinia, a accentua, a scoate în relief.

подчине́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* supunere, cucerire. **2.** *(состояние)* subordonare, supunere, dependenţă; atîrnare; *быть в ~и у кого́-л.* a fi în subordinea cuiva; *непосре́дственное ~* subordonare nemijlocită; *~ меньшинства́ большинству́* supunerea minorităţii faţă de majoritate; *республика́нского ~я* de subordonare republicană. **3.** *(gram.)* subordonare.

подчинённость, *-и f. sg.* situaţie/stare de dependenţă/de subordonare, poziţie de subordonare.

подчинённый, *-ого m.* subaltern, subordonat.

подчини́тельный *adj. (gram.)* subordonator, de subordonare; *~ сою́з* conjuncţie subordonatoare.

подчини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. подчиня́ть) acuz.* cu *dat.* a subordona, a supune.

подчини́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. подчиня́ться)* a se supune, a se subordona, a asculta de ...; *~ прика́зу* a se supune ordinului.

подчиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подчини́ть*

подчиня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *(ipf.* de la *подчини́ться).* **2.** *pas.* de la *подчиня́ть.*

подчи́стить, *-и́щу, -и́стишь vb. pf. (ipf. подчища́ть) acuz.* a curăţi; a şterge; a rade, a răzui uşor.

подчи́стка, *-и f. sg.* curăţire, ştergere; răzuire, radiere.

подчисту́ю *adv. (pop.)* complet, în întregime, fără a mai lăsa ceva.

подчища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подчи́стить.*

подше́ек, *-а m.* gîtar *(curea)*

подшёрсток, *-тка m.* puf *(la blană).*

подше́фн|ый *adj.* patronat, aflat sub patronajul cuiva.

подшиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подшиби́ть*

подшиби́ть, *-бу́, -бёшь vb. pf. (ipf. подшиба́ть) acuz.* **1.** a lovi; *~ глаз* a lovi în ochi. **2.** a doborî; *~ самолёт* a doborî un avion.

подшива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подши́ть*

подши́вка, *-и f. sg.* **1.** coasere, tivire, căptuşire; *~ бума́г* coaserea hîrtiilor la dosar. **2.** colecţie de ziare *(cusute la un loc)*; acte cusute la dosar.

подши́пник, *-а m. (tehn.)* lagăr, palier, rulment; *ша́риковый ~* rulment cu bile; *ро́ликовый ~* rulment cu role; *коренно́й ~* lagăr principal; *глухо́й ~* lagăr monobloc, lagăr orb; *радиа́льный ~* rulment radial.

подши́пниковый *adj. (tehn.)* de lagăr, de rulment; *~ заво́д* uzină de rulmenţi.

подши́ть, *-дошью́, -дошьёшь vb. pf. (ipf. подшива́ть) acuz.* **1.** a coase *(dedesubt)*; a căptuşi; *~ подкла́дку* a coase căptuşeala, a căptuşi. **2.** a pune o bordură; a tivi; *~ плато́к* a tivi o basma. **3.** a coase la dosar; *~ докуме́нт к де́лу* a coase un act la dosar.

подшпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подшпи́лить*

подшпи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подшпи́ливать) acuz.* a prinde cu ace *(pe dedesubt).*

подшта́нники, *-ов pl. (pop.)* izmene, indispensabili.

подштопа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подшто́пывать) acuz.* a cîrpi, a ţese, a stopa.

подшто́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подштопа́ть*

подштукату́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подштукату́рить.*

подштукату́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. подштукату́ривать) acuz.* a tencui *(pe ici pe colo),* a repara tencuiala.

подшути́ть, *-шучу́, -шу́тишь vb. pf. (ipf. подшу́чивать) над + instr.* a juca o festă cuiva, a glumi pe seama cuiva, a rîde de cineva.

подшу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подшути́ть*

подъеда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подъе́сть*

подъе́зд, *-а m.* **1.** *sg.* apropiere *(cu un vehicul).* **2.** acces, cale de acces; *~ к реке́* acces la rîu. **3.** intrare, cerdac; *пара́дный ~* intrare din faţă, intrare principală.

подъездно́й *adj.* de acces; *~ путь* cale/drum de acces.

подъезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подъе́хать*

подъе́льник, *-а m. (bot.)* sugătoare.

подъём, *-а m.* **1.** ridicare; urcare; *~ тя́жести* ridicarea unei greutăţi; *~ фла́га* înălţarea unui steag. **2.** *sg. (восхожде́ние)* suire, urcare, ascensiune. **3.** pantă, urcuş, suiş; *круто́й ~* pantă abruptă; *(ferov.) железнодоро́жный ~* rampă. **4.** *(fig.)* avînt; dezvoltare, creştere; *~ наро́дного хозя́йства* avîntul economiei naţionale; *~ нау́ки* dezvoltarea ştiinţei. **5.** *(воодушевле́ние)* însufleţire, entuziasm, avînt, elan; *революцио́нный ~* avînt revoluţionar. **6.** căputa piciorului. **7.** deşteptare; *труби́ть ~* a suna deşteptarea ◇ *тяжёл на ~* (om) greoi, (om) greu de urnit, (om) care se mişcă/se decide greu; *лёгок на ~* vioi, ager, sprinten; *(agr.) ~ зя́би* arătură de toamnă; *~ целины́* desţelenire.

подъёмник, *-а m.* **1.** *(tehn.)* ascensor, lift, elevator; *гидравли́ческий ~* cric hidraulic; *ру́дничный ~* elevator minier, troliu minier. **2.** cric, vinci.

подъёмные, *-ых m.* cheltuieli de deplasare, indemnizaţie de transfer.

подъёмн|ый *adj.* **1.** de ridicare, de urcare; de scoatere, de extracţie; *~ кран* macara; *~ая маши́на* ascensor. **2.** basculant; *~ мост* pod basculant. **3.** de deplasare, de mutare; *~ые де́ньги* cheltuieli de deplasare/de mutare; indemnizaţie de transfer.

подъесау́л, *-а m. (ist.)* locotenent major *(la cazaci, în armată ţaristă).*

подъе́|сть, *-е́м, -е́шь vb. pf. (ipf. подъеда́ть) acuz. (pop).* **1.** a mînca, a roade. **2.** a mînca *(tot).*

подъе́ха|ть, *-е́ду -е́дешь vb. pf. (ipf. подъезжа́ть) к + dat.* **1.** a se apropia *(cu un mijloc de transport)*; *маши́на ~ла к до́му* maşina s-a oprit lîngă casă. **2.** *(fig. pop.)* a reuşi să te apropii (de cineva); a măguli; a amăgi; *не зна́ешь, с како́й стороны́ к нему́ ~* nu ştii cum să te apropii de el.

подъязы́чный *adj. (anat.)* sublingual; *~ая железа́* glandă sublinguală; *~ая кость* os hioid.

подъя́рус, *-а m. (geol.)* subetaj.

подыгра́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. поды́грывать) dat.* a acompania încet *(un instrument).*

подыгра́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. поды́грываться) к + dat.* a se da bine pe lîngă cineva, a-i cînta (cuiva) în strună, a ţine (cuiva) isonul.

поды́грывать(ся), *-аю(сь), -аешь(-ся), vb. ipf.* de la *подыгра́ть(ся)*

подыма́ть(ся), *-а́ю(сь) -а́ешь(ся) vb. ipf. (pop.) v. поднима́ть(ся).*

поды́мн|ый *adj. (ist.) ~ая по́дать* fumărit.

подыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. поды́скивать) acuz.* a găsi *(ceva potrivit)*; a alege; *~ себе́ помо́щника* a-şi căuta un ajutor.

поды́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *подыска́ть.* **2.** a căuta, a alege.

подыто́живание, *-я n.* totalizare.

подыто́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подыто́жить*

подыто́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. подыто́живать) acuz.* a totaliza, a face bilanţul; *~ расхо́ды* a totaliza cheltuielile.

подыха́ть, *-а́ем vb. ipf. (pop.)* a pieri, a muri *(despre animale).*

подыша́ть, *-ышу́, -ы́шишь vb. pf.* a respira, a răsufla (un timp); *~ све́жим во́здухом* a lua puţin aer.

подья́чий, *-его m. (ist.)* uricar.

поеда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пое́сть (2,3)*

поеди́нок, *-нка m.* duel; luptă *(între doi)*; *(fig.) артиллери́йский ~* duel de artilerie; *(fig.) слове́сный ~* duel oratoric.

поедо́м *adv. (pop. în expr.) ~ есть (кого́-л.)* a-i face (cuiva) zile fripte/ zile amare.

по́езд, *-а m.* tren; *пассажи́рский ~* tren de călători, tren de pasageri; *това́рный/грузово́й ~* tren de marfă; *това́рно-пассажи́рский ~* tren mixt; *во́инский ~* tren militar; *санита́рный ~* tren sanitar; *холоди́льный ~* tren frigorifer; *~ ме́стного значе́ния* tren local; *прямо́й ~; ~ прямо́го сообще́ния* tren direct; *ско́рый ~* tren accelerat; *курье́рский ~* tren rapid, tren expres; *э́кстренный ~* tren special;

~-стрелá tren fulger; *встрéчный ~* tren de sens contrar; *~ на Бухарéст* tren spre București; *éхать ~ом* a merge cu trenul ◇ *свáдебный ~* alai de nuntă; *пустúть ~ под откóс* a provoca deraierea unui tren.

поéздить, *-éзжу, -éздишь vb. pf.* a călători (mult), a cutreiera; *~ по свéту* a cutreiera prin lume.

поéздка, *-и f.* călătorie, voiaj; excursie; *увеселúтельная ~* călătorie de plăcere; *~ зá город* excursie afară din oraș.

поездн|óй *adj.* de tren; *~ кондýктор* conductor; *~áя бригáда* personalul trenului.

поелúку *conj. (înv.)* întrucît, deoarece, fiindcă.

поёмн|ый *adj.* inundabil.

поéние, *-я n. sg.* adăpat, adăpare.

поёрзать, *-аю, -аешь vb. pf.* a se fîțîi; a se suci *(puțin)*.

поé|сть, *-éм, -éшь vb. pf.* **1.** *(закусить)* a mînca, a îmbuca ceva, a lua o gustare; *~ пéред дорóгой* a lua ceva în gură la plecare. **2.** *(ipf. поедáть) acuz.* a mînca *(tot)*. **3.** *(ipf. поедáть) acuz.* a mînca, a roade.

поéхать, *-éду, -éдешь vb. pf.* **1.** a pleca; a se duce *(cu un mijloc de transport)*; *~ на пароxóде* a pleca cu vaporul; *~ в гóсти* a se duce în vizită. **2.** *(покатиться)* a luneca.

пожáдничать, *-аю, -аешь vb. pf.* a se lăcomi puțin.

пожалéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *жалéть*

пожáловать, *-лую, -луешь vb. pf. (ipf. жáловать) (înv.)* **1.** *acuz.* cu *instr.* sau *dat.* cu *acuz.* a conferi, a acorda *(o recompensă, un titlu)* etc. **2.** *к + dat.* a vizita; a face o vizită; *прошý ~ к нам в гóсти* vă rog să poftiți pe la noi ◇ *добрó ~!* bine ați venit!; *(imper.) пожáлуйте!* vă rog!, poftiți!; *пожáлуйте сюдá!* poftiți încoace!

пожáловаться, *-луюсь, -луешься vb. pf.* de la *жáловаться*

пожáлуй *cuv. modal* poate, se poate, se prea poate; *я, ~, придý* poate vin; *~, вы прáвы* poate că aveți dreptate.

пожáлуйста *partic.* **1.** vă rog, mă rog; *дáйте мне, ~ воды́* dați-mi, vă rog, puțină apă. **2.** *(exprimă o aprobare)* vă rog, poftim. **3.** pentru nimic, pentru puțin!; *благодарю́ вас! — ~!* vă mulțumesc! — pentru puțin! ◇ *скажú(те) ~!* auzi dumneata!

пожáр, *-а m.* foc, incendiu; *тушúть ~* a stinge un incendiu; *леснóй ~* foc, incendiu în pădure; *(fig.) ~ войны́* focul războiului; pîrjolul războiului; *(fig.) мировóй ~* conflagrație mondială ◇ *как на ~ бежáть* a alerga în goana mare; *(fam.) не на ~* că doar nu dau turcii; nu te iau turcii la goană!; *(prov.) ~ слезóй не потýшишь* focul nu-l stingi cu lacrimi; *раздýть ~* a pune paie pe foc.

пожáрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a prăji, a frige.

пожáрище, *-а n.* **1.** foc mare, incendiu. **2.** loc de incendiu, jariște; *леснóе ~* jariște, pădure mistuită de incendiu.

пожáрник, *-а m.* pompier.

пожáрн|ый *adj.* **1.** de incendiu; *~ сигнáл* semnal de incendiu; *~ая комáнда* corp de pompieri; *~ая машúна* mașină de stins incendiul; *~ насóс* pompă de incendiu. **2.** *~ый, -ого m.* pompier ◇ *на всякий ~ слýчай* pentru orice eventualitate; *в ~ом поря́дке* în grabă mare, la repezeală.

пожáтие, *-я n.* strîngere; *~ рукú* strîngere de mînă.

пожáть[1], *-жмý, -жмёшь vb. pf. (ipf. пожимáть) acuz.* a strînge; *~ рýку комý-л.* a strînge cuiva mîna; *~ плечáми* a ridica din umeri.

пожáть[2], *-жнý, -жнёшь vb. pf. acuz.* **1.** a secera, a termina de secerat; a recolta; *~ рожь* a secera secara. **2.** *(ipf. пожинáть) (fig.)* a culege; *~ плоды́ своúх трудóв* a culege roadele muncii sale; *~ лáвры* a culege lauri ◇ *(prov.) что посéешь, то и пожнёшь* ce semeni aceea culegi; *ктó сéет вéтер, пожнёт бýрю* cine seamănă vînt culege furtună.

пожáться, *-жмýсь, -жмёшься vb. pf. (ipf. пожимáться)* a se zburli, a se strînge, a se chirci.

пожевáть, *-жую, -жуёшь vb. pf. (ipf. пожёвывать) acuz.* a mesteca, a rumega; *~ губáми* a molfăi din buze.

пожелáни|е, *-я n.* **1.** urare; *~я успéха* urări de succes. **2.** *(требование)* deziderat; dorință.

пожелáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *желáть*; *~ счастлúвого путú* a ura drum bun.

пожелтéвший **1.** *part. prez. act.* de la *пожелтéть*. **2.** *adj.* îngălbenit.

пожелтéлый *adj.* îngălbenit.

пожелтéние, *-я n.* îngălbenire.

пожелтéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *желтéть*

поженúть, *-женю́, -жéнишь vb. pf. (ipf. женúть) acuz.* cu *на + prepl.* a căsători, a însura.

поженúться, *(sg. nefolosit) -жéнимся vb. pf. (ipf. женúться)* a se căsători, a se însura.

пожéртвовани|е, *-я n. sg.* dar, donație, ofrandă; *сбор ~й* colectă, chetă.

пожéртвовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* de la *жéртвовать*

пожéчь, *-жгý, -жжёшь vb. pf. (ipf. пожигáть) acuz.* a arde tot.

пожúв|а, *-ы f. sg.* profit, cîștig fără muncă, chilipir; pricopseală; *искáть ~ы* a umbla după chilipiruri.

поживáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (în expr.) как (вы) поживáете?* ce mai faceți?, cum o mai duceți? ◇ *жить-~, да добрá наживáть* a trăi și a înflori.

поживúться, *-влю́сь, -вúшься vb. pf. instr.* a profita, a trage folos, a se procopsi; *~ чужúм добрóм* a profita de bunurile altuia.

пожúзненно *adv.* pe viață.

пожúзненн|ый *adj.* pe viață, viager; *~ая пéнсия* pensie viageră; *~ое заключéние* închisoare pe viață.

пожилó|й *adj.* în vîrstă, vîrstnic; *в ~м вóзрасте* de vîrstă înaintată.

пожимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пожáть*[1].

пожимáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *пожáться*.

пожинáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пожáть*[2] *(2)*.

пожирá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. пожрáть)* **1.** a mînca lacom, a înghiți, a devora, a înfuleca. **2.** *(fig.)* a mistui, a arde; *плáмя ~ет дом* flacăra mistuie casa; *~ глазáми* a mînca/a sorbi din ochi.

пожúтк|и, *-ков pl.* boarfe, catrafuse, calabalîc; *собрáть своú ~* a-și aduna boarfele ◇ *со всéми ~ами* cu cățel și purcel; cu tot calabalîcul.

пожúть, *-ивý, -ивёшь vb. pf.* **1.** a trăi, a locui, a sta, a rămîne un timp; *поживём — увúдим* vom trăi și vom vedea. **2.** a trăi bine, a petrece; *~ в своё удовóльствие* a-și trăi viața din plin.

пожнúвный *adj.* de miriște.

пóжниво, *-а n.* miriște.

пожóг, *-а m. (silv.)* suprafață de pădure arsă, arsură.

пожрáть, *-рý, -рёшь vb. pf.* de la *пожирáть*

пожурúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. acuz.* a dojeni, a certa, a mustra *(ușor)*.

пожýхлый *adj.* șters, palid *(despre culori)*.

пожýхнуть, *-нет vb. pf.* a deveni șters, a deveni palid *(despre culori)*.

пóз|а, *-ы f.* **1.** poziție; atitudine, ținută; *переменúть ~у* a-și schimba poziția. **2.** *(fig.)* poză, atitudine afectată; *любúтель ~ы* om căruia îi place să pozeze; *встать в ~у* sau *принять ~у* a lua o poză.

позабáвить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* a distra, a înveseli.

позабáвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* a se înveseli, a se distra; a se amuza.

позабóтиться, *-óчусь, -óтишься vb. pf.* de la *забóтиться*

позабывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *позабы́ть*

позабы́|ть, *-бýду, -бýдешь vb. pf. (ipf. позабывáть) acuz.* sau *prepl.* sau cu *inf.* a uita.

позавúдовать, *-дую, -дуешь vb. pf.* de la *завúдовать*

позáвтракать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *зáвтракать*

позавчерá *adv.* alaltăieri.

позавчерáшний *adj.* de alaltăieri; *~ нóмер газéты* ziarul de alaltăieri.

позадú[1] *adv.* **1.** în spate, în urmă, îndărăt, înapoi; *он шёл ~* mergea în spate. **2.** *(fig.)* în trecut, în urmă; *сáмое трýдное ~* ce-a fost mai greu a rămas în urmă, ce-a fost a trecut.

позадú[2] *prep.* cu *gen.* **1.** în urma, în spatele, înapoia, îndărătul; *~ всех* în urma tuturor. **2.** de cealaltă parte a ... ;

dincolo de ... ; *деревня находится ~ горы* satul se află de cealaltă parte a dealului ◇ *оставить ~ (себя)* a lăsa în urmă, a întrece.

позаимствование, *-я n.* împrumut.

позаимствовать, *-ствую, ствуешь vb. pf. acuz.* **1.** a împrumuta; a-și însuși. **2.** a lua cu împrumut.

позапрошл|ый *adj. (în expr.) ~ день* alaltăieri; *в ~ом месяце* acum două luni.

позарез *adv. (pop.)* foarte mult; *мне ~ нужно* îmi trebuie foarte mult.

позариться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *зариться*

позвать, *-зову, -зовёшь vb. pf. (ipf. звать) acuz.* a chema, a pofti; *~ на помощь* a chema în ajutor; *~ в гости* a invita.

по-зверски *adv.* în chip sălbatic, brutal, cu cruzime; cu brutalitate.

позволени|е, *-я n. sg.* permisiune, aprobare, autorizație, încuviințare, voie; *дать ~* a da voie, a permite; *получить ~* a obține încuviințarea; *с вашего ~я* cu voia dumneavoastră ◇ *с ~я сказать* să-mi fie cu iertare, dacă-mi dați voie să spun așa.

позволительно *adv. (folosit ca pred.)* e îngăduit, e permis; *~ спросить* fie-ne permis să întrebăm.

позволительный *adj.* permis, îngăduit, admisibil; *~ поступок* faptă permisă/îngăduită.

позвол|ить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. позволять) dat.* **1.** cu *inf.* sau cu *acuz.* a da voie, a permite, a îngădui; *~ьте спросить* dați-mi voie să vă întreb; *~ себе слишком много* a-și îngădui prea mult, a depăși măsura. **2.** cu *inf.* a îngădui, a lăsa ◇ *позволь, позвольте! (exprimă dezacord)* dați-mi voie! stați puțin!, ba să mă iertați!

позволять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *позволить*

позвонить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *звонить (1, 2).*

позвонок, *-нка m. (anat.)* vertebră; *грудной ~* vertebră dorsală; *поясничный ~* vertebră lombară; *шейный ~* vertebră cervicală.

позвоночник, *-а m. (anat.)* coloană vertebrală, șira spinării.

позвоночн|ый *adj.* vertebral, vertebrat; *~ столб* coloana vertebrală; *~ые животные* vertebrate.

позднейш|ий *adj.* **1.** *(înv.) sup.* de la *adj. поздний.* **2.** *adj.* anterior.

позденько *adv.* tîrziu, cam tîrziu.

позднеспелый *adj. (despre sorturi de fructe și legume)* tardiv.

поздн|ий *adj.* **1.** tîrziu, înaintat; *~ей ночью* noaptea tîrziu; *~ час* oră înaintată; *самое ~ее* cel mai tîrziu; *~яя осень* toamnă tîrzie. **2.** *(запоздалый)* întîrziat, tardiv; *~ урожай* recoltă întîrziată; *~ие цветы* flori tîrzii; *~ гость* oaspete întîrziat.

поздно **1.** *adv.* tîrziu; *~ ночью* noaptea tîrziu; *~ осенью* toamna tîrziu; *~ лечь* a se culca tîrziu; *лучше ~, чем никогда* mai bine mai tîrziu decît niciodată; *рано или ~* mai curînd sau mai tîrziu. **2.** *pred. impers.* e tîrziu.

поздороваться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *здороваться.*

поздороветь, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *здороветь.*

поздоров|иться, *-ится vb. pf. impers. (în expr.) кому-л. не ~ится* are s-o pățească.

поздравитель, *-я m.* cel care felicită; urător.

поздравительн|ый *adj.* de felicitare; *~ая телеграмма* telegramă de felicitare.

поздравить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. поздравлять) acuz.* cu *с + instr.* a felicita; *~ с днём рождения* a felicita de ziua de naștere.

поздравлени|е, *-я n.* felicitare, urare; *принимать ~я* a primi felicitări.

поздравлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *поздравить*

позеленение, *-я n.* înverzire.

позеленеть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *зеленеть (1)*

позеленить *-ню, -нишь vb pf.* de la *зеленить*

позём, *-а m. sg.* băligar *(ca îngrășămînt)*

поземельный *adj.* funciar; *~ налог* impozit funciar.

позёмка *-и f.* viscol/vînt (la suprafața solului).

позёр, *-а m.* pozer, om care pozează, afectat.

позёрство *-а n. sg.* poză, atitudine afectată.

по-зимнему *adv.* ca iarna, ca de iarnă.

позировать, *-рую, -руешь vb. pf.* **1.** a poza; *~ для портрета* a poza pentru un portret. **2.** *(fig.)* a poza, a lua/a avea o atitudine afectată.

позитив, *-а m. (foto)* pozitiv, probă pozitivă.

позитивизм, *-а m. sg. (fil.)* pozitivism.

позитивист, *-а m. (fil.)* pozitivist.

позитивистский *adj. (fil.)* pozitivist; de pozitivism, de pozitivist.

позитивность, *-и f. sg.* caracter pozitiv.

позитивн|ый *adj.* **1.** pozitiv; *~ые величины* valori pozitive. **2.** *(fil.)* pozitivist; *~ая философия* filozofie pozitivistă ◇ *(foto) ~ отпечаток* imagine pozitivă.

позитрон, *-а m. (fiz.)* pozitron.

позиционн|ый *adj.* de poziție; *~ая война* război de poziție.

позици|я, *-и f.* **1.** poziție; *артиллерийская ~* amplasament de artilerie; *выгодная ~* poziție avantajoasă; *оборонительная ~* poziție de apărare; *выжидательная ~* expectativă. **2.** *pl. (mil.)* poziție, teatru de operații militare; *передовые ~и* linia întîi *(a frontului).* **3.** poziție, punct de vedere ◇ *отстаивать свою ~ю* a-și apăra punctul de vedere; *ключевая ~* poziție-cheie.

позлатить, *-ащу, -атишь vb. pf. (ipf. позлащать) acuz. (înv.)* a auri.

позлить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* a necăji (puțin), a supăra, a sîcîi.

познабливать, *-ает vb. ipf. impers. acuz.* a avea frisoane; a-l lua cu frig.

познаваемость, *-и f. sg. (fil.)* cognoscibilitate; *~ явлений* cognoscibilitatea fenomenelor.

познаваемый **1.** *part. prez. pas.* de la *познавать.* **2.** *adj. (fil.)* cognoscibil

познавательн|ый *adj.* de cunoaștere; *~ая ценность* valoare instructivă; *~ процесс* proces de cunoaștere.

познавать, *-наю, -наёшь vb. ipf.* de la *познать*

позна|ваться, *-наюсь, -наёшься vb. ipf.* a se cunoaște; a se face cunoscut ◇ *(prov.) друзья ~ются в беде* prietenul la nevoie se cunoaște.

познакомить, *-млю, -мишь vb. pf acuz. с + instr.* **1.** *(ipf. знакомить)* a recomanda, a prezenta (pe cineva). **2.** a pune la curent, a face cunoscut.

познакоми|ться, *-млюсь, -мишься vb. pf. с + instr.* **1.** *(ipf. знакомиться)* a face cunoștință cu cineva, a cunoaște. **2.** *(ipf. знакомиться)* a lua cunoștință *(de ceva)*; a se pune la curent; a studia; a cerceta. **3.** a încerca, a cunoaște; *он рано ~лся с нуждой* a cunoscut nevoia de timpuriu.

познани|е, *-я n. sg.* **1** *(fil.)* cunoaștere; *теория ~я* teoria cunoașterii. **2.** *pl.* cunoștințe; *большие ~я в медицине* bogate cunoștințe în medicină.

позна|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. познавать) acuz.* **1.** a cunoaște; *~ сущность вещей* a cunoaște esența lucrurilor; *~ жизнь* a cunoaște viața. **2.** a cunoaște, a încerca, a simți, a afla; *~ радость труда* a cunoaște bucuria muncii.

позолот|а, *-ы f. sg.* poleială de aur, aurire; *часы с ~ой* ceas suflat cu aur/aurit.

позолотить, *-очу, -отишь vb. pf.* de la *золотить*

позолоченный **1.** *part. trec. pas.* de la *позолотить.* **2.** *adj.* suflat cu aur.

позондировать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *зондировать (2)*

позор, *-а m. sg.* rușine, oprobiu, dezonoare; *покрыть себя ~ом* a se acoperi de rușine; *(fig.) выставить на ~ (кого-л.)* a expune oprobiului public *(pe cineva)*; *какой ~!* ce rușine!; *клеймить ~ом* a face de rușine/de ocară.

позорить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. опозорить) acuz.* **1.** a dezonora, a necinsti, a acoperi de rușine; *~ чьё-л. доброе имя* a necinsti bunul nume al cuiva. **2.** a face de rușine, a face de ocară.

позорище, *-а n.* mare rușine, dezonoare.

позорно **1.** *adv.* (în mod) rușinos. **2.** *pred. impers.* e o rușine, e rușinos.

позорн|ый *adj.* rușinos, de rușine, de ocară; *~ поступок* faptă rușinoasă ◇ *пригвоздить к ~ому столбу* a țintui la stîlpul infamiei.

позумент, *-а m.* tresă, galon, ceapraz

позумéнтн|ый *adj.* de tresă, de galon; de ceapraz; ~ *мáстер* ceaprazar; ~*ая мастерскáя* ceaprăzărie.

позы́в, *-а m.* **1.** *(înv.)* îndemn, dorință, chemare; ~ *сéрдца* îndemnul inimii. **2.** senzație *(a unei necesități fiziologice).*

позывá|ть, *-áет vb. ipf. impers. на* + *acuz.* a simți nevoia de a ...

позывн|óй *adj.* **1.** de chemare; de recunoaștere; ~ *сигнáл* semnal de apel. **2.** ~**ы́е,** *-ы́х s. pl. (rad. mar.)* semnale de recunoaștere; indicative.

поигрáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a juca, a se juca (puțin); ~ *в шáхматы* a juca șah.

поиздержáться, *-держýсь, -дéржишься vb. pf.* a irosi.

поизмывáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (pop.)* a lua peste picior, a-și bate joc (de cineva), a zeflemisi.

поизноси́ться, *-нóсится vb. pf. (pop.)* a se uza, a se ponosi.

пои́лец, *-льца m. (în expr.)* ~ *и корми́лец (înv.)* stîlpul/susținătorul familiei.

пои́лка, *-и f.* adăpătoare, troacă, uluc, jgheab, teică.

поимённо *adv.* pe nume; nominal; *вызывáть* ~ a striga pe nume.

поимённ|ый *adj.* nominal; ~*ое голосовáние* votare nominală; ~ *спи́сок* tabel nominal.

поименовáть, *-нýю, -нýешь vb. pf. acuz. (adm.)* a numi, a cita, a menționa; ~ *присýтствующих* a numi pe cei prezenți.

пои́мка, *-и f. sg.* prindere, capturare.

поимýщественный *adj. (perceput)* pe avere; ~ *налóг* impozit pe avere.

по-инóму *adv.* altfel, altminteri.

поинтересовá|ться, *-сýюсь, -сýешься vb. pf.* a se interesa, a manifesta interes *(față de ceva).*

пóиск, *-а m.* **1.** *pl.* căutare, căutat; *в* ~*ах чегó-л.* în căutare de ceva. **2.** *pl. (geol.)* prospecțiuni, lucrări de explorare; ~*и месторождéний нéфти* prospecțiune a zăcămintelor de țiței. **3.** *(mil.)* recunoaștere; cercetare; *ночнóй* ~ recunoaștere de noapte; ~*и развéдчиков* recunoașterea cercetașilor; ~ *мин* căutare de mine.

поискáть, *-ищý, -и́щешь vb. pf. acuz.* a căuta.

пóискóвый *adj.* **1.** *(geol.)* de explorare, de prospecțiune. **2.** *(mil.)* de recunoaștere, de cercetare.

пои́стине *adv.* într-adevăr, în adevăr, cu adevărat; ~ *говоря́* la drept vorbind.

пои́ть, *пою́, пои́шь vb. ipf. (pf. напои́ть) acuz.* **1.** a da de băut; *(despre vite)* a adăpa; ~ *лошадéй* a adăpa caii. **2.** a alăpta artificial, a hrăni cu lapte; ~ *теля́т* a hrăni vițeii cu lapte ◇ ~ *и корми́ть семью́* a întreține familia.

пóйло, *-а n.* **1.** băutură *(pentru vite).* **2.** *(reg.)* adăpătoare. **3.** *(pop.)* poșircă, lături.

пóйма, *-ы f.* luncă inundabilă; ~ *реки́* albia majoră a unui rîu; luncă.

поймáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *лови́ть;* ~ *на мéсте преступлéния;* ~ *с поли́чным* a prinde asupra faptului ◇ ~ *на слóве* a prinde cu vorba; ~ *на лжи* a prinde cu minciuna.

пóйменный *adj.* de luncă inundabilă.

пойнтéр, *-а m.* prepelicar.

пойти́, *пойдý, пойдёшь vb. pf.* **1.** a se duce; a merge; ~ *гуля́ть* a se duce la plimbare; ~ *в гóсти* a se duce în vizită; ~ *за покýпками* a se duce după cumpărături; ~ *в теáтр* a se duce la teatru; ~ *на войнý* a merge la război. **2.** a pleca, a porni; ~ *пешкóм* a pleca pe jos; ~ *шáгом* a porni la pas. **3.** a începe, a porni; *пошёл снег* a început să ningă. **4.** *(fig.)* a începe să facă ceva; *опя́ть пошли́ спóрить* iar au început să se certe ◇ *пошёл девя́тый год* merge pe al nouălea an; *пошёл вторóй год, как* ... e al doilea an de cînd ... ; *он пошёл в отцá* seamănă cu tată-său; *éсли на то пошлó* dacă așa stau lucrurile; dacă tot s-a ajuns pînă aici ... ; ~ *зáмуж (за когó-л.)* a se mărita (cu cineva); *пошёл!* ia-o din loc!, pornește!; *пошёл вон!* ieși afară!, pleacă!, șterge-o!; *и пошёл, и пошёл* ... a întinde pelteaua; a nu se mai opri; a trăncăni fără încetare.

покá **1.** *adv.* deocamdată, pînă una alta; ~ *ничегó не извéстно* deocamdată nu se știe nimic; ~ *всё* asta e totul. **2.** *conj.* atîta timp cît ... ; cîtă vreme, cît timp. **3.** *conj.* pînă cînd, pînă în clipa (cînd), pînă la ... ; ◇ *(prov.) куй желéзо,* ~ *горячó* bate fierul cît e cald; *(pop.) (ну)* ~*!* cu bine!, la revedere!, pa!; ~ *что* pînă una alta; pentru moment; ~ *ещё* mai avem mult de așteptat; mai va pînă atunci.

покáз, *-а m. sg.* arătare, expunere, demonstrare, prezentare; etalare; *выставля́ть на* ~ a expune, a etala; ~ *нóвого фи́льма* prezentarea unui film nou.

показáни|е, *-я n.* **1.** mărturie; ~*я совремéнников* mărturiile contemporanilor. **2.** *(заявление)* depoziție; mărturie; ~*я свидéтелей* depozițiile martorilor; *давáть* ~*я* a răspunde la interogatoriu; a depune ca martor; ~*я плéнника* declarațiile prizonierului; *сби́ться в* ~*ях* a se încurca în răspunsuri la interogatoriu. **3.** indicație; ~ *термóметра* indicația termometrului; ~ *счётчика* indicația/citirea contorului.

показáтел|ь, *-я m.* **1.** indice, indicator; *кáчественный* ~ indice calitativ; ~ *достовéрности* indice de siguranță; ~ *испóльзования* indice de utilizare; ~*и соцсоревновáния* indicii întrecerii socialiste; *произвóдственные* ~*и* indicatori de producție; *хозя́йственные* ~*и* indici economici; *срéдние* ~*и* indici medii. **2.** *(mat.)* exponent; ~ *стéпени* exponentul puterii. **3.** *(lingv.)* marcă, indicator, indice; ~ *ви́да* marca aspectului; ~ *падежá* indicator cazual.

показáтельность, *-и f. sg.* caracter tipic; caracter semnificativ.

показáтельн|ый *adj.* **1.** *(характерный)* caracteristic, tipic, semnificativ; ~*ое явлéние* fenomen caracteristic; *егó заявлéние óчень* ~*о* declarația lui este foarte semnificativă. **2.** *(образцовый)* model, exemplar; ~ *урóк* lecție-model; ~*ое хозя́йство* gospodărie model. **3.** demonstrativ; ~ *судéбный процéсс* proces demonstrativ ◇ *(mat.)* ~*ое уравнéние* ecuație exponențială.

показá|ть, *-ажý, -áжешь vb. pf. (ipf. покáзывать)* **1.** *dat.* cu *на* + *acuz.* *(указать)* a arăta, a indica; ~ *пáльцем* a arăta cu degetul. **2.** *acuz.* cu *dat.* a arăta; a înfățișa; a prezenta, a demonstra; a expune; ~ *дорóгу* a arăta drumul; ~ *карти́ну* a arăta un tablou; ~ *спектáкль* a prezenta un spectacol; ~ *нóвый фильм* a prezenta un film nou; ~ *óпыт* a demonstra o experiență; ~ *ребёнка врачý* a arăta copilul unui medic; ~ *на дéле* a arăta prin fapte; ~ *на примéре* a ilustra printr-un exemplu. **3** *dat.* cu *acuz.* a arăta, a explica, a lămuri; a îndruma; *покажи́ емý, как написáть э́то слóво* arată-i cum să scrie acest cuvînt. **4.** *acuz.* a da dovadă de ..., a dovedi, a arăta; ~ *хрáбрость* a da dovadă de curaj; ~ *себя́ хорóшим рабóтником* a se dovedi un lucrător destoinic; *óпыт прóшлого гóда* ~*л нам, что* ... experiența de anul trecut ne-a arătat că ... ; *и ви́ду не* ~ a nu se trăda prin nimic. **5.** *(jur.) (дать показания)* a declara, a depune, a mărturisi, a arăta; *свидéтель* ~*л, что* ... martorul a declarat că ... ; ~ *под прися́гой* a depune sub prestare de jurămînt. **6.** *acuz.* *(despre aparate de măsură)* a arăta, a indica; *термóметр* ~*л 8 грáдусов ни́же нуля́* termometrul arăta 8 grade sub zero. **7.** *dat. (pop.)* a arăta, a învăța minte; *я тебé покажý!* îți arăt eu!, te învăț eu minte! ◇ ~ *примéр* a da un exemplu; ~ *на дверь* a arăta (cuiva) ușa, a da (pe cineva) afară; ~ *себя́* a) a se afirma; a arăta ce poate; b) a se arăta în lume; ~ *товáр лицóм* a arăta fața mărfii; *(sport)* ~ *хорóшее врéмя* a obține un timp bun.

показá|ться, *-ажýсь, -áжешься vb. pf.* **1.** *(ipf. казáться)* a (se) părea, a da impresia; *мне* ~*лось* mi s-a părut că ... **2.** *(ipf. покáзываться)* a apărea, a se arăta, a se ivi; ~*лась лунá* a ieșit luna. **3.** *(ipf. покáзываться)* a apărea, a-și face apariția, a ieși; *боя́ться* ~ *на глазá комý-л.* a se teme să dea ochii cu cineva. **4.** *(ipf. покáзываться)* a se arăta, a se prezenta *(pentru a fi consultat)* ; ~ *врачý* a se arăta unui medic.

показн|óй *adj.* **1.** ca model, de mostră; ~ *товáр* marfă-model. **2.** aparent, de ochii lumii; de fațadă; ~*óе сочýвствие* compătimire de ochii lumii; ~*áя сторонá* fațadă; aparență.

покáзыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *показáть; часы́* ~*ют вóсемь* după ceas e ora opt ◇ *глаз не* ~ *кудá-л.* a nu se arăta undeva, a evita să vină undeva.

покáзываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *показáться (2, 3, 4).* **2.** *pas.* de la *покáзывать.*

по-какóвски *adv. (pop.)* în ce limbă; ~ *он говори́т?* în ce limbă vorbește el ?

покалывание, *-я n.* înțepare; junghi.

покалыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a înțepa; a avea junghiuri.

покалякать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *калякать*

покамест 1. *adv.* deocamdată; pînă una alta; ~ *я кончил* deocamdată am terminat. **2.** *conj. (pop.)* pînă cînd, pînă ce; *подождите ~ я не вернусь* așteptați pînă ce mă voi întoarce.

покапать, *-аю, -аешь vb. pf.* a cădea, a pica puțin *(despre ploaie)*.

покапризничать, *-аю, -аешь vb. pf.* a face mofturi/nazuri.

покапывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (despre ploaie)* a cădea, a pica *(din cînd în cînd)*.

покарать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *карать*

покараулить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* a păzi, a sta de pază *(un timp oarecare)*.

покатать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a plimba *(puțin)*; ~ *на извозчике* a plimba cu trăsura.

покататься, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a face o plimbare, a se plimba; ~ *на лодке* a face o plimbare cu barca; ~ *на коньках* a se da (puțin) cu patinele; a patina.

покатить, *-ачу, -атишь vb. pf.* **1.** *acuz.* a rostogoli; a da de-a dura; ~ *бревно* a rostogoli un buștean. **2.** a pleca repede *(cu un vehicul)*.

покати|ться, *-ачусь, -атишься vb. pf.* **1.** a se rostogoli; *мяч ~лся* mingea s-a rostogolit. **2.** a coborî repede, lunecînd; a se rostogoli; ~ *с горы* a coborî val-vîrtej de pe munte ◇ ~ *со смеху* a pufni în rîs; a izbucni în hohote de rîs; *слёзы ~лись из глаз* din ochi au început să-i curgă lacrimi, l-au năpădit lacrimile.

покатость, *-и f.* povîrniș, pantă; înclinare; declinitate.

покат|ый *adj.* înclinat, în pantă, povîrnit; *~ая крыша* acoperiș înclinat.

покачать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a legăna *(puțin)*; ~ *ребёнка* a legăna copilul. **2.** *instr.* a clătina; ~ *головой* a clătina din cap, a da din cap. **3.** *acuz.* a pompa *(un timp oarecare)*.

покачаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se legăna, a se balansa (puțin); ~ *на качелях* a se da în leagăn.

покачивание, *-я n. sg.* legănare, balansare.

покачивать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* sau *instr.* a clătina, a legăna ușor; a clătina (puțin); ~ *головой* a clătina din cap, a da din cap.

покачива|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se legăna (ușor); a se clătina (puțin).

покачнуть, *-ну -нёшь vb. pf. acuz.* a clătina (ușor).

покачну|ться, *-нусь, -нёшься vb. pf.* a se clătina (ușor); a-și pierde echilibrul; *(fig. pop.) дела его ~лись* afacerile lui se clatină.

покашливание, *-я n. sg.* tuse ușoară *(din cînd în cînd)*.

покашливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a tuși din cînd în cînd.

покашлять, *-ляю, -ляешь vb. ipf.* a tuși *(de cîteva ori)*.

покаяние, *-я n.* **1.** căință, pocăință; *принести* ~ a se pocăi, a-și recunoaște greșeala. **2.** *(bis.)* penitență ◇ *(înv.) отпустить душу на* ~ a lăsa *(pe cineva)* în pace, a-l lăsa în plata domnului.

покаянн|ый *adj.* de pocăință.

покаяться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *каяться*

поквартальный *adj.* trimestrial.

поквита|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. с + instr.* **1.** a se socoti, a fi chit, a-și plăti datoria complet. **2.** *(fig.)* a se răfui, a se răzbuna.

покер, *-а m. sg.* pocher.

покидание, *-я n.* părăsire, abandonare.

покидать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *покинуть*

покину|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. покидать) acuz.* a părăsi, a lăsa, a abandona; ~ *свой дом* a-și părăsi casa; *(fig.) счастье ~ло его* l-a părăsit norocul.

покладая *adv. (în expr.) не ~ рук* fără preget, fără pic de odihnă; *работать не ~ рук* a munci fără preget.

покладистость, *-и f. sg.* caracter conciliant, fire îngăduitoare.

покладистый *adj.* îngăduitor, conciliant.

поклажа, *-и f. sg.* încărcătură, povară; sarcină; bagaj.

поклева|ть, *-люю, -люёшь vb. pf. acuz.* **1.** a ciuguli *(tot, mult)*. **2.** a ciuguli *(puțin)*. **3.** *(despre pești)* a mușca *(de cîrligul undiței)*.

поклёвка, *-и f. (iht.)* mușcarea momelii.

поклёп, *-а m. (înv. pop.)* pîră, acuzație falsă, calomnie; *возвести ~ на кого-л.* a pîrî pe cineva.

покли|кать, *-ичу, -ичешь vb. pf. acuz. (pop.)* a chema, a striga.

поклон, *-а m.* **1.** plecăciune, închinăciune; salut; *ответить на чей-л.* ~ a răspunde la salutul cuiva; *(înv.) отвесить ~ кому-л.* a face o plecăciune, a se pleca în fața cuiva; *земной* ~ plecăciune pînă la pămînt, plecăciune adîncă; *(bis.) класть ~ы* a face mătănii. **2.** *(fig.)* complimente, salutări cuiva; *передайте ~ всем!* salutări tuturor! ◇ *~ да и вон!* piei din ochii mei! ia-ți tălpășița! *идти на ~* sau *с ~ом* a se ruga umil, a se ploconi, a se căciuli; *(prov.) с ~у голова не заболит* de bună ziua nu te doare gura.

поклонени|е, *-я n. sg.* **1.** închinare, adorare, cult *предмет ~я* obiect de adorație. **2.** admirație.

поклониться, *-онюсь, -онишься vb. pf.* de la *кланяться*

поклонник, *-а m.* **1.** admirator. **2.** curtezan, admirator, adorator. **3.** *(înv.)* închinător, adorator.

покловя|ться, *-яюсь, -яешься vb. ipf. dat.* a se închina; a adora, a admira.

поклясться, *-янусь, -янёшься vb. pf.* de la *клясться*

поковка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* forjare. **2.** semifabricat, forjat; piesă forjată brut.

покои, *-ев m. (înv.)* camere de locuit; *богатые* ~ camere luxos mobilate ◇ *приёмный покой* cameră de gardă *(la spital)*.

покоить, *-ою, -оишь vb. ipf. acuz. înv.)* a îngriji.

покоит|ься, *-оюсь, -оишься vb. ipf.* **1.** *на + prepl. (основываться)* a fi așezat, a se sprijini. **2.** *(înv.)* a zăcea, a odihni; *здесь ~ся прах ...* aici odihnește ...

поко|й, *-я m. sg.* **1.** *(тишина)* liniște, pace, odihnă, tihnă; *душевный* ~ liniște sufletească; *нарушить чей-л.* ~ a tulbura lininștea cuiva; *не находить себе ~я* a nu-și găsi liniștea; *оставить в ~е* a lăsa în pace. **2.** *(неподвижность)* imobilitate, repaus; *относительный* ~ repaus relativ; *в состоянии ~я* în stare de repaus ◇ *не знать ~я* a nu avea liniște, a nu avea astîmpăr; *не давать ~я* a nu slăbi pe cineva, a sta pe capul cuiva; a se ține de capul cuiva; *(înv.) вечный* ~ odihnă de veci, moarte; *(înv.) удалиться на* ~ a se retrage din activitate *(la bătrînețe)*; *(prov.) ~ пьёт воду, а беспокойство мёд* vrednicul nu piere, din pelin face miere; cine șade, coada-i cade, cine mișcă tot mai pișcă.

покойник, *-а m.* răposat, mort, decedat, defunct.

покойницкая, *-ой f.* cameră mortuară, morgă.

покойно *adv.* **1.** (în mod) calm, liniștit, în liniște. **2.** comod, confortabil.

покойн|ый[1] *adj.* **1.** calm, liniștit, pașnic; ~ *нрав* fire pașnică. **2.** comod; confortabil; ~ *диван* divan comod ◇ *~ой ночи!* noapte bună! somn ușor!; *будьте ~ы!* n-aveți nici o grijă; fiți liniștit.

покойн|ый[2] *adj.* răposat, decedat, defunct; *почтить память ~ого* a cinsti memoria defunctului.

поколебать, *-леблю, -леблешь vb. pf.* de la *колебать*

поколеба|ться, *-леблюсь, -леблешься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *колебаться*. **2.** a șovăi, a ezita *(un timp)*.

поколени|е, *-я n.* **1.** generație; *молодое* ~ tînăra generație; *новое* ~ generația nouă; *из ~я в* ~ din generație în generație; din tată-n fiu. **2.** *(înv.)* neam.

поколотить, *-очу, -отишь vb. pf.* de la *колотить (2, 3)*

поколотиться, *-отится vb. pf.* de la *колотиться (4)*

покончить, *-чу, -чишь vb. pf. с + instr.* a termina, a isprăvi, a sfîrși, a pune capăt; ~ *с работой* a termina lucrul; ~ *с собой* sau *с жизнью* a se sinucide, a-și pune capăt zilelor, a-și face seama.

покорёжить(ся), *-жу(сь), -жишь(ся) vb. pf.* de la *корёжить(ся)*

покоре́ние, *-я n. sg.* supunere, cucerire, subjugare; ~ *ко́смоса* cucerirea cosmosului.

покори́тель, *-я m.* cuceritor; *(glumeț)* ~ *серде́ц* cuceritor de inimi.

покори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. покоря́ть) acuz.* **1.** a supune, a cuceri, a subjuga, a cotropi; ~ *страну́* a cuceri o țară. **2.** *(fig.)* a cuceri, a cîștiga, a-și atrage simpatia/dragostea; ~ *чьё-л. се́рдце* a cuceri inima cuiva.

покори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. покоря́ться)* **1.** a se supune, a se lăsa cucerit. **2.** a se resemna.

покорми́ть(ся), *-ормлю́(сь), -о́рмишь(ся) vb. pf.* de la *корми́ть(ся).*

поко́рно *adv.* supus, cu supunere, cu smerenie; umil, cu umilință ◇ *(înv.)* ~ *благодарю́* mulțumesc frumos.

поко́рность, *-и f. sg.* supunere, ascultare, resemnare, umilință.

поко́рный *adj.* supus, ascultător, docil, umil; ~ *ребёнок* copil ascultător ◇ *(înv.) ваш* ~ *слуга́* prea umilul dv. servitor; *(iron.) слуга́* ~*!* ba bine că nu! vă foarte mulțumesc.

покоро́бить, *-блю, -бишь vb. pf.* de la *коро́бить*

покоро́биться, *-ится vb. pf.* de la *коро́биться*

покоро́че *adv.* mai (pe) scurt.

поко́рствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (înv.)* a se supune.

покоря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *покори́ть*

покоря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *покори́ться.* **2.** *pas.* de la *покоря́ть.*

поко́с, *-а m.* **1.** *sg. (сенокос)* cositul fînului. **2.** *sg.* timpul cositului. **3.** luncă, fînaț, fîneață.

покоси́|ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf.* de la *коси́ть*[1] *(1)* a îndoi, a apleca; *избу́шку* ~*ло* căsuța s-a aplecat la pămînt.

покоси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. acuz.* a cosi *(un timp oarecare).*

покоси́ться, *-ошу́сь, -оси́шься vb. pf. (ipf. коси́ться)* **1.** a se înclina, a se apleca. **2.** *на* + *acuz.* a se uita chiorîș.

покра́жа, *-и f.* **1.** furt. **2.** *(înv.)* lucru furat, lucru de furat.

покра́па|ть, *-ает vb. pf.* a bura.

покра́пывать, *-ает vb. ipf.* a ploua încet și cu întreruperi.

покра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf.* de la *кра́сить*

покра́ска, *-и f. sg.* vopsit, vopsire.

покрасне́ние, *-я n.* roșeață.

покрасне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *красне́ть (1, 3)*

покра́|сть, *-аду́, адёшь vb. pf. acuz.* a fura.

покриви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf.* de la *криви́ть*

покриви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf.* de la *криви́ться (1)*

покри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a striga, a țipa *(din cînd în cînd)*

покритикова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf.* a critica *(puțin).*

покрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* a striga, a țipa (puțin).

покро́в, *-а m.* **1.** înveliș, scoarță; acoperămînt, strat superior; *сне́жный* ~ înveliș de zăpadă; covor de zăpadă; *ледяно́й* ~ strat de gheață; *травяни́стый* ~ înveliș de iarbă; *(fig.) под* ~*ом но́чи* sub scutul nopții. **2.** *(anat. bot.)* înveliș, tegument; *волосяно́й* ~ înveliș pilos; *нару́жные* ~*ы* piele, dermă; ~ *ры́бы* pielea peștelui; ~ *цветка́* periant, înveliș floral. **3.** *(înv.)* cuvertură, învelitoare; văl, giulgiu, lințoliu. **4.** *(înv.)* protecție, scut, apărare ◇ *сорва́ть* ~*(ы) с чего́-л.* a demasca ceva.

покрови́тель, *-я m.* protector, ocrotitor, apărător.

покрови́тельственно *adv.* (cu un aer) protector.

покрови́тельственн|ый *adj.* **1.** *(peior.)* protector; de superioritate; ~ *тон* ton protector; ~*ая улы́бка* zîmbet de superioritate. **2.** protecționist; ocrotitor; *(ec.)* ~*ая систе́ма* sistem protecționist ◇ *(zool.)* ~*ая окра́ска* mimetism.

покрови́тельств|о, *-а n. sg.* **1.** protecție, ocrotire; patronaj; *под* ~*ом кого-л.* sub patronajul, sub auspiciile cuiva. **2.** *(înv.)* favorizare, încurajare; ~ *иску́сству* încurajarea artelor.

покрови́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. dat.* a proteja, a patrona, a ocroti.

покро́вн|ый *adj. (anat. bot.)* de acoperire; protector; de înveliș tegumentar; ~*ые расте́ния* plante de protecție.

покро́й, *-я m.* croială; ~ *костю́ма* croiala costumului ◇ *(fig.) все они́*

на оди́н ~ toți sînt croiți după același tipar/calapod; sînt toți o apă și-un pămînt.

покроши́ть, *-ошу́, -о́шишь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a fărîmița *(o cantitate oarecare).*

покружи́ться, *-ужу́сь, -у́жишься vb. pf.* a se învîrti *(un timp oarecare).*

покрути́ть, *-кручу́, -кру́тишь vb. pf.* a suci, a răsuci *(un timp oarecare);* ~ *усы́* a-și răsuci mustățile.

покрути́ться, *-кручу́сь, -кру́тишься vb. pf.* a se suci, a se învîrti *(puțin).*

покрыва́ло, *-а n.* cuvertură, pătură, învelitoare, văl.

покрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *покры́ть*

покрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *покры́ться.* **2.** *pas.* de la *покрыва́ть.*

покры́ти|е, *-я n.* **1.** *sg.* acoperire; învelire; ~ *дерно́м* gazonare, acoperire cu brazde de iarbă; ~ *мета́ллом* placare cu metal; ~ *смоло́й* gudronare. **2.** acoperiș, înveliș; acoperămînt, îmbrăcăminte; strat superior; *бето́нное* ~ acoperiș de beton; *водонепроница́емое* ~ învelitoare etanșă; voal de etanșare; ~ *доро́ги* îmbrăcămintea șoselei; *сво́дчатое* ~ planșeu boltit; acoperiș boltit. **3.** *sg.* străbatere, parcurgere. **4.** *sg.* acoperire; plată, achitare; ~ *расхо́дов* acoperirea/plata cheltuielilor; *золото́е* ~ acoperire în aur; *чек без* ~*я* cec fără acoperire; ~ *растра́ты* acoperirea sumei delapidate. **5.** *(zool.)* montă, împerechere.

покрытосемя́нные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* angiosperme.

покры́|ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. покрыва́ть) acuz.* **1.** a acoperi, a înveli, a îmbrăca; ~ *одея́лом* a înveli cu plapuma; ~ *кры́шу черепи́цей* a acoperi casa cu țiglă. **2.** *(намазать)* a acoperi, a da cu..., a așterne un strat subțire peste; ~ *кра́ской* a vopsi; ~ *позоло́той* a sufla cu aur. **3.** a acoperi, a împînzi, a umple *(toată suprafața); облака́* ~*ли не́бо* norii au acoperit cerul. **4.** *(cu privire la un sunet, la un zgomot)* a înăbuși, a acoperi, a domina. **5.** *(возмести́ть чем-л.)* a acoperi; a plăti; a rambursa; ~ *изде́ржки* a acoperi cheltuielile; ~ *задо́лженность* a plăti datoriile. **6.** a acoperi, a ascunde, a tăinui, a nu da pe față; ~ *чью-л вину́* a tăinui vina cuiva. **7.** a parcurge, a străbate, a acoperi *(o distanță).* **8.** *(la jocul de cărți)* a bate cu o carte superioară. **9.** *(pop. injur.)* a critica aspru; a face cu ou și cu oțet; a face de două parale. **10.** a aduce la montă, a împerechea ◇ ~ *та́йной* a învălui în mister; ~ *себя́ сла́вой* a se acoperi de glorie; ~ *себя́ позо́ром* a se acoperi de rușine; ~*то мра́ком неизве́стности* învăluit în mister.

покры́|ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. ipf. (pf. покрыва́ться)* **1.** a se acoperi, a se înveli; ~ *одея́лом* a se acoperi cu plapuma. **2.** a se umple; a se acoperi; ~ *румя́нцем* a se înroși, a se face rumen la față; a se îmbujora.

покры́шк|а, *-и f.* **1.** capac, **2.** anvelopă, cauciuc; *грузова́я* ~ anvelopă de camion; *легкова́я* ~ anvelopă de autoturism ◇ *(peior.) ни дна, ни* ~*и (кому́-л.)* lua-l-ar dracul; alege-s-ar praful de el.

покря́кивать, *-аю, -аешь vb. pf.* a măcăi *(din cînd în cînd).*

поку́да *adv.* și *conj. v. пока́*

покупа́тель, *-я m.* cumpărător; client, mușteriu.

покупа́тельн|ый *adj.* de cumpărare; ~*ая спосо́бность* putere de cumpărare, capacitate de cumpărare.

покупа́тельск|ий *adj.* de cumpărător; al cumpărătorilor.

покупа́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. купа́ть) acuz.* a scălda, a îmbăia, a face (o mică) baie *(cuiva).*

покупа́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (ipf. купи́ть) acuz.* a cumpăra.

покупа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a se scălda, a se îmbăia (puțin).

поку́пк|а, *-и f.* **1.** *sg.* cumpărare. **2.** cumpărătură; tîrguială; *де́лать* ~*и* a face tîrguieli.

покупн|о́й *adj.* **1.** *(înv.)* cumpărat, tîrguit, din comerț; ~*о́е варе́нье* dulceață din comerț. **2.** de cumpărare; ~*ая спосо́бность* capacitate de cumpărare.

покура́житься, *-жусь, -жишься vb. pf.* a-și face curaj; a face pe grozavul.

поку́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fuma din cînd în cînd, a fuma cîte puțin.

покури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf.* de la *кури́ть (1, 2)*

покуроле́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (pop.)* a face nebunii, a zburda *(un timp).*

покуса́ть *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a mușca *(de cîteva ori)*.

покуси́ться, *-ушу́сь, -уси́шься vb. pf. (ipf. покуша́ться) на + acuz.* a atenta la....; a rîvni la...; *~ на чужо́е добро́* a rîvni la averea/la bunul altuia.

поку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a pișca, a înțepa, a mușca *(puțin, din cînd în cînd)*.

поку́шать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ку́шать*

покуша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *покуси́ться; ~ на самоуби́йство* a încerca să-și pună capăt zilelor.

покуше́ние, *-я n.* atentat, tentativă; *~ на чью-л. жизнь* atentat la viața cuiva.

пол[1], *-а (-у) m.* podea, dușumea; *деревя́нный ~* dușumea de scînduri; *парке́тный ~* parchet; *настила́ть ~* a podi, a pardosi ◇*на ~у́ не валя́ется что-л.* nu se găsește chiar pe toate drumurile.

пол[2], *-а m.* sex; *мужско́й/же́нский ~* sex masculin/feminin; *(glumeț) прекра́сный ~* sexul frumos.

пол[3], *indecl. (pop.)* jumătate *(la indicarea orei)*; *~ пя́того* patru și jumătate; *в ~ пе́рвого* la (ora) douăsprezece și jumătate.

пол|а́, *-ы́ f.* poală; pulpană ◇ *(fig.) из-под ~ы́ торгова́ть* a face comerț pe sub mînă/în mod clandestin.

полага́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (în expr.) ~ нача́ло чему́-л.* a pune bazele *(a ceva)*.

полага́|ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a crede, a presupune, a fi de părere; *(impers.) ~ют* se crede. **2.** a socoti, a considera ◇ *(cuv. modal) на́до ~* se prea poate; pesemne; probabil.

полага́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *положи́ться*. **2.** a se cuveni, a se cădea; *э́того де́лать не ~ется* nu se cade/nu se cuvine să faci una ca asta; *ему́ ~ется 10 рубле́й* i se cuvin 10 ruble.

пола́ди|ть, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. c + instr.* a se înțelege, a se împăca.

пола́комить(ся), *-юмлю(сь), -мишь(ся) vb. pf.* de la *ла́комить(ся)*.

полоска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a dezmierda (puțin), a giugiuli.

пола́ти, *-е́й pl.* **1.** laviță de dormit *(între perete și sobă)*. **2.** *(constr.)* platformă; pod de manevră.

по-латы́ни *adv.* latinește.

по́лба, *-ы f. sg.* alac, secară albă, grîu gol.

полбеды́ *pred.* nu e mare lucru, nu e mare pagubă; *э́то ещё ~* asta e floare la ureche; putea fi și mai rău.

полбуты́лки *f.* jumătate de sticlă.

полго́да, *полуго́да m.* jumătate de an, șase luni.

полго́ря, *pred. v. полбеды́.*

полде́ла *n. indecl.* nu-i tot; *э́то ещё ~* asta nu-i totul.

по́лдень, *по́лдня* și *по́лудня m.* **1.** amiază; *ро́вно в ~* la amiază; la ora 12 fix; *за́ ~ по́сле по́лудня* după amiază; *жа́ркий ~* amiază caldă. **2.** *(înv.)* miazăzi, sud.

полдне́вный *adj.* de amiază, de nămiază.

по́лдник, *-а m.* gustare *(între masa de prînz și cină)*.

по́лдничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (reg.)* a lua o gustare *(la amiază sau în timpul zilei)*.

полдоро́г|и *f.* jumătatea drumului; *останови́ться на ~е* a) a se opri la jumătatea drumului; b) *(fig.)* a nu termina un lucru început.

полдю́жины *f.* jumătate de duzină.

по́л|е, *-я n.* **1.** cîmp, șes, cîmpie; *идти́ ~ем* a merge pe cîmp, a o lua peste cîmp; *в откры́том ~* în cîmp deschis, în plin cîmp. **2.** cîmp; teren; *лётное ~* cîmp de aterizare/de zbor; *уче́бное ~* cîmp de exerciții; *ми́нное ~* cîmp minat; *спорти́вное ~* cîmp de joc, teren de sport; *футбо́льное ~* teren de fotbal; *~ зре́ния* cîmp vizual; *~ сраже́ния; ~ би́твы* sau *(înv.) ~ бра́ни* cîmp de luptă, cîmp de bătaie; *(mil.) ~ обстре́ла* zonă de tir. **3.** cîmp, lan, ogor; solă; *ржано́е ~* cîmp de secară; *~ под па́ром* ogor negru; *о́пытное ~* cîmp de experiență; lot experimental; *вспа́ханное ~* cîmp arat; *лущёное ~* teren dezmiriștit. **4.** *(el. fiz.)* cîmp; *излуча́емое ~* cîmp radiat; *~ излуче́ния* cîmp de radiație; *~ тяготе́ния* cîmp gravitațional; *магни́тное ~* cîmp magnetic; *акусти́ческое ~* cîmp acustic; *ве́кторное ~* cîmp de vectori/vectorial; *~ зре́ния*

cîmp vizual/de vizibilitate. **5.** *(fig.)* cîmp, sferă, teren, domeniu de activitate; *обши́рное ~ де́ятельности* cîmp larg de activitate. **6.** fond, cîmp; *жёлтые цветы́ по голубо́му ~ю* flori galbene pe fond albastru. **7.** *(mai ales la pl.)* margine *(la o carte, la un manuscris)*; *заме́тки на ~я́х* note marginale. **8.** *(pl.)* boruri, margini răsfrînte la pălărie ◇ *(prov.) оди́н в ~ не во́ин* unde-i unul nu-i putere; *одного́ ~я я́годы* tot o apă și un pămînt; sînt de aceeași teapă.

полеве́ние, *-я n. sg. (pol.)* alunecare/deplasare spre stînga.

полеве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *леве́ть*.

полеви́ца, *-ы f. (bot.)* iarba-cîmpului; *соба́чья ~* bucățel.

полёвка, *-и f. (zool.)* șoarece de cîmp.

полево́д, *-а m.* agrotehnician, specialist în culturi de cîmp.

полево́дство, *-а n. sg.* cultura plantelor de cîmp, agricultură.

полево́дческ|ий *adj.* de agricultură, de culturi de cîmp.

полев|о́й *adj.* **1.** de cîmp; *~ы́е цветы́* flori de cîmp; *~а́я мышь* șoarece de cîmp; *~ы́е рабо́ты* munca cîmpului. **2.** *(mil.)* de campanie; *~ го́спиталь* spital de campanie; *~а́я артилле́рия* artilerie de cîmp; *~а́я по́чта* poștă militară; *~ суд* curte marțială; *~а́я су́мка* porthart ◇ *(mineral.) ~ шпат* feldșpat.

полега́емость, *-и f.* cădere *(la păioase)*.

полега́ние, *-я n. sg. (agr.)* culcare; cădere; *~ хлебо́в* culcarea grînelor.

полега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поле́чь (2)*

полёглый *adj. (agr.)* polignit; *~ хлеб* grîne polignite.

полего́ньку *adv. (pop.)* încetișor, binișor, ușurel.

полегча́|ть, *-ает vb. pf. impers. dat. (pop.)* a se simți mai bine.

поле́гче *adv.* mai încet, ușurel.

полежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf.* a sta lungit *(cîtva timp)*.

полёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sta culcat, a tot|sta culcat.

полезащи́тн|ый *adj.* de protecție a cîmpului; *~ые лесны́е поло́сы* perdele forestiere de protecție.

поле́зно **1.** *adv.* cu folos, în mod util. **2.** *pred. impers.* este bine, este util.

поле́зность, *-и f. sg.* utilitate, folos.

поле́зн|ый *adj.* util, folositor; *~ая кни́га* carte utilă; *~ая де́ятельность* activitate folositoare; *~ые ископа́емые* minereuri utile; *(tehn.) коэффицие́нт ~ого де́йствия* randament.

поле́з|ть, *-зу, -зешь vb. pf.* **1.** (a începe) a se sui, a se cățăra, a se urca; *~ на де́рево* a se sui în copac. **2.** a băga mîna, a căuta cu mîna; *~ в карма́н за деньга́ми* a băga mîna în buzunar după bani. **3.** a intra, a se vîrî; *~ в во́ду* a intra în apă. **4.** *(вмеша́ться)* a sări, a se băga; *~ в дра́ку* a sări la bătaie.

полемизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* c + *instr.* a polemiza.

поле́мик|а, *-и f. sg.* polemică; *вести́ ~у с кем-л.* a polemiza cu cineva.

полеми́ст, *-а m.* polemist.

полеми́ческ|ий *adj.* polemic; *~ая статья́* articol polemic.

полеми́чность, *-и f. sg* caracter polemic.

полеми́чный *adj.* polemic; *~ тон* ton polemic.

поле́ниваться, *-ваюсь, -аешься vb. ipf.* a se lenevi, a se lăsa pe tînjeală.

полени́|ться, *-еню́сь, -е́нишься vb. pf. cu inf.* a-i fi lene.

поле́нница, *-ы f.* stivă de lemne.

поле́но, *-а n.* bucată de lemn *(de foc)*.

поле́ска, *-и f. (bot.)* brei; trepădătoare.

поле́сье, *-я n. sg.* regiune păduroasă, regiune de păduri.

полёт, *-а m.* zbor; *маршру́т ~а* itinerar de zbor; *слепо́й ~* zbor fără vizibilitate; *бре́ющий ~* zbor razant; *фигу́рный ~* zbor acrobatic; *пики́рующий ~* zbor în picaj; *разве́дывательный ~* zbor de recunoaștere; *высо́тный ~* zbor de mare înălțime; *~ в строю́* zbor în formație; *~ звено́м* zbor în patrulă; *~ по баллисти́ческой трае́ктории* zbor pe traiectorie balistică; *~ раке́ты* zborul rachetei; *уче́бный ~* zbor de exerciții; *беспоса́дочный ~* zbor fără escală; *~ на разве́дку* zbor de cercetare; *косми́ческий ~* zbor cosmic; *межплане́тный ~* zbor interplanetar; *орбита́льный ~* zbor orbital/pe orbită

◇ *с пти́чьего ~а* a) de sus, de la mare înălțime; b) *(fig.)* superficial; *~ мы́сли* avînt al gîndirii; *~ снаря́да* traiectoria obuzului.

полета́й, *-я m (bot.)* ovăz sălbatic obișnuit, odos.

полета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a zbura *(cîtva timp)*.

полете́|ть, *-ле́чу, -лети́шь vb. pf.* **1.** a-și lua zborul; *самолёт ~л* avionul și-a luat zorul. **2.** *(despre obiecte aruncate)* a zbura; *~ с ле́стницы* a cădea de pe scară.

по-ле́тнему *adv.* ca vara, ca de vară; *оде́ться ~* a îmbrăca haine de vară.

полечи́ть, *-ечу́, -е́чишь vb. pf. acuz.* a trata, a îngriji, a aplica un tratament.

полечи́ться, *-ечу́сь, -е́чишься vb. pf.* a se trata, a face o cură.

пол/е́чь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf.* **1.** **1.** a se culca *(despre* mai *mulți)*; *все ~егли́ спать* s-au culcat toți. **2.** *(ipf. полега́ть)* a se culca la pămînt; *(despre cereale) пшени́ца ~егла́* grîul s-s culcat la pămînt. **3.** *(fig.)* a pieri; a cădea, a fi ucis *(despre mai mulți)*; *в бою́ ~егло́ мно́го солда́т* mulți ostași au pierit în luptă.

полжи́зни *f.* jumătate de viață.

по́лзание, *-я n.* tîrîre, tîrît.

по́лзать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a se tîrî; *~ по́ полу* a se tîrî pe jos. **2.** *(fig.)* a se tîrî, a se umili; *~ в нога́х у кого́-л.* a săruta picioarele cuiva, a se umili dinaintea cuiva.

ползко́м *adv.* tîrîș; în patru labe; *~ добра́ться куда́-л.* a ajunge undeva tîrîș.

полз|ти́, *-зу́, -зёшь vb. ipf.* **1.** a se tîrî. **2.** a se mișca foarte încet; *по́езд е́ле ~ёт* trenul abia se mișcă. **3.** a se agăța, a se întinde; *плющ ~ёт по забо́ру* iedera se cațără pe gard. **4.** a curge, a se vărsa; a da pe-afară, a ieși din; *те́сто ~ёт из горшка́* aluatul curge din oală. **5.** *(fig.)* a se răspîndi, a umbla; *слу́хи ~у́т* se răspîndesc zvonuri, se zvonește. **6.** a se destrăma; *плато́к ~ёт* basmaua se destramă. **7.** a se surpa, a se nărui; *бе́рег ~ёт* malul se surpă.

ползу́н, *-а m. (tehn.)* cursor; patină; berbec.

ползуно́к, *-нка́ m. (pop.)* copil mic *sau* pui de animal *(care încă nu poate umbla, care se tîrăște)*.

ползу́чий *adj.* tîrîtor; agățător, cățărător *(despre plante sau animale)*.

полиандри́я, *-и f.* poliandrie.

полиартри́т, *-а m. (med.)* poliartrită.

поли́в, *-а m.* udare, stropire, irigare, irigație.

поли́ва, *-ы f. sg. (tehn.)* smalț.

поливале́нтный, *adj.* polivalent.

полива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поли́ть(2)*

полива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поли́ться*. **2.** *pas.* de la *полива́ть*.

поли́вка, *-и f. sg.* stropire, udare; irigare; *~ цвето́в* stropirea florilor.

поливн|о́й *adj.* irigat, de irigație; *~о́е земледе́лие* agricultură irigată.

поли́вочн|ый *adj.* de irigat, de udat, de stropit; *~ые маши́ны* mașini de irigat.

полига́мия, *-и f. sg.* poligamie.

полига́мный *adj.* poligam.

полигене́зис, *-а m.* poligeneză.

полигло́т, *-а m.* poliglot.

полиго́н, *-а m.* **1.** *(mil.)* poligon, poligon de tragere. **2.** *(mat.)* poligon.

полиго́нный *adj. (mil.)* de poligon.

полигра́ф, *-а m. (tehn.)* poligraf.

полиграфи́ст, *-а m.* polifgrafist.

полиграфи́ческий *adj.* poligrafic; *~ комбина́т* combinat poligrafic.

полиграфи́я, *-и f. sg.* poligrafie.

полиза́ть, *-лижу́, -ли́жешь vb. pf.* a linge *(de cîteva ori, puțin)*.

полика́рпий, *-я m. (bot.)* policarp.

поликли́ника, *-и f.* policlinică.

полилове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *лилове́ть*

полиме́р, *-а m. (chim.)* de polimer.

полимериза́ция, *-и f. (chim.)* polimerizare.

полиме́рный *adj.* polimer.

полиморфи́зм, *-а m. sg.* polimorfism.

полиморфи́ческий *adj.* de polimorfism; polimorf.

полимо́рфный *adj.* polimorf.

полиневри́т, *-а m.* polinevrită.

полинези́йцы, *-ев m. pl.* polinezieni

полино́м, *-а m. (mat.)* polinom.

полиня́лый *adj.* decolorat.

полиня́ть *vb. pf. (ipf. линя́ть)* a se decolora.

полиомели́т, *-а m. (med.)* poliomielită.

поли́п, *-а m. (zool. med.)* polip.

полирова́льный *adj.* de lustruit, de polizat; *~ стано́к* mașină de lustruit.

полирова́ние, *-я n. sg. v. полиро́вка*

полиро́ванный *p.t.p.* de la *полирова́ть*. **2.** *adj.* poleit, lustruit, polizat.

полирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. наполирова́ть* și *отполирова́ть) acuz.* a lustrui, a poliza; *~ ме́бель* a lustrui mobile.

полиро́вка, *-и f. sg.* **1.** lustruire, polizare. **2.** lustru, poleială.

полиро́вочный *adj.* de lustruit, de polizat; *~ материа́л* material de lustruit.

полиро́вщик, *-а m.* lustruitor.

по́лис, *-а m.* poliță; *страхово́й ~* poliță de asigurare.

полисеманти́зм, *-а m. (lingv.)* polisemantism.

полисеманти́ческий *adj. (lingv.)* polisemantic.

полисеми́ческий *adj. v. полисемантический*

полисеми́я, *-и f. (lingv.)* polisemie.

полисинтети́зм, *-а m. (lingv.)* polisintetism.

полисинтети́ческ|ий *adj. (lingv.)* polisintetic; *~ие языки́* limbi polisintetice.

полисме́н, *-а m.* polițist *(în Anglia și Statele Unite)*.

полиспа́ст, *-а m. (tehn.)* palan *(sistem de scripeți)*.

полиста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a frunzări, a răsfoi (puțin).

полистиро́л, *-а m. (chim.)* polistiren; trolit

поли́стный *adj.* de coală; cu/pe coală; *~ая опла́та* plată pe coală *(de autor)*.

политбюро́ *n. indecl.* birou politic.

политгра́мота, *-ы f. sg.* cunoștințe politice elementare.

политеи́зм, *-а m. sg.* politeism.

политеи́ст, *-а m.* politeist.

политеисти́ческий *adj.* politeist.

политехниза́ция, *-и f. sg.* politehnizare.

политехни́зм, *-а m. sg.* politehnism.

полите́хникум, *-а m.* politehnică, școală politehnică.

политехни́ческ|ий *adj.* politehnic; *~ институ́т* institut politehnic; *~ое обуче́ние* învățămînt politehnic.

политзаключённый, *-ого m.* deținut politic.

политзаня́тия, *-и pl.* învățămînt politic.

поли́тик, *-а m.* om politic; politician.

поли́тик|а, *-и f. sg.* **1.** politică; *вне́шняя ~* politică externă; *вну́тренняя ~* politică internă; *экономи́ческая ~* politică economică; *~ невмеша́тельства* politică de neimixtiune; *твёрдая ~* politică fermă; *дальнови́дная ~* politică clarvăzătcare; *теку́щая ~* politică curentă. **2.** *(fig.)* politică; *я его́ ~у насквозь ви́жу* înțeleg bine ce urmărește el.

политика́н, *-а m.* politician fără scrupule; trăgător de sfori, intrigant; om lipsit de principii.

политика́нский *adj.* de politician intrigant.

политика́нство, *-а n. sg.* politicianism; fel de a fi al unui intrigant.

поли́тико-воспита́тельный *adj. (în expr.) ~ая рабо́та* muncă de educație politică.

полити́ческ|ий *adj.* politic; *~ие взгля́ды* convingeri politice; *~ие права́* drepturi politice; *~ое значе́ние* însemnătate/importanță politică; *~ де́ятель* om politic; *~ режи́м* regim politic; *~ое устро́йство страны́* organizarea politică a unei țări; *~ие собы́тия* evenimente politice; *~ая борьба́* luptă politică; *~ое воспита́ние масс* educarea politică a maselor; *речь большо́го ~ого значе́ния* discurs de mare importanță politică ◇ *~ая эконо́мия* economie politică.

полити́чно *adv.* **1.** (în mod) abil, delicat; cu tact. **2.** *(pop.)* în mod politicos.

полити́чный *adj* **1.** abil; diplomatic; cu tact; *~ челове́к* om abil. **2.** politicos, amabil.

политкружо́к, *-жка́ m.* cerc de studii politice.

политотде́л, *-а m.* secție politică.

политпросве́т, *-а m. sg.* educație politică.

политрабо́та, *-ы f.* muncă politică.

политрабо́тник, *-а m.* activist politic.

политру́к, *-а m.* instructor politic.

политуправле́ние, *-я n.* direcție politică

политу́ра, *-ы f.* politură, lustru, lac pentru lustruit.

политучёба, *-ы f. sg.* învățămînt politic.

поли́|ть, *-лью, -льёшь vb. pf.* **1.** a începe să curgă/să toarne; *дождь ~л* a început să plouă. **2.** *(ipf. полива́ть) acuz.* a stropi, a uda; a turna *(pentru spălat)*; *~ цветы́* a stropi florile.

поли́|ться, *-лью́сь, -льёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. полива́ться)* a se uda, a se stropi. **2.** a începe să curgă; *вода́ ~ ~лась из кра́на* apa a început să curgă din robinet; *(fig.) слёзы ~лись* i-au dat lacrimile; *~лись вопро́сы* au început să curgă întrebările.

политэконо́мия, *-и f. sg.* economie politică.

политэмигра́нт, *-а m.* emigrant politic.

полифони́ческий *adj. (muz.)* polifonic.

полифони́я, *-и f. sg. (muz.)* polifonie.

полихромати́ческий *adj.* policrom, multicolor.

полихро́мия, *-и f. sg.* policromie.

полицейме́йстер, *-а m.* șef de poliție *(în Rusia țaristă)*.

полице́йск|ий 1. *adj.* polițienesc, polițist, de poliție; *~ уча́сток* comisarul de poliție; *~ие ме́ры* măsuri polițienești; *~режи́м* regim polițist. **2.** **~ий,** *-ого m.* agent de poliție, sergent de stradă, polițist; *отря́д ~их* detașament de polițiști.

полицикли́ческий *adj. (chim.)* policiclic.

поли́ция, *-и f. sg. (înv.)* poliție; *сыскна́я ~* poliție judiciară, siguranță.

полицме́йстер, *-а m. = полицейме́йстер.*

поли́чн|ое, *-ого n. sg. (în expr.) пойма́ть с ~ым* a prinde în flagrant delict; a prinde asupra faptului.

полишине́л|ь, *-я m.* paiață, Vasilache, arlechin ◇ *секре́т ~я* secretul lui Polichinelle.

полиэ́др, *-а m. (mat.)* poliedru.

полиэдри́ческий *adj. (mat.)* poliedric; poliedrol.

полиэдри́я, *-и f.* poliedrie, cloroză.

полиэтиле́н, *-а m. (chim.)* polietenă.

полк, *-а́ m.* **1.** regiment; *пехо́тный ~* regiment de infanterie; *артиллери́йский ~* regiment de artilerie; *сапёрный ~* regiment de pionieri; *понто́нный ~* regiment de pontonieri; *инжене́рный ~* regiment de geniu; *стрелко́вый ~* regiment de vînători; *~ дивизио́нной ко́нницы* regiment de călărași; *авиацио́нный ~* regiment de aviație; *команди́р ~а́* comandant de regiment. **2.** *(fig. înv.)* mulțime, ceată, gloată, cîrd ◇ *на́шего ~у́ при́было* rîndurile noastre s-au îngroșat.

по́лк|а[1], *-и f.* **1.** poliță, raft, stelaj; *кни́жная~* raft de cărți. **2.** loc de dormit într-un vagon de cale ferată; ◇ *положи́ть зу́бы на ~у* a-și pune pofta-n cui; a trage mîța de coadă.

по́лка[2], *-и f.* plivit, plivire, prășit.

полко́вник, *-а m.* colonel.

полко́вничий, *adj.* de colonel.

полково́дец, *-дца m.* comandant de oști; comandant, căpitan.

полково́дческий *adj.* de comandant de oști.

полков|о́й *adj.* de regiment; *~ команди́р* comandant de regiment; *~о́е зна́мя* drapelul regimentului; *~ обо́з* tren regimentar.

поллю́ция, *-и f. (fiziol.)* poluție.

полне́йший, *adj.* absolut, total; *он ~ неве́жда* e de o ignotranță crasă; *~ беспоря́док* dezordine totală.

полне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. пополне́ть)* a se îngrășa.

полн|и́ть, *vb. ipf. acuz.* a îngrășa, a face să pară mai gras; *э́то пла́тье меня́ ~и́т* această rochie mă îngrașă.

по́лн|иться, *-ится vb. ipf. (în expr.) слу́хом земля́ ~ится* merge vorba în toată lumea; lumea toată vorbește; urlă tîrgul.

по́лно[1], *adv.* plin, cu vîrf; *~ нали́ть* a umple (cu) vîrf.

по́лно[2] *adv.* **1.** cu *inf. (дово́льно, хва́тит)* ajunge!, destul!, încetează; *~ пла́кать!* încetează cu plînsul!; *~ тебе́ огорча́ться!* nu mai face să te necăjești atîta! **2.** cu *inf.* sau fără *compl. (да что вы!) и, ~, что за счёты!* ei lasă, ce să mai vorbim!

полнове́сность *-и f. sg.* **1.** greutate reglementară. **2.** *(fig.)* caracter convingător; temeinicie.

полнове́сн|ый *adj.* **1.** cu greutate reglementară. **2.** *(fig.)* puternic; *~ уда́р* lovitură puterncă. **3.** *(fig.)* convingător; cu greutate; *~ые до́воды* argumente convingătoare; *~ые доказа́тельства* dovezi care trag greu la cîntar.

полновла́стие, *-я n. sg.* putere deplină, putere absolută, suveranitate.

полновла́стно *adv.* cu putere absolută, cu depline puteri.

полновла́стный *adj.* atotputernic, suveran, cu puteri depline.

полново́дн|ый *adj.* cu multă apă, bogat în apă.

полново́дье, *-я n. sg.* nivel ridicat al apelor, ape mari.

полногла́сие, *-я n. sg. (lingv.)* plenisonie, pleofcnie.

полногла́сный *adj. (lingv.)* plenison, cu polnoglasic, plenofonic.

полногра́нный *adj. (mineral.)* holoedric.

полногру́дый *adj.* pieptos.

полнозву́чный *adj.* sonor.

полнокро́вие, *-я n. sg.* pletoră, abundență de sînge.

полнокро́вн|ый *adj.* **1.** pletoric. **2.** *(fig.)* activ, voios, vioi, plin de viață.

полноли́цый *adj.* rotund la față, cu fața plină.

полнолу́ние, *-я n. sg.* lună plină.

полнометра́жный *adj.* de lung metraj *(despre filme)*.

полномо́чи|е, *-я n.* împuternicire, mandat; *неограни́ченные ~я* puteri depline; *превы́сить ~я* a depăși mandatul/atribuțiile; *дава́ть ~я* a împuternici.

полномо́чный *adj.* împuternicit; plenipotențiar; *~ представи́тель* împuternicit; *(dipl.)* reprezentant plenipotențiar; *(dipl.)*; *~ мини́стр* ministru plenipotențiar.

полноповоро́тный *adj. (mec.)* cu turație completă.

полнопра́вие, *-я n. sg.* drepturi depline.

полнопра́вный *adj.* cu toate drepturile, cu drepturi depline.

по́лностью *adv.* în întregime, complet, deplin; *целико́м и ~* cu totul; în întregime.

полнот|а́ *-ы́ f. sg.* **1.** *(обилие)* plinătate, plenitudine; abundență; *~ зву́ка* plenisonie; *~ вла́сти* puteri depline, putere totală; *для ~ы́ карти́ны* pentru a avea o imagine completă. **2.** *(ту́чность)* corpolență, obezitate ◇ *от ~ы се́рдца/души́* din toată inima; *с исче́рпывающей ~о́й* exhaustiv, cu toate amănuntele

полноте́лый *adj.* corpolent.

полноце́нность, *-и f.* valoare deplină/integrală; valoare mare.

полноце́нн|ый *adj.* **1.** de valoare reală. **2.** cu valoare nominală; *~ая рабо́та* operă de reală valoare.

по́лночь, *-и* și *полу́ночи f. sg.* **1.** miezul nopții; *в ~* la miezul nopții; *далеко́ за ~* tîrziu după miezul nopții. **2.** *(înv.)* nord, miazănoapte.

по́лн|ый *adj.* **1.** *(наполненный)* plin, umplut; complet, ticsit; *~ до краёв* plin pînă sus; plin pînă la refuz. **2.** complet, întreg, total; deplin; *~ое собра́ние сочине́ний* opere complete; *в ~ом соста́ве* în formație completă; cu toții; *~ое затме́ние* eclipsă totală. **3.** *(абсолютный)* absolut, total, perfect; *~ая тишина́* liniște absolută; *~ое неве́жество* ignoranță crasă; *~ая свобо́да* libertate deplină; *в ~ом расцве́те сил* în floarea vîrstei; *на ~ом ходу́* în plin mers; *с ~ым зна́нием де́ла* în deplină cunoștință de cauză; *в ~ой безопа́сности* în siguranță perfectă; *жить в ~ом дово́льстве* a trăi în belșug. **4.** gras, obez; corpolent; dolofan; *~ая же́нщина* femeie grasă; *~ мужчи́на* bărbat corpolent ◇ *~ая луна́* lună plină; *(fig.) ~ая ча́ша* belșug, abundență; *с ~ым пра́вом* cu drept cuvînt; *в ~ом разга́ре* în toi; *говори́ть ~ым го́лосом* a) a vorbi în gura mare; b) *(fig.)* a spune verde în față; *жить ~ой жи́знью* a trăi din plin; *~ы́м-полно́* ticsit; arhiplin; cu vîrf și îndesat.

по́ло *n. indecl. (sport)* polo; *во́дное ~* polo pe apă.

пол-оборо́та *m. indecl.* întoarcere pe jumătate; *(mil.) ~ нале́во!* jumătate la stînga!

полова́, -ы́ *f. sg.* pleavă, goz, codină.

полове́цк|ий *adj.* polovțian; ~*ие та́нцы* dansuri polovțiene.

полови́к, -*а m.* preș.

полови́н|а, -*ы f.* **1.** jumătate; ~ *пути́* jumătatea drumului; *в* ~*е шесто́го* la ora cinci și jumătate; *в* ~*е ию́ля* la mijlocul lui iulie. **2.** *(înv.)* parte (izolată) a unui apartament; *он ушёл на свою́* ~*у* s-a retras în apartamentul său ◇ *(glum.) дража́йшая* ~ scumpa mea jumătate *(despre soție)*.

полови́нка, -*и f.* **1.** *dim.* de la *полови́на*; ~ *я́блока* jumătate de măr. **2.** canat *(de ușă)*.

полови́нн|ый *adj.* pe jumătate; *в* ~*ом разме́ре* (pe) jumătate; echivoc.

полови́нчат|ый *adj.* **1.** din două jumătăți; din două părți; ~*ые две́ри* ușă cu două canaturi. **2.** *(fig. peior).* nedecis, șovăielnic; tranzacțional; ~ *отве́т* răspuns șovăielnic; răspuns în doi peri; ~*ые ме́ры* jumătăți de măsură; ~*ое реше́ние* soluție de compromis.

полови́ца, -*ы f.* scîndură de podea.

поло́вник, -*а m. (reg.)* polonic.

полово́дье, -*я n. sg.* revărsare a apelor de primăvară; ape mari, umflarea apelor; *весе́ннее* ~ revărsarea apelor de primăvară.

полово́й[1], -*о́го m. (înv.)* ospătar, chelner.

полов|о́й[2] *adj.* de podea, al podelei; ~*ая щётка* perie de frecat podele.

полов|о́й[3], *adj.* sexual, genital; ~*ы́е о́рганы* organe genitale; ~*а́я зре́лость* pubertate; ~*а́я связь* legătură sexuală; ~*о́е бесси́лие* impotență.

по́ловцы, -*ев pl.*; *sg.* *по́ловец*, -*вца m.* polovțieni.

поло́вый *adj.* șarg.

по́лог, -*а m.* polog.

поло́гий *adj.* lin, dulce, ușor înclinat, în pantă ușoară; ~ *склон* pantă dulce.

поло́го *adv.* lin, în pantă ușoară.

поло́гость, -*и f.* povîrniș lin, pantă dulce, pantă lină.

положе́ни|е, -*я n.* **1.** *(местонахожде́ние)* poziție, așezare; *определи́ть* ~ *су́дна* a determina poziția vasului. **2.** atitudine, poziție; *в сидя́чем* ~*и* șezînd; *лежа́чее* ~ poziție culcată. **3.** poziție, stare; *(tehn.) рабо́чее* ~ stare de funcționare, poziție/stare de lucru; ~ *поко́я* stare de repaus, poziție de repaus; ~ неусто́йчивого равнове́сия poziție de echilibru instabil; ~ *равнове́сия* poziție stare de echilibru; *исхо́дное* ~ a) poziție / inițială ;b) *(mil.)* baza de plecare. **4.** stare, situație, condiție; ~ *веще́й*, ~ *дел* stare de lucruri, situație; *междунаро́дное* ~ situație internațională; *вну́треннее* ~ situație internă; *семе́йное* ~ situație familială; *руководя́щее* ~ rol de frunte, rol conducător; *оса́дное* ~ stare de asediu; *объяви́ть на оса́дном* ~*и* a proclama stare de asediu; *на вое́нном* ~*и* pe picior de război; *тяжёлое* ~ *больно́го* stare gravă a bolnavului; *тру́дное* ~ situație grea; *нело́вкое* ~ situație penibilă; *щекотли́вое* ~ situație delicată. **5.** teză, principiu, bază; *основны́е* ~*я* principii de bază, teze fundamentale; *нау́чное* ~ teză. **6.** lege, regulament; ~ *о вы́борах* lege electorală ◇ *быть в* ~*и* a fi însărcinată; ~ *обя́зывает* obrazul subțire cu cheltuială se ține; *(înv.) челове́к с* ~*ем* om cu situație; *войти́ в чьё-л.* ~ a se pune în situația cuiva, a-i arăta înțelegere; *вы́йти из* ~*я* a ieși dintr-o încurcătură, a se descurca; *быть на высоте́* ~*я* a fi la înălțimea situației; *хозя́ин* ~*я* stăpîn pe situație; *злоупотреби́ть свои́м* ~*ем* a abuza de situația/de poziția sa; *дости́чь высо́кого* ~*я* a ajunge pe o treaptă/într-o funcție înaltă; *напи́ться до* ~*я риз* a se îmbăta criță/lulea/turtă; ~ *ху́же губерна́торского* situație cît se poate de penibilă; *попа́сть в ло́жное* ~ a nimeri într-o situație neplăcută; *рискова́ть свои́м* ~*ем* a-și pune situația în joc.

поло́женный **1.** *p.t.p.* de la *положи́ть*[1]. **2.** *adj. (înv.)* fixat, stabilit; *в* ~ *час* la ora fixată.

поло́жим *cuv. modal* **1.** (să) admitem că, (să) presupunem că; ~, *что вы пра́вы* (să) presupunem că aveți dreptate. **2.** *(хотя́)* ce e drept; ~ să zicem! ba bine că nu!

положи́тельно *adv.* **1.** *(утверди́тельно)* pozitiv, afirmativ; categoric. **2.** *(реши́тельно)* absolut, deloc. **3.** *cuv. modal* într-adevăr, desigur; realmente.

положи́тельность, -*и f. sg.* caracter pozitiv.

положи́тельн|ый *adj.* **1.** *(утверди́тельный)* pozitiv; afirmativ; ~*ая оце́нка* apreciere pozitivă; ~ *отве́т* răspuns afirmativ. **2.** pozitiv, util, valoros; ~ *результа́т* rezultat pozitiv; ~*ое явле́ние* fenomen pozitiv; ~ *геро́й* personaj pozitiv, erou pozitiv; ~ *челове́к* om de ispravă. **3.** *(mat. el.)* pozitiv; ~*ое число́* număr pozitiv; ~ *электри́ческий заря́д* sarcină electrică pozitivă. **4.** absolut, complet; ~ *дура́к* prost de dă în gropi, prost ca noaptea ◇ *(gram.)* ~*ая сте́пень сравне́ния* grad pozitiv.

положи́ть[1], -*ожу́*, -*о́жишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *класть*. **2.** a ucide, a doborî; ~ *на ме́сте* a doborî pe loc. **3.** *(înv.)* a fixa prețul, salariul etc.; ~ *хоро́шее жа́лованье* a fixa un salariu bun ◇ *(fig.)* ~ *ору́жие* a depune armele; *положа́ ру́ку на се́рдце* cu mîna pe inimă ; sincer vorbind; ~ *нача́ло* a pune baza, a întemeia; ~ *коне́ц* a pune capăt; ~ *себе́ за пра́вило* a-și propune ca regulă; ~ *зу́бы на по́лку* a-și pune pofta în cui.

положи́|ть[2], -*ожу́*, -*о́жишь*; *vb. pf.* cu *inf. (înv.)* a hotărî, a stabili; ~*ли дать де́лу ход* s-a hotărît să se treacă la acțiune.

положи́|ться, -*ожу́сь*, -*о́жишься vb. pf. (ipf. полага́ться) на* + *acuz.* a se bizui, a se încrede, a conta, a pune temei; ~*тесь на меня́* bizbuiți-vă pe mine.

по́лоз, -*а m.* **1.** talpă de sanie. **2.** plaz *(la plug.)*. **3.** *(tehn.)* talpă, patină, tălpice.

поло́к[1], -*лка́ m.* bancă, poliță, pat de scînduri *(la o baie cu aburi)*.

поло́к[2], -*лка́ m.* camion *(cu cai)*, haraba.

поло́льник, -*а m. (agr.)* cultivator, rariță.

поло́льщик, -*а m.* plivitor, prășitor.

поло́м, -*а m. (pop.) v.* *поло́мка*

полома́ть, -*а́ю*, -*а́ешь vb. pf. (ipf. лома́ть) acuz.* a strica, a dărîma, a vătăma.

полома́|ться[1], -*а́ется vb. pf.* a se strica, a se rupe.

полома́ться[2], -*а́юсь*, -*а́ешься vb. pf. (ipf. лома́ться)* a face fasoane, a face nazuri *(un timp oarecare)*.

поло́мка, -*и f.* **1.** *sg.* rupere, defectare, deteriorare. **2.** stricăciune, avarie.

поломо́йка, -*и f. (pop.)* femeie de serviciu care spală podele.

поло́н, -*а m. sg. (înv.)* captivitate, prizonierat; *взять в* ~ a lua prizonier.

полоне́з, -*а m.* poloneză *(dans și muzică)*.

полони́зм, -*а m. (lingv.)* polonism.

поло́ний, -*я m. (chim.)* poloniu.

полони́стика, -*и f. (lingv.)* polonistică.

полони́ть, -*ню́*, -*ни́шь vb. pf. acuz. (înv.)* a captura, a face prizonier.

полоса́, -*ы́ f. (acuz. по́лосу)* **1.** dungă; ~ *све́та* dungă de lumină; ~ *спе́ктра* dunga spectrului. **2.** *(узкий кусок)* fîșie; bandă; *(auto)* ~ *движе́ния* bandă de circulație. **3.** *(область)* zonă, regiune; *чернозёмная* ~ zonă de cernoziom; ~ *оборо́ны* zonă de apărare; *запре́тная* ~ zonă interzisă; *пограни́чная* ~ zonă de frontieră; *лесозащи́тная* ~ perdea forestieră de protecție. **4.** *(înv.)* fîșie de pămînt, ogor. **5.** *(tipogr.)* pagină, pagină de zaț. **6.** *(fig.)* perioadă; *це́лая истори́ческая* ~ o întreagă perioadă istorică **7.** *(fig.)* stare, dispoziție ◇ *така́я* ~ *нашла́/напа́ла на кого́-л.* nu știu ce l-a apucat, ce-a dat peste el.

полоса́т|ый *adj.* dungat, în dungi, vărgat; ~*ая ткань* țesătură în dungi.

полоска́ние, -*я n.* **1.** *sg.* clătire, clătit. **2.** gargară

полоска́тельн|ый *adj.* pentru clătit; ~*ая ча́шка* vas pentru clătit.

полоска́ть, -*ощу́*, -*о́щешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́полоскать* și *прополоска́ть) acuz.* a clăti, a limpezi; ~ *бельё* a clăti rufele, **2.** *(pf. прополоска́ть)* a-și clăti, a-și spăla; ~ *го́рло* a face gargară.

полоска́ться, -*ощу́сь*, -*о́щешься vb. pf.* **1.** a se bălăci. **2.** *(fig.)* a flutura, a fîlfîi.

полосну́ть, -*ну́*, -*нёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a lovi, a croi, a atinge.

полосова́ние, -*я n. sg.* tăiere în fîșii, tăiere în benzi.

полосова́ть, -*су́ю*, -*су́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. располосова́ть)* a tăia în fîșii, a tăia în benzi. **2.** *(pf. исполосова́ть) (pop.)* a croi, a lovi, a bate.

полостн|ой *adj. (anat.)* de cavitate.

по́лость[1], *-и f. (anat.)* cavitate; *брюшна́я* ~ cavitatea abdominală; ~ *рта* cavitatea bucală; *грудна́я* ~ cavitate toracică; *зубна́я* ~ alveolă dentară; *(geol.) ка́рстовая* ~ pînză carstică.

по́лость[2], *-и f.* pătură, cuvertură *(pentru trăsură, sanie)*.

полоте́нечн|ый *adj.* de prosop; ~*ая ткань* țesătură pentru prosoape.

полоте́нце, *-а n.* prosop; șervet de bucătărie.

полотёр, *-а m.* **1.** parchetar. **2** aparat pentru curățat parchetul.

полотёрный *adj.* de/pentru curățat parchetul.

поло́тнищ|е, *-а n.* **1.** foaie de cort. **2.** *(tehn.)* pînză; ~ *пилы́* pînză de ferăstrău. **3.** *(constr.)* canat; *дверно́е* ~ canatul ușii.

полотно́, *-а́ n.* **1.** pînză; pînzeturi; *льняно́е* ~ pînză de in; *шта́пельное* ~ fibră sintetică. **2.** *(tehn.)* bandă; pînză; ~ *пилы́* pînză de ferăstrău; ~ *конве́йера* pînza benzii rulante. **3.** *(arte)* pînză, tablou. **4.** terasament; drum; *железнодоро́жное* ~ terasament de cale ferată; *ездово́е* ~ *доро́ги* partea carosabilă a drumului ◇ *бе́лый как* ~ alb ca varul.

полотня́н|ый *adj.* de/din pînză; ~*ая руба́ха* cămașă de pînză; *(text.)* ~*ое переплете́ние* legătură în pînză.

поло́ть, *полю́, по́лешь vb. ipf. (pf. вы́полоть) acuz.* a plivi; a prăși.

полоу́мие, *-я n. sg.* sminteală, nebunie, demență.

полоу́мный *adj.* smintit, zăpăcit, descreierat.

полпре́д, *-а = полномо́чный представи́тель m.* reprezentant plenipotențiar.

полпре́дство, *-а m = полномо́чное представи́тельство* reprezentanță plenipotențiară.

полпути́ *m. indcl.* jumătate de drum; *верну́ться с* ~ a se întoarce de la jumătatea drumului ◇ *(fig.) останови́ться на* ~ a nu duce treaba pînă la capăt, a se opri în mijlocul drumului.

полсло́ва jumătate de cuvînt; *останови́ться на полусло́ве* a se opri la jumătatea cuvîntului; *на* ~ *вы́звать/позва́ть кого́-л.* a chema pe cineva pentru a-i spune numai o vorbă; *поня́ть с* ~ a înțelege de la primele cuvinte; *ни* ~ *от него́ не услы́шишь* nu poți scoate de la el nici o vorbă.

полсо́тни *f.* cincizeci.

полти́н|а, *-ы f. (pop.) = полти́нник; два с* ~*ой* două ruble și jumătate.

полти́нник, *-а m.* monedă de 50 de copeici; sumă de 50 de copeici.

полтора́, *полу́тора m.* și *n. num.* unu și jumătate; ~ *рубля́* o rublă și jumătate; ~ *часа́* o oră și jumătate; *в* ~ *ра́за бо́льше* o dată și jumătate mai mult ◇ *ни два́, ни* ~ nici laie, nici bălae; nici cal, nici măgar; *(glum.)* ~ *челове́ка* aproape nimeni; foarte puțină lume.

полтора́ста, *полу́тораста num.* o sută cincizeci; ~ *рубле́й* o sută cinzeci de rube.

полторы́ *полу́торы f. num.* de la *полтора́*; ~ *ты́сячи* o mic cinci sute.

полуавтома́т *-а m.* semiautomat.

полуавтомати́ческий *adj.* semiautomat.

полуба́к, *-а m. (mar.)* teugă.

полубалло́н, *-а m. (auto)* pneu semibalon.

полубезрабо́тный, *-ого m.* șomer parțial.

полубессозна́тельн|ый *adj.* aproape în stare de leșin.

полубо́г, *-а m.* semizeu.

полуботи́нки, *-нок m. (sg. полуботи́нок, -нка)* pantofi *(închiși)*.

полувагон, *-а m.* vagon descoperit *(cu pereți înalți)*.

полува́л, *-а m. sg.* toval, piele brută de vită.

полува́ттн|ый *adj.* de o jumătate de watt; ~*ая ла́мпочка* bec de o jumătate de watt.

полувеково́й *adj.* de o jumătate de veac/de secol.

полугла́сн|ый *adj. (lingv.)* **1.** semivocalic. **2.** ~ **ая,** *-ой f* semivocală.

полуго́дие, *-я n. sg.* jumătate de an, semestru; *уче́бное* ~ semestru școlar; *пе́рвое* ~ primul semestru.

полугоди́чн|ый *adj.* de jumătate de an, semestrial; ~*ые ку́рсы* cursuri semestriale.

полугодова́лый *adj.* (în vîrstă) de o jumătate de an.

полугодово́й *adj. v. полугоди́чный;* ~ *отчёт* dare de seamă semestrială.

полуго́док, *-дка m.* vită de șase luni.

полуголо́дный *adj.* mai mult flămînd decît sătul.

полуго́лый *adj.* aproape gol, îmbrăcat pe jumătate.

полугра́мотный *adj.* cu puțină știință de carte.

полу́да, *-ы f.* **1.** *sg.* spoire, cositorire. **2.** aliaj pentru cositorit; spoială, strat de cositor aplicat prin spoire.

полу́денн|ый *adj.* **1.** de amiază, de prînz. **2.** *poetic (înv.)* de miazăzi, meridional ◇ *(astr.)* ~*ая ли́ния* meridiană.

полуде́тский *adj.* infantil.

полуди́к|ий *adj.* semisălbatic.

полуди́ть *-ужу́, -уди́шь vb. pf.* de la *луди́ть*.

полудремо́та, *-ы f.* toropeală, ațipeală.

полужёстский *adj.* semirigid.

полуживо́й *adj.* mai mult mort decît viu.

полужи́дкий *adj.* semifluid.

полужи́рный *adj. (tipogr.)* semigras, semialdin.

полузабы́тый *adj.* aproape uitat.

полузабытьё, *-я́ n. sg.* stare de semiconștiență, ațipeală.

полузакры́тый *adj.* semiacoperit.

полузакры́ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf.* a închide pe jumătate.

полузащи́т|а, *-ы f. sg. col. (sport)* mijlocașii; *центр* ~*ы* centru-mjlocaș, stoper.

полузащи́тник, *-а m. (sport)* mijlocaș.

полузна́йка, *-и f.* și *m.* semidoct.

полузре́лый *adj.* pe jumătate copt.

полука́лька, *-и f. (lingv.)* semicalc.

полуколониа́льн|ый *adj.* semicolonial; ~*ая страна́* țară semicolonială.

полуколо́ния, *-и f.* semicolonie.

полуколо́нна, *-ы f. (arhit.)* semicoloană.

полукочево́й *adj.* seminomad.

полукро́вка, *-и f.* corcitură, metis.

полукро́вный *adj.* de metis.

полукру́г, *-а m.* semicerc.

полукру́глый *adj.* semicircular.

полукру́жный *adj. (anat.)* semicircular.

полукры́лые, *-ых pf. (zool.)* hemiptere.

полукуста́рник, *-а m. (bot.)* semiarbust.

полукуста́рный *adj.* semiartizanal, semimeșteșugăresc.

полулега́льный *adj.* semilegal.

полулежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf.* a sta pe jumătate culcat, a sta într-o rînă.

полуле́чь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf.* a se culca într-o rînă.

полулитро́вый *adj.* de o jumătate de litru.

полума́ска, *-и f.* semimască.

полумгла́, *-ы́ f. sg.* semiîntuneric.

полумезга́, *-и́ f.* pulpă vegetală.

полуме́р|а, *-ы f.* jumătate de măsură; paliativ.

полумёртвый *adj.* **1.** muribund, mai mult mort decît viu. **2.** lipsit de viață, stins.

полуме́сяц, *-а m.* semilună.

полуме́сячный *adj.* de o jumătate de lună.

полуметро́вый *adj.* de o jumătate de metru.

полумра́к, *-а m. sg.* semiîntuneric, semiobscuritate, penumbră.

полумя́гкий *adj.* **1.** pe jumătate moale. **2.** *(lingv.)* semimoale, semimuiat.

полуного́й *adj.* pe jumătate gol.

полу́ндра! *interj. (mar.)* ferește-te! păzea! atenție!

полуно́чник, *-а m.* noctambul, persoană căreia îi place să petreacă noaptea fără să doarmă.

полуно́чничать, *-аю, -аешь vb ipf.* a se culca tîrziu, a sta pînă noaptea tîrziu.

полуно́чный *adj.* nocturn, de miez de noapte.

полу́ноч|ь, *-и f. (în expr.) до* ~*и* pînă la miezul nopții.

полуобнажённый *adj.* pe jumătate gol; golaș.

полуоборо́т, *-а m.* **1.** întoarcerea corpului pe jumătate; *стоя́ть в* ~ a sta pe jumătate întors *(față de cineva)*; *(mil.)* ~ *напра́во!* jumătate la dreapta! **2.** *(tehn.)* jumătate de rotație, semirotație.

полуоде́тый *adj.* pe jumătate îmbrăcat.

полуокру́жность, *-и f.* semicircumferință.

полуосвещённый *adj.* semiluminat.

полуо́стров, *-а m.* peninsulă.

полуостровно́й *adj* de penisulă, peninsular.

полуотво́ренный *v. полуоткры́тый*

полуоткры́тый *adj.* **1.** pe jumătate deschis, întredeschis. **2.** *(lingv.)* semideschis.

полуофициа́льный *adj.* semioficial.

полупальто́ *n. indecl.* scurtă, palton scurt.

полуподва́л, *-а m.* demisol.

полуподва́льный *adj.* de demisol; *~ эта́ж* demisol.

полупокло́н, *-а m.* înclinare ușoară.

полуприце́п, *-а m.* remorcă pe două roți.

полупроводни́к, *-а́ m. (fiz.)* semiconductor.

полупроду́кт, *-а m.* semifabricat.

полупрозра́чность, *-и f.* semitransparență.

полупрозра́чный *adj.* semitransparent.

полупролета́рий, *-я m.* semiproletar.

полупромы́шленный *adj. (tehn.)* semiindustrial.

полупролёт, *-а m. (constr.)* jumătate de deschidere; semitravee.

полупропи́тка, *-и f. (tehn.)* semigudronare; semiimpregnare.

полупусты́ня, *-и f.* semideșert.

полупья́ный *adj.* aproape beat, pe jumătate beat.

полуразде́тый *adj.* pe jumătate dezbrăcat.

полуразру́шенный *adj.* pe jumătate dărîmat.

полура́ма, *-ы f. (tehn.)* semicadru.

полуро́та, *-ы f. (mil.)* jumătate de companie.

полуро́тный *adj.* de jumătate de companie.

полусапо́жки, *-жек pl. (înv.)* cizmulițe (scurte).

полусве́т¹, *-а m. sg.* penumbră, lumină slabă, clar-obscur.

полусве́т², *-а m. sg. (înv.)* lumea femeilor ușoare.

полусло́во, *-а n. v. полсло́ва*

полусме́рт|ь, *-и f. (în expr.) до ~и* teribil, grozav; *уста́ть до ~и* a obosi grozav; a fi frînt de oboseală; *изби́ть до ~и* a trage o bătaie soră cu moartea.

полусогла́сный *adj. (lingv.) ~ звук* semiconsoană.

полусозна́тельный *adj.* semiconștient.

полусо́н, *-сна́ m. sg.* stare de somnolență/de ațipeală.

полусо́нн|ый *adj.* pe jumătate adormit, somnoros; *~ое состоя́ние* stare de somnolență.

полуста́нок, *-нка m. (ferov.)* haltă.

полусти́шие, *-я n.* emistih.

полусу́мрак, *-а m.* semiobscuritate, penumbră.

полусфе́ра, *-ы f.* emisferă

полусфери́ческий *adj.* emisferic.

полутвёрдый *adj.* semitare, semidur, semisolid.

полутёмн|ый *adj.* semiobscur, pe jumătate întunecat.

полуте́нь, *-и f.* penumbră.

полуто́н, *-а m. (muz. arte)* semiton.

полуто́нка, *-и f.* camionetă *(cu capacitate de o jumătate de tonă).*

полуторагодова́лый *adj.* (în vîrstă) de un an și jumătate.

полу́торка, *-и f.* autocamionetă *(cu capacitate de o tonă și jumătate).*

полу́торн|ый *adj.* de unuși jumătate; *в ~ом разме́ре* cu un spor de 50 %.

полутьма́, *-ы́ f. sg.* semiîntuneric; semiobscuritate.

полууста́в, *-а m.* scriere semiuncială.

полууста́вный *adj.* semiuncial.

полуфабрика́т, *-а m.* semifabricat.

полуфина́л, *-а m. (sport.)* semifinală.

полуфина́льный *adj.* de semifinală; *~ матч* meci de semifinală.

полуциркуля́рный *adj.* semicircular.

получа́с, *-а m. v. полчаса́.*

получасово́й *adj.* de o jumătate de oră; *~ переры́в* întrerupere/pauză de o jumătate de oră.

получа́тель, *-я m.* destinatar; beneficiar; *~ гру́за* destinatarul încărcăturii.

получа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *получи́ть*

получа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *получи́ться.* **2.** *pas.* de la *получа́ть.*

получе́ни|е, *-я n. sg.* **1.** primire; *расписа́ться в ~и де́нег* a semna de primirea banilor; *распи́ска о ~и* recipisă, chitanță de primire; *подтверди́ть ~* a confirma primirea. **2.** obținere, dobîndire, captare; *~ водоро́да из воды́* obținerea hidrogenului din apă.

получи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf (ipf. получа́ть) acuz.* **1.** a primi, a căpăta, a obține; *~ письмо́* a primi o scrisoare; *~ зарпла́ту* a primi salariu; *~ сда́чу* a primi restul; *~ назначе́ние* a căpăta numirea; *~ повыше́ние* a primi o avansare; *~ зва́ние* a căpăta un titlu/un grad; *~ прика́з* a a primi un ordin; *~ зака́з* a primi o comandă; *~ пощёчину* a primi o palmă. **2.** *(добыть, выработать)* a obține, a dobîndi, a scoate, a extrage, *~ бензи́н из не́фти* a obține benzină din țiței. **3.** *(заболеть)* a se îmbolnăvi de...; a căpăta, a contracta; *~ на́сморк* a contracta un guturai; *~ воспале́ние лёгких* a se îmbolnăvi de pneumonie ◇ *~ изве́стность* a dobîndi celebritate; a ajunge celebru; *~ примене́ние* a-și găsi întrebuințare; *~ огла́ску* a ajunge cunoscut; a fi dat publicității; *~ зако́нную си́лу* a căpăta putere de lege; *~ распростране́ние* a se răspîndi; *~ всео́бщее призна́ние* a fi recunoscut de toți; *~ удово́льствие* a avea o (mare) plăcere; a-i plăcea; *~ вы́говор* a primi o mustrare; *~ на́ руки* a primi în mînă.

получи́|ться, *-у́чится vb. pf. (ipf. получа́ться)* **1.** a se primi, a sosi, a veni; a fi primit; *~лось письмо́* s-a primit o scrisoare. **2.** a se obține. **3.** a ieși, a rezulta; *~лось недоразуме́ние* a rezultat o neînțelegere; *из э́того ничего́ не~тся* din asta nu va ieși nimic; *~лось, что во всём винова́т я* a reieșit că eu sînt vinovat de toate.

полу́чка, *-и f. (pop.)* **1.** *sg.* primire; *~ де́нег* primirea banilor. **2.** *sg.* primirea, plata salariilor; *за́втра ~* mîine se dă salariul. **3.** *(зарплата)* salariu, leafă; chenzină.

полуша́лок, *-лка m. (pop.)* șal mic, basma.

полуша́ри|е, *-я n. (anat. geogr.)* emisferă; *се́верное ~* emisfera boreală/ nordică; *ю́жное ~* emisfera australă/ sudică; *~ головно́го мо́зга* emisfera cerebrală.

полушёлк, *-а m.* stofă pe jumătate de mătase.

полушёлковый *adj.* (pe) jumătate mătase.

полушерстян|о́й *adj.* (pe) jumătate lînă; *~ая ткань* stofă jumătate lînă.

полуше́рсть, *-и f.* stofă jumătate de lînă.

полу́шк|а, *-и f. (înv.)* sfert de copeică, jumătate de groș; *не име́ть ни ~и,* a nu avea nici o lețcaie/nici o para chioară; *ни ~и не дава́ть/не сто́ить* a nu da/a nu face nici o para chioară.

полушу́бок, *-бка m.* scurtă îmblănită, cojoc scurt.

полушутя́ *adv.* cam în glumă, mai mult în glumă.

полуэта́ж, *-а m. (constr.)* mezanin.

полуя́вь, *-и f.* stare între vis și veghe.

полцены́ *(în expr.) за ~* a) cu jumătate de preț; b) foarte ieftin; aproape pe degeaba.

полчаса́, *полу́часа m.* jumătate de oră; *за ~ до отхо́да по́езда* cu o jumătate de oră înainte de plecarea trenului; *ка́ждые ~* la fiecare jumătate de oră; *в тече́ние ~* timp de o jumătate de oră.

по́лчищ|е, *-а n.* **1.** hoardă. **2.** *(fig.)* gloată, mulțime.

полшага́ *m. indecl.* jumătate de pas.

по́л|ый *adj.* **1.** *(пустой)* gol pe dinăuntru, găunos; tubular; *~ цили́ндр* cilindru gol. **2.** revărsat *(după trecerea sloiurilor primăvara)*; *~ые во́ды* ape umflate ◇ *(anat.) ~ая ве́на* venă cavă.

по́лымя, *acuz. по́лымя, instr. по́лымем (celelalte cazuri și pl. nefolosite) n. sg. (pop.)* flacără, vîlvătaie ◇ *(prov.) из огня́ да в ~* din lac în puț.

полы́нн|ый *adj.* de pelin; *~ая во́дка* absint.

полы́нь, *-и f. (bot.)* pelin.

полынья́, *-и́ f.* ochi de apă *(în gheață)*, copcă.

полысе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *лысе́ть*

полысе́ние, *-я n* chelire

полыха́ть, *-а́ет vb. ipf. (pf. mom. полыхну́ть)* a arde cu vîlvătăi.

полыхну́ть, *-нёт vb. pf. mom.* de la *полыха́ть*

по́льз|а, *-ы f.* folos; utilitate; profit, avantaj; *принести́ ~у* a aduce folos,

a fi util; *извлéчь ~у из чегó-л.* a trage profit din ceva; *для óбщей ~ы* pentru binele obștesc; în interesul general; *идтú в ~у* a prinde bine; a aduce folos; *без ~ы* fără folos; *в ~у когó-л.* în folosul cuiva; în favoarea cuiva; *решúть вопрóс в ~у истцá* a da cîștig de cauză reclamantului; *говорúть не в ~у когó-л.* a pleda în defavoarea cuiva; *какáя от э́того ~?* la ce bun?; *что ~ы говорúть об э́том?* ce rost are să vorbim despre asta?

пóльзовани|е, *-я n. sg.* **1.** întrebuințare, folosință, folosire; *лúчное ~* uz personal; *местá общéственного ~я* locuri de folosință/de utilitate publică. **2.** *(med. înv.)* tratament ◇ *(jur.) прáво ~я* drept de folosință, drept de uz, uzufruct.

пóльзователь, *-я m. (jur.)* uzufructuar.

пóльзовать, *-зую, -зуешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a îngriji, a trata *(medical)*.

пóльз|оваться, *-зуюсь, -зуешься vb. ipf. instr.* **1.** a folosi; a se folosi (de), a utiliza, a întrebuința, a recurge la; *~ трамвáем* a folosi tramvaiul; *~ чей-л. пóмощью* a se folosi de ajutorul cuiva. **2.** *(pf. пóльзоваться)* a se folosi (de), a profita; a trage foloase; *~ слýчаем* a profita de ocazie. **3.** a se bucura de ...; *~ всéми правáми* a se bucura de toate drepturile; *~ преимýществом* a avea precădere; *~ уважéнием* a se bucura de stimă; *~ довéрием когó-л.* a se bucura de încrederea cuiva; *~ успéхом* a se bucura de succes; *~ мировóй извéстностью* a se bucura de un renume mondial; *~ кредúтом* a se bucura de credit.

пóлька[1], *-и f.* poloneză.

пóлька[2], *-и f.* polcă *(dans)*.

пóльский *adj.* polonez, polon.

польстúть, *-льщý, -льстúшь vb. pf. (ipf. льстúть) dat.* a linguși, a adula, a măguli.

польстúться, *-льщýсь, -льстúшься vb. pf. (ipf. льстúться)* a fi ademenit, a fi tentat.

польщённый *adj.* măgulit, flatat.

полюбú|ть, *-юблю́, -ю́бишь vb. pf. acuz.* a îndrăgi, a se îndrăgosti, a prinde dragoste.

полюбú|ться, *-юблю́сь, -ю́бишься vb. pf.* a-i plăcea; a fi pe gustul cuiva; a îndrăgi.

полюб|ова́ться, *-бýюсь, -бýешься vb. pf.* de la *любовáться; ~ýйся, что ты надéлал!* admiră-ți opera!; *~ýйтесь на э́того красáвца!* uitați-vă numai la el ce frumos arată!

полюбóвно *adv.* în/prin bună înțelegere, prin învoială; *кóнчить дéло ~* a ajunge la o înțelegere pe cale pașnică.

полюбóвн|ый *adj.* prietenesc, pașnic, amabil; *~ое соглашéние* împăcare, învoială, tranzacție; *~ раздéл* împărțeală prin bună înțelegere.

полюбопы́тствовать, *-вую, -вуешь vb. pf.* de la *любопы́тствовать*.

по-людскú *adv.* omenește, ca oamenii; *~ жить* a trăi ca oamenii.

пóлюс, *-а m.* **1.** pol; *сéверный ~* polul nord; *ю́жный ~* polul sud; *магнúтный ~* polul magnetic; *положúтельный ~* polul pozitiv; *отрицáтельный ~* polul negativ; *~ хóлода* polul frigului. **2.** *(fig.)* contrast, antipod, extremitate; *два ~а* două extremități; două noțiuni opuse; antipozi.

пóлюсн|ый *adj.* de pol, polar; *~ая дугá* arc polar.

поля́ки *-ов pl.; sg. поля́к, -а m.* polonezi.

поля́на, *-ы f.* poiană, luminiș.

поляризáтор, *-а m. (fiz.)* polarizator, polarizor.

поляризациóнный *adj. (fiz.)* de polarizare, polarizat; *~ конденсáтор* condensator de polarizare.

поляризáция, *-и f. sg. (fiz., lingv.)* polarizare; *~ я́дер* polarizare nucleară; *~ значéний* polarizarea sensurilor.

поляризовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (fiz.)* a polariza.

поляримéтр, *-а m.* polarimetru.

поляримéтрия, *-и f. (chim. fiz.)* polarimetrie.

полярискóп, *-а m. (fiz.)* polariscop.

поля́рник, *-а m.* explorator polar.

поля́рность, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* polaritate. **2.** *(fig.)* contrast, opoziție, contradicție *~ мнéний* opoziție de păreri, păreri opuse.

поля́рн|ый *adj.* **1.** polar, arctic; *~ круг* cerc polar; *~ая звездá* steaua polară; *~ая экспедúция* expediție polară; *~ая ночь* noapte polară; *~ая зóна* zonă polară. **2.** *(fiz. mat.)* polar. **3.** *(fig.)* diametral opus, contrar; *~ые мнéния* păreri diametral opuse ◇ *~ое сия́ние* auroră boreală.

помáда, *-ы f.* alifie, pomadă; cremă ◇ *губнáя ~* ruj de buze.

помáдить, *-áжу, -áдишь vb ipf. (pf. напомáдить) acuz. (înv.)* a da, a unge cu alifie.

помáдка, *-и f.* **1.** *sg. dim.* de la *помáда*. **2.** bomboane fondante.

помáдн|ый *adj.* de alifie/pomadă; *~ая бáнка* borcan de/pentru pomadă/alifie.

помáзание, *-я n (înv.)* ungere *(a domnitorului la urcarea pe tron)*.

помáзанник, *-а m. (înv.)* monarh, țar, rege, domn; uns.

помáзать[1], *-мáжу, -мáжешь vb. pf. (ipf. помáзывать) acuz. (înv.)* a unge *(ca domn, ca rege)*.

помáзать[2], *-мáжу, -мáжешь vb. pf.* de la *мáзать*

помáзаться, *-мáжусь, -мáжешься vb. pf.* de la *мáзаться*[3]

помазóк, *-зкá m.* pensulă, pămătuf.

помалéньку *adv.* fără grabă, încetișor; puțin cîte puțin; modest; *рабóтать ~* a lucra puțin cîte puțin, a lucra încet/fără zor; *жить ~* a duce o viață modestă.

помáлкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a nu intra în vorbă; a tăcea, a nu zice nimic.

помáлу *adv. (înv.)* cîte puțin.

по-мальчúшески *adv.* băiețește, ca băieții.

поманúть, *-аню́, -áнишь vb. pf.* de la *манúть*

помáр|ка, *-и f.* ștersătură, îndreptare *(într-un text scris de mînă)*.

помáслить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *мáслить*

помахáть, *-машý, -мáшешь vb. pf. instr.* a agita, a flutura; *~ платкóм* a flutura batista.

помáхивать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a agita, a flutura *(din cînd în cînd)*; a face cu ... ; a da din ... ; *~ хвостóм* a da din coadă.

помéдли|ть, *-лю, -лишь vb. pf.* a tărăgăna, a amîna, a zăbovi; *~ с отвéтом* a amîna răspunsul; a întîrzia cu răspunsul.

помелó, *-á m.* pămătuf *(de șters praf, de măturat)*; mătură.

поменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. меня́ть) acuz.* a schimba, a face schimb.

поменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. меня́ться) instr.* a face schimb, a se schimba; *~ квартúрами* a face schimb de locuință.

померáнец, *-нца m. (bot.)* **1.** *(дерево)* portocal amar. **2.** portocală amară.

померáнцевые, *-ых pl. (bot.)* rutacee.

померéть, *-мрý, -мрёшь vb. pf. (ipf. помирáть) (pop.)* a muri, a da ortul popii.

померéщиться, *-щусь, -щишься vb. pf.* de la *мерéщиться*

помёрзлый *adj. (pop.)* degerat, înghețat.

помёрз|нуть, *-нет vb. pf.* a degera, a îngheța, a pieri de ger.

помéрить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *мéрить*[2]

помéриться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *мéриться*

помéркнуть, *-нет vb. pf.* de la *мéркнуть*

помертвéлый *adj.* palid ca un mort, galben ca ceara.

помертвéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *мертвéть*

померцáть, *-áет vb. pf.* a sclipi puțin; a licări puțin.

поместúтельность, *-и f. sg.* capacitate mare, volum mare.

поместúтельный *adj.* de mare capacitate, încăpător, spațios, vast.

поместúть, *-ещý, -естúшь vb. pf. (ipf. помещáть) acuz.* **1.** a așeza, a instala, a face loc; a adăposti. **2.** *(опубликовать)* a insera, a publica; *~ объявлéние в газéте* a insera un anunț în ziar; *~ статью́* a publica un articol. **3.** a plasa, a da la ... ; *~ ребёнка в дéтский сад* a da copilul la grădiniță. **4.** a investi, a depune; *~ капитáл в дéло* a investi/a depune capital într-o afacere.

поместú|ться, *-щýсь, -естúшься vb. (ipf. помещáться)* **1.** *(поселиться)* a se instala, a-și găsi locul; *~ в гостúнице* a se instala la hotel. **2.** *(уместиться)* a încăpea, a avea loc, a intra; *все кнúги ~лись на пóлке* toate cărțile au încăput în raft.

помéстн|ый *adj. (ist.)* feudal, latifundiar; *~ое дворя́нство* nobilime latifundiară.

помéстье, *-я n.* moșie, latifundiu, domeniu.

пóмесь, *-и f.* **1.** corcitură, încrucișare, hibrid. **2** *(fig. peior.)* amestec, amalgam.

помéсячно *adv.* lunar, cu luna.

помéсячный *adj.* lunar; *~ дохóд* venit lunar.

помёт[1], *-а m. sg* găinaț; baligă.

помёт[2], *-а m. sg. (вывод ок)* fătătură, fătare.

помéт|а, *-ы f.* semn, notă, însemnare, notă marginală.

помéтить, *-мéчу, -мéтишь vb. pf.* de la *помечáть* și *мéтить*[1]

помéх|а, *-и f.* piedică, obstacol; barieră, impediment; *служи́ть* sau *быть ~ой* a fi o piedică; *(rad.) атмосфéрные ~и* paraziți, perturbări atmosferice; *косми́ческие ~и* perturbații cosmice; paraziți cosmici; *пасси́вные ~и* bruiaj pasiv

помечáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. помéтить) acuz.* a însemna, a face o însemnare, a nota; a marca; a data.

помечтáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a visa *(un timp oarecare).*

помéшанн|ый *adj.* **1.** nebun, smintit, căpiat, scrîntit *(la minte)*. **2.** *(fig.) на + prepl.* e nebun, e ahtiat (după) ... ; *помéшан на шáхматах* e nebun după șah. **3.** *~ый, -ого m.* nebun, dement.

помешáтельство, *-а m. sg.* nebunie, demență, sminteală, alienare mintală.

помешá|ть[1], *-áю, -áешь vb. pf.* de la *мешáть*[1]*; я вам не ~л?* nu v-am deranjat? ◇ *не ~ло бы* n-ar strica, n-ar fi rău.

помешáть[2], *-áю, -áешь vb. pf.* de la *мешáть*[2]

помешáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* **1.** a înnebuni, a-și pierde mințile, a-și ieși din minți. **2.** *(fig.)* a fi nebun, a se da în vînt după ceva, a avea o idee fixă.

помéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a amesteca *(din cînd în cînd).*

помещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *помести́ть*

помещá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *помести́ться.* **2.** a avea sediul; a se afla, a se găsi, a fi așezat. **3.** *pas.* de la *помещáть.*

помещéние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* așezare, instalare; *~ больнóго в санатóрий* internarea bolnavului în sanatoriu. **2.** *sg.* inserare, publicare; *~ замéтки в газéте* inserarea unei note într-un ziar. **3.** *sg. (капитала)* depunere; plasare, investiție; *~ сбережéний в сберкáссу* depunerea economiilor la casa de economii. **4.** *(здание)* încăpere, local, locuință; *жилóе ~* casă de locuit, locuință; *караýльное ~* cameră/corp de gardă; *спáльное ~* dormitor; *контóрское ~* birou; *подсóбное ~* încăpere auxiliară; *служéбное ~* încăpere de serviciu.

помéщик, *-а m.* moșier; *крýпный ~* mare latifundiar, mare moșier.

помéщичий *adj.* moșieresc, de moșier.

помидóр, *-а m. (pătlăgea)* roșie, tomată.

помидóрный *adj.* de *(pătlăgele)* roșii; *~ сок* suc de roșii.

поми́ловани|е, *-я n. (jur.)* grațiere.

поми́ловать, *-лую, -луешь vb. pf. acuz.* **1.** a grația. **2.** *impers. поми́луйте* iartă-mă; da de unde; nici vorbă; *поми́луй, что за вздор!* ba să mă ierți, dar asta-i o prostie.

помилосéрдствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf. (înv.)* a se milostivi, a avea milă de ...

поми́мо *prep.* cu *gen.* **1.** în afară de, pe lîngă, excepțional; *~ всегó прóчего* pe lîngă toate celelalte; în afară de aceasta. **2.** fără a lua în seamă, fără știrea, fără voia; *~ моегó желáния* împotriva dorinței mele; *всё соверши́лось ~ меня́* totul s-a petrecut fără știrea mea.

поми́н, *-а m. (înv.)* pomenire ◇ *в ~е нет* nici pomeneală; *нет и ~у (о чём-л.)* nici nu se mai pomenește (de ceva); *лёгок на ~е* vorbești de lup și lupu-i la ușă.

поминáльный *adj. (bis.)* de pomenire, în legătură cu pomenirea morților; *~ обéд* praznic, pomană, parastas.

поминáние, *-я n* **1.** pomenire, amintire. **2.** *(bis.)* pomelnic.

поминá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *помянýть* ◇ *не ~йте ли́хом* să nu mă pomeniți de rău; să v-aduceți aminte numai de bine; *~áй как звáли* și dus

a fost; pe-aici ți-e drumul; ia-l de unde nu-i.

поми́нки, *-нок pl.* praznic, parastas. pomană.

поминовéние, *-я n. sg. (bis.)* pomenire; *~ усóпших* pomenirea morților.

поминýтно *adv.* în fiecare minut, în orice clipă.

поминýтн|ый *adj.* **1.** de fiece minut, din minut în minut, neîntrerupt. **2.** pe minut; *~ая плáта* plată calculată pe minut.

помирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *померéть; ~ со смéху* a muri de rîs.

помири́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. мири́ть) acuz.* a împăca.

помири́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. мири́ться)* a se împăca.

пóмн|ить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* sau *prepl.* a ține minte, a nu uita; a-și aduce aminte; *~ о своих обя́занностях* a nu-și uita obligațiile sale; *как сейчáс ~ю* țin minte ca acum; *бýдет он меня́ ~* are să mă țină minte! ◇ *не ~ себя́ от рáдости* a-și pierde capul de bucurie.

пóмн|иться, *-ится vb. ipf.* a nu se uita, a-și aduce aminte, a se păstra în amintire; *наскóлько мне ~ится* după cîte îmi aduc aminte ◇ *(cuv. modal) ~ится* după cîte îmi amintesc; parcă ...

помнóгу *adv.* mult; *он ест ~* mănîncă mult.

помножáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *помнóжить*

помнóжить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. помножáть* și *мнóжить) acuz.* cu *на + acuz.* a înmulți, a multiplica; *~ два нá три* a înmulți doi cu trei.

помогáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *помóчь*

по-мóему *adv.* **1.** după mine, după părerea mea; după cît mi se pare; *~ вы прáвы* după părerea mea, aveți dreptate. **2.** cum vreau eu, după dorința mea, după placul meu.

помó|и, *-óев pl.* lături, zoi ◇ *обливáть ~ями когó-л.* a cleveti, a defăima, a ponegri *(pe cineva).*

помóйка, *-и f.* groapă de lături, groapă de gunoi.

помóйн|ый *adj.* de lături; de gunoi; *~ая я́ма* groapă de lături/ de gunoi; puț absorbant; *~ое ведрó* găleată de lături/ de gunoi.

помóл, *-а m. sg. (agr.)* măcinare, măcinat, măciniș; *мýка мéлкого ~а* făină măcinată mărunt; *крýпный ~* măciniș mașcat de păsat, măciniș de griș.

помóлвить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* cu *с + instr.* sau *acuz.* cu *за + acuz. (înv.)* a logodi.

помóлвка, *-и f. (înv.)* logodnă.

по-молдáвски *adv.* moldovenește.

помоли́ться, *-олю́сь, -óлишься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *моли́ться (1).* **2.** a se ruga *(o dată, puțin).*

помóлог, *-а m.* pomolog.

помологи́ческий *adj.* pomologic.

помолóгия, *-и f. sg.* pomologie.

помолодéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. молодéть)* a întineri.

помолчáть, *-чý, -чи́шь vb. pf.* a tăcea o clipă, a mai tăcea.

помóльн|ый *adj. (în expr.) ~ая плáта* plată pentru măciniș; uium.

помóр, *-а m.* locuitor al regiunilor maritime ruse de nord.

помергáть, *áю, -áешь vb. pf.* a clipi. din ochi puțin; a face *(semn)* cu ochiul

помори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. мори́ть) acuz.* a stîrpi a extermina, a distruge.

поморóзить, *-óжу, -óзишь vb. pf.* de la *морóзить (1)*

помóрщиться, *-щусь, -щишься vb. pf. (ipf. мóрщиться)* a se strîmba, a se crispa, a se schimonosi.

помóрье, *-ья n.* regiune maritimă *(în nordul U.R.S.S.).*

помóст, *-а m.* **1.** estradă, podium; podeț. **2.** *(tehn.)* schelă, planșeu, platformă, **3.** eșafod.

пóмоч|и *-éй pl.* bretele ◇ *води́ть когó-л. на ~áх* a duce pe cineva de nas; a dădăci pe cineva; *быть* sau *находи́ться у когó-л. на ~áх* a se lăsa condus de cineva; a fi sub papucul cuiva, a fi dus de nas de cineva.

помочи́|ть, *-очý, -óчишь vb. pf.* **1.** a uda. **2.** a muia *(cîteva timp).*

помочи́ться, *-очýсь, -óчишься vb. pf.* de la *мочи́ться*

пóмочь, *-и f. sg. (reg. înv.)* clacă; ajutor, sprijin.

пом|óчь, *-огý, -óжешь vb. pf. (ipf. помогáть) dat.* **1.** a ajuta, a da ajutor/ sprijin; a veni în ajutor, a da o mînă de

ajutor; a susţine; ~ *в работе* a ajuta în muncă; ~ *деньгами* a ajuta cu bani; ~ *в беде* a ajuta la nevoie; *помогите!* ajutor!, săriţi!. 2. a ajuta, a fi de folos; *лекарство ему ~огло* doctoria i-a făcut bine.

помощник, *-а m.* ajutor; ~ *директора* director adjunct; ~ *бухгалтера* ajutor de contabil; *(mar.) старший* ~ secund.

помощ|ь, *-и f. sg.* ajutor, sprijin, asistenţă; concurs; *оказать* ~ a da ajutor/sprijin; *взаимная* ~ asistenţă mutuală; *прийти на* ~ a veni în ajutor; *подать руку ~и* a da o mînă de ajutor; *просить о ~и* a cere ajutor/sprijin; *позвать на* ~ a chema în ajutor; *с ~ью* sau *при ~и* cu ajutorul; cu sprijinul; *без посторонней ~и* fără ajutor străin; *на ~!* ajutor? *бесплатная медицинская* ~ asistenţă medicală gratuită; *первая* ~ prim ajutor; *(med.) скорая* ~ salvare; *юридическая* ~ asistenţă juridică.

помпа[1], *-ы f. sg.* pompă, alai, fast, ceremonie.

помпа[2], *-ы f. (tehn.)* pompă; *масляная* ~ pompă cu ulei.

помпезность, *-и f. sg. (înv.)* caracter pompos; pompă.

помпезный *adj. (înv.)* pompos, fastuos, somptuos, solemn; ~ *приём* primire pompoasă.

помполит, *-а m.* = *политический помощник* adjunct politic.

помпон, *-а m.* pompon, ciucure.

помрачать *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *помрачить*

помрачаться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *помрачиться*. 2. *pas.* de la *помрачать*.

помрачение, *-я n. sg.* întunecare, înnegurare; tulburare; ~ *сознания* întunecarea minţii; ~ *зрения* tulburare a vederii ◇ *ума/уму* ~ minunat; extraordinar; de-ţi stă mintea-n loc.

помрачить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. помрачать) acuz.* a întuneca.

помрачи|ться, *-ится vb. pf. (ipf. помрачаться)* a se întuneca, a se înegura.

помрачнеть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *мрачнеть*

помутить, *-учу, -утишь vb. pf.* de la *мутить (2)*

помутиться, *-утится vb. pf.* de la *мутиться (2, 3)*

помутнение, *-я n. sg.* tulbureală; tulburare.

помутнеть, *-еет vb. pf.* de la *мутнеть*

помучить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* a chinui, a face (pe cineva) să se chinuiască/să sufere *(cîtva timp)*.

помучиться, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se chinui *(cîtva timp)*.

помчать, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* a duce în goană mare.

помча|ться, *-чусь, -чишься vb. pf.* a o lua la goană, a porni în fugă/în goană.

помыкать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a se purta rău, a asupri, a tiraniza.

помыс|ел, *-сла m.* gînd, cuget, intenţie; *благие ~слы* intenţii bune; *и в ~слах не было* nici nu i-a trecut prin gînd.

помыслить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. помышлять) prepl.* a se gîndi la...; a avea de gînd.

помыть(ся), *-ою(-сь), -оешь(ся) vb. pf.* de la *мыть(ся)*

помышление, *-я n. (înv.)* cugetare, gînd, reflecţie.

помышлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *помыслить*

помян|уть, *-яну, -янешь vb. pf. (ipf. поминать) acuz.* 1. a pomeni, a aminti, a aduce vorba; ~ *добром (кого-л.)* a vorbi de bine (pe cineva). 2. *(bis.)* a pomeni, a face o pomenire, a face un parastas; ~ *покойного* a face parastas unui mort; *~и моё слово* ţine minte vorba mea; s-o ştii de la mine; *не к ночи будь помянуто* să nu fie într-un ceas rău.

помят|ый 1. *p.t.p.* de la *помять*. 2. *adj.* obosit, veştejit.

помять, *-мну, -мнёшь vb. pf. acuz.* 1. a mototoli, a boţi, a şifona. 2. *(pop.)* a bate, a burduşi în bătaie; ~ *бока* a stîlci în bătaie.

помяться[1], *-мнусь, -мнёшься vb. pf.* a şovăi, a ezita; a se codi.

помяться[2], *-мнётся vb. pf.* de la *мяться*[1]

понаблюдать, *-аю, -аешь vb. pf.* a observa *(un timp)*.

понадеяться, *-еюсь, -еешься vb. pf.* de la *надеяться*

понадобиться, *-блюсь -бишься vb. pf.* a avea nevoie, a-i fi necesar.

понапрасну *adv.* în zadar, degeaba, zadarnic.

понаслышке *adv.* din auzite; *знать* ~ a şti din auzite.

по-настоящему *adv.* cum trebuie, cum se cuvine, cu adevărat, cum se cade.

понатореть *-ею, -еешь vb. pf.* a se deprinde, a se obişnui.

понатужиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* a se opinti, a face un efort; a se screme.

поначалу *adv.* de la început, mai întîi.

по-нашему *adv.* 1. după noi, după părerea noastră. 2. după voia noastră, după placul nostru. 3. în felul nostru, ca la noi, după obiceiul nostru.

поневоле *adv.* fără voie, de nevoie, forţat, vrînd-nevrînd.

понедельник, *-а m.* luni.

понедельно *adv.* săptămînal.

понедельн|ый *adj.* săptămînal, hebdomadar; *~ая оплата* plată săptămînală.

понежиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* a se alinta, a se răsfăţa, a se răzgîia *(puţin)*.

по-немецки *adv.* nemţeşte; în limba germană.

понемногу *adv.* 1. *(небольшими долями)* cîte puţin, în doze mici; *он ест ~, но часто* mănîncă puţin, dar des. 2. *(постепенно)* treptat, încetul cu încetul, puţin cîte puţin.

понервничать, *-аю, -аешь vb. pf.* a se enerva *(cîtva timp)*.

понес|ти, *-су, -сёшь vb. pf.* 1. *acuz.* (a începe) a duce, a purta. 2. *acuz.* a duce în fugă/în goana mare; a se porni, a o lua la fugă. 3. *(ipf. нести) acuz. (fig.)* a suporta, a îndura, a suferi; ~ *наказание* a suferi o pedeapsă; ~ *убытки* a suporta pierderi. 4. *(impers.)* a se lăsa, a veni, a pătrunde *(despre miros, frig etc.)*; *~ло холодом* s-a lăsat frig; a început să bată un vînt rece. 5. *(fam.)* (a începe) a îndruga verzi şi uscate, a spune prostii/minciuni ◇ *куда тебя нелёгкая ~ла* unde naiba te duci?

понес|тись, *-сусь, -сёшься vb. pf.* a se porni, a o lua la fugă, a-şi lua vînt.

пони *m. indecl.* ponei.

понижать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *понизить*

понижаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *понизиться*. 2. *pas.* de la *понижать*.

понижение, *-я n.* scădere; coborîre micşorare; reducere. ~ *цен* reducere a preţurilor; ~ *давления* scădere a presiunii; scădere a tensiunii ◇ ~ *по службе* retrogradare.

пониженн|ый 1. *p.t.p.* *понизить*. 2. *adj.* scăzut; coborît; redus; *~ая температура* temperatură scăzută; *~ое зрение* vedere slăbită; *~ое качество* calitate proastă; *(med.) ~ое давление* hipotensiune; hipotonie; *(fig.) ~ое настроение* dispoziţie proastă.

понизитель, *-я m. (tehn.)* coborîtor, reductor.

понизить, *-ижу, -изишь vb. pf. (ipf. понижать) acuz.* 1. a coborî, a reduce, a scădea, a micşora; ~ *цены* a scădea/a reduce preţurile; ~ *температуру* a micşora temperatura; ~ *качество* a scădea calitatea. 2. *(cu privire la sunete)* a coborî; ~ *голос* a coborî vocea/tonul. 3. *(должность)* a retrograda.

понизи|ться, *-ижусь, -изишься vb. pf. (ipf. понижаться)* a scădea, a se coborî; *цены ~лись* preţurile au scăzut.

понизительный *adj. (tehn.)* coborîtor, reductor.

понизовье, *-я n.* regiune situată pe cursul inferior al unui fluviu; ~ *Дуная* regiunea Dunării de jos

понизу *adv.* jos, aproape de pămînt.

поникать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. поникнуть*

поникнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. никнуть şi поникать)* 1. a se apleca; ~ *головой* a lăsa capul în jos. 2. *(fig.)* a fi descurajat; ~ *духом* a-şi pierde curajul.

понимани|е, *-я n.* 1. *sg.* pricepere înţelegere; *это выше моего ~я* e mai presus de înţelegerea mea. 2. *(концепция)* interpretare, concepţie; *марксистское ~ истории* interpretarea marxistă a istoriei.

понимá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* 1. a înțelege, a pricepe; ~ *шúворот-навы́ворот* a pricepe de-a-ndoaselea; ~ *дру́г-дру́га* a se înțelege între ei. 2. a înțelege, a interpreta; *как э́то ~?* cum trebuie înțeles acest lucru? ~ *буквáльно* a interpreta textual. 3. a se pricepe; ~ *искýсство* a se pricepe în artă; ~ *мýзыку; ~ в мýзыке* a fi un cunoscător al muzicii ◇ *(cuv. modal) ~ешь (ли); ~ете (ли)* uite ce-i, mă înțelegi; *(вот) э́то я ~ю!* așa mai zic și eu!, așa da!; *ни бе, ни ме не ~* a nu pricepe nici o iotă.

по-нóвому *adv.* într-un fel nou; *начáть жить ~* a începe o viață nouă.

поножóвщина, *-ы f.* bătaie cu cuțitele.

пономáрь, *-я́ m.* paracliser, țîrcovnic.

понóс, *-а m.* diaree, pîntecăraie; *кровáвый ~* dezinterie.

поносúть[1], *-ошý, -óсишь vb. ipf. acuz.* a ponegri, a defăima, a ponosi, a huli.

поносúть[2], *-ошý, -óсишь vb. pf. acuz.* 1. a duce, a purta, în brațe *(cîtva timp).* 2. a purta *(un timp); ~чёрное пальтó* a purta un timp paltonul negru.

поношéние, *-я n.* ponegrire, defăimare, hulire.

понóшенн|ый 1. *p.t.p.* de la *поносúть*[2]. 2. *adj.* ponosit, purtat, uzat, jerpelit; *(fig. glum.) ~ вид* înfățișare de om uzat.

понрáвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* de la *нрáвиться*

понтúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. спонтúровать) (înv.)* a miza, a ponta *(la jocul de cărți).*

понтóн, *-а m.* ponton; *причáльный ~* ponton de acostare.

понтонёр *-а m. (mil.)* pontonier.

понтóнн|ый *adj.* de pontoane; *~ мост* pod de pontoane, pod de vase, ponton. *(mil.) ~ая часть* unitate de pontonieri,

понудúтельн|ый *adj.* de constrîngere coercitiv; *~ые срéдства* măsuri de constrîngere.

понýдить, *-ýжу, -ýдишь vb. pf. (ipf. понуждáть) acuz.* a constrînge, a obliga, a sili, a forța.

понуждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *понýдить*

понуждéние, *-я n.* constrîngere, silire, forțare.

понукáние, *-я n.* îndemnare.

понукáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a zori, a grăbi; a îndemna, a îmboldi.

понýрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz. (în expr.) ~ гóлову* a apleca/a lăsa capul în jos; a fi întristat, a fi mîhnit/abătut.

понýрый *adj.* abătut, întristat, mîhnit.

пóнчик, *-а m.* gogoașă.

ны́не *adv. (înv.)* pînă acum, pînă în prezent, pînă astăzi.

поню́хать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ню́хать.*

поню́шк/а, *-и f.* priză de tutun/ de tabac ◇ *пропáсть ни за ~у табакý* a se prăpădi pe degeaba/pentru nimica toată.

поня́нчить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* a dădăci *(cîtva timp).*

поня́нчиться, *-чусь, -чишься vb. pf. с+ instr.* a dădăci; a purta de grijă *(cîtva timp).*

поня́ти|е, *-я n.* 1. noțiune; concept; *~ наýки* noțiune de știință 2. *sg.* idee, noțiune; *имéть ~о чём-л* a avea idee despre ceva; *предвзя́тое ~* idee preconcepută; *растяжúмое ~* noțiune elastică. 3. *(mai ales la pl.)* putere de înțelegere ◇ *~я не имéю* habar n-am, n-am idee.

поня́тливость, *-и f. sg.* inteligență, putere de înțelegere; inteligibilitate.

поня́тливый *adj.* inteligent, deștept, isteț.

поня́тно 1. *adv.* clar, limpede, inteligibil. 2. *pred. impers.* se înțelege; *самó собóй ~* se înțelege de la sine; ~! am înțeles!; *э́то и ~* aceasta este lesne de înțeles. 3. *cuv. modal* desigur, natural, firește, bineînțeles, de bună seamă.

поня́тность, *-и f. sg.* limpezime, claritate.

поня́тн/ый *adj.* 1. clar, limpede; (ușor) de înțeles, inteligibil; *мáло ~* greu de înțeles; *~ для всех* la îndemîna tuturor. 2. justificat, motivat; *вполнé ~ое трéбование* cerere pe deplin justificată ◇ *(cuv. modal) ~ое дéло; ~ая вещь* desigur, bineînțeles, cum era și natural, evident, firește, de bună seamă.

понятóй, *-óго m. (jur.)* martor *(la o percheziție, sechestru etc.)*

поня́ть, *поймý, поймёшь vb. pf. acuz.* a înțelege, a pricepe, a concepe;

дать ~ комý-л a da cuiva să înțeleagă; a-i da cuiva de înțeles.

пообéдать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *обéдать*

пообещáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* sau *inf.* a făgădui, a promite.

поодáль *adv.* la o depărtare oarecare, ceva mai departe, ceva mai încolo.

поодинóчке *adv.* (unul) cîte unul.

поосмотрéться, *-отрю́сь, -óтришься vb. pf.* a se obișnui, a se orienta.

поостерéчься, *-регýсь, -режёшься vb. pf. (pop.)* a se mai feri.

по-отцóвски *adv.* părintește, ca un părinte.

поохóтиться, *-óчусь, -óтишься vb. pf.* a vîna *(un timp oarecare).*

по-охóтничьи *adv.* vînătorește, ca un vînător.

поочерёдно *adv.* pe rînd, unul după altul.

поочерёдный *adj.* care vine pe rînd, unul după altul.

поощрéние, *-я n.* 1. *sg.* încurajare, stimulare, 2. răsplată, recompensă, premiu.

поощрúтельный *adj.* de încurajare, încurajator, de stimulare.

поощрúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. поощря́ть) acuz.* a încuraja, a stimula, a îmbărbăta.

поощря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *поощрúть*

поп[1], *-á m.* popă, preot ◇ *(prov.) какóв ~, такóв и прихóд* cum e turcul și pistolul; cum e sacul și petecul; *(prov.) комý (нрáвится) ~, комý попадья́, а комý — попóва дóчка* unuia îi place popa, altuia preoteasa și altuia fata popii.

поп[2], *-á m. (sport)* piesă la jocul «gorodki» *(un fel de popic).* ◇ *постáвить на ~á* a pune în picioare.

попадáемость, *-и f. sg. (mil.)* precizie de tir; punctaj.

попадáние, *-я n.* nimerire, lovire *(în țintă); прямóе ~* lovitură în plin.

попáдать, *-ает vb. pf.* a cădea de repetate ori; a cădea unul după altul.

попадáть(ся), *-áю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *попáсть(ся).*

попадья́, *-и́ f.* preoteasă.

пóпадя *(pop. în expr.) чем ~* cu ce se nimerește.

попáриться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *пáриться*[1]

попáрно *adv.* doi cîte doi, perechi-perechi; *пошлú ~* au plecat perechi-perechi.

попá|сть, *-адý, -адёшь vb. pf. (ipf. попадáть)* 1. *в + acuz.* a nimeri; *~ в цель* a nimeri ținta. 2. *(оказаться, очутиться где-л.)* a pătrunde, a nimeri, a ajunge, a se pomeni, a se trezi, *(undeva sau într-o situație oarecare);* a da de...; *~ ногóй в грязь* a călca în noroi; *как ~ на вокзáл?* cum ajung la gară?; *письмó не ~ло по áдресу* scrisoare n-a ajuns la adresă; *~ на дорóгу* a ieși la drum; *~ на пóезд* a prinde trenul; *~ под суд* a fi trimis în judecată, a ajunge pe mîna justiției; *~ в засáду* a cădea în ambuscadă; *(mil.) ~ в окружéние* a cădea în incercuire; *~ в плен* a cădea prizonier; *~ в рýки комý-л.* a încăpea pe mîna cuiva; *~ под автомобúль* a fi călcat de o mașină. 3. a veni, a ajunge (undeva). 4. a intra, a fi primit; *~ в университéт* a intra la universitate 5. *impers. dat.* a o păți; *емý ~ло от отцá* a pățit-o cu tată-său, a primit o săpuneală de la tatăl său ◇ *~ пáльцем в нéбо* a o nimeri *(ca Ieremia)* cu oiștea în gard; *как ~ло* indiferent cum; cum o fi; oricum; la nimereală; *что ~ло* orișice; indiferent ce; ce s-o nimeri; *где~ло* oriunde; unde s-a nimerit; *~ в такт* a intra în ritm; *комý ~ло* oricui; cui s-o nimeri; primului venit; *чем ~ло* cu orice; cu ce s-o nimeri; *~ впросáк* a-și găsi bacăul, a da de bucluc; a o feșteli; *~ в сáмую тóчку* a nimeri la țanc

попá|сться, *-адýсь, -адёшься vb. pf. (ipf попадáться)* 1. a nimeri, a cădea în...; a da de...; *~ в капкáн* a cădea în capcană; *~ на ýдочку* a) a se prinde în undiță; b) *(fig.)* a se lăsa prins în cursă, a se lăsa ademeni; *~ в бедý* a cădea în nenorocire; a da de belea. 2. a fi prins; *~ на крáже* a fi prins cu un furt; *~ с полúчным* a fi prins asupra faptului; *~лся!* te-am prins; *бóльше не ~дáйся!* să nu te mai prind 3. *(встретиться)* a se întîlni din întîmplare; *~ навстрéчу* a-i ieși cuiva în cale întîmplător. 4. *dat. (оказаться)*

a i se nimeri, *-a-i* cădea *(în mînă)*; *мне ~лась хорóшая книга* mi-a căzut în mînă o carte bună ◇ *что ~дётся* orice s-o nimeri; *пéрвый ~вшийся* primul venit, oricine, oricare; *~лся, котóрый кусáлся* ce-ai cătat, ai găsit; a căzut vulpea în sac.

попáхивать, *-aem vb. ipf.* a mirosi neplăcut, a exala un miros neplăcut, a duhni.

поперёк 1. *prep.* cu *gen.* de-a curmezișul, transversal; *разрéзать ~* a tăia de-a curmezișul ◇ *вдоль и ~ a)* în lung și în lat; de-a lungul și de-a latul; b) *(fig.)* (în mod) temeinic, de la un capăt la altul; *знать что-л. вдоль и ~* a cunoaște ceva temeinic; *стать ~ гóрла* a-i sta cuiva în gît; *стать комý-л. ~ дорóги* a-i sta cuiva în cale.

попереме́нно *adv.* alternativ, rînd pe rînd, cu schimbul.

попере́ть, *попрý, попрёшь vb. pf.* **1.** *(полезть)* a se băga, a se vîrî. **2.** *(выгнать)* a-i face vînt cuiva.

попере́чина, *-ы f.* traversă, bară, grindă transversală.

попере́чник, *-a m. (tehn.)* diametru; profil transversal, secțiune transversală.

попере́чный *adj.* transversal, în curmeziș; de-a curmezișul; *~брус* grindă transversală ◇ *кáждый встрéчный и ~* oricine îți iese în cale; primul venit.

поперхнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* a se îneca *(cu ceva)*.

поперчи́ть, *-чý, -чи́шь vb. pf.* de la *перчи́ть*

попе́ть, *-пою́, -поёшь vb. pf.* a cînta *(puțin)*.

попече́ни|е, *-я n. sg.* grijă, ocrotire, asistență, solicitudine; *остáвить на чьё-л. ~* a lăsa în grija cuiva; *быть на ~и у когó-л.* a fi în grija cuiva; *отложи́ть ~ о чем-л.* a lăsa grija la o parte; a nu se mai gîndi la ceva.

попечи́тель, *-я. m. (înv.)* curator, tutore; epitrop; *~ сирóт* tutorele orfanilor; *~ шкóлы* epitropul școlii.

попечи́тельный *adj. (înv.)* de tutelă, de curatelă; *~ совéт* consiliu de tutelă.

попечи́тельство, *-a n. sg. (înv.)* **1.** tutelă; curatelă; epitropie; patronaj. **2.** funcție de curator.

попивáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pop.)* **1.** *acuz.* a bea *(cîte puțin)* **2.** a-i cam plăcea să bea, a cam trage la măsea a se cam ține de beții.

попирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *попрáть; ~ ногáми* a călca în picioare.

попировáть, *-рýю, рýешь vb. pf.* a chefui, a benchetui *(un timp oarecare)*

попи́сыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* sau fără *compl. (iron.)* a mai scrie *(cîte un articolaș)* din cînd în cînd.

поплáвать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a înota *(puțin)*. **2.** a pluti, a naviga *(puțin)*.

поплавкóвый *adj. (tehn.)* cu flotor, cu plutitor.

поплавóк, *-вкá m.* **1.** plută *(la undiță)* **2.** *(tehn.)* flotor, plutitor. **3.** mic restaurant plutitor.

поплáкать, *-áчу, -áчешь vb. pf.* a plînge *(un timp oarecare)*.

поплати́ться, *-ачýсь, -áтишься vb. pf.* de la *плати́ться(1)*; *(fig.) ~ жи́знью* a plăti cu viața; *дóрого ~* a o plăti scump.

поплевáть, *-плюю́, -плюёшь vb. pf.* a scuipa *(puțin)*.

поплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a scuipa *(din cînd în cînd)*.

поплести́сь, *-летýсь, -летёшься vb. pf.* a merge agale, a merge cu greu; a porni încet.

поппли́н, *-a m. (text.)* poplin.

поппли́нов|ый *adj.* din poplin.

поплы́|ть, *-ывý, -ывёшь vb. pf.* (a începe) a pluti.

поплясáть, *попляшý, попля́шешь vb. pf.* a juca, a dansa *(un timp oarecare)* ◇ *он у меня́ попля́шет!* îi arăt eu!; are să mă țină el minte!

попóвич, *-a m.* fiu de preot, fecior de popă.

попóвна, *-ы f.* fiică de preot, fată de popă.

попóвник, *-a m. (bot.)* aurată, mărgărită.

попóвщина, *-ы f. sg.* clericalism; obscurantism.

попóйка, *-и f.* beție, chef, petrecere.

пополáм *adv.* în două, în două părți egale; pe din două, pe jumătate; *нести́ расхóды ~* a suporta cheltuielile pe din două; *винó ~ с водóй* vin subțiat/botezat cu apă ◇ *с грехóм ~* cu chiu cu vai.

поползнове́ние, *-я n.* intenție; veleitate; tentativă.

поползти́, *-зý, -зёшь vb. pf.* a se tîrî, a merge tîrîș.

пополне́ние[1], *-я n.* **1.** *sg.* completare, întregire: împrospătare; *~ полкá* completarea regimentului; *~ боезапáсов* completarea munițiilor; *~ горю́чим* completare cu combustibil. **2.** rezervă, întăriri; *свéжее ~* rezerve proaspete.

пополне́ние[2], *-я n.* îngrășare; *болéзненное ~* îngrășare patologică.

пополне́ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. полнéть)* a se îngrășa, a se împlini.

попóлнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. пополня́ть) acuz.* cu *instr.* a completa, a întregi, a împlini, a împrospăta: *~свои́ знáния* a-și îmbogăți cunoștințele.

попóлниться, *-ится vb. (ipf. пополня́ться) instr.* a se completa, a se mări.

пополня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *попóлнить*

пополня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *попóлниться.* **2.** *pas.* de la *пополня́ть.*

пополоскáть, *-ощý, -óщешь vb. pf. acuz.* a clăti (puțin); *~ гóрло* a face gargară.

пополóть, *-полю́, -пóлешь vb. pf.* a plivi, a prăși *(cîtva timp)*.

пополýдни *adv.* după amiază.

пополýночи *adv.* după miezul nopții.

помóмн|ить, *-ню, -нишь vb. pf. dat.* cu *acuz.* a nu uita, a ține minte; *~и моё слóво* să ții minte vorba mea.

попóна, *-ы f.* pătură de cal, cergă, ipingea.

попóртить, *-рчу, -ртишь vb. pf. acuz.* a strica.

поправе́ние, *-я n. sg. (pol.)* alunecare spre dreapta, evoluare spre dreapta.

поправе́ть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *правéть.*

поправи́м|ый *adj.* reparabil, remediabil; *~ая оши́бка* greșeală reparabilă.

попрáвить, *-влю, -вишь vb. pf. ipf. поправля́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a corecta, a corija; *~ оши́бку* a îndrepta o greșeală; *~ рисýнок* a corecta un desen. **2.** *(починить)* a repara, a drege; *~ часы́* a repara ceasornicul. **3.** a corecta *(pe altul)*; *~ ученикá* a corecta un elev. **4.** *(привести в порядок)* a îndrepta, a potrivi, a aranja, a pune în ordine; *~ свою́ причёску* a-și îndrepta pieptănătura; a-și aranja coafura; *~ подýшку* a potrivi perna **5.** a restabili, a îmbunătăți, a remedia; *~ своё здорóвье* a-și restabili sănătatea; *дéло ~ нельзя́* chestiunea nu se poate remedia, nu se mai poate face nimic.

попрáви|ться, *-влюсь, -вишься* **1.** a-și corecta/ a-și îndrepta greșeala. **2.** *(о делах)* a se restabili, a se îmbunătăți, a se îndrepta. **3.** *(выздороветь)* a se însănătoși, a se întrema, a se face mai bine. **4.** *(пополнеть)* a se îngrășa.

попрáвк|а, *-и f.* **1.** *sg.* corectare, îndreptare, rectificare; *дéло идёт на ~у* lucrurile merg spre bine; *(av. met.) ~ на вéтер* corecțiile de vînt; *~ на высотý* corecție de înălțime. **2.** *(починка)* reparare, reparație. **3.** *(здоровья)* restabilire, refacere a sănătății, însănătoșire, întremare. **4.** rectificare, amendament; *внести́ ~у к резолю́ции* a introduce o rectificare într-o rezoluție.

поправлени|е, *-я n. sg.* **1.** *(улучшение)* îndrepare, corectare, corijare; *~ оши́бок* corectarea greșelilor. 2. restabilire, refacere; *~ здорóвья* restabilirea sănătății.

поправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *попрáвить*

поправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *попрáвиться.* **2.** *pas.* de la *поправля́ть.*

попрáвочный *adj.* de rectificare; *(mat.) ~ коэффициéнт* coeficient de corecție.

попрáние, *-я n.(înv.)* încălcare, violare, nesocotire; *~ норм междунарóдного прáва* nesocotirea normelor dreptului internațional.

попрáть, *-рý, -рёшь vb. pf. (ipf. попирáть) acuz. (înv.)* a călca în picioare, a încălca; *~ чужýю зéмлю* a cotropi pămîntul altuia; *(fig.) ~ чужи́е правá* a călca în picioare drepturile altora.

попредмéтно *adv.* pe obiecte; bucată cu bucată.

по-прéжнему *adv.* ca mai înainte, ca și pînă acum, ca odinioară, ca întotdeauna.

попрёк, *-a m.* reproș, mustrare, imputare.

попрекáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. попрекнýть) acuz.* cu *instr.* a

reproşa, a mustra; a imputa; a face reproşuri; a scoate ochii.

попрекнýть, *-нý, -нёшь vb. pf.* de la *попрекáть*

пóприще, *-a n.* tărîm, cîmp de activitate, arenă; *на наýчном* ~ pe tărîm ştiinţific.

по-приятельски *adv.* prieteneşte.

попрóбовать, *-бую, -буешь vb. pf. (ipf. прóбовать) acuz.* a gusta; a încerca

попросúть, *-ошý, -óсишь vb. pf.* de la *просúть*; ~ *разрешéния* a cere voie; ~ *извинéния* a cere scuze; ~ *совéта* a cere un sfat; ~ *о пóмощи* a cere ajutor; ~ *слóва* a cere cuvîntul; ~*рукú* a cere mîna, a cere în căsătorie.

попросúться, *-ошýсь, -óсишься vb. pf.* de la *просúться (1, 2)*

пóпросту *adv.* simplu, fără fasoane, fără ceremonie, fără pretenţii ◇ ~ *говорá* la drept vorbind.

попрошáйка, *-и f.* şi *m.* **1.** *(înv.)* cerşetor, calic **2.** pomanagiu.

попрошáйничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(înv.)* a cerşi, a cere de pomană, a cere milă. **2.** a umbla după pomană, a cerşi, a se milogi.

попрошáйничество, *-a n. sg.* **1.** *(înv.)* cerşit. **2.** cerşetorie, milogeală.

попрощáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. с + instr.* a-şi lua rămas bun.

попры́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* a sări *(puţin)*.

попрыгýн, *-a m.* zvăpăiat, jucăuş, neastîmpărat, săltăreţ.

попрыгýнья, *-и f.* zvăpăiată, jucăuşă, neastîmpărată, săltăreaţă; ~ *стрекозá* jucăuşa libelulă.

попры́скать, *-аю, -аешь vb. pf.* a stropi *(puţin)*.

попры́скаться, *-ы́щусь, -ы́щешься vb. pf.* de la *пры́скаться*

попря́тать, *-я́чу, -я́чешь vb. pf. acuz.* a ascunde *(multe, pe mulţi)*.

попугáй, *-я m.* papagal; *(fig.) повторя́ть как* ~ a repeta ca un papagal.

попугáйство, *-a n. sg.* maimuţăreală, imitaţie.

попугáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a cam speria, a cam băga oarecare frică în cineva, a cam băga în sperieţi pe cineva.

попýдрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a pudra *(puţin)*, a da cu pudră.

попýдриться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* a se pudra *(puţin)*.

популяризáтор, *-a m.* popularizator.

популяризáция, *-и f. sg.* popularizare.

популяризовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a populariza.

популя́рно *adv.* (în mod) popular, simplu, pe înţelesul tuturor.

популя́рность, *-и f. sg.* **1.** *(доступность)* caracter popular/ accesibil; simplitate. **2.** *(известность)* popularitate, faimă, renume; ~ *писáтеля* popularitatea unui scriitor.

популя́рн|ый *adj.* **1.** popular; pe înţelesul tuturor, accesibil tuturor; ~*ое изложéние* expunere simplă / pe înţelesul tuturor. **2.** popular, cunoscut de toţi, răspîndit; ~ *артúст* artist popular; ~ *журнáл* revistă foarte răspîndită.

популя́ция, *-и f. (biol.)* populaţie.

попуррú *n. indecl. (muz.)* potpuria.

попустúтельство, *-a n. sg.* îngăduinţă prea mare; toleranţă excesivă/condamnabilă.

попустúтельствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. dat.* a tolera, a închide ochii *(la ceva)*.

пóпусту *adv.* zadarnic, în zadar, degeaba.

попýтно *adv.* în acelaşi timp, între timp, concomitent, paralel cu aceasta; în treacăt.

попýтчик, *-a m.* **1.** tovarăş de drum. **2.** *(fig. peior.)* tovarăş de drum *(ocazional, nesigur)*.

попытáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a încerca.

попытáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* de la *пытáться*

попы́тк|а, *-и f.* încercare, tentativă; *тщéтная* ~ încercare zadarnică; *отчáянная* ~ încercare desperată; *сдéлать* ~*у* a încerca, a face o încercare; *возобновúть* ~*у* a încerca din nou, a o lua de la cap ◇ *(prov.)* ~ *не пы́тка* încercarea moarte n-are; întrebarea n-are supărare.

попы́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a pufăi *(din cînd în cînd)*.

попя́тит(ся), *-я́чу(сь), -я́тишь(ся) vb. pf.* de la *пя́тить(ся)*.

попя́тн|ый *adj. (înv.)* îndărăt, înapoi, care merge cu spatele înainte; ~*ое движéние* mişcare înapoi ◇ *(peior.) идтú на* ~*ое* a) a bate în retragere, a da înapoi; b) a-şi lua vorba înapoi.

пóра, *-ы f. (biol.)* por; *засорéние пор* astuparea porilor.

пор|á, *-ы́ f.* **1.** timp, epocă; sezon, anotimp; perioadă, termen; *весéнняя* ~ timp de primăvară; *в ту* ~*ý* pe atunci; pe vremea aceea; *до сих пор* pînă acum; pînă aici; *с дáвних пор* de demult; *на пéрвых* ~*áх* la început; *вечéрней* ~*óй* pe seară, seara, la vreme de seară; *до* ~*ы́ до врéмени* pînă la un moment dat, pînă la un timp; *до тех пор, покá ...* atîta timp cît ... ; *до какúх пор?* pînă cînd?; *с какúх пор?* de cînd?; *с э́тих пор* de acum; din acest moment. **2.** *pred. impers.* e timpul; ~ *домóй* e timpul să mergem acasă; *давнó* ~ de mult e timpul; *не* ~ *ли?* nu crezi că e timpul?; n-a venit vremea? ◇ *в (сáмую)* ~*у* a) tocmai la timp; la ţanc; b) (a-i veni) taman bine; tocmai pe tocmai; ~ *на боковýю* e timpul să ne odihnim/ să ne culcăm.

порабóтать, *-аю, -аешь vb. pf.* a lucra, a munci *(un timp oarecare)*.

поработúтель, *-я m.* asupritor, înrobitor, cotropitor.

поработúть, *-ощý, -отúшь vb. pf. (ipf. порабощáть) acuz.* a înrobi, a aservi, a subjuga.

порабощéние, *-я n. sg.* înrobire, aservire, subjugare.

поравня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. с + instr.* a ajunge din urmă, a ajunge în dreptul ...

порадéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *радéть (1)*

порáдовать(ся), *-дую(сь), -дуешь(ся) vb. pf.* de la *рáдовать(ся)*

поражáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *поразúть (2, 3, 4)*

поражáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *поразúться*

поражéнец *-нца m. (pol.)* defetist.

поражéние, *-я n.* **1.** *sg.* zdrobire. **2.** înfrîngere; *потерпéть* ~ a suferi o înfrîngere; *нанестú* ~ *врагý* a zdrobi pe duşman. **3.** *(med.)* afecţiune; leziune ◇ *(jur.)* ~ *в правáх* interdicţie de drepturi, interdicţie corecţională.

поражéнческ|ий *adj. (pol.)* defetist.

поражéнчество, *-a n.* defetism.

поразúтельно *adv.* uluitor, izbitor, uimitor; extraordinar, extrem de ...

поразúтельн|ый *adj.* izbitor, uimitor, surprinzător, extraordinar; ~*ое схóдство* asemănare izbitoare/surprinzătoare; ~*ая красотá* frumuseţe fără seamăn.

поразú|ть, *-ажý, -азúшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. разúть*[1]*)*; *(mil.)* ~ *цель* a atinge/ a lovi ţinta. **2.** *(ipf. поражáть)* a înfrînge, a învinge, a zdrobi; ~ *врáжеские войскá* a înfrînge trupele duşmane. **3.** *(ipf. поражáть)* a ataca/ a atinge/ a vătăma sănătatea. **4.** *(ipf. поражáть) (fig.)* a uimi, a ului, a izbi, a impresiona puternic.

поразúться, *-ажýсь, -азúшься vb. pf. (ipf. поражáться)* a se minuna, a rămîne uimit.

поразмы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. prepl.* a chibzui, a se gîndi, a medita, a reflecta.

по-рáзному *adv.* în mai multe feluri, în mod diferit.

поранéние, *-я n. sg.* rănire; rană.

порáнить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a răni.

порáниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. acuz.* a se răni, a-şi face o rană.

порастáть, *-áет vb. ipf.* de la *порастú*

порастú, *-тёт vb. pf. (ipf. порастáть) instr.* a se acoperi *(cu vegetaţie, frunziş, pădure)*; a fi năpădit.

порвáть, *-вý, -вёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. рвать)* a rupe; ~ *костю́м* a-şi rupe haina. **2.** *(ipf. порывáть) (fig.)* a rupe; a întrerupe; ~ *связь с кем-л.* a o rupe cu cineva; ~ *дипломатúческие отношéния* a rupe relaţiile diplomatice; ~ *с прóшлым* a rupe cu trecutul.

порвá|ться, *-вётся vb. pf.* **1.** a se rupe. **2.** *(ipf. порывáться) (fig.)* a se rupe, a se întrerupe, a înceta.

поревéть, *-вý, -вёшь vb. pf.* **1.** *(despre animale)* a urla, a zbiera, a mugi; a rage *(un timp oarecare)*. **2.** a plînge, a bîzîi, *(un timp oarecare)*.

поредéлый *adj.* de rărit.

поредéние, *-я n.* rărire.

поредéть, *-éет vb. pf.* de la *редéть*

поре́з, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, rănire. **2.** tăietură, rană; incizie.

поре́за|ть, *-е́жу, -е́жешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a tăia; ~ *себе́ па́лец* a se tăia la deget. **2.** *acuz.* a tăia; a înjunghia *(multe vite, păsări).*

поре́заться, *-е́жусь, -е́жешься* a se tăia, a se răni.

порезви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf.* a zburda *(puțin).*

поре́й, *-я m. sg.* praz.

порекомендова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. pf.* de la *рекомендова́ть (1, 2).*

пореши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf.* **1.** a (se) hotărî, a (se) decide, a lua hotărîrea. **2.** *acuz. (înv.)* a termina, a isprăvi, a duce pînă la capăt. **3.** *acuz. (pop.)* a omorî, a răpune, a-i face (cuiva) de petrecanie.

поржаве́ть, *-е́ет vb. pf.* a rugini.

по́ристость, *-и f. sg.* porozitate.

по́рист|ый *adj.* poros.

порица́ние *-я n.* blam, oprobiu public; *заслужи́ть* ~ a merita o mustrare; *вы́нести кому́-л.* ~ a da cuiva un vot de blam; *обще́ственное* ~ oprobiu public; mustrare publică.

порица́тельный *adj.* mustrător, dojenitor, de blam.

порица́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a blama, a reproba a condamna, a dojeni, a mustra.

по́рка [1], *-и f. sg.* descoasere; desfacere.

по́рка [2], *-и f. sg. (pop.)* bătaie *(cu biciul, cu nuiaua)*; mamă de bătaie.

порнографи́ческий *adj.* pornografic.

порногра́фия, *-и f. sg.* pornografie.

по́ровну *adv.* egal, în părți egale; *раздели́ть* ~ a împărți în părți egale.

поро́г *-а m.* **1.** prag; *переступи́ть* ~ a păși peste prag, a păși pragul; *(ни) на* ~ *не пуска́ть* a nu lăsa nici să treacă pragul; *за* ~ *ни ного́й!* să stai acasă!, să nu te prind că ai trecut pragul!; ~ *чувстви́тельности* prag de sensibilitate. **2.** *(geogr.)* prag, cataractă; *речны́е* ~*и* pragurile/cataractele unui rîu. **3.** *(tehn.)* prag; *(tele.)* ~ *генера́ции* prag de oscilație; *(tele.)* ~ *ощуще́ния* prag de percepere; *(hidr.)* ~ *водосли́ва* pragul/creasta deversorului; *(hidr.)* ~ *плоти́ны* pragul barajului. **4.** *(fig.)* prag, hotar, graniță; *на* ~*е сме́рти* în pragul morții ◇ *обива́ть чьи-л.* ~*и* a bate pragurile cuiva; a veni în repetate rînduri.

порога́мия, *-и f. (bot.)* porogamie.

поро́да [1], *-ы f.* **1.** soi, gen; rasă, esență; *жи́рно-моло́чная* ~ rasă de taurine cu lapte gras; *ли́ственная* ~ specie de arbore, specie lemnoasă/arborescentă; *рыси́стая* ~ trăpaș; *тя́гловая* ~ rasă de tracțiune. **2.** *(înv. fig.)* tagmă, teapă; *жеребя́чья* ~ popime.

поро́да [2], *-ы f. (geol.)* rocă; *пуста́я* ~ rocă sterilă; *оса́дочная* ~ rocă sedimentară; *го́рная* ~ rocă; *вулкани́ческая* ~ rocă vulcanică; *кремни́стая* ~ rocă silicioasă.

поро́дистость, *-и f. sg.* rasă, soi.

поро́дист|ый *adj.* de rasă, de soi; ~*ая ло́шадь* cal de rasă, pursînge.

породи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. порожда́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a naște, a da naștere. **2.** *(fig.)* a da naștere la ... ; a provoca, a stîrni, a genera.

породни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. ipf.* de la *родни́ться.*

поро́дный *adj.* de rasă; ~ *скот* vite de rasă.

порожда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *породи́ть*; ~ *трево́гу* a stîrni neliniște.

порожда́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *порожда́ть.* **2.** *adj. (lingv.)* generativ; ~*ая грамма́тика* gramatică generativă.

порожде́ние, *-я n.* rod, produs.

поро́жист|ый *adj. (geogr.)* cu (multe) praguri/ cataracte.

поро́жн|ий *adj.* gol, deșert ◇ *перелива́ть из пусто́го в* ~*ее* a bate apa în piuă.

порожня́к, *-а́ m. (ferov.)* vagoane goale, garnitură de vagoane goale.

порожняко́вый *adj. (ferov.)* de vagoane goale; ~ *соста́в* garnitură de vagoane goale.

порожняко́м *adv. (ferov.)* gol, fără pasageri *sau* încărcătură.

по́рознь *adv.* despărțit, separat, aparte; răzleț; *жить* ~ a trăi/a locui separat.

порозове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *розове́ть*

поро́й *adv.* cîteodată, uneori; din cînd în cînd, din vreme în vreme.

поро́к, *-а m.* **1.** viciu; defect, lipsă, neajuns, cusur; ~ *ре́чи* defect de vorbire; *(med.)* ~ *се́рдца* insuficiență cardiacă; leziuni *(valvulare)* ale inimii. **2.** viciu; desfrîu ◇ *(prov.) бе́дность не* ~ sărăcia nu e un viciu.

поросён|ок, *-нка m.* purcel ◇ *(prov.) Сёмка укра́л* ~*ка, а сказа́л на гусёнка* unul face și altul trage.

порос́иться, *-и́тся vb. ipf. (pf. опоро́ситься)* a făta *(purcei).*

по́росль, *-и f.* **1.** *sg.* lăstar, vlăstar. **2.** lăstăriș; desiș, crîng, tufiș; *лесна́я* ~ braniște.

порося́тина, *-ы f. sg.* carne de purcel.

порося́тник, *-а m.* coteț pentru purcei.

порося́чий *adj.* porcesc; de purcel; ~ *визг* guițat de purcel.

поро́ть [1], *порю́, по́решь vb. ipf. (pf. распоро́ть)* a descoase a desface, a deșira.

поро́ть [2], *-порю́, по́решь vb. ipf. (pf. вы́пороть) acuz.* a biciui, a da bice, a bate, a snopi.

поро́ть [3], *порю́, по́решь vb. ipf. (pop.* în *expr.)* ~ *ерунду́/чушь/вздор* a spune prostii; a bate cîmpii; a îndruga verzi și uscate; ~ *горя́чку* a da zor; a face ceva la repezeală; *не́зачем* ~ *горя́чку* doar nu dau urcii.

поро́ться, *по́рется vb. ipf. (pf. распоро́ться)* a se descoase, a se desface.

по́рох, *-а (-у) m.* pulbere, praf de pușcă; *безды́мный* ~ pulbere fără fum; *раке́тный* ~ pulbere pentru rachete ◇ *держа́ть* ~ *сухи́м* a fi gata de apărare/de luptă; *па́хнет* ~*ом* miroase a praf de pușcă; *поню́хать* ~ a primi botezul focului; *не хвата́ет* ~*у(кому́-л.)* nu-i ajung puterile; nu-l ține cureaua; *ни си́нь* ~*у* deloc; nimic; nici cît negru sub unghie; ~ *да́ром тра́тить* a strica orzul pe gîște; a-și răci gura degeaba; *он* ~*а не вы́думает* nu e nimic de capul lui; n-a descoperit el praful de pușcă.

пороховни́ц|а, *-ы f. (înv.)* corneci pentru praf de pușcă; ◇ *(fig.) есть ещё по́рох в* ~*ах!* nu ne dăm bătuți!

пороховóй *adj. (mil.)* de/cu pulbere; ~ *по́греб* a) depozit de muniții,pulberărie; b) *(fig.)* butoi cu pulbere.

поро́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. опоро́чить) acuz.* **1.** a critica, a condamna, a discredita; ~ *показа́ния свиде́телей* a combate/a spulbera depozițiile martorilor. **2.** a defăima, a ponegri, a calomnia; ~ *чьё-л. до́брое и́мя* a ponegri renumele cuiva.

поро́чность, *-и f. sg.* **1.** imoralitate, caracter imoral; depravare. **2.** caracter vicios; defectuozitate, viciu; ~ *доказа́тельства* netemeinicia dovezilor.

поро́чн|ый *adj.* **1.** vicios, depravat, stricat; imoral; ~*ое поведе́ние* comportare imorală. **2.** greșit, defectuos, vicios; ~*ые ме́тоды* metode greșite; ~*ое доказа́тельство* dovadă neîntemeiată ◇ ~ *круг* cerc vicios.

поро́ша, *-и f. sg.* prima zăpadă, zăpadă proaspăt căzută.

пороши́нка, *-и f.* grăunte, fir.

пороши́ть, *-и́т vb. ipf. (pf. запороши́ть* și *напороши́ть)* a cerne *(despre zăpadă)*, a ninge mărunt.

порошко́вый *adj.* pulverulent, sub formă de praf/de pulbere.

порошкообра́зный *adj.* sub formă de praf, pulverulent.

порош|о́к, *-шка́ m.* praf; pulbere; *зубно́й* ~ praf de dinți; *мы́льный* ~ praf de săpun; *яи́чный* ~ praf de ouă; *лека́рство в* ~*ка́х* medicament în prafuri; *алма́зный* ~ pulbere de diamant; *магни́тный* ~ pulbere magnetică ◇ *стере́ть в* ~ *кого́-л.* a face pe cineva praf; a face pe cineva una cu pămîntul.

порт, *-а m.* port; *торго́вый* ~ port comercial; *возду́шный* ~ port aerian; *вое́нный* ~ port militar; *досмо́тровый* ~ port de control; *во́льный* ~ port liber; porto-franco; ~ *захо́да* port de escală; ~ *назначе́ния* port de destinație; *перева́лочный* ~ port de tranzit; *морско́й* ~ port la mare, port maritim; *речно́й* ~ port fluvial; *есте́ственный* ~ port natural; *войти́ в* ~ a intra în port.

порта́л, *-а m. (arhit., tehn.)* portal.

порта́льный *adj. (arhit. tehn.)* de portal.

портати́вность, *-и f. sg.* proprietatea de a fi portativ.

портати́вн|ый *adj.* portativ, portabil; ~*ая пи́шущая маши́нка* mașină de scris portabilă.

портве́йн, *-а m. sg.* vin porto.

по́ртер, *-а m. sg.* bere neagră *(tare).*

по́ртик, *-а m. (arhit.)* portic, colonadă.

портить, *-рчу, -ртишь vb. ipf. (pf. испортить) acuz.* a strica, a deteriora; a vătăma; a distruge; ~ *отношения с кем-л.* a strica relațiile cu cineva; ~ *себе аппетит* a-și strica pofta de mîncare; ~ *себе здоровье* a-și ruina sănătatea; ~ *себе кровь* a-și face sînge rău.

портиться, *-рчусь, -ртишься vb. ipf. (pf. испортиться)* a se strica, a se deteriora; a se altera, a putrezi; *погода стала* ~ timpul a început să se strice.

портки, *-ток* și *-тков pl.* (pop.) nădragi.

портмоне *n. indecl. (înv.)* portmoneu, portofel.

портниха, *-и f.* croitoreasă.

портновский *adj.* de croitor; de croitorie.

портной, *-ого m.* croitor; *мужской* ~ croitor bărbătesc.

портняжить, *-жу, -жишь vb. ipf. (pop.)* a face croitorie, a se ocupa cu croitoria.

портняжничество, *-а n.* croitorie.

портняжн|ый *adj.* de croitor; de croitorie.

портовик, *-а m.* lucrător în port; docher.

портов|ый *adj.* de/din port, portuar; ~ *город* port; ~*ые сооружения* instalații portuare; ~ *рабочий* docher, muncitor în port.

порто-франко *n. indecl. (com.)* porto-franco.

портпаж, *-а m. (tipogr.)* portpagină.

портплед, *-а m.* port-pled.

портрет, *-а m.* portret; ~ *во весь рост* portret în mărime naturală; *поясной* ~ bust; *писать* ~ *с кого-л.* a face portretul cuiva.

портретист, *-а m.* portretist.

портретн|ый *adj.* de portret, portretistic; ~*ая галерея* galerie de portrete.

портсигар, *-а m.* port-țigaret.

португальский *adj.* portughez.

португальцы, *-ев pl.; sg. -лец, -льца m.* portughezi.

портулак, *-а m. (bot.)* iarbă-grasă.

портупея, *-и f.* centiron *(pentru sabie)*, diagonală.

портфел|ь, *-я m.* servietă, geantă; *кожаный* ~ servietă de piele ◇ *министр без* ~*я* ministru fără portofoliu; ~ *заказов* portofoliu de comenzi, listă de comenzi; *редакционный* ~ portofoliu redacțional.

портфельный *adj.* de servietă, de geantă.

портьера, *-ы f.* portieră; perdea.

портьерный *adj.* de portieră, de perdea.

портянка, *-и f.* obială.

порубить, *-ублю, -убишь vb. pf.* a tăia, a doborî *(o cantitate mare)*.

порубка, *-и f.* tăiere clandestină *(în pădure)*; delict silvic.

порубщик, *-а m.* hoț de lemne *(din pădure)*, braconier.

поругание, *-я n.* batjocorire; profanare; *отдавать на* ~ a expune profanării; a pîngări.

поруганн|ый *adj.* profanat; ultragiat; batjocorit; ~*ая честь* cinste ultragiată.

поругать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a dojeni, a mustra; a certa, a ocărî *(puțin)*.

поругаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. ругаться)* a se certa, a se sfădi; a se ciorovăi.

поругивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a vorbi de rău.

поругиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se ciorovăi.

порук|а, *-и f.* garanție, cauțiune, chezășie; *отпустить на* ~*и* a pune în libertate pe cauțiune; *круговая* ~ răspundere colectivă.

по-румынски *adv.* românește, în limba română.

по-русски *adv.* rusește, în rusește, în limba rusă.

поручать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поручить*

поручени|е, *-я n.* însărcinare, misiune; comision; *исполнить* ~ a îndeplini o însărcinare; a face un comision; *дать* ~ a-i da o misiune, a-l însărcina; *(fin.) платёжное* ~ ordin de plată, dispoziție de plată.

поруч|ень, *-чня m. (mai ales la pl.)* bară, balustradă; *держаться за* ~*ни* a se ține de bară; ~*ни плуга* coarnele plugului.

поручитель, *-я m.* garant, chezaș.

поручик, *-а m. (înv.)* porucic *(locotenent)*.

поручительство, *-а n. sg.* garanție, cauțiune.

поруч|ить, *-учу, -учишь vb. pf. (ipf. поручать) acuz.* **1.** a încredința, a lăsa în seama. **2.** a însărcina; ~ *работу* a însărcina cu o lucrare.

поруч|иться, *-учусь, -учишься vb. pf.* de la *ручаться*

порфир, *-а m. (geol.)* porfir.

порфира, *-ы f. sg.* mantie de purpură, purpură.

порфирный *adj. (înv.)* de purpură.

порфировый *adj. (min.)* porfiric.

порха|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. порхнуть)* a zbura dintr-un loc în altul.

порхнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. mom.* de la *порхать*

порцион, *-а m.* rație.

порционный *adj.* de rație; ~*ое блюдо* mîncare la comandă / à-la-carte.

порци|я, *-и f.* porție; tain.

порча, *-и f. sg.* **1.** stricare, defectare, deteriorare; alterare; degradare; ~ *инструментов* deteriorarea instrumentelor; ~ *отношений* stricarea relațiilor. **2.** *(reg.)* deochi, boală pricinuită de farmece.

порченный *adj.* **1.** stricat; alterat. **2.** *(reg.)* deocheat.

поршень, *-шня m. (tehn.)* piston; *тормозной* ~ piston de frînă.

поршнев|ой *adj. (tehn.)* de/cu piston; ~*ое кольцо* segment de piston; ~ *насос* pompă cu piston.

порыв[1], *-а m.* **1.** rafală; dezlănțuire bruscă *(de vînt, de viscol)*; ~ *ветра* rafală de vînt; bătaia vîntului; *новый* ~ *бури* o nouă izbucnire a furtunii. **2.** *(fig.)* avînt, pornire, elan; *юношеский* ~ elanul tinereții; *благие* ~*ы* porniri bune; *боевой* ~ avînt de luptă; *в* ~*е гнева* într-un acces de furie, împins de mînie.

порыв[2], *-а m.* rupere.

порывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *порвать (2)*

порыва|ться[1], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a se avînta. **2.** cu *inf. (fig.)* a căuta, a încerca să ...; a se strădui; a arde de dorința de ...

порываться[2], *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *порваться (2)*. **2.** *pas.* de la *порывать*.

порывисто *adv.* impetuos, năvalnic.

порывистость, *-и f. sg.* **1.** impetuozitate, violență. **2.** caracter brusc. **3.** *(fig.)* impulsivitate; avînt; înflăcărare.

порывист|ый *adj.* **1.** impetuos, violent; năvalnic. **2.** *(стремительный)* brusc; repede. **3.** *(fig.)* impulsiv, nestăpînit; ~*ая натура* fire impulsivă.

порыжелый *adj.* decolorat, înroșit de soare.

порыжеть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *рыжеть*

порыться, *-роюсь, -роешься vb. pf.* a scormoni; a căuta, a cotrobăi ◇ ~ *в памяти* a căuta să-și aducă aminte.

по-рыцарски *adv.* cavalerește.

порядить, *-ряжу, -рядишь vb. pf.* de la *рядить (2)*

порядиться, *-ряжусь, -рядишься vb. pf.* de la *рядиться*[2]

порядков|ый *adj.* de ordine; curent; în ordine succesivă; ~ *номер* număr de ordine ◇ *(gram.)* ~*ое числительное* numeral ordinal.

порядком *adv.* **1.** tare, foarte, mult de tot; *мне это* ~ *надоело* m-am săturat pînă-n gît. **2.** cum trebuie, cumsecade.

поряд|ок, *-дка m.* **1.** *sg.* ordine, rînduială; regulă; *держать вещи в* ~*ке* a ține lucrurile în ordine; *навести* ~ *где-л.* a face ordine undeva; *соблюдать* ~ a păstra/a respecta ordinea; *привести себя в* ~ a se aranja; *всё в* ~*ке* totul e în regulă; *призвать к* ~*ку кого-л.* a chema la ordine pe cineva; *для* ~*ка* pentru respectarea regulii; *всё идёт своим* ~*ком* totul își urmează cursul său. **2.** ordine, rînd; *рассказать всё по* ~*ку* a povesti totul pe rînd; *в определённом* ~*ке* într-o anumită ordine; *в алфавитном* ~*ке* în ordine alfabetică; ~ *срочности* ordine de urgență, prioritate; succesiune; *хронологический* ~ ordine cronologică; *поставить что-л. в* ~ *дня* a trece ceva pe ordinea de zi. **3.** sistem; mod, modalitate; ~ *голосования* sistem de votare; procedura votării; *(com.)* ~ *учёта* modul de a ține evidența, sistem de evidență; *в административном* ~*ке* pe cale administrativă; *судебным* ~*ком* pe cale judiciară; *законным* ~*ком* pe cale legală; *в обязательном* ~*ке* în mod obligatoriu; *в спешном* ~*ке* în grabă, urgent. **4.** *(строй)* orînduire, regim, ordine; *старый*

~ vechea orînduire, vechiul regim; (jur.) правово́й ~ ordine de drept; обще́ственный ~ ordine socială; ordine publică. 5. obicei, deprindere, obişnuinţă; по заведённому ~ку potrivit obiceiului. 6. (mil.) formaţie; боевы́е ~ки пехо́ты formaţii de luptă ale infanteriei; похо́дный ~ formaţie/dispozitiv de marş; ~ в седле́ poziţie în şa 7. sg. (fig.) categorie, domeniu; соображе́ния инти́много ~ка consideraţiuni de ordin intim; явле́ния одного́ ~ка fenomene de aceeaşi categorie; второстепе́нного ~ка de mîna a doua. 8. (mat.) ordine; ~ величины́ ordine de mărime; нисходя́щий ~ ordine descrescîndă; ~ уравне́ния ordinul unei ecuaţii; ~ кра́тности ordine de multiplicitate ◇ э́то в ~ке веще́й e normal; e firesc; e în firea lucrurilor; статья́ печа́тается в ~ке обсужде́ния articolul se publică pentru a deschide discuţia/ în cadrul discuţiei; в ~ке контро́ля ca măsură de control, la control; вы́ступить в ~ке веде́ния собра́ния a lua cuvîntul referitor la ordinea de zi.

поря́дочно[1], adv. (în mod) cinstit, corect, onorabil, cum trebuie.

поря́дочно[2] adv. 1. mult, destul de mult. 2. destul de bine, binişor.

поря́дочность -и f. sg. onestitate, corectitudine, cinste.

поря́дочный[1], adj. cumsecade, de treabă; cinstit, corect.

поря́дочн|ый[2] adj. 1. considerabil; (destul de) mare; ~ое расстоя́ние distanţă considerabilă. 2. destul de bun.

поса́д, -а m. 1. (ist.) obor, tîrg (situat în afara zidurilor oraşului). 2. (înv.) periferie a oraşului, suburbie; tîrg.

посади́ть, -ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. сажа́ть) acuz. 1. a sădi, a planta. 2. a aşeza; a oferi un loc; a plasa; a îmbarca; ~ на коле́ни a lua pe genunchi; (fig.) ~ на ме́сто a-l pune la locul lui. 3. a băga; ~ в тюрьму́ a băga la închisoare; ~ в кле́тку a pune în colivie; ~ соба́ку на цепь a lega cîinele; ~ в печь a băga în cuptor◇ ~ самолёт a ateriza; ~ на хлеб и во́ду a hrăni numai cu pîine şi apă; ~ больно́го на дие́ту a pune un bolnav la regim; ~ пятно́ a face o pată; ~ кля́ксу a păta cu cerneală.

поса́дк|а, -и f. 1. sg. plantare, sădire; ~ насажде́ний plantare de arborete. 2. plantaţie. 3. îmbarcare. 4. aterizare; amerizare; промежу́точная ~ escală; вы́нужденная ~ aterizare forţată; беспило́тная ~ aterizare fără pilot; aterizare cu pilot automat; ~ вслепу́ю по инструме́нтам aterizare fără vizibilitate; идти́ на ~у a ateriza. 5. ţinută (în şa); кавалери́йская ~ ţinută de cavalerist; ~ на ло́шадь aşezare în şa; ~ головы́ ţinuta capului.

поса́дочный adj. 1. (agr.) de plantare: de sădit. 2. (av.) de aterizare; ~ая площа́дка teren de aterizare; ~ая доро́жка pistă de aterizare.

посажённ|ый adj. (în expr.) ~ оте́ц naş, nun; ~ая мать naşă, nună.

поса́пывать, -аю, -аешь vb. ipf. a sforăi (uşor).

поса́сывать, -аю, -аешь vb. ipf. acuz. a suge (puţin, din cînd în cînd); ~ тру́бку a trage din pipă.

поса́харить, -рю, -ришь vb. pf. de la са́харить

посва́тать(ся), -аю(сь). -аешь(ся) vb. pf. de la сва́тать(ся)

посвеже́|ть, -е́ю, -е́ешь vb. pf. de la свеже́ть; к ве́черу ~ло spre seară s-a răcorit.

посвети́ть, -свечу́, -све́тишь vb. pf. de la свети́ть(2)

посветле́|ть, -е́ю, -е́ешь vb. pf. de la светле́ть

по́свист, -а m. fluierat.

посвиста́ть, -ищу́, -и́щешь vb. pf. a scoate un fluierat; a fluiera.

посвисте́ть, -ищу́, -исти́шь vb. pf. v. посвиста́ть

посви́стывать, -аю, -аешь vb. ipf. a fluiera.

по-сво́ему adv. 1. după placul său. după cum crede de cuviinţă; поступи́ть ~ a proceda după capul său. 2. în felul său; э́та карти́на ~ хороша acest tablou are farmecul său.

по-сво́йски adv. 1. după voia sa, după bunul său plac; распра́виться ~ с кем-л. a se răfui cu cineva după bunul său plac. 2. ca între rude, ca între prieteni, ca între noi; скажу́, тебе́ ~ îţi spun ca între prieteni.

посвяти́ть, -ящу́, -яти́шь vb. pf. (ipf. посвяща́ть) 1. acuz. cu в + acuz.

a împărtăşi (cuiva); a iniţia (pe cineva); ~ в та́йну a împărtăşi un secret, a încredinţa o taină. 2. a consacra, a închina, a dedica; ~ свою́ жизнь наро́ду a-şi consacra viaţa poporului; ~ стихотворе́ние a dedica o poezie. 3. (înv.) a ridica la rangul de...; a consfinţi; ~ в ры́цари a ridica la rangul de cavaler; ~ в дья́коны a hirotonisi ca diacon.

посвяща́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la посвяти́ть

посвяще́ние, -я n. sg. 1. iniţiere; împărtăşire; ~ в та́йну încredinţarea unei taine. 2. sg. consacrare, dedicare, închinare. 3. dedicaţie, închinare; ~ в стиха́х dedicaţie în versuri. 4. (înv.) ridicare la rangul / la demnitatea de...; investitură.

посе́в, -а m. 1. sg semănare, semănat; însămînţare; вре́мя ~а vremea semănatului; маши́нный ~ semănat cu maşina. 2. semănătură; ози́мые ~ы semănături de toamnă; яровы́е ~ы semănături de primăvară.

посевна́я -о́й f. campanie de însămînţări.

посевн/о́й adj. de însămînţări, de semănat; ~а́я пло́щадь suprafaţă însămînţată, suprafaţă cultivată; ~а́я кампа́ния campanie de însămînţări.

поседе́лый adj. încărunţit, înălbit ◇ ~ от вре́мени bătut de bruma vremii.

поседе́ние, -я n. sg. încărunţire, înălbire.

поседе́|ть, -е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. седе́ть) a încărunţi.

посейча́с adv. (pop.) pînă acum, pînă azi.

поселе́нец, -нца m. 1. colonist. 2. (ist.) deportat.

поселе́ние, -я n. 1. sg. aşezare. 2. (ist.) deportare, surghiun; отпра́вить на ~ a deporta, a surghiuni, a trimite în surghiun.

посели́ть, -лю́, -ли́шь vb. pf. acuz. 1. (ipf. сели́ть şi поселя́ть) a instala, a stabili, a aşeza (într-un loc nou). 2. (ipf. поселя́ть) (fig.) a stîrni, a insufla, a semăna; ~ сомне́ние a strecura îndoială (în suflet).

посели́ться, -лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. сели́ться şi поселя́ться) a se aşeza, a se instala.

поселко́вый adj. de orăşel; de suburbie, de cartier.

посёлок, -лка m. aşezare; localitate, orăşel; colonie; рабо́чий ~ aşezare muncitorească.

поселя́нин, -а m. (înv.) ţăran, sătean.

поселя́ть -я́ю, -я́ешь vb. ipf. de la посели́ть

поселя́ться, -я́юсь, -я́ешься vb. ipf. 1. ipf. de la посели́ться. 2. pas. de la поселя́ть.

по-семе́йному adv. ca în familie, ca între rude.

посеме́йный adj. (adm.) pe familie.

посему́ adv. (adm. înv.) v. поэ́тому ◇ быть ~ fie, se aprobă.

посеребри́ть, -рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. серебри́ть) acuz. a arginta, a sufla cu argint.

посереди́ adv. şi prep. (pop.) v. посереди́не

посереди́не 1. adv. la mijloc, în mijloc. 2. prep. cu gen. în mijlocul, la mijlocul; ~ у́лицы în mijlocul străzii.

посерёдке adv. (pop.) v. посереди́не (1)

посере́ть, -е́ю, -е́ешь vb. pf. de la сере́ть (1)

посесси́вный adj. (gram.) posesiv.

посети́тель, -я m. vizitator.

посети́тельский adj. (în expr.) ~ день zi de audienţă.

посети́ть, -сещу́, -сети́шь vb. pf. (ipf. посеща́ть) acuz. a vizita, a face o vizită; a frecventa; ~ музе́й a vizita un muzeu.

посе́товать, -тую, -туешь vb. pf. de la се́товать

посе́чься, -ечётся vb. pf. de la се́чься

посеща́емость, -и f. sg. frecventare, frecvenţă; ~ ле́кций frecvenţă la cursuri.

посеща́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la посети́ть

посеще́ние, -я n. vizitare; frecventare; frecvenţă; vizită; коллекти́вное ~ vizitare în colectiv; ~ ле́кций frecventarea cursurilor, frecvenţă la cursuri.

посе́|ять, -е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. се́ять) acuz. a semăna, a însămînţa ◇ (prov.) что ~ешь, то и пожнёшь ce semeni aceea culegi.

посиде́лки, -лок, -лкам pl. (înv.) şezătoare.

посиде́ть, -ижу́, -иди́шь vb. pf. a sta cîtva timp, a zăbovi, a mai rămîne

puțin, a ședea; ~ *за работой* a lucra cîtva timp; ~ *в гостях* a sta puțin în vizită.

посильн|ый *adj.* după puteri, după posibilități; ~*ая задача* sarcină după puterile cuiva; *оказать* ~*ую помощь кому-л.* a da cuiva un ajutor după puteri.

посинелый *adj.* învinețit.

посинеть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *синеть(1).*

поскакать, *-скачу, -скачешь vb. pf.* **1.** a sări, a sălta, a merge în galop *(cîtva timp).* **2.** a porni în galop, a porni în goană mare.

поскоблить, *-облю, -облишь acuz.* a scobi, a răzui, a rade puțin de pe deasupra.

поскользнуться, *-нусь, -нёшься vb. pf.* a aluneca, a luneca.

поскольку *conj.* **1.** în măsura în care, pe cît, întrucît; ~ *я могу судить* pe cît pot să-mi dau seama; ~ *это меня касается* întrucît mă privește. **2.** fiindcă, de vreme ce, întrucît, deoarece.

посконник, *-а m. (bot.)* cînepa-codrului, cînepioară.

посконь, *-и f. sg.* **1.** cînepă de vară. **2.** *(înv.)* pînză de casă din cînepă.

поскрипывание, *-я n.* scîrțîire.

поскрипывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a scîrțîi *(din cînd în cînd).*

поскупиться, *-плюсь, -пишься vb. pf.* de la *скупиться*

поскучнеть, *-ею, -еешь vb. pf.* a se cam plictisi.

послабление, *-я n.* indulgență, îngăduință excesivă.

посланец, *-нца m.* trimis, sol; vestitor.

послание, *-я n.* **1.** misivă, mesaj; *приветственное* ~ mesaj de salut. **2.** *(lit.)* epistolă.

посланник, *-а m.* **1.** *(dipl.)* trimis, ministru plenipotențiar; *чрезвычайный* ~ trimis extraordinar. **2.** *(poet. înv.)* trimis, sol; ~ *весны* sol al primăverii.

посланн|ый **1.** *p.t.p.* de la *послать.* **2.** ~**ый,** *-ого m.* trimis, sol.

послать, *пошлю, пошлёшь vb. pf. (ipf. посылать) acuz.* **1.** a trimite; a expedia; ~ *за доктором* a trimite după doctor; ~ *письмо* a expedia o scrisoare. **2.** *(fig.)* a transmite, a comunica, a trimite; ~ *привет* a transmite salutări. **3.** *(fig.)* a arunca, a trage (cu ceva); ~ *пулю вслед кому-л.* a trage un glonț în urma cuiva ◇ *(injurios)* ~ *к чёрту* a trimite la dracu.

после **1.** *adv.* mai tîrziu, pe urmă, după, apoi. **2.** *prep.* cu *gen.* după; ~ *обеда* după masă; ~ *всех* în urma tuturor; la urmă.

послевоенный *adj.* de după război, postbelic; ~ *период* perioadă postbelică.

послегрозовой *adj.* de după furtună.

послед, *-а m. (anat.)* placentă.

проследить, *-ежу, -едишь vb. pf. acuz.* sau *за* + *instr.* a supraveghea, a urmări *(un timp oarecare).*

последки, *-ов pl. (pop.)* resturi, rămășițe.

последн|ий *adj.* **1.** ultim, cel din urmă; ~ *день отпуска* ultima zi a concediului; *в* ~ *раз* pentru ultima dată; *в* ~*юю минуту* în ultimul moment: *за* ~*ее время* sau *в* ~*ее время* în ultimul timp; *в* ~*ем счёте* în ultima analiză; ~*яя воля* ultima dorință, testament. **2.** ultim, abia apărut; cel mai nou; *по* ~*ей моде* după ultima modă; ~*ие известия* ultimele știri; ~*ее слово техники* ultimul cuvînt al tehnicii. **3.** definitiv, irevocabil, ultim; ~*ее решение* hotărîre irevocabilă; *это моё* ~*ее слово* acesta e ultimul meu cuvînt. **4.** *(fig.)* cel mai rău/mai prost/mai urît; ~ *сорт* sortul cel mai prost; *изругать* ~*ими словами* a înjura cu cele mai triviale cuvinte; *это уже* ~*ее дело* mai rău nici nu se poate. **5.** acesta din urmă, acesta. **6.** ~ее, *-его n. sg.* tot ce a rămas; *отдать* ~*ее* a da și ultimul ban; a da și bucătura de la gură ◇ *провожать в* ~ *путь* a conduce pe ultimul drum; ~*яя спица в колеснице* a cincea roată la căruță.

последователь, *-я m.* discipol, adept, partizan.

последовательно *adv.* (în mod) consecvent, logic.

последовательность, *-и f. sg.* continuitate, caracter succesiv.; succesivitate; succesiune; ~ *событий* succesiunea evenimentelor; ~ *управления* secvență de comandă.

последовательн|ый *adj.* **1.** succesiv; *в* ~*ом порядке* în ordine succesivă. **2.** consecvent; logic; coerent; ~ *вывод* deducție logică.

последова|ть, *-дую, -дуешь vb. pf.* de la *следовать (1, 2, 4, 5)*

последовый *adj. (anat.)* de placentă.

последстви|е, *-я n.* consecință, urmare; ~*я болезни* urmările bolii; *чреватый* ~*ями* cu urmări, cu consecințe; *оставить без* ~*й* a nu da urmare, a respinge, a clasa *(o plîngere, o cerere etc.)*; ~ *ядерного взрыва* urmările exploziei nucleare.

последующ|ий *adj.* următor, ulterior; posterior.

последыш, *-а m.* **1.** *(pop.)* ultim născut, cel mai mic copil, mezin. **2.** *(peior.)* epigon, urmaș, succesor.

послезавтра *adv.* poimîine.

послезавтрашний *adj.* de poimîine.

послеледниковый *adj. (geol.)* postglacial.

послелог, *-а m. (lingv.)* postpoziție, element postpus.

послеобеденный *adj.* de după masă, de siestă.

послеоктябрьский *adj.* de după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

послеоперационный *adj.* de după operație.

послереволюционный *adj.* de după revoluție, postrevoluționar.

послеродов|ой *adj.* de după naștere; *(med.)* ~*ая горячка* febră puerperală.

послесловие, *-я n.* postfață.

послетретичный *adj. (geol.)* postterțiar.

послеударный *adj. (lingv.)* posttonic; ~ *слог* silabă posttonică.

послеускорение, *-я n.* postaccelerație.

пословиц|а, *-ы f.* proverb; *войти в* ~*у* a deveni proverbial; a ajunge proverb *(despre o expresie).*

пословичн|ый *adj.* de proverb; proverbial; cu proverbe; ~*ое выражение* expresie proverbială.

послужи|ть, *-ужу, -ужишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *служить*; ~ *причиной* a fi cauza. **2.** a fi într-un serviciu *(un timp anumit).*

послужной *adj. (înv. în expr.)* ~ *список* foaie matricolă, stat de serviciu.

послушание, *-я n.* **1.** *sg.* supunere, ascultare; docilitate. **2.** *(bis.)* ascultare, canon.

послуша|ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *слушать(4).* **2.** a audia, a asculta *(un timp oarecare)*; *послушай(те)!* ascultă! ascultați!; *послушай-ка!* ia ascultă!

послушаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *слушаться*

послушник, *-а m.* *paslușnic (la o mănăstire),* novice, frate.

послушно *adv.* cu supunere; (în mod) supus, ascultător, docil.

послушный *adj.* ascultător, supus, docil.

послышa|ться, *-шится vb. pf. (ipf. слышаться)* **1.** a se auzi. **2.** a i se părea *(că aude).* **3.** a se simți.

послюнить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *слюнить*

посматривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *на* + *acuz.* sau *fără compl.* a privi, a se uita *(din cînd în cînd)*; ~ *на часы* a se uita din cînd în cînd la ceas; ~ *по сторонам* a se uita în toate părțile. **2.** *instr.* a supraveghea, a observa, a se uita după cineva.

посмеиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *над* + *instr.* a rîde *(din cînd în cînd).* 2. a lua în rîs pe cineva, a rîde, a-și bate joc *(de cineva, de ceva).*

посменно *adv.* cu schimbul, alternativ.

посменный *adj.* cu schimbul, pe echipe.

посмертн|ый *adj.* postum, post-mortem, de după moarte; ~*ое издание* ediție postumă.

посметь, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *сметь*

посмешить, *-шу, -шишь vb. pf. acuz.* a înveseli, a face să rîdă.

посмешищ|е, *-а n. sg.* **1.** obiect de batjocură; *стать* ~*ем* a ajunge de batjocură, a ajunge de rîsul lumii. **2.** *(înv.)* batjocură, bătaie de joc; luare în rîs; *выставить на* ~ a face de rîsul lumii.

посмеяние, *-я n. sg.* batjocură, bătaie de joc; *отдать на* ~ a expune batjocurii.

посмея́ться, *-е́юсь, -еёшься vb. pf.* **1.** a rîde *(un timp oarecare).* **2.** *над + instr.* a rîde, a-şi bate joc *(de cineva, de ceva).*

посмотре́|ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *смотре́ть; ~на кого́-л.* a se uita la cineva; *~ в окно́* a privi pe fereastră. **2.** *(cu negaţie)* a nu ţine seama ◇ *посмотрю́, посмо́трим* voi vedea/vom vedea; *мы ещё посмо́трим!* o să mai vedem noi!

посмотре́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf.* de la *смотре́ться(1)*

по-соба́чьи *adj.* cîineşte, ca un cîine.

посо́би|е, *-я n.* **1.** subvenţie, alocaţie, indemnizaţie, ajutor material; *де́нежное ~* ajutor bănesc; *~ по инвали́дности* ajutor de invaliditate; *выходно́е ~* indemnizaţie de concediere; *~ многоде́тным матеря́м* ajutor de stat pentru mamele cu mulţi copii; *вре́менное ~* ajutor temporar; *получи́ть ~* a primi un ajutor bănesc. **2.** manual; *~ по геогра́фии* manul de geografie; *нагля́дные ~я* material didactic intuitiv; *учё́бные ~я* material didactic.

пособи́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. пособля́ть) dat. (pop.)* a ajuta, a da o mînă de ajutor.

пособля́ть *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *пособи́ть.*

посо́бник *-а m. (peior.)* ajutor, complice, părtaş.

посо́бничество, *-а n. sg. (peior.)* complicitate; colaboraţionism.

посовести́ться, *-ещу́сь, -ести́шься vb. pf.* de la *совести́ться*

посове́товать, *-ту́ю, -туешь vb. pf.* de la *сове́товать*

посове́товаться, *-туюсь, -туешься vb. pf.* de la *сове́товаться*

посовеща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a se sfătui, a se consulta.

посоде́йствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* de la *соде́йствовать*

посо́л[1], *-сла́ m.* **1.** ambasador; sol; *чрезвыча́йный ~* ambasador extraordinar. **2.** trimis, delegat.

посо́л[2], *-а m.* sărare, murare.

по-солда́тски *adv.* soldăţeşte, ca soldaţii.

посоли́ть, *-олю́, -о́ли́шь vb. pf.* de la *соли́ть*

посо́лка, *-и f.* sărare.

посолове́лый *adj.* tulbure; împăienjenit.

посолове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *солове́ть*

посо́льский *adj.* de ambasadă, de legaţie; de ambasador.

посо́льство, *-а n.* **1.** legaţie; ambasadă. **2.** *(ist.)* solie.

посо́ртный *adj.* pe calităţi.

пососа́ть, *-су́, -сёшь vb. pf. acuz.* a suge *(un timp).*

по-сосе́дски *adv.* ca buni vecini, ca între vecini.

по́сох, *-а m.* **1.** toiag, băţ, baston. **2.** *(bis.)* cîrjă.

посо́х|нуть, *-нет vb. pf.* a se usca; a se ofili; a se veşteji.

посочу́вствовать, *-ствую; -ствуешь vb. pf.* a compătimi.

посошо́к, *-шка́ m.* baston, toiag mic ◇ *вы́пить на ~* a bea un ţoi de rachiu la botul calului.

поспа́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* a dormi puţin, a trage un pui de somn.

поспева́ние, *я n. (biol.)* coacere, pîrguire.

поспева́ть[1], *-а́ет, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поспе́ть (2).* **2.** a se coace.

поспева́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поспе́ть*[2]; *не ~ запи́сывать* a nu dovedi cu scrisul.

поспе́|ть[1], *-е́ет vb. pf.* **1.** *pf.* de la *спеть*[1]. **2.** *(ipf. поспева́ть)* a fi gata din fiert/ din prăjit *(despre mîncare).*

поспе́ть[2], *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. поспева́ть)* a veni/ a ajunge la timp, a izbuti; a avea timp; *не ~ к по́езду* a nu apuca/a pierde trenul; *вам не ~* nu mai aveţi timp.

поспеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (înv.)* a se grăbi, a se zori.

поспеш|и́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. спеши́ть)* a se grăbi, a întinde pasul; a se zori, a se pripi ◇ *(prov.) ~и́шь — люде́й насмеши́шь* graba strică treaba; cine se pripeşte se pîrleşte.

поспе́шно *adv.* în grabă, cu grabă, în pripă, la repezeală; (în mod) precipitat.

поспе́шность, *-и f. sg.* grabă mare, goană, zor, pripă, repezeală, precipitare.

поспе́шн|ый *adj.* foarte grăbit, zorit, pripit, repezit, precipitat; *~ое реше́ние* hotărîre pripită.

посплё́тничать, *-аю -аешь vb. pf.* a vorbi de rău, a bîrfi *(o vreme oarecare).*

поспо́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *спо́рить*[1,2]. **2.** a se lua la întrecere, a concura. **3** a discuta, a avea o discuţie; a se certa *(un timp oarecare).*

поспосо́бствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* de la *спосо́бствовать*[1].

посрами́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. посрамля́ть) acuz.* a da de ruşine; a necinsti.

посрами́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. посрамля́ться)* a se face de ruşine, a se compromite.

посрамле́ние, *-я n. sg.* necinstire; ruşine; oprobiu; *отда́ть на ~* a face de ruşine.

посрамля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *посрами́ть*

посрамля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *посрами́ться*

посреди́ **1.** *adv.* la mijloc. **2.** *prep.* cu *gen.* la mijlocul, în centrul, printre; *~ реки́* în mijlocul rîului; *~ толпы́* în mulţime ◇*~ бе́ла дня* în plină zi, ziua-n amiază mare.

посреди́не *adv.* şi *prep. v. посреди́*

посре́дник, *-а m.* **1.** intermediar, mijlocitor; samsar. **2.** mediator, arbitru.

посре́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a mijloci, a servi ca intermediar. **2.** a media.

посре́днический *adj.* **1.** de mijlocire; de misitie. **2.** de mediaţie; arbitral.

посре́дничество, *-а n. sg.* **1.** mijlocire; misitie. **2.** mediaţiune; arbitraj. **3.** *(lingv.)* filieră, intermediu.

посре́дственно **1.** *adv.* mediocru. **2.** *s.n. indecl. (notă şcolară, calificativ în şcoli superioare)* suficient, satifăcător.

посре́дственность, *-и f.* **1.** *sg.* mediocritate, caracter mediocru. **2.** om mediocru, mediocritate.

посре́дственн|ый *adj.* mediocru.

посре́дств|о, *-а n. sg. (înv.)* mijlocire; *при ~е* sau *че́рез ~* prin; pe calea; cu ajutorul.

посре́дством *prep.* cu *gen.* prin, pe calea, prin mijlocul, cu ajutorul; *~ перегово́ров* pe calea tratativelor.

посессио́нн|ый *adj. (ist.)* de posesiune; *~ое пра́во* dreptul de posesiune.

поссо́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *ссо́рить*

поссо́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *ссо́риться*

пост[1], *-а́ m.* **1.** post, serviciu; *~ дире́ктора* post de director. **2.** *(mil. tehn.)* post de santinelă; *наблюда́тельный ~* post de observaţie; *сторожево́й ~* post de pază; *~ погранйчной охра́ны* post de pază a frontierei; *коменда́нтский ~* post de comenduire; *передово́й ~* post înaintat; *противопожа́рный ~* post de pompieri; *телефо́нный ~* post telefonic; *расста́вить ~ы́* a posta santinele; *стоя́ть на ~у́* a sta de gardă ◇ *быть всегда́ на ~у́* a fi mereu la datorie; *умере́ть на ~у́* a muri la datorie.

пост[2], *-а́ m.* **1.** *(bis.)* post; *соблюда́ть ~* a ţine post; *вели́кий ~* postul cel mare. **2.** *sg.* postit.

поставе́ц, *-вца́ m. (înv.)* blidar, dulap, dulap mic pentru veselă, colţar.

поста́вить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. поставля́ть) acuz.* a furniza, a aduce, a livra; *~ сырьё* a livra materie primă.

поста́вить[2], *-влю, -вишь vb. pf.* de la *ста́вить* ◇ *~ часы́* a potrivi ceasul; *~ паруса́* a ridica pînzele; *~ в тупи́к* a pune în încurcătură; *всё ~ на ка́рту* a juca totul pe o carte; *~ больно́го на́ ноги* a pune un bolnav pe picioare; *~ реко́рд* a stabili un record; *~ под сомне́ние* a pune la îndoială.

поста́вк|а, *-и f.* livrare, furnizare; predare; furnitură; *срок ~и* termen de livrare; *взаи́мные ~и* livrări reciproce; *обяза́тельные ~и* cote obligatorii.

поставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *поста́вить*[1]

поставу́шка, *-и f. (agr.)* claie *(rotundă)* de snopi *(cu căciulă).*

поставщи́к, *-а́ m.* furnizor.

постаме́нт, *-а m.* piedestal, postament, soclu.

постана́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *постанови́ть*

постано́в, *-а m. (tehn.)* ţinută, poziţie.

постанови́ть, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. (ipf. постановля́ть* şi *постана́вливать) cu inf.* a hotărî, a decide, a adopta o rezoluţie.

постано́вка, *-и f.* **1.** *sg.* aşezare, punere. **2.** *sg.* ţinută, poziţie; *~ головы́* poziţia capului. **3.** *sg.* organizare; *пра́-*

ичь ная ~ снабже́ния bună organiare a aprovizionării. **4.** *sg.* formulare; *~ вопро́са* formularea chestiunii, modul de a privi problema, felul de a pune chestiunea. **5.** *(teatr.)* punere în scenă, montare, regie, interpretare; spectacol; *хоро́шая ~* o bună punere în scenă; *лу́чшая ~ в сезо́не* cel mai bun spectacol din stagiune ◇ *(muz.) ~ па́льцев* digitaţie; *~ на я́корь* ancorare.

постановле́ни|е, *-я n.* hotărîre, decizie, rezoluţie; dispoziţie, decret; *вы́нести ~* a adopta o hotărîre, a hotărî; *(jur.) ~ о приво́де* mandat de aducere; *(jur.) ~ об аре́сте* mandat de arestare.

постановля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *постанови́ть*

постано́вочный *adj.* **1.** de efect; cu montare fastuoastă; *~ фильм* film cu montare fastuoasă. **2.** de regie; de punere în scenă.

постано́вщик, *-а m.* regizor; director de scenă.

постара́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* de la *стара́ться*

постаре́ние, *-я n. sg.* îmbătrînire.

постаре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. старе́ть)* a îmbătrîni.

по-старико́вски *adv.* bătrîneşte, ca bătrînii.

по-стари́нному *adv.* ca în vechime.

по-ста́рому *adv.* ca înainte, aşa cum a fost; ca pe vremuri; ca de obicei.

постате́йн|ый *adj.* pe articole, pe paragrafe; *~ое обсужде́ние законопрое́кта* discutarea pe articole a unui proiect de lege.

постели́ть, *-елю́, -е́лешь vb. pf.* de la *постила́ть*

посте́л|ь, *-и f.* **1.** *sg.* aşternut; *постла́ть ~* a aşterne patul, a face patul; *убра́ть ~* a strînge aşternutul, a face patul. **2.** pat; *лечь в ~* a se culca în pat; *лежа́ть в ~и* a sta la pat *(despre un bolnav)*; *(tehn.) ~ лите́йной фо́рмы* patul formei de turnătorie. **3.** albie *(de rîu)*.

посте́льник[1], *-а m.* dos de saltea, postelnic.

посте́льник[2], *—а m. (ist.)* postelnic.

посте́льн|ый *adj.* de pat; *~ое бельё* rufe de pat, albituri de pat, lenjerie de pat; *~ режи́м* regim de pat *(pentru un bolnav)*.

постепе́нно *adv.* treptat, puţin cîte puţin, încetul cu încetul, succesiv.

постепе́нность, *-и f. sg.* caracter treptat/succesiv; gradare.

постепе́нный *adj.* treptat, progresiv, gradat.

постере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. acuz.* a păzi *(un timp oarecare)*.

постесня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* de la *стесня́ться*

постига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пости́чь* şi *пости́гнуть*

пости́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. v. пости́чь*

постиже́ние, *-я n. sg.* pricepere, înţelegere, pătrundere, pricepere.

постижи́м|ый *adj.* inteligibil.

постила́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. постла́ть* şi *постели́ть)* a aşterne patul, a face patul.

пости́лка, *-и f.* aşternut.

постира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a spăla. *(rufe)*.

постиру́шка, *-и f. (fam. pop.)* spălarea/clătirea cîtorva rufe.

пости́ться, *пощу́сь, пости́шься vb. ipf.* a posti, a ţine/a mînca de post.

пости́|чь, *-и́гну, -и́гнешь vb. pf. (ipf. постига́ть) acuz.* **1.** a înţelege, a pricepe, a pătrunde, a concepe; *~ смысл* a pătrunde înţelesul. **2.** a i se întîmpla, a surveni, a se abate; *его́ ~гло разочарова́ние* a avut o decepţie.

постла́ть, *-телю́, -те́лешь vb. pf.* de la *стлать*[1] şi *постила́ть*

по́стник, *-а m. (înv.)* postitor, cel care posteşte, care ţine posturile.

по́стничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a posti, a ţine post.

по́стн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* de post. **2.** slab, fără grăsime; *~ое мя́со* carne macră. **3.** *(fig.)* posomorît, încruntat, plictisit; acru ◇ *~ое ма́сло* untdelemn.

постов|о́й *adj.* **1.** din post, de post; *~ милиционе́р* miliţian în post/de serviciu. **2.** *~о́й, -о́го m.* santinelă; miliţian în post.

пост|о́й, *-я m. sg. (mil.) (înv.)* încartiruire; *ста́вить на ~* a încartirui

посто́льку *conj.* pe atît; în aceeaşi măsură ◇ *(fig.) ~ поско́льку* în măsura în care ... ; depinde de situaţie.

посторони́|ться, *-оню́сь, -они́шься vb. pf.* de la *сторони́ться; ~тесь!* la o parte!

посторо́нн|ий *adj.* **1.** străin; *~ие лю́ди* oameni străini. **2.** de altă natură; *~ие соображе́ния* considerente de altă natură. **3.** *~ий, -его m.* străin, persoană străină; *~им вход воспрещён* intrarea persoanelor străine este oprită.

постоя́лец, *-льца m. (înv.)* chiriaş, locatar.

постоя́лый *adj. (înv.) (în expr.) ~ двор* han.

постоя́нная, *-ой f. (mat.)* constantă; *а́томная ~* constanta atomică; *(fiz. tehn.) ~ вре́мени* constanta de timp; *баллисти́ческая ~* constanta balistică.

постоя́нно *adv.* mereu, în mod permanent; constant; regulat.

постоя́нность, *-и f. sg. v. постоя́нство*

постоя́нн|ый *adj* **1.** permanent, constant, continuu, stabil, fix, statornic; regulat; *~ое местожи́тельство* reşedinţă, domiciliu stabil; *~ое давле́ние* tensiune constantă. **2.** *(fig.)* constant, invariabil, ferm; *~ хара́ктер* fire constantă ◇ *(tehn.) ~ ток* curent continuu; *~ая а́рмия* armata regulată; *(mat.) ~ая величина́* constantă; *(ec.) ~ капита́л* capital constant.

постоя́нство, *-а n. sg.* statornicie, fidelitate, constanţă; perseverenţă.

посто|я́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf.* **1.** a sta puţin în picioare. **2.** *за + acuz.* a apăra, a lua apărarea; *~ за кого́-л.* a lua apărarea cuiva; *уме́ть за себя́ ~* a şti să-ţi aperi interesele; *~й, ~йте* aşteaptă, aşteptaţi; hai, aveţi răbdare; stai, nu pleca.

постпозити́вный *adj (lingv.)* postpus, enclitic; *~ арти́кль* articol enclitic.

постпози́ция, *-и f. (lingv.)* postpunere, poziţie enclitică.

постпре́д, *-а m. = постоя́нный представи́тель (dipl.)* reprezentant permanent.

постпре́дство, *-а n. = постоя́нное представи́тельство (dipl.)* reprezentanţă permanentă.

пострада́вш|ий **1.** *part trec. act.* de la *пострада́ть*. **2.** *~ий, -его n.* victimă, păgubaş, sinistrat.

пострада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *страда́ть*[1,4].

постра́ничн|ый *adj.* de/pe pagină, după numărul de pagini.

постра́нствова|ть, *-твую, -твуешь vb. pf.* a călători, a pribegi prin lume *(un timp)*.

постраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *страща́ть*

постре́л, *-а m.* ştrengar; zbănţuit ◇ *наш ~ везде́ поспе́л* a izbutit să le facă pe toate, să fie peste tot, să-şi vîre nasul oriunde; martie din post nu lipseşte.

постре́лив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a trage din cînd în cînd cu arma **2.** *impers.* a simţi înţepături, a săgeta, a înjunghia; *~ает в боку́* mă înjunghie într-o coastă, am un junghi în coastă.

постреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** a trage cu arma *(un timp oarecare)*; *~ из ружья́* a trage cîteva focuri. **2.** *acuz.* sau *gen. (pop.)* a vîna *(o cantitate oarecare)*.

постри́г, *-а m. (bis.)* călugărie; *приня́ть ~* a se călugări, a se tunde călugăr.

пострига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *постри́чь (2)*

пострига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *постри́чься (2)*. **2.** *pas.* de la *пострига́ть..*

постриже́ние, *-я n. sg. (bis.)* ceremonia călugăririi.

постри́чь, *-игу́, -ижёшь, -игу́т vb. pf. acuz.* **1.** a tunde, a tăia *(părul, lîna, unghiile etc.)*. **2.** *(ipf. пострига́ть) (bis.)* a călugări, a se tunde călugăr.

постри́чься, *-игу́сь, -ижёшься, -игу́тся vb. pf.* **1.** a se tunde. **2.** *(ipf. пострига́ться) (bis.)* a se călugări, a fi tuns călugăr.

построе́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* construire, construcţie; *~ криво́й* construirea unei curbe. **2** construcţie, alcătuire, compunere; structură; *~ фра́зы* construcţia frazei. **3.** doctrină, teorie; *отвлечённые ~я* teorii abstracte; *филосо́фские ~я* teorii filosofice. **4.** *(mil.)* formaţie; *~ для ма́рша* formaţie de marş; *~ в коло́нну* formaţie în coloană; *боево́е ~* dispozitiv de luptă.

постро́ечный *adj.* de construcţie.

постро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf.* de la *стро́ить*

постро́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf.* de la *стро́иться* [1 2]

постро́йк|а, *-и f.* **1.** *sg.* construire, construcție, zidire, clădire; *материа́л для ~и* material de construcție. **2.** construcție, clădire; *ка́менная ~* construcție de piatră; *вре́менная ~* construcție provizorie; *хозя́йственная ~* clădire administrativă.

постро́мка, *-и f.* șleau, ștreang *(la hamuri).*

построчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* a coase la mașină *(un timp oarecare).*

постро́чно *adv.* pe numărul de rînduri.

постро́чн|ый *adj.* pe numărul de rînduri; *~ая пла́та* remunerație pe numărul de rînduri.

постскри́птум, *-а m.* post-scriptum (P.S.).

посту́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* a bate încet/ușor.

посту́кивание, *-я n.* batere, ciocănire, lovire.

посту́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a bate, a ciocăni, a lovi *(din cînd în cînd, ușor).*

постула́т, *-а m. (fil. mat.)* postulat.

постули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (fil. mat.)* a postula, a formula un postulat.

поступа́тельн|ый *adj.* ascendent, progresiv; *~ое движе́ние* a) mers înainte; mișcare ascendentă/ progresivă; b) *(tehn.)* mișcare de translație.

поступа́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *поступи́ть(ся).*

поступи́|ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. поступа́ть)* **1.** a proceda; *~ по-сво́ему* a face cum îi taie capul. **2.** *instr.* a se purta; *как с ним ~?* ce-i de făcut cu el?. **3.** a intra; a se înscrie; *~ в университе́т* a se înscrie la universitate; *~ на слу́жбу* a intra în serviciu. **4.** a se primi, a fi depus, a fi formulat; *~ла жа́лоба* s-a primit o reclamație; *де́ло ~ло в суд* cauza a fost deferită justiției; dosarul a fost înaintat la tribunal; *~ в прода́жу* a se pune în vînzare; *~ в распоряже́ние* a fi pus la dispoziție; *~ в произво́дство* a fi dat în producție, a începe să producă în serie.

поступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. поступа́ться) instr.* a renunța la ceva *(de bună voie).*

поступле́ние, *-я n.* **1** *sg.* intrare, înscriere; *~ в университе́т* înscriere la universitate. **2.** *sg. (tehn.)* admisie. **3.** intrare, încasare, venit; *~ из бюдже́та* alocări din buget.

посту́пок, *-пка m.* faptă, act, procedeu; acțiune; *геро́йский ~* faptă eroică; *отвеча́ть за свой ~* a răspunde pentru fapta sa.

по́ступ|ь, *-и f.* mers, alură; pas; *ме́рная ~* mers așezat; *твёрдой ~ью* cu pas sigur.

постуча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. стуча́ть)* a bate, a ciocăni.

постуча́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. стуча́ться)* a bate, a ciocăni *(la geam, la ușă).*

постфа́ктум *adv.* post factum.

постыди́ть, *-ыжу́, -ыди́шь vb. pf. acuz.* a rușina, a face de rușine.

постыди́ться, *-ыжу́сь, -ыди́шься vb. pf.* de la *стыди́ться*

посты́дно *adv.* (în mod) rușinos.

посты́дность, *-и f. sg.* caracter rușinos/ infamant.

посты́дный *adj.* rușinos, infamant.

посты́лый *adj.* nesuferit; urît; dezgustător.

посу́д|а, *-ы f.* **1.** *col.* vase, veselă, articole de menaj; articole de sticlărie, faianță și porțelan; *ча́йная ~* serviciu de ceai; *столо́вая ~* serviciu de masă; *ку́хонная ~* vase de bucătărie; *гонча́рная ~* vase de ceramică, olărie; *мыть ~у* a spăla vasele. **2.** vas, oală; recipient.

посу́дина, *-ы f.* vas, oală, strachină.

посуди́ть, *-ужу́ -у́дишь vb. pf. (înv.)* a judeca, a-și da o părere; *impers. посуди́ сам* judecă și dumneata dacă ...

посу́дн|ый *adj.* de vase, de veselă; *~ магази́н* magazin de articole de menaj; *~ шкаф* dulap de vase, bufet de bucătărie.

посу́л, *-а m. (pop.)* făgăduială, promisiune; *пусты́е ~ы* făgăduieli deșarte ◇ *(prov.) из ~а шу́бы не сошьёшь.* din coadă de cîine nu faci sită de mătase.

посули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* de la *сули́ть (1).*

посу́точно *adv.* cu ziua.

посу́точн|ый *adj.* de douăzeci și patru de ore; pe zi; cu ziua.

по́суху, *adv.* pe uscat.

посуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. acuz.* a usca *(puțin).*

посуши́ться, *-ушу́сь, -у́шишься vb. pf.* a se usca *(puțin).*

посчастли́ви|ться, *-ится vb. pf. impers. dat.* a avea norocul să, a reuși să ...

посчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a număra, a socoti.

посчита́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. с + instr.* **1.** *pf.* de la *счита́ться (2).* **2.** a socoti, a se răfui.

посыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *посла́ть*

посы́лк|а [1], *-и f.* **1.** *sg.* trimitere; expediere; *~ по по́чте* expediere prin poștă. **2.** colet, pachet; *почто́вая ~* colet poștal; *це́нная ~* colet poștal cu valoare declarată ◇ *быть на ~ах (у кого́-л.)* a fi om de alergătură *(la cineva).*

посы́лка [2], *-и f. (fil.)* premisă; *больша́я ~* premisă majoră; *ма́лая ~* premisă minoră.

посы́лочн|ый *adj.* de expediție; de colete; *~ое отделе́ние* serviciu de colete, coletărie, mesagerie.

посы́льн|ый *adj.* **1.** folosit pentru a trimite/pentru a transmite (ceva); *(mar.) ~ое су́дно* avizo. **2.** *~ый, -ого m.* curier, comisionar; *(mil.) ко́нный ~* agent de legătură călare.

посы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. посыпа́ть) acuz.* a presăra.

посыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *посы́пать*

посы́па|ться, *-плется vb. pf.* (a începe) a cădea, a curge, a se vărsa; *(fig.) ~лись вопро́сы* au început să curgă întrebările.

посяга́тельств|о, *-а n.* atentat.

посяга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *посягну́ть*

посягну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. посяга́ть) на + acuz.* a atenta; *~ на чужу́ю жизнь* a atenta la viața cuiva; *~ на чьи-л. права́* a atenta la drepturile cuiva.

пот, *-а m.* sudoare; *холо́дный ~* sudori reci; *весь в ~у́* plin de sudoare, lac de sudoare; *облива́ться ~ом* a fi foarte asudat, a fi tot o apă; *в ~е лица́* cu sudoarea frunții ◇ *труди́ться до седьмо́го ~а* a munci din greu, a-l trece pe cineva (toate) nădușelile; *(fig.) ~ом и кро́вью* cu sudori de sînge; cu mari sacrificii; *вогна́ть в ~ кого́-л.* a istovi pe cineva, a-l slei de puteri; *до крова́вого ~а* pînă la epuizare; *пить до седьмо́го ~а* a bea zdravăn; a bea cît a pune de mămăligă; *согна́ть семь ~о́в с кого́-л.* a băga pe cineva în răcori; *цыга́нский ~ прошиба́ет/ пробира́ет* a avea friguri/frisoane; a-l trece fiorii.

потаённый *adj. (înv.)* secret, ascuns, tainic.

потайн|о́й *adj.* **1.** secret; *~а́я дверь* ușă secretă. **2.** *(tehn.)* înecat, îngropat; ascuns.

потака́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. dat.* cu *в + prepl.* sau *dat.* a fi prea îngăduitor, a tolera, a favoriza, a închide ochii.

потамоло́гия, *-и f.* potamologie.

потанц|ева́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* a dansa, a juca puțin.

пота́сканн|ый *adj.* veștejit, trecut; obosit.

потаску́ха, *-и f. (injur.)* tîrfă.

потаску́шка, *-и f. v. потаску́ха*

потасо́вк|а, *-и f.* **1.** încăierare; *дойти́ до ~и* a ajunge la bătaie **2.** bătaie *(drept pedeapsă); зада́ть ~у* a trage o bătaie.

пота́тчик, *-а m.* om prea îngăduitor/ prea tolerant/ prea indulgent.

пота́чк|а, *-и f.* îngăduință; toleranță; *не дава́ть ~и* a nu tolera.

пота́ш, *-а m. (chim.)* potasă, carbonat de potasiu.

пота́шнивать, *-ает vb. ipf.* a-i fi cam greață.

пота́шни́к, *-а m. (bot.)* săricică, iarbă-sărată.

пота́шный *adj. (chim.)* de potasă.

потащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. acuz.* (a începe) a tîrî, a căra.

потащи́ться, *-ащу́сь, -а́щишься vb. pf.* a se tîrî; a porni, a se mișca greu/ alene.

по-тво́ему *adv.* **1.** după tine, după părerea ta. **2.** după dorința ta, după cum vrei tu; *пусть бу́дет ~* fie cum zici tu.

потво́рство, -а n. îngăduinţă prea mare, tolerare, favorizare.
потво́рствовать, -твую, -твуешь vb. ipf. dat. a fi prea îngăduitor, a tolera, a favoriza, a închide ochii.
потёк, -а m. scursoare, dîră, urmă (de scurgere, de vopsea).
потёмк|и, -мок, -мкам pl. întuneric, întunecime, obscuritate; бродить в ~ках a orbecăi prin întuneric ◇ (prov.) чужая душа — ~ nu poţi şti ce zace în inima omului.
потемне́лый adj. întunecat.
потемне́ние, -я n. sg. întunecare.
потемне́|ть, -еет vb. pf. de la темне́ть (1, 2)
поте́ние, -я n. 1. asudare, transpirare. 2. aburire.
потенциа́л, -а m. potenţial; промышленный ~ potenţial industrial; (fiz.) входной ~ potenţial de intrare; (fiz.) выходной ~ potenţial de ieşire.
потенциа́льн|ый adj. potenţial; de potenţial; (fiz.) ~ая энергия energie potenţială.
потенцио́метр, -а m. (fiz.) potenţiometru.
поте́нция, -и f. sg. potenţă.
потепле́ние, -я n. sg. încălzire (a timpului).
потепле́ть, -еет vb. pf. (ipf. теплеть) a se încălzi.
потере́ть, -тру́, -трёшь vb. pf. acuz. 1. a freca (un timp oarecare); a fricţiona. 2. a se roade.
потере́ться, -тру́сь, -трёшься vb. pf. de la тере́ться (1, 4)
потерпе́вш|ий 1. part. trec. act. de la потерпе́ть. 2. ~ий, -его m. victimă; ~ кораблекрушение naufragiat; ~ от стихийных бедствий sinistrat ◇ (jur.) ~ая сторона parte lezată.
потерп|е́ть, -ерплю́, -е́рпишь vb. pf. 1. (ipf. терпеть) acuz. a suferi; a încerca; ~ убытки a suferi pagube; ~ неудачу a avea un insucces. 2. a avea răbdare, a răbda (un timp oarecare). 3. a tolera, a îngădui, a suporta; я этого не ~лю eu aşa ceva nu voi îngădui.
потёртост|ь, -и f. rosătură.
потёртый 1. p.t.p. de la потере́ть. 2. adj. uzat, ponosit, ros. 3. adj. (despre faţă, înfăţişare) trecut, vestejit; obosit.

поте́р|я, -и f. pierdere; невознаградимая ~ pierdere ireparabilă; ~ веса pierdere de greutate; ~ скорости pierdere de viteză; ~ времени pierdere de timp; ~ трудоспособности pierderea capacităţii de muncă; ~ памяти pierderea memoriei, amnezie; ~ крови hemoragie; (mil.) людские ~и pierderi în oameni. 2. (rar) lucru pierdut; ceea ce s-a pierdut.
потеря́нность, -и f. zăpăceală.
потеря́нный 1. p.t.p. de la потеря́ть. 2. adj. trist, abătut; ~ взгляд privire pierdută; ~ вид înfăţişare abătută. 3. adj. pierdut.
потеря́ть, -я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. терять) acuz. 1. a pierde; ~ ключи a pierde cheile; ~ равновесие a se dezechilibra, a pierde echilibrul; (av.) ~ высоту a pierde în înălţime. 2. (fig.) a pierde; ~ надежду a pierde speranţa; ~ рассудок a-şi pierde minţile ◇ ~ почву под ногами a-i fugi (cuiva) pămîntul de sub picioare; ~ след a pierde urma (cuiva).
потеря́ться, -я́юсь, -я́ешься vb. pf. de la теря́ться (1, 2, 4).
потесни́ть, -ню́, -ни́шь vb. pf. de la тесни́ть.
потесни́ться, -ню́сь, -ни́шься vb. pf. 1. pf. de la тесни́ться (3). 2. a se strînge; a face loc cuiva, a se restrînge.
поте́|ть, -е́ю, -е́ешь vb. ipf. 1. (pf. вспоте́ть) a asuda, a transpira, a năduşi. 2. (pf. запоте́ть şi отпоте́ть) a asuda, a se aburi; окна ~ют ferestrele asudă. 3. (pop. fig.) a se chinui, a se trudi; ~ над решением задачи a se chinui cu rezolvarea unei probleme.
поте́х|а, -и f. distracţie, petrecere, amuzament; haz; для ~и pentru distracţie; de haz ◇ (prov.) делу время, а ~е — час treaba-i treabă, gluma-i glumă; orice distracţie la timpul ei; пошла ~! a început dandanaua.
пот|е́чь, -ечёт; -еку́т; vb. pf. (a începe) a curge, a picura, a se scurge, a se prelinge.
потеша́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. a amuza, a distra, a înveseli.
потеша́ться, -а́юсь, -а́ешься vb. ipf. 1. a se veseli, a se distra, a face haz. 2. над + instr. a-şi bate joc, a rîde, a face haz (de cineva sau de ceva).

поте́шить(ся), -шу(сь), -шишь(ся) vb. pf. de la те́шить(ся).
поте́шно adv. cu haz.
поте́шн|ый adj. hazliu caraghios.
потира́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. a freca (din cînd în cînd).
потихо́ньку adv. 1. încetişor, domol, liniştit; binişor; е́хать ~ a merge încetişor. 2. pe furiş, tiptil, pe neobservate; уйти ~ a pleca pe neobservate, a o şterge englezeşte.
потли́в|ый adj. care asudă/transpiră uşor.
потн|и́к, -а́ m. harşa, cioltar, ibîncă, valtrap.
по́тн|ый adj. 1. asudat, transpirat; ~ые руки mîini transpirate. 2. aburit, asudat; ~ые стёкла geamuri aburite.
по-това́рищески adv. tovărăşeşte, ca între tovarăşi.
потов|о́й adj. (anat.) sudoripar; ~ые железы glande sudoripare.
потого́нн|ый adj. 1 sudorific; ~ое средство sudorific. 2. (fig.) istovitor. 3. ~ое, -ого n. sudorific.
пото́к, -а m. 1. curent, torent, şuvoi, curs; горный ~ torent de munte; водный ~ curs de apă; curent de apă; ливневый ~ ploaie torenţială; воздушный ~ curent de aer. 2. (fig.) potop, curent, şiroi; val; ~слез potop de lacrimi, şiroaie de lacrimi; ~ слов potop de vorbe, torent de cuvinte; ~и крови şiroaie/ valuri de sînge; людской ~ valuri de oameni. 3. (fiz.) flux; тепловой ~ flux de căldură, flux termic; световой ~ flux de lumină; ~ нейтронов flux de neutroni. 4. flux (în organizarea producţiei), curent continuu, bandă de transport; производственный ~ flux de producţie; сквозной ~ flux complet, flux pe întreaga secţie/pe întreaga întreprindere. 5. (ferov.) curent; грузовой ~ curent de mărfuri ◇ отдать на ~ и разграбление a supune jafului/prădăciunii; a trece prin foc şi sabie.
потолка́ться, -а́юсь -а́ешься vb. pf. a se îmbulzi (puţin).
потолкова́ть, -ку́ю, -ку́ешь vb. pf. с + instr. a sta de vorbă.
потол|о́к, -лка́ m. 1. plafon, tavan. 2. plafon, limită maximă; (av.) ~ самолёта plafonul avionului ◇ с ~ка́ взять что-л.) a lua/ a scoate te miri de unde; cum i-a trăsnit prin cap; зевать на ~; плевать в ~ a sta cu ochii în tavan; a căsca ochii la stele; a tăia frunză la cîini.
потоло́чн|ый adj. de plafon, de tavan ◇ ~ые доказательства dovezi neîntemeiate, argumente trase de păr.
потолсте́ть -е́ю -е́ешь vb. pf. de la толсте́ть
пото́м adv. pe urmă, după aceea, apoi; mai tîrziu.
пото́м|ок, -мка m. descendent, urmaş.
пото́мственный adj. 1. de neam; de viţă. 2. (înv.) (наследственный) prin moştenire.
пото́мств|о, -а n. sg. col. urmaşi; descendenţi, posteritate.
потому́ 1. adv. de aceea, din această cauză, pentru acest motiv; ~-то tocmai de aceea; и ~ şi de aceea. 2. conj. (urmat de cuvîntul «что») fiindcă, pentru că, deoarece.
потону́ть, -ону́, -о́нешь vb. pf. de la тону́ть
потонча́ть, -а́ет vb. pf. de la тонча́ть
потоотделе́ние, -я n. sg. (fiziol.) secreţie de sudoare.
пото́п, -а m. potop; всемирный ~ potopul lumii ◇ после нас хоть ~ după noi — potopul.
потопи́ть¹, -оплю́, -о́пишь vb. pf. a face foc, a încălzi (puţin).
потопи́ть², -оплю́, -о́пишь vb. pf. de la топи́ть³
потопле́ние, -я n. sg. scufundare.
потопта́ть, -опчу́, -о́пчешь vb. pf. de a топта́ть
потора́пливать -аю, -аешь vb. ipf. acuz. a zori; a da zor (cuiva).
потора́пливаться, -аюсь, -аешься vb. ipf. a se grăbi, a se pripi, a da zor.
поторгова́ться, -гу́юсь, -гу́ешься vb. pf. a se tîrgui, a se tocmi (puţin).
поторопи́ть, -оплю́, -о́пишь vb. pf. de la торопи́ть
поторопи́ться, -оплю́сь, -о́пишься vb. pf. de la торопи́ться
поточи́ть -очу́, -о́чишь vb. pf. acuz. a ascuţi.
пото́чно-скоростно́й adj. în flux rapid, cu metode de lucru rapide.

поточность, *-и f.* organizare în flux/în lanț; ~ *производства* producție în flux; organizare în flux a producției.

поточн|ый *adj.* în flux, cu producție în flux; ~*ая система* metodă pe bandă, metodă în lanț, metodă în flux.

потрава, *-ы f.* pagubă, delict de pășunat, stricăciune.

потрави|ть [1], *-авлю, -авишь vb. pf. (ipf. травить) acuz. (despre vite)* a produce stricăciuni.

потравить [2], *-авлю, -авишь vb. pf. acuz.* **1.** a otrăvi, a stîrpi. **2.** a goni, a hăitui.

потратить, *-ачу, -атишь vb. pf. (ipf. тратить) acuz.* a cheltui, a irosi.

потратиться, *-ачусь, -атишься vb. pf. (ipf. тратиться)* a cheltui, a avea cheltuieli.

потрафи|ть, *-флю, -фишь vb. pf. (ipf. потрафлять) dat.* sau *на + acuz. (pop.)* a face pe placul cuiva, a mulțumi pe cineva.

потрафлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *потрафить*

потреб|а, *-ы f. (înv.)* trebuință, necesitate.

потребител|ь, *-я m.* consumator; cumpărător.

потребительн|ый *adj.* de întrebuințare; *(ec. pol.)* ~*ая стоимость* valoare de întrebuințare.

потребительск|ий *adj.* **1.** de consumatori; ~*ая масса* masă de consumatori. **2.** de consum; ~*ая кооперация* cooperație de consum.

потребить, *-блю, -бишь vb. pf.* de la *потреблять*

потреблени|е, *-я n.* consum; consumare, folosire, întrebuințare; ~ *энергии* consum de energie; *товары широкого* ~*я* mărfuri de larg consum; *предметы личного* ~*я* obiecte de uz personal.

потреблять, *-яю, -яешь vb. ipf. (pf. потребить) acuz.* a consuma; a întrebuința, a folosi.

потребност|ь, *-и f.* necesitate, nevoie, trebuință; *насущная* ~ necesitate vitală; *личные* ~*и* cerințe/nevoi personale; *острая* ~ necesitate acută, nevoie urgentă; *культурные* ~*и* cerințe culturale; *испытывать* ~ *в чём-л.* a simți nevoie de ceva.

потребн|ый *adj.* necesar, trebuincios.

потребовать *-бую, -буешь vb. pf.* de la *требовать*

потребова|ться, *-буется vb. pf.* de la *требоваться*

потревожить, *-жу, -жишь vf. pf.* de la *тревожить (2)*

потревожиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* de la *тревожиться (2)*

потрёпанн|ый **1.** *p.t.p* de la *потрепать.* **2.** *adj.* uzat, jerpelit. **3.** *(adj. fig.)* ofilit, veștejit.

потрепать, *-еплю, -еплешь vb. pf.* de la *трепать*

потрепаться, *-еплется vb. pf.* de la *трепаться*

потрескаться, *-ается vb. pf.* de la *трескаться*

потрескивание, *-я n.* pîrîit, trosnet.

потрескива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a pîrîi, a trosni *(din cînd în cînd, ușor).*

потрогать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a pune mîna pe ceva, a atinge ușor *(de cîteva ori).*

потрох|а, *-ов pl.* măruntaie, potroace ◇ *(fig. pop.) со всеми* ~*ами* în întregime, cu totul.

потрошить, *-шу, -шишь vb. ipf. (pf. выпотрошить) acuz.* a scoate măruntaiele.

потрудит|ься, *-ужусь, -удишься vb. pf.* a munci, a se osteni, a-și da osteneala; ~*есь; потрудись* fii bun, ia fii bun; fiți bun ...; ~*есь прийти ещё раз* binevoiți a reveni.

потрясать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *потрясти (2, 3, 4)*; ~ *оружием* a zăngăni armele.

потрясающ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *потрясать.* **2.** *adj.* zguduitor, uluitor; extraordinar; ~*ая драма* dramă zguduitoare; ~ *успех* succes răsunător; ~*ее впечатление* impresie extraordinară.

потрясение, *-я n.* **1.** emoție puternică, durere mare, lovitură; zguduire, șoc; *нервное* ~ șoc psihic. **2.** perturbare; zdruncinare; *социальное* ~ perturbare socială.

потряс|ти, *-су, -сёшь vb. pf. (ipf. потрясать)* **1.** *acuz.* a scutura, a agita. **2.** *instr.* a amenința *(cu ceva).* **3.** a face să se cutremure; a zgudui. **4.** *(fig.)* a zgudui, a mișca, a impresiona puternic; ~ *слушателей* a impresiona adînc pe ascultători.

потряхива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a scutura (ușor), a da din ...

потуги, *-уг pl.* **1.** eforturi, sforțări; *родовые* ~ durerile facerii. **2** *(fig.)* încercări, sforțări *(mai ales zadarnice)*; ~ *на остроумие* încercări zadarnice pentru a părea spiritual.

потупить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. потуплять) acuz.* a pleca/a lăsa în jos; ~ *голову* a lăsa capul în jos.

потупиться, *-плюсь, -пишься vb. pf. (ipf. потупляться)* a lăsa în jos *(capul sau ochii)*; ~ *от смущения* a lăsa capul în jos de rușine; a se rușina.

потуплять(ся), *-яю(сь), -яешь(ся) vb. ipf.* de la *потупить(ся).*

потускнел|ый *adj.* întunecat, stins; ~*ые краски* culori șterse/ieșite.

потускнение, *-я n* întunecare, pierdere a luciului.

потускнеть, *-неет vb. pf. (ipf. тускнеть)* a-și pierde luciul; a se întuneca.

потусторонний *adj.* de dincolo de mormînt, de apoi; ~ *мир* lumea cealaltă, lumea de apoi.

потухание, *-я n. sg* stingere.

потухать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se stinge.

потухнуть, *-нет vb. pf.* de la *тухнуть* [1]

потухший **1.** *part. trec. act.* de la *потухнуть.* **2.** *adj.* stins; ~ *вулкан* vulcan stins; *(fig.)* ~ *взор* privire stinsă

потучнеть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *тучнеть*

потушить, *-ушу, -ушишь vb. pf.* de la *тушить*

потчевать, *-чую, -чуешь vb. ipf. (pf. попотчевать) acuz. (pop.)* a servi, a ospăta.

потягаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *тягаться*

потягива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a sorbi; a bea *(cîte puțin)* **2.** a fuma *(încet)*; ~ *из трубки* a trage din pipă.

потягиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. потянуться)* a se întinde, a-și destinde corpul.

потяну|ть, *-яну, -янешь vb. pf. acuz.* **1.** (a începe) a trage; ~ *за собой* a trage după sine. **2.** *impers. (fig.)* a duce dorul ◇ ~*ло ветерком* a început să adie un vîntuleț.

потяну|ться, *-янусь, -янешься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *тянуться (3).* **2.** a întinde mîna după ceva. **3.** a se înșira.

поудить, *-ужу, -удишь vb, pf.* a pescui cu undița *(cîtva timp).*

поужинать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ужинать)* a cina, a lua masa de seară.

поумнеть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *умнеть*

поурочно *adv.* de/pentru fiecare lecție, cu lecția, pe oră.

поурочн|ый *adj.* cu lecția, pe oră; ~*ая плата* plată cu lecția, plată cu ora.

поутру *adv.* dis-de-dimineață, în zorii zilei.

поучать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** a învăța, a povățui; ~ *уму-разуму* a învăța minte. **2.** *(iron.)* a vorbi sentențios, a vorbi cu un aer de superioritate.

поучение, *-я n. (înv.)* povață; învățătură.

поучительно *adv.* instructiv; sentențios.

поучительность, *-и f. sg.* **1.** caracter instructiv/edificator. **2.** caracter sentențios/moralizator.

поучительный *adj.* **1.** instructiv, edificator. **2.** sentențios, moralizator.

по-французски *adv.* franțuzește, în franțuzește, (în limba) franceză.

похабность, *-и f. sg. (pop.)* indecență, obscenitate.

похабный *adj. (pop.)* indecent, obscen.

похабщина, *-ы f. sg. (pop.)* obscenități, pornografii.

похажива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a merge fără grabă *(plimbîndu-se).* **2.** a merge undeva *(cîteodată)*

похвал|а, *-ы f.* laudă, elogiu; *заслужить* ~*у* a merita laude; *расточать* ~*ы* a împărți laude în dreapta și în stînga.

похвалить, *-алю, -алишь vb. pf. (ipf. хвалить)* a lăuda, a vorbi de bine, a elogia.

похвалиться, *-люсь, -алишься* a se lăuda, a se făli.

похвальба, *-ы f. sg.* lăudăroșenie, laudă de sine.

похвальн|ый *adj.* **1.** lăudabil, vrednic de laudă. **2.** de elogii, elogios; de merit; ~*ая грамота* diplomă de merit.

похваля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a se lăuda; a se făli, a se mîndri.

похва́рыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi bolnăvicios, a tot boli, a tînji.

похва́стать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *хва́стать*

похва́статься, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *хва́статься* ◇ *не могу́ ~* nu mă pot lăuda.

похе́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** *(перечёркивать)* a şterge, a anula. **2.** a lichida, a trece pe linie moartă.

похити́тель, *-я m.* răpitor; hoţ.

похи́тить, *-и́щу, -и́тишь vb. pf. (ipf. похища́ть) acuz.* a răpi, a sustrage, a fura.

похища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf* de la *похи́тить*

похище́ние, *-я n.* răpire, sustragere, furt.

похлёбк/а, *-и f.* supă, ciorbă, zeamă lungă ◇ *променя́ть на чечеви́чную ~у* a schimba pe o sită de mălai/pe un blid de linte.

похло́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a bate; *~ по плечу́* a bate pe umăr **2.** a aplauda *(puţin)*, a bate din palme.

похлопота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. pf.* de la *хлопота́ть (2, 3)*

похме́ль|е, *-я n. sg.* mahmureală ◇ *в чужо́м пиру́ ~* unul face, altul trage; a plăti oalele sparte.

похны́кать, *-хны́чу, -хны́чешь vb. pf.* a scînci *(puţin)*.

похо́д[1], *-а m.* **1.** *(mil.)* marş, campanie; *вы́ступить в ~* a se pune în marş. **2.** *(fig.)* campanie, ofensivă ◇ *кресто́вые ~ы* cruciadele.

похо́д[2], *-а m.* plus de greutate *(la cîntărire)*; *взве́сить с ~ом* a cîntări cu bătaie.

похода́тайствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf.* de la *хода́тайствовать*

походи́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf. acuz.* a semăna cu cineva, a fi asemănător cuiva.

походи́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. pf.* a merge, a se plimba *(un timp)*.

похо́дка, *-и f.* mers, umblet, călcătură, pas; *лёгкая ~* mers uşor/sprinten.

похо́дн|ый *adj.* de campanie, de marş; *~ая крова́ть* pat de campanie; *~ая ку́хня* bucătărie de campanie; *~ строй* ordine de marş; *~ая коло́нна* coloană de marş; *в ~ом поря́дке* în formaţie de marş.

по́ходя *adv.* **1.** din mers. **2.** printre altele, în treacăt; *реши́ть де́ло ~* a rezolva o chestiune în treacăt.

похожде́ни|е, *-я n.* aventură, păţanie, întîmplare ◇ *аму́рные ~я* aventuri amoroase.

похо́же **1** *adv.* asemănător. **2.** *cuv. modal* se pare, pasămite, se vede; *он, ~, не придёт* se vede că nu mai vine. **3.** *pred. impers.* pare că; *~ на то, что ...* pare că ... ◇ *э́то ни на что не ~* e ceva nemaipomenit/nemaiauzit; *э́то на него́ ~* îl recunosc în aceasta; *э́то на тебя́ не ~* din partea ta nu mă aşteptam la una ca asta.

похо́ж|ий *adj.* asemănător, care seamănă (cu); *он похо́ж на отца́* seamănă cu tatăl său.

по-хозя́йски *adv.* gospodăreşte, ca gospodarii; cu chibzuială.

похолода́ние, *-я n. sg.* răcirea timpului; scăderea temperaturii.

похолода́|ть, *-а́ет vb. impers. pf.* de la *холода́ть (1)*

похолоде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *холоде́ть*

похолодне́ть, *-е́ет vb. impers. pf.* de la *холодне́ть*

похорони́ть, *-ню́, -о́нишь vb. pf. acuz.* de la *хорони́ть*

похоро́нн|ый *adj.* de înmormîntare, funebru; *~ое бюро́* pompe funebre; *~ый марш* marş funebru.

по́хороны, *-о́н, -она́м pl.* înmormîntare, funeralii.

по-хоро́шему *adv.* cu binele, cu binişorul, prin bună înţelegere.

похороше́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *хороше́ть*

похотли́во *adv.* lasciv.

похотли́вость, *-и f. sg.* lascivitate, lubricitate.

похотли́вый *adj.* lasciv, senzual, lubric, libidinos.

по́хоть, *-и f. sg.* senzualitate excesivă, lubricitate.

похрабре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *храбре́ть*

похра́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sforăi *(uşor, din cînd în cînd)*.

похуде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. худе́ть)* a slăbi.

поцара́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* a zgîria; *~ себе́ ру́ку* a-şi zgîria mîna.

поцара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se zgîria (uşor).

поцелова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf. (ipf. целова́ться)* a se săruta.

поцелу́|й, *-я m.* sărut, sărutare ◇ *посыла́ть возду́шные ~и* a face/a trimite bezele; *~ Иу́ды* sărutul lui Iuda; *сорва́ть ~* a fura o sărutare.

почасов|о́й *adj.* cu ora, calculat pe ore; *~а́я опла́та* retribuţie/plată cu ora.

початодроби́лка, *-и f. (tehn.)* maşină de tocat ştiuleţi.

почато́к, *-тка́ m.* ştiulete, cocean.

поча́хнуть, *-нет vb. pf.* a se ofili, a se veşteji; a se închirci.

по́чв|а, *-ы f.* **1.** sol, teren; pămînt; *гли́нистая ~* sol argilos; *боло́тистая ~* sol/teren mocirlos; *дернова́я ~* sol înţelenit; *истощённая ~* sol sleit; *торфяна́я ~* sol turbos; *чернозёмная ~* cernoziom; *плодоро́дная ~* sol fertil, pămînt roditor; *обрабо́тка ~ы* cultivarea solului. **2.** *(fig.)* teren, bază; *нащу́пывать/зонди́ровать ~у* a pipăi/a sonda terenul; *не име́ть под собо́й никако́й ~ы* a nu avea nici o bază; a fi cu totul neîntemeiat; *остава́ться на ~е фа́ктов* a rămîne în domeniul faptelor ◇ *на ли́чной ~е* din motive personale; *теря́ть ~у под нога́ми* a-i fugi pămîntul de sub picioare; *вы́бить ~у из-под ног у кого́-л.* a înfunda pe cineva; a-i lua/a-i tăia apa de la moară; a-i tăia cuiva craca de sub picioare; *оторва́ться от ~ы* a se rupe de realitate; a pierde pămîntul de sub picioare; *подгото́вить ~у* a pregăti terenul.

по́чвенн|ый *adj.* de sol, de teren; pedologic; *~ые во́ды* ape subterane; *~ая ка́рта* harta solurilor

почвове́д, *-а m.* pedolog.

почвове́дение, *-я n. sg.* pedologie.

почвове́дческий *adj.* pedologic.

почвозащи́тный *adj. (agr.)* de protecţie a solului.

почвообраба́тывающий *adj. (agr.)* de cultivare a pămîntului.

почвообрабо́тка *-и f.* cultivare a pămîntului.

почвообразова́ние, *-я n. sg. (agr.)* formarea solului.

почворазрыхли́тель, *-я m. (agr.)* scormonitor, scarificator.

почвоуглуби́тель, *-я m. (agr.)* cuţit subsolier.

почвоуглубле́ние, *-я n. (agr.)* adîncirea solului.

почвоутомле́ние, *-я n. sg. (agr.)* secătuirea/obosirea solului.

по-челове́чески *adv.* omeneşte.

почём *adv.* **1.** cît face?, cît costă?; *~ виногра́д?* cum dai strugurii? **2.** *(pop.) (urmat de verbul «знать»)* de unde?; *~ я зна́ю?* de unde vrei să ştiu?; *~ знать* cine ştie.

почему́ **1.** *adv.* de ce?, pentru ce?, din ce cauză? **2.** *conj.* de aceea; pentru care ... ; *~ бы то ни́ было* orice ar fi; *вот ~* iată de ce.

почему́-либо *adv.* pentru un motiv oarecare, pentru un motiv sau altul.

почему́-нибудь *adv. v. почему́-либо*

почему́-то *adv.* din cine ştie ce motive, nu se ştie de ce; nu ştiu de ce.

по́черк *-а m.* scris, scriere; *неразбо́рчивый ~* scris indescifrabil/neciteţ; *краси́вый ~* scriere frumoasă.

почерне́лый *adj.* înnegrit.

почерне́ние, *-я n.* înnegrire ◇ *~ вина́* tulburarea vinului, casare ferică.

почерне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *черне́ть*

почерни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* a da cu negru, a înnegri.

почерпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *почерпну́ть*

почерпну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. почерпа́ть)* **1.** a lua, a scoate *(puţin)*. **2.** *(fig.)* a lua, a culege *(de undeva)*; a se inspira din ... ; *~ све́дения из ве́рных исто́чников* a culege informaţii din izvoare sigure.

почерстве́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *черстве́ть*

почеса́ть, *-чешу́, -че́шешь vb. pf.* de la *чеса́ть* ◇ *~ языко́м* a sta la taclale/la taifas.

почеса́ться, *-чешу́сь, -че́шешься vb. pf.* de la *чеса́ться*

по́чест|ь, *-и f.* onoare, omagiu; *во́инские ~и* onoruri militare; *воздава́ть/ока́зывать ~и* a da onorurile; *воздава́ть после́дние ~и* a aduce ultimul omagiu.

поч|éсть -чтý, -чтёшь *vb. pf.* (*ipf.* почитáть) *instr.* sau за + *acuz.* a considera, a socoti; ~тý своúм дóлгом voi socoti de datoria mea.

почесýха, -и *f. sg.* (*med.*) urticarie.

почёсывать, -аю, -аешь *vb. ipf. acuz.* a scărpina uşor (*din cînd în cînd*).

почёсываться, -аюсь, -аешься *vb. ipf.* a se scărpina puţin.

почёт, -а *m. sg.* respect, stimă, onoare; быть в ~е; пóльзоваться ~ом a se bucura de stimă/de respect ◇ (*pop.*) ~ и уважéние! (cu) toată stima şi consideraţia! am onoarea (*să vă salut*)!

почётно *adv.* onorabil.

почётность, -и *f. sg.* onorabilitate, caracter onorabil, onoare.

почётн|ый *adj.* **1.** de onoare, de cinste; ~ гость musafir/oaspete de onoare; присвóить ~ое звáние a conferi un titlu de onoare; ~ая роль rol de cinste; ~ карaýл garda de onoare; ~ое мéсто locul de onoare. **2.** de onoare, onorific; ~ член membru de onoare; ~ президиум prezidiu de onoare. **3.** de onoare, onorabil; ~ мир pace onorabilă; ~ая трудовáя вáхта schimb de onoare.

пóчечный [1] *adj.* (*bot. biol.*) de mugur.

пóчечн|ый [2] *adj.* (*anat.*) de rinichi, renal; ~ые кáмни calculi renali, pietre la rinichi.

почивáть, -áю, -áешь *vb. ipf.* **1.** (*înv.*) a dormi, a se repauza, a se odihni. **2.** (*înv. poetic*) a dormi, a se odihni, a zăcea (*despre cei răposaţi*).

почи́вший **1.** *part. trec. act.* de la почúть. **2.** **~ий,**- его *m.* defunct, decedat, răposat.

почи́н, -а *m. sg.* **1.** iniţiativă; по сóбственному ~у din proprie iniţiativă; взять на себя́ ~ a-şi asuma iniţiativa. **2.** (*pop.*) început, saftea ◇ (*prov.*) ~ дорóже дéнег safteaua face mai mult decît banii.

починúть, -чиню́, -чúнишь *vb. pf.* (*ipf.* починя́ть şi чинúть) *acuz.* a repara, a drege.

почи́нк|а, -и *f. sg.* reparaţie, dres; отдáть в ~у a da la reparat.

почи́ночн|ый *adj* de reparat; ~ая мастерскáя atelier de reparaţii.

починя́ть, -я́ю, -я́ешь *vb. ipf.* de la починúть

почисти|ть, -чи́щу, -чи́стишь *vb. pf.* (*ipf* чи́стить) *acuz.* **1.** a curăţa. **2.** (*pop.*) a curăţa, a lăsa lefter.

почи́ститься -и́щусь, -и́стишься *vb. pf.* de la чи́ститься

почитáй *adv.* (*reg.*) **1.** aproape, nu mai puţin de ...; mai-mai; ~ ужé недéля прошлá, как он уéхал a trecut aproape o săptămînă de cînd ei a plecat. **2.** te pomeneşti, mai ştii; pe semne, poate (că).

почитáние, -я *m.* **1.** *sg.* respectare, respect. **2.** cult, veneraţie, admiraţie.

почитáтель, -я *m.* admirator.

почитáть [1], -áю, -áешь *vb. pf. acuz.* a cinsti, a respecta, a venera, a admira.

почитáть [2], -áю, -áешь *vb. pf. acuz.* a citi (*un timp oarecare*).

почитáть [3], -áю, -áешь *vb. ipf.* dela почéсть.

почитáться [1], -áюсь, -áешься *vb. ipf. pas.* (*de la* почитáть) **1.** a fi considerat/socotit, a se considera. **2.** *pas.* de la почитáть [3].

почи́тывать, -аю, -аешь *vb. ipf.* a citi (*cîte puţin, din cînd în cînd*).

почи́ть, -и́ю, -и́ешь *vb. pf.* (*înv.*) **1.** a se linişti, a adormi; (*fig.*) ~ на лáврах a se culca pe lauri. **2.** a înceta din viaţă, a deceda, a muri; ~ смéртным сном a adormi pe veci.

пóчка, -и *f.* (*bot*) boboc; mugur.

пóч|ки, -чек *pl.*; *sg.* ка, -и *f.* rinichi; воспалéние ~ек nefrită.

почковáние, -я *n. sg.* (*bot.*) înmugurire, îmbobocire; altoire în ochi.

почковáться -кýется *vb. pf.* (*bot.*) a înmuguri, a îmboboci.

почковидный *adj.* **1.** (*anat.*) reniform. **2.** (*bot.*) în formă de mugure.

пóчковый *adj.* de mugure.

пóчт|а, -ы *f.* **1.** poştă; oficiu poştal; воздýшная ~ poştă aeriană; воéнно-полевáя ~ poştă militară; послáть письмó ~ой sau по ~е a trimite o scrisoare prin poştă; с ýтренней ~ой cu poşta de dimineaţă; с обрáтной ~ой cu prima poştă; (*înv.*) éхать ~ой a călători cu cal de poştă. **2.** corespondenţă, poştă; разносúть ~у a distribui poşta ◇ дипломатúческая ~ valiză diplomatică.

почтальóн, -а *m.* factor poştal, poştaş.

почтáмт, -а *m.* oficiu poştal; poştă; глáвный ~ oficiu poştal central, poştă centrală.

почтéни|е, -я *sg. n.* respect, stimă, consideraţie; относúться к комý-л. с ~ем a arăta/a dovedi respect faţă de cineva; с совершéнным ~ем cu toată stima; моё ~ respectele mele! am onoarea!

почтéнность, -и *f. sg.* onorabilitate.

почтéнн|ый *adj.* **1.** demn de respect, respectabil, onorabil, venerabi; ~ человéк persoană venerabilă. **2.** (*fam.*) considerabil, mare; ~ вóзраст vîrstă înaintată.

почти́ *adv.* aproape, mai-mai, cît p-aci; ~ без изменéний aproape fără schimbări; ~ ничегó aproape nimic; ~ что ... aproape ...; aproape că... .

почти́тельно *adv.* respectuos, cu respect.

почти́тельность, -и *f. sg.* respect, atitudine respectuoasă, stimă.

почти́тельн|ый *adj.* **1.** respectuos, plin de respect; ~ тон ton respectuos. **2.** (*fig.*) respectabil, considerabil; mare; на ~ом расстоя́нии la o distanţă respectabilă.

почти́ть, -чтý, -чти́шь *vb. pf. acuz.* a onora, a cinsti; ~ чью-л. пáмять вставáнием a cinsti memoria cuiva printr-un moment de reculegere.

почтмéйстер, -а *m.* (*înv.*) diriginte de oficiu poştal; director de poştă.

почтó *adv.* (*înv.*) de ce, pentru ce.

почтóво-телеграфн|ый *adj.* de poştă şi telegraf; ~ая контóра oficiu de poştă şi telegraf.

почтóв|ый *adj.* de poştă, poştal; ~ая мáрка timbru poştal; ~ая кáрточка carte poştală; ~ перевóд mandat poştal; ~ые расхóды speze poştale; ~ ящик cutie de scrisori; căsuţă poştală; ~ое отделéние oficiu poştal; ~ая бумáга hîrtie de scrisori; ~ вагóн vagon de poştă; ~ гóлубь porumbel de poştă; (*înv.*) éхать на ~ых a călători cu cai de poştă

почýвствовать, -ствую, -ствуешь *vb. pf.* de la чýвствовать; дать ~ комý-л. a da de înţeles cuiva, a-l face să simtă.

почýвствоваться, -твуется *vb. impers. pf.* de la чýвствоваться

почýди|ться, -дишься *vb. pf.* de la чýдиться.

почýять, -ýю, -ýешь *vb. pf.* de la чýять.

пошáливать, -аю, -аешь *vb. ipf.* **1.** a face ştrengării, a nu se astîmpăra, a zburda. **2.** (*fig. reg.*) a se deda la jafuri/la hoţii.

пошали́|ть, -лю́, -ли́шь *vb. pf.* a zburda, a face ştrengării, a face năzbîtii (*cîtva timp*).

пошáрить, -рю, -ришь *vb. pf.* de la шáрить

пошатнýть, -нý, -нёшь *vb. pf. acuz.* **1.** a clătina, a face să se clatine. **2.** (*fig.*) a zdruncina; ~ своё здорóвье a-şi zdruncina sănătatea.

пошатнý|ться, -нýсь, -нёшься *vb. pf.* **1.** a se clătina; a se înclina; a se apleca. **2.** (*fig.*) a se zdruncina, a se şubrezi; у негó ~лось здорóвье i s-a şubrezit sănătatea.

пошáтываться, -аюсь, -аешься *vb. ipf.* a se clătina, a se împletici.

пошевéлива|ть, -аю, -аешь *vb. ipf. acuz.* sau *instr.* a mişca (*din cînd în cînd*); нý ~йся! mişcă-te mai repede!, dă-i zor!

пошевели́ть(ся), -елю́(сь), -ели́шь(ся) *vb. pf.* de la шевели́ть(ся)

пошевельнýть, -нý, -нёшь *vb. pf. mom.* de la шевели́ть(2) ◇ пáльцем не ~ a nu mişca nici măcar un deget.

поши́б, -а *m. sg.* (*de obicei peior.*) teapă, fel, soi, manieră; лю́ди однoгó ~а oameni de aceeaşi teapă, toţi o apă şi un pămînt.

поши́в, -а *m. sg.* cusut; cusătură.

поши́вка, -и *f. sg.* cusut.

поши́вочн|ый *adj.* de cusut; ~ая мастерскáя atelier de croitorie.

поши́ть, -шью́, шьёшь *vb. pf.* **1.** a coase (*un timp*). **2.** *acuz.* a coase, a confecţiona.

пошлéть, -éю, -éешь *vb. ipf.* (*pf.* опошлéть) a deveni trivial/banal, a se trivializa, a se banaliza.

пóшлин|а, -ы *f.* taxă, vamă, taxă vamală; тамóженная ~ taxă vamală; наслéдственные ~ы taxă de succesiune, taxe succesorale, impozit pe succesiune; обложи́ть ~ой a taxa, a impune taxe; оплáченный ~ой vămuit; ввознáя ~ taxă de import; судéбные

~ы taxe judiciare; timbre; *покровительственные ~ы* taxe protecționiste, tarif vamal protecționist; *запретительные ~ы* taxe prohibitive.

пошлинный *adj.* de taxe, de taxe vamale; fiscal.

пошло *adv.* (în mod) banal; trivial, vulgar.

пошлост|ь, *-и f.* banalitate; trivialitate; *говорить ~и* a spune banalități/trivialități.

пошлый *adj.* banal, trivial, vulgar.

пошляк, *-á m.* om vulgar/trivial.

пошлятина, *-ы f. sg.* lucruri banale/vulgare; banalități, vulgarități.

поштучно *adv.* cu bucata, în acord; *покупать ~* a cumpăra cu bucata.

поштучн|ый *adj.* cu bucata; în acord; *~ая оплата* plata cu bucata, plată în acord.

пошуметь, *-млю, -мишь vb. pf.* a face zgomot/gălăgie *(cîtva timp)*, a face puțin zgomot.

пошутить, *-шучу, -шутишь vb. pf.* de la *шутить*

пощад/а, *-ы f. sg.* milă, îndurare, cruțare; *без ~ы* fără milă, fără cruțare; *просить ~ы* a cere îndurare.

пощадить, *-ажу, -адишь vb. pf.* de la *щадить*

пощёчин|а, *-ы f.* **1.** palmă; *дать ~у* a da o palmă, a pălmui; *получить ~у* a încasa o palmă. **2.** *(fig.)* insultă, lovitură, morală, palmă.

пощип|ать, *-щиплю, -щиплешь* și *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a ciupi, a ciuguli *(cîtva timp)*. **2.** *acuz. (fig.)* a scărmăna, a lua la refec.

пощипывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a ciupi, a ciuguli *(din cînd în cînd)*; *~ усы* a se trage de mustață.

пощупать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *щупать*

поэзия, *-и f. sg.* poezie.

поэма, *-ы f.* poem, poemă; *героическая ~* poem eroic.

поэскадронно *adv. (mil.)* în formație de escadron, pe escadroane.

поэт, *-а m.* poet.

поэтесса, *-ы f.* poetă.

поэтизировать, *-рую, -рируешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a poetiza, a înfrumuseța, a idealiza.

поэтика, *-и f.* poetică.

поэтическ|ий *adj.* **1.** poetic; *~ое творчество* creație poetică; *~ая вольность* licență poetică. **2.** poetic, frumos, grațios, încîntător; *~ая внешность* înfățișare grațioasă.

поэтичность, *-и f. sg.* farmec, poezie.

поэтичный *adj.* poetic, plin de poezie, încîntător.

поэтому *adv.* de aceea, din această cauză, în consecință; prin urmare.

поэшелонно *adv. (mil.)* în eșaloane, în formație de eșalonare.

появи|ться, *-явлюсь, -явишься vb. pf. (ipf. появляться)* a apărea, a se ivi; a se arăta; a-și face apariția; *~ на поверхности* a ieși la suprafață; *~ на свет* a veni pe lume.

появление, *-я n.* apariție, ivire.

появляться, *-являюсь, -являешься vb. ipf.* de la *появиться*

пойрковый *adj.* din mițe.

пойрок, *-рка m. sg.* miță.

пояс[1], *-а m.* **1.** centură, curea *(de încins)*, brîu, cordon, cingătoare; *кожаный ~* curea de piele. **2.** mijloc, talie, brîu; *по ~ в воде* în apă pînă la brîu; *кланяться в ~* a se închina cu plecăciune ◇ *спасательный ~* colac de salvare; *заткнуть за ~ кого-л.* a întrece pe cineva; a pune în cofă pe cineva; a pune pe cineva sub covată.

пояс[2], *-а m.* zonă; *полярный ~* zonă polară; *часовой ~* fus orar; *тропический ~* zonă tropicală; *жаркий ~* zonă toridă; *умеренный ~* zonă temperată; *тарифный ~* zonă tarifară; *(tehn.) ~ плавления* zonă de topire.

пояснени|е, *-я n.* lămurire, explicare deslușire; notă explicativă; *чертёж с ~ями* desen cu note explicative.

пояснительный *adj.* explicativ, lămuritor; *~ текст* text explicativ.

пояснить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. пояснять) acuz.* a explica, a lămuri, a tălmăci.

поясница, *-ы f.* șale, mijloc; regiune lombară.

поясничн|ый *adj.* de șale, lombar; *~ые позвонки* vertebre lombare.

поясн|ой[1] *adj.* de curea, de brîu; *~ая пряжка* cataramă, pafta pentru cordon/pentru brîu ◇ *~ поклон* închinăciune adîncă; *~ая ванна* baie de șezut.

поясн|ой[2] *adj.* zonal, de zonă; de zone, pe regiuni; *~ тариф* tarif de zonă; *~ое время* oră zonală.

пояснять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *пояснить*

поясок, *-ска m. dim.* brîuleț, cordonaș, cingătoare, cureluşă.

прабабка, *-и f.* străbunică.

прабабушка, *-и f. v. прабабка*

правд|а, *-ы f.* **1.** adevăr; *чистая ~* purul adevăr; adevărul gol-goluț; *говорить ~у* a spune adevărul. **2.** *(справедливость)* dreptate; *~ на нашей стороне* dreptatea e de partea noastră; *стоять за ~у* a lupta pentru dreptate. **3.** *(folosit ca pred.)* e adevărat; acesta e adevărul; *~, что мне письмо есть?* e adevărat că am o scrisoare? **4.** *cuv. modal* ce-i drept, într-adevăr, la drept vorbind; *я, ~, не знал этого* eu, ce-i drept, nu știam asta. **5.** *(хотя)* deși, ce-i drept; *~ он ещё не уехал, но собирается* e adevărat că n-a plecat, dar se pregătește să plece ◇ *твоя ~; ваша ~* ai dreptate, aveți dreptate; *~?* e adevărat? nu-i așa?; *по ~е сказать|говоря* sau *~у сказать|говоря* la drept vorbind; sincer vorbind; de fapt; *всеми ~ами и неправдами* prin toate mijloacele; *резать ~у матку* a spune verde în față; *служить верой и ~ой* a servi cu credință și devotament; *(prov.) ~, как оса, лезет в глаза* adevărul sare în ochi; *(prov.) ~ милости не ищет* adevărul merge cu capul sus; *(pop.) сущая ~* adevărul adevărat, adevărul gol-goluț; *(prov.) ~ глаза колет* adevărul supără; *за ~у бьют* adevărul umblă cu capul spart; *(prov.) ~ хорошо, а счастье лучше* decît un car de minte, mai bine un dram de noroc.

правдиво *adv.* veridic, sincer, cu multă sinceritate; autentic.

правдивость, *-и f. sg.* **1.** veracitate, veridicitate. **2.** sinceritate.

правдив|ый *adj.* **1.** adevărat, veridic; demn de crezare. **2.** franc, sincer; *~ человек* om sincer.

правдолюб, *-а m.* iubitor de adevăr.

правдоподобие, *-я n. sg.* verosimilitate.

правдоподобно *adv.* (în mod) verosimil.

правдоподобность, *-и f. v. правдоподобие*

правдоподобный *adj.* verosimil, plauzibil; *~ слух* zvon verosimil.

праведник, *-а m. (înv.)* om fără prihană; om evlavios.

праведн|ый *adj (înv.)* fără prihană.

праветь, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. поправеть) (pol.)* a evolua/a aluneca/a devia spre dreapta.

правил|о, *-а n.* **1.** regulă; *грамматические ~а* reguli gramaticale; *~а игры* regulile jocului; *по всем ~ам* după toate regulile; *(mat.) простое тройное ~* regula de trei simplă. **2.** regulament; *~а уличного движения* reguli de circulație. **3.** principiu, normă; fel de a fi/de a gîndi; obicei; *~а поведения* reguli de purtare; *взять себе за ~* a-și lua ca principiu; *человек строгих правил* om de principii, om cu principii severe; *это не в моих ~ах* nu este în obiceiul meu ◇ *как (общее) ~* ca regulă generală; de regulă; de obicei; *нет ~а без исключения* nu există regulă fără excepție.

правило, *-а n.* **1.** *(constr.)* dreptar, calapod. **2.** *(mar. înv.)* cîrmă.

правильно *adv.* **1.** drept, just, bine, corect; *~ писать* a scrie corect; *часы идут ~* ceasornicul merge bine; *он поступил ~* a procedat just, a procedat cum trebuie. **2.** (în mod) regulat. **3.** *pred. impers.* e adevărat; foarte just, așa e; desigur.

правильность, *-и f. sg.* **1.** *(верность, точность)* justețe, corectitudine. **2.** *(регулярность)* regularitate.

правильн|ый *adj.* **1.** just, corect, drept, adevărat; exact; *~ое произношение* pronunțare corectă; *~ое решение* soluție dreaptă; hotărîre justă; *~ое рассуждение* raționament corect; *~ ответ* răspuns just; *~ая политика* politică justă; *~ое соотношение* proporție justă. **2.** regulat; *~ая смена времён года* succesiunea regulată a anotimpurilor; *~ое движение поездов* mersul regulat al trenurilor; *~ые черты лица* trăsături regulate ale feței; *(gram.) ~ое спряжение* conjugare regulată; *(gram.) ~ глагол* verb regulat; *(mat.) ~ многоугольник* poligon regulat.

правильный *adj.* de îndreptare, de îndreptat.

прави́тель, *-я m.* cîrmuitor.

прави́тельственн|ый *adj.* guvernamental, de guvern; de stat; oficial; *~ое реше́ние* hotărîre a guvernului; *~ое учрежде́ние* instituție de stat; *~ая делега́ция* delegație guvernamentală.

прави́тельств|о *-а m.* guvern; *глава́ ~а* șeful guvernului.

пра́вить[1], *-влю, -вишь vb. ipf. instr.* **1.** *(руководи́ть)* a guverna; a cîrmui, a administra; a guverna, a cîrmui statul. **2.** a conduce, a mîna; *~ ло́шадью* a mîna calul; *~ автомоби́лем* a conduce un automobil.

пра́вить[2], *-влю, -вишь vb. ipf. acuz.* **1.** a corecta, a îndrepta; *~ корректу́ру* a face corectură. **2.** a ascuți; *~ бри́тву* a ascuți un brici.

пра́вка, *-и f.* **1.** corectare, îndreptare. **2.** ascuțire.

правле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* cîrmuire, guvernare, administrare; domnie; *о́браз ~я* mod de guvernare. **2.** direcție, conducere, administrație; consiliu de conducere, consiliul de administrație; *~ ба́нка* consiliul de conducere al unei bănci ◇ *бразды́ ~я* frînele puterii.

пра́вленн|ый *adj.* corectat, corijat, îndreptat; *~ая ру́копись* manuscris corectat/revizuit.

пра́внук, *-а m.* strănepot.

пра́внучка, *-и f.* strănepoată.

пра́в|о, *-а m.; pl. -а́* drept; *междунаро́дное ~* drept internațional; *госуда́рственное ~* drept de stat; *уголо́вное ~* drept penal; *гражда́нское ~* drept civil; *обы́чное ~* obiceiul pămîntului, obiceiul locului; *ри́мское ~* drept roman; *~ ве́то* drept de veto; *кула́чное ~* dreptul pumnului; dreptul celui mai tare; *~ убе́жища* drept de azil; *(jur.) ~ да́вности* prescripție; *~ го́лоса* drept de vot; *с ~ом совеща́тельного го́лоса* cu drept de vot consultativ; *с ~ом реша́ющего го́лоса* cu drept de vot deliberativ; *~ со́бственности* drept de proprietate; *~ насле́дования* drept de moștenire; *насле́дственное ~* drept succesoral; *~ по́льзования* drept de folosință; *а́вторское ~* drept de autor ◇ *получи́ть ~а́ гражда́нства* a) a căpăta drept de cetățenie; b) *(fig.)* a se încetăţeni; a fi unanim recunoscut/acceptat; *восстанови́ть в ~а́х* a repune în drepturi; *пораже́ние в ~а́х* interdicție corecțională; *отста́ивать свои́ ~а́* a-și apăra drepturile; *оспа́ривать чьё-л. ~* a contesta dreptul cuiva; *име́ть ~ на что-л* a avea drept la ceva; *по ~у* de drept; *с по́лным ~ом* pe bună dreptate; cu drept cuvînt; *разреше́ние на ~ охо́ты* autorizație de vînătoare; *води́тельские ~а́* permis de conducere; *на пти́чьих ~а́х (жить/существова́ть)* a locui/a sta undeva clandestin; *(fig.) ле́то вступи́ло в свои́ ~а́* vara este în toi.

пра́во[2] *cuv. modal* într-adevăr, cu adevărat, chiar că; zău că; *~, по́здно* într-adevăr, e tîrziu; *я ~, не зна́ю* chiar că nu știu; zău că nu știu.

правобере́жный *adj.* de pe malul drept.

правобере́жье, *-я n.* regiunea de pe malul drept.

правове́д, *-а m. (înv.)* **1.** jurist. **2.** *(în Rusia țaristă)* elev al unei școli juridice.

правове́дение, *-я n. sg. (înv.)* drept, științele juridice.

правове́рность, *-и f. sg.* ortodoxie.

правове́рный *adj.* ortodox; dreptcredincios.

правов|о́й *adj.* de drept, juridic; *~ы́е но́рмы* norme de drept, norme juridice; *~ поря́док* ordinea de drept.

правоме́рность, *-и f. sg.* justețe, legalitate, legitimitate.

правоме́рный *adj.* just, legal, legitim.

правомо́чие, *-я n.* împuternicire.

правомо́чный *adj.* împuternicit.

правонаруше́ние, *-я n.* infracțiune, delict, fapt ilicit.

правонаруши́тель, *-я m.* infractor, delincvent.

правооппортунисти́ческий *adj.* oportunist de dreapta.

правописа́ние, *-я n.* ortografie.

правопи́сный *adj.* de ortografie, ortografic.

правопоря́док, *-дка m. sg.* ordine de drept, ordine legală.

правопрее́мник, *-а m.* succesor de drept.

правосла́вие, *-я n. sg.* ortodoxie.

правосла́вн|ый **1.** *adj.* ortodox; *~ая це́рковь* biserica ortodoxă. **2.** **~ый,** *-ого m.* ortodox.

правосозна́ние, *-я n. sg.* spirit de dreptate/de echitate, conștiință.

правоспосо́бность, *-и f. sg. (jur.)* capacitate juridică.

правоспосо́бный *adj. (jur.)* capabil.

правосу́ди|е, *-я n. sg.* justiție; *отправля́ть ~* a împărți dreptatea, a judeca.

правот|а́, *-ы́ f. sg.* dreptate, justețe, echitate; *доказа́ть свою́ ~у́* a-și dovedi nevinovăția.

правофланго́вый *adj.* din flancul drept, așezat în flancul drept.

пра́вщик, *-а m.* corector; corector de zaț.

пра́в|ый[1] *adj.* **1.** drept, din dreapta; *~ бе́рег* malul drept; *по ~ую ру́ку* pe mîna dreaptă, în partea dreaptă; *~ая сторона́* a) partea dreaptă; b) față *(a unei stofe)*; *~ые социали́сты* socialiști de dreapta; *~ый укло́н* deviere de dreapta. **2.** **~ый,** *-ого m.* om cu vederi de dreapta ◇ *его́ ~ая рука́* e mîna lui dreaptă.

пра́в|ый[2], *adj.* **1.** drept, echitabil, just; *на́ше де́ло ~ое* cauza noastră este dreaptă. **2.** nevinovat; *суд призна́л его́ ~ым* tribunalul l-a găsit nevinovat. **3.** *(folosit ca pred. în expr.) вы ~ы́* aveți dreptate.

пра́вящ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *пра́вить*. **2.** *adj.* conducător, cîrmuitor, guvernant, diriguitor; *~ая па́ртия* partid guvernamental, partid de la putere; *~ие круги́* cercuri conducătoare; *~ие кла́ссы* clase guvernante.

прагмати́зм, *-а m. sg. (fil.)* pragmatism.

прагма́тик, *-а m.* pragmatist.

прагма́тика, *-и f.* pragmatică.

прагмати́ческий *adj. (fil.)* pragmatic.

пра́дед, *-а m.* **1.** străbunic, **2.** *pl.* străbuni, strămoși.

праде́довский *adj.* din străbuni, străvechi; *~ обы́чай* datină străveche, obicei strămoșesc.

праде́душка, *-и m.* străbunic.

пра́зднество, *-а n.* serbare, solemnitate, festivitate.

пра́здник, *-а m.* sărbătoare, festivitate; *с ~ом!* la mulți ani!, sărbători fericite! ◇ *бу́дет и на на́шей у́лице ~* va fi sărbătoare și pe ulița noastră, va veni și rîndul nostru.

пра́зднично *adv.* sărbătorește, ca de sărbătoare.

пра́здничность, *-и f.* caracter sărbătoresc/solemn.

пра́здничный *adj.* de sărbătoare, sărbătoresc, festiv; *~ день* zi de sărbătoare; *~ вид* aspect sărbătoresc; *~ наря́д* haine de sărbătoare.

пра́здно *adv.* ca un trîntor, fără rost; *~ жить; ~ проводи́ть вре́мя* a trîndăvi, a nu face nimic.

пра́зднование, *-я n.* serbare, sărbătorire, celebrare.

пра́здновать, *-ную, -нуешь vb. ipf. (pf. отпра́здновать) acuz.* a serba, a sărbători, a celebra; *~ день рожде́ния* a sărbători ziua de naștere.

празднoсло́вие, *-я n. sg. (înv.)* vorbe goale, vorbe de clacă, flecăreală.

празднoсло́вный *adj. (înv.)* vorbăreț, limbut, flecar.

пра́здност|ь, *-и f. sg.* **1.** inactivitate, trîndăvie, lenevie; *жить в ~и* a trăi în trîndăvie. **2.** zădărnicie, deșertăciune.

празднoшата́ющийся, *adj.* **1.** trîndav, lipsit de ocupație, care bate drumurile fără rost. **2.** **~ийся,** *-егося m.* trîntor, pierde-vară.

пра́здн|ый *adj.* **1.** trîndav, inactiv, neocupat. **2.** inutil, zadarnic, deșert, fără rost.

праиндоевропе́йский *adj. (lingv.)* indo-european comun.

пра́ктик, *-а m.* **1.** practician. **2.** om practic.

пра́ктик|а, *-и f. sg.* practică; *убежда́ться на ~е* a se convinge din experiență; *~ преподава́ния* practica predării; *суде́бная ~* jurisprudență; *занима́ться медици́нской ~ой* a practica medicina; *ча́стная ~* exercitarea profesiunii la domiciliu; clientelă particulară; *произво́дственная ~* practică în producție.

практика́нт, *-а m.* stagiar, practicant.

практикова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a practica, a aplica, a pune în

practică; ~ *нóвый спóсоб* a aplica un procedeu nou. **2.** a-și exercita profesia *(despre medici, avocați)*.

практик|овáться, *-кýюсь, -кýешься vb. ipf.* **1.** a se practica, a se obișnui, a fi utilizat. **2.** *(pf. напрактиковáться) в + prepl.* a exersa, a face exerciții, a se antrena.

прáктикум, *-а m.* lucrări practice, seminar.

практицúзм, *-а m. sg.* simț practic, spirit practic; practicism.

практúческ|ий *adj.* **1.** practic; *~ая дéятельность* activitate practică; *~ие занятия* lucrări practice; *~ человéк* om practic. **2.** aplicat, practic; *~ая матемáтика* matematică aplicată.

практúчность, *-и f. sg.* **1.** simț practic, spirit practic. **2.** utilitate, comoditate.

практúчный *adj.* **1.** practic; *~ человéк* om practic. **2.** util, comod, practic.

прамáтерь, *-и f. (înv.)* străbună.

праот|éц, *-цá m. (înv.)* străbun, strămoș ◇ *отпрáвиться к ~цáм* a se duce pe lumea cealaltă.

прáпорщик, *-а m.* sublocotenent *(în armata țaristă)*.

прарóдина, *-ы f.* patrie primitivă.

праславя́нский *adj. (lingv.)* slav comun, protoslav.

прародúтель, *-я (înv.) m.* strămoș.

прáсол, *-а m. (înv.)* negustor cu toptanul *(de vite, carne, pește)*.

прафóрма *-ы f.* prototip, arhetip, formă primară.

прах, *-а m. sg.* **1.** *(înv.)* praf, pulbere. **2.** *(fig.) (înv.)* deșertăciune, vanitate, zădărnicie; *~ и суетá* deșertăciunea deșertăciunilor. **3.** rămășițe pămîntești, oseminte; cenușă; *здесь лежúт ~ (когó-л.)* aici se odihnește ...; *мир ~у егó!* fie-i țărîna ușoară! ◇ *(fig.) отрясти ~ с ног* a se lepăda de trecutul său; *повéргнуть в ~* sau *развéять (разбúть)/разнестú в пух и ~* a preface în praf și pulbere; a rade de pe fața pămîntului; *пойтú* sau *рассы́паться ~ом* a nu se alege nici praful *(de ceva sau de cineva)*; *разодéться в пух и ~* a se împopoțona; *~ егó возьмú* dracul să-l ia; *на какóй ~?* la ce naiba?, la ce bun?; *чтóбы ~у егó нé было* să nu-l văd în ochi.

прáчечная, *-ой f.* spălătorie; *механúческая ~* spălătorie mecanică.

прáчка, *-и f.* spălătoreasă.

пращá, *-ú f.* praștie.

прáщур, *-а m.* strămoș.

праязы́к, *-á m. (lingv.)* limba bază, limba comună, limba primitivă.

преáмбула, *-ы f. (pol.)* preambul.

пребывáни|е, *-я n. sg.* ședere; reședință; vizită; *мéсто постоя́нного ~я* reședință, domiciliu stabil ◇ *~ у влáсти* guvernare.

пребывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a ședea, a domicilia; a se afla, a se găsi; *~ в столúце* a ședea în capitală ◇ *~ в отсýтствии* a lipsi, a fi absent/plecat; *~ в невéдении* a nu ști; a fi în necunoștință de cauză; *~ в уны́нии* a fi abătut/posomorît, a fi cuprins de tristețe.

превалúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. instr.* sau *fără compl.* a prevala.

превентúвн|ый *adj.* preventiv; *~ые мéры* măsuri preventive.

превзойтú, *-йдý, -йдёшь vb. pf. (ipf. превосходúть) acuz.* a întrece, a depăși, a lăsa în urmă; *~ ожидáния* a întrece așteptările; *~ самогó себя́* a se întrece pe sine însuși.

превозвы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. превозвышáть) acuz. (înv.)* a înălța, a preamări, a proslăvi.

превозвышáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *превозвы́сить*

превозмогáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *превозмóчь*

превозмóчь, *-огý, -óжешь vb. pf. (ipf. превозмогáть) acuz.* a învinge, a birui, a trece peste ...; *~ себя́* a se învinge pe sine.

превознестú, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. превозносúть) acuz.* a preamări, a proslăvi, a glorifica.

превозносúть, *-ошý, -óсишь vb. ipf.* de la *превознестú*

превознешéние, *-я n. sg.* preamărire, proslăvire; glorificare.

превосходúтельство, *-а n. (înv.)* excelență; *вáше ~!* excelența voastră!

превосходúть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *превзойтú*

превосхóдно *adv.* perfect, foarte bine, minunat, de minune; la perfecție; ~

себя́ чýвствовать a se simți foarte bine.

превосхóдн|ый [1] *adj.* **1.** excelent, superb, minunat, perfect. **2.** *(mil.)* superior; *атаковáть ~ыми сúлами* a ataca cu forțe superioare.

превосхóдный [2] *adj. (gram.) ~ая стéпень* (gradul) superlativ.

превосхóдство, *-а n. sg.* superioritate; *чúсленное ~* superioritate numerică; *я́вное ~* superioritate vădită; *(mil.) ~ в вóздухе* superioritate în aer.

превосходя́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *превосходúть*. **2.** *adj.* superior; *(mil.) ~ие сúлы* forțe superioare.

превратúть, *-ащý, -атúшь vb. pf. (ipf. превращáть) acuz.* cu *в + acuz.* a transforma, a schimba, a modifica, a preface, a converti; *~ в шýтку* a da drept glumă.

превратúться, *-ащýсь, -атúшься vb. pf. (ipf. превращáться)* a se transforma, a se modifica, a se preface ◇ *~ в слух* a fi numai urechi, a asculta cu atenție.

превráтно *adv.* pe dos, de-a-ndoaselea; anapoda; greșit.

превráтност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* nestatornicie, instabilitate. **2.** *sg.* falsitate. **3.** *(mai ales la pl.)* vicisitudine; *~и судьбы́* vicisitudinile soartei.

превráтн|ый *adj.* **1.** schimbător, nestatornic; nestabil, **2.** greșit, eronat, fals, anapoda; *~ое толковáние* interpretare eronată, tălmăcire greșită.

превращáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *превратúть*

превращéние, *-я n. sg.* **1.** transformare, modificare; prefacere, convertire; *~ в газ* gazificare; *~ в жúдкое состоя́ние* lichefiere; *~ в порошóк* pulverizare. **2.** *sg. (bot. biol.)* metamorfoză. **3.** prefacere, metamorfozare.

превы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. превышáть) acuz.* a depăși, a trece peste; *~ нóрму* a depăși norma; *~ рекóрд* a bate un record; *~ свои́ полномóчия* a-și depăși mandatul; *~ власть* a abuza de putere, a comite un abuz de putere.

превышáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *превы́сить*

превы́ше *adv. (înv. în expr.) ~ всегó* mai presus de orice; mai presus de toate.

превышéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* exces, abuz; *(jur.) ~ влáсти* abuz de putere. **2.** *sg.* depășire; *~ норм* depășirea normelor. **3.** surplus, depășire.

прегрáд|а, *-ы f.* barieră, obstacol, zăgaz; *преодолéть все ~ы* a învinge toate piedicile ◇ *(anat.) грудобрю́шная ~* diafragmă.

преградúть, *-ажý, -адúшь vb. pf. (ipf. преграждáть) acuz.* cu *dat.* a închide, a bara; *~ путь комý-л.* a închide/a bara drumul cuiva.

преграждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *преградúть*

преграждéние, *-я n.* **1.** *sg.* închidere, barare, baricadare, împiedicare. **2.** *(înv.)* piedică, obstacol.

прегрешéние, *-я n. (înv.)* **1.** *sg.* păcătuire. **2.** păcat, greșeală.

пред *prep.* cu *instr.* înaintea, în fața.

предавáть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *предáть*

предавáться, *-даю́сь, -аёшься vb. ipf.* de la *предáться*

предáние [1], *-я n.* tradiție, legendă; datină.

предáние [2], *-я n. sg.* dare, predare; *~ судý* dare în judecată, trimitere în judecată; *~ землé* înhumare, înmormîntare.

прéданно *adv.* cu devotament, cu credință.

прéданность, *-и f. sg.* devotament, afecțiune, credință, fidelitate.

прéданный *adj.* devotat, credincios, fidel.

предáтель, *-я m.* trădător.

предáтельск|ий *adj.* **1.** trădător, ticălos. **2.** *(fig.)* înșelător, nesigur; perfid; *~ая погóда* vreme înșelătoare.

предáтельство, *-а n.* trădare, perfidie.

предáть, *-áм, -áшь vb. pf. (ipf. предавáть) acuz.* **1.** a da, a preda; *~ судý* a trimite în judecată, a deferi justiției; *~ глáсности* a da publicității, a da în vileag; *~ землé* a da pămîntului, a înhuma, a înmormînta; *~ огню́ и мечý* a trece prin foc și sabie; *~ огню́* a da foc; *~ проклятию* a blestema; *~ забвéнию* a da uitării. **2.** a trăda.

предá|ться, *-áмся, -áшься vb. pf. (ipf. предавáться) dat.* **1.** *(înv.)* a se preda, a se da pe mîna cuiva; a se încrede.

2. a se deda, a se consacra; ~ *гнéву* a se lăsa pradă mîniei.

предбáнник, *-a m.* vestiar *(la baie)*, tinda băii.

предварéние, *-я n. sg. (înv.)* anticipare; previziune; *(astr.)* ~ *равнодéнствия* precesie.

предвари́лка, *-и f. (pop. înv.)* închisoare preventivă.

предвари́тельно *adv.* mai înainte, mai întîi, în prealabil.

предвари́тельность, *-и f. sg.* caracter preliminar/prealabil/premergător.

предвари́тельн|ый *adj.* prealabil, preliminar; premergător; provizoriu; preventiv; *~ые мéры* măsuri preliminare; *(jur.) ~ое слéдствие* instrucție, cercetări; *(jur.) ~ое заключéние* detențiune preventivă, prevenție; *~ое соглашéние* acord preliminar; *~ые переговóры* tratative preliminare; *~ое услóвие* condiție preliminară/prealabilă; *~ая провéрка* control preventiv.

предвари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. предваря́ть) acuz. (înv.)* **1.** cu *prepl.* a preveni, a anunța din timp. **2.** a anticipa.

предваря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предвари́ть*

предвéстие, *-я n.* prevestire, semn prevestitor; ~ *весны́* semn de primăvară.

предвéстник, *-a m.* prevestitor, vestitor, precursor; prevestire, semn prevestitor.

предвещá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a prevesti, a prezice.

предвзя́то *adv.* cu o idee preconcepută.

предвзя́тость, *-и f. sg.* **1.** caracter preconceput. **2.** idei/păreri preconcepute.

предвзя́т|ый *adj.* preconceput; *~ое мнéние* părere preconcepută.

предви́дени|е, *-я n.* previziune; prevedere; *наýчное* ~ previziune științifică

предви́деть, *-и́жу, -и́дишь vb. ipf. acuz.* a prevedea.

предви́деться, *-идится vb. ipf.* **1.** a se prevedea. **2.** *pas.* de la *предви́деть.*

предвкуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf.* de la *предвкушáть*

предвкушá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. предвкуси́ть) acuz.* a gusta, a savura, a se bucura dinainte *(de ceva)*.

предвкушéние, *-я n.* plăcere anticipată; așteptare *(plină de bucurie)*, anticipare.

предводи́тель, *-я m. (înv.)* șef, conducător, căpetenie, cap ◇ *(ist.)* ~ *дворя́нства* mareșal al nobilimii *(dintr-o gubernie sau dintr-un județ)*.

предводи́тельств|о, *-a n. sg.* conducere, comandă; *под ~ом когó-л.* sub conducerea cuiva, sub comanda cuiva ◇ *(ist.)* funcția *sau* titlul de mareșal al nobilimii.

предводи́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. instr.* a conduce, a avea conducerea; a fi căpetenie.

предвоéнный *adj.* premergător unui război; antebelic, dinainte de război.

предвозвести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. предвозвещáть) acuz. (înv.)* a prezice, a prevesti, a proroci.

предвозвéстник, *-a m. (înv.)* prevestitor, prezicător, proroc.

предвозвещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предвозвести́ть.*

предвосхи́тить, *-и́щу, -и́тишь vb. pf. (ipf. предвосхищáть) acuz.* a anticipa, a prevedea, a preveni.

предвосхищáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предвосхи́тить.*

предвосхищéние, *-я n.* anticipare.

предвы́борн|ый *adj. (pol.)* dinainte de alegeri; electoral; *~ая кампáния* campanie electorală.

предгóрье, *-я n.* podgorie; regiune situată la poalele munților; regiune premuntoasă.

предгрозовóй *adj.* de dinaintea furtunii.

преддвéрие, *-я n.* **1.** *(înv.)* pridvor, tindă, anticameră. **2.** *(fig.)* prag; preziuă, ajun, preajmă.

предéл, *-a m.* **1.** graniță, limită, hotare; zonă; *вы́ехать за ~ы гóрода* a ieși din oraș; *в ~ах респýблики* pe teritoriul republicii. **2.** *(fig.)* limită, margine; plafon; *всемý есть* ~ totul are o limită; *в ~ах возмóжности* în măsura/în limita posibilităților; *сократи́ть до ~а* a reduce la minimum; *в ~ах гóда* în decursul unui an; *в ~ах укáзанного срóка* în limita termenului fixat. **3.** *(tehn.)* limită, margine, interval; *вéрхний* ~ limită superioară; ~ *изнóса* limită de uzură; ~ *перегрýзки* suprasarcină admisă; ~ *упрýгости* limita elasticității. **4.** *(fig.)* culme; ~ *совершéнства* culmea desăvîrșirii; ~ *счáстья* culmea fericirii. **5.** *(înv. poetic)* țară, loc, ținut, meleaguri; *вернýться в родны́е ~ы* a se întoarce în ținutul natal. **6.** *(mat.)* limită ◇ *вы́йти за ~ы* a întrece/a depăși limitele; *перейти́ ~ы дозвóленного* a depăși orice măsură; a se întrece cu gluma.

предéльно *adv.* **1.** cît se poate de ... ; pînă la maximum. **2.** limitat.

предéльность, *-и f. sg.* limită; *(tehn.)* ~ *нагрýзки* limita superioară a solicitării.

предéльн|ый *adj.* **1.** de limită, extrem, maximal, maxim; ~ *ýровень* nivel maxim; *~ая скóрость* viteză maximă, maximum de viteză; ~ *вóзраст* limită de vîrstă; ~ *срок* ultimul termen; *(mat.) ~ая величинá* valoare limită; *~ое напряжéние* tensiune limită. **2.** *(lingv.)* absolut; terminativ; *~ая стéпень сравнéния* grad de comparație absolut; ~ *глагóл* verb terminativ.

предержáщ|ий *adj. (înv. în expr.) влáсти ~ие* deținătorii puterii; puternicii zilei; *власть ~ая* putere supremă.

предзакáтный *adj.* de dinainte de apus/de amurg.

предзи́мний *adj.* în preajma iernii, înainte de sosirea iernii.

предзнаменовáние, *-я n.* semn *(prevestitor)*, prevestire; augur, auspiciu; *дóброе* ~ semn bun.

предикáт, *-a m. (gram. fil.)* predicat; *глагóльный* ~ predicat verbal; ~ *суждéния* predicat logic.

предикати́вность, *-и f. sg. (gram. fil.)* caracter predicativ.

предикати́вн|ый *adj. (gram. fil.)* predicativ; *~ое нарéчие* adverb predicativ, categoria stării; ~ *атрибýт* atribut predicativ; *~ые отношéния* raporturi predicative.

предислóв|ие, *-я n.* prefață, cuvînt înainte; predislovie ◇ *без вся́ких ~ий* direct în subiect, fără introducere.

предкоррéктор, *-a m.* precorector.

предлагáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предложи́ть*

предлóг [1], *-a m.* pretext, prilej, motiv; subterfugiu; *найти́* ~ a găsi un pretext; *воспóльзоваться ~ом* a se folosi de prilej, a invoca un pretext; *под каки́м-л. ~ом* sub un pretext oarecare; ~ *для ссóры* motiv de ceartă; *под благови́дным ~ом* cu/sub un pretext plauzibil.

предлóг [2], *-a m. (gram.)* prepoziție.

предложéни|е [1], *-я n.* **1.** propunere, ofertă; *по ~ю когó-л.* la propunerea cuiva; ~ *услýг* ofertă de serviciu; *внести́* ~ a face o propunere, a propune; *поддержáть* ~ a susține o propunere; *приня́ть* ~ a primi o propunere; *ми́рные ~я* propuneri de pace. **2.** *(ec.)* ofertă; *закóн спрóса и ~я* legea cererii și ofertei. **3.** cerere în căsătorie; *сдéлать* ~ a cere în căsătorie, a cere mîna.

предложéние [2], *-я n. (gram.)* propoziție; *глáвное* ~ propoziție principală; *придáточное* ~ propoziție subordonată/ secundară; *простóе нераспространённое* ~ propoziție simplă; *простóе распространённое* ~ propoziție dezvoltată; *слóжное* ~ frază; *безли́чное* ~ construcție impersonală; *ввóдное* ~ propoziție incidentă; ~ *слéдствия* propoziție conclusivă; ~ *цéли* propoziție finală; *вопроси́тельное* ~ propoziție interogativă ◇ *(mat.) недокáзанное* ~ propoziție nedemonstrată.

предложи́ть, *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. предлагáть)* **1.** *acuz.* sau cu *inf.* a propune, a face o propunere; a prezenta; ~ *нóвый проéкт* a propune un proiect nou; ~ *кандидатýру* a prezenta o candidatură; ~ *тост за когó-л.* a ridica un toast, a toasta în cinstea cuiva; ~ *внимáнию* a supune atenției; ~ *вы́сказаться* a invita să ia cuvîntul. **2.** *acuz.* a pune, a da; ~ *вопрóс* a pune o întrebare, a întreba. **3.** *acuz.* a oferi; ~ *свои́ услýги* a-și oferi serviciile. **4.** cu *inf.* a prescrie, a dispune, a ordona; ~ *яви́ться в суд* a dispune să se prezinte în fața justiției ◇ *(înv.)* ~ *рýку и сéрдце* a cere în căsătorie, a cere mîna.

предлóжн|ый *adj. (gram.)* prepozițional; cu prepoziție; ~ *падéж* cazul prepozițional; *~ая констрýкция* construcție cu prepoziție.

предмéсть|е, *-я n.* suburbie, mahala.

предмéт, *-a m.* **1.** obiect, lucru; *~ы домáшнего обихóда* obiecte de uz casnic; *~ы пéрвой необходи́мости* articole de primă necesitate; *~ы ширóкого*

потреблéния mărfuri de larg consum; *(ec.) ~ трудá* obiect al muncii. **2.** subiect, temă, obiect; *~ разговóра* subiectul conversației; *~ спóра* obiectul discuției; *быть ~ом насмéшек* a fi obiect de batjocură; *~ любвú* ființă iubită. **3.** materie *(de învățămînt)*, obiect; *сдать экзáмены по всем ~ам* a da examen la toate materiile ◇ *на ~ (чегó-л.* sau *какóй-л.)* în (care) scop; pentru; în privința; *имéть в ~е (когó-л., что-л.)* a avea în vedere *(pe cineva, ceva)*.

предмéтн|ый *adj.* **1.** de obiect, referitor la obiect; concret. **2.** pe obiecte, pe materii, pe articole; de materii; *~ укaзáтель* indice de materii ◇ *~ урóк* lecție intuitivă.

предмóстн|ый *adj.* din fața podului; *(mil.) ~ое укреплéние* cap de pod.

предмóстье, *-я n.* cap de pod.

предназначáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *преднaзнáчить*

предназначéние, *-я n.* **1.** destinare, destinație. **2.** *(înv.)* menire, predestinare, rol.

предназнáчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. предназначáть) acuz.* a destina, a predestina, a hărăzi.

преднамéренно *adv.* cu premeditare.

преднамéренность, *-и f. sg.* premeditare.

преднамéренный *adj.* premeditat, intenționat, voit.

предначертáни|е, *-я n. (înv.)* indicație; *~ судьбы́* ursită, soartă.

предначертáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* cu *dat. (înv.)* a indica, a trasa, a stabili *(dinainte, în prealabil)*.

прéдо *prep. (folosit în loc de «пред»; în expr.) ~ мной* în fața mea.

предобéденный *adj.* de dinainte de masă.

прéд|ок, *-дка m.* strămoș, străbun ◇ *(prov.) нáши ~и Рим спаслú* ce folos că tatăl tău a fost domn, dacă tu nu ești om.

предоктя́брьский *adj.* de dinainte de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie; de dinainte de aniversarea Revoluției din Octombrie.

предопределéние, *-я n. sg.* **1.** determinare; predeterminare. **2.** *(înv.)* soartă, ursită, destin, predestinare.

предопределúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. предопределя́ть) acuz.* cu *dat.* a hotărî dinainte, a determina; a condiționa; a predetermina.

предопределя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предопределúть*.

предостáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. предоставля́ть)* **1.** *acuz.* cu *dat.* sau *в + acuz.* a da, a acorda, a oferi, a pune la dispoziție, a procura; *~ óтпуск* a acorda un concediu; *~ прáво* a da dreptul; *~ слóво* a da cuvîntul; *~ в распоряжéние* a pune la dispoziție. **2.** *dat.* sau cu *inf.* a lăsa să ... ; a da posibilitatea să ... ; a da libertatea să (de a) ... ; *~ возмóжность* a da posibilitatea să ... ; *~ свобóду дéйствий* a lăsa cuiva libertate de acțiune, a-i da cuiva mînă liberă; *~ самомý себé* a lăsa pe cineva de capul său.

предоставлéние, *-я n. sg.* acordare; punere la dispoziție; *~ кредúтов* acordare de credite, alocare de credite; *~ полномóчий* împuternicire.

предоставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предостáвить*

предостерегáтельн|ый *adj.* preventiv; *(gram.) ~ое наклонéние* modul preventiv.

предостерегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предостерéчь*

предостережéние, *-я n.* prevenire, avertizare; avertisment; punere în gardă; *сдéлать ~* a preveni, a avertiza.

предостерéчь, *-егý, -ежёшь vb. pf. (ipf. предостерегáть) acuz.* a pune în gardă, a preveni, a avertiza.

предосторóжност|ь, *-и f.* precauție, prevedere, băgare de seamă; *из ~и* din precauție.

предосудúтельно *adv.* (în mod) condamnabil, reprobabil.

предосудúтельность, *-и f. sg.* caracter condamnabil/reprobabil.

предосудúтельный *adj.* condamnabil, reprobabil.

предотвратúть, *-ащý, -атúшь vb. pf. (ipf. предотвращáть) acuz.* a preveni, a preîntîmpina, a zădărnici, a înlătura din timp.

предотвращáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предотвратúть*

предотвращéни|е, *-я n. sg.* prevenire, preîntîmpinare.

предохранéние, *-я n. sg.* prevenire, protecție, ferire, protejare, prezervare.

предохранúтель, *-я m. (tehn.)* apărător, piedică de siguranță, dispozitiv de siguranță/de protecție; *электрúческий ~* siguranță electrică.

предохранúтельн|ый *adj.* de protecție, protector; de prevedere, de siguranță; preventiv; *~ые мéры* măsuri de prevedere; *~ая прививка* vaccinare preventivă; *(tehn.) ~ клáпан* supapă.

предохранúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. предохраня́ть) acuz. от + gen.* a proteja, a apăra, a feri; a preveni; a asigura.

предохраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предохранúть*

предписáние, *-я n.* **1.** ordin (scris), dispoziție (scrisă), instrucțiuni. **2.** recomandare, indicație, prescripție; *~ врачá* prescripția medicului.

предписáть, *-ишý, -úшешь vb. pf. (ipf. предпúсывать) dat.* cu *acuz.* sau cu *inf.* **1.** a ordona, a dispune, a da un ordin *(scris)*. **2.** a prescrie; *~ стрóгую диéту* a prescrie un regim sever.

предпúсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предписáть*

предплечевóй *adj. (anat.)* de antebraț.

предплéчье, *-я n. (anat.)* antebraț.

предплýжник, *-а m. (agr.)* antetrupiță, anteplug, antebrăzdar.

предплю́сна, *-ы f. (anat.)* tars.

предполагáем|ый **1.** *part. prez. pas.* de la *предполагáть*. **2.** *adj.* probabil, presupus; prezumtiv; ipotetic.

предполагá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *предположúть*. **2.** a avea de gînd, a-și propune, a proiecta, a plănui. **3.** *(fig.)* a presupune, a cere, a pretinde.

предполагá|ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *impers.* a se presupune; a fi de presupus; *~ется, что ...* e de presupus că ... ; probabil că ..., se presupune că ... **2.** *pas.* de la *предполагáть*.

предположéни|е, *-я n.* **1.** presupunere, supoziție, ipoteză; prezumție; *стрóить ~я* a face presupuneri; *исходúть из ~я* a porni de la ipoteza că ... ; a se baza pe o presupunere; *теря́ться в ~ях* a se pierde în presupuneri; *вы́сказать ~* a emite o ipoteză, a face o presupunere; *расчётное ~* ipoteze de calcul. **2.** intenție, proiect, plan.

предположúтельно **1.** *adv.* (în mod) ipotetic; problematic. **2.** *cuv. modal* e probabil; e de presupus că ...

предположúтельность, *-и f. sg.* caracter problematic.

предположúтельн|ый *adj.* presupus, probabil, prezumtiv, ipotetic; *(gram.) ~ое наклонéние* modul condițional prezumtiv.

предположúть, *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. предполагáть) acuz.* a presupune, a crede, a admite.

предпослáть, *-ошлю́, -ошлёшь vb. pf. (ipf. предпосылáть) acuz.* cu *dat.* a prefața, a face o introducere.

предпослéдний *adj.* penultim.

предпосылáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предпослáть*

предпосы́|лка, *-и f.* premiză; condiție prealabilă; *исходúть из ~и* a pleca de la premisa că ...

предпоч|éсть, *-тý, -тёшь vb. pf. (ipf. предпочитáть)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a prefera, a da preferință. **2.** cu *inf.* a socoti mai bun/mai avantajos, a prefera.

предпочитáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предпочéсть*

предпочтéние, *-я n. sg.* preferință, precădere, predilecție.

предпочтúтельно *adv.* de preferință, cu precădere.

предпочтúтельность, *-и f. sg.* preferință, precădere.

предпочтúтельный *adj.* preferabil, de preferat.

предпрáздничн|ый *adj.* de dinainte de sărbătoare; de sărbători.

предприúмчивость, *-и f. sg.* spirit de inițiativă; spirit întreprinzător; ingeniozitate.

предприúмчивый *adj.* plin de inițiativă, întreprinzător, energic.

предпринимáтель, *-я m.* patron, proprietar de întreprindere; antreprenor; constructor.

предпринимáтельский *adj.* de patron, de antreprenor.

предпринимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предприня́ть*

предприня́ть, *-имý, -úмешь vb. pf. (ipf. предпринимáть) acuz.* a întreprinde, a se apuca (de ceva); a face, a

începe (ceva); ~ *попытку* a face o încercare.

предприяти|е, *-я n.* **1.** întreprindere; *государственное* ~ întreprindere de stat; *мелкое/крупное* ~ întreprindere mică/mare; *дочернее* ~ întreprindere afiliată; *вспомогательное* ~ întreprindere auxiliară; *лесозаготовительное* ~ întreprindere de exploatare forestieră. **2.** inițiativă, acțiune; întreprindere; *смелое* ~ acțiune îndrăzneață.

предрасполагать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предрасположить*

предрасположение, *-я n. sg.* înclinație, predispoziție.

предрасположенный **1.** *p.t.p.* de la *предрасположить*. **2.** *adj.* predispus.

предрасположить, *-ожу, -ожишь vb. pf. (ipf. предрасполагать) acuz.* a predispune, a dispune la ceva.

предрассветн|ый *adj.* de dinaintea zorilor.

предрассудок, *-дка m.* prejudecată.

предрекать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предречь*

предречь, *-еку, -ечёшь; -екут vb. pf. (ipf. предрекать) (înv.)* a prezice, a prevesti, a proroci.

предрешать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предрешить*

предрешить, *-ешу, -ешишь vb. pf. (ipf. предрешать) acuz.* a hotărî, a rezolva dinainte, a determina.

председатель, *-я m.* președinte; ~ *собрания* președintele adunării.

председательский *adj.* prezidențial, de președinte, al președintelui.

председательство, *-а n. sg.* (funcția de) președinte, prezidenție.

председательствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a prezida, a fi președinte.

председательствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *председательствовать*. **2.** **~ий**, *-его m.* președinte, cel care prezidează.

предсердие, *-я n. (anat.)* auricul.

предсказание, *-я n.* prezicere, prorocire, previziune, prevestire; pronostic; ~ *погоды* pronosticul vremii, prevederea vremii.

предсказатель, *-я m.* prezicător, ghicitor.

предсказать, *-ажу, -ажешь vb. pf. (ipf. предсказывать) acuz.* a prezice, a prevesti, a proroci; a pronostica.

предсказывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предсказать*

предсмертн|ый *adj.* de dinainte de moarte, de agonie; ~ *час* ceasul morții; *~ая воля* ultimă dorință, testament.

представать, *-стаю, -стаёшь vb ipf.* de la *предстать*

представитель, *-я m.* reprezentant, delegat, împuternicit, purtător de cuvînt; *дипломатический* ~ reprezentant diplomatic; *полномочный* ~ reprezentant plenipotențiar; *постоянный* ~ reprezentant permanent.

представительность, *-и f. sg (înv.)* prezență/înfățișare impunătoare.

представительн|ый[1], *adj* **1.** reprezentativ, ales; *~ое собрание* adunare reprezentativă; *~ые учреждения* instituții reprezentative. **2.** reprezentativ.

представительн|ый[2], *adj.* prezentabil, impozant, impunător; *~ая внешность* înfățișare impozantă.

представительство, *-а n.* **1.** *sg.* reprezentare. **2.** reprezentanță; *полномочное* ~ reprezentanță plenipotențiară; *торговое* ~ reprezentanță comercială. **3.** *sg.* alegeri, sistem electoral.

представ|ить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. представлять) acuz.* **1.** a prezenta, a înainta; ~ *доказательства* a prezenta dovezi, a produce probe; ~ *на подпись* a prezenta la semnat; ~ *документы* a prezenta actele. **2.** *dat.* a prezenta, a recomanda. **3.** *к + dat.* a propune; ~ *к ордену* a propune pentru decorare. **4.** a prezenta, a comporta. **5.** *(de obicei cu pron. «себе»)* a-și închipui; *~ьте себе!* închipuiți-vă! **6.** a înfățișa, a arăta, a prezenta; ~ *дело в смешном виде* a prezenta lucrurile într-o lumină ridicolă.

представ|иться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. представляться)* **1.** a se prezenta, a se recomanda. **2.** a se preface, a se face, a face pe. **3.** a i se înfățișa, a-i apărea; a i se părea; a i se năzări. **4.** a se ivi, a se prezenta; *~ился случай* s-a ivit ocazia.

представлени|е, *-я n.* **1.** prezentare, înfățișare; ~ *документов* prezentarea actelor. **2.** prezentare, recomandare. **3** propunere; ~ *к награде* propunere pentru decorare. **4.** adresă, referat; ~ *о переводе* propunere de mutare. **5.** spectacol, reprezentație, reprezentare. **6.** *(psih.)* reprezentare; *процесс ~я* procesul reprezentării. **7.** idee, cunoștință; *не иметь никакого ~я о чём-л.* a nu avea nici o idee despre ceva; *дать ~ о чём-л.* a da o idee/a oferi o imagine despre ceva; *составить ~ о чём-л.* a-și face o idee *(despre ceva)*.

представленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *представить*. **2.** *adj.* reprezentat.

представля|ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *представить*. **2.** *acuz.* a reprezenta, a prezenta, a fi, a însemna; ~ *большую ценность* a avea mare valoare; *что он собой ~ет?* ce fel de om este?. **3.** *acuz.* a reprezenta; a fi reprezentantul; ~ *предприятие* a reprezenta o întreprindere; ~ *интересы масс* a reprezenta interesele maselor.

представляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *представиться*. **2.** *pas.* de la *представлять*.

предстать, *-ану, -анешь vb. pf. (ipf. представать) перед + instr.* a se înfățișa, a se reprezenta; a apărea, a se ivi; ~ *перед судом* a se înfățișa la judecată.

предсто|ять, *-ит vb. ipf. dat.* a urma să aibă loc, a fi pe cale să se producă; *~ит решить* urmează să hotărîm.

предстоящ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *предстоять*. **2.** *adj.* apropiat, viitor; *на ~ем совещании* la viitoarea conferință/ședință.

предтеча, *-и f.* și *m. (înv.)* precursor, premergător.

предубеждени|е *-я n.* idee preconcepută; pornire; *относиться с ~ем (к чему-л.)* a avea o idee preconcepută.

предубеждённый *adj. против + gen.* cu idei preconcepute, pornit.

предуведомить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. предуведомлять) acuz. (înv.)* a preveni, a înștiința dinainte.

предуведомление, *-я n. (înv.)* prevenire, înștiințare din timp; avertisment, somație.

предуведомлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *предуведомить*.

предугадать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. предугадывать) acuz.* a ghici, a prevedea.

предугадывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предугадать*.

предударный *adj. (lingv.)* protonic; ~ *слог* silabă protonică; ~ *вокализм* vocalism protonic.

предумышленно *adv.* cu premeditare, premeditat, intenționat.

предумышленность, *-и f. sg.* premeditare.

предумышленный *adj.* premeditat, intenționat, precugetat.

предупредитель, *-я m. (tehn.)* dispozitiv de protecție/de prevenire.

предупредительно *adv.* (în mod) prevenitor, curtenitor, serviabil.

предупредительность, *-и f. sg.* curtenie, amabilitate.

предупредительн|ый *adj.* **1.** preventiv, profilactic; de ocrotire; *~ые меры* măsuri de profilaxie; ~ *ремонт* reparație preventivă. **2.** prevenitor, curtenitor, serviabil, amabil.

предупредить, *-ежу, -едишь vb. pf. (ipf. предупреждать) acuz.* **1.** a preveni, a anunța din timp, a avertiza; ~ *об опасности* a avertiza despre un pericol. **2.** a preîntîmpina, a evita,; a preveni. **3.** a preîntîmpina, a anticipa, a o lua înainte...

предупреждать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предупредить*

предупреждени|е *-я n.* **1.** avertizare; avertisment. **2.** prevenire, preîntîmpinare; *меры ~я* măsuri preventive; ~ *пожара* prevenirea unui incendiu; ~ *несчастных случаев* prevenirea accidentelor; *штормовое* ~ avertisment de furtună; ~ *событий* anticiparea evenimentelor; *получить выговор с ~ем* a primi vot de blam cu avertisment.

предусилитель, *-я n. (tehn.)* preamplificator.

предусматривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *предусмотреть*. **2.** a prevedea, a fi stipulat/prevăzut.

предусмотренный *p.t.p.* de la *предусмотреть*; *предусмотрено законом* prevăzut de lege.

предусмотреть, *-отрю, -отришь vb. pf. (ipf. предусматривать) acuz.* a

prevedea; a stipula; ~ *в договóре* a stipula în contract.

предусмотри́тельно *adv.* în mod prevăzător, cu prevedere, cu precauție.

предусмотри́тельность, *-и f. sg.* prevedere, spirit de precauție; prudență; *прояви́ть* ~ a da dovadă de spirit de prevedere.

предусмотри́тельный *adj.* prevăzător, precaut, prudent, chibzuit.

предустанóвленн|ый *adj. (înv.)* dinainte stabilit, determinat.

предфронта́льный *adj. (met.)* prefrontal.

предчу́вствие, *-я n.* presimțire, presentiment.

предчу́вствовать, *-вую, -твуешь vb. ipf. acuz.* a presimți.

предше́ственник, *-а m.* precursor, predecesor, premergător, antecesor, înaintaş.

предше́ствовать, *-твую -твуешь vb. pf. dat.* a preceda, a se petrece înainte de..., a premerge.

предше́ствующ|ий 1. *part. prez. act.* de la *предше́ствовать.* **2.** *adj.* precedent; premergător; anterior; ~ *пара́граф* paragraful precedent; ~*ие собы́тия* evenimentele premergătoare.

предъяви́тел|ь, *-я m.* prezentator, aducător; purtător; ~ *письма́* prezentatorul scrisorii; *(jur.)* ~ *и́ска* reclamant; *(fin.) чек на* ~*я* cec/obligație la purtător; *а́кция на* ~*я* acțiune la purtător.

предъяви́ть, *-явлю́, -я́вишь vb. pf. (ipf. предъявля́ть) acuz.* **1.** a prezenta, a înfățișa, a arăta, a produce; ~ *па́спорт* a prezenta paşaportul; ~ *доказа́тельства* a aduce probe. **2.** a formula; a înainta; ~ *свои́ тре́бования* a-şi formula pretențiile/revendicările; ~ *обвине́ние* a învinui, a acuza, a aduce acuzații; ~ *иск* a intenta o acțiune *(în justiție).*

предъявле́ни/е, *-я n. sg. gen.* **1.** prezentare, înfățişare, producere; ~ *докуме́нтов* prezentare a actelor/documentelor; *по* ~*ю довéренности* la prezentarea procurii. **2.** formulare; ~ *тре́бований* formulare a unor revendicări; ~ *и́ска* intentarea unei acțiuni.

предъявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предъяви́ть*

предыду́щ|ее, *-его n. sg.* cele de mai sus, cele spuse mai înainte.

предыду́щ|ий *adj.* precedent; anterior, trecut; ~*год* anul trecut; *в* ~*ее вре́мя* pe vremuri.

предыска́ние, *-я n. (tele)* preselecție.

предыска́тель *-я m. (tehn.)* preselector; *вращáтельный* ~ preselector rotativ.

предысто́рия, *-и f.* preistorie.

прее́мник, *-а m.* **1.** urmaş, succesor. **2.** continuator.

прее́мственност|ь, *-и f. sg.* continuitate, succesiune; *в поря́дке* ~*и* în ordinea succesiunii; *культу́рная* ~ moştenire culturală.

прее́мственный *adj.* **1.** de succesiune; succesoral; ~ *поря́док* ordine de succesiune; continuitate. **2.** cu continuitate; succesiv; continuu; ~ *ряд явле́ний* un lanț de fenomene.

прее́мство, *-а n.* moştenire, succesiune; continuitate; *культу́рное* ~ moştenire culturală.

пре́жде 1. *adv. (в прежние времена)* înainte, odinioară; altădată, cîndva. **2.** *adv. (раньше, сначала)* mai întîi, înainte de toate; ~ *поду́май* mai întîi gîndeşte-te. **3.** *prep. cu gen.* înainte; *он пришёл* ~ *всех* a sosit înaintea tuturor; ~ *всего́* în primul rînd, înainte de toate; *(conj.)* ~ *чем* înainte de a...; ~ *вре́мени* mai înainte decît trebuie, înainte de vreme.

преждевре́менно *adv.* prea devreme, înainte de vreme, prematur.

преждевре́менность, *-и f. sg.* caracter prematur, precocitate, anterioritate.

преждевре́менн|ый *adj.* prematur, pretimpuriu, precoce; înainte de vreme; ~*ые ро́ды* naştere prematură; ~*ая смерть* moarte timpurie.

пре́жнее, *-его n. sg.* trecut.

пре́жн|ий *adj.* de mai înainte, fost, trecut, precedent; *в* ~*ие го́ды*; *в* ~*ее вре́мя* înainte vreme; pe vremuri; odinioară ◇ *(pop.) пу́ще* ~*его* mai mult/mai ceva ca înainte.

пре́зенс, *-а m. (gram.)* prezent.

презе́нт, *-а m. (înv.)* cadou, dar, plocon.

презента́бельный *adj. (înv.)* prezentabil, impunător, arătos; ~ *вид* aspect prezentabil.

презентова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* cu *dat. (înv.)* a aduce plocon, a face cadou.

президе́нт. *-а m.* prezident, preşedinte; ~ *респу́блики* preşedintele republicii.

президе́нтск|ий *adj.* de prezident, prezidențial; de preşedinte; ~ *ие вы́боры* alegeri prezidențiale.

президе́нтство, *-а n. sg.* preşedinție, prezidenție.

прези́диум, *-а m.* prezidiu; *почётный* ~ prezidiu de onoare; *избра́ть* ~ a alege prezidiul.

презира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a disprețui; a desconsidera. **2.** *(ipf. презре́ть) (înv.)* a desfide, a sfida, a brava; a nesocoti; ~ *опа́сность* a sfida primejdia.

презре́ни|е, *-я n. sg.* **1.** dispreț, desconsiderare. **2.** sfidare, nesocotire; ~ *к сме́рти* sfidare a morții ◇ *обда́ть* ~*ем (кого́-л).* a-şi arăta disprețul (față de cineva); a trata cu dispreț (pe cineva).

презре́нный 1. *p.t.p.* de la *презре́ть.* **2.** *adj.* demn de dispreț; mîrşav, odios.

презре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *презира́ть (2)*

презри́тельно *adv.* cu dispreț.

презри́тельность, *-и f. sg.* dispreț; atitudine disprețuitoare.

презри́тельный *adj.* disprețuitor; plin de dispreț.

презу́мция, *-и f. (fil. jur.)* prezumție.

преиму́щественно *adv.* mai ales, mai cu seamă, îndeosebi, în special, de preferință, prin excelență.

преиму́щественн|ый *adj.* **1.** principal, preponderent, predominant, de căpetenie, deosebit. **2.** preferențial; ~*ое пра́во* drept de prezumție/prerogativă.

преиму́ществ|о, *-а n.* **1.** avantaj, superioritate, prioritate, precădere; *име́ть* ~ a avea avantaj; *отда́ть* ~ a da prioritate, a acorda preferință; *(mat.) коренно́е* ~ superioritate fundamentală. **2.** privilegiu; drept exclusiv; *права́ и* ~*а* drepturi şi privilegii ◇ *по* ~*у* de preferință, mai cu seamă, mai ales.

преиспо́дняя, *-ей f. sg. (înv.)* iad, infern.

преиспо́лненный 1. *p.t.p.* de la *преиспо́лнить.* **2.** *adj. gen.* sau *instr.* plin de...; cuprins de ...; ~ *реши́мости* ferm hotărît.

преиспо́лнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. преисполня́ть) acuz.* cu *instr.* sau *gen.* a umple de...; ~ *ра́достью* a umple de bucurie.

преиспо́лниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. преисполня́ться) instr.* sau *gen.* a se umple, a fi cuprins de...

преисполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *преиспо́лнить*

преисполня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *преиспо́лниться.* **2.** *pas.* de la *преисполня́ть.*

прейскура́нт, *-а m.* listă/catalog de prețuri.

преклоне́ние, *-я n. sg.* ploconire, închinare, admirație.

преклони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. преклоня́ть) acuz.* a-şi pleca, a-şi apleca; ~ *коле́на* a îngenunchia.

преклони́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. преклоня́ться) пе́ред instr.* a se închina, a se ploconi, a admira.

прекло́нность, *-и f. sg. (în expr.)* ~ *во́зраста* vîrsta înaintată, adînci bătrînețe.

прекло́нный *adj. (în expr.)* ~ *во́зраст* vîrstă înaintată, adînci bătrînețe.

преклоня́ть *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *преклони́ть*

преклоня́ться *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *преклони́ться.* **2.** *(înv.) pas.* de la *преклоня́ть.*

прекосло́ви/е, *-я n. (în expr.) без (вся́кого)* ~ *я* fără nici o obiecție; fără murmur; fără cîrteală.

прекосло́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. dat.* a contrazice, a cîrti, a se împotrivi.

прекра́сно 1. *adv.* foarte bine, perfect, admirabil, minunat, straşnic, excelent; *я всё* ~ *по́мню* îmi amintesc foarte bine de toate. **2.** *interj.* minunat!, extraordinar!; *вот и* ~! foarte bine!

прекра́сн|ый *adj.* **1.** foarte frumos, minunat, splendid, măreț; ~ *вид на мо́ре* o minunată perspectivă a mării. **2.** foarte bun, excelent, ales, minunat; ~ *хара́ктер* un caracter minunat. **3.** ~**ое,** *-ого n. sg.* frumosul ◇ *(înv.)* ~ *пол* sexul frumos; *в оди́н* ~ *день* într-o bună zi; *ра́ди* ~*ых глаз* sau *за* ~*ые глаза́* de

dragul ochilor frumoşi; *в одно́ ~ое у́тро* într-o bună dimineață.

прекрати́|ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. прекраща́ть) acuz.* sau cu *inf.* a înceta, a curma, a pune capăt, a întrerupe; a suspenda; *~ переговóры* a suspenda tratativele; *~ перепи́ску* a întrerupe corespondența; *~ пре́ния* a închide dezbaterile; *~ платежи́* a suspenda plățile; *~ рабóту* a încheia lucrul; *~ знакóмство* a o rupe cu cineva; *(mil.) ~ огóнь* a opri/a înceta focul; *(jur.) ~ дéло* a clasa procesul.

прекрати́/ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. прекраща́ться)* a înceta, a se opri, a se curma.

прекраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прекрати́ть*

прекраща́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прекрати́ться.* **2.** *pas.* de la *прекраща́ть.*

прекраще́ние, *-я n. sg.* încetare, curmare, sistare, rupere, suspendare, întrerupere: *~ воéнных дéйствий* încetarea ostilităților; *~ платежéй* încetarea plăților.

прела́т, *-а m. (bis.)* prelat.

преле́стно *adj.* (în mod) încântător, fermecător, minunat.

преле́стн/ый *adj.* fermecător, încântător, adorabil, minunat.

пре́лест|ь, *-и f.* **1.** farmec, încântare, desfătare, grație; nuri; *~!; кака́я ~!* ce splendoare! **2.** *pl.* plăceri: *~и деревéнской жи́зни* plăcerile vieții de la țară.

прелимина́рии, *-иев pf. (dipl.)* preliminarii, tratative preliminare.

прелимина́рн|ый *adj. (dipl.)* preliminar, prealabil.

преломи́|ть, *-омлю́, -о́мишь vb. pf. (ipf. преломля́ть) acuz.* **1.** *(fiz.)* a refracta. **2.** *(fig.)* a interpreta. **3.** *(înv.)* a rupe, a frânge în două.

преломи́ться, *-о́мится vb. pf. (ipf. преломля́ться)* **1.** *(fiz.)* a se refracta. **2.** *(fig.)* a se răsfrânge; *~ в сознáнии* a se răsfrânge în conștiință. **3.** *(înv.)* a se rupe/a se frânge în două.

преломле́ние, *-я n.* **1.** *(fiz.)* refracție; refractare; *~ свéта* refracția luminii. **2.** *(fig.)* interpretare; reflectare; aspect.

преломля́емость, *-и f. (fiz.)* refrangibilitate, putere de refracție.

преломля́емый *adj. (fiz.)* refrangibil, refractat.

преломля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *преломи́ть*

преломля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *преломи́ться.* **2.** *pas.* de la *преломля́ть.*

преломля́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *преломля́ть.* **2.** *adj. (fiz.)* refractor.

пре́лость, *-и f. sg.* putrefacție; putreziciune.

пре́лый *adj.* putregăit, putred, încins.

прель, *-и f. sg.* putregai.

прельсти́|ть, *-льщу́, -льсти́шь vb. pf. (ipf. прельща́ть) acuz* **1.** a fermeca, a încânta, a seduce, a cuceri. **2.** *(соблазни́ть)* a ademeni, a ispiti; *~ кого́-л. обещáниями* a amăgi pe cineva cu promisiuni.

прельсти́ться, *-льщу́сь, -льсти́шься vb. pf. (ipf. прельща́ться) instr.* a se lăsa ademenit/ispitit; a fi ademenit/ispitit.

прельща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прельсти́ть.*

прельща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прельсти́ться* **2.** *pas.* de la *прельща́ть.*

прельще́ние, *-я n. (înv.)* ademenire, momire, ispitire.

прелюбоде́й, *-я m. (înv.)* soț infidel, bărbat adulter.

прелюбоде́йствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (înv.)* a încălca fidelitatea conjugală, a comite un adulter.

прелюбодея́ние, *-я n. (înv.)* adulter.

прелю́дия, *-и f. (muz.)* preludiu.

премиа́льные, *-ых pl.* premii în bani; primă de producție.

премиа́льный *adj.* premial; cu premii; de premii; *~ фонд* fond premial.

преми́н|уть, *-ну -нешь vb. pf.* cu *inf.* *(numai cu negație)* a uita, a omite, a scăpa din vedere; *не ~у сообщи́ть* nu voi uita să comunic.

премирова́ние, *-я n. sg.* premiere, decernare de premii.

премиро́ванн|ый, **1.** *p.t.p.* de a *премирова́ть.* **2.** *adj.* premiat.

премирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a premia.

премиро́вочн|ый *adj.* de decernare a premiilor; *~ая комиссия* comisie de decernare a premiilor.

пре́ми|я, *-и f.* **1.** premiu; *удостóить ~и когó-л.* a decerna cuiva un premiu. **2.** *(ec.)* primă; *экспортная ~* primă de export; *страховáя ~* primă de asigurare.

премно́го *adv. (înv.)* foarte mult, extrem de...; *я вам ~ обя́зан* vă sînt foarte îndatorat; *~ вам благода́рен* vă mulțumesc frumos.

премоля́р, *-а m. (anat.)* premolar; măsea falsă.

прему́дрость, *-и f. sg.* **1.** înțelepciune. **2.** *(iron.)* filozofie; *невелика́ ~!* nu e mare filozofie, nu e mare scofală; *велика́ ~!* mare lucru!

прему́дрый *adj. (înv.)* plin de înțelepciune; (foarte) înțelept.

премье́р, *-а m.* **1.** prim-ministru, premier. **2.** *(teatr.)* protagonist.

премье́ра, *-ы f. (teatru)* premieră.

премье́р-мини́стр, *-а m.* prim-ministru, premier.

пренебрега́емый *adj. (mat.)* neglijabil.

пренебрега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пренебре́чь*

пренебреже́ни|е, *-я n. sg.* **1.** neglijare, nesocotire; *~ свои́ми обя́занностями* neglijarea îndatoririlor sale. **2.** dispreț, desconsiderare; *относи́ться с ~ем* a trata cu dispreț.

пренебрежи́тельно *adv.* cu dispreț.

пренебрежи́тельность, *-и f. sg.* **1.** atitudine plină de dispreț; dispreț, desconsiderare; caracter disprețuitor. **2.** *(lingv.)* caracter depreciativ/peiorativ.

пренебрежи́тельный *adj.* **1.** disprețuitor. **2.** *(lingv.)* depreciativ.

пренебре́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. пренебрега́ть) instr.* **1.** *(оставить без внимания)* a nesocoti, a nu lua în seamă, a neglija, a nu da atenția cuvenită, a desconsidera; *~ свои́ми обя́занностями* a-și neglija îndatoririle. **2.** *(презирать)* a nesocoti, a desfide, a sfida.

пре́ние, *-я n. sg.* putrezire, dospire, încingere; *~ наво́за* fermentare a bălegarului.

пре́ни|я, *-ий pl.* dezbateri; deliberări; discuții; *учáствовать в ~ях* a participa/a lua parte la discuții; *откры́ть ~* a deschide discuțiile; *прекрати́ть ~* a închide discuțiile; *(jur.) ~ сторóн* dezbateri/susțineri ale părților.

преоблада́ние, *-я n. sg.* predominare, precumpănire, preponderență.

преоблада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. над + instr.* sau *среди́ + gen.* a predomina, a precumpăni.

преоблада́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *преоблада́ть.* **2.** *adj.* predominant, preponderent, precumpănitor.

преобража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *преобрази́ть*

преобража́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *преобрази́ться* **2.** *pas.* de la *преобража́ть.*

преображе́ние, *-я n. sg.* **1.** transformare, transfigurare. **2.** *(bis.)* schimbare la față.

преобрази́ть, *-ажу́, -ази́шь vb. pf. (ipf. преобража́ть)* a transforma, a transfigura, a schimba înfățișarea.

преобрази́/ться, *-ажу́сь, -ази́шься vb. pf. (ipf. преобража́ться)* a se transforma, a se schimba radical/complet; a se transfigura.

преобразова́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* transformare; prefacere; schimbare radicală; reorganizare; *~ приро́ды* transformare a naturii. **2.** *sg. (mat. fiz.)* transformare; conversiune; *~ то́ка* transformarea curentului; *~ частоты́* conversiune de frecvență; *двойно́е ~* conversiune binară. **3.** *(înv.)* reformă.

преобразова́тель, *-я m.* **1.** reformator, reorganizator, transformator. **2.** *(fiz. tehn.)* transformator, convertizor, traductor; schimbător; *~ то́ка* transformator de intensitate, convertizor de curent; *баллисти́ческий ~* transformator balistic.

преобразова́тельный *adj.* transformator, reformator; de transformare, de organizare; reorganizator.

преобразова́ть. *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. (ipf. преобразо́вывать) acuz.* **1.** a transforma; a preface, a reorganiza, a reforma. **2.** *(fiz. mat.)* a transforma.

преобразо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *преобразова́ть*

преодолева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *преодоле́ть*

преодоле́ние, *-я n. sg.* **1.** învingere, biruire, înfrângere; *~ тру́дностей* învin-

gerea greutăţilor. 2. trecere, traversare; ~ препя́тствия trecerea unui obstacol.

преодоле́ть, -е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. преодолева́ть) a învinge, a birui, a înfrînge; a înfrunta; ~ все тру́дности a învinge toate greutăţile; ~ чьё-л. сопротивле́ние a învinge împotrivirea cuiva; ~ подъём a urca o pantă.

преодоли́мый adj. care poate fi biruit; de învins.

препара́т, -а m. (chim. anat.) preparat; анатоми́ческий ~ preparat anatomic; лече́бный ~ preparat farmaceutic/medicinal.

препара́тный adj. de preparat.

препара́тор, -а m. preparator.

препари́рование, -я n. disecare.

препари́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. 1. a prepara. 2. (anat.) a diseca.

препина́ни|е, -я n. (gram. în expr.) зна́ки ~я semne de punctuaţie.

препира́тельство, -а n. ceartă, sfadă, altercaţie, discuţie.

препира́ться, -а́юсь, -а́ешься vb. ipf. a se certa.

преподава́ние, -я n. sg. predare, învăţămînt.

преподава́тель, -я m. 1. profesor; ~ ру́сского языка́ profesor de limba rusă. 2. lector (în învăţămîntul superior).

преподава́тельский adj. didactic, de profesor, profesoral; ~ соста́в corp didactic, corp profesoral; ~ о́пыт experienţă didactică.

преподава́ть[1], -даю́, -даёшь vb. ipf. acuz. a preda; ~ в университе́те a ţine cursuri la universitate.

преподава́ть[2], -даю́, -даёшь vb. ipf. de la препода́ть

препода́ть, -а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. преподава́ть) acuz. (înv.) a da (sfaturi, învăţături); a povăţui, a sfătui.

преподнести́, -су́, -сёшь vb. pf. (ipf. преподноси́ть) acuz. 1. a oferi, a dărui, a aduce în dar. 2. (fig. glumeţ sau iron.) a face/a comunica ceva neaşteptat; ~ неприя́тную но́вость a comunica o noutate neplăcută; ~ сюрпри́з a face o surpriză.

преподноси́ть, -ошу́, -о́сишь vb. ipf. de la преподнести́

преподноше́ние, -я n. 1. sg. aducere în dar, dăruire. 2. dar, cadou, plocon.

преподо́бие, -я n. (bis.) cu pron. «его́, ва́ше, их» (prea) cucernicia sa (ta, voastră).

преподо́бный adj. cuvios, preacuvios.

препозити́вный adj. (lingv.) prepus, proclitic; ~ арти́кль articol proclitic.

препози́ция, -и f. (lingv.) prepunere, poziţie proclitică.

препо́н|а, -ы f. (înv.) piedică, obstacol, greutate; чини́ть ~ы кому́-л. a face greutăţi cuiva, a pune beţe în roate cuiva.

препоруча́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la препоручи́ть

препоручи́ть, -учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. препоруча́ть) acuz. cu dat. (înv.) a încredinţa, a însărcina.

препроводи́тельный adj. (adm.) însoţitor, de expediere; de însoţire.

препроводи́ть, -ожу́, -о́дишь vb. pf. (ipf. препровожда́ть) acuz. (adm.) a înainta, a expedia; a trimite.

препровожда́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la препроводи́ть

препровожде́ни|е, -я n. sg. înaintare, trimitere, expediere; ~ бума́г înaintarea actelor ◇ для ~я вре́мени ca să mai treacă vremea.

препя́тстви|е, -я n. 1. piedică, oprelişte; dificultate, greutate; чини́ть ~я кому́-л. a crea dificultăţi, a pune piedici cuiva; преодоле́ть все ~я a învinge toate greutăţile. 2. obstacol, stavilă, piedică; противота́нковое ~ obstacol antitanc; ска́чки с ~ями curse cu obstacole ◇ (mil.) во́дное ~ curs de apă.

препя́тствовать, -ствую, -ствуешь vb. ipf. dat. a pune piedici, a împiedica; a sta împotrivă, a se împotrivi; ~ чьим-л. наме́рениям a se împotrivi intenţiilor cuiva.

прерва́ть, -ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. прерыва́ть) acuz. 1. a întrerupe, a înceta; a suspenda; ~ знако́мство a întrerupe relaţiile; ~ перегово́ры a întrerupe tratativele; ~ молча́ние a rupe tăcerea. 2. (перебить) a întrerupe (pe cineva).

прерва́ться, -вётся vb. pf. (ipf. прерыва́ться) a se opri, a se întrerupe, a înceta.

пререка́ни|е, -я n. (mai ales la pl.) discuţie, altercaţie, sfadă, ceartă; вступи́ть в ~я a se angaja într-o discuţie.

пререка́ться, -а́юсь, -а́ешься vb. ipf. a se certa, a se sfădi, a se ciondăni.

пре́рия, -и f. (geogr.) prerie.

прерогати́ва, -ы f. prerogativă.

прерыва́ние, -я n. întrerupere.

прерыва́тель, -я m. (tehn.) întrerupător; рту́тный ~ întrerupător cu mercur.

прерыва́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la прерва́ть

прерыва́ться, -а́ется vb. ipf. 1. ipf. de la прерва́ться. 2. pas. de la прерыва́ть.

прерыва́ющийся 1. part. prez. act. de la прерыва́ть. 2. adj. întretăiat; ~ го́лос voce întretăiată.

преры́висто adv. întrerupt, neregulat, cu întreruperi, cu intermitenţe; ~ дыша́ть a respira neregulat, a gîfîi.

преры́вистость, -и f. sg. intermitenţă, discontinuitate, caracter intermitent/neregulat.

преры́вистый adj. 1. intermitent, întrerupt, discontinuu; (el.) ~ ток curent intermitent. 2. întretăiat; sacadat; ~ го́лос voce întretăiată.

пресека́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la пресе́чь

пресека́ться, -а́ется vb. ipf. 1. ipf. de la пресе́чься. 2. pas. de la пресека́ть.

преселе́ктор, -а m. (rad.) preselector.

преселе́кция, -и f. (rad.) preselecţie.

пресече́ни|е, -я n. sg. reprimare, curmare, suprimare ◇ (jur.) ме́ры ~я măsuri represive.

пресе́чь, -еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. пресека́ть) acuz. a curma, a pune capăt; a stîrpi; a suprima; ~ злоупотребле́ния a pune capăt abuzurilor.

пресе́чься, -ечётся vb. pf. (ipf. пресека́ться) a înceta brusc, a se întrerupe, a se curma.

пресле́довани|е, -я n. sg. 1. urmărire; ~ врага́ urmărirea duşmanului; суде́бное ~ urmărire judiciară. 2. (гоне́ние) persecuţie, prigoană; подверга́ть ~ям a prigoni, a persecuta ◇ ма́ния ~я mania persecuţiei.

пресле́дователь, -я m. persecutor, prigonitor.

пресле́д|овать, -дую, -дуешь vb. ipf. acuz. 1. a urmări; ~ врага́ a urmări pe inamic; ~ по пята́м a urmări pas cu pas, a urmări de aproape. 2. (fig) (мучить, донимать) a obseda, a urmări, a chinui. 3. (притеснять) a prigoni, a persecuta. 4. (despre lege) a pedepsi. 5. a urmări (ceva); ~ цель a urmări un scop; ~ свои́ интере́сы a-şi urmări interesele; ~ по суду́ a da în judecată; a reclama în justiţie.

пресле́д|оваться, -уется vb. ipf. pas. de la пресле́довать (1, 3, 4, 5); ~уется зако́ном se pedepseşte prin lege; кака́я цель ~уется ва́ми? ce scop urmăriţi?

пресловýтый adj. (iron.) faimos, vestit, mult trîmbiţat.

пресмыка́ние, -я n. sg. v. пресмыка́тельство.

пресмыка́тельство, -а n. sg. servilism, slugărnicie.

пресмыка́ться, -а́юсь, -а́ешься vb. ipf. 1. (înv.) a se tîrî. 2. (fig.) instr. a fi slugarnic, a se linguşi, a se ploconi, a se tîrî în faţa cuiva.

пресмыка́ющиеся, -ихся pl.; sg. -ееся, -егося n. (zool.) reptile.

пресново́дн|ый adj. de apă dulce; ~ые ры́бы peşti de apă dulce.

пре́сн|ый adj. 1. nesărat, fără sare, fără gust; ~ая вода́ apă dulce; ~ хлеб pîine nedospită, azimă. 2. (fig.) anost, searbăd, fad, insipid; ~ые остро́ты glume insipide.

преспоко́йно adv. foarte liniştit; nepăsător.

преспоко́йн|ый adj. foarte liniştit; ~ым о́бразом foarte liniştit; cu nepăsare.

пресс, -а m. presă, teasc; пневмати́ческий ~ presă pneumatică/cu aer comprimat; гидравли́ческий ~ presă hidraulică; дави́льный ~ teasc, presă; виногра́дный ~ presă/teasc de struguri; ручно́й ~ presă de mînă/manuală; положи́ть под ~ a pune sub presă ◇ (anat.) брюшно́й ~ muşchi abdominali.

пре́сс|а, -ы f. sg. col. presă; следи́ть за ~ой a urmări presa.

пресс-бюро́ n. indecl. serviciu de presă, birou de presă.

пресс-конфере́нция, -и f. conferinţă de presă.

пресс-маслёнка, -и f. (auto.) gresor, ungător cu bilă.

прессова́ние, -я n. presare.

прессова́ть, -су́ю, -су́ешь vb. ipf. (pf. спрессова́ть şi отпрессова́ть) acuz. a presa.

прессо́вка, *-и f. sg.* presare.

прессовщи́к, *-á m.* lucrător la presă, presor, matrițer.

пресс-папье́ *n. indecl.* tampon.

пресс-узо́р, *-a m.* desen presat.

пресс-фо́рма, *-ы f.* matriță, formă de presare.

преста́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (înv.)* a se pristăvi; a înceta din viață, a-și da duhul.

преставле́ние, *-я n. sg. (înv.)* moarte, pieire.

престаре́лый *adj.* foarte bătrîn, împovărat de ani.

прести́ж, *-a m. sg.* prestigiu.

престо́л, *-a m.* **1.** tron; *вступи́ть на* ~ a se urca pe tron; *возвести́ на* ~ a întrona, a înscăuna, a urca pe tron; *отре́чься от ~a* a abdica de la tron, a renunța la tron; *све́ргнуть с ~a* a detrona; *насле́дник ~a* moștenitor al tronului. **2.** *(bis.)* pristol.

престолонасле́дие, *-я n. sg.* succesiune la tron.

престолонасле́дник, *-a m.* moștenitor al tronului.

престо́льный *adj.* **1.** *(ist.)* de capitală; ~ *го́род* oraș de scaun, capitală. **2.** *(bis.)* de pristol ◇ ~ *пра́здник* hram.

преступа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *преступи́ть*

преступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. преступа́ть) acuz. (înv.)* **1.** a păși *(peste ceva)*; ~ *поро́г* a trece pragul. **2.** *(fig.)* a călca, a încălca, a contraveni; a viola *(o lege etc.)*; ~ *зако́н* a încălca legea.

преступле́ни|е, *-я n.* crimă, delict; infracțiune, fărădelege; *соверши́ть* ~ a săvîrși o crimă; *пойма́ть на ме́сте ~я* a prinde în flagrant delict; *уголо́вное* ~ delict/crimă de drept comun; *госуда́рственное* ~ crimă împotriva securității statului; înaltă trădare; *(jur.) соста́в ~я* elemente constitutive ale delictului.

престу́пник, *-a m.* criminal, delicvent, infractor; *вое́нный* ~ criminal de război; *уголо́вный* ~ criminal (de drept comun).

престу́пно *adv.* în mod criminal.

престу́пность, *-и f. sg.* criminalitate.

престу́пн|ый *adj.* criminal, de criminal; *~ые де́йствия* acțiuni criminale; *~ая ша́йка* bandă de criminali.

пресы́тить, *-сы́щу, -сы́тишь vb. pf. (ipf. пресыща́ть)* a ghiftui, a îmbuiba, a sătura.

пресы́титься, *-ы́щусь, -ы́тишься vb. pf. (ipf. пресыща́ться) instr.* a se ghiftui, a se îmbuiba, a se sătura.

пресыща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пресы́тить*

пресыща́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пресы́титься*. **2.** *pas.* de la *пресыща́ть*.

пресыще́ние, *-я n. sg.* saturație, ghiftuire, îmbuibare.

пресы́щенный *adj.* ghiftuit, îmbuibat, sătul.

претворе́ние, *-я n. sg. (în expr.)* ~ *в жизнь/в де́ло* traducere în viață, punere în practică, înfăptuire, realizare.

претвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. претворя́ть) acuz.* cu *в + acuz.* **1.** a preface, a transforma. **2.** *(în expr.)* ~ *в жизнь/в де́ло* a traduce în viață, a pune în practică; a înfăptui, a realiza.

претвори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. претворя́ться) в + acuz.* **1.** *(înv.)* a se preface, a se transforma. **2.** *(în expr.)* ~ *в жизнь* a se realiza, a fi tradus în viață.

претворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *претвори́ть*

претворя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *претвори́ться*. **2.** *pas.* de la *претвори́ть*.

претенде́нт, *-a m.* pretendent.

претенд|ова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. ipf. на + acuz.* a pretinde, a avea pretenția, a revendica; ~ *на каку́ю-л. до́лжность* a revendica un post oarecare.

прете́нзи|я, *-и f.* **1.** pretenție, revendicare, reclamație; *зако́нная* ~ revendicare justă, cerere legitimă; *заявля́ть ~ю* a formula o pretenție; *удовлетвори́ть чьи-л. ~и* a satisface pretențiile cuiva. **2.** pretenție, năzuință, ambiție; veleitate; *челове́к с ~ями* om pretențios, om cu pretenții; *без ~й* fără pretenții ◇ *быть в ~и на кого́-л.* a fi supărat pe cineva, a fi nemulțumit de cineva.

претенцио́зно *adv.* (în mod) pretențios.

претенцио́зность, *-и f. sg.* pretențiozitate; caracter pretențios.

претенцио́зн|ый *adj.* pretențios.

претери́т, *-a m. (gram.)* preterit.

претерпева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *претерпе́ть*

претерпе́ть, *-ерплю́, -е́рпишь vb. pf. (ipf. претерпева́ть) acuz.* **1.** a îndura, a răbda, a suferi, a suporta; *~лише́ния* a îndura lipsuri. **2.** *(перенести)* a suferi *(modificări, schimbări etc.)*.

прет|и́ть, *-и́т vb. impers. dat.* a-i fi scîrbă; a scîrbi, a dezgusta; *лесть ~и́т* lingușirea dezgustă; *мне ~и́т* mi-e greață, mi-e scîrbă.

преткнове́ни|е, *-я n. (în expr.) ка́мень ~я* piatră de încercare; obstacol, piedică.

пре́тор, *-a m. (ist.)* pretor.

преториа́нец, *-нца m. (ist.)* pretorian.

преториа́нский *adj. (ist.)* pretorian.

преть[1], *-е́ет vb. ipf.* **1.** *(pf. сопре́ть)* a se încinge, a putrezi. **2.** a fi reavăn; *весно́й земля́ пре́ет* primăvara pămîntul e reavăn.

преть[2], *-е́ет vb. ipf. (pf. упре́ть)* a fierbe înăbușit.

преть[3], *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. взопре́ть) (pop)*. a asuda, a nădăuși, a se opări.

преувеличе́ни|е, *-я n.* exagerare; *без ~й* fără exagerări, fără a exagera.

преувели́ченно *adv.* (în mod) exagerat.

преувели́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *преувели́чить*

преувели́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. преувели́чивать) acuz.* sau fără *compl.* a exagera.

преуменьша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *преуме́ньши́ть*

преуменьше́ние, *-я n. sg.* micșorare, diminuare, subestimare, subevaluare; minimalizare; bagatelizare.

преуме́ньши́ть, *-шу, -шишь* și *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. преуменьша́ть) acuz.* a micșora, a diminua, a bagateliza; ~ *сто́имость* a subevalua.

преуспева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. преуспе́ть)* **1.** a reuși (în ceva); a face progrese; a prospera, a propăși; ~ *в нау́ках* a face progrese în știință. **2.** a-i merge bine; a huzuri; ~ *в жи́зни* a reuși în viață.

преуспе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *преуспева́ть*

преуспея́ние, *-я n. (înv.)* succes, reușită.

префе́кт, *-a m.* prefect.

префекту́ра, *-ы f.* prefectură.

префера́нс, *-a m. sg.* preferans *(joc de cărți)*.

преференциа́льный *adj. (ec.)* preferențial.

префере́нция, *-и f. (ec.)* preferință.

пре́фикс, *-a m. (lingv.)* prefix.

префикса́льный *adj. (lingv.)* cu prefix; ~ *глаго́л* verb cu prefix.

префиксо́ид, *-a m. (lingv.)* prefixoid, pseudoprefix.

префикса́ция, *-и f. sg. (lingv.)* prefixare.

преходя́щий *adj.* trecător, efemer, tranzitoriu.

прецеде́нт, *-a m.* precedent; *не име́ющий ~a* fără precedent.

преципита́т, *-a m. (chim.)* precipitat.

при *prep. cu prepl.* **1.** *(arată apropiere în spațiu)* lîngă, la; ~ *до́ме есть сад* lîngă casă e o grădină; ~ *доро́ге* lîngă drum; ~ *вхо́де* la intrare. **2.** *(exprimă noțiunea de subordonare, de anexă la ceva)* de pe lîngă, pe lîngă, la; *лаборато́рия~институ́те* laboratorul de pe lîngă institut; ~ *кни́ге есть указа́тель* cartea e înzestrată cu un indice. **3.** *(exprimă noțiunea de a avea ceva, de a fi la cineva)* cu, la; *ро́та ~ двух офице́рах* companie cu doi ofițeri; ~ *всём жела́нии* cu toată bunăvoința, oricît de mult aș vrea; *держа́ть ~ себе́* a avea asupra sa; *я не ~ деньга́х* n-am bani la mine; *быть ~ ору́жии* a fi înarmat; *~таки́х зна́ниях* cu astfel de cunoștințe; ~ *нали́чии до́брой во́ли* dacă există bunăvoință. **4.** *(determină timpul, epoca)* în timpul, sub; la; ~ *социали́зме* în socialism, în condițiile socialismului; ~ *жи́зни а́втора* în timpul vieții autorului. **5.** *(arată împrejurările, condițiile)* la, pe. cu; ~ *исполне́нии служе́бных обя́занностей* în exercițiul funcțiunii; ~ *слу́чае* la prima ocazie; ~ *любо́й пого́де* pe orice vreme; ~ *си́льном ве́тре* pe un vînt puternic; ~ *усло́вии* cu condiția; ~ *по́мощи друзе́й* cu ajutorul prietenilor; ~ *перехо́де че́рез у́лицу* la trecerea străzii; ~ *ско́рости* .. cu viteza de ... ; ~ *температу́ре* ...

la temperatura de ... 6. *(exprimă noțiunea de prezență a cuiva)* față de ..., de față cu ... ; ~ *свидéтелях* față de martori; ~ *посторóнних* față de străini; ~ *мне* în prezența mea ◇ ~ *всём том* cu toate acestea; ~ *э́том* totodată; ~ *чём* pe lîngă; *быть при́ смерти* a fi pe moarte.

прибáв|ить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. прибавля́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a adăuga, a pune în plus, a mai da; ~ *сто рублéй* a mai da o sută de ruble. **2.** *acuz.* sau *gen.* a mări, a spori; ~ *скóрости* a mări viteza; ~ *зарплáту* a mări retribuția; ~ *шáгу* a iuți pasul. **3.** *в + prepl.* a lărgi, a lungi *(despre îmbrăcăminte)*; ~ *в плечáх* a lărgi la umeri. **4.** *(fig.)* a exagera, a minți; ~ *от себя́* a adăuga de la sine ◇ *(cuv. modal)* *прибáвь(-те)* pe deasupra; și nu uita; pe lîngă altele; *прибáвьте к э́тому, что* ... și unde mai pui că ... ; ~ *в вéсе* a se îngrășa, a crește în greutate.

прибáви|ться, *-ится vb. pf. (ipf. прибавля́ться)* a spori, a se mări, a se adăuga; *день* ~*лся* ziua s-a mărit.

прибáвк|а, *-и f.* **1.** *(надбавка)* adăugare, sporire. **2.** *(действие)* adaos, spor, majorare; supliment; ~ *жáлованья* spor la retribuție/salariu; *получи́ть* ~*у* a primi un spor la salariu.

прибавлéни|е, *-я n.* **1.** *sg. (увеличение)* adăugare, sporire, mărire; *(glumeț)* ~ *семéйства* mărirea familiei. **2.** *(надбавка)* adaos, supliment; *расскáзывать с* ~*ями* a povesti adăugînd mult de la sine.

прибавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прибáвить*

прибавля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прибáвиться.* **2.** *pas.* de la *прибавля́ть.*

прибáвочн|ый *adj.* **1.** suplimentar, adițional. **2.** *(ec. pol.)* ~*ая стóимость* plusvaloare; ~ *труд* supramuncă; ~ *рабóчее врéмя* timpul de supramuncă; ~ *продýкт* plusprodus.

прибалти́йский *adj.* baltic.

прибаýтк|а, *-и f.* vorbă de duh; *говори́ть с* ~*ами* a-și presăra graiul cu vorbe de duh.

прибегáть[1], *-áю, -áешь vb. pf.* de la *прибéгнуть*

прибегáть[2], *-áю, -áешь vb. pf.* de la *прибежáть*

прибéгнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *прибегáть*[1]; *dat.* a recurge la ... ; a face uz de ... ; ~ *к решúтельным мéрам* a recurge la măsuri drastice/hotărîte; ~ *к орýжию* a face uz de arme.

прибедни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. прибедня́ться)* a face pe săracul.

прибедня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *прибедни́ться*

прибежáть, *-егý, -ежи́шь; -егýт vb. pf. (ipf. прибегáть)* a sosi/a ajunge în fugă.

прибéжище, *-а n.* refugiu, adăpost; liman; *(fig.) найти́ в ком-л.* ~ a găsi ocrotire la cineva.

приберегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приберéчь*

приберéчь, *-егý, -ежёшь; -егýт vb. pf. (ipf. приберегáть) acuz.* a economisi, a pune de o parte; a păstra.

прибивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приби́ть*

приби́вка, *-и f. sg.* țintuire, pironire, fixare *(în cuie)*.

прибирáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *прибрáть*

прибирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прибрáться.* **2.** *pas.* de la *прибирáть.*

приби́ть[1], *-бью́, -бьёшь vb. pf. (ipf. прибивáть) acuz.* **1.** a țintui, a pironi, a bate în cuie. **2.** *(дождём, градом)* a bate, a culca. **3.** *(волной)* a aduce, a arunca.

приби́ть[2], *-бью́, -бьёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a trage o bătaie.

приближáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прибли́зить*

приближá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прибли́зиться.* **2.** a se apropia, a se asemăna. **3.** *pas.* de la *приближáть.*

приближéни|е, *-я n. sg.* **1.** apropiere **2.** *(mat.)* aproximație; *стéпень* ~*я* grad de aproximație; *линéйное* ~ aproximație liniară.

приближённо *adv.* aproximativ, cu aproximație.

приближённость, *-и f. sg. (mat.)* grad de aproximație.

приближённ|ый[1], *-ого m. (înv.)* confident, sfetnic apropiat, favorit.

приближённ|ый[2] *adj. (mat.)* aproximativ; ~*ое вычислéние* calcul aproximativ.

приблизи́тельно *adv.* aproximativ, cu (oarecare) aproximație; cam, aproape, vreo; *подсчитáть* ~ a calcula cu aproximație.

приблизи́тельность, *-и f. sg.* aproximație.

приблизи́тельный *adj.* aproximativ.

прибли́зить, *-и́жу, -и́зишь vb. pf. (ipf. приближáть) acuz.* **1.** a apropia. **2.** a scurta, a urgenta.

прибли́зи|ться, *-и́жусь, -и́зишься vb. pf. (ipf. приближáться)* **1.** *(cu sens local)* a se apropia, a veni aproape; ~ *к окнý* a se apropia de fereastră. **2.** *(cu sens temporal)* a se apropia, a veni, a fi aproape.

приблýдный *adj. (pop.)* de pripas, rătăcit; pripășit.

прибóй, *-я m.* sg. izbirea, lovirea valurilor de țărm.

приболéть, *-éю, -éешь vb. pf.* a se îmbolnăvi puțin.

прибóр, *-а m.* **1.** aparat, dispozitiv, instrument; *измери́тельный* ~ aparat de măsurat; *навигациóнные* ~*ы* instrumente de navigație; *(av.) авиациóнный* ~ aparat de bord; ~ *радиациóнной развéдки* aparat de cercetare de radiație; *лáзерный* ~ aparat cu laser; *предохрани́тельный* ~ dispozitiv de siguranță; *углоизмери́тельный* ~ aparat goniometric. **2.** garnitură; serviciu, tacîm; *пи́сьменный* ~ serviciu de birou; *чáйный* ~ serviciu de ceai; *столóвый* ~ tacîm, serviciu de masă.

прибóрка, *-и f. sg.* dereticare, curățenie.

прибóрный *adj.* instrumental; cu/de instrumente, cu/de dispozitiv.

приборостроéние, *-я n. sg.* construcție de aparate și instrumente.

приборострои́тельный *adj.* privitor la construcția aparatelor și instrumentelor.

прибрá|ть, *-берý, -берёшь vb. pf. (ipf. прибирáть)* **1.** a face curățenie, a face ordine, a deretica; ~ *постéль* a strînge patul; ~ *на столé* a strînge masa. **2.** *acuz.* a da la o parte, a strînge ◇ ~ *к рукáм когó-л.* a ține pe cineva din scurt; a pune stăpînire pe cineva; ~ *к рукáм что-л.* a pune mîna pe ceva, a acapara; *бог* ~*л* l-a luat cel de sus.

прибрáться, *-берýсь, -берёшься vb. pf. (ipf. прибирáться)* a se găti, a face rînduială, a pune în ordine.

прибредáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прибрести́.*

прибрéжн|ый *adj.* de litoral, de (pe) coastă, de (pe) țărm; ~*ая морскáя полосá* litoral.

прибрести́, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. прибредáть)* a se tîrî cu greu *(pînă la)*, a ajunge cu greu *(undeva)*.

прибывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прибы́ть*

при́был|ь, *-и f.* **1.** beneficiu; venit; profit; cîștig; *валовáя* ~ beneficiu brut; *чи́стая* ~ beneficiu net; *максимáльная* ~ profit maxim; *извлекáть* ~ a trage profit; *приноси́ть* ~ a aduce cîștig; *погóня за* ~*ями* goană după cîștiguri. **2.** *sg. (польза)* folos, avantaj, cîștig; *какáя мне в э́том* ~*?* ce folos am eu din asta? **3.** *sg. (приращение)* creștere, mărire; ~ *населéния* creșterea populației.

при́быльно *adv.* cu profit, cu cîștig avantajos, rentabil.

при́быльность, *-и f. sg.* rentabilitate.

при́быльн|ый *adj.* rentabil; avantajos; lucrativ; profitabil.

прибы́ти|е, *-я n. sg.* sosire; *по* ~*и* la sosire.

приб|ы́ть, *-бýду, -бýдешь vb. pf. (ipf. прибывáть)* **1.** a sosi, a veni; ~ *вóвремя* a sosi la timp; ~ *к мéсту назначéния* a sosi la destinație. **2.** *(увеличиться)* a se mări, a se urca ◇ *нáшего полкý* ~*ло* rîndurile noastre s-au îngroșat/au crescut.

привáда, *-ы f.* nadă, momeală.

привáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. привáживать) acuz.* **1.** a înnădi, a deprinde, a momi. **2.** *(pop.)* a deprinde pe cineva, a și-l apropia.

привáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привáдить*

привáл, *-а m.* oprire; haltă, popas; loc de popas; acostare la chei; *сдéлать* ~ a poposi; *мéсто* ~*а* loc de popas.

привáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привали́ть*

привали́|ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. прива́ливать)* **1.** *acuz.* a împinge, a rostogoli spre...; a propti. **2.** *(mar.)* a acosta. **3.** *(pop.)* a veni grămadă, a veni buluc; *наро́ду мно́го ~ло* a venit o grămadă de lume ◇ *(pop.) сча́стье ~ло (кому́-л.)* a dat norocul (peste cineva).

прива́льный *adj.* de haltă; de popas.

прива́ривание, *-я n.* sudare.

прива́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привари́ть*

привари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. прива́ривать) acuz. (tehn.)* a suda, a fixa prin sudare.

прива́рка, *-и f. sg. (tehn.)* **1.** sudare, fixare/prindere prin sudare. **2.** punct de sudură.

прива́рок, *-рка m. sg. (mil. pop.)* **1.** hrană caldă, fiertură. **2.** rație de hrană.

прива́рочный *adj.* **1.** *(mil. pop.)* de hrană caldă. **2.** *(tehn.)* de sudură.

прива́т-доце́нт, *-а m.* docent universitar.

привати́вный *adj. (lingv.)* privativ.

прива́тн|ый *adj. (înv.)* privat, particular, neoficial; *в ~ом поря́дке* pe cale particulară.

приведе́ние, *-я n. sg.* **1.** *(mat.)* reducere, aducere; *~ к одному́ знамена́телю* aducere la același numitor. **2.** producere, citare; executare; *~ доказа́тельства* producere a probelor; *~ приме́ра* citarea unui exemplu. **3.** punere; *~ в де́йствие* punere în funcțiune; *~ в поря́док* punere în ordine; *~ к прися́ге* depunerea jurămîntului; *~ в исполне́ние* aducerea la îndeplinire.

привезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. привози́ть) acuz.* sau *gen.* a aduce *(cu un vehicul).*

привере́дливость, *-и f. sg.* pretenții, nazuri, mofturi, capricii.

привере́дливый *adj.* pretențios, năzuros, mofturos, capricios, cusurgiu.

привере́дник, *-а m.* om pretențios, năzuros, mofturos, cusurgiu.

привере́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face mofturi, a fi pretențios; a fi cusurgiu.

приве́рженец, *-нца m.* adept, partizan, aderent.

приве́рженность, *-и f. sg.* **1.** devotament, atașament, fidelitate. **2.** înclinație.

приве́рженный *adj.* **1.** devotat, credincios, fidel. **2.** înclinat, cu înclinație, cu predispoziție *(pentru ceva).*

привернуть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. привёртывать) acuz.* **1.** a înșuruba; *~ га́йку* a înșuruba o piuliță. **2.** a coborî răsucind; *~ фити́ль* a coborî fitilul *(lămpii).*

привертеть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. привёртывать) acuz.* a înșuruba.

привёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привернуть* și de la *привертеть.*

приве́с, *-а m.* creștere a greutății, plus de greutate; spor de greutate.

приве́сить, *-ешу, -есишь vb. pf. (ipf. приве́шивать) acuz.* a atîrna, a agăța.

приве́ска, *-и f. sg.* atîrnare, agățare.

привесно́й *adj.* care poate fi atîrnat/agățat.

приве́сок, *-ска m.* **1.** *(pop.)* adaos la cîntar. **2.** *(fig. peior.)* anexă, apendice, codiță.

приве|сти́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. приводи́ть) acuz.* **1.** a conduce, a aduce; *~ ребёнка домо́й* a aduce copilul acasă. **2.** cu *dat. (fig.)* a duce la...; a avea ca rezultat; *~ к вы́воду* a duce la concluzia... **3.** cu *acuz.* a aduce *(într-o stare oarecare)*; a pune în...; *~ в поря́док* a face/a pune ordine; *~ в де́йствие* a pune în funcțiune; *~ в него́дность* a strica; *~ в хоро́шее настрое́ние* a aduce într-o bună dispoziție, a dispune; *~ в у́жас* a îngrozi; *~ в бе́шенство; ~ в я́рость* a înfuria; *~ в отча́яние* a aduce la desperare; *~ в себя́; ~ в чу́вство* a readuce în simțiri; *~ в замеша́тельство* a zăpăci, a produce încurcături; *~ в восто́рг* a entuziasma; *~ к молча́нию* a reduce la tăcere; *~ пригово́р в исполне́ние* a executa o sentință; *~ к прися́ге* a lua jurămîntul. **4.** a cita, a aduce; *~ приме́р* a cita un exemplu; *~ до́вод* a aduce un argument; *~ доказа́тельства* a produce dovezi. **5.** *(mat.)* a reduce, a aduce; *~ к о́бщему знамена́телю* a aduce la același numitor.

приве|сти́сь, *-едётся vb. pf. impers. (ipf. приводи́ться) dat.* a se întîmpla, a avea ocazia/prilejul.

приве́т, *-а m.* salut, salutare, compliment; *пла́менный ~, горя́чий ~* salut fierbinte; *с това́рищеским ~ом* cu

salut tovărășesc; *переда́ть ~* a transmite complimente; *посла́ть ~а* transmite salutări ◇ *ни отве́та, ни ~а* nu dă nici un semn de viață; *(prov.) како́в ~, тако́в и отве́т* după bună dimineața și mulțumita; după faptă și răsplată.

приве́тливо *adv.* (în mod) amabil, binevoitor, prietenos; prietenește.

приве́тливость, *-и f. sg.* amabilitate, bunăvoință, afabilitate.

приве́тливый *adj.* amabil, binevoitor, prietenos, afabil.

приве́тственн|ый *adj.* de salut, de bun sosit; de urare; *~ая речь* cuvîntare de bun sosit; *~ые во́згласы* aclamații.

приве́тствие, *-я n.* **1.** salut, salutare; *(mil.)* salut; *отве́тить на ~* a răspunde la salut. **2.** *(приве́тственная речь)* cuvîntare de bun sosit.

приве́тствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(la trec. ipf.* și *pf.)* a saluta; a aclama; a ura bun sosit. **2.** *(fig.)* a saluta, a întîmpina cu bucurie, a-și exprima aprobarea. **3.** *(ipf.* și *pf.) (mil.)* a saluta.

приве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приве́сить*

приви́вка, *-и f.* **1.** vaccin, vaccinare; inoculare; *предохрани́тельная ~* vaccinare preventivă. **2.** altoire; *~ в прикла́д* altoire prin alăturare; *~ глазко́м* altoire în ochi.

приви́вок, *-вка m. v. приво́й*

приви́вочный *adj.* **1.** de inoculare, de vaccinare. **2.** de altoit.

привиде́ние, *-я n.* stafie, fantomă, nălucă, vedenie.

привиде́ния, *-ий pl. (entom.)* fasmide.

приви́де|ться, *-ижусь, -идишься vb. pf.* de la *ви́деться (2)*

привилегиро́ванность, *-и f. sg.* situație privilegiată, privilegiu.

привилегиро́ванн|ый *adj.* privilegiat; *~ое положе́ние* situație privilegiată.

привиле́гия, *-и f.* privilegiu.

привинти́ть, *-винчу́, -винти́шь vb. pf. (ipf. приви́нчивать) acuz.* a prinde cu șurubul.

приви́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привинти́ть*

привира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привра́ть.*

приви́тие, *-я n. sg.* **1.** introducere, înrădăcinare. **2.** *v. приви́вка* **(2.)**

привито́й *adj.* altoit.

приви́ток, *-тка m. v. приво́й*

приви́ть, *-вью, -вьёшь vb. pf. (ipf. привива́ть) acuz.* cu *dat.* **1.** *(bot.)* a altoi. **2.** *(med.)* a inocula; a vaccina. **3.** *(fig.)* a introduce, a înrădăcina, a promova.

приви́|ться *-вьётся vb. pf. (ipf. привива́ться)* **1.** *(bot.)* a se prinde, a prinde rădăcini. **2.** *(med.)* a se prinde *(despre vaccin).* **3.** *(fig.)* a prinde, a se introduce, a prinde rădăcini.

при́вкус, *-а m.* **1.** gust particular/specific; *подгоре́лый ~* gust de ars. **2.** *(fig.)* urmă; reminiscență.

привлека́тельно *adv.* (în mod) atrăgător, fermecător.

привлека́тельность, *-и f. sg.* farmec; frumusețe, putere de atracție.

привлека́тельн|ый *adj.* atrăgător, captivant, încîntător, fermecător; *~ая вне́шность* înfățișare atrăgătoare.

привлека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *привле́чь*

привлече́ние, *-я n. sg.* **1.** atragere, antrenare; cooptare, recrutare. **2.** tragere; dare, trimitere *(în judecată)*; *~ к отве́тственности* tragere la răspundere; trimitere în judecată.

привле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. привлека́ть) acuz.* **1.** a atrage, a antrena, a coopta, a recruta. **2.** a atrage; a captiva; *~ на свою́ сто́рону* a atrage de partea sa. **3.** a trage la (răspundere), a da, a trimite (în judecată); *~ к отве́тственности* a trage la răspundere; *~ к суду́* a da în judecată.

привнести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. привноси́ть) acuz.* cu *acuz.* a introduce, a aduce *(un element nou, străin).*

привноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *привнести́*

приво́д[1], *-а m.* **1.** aducere; *(jur.)* mandat de aducere. **2.** *(jur.)* arest, deținere *(pentru cercetări).*

приво́д[2], *-а m. (tehn.)* dispozitiv de acționare, comandă; transmisiune; *ремённый ~* transmisiune prin curele; *электри́ческий ~* acționare electrică; *(auto) ~ ста́ртера* dispozitiv de cuplare; *автомати́ческий ~* comandă automată; *группово́й ~* acționare în grup.

приводить, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *привести́*

приводи́ться[1], *-о́дится vb. impers. ipf.* *привести́сь*

приводи́ться[2], *-о́дится vb. ipf. pas.* de la *приводи́ть*

приво́дка *-и f. sg. (tipogr.)* facerea registrului.

приводне́ние, *-я n.* amerizare; *вы́нужденное* ~ amerizare forțată.

приводни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. приводня́ться)* a ameriza.

приводно́й *adj. (tehn.)* de/cu transmisie; ~ *реме́нь* curea de transmisie.

приводня́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *приводни́ться*

приво́з, *-а m. sg.* aducere, transportare; import.

привози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb ipf.* de la *привезти́*

привозно́й, *adj.* adus din altă parte; de import; importat.

приво́й, *-я m. (bot.)* altoi.

приво́зный *adv. v. привозно́й.*

привокза́льный *adj.* de lîngă gară.

привола́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приволо́чь*

приво́лжский *adj.* de lîngă Volga, din regiunea Volgăi.

приволокну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. за + instr.* a face curte, a da tîrcoale (cuiva), a se ține după cineva.

приволо́чь, *-оку́, -очёшь vb. pf. (ipf. привола́кивать) acuz.* a aduce *(tîrînd)*, a tîrî.

приво́ль|е, *-я n.* **1.** *(простор)* larg, întindere mare; *степно́е* ~ largul stepei. **2.** *sg. (свобода)* libertate, viață liberă; *жить в ~и* a trăi în largul său.

приво́льно *adv.* în voie; în larg.

приво́льн|ый *adj.* **1.** liber, nestingherit de nimeni; *~ая жизнь* viață liberă. **2.** larg, întins; *~ая степь* stepă întinsă.

приворожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. привора́живать) acuz. (înv.)* **1.** a vrăji, a fermeca. **2.** *(fig.)* a fermeca, a încînta, a captiva.

приворо́тн|ый *adj. (înv.)* fermecător, de farmec; *(folc.) ~ое зе́лье* băutură fermecată.

привра́тник, *-а m. (înv.)* portar, ușier.

привра́ть, *-ру́, -рёшь vb. pf. (ipf. привира́ть) acuz.* a exagera, a înflori, a minți *(puțin.)*

привска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привскочи́ть*

привскочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. привска́кивать)* a sări în sus, a se ridica brusc.

привстава́ть, *-аю́, -аёшь vb. ipf.* de la *привста́ть*

привста́ть, *-а́ну, -а́нешь vb. pf. (ipf. привстава́ть)* a se ridica (puțin), a se scula *(pentru o clipă)*.

привходя́щ|ий *adj.* accesoriu; *~ие соображе́ния* considerații accesorii.

привыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *привы́кнуть*

привы́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. привыка́ть) cu inf.* **1.** a se deprinde, a se obișnui, a se învăța. **2.** *к + dat.* a se obișnui *(cu ceva, cu cineva)*, a se familiariza.

привы́чк|а, *-и f.* obișnuință, deprindere; obicei; *вре́дная* ~ prost obicei; *войти́ в ~у* a intra în obicei, a ajunge obișnuință; *име́ть ~у* a avea un obicei; *си́ла ~и* puterea obișnuinței; *по ~е* din obișnuință ◇ *(prov.)* ~ — *втора́я нату́ра* obișnuința este a doua natură.

привы́чность, *-и f. sg.* deprindere, obișnuință.

привы́чный *adj.* **1.** obișnuit; ~ *о́браз жи́зни* mod de viață obișnuit; ~ *жест* gest obișnuit. **2.** deprins, învățat *(cu ceva)*.

привя́занность, *-и f.* afecțiune, atașament, devotament.

привя́занный **1.** *p.t.p.* de la *привяза́ть*. **2.** *adj.* atașat, legat sufletește, devotat.

привяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. привя́зывать) acuz.* cu *dat.* **1.** a lega, a fixa; a înnoda. **2.** *(fig.)* a-și apropia sufletește *(pe cineva)*; a cîștiga dragostea *(cuiva)*.

привяза́ться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. привя́зываться) к + dat.* **1.** a se lega sufletește, a se atașa. **2.** *(pop.)* a cicăli, a plictisi, a se lega de cineva, a-l sîcîi.

привя́зка, *-и f. sg.* legare, fixare.

привязно́й *adj.* atașabil ◇ ~ *аэроста́т* balon captiv.

привя́зчивость, *-и f. sg.* **1.** fire afectuoasă; afecțiune, atașament. **2.** fire cicălitoare/sîcîitoare.

привя́зчивый *adj.* **1.** drăgăstos, afectuos. **2.** cicălitor, sîcîitor, plictisitor.

привя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привяза́ть*

привя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *привяза́ться*. **2.** *pas.* de la *привя́зывать*.

при́вяз|ь, *-и f.* pripon , funie; *на ~и* sau *на* ~ legat *(cu un lanț, cu o curea etc.)*; *держа́ть на ~и* a) a ține din scurt; a ține în frîu; b) a ține în mrejele *(unui sentiment)*; *сорва́ться с ~и* a scăpa din lanț.

прига́р, *-а m. (tehn.)* arsură, crustă, strat ars *(pe suprafața pieselor)*.

при́гарь, *-и f. sg.* gust de afumat, de ars; *молоко́ с ~ю* lapte afumat.

пригвожда́ть, *-а́ю -а́ешь vb. ipf.* de la *пригвозди́ть*

пригвозди́|ть, *-зжу́, -зди́шь vb. pf. (ipf. пригвожда́ть) acuz.* cu *dat.* a bate în cuie, a țintui; a pironi; *(fig.) боле́знь ~ла его́ к посте́ли* boala l-a țintuit la pat ◇ ~ *к позо́рному столбу́* a țintui la stîlpul infamiei.

пригиба́ние, *-я n.* îndoire, încovoiere, aplecare.

пригиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пригну́ть*

пригиба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пригну́ться*. **2.** *pas* de la *пригиба́ть*.

пригла́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. пригла́живать) acuz.* a netezi.

пригла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пригла́дить*

пригласи́тельный *adj.* de invitație; ~ *биле́т* invitație.

пригласи́ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf. (ipf. приглаша́ть) acuz.* **1.** a invita, a pofti, a chema; a convoca; ~ *на та́нец* a invita la dans. ~ *на заседа́ние* a convoca la o ședință; ~ *врача́* a chema un doctor. **2.** *(нанять)* a pune, a oferi; a angaja.

приглаша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пригласи́ть*

приглаше́ни|е, *-я n.* **1.** invitare, invitație; chemare, convocare; *приня́ть* ~ a accepta invitația. **2.** oferire *(a unui serviciu)*, angajare. **3.** invitație (scrisă); *разосла́ть ~я* a trimite invitații.

приглуша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приглуши́ть*

приглушённый **1.** *p.t.p.* de la *приглуши́ть*. **2.** *adj.* înăbușit.

приглуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. приглуша́ть) acuz.* a înăbuși, a amortiza.

пригляде́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. пригля́дывать)* **1.** *за + instr.* a supraveghea. **2.** *acuz.* a alege, a găsi ceva pe plac.

пригляде́|ться, *-яжу́сь, -яди́шься vb. pf. (ipf. пригля́дываться)* **1.** *к dat.* a observa, a se uita atent. **2.** *к + dat.* a se obișnui, a se deprinde; a se familiariza cu... **3.** *dat. (pop.)* a se plictisi, a se sătura de...; a i se urî.

пригля́дывать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *пригляде́ть(ся)*.

приглянуться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf. dat.* a-i plăcea: a pune ochii pe...

пригна́ть[1], *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. пригоня́ть) acuz.* a duce undeva *(mînînd din urmă)*.

пригна́ть[2], *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. пригоня́ть) к + dat.* a ajusta, a potrivi, a adapta.

пригну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. пригиба́ть) acuz.* a îndoi puțin, a încovoia, a apleca.

прегова́ривать[1], *-аю, -аешь vb. ipf* a vorbi, a repeta, a (tot) da din gură *(făcînd ceva în același timp)*.

пригова́ривать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приговори́ть*

пригово́р, *-а n.* **1.** sentință, verdict; *обвини́тельный* ~ sentință de condamnare; *оправда́тельный* ~ sentință de achitare; *сме́ртный* ~ sentință de condamnare la moarte; *вы́нести* ~ a pronunța/ a da o sentință; *(jur.) обжа́ловать* ~ a face/a înainta un apel; *привести́ ~ в исполне́ние* a executa sentința. **2.** *(fig.)* judecată, verdict.

приговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. пригова́ривать) acuz.* cu *к + dat.* a condamna, a osîndi; ~ *к сме́ртной ка́зни* a condamna la moarte.

пригоди́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf. dat.* a fi de folos, a fi util, a prinde bine.

приго́дность, *-и f. sg.* utilitate, folos, grad de utilitate; valabilitate.

пригóдный *adj.* folositor, util, potrivit, apt.

пригóжий *adj.* **1.** *(folc.)* *(despre oameni)* frumos, drăguț. **2.** *(despre timp)* senin, însorit, călduros, frumos.

приголýбить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. приголýбливать) acuz.* a mîngîia, a îngriji cu dragoste, a purta de grijă.

приголýбливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приголýбить*

пригóн, *-а m. sg.* **1.** mînare, mînat. **2.** turmă adusă. **3.** grajd, țarc.

пригóнка, *-и f. sg.* ajustare, adaptare; potrivire, punere la punct.

пригóнщик, *-а m. (mec.)* ajustor.

пригоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *пригнáть*

пригорáть, *-áет vb. ipf.* de la *пригорéть*

пригорéлый *adj.* ars, afumat.

пригорé|ть, *-рúт vb. pf. (ipf. пригорáть)* a se arde puțin, a se prinde de fund; *молокó ~ло* laptele s-a afumat.

прúгород, *-а m.* suburbie, mahala; comună suburbană.

прúгородн|ый *adj.* de/din suburbie; suburban, intravilan; *~ая железная дорóга* cale ferată suburbană; *~ пóезд* tren local.

пригóрок, *-рка m.* movilă, colină, grind.

прúгóршн|я, *-и f.* mînă *(făcută pumn)*; *~ орéхов* un pumn de alune ◇ *пóлными ~ями* cu ghiotura, cu amîndouă mîinile.

пригорю́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *пригорю́ниться.*

пригорю́ни|ться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. пригорю́ниваться)* a se întrista, a se mîhni.

приготáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приготóвить*

приготáвливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(ipf.* de la *приготóвиться).* **2.** *pas.* de la *приготáвливать.*

приготовúтельный *adj.* de pregătire, pregătitor, preparator.

приготóвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. приготáвливать* și *приготовля́ть) acuz.* **1.** a pregăti, a prepara; a găti; *~ урóк* a pregăti lecția; *~ обéд* a găti masa, a pregăti masa. **2.** a aranja, a organiza; *~ комý-л. сюрприз* a pregăti cuiva o surpriză.

приготóвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. приготáвливаться* și *приготовля́ться) к+dat.* sau cu *inf.* a se pregăti, a face pregătiri; *~!* atenție!, fiți gata! *(comandă).*

приготовлéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* pregătire, preparare. **2.** *pl.* preparative, pregătiri; *~я к отъéзду* pregătiri de plecare; *без ~я* pe nepregătite.

приготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приготóвить*

приготовля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приготóвиться.* **2.** *pas.* de la *приготовля́ть.*

пригранúчный *adj.* de lîngă graniță.

пригребáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пригрестú*

пригревáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пригрéть*

пригрéзи|ться, *-éжусь, -éзишься vb. pf. (ipf. грéзиться)* a visa, a-i apărea în vis.

пригрестú[1], *-ребý, -ребёшь vb. pf. (ipf. пригребáть) acuz.* a grebla, a strînge.

пригрестú[2], *-ребý, -ребёшь vb. pf. (ipf. пригребáть)* a vîsli, a se apropia vîslind.

пригрéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. пригревáть) acuz.* **1.** a încălzi. **2.** *(fig.)* a mîngîia, a ocroti, a adăposti ◇ *~ змею на грудú* a încălzi un șarpe la sîn.

пригрозúть, *-ожý, -озúшь vb. pf. (ipf. грозúть) dat.* a amenința.

пригрýзка, *-и f.* sarcină suplimentară; supliment de încărcare.

пригýбить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz.* a gusta, a atinge doar cu buzele.

пригýл, *-а m.* adaos la greutate, îngrășare *(la vite).*

придавáть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *придáть*

придавúть, *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. придáвливать) acuz.* a strivi, a apăsa, a presa.

придáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *придавúть*

придáние, *-я n. sg.* dare; atribuire; *(tehn.) ~ фóрмы* fasonare.

придáное, *-ого n.* **1.** zestre. **2.** trusou pentru un nou-născut.

придáток, *-тка m.* **1.** anexă, adaos, accesoriu, apendice. **2.** *(anat.)* apendice.

придáточн|ый[1] *adj. (gram.)* subordonat; *~ое предложéние* propoziție secundară, propoziție subordonată.

придáточный[2] *adj.* suplimentar, accesoriu.

придáть, *-áм, -áшь vb. pf. (ipf. придавáть)* **1.** *acuz.* a completa, a adăuga, a da în plus. **2.** *acuz.* a da; a atribui *~ блеск* a da lustru; *~ вкус* a da gust; *~ зáпах* a parfuma; *~ нýжную фóрму* a da forma necesară. **4.** *acuz. (fig.)* a atribui, a acorda; *~ значéние чемý-л.* a da importanță unui lucru oarecare, a face caz de ceva; *~ закóнную сúлу* a da putere de lege; a ratifica; *~ хрáбрости* a da curaj; *~ сúлы* a da putere; *~ дýху* a ridica moralul.

придáч|а, *-и f.* **1.** *sg.* completare, adăugire. **2.** adaos, supliment; *в ~у* în plus, pe deasupra.

придвигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *придвúнуть*

придвигáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *придвúнуться.* **2.** *pas.* de la *придвигáть.*

придвúнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. придвигáть) acuz.* a apropia, a trage mai aproape; *~ стул к столý* a trage scaunul mai aproape de masă; *~ срок* a scurta termenul.

придвúнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. придвигáться)* a se apropia.

придвóрн|ый *adj.* **1.** de curte; *~ врач* medicul palatului. **2.** *~***ый,** *-ого m.* curtean.

придéл, *-а m. (bis.)* altar lateral.

придéлать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. придéлывать) acuz.* cu *к + dat.* **1.** *(прикрепить)* a fixa, a ajusta, a potrivi, a adapta. **2.** *(добавить)* a da, a adăuga.

придéлка, *-и f. sg.* **1.** fixare, ajustare; adaptare. **2.** adăugire.

придéлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *придéлать*

придержáть, *-ержý, éржишь vb. pf. (ipf. придéрживать) acuz.* **1.** a ține pe loc, a reține **2.** *(fig.)* a dosi, a ascunde; a pune deoparte; ◇ *~ язы́к* a-și pune frîu la gură.

придéрживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *придержáть*

придéрживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *за+acuz.* a se ține, a se propti ușor. **2.** *gen* a se ține mai aproape de ceva. **3.** *gen. (fig.)* a urma, a se conforma, a respecta; *~ закóна* a respecta legile; *~ тéмы* a nu se abate de la subiect. ◇ *~ мнéния* a fi de părere.

придúра, *-ы f.* și *m. (fam.)* persoană cicălitoare/ chițibușară/ sîcîitoare.

придирá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *придрáться*; *~ к кáждому слóву* a se lega de fiecare cuvînt.

придúрка, *-и f.* șicană, cicăleală.

придúрчивость, *-и f. sg.* caracter cicălitor.

придúрчивый *adj.* șicanator, cicălitor.

придорóжный *adj.* de lîngă drum.

придрáться, *-дерýсь, -дерёшься vb. pf. (ipf. придирáться) к + dat.* **1.** a șicana, a cicăli; a se lega de cineva. **2.** *(pop.)* a profita, a se folosi; *~ к слýчаю* a profita de ocazie.

придувнóй *adj. (lingv.)* fricativ; *~ соглáсный* consoană fricativă.

придýмать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. придýмывать) acuz.* a inventa, a născoci; *~ вы́ход из положéния* a găsi o ieșire din situație.

придýмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *придýмать*

придунáйский *adj.* de lîngă Dunăre, la Dunăre; dunărean.

придурковáтость, *-и f. sg.* prostie, nerozie, neghiobie.

придурковáтый *adj.* prost, nerod, neghiob.

прúдур|ь, *-и f. sg. (fam. în expr.)* *с ~ью* prostănac, nerod, cam țicnit, cu gărgăuni la cap.

придушúть, *-ушý, -ýшишь vb. pf. acuz.* a gîtui, a sugruma.

придыхáние, *-я n. sg. (lingv.)* aspirație.

придыхáтельн|ый *adj. (lingv.)* **1.** aspirat. **2.** *~***ый,** *-ого m. (lingv.)* sunet aspirat; aspirată.

приедáться, *-áется vb. ipf.* de la *приéсться*

приéзд, *-а m.* sosire, venire *(cu un mijloc de transport)* ◇ *с ~ом!* bine ați venit!

приезжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приéхать*

приезжа́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *приезжа́ть*. 2. ~ий, *-его m.* persoană sosită din altă parte; vizitator.

прие́зж|ий *adj.* 1. sosit din altă parte, nou venit, străin; *~ая тру́ппа* trupă (de actori) în turneu. 2. ~ий, *-его m.* persoană sosită din altă parte; străin.

приём, *-а m.* 1. *sg.* primire, preluare; *~ заявле́ний* primirea cererilor. 2. *sg.* primire, admitere; înscriere; *~ в па́ртию* primire în partid; *~ но́вых чле́нов* admitere de noi membri. 3. *sg.* primire; întîmpinare; *~ госте́й* primirea musafirilor; *часы́ ~а* ore de consultație; ore de primire. 4. recepție, primire. 5. *(cu privire la medicamente)* luare; *по́сле ~а лека́рства* după luarea medicamentului. 6. procedeu, metodă; mod; *худо́жественный ~* procedeu artistic; *~ы борьбы́* metode/procedee de luptă; *(mil.) руже́йные ~ы* mînuirea armelor. 7. recepție, recepționare; *~ рабо́т* recepția lucrărilor. 8. *(tehn. fiz.)* recepție; *~ сигна́лов* recepția semnalelor; *~ на коро́тких волна́х* sau *коротково́лновый ~* recepție pe unde scurte ◇ *в оди́н ~* dintr-o dată; *в два, в три ~а* în două, în trei reprize.

приёмк|а, *-и f. sg.* 1. primire. 2. recepționare, recepție; *акт о ~е* proces-verbal de recepție.

прие́млемость, *-и f. sg.* admisibilitate.

прие́млемый *adj.* acceptabil, admisibil.

приёмная, *-ой f.* sală de primire, sală de așteptare.

приёмник, *-а m.* 1. *(tehn.)* recipient, rezervor. 2. *(rad. el.)* receptor; *детекто́рный ~* receptor cu galenă; *пеленга́торный ~* receptor goniometric; *~ поме́х* receptor de bruiaj. 3. *(aparat de)* radio.

приёмн|ый *adj.* de primire, de recepție; *~ая коми́ссия* comisie de recepție.

приёмщик, *-а m.* recepționer; *техни́ческий ~* recepționer tehnic.

приёмыш, *-а m.* copil adoptiv, copil de suflet.

прие́сться, *-е́стся vb. pf. (ipf. приеда́ться)* a fi sătul, a fi plictisit.

прие́хать, *-е́ду, -е́дешь vb. pf. (ipf. приезжа́ть)* a sosi, a veni *(cu un mijloc de transport)*.

прижа́ть, *-жму́, -жмёшь vb. pf. (ipf. прижима́ть) acuz.* 1. *к + dat.* a strînge la...; *~ груди́* a strînge la piept. 2. *(fig.)* a asupri ◇ *(fig.) ~ к стене́* a strînge cu ușa.

прижа́ться, *-жму́сь, -жмёшься vb. pf. (ipf. прижима́ться) к + dat.* a se strînge, a se lipi (de ceva).

приже́чь, *-жгу́, -жжёшь vb. pf. (ipf. прижига́ть) acuz. (med.)* a arde, a cauteriza.

прижива́емость, *-и f. sg. (agr.)* prindere; *~ расте́ний* prinderea plantelor la plantare.

прижива́льщик, *-а m. (înv.)* linge-blide, parazit.

прижива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прижи́ть*

прижива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *прижи́ться*. 2. *pas.* de la *прижива́ть*.

прижига́ние, *-я n. (med.)* cauterizare.

прижига́тель, *-я m. (tehn.)* aparat de cauterizare.

прижига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приже́чь*

прижи́зненный *adj.* în/din timpul vieții.

прижима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прижа́ть*

прижима́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *прижа́ться*. 2. *pas.* de la *прижима́ть*.

прижимно́й *adj. (tehn.)* de strîngere, de presiune.

прижи́мистость, *-и f. sg.* zgîrcenie, avariție, cărpănoșie.

прижи́мистый *adj.* zgîrcit, strîns la pungă.

прижи́ть, *-иву́, -ивёшь vb. pf. (ipf. прижива́ть) acuz. (înv.)* a avea copii *(mai ales extraconjugal)*.

прижи́ться, *-иву́сь, -ивёшься vb. pf. (ipf. прижива́ться)* 1. a se obișnui, a se acomoda, a se deprinde; *~ на но́вом ме́сте* a se obișnui într-un loc nou. 2. a se aclimatiza *(despre plante)*.

прижо́г, *-а m. (tehn.)* arsură.

приз[1], *-а m.* premiu; *взять ~* a cîștiga un premiu; *присуди́ть ~* a decerna un premiu; *де́нежный ~* premiu în bani

приз[2], *-а m. (mar.)* captură.

призаду́маться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. призаду́мываться)* a cădea pe gînduri, a reflecta, a cugeta.

призаду́мываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *призаду́маться*

призаня́ть, *-займу́, -займёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a împrumuta, a lua cu împrumut *(o sumă mică)*.

призва́ни|е, *-я n.* înclinare, aplicație, vocație; *арти́ст по ~ю* artist prin vocație.

при́зван|ный 1. *p.t.p.* de la *призва́ть*. 2. menit; *(fig.) он при́зван быть писа́телем* are vocație de scriitor.

призва́ть, *-зову́, -зовёшь vb. pf. (ipf. призыва́ть) acuz.* 1. a chema; *~ на по́мощь* a chema în ajutor; *~ на вое́нную слу́жбу* a recruta, a chema sub arme, a încorpora. 2. a cere, a impune *(o anumită purtare)* ◇ *~ к поря́дку* a chema la ordine; *(înv.) ~ прокля́тия на чью-л. го́лову* a arunca blesteme asupra cuiva, a blestema pe cineva.

призва́ться, *-зову́сь, -зовёшься vb. pf. (ipf. призыва́ться)* a se prezenta la recrutare, a se recruta; a fi încorporat.

при́звук, *-а m. (lingv.)* apendice asilabic, glaid.

призе́мист|ый *adj.* 1. de statură mică și bine legat, mic și îndesat 2. *(fig.)* scund, jos; *~ые до́мики* căsuțe scunde.

приземле́ние, *-я n. (av.)* aterizare.

приземли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. приземля́ть) acuz.* a face să aterizeze; *~ самолёт* a ateriza.

приземли́|ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. приземля́ться)* a ateriza.

приземля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приземли́ть*

приземля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *приземли́ться*

призёр, *-а m. (sport)* cîștigător *(al premiului)*.

при́зма, *-ы f.* prismă; *пра́вильная ~* prismă regulată; *смотре́ть сквозь ~у чего́-л.* a vedea, a privi (ceva) printr-o anumită prismă.

призмати́ческий *adj.* prismatic, în formă de prismă, cu prisme.

признава́ть, *-знаю́, -знаёшь vb. ipf.* de la *призна́ть*

признава́ться, *-знаю́сь, -знаёшься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *призна́ться; (cuv. modal) признаю́сь* la drept vorbind. 2. *pas.* de la *признава́ть*.

при́знак, *-а m.* semn, simptom; indiciu; particularitate; caracteristică; criteriu; *~и весны́* semne de primăvară; *~и боле́зни* simptomele bolii; *делово́й ~* criteriu al valorii profesionale; *обнару́живать ~и нетерпе́ния* a da semne de nerăbdare; *служи́ть ~ом (чего́-л.)* a fi un indiciu (de ceva); *ве́рный ~* indiciu sigur; *(mat.) ~и дели́мости* indiciu de divizibilitate; *не подава́ть ~ов жи́зни* a nu mai da semne de viață.

при́знаковый *adj. (lingv.)* marcat, distinctiv.

призна́ни|е, *-я n.* 1. *sg.* recunoaștere; *~ пра́ва* recunoașterea unui drept; *~ прави́тельства* recunoașterea unui guvern; *~ свои́х оши́бок* recunoașterea greșelilor sale; *по о́бщему ~ю* după părerea tuturor; *~ вины́* recunoașterea vinei. 2. *sg.* apreciere, considerație; *заслужи́ть всео́бщее ~* a se bucura de aprecierea unanimă. 3. mărturisire, mărturie; *чистосерде́чное ~* mărturie sinceră ◇ *~ в любви́* declarație de dragoste.

при́знанн|ый 1. *p.t.p.* de la *призна́ть*[1 2]. 2. *adj.* recunoscut, consacrat; *~ тала́нт* talent consacrat.

призна́тельно *adv.* cu recunoștință.

призна́тельность, *-и f. sg.* recunoștință; gratitudine, mulțumire.

призна́тельный *adj.* recunoscător.

призна́|ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. признава́ть) acuz.* cu *prepl.* sau *(pop.)* cu *acuz.* a recunoaște, a identifica.

призна́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. признава́ть) acuz.* 1. a recunoaște; *~ чьё-л. пра́во* a recunoaște dreptul cuiva; *~ прави́тельство* a recunoaște un guvern; *~ свои́ оши́бки* a-și recunoaște greșelile. 2. *(прийти́ к заключе́нию)* a socoti, a considera, a recunoaște; *~ ну́жным* a socoti necesar; *(jur.) ~ недействи́тельным* a declara nevalabil, a anula; *(jur.) ~ невино́вным* a achita; *~ него́дным к вое́нной слу́жбе* a găsi (pe cineva) inapt pentru serviciul militar.

призна́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. признава́ться) dat.* cu *в+prepl.* a mărturisi, a recunoaște; *~ во всём* a mărturisi totul; *~ в любви́* a face o declarație de dragoste ◇ *(cuv. modal) ~а́юсь* la drept vorbind; sincer vorbind; ca să fiu sincer; *~ сказа́ть* la drept vorbind.

призов|óй [1] *adj. (sport)* de premiu; premiat; *~áя комиссия* comisie pentru decernarea premiilor; *~áя лóшадь* cal cîştigător la curse.

призовóй [2] *adj. (mar.)* capturat, de captură.

призóр, *-а m. (în expr.) без ~а* fără supraveghere, lăsat de capul său.

прúзрак, *-а m.* fantomă, stafie, spectru; vedenie ◇ *~счáстья* mirajul fericirii.

прúзрачность, *-и f. sg.* caracter iluzoriu/imaginar.

прúзрачн|ый *adj.* fantomatic, în chip de fantomă; de stafie; *(fig.)* iluzoriu, imaginar.

призревáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *призрéть*

призрéни|е, *-я n. sg. (înv.)* asistenţă; *общéственное ~* asistenţă publică ◇ *дом ~я* azil.

призрéть, *призрю́, призрúшь vb. pf. (ipf. призревáть) acuz. (înv.)* a adăposti, a avea grijă de cineva.

призы́в [1], *-а m.* **1.** *sg.* chemare; *~ на пóмощь* chemare în ajutor; (mil.) *~ на слýжбу* încorporare. **2.** chemare, proclamaţie; lozincă. **3.** apel, rugă, implorare; *откли́кнуться на чей-л. ~* a răspunde la apelul cuiva; *обратúться с ~ом* a adresa un apel, a chema.

призы́в [2], *-а m. sg. (mil.)* contingent, leat; *прошлогóдний ~* contingentul din anul trecut; *~ на сбóры* concentrare; *~ новобрáнцев* încorporarea recruţilor.

призывáть(ся), *-áю(сь), -áешь(ся) vb. ipf.* de la *призвáть(ся).*

призывни́к, *-á m.* recrut.

призывнóй *adj.* de recrutare, de încorporare; *~ учáсток* centru de recrutare; *~ вóзраст* vîrstă de recrutare.

призы́вный *adj. (înv.)* de chemare; mobilizator; *~сигнáл* semnal de chemare.

прúиск, *-а m.* mină, baie; *золотые ~и* mine de aur; mine aurifere.

прииска́ть, *-ищý, -úщешь vb. pf. (ipf. прийскивать) acuz.* a găsi.

прийскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приискáть*

приискóв|ый *adj.* de mină, de baie.

прийтú, *придý, придёшь vb. pf. (ipf. приходúть)* **1.** a sosi, a veni *(undeva)*; *~ домóй* a veni acasă; *(fig.) пришлá мысль в гóлову* mi-a venit o idee. **2.** *(наступить, явиться)* a veni; весна пришлá a venit primăvara. **3.** *(в какое-л. состояние) ~ в отчáяние* a fi cuprins de deznădejde; *~ в ýжас* a fi cuprins de groază; *~ в я́рость* a fi cuprins de furie; *~ в восхищéние* a fi cuprins de entuziasm; *~ в изумлéние* a se minuna; *~ в смущéние* a se ruşina; *~ в весёлое настроéние* a căpăta o bună dispoziţie; *~ в упáдок* a decădea; *~ к соглашéнию* a cădea de acord; *~ к вы́воду; ~ к заключéнию* a ajunge la concluzia; *~ к влáсти* a lua puterea; *~ в вéтхость* a se învechi; a îmbătrîni ◇ *~ на пáмять* a-i veni în minte; *~ на ум* a-i trece prin cap; *~ в чýвство; ~ в себя́* a-şi veni în fire; a-şi reveni; *~ на пóмощь* a veni în ajutor.

прийтúсь, *придýсь, придёшься vb. pf.* **1.** *(подойти)* a se potrivi, a corespunde; *~ по вкýсу комý-л.* a fi pe placul cuiva; *~ впóру* a-i veni bine, a i se potrivi; *~ к слóву* fiindcă a venit vorba. **2.** a cădea, a nimeri; a coincide; *пя́тое числó пришлóсь на суббóту* ziua de cinci a căzut într-o sîmbătă. **3.** *impers. (выпасть на долю)* a reveni; a avea parte de ... ; *емý пришлóсь нелегкó на чужби́не* a dus-o greu printre străini; *на кáждого пришлóсь по рублю́* fiecăruia i-a revenit cîte o rublă. **4.** *impers.* cu *inf. (стать необходимым)* a trebui, a fi nevoit; *емý пришлóсь уéхать* a trebuit să plece ◇ *как придётся* cum s-o întîmpla; *как пришлó, так и ушлó* de haram a venit, de haram s-a dus.

прикáз, *-а m.* **1.** ordin; dispoziţie, ordonanţă; *отдáть ~* a da ordin; *испóлнить ~* a executa ordinul; *(mil.) ~ по войскáм* ordin de zi; *~ о мобилизáции* ordin de mobilizare; *объявúть благодáрность в ~е* a cita (pe cineva) pe ordin de zi; *~ по вéдомству* ordin de serviciu; *~ об арéсте* mandat de arestare. **2.** *(ist.)* despărţămînt administrativ în secolele XVI–XVII; *посóльский ~* despărţămîntul soliilor.

приказáние, *-я n.* ordin, dispoziţie-ordonanţă; *ýстное ~* ordin verbal; *отдáть ~* a da ordin, a ordona.

прика|зáть, *-ажý, -áжешь vb. pf. (ipf. прикáзывать) dat.* cu *inf.* **1.** a ordona, a porunci, a dispune. **2.** *(înv.)* a lăsa prin testament, a lăsa cu limbă de moarte ◇ *(înv.) что прикáжете?* ce doriţi?, cu ce vă pot servi?; *как~?* cum doriţi dv.?; *(iron.) как ~жете вас понимáть?* cum să interpretez cuvintele dv.?; *что ~жешь дéлать, если ...* ce să-i faci, dacă ...?; *(înv.) ~ дóлго жить* a da ortul popii, a muri.

прикáзн|ый *adj.* **1.** de ordin; din ordin; *в ~ом поря́дке* printr-un ordin. **2.** *(ist.)* **~ый,** *-ого m.* diac, grămătic, conţopist ◇ *~ая строкá* conţopist; *~ язы́к* limba oficială a documentelor.

прикáзчик, *-а m. (înv.)* **1.** *(продавец)* vînzător, băiat de prăvălie. **2.** *(в имении)* vechil, administrator de moşie.

прикáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приказáть*

прикáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приколóть*

прикáнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикóнчить*

прикáпливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикопúть*

прикармáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикармáнить*

прикармáнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. прикармáнивать) acuz. (pop.)* a băga în buzunar, a şterpeli.

прикáрмливание, *-я n. sg.* alimentare/hrănire suplimentară *(despre sugaci).*

прикáрмливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a alimenta/a hrăni suplimentar *(despre sugaci).*

прикарпáтский *adj.* subcarpatic.

прикасáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *прикоснýться*

прикáтывание, *-я n.* tăvălugire.

прикатúть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. прикáтывать)* **1.** *acuz.* a apropia rostogolind. **2.** *(pop.)* a veni, a sosi *(cu un mijloc de transport).*

прикúдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикúнуть*

прикúдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прикúнуться.* **2.** *pas.* de la *прикидывать.*

прикúнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. прикúдывать)* a cumpăni, a socoti, a calcula, a evalua (cu aproximaţie); *~ на глаз* a aprecia (greutatea) din ochi; *~ на весáх* a cîntări; *(fig.) ~ в умé* a cumpăni în minte, a chibzui; a înţelege.

прикúнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. прикúдываться) instr.* a se preface, a simula; *~ дурачкóм* a face pe prostul; *~ больны́м* a se preface bolnav.

приклáд [1], *-а m.* patul armei; *откиднóй ~* pat rabatabil.

приклáд [2], *-а m.* furnituri *(pentru haine, încălţăminte)*; *портнóвский ~* furnituri de croitorie.

приклáдка, *-и f. sg. (mil.)* poziţie de tragere, ochire.

прикладн|óй *adj.* aplicat; de aplicaţie; *~ы́е наýки* ştiinţe aplicate; *~óе искýсство* artă aplicată.

приклáдывание, *-я n.* aplicare.

приклáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приложúть*

приклáдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приложúться.* **2.** *pas.* de la *приклáдывать.*

приклéивание, *-я n.* lipire.

приклéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приклéить*

приклéиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приклéиться.* **2.** *pas.* de la *приклéивать.*

приклéить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. приклéивать) acuz.* a lipi, a încleia.

приклéиться, *-éится vb. pf. (ipf. приклéиваться)* a se lipi, a fi lipit; a se prinde.

приклéйка, *-и f. sg.* lipire, lipit, lipitură.

приклепáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. приклёпывать) acuz.* a nitui; a fixa/a prinde cu nituri.

приклёпывание, *-я n. sg.* nituire.

приклёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приклепáть*

приклóн, *-а m. (tipogr.)* acoperitoare.

приклонúть, *-оню́, -óнишь vb. pf. (ipf. приклоня́ть) acuz. (în expr.) емý нéгде гóлову ~* n-are unde să-şi pună capul, n-are unde să doarmă.

приклоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приклонúть*

приключáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приключúть*

приключáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приключúться.* **2.** *pas.* de la *приключáть.*

приключéни|е [1], *-я n.* întîmplare, păţanie, aventură; *искáтель ~й* aventurier; *любóвное ~* aventură amoroasă.

приключéние [2], *-я n. (tehn.)* cuplare, conectare.

приключе́нческий *adj.* de aventură; ~ *рома́н* roman de aventuri.

приключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. приключа́ть) acuz. (tehn.)* a introduce în circuit; a cupla, a conecta.

приключи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. приключа́ться)* a se întîmpla, a se petrece; a avea loc.

прикова́ть, *-кую́, -куёшь vb. pf. (ipf. прико́вывать) acuz.* a lega, a țintui, a lega cu lanț ◇ *(fig.)* ~ *к позо́рному столбу́* a țintui la stîlpul infamiei; ~ *к себе́ всео́бщее внима́ние* a atrage asupra sa atenția generală.

прико́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикова́ть*

прико́л, *-а m.* pripon; țăruș ◇ *на* ~*е* priponit; legat de ... ; *стоя́ть на* ~*е* a fi ancorat.

прикола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приколоти́ть*

приколоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. прикола́чивать) acuz.* a pironi, a bate cu cuie, a țintui.

приколо́ть, *-колю́, -ко́лешь vb. pf. (ipf. прика́лывать) acuz.* **1.** a prinde cu ace. **2.** a înjunghia.

прикомандирова́ние, *-я n.* delegare, detașare.

прикомандирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. прикомандиро́вывать) acuz.* cu *к* + *dat.* a delega, a repartiza, a detașa; ~ *к шта́бу* a detașa la statul major.

прикопи́ть, *-коплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. прика́пливать)* a mai strînge, a mai aduna (ceva).

прико́пка, *-и f. (agr.)* stratificare.

прико́рм, *-а m.* **1.** *sg.* hrănire suplimentară. **2.** hrană suplimentară, supliment de bază.

прико́рмка, *-и f. v. прико́рм*

прикорну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a moțăi, a ațipi *(ghemuit, rezemat de ceva)*.

прикоснове́ни|е, *-я n.* atingere, contact; *то́чка* ~*я* punct de contact.

прикоснове́нность, *-и f. sg.* implicare, participare, amestec.

прикоснове́нный *adj.* implicat, amestecat.

прикосну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. прикаса́ться) к* + *dat.* a (se) atinge.

прикра́са, *-ы f.* înfloritură; înfrumusețare, exagerare; *без прикра́с* fără înflorituri.

прикра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. прикра́шивать) acuz.* a înflori, a înfrumuseța; a exagera.

прикрепи́тельный *adj.* de repartizare.

прикрепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. прикрепля́ть) acuz.* cu *к* + *dat.* **1.** a fixa, a lega, a prinde; *(ist.)* ~ *к земле́* a lega de glie. **2.** a repartiza; a da în seama cuiva; ~ *к поликли́нике* a repartiza la o policlinică, a aronda.

прикрепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf. (ipf. прикрепля́ться)* **1.** a se lipi, a adera. **2.** a se înscrie; a fi repartizat.

прикрепле́ние, *-я n.* **1.** fixare, legare. **2.** repartizare, înscriere; atașare, arondare.

прикрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прикрепи́ть*

прикрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прикрепи́ться*. **2.** *pas.* de la *прикрепля́ть*.

прикри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикри́кнуть*

прикри́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. прикри́кивать) на* + *acuz.* a se răsti, a ridica glasul *(la cineva)*.

прикрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. прикру́чивать) acuz.* **1.** a lega, a prinde, a strînge. **2.** a coborî prin răsucire; ~ *фити́ль* a coborî fitilul.

прикру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикрути́ть*

прикрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прикры́ть*.

прикрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прикры́ться*. **2.** *pas.* de la *прикрыва́ть*.

прикры́ти|е, *-я n.* **1.** adăpost; acoperire; ~ *от дождя́* adăpost de ploaie. **2.** *(fig.)* paravan, mască. **3.** *(mil.)* acoperire; *а́рмия* ~*я* armată de acoperire; *боково́е* ~ acoperirea unui flanc; ~ *отхо́да* acoperirea retragerii/repliierii.

прикры́ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. прикрыва́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a acoperi; a închide; ~ *го́лову плат-ко́м* a se lega la cap cu o basma; ~ *кастрю́лю кры́шкой* a acoperi cratița cu capacul; ~ *дверь* a închide ușa. **2.** a feri, a adăposti; ~*от со́лнца* a feri de soare; ~ *от дождя́* a feri de ploaie. **3.** *(mil.)* a sprijini; a acoperi, a apăra, a proteja; ~ *артилле́рией* a sprijini cu foc de artilerie. **4.** *(fig.)* a acoperi, a nu da pe față, a nu divulga, a ascunde. **5.** *(pop.)* a trage obloanele, a lichida, a închide.

прикры́ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. прикрыва́ться)* **1.** a se acoperi a se înveli; a se închide. **2.** *(fig.)* a-și ascunde, a-și camufla (intențiile, gîndurile); a invoca drept pretext. **3.** *(pop.)* a se închide, a lichida.

при́куп, *-а m. (la jocul de cărți)* cărți preschimbate/cumpărate.

прикупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прикупи́ть*

прикупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. прикупа́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a mai cumpăra. **2.** *(la jocul de cărți)* a prinde, a trage.

прику́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикури́ть*

прикури́ть *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. прику́ривать) acuz. у* + *gen.* a-și aprinde țigara *(de la cineva)*.

прику́с, *-а m. sg.* mușcătură, articulație; *зу́бы с пра́вильным* ~*ом* dinți cu mușcătură normală.

прикуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. (ipf. прику́сывать) acuz.* a mușca.

прику́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прикуси́ть* **2.** a mușca bucățică cu bucățică.

прила́в/ок, *-вка m.* tejghea; *рабо́тники* ~*ка* vînzători de prăvălie; lucrători din comerț.

прилага́тельное, *-ого n.* sau *имя* ~ *(gram.)* adjectiv.

прилага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приложи́ть (2, 3)*

прила́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. прила́живать) acuz. к* + *dat.* a potrivi, a ajusta, a pune.

прила́живание, *-я n.* ajustare, potrivire.

прила́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прила́дить*

приласка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a mîngîia, a dezmierda, a alinta.

приласка́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. к* + *dat.* a se alinta; a se gudura.

прилега́ние, *-я n.* alăturare, adiacență.

прилега́|ть, *-а́ет vb. ipf. к* + *dat.* **1.** *(pf. приле́чь)* a se lipi; a fi bine ajustat; *пла́тье хорошо́* ~*ет к те́лу* rochia cade ca turnată pe corp. **2.** *(примыка́ть)* a se învecina, a fi învecinat, a se mărgini; a fi adiacent.

прилега́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *прилега́ть*. **2.** *adj.* bine ajustat *(despre îmbrăcăminte)*. **3.** *adj.* învecinat; adiacent.

прилежа́ние, *-я n. sg.* sîrguință, silință, hărnicie.

прилежа́ть, *-жи́т vb. ipf. к* + *dat.* *(mat.)* a fi alăturat, a fi adiacent.

прилежа́щий *(mat.)* **1.** *part. prez. act.* de la *прилежа́ть*. **2.** *adj.* alăturat, adiacent; ~ *у́гол* unghi alăturat, unghi adiacent.

приле́жно, *adv.* cu sîrguință, cu hărnicie.

приле́жный *adj.* sîrguitor, sîrguincios, silitor, harnic.

прилепи́ть, *-леплю́, -ле́пишь vb. pf. (ipf. прилепля́ть)* a lipi, a încleia.

прилепи́ться, *-ле́пится vb. pf. (ipf. прилепля́ться)* a se lipi; a fi lipit.

прилепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прилепи́ть*.

прилепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прилепи́ться*. **2.** *pas.* de la *прилепля́ть*.

прилёт, *-а m. sg.* venire, sosire *(în zbor)*; sosirea păsărilor primăvara.

прилета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прилете́ть*

прилете́ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. прилета́ть)* **1.** a veni, a sosi *(în zbor)*. **2.** *(fig.)* a veni în fuga mare.

прилётн|ый *adj.* migrator, călător; ~*ые пти́цы* păsări migratoare, păsări călătoare.

приле́чь[1], *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf.* **1.** a se culca *(pentru puțin timp)*. **2.** a se apleca; a fi culcat la pămînt.

приле́чь[2], *-ля́жет vb. pf.* de la *прилега́ть (1)*

прили́в, *-а m.* **1.** flux; *морско́й* ~ flux marin; ~ *и отли́в* flux și reflux, maree. **2.** aflux, afluență; *(med.)* ~ *кро́ви к голове́* aflux de sînge la cap; congestie cerebrală; ~ *пу́блики* afluență de public; ~ *эне́ргии* aflux de energie. **3.** *(fig.)* acces; *в* ~*е гне́ва* într-un acces de mînie; *в* ~*е ра́дости* cuprins de bucurie.

приливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прилúть*

прилúвный *adj.* de flux.

прилúзанный 1. *part. trec. pas.* de la *прилизáть*. **2.** *adj.* lins, bine netezit.

прилизá|ть, *-ижý, -úжешь vb. pf. (ipf. прилúзывать) acuz.* a(-și) linge, a(-și) netezi.

прилипáние, *-я n.* aderență; adeziune; lipire *(de ceva)*.

прилипáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прилúпнуть*

прилúпнуть, *-нет vb. pf. (ipf. прилипáть)к + dat.* a se lipi; a se prinde (de ceva).

прилúпчив|ый *adj.* **1.** lipicios, cleios. **2.** *(fig.)* plictisitor, plicticos, sîcîitor. **3.** molipsitor, contagios.

прилúстник, *-а m. (bot.)* stipulă.

прилúтие, *-я n.* infuzie.

*вá***прилúть**, *-льёт vb. pf. (ipf. прилиsemь)* **1.** *(despre lichide)* a se urca; a **2.** aduna, a se strînge; a se canaliza. *acuz. + gen.* a mai turna, a mai adăuga.

прилúчествовать, *-ствует vb. ipf. dat. (înv.)* a se cădea, a se cuveni, a-i sta bine.

прилúчие, *-я n.* bună-cuviință.

прилúчно *adv.* **1.** cum se cade, cum se cuvine, cuviincios; ~ *вестú себя́* a se purta cuviincios. **2.** *(довольно хорошо)* destul de bine, binișor.

прилúчный *adj.* **1.** decent, cuviincios; ~ *анекдóт* anecdotă decentă. **2.** bine crescut, cumsecade; ~ *человéк* om cumsecade. **3.** *(înv.)* adevărat, potrivit, oportun. **4.** destul de bun; acceptabil, convenabil; ~ *перевóд* traducere destul de bună.

приложéни|е[1], *-я n.* **1.** *sg.* aplicare, aplicație, punere în aplicare, folosire; *(tehn.) тóчка ~я* punct de aplicație; *(mec.) ~ нагрýзки* aplicarea sarcinii. **2.** *(sg.)* anexare, alăturare. **3.** anexă, supliment, adaus, apendice; *журнáл с ~ями* revistă cu suplimente.

приложéние[2], *-я n. (gram.)* apoziție, atribut apozițional.

прилож|úть, *-ожý, -óжишь vb. pf. acuz. cu к + dat.* **1.** *(ipf. прикладывать)* a aplica, a pune *(pe sau peste ceva)*; ~ *плáстырь* a aplica un plasture; ~ *печáть* a pune ștampila, a aplica sigiliul. **2.** *(ipf. прилагáть)* a alătura, a anexa; ~ *кóпию* a anexa o copie. **3.** *(ipf. прилагáть)* a aplica, a pune în practică, a întrebuința; a depune; ~ *все сúлы* a depune toate eforturile; ~ *старáние* a depune stăruință ◇ ~ *рýку* a iscăli, a pune semnătura; ~ *рýку к чемý-л.* a pune umărul la ceva; a lua parte la ceva; *умá не ~ý* nu știu ce să mai cred; nu mă taie capul, nu mă duce capul.

приложú|ться, *-ожýсь, -óжишься vb. pf. (ipf. приклáдываться)* **1.** a apleca, a apropia *(urechea, ochiul)*; ~ *ýхом к двéри* a-și lipi urechea de ușă. **2.** a ochi, a lua la ochi; a ținti ◇ *остальнóе ~тся* restul vine de la sine.

прилунéние, *-я n.* aselenizare, alunizare.

прилунúться, *-нюсь, -нúшься vb. pf.* a aselcniza, a aluniza.

прильнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. льнуть) к + dat.* a se strînge lîngă cineva, a se lipi de cineva.

прúма, *-ы f. (muz.)* primadonă.

прúма-балерúна, *прúмы-балерúны f.* prima balerină.

примадóнна, *-ы f. (muz.)* primadonă.

примáзаться, *-áжусь, -áжешься vb. pf. (ipf. примáзываться)* **1.** a se înfige, a se strecura, a se băga. **2.** *(pop.)* a juca pe mîna cuiva *(la jocuri de noroc)*.

примáзываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *примáзаться*. **2.** *pas.* de la *примáзывать*.

примáнивание, *-я n.* momire.

примáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приманúть*

приманúть, *-аню, -áнишь vb. pf. (ipf. примáнивать) acuz.* a atrage, a ademeni, a momi.

примáнк|а, *-и f.* momeală, nadă; atracție; ~ *для рыбы* nadă pentru pești ◇ *служúть ~ой* a fi/a servi drept momeală.

примáночный *adj.* de momeală, de nadă.

примáт, *-а m. sg.* primat, întîietate, prioritate.

примáты, *-ов pl.; sg. -áт, -а m. (zool.)* primate.

примáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *примочúть*

примелькá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a deveni cunoscut, obișnuit, familiar.

применéние, *-я n. sg.* **1.** aplicare, folosire, întrebuințare; ~ *машúн* întrebuințarea mașinilor; ~ *теóрии* aplicarea teoriei; ~ *сúлы* folosirea forței; *находúть ~* a fi aplicat, a-și găsi întrebuințarea; ~ *я́дерного орýжия* folosirea armei nucleare. **2.** adaptare; ~ *к нóвым услóвиям* adaptare la condiții noi; *(mil.) ~ к мéстности* adaptare la teren.

применúмость, *-и f. sg.* aplicabilitate.

применúмый *adj.* aplicabil.

применúтельно *adv.* conform, potrivit; referitor la; în funcție de...; *дéйствовать ~ к обстанóвке* a acționa potrivit împrejurărilor.

применúть, *-еню, -éнишь vb. pf. (ipf. применя́ть) acuz.* a aplica, a pune în practică; a întrebuința, a folosi; ~ *свои́ знáния* a-și aplica cunoștințele; ~ *орýжие* a face uz de arme; ~ *сúлу* a recurge la forță.

применúться, *-енюсь, -éнишься vb. pf. (ipf. применя́ться) к + dat.* a se adapta, a se acomoda, a se conforma; ~ *к обстоя́тельствам* a se adapta la împrejurări.

применя́емость, *-и f.* aplicabilitate.

применя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *применúть*

применя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** de la *применúться*. **2.** *pas.* de la *применя́ть*.

примéр, *-а m.* **1.** exemplu, pildă, model; *живóй ~* exemplu viu; *привестú ~а* cita un exemplu; *слéдовать чьемý-л. ~у* a urma exemplul cuiva; *брать ~ с когó-л.* a lua exemplu de la cineva; *стáвить в ~ когó-л.* a lua pe cineva drept exemplu; *не в ~* incomparabil, deosebit de...; *не в ~ лýчше* incomparabil mai bine; *не в ~ прóчим* spre deosebire de ceilalți; *к ~у (сказáть)* de exemplu, de pildă; *недалекó идтú за ~ом* nu-i greu să găsești un exemplu. **2.** *(mat.)* exercițiu.

примерзáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *примёрзнуть*

примёрз|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. примерзáть)* a îngheța, a se lipi (de ceva) din cauza înghețului.

примéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. примеря́ть) acuz.* a proba, a încerca; *~пиджáк* a proba o haină ◇ *(prov.) семь раз примéрь, а одúн раз отрéжь* măsoară de șapte ori și taie o dată.

примéрка, *-и f. sg.* probare, probă; ~ *плáтья* probare a unei rochii/haine.

примéрно *adv.* **1.** exemplar, foarte bine; ~ *вестú себя́* a se purta exemplar. **2.** aproximativ, cu aproximație.

примéрность, *-и f. sg.* **1.** desăvîrșire, caracter ireproșabil; ~ *егó поведéния* purtarea lui ireproșabilă. **2.** caracter aproximativ; ~ *расчётов* aproximația calculelor.

примéрный *adj.* **1.** exemplar, model, excelent. **2.** aproximativ; ~ *подсчёт расхóдов* evaluarea aproximativă a cheltuielilor.

примéрочная, *-ой f.* cabină de probă *(la un magazin de confecții, la croitorie)*

примеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *примéрить*

прúмес|ь, *-и f.* amestec, adaus; impuritate, corp străin; *сóрная ~* impurități.

примéт|а, *-ы f.* **1.** semn, indiciu; *осóбые ~ы* semne particulare, semnalmente; *дурнáя ~* semn rău, semn prevestitor de rele. **2.** *(lingv.)* marcă, caracteristică ◇ *быть на ~е* a fi luat la ochi; *имéть на ~е* a avea în vedere; *брать на ~у* a avea în vedere.

приметáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. примётывать) acuz.* a însăila.

примéти|ть, *-éчу, -éтишь vb. pf. (ipf. примечáть) acuz.* a observa, a remarca, a băga de seamă; *(fig.) не ~ слонá* a nu sesiza esențialul.

примётка, *-и f. sg.* însăilare.

примéтливость, *-и f. sg.* istețime, spirit de observație, perspicacitate.

примéтливый *adj.* isteț, pătrunzător, dotat cu spirit de observație.

примéтно *adv.* vădit, vizibil, simțitor.

примéтный *adj.* vădit, vizibil; bătător la ochi.

примётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приметáть*

примечáни|е, *-я n.* adnotare, însemnare, notă, remarcă; observație; *снабдúть ~ями* a adnota.

примеча́тельность, -*u f. sg.* caracter remarcabil, însemnătate.

примеча́тельн|ый *adj.* remarcabil, deosebit; însemnat; curios; ~ *слу́чай* un caz remarcabil; ~*ое призна́ние* mărturie semnificativă.

примеча́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приме́тить.* **2.** *за* + *instr. (pop.)* a supraveghea, a nu scăpa din ochi, a urmări.

приме́шивание, -*я n.* amestecare.

примеша́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. pf. (ipf. приме́шивать) acuz.* sau *gen.* a amesteca, a adăuga *(amestecînd).*

приме́шивать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *примеша́ть*

примина́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* de la *примя́ть*

примире́нец, -*нца m. (peior.)* împăciuitorist.

примире́ние, -*я n.* împăcare, conciliere, împăciuire; ~ *сторо́н* împăcarea părților.

примирённый 1. *p.t.p.* de la *примири́ть.* **2.** *adj.* împăcat; resemnat.

примире́нческий *adj. (peior.)* împăciuitorist; de împăciuitorism.

примире́нчество, -*а n. sg. (peior.)* împăciuitorism.

примири́мый *adj.* conciliabil, care poate fi împăcat.

примири́тельный *adj.* conciliant, conciliator, împăciuitor.

примири́ть, -*рю́,* -*ри́шь vb. pf. ipf. примиря́ть) acuz.* **1.** a împăca. **2.** cu *с* + *instr.* a face să se resemneze/să se împace cu ceva.

примири́ться, -*рю́сь,* -*ри́шься vb. pf. (ipf. примиря́ться)* **1.** a se împăca. **2.** a se împăca, a se deprinde; a se resemna; ~ *с мы́слю* a se împăca cu gîndul.

примиря́ть, -*я́ю,* -*я́ешь vb. ipf.* de la *примири́ть*

примиря́ться, -*я́юсь,* -*я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *примири́ться.* **2.** *pas.* de la *примиря́ть.*

примиря́юще *adv.* conciliant, cu un ton împăciuitor.

примити́в, -*а m.* **1.** lucru primitiv. **2.** fenomen primitiv, fenomen primar. **3.** *(arte)* primitiv.

примитиви́зм, -*а m. sg.* primitivism.

примити́вно *adv.* (în mod) primitiv, rudimentar.

примити́вность, -*u f. sg.* primitivism stare primitivă, caracter primitiv.

примити́вный *adj.* primitiv, rudimentar.

примкну́ть, -*ну́,* -*нёшь vb. pf.* a tăcea, a se astîmpăra, a se liniști.

при́морозок, -*зка m.* brumă, îngheț de primăvară.

примо́рский *adj.* maritim; de litoral; costier; de coastă.

примо́рье, -*я n.* litoral, zonă de litoral.

примости́ться, -*ощу́сь,* -*ости́шься vb. pf. (pop.)* a-și găsi un locșor, a se așeza *(într-un loc incomod).*

примочи́ть, -*очу́,* -*о́чишь vb. pf. (ipf. прима́чивать)* a uda, a muia; a obloji.

примо́чк|а, -*u f.* medicament lichid pentru comprese; *де́лать* ~*u* a pune comprese; *свинцо́вая* ~ apă de plumb; ~ *для глаз* apă de ochi.

при́мула, -*ы f. (bot.)* primulă; ciuboțica-cucului.

при́мус, -*а m.* primus.

примча́ть, -*чу́,* -*чи́шь vb. pf.* **1.** a aduce în goană. **2.** *v. примча́ться.*

примча́ться, -*чу́сь,* -*чи́шься vb. pf.* a veni în fuga mare, a sosi alergînd.

примыка́ние, -*я n.* **1.** *(gram.)* juxtapunere, alăturare. **2.** *sg.* joncțiune; atingere, alipire.

примыка́|ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* **1.**, *ipf.* de la *примкну́ть.* **2.** a se mărgini a se învecina; a fi alăturat; *к до́му* ~*ет сад* alături de casă e o grădină.

примы́слить, -*лю,* -*лишь vb. pf. (ipf. примышля́ть) acuz. (înv.)* a (mai) adăuga ceva de la sine; a născoci, a scorni.

примышля́ть, -*я́ю,* -*я́ешь vb. ipf.* de la *примы́слить*

приня́ть, -*мну́,* -*мнёшь vb. pf. (ipf. примина́ть) acuz.* a mototoli, a strivi puțin.

принадлеж|а́ть, -*жу́,* -*жи́шь vb. ipf.* **1.** *dat.* a aparține, a-i reveni; a fi inerent cuiva; *ему́* ~*ит заслу́га* lui îi revine meritul.

принадле́жност|ь, -*u f.* **1.** *sg.* apartenență; ~ *к па́ртии* apartenență la partid; *социа́льная* ~ origine socială. **2.** *pl.* articole, rechizite; *канцеля́рские* ~*u* furnituri, rechizite de birou; *спорти́вные* ~*u* material sportiv; *посте́льные* ~*u* cazarmament ◇ *по* ~*u* cui i se cuvine; după apartenență.

прина́лечь, -*ля́гу,* -*ля́жешь vb. ipf. на* + *acuz.* **1.** a se opinti, a se lăsa pe. **2.** a se apuca cu sîrguință de ceva.

принаряди́ть, -*яжу́,* -*я́дишь vb. pf. (ipf. принаряжа́ть) acuz.* a găti, a împodobi.

принаряди́ться, -*яжу́сь,* -*я́ди́шься vb. pf. (ipf. принаряжа́ться)* a se găti, a se împodobi.

принаряжа́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* de la *принаряди́ть*

принаряжа́ться, -*а́юсь,* -*а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *принаряди́ться.* **2.** *pas.* de la *принаряжа́ть.*

принево́лить, -*лю,* -*лишь vb. pf.* de la *нево́лить*

принесе́ние, -*я n. sg.* aducere, prestare, depunere; ~ *прися́ги* prestare de jurămînt.

принести́, -*су́,* -*сёшь vb. pf. (ipf. приноси́ть) acuz.* **1.** a aduce; ~ *обра́тно* a aduce înapoi. **2.** a rodi, a da roade. **3.** a făta. **4.** *(fig.)* a aduce, a pricinui; ~ *по́льзу* a aduce folos; ~ *дохо́д* a aduce venit; ~ *вред* a aduce pagubă, a strica; a face rău, a fi vătămător; ~ *сча́стье* a aduce noroc. **5.** *(cu diverse determinări, sensul reieșind din acestea)* a face ceva; ~ *благода́рность* a mulțumi; a aduce mulțumiri; ~ *кля́тву* a jura; ~ *в же́ртву что-л.* a sacrifica ceva; ~ *в дар* a aduce în dar, a dărui; ~ *свои́ извине́ния* a cere iertare, a cere scuze.

принести́сь, -*су́сь,* -*сёшься vb. pf. (ipf. приноси́ться)* a sosi în goană, a sosi ca vîntul.

принижа́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* de la *прини́зить*

прини́женность, -*u f. sg.* (stare de) umilință, înjosire.

прини́женный 1. *p.t.p.* de la *прини́зить.* **2.** *adj.* umilit, înjosit; umil.

прини́зить, -*и́жу,* -*и́зишь vb. pf. (ipf. принижа́ть) acuz.* a umili, a înjosi.

принника́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf. прини́кнуть*

прини́кнуть, -*ну,* -*нешь vb. pf. (ipf. приника́ть) к* + *dat.* a se apleca, a se lipi, a se strînge lîngă cineva, ceva.

принима́|ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приня́ть.* **2.** *acuz. (despre medici, avocați)* a primi, a consulta. **3.** *acuz.* sau fără *compl.* a moși; ~ *ро́ды;* ~ *ребёнка* a moși un copil ◇ ~*я во внима́ние, что* ... avînd în vedere că ...; luînd în considerație că ...

принима́|ться, -*а́юсь,* -*а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приня́ться.* **2.** *pas.* de la *принима́ть.*

прнора́вливать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *приноровить*

принора́вливаться, -*аюсь,* -*аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приноровиться.* **2.** *pas.* de la *принора́вливать.*

приноровить, -*влю́,* -*ви́шь vb. pf. (ipf. принора́вливать) acuz.* a adapta, a potrivi, a face să coincidă.

приноровиться, -*влю́сь,* -*ви́шься vb. pf. (ipf. принора́вливаться) к* + *dat.* a se adapta, a se acomoda; ~ *к обстоя́тельствам* a se adapta la împrejurări.

приноси́ть, -*ошу́,* -*о́сишь vb. ipf.* de la *принести́*

приноси́ться, -*ошу́сь,* -*о́сишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *принести́сь.* **2.** *pas.* de la *приноси́ть.*

приноше́ние, -*я n. sg.* **1.** aducere. **2.** *(înv.)* dar, cadou, prinos, ofrandă.

принуди́ловка, -*u f. (pop.)* muncă forțată.

принуди́тельность, -*u f. sg.* caracter forțat/silit, constrîngere.

принуди́тельн|ый *adj.* silit, forțat, coercitiv; constrîns; ~*ые ме́ры* măsuri de constrîngere; ~*ым путём* prin constrîngere.

принуди́ть, -*у́жу,* -*у́дишь vb. pf. (ipf. принужда́ть) acuz.* cu *inf.* a sili, a constrînge, a forța, a obliga.

принужда́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* de la *прину́дить*

принужде́ни|е, -*я n. sg.* constrîngere, silire; *без* ~*я* fără constrîngere, nesilit, de bună voie; *по* ~*ю* fiind silit/constrîns.

принуждённость, -*u f. sg.* lipsă de naturalețe, artificialitate, afectare; ~ *в разгово́ре* afectare în vorbire.

принуждённый 1. *p.t.p.* de la *прину́дить.* **2.** *adj. lung.* forțat, silit; nefiresc, afectat; ~ *смех* rîs forțat.

принц, -*а m.* principe, prinț.

принцécca, *-ы f.* principesă, prinţesă ◇ ~ *на горóшине* crescut în vată.

прúнцип, *-а m.* 1.principiu; ~ *добровóльности* principiul liberului consimţămînt; *(mat.)*~*взаимности* principiul reciprocităţii; *(fiz.)* ~ *относúтельности* principiul relativităţii. **2.** principiu, punct de vedere, convingere; *из* ~*а* din principiu; *держáться твёрдых* ~*ов* a fi un om de principiu ◇ *в* ~*е* în principal; în principiu; în linii generale.

принципáт, *-а m. (ist.)* principat.

принципиáльно *adv.* **1.** *(из принципа)* (în mod) principial, din principiu. **2.** *(по существу)* în principiu; ~ *он прав* în principiu el are dreptate.

принципиáльность, *-и f. sg.* principialitate.

принципиáльн|ый *adj.* **1.** principial; ~ *вопрóс* chestiune principială; ~*ое разноглáсие* deosebire principială de vederi. **2.** de/cu principii; ~ *человéк* om de principii.

принюхаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. принюхиваться)* к + *dat.* **1.** *(привыкнуть к запаху)* a se obişnui cu un miros. **2.** *(понюхать)* a mirosi *(ceva)*.

принюхиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *принюхаться*

прuня́ти|е, *-я n. sg.* **1.** primire, admitere; ~ *в пáртию* primire în partid; ~ *на слýжбу* primire în serviciu. **2.** acceptare; ~ *назначéния* acceptarea unei numiri. **3.** *(cu privire la medicamente)* luare, administrare; ~ *лекáрства* luarea unui medicament. **4.** adoptare, admitere; ~ *закóна* adoptarea unei legi; ~ *решéния* adoptarea unei hotărîri; ~ *проéкта* admiterea unui proiect; ~ *присяги* prestarea/ depunerea jurămîntului; ~ *граждáнства* naturalizare.

прúнят|ый **1.** *p.t.p.* de la *приня́ть*. **2.** *adj.* primit, acceptat; *так* ~*о* aşa se obişnuieşte.

прин|я́ть, *примý, прúмешь vb. pf. (ipf. принимáть)* **1.** *acuz. (взять, получить)* a primi, a lua, a lua în primire, a prelua; ~ *товáр* a lua marfa în primire; ~ *делá по áкту* a lua în primire gestiunea cu proces-verbal; ~ *комáндование* a prelua comanda; ~*пост* a primi un post; a prelua un post. **2.** *acuz. (кудá-л.)* a primi, a admite; ~ *на слýжбу* a primi în serviciu; ~ *в университéт* a primi la universitate. **3.** *acuz.* a primi; ~ *делегáцию* a primi o delegaţie; ~ *гостéй* a primi musafiri; *хорошó* ~ *когó-л.* a primi bine pe cineva. **4.** *acuz. (согласиться)* a accepta; a fi de acord cu ceva; ~ *предложéние* a accepta propunerea. **5.** *acuz.* a adopta, a vota; a aproba; ~ *закóн* a adopta o lege; ~ *резолю́цию* a adopta o rezoluţie; ~ *решéние* a lua o hotărîre. **6.** *acuz. (cu privire la medicamente)* a lua; ~ *микстýру* a lua o doctorie. **7.** *acuz.* a face *(o baie, un duş)*; ~ *вáнну* a face o baie. **8.** *acuz.* cu *за* + *acuz.* a lua drept ... ; ~ *за знакóмого* a lua pe cineva drept un cunoscut; ~ *за чúстую монéту* a o lua de bună. **9.** *acuz. (pop.)* a lua, a ridica, a strînge ◇ *(mil.)* ~ *бой* a primi lupta; ~ *присягу* a depune a presta jurămîntul; ~ *парáд* a primi parada; ~ *в расчёт* a ţine scama; a ţine socoteală; ~ *к сéрдцу* a pune la inimă, a-şi face inimă rea; ~ *чью-л. стóрону* a ţine partea cuiva; ~ *сигнáл* a repeta semnalul; ~ *монáшество* a se călugări; ~ *христиáнство* a se converti la creştinism; ~ *в штыкú* a) a întîmpina *(pe inamic)* cu baioneta la armă; b) *(fig.)* a ataca cu vehemenţă, a lua în focuri; ~ *учáстие в ком-л.* a se interesa de soarta cuiva, a-i da ajutor; ~ *мéры* a lua măsuri; ~ *на себя́ винý* a lua vina asupra sa; ~ *на себя́ отвéтственность* a-şi asuma răspunderea; ~ *на свой счёт* a se simţi direct vizat; ~ *хорóший оборóт* a lua o întorsătură bună; ~ *к свéдению* a lua notă; ~ *во внимáние* a lua în seamă; a lua în consideraţie; ~ *что-л. в шýтку* a lua ceva în glumă; ~ *всерьёз* a lua în serios.

приня́ться, *примýсь, прúмешься vb. pf. (ipf. принимáться)* **1.** *за* + *acuz.* sau cu *inf.* a se apuca de ... ; a se pune pe ... ; ~ *за рабóту* a se pune pe lucru. **2.** *за* + *acuz.* a se ocupa de cineva, a căuta să-l influenţeze. **3.** *(о прививке)* a (se) prinde *(despre vaccin)*.

приободрúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. приободря́ть)* a încuraja, a îmbărbăta *(puţin)*.

приободрúться, *-рю́сь, -рúшься vb. pf. (ipf. приободря́ться)* a se încuraja, a se mai îmbărbăta.

приободря́ть(ся), *-я́ю(сь), -я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *приободрúть(ся)*

приобрестú, *-ретý, -ретёшь vb. pf. (ipf. приобретáть) acuz.* **1.** a căpăta, a dobîndi; a cîştiga; ~ *знáния* a dobîndi cunoştinţe; ~ *чьё-л. расположéние* a cîştiga bunăvoinţa cuiva; ~ *власть* a căpăta puterea. **2.** a cumpăra; a achiziţiona. **3.** *(cu privire la calităţi, stări etc.)* a căpăta; ~ *значéние* a căpăta importanţă.

приобретáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приобрестú*

приобретéние, *-я n. sg.* **1.** căpătare, dobîndire; procurare; achiziţionare, cumpărare; ~ *знáний* dobîndire de cunoştinţe. **2.** achiziţie, cumpărătură.

приобщáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приобщúть*

приобщáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приобщúться*. **2.** *pas.* de la *приобщáть*.

приобщéние, *-я n. sg.* **1.** antrenare; familiarizare, iniţiere, adaptare. **2.** anexare, alăturare. **3.** *(bis.)* împărtăşire, cuminecare.

приобщúть, *-щý, -щúшь vb. pf. (ipf. приобщáть) acuz.* **1.** a iniţia. **2.** a anexa; ~ *докумéнты к дéлу* a anexa actele la dosar.

приобщúться, *-щýсь, -щúшься vb. pf. (ipf. приобщáться)* к + *dat.* a se împărtăşi din ... ; a se iniţia în ... ; a lua parte la ...

приодéть, *-éну -éнешь vb. pf. acuz.* **1.** a îmbrăca, a procura haine (cuiva). **2.** a îmbrăca frumos, a găti.

приодéться, *-éнусь, -éнешься vb. ipf.* a se îmbrăca frumos, a se împodobi, a se găti.

приоритéт, *-а m. sg.* prioritate.

приосáниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *приосáниться*

приосáниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. приосáниваться)* a-şi lua o înfăţişare demnă/plină de importanţă.

приостанáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приостановúть*

приостанáвливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приостановúться*. **2.** *pas.* de la *приостанáвливать*.

приостановúть, *-овлю́, -óвишь vb. pf. (ipf. приостанáвливать) acuz.* a opri *(pentru un timp oarecare)*, a suspenda, a întrerupe; a sista; ~ *рабóту* a întrerupe lucrul.

приостановú|ться, *-овлю́сь, -óвишься vb. pf. (ipf. приостанáвливаться)* a se opri *(pentru un timp oarecare)*; a fi suspendat; a se întrerupe; a stagna.

приостанóвка, *-и f. sg.* oprire, suspendare, întrerupere, sistare; ~ *воéнных дéйствий* suspendarea provizorie a ostilităţilor.

приотворúть, *-орю́, -óришь vb. pf. (ipf. приотворя́ть) acuz.* a întredeschide, a deschide puţin.

приотворú|ться, *-óрится vb. pf. (ipf. приотворя́ться)* a se întredeschide, a se deschide puţin.

приотворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приотворúть*

приотворя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приотворúться*. **2.** *pas.* de la *приотворя́ть*

приоткрывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приоткры́ть*

приоткрывáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приоткры́ться*. **2.** *pas.* de la *приоткрывáть*.

приоткры́ть, *-рóю, -рóешь vb. pf. (ipf. приоткрывáть) acuz.* a întredeschide, a deschide puţin.

приоткры́ться, *-рóется vb. pf. (ipf. приоткрывáться)* a se întredeschide, a se deschide puţin.

прихотéть, *-óчу, -óтишь vb. pf. (ipf. прихóчивать) acuz.* sau к + *dat.* a stîrni pofta; a trezi gustul/interesul cuiva.

прихотé|ться, *-óчусь, -óтишься vb. pf. (ipf. прихóчиваться)* a căpăta interes, a prinde gust, a se pasiona pentru ceva.

прихóчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прихотéть*

прихóчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прихотéться*. **2.** *pas.* de la *прихóчивать*.

припадáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *припáсть* [1]. **2.** a şchiopăta puţin.

припáд|ок, *-дка m.* acces, atac, criză *сердéчный* ~ atac de inimă; *нéрв-*

ный ~ criză de nervi; *в ~ке гнéва* într-un acces de mînie.

припáдочн|ый *adj.* **1.** de/referitor la acces/atac/criză. **2.** **~ый,** *-ого m.* epileptic.

припáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припая́ть*

припáйка, *-и f.* **1.** *sg.* sudare, lipire. **2.** piesă sudată/lipită. **3.** *(tehn.)* aliaj pentru lipit.

припáрк|а, *-и f.* cataplasmă, oblojeală, compresă *(caldă)*; prișniță ◇ *как мёртвому ~и* de nici un folos; ajută ca mortului bocetul.

припасáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *припасти́*

припасти́, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. припасáть) acuz.* sau *gen.* a pregăti *(din timp)*; a se aproviziona, a face provizii; a pune deoparte, a economisi.

припáсть [1], *-адý, -адёшь vb. pf. (ipf. припадáть) к + dat.* a se strînge lîngă ... ; a se lipi de ... ; a se pleca la ...

припá|сть [2], *-адёт vb. pf. к + dat. (înv.)* a se ivi, a apărea.

припáсы, *-ов* **1.** provizii; *съестны́е ~* produse alimentare, alimente; *боевы́е ~* muniții. **2.** accesorii; ustensile; *рыболóвные ~* ustensile de pescuit.

припáхива|ть, *-ает vb. ipf. instr.* a mirosi a ... (ceva neplăcut), a avea iz de ...

припáшка, *-и f.* prașilă suplimentară.

припая́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. припáивать) acuz.* a suda, a lipi.

припéв, *-а m.* refren.

припев|áть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a fredona, a îngîna un cîntec.

припевáючи *adv. (în expr.) жить ~* a trăi fără griji, a huzuri; a trăi ca în sînul lui Avram.

припёк [1], *-а (-у) m. sg.* spor la coacerea pîinii.

припёк [2], *-а (-у) m. sg.* loc însorit; *сидéть на ~е* a sta la soare.

припёк|а, *-и f. (pop. în expr.) сбóку-~у* așa, hodoronc-tronc; nitam-nisam; ca musca în lapte.

припекáть, *-áет vb. pf. (ipf. припéчь)* a frige, a dogori, a arde puternic *(despre soare)*.

приперéть, *-прý, -прёшь vb. pf. (ipf. припирáть)* **1.** a închide. **2.** a strînge; *(fig.) ~ когó-л. к стéнке* sau *двéрью* a strînge pe cineva cu ușa, a prinde la strîmtoare.

припирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приперéть*

приписáть, *-ишý, -и́шешь vb. pf. (ipf. припи́сывать) acuz.* **1.** a adăuga *(în scris)*. **2.** a înscrie, a înregistra. **3.** cu *dat.* a atribui, a pune pe seama; a socoti (ceva) drept cauză.

приписáться, *-ишýсь, -и́шешься vb. pf. (ipf. припи́сываться)* a se înscrie, a se înregistra.

припи́ск|а, *-и f.* **1.** adaos; notă; *~ к письмý* post-scriptum. **2.** *sg.* înscriere; înregistrare.

приписнóй *adj. (adm.)* afectat, anexat la ... ; pendinte de ...

припи́сывание, *-я n. sg.* atribuire.

припи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приписáть*

припи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приписáться*. **2.** *pas.* de la *припи́сывать*.

приплáта, *-ы f. sg.* plată suplimentară, sumă plătită în plus, supliment de plată.

приплати́ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. acuz.* a mai plăti, a plăti pe deasupra, a plăti în plus.

припл|ести́, *-етý, -етёшь vb. pf. (ipf. приплетáть) acuz.* **1.** a mai împleti, a adăuga o împletitură. **2.** *(fig. pop.)* a amesteca, a implica; a pomeni.

приплести́сь, *-етýсь, -етёшься vb. pf. (pop.)* a veni/a ajunge cu greu; a se tîrî.

приплетáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приплести́*

приплóд, *-а m. sg.* prăsilă, fătătură.

приплывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приплы́ть*

припл|ы́ть, *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. приплывáть)* a ajunge *(plutind, înot)*.

приплю́снутый **1.** *p.t.p.* de la *приплю́снуть*. **2.** *adj.* turtit.

приплю́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a turti; a strivi.

приплюсовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. приплюсóвывать) acuz. (pop.)* a mai adăuga la total, a adăuga în plus.

приплюсóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приплюсовáть*

припля́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a dănțui; a sălta, a țopăi.

приподнимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приподня́ть*

приподнимáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приподня́ться*. **2.** *pas.* de la *приподнимáть*.

припóднятость, *-и f. sg.* **1.** vioiciune, înviorare. **2.** caracter solemn; *~ сти́ля* stil solemn/înalt.

припóднятый **1.** *p.t.p.* de la *приподня́ть*. **2.** *adj.* vioi, înviorat, însuflețit; animat. **3.** *adj. (despre stil)* solemn, înalt, retoric.

приподня́ть, *-нимý, -ни́мешь vb. pf. (ipf. приподнимáть* sau *pop. приподымáть) acuz.* a ridica puțin; *~ зáнавес* a ridica puțin cortina.

приподня́ться, *-нимýсь, -ни́мешься vb. pf. (ipf. приподнимáться* sau *pop. приподымáться)* a se ridica puțin.

приподымáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pop.)* de la *приподня́ть*

приподымáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf. (pop.)* de la *приподня́ться*. **2.** *pas.* de la *приподымáть*.

припóй, *-я m. sg.* aliaj de lipit.

приползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приползти́*

приползти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. приползáть)* a ajunge (undeva) tîrîndu-se, a se tîrî pînă la ...

припоминáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *припóмнить*

припоминáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *припóмниться*

припóм|нить, *-ню, -нишь vb. pf.* **1.** *(ipf. припоминáть) acuz.* a-și aminti, a-și aduce aminte (de ceva). **2.** *acuz.* cu *dat.* a nu ierta; *я тебé э́то ~ню* n-am să-ți iert asta; n-am să ți-o uit.

припóмниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. припоминáться)* a-i veni în gînd, a-și aduce aminte.

приправа, *-ы f.* dresuri; sos; condiment.

припрáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. приправля́ть)* **1.** *acuz.* cu *instr. (еду)* a drege. **2.** *acuz. (tipogr.)* a potrivi.

припрáвка, *-и f. (tipogr.)* potriveală.

приправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *припрáвить*

припры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sălta, a sări.

припряжнóй, *adj.* lăturaș înhămat.

припря́жка, *-и f.* lăturaș la înhămat.

припря́тать, *-я́чу, -я́чешь vb. pf. (ipf. припря́тывать) acuz.* a ascunde, a pune la o parte, a păstra.

припря́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припря́тать*

припýгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припугнýть*

припугнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. припýгивать) acuz. instr.* a speria, a amenința.

припýдривание, *-я n.* pudrare.

припýдривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припýдрить*

припýдриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *припýдриться*. **2.** *pas.* de la *припýдривать*.

припýдрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. припýдривать) acuz.* a pudra ușor, a da cu puțină pudră.

припýдриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. припýдриваться)* a se pudra puțin, a se da cu puțină pudră.

при́пуск, *-а m.* **1.** lărgire, lungire. **2.** *(tehn.)* toleranță; adaos; supradimensionare.

припускáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *припусти́ть*

припусти́|ть, *-ущý, -ýстишь vb. pf. (ipf. припускáть)* **1.** *acuz. к + dat.* a lăsa să se apropie. **2.** *acuz. (pop.)* a îndemna, a da bice. **3.** *(pop.)* a lua la goană, a grăbi pasul. **4.** *(pop.)* a (se) înteți. **5.** *acuz.* a lărgi, a lungi, a da drumul.

припýтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. припýтывать)* **1.** a adăuga, a uni, a amesteca. **2.** a implica.

припýтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припýтать*

припухáть, *-áет vb. ipf.* de la *припýхнуть*

припýхлость, *-и f.* umflătură (mică).

припýхлый *adj.* (puțin) umflat.

припýх|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. припухáть)* a se umfla (puțin).

прирабáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приработать*

прирабóтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. прирабáтывать) acuz.* a cîștiga *(suplimentar, pe deasupra)*.

прирабóтка, *-и f. (tehn.)* rodaj; rodare; ajustare prin funcționare.

при́работок, *-тка m.* cîştig suplimentar; ciubuc.

приpа́внивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приравня́ть*

приpа́вниваться, *-ается vb. ipf. pas.* a fi asimilat, a fi considerat egal.

приравня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. приpа́внивать acuz.* cu *к + dat.* a asimila, a considera egal, a pune pe aceeaşi treaptă cu.

прираста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прирасти́*

прирас|ти́, *-тёт vb. pf. (ipf. прираста́ть)* **1.** *к + dat.* a se prinde. **2.** a creşte *(în volum),* a spori *(la număr).*

приращéние, *-я n.* **1.** creştere, sporire; adăugire; *~ населе́ния* creşterea populaţiei; *~ капита́ла* creşterea capitalului; *(mat.) ~ фу́нкции* creşterea funcţiei. **2.** *(lingv.)* augment; element prefixal; element sufixal.

приревнова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. (ipf. ревнова́ть) acuz.* cu *к + dat.* a fi gelos.

прирéзать [1], *-éжу, -éжешь vb. pf. (ipf. прирезáть* şi *прирéзывать) acuz.* a adăuga *(prin parcelare).*

прирéзать [2], *-éжу, -éжешь vb. pf. (ipf. прирéзывать) acuz.* a tăia, a înjunghia.

прирезáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прирéзать* [1]

прирéзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прирéзать*

прирéчный *adj.* de lîngă rîu.

приро́д|а, *-ы f. sg.* **1.** natură; *мёртвая ~* natură moartă; *живáя ~* natură vie; *явлéние ~ы* fenomen al naturii; *закóн ~ы* lege a naturii; *овладéть си́лами ~ы* a stăpîni forţele naturii; *на лóне ~ы* în natură. **2.** *(fig.)* natură, caracter ◇ *по ~е* din fire; *в ~е вещéй* în firea lucrurilor; *игрá ~ы* joc al naturii; *по своéй ~е* prin definiţie.

приро́дн|ый *adj.* **1.** natural; firesc; *~ые богáтства* bogăţii naturale; *~ газ* gaz natural. **2.** neaoş, din tată în fiu; get-beget, sadea. **3.** înnăscut; *~ тала́нт* talent înnăscut.

природовéд, *-а m.* naturalist.

природовéдение, *-я n. sg.* ştiinţe naturale, ştiinţele naturii.

природовéдческий *adj.* de ştiinţe naturale.

прирождённый *adj.* **1.** înnăscut; congenital; *~ тала́нт* talent înnăscut. **2.** adevărat, autentic; cu vocaţie; *~ худóжник* pictor cu vocaţie.

приро́ст, *-а m. sg.* creştere, mărire; spor, excedent; *~ по объёму* creştere în volum; *~ по вéсу* spor de greutate; *~ населéния* spor al populaţiei; *~ продýкции* sporirea producţiei.

приручáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приручи́ть*

приручáться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приручи́ться.* **2.** *pas* de la *приручáть.*

приручéние, *-я n. sg.* domesticire, îmblînzire.

приручённый **1.** *p.t.p.* de la *приручи́ть.* **2.** *adj.* domesticit, îmblînzit, blînd.

приручи́ть, *-чý, -чи́шь vb. pf. (ipf. приручáть) acuz.* **1.** a domestici, a îmblînzi. **2.** *(fig.)* a-şi ataşa pe cineva, a-l face să fie ascultător.

приручи́ться, *-чýсь, -чи́шься vb. pf. (ipf. приручáться)* **1.** a se domestici. **2.** a se ataşa, a se obişnui (cu cineva); a deveni ascultător.

присáдка, *-и f. (chim.)* adaus, aditiv.

присáдочный *adj.* adiţional, de adaus.

присáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *присéсть (2)*

присáсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *присосáться*

присвáивание, *-я n. sg.* = *присвоéние*

присвáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присвóить*

присвáтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. присвáтывать) acuz. (pop.)* a peţi.

присвáтаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. присвáтываться) к + dat. (pop.)* a cere în căsătorie.

присвáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присвáтать*

присвáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *присвáтаться.* **2.** *pas.* de la *присвáтывать.*

при́свист, *-а m.* fluierat, şuierat; triluri; *говори́ть с ~ом* a vorbi şuierînd.

присви́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a fluiera. **2.** a vorbi şuierînd.

присвоéни|е, *-я n. sg.* **1.** însuşire, aproprieгe; uzurpare; *~ чужóго имýщества* însuşirea averii altuia; *(ec. pol.) капиталисти́ческий спóсоб ~я* modul de însuşire capitalist. **2.** conferire, decernare; atribuire; *~ звáния* conferirea unui titlu.

присвóить, *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. присвáивать) acuz.* **1.** a-şi însuşi, a-şi apropria; a pune mîna; a uzurpa. **2.** cu *dat.* a conferi, a decerna, a atribui.

присéд, *-а m. (sport)* îndoirea genunchilor.

приседáние, *-я n.* **1.** lăsare pe vine. **2.** *(înv.)* reverenţă.

приседáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *присéсть*

присемéнник, *-а m. (bot.)* carunculă.

присéст, *-а m. (în expr.) в оди́н ~* sau *за оди́н ~* dintr-o dată, repede.

присéсть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf.* **1.** *(ipf. приседáть)* a se lăsa pe vine. **2.** *(ipf. присáживаться)* a se aşeza *(pentru un scurt timp),* a lua loc.

при́сказка, *-и f.* introducere *(la o poveste),* formulă introductivă *(la un basm).*

прискакáть, *-ачý, -áчешь vb. pf.* a sosi în goană; *~ верхóм* a veni în galop.

прискóрби|е, *-я n.* mîhnire, durere, regret; *к (моемý большóму) ~ю* spre marele meu regret.

прискóрбно *pred. impers.* e regretabil, e dureros; *~ ви́деть...* e dureros să vezi...; *~, что ...* este regretabil că...

прискóрбный *adj.* trist, dureros, regretabil.

прискýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прискýчить*

прискýчи|ть, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. прискýчивать) dat.* a se plictisi, a i se urî.

прислáть, *пришлю́, пришлёшь vb. pf. (ipf. присылáть) acuz.* a trimite.

прислóвье, *-я n.* zicală, vorbă de duh.

прислони́ть, *-оню́, -они́шь vb. pf. (ipf. прислоня́ть) acuz.* a rezema, a propti, a sprijini.

прислони́ться, *-оню́сь, -они́шься vb. pf. (ipf. прислоня́ться) к + dat.* a se rezema, a se propti, a se sprijini.

прислýга, *-и f* **1.** *(служáнка)* servitoare, fată în casă. **2.** *sg. col. (înv.)* servitorime. **3.** *sg. col. (mil.)* servanţi; *орудúйная ~* servanţii tunului.

прислýживать, *-аю, -аешь vb. ipf. dat.* sau *fără compl. (înv.)* a servi; *~ за столóм* a servi la masă.

прислýживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. прислужи́ться)* a o face pe sluga, a se băga pe sub piele, a se linguşi.

прислужи́ться, *-ужýсь, -ýжишься vb. pf.* de la *прислýживаться*

прислýжник, *-а m.* **1.** *(înv.)* servitor, slugă. **2.** slugoi, lacheu.

прислýшаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *(ipf. прислýшиваться)* a asculta atent, a-şi ciuli urechile. **2.** *(ipf. прислýшиваться) (fig.)* a fi atent, a lua în seamă. **3.** a se obişnui *(cu un sunet).*

прислýшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прислýшаться (1, 2)*

присмáтривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присмотрéть*

присмáтриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *присмотрéться*

присмирé|ть, *-éю, -éешь vb. pf.* a se linişti, a se astîmpăra, a se potoli.

присмóтр, *-а m. sg.* supraveghere; *остáвить без ~а* a lăsa în părăsire; a lăsa fără supraveghere; *быть под ~ом* a fi sub supraveghere.

присмотрéть, *-отрю́, -óтришь vb. pf. (ipf. присмáтривать)* **1.** *за + instr.* a supraveghea, a fi cu ochii pe... **2.** *acuz.* a alege, a ochi, a-şi pune ochii pe...

присмотрéться, *-отрю́сь, -óтришься vb. ipf. (ipf. присмáтриваться) к + dat.* **1.** a se uita atent, a privi atent; a observa. **2.** a se obişnui, a se deprinde, a se familiariza cu...; *~ к темнотé* a se obişnui cu întunericul.

присни́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. сни́ться)* a vedea în vis, a visa.

присобáчить, *-чу, -чишь vb. pf. (fam.)* a prinde, a fixa.

присовéтовать, *-тую, -туешь vb. pf.* de la *совéтовать*

присовокупи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. присовокупля́ть) acuz.* **1.** a adăuga, a alătura, a anexa. **2.** a adăuga, a mai spune; *~ нéсколько слов* a adăuga cîteva cuvinte.

присовокупля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *присовокупи́ть*

присоединéние, *-я n. sg.* **1.** alipire; unire, reunire; anexare. **2.** aderare; ală-

turare. 3. *(tehn.)* cuplare, împreunare, legare, racordare.

присоедини́тельный *adj. (gram.)* de unire; copulativ.

присоедини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. присоединя́ть) acuz.* **1.** a alipi; a uni, a reuni; a anexa. **2.** *(tehn.)* a cupla.

присоедини́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. присоединя́ться)* a adera, a se alătura; a se ralia, a se alipi.

присоединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *присоедини́ть*

присоединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *присоедини́ть*

присоединя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *присоедини́ться.* **2.** *pas.* de la *присоединя́ть.*

присоли́ть, *-олю́, -о́ли́шь vb. pf. acuz.* a săra puțin.

присо́с, *-а m. sg.* **1.** sugere, lipire. **2.** *(tehn.)* dispozitiv de aspirație; ventuză, sorb.

присоса́ться, *-осу́сь, -осёшься vb. pf. (ipf. приса́сываться) к + dat.* a se lipi *(prin sugere)*, a suge.

присосе́диться, *-е́жусь, -е́дишься vb. pf. к + dat.* a se așeza/a se instala lîngă/alături.

присо́ска, *-и f.* **1.** *(biol.)* ventuză, haustor. **2.** *(entom.)* ventuză.

присо́хнуть, *-нет vb. pf. (ipf. присыха́ть)* a se usca, a se lipi uscîndu-se.

приспева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приспе́ть (2).*

приспе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* **1.** *(înv.)* a veni/ a sosi la timp. **2.** *(ipf. приспева́ть) (despre timp)* a veni, a sosi.

приспе́шник, *-а m.* acolit, complice, părtaș.

приспи́чи|ть, *-ит vb. pf. impers. dat.* cu *inf. (pop.)* a-i veni, a-l apuca *(o poftă, o dorință)*, a dori mult; *~ло ему́ е́хать* i-a trăsnit să plece; *что ему́ ~ло?* ce l-a apucat?, de ce atîta grabă?

приспоса́бливание, *-я n.* adaptare.

приспоса́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приспосо́бить*

приспоса́бливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приспосо́биться.* **2.** *pas.* de la *приспоса́бливать.*

приспосо́бить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. приспособля́ть* și *приспоса́бливать) acuz.* a adapta; a folosi, a întrebuința; *~ к обстоя́тельствам* a adapta la împrejurări.

приспосо́биться, *-блюсь, -бишься vb. pf. (ipf. приспособля́ться* și *приспоса́бливаться)* a se adapta, a se acomoda, a se obișnui; *~ к кли́мату* a se aclimatiza.

приспособле́нец, *-нца m. (peior.)* conformist, oportunist.

приспособле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* adaptare, acomodare, aclimatizare; *~ к кли́мату* aclimatizare; *~ к окружа́ющей среде́* adaptare la mediul înconjurător. **2.** *(tehn.)* dispozitiv, mecanism; *зажи́мное ~* dispozitiv de strîngere; *вспомога́тельное ~* dispozitiv auxiliar / suplimentar; *домкра́тное ~* dispozitiv cu cric; *пусково́е ~* demarator, dispozitiv de pornire/de lansare.

приспосо́бленность, *-и f. sg.* adaptare, acomodare.

приспособле́нческ|ий *adj.* conformist, oportunist.

приспособле́нчество, *-а n. sg.* conformism.

приспособля́емость, *-и f. sg.* capacitate de adaptare/de acomodare; adaptabilitate.

приспособля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приспосо́бить*

приспособля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** de la *приспосо́биться.* **2.** *pas.* de la *приспособля́ть.*

приспуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приспусти́ть*

приспусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. приспуска́ть) acuz.* a lăsa puțin în jos; a coborî; *~ што́ру* a lăsa puțin storul în jos; *~ флаг* a coborî steagul *(în semn de doliu).*

при́став, *-а m.; pl. -а́ (în Rusia țaristă)* șef de poliție; *уча́стковый ~* comisar de circumscripție orășenească; *суде́бный ~* portărel.

пристава́ла, *-ы f.* și *m.* sîcîitor, sîcîitoare.

пристава́ние, *-я n.* **1.** aderare, fixare, prindere. **2.** acostare; inoportunare, sîcîire, agățare. **3.** *(mar.)* acostare.

пристав|а́ть, *-таю́, -таёшь vb. ipf.* de la *приста́ть; не ~а́й!* lasă-mă în pace!, nu mă plictisi!

приста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. de la приставля́ть) acuz.* **1.** *(прислони́ть)* a apropia, a sprijini. **2.** a adăuga, a înnădi. **3.** a angaja *(pentru supraveghere sau pentru îngrijirea cuiva)*; *~ ня́ньку к де́тям* a pune dădacă la copii.

приста́вка, *-и f. sg.* **1.** *(gram.)* prefix. **2.** *sg.* adăugare, înnădire, prelungire.

приставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приста́вить*

приставн|о́й *adj.* **1.** adăugat; *~ стул* strapontină; scaun suplimentar; *~а́я ле́стница* scară mobilă. **2.** *(lingv.)* protetic; *~ гла́сный* vocală protetică.

приста́вочн|ый *adj. (gram.)* cu prefix; prefixal, prefixat; *~ые слова́* cuvinte cu prefix; *~ глаго́л* verb prefixat.

при́стально *adv.* țintă, fix; *~ смотре́ть* a privi țintă.

при́стальность, *-и f. sg.* fixitate; *~ взгля́да* fixitatea privirii.

при́стальн|ый *adj.* fix, ațintit; încordat; *~ое внима́ние* atenție încordată.

приста́нище, *-а m.* refugiu, adăpost, azil, liman.

пристанцио́нный *adj.* de lîngă gară.

при́стан|ь, *-и f.* **1.** *(mar.)* chei, debarcader dană; *пассажи́рская ~* chei pentru pasageri. **2.** *(fig. inv.)* refugiu, liman; *ти́хая ~* liman.

приста́|ть, *-а́ну, -а́нешь vb. pf. (ipf. пристава́ть)* **1.** *к + dat.* a se lipi, a se prinde; *к оде́жде ~ла кра́ска* vopseaua s-a luat pe haină. **2.** *к + dat. (fig. pop.) (о боле́зни — переда́ться)* a se transmite, a se molipsi, a se contamina. **3.** *к + dat.* a acosta, a se lega (de cineva); a se ține de capul cuiva, a se ține scai, a plictisi; *~ к кому́-л. с про́сьбами* a plictisi pe cineva cu rugăminți. **4.** *к + dat. (присоедини́ться, пойти́ вслед)* a se alătura; *к нам ~ла соба́ка* un cîine se ține de noi. **5.** *к + dat.* a aborda, a acosta; *ло́дка ~ла к бе́регу* barca a acostat la mal. **5.** *impers. dat. (înv.) (mai ales cu negație)* a se cădea, a-i ședea bine; *э́то тебе́ не ~ло* nu-ți șade bine.

пристега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. пристёгивать) acuz. к + dat.* a prinde cu ață, a însăila.

пристёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пристега́ть* și de la *пристегну́ть*

пристегну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. пристёгивать) acuz.* **1.** a încheia cu nasturi, a încătărăma; a încopcia. **2.** *(fig. fam.)* a adăuga.

пристежно́й *adj.* care se prinde; *~ воротни́к* guler care se prinde cu copci *sau* cu nasturi.

присто́йно *adv.* (în mod) cuviincios, decent.

присто́йность, *-и f. sg.* bunăcuviință; decență.

присто́йн|ый *adj.* cuviinvcios, decent

приста́ивание, *-я n. (av.)* intrare în formație.

пристра́ивать, *-аю -аешь vb. ipf.* de la *пристро́ить*

пристра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пристро́иться.* **2.** *pas.* de la *пристра́ивать.*

пристра́стие, *-я n.* **1.** atracție, pasiune, înclinație. **2.** părtinire, parțialitate.

пристрасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. пристраща́ть) acuz.* **1.** a trezi (cuiva) o dorință, a-l face să prindă gust de ceva.

пристрасти́ться, *-ащу́сь, -асти́шься vb. pf. (ipf. пристраща́ться) к + dat.* a se pasiona; a căpăta slăbiciune, a prinde gust *(pentru ceva).*

пристра́стно *adv.* cu părtinire, în mod părtinitor.

пристра́стность, *-и f. sg.* părtinire, parțialitate; atitudine părtinitoare.

пристра́стн|ый *adj.* părtinitor, parțial; *~ое отноше́ние* atitudine părtinitoare.

пристра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пристрочи́ть*

пристраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a speria.

пристре́л, *-а m. (mil.)* reglare *(a tragerii, tirului).*

пристре́ливать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пристрели́ть* și de la *пристреля́ть*

пристре́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *пристреля́ться* **2.** *pas.* de la *пристре́ливать.*

пристрели́ть, *-елю́, -е́ли́шь vb. pf. (ipf. пристре́ливать) acuz.* a împușca; *~ во́лка* a împușca un lup.

пристре́лк|а, *-и f. (mil.)* reglarea tirului, tragere pentru reglarea armei; *вести́ ~у* a regla tragerea.

пристрéлочн|ый *adj.* *(mil.)* pentru reglarea tirului; de exercițiu; *~ые огнеприпáсы* muniții pentru reglarea tirului.

пристреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. пристрéливать) (mil.)* a regla tragerea; *~ орýдие* a regla tragerea tunului.

пристреля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. пристрéливать) (mil.)* a-și regla tragerea.

пристрóить, *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. пристрáивать) acuz.* **1.** *(к постройке)* a construi o anexă la o clădire. **2.** *(устроить)* a plasa, a căpătui; a aranja; *~ на слýжбу* a da (cuiva) un serviciu. **3.** *(mil.)* a alinia, a așeza în același rînd.

пристрóиться, *-óюсь, -óишься vb. pf. (ipf. пристрáиваться) (înv.)* **1.** a se aranja, a se căpătui; a-și găsi un serviciu. **2.** *(mil.)* a se alinia, a se așeza în același rînd.

пристрóйк|а, *-и f.* **1.** *sg.* construire a unei anexe la o clădire, adaos la o construcție. **2.** anexă *(la o clădire)*, construcție.

пристрочи́ть, *-очý, -очи́шь vb. pf. (ipf. пристрáчивать) acuz.* a coase (la ceva); a trage la mașină.

пристрýнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пристрýнчть*

пристрýнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. пристрýнивать) acuz.* a struni, a ține din scurt, a înfrîna, a ține în frîu.

пристýкнуть, *-ну -нешь vb. pf.* **1.** *instr.* a bate/ a lovi ușor. **2.** *acuz. (pop.)* a ucide, a omorî, a-i lua cuiva mirul.

при́ступ, *-а m.* **1.** *(mil.)* atac, asalt; *взять ~ом* a lua cu asalt; *идти́ на ~* a porni la asalt, a asalta. **2.** acces; paroxism; *~ я́рости* acces de furie; *~ лихорáдки* acces de friguri. **3.** *(lingv.)* tensiune, explozie ◇ *при́ступу нет (к комý-л, чемý-л).* este exagerat de scump; nu te poți apropia (de cineva, ceva); este inabordabil.

приступáть(ся), *-áю(сь), -áешь(ся) vb. ipf.* de la *приступи́ть(ся)*

приступи́|ть, *-уплю́, -ýпишь vb. pf. (ipf. приступáть) к + dat.* **1.** a începe, a se apuca de...; a trece la...; *~ к рабóте* a începe lucrul, a se apuca de lucru; *~ к исполнéнию обя́занностей* a intra în exercițiul funcțiunii. **2.** *с + instr. (fig.)* a asalta; *~ с прóсьбами* a asalta cu rugăminți. **3.** *(înv.)* a se apropia; *враг ~л к крéпости* dușmanul s-a apro iat de cetate.

приступи́ться, *-уплю́сь, -ýпишься vb. pf. (ipf. приступáться)* a se apropia; *к немý не ~* e inabordabil.

пристýпок, *-пка m.* treaptă, scară.

пристыди́ть, *-ыжý, -ыди́шь vb. pf. (ipf. стыди́ть) acuz.* a face de rușine a face de ocară, a rușina.

пристя́жк|а, *-и f.* **1.** înhămare la ceatlău; *идти́ в ~е* a trage la ceatlău. **2** cal lăturaș.

пристяжнáя, *-óй f.* cal lăturaș.

пристяжн|óй *adj.* înhămat lateral; *~áя лóшадь* cal lăturaș.

присуди́|ть, *-ужý, -ýдишь vb. pf. (ipf. присуждáть)* **1.** *acuz.* cu *к + dat.* a condamna, o osîndi; *~ к заключéнию* a condamna la închisoare; *~ к штрáфу* a condamna la amendă, a amenda. **2.** *acuz.* cu *dat.* a hotărî; a atribui; a adjudeca. **3.** *acuz.* cu *dat.* a decerna, a conferi, a acorda, a da; *~ прéмию* a decerna un premiu.

присуждáть, *-дáю, -áешь vb. ipf.* de la *присуди́ть*

присуждéние, *-я n. sg.* **1.** decernare, conferire, acordare; *~ прéмии* decernarea unui premiu. **2.** condamnare, osîndire.

присýтственн|ый *adj. (înv.)* de serviciu; *~ые часы́* ore de serviciu; *~ день* zi de lucru ◇ *~ое мéсто* instituție de stat.

присýтстви|е, *-я n.* **1.** *sg.* prezență; *в ~и всех* în prezența tuturor. **2.** *sg. (înv.)* birou, serviciu; *~ начинáется с 8 часóв утрá* serviciul începe la orele 8 dimineața. **3.** *(înv.)* instituție de stat, autoritate; *рекрýтское ~* cerc de recrutare ◇ *~ дýха* prezență de spirit.

присýтствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a asista, a lua parte la..., a fi prezent, a fi de față.

присýтствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *присýтствовать.* **2.** *adj.* prezent, de față. **3.** **~ий,** *-его m.* persoană prezentă; *спи́сок ~их* lista celor prezenți ◇ *о ~их не говоря́т* cu excepția celor prezenți; cei de față sînt excluși.

присýшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присуши́ть*

присуши́ть, *-сушý, -сýшишь vb. pf. (ipf. присýшивать) (pop.)* a face pe cineva să se îndrăgostească *(prin vrăji)*.

присýщи|й *adj.* propriu, inerent, caracteristic, specific.

присчитáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. присчи́тывать) acuz.* a adăuga, a încărca la socoteală.

присчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присчитáть*

присылáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прислáть*

присы́лка, *-и f. sg.* trimitere, expediere.

присы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. присыпáть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a mai adăuga (turnînd). **2.** *acuz.* cu *instr.* a presăra, a pudra. **3.** *acuz.* sau *gen.* a turna, a vărsa, a pune *(lîngă, lipit de ceva)*.

присыпáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *присы́пать*

присы́пка, *-и f. sg.* **1.** *sg. (действие)* turnare, adăugare. **2.** presărare, pudrare. **3.** *(порошок)* praf, pulbere, pudră, substanță care se presară.

присыхáть, *-áет vb. ipf.* de la *присóхнуть*

прися́г|а, *-и f.* jurămînt; *давáть ~у* a depune, a presta jurămînt; *~ на вéрность* jurămînt de credință; *лóжная ~* jurămînt fals; *привести́ к ~е* a lua jurămînt; *нарушáть ~у* a călca un jurămînt.

присягáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. присягнýть) dat.* a depune jurămîntul, a jura; *~ на вéрность* a depune jurămîntul de credință.

прися́дка, *-и f.* figură la dans *(lăsare pe vine și aruncarea piciorului înainte)*.

присягнýть, *-нý, -нёшь vb. pf.* de la *присягáть*

прися́жн|ый *adj.* **1.** *(înv.) (în expr.) ~ заседáтель* jurat; *~ повéренный* avocat. **2.** *(fig. glumeț)* constant; pasionat; de meserie; notoriu; *~ игрóк* jucător pasionat, cartofor. **3.** **~ый** *-ого m. (jur.)* jurat; *суд ~ых* curtea cu jurați.

притаи́ть, *-аю́, -аи́шь vb. pf. (în expr.) ~ дыхáние* a-și ține răsuflarea.

притаи́ться, *-аю́сь, -аи́шься vb. pf.* a se ascunde, a se piti.

пританцóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a merge jucînd.

притáптывать [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* a bate din picior.

притáптывать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *притоптáть*

притáптываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *притоптáться.* **2.** *pas.* de la *притáптывать.*

притáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *притащи́ть*

притачáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. притáчивать) acuz.* a înnădi, a prinde cosînd, a coase.

притáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *притачáть*

притáчка, *-и f. sg.* înnădire.

притащи́ть, *-ащý, -áщишь vb. pf. (ipf. притáскивать) acuz.* **1.** a trage, a tîrî, a aduce tîrînd. **2.** *(fam.)* a aduce *(cu de-a sila)*.

притащи́ться, *-ащýсь, -áщишься vb. pf.* a veni încet/ cu mare greutate, a se tîrî cu greu.

притвóр, *-а m. (bis.)* pridvor.

притвори́ть, *-орю́, -óришь vb. pf. (ipf. притворя́ть) acuz.* a închide *(puțin)*, a nu închide bine, a lăsa întredeschis.

притвори́ть|ся [1], *-óрится vb. pf. (ipf. притворя́ться)* a se închide (puțin), a nu se închide complet, a lăsa întredeschis.

притвори́|ться [2], *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. притворя́ться) instr.* fără *compl.* a simula, a se preface.

притвóрно *adv.* în chip fățarnic; cu prefăcătorie.

притвóрность, *-и f. sg.* prefăcătorie, simulare, fățărnicie, ipocrizie.

притвóрн|ый *adj.* prefăcut, fățarnic, ipocrit; simulat; *~ое равнодýшие* indiferență prefăcută; *~ые слёзы* lacrimi de crocodil.

притвóрство, *-а n. sg.* prefăcătorie, fățărnicie, simulare, ipocrizie.

притвóрствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a se preface, a simula.

притвóрщик, *-а m.* (om) prefăcut, fățarnic, ipocrit.

притворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *притвори́ть*

притворя́ться[1], *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *притвори́ться*[1]. **2.** *pas.* de la *притвори́ть.*

притворя́ться[2], *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* de la *притвори́ться*[2]

притека́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *прите́чь*

притемне́ние, *-я n. (agr.)* umbrire.

притере́ть, *-тру́, -трёшь vb. pf. (ipf. притира́ть) acuz. (tehn.)* a roda, a păsui prin şlefuire.

притерпе́ться, *-ерплю́сь, -е́рпишься vb. pf.* a se obişnui *(cu ceva neplăcut).*

притёрт|ый 1. *p.t.p.* de la *притере́ть.* **2.** *adj. (în expr.) ~ая про́бка* dop de sticlă şlefuit.

притесне́ние, *-я n.* asuprire, oprimare, opresiune, împilare, persecuţie.

притесни́тель, *-я m.* asupritor, prigonitor, înrobitor, împilator.

притесни́тельн|ый *adj.* de asuprire, opresiv, de oprimare, de persecuţie, împilator.

притесни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. притесня́ть) acuz.* a asupri, a oprima, a împila, a persecuta, a prigoni.

притесня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *притесни́ть*

прит|е́чь, *-ечёт vb. pf. (ipf. притека́ть)* **1.** a curge, a aflua. **2.** *(fig.)* a veni grămadă.

прити́р, *-а m. (tehn.)* sculă/disc de lustruit/de lepuit.

притира́ние, *-я n.* **1.** fricţionare, frecare. **2.** frecţie, alifie, cremă.

притира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *притере́ть.* **2.** *acuz.* a freca, a fricţiona.

прити́рка, *-и f. (tehn.)* lepuire, lustruire.

прити́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прити́снуть*

прити́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прити́снуться.* **2.** *pas.* de la *прити́скивать.*

прити́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. прити́скивать) acuz.* a strivi, a strînge; a înghesui.

прити́снуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. прити́скиваться)* a se strînge, a se înghesui lîngă ... ; a se lipi de ...

притиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прити́хнуть*

прити́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. притиха́ть)* **1.** a se linişti, a se calma, a se potoli, a deveni tăcut. **2.** *(despre zgomote)* a slăbi.

приткну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. притыка́ть) acuz.* a vîrî, a băga.

приткну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* a se instala, a se aşeza *(incomod)*; a se aciua.

прито́к, *-а m.* **1.** *sg.* pătrundere; *~ све́жего во́здуха* pătrunderea aerului curat. **2.** *sg. (fig.)* aflux, afluenţă; *~ зака́зов* aflux de comenzi. **3.** *(geogr.)* afluent.

при́толока, *-и f.* pragul de sus al uşii.

прито́м *conj.* în acelaşi timp, totodată, pe lîngă aceasta; pe deasupra.

прито́н, *-а m.* speluncă; *воровско́й ~* cuib de hoţi; *~ развра́та* casă de desfrîu; *иго́рный ~* tripou.

прито́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* a bate din picior.

притопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. прита́птывать) acuz.* a călca, a bătători.

притопта́ться, *-о́пчется vb. pf. (ipf. прита́птываться)* a fi călcat, a fi bătătorit.

прито́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a bate din picior *(în tact cu ceva).*

притора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приторо́чить*

притормози́ть, *-можу́, -мози́шь vb. pf.* a frîna puţin.

при́торно *adv.* dulceag.

при́торность, *-и f. sg.* **1.** dulceaţă excesivă. **2.** *(fig. peior.)* dulcegărie.

при́торн|ый *adj.* **1.** extrem de dulce, foarte dulce. **2.** *(fig.)* dulceag, mieros.

приторо́чить, *-о́чу, -о́чишь vb. pf. (ipf. притора́чивать) acuz.* a lega de şa *(cu curele).*

притра́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *притро́нуться*

притро́ну|ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. притра́гиваться) к + dat.* a atinge uşor; *не ~лся к обе́ду* nici nu s-a atins de mîncarea de la prînz.

притупи́|ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. притупля́ть) acuz.* **1.** a toci; *~ нож* a toci cuţitul. **2.** *(fig.) (ослабить)* a slăbi.

притупи́|ться, *-ту́пится vb. pf. (ipf. притупля́ться!* **1.** a se toci. **2.** *(fig.)* a slăbi; *зре́ние ~лось* i-a slăbit vederea.

притупле́ние, *-я n. sg.* **1.** tocire. **2.** *(fig.)* slăbire; *~ внима́ния* slăbirea atenţiei.

притупля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *притупи́ть*

притупля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *притупи́ться.* **2.** *pas.* de la *притупля́ть.*

притуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. acuz.* a scădea, a slăbi, a reduce, a micşora *(lumina, focul).*

при́тч|а, *-и f.* parabolă, pildă; *говори́ть ~ами* a vorbi în pilde ◇ *(fig.) что за ~?* ce înseamnă asta?, ce-o mai fi şi asta?; *стать/быть ~ей во язы́цех* a încăpea/a intra în gura lumii.

притыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приткну́ть*

притяга́тельность, *-и f. sg.* putere atractivă, caracter atrăgător; atracţie.

притяга́тельн|ый *adj.* atrăgător, atractiv; *~ая си́ла* forţă de atracţie.

притя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *притяну́ть* ◇ *~, как магни́т* a atrage ca un magnet.

притяжа́тельность, *-и f. (gram.)* caracter posesiv, apartenenţă.

притяжа́тельн|ый *adj. (gram.)* posesiv; *~ое местоиме́ние* pronume posesiv; *~ое прилага́тельное* adjectiv posesiv.

притяже́ние, *-я n. sg. (fig.)* atracţie; *земно́е ~* atracţie terestră; *гравитацио́нное ~* atracţie gravitaţională; *магни́тное ~* atracţie magnetică.

притяза́ние, *-я n.* pretenţie, revendicare; *име́ть ~ на что-л.* a avea pretenţii la ceva.

притяза́тельный *adj. (înv.)* pretenţios, revendicativ.

притяза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. на + acuz.* a avea pretenţie, a pretinde; a revendica.

притяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. притя́гивать) acuz.* a trage, a atrage; *(fig.) ~ к отве́ту* a trage la răspundere; *(fig.) ~ за́ волосы (объясне́ния)* a invoca argumente trase de păr.

приуда́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. приударя́ть)* **1.** *acuz.* a lovi încetişor. **2.** *за + instr. (fig.)* a face curte, a curta.

приударя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приуда́рить*

приукра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. приукра́шивать) acuz.* a împodobi, a înfrumuseţa; a înflori.

приукра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приукра́сить*

приуменьша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приуме́ньши́ть*

приуме́ньши́ть, *-шу́, -ши́шь* şi *-шу, шишь vb. pf. (ipf. приуменьша́ть) acuz.* a micşora, a atenua, a reduce; *~ расхо́ды* a mai reduce din cheltuieli.

приумножа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приумно́жить*

приумножа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приумно́житься.* **2.** *pas.* de la *приумно́жить.*

приумноже́ние, *-я n.* sporire, creştere, mărire; înmulţire.

приумно́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. приумножа́ть) acuz.* a înmulţi, a spori, a mări; a augmenta.

приумно́житься, *-ится vb. pf. (ipf. приумножа́ться)* a se înmulţi, a se mări, a creşte, a spori.

приумолка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приумо́лкнуть*

приумо́лкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. приумолка́ть)* a amuţi *(pentru un timp)*, a nu mai vorbi nimic, a tăcea.

приуны́ть *(viit. nefolosit)*, *-ны́л vb. pf.* a se mîhni, a se întrista, a se descuraja.

приуро́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приуро́чить*

приуро́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. приуро́чивать) acuz.* cu *к + dat.* a potrivi, a face să coincidă.

приуса́дебный *adj.* de pe lîngă casă, de casă; *~ уча́сток земли́* lotul de pămînt de lîngă casă.

приутиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приути́хнуть*

приути́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. приутиха́ть)* a se linişti, a se potoli, a se calma.

приуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приучи́ть*

приуча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приучи́ться.* **2.** *pas.* de la *приучи́ть.*

приуче́ние, *-я n. sg.* obişnuire, deprindere.

приучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. приуча́ть) acuz. cu к + dat.* sau cu *inf.* a obişnui, a învăţa cu ... ; a deprinde; ~ *к дисципли́не* a disciplina, a obişnui cu disciplina.

приучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. приуча́ться)* cu *inf.* a se obişnui, a se învăţa cu ..., a se deprinde.

прифранти́ться, *-нчу́сь, -нти́шься vb. pf.* a se găti frumos, a se dichisi; a se împopoţona, a se spilcui.

прифронтов|о́й *adj. (mil.)* din imediata apropiere a frontului; *~а́я полоса́* zona frontului.

прихва́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прихворну́ть*

прихвастну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a se cam lăuda, a se făli.

прихва́т, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de fixare.

прихвати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. прихва́тывать) acuz.* **1.** a lua cu sine. **2.** *(glumeţ)* a-şi procura, a-şi face rost; ~ *де́нег в долг* a se împrumuta. **3.** a lega, a prinde *(uşor, la repezeală)*. **4.** a pricinui pagube/stricăciuni *(din cauza gerului)*.

прихва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прихвати́ть*

прихворну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. прихва́рывать)* a se îmbolnăvi uşor, a fi indispus; a fi suferind.

при́хвостень, *-тня m. (peior.)* acolit, codiţă; lingău, slugoi.

прихлеба́тель, *-я m.* lingău; linge-blide, trîntor, parazit.

прихлеба́тельство, *-а n. sg.* linguşeală, trîndăvie, parazitism.

прихлебну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *прихлёбывать*

прихлёбывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (ipf. mom. прихлебну́ть) acuz.* a sorbi *(cîte puţin)*, a bea cu înghiţituri mici.

прихло́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прихло́пывать)* a închide trîntind, a trînti; ~ *дверь* a trînti uşa. **2.** *(прищеми́ть)* a strînge, a strivi, a prinde *(închizînd uşa)*. **3.** *(запрети́ть, закры́ть)* a închide *(o publicaţie, o instituţie)*.

прихло́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прихло́пнуть (1)*. **2.** a bate tactul; ~ *в ладо́ши* a bate tactul din palme.

прихлы́ну|ть, *-нет vb. pf.* a se revărsa, a inunda; a năvăli, a da năvală.

прихо́д [1], *-а m.* **1.** *sg.* sosire, venire; ~ *по́езда* sosirea trenului; ~ *к вла́сти* venire la putere. **2.** *(cont.)* venit, încasare, intrare; credit; ~ *и расхо́д* venituri şi cheltuieli; intrări şi ieşiri; încasări şi plăţi.

прихо́д [2], *-а m. (bis.)* parohie, enorie ◇ *(prov.) како́в поп, тако́в и* ~ cum e sacul şi peticul; cum e turcul şi pistolul.

приходи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *прийти́*

приходи́ться, *-ожу́сь, -о́дишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прийти́сь.* **2.** a fi rudă (cu cineva); *она́ мне* ~ *племя́нницей* ea îmi vine nepoată.

прихо́дн|ый *adj. (cont.)* de încasări; de venituri; *~ая кни́га* registru de intrare.

прихо́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. заприхо́довать) acuz. (cont.)* a înregistra, a trece la venituri.

прихо́до-расхо́дн|ый *adj. (cont.)* de venituri şi cheltuieli, de încasări şi plăţi; *~ые кни́ги* registre de încasări şi plăţi.

прихо́дский *adj.* parohial, de parohie; ~ *свяще́нник* paroh.

приходя́щ|ий **1.** *part. prez. act. de la приходи́ть.* **2.** *adj.* extern; ~ *учени́к* elev extern; *~ая рабо́тница* muncitoare cu ziua.

прихожа́нин, *-а m.; pl. -а́не (înv.)* enoriaş.

прихо́жая, *-ей f.* tindă, antreu; anticameră; vestibul, vestiar.

прихора́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a găti frumos, a dichisi, a înfrumuseţa.

прихора́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se găti, a se dichisi.

прихотли́во *adv.* **1.** (în mod) capricios, cu toane. **2.** fantezist, complicat.

прихотли́вость, *-и f.* **1.** *sg.* fire capricioasă, capricii; pretenţiozitate. **2.** caracter fantezist/ complicat.

прихотли́вый *adj.* **1.** *(разбо́рчивый)* capricios, cu toane; dificil; pretenţios; ~ *вкус* gust dificil. **2.** *(зате́йливый)* fantezist; complicat.

при́хоть, *-и f.* capriciu, toane, mofturi.

прихра́мывание, *-я n.* şchiopătare *(uşoară)*.

прихра́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a schiopăta *(uşor)*, a merge şchiopătînd.

прицве́тник, *-а m. (bot.)* bractee; periant.

прице́л, *-а m.* **1.** înălţător *(la armă)*; aparat de ochire, vizor. **2.** *sg.* ochire, ţintire; *взять на* ~ a ochi, a ţinti, a lua la ochi.

прице́ливани|е, *-я n. sg.* ochire, ţintire; *ли́ния ~я* linie de ochire.

прице́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прице́литься*

прице́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. прице́ливаться)* a ochi, a ţinti.

прице́льн|ый *adj.* de ochire, de ţintire; *~ое приспособле́ние* dispozitiv de ochire; *~ая да́льность* distanţă de ochire.

прице́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прицени́ться*

прицени́ться, *-еню́сь, -е́нишься vb. pf. (ipf. прице́ниваться)* a se informa asupra preţului, a se interesa de preţ.

прице́п, *-а m.* remorcă; dispozitiv de remorcare; *автомоби́льный* ~ remorcă de automobil; ~ *для ке́мпинга* rulotă de camping.

прицепи́ть, *-цеплю́, -це́пишь vb. pf. (ipf. прицепля́ть) acuz.* **1.** a ataşa, a cupla; ~ *ваго́н к по́езду* a ataşa/a cupla un vagon la tren. **2.** a agăţa, a lega.

прицепи́ться, *-еплю́сь, -е́пишься vb. pf. (ipf. прицепля́ться)* **1.** a se agăţa, a se ataşa. **2.** *(fig.)* a se lega, a se agăţa de cineva; a nu-i da pace.

прице́пка, *-и f. sg.* **1.** ataşare, cuplare. **2.** remorcă, ataş. **3.** *(fam.)* şicană.

прицепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прицепи́ть*

прицепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прицепи́ться.* **2.** *pas.* de la *прицепля́ть.*

прицепни́к, *-а m. (bot.)* ghiurluci.

прицепно́й *adj.* de remorcă, remorcat; remorcabil.

прице́пщик, *-а m.* muncitor pe *(un vagon)* remorcă; cel care remorchează.

прича́л, *-а m.* **1.** *sg.* acostare, abordare. **2.** *(кана́т)* parîmă de acostare. **3.** debarcader, dană *(de acostare)*.

прича́ливание, *-я n.* acostare, abordare.

прича́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прича́лить*

прича́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. прича́ливать) acuz.* a lega (la ţărm), a acosta, a aborda, a trage la ţărm.

прича́льный *adj.* de acostare, de abordare; ~ *кана́т* parîmă de acostare, amară.

прича́стие [1], *-я n. (gram.)* participiu; ~ *настоя́щего вре́мени* participiu prezent; ~ *проше́дшего вре́мени* participiu trecut.

прича́стие [2], *-я n. sg. (înv.) v. прича́стность*

прича́стие [3], *-я n. sg. (bis.)* împărtăşanie, cuminecătură, euharistie.

причасти́ть, *-ащу́, -асти́шь v'. pf. (ipf. причаща́ть) acuz. (bis.)* a împărtăşi, a cumineca.

прича́стность, *-и f. sg.* participare complicitate; legătură.

прича́стн|ый [1] *adj.* care face parte din ... ; implicat/amestecat în ... ; *быть, ~ым к чему́-л.* a fi implicat/amestecat în ceva.

прича́стн|ый [2] *adj. (gram.)* participial exprimat prin participiu; *~ая фо́рма* formă participială; ~ *оборо́т* construcţie participială.

причаща́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *причасти́ть(ся)*

причаще́ние, *-я n. sg. (bis.)* **1.** împărtăşanie. **2.** împărtăşire, cuminecare.

причём *conj.* **1.** pe deasupra, în plus, totodată. **2.** dar, însă, iar; şi; totuşi; *он согласи́лся,* ~ *тут же доба́вил, что* ... a consimţit, dar a adăugat de îndată că .... **2.** *adv.* ce-are a face?, ce legătură e?; *а я тут* ~*?* dar pe mine ce mă priveşte?

причеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. причёсывать) acuz.* a pieptăna, a coafa ◇ ~ *всех под одну́ гребёнку* a-i pune pe toţi într-o oală.

причеса́ться, *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. причёсываться)* a se pieptăna; a se coafa.

причёска, *-и f.* coafură, pieptănătură.

причéсть, *-чтý, -чтёшь vb. pf. acuz. (ipf. причúтывать) (pop.)* a adăuga; *~ процéнты* a adăuga dobînzile.

причёсывание, *-я n. sg.* pieptănare.

причёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *причесáть*

причёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *причесáться.* **2.** *pas.* de la *причёсывать.*

причúн|а, *-ы f.* cauză, pricină, motiv, rațiune; *~ и слéдствие* cauză și efect; *~ пожáра* cauza incendiului; *уважúтельная ~* motiv întemeiat; *неуважúтельная ~* motiv neîntemeiat; *по ~е* din cauză, datorită; *по той простóй ~е, что* ... pentru simplul motiv că ... ; *без вся́кой ~ы* fără nici un motiv; *не без ~ы* nu fără motiv; *по какóй ~е?* din ce motiv?, pentru care motiv?, de ce?; *по той úли инóй ~е* dintr-un motiv sau altul.

причинéние, *-я n. sg.* cauzare, pricinuire; *~ убы́тков* pricinuire de daune.

причинúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. причиня́ть) acuz.* a cauza, a pricinui, a produce, a provoca; *~ убы́тки* a cauza daune, a pricinui pierderi; *~ боль* a pricinui o durere.

причúнность, *-и f. sg. (fil.)* cauzalitate.

причúнн|ый *adj. (fil.)* cauzal; *~ая связь* legătură cauzală, cauzalitate.

причиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *причинúть*

причислéние, *-я n. sg.* **1.** adăugare, **2.** repartizare, atașare, numire. **3.** considerare (drept), clasificare.

причúслить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. причисля́ть) acuz.* **1.** *(прибáвить)* a adăuga, a cuprinde în socoteală. **2.** a repartiza, a atașa, a numi; *~ к глáвному управлéнию* a atașa /a repartiza la o direcție generală. **3.** a socoti (printre), a considera (drept), a clasifica.

причисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *причúслить*

причитáние, *-я n.* **1.** bocire, jelire, tînguire. **2.** bocet.

причитáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a jeli, a boci, a se tîngui.

причитáться, *-áется vb. ipf. dat.* a se cuveni, a se datora.

причúтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *причéсть*

причмóкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *причмóкнуть*

причмóкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. причмóкивать)* a plescăi *(din limbă, din buze).*

причт, *-а m. (înv.)* cler.

причу́д|а, *-ы f.* ciudățenie, capriciu, toane; *с ~ами* cu toane.

причу́диться, *-ится vb. pf.* de la *чу́диться*

причу́дливо *adv.* (în mod) ciudat, bizar, straniu.

причу́дливость, *-и f. sg.* ciudățenie; extravaganță; bizarerie.

причу́дливый *adj.* **1.** ciudat, bizar, extravagant, fantastic; complicat. **2.** cu toane; capricios.

причу́дник, *-а m.* om cu ciudățenii/cu toane, om straniu.

пришвартовáть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. швартовáть* și *пришвартóвывать) acuz.* a acosta; a aborda.

пришвартовáться, *-ту́юсь, -ту́ешься vb. pf. (ipf. швартовáться* și *пришвартóвываться)* a acosta, a aborda.

пришвартóвка, *-и f. (nav.)* acostare *(la chei, la dană).*

пришвартóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пришвартовáть*

пришвартóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пришвартовáться.* **2.** *pas.* de la *пришвартóвывать.*

пришéлец, *-льца m.* venetic, străin, om venit din altă parte.

пришепётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a vorbi puțin peltic.

пришёптыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a șopti *(de unul singur).*

пришéстви|е, *-я n. (înv.)* sosire, venire, apariție, ivire ◇ *во вторóм ~и* a) *(bis.)* la a doua venire; b) *(fig.)* la paștele cailor, la calendele grecești.

пришибúть, *-бу́, -бёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(pop.)* a lovi mortal, a ucide, a da gata. **2.** *(fig.)* a deprima, a mîhni, a amărî; a demoraliza.

пришúбленность, *-и f. sg.* deprimare.

пришúбленный **1.** *p.t.p.* de la *пришибúть.* **2.** *adj.* deprimat, abătut, demoralizat.

пришивáние, *-я n. sg.* **1.** cusut, coasere. **2.** *(прибивание)* prindere în cuie.

пришивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пришúть*

пришивнóй *adj.* cusut (la ceva); fix.

приш|úть, *-шью́, -шьёшь vb. pf. (ipf. пришивáть) acuz.* **1.** a coase *(la ceva)*; a întări o cusătură. **2.** *(прибúть)* a bate în cuie, a fixa. **3.** *dat. (pop.) (обвинúть)* a învinui, a atribui o vină pe nedrept, a da vina pe cineva; ◇ *не ~éй, не пристегнú* pierde-vară, tîrîie-brîu.

пришкóльный *adj.* de lîngă școală, din jurul școlii; *~ учáсток* terenul de lîngă școală.

пришлы́й *adj.* străin, nou venit; venetic.

пришпúливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пришпúлить*

пришпúлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. пришпúливать) acuz.* a fixa cu ace, a prinde în ace.

пришпóривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пришпóрить*

пришпóрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. пришпóривать) acuz.* **1.** a da pinteni. **2.** *(fig.)* a îmboldi, a da ghes, a îndemna.

прищёлкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прищелкну́ть*

прищелкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. прищёлкивать)* a plescăi *(din limbă).*

прищемúть, *-емлю́, -емúшь vb. pf. (ipf. прищемля́ть) acuz.* a strînge, a strivi.

прищемля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прищемúть*

прищепúть, *-плю́, -пúшь vb. pf. (ipf. прищепля́ть) acuz. (bot.)* a altoi, a ciupi.

прищéпка, *-и f.* cîrlig *(de prins rufe).*

прищепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прищепúть*

прищéпок, *-пка m.* **1.** altoi. **2.** *v. прищéпка.*

прищúпывание, *-я n. (agr.)* ciupit, cîrnit; *~ виногрáда* copilitul viței de vie.

прищúпывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz. (agr.)* a cîrni, a ciupi; a copili.

прищу́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прищу́рить*

прищу́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прищу́риться.* **2.** *pas.* de la *прищу́ривать.*

прищу́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. прищу́ривать) acuz.* a închide ochii pe jumătate.

прищу́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. прищу́риваться)* a închide ochii pe jumătate.

приют, *-а m.* **1.** adăpost, refugiu, azil; *найтú ~* a găsi adăpost. **2.** *(înv.)* orfelinat; *дéтский ~* orfelinat ◇ *(înv.) родúльный ~* maternitate, casă de nașteri.

приютúть, *-ючу́, -ютúшь vb. pf. acuz.* a adăposti, a da adăpost, a găzdui, a da azil.

приютúться, *-ючу́сь, -ютúшься vb. pf.* a se adăposti, a-și găsi adăpost, a se aciua, a se refugia.

прия́зненный *adj.* prietenesc, de prietenie, amical.

прия́знь, *-и f. sg. (înv.)* prietenie; bunăvoință, afecțiune.

прия́мок, *-мка m.* bazin de colectare.

прия́тель, *-я m.* prieten, amic.

прия́тельск|ий *adj.* prietenesc, amical, de prietenie; *~ие отношéния* relații de prietenie.

прия́тно **1.** *adv.* (în mod) plăcut, agreabil. **2.** *pred.* e plăcut; *~ слы́шать* e plăcut să auzi; *óчень ~* îmi pare bine; îmi face plăcere.

прия́тность, *-и f. sg.* caracter plăcut, plăcere.

прия́тн|ый *adj.* plăcut, agreabil; *~ человéк* om plăcut, om agreabil; *~ая нару́жность* înfățișare plăcută; fizic plăcut.

прия́ть, *приму́, прúмешь vb. pf. acuz. (înv.)* a primi, a accepta.

про *prep.* cu *acuz.* **1.** despre, de; *говорúть ~ друзéй* a vorbi despre prieteni; *я слы́шал ~ э́то* am auzit despre aceasta. **2.** pentru; *э́то не ~ нас* nu e pentru noi ◇ *читáть ~ себя́* a citi în gînd; *ни за что, ни ~ что* pentru o nimica toată; *~ запáс* de rezervă.

проанализúровать, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. анализúровать) acuz.* a analiza.

про́б|а [1], *-ы f.* **1.** *sg.* încercare, probare, verificare; degustare; probă; *взять на ~у* a lua o probă, a lua o mostră.

про́б|а [2], *-ы f.* titlu *(la metale prețioase)*, marcă; *~ зо́лота* titlul aurului; *зо́лото ни́зкой ~ы* aur inferior; *зо́лото 56-ой ~ы* aur de 14 carate; *зо́лото 96-ой ~ы* aur de 24 de carate, aur fin.

пробавля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a se mulțumi (cu puțin), a o scoate la capăt.

проба́лтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *проболта́ться*

пробараба́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a bate toba (un timp).

пробаси́ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf.* a spune *sau* a cînta cu o voce de bas.

пробе́г, *-а m.* **1.** *(sport)* cursă; *автомоби́льный ~* cursă de automobile; *лы́жный ~* cursă de schiuri. **2.** parcurs, distanță parcursă; *су́точный ~ парово́за* parcursul locomotivei în 24 de ore. **3.** transport în curs. **4.** *(av.)* rulare; *~ при поса́дке* rulare la aterizaj.

пробе́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a alerga *(un timp oarecare)*. **2.** *acuz.* *(пропустить из-за беготни)* a pierde, a scăpa *(din cauza treburilor, alergăturii)*.

пробега́ть, *-а́ю, -а́ешь* **1.** *vb. ipf.* de la *пробежа́ть.* **2.** *acuz.* a parcurge (într-un timp oarecare).

пробежа́т|ь, *-егу́, -ежи́шь; -егу́т vb. pf. (ipf. пробега́ть)* **1.** a fugi, a alerga *(peste, pe lingă)*. **2.** a parcurge fugind/alergînd *(o distanță oarecare)*. **3.** *(fig.)* a trece, a străbate. **4.** *acuz.* *(fig.)* a citi în fugă, a cerceta cu ochii *(la repezeală)*.

пробежа́ться, *-егу́сь, -ежи́шься; -егу́тся vb. pf.* a alerga, a fugi puțin.

пробе́жка, *-и f.* alergare scurtă.

пробе́л, *-а m.* **1.** spațiu liber, loc liber *într-un text tipărit, scris)*; *(tipogr.)* albitură; *оста́вить ~* a lăsa un spațiu liber. **2.** *(недостаток)* lipsă, lacună, gol; defect; *~ в зна́ниях* lacună în cunoștințe.

пробива́ние, *-я n. sg.* găurire, perforare; străpungere.

пробива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *проби́ть*[1]

пробива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проби́ться (1, 3, 4)* **2.** *pas.* de la *пробива́ть.*

проби́вка, *-и f. sg.* perforare, străpungere, găurire.

пробивно́й *adj.* de pătrundere, de perforare.

пробира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пробра́ть.*

пробира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пробра́ться.* **2.** *pas.* de la *пробира́ть.*

проби́рка, *-и f.* eprubetă.

проби́рн|ый *adj.* de probă, de testare. de verificare; de marcare; *~ое клеймо́* semn de marcare, marcaj.

проби́рование, *-я n. sg.* marcare *(a metalelor prețioase)*.

проби́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a marca *(metalele prețioase)*.

проби́ть[1], *-бью́, -бьёшь vb. pf. (ipf. пробива́ть) acuz.* a găuri, a străpunge, a perfora; *(fig.) ~ себе́ доро́гу* a-și croi drum în viață.

проби́|ть[2], *-бью́, -бьёшь vb. pf. (ipf. бить 4)* a bate, a suna; *часы́ ~ли по́лночь* ceasul a bătut miezul nopții.

проби́ться, *-бью́сь, -бьёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. пробива́ться)* a străbate, a răzbi, a-și croi drum, a-și face drum; *~ сквозь толпу́* a-și face drum prin mulțime; *(fig.) ~ в лю́ди* a-și croi drum în viață; a ajunge în rîndul oamenilor. **2.** *(fig.)* a pierde mult timp, a depune eforturi *(făcînd ceva)*. **3.** *(ipf. пробива́ться) (с трудом прожить)* a-și cîștiga cu greu existența, a răzbate. **4.** *(ipf. пробива́ться)* a răsări, a încolți *(despre plante)*.

про́бка, *-и f.* **1.** plută. **2.** dop; *стекля́нная ~* dop de sticlă. **3.** *(el.)* siguranță. **4.** *(fig.)* blocare *(a circulației)*; îngrămădire *(de vehicule)* ◇ *глуп как ~* prost ca noaptea; prost de dă în gropi.

пробконо́с, *-а m. (bot.)* arbore de plută.

про́бков|ый *adj.* de plută; *~ое де́рево* arbore de plută.

пробле́м|а, *-ы f.* problemă.

проблема́тика, *-и f. sg.* problematică.

проблемати́ческий *adj. v. проблемати́чный*

проблемати́чность, *-и f. sg.* caracter problematic.

проблемати́чный *adj.* problematic.

пробле́мн|ый *adj.* care se referă la o problemă; care tratează o problemă; *~ая статья́* articol care ridică o problemă.

про́блеск, *-а m.* **1.** sclipire, străfulgerare; *~и мо́лнии* sclipirile fulgerului. **2.** *(fig.)* licărire, rază; *~ созна́ния* licărire a conștiinței; *~ наде́жды* rază de speranță.

пробле́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проблесну́ть*

про́блесковый *adj.* licăritor, cu sclipiri.

проблесну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. пробле́скивать)* a scăpăra, a sclipi, a străfulgera (prin).

пробле́ять, *-бле́ет vb. pf.* a behăi.

проблужда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a rătăci *(un timp oarecare)*.

про́бн|ый[1] *adj.* de probă, de încercare, de verificare; experimental; *~ полёт* zbor de încercare; *~ раство́р* soluție experimentală ◇ *~ ка́мень* piatră de încercare.

про́бн|ый[2], *adj.* marcat; *~ое зо́лото* aur marcat.

про́бовать, *-бую, -буешь vb. ipf.* **1.** *(pf. попро́бовать* și *испро́бовать) acuz.* a încerca. **2.** *(pf. попро́бовать) acuz.* a gusta. **3.** *(pf. попро́бовать)* cu *inf.* a încerca, a căuta.

проболе́ние, *-я n. sg.* perforare; *(med.) ~ кишо́к* perforare a intestinelor; *(med.) ~ бараба́нной перепо́нки* spargerea timpanului.

пробо́ина, *-ы f.* gaură, spărtură, breșă.

пробо́й, *-я m.* **1.** belciug, scoabă pentru lacăt. **2.** *(tehn.)* perforare, străpungere.

пробо́йник, *-а m. (tehn.)* perforator, priboi, dorn, preducea, ciocan de găurit.

пробоо́йный *adj.* **1.** de perforare, de străpungere. **2.** *(о человеке)* răzbătător, descurcăreț.

проболе́ть[1], *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a fi bolnav *(un timp anumit)*.

проболе́ть[2], *-и́т vb. pf.* a durea *(un anumit timp)*.

проболта́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a flecări, a trăncăni, a pălăvrăgi *(un timp oarecare)*.

проболта́ться[1], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. проба́лтываться)* a-l lua gura pe dinainte, a se da de gol, a scăpa un cuvînt.

проболта́|ться[2], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (pop.)* a hoinări, a umbla haimana *(un timp oarecare)*.

пробоотбира́тель, *-я m. v. пробоотбо́рник*

пробоотбо́рник, *-а m. (tehn.)* grădelniță, aparat de luat probe.

пробо́р, *-а m.* cărare *(în păr)*; *носи́ть во́лосы на прямо́й ~* a purta părul cu cărare la mijloc; *косо́й ~* cărare într-o parte.

пробо́рка[1], *-и f. (pop.)* dojană, mustrare aspră.

пробо́рка[2], *-и f. (text.)* năvădire.

пробо́рщик, *-а m. (text.)* năvăditor.

пробормота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. pf. acuz.* a bolborosi, a mormăi, a bîigui.

про́бочник, *-а m.* tirbușon.

про́бочный *adj.* de dop, de dopuri.

пробра́|ть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. пробира́ть) acuz.* **1.** a-l pătrunde, a-l cuprinde, a-l răzbi. **2.** *(выбранить)* a dojeni, a certa. **3.** *(agr.)* a plivi, a prăși.

пробра́ться, *-беру́сь, -берёшься vb. pf. (ipf. пробира́ться)* **1.** a răzbi, a-și face loc, a-și croi drum, a străbate cu greu; *~ сквозь толпу́* a străbate prin mulțime. **2.** a intra pe furiș, a se furișa.

пробροди́ть, *-брожу́, -бро́дишь vb. pf.* a rătăci, a umbla haimana *(un timp oarecare)*.

пробуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf.* de la *буди́ть (2)* și *ipf. пробужда́ть.*

пробуди́|ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf. (ipf. пробужда́ться)* a se trezi, a se deștepta.

пробужда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. пробуди́ть) acuz.* a trezi, a deștepta a provoca.

пробужда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пробуди́ться.* **2.** *pas.* de la *пробужда́ть.*

пробужде́ние, *-я n. sg.* trezire, deșteptare.

пробуксиро́вка, *-и f.* patinare, alunecare.

пробура́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. бура́вить* și *пробура́вливать) acuz.* a sfredeli, a perfora, a găuri.

пробура́вливание, *-я n.* sfredelire, forare.

пробура́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пробура́вить*

пробы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf.* a sta, a se afla, a petrece, a rămîne *(un timp).*

прова́л, *-а m.* **1.** *sg.* cădere, prăbușire, surpare. **2.** groapă, surpătură, ponor. **3.** *(fig.)* nereușită, eșec, fiasco. **4.** *(fig.)* lacună, lapsus.

прова́лив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *провали́ть* ◇ *(pop.) ~ай отсю́да!* pleacă de aici!, cară-te de aici!, șterge-o!

прова́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *провали́ться.* **2.** *pas.* de la *прова́ливать.*

провали́|ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. прова́ливать) acuz.* **1.** a dărîma, a prăbuși, a surpa. **2.** *(fig.)* a compromite, a rata, a face să eșueze. **3.** *(fig.)* a respinge, a înlătura; a trînti *(la examen).*

провали́|ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. прова́лчваться)* **1.** a cădea, a se prăbuși. **2.** a se prăbuși sub greutate, a se surpa. **3.** *(fig.)* a se prăbuși, a eșua, a cădea; *~ на экза́мене* a cădea (la examen) ◇ *(fam.) провали́сь!* pleacă!, lasă-mă!; *как сквозь зе́млю ~лся* parcă l-a înghițit pămîntul; *я гото́в был сквозь зе́млю ~ от стыда́* îmi venea să intru în pămînt de rușine.

проваля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (pop.)* a se tăvăli (un timp).

провансáль, *-я m. sg.* maioneză.

прова́нск|ий *adj. (în expr.) ~ое ма́сло* ulei de măsline.

прова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *провари́ть (1)*

прова́риваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *провари́ться (1).* **2.** *pas.* de la *прова́ривать.*

провари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прова́ривать)* a fierbe bine, a fierbe mai mult timp. **2.** a fierbe *(un timp oarecare).*

провари́ться, *-а́рится vb. pf.* **1.** *(ipf. прова́риваться)* a se fierbe bine. **2.** a se fierbe *(un timp oarecare).*

прове́дать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(ipf. прове́дывать) acuz.* a vizita. **2.** *acuz.* sau *prepl.* a afla, a se informa despre...

проведе́ние, *-я n. sg.* **1.** conducere, ducere. **2.** trasare, jalonare. **3.** construire instalare, montare; *~ электри́чества* instalarea luminii electrice. **4.** efectuare, executare, realizare, înfăptuire, punere în aplicare; *~ в жизнь* traducere în viață; punere în practică; *~ кампа́нии* efectuare/organizare a unei campanii; *~ вы́боров* efectuarea alegerilor; *~ рефо́рмы* înfăptuire a unei reforme. **5.** *(cont.)* înregistrare, contabilizare.

прове́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прове́дать (1)*

провезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. провози́ть) acuz.* a duce, a transporta *(cu un vehicul)*; *~ кратча́йшим путём* a duce pe drumul cel mai scurt.

прове́ивание, *-я n.* vînturare.

провентили́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *вентили́ровать*

провербиа́льный *adj.* proverbial.

прове́ренный **1.** *p.t.p.* de la *прове́рить.* **2.** *adj.* verificat, încercat.

прове́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. проверя́ть) acuz.* a verifica, a controla; *~ ка́ссу* a verifica casa; *~ исполне́ние* a controla executarea; *~ докуме́нты* a verifica/a controla actele; *~ биле́ты* a controla biletele; *~ зна́ния уча́щихся* a verifica cunoștințele elevilor; *~ механи́зм* a controla un mecanism.

прове́рка, *-и f. sg.* verificare, controlare; control, revizie; *автома́тическая ~* verificare automată; *вы́борочная ~* verificare prin sondaj; *~ на ме́сте* controlul la fața locului; *~ докуме́нтов* verificarea actelor; *~ зна́ний* verificarea cunoștințelor.

проверну́ть, *-ну́ -нёшь vb. pf. (ipf. провёртывать) acuz.* **1.** a sfredeli, a străpunge. **2.** a da, a trece prin ceva *(învîrtind).* **3.** *(fig. pop.)* a rezolva repede, a pune pe roate.

прове́рочн|ый *adj.* de control, de verificare; *~ая коми́ссия* comisia de control.

проверте́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. провёртывать)* a sfredeli, a străpunge. **2.** a învîrti *(un anumit timp).*

провёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проверну́ть* și de la *проверте́ть (1.)*

проверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прове́рить*

прове́с[1], *-а m. sg.* lipsă la cîntar.

прове́с[2], *-а m. (tehn.)* săgeată de încovoiere.

прове́си|ть, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. прове́шивать) acuz.* **1.** a da lipsă la cîntar. **2.** a ține, a usca (la aer un aliment).

пров|ести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. проводи́ть)* **1.** *acuz.* a conduce, a duce; *~ су́дно че́рез проли́в* a pilota vasul prin strîmtoare; *~ ближа́йшим путём* a conduce pe drumul cel mai scurt. **2.** *acuz.* a trasa, a delimita; *~ грани́цу* a trasa hotarul. **3.** *instr.* a trece, a trage *(cu ceva, pe deasupra)*; *~ руко́й по волоса́м* a-și trece mîna prin păr. **4.** *acuz. (проложить, построить)* a construi, a instala; *~ доро́гу* a construi un drum; *~ электри́чество* a instala lumină electrică. **5.** *acuz. (применить)* a aplica, a înfăptui, a pune în practică. **6.** *acuz.* a face să fie adoptat/aprobat/ales; *~ зако́н* a trece o lege *(prin parlament)*; *~ постановле́ние* a face să fie adoptată o hotărîre. **7.** *acuz. (осуществить)* a face, a efectua, a realiza, a executa, a îndeplini, a organiza; *~ сев* a executa însămînțările; *~ боеву́ю опера́цию* a executa o misiune de luptă; *~ собра́ние* a ține o adunare; *~ о́пыт* a face o experiență; *~ бой* a susține o luptă. **8.** *(cont.) acuz.* a înregistra, a înscrie, a trece *(într-un registru)*; *~ по кни́гам* a trece în registre; *~ по ка́ссовой кни́ге* a înregistra la registrul de casă. **9.** *acuz.* a petrece *(timpul)*; a trăi undeva *(un timp).* **10.** *acuz. (обмануть)* a înșela, a păcăli; *его́ не ~едёшь* nu-l poți păcăli ușor.

прове́триваемость, *-и f. (tehn.)* grad de aerisire.

прове́тривание, *-я n.* aerisire; *(tehn.)* aeraj, ventilare.

прове́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf* de la *прове́трить*

прове́триваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прове́триться.* **2.** *pas.* de la *прове́тривать.*

прове́трить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. прове́тривать) acuz.* a aerisi, a ventila.

прове́триться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. прове́триваться)* **1.** a fi aerisit. **2.** a-și reîmprospăta impresiile, a schimba atmosfera/mediul; a se recrea.

прове́шивание, *-я n. (geod).* jalonare, balizare.

прове́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прове́сить*

провиа́нт, *-а m. sg.* provizii, alimente, merinde.

провиа́нтский *adj.* de provizii, de alimente.

прови́дение, *-я n. sg.* prevedere, previziune.

провиденциали́зм, *-а m. sg.* providențialism.

провиденциа́льный *adj.* providențial.

прови́деть, *-и́жу, -и́дишь vb. ipf. (înv.)* a prevedea, a prezice, a profetiza.

прови́дец *-дца m. (înv.)* prezicător; clarvăzător, profet.

провизо́рн|ый *adj.* provizoriu.

провини́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. в + prepl.* sau *instr.* cu *пе́ред + instr.* a greși, a se face vinovat de ceva.

прови́нность, *-и f.* greșeală, vină; delict.

провинциа́л, *-а m.* provincial.

провинциали́зм, *-а m.* **1.** *sg.* provincialism; atitudine/mentalitate **2.** *(lingv.)* regionalism. de provincial. provincie, provincial.

провинциа́льный *adj.* de provincie, provincial.

прови́нци|я, *-и f.* **1.** ținut, provincie. **2.** provincie; *жить в ~и* a trăi/a sta în provincie.

провиса́ние, *-я n.* curbare, lăsare în jos, atîrnare.

провиса́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *прови́снуть*

провисе́ть, *-вишу́, -виси́шь vb. pf.* a atîrna, a spînzura *(un timp oarecare).*

прови́снуть, *-нет vb. pf.* a se curba, a se încovoia, a se îndoi, a se lăsa în jos *(sub greutate).*

про́вод, *-а m.* conductă, cablu, fir; *телефо́нный ~* fir telefonic; *прямо́й ~* fir direct.

прово́д, *-а m. v. прово́дка (1)*

проводи́мость, *-и f. (fiz.)* conductibilitate, conductivitate.

проводи́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *провести́*; ~ *мысль/идéю* a dezvolta o idee. **2.** *(fiz.)* a transmite, a conduce *(căldura sau electricitatea).*

проводи́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. (ipf. провожáть) acuz.* **1.** a conduce, a petrece; ~ *на вокзáл* a conduce la gară. **2.** a urmări *(cu privirea).*

прово́дка, *-и f. sg.* **1.** conducere, ducere; ~ *судо́в* conducerea *(pilotarea)* navelor. **2.** trasare, jalonare. **3.** construire; instalare; ~ *электри́чества* instalarea luminii electrice. **4.** *(cont.)* înregistrare, contabilizare. **5.** instalație *(electrică)*; *вну́тренняя* ~ instalație electrică interioară. **6.** *(zoot.)* plimbare.

проводни́к,[1], *-а m.* **1.** călăuză. ghid. **2.** însoțitor *(de vagon).*

проводни́к[2], *-а m.* **1.** *(fig.)* conducător; *хоро́ший* ~ *теплá* bun conducător de căldură. **2.** *(fig.)* propagator, purtător, promotor.

про́вод|ы, *-ов pl.* rămas bun; petrecere, conducere.

провожáтый, *-ого m.* însoțitor, ghid.

провожáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *проводи́ть*

прово́з, *-а m. sg* transport.

провозвести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. провозвещáть) acuz. (înv.)* **1.** a prezice, a prevesti. **2.** a anunța, a proclama, a vesti *(în mod solemn).*

провозвéстник, *-а m. (înv.)* prezicător, prevestitor.

провозвещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *провозвести́ть*

провозгласи́ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf. (ipf. провозглашáть).* **1.** *acuz.* a proclama, a anunța *(solemn).* **2.** *(înv.) acuz.* cu *instr.* a proclama *(domn, împărat etc.).*

провозглашáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *провозгласи́ть*

провозглашéние, *-я n. sg.* proclamare; anunțare.

провози́ть[1], *-ожу́, -о́зишь vb. pf. acuz.* a duce, a transporta, a căra *(un timp oarecare).*

провози́ть[2], *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *провезти́*

провози́|ться, *-ожу́сь, -о́зишься vb. pf.* **1.** a se juca, a zburda *(cîtva timp).* **2.** *с* + *instr.* a avea de furcă cu cineva, sau cu ceva, a se căzni, a se frămînta, a se munci.

провозн|о́й *adj.* de transportat.

провозоспосо́бность, *-и f. sg.* capacitate de transport.

провокáтор, *-а m.* **1.** agent provocator. **2.** instigator, ațîțător.

провокáторский *adj.* **1.** de agent provocator. **2.** provocator, ațîțător.

провокацио́нный *adj.* de provocare, provocator.

провокáция, *-и f.* provocare, provocație.

про́волока, *-и f. sg.* sîrmă; *изоли́рованная* ~ sîrmă izolată; *колю́чая* ~ sîrmă ghimpată; *роя́льная* ~ coardă de pian.

проволо́чка, *-и f.* tergiversare, tărăgăneală.

про́волочн|ый *adj.* de sîrmă; *~ое заграждéние* baraj de sîrmă ghimpată.

провоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (pop.)* a se împuți, a prinde miros.

прово́рно *adv.* prompt, grabnic; cu dibăcie.

прово́рность, *-и f. sg.* **1.** agerime, sprinteneală, iuțeală, vioiciune. **2.** abilitate, dibăcie, promptitudine.

прово́рн|ый *adj.* **1.** ager, vioi, sprinten; *~ая похо́дка* mers sprinten. **2.** abil, dibaci, descurcăreț; expeditiv.

проворовáться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf.* a fura, a comite fraude, a delapida, a fi prins furînd/delapidînd.

проворо́нить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz. (pop.)* a scăpa, a pierde, a lăsa să scape *(o ocazie, un prilej).*

прово́рство, *-а n. sg.* sprinteneală, abilitate, dibăcie.

проворчáть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* a mormăi, a bombăni, a mîrîi.

провоци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** *(pf.* și *спровоци́ровать) на* + *acuz.* a provoca, a ațîța, a instiga. **2.** *(med.)* a provoca, a produce artificial o boală.

провя́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a usca la vînt, a face pastramă.

провя́лить, *-лю, -лишь vb. ipf.* de la *вя́лить*

прогадáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. прогáдывать)* a se înșela, a greși, a pierde *(făcînd ceva în detrimentul său).*

прогáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прогадáть*

прогáлина, *-ы f.* rariște, luminiș, poiană.

прогáр, *-а m.* loc ars, jariște.

прогáрина, *-ы f. (chim.)* arsură.

проги́б, *-а m.* îndoitură, încovoitură, săgeată de încovoiere.

прогибáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прогну́ть*

прогибомéр, *-а m. (tehn.)* flexometru.

прогимнáзия, *-и f. (înv.)* gimnaziu.

проглáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проглáживать)* a călca bine. **2.** a călca *(cîtva timp).*

проглáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проглáдить (1)*

проглáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проглоти́ть*

проглот|и́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. проглáтывать) acuz.* **1.** a înghiți; *(fig.)* ~ *оби́ду* a înghiți o jignire; a înghiți gălușca. **2.** *(fig. fam.)* a înghiți repede/pe nerăsuflate ◇ ~ *язы́к* a tăcea molcom; *язы́к прогло́тишь* să te lingi pe degete nu alta.

проглядéть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прогля́дывать)* a parcurge, a răsfoi. **2.** a scăpa din vedere, a nu observa, a omite ◇ *все глазá* ~ a se uita pînă îi ies ochii din cap.

прогля́дывать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проглядéть (1)*

прогля́дывать[1], *-ает vb. ipf.* de la *прогляну́ть.*

прогляну́ть, *-я́нет vb. pf. (ipf. прогля́дывать)* a se ivi, a apărea, a se arăta, a ieși.

прогнáть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. прогоня́ть) acuz.* **1.** a goni, a izgoni, a alunga, a da afară. **2.** a mîna.

прогнéвать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz. (înv.)* a mînia, a supăra, a înfuria.

прогнéваться, *-аюсь, -аешься vb. pf. на* + *acuz. (înv.)* a se mînia, a se supăra, a se înfuria.

прогневи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf.* de la *гнéвать*

прогни́ть, *-и́ю, -иёшь vb. pf.* a putrezi *(în întregime).*

прогно́з *-а m.* pronostic, prognoză.

прогну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. прогибáть) acuz.* a îndoi, a încovoia, a curba.

прогну́ться, *-нётся vb. pf. (ipf. прогибáться)* a se îndoi, a se încovoia, a se apleca peste, a se curba.

проговáриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *проговори́ться*

проговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* **1.** *acuz.* a vorbi, a spune, a pronunța, a rosti. **2.** a sta de vorbă *(cîtva timp).*

проговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. проговáриваться)* a scăpa o vorbă, a-l lua gura pe dinainte, a se da de gol.

проголодáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a răbda de foame, a flămînzi *(un timp oarecare).*

проголодáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a simți foame, a i se face foame.

проголосовáть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. голосовáть)* a pune la vot; a vota.

прого́н[1], *-а m. (reg.)* **1.** uliță laterală *(la țară).* **2.** *(для скота)* drum pentru cirezi. **3.** parcurs, distanță *(între două stații).*

прого́н[2], *-а m.* grindă principală, costoroabă, talpă.

прого́нный *adj. (înv. în expr.) ~ые дéньги v. прого́ны*

прого́ны, *-ов pl. (înv.)* bani de transport, îndemnizație de transport *(cu căruța poștei).*

прогоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прогнáть*

прогорáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прогорéть*

прогорéть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. прогорáть)* **1.** a arde, a se consuma complet. **2.** a se arde, a se strica *(din cauza focului, a căldurii).* **3.** a arde *(cîtva timp).* **4.** a se ruina, a se duce pe copcă.

прого́рклость, *-и f. sg.* rînceezeală, amăreală.

прого́ркльій *adj.* rînced, amar.

прого́ркнуть, *-нет vb. pf.* de la *го́ркнуть*

прогости́ть, *-ощу́, -ости́шь vb. pf.* a fi oaspete, a sta ca oaspete.

програ́мм|а, *-ы f.* **1.** program; plan; orar; *произво́дственная* ~ plan de producție; *сверх* ~*ы* peste program. **2.** *(pol.)* program; ~ *па́ртии* programul partidului. **3.** programă școlară, programă analitică. **4.** *(teatru)* program, repertoriu.

программи́рование, *-я n.* programare; *лине́йное* ~ programare liniară.

программи́ст, *-а m. (tehn.)* programator.

програ́ммн|ый *adj.* de program; programatic; programat; ~*ые тре́бования* revendicări programatice.

прогреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прогрести́*

прогре́в, *-а m.* încălzire, preîncălzire.

прогрева́ние, *-я n. v. прогре́в*

прогрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прогре́ть*

прогрева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прогре́ться* **2.** *pas* de la *прогрева́ть*

прогреме́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* **1.** a tuna, a detuna, a bubui. **2.** *(fig).* a răsuna, a avea răsunet.

прогре́сс *-а m.* progres; *техни́ческий* ~ progres tehnic.

прогресси́вка, *-и f.* acord progresiv.

прогресси́вность, *-и f. sg.* **1.** progresivitate, caracter progresiv. **2.** caracter progresist.

прогресси́вный *adj.* **1.** progresiv; ~ *нало́г* impozit progresiv; *(med.)* ~ *парали́ч* paralizie progresivă. **2.** progresist; înaintat; ~ *писа́тель* scriitor progresist.

прогресси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a progresa, a se agrava. **2.** a progresa, a înainta.

прогресси́ст, *-а m.* progresist.

прогре́ссия, *-и f. (mat.)* progresie; *арифмети́ческая* ~ progresie aritmetică; *геометри́ческая* ~ progresie geometrică; *возраста́ющая* ~ progresie crescătoare; *убыва́ющая* ~ progresie descrescătoare.

прогрести́[1], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. ipf. прогреба́ть) acuz.* a curăța, a rîni.

прогрести́[2], *-ребу́ -ребёшь vb. pf.* a vîsli *(cîtva timp).*

прогре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. прогрева́ть) acuz.* a încălzi bine, a încinge.

прогре́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. прогрева́ться)* a se încălzi *(bine)*; a se încinge.

прогромыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. v. прогрохота́ть*

прогрохота́ть, *-хочу́, -хо́чешь vb. pf.* a tuna, a detuna, a durui, a hurui.

прогрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прогры́зть*

прогры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. прогрыза́ть) acuz.* a roade, a găuri rozînd.

прогуде́ть, *-ужу́, -уди́шь vb. pf.* a suna, a răsuna.

прогу́л, *-а m.* lipsă, absență nemotivată; *вы́нужденный* ~ absență motivată.

прогу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прогуля́ть*[1] *(2)* și de la *прогуля́ть*[2]. **2.** *acuz.* a duce la plimbare, a plimba.

прогу́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прогуля́ться*

прогу́лк|а, *-и f.* plimbare, excursie; *за́городная* ~ plimbare în afara orașului, excursie.

прогу́льщик, *-а m.* cel care lipsește *(lucrător, elev)* nemotivat de la lucru; chiulangiu.

прогуля́|ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* **1.** a se plimba *(un timp oarecare).* **2.** *(ipf. прогу́ливать) (pop.)* a cheltui; a pierde, a scăpa ceva *(din cauza plimbării).*

прогуля́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. прогу́ливать)* a lipsi nemotivat de la lucru, a trage chiulul, a chiuli.

прогуля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. прогу́ливаться)* a se plimba, a face o plimbare.

продава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *прода́ть*

продава́ться, *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прода́ться.* **2.** *pas.* de la *продава́ть.*

продаве́ц, *-вца́ m.* vînzător.

родави́ть, *-влю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. прода́вливать) acuz.* a turti, a sparge, a strica *(prin apăsare.)*

продави́ться, *-а́вится vb. pf. (ipf. прода́вливаться)* a se turti, a se sparge, a se strica *(prin apăsare).*

прода́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *продави́ть*

прода́вливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *продави́ться.* **2.** *pas* de la *прода́вливать.*

продавщи́ца, *-ы f.* vînzătoare.

прода́ж|а, *-и f. sg.* vînzare, vindere; *вы́пустить в* ~*у* a pune în vînzare; *свобо́дная* ~ vînzare liberă; la liber; *о́птовая* ~ vînzare angro; vînzare cu ridicata; *ро́зничная* ~ vînzare cu amănuntul, /cu bucata; *ручна́я* ~ vînzare manuală; ~ *с аукцио́на,* ~ *с торго́в* vînzare la licitație/la mezat; ~ *в кре́дит* vînzare pe credit.

прода́жность, *-и f. sg.* venalitate, corupție.

прода́жн|ый *adj.* **1.** de vînzare; ~*ая цена́* preț de vînzare. **2.** *(fig.)* venal, coruptibil, corupt, vîndut.

прода́лбливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a scobi, a dăltui a găuri.

прода́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. продава́ть) acuz.* **1.** a vinde; ~ *о́птом* a vinde cu ridicata /cu toptanul; ~ *в ро́зницу* a vinde cu amănuntul/ în detaliu; ~ *за нали́чный расчёт* a vinde cu bani gheață; ~ *в рассро́чку* a vinde cu plata în rate; ~ *с торго́в* a vinde la licitație, a vinde la mezat. **2.** *(fig.)* a trăda, a vinde.

прода́ться, *-а́мся, -а́шься vb. pf. (ipf. продава́ться)* a se vinde.

продвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *продви́нуть*

продвиже́ние, *-я n. sg.* **1.** înaintare, avansare, trimitere. **2.** *(fig.)* înaintare în grad, avansare; promovare; ~ *по слу́жбе* avansare în serviciu ◇ ~ *вперёд* mers înainte, progres.

продви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. продвига́ть) acuz.* **1.** a împinge *(înainte sau între ceva).* **2.** a îndrepta, a trimite *(înainte, undeva).* **3.** *(fig.)* a înainta, a avansa, a promova; ~ *по слу́жбе* a avansa (pe cineva) în serviciu. **4.** *(fig.)* a urgenta, a lua măsuri de urgentare, a face să progreseze.

продви́н|уться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. продвига́ться)* **1.** a intra, a trece prin. **2.** a merge înainte, a înainta. **3.** *(fig.)* a avansa, a înainta. **4.** *(fig.)* a avansa, a progresa.

продебати́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* a dezbate, a discuta.

продева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *проде́ть*

продежу́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* a fi de serviciu *(cîtva timp).*

продезинфици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. дезинфици́ровать)* a dezinfecta.

продеклами́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *деклами́ровать*

проде́л, *-а m. (tehn.)* crupe mășcate.

проде́лать[1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. проде́лывать) acuz.* a găuri, a perfora, a face o deschizătură.

проде́лать[2], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. проде́лывать) acuz.* a face, a îndeplini, a efectua, a executa.

проде́лка, *-и f.* **1.** poznă, năzbîtie, ștrengărie. **2.** tertip.

проде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проде́лать*[1,2]

продемонстри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *демонстри́ровать (2)*

продёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *продёрнуть*

продержа́ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. pf. acuz.* a ține, a reține *(un timp oarecare).*

продержа́ться, *-ержу́сь, -е́ржишься vb. pf.* a se ține, a se menține, a rezista *(un timp oarecare).*

продёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. продёргивать) acuz.* **1.** a trece *(ceva)* prin..., a băga. **2.** *(fig. pop.)* a critica aspru, a încondeia.

проде́ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. продева́ть) acuz.* a trece ceva prin..., a băga.

продефили́ровать, *-рую, -руешь, vb. pf.* de la *дефили́ровать*

продешеви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. продешевля́ть) acuz.* a vinde prea ieftin.

продиктова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* de la *диктова́ть*

продира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *продра́ть*

продира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *продра́ться.* **2.** *pas* de la *продира́ть.*

продирижи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. дирижи́ровать)* a dirija.

продлева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *продли́ть*

продле́ние, *-я n. sg.* prelungire; prorogare; amînare; ~ *о́тпуска* prelungirea concediului.

продли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. продлева́ть* şi *длить) acuz.* a prelungi, a proroga; ~ *о́тпуск* a prelungi concediul.

продли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. дли́ться)* a se prelungi, a dura.

продма́г, *-а m. = продово́льственный магази́н* alimentară.

проднало́г, *-а m. sg. (ist.) = продово́льственный нало́г* impozit în natură.

продово́льственн|ый *adj.* de aprovizionare cu alimente, de alimente, alimentar; ~ *вопро́с* problema aprovizionării cu alimente; ~*ая ка́рточка* cartelă de alimente; ~ *магази́н* magazin alimentar, alimentară.

продово́льстви|е, *-я n. sg.* **1.** alimente; produse alimentare, provizii; *запа́сы* ~*я* rezerve alimentare. **2.** aprovizionare cu alimente, alimentare.

продолби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. долби́ть) acuz.* a scobi, a dăltui, a găuri.

продолгова́тость, *-и f. sg.* formă prelungă.

продолгова́тый *adj.* lunguieţ, prelung, lungăreţ; *(anat.)* ~ *мозг* bulb rahidian.

продолжа́тель, *-я m.* continuator.

продолжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (ipf. продо́лжить) acuz.* sau cu *inf.* a urma, a continua.

продолжа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *(pf. продо́лжиться)* a continua, a dura, a se prelungi. **2.** *pas.* de la *продолжа́ть.*

продолже́ние, *-я n.* **1.** continuare, urmare, prelungire; ~ *сле́дует* va urma. **2.** *(mat.)* extrapolare ◇*в* ~ *(чего́-л.)* în cursul, în decursul.

продолжи́тельно *adv.* vreme îndelungată.

продолжи́тельность, *-и f.* durată; *(fiz.)* ~ *колеба́ния* perioadă oscilatorie; ~ *рабо́чего дня* durata zilei de muncă.

продолжи́тельный *adj.* îndelungat, de (lungă) durată; prelung; ~ *о́тпуск* concediu de lungă durată.

продо́лжить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz. (ipf. продолжа́ть)* **1.** a prelungi. **2.** a continua.

продо́лжиться, *-ится vb. pf.* de la *продолжа́ться (1)*

продо́льный *adj.* longitudinal; ~ *разре́з* secţiune longitudinală; *(mil.)* ~ *ого́нь* tragere de anfiladă.

продохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a respira adînc.

продразвёрстка, *-и f. sg. (ist.) = продово́льственная разве́рстка* sistemul de predare obligatorie a surplusului de produse agricole *(în perioada comunismului de război).*

продра́ть, *-деру́, -дерёшь vb. pf. (ipf. продира́ть) acuz. (pop.)* a rupe, a găuri; ~ *рукава́ на локтя́х* a-şi rupe coatele *(de la mîneci).*

продра́ться, *-деру́сь, -дерёшься vb. pf. (ipf. продира́ться) (pop.)* **1.** a se rupe de la un capăt la altul. **2.** *(fig.)* a-şi croi, a străbate; ~ *сквозь толпу́* a-şi croi drum prin mulţime.

продребезжа́ть, *-жи́т vb. pf.* a zăngăni, a zdrăngăni.

продрема́ть, *-дремлю́, -дре́млешь vb. pf.* a dormita, a picoti, a aţipi *(cîtva timp).*

продро́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a rebegi, a dîrdîi, a tremura de frig, a îngheţa.

продуби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf.* a tăbăci, a argăsi (bine).

продува́емость, *-и f.* penetrabilitate la vînt.

продува́емый *adj.* penetrabil la vînt.

продува́ние, *-я n. sg.* **1.** suflare, purjare. **2.** *(med.)* insuflare.

продува́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проду́ть.* **2.** *acuz.* sau fără *compl. (despre curentul de aer)* a sufla din toate părţile. **3.** *acuz. (tehn.)* a desfunda prin suflare, a purja.

продува́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *проду́ться.* **2.** *pas.* de la *продува́ть.*

проду́вка, *-и f. sg. (tehn.)* suflare, purjare.

продувн|о́й *adj.* **1.** viclean, şiret, şmecher. **2.** *(tehn.)* de suflare, de purjare ~ *кла́пан* supapă de suflare.

проду́вочный *adj. (tehn.)* de suflare, de purjare.

проду́кт, *-а m.* **1.** produs; ~*ы обме́на* produse de schimb; ~*ы сгора́ния* produsele arderii; ~*ы перего́нки* produsele distilării; *гото́вый* ~ produs finit; *побо́чный* ~produs secundar; *промежу́точный* ~ produs intermediar, semifabricat; *(ec. pol.) валово́й*~produs global; *(ec. pol.) обще́ственный* ~ produs social; *приба́вочный* ~ surplus. **2.** *(fig.)* urmare, rod, fruct, produs.

продукти́вно *adv.* (în mod) productiv, rodnic.

продукти́вность, *-и f. sg.* productivitate; ~ *тру́да* productivitatea muncii.

продукти́вный *adj.* **1.** productiv; ~ *труд* muncă productivă; ~ *скот* vite productive. **2.** *(gram.)* productiv, cu posibilităţi de a forma noi cuvinte; ~ *су́ффикс* sufix productiv.

продукто́вый *adj.* de alimente, alimentar, de produse alimentare; ~ *магази́н* magazin alimentar, alimentară.

продуктообме́н, *-а m. sg. (ec. pol.)* schimb de produse, troc.

проду́кт|ы, *-ов pl.* provizii, de-ale mîncării; produse alimentare, alimente; *моло́чные* ~ produse lactate; ~ *пита́ния* produse alimentare.

проду́кци|я, *-и f. sg.* producţie, produse; *годово́й приро́ст* ~*и* creşterea anuală a producţiei; *себесто́имость* ~*и* preţul de cost al producţiei; *чи́стая* ~ producţie netă; *сверхпла́новая* ~ producţie peste plan; *промы́шленная* ~ producţie industrială; *това́рная* ~ producţie de mărfuri; *печа́тная* ~ tipărituri.

проду́манный **1.** *p.t.p.* de la *проду́мать.* **2.** *adj.* chibzuit, bine gîndit; întemeiat; raţional; ~ *отве́т* răspuns chibzuit.

проду́мать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проду́мывать)* a gîndi, a chibzui, a reflecta, a medita; ~ *план рабо́ты* a chibzui planul de muncă. **2.** a gîndi, a medita *(cîtva timp).*

проду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проду́мать (1)*

проду́|ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. продува́ть) acuz.* **1.** a sufla, prin..., a curăţi, a desfunda prin curent de aer **2.** *impers.* a trage; *меня́* ~*ло* m-a tras curentul. **3.** *(pop.)* a pierde *(la un joc de noroc).*

проду́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf. (ipf. продува́ться) (pop.)* a pierde *(la un joc de noroc).*

проду́шина, *-ы f.* gură de ventilaţie, răsuflătoare.

продыми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* a afuma, a umple de fum.

продыми́ться, *-ми́тся vb. pf.* a se afuma.

продыря́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. продыря́вливать) acuz.* a găuri, a perfora.

продыря́виться, *-ится vb. pf. (ipf. продыря́вливаться)* a se găuri, a se uza.

продыря́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *продыря́вить*

продыря́вливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *продыря́виться.* **2.** *pas.* de la *продыря́вливать.*

проеда́ние, *-я n. (tehn.)* găurire; corodare.

проеда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прое́сть*

проеда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прое́сться.* **2.** *pas.* de la *проеда́ть.*

прое́зд, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* trecere, transport; ~ *воспрещён* trecerea oprită; *заплати́ть за* ~ a plăti drumul. **2.** *(место)* trecere, pasaj, loc de trecere; *у́зкий* ~ loc îngust de trecere; *тупико́вый* ~ fundătură.

прое́здить, *-зжу, -здишь vb. pf. acuz.* **1.** a cheltui cu călătoria. **2.** *(провести какое-л. время в езде)* a merge, a călători *(cîtva timp).* **3.** a plimba *(caii).*

прое́здиться, *-зжусь, -здишься vb. pf.* a cheltui ultimul ban cu drumurile.

проездно́й *adj.* de drum, de călătorie; ~ *биле́т* bilet de călătorie.

прое́здом *adv.* în trecere.

проезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь* de la *прое́хать (1, 2)*

прое́зж|ий *adj.* **1.** (aflat) în trecere; ~*ие лю́ди* oameni aflaţi în trecere **2.** carosabil; ~*ая доро́га* drum bătut/carosabil. **3.** ~**ий,** *-его m.* călător *(în trecere).*

проéкт, *-а m.* **1.** proiect; *техни́ческий* ~ proiect tehnic; *эски́зный* ~ anteproiect; schiţă de proiect; ~ *бюдже́та* proiect de buget; ~ *зако́на* proiect de lege. **2.** *(fig.)* plan, proiect.

проекта́нт, *-а m.* proiectant.

проекти́вный *adj. (mat.* de proiecţie, proiectiv.

проекти́рование[1], *-я n. sg.* întocmirea unui proiect, proiectare; ~ *но́вого заво́да* întocmirea proiectului pentru o uzină nouă.

проекти́рование[2], *-я n. sg.* proiectare, proiecţie; ~ *изображе́ний на экра́не* proiectarea imaginilor pe ecran.

проекти́ровать[1], *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *(pf. запроекти́ровать* şi *спроекти́ровать) acuz.* a întocmi un proiect, a proiecta; ~ *желе́зную доро́гу* a întocmi un proiect de cale ferată. **2.** *acuz.* sau cu *inf. (предполага́ть)* a proiecta, a intenţiona, a plănui, a pune la cale.

проекти́ровать[2], *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(mat.)* a proiecta, a desena proiecţia unei figuri. **2.** a proiecta *(imagini pe ecran)*

проектиро́вка, *-и f. sg. v. проекти́рование*[1]

проектиро́вочный *adj.* de proiectare, relativ la întocmirea unui proiect.

проектиро́вщик, *-а m.* proiectant.

прое́ктн|ый *adj.* de proiect; de proiectare; proiectat; *~ая организа́ция* institut de proiectări; *(tehn.) ~ая мо́щность* capacitate proiectată.

прое́ктор, *-а m.* aparat de proiecţie.

проекцио́нн|ый *adj.* de/cu proiecţie; ~ *фона́рь* lanternă magică; *~ая ли́ния* linie de proiecţie.

прое́кция, *-и f. (mat.)* proiecţie; *горизонта́льная* ~ proiecţie orizontală.

проём, *-а m.* gol; deschizătură; *дверно́й* ~ gol pentru uşă (în zidărie); *око́нный* ~ gol pentru fereastră.

прое́|сть, *-ém, -éшь vb. pf. (ipf. проеда́ть) acuz.* **1.** a roade; a mînca. **2.** a mînca, a cheltui pentru alimente; ~ *все де́ньги* a cheltui toţi banii pe mîncare.

прое́сться, *-éмся, -éшься vb. pf. (ipf. проеда́ться) (pop.)* a cheltui ultimul ban cu întreţinerea, a rămîne fără bani, a rămîne fără o leţcaie.

прое́хать, *-éду, -éдешь vb. pf.* **1.** *(ipf. проезжа́ть)* a trece, a străbate, a parcurge, a traversa *(cu un mijloc de transport)*; ~ *ми́мо до́ма* a trece pe lîngă casă; ~ *пятьдеся́т киломе́тров* a parcurge 50 de kilometri. **2.** *(ipf. проезжа́ть) (пропусти́ть)* a trece, a depăşi; ~ *остано́вку* a trece de staţie. **3.** a fi pe drum *(un anumit timp)*.

прое́хаться, *-éдусь, -éдешься vb. pf. (ipf. проезжа́ться)* a se plimba *(cu trăsura, cu maşina etc.)* ◇ *(glumeţ)* ~ *на че́й-л. счёт* sau *~по чьёму-л. а́дресу* a face glume răutăcioase pe socoteala cuiva.

прожа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прожа́рить*

прожа́риваться, *-ается, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прожа́риться.* **2.** *pas.* de la *прожа́ривать.*

прожа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. прожа́ривать) acuz.* a prăji, a frige bine.

прожа́риться, *-рится vb. pf. (ipf. прожа́риваться)* a se prăji, a se frige bine.

прожда́ть, *-ду́, -дёшь vb. pf. acuz.* a aştepta *(un timp oarecare)*.

прожева́ть, *-жую́, -жуёшь vb. pf. (ipf. прожёвывать) acuz.* a mesteca bine.

прожёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прожева́ть*

прожектёр, *-а m. (iron.)* amator de planuri utopice/irealizabile, om care trăieşte cu capul în nori.

прожектёрство, *-а n. sg. (iron.)* pasiune pentru planuri utopice/irealizabile/fantastice.

проже́ктор, *-а m.* proiector, reflector, far; *зени́тный* ~ proiector antiaerian; *электро́нный* ~ tub electronic.

проже́кторный *adj.* de proiector, de reflector.

проже́чь, *-жгу́, -жжёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прожига́ть)* a arde ceva, a face o gaură *(arzînd)*; ~ *кислото́й* a arde cu un acid. **2.** a arde *(cîtva timp)*; ~ *свет до утра́* a arde lumina pînă la ziuă.

прожжённый *adj.* notoriu, înrăit, patentat.

прожива́ние, *-я n. sg.* locuire, şedere.

прожива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прожи́ть* (3). **2.** *(înv.)* a locui, a-şi avea domiciliul, a domicilia, a sta; ~ *в це́нтре го́рода* a locui în centrul oraşului.

прожива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *прожи́ться*

прожига́ние, *-я n.* ardere.

прожига́тель, *-я m. (pop. în expr.)* ~ *жи́зни* chefliu, om care duce o viaţă de petreceri.

прожига́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (pop. în expr.)* ~ *жизнь* a duce o viaţă destrăbălată, a-şi petrece viaţa în chefuri.

прожига́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *проже́чь (1)*

прожи́лка, *-и f.* **1.** vinişoară. **2.** dungă; vînă; nervură; *(bot.)* ~ *листа́* nervură.

прожи́тие, *-я n. sg.* trai, existenţă, întreţinere; *на* ~ pentru întreţinere.

прожи́точный *adj.* necesar pentru existenţă; ~ *ми́нимум* minimum de existenţă.

прожи́ть, *-иву́, -ивёшь vb. pf.* **1.** a trăi; ~ *до глубо́кой ста́рости* a trăi pînă la adînci bătrîneţe. **2.** a locui, a sta; a se afla *(undeva un timp oarecare)*. **3.** *acuz. (ipf. прожива́ть) (истра́тить)* a cheltui *(pentru întreţinere)*.

прожи́ться, *-иву́сь, -ивёшься vb. pf. (ipf. прожива́ться)* a cheltui toţi banii *(cu întreţinerea)*.

прожо́рливо *adv.* cu lăcomie, lacom.

прожо́рливость, *-и f. sg.* lăcomie, voracitate.

прожо́рливый *adj.* lacom, mîncăcios, mîncău, vorace, hulpav.

прожужжа́|ть, *-ужжу́, -ужжи́шь vb. pf.* **1.** a trece în zbor bîzîind. **2.** a bîzîi, a zumzăi *(cîtva timp)*; ~ *у́ши (кому́-л.)* a împuia urechile cuiva *(cu vorbe)*.

про́за, *-ы f. sg.* proză; *худо́жественная* ~ proză literară; *жите́йская* ~ proza vieţii; viaţă prozaică.

прозаи́зм, *-а m. (lit.)* prozaism.

проза́ик, *-а m.* prozator.

прозаи́ческий *adj.* **1.** în proză; ~ *перево́д* traducere în proză. **2.** *(fig.)* prozaic; *~ие разгово́ры* discuţii prozaice.

прозаи́чн|ый *adj.* prozaic, banal, plat; *~ые интере́сы* interese prozaice.

прозаседа́вшийся, *-егося m. (iron.)* şedinţoman.

прозва́ни|е, *-я n.* poreclă, supranume; *по ~ю* supranumit, zis, poreclit.

прозва́ть, *-зову́, -зовёшь vb. pf. (ipf. прозыва́ть) acuz.* a porecli, a da o poreclă, a supranumi.

прозвене́ть, *-ни́т vb. pf.* a răsuna *(despre clopoţei)*.

про́звищ|е, *-а n.* poreclă; *по ~у* poreclit; zis, numit.

прозвони́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* a suna.

прозвуча́|ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. звуча́ть)* a răsuna.

прозева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. зева́ть) acuz.* **(пропуска́ть)** a pierde, a scăpa, a lăsa să-i scape; ~ *удо́бный моме́нт* a pierde un prilej favorabil; ~ *по́езд* a pierde trenul. **2.** a căsca *(un timp)*.

прозе́ктор, *-а m. (med.)* prozector.

прозе́кторская, *-ой f.* sală de disecţie/de autopsie.

прозе́кторский *adj.* de disecţie, de prozector; ~ *нож* scalpel.

прозели́т, *-а m.* prozelit.

прозелити́зм, *-а m.* prozelitism.

прозимова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf.* de la *зимова́ть*

прозоде́жда, *-ы f. sg.* = *произво́дственная оде́жда* haină de lucru, îmbrăcăminte de protecţie; salopetă.

прозорли́во *adv.* cu perspicacitate, (în mod) pătrunzător.

прозорли́вость, *-и f. (înv.)* clarviziune, perspicacitate, agerime a minţii.

прозорли́вый *adj. (înv.)* clarvăzător, perspicace, pătrunzător, ager la minte,

прозра́чность, *-и f. sg.* transparenţă. limpezime, claritate.

прозра́чный *adj.* **1.** transparent, străveziu; diafan, limpede. **2.** *(fig.)* vizibil-transparent; ~ *намёк* aluzie transparentă.

прозрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прозре́ть*

прозре́ние, *-я n.* **1.** *sg.* recăpătarea vederii. **2.** *(fig.)* inspiraţie subită, înseninarea minţii.

прозре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. прозрева́ть)* **1.** a-şi recăpăta vederea. **2.** *(fig.)* a începe să vadă limpede, a i se deschide ochii, a se dumeri.

прозыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прозва́ть*

прозяба́ние, *-я n. sg.* vegetare, lîncezire, viaţă anostă/searbădă.

прозяба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a vegeta, a lîncezi, a duce o viaţă anostă/searbădă.

прозя́бнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (pop.)* a îngheţa, a degera, a fi pătruns de frig.

проигра́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. прои́грывать) acuz. в + prepl.* sau *от + gen.* a pierde; *~ проце́сс* a pierde un proces; *~ ша́хматную па́ртию* a pierde o partidă de şah; *~ во́йну́* a pierde războiul; *~ в чьём-л. мне́нии/в чьих-л. глаза́х* a pierde în ochii cuiva; a scădea în ochii cuiva. **2.** *acuz.* a cînta, a executa; *~ вальс* a cînta un vals. **3.** a (se) juca *(un timp oarecare).*

проигра́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. прои́грываться)* a pierde bani mulţi la joc.

прои́грыватель, *-я m.* pick-up.

прои́грывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проигра́ть (1)*

прои́грываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *проигра́ться*

про́игрыш, *-а m.* pierdere; *быть/оста́ться в ~е* a pierde, a fi în pierdere.

про́игрышный *adj.* nefavorabil, dezavantajos.

произведе́ни|е, *-я n.* **1.** operă, lucrare, creaţie; *~ иску́сства* operă de artă; *литерату́рное ~* operă literară; *и́збранные ~я* opere alese; *выдаю́щееся ~* capodoperă. **2.** *(mat.)* produs.

произвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. производи́ть) acuz.* **1.** *(выполнить, сделать)* a face, a executa, a efectua, a săvîrşi, a îndeplini, a opera; *~ ремо́нт* a face reparaţii; *~ сле́дствие* a face o anchetă; *~ съёмку* a face o ridicare (în plan); *~ киносъёмку* a filma; *~шум* a face zgomot; *~ допро́с* a lua un interogatoriu; *~ платежи́* a efectua plăţile; *~ смотр* a trece în revistă, a inspecta, a face o inspecţie; *~ вы́стрел* a trage un foc (de armă); *подсчёт* a face un calcul; *~ о́пыты* a face experienţe. **2.** *(fig.)* a face, a produce, a stîrni, a lăsa; *~ впечатле́ние* a face o impresie; *~ сенса́цию* a produce senzaţie, a stîrni vîlvă. **3.** cu *в + acuz.* a promova, a avansa, a înainta; *~ в офице́ры* a avansa la gradul de ofiţer ◇ *~ на свет* a aduce pe lume, a da naştere.

производи́тель[1], *-я m.* producător; *~ рабо́т* şef de şantier; conducător de lucrări; *заво́д ~* întreprindere producătoare; *(ec. pol.) ме́лкий ~* mic producător.

производи́тель[2], *-я m.* reproducător, animal de prăsilă; *жеребе́ц- ~* armăsar de reproducţie; *поро́дистый ~* reproducător de rasă.

производи́тельно *adv.* (în mod) productiv.

производи́тельность, *-и f. sg.* productivitate, capacitate de producţie, debit, randament; *~ труда́* productivitatea muncii; *годова́я ~* productivitate anuală, randament anual; *максима́льная ~* productivitate maximă, randament maxim.

производи́тельн|ый *adj.* productiv, de producţie; *~ труд* muncă productivă; *(ec. pol.) ~ые си́лы* forţele de producţie.

произв|оди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *произвести́*. **2.** *acuz.* a produce, a fabrica, a confecţiona, a executa. **3.** a stabili / a determina originea, a deriva.

производи́ться, *-о́дится vb. ipf.* **1.** a se fabrica, a fi produs, a fi executat. **2.** a se efectua, a decurge, a se produce, a avea loc.

произво́дная, *-ой f. (mat.)* derivată.

произво́дн|ый *adj.* derivat; *(mat.) ~ая величина́* derivată; *(lingv.) ~ое сло́во* cuvînt derivat, derivat.

произво́дственник, *-а m.* lucrător în producţie.

произво́дственн|ый *adj.* de producţie; *~ план* plan de producţie; *~ые достиже́ния* realizări în muncă; *~ проце́сс* procesul de producţie; *~ые отноше́ния* relaţii de producţie; *~ая мо́щность* capacitate de producţie, debit randament; potenţial de producţie; *~ стаж* vechime în producţie; *~ые изде́ржки* cheltuieli de producţie; *~ое совеща́ние* şedinţă de lucru/de producţie; *(ec. pol.) ~ое потребле́ние* consumaţie productivă; *~ые профсою́зы* sindicate industriale.

произво́дств|о, *-а n.* **1.** *sg.* producţie, producere, fabricaţie; *автомати́ческое ~* producţie automată; *вспомога́тельное ~* producţie auxiliară/de deservire; *ме́лкое ~* mica producţie; *~ чугуна́* producţie de fontă; *~ тка́ней* producţia de ţesături; *~ сре́дств ~а* producţia mijloacelor de producţie; *(ec. pol.) това́рное ~* producţie de mărfuri; *рост ~а* creşterea producţiei; *сери́йное/ма́ссовое ~* producţie în serie; *спо́соб ~а* mod de producţie; *подня́ть ~* a ridica producţia; *рабо́тать на ~е* a munci în producţie. **2.** industrie, ramură de industrie; *бумагопряди́льное ~* filatură de bumbac. **3.** *(pop.)* fabrică, uzină, atelier. **4.** *sg.* executare, efectuare; *~ платеже́й* efectuarea plăţilor; *~ о́пытов* executarea experienţelor. **5.** *(înv.)* promovare, avansare.

производя́щая, *-ей f. (mat.)* generatoare.

производя́щий 1. *part. prez. act.* de la *производи́ть*. **2.** *(ec.)* cu o mare producţie agricolă.

произво́л, *-а m. sg.* arbitrar, samavolnicie, cherem, bun plac; *акт ~а* act arbitrar; *по со́бственному ~у* după bunul plac ◇ *оста́вить/бро́сить на ~ судьбы́* a lăsa în voia soartei.

произво́льно *adv.* **1.** de bună voie, de la sine; în mod spontan. **2.** arbitrar, după bunul plac, în mod samavolnic.

произво́льность, *-и f. sg.* **1.** spontaneitate. **2.** caracter arbitrar, samavolnicie, arbitrar, bun plac.

произво́льн|ый *adj.* **1.** *(свободный)* spontan, liber, nestînjenit; *~ое движе́ние* mişcare spontană. **2.** *(самовольный)* arbitrar, după bunul plac, samavolnic; *~ое реше́ние* hotărîre arbitrară. **3.** *(необоснованный)* neîntemeiat; *~ вы́вод* concluzie neîntemeiată.

произнесе́ние, *-я n. sg.* rostire, pronunţare; recitare.

произнести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. произноси́ть) acuz.* a pronunţa; a rosti, a spune; *~ пригово́р* a pronunţa o sentinţă; *~ речь* a rosti/a ţine un discurs; *не ~ ни сло́ва* a nu scoate un cuvînt.

произноси́тельн|ый *adj.* de pronunţare, de vorbire; *~ые о́рганы* organele de vorbire.

произноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *произнести́*

произноше́ние, *-я n.* pronunţare, pronunţie, rostire; *пра́вильное ~* pronunţare corectă.

произо|йти́, *-йдёт vb. pf. (ipf. происходи́ть)* **1.** *(случиться)* a avea loc, a se petrece, a se întîmpla, a se produce; *~шло́ недоразуме́ние* a fost o neînţelegere. **2.** *от + gen.* a descinde, a se trage din ... ; a se naşte. **3.** *(по причине чего-л.)* a proveni, a rezulta din, a reieşi din.

произраста́ние, *-я n. sg.* creştere.

произраста́ть, *-а́ет vb. ipf. (pf. произрасти́)* a creşte *(despre plante).*

произрасти́, *-тёт vb. pf.* de la *произраста́ть*

проиллюстри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. иллюстри́ровать) acuz.* a ilustra, a exemplifica.

проинформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. информи́ровать)*

про́иски, *-ов pl.* uneltiri, intrigi.

проистека́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *происте́чь*

проист|е́чь, *-ечёт vb. pf. (ipf. проистека́ть) из* sau *от + gen.* a rezulta, a reieşi, a decurge, a proveni.

происх|оди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *произойти́*. **2.** a proveni, a-şi trage originea.

происходя́щ|ий 1. *part. act. prez.* de la *происходи́ть*. **2.** *~ее, -его n.* ceea ce se petrece.

происхожде́ни|е, *-я n. sg.* origine, obîrşie, provenienţă; *по ~ю* de origine; *социа́льное ~* origine socială; *пролета́рское ~* origine proletară; *(biol.) ~ ви́дов* originea speciilor; *(lingv.) ~ языка́* originea limbii; *~ по́чвы* geneza solului.

происшéстви|е, *-я n.* eveniment, întîmplare, fapt, incident; *стрáнное ~* întîmplare ciudată; *отдéл ~й* rubrica faptelor diverse (în ziar).

пройдóха, *-и m. şi f.* şmecher, şiret, pehlivan, pişicher.

прóйм|а, *-ы f.* răscroială.

про|йтú, *пройдý, пройдёшь vb. pf. (ipf. проходúть)* **1.** a trece, a traversa; *~ вперёд* a trece înainte; *~ по мостý* a traversa podul. **2.** *acuz.* a parcurge, a străbate, a merge; *~ нéсколько шагóв* a trece cîţiva paşi; *~ всю дорóгу пешкóм* a merge tot drumul pe jos. **3.** *acuz.* sau fără *compl.* a trece de ..., pe lîngă ... ; *(fig.) ~ мúмо тогó фáкта, что* ... a trece cu vederea faptul că ... **4.** *(fig.) (despre zvonuri, veşti etc.)* a se răspîndi; *~шёл слух* a mers/s-a răspîndit zvonul, s-a dus vestea. **5.** *(despre ploaie, zăpadă)* a cădea, a se lăsa. **6.** *(fig.)* a trece, a expira, a se scurge; a înceta; *дождь уже ~шёл* ploaia a trecut; *срок ещё не ~шёл* termenul n-a expirat încă; *головá ~шлá* durerea de cap a trecut. **7.** a decurge, a trece, a se desfăşura; *спектáкль ~шёл удáчно* spectacolul a avut succes. **8.** a trece prin ... ; a pătrunde, a străbate, a se infiltra; *водá ~шлá чéрез потолóк* apa a pătruns prin plafon. **9.** *acuz. (min.)* a exploata; a înainta *(într-o anumită direcţie)*. **10.** *acuz.* sau *чéрез* + *acuz.* a trece, a fi aprobat/adoptat; *~ (чéрез) все инстáнции* a trece prin toate instanţele; *~ (чéрез) цензýру* a trece prin cenzură. **11.** *в* + *acuz.* a fi numit, a fi ales/confirmat; *~ в штат* a fi trecut pe state, a fi numit; *~ в председáтели* a fi ales preşedinte. **12.** *acuz.* a studia, a învăţa, a-şi însuşi; *~ по áлгебре уравнéния* a învăţa ecuaţiile algebrice. **13.** *acuz.* a face, a îndeplini; *~ воéнную слýжбу* a face serviciul militar; *~ стаж* a-şi face stagiul; *~ курс лечéния* a face o cură ◇ *~ в жизнь* a fi tradus în viaţă, a fi pus în practică; *~ молчáнием* a trece sub tăcere; *~ чéрез мнóгое* a trece prin multe.

пройтúсь, *пройдýсь, пройдёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. прохáживаться)* a se plimba *(puţin)*, a face cîţiva paşi. **2.** *acuz.* a dansa, a executa un dans. **3.** *по* + *dat.* sau *instr.* cu *по* + *dat. (cu diverse determinări)* a face, a executa, a se ocupa de ceva; *~ по клáвишам* a-şi plimba degetele pe clapele pianului ◇ *~ на чей-л. счёт* sau *по áдресу когó-л.* a vorbi de rău pe cineva.

прок, *-а (-у) m. sg.* folos, profit; *что ~у?* la ce bun?, ce folos?; *~у нет* nici un folos; *из ... не бýдет ~у* aceasta nu va servi la nimic; n-o să iasă nimic din asta.

прокажённ|ый, *-ого m.* lepros.

прокáза [1], *-ы f. sg. (med.)* lepră.

прокáза [2], *-ы f.* năzbîtie, ştrengărie, festă, zburdălnicie.

прокáзить, *-áжу, -áзишь vb. ipf. (pf. напрокáзать)* a face ştrengării/năzbîtii, a se ţine de drăcii.

прокáзливый *adj.* ştrengar, zburdalnic, gata de năzbîtii.

прокáзник, *-а m.* ştrengar, zburdalnic, ghiduş.

прокáзничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. напрокáзничать) v. прокáзить*

прокáливание, *-я n.* călire, calcinare.

прокáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокалúть*

прокáливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прокалúться.* **2.** *pas.* de la *прокáливать.*

прокалúть, *-лю, -лúшь vb. pf. (ipf. прокáливать)* a încălzi la roşu.

прокалúться, *-лúтся vb. pf. (ipf. прокáливаться)* a fi încălzit la roşu.

прокáлывание, *-я n.* străpungere, găurire; perforare.

прокáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проколóть*

проканителиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (pop.)* a-şi pierde timpul degeaba.

прокáпчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокоптúть (1)*

прокáпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокопáть (1, 2)*

прокараýлить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* **1.** a păzi prost, a lăsa să dispară ceva; *~ мешóк с вещáми* a lăsa să i se şterpelească un sac cu lucruri. **2.** a veghea, a sta de veghe *(un timp oarecare)*.

прокáрмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокормúть*

прокáрмливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прокормúться* **2.** *pas.* de la *прокáрмливать.*

прокáт [1], *-а m. sg. (tehn.)* **1.** laminare; *~ рéльсов* laminarea şinelor. **2.** laminate; *вы́пуск ~а* producţie de laminate.

прокáт [2], *-а m. sg.* închiriere; *взять на ~ рояль* a lua cu chirie un pian; *дать на ~* a da cu chirie, a închiria.

прокатáть [1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. прокáтывать) acuz.* **1.** *(бельё)* a netezi, a da la calandru. **2.** *(tehn.)* a lamina.

прокатáть [2], *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a plimba cîtva timp *(cu trăsura, barca etc.)*.

прокатáться [1], *-áюсь, -áешься vb. pf. acuz.* a se plimba cîtva timp *(cu trăsura, barca etc.)*.

прокатáться [2], *-áется vb. pf. (ipf. прокáтываться)* **1.** a fi netezit *(despre rufe)*. **2.** *(tehn.)* a fi laminat.

прокатúть, *-ачý, -áтишь vb. pf.* **1.** *(ipf. прокáтывать) acuz.* a plimba pe cineva *(cu trăsura, cu barca etc.)*; *~ на автомобúле* a plimba pe cineva cu automobilul. **2.** a rostogoli, a da de-a dura; *~ мяч пó полу* a rostogoli mingea pe duşumea. **3.** *(ipf. прокáтывать) (pop.)* a trece în goană. **4.** *acuz. (pop.)* a critica; *~ в стенгазéте* a critica la ziarul de perete ◇ *(înv.) ~ на ворони́х* sau *(pop.) ~* a nu alege *(pe cineva)*, a-l face să cadă la alegeri.

прокатú|ться, *-ачýсь, -áтишься vb. pf.* **1.** *(ipf. прокáтываться)* a se rostogoli. **2.** *(fig.)* a tuna, a bubui, a trăsni. **3.** a se plimba, a face o plimbare *(cu trăsura, călare etc.)*.

прокáтка, *-и f. sg. (tehn.)* laminare.

прокáтн|ый [1] *adj. (tehn.)* de laminat, laminat; *~ стан* laminor; *~ цех* secţie de laminat; *~ое железо* fier laminat.

прокáтн|ый [2] *adj.* cu chirie, de închiriat, de închiriere; *~ая мéбель* mobilă luată cu chirie; mobilă de închiriat.

прокáтчик, *-а m.* laminorist.

прокáтывание, *-я n.* laminare.

прокáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокатáть* şi de la *прокатúть (1, 3)*.

прокáтываться, *-аюсь, -аешься vb ipf.* **1.** *ipf.* de la *прокатáться* şi *прокатúться (1)*. **2.** *pas.* de la *прокáтывать.*

прокáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокосúть (1)*

прокáшливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокáшлять (1)*

прокáшливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прокáшляться*

прокáшлянуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a tuşi, a expectora *(tuşind)*.

прокáшля|ть, *-яю, -яешь vb. pf.* **1.** *acuz. (ipf. прокáшливать)* a tuşi, a expectora *(tuşind)*. **2.** a tuşi *(un timp)*.

прóкашляться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. прокáшливаться)* a tuşi uşor, a-şi drege glasul *(tuşind)*.

прокипé|ть, *-пúт vb. pf.* a fierbe *(un timp oarecare)*.

прокипятúть, *-ячý, -ятúшь vb. pf. acuz.* a fierbe, a lăsa să fiarbă bine.

прокисáние, *-я n.* acrire, oţetire.

прокисáть, *-áет vb. ipf. (pf. прокúснуть)* a se acri, a se înăcri *(despre vin) etc.)*

прокúснуть, *-нет vb. pf.* de la *кúснуть* şi de la *прокисáть*

прокúсший **1.** *part. trec. act.* de la *прокúснуть.* **2.** *adj.* acrit, înăcrit, oţetit.

проклáдка, *-и f.* **1.** *sg.* montare, instalare, aşezare, construire; *~ дорóги* construirea unui drum. **2.** *(tehn.)* garnitură, căptuşeală; *резúновая ~* garnitură de cauciuc.

прокладн|óй *adj.* interpus.

проклáдывание, *-я n.* trasare; instalare; *~ дорóг* trasarea drumurilor.

проклáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проложúть; ~ кáбель* a trage cablul; *~ курс на кáрте* a trasa drumu-pe hartă; *(fig.) ~ нóвые путú* a deschide drumuri noi.

прокламациóнный *adj.* de proclamaţie.

прокламáци|я, *-и f.* proclamaţie, manifest.

прокламúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a proclama.

проклевáть, *-клюю, -клюёшь vb. pf. (ipf. проклёвывать) acuz.* a ciuguli, a sparge cu ciocul.

проклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проклевáть*

проклéивать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *проклéить*

проклéить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. проклéивать)* a încleia, a acoperi cu clei.

проклéйка, *-и f.* **1.** *sg.* încleiere. **2.** strat de clei. **3.** porțiune încleiată.

проклиз, *-a m. (lingv.)* procliză.

проклинá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *прокля́сть.* **2.** a blama, a condamna, a dezaproba.

проклю́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a sparge *(cu ciocul).*

прокля́сть, *-яну́, -янёшь vb. pf. (ipf. проклинáть) acuz.* a blestema, a afurisi.

прокля́ти|е, *-я n.* **1.** blestem, afurisire; *предáть ~ю* a blestema. **2.** *(folosit ca interj.)* ei, drăcie!; ei, drăcia dracului!

прóклятый *p.t.p.* de la *прокля́сть; будь прóклят тот день* ... blestemată fie ziua aceea ... ; *будь я прóклят, éсли* ... să fiu afurisit dacă ...

прокля́тый *adj.* blestemat, afurisit ◇ *(înv.) ~ вопрóс* afurisită problemă, problemă spinoasă.

прокóвка, *-и f. (met.)* forjare.

проковыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* a merge șchiopătînd.

проковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проковыря́ть*

проковырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *проковыря́ть*

проковыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. проковы́ривать) acuz.* a găuri, a străpunge, a face o gaură, a scobi.

прокóл, *-a m.* **1.** *sg.* străpungere, perforare, găurire. **2.** gaură, împunsătură.

прокóлка, *-и f. v. прокóл (1)*

проколóть, *-олю́, -óлешь vb. pf. (ipf. прокáлывать) acuz.* a străpunge, a găuri, a sparge; *~ штыкóм* a străpunge cu baioneta.

прокомментúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *комментúровать*

прокомпостúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *компостúровать*

проконопáтить, *-áчу, -áтишь vb. pf. (ipf. проконопáчивать) acuz.* a astupa cu cîlți, a călăfătui.

проконопáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проконопáтить*

проконспектúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *конспектúровать*

прокóнсул, *-a m. (ist.)* proconsul.

проконсультúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *консультúровать (2)*

проконтролúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *контролúровать*

прокопáть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** *(ipf. прокáпывать)* a săpa. **2.** *(ipf. прокáпывать)* a străbate *(săpînd).* **3.** a săpa *(un timp oarecare).*

прокопáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* **1.** a ajunge undeva *(săpînd).* **2.** a-și pierde timpul *(cu ceva)*, a se trudi; a se moșmoni.

прокóпка, *-и f. sg.* **1.** săpare. **2.** străbatere *(prin săpare).*

прокоптéлый *adj.* plin de funingine; afumat, înnegrit de fum.

прокоптúть, *-пчу́, -птúшь vb. pf.* **1.** *acuz. (ipf. прокáпчивать)* a afuma. **2.** a fumega, a fila.

прокоптúться, *-úтся vb. pf.* **1.** a se afuma. **2.** a se acoperi cu funingine.

прокóрм, *-a m. sg.* hrană, întreținere, subzistență.

прокормúть, *-ормлю́, -óрмишь vb. pf. (ipf. кормúть și прокáрмливать) acuz.* a hrăni.

прокормúться, *-ормлю́сь, -óрмишься vb. pf. (ipf. кормúться și прокáрмливаться)* a-și cîștiga existența, a se hrăni.

прокормлéние, *-я n. sg.* alimentare, hrănire, întreținere.

прокорректúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *корректúровать*

прокóс, *-a m.* brazdă de iarbă cosită, polog.

прокосúть, *-ошу́, -óсишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прокáшивать)* a cosi o fîșie îngustă. **2.** a cosi *(un timp oarecare).*

прокрáдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прокрáсться*

прокрáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf.* **1.** *(ipf. прокрáшивать)* a vopsi, a acoperi cu un strat de vopsea. **2.** a vopsi *(un timp oarecare).*

прокрáска, *-и f.* vopsire, vopsit.

прокрáсться, *-аду́сь, -адёшься vb. pf. (ipf. прокрáдываться)* a intra pe furiș, a se furișa, a se strecura.

прокрахмáливать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *прокрахмáлить*

прокрахмáливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прокрахмáлиться.* **2.** *pas.* de la *прокрахмáливать.*

прокрахмáлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. прокрахмáливать) acuz.* a scrobi, a apreta.

прокрахмáлиться, *-ится vb. pf. (ipf. прокрахмáливаться)* a se scrobi, a fi apretat.

прокрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокрáсить (1)*

прокричáть, *-чу́, -чúшь vb. pf.* **1.** a striga, a scoate un strigăt. **2.** a striga *(un timp oarecare)*; *~ у́ши (комý-л., о чём-л.)* a împuia cuiva urechile.

прокру́стов *adj. (în expr.)* ◇ *~о лóже* patul lui Procust.

прокурáтор, *-a m. (ist.)* procurator.

прокурату́р|а, *-ы f.* procuratură; *óрганы ~ы* organele procuraturii; *воéнная ~* procuratură militară.

проку́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокурúть*

проку́риваться, *-ается vb. ipf.* de la *прокурúться (1)*

прокурúть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. проку́ривать) acuz.* **1.** a fuma *(un timp oarecare).* **2.** a cheltui cu fumatul. **3.** a fuma, a umple/a îmbîcsi aerul cu fum de tutun.

прокурúться, *-у́рится vb. pf.* **1.** *(ipf. проку́риваться)* a se afuma, a se umple de fum. **2.** a fumega.

прокурóр, *-a m.* procuror; *генерáльный ~* procuror general; *воéнный ~* procuror militar.

прокурóрский *adj.* de procuror ◇ *~ надзóр* procuratură.

проку́с, *-a m.* mușcătură; loc mușcat.

прокусúть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. (ipf. проку́сывать) acuz.* a mușca adînc, a străpunge cu dinții.

проку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокусúть*

прокутúть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. проку́чивать)* **1.** a petrece, a chefui, a o duce în chefuri *(un timp oarecare).* **2.** *acuz.* a risipi, a cheltui pe chefuri.

прокутúться, *-учу́сь, -у́тишься vb. pf. (ipf. проку́чиваться)* a cheltui mulți bani; a-și cheltui averea în chefuri.

проку́чивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *прокутúть(ся)*

пролагáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *проложúть (1)*

пролáза, *-ы f.* și *m. (peior.)* șmecher, pișicher.

пролáмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проломáть* și *проломúть*

пролáмываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проломáться* și *проломúться.* **2.** *pas.* de la *пролáмывать.*

пролáять, *-áю, -áешь vb. pf.* a lătra.

пролегáть, *-áет vb. ipf.* a traversa, a străbate, a se întinde, a trece *(prin, peste).*

пролежáть, *-жу́, -жúшь vb. pf. (ipf. пролёживать)* **1.** a sta culcat, a zăcea *(un timp oarecare).* **2.** a sta, a rămîne într-un loc *(un timp oarecare).* **3.** *acuz.* a amorți *(din cauza șederii îndelungate în pat).*

прóлежень, *-жня m. (med.)* decubit.

пролёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пролежáть*

пролезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пролéзть*

пролéзть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. пролезáть)* **1.** a trece, a pătrunde, a intra. **2.** *(fig.)* a se fofila, a se strecura, a pătrunde *(prin înșelăciune, vicleșug).*

пролепетáть, *-ечу́, -éчешь vb. pf. acuz.* a îngîna, a gînguri.

пролепсúс, *-a m. (lingv.)* prolepsă.

пролéсок, *-ска m. (silv.)* poiană, rariște; *(reg.)* luminiș *(în pădure).*

пролёт [1], *-a m. sg.* zbor, trecere în zbor.

пролёт [2], *-a m.* **1.** *(constr.)* deschidere; distanța dintre două reazeme vecine; *~ áрки* deschiderea arcului; *~ мостá* deschiderea podului. **2.** *(ferov.)* distanță între două stații. **3.** *(el.)* cîmp, panou de distribuție.

пролетариáт, *-a m. sg.* proletariat; *промы́шленный ~* proletariat industrial; *сельскохозя́йственный ~* proletariat agricol.

пролетаризáция, *-и f. sg.* proletarizare.

пролетаризúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a proletariza.

пролетаризúроваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se proletariza.

пролетáрий, *-я m.* proletar.

пролета́рск|ий *adj.* proletar; *~ая револю́ция* revoluție proletară; *~ интернационали́зм* internaționalism proletar.

пролета́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a zbura *(un timp).*

пролета́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пролете́ть*

пролете́|ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. пролета́ть)* **1.** *acuz.* a zbura, a străbate *(în zbor o distanță).* **3.** *(fig.)* a zbura, a trece ca vîntul; *~л курье́рский по́езд* a trecut în goană rapidul. **4.** *(fig.)* a trece; *~ла мысль (в голове́)* mi-a trecut prin cap un gînd.

пролётка, *-и f.* trăsură; *изво́зчичья ~* birjă, trăsură de piață.

пролётн|ый *adj.* migrator, călător; *~ые пти́цы* păsări călătoare.

проле́чь, *-ля́жет vb. pf.* a se așterne, a se întinde.

проли́в, *-а m. (geogr.)* strîmtoare; *морско́й ~* strîmtoare *(marină).*

пролива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *проли́ть*

пролива́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проли́ться.* **2.** *pas.* de la *пролива́ть.*

проливно́й *adj. (în expr.) ~ дождь* ploaie torențială, aversă.

проли́тие, *-я n. sg.* vărsare ◇ *~ кро́ви* vărsare de sînge.

проли́ть, *-лью́, -льёшь vb. pf. (ipf. пролива́ть)* a vărsa ◇*~ свет на что-л.* a puneîn lumină; a lumina ceva.

проли́ться, *-льётся vb. pf.* a se vărsa.

проло́г, *-а m.* prolog.

проложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. прокла́дывать) acuz.* **1.** *(ipf.* și *пролага́ть) (despre un drum, stradă etc.)* a construi, a deschide, a croi; *(despre un cablu, fier etc.)* a trage, a întinde, a așeza; *(fig.) ~ себе́ доро́гу* a-și croi drum. **2.** a întrerupe, a pune la mijloc, a pune între ◇ *(mar. av.) ~ курс* a trasa ruta.

проло́м, *-а m.* **1.** spargere. **2.** ruptură, fractură; *~ че́репа* fractura craniului. **3.** breșă, gaură, spărtură.

пролома́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. прола́мывать) acuz.* a sparge, a rupe; a face o spărtură; *~ отве́рстие* a face o gaură/o breșă.

пролома́ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. прола́мываться)* a se sparge, a se rupe.

проломи́ть, *-омлю́, -о́мишь vb. pf. (ipf. прола́мывать) acuz.* a sparge, a rupe, a face o spărtură.

проломи́ться, *-о́мится vb. pf. (ipf. прола́мываться)* a se sparge, a se rupe.

проло́мник, *-а m. (bot.)* lăptișor.

пролонга́ция, *-и f. sg. (jur., fin.)* prelungire.

пролонги́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (jur. fin.)* a prelungi.

прома́зать [1], *-а́жу, -а́жешь vb. pf. (ipf. прома́зывать) acuz.* a unge *(peste tot cu grijă).*

прома́зать [2], *-а́жу, -а́жешь vb. pf.* de la *ма́зать* [2]

прома́зка, *-и f.* ungere.

прома́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прома́зать* [1]

прома́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промоло́ть*

прома́ргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проморга́ть*

промаринова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. acuz.* a tărăgăna, a ține în loc.

промаринова́ться, *-ну́ется vb. pf.* a se mura.

прома́сливание, *-я n.* impregnare cu ulei.

прома́сливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прома́слить*

прома́сливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прома́слиться.* **2.** *pas.* de la *прома́сливать.*

прома́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. прома́сливать) acuz.* a impregna cu ulei.

прома́слиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. прома́сливаться)* a se impregna cu ulei.

прома́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промота́ть; ~ де́ньги* a toca banii.

прома́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *промота́ться.* **2.** *pas.* de la *прома́тывать.*

про́мах, *-а m.* **1.** greș, lovitură greșită *(la trageri)*; *дать ~* a da greș, a greși ținta; *~ пу́ска* ratarea lansării; *без ~* fără greș. **2.** *(fig.)* greșeală, stîngăcie; *сде́лать ~* a săvîrși o greșeală; a face o gafă ◇ *он ма́лый не ~* este un băiat dezghețat.

прома́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *промахну́ться*

промахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. прома́хиваться)* **1.** a da greș, a nu nimeri, a greși ținta *(la trageri).* **2.** *(fig.)* a greși, a săvîrși o greșeală.

прома́чивание, *-я n.* umezire; înmuiere; udare.

прома́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промочи́ть*

прома́яться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (pop.)* **1.** a se chinui, a se căzni *(un timp oarecare).* **2.** a rezista, a o scoate la capăt.

промедле́ни|е, *-я n.* întîrziere, tărăgănare, zăbovire, amînare; *без ~я* fără întîrziere, neîntîrziat.

проме́длить, *-лю, -лишь vb. pf.* a tărăgăna, a întîrzia, a zăbovi.

проме́ж(ду) *prep. (înv.)* între.

проме́жность, *-и f. (anat.)* perineu.

промежу́ток, *-тка m.* **1.** interval, distanță, spațiu *(dintre două lucruri)*; interstițiu; spațiu liber. **2.** interval, răstimp; pauză; *~ вре́мени* bucată de vreme, răstimp, interval *(de timp).*

промежу́точн|ый *adj.* **1.** despărțitor, situat între ... ; *~ уча́сток* parcelă despărțitoare. **2.** *(fig.)* intermediar; *~ая ста́дия* stadiu intermediar; *~ слой* strat intermediar; *(biol.) ~ вид* specie intermediară.

промелькну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a trece repede, a apărea pentru o clipă; a sclipi, a scăpăra.

проме́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *променя́ть*

променя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. проме́нивать) acuz.* **1.** a schimba, a preschimba, a face schimb. **2.** a prefera ◇ *(prov.) ~ куку́шку на я́стреба* a schimba ceva prost pe ceva mai prost.

проме́р, *-а m. sg.* **1.** măsurare, sondare; *~ глубины́* măsurare a adîncimii; *акусти́ческий ~* sondaj acustic. **2.** eroare de măsurătoare.

промерза́емость, *-и, f.* grad de înghețare.

промерза́ние, *-я, n.* înghețare, congelare.

промерза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *промёрзнуть*

промёрзлый *adj.* înghețat, degerat.

промёрзнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. промерза́ть)* a îngheța.

проме́ривать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *проме́рить (1)*

проме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проме́ривать* și *промеря́ть) acuz.* a măsura, a sonda; *~ глубину́* a măsura adîncimea. **2.** a greși la măsurătoare.

промеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *проме́рить (1)*

промеси́ть, *-ешу́, -е́сишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проме́шивать)* a frămînta. **2.** a frămînta *(cîtva timp).*

промести́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. промета́ть) acuz.* a mătura.

промеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проме́шивать)* a amesteca *(bine de tot).* **2.** a amesteca *(cîtva timp).*

проме́шивать, *-аю -аешь vb. ipf.* de la *промеша́ть(1)* și *промеси́ть (1)*

проме́шкать, *-аю, -аешь vb. pf.* a întîrzia; a zăbovi, a pierde timpul.

промкомбина́т, *-а m.* combinat industrial.

промо́зглый *adj.* **1.** înnăbușitor, greoi; *~ во́здух* aer înăbușitor. **2.** umed, ud, jilav.

промо́ина, *-ы f.* desfundătură, scufundătură, groapă, rîpă; hîrtop; făgaș.

промока́тельн|ый *adj. (în expr.) ~ая бума́га (hîrtie)* sugativă.

промока́|ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb ipf.* **1.** de la *промо́кнуть.* **2.** a lăsa să pătrundă; *бума́га ~ет* hîrtia suge.

промока́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *промокну́ть*

промока́шка, *-и f. (pop.) (hîrtie)* sugativă.

промо́кнуть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. промока́ть)* a se uda; *~ до косте́й* a se uda pînă la piele.

промокну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. промока́ть)* [2] *acuz.* a usca cu sugativa, a pune sugativă.

промола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промолоти́ть*

промо́лвить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* a spune, a rosti, a pronunța.

промолоти́ть, *-лочу́, -ло́тишь vb. pf. (ipf. промола́чивать)* a vîntura, a treiera.

промоло́ть, *-мелю́, -ме́лешь vb. pf. (ipf. прома́лывать)* a măcina, a rîșni.

промолча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** a tăcea, a nu răspunde, a se eschiva de la răspuns. **2.** a păstra tăcere, a se cufunda în tăcere, a tăcea *(un anumit timp)*.

проморáживание, *-я n.* congelare, înghețare, gelificare.

проморáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проморо́зить*

проморга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. прома́ргивать) acuz.* a lăsa să scape, a pierde, a scăpa din mînă; ~ *вы́годный слу́чай* a lăsa să-i scape un prilej favorabil.

проморить, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* **1.** a lăsa să flămînzească *(cîtăva vreme)*. **2.** a expune la lipsuri, a supune la privațiuni *(multă vreme)*.

проморо́зить, *-о́жу, -о́зишь vb. pf. (ipf. проморáживать) acuz.* a ține la frig, a expune la ger; a congela.

промота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. мота́ть și прома́тывать) acuz.* a risipi, a irosi, a toca *(averea sau bani)*.

промота́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. прома́тываться)* a-și toca/a-și irosi/a-și risipi averea, banii.

промочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. прома́чивать) acuz.* a uda ◇~ *го́рло* a trage o dușcă.

промтова́рный *adj.* de produse industriale; de mărfuri de larg consum.

промтова́ры, *-ов pl.* = *промы́шленные това́ры* produse industriale; mărfuri de larg consum.

проому́чить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* a chinui, a supune la chinuri *(cîtva timp)*.

проому́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se chinui *(cîtva timp)*; a trece prin chinuri.

промча́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* a trece repede în goană/cu iuțeală; ~ *стрело́й* a trece ca o săgeată.

промыва́ние, *-я n.* **1.** *sg.* spălare, clătire. **2.** *(med.)* spălătură; ~ *желу́дка* spălături stomacale.

промыва́тель, *-я m. (tehn.)* spălător, instalație de spălare.

промыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *промы́ть*

промы́вка, *-и f. sg.* spălare.

промы́вочный *adj. (tehn.)* de spălare.

про́мысел, *-сла m.* **1.** vînătoare, vînat, pescuit; *охо́тничий* ~ vînătoare; *пушно́й* ~ vînătoare de animale cu blană; *рыболо́вный* ~ pescuit, pescărit. **2.** *(înv.)* meșteșug, meserie, îndeletnicire; industrie casnică; *куста́рный* ~ industrie meșteșugărească; meșteșug; *отхо́жий* ~ muncă sezonieră; *изво́зный* ~ cărăușie. **3.** *pl.* industrie extractivă, exploatări; *го́рные* ~*лы* exploatări miniere; *золоты́е* ~*лы* exploatări aurifere; *нефтяны́е* ~*лы* exploatări petroliere; *соляны́е* ~*лы* saline.

промыслови́к, *-а́ m.* **1.** vînător, pescar *(de meserie)*. **2.** lucrător în industria extractivă.

промысло́в|ый *adj.* **1.** meșteșugăresc, de meseriași, pe meserii, de meserie; ~*ая коопера́ция* cooperație meșteșugărească; ~*ое свиде́тельство* brevet de meșter; ~ *нало́г* impozit pe meserii. **2.** obținut prin vînat / pescuit (pentru comercializare); ~*ая ры́ба* pește-marfă.

промы́ть, *-мо́ю, -мо́ешь vb. pf. (ipf. промыва́ть) acuz.* **1.** a spăla, a clăti; a face o spălătură; ~ *ра́ну* a spăla o rană; ~ *желу́док* a face spălături stomacale. **2.** a săpa, a roade, a submina *(despre o apă)*. **3.** *(tehn.)* a spăla; ~ *зо́лото* a spăla aur.

промы́шленник, *-а m.* **1.** industriaș, fabricant. **2.** vînător, pescar *(de meserie)*.

промы́шленност|ь, *-и f. sg.* industrie; *добыва́ющая* ~ industrie extractivă; *обраба́тывающая* ~ industrie prelucrătoare; *куста́рная* ~ industrie meșteșugărească, artizanat; *тяжёлая* ~ industrie grea; *лёгкая* ~ industrie ușoară; *металлурги́ческая* ~ industrie metalurgică, metalurgie; *а́томная* ~ industrie atomică; *у́гольная* ~ industria cărbunelui; *пищева́я* ~ industria alimentară; *лесна́я* ~ industria lemnului; industria forestieră; *мукомо́льная* ~ industria morăritului; *машинострои́тельная* ~ industria constructoare de mașini; *сельскохозя́йственная* ~ industrie agricolă; *вое́нная* ~ industrie de război; *бума́жная* ~ industria hîrtiei; *ры́бная* ~ industria peștelui; *моло́чная* ~ industria laptelui, industria produselor lactate.

промы́шленн|ый *adj.* industrial; ~ *пролетариа́т* proletariat industrial; ~*ое предприя́тие* întreprindere industrială.

прона́шивать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *проноси́ть*[1] *(2)*

прона́шиваться *(pers. 1 și 2 nefolosite), -ается vb. ipf.* de la *проноси́ться*[1] *(2)*

пронес|ти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. проноси́ть) acuz.* **1.** a duce, a aduce *(undeva, pînă la un loc)*. **2.** a duce, a purta *(trecînd pe lîngă cineva, ceva)*, a trece purtînd ceva. **3.** a goni, a alunga, a mîna; *ве́тер пронёс ту́чу* vîntul a alungat norul. **4.** a duce, a aduce *(în interior)*, a băga. **5.** *impers.* a avea diaree, a căpăta diaree.

пронести́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. проноси́ться)* **1.** a trece în goană, a trece zburînd *(pe lîngă ceva)*. **2.** *(fig.)* a trece, a se scurge repede/în goană.

пронза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пронзи́ть*

пронзи́тельно *adv.* strident, asurzitor.

пронзи́тельность, *-и f.* stridență, ascuțime, acuitate.

пронзи́тельный *adj.* **1.** strident, asurzitor, ascuțit; ~ *визг* țipăt strident. **2.** pătrunzător, ager.

пронзи́ть, *-нжу́, -нзи́шь vb. pf. (ipf. пронза́ть) acuz.* a străpunge.

пронiза́ть, *-ижу́, -и́жешь vb. pf. acuz.* **1.** a înșira. **2.** *(ipf. прони́зывать) (fig.)* a pătrunde, a străbate, a trece prin.

прони́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прониза́ть (2)*

прони́зывающий **1.** *part. prez. act.* de la *прони́зывать*. **2.** *adj.* pătrunzător, puternic; ~ *взгляд* privire pătrunzătoare scrutătoare.

проника́ние, *-я n. (tehn.) v. проникнове́ние (1)*

проника́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb ipf.* de la *прони́кнуть(ся)*

проникнове́ние, *-я n.* **1.** *sg.* pătrundere, infiltrare, penetrație. **2.** sinceritate, cordialitate profundă.

проникнове́нно *adv.* cu suflet, cu convingere, sincer, cordial.

проникнове́нность, *-и f. sg.* sinceritate profundă, cordialitate.

проникнове́нный *adj.* sincer, mișcător, însuflețit, plin de suflet, vibrant.

прони́кнутый *adj.* pătruns/cuprins/plin de ...

прони́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. проника́ть)* **1.** a pătrunde, a se strecura, a se infiltra. **2.** *(fig.)* a prinde rădăcini, a se răspîndi, a pătrunde în. **3.** a înțelege, a descifra, a pătrunde; ~*в суть де́ла* a pătrunde în miezul problemei.

прони́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. проника́ться)* a fi pătruns, a fi cuprins, a fi copleșit.

пронима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *проня́ть*

проница́емость, *-и f. sg* permeabilitate, penetrabilitate; *магни́тная* ~ permeabilitate magnetică.

проница́емый *adj.* permeabil, penetrabil.

проница́тельность, *-и f. sg.* perspicacitate, inteligență, clarviziune, minte ageră.

проница́тельный *adj.* pătrunzător, perspicace, clarvăzător, ager.

проно́нс, *-а m.* pronunție.

проноси́ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. acuz.* **1.** a purta. **2.** *(ipf. прона́шивать)* a rupe, a uza.

проноси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *пронести́*

проноси́|ться[1], *-о́сится vb. pf.* **1.** a fi purtat, a ține *(despre îmbrăcăminte)* **2.** *(ipf. прона́шиваться)* a se uza, a se rupe.

проноси́ться[2], *-ошу́сь, -о́сишься vb. ipf.* de la *пронести́сь*

проны́ра, *-ы m.* și *f.* om descurcăreț, om șiret, șmecher, pișicher.

проны́рливость, *-и f. sg.* abilitate, șiretenie, viclenie.

проны́рлив|ый *adj.* abil, șiret, viclean; descurcăreț.

пронюхать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. пронюхивать) acuz.* sau *prepl. (fam.)* a adulmeca, a prinde de veste, a mirosi ceva, a afla.

пронюхивать, *-аю -аешь vb. ipf.* de la *пронюхать*

проня́нчить, -*чу,* -*чишь vb. pf.* a dădăci *(un timp).*
проня́|ть, *пройму́, проймёшь vb. pf. (ipf. пронима́ть) acuz.* **1.** a pătrunde, a trece prin...; a răzbi, a străbate. **2.** *(подействовать)* a impresiona; a influenţa, a face să cedeze.
прообра́з, -*a m.* prototip.
пропага́нда, -*ы f. sg.* propagandă.
пропаганди́ровать, -*рую,* -*руешь vb. ipf. acuz.* a face propagandă, a propaga.
пропаганди́ст, -*a m.* propagandist.
пропаганди́стск|ий *adj.* de propagandă; propagandistic.
пропада́|ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* de la *пропа́сть* ◇ *где на́ше не* ~*ло!* sau *где на́ша не* ~*ла!* fie ce-o fi!, ce-am avut şi ce-am pierdut!
пропа́дом *(în expr.) пропади́* ~*!* piei din ochii mei!, să nu te mai văd!
пропа́жа, -*и f.* **1.** pierdere, dispariţie. **2.** obiect/lucru pierdut; ~ *нашла́сь* lucrul pierdut s-a găsit.
пропа́лывать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *прополо́ть*
пропа́ривание, -*я n.* aburire, tratare cu aburi.
пропа́риватель, -*я m. (tehn.)* opăritor.
пропа́ривать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *пропа́рить*
пропа́риваться, -*аюсь,* -*аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропа́риться.* **2.** *pas.* de la *пропа́ривать.*
пропа́рить, -*рю,* -*ришь vb. pf. (ipf. пропа́ривать) acuz.* a opări, a aburi *(bine).*
пропа́рка, -*и f.* opărit, aburit.
пропа́риться, -*рюсь,* -*ришься vb. pf. (ipf. пропа́риваться)* a sta la aburi; a face baie de aburi.
про́паст|ь¹, -*и f.* prăpastie, abis, beznă, genune; *на краю́* ~*и* la marginea prăpastiei; *скати́ться в* ~ a) a cădea într-o prăpastie; b) *(fig.)* a decădea, a ajunge într-o stare de plîns.
про́паст|ь², -*и f.* mare mulţime; sumedenie; ◇ *(înv.) до* ~*и* foarte mult, grozav de mult.
про́пасть³, *(în expr.) тьфу,* ~*!* piei drace!; ptiu drace!; ei, drăcia dracului!
пропа́с|ть, -*аду́,* -*адёшь vb. pf. (ipf. пропада́ть)* **1.** a dispărea, a se pierde; ~ *без ве́сти* a dispărea fără urmă. **2.** a pieri, a se prăpădi; a (se) pierde; a fi pierdut; *у меня́* ~*ла охо́та* mi-a trecut pofta; *я* ~*л!* sînt pierdut! **3.** a trece fără folos; a se pierde *(degeaba)* ◇ *пиши́* ~*ло!* pune-i cruce!
пропаха́ть, -*ашу́,* -*а́шешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. пропа́хивать)* a trage o brazdă, a brăzda. **2.** a ara; ~ *глубоко́* a ara adînc.
пропа́хивать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *пропаха́ть (1)*
пропа́хнуть, -*ну,* -*нешь vb. pf.* a căpăta un miros urît.
пропа́шка, -*и f. sg.* arătură; prăşire, prăşit.
пропа́шник, -*a m. (agr.)* prăşitoare, cultivator.
пропашн|о́й *adj. (agr.)* **1.** de prăşit, de cultivat solul; ~ *тра́ктор* tractor prăşitor **2.** prăşitoare; ~*ы́е культу́ры* culturi prăşitoare.
пропа́щ|ий *adj.* pierdut; de nimic; ~ *челове́к* om de nimic; om pierdut.
пропеде́втика, -*и f. sg.* propedeutică.
пропека́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* de la *пропе́чь (1)*
пропека́ться, -*а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропе́чься.* **2.** *pas.* de la *пропека́ть.*
пропе́ллер, -*a m. (av.)* elice.
пропе́ллерный *adj. (av.)* de elice; în formă de elice.
пропе́|ть, -*пою́,* -*поёшь vb. pf.* **1.** *(ipf. петь)* a cînta. **2.** *acuz.* a-şi pierde vocea. **3.** a cînta *(cîtva timp).*
пропеча́тать, -*аю,* -*аешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. пропеча́тывать) acuz. (pop.)* a da la gazetă, a ataca *(în ziare)*, a încondeia. **2.** a tipări, a trage la maşină; a bate la maşină *(un timp oarecare).*
пропеча́тывать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *пропеча́тать (1)*
пропе́чь, -*еку́,* -*ечёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. пропека́ть)* a coace bine/cît trebuie. **2.** a coace *(un timp oarecare).*
пропе́чься, -*ечётся vb. pf. (ipf. пропека́ться)* a se coace bine.
пропива́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* de la *пропи́ть*
пропива́ться, -*а́юсь,* -*а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропи́ться.* **2.** *pas* de la *пропива́ть.*
пропи́ливать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *пропили́ть*
пропили́ть, -*илю́,* -*и́лишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. пропи́ливать)* a ferăstrui, a

tăia cu ferăstrăul. **2.** a tăia cu ferăstrăul *(cîtva timp).*
прописа́|ть, -*ишу́,* -*и́шешь vb. pf.* **1.** *(ipf. пропи́сывать) acuz.* a înscrie în cartea de imobil, a înregistra, a viza *(la miliţie)*; ~ *па́спорт* a viza buletinul de identitate. **2.** *(ipf. пропи́сывать) acuz.* a prescrie *(un medicament sau un tratament).* **3.** a scrie *(un timp).* **4.** *(fig. pop.)* a urzi, a pune la cale.
прописа́ться, -*ишу́сь,* -*и́шешься vb. pf. (ipf. пропи́сываться)* a se înscrie *(în cartea de imobil)*; a-şi viza buletinul de identitate; a obţine dreptul de a locui într-o localitate.
пропи́ск|а, -*и f.* **1.** *sg.* înscriere în cartea de imobil; înregistrare, vizare *(la miliţie).* **2.** viză la miliţie *(pe buletinul de identitate)*; *вре́менная* ~ viză de flotant.
прописн|о́й *adj. (în expr.)* ~*а́я бу́ква* majusculă, literă mare; ~*а́я и́стина* adevăr comun, banalitate; ~*а́я мора́ль* morală ipocrită.
пропи́сочный *adj.* de înregistrare, de vizare.
пропи́сывать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *прописа́ть (1, 2)*
пропи́сываться, -*аюсь,* -*аешься vb. ipf.* de la *прописа́ться*
про́пис|ь, -*и f.* **1.** model de caligrafie/de scris. **2.** scriere cu litere; *писа́ть число́* ~*ю* a scrie numărul în litere.
пропита́ние, -*я n. sg. (înv.)* hrană, întreţinere, subzistenţă; *зараба́тывать себе́ на* ~ a-şi cîştiga existenţa.
пропита́ть¹, -*а́ю,* -*а́ешь vb. pf. acuz. (pop.)* a hrăni, a întreţine.
пропита́|ть², -*а́ю,* -*а́ешь vb. pf. (ipf. пропи́тывать) acuz.* a îmbiba, a impregna; a îmbîcsi.
пропита́ться¹, -*а́юсь,* -*а́ешься vb. pf. (pop.)* a se hrăni; a se întreţine
пропита́ться², -*а́юсь,* -*а́ешься vb. pf. (ipf. пропи́тываться)* **1.** a fi îmbibat, a fi impregnat; a fi îmbîcsit. **2.** *(fig.)* a pătrunde, a fi pătruns.
пропи́тка, -*и f. sg. v. пропи́тывание.*
пропи́тывание, -*я n. sg.* îmbibare, impregnare.
пропи́тывать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *пропита́ть²*
пропи́тываться, -*аюсь,* -*аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропита́ться².* **2.** *pas.* de la *пропи́тывать.*
пропи́ть, -*пью́,* -*пьёшь vb. pf. (ipf. пропива́ть) acuz.* **1.** a bea; a cheltui/a risipi pe băutură. **2.** a strica, a pierde din cauza beţiei; ~ *ра́зум* a-şi bea minţile.
пропи́ться, -*пью́сь,* -*пьёшься vb. pf. (ipf. пропива́ться) (pop.)* a se ruina/a sărăci din cauza beţiei.
пропиха́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. pf. (ipf. пропи́хивать) acuz.* a băga cu forţa, a introduce cu de-a sila.
пропиха́ться, -*а́юсь,* -*а́ешься vb. pf. (ipf. пропи́хиваться) (pop.)* a-şi face drum *(prin mulţime)* cu coatele.
пропи́хивать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *пропихну́ть* şi *пропиха́ть*
пропи́хиваться, -*аюсь,* -*аешься vb. ipf.* de la *пропиха́ться* şi de la *пропихну́ться.* **2.** *pas* de la *пропи́хивать.*
пропихну́ть, -*ну́,* -*нёшь vb. pf. (ipf. пропи́хивать) acuz.* a băga/a împinge cu forţa *(prin ceva).*
пропихну́ться, -*ну́сь,* -*нёшься vb. pf. (ipf. пропи́хиваться) (pop.)* a-şi face drum, a-şi deschide drum cu coatele, a se înghesui.
пропла́вать, -*аю,* -*аешь vb. pf.* **1.** a înota *(un timp oarecare).* **2.** a fi în călătorie *(sau în serviciu)* pe o navă *(o perioadă oarecare).*
пропла́кать, -*а́чу,* -*а́чешь vb. pf.* a plînge *(un timp)*; ~ *глаза́* a-şi seca ochii de lacrimi.
пропле́сневеть, -*еет vb. pf.* a se mucegăi, a se acoperi cu mucegai.
проплести́сь, -*лету́сь,* -*летёшься vb. pf. (de la плести́сь)* a merge împleticindu-se, a merge încet tîrînd picioarele.
проплы́в, -*a m. (sport)* probă de înot
проплыва́ть, -*а́ю,* -*а́ешь vb. ipf.* de la *проплы́ть*
проплы́|ть, -*ыву́,* -*ывёшь vb. pf. (ipf. проплыва́ть) acuz.* a înota, a trece înot *(o distanţă)*; a străbate *(navigînd, plutind)*; a naviga *(pe lîngă ceva).*
пропляса́ть, -*ляшу́,* -*ля́шешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a executa un dans, a dansa, a juca. **2.** a dansa, a juca *(un timp oarecare).*
пропове́дник, -*a m.* **1.** predicator. **2.** propagator, propovăduitor.
пропове́довать, -*дую,* -*дуешь vb. ipf.* **1.** a predica, a rosti o predică. **2.** a propaga, a propovădui.

про́поведь, *-и f.* **1.** predică. **2.** propagare, propovăduire.

пропо́йца, *-ы m. (pop.)* bețiv, bețivan.

прополаскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прополоскать*

прополза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *проползти́*

проползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. проползать)* **1.** a se tîrî, a înainta tîrîș. **2.** a pătrunde, a se strecura tîrîș. **3.** *acuz.* a parcurge o distanță tîrîndu-se.

про́полис, *-а m. (apic.)* propolis; cleiul albinelor.

пропо́лка, *-и f. sg.* plivit, plivire.

прополоска́ть, *-ощу́, -о́щешь vb. pf. (ipf. полоскать* și *прополаскивать) acuz.* **1.** a clăti, a spăla. **2.** a clăti, a spăla *(un timp oarecare)*.

пропо́лочный *adj.* de plivit; de prășit.

пропо́льник, *-а m. (tehn.)* prășitoare.

пропорциона́льно *adv.* (în mod) proporțional, în proporție; *пря́мо* ~ direct proporțional; *обра́тно* ~ invers proporțional.

пропорциона́льность, *-и f. sg.* proporționalitate.

пропорциона́льн|ый *adj.* **1.** proporțional; *~ые величи́ны* mărimi proporționale. **2.** proporționat, armonios; *~ая фигу́ра* corp proporționat.

пропо́рция, *-и f.* **1.** proporție, proporționalitate. **2.** *(mat.)* proporție; *арифмети́ческая* ~ proporție aritmetică; *геометри́ческая* ~ proporție geometrică; *(tehn.)* ~ *составны́х часте́й* dozaj.

пропоте́лый *adj.* plin de sudoare, leoarcă de sudoare.

пропоте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* **1.** a transpira, a asuda. **2.** a fi ud de transpirație; a fi îmbîcsit de sudoare. **3.** *(fig.)* a munci din greu, a se chinui, a asuda.

пропульси́вный *adj. (av.)* propulsiv.

про́пуск, *-а m.* **1.** *sg.* trecere, intrare. **2.** permis, autorizație de trecere; *вход по ~а́м* intrare pe bază de permis; *ра́зовый* ~ permis valabil o singură dată. **3.** *(mil.)* parolă. **4.** absență, lipsă, absentare *(de la ședințe, lecții etc.)*. **5.** omisiune, scăpare, lacună.

пропуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропусти́ть*. **2.** a nu fi etanș, a nu fi bine închis, a lăsa să treacă.

пропускн|о́й *adj.* de trecere; ~ *пункт* punct de trecere; ~ *биле́т* autorizație, permis de trecere; *~а́я бума́га* sugativă; *~а́я спосо́бность* a) *(ferov.)* capacitate de trafic; b) *(ec.)* randament, capacitate de producție.

пропусти́|ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. пропускать) acuz.* **1.** a lăsa să pătrundă/ să treacă *(prin ceva)*; a fi permeabil; a fi transparent; ~ *свет* a lăsa să pătrundă lumina. **2.** a deservi, a servi. **3.** a trece, a face să treacă *(prin ceva)*; ~ *прое́кт че́рез коми́ссию* a trece proiectul prin comisie. **4.** a lăsa să intre, a da drumul; a lăsa să treacă; ~ *зри́телей в зал* a da drumul spectatorilor în sală. **5.** a scăpa, a omite; a sări; ~ *подро́бности* a omite amănunte. **6.** a lipsi, a absenta. **7.** a scăpa, a pierde; ~ *удо́бный слу́чай* a scăpa o ocazie potrivită; ~ *срок* a depăși termenul. **8.** *(pop.)* a bea, a lua *(o țuică, un pahar de vin etc.)* ◇ ~ *ми́мо уше́й* a nu lua în seamă cele spuse, a se face că nu aude.

пропыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. acuz.* a îmbîcsi de praf.

пропыли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf.* a se îmbîcsi de praf.

прора́б, *-а m. = производи́тель рабо́т* conducător de lucrări /de șantier.

прорабатывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прорабо́тать (2,3)*

прорабо́та|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a lucra *(un timp)*; ~ *три го́да* a lucra trei ani. **2.** *(ipf. прорабатывать) acuz.* a studia amănunțit; a aprofunda; a prelucra. **3.** *(ipf. прорабатывать) acuz. (glum.)* a lua în primire, a freca, a critica.

прорабо́тка, *-и f. sg.* **1.** studiere amănunțită/aprofundată; aprofundare, prelucrare. **2.** *(glum.)* frecuș, critică.

прораста́ние, *-я n. sg.* încolțire, germinare.

прораста́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *прорасти́*

прорасти́, *-тёт vb. pf. (ipf. прораста́ть)* **1.** a încolți; a da colț, a germina. **2.** a crește, a străbate *(prin ceva)*. **3.** a crește *(un timp oarecare)*.

прорасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. прора́щивать) acuz.* a face să germineze.

прора́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прорасти́ть*

про́рва, *-ы f. (pop.)* sumedenie, grămadă, mulțime.

прорва́ть, *-рву́, -рвёшь vb. pf. (ipf. прорыва́ть) acuz.* **1.** a rupe, a face o gaură. **2.** a sparge, a rupe; ~ *фронт* a sparge/a rupe frontul; ~ *оборо́ну* a sparge/a străpunge linia de apărare. **3.** *(impers.)* a scoate din sărite.

прорва́ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. прорыва́ться)* **1.** a se rupe, a fi rupt. **2.** a se sparge, a plesni. **3.** a-și croi drum, a răzbi, a răzbate, a izbucni, a ieși la iveală.

прореди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. проре́живать) acuz. (agr.)* a rări.

проре́живание, *-я n. (agr.)* rărire, rărit.

проре́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прореди́ть*

проре́з, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, găurire, perforare. **2.** tăietură, gaură, deschizătură, crestătură.

проре́зать, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прореза́ть* și *проре́зывать) acuz.* a tăia, a cresta, a găuri. **2.** a tăia *(cîtva timp)*. **3.** *(ipf. прореза́ть* și *проре́зывать) instr. (fig.)* a tăia, a croi, a trasa *(un drum, o linie)*.

прореза́ть, *-а́ю -а́ешь vb. ipf.* de la *проре́зать (1, 3)*

проре́за|ться, *-е́жется vb. pf. (ipf. прореза́ться* și *проре́зываться)* a apărea, a ieși *(despre dinți)*.

прореза́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *проре́заться*

прорези́ненный **1.** *p.t.p.* de la *прорези́нить*. **2.** *adj.* cauciucat.

прорези́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прорези́нить*

прорези́ниваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прорези́ниться*. **2.** *pas* de la *прорези́нивать*.

прорези́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. прорези́нивать)* a cauciuca, a impregna cu cauciuc.

прорези́ниться, *-ится vb. pf. (ipf. прорези́ниваться)* a fi cauciucat.

проре́зка, *-и f. sg.* tăiere, crestare; găurire, perforare.

прорезно́й *adj.* tăiat.

проре́зывание, *-я n. sg.* tăiere, crestare; găurire; ~ *зубо́в* dentiție, apariția dinților.

проре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проре́зать*

проре́зываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проре́заться*. **2.** *pas.* de la *ре́зывать*.

про́резь, *-и f.* tăietură, orificiu, gaură; șanț, culisă.

проре́ктор, *-а m.* prorector.

прорепети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* de la *репети́ровать (1)*

проре́х|а, *-и f.* **1.** gaură. **2.** *(fig.)* lipsă, scădere, lacună, deficiență. **3.** prohab.

прорецензи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *рецензи́ровать*

проржаве́лый *adj.* ros/mîncat de rugină.

проржа́веть, *-еет vb. pf.* a rugini, a fi ros de rugină.

проржа́ть, *-ржёшь vb. pf.* a necheza.

прорица́ние, *-я n. (înv.)* prezicere, prorocire, profeție.

прорица́тель, *-я m. (înv.)* prezicător, profet.

прорица́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a prezice, a proroci, a prevesti.

проро́к, *-а m.* profet, proroc.

проронй|ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf. (mai ales cu negații) acuz.* a spune, a rosti, a scăpa; *не ~л ни сло́ва* n-a scos un cuvînt.

проро́сток, *-стка m. (bot.)* plantulă, colț, sămînță germinată.

проро́ческ|ий *adj.* de proroc, de profet; profetic; *~ие слова́* cuvinte profetice.

проро́чество, *-а n. (înv.)* prorocire, prezicere.

проро́чествовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. prepl.* a proroci, a prevesti.

проро́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. pf. напроро́чить) acuz.* a prezice, a prevesti.

прорубáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прорубить*

прорубйть, *-ублю́, -у́бишь vb. pf. (ipf. прорубать) acuz.* **1.** a tăia, a face o deschizătură/o gaură. **2.** a deschide un drum/o trecere *(tăind copacii)*.

про́рубь, *-и f.* copcă, spărtură *(în gheață)*.

прору́ха, *-и f. (reg.)* greșeală ◇ *и на стару́ху быва́ет* ~ calul are patru picioare și tot se poticnește.

прорыв, -а m. 1. rupere, spargere; ~ плотины rupere a digului; ~ фронта spargerea/străpungerea frontului; (nav.) ~ блокады străpungerea blocadei. 2. spărtură, breşă; ruptură. 3. (fig.) rămînere în urmă, gol de producţie.

прорыватель, -я m. (mil. nav.) spărgător de baraj.

прорывать [1], -аю, -аешь vb. ipf. de la прорвать

прорывать [2], -аю -аешь vb. ipf. de la прорыть (1, 3)

прорываться [1], -аюсь, -аешься vb. ipf. 1. ipf. de la прорваться. 2. pas. de la прорывать [1].

прорываться [2], -аюсь, -аешься vb. ipf. 1. ipf. de la прорыться (1). 2. pas. de la прорывать [2].

прорывка, -и f. sg. săpare; ~ канав săpare de şanţuri.

прорытие, -я n. sg. săpare, excavare.

прорыть, -рою, -роешь vb. pf. acuz. 1. (ipf. прорывать) a săpa. 2. a săpa (cîtva timp). 3. (ipf. прорывать) (agr.) a rări.

прорыться, -роюсь, -роешься vb. pf. 1. (ipf. прорываться) a-şi croi drum, a pătrunde undeva (prin săpare). 2. a cotrobăi (cîtva timp).

просадить [1], -ажу, -адишь vb. pf. (ipf. просаживать) acuz. (pop.) a străpunge, a perfora; a răni.

просадить [2], -ажу, -адишь vb. pf. (ipf. просаживать) acuz. (pop. peior.) a risipi, a cheltui.

просаживать, -аю, -аешь vb. ipf. de la просадить [1,2]

просаливать [1], -аю, -аешь vb. ipf. de la просолить

просалить, -лю, -лишь vb. pf. acuz. a îmbiba cu grăsime.

просалиться, -люсь, -лишься vb. pf. a se îmbiba cu grăsime.

просачивание, -я n. sg. infiltrare, infiltraţie, pătrundere.

просачиваться, -аюсь, -аешься vb. ipf. de la просочиться

просватать, -аю, -аешь vb. pf. (ipf. просватывать) acuz. (înv.) a logodi.

просватывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la просватать

просверливать, -аю, -аешь vb. ipf. (pf. просверлить) acuz. a sfredeli, a perfora, a găuri.

просверлить, -ерлю, -ерлишь vb. pf. de la просверливать şi сверлить

просвет, -а m. 1. dîră de lumină, luminiş. 2. (fig.) geană de lumină, rază de lumină. 3. (fig.) spaţiu liber, interspaţiu. 4. (arhit.) golul ferestrei sau al uşii. 5. dunga epoleţilor. 6. (sport) interval, distanţă.

просветитель, -я m. promotor al culturii, iluminist.

просветительный adj. cultural, civilizator; iluminist.

просветительство, -а n. sg. răspîndirea culturii/ştiinţei; civilizare, instruire; iluminism.

просветить [1], -ещу, -етишь vb. pf. (ipf. просвещать) acuz. a lumina, a instrui, a propaga cultura.

просветить [2], -ечу, -етишь vb. pf. (ipf. просвечивать) acuz. a face o radioscopie.

просветиться [1], -ещусь, -етишься vb. pf. (ipf. просвещаться) a se cultiva, a căpăta cunoştinţe.

просветиться [2], -ечусь, -етишься vb. pf. (ipf. просвечиваться) a-şi face radioscopie.

просветление, -я n. sg. 1. luminare, înseninare. 2. (fig.) moment de luciditate.

просветлённый 1. p.t.p. de la просветлить. 2. adj. lucid, senin; ~ взгляд privire senină.

просветлеть, -ею, -еешь vb. pf. de la светлеть (3)

просветлить, -лю, -лишь vb. pf. (ipf. просветлять) acuz. a limpezi.

просветлять, -яю, -яешь vb. ipf. de la просветлить

просвечивание, -я n. radioscopie, radiografie.

просвечива|ть, -аю, -аешь vb. ipf. 1. ipf. de la просветить [2]. 2. a străbate; a pătrunde. 3. a se vedea prin ... ; a se întrezări; a fi transparent.

просвечиваться, -аюсь, -аешься vb. ipf. 1. ipf. de la просветиться [2]. 2. pas. de la просвечивать.

просвещать, -аю, -аешь vb. ipf. de la просветить [1]

просвещаться, -аюсь, -аешься vb. ipf. 1. ipf. de la просветиться. 2. pas. de la просвещать.

просвещени|е, -я n. sg. învăţămînt, instrucţie; luminare, cultivare; народное ~ învăţămînt public; партийное ~ învăţămînt de partid ◇ (ist.) эпоха ~я secolul luminilor, iluminism.

просвещённость, -и f. sg. cultură, instrucţiune, civilizaţie.

просвещённый 1. p.t.p. de la просветить [1]. 2. adj. cult, instruit, civilizat.

просвира, -ы f. prescură.

просвирник, -а m. v. просвирняк

просвирняк, -а m. (bot.) nalbă.

просвистать, -ищу, -ищешь vb. pf. v. просвистеть

просвисте|ть, -ищу, -истишь vb. pf. 1. a fluiera. 2. acuz. a fluiera (o melodie); ~ марш a fluiera un marş. 3. a şuiera; ~ла пуля a şuierat un glonte. 4. a fluiera (cîtva timp).

просев, -а m. 1. v. просеивание. 2. (agr.) greş la semănat.

проседь, -и f. sg. păr cărunt (pe alocuri).

просеивание, -я n. sg. cernut, cernere, trecere prin sită, ciuruire.

просеивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la просеять (1)

просеиватель, -я m. (agr.) ciuruitor.

просеиваться, -ается vb. ipf. 1. ipf. de la просеяться. 2. pas. de la просеивать.

просека, -и f. 1. cărare, drum îngust (în pădure), potecă. 2. linie de demarcaţie.

просёлок, -лка m. drum de ţară, drum vicinal.

просёлочн|ый adj. vicinal; ~ая дорога drum vicinal, drum de ţară.

просечка, -и f. decupare, tăietură; scobitură.

просеять, -ею, -еешь vb. pf. acuz. 1. (ipf. просеивать) a trece prin sită, a cerne; a ciurui. 2. a cerne (cîtva timp).

просеяться, -еется vb. pf. (ipf. просеиваться) 1. a fi cernut; a fi ciuruit. 2. a se vărsa, a se împrăştia.

просидеть, -ижу, -идишь vb. pf. (ipf. просиживать) 1. a şedea, a sta, a rămîne undeva (cîtva timp). 2. acuz. a uza, a toci (şezînd multă vreme).

просиживать, -аю, -аешь vb. ipf. de la просидеть

просинь, -и f. sg. nuanţă albăstruie, albastru.

проситель, -я m. (înv.) petiţionar, solicitant, solicitator.

просительный adj. rugător, solicitator; ~ взгляд privire rugătoare.

просить, прошу, просишь vb. ipf. (pf. попросить) 1. acuz. sau gen. cu prepl. sau cu inf. a solicita, a cere; ~ разрешения a cere voie; ~ извинения a cere scuze; ~ совета a cere un sfat; ~ о помощи a cere un ajutor; ~ слова a cere cuvîntul; ~ милостыню a cere de pomană, a cerşi; (înv.) ~ руки a cere mîna; милости просим! poftiţi! 2. за + acuz. sau cu prepl. a interveni, a stărui (pentru cineva). 3. acuz. a invita, a pofti; a chema.

проситься, прошусь, просишься vb. ipf. 1. (pf. попроситься) a cere, a solicita; ~ на службу a solicita un serviciu. 2. (ipf. попроситься) a se cere afară (despre copii). 3. impers. a se potrivi, a se preta, a se cere (fără să fie spus, redat).

просиять, -яю, -яешь vb. pf. 1. a străluci, a luci. 2. (fig.) a se lumina, a se însenina (la faţă); ~ от радости a se însenina la faţă de bucurie.

проскакать, -ачу, -ачешь vb. pf. 1. a alerga, a trece în goană/în galop. 2. a merge în galop (cîtăva vreme).

проскакивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la проскочить (2, 3, 4)

проскальзывание, -я n. (auto, mec., el.) alunecare; patinare.

проскальзывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la проскользнуть

просквозить, -ит vb. pf. acuz. a-l trage curentul.

просклонять, -яю, -яешь vb. pf. de la склонять [2]

проскользну|ть, -ну, -нёшь vb. pf. (ipf. проскальзывать) 1. a se strecura a se furişa. 2. a se întrezări, a se simţi.

проскочи|ть, -очу, -очишь vb. pf. 1. a trece în fugă/ în goană. 2. (ipf проскакивать) a pătrunde, a se strecura (trecînd peste obstacole). 3. (ipf проскакивать) a cădea în ... 4. (ipf. проскакивать) (fig.) a se strecura; в корректуре ~ла ошибка în corectură s-a strecurat o greşeală.

проскрипцио́нный *adj.* de proscriere, de proscris; ~ *спи́сок* listă de proscriși.
проскри́пция, *-и f. (ist.)* proscriere, proscripție.
проскурня́к, *-а m. (bot.)* nalbă-mare.
проскуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a-i fi urît, a se plictisi *(un timp oarecare)*.
просла́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. прославля́ть) acuz.* **1.** a glorifica, a acoperi de glorie. **2.** a proslăvi, a preamări, a ridica în slăvi.
просла́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. прославля́ться) instr.* sau fără *compl.* a ajunge celebru; a se acoperi de glorie.
прославле́ние, *-я n.* proslăvire, glorificare, preamărire.
просла́вленный **1.** *p.t.p.* de la *просла́вить*. **2.** *adj.* glorificat, ilustru, slăvit.
прославля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *просла́вить*
прославля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просла́виться*. **2.** *pas.* de la *прославля́ть*.
просла́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прослои́ть*
проследи́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. просле́живать) acuz.* **1.** a da de urmă, a pîndi. **2.** a studia, a urmări, a supraveghea.
просле́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* a se îndrepta spre ... ; a trece în ... *(despre persoane oficiale)*.
просле́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проследи́ть*
прослези́ться, *-ежу́сь, -ези́шься vb. pf.* a-i da lacrimile, a lăcrima, a fi mișcat pînă la lacrimi.
прослои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. просла́ивать) acuz.* cu *instr.* a așeza în straturi.
просло́йка, *-и f.* **1.** *sg.* așezare în straturi, stratificare. **2.** strat subțire; *жирова́я* ~ strat de grăsime. **3.** *(fig.)* pătură, strat; grup, grupare; *обще́ственная* ~ pătură socială.
прослужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf.* **1.** a servi, a fi în serviciu *(un timp oarecare)*. **2.** a fi întrebuințat, a fi purtat.
прослу́шание, *-я n.* ascultare, audiere.
прослу́шать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(ipf. слу́шать)* a audia, a asculta *(de la început pînă la sfîrșit)*; ~ *конце́рт* a asculta un concert. **2.** *(ipf. прослу́шивать) (med.)* a ausculta. **3.** *(ipf. прослу́шивать)* a scăpa, a nu auzi bine.
прослу́шивание, *-я n.* **1.** ascultare, audiere. **2.** *(med.)* auscultare.
прослу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прослу́шать(2, 3)*
прослы́ть, *-ыву́, -ывёшь vb. pf.* de la *слыть*.
прослы́шать, *-шу, -шишь vb. pf. (pop.)* a afla (din auzite), a auzi vorbindu-se.
просма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просмоли́ть*
просма́тривать [1], *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a examina, a cerceta.
просма́тривать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просмотре́ть (1, 2, 3)*
просма́триваться, *-ается vb. ipf.* a putea fi văzut, a se vedea.
просмоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. просма́ливать) acuz.* a smoli, a da/a unge cu smoală, a cătrăni; a gudrona.
просмо́тр, *-а m.* **1.** vizionare; ~ *фи́льма* vizionarea unui film; *обще́ственный* ~ avanpremieră. **2.** examinare, cercetare, verificare (sumară); control; ~ *докуме́нтов* verificare a actelor.
просмотре́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. просма́тривать)* a vedea, a viziona. **2.** *(ipf. просма́тривать)* a citi în fugă, a parcurge, a răsfoi; a cerceta *(în mod sumar)*. **3.** *(ipf. просма́тривать)* a omite, a nu observa, a scăpa. **4.** a se uita, a privi *(cîtva timp)*, a sta și a se uita.
просмо́тровый *adj. (în expr.)* ~ *зал* sală de vizionare.
просну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. просыпа́ться)* a se trezi, a se deștepta.
про́со, *-а n. sg.* mei; *венге́рское* ~ mei păsăresc; dughie.
просо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просу́нуть*
просо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просу́нуться*. **2.** *pas.* de la *просо́вывать*.
просоди́ческий *adj. (lit.)* prosodic, de prosodie.
просо́дия, *-и f. sg. (lit.)* prosodie.

просо́л, *-а m.* sărare.
просоли́ть, *-олю́, -о́лишь vb. pf. (ipf. проса́ливать) acuz.* a săra.
просору́шка, *-и f.* mașină pentru decorticat mei.
прососа́ть, *-осу́, -осёшь vb. pf. acuz.* **1.** *acuz. (despre apă)* a roade; a pătrunde. **2.** a suge *(un timp)*.
прососа́ться, *-осётся vb. pf. (despre apă)* a pătrunde, a străbate, a se infiltra.
просо́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *просыха́ть* și de la *со́хнуть (1)*
просочи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. проса́чиваться)* **1.** a se infiltra, a străbate, a pătrunde. **2.** *(fig.)* a pătrunde, a se strecura, a se infiltra; a se răspîndi.
проспа́|ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* **1.** a dormi *(un timp)*. **2.** *(ipf. просыпа́ть)* a nu se trezi la timp. **3.** *(ipf. просыпа́ть) acuz.* a scăpa, a nu observa *(din cauza somnului)*.
проспа́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf.* **1.** a se trezi *(din beție/după un somn)*. **2.** a dormi îndeajuns, a trage un somn bun.
проспе́кт [1], *-а m.* bulevard.
проспе́кт [2], *-а m.* **1.** prospect. **2.** catalog de prețuri curente.
проспиртова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. проспирто́вывать) acuz.* a îmbiba cu spirt, a conserva în spirt.
проспирто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проспиртова́ть*
проспо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* **1.** a pierde un rămășag / o prinsoare. **2.** a discuta aprins (cîtva timp).
проспряга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *спряга́ть*
просро́ченный **1.** *p.t.p.* de la *просро́чить*. **2.** *adj.* expirat, peste termen; ~ *па́спорт* buletin de identitate *sau* pașaport expirat; ~ *платёж* plată peste termen.
просро́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просро́чить*
просро́чить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *просро́чивать acuz.* a întîrzia, a scăpa, a lăsa să treacă, a lăsa să expire *(un termen)*; *(cont.)* ~ *ве́ксель* a nu onora o poliță la termen.
просро́чка, *-и f.* întîrziere; depășire a unui termen; expirare; ~ *докуме́нта* expirarea valabilității unui act.
проста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. проставля́ть) acuz.* a pune, a trece, a scrie; ~ *да́ту в докуме́нте* a data un act.
проставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *проста́вить*
проста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *простоя́ть (1, 2)*
проста́к, *-а́ m.* **1.** prostănac, bleg, naiv, prost. **2.** *(teatr.)* rol comic *(de om prost, naiv, caraghios)*.
проста́та, *-ы f. (anat.)* prostată.
простати́т, *-а m. (med.)* prostatită.
простати́ческий *adj. (anat. med.)* de prostată; de prostatită.
простега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *стега́ть*
просте́йшие, *-их pl.; sg. -ее, -его n. (zool.)* protozoare.
просте́нок, *-нка m.* **1.** porțiune de perete dintre două ferestre, dintre două uși. **2.** *(reg.)* perete despărțitor.
про́стенький *adj. dim. (fam.)* **1.** simplu; modest. **2.** prostuț, naiv.
простере́ть, *-стру́, -стрёшь vb. pf.* de la *простира́ть* [1]
простере́ться, *-стрётся vb. pf.* de la *простира́ться (1, 2)*
просте́цкий *adj.* blînd, blajin, modest; simplu.
простира́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. простере́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a întinde. **2.** *(fig.)* a extinde.
простира́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прости́рывать) acuz.* a spăla bine, a spăla curat. **2.** a spăla rufe *(un timp oarecare)*.
простира́ться [1], *-а́ется vb. ipf.* **1.** *(pf. простере́ться)* a se întinde în spațiu. **2.** *(pf. простере́ться) (înv.)* a se îndrepta, a se întinde. **3.** *pas.* de la *простира́ть* [1].
простира́ться [2], *-а́ется vb. pf. (ipf. прости́рываться)* a se spăla.
прости́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *простира́ть* [2] *(1)*.
простирну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a clăti, a spăla puțin, a spăla în grabă/la repezeală.
прости́тельно *pred.* e scuzabil; *ему́ ~ так ду́мать* i se poate ierta că are o astfel de mentalitate.
прости́тельн|ый *adj.* scuzabil, de iertat; *~ая оши́бка* greșeală scuzabilă.

проституи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* sau fără *compl.* a prostitua.

проститу́ция, *-и f. sg.* prostituţie.

прости́|ть, *прощу́, прости́шь vb. pf. (ipf. проща́ть) acuz.* sau *acuz.* cu *dat.* **1.** a ierta, a scuza; *~те (меня́)!* iertaţi-mă!; scuzaţi!; *~те за беспоко́йство!* scuzaţi pentru deranj. **2.** a ierta; a scuti, a dispensa de o obligaţie; *~ долг кому́-л.* a ierta pe cineva de o datorie ◇ *(înv.) прости́!; прости́те!* rămîi/rămîneţi cu bine!; *сказа́ть после́днее прости́* a spune ultimul «adio».

прости́ться, *прощу́сь, прости́шься vb. pf. (ipf. проща́ться) с + instr.* **1.** a-şi lua rămas bun. **2.** *(fig.)* a părăsi ..., a renunţa la ...

про́сто 1. *adv.* simplu; *э́то объясня́ется ~* explicaţia e (foarte) simplă. **2.** *pred. impers.* e simplu, e uşor; *э́то совсе́м ~* e foarte simplu, e simplu de tot. **3.** *partic. întăritoare* de-a dreptul, pur şi simplu; chiar, într-adevăr; *э́то ~ невероя́тно* e de-a dreptul de necrezut; *э́то ~ издева́тельство!* asta-i adevărată batjocură!; *~ насме́шка!* (e) curată bătaie de joc!; *я ~ не могу́ э́тому пове́рить* pur şi simplu nu-mi vine să cred una ca asta. **4.** *partic.* de fapt, pur şi simplu, atîta, numai; *он ~ не умён* e un prost pur şi simplu. **5.** *adv.* uite aşa, fără nici o intenţie, întîmplător; *~ так* uite aşa, într-o doară; fără nici o intenţie; *~-на́просто* pur şi simplu.

простова́тость, *-и f. sg.* simplicitate, naivitate, mărginire.

простова́тый *adj.* nerod, prostuţ, cam sărac cu duhul.

простоволо́сый *adj. (pop.)* în capul gol; dezbrobodită *(despre femei).*

простоду́шие, *-я n. sg.* naivitate, simplitate, sinceritate, francheţe.

простоду́шно *adv.* cu naivitate; (în mod) sincer, simplu.

простоду́шный *adj.* naiv, simplu, sincer.

прост|о́й[1] *adj.* **1.** simplu; *(chim.) ~о́е те́ло* corp simplu; *(mat.) ~о́е число́* număr simplu; *(gram.) ~о́е предложе́ние* propoziţie simplă. **2.** uşor, simplu; *~о́е реше́ние* soluţie simplă; *~а́я зада́ча* problemă uşoară. **3.** simplu, modest, lipsit de podoabe; fără pretenţii *~о́е пла́тье* rochie simplă; *~а́я обстано́вка* mobilă modestă. **4.** simplu, de calitate inferioară; *~а́я ко́жа* piele de calitate inferioară. **5.** simplu, modest, sincer; *~о́е обраще́ние* comportare simplă; *~ы́е лю́ди* oameni simpli. **6.** obişnuit, simplu; *~ сме́ртный* simplu muritor, muritor de rînd. **7.** *(înv.)* de jos, de rînd; *~ наро́д* popor de rînd, prostime ◇ *~о́е письмо́* scrisoare simplă; *~ы́м гла́зом* cu ochiul liber; *из ~о́го любопы́тства* din simplă curiozitate; *по той ~о́й причи́не, что ...* pentru simplul motiv că ... ; *~а́я бухгалте́рия* contabilitate în partidă simplă.

просто́й[2], *-я m.* oprire, întrerupere *(a lucrului)*; timp mort; gol de producţie; *(ferov.)* staţionare neproductivă *(a materialului rulant)*; *~ обору́дования* întreruperea în funcţionarea utilajului; *~ ваго́на* staţionarea vagonului, locaţie.

простоква́ша, *-и f. sg.* lapte acru, lapte covăsit.

простонаро́дн|ый *adj. (înv.)* popular, din popor; *~ые и́гры* jocuri populare.

простонаро́дье, *-я n. sg. col. (înv. peior.)* prostime, gloată, oameni din popor.

простона́ть, *-ну́, -о́нешь vb. pf.* **1.** a geme, a scoate un geamăt. **2.** a spune/a se văita printre gemete. **3.** a geme *(un timp oarecare).*

просто́р, *-а m.* **1.** larg, spaţiu întins, stepă, întindere mare; *степны́е ~ы* întinderi de stepă. **2.** *(fig.)* libertate; *дать ~ (чему́-л.)* a da frîu liber *(la ceva)*, a lăsa să se manifeste/să se afirme.

простор́ечие, *-я n. (lingv.)* vorbire populară, limbaj popular.

простор́ечн|ый *adj. (lingv.)* de vorbire populară, popular; *~ые выраже́ния* expresii populare.

просто́рно 1. *adv.* larg, în voie. **2.** *pred. impers.* e larg, e mult loc; *здесь ~* aici e spaţiu mult.

просто́рность, *-и f. sg.* lărgime, spaţiu vast.

просто́рн/ый *adj.* spaţios, vast, încăpător; *(despre haine)* larg; *~ зал* sală încăpătoare; *~ое пла́тье* haină largă.

простосерде́чие, *-я n. sg.* sinceritate, candoare.

простосерде́чно *adv.* (în mod) sincer, cu candoare; cu bunătate.

простосерде́чный *adj.* sincer, candid; blajin.

простот|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** simplitate. **2.** *(естественность)* naturaleţe. **3.** *(простодушие)* simplitate, naivitate; sinceritate; francheţe; *свята́я ~* sancta simplicitas; *по ~е́ душе́вной* din naivitate.

простофи́ля, *-и m.* şi *f.* prostănac, găgăuţ, nătăfleţ.

просто|я́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf.* **1.** *(ipf. проста́ивать)* a sta *(în picioare)*, a sta pe loc *(un timp)*, a staţiona. **2.** *(pf. проста́ивать)* a sta fără lucru. **3.** a rezista, a dura, a se menţine.

простра́нно *adv.* pe larg, amplu; (în mod) amănunţit, detaliat; prolix.

простра́нность, *-и f. sg.* **1.** extensiune; întindere (vastă). **2.** prolixitate.

простра́нн|ый *adj.* **1.** vast, întins. **2.** amănunţit, detaliat, amplu, prolix.

простра́нственный *adj.* spaţial, de spaţiu.

простра́нств|о, *-а n.* **1.** spaţiu; *~ и вре́мя* spaţiul şi timpul; *безвозду́шное ~* vid. **2.** întindere, suprafaţă ◇ *(mil.) мёртвое ~* spaţiu mort; *(mil.) уязви́мое ~* spaţiu vulnerabil; *боя́знь ~а* agorafobie, frică de spaţiu.

простра́ция, *-и f. sg.* prostraţie.

простра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прострочи́ть*

простре́л, *-а m.* lumbago, junghi.

простре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прострели́ть.* **2.** *acuz. (mil.)* a ţine sub foc.

прострели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. простре́ливать) acuz.* a străpunge cu un glonte.

простреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* a trage cu arma *(un timp oarecare).*

прострочи́ть, *-очу́, -о́чи́шь vb. pf. (ipf. простра́чивать* şi *строчи́ть) acuz.* a coase la maşină, a tigheli.

просту́да, *-ы f. sg.* răceală.

простуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. простужа́ть* şi *просту́живать) acuz.* a face să răcească, a răci.

простуди́ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf. (ipf. простужа́ться* şi *просту́живаться)* a răci, a căpăta o răceală.

просту́дн|ый *adj.* de răceală.

простужа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *простуди́ть*

простужа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *простуди́ться* **2.** *pas.* de la *простужа́ть.*

просту́женный 1. *p.t.p.* de la *простуди́ть.* **2.** *adj.* răcit.

просту́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *простуди́ть*

просту́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *простуди́ться.* **2.** *pas.* de la *просту́живать.*

просту́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *просту́кивать) acuz.* a asculta, a examina prin ciocănire, a ciocăni, a percuta.

просту́кивать, *-ает vb. ipf.* de la *просту́кать*

проступа́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *проступи́ть*

проступи́ть, *-у́пит vb. pf. (ipf. проступа́ть)* a apărea, a se ivi; a chifti, a musti.

просту́пок, *-пка m.* greşeală; abatere; contravenţie; delict; *дисциплина́рный ~* abatere de la disciplină.

простуча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* a bate, a ciocăni.

просту́шка, *-и f.* naivă, prostuţă.

простыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *просты́ть* şi *просты́нуть*

просты́нка, *-и f.* cearşaf mic.

просты́нн|ый *adj.* de/pentru cearşaf.

просты́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. простыва́ть) (pop.) v. просты́ть*

простыня́, *-и́ f.* cearşaf; *посте́льная ~* cearşaf de pat; *купа́льная ~* cearşaf de baie.

просты́|ть, *-ы́ну, -ы́нешь vb. pf. (ipf. простыва́ть)* **1.** a se răci. **2.** *(pop.)* a îngheţa, a răci ◇ *его́ и след ~л* ia-l de unde nu-i; şi dus a fost.

просу́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. просо́вывать) acuz.* a băga, a vîrî *(prin ceva).*

просу́шивание, *-я n.* uscare.

просу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просуши́ть (1)*

просу́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просуши́ться.* **2.** *pas.* de la *просу́шивать.*

просуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. просу́шивать)* a usca, a lăsa să se usuce. **2.** a usca, a zvînta *(un timp oarecare).*

просуши́ться, *-ушу́сь, -у́шишься vb. pf. (ipf. просу́шиваться)* a se usca *(bine, de tot).*

просу́шка, *-и f. sg.* uscat, uscare, zvîntare.

просуществова́ть, *-ству́ю, -ству́ешь vb. pf.* a exista, a trăi, a dăinui, a dura.

просфора́, *-ы f. v. просвира́*

просце́ниум, *-а m.* avanscenă.

просчёт, *-а m.* **1.** *sg.* socotire, facerea socotelii; numărat. **2.** greșeală de calcul.

просчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. просчи́тывать)* a număra, a socoti; ~ *до́ ста* a număra pînă la o sută. **2.** *(ipf. просчи́тывать)* a număra/ a socoti greșit, a greși la socoteală. **3.** a număra, a socoti *(un timp oarecare).*

просчита́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. просчи́тываться).* **1.** a greși la socoteală, a da mai mult *(din greșeală).* **2.** a se înșela, a-și greși socotelile.

просчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просчитать (1, 2)*

про́сы́п, *-а (-у) m. (în expr.) спать без ~а (~у)* a dormi tun, a dormi buștean; *пить без ~а (~у)* a bea întruna.

просыпа́ние, *-я n.* vărsare, împrăștiere, presărare.

просы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. просыпа́ть) acuz.* a vărsa, a împrăștia.

просыпа́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *проспа́ть (2, 3)*

просыпа́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *просы́пать*

просы́паться, *-плется vb. pf. (ipf. просыпа́ться)* a se vărsa, a se împrăștia.

просыпа́ться [1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *просну́ться*

просыпа́ться [2], *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просы́паться.* **2.** *pas.* de la *просы́пать* [2].

просыха́ние, *-я n.* uscare, zbicire, zvîntare.

просыха́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. просо́хнуть)* a se usca, a se zvînta.

про́сьб|а, *-ы f.* **1.** rugăminte, cerere; *по ва́шей ~е* la cererea dv.; *по ~е пу́блики* la cererea publicului; *~ не шуме́ть* rugăm să nu faceți zgomot, păstrați liniștea; *удовлетвори́ть ~у* a satisface o cerere/o rugăminte. **2.** *(înv.)* cerere, petiție; *~ о поми́ловании* cerere de grațiere; *пода́ть ~у* a depune o cerere.

прося́нка, *-и f. (ornit.)* presură cenușie.

просяно́й *adj.* de mei.

прота́лина, *-ы f.* petec de pămînt *(de pe care s-a topit zăpada).*

прата́лкиванис, *-я n.* împingere.

прота́лкиватель, *-я m.* dispozitiv de împingere; împingător.

прота́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протолка́ть* și *протолкну́ть*

прота́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *протолкну́ться* și *протолка́ться (1).* **2.** *pas.* de la *прота́лкивать.*

протанцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a dansa, a executa un dans. **2.** a dansa, a juca *(un timp oarecare).*

прота́пливать, *-аю, -аешь vb.* **1.** *ipf.* de la *протопи́ть.* **2.** acuz. a încălzi, a face foc *(cîte puțin).*

прота́пливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *протопи́ться.* **2.** *pas.* de la *прота́пливать.*

прота́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протопта́ть*

протара́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sparge, a străpunge cu berbecele.

протара́нить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *тара́нить (3, 5)*

протарго́л, *-а m. (farm.)* protargol.

прота́скивание, *-я n.* strecurare.

прота́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протащи́ть.*

прота́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *протащи́ться* **2.** *pas* de la *прота́скивать*

прота́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проточи́ть (1, 2, 3)*

протащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. прота́скивать)* **1.** a băga, a tîrî *(undeva, prin ceva).* **2.** *(fig.)* a băga pe sub mînă, a vîrî pe ascuns.

протащи́ться, *-ащу́сь, -а́щишься vb. pf. (ipf. прота́скиваться)* a se tîrî, a ajunge tîrîș.

протеже́ *indecl. m.* și *f.* protejat, protejată.

протежи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a proteja, a favoriza.

проте́з, *-а m.* proteză; *зубны́е ~ы* proteze dentare.

проте́за, *-ы f. (lingv.)* proteză.

протези́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a face o proteză, a pune o proteză.

проте́зный *adj.* de proteză; proteic.

протеи́ды, *-и́д pl. (chim.)* proteide

протеи́н, *-а m. (chim.)* proteină.

протека́ние, *-я n.* **1.** infiltrare, infiltrație; curgere. **2.** *(fig.)* trecere, decurgere.

протека́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *проте́чь*

проте́ктор [1], *-а m.* stat care exercită un protectorat, puterea protectoare.

проте́ктор [2], *-а m. (tehn.)* protector, apărătoare.

протектора́т, *-а m.* protectorat.

протекциони́зм [1], *-а m. sg. (ec.)* protecționism.

протекциони́зм [2], *-а m. sg.* favoritism,

протекциони́ст, *-а m. (ec.)* protecționist; partizan al protecționismului.

протекциони́стский *adj. (ec.)* protecționist.

проте́кци|я, *-и f.* protecție; *оказа́ть ~ю кому́-л.* a proteja pe cineva.

проте́кший **1.** *part. trec. act.* de la *проте́чь.* **2.** *adj.* trecut, expirat.

протере́ть, *-тру́, -трёшь vb. pf. (ipf. протира́ть) acuz.* **1.** a uza, a roade, a găuri. **2.** a rade, a trece prin răzătoare. **3.** a șterge, a freca ◇ *~ глаза́* a) a deschide ochii, a se trezi; b) a-și freca ochii.

протере́ться, *-трётся vb. pf. (ipf. протира́ться)* a se găuri, a se roade, a se uza.

протерпе́ть, *-терплю́, -те́рпишь vb. pf. acuz.* a avea răbdare, a răbda, a aștepta *(pînă la un anumit moment.)*

протёс, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, cioplire *(în lungime).* **2.** tăietură.

протесни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf.* a răzbate, a-și croi drum.

проте́ст, *-а m.* **1.** protest, protestare; *заяви́ть ~* a protesta, a declara un protest. **2.** *(jur.)* recurs; contestație; *~ прокуро́ра* recursul procurorului; *принести́ ~* a face recurs; a face o contestație. **3.** *(fin.)* protest; *~ ве́кселя* protestul unei polițe; *учини́ть ~ ве́кселя* a protesta o poliță.

протеста́нт [1], *-а m.* protestant, cel care protestează.

протестант [2], *-а m. (bis.)* protestant.

протестанти́зм, *-а m. sg. v. протеста́нтство.*

протеста́нтский *adj. (bis.)* protestant; de protestantism.

протеста́нство, *-а n. sg. (bis.)* protestantism *(religie).*

протестова́ть, *-сту́ю, -сту́ешь vb.* **1.** *pf.* și *ipf. про́тив + gen.* a protesta, a declara un protest. **2.** *(pf.* și *опротестова́ть) acuz. (jur.)* a cere reformarea unei sentințe/ a unei încheieri; a face recurs/ contestație. **3.** *pf.* și *ipf. acuz. (fin.)* a protesta *(o poliță).*

протети́ческий *adj. (lingv.)* protetic.

прот|е́чь, *-ечёт vb. pf. (ipf. протека́ть)* **1.** *(despre un rîu, pîrîu)* a curge. **2.** a se infiltra, a pătrunde, a se prelinge. **3.** a lăsa să treacă apa. **4.** *(fig.)* a trece, a se scurge; a decurge; *боле́знь ~екла́ без осложне́ний* boala a decurs fără complicații.

про́тив *prep. cu gen.* **1.** în față, înaintea, vizavi de; *~ до́ма* în fața casei. **2.** contra, în contra, împotriva; *~ тече́ния* împotriva curentului. **3.** contrar, contra, împotriva; *~ со́вести* împotriva conștiinței; *~ ожида́ний* contra așteptărilor; *за и ~* pro și contra. **4.** contra, împotriva; *сре́дство ~ насеко́мых* remediu contra insectelor; *лека́рство ~ гри́ппа* medicament contra gripei. **5.** în comparație cu..., față de...; *~ про́шлого го́да* față de anul trecut. **6.** *pred.* a fi contra, a nu fi de acord; *ничего́ не име́ю ~* n-am nimic împotrivă; *кто ~?* cine-i contra?

про́тивень, *-ня m.* tavă *(pentru fript și copt).*

противи́тельность, *-и f. (gram.)* caracter adversativ.

противи́тельный *adj. (gram.)* adversativ; *~ сою́з* conjuncție adversativă.

проти́виться, *-влюсь, -вишься vb. ipf. (pf. воспроти́виться) dat.* a se opune, a se împotrivi, a rezista.

проти́вник, *-а m.* 1. *gen.* adversar, duşman; ~ *свобо́ды* duşman al libertăţii. 2. adversar, rival. 3. *col.* inamic, duşman, vrăjmaş.

проти́вно[1] *prep.* cu *dat.* împotriva, contra.

проти́вно[2] 1. *adv.* dezgustător, urît. 2. *pred. impers.* ţi-e scîrbă/lehamite, îţi repugnă; ~ *смотре́ть на* ... ţi-e scîrbă să te uiţi la ...; *мне* ~ mi-e scîrbă/lehamite.

проти́вн|ое, *-ого n. sg.* contrariu; *утвержда́ть* ~*ое* a susţine contrariul; *доказа́тельство от* ~*ого* demonstrare prin reducere la absurd.

проти́вн|ый[1] *adj.* 1. opus, potrivnic; ~ *ве́тер* vînt din faţă. 2. advers, contrar, antagonist: ~*ые сто́роны* părţi adverse; ~*ое мне́ние* părere contrară ◇ *в* ~*ом слу́чае* în caz contrar.

проти́вный[2] *adj.* foarte neplăcut; dezgustător; respingător, greţos; ~ *вкус* gust neplăcut; ~ *за́пах* miros urît / neplăcut.

противоалкого́льн|ый *adj.* antialcoolic.

противоа́томн|ый *adj.* antiatomic; ~*ая защи́та* apărare antiatomică.

противобо́рство, *-а n.* (*înv.*) împotrivire, opunere.

противобо́рствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* (*înv.*) a lupta împotriva, a se împotrivi.

противове́с, *-а m.* 1. (*tehn.*) contragreutate, contrapondere. 2. (*fig.*) opoziţie; opunere; *в* ~ *чему́-л.* în opoziţie cu ceva.

противовозду́шн|ый *adj.* antiaerian; ~*ая оборо́на* apărare antiaeriană.

противога́з, *-а m.* mască împotriva gazelor, mască de gaze; *индивидуа́льный* ~ mască de gaze individuală.

противога́зов|ый *adj.* de apărare contra gazelor; ~*ая ма́ска* mască de gaze.

противогриппо́зный *adj.* contra gripei, antigripal.

противодавле́ние, *-я* contrapresiune

противоде́йстви|е, *-я n. sg.* 1. rezistenţă, contracarare, împotrivire. 2. (*tehn.*) reacţie ◇ *оказа́ть* ~ a opune rezistenţă; *де́йствие равно́* ~*ю* acţiunea este egală cu reacţiunea.

противоде́йствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* a se opune, a se împotrivi.

противодифтери́йн|ый *adj.* (*med.*) antidifteric; ~*ая сы́воротка* ser antidifteric.

противодымный *adj.* contra fumului.

противоесте́ственность, *-и f. sg.* perversitate, caracter nenatural.

противоесте́ственный *adj.* nefiresc, împotriva naturii, pervers.

противозако́нно *adv.* (în mod) ilegal, contrar legii.

противозако́нный *adj.* ilegal, nelegal, contrar legii.

противозача́точн|ый *adj.* anticoncepţional; ~*ые сре́дства* mijloace anticoncepţionale.

противоипри́тный *adj.* contra iperitei.

противока́терный *adj.* (*mil. nav.*) antinavetă.

противолежа́щ|ий *adj.* (*mat.*) opus, altern; ~ *у́гол* unghi altern; ~*ая сторона́* latură opusă.

противолихора́дочн|ый *adj.* (*med.*) antifebril; febrilifug, antipiretic; ~*ое сре́дство* antipiretic, medicament împotriva febrei.

противоло́дочный *adj.* (*mil.*) (*nav.*) antisubmarin.

противолуна́, *-ы́ f.* antiselenă.

противомаляри́йный *adj.* contra malariei.

противоми́нный *adj.* antimină, contra minelor.

противообще́ственный *adj.* antisocial.

противоокисли́тель, *-я m.* antioxidant.

противопарази́тный *adj.* antiparazitar.

противопожа́рный *adj.* pentru combaterea incendiilor; contra incendiilor.

противопоказа́ние, *-я n.* 1. (*jur.*) mărturie contrară (*unei alte mărturii*). 2. (*med.*) contraindicaţie.

противопока́занный *adj.* (*med.*) contraindicat.

противополага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *противополо́жить*

противоположе́ние, *-я n.* opunere; antiteză, opoziţie.

противоположи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf.* (*ipf. противополага́ть*) *acuz.* a opune; a face o paralelă, a compara.

противополо́жност|ь, *-и f.* contradicţie, contrast, opoziţie; antipod; contrariu; *в* ~ *кому́-л., чему́-л.* spre deosebire de...; în opoziţie cu....; (*fil.*) *еди́нство* ~*ей* unitatea contrariilor.

противополо́жн|ый *adj.* 1. opus; ~ *бе́рег* malul opus. 2. contrar, cu totul diferit, opus; ~ *взгляд* punct de vedere opus.

противопоста́вить, *-влю, -вишь vb. pf.* (*ipf. противопоставля́ть*) *acuz.* cu *dat.* 1. a opune, a pune faţă în faţă. 2. a combate.

противопоставле́ние, *-я n. sg.* opunere, punere faţă în faţă, comparare; antiteză, opoziţie.

противопоставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *противопоста́вить*

противорадиацио́нный *adj.* contra radiaţiilor.

противораке́та, *-ы f.* rachetă antirachetă; *управля́емая* ~ rachetă antirachetă dirijată.

противораке́тный *adj.* antirachetă.

противоречи́вость, *-и f. sg.* discordanţă, contrazicere, contradicţie, nepotrivire.

противоречи́в|ый *adj.* contradictoriu, antagonist, potrivnic; ~*ые мне́ния* păreri contradictorii; ~*ые интере́сы* interese antagoniste/ potrivnice.

противоре́чи|е, *-я n.* 1. contrazicere, contradicţie, nepotrivire; *впасть в* ~ a intra în contradicţie; a se contrazice; *не допуска́ть (не терпе́ть)* ~*й* a nu admite nici o contrazicere; *дух* ~*я* spirit de contradicţie. 2. contradicţie, antagonism; ~ *ме́жду трудо́м и капита́лом* contradicţia dintre muncă şi capital.

противоре́ч|ить, *-чу, -чишь vb. ipf. dat.* 1. a contrazice, a nu fi de acord (*cu cineva*). 2. a se contrazice, a nu se potrivi; a fi în contradicţie/ în dezacord (cu ceva); *показа́ния* ~*ат друг дру́гу* depoziţiile se contrazic; ~ *действи́тельности* a fi în contradicţie cu realitatea.

противосвя́зь, *-и f.* (*tele*) reacţie negativă; contradicţie.

противоскорбу́тный *adj.* antiscorbutic.

противостолбня́чный *adj.* (*med.*) antitetanic.

противостоя́ние, *-я n. sg.* (*astr.*) opoziţie.

противостоя́|ть, *-ою́, -ои́шь vb. ipf. dat.* 1. a rezista, a ţine piept; a se opune, a se împotrivi. 2. a fi opus, a fi cu totul diferit, a nu se potrivi.

противосу́дорожн|ый *adj.* (*med.*) antispasmodic; ~*ое сре́дство* sedativ.

противота́нков|ый *adj.* (*mil.*) antitanc, anticar; ~*ое ору́жие* tun antitanc, tun anticar.

противотече́ние, *-я n.* (*nav.*) contracurent.

противотифо́зный *adj.* (*med.*) contra tifosului.

противото́к, *-а m.* (*el.*) contracurent, curent antiparalel.

противотуберкулёзный *adj.* (*med.*) contra tuberculozei.

противофа́за, *-ы f.* antifază; opoziţie de fază.

противохими́ческий *adj.* (*mil.*) antigaz, de apărare împotriva gazelor.

противохоле́рный *adj.* (*med.*) contra holerei.

противоцинго́тный *adj.* (*med.*) antiscorbutic, contra scorbutului.

противошу́м, *-а m.* (*tele*) antifon.

противоэпидеми́ческий *adj.* antiepidemic.

противоя́дерный *adj.* antinuclear.

противоя́дие, *-я n.* antidot; antitoxină.

протира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *протере́ть*

протира́ться, *-а́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *протере́ться*. 2. *pas.* de la *протира́ть*.

проти́рка, *-и f.* 1. *sg.* strecurare, trecere prin sită; frecare. 2. cîrpă de frecat/de curăţat; şomoiog.

проти́скаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* (*ipf. проти́скиваться*) a răzbi, a răzbate, a-şi croi drum.

проти́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проти́снуть*

проти́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *проти́скаться*. 2. *pas.* de la *проти́скивать*.

проти́снуть, *-ну, -нешь vb. pf.* (*ipf. проти́скивать*) *acuz.* a strecura, a vîrî prin ceva.

проти́снуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* a-şi croi drum, a răzbi, a răzbate.

проткáть, *-кý, -кёшь vb. pf. acuz.* **1.** a ţese *(cu altfel de fire)*. **2.** a ţese *(cîtva vreme)*.

проткнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. протыкáть) acuz.* a străpunge, a înţepa; a perfora; ~ *булáвкой* a străpunge cu un ac.

протогéн, *-а m. (min.)* protogen.

протодья́кон, *-а m. (bis.)* protodiacon.

протоиерéй, *-я m. (bis.)* protoiereu, protopop.

протоистори́ческий *adj.* protoistoric, de protoistorie.

протоистóрия, *-и f. sg.* protoistorie.

протóк, *-а m.* **1.** braţ de rîu; canal de legătură, gîrlă între două bălţi; *слепóй* ~ albie falsă. **2.** *(anat.)* canal; *слёзный* ~ canal lacrimal.

протокóл, *-а m.* **1.** proces-verbal; *занести́ в* ~ a trece/ a consemna în procesul-verbal; *вести́* ~ a redacta un proces-verbal. **2.** *(dipl.)* protocol, convenţie internaţională.

протоколи́зм, *-а m sg.* stil protocolar, conciziune.

протоколи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(pf.* şi *запротоколи́ровать)* a redacta/ a dresa/ a încheia un proces-verbal. **2.** a descrie ceva printr-un stil protocolar.

протокóльн|ый *adj.* **1.** de proces-verbal. **2.** *(dipl.)* de protocol; *заведýющий ~ым отдéлом* şef al protocolului. **3.** precis, concis; protocolar; ~ *стиль* stil protocolar

протолкáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. протáлкиват) acuz.* a împinge, a face să intre/să treacă; a băga.

протолкáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* **1.** *(ipf. протáлкиваться)* a-şi croi drum, a răzbi, a răzbate. **2.** *(pop.)* a hoinări, a umbla haimana, a-şi pierde vremea *(cîtva timp)*

протолкнýть *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. протáлкивать) acuz.* a împinge, a băga.

протóн, *-а m. (fiz.)* proton.

протóпа|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a trece tropăind. **2.** *acuz. (pop.)* a străbate, a umbla.

протопи́ть, *-оплю́, -óпишь vb. pf. acuz. (ipf. протáпливать)* a încălzi bine.

протопи́ться, *-óпится vb. pf. (ipf. протáпливаться)* a fi bine încălzit.

протоплáзм, а *-ы f. (biol.)* protoplasmă

протопóп, *-а m. (bis.)* protopop, protoiereu.

протоптáть, *-опчý, -óпчешь vb. pf. (ipf. протáптывать) acuz.* **1.** a bătători, a croi *(un drum etc.)* **2.** a freca, a toci *(de prea mult mers)*.

проторговáться, *-гýюсь, -гýешься vb. pf. (pop.)* **1.** *(потерпеть убытки)* a suferi pierderi, a se ruina *(în comerţ)*. **2.** a se tocmi, a sta la tocmeală *(cîtva timp)*.

проторённ|ый *p.t.p.* de la *протори́ть*; *~ая дорóжка* drum bătătorit.

прóтори, *-ей pl. (înv.)* cheltuieli, speze; pagube, daune.

протори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. проторя́ть) acuz.* a bătători; ~ *дорóгу* a bătători un drum, a face un drum.

проторя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *протори́ть*

прототи́п, *-а m. (lit.)* prototip.

протóчина, *-ы f.* trecere, deschidere, gaură *(formată prin eroziunea apei)*.

проточи́|ть, *-очý, -óчишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. протáчивать) (despre viermi, insecte)* a roade, a mînca. **2.** *(ipf. протáчивать)* a perfora, a sfredeli, a tăia o crelură *(la strung)*. **3.** *(ipf. протáчивать) (despre apă)* a săpa o albie; a-şi tăia un drum/ o ieşire. **4.** a lucra la strung *(cîtva vreme)*.

протóчн|ый *adj.* curgător; *~ая водá* apă curgătoare; ~ *прýд* lac/ iaz cu scurgere.

протрáва, *-ы f.* **1.** *sg. (действие)* decapare, mordanţare, dezinfectare, tratare cu fungicide. **2.** *(вещество)* soluţie-acid pentru decapare, mordant, sub/stanţă fungicidă, substanţă pentru dezinfectarea cerealelor. **3.** baiţ.

протрави́тель, *-я m. (agr.)* maşină de tratat seminţele *(cu fungicide)*.

протрави́ть [1], *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. протрáвливать şi протравля́ть) acuz.* **1.** a grava cu apă tare. **2.** *(tehn.)* a decapa, a băiţui; *(text.)* a mordansa. **3.** *(agr.)* a saramura, a trata cu substanţe chimice/cu fungicide.

протрави́ть [2], *-авлю́, -áвишь vb. pf. acuz.* **1.** a scăpa un animal hăituit. **2.** a urmări, a hăitui *(cîtva timp)*.

протрáвка, *-и f. sg. (tehn.)* decapare; băiţuire; *(text.)* mordansare.

протрáвливание, *-я n. sg.* **1.** *(agr.)* saramurare, tratare cu substanţe chimice; ~ *семя́н* tratarea seminţelor cu sub-

stanţe chimice/ cu fungicide. **2.** *протрáвка*.

протрáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протрави́ть* [1]

протрáвочный *adj.* dezinfectant.

протрáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протрáлить*

протрáлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. трáлить (2) şi протрáливать)* a draga, a curăţa de mine.

протрезвéть, *-éю, -éешь vb. pf. v. протрезви́ться*

протрезви́ть, *-звлю́, -зви́шь vb. pf. acuz. (ipf. протрезвля́ть)* a dezmetici, a trezi *(din beţie)*.

протрезви́ться, *-звлю́сь, -зви́шься vb. pf. (ipf. протрезвля́ться)* a se dezmetici, a se trezi, a-şi reveni, a-şi veni în fire *(din beţie)*.

протрезвлéние, *-я n. sg.* dezmeticire, trezire *(din beţie)*.

протрезвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *протрезви́ть*

протрезвля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *протрезви́ться*. **2.** *pas.* de la *протрезвля́ть*.

протриеровáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *триеровáть*

протруби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf.* de la *труби́ть* ◇ ~ *(все) ýши комý-л.* a împuia cuiva urechile; ~ *зóрю* a suna deşteptarea; ~ *сбóр* a suna adunarea.

протуберáнец, *-нца m. (mai ales la pl.) (astr.)* protuberanţă.

протури́ть, *-урю́, -ури́шь vb. pf.* de a *тури́ть*

протýхнуть, *-нет vb. pf. (ipf. тýхнуть*[2] şi *протхáть)* a se împuţi, a se strica.

протýхший 1. *part. trec. act.* de la *протýхнуть*. **2.** *adj.* împuţit, stricat.

протыкáние, *-я n.* străpungere, găurire, perforare.

протыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *проткнýть*

протя́гив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протянýть (1, 2, 4)* ◇ *(prov.) по одёжке ~ай нóжки* nu te întinde mai mult decît ţi-e plapuma.

протя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *протянýться*. **2.** *протя́гивать*.

протяжéни|е, *-я n. sg.* întindere, distanţă, depărtare; *на большóм ~и* pe mare întindere, pe mare distanţă/lungime; ~ *в длинý* lungime; *на ~и (чегó-л.)* în decurs de ... ; timp de ... ; *на ~и десяти́ лет* în decurs de zece ani.

протяжённость, *-и f. sg.* întindere; lungime; distanţă; ~ *железнодорóжной сéти* lungimea reţelei de căi ferate.

протя́жка, *-и f. (tehn.)* **1.** întindere, tragere; *горя́чая* ~ întindere la cald. **2.** broşă, broşare.

протя́жно *adv.* prelung, tărăgănat.

протяжнóй *adj.* **1.** de broşat, de tras. **2.** întins, lung.

протя́жность, *-и f. sg.* caracter prelung/tărăgănat; *(lingv.)* caracter durativ, lungime.

протя́жн|ый *adj.* prelung, tărăgănat; ~ *стон* geamăt prelung; *~ым гóлосом* cu voce tărăgănată.

протянýть, *-янý, -я́нешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. протя́гивать)* a întinde, a extinde, a prelungi *(în spaţiu)*. **2.** *(ipf. протя́гивать)* a întinde; ~ *комý-л. рýку* a întinde cuiva mîna; ~ *кни́гу* a întinde o carte. **3.** a tărăgăna, a amîna. **4.** *(ipf. протя́гивать)* a lungi, a prelungi. **5.** a dura, a trăi; a vieţui ◇ ~ *рýку пóмощи* a întinde/a da o mînă de ajutor; ~ *нóги* a pune mîinile pe piept, a muri.

пратянýться, *-янýсь, -я́нешься vb. pf. (ipf. протя́гиваться)* **1.** a se întinde. **2.** a se culca, a se lungi; ~ *на дивáне* a se lungi pe divan. **3.** a dura, a ţine, a se lungi. **4.** a se prelungi, a se extinde, a se întinde.

проýлок, *-лка m. (pop.)* străduţă, ulicioară.

проýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проучи́ть (1)*

проучи́|ть, *-учý, -ýчишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проýчивать)* a învăţa minte, a pedepsi. **2.** a învăţa *(un timp oarecare)*.

проучи́ться, *-учýсь, -ýчишься vb. pf.* a învăţa, a studia, a urma un curs *(cîtva vreme)*.

проýшина, *-ы f.* toartă, ureche *(la topor, ciocan, sapă)*; *(tehn.)* şliţ, scobitură.

профакти́в, *-а m.* = *профсою́зный акти́в* activ sindical.

профа́н, *-а m.* profan, ignorant.

профана́ция, *-и f. sg.* profanare, pîngărire.

профани́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a profana, a pîngări.

профаши́стский *adj.* profascist.

профбиле́т, *-а m.* = *профсою́зный биле́т* carnet sindical.

профгру́ппа, *-ы f.* = *профсою́зная гру́ппа* grupă sindicală.

профдвиже́ние, *-я n.* = *профсою́зное движе́ние* mişcare sindicală.

профессиона́л, *-а m.* profesionist.

профессиона́льн|ый *adj.* **1.** profesional; pe profesiuni; ~ *сою́з* sindicat. **2.** *(înv.)* sindical, de sindicat. **3.** de profesie, de meserie.

профе́сси|я, *-и f.* profesiune, profesie, meserie, ocupaţie; branşă; *вы́бор ~и* alegerea profesiunii.

профе́ссор, *-а m.* profesor *(universitar)*.

профе́ссорская, *-ой f.* cancelaria/cabinetul profesorilor.

профе́ссорский *adj.* de profesor universitar, profesoral; ~ *соста́в* corpul profesoral.

профе́ссорство, *-а n. sg.* profesorat *(în învăţămîntul superior)*.

профессу́ра, *-ы f. sg.* **1.** profesorat, funcţie de profesor universitar, catedră universitară. **2.** *col.* corpul profesoral.

профила́ктика, *-и f. sg.* profilaxie.

профилакти́ческ|ий *adj.* profilactic, preventiv; *~ие ме́ры* măsuri profilactice/preventive.

профилакто́рий, *-я m.* **1.** preventoriu, dispensar. **2.** secţie de reparaţii preventive; sală de revizie *(la un garaj)*.

профили́рование, *-я n. (tehn.)* profilare; fasonare.

профили́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a profila; a fasona.

про́филь, *-я m.* **1.** profil; *в* ~ în profil, din profil. **2.** *(tehn.)* secţiune, profil; relief; *продо́льный* ~ profil longitudinal; *попере́чный* ~ profil transversal. **3.** nivel profesional. **4.** tip, caracter, specific; profil; ~ *заво́да* profilul unei uzine.

профильтрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* de la *фильтрова́ть*

профко́м, *-а m.* = *профсою́зный комите́т* comitet sindical.

профо́рг, *-а m.* = *профсою́зный организа́тор* responsabil sindical.

профорганиза́ция, *-и f.* = *профсою́зная организа́ция* organizaţie sindicală.

профо́рм|а, *-ы f.* formă, formalitate; aparenţă; *для ~ы* sau *ра́ди ~ы* de formă, formal; *соблюсти́ ~у* a păstra aparenţele; a face ceva de formă.

профрабо́та, *-ы f. sg.* = *профсою́зная рабо́та* muncă sindicală.

профрабо́тник, *-а m.* = *профсою́зный рабо́тник* activist sindical.

профсобра́ние, *-я n.* = *профсою́зное собра́ние* adunare sindicală.

профсою́з, *-а m.* = *профессиона́льный сою́з* sindicat.

профсою́зн|ый *adj.* sindical; ~ *рабо́тник / де́ятель* activist sindical; *~ые организа́ции* organizaţii sindicale; *~ое движе́ние* mişcare sindicală.

проха́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *пройти́сь (1)*

прохвати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. прохва́тывать) acuz.* **1.** *(despre ger, frig etc.)* a pătrunde, a răzbi. **2.** *(pop.)* a critica, a freca, a face cu ou şi cu oţet.

прохва́тывать, *-аем vb. ipf.* de la *прохвати́ть*

прохвора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. прохва́рывать)* a fi bolnav, a zăcea *(cîtva timp)*.

прохво́ст, *-а m.* ticălos, mizerabil, nemernic, lichea.

прохла́д|а, *-ы f. sg.* răcoare; *у́тренняя* ~ răcoarea dimineţii.

прохла́д|ец, *-дца m. (fam. în expr.) с ~цем* fără tragere de inimă, cu indiferenţă, cu nepăsare.

прохлади́тельн|ый *adj.* răcoritor; *~ые напи́тки* băuturi răcoritoare.

прохлади́ться, *-ажу́сь, -ади́шься vb. pf.* a se răcori.

прохла́дно *pred. impers.* e răcoare.

прохла́дн|ый *adj.* **1.** răcoros; *~ое у́тро* dimineaţă răcoroasă. **2.** *(fig.)* rece; indiferent, nepăsător.

прохлажда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прохлади́ться*. **2.** a trîndăvi, a sta degeaba; a nu se omorî cu lucrul.

прохо́д, *-а m.* **1.** *sg.* trecere; *~а нет* trecerea oprită. **2.** pas, defileu, trecătoare; pasaj; coridor; *го́рный* ~ defileu◇ *(anat.) за́дний* ~ anus; *мне от него́ ~а нет* nu mă lasă în pace; se ţine scai de mine; *не дава́ть ~а* a nu lăsa în pace pe cineva.

проходи́мец, *-мца m.* escroc, pungaş, aventurier.

проходи́мость, *-и f. sg.* **1.** însuşirea de a fi practicabil *(despre un drum)*. **2.** capacitatea unui vehicul de a străbate un teren accidentat; *повы́шенная* ~ capacitate de circulaţie pe orice teren. **3.** *(med.)* permeabilitate.

проходи́мый **1.** *part. prez. pas.* de la *проходи́ть*. **2.** *adj.* practicabil *(despre un drum)*.

проходи́ть [1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пройти́*. **2.** a trece prin ... ; a traversa.

проходи́ть [2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* a umbla, a se plimba *(un timp oarecare)*, a cutreiera.

прохо́дка, *-и f. sg. (min.)* înaintare, avansare, săpare, foraj.

проходна́я, *-о́й f.* poartă/cameră de control *(la intrarea într-o uzină, prin care trec muncitorii)*.

проходн|о́й *adj.* de trecere; ~ *двор* curte de trecere; *~а́я ко́мната* cameră de trecere ◇ *(la jocul de şah) ~а́я пе́шка* pion liber.

прохо́дчик, *-а m. (min.)* miner la înaintare.

прохожде́ние, *-я n. sg.* trecere, străbatere, traversare; înaintare.

прохо́жий *adj.* **1.** trecător, de trecere. **2.** **~ий**, *-его m.* trecător, drumeţ, pieton.

процвета́ние, *-я n. sg.* înflorire, prosperitate, propăşire; stare înfloritoare.

процвета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a înflori, a prospera.

процеди́ть, *-ежу́, -е́дишь vb. pf. (ipf. проце́живать* şi *цеди́ть) acuz.* a strecura, a trece (prin sită), a filtra; ~ *сквозь зу́бы* a mormăi printre dinţi.

процеду́ра, *-ы f.* **1.** procedură. **2.** *(mai ales la pl.)* tratament medical, procedură.

процеду́рный *adj.* de procedură.

проце́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *процеди́ть*

проце́нт, *-а m.* **1.** procent; procentaj; *два ~а* doi la sută; *вы́полнить план на сто́ ~ов* a îndeplini planul sută la sută; *просты́е ~ы* procente simple; *сло́жные ~ы* procente compuse. **2.** dobîndă, procent; *под больши́е ~ы* cu dobîndă mare; *учётный* ~ taxă de scont. **3.** cotă, cotă-parte din venit; *рабо́тать на ~ах* a fi cointeresat cu o cotă -parte de ...

проце́нтн|ый *adj.* **1.** procentual; exprimat/calculat în procente; *~ое отноше́ние* procentaj; *в ~ом отноше́нии* procentual. **2.** purtător de dobîndă, cu dobîndă; *~ые бума́ги* hîrtii de valoare; ~ *заём* împrumut cu dobîndă.

проце́сс, *-а m.* **1.** proces, curs, desfăşurare; ~ *рабо́ты* procesul muncii; *произво́дственный* ~ proces de producţie; *в ~е борьбы́* în cursul luptei; *в ~е игры́* în cursul jocului; *(med.)* ~ *в лёгких* tuberculoză pulmonară activă; ~ *пу́ска раке́ты* procesul lansării rachetei. **2.** *(jur.)* proces; *суде́бный* ~ proces, judecată; *гражда́нский* ~ proces civil; *уголо́вный* ~ proces penal; *выступа́ть на ~е* a pleda într-un proces; *возбуди́ть* ~ a intenta, a face (cuiva) un proces, a da (pe cineva) în judecată; *вы́играть* ~ a cîştiga un proces.

проце́ссия, *-и f.* procesiune, cortegiu, alai; *похоро́нная* ~ procesiune funebră, cortegiu funerar.

процессуа́льн|ый *adj. (jur.)* de procedură; procedural; ~ *ко́декс* cod de procedură; *уголо́вное ~ое пра́во* procedură penală.

процити́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *цити́ровать*

прочеркну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. прочёркивать) acuz.* a tăia cu o linie; a trage o linie.

прочерти́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проче́рчивать)* a desena, a trage, a trasa. **2.** a desena *(un timp)*.

проче́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прочерти́ть (1)*

прочеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. прочёсывать) acuz.* **1.** a pieptena. **2.** *(mil.)* a cerceta în lung şi-n lat, a răscoli, a scotoci; *(mil.)* ~ *райо́н/зо́ну* a cerceta/a scotoci un raion/o zonă.

прочéсть, *-чтý, -чтёшь vb. pf.* de la *читáть*

прочёсывание, *-я n.* **1.** pieptănare. **2.** *(mil.)* cercetare, răscolire, scotocire *(a unui teritoriu).*

прочёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прочесáть*

прóч|ий 1. *adj.* celălalt; *и ~ее* și altele; și așa mai departe; *мéжду ~им* între altele; *помúмо всегó ~его* pe lîngă toate celelalte, pe deasupra. **2.** **~ий,** *-его m.* celălalt, altul; *все ~ие* toți ceilalți.

прочúстить, *-úщу, -úстишь vb. pf. (ipf. прочищáть) acuz.* a spăla, a curăți; a desfunda; *~ трубý* a curăța un coș *(de sobă)*; *(med.) ~ желýдок* a curăța stomacul.

прочúстка, *-и f. sg.* curățare; desfundare; spălare.

прочитáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *прочúтывать* și de la *читáть*

прочúтывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. прочитáть) acuz.* a citi.

прóч|ить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* a desemna; a destina.

прочищáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прочúстить*

прóчно *adv.* (în mod) trainic, durabil.

прóчность, *-и f. sg.* trăinicie; soliditate; rezistență; *(tehn.) ~ на разрыв* rezistență la rupere.

прóчн|ый *adj.* **1.** trainic, durabil, rezistent, solid, stabil; *~ мост* pod trainic. **2.** statornic, stabil, de durată; *~ая ткань* țesătură trainică; *~ое счáстье* fericire statornică; *~ая репутáция* reputație bine stabilită.

прочтéни|е, *-я n. sg.* citire, citit.

прочýвствованный 1. *p.t.p.* de la *прочýвствовать.* **2.** *adj.* (adînc) simțit, emoționant.

прочýвствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf. acuz.* a simți adînc, a retrăi, a se pătrunde de ...

прочь *adv.* la o parte, în lături; *~ с дорóги!* fă loc!, dă-te la o parte!; *пошёл ~ отсюда!* cară-te de aici!; *~ с глаз моúх!* piei din ochii mei! ◇ *руки ~ от ... !* jos mîinile de pe ... !; *быть не ~* a nu fi contra, a nu avea nimic împotrivă.

прошéдшее, *-его n. sg.* trecut.

прошéдш|ий 1. *part. trec. act.* de la *пройтú.* **2.** *adj.* trecut. **3.** ~ee, *-его n. sg.* trecut; *вспоминáть ~ее* a-și aminti trecutul.

прошéние, *-я n.* petiție, cerere.

прошептáть, *-епчý, -éпчешь vb. pf.* a șopti, a spune în șoaptă.

прошéстви|е, *-я n. (în expr.) по ~и* după expirare, după trecerea; *по ~и срóка* după expirarea termenului.

прошибáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прошибúть*

прошибúть, *-бý, -бёшь vb. pf. (ipf. прошибáть) acuz. (pop.)* a sparge, a sfărîma, a rupe, a strica ◇ *егó пот прошúб* îl trecură sudorile; *егó слезá прошúбла* l-au podidit lacrimile; *егó не прошибёшь* cu nimic nu-l scoți din ale lui, cu nimic nu-l poți impresiona.

прошивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прошúть (1, 2)*

прошúвка, *-и f.* **1.** *sg.* cusut. **2.** dantelă *(care se intercalează).* **3.** *(tehn.)* străpungere.

прошипéть, *-плю, -пúшь vb. pf.* a șuiera.

прошúть, *-шью, -шьёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прошивáть)* a coase, a tivi; *~ воротнúк* a coase un guler. **2.** *(ipf. прошивáть) (tehn.)* a perfora, a străpunge. **3.** a coase *(un timp)* ◇ *(fig.) ~ пýлями* a ciurui cu gloanțe.

прошлогóдний *adj.* de anul trecut ◇ *нýжен, как ~ снег* atîta pagubă.

прóшлое, *-ого n. sg.* trecut; *отойтú в ~* a fi de domeniul trecutului.

прóшл|ый *adj.* trecut; *на ~ой недéле* săptămîna trecută.

прошляпить, *-плю, -пишь vb. pf. acuz. vb. pf. acuz. (pop.)* a o face de oaie; a strica o treabă, a căsca gura.

прошмыгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прошмыгнýть*

прошмыгнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. прошмыгивать)* a trece repede; a se strecura, a se furișa.

прошнуровáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *шнуровáть (2)*

прошпаклевáть, *-люю, -люешь vb. pf. (ipf. прошпаклёвывать) acuz.* a chitui, a șpăclui.

прошпаклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прошпаклевáть*

проштрáфиться, *-флюсь, -фишься vb. pf. (pop.)* a se face vinovat; a comite o greșeală.

проштудúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *штудúровать*

проштукатýрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a tencui.

прошумéть, *-млю, -мúшь vb. pf.* **1.** *(despre vînt, furtună)* a vîjîi, a vui. **2.** *(fig.)* a ajunge celebru, a-i merge faima; a avea răsunet.

прощáй(-те) *(folosit ca interj.)* rămîi cu bine, rămîneți cu bine, la revedere, adio.

прощáльн|ый *adj.* de rămas bun, de adio; *~ спектáкль* reprezentație de adio; *~ая речь* cuvîntare de bun rămas.

прощáние, *-я n.* despărțire, rămas bun; *на ~* la despărțire.

прощáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *простúть*

прощáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *простúться.* **2.** *pas.* de la *прощáть.*

прощéни|е, *-я n. sg.* iertare; *просúть ~я* a cere iertare, a-și cere scuze.

прощýпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. прощýпывать) acuz.* **1.** a pipăi, a palpa. **2.** *(fig.)* a căuta să-și facă o idee *(despre cineva)*, a sonda, a iscodi ◇ *~ пóчву* a sonda terenul.

прощýпа|ться, *-ается vb. pf. (ipf. прощýпываться)* a fi simțit la pipăit.

прощýпывание, *-я. n.* **1.** palpare, pipăire. **2.** sondare.

прощýпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прощýпать*

прощýпываться, *-ается vb. ipf.* de la *прощýпаться*

проэкзаменовáть, *-нýю, -нýешь vb. pf.* de la *экзаменовáть*

проэкзаменовáться, *-нýюсь, -нýешься vb. pf.* de la *экзаменовáться.*

проявúтель, *-я m. (foto)* developator, revelator.

проявúть, *-явлю, -явишь vb. pf. (ipf. проявлять) acuz.* **1.** *(обнаружить)* a arăta, a manifesta, a da dovadă de ... ; *~ себя* a se manifesta, a se revela; *~ интерéс к чемý-л.* a arăta interes pentru ceva; *~ актúвность* a participa activ; *~ инициатúву* a da dovadă de inițiativă. **2.** *(foto)* a developa.

проявú|ться, *-явится vb. pf. (ipf. проявляться)* **1.** *(обнаружиться)* a se arăta, a se manifesta, a se revela; a se deștepta. **2.** *(foto)* a fi developat.

проявлéние, *-я n.* **1.** manifestare, expresie. **2.** *sg. (foto)* developare.

проявлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *проявúть*

проявляться, *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проявúться.* **2.** *pas.* de la *проявлять.*

прояснéние, *-я n. sg.* **1.** *(погоды)* înseninare, limpezire. **2.** *(fig.)* limpezire, moment de luciditate.

проясиеть, *-еет vb. pf. (ipf. прояснивать)* a se însenina, a se limpezi.

прояснéть, *-éет vb. pf.* a se limpezi, a se însenina, a se lumina.

прояснивать, *-ает vb. ipf.* de la *прояснеть*

проясн|úться, *-úтся vb. pf. (ipf. проясняться)* **1.** *(despre cer, timp etc.) (стать ясным)* a se lumina, a se însenina, a se limpezi. **2.** *(fig.)* a se însenina, a se limpezi, a se lumina; a se clarifica.

проясняться, *-яется vb. ipf.* de la *проясниться*

пруд, *-á m.* eleșteu, iaz ◇ *хоть ~ прудú* cîtă frunză cîtă iarbă.

прудúть, *пружý, прýдишь vb. pf. acuz.* a stăvili, a pune stavilă *(unei ape)*; *(fig.) хоть пруд прудú* e berechet, cîtă frunză cîtă iarbă.

прудовóй *adj.* de iaz, de eleșteu.

пружúн|а, *-ы f.* **1.** arc, resort, spirală; *часовáя ~* arc de ceasornic; *спусковáя ~* arc de declanșare; *~ы матрáца* arcurile unei somiere. **2.** *(fig.)* forță motrice, forță, resort; *тáйная ~* forță ocultă ◇ *как на ~ах* ca pe arcuri; *нажáть на все ~ы* a pune în mișcare toate rotițele.

пружúнистость, *-и f. sg.* elasticitate.

пружúнистый *adj.* elastic.

пружúн|ить, *-ню, -нишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a încorda; *~ мышцы* a încorda mușchii. **2.** a fi elastic.

пружúниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* a fi elastic.

пружúнный *adj.* cu arcuri.

прусáк, *-а m.* gîndac *(-de-bucătărie)*, şvab.

прýсик, *-а m.* lăcustă.

пруссаки́, *-óв pl.; sg. -áк, -á m.* prusieni, prusaci.

прýсск|ий *adj.* prusian, prusac ◇ *(chim.)* ~*ая лазýрь* albastru de Prusia.

прут, *-а m.* **1.** nuia, vargă. **2.** *(tehn.)* vergea, bară, tijă.

прутко́в|ый *adj. (tehn.)* ~*ое желéзо* oţel în bare.

прутня́к, *-á m.* răchitiş.

прутóк, *-ткá m. v. прут*

пры́галка, *-и f.* coardă *(de sărit)*.

пры́гание, *-я n. sg.* sărire, săritură, salt.

пры́га|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пры́гнуть)* a sări; a sălta.

пры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *пры́гать*

прыгýн, *-á m.* **1.** *(sport)* săritor. **2.** (om) foarte vioi, sprinten.

прыж|óк, *-жкá m.* salt, săritură; ~ *назáд* salt înapoi; ~ *в длинý* săritură în lungime; ~ *с разбéгу* săritură cu elan; ~ *с мéста* săritură de pe loc; ~ *с шестóм* săritură cu prăjina; ~*ки́ чéрез препя́тствие* sărituri peste obstacol; *одни́м* ~*кóм* dintr-o săritură; ~ *с парашю́том* salt cu paraşuta.

пры́скать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пры́снуть*.

пры́скаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. попры́скаться) instr.* a se stropi; ~ *духáми* a se parfuma.

пры́сну|ть, *-нý, -нешь vb. pf. (ipf. пры́скать)* **1.** *(брызнуть)* a stropi, a împroşca. **2.** a ţîşni; *кровь* ~*ла* sîngele a ţîşnit. **3.** *(fig.)* a pufni în rîs.

пры́ткий *adj.* sprinten, iute, vioi, agil.

пры́ткость, *-и f. sg.* agerime, vioiciune, sprinteneală.

прыть, *-и f. sg.* **1.** iuţeală, goană; *во всю* ~ în goana mare, cît îl ţin picioarele. **2.** dibăcie, agerime, vioiciune, zel.

прыщ, *-á m.* bubă, bubuliţă, coş; *в* ~*áх* plin de coşuri.

прыща́вый *adj.* bubos, cu bube, plin de bubuliţe/de coşuri.

прыщева́тый *adj.* cu bubuliţe, cu coşuri pe faţă.

прюнéль, *-и f. sg.* lastic, satin de lînă.

пря́дать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пря́нуть) (înv. reg.)* **1.** a se mişca, a sări. **2.** a mişca, a încorda, a ciuli; ~ *ушáми* a ciuli urechile.

прядéние, *-я n. sg.* tors, toarcere; filare, filat; tors de mînă; *маши́нное* ~ tors de maşină.

пряди́льн|ый *adj.* de tors; de filat; ~*ая фáбрика* filatură; ~ *станóк* maşină de filat.

пряди́льня, *-и f. (înv.)* torcătoare, filatură.

пряди́льщик, *-а m.* torcător, filator.

прядь, *-и f.* **1.** şuviţă, meşă. **2.** frînghie; ~ *канáта* toron.

пря́жа, *-и f. sg.* **1.** fire toarse; *бумáжная* ~ fire de bumbac; *шерстянáя* ~ fire de lînă. **2.** *(reg.)* tors, toarcere.

пря́жк|а, *-и f.* cataramă.

пря́лка, *-и f.* furcă de tors.

прям|áя, *-óй f. (mat.)* linie dreaptă, dreaptă; *провести́* ~*ýю* a trage o dreaptă.

прямёхонько *adv. (pop.)* drept înainte.

прямизнá, *-ы f. sg.* caracter rectiliniu.

прямикóм *adv.* de-a dreptul, drept, direct.

пря́мо *adv.* **1.** *(по прямой линии)* drept, direct; *идти́* ~ *вперёд*, a merge drept înainte; *держáться* ~ a se ţine drept. **2.** *(непосредственно)* direct, drept, de-a dreptul; *попáсть* ~ *в цель* a nimeri drept la ţintă; *перейти́* ~ *к дéлу* a trece de-a dreptul la chestiune; *смотрéть* ~ *в глазá* a privi drept în ochi. **3.** *(откровенно)* sincer, deschis, făţiş, fără ocolişuri; *говори́ть* ~ a vorbi sincer, a spune pe şleau. **4.** *partic.* *întăritoare* cu adevărat, într-adevăr, curat; *э́то* ~ *наказáние* e o adevărată năpastă ◇~*-таки* într-adevăr, cu adevărat.

прямоду́шие, *-я n. sg.* sinceritate, franchețe.

прямоду́шный *adj.* sincer, drept, deschis, neprefăcut; ~ *человéк* om sincer.

прям|óй *adj.* **1.** drept; rectiliniu; ~*áя ли́ния* linie dreaptă; ~*áя дорóга* drum drept. **2.** *(despre legătură, comunicaţie)* direct; ~*óе сообщéние* comunicaţie directă; *по* ~*óму прóводу* pe fir direct. **3.**

(непосредственный) direct; nemijlocit; ~*ые налóги* impozite directe; *имéть* ~*óе отношéние к дéлу* a avea o legătură directă cu chestiunea; ~ *результáт* consecinţă directă. **4.** *(fig.)* direct, fără ascunzişuri, pe faţă, făţiş; ~ *вы́зов* provocare directă. **5.** *(правдивый, откровенный)* sincer, deschis, drept, neprefăcut; ~ *отвéт* răspuns deschis. **6.** *(действительный, настоятельный)* indispensabil, adevărat, curat; ~ *убы́ток* curată pierdere; ~*áя необходи́мость* nevoie absolută ◇ *(mat.)* ~ *ýгол* unghi drept; *(gram.)* ~*óе дополнéние* complement direct; *(gram.)* ~*áя речь* vorbire directă; *(anat.)* ~*ая кишкá* rectum; ~*áя ли́ния рóдства* rudenie în linie directă / în linie dreaptă; ~ *наслéдник* moştenitor direct; *в* ~*óм смы́сле слóва* în sensul propriu al cuvîntului; *(mil.)* ~*áя навóдка* tragere directă.

прямокры́лые, *-ых; sg. -ое, -ого n.* ortoptere.

прямолинéйность, *-и f. sg.* **1.** caracter rectiliniu. **2.** sinceritate, franchețe.

прямолинéйн|ый *adj.* **1.** rectiliniu, în linie dreaptă; ~*ое движéние* mişcare rectilinie. **2.** sincer, franc, drept; ~ *отвéт* un răspuns sincer.

прямотá, *-ы́ f. sg.* sinceritate, franchețe.

прямотóчный *adj. (tehn.)* în flux simplu.

прямоугóльник, *-а m.* dreptunghi.

прямоугóльн|ый *adj.* dreptunghiular, ortogonal; ~ *треугóльник* triunghi dreptunghiular; ~*ые координáты* coordonate rectangulare; ~*ая проéкция* proiecţie ortogonală.

пря́ник, *-а m.* turtă dulce.

пря́ность, *-и f.* **1.** *sg.* gust picant. **2.** *pl.* ~*и* condimente, mirodenii.

пря́н|ый *adj.* **1.** picant; condimentat; ~ *сóус* sos picant; ~*ое блю́до* mîncare picantă. **2.** *(fig.)* picant.

прясть[1], *прядý, прядёшь vb. ipf. (pf. спрясть) acuz.* a toarce, a fila.

прясть[2], *-ядёт vb. ipf. (în expr.)* ~ *ушáми* a ciuli urechile.

пря́тать, *пря́чу пря́чешь vb. ipf. (pf. спря́тать) acuz.* **1.** a ascunde, a dosi. **2.** *(fig.)* a ascunde, a tăinui, a disimula.

пря́таться, *пря́чусь, пря́чешься vb. ipf.* **1.** *(pf. спря́таться)* a se ascunde **2.** *pas.* de la *пря́тать*.

пря́тки, *-ток pl.* de-a v-aţi acunselea, de-a mija; *игрáть в* ~ a) a se juca de-a v-aţi ascunselea; b) a umbla cu şoalda/cu fofîrlica; a se ascunde după deget.

пря́ха, *-и f.* torcătoare.

псалóм, *-лмá m. (bis.)* psalm◇ *передéлать что-л. на свой* ~ a schimba ceva după gustul său.

псалóмщик, *-а m. (bis.)* dascăl, cîntăreţ, diac.

псалты́рь, *-и f. (bis.)* psaltire.

псáрня, *-и f.* curte/coteţ de cîini *(în special de vînătoare)*.

псарь, *-я́ m.* îngrijitor de cîini ◇ *(prov.) жалéет царь, да не милýет* ~ pînă la Dumnezeu te mănîncă sfinţii.

псевдоклассици́зм, *-а m.* pseudoclasicism.

псевдоклассúческий *adj.* pseudoclasic.

псевдомаркси́зм, *-а m.* pseudomarxism.

псевдомаркси́стский *adj.* pseudomarxist.

псевдонаýка, *-и f.* pseudoştiinţă.

псевдони́м, *-а m.* pseudonim.

пси́на, *-ы f. sg.* **1.** carne de cîine. **2.** miros de cîine. **3.** cîine (mare).

пси́ный *adj. (pop.)* de cîine, cîinesc; ~ *зáпах* miros de cîine.

псих, *-а m. (pop.)* smintit, ţicnit.

психастéник, *-а m. (med.)* bolnav de de psihastenie.

психастени́ческий *adj. (med.)* psihastenic.

психастени́я, *-и f. sg. (med.)* psihastenie.

психиáтр, *-а m.* psihiatru.

психиатри́ческ|ий *adj.* psihiatric, de psihiatru; ~*ая лечéбница* spital de boli nervoase.

психиатри́я, *-и f. sg.* psihiatrie.

пси́хика, *-и f. sg.* psihic; *здорóвая* ~ psihic sănătos.

психи́чески *adv.* psihic, sufleteşte; ~ *больнóй* alienat *(mintal)*.

психи́ческ|ий *adj.* psihic; ~*ие болéзни* boli mintale; ~ *больнóй* alienat *(mintal)*.

психоанáлиз, *-а m.* psihanaliză.

психова́ть, *психу́ю, психу́ешь vb. ipf. (pop.)* a se purta ca un nebun; a face pe nebunul; a face scene.

психо́з, *-a m. sg.* psihoză.

психо́лог, *-a m.* psiholog.

психологи́зм, *-a m. sg.* psihologism.

психологисти́ческий *adj.* referitor la psihologism, de psihologism.

психологи́чески *adv.* din punct de vedere psihologic; psihologiceşte.

психологи́ческий *adj.* psihologic, de psihologie.

психоло́гия, *-u f. sg.* **1.** psihologie; *эксперимента́льная* ~ psihologie experimentală. **2.** mentalitate; psihologie.

психометри́ческий *adj.* psihometric.

психомото́рн|ый *adj. (în expr.)* *~ые це́нтры* centri psihomotori.

психонevro'з *-a m. (med.)* psihonevroză.

психоневрологи́ческий *adj.* psihoneurologic.

психоневроло́гия, *-u f.* psihoneurologie.

психопа́т, *-a m.* psihopat; smintit, nebun, ţicnit.

психопа́тия. *-u f. sg.* psihopatie.

психопатологи́ческий *adj.* psihopatologic, de psihopatologie.

психопатоло́гия, *-u f. sg.* psihopatologie.

психотерапевти́ческий *adj.* psihoterapeutic.

психотерапи́я, *-u f.* psihoterapie.

психоте́хника, *-u f.* psihotehnică.

психотехни́ческий *adj.* psihotehnic.

психофи́зика, *-u f.* psihofizică.

психофизиоло́гия, *-u f.* psihofiziologie.

психофизиологи́ческий *adj.* psihofiziologic.

псо́вый *adj.* de cîine, canin.

пта́шка, *-u f.* păsărică.

пта́шечк|а, *-u f. v. пта́шка* ◇ *(prov.) ра́но ~ запе́ла, как бы ко́шечка не съе́ла* cine rîde la urmă, rîde mai bine; *(prov.) у вся́кой ~и свои́ зама́шки* fiecare cu păsărica lui.

птене́ц, *-нца́ m.* **1.** pui *(de pasăre)*. **2.** *(fig. înv.)* elev, pui.

пти́ц|а, *-ы f.* **1.** pasăre; *пе́вчая* ~ pasăre cîntătoare; *хи́щная* ~ pasăre de pradă, pasăre răpitoare. **2.** *(col.)* păsări; *дома́шняя* ~ păsări de curte; *би́тая* ~ păsări tăiate ◇ *невелика́* ~ nu-i cine ştie ce de capul lui; *ва́жная* ~ e un mare grangur; *жар-*~ pasărea măiastră; *стре́ляная* ~ om umblat; (om) trecut prin ciur şi prin dîrmon; *(prov.) вся́кая ~ своё гнездо́ хва́лит* tot ţiganul îşi laudă ciocanul; *во́льная* ~ (om) liber ca pasărea cerului.

птицево́д, *-a m.* crescător de păsări, avicultor.

птицево́дство *-a n. sg.* avicultură, creştere a păsărilor.

птицево́дческий *adj.* avicol, de avicultură.

птицело́в, *-a m.* păsărar.

птицело́вство, *-a n. sg.* prindere a păsărilor.

птицефе́рма, *-ы f.* fermă pentru creşterea păsărilor.

пти́ч|ий *adj.* de pasăre, de păsări ◇ *с ~ьего полёта* a) de sus, din zbor; b) *(fig.)* (în mod) superficial; *(glum.) то́лько ~ьего молока́ у него́ нет* îi lipseşte doar lapte de pasăre; *на ~ьих права́х* fără nici un drept.

пти́чк|а, *-u f.* **1.** *dim.* păsărică. **2.** semn mic (în formă de «v»); *поме́тить ~ой ну́жные слова́* a bifa cuvintele necesare.

пти́чник[1], *-a m.* coteţ, poiată de păsări.

пти́чник[2], *-a m.* **1.** îngrijitor de păsări. **2.** *(reg.) v. птицело́в.*

пти́чница, *-ы f.* îngrijitoare de păsări.

птомаи́н, *-a m. (biol.)* ptomaină.

пуа́нт/ы, *-ов pl.* poante; *ходи́ть на ~ах* a merge pe poante, a merge în vîrful degetelor.

пу́блика, *-u f. sg. col.* public; asistenţă, auditoriu, spectatori.

публика́ция, *-u f.* **1.** *sg. (действие)* publicare. **2.** *(объявление)* anunţ, publicare.

публикова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (pf. опубликова́ть) acuz.* a publica; a da publicităţii.

публици́ст, *-a m.* publicist.

публици́стика, *-u f. sg.* publicistică.

публицисти́ческ|ий *adj.* publicistic, de publicistică; de publicist.

публи́чно *adv.* în mod public, în public, în văzul lumii; *заяви́ть* ~ a declara în public.

публи́чност|ь, *-u f. sg.* caracter public, publicitate; *преда́ть ~и* a da în vileag, a da publicităţii.

публи́чн|ый *adj.* public; *~ое заседа́ние* şedinţă publică; *~ая ле́кция* conferinţă publică; *~ые торги́* vînzare prin licitaţie publică ◇ *(înv.) ~ая же́нщина* femeie prostituată; ~ *дом* casă de toleranţă.

пу́гало, *-a n.* **1.** momîie, sperietoare de ciori; popîndău. **2.** *(fig.)* sperietoare.

пу́ган|ый *adj.* speriat; înfricoşat ◇ *(prov.) ~ая воро́на (и) куста́ бо́ится* cine s-a fript cu ciorbă suflă şi în iaurt.

пуга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. испуга́ть, напуга́ть, перепуга́ть* şi *mom. пугну́ть) acuz.* a speria, a înfricoşa, a înspăimînta, a ameninţa.

пуга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. испуга́ться, напуга́ться* şi *перепуга́ться)* a se speria, a se înfricoşa, a se teme, a-i fi frică.

пуга́ч, *-а́ m.* **1.** pistol cu dopuri *(jucărie)*. **2.** *(reg.)* bufniţă.

пугли́во, *adv.* cu teamă, cu frică, cu sfială, timid.

пугли́вость, *-u f. sg.* teamă, sfială, timiditate.

пугли́вый *adj.* temător, sperios, fricos, speriat; sfios, timid.

пугну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom* de la *пуга́ть*

пу́говичн|ый *adj.* de nasturi.

пу́говиц/а, *-ы f.* nasture; *осрами́ться до тако́й-то ~ы* a se face de rîsul lumii.

пу́говк/а, *-u f. dim.* năsturaş, năsturel; *нос ~ой* nas cîrn.

пуд, *-a m.* pud (16,381 kg) ◇ ~ *со́ли съесть с кем.-л.* a mînca multă pîine şi sare cu cineva; pînă nu mănînci cu omul o maje de sare, nu-l poţi cunoaşte.

пу́дель, *-я m.* pudel *(cîine)*.

пу́динг, *-a m.* budincă.

пудлингова́ние, *-я n. sg. (tehn.)* pudlare; pudlaj.

пудлингова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a pudla.

пу́длинговый *adj. (tehn.)* de/pentru pudlaj.

пудово́й, *adj.* în greutate de un pud.

пу́дра, *-ы f.* pudră; *са́харная* ~ zahăr pudră; zahăr pisat.

пу́дреница, *-ы f.* pudrieră.

пу́дреный *adj.* pudrat.

пу́дрить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. напу́дрить) acuz.* a pudra; a da cu pudră.

пу́дриться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. напу́дриться)* a se pudra.

пузано́к, *-нка́ m. (iht.)* rizeafcă *(specie de scrumbie)*.

пуза́тый *adj. (pop.)* borţos, burtos, pîntecos.

пу́зо, *-a n. sg. (pop.)* burtă, pîntece; *отрасти́ть* ~ a căpăta burtă, a face burtă.

пузырё|к, *-рька́ f.* **1.** *dim.* băşicuţă; bulă de aer; băşică. **2.** *(буты́лочка)* fiolă, sticluţă, flacon.

пузы́рит|ься, *-ится vb. ipf.* **1.** *(покрываться пузырями)* a se băşica, a face băşici, a face clăbuci. **2.** *(раздуваться, топорщиться)* a se umfla *(despre pînze)*.

пузырча́тка, *-u f. (bot.)* otrăţel-de-apă, otrăţelul-bălţilor.

пузы́рчатый *adj.* băşicat, cu băşici.

пузы́рь, *-я́ m.* **1.** băşică; bulă; *мы́льный* ~ băşică/balon de săpun. **2.** *(anat.)* vizică, băşică; *пла́вательный* ~ băşică *(la peşti)*; *жёлчный* ~ vezica biliară; *мочево́й* ~ vezică urinară. **3.** pungă; ~ *для льда* pungă de gheaţă; ~ *с горя́чей водо́й* termofor *(cu apă caldă)* **4.** *(fig.)* pici, ţînc, copil mic ◇ *ду́тый* ~ gogoaşă umflată; *лезть в* ~ a-şi pierde cumpătul/calmul/firea; *ло́пнуть как мы́льный* ~ a se sparge ca un balon de săpun.

пузырько́вый *adj. (med.)* băşicat, cu băşici.

пук, *-a m.* legătură, mănunchi; teanc, maldăr; smoc; braţ.

пулево́й *adj.* de glonţ.

пулемёт, *-a m.* mitralieră; *ручно́й* ~ puşcă mitralieră; *станко́вый* ~ mitralieră grea; *зени́тный* ~ mitralieră antiaeriană; *пистоле́т-*~ pistol-mitralieră.

пулемётн|ый *adj.* de mitralieră; *~ая ро́та* companie de mitraliori; *~ая ле́нта* bandă de mitralieră; ~ *расчёт* servanţi la mitralieră; *обстре́ливать ~ым огнём* a mitralia; *~ое гнездо́*; *~ая то́чка* cuib de mitralieră.

пулемётчик, *-а m.* mitralior.

пуло́вер, *-а m.* pulover.

пульверизáтор, *-а m. sg.* pulverizator.

пульверизáция, *-и f.* pulverizare.

пульверизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a pulveriza.

пу́лька, *-и f.* (partidă) de preferans *(joc de cărţi).*

пу́льпа, *-ы f. sg.* **1.** *(anat.)* pulpă dentară. **2.** *(min.)* noroi; nămol; *выходнáя* ~ noroi de evacuare.

пульпи́т, *-а m. (med.)* pulpită.

пу́льс, *-а m.* puls; *бие́ние ~а* pulsaţie; *удáры ~а* bătăile pulsului; *~ с перебóями* puls intermitent; *чáстый ~* puls accelerat; *щу́пать ~* a lua/a pipăi pulsul; *(fig.) ~ общéственной жи́зни* pulsul (ritmul) vieţii obşteşti.

пульсáтор, *-а m. (tehn.)* pulsometru.

пульсáция, *-и f. sg.* pulsaţie; *~ сéрдца* pulsaţia/bătăile inimii.

пульси́р|овать, *-ует vb. ipf.* a pulsa.

пульт, *-а m.* **1.** pupitru; *дирижёрский ~* pupitru de dirijor. **2.** *(tehn.)* pupitru, masă, tablou; *~ управлéния* tablou/pupitru de comandă; *(tele) ~ настрóйки* pupitru de acord/de reglaj.

пу́л|я, *-и f.* glonţ, glonte; *винтóвочная ~* glonţ de puşcă, *бронебóйная ~* glonte perforant; *разрывнáя ~* glonţ exploziv,/ brizant; *трасси́рующая ~* trasor; *шальнáя ~* glonte rătăcit ◇ *лить* sau *отливáть ~и* a spune minciuni, a îndruga verzi şi uscate; *вы́лететь ~ей* a ieşi glonţ; *прошить ~ями* a ciurui cu gloanţe; *пусти́ть себé ~ю в лоб* a-şi zbura creierii; a-şi trage un glonte în cap; *послáть ~ю за молокóм* a nu nimeri ţinta, a trage aiurea/în copaci; *хоть ~ю в лоб* să te spînzuri, nu alta; poţi să-ţi pui mîna-n gît.

пуля́рка, *-и f. (înv.)* găină îngrăşată.

пуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. пульну́ть) (pop.)* a arunca (cu ceva); a trage focuri de armă.

пу́ма, *-ы (zool.)* pumă, cuguar.

пуни́ческ|ий *adj. (ist.)* punic; *~ие вóйны* războaiele punice.

пункт, *-а m.* **1.** punct, centru, loc, post; *наблюдáтельный ~* post de observaţie; *комáндный ~* punct de comandă; *контрóльный ~* punct de control/de verificare; *сбóрный ~* loc de adunare; *учéбный ~* centru de instrucţie; *перевя́зочный ~* post de prim ajutor; *призывнóй ~* centru (cerc) de recrutare; *(nav.) ~ назначéния* punct de destinaţie; *населённый ~* localitate, centru populat; *опóрный ~* punct de sprijin; *(auto) заправочный ~* centru de alimentare cu combustibil; *засы́почный ~* centru de colectare a semninţelor; *приёмный ~* centru de colectare; *случнóй ~* staţiune de montă; *скýпочный ~* centru de achiziţie; *(nav.) ориентирóвочный ~* baliză; *останóвочный ~* haltă; *переговóрный ~* post telefonic public. **2.** punct, paragraf, articol, cap; *~ы обвинéния* capete de acuzare; *по ~ам* pe puncte, punct cu punct; *~ за ~ом* punct cu punct. **3.** punct, moment; *исхóдный ~, начáльный ~* punct de plecare; *поворóтный ~* cotitură; *кульминациóнный ~* punct culminant.

пу́нктик, *-а m.* **1.** *dim.* de la *пункт (2).* **2.** *(fig.)* ciudăţenie, goangă, toană, manie; *он человéк с ~ом* are o păsărică, îi lipseşte o doagă.

пункти́р, *-а m.* linie punctată, linie întreruptă; *начертáть ~ом* a trasa linii punctate.

пункти́рн|ый *adj.* punctat; *~ая ли́ния* linie punctată.

пункти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a puncta.

пунктирóвка, *-и f.* punctare.

пунктуáльно *adv.* punctual, exact, cu punctualitate, cu exactitate.

пунктуáльность, *-и f. sg* punctualitate, exactitate.

пунктуáльный *adj.* punctual, exact.

пунктуациóнный *adj. (gram.)* de punctuaţie.

пунктуáци/я, *-и f. (gram.)* punctuaţie; *прáвила ~и* reguli de punctuaţie.

пу́нкция, *-и f. (med.)* puncţie.

пунсóн, *-а m. (tipogr.)* poanson.

пунцóв|ый *adj.* roşu aprins, purpuriu.

пунш, *-а m.* punci.

пу́ншевый *adj.* de/ pentru punci.

пуп, *-á m.* buric; ombilic ◇ *(pop.) ~ земли́* buricul pămîntului.

пупáвка, *-и f. v. пупáвник.*

пупáвник, *-а m. (bot.)* romaniţă-de-cîmp.

пупови́на, *-ы f. (anat.)* cordon ombilical.

пупóк, *-пкá m.* **1.** buric, **2.** pipotă, rînză.

пупóчн|ый *adj. (anat.)* ombilical, al buricului; *(med.) ~ая гры́жа* hernie ombilicală.

пупы́рышек, *-шка m.* bubuliţă, coş.

пургá, *-и́ f. sg.* viscol, vifor, viforniţă.

пури́зм, *-а m. sg.* purism.

пури́ст, *-а m.* purist, adept al purismului.

пури́стский *adj.* purist.

пуритáнин, *-а m; pl. -áне, -áн* puritan.

пуритáнский *adj.* puritan.

пу́рпур, *-а m. sg.* **1.** purpură. **2.** *(înv.)* purpură *(stofă, haină).*

пурпури́т, *-а m. (min.)* purpurit .

пу́рпу́рн|ый *adj.* **1.** purpuriu. **2.** de purpură; *~ая мáнтия* mantie de purpură.

пурпу́ровый *adj. v. пу́рпу́рный; ~* *~ цвет* culoare purpurie, purpură.

пуск, *-а m. sg.* pornire; demarare; punere în mişcare/ în funcţiune; *~ в ход* pornire, demarare; *~ в эксплуатáцию* dare în exploatare; *~ в дéло* punere în funcţiune/în lucru; întrebuinţare.

пускáй, **1.** *imper.* de la *пускáть.* **2.** *partic.* fie, bine; *~ придёт!* să vină!, poate să vină! **3.** *conj.* chiar dacă; deşi.

пускáтель, *-я m. (tehn.)* demarator, pornitor; dispozitiv de pornire.

пускáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пусти́ть*

пускáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пусти́ться.* **2.** *pas.* de la *пускáть*

пусковóй *adj.* de pornire, de demarare; de punere în funcţiune; *~ клáпан* supapă de pornire; *~ перíод* perioadă de punere în funcţiune.

пускорегуля́тор, *-а m. (tehn.)* regulator de pornire.

пустельгá, *-и́ f. (ornit.)* vinderel roşu.

пустéть, *-éет vb. ipf. (pf. опустéть)* a se pustii, a se goli, a deveni pustiu.

пусти́ть, *пущу́, пу́стишь vb. pf. (ipf. пускáть) acuz.* **1.** *(отпусти́ть)* a lăsa, a îngădui, a permite, a da voie. **2.** *(освободи́ть)* a da drumul, a pune în libertate, a slobozi. **3.** *(впусти́ть)* a lăsa să intre; *~ ночевáть* a găzdui peste noapte. **4.** *(привести́ в движéние)* a pune în mişcare/în funcţiune; *~ в ход* a porni, a demara, a pune în funcţiune; *~ часы́* a întoarce ceasul; *~ завóд* a pune uzina în funcţiune; *~ вóду* a da drumul la apă; *~ фéйерверк* a lansa focuri de artificii. **5.** a răspîndi, a lansa, a colporta; *~ слух* a răspîndi/a lansa un zvon. **6.** *(бро́сить)* a arunca; *~ кáмень* sau *кáмнем в окнó* a arunca cu piatra în geam; *~ стрелу́* a trage o săgeată. **7.** *(bot.)* a germina, a încolţi; *~ пóчки* a înmuguri, a da muguri; *~ росткú* a încolţi, a da colţ. **8.** a nuanţa *(în pictură, la vopsire); ~ зелёным по краям* a nuanţa marginile cu verde ◇ *~ в продáжу* a pune în vînzare; *~ в обращéние* a pune în circulaţie; *~ в эксплуатáцию* a da în exploatare; *~ в ход все срéдства* a face uz de toate mijloacele; *~ кровь* a lăsa sînge; *~ пó миру* a ruina, a aduce la sapă de lemn; *~ пóезд под откóс* a provoca deraierea unui tren; *~ ко дну́* a scufunda; *~ козлá в огорóд* a închide lupul în stînă; *~ пыль в глазá* a arunca praf în ochi; *~ конéй шáгом* a lăsa caii la pas; *~ под пар* a lăsa pîrloagă.

пусти́|ться, *пущу́сь, пу́стишься vb. pf. (ipf. пускáться) в + acuz.* **1.** *(отпрáвиться)* a porni, a se urni, a o lua din loc, a se îndrepta; *~ в путь* a porni la drum; *~ в мóре* a porni în larg. **2.** *(начать делать что-л.)* a începe, a se porni; *~ вдогóнку за кем-л.* a se lua, /a fugi după cineva; *~ в пляс* a se porni pe joc; *~ в подрóбности* a intra în amănunte; *~ на хи́трость* a recurge la un şiretlic.

пускорегуля́тор, *-а m. (mec.)* regulator de pornire.

пу́сто *pred. impers.* e pustiu, e gol ◇ *чтоб тебé ~ бы́ло!* lua-te-ar naiba!

пустобрёх, *-а m. (pop.)* flecar, guraliv, palavragiu; moară hodorogită.

пустовáтый *adj.* **1.** cam gol, cam pustiu. **2.** *(fig.)* cam uşuratic, superficial.

пустовáть, *-тýет vb. pf.* a fi gol, a fi pustiu, a fi nelocuit.

пустоголо́вый *adj.* prost, neghiob, neserios.

пустогра́фка, *-и f. (tipogr.)* formular.

пустозво́н, *-а m.* flecar, palavragiu, moară-stricată.

пустозво́нство, *-а n. sg.* pălăvrăgeală, flecăreală, vorbe goale.

пустозёрница, *-ы f. (agr.)* sămînță seacă.

пустозёрность, *-и f. (agr.)* spic gol.

пуст|о́й *adj.* **1.** gol, deșert; *~ зал* sală goală; *~о́е простра́нство* vid; *~ карма́н* buzunare goale; *на ~ желу́док* pe stomacul gol; *(geol.) ~а́я поро́да* rocă sterilă. **2.** *(fig.)* ușuratic, neserios, lipsit de conținut; gol, fără temei; *~ челове́к* om ușuratic, om de nimic; *~о́е де́ло* lucru de nimic, moft, fleac; *~ы́е слова́ (разгово́ры)* vorbe goale/deșarte; *~а́я отгово́рка* un simplu pretext; *~ы́е мечты́* visuri zadarnice; *~ слух* zvon neîntemeiat ◇ *~о́е!* e o prostie!; fleacuri!; *с ~ы́ми рука́ми* cu mîna goală, cu mîinile goale; *перелива́ть из ~о́го в поро́жнее* a bate apa în piuă; *~о́е ме́сто* o nulitate *(despre oameni).*

пустоколо́сица, *-и f. (agr.)* spice goale.

пустоме́ля, *-и f.* și *m.* flecar, palavragiu, gură-spartă, moară stricată.

пустопоро́жний, *adj.* **1.** gol, pustiu; *~ уча́сток* loc viran, maidan. **2.** *(fig.)* ușuratic, lipsit de conținut; deșert.

пустосло́в, *-а m.* flecar, palavragiu.

пустосло́вие, *-я n. sg.* pălăvrăgeală, trăncăneală, vorbă de clacă.

пустосло́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a flecări, a pălăvrăgi, a trăncăni.

пустота́, *-ы f.* **1.** pustietate; *~ до́ма* pustietatea casei. **2.** *sg. (бессодержательность; ничтожность)* lipsă de conținut; superficialitate, frivolitate; gol. **3.** *(fiz. tehn.)* vid, vacuum; gol.

пустоте́лый *adj.* găunos, gol *(în interior),* tubular.

пусто́тн|ый *adj.* gol, găunos; *(el.) ~ая ла́мпа* lampă cu vid.

пустоцве́т, *-а m.* **1.** *(bot.)* floare sterilă, floare fără rod. **2.** *(fig.)* spirit steril.

пу́стошь, *-и f.* loc viran, teren necultivat; paragină.

пусты́нник, *-а m.* pustnic, sihastru, schimnic.

пусты́ннический *adj.* de sihastru, de pustnic.

пусты́нный *adj.* pustiu, deșert, nelocuit, nepopulat.

пу́стынь, *-и f.* schit.

пусты́н|я, *-и f.* deșert, pustiu, pustietate ◇ *глас вопию́щего в ~е* e glasul celui care strigă în pustiu.

пусты́рник, *-а m. (bot.)* talpa-gîștei.

пусты́рь, *-я m.* loc viran, maidan; paragină.

пусты́шка, *-и f.* **1.** corp gol în interior, corp găunos. **2.** *(соска)* biberon. **3.** *(ничтожество)* om de nimic, nulitate.

пусть 1. *partic.* fie, lasă să...; *~ бу́дет так* fie și așa; *~ же...* fie ca... **2.** *conj. concesivă* chiar dacă, deși, cu toate că. **3.** *partic.* ei bine!, fie (și așa); *ну ~, я согла́сен* ei bine, sînt de acord; *~ его́!* bine, de acord, fie!

пустя́к, *-а́ m.* **1.** fleac, moft, bagatelă, lucru de nimic; *ссо́риться из-за ~о́в* a se certa pentru un fleac. **2.** *(mai ales la pl.) pred.* nu-i nimic.

пустяко́в|ый *adj.* de nimic, neînsemnat, fără importanță; *~ое де́ло* lucru de nimic.

пустя́чный *adj. v. пустяко́вый*

пу́таник, *-а m.* încurcă-lume, zăpăcit.

пу́таниц|а, *-и f. sg.* confuzie, încurcătură, zăpăceală, talmeș-balmeș; *идеологи́ческая ~* confuzie ideologică; *вноси́ть ~у* a încurca lucrurile; a crea o confuzie.

пу́тано *adv.* încurcat, confuz.

пу́тан|ый *adj.* **1.** confuz, încurcat; *~ые объясне́ния* explicații confuze. **2.** nepriceput, zăpăcit.

пу́та|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. запу́тать, перепу́тать, спу́тать) acuz.* a încurca, a încîlci. **2.** *(pf. запу́тать, перепу́тать, спу́тать)* a se încurca, a vorbi fără șir, a o încurca. **3.** *(pf. запу́тать* și *перепу́тать) acuz.* a încurca, a zăpăci, a dezorienta; *~ кого́-л. вопро́сами* a încurca pe cineva cu întrebări. **4.** *(впутать) acuz.* a băga, a amesteca, a implica. **5.** *pf. перепу́тать, спу́тать)* a confunda, a face confuzie, a greși.

пу́таться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. запу́таться, перепу́таться* și *спу́таться)* a se încurca, a se încîlci, **2.** *pf. запу́таться* și *спу́таться)* a se

încurca, a-și pierde șirul ideilor; *~ в отве́тах* a se încurca în răspunsuri. **3.** *(pf. впу́таться)* a se amesteca, a se băga, a se vîrî; *~ не в своё де́ло* a-și băga nasul unde nu-i fierbe oala. **4.** *(pop.)* a hoinări, a umbla haimana. **5.** *(pf. спу́таться) (pop.)* a se încurca *(cu cineva),* a se înhăita, a face cîrdășie.

путёвк|а, *-и* **1.** bilet de repartizare, bilet de călătorie *(pentru casă de odihnă, sanatoriu etc.).* **2.** foaie de drum, ordin de transport ◇ *дать ~у в жизнь* a înarma pentru viață.

путеводи́тель, *-я m.* ghid, călăuză, îndrumător; *железнодоро́жный ~* mersul trenurilor.

путево́дный *adj.* călăuzitor, conducător.

путев|о́й *adj.* de drum; de călătorie; *~ы́е издéржки* cheltuieli de călătorie/de drum; *~ знак* indicator de drum; *~ы́е замéтки* note de drum, jurnal de călătorie; *~ сто́рож* cantonier de cale ferată.

путéец, *-éйца m.* **1.** feroviar; lucrător din serviciul de întreținere al căilor ferate. **2.** inginer la căile ferate; inginer de poduri și șosele. **3.** student al unui institut de căi ferate *sau* al unui institut de poduri și șosele.

путéйский *adj.* de transporturi; de cale ferată; de poduri și șosele.

путём[1] *adv. (pop.)* cumsecade, cu rost; ca lumea; *ничего́ ~ не сказа́л* n-a spus nimic ca lumea.

путём,[2] *prep.* cu *gen.* cu ajutorul, prin, prin mijlocirea, pe calea; *~ соглашéния* prin bună înțelegere.

путеобхо́дчик, *-а m. (ferov.)* revizor de linie.

путеочисти́тель, *-я m. (ferov.)* curățitor de cale.

путепрово́д, *-а m. (tehn.)* viaduct.

путекла́дчик, *-а m. (ferov.)* agregat pentru montarea șinelor.

путешéственник, *-а m.* călător, drumeț.

путешéствие, *-я n.* călătorie, voiaj; *кругосвéтное ~* călătorie în jurul lumii; *соверши́ть ~* a face o călătorie, a călători.

путешéствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a călători, a face o călătorie.

пути́на, *-ы f.* sezon de pescuit.

пу́тник, *-а m.* drumeț, călător.

пу́тн|ый *adj.* priceput, cuminte, judicios ◇ *из э́того ничего́ ~ого не вы́йдет* nu se va alege nimic din asta.

путч, *-а m. (pol.)* puci, lovitură de stat.

пу́ты, *пут pl.* **1.** piedică *(la cal, la vite).* **2.** legătură, funii, curele *(cu care se leagă un om).* **3.** *(fig.)* cătușe, fiare, lanțuri.

пут|ь, *-и́ м.* **1.** drum, cale; *са́нный ~* drum de sanie; *подзéмный ~* cale subterană. **2.** linie, traseu, rută, cale; *во́дный ~* cale de comunicație pe apă; *~и́ сообщéния* căile de comunicație; *во́дным ~ём* pe apă; *сухи́м ~ём* pe uscat; *возду́шным ~ём* pe calea aerului. **3.** linie ferată; *железнодоро́жный ~* linie ferată; *запа́сный ~* linie de garaj; *узкоколéйный ~* linie ferată îngustă; *двухколéйный ~* linie dublă; *тупико́вый ~* linie moartă; *слу́жба ~и́* serviciul de întreținere. **4.** drum, călătorie, voiaj; *обра́тный ~* drum de întoarcere; *отправля́ться в ~* a porni/a pleca la drum/în călătorie; *счастли́вого ~и!* drum bun!, călătorie plăcută! *зайти́ по ~и́* a se abate din drum (pe la cineva); *во врéмя ~и́* în timpul călătoriei. **5.** direcție, cale, itinerar; *сби́ться с ~и́* a) a se rătăci; b) *(fig.)* a se abate din drumul drept; *око́льными ~я́ми* pe căi ocolite. **6.** *(fig.)* cale; *на ~ и́стины* pe calea adevărului; *легáльным ~ём* pe cale legală; *ми́рным ~ём* pe cale pașnică. **7.** *pl. (biol.)* căi; *дыха́тельные ~и́* căi respiratorii, aparatul respirator. **8.** *(pop.)* folos, rost; *в нем ~и́ не бу́дет* nu va ieși nimic bun din el ◇ *(pop.) без ~и́ врать* a minți fără rost; *~ держа́ть* a merge; *стоя́ть поперёк ~и́ кому́-л.* a sta cuiva în cale; *жи́зненный ~* calea vieții, viață; *послéдний ~* ultimul drum; *всéми ~я́ми* pe toate căile, prin toate mijloacele; *стать на ско́льзкий ~* sau *пойти́ по ло́жному ~и́* a păși pe o cale lunecoasă/pe un drum greșit; *проторённый ~* cale bătută; *идти́ прямы́м ~ём* a) a merge de-a dreptul; b) a acționa direct; a merge pe o cale dreaptă; *прокла́дывать себé ~* a-și croi un drum; *расчи́стить ~* a netezi

calea/drumul; *сбить кого́-л. с ~и́* a abate pe cineva din cale; *сби́ться с ~и́* a) a se rătăci; b) a devia de pe drumul cel drept; a călca strîmb; *быть на ~и́ к чему́-л.* a fi pe cale de a ... ; *нам с ним по ~и́* avem același drum cu el; *(astr.) Мле́чный ~* Calea Lactee, Calea Laptelui, Drumul Robilor.

пуф, *-а m.* taburet, scăunel *(moale)*.

пух, *-а m. sg.* puf; *хло́пковый ~* puf de bumbac ◇ *в ~ и прах* complet, cu desăvîrșire; *ры́льце в ~у́* pufușor pe botișor; *ни ~а, ни пера́!* noroc!, succes!; *разби́ть в ~ и прах* a face praf și pulbere.

пу́хл|ый *adj.* grăsuliu, plin, plinuț, durduliu.

пу́хну|ть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. вспу́хнуть* și *опу́хнуть)* a se umfla.

пухови́к, *-а m.* saltea de puf.

пухо́вка, *-и f.* puf *(de pudră)*, pămătuf.

пухо́вый *adj.* de puf.

пучегла́зие, *-я n. sg. (med.)* exoftalmie.

пучегла́зый *adj.* cu ochi bulbucați.

пу́чение, *-я n.* balonare, umflare.

пучи́н|а, *-ы f.* **1.** vîrtej de apă, vîltoare. **2.** abisul/ adîncul mării. **3.** *(gen. fig.)* abis; vîltoare; *в ~е войны́* în vîltoarea războiului.

пу́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* **1.** *impers.* a se umfla. **2.** *(pf. вы́пучить)* a holba.

пу́читься, *-ится vb. ipf. (pf. вспу́читься* și *вы́пучиться)* a se umfla, a se balona.

пуч|о́к, *-чка́ m.* **1.** *dim.* legătură; braț; smoc; *~ воло́с* smoc de păr. **2.** fascicul, mănunchi; *(fiz.) ~ луче́й* fascicul de raze; *(anat.) сосу́дисто- волокни́стые ~ки́* fascicule fibro-vasculare. **3.** coc.

пу́шечн|ый *adj.* de tun; *~ое ядро́* ghiulea de tun; *~ая стрельба́* canonadă, foc de artilerie; *~ое мя́со* carne de tun.

пуши́нка, *-и f.* fulg; *снегова́я ~* fulg de zăpadă.

пуши́стый *adj.* **1.** pufos, cu puf; lînos. **2.** pufos, moale, ușor.

пуши́ца, *-ы f. (bot.)* bumbăcăriță, bumbac de cîmp.

пу́шк|а, *-и f.* tun, gură de foc; *зени́тная ~* tun antiaerian; *противота́нковая ~* tun antitanc; *(av.) самолётная ~* tun de bord; *скорострéльная ~* tun cu tragere rapidă; *дальнобо́йная ~* tun cu tragere lungă; *~-га́убица* tun obuzier ◇ *стреля́ть из ~и́ по воробья́м* a trage cu tunul în vrăbii; *на ~у* prin înșelăciune, pe gratis; degeaba; pe daiboj; *на ~у взять кого́-л.* a trage pe cineva pe sfoară, a-l păcăli.

пушка́рь, *-я́ m. (ist.)* tunar.

пушкини́ст, *-а m.* pușkinolog.

пушни́на, *-ы f. sg.* blănuri.

пушно́й *adj.* **1.** cu blană scumpă; *~ зверь* animal cu blană scumpă. **2.** de blănuri; *~ про́мысел* vînătoare de animale *(cu blănuri)*; *~ това́р* blănuri, blănărie.

пушо́к, *-шка́ m. (bot.)* pufușor, puf.

пушо́нка, *-и f.* praf de var stins, var stins.

пу́ща, *-и f. (înv.)* pădure virgină.

пу́ще *adv. (pop.)* mai mult, mai tare; *~ всего́* mai mult decît orice, mai presus de; *~ пре́жнего* și mai mult, mai mult decît înainte.

пу́щ|ий *adj. (în expr.) для ~ей ва́жности* pentru a-și da mai multă importanță.

пчела́, *-ы́ f.* albină.

пчели́н|ый *adj.* **1.** de albine; *~ый у́лей* stup; *~ая ма́тка* matcă, regină; *~ мёд* miere de albine. **2.** *~ые, -ых* apidee.

пчелово́д, *-а m.* apicultor, stupar, prisăcar.

пчелово́дный *adj.* apicol.

пчелово́дство, *-а n. sg.* apicultură, albinărit, stupărit.

пчелово́дческ|ий *adj.* apicol; *~ое хозя́йство* gospodărie apicolă.

пчелома́тка, *-и f.* matcă de albine.

пчéльник, *-а m.* stupină, prisacă, stupărie.

пшени́ца, *-ы f. sg.* grîu; *ярова́я ~* grîu de primăvară; *ози́мая ~* grîu de toamnă; *ветви́стая ~* grîu ramificat; *семенна́я ~* grîu de sămînță.

пшени́чный *adj.* de grîu.

пшённый *adj.* de mei.

пшено́, *-а́ n. sg.* crupe de mei; mei decorticat.

пыж, *-а́ m.* dop de cîlți.

пы́жик, *-а m.* **1.** pui de ren. **2.** blană de ren tînăr.

пы́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf.* **1.** *(стара́ться)* a se opinti, a se screme,

a căuta din răsputeri să facă ceva. **2.** *(ва́жничать)* a se umfla în pene, a se îngîmfa.

пыл, *-а m.* înflăcărare, ardoare; elan; *в ~у́ сраже́ния* în focul luptei; *охлади́ть чей-л. ~* a potoli ardoarea cuiva, a-i tăia elanul.

пыла́|ть, *-ю, -ешь vb. ipf.* **1.** a arde cu flacără; *дрова́ ~ют* lemnele ard cu flacără. **2.** *(fig.)* a arde, a se aprinde, a se înroși *(despre față)*. **3.** *(pf. воспыла́ть) (fig.)* a fi cuprins *(de ceva)*, a fi aprins/ înflăcărat; *~ гне́вом* a fierbe de mînie.

пылеви́дный *adj.* pulverulent, pulveriform.

пылело́вка, *-и f.* separator de praf.

пылесо́с, *-а m.* aspirator de praf.

пыли́нка, *-и f.* fir/ firicel de praf, particulă de praf.

пыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. напыли́ть)* a ridica/a face praf. **2.** *(pf. запыли́ть)* a prăfui, a acoperi cu praf.

пыли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. ipf. (pf. запыли́ться)* a se prăfui, a se acoperi cu praf.

пыли́ща, *-и f.* praf, prăfăraie.

пы́лк|ий *adj.* înflăcărat, înfocat, aprins; *~ое воображе́ние* imaginație înflăcărată; *~ая речь* cuvîntare înflăcărată.

пы́лко *adv.* înflăcărat, cu înflăcărare, cu ardoare.

пы́лкость, *-и f. sg.* înflăcărare, înfocare, ardoare.

пыл|ь, *-и f. sg.* praf, pulbere, colb; *у́гольная ~* praf de cărbune; *косми́ческая ~* pulberi cosmice; praf cosmic; *радиоакти́вная ~* pulbere radioactivă; *смести́ ~* a șterge praful ◇ *~ в глаза́ пуска́ть* a arunca praf în ochii cuiva; *~ью торгова́ть* a tăia frunză la cîini, a arde gazul (de pomană); *(despre o avere) ~ да ко́поть* a face praf și pulbere.

пы́льник [1], *-а m. (bot.)* anteră.

пы́льник [2], *-а m.* manta de praf.

пы́льн|ый *adj.* **1.** prăfuit, acoperit de praf; *~ая оде́жда* îmbrăcăminte prăfuită. **2.** de/pentru praf.

пыльца́, *-ы́ f. sg. (bot.)* polen.

пыльцево́й *adj. sg. (bot.)* de polen.

пыре́й, *-я m. (bot.)* pir.

пырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom. acuz. (pop.)* a înjunghia, a străpunge.

пыта́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a chinui, a tortura, a căzni ◇ *~ сча́стья* a-și încerca norocul.

пыта́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. acuz.* a încerca; a se strădui.

пы́тк|а, *-и f.* **1.** chin, cazna, supliciu; *подве́ргнуть ~е* a supune la chinuri, a tortura; *ору́дия ~и* instrumente de tortură. **2.** *(fig.)* chin, tortură sufletească.

пытли́во *adv.* iscoditor.

пытли́вость, *-и f. sg.* fire iscoditoare; curiozitate, sete de a cunoaște.

пытли́вый *adj.* iscoditor; curios, dornic de a ști, însetat de cunoaștere, scrutător; *~ взгляд* privire scrutătoare.

пыхте́ние, *-я n.* **1.** *(челове́ка)* gîfîială. **2.** *(маши́ны)* pufăit.

пыхте́ть, *-хчу́, -хти́шь vb. ipf.* **1.** a gîfîi, a respira greu. **2.** *(fig.)* a se căzni, a asuda. **3.** a pufăi.

пы́шка, *-и f.* **1.** gogoașă. **2.** copil durduliu *sau* femeie durdulie.

пы́шно *adv.* somptuos, fastuos; cu pompă.

пы́шность, *-и f. sg.* somptuozitate; splendoare; fast; bogăție.

пы́шн|ый *adj.* **1.** somptuos, fastuos, luxos. **2.** luxuriant; *~ая расти́тельность* vegetație luxuriantă. **3.** pufos, înfoiat, bogat. **4.** *(fig.)* pompos; sforăitor.

пьедеста́л, *-а m.* piedestal, postament; *мра́морный ~* piedestal de marmură; *(fig.) све́ргнуть с ~а* a da jos de pe piedestal.

пьéза, *-ы f. (fiz.)* piez.

пьезо́метр, *-а m. (fiz.)* piezometru.

пьезометри́ческий *adj.* piezometric.

пьéксы, *пьекс pl.* bocanci de schi.

пьéс|а, *-ы f.* **1.** piesă *(de teatru)*. **2.** *(muz.)* bucată muzicală, piesă.

пью́щий **1.** *part. prez. act.* de la *пить*. **2.** *adj.* băutor, care bea. **3.** **~ий**, *-его m.* bețiv.

пьяне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. опьяне́ть)* **1.** a se îmbăta; a se ameți; a se cherchei. **2.** *(fig.)* a fi beat de ... ; *~ от ра́дости* a fi beat de bucurie.

пьян|и́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. (pf. опьяни́ть) acuz.* **1.** a ameți. **2.** *(fig.)* a îmbăta, a ameți.

пья́ница, *-ы m.* și *f.* bețiv, alcoolic; *го́рький* ~ bețivan.
пья́нка, *-и f. (pop.)* beție, chef.
пья́нство, *-а n. sg.* beție.
пья́нствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a bea, a se deda la beție.
пьянчу́га, *-и m.* și *(pop.)* bețivan.
пья́н|ый *adj.* **1.** beat, în stare de ebrietate; amețit de băutură, băut. **2.** de bețiv; ~ *го́лос* voce de bețiv. **3.** care îmbată; ~*ое вино́* vin care te îmbată repede, vin tare. **4.** ~**ый**, *-ого m.* bețiv ◇ *с* ~*ых глаз* în stare de beție, fiind beat; *что у тре́звого на уме́, то у* ~*ого на языке́* la beție omul spune adevărul; omului la beție i se dezleagă limba.
пэр, *-а m.* pair *(titlu de noblețe în unele țări)*.
пюпи́тр, *-а m.* pupitru.
пюре́ *n. indecl.* piure; *карто́фельное* ~ piure de cartofi.
пяд|ь, *-и f.* șchioapă ◇ *ни* ~*и земли́ не отда́ть* a nu ceda nici o palmă de pămînt; *семи́* ~*ей во лбу́* de (cu) șapte palme în frunte, cu stea în frunte.
пя́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pop. în expr.)* ~ *глаза́ (на кого́-л., на что-л.)* a privi țintă; a se zgîi, a se holba (la cineva, la ceva).
пя́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pop.)* **1.** a se zgîi. **2.** a se apleca în afară.
пя́льцы, *-лец pl.* gherghef.
пя́стный *adj. (anat.)* de metacarp, metacarpian.
пясть, *-и f.(anat.)* metacarp.
пят|а́ *-ы́* **1.** *(inv.)* călcîi. **2.** *(tehn.)* pivot, talpă, călcîi; crapodină ◇ *от головы́ до пят* din creștet pînă-n tălpi; *ходи́ть по* ~*а́м за кем-л.* a se ține după cineva pas cu pas; *быть под* ~*о́й (кого́-л.)* a fi sub călcîi; *ахилле́сова* ~ călcîiul lui Ahile.
пята́к, *-а́ m.* monedă de cinci copeici, pitac.
пятачко́в|ый *adj.* de cinci copeici.
пятачо́к [1], *-чка́ m.* **1.** *(dim.)* pitac **2.** rît, surlă *(de porc)*.
пятачо́к [2], *-чка́ m.* petic de pămînt, palmă de pămînt; piațetă.
пятёрка, *-и f.* **1.** cinci *(cifră)*. **2.** nota cinci. **3.** cinci *(la jocul de cărți)* **4.** grup de cinci *(ființe, obiecte)*. **5.** cinci ruble.
пятерня́, *-и́ f.* palma mîinii *(cu toate cele cinci degete întinse)*.
пя́теро, *-ы́х num. col.* cinci; tuscinci.
пятёрочник, *-а m.* elev cu media cinci, elev fruntaș.
пятиа́ктный *adj.* în cinci acte.
пятиалты́нный, *-ого m. (inv.)* monedă de cincisprezece copeici.
пятиа́томный *adj.* pentatomic.
пятибо́рье, *-я n. sg. (sport)* pentatlon.
пятигла́вый *adj.* **1.** cu cinci capete. **2.** cu cinci turle.
пятивале́нтный *adj.* pentavalent.
пятигра́нник, *-а m. (mat.)* pentaedru.
пятигра́нный *adj. (mat.)* pentaedric.
пятидесятиле́тие, *-я n.* **1.** (perioadă de) cincizeci de ani. **2.** *gen.* a cincizecea aniversare, semicentenar.
пятидесятиле́тний *adj.* de cincizeci de ani; ~ *юбиле́й* semicentenar.
пятидеся́тый *num. ord.* al cincizecelea.
пятидне́вка, *-и f.* (perioadă de) cinci zile; săptămîna de cinci zile.
пятидне́вный *adj.* de cinci zile.
пятизна́чн|ый *adj. (mat.)* de cinci cifre; ~*ое число́* număr de cinci cifre.
пятикла́ссник, *-а m.* elev din clasa a cincea.
пятикла́ссный *adj.* de cinci clase.
пятиконе́чный *adj.* cu (în) cinci colțuri.
пятикра́тн|ый *adj.* de cinci ori, încincit; *в* ~*ом разме́ре* de cinci ori mai mult.
пятиле́тие, *-я n.* **1.** (perioadă de) cinci ani. **2.** a cincea aniversare.
пятиле́тка, *-и f.* **1.** (perioadă de) cinci ani. **2.** cincinal, plan cincinal.
пятиле́тний *adj.* de cinci ani; cincinal.
пятиме́сячный *adj.* de cinci luni.
пятипа́лый *adj.* de cinci degete.
пятипо́лье, *-я n. sg. (agr.)* asolament de cinci ani, cu cinci sole.
пятирублёвка, *-и f.* bancnotă de cinci ruble.
пятирублёвый *adj.* de cinci ruble.
пятисло́жн|ый *adj. (gram.)* compus din cinci silabe; ~*ое сло́во* cuvînt compus din cinci silabe.
пятисо́тенный *adj.* valoare de cinci sute de ruble.
пятисо́т|ый *num. ord.* al cinci sutelea.
пятисти́шие, *-я n. (lit.)* poezie/strofă de cinci versuri.

пятисто́пный *adj. (lit.)* pentametric, cu cinci picioare; ~ *стих* pentametru, vers cu cinci picioare.
пятисторо́нний *adj. (mat.)* pentagonal.
пятито́нка, *-и f.* autocamion de cinci tone.
пятито́нный *adj.* de cinci tone.
пятиты́сячный **1.** *num. ord.* al cincimiilea. **2.** în număr de cinci mii.
пя́титься, *пя́чусь, пя́тишься vb. ipf.* a se da îndărăt.
пятиуго́льник, *-а m. (mat.)* pentagon.
пятиуго́льный *adj.* cu cinci unghiuri, pentagonal.
пятиэта́жный *adj.* cu cinci etaje.
пя́тк|а, *-и f.* **1.** călcîi. **2.** *(tehn.)* călcîi, talpă; ~ *плу́га* plazul plugului ◇ *душа́ в* ~*и ушла́* i s-a făcut inima cît un purice; *показа́ть* ~*и* sau *сма́зать* ~*и* a-și lua tălpășița, a o lua la fugă; *то́лько* ~*и засверка́ли* fuge mîncînd pămîntul; fuge de-i sfîrîie călcîiele; *наступа́ть на* ~*и* a) a ajunge din urmă; b) a călca pe coadă; ~*и лиза́ть кому́-л.* a se lungi cu burta la pămînt în fața cuiva; a linge tălpile cuiva.
пятнадцатиле́тний *adj.* de cincisprezece ani; ~ *ма́льчик* băiat (în vîrstă) de cincisprezece ani.
пятна́дцатый *num. ord.* al cincisprezecelea.
пятна́дцать, *-и num. card.* cincisprezece.
пятна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. запятна́ть) acuz.* **1.** a păta, a murdări, a mînji. **2.** *(fig.)* a pîngări, a compromite. **3.** *(pf. запятна́ть)* a prinde, a atinge pe cineva *(la jocul de-a leapșa)*.
пятна́шки, *-шек pl.* de-a leapșa *(joc de copii)*.
пятни́стый *adj.* cu pete, în pete, bălțat.
пя́тница, *-ы f.* vineri ◇ *у него́ семь пя́тниц на неде́ле* își schimbă părerile cum își schimbă cămășile.
пятн|о́, *-а́ n.* pată; *са́льное* ~ pată de slănină; *выводи́ть* ~*а* a scoate petele; *в* ~*ах* pătat, cu pete; *(astr.) со́лнечные* ~*а* pete solare; *бе́лое* ~ spațiu alb *(pe hărțile geografice)*; *(fig.)* ~ *позо́ра* pată rușinoasă ◇ *роди́мое* ~ aluniță; *(prov.) и на со́лнце есть* ~*а* și soarele are pete; nimic nu e desăvîrșit pe lume; *(anat.) жёлтое* ~ pată galbenă.
пято́к, *-тка́ m.* cinci bucăți; ~ *яи́ц* cinci ouă.
пя́т|ый *num. ord.* **1.** al cincilea; ~ *но́мер* numărul cinci; *в нача́ле* ~*ого* puțin după ora patru; *че́тверть* ~*ого* ora patru și un sfert; *(pol.)* ~*ая коло́нна* coloana a cincea; *в* ~*ых* în al cincilea rînd; ~*ая часть* a cincea parte, o cincime. **2.** ~**ая**, *-ой f.* cincime; *одна́* ~*ая* o cincime ◇ *расска́зывать с* ~*ого на деся́тое* a povesti fără nici o legătură, sărind de la una la alta; a vorbi alandala; ~*ое колесо́ в теле́ге|в колесни́це* a cincea roată la căruță.
пять, *пяти́, пятью́ num. card.* cinci.
пятьдеся́т, *пяти́десяти, пятью́десятью num. card.* cincizeci.
пятьсо́т, *пятисо́т, пятиста́м num. card.* cinci sute.
пя́тью *adv.* de cinci ori *(la înmulțire)*; ~ *пять = два́дцать пять* cinci ori cinci fac douăzeci și cinci.

Р

р *n. litera și sunetul* «r».

раб, -á *m.* sclav, rob.

рабá, -ы́ *f. sg.* sclavă, roabă.

рáбий *adj.* **1.** *(înv.)* de sclav, de rob. **2.** *(fig.)* slugarnic.

рабкóр, -а *m.* = *рабóчий корреспондéнт* muncitor corespondent de presă.

рабовладéлец, -льца *m.* proprietar de sclavi.

рабовладéльческий *adj.* sclavagist; ~ *строй* orînduire sclavagistă.

рабовладéние, -я *n. sg.* sclavagism.

раболéпие, -я *n. sg.* lingușeală, servilism, slugărnicie.

раболéпный *adj.* slugarnic, servil.

раболéпство, -а *n. sg. v. раболéпие*

раболéпствовать, -ствую, -ствуешь *vb. ipf.* a se linguși, a se ploconi; a fi slugarnic.

рабóт|а, -ы *f.* **1.** *sg.* lucru; funcționare *(a unui mecanism, a unei mașini etc.)*; manoperă; ~ *маши́ны* funcționare a mașinii; *едини́ца ~ы* unitate de lucru. **2.** *sg.* lucru, muncă, activitate; *физи́ческая ~* muncă fizică; *у́мственная ~* muncă intelectuală; *нау́чная ~* muncă științifică; *руководя́щая ~* muncă de conducere; *отвéтственная ~* muncă de răspundere; *общéственная ~* muncă de folos obștesc; activitate publică; *агитациóнная ~* muncă de agitație; *парти́йная ~* muncă de partid; *совмéстная ~* muncă în comun; *подённая ~* lucru cu ziua; *сдéльная ~* muncă în acord, lucru cu bucata; ~ *по нáйму* muncă salariată; *сверхурóчная ~* muncă suplimentară; *ручнáя ~* a) muncă manuală; b) lucru de mînă; *чёрная ~* muncă brută, muncă de salahor; *(fig. înv.) еги́петская ~* muncă grea, muncă istovitoare; *приня́ться за ~у; приступи́ть к ~е* a se apuca de lucru, a începe lucrul; *налáдить ~у* a pune munca pe roate; *приня́ть учáстие в ~е съéзда* a lua parte la lucrările congresului; *товáрищ по ~е* tovarăș de muncă, coleg; *мéсто ~ы* locul de muncă. **3.** *(sg.)* slujbă, ocupație, post, serviciu, lucru; *поступи́ть на ~у* a intra în serviciu; *снять с ~ы* a concedia (din serviciu); *быть без ~ы* a sta fără lucru, a nu avea serviciu; a șoma. **4.** *pl.* munci; lucrări; *полевы́е сельскохозя́йственные ~ы* munci agricole; *земляны́е ~ы* săpături, lucrări de terasament; *фортификациóнные ~ы* lucrări de fortificație; *ороси́тельные ~ы* lucrări de irigație; *гóрные ~ы* explorări miniere; *принуди́тельные ~ы* muncă forțată; *кáторжные ~ы* muncă silnică. **5.** *(mai ales la pl.)* lucrare, operă; *печáтные ~ы* lucrări tipărite, lucrări publicate. **6.** lucrare, teză (școlară); *пи́сьменная ~* lucrare scrisă, teză; *контрóльная ~* lucrare de control; *домáшняя ~* lucrare pentru acasă. **7.** *sg.* executare, execuție; *топóрная ~* lucru ca din topor; *тóнкая ~* lucru fin ◇ *взять в ~у* a lua la rost, a lua din scurt.

рабóта|ть, -аю, -аешь *vb. ipf.* **1.** a munci, a lucra; ~ *на фáбрике* a lucra la fabrică; ~ *по нáйму* a lucra ca salariat; ~ *подённо* a lucra cu ziua; ~ *на дому́* a lucra la domiciliu; ~ *сдéльно* a lucra în acord, a lucra cu bucata; ~ *в две (три) смéны* a lucra în două (trei) schimburi; *(fig.) врéмя ~ет на нас* timpul lucrează pentru noi; ~ *над дрéвними ру́кописями* a studia manuscrise vechi; ~ *слéсарем* a lucra ca lăcătuș. **2.** a funcționa, a lucra; *маши́на ~ет испрáвно* mașina funcționează normal; *фáбрика ~ет на у́гле* fabrica lucrează cu cărbuni; *магази́ны ~ют с девяти́ часóв* prăvăliile sînt deschise de la ora nouă. **3.** *(pop.) acuz.* a face, a executa, a confecționa; ~ *сапоги́* a confecționa/a face cizme ◇ ~ *над собóй* a se perfecționa, a se desăvîrși; ~ *не поклада́я рук* a lucra fără preget; ~ *спустя́ рукавá* a lucra de mîntuială

рабóта|ться *vb. ipf. impers.* -*ается*. *dat.* a se lucra; *хорошó ~ется* se lucrează cu spor, se lucrează bine.

рабóтник, -а *m.* muncitor, lucrător; activist; *нау́чный ~* lucrător științific,

om de știință; *парти́йный ~* activist de partid; *профсою́зный ~* activist sindical; *отвéтственный ~* lucrător cu munci de răspundere; *~и иску́сства* artiști, oameni de artă; *~и кинó* cineaști; *~и трáнспорта* lucrători din transport; *~и просвещéния* cadre din învățămînt, cadre didactice; *инженéрно-техни́ческие ~и* ingneri și tehnicieni; *~и у́мственного трудá* intelectuali; *~и физи́ческого трудá* muncitori; ~ *прилáвка* vînzători.

рабóтница, -ы *f.* muncitoare, lucrătoare; *óпытная ~* lucrătoare cu experiență; *домáшняя ~* femeie de serviciu, îngrijitoare.

работодáтель, -я *m.* patron.

работоргóвец, -а *m.* negustor de sclavi.

работоргóвля, -и *f. sg.* comerț cu sclavi.

работоспосóбность, -и *f. sg.* capacitate de muncă, putere de muncă; *(tehn.)* capacitate de funcționare.

работоспосóбн|ый *adj.* **1.** apt de muncă; valid; *~ое населéние* populație aptă pentru muncă. **2.** cu o mare capacitate de muncă.

работя́га, -и *m.* și *f.* persoană muncitoare/vrednică/harnică.

работя́щий *adj.* harnic, muncitor.

рабóч|ий [1], -его *m.* muncitor, lucrător; *индустриáльный ~* muncitor industrial; *сельскохозя́йственный ~* muncitor agricol; *подсóбный ~* muncitor auxiliar; *подённый ~* zilier, muncitor cu ziua; *сезóнный ~* muncitor sezonier; *железнодорóжный ~* muncitor feroviar; *наёмный ~* muncitor salariat; *квалифици́рованные ~ие* muncitori calificați; *~-сдéльщик* muncitor în acord.

рабóч|ий [2] *adj.* **1.** muncitor, muncitoresc; ~ *класс* clasa muncitoare; *~ее движéние* mișcare muncitorească; *~ая молодёжь* tineretul muncitor; ~ *посёлок* așezare muncitorească. **2.** de muncă, de lucru, lucrător; ~ *день* ziua de lucru, ziua lucrătoare; *~ее врéмя* timp de muncă; *~ее заседáние* ședință de lucru; *~ее мéсто* locul de muncă; ~ *костю́м* costum/haină de lucru; *~ая блу́за* salopetă; ~ *чертёж* desen de execuție, desen de lucru; ~ *скот* vite de muncă. **3.** *(tehn.)* de lucru, util; activ; *~ее колесó* rotor; ~ *объём* volum util; capacitate cilindrică ◇ *~ие ру́ки* brațe de muncă; *(ec.) ~ая си́ла* a) forță de muncă; b) mînă de lucru, brațe de muncă; *~ая гипóтеза* ipoteză de lucru.

рáбски *adv.* (în mod) servil, slugarnic.

рáбский *adj.* **1.** de rob, de sclav; ~ *труд* muncă de rob. **2.** *(fig.)* servil, slugarnic; *~ое подражáние* imitare servilă.

рáбство, -а *n. sg.* **1.** robie, sclavie; *колониáльное ~* robie colonială. **2.** sclavagism, orînduire sclavagistă. **3.** *(fig.)* înrobire, exploatare; asuprire, împilare

рабфáк, -а *m. (ist.)* = *рабóчий факультéт* facultate muncitorească.

рабфáковец, -вца *m. (ist.)* student al unei facultăți muncitorești.

рабы́ня, -и *f.* sclavă, roabă.

равви́н, -а *m.* rabin.

рáвенств|о, -а *n.* **1.** egalitate; ~ *пéред закóном* egalitate în fața legii. **2.** *sg.* paritate; ~ *голосóв* paritate de voturi. **3.** *(mat.)* egalitate; *знак ~а* semnul egal.

равнéние, -я *n. sg.* **1.** *(tehn.)* egalitate, egalare. **2.** *(mil.)* aliniere; ~ *налéво!* aliniere la stînga!; ~ *напрáво!* aliniere la dreapta!

равни́на, -ы *f.* șes, cîmpie.

равни́нн|ый *adj.* de șes, de cîmpie; *~ые рéки* rîuri de cîmpie.

равнó **1.** *adv. (înv.)* egal, la fel. **2.** *pred. impers. dat. (mat.)* este egal, face; *три плюс два ~ пяти́* trei și cu doi fac cinci. **3.** *conj. (în expr.)* ~ *как;* ~ *и; а ~* ca și; precum și ◇ *мне всё ~* mi-e egal; mi-e totuna; *он всё ~ придёт* oricum, el va veni; *э́то всё ~, что ...* asta e totuna cu ... ; ca și cum ... .

равнобéдренный *adj. (mat.)* isoscel, cu două laturi egale; ~ *треугóльник* triunghi isoscel.

равновели́к|ий *adj.* de dimensiuni egale, de mărime egală; *~ие су́ммы* sume egale.

равновéси|е, -я *n. sg.* echilibru; cumpănă; *устóйчивое ~* echilibru stabil; *я́дерное ~* echilibru radioactiv; *неустóйчивое ~* echilibru instabil; *привести́ что-л. в ~* a aduce ceva în stare de echilibru, a echilibra; *вы́вести из ~я* a strica echilibrul, a descumpăni; *сохраня́ть ~* a păstra echilibrul; *душéвное ~* echilibru sufletesc, armonie

lăuntrică; *политическое* ~ echilibru politic.

равновреме́нность, *-и f.* răstimp; *(mat.)* concomitenţă.

равновреме́нный *adj.* concomitent; în acelaşi timp.

равноде́йствующая, *-ей f.* rezultantă.

равноде́йствующ|ий *adj. (fiz.)* acţionînd în acelaşi sens, acţionînd cu acelaşi efect; *~ая си́ла* rezultanta forţelor.

равноде́нственный *adj. (astr.)* echinoxial.

равноде́нствие, *-я n. (astr.)* echinocţiu; *весе́ннее* ~ echinocţiul de primăvară; *осе́ннее* ~ echinocţiul de toamnă.

равноду́ши|е, *-я n. sg.* indiferenţă, nepăsare; lipsă de interes; *относи́ться с ~ем к кому́-л.* a trata pe cineva cu indiferenţă.

равноду́шно *adv.* cu indiferenţă, cu nepăsare; indiferent, fără interes.

равноду́шный *adj.* indiferent, nepăsător; insensibil, lipsit de interes (faţă de ceva).

равнозна́чащ|ий *adj. v. равнозна́чный; ~ые явле́ния* fenomene identice.

равнозна́чность, *-и f. sg.* echivalenţă, identitate; sinonimie.

равнозна́чн|ый *adj.* echivalent, identic; sinonim; *~ые слова́* sinonime.

равнокры́лые, *-ых pl. (entom.)* homeoptere

равноме́рно *adv.* (în mod) uniform, egal; (în mod) regulat; *распредели́ть* ~ a distribui în părţi egale.

равноме́рность, *-и f. sg.* uniformitate; regularitate.

равноме́рн|ый *adj.* uniform, egal; regulat, ritmic; *~ое разви́тие* dezvoltare uniformă.

равноотстоя́щий *adj. (mat.)* echidistant.

равнопра́вие, *-я n. sg.* egalitate în drepturi.

равнопра́вн|ый *adj.* **1.** egal în drepturi, cu drepturi egale; bazat pe egalitate în drepturi; *~ые на́ции* naţiuni egale în drepturi; ~ *до́говóр* tratat bazat pe egalitate în drepturi. **2.** *(fig.)* de aceeaşi valoare; deopotrivă de valabil; *~ые гипо́тезы* ipoteze deopotrivă de valabile.

равноси́льн|ый *adj.* **1.** egal în forţă, la fel de puternic. **2.** *(равнозначащий)* echivalent; identic, egal cu ...

равносло́жн|ый *adj. (lingv.)* parisilabic; *~ое сло́во* cuvînt parisilabic.

равносторо́нний *adj. (mat.)* cu laturi egale; echilateral; ~ *треуго́льник* triunghi echilateral; ~ *многоуго́льник* poligon cu laturi egale.

равноуго́льный *adj. (mat.)* cu unghiuri egale.

равноуско́ренн|ый *adj. (fig.)* cu acceleraţie uniformă; *~ое движе́ние* mişcare uniform accelerată.

равноце́нность, *-и f. sg.* echivalenţă; valoare echivalentă.

равноце́нн|ый *adj.* echivalent; de valoare egală.

равночасто́тный *adj.* echifrecvent.

ра́вн|ый *adj.* **1.** egal, la fel; identic; *дели́ть на ~ые ча́сти* a împărţi în părţi egale; *~ые права́* drepturi egale; *~ые си́лы* forţe egale; *на ~ых усло́виях* în condiţii egale, în aceleaşi condiţii. **2.** **~ый,** *-ого m.* egal; *относи́ться к кому́-л. как к ~ому* a se purta cu cineva ca de la egal la egal; *ему́ нет ~ого* n-are pereche; n-are seamăn; *~ым о́бразом* la fel; deopotrivă; de asemenea ◇ *быть на ~ой ноге́ с кем-л.* a fi pe picior de egalitate cu cineva.

равня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a egala, a egaliza; a nivela. **2.** cu *с* + *instr.* a compara, a considera; ~ *с собо́й* a compara cu sine.

равня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb ipf.* **1.** *по* + *dat.* sau fără *compl. (mil.)* a se alinia; ~ *по правофланго́вому* a se alinia după flancul drept; *~йсь!* alinierea!; ~ *в заты́лок* a se alinia în adîncime. **2.** *(fig.) (следовать приме́ру) на* + *acuz.* a ţine pasul cu...; a urma pilda/exemplul (cuiva). **3.** *с* + *instr.* a fi egal; *никто́ не мо́жет с ним* ~ nimeni nu-l poate egala; nimeni nu se poate compara cu el. **4.** *dat.* a fi egal *(cu ceva)*, a face; *два́жды три ~ется шести́* doi ori trei fac şase. **5.** *pas.* de la *равня́ть*.

рагу́, *n. indecl.* **1.** tocană, papricaş. **2.** iahnie de peşte.

рад *pred.* cu *dat.* cu *conj.* «*что*» sau cu *inf.* a fi bucuros; a-i părea bine, *я вам о́чень* ~ îmi pare bine că vă văd, ~ *слу́чаю поговори́ть* sînt bucuros că am prilejul să stau de vorbă ◇ *(înv.)* ~ *стара́ться!* să trăiţi, gata la ordine!; cu plăcere; ~ *радёшенек* bucuros nevoie mare! ~ *не* ~ vrei nu vrei; vrînd nevrînd; ~ *не* ~ *, а на́до* vrei nu vrei, bea Grigore agheazmă; *тепе́рь он сам не* ~ acuma-i pare şi lui rău.

рада́р, *-а m. (tehn. mil.)* radar.

рада́рн|ый, *adj (tehn. mil.)* de radar; *~ая устано́вка* instalaţie (de) radar.,

раде́ние, *-я n. (înv.) sg.* osîrdie sîrguinţă; grijă.

раде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (înv.) (pf. порадеть) dat.* sau *prepl.* a purta de grijă cuiva, a avea grijă *(de cineva, de ceva)*, a ocroti, a proteja *(pe cineva)*.

ра́джа, *-и m.* rajah.

ра́ди *prep.* cu *gen.* **1.** pentru; de dragul; ~ *о́бщего де́ла* pentru cauza comună. **2.** *(înv.)* în numele, de dragul; ~ *на́шей дру́жбы* în numele prieteniei noastre. **3.** cu scopul de...; pentru a...; ~ *о́тдыха* pentru a se odihni; ~ *шу́тки* în glumă. **4.** pentru; *чего́* ~ *?* la ce bun?; de ce? ◇ ~ *бо́га!* pentru Dumnezeu!

радиа́льный *adj. (mat. tehn.)* radial.

радиа́н, *-а m. (mat.)* radian.

радиа́тор, *-а m. (tehn.)* radiator; *тру́бчатый* ~ radiator tubular; *водяно́й* ~ radiator cu apă.

радиацио́нный *adj.* de radiaţie, radial.

радиа́ция, *-и f. (fiz.); со́лнечная* ~ radiaţie solară; *косми́ческая* ~ radiaţie cosmică; *теплова́я* ~ radiaţie calorică.

ра́диевый *adj. (chim.)* de radiu.

ра́ди|й, *-я m. sg. (chim.)* radiu; *эмана́ция ~я* emanaţie de radiu; *лече́ние ~ем* radioterapie.

радика́л[1], *-а m. (pol.)* radical; radicalist. **2.** *(fig. înv.)* adept al unor măsuri radicale.

радика́л[2], *-а m. (mat. chim.)* radical.

радикали́зм, *-а m. sg. (pol.)* radicalism.

радика́льно *adv.* (în mod) radical; ~ *де́йствовать* a folosi măsuri radicale; a acţiona energic; ~ *измени́ть* a schimba în mod radical, a schimba din temelie.

радика́льность, *-и f. sg.* caracter radical.

радика́льн|ый adj. radical; *~ые ме́ры* măsuri radicale; *~ое лече́ние* tratament radical; *(pol.) ~ая па́ртия* partid radical.

ради́кула, *-ы f. (bot.)* radicelă, rădăcină primară.

радикули́т, *-а m. (med.)* radiculită.

ра́дио *n. indecl.* **1.** radiotelegrafie, telegrafie fără fir; *телегра́мма по* ~ radiotelegramă; radiogramă. **2.** radio; radiofonie; aparat de radio; *слу́шать* ~ a asculta la radio; *установи́ть* ~ a instala un radio; *передава́ть по* ~ a transmite prin radio; *пере́данный по* ~ radiodifuzat; *включи́ть* ~ a deschide radioul.

радиоакти́вность, *-и f. sg. (chim. fiz.)* radioactivitate; *перви́чная* ~ radioactivitate primară.

радиоакти́вный *adj. (chim. fiz.)* radioactiv; *~ые вещества́* substanţe radioactive; *~ые явле́ния* fenomene radioactive; *~ые части́цы* particule radioactive.

радиоаку́стика, *-и f.* radioacustică.

радиоанте́нна, *-ы f.* antenă radio.

радиоаппара́т, *-а m.* aparat de radio.

радиоаппарату́ра, *-ы f.* aparatură radio.

радиоастроно́мия, *-и f.* radioastronomie.

радиобиоло́гия, *-и f.* radiobiologie.

радиовеща́ние, *-я n. sg.* radiodifuziune; radioemisiune.

радиовеща́тельн|ый *adj.* de radiodifuziune; de radioemisiune; de radiofonie; *~ые ста́нции* staţii de radiodifuziune.

радиоволна́, *-ы́ f. (fiz. tehn.)* undă radio; undă hertziană.

радиовы́шка, *-и f.* antenă *(de radiorecepţie* sau *de radiodifuziune)*.

радиовысотоме́р, *-а m.* radioaltimetru.

радиоглуши́тель, *-я m.* staţie de radio de bruiaj.

радиогра́мма, *-ы f.* radiogramă.

радиогра́фия, *-и f. sg.* radiografie.

радиозо́нд, *-а m.* radiosondă.

радиоизлуче́ние, *-я n.* emitere de unde radio.

радиоинформа́ция, *-и f.* informație radio.

радиокомментáтор, *-а m.* comentator la radio.

радиоко́мпас, *-а m.* **1.** *(av.)* radiocompas. **2.** busolă radiogoniometrică.

радиоконце́рт, *-а m.* concert radiofonic.

радио́ла, *-ы f.* aparat de radio cu picup.

радиолáмпа, *-ы f.* lampă de radio; tub electronic.

радиолокáтор, *-а m. (tehn. mil.)* instalație de radar, radiolocator.

радиолокацио́нный *adj. (tehn. mil.)* de radiolocație, de radar.

радиолокáция, *-и f. (tehn. mil.)* radiolocație.

радиолюби́тель, *-я m.* radioamator.

радиолюби́тельский *adj.* de radioamator; ~ *аппарáт* aparat construit de un radioamator.

радиомастерскáя, *-óй f.* atelier de reparații radio.

радиомáчта, *-ы f.* pilon pentru telegraf fără fir.

радиомая́к, *-а m.* radiofar.

радиометроло́гия, *-и f.* radiometrologie.

радиоме́тр, *-а m. (tehn.)* radiometru.

радиометеороло́гия, *-и f.* radiometeorologie.

радиомолчáние, *-я n. sg.* fading.

радиомонтáж, *-а m.* radiomontaj, montaj radiofonic.

радионавигáция, *-и f.* radionavigație.

радионау́шники, *-ов pl.; sg. радионау́шник, -а m.* cască pentru radioaudiție.

радиообозревáтель, *-я m.* comentator la radio.

радиооборýдование, *-я n.* utilaj pentru radio.

радиопеленгáтор, *-а m. (tehn.)* radiogoniometru, instalație de radiogoniometrie.

радиопеленгáция, *-и f.* radiogoniometrie.

радиопередáтчик, *-а m.* post radioemițător.

радиопередáч|а, *-и f.* **1.** radioemisiune, emisiune de radio. **2.** program radiofonic.

радиопередви́жка, *-и f.* post mobil de radioemisie.

радиоперекли́чка, *-и f.* apel radio.

радиоперехвáт, *-а m. sg.* interceptare a emisiunilor radiofonice.

радиопомéхи *pl.* paraziți radio, bruiaj radio.

радиопостано́вка, *-и f.* radiomontaj, montaj radiofonic, teatru la microfon.

радиоприём, *-а m.* radiorecepție.

радиоприёмник, *-а m.* aparat de radio, aparat de radiorecepție; radioreceptor.

радиоприёмн|ый *adj.* de radiorecepție; *~ая стáнция* post de radiorecepție.

радиоразвéдка, *-и f. (mil.)* serviciu de informații prin radio.

радиореле́, *n. indecl.* radioreleu.

радиорепортáж, *-а m.* reportaj radiofonic.

радиоселе́кция, *-и f. (agr.)* ameliorare prin radație.

радиосе́ть, *-и f.* rețea de radioficare, rețea radiofonică.

радиосигнáл, *-а m.* semnal (de) radio.

радиоскопи́я, *-и f.* radioscopie.

радиослу́жба, *-ы f.* serviciu radio.

радиослу́шатель, *-я m.* ascultător (la radio), radioascultător.

радиостáнция, *-и f.* stație de radio/ de radiodifuziune; aparat de radiotelegrafie.

радиосту́дия, *-и f.* studio de radiodifuziune.

радиоспектроскопи́я, *-и f.* radiospectroscopie.

радиотелегрáмма, *-ы f.* radiogramă.

радиотелегрáф, *-а m.* radiotelegraf.

радиотелеграфи́ст, *-а m.* radiotelegrafist.

радиотелеграфи́я, *-и f. sg.* radiotelegrafie.

радиотелегрáфный *adj.* de radiotelegrafie.

радиотелеско́п, *-а m.* radiotelescop.

радиотелетáйп, *-а m.* radio teleimprimator.

радиото́чка, *-и f.* post de abonat.

радиоу́зел, *-злá m.* centru de radioficare.

радиоуправле́ние, *-я n.* telecomandă.

радиоустано́вка, *-и f.* instalație radio.

радиофи́зика, *-и f.* radiofizică.

радиофикáция, *-и f. sg.* radioficare.

радиофици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a radiofica.

радиохи́мия, *-и f.* radiochimie.

радиоце́нтр, *-а m.* radio centru; *передаю́щий* ~ centru de radioemisiune; *приёмный* ~ centru de radiorecepție.

радиоэлектро́ника, *-и f.* radioelectronică.

радиоэлеме́нт, *-а m.* radioelement, element radioactiv.

ради́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a transmite prin radio, a comunica prin radio.

ради́ст, *-а m.* radiooperator; radiotelegrafist.

рáдиус, *-а m.* **1.** *(mat.)* rază; ~ *кру́га* raza unui cerc *(fig.)* ~ *дéйствия авиáции* rază de acțiune a aviației. **2.** *(anat.)* radius.

рáдовать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. обрáдовать* și *порáдовать) acuz.* a bucura; a încînta; a umple de bucurie.

рáдоваться, *-дуюсь. -дуешься vb. ipf. (pf. обрáдоваться* și *порáдоваться)* a se bucura.

рáдостно *adv.* cu bucurie, bucuros.

рáдостность, *-и f. sg.* exuberanță; bucurie.

рáдостн|ый *adj.* **1.** bucuros, (plin) de bucurie; vesel, radios; *~ое настроéние* bună dispoziție; ~ *во́зглас* exclamație de bucurie; *~ое лицó* față radioasă/ plină de bucurie. **2.** îmbucurător; *~ая весть* veste îmbucurătoare.

рáдост|ь, *-и f.* bucurie; *испы́тывать* ~ a încerca un sentiment de bucurie; *быть вне себя́ от ~и* a nu mai putea de bucurie; *с ~ью* cu bucurie, cu plăcere; cu dragă inimă; *~и жи́зни* bucuriile vieții ◇*на ~ях* de bucurie.

рáдуг|а, *-и f.* **1.** curcubeu. **2.** *(fiz.)* spectru; *цветá ~и* culorile spectrului solar.

рáдужка, *-и f. (anat.)* iris.

рáдужно *adv.* vesel, voios, radios; *смотрéть на всё* ~ a vedea totul în roz.

рáдужн|ый *adj.* **1.** de curcubeu; ~ *отли́в* culorile curcubelui. **2.** *(fig.)* trandafiriu, luminos; plin de optimism; *~ые мечты́* visuri trandafirii, visuri de fericire; *ви́деть всё в ~ом свéте* a vedea totul în roz; *~ое настроéние* bună dispoziție; voie bună ◇ *(anat.) ~ая оболо́чка* iris.

раду́ши|е, *-я n. sg.* bunăvoință; cordialitate; ospitalitate; *прояви́ть* ~ a manifesta bunăvoință.

раду́шно *adv.* călduros, cu căldură; cordial.

раду́шный *adj.* cordial; binevoitor; primitor; ~ *приём* primire cordială.

раёк, *райкá m. (înv.)* galerie *(la teatru)*.

раж, *-а m. sg.* furie, mînie; *прийти́/ войти́ в* ~ a se înfuria, a-și ieși din fire.

рáжий *adj. (fam.)* robust.

раз[1], *-а; pl. -ы́ раз m.* **1.** dată, oară; *мно́го* ~ de multe ori; *нéсколько* ~ de cîteva ori; *ещё* ~ încă o dată; *ли́шний* ~ o dată mai mult; *оди́н* ~ o dată; *два ~а* de două ori; *не* ~ nu odată: *в пéрвый* ~ pentru prima oară; *в пéрвый и послéдний* ~ pentru prima și ultima oară; *с пéрвого ~а* dintr-o dată, de prima dată; *на э́том* ~ de data aceasta; *в том* ~ atunci; o *слéдующий* ~ data viitoare; *в другóй* ~ altă dată; *инóй* ~ uneori, cîteodată; *вся́кий* ~ de fiecare dată, întotdeauna; ~ *в день* o dată pe zi; ~ *за ~ом* una după alta; ~ *и навсегдá* o dată pentru totdeauna. **2.** *indecl.* unu *(la numărătoare)*; ~ *два, три* unu, doi trei; *(glumeț)* ~, *два и готóво* una două și gata ◇ *в сáмый* ~ a) la țanc tocmai la timp; b) *(se potrivește)* de minune; (vine) tocmai bine; *вот тебé и* ~ *!* ei poftim!; na-ți-o bună!; *как* ~ tocmai, taman; ~ *на* ~ *не прихóдится* nu întotdeauna se întîmplă la fel; *(prov.) семь* ~ *примéрь, а оди́н* ~ *отрéжь* măsoară de șapte ori și taie o dată; de zece ori chitește și o dată croiește.

раз[2] *adv.* cîndva, odată.

раз[3] *conj.* **1.** dacă, odată ce, de vreme ce; ~ *он не идёт, я тóже остаю́сь* dacă nu se duce el, nu mă duc nici eu; ~ *так...* dacă e pe-așa...

раз[4] *-а m. (pop.)* **1.** *(folosit numai la nom. și gen.)* poc, lovitură, palmă;

дать ~а́ кому́-л a da cuiva o palmă. 2. pred. (în expr.) раз его́ по руке́ i-a dat una peste mînă.
разбави́тель, *-я m. (chim.)* diluant.
разба́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. разбавля́ть) acuz.* a dilua, a subţia; ~ *водо́й* a dilua cu apă.
разба́вка, *-и f.* diluare, subţiere.
разбавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разба́вить*
разбавля́ться, *-я́ется vb. ipf. pas.* a fi diluat, a fi subţiat.
разбаза́ривание, *-я n. sg. (pop.)* risipire, irosire, cheltuire fără socoteală.
разбаза́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разбаза́рить*
разбаза́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. разбаза́ривать) acuz. (pop.)* a risipi, a irosi, a cheltui fără socoteală.
разбалансиро́вка, *-и f. (av.)* dezechilibrare.
разба́ливаться¹, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разболе́ться¹*
разба́ливаться², *-ается vb. ipf.* de la *разболе́ться²*
разбалова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf. acuz.* a alinta, a răsfăţa peste măsură.
разбалова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf.* a se răsfăţa peste măsură, a se răzgîia.
разба́лтывать¹, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разболта́ть¹*
разба́лтывать², *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разболта́ть²*
разба́лтываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разболта́ться¹*. **2.** *pas.* de la *разба́лтывать¹*.
разбе́г, *-а(-у) m. sg.* avînt, elan; fugă; *пры́гнуть с ~у* a sări din fugă; *взять ~* a-şi face vînt; *(av.) ~ при взлёте* rulaj de decolare.
разбега́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *разбежа́ться*
разбежа́|ться, *-гу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. разбега́ться)* **1.** a-şi lua vînt. **2.** a se împrăştia *(fugind în toate părţile)*, a fugi care încotro; *де́ти ~лись* copiii au fugit care încotro; *у меня́ глаза́ ~лись* nu ştiam la ce să mă uit mai întîi, îmi fugeau ochii.
разбереди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. береди́ть) acuz.* a zgîndări, a scormoni.

разбива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разби́ть*
разбива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разби́ться* **2.** *pas.* de la *разбива́ть.*
разби́вк|а, *-и f.* **1.** *sg.* împărţire, divizare; *~ на уча́стки* parcelare; *~ на гру́ппы* împărţire pe grupe; *(ec.) ~ по кварта́лам* defalcare pe trimestre. **2.** aşezare, instalare; *~ ла́геря* aşezare a unei tabere; *~ пала́тки* întindere a unui cort. **3.** sădire, plantare *(după un plan)*; trasare; *~ са́да* plantarea unei grădini; *~ у́лиц* trasarea străzilor. **4.** *(tipogr.)* spaţiere ◇ *в разби́вку* pe sărite; *спра́шивать в ~у* a întreba pe sărite.
разбинтова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. разбинто́вывать) acuz.* a desface un pansament, a scoate bandajul.
разбинтова́ться, *-ту́юсь, -ту́ешься vb. pf. (ipf. разбинто́вываться)* **1.** a-şi scoate pansamentul. **2.** a se dezlega, a se desface *(despre pansament)*.
разбинто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разбинтова́ть*
разбинто́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разбинто́ваться.* **2.** *pas.* de la *разбинто́вывать.*
разбира́тельство, *-а n. sg.* dezbatere; judecare; *суде́бное ~* dezbateri judiciare.
разбира́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разобра́ть.* **2.** *(быть разбо́рчивым)* a alege cu minuţiozitate; a examina minuţios; *брать не ~я* a lua totul fără a alege; a lua la întîmplare ◇ *не разбери́-поймёшь* talmeş-balmeş, balamuc.
разбира́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разобра́ться* **2.** a fi demontabil. **3.** *pas.* de la *разбира́ть.*
разбитно́й *adj.* dezgheţat, ager, vioi; descurcăreţ.
разби́тость, *-и f. sg.* istoveală, sleire, vlăguire.
разби́т|ый **I.** *p.t.p.* de la *разби́ть.* **II.** **1.** sfărîmat, spart. **2.** *(приведённый в него́дность)* dezacordat, rupt, scîlciat. **3.** *(побеждённый)* zdrobit, înfrînt. **4.** obosit, frînt, istovit; *чу́вствовать себя́ ~ым* a se simţi istovit ◇ *оста́ться у ~ого коры́та* a nu se alege cu nimic.

разби́ть, *-зобью́, -зобьёшь vb. pf. (ipf. разбива́ть) acuz.* **1.** *(ipf.* şi *бить)* a sparge, a sfărîma; *~ вдре́безги* a preface în ţăndări. **2.** a distruge. **3.** *(расшиби́ть)* a sparge, a răni; *~ го́лову* a sparge capul; *~ лицо́ в кровь* a-i umple faţa de sînge. **4.** *(fig.)* a spulbera; a distruge; *~ наде́жды* a spulbera/a distruge speranţele. **5.** *(нанести́ пораже́ние)* a înfrînge, a distruge, a zdrobi, a nimici; *~ врага́* a zdrobi pe inamic. **6.** *(fig.) (опрове́ргнуть)* a combate, a răsturna; *~ до́воды проти́вника* a combate argumentele adversarului. **7.** *(раздели́ть)* a despărţi, a împărţi, a diviza; a repartiza; *~ по́ле на уча́стки* a parcela un cîmp; *~ на гру́ппы* a împărţi pe grupe; *~ на сло́ги* a despărţi în silabe. **8.** a aşeza, a instala; *~ ла́герь* a face/a aşeza o tabără; *~ пала́тку* a întinde un cort. **9.** a planta, a sădi; a trasa; *~ гря́дки* a face straturi/răzoare; *~ сад* a face/a planta o grădină. **10.** *(tipogr.)* a spaţia. **11.** *(привести́ в него́дность)* a dezacorda; a rupe, a strîmba.
разби́ться, *-зобью́сь, -зобьёшься vb. pf. (ipf. разбива́ться)* **1.** a se sparge, a se sfărîma. **2.** *(раздели́ться)* a se împărţi (pe grupe); *~ на отря́ды* a se împărţi pe detaşamente. **3.** *(ушиби́ться)* a se lovi, a se izbi, a se răni. **4.** *(прийти́ в него́дность)* a se dezacorda; a se rupe, a se strîmba.
разблаговести́ть, *-вещу́, -вести́шь vb. ipf. (ipf. бла́говестить) acuz.* a colporta; a trîmbiţa, a bate toba.
разбогате́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. богате́ть)* a se îmbogăţi.
разбо́й, *-я m.* tîlhărie, jaf; banditism; *~ на большо́й доро́ге* tîlhărie, hoţie la drumul mare; *морско́й ~* piraterie.
разбо́йник, *-а m.* **1.** tîlhar, bandit, hoţ; *атама́н ~ов* cap de bandă de tîlhari/de jefuitori; *морско́й ~* pirat; *~ с большо́й доро́ги* hoţ de drumul mare. **2.** *(glumeţ)* ştrengar, hoţ.
разбо́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a tîlhări, a săvîrşi acte de banditism.
разбо́йнический *adj.* tîlhăresc, banditesc, de jaf.
разбо́йнич|ий *adj.* de tîlhari, de jefuitori; tîlhăresc; *~ья ша́йка* bandă de tîlhari, ceată de jefuitori; *~ прито́н* cuib de hoţi.

разбо́йный *adj. (înv.)* tîlhăresc, banditesc; de jaf.
разболе́ться¹, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. разба́ливаться)* a se îmbolnăvi grav, a cădea la pat, a căpăta o boală grea.
разболе́ться², *-ли́тся vb. pf. (ipf. разба́ливаться)* a începe să doară, a durea (tare).
разболта́нность, *-и f. sg.* dezordine, neorînduială, indisciplină.
разболта́нный **1.** *p.t.p.* de la *разболта́ть¹,²*. **2.** nedisciplinat, dezordonat.
разболта́ть¹, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разба́лтывать) acuz.* **1.** a amesteca. **2.** a slăbi; *~ га́йку* a slăbi piuliţa/şurubul.
разболта́ть², *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разба́лтывать)* a da în vileag, a divulga, a colporta, a bate toba.
разболта́|ться¹, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. разба́лтываться)* **1.** a se amesteca, a fi amestecat. **2.** *(расшата́ться)* a se slăbi, a se deşuruba; a avea joc. **3.** *(fig.)* a deveni nedisciplinat/dezordonat; a se destrăbăla.
разболта́ться², *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a se lua cu vorba; a flecări.
разбомби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. acuz.* a bombarda, a distruge prin bombardament aerian.
разбо́р, *-а m. sg.* **1.** analiză, critică, dezbateri; *крити́ческий ~ кни́ги* critică a cărţii; *граммати́ческий ~* analiză gramaticală; *(jur.) ~ де́ла* judecată, dezbateri judiciare. **2.** *(ка́чество, сорт)* calitate, sort, soi. **3.** *v. разбо́рка* ◇ *с ~ом* pe alese; *без ~у* fără a alege; la nimereală; fără deosebire; *поспе́ть* sau *прийти́ к ша́почному ~у* a veni la spartul tîrgului.
разбо́рка, *-и f. sg.* **1.** triere, sortare; alegere; aranjare, cartare. **2.** demontare, desfacere.
разбо́рный *adj.* demontabil.
разбо́рчиво *adv.* citeţ, lizibil.
разбо́рчивость, *-и f. sg.* **1.** *(требова́тельность)* exigenţă, gust pretenţios/dificil/exigent. **2.** *(по́черка)* caracter citeţ/ lizibil/ descifrabil.
разбо́рщик, *-а m.* muncitor la sortat.
разбрако́вка, *-и f. (tehn.)* control; sortare.

разбрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* a certa tare, a face cu ou şi cu oţet; a ocărî, a înjura.

разбрани́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. с + instr.* a se certa tare, a se lua la harţă; a-şi arunca vorbe urîte/injurii.

разбра́сывание, *-я n.* împrăştiere, dispersare.

разбра́сыватель, *-я m. (tehn.)* împrăştietor; ~ *удобре́ний* împrăştietor de îngrăşăminte.

разбра́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разброса́ть*

разбра́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разброса́ться.* **2.** *(fig.)* a se risipi *(în multe preocupări)*, a se ocupa deodată cu mai multe chestiuni.

разбреда́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *разбрести́сь*

разбрести́сь, *-едётся vb. pf. (ipf. разбреда́ться)* a se împrăştia, a se răzleţi, a o lua care încotro, a se răspîndi în toate părţile.

разбро́д, *-а m. sg.* neînţelegere, dezacord; disensiune.

разбро́санность, *-и f. sg.* **1.** risipire, împrăştiere; dispersare. **2.** *(fig.)* incoerenţă, lipsă de legătură.

разбро́санн|ый **I.** *p.t.p.* de la *разброса́ть.* **II.** *adj.* **1.** *(беспоря́дочный)* împrăştiat, răzleţit, risipit; răzleţ. **2.** *(fig.)* incoerent, lipsit de legătură. **3.** dezordonat.

разброса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разбра́сывать) acuz.* a arunca în toate părţile, a împrăştia, a risipi; a răzleţi.

разброса́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. разбра́сываться)* a-şi arunca lucrurile la întîmplare/ în neorînduială; a se întinde, a se lăbărţa.

разбро́ска, *-и f. sg.* împrăştiere, răvăşeală, risipire.

разбры́згать, *-зжу, -зжешь vb. pf. (ipf. разбры́згивать) acuz.* **1.** a stropi, a pulveriza. **2.** a consuma prin stropire *sau* pulverizare.

разбры́згаться. *-зжется vb. pf. (ipf. разбры́згиваться)* a se vărsa; a se împroşca.

разбры́згивание, *-я n.* împroşcare, pulverizare, stropire.

разбры́згиватель, *-я m.* împroşcator, pulverizator.

разбры́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разбры́згать*

разбры́згиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разбры́згаться.* **2.** *pas.* de la *разбры́згивать.*

разбуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. буди́ть) acuz.* a deştepta, a scula, a trezi din somn.

разбуха́ние, *-я n. sg.* umflare; *(fig.)* ~ *шта́тов* umflarea statelor de personal.

разбуха́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *разбу́хнуть*

разбу́х|нуть, *-ну, нешь vb. pf. (ipf. разбуха́ть)* **1.** a se umfla *(din cauza umidităţii)*; a creşte. **2.** *(растолсте́ть)* a se buhăi; a se îngrăşa peste măsură. **3.** *(fig.)* *(о шта́тах)* a se umfla, a se mări peste măsură.

разбушева́ться, *-шу́юсь, -шу́ешься, vb. pf.* **1.** *(despre furtună, mare etc.)* a se dezlănţui; a se agita. **2.** a face mare tărăboi, a se porni pe scandal; a-şi ieşi din fire.

разбуя́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* a face mare scandal, a se porni pe scandal.

разва́жничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a-şi da mare importanţă, a-şi da aere. a se fandosi, a privi lumea de sus.

разва́л, *-а m. sg.* **1.** *(де́йствие)* prăbuşire, năruire; dezorganizare, destrămare. **2.** *(беспоря́док)* haos. **3.** *(înv.-* piaţă de vechituri, talcioc.

разва́лец, *-льца m.* legănare; *с разва́льцем* încet şi legănat.

разва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развали́ть* şi de la *разваля́ть*

разва́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развали́ться.* **2** *pas.* de la *разва́ливать.*

развалин|а, *-ы f.* **1.** ruine, dărîmături; ~*ы го́рода* ruinele oraşului; *гру́да разва́лин* morman de ruine. **2.** *(о челове́ке)* ruină, epavă.

развали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. разва́ливать) acuz.* **1.** a dărîma, a nărui, a distruge. **2.** *(fig.)* a dezorganiza; ~ *хозя́йство* a dezorganiza gospodăria.

развали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. разва́ливаться)* **1.** a se nărui, a se dărîma. **2.** *(fig.)* a se dezorganiza

a fi gata să se prăbuşească. **3.** a se tolăni, a se lungi, a se întinde neglijent, a se răsturna pe spate.

развалю́ха, *-и f.* dărăpănătură *(despre o casă)*.

разваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. разва́ливать) acuz.* **1.** a întinde foaia *(de aluat)*. **2.** *(agr.)* a împrăştia.

разва́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развари́ть*

разва́риваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развари́ться.* **2.** *pas.* de la *разва́ривать.*

развари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. разва́ривать) acuz.* a fierbe prea mult, a răsfierbe.

развари́|ться, *-а́рится vb. pf. (ipf. разва́риваться)* a fierbe prea mult; a se muia prin fierbere.

разварно́й *adj.* fiert, bine fiert, răsfiert; fiert prea tare.

ра́зве **1.** *partic. interog.* oare? într-adevăr?, parcă?; ~ *он уже́ прие́хал?* oare a şi sosit? ~ *мо́жно?* e cu putinţă oare? **2.** *partic.* oare; poate; ce ar fi să...; ~ *съе́здить за́втра?* ce-ar fi să mă duc mîine? **3.** *partic. (cu sau fără cuvintele «то́лько, что»)* doar, poate, numai; *он всё тот же,* ~ *то́лько поседе́л немно́го* nu s-a schimbat deloc, numai a încărunţit puţin. **4.** *conj. (cu sau fără cuvîntul «то́лько»)* afară de cazul că; numai dacă; doar dacă; *непреме́нно приду́,* ~ *то́лько заболе́ю* voi veni negreşit, afară de cazul că mă voi îmbolnăvi.

развева́ться, *-а́ется vb. ipf.* a fîlfîi; a flutura.

разве́дать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разве́дывать) acuz.* **1.** *prepl.* a iscodi, a afla, a căuta să afle; ~ *о чьих-л. наме́рениях* a afla intenţiile cuiva. **2.** *(geol.)* a explora, a prospecta, a face prospecţiuni, a cerceta; ~ *ме́стность* a explora o regiune. **3.** *(mil.)* a recunoaşte, a face o recunoaştere.

разведе́ние, *-я n. sg.* **1.** creştere; cultivare; cultură; ~ *ове́ц* creşterea oilor; ~ *садо́в* cultura livezilor. **2.** demontare, desfacere; ~ *моста́* demontarea podului. **3.** aprindere, aţîţare; ~ *огня́* aţîţarea focului. **4.** dizolvare, diluare.

разведённ|ый **1.** *p. t. p.* de la *развести́* [1,2,3,4]. **2.** divorţat, despărţit.

разве́дк|а, *-и f.* **1.** *(geol.)* explorare, prospectare; prospecţiune; ~ *поле́зных ископа́емых* explorare a zăcămintelor de minereu; ~*на нефть* lucrări de explorare a petrolului; *предвари́тельная* ~ lucrări preliminare de prospectare. **2.** *(mil.)* recunoaştere, cercetare; *возду́шная* ~ recunoaştere aeriană; ~ *ме́стности* cercetarea terenului; *отпра́виться в* ~*у* sau *на* ~*у* a se duce în recunoaştere; *слу́жба* ~*и* serviciu de informaţii. **3.** *(войсковая группа)* grupă de recunoaştere. **4.** serviciu de informaţii/de spionaj; ~ *и контрразве́дка* serviciu de informaţii şi contrainformaţii; *иностра́нная* ~ serviciul străin de spionaj.

разве́дочный *adj.* **1.** *(geol.)* de explorare; de prospecţiuni; ~*ое буре́ние* foraj de explorare. **2.** *(mil.)* de recunoaştere, de cercetare; ~ *отря́д* detaşament de recunoaştere.

разве́дчик[1], *-а m.* **1.** *(mil.)* cercetaş; iscoadă; spion; *инжене́рный* ~ cercetaş de geniu. **2.** *(агент разведки)* agent de informaţii **3.** *(geol.)* explorator, prospector; ~ *недр* prospector al bogăţiilor subsolului.

разве́дчик[2], *-а m.* avion de recunoaştere.

разве́дывание, *-я n.* **1.** *(mil.)* cercetare, recunoaştere; strîngere de informaţii. **2.** *(geol.)* explorare.

разве́дывательн|ый *adj.* **1.** *(mil.)* de recunoaştere, de cercetare; de informaţii; ~ *отря́д* detaşament de recunoaştere; ~ *полёт* zbor de recunoaştere; ~*ая слу́жба* serviciul de informaţii; ~*ые све́дения* informaţii cu caracter de spionaj. **2.** *(geol.)* de explorare, de prospecţiuni; ~*ая экспеди́ция* expediţie de explorare.

разве́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разве́дать*

развести́ [1], *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. развози́ть) acuz.* a duce, a transporta *(în diferite locuri)*, a livra.

развести́ [2], *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. развози́ть)* **1.** *impers. acuz.* a se moleşi, a fi istovit/extenuat. **2.** *impers. acuz.*

a se desfunda, a deveni impracticabil. **3.** *(peior.)* a întinde, a lungi *(o expunere).*

развéивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. развéять) acuz.* a spulbera, a împrăştia, a risipi.

развéиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развéяться.* **2.** *pas.* de la *развéивать.*

развенчáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. развéнчивать) acuz.* a demasca, a discredita.

развéнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развенчáть*

разверзáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *развéрзнуть*

разверзáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развéрзнуться.* **2.** *pas.* de la *разверзáть.*

развéрзнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. разверзáть) acuz. (înv.)* a deschide larg, a desface.

развéрзнуться, *-нется vb. pf. (ipf. разверзáться) (înv.)* a se deschide larg, a se căsca, a se desface.

развёрнут|ый **1.** *p.t.p.* de la *развернýть.* **2.** *adj.* desfăşurat, dezvoltat; pe scară mare. **3.** *adj.* amplu; amănunţit. **4.** *adj. (mil.)* desfăşurat, de desfăşurare; *~ым стрóем* în formaţie de trăgători, în desfăşurare.

развернýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. развёртывать* şi *разворáчивать) acuz.* **1.** a desfăşura; a desface; a dezveli. **2.** *(mil.)* a desfăşura; *~ полк* a desfăşura regimentul. **3.** *(mil.)* a reorganiza, a regrupa, a transforma într-o unitate mai mare. **4.** *(fig.)* a da o mare amploare, a da avînt, a desfăşura; a dezvolta. **5.** a întoarce, a vira.

развернý|ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. развёртываться* şi *разворáчиваться)* **1.** a se desface. **2.** *(mil.)* a se alinia, a se aşeza în linie dreaptă; a se desfăşura. **3.** *(mil.)* a se organiza, a se regrupa, a se transforma într-o unitate mai mare. **4.** *(fig.)* a lua avînt, a căpăta amploare; a se desfăşura; a se dezvolta; a se manifesta. **5.** a vira, a se întoarce.

разверстáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. развёрстывать) acuz.* **1.** *(распределить)* a repartiza, a împărţi, a distribui; a defalca. **2.** *(tipogr.)* a pune în pagină.

развёрстка, *-и f. sg.* repartizare, repartiţie, împărţire, distribuire; defalcare; *~ налóга* defalcare/repartizare a impozitului.

развёрсточный *adj.* de repartizare, de împărţire, de distribuire.

развёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разверстáть*

развёрст|ый *(înv.)* **1.** *p.t.p.* de la *развéрзнуть.* **2.** *adj.* larg deschis, căscat.

развертéть, *-ерчý, -éртишь vb. pf. (ipf. развéрчивать) acuz.* **1.** a deşuruba, a desuci; a slăbi (deşurubînd); a scoate din şuruburi; *~ гáйку* a deşuruba o piuliţă. **2.** a învîrti, a pune în mişcare *(prin învîrtire).*

развертé|ться, *-éртится vb. pf. (ipf. развéрчиваться)* **1.** a se deşuruba, a se slăbi. **2.** a se lărgi *(din cauza învîrtirii),* a avea joc. **3.** *(a începe)* a se învîrti iute.

развёртка, *-и f.* **1.** *(geom.)* deşurubare; desfăşurare. **2.** *(tehn.)* alezór.

развёртывание, *-я n. sg.* **1.** desfacere; desfăşurare; dezvoltare, lărgire. **3.** *(mil.)* desfăşurare; *~ в колóнну* desfăşurare în coloană; *~ в цепь* desfăşurare în lanţ. **4.** *(tehn.)* alezare.

развёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развернýть*

развёртываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развернýться.* **2.** *pas.* de la *развёртывать.*

развéс, *-а m. sg.* cîntărire, împărţire la cîntar; *(com.) товáр сóбственного ~а* marfă cîntărită *(şi pusă în pachete)* ◇ *в ~* la cîntar.

развеселúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. веселúть) acuz,* a înveseli.

развеселúться, *-лю́сь, -лúшься vb. pf.* a se înveseli, a căpăta voie bună, a se dispune.

развесёлый *adj. (pop.)* foarte vesel, foarte voios, bine dispus, jovial.

развéсист|ый *adj.* cu crengi mari, rămuros ◇ *~ая клю́ква* cai verzi pe pereţi; minciună gogonată.

развéсить [1], *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. развéшивать) acuz.* a cîntări, a împărţi la cîntar.

развéси|ть [2], *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. развéшивать) acuz.* **1.** a întinde *(ramurile).* **2.** a atîrna; a întinde; *~ бельё* a întinde rufele; *~ ýши* a asculta

cu naivitate, a asculta prosteşte, a apleca urechea la tot ce se spune.

развеснóй *adj.* care se vinde la greutate *(nu cu bucata).*

разве|стú, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. разводúть) acuz.* **1.** a duce, a conduce *(în diferite locuri)*; a se petrece; *~ часовы́х* a posta santinele. **2.** *(разъединить)* a despărţi, a separa. **3.** a divorţa, a despărţi. **4.** a da la o parte; a desface; *~ мост* a deschide partea basculantă a unui pod; a demonta un pod; *~ пилý* a face ceapraz, a rostui dinţii unui ferăstrău. **5.** *(растворить)* a dizolva, a dilua. **6.** a cultiva; a creşte, a prăsi; *~ сад* a cultiva o grădină. **7.** a aprinde, a aţiţa, a face *(focul)*; *~ огóнь* a face focul; *~ пары́* a da aburi, a da presiune ◇ *~ рукáми* a rămîne uluit/nedumerit; a desface braţele în semn de mirare; *~ пусты́е разговóры* a-şi pierde timpul cu vorba, a se întinde la vorbă.

развестúсь [1], *-едýсь, -едёшься vb. pf. (ipf. разводúться) с + instr.* a divorţa, a se despărţi.

развестúсь [2], *-едётся vb. pf. (ipf. разводúться)* a se înmulţi, a se prăsi.

разветвúться, *-úтся vb. pf. (ipf. разветвля́ться)* a se ramifica, a se bifurca.

разветвлéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* bifurcare, bifurcaţie, ramificare. **2.** bifurcaţie, ramificaţie, derivaţie; răspîntie, răscruce; *у ~я дорóги* la răspîntia drumului. **3.** *(отрасль)* ramificaţie, filială.

разветвлённый *adj.* ramificat; bifurcat; întins.

разветвля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разветвúться.* **2.** *pas.* de la *разветвля́ть.*

развéшать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. развéшивать) acuz.* a atîrna, a agăţa, a întinde *(în diferite locuri).*

развéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развéсить* [1,2] şi *развéшать*

развéять, *-éю, -éешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. развéивать)* a împrăştia, a risipi, a răvăşi. **2.** *(fig.)* a spulbera, a face să dispară, a risipi; *~ сомнéния* a spulbera îndoielile. **3.** *(ipf. развевáть)* a flutura, a fîlfîi, a face să fîlfîie.

развéяться, *-éется vb. pf. (ipf. развéиваться)* **1.** a se risipi, a se împrăştia; a fi spulberat. **2.** *(fig.)* a dispărea, a se risipi, a se spulbera.

развивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *развúть*

развивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развúться* . **2.** *pas.* de la *развивáть.*

развúлина, *-ы f.* **1.** *(дерева)* crăcană, cracă bifurcată. **2.** bifurcaţie, răspîntie; *~ дорóги* răspîntie de drum.

развúлистый *adj.* bifurcat.

развúлка, *-и f.* bifurcaţie, răspîntie; răscruce; *~ дорóг* răscruce de drumuri.

развинтúть, *-нчý, -нтúшь vb. pf. (ipf. развúнчивать) acuz.* a deşuruba, a desface şurubul; a demonta.

развинтú|ться, *-нчýсь, -нтúшься vb. pf. (ipf. развúнчиваться)* **1.** a se deşuruba, a se desface. **2.** *(fig.)* a-şi pierde cumpătul, a (se) slăbi; a i se muia balamalele; *у негó нéрвы ~лись* i-au slăbit nervii.

развúнченность, *-и f. sg.* **1.** descumpănire, dezechilibru; *~ нéрвов* epuizare a nervilor; *душéвная ~* dezechilibru sufletesc. **2.** nesiguranţă *(în mers)*; *~ похóдки* mers nesigur/lăbărţat/legănat.

развúнченный *adj.* **1.** descumpănit, dezechilibrat; epuizat, vlăguit. **2.** nesigur, clătinat, legănat *(despre mers).*

развúнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развинтúть*

развúнчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развинтúться.* **2.** *pas.* de la *развúнчивать.*

развúти|е, *-я n. sg.* dezvoltare, creştere evoluţie; progres; *закóны общéственного ~я* legile de dezvoltare a societăţii; *~ собы́тий* evoluţia evenimentelor; *физúческое ~* dezvoltare fizică; *(mil.) ~ успéха* exploatarea succesului.

развит|óй *adj.* **1.** dezvoltat; *~áя промы́шленность* industrie dezvoltată. **2.** cult; cultivat, citit. **3.** răspîndit.

развúть , *-зовью́, -зовьёшь vb. pf. (ipf. развивáть) acuz.* **1.** a dezvolta; a întări; *~ промы́шленность* a dezvolta industria; *~ пáмять* a dezvolta memoria; *~ мускулатýру* a-şi întări musculatura; *~ в ком-л. интерéс к мýзыке* a cultiva la cineva interesul pentru muzică; *~ свои́ дóводы* a-şi dezvolta argumentele. **2.** a cultiva, a lărgi orizontul, a dezvolta *(facultăţile min-*

tale). **3.** a desfăşura (în mod intens), a da amploare; ~ *агитацию* a desfăşura o intensă propagandă; *(mil.)* ~ *наступлéние* a extinde ofensiva; *(mil.)* ~ *успéх* a exploata succesul; ~ *скóрость* a lua viteză; a mări viteza. **4.** a dezrăsuci, a desuci, a desface, a despleti.

развú|ться, *-зовьюсь, -зовьёшься vb. pf. (ipf. развивáться)* **1.** a se dezvolta, a se întări, a creşte, a se mări. **2.** a se cultiva, a se forma, a se maturiza. **3.** a se mări, a creşte *(în intensitate, în viteză)*. **4.** a se dezrăsuci.

развлекáтельный *adj.* distractiv, amuzant.

развлекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *развлéчь*

развлекáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развлéчься.* **2.** *pas.* de la *развлекáть.*

развлечéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* distrare, amuzare, înveselire. **2.** distracţie, amuzament, petrecere; *мáссовые ~я* distracţii de masă.

развлéчь, *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. развлекáть) acuz.* **1.** a distra, a amuza, a înveseli. **2.** *(înv.)* a distrage (de la).

развлéчься, *-екýсь, -ечёшься vb. pf. (ipf. развлекáться)* a se distra, a petrece plăcut timpul, a se amuza.

развóд[1], *-а m.* **1.** divorţ; *дать ~* a da divorţ; *получúть ~* a obţine divorţul; *иск о ~е* acţiune de divorţ. **2.** desfacere, demontare; ceapraz *(la un ferăstrău)*; ~ *мостóв* desfacerea podurilor basculante; ◇ *на ~* pentru prăsilă.

развóд[2], *-а m. (mil.)* schimbarea/schimbul gărzii; ~ *часовы́х* schimbarea/santinelelor.

разводúть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *развестú*

разводúться, *-ожýсь, -óдишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развестúсь*[1,2]. **2.** *pas.* de la *разводúть.*

развóдка, *-и f.* **1.** *sg.* desfacere, demontare; ~ *мостá* demontarea unui pod; ~ *пилы́* rostul unui ferăstrău. **2.** *(tehn.)* ceapraz, zimţar, dinţar.

разводнáя, *-óй f.* act de divorţ.

разводнóй *adj. (tehn.)* reglabil, demontabil, basculant; ~ *ключ* ceapraz, dinţar; cheie reglabilă; ~ *мост* pod mobil.

развóдн|ый *adj.* de divorţ.

развóд|ы, *-ов pl.* înflorituri, desene; *с ~ами* cu înflorituri.

развóдье, *-я n.* revărsare de ape, umflarea apelor.

разводя́щий, *-его m. (mil.)* caporal de schimb.

развоевáться, *-воюсь, -воюешься vb. pf.* a face gălăgie/scandal; a se burzului.

развóз, *-а m. sg. v. развóзка*

развозúть, *-ожý, -óзишь vb. ipf.* de la *развезтú*[1,2].

развозúться, *-ожýсь, -óзишься vb. pf. (despre copii)* a se hîrjoni, a face gălăgie, tărăboi.

развóзка, *-и f. sg.* transportare, livrare *(la domiciliu, la locul de desfacere)*, expediere, distribuire.

развозн|óй *adj.* de transport, cu livrare la domiciliu; adus acasă; *~áя торгóвля* comerţ cu transportul (mărfii) la domiciliu.

разволновáть, *-нýю, -нýешь vb. pf. acuz.* a tulbura, a emoţiona.

разволновáться, *-нýюсь, -нýешься vb. pf.* a se tulbura, a se emoţiona; a fi tulburat; a fi emoţionat.

разворáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развернýть* şi de la *разворотúть*

разворáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развернýться.* **2.** *pas.* de la *разворáчивать.*

разворовáть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. разворóвывать) acuz.* a fura, a delapida, a jefui, a prăda.

разворóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разворовáть*

разворóт, *-а m.* **1.** viraj; *групповóй ~* viraj în formaţie. **2.** *sg.* desfăşurare, amploare; dezvoltare; ~ *собы́тий* desfăşurarea evenimentelor.

разворотú|ть, *-очý, -óтишь vb. pf. (ipf. разворáчивать) acuz. (pop.)* a sfărîma, a dărîma; a răsturna; a împrăştia.

разворошúть, *-шý, -шúшь vb. pf. (ipf. разворáшивать* şi *ворошúть) acuz.* a răvăşi; a împrăştia; a întoarce.

разворчá|ться, *-чýсь, -чúшься vb. pf.* (a începe) a mormăi, a bodogăni, a bombăni.

разврáт, *-а m. sg***1.** desfrîu, desfrînare, destrăbălare. **2.** *(fig.)* dezmăţ, depravare, imoralitate, corupţie.

развратúтель, *-я m.* seducător, ademenitor, corupător.

развратúть, *-ащý, -атúшь vb. pf. (ipf. развращáть) acuz.* **1.** a perverti, a obişnui cu desfrîul. **2.** a corupe, a descompune moraliceşte.

разврáтник, *-а m.* desfrînat, depravat, stricat.

развратúться, *-ащýсь, -атúшься vb. pf. (ipf. развращáться)* **1.** a se deprava, a se deda desfrîului/ viciului. **2.** a se corupe, a se descompune moraliceşte.

разврáтничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a duce o viaţă desfrînată, a se deda desfrîului/dezmăţului.

разврáтность, *-и f. sg.* desfrînare, depravare, destrăbălare.

разврáтн|ый *adj.* desfrînat, depravat, destrăbălat, stricat.

развращáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *развратúть*

развращáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развратúться* **2.** *pas.* de la *развращáть*

развращéние, *-я n.* **1.** pervertire; desfrînare, depravare. **2.** corupere.

развращённость, *-и f. sg.* (stare de) depravare; desfrînare, destrăbălare, perversitate; corupţie.

развращённый **1.** *p.t.p.* de la *развратúть.* **2.** *adj.* desfrînat, depravat, stricat.

развьючивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развьючить*

развьючить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. развьючивать) acuz.* a da jos încărcătura, a scoate şaua, a lua samarul.

развязáть, *-яжý, -я́жешь vb. pf. (ipf. развя́зывать) acuz.* **1.** a desface, a dezlega, a deznoda. **2.** *(fig.)* a deschide calea; a descătuşa ◇ ~ *войнý* a dezlănţui un război; ~ *язы́к комý-л.* a-i dezlega cuiva limba; ~ *рýки комý-л.* a da mînă liberă cuiva, a-i da libertate de acţiune; a dezlega de orice obligaţie pe cineva.

развязá|ться, *-яжýсь, -я́жешься vb. pf. (ipf. развя́зываться)* **1.** a se desface, a se dezlega. **2.** *(fig. pop.)* a scăpa de ceva a se descotorosi ◇ *у негó язы́к ~лся* i s-a dezlegat limba.

развя́зк|а, *-и f.* **1.** *sg.* desfacere, dezlegare. **2.** deznodămînt, sfîrşit, dezlegare, soluţie, soluţionare; *счастлúвая ~* deznodămînt fericit; *дéло идёт к ~е* chestiunea e pe cale de a fi soluţionată.

развя́зно *adv.* (prea) familiar, cu dezinvoltură; fără jenă.

развя́зност|ь, *-и f. sg.* familiaritate, dezinvoltură, lipsă de jenă; obrăznicie.

развя́зный *adj.* prea familiar; ireverenţios, obraznic.

развя́зывание, *-я n. sg.* desfacere, dezlegare; declanşare; ~ *войны́* declanşarea războiului.

развя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развязáть*

развя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развязáться.* **2.** *pas.* de la *развя́зывать.*

разгадáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. разгáдывать) acuz.* **1.** *(отгадать)* a dezlega, a ghici; ~ *загáдку* a dezlega o ghicitoare. **2.** *(понять)* a înţelege, a pricepe, a-şi da seama; a descifra; ~ *чьи-л. намéрения* a-şi da seama de intenţiile cuiva, a ghici intenţiile cuiva; ~ *когó-л.* a reuşi să cunoşti pe cineva, a-şi da seama cine e.

разгáдка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* ghicire; dezlegare. **2.** *(решение загадки)* soluţie *(la ghicitoare)*; *прáвильная ~* dezlegare corectă *(a unei ghicitori)*.

разгáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разгадáть*

разгáр, *-а m. sg.* toi, moment culminant; *быть в ~е* a fi în toi; *в ~е бúтвы* în focul luptei; *в сáмом ~е спóра* în toiul discuţiei; ~ *полевы́х рабóт* campanie agricolă.

разгерметизáция, *-и f.* dezetanşare.

разгúб, *-а m.* **1.** *sg.* dezdoire, îndreptare. **2.** cută, îndoitură, locul îndoiturii; *на сáмом ~е* e chiar la îndoitură.

разгибáтель, *-я m. (anat.)* muşchi extensor.

разгиб|áть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разогнýть* ◇ *(рабóтать) не ~áя спины́* (a munci) fără a-şi dezdoi spinarea.

разгибáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разогнýться.* **2.** *pas.* de la *разгибáть.*

разгибáющий *adj. (anat.)* ~ *мýскул* muşchi extensor.

разгильдя́й, *-я m.* gură-cască; indolent, dezordonat, neglijent.

разгильдя́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi gură-cască; a fi dezordonat/ indolent.

разгильдя́йство, *-а n. sg.* nepăsare, indolenţă; neglijenţă, atitudine de gură-cască.

разглаго́льствование, *-я n.* vorbărie, flecăreală, trăncăneală; peroraţie.

разглаго́льствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a trăncăni, a flecări, a înşira verzi şi uscate; a perora, a rosti vorbe mari.

разгла́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. разгла́живать) acuz.* a călca, a netezi; ~ *пла́тье* a călca rochia; ~ *бо́роду* a-şi netezi barba.

разгла́диться, *-а́дится vb. pf. (ipf. разгла́живаться)* a se netezi, a se descreţi.

разгла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разгла́дить*

разгла́живаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разгла́диться.* **2.** *pas.* de la *разгла́живать.*

разгласи́ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf. (ipf. разглаша́ть).* **1.** *acuz.* a destăinui, a divulga, a da pe faţă. **2.** a răspîndi un zvon; a trîmbiţa, a colporta veşti, a bate toba.

разглаша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разгласи́ть*

разглаше́ние, *-я n. sg.* divulgare, deconspirare, colportare; ~ *госуда́рственной та́йны* divulgarea secretului de stat.

разгляде́|ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf.* **1.** *acuz. (рассмотреть)* a distinge, a recunoaşte, a vedea; ~ *в темноте́* a distinge în întuneric. **2.** *(понять, обнаружить)* a înţelege, a pricepe, a-şi da seama.

разгля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a cerceta cu privirea, a se uita cu atenţie; a examina; ~ *что-л. со всех сторо́н* a cerceta ceva cu de-amănuntul.

разгне́ванный *p.t.p.* de la *разгне́вать.* **2.** *adj.* înfuriat, mîniat, supărat.

разгне́вать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a înfuria, a mînia (pe cineva), a supăra tare, a umple de mînie.

разгне́ваться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se înfuria, a se mînia, a se supăra foc.

разгова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf. с + instr.* cu *prepl.* a vorbi, a sta de vorbă; a se întreţine cu cineva, a discuta; *не сто́ит об э́том* ~ nici nu face să vorbim despre asta.

разгове́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. разговля́ться) (înv.)* a mînca de dulce (după post).

разговля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *разгове́ться*

разгово́р, *-а (-у) m.* **1.** convorbire, conversaţie, discuţie, vorbă; *оживлённый* ~ conversaţie animată; *кру́пный* ~ discuţie aprinsă, altercaţie; *вступи́ть в* ~ a intra în vorbă; *завяза́ть* ~ a lega o conversaţie; *возобнови́ть* ~ a relua convorbirea; *навести́* ~ a aduce vorba; *перемени́ть* ~ a schimba vorba; *никаки́х ~ов!* fără vorbă!; fără comentarii; *без ли́шних ~ов!* fără multă vorbă!; *дово́льно ~ов!* destul cu vorba!; *что за ~ы!* mai încape vorbă!; ce fel de vorbă e asta!; *об э́том и ~у нет* sau *и ~у быть не мо́жет* despre aceasta nici nu poate fi vorba; *то́лько и ~у, что об э́том* numai despre asta se vorbeşte. **2.** ~ы *pl.* vorbe, zvonuri; *дава́ть по́вод для ~ов* a da prilej de vorbe ◇ *би́тые/пусты́е ~ы* vorbe goale, vorbe de clacă; *(вот) и весь* ~ aşa că asta-i povestea; şi cu asta basta; ~ *не кле́ится* vorba/discuţia nu se leagă/nu se înnoadă.

разговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(pop.)* a convinge *(pe cineva)* să nu facă ceva, a opri de la ... **2.** a lua cu vorba

разговори́|ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf.* **1.** a se lua cu vorba. **2.** a intra în vorbă, a lega o conversaţie.

разгово́рник, *-а m.* îndreptar, manual/ ghid de conversaţie; *ру́сско-румы́нский* ~ ghid de conversaţie rus-român.

разгово́рный *adj.* vorbit; ~ *язы́к* limbă vorbită, vorbire curentă; ~ *стиль* stil vorbit; ~ *уро́к* lecţie de conversaţie.

разгово́рчивость, *-и f. sg.* limbuţie.

разгово́рчивый *adj.* vorbăreţ, limbut, guraliv, gureş; ~ *челове́к* om vorbăreţ.

разгово́рчик, *-а m. (pop.)* flecăreală, vorbărie, vorbe goale; *прекрати́ть ~и* a înceta flecăreala.

разго́н, *-а m.* **1.** *sg.* împrăştiere, risipire. **2.** avînt, elan; *прыжо́к с ~а* săritură cu avînt. **3.** distanţă; distanţare ◇

все ло́шади в ~е toţi caii sînt plecaţi, nici un cal nu este disponibil.

разго́нистый *adj.* cu litere distanţate (spaţiate) una de alta, cu spaţii mari între ele; ~ *по́черк* scris lăbărţat.

разгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разогна́ть*

разгоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разогна́ться.* **2.** *pas.* de la *разгоня́ть.*

разгора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разгороди́ть*

разгора́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разгороди́ться.* **2.** *pas.* de la *разгора́живать.*

разгора́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *разгоре́ться*

разгоре́|ться, *-ри́тся vb. pf. (ipf. разгора́ться)* **1.** a se încinge, a se aprinde, a lua foc, a izbucni în flăcări. **2.** *(fig.)* a se îmbujora, a se înroşi. **3.** *(fig.)* a se încinge, a se aprinde; a se dezlănţui ◇ *глаза́ (и зу́бы) ~лись (на что-л.)* i-a lăsat gura apă; i s-au aprins ochii de poftă.

разгороди́ть, *-ожу́, -о́ди́шь vb. pf. (ipf. разгора́живать) acuz.* a despărţi, a separa (prin ceva).

разгороди́ться, *-ожу́сь, -о́ди́шься vb. pf. (ipf. разгора́живаться) с + instr.* a se despărţi, a se separa (de cineva).

разгорячи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. горячи́ть) acuz.* a încălzi, a aprinde, a înfierbînta.

разгорячи́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* **1.** a se încălzi, a se înfierbînta. **2.** *(ipf. горячи́ться)* a se aprinde, a se nflăcăra, a se înfierbînta.

разгра́бить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz.* a jefui, a prăda; a devasta.

разграбле́ние, *-я n. sg.* jefuire, prădare; devastare.

разгражде́ние, *-я n.* înlăturarea barajelor *(obstacolelor).*

разграниче́ние, *-я n. sg.* **1.** delimitare, demarcaţie; ~ *фу́нкций* delimitarea funcţiilor; ~ *округо́в* demarcaţia districtelor. **2.** hotar, linie de demarcaţie.

разграни́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разграни́чить*

разграничи́тельн|ый *adj.* de delimitare, de demarcaţie; *~ая ли́ния* linie de demarcaţie.

разграни́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. разграни́чивать) acuz.* **1.** *(размежевать)* a delimita, a demarca, a hotărnici; ~ *округа́* a delimita districtele. **2.** *(fig.)* a delimita, a fixa; ~ *поня́тия* a delimita noţiunile; ~ *обя́занности* a fixa/ a stabili obligaţiile.

разграфи́ть, *-флю́, -фи́шь vb. pf. (ipf. графи́ть* şi *разграфля́ть) acuz.* a linia; ~ *бума́гу* a linia o hîrtie.

разгра́фка, *-и f. (în expr.)* ~ *ка́рты* scheletul hărţii.

разграфле́ние, *-я n. sg.* liniere, liniat.

разграфля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разграфи́ть*

разгреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разгрести́*

разгрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. разгреба́ть) acuz.* a împrăştia; a întinde; ~ *се́но* a întinde fînul.

разгро́м, *-а m. sg.* **1.** nimicire, zdrobire, distrugere. **2.** *(опустошение)* devastare, pustiire; dezastru. **3.** *(беспорядок)* dezordine, haos, neorînduială.

разгроми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* de la *громи́ть*

разгружа́тель, *-я m. (tehn.)* descărcător.

разгружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разгрузи́ть*

разгружа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разгрузи́ться.* **2.** *pas.* de la *разгружа́ть.*

разгрузи́ть, *-ужу́, -у́зи́шь vb. pf. (ipf. разгружа́ть) acuz.* **1.** a descărca. **2.** *(fig.)* a degreva, a scuti de o parte din sarcini.

разгрузи́|ться, *-ужу́сь, -у́зи́шься vb. pf. (ipf. разгружа́ться)* **1.** a se descărca; a fi descărcat. **2.** *(fig.)* a se elibera, a scăpa de ceva greu; a fi degrevat de o parte din sarcini.

разгру́зка, *-и f. sg.* **1.** descărcare; *(nav.)* ~ *судо́в* alimbare. **2.** *(fig.)* degrevare.

разгру́зочн|ый *adj.* de descărcare; ~ *пункт* centru de descărcare; *~ые рабо́ты* lucrări de descărcare.

разгру́зчик, *-а m. (tehn.)* descărcător; *пневмати́ческий* ~ descărcător pneumatic.

разгруппирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. разгруппиро́вывать)* a grupa, a repartiza pe grupe.

разгруппирова́ться, *-ру́ется vb. pf.* a se grupa, a se repartiza pe grupe.

разгрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разгры́зть*

разгры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. грызть* şi *разгрыза́ть) acuz.* a roade, a sparge *(cu dinţii).*

разгу́л, *-a m.* **1.** dezmăţ; dezlănţuire. **2.** beţie, orgie; *пья́ный* ~ chef monstru.

разгу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разгуля́ть.* **2.** a se plimba, a hoinări.

разгу́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разгуля́ться*

разгу́лье, *-я n. sg. (pop.)* petrecere, chef, veselie.

разгу́льн|ый *adj. (pop.)* destrăbălat; ahtiat după chefuri/petreceri; chefliu; *вести́ ~ую жизнь* a duce o viaţă destrăbălată.

разгуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. разгу́ливать) acuz. (pop.)* a distra *(pentru a alunga o stare oarecare);* ~ *тоску́* a alunga dorul/tristeţea.

разгуля́/ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. ipf. разгу́ливаться)* **1.** *(дать себе волю)* a-şi da frîu liber, a-şi face toate chefurile. **2.** *(разразиться)* a se dezlănţui *(despre vînt, furtună).* **3.** a-i pieri somnul. **4.** a se însenina, a se răzbuna *(despre timp); пого́да ~лась* timpul s-a înseninat, vremea s-a răzbunat.

раздава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *разда́ть* [1,2]

раздава́ться, *-даётся vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *разда́ться* [1,2]. **2.** *pas.* de la *раздава́ть.*

раздави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. дави́ть)* a strivi, a turti, a călca. **2.** *(fig.)* a zdrobi, a nimici.

разда́вливание, *-я n.* strivire, zdrobire; turtire.

разда́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раздои́ть*

разда́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздои́ться.* **2.** *pas.* de la *разда́ивать.*

разда́лбливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раздолби́ть*

разда́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раздари́ть*

раздари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. разда́ривать) acuz.* a dărui, a împărţi *(totul).*

разда́точн|ый *adj.* de distribuire; de repartiţie; de repartizare; *~ая ве́домость* listă/borderou de distribuţie/de repartiţie; ~ *пункт* centru de repartizare.

разда́тчик, *-a m. (tehn.)* distribuitor; ~ *пря́жи* distribuitor de fire.

разда́ть [1], *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. раздава́ть) acuz.* a împărţi, a distribui, a repartiza.

разда́ть [2], *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. раздава́ть) acuz.* a întinde, a lărgi, a mări; ~ *сапоги́ на коло́дке* a întinde cizmele pe calapod.

разда́|ться [1], *-а́стся vb. pf. (ipf. раздава́ться)* a răsuna, a se auzi.

разда́|ться [2], *-а́стся vb. pf. (ipf. раздава́ться).* **1.** *(расступиться)* a se da în lături. **2.** *(растянуться)* a se întinde, a se lărgi, a se mări; *сапоги́ ~лись на коло́дке* cizmele s-au întins pe calapod. **3.** *(потолстеть)* a se îngrăşa, a se împlini.

разда́ча, *-и f.* împărţire, distribuire.

раздва́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раздвои́ть*

раздва́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздвои́ться.* **2.** *pas.* de la *раздва́ивать.*

раздвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *раздви́нуть*

раздвига́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздви́нуться.* **2.** a fi pliant/glisant, a se desface. **3.** *pas.* de la *раздвига́ть.*

раздви́жка, *-и f. sg.* desfacere; distanţare, îndepărtare.

раздвижн|о́й *adj.* care se poate întinde/lungi; pliant; glisant; *~ы́е две́ри* uşi glisante.

раздви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. раздвига́ть) acuz.* a desface, a depărta, a da la o parte, a da în lături; ~ *за́навес* ridica/a trage cortina.

раздви́ну|ться, *-нется vb. pf. (ipf. раздвига́ться)* **1.** a se desface, a se deschide. **2.** a se da la o parte, a se da în lături.

раздвое́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* desfacere în două, despicare; bifurcare, înjumătăţire. **2.** despicătură; bifurcaţie;

копы́то с ~ем copită despicată ◇ ~ *ли́чности* dedublarea personalităţii.

раздво́енность, *-и f.* **1.** dedublare. **2.** *(bot.)* dicotomie.

раздво́енн|ый **1.** *p.t.p.* de la *раздвои́ть.* **2.** *adj.* despicat; bifurcat ◇ *~ое созна́ние* conştiinţă dedublată.

раздвои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. раздва́ивать) acuz.* a împărţi în două, a despica; a bifurca.

раздвои́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. раздва́иваться)* **1.** a se desface în două părţi, a se bifurca, a se ramifica. **2.** *(fig.)* a se dedubla.

раздева́лка, *-и f.* vestiar, garderobă.

раздева́льня, *-и f. v. раздева́лка*

раздева́льщик, *-a m.* garderobier.

раздева́ние, *-я n. sg.* dezbrăcare.

раздева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разде́ть*

раздева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разде́ться.* **2.** *pas.* de la *раздева́ть.*

разде́л, *-a m.* **1.** împărţeală, partaj, împărţire; ~ *иму́щества* împărţirea averii. **2.** parte; secţiune; subdiviziune; capitol; ~ *пла́на* secţiune a planului; ~ *бюдже́та* titlu bugetar; *~ы вы́ставки* standurile expoziţiei. **3.** hotar, răzor; hat; ~ *вод* cumpăna apelor ◇ *без ~а* în întregime.

разде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разде́лывать) acuz.* a prelucra; a pregăti, a face; ~ *гря́дки* a pregăti straturile; ~ *шкаф под дуб* a face un dulap imitaţie de stejar ◇ ~ *под оре́х* a trage o săpuneală zdravănă cuiva.

разде́ла|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. разде́лываться) с + instr.* **1.** a încheia socotelile *(cu cineva),* a se achita, a se descotorosi, a scăpa *(de cineva, de ceva)* : ~ *с долга́ми* a scăpa de datorii. **2.** *(fig.)* a se răfui (cu cineva), a învăţa (pe cineva) minte; *я с тобо́й ~юсь* lasă că mă răfuiesc eu cu tine; te învăţ eu minte.

разделе́ние, *-я n. sg.* **1.** împărţire, divizare; diviziune, separaţie; ~ *голосо́в* împărţirea voturilor; ~ *труда́* diviziunea muncii; *обще́ственное ~ труда́* diviziunea socială a muncii; ~ *на уча́стки* parcelare; ~ *на гра́дусы* gradare. **2.** despărţire, dezbinare; scindare; *(ist.)* ~ *церкве́й* schisma bisericii.

раздели́мый *adj.* divizibil.

раздели́тель, *-я m. (tehn.)* separator.

раздели́тельн|ый *adj.* **1.** despărţitor; de împărţire; *~ая черта́* linie despărţitoare; ~ *знак* semnul împărţirii. **2.** disjunctiv; *(gram.)* ~ *сою́з* conjuncţie disjunctivă; *~ое сужде́ние* raţionament disjunctiv.

раздели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. дели́ть)* a împărţi, a diviza; ~ *о́бласть на райо́ны* a împărţi regiunea pe raioane; ~ *по́ровну* a împărţi în părţi egale; ~ *де́сять на пять* a împărţi zece la cinci; ~ *на фра́кции* a descompune în fracţii. **2.** *(ipf. дели́ть)* a împărţi; a împărtăşi (ceva cu cineva); ~ *с кем-л. ра́дости и печа́ли* a împărţi cu cineva bucuriile şi necazurile; ~ *чью-л. у́часть* a împărtăşi soarta cuiva. **3.** *(ipf. разделя́ть)* a împărtăşi; ~ *чье-л. мне́ние* a fi de aceeaşi părere cu cineva. **4.** *(ipf. разделя́ть)* a despărţi, a separa.

раздели́|ться, *-елю́сь, -е́лишься vb. pf.* **1.** *(ipf. дели́ться)* a se împărţi; ~ *на ра́вные ча́сти* a se împărţi în părţi egale. **2.** *(ipf. дели́ться)* a împărţi *(averea comună),* a ieşi din indiviziune. **3.** *(ipf. разделя́ться)* a se împărţi; a nu se potrivi; *мне́ния ~лись* părerile s-au împărţit.

разде́лка, *-и f. sg.* prelucrare; pregătire, aranjare; ~ *гря́док* pregătirea straturilor; *(text.)* ~ *волокна́* prelucrarea fibrelor; ~ *ры́бы* despicatul peştelui; ~ *по́чвы* prelucrarea solului.

разде́лочный *adj.* de prelucrare, de pregătire.

разде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разде́лать*

разде́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разде́латься.* **2.** *pas.* de la *разде́лывать.*

разде́льно *adv.* **1.** separat, aparte, despărţit; răzleţ; *жить* ~ a trăi separat. **2.** distinct, clar, desluşit; *произноси́ть* ~ a pronunţa distinct.

раздельнолепе́стный *adj.* **1.** *(bot.)* dialipetal. **2.** ~ые, *-ых pl.* dialipetale.

раздельнопо́лый *adj. (bot.)* dioic, unisexuat.

разде́льн|ый *adj.* **1.** separat, aparte; răzleţ; *~ое жи́тельство* domiciliu separat; *(agr.) ~ая убо́рка хлебо́в* recoltarea pe faze a grînelor. **2.** desluşit,

clar, distinct, rar; *~ое произноше́ние* pronunțare distinctă/ deslușită. **3.** *(jur.)* de împărțeală, de partaj; *~ акт* act de ieșire din indiviziune, act de partaj.

разделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *раздели́ть (3, 4)*

разделя́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздели́ться (3)*. **2.** a consta din ... ; a se împărți ... ; a se compune. **3.** *pas.* de la *разделя́ть.*

разде́тый 1. *p.t.p.* de la *разде́ть.* **2.** *adj.* dezbrăcat, neîmbrăcat.

разде́ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. раздева́ть) acuz.* a dezbrăca, a despuia.

разде́ться, *-е́нусь, -е́нешься vb. pf. (ipf. раздева́ться)* a se dezbrăca, a se dezveli.

раздира́емость, *-и f. (tehn.)* coeficient de destrămare/de rupere.

раздира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *разодра́ть.* **2.** *(fig.)* a sfîșia. **3.** *(fig.)* a dezbina.

раздира́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разодра́ться.* **2.** *pas.* de la *раздира́ть.*

раздира́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *раздира́ть.* **2.** *adj.* sfîșietor, înfiorător, îngrozitor; *~ие сце́ны* scene zguduitoare.

раздобре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se îngrășa, a se împlini.

раздо́бриться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* a se arăta bun/darnic, a se milostivi.

раздобыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *раздобы́ть*

раздобы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf. (ipf. раздобыва́ть) acuz.* a face rost, a obține, a procura, a găsi *(cu greu)*; *~ де́нег* a face rost de bani.

раздои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. раздა́ивать) acuz.* a obține sporirea laptelui, a obține o mulscare mai spornică.

раздои́|ться, *-ои́тся vb. pf. (ipf. раздა́иваться)* (a începe) a da lapte mai mult *(la muls)*, a-și spori laptele.

раздолби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. раздა́лбливать) acuz.* a lărgi *(dăltuind, scobind)*.

раздо́лье, *-я n. sg.* **1.** larg, întindere mare, întins; *степно́е ~* întinderea stepei. **2.** *(fig.)* libertatea *(de a face ce vrei)*; *ему́ здесь ~* aici e în largul lui.

раздо́льн|ый *adj.* liber, volnic, slobod, nestingherit, la largul său; *~ая жизнь* viață în deplină libertate; viață fără griji.

раздо́р, *-а m.* discordie, dezbinare, ceartă, dihonie, zîzanie; vrajbă; *се́ять ~ы* a băga zîzanie ◇ *я́блоко ~а* mărul discordiei.

раздоса́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. acuz.* a umple de necaz, a înciuda.

раздража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *раздражи́ть*

раздража́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздражи́ться.* **2.** *pas.* de la *раздража́ть.*

раздража́ющий 1. *part. prez. act.* de la *раздража́ть.* **2.** *adj.* iritant, excitant, enervant.

раздраже́ние, *-я n.* **1.** *sg.* enervare, supărare, iritare; nervozitate; *прийти́ в ~* a se enerva. **2.** *(fiziol.)* iritație; excitare, excitație; *вы́звать ~ ко́жи* a provoca o iritație a pielii.

раздражённый 1. *p.t.p.* de la *раздражи́ть.* **2.** *adj.* iritat, supărat, enervat; *~ тон* ton iritat. **3.** *adj. (fiziol.)* iritat; excitat; *~ая ко́жа* piele iritată.

раздражи́мость, *-и f. sg. (fiziol.)* excitabilitate, iritabilitate.

раздражи́мый *adj.* excitabil, iritabil.

раздражи́тель, *-я m. (fiziol.)* excitant, stimulator; *вне́шний ~* excitant extern.

раздражи́тельно *adv.* pe un ton iritat/ răstit; cu enervare, cu iritare.

раздражи́тельность, *-и f. sg.* irascibilitate, iritabilitate.

раздражи́тельный *adj.* irascibil, iritabil; *~ челове́к* om irascibil, iute la mînie; *~ тон* ton iritat/ răstit.

раздражи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. раздража́ть) acuz.* **1.** a supăra, a enerva, a irita, a întărîta. **2.** *(fiziol.)* a excita; a irita; *~ аппети́т* a ațîța pofta de mîncare.

раздражи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. раздража́ться).* **1.** a se supăra, a se enerva, a se irita. **2.** *(fiziol.)* a se irita, a se inflama.

раздразни́ть, *-азню́, -а́знишь vb. pf. acuz.* **1.** a întărîta, a zădărî. **2.** a ațîța, a stîrni; *~ чей-л. аппети́т* a-i deschide cuiva pofta de mîncare.

раздроби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. раздробля́ть) acuz.* **1.** *(ipf.* și *дроби́ть) (измельчи́ть)* a sfărîma, zdrobi, a fărîmița, a mărunți, a măcina; *~ ка́мень* a sfărîma o piatră; *~ кость* a zdrobi un os. **2.** *(расчлени́ть)* a îmbucătăți; a parcela; a dezmembra. **3.** *(mat.)* a transforma, a fracționa; *~ ме́тры в сантиме́тры* a transforma metri în centimetri.

раздроби́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. раздробля́ться)* **1.** *(ipf.* și *дроби́ться) (измельчи́ться)* a se sfărîma, a se fărîmița. **2.** *(расчлени́ться)* a se dezmembra.

раздробле́ние, *-я n. sg.* **1.** sfărîmare, zdrobire; fărîmițare, măcinare, mărunțire. **2.** fărîmițare, îmbucătățire; dezmembrare; *земли́* fărîmițarea proprietății funciare. **3.** *(mat.)* transformare, fracționare; *~ имено́ванных чи́сел* fracționarea numerelor concrete.

раздро́бленность, *-и f. sg. v. раздроблённость*

раздроблённость, *-и f. sg.* fărîmițare; stare de fărîmițare.

раздро́бленный *adj. v. раздроблённый (2, 3)*

раздроблённый 1. *p.t.p.* de la *раздроби́ть.* **2.** *adj.* sfărîmat, zdrobit; fărîmițat. **3.** *adj. (fig.)* fărîmițat, îmbucătățit.

раздробля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *раздроби́ть*

раздробля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздроби́ться.* **2.** *pas.* de la *раздробля́ть.*

раздружи́ться, *-ужу́сь, -у́жишься vb. pf. с + instr.* a rupe, a strica o prietenie, a se certa *(cu un prieten)*.

раздува́ние, *-я n. sg.* **1.** ațîțare, aprindere *(a focului)*. **2.** *(fig.)* exagerare, umflare; înflorire.

раздува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разду́ть.* **2.** a face să fîlfîie; a flutura, a umfla.

раздува́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разду́ться.* **2.** *pas.* de la *раздува́ть.*

разду́мать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разду́мывать)* cu *inf.* a se răzgîndi, a-și schimba părerea *sau* intenția.

разду́маться, *-аюсь, -аешься vb. pf. prepl.* a se gîndi la ceva, a cădea pe gînduri.

разду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разду́мать.* **2.** a medita, a reflecta, a sta în cumpănă, a sta pe gînduri.

разду́мь|е, *-я n. sg.* **1.** *(размышле́ние)* meditație, chibzuială; îngîndurare; *погрузи́ться в ~* a se lăsa furat de gînduri; *в мра́чном ~и* cuprins de gînduri negre. **2.** *(колеба́ние, сомне́ние)* îndoială, șovăială.

разду́тие, *-я n. sg.* umflare, balonare.

разду́т|ый 1. *p.t.p.* de la *разду́ть.* **2.** *adj. (fig.)* exagerat, umflat; *~ые ци́фры* cifre umflate.

разду́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. раздува́ть) acuz.* **1.** a ațîța, a umfla; *~ паруса́* a umfla pînzele; *(fig.) ~ шта́ты* a umfla schema. **5.** a sufla, a împrăștia.

разду́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf. (ipf. раздува́ться)* a se umfla.

разева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *рази́нуть*

разжа́лобить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz.* a stîrni mila cuiva, a înduioșa.

разжа́лобиться, *-блюсь, -бишься vb. pf.* a fi cuprins de milă, a se înduioșa, a se lăsa înduioșat.

разжа́лование, *-я n. sg.* degradare; retrogradare.

разжа́лованный 1. *p.t.p.* de la *разжа́ловать.* **2.** *~ый, -ого m.* degradat, retrogradat.

разжа́ловать, *-лую, -луешь vb. pf. acuz. (înv.)* a degrada, a retrograda.

разжа́ть, *-зожму́, -зожмёшь vb. pf. (ipf. acuz. разжима́ть) acuz.* a descleșta, a desface; a destinde; *~ кулаки́* a deschide pumnii; *~ пружи́ну* a destinde un arc; *~ га́йки* a slăbi piulițele.

разжа́ться, *-зожмётся vb. pf. (ipf. разжима́ться)* a se descleșta, a se desface; a se destinde.

разжева́ть, *-жую́, -жуёшь vb. pf. (ipf. разжёвывать) acuz.* **1.** a mesteca bine; a rumega bine. **2.** *(fig. peior.)* a explica amănunțit, a lămuri ◇ *~ и в рот положи́ть* a da mură în gură.

разжёвывание, *-я n. sg.* mestecare; rumegare.

разжёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разжева́ть*

разже́чь, *-зожгу́, -зожжёшь vb. pf. (ipf. разжига́ть) acuz.* a aprinde, a

aţîţa, a încinge. 2. *(fig.)* a stîrni, a dezlănţui, a aprinde; ~ *страсти* a dezlănţui patimile; ~ *войнý* a dezlănţui un război.

разжéчься, *-зожжётся vb. pf. (ipf. разжигáться)* a se aprinde, a se încinge, a se înteţi.

разжидúть, *-ижý, -идúшь vb. pf. (ipf. разжижáть) acuz.* a dilua, a subţia; a rări.

разжидúться, *-дúтся vb. pf. (ipf. разжижáться)* a se dilua, a se subţia, a-şi pierde tăria; a se rări.

разжижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разжидúть*

разжижáться, *-áется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разжидúться.* 2. *pas.* de la *разжижáть*

разжижéние, *-я n. sg.* diluare, rarefiere, subţiere.

разжимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разжáть*

разжимáться, *-áется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разжáться.* 2. *pas.* de la *разжимáть.*

разжимнóй *adj.* extensibil; reglabil.

разжирéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *жирéть.*

разжúться, *-ивýсь, -ивёшься vb. pf. (ipf. разживáться) (pop.)* 1. a se procopsi, a se căpătui, a se îmbogăţi. 2. *instr.* a face rost, a-şi procura.

раззадóривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раззадóрить*

раззадóриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *раззадóриться.* 2. *pas.* de la *раззадóривать.*

раззадóрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. раззадóривать) acuz.* a aţîţa, a întărîta, a îndemna, a da ghes.

раззадóриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. раззадóриваться)* a se înfierbînta, a se aprinde, a se ambiţiona.

раззвáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раззвонúть*

раззвонúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. раззвáнивать) acuz.* sau *prepl. (pop.)* a trîmbiţa, a bate toba, a trage clopotele.

раззнакóмиться, *-млюсь, -мишься vb. pf. с + instr.* a rupe relaţiile cu cineva.

раззолотúть, *-лочý, -лотúшь vb. pf.* a îmbrăca în aur.

раззолóченный *adj.* aurit; cusut cu aur, poleit cu aur.

раззя́ва, *-ы f.* şi *m. (pop.) v. разúня*

разúну/ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. разевáть) acuz.* a căsca; *(fig.) слýшать ~е рот* a asculta cu gura căscată.

разúня, *-и m.* şi *f.* gură-cască, căscat, căscată.

разúтельн|ый *adj.* izbitor, frapant, bătător la ochi, vădit; *~ое схóдство* asemănare izbitoare; ~ *примéр* un exemplu grăitor.

разúть [1], *ражý, разúшь vb. ipf. acuz.* a lovi, a zdrobi, a doborî, a răpune, a strivi.

разúть [2], *-úт vb. ipf. impers. instr.* cu *от + gen.* a mirosi tare, a duhni, a puţi.

разлагáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разложúть* [2]

разлагáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разложúться* [2]. 2. *pas.* de la *разлагáть.*

разлагáющий 1. *part. prez. act.* de la *разлагáть.* 2. *adj.* demoralizator.

разлáд, *-а m. sg.* 1. dezordine, neorînduială, lipsă de concordanţă. 2. neînţelegere, dezbinare, zîzanie, discordie; *семéйный* ~ neînţelegere familială; *вносúть* ~ a semăna discordie, a băga zîzanii.

разлáдка, *-и f. (fiz.)* dereglare.

разлáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. разлáживать) acuz.* 1. *(tehn.)* a strica, a deranja. 2. *(об отношениях)* a strica; ~ *дéло* a strica o treabă.

разлáдиться, *-ится vb. pf. (ipf. разлáживаться)* 1. *(tehn.)* a se strica, a se deranja, a nu funcţiona bine. 2. a eşua, a se duce de rîpă; *(despre relaţii)* a se strica, a se înrăutăţi.

разлáженный 1. *p.t.p.* de la *разлáдить.* 2. *adj.* stricat, deranjat; nepus la punct.

разлáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разлáдить*

разлáживаться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разлáдиться.* 2. *pas.* de la *разлáживать.*

разлáкомить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* a-i deschide (cuiva) pofta.

разлáкомиться, *-млюсь, -мишься vb. pf.* a prinde gust, a prinde poftă de ... .

разлáмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разломáть* şi de la *разломúть*

разлáмываться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разломáться* şi de la *разломúться.* 2. *pas.* de la *разлáмывать.*

разлáпистый *adj.* cu ramuri răsfirate.

разлежáться, *-жýсь, -жúшься vb. pf. (ipf. разлёживаться)* a nu-i veni să se scoale din pat; a sta tolănit, a se lăfăi în pat; a lenevi.

разлёживаться, *-ваюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разлежáться*

разлезáться, *-áется vb. ipf.* de la *разлéзться*

разлéзться, *-зется vb. pf. (ipf. разлезáться) (pop.)* a se destrăma, a se rupe.

разлéниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разленúться*

разленúться, *-еню́сь, -éнишься vb. pf. (ipf. разлéниваться)* a se lenevi de tot, a deveni un leneş.

разлепúть, *-леплю́, -лéпишь vb. pf. (ipf. разлеплять) acuz.* a dezlipi.

разлепúться, *-лéпится vb. pf. (ipf. разлепля́ться)* a se dezlipi.

разлепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разлепúть*

разлепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разлепúться.* 2. *pas.* de la *разлепля́ть.*

разлёт, *-а (-у) m. sg.* 1. împrăştiere (în zbor). 2. avînt, elan, viteză, fugă; *с ~у* din viteză, din fugă.

разлетáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разлетéться.* 2. a se răsfira; a se desface.

разлетé/ться, *-лечýсь, -летúшься vb. pf. (ipf. разлетáться)* 1. *(улететь в разные стороны)* a zbura în toate părţile, a se împrăştia; *птúцы ~лись* păsările au zburat care încotro. 2. *(разбиться на части) (fig.)* a se sparge, a se sfărîma în bucăţi; a se desface *(în părţi).* 3. *(fig.)* a se spulbera; *надéжды ~лись* speranţele s-au spulberat. 4. a fugi, a alerga, a zbura repede, a-şi face vînt; *~вшись, удáриться о что-л.* a se lovi de ceva venind în fugă. 5. *(примчаться)* a veni în fugă, a intra ca vîntul.

разлéчься, *-ля́гусь, -ля́жешься vb. pf.* a se întinde, a se tolăni; ~ *на травé* a se întinde pe iarbă.

разлúв, *-а m.* 1. revărsare, inundaţie. 2. turnare, vărsare; ~ *винá* decuvaj.

разливáние, *-я n. sg.* turnare, vărsare.

разливáнн|ый *adj. (glumeţ în expr.) ~ое мóре* a) chef monstru; beţie; chiolhan; b) *gen.* belşug de băuturi.

разливáтельн|ый *adj. (în expr.) ~ая лóжка* polonic.

разливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разлúть*

разливáться, *-áется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разлúться.* 2. *(fig.)* a cînta dulce, cu triluri. 3. *(fig.)* a încînta cu vorbe. 4. *pas.* de la *разливáть.*

разлúвка, *-и f. sg.* 1. *v. разлúв (2).* 2. *(tehn.)* turnare.

разливн|óй *adj.* 1. de turnat; ~ *аппарáт* aparat de turnat. 2. vărsat; *~óе винó* vin vărsat.

разлúвочн|ый *adj.* de turnat; *~ая машúна* maşină de turnat.

разлиновáть, *-нýю, -нýешь vb. pf. (ipf. разлинóвывать) acuz.* a linia.

разлинóвка, *-и f.* liniere.

разлинóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разлиновáть*

разлúтие, *-я n. sg.* revărsare; *(med.)* ~ *жéлчи* vărsarea fierii.

разлú|ть, *-золью́, -зольёшь vb. pf. (ipf. разливáть) acuz.* 1. a turna, a vărsa; ~ *вóду* a vărsa apă. 2. *(fig.)* a răspîndi, a revărsa ◇ *водóй не разольёшь (когó-л.)* sînt nedespărţiţi, sînt prieteni la cataramă.

разлú|ться, *-зольётся vb. pf. (ipf. разливáться)* 1. a se vărsa, a se revărsa, a inunda. 2. *(fig.)* a se răspîndi, a se revărsa.

различáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *различúть*

различáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. a se deosebi, a se distinge, a diferi. 2. *pas.* de la *различáть.*

различéние, *-я n. sg.* deosebire, distingere.

разлúчи|е, *-я n.* deosebire, distincţie; diferenţă; discriminare; *сущéственное* ~ deosebire esenţială; ~ *во взгля́дах* deosebire de vederi, divergenţă de păreri ◇ *(mil.) знáки ~я* semne distinctive *(ale gradului).*

различúтель, *-я m. (el.)* discriminator.

различúтельный *adj.* distinctiv; ~ *прúзнак* semn distinctiv.

различи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. различа́ть) acuz.* **1.** a distinge, a desluşi; a vedea, a observa. **2.** a deosebi, a distinge.

различно *adv.* în mod deosebit, distinct, diferit.

разли́чн|ый *adj.* **1.** *(неодинаковый)* deosebit, diferit; distinct. **2.** *(разнообразный)* variat, divers, felurit, diferit, de tot felul; *по ~ым соображе́ниям* din diferite motive; *~ыми спо́собами* în fel şi chip.

разложе́ние, *-я n. sg.* **1.** *(на составные части)* descompunere *(în părţi componente)*; dezagregare; *~ воды́* descompunerea apei; *(mat.) ~ мно́жителя* descompunerea în factori primi; *(fiz.) спектра́льное ~* descompunere spectrală. **2.** *(гниение)* putrefacţie, descompunere; *~ тру́па* descompunerea cadavrului. **3.** *(fig.)* descompunere, putrefacţie; decădere; demoralizare; dezorganizare.

разложи́вшийся, *-аяся, -ееся* **1.** *part. trec. act.* de la *разложи́ться*. **2.** *adj. (fig.)* demoralizat; corupt; putred.

разложи́ть [1], *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. раскла́дывать) acuz.* **1.** *(разместить)* a pune, a aşeza, a orîndui. **2.** a întinde; a desface; *~ ска́терть* a întinde faţa de masă. **3.** *(распределить)* a repartiza, a împărţi, a distribui. **4.** a aprinde; *~ костёр* a aprinde focul.

разложи́ть [2], *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. разлага́ть) acuz.* **1.** a descompune; a dezagrega; *~ во́ду на кислоро́д и водоро́д* a descompune apa în oxigen şi hidrogen; *(mat.) ~ на мно́жители* a descompune în factori primi. **2.** *(fig.)* a dezorganiza, a corupe, a demoraliza.

разложи́ться [1], *-ожу́сь, -о́жишься vb. pf. (ipf. раскла́дываться)* a-şi pune/a-şi aşeza lucrurile la îndemînă.

разложи́ться [2], *-ожу́сь, -о́жишься vb. pf. (ipf. разлага́ться)* **1.** *(на составные части)* a se descompune *(în părţile componente)*; a se dezagrega. **2.** *(гнить)* a se descompune, a putrezi, a intra în putrefacţie. **3.** *(fig.)* a se demoraliza, a decădea; a se dezorganiza.

разло́м, *-а m.* **1.** *sg.* rupere, frîngere; sfărîmare, spargere; dărîmare. **2.** ruptură; spărtură; fractură.

разлома́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разла́мывать) acuz.* **1.** a rupe, a frînge **2.** a sfărîma, a sparge; a dărîma.

разлома́ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. разла́мываться)* a se fărîma, a se sparge în bucăţi; a se dărîma; a se rupe.

разломи́ть, *-омлю́, -о́мишь vb. pf. (ipf. разла́мывать) acuz.* **1.** a frînge *(în bucăţi)*, a îmbucătăţi. **2.** *impers. (pop.)* a vlăgui, a istovi, a da gata.

разломи́ться, *-о́мится vb. pf. (ipf. разла́мываться)* a se rupe în bucăţi, a se sfărîma.

разлу́к|а, *-и f. sg.* despărţire; *быть в ~е с кем-л.* a fi despărţit de cineva.

разлуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разлучи́ть*

разлуча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разлучи́ться*. **2.** *pas.* de la *разлуча́ть*.

разлуче́ние, *-я n. sg.* despărţire, separare.

разлучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. разлуча́ть) acuz.* cu *с + instr.* sau *acuz.* a despărţi, a separa; a dezbina.

разлучи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. разлуча́ться)* a se despărţi.

разлюби́ть, *-люблю́, -лю́бишь vb. pf. acuz.* sau cu *inf.* a nu mai iubi, a nu-i mai fi drag; a nu mai fi pe plac.

размагни́тить, *-и́чу, -и́тишь vb. pf. (ipf. размагни́чивать) acuz.* **1.** a demagnetiza. **2.** *(fig.)* a moleşi; a demoraliza, a demobiliza.

размагни́титься, *-и́чусь, -и́тишься vb. pf. (ipf. размагни́чиваться)* **1.** a se demagnetiza. **2.** *(fig.)* a se moleşi, a-şi pierde energia/vigoarea; a deveni delăsător; a deveni indisciplinat.

размагни́чивание, *-я n.* demagnetizare.

размагни́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размагни́тить*

размагни́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размагни́титься*. **2.** *pas.* de la *размагни́чивать*.

разма́зать, *-ма́жу, -ма́жешь vb. pf. (ipf. разма́зывать) acuz.* **1.** a unge peste tot; a mîzgăli cu vopsea; a mînji, a murdări. **2.** *(fig.)* a se întinde *(în expunere)*, a expune pe larg, a înflori, a lungi.

разма́заться, *-ма́жется vb. pf. (ipf. разма́зываться)* a se mînji *(peste tot)*, a se întinde.

размазня́, *-и f. sg.* **1.** terci *(subţire)*, coleaşă; *гре́чневая ~* coleaşă de hrişcă. **2.** *m.* şi *f. (fig.)* papă-lapte, mămăligă.

разма́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разма́зать*

разма́зываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разма́заться*. **2.** *pas.* de la *разма́зывать*.

размалева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. pf. (ipf. размалёвывать) acuz.* a zugrăvi, a picta prost; a mîzgăli.

размалёвка, *-и f. sg.* zugrăveală proastă; mîzgălire.

размалёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размалева́ть*

разма́лывание, *-я n.* măcinare.

разма́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размоло́ть*

разма́тывание, *-я n.* derulare, depănare, desfăşurare.

разма́тыватель, *-я m. (text.)* maşină de desfăşurat/de depănat, vîrtelniţă.

разма́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размота́ть*

разма́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размота́ться*. **2.** *pas.* de la *разма́тывать*

разма́х, *-а (-у) m. sg.* **1.** repezire, opintire, avînt; *уда́рить с~у* a lovi cu putere. **2.** anvergură, lărgime, deschidere *(a braţelor, a aripilor etc.)*; *(av.) ~ кры́льев* anvergura aripilor. **3.** amplitutindea oscilaţiilor unei pendule. **4.** *(fig.)* avînt; amploare; anvergură, extindere; *революцио́нный ~* avînt revoluţionar; *широ́кого ~а* de mare anvergură; de mari proporţii.

размаха́ться, *-ашу́сь, -а́шешься vb. pf. (a începe)* a agita, a da *(din mîini)*; *~ рука́ми* a tot da din mîini.

разма́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a da din..., a agita, a bălăbăni; *~ рука́ми* a da din mîini, a gesticula.

разма́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *размахну́ться*.

размахну́ть, *-ну, -нешь vb. pf. instr.* a-şi face vînt, a se opinti; *~ кнуто́м* a ridica biciul, a roti biciul.

размахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. разма́хиваться)* a-şi face vînt, a se opinti (spre a lovi, a arunca).

разма́чивание, *-я n. s-.* înmuiere; îmbibare, macerare; umectare.

разма́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de *размочи́ть*.

разма́шисто *adv.* **1.** lăbărţat, răşchirat; *~ писа́ть* a scrie lăbărţat. **2.** cu mişcări largi.

разма́шистый *adj.* **1.** larg, întins; *~ шаг* pas întins. **2.** lăbărţat, răşchirat; *~ по́черк* scris lăbărţat; *(fig.) ~ стиль* stil neglijent/lăbărţat.

разма́шка, *-и f.* galop accelerat; trap întins, galop de şarjă.

размежева́ние, *-я n. sg.* delimitare, trasare de hotare, hotărnicire, parcelare.

размежева́ть, *-жу́ю, -жу́ешь vb pf. (ipf. размежёвывать) acuz.* **1.** a delimita, a demarca, a însemna hotarele, a parcela; *~ зе́млю* a parcela terenul. **2.** *(fig.)* a fixa, a delimita *(funcţiile, atribuţiile etc.)*.

размежева́ться, *-жу́юсь, -жу́ешься vb. pf. (ipf. размежёвываться)* **1.** a se delimita/a se însemna hotarele. **2.** *(fig.)* a-şi fixa/a-şi delimita *(funcţiile, atribuţiile)*. **3.** *(fig.)* a se separa, a se despărţi.

размежёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размежева́ть*

размежёвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размежева́ться*. **2.** *pas.* de la *размежёвывать*.

размельча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *размельчи́ть*.

размельче́ние, *-я m. sg.* fărîmiţare, pulverizare, pisare.

размельчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. мельчи́ть* şi *размельча́ть) acuz.* a mărunţi, a fărîmiţa, a pisa, a măcina.

разме́н, *-а m. sg.* schimb, schimbare, preschimbare; *~ де́нег* schimb de bani; *~ фигу́р в ша́хматах* schimb de figuri la şah

разме́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разменя́ться*; *(fig.) (не) ~ на ме́лочи* sau *по мелоча́м* a (nu) se irosi în lucruri mărunte. **2.** *pas.* de la *разме́нивать*.

разме́нный *adj.* de schimb, convertibil; *~ая моне́та* monedă divizionară monedă de schimb; bani mărunţi, mărunţiş.

разменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. разме́нивать) acuz.* a schimba *(în bani mărunţi)*.

разменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. разме́ниваться)* **1.** a face schimb de ... **2.** *(fig.)* a-şi cheltui toată energia pe lucruri mărunte, a-şi irosi forţele în zadar.

размéр, *-а m.* **1.** *(величина)* dimensiune, mărime, întindere; volum; cuantum; *габари́тный* ~ dimensiune de gabarit; *стандáртный* ~ dimensiune standardizată; ~ *учáстка* mărimea parcelei; ~ *зáработной плáты* cuantumul salariului. **2.** *(мера изделия)* măsură; ~ *боти́нок* măsura/numărul ghetelor. **3.** *(масштаб)* măsură, scară, grad, întindere, limite; *в широ́ких* ~*ах* pe scară largă; *в небольшóм* ~*е* pe scară restrînsă; *в пóлном* ~*е* în întregime, tot; *в десятикрáтном* ~*е* înzecit. **4.** *(lit.)* unitate metrică, metru, picior. **3.** *(muz.)* măsură ◇ *в* ~*е...* egal cu ... ; reprezentînd ... ; în sumă de ...

размéренно *adv.* (în mod) măsurat, ponderat; domol; în ritm lent.

размéренность, *-и f. sg.* caracter ritmic; ~ *движéний* caracter ritmic al mişcărilor.

размéренн|ый **1.** *p.t.p.* de la *размéрить*. **2.** *adj.* ritmic; măsurat; ponderat, potolit; lin; ~*ая похóдка* mers lin.

размéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. размеря́ть) acuz.* a măsura; ~ *пóле на гектáры* a parcela pămîntul în hectare; *(fig.)* ~ *свои́ си́лы* a-şi măsura forţele.

размеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *размéрить*

размести́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. разметáть) acuz.* a mătura, a curăţa.

размести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. размещáть) acuz.* **1.** a plasa, a aşeza, a pune; *(mil.)* ~ *по квартúрам* a încartirui. **2.** a plasa, a distribui; ~ *заём* a plasa un împrumut.

размести́ться, *-ещу́сь, -ести́шься vb. pf. (ipf. размещáться)* a se aşeza, a se plasa, a lua loc; a fi cazat.

размет|áть[1], *-ечу́, -éчешь vb. pf. (ipf. размётывать) acuz.* **1.** *(раскидать)* a împrăştia, a risipi. **2.** *(руки, ноги, волосы)* a întinde, a desface.

разметáть[2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *размести́*

разметáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* **1.** a se zvîrcoli. **2.** a se tolăni, a se întinde *(culcîndu-se)*.

размéтить, *-мéчу, -мéтишь vb. pf. (ipf. размечáть) acuz.* a însemna, a marca.

размéтка, *-и f.* **1.** *sg.* marcare, însemnare. **2.** *(tehn.)* trasare, trasaj.

размéтчик, *-а m.* marcator; trasator; ~ *вагóнов* marcator de vagoane; ~ *весовщи́к* cantaragiu.

размётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разметáть*

размечáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *размéтить*

размечтáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a se lăsa pradă visurilor, a-şi face visuri.

размешáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. размéшивать) acuz.* a amesteca; a dizolva; a dilua.

размéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размешáть*

размещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *размести́ть*

размещáться, *-я́юсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размести́ться*. **2.** *pas.* de la *размещáть*.

размещéние, *-я n. sg.* **1.** aşezare, instalare, amplasare; *(mil.)* ~ *по квартúрам* încartiruire; *(mil.)* ~ *войск* dislocarea trupelor; ~ *ракéтных установок* amplasarea instalaţiilor de rachete. **2.** repartizare, repartiţie; ~ *закáзов* repartizarea/plasarea comenzilor; ~ *населéния* repartizarea teritorială a populaţiei; ~ *промы́шленности* repartizarea industriei *(teritorială, geografică)*. **3.** plasare; ~ *государственного зáйма* plasarea împrumutului de stat; *(ec. pol.)* ~ *капитáлов* plasarea capitalurilor.

разминáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *размя́ть (2)*

разминáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *размя́ться*. **2.** *pas.* de la *разминáть*.

размини́рование, *-я n. sg.* curăţare de mine, deplantare de mine, deminare.

размини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a curăţa de mine.

размúнка, *-и f.* dezmorţire; *(sport)* înviorare, încălzire.

размину́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (pop.)* a nu se întîlni *(venind unul în întîmpinarea altuia)*.

размножáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *размнóжить*

размножáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размнóжиться*. **2.** *(biol.)* a se înmulţi.

размножéние, *-я n. sg.* **1.** înmulţire, multiplicare. **2.** *(biol.)* înmulţire, reproducere; ~ *делéнием* sciziparitate, înmulţire prin diviziune directă; *беспóлое* ~ înmulţire asexuată; *вегетати́вное* ~ înmulţire pe cale vegetativă; ~ *отвóдками* înmulţire prin marcotaj; ~ *черенкáми* înmulţire prin butăşire, înmulţire prin butaşi.

размнóжить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. размножáть) acuz.* **1.** a înmulţi, a multiplica; a reproduce; ~ *на пи́шущей маши́нке* a multiplica la maşina de scris. **2.** a creşte, a părăsi, a cultiva.

размнóжиться, *-ится vb. pf. (ipf. размножáться)* **1.** a se înmulţi, a se multiplica. **2.** a se înmulţi, a se plodi, a se prăsi, a se reproduce, a creşte.

размозжи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. acuz.* a sparge, a zdrobi.

размокáть, *-áет vb. ipf.* de la *размóкнуть*

размóкнуть, *-нет vb. pf. (ipf. размокáть)* a se înmuia bine, a se umfla *(îmbibîndu-se cu apă)*.

размóл, *-а m. sg.* măcinare, măciniş; *му́ка кру́пного* ~*а* făină măcinată mare; *мукá мéлкого* ~*а* făină fin măcinată.

размóлвка, *-и f.* discordie, neînţelegere, disensiune; ceartă, zîzanie.

размолóть, *-мелю́, -мéлешь vb. pf. (ipf. размáлывать) acuz.* a măcina, a pisa mărunt.

разморáживание, *-я n.* dezgheţare, decongelare.

размотáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. разма́тывать) acuz.* a desfăşura, a desface, a depăna *(de pe ceva)*.

размотáться, *-áется vb. pf. (ipf. разма́тываться)* a se desfăşura, a se desface; a se debobina; a se descurca.

размóтка, *-и f. sg.* **1.** desfăşurare, depănare; debobinare. **2.** ghemul de pe care se deapănă.

размочи́ть, *-очу́, -óчишь vb. pf. (ipf. размáчивать) acuz.* a muia, a uda.

размусóливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размусóлить*.

размусóлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. размусóливать) acuz.* **1.** a îmbăla, a umple de bale. **2.** *(fig.)* a lungi vorba, a întinde pelteaua.

размы́в, *-а m.* **1.** *sg.* spălare, roadere, eroziune; *(geol.)* ~ *пoрóды* eroziune. **2.** mîncătură *(de apă)*, ogaş.

размывáние, *-я n. sg.* spălare, roadere, eroziune; ~ *берегóв* roaderea malurilor.

размывáть, *-áет vb. ipf.* de la *размы́ть*

размывáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размы́ться*. **2.** *pas.* de la *размывáть*.

размыкáние, *-я n. sg. (el.)* întrerupere, deconectare, disjoncţiune; ~ *тóка* întreruperea curentului ◇ *(mil.)* ~ *рядóв* desfacerea rîndurilor.

размыкáтель, *-я m.* întrerupător, ruptor, disjunctor.

размы́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. размы́кивать) acuz. (folc.)* a potoli, a alina; a uita; ~ *гóре* a mai uita de necazuri, a uita durerea.

размыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разомкну́ть*

размы́каться, *-ается vb. pf. (ipf. размы́киваться) (folc.)* a se risipi, a se potoli, a se alina.

размыкáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разомкну́ться*. **2.** *pas.* de la *размыкáть*.

размы́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размы́кать*.

размы́киваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размы́каться*. **2.** *pas.* de la *размы́кивать*.

размы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. размышля́ть) prepl.* a se gîndi, a chibzui, a medita, a cugeta; a reflecta.

размы́тый **1.** *p.t.p.* de la *размы́ть*. **2.** *adj.* mîncat de apă, desfundat.

размы́ть, *-мóю, -мóешь vb. pf. (ipf. размывáть) acuz.* a spăla, a roade, a mînca, a surpa *(despre apă)*.

размы́ться, *-мóется vb. pf. (ipf. размывáться)* a se surpa, a se roade *(de apă)*.

размы́чка, *-и f. (tehn.)* debreiere, decuplare.

размышлéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* cugetare, meditare, chibzuire, chibzuială, chibzuinţă. **2.** gînd, reflecţie, meditaţie; *пóсле дóлгих* ~*й* după o îndelungată chibzuinţă.

размышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *размы́слить.*

размягча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *размягчи́ть*

размягча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размягчи́ться.* **2.** *pas.* de la *размягча́ть.*

размягче́ние, *-я n. sg.* înmuiere; *(med.)* ~ *косте́й* decalcifiere; *(med.)* ~ *мо́зга* ramolisment cerebral.

размягчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. размягча́ть) acuz.* **1.** a muia, a înmuia. **2.** *(fig.)* a înmuia, a înduioşa, a îndupleca; ~*чье-л. се́рдце* a înmuia inima cuiva, a îndupleca pe cineva.

размягчи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. размягча́ться)* **1.** a se muia, a se face moale. **2.** *(fig.)* a se înmuia, a se înduioşa.

размяка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *размя́кнуть*

размя́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. мя́кнуть şi размяка́ть)* **1.** a se înmuia, a se muia. **2.** *(fig. iron.)* a se moleşi, a se muia.

размя́ть, *-зомну́, -зомнёшь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *мять (1).* **2.** *(ipf. размина́ть) (fig.)* a dezmorţi *(prin mişcare).*

размя́ться, *-зомну́сь, -зомнёшься vb. pf. (ipf. размина́ться)* **1.** a se înmuia. **2.** *(fig.)* a se dezmorţi.

разнаря́дка, *-и f. (adm.)* dispoziţie de livrare; situaţie de repartiţie, tabelă de repartiţie.

разна́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разноси́ть*[1]

разна́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разноси́ться*[1]. **2.** *pas.* de la *разна́шивать.*

разне́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разне́жить*

разне́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разне́житься.* **2.** *pas.* de la *разне́живать.*

разне́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. разне́живать)* **1.** a înduioşa. **2.** a alinta, a răsfăţa.

разне́житься, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. разне́живаться)* **1.** a se înduioşa *(peste măsură).* **2.** a se alinta, a se răsfăţa, a lenevi; ~ *в посте́ли* a lenevi, a se lăfăi în pat.

разне́жничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a fi prea tandru, a se drăgosti din cale afară, a se giugiuli.

разне́рвничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se enerva.

разнести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. разноси́ть) acuz.* **1.** a duce, *(în diferite locuri)*; a împărţi, a distribui; ~ *пи́сьма* a distribui corespondenţa/scrisorile. **2.** *(fig.)* a răspîndi, a împrăştia, a colporta; ~ *слух* a răspîndi zvonul. **3.** a înregistra, a opera, a trece în registre. **4.** *(fig.)* a distruge, a sfărîma. **5.** *(fig. pop.)* a certa, a beşteli, a face de două parale, a face praf (pe cineva). **6.** *impers. (fig.)* a se umfla.

разнести́сь, *-сётся, vb. pf. (ipf. разноси́ться)* a se răspîndi, a se împrăştia repede.

разнима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разня́ть*

ра́зниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* a se deosebi, a se distinge, a diferi.

ра́зниц|а, *-ы f. sg.* deosebire, diferenţă; ~ *в ве́се* diferenţă de greutate; ~ *в цене́* diferenţă de preţ; ~ *лет* diferenţă de vîrstă; *с той ~ей, что ...* cu deosebirea că ... ◇ *(pop.) кака́я ~?* nu-i totuna?; *(pop.) э́то больша́я ~* asta e cu totul altceva.

ра́зно *adv.* în mod diferit, altminteri; în fel şi chip.

разнобо́й, *-я m. sg.* divergenţă, discordanţă, nepotrivire, lipsă de unitate, de armonie; ~ *мне́ний* deosebire de păreri, divergenţă de opinii.

разнобра́чие, *-я n. sg. (bot.)* dichogamie, poligamie.

разнове́с, *-а m. sg. col. (com.)* garnitură de greutăţi mici.

разнови́дность, *-и f.* **1.** varietate, specie, soi. **2.** variantă.

разнови́дный *adj.* variat; eteromorf.

разновреме́нность, *-и f. sg.* nesimultaneitate; asincronism.

разновреме́нный *adj.* petrecut la date diferite, în momente diferite.

разногла́сие, *-я n.* **1.** dezacord, divergenţă, disensiune. **2.** *(несогласованность)* contrazicere, neconcordanţă, nepotrivire; ~ *в показа́ниях свиде́телей* contraziceri în depoziţiile martorilor.

разноголо́сица, *-ы f. sg.* **1.** disonanţă, discordanţă, lipsă de armonie *(a vocilor).* **2.** *(fig.)* dezacord, deosebire, divergenţă de păreri.

разноголо́с|ый *adj.* **1.** disonant, discordant, nearmonios, lipsit de armonie *(despre sunete).* **2.** cu voci diferite, cu glasuri diferite; ~*ые пти́цы* păsări cu glasuri felurite.

ра́зное, *-ого n. sg.* punctul „diverse“ *(la ordinea de zi a unei şedinţe)*

разнокали́берн|ый *adj.* **1.** de diferite calibre. **2.** *(fig.)* neomogen, neasortat, eterogen.

разнокорнево́й *adj. (lingv.)* heteronim, supletiv; ~*ые слова́* cuvinte cu radical diferit.

разнокры́лые, *-ых pl. (entom.)* heteroptere.

разнолепестко́вый *adj. (bot.)* heteropetal.

разноли́к|ий *adj. (în expr.)* ~*ая толпа́* mulţime pestriţă.

разноли́стность, *-и f.* heterofilie.

разноли́стный *adj. (bot.)* heterofil.

разнома́стный *adj.* de diferite culori, multicolor *(despre cai, despre cărţile de joc).*

разноме́стн|ый *adj.* mobil, liber; ~*ое ударе́ние* accent mobil.

разномы́слие, *-я n. sg.* nepotrivire de păreri/de idei; divergenţă, disensiune.

разномы́слящий *adj.* cu păreri deosebite.

разнообра́зи|е, *-я n. sg.* diversitate, felurime, varietate, variaţie; ~ *впечатле́ний* varietate de impresii; *для ~я* pentru variaţie

разнообра́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. ipf. acuz.* a varia, a schimba.

разнообра́зно *adv.* (în mod) variat, felurit.

разнообра́зность, *-и f. sg. v. разнообра́зие*

разнообра́зный *adj.* felurit, variat, divers, diferit.

разнооттёночность, *-и f.* diferite nuanţe; variaţii de nuanţe.

разноплемённость, *-и f. sg.* diversitate de neamuri/de triburi.

разноплемённый *adj.* de neamuri diferite, de diverse triburi.

разнопло́дный *adj. (bot.)* heterocarp.

разнопо́лый *adj.* de sex diferit.

разнорабо́чий, *-его m.* salahor.

разноречи́во *adv.* (în chip) contradictoriu.

разноречи́вость, *-и f. sg.* caracter contradictoriu, divergenţă, nepotrivire, neconcordanţă.

разноречи́в|ый *adj.* contradictoriu; ~*ые слу́хи* zvonuri contradictorii.

разноро́дность, *-и f. sg.* eterogenitate, diversitate, varietate.

разноро́дный *adj.* eterogen, diferit, divers; variat; amestecat.

разно́с, *-а m.* **1.** *sg.* distribuire/aducere la domiciliu. **2.** *(pop.)* mustrare, dojană aspră ◇ *торго́вля в ~* comerţ ambulant.

разноси́ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. разна́шивать) acuz. (despre încălţăminte)* a purta, a lărgi prin purtare.

разноси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *разнести́*

разноси́ться[1], *о́сится vb. pf. (ipf. разна́шиваться) (despre* încălţăminte) a se lărgi prin purtare, a se lăsa pe picior.

разноси́ться[2] *-о́сится vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разнести́сь.* **2.** *pas.* de la *разноси́ть*[2].

разно́ска, *-и f. sg.* **1.** distribuire/ducere la domiciliu. **2.** operare, înregistrare.

разносклоня́емый *adj. (gram.)* cu declinare mixtă, heteroclit.

разно́сн|ый *adj.* **1.** de livrare, de predare, de expediţie; ~*ая кни́га* condică de predare, condică de expediţie. **2.** *(înv.)* ambulant; ~*ая торго́вля* comerţ ambulant. **3.** injurios; ~*ые слова́* cuvinte injurioase.

разносо́л, *-а m. (înv.)* **1.** murături; marinată. **2.** *pl.* mîncăruri alese şi variate.

разноспряга́емый *adj. (gram.)* cu conjugare mixtă.

ра́зностный *adj.* de diferenţă; diferenţial.

разносторо́нний[1] *adj. (geom.)* cu laturi neegale; ~ *треуго́льник* triunghi scalen.

разносторо́нн|ий[2] *adj.* multilateral, variat; ~*яя де́ятельность* activitate multilaterală.

разносторо́нность, *-и f. sg.* multilateralitate, multiplicitate; varietate, felurime.

ра́зност|ь, *-и f.* **1.** deosebire, nepotrivire; ~ *взгля́дов* deosebire de

vederi/de concepţii; ~ *харáктеров* nepotrivire de caracter. **2.** diferenţă; ~ *долгóт* diferenţă de longitudine; ~ *ýровней* diferenţă de nivel. **3.** *(mat.)* rest ◇ *рáзные ~и* fel de fel; multe şi mărunte.

разнóсчик, *-а m.* **1.** distribuitor; ~ *газéт* vînzător de ziare. **2.** vînzător ambulant, boccegiu, marchitan.

разнотúпность, *-и f.* diversitate de tipuri.

разнохарáктерн|ый *adj.* variat, felurit, divers, cu caracter diferit; *~ая прогрáмма* program variat.

разноцвéтный *adj.* de diferite culori, multicolor, policrom, împestriţat.

разночúнец, *-нца m. (înv.)* intelectual din altă clasă decît cea a nobilimii *(în Rusia sec. al XIX-lea).*

разночтéние, *-я n. (lingv. lit.)* variantă *(a unui text).*

разношёрстный *adj.* **1.** bălţat, tărcat. **2.** *(fig.)* amestecat, pestriţ.

разноязы́чный *adj.* de limbi diferite ◇ ~ *словáрь* dicţionar poliglot.

разнýзданность, *-и f. sg.* desfrînare, destrăbălare, deşănţare.

разнýзданн|ый **1.** *p.t.p.* de la *разнуздáть.* **2.** *adj.* desfrînat, destrăbălat, deşănţat, dezmăţat; *~ое поведéние* purtare destrăbălată.

разнуздáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. разнýздывать) acuz.* **1.** a scoate zăbala din gură, a scoate calului frîul. **2.** *(fig. peior.)* a da frîu liber, a dezlănţui; ~ *своú стрáсти* a-şi dezlănţui patimile.

разнуздáться, *-áется vb. pf. (ipf. разнýздываться)* **1.** a-şi scoate frîul. **2.** *(fig.)* a-şi da frîu liber.

разнýздывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разнуздáть.*

разнýздываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разнуздáться.* **2.** *pas.* de la *разнýздывать.*

рáзн|ый *adj.* **1.** *pl. (неодинаковый)* diferit, deosebit; *~ые взгля́ды* păreri diferite; *под ~ыми предлóгами* cu/sub diferite pretexte. **2.** *pf. (разнообразный)* variat, felurit, diferit. **3.** *(peior.)* de tot felul, fel de fel.

разню́хать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разню́хивать) acuz.* **1.** a adulmeca, a mirosi. **2.** *(fig. pop.)* a mirosi, a dibui.

разню́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разню́хать.*

разня́ть, *-нимý, -нúмешь vb. pf. (ipf. разнимáть) acuz.* **1.** *(разъединять)* a desface, a separa; ~ *на чáсти* a desface în bucăţi. **2.** *(дерущихся)* a despărţi. **3.** *(tehn.)* a demonta.

разобúдеть, *-úжу, -úдишь vb. pf. (ipf. разобижáть) acuz.* a jigni adînc, a supăra, a ofensa *(tare).*

разобúдеться, *-úжусь, -úдишься vb. pf.* a se simţi adînc jignit, a se supăra, a se ofensa *(tare).*

разобижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разобúдеть.*

разоблачáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разоблачúть.*

разоблачáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разоблачúться.* **2.** *pas.* de la *разоблачáть.*

разоблачéние, *-я n.* demascare, dare pe faţă, dare în vileag; dezvăluire, destăinuire.

разоблачúтельный *adj.* de demascare, care demască, demascator.

разоблачúть, *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. разоблачáть) acuz.* **1.** a dezbrăca de odăjdii. **2.** *(glumeţ)* a dezbrăca. **3.** *(fig.)* a demasca, a dezvălui, a da în vileag, a da de gol, a da pe faţă.

разоблачúться, *-чýсь, -чúшься vb. pf. (ipf. разоблачáться)* **1.** *(înv.)* a se dezbrăca de odăjdii. **2.** *(glum.)* a se dezbrăca. **3.** a se demasca.

разóбранн|ый **1.** *p.t.p.* de la *разобрáть.* **2.** *adj. (în expr.) в ~ом вúде* demontat.

разобрá|ть, *разберý, разберёшь vb. pf. (ipf. разбирáть) acuz.* **1.** a demonta, a desface; a dărîma; ~ *трáктор* a demonta tractorul; ~ *сарáй* a dărîma magazia. **2.** *(взять)* a lua, a cumpăra, a epuiza prin cumpărare. **3.** *(привести в порядок)* a rîndui, a aranja, a pune ordine; a sorta. **4.** *(рассмотреть)* a analiza, a cerceta, a examina, a studia, a lămuri; ~ *дéло* a) a lămuri chestiunea; b) a judeca un proces; ~ *предложéние* a analiza o propoziţie. **5.** *(понять)* a înţelege, a sesiza; a descifra; a distinge; ~ *пóчерк* a descifra scrisul. **6.** *(охватить) (fig.)* a cuprinde; a fi cuprins; a fi apucat de ...

разобрáться, *-берýсь, -берёшься vb. pf. (ipf. разбирáться)* **1.** a-şi aranja lucrurile, a le pune în ordine. **2.** *в +* *prepl. (понять)* a-şi da seama, a se lămuri, a se dumeri; ~ *в вопрóсе* a se lămuri asupra unei probleme.

разобщáемый *adj.* detaşabil; decupabil.

разобщáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разобщúть*

разобщáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *разобщúться.* **2.** *pas.* de la *разобщáть.*

разобщáющий **1.** *part. act. prez.* de la *разобщáть.* **2.** *adj. (tehn.)* detaşabil; decupabil; demontabil; deconectabil; de deconectare.

разобщéние, *-я n. sg.* izolare, separare, despărţire.

разобщённо *adv.* izolat; răzleţ; *жить ~* a trăi izolat, răzleţ.

разобщённость, *-и f. sg.* izolare, despărţire.

разобщённый **1.** *p.t.p.* de la *разобщúть.* **2.** *adj.* izolat, despărţit.

разобщúть, *-щý, -щúшь vb. pf. (ipf. разобщáть) acuz.* **1.** a izola; a separa, a despărţi. **2.** *(tehn.)* a debreia, a deconecta, a decupla, a se dezlega.

разобщúться, *-щýсь, -щúшься vb. pf. (ipf. разобщáться)* **1.** a se izola, a se separa, a se despărţi; a pierde legătura. **2.** *(tehn.)* a se debreia, a se deconecta; a se decupla, a se dezlega.

рáзовый *adj.* de/pentru o singură dată; unic; ~ *билéт* bilet valabil o singură dată.

разогнá|ть, *разгоню́, разгóнишь vb. pf. (ipf. разгоня́ть) acuz.* **1.** a alunga, a goni, a împrăştia, a risipi. **2.** *(fig.)* a împrăştia, a spulbera, a alunga; ~ *скýку* a alunga plictiseala. **3.** a accelera, a da viteză; a mări viteza. **4.** *(fig.)* a dizolva, a desfiinţa. **5.** *(peior.)* a o lungi, a o întinde. **6.** *(tipogr.)* a spaţia, a despărţi prin spaţii *(literele).*

разогнáться, *разгоню́сь, разгóнишься vb. pf. (ipf. разгоня́ться)* a-şi lua avînt, a-şi lua viteză; ~ *на велосипéде* a-şi lua viteză cu bicicleta.

разогнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. разгибáть) acuz.* a dezdoi, a îndrepta. a desface; ~ *спúну* a-şi îndrepta spatele; ~ *кулáк* a desface pumnul.

разогнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. разгибáться)* a se îndrepta, a se dezdoi, a se întinde.

разогрéв, *-а m. sg. (tehn.)* încălzire.

разогревáние, *-я n. sg.* încălzire, înfierbîntare, reîncălzire.

разогревáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de a *разогрéть*

разогревáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разогрéться.* **2.** *pas.* de la *разогревáть.*

разогрéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. разогревáть) acuz.* a încălzi, a înfierbînta, a reîncălzi; ~ *мотóр* a încălzi motorul; ~ *обéд* a încălzi mîncarea.

разогрéться, *-éюсь, -éешься vb. pf. (ipf. разогревáться)* a se încălzi, a se înfierbînta, a se încinge.

разодéтый **1.** *p.t.p.* de la *разодéть.* **2.** *adj.* gătit, spilcuit, dichisit, ferchezuit.

разодéть, *-éну, -éнешь vb. pf. acuz.* a găti, a dichisi, a împopoţona.

разодéться, *-éнусь, -éнешься vb. pf.* a se găti, a se dichisi, a se împopoţona.

разóдранный **1.** *p.t.p.* de la *разодрáть.* **2.** *adj.* rupt.

разодрáть, *раздерý, раздерёшь vb. pf. (ipf. раздирáть) acuz.* a rupe.

разодрáться, *-здерётся vb. pf. (ipf. раздирáться)* a se rupe, a se face numai zdrenţe, a se ferfeniţi.

разозлúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. acuz.* a supăra foc, a înfuria, a scoate din sărite.

разозлúться, *-лю́сь, -лúшься vb. pf.* a se supăra foc, a se înfuria.

разо|йтúсь, *-дýсь, -дёшься vb. pf. (ipf. расходúться)* **1.** a pleca în diferite părţi, a se împrăştia, a se răspîndi; ~ *в рáзные стóроны* a o lua care încotro; a pleca în diferite părţi. **2.** *(рассеяться)* a se risipi; *тýчи ~шлúсь* norii s-au risipit; s-a înseninat. **3.** a se epuiza, a se isprăvi; *всё издáние ~шлóсь* întreaga ediţie a fost epuizată. **4.** *(раствориться)* a se topi, a se dizolva. **5.** *(не встретиться)* a trece unul pe lîngă altul fără a se vedea; a nu se întîlni. **6.** *с +* *instr.* a divorţa; ~ *с женóй* a divorţa de soţie. **7.** a se desface; *полы́ пальтó*

~шлись poalele paltonului s-au desfăcut. **8.** *c + instr.* cu *в + prepl.* *(не сойтись)* a fi în dezacord, în divergență, a fi de păreri deosebite; ~ *во мнениях* a nu se potrivi în păreri, a avea păreri deosebite. **9.** a intra în viteză, a lua avînt. **10.** *(fig.) (despre furtună, ploaie etc.)* a se dezlănțui; a se înteți; *(despre oameni)* a prinde chef, a se dispune, a fi în vervă ◇ *(mil.)* *~йдúсь!* rupeți rîndurile!; *нáши пути́ ~шлись* drumurile noastre s-au despărțit; ~ *друзья́ми* a se despărți ca prieteni.

разóк, *-зкá m.* odată; *ещё ~* încă o dată; *~-другóй* o dată, de două ori.

рáзом *adv.* **1.** dintr-o dată; dintr-o mișcare. **2.** deodată, spontan, simultan; în același timp; *все ~* toți deodată ◇ *~ гýсто ~ пýсто* cînd mai bine, cînd mai rău; *~ покóнчить с чем-л.* a pune capăt la ceva dintr-o dată.

разомкнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. размыкáть) acuz.* **1.** a întrerupe; a deconta, a deschide; *(el.)* ~ *цепь* a întrerupe circuitul; ~ *ворóта шлю́за* a deschide porțile ecluzei. **2.** *(mil.)* ~ *ряды́* a rupe rîndurile. **3.** a desface, a deschide; ~ *вéки* a dezlipi pleoapele.

разомкнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. размыкáться)* **1.** a se întrerupe, a se deschide. **2.** *(mil.)* a se rupe. **3.** *(раздви́нуться, раскры́ться)* a se desface, a se deschide, a se dezlipi.

разомлéть, *-éю, -éешь vb. pf.* a se moleși, a se muia.

разопревáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разопрéть*

разопрéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. разопревáть)* **1.** a se umfla, a se muia *(prin fierbere).* **2.** *(pop.)* a se moleși de tot *(de căldură).*

разóр, *-а m. (reg.)* **1.** *(разорение)* ruinare; *в ~ разори́ть* a ruina complet, a duce la sapă de lemn. **2.** *(беспорядок)* haos, dezordine.

разорáться, *-рýсь, -рёшься vb. pf. (pop.)* a se porni pe țipat, a urla, a zbiera.

разорвáть, *-вý, -вёшь vb. pf. (ipf. разрывáть) acuz.* **1.** a rupe *(în bucăți)*, a sfîșia, a face ferfeniță. **2.** a exploda, a face explozie. **3.** *(fig.)* a rupe, a întrerupe; ~ *дипломати́ческие отношé-ния* a rupe relațiile diplomatice; ~ *свя́зи* a rupe legăturile ◇ *(fig.)* ~ *на чáсти (когó-л.)* a trage în toate părțile *(de cineva)*, a sfîșia în bucăți *(pe cineva).*

разорвá|ться, *-вётся vb. pf.* **1.** a se rupe, a se zdrențui, a se face ferfeniță. **2.** *(ipf. разрывáться)* a exploda; *снаря́д ~лся* obuzul a explodat. **3.** *(ipf. разрывáться) (fig.; mai ales cu negație)* a dovedi, a pridídi; *не ~ же мне* nu mă pot rupe în bucăți, nu le pot dovedi pe toate; *хоть разорви́сь!* chiar de m-aș rupe în patru (tot nu pot dovedi)!

разорéние, *-я n. sg.* **1.** *(потеря состояния)* ruinare; ruină. **2.** *(опустошение)* devastare, distrugere, jefuire.

разорённый **1.** *p.t.p.* de la *разори́ть.* **2.** *adj.* ruinat, scăpătat. **3.** *adj. (опустошённый)* devastat, pustiit, prădat, jefuit.

разори́тельн|ый *adj.* ruinător; distrugător, pustiitor; *~ые трáты* cheltuieli ruinătoare.

разори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. разоря́ть) acuz.* **1.** a ruina, a aduce la sapă de lemn. **2.** *(разрушить)* a distruge, a pustii, a devasta, a prăda.

разори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. разоря́ться)* a se ruina; a fi ruinat.

разоружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разоружи́ть*

разоружáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разоружи́ться.* **2.** *pas.* de la *разоружáть.*

разоружéние, *-я n. sg.* dezarmare; *части́чное ~* dezarmare parțială; *всеóбщее и пóлное ~* dezarmare generală și totală.

разоружи́ть, *-жý, -жи́шь vb. pf (ipf. разоружáть) acuz.* a dezarma.

разоружи́ться, *-жýсь, -жи́шься vb. pf. (ipf. разоружáться)* a se dezarma. a-și reduce înarmarea.

разоря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разори́ть*

разоря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разори́ться.* **2.** *fig. (pop.)* a se înfuria, a-și ieși din fire; a se întrece cu gluma. **3.** *pas.* de la *разоря́ть.*

разослáть, *-ошлю́, -ошлёшь vb. pf. (ipf. рассылáть) acuz.* **1.** a expedia, a trimite *(în diferite părți).* **2.** *(всех)* a trimite *(pe toți).*

разоспáться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf.* a se cufunda în somn, a se pune pe dormit, a dormi dus.

разостлáть, *расстелю́, рассте́лешь vb. pf. (ipf. расстилáть) acuz.* a așterne, a întinde.

разостлá|ться, *рассте́лется vb. pf. (ipf. расстилáться)* a se așterne, a se întinde, a se răspîndi; *тумáн ~лся по земле́* ceața s-a așternut pe pămînt.

разоткáть, *-кý, -кёшь vb. pf. acuz.* a împodobi cu țesături.

разоткровéнничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se porni pe confidențe, (a începe) a face destăinuiri, a mărturisi.

разохóтить, *-óчу, -óтишь vb. pf. acuz.* a trezi (cuiva) dorința/pofta/gustul (pentru ceva).

разохóтиться, *-óчусь, -óтишься vb. pf.* a prinde gust, a căpăta poftă.

разочаровáние, *-я n.* dezamăgire, decepție, deziluzie.

разочарóванно *adv.* cu un aer dezamăgit, decepționat.

разочарóванность, *-и f. sg.* stare de decepție, deziluzie, dezamăgire; pesimism.

разочарóванный **1.** *p.t.p.* de la *разочаровáть.* **2.** *adj.* dezamăgit, decepționat, deziluzionat.

разочаровáть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. разочарóвывать) acuz. в + prepl.* a dezamăgi, a decepționa, a deziluziona.

разочаровáться, *-рýюсь, -рýешься vb. pf. (ipf. разочарóвываться) в + prepl.* a fi dezamăgit/decepționat/deziluzionat.

разочарóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разочаровáть*

разочарóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разочаровáться.* **2.** *pas.* de la *разочарóвывать.*

разрабáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разрабóтать.*

разрабóтанный **1.** *p.t.p.* de la *разрабóтать.* **2.** *adj. (tehn.)* uzat; ros.

разрабóтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разрабáтывать) acuz.* **1.** a lucra, a cultiva, a perfecționa; ~ *зéмлю под огорóд* a lucra pămîntul pentru grădina de zarzavat; ~ *гóлос* a-și cultiva vocea. **2.** a elabora, a prelucra, a studia, a cerceta; ~ *тéму* a studia o temă. **3.** *(min.)* a epuiza prin exploatare. **4.** *(усовершенствовать упражнéниями)* a antrena, a exercita.

разрабóтка, *-и f. sg.* **1.** prelucrare, lucrare; cultivare; ~ *земли́* lucrarea pămîntului. **2.** *sg.* elaborare; întocmire; studiere, cercetare; prelucrare, perfecționare; ~ *плáна* elaborarea / întocmirea planului; ~ *нóвых мéтодов преподавáния* elaborarea unor noi metode de predare. **3.** *(min.)* exploatare; *гóрная ~* exploatare minieră; *откры́тая ~* exploatare la suprafață; ~ *порóды* excavarea rocii; *(agr.)* ~ *лéса* exploatarea pădurii.

разрáвнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разровня́ть*

разражáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *разрази́ться*

разрази́|ться, *-ажýсь, -ази́шься vb. pf. (ipf. разражáться)* **1.** a se dezlănțui; *грозá ~лась* furtuna s-a dezlănțuit. **2.** *instr. (fig.)* a izbucni; ~ *смéхом* a izbucni în rîs.

разрастáние, *-я n. sg.* creștere, întindere; ramificare.

разрастáться, *-áется vb. ipf.* de la *разрасти́сь*

разрасти́сь, *-тётся vb. pf. (ipf. разрастáться)* **1.** a crește mare/rămuros/stufos. **2.** *(fig.)* a crește, a se mări, a se întinde; a lua amploare.

разращéние, *-я n.* excrescență.

разревéться, *-вýсь, -вёшься vb. pf.* a izbucni în plîns, a se porni pe plîns, a-l podidi plînsul.

разреди́ть, *-ежý, -еди́шь vb. pf. (ipf. разрежáть) acuz.* **1.** a rări, **2.** *(fig.)* a rarefia; a dilua, a subția; ~ *вóздух* a rarefia aerul.

разреди́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. разрежáться)* **1.** a se rări. **2.** a se rarefia.

разрежáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разреди́ть*

разрежáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разреди́ться.* **2.** *pas.* de la *разрежáть.*

разрежéние, *-я n. sg.* rarefiere; rărire; vid, vacuum; ~ *вóздуха* rarefierea aerului.

разрежённость, *-и f. sg. (fiz.)* rarefiere, rărire; ~ *вóздуха* rarefierea aerului.

разрежённый 1. *p.t.p.* de la *разредúть*. 2. *adj.* rărit, subțiat; rarefiat.

разрéз, *-а m.* 1. *sg.* tăiere. 2. tăietură, incizie; despicătură; ~ *на рукé* o tăietură la mînă. 3. *(сечение)* secțiune, profil; *продóльный* ~ secțiune longitudinală; *поперéчный* ~ secțiune transversală ◇ *в ~е* din punctul de vedere..., în lumina...; *в ~ с чьим-л мнéнием* contrar părerii cuiva; ~ *глаз* tăietura (forma) ochilor.

разрезáние, *-я n. sg.* tăiere.

разрéзать, *-жу, -жешь vb. pf. (ipf. разрезáть* și *рéзать)* a tăia.

разрезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разрéзать*.

разрéзка, *-и f. (tehn.)* secționare.

разрезн|óй *adj.* 1. de tăiat. 2. cu șliț cu tăieturi.

разрекламúровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a face o reclamă exagerată, a lăuda peste măsură.

разрешáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разрешúть*

разрешáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. de la *разрешúться*. 2. *impers.* a fi permis, a fi îngăduit. 3. *pas.* de la *разрешáть*.

разрешéни|е, *-я n.* 1. îngăduință, încuviințare, permisiune, aprobare; *дать* ~ a da voie, a permite; *получúть* ~ a fi autorizat, a căpăta voie; ~ *на посáдку* aprobare pentru aterizare; *с вáшего ~я* cu voia/cu îngăduința voastră. 2. autorizație, permis ~ *на ношéние орýжия* permis de portarmă; ~ *на прáво охóты* permis de vînătoare. 3. *sg.* rezolvare, soluționare, dezlegare; ~ *конфлúкта* aplanarea unui conflict; soluționarea unui litigiu. 4. *sg.* soluție; soluționare; *вéрное* ~ *проблéмы* soluția justă a problemei ◇~ *от брéмени* naștere, facere.

разрешúмость, *-и f.* posibilitatea de a soluționa/de a rezolva.

разрешúмый *adj.* rezolvabil, soluționabil, de rezolvat.

разрешúтельный *adj.* de aprobare; ~ *докумéнт* aprobare scrisă.

разреш|úть, *-шý, -шúшь vb. pf. (ipf. разрешáть) acuz.* 1. *(și cu inf.) (позвóлить, дать прáво)* a permite, a da voie, a îngădui; a autoriza, a aproba, a încuviința; ~*те* dați-mi voie. 2. a rezolva, a soluționa, a dezlega; ~ *вопрóс* a rezolva o problemă. 3. a aplana, a lămuri, a clarifica; a înlătura; ~ *конфлúкт* a aplana un conflict, a soluționa un litigiu.

разрешúться, *-шýсь, -шúшься vb. pf. (ipf. разрешáться)* 1. a se lămuri, a se clarifica. 2. a se rezolva, a se încheia, a se termina. 3. *instr. (pop.)* a naște, a da naștere.

разрисовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf. acuz.* 1. a împodobi cu desene, a picta. 2. *(fig.)* a zugrăvi.

разрисóвщик, *-а m.* decorator.

разровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. разрáвнивать) acuz.* a nivela, a netezi.

разрóзненно *adv.* izolat, separat; disparat; răzleț; *дéйствовать* ~ a acționa pe cont propriu fără a păstra legătura cu ceilalți.

разрóзненность, *-и f. sg.* lipsă de unitate; neconcordanță; caracter disparat.

разрóзненн|ый 1. *p.t.p.* de la *разрóзнить*. 2. *adj.* disparat, izolat; ~*ые дéйствия* acțiuni disparate. 3. *adj.* desperecheat, răzleț.

разрóзнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разрóзнить*

разрóзнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. рóзнить* și *разрóзнивать) acuz.* a desperechea, a descompleta.

разрóзниться, *-ится vb. pf.* a se desperechea, a se descompleta.

разрýб, *-а m.* tăietură, despicătură.

разрубáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разрубúть*.

разрубúть, *-ублю́, -ýбишь vb. pf. (ipf. разрубáть) acuz.* a despica, a sparge, a tăia în bucăți, a ciopîrți; ~ *на чáсти* a tăia în bucăți ◇~ *гóрдиев ýзел* a tăia nodul gordian.

разрýбка, *-и f sg.* despicare, tăiere *(cu toporul)*.

разругáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a certa, a dojeni; a face de două parale, a critica cu asprime.

разругáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. с + instr. (pop.)* a se certa, a se ocărî, a se înjura.

разрумя́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разрумя́нить*

разрумя́ниваться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разрумя́ниться*. 2. *pas.* de la *разрумя́нивать*.

разрумя́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. разрумя́нивать) acuz.* 1. a farda, a sulemeni. 2. a înroși, a îmbujora, a rumeni.

разрумя́ниться, *-нится vb. pf. (ipf. разрумя́ниваться)* a se înroși, a roși, a se îmbujora, a se rumeni.

разрýха, *-и f. sg.* ruină, dezorganizare, dezordine, decădere.

разрушáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разрýшить*

разрушáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разрýшиться*. 2. *pas.* de la *разрушáть*.

разрушéние, *-я n.* 1. *sg.* distrugere, nimicire; ruinare. 2. *(повреждение)* ruină, distrugere.

разрушúтель, *-я m.* cel care distruge/nimicește; distrugător.

разрушúтельность, *-и f. sg.* caracter distructiv.

разрушúтельный *adj.* distrugător, nimicitor, distructiv.

разрýшить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. разрушáть) acuz.* 1. a distruge, a dărîma, a nimici; ~ *до оснoвáния* a distruge pînă-n temelii. 2. *(fig.)* a distruge; a răsturna, a nărui, a dejuca; ~ *плáны* a zădărnici planurile; ~ *здорóвье* a ruina sănătatea.

разрýш|иться, *-ится vb. pf. (ipf. разрушáться)* 1. a se distruge, a se dărîma, a se ruina, a se nărui; *стáрый дом ~ился* casă veche s-a năruit. 2. *(fig.)* a se nărui, a fi dejucat *(despre planuri, uneltiri etc.)*.

разры́в, *-а m.* 1. *sg.* rupere; ruptură; ~ *дипломатúческих отношéний* ruperea relațiilor diplomatice; ~ *фрóнта* ruperea frontului. 2. ruptură, fisură; breșă; *найтú* ~ *прóвода* a găsi locul de ruptură a firului. 3. *(несогласóванность)* decalaj, nepotrivire, discordanță; ~ *цен* decalaj între prețuri. 4. *(взрыв)* explozie, detunătură ◇ ~ *сéрдца* atac de cord; *(folc)*. ~-*травá* iarba-fiarelor.

разрывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разорвáть* și *разры́ть*.

разрыв|áться, *-áется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разорвáться*. 2. *pas.* de la *разрывáть* ◇ *душá* sau *сéрдце ~áется* mi se rupe inima, mă doare sufletul.

разрывнóй *adj.* exploziv, explozibil.

разрыдáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a izbucni în plîns, a începe să plîngă cu hohote.

разры́ть, *-рóю, -рóешь vb. pf. (ipf. разрывáть) acuz.* 1. a săpa, a scormoni, a rîma. 2. *(fig.)* a răvăși, a răscoli.

разрыхлéние, *-я n. sg.* afînare.

разрыхлúтель, *-я m.* 1. *(agr.)* scormonitor, scarificator. 2. *(text.)* destrămător.

разрыхлúтельный *adj.* 1. *(agr.)* de/pentru afînare. 2. *(text.)* de destrămare.

разрыхлúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. рыхлúть* și *разрыхля́ть) acuz.* a afîna; ~ *пóчву* a afîna pămîntul.

разрыхля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разрыхлúть*

разря́д[1], *-а m.* ordin, clasă, categorie; *(bot.)* ~ *растéний* ordin de plante; *тарúфный* ~ categorie tarifară; *пéрвого ~а* de prima categorie, de prim rang.

разря́д[2], *-а m.* descărcare; ~ *ружья́* descărcarea armei; *электрúческий* ~ descărcare electrică.

разрядúть[1], *-яжý, -я́дишь vb. pf. (ipf. разряжáть) acuz.* a găti, a dichisi, a împopoțona, a împodobi.

разрядúть[2], *-яжý, -я́дишь vb. pf. (ipf. разряжáть) acuz.* 1. a descărca. 2. *(fig.)* a destinde; ~ *атмосфéру* a produce o destindere.

разрядúться[1], *-яжýсь, -я́дишься vb. pf. (ipf. разряжáться)* a se găti, a se dichisi, a se împopoțona, a se împodobi.

разрядú|ться[2], *-úтся vb. pf. (ipf. разряжáться)* 1. a se descărca; *ружьё ~лось* arma s-a descărcat. 2. a se produce o descărcare electrică. 3. *(fig.)* a se destinde.

разря́дк|а, *-и f.* 1. *(tipogr.)* spațiere; albitură; interlinii; *в ~у* cu spații albe, spațiat. 2. *(fig.)* destindere; ~ *междунарóдной напряжённости* destinderea încordării internaționale.

разря́дник, *-а m.* 1. sportiv calificat *(într-o anumită clasă)*. 2. *(tehn. fiz.)* eclator; paratrăsnet.

разря́дн|ый[1], *adj. (fiz. tehn.)* de descărcare; *~ые тру́бки* tuburi de descărcare.

разря́дный[2], *aj. (ist.)* de rang, de cin; *~ спи́сок* lista rangurilor, tablou de ranguri.

разряжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разряди́ть* [1,2]

разряжа́ться[1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *разряди́ться*[1].

разряжа́ться[2], *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разряди́ться*[2]. **2.** *pas.* de la *разряжа́ть.*

разряже́ние, *-я n.* descărcare.

разубеди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. разубежда́ть) acuz.* cu *в + prepl.* a face pe cineva să-și schimbe părerea, a deconsilia.

разубеди́ться, *-ежу́сь, -еди́шься vb. pf. (ipf. разубежда́ться) в + prepl.;* a se convinge de contrariu, a-și schimba părerea.

разубежда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разубеди́ть*

разубежда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разубеди́ться.* **2.** *pas.* de la *разубежда́ть.*

разува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разу́ть.*

разува́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** de la *разу́ться.* **2.** *pas.* de la *разува́ть.*

разувере́ние, *-я n.* **1.** încercare de a convinge de contrariu. **2.** *sg. (poetic)* decepție, dezamăgire.

разуве́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. разуверя́ть) acuz. в+prepl.* a face/ a hotărî pe cineva să-și schimbe convingerea, a-l lămuri, a-i deschide ochii.

разуве́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. разуверя́ться)* a-și pierde credința, a-și pierde încrederea, a fi decepționat.

разуверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разуве́рить*

разуверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разуве́риться.* **2.** *pas.* de la *разуверя́ть.*

разузнава́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разузна́ть*

разузна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разузнава́ть) acuz.* sau *prepl.* a afla, a reuși să afle, a se informa.

разукра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. разукра́шивать) acuz.* a înfrumuseța a împodobi, a decora, a ornamenta.

разукра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf. (ipf. разукра́шиваться)* a se înfrumuseța, a se găti, a se împodobi; a fi împodobit.

разукра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разукра́сить*

разукра́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разукра́ситься.* **2.** *pas.* de la *разукра́шивать.*

разукрупне́ние, *-я n.* divizare, împărțire; fărîmițare, descentralizare.

разукрупни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. разукрупня́ть) acuz.* a diviza, a împărți, a fărîmița; a descentraliza.

разукрупни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. разукрупня́ться)* a se diviza, a se împărți, a se descentraliza.

разукрупня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разукрупни́ть.*

разукрупня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разукрупни́ться.* **2.** *pas.* de la *разукрупня́ть.*

ра́зум, *-а m. sg.* rațiune, minte; intelect, inteligență; *си́ла ~а* puterea rațiunii; *потеря́ть ~* a-și pierde mințile ◇ *у кого́-л. ум за ~ зашёл* și-a ieșit din minți, s-a scrîntit, s-a cam năucit; *на ~ наста́вить* a aduce pe calea cea bună.

разуме́ется *cuv. modal.* fără îndoială, firește, de bună seamă, desigur, se înțelege, bineînțeles; *само́ собо́й ~* se înțelege de la sine.

разуме́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(înv.)* discernămînt; pricepere. **2.** părere; *по моему́ ~ю* după părerea mea, după cît înțeleg eu; *сде́лать что-л. по своему́ ~ю* a face ceva după cum îl taie capul.

разуме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a înțelege, a pricepe, a-și da seama, a sesiza. **2.** *под + instr.* a subînțelege.

разуме́ться, *-е́ется vb. ipf.* a se subînțelege.

разу́мно *adv.* în mod rațional, rezonabil, judicios, logic.

разу́мность, *-и f. sg.* deșteptăciune, înțelepciune, cumințenie.

разу́мный *adj.* **1.** cu rațiune, rațional. **2.** cu judecată, deștept, rezonabil, cuminte. **3.** înțelept, chibzuit, judicios, rațional; *~ое испо́льзование* folosire rațională.

разу́тый **1.** *p.t.p.* de la *разу́ть.* **2.** *adj.* desculț.

разу́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. разува́ть) acuz.* a descălța.

разу́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf. (ipf. разува́ться)* a se descălța, a-și scoate încălțămintea.

разуха́бистый *adj. (pop.)* îndrăzneț, prea familiar, obraznic.

разу́чивание, *-я m. sg.* învățare, studiere; exersare.

разу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разучи́ть*

разу́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разучи́ться.* **2.** *pas.* de la *разу́чивать.*

разучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. разу́чивать) acuz.* **1.** a învăța, a studia, a exersa. **2.** cu *inf.* a dezvăța.

разучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. разу́чиваться)* cu *inf.* a se dezvăța, a se dezobișnui, a pierde o deprindere; a nu mai ști să....

разъеда́ние, *-я n.* coroziune.

разъеда́ть, *-а́ет vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъе́сть.* **2.** *acuz. (fig.)* a roade, a dezbina.

разъеда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъе́сться.* **2.** *pas.* de la *разъеда́ть.*

разъедине́ние, *-я n. sg.* **1.** despărțire, separare. **2.** *(tehn.)* decuplare, întrerupere, deconectare; *~ то́ка* întreruperea curentului.

разъедини́тель, *-я m. (el.)* separator.

разъедини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. разъединя́ть) acuz.* **1.** a despărți, a separa, a izola. **2.** *(tehn.)* a decupla; a desface, a întrerupe legătura; a deconecta, a debreia.

разъедини́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. разъединя́ться)* a se separa, a se despărți, a se desface.

разъединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разъедини́ть*

разъединя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъедини́ться.* **2.** *pas.* de la *разъединя́ть.*

разъе́зд, *-а m.* **1.** *sg.* plecare; despărțire **2.** *pl.* călătorie; *~ы по дела́м* călătorii de afaceri. **3.** *(mil.)* patrulă *(călare).* **4.** *(ferov.)* haltă de încrucișare.

разъе́здить, *-зжу, -здишь vb. pf. (ipf. разъе́зживать) acuz.* a strica un drum *(prin trafic intens).*

разъездн|о́й *adj.* **1.** de călătorie, de drum; *~ы́е де́ньги* cheltuieli de deplasare, de drum; *~ аге́нт* comis-voiajor. **2.** *(ferov.)* de încrucișare; *~ путь* linie de încrucișare.

разъезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a călători, a cutreiera, a circula *~ по све́ту* a cutreiera lumea.

разъезжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *разъе́хаться*

разъе́сть, *-е́ст vb. pf. (ipf. разъеда́ть) acuz.* a roade, a mînca; a arde, a ataca.

разъе́|сться, *-е́мся, -е́шься vb. pf. (ipf. разъеда́ться) (pop.)* a se îngrășa, a prinde grăsime.

разъе́хаться, *-е́дусь, -е́дешься vb. pf. (ipf. разъезжа́ться)* **1.** a pleca *(în diferite direcții).* **2.** *(расста́ться)* a se despărți, a nu mai locui împreună. **3.** *(despre vehicule venind din direcții opuse)* a (putea) trece unul pe lîngă altul. **4.** *с + instr. (размину́ться)* a se încrucișa, a trece unul pe lîngă altul *(fără a se vedea).* **5.** a aluneca *(în direcții opuse)* **6.** *(fig. pop.) (расползтись от ветхости)* a se rupe de tot, a se destrăma.

разъярённый **1.** *p.t.p.* de la *разъяря́ть.* **2.** *adj.* mînios, furios, turbat, întărîtat.

разъяри́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. разъяря́ть) acuz.* a mînia, a întărîta, a înfuria.

разъяри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. разъяря́ться)* a se mînia, a se întărîta, a se înfuria.

разъяря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разъяри́ть*

разъяря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъяри́ться.* **2.** *pas.* de la *разъяря́ть.*

разъясне́ние, *-я n.* explicație, lămurire, limpezire, clarificare, deslușire; *дава́ть ~я* a da explicații/lămuriri.

разъясни́тельн|ый *adj.* explicativ, lămuritor, de lămurire; *~ая рабóта* muncă de lămurire.

разъясни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. разъясня́ть) acuz.* a explica, a lămuri, a limpezi, a clarifica, a desluşi.

разъя́сниться, *-ится vb. pf. impers.* a se însenina, a se lumina *(despre timp).*

разъясни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. разъясня́ться)* a se clarifica, a se lămuri.

разъясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разъясни́ть*

разъясня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъясни́ться.* **2.** *pas.* de la *разъясня́ть.*

разыгра́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разы́грывать) acuz.* **1.** *(исполнить)* a juca *(o piesă, un rol)*; a executa, a cînta *(o bucată muzicală)*. **2.** *(изобразить, представить)* a face pe...; a imita; *~ дурака́* a face pe prostul; *~ простачка́* a face pe naivul. **3.** a juca pînă la capăt; *~ па́ртию в ша́хматы* a juca/ a termina o partidă de şah. **4.** a trage la sorţi; a împărţi *(prin tragere la sorţi)*; *~ по жре́бию* a trage la sorţi. **5.** *(одурачить)* a păcăli, a-i juca (cuiva) o festă ◇ *~ как по но́там* a juca (pe cineva) pe degete.

разыгра́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. разы́грываться)* **1.** a se antrena, a se înfierbînta, la joc/la cîntat. **2.** *(постепенно усилиться)* a se dezlănţui, a fi în toi; a se înteţi; *бу́ря ~лась* furtuna s-a dezlănţuit; *у него́ ~лась пода́гра* are un atac de gută; *у меня́ ~лся аппети́т* mi-a venit o poftă de mîncare nebună. **3.** *(о собы́тиях)* a se desfăşura, a izbucni.

разы́грывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разыгра́ть*

разы́грываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разыгра́ться.* **2.** *pas.* de la *разы́грывать.*

разыска́ние, *-я n.* **1.** găsire, descoperire. **2.** *(исследование)* cercetare, studiu.

разыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. разы́скивать) acuz.* a găsi, a afla, a descoperi.

разыска́ться, *-ыщу́сь, -ы́щешься vb. pf. разы́скиваться)* a se găsi, a se descoperi; a fi găsit.

разы́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разыска́ть*

разы́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разыска́ться.* **2.** *pas.* de la *разы́скивать.*

рай, *-я m. sg.* rai, paradis; *(fig.) земно́й ~* sau *~ земно́й* raiul pe pămînt.

ра́йграс, *-а m. (bot.)* raigras, zîzanie.

райисполко́м, *-а m. = райо́нный исполни́тельный комите́т* comitetul executiv raional.

райко́м, *-а m. = райо́нный комите́т* comitet raional.

райо́н, *-а m.* **1.** regiune, zonă, sector *у́гольный ~* regiune carboniferă; *промы́шленный ~* regiune industrială; *~ бо́я* zonă de luptă; *(mil.) укреплённый ~* sector fortificat; *(mil.) ~ оборо́ны* zonă de apărare. **2.** *(adm.)* raion.

райони́рование, *-я n. sg. (adm.)* raionare, împărţire pe raioane.

райони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(adm.)* a raiona, a împărţi în raioane. **2.** a repartiza, a distribui, a împărţi.

райо́нный *adj. (adm.)* raional, de raion.

ра́йск|ий *adj.* de rai, de paradis; *~ая жизнь* paradis; *(bot.) ~ое я́блочко* măr de China; *(ornit.) ~ая пти́ца* pasărea paradisului.

райсове́т, *-а m. = райо́нный сове́т* soviet/consiliu raional.

рак[1], *-а m. (zool.)* rac; *речно́й ~* rac de rîu; *морско́й ~* rac de mare, homar; *кра́сный как ~* roşu ca racul; *пя́титься как ~* a merge îndărăt ca racul ◇ *показа́ть где ~и зиму́ют* a-i veni cuiva de hac; a găsi ac de cojocul cuiva; *как ~ на мели́* la ananghie, la strîmtoare; *(prov.) когда́ ~ на горе́ сви́стнет и щу́ка запоёт* la paştele cailor; la sfîntu-aşteaptă; cînd va face spînul barbă; cînd o prinde mîţa peşte şi coada de urs o creşte.

рак[2], *-а m. (med.)* cancer; *~ желу́дка* cancer la stomac.

рак[3], *-а m. (astr.)* racul, cancerul; *тро́пик ~а* tropicul racului.

ра́ка, *-и f. (bis.)* raclă.

ра́кель, *-я m. (tipogr.)* racletă.

ракéта[1], *-ы f.* rachetă; *сигна́льная ~* rachetă de semnalizare; *косми́ческая ~* rachetă cosmică; *~ бли́жнего де́йствия* rachetă cu rază mică de acţiune; *~ да́льнего де́йствия* rachetă cu rază mare de acţiune; *баллисти́ческая ~* rachetă balistică; *метеорологи́ческая ~* rachetă meteorologică; *многоступе́нчатая ~* rachetă cu mai multe trepte; *одноступе́нчатая ~* rachetă cu o singură treaptă; *орбита́льная ~* rachetă orbitală; *я́дерная ~* rachetă nucleară.

ракéта[2], *-ы f. (sport) v. ракéтка*

ракéтка, *-и f. (sport)* rachetă.

ракéтница, *-ы f.* lansator de rachete.

ракéтный[1] *adj.* **1.** cu/prin rachete. **2.** *(tehn.)* cu reacţie; *~ снаря́д* proiectil-rachetă; *~ дви́гатель* motor cu reacţie.

ракéтный[2] *adj. (sport)* de rachetă de tenis.

ракетодро́м, *-а (av. mil.)* rachetodrom.

ракетонóсный *adj. (mil.)* purtător de rachetă.

ракетопла́н, *-а m. (av.)* avion cu reacţie.

ракетостроéние, *-я n. (av. mil.)* construcţia de rachete.

ракéтчик, *-а m.* aruncător de rachete.

раки́та, *-ы f.* răchită, salcie.

раки́тник, *-а m. (bot.)* **1.** *(заросль)* tufiş de răchită, tufiş de sălcii, răchitiş. **2.** *(bot.)* drob.

ракку́рс, *-а m.* racursi (în pictură); *в ~е* în racursi, în perspectivă.

ракли́ст, *-а m. (text.)* muncitor la raclu.

ра́кля, *-и f. (text.)* raclu.

ра́ковина, *-ы f.* **1.** scoică, cochilie. **2.** *(водопроводная)* chiuvetă; *ку́хонная ~* chiuvetă de bucătărie. **3.** sulfură, gol (într-un metal turnat) ◇ *(anat.) ушна́я ~* pavilionul urechii.

ра́ковый[1] *adj.* de rac.

ра́ков|ый[2] *adj. (med.)* canceros; *~ая о́пухоль* tumoare canceroasă.

ракообра́зные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* crustacee.

ра́ло, *-а n.* plug primitiv cu grindei.

ра́м|а, *-ы f.* **1.** ramă, cadru; *~ы для карти́н* rame pentru tablouri; *око́нная ~* cercevea; *вста́вить в ~у* a pune în ramă, a înrăma. **2.** *(tehn.)* schelet, carcasă, armătură, osatură, cadru, ramă; *~ автомоби́ля* şasiul automobilului; *лесопи́льная ~* gater; *двойны́е ~ы* geamuri duble.

ра́м|ка, *-и f.* **1.** ramă mică. **2.** chenar; bordură; cadru; *тра́урная ~* chenar de doliu. **3.** *(fig.)* limită, cadru; *вы́йти из ~ок те́мы* a ieşi din subiect; *в ~ках зако́на* în cadrul legii; *держа́ть себя́ в ~ах (прили́чия)* a rămîne în limitele bunei-cuviinţe.

ра́мочн|ый *adj.* de rame; cu cadru; *~ое произво́дство* industrie de rame; *(rad.) ~ая анте́нна* antenă cadru.

ра́мпа, *-ы f. (tehn.)* rampă.

ра́мщик, *-а m. (tehn.)* gaterist.

ра́н|а, *-ы f.* rană; *смерте́льная ~* rană mortală; *пулева́я ~* rană de glonţ; *ко́лотая ~* rană de baionetă; *перевяза́ть ~ы* a pansa rănile; *разбереди́ть серде́чные ~ы* a răscoli amintiri neplăcute; a zgîndări o rană.

ранг, *-а m.* rang, grad, treaptă, clasă, categorie; *(mar.) капита́н пе́рвого ~а* căpitan de rangul întîi.

ра́нговый *adj.* de rang, de grad.

рангóут, *-а m. (mar.)* arboradă.

ранев|óй *adj.* de rană; *~ы́е бо́ли* dureri pricinuite de răni.

ра́нее *adv. (înv.) v. ра́ньше.*

ранéние, *-я n.* **1.** *sg.* rănire. **2.** rană.

ра́нен|ый *adj.* **1.** rănit; *~ бое́ц* luptător/soldat rănit. **2.** **~ый,** *-ого m.* rănit; *перево́зка ~ых* transportul răniţilor; *транспорта́бельный ~* rănit transportabil.

ранéт, *-а m.* renet *(soi de mere).*

ра́нец, *-нца m.* ghiozdan, raniţă; *~ для книг* ghiozdan pentru cărţi; *похо́дный ~* raniţă de campanie.

ранжи́р, *-а m. (în expr.) по ~у* a) după înălţime; b) *(fig.)* după rang.

рани́мый *adj.* gingaş, prea susceptibil.

ра́нить, *-ню, -нишь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a răni.

раннеспéлость, *-и f. (biol.)* precocitate.

раннеспéлый *adj. (biol.)* precoce, timpuriu.

ра́нн|ий *adj.* **1.** timpuriu, prematur; precoce; *~яя весна́* primăvară timpurie; *~ей весно́й* la începutul primăverii;

~ие сортá я́блок mere de vară, mere văratice; *~ие цветы́* flori timpurii; *~ие óвощи* trufandale (legume); *~яя мóлодость* prima tinerețe; *~яя стáрость* bătrînețe prematură; *~ее дéтство* fragedă copilărie; *~яя смерть* moarte prematură; *~ее развúтие* dezvoltare precoce. **2.** de dimineață, matinal; *~им ýтром* dis-de-dimineață; *~ час* oră matinală; *(fig.) ~яя птúчка* om deprins să se scoale devreme. **3.** din prima perioadă *(de activitate, de creație etc.);* de debut; *(ist.) ~ феодалúзм* prima perioadă de dezvoltare a feudalismului ◇ *из молоды́х, да ~* tînăr, dar la rele se pricepe.

рáно *adv.* **1.** devreme, de timpuriu; *~ ýтром* dis-de-dimineață; *~ вéчером* spre seară, de cu seară; *~ óсенью* la începutul toamnei, spre toamnă; *вставáть ~* a se scula devreme. **2.** înainte vreme, de timpuriu, devreme; *веснá наступúла ~* primăvara a venit devreme; *слúшком ~* prea devreme. **4.** *pred. impers.* e devreme; *ещё ~ обéдать* e încă devreme pentru masă ◇ *~ úли пóздно* mai devreme sau mai tîrziu; *(pop.) раны́м-~* dis-de-dimineață, cu noaptea în cap; *(prov.) ~ птáшечка запéла, как бы кóшечка не съéла* nu te bucura prea devreme; florile de primăvară pier cele dintîi; *(prov.) кто ~ встаёт, тот далекó уйдёт* cine se scoală de dimineață, departe ajunge.

рант, *-а m.* cant, ramă; *óбувь на ~у* încălțăminte cu ramă.

рантовóй *adj.* cu cant, cu ramă; *~ ботúнок* gheată cu ramă.

рантьé *m. indecl.* rentier.

рань, *-и f. sg.* dimineață; *в э́такую ~ поднялся!* s-a sculat cu noaptea în cap!

рáньше *adv.* **1.** *(comp.* de la *adv. рáно)* înainte, mai înainte, mai devreme; *он встал ~ всех* el s-a sculat înaintea tuturor. **2.** mai înainte, mai devreme, înainte de ... ; *~ срóка* înainte de termen; *как мóжно ~* cît se poate mai devreme; *не ~ мéсяца* abia peste o lună; cel puțin o lună; *не вернýсь ~ вéчера* mă întorc abia deseară. **3.** mai întîi; *за что взя́ться ~?* de ce să mă apuc mai întîi? **4.** odinioară, pe vremuri, mai demult.

рапидкáмера, *-ы f. (foto)* aparat de filmare rapidă.

рапидсъёмка, *-и f. (foto)* filmare rapidă.

рапúра, *-ы f.* spadă, floretă.

рáпорт, *-а m.* raport; dare de seamă.

рапортовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* și *ipf. dat.* cu *prepl.* a raporta, a prezenta un raport.

рапс, *-а m. (bot.)* rapiță.

рапсóд, *-а m. (ist.)* rapsod.

рапсóдия, *-и f. (muz.)* rapsodie.

рапýнцель, *-я m. (bot.)* clopoțel, salată-de-cîmp.

раритéт, *-а m.* raritate, lucru rar.

рáса, *-ы f.* rasă.

расúзм, *-а m. sg.* rasism.

расúст, *-а m.* rasist, adept al rasismului.

расúстский *adj.* rasist.

раскабалúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. раскабаля́ть)* a dezrobi, a elibera din robie.

раскабаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *раскабалúть*

раскáиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *раскáяться*

раскалённость, *-и f. sg.* încingere, fierbințeală; incandescență.

раскалённый **1.** *p.t.p.* de la *раскалúть.* **2.** *adj.* încins, încălzit; înfierbîntat; incandescent; *~ песóк* nisip încins; *~ добелá* încălzit/încins (pînă) la alb; *~ дóкраснá* încălzit/încins (pînă) la roșu.

раскалúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. раскаля́ть) acuz.* a încinge, a încălzi *(pînă la incandescență).*

раскалúться, *-úтся vb. pf. (ipf. раскаля́ться)* a se încinge.

раскáлываемость, *-и f. (chim. fiz.)* proprietatea de a se despica.

раскáлывание, *-я n. sg.* **1.** despicare; *~ ядрá* fragmentarea nucleului. **2.** *(fig.)* scindare.

раскáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расколóть*

раскáлываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расколóться.* **2.** *pas.* de la *раскáлывать.*

раскаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *раскалúть*

раскаля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскалúться.* **2.** *pas.* de la *раскаля́ть.*

раскапрúзничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a începe să facă nazuri.

раскáпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскопáть*

раскáрмливание, *-я n. (zool.)* îngrășare.

раскáрмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскормúть.*

раскáт, *-а m.* **1.** *sg.* rostogolire, desfășurare; *(tehn.)* laminare. **2.** *(гул, гром)* bubuit; *~ы грóма* tunet; *~ смéха* hohote de rîs.

раскатáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. раскáтывать) acuz.* **1.** *(развернуть)* a desfășura, a întinde. **2.** a rostogoli, a împrăștia. 3. a călca, a netezi; *~ тéсто* a întinde aluatul.

раскатáться, *-áется vb. pf. (ipf. раскáтываться)* **1.** a se desface, a se desfășura *(despre ceva făcut sul).* **2.** a se întinde.

раскáтисто *adv. (în expr.) ~ смея́ться* a rîde cu hohote.

раскáтистый *adj.* răsunător, sonor, tunător; *~ смех* rîs cu hohote; *~ гóлос* voce tunătoare.

раскатúть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. раскáтывать) acuz.* a imprima viteză *(rostogolind).* 2. a rostogoli; a împrăștia.

раскатúться, *-ачýсь, -áтишься vb. pf. (ipf. раскáтываться)* **1.** a se rostogoli, a se da de-a dura în toate părțile, a se împrăștia, a se risipi.

раскáтка, *-и f.* **1.** *sg.* rostogolire. **2.** *sg. (tehn.)* vălțuire, netezire prin laminare. **3.** sul; sucitor; *(tehn.)* vergea vălțuitoare.

раскáтывание, *-я n. (text.)* desfășurare; derulare.

раскáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** de la *раскатáть* și *раскатúть.* **2.** a se plimba mult *(cu un vehicul).*

раскáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскатáться* și de la *раскатúться.* **2.** *pas.* de la *раскáтывать.*

раскачáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. раскáчивать) acuz.* **1.** *(заставить качаться)* a face vînt, legănînd. **2.** *(расшатать)* a clătina, a face să se clatine, a scutura. **3.** *(fig. pop.)* a îndemna la treabă; a mișca, a îmboldi, a urni din loc.

раскачáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. раскáчиваться)* **1.** (a începe) a se legăna tare; a oscila. **2.** (a începe) a se legăna tare, a se clătina, a se scutura. **3.** *(fig. pop.)* a se apuca, a se hotărî (să facă ceva); a se urni.

раскáчивание, *-я n.* legănare; oscilare, balansare; clătinare.

раскáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскачáть*

раскáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскачáться.* **2.** *(pop.)* a se legăna (în mers), a se bălăbăni. **3.** *pas.* de la *раскáчивать.*

раскáчка, *-и f. sg. (pop.)* legănare; clătinare.

раскáшляться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. раскáшливаться)* a avea un acces de tuse.

раскáяние, *-я n. sg.* căință, părere de rău.

раскáяться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. раскáиваться) в + prepl.* a se căi; a regreta, a-i părea rău, a avea remușcări.

расквартировáние, *-я n. sg.* încartiruire, cantonare, cazare; cantonament.

расквартировáть, *-рýю, -рýешь vb. (ipf. расквартирóвывать) acuz.* a încartirui, a caza, a cantona.

расквартирóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расквартировáть*

расквáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf. (ipf. расквáшивать) acuz.* sau *dat.* cu *acuz. (pop.)* a umple de sînge; a zdrobi; a rupe.

расквáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расквáсить*

расквитáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. с + instr.* **1.** a se achita, a lichida socotelile cu cineva. **2.** *(отомстить)* a se răfui, a se răzbuna, a plăti (cuiva) o poliță.

раскидáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. раскúдывать) acuz.* a împrăștia, a risipi, a arunca în toate părțile.

раскидáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. раскúдываться)* a se întinde, a se lăbărța *(în mod dezordonat).*

раскúдистый *adj.* rămuros, stufos, pletos *(despre arbori).*

раскидн|óй *adj.* care se desface, pliant ◇ *(înv.)* *~ая карéта* landou.

раскúдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскидáть* şi de la *раскúнуть.*

раскúдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскúнуться.* **2.** *pas.* de la *раскúдывать.*

раскúнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. раскúдывать) acuz.* **1.** a întinde în lături, a desface, a răşchira. **2.** a desfăşura, a întinde *(pe o suprafaţă mare).* **3.** a întinde, a aşeza; ~ *лáгерь* a aşeza o tabără; ~ *шатёр* a întinde un cort ◇ ~ *умóм* sau *мозгáми* a chibzui bine.

раскúнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. раскúдываться)* **1.** a se întinde, a se lungi; a se tolăni. **2.** *(распростереться)* a se întinde; a ocupa, a acoperi (un spaţiu mare).

раскисáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *раскúснуть*

раскислéние, *-я n. (chim.)* dezoxidare; reducere.

раскислúтель, *-я m. (chim.)* dezoxidant; reducător.

раскúснуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. раскисáть)* **1.** a se acri, a se dospi tare. **2.** *(fig.)* a se moleşi.

расклáд, *-а m.* aşezare; mod de aşezare; combinaţie.

расклáдк|а, *-и f.* **1.** *sg.* *(действие)* repartiţie; aşezare, punere. **2.** *(развёрстка)* repartizare; împărţire; *дéлать ~у* a fixa o cotă-parte, a fixa partea aferentă a fiecăruia.

расклад|óй *adj.* pliant, demontabil, care se desface; *~ая кровáть* pat pliant.

раскладýшка, *-и f.* pat de campanie, pat pliant.

расклáдчик, *-а m. (text.)* dispozitiv de aşezare; depunător.

расклáдочник, *-а m. (text.)* distribuitor.

расклáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разложúть*[1]

расклáдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разложúться*[1]

расклáниваться, *-аюсь, -аешься vb.* de la *расклáняться*

расклáняться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. расклáниваться) с + instr.* **1.** a se saluta; *вéжливо ~* a se saluta politicos. **2.** a-şi lua rămas bun.

расклéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расклéить*

расклéиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расклéиться.* **2.** *pas.* de la *расклéивать.*

расклéить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. расклéивать) acuz.* **1.** *(отклеить)* a dezlipi, a desface. **2.** a lipi *(în mai multe locuri)*; ~ *объявлéния* a lipi anunţuri peste tot, a afişa.

расклéиться, *-éюсь, -éишься vb. pf. (ipf. расклéиваться)* **1.** a se dezlipi, a se desface, a se descleia. **2.** *(fig.)* a eşua; a nu se mai face. **3.** *(fig.)* a se şubrezi, a se hodorogi.

расклéйка, *-и f. sg.* lipit, lipire; ~ *афúш* lipitul afişelor.

расклéйщик, *-а m.* lipitor.

расклепáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. расклёпывать) acuz.* **1.** a deznitui, a tăia niturile. **2.** a bate, a turti, a lăţi floarea unui nit.

расклёпка, *-и f. sg.* deznituire, scoaterea niturilor.

расклёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расклепáть*

расковáть, *-кую, -куёшь vb. pf. (ipf. раскóвывать) acuz.* **1.** a scoate potcoavele, a despotcovi. **2.** a scoate cătuşele, a descătuşa, a desfereca. **3.** *(tehn.)* a turti; a întinde, a refula prin forjare.

расковáться, *-куюсь, -куёшься vb. pf. (ipf. раскóвываться)* **1.** a se despotcovi, a-şi pierde potcoavele. **2.** a-şi scoate cătuşele.

раскóвка, *-и f. sg.* **1.** despotcovire. **2.** *(tehn.)* turtire, întindere.

раскóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расковáть*

раскóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расковáться.* **2.** *pas.* de la *раскóвывать.*

расковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расковыря́ть*

расковыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. расковы́ривать) acuz.* a zgîria, a zgîndări, a scobi.

раскодúрование, *-я n.* decodificare.

раскóкать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz (pop.)* a sparge *(scăpînd din mîini).*

раскóл, *-а m. sg.* **1.** despicare; crăpare. **2.** *(fig.)* sciziune, dezbinare, vrajbă, zîzanie; *вносúть ~* a dezbina, a băga zîzanie. **3.** *(bis. ist.)* schismă.

расколáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расколотúть*

расколдовáть, *-дýю, -дýешь vb. pf. (ipf. расколдóвывать)* a scăpa de farmece.

расколдóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расколдовáть*

раскóлка, *-и f. sg.* despicare, spargere; crăpare.

расколотúть, *-очý, -óтишь vb. pf. (ipf. расколáчивать) acuz.* **1.** a întinde, a subţia *(cu ciocanul).* **2.** a desface *(ceva bătut în cuie)* **3.** a sparge.

расколóть, *-олю́, -óлешь vb. pf. (ipf. раскáлывать) acuz.* **1.** *(ipf.* şi *колóть).* **2.** *(fig.)* a scinda, a învrăjbi, a dezbina.

расколóться, *-кóлется vb. pf. (ipf. раскáлываться)* **1.** a se despica, a se sparge. **2.** *(fig.)* a se scinda, a se dezbina.

раскóльник, *-а m.* **1.** *(bis. ist.)* rascolnic, schismatic. **2.** *(fig.)* scizionist, fracţionist.

раскóльническ|ий *adj.* **1.** *(bis. ist.)* de rascolnic; de schismă, schismatic. **2.** *(fig.)* scizionist, fracţionist; sectar; *~ая дéятельность* activitate fracţionistă.

раскопáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. раскáпывать) acuz.* **1.** a săpa; a răscoli; a face săpături. **2.** a dezgropa; ~ *дрéвние погребéния* a dezgropa morminte antice.

раскóпк|а, *-и f.* **1.** *sg.* săpare, dezgropare. **2.** *pl.* săpături; *археологúческие ~и* săpături arheologice.

раскормúть, *-ормлю́, -óрмишь vb. pf. (ipf. раскáрмливать) acuz.* a îngrăşa, a îndopa.

раскорчевáть, *-чýю, -чýешь vb. pf.* de la *корчевáть*

раскорчёвка, *-и f. sg.* defrişare.

раскоря́ка, *-и f.* şi *m. (pop.)* om cu picioarele crăcănate, crăcănel.

раскоря́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскоря́чить.*

раскоря́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскоря́читься.* **2.** *pas.* de la *раскоря́чивать.*

раскоря́чить, *-ру, -чишь vb. pf. (ipf. раскоря́чивать) acuz. (pop.)* a crăcăna.

раскоря́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se crăcăna.

раскóс, *-а m. (tehn.)* proptea înclinată diagonală, contrafişă.

раскóс|ый *adj.* încrucişat, saşiu, zbanghiu; *~ые глазá* ochi saşii.

раскошéливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *раскошéлиться*

раскошéлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. раскошéливаться)* a-şi dezlega punga, a deveni darnic.

раскрáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскрáсть*

раскрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскроúть*

раскрасáвец, *-вца m.* făt-frumos, mîndru.

раскрасáвица, *-ы f. (pop.)* frumoasă ca o zînă, mîndră.

раскрáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf. (ipf. раскрáшивать) acuz.* a picta, a zugrăvi, a colora, a vopsi *(în diferite culori).*

раскрáска, *-и f. sg.* **1.** colorare. zugrăvire, vopsire *(în diferite culori).* **2.** *(расцветка)* culori, colorit; zugrăveală; *я́ркая ~* culori vii.

раскраснéться, *-éюсь, -éешься vb. pf.* a se îmbujora, a roşi, a se aprinde *(la obraji).*

раскрáсть, *-адý, -адёшь vb. pf. (ipf. раскрáдывать) acuz.* a fura, a prăda, a jefui *(totul, rînd pe rînd).*

раскрáшивание, *-я n. sg.* colorare; zugrăvire; vopsire.

раскрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскрáсить*

раскрепостúть, *-ощý, -остúшь vb. pf. (ipf. раскрепощáть) acuz.* **1.** a elibera din şerbie/ din iobăgie, a dezrobi. **2.** *(fig.)* a descătuşa, a emancipa, a dezrobi.

раскрепостúться, *-ощýсь, -остúшься vb. pf. (ipf. раскрепощáться)* **1.** a se elibera din şerbie, a scăpa din jugul robiei. **2.** *(fig.)* a se descătuşa, a se emancipa.

раскрепощáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *раскрепостúть*

раскрепощáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскрепостúться.* **2.** *pas.* de la *раскрепощáть.*

раскрепощéние, *-я n. sg.* **1.** eliberare din şerbie/din iobăgie, dezrobire. **2.** *(fig.)* descătuşare, emancipare, dezrobire.

раскритиковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. acuz.* a critica cu asprime, a supune unei critici necruţătoare.

раскричáть, *-чý, -чúшь vb. pf.* a trîmbiţa, a bate toba, a face mult caz de...

раскричá|ться, *-чýсь, -чúшься vb. pf.* **1.** (a începe) a ţipa, a zbiera, a striga; *ребёнок* ~*лся* copilul a început să ţipe. **2.** *на+acuz.* a se răsti, a se stropşi *(la cineva)*.

раскрóечный *adj.* de croire, de croială; de croit.

раскроúть, *-ою, -оúшь vb. pf. (ipf. раскрáивать) acuz.* **1.** a croi, a răscroi. **2.** *(pop.)* a sparge, a crăpa; a umple de sînge.

раскрóй, *-я m.* **1.** *(действие)* croit, răscroială. **2.** *(способ, фасон)* croit.

раскрóйка, *-и f. v. раскрóй*

раскрóйщик, *-а m. (tehn.)* **1.** croitor. **2.** sortator de lemn brut.

раскромсáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a tăia în bucăţi, a ciopîrţi, a sfîrteca, a măcelări.

раскрошúть, *-ошý, -óшишь vb. pf. (ipf. крошúть) acuz.* a fărîmiţa, a îmbucătăţi, a mărunţi.

раскрошúться, *-óшится vb. pf. (ipf. крошúться)* a se fărîmiţa.

раскрутúть, *-учý, -ýтишь vb. pf. (ipf. раскрýчивать) acuz.* **1.** a dezrăsuci, a descolăci. **2.** a desface, a deşuruba; ~ *гáйку* a desface o piuliţă.

раскрутú|ться, *-ýтится vb. pf. (ipf. раскрýчиваться)* **1.** a se dezrăsuci, a se descolăci. **2.** a se desface, a se deşuruba. **3.** (a începe) a se învîrti repede, a intra în viteză.

раскрýтка, *-и f. (tehn.)* dezrăsucire; *(auto)* ~ *двúгателя* pornirea motorului cu manivela.

раскрýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскрутúть*

раскрýчиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскрутúться*. **2.** *pas.* de la *раскрýчивать*

раскрывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *раскрыть*

раскрывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскрыться*. **2.** *pas.* de la *раскрывáть*.

раскрытие, *-я n. sg.* **1.** deschidere; ~ *парашюта* deschiderea paraşutei. **2.** *(fig.)* descoperire, dare pe faţă, demascare ◇ *(mat.)* ~ *скóбок* desfacerea/deschiderea parantezelor; ~ *пóчек* dezmugurire.

раскрыть, *-рóю, -рóешь vb. pf. (ipf. раскрывáть) acuz.* **1.** a deschide; ~ *окнó* a deschide fereastra; ~ *глазá* a) a deschide ochii; b) *(fig.)* a face ochii mari; a se mira; *(fig.)* ~ *объятия* a deschide braţele. **2.** *(обнажúть)* a dezveli; a destăinui. **3.** *(fig.)* a descoperi, a da pe faţă; a demasca; ~ *зáговор* a descoperi un complot ◇ ~ *дýшу пéред кем-л.* a-şi deschide sufletul în faţa cuiva; ~ *свои кáрты* a-şi da cărţile pe faţă; *(mat.)* ~ *скóбки* a deschide parantezele.

раскрыться, *-рóюсь, -рóешься vb. pf. (ipf. раскрывáться)* **1.** a se deschide. **2.** *(скúнуть одеялo)* a se descoperi, a se dezveli. **3.** a se desface, a se deschide. **4.** *(обнарýжиться)* a fi descoperit, a ieşi la iveală.

раскудáхтаться, *-хчусь, -хчешься* (a începe) a cotcodăci, a se pune pe cotcodăcit.

раскулáчивание, *-я n. sg.* deschiaburire.

раскулáчивать *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскулáчить*

раскулáчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. раскулáчивать) acuz.* a deschiaburi.

раскупáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *раскупúть*

раскупúть, *-уплю, -ýпишь vb. pf. (ipf. раскупáть) acuz.* a cumpăra *(tot)*.

раскýпоривание, *-я n. sg. v. раскýпорка*

раскýпоривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскýпорить*

раскýпориваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскýпориться*. **2.** *pas.* de la *раскýпоривать*.

раскýпорить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. раскýпоривать) acuz.* a desfunda, a destupa.

раскýпориться, *-ится vb. pf. (ipf. раскýпориваться)* a se desfunda, a se destupa; a fi desfundat/destupat.

раскýпорка, *-и f. sg.* desfundare, destupare.

раскýривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскурúть*

раскýриваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскурúться*. **2.** *(pas.)* de la *раскýривать*.

раскурúть, *-урю, -ýришь vb. pf. (ipf. раскýривать) acuz.* a trage cîteva fumuri *(pentru a aprinde mai bine ţigara, luleaua)*.

раскурúться, *-ýрится vb. pf. (ipf. раскýриваться)* a se aprinde bine *(despre ţigară, pipă)*.

раскусúть, *-ушý, -ýсишь vb. pf. (ipf. раскýсывать) acuz.* **1.** a muşca, a sparge, a rupe cu dinţii. **2.** *(fig.)* a pricepe, a înţelege, a se dumiri.

раскýсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскусúть*

раскýтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. раскýтывать) acuz.* a dezveli, a desfăşa.

раскýтаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. раскýтываться)* a se dezveli, a se descoperi, a se desfăşa.

раскутúться, *-учýсь, -ýтишься vb. pf. (ipf. раскýчиваться)* **1.** *(безудéржно кутúть)* a se apuca de chefuri, a o duce tot într-un chef. **2.** *(fig.) (расщедрúться)* a-şi desface punga, a deveni darnic.

раскýтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскýтать*

раскýтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскýтаться*. **2.** *pas.* de la *раскýтывать*.

раскýчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *раскутúться*

рáсов|ый *adj.* rasial, de rasă; ~*ая дискриминáция* discriminare rasială.

распáд, *-а m. sg.* **1.** descompunere, dezagregare, scindare, dezintegrare; ~ *нейтрóнов* dezintegrarea neutronilor; *ядерный* ~ dezintegrarea nucleară; *радиоактúвный* ~ dezintegrare radicactivă. **2.** *(fig.)* destrămare; descompunere; dezmembrare; dizolvare. **3.** *(fig.)* decădere; dezorganizare; ruină.

распадáться, *-áется vb. ipf.* de la *распáсться*

распадéние, *-я n. sg. v. распáд (1)*; ~ *молéкулы* dezagregarea moleculei.

распáдок, *-дка m. (reg.)* defileu.

распáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распаять*

распáиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распаяться*. **2.** *pas.* de la *распáивать*.

распаковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. (ipf. распакóвывать) acuz.* a despacheta.

распаковáться, *-кýюсь, -кýешься vb. pf. (ipf. распакóвываться)* **1.** a-şi despacheta lucrurile. **2.** a se desface.

распакóвка, *-и f. sg.* despachetare.

распакóвывание, *-я n. sg. v. распакóвка*.

распакóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распаковáть*

распакóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распаковáться*. **2.** *pas.* de la *распакóвывать*.

распакóвщик, *-а m. (tehn.)* muncitor care desface baloturi.

распалúть, *-лю, -лúшь vb. pf. (ipf. распалять) acuz.* **1.** *(pop.)* a încinge, a înfierbînta. **2.** *(fig.)* a înfierbînta, a aprinde, a scoate din sărite.

распалúться, *-люсь, -лúшься vb. pf. (ipf. распаляться)* **1.** *(pop.)* a se încinge, a se înfierbînta. **2.** *(fig.)* a se aprinde, a se înfierbînta, a-şi pierde cumpătul.

распалять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *распалúть*

распаляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распалúться*. **2.** *pas.* de la *распалять*.

распáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распáрить*

распáри|ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *распáриться*.

распáри|ть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. распáривать) acuz.* **1.** a muia, a înmuia; a trata cu aburi/cu apă fierbinte. **2.** a transpira, a năduşi, a asuda; *егó* ~*ло знóем* a transpirat de căldură.

распáриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. распáриваться)* **1.** a se muia, a se înmuia *(din cauza apei fierbinţi, a aburului)*. **2.** a transpira, a năduşi, a asuda.

распáрка, *-и f.* tratare cu aburi *sau* cu apă fierbinte.

распáрывание, *-я n.* **1.** spintecare. **2.** *(text.)* descoasere, destrămare.

распáрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распорóть*

распáрываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распорóться*. **2.** *pas.* de la *распáрывать*.

распáсться, *-адётся vb. pf. (ipf. распадáться)* **1.** a se dezagrega, a se descompune. **2.** *(fig.)* a se destrăma, a

se descompune; a se dezmembra; a se desface, a se dizolva. **3.** *(fig.)* a decădea, a se dezorganiza.

распаха́ть, *-пашу́, -па́шешь vb. pf. (ipf. распа́хивать) acuz.* a ara, a desțeleni; ~ *новь* a sparge țelina, a desțeleni.

распа́хивание, *-я n. sg.* arat, desțelenire.

распа́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распаха́ть* și de la *распахну́ть.*

распа́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распахну́ться.* **2.** *pas.* de la *распа́хивать.*

распахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. распа́хивать) acuz.* a deschide larg, a desface, a descheia.

распахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. распа́хиваться)* **1.** a se deschide larg. **2.** a se deschide, a-și desface haina la piept.

распа́шка, *-и f. sg.* **1.** arat, arare, desțelenire; ~ *земли́* aratul pămîntului. **2.** teren arat, loc desțelenit, arătură.

распа́шник, *-а m. (agr.)* rariță, prășitor.

распашн|о́й [1] *adj.* **1.** cu vîslă dublă; ~*а́я гре́бля* vîslire cu vîslă dublă; ~*о́е весло́* vîslă dublă. **2.** cu două canaturi; ~*ы́е две́ри* ușă cu două canaturi.

распашно́й [2] *adj.* deschis, fără nasturi.

распашо́нка, *-и f.* pieptar, pieptăraș, cămășuță de sugar.

распая́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. распа́ивать)* a dezlipi, a desface *(o piesă sudată).*

распая́ться, *-я́ется vb. pf. (ipf. распа́иваться)* a se topi; a se dezlipi *(la locul sudat).*

распе́в, *-а m.* **1.** *sg. (muz.)* exersare; exercițiu vocal. **2.** cîntec; fel de a cînta motive melodice.

распева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распе́ть.* **2.** *acuz.* sau fără *compl.* a cînta cu glas tare și cu voie bună, a cînta din toată inima; ~ *во всё го́рло* a cînta în gura mare.

распева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распе́ться.* **2.** *pas.* de la *распева́ть.*

распека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *распе́чь*

распелена́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. распелёнывать) acuz.* a desfășa.

распелена́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. распелёнываться)* a se desfășa/a se desface din scutece.

распелёнывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распелена́ть*

распелёнываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распелена́ться.* **2.** *pas.* de la *распелёнывать.*

распере́ть, *разопру́, разопрёшь vb. pf. (ipf. распира́ть) acuz. (mai ales impers.) (pop.)* a umfla, a face să plesnească/să crape.

распетуши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf.* a se semeți, a se umfla în pene, a se rățoi.

распе́ть, *-пою́, -поёшь vb. pf. (ipf. распева́ть) acuz. (muz.)* **1.** a cînta *(spre a învăța un cîntec),* a exersa. **2.** a-și forma/ a-și cultiva vocea.

распе́ться, *-пою́сь, -поёшься vb. pf.* **1.** a se pune pe cîntat, a se înfierbînta la cîntec. **2.** a-și regăsi vocea, (a începe) a cînta bine.

распеча́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распеча́тывать) acuz.* **1.** a scoate/a rupe sigiliile, a desigila. **2.** a deschide, a desface.

распеча́таться, *-ается vb. pf. (ipf. распеча́тываться)* a se dezlipi, a se desface, a se deschide.

распеча́тывание, *-я n. sg.* **1.** desigilare, rupere/scoatere a sigiliilor. **2.** deschidere, desfacere; ~ *со́тов* descăpăcirea fagurilor.

распеча́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распеча́тать*

распеча́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распеча́таться.* **2.** *pas.* de la *распеча́тывать.*

распе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. распека́ть) acuz.* a mustra, a dojeni, a bruftui, a certa.

распива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *распи́ть.* **2.** a-și petrece vremea bînd ceva, a bea pe îndelete.

распи́вочно *adv. (în expr.) прода́жа вина́* ~ *и навы́нос* desfacere de vinuri pe loc și la domiciliu.

распи́вочн|ый *adj. (înv.)* **1.** pentru consum pe loc; ~*ая прода́жа спиртны́х напи́тков* vînzare de băuturi alcoolice pentru consum pe loc. **2.** ~**ая,** *-ой f.* bodegă, cîrciumă, birt.

распи́л, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere *(cu ferăstrăul).* **2.** tăietură, locul tăieturii *(la un lemn, la o scîndură).*

распи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распили́ть*

распили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. распи́ливать)* a tăia cu ferăstrăul.

распи́лка, *-и f. sg. v. распи́л (1)*

распило́вка, *-и f. sg. v. распи́л (1)*

распина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *распя́ть*

распина́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. за+acuz. (peior.)* a stărui; a interveni; a depune mari străduințe; a se face luntre și punte; a face pe dracu-n patru.

распира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *распере́ть*

расписа́ни|е, *-я n.* orar, itinerar; ~ *поездо́в* mersul trenurilor; ~ *шко́льных заня́тий* orar școlar; *по* ~*ю* după orar; *(mil.) боево́е* ~ ordine de bătaie; *вы́биться из* ~*я* a ieși din grafic.

расписа́ть, *-шу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. распи́сывать) acuz.* **1.** a înscrie, a trece, a înregistra. **2.** *(распределить)* a distribui, a repartiza. **3.** a picta, a zugrăvi. **4.** *(fig.) (описать)* a descrie/a expune amănunțit; a înflori, a exagera.

расписа́ться [1], *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf.* **1.** *(ipf. распи́сываться) (подписаться)* a iscăli, a semna. **2.** *(ipf. распи́сываться) в+prepl. (fig.)* a recunoaște, a da pe față; ~ *в свое́й бесп́омощности* a-și recunoaște neputința, slăbiciunea. **3.** *(увлечься писанием)* a se lua cu scrisul.

расписа́ться [2], *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. распи́сываться) instr.* sau fără *compl. (pop.)* a-și înregistra căsătoria.

распи́ск|а, *-и f.* **1.** chitanță, recipisă, dovadă, adeverință; ~ *в получе́нии* dovadă/chitanță de primire, recipisă, dovadă de primire; *под* ~*у* contra chitanță; *дать* ~*у* a da/a elibera chitanță; *взять* ~*у* a lua/a cere chitanță. **2.** *sg.* înscriere, înregistrare. **3.** *sg.* zugrăvire; pictare.

расписно́й *adj.* pictat, zugrăvit.

распи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расписа́ть*

распи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расписа́ться* [1,2] **2.** *pas.* de la *распи́сывать.*

распи́ть, *разопью́, разопьёшь vb. pf. (ipf. распива́ть) acuz.* a bea *(împreună cu cineva).*

распиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. распи́хивать) acuz. (pop.)* **1.** *(растолкать)* a da din coate *(pentru a-și face loc);* a împrăștia, **2.** *(рассовать)* a băga, a vîrî, a pune *(pretutindeni, în toate părțile).*

распи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распиха́ть*

распла́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. пла́вить* și *расплавля́ть) acuz.* a topi *(metale, sticlă).*

распла́виться, *-ится vb. pf. (ipf. пла́виться* și *расплавля́ться)* a se topi *(despre metale, sticlă).*

расплавле́ние, *-я n. sg. v. распла́вливание*

распла́вливание, *-я n. sg.* topire, fuziune.

расплавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *распла́вить.*

расплавля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распла́виться.* **2.** *pas.* de la *расплавля́ть.*

распла́каться, *-ла́чусь, -ла́чешься vb. pf.* a izbucni în plîns, a-l podidi plînsul.

распланирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. распланиро́вывать) acuz.* a planifica.

распланиро́вка, *-и f.* **1.** planificare. **2.** amplasare; dispoziție.

распласта́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. распла́стывать) acuz.* **1.** *(разрезать пластами)* a despica; a tăia în felii; a desface în straturi. **2.** *(растянуть плашмя)* a întinde, a lungi.

распласта́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. распла́стываться)* a se întinde, a se așterne, a se lungi.

распла́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распласта́ть*

распла́стываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распласта́ться.* **2.** *pas.* de la *распла́стывать.*

распла́т|а, *-ы f. sg.* **1.** *(платёж)* plată, achitare; ~ *по счета́м* achitarea facturilor. **2.** *(fig.)* pedeapsă, ispășire, răsplată; răzbunare, răfuială.

расплати́ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. распла́чиваться)* **1.** *с+instr.* a plăti, a achita; *по́лностью* ~ a plăti pînă la un ban. **2.** *с+instr. (fig.)*

(отомстить) a se răzbuna, a se răfui. **3.** *(fig.)* *(понести наказание)* *за + acuz.* a ispăşi, a expia.

расплачиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *расплатиться*

расплескать, *-ещу, -ещешь vb. pf. (ipf. расплёскивать* şi *mom. расплеснуть) acuz.* a vărsa.

расплёскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расплескать*

расплёскиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расплескаться.* **2.** *pas.* de la *расплёскивать.*

расплеснуть, *-ну, -нёшь vb. pf. mom.* de la *расплескать*

расплести, *-лету, -летёшь vb. pf. (ipf. расплетать) acuz.* a despleti, a desface.

расплетание, *-я n. sg.* despletire, desfacere.

расплетать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расплести*

расплетаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расплестись.* **2.** *pas.* de la *расплетать.*

расплод, *-а m. (zool.)* prăsilă; produşi, puiet.

расплодить, *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. плодить) acuz.* **1.** a prăsi, a creşte; a lăsa să se înmulţească; *~ племенной скот* a prăsi animale de rasă. **2.** *(fig.)* a se înmulţi.

расплодиться, *-ится vb. pf. (ipf. плодиться)* a se înmulţi, a se prăsi.

расплыв, *-а m. (tehn.)* întindere; revărsare.

расплываться, *-ается vb. ipf.* de la *расплыться*

расплывчато *adv.* (în mod) confuz, vag, difuz, nedesluşit.

расплывчатость, *-и f. sg.* caracter confuz, vag; lipsă de precizie.

расплывчатый *adj.* confuz, vag, difuz, neconturat, neprecis, nedesluşit.

расплывшийся **1.** *part. trec. act.* de la *расплыться.* **2.** *adj.* gras.

расплыться, *-ывётся vb. pf. (ipf. расплываться)* **1.** *(растечься)* a se întinde, a curge. **2.** *(растолстеть)* a se umfla, a se lăbărţa *(din cauza îngrăşării).* **3.** a se împrăştia *(înotînd).*

расплющивание, *-я n. sg.* turtire, strivire; aplatizare.

расплющивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расплющить*

расплющиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расплющиться.* **2.** *pas.* de la *расплющивать.*

расплющить, *-щу, -щишь vb. pf. (ipf. расплющивать) acuz.* a strivi, a turti; a aplatiza.

расплющиться, *-щится vb. pf. (ipf. расплющиваться)* a se turti.

расплясаться, *-яшусь, -яшешься vb. pf.* a se porni pe joc.

расподобление, *-я n. sg. (lingv.)* disimulare.

распознаваемый **1.** *part. prez. pas.* de la *распознавать.* **2.** *adj.* cognoscibil, care poate fi cunoscut, perceptibil.

распознавание, *-я n. sg.* detectare, descoperire, aflare, constatare; *(med.)* diagnosticare.

распознавать, *-наю, -наёшь vb. ipf.* de la *распознать*

распознание, *-я n. sg. v. распознавание.*

распознать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распознавать) acuz.* **1.** a constata; a stabili; a afla, a descoperi. **2.** *(med.)* a diagnostica; *~ болезнь* a pune diagnosticul (bolii).

располага|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расположить*[1,2] **2.** *instr.* a dispune, a avea la îndemînă, a avea la dispoziţie; *~йте мной* vă stau la dispoziţie. **3.** cu *inf. (înv.)* a avea de gînd, a-şi propune, a intenţiona.

располагаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расположиться.* **2.** *pas.* de la *располагать (1).*

располагающ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *располагать.* **2.** *adj.* simpatic, atrăgător, plăcut; *~ая внешность* înfăţişare plăcută.

расползаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *расползтись*

расползтись, *-ётся vb. pf. (ipf. расползаться)* **1.** a se tîrî în toate părţile, a se împrăştia. **2.** a se şterge, a-şi pierde conturul. **3.** *(fig.)* a se rupe, a se desface, a se destrăma.

располнеть, *-ею, -еешь vb. pf.* a se îngrăşa, a prinde grăsime.

расположение[1], *-я n. sg.* **1.** aşezare; aranjare, orînduire; amplasare; *диагональное ~* amplasare pe diagonală.

2. poziţie, situaţie; amplasament. **3.** *(mil.)* dispozitiv; dislocare; *казарменное ~* încazarmare; *~ войск по квартирам* cantonarea trupelor. **4.** rînduială, ordine, aşezare; *~ слов в предложении* ordinea cuvintelor în propoziţie; *(agr.) гнездовое ~* aşezare în cuiburi.

расположение[2], *-я n. sg.* **1.** *(симпатия)* simpatie, atracţie, bună voinţă. **2.** *(настроение)* dispoziţie, dorinţă, chef. **3.** *(наклонность)* predispoziţie, înclinaţie ◇ *~ духа* dispoziţie, stare sufletească.

расположенный **1.** *p.t.p.* de la *расположить*[1,2]. **2.** *adj. к + dat.* binevoitor. **3.** *adj. к + dat.* cu *inf.* dispus, înclinat; *он ~ ехать* e dispus să plece.

расположить[1], *-ожу, -ожишь vb. pf. (ipf. располагать) acuz. (разместить, расставить)* a instala, a aranja, a aşeza, a rîndui; *~ в алфавитном порядке* a pune în ordine alfabetică.

расположить[2], *-ожу, -ожишь vb. pf. (ipf. располагать) acuz. (вызывать симпатию)* a cîştiga bunăvoinţa, a deştepta simpatia cuiva, a insufla simpatie; *~ к себе кого-л.* a cîştiga bunăvoinţa cuiva; *~ в свою пользу* a cîştiga/ a atrage de partea sa.

расположи|ться, *-ожусь, -ожишься vb. pf. (ipf. располагаться)* **1.** a se instala, a se aşeza; *~ лагерем* a face o tabără. **2.** a fi aşezat/situat; *село ~лось у подножия горы* satul e aşezat la poalele muntelui.

располосовать, *-сую, -суешь vb. pf.* de la *полосовать (1)*

распоп, *-а m. (înv.)* răspopit.

распор, *-а m. (tehn.)* împingere laterală.

распорка, *-и f. (tehn.)* bară de distanţare, distanţier.

разпороть, *-орю, -орешь vb. pf. (ipf. пороть* şi *распарывать) acuz.* **1.** a descoase, a desface. **2.** a spinteca; *~ живот* a spinteca pîntecele.

распороться, *-орется vb. pf. (ipf. пороться* şi *распарываться)* a se descoase.

распорядитель, *-я m.* organizator, conducător; *~ кредитов* ordonator de credite; *директор-~* administrator delegat *(la societăţile pe acţiuni).*

распорядительность, *-и f. sg.* spirit de organizare/de organizator, spirit organizatoric.

распорядительный *adj.* **1.** expeditiv, priceput, energic. **2.** de dispoziţie; *~ орган* organ de dispoziţie.

распорядиться, *-яжусь, -ядишься vb. pf. (ipf. распоряжаться)* **1.** *(отдать приказание)* a dispune, a ordona, a porunci; a da dispoziţie/ordin; *~ о чём-л.* a ordona ceva, a da dispoziţii de a se face ceva. **2.** a dispune de; a folosi; *~ своим временем* a dispune de timpul său; *~ по своему усмотрению* a dispune după aprecierea sa.

распоряд|ок, *-дка m.* ordine, regim; *~ дня* program/orar zilnic (de muncă); *правила внутреннего ~ка* regulament de ordine interioară.

распоряжа|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распорядиться.* **2.** *(управлять)* a conduce, a dispune (de orice); *кто здесь ~ется?* cine e mai mare aici?

распоряжени|е, *-я n.* **1.** *sg.* dispoziţie; dispunere; *(jur.) право ~я* drept de dispoziţie; *иметь в своём ~и кого-л.* a avea la dispoziţia sa pe cineva; *предоставить в ~* a pune la dispoziţie. **2.** *(приказание)* ordin, dispoziţie; *устное ~* dispoziţie verbală; *письменное ~* dispoziţie scrisă; *отдать ~* a dispune; a da dispoziţie; *до особого ~я* pînă la noi ordine.

распоясаться, *-яшусь, -яшешься vb. pf. (ipf. распоясываться)* **1.** a se descinge, a-şi scoate brîul. **2.** *(fig.)* a depăşi orice limită, a întrece măsura.

распоясываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распоясаться.* **2.** *pas.* de la *распоясывать.*

расправ|а, *-ы f.* răfuială; reprimare, represiune, represalii; *свирепая ~* reprimare sălbatică; *кровавая ~* masacru, măcel; *кулачная ~* bătaie (cu pumnul); *короткая ~* răfuială scurtă, justiţie sumară; *учинить ~у над кем-л.* a se răfui cu cineva; a lua măsuri de represiune împotriva cuiva ◇ *(înv.) чинить суд и ~у* a împărţi dreptate, a judeca şi a pedepsi.

расправить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. расправлять) acuz.* **1.** *(выпрямить)* a îndrepta, a netezi; a descreţi.

2. *(вытянуть)* a întinde, a desface; a dezmorţi; ~ *крылья* a-şi întinde aripile; *(fig.)* a căpăta/a prinde aripi.

расправиться[1], *-ится vb. pf. (ipf. расправляться)* a se îndrepta, a se întinde, a se netezi, a se descreţi.

расправиться[2], *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. расправляться) с + instr.* a se răfui; a pedepsi; a reprima.

расправлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *расправить*

расправляться[1], *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расправиться*[1]. **2.** *pas.* de la *расправлять*.

расправляться[2], *-яюсь, -яешься vb. ipf.* de la *расправиться*[2]

распределение, *-я n. sg.* repartizare, distribuire, împărţire, repartiţie, distribuţie; ~ *национального дохода* repartiţia venitului naţional; *(ec. pol.)* ~ *по труду* repartiţie după muncă; *(ec. pol.) уравнительное* ~ repartiţie egalitară; ~ *обязанностей* repartizarea atribuţiilor/sarcinilor; *(tehn.) автоматическое* ~ distribuţie automată; *(fiz.) тепловое* ~ distribuţie calorică.

распределитель, *-я m.* **1.** distribuitor, cel care distribuie. **2.** *(tehn.)* distribuitor.

распределительн|ый *adj.* de repartizare, de distribuţie; ~ *пункт* punct de repartizare, punct de distribuţie; *~ая комиссия* comisia de repartizare; *(el.) ~ая доска* tablou de distribuţie.

распределить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. распределять) acuz.* **1.** a distribui, a repartiza, a împărţi; ~ *время* a planifica timpul; ~ *роли* a împărţi rolurile. **2.** a clasifica, a grupa.

распределиться, *-лится vb. pf. (ipf. распределяться)* a se împărţi; a fi repartizat.

распределять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *распределить*

распределяться, *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распределиться*. **2.** *pas.* de la *распределять*.

распродавать, *-даю, -даёшь vb. ipf.* de la *распродать*

распродажа, *-и f. sg.* vînzare, lichidare, desfacere totală; ~ *товаров* desfacerea totală a mărfurilor; *дешёвая* ~ vînzare cu preţ redus; *окончательная* ~ lichidare.

распродать, *-ам, -ашь vb. pf. (ipf. распродавать) acuz.* a vinde totul (la diferite persoane); a lichida, a desface; ~ *имущество* a vinde toată averea; ~ *с молотка* a vinde la mezat, a vinde la licitaţie.

распропагандировать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a lămuri prin propagandă, a convinge, a prelucra.

распростереть *(viit. nefolosit) vb. pf. (ipf. распростирать) acuz.* a întinde, a desface, a lărgi; *(fig.)* ~ *своё влияние* a-şi extinde influenţa.

распростереться *(viit. nefolosit) vb. pf. (ipf. распростираться)* **1.** a se întinde, a se lungi; a cădea cu mîinile (întinse). **2.** *(fig.)* a se răspîndi, a se extinde.

распростёрт|ый **1.** *p.t.p.* de la *распростереть*. **2.** *adj.* întins ◇ *с ~ыми объятиями* cu braţele deschise.

распростирать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распростереть*

распростираться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распростереться*.

распроститься, *-ощусь, -остишься vb. pf. с + instr.* a-şi lua rămas bun, a-şi lua adio, a-şi lua ziua bună.

распространение, *-я n. sg.* răspîndire, împrăştiere, difuzare, propagare, extindere, diseminare, proliferare; ~ *ложных слухов* răspîndire de zvonuri false; *получить большое* ~ a căpăta o mare răspîndire; *(fiz.)* ~ *света* propagarea luminii; ~ *ядерного оружия* proliferarea armei nucleare.

распространённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *распространить*. **2.** *adj.* răspîndit, cunoscut, obişnuit; ~ *взгляд* părere răspîndită ◇ *(gram.) ~ое предложение* propoziţie dezvoltată.

распространитель, *-я m.* răspînditor, propagator, agent de propagare.

распространительный *adj.* extensiv, larg.

распространить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. распространять) acuz.* **1.** a lărgi, a extinde, a mări; ~ *свои владения* a-şi lărgi posesiunile. **2.** a extinde; ~ *своё влияние* a-şi extinde influenţa. **3.** a răspîndi; a propaga; a face cunoscut, a populariza; ~ *слух* a răspîndi un zvon, a colporta. **4.** a răspîndi, a împrăştia *(un miros)*.

распространиться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. распространяться)* **1.** a se extinde, a se întinde. **2.** a se răspîndi, a se propaga. **3.** a se răspîndi; a se împrăştia *(despre miros)*. **4.** *(долго говорить)* a vorbi mult *(despre ceva)*, a lungi vorba, a se întinde la vorbă.

распространять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *распространить*

распространяться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распространиться*. **2.** *pas.* de la *распространять*.

распрощаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. v. распроститься*

распрыскать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распрыскивать) acuz.* a stropi, a pulveriza.

распрыскиватель, *-я m.* pulverizator.

распрыскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распрыскать*

распр|я, *-и f. (înv.)* ceartă, vrajbă, dezbinare, dihonie.

распрягать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распрячь*

распрягаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распрячься*. **2.** *pas.* de la *распрягать*.

распряжка, *-и f. sg.* deshămare, dejugare.

распрямить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. распрямлять) acuz.* a îndrepta, a dezdoi, a întinde.

распрямиться, *-млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. распрямляться)* a se îndrepta, a se dezdoi, a se descovoia.

распрямление, *-я n. sg.* îndreptare, dezdoire, descovoiere.

распрямлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *распрямить*

распрямляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распрямиться*. **2.** *pas.* de la *распрямлять*.

распрячь, *-ягу, -яжёшь vb. pf. (ipf. распрягать) acuz.* a deshăma; a dejuga.

распрячься, *-яжётся vb. pf. (ipf. распрягаться)* **1.** a se deshăma, a se dejuga. **2.** a se desface, a se dezlega *(despre ham)*.

распуг|ать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распугивать* şi *mom. распугнуть) acuz.* a împrăştia, a risipi, a goni.

распугивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распугать*

распускание, *-я n. sg.* **1.** înflorire; deschidere *(a florilor, a mugurilor)*; ~ *деревьев* înfrunzirea arborilor. **2.** *(вязаных изделий)* desfacere, deşirare *(a unor obiecte tricotate)*. **3.** *(растворение)* dizolvare. **4.** *(слухов)* răspîndire *(de zvonuri, ştiri etc.)*, colportare.

распускать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распустить*

распускаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распуститься*. **2.** *pas.* de la *распускать*.

распустить, *-ущу, -устишь vb. pf. (ipf. распускать) acuz.* **1.** *(отпустить)* a da drumul; a libera; a dizolva; ~ *войска по домам* a lăsa trupele la vatră; ~ *комиссию* a dizolva comisia; ~ *парламент* a dizolva parlamentul. **2.** *(развернуть)* a desface; a întinde; a desfăşura; ~ *паруса* a întinde pînzele; ~ *крылья* a întinde aripile; ~ *знамёна* a desfăşura steagurile; ~ *складки* a desface cutele. **3.** *(что-л. вязаное)* a desface, a deşira *(despre obiecte tricotate)*. **4.** a slăbi; ~ *ремень* a slăbi cureaua. **5.** *(fig.)* a da prea multă libertate; a răsfăţa; a scăpa din frîu. **6.** a dizolva. **7.** *(распространить)* a răspîndi, a colporta *(zvonuri, ştiri etc.)* ◇ ~ *нюни* (a începe) a plînge, a se tîngui, a se sclifosi; ~ *язык* a da frîu gurii/limbii.

распуститься, *-ущусь, -устишься vb. pf. (ipf. распускаться)* **1.** *(о растениях)* a se deschide, a se desface; a înfrunzi, a înflori. **2.** *(развязаться)* a se desface; a se întinde. **3.** a se slăbi. **4.** *(разболтаться)* a deveni nedisciplinat, a nu mai asculta de ... ; a se obrăznici. **5.** *(раствориться)* a se dizolva, a se topi.

распутать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распутывать) acuz.* **1.** a deznoda, a desface, a dezlega. **2.** a despiedica, a scoate piedica *(unui cal)*. **3.** *(fig.)* a lămuri, a descurca, a descîlci; ~ *сложный вопрос* a lămuri o problemă complicată.

распутаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. распутываться)* **1.** a se desface, a se descurca. **2.** *(fig.)* a se lămuri. **3.** *(fig.)* a se descotorosi, a se dezbăra, a scăpa; ~ *с долгами* a scăpa de datorii.

распу́тица, *-ы f. sg.* vremea cînd drumurile se desfundă *(din cauza noroaielor)*, desfundarea drumurilor; drumuri desfundate; *весе́нняя* ~ noroaiele de primăvară; *осе́нняя* ~ ploile de toamnă; noroaiele de toamnă.

распу́тник, *-а m.* (om) destrăbălat, desfrînat, stricat, dezmățat.

распу́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a duce o viață desfrînată, a duce o viață de desfrîu.

распу́тный *adj.* desfrînat, destrăbălat, imoral.

распу́тство, *-а n. sg.* desfrîu, dezmăț, destrăbălare, imoralitate.

распу́тывание, *-я n. sg.* **1.** descurcare; deznodare, desfacere, dezlegare. **2.** *(fig.)* clarificare, limpezire, lămurire.

распу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распу́тать*.

распу́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распу́таться*. **2.** *pas.* de la *распу́тывать*.

распу́тье, *-я n. sg.* răspîntie, răscruce.

распуха́ние, *-я n. sg.* umflare.

распуха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *распу́хнуть*

распу́х|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. распуха́ть)* **1.** a se umfla, a se inflama; *(fig.) шта́ты* ~*ли* statele de personal sînt umflate. **2.** *(glumeț)* a se îngrășa.

распу́хший **1.** *part. trec. act.* de la *распу́хнуть*. **2.** *adj.* umflat, inflamat, buhăit.

распу́щенность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de disciplină. **2.** corupție, depravare, destrăbălare; desfrîu.

распу́щенн|ый **1.** *p.t.p.* de la *распусти́ть*. **2.** *adj.* nedisciplinat, neascultător; ~*ые де́ти* copii nedisciplinați/prost-crescuți. **3.** *adj.* desfrînat, corupt, destrăbălat, libertin; ~*ые нра́вы* moravuri corupte.

распыле́ние, *-я n. sg.* pulverizare, dispersare; fărîmițare.

распылённость, *-и f.* (stare de) fărîmițare.

распылённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *распыли́ть*. **2.** *adj. (fig.)* fărîmițat, împrăștiat, risipit, irosit; ~*ые сре́дства* fonduri irosite.

распыли́тель, *-я m. (tehn.)* pulverizator; prăfuitor; difuzor.

распыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. распыля́ть)* **1.** *acuz.* a pulveriza. **2.** *(fig.)* a împrăștia, a dispersa, a răspîndi. **3.** *(fig.)* a irosi, a fărîmița; ~ *сре́дства* a irosi fondurile.

распыли́ться, *-ли́тся vb. pf. (ipf. распыля́ться)* **1.** a se pulveriza. **2.** *(fig.)* a se împrăștia, a se risipi, a se fărîmița.

распыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *распыли́ть*

распыля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распыли́ться*. **2.** *pas.* de la *распыля́ть*.

распя́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распя́лить*

распя́лить, *-я́лю, -я́лишь vb. pf. (ipf. распя́ливать) acuz.* a întinde.

распя́тие, *-я n.* **1.** *sg.* răstignire, crucificare. **2.** *(крест)* crucifix.

распя́ть, *-пну́, -пнёшь vb. pf. (ipf. распина́ть) acuz.* a răstigni, a crucifica.

расса́д|а, *-ы f. sg.* răsad; *сажа́ть* ~*у* a răsădi.

рассади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. расса́живать) acuz.* **1.** a așeza, a plasa. **2.** a despărți, a separa, a așeza separat. **3.** *(растения)* a răsădi.

расса́дка, *-и f. sg.* răsădire, transplantare, rărire.

расса́дник, *-а m.* **1.** *(питомник)* răsadniță, pepinieră, centru de creștere, crescătorie. **2.** *(fig.)* focar, centru, vatră; ~ *боле́зни* focarul unei boli.

расса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассади́ть*

расса́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассе́сться*. **2.** *pas.* de la *расса́живать*.

расса́сывание, *-я n. sg.* resorbție, dezumflare.

расса́сываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассоса́ться*. **2.** *pas.* de la *расса́сывать*.

рассвести́, *-ветёт vb. pf. (ipf. рассвета́ть) impers.* a se lumina, a se crăpa de ziuă, a miji de ziuă.

рассве́т, *-а m. sg.* **1.** zori, revărsatul zorilor, auroră; *на* ~*е* în revărsatul zorilor, în zorii zilei; *пе́ред* ~*ом* înainte de revărsatul zorilor. **2.** *(fig.)* început, zori; *на* ~*е жи́зни* la începutul vieții, în zorii vieții.

рассвета́ть, *-а́ет vb. impers. ipf.* de la *рассвести́*

рассвирепе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. свирепе́ть)* a se înfuria, a turba de mînie.

рассе́в, *-а m.* **1.** *sg.* cernere. **2.** *(agr.)* împrăștiere a îngrășămintelor. **3.** *(tehn.)* trusă de site; *пло́ский* ~ sită plană.

рассева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *рассе́ять*.

рассе́дла́ние, *-я n.* deșeuare *(la cai)*.

рассе́ивание, *-я n. sg.* **1.** *(fiz.)* dispersiune, difuziune, împrăștiere; ~ *све́та* dispersiunea luminii; ~ *тепла́* împrăștierea căldurii, pierdere de căldură; *баллисти́ческое* ~ împrăștiere balistică. **2.** *(fig.)* împrăștiere, risipire. **3.** semănat, semănare.

рассе́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассе́ять (2—6)*

рассе́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассе́яться*. **2.** *pas.* de la *рассе́ивать*.

рассека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *рассе́чь*.

рассека́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассе́чься*. **2.** *pas.* de la *рассека́ть*.

рассекре́тить, *-е́чу, -е́тишь vb. pf. (ipf. рассекре́чивать) acuz.* **1.** a face cunoscut; a dezvălui, a da în vileag. **2.** a elibera dintr-o funcție legată de lucrări secrete.

рассекре́чивание, *-я n.* scoatere de la secret *(a unui document)*.

рассекре́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассекре́тить*

расселе́ние, *-я n. sg.* **1.** așezare, stabilire, colonizare *(în diferite locuri)*. **2.** așezare separată, separare, dispersare.

рассе́лин|а, *-ы f.* fisură, crăpătură *(într-o stîncă sau într-un munte)*; trecătoare îngustă, defileu.

рассели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. расселя́ть) acuz.* **1.** a așeza, a stabili, a statornici *(în diferite locuri)*. **2.** a despărți, a separa, a instala, a așeza aparte.

рассели́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. расселя́ться)* **1.** a se așeza, a se stabili, a se statornici *(în diferite locuri)*. **2.** a se stabili cu domiciliul separat, a se separa.

расселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *рассели́ть*

расселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассели́ться*. **2.** *pas.* de la *расселя́ть*.

рассерди́ть, *-ержу́, -е́рдишь vb. pf. (ipf. серди́ть) acuz.* a supăra tare, a mînia, a necăji.

рассерди́ться, *-ержу́сь, -е́рдишься vb. pf. (ipf. серди́ться) на + acuz.* a se supăra, a se mînia, a se necăji.

рассе́сться, *-ся́дусь, -ся́дешься vb. pf.* **1.** *(ipf. расса́живаться)* a se așeza, a-și ocupa locurile, a lua loc. **2.** a se tolăni, a se răsturna (pe spate).

рассече́ние, *-я n. sg.* despicare, tăiere, spintecare.

рассе́|чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. рассека́ть) acuz.* **1.** a despica, a crăpa, a tăia; a sparge. **2.** *(fig.)* a despica, a spinteca; *самолёт* ~*ка́ет во́здух* avionul spintecă văzduhul.

рассе́чься, *-ечётся vb. pf. (ipf. рассека́ться)* a se tăia; a se desface.

рассе́яние, *-я n.* **1.** *sg. (fiz.)* propagare, dispersare, difuziune, împrăștiere; ~ *зву́ка* propagarea sunetului; ~ *све́та* dispersia luminii. **2.** *sg. (înv.)* neatenție, distragere. **3.** *(înv.)* distracție, petrecere; destindere.

рассе́янно *adv.* (în mod) distrat, cu un aer absent.

рассе́янность, *-и f. sg.* **1.** distracție, lipsă de atenție, neluare aminte, neatenție. **2.** împrăștiere, risipire, răspîndire.

рассе́янный **1.** *p.t.p.* de la *рассе́ять*. **2.** *adj.* distrat; neatent, cu gîndul aiurea, absent; ~ *взгляд* privire distrată. **3.** *adj.* rar, răsfirat, împrăștiat. **4.** *adj. (fiz.)* dispersat; difuz; ~ *свет* lumină difuză ◇ ~ *о́браз жи́зни* viață de plăceri, viață ușuratică.

рассе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. рассева́ть)* a semăna *(în diferite locuri)*, a împrăștia; ~ *пшени́цу* a semăna grîu. **2.** *(ipf. рассе́ивать) (fig.)* a crea *(în diferite părți)*; a împrăștia *(în chip organizat)*, a dispersa. **3.** *(ipf. рассе́ивать) (fig.)* a dispersa; ~ *свет* a dispersa lumina; a difuza. **4.** *(ipf. рассе́ивать)* a risipi, a împrăștia, a spulbera. **5.** *(ipf. рассе́ивать) (fig.)* a spulbera, a risipi, a face să dispară; ~ *сомне́ния* a risipi îndoielile (cuiva). **6.** *(ipf. рассе́ивать) (fig.)* a face să uite

(un necaz, o neplăcere etc.), a distra; ~ *чьё-л. rópe* a face pe cineva să-și uite durerea.

рассé|яться, *-éюсь, -éешься vb. pf. (ipf. рассéиваться)* **1.** *(расположиться далеко друг от друга)* a se împrăștia; a fi împrăștiat, răspîndit *(pe un spațiu mare, în diferite părți)*. **2.** a se spulbera; ~ *как дым* a se risipi ca fumul. **3.** *(fiz.)* a se dispersa; a se difuza. **4.** a se împrăștia *(în dezordine)*, a se risipi, a se răspîndi *(în toate părțile)*, a se răzleți. **5.** *(fig.)* a dispărea, a trece, a se spulbera; *егó сомнéния* ~*ялись* îndoielile i s-au spulberat. **6.** *(fig.) (развлечься)* a se distra, a se recrea, a petrece; ~ *пóсле занятий* a se recrea după orele de curs.

расскáз, *-а m.* **1.** povestire, relatare, istorisire, narațiune. **2.** *(lit.)* povestire, nuvelă.

рассказáть, *-ажý, -áжешь vb. pf, (ipf. расскáзывать) acuz.* a povesti, a istorisi.

расскáзчик, *-а m.* povestitor.

расскáзывание, *-я n. sg.* povestire, istorisire.

расскáзыва/ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассказáть;* ~*ют, что...* se zice că ...; ~ *небылицы* a spune vrute și nevrute ◇ ~*й комý-л. другóму* asta să i-o spui lui mutu!; ~*й скáзки!* spui povești!

расслáби|ть, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. расслаблять) acuz.* a slăbi, a istovi.

расслаблéние, *-я n. sg.* slăbire, istovire, vlăguire, moleșire.

расслáбленность, *-и f. sg.* moleșeală, slăbiciune, lipsă de vigoare.

расслáбленный **1.** *p.t.p.* de la *расслáбить*. **2.** *adj.* slăbit, istovit, secătuit, vlăguit, extenuat, moleșit.

расслаблять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *расслáбить*

расслáбнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a se istovi, a pierde puterile, a se moleși.

расслáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. расславлять) acuz.* **1.** a lăuda peste măsură. **2.** *(fig.)* a trîmbița.

расславлять, *-яю, -яешь vb. ipf. расслáвить*

расслáивание, *-я n. (tehn.)* stratificare, desfacere în straturi, exfoliere.

расслáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расслоить*

расслáиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расслоиться*. **2.** *pas.* de la *расслáивать*.

расслéдовани|е, *-я n. sg.* cercetare; anchetă; instrucție; ~ *вопрóса* cercetarea/examinarea problemei; *судéбное* ~ anchetă judiciară; *негласное* ~ cercetări secrete; *óрганы* ~*я* organe de urmărire penală; *предварительные* ~*я* cercetări preliminare; *вести* ~ a ancheta.

расслéдовать, *-дую, -дуешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a cerceta, a examina, a ancheta; ~ *преступлéние* a ancheta o crimă.

расслоéние, *-я n. sg.* **1.** desfacere în straturi, stratificare, clivaje; *(geol.)* ~ *пóчвы* stratificarea solului. **2.** *(fig.)* diferențiere; *клáссовое* ~ diferențiere de clasă.

расслоить, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. расслáивать) acuz.* **1.** a desface; a stratifica; a cliva; ~ *слюдý* a desface mica în straturi. **2.** *(fig.)* a împărți în grupe/în pături sociale, a diferenția.

расслоиться, *-оится vb. pf. (ipf. расслáиваться)* **1.** a se desface în straturi; a se stratifica; a cliva. **2.** *(fig.)* a se diferenția.

расслóйка, *-и f.* **1.** *sg.* desfacere în straturi; stratificare. **2.** *(geol.)* strat, pătură.

расслы́ша|ть, *-шу, -шишь vb. pf. acuz.* a auzi bine, a auzi distinct.

рассмáтривание, *-я n.* examinare atentă.

рассмáтривать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *рассмотрéть*. **2.** *(urmat de cuvîntul «как»)* a privi, a considera, a aprecia.

рассмешить, *-шý, -шишь vb. pf. acuz.* a face să rîdă, a stîrni/a provoca rîsul.

рассмеяться, *-еюсь, -еёшься vb. pf.* (a începe) a rîde, a pufni în rîs.

рассмотрéни|е, *-я n. sg.* examinare, cercetare, analizare; *при ближáйшем* ~*и* la o cercetare mai amănunțită; *представить на* ~ a supune examinării; a pune în dezbatere; *остáвить без* ~*я* a nu da curs, a nu lua în considerație; *(jur.)* ~ *дéла* judecarea cauzei.

рассмотрéть, *-отрю, -óтришь vb. pf. (ipf. рассмáтривать) acuz.* **1.** a observa, a examina, a distinge. **2.** a examina, a cerceta, a analiza, a judeca, a rezolva; ~ *все дáнные за и прóтив* a analiza toate datele pro și contra.

рассовáть, *-сую, -суёшь vb. pf. (ipf. рассóвывать) acuz.* a băga, a vîrî *(în mai multe locuri)*.

рассóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассовáть*

рассóл, *-а m.* **1.** saramură, zeamă de murături. **2.** apă de salină. **3.** *(tehn.)* soluție de săruri; *холодильный* ~ soluție refrigerentă.

рассóльник, *-а m.* ciorbă de castraveți murați *(cu carne sau pește)*.

рассóрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a învrăjbi, a băga zîzanie, a face să se certe; ~ *друзéй* a-i învrăjbi pe prieteni.

рассóриться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* a se certa, a se sfădi.

рассортировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. сортировáть* și *рассортирóвывать) acuz.* a sorta, a tria.

рассортирóвка, *-и f. sg.* sortare, triere.

рассортирóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассортировáть*

рассосáться, *-сётся vb. pf. (ipf. рассáсываться)*. **1.** *(med.)* a se dezumfla, a se resorbi. **2.** *(fig.)* a se împuțina, a se micșora.

рассóхнуться, *-нется vb. pf. (ipf. рассыхáться)* a crăpa, a se scoroji, a se dogi *(de uscăciune)*.

расспрáшивание, *-я n. sg.* interogare, chestionare.

расспрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распросить*

расспрóс, *-а m.* (mai ales *pl.*) întrebări; *надоедáть с* ~*ами* a plictisi (pe cineva) cu întrebări.

расспросить, *-ошý, -óсишь vb. pf. (ipf. распрáшивать) acuz.* a întreba, a chestiona, a se interesa de, a lua informații despre...

рассредотóчение, *-я n. sg. (mil.)* dispersare, împrăștiere; ~ *на мéстности* dispersare în teren.

рассредотóчивать *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассредотóчить*

рассредотóчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассредотóчиться*. **2.** *pas.* de la *рассредотóчивать*.

рассредотóчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. рассредотóчивать) acuz. (mil.)* a dispersa, a împrăștia.

рассредотóчиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. рассредотóчиваться) (mil.)* a se dispersa, a se împrăștia.

рассрóчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассрóчить*

рассрóчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. рассрóчивать) acuz.* a eșalona, a împărți în rate.

рассрóчка, *-и f. sg.* eșalonare (a unei părți); plată în rate; *купить в* ~*у* a cumpăra cu plata în rate; ~ *платежá* eșalonare a plății, plată în rate.

расставáни|е, *-я n.* despărțire; *при* ~*и* la despărțire.

расставáться, *-таюсь, -таёшься vb. ipf.* de la *расстáться*

расстáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. расставлять) acuz.* **1.** a așeza, a pune, a aranja, a repartiza; ~ *мéбель* a așeza mobila; ~ *запятые* a pune virgule; ~ *западню* a întinde o cursă. **2.** *(раздвинуть)* a desface, a depărta; a crăcăna; a rășchira; ~ *нóги* a crăcăna picioarele; ~ *пáльцы* a rășchira degetele. **3.** *(платье)* a lărgi.

расставлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *расстáвить*

расстанóвк|а, *-и f.* **1.** *sg.* așezare, punere; aranjare; repartizare; amplasare; ~ *знáков препинáния* punerea semnelor de punctuație; ~ *рабóчей силы* repartizarea brațelor/forțelor de muncă; ~ *сил* amplasarea forțelor. **2.** *sg.* ordine *(de așezare)*; orînduire. **3.** *(пауза)* interval, pauză, întrerupere scurtă; *говорить с* ~*ой* a vorbi cu pauze; a vorbi răspicat.

расстарáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a se strădui din răsputeri.

расстáться, *-áнусь, -áнешься vb. pf. (ipf. расставáться) с + instr.* a se despărți; a-și lua rămas bun; ~ *навсегдá* a se despărți pentru totdeauna.

расстегáй, *-я m.* plăcintă *(cu umplutură deasupra)*, poale-n brîu.

расстёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расстегнýть*

расстёгиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расстегну́ться.* **2.** *pas.* de la *расстёгивать.*

расстегну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. расстёгивать) acuz.* a descheia, a desface; ~ *пу́говицы* a descheia nasturii.

расстегну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. расстёгиваться)* a se descheia, a se desface.

расстели́ть, *расстелю́, рассте́лешь vb. pf. (ipf. расстила́ть) v. разостла́ть*

расстели́ться, *рассте́лется vb. pf. (ipf. расстила́ться) v. разостла́ться*

расстила́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разостла́ть* și de la *расстели́ть.*

расстила́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf. разостла́ться* și de la *расстели́ться.* **2.** a se întinde. **3.** a se așterne. **4.** *pas.* de la *расстила́ть.*

расстилка, *-и f. sg.* așternere; întindere.

расстоя́ни|е, *-я n.* **1.** distanță, interval, depărtare; *на не́котором ~и от ...* la oarecare distanță de ...; ~ *ви́димости;* distanță de vizibilitate, vizibilitate; *(mat.) угловое ~* distanță unghiulară; *(fiz.) фо́кусное ~* distanță focală; *на ~и вы́стрела* la o bătaie de pușcă; *безопа́сное ~* distanță de siguranță. **2.** interval *(de timp)*; *на ~и двух дней* la un interval de două zile ◇ *держа́ть кого́-л. на почти́тельном ~и* a ține pe cineva la distanță.

расстра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расстро́ить*

расстра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расстро́иться.* **2.** *pas.* de la *расстра́ивать.*

расстре́л, *-а m.* **1.** *sg.* împușcare. **2.** pedeapsă cu moartea prin împușcare; *приговори́ть к ~у* a condamna la moarte prin împușcare.

расстре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расстреля́ть*

расстреля́ние, *-я n. (înv.)* împușcare; executare prin împușcare.

расстреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. расстре́ливать) acuz.* **1.** *(казни́ть)* a împușca, a executa prin împușcare. **2.** a supune unui foc puternic *(de la mică distanță)*; ~ *та́нки врага́* a trage asupra tancurilor inamice. **3.** *(израсходовать при стрельбе)* a trage toate cartușele.

расстри́га, *-и m.* răspopit.

расстрига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расстри́чь*

расстри́чь, *-игу́, -ижёшь; -игу́т vb. pf. (ipf. расстрига́ть) acuz.* **1.** *(bis.)* a răspopi, a caterisi. **2.** a tăia cu foarfeca.

расстро́енн|ый I. *p.t.p.* de la *расстро́ить.* II. *adj.* **1.** dezorganizat, răvășit; în dezordine, în neorînduială. **2.** încurcat; ruinat, părăginit. **3.** zdruncinat; deranjat; *~ое здоро́вье* sănătate zdruncinată. **4.** *(muz.)* dezacordat. **5.** zădărnicit, dejucat; ~ *план* plan zădărnicit. **6.** *(огорчённый)* mîhnit, amărît, indispus; dezolat.

расстро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. расстра́ивать) acuz.* **1.** *(привести в беспоря́док)* a dezorganiza; a produce învălmășeală. **2.** *(хозя́йство)* a ruina, a dezorganiza. **3.** a zdruncina; a strica, a deranja; ~ *здоро́вье* a zdruncina sănătatea; ~ *желу́док* a-și strica stomacul. **4.** *(помеша́ть осуществле́нию)* a zădărnici, a dejuca; ~ *пла́ны* a dejuca planurile. **5.** a indispune, a mîhni, a necăji, a supăra; ~ *неприя́тным письмо́м* a indispune cu o scrisoare neplăcută. **6.** *(muz.)* a dezacorda.

расстро́и|ться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. расстра́иваться)* **1.** a se dezorganiza. **2.** a se ruina, a se părăgini, a se duce de rîpă. **3.** a se zdruncina; a se deranja. **4.** *(огорчи́ться)* a se întrista, a se necăji, a se amărî, a fi amărît/indispus. **5.** a eșua, a fi zădărnicit. **6.** *(muz.)* a se dezacorda.

расстро́йство, *-а n.* **1.** *sg. (беспоря́дочность)* dezordine, zăpăceală, neorînduială, învălmășeală. **2.** *sg.* dezorganizare; stare proastă; *дела́ пришли́ в ~* afacerile au început să meargă prost. **3.** *(заболева́ние)* indispoziție, deranjament; tulburare; *не́рвное ~* boală de nervi. **4.** *(плохо́е настрое́ние)* proastă dispoziție, depresiune, necaz.

расступа́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *расступи́ться*

расступи́ться, *-у́пится vb. pf. (ipf. расступа́ться)* **1.** a se da la o parte; a face loc; a se feri; *(înv.) (образова́ть трещи́ну)* a crăpa, a plesni.

рассуди́тельно *adv.* cu judecată, cu chibzuială, judicios; cu minte, cu bun simț.

рассуди́тельность, *-и f. sg.* judecată, chibzuință, cumințenie, bun simț.

рассуди́тельный *adj.* înțelept, chibzuit, cu judecată, cuminte, cu bun simț.

рассуди́|ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf.* **1.** *acuz. (реши́ть)* a judeca; a soluționa; a arbitra; ~ *спор* a soluționa un litigiu. **2.** *(обду́мать)* a chibzui; a hotărî, a decide, a ajunge la concluzia; *~те как быть* spune dumneata cum să procedăm.

рассу́д|ок, *-дка m. sg.* rațiune, minte, judecată; bun simț; *го́лос ~ка* glasul rațiunii; *потеря́ть ~; лиши́ться ~ка* a-și pierde mințile; a înnebuni; *в по́лном ~ке* în deplinătatea facultăților mintale; *вопреки́ ~ку* în ciuda bunului simț.

рассу́дочность, *-и f. sg.* caracter rațional, rațiune.

рассу́дочный *adj.* rațional; ~ *посту́пок* faptă rațională.

рассужда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *(мы́слить)* a raționa, a judeca, a chibzui; *пра́вильно ~* a raționa just, a judeca drept. **2.** *(обсужда́ть)* a discuta, a vorbi *(despre ceva)*.

рассужде́ни|е, *-я n.* **1.** *(сужде́ние)* raționament; *пра́вильное ~* raționament just. **2.** reflecție, părere, considerație; *пусти́ться в ~я* a face (o seamă de) reflecții; a începe să filozofeze; *без ~я* fără discuție; fără comentariu; fără obiecție. **3.** *(înv.)* tratat, studiu ◇ *(înv.) в рассужде́нии (кого́-л., чего́-л.)* în ceea ce privește ..., referitor la ...

рассусо́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a întinde/a lungi vorba.

рассу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассучи́ть*

рассучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. рассу́чивать) acuz.* **1.** a desuci, a despleti. **2.** a desufleca, a lăsa în jos.

рассчи́танный **1.** *p.t.p.* de la *рассчита́ть.* **2.** *adj.* intenționat, premeditat, voit. **3.** *на + acuz.* destinat.

рассчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. рассчи́тывать) acuz.* **1.** *(произвести́ подсчёт)* a calcula, a socoti; a măsura; a evalua; *не ~ свои́х сил* a-și supraaprecia forțele. **2.** *(уво́лить)* a concedia. **3.** *(mil.)* a număra, a face numărătoarea; ~ *взвод* a face numărătoarea plutonului.

рассчита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. рассчи́тываться)* **1.** *с + instr.* a se socoti *(complet)* cu cineva, a-și lichida socotelile cu cineva. **2.** *с + instr. (fig.) (поквита́ться)* a se răfui, a se răzbuna. **3.** *(mil.)* a număra, a se număra.

рассчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассчита́ть* și *расче́сть.* **2.** *на + acuz.* sau cu *inf.* a conta (pe ceva), a se aștepta la ...; a avea de gînd, a-și propune. **3.** *на + acuz. (полага́ться)* a-și pune speranța, a se încrede (în cineva); a se bizui, a conta (pe cineva).

рассчи́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассчита́ться* și *расче́сться.* **2.** *за + acuz. (нести́ отве́тственность)* a plăti, a suferi; a purta răspunderea. **3.** *pas.* de la *рассчи́тывать.*

рассыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разосла́ть*

рассы́лка, *-и f. sg.* trimitere, expediere.

рассы́лочный *adj.* de expediție, de expediere.

рассы́льн|ый [1] *adj.* de expediție; *~ая кни́га* registru de expediție.

рассы́льный [2], *-ого m.* curier, comisionar.

рассыпа́ние, *-я n.* **1.** împrăștiere, risipire. **2.** vărsare, răspîndire, turnare.

рассы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. рассыпа́ть) acuz.* **1.** *(просы́пать)* a împrăștia, a risipi. **2.** *(насы́пать во что-л.)* a turna, a vărsa *(în ceva)*. **3.** *(mil.)* a desfășura în trăgători.

рассыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *рассы́пать*

рассы́па|ться, *-плюсь, -плешься vb. pf. (ipf. рассыпа́ться)* **1.** *(просы́паться)* a se împrăștia, a se vărsa. **2.** *(разбрести́сь)* a se răspîndi, a se risipi, a se răsfira, a se răzleți; *(mil.) ро́та ~лась в цепь* compania s-a desfășurat în trăgători. **3.** a se pulveriza; a se fărîmița; ~ *в прах* a se face praf. **4.** *(fig.)* a se destrăma, a se dizolva. **5.** *в + prepl.* a copleși, a nu mai prididi, a nu mai sfîrși cu ...; ~ *в извине́ниях* a nu mai sfîrși cu scuzele; ~ *в комплиме́нтах* a copleși cu complimente.

рассыпáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассы́паться*. **2.** *pas.* de la *рассыпáть* ◇ ~ *мéлким бéсом пéред кем-л.* a se linguși pe lîngă cineva; a se băga pe sub pielea cuiva.

рассы́пка, *-и f. sg.* **1.** vărsare, împrăştiere. **2.** *(com.)* pierderi prin risipire/scuturare *sau* împrăştiere *(despre mărfuri pulverulente, friabile sau boabe)*.

рассыпн|óй *adj. (în expr.)* **1.** *~ые папирóсы* ţigări vărsate *(vîndute cu bucata)*. **2.** *(mil.) ~ы́м стрóем* în formaţie de trăgători.

рассы́пчатость, *-и f.* friabilitate.

рассы́пчатый *adj.* **1.** sfărîmicios, nisipos. **2.** friabil.

рассыхáться, *-áется vb. ipf.* de la *рассóхнуться*

растáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растáять*

растáлкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растолкáть*

растáпливание, *-я n. sg.* **1.** aprindere a focului. **2.** topire.

растáпливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растопи́ть*[1,2]

растáпливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *растопи́ться*[1,2]. **2.** *pas.* de la *растáпливать.*

растáптывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растоптáть*

растаскáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. растáскивать) acuz.* **1.** a lua *(tot, rînd pe rînd)*; a duce, a căra. **2.** a fura, a jefui, a sfeterisi.

растáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растаскáть* şi de la *растащи́ть.*

растáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расточи́ть*[1]

растащи́ть, *-ащý, -áщишь vb. pf. (ipf. растáскивать) acuz.* **1.** a lua tot *(rînd pe rînd)*, a duce, a căra; a şterpeli. **2.** a separa, a despărţi.

растáять, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. растáивать)* **1.** a se topi, a se dezgheța. **2.** *(исчезнуть)* a dispare, a se stinge, a se mistui. **3.** *(fig.) (смягчиться)* a se înduioşa, a se înmuia, a se topi.

раствóр[1], *-а m.* deschidere, deschizătură; ~ *циркуля* deschizătura compasului; *(mat.)* ~ *углá* deschiderea unui unghi.

раствóр[2], *-а m.* **1.** soluţie; *насы́щенный* ~ soluţie saturată. **2.** mortar; *известкóвый* ~ mortar de var; *гли́няный* ~ mortar de argilă.

растворéние, *-я n. sg. (chim.)* dizolvare.

раствори́мость, *-и f. (chim.)* solubilitate.

раствори́мый *adj. (chim.)* solubil.

раствори́тель, *-я m. sg. (chim.)* solvent, dizolvant; *чи́стый* ~ solvent pur.

раствори́ть[1], *-орю́, -ори́шь vb. pf. (ipf. растворя́ть) acuz.* **1.** a dizolva. **2.** *(замеси́ть)* a frămînta, a face pastă.

раствори́ть[2], *-орю́, -ори́шь vb. pf. (ipf. растворя́ть) acuz.* a deschide.

раствори́ться[1], *-ори́тся vb. pf. (ipf. растворя́ться)* a se deschide.

раствори́|ться[2], *-и́тся vb. pf. (ipf. растворя́ться)* a se dizolva.

растворя́емость, *-и f. sg. (chim).* proprietatea de a se dizolva; solubilitate.

растворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *раствори́ть*[1,2]

растворя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раствори́ться*[1,2]. **2.** *pas.* de la *растворя́ться.*

растекáться, *-áется vb. ipf.* de la *растéчься*

растéни|е, *-я n.* plantă; *многолéтние ~я* plante vivace, plante perene; *однолéтние ~я* plante anuale; *водянóе* ~ plantă acvatică; *бобóвое* ~ plantă leguminoasă; *кормовóе* ~ plantă de nutreț; *вью́щееся* ~ plantă agăţătoare; *сóрное* ~ buruiană; *лекáрственные ~я* plante medicinale; *пряди́льные ~я* plante textile.

растениевóд, *-а m.* specialist în cultura plantelor.

растениевóдство, *-а n. sg.* cultura plantelor; fitotehnie.

растереби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** a răvăşi, a zburli. **2.** a zgîndări.

растерéть, *разотрý, разотрёшь vb. pf. (ipf. растирáть) acuz.* **1.** *(измельчить)* a pisa; a tritura, a mărunți prin frecare. **2.** *(размазать)* a mînji. **3.** *(сделать массаж)* a freca, a fricționa; a face masaj.

растерéться, *разотрýсь, разотрёшься vb. pf. (ipf. растирáться)* **1.** *(превратиться в порошок)* a se sfărîma,

a se pisa. **2.** *(обтереть себя)* a se freca, a se fricționa.

растерзáние, *-я n. sg.* sfîşiere, rupere; *отдáть на* ~ a arunca/a lăsa pradă.

растéрзанный **1.** *p.t.p.* de la *растерзáть.* **2.** *adj.* răvăşit, sfîşiat. **2.** *adj. (fig.)* sfîşiat.

растерзáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. растéрзывать) acuz.* **1.** a sfîşia, a rupe în bucăţi. **2.** *(fig.)* a răvăşi, a face ferfeniță. **3.** *(fig.)* a chinui, a sfîşia.

растéрянность, *-и f. sg.* dezorientare; confuzie; (stare de) zăpăceală; perplexitate.

растéрянный **1.** *p.t.p.* de la *растеря́ть.* **2.** *adj. (fig.)* dezorientat, buimăcit, zăpăcit; perplex.

растеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. растéривать) acuz.* a pierde treptat, a prăpădi; ~ *родны́х* a-şi pierde rudele.

растеря́ться[1], *-я́ется vb. pf. (ipf. растéриваться)* a se pierde, a dispărea.

растеря́ться[2], *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. растéриваться)* a-şi pierde capul/calmul; a se zăpăci.

растеря́ха, *-и f.* şi *m. (fam.)* om fără cap, zăpăcit, gură-cască.

растéчься, *-ечётся vb. pf. (ipf. растекáться)* **1.** a se întinde, a se revărsa, a se prelinge, a curge. **2.** *(fig.)* a se răspîndi.

раст|и́, *-тý, -тёшь vb. ipf. (pf. вы́расти)* **1.** a creşte, a deveni mare, a creşte mare. **2.** a creşte, a-şi petrece copilăria, a trăi primii ani ai vieţii. **3.** *(pf. вы́расти)*; *(fig.) (увеличиваться количественно)* a creşte, a se mări, a spori; *цéны ~ýт* prețurile cresc. **4.** *(pf. вы́расти) (fig.) (совершенствоваться)* a creşte, a se dezvolta; a evolua, a se perfecționa. **5.** *(despre plante)* a creşte, a se cultiva; a se face; a fi răspîndit.

растирáние, *-я n. sg.* **1.** *(измельчение)* pisare, pulverizare, măcinare. **2.** *(массаж)* frecare, fricțiune, frecție. **3.** *(размазывание)* mînjire.

растирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *растерéть*

растирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *растерéться.* **2.** *pas.* de la *растирáть.*

расти́тельность, *-и f. sg.* **1.** vegetaţie, floră; *богáтая* ~ vegetaţie bogată. **2.** *(волосы)* păr (pe corp); barbă (pe faţă).

расти́тельн|ый *adj.* **1.** vegetal; de vegetaţie, de plante; ~ *мир* lumea plantelor; *~ое цáрство* regnul vegetal; *~ая пи́ща* hrană vegetală; ~ *орнáмент* ornament floral; *~ое мáсло* ulei vegetal, untdelemn. **2.** vegetativ; *(fig.) ~ая жизнь* viață vegetativă.

расти́ть, *ращý, расти́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(выращивать)* a cultiva, a creşte; ~ *цветы́* a cultiva flori. **2.** *(воспитывать)* a creşte, a educa; ~ *детéй* a creşte copii; ~ *кáдры* a creşte cadre.

растлевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *растли́ть*

растлéние, *-я n.* **1.** *(înv.) (изнасилование)* siluire, violare. **2.** *(fig.) (моральный упадок)* depravare, corupere, corupţie, decădere morală.

растлéнность, *-и f. sg.* stare de corupţie, depravare, decădere morală.

растли́тель, *-я m.* **1.** *(înv.)* siluitor. **2.** *(fig.)* corupător.

растли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. растлевáть) acuz.* **1.** *(înv.) (износиловать)* a silui, a viola *(o minoră)*. **2.** *(fig.) (нравственно развратить)* a corupe, a strica.

растли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (înv.)* a se strica, a ajunge un depravat.

растолкáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. растáлкивать) acuz.* **1.** a împinge la o parte; a-şi face drum cu coatele. **2.** *(разбудить)* a trezi pe cineva scuturîndu-l.

растолкнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. acuz.* a da la o parte, a despărţi, a împinge la o parte.

растолковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. (ipf. растолкóвывать) acuz.* a explica, a lămuri, a interpreta.

растолкóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растолковáть*

растолóчь, *-лкý, -лчёшь vb. pf. (ipf. толóчь) acuz.* a pisa.

растолстéть, *-éю, -éешь vb. pf.* a se îngrăşa.

растопи́ть[1], *-оплю́, -óпишь vb. pf. (ipf. растáпливать) acuz.* a aprinde/a face focul în ...

растопи́ть[2], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. растáпливать) acuz.* a topi.
растопи́ться[1], *-о́пится vb. pf. (ipf. растáпливаться)* a se aprinde.
растопи́ться[2], *-о́пится vb. pf. (ipf. растáпливаться)* a se topi.
расто́пка, *-и f. sg.* **1.** facere/aprindere a focului. **2.** *col.* surcele, vreascuri, găteje.
растопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. растáптывать) acuz.* **1.** a strivi, a călca în picioare. **2.** *(pop.)* a lărgi, a scîlcia *(de prea multă purtare)*.
растопы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растопы́рить*
растопы́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *растопы́риться*. **2.** *pas.* de la *растопы́ривать*.
растопы́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. растопы́ривать) acuz.* a răşchira, a desface.
растопы́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. растопы́риваться)* a se răşchira, a se desface.
расторга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расто́ргнуть*
расто́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. расторга́ть) acuz.* a desface, a rezilia, a anula, a rupe; ~ *брак* a desface o căsătorie, a divorţa; ~ *до́говóр* a anula un tratat.
расторгова́ться, *-гу́юсь, -гу́ешься vb. pf. (ipf. расторго́вываться) (pop.)* **1.** *(начать успешно торговать)* (a începe) a avea vînzare bună, a avea dever mare. **2.** *(продать весь товар)* a vinde toată marfa. **3.** *(înv.)* a se procopsi din negoţ.
расторго́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *расторгова́ться*.
расторже́ние, *-я n. sg.* desfacere, reziliere, anulare; ~ *бра́ка* desfacere a căsătoriei, divorţ; ~ *до́говóра* reziliere a unui contract; denunţare a unui tratat.
растормоши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(разбудить)* a trezi pe cineva zgîlţîindu-l. **2.** *(fig.) (расшевелить)* a trezi la viaţă, a înviora.
расторо́пность, *-и f. sg.* dibăcie, îndemînare, abilitate, dexteritate, promptitudine.
расторо́пный *adj.* dibaci, dezgheţat, descurcăreţ; sprinten, expeditiv, prompt; *ма́лый* ~ băiat dezgheţat.

расточа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. расточи́ть) (înv.) (безрассудно тратить)* a risipi, a cheltui, a irosi; ~ *вре́мя* a irosi timpul; ~ *иму́щество* a risipi averea. **2.** *(fig.)* a fi darnic, a împărţi cu dărnicie; ~ *похвалы́* a nu mai prididi cu laude; ~ *улы́бки* a împărţi zîmbete cu dărnicie.
расточе́ние, *-я n. sg.* risipire, irosire.
расточи́тель, *-я m.* risipitor, cheltuitor, mînă-spartă.
расточи́тельность, *-и f. sg.* risipă, irosealā.
расточи́тельный *adj.* risipitor, cheltuitor.
расточи́тельство, *-а n. sg.* risipă.
расточи́ть[1], *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. растáчивать) acuz. (tehn.)* a lărgi, a adînci prin alezare; a aleza.
расточи́ть[2], *-очу́, -очи́шь vb. pf.* de la *расточа́ть (1)*
расто́чка, *-и f. sg. (tehn.)* alezare, alezaj, strunjire interioară.
расто́чный *adj. (tehn.)* de/pentru alezat; ~ *стано́к* maşină de alezat.
растр, *-а m. (tipogr.)* raster.
растрави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. растра́вливать) acuz.* **1.** *(ipf.* şi *растравля́ть)* a irita, a sîcîi, a zgîndări; ~ *ра́ну* a zgîndări o rană; *(fig.)* ~ *го́ре* a răscoli o durere. **2.** a întărîta, a asmuţi, a zădărî. **3.** *(tipogr.)* a grava, a reliefa ceva *(cu ajutorul unui acid)*.
растравле́ние, *-я n. sg.* **1.** iritare, zgîndărire; răscolire. **2.** *(tipogr.)* gravare, reliefare *(cu ajutorul unui acid)*.
растра́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растрави́ть*
растравля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *растрави́ть (1)*
растранжи́ривание, *-я n. sg.* risipă, risipire.
растранжи́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. растранжи́рить) acuz.* a risipi, a cheltui fără socoteală.
растранжи́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *растранжи́ривать* şi de la *транжи́рить*.
растра́т|а, *-ы f.* **1.** *sg.* cheltuire, irosire; ~ *материа́льных средств* risipă de mijloace materiale; ~ *сил* risipă de forţe. **2.** *(незаконное расходование)* delapidare, defraudare. **3.** sumă delapidată, bunuri/valori delapidate; lipsă în

gestiune; *покры́ть ~у* a acoperi suma delapidată.
растра́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. растра́чивать) acuz.* **1.** *(израсходовать)* a cheltui, a irosi; ~ *все де́ньги* a cheltui toţi banii; a mînca toţi banii; *(fig.)* ~ *си́лы* a irosi puterile. **2.** a cheltui/ a mînca *(banii altuia)*; a delapida; a defrauda.
растра́тчик, *-а m.* defraudator, delapidator.
растра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растра́тить*
растрево́жить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz. (встревожить)* **1.** a nelinişti, a îngrijora; a tulbura; a alarma; ~ *неприя́тным сообще́нием* a nelinişti cu o veste neplăcută. **2.** *(нарушить покой)* a nelinişti, a tulbura. **3.** *(разбередить рану и т.п.)* a zgîndări. **4.** *(fig.)* a răscoli.
растрево́житься, *-жусь, -жишься vb. pf.* a se nelinişti, a se îngrijora; a se tulbura, a se alarma.
растрёпа, *-ы m.* şi *f. (pop.)* (om) nepieptenat, ciufulit, nespălat, neglijent.
растрёпанн|ый **1.** *p.t.p.* de la *растрепа́ть*. **2.** *adj.* ciufulit, zbîrlit, cu părul vîlvoi. **3.** *adj.* rupt, ferfeniţă ◇ *в ~ых чу́вствах* enervat, scos din fire; cu sufletul răvăşit.
растрепа́ть, *-треплю́, -тре́плешь vb. pf. acuz.* **1.** a ciufuli, a zburli; ~ *во́лосы* a ciufui părul. **2.** a rupe, a face ferfeniţă, a mototoli. **3.** *(tehn.)* a scărmăna.
растрепа́ться, *-е́плется vb. pf.* **1.** a se ciufuli, a se zbîrli. **2.** a se rupe, a se ferfeniţa, a se mototoli.
растрёпка, *-и f.* şi *m.* ciufulici.
растре́скаться, *-ается vb. pf. (ipf. растре́скиваться)* a se crăpa, a plesni *(în mai multe locuri)*.
растре́скиваться, *-ается vb. ipf.* de la *растре́скаться*
растро́ганно *adv.* cu emoţie, cu înduioşare; mişcat, înduioşat.
растро́ганный **1.** *p.t.p.* de la *растро́гать*. **2.** *adj.* înduioşat, mişcat; emoţionat.
растро́гать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a înduioşa, a mişca; a impresiona, a emoţiona; ~ *до слёз* a mişca pînă la lacrimi.

растро́гаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se înduioşa; a se emoţiona; a fi mişcat; ~ *до слёз* a fi mişcat pînă la lacrimi.
растру́б, *-а m.* pavilion; pîlnie; *(tehn.)* manşon, mufă; ~ *вентиля́тора* difuzor de ventilaţie ◇ *ю́бка ~ом* fustă cloş.
раструби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. acuz. (pop.)* a trîmbiţa, a bate toba, a divulga.
растрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf.* **1.** a întinde, a împrăştia, a presăra *(într-un strat egal)*. **2.** *(pop.)* a trezi pe cineva zgîlţîindu-l. **3.** *impers.* a hurduca, a scutura tare, a zdruncina.
растушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf. (ipf. растушёвывать) acuz.* a estompa, a umbri.
растушёвка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* estompare, umbrire. **2.** *(палочка)* estompă.
растушёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растушева́ть*.
расту́щ|ий *part. prez. act.* (de la *расти́*) în creştere, care creşte; crescînd din ce în ce mai mare.
растя́гивание, *-я n. sg.* întindere, lungire; prelungire.
растя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растяну́ть*; ~ *слова́* a tărăgăna cuvintele.
растя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *растяну́ться*. **2.** *pas.* de la *растя́гивать*.
растяже́ние, *-я n. sg.* **1.** întindere, lungire, extensiune. **2.** *(med.)* entorsă, luxare, scrîntire.
растяжи́мость, *-и f. sg.* elasticitate, flexibilitate, extensibilitate, ductibilitate.
растяжи́м|ый *adj.* elastic, flexibil, extensibil; ductil; *(fig.)* ~*ое поня́тие* noţiune elastică.
растя́жка, *-и f. sg.* **1.** întindere, lungire; *(mil.)* eşalonare. **2.** tărăgănare.
растя́нутость, *-и f. sg.* **1.** întindere, lungime. **2.** *(fig.)* prolixitate.
растя́нутый **1.** *p.t.p.* de la *растяну́ть*. **2.** *adj.* întins, alungit, extins. **3.** *adj. (fig.)* lung, prolix, plictisitor.
растяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. растя́гивать) acuz.* **1.** a întinde, a alungi, a lungi, a extinde. **2.** a luxa, a scrînti; ~ *сухожи́лие* a luxa un tendon. **3.** *(затянуть, продлить)* a lungi, a prelungi, a tărăgăna.

растяну́ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf.* *(ipf. растя́гиваться)* **1.** a se întinde, a se lungi; ~ *на дива́не* a se întinde pe divan. **2.** *(упасть)* a cădea lat. **3.** a se întinde, a se slăbi, a se lăbărța. **4.** *(расположиться на большом протяжении)* a se întinde *(acoperind o suprafață mare)*. **5.** *(затянуться)* a se prelungi, a dura, a ține.

растя́па, *-ы f.* și *m. (pop.)* stîngaci, neîndemînatic; nătîng, neghiob; gură-cască.

расфасова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* *(ipf. расфасо́вывать) acuz.* a împacheta, a ambala *(în cantități mici)*, a împărți în pachete.

расфасо́вка, *-и f. sg.* împachetare, ambalare *(în cantități mici)*, împărțire în pachete.

расфасо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расфасова́ть*.

расформирова́ние, *-я n. sg.* dizolvare, desființare, lichidare; ~ *коми́ссии* dizolvarea unei comisii.

расформирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. расформиро́вывать) acuz.* a desființa, a dizolva, a lichida.

расформиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расформирова́ть*

расфранти́ться, *-нчу́сь, -нти́шься vb. pf.* a se dichisi, a se găti, a se ferchezui.

расфранчённый *adj.* dichisit, gătit.

расфуфы́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (pop.)* a se împopoțona, a se spilcui, a se sclivisi.

расха́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a umbla, a se plimba; ~ *взад и вперёд* a se plimba încolo și încoace.

расха́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхвали́ть*

расхвали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. расхва́ливать) acuz.* a lăuda peste măsură, a copleși cu elogii, a ridica în slăvi, a cînta osanale.

расхва́рываться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *расхвора́ться*

расхва́статься, *-аюсь, -аешься vb. pf. prepl.* a se lăuda, a se făli.

расхвата́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. расхва́тывать) acuz.* a înșfăca, a lua tot.

расхва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхвата́ть*

расхвора́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. расхва́рываться)* a se îmbolnăvi greu, a cădea la pat.

расхити́тель, *-я m.* delapidator, jefuitor.

расхи́тить, *-и́щу, -и́тишь vb. pf. (ipf. расхища́ть) acuz.* a delapida, a sustrage, a jefui, a fura.

расхища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расхи́тить*

расхище́ние, *-я n. sg.* delapidare, sustragere, jefuire, furt.

расхлеба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. расхлёбывать) acuz. (pop.)* **1.** a sorbi tot *(cu lingura)*. **2.** *(fig.)* a descurca, a-i da de rost.

расхлёбыв|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхлеба́ть* ◇ *сам завари́л ка́шу, сам и ~ай* tu ai încurcat ițele, tu să le descurci; capul face — capul trage.

расхлеста́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. pf. (ipf. расхлёстывать) acuz. (pop. în expr.)* ~ *кнут* a rupe biciul *(trosnind din el)*.

расхлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхлеста́ть*

расхля́банность, *-и f. sg.* delăsare, lipsă de disciplină; dezorganizare.

расхля́банн|ый **1.** *p.t.p.* de la *расхля́бать*. **2.** *adj. (fig.)* dezordonat, nedisciplinat; molîu; *~ое поведе́ние* purtare dezordonată; *~ая похо́дка* mers dezordonat, neglijent.

расхля́бать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. расхля́бывать) acuz.* **1.** a clătina, a slăbi *(prin clătinare)*; a hîrbui. **2.** *(fig.)* a dezorganiza, a zdruncina; ~ *здоро́вье* a zdruncina sănătatea.

расхля́баться, *-ается vb. pf. (ipf. расхля́бываться)* **1.** a se clătina, a se slăbi, a se hîrbui. **2.** *(fig.)* a se zdruncina. **3.** *(fig.)* a se face indisciplinat, a deveni dezordonat, a se delăsa.

расхля́бывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхля́бать*.

расхля́бываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расхля́баться*. **2.** *pas.* de la *расхля́бывать*.

расхо́д, *-а m.* **1.** *(издержки, затрата)* cheltuială, speze, cost; *непредви́денные ~ы* cheltuieli neprevăzute; *накладны́е ~ы* cheltuieli de regie, cheltuieli suplimentare; *канцеля́рские ~ы* cheltuieli de birou; *доро́жные ~ы* cheltuieli de drum; *вое́нные ~ы* cheltuieli militare; *уде́льный* ~ consum specific; *часово́й* ~ debit pe oră, debit orar; *на покры́тие ~ов* pentru acoperirea cheltuielilor; *де́ньги на карма́нные ~ы* bani de buzunar; *нести́ ~ы* a suporta cheltuielile; *ввести́ кого́-л. в* ~ a băga pe cineva la cheltuială. **2.** *(потребление)* consum; ~ *электроэне́ргии* consum de energie electrică; ~ *горю́чего* consum de combustibil. **3.** *(cont.)* debit; cheltuieli; *прихо́д и* ~ credit și debit; venituri și cheltuieli ◇ *вы́вести (списа́ть, спусти́ть) в* ~ a nimici; a distruge; a împușca; a executa prin împușcare; *в ~е* lipsesc; sînt plecați; *все лю́ди в ~е* toți oamenii sînt plecați.

расходи́|ться[1], *-ожу́сь, -о́дишься vb. pf.* **1.** *(привыкнуть к ходьбе)* a merge mult, a se deprinde cu mersul. **2.** a începe să umble încolo și încoace. **3.** *(fig.)* a se înteți, a se dezlănțui; a-și da drumul.

расходи́ться[2], *-ожу́сь, -о́дишься vb. ipf.* de la *разойти́сь*.

расхо́дн|ый *adj.* **1.** de cheltuială, de cheltuieli; *~ая кни́га* registru de cheltuieli. **2.** de consum; *~ая но́рма* normă de consum.

расхо́дование, *-я n. sg.* cheltuire, consumare; consum.

расхо́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. израсхо́довать) acuz.* a cheltui; a întrebuința, a consuma; ~ *де́ньги* a cheltui bani; ~ *материа́лы* a întrebuința materiale.

расхо́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. ipf. (pf. израсхо́доваться)* **1.** a cheltui; a intra la cheltuieli. **2.** a se consuma; a fi cheltuit. **3.** *pas.* de la *расхо́довать*.

расхожде́ние, *-я n.* **1.** *sg.* împrăștiere; *(fig.)* ~ *луче́й* divergența fasciculului de raze. **2.** *(несовпадение)* nepotrivire, divergență, dezacord; ~ *во мне́ниях* divergență de păreri, dezacord.

расходоме́р, *-а m. (tehn.)* debitmetru, contor.

расхо́жий *adj. (pop.)* **1.** căutat, cerut, care are căutare; ~ *това́р* marfă căutată. **2.** de purtare, care se întrebuințează des; ~ *костю́м* costum de purtare.

расхола́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхолоди́ть*

расхолоди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. расхола́живать) acuz.* a dezamăgi, a deziluziona.

расхорохо́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (pop.)* a se rățoi, a face pe viteazul.

расхоте́ть, *-очу́, -о́чешь vb. pf. acuz.* sau cu *inf.* a nu mai dori, a nu mai avea poftă de ...

расхоте́ться, *-о́чется vb. pf. impers. dat.* a nu mai dori, a nu mai avea poftă de ... ; a-i trece pofta de ...

расхохота́ться, *-очу́сь, -о́чешься vb. pf.* a izbucni în rîs, a izbucni în hohote de rîs.

расхрабри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf.* a-și lua inima-n dinți, a prinde curaj; a se decide.

расхри́станный *adj. (fam.)* dezordonat, ciufulit.

расцара́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. расцара́пывать) acuz.* a zgîria rău, a face multe zgîrieturi.

расцара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. расцара́пываться)* a se zgîria rău.

расцара́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расцара́пать*

расцара́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расцара́паться*. **2.** *pas.* de la *расцара́пывать*.

расцвести́, *-вету́, -ветёшь (ipf. расцвета́ть)* **1.** a înflori, a îmboboci. **2.** *(fig.)* a înflori, a prospera. **3.** *(fig.)* a se însenina, a se lumina.

расцве́т, *-а m.* **1.** înflorire. **2.** *(fig.)* propășire, prosperare; progres; *в ~е лет* în floarea vîrstei; *в ~е сил* plin de putere, în plină maturitate.

расцвета́ние, *-я n. (bot.)* înflorire.

расцвета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расцвести́*

расцвети́ть, *-вечу́, -ети́шь vb. pf. (ipf. расцве́чивать) acuz.* **1.** a colora, a vopsi *(în mai multe culori)*. **2.** a împodobi, a pavoaza, a decora.

расцве́тк|а, *-и f.* **1.** *sg.* colorare, vopsire. **2.** culori, îmbinare de culori, colorit.

расцве́чивание, *-я n. sg.* **1.** colorare, vopsire. **2.** împodobire, pavoazare.

расцве́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расцвети́ть*

расцелова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf. acuz.* a săruta, a acoperi cu sărutări, a îmbrățișa cu multă căldură.

расцелова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf.* a se săruta *(de mai multe ori)*, a se îmbrățișa călduros.

расце́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расцени́ть*

расцени́ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. расце́нивать) acuz.* **1.** a evalua, a tarifa, a taxa. **2.** *(fig.)* a aprecia, a prețui.

расце́нка, *-и f. sg.* **1.** evaluare, stabilirea prețurilor; tarifare, taxare. **2.** preț; tarif; salariu de bază; *сде́льная* ~ tarif pentru plata muncii în acord; salariu în acord; *едини́чная* ~ preț unitar; *премиа́льная* ~ tarif premial.

расце́ночн|ый *adj.* de evaluare; de tarifare, de taxare; *~ая коми́ссия* comisie de fixare a prețurilor, comisie de evaluare; comisie tarifară.

расцепи́ть, *-цеплю́, -це́пишь vb. pf. (ipf. расцепля́ть) acuz.* a decupla, a desface, a se desprinde.

расце́пка, *-и f. sg.* **1.** decuplare, desprindere. **2.** *(tehn.)* dispozitiv de decuplare.

расцепле́ние, *-я n. sg. v. расце́пка* [1]

расцепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расцепи́ть*

расцепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расцепи́ться*. **2.** *pas.* de la *расцепля́ть*.

расчерти́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. расче́рчивать) acuz.* a linia.

расче́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расчерти́ть*

расчеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. расчёсывать) acuz.* **1.** a pieptăna, a îndrepta, a netezi *(cu pieptenul)*. **2.** a dărăci. **3.** a zgîria, a zgîndări.

расчеса́ться, *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. расчёсываться)* **1.** a se pieptăna. **2.** a se scărpina, a se pune pe scărpinat.

расчёска, *-и f. sg.* **1.** pieptănare, pieptănat; dărăcit. **2.** pieptene.

расче́сть, *разочту́, разочтёшь vb. pf. (ipf. рассчи́тывать) acuz.* **1.** a calcula, a socoti. **2.** *(уво́лить)* a concedia, a da/a-i face cuiva socoteala.

расче́сться, *разочту́сь, разочтёшься vb. pf. (ipf. рассчи́тываться)* a lichida socotelile, a se socoti.

расчёсывание, *-я n. sg.* **1.** pieptănat, pieptănătură; dărăcire, scărmănare. **2.** scărpinare.

расчёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расчеса́ть*

расчёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расчеса́ться*. **2.** *pas.* de la *расчёсывать*.

расчёт, *-а m.* **1.** calcul, calculare; *приблизи́тельный* ~ calcul aproximativ; *(constr.) сме́тный* ~ calcul de deviz; *(tehn.)* ~ *на про́чность* calcul de rezistență. **2.** decontare, decont; plată, lichidare; *произвести́* ~ a face socoteala; a lichida socotelile; *безнали́чный* ~ decontare fără numerar; plată/decontare prin virament; *за нали́чный* ~ contra numerar, cu bani-peșin, pe bani gheață. **3.** *sg.* concediere; *дать* ~ *кому́-л.* a da/a-i face cuiva socoteala, a-l concedia; *получи́ть* ~ a-și primi drepturile *(la plecarea din serviciu)*; *потре́бовать ~а* a cere socoteala *(la plecarea din serviciu)*. **4.** plan, intenție; calcule; socoteli *обману́ться в ~е* a-și greși socotelile, a se înșela în calculele sale; *по мои́м ~ам* după socotelile mele; *в ~е на ...* în speranța că ... **5.** *sg.* rost, interes, folos; *по ~у* din interes; *брак по ~у* căsătorie de conveniență. **6.** *(mil.)* servanți; *пулемётный* ~ servanții unei mitraliere; *но́мер оруди́йного ~а* servant de tun ◇ *мы с тобо́й в ~е* sîntem chit; *приня́ть в* ~ a ține cont de ... ; a lua în considerație; *из ~а на ...* socotind, luînd în considerație, luînd ca bază; *из ~а на́ год* socotind pe un an de zile.

расчётливо *adv.* cu economie; (în mod) chibzuit.

расчётливость, *-и f. sg.* spirit de economie; spirit de prevedere.

расчётливый *adj.* **1.** econom, păstrător, cumpătat. **2.** chibzuit, prevăzător, socotit, calculat.

расчётн|ый **1.** *adj.* de decontare, de plată; *~ая ве́домость* borderou de plată; ~ *чек* cec de decontare; *~ая кни́га* carnet de plată, carnet de salarizare; ~ *отде́л* serviciul de muncă și salarii. **2.** de calcul. **3.** *(tehn.)* calculat, teoretic; *~ая мо́щность* putere calculată, putere teoretică, putere nominală.

расчётчик, *-а m.* calculator.

расчи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. расчисля́ть) acuz.* a calcula, a repartiza conform calculelor.

расчисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расчи́слить*

расчи́стить, *-и́щу, -и́стишь vb. pf. (ipf. расчища́ть) acuz.* a curăța.

расчи́ститься, *-и́стится vb. pf. (ipf. расчища́ться)* a se curăța.

расчи́стка, *-и f. sg.* curățare, defrișare.

расчиха́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a strănuta *(de mai multe ori)*.

расчища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расчи́стить*

расчища́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расчи́ститься*. **2.** *pas.* de la *расчища́ть*.

расчлене́ние, *-я n. sg.* dezmembrare, descompunere, divizare, împărțire.

расчлени́ть, *-ню́ -ни́шь vb. pf. (ipf. расчленя́ть) acuz.* a dezmembra, a fracționa, a împărți.

расчлени́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. расчленя́ться)* a se dezmembra, a se împărți, a se descompune.

расчленённость, *-и f.* dezmembrare, secționare.

расчленя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расчлени́ть*

расчленя́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *расчлени́ться*

расчу́вствоваться, *-ствуюсь, -ствуешься vb. pf. (iron.)* a se înduioșa, a fi înduioșat, a fi mișcat.

расшали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf.* a zburda prea mult, a fi prea zburdalnic; a-și face de cap.

расша́ркаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. расша́ркиваться)* **1.** *(înv.)* a se închina, a saluta (pe cineva) cu o reverență, a face o plecăciune. **2.** *(fig. peior.)* a se gudura, a se linguși.

расша́ркиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *расша́ркаться*

расша́танность, *-и f. sg.* stare precară, zdruncinare; ~ *здоро́вья* stare precară a sănătății, sănătate zdruncinată.

расша́танн|ый **1.** *p.t.p.* de la *расшата́ть*. **2.** *adj.* zdruncinat, ruinat, distrus; *~ые не́рвы* nervi zdruncinați.

расшата́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. расша́тывать) acuz.* **1.** a face să se clatine, a disloca, a clătina, a clinti. **2.** *(fig.)* a zdruncina, a ruina; ~ *здоро́вье* a ruina sănătatea.

расшата́/ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. расша́тываться)* **1.** a se clătina, a slăbi, a se mișca din loc; *зуб ~лся* dintele a început să se clatine. **2.** *(fig.)* a se zdruncina, a se zgudui, a se ruina; *дисципли́на ~лась* disciplina a slăbit.

расша́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшата́ть*.

расша́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расшата́ться*. **2.** *pas.* de la *расша́тывать*.

расшвы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшвыря́ть*

расшвыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. расшвы́ривать) acuz.* a arunca în toate părțile, a răvăși, a împrăștia, a azvîrli.

расшеве́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшевели́ть*

расшевели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. расшеве́ливать) acuz.* **1.** a răscoli, a tulbura. **2.** *(fig.)* a însufleți, a antrena, a entuziasma, a înflăcăra.

расшевели́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf.* **1.** a se mișca, a se pune în mișcare. **2.** *(fig.)* a se trezi, a ieși din amorțeală, a se înviora, a deveni activ.

расшиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расшиби́ть*

расшиба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расшиби́ться*. **2.** *pas.* de la *расшиба́ть*.

расшиби́ть, *-бу́, -бёшь vb. pf. (ipf. расшиба́ть) acuz.* **1.** a lovi, a răni prin lovire. **2.** a sparge.

расшиби́ться, *-бу́сь, -бёшься vb. pf. (ipf. расшиба́ться)* a se lovi, a se răni prin lovire ◇ ~ *в лепёшку* a face pe dracu-n patru, a se face luntre și punte.

расшива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расши́ть*

расшива́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расши́ться*. **2.** *pas.* de la *расшива́ть*.

расшире́ние, *-я́ n.* **1.** *sg.* lărgire, mărire; creștere, extindere. **2.** *sg.* dilatare, dilatație; *(fiz.)* ~ *га́зов* dilatarea gazelor; *(fiz.) теплово́е* ~ dilatare termică. **3.** pîlnie, gură lărgită.

расши́ренно *adv.* larg, în sens larg.

расши́ренн|ый 1. *p.t.p.* de la *расши́рить*. 2. *adj.* lărgit; ~ *пле́нум* plenară lărgită; *(ec. pol.)* ~*ое социалисти́ческое воспроизво́дство* reproducție socialistă lărgită. 3. *adj.* liber, larg, extensiv.
расшири́тель, *-я m. (tehn.)* lărgitor, dispozitiv de lărgire; expansor.
расшири́тельный *adj.* 1. liber, larg, extensiv. 2. de/pentru lărgire.
расши́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. расширя́ть) acuz.* 1. a lărgi, a lăți; a dilata. 2. a mări; a spori, a lărgi, a extinde, a dezvolta; ~ *сфе́ру влия́ния* a lărgi sfera de influență; *(fig.)* ~ *кругозо́р* a-și lărgi orizontul.
расши́риться, *-рится vb. pf. (ipf. расширя́ться)* 1. a se lărgi, a se lăți; a se dilata. 2. a se mări; a spori, a se lărgi, a se extinde, a se dezvolta.
расширя́емость, *-и f. sg. (fiz.)* capacitate de dilatare; putere de expansiune.
расширя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расши́рить*
расширя́ться, *-я́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *расши́риться*. 2. *pas.* de la *расширя́ть*.
расширя́ющийся 1. *part. prez. act.* de la *расширя́ться*. 2. *adj.* care se lărgește.
расши́тый 1. *p.t.p.* de la *расши́ть*. 2. *adj.* brodat/cusut cu ornamente.
расши́ть, *разошью́, разошьёшь vb. pf. (ipf. расшива́ть) acuz.* 1. *(распоро́ть)* a descoase, a desface. 2. *(вы́шить)* a broda, a coase la gherghef, a împodobi cu broderii, cu cusături. 3. *(constr.)* a rostui, a astupa și a netezi rosturile.
расши́ться, *разошьётся vb. pf. (ipf. расшива́ться)* a se descoase, a se desface.
расшифрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. расшифро́вывать) acuz.* 1. a descifra. 2. *(fig.)* a tălmăci, a interpreta, a înțelege.
расшифро́вка, *-и f. sg.* 1. descifrare. 2. *(fig.)* tălmăcire, interpretare.
расшифро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшифрова́ть*
расшнурова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf (ipf. расшнуро́вывать) acuz.* a dezlega/a desface șireturile.
расшнурова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf. (ipf. расшнуро́вываться)* 1. a se dezlega, a se desface *(despre șireturi)*. 2. a-și dezlega, a-și desface șireturile *(unui corset)*.
расшнуро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшнурова́ть*
расшнуро́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *расшнурова́ться*. 2. *pas.* de la *расшнуро́вывать*.
расшуме́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf.* 1. a face gălăgie/zarvă/tărăboi. 2. *(fig.)* a se pune pe scandal, a se porni pe gîlceavă.
расще́дриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *расще́дриться*.
расще́дриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. расще́дриваться)* a se arăta darnic, a-l apuca mărinimia.
расще́лина, *-ы f.* 1. *(у́зкое уще́лье)* trecătoare îngustă în munți, strîmtoare, pas. 2. *(тре́щина)* fisură adîncă, crăpătură, spărtură, despicătură.
расщеми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. расщемля́ть) acuz.* a descleșta.
расщемля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расщеми́ть*
расщепи́ть, *-щеплю́, -щепи́шь vb. pf. (ipf. расщепля́ть) acuz.* 1. *(расколо́ть)* a despica, a crăpa, a sparge. 2. *(fiz. chim.)* a dezagrega, a dezintegra, a descompune; a scinda, a disocia, a fisiona.
расщепи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. расщепля́ться)*. 1. *(расколо́ться)* a se despica, a crăpa. 2. *(fiz. chim.)* a se dezagrega, a se dezintegra, a se descompune; a se disocia.
расщепле́ние, *-я n. sg.* 1. despicare, crăpare; clivaj. 2. *(fiz. chim.)* dezagregare, dezintegrare, descompunere; disociere; fisionare; ~ *а́тома* dezagregarea atomului; ~ *а́томного ядра́* fisionarea nucleului atomic.
расщепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расщепи́ть*
расщепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *расщепи́ться*. 2. *pas.* de la *расщепля́ть*.
расщипа́ть, *-щиплю́, -щи́плешь vb. pf. (ipf. расщи́пывать) acuz.* a destrăma.
расщи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расщипа́ть*.

ра́тай, *-я m. (înv. folc.)* plugar.
ратифика́ция, *-и f.* ratificare; ~ *па́кта о ненападе́нии* ratificarea pactului de neagresiune.
ратифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a ratifica; ~ *ми́рный догово́р* a ratifica un tratat de pace.
ра́тник, *-а m.* 1. *(înv.)* oștean, ostaș. 2. *(mil.)* rezervist *(în Rusia țaristă)*.
ра́тн|ый *adj. (înv.)* ostășesc; de viteji, de luptă; ~*ые по́двиги* fapte de arme.
ра́товать, *-тую, -туешь vb. ipf. за + acuz.* sau *про́тив + gen. (înv.)* a lupta; ~ *за пра́вду* a lupta pentru dreptate.
ра́туша, *-и f.* primărie *(urbană)*.
рать, *-и f. (înv.)* 1. oaste, oștire. 2. luptă, bătălie; război.
ра́унд, *-а m. (sport)* repriză, rundă.
ра́ут, *-а m. (înv.)* serată, recepție, dineu.
рафина́д, *-а m. sg.* zahăr rafinat (bucăți).
рафина́дный *adj. (în expr.)* ~ *заво́д* rafinărie de zahăr.
рафини́рование, *-я n. sg. (tehn.)* rafinare.
рафини́рованный 1. *p.t.p.* de la *рафини́ровать*. 2. *adj.* rafinat; ~ *са́хар* zahăr rafinat; *(fig.)* ~ *вкус* gust rafinat.
рафини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tehn.)* a rafina.
ра́фия, *-и f.* rafie.
раха́т-луку́м, *-а m.* rahat.
рахи́т, *-а m. sg.* rahitism.
рахи́тик, *-а m.* rahitic.
рахити́ческий *adj.* rahitic.
рахити́чный *adj. v. рахити́ческий*.
раце́|я, *-и f. (înv. iron.)* povață, morală; *чита́ть* ~*и кому́-л.* a face morală cuiva, a da povețe.
рацио́н, *-а m.* rație, porție, tain; *су́точный* ~ rație zilnică.
рационализа́тор, *-а m.* raționalizator.
рационализа́торск|ий *adj.* de raționalizare, de raționalizator; ~*ое предложе́ние* propunere de raționalizare; ~*ые мероприя́тия* măsuri de raționalizare.
рационализа́ция, *-и f. sg.* raționalizare; ~ *произво́дства* raționalizarea producției.
рационализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a raționaliza.
рационали́зм, *-а m. sg. (fil.)* raționalism.
рационали́ст, *-а m.* 1. *(fil.)* raționalist. 2. *(fig.)* om rațional, om cerebral, care se lasă condus numai de rațiune.
рационалисти́ческий *adj.* 1. *(fil.)* raționalist. 2. *v. рациона́льный*.
рационалисти́чный *adj.* determinat de rațiune.
рациона́льно *adv.* în mod rațional, cu rațiune.
рациона́льность, *-и f. sg.* caracter rațional, logic; cumințenie; ~ *сужде́ния* caracterul rațional al judecății.
рациона́льн|ый[1] *adj.* rațional, logic; ~*ое сужде́ние* judecată logică.
рациона́льн|ый[2] *adj. (mat.)* rațional; ~*ое число́* număr rațional; ~*ое выраже́ние* expresie rațională.
ра́ция, *-и f.* stație de radio *(de emisiune și recepție)*.
ра́ч|ий *adj.* de rac ◇ ~*ьи глаза́* ochi bulbucați.
рачи́тель, *-я m. (înv.)* protector plin de rîvnă; păzitor aprig.
рачи́тельно *adv. (înv.)* cu zel; cu hărnicie; cu spirit gospodăresc.
рачи́тельный *adj. (înv. lit.)* sîrguincios, zelos, harnic, econom.
ра́шкуль, *-я m.* creion de cărbune, cărbune de desen.
ра́шпер, *-а m.* grătar *(de bucătărie)*.
ра́шпиль, *-я m. (tehn.)* rașpel.
раще́ни|е, *-я n. sg.* creștere.
рвану́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* 1. *acuz.* a trage, a smuci. 2. a o lua din loc, a porni brusc. 3. *acuz. (pop.)* a începe/a porni brusc (ceva), a se apuca de ...
рвану́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* a se arunca, a se smuci, a o rupe din loc; a se avînta, a se repezi.
рва́н|ый *adj.* rupt, găurit, sfîșiat, zdrențuit; spart; ~*ая о́бувь* încălțăminte ruptă; ~*ая ра́на* plagă anfractuoasă.
рвань, *-и f. sg.* 1. zdreanță, zdrențe; încălțăminte ruptă. 2. *col. (text.)* deșeuri, cîrpe. 3. *(pop. injur.)* otreapă, netrebnic, ticălos. 4. *col.* drojdie, pleavă.
рваньё, *-я n. sg.* 1. *(pop.)* smulgere, scoatere, extragere, rupere. 2. *col.* zdrențe, otrepe; încălțăminte ruptă.
рва́тель, *-я m. (chim.)* dispozitiv de rupere; prinzător; tub carotier.

рвать [1], *рву, рвёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a smulge, a scoate, a extrage; ~ *зубы* a scoate dinții; ~ *из рук* a smulge din mîini; *(fig.)* ~ *на себе волосы* a se lua cu mîinile de păr, a-și smulge părul din cap. **2.** a rupe; ~ *цветы* a rupe flori; *(fig.)* ~ *отношения* a rupe relațiile; *(fig.)* ~ *кольцо окружения* a rupe/a sparge încercuirea. **3.** a arunca în aer. **4.** *impers.* a ințepa; a zvîcni ◇ ~ *и метать* a tuna și a fulgera; ~ *на части кого-л.* a rupe în bucăți pe cineva, a trage (de cineva) în toate părțile.

рвать [2], *рвёт vb. ipf. impers. acuz.* a vărsa, a vomita, a avea vărsături.

рваться [1], *рвётся vb. ipf.* **1.** a se rupe, a se sfîșia. **2.** a exploda ◇ *сердце рвётся на части* inima mi se rupe în două; *где тонко, там и рвётся* unde e ața mai subțire, acolo se rupe.

рваться [2], *рвусь, рвёшься vb. ipf.* a arde de dorință; a tînji după, a se avînta; ~ *в бой* a arde de dorința de a intra în luptă.

рвач, *-á m.* **1.** om hrăpăreț, rapace; profitor. **2.** *(text.)* mașină de rupt; lup.

рваческий *adj.* hrăpăreț, rapace; de profitor.

рвачество, *-a n. sg.* apucături hrăpărețe, rapacitate, lăcomie.

рвени|е, *-я n. sg.* osîrdie, rîvnă, ardoare, zel; *работать с ~ем* a munci cu rîvnă.

рвота, *-ы f. sg.* **1.** vomitare, vărsare, debordare. **2.** vărsătură, borîtură.

рвотное, *-ого n. sg. (med.)* vomitiv, emetic.

рвотн|ый *adj.* de vomitare, vomitiv, emetic; *(farm.)* ~ *камень* tartar stibiat; *(farm.)* ~ *корень* rădăcină de ipecacuana; *~ое средство* vomitiv.

рдение, *-я n. sg.* înroșire, îmbujorare.

рдест, *-a m. (bot.)* broscărița.

рдеть, *-éю, -éешь vb. ipf.* a se vedea, a se zări *(despre ceva roșu)*; a se roși; a se îmbujora.

ре *n. indecl. (muz.)* re.

реабилитация, *-и f. sg.* reabilitare.

реабилитировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a reabilita.

реабилитироваться, *-руюсь, -руешься (jur.) vb. pf.* și *ipf.* a se reabilita.

реагент, *-a m. (chim.)* reactiv.

реагирование, *-я n.* reacție.

реагировать, *-рую, -руешь vb. ipf. на+acuz.* **1.** a reacționa; ~ *на свет* a reacționa la lumină. **2.** *(fig.)* a reacționa, a lua atitudine; a replica, a riposta.

реактив, *-a m. (chim.)* reactiv; agent; ~ *для анализа* reactiv pentru analiză.

реактивация, *-и f. (chim.)* reactivare.

реактивировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a reactiva.

реактивность, *-и f. sg.* **1.** *(chim.)* reactivitate. **2.** *(fiz.)* reactanță; *акустическая* ~ reactanță acustică.

реактивн|ый *adj.* **1.** *(chim.)* reactiv; *~ые вещества* substanțe reactive. **2.** *(fiz. chim.)* reactiv, cu reacție; *~ое сопротивление* rezistență reactivă; ~ *самолёт* avion cu reacție; ~ *двигатель* motor reactiv, motor cu reacție; ~ *снаряд* proiectil cu reacție, proiectil autopropulsat.

реактор, *-a m. (fiz.)* reactor; *ядерный* ~ reactor nuclear; *термоядерный* ~ reactor termonuclear.

реакционер, *-a m.* reacționar, retrograd.

реакционность, *-и f. sg.* caracter reacționar, reacționarism.

реакционн|ый *adj.* **1.** reacționar, retrograd; *~ая печать* presă reacționară. **2.** *(chim. fiz.)* de reacție; *~ая камера* cameră de reacție.

реакция [1], *-и f.* reacție, reacțiune; ~ *организма* reacția organismului; *химическая* ~ reacție chimică; *(chim.) цепная* ~ reacție în lanț; ~ *деления* reacție de fisiune; *термоядерная* ~ reacție termonucleară; *управляемая ядерная* ~ reacție nucleară controlată.

реакция [2], *-и f. sg. (pol.)* reacțiune.

реал, *-a m. (tipogr.)* regal.

реализация, *-и f. sg.* **1.** realizare, înfăptuire, îndeplinire, împlinire, traducere în viață; ~ *проекта* realizarea proiectului. **2.** vînzare, desfacere; valorificare, realizare, transformare în bani lichizi; ~ *ценностей* vînzarea valorilor; ~ *займа* realizarea împrumutului.

реализм [1], *-a m. sg.* realism.

реализм [2], *-a m.* spirit/ simț realist.

реализовать, *-зую, -зуешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a realiza, a înfăptui, a îndeplini, a traduce în viață, a aduce la

îndeplinire. **2.** a vinde, a desface, a valorifica; a realiza; a transforma în bani lichizi; ~ *чек* a încasa cecul.

реализоваться, *-зуется vb. pf.* și *ipf.* a se realiza, a se înfăptui, a se îndeplini; a căpăta viață, a fi tradus în viață.

реалия, *-й pl.* realități, stări de fapte.

реалист [1], *-a m.* realist, adept al realismului.

реалист [2], *-a m.* realist, om practic.

реалист [3], *-a m. (înv.)* realist *(elev al liceului real)*.

реалистическ|ий [1] *adj.* realist; ~ *стиль* stil realist; *~ое течение* curent realist.

реалистический [2] *adj.* practic, realizabil, care poate fi înfăptuit.

реалистичность, *-и f. sg.* caracter realist, practic, real.

реалистичный *adj. v. реалистический* [2]

реально *adv.* în mod real, realist.

реальност|ь, *-и f. sg.* realitate, caracter real; *объективная* ~ realitate obiectivă; *чувство ~и* simțul realității.

реальн|ый *adj.* **1.** *(действительный)* real; *~ая действительность* realitate; *~ая заработная плата* salariu real. **2.** *(осуществимый)* realizabil, care se poate înfăptui; ~ *план* plan real, plan realizabil. **3.** *(основанный на понимании действительности)* realist; *~ая политика* politică realistă ◇ *(înv.) ~ое училище* liceu real.

ребёнок, *-нка m.* copil; *грудной* ~ sugaci, sugar; ~ *дошкольного возраста* copil de vîrstă preșcolară.

рёберн|ый *adj. (anat.)* de coastă, costal.

реборд|а, *-ы f. (tehn.)* guler, bordură, umăr; *(ferov.) колесо с ~ами* roată cu bordură, roată cu buze de bandaj.

ребристый *adj.* **1.** *(reg.)* cu coastele ieșite. **2.** *(tehn.)* cu nervuri, nervurat, cu muchii.

ребр|о, *-á n.* **1.** *(anat.)* coastă; *(fig.) одни рёбра остались* slab de-i poți număra coastele. **2.** *(mat.)* muchie; ~ *пирамиды* muchia piramidei. **3.** *(край)* muchie. **4.** *(tehn.)* nervură. **5.** *(av.)* aripioară ◇ *поставить вопрос ~ом* a pune chestiunea de-a dreptul/în mod categoric/ deschis; *(pop.) пересчитать рёбра кому-л.* a snopi în bătaie; *ходить ~ом* a se umfla în pene; a-și da aere; a umbla cu nasul pe sus; *поставить ~ом последнюю копейку* a cheltui (și) ultimul ban.

ребус, *-a m.* rebus.

ребята [1], *-ят pl.* tineri, băieți, flăcăi; *свои* ~ băieți de-ai noștri, băieți buni; ~, *вперёд!* băieți înainte!

ребята [2], *-ят pl. (de la ребёнок)* copii.

ребятишки *-шек, -шкам pl.* copilași.

ребяческий *adj.* **1.** de copil, copilăresc; ~ *крик* strigăt de copil. **2.** copilăros, pueril, naiv, neserios.

ребячество, *-a n. sg.* copilărie, naivitate, purtare copilărească.

ребячий *adj.* copilăresc, de copil.

ребячиться, *-чусь, -чишься vb. ipf.* a se purta ca un copil, a face copilării.

ребячливость, *-и f. sg.* purtare copilărească; zburdălnicie.

ребячливый *adj.* copilăros, pueril, ștrengăresc, zburdalnic.

рёв, *-a m. sg.* **1.** urlet, răcnet, muget; ~ *зверя* urletul fiarei; *(fig.)* ~ *мотора* duduitul motorului; *(fig.)* ~ *бури* vuietul furtunii. **2.** *(громкий плач)* urlet, plîns *(tare)*.

рёва, *-ы f.* și *m. (pop.)* (copil) smiorcăit, plîngăreț, plîngăcios.

ревакцинация, *-и f.* revaccinare.

реванш, *-a m.* revanșă; *взять* ~ a-și lua revanșa, a se revanșa.

реваншизм, *-a m.* spirit revanșard; atitudine revanșardă.

реваншист, *-a m.* revanșard.

реваншистский *adj.* revanșard.

реввоенсовет, *-a m. (ist.)* = *революционный военный совет* consiliul militar revoluționar.

ревенный *adj. (farm.)* de revent; ~ *порошок* praf de revent.

ревень, *-я m. (bot. farm.)* revent.

реверанс, *-a m.* reverență; *делать* ~ a face o reverență.

реверберация, *-и f. sg. (tehn.)* reverberație.

реверс, *-a m.* **1.** revers. **2.** *(tehn.)* inversor.

реверсивность, *-и f.* reversibilitate.

реверсировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a inversa, a reversa.

ревéрсор, *-а m. (tehn.)* reversor.

реверси́вный *adj. (tehn.)* reversibil.

рев|éть, *-ý, -ёшь vb. ipf.* **1.** a urla, a răcni, a mugi, a rage; *(fig.)~ёт бýря* furtuna vuiește. **2.** *(громко плакать)* a plînge tare, a (se) boci; a zbiera, a urla ◇ ~ *в три ручья́* a vărsa șiroaie de lacrimi.

ревизиони́зм, *-а m. sg. (pol.)* revizionism.

ревизиони́ст, *-а m. (pol.)* revizionist.

ревизиони́стский *adj. (pol.)* revizionist.

ревизиóнн|ый *adj.* de revizie; de control; *~ая коми́ссия* comisie de revizie; comisie de cenzori; *~ое обслéдование* revizie, verificare, inspecție.

реви́зия, *-и f.* **1.** *(обследование)* revizie, inspecție, control, inventar, verificare. **2.** *(пересмотр)* revizuire, reconsiderare. **3.** *(ist.)* recensămînt pentru stabilirea impozitelor.

ревизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** *(pf. обревизовáть) (обследовать)* a verifica, a inspecta, a controla; a face inspecție/ control; *~кáссу* a verifica casa. **2.** *(пересмотреть)* a revizui; a reconsidera.

ревизóр, *-а m.* revizor, inspector.

ревизóрский *adj.* de revizor, de inspector.

ревкóм, *-а m. (ist.) = революциóнный комитéт* comitet revoluționar.

ревмати́зм, *-а m.* reumatism; *суставнóй* ~ reumatism articular; *хрони́ческий* ~ reumatism cronic.

ревмáтик, *-а m.* reumatic, bolnav de reumatism; *санатóрий для ~ов* sanatoriu pentru reumatici.

ревмати́ческий *adj.* reumatic.

ревмя́ *adv. (în expr.)* ~ *ревéть* a plînge cu hohote, a boci, a urla ca din gură de șarpe.

ревни́вец, *-вцá m.* (om) gelos.

ревни́во *adv.* gelos, cu gelozie; cu pizmă.

ревни́вость, *-и f. sg.* gelozie.

ревни́вый *adj.* gelos.

ревни́тель, *-я m. (înv.)* ocrotitor; apărător zelos; truditor.

ревновáть, *-нýю, -нýешь vb. ipf. (pf. приревновáть) acuz. к + dat.* a fi gelos.

рéвностно *adv. (înv.)* cu zel, cu sîrguință, cu rîvnă, cu osîrdie.

рéвностный *adj. (înv.)* zelos, sîrguincios, stăruitor, plin de rîvnă.

рéвность [1], *-и f.* gelozie.

рéвност|ь [2], *-и f. (înv.)* zel; sîrguință; osîrdie, rîvnă; *с ~ью взя́ться за дéло* a se apuca de treabă cu toată rîvna.

револьвéр, *-а m.* revolver; *шестизаря́дный* ~ revolver cu șase focuri.

револьвéрный *adj.* de revolver; ~ *вы́стрел* foc de revolver ◇ *(tehn.)* ~ *станóк* strung-revolver.

революционéр, *-а m.* revoluționar.

революционизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a revoluționa; ~ *тéхнику* a revoluționa tehnica.

революционизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* **1.** a se pătrunde de idei revoluționare. **2.** a se transforma radical.

революциóнно *adv.* în mod revoluționar.

революциóнность, *-и f. sg.* spirit revoluționar; caracter revoluționar.

революциóнн|ый *adj.* revoluționar; *~ое движéние* mișcare revoluționară; ~ *подъём* avînt revoluționar.

революция, *-и f.* revoluție; *буржуáзно-демократи́ческая* ~ revoluție burghezo-democratică; *культýрная* ~ revoluție culturală; ~ *в тéхнике* revoluție în tehnică.

ревтрибунáл, *-а m. (ist.) = революциóнный трибунáл* tribunal revoluționar.

ревýн, *-á m.* **1.** *(zool.)* maimuță urlătoare. **2.** *(pop.)* plîngăreț. **3.** *(nav.)* sirenă interioară; ~ *бýя* sirena geamandurii.

регáлия, *-и f.* **1.** *(înv.)* emblema puterii regale *(coroană, sceptru etc.)*. **2.** *(înv. glum.)* decorație, ordin. **3.** *(ist.)* drept de monopol.

регáта, *-ы f. (sport)* regată.

рéгби *n. indecl. (sport)* rugbi.

регенерáт, *-а m. (chim.)* material regenerat.

регенерати́вн|ый *adj. (tehn.)* de regenerare, regenerator; *~ая печь* cuptor de regenerare.

регенерáтор, *-а m. (tehn.)* regenerator; recuperator.

регенерáция, *-и f. sg.* regenerare; reînnoire, reîmprospătare, primenire; ~ *вóздуха* primenirea aerului.

регенери́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a regenera.

рéгент, *-а m.* **1.** *(pol.)* regent. **2.** dirijor de cor *(mai ales bisericesc)*.

рéгентский *adj.* **1.** *(pol.)* de regent. **2.** de dirijor de cor.

рéгентство, *-а m. sg. (pol.)* regență.

регионáльный *adj.* regional; *(dipl.)* ~ *пакт о взаи́мной пóмощи* pact regional de asistență mutuală.

реги́стр, *-а m.* **1.** *(список, книга)* registru, condică, catalog. **2.** *(muz.)* registru. **3.** rînd de clape *(la mașina de scris)*.

регистрáтор, *-а m. (tehn.)* registrator, înregistrator.

регистратýра, *-ы f.* registratură.

регистрациóнный *adj.* de înregistrare.

регистрáция, *-и f. sg.* înregistrare, înscriere; intabulare.

регистри́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. зарегистри́ровать) acuz.* a înregistra, a înscrie.

регистри́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. (pf. зарегистри́роваться)* **1.** *вставать на учёт)* a se înregistra, a se înscrie. **2.** *(оформить брак)* a-și înregistra căsătoria. **3.** *(pas.)* de la *регистри́ровать*.

реглáмент, *-а m.* regulament; *придéрживаться ~а* a respecta regulamentul.

регламентáция, *-и f.* reglementare.

регламенти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a reglementa.

реглáментный *adj.* regulamentar; ~ *поря́док* ordine reglementară.

реглáн, *-а m.* raglan.

реглéт, *-а m. (tipogr.)* reglet.

регрéсс, *-а m. sg.* **1.** regres, mers înapoi; decădere. **2.** *(jur.)* acțiune de regres.

регресси́вность, *-и f. sg.* caracter regresiv.

регресси́вный *adj.* regresiv, care este în regres.

регресси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a regresa, a da înapoi; a decădea.

регрéссия, *-и f.* regresie.

регули́рование, *-я n. sg.* **1.** reglementare; regularizare; ~ *движéния* reglementare a circulației; ~ *произвóдства* reglarea producției. **2.** reglare, reglaj; *автомати́ческое* ~ reglare automată.

регули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. урегули́ровать)* a reglementa, a regla, a pune în ordine; a aranja; ~ *взаи́мные отношéния* a reglementa relațiile reciproce; ~ *ýличное движéние* a dirija circulația. **2.** *(pf. отрегули́ровать)* a regla, a pune la punct; a potrivi, a ajusta; ~ *мотóр* a regla un motor.

регулирóвка, *-и f. sg.* reglare, înregistrare; control; ~ *усилéния* reglarea amplificării; ~ *контрáстности* reglarea contrastului; ~ *я́ркости* reglarea luminozității; *грýбая* ~ reglare aproximativă; *тóчная* ~ reglare precisă/fină.

регулирóвочный *adj. (tehn.)* regulator; de reglaj; ~ *реостáт* reostat regulator.

регулирóвщик, *-а m.* **1.** reglor; agent de circulație; ~ *ýличного движéния* agent de circulație. **2.** *(tehn.)* montor; ajustor.

рéгулы, *-ул pl. (pop.)* menstruație, period, regulă.

регуля́рно *adv.* (în mod) regulat, cu regularitate.

регуля́рность, *-и f. sg.* regularitate.

регуля́рн|ый *adj.* regulat; *~ые войскá* trupe regulate.

регуля́тор, *-а m.* regulator; potențiometru; ~ *влáжности* regulator de umiditate; ~ *скóрости* regulator de viteză; ~ *тéмбра* regulator de ton.

регуля́торный *adj.* de regulator.

редакти́рование, *-я n. sg.* redactare.

редакти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. отредакти́ровать)* a pregăti pentru tipar, a redacta, a pune la punct *(un text, un manuscris)*. **2.** a conduce o publicație periodică; a redacta; ~ *газéту* a conduce un ziar. **3.** *(pf. средакти́ровать)* a formula, a compune.

редáктор, *-а m.* redactor; *глáвный* ~ redactor principal, redactor șef; *ответ́ственный* ~ redactor responsabil; ~ *газéты* redactor șef al ziarului; *техни́ческий* ~ redactor tehnic-

tehnoredactor; ~ *учебника* responsabil de carte.

редакторск|ий *adj.* de redactor, al redactorului; *~ая работа* muncă de redactor.

редакторство, *-a n. sg.* activitate/funcție de redactor.

редакторствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a fi redactor.

редакционн|ый *adj.* de redacție; redacțional; de redactare; *~ая коллегия* colectiv de redacție, colegiu redacțional; *~ые поправки* corecturile redacției; *~ая работа* munca de redactare.

редакци|я, *-u f.* **1.** redacție; redactare; pregătire pentru tipar; versiune, ediție; *первоначальная* ~ redacție inițială; *под ~ей* sub redacția ... ; sub îngrijirea ... ; în ediția ... **2.** redactare; colectiv de redactori; ~ *газеты* redacția ziarului; *адрес ~u* adresa redacției.

реде|ть, *-еет vb. ipf. (pf. поредеть)* a se rări, a se împuțina; *волосы ~ют* părul se rărește.

редина, *-ы f. (silv.)* răritură.

редингот, *-a m. (înv.)* redingotă.

редис, *-a m. sg.* ridichie de lună *(plantă).*

редиска, *-u f.* **1.** *sg. v. редис.* **2.** ridiche, ridiche-de-lună.

редк|ий *adj.* **1.** rar; ~ *лес* pădure rară, rariște; *~ая ткань* țesătură rară. **2.** rar, neobișnuit, excepțional; ~ *случай* caz rar; *~ие металлы* metale rare; *за ~ими исключениями* cu rare excepții.

редко *adv.* **1.** rar; ~ *посеять* a semăna rar. **2.** rar, rareori ◇ *~, да метко* rar, dar bine.

редколесье, *-я n.* pădure rară, rariște.

редколлегия, *-u f.* = *редакционная коллегия* colectiv de redacție, colegiu redacțional.

редкостн|ый *adj.* rar, neobișnuit; *~ое явление* fenomen rar, neobișnuit.

редкост|ь, *-u f.* **1.** *sg.* rărime, faptul de a fi rar. **2.** *sg. (редкое явление)* raritate, fenomen rar; *это большая* ~ asta e o raritate; *это не* ~ e ceva obișnuit, nu e o raritate. **3.** *(редкостная вещь)* raritate; obiect/lucru rar; curiozitate; *коллекция ~ей* colecție de rarități ◇ *на* ~ excepțional, fără seamăn; mai rar.

редуктаза, *-ы f. (chim.)* reductază, ferment reductor.

редуктор, *-a m. (tehn.)* reductor.

редукционный *adj. (tehn.)* reductor, de reducție; de reducere; ~ *клапан* ventil de reducție.

редукция, *-u f.* reducție; reducere; *(lingv.)* ~ *безударных гласных* reducerea vocalelor neaccentuate.

редут, *-a m. (mil.)* redută.

редуцированный 1. *p.t.p.* de la *редуцировать.* **2.** *adj. (lingv.)* ~ *звук* sunet redus.

редуцировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a reduce, a împuțina, a micșora, a restrînge. **2.** *(chim.)* a reduce.

редуцироваться *vb. pf.* și *ipf.* a se reduce; a fi redus; a se împuțina, a se micșora.

редьк|а, *-u f.* ridiche (de iarnă) ◇ *(pop.) надоел хуже горькой ~u* m-am săturat (de ceva, de cineva) ca de mere pădurețe.

реестр, *-a m.* borderou, tabel, inventar; registru; ~ *имущества* inventarul averii.

режим, *-a m. (pol.)* regim, formă de guvernămînt; *демократический* ~ regim democratic; *царский* ~ regimul țarist; *полицейский* ~ regim polițist; *(jur.)* ~ *строгой изоляции* regim celular; ~ *питания* regim, dietă. **3.** *(tehn.)* regim/ condiții de lucru; *рабочий* ~ *машины* regimul de lucru al mașinii.

режимный *adj.* cu regim special; de regim.

режиссёр, *-a m.* regizor; director de scenă; *помощник ~a* asistent de regie.

режиссёрский *adj.* de regizor, regizoral.

режиссёрство, *-a n. sg.* regizorat; profesie/activitate de regizor.

режиссёрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi director de scenă; a fi regizor.

режиссировать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a pune în scenă, a regiza.

режиссура, *-ы f. sg.* **1.** *(деятельность)* regizorat. **2.** *(руководство постановкой)* regie, punere în scenă. **3.** *col.* regizori.

режущий 1. *part. prez. act.* de la *резать.* **2.** *adj.* tăietor; de tăiat; tăios;

~ *инструмент* sculă de tăiat; sculă așchietoare.

резак [1], *-á m.* **1.** cuțit mare; grifă. **2.** *(tehn.)* cuțit; aparat de tăiat; ~ *плуга* cuțit de plug. **3.** mistrie. **4.** topor primitiv de piatră.

резак [2], *-á m.* măcelar, parlagiu.

резание, *-я n. sg.* tăiere; așchiere; *скоростное* ~ *металлов* așchiere rapidă a metalelor.

резан|ый *adj.* **1.** tăiat; *~ая бумага* hîrtie tăiată ◇ *~ая рана* tăietură (rană); *(sport)* ~ *мяч* minge tăiată.

резательн|ый *adj.* de/pentru tăiat; *~ая машина* mașină de tăiat.

резать, *режу, режешь vb. ipf.* **1.** *(pf. разрезать* și *mom. резануть)* a tăia; *(tehn.)* a așchia; ~ *хлеб* a tăia pîine. **2.** *(pf. разрезать) acuz.* a opera; a deschide; ~ *нарыв* a deschide un abces. **3.** a tăia; *нож не режет* cuțitul nu taie/nu e ascuțit. **4.** *(pf. зарезать) acuz.* a înjunghia, a tăia; ~ *свинью* a înjunghia un porc. **5.** *по + dat.* a grava, a săpa; a sculpta; ~ *по дереву* a cresta în lemn; a sculpta în lemn; ~ *по металлу* a grava în metal. **6.** *(pf. mom. резнуть și резануть) acuz.* a avea junghiuri, a avea crampe; a tăia; *у меня режет в животе* am crampe la stomac. **7.** *(pf. mom. резнуть și резануть) acuz.* a supăra, a enerva. **8.** *(pf. срезать* și *mom. резануть) acuz. (sport)* a tăia *(mingea la tenis, la ping-pong).* **9.** *(pf. срезать) acuz. (fig. arg.)* a trînti *(la examen)* ◇ ~ *правду в глаза* a spune verde în față; a spune pe șleau.

резаться, *режусь, режешься vb. ipf.* **1.** *(pf. прорезаться)* a ieși, a apărea *(despre dinți).* **2.** *(pop.)* a juca pasionat; ~ *в карты* a juca cărți cu pasiune. **3.** *pas.* de la *резать (1, 2, 4, 5, 8).*

резвиться, *-влюсь, -вишься vb. ipf.* a zburda, a se zbengui, a se juca.

резвость, *-u f. sg.* **1.** vioiciune, zburdălnicie, zbenguială. **2.** *(sport)* iuțeală, repeziciune.

резвунья, *-u f.* ștrengăriță, fetiță zburdalnică, zgîtie.

резвушка, *-u f. v. резвунья*

резвый *adj.* **1.** vioi, zburdalnic, zglobiu, neastîmpărat; ~ *ребёнок* copil vioi. **2.** *(sport)* sprinten, ager, iute.

резеда, *-ы f. (bot.)* rezedă, rozetă.

резекция, *-u f. (med.)* rezecție, tăiere; ~ *кости* rezecție a unui os.

резерв, *-a m.* **1.** rezervă; *иметь в ~e* a avea în rezervă; *использовать внутренние ~ы* a folosi rezervele interne; ~ *топлива* rezerva de combustibil. **2.** *(mil.)* rezervă; trupe de rezervă; *стратегический* ~ rezervă strategică; *отвести полк в* ~ a trece regimentul în rezervă ◇ *трудовые ~ы* rezerve de muncă.

резервация, *-u f. sg.* **1.** rezervare, formare de rezerve. **2.** rezervație.

резервирование, *-я n. sg.* rezervare, formare de rezerve.

резервировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. (pf.* și *зарезервировать) acuz.* a face rezerve; a rezerva.

резервист, *-a m. (mil.)* rezervist.

резервн|ый *adj.* de rezervă; ~ *фонд* fond de rezervă.

резервуар, *-a m.* rezervor, bazin, recipient, vas; *топливный* ~ rezervor de combustibil.

резец, *-зца m.* **1.** daltă *(de sculptor, de gravor)*; *(tehn.)* cuțit; *токарный* ~ cuțit de strung. **2.** incisiv, dinte tăietor.

резидент, *-a m.* **1.** *(dipl.)* rezident. **2.** pașaportar, străin. **3.** șeful serviciului de spionaj *(într-un stat străin).*

резиденция, *-u f.* reședința, rezidență.

резина, *-ы f. sg.* cauciuc, gumă.

резинка, *-u f.* **1.** *(для стирания)* radieră, gumă; *чернильная* ~ gumă de cerneală; ~ *для карандаша* gumă de creion; **2.** *(тесьма)* elastic ◇ *жевательная* ~ gumă de mestecat.

резинов|ый *adj.* de cauciuc, de gumă; *~ая подошва* talpă de cauciuc; *~ая промышленность* industria cauciucului.

резистор, *-a m. (el.)* rezistor; rezistență.

резка, *-u f. sg.* tăiere, tăiat; decupare.

резк|ий *adj.* **1.** *(пронизывающий, острый)* tăios; aspru; tare; pătrunzător; acut; ~ *ветер* vînt tăios; ~ *холод* frig pătrunzător; *~ая боль* durere acută. **2.** *(внезапный)* brusc; considerabil, simțitor; *~ое падение температуры* cădere bruscă a temperaturii; *~ое по-*

вышéние цен creştere considerabilă a preţurilor. **3.** ascuţit, strident, ţipător; puternic; *~ие звýки* sunete ascuţite; *~ гóлос* voce stridentă; *~ зáпах* miros pătrunzător; *~ свет* lumină puternică. **4.** *(чёткий, очерченный)* pronunţat, reliefat; *~ие черты́ лицá* trăsături pronunţate ale feţei. **5.** *(дерзкий, грубый)* tăios, aspru, vehement; *~ отвéт* răspuns tăios; *~ая крúтика* critică aspră, vehementă; *~ие словá* cuvinte aspre, grosolănii.

рéзко *adv.* **1.** (în mod) considerabil, simţitor; brusc. **2.** tăios, vehement; categoric; *~ отвечáть* a răspunde tăios.

рéзкост|ь, *-и f. sg.* **1.** stridenţă; tărie *(a unui miros)*; caracter prea pronunţat *(al unor trăsături)*; *~ крáсок* culori ţipătoare. **2.** *sg.* asprime, brutalitate. **3.** mai ales la *pl.* *(резкие слова/выражения)* grosolănii, vorbe urîte; *наговорúть друг дрýгу ~ей* a avea un schimb violent de cuvinte. **4.** *(foto)* claritate.

резн|óй *adj.* sculptat, gravat, cizelat, tăiat; *~ые украшéния* ornamente sculptate.

резнýть, *-нý, -нёшь vb. mom.* de la *рéзать (6, 7)*

резня́, *-ú f. sg.* măcel, masacru.

резольвомéтр, *-а m. (tehn.)* rezolvometru.

резолютúвный *adj.* de hotărîre; de concluzii.

резолю́ци|я, *-и f.* rezoluţie, decizie, hotărîre; *принять ~ю* a adopta o rezoluţie, a lua o hotărîre; *поддéрживать ~ю* a susţine o rezoluţie; *наложúть ~ю* a pune o rezoluţie *(pe o cerere sau pe un act)* ◇ *каучýковая ~* hotărîre/rezoluţie elastică.

резóн, *-а m. (înv.)* raţiune, temei, motiv, argument; *в э́том есть свой ~* asta îşi are rostul său; e o socoteală aici; *привéсти ~ы* a invoca/a aduce argumente.

резонáнс, *-а m. sg.* **1.** rezonanţă. **2.** *(fig.)* ecou, răsunet.

резонáнсовый *adj.* rezonant.

резонáтор, *-а m. (fiz.)* rezonator; *акустúческий ~* rezonator acustic.

резонёр, *-а m.* moralist.

резонёрский *adj.* de moralist.

резонёрство, *-а n. sg.* înclinaţie de a face morală.

резонёрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a se comporta ca un moralist, a moraliza, a face morală; a ţine «predici».

резонúровать, *-рует vb. ipf. (fiz.)* a avea rezonanţă.

резóнно *adv.* (în mod) rezonabil, judicios, temeinic.

резóнность, *-и f. sg.* temeinicie, caracter judicios.

резóнный *adj.* rezonabil, judicios, temeinic.

резóрбция, *-и f. (chim.)* resorbţie.

резорцúн, *-а m. (chim. farm.)* resorcină.

результáт, *-а m.* rezultat, urmare, efect; *значúтельный ~* rezultat apreciabil; *~ кóнкурса* rezultatul concursului; *не дать ~ов* a nu da rezultate; *в ~е* ca rezultat, în cele din urmă; în urma...; ca urmare a...; *в ~е переговóров* în urma tratativelor; *в ~е соглашéния* ca urmare a acordului.

результатúвный *adj.* care constituie un rezultat/o încheiere/o încununare; de rezultat, de rezultate.

розультúрующая, *-ей f. (mec.)* rezultantă.

резýха, *-и f. (bot.)* gîscăriţă, turicea.

рéзчик, *-а m.* **1.** *(мастер)* sculptor în lemn *sau în* os; gravor, în metal. **2.** *(рабочий)* tăietor.

резь, *-и f.* colici, crampe; dureri acute; *~ в живóте* crampe la stomac.

резьбá, *-ы́ f. sg.* **1.** *(вырезывание)* sculptare, gravare; cizelare. **2.** sculptură, gravură. **3.** *(tehn.)* filet, ghivent; *винтовáя ~* filet elicoidal.

резьбов|óй *adj.* care serveşte la gravat, la sculptat, la filetare; *~ые лекáла* şabloane de filetat.

резьбомéр, *-а m. (tehn.)* calibru de filet, şablon de filet.

резюмé *n. indecl.* rezumat; *~ доклáда* rezumatul referatului.

резюмúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a rezuma, a face rezumatul; *~ прéния* a rezuma discuţiile.

рей, *-я m. (mar.)* = *рéя*

рéйбал, *-а m. (tehn.)* abezor.

рейд[1], *-а m. (mar.)* radă; *стоя́ть на ~е* a sta în rada portului: *внéшний ~* radă exterioară.

рейд[2], *-а m. (mil.)* raid, incursiune; *воздýшный ~* raid aerian, *ночнóй ~* raid de noapte.

рéйдер, *-а m.* crucişător de interceptare.

рéйка, *-и f.* **1.** *(брусок)* şipcă, stinghie, leaţ. **2.** *(tehn.)* riglă, lineal; dreptar; miră: *зубчáтая ~* cremalieră.

рейс, *-а m.* cursă, rută *(a unui vapor, avion etc.)*; traversare; *совершáть ~* a face o cursă.

рéйсовый *adj.* de cursă, de rută.

рейсфéдер, *-а m.* trăgător (de desen).

рейсшúна, *-ы f.* teu.

рейтýзы, *-ýз pl.* **1.** pantaloni de călărie. **2.** pantaloni tricotaţi.

рейхстáг, *-а m.* reichstag.

рек|á, *-ú f.* **1.** fluviu, rîu; *судоxóдная ~* fluviu navigabil; *вверх по ~é* în susul apei; *вниз по ~é* în josul apei; *~ стáла* fluviul a îngheţat. **2.** *(fig.)* torent, şiroi, şuvoi, val ◇ *(prov.) мелкá ~, да круты́ берегá* apele line sînt adînci; pisica blîndă zgîrie rău; *обещáть молóчные ~и и кисéльные берегá* a făgădui/a promite marea cu sarea.

рекапитуля́ция, *-и f.* recapitulare.

рéквием, *-а m.* **1.** parastas, recviem. **2.** *(muz.)* recviem.

реквизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a rechiziţiona.

реквизúт, *-а m. (teatru)* recuzită.

реквизúты *pl.* rechizite.

реквизициóнный *adj.* de rechiziţie; de rechiziţionare.

реквизúция, *-и f.* rechiziţie; rechiziţionare.

реклáма, *-ы f.* reclamă; *торгóвая ~* reclamă comercială; *световáя ~* reclamă luminoasă.

рекламациóнн|ый *adj. (com.)* de reclamaţie; de reclamat; *~ые сýммы* sume reclamate.

рекламáция, *-и f. (com.)* reclamaţie *(privitoare la calitatea mărfii)*.

рекламúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a face reclamă; *~ товáр* a face reclamă unei mărfi. **2.** a lăuda peste măsură, a face reclamă (cuiva).

реклáмн|ый *adj.* de reclamă; de publicitate; *~ое бюрó* birou de reclame; agenţie de publicitate.

рекогносцúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(mil.)* a face o recunoaştere; a recunoaşte. **2.** a explora, a cerceta; *~ мéстность* a cerceta terenul.

рекогносциróвк|а, *-и f.* **1.** *(mil.)* recunoaştere; *производúть ~у* a face o recunoaştere; *~ мéстности* recunoaşterea terenului. **2.** *sg.* explorare, cercetare.

рекогносцирóвочный *adj.* **1.** *(mil.)* de recunoaştere. **2.** de cercetare, de explorare.

рекомендáтельн|ый *adj.* recomandat, de recomandaţie; *~ое письмó* scrisoare de recomandare.

рекомендáци|я, *-и f.* **1.** *sg.* *(действие)* recomandare. **2.** *(отзыв)* recomandaţie; referinţă; *дать ~ю комý-л.* a da o scrisoare de recomandaţie cuiva; a da o recomandare.

рекоменд|овáть, *-дýю, -дýешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(ipf. порекомендовáть, отрекомендовáть) acuz.* *(аттестовать)* a recomanda; *э́то егó плóхо ~ýет* asta îi face o proastă reclamă. **2.** *(pf.* şi *порекомендовáть) acuz.* sau cu *inf.* *(советовать)* a recomanda, a sfătui. **3.** *(pf.* şi *отрекомендовáть) acuz. (înv.)* *(представлять)* a prezenta, a face prezentările, a recomanda.

рекомендовáться, *-дýюсь, -дýешься vb. pf.* şi *ipf.* *(pf.* şi *отрекомендовáться)* a se recomanda, a se prezenta.

реконвéрсия, *-и f. (ec.)* reconversiune.

реконструúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a reconstrui; a reorganiza, a reface pe baze noi.

реконструúроваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se reconstrui; a se reorganiza.

реконструктúвный *adj.* de reconstrucţie; de reorganizare.

реконстрýкция, *-и f. sg.* reconstrucţie, reconstruire; reorganizare, refacere; transformare.

рекóрд, *-а m.* record; *постáвить нóвый ~* a stabili un nou record; *побúть чей-л. ~* a bate un record *(stabilit de cineva)*; *побúть ~ чегó-л.* a bate recordul (în ceva); *мировóй ~* record mondial.

рекóрдер, *-а m. (tehn.)* înregistrator; dispozitiv de înregistrare.

рекордúст, *-а m.* animal deţinător al unui record; *конь-~* cal deţinător al unui record.

рекóрдно *adv.* *(în* expr.*)* *в ~ корóткий срок* într-un timp record.

рекóрдн|ый *adj.* care constituie un record; *~ые цúфры* cifre record.

рекордсмéн, *-а m. (sport.)* recordman, deținător al unui record.

рекреациóнн|ый *adj.* *(înv.)* de recreație; *~ые часы́* ore de recreație.

рекреáция, *-и f.* *(înv.)* recreație.

рекристаллизáция, *-и f. (chim. met.)* recristalizare.

рéкрут, *-а m. (ist.)* recrut.

рекрутúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (înv.)* a recruta; *~ сторóнников* a recruta partizani.

рéкрутский *adj. (ist.)* de recrut; *~ набóр* recrutare.

ректификáт, *-а m.* spirt rectificat.

ректификáция, *-и f. sg. (chim. fiz.)* rectificare; *~ спúрта* rectificarea spirtului.

ректифицúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (chim.)* a rectifica.

рéктор, *-а m.* rector.

ректорáт, *-а m.* rectorat.

рéкторский *adj.* de rector.

рекуператúвный *adj.* recuperator.

рекуперáтор, *-а m. (tehn.)* recuperator.

рекуперáция, *-и f.* recuperare; *пóлная ~* recuperare totală.

рекуррéнтность, *-и f. sg. (mat.)* recurență.

рекуррéнтный *adj. (mat.)* recurent.

релаксáтор, *-а m. (tele)* relaxator.

релаксáция, *-и f. (tehn.)* relaxare.

релé *n. indecl. (tehn.)* releu; *теплово́е ~* releu termic; *антéнное ~* releu de antenă.

релевáнтный *adj.* relevant, distinctiv.

релéйный *adj. (tehn.)* de/cu releu; prin releu; *приёмное ~* releu de recepție, releu receptor.

религиóзность, *-и f. sg.* religiozitate, evlavie.

религиóзный *adj.* religios.

релúгия, *-и f.* religie.

релúкви|я, *-и f.* relicvă; *семéйные ~и* relicve de familie.

релúкт, *-а m. (silv.)* relict.

рельéф, *-а m.* relief; configurație; *глóбус с ~ами* glob în relief; *гóрный ~* relief muntos; *изрéзанный ~* relief accidentat; *равнúнный ~* relief de cîmpie.

рельéфно *adv.* **1.** în relief, reliefat. **2.** *(fig.)* plastic, expresiv.

рельéфность, *-и f. sg.* **1.** relief. **2.** *(fig.)* plasticitate; expresivitate.

рельéфн|ый *adj.* **1.** reliefat, în relief, scos în relief; *~ые бýквы* litere în relief. **2.** *(fig.)* reliefat; plastic; expresiv.

рельс, *-а m.* șină; *сходúть с ~ов* a deraia ◇ *перевестú на ~ы (чегó-л.)* a aduce/a trece (ceva) pe cale/pe făgașul...; *постáвить на ~ы* a pune pe roate.

рéльсовый *adj.* pe șine; cu șine; *~ путь* cale ferată, drum de fier.

релятивúзм, *-а m. sg. (fil.)* relativism.

релятивúст, *-а m. (fil.)* relativist, adept al relativismului.

релятивистúческий *adj. (fil.)* relativist.

релятивúстский *adj. (fil.)* relativist.

релятúвный *adj.* **1.** relativ. **2.** de relație.

реля́ция, *-и f. (înv. mil.)* raport scris, raport operativ.

ремáрка, *-и f.* **1.** *(înv.)* remarcă, observație, notă. **2.** indicație scenică *(în textul unei piese de teatru).*

ремéнн|ый *adj.* cu/de curele; din curele; *(tehn.)* *~ая передáча* transmisie prin curele.

рем|éнь, *-мня́ m.* curea: centură; *привязнóй ~* centură de siguranță; *поясно́й ~* curea, centură; *нагрýдный ~* pieptar; *налóбный ~* fruntar; *намóрдный ~* botar; *откóсный ~* crupar; *дорóжные ~ú* curele de bagaj; *(tehn.)* *передáточный/приводнóй ~* curea de transmisie ◇ *(mil.)* *на ~!* la umăr arm'! *(comandă)*; *подтя́гивать ~* a strînge cureaua; *распустúть ~* a slăbi cureaua.

ремéсленник[1], *-а m.* **1.** meseriaș, meșteșugar; *мéлкий ~* mic meseriaș. **2.** *(fig.)* mediocritate, cîrpaci.

ремéсленник[2], *-а m.* elev al unei școli profesionale.

ремéсленничество, *-а n. sg.* meșteșugărie, meșteșugărit.

ремéсленн|ый *adj.* meșteșugăresc; de meserie, profesional; *~ труд* muncă de meseriaș; *~ое учúлище* școală profesională, școală de meserii.

ремесл|ó, *-á n.* meserie, meșteșug; *сапóжное ~* cizmărie; *портнóвское ~* croitorie; *столя́рное ~* tîmplărie; *слесáрное ~* lăcătușerie; *плóтническое ~* dulgherie; *обучáться ~у* a învăța o meserie; *занимáться ~óм* a exercita o meserie; *приня́ться за стáрое ~* a) a-și relua ocupația/meseria; b) *(fig.)* a se întoarce la vechile năravuri ◇ *(prov.)* *~ не коромы́сло, плеч не оття́нет* meșteșugul e brățară de aur.

ремúз, *-а m.* **1.** lipsă de levate necesare *(la unele jocuri de cărți)*; pierdere, amendă *(pentru lipsa de levate).* **2.** *(sport)* lovitură de preîntîmpinare *(la scrimă).*

ремилитаризáция, *-и f. sg.* remilitarizare.

ремилитаризовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a remilitariza.

реминисцéнция, *-и f.* **1.** reminiscență, amintire vagă. **2.** ecou, reminiscență; influență vagă *(într-o operă literară, artistică).*

ремóнт, *-а m.* **1.** reparație, reparare; revizie; *текýщий ~* reparații curente; *крепёжный ~* reparații de consolidare; *капитáльный ~* reparații capitale. **2.** *(înv.)* remontă.

ремонтёр, *-а m. (înv.)* militar însărcinat cu achiziționarea cailor *(de remontă).*

ремонтúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a repara, a face reparații.

ремóнтник, *-а m.* lucrător la reparații; reparator.

ремóнтн|ый *adj.* **1.** de reparații, de întreținere; de revizie; *~ая мастерскáя* atelier de reparații. **2.** de remontă; de reproducție; *~ые лóшади* cai de remontă.

ренегáт, *-а m.* renegat, trădător, apostat.

ренегáтство, *-а n. sg.* renegare, apostazie.

ренессáнс, *-а m. sg. (ist.)* renaștere; *эпóха ~а* epoca renașterii.

ренклóд, *-а m. sg.* renglote *(varietate de prune).*

реномé *n. indecl.* reputație, renume, nume bun.

рéнта, *-ы f. (ec.)* rentă; *земéльная ~* rentă funciară; *отрабóточная ~* rentă în muncă; *дéнежная ~* rentă în bani; *абсолю́тная ~* rentă absolută; *дифференциáльная ~* rentă diferențiată; *государственная ~* rentă de stat; *пожúзненная ~* rentă viageră, pensie viageră; *ежегóдная ~* rentă anuală, anuitate.

рентáбельность, *-и f. sg.* rentabilitate.

рентáбельн|ый *adj.* rentabil, lucrativ, care aduce venit; *~ое хозя́йство* gospodărie rentabilă.

рентгéн, *-а m.* **1.** raze X, raze roentgen. **2.** *sg.* radioscopie. **3.** aparat roentgen.

рентгенизáция, *-и f. sg. (med.)* **1.** radioscopie. **2.** radioterapie, tratament cu raze X.

рентгенизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a face radioscopie.

рентгéнов *adj. (în expr.)* *~ы лучú* raze roentgen, raze X.

рентгéновск|ий *adj.* de roentgen; de radiografie, radiografic; de radiologie; *~ие лучú* raze roentgen, raze X; *~ая трýбка* tub roentgen; *~ снúмок* radiografie, clișeu radiografic; *~ кабинéт* cabinet de radiologie, de radioterapie.

рентгеногрáмма, *-ы f.* radiografie, clișeu radiografic.

рентгенографúческий *adj.* radiografic, de radiografie.

рентгеногрáфия, *-и f. sg.* radiografie.

рентгенóлог, *-а m.* radiolog; *врач-~* medic radiolog.

рентгенологúческий *adj.* radiologic, de radiologie.

рентгенолóгия, *-и f. sg.* radiologie.

рентгенометр, *-а m.* roentgenometru.

рентгеноскопúческий *adj.* de radioscopie, radioscopic.

рентгеноскопúя, *-и f. sg.* radioscopie.

рентгенотерапúя, *-и f. sg.* roentgenoterapie, tratament cu raze X.

рéнтный *adj. (ec.)* de rentă; *~ дохóд* rentă.

реорганизациóнный *adj.* de reorganizare; *~ перúод* perioadă de reorganizare.

реорганизáция, *-и f.* reorganizare, transformare.

реорганизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* și *ipf. (la trec. numai pf.) acuz.* a reorganiza, a transforma.

реоскóп, *-а m. (fiz.)* reoscop.

реостáт, *-а m. (fiz.)* reostat.

реохóрд, *-а m. (el.)* potențiometru, reostat cu fir.

рéп|а, *-ы f. (bot.)* nap ◇ *дешéвле пáреной ~ы* mai ieftin ca braga.

репáк, *-а m. (bot.)* muștar-de-cîmp.

репарациóнн|ый *adj. (pol.)* de reparații, de despăgubiri; *~ые платежú* plăți în contul reparațiilor.

репарáция, *-и f. (mai ales la pl.) (pol.)* reparații (de război), despăgubiri.

репатриáнт, *-а m.* repatriat.

репатриáция, *-и f. sg.* repatriere.

репатриúрованный 1. *p.t.p.* de la *репатриúровать.* **2.** *adj.* repatriat.

репатриúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a repatria.

репатриúроваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se repatria, a fi repatriat.

репеёк, *-ейкá m.* rozetă la pinteni.

репéйник, *-а m. (bot.)* brusture; turtiță-mare; scai.

репéйн|ый *adj.* de brusture; *~ое мáсло* ulei de brusture.

репéр, *-а m.* reper, punct de reper; *вúдимый ~* reper vizibil; *исхóдный ~* reper inițial.

репертуáр, *-а m. sg.* repertoriu; *нóвый ~* repertoriu nou.

репертуáрный *adj.* de repertoriu.

репетúр, *-а m.* sonerie *(la ceasul de buzunar).*

репетúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. прорепетúровать* și *срепетúровать)* a face repetiții, a repeta; *~ роль* a repeta rolul. **2.** *(ученика)* a medita, a da meditații.

репетúтор, *-а m.* meditator, preparator.

репетúторский *adj.* de meditator.

репетúторство, *-а n. sg.* muncă de meditații, meditații.

репетúторствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a da meditații, a fi meditator.

репетициóнный *adj. (teatr.)* de repetiție; *~ зал* sală de repetiții.

репетúци|я *-и f. (teatr.)* repetiție; *генерáльная ~* repetiție generală ◇ *часы́ с ~ей* ceas *(de buzunar)* ~~cu~~ sonerie.

рéплика, *-и f.* replică, răspuns, abiecțiuni; *подáть ~у* a da o replică a replica ◇*~и с мест* voci din public

реполóв, *-а m. (ornit.)* cînepar, cînepioară, pietroșel.

репóрт, *-а m. (cont.)* report.

репортáж, *-а m. sg.* reportaj.

репортёр, *-а m.* reporter.

репортёрский *adj.* de reporter.

репрессáлии *-ий pl. (pol.)* represalii, măsuri de represalii.

репрессúвн|ый *adj.* represiv, de reprimare, de represiune, de pedepsire; *~ые мéры* măsuri de represiune.

репрессúровать, *-рую -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a supune represiunilor, a reprima, a pedepsi.

репрéсси|я, *-и f.* represalii, represiune, reprimare; sancțiune; *прибéгнуть к ~ям* a recurge la represalii; *подвéргнуть ~и* a aplica măsuri de represiune, a aplica sancțiuni, a reprima.

репродýктор, *-а m.* megafon, difuzor.

репродýкция, *-и f. sg. (tipogr.)* reproducere, reproducție *(de tablouri, de desene etc.).* **2.** reproducere; tablou, desen *(reprodus prin tipar.)*

репс, *-а m. sg. (text.)* rips.

рéпсовый *adj. (text.)* de/din rips.

рептúлия, *-и f.* **1.** *(zool.)* reptilă, tîrîtoare. **2.** *(fig.)* tîrîtură morală, om venal; organ de presă venal.

рептúльный *adj.* corupt, venal, vîndut.

репутáци|я, *-и f.* reputație, nume, renume, faimă; *незапя́тнанная ~* reputație neștirbită/fără pată; *пóльзоваться хорóшей ~ей* a se bucura de o bună reputație; *подмочúть ~ю чью-л.* a păta bunul nume al cuiva.

рéпчатый *adj.* în formă de nap ◇ *~ лук* ceapă.

реснúц|а, *-ы f.* geană; *длúнные ~ы* gene lungi.

реснúчк|а, *-и f.* **1.** *dim.* genișoară. **2.** *(biol.)* cil *(vibratil)*; *вибрúрующие ~и* cili vibratili.

реснúчн|ый *adj.* **1.** de geană. **2.** *(biol.)* ciliar.

ресорбция, *-и f. (biol.)* resorbție.

респектáбельность, *-и f. sg.* înfățișare respectabilă; prestanță.

респектáбельный *adj.* respectabil, onorabil, venerabil, demn; *~ вид* înfățișare respectabilă.

респерáтор, *-а m.* mască de gaze; mască de praf.

респирáтор, *-а m.* inhalator, aparat de respirat; *кислорóдный ~* inhalator de oxigen.

респýблик/а, *-и f.* republică; *нарóдно-демократúческая ~* republică democrat-populară; *сою́зная ~* republică unională; *автонóмная ~* republică autonomă; *буржуáзная ~* republică burgheză; *социалистúческая ~* republică socialistă; *провозгласúть ~у* a proclama republica.

республикáнец, *-нца m.* republican.

республикáнский *adj.* republican; de republică; *~ флаг* steagul republicii.

рессóр|а, *-ы f.* arc, arc de suspensie; resort; *на ~ах* cu arcuri; *~ подвéски* arcul suspensiei.

рессóрн|ый *adj.* de arc; cu/pe arcuri; cu resort; *~ экипáж* trăsură cu arcuri; *~ая подвéска* suspensie pe arcuri.

реставрáтор, *-а m.* restaurator.

реставрáторство, *-а n.* restaurarea operelor de artă.

реставрáторский *adj.* de restaurație.

реставрациóнн/ый *adj.* de restaurat; *~ая мастерскáя* atelier de restaurat.

реставрúрованн|ый *adj* restaurat; recondiționat; *~ая картúна* tablou restaurat/ recondiționat.

реставрúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a restaura, a recondiționa.

рестopáн, *-а m.* restaurant; *вагóн-~* vagon-restaurant.

ресторáнный *adj.* de/de la restaurant.

ресторáтор, *-а m. (înv.)* restaurator, birtaș, cîrciumar.

рестрúкция, *-и f.* restricție.

ресýрс, *-а m.* **1.** *pl.* resurse, rezerve; *мéстные ~ы* resurse locale; *людскúе ~ы* resurse umane; *материáльные ~ы* resurse materiale. **2.** posibilitate, mijloc; *испрóбовать послéдний ~* a încerca ultima posibilitate.

ретúво *adv.* cu zel,zelos, cu sîrguință.

ретивóе, *-óго n. sg. (folc.)* inimă; *взыгрáло ~* i-a tresărit inima de bucurie.

ретúвость, *-и f. sg.* sîrguință, silință, zel, rîvnă; ardoare.

ретúвый *adj.* **1.** sîrguitor, silitor, harnic, zelos. **2.** vioi, iute; aprig; *~ конь* cal aprig.

ретúна, *-ы f. (anat.)* retină.

ретинúт, *-а m. (med.)* retinită.

ретировáться, *-рýюсь, -рýешься vb. pf.* și *ipf. (înv.)* a se retrage, a pleca, a o șterge; *незамéтно ~* a pleca pe neobservate, a o șterge englezește.

ретóрта, *-ы f. (chim. tehn.)* retortă.

ретрансля́тор, *-а m.* retranslator.

ретрансля́ция, *-и f.* retranslație, retransmisie; *телевизиóнная ~* recepție prin radiorelee.

ретрогрáд, *-а m.* retrograd; reacționar.

ретрогрáдный *adj.* retrograd; reacționar.

ретроспектúвный *adj.* retrospectiv; *~ взгляд* privire retrospectivă.

ретушёвка, *-и f.* retușare.

ретушёр, *-а m.* specialist în retușare, retușor.

ретушúрование, *-я n. v. ретушёвка*

ретушúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. (pf.* și *отретушúровать) acuz.* a retușa.

рéтушь, *-и f. sg. (foto)* retuș, retușare.

реферáт, *-а m.* referat; recenzie.

реферáтный *adj.* de referat; de recenzie.

реферéндум, *-а m. (pol.)* referendum, plebiscit.

реферéнт, *-а m.* referent.

реферúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a face un referat; a recenza, a face o recenzie.

рефлéкс, *-а m.* **1.** *(fiziol.)* reflex; *услóвный ~* reflex condiționat; *безуслóвный ~* reflex necondiționat. **2.** *(fig.)* oglindire, reflectare, reflex. **3.** sclipire, lucire; reflexe.

рефлексúвный *adj. v. рефлектúвный.*

рефлéксия, *-и f. sg.* **1.** reflecție, reflexie; reflexivitate, predispoziție spre meditare. **2.** *(fiz.)* reflexie.

рефлектúвн|ый *adj.* reflex; *~ое движéние* mișcare reflexă, act reflex.

рефлектóметр, *-а m. (fiz. tele)* reflectometru.

рефлéктор, *-а m.* reflector; *инфракрáсный ~* reflector cu raze infraroșii.

рефлéкторный *adj.* de reflector.

рефлектóрн|ый *adj.* reflex; *~ое движéние* mișcare reflexă, act reflex.

рефлектоскóп, *-а m. (rad.)* reflectoscop.

рефóрма, *-ы f.* reformă; *аграрная* ~ reformă agrară; *дéнежная* ~ reformă monetară; *произвестú* ~*у* a face o reformă, a reforma.

реформáтор, *-а m.* reformator.

реформáторский *adj.* de reformator; de reformă.

реформáтск|ий *adj. (ist.)* reformat; ~*ая цéрковь* biserică reformată.

реформáция, *-и f. sg. (ist.)* reformă.

реформúзм, *-а m. sg. (pol.)* reformism.

реформúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a reforma, a supune reformei.

реформúст, *-а m. (pol.)* reformist.

рефрактóметр, *-а m. (fiz.)* refractometru.

рефрáктор, *-а m. (astr.)* refractor, telescop cu refracţie.

рефрáкторный *adj. (astr.)* refractor; ~ *объектúв* obiectiv de refractor.

рефракциóнный *adj. (fiz.)* de refracţie.

рефрáкция, *-и f. sg. (fiz. astr.)* refracţie; ~ *свéта* refracţia luminii; *электрóнная* ~ refracţie electronică.

рефрéн, *-а m.* refren.

рефрижерáтор, *-а m. (tehn.)* **1.** evaporator *(la instalaţiile frigorifice)*. **2.** vagon-frigorifer; vas-frigorifer.

рефрижерáция, *-и f. (tehn.)* răcire.

рехнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (pop.)* a se scrînti, a căpia, a se ţicni, a se sminti.

рецензéнт, *-а m.* recenzent, autor al unei recenzii.

рецензúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. прорецензúровать) acuz.* a recenza, a face/a scrie o recenzie.

рецéнзи|я, *-и f.* recenzie.

рецéпт, *-а m.* **1.** *(med.)* reţetă; *вы́писать* ~ a scrie/a da o reţetă. **2.** reţetă, mod de preparare; *(fig.) дéйствовать по готóвому* ~*у* a acţiona după tipic.

рецептýра, *-ы f. sg. (med.)* receptură, culegere de reţete.

рецéпция, *-и f. sg.* preluare, adaptare, introducere.

рецидúв, *-а m.* recidivă; *(med.)* ~ *болéзни* recidivă a unei boli; *(jur.)* ~ *преступлéния* recidivă.

рецидивúст, *-а m. (jur.)* recidivist.

реципиéнт, *-а m. (chim. med.)* recipient.

речевóй *adj. (lingv.)* de vorbire; vocal, fonetic; fonator; ~ *аппарáт* aparatul vorbirii, aparatul fonator.

речéние, *-я n. (înv.)* expresie, locuţiune, zicere.

речúстый *adj. (pop.)* bun de gură, vorbăreţ, limbut, guraliv.

речитатúв, *-а m. (muz.)* recitativ.

рéчка, *-и f.* rîuleţ, pîrîu.

речн|óй *adj.* de rîu; fluvial; ~*óе судохóдство* navigaţie fluvială; ~ *порт* port fluvial; ~ *бéрег* ţărmul unui rîu; ~ *песóк* prundiş.

реч|ь, *-и f.* **1.** *sg. (способность говорить)* vorbire; rostire; pronunţare; *óрганы* ~*и* organele vorbirii; *дар* ~*и* darul vorbirii; facultatea de a vorbi; *потерять дар* ~*и* a pierde graiul; *отчётливая* ~ rostire/pronunţare clară. **2.** *sg. (язы́к)* limbă, limbaj; grai; *ýстная* ~ limbă vorbită; *стихотвóрная* ~ limbaj poetic. **3.** *sg. (разговор)* vorbă, discuţie; *завестú* ~ *о чём-л.* a aduce vorba despre ceva; *об этом не мóжет быть и* ~*и* despre asta nici vorbă nu poate fi, nici nu încape vorbă. **4.** *(выступление)* cuvîntare, discurs; ~ *по рáдио* discurs radiodifuzat; *привéтственная* ~ cuvîntare de bun venit, cuvîntare de salut; *обличúтельная* ~ filipică; *хвалéбная* ~ panegiric; *торжéственная* ~ discurs solemn; *обвинúтельная* ~ rechizitoriu; *защитúтельная* ~ pledoarie; *надгрóбная* ~ discurs funebru; necrolog; *произнестú* ~ a rosti o cuvîntare; *вы́ступить с* ~*ью* a ţine un discurs, a lua cuvîntul. **5.** *sg. (gram.)* vorbire, stil; *прямáя* ~ vorbire directă, stil direct; *кóсвенная* ~ vorbire indirectă, stil indirect ◇ *(gram.) чáсти* ~*и* părţi de vorbire; *(înv.)* părţi de cuvînt.

решáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *решúть*

решáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *решúться*. **2.** *pas.* de la *решáть*

решáющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *решáть*. **2.** *adj.* hotărîtor; decisiv; ~ *момéнт* moment hotărîtor; ~ *бой* luptă decisivă; ~ *аргумéнт* argument hotărîtor; ~ *удáр* lovitură de graţie; ~ *фáктор* factor hotărîtor; ~*ее значéние* însemnătate hotărîtoare; ~ *гóлос* vot deliberativ.

решéни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* rezolvare, soluţionare, dezlegare; ~ *задáч* rezolvare a unor probleme *(de matematică)*. **2.** *(постановление)* hotărîre, decizie; sentinţă, verdict; rezoluţie; *окончáтельное* ~ hotărîre definitivă *предварúтельное* ~ hotărîre preliminară; ~ *большинствá* hotărîrea majorităţii; *судéбное* ~ hotărîre judecătorească; *заóчное* ~ sentinţă în contumacie; *вы́нести* ~ a pronunţa/a da o hotărîre; *принять* ~ a lua o hotărîre, a decide. 3. *(mat.)* soluţie, rezultat; *тривиáльное* ~ soluţie banală.

решéтина, *-ы f. (constr.)* şipci de căpriori.

решётк|а, *-и f.* **1.** zăbrele, gratii, grilaj; grătar; *окнó с* ~*ой* fereastră cu zăbrele; *(tehn.) колосникóвая* ~ grătar, grătar cu bare; *предохранúтельная* ~ grătar protector. **2.** *(pop.)* reversul unei monede ◇ *посадúть за* ~*у* a băga la răcoare/la închisoare; a închide.

решет|ó, *-á n.* sită, ciur, dîrmon ◇ ~*óм вóду носúть* a căra apă cu ciurul; *у когó-л головá как* ~*е* uituc; îi intră pe o ureche şi îi iese pe alta; *(iron.) чудесá в* ~*é* cai verzi pe pereţi; lucruri nemaivăzute.

решéтчат|ый *adj.* **1.** (în formă) de grilaj, de reţea, de zăbrele; ~*ая огрáда* grilaj. **2.** cu grilaje, cu zăbrele; ~*ое окнó* fereastră cu zăbrele ◇ *(anat.)* ~*ая кость* (os) etmoid.

решúмость, *-и f. sg.* hotărîre, fermitate, tărie; *проявúть* ~ a da dovadă de hotărîre/de fermitate.

решúтельно **1.** *adv. (смело)* (în mod) hotărît, categoric, cu toată hotărîrea, ferm, decis; fără ezitare; *дéйствовать* ~ a acţiona cu hotărîre; ~ *отрицáть* a nega în mod hotărît; ~ *отказáть в чём-л.* a respinge ceva în mod categoric. **2.** *(без исключения) adv.* absolut; cu desăvîrşire; cu totul; deloc; ~ *ничегó не понимáю* nu înţeleg absolut nimic. **3.** *partic. întăritoare* absolut, fără excepţie; ~ *все* absolut toţi; ~ *всякий* absolut orişicine. **5.** *(cuv. modal)* hotărît lucru, fără îndoială.

решúтельност|ь, *-и f. sg.* hotărîre, fermitate; *со всей* ~*ью* cu toată hotărîrea.

решúтельн|ый *adj.* **1.** *(о характере человека)* hotărît, ferm, neşovăitor; dîrz; ~ *человéк* om hotărît; *быть* ~*ым* a fi un om hotărît. **2.** *(категорический)* hotărît; categoric; energic; ~*ым тóном* cu un ton hotărît; ~*ые мéры* măsuri energice; *заявúть* ~ *протéст* a protesta în mod energic; *сáмым* ~*ым óбразом* în modul cel mai hotărît; ~*ые устýпки* concesii serioase/importante. **3.** *(решающий)* hotărîtor; ~*ая борьбá* luptă decisivă. **4.** *(несомненный, очевúдный)* incontestabil; evident.

решú|ть, *-шý, -шúшь vb. pf. (ipf. решáть)* **1.** cu *inf. (принять решéние)* a hotărî, a decide, a lua o hotărîre; a găsi de cuviinţă. **2.** *acuz.* cu *inf.* a hotărî, a decide, a soluţiona; *(fig.)* ~ *чью-л. судьбý* a hotărî soarta cuiva. **3.** *acuz.* a rezolva, a dezlega; ~ *задáчу* a rezolva o problemă.

решú|ться, *-шýсь, -шúшься vb. pf. (ipf. решáться)* **1.** *на* + *acuz.* sau cu *inf.* a se hotărî, a se decide; *он не знáет, на что* ~ nu ştie ce hotărîre să ia. **2.** a se rezolva; a fi rezolvat/soluţionat. **3.** *gen. (pop.) (лишиться)* a pierde, a prăpădi; *умá* ~*лся* şi-a pierdut mintea.

рéшка, *-и f. (pop.* **1.** faţa unei monede, aversul monedei; *орёл úли* ~ cap sau pajură. **2.** rişcă.

рéэвакуáция, *-и f. sg.* reîntoarcere, readucere din evacuare.

рéэвакуúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a reîntoarce, a readuce din evacuare.

рéэвакуúроваться, *-руюсь, -руешься vb.* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se reîntoarce, a fi readus din evacuare. **2.** *ipf. pas.* de la *реэвакуúровать*.

рэ́кспорт, *-а m.* reexportare.

рéя, *-и f. (mar.)* vergă.

рéять, *рéю, рéешь vb. ipf.* **1.** a plana, a pluti *(în aer)*. **2.** a fîlfîi, a flutura.

ржа, *-и f. (reg.)* rugină.

ржáветь, *-еет vb. ipf. (pf. заржáветь)* a rugini, a se oxida, a se acoperi de rugină.

ржáвление, *-я n. sg.* ruginire; oxidare; rugină.

ржа́вость, *-и f. sg.* rugină.

ржа́вчин|а, *-ы f. sg.* **1.** rugină; *изъе́денный ~ой* mîncat de rugină. **2.** pete ruginii pe apa unei mlaştini. **3.** *(agr.)* rugină; *хле́бная ~* rugină *(a grîului)*; *~ сли́вы* rugina prunului.

ржа́вчинник, *-а m. (bot.)* rugină *(a grîului)*.

ржа́вый *adj.* **1.** ruginit; *~ ключ* cheie ruginită. **2.** ruginiu, ca rugina.

ржа́ние, *-я n. sg.* nechezat, nechezare.

ржа́нище, *-а n. (agr.)* mirişte de secară.

ржано́й *adj.* de secară; *~ хлеб* pîine de secară.

ржать, *ржу, ржёшь vb ipf.* a necheza.

ри́га, *-и f.* şură, şopron, pătul, şop.

ри́гель, *-я m. (constr.)* riglă *(la cadre)* grindă orizontală, bîrnă.

ригори́зм, *-а m. sg.* rigurozitate *(în atitudine, în probleme de morală)*; atitudine riguroasă.

ригори́ст, *-а m.* om riguros, cu principii severe.

ригористи́ческий *adj.* riguros; de rigurozitate.

ридикю́ль, *-я m. (înv.)* poşetă, geantă de damă.

ри́жский *adj.* de/din Riga.

ри́за, *-ы f.* **1.** *(bis.)* sfită, veşminte, odăjdii. **2.** *(bis.)* îmbrăcăminte de metal a sfinţilor de pe icoane. **3.** *(înv. poetic)* mantic, haină ◇ *напи́ться до положе́ния риз* a se îmbăta lulea.

ри́зница, *-ы f. (bis.)* sacristie.

ризока́рпий, *-я m. (bot.)* rizocarp.

ризо́ма, *-ы f. (bot.)* rizom.

рикоше́т, *-а m. sg.* ricoşeu.

рикоше́тный *adj.* ricoşat; prin/de ricoşare.

ри́кша, *-и f.* ricşă.

ри́мляне, *-ян m.* **1.** *(ist.)* romani. **2.** locuitorii Romei, romani.

ри́млянка, *-и f.* (femeie) romană.

ри́мский *adj.* roman; *~ое пра́во* drept roman; *~ая це́рковь* biserica romano-catolică; *~ па́па* papa de la Roma; *~ие ци́фры* cifre romane.

ринг, *-а m. (sport.)* ring.

ри́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* a se arunca, a se repezi, a se năpusti; *~ в бой* a se arunca în luptă.

рис, *-а m. sg.* orez; *семенно́й ~* orez de sămînţă.

риск, *-а m. sg.* risc; *идти́ на ~* a se expune riscului; *с ~ом для жи́зни* cu riscul vieţii ◇ *де́йствовать на свой ~* sau *на свой страх и ~* a acţiona pe propria răspundere, luînd asupra sa toate riscurile; *~ — благоро́дное де́ло* cine nu riscă nu cîştigă.

рискну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *рискова́ть.* **2.** cu *inf.* a risca, a încerca la noroc, a se încumeta.

риско́ванн|ый *adj.* riscat, riscant, primejdios, nesigur, plin de riscuri; *~ посту́пок* acţiune riscantă; *(fig.) ~ое сравне́ние* comparaţie riscantă/îndrăzneaţă.

риск|ова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (pf. mom. рискну́ть).* **1.** a risca, a înfrunta un pericol, a-şi asuma un risc. **2.** *instr.* a risca, a primejdui, a periclita; *~ свои́м здоро́вьем* a-şi risca sănătatea. **3.** cu *inf.* a risca, a se expune la ...; a fi în primejdia de ...

рисова́льн|ый *adj.* de/pentru desen; *~ые принадле́жности* ustensile de desen; *~ класс* sală de desen.

рисова́льщик, *-а m.* desenator.

рисова́ние, *-я n. sg.* desen; desenare.

рисова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. ipf. (pf. нарисова́ть) acuz.* **1.** a desena, a picta; *~ с нату́ры* a desena după natură. **2.** *(fig.)* a descrie, a zugrăvi, a înfăţişa, a schiţa; *~ что-л. в я́рких кра́сках* a zugrăvi ceva în culori vii.

рисова́ться, *-су́юсь, -су́ешься vb. ipf.* **1.** *(вырисовываться)* a se profila, a se contura, a se schiţa. **2.** *(красоваться)* a poza, a fi afectat; a juca teatru. **3.** *(fig.) (казаться)* a se înfăţişa.

рисо́вка, *-и f. sg. (peior.)* afectare, pozare.

рисово́дство, *-я n.* cultura orezului.

рисово́дческий *adj.* de cultivare a orezului.

ри́сов|ый *adj.* de/cu orez; *моло́чная ~ая ка́ша* orez cu lapte; *~ суп* supă cu orez.

рису́нок, *-нка m.* desen, schiţă; *гра́мотный ~* desen corect; *акваре́льный ~* acuarelă; *декорати́вный ~* desen ornamental; *клётчатый ~* desen în carouri; *~ перо́м* desen în peniţă; *тексти́льный ~* desen textil, imprimeu.

ритм, *-а m.* ritm, cadenţă; *~ движе́ний* ritmul mişcărilor; *~ стиха́*

ritmul versului; *~ рабо́ты* ritmul muncii; *чу́вство ~а* simţul ritmului.

ри́тмика, *-и f.* **1.** ritmică; *~ стиха́* ritmica versului. **2.** *(система физических упражнений)* gimnastică *(cu muzică)*.

ритми́ческий *adj.* ritmic, cadenţat; *~ие движе́ния* mişcări ritmice.

ритми́чно *adv.* (în mod) ritmic, cadenţat.

ритми́чность, *-и f. sg.* ritm, ritmică, caracter ritmic.

ри́тор, *-а m. (inf.)* retor.

рито́рик|а, *-и f. sg.* retorică, elocinţă.

ритори́ческий *adj.* retoric, de retorică; *~ вопро́с* întrebare retorică.

ритори́чность, *-и f. sg.* caracter retoric.

ритори́чный *adj.* retoric, pompos, umflat, bombastic; *~ стиль* stil retoric, pompos.

ритуа́л, *-а m.* ritual; *по ~у* după ritual.

ритуа́льный *adj.* ritual.

ритурне́ль, *-я m. f. (muz.)* ritornelă.

риф[1], *-а m.* stîncă mare; recif, atol; *кора́лловые ~ы* stînci de mărgean, recif de corali.

риф[2], *-а m. (mar.)* ierţarolă.

ри́фель, *-я m.* riflu.

рифле́ние, *-я n. (tehn.)* crestare; striere, zimţare, moletare.

рифлёный *adj. (tehn.)* crestat; striat, zimţuit, moletat.

ри́фма, *-ы f.* rimă; *мужска́я ~* rimă masculină; *же́нская ~* rimă feminină; *дактили́ческая ~* rimă dactilică.

рифма́ч, *-а m.* poetastru, versificator (prost).

рифмо́ванный **1.** *p.t.p.* de la *рифмова́ть.* **2.** *adj.* rimat, cu rimă.

рифм|ова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. ipf.* **1.** a rima. **2.** *(pf. срифмова́ть) acuz.* a face rime, a compune versuri, a rima.

рифмова́ться, *-му́ется vb. ipf.* a rima.

рифмо́вка, *-и f.* rimă; *свобо́дная ~* rimă liberă; *перекрёстная ~* rimă încrucişată; *охва́тная ~* rimă îmbrăţişată.

рифмоплёт, *-а m.* poetastru, versificator (prost).

рихтова́льный *adj. (tehn.)* de rihtuire.

рихтова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. (tehn.)* a rihtui.

рихто́вка, *-и f. (tehn.)* rihtuire.

рици́н, *-а m. (bot.)* ricin.

рици́нов|ый *adj.* de ricin; *~ое ма́сло* ulei de ricin.

ро́ббер, *-а m.* rober, tură *(la unele jocuri de cărţi)*.

роб|е́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. оробе́ть)* a se intimida, a se sfii; a se teme; a-i fi frică; *не ~е́й!* nu te teme!, curaj!

роби́ния, *-и f. (bot.)* salcîm.

ро́бк|ий *adj.* sfios, timid; fricos, temător; *~ вопро́с* întrebare timidă ◇ *он челове́к не ~ого деся́тка* pe ăsta nu-l sperii cu una cu două; ăsta nu-i din cei fricoşi.

ро́бко *adv.* cu teamă, cu sfială; (în mod) timid; şovăitor.

ро́бость, *-и f. sg.* sfiiciune, timiditate.

ро́бот, *-а m.* robot.

ров, *рва m.* şanţ; *противота́нковый ~* şanţ antitanc; *крепостно́й ~* şanţ de apărare *(la cetăţi)*.

рове́сник, *-а m.* om de aceeaşi vîrstă, de o seamă *(cu altul)*; *он мой ~* e de aceeaşi vîrstă cu mine, e leat cu mine.

ро́вик, *-а m.* şănţuleţ, şanţ mic.

ровнёхонько *adv. (pop.)* de-a dreptul, exact; *~ ничего́* absolut nimic; *~ в по́лдень* exact la amiază.

ровни́ца, *-ы f. (text.)* semitort.

ровни́чный *adj. (text.)* de semitort.

ро́вно *adv.* **1.** neted; drept; *доро́га идёт ~* drumul merge drept. **2.** *(равномерно)* (în mod) regulat, egal; *раздели́ть ~* a împărţi în mod egal; *~ дыша́ть* a respira regulat. **3.** *(точно)* întocmai, exact; *~ в де́сять часо́в* la ora zece fix. **4.** *(совсем, совершенно)* absolut; *~ ничего́* absolut nimic; *~ никого́* nimeni, nici ţipenie de om.

ро́вность, *-и f. sg.* regularitate; egalitate; uniformitate.

ро́вн|ый *adj.* **1.** neted, plan, neaccidentat, drept; *~ая ме́стность* teren neaccidentat; *~ая доро́га* drum drept. **2.** egal; uniform; regulat; lin; *~ шаг* pas regulat; *~ые ча́сти* părţi egale; *~ хара́ктер* caracter echilibrat, fire cumpănită; *~ пульс* puls regulat ◇ *~ счёт* socoteală rotundă; *для ро́вного счёта*

pentru a rotunji suma; *~ым счётом ничегó* absolut nimic; *(pop.) не рóвен* sau *не рóвен час* te pomenești că ...; ce te faci dacă ...

рóвня, -*и f.* și *m. (pop.)* egal, seamăn.

ровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. сровня́ть) acuz.* a netezi, a nivela, a îndrepta; a alinia; *~ дорóгу* a nivela drumul; *(mil.) ~ строй* a alinia rîndurile.

ровня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. (pf. сровня́ться)* **1.** a se face neted, a se îndrepta. **2.** *по + dat.* sau fără *compl. (mil.)* a se alinia; *напрáво ~йсь!* la dreapta v-aliniați! **3.** *по + dat. (fig.)* a merge în pas cu ..., a ține pasul cu ...; a urma exemplul cuiva.

рог, *-а m.* **1.** corn; *олéньи ~á* coarne de cerb. **2.** *(muz.)* corn ◇ *охóтничий ~* corn de vînătoare; *брать быкá за ~á* a lua taurul de coarne; *согнýть когó-л. в барáний ~* a strînge în chingi pe cineva; a pune cu botul pe labe; a pune cuiva lanțul în coarne; *обломáть* sau *сломáть ~á комý-л.* a-i veni cuiva de hac; a domestici pe cineva, a îmblînzi; *~ луны́* cornul lunii; *~ изобúлия* cornul abundenței; *(înv.) наставúть ~á комý-л.* a pune coarne cuiva.

рогáлик, *-а m.* corn.

рогáстый *adj.* cu coarne mari.

рогáтина, *-и f.* **1.** țeapă, țăpoi. **2.** suliță de vînătoare.

рогáтк|а, *-и f.* barieră, obstacol din grinzi de lemn. **2.** *(fig.)* piedică; *стáвить ~и комý-л.* a-i pune cuiva bețe-n roate. **3.** praștie. **4.** bătător *(de bătut unt)*. **5** jujeu.

рогáтый *adj.* **1.** cornut, cu coarne; *крýпный ~ скот* vite cornute mari, bovine; *мéлкий ~ скот* vite cornute mici, ovine. **2.** în formă de corn/de seceră. **3.** *(înv.)* încornorat.

рогáч[1], *-а m.* cerb *sau* alt animal cu coarne.

рогáч[2], *-а m. (reg.)* furcoi.

роговúдный *adj.* corniform.

роговúц|а, *-ы f. (anat.)* cornee; *пересáдка ~ы* transplantare a corneei.

рогов|óй *adj.* de/din corn, cornos; de os; de baga; *~ грéбень* pieptene de os; *(anat.) ~áя оболóчка глáза* cornee.

рогóжа, *-и f.* rogojină.

рогóжк|а, *-и f.* **1.** *dim.* rogojină (mică). **2.** *(text.)* panama; ◇ *из кулькá в ~у* din lac în puț.

рогóжный *adj.* de rogojină.

рогóз, *-а m. sg. (bot.)* papură, rogoz.

роголúстник, *-а m. (bot.)* cosar.

рогонóс/ец, *-сца m. (glumeț)* încornorat, soț înșelat; *быть ~цем* a purta coarne.

рогообрáзный *adj.* cornos.

рогýлина, *-ы f. v. рогýля.*

рогýлька, *-и f.* **1.** *dim.* de la *рогýля* (1). **2.** *(tehn.)* furcă; *(text.)* aripioară. **3.** corn *(franzeluță)*.

рогýля, *-и f.* **1.** crăcană. **2.** *(tehn.)* furcă.

род, *-а m.* **1.** gintă, trib, seminție; clan; *старéйшина ~а* căpetenia ginții; *член ~а* membru al ginții. **2.** neam, generație; origine, obîrșie; *старúнный ~* familie de viță veche; *из ~а в ~* din neam în neam; *без ~у, без плéмени* de origine necunoscută, fără neam și fără țară; *ни ~у, ни плéмени* singur cuc, fără nimeni pe lume; *(înv.) ~ людскóй* neamul omenesc, specie umană, oamenii; *~ом из ...* de origine/de loc/de neam din ..., originar din ... **3.** *(biol.)* familie, gen. **4.** fel, soi, specie, gen; *~ сооружéния* gen de construcție; *~ занятий* fel de ocupație, ocupație; *~ орýжия* sau *~ войск* specialitate militară; armă; *вся́кого ~а товáры* mărfuri de tot soiul; *рáзного ~а лю́ди* fel de fel de oameni, tot soiul de oameni. **5.** *(gram.)* gen; *мужскóй ~* genul masculin; *жéнский ~* genul feminin; *срéдний ~* genul neutru. **5.** *(reg.)* recoltă bogată, rod, belșug ◇ *в нéкотором ~е* întrucîtva, într-un anumit fel, într-o anumită măsură; *в своём ~е* a) într-un fel, dintr-un anumit punct de vedere; b) în felul lui; cu firea lui deosebită; *в э́том* sau *в такóм ~е* cam așa, cam în genul acesta; *своегó ~а* un fel de ...; cam; *такóго ~а* de așa natură; așa; *от ~у* de la naștere; de cînd sînt; *дéсять лет óт ~у* la (în) vîrstă de zece ani; *на ~ý напúсано* îi e scris/socotit/hărăzit.

рóдий, *-я m. sg. (chim.)* rodiu.

родúльница, *-ы f.* lăuză.

родúльн|ый *adj.* de naștere; *~ дом* maternitate, casă de naștere; *(med.) ~ая горя́чка* febră puerperală.

родúмчик, *-а m. (pop.)* crampe, colici *(însoțite de leșin, la prunci și lăuze)*.

родúм|ый *adj. v. роднóй (2, 3); край ~* ținut natal, loc natal ◇ *~ое пятнó* a) neg, aluniță; b) *(fig.)* rămășiță, urmă, vestigiu.

рóдин|а, *-ы f.* **1.** patrie, țară natală. **2.** loc de naștere, loc de baștină/de origine; obîrșie; *жить на ~е* a trăi în locurile natale.

рóдинка, *-и f.* aluniță.

родúтел/и, *-ей pl.* părinți; *назвáные ~* părinți adoptivi ◇ *(fig.) написáть ~ям о скóрой встрéче* a se găti/a se pregăti de moarte.

родúтель, *-я m. (înv. reg.)* tată, părinte.

родúтельница, *-ы f. (înv. reg.)* mamă.

родúтельный *adj. (gram.) în expr. ~ падéж* cazul genitiv, genitiv.

родúтельск|ий *adj.* părintesc, de părinți; *~ дом* casă părintească; *~ие правá* drepturi părintești; *~ совéт* comitet de părinți *(pe lîngă școală)*; *~ая любóвь* dragoste de părinte, dragoste părintească.

родú|ть, *рожý, родúшь vb. pf. și ipf. acuz.* **1.** *(ipf. și рожáть)* a naște, a aduce pe lume. **2.** *(ipf.* și *рождáть) (fig.)* a crea, a zămisli, a da naștere. **3.** a produce, a rodi, a da recoltă ◇ *в чем мать ~лá* gol, cum l-a făcut mamă-sa; dezbrăcat; gol pușcă.

родúться, *рожýсь, родúшься vb. pf.* și *ipf.* **1.** *(ipf.* și *рождáться)* a se naște, a veni pe lume. **2.** *(ipf. și рождáться) (fig.)* a apărea, a se ivi, a încolți; a lua naștere. **3.** a crește, a rodi. ◇ *~ в рубáшке/в сорóчке* a se naște într-o zodie bună.

рóдич, *-а m. (înv.)* **1.** membru al ginții/al familiei. **2.** rudă, rubedenie, neam.

роднúк, *-á m.* **1.** izvor, sursă, fîntînă. **2.** *(mai ales la pl.)* tub, vas lactar *(la mamifere)*.

родникóвый *adj.* de izvor.

роднúть, *-нúт vb. ipf. acuz.* cu *с + instr.* a asemui, a apropia.

роднúться, *-ню́сь, -нúшься vb. ipf. (pf. породнúться)* a se înrudi, a intra în legături de rudenie.

родничóк, *-чкá m. (anat.)* fontanela, moalele capului.

родн|óй *adj.* **1.** bun, adevărat, de sînge; *~áя сестрá* soră bună, soră dreaptă; *~ дя́дя* unchi bun. **2.** natal, de baștină; scump, drag, iubit; *~áя странá* țară natală; *~ дом* casă părintească; *~ язы́к* limbă maternă. **3.** *(la vocativ)* scumpule, dragul meu, iubitul meu. **4.** **~ы́е,** *-ы́х s. pl.* rude, neamuri; familie; *твоú ~ы́е* ai tăi.

родня́, *-ú f. sg.* **1.** *col.* rude, rubedenii, neamuri; *блúзкая ~* rude apropiate; *дáльняя ~* rude îndepărtate. **2.** rudă, neam.

родовúтость, *-и f. sg. (înv.)* viță veche, viță nobilă.

родовúтый *adj. (înv.)* de viță nobilă, de viță veche, de neam mare.

родов|óй[1] *adj.* **1.** gentilic, de gintă; *~ строй* orînduire gentilică. **2.** ereditar, succesoral, moștenit; *~ое имéние* moșie din moși-strămoși. **3.** *(biol.)* generic; *~ы́е и видовы́е поня́тия* noțiuni generice și specifice. **4.** *(gram.)* de gen; *~ы́е окончáния* desinențe de gen ◇ *~áя месть* vendetă.

родов|óй[2] *adj.* de naștere, de facere; *~ы́е бóли* sau *~ы́е схвáтки* durerile facerii.

родовспомогáтельн|ый *adj.* obstetric, obstetrical.

родовспоможéние, *-я n.* obstretică.

рододéндрон, *-а m. (bot.)* rododendru, smirdar.

родоначáльник, *-а m.* **1.** strămoș, străbun, patriarh. **2.** *(fig.)* întemeietor, fondator, inițiator.

родослóвие, *-я n.* genealogie; arbore genealogic.

родослóвная, *-ой f.* genealogie.

родослóвн|ый *adj.* genealogic; *~ая кнúга* registru genealogic; *~ая таблúца* tabel genealogic; *~ое дéрево* arbore genealogic.

рóдственник, *-а m.* rudă; *блúзкий ~* rudă apropiată; *дáльний ~* rudă îndepărtată; *~и по восходя́щей лúнии* rude în linie ascendentă, ascendenți; *~и по нисходя́щей лúнии* rude în linie descendentă, descendenți; *~и по боковóй лúнии* rude colaterale.

рóдственность, *-и f. sg.* **1.** înrudire, afinitate. **2.** atitudine afectuoasă, cordialitate.

ро́дственн|ый adj. 1. de rudenie, de sînge; ~ые свя́зи legături de rudenie. 2. (fig.) înrudit, apropiat; ~ые наро́ды popoare înrudite; ~ые языки́ limbi înrudite. 3. cordial, afectuos, intim, familiar; ~ое отноше́ние к кому́-л. atitudine frățească față de cineva; ~ приём primire cordială.

родств|о́, -а́ n. sg. 1. înrudire, rudenie, legătură de rudenie; ~ по прямо́й ли́нии rudenie în linie directă; кро́вное ~ rudenie de sînge; да́льнее ~ rudenie îndepărtată; быть в ~е́ с кем-л. a fi rudă cu cineva. 2. col. rude, rudenii, rubedenii; многочи́сленное ~ rude numeroase. 3. (fig.) afinitate; înrudire; ~ иде́й afinitate de idei.

ро́ды, -ов pl. naștere, facere; преждевре́менные ~ naștere prematură; пе́рвые ~ prima naștere; тру́дные ~ sau тяжёлые ~ naștere grea.

роёвня, -и f. roiniță.

рое́ние, -я n. sg. roire, roit; roiște.

ро́жа[1], -и f. sg. (med.) erizipel, brîncă, orbalț.

ро́ж|а[2], -и f. (pop.) mutră; ки́слая ~ mutră acră ◇ ко́рчить (де́лать, стро́ить) ~и a se strîmba, a face mutre; ~ей не вы́шел a) a fi urît foc; b) a nu fi de nasul cuiva; (prov.) свиня́ ~ везде́ вхо́жа obraznicul mănîncă praznicul; rușinosul pierde osul.

рожа́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la роди́ть (1)

рожда́емост|ь, -и f. sg. natalitate; рост ~и creșterea natalității.

рожда́ть, -а́ю, -а́ешь vb. ipf. de la роди́ть (2)

рожда́ться, -а́юсь, -а́ешься vb. ipf. 1. ipf. de la роди́ться (1, 2). 2. pas. de la рожда́ть.

рожде́ни|е, -я n. 1. naștere; день ~я ziua nașterii; ме́сто ~я locul nașterii; кни́га за́писи ~й registru pentru născuți. 2. ziua nașterii; пригласи́ть на день ~я a invita pe cineva de ziua nașterii.

рожде́ственск|ий adj. de Crăciun.

рождество́, -а́ n. sg. Crăciun.

роже́ница, -ы f. lehuză.

ро́жист|ый adj. (med.) de erizipel, de brîncă, de orbalț; ~ое воспале́ние erizipel, brîncă; ~ больно́й bolnav de erizipel.

рож|о́к, -жка́ m. 1. (pl. ро́жки) dim. coarne mici, cornișoare; (la insecte) tentacul, antenă. 2. corn, goarnă, trompetă, trîmbiță; охо́тничий ~ corn de vînătoare; сигна́льный ~ claxon, trompetă. 3. biberon; вскорми́ть на ~ке a crește/a hrăni cu biberonul. 4. (слухово́й) cornet acustic. 5. limbă de pantofi, încălțător ◇ оста́лись ро́жки да но́жки s-a ales praful și pulberea.

рожо́н, -жна́ m. (reg. inv.) țeapă (așezată înclinat) ◇ лезть (идти́) на ~ a căuta pe dracul; a se aventura, a risca (în mod nesăbuit); про́тив рожна́ идти́ a merge împotriva curentului; како́го рожна́ ему́ на́до (недостаёт)? ce mai vrea?, ce-i mai lipsește?

рожь, ржи f. sg. secară; ози́мая ~ secară de toamnă; ярова́я ~ secară de primăvară.

ро́з|а, -ы f. 1. trandafir, roză; ча́йная ~ trandafir galben; ди́кая ~ trandafir sălbatic. 2. rozetă, ornament în formă de roză ◇ ~ ветро́в roza vînturilor; нет ~ы без шипо́в nu e trandafir fără spini.

ро́зан, -а m. trandafir, roză (floare).

роза́нные, -ых (bot.) rozacee.

ро́занчик, -а m. chiflă, pîinișoară rotundă.

роза́рий, -я m. pepinieră de trandafiri, grădină de trandafiri.

ро́звальни, -ей pl. sanie țărănească (lată și joasă).

ро́зга, -и f. 1. vargă, nuia. 2. pl. (înv.) bătaie cu nuiaua, lovituri cu nuiele.

ро́зговенье, -я n. sg. (înv.) cea dintîi mîncare (după un post), primul frupt după post.

ро́здых, -а m. sg. popas, răsuflare, răgaz.

розео́ла, -ы f. (med.) rozeolă.

розе́тка, -и f. 1. rozetă (de panglici). 2. obiecte casnice mărunte, rotunde (farfurioară, rozetă de priză etc.). 3. fofează (braț) de sfeșnic. 4. abajur (în formă de pîlnie). 5. (arhit.) rozetă. 6. (înv.) rozetă (de care se prind decorațiile).

ро́злив, -а m. 1. (tehn.) turnare. 2. turnare în sticle (a vinului).

розмари́н, -а m. 1. (bot.) rozmarin. 2. specie de mere.

розмари́нов|ый adj. de rozmarin; ~ое ма́сло ulei de rozmarin.

ро́зница, -ы f. sg. marfă care se vinde cu amănuntul/cu bucata ◇ в ~у cu bucata, cu amănuntul; торгова́ть в ~у a vinde cu bucata.

ро́зничн|ый adj. în detaliu, cu amănuntul, cu bucata; ~ая торго́вля comerț cu amănuntul; comerț cu bucata; ~ые це́ны prețuri de detaliu.

ро́зно adv. separat, despărțit; жить ~ a trăi despărțit.

рознь, -и f. sg. 1. vrajbă, neînțelegere, ceartă; discordie; се́ять ~ a semăna discordia. 2. pred. e deosebire mare ◇ челове́к челове́ку ~ om cu om nu seamănă; sînt oameni fel și chip.

розова́тый adj. bătînd în roz, roz-alb; trandafiriu.

розове́ть, -е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. порозове́ть) a se îmbujora, a se roși.

ро́зовые, -ых n. (bot.) rozacee.

ро́зов|ый adj. 1. de trandafir, de roze; ~ое ма́сло ulei de trandafir; ~ куст tufă de trandafir. 2. trandafiriu, roz; ~ цвет culoare trandafirie ◇ смотре́ть на всё сквозь ~ые очки́; ви́деть всё в ~ом све́те a vedea totul în roz.

розоцве́тные, -ых pl. (bot.) rozacee.

ро́зыгрыш, -а m. 1. tragere (la sorți, la loterie). 2. (sport) joc, concurs, competiție, campionat, meci; ~ пе́рвенства по футбо́лу campionat de fotbal. 3. (sport) remiză, joc nul.

ро́зыск, -а m. 1. căutare. 2. cercetări, instrucție, anchetă, investigație; производи́ть ~ a face cercetări ◇ уголо́вный ~ miliție judiciară; poliție judiciară.

рои́ться, рои́тся vb. ipf. 1. a roi. 2. (fig.) a foi, a veni roi, a se învălmăși.

рой, -я m. roi; пчели́ный ~ roi de albine.

ро́йка, -и f. (silv.) canelură a trunchiului.

рок, -а m. sg. destin, ursită; soartă vitregă, fatalitate; по во́ле ~а din voia soartei.

рока́да, -ы f. (mil.) linie de comunicație de-a lungul frontului.

рокирова́ться, -ру́юсь, -ру́ешься vb. pf. și ipf. a face rocadă (la jocul de șah).

рокиро́вка, -и f. rocadă (la jocul de șah).

роково́й adj. fatal.

рококо́ m. și n. indecl. (arte, arhit.) rococo.

ро́кот, -а m. sg. freamăt; bubuit surd; vuiet; murmur; ~ волн vuietul valurilor.

рокота́ние, -я n. sg. freamăt; vuiet, muget; bubuit; murmur.

рокота́ть, -о́чет vb. ipf. a fremăta; a vui; a murmura.

рол, -а m. 1. (tehn.) cilindru; ax. 2. rulou, sul; ~ бума́ги sul de hîrtie.

ролево́й adj. v. ро́льный.

ро́лик, -а m. 1. rotiță. 2. (el.) bobină izolantă, siguranță. 3. (tehn.) rolă, rotiță, cilindru mic. 4. pl. patine cu rotile.

ро́ликов|ый adj. (tehn.) cu rotițe, cu rotile; cu role; ~ подши́пник rulment cu role; ~ое сиде́нье fotoliu pe rotile.

роликоподши́пник, -а m. rulment cu role.

рол|ь, -и f. 1. (teatr.) rol; ~ пе́рвого любо́вника rol de prim-amorez; игра́ть пе́рвую (гла́вную) ~ a deține/a juca rolul principal; коро́нная ~ cel mai bun rol (din repertoriul unui actor); игра́ть во вторы́х ~ях a juca roluri secundare; вы́учить свою́ ~ a-și învăța rolul; (fig.) войти́ в ~ кого́-л. a-și lua în serios rolul; (fig.) вы́держать свою́ ~ a-și juca rolul pînă la capăt (fig.) сыгра́ть посты́дную/жа́лкую ~ a avea/a juca un rol rușinos. 2. rol, misiune; atribuție; ~ печа́ти rolul presei; всеми́рно-истори́ческая ~ rol de însemnătate istorică mondială; ви́дная ~ rol important ◇ игра́ть ~ a juca un rol, a avea însemnătate; перемени́ться ~я́ми a schimba rolurile.

ром, -а (-у) m. sg. rom.

рома́н[1], -а m. (lit.) roman; истори́ческий ~ roman istoric.

рома́н[2], -а m. dragoste, idilă, legătură amoroasă ◇ крути́ть ~ с кем-л. a se încurca cu cineva; a fi în dragoste cu cineva.

романиза́ция, -и f. sg. (ist.) romanizare.

романизова́ть, -зу́ю, -зу́ешь vb. pf. și ipf. acuz. (ist.) a romaniza.

романизова́ться, -зу́юсь, -зу́ешься vb. (ist.) 1. pf. și ipf. a se romaniza; a fi romanizat. 2. ipf. pas. de la романизова́ть.

романист[1], *-а m.* romancier.

романи́ст[2], *-а m. (lingv.)* romanist.

романи́стика, *-и f. (lingv.)* romanistică.

рома́нс, *-а m.* romanță.

рома́нск|ий *adj.* romanic; *~ие языки́* limbi romanice; *~ая филоло́гия* filologie romanică.

романти́зм, *-а m. (arte, lit.)* romantism; *революцио́нный ~* romantism revoluționar. **2.** înclinare spre lirism/spre visare, romantism.

рома́нтик, *-а m. (lit.)* romantic. **2.** *(fig.)* romantic, visător.

рома́нтика, *-и f. sg.* romantism, romantică.

романти́ческ|ий *adj.* **1.** *(arte, lit.)* romantic; de romantism; *~ая шко́ла* școală romantică. **2.** *v. романти́чный.*

романти́чный *adj.* romantic, romanțios, visător.

рома́шк|а, *-и f. sg.* **1.** mușețel, romaniță. **2.** (ceai de) mușețel; *полоска́ние из ~и* gargară cu mușețel.

рома́шковый *adj.* de mușețel, de romaniță; *~ насто́й* ceai de mușețel.

ромб, *-а m.* romb.

ромби́ческий *adj.* de romb, rombic, în formă de romb.

ромбо́ид, *-а m.* romboid.

ромбоида́льный *adj.* romboidal.

ромбо́эдр, *-а m. (mat.)* romboedru.

ро́мов|ый *adj.* de rom; *~ая ба́ба* cozonac cu rom.

рондо́ *m. indecl.* **1.** *(lit.)* rondel. **2.** literă rond. **3.** peniță rondă.

роня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1** *(pf. урони́ть)* a scăpa, a lăsa să cadă; *~ ве́щи из рук* a scăpa lucrurile din mînă; *(fig.) ~ слова́* a vorbi tărăgănat, a strecura cîte o vorbă; *(fig.) ~ слёзы* a vărsa lacrimi. **2.** *(pf. урони́ть)* a lăsa în jos; *~ го́лову на грудь* a-și lăsa capul în jos. **3.** a năpîrli; a cădea, a-și schimba *(părul, fulgii, frunzele)*. **4.** *(pf. урони́ть)* a înjosi; *~ своё досто́инство* a-și pierde demnitatea, a se înjosi; *~ себя́ в чьих-л. глаза́х* a-și pierde prestigiul în fața cuiva, a pierde în ochii cuiva.

ро́пот, *-а m. sg.* murmur *(de nemulțumire)*; cîrteală; rumoare; *(fig.) ~ волн* murmurul valurilor.

ропта́ние, *-я n. sg.* cîrtire; murmur; plîngere.

ропта́ть, *ропщу́, ро́пщешь vb. ipf.* a murmura; a cîrti; a se plînge, *~ на судьбу́* a se plînge împotriva sorții.

рос|а́, *-ы́ f.* rouă; *у́тренняя ~* roua dimineții ◇ *до ~ы́* dis-de-dimineață; *(prov.) пока́ со́лнце взойдёт, ~ о́чи вы́ест* pînă la Dumnezeu te mănîncă sfinții.

роси́нк|а, *-и f.* picătură de rouă ◇ *ма́ковой ~и* sau *ни ~и во рту не́ было* n-am pus nimic în gură.

роси́ст|ый *adj.* **1.** înrourat, rourat, acoperit de rouă. **2.** cu rouă; *~ое у́тро* dimineață cu rouă.

роско́шествовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a duce o viață luxoasă; a face lux; a trăi pe picior mare.

роско́шничать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. роско́шествовать.*

роско́шно *adv.* în lux, luxos; *жить ~* a trăi în lux/pe picior mare.

роско́шн|ый *adj.* **1.** luxos, de lux; somptuos; luxuriant; *~ое изда́ние* ediție de lux; *~ о́браз жи́зни* viață pe picior mare. **2.** splendid, minunat, bogat; *~ые во́лосы* păr bogat.

ро́скош|ь, *-и f. sg.* **1.** lux; fast; somptuozitate, splendoare; *жить в ~и* a trăi în lux; *предме́ты ~и* obiecte de lux; *(fig.) позво́лить себе́ ~* a-și permite luxul de a ... **2.** abundență, bogăție, belșug.

ро́слый *adj.* mare, înalt, de statură înaltă; voinic.

ро́сный *adj. (în expr.) ~ ла́дан* smirnă.

росома́ха, *-и f.* **1.** *(zool.)* (varietate de) jder, zibelină, samur. **2.** *(peior. fig.)* om neîngrijit, nătîng, janghinos.

ро́спись, *-и f.* **1.** inventar, tabel, listă; *~ веще́й* inventarul lucrurilor. **2.** *sg.* zugrăveală, zugrăvire. **3.** *sg. col. (arte)* frescă, pictură murală; desen decorativ.

ро́спуск, *-а m. sg.* dizolvare; trimitere în vacanță; demobilizare, lăsare la vatră; *~ парла́мента* dizolvarea parlamentului; *~ во́йск* lăsarea la vatră a trupelor.

росси́йский *adj.* rus, rusesc, din Rusia.

ро́ссказни, *-ей pl.* născociri, povești, minciuni.

ро́ссып|ь, *-и f.* **1.** lucruri împrăștiate, vărsate. **2.** *(mai ales la pl.)* mină, zăcămînt; strat de minereu; *золоты́е ~и* terenuri aurifere, mine de aur.

рост, *-а m. sg.* **1.** creștere; *пери́од ~а* perioadă de creștere; *останови́ться в ~е* a se opri din creștere. **2.** *(fig.)* creștere, mărire, sporire, dezvoltare; *~ продýкции* creșterea producției; *~ промы́шленности* creșterea/dezvoltarea industriei; *~ благосостоя́ния трудя́щихся* creșterea bunăstării celor ce muncesc; *~ производи́тельности труда́* creșterea productivității muncii. **3.** statură, talie; *высо́кого/большо́го ~а* înalt de statură; *ни́зкого/ма́лого ~а* scund, mic de statură; *он ~ом не вы́шел* a rămas mic, n-a prea crescut; *по ~у* după înălțime ◇ *упа́сть/растяну́ться во весь ~* a cădea lat, a se întinde cît e de lung; *портре́т во весь ~* portret în picioare; *(fig.) поста́вить вопро́с во весь ~* a pune problema în toată amploarea ei; *(înv.) дава́ть де́ньги в ~* a da bani cu dobîndă.

ро́стбиф, *-а m.* rostbif.

ростовщи́к, *-а m.* cămătar.

ростовщи́чество, *-а n. sg.* camătă, cămătărie.

рост|о́к, *-тка́ m.* **1.** colț, mugur, mlădiță, germen, vlăstar. **2.** altoi. **3.** *(fig.)* primele semne, semn prevestitor; germen.

ро́стра, *-ы f. (arhit.)* ornament în formă de cioc de corabie.

ростра́льный *adj. (arhit.)* rostral; *~ая коло́нна* coloană rostrală.

ро́счерк, *-а m.* codiță *(la semnătură)*; parafă ◇ *(fig.) одни́м ~ом пера́* dintr-o trăsătură de condei.

росяно́й *adj.* de rouă.

рот, *рта m.* **1.** gură; *по́лость рта* cavitate bucală; *дыша́ть ртом* a respira pe gură; *полоска́ть ~* a-și clăti gura; *говори́ть с наби́тым ртом* a vorbi cu gura plină. **2.** *(fig. pop.)* mîncău, gură; *семь ртов корми́ть* a hrăni șapte guri ◇ *не брать в ~ (чего́-л.)* a nu se atinge de o mîncare, de o băutură; *в ~ не возьмёшь* nici n-o poți pune în gură; *рази́нуть ~* a căsca gura (de uimire); *(ironic) разжева́ть и в ~ положи́ть* a da (cuiva) mură-n gură; *не сметь рта раскры́ть* a nu avea gură (să răspunzi, să spui ceva), a nu îndrăzni să deschidă gura; *зажа́ть/заткну́ть ~ кому́-л.* a astupa/a închide gura cuiva; *смотре́ть в ~ кому́-л* a se uita în gura cuiva; *хлопо́т по́лон ~* a nu-și mai vedea capul de treburi; *как воды́ в ~ набра́л* e mut ca un pește; *(prov.) чужо́й ~ — не свой огоро́д, не притво́ришь* gura lumii numai pămîntul o mai astupă; *ми́мо рта прошло́* s-a șters pe buze; i-a scăpat printre degete; *застегну́ть ~* a-și pune lacăt la gură; *име́ть дыря́вый ~* a avea/a fi gură spartă; *~ до ушéй* sau *как огоро́д* o gură cît o șură; o gură pînă la urechi; *слу́шать рази́нув ~* a asculta cu gura căscată; *во весь ~* în gura mare.

ро́та, *-ы f. (mil.)* companie; *сапёрная ~* companie de geniu; *стрелко́вая ~* companie de pușcași; *~ охра́ны* companie de pază; *~ свя́зи* companie de transmisiuni; *команди́р ~ы* comandant de companie.

рота́тор, *-а m. (tehn.)* rotator.

ротаци́зм, *-а m. sg. (lingv.)* rotacism.

ротацио́нн|ый *adj.* rotativ; *(tipogr.) ~ая маши́на* rotativă, mașină rotativă.

рота́ция, *-и f.* **1.** *(agr.)* rotație *(a culturilor)*. **2.** rotativă.

ро́тмистр, *-а m. (mil. înv.)* rotmistru, căpitan de cavalerie.

ро́тный *adj. (mil.)* **1.** de companie; *~ команди́р* comandant de companie. **2.** **~ый**, *-ого m.* comandant de companie.

ротов|о́й *adj. (anat.)* bucal; *~а́я по́лость* cavitate bucală.

ротозе́й, *-я m.* gură-cască.

ротозе́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi gură-cască, a umbla ca un gură-cască.

ротозе́йство, *-а n. sg.* atitudine/fire de gură-cască.

рото́к, *-тка́ m. dim.* guriță ◇ *(prov.) на чужо́й ~ не наки́нешь плато́к* gura lumii numai pămîntul o astupă.

рото́нда[1], *-ы f. (arhit.)* rotondă.

рото́нда[2], *-ы f. (înv.)* pelerină pentru femei.

ротоно́гие, *-их pl. (zool.)* stomatopode.

ро́тор, *-а m. (tehn.)* rotor.

ро́хля, *-и m.* și *f.* molîu, nătîng.

ро́ща, *-и f.* crîng, pădurice, dumbravă, braniște, boschet; *дубо́вая ~* stejăriș; *берёзовая ~* mestecăniș; *ело́вая ~* brădet.

роялúзм, *-а m. sg. (pol.)* regalism, monarhism.

роялúст, *-а m. (pol.)* regalist, monarhist.

роялистúческий *adj.* regalist.

роя́л|ь, *-я m.* pian *(cu coadă)*; *концéртный* ~ pian de concert; *игрáть на ~е* a cînta la pian.

ртóвый *adj. (lingv.)* bucal.

рту́тн/ый *adj.* de/cu mercur; mercuric; *~ столб* coloană de mercur; *~ барóметр* barometru cu mercur; *(med.) ~ое лечéние* tratament cu mercur; *(med.) ~ое отравлéние* intoxicaţie cu mercur; *(tehn.) ~ выпрямúтель* redresor cu mercur.

ртуть, *-и f. sg.* mercur, argint-viu; *(chim.) грему́чая* ~ fulminat de mercur; *азотокúслая* ~ azotat/nitrat de mercur; *саморóдная* ~ mercur nativ.

рубáнок, *-нка m.* rindea, gealău.

рубáха, *-и f.* cămaşă ◇ *(pop.) ~-пáрень* om sincer, om deschis la suflet, băiat bun.

рубáшк|а, *-и f.* **1.** cămaşă; *ночнáя* ~ cămaşă de noapte; *в однóй ~е* numai în cămaşă; *смирúтельная* ~ cămaşă de forţă. **2.** culoare *(a părului, a blănii)*; *~ собáки* culoarea cîinelui. **3.** reversul, dosul cărţilor de joc. **4.** coajă, înveliş, pieliţă *(la fructe)*. **5.** *(anat.)* placentă. **6.** *(tehn.)* manta, cămaşă; *воздýшная* ~ cămaşă de aer; *нагревáтельная* ~ cămaşă/manta de încălzire ◇ *в ~е родúться* a se naşte cu tichia în cap; a fi norocos; *остáться в однóй ~е* a rămîne în cămaşă, a rămîne sărac; *остáвить в однóй ~е* a lăsa pe cineva numai în cămaşă, a-i lua şi cămaşa de pe el; *(prov.) своя́ ~ блúже к тéлу* e mai aproape cămaşa decît haina; *(готóв) снять/отдáть (с себя́) послéднюю ~у* sau *поделúться ~ой* a-şi da şi cămaşa de pe el; *спустúть/проигрáть /пропúть всё до послéдней ~и* a-şi vinde şi pielea/şi cenuşa din vatră; *(prov.) дáли нагóму ~у, да он говорúт: толстá* calul de dar nu se caută la dinţi.

руб|éж, *-á m.* **1.** hotar, graniţă, frontieră; *естéственный* ~ graniţă naturală; *за ~ежóм* peste hotare, în străinătate. **2.** *(mil.)* linie, poziţie, zonă; *оборонúтельный* ~ linie de apărare; *огневóй* ~ linie de foc; *вóдный* ~ curs de apă. **3.** *(fig.)* prag; hotar; *на ~ежé двух эпóх/двух векóв* la răscruce de veacuri.

руберóид, *-а m.* ruberoid, carton asfaltat.

рубéц[1], *-бцá m.* **1.** cicatrice. **2.** tiv, cusătură.

рубéц[2], *-бцá m.* **1.** *(anat.)* rumen, ierbar *(la rumegătoare)*. **2.** un fel de tuslama.

рубúдий, *-я m. sg. (chim.)* rubidiu.

рубúльник, *-а m. (el)* întrerupător cu pîrghii.

рубúн, *-а m.* rubin.

рубúновый *adj.* **1.** de/cu rubin. **2.** rubiniu, roşu-închis; ~ *цвет* culoare rubinie.

рубúть, *рублю́, рýбишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. mom. рубнýть* şi *рубанýть)* a tăia, a toca; a doborî; a sparge; *~ капýсту/мя́со* a toca varză/carne; *~ дерéвья* a doborî copaci; *~ дровá* a sparge lemne. **2.** a construi *(din lemn)*; *~ úзбу* a construi o izbă; ◇ *~ с плечá* a spune (ceva) de-a dreptul; a i-o reteza scurt; *(prov.) лес рýбят — щéпки летя́т* cînd tai pădurea sar şi surcele.

рубúться, *рублю́сь, рýбишься vb. ipf.* a se lupta, a se bate *(cu arme albe)*.

рýбище, *-а n. sg.* zdrenţe, cîrpe.

рýбка[1], *-и f. (mar. rad.)* cabină, cabină de comandă; turn; *боевáя* ~ turn de comandă; *рулевáя* ~ timonerie.

рýбка[2], *-и f. sg.* tăiere, tocare; doborîre; spargere (de lemne); *~ лéса* tăierea pădurii.

рублёвка, *-и f. (pop.)* rublă.

рублёвый *adj.* de o rublă; *~ билéт* bilet de o rublă.

рýблен|ый *adj.* **1.** tocat; *~ое мя́со* carne tocată; *~ые котлéты* pîrjoale, chiftele de carne. **2.** de bîrne; *~ая избá* casă/izbă de bîrne.

рубл|ь, *-я́ m.* rublă ◇ *(folc.) посмóтрит —~ём подáрит* te priveşte şi ţi se umple sufletul/îţi creşte inima; *длúнный* ~ ban cîştigat uşor; *бить ~ём* a atinge la buzunar; *(prov.) не имéй сто ~éй, а имéй сто друзéй* un prieten face mai mult decît o pungă de galbeni.

рýбрик|а, *-и f.* rubrică; *под ~ой* la rubrica...; *разнестú по ~ам* a trece la rubricile respective.

рубрикáция, *-и f. sg.* repartizare pe rubrici.

рубцевáние, *-я n. sg.* cicatrizare; *~ рáны* cicatrizarea unei răni.

рубцевáться, *-цýется vb. ipf. (pf. зарубцевáться)* a se cicatriza.

рýбчатый *adj.* dinţat.

рýгань, *-и f. sg.* înjurături, sudalme; cuvinte de ocară.

ругáтельн|ый *adj.* de ocară, injurios, insultător, ofensator; *~ые словá* cuvinte de ocară.

ругáтельство, *-а n.* înjurătură, suduitură, sudalmă.

ругáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. вы́ругать, изругáть, обругáть* şi *отругáть; mom. ругнýть) acuz.* **1.** a înjura, a ocărî, a sudui. **2.** a mustra, a certa, a critica cu expresii jignitoare.

ругáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. ругнýться)* a ocărî, a înjura. **2.** *(pf. поругáться) с + instr.* a se certa, a se ciondăni.

ругнýть, *-нý, -нёшь vb, pf. mom.* de la *ругáть*

ругнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. mom* de la *ругáться (1)*

ругня́, *-ú f. sg. (pop.) v. руготня́*

руготня́, *-ú f. sg. (pop.)* înjurături, sudalme; cuvinte de ocară.

руд|á, *-ы́ f.* minereu; *желéзная* ~ minereu de fier; *мéдная* ~ minereu de cupru; *обогащённая* ~ minereu concentrat, minereu îmbogăţit; *бéдная* ~ minereu sărac; *колчедáновая* ~ minereu de pirită; *добывáние ~ы́* extracţie/scoatere a minereului; *промывáть ~у* a spăla minereul.

рудиментáрный *adj.* rudimentar, neevoluat; *~ые óрганы* organe rudimentare.

рудн/úк, *-á m.* mină; *мéдные ~ики́* mine de aramă; *соляно́й* ~ salină, ocnă, mină de sare.

рудникóв|ый *adj.* minier, de mină; *~ая крепь* întăritură de mină; *~ газ* grizu, gaz de mină.

рýдничный *adj. v. рудникóвый.*

рýдн|ый *adj.* de minereu; *~ые месторождéния* zăcăminte de minereu; *~ая жúла* filon/vînă de minereu; *~ бассéйн* bazin metalifer.

рудовóз, *-а m. (nav.)* mineralier *(navă)*.

рудодробúлка, *-и f. (min.)* concasor de minereu.

рудокóп, *-а m. (înv.)* miner, băiaş.

рудонóсный *adj.* metalifer, cu minereu; *~ пласт* strat metalifer, strat cu zăcăminte de minereu.

рудоплавúльня, *-и f. (tehn.)* instalaţie de topit minereu.

рудоподъёмный *adj.* pentru ridicat minereul din mină; pentru extracţia minereului.

рудопромы́вочный *adj.* pentru spălat minereuri.

ружéйник, *-а m.* armurier.

ружéйн|ый *adj.* de armă, de puşcă; *~ приклáд* patul armei; patul puştii; *~ мáстер* maistru armurier; *~ ремéнь* bandulieră, curea de puşcă; *~ая охóта* vînătoare cu puşca.

руж|ё, *-я́ n.* armă, puşcă; *двуствóльное* puşcă cu două ţevi; *автоматúческое* ~ puşcă automată; *противотáнковое* ~ puşcă antitanc; *охóтничье* ~ armă de vînătoare; *заряжáть* ~ a încărca puşca ◇ *призвáть под* ~ a chema sub arme; *быть под ~ём* a) a fi pe picior de război *(despre armată)*; b) a fi în armată.

руúна, *-ы f. (mai ales la pl.)* ruină, ruine.

рук|á, *-ú f.* **1.** mînă, braţ; *прáвая* ~ mîna dreaptă; *лéвая* ~ mîna stîngă; *вы́ронить из рук* a scăpa din mîini; *пожáть ~у* a strînge (cuiva) mîna; *здорóваться зá ~у* a da mîna cu cineva, a da mîna cuiva; *держáть зá ~у* a ţine de mînă; *держáть на ~áх* a ţine în braţe; *носúть на ~áх* a duce, a purta în braţe; *(fig.)* a răsfăţa *(pe cineva)*, a ţine *(pe cineva)* în palme; *переписáть от ~ú* a copia (cu mîna); *с орýжием в ~áх* cu arma în mînă; *~и вверх!* sus mîinile!; *(mil.) ~и по швам!* drepţi!. **2.** *(fig.)* scris, semnătură; *неразбóрчивая* ~ scris indescifrabil/ necitet; *разобрáть чью-л. ~у* a descifra scrisul cuiva; *приложúть ~у* a-şi pune semnătura. **3.** *(fig.)* parte, direcţie; *по прáвую ~у* pe partea dreaptă; la dreapta; *на лéвой ~é* pe mîna stîngă, la stînga. **4.** *(fig.)* proptea;

pilă, protecţie; *у негó там своя́* ~ are oamenii lui acolo; *си́льная* ~ protector puternic; proptea bună. **5.** *(fig.)* speţă, calitate; *срéдней* ~*и́* mijlociu, mediocru; *пéрвой* ~*и́* de mîna întîi ◇ *рабóчие* ~*и* braţe de muncă, mînă de lucru; *умéлые* ~*и* mîini pricepute; *золоты́е* ~*и* mîini de aur; *в своúх* ~*áх держáть/имéть (что-л.)* a avea (ceva) pe mînă, a dispune de ceva; *в* ~*áх держáть когó-л.* a ţine din scurt pe cineva; *в* ~*и взять когó-л.* a pune frîu cuiva; *взять себя́ в* ~*и* a se stăpîni; *вы́пустить из рук что-л.* a scăpa din mînă; *под горя́чую/серди́тую* ~*у попáсть* a găsi pe cineva cînd e în draci, a nimeri la cineva tocmai cînd e supărat/furios; *всё в нáших* ~*áх* totul e în puterea noastră; totul depinde de noi; *в* ~*áх* sau *на* ~*áх* posedînd/deţinînd ceva, avînd ceva în mînă; *всё вáлится из рук* (îmi) scapă totul din mînă; *попáсться в чьи-л. ру́ки* a încăpea pe mîna cuiva; *в одни́* ~*и продáть* a vinde unui singur om; *(muz.) в четы́ре* ~*и́ игрáть* a cînta (la pian) la patru mîini; *в* ~*и отдáть (комý-л.)* a da în mînă, a da direct, personal; *(fig.)* a lăsa la cheremul cuiva; *э́то дéло егó рук* asta e isprava lui; se vede aici mîna lui; *сложи́ть* ~*и крестóм* a pune braţele/mîinile pe piept; a da ortul popii; *держáть чью-л.* ~*у* a ţine cu cineva, a lua partea cuiva; *(pop.) живóй* ~*óй* în grabă, la repezeală, repede; *из рук вон (плóхо)* cum nu se poate mai prost, prost din cale afară; *из рук в* ~*и* sau *с рук нá* ~*и передáть* a da din mînă în mînă; a da în mînă, a înmîna personal; *из рук в* ~*и переходи́ть* a trece din mînă în mînă; *узнáть из пéрвых рук* a afla direct/din sursă directă; *(fig.) к* ~*áм прибрáть что-л.* a pune mîna pe ceva; a-şi însuşi ceva *как* ~*ой сня́ло (что-л.)* parcă i-a luat *(boala, durerea)* cu mîna; *быть, как без рук (без когó-л. чегó-л.)* a nu se putea lipsi *(de cineva, de ceva)*, a fi ca fără mîini *(fără cineva, fără ceva)*; *он нá* ~*у нечи́ст* nu-i cinstit, e lung de mînă; *э́то емý нá* ~*у* îi convine de minune; *на скóрую* ~*у* în grabă, în fugă, la repezeală; cît ai bate din palme; *вы́дать нá* ~*и (что-л. комý-л.)* a înmîna; *на все* ~*и мáстер* e meşter la toate; *быть/находи́ться на* ~*áх (чьих-л. sau у когó-л.)* a fi în grija cuiva, a fi în sarcina cuiva; *умерéть на чьих-л.* ~*áх* a muri în braţele cuiva; *этó мне не с* ~*и́* asta mi-e peste mînă; *пóд* ~*и вести́ (когó-л.)* a duce (pe cineva) de subţiori; *пóд* ~*у идти́ с кем-л.* a merge cu cineva (braţ) la braţ; *говори́ть пóд* ~*у комý-л.* a deranja pe cineva cu vorba *(a ţine de vorbă)*; *под пья́ную* ~*у* beat fiind, în stare de beţie, la beţie; *под* ~*óй* la îndemînă; în imediata apropiere; *рукóй подáть* la o palmă de loc, la o aruncătură de băţ, foarte aproape; *(înv.) по* ~*áм бить (ударя́ть)* a bate palma, a încheia tîrgul, a se învoi; *по* ~*áм дáть комý-л.* a-i da cuiva peste mînă; *по* ~*áм ходи́ть* a trece din mînă în mînă; a se răspîndi; *подáть* ~*у пóмощи* a da o mînă de ajutor; *подня́ть* ~*у на когó-л.* a ridica mîna asupra cuiva; *(fig.) прáвая* ~ *чья-л.* mîna dreaptă a cuiva; ~ *óб* ~*у* mînă-n mînă, împreună; ~*у наложи́ть на что-л.* a pune mîna/a pune stăpînire pe ceva; *наложи́ть на себя́* ~*и* a-şi face (singur) seama, a-şi pune capăt zilelor; ~*и не дохóдят (до чегó-л.)* nu prididește; ~*и чéшутся у когó-л.* a) îl mănîncă palmele; b) *(fig.)* nu are astîmpăr, e nerăbdător *(să înceapă a face ceva)*; ~ *не дрóгнет* nici nu-i va tremura mîna; ~ *не поднимáется (у когó-л., на что-л.)* nu-l lasă inima (să facă ceva); ~*и опускáются* îţi vine să nu faci nimic; *сбыть с рук (когó-л., что-л.)* a scăpa, a se descotorosi *(de cineva, de ceva)*; *с рук сойти́* a scăpa uşor, a scăpa nepedepsit; *даввáть вóлю* ~*áм* a sări la bătaie; *нагрéть себé* ~*и на чём-л.* a se înfrupta din ceva; a se pricopsi; *чужи́ми рукáми жар загребáть* a lua foc cu mîna altuia, a scoate castanele din foc cu mîna altuia; *быть свя́занным по* ~*áм и ногáм* a fi legat de mîini şi picioare; ~ ~*у мóет* o mînă spală pe alta; *отби́ться от рук* a scăpa din mînă, a-şi face de cap; *своя́* ~ *влады́ка* cine împarte, parte-şi face; are pîinea şi cuţitul în mînă; *верну́ться с пусты́ми* ~*áми* a se întoarce cu mîinile goale; *(fig.) умы́ть* ~*и* a se spăla pe mîini; *махну́ть* ~*óй на что-л.* a pune cruce la ceva, a se lăsa păgubaş de ceva; *не поклaдáя рук* fără preget, cu rîvnă; *даю* ~*у на отсечéние* pun mîna în foc; *лéвая* ~ *не знáет, что дéлает прáвая* nu ştie stînga ce face dreapta; *на* ~*é пять пáльцев и все рáзные* cinci degete sînt la o mînă şi nu seamănă unul cu altul; *обéими* ~*áми перекрести́ться* a-şi face cruce cu amîndouă mîinile; *положá* ~*у на сéрдце* cu mîna pe inimă, sincer vorbind; *сидéть сложá* ~*и* a sta cu braţele încrucişate, a sta cu mîinile în sîn; *наби́ть* ~*у на чём-л.* a căpăta rutină, a se deprinde; *потирáть* ~*и от удовóльствия* a-şi freca mîinile de satisfacţie; *твёрдая* ~*á* mînă de fier; *(înv.) проси́ть чьей-л.* ~*и́* a cere mîna cuiva, a cere în căsătorie; *лови́ть зá* ~*у* a prinde asupra faptului; *брать/взять в свои́* ~*и бразды́ правлéния* a lua hăţurile în mînă; a lua cîrma în propriile sale mîini; *готóв подписáться обéими* ~*áми* semnez cu amîndouă mîinile; sînt total de acord; *крути́ть* ~*и назáд комý-л.* a-i răsuci cuiva mîinile la spate.

рукáв, *-á m.; pl. -á m.* **1.** mînecă; *корóткие* ~*á* mîneci scurte; *засучи́ть* ~*á* a sufleca mînecile. **2.** braţ *(al unui rîu)*. **3.** furtun, ţeavă; *пожáрный* ~ furtun de incendiu ◇ *рабóтать спустя́* ~*á* a lucra de mîntuială.

рукави́ц|а, *-ы f.* mănuşă cu un singur deget ◇ *держáть когó-л. в ежóвых* ~*ах* a ţine pe cineva din scurt.

руководи́тель, *-я m.* conducător; şef; îndrumător; *нaýчный* ~ conducător ştiinţific; ~ *учреждéния* conducătorul, şeful unei instituţii; ~ *отдéла* şeful secţiei; *клáссный* ~ diriginte, dirigintele clasei; ~ *кружкá* conducător de cerc; *полити́ческий* ~ instructor politic.

руководи́ть, *-ожý, -оди́шь vb. ipf. instr.* a conduce, a dirija; a îndruma; a cîrmui; ~ *учреждéнием* a conduce o instituţie.

руководи́ться, *-ожýсь, -оди́шься vb. pf. instr.* a se călăuzi, a se conduce după); ~ *рáзумом* a se conduce după (raţiune.

руковóдств|о, *-а n.* **1.** *sg.* conducere, îndrumare; *под непосрéдственным* ~*ом* sub conducere directă/nemijlocită; *коллекти́вность* ~*а* conducere colectivă; principiul conducerii colective; *операти́вное* ~ conducere operativă; ~ *учреждéнием* conducerea unei instituţii, administrarea unei instituţii. **2.** *sg.* linie de conduită, de orientare; directivă; *приня́ть к* ~*у* a lua drept linie de conduită, drept directivă; ~ *к дéйствию* călăuză în acţiune. **3.** manual, îndreptar, călăuză; ~ *по хи́мии* manual de chimie; *крáткое* ~ compendiu. **4.** *col.* conducere, direcţie, administraţie, conducători; *смени́ть* ~ *учреждéния* a schimba conducerea instituţiei; *нóвое* ~ conducere nouă ◇ *клáссное* ~ dirigenţie.

руковóдствоваться, *-ствуюсь, -ствуешься vb. ipf. instr.* a se călăuzi, a se conduce (după); ~ *указáниями* a acţiona conform instrucţiunilor.

руководя́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *руководи́ть*. **2.** *adj.* de conducere; de îndrumare; conducător, călăuzitor, diriguitor, de directivă; ~*ие óрганы* organe de conducere; ~ *состáв* cadre de conducere, personal de conducere; ~ *акти́в* activ de conducere; ~*ее начáло* principiu călăuzitor.

рукодéли|е, *-я n.* **1.** *sg.* lucru de mînă, lucru manual. **2.** obiecte/lucruri de mînă.

рукодéльничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se ocupa cu lucrul de mînă, a lucra de mînă.

рукодéльный *adj.* manual, lucrat de mînă.

рукокры́лые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* chiroptere.

рукомóйник, *-а m.* lavoar primitiv, vas *(suspendat)* de turnat apă pentru spălat.

рукопáшная, *-ой f.* luptă corp la corp.

рукопáшный *adj. (în expr.)* ~ *бой* luptă corp la corp.

рукопи́сный *adj.* **1.** scris de mînă, manuscris. **2.** de manuscrise; ~ *отдéл музéя* secţia de manuscrise a muzeului.

ру́копис|ь, *-и f.* **1.** manuscris; *машинопи́сная* ~ manuscris dactilografiat. **2.** manuscris vechi; *дрéвние* ~*и* manuscrise vechi.

рукоплескáни|е, *-я n. sg.* **1.** batere din palme, aplaudare. **2.** (mai ales la *pl.*) aplauze, bătăi din palme; *бýрные* ~*я* aplauze furtunoase.

рукоплеска́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. ipf. dat.* a aplauda, a bate din palme.

рукопожа́ти|е, *-я n.* strîngere de mînă; *обменя́ться ~ями* a-şi strînge (reciproc) mîna.

рукоприкла́дство, *-а n. sg.* **1.** *(înv.)* semnătură cu mînă proprie. **2.** lovire (cu mîna), palmă (dată).

рукоя́тка, *-и f.* **1.** mîner, toartă; coadă; *~ молотка́* coada ciocanului; *~ кинжа́ла* mînerul pumnalului; *~ ножа́* mînerul cuţitului. **2.** manivelă, manetă; *безопа́сная ~* manivelă de siguranţă; *(auto) заводна́я ~* manivelă de pornire.

рукоя́ть, *-и f.* = *рукоя́тка* (**1**).

рулев|о́й 1. *adj.* de cîrmă; de volan; *~о́е управле́ние* comanda direcţiei. **2.** *~о́й, -о́го m.* cîrmaci, timonier.

руле́т, *-а m.* **1.** ruladă de carne. **2.** ruladă *(prăjitură)*. **3.** şuncă, jambon *(fără os)*.

руле́тка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* ruletă *(de măsurat)*. **2.** ruletă *(joc de noroc)*.

руло́н, *-а m.* sul, rulou.

рул|ь, *-я́ m.* cîrmă; *(la automobil)* volan; *(la bicicletă)* ghidon; *сиде́ть за ~ём* a sta la volan; a conduce *(maşina, avionul etc.)*; *(av.) ~ глубины́* profundor ◇ *стоя́ть у ~я́* a sta la cîrmă, a conduce; *без ~я́ и без ветри́л* fără ţintă precisă, fără nici o orientare, la voia întîmplării.

румб, *-а m. (mar.)* cart; cart de compas.

ру́мпель, *-я m. (mar.)* eche; *~ руля́* echea cîrmei.

румы́нка, *-и f.* româncă.

румы́нский *adj.* român, românesc; *~ язы́к* limba română.

румы́ны, *-ын pl.; sg. -ы́н, -а m.* români.

румя́н|а, *-н pl.* (fard) roşu pentru obraz; *покры́ть щёки ~ами* a se da cu fard pe faţă.

румя́н|ец, *-нца m.* roşeaţă, rumeneală, bujori; *зали́ться ~цем* a se face roşu, a se îmbujora.

румя́н|ить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. зарумя́нить)* a rumeni, a roşi, a îmbujora. **2.** *(pf. нарумя́нить)* a farda, a da cu rumeneală.

румя́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* **1.** *(pf. зарумя́ниться)* a se înroşi, a se rumeni, a se îmbujora. **2.** *(pf. нарумя́ниться)* a se farda, a se da cu rumeneală. **3.** *(pf. зарумя́ниться)* a se prăji, a se rumeni.

румя́нка, *-и f. (bot.)* capul-şarpelui.

румя́ность, *-и f. sg.* roşeaţă, rumeneală; *~щёк* roşeaţa obrajilor.

румя́н|ый *adj.* **1.** rumen, îmbujorat; *~ые щёки* obraji rumeni. **2.** roşu, roşu-aprins, însîngerat, purpuriu; *~ зака́т* apusul însîngerat.

руни́ческ|ий *adj. (lingv.)* runic; *~ое письмо́* scriere runică.

ру́нный *adj.* lînos.

руно́, *-а; pl. ру́на n. (înv.)* lînă ◇ *(mitol.) золото́е ~* lînă de aur.

ру́ны, *рун f.* **1.** *(lingv.)* rune. **2.** rune *(cîntece vechi populare ale carelienilor, ale finlandezilor)*.

ру́пия, *-и f.* rupie.

ру́пор, *-а m.* **1.** megafon, amplificator; *говори́ть в ~* a vorbi la megafon; *(rad.) ~ громкоговори́теля* pîlnia difuzorului. **2.** *(fig.)* purtător de cuvînt.

руса́к, *-а m.* iepure cenuşiu.

руса́лка, *-и f. (folc.)* rusalca, zîna apelor; ştima lacului; sirenă.

руси́зм, *-а m.* rusism.

руси́н, *-а m.* rutean.

руси́ст, *-а m.* specialist în filologie rusă.

русифика́тор, *-а m* rustificator

руси́стика, *-и f. (lingv.)* rusistică.

русирика́тор, *-а. m* rusificator.

русифика́ция, *-и f. sg.* rusificare.

русифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a rusifica.

русифици́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se rusifica, a fi rusificat.

ру́сло, *-а n.* **1.** matcă, albie de rîu. **2.** *(fig.)* curs, făgaş, cale de dezvoltare; *войти́ в своё норма́льное ~* a intra în făgaşul obişnuit de viaţă.

русоволо́с|ый *adj.* blond, cu părul blond, castaniu deschis.

ру́сская[1], *-ой f.* rusoaică.

ру́сск|ая[2], *-ой f.* rusească *(dans rusesc)*; *пляса́ть ~ую* a dansa ruseasca.

ру́сские, *-их. pl.; sg. ~ий, -ого m.* ruşi.

ру́сск|ий *adj.* **1.** rus, rusesc; *~ язы́к* limba rusă. **2.** *~ий, -ого m.* rus.

ру́сый *adj.* blond, castaniu deschis.

ру́та, *-ы f. (bot.)* rută.

руте́ний, *-я m. sg. (chim.)* ruteniu.

рути́л, *-а m. sg. (mineral.)* rutil.

рути́на, *-ы f.* rutină, şablonizare.

рутинёр, *-а m.* rutiner.

рутинёрский *adj.* de rutinar.

рутинёрство, *-а n. sg.* spirit de rutină.

рути́нный *adj.* de rutină.

ру́хлядь, *-и f. sg. col.* vechituri, calabalîc, catrafuse, ţoale; ciurucuri.

рухля́к, *-а́ m.* marnă.

ру́хн|уть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a se prăbuşi cu zgomot, a se dărîma, a se surpa, a se nărui. **2.** *(fig.)* a se prăbuşi, a se spulbera; *наде́жды ~ули* speranţele s-au spulberat.

ру́хнуться, *-ется vb. pf.* a se prăbuşi *(despre oameni)*.

руча́тельств|о, *-а n. sg.* garanţie, chezăşie; cauţiune; *с ~ом* cu garanţie, garantat; *пи́сьменное ~* garanţie scrisă; *дать ~* a da garanţie.

руча́ться, *-аюсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. поручи́ться)* a garanta, a da garanţie, a răspunde de ceva; *~ голово́й* a răspunde cu capul.

руч|е́й, *-чья́ m.* **1.** pîrîu; *го́рный ~* pîrîu de munte. **2.** *(fig.)* pîrîu, şiroi; *~ьи слёз* şiroaie de lacrimi; *пла́кать в три ~ья́; лить слёзы ~ьём* a vărsa şiroaie de lacrimi.

ру́чк|а, *-и f.* **1.** *(dim.)* mînuţă, mînuşiţă. **2.** mîner, clanţă, coadă, toartă, manivelă, manetă; *дверна́я ~* clanţa uşii; *~ чемода́на* mînerul geamantanului; *~ ведра́* toartă de căldare. **3.** toc, condei; *автомати́ческая ~* toc rezervor, stilou; *ша́риковая ~* pix ◇ *(pop.) до ~и дойти́* a ajunge la desperare; a-i ajunge cuţitul la os.

ручни́к, *-а m.* ciocan de mînă.

ручн|о́й[1] *adj.* **1.** de mînă; *~ы́е часы́* ceas de mînă; *~ бага́ж* bagaj de mînă. **2.** manual, de mînă; *~а́я рабо́та* lucru manual, lucru de mînă; *(tipogr.) ~ набо́р* culegere manuală; *~а́я грана́та* grenadă de mînă; *~а́я шве́йная маши́на* maşină de cusut *(de mînă)*. **3.** îmblînzit, domesticit, domestic; *~ медве́дь* urs domesticit; *~а́я прода́жа* a) comerţ ambulant; b) vînzare a medicamentelor fără reţetă.

ручно́й[2] *adj. (lingv.)* cinetic; *~ язы́к* limbă cinetică, limba gesturilor.

ру́ш|иться, *-ится vb. p.* şi *ipf.* **1.** *(pf. şi обру́шиться)* a se dărîma, a se nărui; a se prăbuşi. **2.** *(fig.)* a se spulbera, a se nărui; *все мои́ наде́жды ~атся* toate speranţele mele se spulberă.

ры́б|а, *-ы f.* peşte; *све́жая ~* peşte proaspăt; *моро́женая ~* peşte congelat; *копчёная ~* peşte afumat; *промысло́вая ~* peşte industrial; *пресново́дная ~* peşte de apă dulce; *морска́я ~* peşte de mare; *у́дить ~у* a prinde peşte *(cu undiţa)* ◇ *ни ~, ни мя́со* nici cal, nici măgar; *как ~ в воде́* ca peştele în apă; *лови́ть ~у в му́тной воде́* a pescui în apă tulbure; *как ~ об лёд би́ться* a se zbate ca peştele pe uscat; *молчали́вый, как ~* tăcut ca peştele; *опя́ть за ~у де́ньги* toată ziua, bună ziua; mereu aceeaşi placă/ acelaşi cîntec; *(prov.) ~ гниёт с головы́* peştele de la cap se împute; *(prov.) ~ и́щет, где глу́бже, а челове́к где лу́чше* peştele caută/trage unde-i mai adînc — omul unde-i mai bine; *больша́я ~ на червяка́ ло́вится* cu rîma mică se prinde peştele mare.

рыба́к, *-а́ m.* pescar ◇ *(prov.) ~ ~а́ ви́дит издалека́* cei care se aseamănă se recunosc de departe; cine se aseamănă s-adună.

рыба́лка, *-и f.* pescuit.

рыба́цкий *adj.* de pescar; pescăresc.

рыба́ч|ий *adj.* de pescar; pescăresc; de pescuit; *~ьи се́ти* plasă de pescuit, năvod.

рыба́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* a pescui; a fi pescar, a se ocupa cu pescuitul.

рыба́чка, *-и f.* **1.** pescăriţă. **2.** soţie de pescar.

рыбе́ц, *-бца́ m.* morunaş.

рыбёшка, *-и f.* peşte mărunt; plevuşcă.

ры́б|ий *adj.* de peşte; *~ жир* untură de peşte; *~ья чешуя́* solzi de peşte.

ры́бина, *-ы f.* un peşte mare.

ры́бища, *-и f.* peşte mare.

ры́бник, *-а m.* **1.** specialist în piscicultură; pescar. **2.** vînzător de peşte.

ры́бн|ый *adj.* **1.** de peşte; *~ магази́н* pescărie; *~ая ло́вля* pescuit; *~ые консе́рвы* conserve de peşte; *~ая промы́шленность* industria peştelui. **2.** bogat în peşte; *~ое ме́сто* regiune bogată în peşte.

рыбово́д, *-а m.* piscicultor.

рыбово́дство, *-а n. sg.* piscicultură.

рыбозаво́д, *-а m.* fabrică de conserve de pește, întreprindere de prelucrare a peștelui.
рыбокомбина́т, *-а m.* combinat pentru industrializarea peștelui.
рыболо́в, *-а m.* pescar; *~-люби́тель* pescar amator.
рыболове́цк|ий *adj.* de pescari, pescăresc; de pescuit; *~ое су́дно* vas pescăresc.
рыболо́вн|ый *adj.* de pescuit, de pescărit, de prins pește; pescăresc; *~ые принадле́жности* unelte de pescuit.
рыболо́вство, *-а n. sg.* pescuit, pescărit.
рыбопромысло́вый *adj.* de prelucrare a peștelui.
рыбопромы́шленность, *-и f. sg.* industria peștelui.
рыбхо́з, *-а m.* gospodărie piscicolă.
Ры́бы, *рыб pl. (astr.)* Pește *(constelație)*.
рыво́к, *-вка́ m.* smucitură, salt; *~ вперёд* smucitură înainte; *рывка́ми* cu smucituri, în salturi.
рыга́ние, *-я n.* rîgîială, rîgîit.
рыга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. рыгну́ть)* a rîgîi.
рыгну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *рыга́ть*
рыда́ни|е, *-я n.* plîns cu hohote; bocet; *разрази́ться ~ями* a izbucni în hohote de plîns.
рыда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a plînge cu hohote/cu sughițuri, a boci.
рыдва́н, *-а m. (înv.)* rădvan, trăsură *(acoperită)* pe arcuri.
рыжебоpо́дый *adj.* cu barbă roșie/roșcată.
рыжева́тый *adj.* roșcat.
рыжеволо́сый *adj.* cu părul roșu, roșcat.
рыже́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. порыже́ть)* a deveni roșcat/ruginiu.
ры́ж|ий *adj.* **1.** roșcat, roșcovan; *(despre cal)* roib. **2.** decolorat bătînd în roșu *(despre țesături, haine de culoare închisă)*.
ры́жик [1], *-а m. (bot.)* rîșcov, burete-dulce.
ры́жик [2], *-а m.* roșcatul, roșul *(numele dat unui animal de culoare roșcată)*, roib.

рык, *-а m.* răcnet, răget, urlet; *льви́ный ~* răgetul leului.
рыка́ние, *-я n. sg.* răcnet, urlet.
рыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. рыкну́ть)* a răcni, a urla, a rage, a mugi.
ры́л|о, *-а n.* **1.** rît, bot. **2.** *(pop. injur.)* mutră, bot ◇ *(pop.) ~ом не вы́шел* nu e bun, nu e potrivit pentru; *(fig. pop.) с суко́нным ~ом да в кала́шный ряд* a nu-și cunoaște lungul nasului; nu-i de nasul lui.
ры́льце [1], *-а n. (bot.)* stigmat; *пе́ристое ~* stigmat penat.
ры́льце [2], *-а n.; gen. pl. -лец* **1.** *dim.* de la *ры́ло*. **2.** *(reg.)* gît, cioc; *~ ча́йника* ciocul ceainicului ◇ *~ в пуху́/в пушку́* pufușor pe botișor.
ры́н|ок, *-нка m.* **1.** piață, tîrg; *колхо́зный ~* piață colhoznică; *кры́тый ~* hală. **2.** *(ec.)* piață, debușeu; *вну́тренний ~* piață internă; *вне́шний ~* piață externă; *мирово́й ~* piață mondială ~ *сбы́та* debușeu, piață de desfacere.
ры́ночн|ый *adj.* de piață; de tîrg; *~ая пло́щадь* piață; *~ая цена́* prețul pieții; *~ день* zi de tîrg.
рыса́к, *-а́ m.* trăpaș, cal de trap.
ры́с|ий *adj. (zool.)* de rîs, de linx; *~ мех* blană de rîs.
ры́систость, *-и f. sg.* însușirea de a fi bun trăpaș *(despre cal)*.
ры́сист|ый *adj.* trăpaș; *~ая ло́шадь* cal trăpaș; *~ые бега́* curse de trap.
ры́скать [1], *-аю* și *ры́щу, ры́щешь vb. ipf.* a cutreiera, a rătăci, a hoinări, a umbla *(în căutare de ceva)*: a adulmeca.
ры́скать [2], *-ает* și *ры́щет vb. ipf. pf. ры́скнуть) (mar.)* a manevra vasul *(a-l ține pe firul apei)*, a naviga nestabil.
рысц|а́, *-ы́ f. sg.* trap ușor ◇ *(adv.) ло́шади бежа́ли ~о́й* caii mergeau în trap ușor.
рыс|ь [1], *-и f.* trap; *кру́пная ~* trap întins; *е́хать на ~я́х* a merge la trap.
рысь [2], *-и f. (zool.)* rîs, linx.
ры́сью *adv.* **1.** la trap; *пусти́ть ло́шадь ~* a lăsa calul la trap. **2.** *(fig. glumeț)* foarte repede, în fugă, la trap.
ры́твина, *-ы f.* hîrtop, hop, groapă.
рыть, *ро́ю, ро́ешь vb. ipf. (pf. вы́рыть* și *отры́ть) acuz.* a săpa, a rîma; *~ око́пы* a săpa șanțuri ◇ *(prov.) не рой не́другу я́му, сам в неё попа-*

дёшь cine sapă groapa altuia cade singur în ea; *~ самому́ себе́ я́му* a-și săpa singur groapa.
рытьё, *-я́ n. sg.* săpare, săpat; excavare.
ры́ться, *ро́юсь, ро́ешься vb. ipf. в + prepl.* **1.** a scurma; a rîma. **2.** *(fig.)* a răscoli, a scormoni, a scotoci.
рыхле́ние, *-я n. sg. (agr.)* afînare; prășire; *~ по́чвы* afînarea solului.
рыхле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. порыхле́ть)* **1.** a se afîna, a se face fărîmicios. **2.** *(fig. pop.)* a deveni gras/puhav, a se buhăi.
рыхли́тель, *-я m. (tehn.)* scarificator; *глубо́кий ~* scarificator de adîncime.
рыхли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (pf. взрыхли́ть* și *разрыхли́ть) acuz.* a afîna; a prăși.
ры́хлость, *-и f. sg.* stare de afînare; friabilitate; porozitate, spongiozitate.
ры́хл|ый *adj.* **1.** afînat, sfărîmicios; friabil; poros, spongios; *~ая земля́* pămînt afînat. **2.** *(fig. pop.)* moale, fleșcăit, puhav.
ры́царск|ий *adj.* de cavaler, cavaleresc; *~ие доспе́хи* armură de cavaler; *(fig.) ~ое поведе́ние* purtare cavalerească, cavalerism.
ры́царство, *-а n. sg.* **1.** *(ist.)* casta cavalerilor. **2.** titlu de cavaler. **3.** *(fig.)* cavalerism, mărinimie, noblețe, lealitate.
ры́царь, *-я m.* **1.** *(ist.)* cavaler; *стра́нствующий ~* cavaler rătăcitor; *~ без стра́ха и упрёка* cavaler fără frică și fără prihană; *~ печа́льного о́браза* cavalerul tristei figuri. **2.** *(fig.)* om plin de abnegație, om mărinimos și nobil; cavaler.
рыч|а́г, *-а́ m.* **1.** pîrghie, levier; manetă; *~ управле́ния* pîrghie de comandă; *плечо́ ~а́* braț de pîrghie. **2.** *(fig.)* pîrghie, pivot.
рыча́ние, *-я n. sg.* răcnet, răget, urlet, mîrîit.
рыча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf.* **1.** a răcni, a rage, a urla, a mîrîi. **2.** *(pop.)* a zbiera, a urla; a mîrîi, a mormăi.
рья́но *adv.* cu rîvnă, cu osîrdie; cu ardoare.
рья́ность, *-и f. sg.* rîvnă, zel, osîrdie; ardoare.

рья́ный *adj.* zelos, plin de rîvnă; înfocat, pătimaș; *~ сторо́нник* partizan înfocat.
рюкза́к, *-а m.* rucsac; raniță.
рю́мка, *-и f.* păhărel *(cu picior)*.
рябе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. порябе́ть)* **1.** a se încreți; *о́зеро ~ло от лёгкой зы́би* lacul se încrețea de o ușoară unduire a valurilor. **2.** a se zări.
ряби́на [1], *-ы f. (bot.)* **1.** scoruș-de-munte; *круглоли́стная ~* sorb. **2.** scorușă.
ряби́на [2], *-ы f.* ciupitură de vărsat.
ряби́нник, *-а m. (bot.)* cununiță, chirițel.
ряби́новка, *-и f.* rachiu de scorușe.
ряби́новый *adj.* de scoruș-de-munte; de scorușă.
ряби́|ть, *-и́т vb. ipf. acuz.* a încreți
ряб|о́й *adj.* **1.** ciupit de vărsat. **2.** împestrițat; bălțat; *~а́я коро́ва* vacă bălțată.
ря́бчик [1], *-а m. (ornit.)* ierucă, găinușă-de-alun.
ря́бчик [2], *-а m. (bot.)* lalea pestriță.
ряб|ь, *-и f. sg.* suprafața încrețită a apei, încrețituri, vălurele; *о́зеро подёрнулось ~ью* suprafața lacului s-a încrețit de valuri.
ря́вкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. ря́вкнуть) (pop.)* a răcni, a zbiera, a țipa, a se răsti.
ря́вкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ря́вкать*
ряд, *-а m.* **1.** rînd, șir; *~ домо́в* un șir de case; *~ за ря́дом* rînduri-rînduri, rînd după rînd; *(fig.) быть в пе́рвых ~а́х* a fi în primele rînduri; *(mil.) сомкну́ть ~ы́* a strînge rîndurile; *(mil.) ~ы́ вздвой!* dublați rîndurile! **2.** șir, succesiune; *в тече́нии ря́да лет* ani de-a rîndul. **3.** șir de gherete/tarabe; prăvălii *(la piață)*; *мясно́й ~* hală de carne. **4.** serie, număr; *в ~е слу́чаев* într-o serie de cazuri; *~ други́х мер* o serie de alte măsuri. **5.** *pl.* rînduri; *в ~а́х па́ртии* în rîndurile partidului ◇ *из ~а вон выходя́щий* ieșit din comun, extraordinar; *ста́вить в оди́н ~* a pune pe același plan; *(mat.) бесконе́чный ~* serie infinită.

рядить [1], *ряжу́, ря́дишь vb. ipf. acuz.* a masca, a deghiza, a costuma a travesti.

рядить [2], *ряжу́, ря́ди́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a rîndui, a orîndui, a face ordine, a administra. **2.** *(pf. порядить) (pop.)* a tocmi, a năimi.

рядиться [1], *ряжу́сь, ря́ди́шься vb. ipf.* **1.** a se găti. **2.** a se deghiza, a se travesti, a se costuma.

рядиться [2], *ряжу́сь, ря́ди́шься vb. ipf. (pf. порядиться) (înv.)* **1.** *с + instr.* a se tocmi, a se tîrgui; ~ *с изво́зчиком* a se tocmi cu birjarul. **2.** *cu inf.* a se angaja, a se tocmi.

рядко́м *adv.* alături.

рядово́й *adj.* **1.** simplu, de rînd; obișnuit, comun, ordinar; ~ *член па́ртии* membru de rînd al partidului; ~ *конце́рт* concert obișnuit. **2.** *(mil.)* care face parte din trupă; ~ *бое́ц* soldat, ostaș; ~ *соста́в* trupă. **3.** **~о́й**, *-о́го m.* soldat, ostaș.

ря́дом *adv.* **1.** unul lîngă altul, alături; *сесть* ~ a se așeza alături. **2.** lîngă, aproape, alături, în apropiere de; *э́то совсе́м* ~ e foarte aproape ◇ *сплошь и* ~ foarte adesea, mai întotdeauna, la fiecare pas.

ря́женый *adj.* **1.** mascat, costumat. **2.** **~ый**, *-ого m.* mascat, travestit; mască.

ря́женье, *-я n. sg.* mascare, deghizare, travestire.

ря́пушка, *-и f.* varietate de lostriță *(măruntă)*.

ря́са, *-ы f.* rasă, anteriu, sutană; *попо́вская* ~ rasă *(de preot)*.

С

с [1] *n. litera și sunetul «s».*

с [2] și **со** *prep.* **I.** cu *gen.* **1.** *(arată punctul de plecare în spațiu sau obiectul de pe care se ia ceva)* de pe; din; *убра́ть посу́ду со стола́* a strînge farfuriile de pe masă; *снять кни́гу с по́лки* a scoate o carte din raft; *встать со сту́ла* a se ridica de pe scaun; *упа́сть с ле́стницы* a cădea de pe scară; *спусти́ться с горы́* a coborî de pe munte. **2.** *(arată locul de unde vine cineva sau ceva)* de la, de pe; din; *верну́ться с вокза́ла* a se întoarce de la gară; *шум с у́лицы* zgomot din stradă. **3.** *(arată proveniența, apartenența)* din, de la, de pe; *рабо́чий с автомоби́льного заво́да* muncitor la uzina de automobile. **4.** *(arată locul unde se află cineva sau ceva)* din, de pe, de la; *говори́ть речь с трибу́ны* a vorbi de la tribună. **5.** *(arată punctul de plecare în timp)* de, din; cu începere de la; *начина́я с сего́дняшнего дня* cu începere de astăzi; *с утра́ до ве́чера* de dimineața pînă seara; *с понеде́льника* de luni; *с пе́рвых же дней* chiar din primele zile; *с того́ дня* din acea zi; *со дня на́ день* de pe o zi pe alta; *с мину́ты на мину́ту* din clipă în clipă, dintr-o clipă în alta; *пригото́вить с ве́чера* a pregăti de cu seară; *с де́тства* din copilărie. **6.** *(arată obiectul în legătură cu care se calculează ceva sau persoana de la care se primește ceva)* pe, la, de la; *урожа́й с гекта́ра* recoltă la hectar; *получи́ть де́ньги с зака́зчика* a primi bani de la un client. **7.** *(arată obiectul după care se copiază, se traduce etc.)* din, după; *рисова́ть с нату́ры* a picta după natură; *перево́д с ру́сского языка́* traducere din limba rusă; *брать приме́р с кого́-л.* a lua exemplu de la cineva. **8.** *(arată temeiul unei acțiuni)* cu; *с ва́шего разреше́ния* cu permisiunea dumneavoastră; *с его́ согла́сия* cu consimțămîntul lui; *с его́ ве́дома* cu știrea lui. **9.** *(arată cauza)* de; din; *с доса́ды* de ciudă, de necaz; *сказа́ть со зло́сти* a spune din răutate; *уста́ть с доро́ги* a fi obosit de drum. **II.** cu *acuz.* *(dă o nuanță de aproximație)* cam, vreo, aproape; *прожи́ть в дере́вне с ме́сяц* a sta la țară cam o lună; *ро́стом с меня́* de statura mea, cît mine; *туда́ бу́дет с киломе́тр* pînă acolo să tot fie un kilometru. **III.** cu *instr.* **1.** *(cu sens asociativ)* cu, și cu; *я с тобо́й* eu cu tine; *мы с ним* noi, noi doi; *оте́ц с ма́терью* tata și cu mama, tata și mama; *взять с собо́й* a lua cu sine; *согласи́ться с кем-л.* a fi de acord cu cineva. **2.** *(exprimă noțiunea de unire a două obiecte)* cu, de; *связа́ть оди́н паке́т с други́м* a lega un pachet de altul. **3.** *(arată faptul de a fi, de a se afla în ceva, faptul de a poseda ceva)* cu; *пиро́г с капу́стой* plăcintă cu varză, vărzare; *хлеб с ма́слом* pîine cu unt; *челове́к с тала́нтом* om de talent; *с ору́жием в рука́х* cu arma în mînă, înarmat. **4.** *(arată fenomenul sau starea care însoțește o acțiune)* cu; *слу́шать с улы́бкой* a asculta zîmbind; *чита́ть с удово́льствием* a citi cu plăcere; *найти́ с трудо́м* a găsi (cu) greu. **5.** *(arată obiectul sau persoana cu ajutorul căreia se face acțiunea)* cu, prin; *посла́ть с курье́ром* a expedia prin curier; *уе́хать с ра́нним по́ездом* a pleca cu trenul de dimineață. **6.** *(arată obiectul sau persoana asupra căreia se extinde o acțiune, la care se manifestă o stare)* cu; *поспеши́ть с отъе́здом* a se grăbi cu plecarea; *у него́ пло́хо с се́рдцем* el stă prost cu inima; *что с тобо́й?* ce-i cu tine? **7.** *(arată că ceva se întîmplă odată cu altceva)* cu; *с года́ми вку́сы меня́ются* cu anii gusturile se schimbă; *с во́зрастом* cu vîrsta; *просну́ться с зарёй* a se scula cu noaptea în cap ◇ *с ка́ждым днём* pe zi ce trece; *с пе́рвого взгля́да* de la prima vedere; *с головы́ до ног* din cap pînă-n picioare; *писа́ть с большо́й бу́квы* a scrie cu literă mare; *с меня́ дово́льно*

în ce mă privește, ajunge; *взять с бóя* a cuceri prin luptă.

саáми *m.* și *f. indecl. v. саáмы*

саáмка, *-и f.* laponă, saamă.

саáмский *adj.* lapon, saam; de lapon, de saam; ~ *язы́к* limba laponă, limba saamă.

саáмы, *-ов pl.; sg. -áм, -а m.* saami, laponi.

сабади́лла, *-ы f. (bot. farm.)* popaz.

сабáн, *-а m. (agr.)* plug primitiv de lemn.

сáбельник, *-а m. (bot.)* **1.** șapte-degete. **2.** *(ирис)* stînjenel, iris.

сáбельный *adj.* de sabie; ~ *удáр* lovitură de sabie.

сáбля, *-и f.; gen. pl. -бель* **1.** sabie. **2.** *pl. (fig.)* soldați din cavalerie, cavaleriști; *отря́д в пятьсóт сáбель* un detașament de cinci sute de cavaleriști.

сабó *n. indecl.* sabot.

саботáж, *-а m. sg.* sabotaj.

саботáжник, *-а m.* sabotor.

саботáжничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sabota, a săvîrși acte de sabotaj.

саботи́рование, *-я n. sg.* sabotare.

саботи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a sabota.

сабу́р, *-а m. (farm.)* sabur, sirop de aloe.

сáван, *-а m.* giulgiu, lințoliu; *(fig.) снéжный* ~ mantie de zăpadă, covor de zăpadă.

савáнна, *-ы f. (geogr.)* savană.

саврáсый *adj.* roib, roșcat.

сáга, *-и f. (lit.)* sagă.

сагити́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *агити́ровать (2)*

сáго *n. indecl.* sago.

сáгов|ый *adj.* de sago; *~ое дéрево* sau *~ая пáльма* sagotier.

сад, *-а m.* grădină, livadă; *фруктóвый* ~ grădină cu pomi fructiferi, livadă; *зоологи́ческий* ~ grădină zoologică; *ботани́ческий* ~ grădină botanică; *городскóй* ~ grădină publică; *дéтский* ~ grădiniță de copii, grădiniță.

садану́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** *(сильно ударить)* a lovi puternic, a plesni, a pocni, a arde (una). **2.** *(всадить нож)* a împlînta.

сади́зм, *-а m. sg.* sadism.

сади́льник, *-а m. (agr.)* țăruș pentru plantat, plantator.

сади́ст, *-а m. sg.* sadist.

сади́стский *adj.* (de) sadic.

сади́ть[1], *сажу́, сáдишь vb. ipf. acuz.* **1.** a sădi, a planta; a semăna; ~ *дерéвья* a planta pomi; ~ *цветы́* a semăna flori. **2.** a așeza, a pofti *(să șadă)*; ~ *когó-л. за стол* a pofti pe cineva *(să se așeze)* la masă.

сади́ть[2], *сажу́, сáдишь vb. ipf. (pop. în expr. folosit pentru a arăta intensitatea maximă a unei acțiuni al cărei sens reiese din context)*; *мáльчик так и сáдит по дорóге* băiatul aleargă mîncînd pămîntul; *сáдит пу́лю за пу́лей* trage glonț după glonț.

сади́ться, *сажу́сь, сади́шься vb. ipf.* de la *сесть*[1]; *сади́тесь!* ședeți!, luați loc!

сáдка, *-и f. (zoot.)* împerechere, montă.

садóвник, *-а m.* grădinar, horticultor.

садóвница, *-ы f.* **1.** grădinăreasă, grădinăriță. **2.** *(înv.)* soție de grădinar.

садовóд, *-а m.* horticultor, specialist în horticultură, pomicultor.

садовóдство, *-а n.* **1.** grădinărie, grădinărit; horticultură, pomicultură. **2.** gospodărie horticolă; grădinărie.

садовóдческий *adj.* horticol, pomicol; de horticultură, de pomicultură.

садóв|ый *adj.* de grădină; horticol; *~ые растéния* plante cultivate, plante de grădină; *~ая мали́на* zmeură de grădină ◇ *~ая головá* cap de bostan.

садóк, *-дкá m.* **1.** încăpere în care cresc animale; ~ *для птиц* coteț pentru creșterea păsărilor. **2.** vivieră, vas special pentru păstrarea peștelui viu/ pentru creșterea puietului de pește; *живоры́бный* ~ vas/bazin pentru păstrarea peștelui viu.

сáжа, *-и f. sg.* funingine; negru de fum ◇ *делá — как* ~ *белá* treaba merge prost; treburile merg anapoda; mai rău nici nu se poate.

сажáльный *adj.* de plantat.

сажáлка, *-и f. (agr.)* plantator, par/ mașină de plantat.

сажáльщик, *-а m. (agr.)* plantator, persoană care plantează.

сажáние, *-я n.* sădire, plantare.

сажáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. посади́ть) acuz.* **1.** a planta, a sădi; ~ *виногрáд* a planta viță de vie. **2.** a așeza, a pofti să șadă, a ajuta să se

așeze; a îmbarca; ~ *за стол* a pofti *(să se așeze la masă)*; ~ *войскá на судá* a îmbarca trupe. **3.** a pune, a așeza; ~ *за рабóту* a pune la treabă; ~ *ку́рицу на я́йца* a pune cloșcă. **4.** a închide, a băga; ~ *в тюрьму́* a băga la închisoare, a întemnița. **5.** *(despre pîine)* a băga; ~ *хлеб в печь* a băga pîinea în cuptor ◇ ~ *на хлеб и на вóду* a ține numai cu pîine și apă.

сáженец, *-нца m. (agr.)* butaș, răsad, puiet.

сажёнками *adv. (sport) плáвать* ~ a înota voinicește; *плáвание* ~ voinicească.

сажéнн/ый *adj.* **1.** *(înv.)* de un stînjen. **2.** foarte mare, enorm, colosal; *~ые шаги́* pași enormi, pași uriași.

сáженцев|ый *adj.* de (din) butași, de (din) răsad; *~ые дерéвья* pomi crescuți din butași, pomi înmulțiți prin butășire.

сáжен|ый *adj.* **1.** plantat, răsădit, crescut din butași; *~ые цветы́* flori sădite. **2.** crescut, prăsit, răsădit; *~ая ры́ба* pește crescut/prăsit.

сáжéнь, *-и f.* stînjen *(=2,134 m; квадрáтная* ~ stînjen pătrat; *морскáя* ~ stînjen marin *(=1,83 m)* ◇ *косáя* ~ *в плечáх* (om) lat în umeri, lat în spate, spătos.

сáжистый *adj.* de negru de fum.

сáжка, *-и f. (agr.)* tăciune zburător.

сазáн, *-а m.* crap.

сáйка, *-и f.* chiflă, franzeluță.

сак, *-а m. (iht.)* mincioc.

саквоя́ж, *-а m.* sac de voiaj.

сáкля, *-и f.* casă, casă țărănească din Caucaz.

сакраментáльный *adj.* sacramental; sacru, sfînt.

саксау́л, *-а m. (bot.)* saxaul.

саксóнский *adj.* saxon; din saxa; ~ *фарфóр* porțelan de saxa.

саксофóн, *-а m. (muz.)* saxofon.

саксофони́ст, *-а m.* saxofonist.

салáзк|и, *-зок pl.* **1.** săniuță, sanie; *катáться на ~ах* a se da cu săniuța. **2.** *(tehn.)* sanie, glisieră, cărucior; *ракéтные* ~ ghidaj pentru rachete.

салáка, *-и f.* scrumbie din Marea Baltică; hering.

саламáндра, *-ы f. (zool.)* salamandră.

салáт, *-а m.* **1.** *(bot.)* salată; *~-лату́к* lăptucă. **2.** salată *(mîncare)*.

салáтник, *-а m.* salatieră.

салáтница, *-ы f. v. салáтник*

салáт/ный *adj.* de salată; *~ного цвéта* verde deschis, vernil.

сáлинг, *-а m. (mar.)* crucetă.

сáлить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. засáлить) acuz.* **1.** a îmbiba/ a unge cu o substanță grasă. **2.** a murdări, a păta cu grăsime.

сáлиться, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. засáлиться).* **1.** a se îmbiba cu grăsime; a se unge. **2.** a se murdări cu grăsime.

салици́лка, *-и f. sg.* salicilat, acid salicilic.

сали́ческий *adj. (ist.)* salic; ~ *закóн* legea salică.

сáлки *pl. (детская игра)* leapșa; *игрáть в* ~ a se juca de-a leapșa.

сáло, *-а n. sg.* grăsime, slănină; seu; untură; *топлёное* ~ untură; *свинóе* ~ slănină de porc; *говя́жье* ~ seu; *вну́треннее* ~ osînză; *гуси́ное* ~ untură de gîscă.

салóл, *-а m. sg. (farm.)* salol.

салóн, *-а m.* **1.** *(înv.)* salon, cameră de primire; *гóсти перешли́ в* ~ musafirii au trecut în salon. **2.** salon, expoziție, cerc; *худóжественный* ~ salon de pictură, expoziție; *~-вагóн* vagon-salon.

салóнн|ый *adj.* de salon; *~ая бесéда* conversație de salon.

салóп, *-а m. (înv.)* palton larg (de damă); palton ponosit/ demodat.

салотóпенный *adj.* de topit grăsimi; ~ *завóд* fabrică de topit grăsimi.

салотóпня, *-и f.* topitorie de seu, topitorie de slănină.

салты́к, *-á m. (în expr.) на свой* ~ fiecare pe limba lui.

салфéтка, *-и f.* șervet de masă, șervețel; *бумáжная* ~ șervețel de hîrtie.

салфéточный *adj.* de șervețel; pentru șervete.

сальварсáн, *-а m. sg. (farm.)* salvarsan.

сáльвия, *-и f. (bot.)* salvie.

сáльдо *n. indecl. (cont.)* sold; *крéдитовое* ~ sold creditor; *дéбитовое* ~ sold debitor; *акти́вное* ~ sold activ.

сáльник[1], *-а m. (anat.)* epiploon.

са́льник², -*а m.* (*tehn.*) presgarnitură, garnitură de etanşare.
салфе́т, -*а m.* (*în expr.*) ~ *ва́шей ми́лости/ва́шей че́сти!* multă sănătate!; să trăiţi o mie de ani, fără sărbători!
са́льность, -*и f.* 1. *sg.* indecenţă, necuviinţă; obscenitate. 2. vorbe murdare, trivialităţi.
са́льный¹ *adj.* indecent, obscen, trivial; ~ *анекдо́т* anecdotă piperată.
са́льн|ый² *adj.* 1. de grăsime, de seu; ~*ая све́чка* lumînare de seu. 2. unsuros, soios, murdar; (*anat.*) ~*ые желе́зы* glande sebacee.
са́льто *n. indecl.* salt.
са́льто-морта́ле *n. indecl.* salt mortal.
салю́т, -*а m.* salut; *артиллери́йский* ~ salut prin salve de tun, salve de salut; *произвести́* ~ a trage salve de tun (*în semn de salut*).
салютова́ть, -*ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* şi *ipf.* (*pf.* şi *отсалютова́ть*) *dat.* a saluta, a da salutul, a da onorul (*prin salve, rachete etc.*).
сам, *самого́ m. pron.* 1. (*лично*) însuşi; singur; personal; *я* ~ eu însumi; *скажи́те э́то ему́* ~*ому́* spuneţi-i acest lucru lui personal; *он* ~ *э́то сказа́л* a spus-o chiar el; *превзойти́* ~*ого́ себя́* a se întrece pe sine însuşi. 2. (*самостоятельно*) singur, de la sine; *он* ~ *вернётся* o să se întoarcă singur; *я* ~ *спра́вился с де́лом* am reuşit s-o scot singur la capăt. 3. (*cu substantive sau cu alt pronume subliniază sensul acestora*) însuşi, chiar; ~ *дире́ктор распоряди́лся* însuşi directorul a dispus; e (chiar) ordinul directorului. 4. **сам**, -*ого́ m.* (*înv.*) stăpîn, jupîn ◇ *сам, (сама́, само́) собо́й* de la sine; *само́ собо́й разуме́ется* se înţelege de la sine; e de la sine înţeles; ~ *по себе́* a) de felul lui, prin firea lui; b) de sine stătător; ~ *не свой* nu e în apele sale; *тем са́мым* în felul acesta; *э́то говори́т само́ за себя́* asta vorbeşte de la sine; *я* ~ *себе́ хозя́ин* sînt stăpîn pe capul meu, sînt de capul meu; ~ *натвори́л,* ~ *и расхлёбывай* capul face, capul trage.
сама́н, -*а m* .1. chirpici. 2. (*agr.*) paie tăiate mărunt.
сама́нн|ый *adj.* de chirpici.
самби́ст, -*а m.* (*sport*) sambist.
са́мбо *n. indecl.* sambo.
самбу́к, -*а m.* (*bot.*) soc.
саме́ц, -*мца́ m.* mascul, bărbătuş.
са́мка, -*и f.* femelă, femeiuşcă.
самоана́лиз, -*а m. sg.* autoanaliză, introspecţie.
самобеспло́дие, -*я v. n.* *самобеспло́дность*
самобеспло́дность, -*и f.* (*bot.*) autosterilitate.
самобеспло́дный *adj.* autosteril.
самобичева́ние, -*я n.* autoflagelare, autobiciuire.
самобра́нка, -*и f.* (*folc. în expr.*) *ска́терть-* ~ faţă de masă fermecată.
самоброже́ние, -*я n.* (*chim.*) fermentaţie spontană.
самобы́тность, -*и f. sg.* originalitate, specific, particularităţi.
самобы́тный *adj.* original, specific.
самова́р, -*а m.* samovar; *поста́вить* ~ a pune samovarul ◇ *е́хать в Ту́лу со свои́м* ~*ом* a se duce la vie cu struguri în poală; a vinde apă la sacagiu; a căra lemne în pădure.
самовключе́ние, -*я n.* (*tehn.*) autocuplare; cuplare automată.
самовла́стие, -*я n. sg.* 1. (*înv.*) autocraţie, absolutism. 2. despotism.
самовла́стно *adv.* (în mod) arbitrar, samavolnic, cu de la sine putere.
самовла́стность, -*и f. sg.* despotism; samavolnicie; caracter arbitrar.
самовла́стный *adj.* 1. (*înv.*) autocratic, absolutist. 2. (*вла́стный*) despotic. 3. (*неограни́ченный*); samavolnic; ~ *посту́пок* faptă arbitrară.
самовлюблённый *adj.* îndrăgostit de sine însuşi.
самовнуше́ние, -*я n. sg.* autosugestie.
самовозбужде́ние, -*я n.* (*fiz.*) autoexcitaţie.
самовозгора́ние, -*я n. sg.* aprindere spontană, autoaprindere; autoinflamare, autoaprindere.
самовозгора́ться, -*а́ется vb. ipf.* a se aprinde de la sine.
самовозгора́ющийся 1. *part. prez. act.* de la *самовозгора́ться*. 2. *adj.* autoinflamabil.
самовозника́ющий *adj.* spontan.
самово́лие, -*я n. sg.* samavolnicie; arbitrar.

самово́льник, -*а n.* (om) care săvîrşeşte samavolnicii.
самово́льничать, -*аю, -аешь vb. ipf.* a proceda în mod samavolnic, abuziv, ilegal, a săvîrşi samavolnicii; a-şi face de cap.
самово́льно *adv.* (în mod) arbitrar; (în mod) samavolnic.
самово́льн|ый *adj.* 1. nesupus, neascultător; care-şi face de cap. 2. (*соверша́емый без разреше́ния*) arbitrar, samavolnic; neautorizat; ~ *посту́пок* faptă samavolnică; ~*ая отлу́чка* absenţă neautorizată/ nemotivată.
самовоспита́ние, -*я n. sg.* autoeducare.
самовоспламене́ние, -*я n.* autoaprindere, autoinflamare.
самовоспламеня́ющийся 1. *part. prez. act.* de la *самовоспламеня́ться*. 2. *adj.* inflamabil.
самовоспроизво́дство, -*а n.* autoreproducţie.
самовосстановле́ние, -*я n.* autoregenerare; autorefacere.
самовосхвале́ние, -*я n.* laudă de sine, autoelogiere.
самовраще́ние, -*я n.* autoturaţie.
самовыгружа́тель, -*я m.* (*tehn.*) descărcător automat.
самовя́з, -*а m.* cravată.
самого́н, -*а m.* basamac, trăscău.
самого́нка, -*и f. sg.* *самого́н*
самого́нный *adj.* de basamac.
самогоноваре́ние, -*я n.* fierberea/prepararea basamacului.
самого́нщик, -*а m.* persoană care se ocupă cu prepararea şi comercializarea basamacului.
самодвиже́ние, -*я n. sg.* (*fil.*) automişcare.
самодви́жущийся *adj.* automotor; autopropulsor; ~*тра́нспорт* transport motomecanizat, transport auto.
самоде́йствующий *adj.* automat, cu funcţionare automată.
самоде́лка, -*и f.* obiect lucrat cu mijloace proprii.
самоде́льный *adj.* confecţionat cu mijloace proprii; lucrat cu mijloace primitive/casnice.
самодержа́вие, -*я n. sg.* autocraţie, absolutism.
самодержа́вно *adv.* (în mod) autocratic, absolutist.
самодержа́вн|ый *adj.* autocratic, absolutist, absolut; ~*ая власть* putere absolută.
самоде́ржец, -*жца m.* (*înv.*) autocrat; monarh absolut.
самоде́ятельност|ь, -*и f. sg.* 1. iniţiativă, spirit de iniţiativă. 2. manifestare artistică de amatori; *худо́жественная* ~ activitate artistică de amatori.
самоде́ятельный *adj.* 1. cu iniţiativă, cu spirit de iniţiativă. 2. de amatori; ~ *музыка́льный кружо́к* cerc muzical de amatori.
самодовле́ющий *adj.* de sine stătător, independent.
самодово́льно *adv.* mulţumit, plin de sine, încîntat de sine (însuşi); ~ *улыбну́ться* a zîmbi încîntat de sine.
самодово́льный *adj.* mulţumit, încîntat de sine, plin de sine (*însuşi*).
самодово́льство, -*а n. sg.* mulţumire de sine, automulţumire, autoîncîntare.
самоду́р, -*а m.* om cu apucături de tiran/de despot; tiran; despot, bădăran.
самоду́рство, -*а n. sg.* apucături/purtare de tiran/de despot; despotism; samavolnicie, bădărănie.
самоду́рствовать, -*ствую, -ствуешь vb. ipf.* a se purta ca un tiran/ca un despot/ca un bădăran.
самозабве́ние, -*я n. sg.* uitare de sine, abnegaţie.
самозабве́нно *adv.* cu uitare de sine, cu abnegaţie.
самозабве́нный *adj.* plin de abnegaţie.
самозажига́ние, -*я n. sg.* aprindere automată, autoaprindere.
самозажига́тель, -*я m.* aprinzător automat.
самозажига́ющийся *adj.* care se aprinde automat.
самозака́ливание, -*я n.* autocălire.
самозарожде́ние, -*я n. sg.* (*biol.*) generaţie spontanee, autogeneză.
самозаря́дн|ый *adj.* automat, care se încarcă automat; ~*ая винто́вка* puşcă automată.
самозащи́т|а, -*ы f. sg.* autoapărare; *гру́ппа* ~*ы* grup de autoapărare; (*jur.*) *в положе́нии* ~*ы* în stare de legitimă apărare.
самозва́нец, -*нца m.* impostor.

самозва́нный *adj.* fals, pretins, așa-zis, pseudo-; care se dă drept ...

самозва́нство, *-а n. sg.* impostură.

самоизлуче́ние, *-я n. (fiz.)* autoiradiere.

самоизуве́чение, *-я n. sg.* automutilare.

самоинду́кция, *-и f. sg. (fiz.)* autoinducție, selfinducție.

самоиспаре́ние, *-я n.* autoevaporare.

самоистребле́ние, *-я n.* autonimicire.

самоистяза́ни|е, *-я n.* autoflagelare; *занима́ться ~ем* a se autoflagela.

самока́т, *-а m.* **1.** *(înv.)* bicicletă. **2.** *(детский)* trotinetă.

самока́тн|ый *adj. (mil.) ~ая ро́та* companie de cicliști.

самока́тчик, *-а m. (mil.)* ciclist, biciclist.

самоконтро́ль, *-я m. sg.* autocontrol, control propriu.

самокри́тик|а, *-и f. sg.* autocritică; *кри́тика и ~* critică și autocritică; *в поря́дке ~и* prin autocritică, pe calea autocriticii; autocritic vorbind.

самокрити́чность, *-и f. sg.* spirit autocritic.

самокрити́чный *adj.* autocritic.

самокру́тка, *-и f. (pop.)* țigară *(răsucită de fumător).*

самолёт, *-а m.* avion, aeroplan; *реакти́вный ~* avion cu reacție; *турбореакти́вный ~* avion turboreactor; *бомбардиро́вочный ~* avion de bombardament, bombardier; *разве́дывательный ~* avion de recunoaștere; *тра́нспортный ~* avion de transport; *боево́й ~* avion de luptă; *истреби́тельный~* avion de vînătoare; *возду́шно-косми́ческий ~* avion cosmic; *орбита́льный ~* avion orbital; *раке́тный ~* avion-rachetă; *штурмово́й~* avion de asalt; *уче́бный ~* avion de școală; *~ свя́зи* avion de legătură; *одноме́стный ~* avion cu un loc ◇ *(folc.) ковёр- ~* covorul fermecat.

самолётн|ый *adj.* de avion, referitor la avioane; *~ая ата́ка* atac aerian.

самолётовожде́ние, *-я n. sg.* pilotaj, navigație aeriană.

самолёто-вы́лет, *-а m.* zbor, raid *(de avion.)*

самолётострое́ние, *-я n. sg.* construcție de avioane, industrie aeronautică.

самолёт-снаря́д, *-а m.* avion-proiectil.

самоли́чно *adv.* personal, în persoană.

самолюби́вый *adj.* ambițios, orgolios, vanitos, plin de amor propriu.

самолю́бие, *-я n. sg.* amor propriu, vanitate, mîndrie; *те́шить чьё-л. ~* a măguli orgoliul cuiva; *заде́ть чьё-л. ~* a atinge pe cineva în amorul propriu; *щади́ть чьё-л. ~* a cruța amorul propriu al cuiva.

самолюбова́ние, *-я n.* autoadmirație.

самомне́ни|е, *-я n. sg.* înfumurare, îngîmfare; *страда́ть ~ем* a fi înfumurat/închipuit/încrezut.

самонаблюде́ние, *-я n.* introspecție.

самонава́лка, *-и f. (tehn.)* autoîncărcător.

самонаведе́ние, *-я n.* autodirijare, autoghidare.

самонагрева́ние, *-я n.* autoîncălzire, încălzire spontană.

самонаде́янность, *-и f. sg.* înfumurare, încredere prea mare în sine.

самонаде́янный *adj.* încrezut, închipuit, înfumurat.

самообвине́ние, *-я n.* autoacuzare; autocondamnare.

самооблада́ние, *-я n. sg.* stăpînire de sine, cumpăt, sînge rece, autocontrol; *сохраня́ть ~* a-și păstra sîngele rece, a fi stăpîn pe sine; a-și ține firea; *потеря́ть ~* a-și pierde cumpătul, a se pierde cu firea.

самообличе́ние, *-я n.* autodemascare.

самообложе́ние, *-я n.* autoimpunere.

самообма́н, *-а m. sg.* autoamăgire, autoînșelare; iluzie.

самообогаще́ние, *-я n.* îmbogățire personală.

самообожа́ние, *-я n.* autoadorare.

самообольща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se autoamăgi.

самообольще́ние, *-я n. sg.* autoamăgire, autoînșelare.

самооборо́на, *-ы f. sg.* autoapărare.

самообразова́ние, *-я n. sg.* autoeducație, autoinstruire.

самообразова́тельный *adj.* de autodidact; autodidact.

самообслу́живание, *-я n. sg.* autoservire.

самообуче́ние, *-я n. v. самообразова́ние*

самоограниче́ние, *-я n. sg.* autoîngrădire, autolimitare, restricție/restrîngere benevolă.

самоокисле́ние, *-я n. sg. (chim.)* autooxidare.

самоокупа́емость, *-и f. sg. (ec.)* recuperare/ acoperire a cheltuielilor din venituri proprii.

самоокупа́ющийся *adj. (ec.)* care-și acoperă cheltuielile.

самооплодотворе́ние, *-я n. sg.* autofecundare.

самоопределе́ние, *-я n. sg.* autodeterminare; *пра́во на́ций на ~* dreptul națiunilor la autodeterminare.

самоопредели́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. самоопределя́ться)*

самоопроки́дывающийся *adj.* autodescărcător.

самоопыле́ние, *-я n. sg. (bot.)* autopolenizare.

самоопыли́тель, *-я m. (bot.)* autopolenizator.

самоопыля́емость, *-и f. (bot.)* autopolenizare.

самоопыля́ться, *-я́ется vb. ipf.* a se autopoleniza.

самоопыля́ющийся *adj.* autopolenizator.

самоотверже́ние, *-я n. sg.* abnegație, spirit de sacrificiu.

самоотве́рженно *adv.* cu abnegație, cu uitare de sine; *~ труди́ться* a munci cu abnegație.

самоотве́рженность, *-и f. sg. v. самоотверже́ние*

самоотве́рженный *adj.* plin de abnegație, pătruns de spirit de sacrificiu.

самоотво́д, *-а m.* autorecuzare.

самоотравле́ние, *-у n.* autointoxicație, autointoxicare.

самоотрече́ние, *-я n. sg.* abnegație, spirit de sacrificiu.

самоотрешённость, *-и f.* uitare de sine.

самоохра́на, *-ы f. sg.* autoapărare, apărare proprie.

самооце́нка, *-и f.* autoapreciere.

самопи́ска, *-и f. (fam.)* toc, stilou, toc rezervor.

самопи́шущий *adj.* cu înregistrare automată; *~ аппара́т* aparat cu înregistrare automată; *~ее перо́* stilou, toc rezervor.

самоподгото́вка, *-и f.* autopregătire.

самопоже́ртвование, *-я n.* jertfire de sine; spirit de sacrificiu, abnegație.

самопожира́ние, *-я n.* autofagie.

самопозна́ние, *-я n. sg.* autocunoaștere, cunoaștere de sine.

самопрове́рка, *-и f.* autocontrol, autoverificare.

самопроизво́льно *adv.* (în mod) spontan, de la sine.

самопроизво́льность, *-и f. sg.* spontaneitate, caracter spontan.

самопроизво́льн|ый *adj.* spontan, neimpus.

самопря́лка, *-и f.* roată de tors *(acționată cu piciorul).*

самопу́ск, *-а m. (tehn.)* pornire automată.

саморазви́тие, *-я n. rg.* autodezvoltare; autoeducare, autoinstruire.

саморазгружа́ющийся *adj.* cu descărcare automată.

саморазгру́зчик, *-а m. (tehn.)* basculator.

саморазложе́ние, *-я n. sg. (chim.)* autodescompunere.

саморазоблаче́ние, *-я n.* autodemascare.

саморазря́д, *-а m. (el.)* autodescărcare.

саморазряже́ние, *-я n.* autodescărcare, descărcare de la sine, descărcare automată.

саморегули́рование, *-я n.* autoreglare.

саморегули́рующий *adj.* autoregulator.

самореклáма, *-ы f. sg.* autoreclamă.

саморо́дн|ый *adj.* **1.** *(geol.)* nativ, natural; *~ое зо́лото* aur nativ. **2.** *(fig. înv.)* înnăscut, natural, din naștere; *~ тала́нт* talent înnăscut.

саморо́док, *-дка m.* **1.** metal în stare nativă; *~ зо́лота* bucată de aur nativ, pepită. **2.** *(fig.)* talent înnăscut; persoană înzestrată de la natură.

саморо́спуск, *-а m. sg.* autodizolvare.

самоса́д, *-а m. sg.* tutun cultivat pentru uz propriu și prelucrat rudimentar.

самоса́дка, *-и f. sg.* sare provenită din sedimentare naturală.

самосбро́ска, *-и f. (agr.)* secerătoare-pologitoare.

самосва́л, *-а m.* basculantă.

самосе́в, *-а m. sg. (agr. biol.)* însămînțare naturală; semințiș natural.

самосе́йка, *-и f. (agr.)* samurasIă.

самосма́зка, *-и f. sg. (tehn.)* ungere automată.

самоснабже́ние, *-я n. sg.* autoaprovizionare, procurare directă, aprovizionare pe căi proprii.

самосоверше́нствование, *-я n. sg.* autoperfecţionare.

самосожже́ние, *-я n.* jertfire de sine, jertfire pe rug a propriei fiinţe *(din fanatism religios)*.

самосозерца́ние, *-я n.* introspecţie.

самосозна́ние, *-я n. sg.* conştiinţă, conştiinţă de sine; *кла́ссовое* ~ conştiinţă de clasă; *национа́льное* ~ conştiinţă naţională.

самосохране́ни|е, *-я n. sg.* autoconservare; *инсти́нкт* ~*я* instinct de conservare.

самостоя́тельно *adv.* (în mod) independent, de sine stătător; singur, de la sine, neajutat de alţii, din proprie iniţiativă; *жить* ~ a trăi în mod independent.

самостоя́тельность, *-и f. sg.* independenţă, neatîrnare; caracter de sine stătător, spirit de independenţă; ~ *госуда́рства* independenţa statului; *полити́ческая* ~ independenţă politică; *прояви́ть* ~ a-şi manifesta independenţa, a-şi manifesta spiritul de independenţă; a da dovadă de independenţă.

самостоя́тельн|ый *adj.* **1.** independent, neatîrnat, liber, de sine stătător; ~*ое госуда́рство* stat independent, stat neatîrnat. **2.** independent, cu iniţiative personale, hotărît; ~ *челове́к* om independent. **3.** original; ~ *учёный труд* lucrare ştiinţifică originală.

самострахова́ние, *-я n. (sport)* autoasigurare.

самостре́л[1], *-а m. (ist.)* arbaletă.

самостре́л[2], *-а m.* **1.** automutilat. **2.** automutilare.

самосу́д, *-а m.* răfuială fără judecată; linşare, linşaj.

самотёк, *-а m. sg.* **1.** curgere, scurgere liberă gravitaţională *(datorită gravitaţiei)*. **2.** *(fig.)* mersul *(lucrurilor)* de la sine; spontaneitate; *в поря́дке* ~*а* în mod spontan, de la sine.

самотёком *adv.* **1.** prin scurgere liberă *(datorită gravitaţiei)*. **2.** *(fig.)* stihinic; spontan, de la sine.

самоторможе́ние, *-я n. sg. (tehn.)* autoblocare, autofrînare; frînare spontană.

самоуби́йственный *adj.* cu consecinţe nefaste, extrem de periculos, fatal.

самоуби́йств|о, *-а n.* sinucidere; *поко́нчить жизнь* ~*ом* a-şi curma viaţa, a se sinucide; *покуше́ние на* ~ încercare de sinucidere.

самоуби́йца, *-ы m.* şi *f.* sinucigaş; sinucigaşă.

самоуваже́ние, *-я n. sg.* respect de sine, respect pentru propria persoană.

самоуве́ренно *adv.* plin de încredere în sine, cu multă siguranţă; cu aplomb.

самоуве́ренность, *-и f. sg.* încredere în sine; îngîmfare, înfumurare, aplomb.

самоуве́ренный *adj.* sigur de sine, încrezut; îngîmfat, înfumurat.

самоуглублённый *adj.* adîncit în sine.

самоудовлетворённость, *-и f.* mulţumire de sine.

самоуниже́ние, *-я n. sg.* umilire de sine, umilinţă.

самоуничиже́ние, *-я n. sg. v. самоуниже́ние*

самоуничтоже́ние, *-я n. sg.* autodistrugere; sinucidere.

самоуплотне́ние, *-я n.* restrîngere în spaţiul locativ, cedare benevolă de către un locatar a suprafeţei locative excedentare.

самоуплотни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. самоуплотня́ться)* a se restrînge (ca spaţiu locativ).

самоуплотня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *самоуплотни́ться.*

самоуправле́ни|е, *-я n.* **1.** autonomie. **2.** autoadministrare, autoguvernare.

самоуправля́ющийся *adj.* autonom.

самоупра́вно *adv.* (în mod) samavolnic; arbitrar, cu de la sine putere.

самоупра́вный *adj.* samavolnic, arbitrar; abuziv.

самоупра́вство, *-а n.* samavolnicie, act arbitrar.

самоупра́вствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a proceda arbitrar, a se purta samavolnic.

самоуслажде́ние, *-я n.* desfătare de sine.

самоусоверше́нствование, *-я n. sg.* autoperfecţionare.

самоуспока́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *самоуспоко́иться.*

самоуспокое́ние, *-я n. sg.* autoliniştire, liniştire de sine.

самоуспоко́енность, *-и f. sg. v. самоуспокое́ние*

самоуспоко́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. самоуспока́иваться)* a se linişti, a se autolinişti; a se culca pe o ureche.

самоустране́ние, *-я n. sg.* sustragere voită de la îndatoriri, dezinteresare faţă de misiunea încredinţată.

самоустрани́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. самоустраня́ться) от + gen.* a se da la o parte, a se retrage, a se sustrage *(de la îndatoriri)*.

самоустраня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *самоустрани́ться.*

самоутвержде́ние, *-я n.* afirmare a propriei persoane.

самоучи́тель, *-я m.* manual pentru autodidacţi.

самоу́чка, *-и m.* şi *f.* autodidact, autodidactă.

самоу́чкой *adv.* ca autodidact; *вы́учиться чему́-л.* ~ a învăţa ceva singur.

самохва́л, *-а m.* fanfaron, lăudăros, om plin de sine însuşi.

самохва́льство, *-а n. sg.* lăudăroşenie, fanfaronadă, laudă de sine.

самохо́д, *-а m.* **1.** autotun. **2.** *(tehn.)* avans automat *(la maşinile unelte)*.

самохо́д-тяга́ч *m (tehn.)* autocamion cu remorcă.

самохо́дный *adj.* cu autotracţiune, cu autopropulsie, autopropulsat; ~ *комба́йн* combină autopropulsată.

самоцве́т, *-а m.* piatră preţioasă, nestemată *(colorată)*.

самоцве́тный *adj. (în expr.)* ~ *ка́мень v. самоцве́т.*

самоце́ль, *-и f.* scop în sine.

самочи́нно *adv.* (în mod) samavolnic, arbitrar; cu de la sine putere, (în mod) abuziv.

самочи́нн|ый *adj.* samavolnic, arbitrar, cu de la sine putere, abuziv, ilegal; ~*ые распоряже́ния* dispoziţii arbitrare; dispoziţii ilegale.

самочи́нствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a acţiona/a proceda samavolnic/ arbitrar/ cu de la sine putere/ ilegal.

самочу́вствие, *-я n.* dispoziţie, stare; *душе́вное* ~ dispoziţie sufletească; *как ва́ше* ~*?* cum vă simţiţi?

саму́м, *-а m. (geogr.)* simun.

samура́й, *-я m.* samurai.

самши́т, *-а m. (bot.)* cimişir, merişor turcesc.

самши́тов|ый *adj.* de cimişir, de merişor; ~*ые изде́лия* produse de cimişir.

са́м|ый *pron. determinativ.* **1.** *(cu pronume demonstrative întăreşte sensul acestora)* anume, chiar; *в э́том* ~*ом ме́сте* chiar în acest loc; *тот же* ~ acelaşi; *тако́й же* ~ exact la fel; *э́то он* ~ *и есть* e chiar el. **2.** *(precizează locul sau timpul)* chiar, tocmai; *у* ~*ого мо́ря* chiar lîngă mare; *с* ~*ого утра́* dis-de-dimineaţă; *с* ~*ого нача́ла* din capul locului, chiar de la început; *в* ~*ую середи́ну* drept la mijloc, tocmai la mijloc. **3.** însuşi, însăşi; *доста́точен* ~ *факт согла́сия* este suficient însuşi faptul că a consimţit. **4.** *(cu adjective formează superlativul, iar cu substantive indică cantitatea sau calitatea maximă)*; ~ *бли́зкий друг* cel mai apropiat prieten; ~ *хоро́ший* cel mai bun; ~*ая ма́лость* puţin de tot; *в* ~*ом разга́ре собы́тий* în toiul evenimentelor ◇ *в* ~*ом де́ле* a) într-adevăr, de bună seamă; b) *interog.* nu mai spune?, oare?, serios?; *на* ~*ом де́ле* în realitate, de fapt; *тем* ~*ым* în felul acesta; prin aceasta; *в* ~ *раз* exact pe măsură, tocmai bine.

сан, *-а m.* demnitate, dregătorie, funcţie înaltă; rang; *носи́ть высо́кий* ~ a fi mare demnitar; a deţine o funcţie înaltă.

санато́рий, *-я m.* sanatoriu.

санато́рный *adj.* de sanatoriu; ~ *режи́м* regim de sanatoriu.

сана́ция, *-и f. sg. (ec.)* asanare.

сангви́на, *-ы f.* sanguină *(creion şi desen)*.

сангви́ник, *-а m.* om cu temperament sanguin.

сангвини́ческий *adj.* sanguin; ~ *темпера́мент* temperament sanguin.

санда́л, *-а m. sg. (bot.)* santal.

сандале́ты, *-ет pl.* sandalete.

санда́лии, *-ий f. pl.* sandale.

санда́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. насанда́лить) acuz.* a vopsi cu băcan.

сандáлов|ый *adj.* de santal; *~ые красúтели* vopsele de santal; *~ое дéрево* santal.

сандарáк, *-а m.* sandarac.

сáндвич, *-а m.* sandviș.

сáн|и, *-éй pl.* sanie; *éхать в ~ях* sau *на ~ях* a merge cu sania. ◇ *готóвь ~ лéтом, а телéгу зимóй* omul înțelept își face iarna car și vara sanie; *(prov.) каковы́ сáми, таковы́ и ~* cum e sacul și petecul; cum e turcul și pistolul; *не в свои́ ~ не сади́сь* nu te băga unde nu-ți fierbe oala.

санинстрýктор, *-а m. = санитáрный инстрýктор* instructor sanitar.

сани́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (ec.)* a asana, a redresa; *~ финáнсы* a asana finanțele.

санитáр, *-а m.* sanitar, infirmier; brancardier.

санитари́я, *-и f. sg.* igienă socială; măsuri de ocrotire a sănătății publice.

санитáрка, *-и f.* sanitară, infirmieră, soră, brancardieră.

санитáрн|ый *adj.* sanitar; *~ врач* medic igienist; *~ая часть* serviciul sanitar; unitate sanitară; *~ая инспéкция* inspecție sanitară.

сáнк|и, *-нок* **1.** *v. сáни.* **2.** sanie mică, săniuță pentru copii; *кататься на ~ах* a se da cu săniuța.

санкциони́рование, *-я n.* sancționare.

санкциони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (livr.)* a sancționa, a întări, a confirma, a aproba.

сáнкци|я, *-и f. (livr.)* **1.** sancționare, întărire, confirmare, aprobare; *получи́ть ~ю дирéктора* a primi aprobarea directorului. **2.** sancțiune, pedeapsă; *экономи́ческие ~и* sancțiuni economice.

саннадзóр, *-а m. = санитáрный надзóр* inspecție sanitară.

сáнный *adj.* de sanie.

санови́тость, *-и f. (înv.)* **1.** situație socială înaltă. **2.** *(fig.)* prestanță, înfățișare falnică, aspect maiestuos.

санови́тый *adj. (înv.)* **1.** *(ist.)* de origine nobilă, din protipendadă. **2.** de înalt rang, avînd un post înalt; *~ чинóвник* înalt funcționar, mare dregător. **3.** *(fig.)* cu înfățișare impunătoare/falnică, maiestuoasă, cu multă prestanță.

санóвник, *-а m. (înv.)* înalt demnitar, mare dregător.

санóвность, *-и f.* demnitate, prestanță.

санóвный *adj. (înv.)* de înalt rang, care deține un post înalt.

сáночки, *-чек, -чкам pl.* săniuță; *(prov.) лю́бишь катáться, люби́ и ~ вози́ть* tot folosu-i cu ponos; ca să mănînci miezul trebuie să spargi nuca, dacă-ți place urda, paște turma.

санскри́т, *-а m.* (limba) sanscrită.

санскритóлог, *-а m.* specialist în sanscrită, sanscritolog.

санскритолóгия, *-и f.* sanscritologie.

санскри́тский, *adj.* de/ în limba sanscrită; *~ие тéксты* texte sanscrite, în limba sanscrită.

сантéхник, *-а m.* instalator.

сантéхника, *-и f. = санитáрная тéхника*

сантигрáмм, *-а m.* centigram.

сантили́тр, *-а m.* centilitru.

санти́м, *-а m.* centimă.

сантиментáльный *adj. v. сентиментáльный*

сантимéнты, *-ов m. pl. (iron.)* sentimentalitate.

сантимéтр, *-а m.* centimetru.

сантони́н, *-а m. sg. (farm.)* santonină.

сáнýз|ел, *-лá m. = санитáрный ýзел* grup sanitar.

сáнчáсть, *-и f.* unitate sanitară, serviciu sanitar.

сап[1], *-а m. (vet. med.)* răpciugă; morvă.

сап[2], *-а m.* sforăit, sforăială.

сáп|а, *-ы f. (mil.)* șanț, tranșee, săpături ◇ *ти́хой ~ой* pe ascuns, pe furiș, încet și pe nesimțite.

сапёр, *-а m. (mil.)* pionier, genist.

сапёрный *adj. (mil.)* de pionieri, de geniu.

сапоги́, *сапóг pl.* ; *(sg. сапóг, -á m.)* cizme, ciubote; *кóжаные~* cizme de piele; *вáленые ~* pîslari; ◇ *два сапогá пáра* ce mi-e tanda, ce mi-e manda; a tunat și i-a adunat; *(prov.) из сапóг в лáпти переобýться* a ajunge de la moară la rîșniță; a ajunge din cal măgar; *~ всмя́тку* prostii, fleacuri; liturghie cu bragă; *~-скороходы* cizme zburătoare.

сапóжки, *сапóжек pl.* cizmulițe.

сапóжник, *-а m.* **1.** cizmar, ciubotar. **2.** *(fig.)* cîrpaci, nepriceput; ◇ *~ без*

сапóг cizmarul umblă cu cizmele sparte; *как ~ дéлать что-л.* a face ceva de mîntuială; a face o treabă de cîrpaci; *наклю́каться как ~* a se îmbăta ca un porc.

сапóжничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face cizme, a se ocupa cu cizmăria.

сапóжничество, *-а n.* cizmărie, cizmărit.

сапóжн|ый *adj.* de cizme; de cizmar; de cizmărie; *~ое ремеслó* meserie de cizmar; *~ая мастерскáя* atelier de cizmărie.

сапропéль, *-я m. (geol.)* sapropel.

сапрофáг, *-а m. (biol.)* saprofag.

сапрофи́т, *-а m. (bot.)* saprofit.

сапрофи́тный *adj. (bot.)* saprofit.

сапфи́р, *-а m.* safir.

сапфи́рн|ый *adj.* de safir; *~ые сéрьги* cercei de safir.

сапфи́ровый *adj. v. сапфи́рный*

сапфи́ческ|ий *adj. (lit.)* safic.

сарабáнда, *-ы f. (muz.)* sarabandă.

сарáй, *-я m.* șopron, șură, magazie, hambar; *~ для дров* magazie de lemne.

саранчá, *-и́ f. sg.* (și *col.*) lăcustă; *набрóситься на что-л как ~* a se năpusti ca lăcustele.

саранчóвые, *-ых pl; sg. -ое -ого n. (entom.)* familia lăcustidelor.

сарафáн, *-а m.* sarafan, rochie fără mîneci.

сардéлька, *-и f.* cîrnăcior, debrețin; safalade.

сарди́на, *-ы f.* sardea.

сарди́нка, *-и f. v. сарди́на*

сардони́кс, *-а m. (mineral.)* sardonix.

сардони́ческий *adj.* sardonic, batjocoritor, ironic, răutăcios.

сáржа, *-и f. (text.)* serj.

сáржевый *adj. (text.)* de serj.

саркáзм, *-а m.* sarcasm.

саркасти́ческий *adj.* sarcastic.

саркасти́чность, *-и f.* caracter sarcastic.

саркасти́чный *adj. v. саркасти́ческий*

саркóма, *-ы f. (med.)* sarcom.

саркофáг, *-а m.* sarcofag.

сарпи́нка, *-и f.* stambă; indian.

сары́ч, *-á m. (ornit.)* șoricar.

сатанá, *-ы́ f. sg.* diavol, drac, satana, necuratul.

сатанéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. осатанéть) (pop.)* a se îndrăci, a se înrăi.

сатани́нский *adj. v. сатани́ческий*

сатани́ческий *adj.* satanic, diavolesc, drăcesc.

сателли́т, *-а m.* **1.** *(astr.)* satelit. **2.** *(fig.)* satelit, acolit.

сати́н, *-а m. (text.)* satin.

сатини́рование, *-я n. sg. (text.)* satinare.

сатини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tehn.)* a satina.

сати́новый *adj.* de satin.

сати́р, *-а m. (mitol.)* satir.

сати́ра, *-ы f. (lit.)* satiră.

сати́рик, *-а m.* autor satiric, autor de satire.

сатири́ческий *adj.* satiric.

сатири́чность, *-и f.* caracter satiric.

сатири́чный *adj.* satiric.

сатисфáкция, *-и f. (înv.)* satisfacție.

сатрáп, *-а m.* **1.** *(ist.)* satrap. **2.** *(fig.)* satrap, despot, tiran, zbir.

сатурáтор, *-а m. (tehn.)* cuvă de carbonatare; *(chim.)* saturator.

сатурáция, *-и f. sg.* saturație.

сатýрн, *-а m. (mitol. astr.)* saturn.

сатурни́зм, *-а m.* saturnism; otrăvire cu plumb.

сатурнáлии, *-й pl. (ist.)* saturnale.

сафлóр, *-а m. (bot.)* șofran; *красúльный ~* șofrănaș.

сафóй, *-я m.* varză creață.

сафья́н, *-а m.* marochin, saftian.

сафья́новый *adj.* de marochin, de saftian.

сáхар, *-а (-у) m.* zahăr; *тростникóвый ~* zahăr de trestie; *свекловúчный ~* zahăr de sfeclă; *кусковóй ~* zahăr cubic; *~ рафинáд* zahăr rafinat; *виногрáдный ~* glucoză, dextroză; *(chim.) молóчный ~* lactoză; *плодóвый ~* fructoză, levuloză.

сахари́метр, *-а m. (chim.)* zaharimetru, glucometru.

сахари́н, *-а m. sg.* zaharină.

сахари́новый *adj.* de zaharină.

сáхаристость, *-и f. sg.* zaharozitate; conținut/procent de zahăr.

сáхарист|ый *adj.* zaharos; dulce; *~ое веществó* substanță zaharoasă; *~ вкус* gust dulce.

сáхарить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pog.) посáхарить) acuz.* a presăra/ a îndulci cu zahăr.

сáхарница, *-ы f.* zaharniță.

сáхарн|ый *adj.* **1.** de zahăr, zaharos; ~ *песóк* zahăr tos; *~ая свёкла* sfeclă de zahăr; ~ *завóд* fabrică de zahăr. **2.** *(fig.)* mieros, siropos; *~ые рéчи* discursuri mieroase ◇ *(med.) ~ая болéзнь* diabet.

сахароварéние, *-я n. sg.* fabricarea zahărului.

сахарóза, *-ы f. (chim.)* zaharoză.

сахарозавóдчик, *-а m.* fabricant de zahăr.

сахаронóс, *-а m.* plantă zaharoasă.

сачóк, *-чкá m.* **1.** minciog; ciorpac. **2.** plasă *(de prins insecte).*

сбáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. сбавля́ть) acuz.* sau *gen.* a micșora, a reduce, a coborî, a scădea; ~ *в вéсе* a pierde din greutate; *(fig.)* ~ *спéси комý-л.* a mai tăia cuiva din nas; *сбáвить тон* a coborî tonul, a o lăsa mai moale.

сбáвиться, *-ится vb. pf. (ipf. сбавля́ться)* a se micșora.

сбáвка, *-и f.* rabat, remiză, reducere; scăzămînt.

сбавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *сбáвить*

сбавля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *сбáвиться*

сбалансúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* de la *балансúровать(2)*

сбáлтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сболтáть*

сбéгать, *-аю, -аешь vb. pf. за + instr.* a da o fugă, a se repezi.

сбегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сбежáть*

сбегáться, *-áется vb. ipf.* de la *сбежáться*

сбежá|ть, *-егý, -жúшь; -егýт vb. pf. (ipf. сбегáть)* **1.** *с + gen.* a coborî în fugă; ~ *с лéстницы* a coborî scara în fugă. **2.** a fugi *(pe ascuns),* a o șterge. **3.** *(исчезнуть)* a dispărea; a pieri; *улы́бка ~ла с лицá* zîmbetul i-a dispărut de pe față, i-a pierit zîmbetul.

сбежá|ться, *-жúтся; -егýтся vb. pf. (ipf. сбегáться)* a veni, a se aduna în fugă.

сберегáтельн|ый *adj.* de economii și depuneri; *~ая кácca* casă de economii și consemnațiuni (C.E.C.); *~ая кни́жка* libret de economii.

сберегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сберéчь.*

сберегáться, *-áется vb. ipf.* de la *сберéчься*

сбережéни|е, *-я n. sg.* **1.** economisire; cruțare, păstrare; economie; ~ *средств* economisire de mijloace. **2.** *pl.* economii; *трудовы́е ~я* economii provenite din muncă.

сберéчь, *-егý, -ежёшь vb. pf. (ipf. сберегáть) acuz.* **1.** a păstra, a conserva; ~ *нýжные бумáги* a păstra hîrtiile necesare; ~ *си́лы* a cruța forțele. **2.** a economisi; ~ *дéньги* a economisi banii; ~ *на чёрный день* a strînge bani albi pentru zile negre.

сберéчься, *-ежётся; vb. pf. (ipf. сберегáться)* a se păstra nevătămat/ necheltuit; a fi economisit.

сберкácca, *-ы f. = сберегáтельная кácca* casă de economii și consemnațiuni (C.E.C.).

сберкни́жка, *-и f. = сберегáтельная кни́жка* libret de economii.

сбивáлка, *-и f.* tel, bătător.

сбивáние, *-я n.* batere; ~ *мáсла* baterea untului.

сбивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сби́ть*[1,2]

сбивá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сби́ться*[1,2]. **2.** *на + acuz.* a deveni asemănător cu ... ; a căpăta un aspect de ...

сби́вчиво *adv.* (în mod) confuz, încurcat; întortochiat.

сби́вчивость, *-и f. sg.* caracter confuz, confuzie.

сби́вчивый *adj.* confuz, încurcat.

сби́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *сбить.* **2.** *adj.* ros, tocit, strîmbat, scîlciat; *~ые каблукú* tocuri roase. **3.** *adj.* bătut; bătut spumă; *~ые сли́вки* frișcă bătută.

сбить[1], *собью́, собьёшь vb. pf. (ipf. сбивáть) acuz.* **1.** *(удáром)* a da jos, a doborî, a răsturna; ~ *когó-л. с ног* a răsturna pe cineva, a-l face să cadă; *(fig.)* ~ *проти́вника с пози́ции* a alunga pe dușman de pe poziție. **2.** *(испóртить)* a toci; a roade; a strîmba, a scîlcia; ~ *каблукú* a toci tocurile. **3.** *(сни́зить)* a micșora, a scădea, a coborî; ~ *цéну* a scădea prețul. **4.** *с + gen.* *(застáвить сби́ться, спýтать)* a încurca, a deruta, a dezorienta, a abate; ~ *с тóлку* a deruta, a încurca *(pe cineva).* **5.** *(сколоти́ть)* a bate în cuie, a lega, a face.

сбить[2], *собью́, собьёшь vb. pf. (ipf. сбивáть) acuz.* a bate *(smîntîna, laptele etc.),* a alege *(untul).*

сби́|ться[1], *собью́сь, собьёшься vb. pf. (ipf. сбивáться)* **1.** a se mișca, a se urni din locul cuvenit, a se lăsa pe o parte; *шля́па ~лась нáбок* pălăria s-a lăsat pe o parte. **2.** a se toci, a se roade; a se strîmba, a se scîlcia; *каблукú ~лись* tocurile s-au tocit. **3.** *с + gen.* *(заблуди́ться)* a se abate, a rătăci, a fi derutat, a se încurca; ~ *с дорóги* a se abate din drum, a rătăci drumul. **4.** *(спýтаться)* a se încurca, a se deruta, a se fîstîci; ~ *с тóлку* a se încurca, a se zăpăci; ~ *в показáниях* a se încurca în răspunsuri la interogatoriu ◇ ~ *с тáкта* a pierde tactul; ~ *с ноги́* a pierde cadența; ~ *с ног* a cădea din picioare, a fi mort de oboseală.

сби́|ться[2], *собьётся vb. pf. (ipf. сбивáться)* a se condensa, a deveni mai compact/mai dens; *(fig.)* ~ *в кýчу* a se aduna grămadă.

сближáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сбли́зить.*

сближáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сбли́зиться.* **2.** *pas.* de la *сближáть.*

сближéние, *-я n.* **1.** *(дéйствие)* apropiere. **2.** asemănare.

сбли́зи|ть, *-и́жу, -и́зишь vb. pf. (ipf. сближáть) acuz.* **1.** a apropia. **2.** *(fig.)* a apropia, a împrieteni. **3.** *(найти схóдство)* a asemăna.

сбли́зи|ться, *-и́жусь, -и́зишься vb. pf. (ipf. сближáться)* **1.** a se apropia; *(fig.) их взгля́ды ~лись* părerile lor s-au apropiat. **2.** *(fig.)* a se împrieteni, a intra în relații prietenești. **3.** *(стать похóжим)* a se asemăna.

сблокúроваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* de la *блокúроваться.*

сбой, *-я m.* **1.** întrerupere; deranjament; defect. **2.** *(sport)* poticnire.

сбóку *adv.* **1.** dintr-o parte, din profil, lateral; *вид* ~ vedere dintr-o parte, vedere din profil; *смотрéть* ~ a privi dintr-o parte. **2.** alături; *стать* ~ a se așeza alături.

сболтáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. сбáлтывать) acuz.* cu *с + instr.* a amesteca; ~ *молокó с желткáми* a amesteca lapte cu gălbenuș de ouă.

сболтнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. acuz.* a trăncăni, a flecări, a spune ce nu trebuie, a te lua gura pe dinainte; ~ *глýпость* a spune o prostie; ~ *ли́шнее* a spune mai mult decît trebuie.

сбор, *-а m.* **1.** *sg.* cules, recoltare; strîngere; ~ *виногрáда* culesul strugurilor; ~ *фрýктов* culesul fructelor; ~ *урожáя* strîngerea recoltei. **2.** *sg.* percepere, încasare; colectare; ~ *налóгов* perceperea/încasarea impozitelor; *кружéчный* ~ chetă. **3.** taxă, impozit; *тамóженный* ~ taxă vamală; *гéрбовый* ~ taxă de timbru; *патéнтный* ~ taxă de brevet. **4.** *sg.* culegere, strîngere; ~ *свéдений* culegere de informații; ~ *пóдписей* strîngere de semnături. **5.** *sg. (mil.)* concentrare; *лáгерный* ~ concentrare; *отбывáть учéбный* ~ a face concentrare *(pentru instrucție).* **6.** *sg.* adunare; întîlnire; *мéсто ~а* loc de adunare; loc de întîlnire; *(mil.) труби́ть* ~ a suna adunarea; *все в ~е* toți sînt de față. **7.** rețetă la casă; *в теáтре пóлный* ~ teatrul a făcut rețetă completă. **8.** *pl.* preparative, pregătiri; *~ы в дорóгу* pregătiri de drum. **9.** *pl. (reg.)* cute, crețuri *(în croitorie)* ◇ *пионéрский* ~ adunarea pionierilor.

сбóристый *adj. v. сбóрчатый*

сбóрище, *-а n. (peior.)* adunătură, gloată.

сбóрк|а, *-и f.* **1.** *sg. (tehn.)* montare, asamblare. **2.** *(mai ales la pl.)* crețuri, cute *(în croitorie)*; *кóфта со ~ами* bluză cu crețuri; *ю́бка в ~у* fustă în cute.

сбóрная, *-ой f. (sport)* selecționată, lot național, națională.

сбóрник, *-а m.* **1.** culegere, colecție; ~ *статéй* culegere de articole; ~ *постановлéний* colecție de hotărîri/de decizii. **2.** *(tehn.)* colector; rezervor; *питáющий* ~ rezervor de alimentare.

сбóрн|ый *adj.* **1.** de adunare, de întîlnire; ~ *пункт* punct/centru de adunare. **2.** mixt; *~ая прогрáмма* program mixt; *~ая ухá* ciorbă pescărească *(din*

diferite feluri de pește). **3.** *(sport)* selecționat; *~ая футбо́льная кома́нда* (echipă) selecționată de fotbal. **4.** demontabil, prefabricat; *~ дом* casă prefabricată; *(tipogr.) ~ лист* paginile dintr-o carte care conțin titlul, prefața, tabla de materii, datele tipografice etc.

сбо́рочн|ый *adj. (tehn.)* de montaj, de montare; de asamblare; *~ая мастерска́я* atelier de montaj.

сбо́рчат|ый *adj. (tehn.)* cu crețuri, încrețit, cu cute.

сбо́рщик, *-а m.* **1.** încasator; colector; *~ по́дписей* colector de semnături. **2.** montor, montator; *~ мото́ров* montor de motoare.

сбо́рщица, *-ы f.* **1.** *(apic.)* culegătoare *(albină)*. **2.** încasatoare, colectoare **3.** montor *(femeie)*

сбра́сывание, *-я n. sg.* aruncare, azvîrlire; lansare; *~ бомб* lansarea bombelor.

сбра́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сбро́сить.*

сбра́сыватель, *-я m.* aruncător.

сбра́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сбро́ситься.* **2.** *pas.* de la *сбра́сывать.*

сбрива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сбрить.*

сбрить, *сбре́ю, сбре́ешь vb. pf. (ipf. сбрива́ть) acuz.* a rade, a bărbieri.

сброд, *-а m. sg. col.* lepădături, adunătură, strînsură, gloată; *вся́кий ~* tot felul de lepădături.

сброс, *-а m.* **1.** *sg.* aruncare, azvîrlire; lansare. **2.** *(geol.)* falie, dizlocare; *ступе́нчатый ~* falie în trepte.

сбро́си|ть, *-о́шу, -о́сишь vb. pf. (ipf. сбра́сывать) acuz.* **1.** *(сверху вниз)* a arunca *(în jos)*, a azvîrli, a trînti; *~ на парашю́те* a parașuta. **2.** *(снять с себя)* a arunca, a scoate de pe sine, a lepăda, a se dezbrăca; *~ оде́жду* a se dezbrăca de haine; *~ боти́нки* a-și scoate ghetele. **3.** *(свергнуть)* a răsturna, a scutura; *~ и́го ра́бства* a scutura jugul robiei ◇ *~ ма́ску* a-și scoate masca; *~ со счето́в* a nu lua în socoteală; *~ вес* a pierde din greutate.

сбро́ситься, *-о́шусь, -о́сишься vb. pf. (ipf. сбра́сываться)* a se arunca, a sări în jos.

сбро́сный *adj.* de evacuat.

сброшюрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. брошюрова́ть) acuz.* a broșa.

сбру́я, *-и f. col.* hamuri, harnașament; *верхова́я ~* harnașament de călărie.

сбры́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сбры́знуть*

сбры́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сбры́згивать) acuz.* a stropi, a împroșca.

сбыва́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сбыть* [1]

сбыва́ть [2], *-а́ет vb. ipf.* de la *сбыть* [2]

сбыва́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *сбы́ться (1)*

сбыт, *-а m. sg.* vînzare, desfacere, realizare; *ры́нки ~а* piețe de desfacere, debușeuri; *име́ть ~* a avea căutare; *отде́л ~а* secție de desfacere.

сбыть [1], *сбу́ду, сбу́дешь vb. pf. (ipf. сбыва́ть) acuz.* **1.** *(продать)* a desface, a vinde. **2.** *(отделаться)* a se descotorosi, a se dezbăra, a se debarasa, a scăpa; *~ с рук* a se descotorosi, a se debarasa.

сбы|ть [2], *-сбу́дет vb. pf. (ipf. сбыва́ть)* a scădea *(despre apă)*; *вода́ ~ла* nivelul apei a scăzut.

сбы́ться, *сбу́дется vb. pf.* **1.** *(ipf. сбыва́ться)* a se realiza, a se împlini; *наде́жда ~лась* speranța s-a realizat. **2.** *(înv.)* a se întîmpla; *что с ним сбу́дется?* ce se va întîmpla cu el?, ce va fi cu el?

сва́дебный *adj.* de nuntă, nupțial; *~ пода́рок* cadou de nuntă.

сва́дьб|а, *-ы f.* nuntă; *спра́вить ~у* a face o nuntă ◇ *до ~ы заживёт* pînă la nuntă trece; *как на Мала́ньину ~у* pe săturate, din belșug; *золота́я (серебряная) ~* nuntă de aur *(de argint)*.

сва́йн|ый *adj.* pe pari, pe stîlpi, pe piloți ◇ *~ые постро́йки* locuințe lacustre.

сва́ливание, *-я n.* răsturnare, doborîre; aruncare în grămadă.

сва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *свали́ть* [1]

свали́ть [1], *-лю́, -лишь vb. pf. (ipf. сва́ливать)* **1.** *(опрокинуть)* a răsturna, a doborî la pămînt; *~ де́рево* a doborî un copac; *~ с ног кого́-л.* a culca la pămînt pe cineva. **2.** *(о болезни)* a doborî. **3.** *(что-л. тяжелое)* a arunca grămadă, a îngrămădi. **4.** *(свергнуть)*

a răsturna. **5.** a arunca; *~ все на други́х* a arunca totul pe spinarea altora ◇ *~ с больно́й головы́ на здоро́вую* a da vina pe nevinovați.

свали́|ть [2] *сва́лит vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *вали́ть* [1]. **2.** *(pop.)* a se micșora; a slăbi; *жар ~и́л* arșița a scăzut.

свали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. вали́ться)* **1.** *(упасть, повалиться)* a cădea. **2.** *(fig.)* a cădea pe capul cuiva. **3.** *(заболеть)* a cădea la pat. **4.** *(наклониться)* a se lăsa pe o parte ◇ *~ как снег на́ голову* a sosi pe neașteptate, a cădea ca din cer; *как с не́ба свали́лся* parcă ar fi căzut din cer.

сва́лк|а, *-и f.* **1.** *sg.* aruncare; descărcare. **2.** *(место)* loc pentru gunoaie, gunoiște, groapă de gunoi; *(fig.) на ~е исто́рии* la lada de gunoi a istoriei. **3.** *(драка)* încăierare, bătaie; *вмеша́ться в ~у* a interveni într-o încăierare.

сва́льн|ый *adj.* **1.** de gunoiște, de gunoi. **2.** de încăierare; *~ая дра́ка* încăierare generală.

сва́льщик, *-а m. (tehn.)* descărcător.

сваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* de la *валя́ть (2, 3)*

сваля́|ться, *-я́ется vb. pf.* a se încurca, a se încîlci *(despre păr)*.

сва́р|а, *-ы f. (pop.)* ceartă, sfadă, gîlceavă, zarvă; *зате́ять ~у* a provoca ceartă.

сва́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *свари́ть (2)*

сва́риваться, *-ается vb. ipf.* de la *свари́ться (2)*

свар|и́ть, *сварю́, сва́ришь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *вари́ть*. **2.** *(ipf. сва́ривать) acuz. (tehn.)* a suda ◇ *с ним ка́ши не ~ишь* n-o scoți la capăt cu el.

свари́ться, *-арю́сь, -а́ришься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *вари́ться*. **2.** *(ipf. сва́риваться) (tehn.)* a se suda.

сва́рка, *-и f. (tehn.)* sudare; sudură; *автоге́нная ~* sudură autogenă; *терми́тная ~* sudare prin aluminoterapie; *холо́дная* sudare la rece; *~ встык* sudare cap la cap.

сварли́вость, *-и f. sg.* fire arțăgoasă/certăreață, caracter gîlcevitor.

сварли́в|ый *adj.* certăreț, arțăgos, gîlcevitor, care caută cearta cu luminarea, cîrcotaș.

сварно́й *adj.* sudat, de sudură; *~ рельс* șină sudată.

сва́рочн|ый *adj.* de sudare, de sudură; *~ое пла́мя* flacără de sudare; *~ая мастерска́я* atelier de sudură.

сва́рщик, *-а m.* sudor.

сва́стика, *-и f.* svastică.

сват, *-а m.* **1.** *(înv.)* pețitor. **2.** *(отец зятя или невестки)* cuscru ◇ *он мне ни брат ни ~* n-am cu el nici în clin nici în mînecă.

сва́танье, *-я n. v. сватовство́*

сва́т|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. посва́тать* și *сосва́тать) acuz.* cu *dat.* sau *acuz.* cu *за + acuz.* a peți. **2.** *(pf. посва́тать) acuz.* sau *acuz. у + gen.* a cere în căsătorie, a cere mîna.

сва́таться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. посва́таться) к + dat.* sau *за + acuz.* a cere în căsătorie.

сватовство́, *-а́ n. sg.* pețire, pețit.

сва́тья, *-и f.* cuscră.

сва́ха, *-и f.* pețitoare.

сва́я, *-и f.* pilon, stîlp, par; *а́нкерная ~* stîlp de ancorare.

све́дени|е, *-я n.* **1.** *sg.* cunoștință; *довести́ до ~я* a aduce la cunoștință; *приня́ть к ~ю* a lua act de ..., a lua cunoștință de ... ; *довести́ до (всео́бщего) ~я* a aduce la cunoștința (generală). **2.** *numai pl. (знания)* cunoștințe *облада́ть больши́ми ~ями* a poseda cunoștințe vaste. **3.** *(известие)* știre, informație, veste; *име́ть ~я о ком-л.* a avea știri despre cineva; *получи́ть неве́рные ~я* a fi greșit informat; *собра́ть ~я* a strînge știri/date; *по ~ям печа́ти* după informațiile presei.

сведе́ние, *-я n. sg.* **1.** încheiere, concluzie, terminare, rezumat; *~ счето́в* încheierea socotelilor ◇ *~ ли́чных счето́в* răfuială; *~ на нет* reducere la zero, anihilare.

све́дущ|ий *adj.* cunoscător, competent, expert, experimentat, priceput, versat; *~ие ли́ца* persoane competente.

свежева́ние *-я n.* jupuire.

свежева́ть, *-жу́ю, -жу́ешь vb. ipf. (pf. освежева́ть) acuz.* a jupui.

свежевы́беленный *adj.* proaspăt văruit.

свежезморо́женн|ый *adj.* congelat; *~ые фру́кты* fructe congelate.

свежеиспечённый *adj.* **1.** proaspăt, cald, abia ieşit din cuptor. **2.** *(fig.)* proaspăt, nou-nouţ; ~ *инженéр* inginer abia ieşit de pe băncile şcolii.

свежепросóльн|ый *adj.* sărat de curînd; ~*ые огурцы́* castraveţi proaspăt muraţi.

свéжесть, *-и f. sg.* răcoare, prospeţime; *не пéрвой ~и a)* nu prea proaspăt; *b)* trecut de prima tinereţe.

свежé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. посвежéть)* **1.** a se răcori, a se împrospăta; a se înviora. **2.** a se însănătoşi, a se înzdrăveni, a se întări, a se întrema, a-şi reveni.

свéж|ий *adj.* **1.** proaspăt; ~*ая ры́бка* peşte proaspăt; ~*ая рáна* rana sîngerîndă. **2.** rece, răcoros, proaspăt; ~ *вéтер* vînt răcoros; *на ~ем вóздухе* la aer curat. **3.** nou, recent, proaspăt; ~*ие нóвости* ultimele noutăţi; *со ~ими сúлами* cu puteri noi. **4.** curat, nou; ~*ая рубáшка* cămaşă nouă. **5.** viu, strălucitor; ~*ие крáски* culori vii; ~ *человéк* om nou, novice, începător; *э́то ещё свежó в моéй пáмяти* mi-e încă proaspăt în minte, mi-e viu în minte.

свежó **1.** *adv.* proaspăt. **2.** *pred. impers.* e aer proaspăt/răcoros; e răcoare.

свезти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. свозúть) acuz.* **1.** *(отвезти)* a căra, a duce, a aduce, a transporta *(undeva)*; ~ *больнóго в больнúцу* a transporta bolnavul la spital. **2.** *(вниз)* a duce, a aduce, a transporta *(în jos)*; ~ *с горы́* a aduce de pe munte. **3.** *(увезти)* a căra, a scoate, a transporta *(de undeva)*. **4.** *(отвезти и привезти)* a duce, a conduce.

свёкла, *-ы f. sg.* sfeclă; *кормовáя* ~ sfecla furajeră; *сáхарная* ~ sfeclă de zahăr.

свекловúца, *-ы f. sg.* sfeclă de zahăr.

свекловúчный *adj.* de/din sfecla de zahăr.

свекловóд, *-а m.* cultivator de sfeclă.

свекловóдство, *-а n. sg.* cultura sfeclei de zahăr.

свекловóдческий *adj.* privitor la cultura sfeclei; producător de sfeclă.

свеклокомбáйн, *-а m.* combină pentru recoltarea sfeclei.

свеклокопáтель, *-я m.* maşină de recoltat sfeclă.

свеклорéзка, *-и f.* maşină de tăiat sfeclă.

свеклосáхарный *adj.* de zahăr din sfeclă; ~ *завóд* fabrică de zahăr din sfeclă.

свеклоубóрка, *-и f.* recoltarea sfeclei.

свеклоубóрочный *adj.* de recoltare a sfeclei, de recoltat sfecla; ~ *комбáйн* combină pentru recoltat sfecla de zahăr.

свекóльник, *-а m.* **1.** borş din sfeclă. **2.** frunze de sfeclă.

свекóльный *adj.* de sfeclă; ~ *лист* frunze de sfeclă.

свёкор, *-кра m.* socru *(tatăl soţului)*.

свекрóвь, *-и f.* soacră *(mama soţului)*.

свербé|ть, *-бúт vb. ipf.* a mînca, a produce mîncărime.

свергáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *свéргнуть.*

свéргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. свергáть) acuz.* **1.** *(înv.)* a da jos, a arunca jos. **2.** *(fig.)* a răsturna, a doborî, a răpune; a da jos, a scutura; ~ *úго* a scutura jugul; ~ *с престóла* a detrona; ~ *окóвы* a sfărîma cătuşele.

свержéние, *-я n. sg.* răsturnare, doborîre, răpunere; ~ *самодержáвия* doborîrea autocraţiei.

свéрзиться, *-ржусь, -рзишься vb. pf. (pop.)* a cădea, a se rostogoli, a se răsturna a se prăbuşi; ~ *с лóшади* a se răsturna de pe cal.

свéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. сверя́ть) acuz.* cu *instr.* a confrunta, a verifica, a colaţiona, a compara, a controla; ~ *кóпию с оригинáлом* a colaţiona copia cu originalul.

свéриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. сверя́ться) с + instr.* a se informa; a consulta *(un dicţionar, îndreptar etc.)*; ~ *со словарём* a consulta dicţionarul.

свéрка, *-и f. sg.* confruntare, verificare; colaţionare.

сверкáние, *-я n. sg.* lucire, sclipire, scînteiere; strălucire, fulgerare.

сверкá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. сверкнýть)* a scînteia, a străluci; *мóлния ~ет* fulgeră; *глазá ~ют гнéвом* ochii scapără de mînie ◇ *тóлько пя́тки ~ют* fuge de-i sfîrîie călcîiele.

сверкáющий **1.** *part. prez. act.* de la *сверкáть.* **2.** *adj.* strălucitor, scînteietor, sclipitor.

сверкнýть, *-нý, -нёшь mom.* de la *сверкáть.*

сверлéние, *-я n. sg.* găurire, perforare, sfredelire.

сверлúльн|ый *adj.* de sfredelire, de găurit; ~*ая машúна* maşină de găurit.

сверлúть, *-лю́, -лúшь vb. ipf. (pf. просверлúть)* a sfredeli, a găuri.

сверлó, *-á n.* burghiu, sfredel.

сверловóй *adj.* de sfredel, de burghiu.

сверлóвщик, *-а m.* muncitor la lucrări de găurire/de sfredelire, găuritor.

сверля́щ|ий **1.** *part. act. prez.* de la *сверлúть.* **2.** *adj.* sfredelitor.

сверн|ýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. свёртывать) acuz.* **1.** a răsuci, a înfăşura, a întoarce; ~ *папирóсу* a răsuci o ţigară. **2.** a închide, a strînge; *цветóк ~ёт лепесткú* floarea îşi va închide petalele. **3.** *(сократить)* a reduce; ~ *произвóдство* a reduce producţia; *(mil.)* ~ *фронт* a micşora frontul. **4.** *(в сторону)* a se abate, a coti, a o lua ..., a cîrmi; ~ *налéво* a o lua la stînga. **5.** a suci, a strîmba, a strica sucind; ~ *ключ* a strîmba cheia ◇ ~ *лáгерь* a ridica tabăra; ~ *шéю комý-л.* a-i suci cuiva gîtul; ~ *себé шéю (fam.)* a-şi frînge gîtul.

сверну́|ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. свёртываться)* **1.** a se răsuci, a se întoarce. **2.** a se închide, a se strînge; *лепесткú ~лись* petalele s-au închis. **3.** a se încolăci, a se face ghem; ~ *клубкóм* a se ghemui, a se strînge ghem. **4.** *(о молоке, крови)* a se închega, a se coagula. **5.** *(сократиться) (fig.)* a se reduce, a scădea, a se restrînge; *произвóдство ~лось* producţia a scăzut. **5.** a se strîmba; *ключ ~лся* cheia s-a strîmbat.

сверстáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. свёрстывать şi верстáть)* a pagina.

свéрстник, *-а m.* persoană de aceeaşi vîrstă (cu cineva); *он мой* ~ el e de vîrsta mea; *мы с ним ~и* sîntem de aceeaşi vîrstă.

свёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сверстáть*

свёрток, *-тка m.* pachet, sul, fişic; legătură.

свёртывание, *-я n. sg.* **1.** *(трубкой)* înfăşurare, răsucire, înfăşurare. **2.** strîngere, închidere *(despre plante)*; ~ *лепесткóв* închiderea petalelor. **3.** *(о молоке, крови)* închegare, coagulare. **4.** *(сокращение)* reducere, restrîngere; ~ *произвóдства* reducerea producţiei. **5.** cotire, abatere din drum.

свёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *свернýть*

свёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *свернýться.* **2.** *pas.* de la *свёртывать.*

сверх *prep.* cu *gen.* **1.** (pe) deasupra, peste; ~ *рубáшки* peste cămaşă. **2.** peste; afară de ... ; mai presus de ... ; ~ *сил* peste puteri; ~ *плáна* peste plan; ~ *смéты* peste deviz. **3.** *(крóме, пóмимо)* în afară de ... ; pe lîngă; ~ *всегó он не умён* pe lîngă toate e şi prost; ~ *тогó* în afară de aceasta, pe deasupra, în plus. **4.** *(вопреки)* contrar, dincolo de ..., peste; ~ *вся́кого ожидáния* contrar tuturor aşteptărilor.

сверхвидúмость, *-и f.* supravizibilitate.

сверхвысóкий *adj.* foarte înalt; supraînalt.

сверхгенерáтор, *-а m. (tehn.)* autodină *(detector cu suprareacţie)*.

сверхдáльн|ий *adj.* **1.** de mare depărtare. **2.** *v. сверхдальнобóйный;* ~*яя ракéта* rachetă intercontinentală.

сверхдальнобóйный *adj. (mil.)* cu rază de acţiune mare, cu bătaie mare.

сверхзвуковóй *adj. (fiz.)* supersonic.

сверхкомплéктный *adj.* supranumerar.

сверхкрáтный *adj.* ultrascurt; ~ *глáсный* vocală ultrascurtă.

сверхлимúтный *adj.* care depăşeşte limita, peste limită.

сверхмóщный *adj. (tehn.)* de mare putere; ~ *двúгатель* motor de mare putere.

сверхнагрýзка, *-и f.* supraîncărcare.

сверхнормати́вный *adj.* supranormativ.

сверхплáнов|ый *adj.* peste plan; ~*ые накоплéния* acumulări peste plan.

сверхпри́быль, *-и f. (ec.)* supraprofit.

сверхпроводúмость, *-и f.* supraconductibilitate.

сверхскоростнóй *adj.* cu/de viteză mare.

сверхсме́тный *adj.* extrabugetar; peste planul de cheltuieli, peste planul financiar; ~ *расхо́д* cheltuială peste deviz.

сверхсрочнослу́жащий, *-его m. (mil.)* reangajat.

сверхсро́чник, *-а m. (mil.)* reangajat.

сверхсро́чный *adj.* **1.** peste termen. **2.** *(mil.)* reangajat, de reangajare. **3.** foarte urgent, extrem de urgent.

сверхтвёрдый *adj.* extradur.

све́рху *adv.* **1.** de sus; *тре́тья строка́* ~ al treilea rînd de sus; *вид* ~ vedere de sus; ~ *до́низу* de sus pînă jos; din cap pînă-n picioare, din creştet pînă-n tălpi; *па́дать* ~ a cădea de sus; *смотре́ть* ~ *вниз* a privi de sus în jos. **2.** din partea organelor de conducere, de sus; *директи́ва* ~ directivă de sus (din partea organelor de conducere). **3.** *(по поверхности)* deasupra, la suprafaţă ◇ *(fig.)* *смотре́ть/гляде́ть* ~ *вниз на кого́-л.* a privi de sus pe cineva.

сверхуро́чн|ый *adj.* **1.** suplimentar; *~ая рабо́та* muncă suplimentară, ore suplimentare. **2.** **~ые**, *-ых pl.* plată pentru muncă suplimentară/pentru ore suplimentare.

сверхчелове́к, *-а m.* supraom.

сверхчелове́ческий *adj.* supraomenesc, supraomenesc, supraman.

сверхчу́вственный *adj. (fil.)* transcendent, în afara simţurilor.

сверхчувстви́тельность, *-и f. (foto)* hipersensibilitate.

сверхчувстви́тельный *adj. (foto)* suprasensibil, hipersenzitiv, suprasenzitiv.

сверхшта́тн|ый *adj. (adm.)* peste schemă, în afara statelor de personal, nescriptic; *~ая до́лжность* post nescriptic.

сверхъесте́ственность, *-и f. sg.* supranatural, caracter supranatural.

сверхъесте́ственный *adj.* **1.** supranatural; *~ые си́лы* forţe supranaturale. **2.** excepţional, extraordinar, neobişnuit.

сверчо́к, *-чка́ m.* greier ◇ *(prov.)* *всяк* ~ *знай свой шесто́к* a-şi cunoaşte lungul nasului.

сверша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сверши́ть*

сверша́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *сверши́ться*

сверше́ние, *-я n.* îndeplinire, împlinire, realizare.

сверши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. сверша́ть) acuz. (înv.)* a îndeplini, a împlini, a realiza, a săvîrşi.

сверши́ться, *-ши́тся vb. pf. (ipf. сверша́ться) (înv.)* a se îndeplini, a se săvîrşi.

све́рщик, *-а m.* confruntator, verificator.

сверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *све́рить*

сверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *све́риться*

све́си|ть, *све́шу, све́сишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. све́шивать) (опустить книзу)* a lăsa să atîrne; a lăsa jos; a lăsa să se bălăbănească; *сиде́ть ~в но́ги* a şedea cu picioarele atîrnate. **2.** a cîntări.

све́си|ться, *све́шусь, све́сишься vb. pf.* **1.** *(ipf. све́шиваться) (наклониться)* a se apleca; a se lăsa în jos; *он ~лся че́рез пери́ла* s-a aplecat peste balustradă. **2.** a se cîntări.

свести́, *сведу́, сведёшь vb. pf. (ipf. своди́ть) acuz.* **1.** *(отвести)* a duce, a conduce; ~ *ребёнка в шко́лу* a duce copilul la şcoală. **2.** *(вниз)* a face/ a ajuta să coboare; a da jos; ~ *ребёнка с ле́стницы* a da jos copilul de pe scară. **3.** a depărta, a îndepărta; a îndrepta în altă parte; ~ *ло́шадь с доро́ги* a da la o parte calul din drum; *(fig.)* ~ *разгово́р на что-л.* a aduce vorba despre ceva. **4.** a scoate; ~ *борода́вку* a scoate un neg; ~ *пятно́* a scoate o pată; *(reg.)* ~ *лес* a tăia pădurea. **5.** *(соединить)* a îmbina, a uni, a reuni, a pune împreună. **6.** *(помочь встретиться)* a adura, a strînge la un loc; ~ *друзе́й* a pune pe prieteni faţă în faţă. **7.** *(завязать)* a lega, a încheia; ~ *дру́жбу* a lega prietenie. **8.** *в + acuz.* a aduna, a strînge; ~ *да́нные в табли́цу* a trece datele în tabel, a face un tabel al datelor. **9.** *к + dat.* sau *на + acuz.* *(сократить)* a aduce la, a reduce la; ~ *расхо́ды к са́мому необходи́мому* a reduce cheltuielile la strictul necesar. **10.** *на + acuz.* a decalchia; ~ *рису́нок на ка́льку* a decalchia un desen. **11.** a strînge, a contracta; *су́дорога свела́ лицо́* faţa i s-a contractat ◇ ~ *с ума́* a scoate din minţi pe cineva; ~ *счёты с кем-л.* a se răfui, a se socoti cu cineva; ~ *в моги́лу* a băga *(de viu)* în mormînt; ~ *на нет/к нулю́* a reduce la zero, a anihila; *е́ле* ~ *концы́ с конца́ми* a o scoate greu la capăt.

свести́сь, *сведётся vb. pf. (ipf. своди́ться) к + dat.* sau *на + acuz.* a se reduce la ..., a se rezuma la ...; *всё свело́сь к ...* totul s-a redus la ...; ~ *на нет,* ~ *к нулю́* a se reduce la zero.

свет [1], *-а m. sg.* **1.** lumină; *со́лнечный* ~ lumina soarelui; lumină solară; *дневно́й* ~ lumina zilei; *лу́нный* ~ lumina lunii; *ослепи́тельный* ~ lumină orbitoare; *(fig.)* ~ *пра́вды* lumina adevărului; *(auto) бли́зкий* ~ fază mică, fază scurtă; *(auto) да́льний* ~ fază mare; *иску́сственный* ~ lumină artificială. **2.** lumină *(izvor sau sursă de lumină)*; *принести́* ~ a aduce lampa/lumînarea; *заже́чь* ~ a aprinde lumina; *погаси́ть* ~ a stinge lumina; *на ~у́* la lumină; *при ~е ла́мпы* la lumina lămpii; *стать про́тив ~а* a sta în faţa luminii. **3.** zori de zi, răsărit de soare; *до ~у* pînă în zori, înainte de răsăritul soarelui; *ни ~, ни заря́* sau *чем ~/чуть ~* cu noaptea-n cap, dis-de-dimineaţă, în zori de zi ◇ *в два све́та* cu două rînduri de ferestre; *в ~е после́дних иссле́дований* în lumina ultimelor cercetări; *предста́вить в вы́годном ~е/в мра́чном ~е* a pune într-o lumină frumoasă/urîtă; *в ро́зовом ~е* în roz, în culori trandafirii; *проли́ть/бро́сить ~ на что-л.* a aduce (o) lumină într-o chestiune, a arunca (o) lumină asupra unei chestiuni; *(pop.) ~а не взви́деть* a i se face negru înaintea ochilor; *мой ~!* sufleţelul meu! *(adresare alintătoare)*; *(prov.) уче́нье — ~, неуче́нье — тьма* ai carte, ai parte; *(prov.) не только ~у, что в око́шке* lumea nu-i numai cît se vede pe fereastră; *ни ~, ни заря́* cu noaptea-n cap.

свет [2], *-а m. sg.* **1.** lume, univers; *ча́сти ~а* continente; *стра́ны ~а* puncte cardinale; *путеше́ствие вокру́г ~а* călătorie în jurul lumii; *на краю́ ~а* la capătul lumii. **2.** lume, omenirea întreagă; oamenii; *всему́ ~у изве́стно* e ştiut de toată lumea, toată lumea ştie; *уж тако́в ~!* aşa e lumea! **3.** *(înv.)* (înalta) societate, aristocraţie; *быва́ть в ~е* a frecventa înalta societate; *вы́сший* ~ înalta societate, protipendadă ◇ *произвести́ на* ~ a aduce pe lume, a da naştere, a naşte; *яви́ться на* ~ sau *увиде́ть* ~ a veni pe lume, a se naşte; a vedea lumina zilei; *(înv.) тот* ~ lumea de apoi, lumea cealaltă; *отпра́вить на тот* ~ a omorî, a trimite pe lumea cealaltă; *сжить со́ ~а (со́ ~у)* a omorî pe cineva cu zile, a pricinui moartea cuiva; *нет на ~е (кого́-л.)* a murit, nu mai e pe lumea asta; *вы́пустить* sau *изда́ть в* ~ a publica, a edita; *извле́чь на* ~ *бо́жий* a scoate la lumina zilei; *вы́ход в* ~ apariţie, publicare; *(prov.)* ~ *не без до́брых люде́й* mai sînt oameni buni pe lume; *ни за что на ~е* pentru nimic în lume; *бо́лее всего́ на ~е* mai presus de orice; ~ *не кли́ном сошёлся* mai există o ieşire; n-au intrat zilele în sac; *руга́ться на чём* ~ *стои́т* a înjura ca un birjar, a înjura de mama focului; *исколеси́ть весь* ~ sau *бе́лый* ~ a străbate lumea de-a lungul şi de-a latul; a cutreiera mări şi ţări; *мы́каться/мота́ться по́ ~у* a colinda prin lumea largă; a rătăci prin lume; *(prov.) не одна́ на ~е ку́цая соба́ка* nu e numai un cîine scurt/cîont de coadă.

света́|ть, *-а́ет vb. ipf. impers.* a se lumina de ziuă, a se crăpa de ziuă; *~ет*; *начина́ет* ~ se luminează de ziuă, încep să se ivească zorile.

светёлка, *-и f. (înv.)* odăiţă, cameră mică luminoasă.

свете́ц, *-тца́ m. (înv.)* suport pentru opaiţ

свети́л|о, *-а n.* **1.** corp ceresc, astru, stea; *движе́ние небе́сных свети́л* mişcarea corpurilor cereşti. **2.** *(fig.)* somitate, corifeu; ~ *нау́ки* somitate în ştiinţă.

свети́льник, *-а m.* **1.** luminar, corp de iluminat. **2.** *(înv.)* candelă; făclie; *карма́нный* ~ lampă/lanternă de buzunar.

свети́льный *adj. (înv.)* de iluminat, pentru luminat; *~газ* gaz de iluminat.

свети́льня, *-и f.* fitil, feştilă; ~ *лампа́дки* fitil de candelă.

свети́мость, *-и f. (astr.)* luminozitate.

свети́ть, *свечу́, све́тишь vb. ipf.* **1.** a luci; a străluci; a lumina; *со́лнце све́тит* soarele străluceşte. **2.** *(pf. посве-*

ти́ть) dat. (освеща́ть) a lumina, a face *(cuiva)* lumină; ~ *фонарём* a lumina cu un felinar.

свети́|ться, *свечу́сь, све́тишься vb. ipf.* **1.** a luci, a licări; *в о́кнах ~лись огоньки́* la ferestre licăreau lumini. **2.** *(fig.)* a străluci.

светле́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. посветле́ть)* a se lumina; *не́бо ~ет* cerul se luminează; *на дворе́ ~ет* afară se luminează. **2.** *(pf. посветле́ть) (fig.)* a se însenina, a se lumina: *взгля́д ~ет* privirea i se însenineazã/ i se luminează. **3.** *(pf. просветле́ть) (fig.)* a se limpezi *(despre gînduri, conştiinţă)*; *ум ~ет* mintea i se limpezeşte. **4.** a se zări, a licări, a sclipi, a străluci *(despre obiecte lucioase, albicioase)*.

светле́ться, *-е́ется vb. ipf.* a se zări; a licări, a sclipi, a străluci *(despre obiecte lucioase, albicioase)*.

светли́ца, *-ы f. (inv.)* cameră de musafiri.

светло́ 1. *adv.* luminos; *ла́мпа гори́т ~* lampa luminează bine. **2.** *pred. impers.* e lumină; *на дворе́ ~* afară e lumină.

светловоло́сый *adj.* cu păr de culoare deschisă.

светлогла́зый *adj.* cu ochi de culoare deschisă.

светлоголо́вый *adj. v. светловоло́сый*

све́тло-голубо́й *adj.* azuriu.

све́тло-жёлтый, *adj.* galben-deschis.

све́тло-зелёный *adj.* verde-deschis.

све́тло-кори́чневый *adj.* cafeniu-deschis.

све́тло-кра́сный *adj.* roşu-deschis.

светлокры́лый *adj.* cu aripi strălucitoare.

светлоку́дрый *adj. v. светловоло́сый*

светлоли́цый *adj.* blond.

светлоо́кий *adj. v. светлогла́зый*

све́тло-се́рый *adj.* gri-deschis.

све́тло-си́ний *adj.* albastru-deschis.

све́тлость, *-и f. sg. (în expr.) ва́ша ~* luminăţia voastră.

све́тл|ый *adj.* **1.** luminos, plin de lumină; *~ая ла́мпочка* bec luminos; *~ая ко́мната* cameră luminoasă. **2.** clar, limpede, străveziu; *~ое стекло́* sticlă străvezie; *~ ручеёк* pîrîiaş limpede. **3.** de culoare deschisă; *~ое пла́тье* rochie de culoare deschisă. **4.** *(fig.)* luminos, senin, plin de bucurie; *~ое бу́дущее* viitor luminos. **5.** *(fig.)* lucid, clar, luminat; luminos; *~ ум* cap luminat; *~ая голова́* minte lucidă ◇ *~ая ли́чность* suflet ales.

светлы́нь, *-и f.* noapte senină/ luminoasă; *кака́я ~!* ce noapte luminoasă!

светля́к, *-а́ m.* licurici.

светобоя́знь, *-и f. sg. (med.)* fotofobie.

светов|о́й *adj.* de lumină, luminos; *(fiz.) ~ы́е во́лны* unde de lumină; *~ сигна́л* semnal luminos; *~а́я ва́нна* baie de lumină; *~ эффе́кт* efect luminos; *~а́я рекла́ма* reclamă luminoasă.

светогра́мма, *-ы f.* fenogramă, mesaj optic.

светоза́рн|ый *adj.* sclipitor, scînteietor, strălucitor, luminos, radios.

светоко́пия, *-и f.* fotocopie.

светолече́бница, *-ы f. (med.)* clinică de fototerapie.

светолече́бный *adj. (med.)* fototerapeutic; *~ кабине́т* cabinet fototerapeutic.

светолече́ние, *-я n. sg. (med.)* fototerapie.

светолюби́вый *adj. (despre plante)* iubitor de lumină, heliofil.

светомаскиро́вка, *-и f. sg.* camuflajul luminii, camuflajul obiectelor luminoase.

светома́як, *-а́ m. (tehn.)* far luminos.

светометри́ческий *adj.* fotometric, de fotometrie; *~ пост* staţiune de fotometrie.

светоме́трия, *-и f. sg.* fotometrie.

светонепроница́емость, *-и f.* opacitate.

светонепроница́емый *adj.* opac.

светоно́сный *adj* luminifer.

светоориента́ция, *-и f. (biol.)* heliotropism, fototropism.

светопеча́тание, *-я n. (poligr.)* fototipie.

свето́пись, *-и f. sg. (inv.)* fotografie.

светопоглоще́ние, *-я n.* absorbţia luminii.

светопоте́ря, *-и f.* pierdere de lumină/de luminozitate.

светопреломле́ние, *-я n. (fiz.)* refracţia luminii.

светопреставле́ние, *-я n. sg.* **1.** *(bis.)* sfîrşitul lumii, judecata de apoi. **2.** *(fig. glumeţ)* dezordine, haos, tărăboi, harababură.

светопроница́емый *adj.* transparent.

светопроница́емость, *-и f.* transparenţă.

светорассе́яние, *-я n. (fiz.)* difuzare a luminii.

светосигнализа́ция, *-и f. sg.* semnalizare prin lumină, semnalizare optică.

светосигна́льный *adj.* de semnalizare cu lumină; *~ прибо́р* aparat de semnalizare cu lumină.

светоси́ла, *-ы f. (fiz.)* intensitatea luminii, luminozitate.

светосто́йкость, *-и f.* rezistenţă la lumină; *(foto)* fotostabilitate.

светосто́йкий *adj. (despre culori)* rezistent la lumină.

светотенево́й *adj.* în clar-obscur.

светоте́нь, *-и f.* clar-obscur.

светоте́хника, *-и f. sg.* fototehnică, tehnica luminii.

светофи́льтр, *-а m. (fiz.)* filtru de lumină.

светофо́р, *-а m.* semnal luminos, semafor, stop.

све́точ, *-а m.* **1.** faclă, torţă. **2.** *(fig.)* făclie, far.

светочувстви́тельность, *-и f. sg.* sensibilitate la lumină, fotosensibilitate.

светочувстви́тельн|ый *adj.* sensibil la lumină, fotosensibil; *~ая бума́га* hîrtie fotosensibilă.

све́тск|ий *adj.* **1.** *(inv.)* monden, manierat, de salon, de lume; *~ие мане́ры* maniere de salon; *~ая жизнь* viaţă mondenă; *~ челове́к* om monden. **2.** laic, profan, civil; *~ое образова́ние* învăţămînt laic; *~ брак* căsătorie laică.

светя́щ|ийся 1. *part. prez. act.* de la *свети́ться.* **2.** *adj.* luminos, care dă lumină, luminiscent; fosforescent; *~аяся кра́ска* vopsea fosforescentă.

свеч|а́, *-и́ f.* **1.** lumînare; *стеари́новая ~* lumînare de stearină; *заже́чь ~у́* a aprinde o lumînare. **2.** *(tehn.)* bujie; *запа́льная ~* bujie de aprindere. **3.** *(el.)* lumină; *электри́ческая ла́мпочка в 100 ~е́й* bec de o sută de lumini. **4.** *(farm.)* supozitor ◇ *игра́ не сто́ит свеч* mai mare daraua decît ocaua; nu face faţa cît aţa.

свече́ние, *-я n. sg.* luminiscenţă; fosforescenţă.

свечно́й *adj.* de lumînare; *~ ога́рок* muc de lumînare.

све́шать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ве́шать*[2].

све́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *ве́шаться*[2]

све́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *све́сить*(1)

све́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *све́ситься* (1)

свива́льник, *-а m.* faşă.

свива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a împleti, a răsuci. **2.** a înfăşa; *~ младе́нца* a înfăşa copilul.

свива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *сви́ться*

сви́вка, *-и f. (tehn.)* cablaj; cablare.

свида́ни|е, *-я n.* întîlnire, întrevedere; *делово́е ~* întîlnire de afaceri; *назна́чить ~* a fixa o întîlnire, a-şi da întîlnire ◇ *до ~я* sau *до ско́рого ~я* la revedere, pe curînd.

свиде́тел|ь, *-я m.* martor; *быть ~ем чего́-л.* a fi martor, a asista la ceva; *призва́ть/бра́ть в ~и кого́-л.* a invoca mărturia cuiva; *допро́с ~е́й* audiere a martorilor; *вы́звать в ка́честве ~я* a cita ca martor; *~и обвине́ния* martorii acuzării; *~и защи́ты* martorii apărării.

свиде́тельск|ий *adj.* **1.** de martor; testimonial; *~ие показа́ния* mărturii/depoziţii de martori, probe testimoniale. **2.** *-ая, -ой f.* cameră pentru martori la tribunal, camera martorilor.

свиде́тельство, *-а n.* **1.** mărturie, atestare; *истори́ческое ~* mărturie istorică. **2.** adeverinţă, certificat; *медици́нское ~* certificat medical; *(inv.) метри́ческое ~* certificat de naştere; *~ о бра́ке* sau *бра́чное ~* certificat de căsătorie; *~ о рожде́нии* certificat de naştere.

свиде́тельствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a depune mărturie, a depune ca martor. **2.** *prepl.* a demonstra, a dovedi; a ilustra. **3.** *(pf. засвиде́тельствовать) acuz.* a legaliza, a certifica, a atesta; *~ по́дпись* a legaliza o semnătură; *~ ко́пию* a legaliza o copie. **4.** *(pf. освиде́тельствовать)* a examina, a cerceta; *~ больны́х* a examina pe bolnavi ◇ *(inv.) ~ почте́ние кому́-л.* a-şi exprima stima faţă de cineva, a arăta respect cuiva.

свид|еться, -*ижусь,* -*идишься vb. pf.* (*ipf. видеться*) a se vedea, a se întîlni, a se revedea.

свидина, -ы *f.* (*bot.*) sînger.

свилеватый *adj.* cu fibră creață (*despre un arbore*).

свиль, -и *f. sg.* **1.** fibră creață (*în lemn*). **2.** incluziuni filiforme transparente (*în sticlă*).

свинарка, -и *f.* crescătoare/îngrijitoare de porci.

свинарник, -а *m.* cocină de porci.

свинарн|ый *adj.* de porci; de/pentru creșterea porcilor; ~*ая закута* cocină de porci; ~*ое хозяйство* gospodărie/fermă pentru creșterea porcilor.

свинарня, -и *f. v. свинарник*

свинарь, -я *m.* îngrijitor/păzitor de porci, porcar.

свин|ец, -*нца m. sg.* plumb; *бромистый* ~ bromură de plumb; *листовой* ~ tablă de plumb; *самородный* ~ plumb nativ ◇ *лечь* ~*цом на сердце* a se lăsa ca o piatră pe inimă; *голова* (*ноги*) *словно* ~*цом налита* (*налиты*) capul (picioarele), parcă-i (parcă-s) de plumb.

свинина, -ы *f. sg.* carne de porc; ~ *в шкуре* carne de porc cu șorici.

свинка[1], -и *f. sg.* (*med.*) oreion, parotidită.

свинка[2], -и *f. dim.* purceluș, purcel, porcușor ◇ *морская* ~ cobai, porc de India.

свиновод, -а *m.* crescător de porci; specialist în creșterea porcilor.

свиноводство, -а *n. sg.* creșterea porcilor.

свин|ой *adj.* de porc, porcin; ~*ая порода* rasă porcină; ~*ая отбивная* cotlet de porc.

свиноматка, -и *f.* scroafă prăsită.

свиноматочный *adj.* de/pentru scroafe (*de prăsilă*).

свиномолодняк, -а *m.* (*agr.*) purcei.

свинопас, -а *m.* (*inv.*) porcar, păzitor de porci.

свинопоголовье, -я *n.* efectiv de porci.

свинорой, -я *m.* (*bot.*) pir gros.

свиноферма, -ы *f.* fermă pentru creșterea porcilor, crescătorie de porci.

свинский *adj.* **1.** porcesc, murdar. **2.** josnic, infam, ticălos, mișelesc; ~ *поступок* faptă infamă, porcărie.

свинство, -а *n.* porcărie, murdărie; mîrșăvie, ticăloșie; *сделать* ~ a face o porcărie.

свинтить, -*нчу,* -*нтишь vb. pf.* (*ipf. свинчивать*) *acuz.* **1.** a strînge (*înșurubînd*), a înșuruba strîns. **2.** a scoate (*deșurubînd*), a deșuruba.

свинтус, -а *m.* (*pop.*) nemernic, ingrat, porc.

свинушка, -и *f.* porcan (*ciupercă comestibilă*).

свинцов|ый *adj.* **1.** de/cu plumb; ~*ая руда* minereu de plumb; (*chim.*) ~*ые белила* alb de plumb, ceruză; (*mineral.*) ~ *блеск* sulfură de plumb, galenă; (*farm.*) ~*ая примочка* apă de plumb; ~*ое отравление* intoxicație cu plumb, saturnism. **2.** (*fig.*) întunecat, plumburiu; ~*ые тучи* nori plumburii.

свинчак, -а *m.* (*mineral.*) galenă.

свинчатка, -и *f.* (*pop.*) arșic de plumb.

свинчивание, -я *n.* înșurubare.

свинчивать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* de la *свинтить*

свин|ья, -и *f.* **1.** porc; scroafă; *супоросная* ~ scroafă gestantă. **2.** (*fig.*) porc, om josnic, mișel, om fără scrupule ◇ *подложить* ~*ью кому-л.* a-i juca cuiva o festă/un renghi; (*prov.*) *посади* ~*ью за стол, она и ноги на стол* îi dai cuiva un deget și el îți ia mîna toată; îi dai nas lui Ivan, el se suie pe divan; s-a urcat scroafa în copac; *как* ~ *в апельсинах разбираться/понимать* a) pui migdala în nasul porcului și el spune că e ghindă; b) a se uita ca mîța-n calendar; (*prov.*) *от* ~*ьи визгу много, а шерсти нет* butoiul gol face zgomot mare; ~*ей вместе не пасли* n-am păzit/păscut porcii/bobocii/gîștele împreună.

свинюшник, -а *m. v. свинарник.*

свинячий *adj.* (*pop.*) porcesc, de porc.

свинячить, -*чу,* -*чишь vb. ipf.* (*fam.*) a face porcării; a face murdărie.

свирель, -и *f.* fluier; *пастушья* ~ fluier ciobănesc, caval.

свирепеть, -*ею,* -*еешь vb. ipf.* (*pf. рассвирепеть*) a se înfuria, a turba de mînie.

свирепо *adv.* cu furie, furios; cu ferocitate, cu cruzime.

свирепость, -и *f. sg.* furie, ferocitate, cruzime; *проявить* ~ a da dovadă de cruzime.

свирепств|овать, -*ствую,* -*ствуешь vb. ipf.* **1.** a fi furios/violent; a turba de mînie; a proceda cu cruzime. **2.** a se dezlănțui, a bîntui cu furie; *эпидемия* ~*ует* epidemia bîntuie cu furie/ face ravagii

свиреп|ый *adj.* crud, feroce, fioros, cumplit; violent; furios; ~ *взгляд* privire furioasă. **2.** (*fig.*) foarte puternic, grozav, cumplit; ~ *мороз* ger cumplit.

свисать, -*аю,* -*аешь vb. ipf.* (*pf. свиснуть*) a atîrna, a sta atîrnat, a se lăsa în jos.

свиснуть, -*ну,* -*нешь vb. pf.* de la *свисать*

свист, -а *m.* fluierat, fluierătură, șuierat, șuierătură.

свистать, -*ищу,* -*ищешь vb. ipf. acuz.* sau *fără compl.* a fluiera, a șuiera; *ветер свищет* vîntul șuieră ◇ (*mar.*) *свистать всех наверх!* toți pe punte!; *ищи свищи!* caută cu lumînarea aprinsă!, caută ziua de ieri!

свист|еть, -*ищу,* -*истишь vb. ipf.* (*pf.* mom. *свистнуть*) a fluiera; a șuiera; *паровоз* ~*ит* locomotiva fluieră ◇ (*pop.*) ~ *в кулак* a împușca francul; a fi lefter; (*pop.*) ~*ит в кармане* suflă vîntul prin buzunare.

свист|нуть[1], -*ну,* -*нешь vb. pf. acuz.* (*pop.*) **1.** a lovi cu putere, a pocni. **2.** (*украсть*) a șterpeli, a fura ◇ (*prov.*) *когда рак* ~*нет* (*и щука запоёт*) cînd va face plopul mere și răchita micșunele.

свистнуть[2], -*ну,* -*нешь vb. pf. mom.* de la *свистеть*

свисток, -*тка m.* **1.** fluier; *паровозный* ~ fluierul locomotivei. **2.** fluierat, fluierătură; *паровоз дал* ~ locomotiva a fluierat.

свистопляска, -и *f. sg.* harababură, dezmăț, orgie.

свистулька, -и *f.* fluieraș, țiuitoare.

свистун, -а *m.* **1.** cel care fluieră, cel căruia îi place să fluiere. **2.** (*болтун, бездельник*) fluieră-vînt, pierde-vară.

свистунок, -*нка m.* (*ornit.*) rață pitică.

свистящ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *свистеть.* **2.** *adj.* șuierător; siflant; ~ *звук* sunet șuierător; ~*ее дыхание* respirație șuierătoare; (*lingv.*) ~*ие согласные* consoane siflante.

свита, -ы *f.* suită, escortă.

свитер, -а *m.* pulover (cu guler pe gît).

свит|ок, -*тка m.* sul, rulou.

свить, *совью, совьёшь vb. pf.* de la *вить*

свиться, *совьюсь, совьёшься vb. pf.* (*ipf. свиваться*) a se încolăci, a se încovriga, a se face ghem, a se ghemui.

свихнуть, -*ну,* -*нёшь vb. pf. acuz.* a scrînti; ~ *ногу* a-și scrînti piciorul; ~ *с ума* a se scrînti, a se sminti; *себе шею* a) a-și frînge gîtul; b) a suferi o mare înfrîngere.

свихну|ться, -*нусь,* -*нёться vb. pf.* **1.** a se scrînti, a-și ieși din minți. **2.** (*сбиться с правильного пути*) a se abate de la drumul cel bun, a o apuca pe căi greșite.

свищ, -а *m.* **1.** gaură, crăpătură; ~ *в древесине* crăpătură într-un lemn. **2.** (*tehn.*) suflură interioară, gol, fisură. **3.** (*med.*) fistulă.

свобод|а, -ы *f.* libertate; ~ *совести* libertate a conștiinței; ~ *слова* libertatea cuvîntului; ~ *печати* libertatea presei; *лишить* ~*ы кого-л.* a priva pe cineva de libertate; (*auto*) ~ *перемещения* libertate de deplasare; *завоевать* ~*у* a cuceri libertatea; ~ *воли* libertatea voinței, liber arbitru; *выпустить на* ~*у* a pune în libertate; *демократические* ~*ы* libertăți democratice; *лишение* ~*ы* privațiune de libertate; *предоставить кому-л. полную* ~*у* (*действий*) a da cuiva deplină libertate (de acțiune) ◇ *на* ~*е* în libertate; în timpul liber.

свободно, I. *adv.* **1.** liber, în mod liber, slobod. **2.** curgător, curent; cu ușurință; *он* ~ *говорит по-русски* vorbește bine/curgător rusește. II. *pred. impers.* e liber.

свободн|ый *adj.* **1.** liber, independent, slobod; ~ *народ* popor liber; ~ *труд* muncă liberă; ~ *вход* intrare liberă; ~ *доступ* acces liber; ~*ое дыхание* respirație liberă; ~*ые движения* mișcări libere; ~*ое усмотрение* liberă apreciere, latitudine; *слишком* ~*ое поведение* comportare prea liberă; *телефон свободен* telefonul este liber; ~*ое место в вагоне* loc liber în vagon. **2.** larg, comod,

încăpător; *~ое пла́тье* rochie largă. **3.** scutit, liber; *~ от нало́гов* scutit de impozite. **4.** disponibil, vacant; *~ые де́нежные сре́дства* mijloace bănești disponibile; *челове́к ~ой профе́ссии* liber profesionist ◇ *(chim.) ~ый водоро́д* hidrogen liber.

свободолюби́в|ый *adj.* iubitor de libertate; *~ые наро́ды* popoare iubitoare de libertate.

свободолю́бие, *-я n. sg.* dragoste de libertate.

свободомы́слие, *-я n. sg.* gîndire liberă/independentă.

свободомы́слящ|ий *adj.* **1.** cu spirit independent. **2.** liber cugetător; liberal. **3.** **-ий,** *-его m.* liber-cugetător.

свод[1], *-а m. (arhit.)* boltă, boltitură, cupolă; *готи́ческий ~* boltă gotică; boltă în ogivă; *а́рочный ~* boltă în arc; *(fiz.) акусти́ческий ~* boltă acustică; *сфери́ческий ~* calotaj, boltă sferică; *(fig.) небе́сный ~* boltă cerească.

свод[2], *-а m.* cod, codice; *~ зако́нов* cod de legi.

сво́дик, *-а m. chim. (constr.)* boltișoară.

своди́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. acuz.* a duce și a aduce îndărăt.

своди́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *свести́* ◇ *не ~ глаз с кого́-л.* a nu-și lua ochii de la cineva; *едва́/е́ле ~ концы́ с конца́ми* a o scoate cu greu la capăt; a trage targa pe uscat.

свод/и́ться, *-о́дится vb. ipf.* de la *свести́сь; всё ~ится к тому́, что ...* totul se reduce la faptul că...

сво́дк|а, *-и f.* **1.** *sg.* totalizare; rezumat. **2.** buletin, comunicat, situație centralizatoare, tabel centralizator; *соста́вить ~у* a întocmi o situație; *~ вое́нных де́йствий* buletin al operațiunilor militare; *~ пого́ды* buletin meteorologic. **3.** *(tipogr.)* corectură *(pentru ultima revizie).*

сво́дник, *-а m.* proxenet, codoș.

сво́дница, *ы f.* proxenetă, codoașă.

сво́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi proxenet, a fi codoș.

сво́дничество, *-а n.* proxenetism, codoșie, codoșlîc.

сводн|о́й *adj.* *~ы́е карти́нки* abțibilduri.

сво́дн|ый *adj.* **1.** centralizator, recapitulativ; coordonator; centralizat; general, global; *~ая табли́ца* tabel generalizator; *~ отде́л* serviciu de coordonare; *(mil.) ~ батальо́н* batalion de marș. **2.** vitreg; *~ брат* frate vitreg; *~ая сестра́* soră vitregă; *~ые де́ти* copii vitregi.

сво́дня, *-и f. (pop.) v. сво́дница*

сво́дчатый *adj.* boltit, în boltă, arcuit.

своё **1.** *n.* de la *pron. свой.* **2.** **-его́** *n.* ceea ce este, a(l) lui (ei); *получи́ть ~ё* a primi ce i se cuvine; *стоя́ть на ~м* a ține tare; a ține morțiș la părerea sa; *ка́ждому ~* fiecăruia ce i se cuvine/ce este al lui.

своевла́стие, *-я n. sg.* samavolnicie, despotism.

своевла́стный *adj.* arbitrar, samavolnic, despotic.

своево́лие, *-я n. sg.* bunul plac, samavolnicie.

своево́льник, *-а m.* samavolnic, arbitrar, despot.

своево́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a proceda în mod arbitrar/abuziv/cu de la sine putere.

своево́льный *adj.* samavolnic, arbitrar, abuziv; cu de la sine putere; *~ челове́к* om samavolnic; *~ посту́пок* act/procedeu arbitrar, act samavolnic, samavolnicie.

своевре́менно *adv.* la timp, la momentul oportun; în termen.

своевре́менность, *-и f. sg.* oportunitate.

своевре́менн|ый *adj.* oportun, la timp, în timp util, în termen.

своекоры́стие, *-я n. sg.* cupiditate, lăcomie.

своекоры́стность, *-и f. sg. v. своекоры́стие*

своекоры́стный *adj.* egoist, interesat, hrăpăreț.

своенра́вие, *-я n. sg.* încăpățînare, capriciu, toane.

своенра́вность, *-и f. sg. v. своенра́вие*

своенра́вный *adj.* încăpățînat; cu toane, capricios, năzuros.

своеобра́зие, *-я n. sg.* originalitate, particularitate, specific.

своеобра́зно *adv.* în mod original, caracteristic, specific.

своеобра́зность, *-и f. sg. v. своеобра́зие*

своеобра́зн|ый *adj.* **1.** original, caracteristic, particular, specific, sui generis;

~ые вку́сы gusturi originale; *~ стиль* stil original. **2.** *(своего рода, как бы)* un fel de, ca și.

своеобы́чие, *-я n. v. своеобра́зие*

своеобы́чность, *-и f. v. своеобра́зие*

своеобы́чный *adj. v. своеобра́зный*

своз, *-а m. sg.* transportare, transport, cărat; *~ материа́лов* transportul materialelor.

свози́ть[1], *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *свезти́*

свози́ть[2], *-ожу́, -о́зишь vb. pf. acuz.* a duce și a aduce îndărăt.

сво́зка, *-и f. sg. v. своз*

сво|й, *своего́ m; f. своя́, свое́й; n. своё, своего́; pl. свои́, свои́х pron. pos.* **1.** *(se traduce în mod diferit în funcție de persoana, numărul și genul posesorului)* (al) meu, tău, său etc; *я потеря́л ~ю кни́гу, а он ~ю* eu am pierdut cartea mea, iar el pe a lui; *жить ~и́м трудо́м* a trăi din munca sa; *~и́ми рука́ми* cu propriile mele (noastre) mîini; *в своё вре́мя* la timpul său/cuvenit; *всему́ ~ё вре́мя* totul la timpul său; *в э́той му́зыке есть ~я́ пре́лесть* muzica aceasta are farmecul ei. **2.** propriu, personal; *~ дом* casă proprie. **3.** **-и́,** *-их pl.* rude, rubedenii, neamuri; *в кругу́ ~и́х* între ai săi; *пойти́ к ~и́м* a se duce la rude; *~ челове́к* om de al nostru; prieten; *он там ~ челове́к* acolo el este omul casei; *он па́рень ~* băiat de-al nostru ◇ *(prov.) ~и лю́ди — сочтёмся* o mînă spală pe alta; *расска́зывать ~и́ми слова́ми* a povesti cu cuvintele sale; *сказа́ть ~ё сло́во* a-și spune cuvîntul/părerea; *в ~ё удово́льствие* ca un pașă; fără grijă; *на ~ю го́лову* pe capul său; *на ~ страх и риск* pe riscul propriu; *сам не ~* a nu fi în apele sale; a nu-i fi toți boii acasă; *~я́ рука́ влады́ка* cine împarte, parte-și face; *~и́х не узна́ешь!* ți-arăt eu ție!, ai să mă pomenești!; *умере́ть ~е́й сме́ртью* a muri de moarte bună/de moarte naturală; *ты не в ~ём уме́* nu ești în toate mințile; *на ~и́х на двои́х* pe jos, apostolește; *крича́ть не ~и́м го́лосом* a striga ca scos din minți/ca din gură de șarpe; *называ́ть ве́щи ~и́ми имена́ми* a spune lucrurilor pe nume; *взять ~ё* a-și atinge scopul; *по-~ему* a) pe placul ui; b) în felul său; *быть не в ~е́й таре́лке* a nu fi în apele sale; *знать ~ё ме́сто* a-și cunoaște lungul nasului; *идти́ ~е́й доро́гой/~и́м путём* a-și vedea de drum; *идти́ ~и́м поря́дком / чередо́м / хо́дом* a-și urma cursul; a merge în ordine/cum se cuvine; *поста́вить на ~ё ме́сто кого́-л.* a pune pe cineva la locul său/la respect.

сво́йственник, *-а m.* rudă prin alianță; afin.

сво́йственно *pred. impers.* e natural, e firesc, e propriu.

сво́йственн/ый *adj. dat.* natural, firesc, propriu; specific, caracteristic; *со ~ым ему́ тала́нтом* cu talentul care-l caracterizează.

сво́йств|о[1], *-а n.* însușire, proprietate; *целе́бные ~а* proprietăți curative; *радиоакти́вные ~а* proprietăți radioactive; *физи́ческое ~* însușire fizică.

сво́йств|о[2], *-а n. sg.* înrudire prin alianță; *быть в ~е с кем-л.* a fi înrudit cu cineva prin alianță.

свола́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *своло́чь*

сволочно́й *adj. (injur.)* nemernic, ticălos.

сво́лочь, *-и f. (injur.)* **1.** ticălos, canalie, nemernic, lepădătură, netrebnic. **2.** *sg. col.* adunătură, pleavă, drojdie.

своло́|чь, *-оку́, -очёшь vb. pf. (ipf. свола́кивать) acuz. (pop.)* **1.** a smulge, a trage; *~ мешо́к с теле́ги* a trage sacul din căruță. **2.** a tîrî, a îngrămădi tîrînd; *~ мешки́ в ку́чу* a tîrî sacii la grămadă. **3.** *(fam.)* a fura, a sfeterisi, a șterpeli.

сво́р|а, *-ы f.* **1.** lesă, cureluşă *(cu care se leagă cîinii de vînătoare).* **2.** *col.* haită; *~ы соба́к* haite de cîini. **3.** *(fig.)* haită, bandă, șleahtă, clică.

свора́чивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. vb. сверну́ть* ([1,2,3,4,5])

свора́чивать[2], *-аю, -аешь vb. pf.* de la *своротить*

свора́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *v. сверну́ться.*(5) **2.** *pas.* de la *свора́чивать*[1].

своровать, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. acuz.* a șterpeli, a fura.

своро|ти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. свора́чивать) (pop.)* **1.** *acuz. (сдви́нуть с ме́ста)* a deplasa, a mișca din loc.

a urni; ~ кáмень a mişca piatra din loc. 2. acuz. a îndrepta într-o parte, a duce în lături. 3. acuz. a răsturna, a da jos, a arunca jos; ~ мешóк с вóза a da jos sacul din car. 4. acuz. cu dat. a luxa, a scrînti. 5. a cîrmi, a se abate; ~ с дорóги a cîrmi din drum ◇ (fam.) ~ с умá a-şi ieşi din minţi, a se ţicni, a se sminti.

свояк, -á m. cumnat ◇ ~ ~á вúдит издалекá cine se aseamănă se adună.

свояченица, -ы f. cumnată (sora soţiei)

свыкáться, -áюсь, -áешься vb. ipf. de la свыкнуться

свыкнуться, -нусь, -нешься vb. pf. (ipf. свыкáться) c + instr. a se obişnui, a se deprinde, a se învăţa; ~ с обстанóвкой a se obişnui cu mediul.

свысокá, adv. de sus, de la înălţime, distant; dispreţuitor; относúться ~ к комý-л.; обращáться ~ с кем-л. a trata pe cineva de sus; смотрéть ~ на когó-л. a privi pe cineva de sus.

свыше 1. adv. (înv.) de sus, de la autoritatea superioară; по предписáнию ~ din ordin de sus. 2. adv. (înv.) de sus, din cer; по вдохновéнию ~ din inspiraţia divină. 3. prep. cu gen. peste, mai mult decît; э́то ~ моúх сил aceasta este peste puterile mele, mă depăşeşte; ~ стá человéк peste o sută de oameni.

свя́занность, -и f. sg. 1. stinghereală, jenă; stînjeneală; ~ движéний jenă în mişcări. 2. (tehn.) legare; coerenţă.

свя́занн|ый 1. p.t.p. de la связáть; ~ слóвом legat prin cuvîntul dat; э́то свя́зано с больши́ми расхóдами aceasta implică/necesită cheltuieli mari. 2. adj. stingherit; stînjenit; silit; ~ые движéния mişcări stîngace. 3. adj. (chim.) legat; ~ азóт azot legat ◇ быть ~ым по рукáм и ногáм a fi legat de mîini şi de picioare.

связáть, -яжý, -я́жешь vb. pf. acuz. 1. pf. de la вязáть. 2. (ipf. свя́зывать) a lega; ~ кóнцы верёвки a lega vîrfurile funiei; ~ узлóм a face nod, a înnoda; ~ вéщи в узелóк a strînge lucrurile într-o legătură; (fig.) двух слов ~ не умéет nu poate lega nici două cuvinte. 3. (ipf. свя́зывать) (fig.) (соединúть) a lega; a uni; ~ свою́ сýдьбý с кем-л. a-şi lega soarta de cineva. 4. (ipf. свя́зывать) c + instr. (fig.) (установúть связь) a face/a stabili legătura; ~ однó явлéние с другúм a stabili legătura dintre două fenomene. 5. (tehn.) a cupla, a conecta. 6. (чулки) a împleti ◇ ~ себя́ обещáнием a se lega printr-o promisiune; ~ чéстным слóвом a se lega prin cuvînt de onoare; ~ когó-л. по рукáм и ногáм a lega pe cineva de mîini şi de picioare (a-i lua libertatea de acţiune); ~ чью-л. вóлю a încătuşa/a fereca voinţa cuiva; ~ инициатúву a stînjeni/a frîna iniţiativa; (едвá) ~ кóнцы с концáми a o scoate greu la capăt.

связáться, -яжýсь, -я́жешься vb. pf. (ipf. свя́зываться) c + instr. 1. a se lega, a intra în legătură cu ...; a face/a stabili legătura; ~ с рабóчими мáссами a stabili legătura cu masele muncitoreşti; ~ по телефóну a lua legătura prin telefon. 2. (pop.) a intra în relaţii cu ...; a lua contact. 3. a se apuca de ...

связи́ст, -а m. 1. lucrător la telecomunicaţii. 2. (mil.) soldat sau ofiţer din unităţile de legătură/din unităţile de transmisiune, transmisionist.

свя́зка[1], -и f. pachet, legătură, mănunchi; ~ пúсем pachet de scrisori; ~ ключéй o legătură de chei.

свя́зк|а[2], -и f. (anat.) ligament; голосовы́е ~и corzi vocale.

свя́зка[3], -и f. (lingv.) copulă.

свя́зно adv. 1. (în mod) coerent, legat; (în mod) logic; отвечáть ~ a răspunde coerent. 2. (muz.) legato.

связнóй[1] adj. (mil.) de legătură; de transmisiune; ~ самолёт avion de legătură.

связнóй[2], -óго m. (mil.) agent de legătură, agent de transmisiuni.

свя́зность, -и f. sg. 1. legătură, coerenţă, continuitate, consecvenţă. 2. (mat.) conexiune.

свя́зн|ый adj. logic, coerent; legat; ~ое изложéние expunere logică.

свя́зочный adj. 1. (anat.) de ligament. 2. (lingv.) copulativ, de legătură.

связýющ|ий 1. part. prez. act. de la свя́зывать. 2. adj. de legătură; ~ее звенó verigă de legătură.

свя́зывание, -я n. sg. 1. legare; înnodare; îmbinare, înlănţuire. 2. (tehn.) fixare; conectare, cuplare.

свя́зывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la связáть (2, 3, 4)

свя́зыва|ться, -аюсь, -аешься vb. ipf. de la связáться

связ|ь, -и f. 1. legătură; conexiune; raport; afinitate; ~ теóрии и прáктики legătura dintre teorie şi practică; причúнная ~ raport de cauzalitate; логúческая ~ legătură logică. 2. legătură; relaţii; культýрные ~и legături culturale; экономúческие ~и legături economice; дрýжеская ~ legătură de prietenie; рóдственная ~ legătură de rudenie; крóвная ~ legătură indisolubilă/strînsă; поддéрживать ~и a întreţine legături. 3. (любóвная) legătură (de dragoste). 4. pl. legături, relaţii; человéк со ~ями om cu relaţii; имéть ~и в литератýрных кругáх a avea relaţii în cercurile literare. 5. comunicaţie, legătură; телетáйпная ~ legătură prin teleimprimatoare; телефóнная ~ legătură telefonică; зрúтельная ~ comunicaţie vizuală; (mil.) ~ сигнáлами legătură prin semnale; железнодорóжная ~ comunicaţie feroviară; воздýшная ~ legătură aeriană. 6. transmisiuni, telecomunicaţii; рабóтник ~и lucrător la telecomunicaţii; Министéрство ~и Ministerul Telecomunicaţiilor. 7. (tehn.) legătură, cuplaj; comunicaţie; в ~и с ... în legătură cu ..., relativ la ...; referitor la ...; cu privire la ...; в ~и́ с э́тим; в э́той ~и în această ordine de idei, în legătură cu aceasta, în această privinţă.

свя́сло, -а n. legătoare (pentru legat snopi).

святéйший adj. (bis.) prea sfinţit.

святúлище, -а n. 1. (înv.) templu, lăcaş sfînt, biserică. 2. (fig.) sanctuar; ~ наýки sanctuarul ştiinţei.

святúтель, -я m. (bis.) preasfinţit.

святúть, -ячý, -ятúшь vb. ipf. (pf. освятúть) acuz. (bis.) a sfinţi.

свя́тки, -ток m. pl. sărbătorile Crăciunului (zilele dintre Crăciun şi Bobotează).

свя́то adv. cu sfinţenie, cu evlavie, cu pioşenie; ~ хранúть a păstra cu pioşenie/cu sfinţenie.

свят|óй adj. 1. sfînt, sacru; ~ долг datorie sacră; ~óе дéло cauză sfîntă. 2. (bis.) sfînt; canonizat; ~áя водá apă sfinţită. 3. -óй, -óго m. (bis.) sfînt; ◇ ~áя ~ы́х tot ce e mai sfînt; ~áя недéля săptămîna Paştelui; как бог свят! pe dumnezeul meu!; хоть ~ы́х (вон) выносú! să-ţi iei lumea în cap!; молúть всех ~ы́х a se ruga la toţi sfinţii; кóрчить/стрóить из себя́ ~ýю/~óго a face pe mironosiţa/pe pocăitul; ~óму ~óе и снúтся vrabia mălai visează.

свя́тость, -и f. sg. sfinţenie.

святотáтец, -тца m. blasfemator, hulitor.

святотáтственный adj. blasfemator, hulitor; de sacrilegiu, de blestem.

святотáтство, -а n. sg. sacrilegiu, blasfem, hulă.

святотáтствовать, -ствую, -ствуешь vb. ipf. a săvîrşi un sacrilegiu, a blasfemia, a huli.

свя́точн|ый adj. de Crăciun, de sărbătorile Crăciunului.

святóша, -и f. sg. bigot (prefăcut), ipocrit, făţarnic.

свя́тцы, -ев pl. (bis.) calendar bisericesc.

святы́н|я, -и f. sg. 1. (poet.) lucru sfînt, lucrul cel mai de preţ; берéчь как ~ю a păstra cu sfinţenie. 2. (bis.) obicei sfînt; loc, lăcaş sfînt.

свящéнник, -а m. preot, popă.

свящéннический adj. preoţesc, de popă.

свящéнничество, -а n. preoţie.

священнодéйствие, -я n. 1. slujbă religioasă. 2. (iron.) mare ceremonie.

священнодéйствовать, -ствую, -ствуешь vb. ipf. 1. a oficia o slujbă religioasă. 2. (iron.) a oficia/ a face ceva cu un aer solemn/pontifical.

священнослужúтель, -я m. preot, prelat, slujitor al altarului, faţă bisericească.

свящéнн|ый adj. sfînt, sacru; ~ая обя́занность datorie sacră; (bis.) ~ое писáние sfînta scriptură; (ist.) ~ сою́з sfînta alianţă.

свящéнство, -а n. sg. (bis.) preoţie, sacerdoţiu; preoţime, cler; получúть ~ a primi harul preoţesc, a fi făcut preot.

сгиб, -а m. 1. îndoire, încovoiere. 2. îndoitură, curbură, încovoitură.

сгибáние, *-я n.* îndoire, încovoiere; arcuire.

сгибáтель, *-я m. (anat.)* mușchi care se îndoaie, flexor.

сгибáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. согнýть) acuz.* a îndoi, a încovoia, a curba.

сгибáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. согнýться)* a se îndoi, a se încovoia, a se curba.

сги́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a dispărea, a pieri; *бесслéдно ~* a dispărea fără urmă; *сгинь с глаз моúх!* piei din ochii mei!

сглáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. сглáживать) acuz.* **1.** a netezi asperitățile. **2.** *(fig.)* a atenua, a îndulci; *~ неприя́тное впечатлéние* a atenua o impresie proastă.

сглáдиться, *-ится vb. pf. (ipf. сглáживаться)* **1.** a netezi, a dispărea prin călcat. **2.** *(fig.)* a se atenua; a se șterge.

сглáживание, *-я n.* discuire; netezire; îndreptare.

сглáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сглáдить*

сглáживаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сглáдиться.* **2.** *pas.* de la *сглáживать.*

сглаз, *-а m. sg.* deochi; *боя́ться ~у* a se teme de deochi.

сглáзи|ть, *-áжу, -áзишь vb. pf. acuz.* a deochia; *чтóбы не ~!* să nu-i fie de deochi!

сглодáть, *-гложý, -глóжешь vb. pf.* a ronțăi.

сглотáть, *-áю, -áешь vb. pf. (pop.)* a înfuleca, a înghiți repede.

сглупи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* de la *глупи́ть*

сгнивáние, *-я n.* putrezire, putrefacție.

сгнивáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. сгнить)* a putrezi.

сгнить, *-ию́, -иёшь vb. pf.* de la *гнить* și de la *сгнивáть*

сгнои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. гнои́ть) acuz.* a lăsa să putrezească; a face să putrezească.

сговáривать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *сговори́ть(ся).*

сгóвор, *-а m.* **1.** *(заговор)* cîrdășie, înțelegere; conciliabul; complot; *тáйный ~* complot. **2.** *(înv.) (помолвка)* logodnă.

сговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. сговáривать) acuz. (înv.)* a-și da consimțămîntul la căsătoria cuiva.

сговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. сговáриваться) с + instr.* a se înțelege, a cădea de acord, a conveni; *с ним мóжно ~* cu el te poți înțelege, cu el te înțelegi ușor.

сговóрчивость, *-и f. sg.* atitudine conciliatoare; spirit de înțelegere, de conciliere.

сговóрчивый *adj.* conciliant.

сгоди́ться, *-гожýсь, -годи́шься vb. pf. (fam.)* a fi de trebuință.

сгоня́ть [1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *согнáть*

сгоня́ть [2], *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** a mîna *(undeva și înapoi).* **2.** *(быстро съездить, сбегать куда-л.)* a trage o fugă. **3.** *(сыграть в какую-л. игру) (fam.)* a face o partidă de ...

сгорáемость, *-и f.* combustibilitate, inflamabilitate.

сгорáемый *adj.* combustibil.

сгорáни|е, *-я n. sg.* ardere, combustie; *двигáтель внýтреннего ~я* motor cu combustie internă.

сгорáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сгорéть; ~ от нетерпéния* a arde de nerăbdare; *~ от любопы́тства* a nu mai putea/ a muri de curiozitate.

сгóрбить, *-блю, -бишь vb. pf.* de la *гóрбить*

сгóрбиться, *-блюсь, -горбишься vb. pf.* de la *гóрбиться.*

сгóрбленный 1. *p.t.p.* de la *сгóрбить.* **2.** *adj.* încovoiat, gîrbov; cocîrjat, adus de spate.

сгорéть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* **1.** *(ipf. сгорáть* și *горéть)* a arde, a fi mistuit de foc; *~ дотлá* a arde pînă în temelii. **2.** *(ipf. сгорáть* și *горéть) (сгнить)* a se încinge; a putrezi *(despre cereale, făină etc.).* **3.** *(ipf. сгорáть)* a arde, a se consuma. **4.** *(иссохнуть)* a se usca ◇ *~ со стыдá* a-i crăpa cuiva obrazul de rușine; *комý ~, тот не утóнет* ce ți-e scris, în frunte ți-e pus.

сгоряча́ *adv.* la mînie; pe negîndite; *поссóриться с кем-л. ~* a se certa cu cineva la mînie.

сготóвить, *-влю, -вишь vb. pf.* **1.** *(обед)* a face mîncare. **2.** *(сделать)* a pregăti, a face.

сграбáстать, *-аю, -аешь vb. pf. (fam.)* a înșfăca.

сгребáние, *-я n.* greblare.

сгребáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сгрести́*

сгрести́, *сгребý, сгребёшь vb. pf. (ipf. сгребáть) acuz.* a grebla, a strînge *(cu furca, cu lopata etc.); ~ сéно* a strînge fînul; *~ сор в кýчу* a strînge gunoiul în grămadă.

сгрýдиться, *-ится vb. pf.* a se îngrămădi; *~ у вхóда* a se îngrămădi la intrare.

сгружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сгрузи́ть*

сгрузи́ть, *-ужý, -ýзишь vb. pf. (ipf. сгружáть) acuz.* a descărca, a debarca.

сгрузи́ться, *-гружýсь, -грýзишься vb. pf.* a se descărca.

сгруппировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *группировáть*

сгруппировáться, *-рýется vb. pf.* de la *группировáться*

сгры́зть, *-зý, -зёшь vb. pf. acuz.* a ronțăi, a roade; *~ сухáрь* a ronțăi un pesmet *(în întregime).*

сгуби́ть, *сгублю́, сгýбишь vb. pf. acuz.* a nenoroci, a ruina, a distruge; *~ свою́ мóлодость* a-și irosi tinerețea; *~ себя́* a se nenoroci; *~ своё здорóвье* a-și ruina/a-și zdruncina sănătatea.

сгусти́тель, *-я m. (tehn.)* coagulator, condensator.

сгусти́ть, *сгущý, сгусти́шь vb. pf. (ipf. сгущáть) acuz.* a condensa, a învîrtoșa, a îngroșa, a îndesi; *~ крáски* a exagera *(povestind); ~ атмосфéру* a încorda atmosfera.

сгусти́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. сгущáться)* **1.** a se condensa; a se îngroșa, a se învîrtoșa; a se îndesi; *тумáн ~лся* ceața s-a îndesit. **2.** *(fig.)* a se încorda; *атмосфéра ~лась* atmosfera a devenit mai încordată.

сгýсток, *-тка m.* **1.** cheag; *~ крóви* cheag de sînge. **2.** *(fig.)* aflux, nod; *~ противорéчий* nod de contradicții.

сгущáемость, *-и f. sg.* putere de condensare.

сгущáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сгусти́ть*

сгущáться, *-áется vb. ipf.* de la *сгусти́ться*

сгущéние, *-я n. sg.* condensare, îngroșare, închegare; învîrtoșare.

сгущённ|ый 1. *p.t.p.* de la *сгусти́ть.* **2.** *adj.* condensat; îngroșat, învîrtoșat; îndesat; *~ое молокó* lapte concentrat.

сдáбривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдóбрить*

сдавáть [1], *сдаю́, сдаёшь vb. ipf.* de la *сдать* [1]

сдавáть [2], *сдаю́, сдаёшь vb. ipf.* de la *сдать* [2]

сдавáться [1], *сдаю́сь, сдаёшься vb. ipf.* de la *сдáться* [1]; *(fig.) не ~* a nu se lăsa, a nu se da bătut.

сдавáться [2], *сдаётся vb. ipf. impers. dat. (pop.)* se crede că, pare-se; parcă; *мне сдаётся* mi se pare că.

сдави́ть, *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. сдáвливать) acuz.* a strînge, a apăsa, a strivi.

сдáвленн|ый 1. *p.t.p.* de la *сдави́ть.* **2.** *adj.* gîtuit, sugrumat *(despre voce); ~ым от волнéния гóлосом* cu vocea sugrumată de emoție.

сдáвливание, *-я n. (tehn.)* strîngere, apăsare; îndesare, presare; turtire.

сдáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдави́ть*

сдáточн|ый *adj. (adm.)* de predare; *~ пункт* centru de predare; *~ая вéдомость* lista/situația predărilor.

сдáтчик, *-а m.* cel care predă ceva.

сдать [1], *сдам, сдашь vb. pf. (ipf. сдавáть) acuz.* **1.** *(передáть)* a preda; a încredința; *~ вéщи на хранéние* a încredința lucrurile spre păstrare; *~ зернó* a preda grîul; *~ в архи́в* a depune la arhivă. **2.** *(в наём)* a închiria, a da cu chirie; a arenda; *~ дáчу* a închiria o vilă; *~ в арéнду* da în arendă, a da cu chirie. **3.** a ceda, a preda; *~ крéпость* a preda cetatea. **4.** a micșora, a slăbi; *~ темп рабóты* a micșora ritmul lucrului. **5.** a da rest; *~ с рубля́ мéлочью* a da rest mărunțiș la o rublă. **6.** a da/a împărți cărțile de joc; *~ кáрты* a împărți cărțile. **7.** a reuși; a lua, a trece, a da *(un examen); ~ экзáмен* a trece examenul.

сда|ть [2], *сдам, сдашь vb. pf. (ipf. сдавáть)* a slăbi, a ceda; a se înrăutăți; *сéрдце ~ло* inima a cedat.

сдáться [1], *сдáмся, сдáшься vb. pf. (ipf. сдавáться)* **1.** a se preda, a capi-

tula; ~ *в плен* a se preda, a se constitui prizonier; ~ *на ми́лость победи́теля* a capitula. **2.** *(уступить)* a ceda; ~ *на про́сьбы* a ceda stăruințelor cuiva.

сда́|ться[2] *(viit. nefolosit) vb. pf. (pop.) (понадобиться)* a fi necesar, a trebui.

сда́ч|а, *-и f.* **1.** predare; *~-приёмка* predare-primire; ~ *багажа́* predarea bagajului; ~ *дел* predare a gestiunii; *досро́чная* ~ dare în exploatare înainte de termen. **2.** închiriere, arendare; ~ *в наём* închiriere. **3.** predare, cedare; ~ *кре́пости* predarea cetății. **4.** slăbire, încetinire; ~ *те́мпов* încetinirea ritmului **5.** împărțire, dare *(a cărților de joc)*. **6.** trecere, luare *(a unui examen)*; ~ *экза́мена* trecerea examenului. **7.** rest; *получи́ть ~у* a primi rest; ~ *с рубля́* rest la o rublă ◇ *дать ~и* a plăti cu aceeași monedă, a nu rămîne dator.

сдва́ивание, *-я n. sg.* dublare, îndoire.

сдва́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдво́ить*

сдвиг, *-а m.* **1.** deplasare; deviație; mișcare, urnire; ~ *земно́й коры́* deplasare a scoarței terestre; *(geol.)* ~ *поро́д* deplasare a rocilor. **2.** *(улучшение)* progres; ~ *в рабо́те* progres în muncă; ~ *в нау́ке* progres în știință. **3.** mutație.

сдвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сдви́нуть*

сдвига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сдви́нуться*. **2.** *pas.* de la *сдвига́ть*.

сдвижн|о́й *adj.* mobil.

сдви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сдвига́ть) acuz.* **1.** a mișca; a urni din loc; a muta; ~ *с ме́ста* a mișca din loc; ~ *ша́пку набекре́нь* a da căciula pe o ureche. **2.** a apropia; ~ *столы́* a apropia mesele ◇ ~ *бро́ви* a încrunta sprîncenele.

сдви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. сдвига́ться)* **1.** a se mișca din loc, a se urni din loc; a-și schimba locul; ~ *с ме́ста* a se urni din loc. **2.** *(сближиться)* a se apropia.

сдво́енн|ый **1.** *p.t.p.* de la *сдво́ить*. **2.** *adj.* dublu, dublat; îndoit; *~ые ряды́* rînduri duble.

сдвои́ть, *-ою́ -ои́шь vb. pf. (ipf. сдва́ивать) acuz.* a dubla, a îndoi; ~ *ряды́* a dubla rîndurile.

сдвуру́шничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *двуру́шничать*

сде́лать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *де́лать*; ~ *докла́д* a face un raport; ~ *оши́бку* a face o greșeală, a greși; ~ *предупрежде́ние* a da un avertisment; ~ *всё возмо́жное* a face tot ce e cu putință, a face tot posibilul.

сде́латься, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *де́латься*; ~ *писа́телем* a deveni scriitor; *с кем-л. сде́лался припа́док* a avut un acces/o criză.

сде́лк|а, *-и f.* afacere; tranzacție, convenție, contract; acord; *торго́вая* ~ tranzacție comercială; *заключи́ть ~у* a încheia o tranzacție; *вы́годная* ~ afacere avantajoasă ◇ *пойти́ на ~у с со́вестью* a face compromisuri cu propria conștiință, a-și călca pe conștință.

сде́льно *adj.* în acord, cu bucata, la bucată; *рабо́тать* ~ a lucra în acord.

сде́льн|ый *adj.* în acord; cu bucata; *~ая рабо́та* muncă în acord; *~ая опла́та труда́* plata muncii în acord; acord.

сде́льщик, *-а m.* muncitor în acord; salariat în acord.

сде́льщин|а, *-ы f. sg.* muncă în acord; sistem de salarizare/de retribuire în acord; *прогресси́вная* ~ acord progresiv.

сдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдёрнуть*

сде́ржанно *adv.* (în mod) reținut, rezervat, cumpătat; cu stăpînire de sine.

сде́ржанность, *-и f. sg.* reținere, rezervă, cumpătare; stăpînire de sine.

сде́ржанный **1.** *p.t.p.* de la *сдержа́ть*[1 2]. **2.** *adj.* reținut, rezervat, ponderat, cumpătat; cu stăpînire de sine.

сдержа́ть[1], *сдержу́, сде́ржишь vb. pf. (ipf. сде́рживать) acuz.* **1.** a opri, a stăvili. **2.** *(fig.)* a-și reține, a-și stăpîni; ~ *слёзы* a-și reține lacrimile; ~ *смех* a-și stăpîni rîsul.

сдержа́ть[2], *сдержу́, сде́ржишь vb. pf. (ipf. сде́рживать) acuz.* a îndeplini, a ține; ~ *да́нное сло́во* a-și ține cuvîntul dat.

сдержа́|ться, *сдержу́сь, сде́ржишься vb. pf. (ipf. сде́рживаться)* a se reține, a se stăpîni, a se abține.

сде́рживание, *-я n.* întîrziere, reținere; împiedicare, stăvilire.

сде́рживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдержа́ть*[1]

сде́рживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сдержа́ться*. **2.** *(pas.)* de la *сде́рживать*.

сдёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сдёргивать) acuz.* a trage, a smuci, a smulge.

сдира́ние, *-я n.* decorticare; cojire, jupuire.

сдира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *содра́ть(1)*

сдира́ться *vb. ipf.* de la *содра́ться*

сдо́ба, *-ы f. sg.* cozonac, aluat de cozonac.

сдо́бн|ый *adj.* **1.** de cozonac; *~ая бу́лка* cozonac. **2.** *(fig.)* durduliu.

сдо́брить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. сдабривать) acuz.* cu *instr.* a drege *(o mîncare)*; ~ *щи смета́ной* a drege ciorba cu smîntînă.

сдоброва́ть *(în expr.) ему́ не ~!* o să-i vină de hac!, o s-o pățească!, va sfîrși rău!

сдо́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сдыха́ть) (pop.)* a crăpa, a pieri, a muri *(despre animale)*.

сдружи́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. acuz.* a împrieteni, a apropia.

сдружи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf.* a se împrieteni, a lega prietenie.

сдува́ние, *-я n.* îndepărtare *(prin suflare)*; ~ *сне́га* spulberarea zăpezii.

сдува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сдуть*

сду́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *сдуть*

сдуре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a înnebuni, a se țicni, a se sminti.

сдури́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* a face o prostie/o boacănă.

сду́ру *adv. (pop.)* din prostie.

сдуть, *сду́ю, сду́ешь vb. pf. (ipf. сдува́ть* și *pf. mom. сду́нуть) acuz.* **1.** a sufla *(de pe ceva)*. **2.** *(сочинение)* a copia.

сдыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сдо́хнуть*

сё, *сего́ pron. dem. (în expr.) то да сё* ba una, ba ailaltă; și una și alta; *ни с того́, ни с сего́* pe neașteptate, brusc, din senin; *о том, о сём* despre una, despre alta; *ни то, ни сё* nici albă, nici neagră.

сеа́нс, *-а m.* **1.** reprezentație; spectacol; *дневно́й* ~ matineu. **2.** ședință; *портре́т напи́сан в пять ~ов* portretul a fost pictat în cinci ședințe.

себе́ *partic. (alăturată unui verb sau pronume întărește înțelesul lor; se omite în traducerea românească) идёт ~, ничего́ не замеча́я* merge înainte și nu observă nimic; *а он ~ молчи́т* tace și puțin îi pasă ◇ *так ~* așa și așa, nici prea-prea, nici foarte-foarte; *ничего́* ~ binișor, destul de bine.

себесто́имост|ь, *-и f.* preț de cost; *сниже́ние ~и* reducere a prețului de cost; *нормати́вная* ~ preț de cost normat; *факти́ческая* ~ preț de cost real.

себ|я́, *себе́, собо́ю* și *собо́й, о себе́ pron. refl.* își, pe sine însuși; pe ei înșiși *(cu subiectul la pers. a III-a)*; îmi, pe mine însumi; pe noi înșine *(cu subiectul la pers. I)*; îți, pe tine însuți, pe voi înșivă *(cu subiectul la pers. a II-a)*; *знать самого́* ~ a se cunoaște pe sine însuși; *я сам ~ не узнаю* nu mă recunosc pe mine; *он взял на ~ обяза́тельство* a luat asupră-și/și-a asumat o obligație; *поста́вить ~е́ цель* a-și propune drept scop; *быть дово́льным собо́ю* a fi mulțumit de sine ◇ *она хороша́ собо́ю* e frumoasă; *вы́йти из ~* a-și ieși din fire, a se înfuria; *прийти́ в ~* a-și veni în fire, a-și reveni; *он не в ~е́* nu-i sînt boii acasă; *ему́ не по ~е́* nu-i în apele lui; nu se simte bine; *дверь открыва́ется от ~* ușa se deschide înăuntru; *оста́вить по ~е́ до́брую па́мять* a lăsa o plăcută amintire în urma sa; *у ~* la mine *(la el)* acasă; *чита́ть про ~* a citi în gînd; *он ~е́ на уме́* e hîtru, știe el ce știe; *(cuv. modal) само́ собо́й разуме́ется* se înțelege de la sine.

себялю́бец, *-бца m. (înv.)* egoist.

себялюби́вый *adj.* egoist.

себялю́бие, *-я n. sg.* egoism, iubire de sine; egocentrism.

сев, *-а m. sg.* semănat; însămînțare, campanie de însămînțări; *осе́нний* ~ însămînțările de toamnă; *рядово́й* ~ semănat în rînduri.

сéвер, -а m. sg. nord, miazănoapte; (fiz.) магнúтный ~ nordul magnetic; географúческий ~ nordul geografic.

сéверн|ый adj. nordic, de nord, arctic, septentrional, boreal; ~ое полушáрие emisfera nordică; ~ое сияние aurora boreală; ~ пóлюс polul nord; Сéверный Ледовúтый океáн Oceanul Inghețat de Nord ◇ ~ олéнь ren.

сéвероамерикáнский adj. nordamerican, al Americii de Nord.

сéвероатлантúческий adj. nordatlantic, al Atlanticului de Nord.

сéверо-востóк, -а m. sg. nord-est; на ~е Еврóпы în nord-estul Europei.

сéверо-востóчный adj. de nord-est, nord-estic.

сéверо-зáпад, -а m. sg. nord-vest.

сéверо-зáпадный adj. de nord-vest, nord-vestic.

северя́нин, -а m.; pl. -я́не, -я́н nordic, locutori din nord.

севéц, -вцá m. semănător (lucrător).

севооборóт, -а m. (agr.) asolament; травопóльные ~ы asolamente cu ierburi perene; кормовóй ~ asolament furajer; поля́ ~а tarlalele asolamentelor.

сéврский adj. de Sevres; ~ фарфóр porțelan de Sevres.

севрю́га, -и f. (iht.) păstrugă.

севрю́жий adj. (iht.) de păstrugă.

севрю́жина, -ы f. sg. carne de păstrugă.

сегмéнт, -а m. (mat. biol.) segment; ~ крýга segment de cerc; ~ чéрвя segment de vierme, inel de vierme.

сегментáция, -и f. sg. (biol.) segmentare, segmentație.

сегмéнтный adj. (mat. biol.) de segment; din segmente.

сегóдня adv. 1. astăzi, azi; ~ вéчером astă seară, diseară; какóе ~ числó? în cîte (ale lunii) e azi?, ce dată este astăzi? 2. (folosit ca s.n. indeclinabil) azi, ziua de azi; на ~ довóльно ajunge pentru astăzi ◇ не сегóдня-зáвтра azi-mîine, foarte curînd, zilele acestea; ~ гýсто, а зáвтра пýсто azi plăcinte, mîine răbdări prăjite.

сегóдняшн|ий adj. de azi, de astăzi; с ~его дня de azi înainte, începînd cu ziua de azi; на ~ день pentru astăzi.

сегрегáтор, -а m. segregat; substanță separată.

сегрегáция, -и f. segregație, segregare.

седáлище, -а n. (anat.) șezut.

седáлищн|ый adj. (anat.) sciatic; ~ая кость ischion; ~ нерв nerv sciatic; (med.) воспалéние ~ого нéрва sciatică.

седáн, -а m. (auto) sedan; cupeu.

седéльник, -а m. șelar, curelar.

седéльный adj. de șa.

седéльчатый adj. asemănător cu o șa, în formă de șa.

седéть, -éю, -éешь vb. ipf. (pf. поседéть) a încărunți, a cărunți, a albi, a deveni cărunt.

седиментáция, -и f. (fiz. geol.) sedimentare.

седин|á, -ы́; pl. -úны, -úн, -úнам f. 1. păr cărunt; cărunteţe, căruntеală. 2. spic alb (la o blană) ◇ (prov.) ~ в бóроду, а бес в ребрó cît îi moșul de alb la plete, tot îi stă mintea la fete.

седúнк|а, -и f. dim. fir de păr cărunt.

седлáть, -áю, -áешь vb. ipf. (pf. оседлáть) acuz. a înșeua, a pune șaua pe ...

седл|ó, -á n. șa; вью́чное ~ samar; сесть в ~ a se urca în șa; снимáть ~ a lua/ a scoate șaua, a deșeua; велосипéдное ~ șa de bicicletă.

седловúна, -ы f. 1. șale (la animale). 2. (geogr.) curmătură, șa de munte.

седлóвка, -и f. sg. înșeuatul, punerea șeii.

седоборóдый adj. cu barbă sură, cu barbă căruntă; ~ старúк bătrîn cu barbă sură.

седовáтый adj. puțin încărunțit.

седовлáсый adj. v. седоволóсый

седоволóсый adj. cu păr cărunt, alb, nins.

сед|óй adj. 1. cărunt, albit; ~áя бородá barbă albă; ~ вóлос păr cărunt. 2. (fig.) albicios ◇ дожúть до ~ы́х волóс a trăi pînă la adînci bătrînețe ◇ (zool.) ~ бобёр castor argintiu; ~áя стариná negura veacurilor.

седóк, -á m. 1. pasager, călător (dintr-un vehicul închiriat). 2. (всадник) călăreț.

седоýсый adj. cu mustăți albe/cărunte.

седьм|óй num. ord. al șaptelea, a șaptea; șapte; ~ час ora șase și ceva; între ora șase și șapte; двадцáть минýт ~óго șase și douăzeci de minute; полови́на ~óго șase și jumătate; ~ нóмер numărul șapte ◇ быть на ~óм нéбе a fi în al nouălea cer; ~áя водá на кисéле neam după Adam.

сезáм, -а m. (bot.) susan, neghiniță.

сезóн, -а m. 1. sezon, anotimp; лéтний ~ sezonul de vară; зúмний ~ sezonul de iarnă; засýшливый ~ anotimp secetos; одéться по ~у a se îmbrăca după anotimp. 2. sezon; stagiune; строúтельный ~ sezon de construcții; лечéбный ~ sezon de cură; театрáльный ~ stagiune teatrală; купáльный ~ sezon balnear; мёртвый ~ sezon mort; бáрхатный ~ sezon de vîrf.

сезóнник, -а m. muncitor/lucrător sezonier.

сезóнность, -и f. caracter sezonier.

сезóнн|ый adj. sezonier, de sezon; ~ рабóчий lucrător sezonier; ~ая одéжда haine de sezon.

сей, сия́, сиё pron. dem. acesta; на ~ раз de data aceasta; до сих пор a) pînă în prezent; b) pînă aici; по ~ день pînă în ziua de azi; сию́ минýту sau сию́ секýнду numaidecît, imediat, îndată; пéрвого ию́ля сегó гóда la 1 iulie anul curent; за сим слéдует după asta urmează; (adm.) с получéнием сегó odată cu primirea prezentei; (adm.) при сём препровождáется alăturat vă înaintăm... ◇ (glumeț) от сих до сих de aici pînă aici.

сейм, -а m. (pol.) dietă, seim.

сéйнер, -а m. seiner.

сейсми́чность, -и f. seismicitate.

сейсми́ческий adj. (geol.) seismic.

сейсмогрáмма, -ы f. (geol.) seismogramă.

сейсмóграф, -а m. (geol.) seismograf.

сейсмографи́ческ|ий adj. (geol.) seismografic.

сейсмогрáфия, -и f. sg. (geol.) 1. seismografie. 2. seismologie.

сейсмологи́ческ|ий adj. (geol.) seismologic; ~ая стáнция stațiune seismologică.

сейсмолóгия, -и f. sg. (geol.) seismologie.

сейсмóметр, -а m. (geol.) seismometru.

сейсмомéтрия, -и f. seismometrie.

сейсмостóйкий adj. (constr.) rezistent la cutremure.

сейф, -а m. casă de bani, safeu, fișet.

сейчáс adv. 1. (теперь) acum, în acest moment, în clipa de față; ~ я зáнят acum sînt ocupat. 2. (очень скоро) îndată, numaidecît, imediat; я ~ вернýсь mă întorc îndată. 3. (только что) chiar acum, abia, numai ce, de-abia; он тóлько ~ ушёл a plecat chiar acum. 4. din prima clipă; ~ вúдно в чём дéло se vede din primul moment despre ce este vorba.

сéканс, -а m. (mat.) secantă.

секáтор, -а m. (agr.) foarfece de grădină/de pomi.

секáч, -á m. (tehn.) satîr.

секвéстр, -а m. sechestru; наложúть ~ a pune sub sechestru.

секвестровáть, -рýю, -рýешь vb. pf. și ipf. acuz. a sechestra, a pune sub sechestru.

секúра, -ы f. secure; baltag, topor.

секрéт[1], -а m. 1. secret; taină; по ~у în secret; под большúм ~ом în mare taină; держáть в ~е a păstra secretul; вы́дать ~ a divulga un secret; ~ приготовлéния secretul fabricației; ~ успéха cheia succesului; замóк с ~ом lacăt cu mecanism secret; не ~, что ... se știe că. 2. (mil.) post de ascultare; post de observație.

секрéт[2], -а m. (fiziol.) secreție; ~ щитовúдной железы́ secreția glandei tiroide.

секретариáт, -а m. secretariat.

секретáрский adj. de secretar.

секретáрство, -а n. sg. secretariat.

секретáрствовать, -ствую, -ствуешь vb. ipf. a îndeplini funcția de secretar, a fi secretar.

секретáрша, -и f. secretară.

секретáрь, -я́ m. secretar; ли́чный ~ secretar personal, secretar particular; учёный ~ secretar științific; генерáльный ~ secretar general; ~ судá secretarul instanției, grefier; ~ райкóма secretar de comitet raional ◇ госудáрственный ~ ministru, secretar de stat.

секретéр, -а m. secreter (birou de scris).

секрéтничать, -аю, -аешь vb. ipf. 1. a ține în secret; a face pe misteriosul. 2. a șușoti, a vorbi în secret, a spune secrete la ureche (în prezența altora).

секрéтно *adv.* (în mod) secret, confidențial; *сообщúть* ~ a anunța /a comunica confidențial; *стрóго* ~ strict confidențial.

секрéтность, *-и f. sg.* caracter confidențial/secret.

секрéтн|ый *adj.* secret; confidențial, tainic; ~ *докумéнт* act secret; ~*ое сообщéние* comunicare confidențială; ~ *замóк* lacăt cu mecanism secret.

секретóрный *adj. (fiziol.)* secretor.

секрéци|я, *-и f. (fiziol.)* secreție; *желéзы внýтренней* ~*и* glande cu secreție internă.

сéкста, *-ы f. (muz.)* sextă.

секстáнт, *-а m. (astr. tehn.)* sextant; *(nav.) навигациóнный* ~ sextant de navigație; *перископúческий* ~ sextant cu periscop.

секстéт, *-а m. (muz.)* sextet.

секстúна, *-ы f. (lit.)* sextină.

сексуáльность, *-и f. sg.* sexualitate.

сексуáльный *adj.* sexual.

сéкта, *-ы f.* 1 *(muz.)* sectă. **2.** *(fig.)* grupare secretă; bisericuță, gașcă.

сектáнт, *-а m.* sectant, sectar.

сектáнтск|ий *adj.* sectar; ~*ая общúна* sectă; ~ *фанатúзм* fanatism sectar.

сектáнство, *-а n. sg.* **1.** apartenență la o sectă religioasă. **2.** *(fig.)* sectarism, spirit sectar.

сéктор, *-а m.* sector; *(mat.)* ~ *крýга* sector de cerc; ~ *кáдров* sectorul cadre; serviciul de cadre; *промы́шленный* ~ sector industrial; *социалистúческий* ~ sector socialist; *чáстный* ~ sector particular.

сéкторный *adj.* de sector.

секуляризáция, *-и f. sg.* secularizare.

секуляризúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. v. секуляризовáть*

секуляризовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a seculariza.

секýнд|а, *-ы f.* secundă; *сию* ~*у!* îndată!, într-o clipă!

секундáнт, *-а m.* secundant.

секýндн/ый *adj.* de secundă; ~*ая стрéлка* secundar.

секундомéр, *-а m.* cronometru.

секундометрúст, *-а m. (tehn.)* cronometrar.

секýщая, *-ей f. (mat.)* secantă.

секционáльный *adj.* secționat, divizat.

секционúрование, *-я n. (tehn.)* secționare.

секциóнн|ый *adj.* **1.** de secție; pe secții; ~*ые заседáния* ședințe pe secții. **2.** *(tehn.)* secționat; ~*котёл* cazan secționat ◇ *(med.)* ~ *зал* sală de disecție.

сéкция, *-и v.* **1.** secție. **2.** *(tehn.)* secțiune, secție.

селадóн, *-а m. (înv.)* crai, curtezan, muieratic, fustangiu.

селёдка, *-и f.* scrumbie, hering.

селёдочница, *-ы f.* farfurie pentru scrumbii.

селёдочный *adj.* de scrumbie.

селезёнк|а, *-и f. (anat.)* splină; *(med.)* *воспалéние* ~*и* inflamație a splinei.

селезёночный *adj.* de splină.

сéлезень, *-зня m.* rățoi.

селектúвность, *-и f. (rad.)* selectivitate.

селектúвный *adj.* selectiv.

селéктор, *-а m.* selector.

селекционéр, *-а m.* selecționar, ameliorator.

селекционúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a selecționa.

селекциóнн/ый *adj. (agr.)* de selecționare, de selecție; selecționat; ~*ая стáнция* stațiune de selecționare; ~*ые семенá* semințe selecționate.

селéкция, *-и f. sg. (agr.)* selecție.

селéн, *-а m. sg. (chim).* seleniu.

селéние, *-я n.* sat, localitate, așezare.

селенúт, *-а m. (mineral.)* selenit.

селéнов|ый *adj. (chim.)* selenic; ~*ая кислотá* acid selenic.

селенográфия, *-и f. sg. (astr.)* selenografie.

селúтра, *-ы f. sg. (chim.)* salpetru, silitră.

селúтренный *adj. (chim.)* de salpetru, de silitră; ~ *завóд* fabrică de salpetru.

селúть, *-лю, -лúшь vb. ipf. (pf. поселúть) acuz.* a popula, a coloniza.

селúтьба, *-ы f.* suprafață de teren a unui centru populat ocupată cu clădiri, grădini, drumuri.

селúться, *-лю́сь, -лúшься vb. ipf. (pf. поселúться)* a se așeza, a se stabili, a se fixa.

селúще, *-а n. (arheol. înv.)* locul pe care a fost cîndva o așezare omenească, siliște.

сел/ó, *-á n.* sat, comună ◇ *ни к* ~*ý, ни к гóроду* se potrivește ca nuca în perete.

сельдерéй, *-я n. sg. (bot.)* țelină.

сельд|ь, *-и f.* scrumbie, hering ◇ *(glumeț) как* ~*и в бóчке* înghesuiți ca sardelele.

сельдянóй *adj.* de scrumbie, de hering; ~ *прóмысел* pescuitul scrumbiilor.

селькóр, *-а m.* = *сéльский корреспондéнт* corespondent sătesc.

сельмáг, *-а m.* = *сéльский магазúн* magazin/centru de desfacere *(la țară).*

сельпó *n. indecl.* = *сéльское потребúтельское óбщество* cooperativă sătească de consum.

сéльск|ий *adj.* de sat, sătesc, de țară, rural; ~ *учúтель* învățător de țară; ~*ая интеллигéнция* intelectualitate sătească; ~*ая мéстность* localitate rurală; ~*ая жизнь* viață de țară, viață la țară; ~ *совéт* soviet sătesc ◇ ~*ое хозя́йство* agricultură.

сельскохозя́йственн/ый *adj.* agricol; ~*ая артéль* artel agricol; ~ *рабóчий* muncitor agricol; ~ *налóг* impozit agricol; ~*ые орýдия* unelte agricole; ~ *год* an agricol; ~*ая вы́ставка* expoziție agricolă.

сельсовéт, *-а m.* = *сéльский совéт* soviet sătesc.

сéльтерский *adj. (în expr.)* ~*ая водá* sifon, apă gazoasă.

сельхозбáнк, *-а m. (ec.)* bancă agricolă/de investiții agricole.

сельхозтéхника, *-и f.* tehnică agricolă.

селянúн, *-а m. (înv.)* sătean, țăran.

селя́нка, *-и f.* **1.** ciorbă de pește sau carne *(cu diferite condimente picante).* 2. varză călită cu carne *sau* pește; *(fig.)* *сбóрная* ~ ghiveci.

семáнтика, *-и f. sg. (lingv.)* semantică.

семантúческий *adj. (lingv.)* semantic.

семасиологúческий *adj. (lingv.)* semasiologic.

семасиолóгия, *-и f. sg. (lingv.)* semasiologie.

семафóр, *-а m.* semafor; ~ *откры́т* semaforul este deschis.

сёмга, *-и f. (iht.)* somon.

семéйн|ый *adj.* **1.** de familie, familial, familiar; ~*ая жизнь* viață de familie; *в* ~*ом кругý* în sînul familiei; *по* ~*ым обстоя́тельствам* din motive familiale; ~*ое положéние* situație familială; ~ *совéт* consiliu de familie. **2.** care are familie, familist; ~ *человéк* familist.

семéйственност|ь, *-и f. sg.* **1.** dragoste de familie, atașament pentru viață de familie. **2.** *(fig.)* familiarism, nepotism, favoritism; *борьбá с* ~*ью* lupta împotriva nepotismului.

семéйственн|ый *adj.* **1.** devotat familiei sale, vieții de familie; de familist; ~ *человек* bun familist. **2.** *(fig.)* de familiarism, de nepotism, de favoritism; ~*ые отношéния* familiarism.

семéйств|о, *-а m.* familie; *отéц* ~*а* părinte, tată de familie; *главá* ~*а* capul familiei; *прибавлéние* ~*а* mărirea familiei, nașterea unui copil; *(fiz.) радиоактúвное* ~ familie/serie radioactivă; *(fiz.)* ~ *частúц* familie/grupă de particule; *(mat.)* ~ *решéний* familie de soluții; *(zool.)* ~ *кошáчьих* familia felinelor; *(bot.)* ~ *лилéйных* familia liliaceelor; *(bot.)* ~ *бобóвых* familia leguminoaselor.

семенúть, *-ню́, -нúшь vb. ipf.* a umbla repede cu pași mărunți.

семенúт|ься, *-úтся vb. ipf.* (a începe) a se coace, a da în spic.

семенник, *-á m.* **1.** *(bot.)* pericarp. **2.** *(biol.)* testicul.

семенн|óй *adj.* **1.** *(agr.)* de semințe, pentru însămînțat; ~ *фонд* fondul de semințe; ~ *картóфель* cartofi pentru însămînțat. **2.** *(biol.)* seminal; ~*ы́е желéзы* glandele seminale, testicule; ~*áя нить* spermatozoid.

семеновéдение, *-я n. (agr.)* studiul semințelor, semenologie.

семеновóд, *-а m.* specialist în culturi de semințe selecționate.

семеновóдство, *-а n. sg.* cultură de semințe selecționate.

семеновóдческий *adj.* pentru cultura semințelor selecționate.

семеновóдчество, *-а n. (agr.)* producerea semințelor.

семенозаготóвка, *-и f. (agr. silv.)* colectare de semințe.

семенонóсный *adj. (bot.)* seminifer; purtător de semințe.

семенопо́чка, *-и f. (biol. bot.)* ovul.

семеносуши́лка, *-и f. (agr.)* uscător de semințe.

семенохрани́лище, *-я n. (agr.)* magazie de semințe.

семери́к, *-á m.* **1.** măsură sau obiect conținînd șapte unități oarecare; *~-куль* sac de șapte puduri greutate; *~-верёвка* funie împletită în șapte șuvițe. **2.** șapte cai înhămați la trăsură.

семёрка, *-и f.* **1.** șapte *(cifră)*. **2.** șapte, șeptar; *~ треф* șapte de treflă. **3.** grup de șapte *(ființe, obiecte)*.

се́меро, *-ы́х num. col.* șapte; *нас было ~* am fost șapte persoane ◇ *(prov.) ~ одного́ не ждут* șapte n-o să-l aștepte pe unul.

семе́стр, *-a. m.* semestru.

семестро́вый *adj.* semestrial.

се́мечк|о, *-а n.* **1.** *dim.* semincioară. **2.** sămînță; *~и подсо́лнуха* semințe de floarea-soarelui.

емибо́рье, *-я n. sg. (sport)* heptatlon.

семивале́нтный *adj. (chim.)* heptavalent.

семигра́нник, *-а m. (mat.)* heptaedru.

семигра́нный *adj. (mat.)* heptaedric.

семидесятиле́тие, *-я n.* **1.** șaptezeci de ani, perioadă de șaptezeci de ani. **2.** *(годовщина)* a șaptezecea aniversare.

семидесятиле́тний *adj.* de șaptezeci de ani; septuagenar; *~ юбиле́й* jubileu de șaptezeci de ani; *~ стари́к* bătrîn septuagenar.

семидеся́т|ый *num. ord.* al șaptezecilea.

семидне́вка, *-и f.* perioadă de șapte zile.

семидне́вный *adj.* de șapte zile.

семикла́ссник, *-а m.* elev din clasa a șaptea.

семикла́ссн|ый *adj.* de/ cu șapte clase; *~ая шко́ла* școală elementară de șapte ani; *~ое образова́ние* învățămînt de șapte ani.

семикопе́ечный *adj.* de șapte copeici.

семикра́тный *adj.* de șapte ori mai mare; înșeptit, înmulțit cu șapte.

семиле́тк|а, *-и f.* **1.** școală elementară de șapte ani. **2.** copil de șapte ani. **3.** plan de șapte ani, plan șeptenal.

семиле́тн|ий *adj.* **1.** de șapte ani; *всео́бщее обяза́тельное ~ее обуче́ние* învățămînt (elementar) obligatoriu de șapte ani; *~ая война́* războiul de șapte ani. 2. în vîrstă de șapte ani.

семиме́сячн|ый *adj.* de șapte luni.

семими́льн/ый *adj.* de șapte mile; *~ое расстоя́ние* distanță de șapte mile ◇ *(fig.) ~ыми шага́ми* cu pași de uriaș.

семина́р, *-а m.* seminar.

семина́рий, *-я m. v. семина́р.*

семинари́ст, *-а m.* seminarist.

семина́рия, *-и f.* seminar; *духо́вная ~* seminar teologic; *учи́тельская ~* școală normală.

семина́рский *adj.* **1.** de seminar. **2.** *(înv.)* de seminarist.

семиполя́рный *adj. (chim.)* semipolar.

семирублёвый *adj.* de șapte ruble.

семисо́т/ый *num. ord.* al șapte sutelea; (de) șapte sute.

семистру́нн|ый *adj.* cu șapte coarde; *~ая гита́ра* chitară cu șapte coarde; *~ая ли́ра* heptacord, liră cu șapte coarde.

семи́т, *-а m.* semit.

семити́ческ|ий *adj.* semitic; *~ие языки́* limbi semitice.

семито́лог, *-а m. (lingv.)* semitolog.

семитологи́ческий *adj. (lingv.)* semitologic.

семиуго́льник, *-а m. (mat.)* heptagon.

семиуго́льный *adj. (mat.)* heptagonal.

семичасово́й *adj.* **1.** de șapte ore; *~ рабо́чий день* zi de muncă de șapte ore. **2.** de la *(ora)* șapte; *~ по́езд* trenul de șapte.

семиэта́жный *adj.* cu (parter și) șase etaje; *~ дом* casă cu (parter și) șase etaje.

семна́дцатый *num. ord.* al șaptesprezecelea; șaptesprezece.

сем|ь, *семи́, семью́ num. card.* șapte; *умно́жить на ~* a înmulți cu șapte ◇ *(prov.) ~ раз приме́рь, оди́н раз отре́жь* măsoară de șapte ori și taie o singură dată; *(prov.) у ~и́ ня́нек дитя́ без гла́зу* copilul cu mai multe moașe rămîne cu buricul netăiat; *семь бед — оди́н отве́т* e tot un drac; *за ~ью́ замка́ми* sau *за ~ью́ печа́тями* încuiat cu șapte lacăte; după șapte uși ferecate; *(у кого́-л.) ~ пя́тниц на неде́ле* își schimbă părerile cum îți schimbi cămășile; *~и́ пя́дей во лбу* cu stea în frunte.

се́мьдесят, *семи́десяти, семью́десятью num. card.* șaptezeci.

семьсо́т, *семисо́т, семиста́м, семьюста́ми, о семиста́х num. card.* șapte sute.

се́мью *adv.* de șapte ori; *~ семь = со́рок де́вять* șapte ori șapte = patruzeci și nouă.

семь|я́, *-и́ f.* **1.** familie; *глава́ ~и́* capul familiei; *член ~и́* membru al familiei; *без ~и́* fără familie; *всей ~ёй* cu toată familia; cu cățel, cu purcel; *(ist.) па́рная ~* familia-pereche; *(prov.) в ~е́ не без уро́да* pădure fără uscături nu există; nu e grîu fără neghină. **2.** *(zool.)* familie.

семьяни́н, *-а m.* familist.

се́мя, *-мени n.* **1.** sămînță; *отбо́рные/ селекцио́нные семена́* semințe selecționate. **2.** *sg. (biol.)* spermă. **3.** *(relig.)* seminție. ◇ *(fig.) се́ять семена́ раздо́ра* a semăna discordie; *(prov.) каково́ ~, таково́ и пле́мя* cum e fusul și mosorul; cum e turcul și pistolul.

семядо́льный *adj. (bot.)* cotiledonat.

семядо́ля, *-и f. (bot.)* cotiledon.

семяизлия́ние, *-я n. (fiziol.)* ejaculare.

семя́нка, *-и f. (bot.)* achenă, samară.

семяно́жка, *-и f. (bot.)* funiculul ovulului.

семяотдели́тель, *-я m. (agr.)* selector, trior.

семяпо́чка, *-и f. (bot.)* ovul.

семяпрово́д, *-а m. (anat.)* canal seminal.

сена́т, *-а m.* senat.

сена́тор, *-а m.* senator.

сена́торский *adj.* de senator, al senatorului; senatorial.

сена́тск|ий *adj.* de senat, al senatului; senatorial; *~ая коми́ссия* comisie senatorială.

сенберна́р, *-а m.* ((cîine) bernardin.

се́ни, *сене́й pl.* tindă.

се́нник, *-а m.* **1.** saltea umplută cu fîn *sau* paie. **2.** *(reg.)* șură pentru fîn.

сенно́й *adj.* de fîn; *~ пресс* presă de fîn.

се́н|о, *-а n. sg.* fîn; *стог ~а* stog de fîn; *боло́тное ~* fîn de baltă; *кле́верное ~* fîn de trifoi; *перело́жное ~* fîn de pîrloagă ◇ *соба́ка на ~е* nici mie, nici ție; cîinele grădinarului.

сенова́л, *-а m.* fînărie, magazie pentru fîn.

сеновороши́лка, *-и f. (agr.)* mașină de întors fînul.

сенокопни́тель, *-я m.* dispozitiv de adunat fînul în căpițe.

сеноко́с, *-а m.* **1.** *sg.* cositul fînului; *нача́лся ~* a început cositul fînului. **2.** *sg. (время косьбы)* vremea cositului de fîn. **3.** *(место покоса)* fînaț, fîneață.

сенокоси́лка, *-и f. (agr.)* cositoare *(de fîn.)*; *ко́нная ~* cositoare hipomobilă.

сеноко́сный *adj.* de cosit fînul.

сенокоше́ние, *-я n. sg. (agr.)* cositul/ strînsul fînului.

сеноубо́рка, *-и f. sg. (agr.)* strînsul fînului.

сенсацио́нность, *-и f. sg.* caracter senzațional.

сенсацио́нный *adj.* senzațional.

сенса́ци|я, *-и f.* **1.** *sg.* senzație, vîlvă; *вы́звать/произвести́ ~ю* a provoca senzație. 2. veste senzațională, eveniment senzațional, senzație; *в пого́не за ~ями* în goană după senzații.

сенсибилиза́тор, *-а m.* sensibilizator; *хими́ческий ~* senzibilizator chimic; *(foto) опти́ческий ~* sensibilizator optic.

сенсибилиза́ция, *-и f.* sensibilizare.

сенсито́метр, *-а m. (foto)* exponometru.

сенсо́рный *adj. (psih. fiziol.)* senzorial.

сенсуали́зм, *-а m. sg. (fil.)* senzualism.

сенсуали́ст, *-а m. (fil.)* senzualist.

сенсуа́льный *adj.* senzual.

сентенцио́зный *adj.* sentențios.

сенте́нция, *-и f.* sentință, maximă, aforism.

сентиментали́зм, *-а m. (lit.)* sentimentalism.

сентимента́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (peior.)* **1.** a fi prea sentimental. **2.** *(fig.) с + instr.* a fi exagerat de indulgent.

сентимента́льност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* sentimentalism, caracter sentimental. **2.** atitudine sentimentală.

сентимента́льн|ый *adj.* sentimental.

сентиме́нты, *-ов pl. (fam.)* sentimentalism.

сентябр|ь, *-я m.* septembrie ◇ *(înv.) смотре́ть ~ём* a fi posomorît, a fi mohorît/nemulțumit.

сентя́брьский *adj.* de/din septembrie.

сен|ь, *-и f. (înv.)* umbră; adăpost *под ~ью* la umbră; *(fig.) под ~ью; зако́на* la adăpostul legii.

сеньо́р, *-а m.* senior.

сепарати́вность, *-и f. sg.* separatism.

сепарати́вный *adj. (pol.)* separatist; de separatism.

сепарати́зм, *-а m. sg. (pol.)* separatism.

сепарати́ст, *-а m. sg. (pol.)* separatist.

сепарати́стский *adj. (pol.)* de separatism, separatist; de separatist.

сепара́тность, *-и f. sg.* caracter separat.

сепара́тный *adj.* separat; *~ мир* pace separată.

сепара́тор, *-а m. (tehn. agr.)* separator.

сепара́торный *adj. (tehn. agr.)* de separator.

сепара́торщик, *-а m. (tehn.)* smîntînitor.

сепара́ция, *-и f.* separare, separație.

сепари́рование, *-я n.* separare; *~ молока́* smîntînirea laptelui.

сепари́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tehn. agr.)* a separa, a despărți.

се́пия, *-и f.* **1.** *(zool.)* sepie. **2.** *sg. (tehn. arte)* sepia *(vopsea, culoare).*

се́псис, *-а m. sg. (med.)* septicemie.

септе́т, *-а m. (muz.)* septet.

септи́ма, *-ы f. (muz.)* septimă.

септицеми́я, *-и f. (med.)* septicemie.

септи́ческ|ий *adj. (med.)* septic; *~ое зараже́ние* infecție septică.

се́ра, *-ы f. sg.* **1.** sulf, pucioasă. **2.** med.) cerumen, ceară *(în urechi).*

сера́ль, *-я m.* **1.** serai. **2.** harem.

серафи́м, *-а m. (bis.)* serafim.

се́рбка, *-и f.* sîrboaică.

се́рбский *adj.* sîrbesc, sîrb; *~язы́к* limba sîrbă.

се́рбы, *-ов pl.; sg. серб, -а m.* sîrbi, poporul sîrb.

серви́з, *-а m.* serviciu de masă *sau* de ceai; *столо́вый ~* serviciu de masă; *ча́йный ~* serviciu de ceai.

сервили́зм, *-а m. sg.* servilism, slugărnicie.

сервирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a pune masa, a servi; *~ обе́д* a servi prînzul/masa.

сервиро́вка[1], *-и f. sg.* **1.** aranjarea mesei; servirea mesei. **2.** tacîmurile și accesoriile cu care se servește masa.

сервиро́вка[2], *-и f. sg. (sport)* servire.

се́рвис, *-а m.* deservire.

сервиту́т, *-а m.* **sg.** *(jur. pol.)* servitute; *междунаро́дный ~* servitute internațională.

сервоагрега́т, *-а m. (tehn.)* servoagregat.

серводви́гатель, *-я m. (tehn.)* servomotor.

серде́чк|о, *-а n. dim.* inimioară ◇ *гу́бы ~ом* cu buzele țuguiate.

серде́чник[1], *-а m.* **1.** *(tehn.)* sîmbure, miez, inimă. **2.** *(bot.)* stupitul-cucului; rîjnică.

серде́чник[2], *-а m.* **1.** bolnav de inimă, cardiac. **2.** cardiolog, specialist în boli de inimă.

серде́чно *adv.* cordial, sincer, cu dragă inimă; *~ рад* mă bucur din toată inima.

серде́чно-сосу́дист|ый *adj. (med.)* cardio-vascular; *~ые боле́зни* boli cardio-vasculare.

серде́чность, *-и f. sg.* cordialitate, sinceritate.

серде́чн|ый *adj.* **1.** cardiac; de inimă; *~ая боле́знь* boală de inimă; *~ при́падок* atac de cord; *~ая мы́шца* miocard, mușchiul inimii. **2.** cordial, sincer, afectuos; intim; *~ая дру́жба* prietenie sinceră; *~ая благода́рность* adîncă recunoștință, mulțumire călduroasă; *~ приве́т* salutări cordiale. **3.** de dragoste; intim; *~ые та́йны* taine ale inimii; secrete de dragoste; *~ челове́к* inimă de aur, om de inimă.

серди́то *adv.* cu supărare, supărat; mofluz; posomorît; cu mînie, mînios ◇ *дёшево и ~* ieftin și bun.

серди́т|ый *adj.* **1.** supărăcios, irascibil, mînios. **2.** supărat, aspru, sever; *~ взгляд* privire supărată. **3.** *(glumeț)* iute, prea tare; *~ таба́к* tutun tare; *~ моро́з* ger aspru; *~ая горчи́ца* muștar iute; *~ конья́к* coniac foarte tare; *~ая цена́* preț exagerat, preț piperat.

серди́ть, *сержу́, се́рдишь vb. ipf. (pf. рассерди́ть) acuz.* a supăra, a irita, a scoate din sărite.

серди́ться, *сержу́сь, се́рдишься vb. ipf. (pf. рассерди́ться)* a fi supărat, a se supăra, a se mînia, a lua în nume de rău; *~ на кого́-л.* a se supăra pe cineva.

сердобо́лие, *-я n. sg. (înv.)* compătimire, milă; bunătate.

сердобо́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (peior.)* a fi prea milos, a arăta prea multă compătimire.

сердобо́льный *adj.* inimos, milos, compătimitor.

сердоли́к, *-а m. (mineral.)* carneol.

се́рдц|е, *-а n.* inimă, cord; *~ бьётся* inima bate, inima pulsează; *поро́к ~а* insuficiență cardiacă; *боле́зни ~а* boli de inimă; *до́брое ~* inimă bună; *ка́менное ~* inimă de piatră, inimă împietrită; *золото́е ~* inimă de aur; *~ разрыва́ется* mi se rupe inima; *у него́ нет ~а* e un om fără inimă ◇ *положа́ ру́ку на́ ~* cu mîna pe inimă, vorbind deschis/cinstit; *всем ~ем; от всего́ ~а* cu/din toată inima, cu dragă inimă; *от чи́стого ~а* cu inima deschisă; *не лежи́т ~ к кому́/чему́-л.* a nu avea (pe cineva/ceva) la inimă; a nu avea tragere de inimă *(pentru cineva, ceva)*; *принима́ть бли́зко к ~у* a pune toate la inimă; *скрепя́ ~* cu inima îndoită; călcîndu-și pe inimă; *покори́ть ~* a cîștiga inima cuiva; a-i cădea cuiva cu tronc la inimă; *(prov.) с глаз доло́й — из ~а вон* ochii care nu se văd se uită; *у него́ ~ кро́вью облива́ется* îi sîngerează inima; *э́то мне по́ ~у* asta îmi place; asta îmi merge la inimă; *в ~а́х* într-un moment de supărare; la mînie; *у меня́ тяжело́ на ~* mă apasă pe suflet; mi s-a pus o piatră pe inimă; *с лёгким ~ем* cu inima ușoară; cu dragă inimă; voios; *у меня́ ~ щеми́т* mi se strînge inima; *сорва́ть ~ на ком-л* a-și vărsa focul pe cineva; *отлегло́ от ~а* mi s-a ușurat inima; mi-a venit inima la loc; *(fam.) да́ма ~а* aleasa inimii; iubită; *име́ть ~ на кого́-л.* a fi supărat pe cineva; *(iron.) чита́ть в ~а́х* a ghici gîndurile; a citi/a ghici în suflet; *брать/хвата́ть за́ ~* a mișca profund; a mișca pînă în adîncul inimii; *вы́бросить из ~а* a smulge din inimă; *носи́ть кого́-л. в ~* a purta pe cineva în inimă; *прийти́сь не по́ ~у* a nu fi pe plac; *разби́ть чьё-л. ~* a zdrobi inima cuiva; *~ перевернýлось (у кого́-л.)* a-i trece un fier roșu prin inimă.

сердцебие́ние, *-я n.* palpitație, bătaie accelerată a inimii.

сердцеве́д, *-а m.* cunoscător al sufletului omenesc, cunoscător de oameni, bun psiholog.

сердцеви́дный *adj.* în formă de inimă; cordiform; *~ лист* frunză în formă de inimă.

сердцеви́н|а, *-ы f.* **1.** măduvă *(la plante)*; inimă; *~ берёзы* măduva tulpinei de mesteacăn; *~ де́рева* inima copacului, duramen. **2.** miez *(la fructe, legume etc.)*; *~ оре́ха* miez de nucă; *~ сала́та* inima salatei. **3.** *(fig.)* pivot, miez, centru, inimă; *в са́мой ~е страны́* chiar în inima țării.

сердцее́д, *-а m. (glumeț)* seducător, cuceritor, donjuan.

серебре́ние, *-я n. sg.* argintare, poleire, suflare cu argint.

сере́бреник, *-а m.* **1.** *(înv.)* monedă de argint măruntă. **2.** *(pop. glumeț)* iubitor de arginți.

серебрёный *adj.* argintat, suflat cu argint; *~ самова́р* samovar argintat.

серебри́стость, *-и f. sg.* nuanță argintie, luciu argintiu. **2.** *(fig.)* sonoritate, caracter sonor/cristalin.

серебри́ст|ый *adj.* **1.** argintiu, argintos; *~ ме́сяц* lună argintie; *~ая борода́* barbă argintie. **2.** *(fig.)* sonor, argintiu, cristalin, limpede; *~ голосо́к* glas argintiu, glas cristalin; *~ смех* rîs argintiu ◇ *~ то́поль* plop-argintiu.

серебри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. посеребри́ть* și *вы́серебрить) acuz.* a arginta, a polei, a sufla cu argint; *~ ло́жку* a arginta o lingură.

серебри́|ться, *-и́тся vb. ipf.* **1.** a luci ca argintul. **2.** *(fig.)* a cărunți, a încărunți.

серебро́, *-а n. sg.* **1.** argint; *саморо́дное ~* argint în stare nativă. **2.** *col.* argintărie, obiecte de argint; *столо́вое ~* tacîmuri de argint. **3.** *col. (деньги)* monede de argint, arginți.

сере́бряник, *-а m.* argintar.

серéбрян|ый *adj.* **1.** de/din argint; *~ая лóжка* lingură de argint. **2.** *(fig.)* sonor, melodios, argintiu; *~ голосóк* voce cristalină; *~ая свáдьба* nuntă de argint; *(mineral.) ~ блеск* argintit, minereu de argint cu sulf ◇ *~ век* epocă de argint.

серед́ин|а, *-ы f. sg.* mijloc; centru; *в ~е пути́* la mijlocul drumului; *~ крýга* centrul cercului; *брóсить дéло на ~е* a lăsa lucrurile pe jumătate făcute ◇ *(fig. peior.) золотáя ~* calea de mijloc; mediocritatea de aur.

серед́инк|а, *-и f. sg.* **1.** *dim.* de la *серед́ина*. **2.** miez; interior, partea cea mai dinăuntru; *в сáмой ~е* chiar la mijloc *(de tot)*.

серед́инн|ый *adj.* **1.** de la mijloc, de mijloc; *~ое окóшко* fereastră de la mijloc. **2.** *(fig.)* de compromis; *~ое решéние* soluţie de compromis.

серёдка, *-и f.* mijloc; miez, parte interioară ◇ *(pop.) ~ на полови́нку* nici bine, nici rău; nici laie, nici bălaie.

середня́к, *-á m.* (ţăran) mijlocaş.

середня́цк|ий *adj.* de (ţăran) mijlocaş, mijlocaş.

серéть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. посерéть)* a deveni cenuşiu/sur; a bate în cenuşiu. **2.** a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare cenuşie)*.

сержáнт, *-а m.* sergent; *стáрший ~* sergent major; *~-сверхсрóчник* sergent reangajat; *млáдший ~* caporal.

сержáнтский *adj.* de sergent.

сери́йность, *-и f. sg.* producţie în serie.

сери́йн|ый *adj.* în serie, de serie; *~ое производство* producţie în serie; *~ые самолёты* avioane fabricate în serie.

сéристый *adj. (chim.)* care conţine sulf.

сéри|я, *-и f.* serie; *карти́на в двух ~ях* film în două serii.

сермя́га, *-и f.* **1.** *sg.* pănură, dimie, aba. **2.** suman.

сермя́жный *adj.* **1.** de pănură, de dimie, de aba. **2.** de suman.

сéрна, *-ы f.* capră neagră *(de munte)*.

сернистоки́сл|ый *adj. (chim.) ~ая соль* sulfit; *~ нáтрий* sulfit de sodiu.

серни́ст|ый *adj. (chim.)* sulfuros; *~ая кислотá* acid sulfuros; *~ нáтрий* sulfură de sodiu.

серноватистоки́сл|ый *adj. (chim.) ~ая соль* hiposulfit; *~ нáтрий* hiposulfit de sodiu.

серновáтист|ый *adj. (chim.)* hiposulfuros; *~ые сóли* tiosulfaţi.

сернoки́сл|ый *adj. (chim.) ~ая соль* sulfat; *~ая медь* sulfat de cupru; *~ мáгний* sulfat de magneziu.

сéрн|ый *adj. (chim.)* de pucioasă, de sulf; sulfuric; *~ые пары́* aburi de sulf; *~ цвет* floare de sulf; *~ая кислотá* acid sulfuric, vitriol; *(mineral.) ~ колчедáн* pirită.

серовáтый *adj.* cenuşiu, care bate în cenuşiu.

сероводорóд, *-а m. sg. (chim.)* hidrogen sulfurat.

сероводорóдный *adj. (chim.)* de hidrogen sulfurat.

сероглáзый *adj.* cu ochi cenuşii.

серóзн|ый *adj. (anat. fiziol.)* de ser; *~ая жи́дкость* serozitate, lichid seros.

серологи́ческий *adj. (farm.)* serologic.

серолóгия, *-и f. (farm.)* serologie.

серопрофилáктика, *-и f. (med.)* seroprofilaxie.

сéрость, *-и f.* **1.** *sg.* banalitate; platitudine; mediocritate. **2.** *(înv.)* stare de înapoiere.

серотерапи́я, *-и f. sg. (med.)* seroterapie.

сероуглерóд, *-а m. sg. (chim.)* sulfură de carbon.

серп, *-а m.* seceră; *~ и мóлот* secera şi ciocanul; *(poetic) лýнный ~* sau *~ луны́* cornul lunii; secera lunii.

серпанти́н, *-а m. sg.* serpentină *(de hîrtie)*.

серпенти́н, *-а m. sg. (mineral.)* serpentin.

серпови́дный *adj.* în formă de seceră.

серпови́ще, *-а n.* mînerul secerii.

серпýха, *-и f. (bot.)* gălbinare.

серпя́нка, *-и f.* pînză rară, aţică.

сертификáт, *-а m.* certificat, adeverinţă.

сéрум, *-а m. sg. (med.)* ser.

серчáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. осерчáть* şi *рассерчáть) (pop.)* a se supăra, a se mînia, a se face foc.

сéр|ый *adj.* **1.** gri, cenuşiu; sur; *~ое сукнó* postav gri; *~ые глазá* ochi cenuşii; *~ые тýчи* nori cenuşii; *~ волк* lup cenuşiu/sur. **2.** *(fig.)* posomorît, întunecat, mohorît; *~ день* zi posomorîtă. **3.** *(незначительный)* de rînd, banal; monoton; şters, mediocru; *~ писáтель* scriitor mediocru; *~ая жизнь* viaţă monotonă, existenţă cenuşie; *~ая ли́чность* om banal/mediocru. **4.** *(малокультурный)* incult, neinstruit; înapoiat; *~ человéк* om incult. **5.** **~ый,** *-ого m. (заяц)* iepure.

серьг|á, *-и́ f.* cercel; *брилли́антовые ~и* cercei cu briliante.

серьёзничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face pe seriosul; a-şi da importanţă, a-şi da aere.

серьёз, *-а m. (în expr.) на пóлном ~е* cu toată seriozitatea.

серьёзно *adv.* **1.** (în mod) serios; *~ взя́ться за дéло* a se apuca în mod serios de treabă. **2.** *(cuv. modal)* într-adevăr, fără glumă.

серьёзность, *-и f. sg.* seriozitate; gravitate.

серьёзн|ый *adj.* **1.** serios; sobru; aşezat, ponderat. **2.** grav, rigid, serios; *~ вид* înfăţişare gravă, aer serios. **3.** serios; important; temeinic; *~ разговóр* convorbire serioasă; *~ые решéния* hotărîri importante. **4.** grav, primejdios, periculos, serios; *~ое положéние* situaţie gravă; *~ая болéзнь* boală gravă.

сеслéрия, *-и f. (bot.)* coada iepurelui.

сессиóнн|ый *adj.* de sesiune.

сéсси|я, *-и f.* sesiune; *экзаменациóнная ~* sesiune de examene; *наýчная ~* sesiune ştiinţifică.

сестéрция, *-и f. (ist.)* sesterţ.

сестрá, *-ы f.* **1.** soră; *роднáя ~* soră bună; *свóдная ~* soră vitregă; *двоюрóдная ~* vară primară, verişoară; *молóчная ~* soră de lapte; *назвáная ~* soră de cruce; *стáршая ~* soră mai mare. **2.** soră, infirmieră; *медици́нская ~* soră/asistentă medicală; infirmieră; *(înv.) ~ милосéрдия* soră de caritate ◇ *вáша ~* voi, femeile; *нáша ~* noi, femeile.

сéстрин *adj.* de soră, al surorii; *~а дочь* fiica surorii, nepoată de soră.

сесть[1], *ся́ду, ся́дешь vb. pf. (ipf. сади́ться)*. **1.** a se aşeza, a lua loc; *~ за стол* a se aşeza la masă; *~ на стул* a se aşeza pe un scaun; *~ на лóшадь* a încăleca. **2.** *в + acuz.* a se urca în ... ; *~ в автомоби́ль* a se urca în maşină; *~ в пóезд* a se urca în tren. **3.** *за + acuz.* sau cu *inf.* a se apuca de ceva; *~ за рабóту; ~ рабóтать* a se apuca de lucru, a se aşeza la lucru; *~ за кни́гу* a se apuca de citit. **4.** a coborî, a apune; *сóлнце сéло* soarele a apus. **5.** a se lăsa. **6.** a se depune *(despre praf)* ◇ *~ комý-л. на шéю* a cădea pe capul cuiva; *~ в лýжу* sau *в калóшу* a o pune de mămăligă; a o face de oaie; *~ на мель* a se înămoli, a eşua.

сесть[2], *ся́дет vb. pf. (ipf. сади́ться)* a intra la spălat *(despre pînzeturi, stofe etc.)*.

сетевóй *adj.* de reţea, de plasă.

сéтк|а, *-и f.* **1.** plasă (mică); împletitură; *тéннисная ~* plasă de tenis; *прóволочная ~* plasă de sîrmă. **2.** fileu; *~ для волóс* fileu pentru păr. **3.** sacoşă, plasă. **4.** reţea; *географи́ческая ~* reţea de coordonate *(geografice)*. **5.** manşon/sită (la becurile de gaz); *(rad.)* grilă. **6.** ciur *(la rumegătoare)*. **7.** *(constr.)* ciur, sită. **8.** tabel, scară, reţea; *тари́фная ~* reţea tarifară, tabel de categorii tarifare.

сéтование, *-я n.* lamentaţie, tînguială, văicăreală.

сéтовать, *сéтую, сéтуешь vb. ipf. (pf. посéтовать) (înv.)* **1.** *на + acuz.* a se plînge, a se văita, a se tîngui. **2.** *prepl.* a plînge, a regreta; a-i părea rău *(după ceva)*.

сéточный *adj.* de plasă, de reţea; *(rad.) ~ детéктор* detector cu detecţie pe grilă.

сéттер, *-а m.* seter *(rasă de cîini)*.

сетчáтка, *-и f. (anat.)* retină.

сéтчат|ый *adj.* reticular; în formă de reţea ◇ *(anat.) ~ая оболóчка* retină.

сет|ь, *-и f.* **1.** plasă, mreajă; *рыболóвная ~* plasă de pescuit; *заки́нуть ~* a arunca plasa; *(mil.) маскирóвочная ~* plasă de camuflaj, laţ. **2.** *sg.* reţea; *железнодорóжная ~* reţea de cale ferată, reţea feroviară; *торгóвая ~* reţea comercială; *товаропроводя́щая ~* reţea de distribuţie a mărfurilor; *телефóнная ~* reţea telefonică. **3.** *pl. (fig.)* cursă, mreje; *расставля́ть ~и комý-л.* a întinde cuiva o cursă; *попáсть в ~и* a cădea într-o cursă ◇ *агентýрная ~* reţea de agenţi secreţi.

сéча, *-и f. (înv.)* bătălie, luptă; *кровáя* ~ bătălie sîngeroasă, masacru.

сечéние, *-я n.* **1.** *sg.* tăiere, ciopîrţire. **2.** *sg.* bătaie cu nuiaua, biciuire. **3.** secţiune, profil ◇ *(med.) кéсарево* ~ operaţie cezariană, cezariană.

сéчка, *-и f.* **1.** satîr. **2.** paie tocate, tocătură de paie, şişcă. **3.** *sg.* crupe mărunte. **4.** *(дéйствие)* tocare.

сечь, *секý, сечёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a tăia; a toca; a ciopîrţi. **2.** *(pf. вы́сечь)* a biciui, a da bice ◇ *(prov.) повúнную гóлову меч не сечёт* capul plecat sabia nu-l taie.

сéчься, *сечётся vb. ipf.* **1.** *(pf. посéчься)* a se tăia, a se toca *(despre păr, ţesături etc.)* **2.** *(înv.)* a se lupta, a se bate cu săbiile, a încrucişa spadele.

сéялка, *-и f. (agr.)* semănătoare, maşină de semănat; *кóнная* ~ semănătoare cu cai; *трáкторная* ~ semănătoare cu tracţiune mecanică; *рядовáя* ~ maşină de semănat în rînduri.

сéяльный *adj.* de semănat.

сéяльщик, *-а m. (agr.)* semănător.

сéянец, *-нца m. (agr.)* puiet, plantă crescută din sămînţă; *лук-*~ arpagic.

сéяние, *-я n. sg.* **1.** semănat, semănare. **2.** cernere; ~ *мукú* cernerea făinii.

сéянка, *-и f. sg.* făină fină, făină cernută printr-o sită deasă.

сéяный *adj.* **1.** cernut; din făină cernută. **2.** semănat.

сéятель, *-я m.* semănător ◇ *(fig.)* ~ *смýты* provocator de tulburări.

сéять, *сéю, сéешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. посéять)* a semăna, a însămînţa; ~ *пшенúцу* a semăna grîu. **2.** *(fig.)* a răspîndi, a semăna; a promova; ~ *знáния* a răspîndi cunoştinţele; ~ *врáжду* a semăna vrajbă; ~ *раздóры* a semăna discordie; ~ *смýту* a provoca tulburări. **3.** a cerne, a da, a trece prin sită; ~ *мукý* a cerne făină. **4.** *(fig.)* a împrăştia; a rătăci, a pierde.

сжáлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. над + instr.* a i se face milă, a-i fi milă, a se înduioşa; a se îndura.

сжáрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a prăji, a frige (bine).

сжáриться *-рюсь, -ришься vb. pf. (pop.)* a se frige, a se prăji.

сжáтие, *-я m.* **1.** strîngere, contractare; contracţie. ~ *сéрдца* contracţia inimii; ~ *мýскулов* contracţia muşchilor. **2.** *(fiz. tehn.)* compresiune; comprimare ~ *гáза* comprimarea gazului.

сжáто *adv.* (în mod) concis, succint; în rezumat, pe scurt; *изложúть* ~ a expune concis/pe scurt.

сжáтость, *-и f. sg.* **1.** compresiune, comprimare. **2.** concizie; laconism; ~, *изложéния* concizia expunerii.

сжáт/ый[1], **1.** *p.t.p.* de la *сжать*[1]. **2** *adj.* strîns, compact; ~ *кулáк* pumn strîns. **3.** *adj. (fiz. tehn.)* comprimat; ~ *вóздух* aer comprimat. **4.** *adj. (fig.)* scurt; concis, succint; ~*ые срóки* termene scurte; ~*ое изложéние* expunere concisă.

сжáтый[2], **1.** *p.t.p.* de la *сжать*[2]. **2.** *adj.* secerat.

сжать[1], *сожмý, сожмёшь vb. pf. (ipf. сжимáть) acuz.* **1.** a strînge; ~ *в объя́тиях* a strînge în braţe, a îmbrăţişa; ~ *рýку в кулáк* a strînge pumnul; ~ *зýбы* a strînge din dinţi. **2.** *(fiz. tehn.)* a comprima; a presa; ~ *гáзы* a comprima gazele. **3.** *(fig.)* a reduce, a scurta; ~ *изложéние* a scurta expunerea.

сжать[2], *сожнý, сожнёшь vb. pf.* de la *жать*[2]

сжá|ться, *сожмýсь, сожмёшься vb. pf. (ipf. сжимáться)* **1.** a se ghemui, a se chirci, a se face mic. **2.** a se strînge; *(fig.) сéрдце* ~*лось* i s-a strîns inima. **3.** *(fiz. tehn.)* a se comprima.

сжевáть, *сжую, сжуёшь vb. pf. acuz.* a mînca; a mesteca.

сжечь, *сожгý, сожжёшь vb. pf. (ipf. сжигáть* şi *жечь) acuz.* a arde, a da foc; a incinera; ~ *дотлá* a preface în cenuşă ◇ *(fig.)* ~ *свои корабли́* a-şi tăia toate punţile.

сживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сжить*

сживáться[1], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *сжи́ться*

сжигáние, *-я n. sg.* ardere, incinerare; *пóлное* ~ ardere completă; ~ *трýпов* incinerarea cadavrelor.

сжигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сжечь*

сжидúть, *сжижý, сжидúшь vb. pf. (ipf. сжижáть) acuz. (tehn.)* a lichefia.

сжижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сжидúть*

сжижéни|е, *-я n. sg. (tehn.)* lichefiere; *процéсс* ~*я вóздуха* procesul de lichefiere a aerului.

сжи́женный **1.** *p.t.p.* de la *сжидúть*. **2.** *adj. (tehn.)* lichefiat; ~ *газ* gaz lichefiat.

сжимáемость, *-и f. sg.* compresibilitate.

сжимáние, *-я n. sg.* **1.** strîngere, apăsare. **2.** *(tehn.)* strîngere, compresiune, comprimare.

сжимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сжать*[1]

сжимáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сжáться*. **2.** *pas.* de la *сжимáть*.

сжинáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a secera.

сжить, *сживý, сживёшь vb. pf. (ipf. сживáть) acuz.* a alunga, a obliga (pe cineva) să plece/să se mute *(făcîndu-i viaţa imposibilă)*; a face (pe cineva) să-şi ia cîmpii; ~ *с квартúры* a scoate pe cineva din locuinţă *(făcîndu-i mizerii)*; ~ *со свéта* a băga (de viu) în mormînt.

сжи́ться, *сживýсь, сживёшься vb. pf. (ipf. сживáться) с + instr.* **1.** a se împrieteni, a se împăca, a se înţelege, a se obişnui cu cineva *(trăind laolaltă)*. **2.** *(fig.)* a se deprinde, a se obişnui, a se familiariza (cu ceva); ~ *с рабóтой* a se deprinde cu munca; ~ *со свои́м гóрем* a se obişnui cu durerea/cu necazul.

сжýльничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *жýльничать*.

сзáди, **1.** *adv.* în, din, la spate; din urmă, îndărăt. **2.** *prep.* cu *gen.* în urmă, în spate, îndărătul.

сзывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *созвáть.(1)*

си *n. indecl. (muz.)* şi.

сиáмск/ий *adj.* siamez ◇ *(glum.)* ~ *ие близнецы́* fraţi siamezi, prieteni nedespărţiţi.

сиáмцы, *-ев pl.; sg. сиáмец, -мца m.* siamezi, locuitori din Siam.

сибари́т, *-а m.* sibarit.

сибари́тский *adj.* de sibarit.

сибари́тство, *-а n. sg.* sibaritism.

сибари́тствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a trăi ca un sibarit, a duce o viaţă de sibarit, a huzuri.

сибиля́нт, *-а m. (lingv.)* sibilantă.

сиби́рск|ий *adj.* siberian, de Siberia; *(ferov.)* ~ *экспрécс* transsiberianul ◇ *(med.)* ~*ая я́зва* dalac, antrax, cărbune; *(pop.)* bubă neagră.

сибиря́к, *-а m.* siberian, locuitor din Siberia.

сивéц, *-вца m. (bot.)* ruin.

сиви́лла, *-ы f. (mitol.)* sibilă, ghicitoare, prezicătoare.

си́вк|а, *-и f.* şi *m.* (cal) sur; ◇ *(folc.)* ~*-бýрка* cal năzdrăvan; *(prov.) уходи́ли* ~*у крутые гóрки* nu mai este ce a fost; fosta-i lele cît ai fost.

сиволáпый *adj. (înv.)* greoi, stîngaci; neîndemînatic; necioplit, nătîng.

сивýн, *-а m. (bot.)* ţepoşică.

сивýха, *-и f.* basamac, poşircă.

сивýшный *adj.* **1.** de basamac; de poşircă; ~ *зáпах* miros de basamac.

си́вый *adj.* **1.** sur, cenuşiu *(despre cai)*. **2.** *(pop.)* cărunt, încăruntit ◇ *ни си́во, ни бýро* nici laie, nici bălaie; nici albă, nici neagră.

сигáра, *-ы f.* ţigară de foi, trabuc.

сигарéта, *-ы f.* **1.** ţigară subţire de foi. **2.** ţigară.

сигáрный *adj.* de ţigară de foi, de trabuc; ~ *дым* fum de trabuc.

сигáрочница, *-ы f. (înv.)* cutie pentru ţigări de foi; tabacheră.

сигнáл, *-а m.* **1.** semnal; *световóй* ~ semnal luminos; *зри́тельный* ~ semnal optic, semnal vizual; *звуковóй* ~ semnal acustic; ~ *атáки* semnal de atac; *коди́рованный* ~ semnal codificat; ~ *бéдствия* semnal de alarmă, semnal de pericol; ~ *воздýшной тревóги* alarmă aeriană; *подáть* ~ a semnaliza, a da un semnal; *передáть* ~*ами* a comunica prin semnale, a semnaliza; *по* ~*у* la semnal. **2.** *(fig.)* semnalare, semnalizare, sesizare.

сигнализáтор, *-а m.* aparat de semnalizare, semnalizator.

сигнализáци|я, *-и f. sg.* **1.** semnalizare; *срéдства* ~*и* mijloace de semnalizare; *автомати́ческая* ~ semnalizare automată. **2.** cod de semnalizare.

сигнализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. dat.* cu *instr.* **1.** *(pf.* şi *просигнализи́ровать)* a semnaliza, a da semnale; ~ *флáгом* a semnaliza cu un fa-

nion. **2.** *acuz.* sau *o + prepl. (fig.)* a semnala, a avertiza.

сигнали́ст, *-а m. (mil.)* semnalizator.

сигна́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. просигна́лить) dat.* cu *instr. v. сигнализи́ровать (1).*

сигна́льн|ый *adj.* de semnal; de semnalizare; *~ фона́рь* felinar de semnalizare; *~ая бу́дка* post de semnalizare; post de avizare; *~ прибо́р* aparat de semnalizare, semnalizator; *(tipogr.) ~ экземпля́р* exemplar de semnal, semnal.

сигна́льщик, *-а m.* semnalizator.

сигнату́ра, *-ы f.* **1.** *(farm.)* etichetă; copia ordonanței medicale *(atașată la un medicament).* **2.** *(tipogr.)* signatură.

сиде́лка, *-и f.* îngrijitoare, soră.

сиде́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* ședere, stat pe loc. **2.** scaun; fund *(de scaun sau de fotoliu);* scaun, leagăn de căruță; *стул с мя́гким ~ем/с твёрдым ~ем* scaun tapisat/ netapisat; *рессо́рное ~* scaun cu arcuri; *откидно́е ~* strapontină.

си́день, *-дня m. (în expr.) си́днем сиде́ть* a) a sta/ a trăi retras, a sta toată ziua în casă; b) a sta nemișcat.

сиде́нье, *-я n. v. сиде́ние.*

сидери́т, *-а m. (mineral.)* siderit, sideroză.

сид/е́ть, *сижу́, сиди́шь vb. ipf.* **1.** *(iter. си́живать)* a ședea; *~ за сто ло́м* a sta la masă; *~ на сту́ле* a sta pe scaun; *~ верхо́м (на ло́шади)* a sta pe cal, a sta călare; *~ на ко́рточках* a sta pe vine. **2.** *(iter. си́живать)* a sta, a fi; a se afla; *~ в тюрьме́* a fi în închisoare, a sta la închisoare; *~ без де́нег* a fi fără bani, sa rămîne lefter, a fi fără nici o lețcaie; *~ сложа́ ру́ки* a sta cu brațele încrucișate; *~ за кни́гами / за кни́гой* a studia, a sta cu mîna pe carte, a citi; *~ ти́хо* a sta liniștit; *~ взаперти́* a sta închis în casă; a sta încuiat; *~ с больны́м* a sta lîngă un bolnav, a veghea la căpătîiul unui bolnav. **3.** *(mar.)* a avea pescaj; *парохо́д ~и́т глубоко́* vaporul are pescaj mare; *~ неглубоко́* a avea pescaj mic. **4.** a-i sta, a-i veni bine, a i se potrivi *(despre haine); костю́м ~и́т как влито́й* costumul îi stă ca turnat, costumul i se potrivește de minune. ◇ *~ в печёнках у кого́-л.* a-i sta cuiva în gît; *~ как на иго́лках* a sta ca pe ghimpi; *~ как рак на мели́* a fi la strîmtoare; *~ ме́жду двух сту́льев* a umbla în două luntre; *~ на я́йцах* a cloci *(despre păsări)*; *~ на ше́е у кого́-л.* a trăi pe spinarea cuiva.

сиде́ться, *-и́тся vb. ipf. dat. (în expr.) мне не сиди́тся на ме́сте* nu pot sta locului; nu-mi găsesc locul; *ему́ не сиде́лось до́ма* nu-i era de stat acasă.

сидмя́, *adv (reg. în expr.) ~ сиде́ть v. си́днем сиде́ть* (**си́день**)

сидр, *-а m.* cidru, vin de mere.

сидя́ч/ий *adj.* **1.** de stat jos; *~ие места́* locuri de stat jos; *в ~ем положе́нии* șezînd; *~ая ва́нна* baie de șezut. **2.** *(fig.)* sedentar; *~ о́браз жи́зни* viață sedentară; *(zool.) ~ие живо́тные* viețăți sedentare/imobile.

сие́на, *-ы f.* pămînt de Siena *(de culoare galben-închis).*

сиени́т, *-а m. (mineral.)* sienit.

сизи́фов, *-а -о adj. (în expr.) ~ труд* muncă de Sisif.

сизоворо́нка, *-и f. (zool.)* scorțar.

си́зый *adj.* albăstrui; vînăt-închis.

сиккати́в, *-а m. (tehn.)* sicativ.

сикомо́р, *-а m. (bot.)* sicomor.

си́л/а, *-ы f.* **1.** forță, putere fizică, vigoare; *богаты́рская ~* forță herculeană; *уда́рить изо всей ~ы* sau *изо всех сил* sau *что бы́ло (есть) ~ы* a lovi cu toată puterea/cu toată forța. **2.** *sg.* violență, constrîngere; forță; *примени́ть ~у* a întrebuința forța; *брать ~ой* a lua cu forța. **3.** putere, forță, tărie; *собра́ться с ~ами* a-și aduna puterile; *восстанови́ть ~ы* a se reface; *лиши́ться сил* a-și pierde puterile; *вы́биться из сил* a i se slei *(cuiva)* puterile; *со све́жими ~ами* cu forțe noi; *о́бщими ~ами* cu forțe unite; *по́лный сил* plin de putere; *в расцве́те сил* în toată puterea; în floarea vîrstei; *э́то мне не под ~у* sau *э́то свы́ше мои́х сил* este peste puterile mele; *не жале́ть сил* a nu precupeți nici un efort; *быть в ~ах* a fi în putere, a putea; *~ во́ли* voință; *~ привы́чки* puterea obișnuinței; *дви́жущие ~ы* forțe motrice; *соотноше́ние сил* raportul de forțe; *(pol.) с пози́ции ~ы* de pe poziții de forță. **4.** *pl.* forțe, puteri; *производи́тельные ~ы* forțe de producție; *стихи́йные ~ы* forțe ale naturii; *вооружённые ~ы* forțe armate; *возду́шные ~ы* forțe aeriene; *морски́е ~ы* forțe navale (maritime); *сухопу́тные ~ы* forțe terestre; *гла́вные ~ы* grosul forțelor. **5.** *(tehn. fiz.)* forță, intensitate; *~ тяготе́ния* gravitație; *~ притяже́ния* forță de atracție; *я́дерная ~* forță nucleară; *лошади́ная ~* cal-putere; *~ то́ка* intensitatea curentului, tensiune ◇ *(jur.) обра́тная ~ зако́на* efectul retroactiv al legii; *(jur.) вступи́ть в зако́нную ~у* a căpăta putere de lege; *(jur.) входи́ть в ~у* a intra în vigoare; *(jur.) в ~у зако́на* în virtutea legii; *жива́я ~* forță vie; *в ~у обстоя́тельств* date fiind împrejurările; *рабо́чая ~* mînă de lucru, forță de muncă; *от ~ы* cel mult; *все́ми ~ами души́* din tot sufletul; *вы́мотать все ~ы из кого́-л.* a slei de puteri; *не щадя́ свои́х сил* fără a-și precupeți eforturile; *вы́тянуть все ~ы из кого́-л.* a stoarce toată vlaga din cineva; *испыта́ть свои́ ~ы* a-și încerca puterile.

сила́ч, *-а́ m.* om voinic, atlet.

силика́т, *-а m.* **1.** *(mineral. chim.)* silicat; *~ ма́гния* silicat de magneziu; *~ на́трия* silicat de sodiu. **2.** *pl.* silicați, produse din silicați.

силика́тн/ый *adj.* de silicați; *~ая промы́шленность* industrie de silicați.

си́ли|ться, *-люсь, -лишься vb. ipf.* cu *inf.* a se sili, a se căzni, a face sforțări, a-și da silința.

сили́ций, *-я m. sg. (mineral. chim.)* siliciu.

силко́м, *adv. (pop.)* cu forța, cu de-a sila, silnic; *~ взять* a lua cu forța.

силлаби́ческ|ий *adj.* silabic; *(lit.) ~ое стихосложе́ние* versificație silabică; *(lingv.) ~ое письмо́* scriere silabică.

силлоги́зм, *-а m.* silogism.

силлоги́стика, *-и f.* silogistică.

си́ло *n. v. сило́с*

силов|о́й *adj.* de forță; energetic; *~а́я устано́вка* instalație energetică; *~а́я ста́нция* centrală energetică; *(fiz.) ~о́е по́ле* cîmp de forță; *(fiz.) ~а́я ли́ния* linie de forță ◇ *(sport.) ~ы́е упражне́ния* exerciții de forță.

си́лой *adv.* cu de-a sila, cu forța, cu sila.

сил/о́к, *-лка m.* laț, capcană; cursă.

силоме́р, *-а m. (sport.)* dinamometru.

сило́с, *-а m. (agr.)* **1.** nutreț murat *(însilozat),* furaje. **2.** siloz.

сило́сн|ый *adj. (agr.)* însilozare.

силосова́ние, *-я m.* însilozare.

силосова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* și *ipf. (pf.* și *засилосова́ть) acuz. (agr.)* a conserva nutrețul prin murare; a pune la murat; a însiloza.

силосоре́зка, *-и f. (agr.)* tocătoare de nutreț.

силосохрани́лище, *-а n.* siloz, depozit de nutreț însilozat.

силури́йский *adj. (geol.)* siluric, silurian; *~ пери́од* pericadă siluriană.

силуэ́т, *-а m.* **1.** siluetă. **2.** *(fig.)* contur, siluetă; umbră.

силуэ́тный *adj.* de siluetă.

си́льно *adv.* tare, cu putere, puternic; *~ уда́рить* a lovi cu putere; *~ уста́ть* a obosi tare; *~ би́ться* a bate tare *(despre inimă); ~ нужда́ться* a o duce greu de tot, a se zbate în nevoi *~ заболе́ть* a se îmbolnăvi grav; *~ ска́зано* e bine spus.

сильноде́йствующ|ий *adj.* foarte eficace, cu efect puternic; *~ яд* otravă foarte puternică; *~ее лека́рство* medicament foarte eficace.

си́льн|ый *adj.* **1.** puternic, tare, voinic, viguros; *~ уда́р* lovitură puternică; *~ые ру́ки* brațe vînjoase; *~ая а́рмия* armată puternică; *~ое госуда́рство* stat puternic; *~ мото́р* motor puternic; *~ая речь* discurs tare; *~ая во́ля* voință tare; *~ая нату́ра* fire voluntară; *~ые ме́ры* măsuri energetice. **2.** mare, intens, puternic, violent; *~ое го́ре* necaz mare, mîhnire mare/ adîncă; *~ ка́шель* tuse violentă; *~ ве́тер* vînt puternic; *~ая за́суха* secetă mare; *~ хо́лод* frig puternic; *~ го́лос* voce puternică. **3.** *(спосо́бный)* competent; talentat; *~ писа́тель* scriitor talentat; *он силён в матема́тике* e tare la matematică ◇ *~ые ми́ра сего́* potentații acestei lumi; *(fig.) ~ая сторона́ (кого́-л., чего́-л.)* latura/ partea tare; *(prov.) у ~ого всегда́ беси́льный винова́т* cel mai tare dreptate în toate are.

сильфи́да, *-ы f. (mitol.)* silfidă.

симбио́з, *-а m. (biol.)* simbioză.

си́мвол, *-а m.* simbol.

символиза́ция, *-и f. sg.* simbolizare.
символизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a simboliza.
символи́зм, *-а m. sg. (arte, lit.)* simbolism.
симво́лика, *-и f. sg.* simbolică.
символи́ст, *-а m. (arte, lit.)* simbolist.
символи́стский *adj. (arte, lit.)* de simbolist; simbolist.
символи́ческий *adj.* simbolic.
символи́чность, *-и f. sg.* caracter simbolic.
символи́чный *adj. v. символи́ческий*
симметри́ческий *adj. v. симметри́чный*
симметри́чно *adv.* (în mod) simetric.
симметри́чность, *-и f.* simetrie, caracter simetric.
симметри́чный *adj.* simetric.
симме́трия, *-и f. sg.* simetrie.
симпатизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a simpatiza, a avea simpatie pentru cineva sau ceva.
симпати́ческ|ий *adj.* **1.** de reflex; *~ие бо́ли в зуба́х* dureri reflexe de dinţi, sinalgie dentară. **2.** simpatetic, sedativ; *~ое лека́рство* medicament sedativ ◇ *(anat.) ~ая не́рвная систе́ма* sistemul nervos simpatic, marele simpatic; *~ие черни́ла* cerneală simpatică.
симпати́чн|ый *adj.* simpatic, plăcut, atrăgător; *~ая вне́шность* înfăţişare simpatică.
симпа́ти|я, *-и f. sg.* **1.** simpatie, atracţie; *чу́вствовать к кому́-л. большу́ю ~ю* a avea pentru cineva o mare simpatie. **2.** *(fig.)* persoană iubită, simpatie, dragoste.
симпатя́га, *-и f.* şi *m. (fam.)* om simplu/plăcut.
симпо́зиум, *-а m.* simpozion.
симпто́м, *-а m.* simptom, indiciu; semn; *~ы боле́зни* simptomele bolii; *показа́тельный ~* simptom caracteristic.
симптома́тика, *-и f. sg. (med.)* simtomatologie.
симптомати́ческий *adj.* **1.** simptomatic; semnificativ, plin de tîlc; caracteristic; *~ое явле́ние* fenomen caracteristic. **2.** *(med.)* simptomatic.
симптомати́чность, *-и f. sg.* caracter simptomatic, semnificaţie.
симптомати́чный *adj. v. симптомати́ческий (1)*

симули́рование, *-я n.* simulare, prefăcătorie.
симули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a simula, a se preface.
симуля́нт, *-а m.* simulant.
симуля́нтск|ий *adj.* de simulant.
симуля́ция, *-и f.* simulare.
симфони́зм, *-а m. (muz.)* simfonism.
симфони́ст, *-а m. (muz.)* simfonist.
симфони́ческий *adj. (muz.)* simfonic; *~ конце́рт* concert simfonic.
симфо́ния, *-и f.* **1.** *(muz.)* simfonie. **2.** *(fig.)* armonie, îmbinare armonioasă; *~цвето́в* armonia culorilor.
синаго́га, *-и f.* sinagogă.
сингармони́зм, *-а m. (lingv.)* sinarmonism.
синдетико́н, *-а m.* sindeticon.
синдикали́зм, *-а m. sg. (pol.)* sindicalism.
синдикали́ст, *-а m. (pol.)* adept al sindicalismului.
синдикали́стский *adj. (pol)* de sindicalism, de sindicalist.
синдика́т, *-а m.* sindicat.
синева́, *-ы f. sg.* albastru; culoare albastră, albăstrime, azur ◇*~ под глаза́ми* cearcăne.
синева́тый *adj.* albăstriu, albăstrui, azuriu, siniliu.
синегла́зый *adj.* cu ochi albaştri.
синеголо́вник, *-а m. (bot.)* scaiul-dracului.
синедрио́н, *-а m. (ist. fig.)* sanhedrin.
сине́кдоха, *-и f. (lingv.)* sinecdocă.
синеку́ра, *-ы f. (inv.)* sinecură.
синело́мкий *adj.* fragil/casant la albastru.
сине́ль, *-и f.* janilie; găitan, şnur de catifea.
си́ненький *adj.* albăstrui, albăstriu, azuriu, siniliu.
синера́ма, *-ы f.* cineramă.
синере́зис, *-а m. (chim. fiz.)* sinereză.
синеро́д, *-а m. sg. (chim.)* cian, cianogen.
сине́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. посине́ть)* a se face mai albastru, a se albăstri; a se învineţi; *~ от хо́лода* a se învineţi de frig. **2.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare albastră)*.
си́н|ий *adj.* albastru; *~ее не́бо* cer albastru ◇ *~ий чуло́к* femeie pedantă.

сини́льный *adj. (chim. în expr.) ~ая кислота́* acid cianhidric, acid prusic.
сини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a colora, a vopsi, în albastru, a albăstri. **2.** *(pf. подсини́ть)* a albăstri, a sinili.
сини́ц|а, *-ы f.* piţigoi ◇ *не сули́ жураеля́ в не́бе, дай ~у в ру́ки* nu da vrabia din mînă pe cioara de pe gard; *бахва́лилась ~ - обеща́ла мо́ре сжечь* se laudă oala că va sparge căldarea.
синкли́т, *-а m.* **1.** sfatul bătrînilor, consiliul demnitarilor *(în Grecia antică)*. **2.** *(fig. glumeţ)* adunarea grangurilor/mărimilor.
сино́птика, *-и f. (met.)* sinoptică.
синко́па, *-ы f. (muz. lingv.)* sincopă.
синкопи́ческий *adj. (muz. lingv.)* sincopat, de sincopă.
синкрети́зм, *-а m. sg. (arte, fil.)* sincretism.
синкрети́ческ|ий *adj. (arte, fil.)* sincretic, sincretist.
сино́д, *-а m. (bis.)* sinod, sobor.
синода́льный *adj. (bis.)* sinodal, al sinodului, sobornicesc.
сино́дик, *-а m. (bis.)* pomelnic.
сино́лог, *-а m.* sinolog.
синологи́ческий *adj.* de sinologie; sinologic.
синоло́гия, *-и f. sg.* sinologie.
сино́ним, *-а m.* sinonim.
синони́мика, *-и f. sg.* sinonimie.
синоними́ческий *adj.* sinonim, sinonimic; de sinonimie; *~ие выраже́ния* expresii sinonime/sinonimice.
синоними́чность, *-и f.* sinonimie.
синоними́чный *adj. v. синоними́ческий.*
синони́мия, *-и f.* sinonimie.
сино́птик, *-а m.* meteorolog, sinoptician.
сино́птика, *-и f. sg. (met.)* sinoptică, întocmirea datelor sinoptice.
синопти́ческ|ий *adj.* sinoptic; *~ая табли́ца* tabel sinoptic; *~ая ка́рта* hartă meteorologică; hartă sinoptică.
синта́гма, *-ы f. (lingv.)* sintagmă.
синтагма́тика, *-и f. (lingv.)* sintagmatică.
си́нтаксис, *-а m. sg. (gram.)* sintaxă.
синтакси́ческий *adj. (gram.)* sintactic, de sintaxă; *~ ана́лиз* analiză sintactică.

си́нтез, *-а m. sg.* sinteză; *цветово́й ~* sinteza culorilor.
синтези́рование, *-я n.* sintetizare.
синтези́ровать *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a sintetiza.
синтети́ческ|ий *adj.* **1.** de sinteză, sintetic; *~ ме́тод иссле́дования* metodă de cercetare sintetică. **2.** *(chim.)* sintetic, obţinut prin sinteză; *~ каучу́к* cauciuc sintetic. **3.** *(lingv.)* sintetic; *~ие языки́* limbi sintetice.
синтети́чность, *-и f. sg.* caracter sintetic.
синтети́чный *adj.* sintetic.
синтомици́н, *-а m.* sintomicină.
си́нус *-а m. (mat. anat.)* sinus.
синусо́ида, *-ы f. (mat.)* sinusoidă.
синусоида́льный *adj. (mat.)* sinusoidal.
синхрониза́тор, *-а m. (tehn.)* sincronizator.
синхронизацио́нный *adj.* de sincronizare, sincronizat.
синхрониза́ция, *-и f. sg.* sincronizare.
синхронизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a sincroniza.
синхрони́зм, *-а m. sg.* sincronism.
синхронисти́ческий *adj. v. синхрони́ческий*
синхрони́ческ|ий *adj.* sincronic; *~ие табли́цы* tabele sincronice.
синхрони́я, *-и f. sg.* sincronism.
синхро́нн|ый *adj* sincron, sincronic, sincronizat.
синхроно́метр, *-а m. (fiz.)* sincronometru.
синхроноско́п, *-а m. (el.)* sincronoscop.
синхротро́н, *-а m. (fi.)* sincrotron.
синхрофазатро́н, *-а m. (fiz.)* sincrofazatron.
синхроциклотро́н, *-а m. (fiz.)* sincrociclotron.
синь, *-и f.* **1.** *sg. (reg.)* albastru, albăstreală. **2.** vopsea, culoare albastră.
си́нька, *-и f.* **1.** *sg.* albăstrire. **2.** albăstreală, sineală, scrobeală albastră; *~ для бельа́* albastru de rufe. **3.** hîrtie ozalid, hîrtie pentru heliograf.
сино́ха, *-и f. sg.* **1.** *(bot.)* albăstrea, albăstriţă. **2.** *(med.)* cianoză.
синю́шность, *-и f. (med.)* cianoză.
синю́шный *adj.* de cianoză.

синя́к[1], *-а́ m.* vînătaie, echimoză; *у него́ всё те́ло в ~а́х* are corpul plin de vînătăi; *~и́ под глаза́ми* cearcăne la ochi.
синя́к[2], *-а m. (bot.)* capul-parpeliu.
сиони́зм, *-а m.* sionism.
сиони́ст, *-а m.* sionist.
сиони́стский *adj.* de sionism, de sionist.
сипе́ние, *-я n. sg.* șuierat; vorbire șuierătoate, vorbire răgușită.
сипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* a hîrii, a șuiera; a vorbi șuierat/răgușit.
си́плый *adj.* răgușit, șuierător, șuierat; *~ го́лос* voce răgușită.
си́пнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf оси́пнуть)* a răguși.
сипова́тый *adj.* (cam) răgușit, puțin răgușit.
сипота́, *-ы f. sg.* răgușeală.
сипу́ха, *-и f. (ornit.)* strigă.
сире́на, *-ы f.* **1.** *(mitol.)* sirenă. **2.** sirenă; claxon; *~ автомоби́ля* claxonul automobilului.
сире́нев|ый *adj.* **1.** *~ые кусты́* tufe de liliac. **2.** liliachiu, violet deschis, violaceu.
сире́нь, *-и f. sg.* liliac *(arbust și floare)*.
си́речь *partic. (înv).* adică, anume, și anume, cu alte cuvinte.
сири́йка, *-и f.* siriană.
сири́йский *adj.* sirian, din Siria.
сири́йцы- *цев pl.; sg. -и́ец, -и́йца m.* sirieni.
си́риус, *-а m. (astr.)* luceafărul-de zori, luceafărul-dimineții, steaua Sirius.
сиро́кко *m. indecl.* siroco.
сиро́п, *-а m.* sirop.
сирот/а́, *-ы m.* și *f.* orfan; orfană; *кру́глый ~* orfan de ambii părinți; *оста́ться ~о́й* a rămîne orfan ◇ *каза́нская ~* cel ce face pe nenorocitul; pomanagiu.
сироте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** a rămîne orfan. **2.** *(fig.)* a rămîne părăsit/pustiu.
сиротли́во *adv.* ca un orfan, singur, părăsit; *чу́вствовать себя́ ~* a se simți singur/părăsit.
сиротли́вость *-и f. sg.* stare de singurătate/de izolare.
сиротли́в|ый *adj.* stingher, singuratic, părăsit, trist, abătut.
сиро́тск|ий *adj.* de orfan; *~ая до́ля* soartă de orfan; *~ дом* orfelinat ◇ *~ая зима́* iarnă blîndă.
сиро́тство, *-а n. sg.* **1.** stare de orfan. **2.** *(fig.)* singurătate, izolare.
си́рый *adj.* **1.** *(осироте́лый)* orfan. **2.** *(убо́гий)* lipsit de sprijin, sărman, neajutorat. **3.** *(одино́кий)* singur, singuratic.
систе́м|а, *-ы f.* **1.** sistem, metodă; *~ рабо́ты* metodă de lucru; *привести́ в ~у* a sistematiza. **2.** regim, sistem; *избира́тельная ~* regim electoral; *нало́говая ~* regimul impozitelor; *тари́фная ~* sistem tarifar; *метри́ческая ~* sistem metric; *~ защи́ты* sistem de protecție; *~ косми́ческой свя́зи* sistem de transmisiuni cosmice. **3.** sistem, orînduire, regim *(social)*; *социалисти́ческая ~* sistem socialist. **4.** sistem; structură; *не́рвная ~* sistem nervos; *со́лнечная ~* sistem solar; *(chim.) периоди́ческая ~ элеме́нтов* sistemul periodic al elementelor; *граммати́ческая ~ языка́* structură gramaticală a limbii **5.** *(tehn.)* sistem, model, tip; *самолёт но́вой ~ы* un nou sistem de avion. **6.** rețea de instituții similare; *рабо́тать в ~е министе́рства торго́вли* a lucra în cadrul ministerului comerțului ◇ *речна́я ~* fluviu cu afluenți.
систематиза́тор, *-а m.* sistematizator.
систематиза́ция, *-и f. sg.* sistematizare.
систематизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a sistematiza.
система́тика, *-и f.* **1.** *sg.* sistematizare. **2.** *(bot. zool.)* sistem, clasificare.
системати́чески *adv.* (în mod) sistematic, regulat.
системати́ческ|ий *adj.* sistematic; *~ое описа́ние* descriere sistematică; *~ие заня́тия* studii sistematice.
системати́чно *adv.* (în mod) sistematic, regulat; *~ излага́ть* a expune în mod sistematic.
системати́чность, *-и f. sg.* caracter sistematic, sistem; *~ изложе́ния* caracterul sistematic al expunerii.
системати́чный *adj.* **1.** sistematic. **2.** care lucrează după o anumită ordine/după un anumit sistem;

си́стола, *-ы f. sg. (fiziol.)* sistolă.
сите́ц, *-тца m.* stambă, cit.
си́течко, *-а n. dim.* strecurătoare.
си́тник[1], *-а m.* pîine din făină cernută.
си́тник[2], *-а m. (bot.)* rugină; iarba-mlaștinii, pipirig.
си́тн|ый *adj.* **1.** cernut; *~ая мука́* făină cernută. **2.** din făină cernută; *~ хлеб* pîine albă ◇ *друг ~!* prietene dragă!
си́то, *-а n.* sită, ciur.
сито́вник, *-а m. (bot.)* căprișor.
си́товый *adj.* de sită.
ситуати́вный *adj.* situativ.
ситуа́ция, *-и f.* situație, stare; *междунаро́дная ~* situația internațională.
си́тцев|ый *adj.* de stambă, de cit; *~ое пла́тье* rochie de stambă.
ситценабивн|о́й *adj. (text.)* de imprimat stambă; *~а́я фа́брика* fabrică de imprimat stambă.
ситцепеча́тание, *-я n. sg. (text.)* imprimarea stamburilor.
ситцепеча́тн|ый *adj. (text.)* de imprimat strambă; *~ое произво́дство* imprimerie de stambă.
си́филис, *-а m.* sifilis.
сифили́тик, *-а m.* sifilitic, bolnav de sifilis.
сифилити́ческ|ий *adj.* sifilitic, de sifilis.
сифо́н, *-а m.* sifon.
сифо́нный *adj.* de/cu sifon.
сия́ни|е, *-я n. sg.* strălucire, aureolă, nimb, lumină ◇ *се́верное ~* auroră boreală.
сия́тельство, *-а m. (în expr.) ва́ше ~* Luminăția voastră.
сия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a străluci, a luci, a radia, a iradia; *(fig.) ~ от ра́дости* a radia de bucurie.
сия́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *сия́ть*. **2.** *adj.* strălucitor, scînteietor, lucitor, radios.
скабио́за, *-ы f. (bot.)* sipică.
скабрёзност/ь, *-и f.* **1.** *sg.* caracter scabros/ pornografic. **2.** scabriozitate, vorbe fără perdea; vorbe indecente.
скабрёзный *adj.* scabros, indecent, necuviincios, pornografic.
сказ, *-а m.* **1.** *(folc.)* baladă, legendă. **2.** *(lit.)* povestire la persoana întîi ◇ *вот тебе́ и весь ~* și cu asta, basta; asta-i povestea.
сказа́ние, *-я n.* legendă *(istorică)*.
ска́занн|ый *p.t.p.* de la *сказа́ть*; *из ~ого сле́дует* din cele spuse rezultă decurge; *ска́зано — сде́лано* zis și făcut; *ме́жду на́ми будь ска́зано* fie vorba între noi; fie zis între noi; *э́тим всё ска́зано* cu asta s-a spus totul, asta-i tot.
сказ|а́ть, *скажу́, ска́жешь vb. pf. acuz. (ipf. говори́ть)* a spune a zice; *~ пра́вду* a spune adevărul; *тру́дно ~, чем э́то ко́нчится* e greu de spus cum se vor sfîrși toate acestea ◇ *(cuv. modal) ска́жем* să zicem, de pildă; *легко́ ~* e ușor de spus; *(cuv. modal) так ~* ca să zicem așa; *(cuv. modal) пра́вду ~* la drept vorbind; *(cuv. modal) лу́чше (верне́е, точне́е, про́ще) ~* mai bine zis; *(iron.) скажи́(те)!* ei, nu mai spune!, ia uită-te la el!; *скажи́те, како́й молоде́ц!* ia uită-te la el ce grozav e! *что вы на э́то ска́жете?* ce zici de una ca asta?; *кто бы мог ~?* cine ar fi putut să creadă/să prevadă una ca asta?; *с позволе́ния ~* iertați-mi expresia; *(prov.) ба́бушка на́двое сказа́ла* rămîne de văzut; vom trăi și vom vedea; *призна́ться ~* la drept vorbind.
сказа́|ться[1], *скажу́сь, ска́жешься vb. pf. (ipf. ска́зываться)* **1.** *dat.* a anunța, a preveni, a aviza; *уйти́, не ~вшись* a pleca fără să fi anunțat. **2.** *instr.* a spune *(despre tine)!* a se da drept...; *он ~лся больны́м* a spus că e bolnav; s-a prefăcut bolnav.
сказа́|ться[2], *ска́жется vb. pf. (ipf. ска́зываться) на, в + prepl.* sau *instr.* a se resimți, a se face simțit; a avea urmări; a se vădi.
сказа́тел|ь, *-я m.* povestitor, cîntăreț, rapsod, bard; *наро́дные ~и* cîntăreți populari, povestitori.
ска́зк|а, *-и f.* **1.** poveste, basm. **2.** *(ist.)* listă, inventar; *реви́зские ~и* liste de contribuabili ◇ *~ про бе́лого бычка́* povestea cu cocoșul roșu; poveste cu nouă neveste; *ни в ~е сказа́ть, ни перо́м описа́ть* de nedescris, de nespus; *ба́бьи ~и* fleacuri, vorbe de clacă.
ска́зочник, *-а m.* povestitor, autor de basme.
ска́зочно *adv.* fantastic, fabulos; nespus de...; *~ бога́т* nespus de bogat.

ска́зочн|ый *adj.* **1.** de basm, din povești. **2.** *(fig.)* fantastic, feeric, fabulos, ca în povești; *~ое богáтство* bogăție fabuloasă.

сказу́емое, *-ого n. (gram.)* predicat; *глагóльное ~* predicat verbal; *имéнное ~* predicat nominal.

ска́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop. înv.)* a băsni, a povesti; *~ скáзку* a povesti într-un basm, a spune o poveste.

ска́зыва|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сказáться*[1,2]. **2.** *pas.* de la *скáзывать* ◇*(prov.) скóро скáзка ~ется, да не скóро дéло дéлается* de vorbit e ușor, mai greu e de făcut; una-i vorba, alta-i fapta.

скака́лка, *-у f.* coardă *(de sărit).*

скака́ть, *скачу́, скáчешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. скакну́ть)* a sări, a sălta; *~ на однóй ногé* a sări într-un picior. **2.** a galopa, a merge în galop. **3.** *(sport)* a participa la curse, a lua parte la alergări *(de cai).*

скакну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom. (ipf. скакáть)* a face o săritură/ un salt.

скаков|о́й *adj.* de galop; de curse, de alergări; *~áя лóшадь* cal de curse; *~ круг* cîmp de curse, pistă, hipodrom de galop.

скаку́н, *-а m.* **1.** cal pur sînge, cal de rasă. **2.** *(fam.)* neastîmpărat, zburdalnic.

скала́, *-ы́ f.* stîncă, stană de piatră; *подвóдная ~* stîncă sub apă, stîncă submarină.

скали́стый *adj.* stîncos, cu (multe) stînci.

ска́лить, *-лю, -лишь vb. ipf.* **1.** *(pf. оскáлить) acuz. (în expr.) ~ зу́бы* a-și arăta dinții; a-și arăta colții. **2.** *(pop. fig.)* a rînji; a se hlizi.

ска́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. оскáлиться)* a-și arăta colții, a rînji.

ска́лка, *-и f.* **1.** făcăleț; netezitor pentru rufe; tăvălug. **2.** *(tehn.)* bară subțire, bară de spată, tijă.

скалола́з, *-а m.* alpinist.

ска́лывание *-я n.* **1.** *sg.* spargere; *~ льда* spargerea gheții. **2.** prindere cu ace; marcare cu ace.

ска́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сколóть*[1,2]

скальд, *-а m.* scald, trubadur scandinav.

скальки́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *калькúровать*

скалькули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *калькулúровать*

ска́льн|ый *adj.* stîncos, pietros; în stîncă; *~ грунт* grund pietros; *~ые рабóты* lucrări în stîncă.

скальп, *-а m.* scalp.

ска́льпель, *-я m. (chir.)* scalpel, bisturiu.

скальпи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a scalpa.

ска́льщик, *-а m.* lucrător în stîncă.

скаме́йка, *-и f.* bancă; laviță; *садóвая ~* bancă de grădină.

скам|ья́, *-и f.* bancă, laviță; *~ подсудúмых* banca acuzaților; *со шкóльной ~и* de pe băncile școlii; din anii uceniciei.

сканда́л, *-а m.* scandal; *устрóить комý-л. ~* a face cuiva un scandal ◇ *какóй ~!* ce rușine!

скандализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a scandaliza.

скандали́ст, *-а m.* scandalagiu.

сканда́лить *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. наскандáлить)* a face scandal/tărăboi.

сканда́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. оскандáлиться) acuz.* a face de rușine.

сканда́льно *adv.* în mod scandalos, în chip rușinos.

сканда́льность, *-и f. sg.* caracter scandalos.

сканда́льный *adj.* **1.** scandalos; de scandal. **2.** certăreț, zurbagiu, scandalagiu; *~ человéк* scandalagiu.

ска́ндий, *-я m. sg. (chim.)* scandiu.

ска́ндикс, *-а m. (bot.)* acul-doamnei.

скандина́вка, *-и f.* scandinavă.

скандина́вск|ий *adj.* scandinav, scandinavic, din Scandinavia; *~ие языкú* limbile scandinave.

скандина́вы, *-ов pl.; sg. -нáв, -а m.* scandinavi.

сканди́рование, *-я n. sg. (lit.)* scandare.

сканди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (lit.)* a scanda.

ска́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скопúть*[1]

ска́пливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *скопúться.* **2.** *pas.* de la *скáпливать*

скапоти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (av.)* a capota.

скапу́ститься, *-пу́щусь, -пу́стишься vb. pf. (fam.)* v. *скапу́титься*

скапу́титься, *-у́чусь, -у́тишься vb. pf. (pop.)* a muri, a da ortul popii.

ска́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скопáть*

скарабе́й, *-я m. (entom.)* scarabeu.

скарб, *-а m. sg.* boarfe, bulendre, catrafuse, calabalîc.

ска́ред, *-а m. (pop.)* zgîrie-brînză, cărpănos.

ска́редничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a se zgîrci, a fi un zgîrie-brînză.

ска́редность, *-и f. sg. (pop.)* zgîrcenie, cărpănoșie.

ска́редный *adj. (pop.)* zgîrcit, cărpănos.

скарифика́тор, *-а m. (agr. med.)* scarificator.

скарифика́ция, *-и f. sg. (agr. med.)* scarificație, scarificare.

скрифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (agr. med.)* a scarifica.

скарлати́на, *-ы f. sg. (med.)* scarlatină.

скарлати́нн|ый *adj.* de scarlatină; *~ая привúвка* vaccin antiscarlatinos; vaccin contra scarlatinei.

ска́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скормúть*

скат[1], *-а m.* pantă, versant; povîrniș, costișă; *крутóй ~* pantă abruptă; *полóгий ~* pantă dulce.

скат[2], *-а m.* pereche de roți *(pe osie)*; *(ferov.)* boghiu.

ската́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. скáтывать) acuz.* **1.** a răsuci, a face sul, a înfășura; *~ ру́копись в тру́бку* a face sul un manuscris. **2.** *(reg.)* a bate, a da la piuă; *~ вóйлок* a bate pîsla la piuă.

ска́терт|ь, *-и f.* față de masă; *узóрчатая ~* față de masă înflorată ◇ *(pop.) ~ью дорóга!* pe-aici ți-e drumul!, călătorie sprîncenată! cale bătută!; *~-самобрáнка* față de masă fermecată.

скати́ть, *скачу́, скáтишь vb. pf. (ipf. скáтывать) acuz.* a rostogoli, a da de-a rostogolul/de-a dura, a face să alunece.

скати́ться, *скачу́сь, скáтишься vb. pf. (ipf. скáтываться)* **1.** a se rostogoli, a se da de-a berbeleacul, a aluneca; *~ с горы́* a coborî de pe deal *(cu un vehicul)* **2.** *(fig.)* a aluneca, a se prăbuși.

ска́тка, *-и f. sg.* **1.** răsucire, înfășurare. **2.** *(mil.)* manta în bandulieră.

ска́тывание, *-я n. sg.* **1.** rostogolire, alunecare; coborîre. **2.** răsucire, înfășurare. **3.** *(argou școlar)* copiere.

ска́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скатáть* și *скатúть*

ска́тываться, *-аюсь, -аешься vb.* **1.** *ipf.* de la *скатúться.* **2.** *pas.* de la *скáтывать.*

скафа́ндр, *-а m.* scafandru.

ска́чка, *-и f. sg.* galop, galopare, alergare; *бéшеная ~* cursă/goană nebună.

ска́чки, *-чек pl.* **1.** alergări, curse de cai; *~ с препя́тствиями* curse cu obstacole. **2.** *(av.)* salturi.

скачкообра́зно *adv.* în salturi.

скачкообра́зность, *-и f. sg.* dezvoltare în salturi.

скачкообра́зн|ый *adj.* în/ prin salturi.

скачо́к, *-чкá m.* **1.** săritură, salt. **2.** *(fig.)* salt; *кáчественный ~* salt calitativ; *скачкáми* în/prin salturi.

ска́шивание, *-я n. (agr.)* cosit.

ска́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скосúть*[1,2]

ска́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скостúть.*

сква́жина, *-ы f.* **1.** gaură, crăpătură, deschizătură; *замóчная ~* gaura cheii. **2.** puț, sondă; gură de sondă; *буровáя ~* sondă *(de foraj)*; *гáзовая ~* sondă de gaze; *нефтянáя ~* sondă de țiței.

сква́жистость, *-и f. sg. (fiz. geol.)* porozitate, spongiozitate.

сква́жистый *adj. (fiz. geol.)* poros, spongios.

сквалы́га, *-и f.* și *m. (pop.)* zgîrcit, cărpănos, zgîrie-brînză.

сквер, *-а m.* scuar, grădiniță.

скве́рно **1.** *adv.* rău, prost; urît; *чу́вствовать себя́ ~* a se simți rău; *~ игрáть на скрúпке* a cînta prost la vioară. **2.** *pred. impers.* e rău, e prost;

мне ~ îmi e rău, mă simt prost; *кóнчить* ~ a o termina prost/rău.

сквернослóв, *-а m.* gură spurcată, om murdar la gură.

сквернослóвие, *-я n. sg.* vorbe murdare, obscenităţi; vorbe porcoase.

сквернослóвить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a spune vorbe murdare, a spune porcării/obscenităţi.

сквéрн|ый *adj.* **1.** ticălos, infam, murdar, dezgustător, scîrbos. **2.** *(плохой)* rău, prost, urît; *~ая погóда* timp urît, vreme proastă. **3.** *(о словах)* obscen, spurcat, porcos.

сквитá|ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. c + instr. (pop.)* a se răfui, a se socoti.

сквоз|ить[1], *-úт vb. ipf. impers.* a trage; *здесь ~úт* aici e curent.

сквоз|ить[2], *-úт vb. ipf.* **1.** a fi rar; a fi transparent, a fi străveziu. **2.** a se strecura, a pătrunde *(despre lumină)*; *чéрез щель ~úт свет* lumina pătrunde prin crăpătură. **3.** *(проскáльзывать)* a lăsa să se întrevadă; a se simţi; a se observa.

сквозн|óй *adj.* **1.** care trece de la un capăt la altul; care străbate; *~óе отвéрстие в стенé* gaura care străbate peretele; ~ *вéтер* curent de aer. **2.** direct; ~ *пóезд* tren direct; *~óе сообщéние* comunicare directă. **3.** *(fig.)* integral, complet, complex; *~áя бригáда* brigadă complexă; ~ *контрóль* control integral. **4.** străveziu, transparent; rar.

сквозн|я́к, *-á m.* curent *(de aer)*; *сидéть на ~якé* a sta în curent.

сквозь *prep. acuz.* prin, printre; *смотрéть ~ щель* a privi prin crăpătură; *пробирáться ~ толпý* a se strecura prin mulţime; *говорúть ~ зýбы* a vorbi printre dinţi ◇ *смотрéть ~ пáльцы* a trece cu vederea; *как ~ зéмлю провалúлся* parcă l-a înghiţit pămîntul; *смотрéть ~ рóзовые очкú* a vedea totul în roz.

скворéц, *-рцá m.* graur ◇ *(prov.) всякий ~ на свой образéц* fiecare face după cum îl taie capul.

скворéчник, *-а m.* căsuţă pentru grauri.

скелéт, *-а m.* **1.** schelet; osatură; ~ *человéка* scheletul omului **2.** *(каркас)* schelet, osatură, carcasă. **3.** *(fig.)* schelet.

скелéтный *adj.* de schelet, de carcasă

скéпсис, *-а m. sg.* scepticism.

скéптик, *-а m.* sceptic.

скептицúзм, *-а m. sg.* **1.** *(fil.)* scepticism. **2.** atitudine sceptică, scepticism.

скептúчески *adv.* (în mod) sceptic, cu scepticism.

скептúческ|ий *adj.* **1.** *(fil.)* sceptic. **2.** sceptic, neîncrezător; *~ая усмéшка* surîs neîncrezător; *~ое отношéние* atitudine sceptică.

скéрда, *-ы f. (bot.)* gălbenuş.

скéрцо *n. indecl. (muz.)* scherzo.

скетч, *-а m.* **1.** *(teatru)* scheci. **2** *(arte, lit.)* schiţă.

скип, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de descărcare.

скидáть[1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. скúдывать) acuz. (pop.)* a arunca, a azvîrli, a da jos.

скидáть[2], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. скúдывать) acuz. (pop.)* a arunca la grămadă, a grămădi.

скúдк|а, *-и f.* rabat, reducere, scăzămînt; *дéлать ~у* a face reducere; *продáжа со ~ой* vînzare cu reducere; *билéт со ~ой* bilet cu reducere.

скúдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скидáть*[1,2] şi *скúнуть*

скúнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. скúдывать) acuz.* **1.** a arunca, a da jos. **2.** a scoate, a dezbrăca; ~ *пиджáк* a scoate haina. **3.** a reduce din preţ, a face rabat; ~ *рубль* a reduce preţul cu o rublă. **4.** *(правительство)* a răsturna. **5.** *(о выкидыше)* a lepăda.

скúпетр, *-а m.* sceptru.

скипидáр, *-а m.* terebentină.

скипидáрный *adj.* de terebentină.

скирд, *-а m.* claie, stog, şiră.

скирдá, *-ы́ f. v. скирд*

скирдовáние, *-я n. sg.* aşezare în clăi; clădire în stoguri/în şire.

скирдовáть, *-дýю, -дýешь vb. ipf. (pf. заскирдовáть) acuz.* a aşeza în clăi, a face stoguri/şire.

скисáние, *-я n.* înăcrire, oţetire, acidificare.

скисáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *скúснуть*

скúс|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. скисáть)* **1.** a se acri, a se înăcri; *(despre vin)* a se oţeti; *молокó ~ло* laptele s-a înăcrit. **2.** *(fig.)* a se descuraja, a-şi pierde curajul; a se amărî; *совсéм скис пóсле пéрвой же неудáчи* şi-a pierdut curajul după primul insucces.

скит, *-á m. (bis.)* schit.

скитáлец, *-льца m.* pribeag, rătăcitor, vîntură-lume.

скитáльческий *adj.* (de) pribeag, (de) rătăcitor.

скитáльчество, *-а n. sg.* pribegie.

скитáние, *-я n.* pribegie, colindare, cutreierare.

скитáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a pribegi, a cutreiera, a colinda, a rătăci; ~ *по бéлу свéту* a colinda prin lumea largă.

скиф, *-а m. sg.* schif.

скúфск|ий *adj. (ist.)* scitic, de sciţi; *~ие кургáны* morminte scitice.

скúфы, *-ов pl.; sg. скиф, -а m. (ist.)* sciţi.

склад[1], *-а m.* magazie, depozit, antrepozit; ~ *для товáров* depozit de mărfuri; ~ *продовóльствия* depozit de alimente; *дровянóй* ~ depozit de lemne; ~ *боеприпáсов* depozit de muniţii; *порохóвой* ~ pulberărie; *артиллерúйский* ~ parc de artilerie; *вещевóй* ~ magazie de efecte; ~ *ракéт* depozit de rachete; ~ *ракéтного тóплива* depozit de combustibil pentru rachete.

склад[2], *-а m. sg.* **1.** factură, structură; fel de a fi; ~ *харáктера* fire, fel de a fi; *человéк другóго ~а* om cu altă fire; ~ *жúзни* mod/fel de viaţă. **2.** coerenţă, armonie, legătură logică; *ни ~у, ни лáду* alandala, fără nici o noimă, fără sens. **3.** *(сложение человека, животного)* statură, constituţie; ~ *лицá* fizionomie.

складúрование, *-я n. sg.* depozitare, înmagazinare.

складúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a depozita, a înmagazina.

склáдк|а, *-и f.* **1.** cută, pliu, fald, creţ; *ю́бка со ~ами* sau *в ~у* fustă cu pliuri. **2.** dungă; *брю́ки с отутю́женными ~ами* pantaloni cu dungă. **3.** rid, zbîrcitură, cută; *глубóкие ~и на лбу* frunte adînc brăzdată. **4.** *(geol.)* cută, încreţitură; *~и земнóй коры́* cutele scoarţei pămînteşti.

склáдно *adv.* (în mod) coerent, curgător, desluşit; ~ *говорúть* a vorbi bine/curgător.

складн|óй *adj.* pliant; demontabil; portativ; *~áя кровáть* pat pliant; ~ *стул* scaun pliant ◇ ~ *нож* briceag.

склáдность, *-и f. sg.* armonie coerentă; ~ *фигýры* corp bine proporţionat.

склáдн|ый *adj.* **1.** bine făcut, proporţionat, chipeş; zvelt; ~ *человéк* om bine făcut; ~ *конь* cal trupeş. **2.** bine alcătuit; coerent, desluşit, curgător; *(despre cîntece)* armonios; *~ая речь* discurs bine alcătuit, discurs curgător. **3.** *(pop.)* bine lucrat, bine alcătuit; comod; *~ые сапогú* cizme bine lucrate.

склáдочн|ый *adj.* de înmagazinare, de depozitare; de depozit *~ые помещéния* depozite; *~ое мéсто* loc de depozitare.

складск|óй *adj.* de/ în depozit; de depozitare; depozitat; *~úе помещéния* depozite, magazii.

склáдчат|ый *adj. (geol.)* format prin încreţire; *~ые гóры* munţi formaţi prin încreţire.

склáдчин|а, *-ы f.* plată în comun; *устрóить ~у* a) a suporta cheltuielile în comun; b) a face o colectă.

склад|ы́ *pl. (în expr.) по ~áм* silabisind.

склáдывание, *-я n. sg.* **1.** depozitare, aşezare în ordine. **2.** adunare, totalizare. **3.** împăturire, împachetare. **4.** întocmire, compunere.

склáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сложúть (2, 3, 4, 5, 6).*

склáдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сложúться*[1,1]. **2.** *pas.* de la *склáдывать.*

склевá|ть, *склюю́, склюёшь vb. pf. (ipf. склёвывать) acuz.* a ciuguli.

склёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *склевáть*

склéивание, *-я n.* **1.** racordare; ~ *кáрты* asamblarea/racordarea unei hărţi. **2.** lipire.

склéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *склéить*

склéиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *склéиться.* **2.** *pas.* de la *склéивать.*

склéить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. склéивать* şi *клéить) acuz.* a încleia, a lipi.

склéи|ться, *-éится vb. pf. (ipf. склéиваться)* a se încleia, a se lipi.
склéйка, *-и f.* 1. *sg.* încleire, lipire. 2. loc lipit, lipitură.
склеп, *-а m.* cavou, criptă.
склепáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. склёпывать) acuz.* a nitui.
склёпка, *-и f.* 1. *sg. (действие)* nituire, nituit. 2. *(место)* loc nituit, nituitură.
склёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *склепáть*
склéра, *-ы f. (anat.)* sclerotică; *(pop.)* albul ochilor.
склеро́з, *-а m. (med.)* scleroză.
склеро́зн|ый *adj. (med.)* de scleroză; de sclerozare; sclerozat; ~ *процéсс* proces de sclerozare.
склеро́ма, *-ы f. (med.)* scleromă.
склеро́метр, *-а m. (tehn.)* sclerometru.
склеро́тик, *-а m. (med.)* bolnav de scleroză.
склероти́ческий *adj. (med.)* de scleroză; de sclerozare; sclerotic.
скликáть *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a chema, a striga.
скло́к|а, *-и f.* zîzanie, intrigi; *заводи́ть ~у* a semăna zîzanie.
склон, *-а m.* povîrniş, pantă, coastă; *круто́й ~* pripor, povîrniş, pantă abruptă, coastă repede; *стартово́й ~* pantă de lansare ◇ *на ~е лет (жи́зни, дней)* spre amurgul vieţii; către sfîrşitul zilelor.
склонéние[1], *-я n.* 1. înclinare, aplecare; ~ *головы́* aplecarea capului. 2. *(fiz. astr.)* declinaţie; *магни́тное ~* declinaţie magnetică; ~ *свети́ла* declinaţia unui astru.
склонéни|е[2], *-я n. (gram.)* declinare; *существи́тельное пéрвого ~я* substantiv de declinarea întîi.
склони́ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf. (ipf. склоня́ть) acuz.* 1. *(наклонить)* a înclina, a apleca, a lăsa în jos; ~ *знамёна* a înclina drapelele; *печáльно ~ го́лову* a apleca capul cu tristeţe. 2. *к + dat.* sau *на + acuz. (расположить к себе)* a convinge, a determina; a cîştiga; a îndemna; ~ *на свою́ сто́рону* a cîştiga de partea sa; ~ *го́лову пéред (кем-л./чем-л.)* a-şi apleca capul, a se supune.
склони́ться, *-оню́сь, -о́нишься vb. pf. (ipf. склоня́ться)* 1. *(наклониться)* a se apleca, a se înclina; ~ *над колыбéлью* a se apleca asupra leagănului. 2. *(fig.)* a se lăsa convins, a consimţi, a accepta; a înclina spre ...; ~ *к но́вому решéнию* a accepta noua hotărîre.
скло́нность, *-и f.* înclinaţie, vocaţie, aplicaţie, aptitudine; predispoziţie; ~ *к му́зыке* înclinaţie/vocaţie pentru muzică ◇ *питáть ~ к...* a nutri simpatie pentru ...
скло́нный *adj.* 1. înclinat; predispus. 2. *dat.* sau cu *inf.* dispus; *он скло́нен согласи́ться* e dispus să accepte.
склоня́емость, *-и f. sg. (gram.)* însuşirea de a putea fi declinat, declinare.
склоня́ем|ый 1. *part. prez. act.* de la *склоня́ть*[1]. 2. *adj.* declinabil, flexionar; *~ые чáсти рéчи* părţi de vorbire declinabile.
склоня́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *склони́ть*
склоня́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. просклоня́ть) acuz. (gram.)* a declina.
склоня́ться[1], *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *склони́ться*
склоня́ться[2], *-я́ется vb. ipf. (gram.)* a se declina.
скло́чник, *-а m.* intrigant, om care bagă zîzanii, cîrcotaş.
скло́чничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face intrigi, a băga zîzanii, a umbla cu vorba.
скло́чничество, *-а n. sg.* intrigărie, intrigă, cîrcotă.
скло́чный *adj.* 1. intrigant, cîrcotaş. 2. de intrigă, plin de intrigi.
скля́нка[1], *-и f.* flacon, sticluţă.
скля́н|ка[2], *-и f. (mar.)* 1. jumătate de oră; *шесть ~ок* trei ore. 2. *pl. (înv.)* ceas cu nisip; clepsidră.
скобá, *-ы́ f.* 1. *(tehn.)* scoabă; clamă; cîrlig; *подъёмная ~* cîrlig de ridicat. 2. toartă, clanţă, mîner metalic *(la cufere, lăzi etc.)*.
ско́бель, *-я m. (tehn.)* cuţitoaie, răzuitoare.
ско́бк|а[1], *-и f.* paranteză; *в ~ах* în paranteze; *квадрáтная ~* paranteză pătrată; *фигу́рная ~* acoladă; *заключи́ть в ~и* a pune în paranteze; *(mat.) вы́нести за ~и; взять за ~и* a scoate (ca) factor comun ◇ *замéтить/отмéтить в ~ах* a observa între altele.

ско́бка[2], *-и f. (tehn.)* ac, clamă.
скоблéние, *-я n. sg.* răzuire, radere.
скобли́ть, *скоблю́, ско́бли́шь vb. ipf. acuz.* a răzui, a rade.
скобян|о́й *adj.* de fierărie.
ско́ванность, *-и f. sg.* caracter greoi, stîngăcie; stinghereală, jenă.
ско́ванн|ый 1. *p.t.p.* de la *сковáть*; ~ *льдáми* prins de gheţuri. 2. *adj.* greoi; stînjenit, stingherit, jenat; *~ые движéния* mişcări stingherite.
сковá|ть, *скую́, скуёшь vb. pf. (ipf. ско́вывать) acuz.* 1. a forja. 2. a uni/a lega prin forjare. 3. a fereca, a pune în lanţuri. 4. *(fig.)* a imobiliza; a încătuşa; a paraliza; ~ *си́лы проти́вника* a imobiliza forţele inamicului; *моро́зы ~ли рéку* rîul a îngheţat.
сковородá, *-ы f.* tigaie.
сковоро́дка, *-и f. v. сковородá*
сковоро́дник, *-а m.* cleşte *(pentru apucat o tigaie fierbinte)*.
ско́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сковáть*
сковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сковырну́ть* şi *сковыря́ть*
сковырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. сковы́ривать) acuz.* a zgîndări, a scobi, a rupe *(cu unghia)*.
сковыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. сковы́ривать) pop. v. сковырну́ть*
скок[1], *-а m. sg.* galopare, alergare în galop; *во весь ~* în fuga mare.
скок[2] *interj. (folosită ca pred.)* hop!, hopa!
скол, *-а m. (действие)* spargere; ~ *льда* spargerea gheţii.
сколáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сколоти́ть*
сколáчиваться, *-ается vb. ipf. pas.* de la *сколáчивать*
ско́лок, *-лка m.* ciob, schijă; aşchie.
сколопéндра, *-ы f. (zool.)* scolopendră.
сколоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. сколáчивать) acuz.* 1. a bate în cuie; a îmbina. 2. *(pop.)* a organiza, a întocmi, a înjgheba; ~ *крéпкий акти́в* a organiza un colectiv puternic. 3. *(pop.)* a strînge, a agonisi, a aduna; ~ *сто рублéй* a strînge o sută de ruble.
сколо́ть[1], *сколю́, ско́лешь vb. pf. (ipf. скáлывать) acuz.* a sparge, a desprinde, a despica, a rupe.
сколо́ть[2], *сколю́, ско́лешь vb. pf. (ipf. скáлывать) acuz.* a prinde *(cu ace, bolduri)*.
сколупну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. сколу́пывать) acuz. (pop.)* a zgîndări, a rupe *(zgîndărind)*.
сколу́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сколупну́ть*
сколь *adv. (înv.)* ce, cît de, cum.
скольжéние, *-я n. sg.* lunecare, alunecare; derapare, derapaj; *(av.)* ~ *на крыло́* alunecare pe o aripă, glisadă.
скольз|и́ть, *-льжу́, -льзи́шь vb. ipf. (pf. mom. скользну́ть)* a luneca, a aluneca; ~ *по́ льду* a luneca pe gheaţă, a patina; *ры́ба ~и́т в рукáх* peştele alunecă din mîini; *(fig.) взгляд ~и́т по стро́чкам* privirea alunecă peste rînduri *(la citit)*.
ско́льзк|ий *adj.* 1. alunecos, lunecos; ~ *паркéт* parchet alunecos. 2. *(fig.)* nesigur, instabil; dubios; *~ое положéние* situaţie nesigură; *вступи́ть на ~ путь* a păşi pe un drum nesigur/pe o cale primejdioasă. 3. *(fig.)* echivoc; delicat; riscant; ~ *вопро́с* problemă delicată; *~ая тéма* subiect delicat/riscant.
ско́льзко *pred. impers.* e lunecos.
скользну́ть, *-ну́, -нёшь vb.* 1. *pf. mom.* de la *скользи́ть*. 2. a se furişa, a se strecura; ~ *в дверь* a se furişa pe uşă.
скользя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *скользи́ть*. 2. *adj.* alunecător; mobil; glisant; *~ая шкалá* scală mobilă.
ско́льк|о 1. *adv. interog.* cît; ~ *сто́ит?* cît costă?; ~ *тебé лет?* cîţi ani ai?; ~ *раз?* de cîte ori?; ~ *врéмени?* cît e ceasul?. 2. *adv. rel.* atît cît, atît de mult cît; cît, pe cît; ~ *уго́дно* cît vrei; cît pofteşti; ~ *возмо́жно* pe cît este posibil. 3. *pron. interog.* şi *rel.* cîţi?, cîte? 4. *adv.* pe cît; după cum; precum; ~ *извéстно* pe cît se ştie ◇ ~ *зим, ~ лет!* a trecut un car de ani!
ско́лько-нибу́дь *adv.* cîtva, ceva, cît de cît, puţin; *дать ~ дéнег* a da ceva bani; *есть ли у вас ~ врéмени?* aveţi puţin timp?
скомáндовать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. комáндовать) acuz.* sau fără *compl.* a comanda, a da un ordin.
скомбини́ровать, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* de la *комбини́ровать*

ско́мканный **1.** *p.t.p.* de la *ско́мкать.* **2.** *adj.* şifonat.

скоморо́х, *-а m.* **1.** cîntăreţ ambulant, saltimbanc *(în vechea Rusie).* **2.** *(fig.)* bufon, paiaţă, măscărici.

скоморо́шество, *-а n. sg.* caraghioslîc, bufonerie.

скомпили́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *компили́ровать*

скомплектова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* de la *комплектова́ть*

скомпонова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf.* de la *компонова́ть*

скомпромети́рованный **1.** *p.t.p.* de la *скомпромети́ровать.* **2.** *adj.* compromis.

скомпромети́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *компромети́ровать*

сконструи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *конструи́ровать*

сконфу́женно *adv.* ruşinat, stînjenit, fîstîcit, cu aer încurcat.

сконфу́женный **1.** *p.t.p.* de la *сконфу́зить.* **2.** *adj.* ruşinat, stînjenit, fîstîcit.

сконфу́зить *-у́жу, -у́зишь vb. pf. (ipf. конфу́зить) acuz.* a pune pe cineva într-o situaţie penibilă, a-l face să se ruşineze.

сконфу́зиться, *-у́жусь, -у́зишься vb. pf. (ipf. конфу́зиться)* a se ruşina, a se fîstîci, a se simţi jenat.

сконцентри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. концентри́ровать) acuz.* a concentra.

сконцентри́роваться, *-руется vb. pf. (ipf. концентри́роваться)* a se concentra, a fi concentrat.

сконча́ни|е, *-я n. sg. (înv. în expr.). до ~я ве́ка* de-a pururea; pentru totdeauna; în vecii vecilor.

сконча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a muri, a deceda, a răposa, a-şi da obştescul sfîrşit.

скопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. скапывать) acuz.* a săpa, a nivela; *~ бугоро́к* a nivela o moviliţă.

скопе́ц, *-пца́ m.* scapet, castrat, scopit, eunuc ◇ *(prov.) наде́яться как ~ на бо́роду* a trage nădejde ca spînul de barbă.

скопидо́м, *-а m.* zgîrcit, cărpănos, zgîrie-brînză.

скопидо́мничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi zgîrcit, a fi cărpănos.

скопидо́мство, *-а n. sg.* zgîrcenie, cărpănoşenie.

скопи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *копи́ровать (I)*

скопи́ть[1], *скоплю́, ско́пишь vb. pf. (ipf. ска́пливать* şi *скопля́ть) acuz.* sau *gen.* a strînge, a economisi; *~ де́нег* a strînge bani.

скопи́ть[2], *-плю́, -пи́шь vb. ipf. (pf. оскопи́ть) acuz.* a scopi, a castra, a jugăni.

скопи́|ться, *ско́пится vb. pf. (ipf. ска́пливаться* şi *скопля́ться)* a se aduna, a se strînge, a se îngrămădi, a se aglomera.

ско́пище, *-а n. (peior.)* adunătură, strînsură, bandă, gloată.

скопле́ние, *-я n.* îngrămădire, aglomeraţie; concentrare; acumulare; *~ войск* concentrare de trupe.

скопля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *скопи́ть*[1]

скопля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *скопи́ться.* **2.** *pas.* de la *скопля́ть.*

скопни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* de la *копни́ть*

ско́пом *adv.* laolaltă, împreună, de-a valma; buluc ◇ *всем ~* laolaltă, cu toată gaşca.

скопы́титься, *-пы́чусь, -пы́тишься vb. pf. (fam.)* a cădea din picioare; a da ortul popii.

скорбе́ть, *-блю́, -би́шь vb. ipf. prepl.* a plînge, a fi cuprins de mîhnire, a se întrista, a fi întristat.

ско́рбно *adv.* cu mîhnire, cu durere, întristat.

ско́рбн|ый *adj.* trist, mîhnit, îndurerat, întristat, amărît.

скорбу́т, *-а m. (med.)* scorbut.

скорбу́тный *adj. (med.)* de scorbut.

скорб|ь, *-и f.* mîhnire, durere, tristeţe; *с глубо́кой ~ью* cu adîncă durere; *предава́ться ~и* a se lăsa pradă mîhnirii ◇ *(lit.) мирова́я ~* boala secolului.

скоре́е **1.** *comp.* de la *adj. ско́рый* şi de la *adv. ско́ро* mai iute, mai repede; *чем ~, тем лу́чше* cu cît mai repede, cu atît mai bine. **2.** *adv.* mai degrabă, mai curînd, mai bine; mai mult; *~ умрём, чем сдади́мся* mai degrabă vom muri decît să ne predăm; *~ похо́ж на мать, чем на отца́* seamănă mai mult

cu mama decît cu tata; *~ всего́ ...* probabil; mai mult ca sigur; mai curînd...

скоро́жить(ся), *-жу(сь), -жишь(ся) vb. pf.* de la *коре́жить(ся)*

скорлуп|а́, *-ы́ f.* **1.** coajă, înveliş (tare); găoace; *~ яйца́* coajă de ou; *~ оре́ха* coajă de nucă. **2.** *(fig. peior.)* îngustime de vederi, cerc îngust de interese ◇ *уйти́ в свою́ ~у́* a se închide în sinea sa; a se închide în găoacea sa.

скорми́ть, *скормлю́, ско́рмишь vb. pf. (ipf. ска́рмливать) acuz.* a da nutreţul la vite, a termina nutreţul *(hrănind vitele).*

скорня́жный *adj.* de blănărie, de cojocărie.

скорня́к, *-а́ m.* blănar, cojocar.

ско́ро *adv.* **1.** iute, repede; prompt; *~ рабо́тать* a lucra repede. **2.** în curînd, peste puţin; îndată; *~ весна́* în curînd vine primăvara.

скоро́биться, *-ится vb. pf. (ipf. коро́биться) (pop.)* a se strîmba, a se scoroji.

скорогово́рк|а, *-и f.* **1.** vorbire repede, volubilitate, vorbire precipitată. **2.** şir de cuvinte greu de rostit repede.

скорода́, *-ы́ f. (bot.)* arpagic.

скоро́мное, *-ого n. (bis.)* frupt.

скоро́мный *adj. (bis.)* de dulce, de frupt; *~ день* zi de dulce.

скоропали́тельно *adv.* brusc; în grabă, în pripă, la repezeală.

скоропали́тельность, *-и f. sg.* grabă; nechibzuială.

скоропали́тельн|ый *adj.* pripit, grăbit, nechibzuit; *~ое реше́ние* hotărîre nenechibzuită/pripită; hotărîre luată în grabă.

скорописный *adj.* de scriere cursivă.

ско́ропись, *-и f. sg.* scriere cursivă.

скороподъёмность, *-и f. sg. (av.)* viteză de ascensiune.

скоропо́ртящийся *adj.* uşor alterabil, perisabil.

скоропости́жно *adv.* subit; năprasnic *(despre moarte).*

скоропости́жн|ый *adj.* subit, năprasnic *(despre moarte); ~ая смерть* moarte năprasnică; moarte subită.

скоропреходя́щий *adj.* de scurtă durată, efemer, trecător.

скороспе́лка, *-и f. (despre legume sau fructe)* timpuriu.

скороспе́лость, *-и f. sg.* **1.** precocitate, caracter prematur. **2.** *(fig.)* caracter pripit/nechibzuit.

скороспе́л|ый *adj.* **1.** precoce, timpuriu; prematur; *~ые я́блоки* mere văratice, timpurii. **2.** *(fig.)* pripit, nechibzuit, prematur; *~ое реше́ние* hotărîre pripită.

скоростни́к, *-а́ m.* muncitor care foloseşte metode rapide de lucru; specialist în parcurgerea distanţelor cu viteză mare; *лётчик-~* aviator care efectuează zboruri cu avioane de mare viteză.

скоростн|о́й *adj.* rapid, de mare viteză; *~ самолёт* avion rapid; *~а́я пла́вка мета́ллов* şarjă rapidă; *~о́е буре́ние* foraj rapid.

скорострe´льн|ый *adj. (mil.)* cu tragere rapidă; *~ая пу́шка* tun cu tragere rapidă.

ско́рост|ь, *-и f.* viteză, iuţeală; rapiditate; *разви́ть большу́ю ~* a atinge o mare viteză; *(ferov.) отпра́вить груз большо́й ~ью* a expedia marfă prin coletărie rapidă; *сре́дняя ~* viteză medie; *(tehn.) ~ враще́ния* viteză de rotaţie; *(tehn.) ~ ре́зания* viteză de aşchiere; *(av.) ~ полёта* viteză de zbor; *(av.) поса́дочная ~* viteză de aterizare; *~ в час* viteză pe oră; *~ зву́ка* viteza sunetului; *~ реа́кции* viteză de reacţie; *косми́ческая ~* viteză cosmică; *орбита́льная ~* viteză orbitală ◇ *(pop.) в ~и* în curînd; *(sport) установи́ть реко́рд ~и* a stabili un record de viteză.

скоросшива́тель, *-я m.* biblioraft, dosar cu şină.

скорота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *корота́ть*

скороте́чность, *-и f. sg.* scurtă durată, caracter efemer.

скороте́чн|ый *adj.* de scurtă durată, trecător, efemer; *~ая ра́дость* bucurie de scurtă durată. ◇ *~ая чахо́тка* tuberculoză galopantă.

скорохо́д, *-а m.* **1.** om care merge repede, om iute de picior. **2.** *(sport)* alergător; cel care practică sporturi de viteză *(schiuri, patine etc.)* ◇ *(folc.) сапоги́-~ы* cizme zburătoare.

скорпио́н, *-а m.* scorpion; *морско́й ~* dragon, drac-de-mare.

ско́рчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. ко́рчить) acuz.* a se schimonosi, a se strîmba, a face o strîmbătură.

ско́рчиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. ко́рчиться)* a se strîmba, a se schimonosi; a se chirci, a se zgîrci.

ско́р|ый *adj.* **1.** repede, iute, rapid; de zor, grabnic; ~ *по́езд* tren rapid; *~ая по́мощь* prim ajutor; salvarea. **2.** *(fig. iron.)* grăbit, pripit, iute, nerăbdător. **3.** apropiat; ~ *приезд* sosire apropiată; *в ~ом вре́мени* în curînd; *до ~ого свида́ния!* la revedere!, pe curînd!; *на ~ую ру́ку* la repezeală; de mîntuială.

скос, *-а m.* **1.** *(arhit.)* tăietură oblică, oblicitate. **2.** *(tehn.)* teşitură; înclinare.

скоса́рь, *-я́ m. (entom.)* gărgăriţa mugurilor.

скоси́ть[1], *скошу́, скоси́шь vb. pf. (ipf. коси́ть* şi *ска́шивать) acuz.* a strîmba; ~ *глаза́* a se uita pieziş.

скоси́ть[2], *скошу́, ско́сишь vb. pf. (ipf. коси́ть* şi *ска́шивать) acuz.* a cosi, a isprăvi de cosit; ~ *луг* a cosi o fîneaţă.

скости́ть, *скощу́, скости́шь vb. pf. (ipf. ска́щивать) acuz. (pop.)* a scădea, a tăia *(din socoteală).*

скот, *-а́ m.* **1.** *col.* vite; animale domestice, dobitoace; *би́тый* ~ vite sacrificate; *высокопоро́дный* ~ vite de rasă superioară; *тя́гловый* ~ vite pentru ham; *кру́пный рога́тый* ~ vite cornute mari; bovine; *ме́лкий* ~ ovine şi caprine; *племенно́й* ~ vite de rasă/de prăsilă; *моло́чный* ~ vite de lapte; *рабо́чий* ~ vite de muncă; *убо́йный* ~ vite de tăiere. **2.** *(pop. injur.)* animal, brută, porc.

скоти́на, *-ы f. sg.* **1.** *col.* vite. **2.** *m.* şi *f. (injur.)* brută, dobitoc, animal, vită.

ско́тник, *-а m.* văcar, bouar, îngrijitor de vite.

ско́тный *adj.* de vite; ~ *двор* grajd de vite; ţarc, ocol de vite.

скотоба́за, *-ы f. (zool.)* ocol de vite.

скотобо́йный *adj.* de abator.

скотобо́йня, *-и f.* abator, zalhana.

скотово́д, *-а m.* crescător de vite.

скотово́дство, *-а n. sg.* creşterea vitelor, zootehnie.

скотово́дческий *adj.* de creştere a vitelor, de crescător de vite; ~ *райо́н* raion crescător de vite.

скотоподо́бный *adj.* animalic.

скотопригóнный *adj. (în expr.)* ~ *двор* ocol de vite; ~ *ры́нок* tîrg de vite, obor.

скотопромы́шленник, *-а m.* crescător de vite; negustor de vite.

скотопромы́шленность, *-и f. sg.* comerţ de vite; creşterea vitelor.

скотопромы́шленный *adj.* de comerţ de vite; de creşterea vitelor.

скотоубо́йный *adj.* de abator; ~ *пункт* abator.

ско́тский *adj.* **1.** *(înv.)* pentru vite; ~ *вы́гон* tarla unde păşunează vitele. **2.** *(fig.)* animalic, de brută, brutal, josnic; ~ *посту́пок* faptă josnică.

ско́тство, *-а n. sg. (pop.)* ticăloşie, bestialitate, porcărie, murdărie.

скра́дыва|ть, *-ет vb. ipf. (pf. скрасть) acuz.* a ascunde, a masca, a disimula.

скра́дываться, *-ается vb. ipf. (pf. скра́сться)* a fi (mai) puţin vizibil/ greu de observat; a fi mascat/disimulat.

скрап, *-а m. (tehn.)* fier vechi, deşeuri de metal.

скра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. скра́шивать) acuz.* a înfrumuseţa, a îndulci; a atenua.

скра́ситься, *-ится vb. pf. (ipf. скра́шиваться)* a se înfrumuseţa, a deveni mai plăcut; a se atenua.

скра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скра́сить*

скра́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *скра́ситься.* **2.** *pas.* de la *скра́шивать.*

скребло́, *-а́ n. (tehn.)* şabăr, răzuitor.

скребни́ца, *-ы f.* ţesală.

скребо́к, *-бка́ m.* **1.** *(tehn.)* răzuitoare; otic; răzătoare. **2.** grătar *(pentru ştersul picioarelor).*

скре́жет, *-а m. sg.* scrîşnet; ~ *зубо́в* scrîşnetul dinţilor.

скрежета́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. ipf. instr.* a scrîşni; ~ *зуба́ми* a scrîşni din dinţi.

скре́па, *-ы f.* **1.** scoabă; clamă. **2.** *(înv.)* contrasemnătură.

скре́пер, *-а m. (tehn.)* screper.

скрепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. скрепля́ть) acuz.* sau *acuz.* cu *instr.* **1.** a uni, a prinde; a consolida, a întări; a cimenta; ~ *листы́ була́вками* a

prinde foile cu ace cu gămălie. *(fig.)* ~ *дру́жбу кля́твой* a întări prictenia prin jurămînt. **2.** a contrasemna; a adeveri, a atesta; ~ *докуме́нт по́дписью* a contrasemna un document ◇ *скрепя́ се́рдце* călcîndu-şi pe inimă.

скрепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf.* **1.** *(ipf. скрепля́ться)* a se întări. **2.** *(сдержаться)* a se ţine tare.

скрепле́ние, *-я n.* consolidare, întărire.

скрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *скрепи́ть*

скрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *скрепи́ться(1)*

скрести́, *скребу́, скребёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a rade, a răzui, a zgîria; ~ *когтя́ми* a zgîria cu ghearele. **2.** a curăţi prin frecare ◇ *у него́ скребёт на се́рдце; у него́ ко́шки на се́рдце скребу́т* are o piatră pe inimă; nu-şi găseşte locul.

скрести́сь, *скребу́сь, скребёшься vb. ipf.* a zgîria; a roade.

скрести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. скре́щивать) acuz.* **1.** a încrucişa, a pune/a aşeza cruciş. **2.** *(biol.)* a încrucişa.

скрести́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. скре́щиваться)* **1.** a se încrucişa, a se întretăia; *доро́ги ~лись* drumurile s-au încrucişat. **2.** *(fig.)* a se ciocni, a veni în conflict. **3.** *(lingv.)* a se încrucişa.

скреще́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* încrucişare; ~ *поездо́в* încrucişarea trenurilor. **2.** răscruce, încrucişare; *на ~и доро́г* la răscrucea drumurilor.

скре́щивание, *-я n. sg.* încrucişare; *(biol.)* ~ *живо́тных* încrucişarea animalelor; *(lingv.)* ~ *языко́в* încrucişarea limbilor.

скре́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скрести́ть*

скре́щиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *скрести́ться.* **2.** *pas.* de la *скре́щивать.*

скриви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf.* de la *криви́ть*

скриви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf.* de la *криви́ться*

скрижа́ль, *-и f.* tablele legii.

скрип, *-а m.* scîrţîit.

скрипа́ч, *-а́ m.* violonist, viorist; scripcar.

скрипе́ние, *-я n. sg.* scîrţîire, scîrţîit.

скрип|е́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. скри́пнуть)* a scîrţîi; a scrîşni. **2.** *(fam. glumeţ)* a o duce rău cu sănătatea, a scîrţîi.

скрипи́чный *adj.* de vioară; ~ *конце́рт* concert pentru vioară; *(muz.)* ~ *ключ* cheia de sol.

скри́пк|а, *-и f.* vioară; *игра́ть на ~е* a cînta la vioară; *конце́рт для ~и* concert pentru vioară; *пе́рвая* ~ vioara întîi ◇ *игра́ть пе́рвую ~у* a juca primul rol.

скри́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *скрипе́ть(1)*

скрипу́ч|ий *adj.* scîrţîitor; ţipător, strident; *~ие сапоги́* cizme care scîrţîie; *~ая дверь* uşă care scîrţîie.

скрои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. крои́ть) acuz.* a croi.

скро́мник, *-а m.* om modest, nepretenţios; om fără pretenţii.

скро́мнич|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi modest, a face pe modestul.

скро́мно *adv.* modest, cu modestie.

скро́мность, *-и f. sg.* modestie, lipsă de pretenţii; simplitate; *ло́жная* ~ falsă modestie.

скро́мн|ый *adj.* **1.** modest, plin de modestie, sobru; discret; ~ *учёный* savant plin de modestie. **2.** simplu, fără pretenţii (mari), modest; ~ *обе́д* masă modestă, masă frugală. **3.** modest, moderat, sărăcăcios; ~ *за́работок* cîştig modest.

скрупулёзно *adv.* scrupulos, cu scrupulozitate, meticulos, migălos.

скрупулёзность, *-и f. sg.* scrupulozitate, migală, meticulozitate.

скрупулёзный *adj.* scrupulos, migălos, meticulos.

скрути́|ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. скру́чивать* şi *крути́ть) acuz.* **1.** a răsuci, a suci; ~ *папиро́су* a răsuci o ţigară. **2.** a lega, a fereca, a imobiliza (legînd); ~ *кому́-л. ру́ки* a lega cuiva mîinile; ~ *во́ра* a lega un hoţ ◇ ~ *в бара́ний рог* a pune cuiva lanţul în coarne; a pune pe cineva cu botul pe labe.

скру́тка, *-и f. (tehn.)* torsiune.

скру́чивание, *-я n.* răsucire.

скру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скрути́ть*

скрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *скрыть*

скрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *скры́ться.* **2.** *pas.* de la *скрыва́ть.*

скры́тница, *-ы f. (bot.)* ghimbariță.

скры́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a avea o fire închisă; a ascunde, a ține (ceva) ascuns.

скры́тно *adv.* în ascuns, în taină; mascat; pe ascuns, pe furiș; *де́йствовать* ~ a acționa pe ascuns.

скры́тность, *-и f. sg.* fire închisă/ascunsă.

скры́тный *adj.* închis, tăcut, necomunicativ; ascuns.

скры́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *скрыть.* **2.** *adj.* ascuns; latent; ~ *смысл слов* sensul ascuns al cuvintelor; *~ые недоста́тки* vicii ascunse.

скры́ть, *скро́ю, скро́ешь vb. pf. (ipf. скрыва́ть)* **1.** *acuz. (спря́тать)* a ascunde, a tăinui, a dosi. **2.** *acuz.* sau *acuz. от+gen.* a ascunde, a tăinui, a disimula; ~ *свои́ наме́рения* a-și ascunde intențiile.

скры́|ться, *скро́юсь, скро́ешься vb. pf. (ipf. скрыва́ться)* a se ascunde; a disparea; ~ *в толпе́* a dispărea în mulțime; *ме́сяц ~лся за ту́чу* luna s-a ascuns în nori; *(fig.) от него́ ничего́ не скро́ется* nimic nu i se poate ascunde; nu-i scapă nimic; ~ *и́з дому* a dispărea de acasă.

скрю́чивать, *-ает vb. ipf.* de la *скрю́чить*

скрю́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *скрю́читься*

скрю́чи|ть, *-ит vb. pf. (ipf. скрю́чивать* și *крю́чить) acuz. (pop.)* a strîmba, a îndoi, a încovoia.

скрю́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. скрю́чиваться* și *крю́читься) (pop.)* a se îndoi, a se încovoia, a se chirci, a se zgîrci.

скря́га, *-и m.* și *f.* om zgîrcit, avar, cărpănos, zgîrie-brînză.

скря́жничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi zgîrcit/avar/cărpănos; a se zgîrci.

скря́жничество, *-а n. sg.* zgîrcenie, avariție, cărpănoșenie.

скуде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. оскуде́ть)* a sărăci; a se epuiza, a secătui.

ску́дно *adv.* sărăcăcios, modest.

ску́дность, *-и f. sg.* sărăcie; caracter sărăcăcios.

ску́дн|ый *adj.* sărac, sărăcăcios, modest; insuficient; ~ *обе́д* masă sărăcăcioasă; masă frugală◇*он ску́ден умо́м* e slab la minte.

скудомы́слие, *-я n. v. скудоу́мие*

ску́дость, *-и f. sg.* **1.** *v. ску́дность.* **2.** sărăcie, lipsuri.

скудоу́мие, *-я n. sg.* minte mărginită, sărăcie de spirit.

скудоу́мный *adj.* mărginit, sărac cu duhul, greu de cap, prost.

ску́к|а, *-и f. sg.* plictiseală, urît; *кака́я ~!* ce plictiseală!; *разогна́ть ~у* a-și omorî urîtul; a-și alunga plictiseala; *одуре́ть от ~и* sau *со ~и* a înnebuni/ a muri de urît.

скула́, *-ы́ f.* umerii obrajilor, pomeți, falcă.

скула́стость, *-и f.* față cu pomeți proeminenți.

скула́ст|ый *adj.* cu pomeții ieșiți în afară, fălcos.

скулёж, *-лежа́ m. (fam.)* scînceală, plîns.

скули́ть, *-лю́, -ли́шь ipf.* **1.** a schelălăi, a scheuna, a urla *(prelung).* **2.** *(fig.)* a se miorlăi, a se tîngui, a se văita.

скулов|о́й *adj. (anat.)* malar; *~ые ко́сти* oase malare.

ску́льптор, *-а m.* sculptor.

ску́льпторский *adj.* de sculptor.

скульпту́р/а, *-ы f.* sculptură; *занима́ться ~ой* a se ocupa de sculptură; *анти́чная* ~ sculptură antică.

скульпту́рность, *-и f.* caracter sculptural.

скульпту́рн|ый *adj.* sculptural; de sculptură; *~ая мастерска́я* atelier de sculptură.

ску́мбрия, *-и f. sg.* scrumbie de mare, macrou.

скунс, *-а m. (zool.)* sconcs *(animalul și blana lui).*

скупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *скупи́ть*

скупердя́й, *-я m. (pop. injur.)* zgîrcit, cărpănos, zgîrie-brînză, calic.

скупе́ц, *-пца́ m.* zgîrcit, avar, calic, cărpănos.

скупи́ть, *скуплю́, ску́пишь vb. pf. (ipf. скупа́ть) acuz.* a cumpăra, a achiziționa *(în cantități mari sau din locuri diferite),* a acapara.

скупи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. ipf. (pf. поскупи́ться)* cu *inf.* sau *на+acuz.* a se zgîrci, a se calici; a se scumpi.

ску́пка, *-и f. sg.* cumpărare *(în cantități mari);* achiziționare; acaparare; ~ *това́ров* cumpărare de mărfuri *(în cantități mari).*

скупно́й *adj.* de cumpărare, de achiziționare; de acaparare.

ску́по *adv.* cu zgîrcenie; cu economie; ~ *тра́тить де́ньги* a cheltui banii cu zgîrcenie.

скупова́тый *adj.* cam zgîrcit, calic.

скупо́й *adj.* **1.** zgîrcit, calic, avar. **2.** sărăcăcios; ~ *пода́рок* cadou sărăcăcios. **3.** slab, neîndestulător; ~ *свет ла́мпочки* lumina slabă a becului. **4.** *на + acuz.* zgîrcit, rezervat; *скуп на слова́* scump la vorbă. **5.** **~о́й,** *-о́го m.* zgîrcit, avar.

ску́пость, *-и f. sg.* zgîrcenie, calicie, avariție.

ску́почн|ый *adj.* de cumpărare, de achiziționare; ~ *пункт* centru de cumpărare/ de achiziționare.

ску́пщик, *-а m.* achizitor; revînzător, speculant.

ску́тер, *-а m. (mar.)* scuter.

скуфе́йка, *-и f. dim. (înv.)* scufiță, tichiuță.

скуфья́, *-и́ f.; gen. pl.-фе́й (înv.)* scuscufă, tichie.

скуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** a se plictisi, a i se urî; ~ *от безде́лья* a se plictisi stînd degeaba. **2.** *по + prepl.* sau *по + dat.* a-i fi dor de ... ; a tînji după ... ; a duce dorul; ~ *по сы́ну* a duce dorul fiului; ~ *по де́тям* a tînji după copii ...

скуча́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *скуча́ть.* **2.** *adj.* plictisit; ~ *взгляд* privire plictisită.

ску́ченно *adv.* înghesuit, grămadă; în înghesuială; *живу́т они́* ~ trăiesc înghesuiți.

ску́ченность, *-и f. sg.* îngrămădire, aglomerație, înghesuială, desime, densitate.

ску́ченный **1.** *p.t.p.* de la *ску́чить.* **2.** *adj.* îngrămădit, înțesat, ticsit; des, dens.

ску́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ску́чить*

ску́чиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ску́читься.* **2.** *pas.* de la *ску́чивать.*

ску́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. ску́чивать) acuz.* a îngrămădi, a înghesui; a aduna grămadă; a înțesa, a ticsi; a strînge.

ску́чи|ться, *-ится vb. pf. (ipf. ску́чиваться)* a se îngrămădi, a se înghesui, a se îmbulzi; a se strînge, a se aduna.

скучи́ща, *-и f. sg.* mare plictiseală, plictiseală de moarte.

скучне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. поскучне́ть)* a deveni mai plictisit, a se plictisi mai mult.

ску́чно **1.** *adv.* plicticos, în mod plictisitor, anost. **2.** *pred. impers.* e urît, e plictisitor; *мне* ~ mi-e urît, mă plictisesc.

скучнова́тый *adj.* cam plictisitor, plicticos; nu prea interesant, anost, searbăd.

ску́чн|ый *adj.* **1.** plictisit, posomorît; ~ *взгляд* privire plictisită. **2.** plictisitor, plicticos, anost, searbăd.

ску́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ку́шать) acuz.* a mînca, a lua ceva în gură, a îmbuca.

сла́бенький *adj.* slăbuț, cam slab, firav; ~ *ребёнок* copil slăbuț.

слабе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. ослабе́ть)* **1.** a slăbi, a pierde din puteri. **2.** a slăbi, a se potoli; a se calma; *ве́тер ~ет* vîntul slăbește. **3.** a pierde din greutate.

слабин|а́, *-ы́ f. sg.* 1. partea slabă, punct slab; *(mar.) выбира́ть ~у́* a strînge odgonul slăbit. 2. *(fig.)* slăbiciune, punct slab.

слаби́тельное, *-ого n. (med.)* purgativ, laxativ; *приня́ть* ~ a lua un purgativ.

слаби́тельный *adj. (med.)* purgativ; laxativ.

сла́би|ть, *-ит vb. ipf.* **1.** *(pf. прослабить) impers. acuz.* a avea diaree. **2.** a curăța, a scoate afară *(despre un purgativ).*

сла́бн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. осла́бнуть)* **1.** a slăbi, a pierde din puteri. **2.** a se lăsa, a se slăbi.

сла́бо *adv.* **1.** slab, slăbit; *чу́вствовать себя́* ~ a se simți slăbit. **2.** slab; *верёвка натя́нута* ~ funia nu este

bine întinsă. **3.** slab, prost, nu prea bine; ~ *работать* a lucra prost; ~ *знать язык* a nu cunoaște bine o limbă.

слабовато *adv.* cam slab; nu tocmai bine.

слабоватый *adj.* slăbuț; cam slab, mediocru.

слабоволие, *-я n. sg.* lipsă de voință; abulie.

слабовольный *adj.* lipsit de voință, fără voință.

слабогрудый *adj.* slab de piept, slab de plămîni, cu plămînii slabi.

слабодушный *adj.* slab cu duhul.

слабонервный *adj.* cu nervii slabi, nervos; nevricos.

слабосилие, *-я n. sg.* lipsă de putere/de vlagă, slăbiciune, debilitate.

слабосильн|ый *adj.* **1.** lipsit de putere, fără vlagă, slab, debil. **2.** *(tehn.)* cu putere mică; ~ *мотор* motor de mică putere.

слабост|ь, *-и f.* **1.** *sg.* slăbire; ~ *памяти* slăbirea memoriei. **2.** *sg.* slăbiciune, sfîrșeală; *чувствовать* ~ a simți o slăbiciune; ~ *в ногах* slăbiciune în picioare; *старческая* ~ senilitate. **3.** *sg.* delăsare, slăbiciune *(în atitudine)*; *проявить* ~ a da dovadă de slăbiciune. **4.** *(fig.)* înclinație, pasiune, slăbiciune, patimă; *питать* ~ *к чему-л.* a avea slăbiciune pentru ceva.

слаботочн|ый *adj. (tehn.)* cu/de curent de joasă tensiune.

слабоумие, *-я n. sg.* debilitate mintală; *старческое* ~ decrepitudine, ramolisment *(senil)*.

слабоумный *adj.* debil mintal, slab de minte.

слабохарактерность, *-и f. sg.* lipsă de voință, caracter slab, slăbiciune de caracter.

слабохарактерный *adj.* lipsit de voință, cu caracter slab; slab de înger.

слабохолмистый *adj. (despre un teren)* puțin accidentat; cu coline.

слаб|ый *adj.* **1.** slab, fără putere, lipsit de tărie; ~ *человек* om lipsit de putere. **2.** de/cu putere mică, slab; ~ *мотор* motor de mică putere; *(el.)* ~*ые токи* curenți slabi; ~ *свет* lumină slabă; ~ *голос* voce slabă; ~ *раствор* soluție slabă; ~ *табак* tutun slab; ~ *чай* ceai slab. **3.** bolnăvicios; plăpînd, slăbuț, șubred; ~ *ребёнок* copil firav/slăbuț; ~*ое здоровье* sănătate șubredă; *у него* ~*ая грудь* e bolnav de piept; ~*ое сердце* inimă bolnavă/slăbită; ~*ые глаза* vedere slabă. **4.** *(fig.)* slab; neînsemnat; ~*ые надежды* slabe speranțe; ~*ое утешение* slabă mîngîiere; ~*ая воля* voință slabă, lipsă de voință; ~*ые результаты* rezultate slabe. **5.** slab, fără merit, fără valoare; neînsemnat, mediocru; ~ *работник* lucrător/meseriaș mediocru; ~*ая книга* carte slabă. **6.** care nu este bine întins, slăbit *(despre funie, coardă etc.)*. **7.** *(lingv.)* slab, neintens, redus; ~*ая позиция* poziție neintensă; ~ *редуцированный* vocală redusă neintensă ◇ ~*ая струна*; ~*ая сторона* sau ~*ое место* coardă sensibilă, punct slab/vulnerabil; *(înv.)* ~ *пол* sexul slab.

слав|а, *-ы f. sg.* **1.** glorie, slavă; faimă; *во* ~*у родины* spre gloria patriei; *в зените* ~*ы* la apogeul gloriei; *литературная* ~ glorie literară. **2.** zvonuri, vorbe; *идёт* ~ gura lumii zice; circulă zvonuri. **3.** renume, reputație; *хорошая/дурная* ~ reputație bună/proastă ◇ *на* ~*у* de minune, grozav; *вкусить* ~*у* a gusta gloria; *погнаться за* ~*ой* a alerga după onoruri/după glorie; *овеять* ~*ой* a acoperi de glorie; *петь* ~*у кому-л.* a proslăvi pe cineva; ~ *богу!*, bine!, slavă domnului!; *(prov.) каков Савва, такова ему и* ~ cum e turcul și pistolul; cum e fusul și mosorul; *(prov.) добрая* ~ *лежит, а худая далеко бежит* vorba de rău fuge ca glonțul, iar cea de bine se înnămolește.

славизм, *-а m. (lingv.)* element slav, slavism.

славист, *-а m.* slavist.

славистика, *-и f. sg. (lingv.)* filologie slavă, slavistică.

славистический *adj. (lingv.)* de filologie slavă, de slavistică.

слав|ить, *-влю, -вишь vb. ipf. acuz.* **1.** a slăvi, a proslăvi, a glorifica. **2.** *(pf. ославить) (pop.)* a defăima, a vorbi de rău, a scoate cuiva nume rău; ~ *кого-л. по всему городу* a vorbi de rău pe cineva prin tot orașul.

славит|ься, *-влюсь, -вишься vb. ipf. instr.* a fi renumit, a fi celebru *(prin ceva)*; ~ *своим голосом* a fi renumit pentru vocea sa.

славка, *-и f. (ornit.)* pitulice.

славно[1] *adv.* **1.** foarte bine; plăcut, agreabil; ~ *поёт* cîntă bine/plăcut. **2.** *pred.* e minunat; e plăcut.

славн|ый[1] *adj.* glorios, slăvit, renumit; măreț, răsunător; ~*ые подвиги* fapte mărețe/glorioase; ~*ой памяти* de glorioasă amintire.

славн|ый[2] *adj.* foarte bun; simpatic, agreabil, plăcut; ~*ая песня* un cîntec foarte plăcut; ~ *малый* bun băiat.

славолюбие, *-я n. sg. (iron.)* sete de glorie, goană după glorie.

славословие, *-я n. (peior.)* laudă exagerată, osanale, tămîiere; *петь* ~ a cînta osanale.

славословить, *-влю, -вишь vb. ipf. acuz.* a lăuda peste măsură, a cînta osanale, a ridica în slavă, a tămîia.

славяне, *-ян pl.; sg. -янин, -а m.* slavi.

славянизм, *-а m. (lit. lingv.)* slavism, element slav; slavonism, element slavon.

славянка, *-и f.* slavă.

славянове́д, *-а m.* slavist.

славяноведение, *-я n. sg.* slavistică.

славяноведческий *adj.* de slavistică.

славянофил, *-а m. (ist.)* slavofil.

славянофильский *adj. (ist.)* slavofil; de slavofil.

славянофильство, *-а n. sg. (ist.)* slavofilism.

славянск|ий *adj.* slav, slavon; ~*ие языки* limbi slave; ~*ая письменность* scriere slavă; ~ *праязык* protoslavă.

славянство, *-а n. sg.* slavi, popoare slave.

слагаемое, *-ого n.* **1.** *(mat.)* termenul unei adunări, număr de adunat. **2.** *(составная часть)* component.

слагатель, *-я m. (înv.)* autor *(de cîntece populare)*.

слагать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сложить (5, 7)*.

лагающая, *-ей f. (mat.)* componentă

слад, *-а (-у) m. (în expr.)* ~*у нет с кем-л.-чем-л.* nu e chip s-o scoți la capăt cu cineva/ceva; nu-i vii de hac cu una cu două.

сладенький *adj.* **1.** dulceag, îndulcit puțin **2.** *(fig.)* mieros, dulceag, siropos.

сладить, *слажу, сладишь vb. pf.* **1** *(ipf. слаживать) acuz.* a aranja, a orîndui, a pune în ordine, a pune la punct; ~ *дело* a pune la punct o chestiune. **2.** *с + instr.* a se înțelege cu ...; a o scoate la capăt, a stăpîni; *не* ~ *с детьми* a nu o scoate la capăt cu copiii.

слади|ться, *-ится vb. pf. (ipf. слаживаться)* a se organiza; a se aranja; *дело* ~*лось* lucrul s-a aranjat.

сладк|ий *adj.* **1.** dulce; ~ *чай* ceai dulce. **2.** *(fig.)* plăcut, dulce, agreabil; ~*ые мечты* visuri plăcute; ~ *сон* somn dulce. **3.** *(fig.)* mieros, dulceag; prefăcut; ~ *голос* voce mieroasă; ~*ая улыбка* zîmbet mieros; ~*ие речи* vorbe lingușitoare/mieroase.

сладко *adv.* **1.** dulce; *слишком* ~ prea dulce. **2.** *(fig.)* dulce, plăcut, cu plăcere; ~ *улыбаться* a zîmbi dulce; ~ *зевать* a căsca cu poftă ◇ *ему живётся не* ~ o duce destul de greu.

сладковатый *adj.* dulciu, dulceag, cam dulce.

сладкогласный *adj. (înv.)* cu glas dulce.

сладкое, *-ого sg. n.* **1.** mîncare dulce, dulce. **2.** *(сласти)* dulciuri, zaharicale.

сладкоежка, *-и m.* și *f.* persoană căreia îi plac dulciurile, ahtiat după dulciuri.

сладкозвучие, *-я n. sg. (înv.)* caracter armonios, armonia sunetelor, eufonie.

сладкозвучный *adj.* melodios, armonios.

сладкоречивый *adj. (înv.)* dulce, agreabil; care vorbește mieros, lingușitor.

сладостность, *-и f. sg.* plăcere, desfătare, încîntare; dulceață.

сладостн|ый *adj.* plăcut, dulce, desfătător, delicios; ~*ые мечты* visuri frumoase.

сладострастие, *-я n. sg.* **1.** voluptate, senzualitate. **2.** *(fig.)* plăcere.

сладострастно *adv.* cu voluptate, cu senzualitate, voluptuos.

сладострастность, *-и f. sg.* voluptozitate, senzualitate.

сладострастный *adj.* voluptuos, senzual.

сладост|ь, *-и f.* **1.** dulceață, gust dulce **2.** *(удовольствие, наслаждение)* în cîntare, desfătare, deliciu. **3.** *pl.* dulciuri,

zaharicale, cofeturi; *восто́чные ~и* dulciuri orientale.

сла́женность, *-и f. sg.* concordanță, armonie; bună organizare.

сла́женн|ый 1. *p.t.p.* de la *сла́дить*. **2.** *adj.* bine organizat, pus la punct, coordonat; *~ая рабо́та* muncă bine organizată.

сла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сла́дить (1)*.

сла́живаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сла́диться*. **2.** *pas.* de la *сла́живать*.

сла́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf.* **1.** a se urca, a se cățăra; *~ на кры́шу* a se urca pe acoperiș. **2.** a coborî; *~ в по́греб* a coborî în pivniță.

слало́м, *-а m. sg. (sport)* slalom.

сла́н|ец, *-нца m. (geol.)* șist; *а́спидный ~* ardezie; *известко́вый ~* șist calcaros; *горю́чие ~цы* șisturi combustibile; *кристалли́ческие ~цы* șisturi cristaline.

сланцева́ние, *-я n.* formarea șisturilor.

сла́нцевый *adj. (geol.)* șistos, de șist.

сластёна, *-ы m. și f.* amator de dulciuri, ahtiat după dulciuri.

сласти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. ipf. (pf. посласти́ть) acuz.* a îndulci.

сластолю́бец, *-бца m. (înv.)* (om) voluptuos, senzual.

сластолюби́вый *adj. (înv.)* senzual, voluptuos.

сластолю́бие, *-я n. sg. (înv.)* voluptate, senzualitate.

сласть, *-и f.* **1.** *pf.* dulciuri, zaharicale, cofeturi. **2.** *(fig. pop.)* plăcere, bucurie.

слать, *шлю, шлёшь vb. ipf. acuz.* a trimite, a expedia; *~ приве́т* a trimite salutări.

слаща́во *adv.* dulceag, mieros, lingușitor; *~ улыба́ться* a zîmbi dulceag.

слаща́вость, *-и f. sg.* dulcegărie.

слаща́в|ый *adj.* **1.** dulceag; *~ вкус* gust dulceag. **2.** *(fig. peior.)* dulceag, mieros, lingușitor; *~ые ре́чи* vorbe mieroase.

слащён|ый *adj. (pop.)* îndulcit.

сле́ва *adv.* din/de la stînga; în/la stînga; *~ напра́во* de la stînga la dreapta.

слега́, *-и́ f.* talpă, grindă; *(жердь)* prăjină.

слегка́, *adv.* ușor, ușurel; încetișor; puțin; *~ уда́рить* a lovi ușor.

след[1], *-а́ (-у) m.* **1.** urmă, amprentă; dîră; *све́жие ~ы́; горя́чие ~ы́* urme proaspete; *потеря́ть ~ы́* a pierde urma (cuiva); *напа́сть на чей-л. ~* a fi pe urmele cuiva; a da de urma cuiva; *идти́ по чьим-л. ~а́м* a) a merge în urma cuiva; b) *(fig.)* a călca pe urmele cuiva; *~ы́ кро́ви* urme de sînge, dîre de sînge; *~ы́ преступле́ния* urmele crimei; *исче́знуть без ~а́* a dispărea fără urme; *~а́ нет (чего́-л.)* nici urmă (nu a rămas); *замести́ ~ы́* a șterge urmele, a face să i se piardă urma; *оста́вить ~* a lăsa urmă; *напра́вить на ло́жный ~* a îndrepta pe cineva pe un drum greșit; a deruta. **2.** *(часть ноги)* talpă ◇ *его́ и ~ просты́л* parcă l-a înghițit pămîntul; și dus a fost; *по горя́чим следа́м* pe urme proaspete.

след[2] *(pop. în expr.) не ~* nu se cuvine, nu se cade, nu trebuie; *не~ туда́ идти́* nu se cuvine să te duci acolo; *не ~ об э́том говори́ть* despre asta nu se cade să vorbești.

сле́динг, *-а m. (agr.)* sleding *(mașină de cules bumbac)*.

следи́ть[1], *-ежу́, -еди́шь vb. ipf. за + instr.* **1.** a urmări din ochi; *~ за полётом птиц* a urmări zborul păsărilor. **2.** *(fig.)* a urmări, a observa, a fi la curent; *~ за разви́тием нау́ки* a fi la curent cu evoluția științei. **3.** *(присматривать)* a supraveghea, a veghea, a avea grijă; *~ за рабо́тами* a supraveghea lucrările; *~ за детьми́* a avea grijă de copii. **4.** a urmări, a pîndi, a fila.

следи́ть,[2] *-ежу́, -еди́шь vb. ipf. (pf. наследи́ть) instr.* a lăsa urme, a murdări.

сле́довани/е, *-я n. sg.* **1.** parcurs; mers; trecere; *на всём пути́ ~я* pe tot parcursul; *по́езд да́льнего ~я* tren de lung parcurs, tren de lungă distanță; *(mil.) поря́док ~я* marșrut, itinerar. **2.** conformare, respectare; *~ обы́чаям* respectarea obiceiurilor/ tradițiilor.

сле́дователь, *-я m. (jur.)* anchetator penal; *(înv.)* judecător de instrucție; *суде́бный ~* anchetator penal.

сле́довательно *conj.* prin urmare, în consecință, deci, așadar.

сле́довательский *adj. (jur.)* de anchetator penal; *(înv.)* de judecător de instrucție.

сле́д|овать, *-дую, -дуешь vb. ipf.* **1.** *(pf. после́довать)* a urma; a urmări; *~уйте за мной* urmați-mă. 2. *(pf. после́довать) за + instr. (fig.)* a (se) succeda, a urma; *собы́тия ~ овали одно́ за други́м* evenimentele s-au succedat unul după altul. **3.** *(перемещаться куда-л.)* a pleca, a merge, a circula; *по́езд ~ ует до Бухаре́ста* trenul merge pînă la București; *~ свои́м путём* a-și urma calea. **4.** *(pf. после́довать) dat. (fig.)* a se conforma, a se conduce, a urma, a se călăuzi, a se ține de...; *~. пра́вилам* a se conforma regulilor. **5.** *(pf. после́довать) (проистекать)* a rezulta, a decurge, a reieși; *отсю́да ~ует ...* de aici rezultă...; *что из э́того ~ует?* ce rezultă de aici? **6.** *impers. dat.* cu *inf.* trebuie, e necesar; se cuvine; *~ует заме́тить, что* de remarcat că/de notat că... *не ~ует ду́мать, что...* ar fi o greșeală să credem că...; *~овало бы* ar trebui, ar fi nimerit; *как и ~ овало ожида́ть* cum era și de așteptat. **7.** *impers. dat.* cu *gen. (полага́ться)* a datora, a se cădea; *ско́лько вам ~ует за рабо́ту?* cît vi se cuvine pentru lucru? ◇ *как ~ует* cum trebuie, la locul său.

сле́дом *adv.* pas cu pas, pe urmele cuiva, după cineva; *ходи́ть ~ за кем-л.* a merge în urma cuiva; a se ține scai de cineva.

следопы́т, *-а m.* vînător care urmărește prada după urme.

сле́дственн|ый *adj. (jur.)* de anchetă penală; de urmărire penală; de instrucție, de cercetare; *~ые о́рганы* organele de anchetă penală; *~ материа́л* materialul anchetei penale.

сле́дствие[1], *-я n.* urmare, consecință, efect, rezultat; *причи́на и ~* cauză și efect; *логи́ческое ~* concluzie logică.

сле́дстви|е[2], *-я n. sg. (jur.)* anchetă penală; urmărire penală; instrucție, cercetare; *предвари́тельное ~* anchetă prealabilă, primele cercetări; *суде́бное ~* anchetă judecătorească; *вести́/производи́ть ~* a ancheta; *находи́ться под ~ем* a fi pus sub urmărire penală, a fi anchetat.

сле́дуемое, *-ого n.* ceea ce se cuvine; sumă cuvenită.

сле́дуем|ый *adj.* cuvenit, ce se cuvine; *получи́ть ~ые де́ньги* a primi banii cuveniți.

сле́дующее, *-его n. sg.* cele ce urmează, următoarele; *до́лжен вам сообщи́ть ~* trebuie să vă comunic următoarele.

сле́дующ/ий 1. *part. prez. act.* de la *сле́довать*. **2.** *adj.* următor, viitor; *на ~ день* în ziua următoare, a doua zi; *в ~ раз* data viitoare. **3.** *pron.* cel ce urmează, următorul; *вызыва́ются ~ие ли́ца* sînt chemate următoarele persoane; *~!* următorul!; *кто ~ ?* cine urmează?

слежа́/ться, *-жи́тся vb. pf. (ipf. слёживаться)* a se îndesa, a se presa, a se așeza; *се́но ~лось* fînul s-a presat.

слёживаться, *-ается vb. ipf.* de la *слежа́ться*

сле́жка, *-и f. sg.* urmărire, pîndire, supraveghere.

слез|а́, *-ы́ f.* **1.** lacrimă; *(glumeț) проли́ть* sau *пусти́ть ~у́* a vărsa o lacrimă, a plînge puțin. **2.** *pl.* lacrimi; plînset; *пла́кать го́рькими ~а́ми* a plînge cu lacrimi amare; *залива́ться ~а́ми* a plînge cu hohote; *пролива́ть слёзы* a vărsa lacrimi; *довести́ до слёз* a face pe cineva să plîngă; *сквозь слёзы* printre lacrimi; *бо́льно* sau *оби́дно до слёз* mă doare/ îmi e necaz de-mi vine să plîng; *смея́ться до слёз* a rîde cu lacrimi; *в ~а́х* în lacrimi; *(fig.) осуши́ть слёзы кому́-л.* a liniști, a mîngîia pe cineva ◇ *крокоди́ловы слёзы* lacrimi de crocodil; *ада́мовы слёзы* votcă lacrima Christi; *глота́ть слёзы* a-și stăpîni/a-și înghiți lacrimile; *заката́ться ~а́ми* a-l podidi lacrimile; *молчали́вые слёзы* a plînge în pumni; *~ ами́ го́рю не помо́жешь* cu lacrimi nu se face treabă; *отолью́тся чьи-л. слёзы кому́-л.* o să-l ajungă lacrimile cuiva.

слеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *слезть*

слез|и́ться, *-и́тся vb. ipf.* a lăcrima.

слезли́вость *-и f. sg.* fire plîngăreață.

слезли́вый *adj.* **1.** plîngăcios, plîngăreț, care plînge mereu, care se vaită mereu. **2.** plîngător, tînguitor; *~ го́лос* voce plîngătoare.

слезни́к, *-а́ m. (anat.)* sac, lacrimal, glandă lacrimală.

слёзно *adv.* în lacrimi, cu lacrimi în ochi; ~ *умоля́ю вас* vă implor cu lacrimi în ochi.

слёзн|ый *adj.* **1.** *(anat.)* lacrimal; *~ые желе́зы* glande lacrimale. **2.** *(fig.)* cu lacrimi în ochi, fierbinte; *~ая про́сьба* rugăminte fierbinte.

слезоотделе́ние, *-я n. sg. (fiziol.)* secreția lacrimilor, lăcrimare.

слезотече́ние, *-я n. sg.* epiforă, lăcrimare.

слезоточи́вый *adj.* **1.** lacrimal; care lăcrimează. **2.** care stîrnește lacrimi, lacrimogen; ~ *газ* gaz lacrimogen.

слезоточи́ть, *-и́т vb. ipf.* a lăcrima *(mereu).*

слез|ть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. слеза́ть)* **1.** a coborî, a se da jos; ~ *с кры́ши* a coborî de pe acoperiș; ~ *с ло́шади* a descăleca; *(pop.)* ~ *с трамва́я/с по́езда* a se da jos din tramvai/din tren. **2.** a se coji, a se jupui; a se desface, a cădea; *ко́жа ~ла* pielea s-a cojit; *кра́ска ~ла* vopseaua s-a cojit/s-a scorojit.

слезя́щийся **1.** *part. prez. act.* de la *слези́ться.* **2.** *adj.* lăcrămos, care lăcrimează, înlăcrimat.

слепа́я, *-о́й f.* oarbă.

слепе́нь, *-пня́ m.* tăun.

слепе́ц, *-пца́ m.* orb.

слеп|и́ть[1], *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a orbi (pe cineva). **2.** a orbi, a lua ochii/văzul.

слепи́ть[2], *слеплю́, сле́пишь vb. pf. (ipf. слепля́ть) acuz.* a încleia, a lipi; a confecționa *(a face ceva lipind cu clei).*

слепи́ть[3], *слеплю́, сле́пишь vb. pf.* de la *лепи́ть (1, 2)*

слепи́ться, *сле́пится vb. pf. (ipf. слепля́ться)* a se lipi.

слепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. слепи́ть*[2]

слепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *слепи́ться*

сле́пнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. осле́пнуть)* a orbi, a-și pierde vederea.

сле́по *adv.* **1.** orbește; ~ *ве́рить* a crede orbește; ~ *повинова́ться* a se supune orbește; ~ *подража́ть* a imita servil. **2.** *(нечётко, неясно)* nedeslușit, șters.

слеп|о́й *adj.* **1.** orb; ~ *от рожде́ния* orb din naștere; ~ *на оди́н глаз* chior. **2.** *(fig.)* orb; nesocotit, necugetat; *~о́е бе́шенство* furie oarbă; *~а́я любо́вь* dragoste oarbă; *~о́е подража́ние* imitație servilă. **3.** *(неясный)* nedeslușit, neclar, indescifrabil, neciteț; *~а́я печа́ть* ștampilă indescifrabilă ◇ *(anat.) ~а́я кишка́* apendicele cecal, cec; *(av.)* ~ *полёт* zbor fără vizibilitate; *быть ~ы́м ору́дием в чьих-л. рука́х* a fi o unealtă în mîinile cuiva.

слепо́й, *-о́го m.* orb.

сле́пок, *-пка m.* mulaj, mască.

слепорождённый *adj.* născut orb, orb din naștere.

слепота́, *-ы́ f. sg.* **1.** orbire, lipsă a vederii. **2.** *(fig.)* miopie; *полити́ческая* ~ miopie politică; *(med.) кури́ная* ~ orbul găinilor; *(med.) цветова́я* ~ daltonism.

слепы́ш, *-а́ m.* **1.** *(zool.)* cățelul-pămîntului. **2.** *(pop.)* orb.

слеса́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a se ocupa de lăcătușerie, a fi lăcătuș.

слеса́рничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* = *слеса́рить*

слеса́рн|ый *adj.* de lăcătuș; de lăcătușerie; *~ое де́ло* lăcătușerie; *~ая мастерска́я* atelier de lăcătușerie.

слеса́рня, *-и; gen. pl. -рен f.* atelier de lăcătușerie, lăcătușerie.

сле́сарский *adj.* de lăcătuș, al lăcătușului.

сле́сарство, *-а n. sg. (pop.)* meserie de lăcătuș, lăcătușerie.

сле́сарь, *-я m. m.* lăcătuș; *~-монтёр* lăcătuș electrician; *~-обхо́дчик* lăcătuș de revizie; *~-санте́хник* lăcătuș instalator.

слёт, *-а m.* **1.** *sg.* adunare *(din zbor).* **2.** cîrd de păsări *(adunate într-un loc).* **3.** *(fig.)* adunare, întîlnire; congres; ~ *пионе́ров* adunarea pionierilor.

слётанность, *-и f. sg. (av.)* deprindere cu zborul în formație.

слета́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** a zbura, a face un drum cu avionul. **2.** *(pop. fig.)* a da o fugă, a da o raită; ~ *в магази́н* a da o fugă pînă la magazin.

слета́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *слете́ть*

слета́ться[1], *-а́ется vb. ipf.* de la *слете́ться*

слета́ться[2], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. av.)* a se deprinde cu zborul în formație.

слете́|ть, *слечу́, слети́шь vb. pf. (ipf. слета́ть) с + gen.* **1.** *(вниз)* a zbura în jos, a coborî în zbor; *орёл ~л с горы́* vulturul a zburat de pe munte. **2.** *(упасть)* a cădea, a se prăvăli, a se prăbuși; ~ *с ло́шади* a cădea de pe cal. **3.** a zbura, a-și lua zborul ◇ *сло́во слете́ло с языка́* mi-a scăpat vorba din gură.

слете́ться, *-ти́тся vb. pf. (ipf. слета́ться)* **1.** a se aduna din zbor. **2.** *(fig.)* a se aduna în fugă *(din diferite părți).*

слечь, *сля́гу, сля́жешь vb. pf.* a cădea la pat, a se îmbolnăvi.

слив, *-а m.* **1.** *sg.* vărsare, turnare; deșertare, scurgere, evacuare, transvazare. **2.** *(tehn.)* uluc, jgheab deversor.

сли́ва, *-ы f.* **1.** *(дерево)* prun. **2.** *(плод)* prună; ~ *-алыча́* corcodușă.

слива́ние, *-я n. sg.* **1.** turnare, vărsare; deșertare. **2.** *(fig.)* contopire, unire, fuzionare.

слива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *слить*

слива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сли́ться.* **2.** *pas.* de la *слива́ть.*

сли́вк|и, *-вок, -вкам pl.* frișcă, smîntînă; caimac; *ко́фе со ~ами* cafea cu frișcă; *сби́тые* ~ frișcă; *сгущённые* ~ smîntînă concentrată ◇ *снима́ть* ~ a lua caimacul, a lua pentru sine ce este mai bun; *(înv. iron.)* ~ *о́бщества* crema societății, elită; *архиере́йские* ~ rom în ceai.

сливкоотдели́тель, *-я m.* separator *(de unt, de smîntînă).*

сливн|о́й *adj.* **1.** amestecat *(despre lichide)*; *~о́е молоко́* lapte strîns din diferite vase; lapte adunat de la diferiți producători. **2.** de colectare; *моло́чные ~ы́е пу́нкты* centre de colectare a laptelui; *~а́я я́ма* hazna, gură de canal.

сливня́к, *-а́ m.* plantație de pruni.

сли́вов/ый *adj.* de prun; de prune; *~ое де́рево* prun; *~ое варе́нье* dulceață de prune; *~ая ро́ща* prunet, pruniște.

сли́вочник, *-а m.* vas, ulcică pentru frișcă.

сли́вочн|ый *adj.* de (cu) frișcă, de (cu) smîntînă; *~ое ма́сло* unt; *~ое моро́женое* înghețată de vanilie.

сливя́нка, *-и f.* lichior de prune; țuică de prune.

слиза́ть, *слижу́, сли́жешь vb. pf. (ipf. сли́зывать* și *pf. mom. слизну́ть) acuz.* a linge.

сли́зень, *-зня́ m. (zool.)* melc fără cochilie.

сли́зист|ый *adj.* **1.** mucos; bălos. **2.** *(скользкий)* lunecos ◇ *(anat.) ~ая оболо́чка* mucoasă, membrană mucoasă.

слизну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *слиза́ть*

слизня́к, *-а́ m.* **1.** *(zool.)* moluscă. **2.** *(fig.)* om de nimic; moliu, bleg, papă-lapte.

сли́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *слиза́ть*

слизь, *-и f. sg.* mucozitate; mîzgă.

слиня́/ть, *-ет vb. pf.* **1.** a se decolora, a ieși. **2.** a năpîrli.

слип, *-а́ m. (mar.)* cală de ridicare și de lansare.

слипа́|ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *сли́пнуться*

слипа́ние, *-я n.* aderență, alipire; aglutinare.

сли́п|нуться, *-нется vb. pf. (ipf. слипа́ться)* **1.** a se lipi. **2.** *(fig.)* a se închide, a se lipi *(despre ochi).*

сли́тно *adv.* împreună, unit, contopit, strîns; *написа́ть* ~ a scrie într-un singur cuvînt.

сли́тность, *-и f.* contopire, unire strînsă.

сли́тн|ый *adj.* unit , contopit; *~ое написа́ние* scriere continuă.

сли́ток, *-тка m.* lingou, bloc, bară; ~ *зо́лота* lingou de aur.

слить, *солью́, сольёшь vb. pf. (ipf. слива́ть) acuz.* **1.** a vărsa, a turna, a scoate, a lua (dintr-un vas); ~ *сли́вки с молока́* a lua caimacul de pe lapte. **2.** *(вылить)* a vărsa, a deșerta. **3.** *(смешать)* a amesteca. **4.** *(fig.)* a uni, a contopi, a fuziona, a comasa; ~ *два предприя́тия* a contopi două întreprinderi.

сли́|ться, *солью́сь, сольёшься vb. pf. (ipf. слива́ться)* **1.** a se contopi, a se uni; a se vărsa unul în altul *(despre ape curgătoare).* **2.** *(fig.)* a se uni, a se contopi, a se comasa, a fuziona.

сличáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сличúть*

сличéние, *-я n. sg.* **1.** comparare, confruntare; colaţionare; verificare. **2.** *(tehn.)* contopire, fuziune; ~ *ядер* fiziune.

сличúтельн|ый *adj.* de comparaţie, de confruntare; de colaţionare; de verificare; *~ая вéдомость* tabel comparativ, situaţie comparativă.

сличúть, *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. сличáть) acuz.* a compara, a confrunta, a colaţiona; a verifica; ~ *кóпию с пóдлинником* a confrunta copia cu originalul.

слúшком *adv.* prea, foarte, prea de tot, peste măsură, din cale afară; ~ *дóрого* prea scump; *э́то ~ мáло* e prea puţin; *он не ~ умён* nu e prea deştept ◇ *э́то уж ~!* asta e prea din cale afară!

слия́ние, *-я n. sg.* **1.** fuziune, contopire, comasare, unire. **2.** confluenţă *(a rîurilor).*

слободá, *-ы́ f.* **1.** *(ist.)* slobozie. **2.** *(înv.)* suburbic, mahala.

слобóдка, *-и f. v. слободá (2)*

слобожáнин, *-а m. (înv.)* locuitor dintr-o mahala/ dintr-o suburbie.

словáки, *-ов pl.; sg. -áк, -а m.* slovaci.

словáрник, *-а m.* lexicograf; editor de dicţionare

словáрн|ый *adj.* **1.** lexicografic, de lexicografie; de dicţionare. **2.** de vocabular; lexical, de lexic; *~ое пóле* cîmp lexical; *основнóй ~ фонд* fondul principal de cuvinte, fondul principal lexical; *~ое гнездó* familie de cuvinte; *~ мúнимум* vocabular minim.

словáр|ь, *-я́ m.* **1.** dicţionar; vocabular; lexicon; glosar; *толкóвый ~* dicţionar explicativ; *энциклопедúческий ~* enciclopedie, dicţionar enciclopedic; ~ *синóнимов* dicţionar de sinonime; ~ *инострáнных слов* dicţionar de neologisme; *составúтель ~éй* lexicograf. **2.** *(запас слов)* vocabular, lexic.

словáцкий *adj.* slovac; ~ *язы́к* limba slovacă.

словáчка, *-и f.* slovacă.

словéнка, *-и f.* slovenă.

словéнск|ий, *adj.* de/din Slovenia, sloven; ~ *язы́к* limba slovenă.

словéнцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* sloveni.

словéсник, *-а m. (înv.)* **1.** filolog. **2.** profesor de limbă şi literatură *(în învăţămîntul mediu).* **2.** student la facultatea de filologie.

словéсно *adv.* verbal, oral, prin viu grai; *передáть ~* a transmite prin viu grai.

словéсност|ь, *-и f. (înv.)* literatură; *нарóдная ~; ýстная ~* literatură populară, folclor; *теóрия ~и* teoria literaturii.

словéсн|ый *adj.* **1.** *(устный)* verbal, oral; ~ *дóговóр* contract verbal. **2.** *(înv.)* filologic; *~ые наýки* ştiinţe filologice; ~ *факультéт* facultate de filologie.

словéчко, *-а n. dim.* cuvinţel, vorbuliţă ◇ *замóлвить ~ за когó-л.* a pune o vorbă pentru cineva; *встáвить ~* a plasa o vorbă; a se amesteca în discuţie; a-şi da cu părerea.

словúнский *adj.* slovin.

словúнцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* slovini, poporul slovin.

словú|ть, *словлю́, слóвишь vb. pf. acuz. (pop.)* a prinde; a pune mîna pe...; ~ *мяч* a prinde mingea; *вóра ~ли* hoţul a fost prins.

слóвник, *-а m.* glosar, lexic, listă de cuvinte.

слóвно *conj.* **1.** ca, ca şi cum. **2.** *(pop.)* parcă; ~ *ктó-то стучúт* parcă cineva bate la uşă.

слóв/о, *-а n.* **1.** cuvînt, vorbă, termen; *лáсковое ~* cuvînt duios; *дóброе ~* o vorbă bună; *пусты́е ~á* vorbe goale, vorbărie; *инострáнные ~á* cuvinte străine; neologisme; *(lingv.) поря́док слов* ordine a cuvintelor, topică; *запáс слов* bagaj de cuvinte; *набóр слов* cuvinte fără şir; *игрá слов* joc de cuvinte; *не вы́молвить ни ~а* sau *не проронúть ни ~а* a nu scoate o vorbă; a nu sufla un cuvînt; *не находúть слов для чегó-л.* sau *не хватáет слов* a nu găsi cuvinte; *взвéшивать свои́ ~á* a-şi măsura vorbele; *в пóлном смы́сле ~а* în adevăratul înţeles al cuvîntului; în toată puterea cuvîntului; *~ в ~* cuvînt cu cuvînt; *~зá ~* din vorbă în vorbă; din una în alta; *в немнóгих ~áх* în puţine cuvinte; pe scurt; *с егó слов; по егó ~áм* după spusele sale; *говорúть с чужúх слов* a spune (ceva) din auzite: a repeta vorbele altuia; *поня́ть друг дрýга без слов* a se înţelege fără cuvinte; a se înţelege din ochi; *перейтú от слов к дéлу* a trece de la vorbe la fapte. **2.** *sg.* vorbire, grai, limbă; *любúть роднóе ~* a-şi iubi limba maternă; *дар ~а* darul vorbirii. **3.** *sg.* cuvîntare, discurs; cuvînt; *вступúтельное ~* cuvînt de deschidere; cuvînt introductiv; *заключúтельное ~* cuvînt de închidere; *послéднее ~ подсудúмого* ultimul cuvînt al acuzatului; *просúть ~а* a cere cuvîntul; *~ принадлежúт* are cuvîntul; *свобóда ~а* libertatea cuvîntului. **4.** *sg.* făgăduială, promisiune, cuvînt, legămînt; *человéк ~а* om de cuvînt; *чéстное ~* cuvînt de onoare; *дать чéстное ~* a-şi da cuvîntul (de onoare); *вéрить нá ~* a crede pe cuvînt; *не сдержáть ~а* a nu se ţine de cuvînt; *нарýшить ~* a-şi călca cuvîntul; a-şi călca promisiunea; *брать свои́ ~á обрáтно* a-şi retrage cuvintele, a se dezice. **5.** *sg.* *(înv.)* cuvînt, povestire. **6.** *pl.* text, cuvinte *(pentru un cîntec)* ◇ *спасúбо на дóбром ~е* mulţumesc pentru bunele urări/pentru cuvintele calde; *передáть на словáх* a transmite oral; *по послéднему ~у наýки* după ultimul cuvînt al ştiinţei; *нóвое ~ в тéхнике* o nouă cucerire a tehnicii; *сказáть своё вéское ~* a-şi spune cuvîntul; *(cuv. modal) к ~у пришлóсь* fiindcă venise vorba; *(cuv. modal) к ~у сказáть* apropo, fiindcă a venit vorba; *(cuv. modal) однúм ~ом* într-un cuvînt; aşadar; *(cuv. modal) другúми* sau *ины́ми ~áми* cu alte cuvinte; *слов нет как...* nespus de...; extrem de...; *без дáльних слов* ca să nu mai lungim vorba; fără multă vorbă; *бросáть ~á на вéтер* a arunca vorbe în vînt; *он за ~ом в кармáн не полéзет* nu i-a tors mama pe limbă; *(prov.) дáвши ~ — держúсь, а не дáвши — крепúсь* făgăduiala dată e datorie curată; *(prov.) ~ не воробéй, вы́летит — не поймáешь* cuvîntul e ca vîntul, nu-l prinzi nici cu armăsarul nici cu ogarul; *~áми дéлу не помóжешь* cu vorba nu se face ciorba; *~а клещáми не вы́тащишь* nu-i scoţi vorba din gură nici cu cleştele; *быть скупы́м на ~á* a fi scump la vorbă; a fi zgîrcit la vorbă; *висéть/держáться на чéстном ~е* a atîrna de un fir de păr; a fi pe muchie de cuţit; *двух слов связáть не мóжет/не умéет* nu ştie/ nu e în stare să lege două vorbe; *покóрное ~ гнев укрощáет* vorba dulce oase frînge/mult aduce; *~ на языкé вéртится у когó-л.* a-i sta cuvîntul pe limbă; *(prov.) на ~áх как на гýслях, а на дéле — как на балалáйке* bun de vorbă şi rău de lucru; *(prov.) на ~áх медóк, а на сéрдце ледóк* pe buze miere, iar în inimă fiere; *скáзанное ~ — серебрó, а не скáзанное — зóлото* vorba e de argint, tăcerea e de aur.

словоблýдие, *-я n. sg. (peior.)* vorbărie, vorbe de clacă, vorbe goale, trăncăneală.

словоизвержéние, *-я n. (iron.)* vorbărie, pologhie; cascadă de cuvinte.

словоизлия́ние, *-я n. (iron.)* peroraţie.

словоизменéние, *-я n. sg. (gram.)* flexiune.

словолúтн|ый *adj. (tipogr.)* de turnat litere, pentru turnarea literelor; *~ая машúна* maşină pentru turnarea literelor.

словолúтня, *-и f. (tipogr.)* turnătorie de litere.

слóвом *cuv. modal* într-un cuvînt, în concluzie, aşadar.

словообразовáние, *-я n. sg. (lingv.)* formare a cuvintelor; derivare.

словообразовáтельн|ый *adj. (lingv.)*; pentru formarea cuvintelor, de derivare.

словоохóтливость, *-и f. sg.* limbuţie, vorbărie.

словоохóтливый *adj.* limbut, vorbăreţ, guraliv, gureş.

словопрéние, *-я n. (înv.)* logomahie.

словопроизвóдный *adj. (lingv.)* derivativ, de derivare.

словопроизвóдство, *-а n. sg. (lingv.)* **1.** derivare, derivaţie. **2.** *(înv.)* etimologic.

словораздéл, *-а m.* limita cuvîntului; tăietura cuvîntului; joncţiunea cuvintelor.

словорасположéние, *-я n. (lingv.)* ordinea cuvintelor, topică.

словосложéние, *-я n. (lingv.)* grup de cuvinte, îmbinare de cuvinte, sintagmă; *устóйчивое* ~ sintagmă stabilă; *свобóдное* ~ sintagnă nestabilă/liberă.

словотвóрчество, *-а n. sg.* creare de cuvinte noi.

словотолковáние, *-я n.* explicare/interpretare a cuvintelor.

словоупотреблéние, *-я n. sg.* uzul/întrebuinţarea cuvintelor; sfera de întrebuinţare a cuvintelor.

словцó, *-á n.* cuvînt, cuvinţel, vorbuliţă; *крéпкое* ~ cuvînt tare ◇ *для крáсного ~á* de dragul unei vorbe de spirit; *(prov.) рáди крáсного ~á не пожалéет и роднóго отцá* nu i-a tors mamă-sa pe limbă.

слог[1], *-а m. (lingv.)* silabă; *читáть по ~áм* a silabisi; *удáрный* ~ silabă accentuată; *откры́тый* ~ silabă deschisă; *закры́тый* ~ silabă închisă.

слог[2], *-а m. sg.* stil; *литератýрный* ~ stil literar; *высóкий* ~ stil ales / solemn; stil bombastic.

слогов|óй *adj. (lingv.)* silabic; *~óе ядрó* nucleu silabic.

слогообразýющий *adj. (lingv.)* care formează o silabă, silabic; ~ *плáвный* lichidă silabică.

слогораздéл, *-а m. (lingv.)* limita unei silabe.

слоевóй *adj.* stratiform.

слоéние, *-я n. sg.* stratificare.

слоён|ый *adj.* din foi, din straturi de aluat; ~ *пирóг* plăcintă din foi; *~ое тéсто* aluat franţuzesc.

сложéни|е[1], *-я n. sg.* **1.** *(mat.)* adunare; *прáвила ~я* regulile adunării. **2.** compunere *(a unui cîntec, vers etc.)* ◇ *(fiz.)* ~ *сил* compunerea forţelor; ~ *отвéтственности* declinarea răspunderi

сложéние[2], *-я n.* constituţie, conformaţie; *крéпкое* ~ constituţie robustă; corp bine făcut.

слóженный *adj.* bine făcut; *хорошó ~ мужчи́на* bărbat bine făcut.

сложи́ть, *сложý, слóжишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *класть (8)*. **2.** *(ipf. склáдывать)* a aranja, a orîndui, a pune, a aşeza în ordine. **3.** *(ipf. склáдывать) (mat.)* a face o adunare, a aduna, **4.** *(ipf. склáдывать)* a îndoi, a împături; a strînge, a împacheta; ~ *нáкрест* a încrucişa, a pune cruciş, a pune în cruce; ~ *вéщи в чемодáн* a pune lucrurile în geamantan, a-şi face bagajele. **5.** *(ipf. склáдывать* şi *слагáть)* a compune; ~ *пéсню* a compupe un cîntec. **6.** *(ipf. склáдывать) с + gen.* a descărca; a depune; ~ *нóшу с плеч* a descărca o povară de pe umeri. **7.** *(ipf. слагáть) с + gen. (fig.)* a elibera; ~ *с себя́ отвéтственность* a-şi declina răspunderea. **8.** a anula, a remite; a scuti; ~ *недóимки* a anula restanţele, a scuti de plata restanţelor; ◇ *сидéть сложá рýки* a sta cu braţele încrucişate; a sta cu mîinile în sîn; ~ *рýки* a încrucişa braţele; a înceta activitatea; ~ *орýжие* a depune armele; a înceta lupta; ~ *гóлову* a cădea/a pieri în luptă.

сложи́ться[1], *сложýсь слóжишься vb. pf. (ipf. склáдываться)* a face o coletă; a pune mînă de la mînă.

сложи́/ться[2], *сложýсь, слóжишься vb. pf. (ipf. склáдываться)* **1.** a se forma, a se face, a se aranja, a lua o întorsătură; *у негó ~лось убеждéние, что...* a ajuns la convingerea că... **2.** a se maturiza, a se cristaliza, a se forma *(despre om, caracter etc.)*.

слóжно **1.** *adv.* (în mod) complicat, încurcat. **2.** *pred. impers.* e complicat, e încurcat; *э́то óчень* ~ este foarte complicat; nu e simplu deloc.

сложноподчинённый *adj. (gram.)* prin subordonare; *~ое предложéние* frază compusă prin subordonare.

сложносокращённ|ый *adj. (în expr.)* *~ое слóво* cuvînt compus.

сложносочинённ|ый *adj. (gram.)* prin coordonare; *~ое предложéние* frază compusă prin coordonare.

слóжност|ь, *-и f. sg.* caracter complex /complicat, complexitate; ~ *вопрóса* complexitatea problemei ◇ *в óбщей ~и* in general; în ansamblu; în linii mari.

сложноцвéтные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого, n. (bot.)* compozee.

слóжн|ый *adj.* **1.** compus; *(gram.)* *~ое предложéние* frază; *~ое слóво* cuvînt compus; *~ые процéнты* dobîndă compusă; *(mat.) ~ое числó* număr compus. **2.** complex; *маши́на ~óго устрóйства* maşină de construcţie complexă. **3.** complicat, greu, încurcat, încîlcit; *~ая задáча* problemă

complicată; *~ое положéние* situaţie complicată.

слои́ст|ый *adj.* în straturi, stratiform, de structură şistoasă.

слои́ть, *слою́, слои́шь vb. ipf. acuz.* a aşeza în straturi; ~ *тéсто* a face foi de aluat.

слои́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se stratifica, a se împărţi, în straturi/în foi.

сло|й, *-я m.* **1.** strat; ~ *вóздуха* strat de aer; ~ *жи́дкости* cămaşă de lichid; *защи́тный* ~ strat de protecţie; strat protector; *óблачный* ~ strat de nori; ~ *тéста* foaie de aluat. **2.** *(fig.)* pătură, strat; *ширóкие ~и óбщества* păturile largi ale societăţii.

слóйка, *-и f.* **1.** *sg.* aşezare în straturi. **2.** aluat în foi, foitaj.

слом, *-а m.* **1.** *sg.* dărîmare, năruire; *на* ~ pentru dărîmare. **2.** ruptură; fractură; *на ~е* pe locul rupturii, la ruptură.

слóманный **1.** *p.t.p.* de la *сломáть*. **2.** *adj.* rupt, frînt; stricat, spart; dărîmat, năruit.

сломáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *ломáть (1, 2, 3, 4)* ◇ *(fig.)* ~ *себé шéю (на чём-л.)* a-şi frînge gîtul; a suferi o înfrîngere.

сломáться, *-áется vb. pf.* de la *ломáться (1)*.

сломи́|ть, *сломлю́, слóмишь vb. pf. acuz.* **1.** a rupe, a frînge, a sfărîma. **2.** *(fig.)* a învinge, a înfrînge, a birui; ~ *чьё-л. упóрство* a înfrînge încăpăţînarea cuiva ◇ *бежáть сломя́ гóлову* a fugi mîncînd pămîntul.

слон, *-á m.* **1.** elefant. **2.** nebun *(la oc de şah.)* ◇ *делáть из мýхи ~á* a face din ţînţar armăsar; *~á не примéтить* a nu observa lucrul principal.

слонёнок, *-нка m.* pui de elefant.

слони́ха, *-и f.* femela elefantului.

слонóвость, *-и f. sg. (med.)* elefantiazis.

слонóв|ый *adj.* de elefant; *~ая кость* fildeş, ivoriu ◇ *(med.) ~ая болéзнь* elefantiazis.

слоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a umbla fără rost; a hoinări; ~ *без дéла* a umbla hai-hui.

слуг/á, *-и́ m.* **1.** slujitor, **2.** *(înv.)* slugă, slujitor, servitor; lacheu, valet; *наня́ть ~ý* a tocmi un servitor; ~ *покóрный!* ţi-ai găsit omul!

служáка, *-и m. (înv.)* slujbaş vrednic.

служáнка, *-и f. (înv.)* slugă, slujnică, servitoare, femeie de serviciu.

слýжащая, *-ей f.* funcţionară, angajată, salariată.

слýжащий, *-егó m.* funcţionar, angajat, salariat; slujbaş; *госудáрственный* ~ funcţionar de stat.

слýжб|а, *-ы f.* **1.** serviciu, slujbă; funcţie; *поступи́ть на ~у* a se angaja în serviciu; *искáть ~у* a căuta un serviciu; *госудáрственная* ~ serviciul de stat; funcţie de stat; *повышéние по ~е* avansare în funcţie/în serviciu. **2.** serviciu/ stagiu militar; *действи́тельная (воéнная)* ~ serviciu militar activ; *строевáя* ~ serviciu combatant; *нестроевáя* ~ serviciu auxiliar; *сверхсрóчная* ~ serviciul militar ca reangajat; *гóден к воéнной ~е* apt pentru serviciul militar. **3.** serviciu; ~ *свя́зи* serviciu de telecomunicaţii; *(ferov.)* ~ *движéния* serviciu de mişcare; *(ferov.)* ~ *тя́ги* serviciu de tracţiune; ~ *погóды* serviciu de meteorologie; ~ *информáции* serviciu de informaţii; ~ *контрразвéдки* serviciu de contrainformaţii, serviciu de contraspionaj; *автомоби́льная* ~ serviciu auto; *авторемóнтная* ~ serviciu de reparaţii auto. **4.** slujbă religioasă. **5.** *pl. (înv.)* acareturi, dependinţe; *дом со ~ами* casă cu dependinţe ◇ *(prov.) не в ~у, а в дрýжбу* de dragul prieteniei; *(prov.) ~ не дрýжба* slujba-i slujbă; *(prov.) ~ ~ой, а дрýжба дрýжбой* frate, frate, dar brînza-i pe bani; *сослужи́ть ~у комý-л.* a-i face cuiva un serviciu.

служби́ст, *-а m. (înv.)* slujbaş, tipicar, funcţionar zelos, dar formalist.

служéбник, *-а m. (bis.)* liturghier.

служéбн|ый *adj.* **1.** de serviciu, de slujbă; ~ *долг* îndatorire de serviciu; *~ые часы́* ore de serviciu; *при исполнéнии ~ых обя́занностей* în exerciţiul funcţiunii; *превышéние ~ых полномóчий* depăşirea atribuţiilor de serviciu; *~ое письмó* adresă oficială. **2.** *(fig.)* auxiliar, ajutător, secundar, subsidiar; *~ые словá* sau *~ые чáсти рéчи* unelte gramaticale.

служéние, *-я n. sg.* servire, slujire.

служи́вый, *-ого m. (înv.)* ostaş, camarad, soldat *(de obicei mod de adresare către militari).*

служи́л|ый *adj. (înv.)* slujbaş din serviciul de stat; militar; *~ое сослóвие* clasa slujbaşilor; *~ое плáтье* uniformă militară.

служи́тел|ь, *-я m.* **1.** *(înv.)* slugă, servitor. **2.** *(fig.)* slujitor ◇ *(înv.) больни́чный* ~ infirmier; ~ *кýльта* preot, cleric.

служи́тельский *adj. (înv.)* de slujitor, de slugă, de servitor, de om de serviciu.

служ|и́ть, *-ужý, -ýжишь vb. ipf.* **1.** *dat.* a servi, a sluji; ~ *нарóду* a sluji poporul; ~ *револю́ции* a sluji cauza revoluţiei; ~ *искýсству* a sluji arta; ~ *вéрой и прáвдой* a sluji cu credinţă şi devotament. **2.** a îndeplini o funcţie, a face serviciu; ~ *секретарём* a îndeplini funcţia de secretar; ~ *в áрмии* a servi în armată. **3.** *instr.* a servi ca/de/drept (ceva); ~ *доказáтельством* a servi drept probă; ~ *примéром* a servi ca pildă. **4.** *instr.* a-şi îndeplini menirea, a servi. **5.** *acuz.* a săvîrşi, a oficia o slujbă religioasă; ~ *обéдню* a sluji liturghia. **6.** a sta în două labe, a face sluj *(despre cîini).*

слýжка, *-и m.* posluşnic, servitor pe lîngă o mînăstire *sau* pe lîngă un arhiereu.

слукáвить, *-влю, -вишь vb. pf.* de la *лукáвить*

слупи́ть, *-уплю́, -ýпишь vb. pf.* de la *лупи́ть*[1]

слух, *-а m.* **1.** *sg.* auz; *óрган ~а* organul auzului, organ-auditiv; *óстрый* ~ auz fin. **2.** ureche muzicală, auz; *музыкáльный* ~ ureche muzicală; *развивáть* ~ a dezvolta/a cultiva urechea muzicală; *игрáть по ~у* sau *на* ~ a cînta după ureche. **3.** zvon, ştire; *пусти́ть* ~ a lansa un zvon; *идýт ~и* circulă zvonuri; *распространéние лóжных ~ов* răspîndire de zvonuri false; *по ~ам* se spune că ...; după unele zvonuri; ◇ *обрати́ться в* ~ a asculta cu atenţie, a fi numai urechi; *ни ~у, ни дýху (о ком-л.)* a nu da nici un semn de viaţă, a nu se şti nimic *(despre cineva)*; *напрягáть* ~ a-şi încorda atenţia; a-şi ciuli urechile; *не вся́кому ~у вéрь* nu te lua după gura lumii; *~ом земля́ пóлнится* se vorbeşte în lume.

слухáч, *-á m.* persoană care recepţionează semnalele transmise prin radio; persoană care interceptează convorbirile telefonice ale inamicului, ascultător.

слухов|óй *adj.* auditiv, de auz; acustic; ~ *нерв* nerv auditiv; ~ *óрган* organ auditiv, organul auzului; ~ *рожóк* cornet acustic ◇ *(arhit.) ~óе окнó* lucarnă.

слýчаем *cuv. modal (pop.)* întîmplător, din întîmplare, între altele; nu cumva.

слýча|й, *-я m.* **1.** caz, întîmplare, eveniment; *смéртный* ~ caz mortal; *в такóм ~е* în cazul acesta; *в лýчшем ~е* în cel mai bun caz; *на крáйний* ~ în cazul extrem; *в крáйнем ~е* la rigoare; în ultimă instanţă; *в отдéльных ~ях* în unele cazuri; *ни в кóем ~е* în nici un caz; pentru nimic în lume; *в ~е, если* ... în cazul că ...; în ipoteza că ...; *в проти́вном ~е* în caz contrar; *во вся́ком ~е* în orice caz; *на вся́кий* ~ pentru orice eventualitate; *на* ~ *смéрти* pentru/în caz de moarte. **2.** ocazie, prilej, împrejurare favorabilă; *упусти́ть* ~ a pierde ocazia; *предстáвился* ~ s-a ivit ocazia; *от ~я к ~ю* de la caz la caz; rar; cînd şi cînd; *стихи́ на* ~ versuri ocazionale. **3.** hazard, întîmplare; *э́то тóлько* ~ este numai o întîmplare ◇ *на ~ (чегó-л.)* în caz de ...; în cazul că ...; *по ~ю* **a)** de ocazie; *купи́ть по ~ю* a cumpăra de ocazie; **b)** din cauză ...; cu prilejul ...; datorită ...; *не поéхали по ~ю дождя́* n-am plecat din cauza ploii; *при ~е* la/cu prima ocazie; cînd va fi posibil; *попáсть в* ~ a intra în graţiile cuiva; *в ~е крáйней необходи́мости* în caz de absolută nevoie.

случáйно *adv.* **1.** din întîmplare, întîmplător, incidental; ~ *встрéтиться* a se întîlni din întîmplare; ~ *узнáть* a afla întîmplător; *ты,* ~, *не домóй идёшь?* nu cumva te duci acasă?; *не* ~ nu e întîmplător; nu e o simplă întîmplare că ...; *чи́сто* ~ cu totul întîmplător.

случáйност|ь, *-и f. sg.* **1.** caracter întîmplător/neprevăzut. **2.** întîmplare, ocazie; *по счастли́вой ~и* printr-o întîmplare fericită; *по чи́стой ~и* dintr-o simplă întîmplare. **3.** eventualitate.

случáйн|ый *adj.* **1.** *(непредви́денный)* întîmplător; neprevăzut, neaşteptat; *~ая встрéча* întîlnire întîmplătoare; *~ое совпадéние* coincidenţă întîmplătoare; *~ое явлéние* fenomen neprevăzut; *~ гость* oaspete neaşteptat. **2.** ocazional; ~ *зáработок* cîştig ocazional.

случáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *случи́ть*

случáться, *-áется vb. ipf.* de la *случи́ться*[1,2].

случи́ть, *-чý, -чи́шь vb. pf. (ipf. случáть) acuz.* a împreuna, a împerechea *(animale).*

случи́|ться[1], *-и́тся vb. pf. (ipf. случáться)* **1.** *(произойти́)* a se întîmpla, a avea loc, a se produce; *что ~лось?* ce s-a întîmplat?; *с ним ~лось несчáстье* i s-a întîmplat o nenorocire; *что бы ни ~лось* orice s-ar întîmpla; *как бýдто ничегó не ~лось* ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic. **2.** *impers. dat.* cu *inf.* a i se întîmpla, a avea parte, a avea ocazia/prilejul; *емý не ~лось побывáть там* n-a avut ocazia să fie acolo. **3.** *(оказáться)* a se găsi *(întîmplător).*

случи́ться[2], *-и́тся vb. pf. (ipf. случáться) с + instr.* a se împerechea, a se împreuna *(despre animale).*

слýчка, *-и f. sg.* montă, împerechere, împreunare.

случнóй *adj.* de montă, de împerechere; ~ *пункт* staţiune de montă.

слýшани|е, *-я n. sg.* **1.** ascultare, ascultat, audiere. **2.** *(jur.)* judecare, dezbatere; ~ *дéла* judecarea unui proces; *назнáчить день ~я дéла* a fixa termenul de judecată; ~ *свидéтелей* audierea martorilor.

слýшатель, *-я m.* **1.** ascultător, auditor; *внимáтельный* ~ un ascultător atent. **2.** elev; student; ~ *кýрсов* cursant.

слýша|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** a asculta; *внимáтельно* ~ a asculta cu atenţie; ~ *рáдио* a asculta radio; ~ *концéрт* a audia un concert. **2.** *(jur.)* a judeca; a audia; ~ *дéло в судé* a judeca un proces; ~ *свидéтелей* a audia martorii. **3.** *(pf. прослýшать)* a urma, a audia (cursuri); ~ *вы́сшую математи́ку* a urma matematicile superioare. **4.** *(pf. послýшать)* a da ascultare, a asculta de cineva; a urma pe cineva; *никогó не* ~ a nu asculta de nimeni ◇ *а Вáська слýшает, да ест* cîinii latră, caravana trece; eu vorbesc şi oaia paşte.

слýша|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. послýшаться) gen.* a asculta, a da ascultare, a se supune; ~ *роди́телей* a asculta pe părinţi. **2.** *pas.* de la *слýшать*; *(jur.) дéло ~ется при закры́тых дверя́х* procesul se judecă cu uşile închise; *(mil.) ~юсь!* am înţeles!, la ordin!

слушóк, *-шкá m. (peior.)* zvon; *пусти́ть* ~ a lansa un zvon.

слыть, *слывý, слывёшь vb. ipf. (pf. прослы́ть) instr.* sau *за + acuz.* a trece drept ..., a avea reputaţia de ...; ~ *знатокóм* sau ~ *за знатокá мýзыки* a trece drept un cunoscător al muzicii.

слы́хано *p.t.p. scurt* de la *слыхáть*; *(în expr.)* ~ *ли э́то дéло?* cine a mai auzit aşa ceva?

слыхá|ть *(prez. nefolosit) vb. ipf.* **1.** *acuz.* a auzi. **2.** *pred. impers. (pop.)* se aude; *ничегó не* ~ nu se aude nimic; *что ~ у вас?* ce se mai aude pe la voi? **3.** *(как бýдто) (pop.)* se pare că, după cum se aude; *ты, ~, приéхал издалекá* tu, se pare că eşti venit de departe; *слы́ханное ли э́то дéло?* sau *где э́то слы́хано?* unde s-a mai pomenit/auzit una ca asta?

слы́хом *adv. (pop. în expr.)* ~ *не слыхáть* nu se ştie nimic.

слы́ш|ать, *-шу, -шишь vb. ipf.* **1.** *(pf. услы́шать) acuz.* a auzi. **2.** *(обладáть слýхом)* a auzi, a nu fi surd; *он не ~ит* nu aude, e surd. **3.** *(pf. услы́шать) prepl.* sau cu *conj. что* a auzi, a afla; *я ~ал, что он скóро приéдет* am auzit că va sosi curînd. **4.** cu *conj. что, как* etc. *(ощущáть)* a simţi, a observa ◇ *(prov.) ~ал звон, да не знáет где он* a auzit clopotul dar nu ştie la care biserică; *ног под собóй не* ~ a fugi mîncînd pămîntul; *и ~ не хóчет* nici nu vrea să audă.

слы́ш|аться, *-шится vb. ipf. (pf. послы́шаться)* **1.** a se auzi. **2.** *(fig.)* a se evidenţia, a se simţi.

слы́шимост|ь, *-и f. sg.* **1.** grad de sonoritate; audiţie. **2.** audibilitate.

слышно 1. *pred. impers.* se aude; *хорошо́ ~* se aude bine; *что ~?; что ~ но́вого?* ce se mai aude?, ce mai e nou? **2.** *cuv. modal* se pare, pare-se, face impresia; după cum se aude ◇ *~ как трава́ растёт* e o liniște mormîntală.

слышн|ый *adj.* perceptibil; care se aude; *~ шёпот* șoaptă perceptibilă.

слышь *cuv. modal (pop.)* **1.** să știi, ascultă; să ai în vedere; *~, он пра́вду говори́т* să știi că el spune adevărul. **2.** se pare, pare-se; *он, ~, придёт* el se pare că va veni.

слэнг, *-а m. (lingv.)* slang, limbaj profesional *(oral)*.

слюд|а́, *-ы́ f. (mineral.)* mică.

слюди́стый *adj. v.* *слюдяно́й*

слюдяно́й *adj.* de/cu mică; micaceu.

слюн|а́, *-ы́ f. sg.* salivă, scuipat, bale; *выделе́ние ~ы́* salivare; *глота́ть ~у́* a înghiți în sec.

слю́ни, *-ей pl.* salivă, bale, scuipat; *пуска́ть ~* a lăsa bale ◇ *глота́ть ~* a înghiți în sec; *распусти́ть ~* a) a se muia de tot, a se pierde cu firea; b) *(расплакаться)* a se smiorcăi.

слюни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. наслюни́ть* și *послюни́ть)* a muia, a uda cu salivă. **2.** *(pf. заслюни́ть)* a murdări cu scuipat, a îmbăla.

слю́нки, *-нок pl. dim.* de la *слю́ни* ◇ *у меня́ ~ теку́т* îmi lasă gura apă; *глота́ть ~* a înghiți în sec.

слю́нн|ый *adj. (anat.)* de salivă, salivar; *~ые же́лезы* glande salivare.

слюноотделе́ние, *-я n. sg. (fiziol.)* salivare, salivație; salivă.

слюноотдели́тельный *adj. (fiziol.)* de salivație, salivar; *~ проце́сс* procesul de salivație.

слюнотече́ние, *-я n. sg. (med.)* salivație abundentă, ptialism.

слюнтя́й, *-я m.* om de nimic, papă-lapte.

слюнтя́йск|ий *adj.* de papă-lapte.

слюня́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. acuz.* a muia, a uda cu salivă.

слюня́вый *adj.* îmbălat, bălos.

сляб, *-а m. (tehn.)* bramă.

сля́бинг, *-а m. (tehn.)* laminor de brame.

сля́котно *pred. impers.* e lapoviță.

сля́котн|ый *adj.* noroios, gloduros.

сля́коть, *-и f. sg.* noroi; glod; moină.

сля́мзить, *-зю, -зишь vb. pf. (fam.)* a ciordi, a șterpeli.

сма́зать, *сма́жу, сма́жешь vb. pf. (ipf. сма́зывать) acuz.* **1.** a unge; a gresa; *~ колесо́* a unge roata. **2.** *(fig. înv.)* a mitui, a da șperț. **3.** cu *с + gen.* a șterge *(ceva vopsit)*. **4.** *(fig.)* a bagateliza, a minimaliza; a mușamaliza. **5.** cu *по + dat. (pop.) (сильно ударить)* a lovi cu putere.

сма́зка, *-и f.* **1.** *sg.* ungere; gresare; gresaj; *~ колёс* ungerea roților. **2.** unsoare, lubrifiant; *~ для колёс* unsoare pentru roți; *антикоррозийная ~* unsoare anticorozivă; *зи́мняя ~* unsoare pentru iarnă. **3.** badijonare.

смазли́вость, *-и f. sg.* drăgălășenie.

смазли́вый *adj.* drăguț, drăgălaș.

смазн|о́й *adj.* care se unge, uns *(despre obiecte de pielărie)*; *~ы́е сапоги́* cizme unse.

сма́зочн|ый *adj. (tehn.)* de ungere, lubrifiant; *~ое кольцо́* segment de ungere; *~ая тру́бка* țeavă de ungere.

сма́зчик, *-а m. (tehn.)* ungător; gresor.

сма́зывание, *-я n. sg.* **1.** ungere; gresare; *(med.) ~ го́рла* badijonarea gîtului. **2.** *(fig.)* bagatelizare, minimalizare; mușamalizare.

сма́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сма́зать*

смак, *-а m. sg.* **1.** gust, poftă; *есть что-л. со ~ом* a mînca ceva cu poftă. **2.** *(fig.)* savoare. **3.** *(fig.)* sens, tîlc, haz; *поня́ть весь ~ расска́за* a savura hazul unei povestiri.

смакова́ние, *-я n. sg.* savurare.

смакова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. acuz.* a savura, a gusta cu plăcere.

сма́лец, *-льца m. (reg.)* untură de porc.

смалоду́шничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *малоду́шничать*

сма́льта, *-ы f.* pietricele pentru mozaic.

сма́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смани́ть*

смани́ть, *-аню́, -а́нишь vb. pf. (ipf. сма́нивать) acuz.* a ademeni, a atrage, a momi.

смара́гд, *-а m. (înv.)* smaragd.

смара́гдовый *adj. (înv.)* de smaragd.

смастери́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *мастери́ть*

сма́тывание, *-я n.* desfășurare; înfășurare; depănare.

сма́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смота́ть*

сма́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *смота́ться*

сма́хива|ть [1], *-аю, -аешь vb. ipf. на acuz.* a semăna, a aduce cu ...

сма́хивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смахну́ть*

смахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. сма́хивать) acuz.* **1.** a da jos, a scutura; a șterge; *~ пыль со стола́* a șterge praful de pe masă. **2.** a alunga, a goni; *~ мух* a goni muștele.

сма́чиваемость, *-и f. (fiz.)* proprietatea de a absorbi apă; higroscopicitate.

сма́чивание, *-я n. sg.* umezire, muiere, udare.

сма́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смочи́ть*

сма́чно *adv.* cu savoare; cu poftă, cu plăcere.

сма́чность, *-и f. sg.* savoare, gust plăcut.

сма́чный *adj.* gustos, savuros; *~ кусо́к* o bucată gustoasă ◇ *(fig.) ~ое словцо́* cuvînt deocheat.

смежа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *смежи́ть*

смежа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf. de la смежи́ться.* **2.** *pas.* de la *смежа́ть.*

смежи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. смежа́ть) acuz. (înv.)* a se închide *(despre ochi)*.

сме́жност|ь, *-и f. sg.* vecinătate, adiacență, contiguitate; contingență.

сме́жн|ый *adj.* învecinat, vecin, megieș, alăturat; limitrof; contiguu, adiacent; *~ые уча́стки* loturi învecinate; *(mat.) ~ые углы́* unghiuri adiacente; *(fig.) ~ые поня́тия* noțiuni înrudite, noțiuni apropiate *~ое предприя́тие* întreprindere conexă.

смека́листый *adj.* dezghețat; priceput, isteț, ager la minte

смека́лка, *-и f. sg.* pricepere, istețime.

смека́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. смекну́ть)* fără *compl.* sau *acuz. (pop.)* a înțelege, a pricepe, a se descurca ușor, a prinde repede.

смекн|у́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *смека́ть.*

смеле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. осмеле́ть)* a deveni mai îndrăzneț/mai curajos, a prinde curaj.

сме́ло *adv.* **1.** cu îndrăzneală, curajos, cutezător. **2.** ușor, sigur, fără dificultate.

сме́лость, *-и f. sg.* îndrăzneală, curaj, cutezanță; *взять на себя ~* a avea curajul, a îndrăzni ◇ *(prov.) ~ города́ берёт* norocul îi ajută pe cei îndrăzneți; prin curaj se învinge orice.

сме́л|ый *adj.* **1.** îndrăzneț, curajos; neînfricat, fără frică; *~ посту́пок* faptă îndrăzneață/curajoasă; *(fig.) ~ая мысль* idee îndrăzneață. **2.** *(fig.)* extravagant, bătător la ochi, deșănțat, provocator; *~ туале́т* toaletă extravagantă.

смельча́к, *-а́ m.* om curajos, îndrăzneț; viteaz, neînfricat.

сме́н|а, *-ы f.* **1.** *sg.* schimbare; înlocuire, substituire; alternanță; *~ часовы́х* schimbarea santinelelor; *~ всего́ персона́ла* înlocuirea întregului personal; *~ времён го́да* succesiunea anotimpurilor. **2.** schimb, echipă, tură; *рабо́тать в три ~ы* a lucra în trei schimburi; *дневна́я/ночна́я ~* schimbul de zi/de noapte. **3.** *(fig.)* generația de mîine, schimb; *гото́вить себе́ ~у* a-și pregăti înlocuitori, a forma cadre tinere. **4.** schimb (de rufe); *~ белья́* schimb de rufe, rufărie de primeneală.

смени́|ть, *-сню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. сменя́ть) acuz.* **1.** a schimba; *~ бельё* a schimba rufăria, a se primeni. **2.** a înlocui; *~ руково́дство* a înlocui conducerea. **3.** a schimba (pe cineva), a înlocui *(într-un schimb, la o gardă etc.)*; *~ часово́го* a schimba santinela ◇ *~ гнев на ми́лость* a lăsa mînia la o parte, a uita supărarea.

смени́|ться, *-еню́сь, -е́нишься vb. pf. (ipf. сменя́ться)* **1.** a se schimba; a fi schimbat; *карау́л ~лся* garda s-a schimbat; *~ с дежу́рства* a ieși din serviciu, a fi schimbat. **2.** a alterna, a se schimba.

сме́нн|ый *adj.* de schimb; *~ая рабо́та* muncă în schimburi.

сме́нщик, *-а m.* muncitor de schimb, schimb.

сменя́емость, -*и f. sg.* amovibilitate.
сменя́ем|ый 1. *part. prez. pas.* de la *сменя́ть.* **2.** *adj.* amovibil. **3.** *adj.* de schimb, de înlocuit, care poate fi înlocuit; ~*ые ча́сти маши́ны* piese de mașină care pot fi înlocuite, piese de schimb.
смени́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a schimba, a face schimb.
сменя́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *смени́ть.*
сменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** de la *смени́ться.* **2.** *pas.* de la *сменя́ть*[2].
смерде́ть, *-ржу́, -рди́шь vb. ipf. (înv.)* a duhni, a puți, a mirosi urît.
смерза́ние, *-я n. sg.* lipire datorită înghețului.
сме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a măsura ◇ ~ *взгля́дом кого́-л* a măsura pe cineva cu privirea.
смерка́|ться, *-а́ется vb. ipf. impers.* a se însera.
смерте́льно *adv.* de moarte, mortal; ~ *ра́неный* rănit mortal; ~ *больно́й* bolnav de moarte ; *(fig.)* ~ *уста́ть* a fi frînt/mort de oboseală; *(fig.)* ~ *скуча́ть* a se plictisi de moarte.
смерте́льность, *-и f. sg.* caracter mortal.
смерте́льн|ый *adj.* **1.** mortal, de moarte; ~*ая ра́на* rană mortală; ~*ая опа́сность* pericol de moarte. **2.** *(fig.)* de moarte; *нанести́* ~ *уда́р врагу́* a da o lovitură de moarte dușmanului; ~*ая борьба́* luptă pe viață și pe moarte; ~*ая не́нависть* ură de moarte; ~*ая ску́ка* plictiseală de moarte; ~*ая уста́лость* oboseală de moarte.
сме́ртник, *-а m.* condamnat la moarte.
сме́ртность, *-и f. sg.* mortalitate; *де́тская* ~ mortalitate infantilă.
сме́ртн|ый *adj.* **1.** de moarte; *на* ~*ом одре́* pe patul morții; ~*ая казнь* pedeapsă cu moartea, pedeapsă capitală; ~ *пригово́р* sentință de condamnare la moarte; ~ *час* ora supremă, ceasul din urmă; *(fig.)* ~ *бой* luptă pe viață și pe moarte; ~*ая ску́ка* plictiseală de moarte. **2.** muritor. **3.** **-ый,** *-ого m.* muritor; *просто́й* ~ simplu muritor◇ ~ *грех* păcat de moarte; *(fig.)* viciu foarte mare; greșeală de neiertat; ~ *слу́чай* caz mortal; *(med.)* ~ *исхо́д* sfîrșit letal; *бить* ~*ым бо́ем* a da (cuiva) o bătaie soră cu moartea.
смертоно́сн|ый *adj.* aducător de moarte, ucigător; ~*ое ору́жие* armă ucigătoare.
смертоуби́йство, *-а n. (înv.)* omucidere, ucidere, omor, asasinat.
смерт|ь, *-и f.* **1.** moarte, deces; *умере́ть есте́ственной* ~*ью* sau *свое́й* ~*ью* a muri de moarte bună; *наси́льственная* ~ moarte violentă; *скоропости́жная* ~ moarte subită; *найти́* ~ a-și găsi moartea; *умере́ть голо́дной* ~*ью* a muri de foame/de inaniție: *сла́вная* ~ moarte glorioasă; *быть ме́жду жи́знью и* ~*ью* a se zbate/a se lupta între viață și moarte; *спасти́ от* ~*и* a salva de la moarte; *боро́ться не на жизнь, а на* ~ a lupta pe viață și pe moarte; *быть при́* ~*и* a fi pe patul morții; a fi pe moarte; *как* ~ *бле́дный* palid ca moartea; *на слу́чай* ~*и* pentru/în caz de moarte; *удостовере́ние о* ~*и* certificat de deces. **2.** *sg. adv.* tare, grozav; ~ *как пить хо́чется* mor de sete; ~ *как ску́чно* mă plictisesc grozav; mor de urît; *до* ~*и* foarte tare, extrem de...; *уста́л до* ~*и* sînt frînt/ mort de oboseală; ◇ *(prov.) на миру́ и* ~ *красна́* durerea împărtășită se îndură mai ușor; *(prov.) двум* ~*я́м не быва́ть, а одно́й не минова́ть* o moarte are omul; *гражда́нская* ~ moarte civilă; degradare civică; *смотре́ть* ~*и в глаза́* a vedea moartea cu ochii; *за* ~*ью посыла́ть (кого́-л.)* e bun de trimis după moarte; *пасть* ~*ью хра́брых* a cădea pe cîmpul de luptă; *пе́ред* ~*ью не надыши́шься* nu se îngrașă porcul în ajun de Ignat.
смерч, *-а m.* vîrtej, vîltoare, trombă; *песча́ный* ~ vîrtej de nisip; *водяно́й/морско́й* ~ trombă marină.
смеси́тель, *-я m. (tehn.)* betonieră, malaxor.
смеси́тельный *adj.* de amestecare.
сме́ска, *-и f. (tehn.)* amestec.
смести́, *смету́, сметёшь vb. pf. (ipf. смета́ть) acuz.* **1.** a mătura, a curăța; ~ *пыль с чего́-л.* a șterge praful de pe ceva. **2.** *(fig.)* a nimici, a distruge; ~ *всё на своём пути́* a distruge totul în calea sa.
сместить, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. смеща́ть) acuz.* **1.** a îndepărta din funcție, a destitui, a concedia. **2.** a muta. a deplasa, a schimba de la locul său; ~ *то́чку наблюде́ния* a schimba punctul de observație.

смести́|ться, *-ещу́сь, -ести́шься vb. pf. (ipf. смеща́ться)* a se deplasa, a-și schimba locul; a fi mutat.
смесь, *-и f.* **1.** amestec, amestecătură; ~ *вся́кой вся́чины* talmeș-balmeș, amestecătură. **2.** varia, diverse *(într-o publicație).*
сме́т|а, *-ы f.* deviz, buget; ~ *расхо́дов* plan de cheltuieli; ~ *прихо́дов и расхо́дов* buget de venituri și cheltuieli; *соста́вить* ~*у для строи́тельства* a face un deviz de construcție.
смета́на, *-ы f. sg.* smîntînă.
смета́нник, *-а m.* vas pentru smîntînă.
смета́ть[1], *смечу́, сме́чешь vb. pf. (ipf. смётывать) acuz.* a aduna, a arunca la grămadă; a clădi.
смета́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. мета́ть* și *смётывать) acuz.* a însăila.
смета́ть[3], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *смести́*
смётка[1], *-и f.* ștergător.
смётка[2], *-и f. sg.* agerime, istețime; perspicacitate.
сметли́вость, *-и f. sg.* spirit de pătrundere, agerime, istețime, ingeniozitate.
сметли́вый *adj.* priceput, deștept, pătrunzător, isteț, ager.
сме́тн|ый *adj.* prevăzut în planul de cheltuieli; de deviz; bugetar; ~*ая сто́имость* valoare de deviz; ~*ая себесто́имость* cost de deviz.
смётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смета́ть*[1,2]
сме|ть, *сме́ю, сме́ешь vb. ipf. (pf. посме́ть)* cu *inf.* a îndrăzni a cuteza, a-și lua libertatea, a avea îndrăzneala să ... ; *не* ~*й(те)* să nu îndrăznești; ~*ю сказа́ть* îmi permit să spun; îmi iau libertatea de a spune ◇ *не* ~ *рта разинуть/раскры́ть* a nu scoate o vorbă.
смех, *-а (-у) m.sg.* **1.** rîs, rîset; ilaritate; *взрыв* ~*а* izbucnire în rîs; *ра́достный* ~ rîs de bucurie; *раска́тистый* ~ hohote de rîs, cascade de rîs; *зло́бный* ~ rîs răutăcios; *го́рький* ~ rîs cu plîns; haz de necaz; *разрази́ться* ~*ом* a izbucni în rîs; *пры́снуть со́* ~*у* a pufni în rîs; *покати́ться со́* ~*у* a se tăvăli de rîs; a se strica de rîs; *вызыва́ть* ~ a provoca rîsul; *уде́рживаться от* ~*а* a-și stăpîni rîsul; *подави́ть в себе́* ~ a-și înăbuși rîsul. **2.** *pred. (смешно)* de rîs ◇ *гомери́ческий* ~ rîs homeric; *без* ~*у говорю́* nu glumesc, vorbesc serios; ~*у ра́ди* pentru a-și bate joc; *не до* ~*у (кому́-л.)* nu-i arde de rîs (cuiva); ~ *да и то́лько* rîzi și nimic mai mult; ~ *сквозь слёзы* haz de necaz; rîs cu plîns; *и* ~ *и грех* și de rîs și de plîns; *ку́рам на́* ~ rîd și curcile; *сде́лать что-л. на́* ~ a face în batjocură; *подня́ть на́* ~ *кого́-л.* a-și bate joc de cineva, a-l lua în rîs/în derîdere.
смехота́, *-ы́ f. sg. (pop.)* caraghioslîc.
смехотво́рность, *-и f. sg.* ridicol.
смехотво́рн|ый *adj.* de rîs, ridicol, caraghios.
сме́шанн|ый 1. *p.t.p.* de la *смеша́ть.* **2.** *adj.* amestecat; combinat; mixt; ~*ые поро́ды* esențe amestecate; ~*ая коми́ссия* comisie mixtă; *(mat.)* ~*ое число́* număr mixt.
смеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. меша́ть* și *сме́шивать) acuz.* **1.** a amesteca; ~ *чай с молоко́м* a amesteca ceaiul cu laptele. **2.** *(перепутать)* a încurca, a încîlci; a confunda; ~ *бума́ги* a încurca hîrtiile ◇ ~ *кого́-л. с гря́зью* a împroșca pe cineva cu noroi.
смеша́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. сме́шиваться)* **1.** a se amesteca; *кра́ски* ~*лись* culorile s-au amestecat. **2.** a se amesteca, a se pierde; ~ *с толпо́й* a se amesteca/ a dispărea în mulțime. **3.** *(ipf.* și *меша́ться) (fig.)* a se încurca, a se încîlci; a se confunda; *у него́ всё* ~*лось в голове́* i s-a învălmășit totul în cap. **4.** *(смутиться)* a se rușina, a se fîstici.
смеше́ние, *-я n. sg.* **1.** amestecare. **2.** *(смесь)* amestec, amestecătură. **3.** *(fig.)* încurcare, încîlcire; confundare.
сме́шивание, *-я n. sg.* amestecare.
сме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смеша́ть.*
сме́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смеша́ться.* **2.** *pas.* de la *сме́шивать.*

смешинка, *-и f. (în expr.)* ~ *в рот попала* nu se mai poate stăpîni de rîs.

смешить, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. (pf. рассмеши́ть* și *насмеши́ть) acuz.* a face (pe cineva) să rîdă.

смешливость, *-и f. sg.* chef de rîs, ușurință de a rîde.

смешливый *adj.* pornit pe rîs, gata să rîdă.

смешно *adv.* **1.** (în mod) caraghios, comic, hazliu, nostim; ~ *расска́зывать* a povesti cu duh, a povesti cu haz. **2.** *pred. impers. dat.* cu *inf.* e de rîs; e caraghios; e ridicol.

смешн|ой *adj.* **1.** comic, hazliu; ~ *анекдо́т* anecdotă comică. **2.** ridicol, caraghios, de rîs; *выставля́ть кого́-л. в ~о́м ви́де* a pune pe cineva într-o postură caraghioasă, a-l prezenta într-o lumină ridicolă. **3.** *(fig.)* absurd, ridicol; *~ые тре́бования* pretenții absurde.

смеш|ок, *-шка́ m.* **1.** *sg.* rîs; *не́рвный* ~ rîs nervos. **2.** *pl.* ~*ки́* zeflemea.

смещать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *смести́ть*

смещаться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смести́ться*. **2.** *pas.* de la *смеща́ть*.

смещение, *-я n.* **1.** *(с должности)* îndepărtare din funcție, destituire, concediere. **2.** *gen.* deplasare, schimbare, dizlocare; ~ *пласто́в земли́* deplasarea straturilor de pămînt.

сме|яться, *смею́сь, смеёшься vb. ipf.* **1.** a rîde; ~ *исподтишка́* a rîde pe sub mustață/ pe înfundate; ~ *до слёз* a rîde cu lacrimi; ~ *до упа́ду* a se tăvăli de rîs; ~ *про себя́* a rîde în sinea lui; a rîde singur. **2.** *над + instr.* a-și bate joc, a ridiculiza, a rîde de ...; ~ *над кем-л.* a-și bate joc de cineva. **3.** *над + instr. (fig.)* a sfida; a disprețui, a lua în rîs. **4.** *(fig.)* a glumi, a nu vorbi (în) serios; *вы ~ётесь!* glumiți! ◇ *(prov.) хорошо́ ~ётся тот, кто ~ётся после́дним* cine rîde la urmă rîde mai bine.

смиловаться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf. на+instr. (înv.)* a se milostivi, a avea milă, a se îndura de cineva.

смилостивиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (înv.) v. сми́ловаться*

сминать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *смять (2)*

смирение, *-я n. sg.* smerenie; umilință.

смиренник, *-а m. (ironic)* smerit, mironosiță.

смиренно *adv. (înv.)* cu smerenie, cu umilință, smerit.

смиренност|ь, *-и f. sg. (înv.)* smerenie, umilință.

смиренный *adj.* smerit, umil, plin de smerenie.

смирительн|ый *adj. (înv.) în expr.* *~ая ру́башка* cămașă de forță; ~ *дом* casă de nebuni, balamuc.

смирить, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. смиря́ть) acuz.* a supune, a înfrînge; a potoli, a îmblînzi, a liniști; ~ *свою́ го́рдость* a-și înfrîna orgoliul.

смириться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. смиря́ться)* a se supune, a se resemna.

смирнеть, *-не́ю, -е́ешь vb. ipf. (pop.)* a se astîmpăra.

смирно 1. *adv.* liniștit, tăcut, pașnic; ~ *сиде́ть* a sta liniștit. **2.** *interj. (mil.)* drepți!, smirnă!

смирн|ый *adj.* blînd, blajin, liniștit, supus.

смирять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *смири́ть*

смиряться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смири́ться*. **2.** *pas.* de la *смиря́ть*.

смог, *-а m.* smog.

смоква, *-ы f.* **1.** *(плод)* smochină. **2.** *(дерево)* smochin.

смокинг, *-а m.* smoching.

смоковница, *-ы f.* smochin.

смола, *-ы́ f.* smoală, rășină, catran, gudron; *го́рная* ~ bitum natural; asfalt; *древе́сная* ~ gudron de lemn; *сосно́вая* ~ rășină de pin; *ка́менная* ~ gudron de huilă.

смолачивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смолоти́ть*

смолёвка[1], *-и f. (bot.)* gușa-porumbelului.

смолёвка[2], *-и f. (entom.)* trombar.

смоление, *-я n. sg.* gudronare; smolire; cătrănire; îmbibare cu rășini.

смолён|ый *adj.* gudronat, smolit, dat cu catran, cătrănit; *~ая ло́дка* barcă cătrănită.

смолист|ый *adj.* rășinos; de rășină bituminos; *~ое де́рево* lemn rășinos

смолить, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. высмоли́ть) (пропитывать смолой)* a impregna/ a îmbiba cu gudron/ cu smoală; ~ *кана́т* a îmbiba cu gudron o frînghie. **2.** *(pf. осмоли́ть) (покрывать смолой)* a smoli, a cătrăni cu gudron, a gudrona; ~ *ло́дку* a cătrăni o barcă.

смолка[1], *-и f.* **1.** *dim.* de la *смола́*. **2.** *sg. (pop.)* gudronare, cătrănire, smolire, ungere cu smoală.

смолка[2], *-и f. (bot.)* lipicioasă.

смолкать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *смо́лкнуть*

смолк|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. смолка́ть)* a amuți, a tăcea; a nu se mai auzi.

смолозарня, *-и f. v. смолоку́рня*

смоловар, *-а m. v. смолоку́р*

смологон, *-а m. v. смолоку́р*

смологонный *adj. v. смолоку́ренный*

смолоду *adv.* **1.** *(с юных лет)* din tinerețe **2.** *(в молодости)* în tinerețe. ◇ *(prov.) береги́ честь* ~ păstrează-ți cinstea din tinerețe.

смолокур, *-а m.* gudronar.

смолокурение, *-я n. sg.* distilare a rășinii/a gudronului.

смолокуренный *adj.* de distilare a gudronului; ~ *заво́д* gudronerie.

смолокурня, *-и f.* gudronerie.

смолоносный *adj.* rășinos, rezinifer.

смолоотделитель, *-я m. (chim.)* separator de gudron.

смолотить, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. молоти́ть* și *смола́чивать) acuz.* a treiera, a îmblăti.

смолоть, *смелю́, сме́лешь vb. pf. (ipf. моло́ть* și *сма́лывать) acuz.* a măcina; a rîșni; ~ *ко́фе* a rîșni cafeaua.

смолча|ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* a tăcea; a nu crîcni, a nu replica.

смоль, *-и f. (în expr.) чёрный, как* ~ negru ca smoala.

смольё, *-я́ n. col. (pop.)* lemne de pin.

смоляк, *-а́ m. (mineral.)* turbă rășinoasă de mușchi.

смолян|ой *adj.* de gudron, de smoală; de rășină, de catran ◇ *(mineral.) ~а́я обма́нка* pehblendă.

смонтировать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. монти́ровать) acuz. (tehn.)* a monta; a asambla.

сморгнуть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (pop. în expr.) гла́зом не* ~ fără a clipi din ochi; fără rușine.

сморить, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* **1.** *(уморить)* a slei de puteri, a istovi. **2.** *(одолеть — о сне)* a fi doborît *(de somn)*.

сморкание, *-я n. sg.* suflatul nasului.

сморкать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вы́сморкать) (în expr.)* ~ *нос* a-și sufla nasul.

сморкаться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf (pf. вы́сморкаться)* și *mom. сморкну́ться* a-și sufla nasul.

сморкнуться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *сморка́ться*

смородин|а, *-ы f. sg.* **1.** *(куст)* coacăză *(arbust)*. **2.** *(ягоды)* coacăză, strugurel, pomușoară; *варе́нье из ~ы* dulceață de coacăze ◇ *(prov.) лю́бишь ~у, люби́ и оско́мину* cui îi place agurida să nu se plîngă că-l dor dinții.

смородинка, *-и f. (ягода)* coacăză, pomușoară.

смородинник, *-а m.* plantație de coacăz.

смородинн|ый *adj.* **1.** de coacăz, de coacăză; ~ *куст* tufă de coacăz. **2.** de coacăze, de pomușoară; *~ое варе́нье* dulceață de coacăze.

сморозить, *-о́жу, -о́зишь vb. pf. acuz. (fam. în expr.)* ~ *глу́пость* a spune o prostie.

сморчок, *-чка́ m.* **1.** *(bot.)* zbîrciog, ciuciulete. **2.** *(fig.)* om pipernicit, pitic, slăbănog, stafidit.

сморщенн|ый 1. *p.t.p.* de la *смо́рщить*. **2.** *adj.* zbîrcit, încrețit, cu zbîrcituri *(pe față)*; *~ое лицо́* față zbîrcită; ~ *стари́к* bătrîn stafidit.

сморщить, *-щу, -щишь vb. pf.* de la *мо́рщить (2)*

сморщиться, *-щусь, -щишься vb. pf.* de la *мо́рщиться (2, 3)*

смотать, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. сма́тывать) acuz.* **1.** *(намотать)* a depăna; a înfășura; ~ *в клубо́к* a face ghem; *(mil.)* ~ *связь* a strînge firele de telefon. **2.** *(размотать)* a desface de pe, a desfășura; ~ *ни́тки с клубка́* a depăna ața de pe ghem ◇ ~ *у́дочки*

a) a strînge undița; b) *(fig. pop.)* a o șterge, a spăla putina.

смотáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. смáтываться)* **1.** *(в клубок)* a se ghemui. **2.** *(уйти)* a o șterge; a spăla putina; a-și lua tălpășița. **3.** *(быстро съездить)* a veni într-o fugă.

смотр, *-a m.* **1.** trecere în revistă, paradă, inspecție; ~ *войскáм* trecerea în revistă a trupelor; *производи́ть* ~ a trece în revistă. **2.** *(fig.)* trecere în revistă.

смотр|éть, *смотрю́, смóтришь vb. ipf.* **1.** *(pf. посмотрéть) на* sau *в* + *acuz.* a privi, a se uita; ~ *в окнó* a privi pe fereastră; ~ *укрáдкой на когó-л.* a privi pe furiș la cineva; ~ *при́стально на когó-л. (что-л.)* a privi fix pe cineva (ceva); *(fig.)* ~ *кóсо на когó-л.* a privi chiorîș la cineva; ~ *вслед комý-л.* a se uita în urma cuiva. **2.** *(pf. посмотрéть) acuz.* a vedea, a viziona; ~ *пьéсу* a vedea un spectacol; ~ *кинофи́льм* a viziona un film. **3.** *(pf. осмотрéть) acuz. (med.)* a examina; ~ *больнóго* a examina un bolnav. **4.** *(pf. посмотрéть) за* + *instr.* a supraveghea, a purta de grijă, a îngriji; ~ *за больны́м* a îngriji un bolnav; ~ *за поря́дком* a se îngriji de ordine; ~ *за детьми́* a supraveghea copiii. **5.** *(pf. посмотрéть) на* + *acuz.* a considera, a trata; a lua drept ... ; ~ *благосклóнно (на что-л.)* a privi (ceva) cu bunăvoință/cu ochi buni; ~ *на вéщи прóсто* a privi lucrurile așa cum sînt. **6.** *на* + *acuz.* a se lua după; ~ *на стáрших* a se lua după cei mari, a urma exemplul celor mari; *на негó* ~ *нéчего* n-ai decît să nu faci ca el. **7.** *на* + *acuz.* sau fără *compl. (fig.)* a se ivi, a apărea, a se arăta; *из-за дерéвьев ~éла лунá* de după copaci s-a ivit luna. **8.** *instr.* a arăta, a avea înfățișare; ~ *молодцóм* a arăta bine. **9.** *на* și *в* + *acuz.* a da în ... ; *óкна ~ят на плóщадь/в парк* ferestrele dau în piață/în parc ◇ *ну, ~и́(те)!* cum crezi!; *~и́ в óба* fii cu ochii în patru; *~я́ где* depinde unde; *~я́ какóй* depinde care; *~я́ по обстоя́тельствам* în funcție de împrejurări, după împrejurări; *(fam.) чегó ~ишь, иди́ скорéй* ce caști gura, mergi mai repede; ~ *в кóрень* a vedea esențialul; ~ *больши́ми глазáми* a face ochii mari; *(fam.) нáдо ~, а не зевáть* deschide bine ochii, nu căsca gura; ~ *сквозь пáльцы (на что-л.)* a închide ochii, a privi cu indulgență; ~ *в глазá смéрти* a privi moartea în față; ~ *в гроб/в моги́лу* a fi cu un picior în groapă; ~ *в лицó опáсности* a privi pericolul în față; ~ *в рот комý-л.* a se uita în gura cuiva; ~ *свéрху вниз на когó-л.* a privi de sus în jos pe cineva; ~ *сквозь рóзовые очки́* a vedea totul în roz; ~ *чьими-л. глазáми* a privi cu ochii altuia; ~ *вóлком на когó-л.* a se uita posomorît/dușmănos la cineva.

смотр/éться, *смотрю́сь, смóтришься vb. ipf.* **1.** *(pf. посмотрéться)* a se privi; ~ *в зéркало* a se privi în oglindă. **2.** a fi vizionat; *карти́на ~ится с интерéсом* e un film pe care îl urmărești cu interes.

смотри́ны, *-и́н pl.* pețire, pețit.

смотри́тель, *-я m. (adm.)* supraveghetor; administrator; ~ *здáний* intendentul imobilelor; ~ *музéя* custode/conservator al unui muzeu; ~ *склáдов* magaziner; *(înv.) станциóнный* ~ căpitan de poștă; *тюрéмный* ~ temnicier; *леснóй* ~ brigadier silvic; ~ *маякá* observator de far.

смотров|óй *adj.* **1.** de paradă; *~áя вы́правка* ținută de paradă. **2.** de observare, de control; *(mil.) ~áя щель в тáнке* vizor la tanc; *(tehn.)* ~ *колóдец* cameră de control.

смочи́ть, *смочý, смóчишь vb. pf. (ipf. смáчивать) acuz.* a uda, a muia puțin, a umezi.

смочь, *-огý, -óжешь vb. pf.* de la *мочь*

смошéнничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *мошéнничать*

смрад, *-a m. sg.* duhoare, putoare, miasmă.

смрáдный *adj.* împuțit, puturos, cu miros greu.

смуглéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. посмуглéть)* a se înnegri, a se bronza; a căpăta un ten mai închis.

смугловáтый *adj.* negricios, smead.

смуглоли́цый *adj.* cu fața brună/smolită, negricios la față, oacheș.

смýглость, *-и f. sg.* culoare brună, negricioasă *(a pielii)*; ten oacheș.

смýгл|ый *adj.* brun, bronzat; negricios, oacheș; *~ое лицó* față oacheșă.

смугля́нка, *-и f.* femeie brună, oacheșă.

смýт|а, *-ы f. (înv.)* **1.** răzmeriță, răscoală, răzvrătire. **2.** vrajbă, discordie, dezbinare; *сéять ~у* a semăna vrajbă/discordie, a provoca tulburări.

смути́ть, *смущý, смути́шь vb. pf. (ipf. смущáть) acuz.* **1.** a tulbura, a face pe cineva să se sfiască/să se simtă jenat. **2.** *(înv.)* a tulbura; a scoate din fire; ~ *чей-л. покóй* a tulbura liniștea cuiva.

смути́ться, *смущýсь, смути́шься vb. pf. (ipf. смущáться)* a se tulbura, a se fîstîci, a se sfii; a-și pierde cumpătul.

смýтно *adv.* (în mod) vag, confuz, tulbure; ca prin ceață ◇ *pred.* ~ *на душé* mi-e sufletul răscolit/răvășit.

смýтность, *-и f. sg.* caracter vag/imprecis; confuzie.

смýтн|ый *adj.* **1.** tulbure; de restriște, de răscoală, de răzvrătire; *~ые временá* timpuri tulburi, vremuri de restriște. **2.** confuz, vag, neclar; ~ *óбраз* imagine confuză. **3.** neliniștit, tulburat; *~ое состоя́ние дýха* neliniște sufletească.

смутья́н, *-a m.* cel care seamănă vrajbă, răzvrătit; intrigant.

смутья́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a semăna vrajbă, discordie; a băga intrigi, a unelti, a urzi.

смýшка, *-и f.* pielicică de miel.

смýшков|ый *adj.* de/ din pielicică.

смущáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *смути́ть*

смущáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смути́ться*. **2.** *pas.* de la *смущáть*.

смущéни|е, *-я n. sg.* tulburare, neliniște; fîstîceală; sfială; rușine; jenă; *прийти́ в* ~ a se tulbura, a se fîstîci.

смущённость, *-и f. v. смущéние*

смущённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *смути́ть*. **2.** *adj.* tulburat, fîstîcit, jenat, sfios; ~ *взор* privire sfioasă/neliniștită.

смыв, *-a m. sg. (geol.)* eroziune, roadere; ~ *пóчвы* eroziune/spălare a solului.

смывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *смыть*

смывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смы́ться*. **2.** *pas.* de la *смывáть*.

смыкáние, *-я n.* **1.** închidere; joncțiune. **2.** *(lingv.)* ocluziune, implozie.

смыкá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сомкнýть; не ~я глаз* fără a închide ochii.

смыкáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сомкнýться*. **2.** *pas.* de la *смыкáть*.

смысл, *-a m.* **1.** înțeles, sens; *улови́ть* ~ a prinde înțelesul; *прямóй* ~ sens propriu; *перенóсный* ~ sens figurat; *в перенóсном ~е* la figurat; *в э́том ~е* în acest sens; *в широ́ком ~е* în sens larg, în sens general; *в извéстном ~е* într-un anumit sens, într-un fel; *в буквáльном ~е* în sensul strict; literalmente; *понимáть в дурнóм ~е* a interpreta în sens rău; ~ *закóна* spiritul/sensul legii. **2.** *sg.* noimă, rost, rațiune, scop; ~ *жи́зни* rostul vieții; *нет ~а тудá идти́* n-are rost să mergem acolo. **3.** *sg. (înv.)* minte, judecată; *здрáвый* ~ bun-simț, minte sănătoasă ◇ *в ~е (чегó-л.)* sub raportul ..., în privința ... ; *в пóлном ~е слóва* în adevăratul înțeles al cuvîntului; de tot; cu totul.

смы́слить, *-лю, -лишь vb. ipf.* a înțelege, a pricepe; *ничегó не ~ в чём-л.* a nu pricepe nimic în ceva ◇ ~ *толк в чём-л.* a fi meșter în materie; *ни бельмéса не* ~ a nu avea habar de nimic; a nu ști nici o boabă; *ни ýха ни ры́ла не* ~ a nu pricepe nici pe dracu.

смыслов|óй *adj. (lingv.)* de sens, semantic; de conținut; *~ы́е оттéнки* nuanțe de sens, nuanțe semantice; *~óе содержáние* conținut logic, sens logic; conținut de idei.

смыслоразличéние, *-я n. (lingv.)* diferențiere semantică.

смыслоразличи́тельный *adj.* de diferențiere semantică.

смыть, *смóю, смóешь vb. pf. (ipf. смывáть) acuz.* **1.** a separa, a curăța prin spălare; ~ *грязь с чегó-л.* a spăla murdăria de pe ceva; *(fig.)* ~ *с себя́ позóр* a spăla rușinea. **2.** *(снести волнóй)* a spăla; a duce cu sine, a fi luat de curentul apei; *водóй смы́ло лóдку* barca a fost luată de apă.

смы́|ться, *смóюсь, смóешься vb. pf (ipf. смывáться)* **1.** a se spăla, a ieș. la spălat. **2.** *(fig. pop.)* a-și lua tălpășița; a o șterge, a spăla putina.

смы́чка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* încheietură, joncțiune, legătură; ~ *сво́дов* încheietura bolților, cheie de boltă. **2.** *(lingv.)* ocluziune, constricție. **3.** *sg. (fig.)* legătură, alianță, unire; ~ *го́рода с дере́вней* legătura dintre oraș și sat.

смычко́вый *adj. (muz.)* de/cu arcuș.

смы́чн|ый *adj. (lingv.)* **1.** *(în expr.)* ~*ые согла́сные* consoane oclusive. **2.** ~**ый,** *-ого m.* oclusivă.

смычо́к, *-чка́ m. (muz.)* arcuș.

смышлёность, *-и f. sg.* inteligență, istețime; perspicacitate.

смышлёный *adj.* inteligent, isteț; perspicace.

смягча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *смягчи́ть*

смягча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* **1.** *ipf.* de la *смягчи́ться.* **2.** *pas.* de la *смягча́ть.*

смягча́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *смягча́ть; (jur.)* ~*ие вину́ обстоя́тельства* circumstanțe atenuante. **2.** *adj. (farm.)* emolient.

смягче́ние, *-я n. sg.* **1.** înmuiere, muiere; ~ *ко́жи* înmuierea pielii. **2.** *(fig.)* atenuare, îndulcire; micșorare, ușurare; *(jur.)* ~ *пригово́ра* reducerea pedepsei. **3.** *(lingv.)* palatalizare, înmuiere; ~ *согла́сных* înmuierea consoanelor.

смягчённый **1.** *p.t.p.* de la *смягчи́ть.* **2.** *adj.* cumpănit, moderat, temperat; mai moale, îndulcit, mai blînd. **3.** *(lingv.)* palatalizat, muiat.

смягчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. смягча́ть) acuz.* **1.** a înmuia, a face mai moale; ~ *ко́жу вы́делкой* a înmuia pielea prin tăbăcire. **2.** *(fig.)* a atenua, a îndulci; a micșora, a ușura; ~ *боль* a alina durerea; ~ *наказа́ние* a micșora/a reduce pedeapsa. **3.** a îmblînzi, a înduioșa, a îndupleca; ~ *се́рдце* a înmuia inima cuiva. **4.** *(lingv.)* a palataliza, a înmuia.

смягчи́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. смягча́ться)* **1.** a se înmuia, a se face mai moale; *ко́жа* ~*лась* pielea s-a făcut mai moale. **2.** *(fig.)* a se atenua, a se micșora, a se îndulci; *боль* ~ *лась* durerea s-a mai atenuat/a mai slăbit. **3.** *(fig.)* a se îmblînzi, a se îndupleca, a se înduioșa, a se înmuia. **4.** *(lingv.)* a se palataliza, a se muia.

смя́кнуть, *-нет vb. pf. (pop.)* a se muia, a se fleșcăi.

смяте́ние, *-я n. sg.* **1.** panică, învălmășeală, zăpăceală; *посе́ять* ~ a semăna panică. **2.** neliniște, tulburare; dezorientare.

смяте́нность, *-я f. sg.* **1.** *(înv.)* panică; tulburare; zăpăceală.

смяте́нный *adj. (înv.)* cuprins de panică; tulburat, emoționat.

смять, *сомну́, сомнёшь vb. pf. acuz.* **1.** a mototoli, a boți, a șifona; ~ *пла́тье* a mototoli rochia. **2.** *(ipf. смина́ть) (fig. mil.)* a zdrobi rezistența, a da peste cap; ~ *проти́вника* a zdrobi pe adversar.

смя́ться, *сомнётся* a se mototoli, a se boți, a se șifona.

снабди́ть, *-бжу́, -бди́шь vb. pf. (ipf. снабжа́ть) acuz.* cu *instr.* a aproviziona, a furniza, a înzestra, a prevedea cu ...; ~ *то́пливом* a aproviziona cu combustibil; ~ *необходи́мым* a înzestra cu cele necesare; ~ *кни́гу примеча́ниями* a însoți o carte cu note, a adnota o carte.

снабди́ться, *-бжу́сь, -бди́шься vb. pf.* a se aproviziona; a fi aprovizionat.

снабжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *снабди́ть*

снабжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a se aproviziona. **2.** *pas.* de la *снабжа́ть.*

снабже́нец, *-нца m.* persoană care lucrează la aprovizionare, agent de aprovizionare.

снабже́ни|е, *-я n. sg.* **1.** aprovizionare; înzestrare, dotare, alimentare; ~ *а́рмии* aprovizionarea armatei; ~ *боеприпа́сами* înzestrare cu muniții; ~ *водо́й* aprovizionare cu apă; *о́рганы* ~*я* organe de aprovizionare; ~ *фо́ндами* alimentare cu fonduri. **2.** furnituri; alimente; obiecte furnizate.

снабже́нческ|ий *adj.* de aprovizionare; ~*ая организа́ция* organizație de aprovizionare.

сна́добье, *-я n.* doctorie, leac.

сна́йпер, *-а m. (mil.)* trăgător de precizie/de elită; lunetist, țintaș.

сна́йперск|ий *adj. (mil.)* ~*ая винто́вка* pușcă cu lunetă.

снару́жи *adv.* de afară, (pe) dinafară; exterior; *запере́ть дверь* ~ a încuia ușa pe dinafară.

снаря́д[1], *-а m.* proiectil, obuz; *бронебо́йный* ~ proiectil perforant; *дымово́й* ~ proiectil fumigen; *зажига́тельный* ~ proiectil incendiar; *трасси́рующий* ~ proiectil trasant; *бриза́нтный* ~ proiectil brizant; *реакти́вный* ~ proiectil cu reacție; ~, *управля́емый по ра́дио* proiectil radiodirijat; ~ *с я́дерным заря́дом* proiectil cu încărcătură nucleară; *радиоакти́вный* ~ proiectil radioactiv; *раке́тный* ~ proiectil-rachetă; *я́дерный* ~ proiectil nuclear; *баллисти́ческий* ~ proiectil balistic.

снаря́д[2], *-а m.* **1.** aparat, dispozitiv; *дноуглуби́тельный* ~ dragă excavatoare. **2.** *(sport)* aparat; *гимнасти́ческие* ~*ы* aparate de gimnastică.

снаряди́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. снаряжа́ть) acuz.* a echipa, a înarma; a înzestra; ~ *экспеди́цию* a echipa o expediție; ~ *кого́-л. в путь* a pregăti pe cineva de drum, a-l echipa de drum.

снаряди́ться, *-яжу́сь, -яди́шься vb. pf. (ipf. снаряжа́ться)* a se echipa; a se aproviziona; ~ *в путь* a se echipa de drum.

снаря́дн|ый *adj.* de proiectil, de obuz; ~ *я́щик* cheson (de artilerie), cheson de muniții ◇ *(sport)* ~*ая гимна́стика* gimnastică la aparate.

снаряжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *снаряди́ть*

снаряжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *снаряди́ться.* **2.** *pas.* de la *снаряжа́ть.*

снаряже́ние, *-я n. sg.* **1.** echipare, înzestrare; aprovizionare; ~ *экспеди́ции* echipare unei expediții. **2.** *col.* armament, echipament; muniții; *ко́нское* ~ harnașament; *похо́дное* ~ echipament de marș; *водола́зное* ~ echipament de scafandru; *защи́тное* ~ echipament de protecție; *ска́льное* ~ echipament alpin.

снаст|ь, *-и f.* **1.** *(mai ales la sg. col.)* unelte, instrumente; *рыболо́вная* ~ unelte de pescuit. **2.** *(mai ales pl.) (mar.)* funii, parîme, manevre; *смолёные* ~*и* parîme gudronate.

снача́ла, *adv.* **1.** mai întîi, în primul rînd. **2.** de la început, din nou; *де́лать всё* ~ a face totul din nou, a lua totul de la început.

сна́шивание, *-я n.* uzare, uzaj.

сна́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сноси́ть*

сна́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** de la *сноси́ться*[2]. **2.** *pas.* de la *сна́шивать*[1].

снег, *-а m.* zăpadă, omăt, nea; *па́дает/идёт* ~ ninge; *вы́пал* ~ a căzut zăpada, a nins; *хло́пья* ~*а* fulgi de zăpadă; *мо́крый* ~ zăpadă udă; ~ *с дождём* lapoviță; *пе́рвый* ~ primii fulgi de zăpadă; *та́лый* ~ zăpadă topită; *ве́чные* ~*а́* zăpezi veșnice; *занесённый* ~*ом* înzăpezit ◇ *ну́жен как прошлого́дний* ~ atîta pagubă; a avea nevoie de ceva ca de a cincea roată la căruță; *иска́ть как прошлого́дний* ~ a umbla după potcoave de cai morți; *как* ~ *на́ голову* pe neașteptate, din senin.

снеги́рь, *-я́ m. (ornit.)* botgros, lugaci.

снегов|о́й *adj.* **1.** de zăpadă, de omăt, de nea; ~*а́я ли́ния* limita zăpezilor veșnice *(în munți)*; ~ *покро́в* strat de zăpadă. **2.** acoperit cu zăpadă, înzăpezit; ~*ы́е верши́ны* culmi acoperite cu zăpadă.

снегозадержа́ние, *-я n. sg. (agr.)* oprirea/reținerea zăpezii.

снегозащи́та, *-ы f.* protecție contra zăpezii.

снегозащи́тный *adj.* de protecție contra zăpezii.

снеголо́м, *-а m.* căzătură, doborîtură *(sub greutatea zăpezii).*

снегоме́р, *-а m.* nivometru.

снегоочисти́тель, *-я m.* plug de zăpadă.

снегопа́д, *-а m. sg.* ninsoare.

снегопа́х, *-а m.* plug de zăpadă.

снегосту́п, *-а m. (sport)* rachetă de zăpadă.

снегота́ялка, *-и f.* mașină pentru topirea zăpezii.

снегота́яние, *-я n. sg.* topirea zăpezii, dezgheț.

снегоубо́рка, *-и f.* îndepărtarea zăpezii.

снегоубо́рочн|ый *adj.* de curățat zăpada; ~*ые маши́ны* mașini de curățat zăpadă.

снегу́рка, *-и f. v. снегу́рочка*

снегу́рочка, *-и f. (folc.)* Albă-ca-Zăpada, fata de zăpadă.

снеда́емый *part. prez. pas.* de la *снеда́ть;* ~ *за́вистью* ros de invidie; ~

раскаяниями chinuit de remușcări; *он снедаем жаждой славы* îl mistuie setea de glorie.

снеда|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a chinui, a frămînta, a consuma, a roade.

снедь, *-и f. sg. (înv.)* mîncare, hrană, de-ale gurii.

снежинка, *-и f.* fulg de zăpadă.

снежки, *-ов pl.* lapte de pasăre.

снежноягодник, *-а m. (bot.)* cîrmîz, corale albe.

снежн|ый *adj.* **1.** de zăpadă; *~ые сугробы* nămeți, troiene (de zăpadă); *~ обвал* avalanșă; lavină; *~ая метель* viscol; *~ая баба* om de zăpadă; *~ые заносы* înzăpezire *(a drumurilor)*; *~ая дорога* drum de sanie. **2.** cu multă zăpadă; *~ая зима* iarnă cu multă zăpadă.

снеж|ок, *-жка m.* **1.** *sg. dim.* de la *снег*. **2.** bulgăre de zăpadă; *играть в ~ки* a se bate cu bulgări de zăpadă.

снес|ти[1], *-су, -сёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(отнести)* a duce *(undeva)*. **2.** *(ipf. сносить)* a duce, a coborî; *~ вещи в подвал* a duce lucrurile la subsol. **3.** *(ipf. сносить) (в одно место)* a căra, a duce *(într-un singur loc)*. **4.** *(ipf. сносить*; mai ales *impers.)* a smulge, a rupe; *бурей ~ло крышу* furtuna a smuls acoperișul. **5.** *(ipf. сносить)* a dărîma; *~дом* a dărîma casa. **6.** *(ipf. сносить*; mai ales *impers.)* a duce într-o parte, a abate din drum, a face să devieze; *судно ~ло течением* nava a fost dusă de curent. **8.** a arunca *(la jocul de cărți)*; *~ две карты* a arunca două cărți. **9.** *(ipf. сносить) acuz.* a îndura, a suporta, a răbda; *молча ~ обиду* a îndura jignirea în tăcere; *~ голову кому-л* a tăia/a lua capul cuiva.

снес|ти[2], *-сём vb. pf. (ipf. нести) acuz.* a oua.

снестись[1], *-сусь, -сёшься vb. pf. (ipf. сноситься)* a intra în legătură, a comunica cu cineva, a lua contact; *~ по телефону* a lua legătura/a comunica prin telefon.

снес|тись[2], *-сётся vb. pf. (ipf. нестись)* a se oua.

снеток, *-тка m. (ihtiol.)* petroșel, pălămidă de baltă.

снижать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *снизить*

снижаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *снизиться*. **2.** *pas.* de la *снижать*.

снижени|е, *-я n. sg.* **1.** reducere, scădere; *~ себестоимости* reducerea prețului de cost; *~ цен* reducerea prețurilor; *~ температуры* scăderea temperaturii. **2.** *(av.)* coborîre, aterizare; amerizare; *~ на парашюте* coborîrea cu parașuta. **3.** *(по службе)* retrogradare.

снизить, *снижу, снизишь vb. pf. (снижать) acuz.* **1.** a coborî, a lăsa mai jos. **2.** *(fig.)* a reduce, a scădea, a micșora, a diminua; *~ цены* a reduce prețurile; *~ расходы* a micșora cheltuielile. **3.** *(в должности)* a retrograda.

снизи|ться, *снижусь, снизишься vb. pf. (ipf. снижаться)* **1.** a coborî, a lăsa mai jos. **2.** *(av.)* a ateriza, a ameriza. **3.** *(fig.)* a se reduce, a se micșora, a scădea; a fi redus; *цены ~лись* prețurile au scăzut; *требования ~лись* revendicările au fost reduse.

снизойти, *-йду, -йдёшь vb. pf. (ipf. снисходить) к + dat. (iron.)* a catadicsi, a binevoi; *~ к чьей-л. просьбе* a catadicsi să asculți cererea cuiva.

снизу *adv.* **1.** jos, dedesubt; de jos; *хлеб подгорел ~* pîinea s-a ars dedesubt; *вторая строка ~* al doilea rînd de jos; *~ вверх* de jos în sus; *~ доверху* de jos pînă sus. **2.** *(fig.)* de jos, pornit din mase; *критика ~* critica de jos.

сникнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *никнуть*

снимать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *снять*

сниматься, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сняться*. **2.** *pas.* de la *снимать*.

снимок, *-мка m.* fotografie, poză; *моментальный ~* instantaneu, fotografie instantanee; *рентгеновский ~* radiografie; *~ подписи* facsimilul unui autograf.

снискать, *снищу, снищешь vb. pf. (ipf. снискивать) acuz. (înv.)* a dobîndi, a obține; a cîștiga; *~ себе пропитание* a-și cîștiga cele necesare traiului; *~ чьё-л. доверие* a cîștiga încrederea cuiva; *~ славу* a dobîndi renume, faimă.

снискивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *снискать*

снисходительно *adv.* **1.** cu îngăduință, îngăduitor, cu indulgență, indulgent; *~ отнестись к кому-л.* a fi îngăduitor față de cineva. **2.** cu condescendență, protector.

снисходительность, *-и f. sg.* **1.** îngăduință, indulgență; *проявить излишнюю ~* a fi excesiv de îngăduitor. **2.** condescendență.

снисходительный *adj.* **1.** îngăduitor, indulgent. **2.** condescendent; protector.

снисходить, *-ожу, -одишь vb. ipf.* de la *снизойти*

снисхождение, *-я n. sg.* îngăduință, indulgență.

сни|ться, *снюсь, снишься vb. ipf. (pf. присниться) dat.* a visa, a avea un vis ◇ *(prov.) голодной курице просо ~* vrabia mălai visează.

сноб, *-а m.* snob.

снобизм, *-а m.* snobism.

снова *adv.* **1.** și, iarăși; *он ~ с нами* el este iarăși cu noi; *~ и ~* iar și iar; întruna. **2.** din nou; *начать ~* a începe din nou, a reîncepe.

сновальн|ый *adj. (text.)* de/ pentru urzit; *~ая машина* mașină de urzit, urzitoare.

сновальщик, *-а m. (text.)* urzitor *(muncitor)*.

снование, *-я n. sg. (text.)* urzire.

сновать[1], *сную, снуёшь vb. ipf.* a umbla de colo colo, a umbla forfota.

сновать[2], *сную, снуёшь vb. ipf. acuz. (text.)* a urzi.

сновидение, *-я n.* vis.

сновка, *-и f. (text.)* urzit, urzire.

сногсшибательный *adj.* uluitor; nemaiauzit, nemaipomenit, formidabil.; *~ успех* succes formidabil.

сноп, *-а m.* **1.** snop; *ржаной ~* snop de secară; *вязать ~ы* a lega snopii. **2.** *(fig.)* fascicul, mănunchi; *~ лучей* fascicul de raze; *повалиться/упасть как ~* a cădea *(din picioare)* ca un lemn.

сноповязалка, *-и f. sg. (agr.)* secerătoare-legătoare.

сноповязальн|ый *adj.* de legat snopi.

сноповязальщик, *-а m.* legător de snopi.

сноровистость, *-и f. sg.* îndemînare, dibăcie; abilitate; destoinicie.

сноровистый *adj.* îndemînatic, dibaci; abil; destoinic.

сноровк|а, *-и f. sg.* îndemînare, dexteritate, dibăcie; abilitate; destoinicie; *приобрести ~у* a căpăta îndemînare.

снос[1], *-а m. sg.* **1.** *(av. mar.)* derivă, deviere; *~ ветром* deviere din cauza vîntului. **2.** *(constr.)* dărîmare, năruire; *дом назначен на ~* casa urmează să fie demolată; ◇*на~ях* cu burta la gură.

снос[2], *(în expr.) ~у нет (чему-л.)* fără moarte, trainic, durabil.

сносить[1], *сношу, сносишь vb. pf. (ipf. снашивать) acuz.* a uza complet, a da gata; *~ обувь* a uza încălțămintea.

сносить[2], *сношу, сносишь vb. pf. acuz.* a duce *(și a aduce înapoi)* ◇ *не ~ему головы* o să-și frîngă gîtul; are s-o pățească.

сносить[3], *сношу, сносишь vb. ipf.* de la *снести*[1].

сноситься[1], *-ошусь, -осишься vb. ipf.* de la *снестись*[1]

сноситься[2], *-осится vb. pf. (ipf. снашиваться)* a se uza, a se toci.

сноска, *-и f.* trimitere, notă *(în josul unei pagini)*.

сносный *adj.* mulțumitor, destul de bun, acceptabil; suportabil.

снотворное, *-ого n.* somnifer, soporific.

снотворн/ый *adj.* **1.** adormitor, somnifer, soporific; narcotic; *~ое средство* somnifer. **2.** *(fig.)* plictisitor, adormitor; *~ рассказ* povestire plictisitoare.

сноха, *-и f.* noră *(față de socru)*.

сношени|е, *-я n. (mai ales la pl.)* **1.** legătură, raporturi, relații; *деловые ~я* raporturi de afaceri; *дипломатические ~я* relații diplomatice; *коммерческие ~я* legături comerciale; *прервать ~я с кем-л.* a rupe relațiile cu cineva **2** *(совокупление)* raporturi sexuale.

снюхаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. снюхиваться)* **1.** a se recunoaște după miros, a se mirosi *(despre animale)*. **2.** *(fig. peior.)* a se înțelege, a intra în legătură.

снюхиваться, -аюсь, -аешься vb. ipf. de la снюхаться

снятие, -я n. sg. 1. scoatere; strîngere; ~ урожая strîngerea recoltei. 2. (fig.) scoatere, eliberare; ~ с должности eliberare din funcție, destituire, concediere; ~ с учёта scoaterea din evidență. 3. suprimare, desființare; ~ охраны desființarea gărzii. 4. (fig.) renunțare, retragere; ~ предложения retragerea propunerii. 5. închiriere, luare cu chirie; ~ квартиры închirierea unei locuințe; ~ в аренду arendare; închiriere. 6. ridicare; ~ ареста на имущество ridicarea sechestrului aplicat pe avere. 7. facere, executare (a unei copii, unui plan etc.). ◇ (jur.) ~ судимости reabilitare.

снят|ой adj. (în expr.) ~ое молоко lapte smîntînit.

снять, сниму, снимешь vb. pf. (ipf. снимать) acuz. 1. a scoate; a ridica; a da jos; ~ картину со стены a da jos un tablou de pe perete; ~ пену a lua spuma; ~ сливки с молока a smîntîni laptele. 2. a scoate, a dezbrăca; ~ ~ пальто a scoate paltonul; ~ с себя ботинки a se descălța. 3. (agr.) a strînge; a recolta; (despre fructe) a culege; ~ урожай a strînge recolta. 4. (отозвать) a îndepărta; a desființa; ~ охрану a ridica/a desființa garda. 5. (освободить) a scoate / a elibera din funcție, a destitui, a concedia; (mil.) ~ с довольствия a scoate din drepturi. (отменить) a scoate, a retrage; ~ своё предложение a-și retrage propunerea; ~ вопрос с повестки дня a scoate o chestiune de pe ordinea de zi. 7. (fig.) a ridica, a desființa; ~ арест (с чего-л.) a ridica sechestrul/ poprirea; ~ наказание a ridica pedeapsa; ~ осаду крепости a ridica asediul unei fortărețe. 8. a face; a executa; ~ копию a face o copie; ~ мерку a lua măsura; (top.) ~ план a ridica un plan. 9. (foto) a fotografia; (despre un film) a turna. 10. (нанять) a închiria, a lua cu chirie; ~ квартиру a închiria o locuință; ~ в аренду a lua în arendă: a lua cu chirie ◇ ~ с себя ответственность a-și declina orice răspundere; ~ ответственность с кого-л. a descărca pe cineva de răspundere; ~ противоречие a înlătura o controversă; (jur.) ~ с кого-л показание a-i lua cuiva interogatoriul; боль как рукой сняло parcă i-a luat durerea cu mîna; ~ карты a tăia cărțile (la jocul de cărți).

сня|ться, снимусь, снимешься vb. pf. (ipf. сниматься) 1. a se scoate; крышка легко снялась capacul s-a scos ușor. 2. (тронуться с места) a porni, a a purcede; отряд ~лся detașamentul a plecat; ~ с якоря a ridica ancora; самолёт ~лся avionul a decolat. 3. a se fotografia; ~ группой a se fotografia în grup ◇ ~ с учёта a-și face mutația; a se scoate din evidență; ~ с дрейфа a porni în derivă.

со prep. (se întrebuințează în loc de «с» înaintea unor grupe de consoane); со стола de la masă; со всяким cu oricare.

соавтор, -а m. coautor.

соавторский adj. de coautor.

соавторство -а n. sg. calitate de coautor; copaternitate.

соарендатор, -а m. coarendaș; colocatar.

собак|а, -и f. cîine; дворовая ~ cîine de curte; ~- ищейка cîine polițist; охотничья ~ cîine de vînătoare; сторожевая ~ cîine de pază; легавая ~ prepelicar; борзая ~ ogar; ◇ ~ на сене nici mie, nici ție; cîinele grădinarului; (pop.) устал, как ~ sînt frînt (rupt) de oboseală; с ~ами не сыщешь кого-л nu-l găsești nici să dai cu tunul; вот где ~ зарыта! aici e buba!; d-aia n-are ursul coadă; (fam.) как собак нерезаных cît păr în cap; cîtă frunză și iarbă; собак вешать на кого-л. a arunca toată vina pe cineva; (glumeț) ~у съесть на чём-л. a fi foarte priceput la ceva; a fi tare în materie; жить, как кошка с ~ой a trăi ca pisica cu cîinele; (prov.) ~ лает, ветер носит cîinii latră, vîntul bate; гонять собак a tăia frunză la cîini; a sta cu burta la soare; две ~и грызутся — третья не суйся sau свои ~и дерутся, чужая не приставай cînd doi se ceartă, nu te băga; cine are mintea-ntreagă, în cearta altora nu se bagă; и ~ помнит, кто ее кормит nici cîinele nu uită a cui pîine a mîncat; (prov.) кто лежит с ~ами, того блохи кусают cine se amestecă în tărîțe îl mănîncă porcii; любить как ~ палку a iubi ca sarea în ochi/ca tăciunele în nas; (prov.) не бойся ~и брехливой, а бойся молчаливой; не всякая собака кусает, которая лает cîinele care latră nu mușcă; ~е собачья смерть după faptă și răsplată.

собаковод, -а m. crescător de cîini.

собаководство, -а n. sg. creșterea cîinilor.

собач|ий adj. cîinesc, de cîine; (fig. pop.) ~ья жизнь viață de cîine; ~ лай lătrat de cîini; ~ья порода rasă de cîine; ~ья конура cușcă pentru cîini: ◇ (pop.) ~ холод frig strașnic.

собачка[1], -и f. 1. cocoș (la pușcă). 2. (tehn.) clichet, camă, declic.

собачка[2], -и f. dim. cățel, cățeluș ◇ маленькая ~ до старости щенок vrabia-i tot pui, dar dracu știe de cînd îi; vrabia tot pui rămîne.

собачник, -а m. 1. amator de cîini. 2. vînător de cîini, hingher.

собезьянничать, -аю, -аешь vb. pf. de la обезьянничать

собес, -а m. = социальное обеспечение prevederi sociale.

собеседник, -а m. interlocutor.

собеседование, -я n. convorbire; dezbatere; simpozion.

собирание, -я n. sg. strîngere, adunare, culegere; selecționare.

собиратель, -я m. 1. colecționar; culegător; ~ почтовых марок colecționar de mărci poștale, filatelist; ~ народных сказок culegător de basme populare. 2. (tehn.) colector.

собирательн|ый adj. 1. (înv.) general; colectiv. 2. (tehn.) colector, de colectare; ~ая канава șanț colector ◇ (gram.) ~ое имя существительное substantiv colectiv; ~ое числительное numeral colectiv.

собирательство, -а n. sg. colecționare; colectare.

собирать, -аю, -аешь vb. ipf. de la собрать

собираться, -аюсь, -аешься vb. ipf. 1. ipf. de la собраться. 2. pas. de la собирать

соблаговолить, -лю, -лишь vb. pf. (ipf. соблаговолять) cu inf. (înv. iron.) a binevoi, a găsi de cuviință, a catadicsi; ~ ответить a binevoi să răspundă.

соблаговолять, -яю, -яешь vb. ipf. de la соблаговолить

соблазн, -а m. ispită, tentație; seducție; ввести кого-л. в ~ a ispiti pe cineva, a-l duce în ispită.

соблазнитель, -я m. seducător, ademenitor.

соблазнительно adv. 1. ispititor, ademenitor. 2. pred. e ispititor, e ademenitor.

соблазнительность, -и f. sg. caracter ispititor, atrăgător, seducător.

соблазнительн|ый adj. ispititor, atrăgător, seducător, ademenitor: ~ пример exemplu ispititor; ~ые перспективы perspective ispititoare.

соблазнить, -ню, -нишь vb. pf. (ipf. соблазнять) acuz. 1. cu instr. a ispiti, a atrage, a momi, a ademeni; ~ обещаниями a ademeni cu promisiuni. 2. cu inf. a îndemna; ~ кого-л поехать a îndemna pe cineva să meargă. 3. (înv.) a seduce.

соблазниться, -нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. соблазняться) instr. cu inf. sau fără compl. a fi ispitit, a fi tentat, a se lăsa ademenit; ~ выгодным предложением a fi ispitit de o propunere avantajoasă.

соблазнять, -яю, -яешь vb. ipf. de la соблазнить

соблазняться, -яюсь, -яешься vb. ipf. 1. ipf. de la соблазниться. 2. pas. de la соблазнять.

соблюдать, -аю, -аешь vb. ipf. de la соблюсти (2); ~ дисциплину a respecta disciplina; ~ диету a ține regim; ~ порядок a păstra/a respecta ordinea.

соблюдение, -я n. sg. respectare, păstrare; ~ порядка respectarea ordinii; ~ дисциплины păstrarea disciplinei.

соблюсти, -юду, -юдёшь vb. pf. acuz. 1. pf. de la блюсти. 2. (ipf. соблюдать) a respecta, a păstra, a nu călca, a nu viola; ~ закон a respecta legea; ~ правила приличия a păstra regulile bunei-cuviințe.

собой, собою instr. de la pron. себя. ◇ само собою разумеется se înțelege

de la sine; *само́* ~ cu de la sine putere; *она́ хоро́ша собо́ю* e (o femeie) frumoasă.

соболево́д, *-а m.* crescător de samuri.

соболе́знование, *-я n.* condoleanțe; *вы́разить своё* ~ a prezenta condoleanțe.

соболе́зновать, *-ную, -нуешь vb. ipf. dat.* a compătimi (pe cineva), a împărtăși durerea altuia, a participa la durerea cuiva.

собо́лий *adj.* de samur, de zibelină; ~ *мех* blană de samur.

соболёнок, *-нка m. pl.; -ля́та, -ля́т* pui de samur/de zibelină.

соболи́н|ый *adj. v. собо́лий* ◇ ~*ые бро́ви* sprîncene dese și mătăsoase.

со́боль, *-я m.* samur, zibelină, sobol.

собо́р, *-а m.* 1. *(ist.)* sobor, sinod, conciliu, sfat; *вселе́нский* ~ sinod ecumenic. 2. catedrală.

собо́рн|ый *adj.* 1. *(ist.)* sobornicesc, sinodal, al conciliului; ~*ые постановле́ния* hotărîrile sobornicești. 2. de catedrală.

собра́ние, *-я n.* 1. adunare, întrunire; reuniune; *законода́тельное* ~ adunare legislativă; *учреди́тельное* ~ adunare constituantă; *предвы́борное* ~ adunare electorală; *о́бщее* ~ adunare generală. 2. culegere, colecție; ~ *зако́нов* colecție de legi; ~ *ре́дких книг* colecție de cărți rare; *закры́тое* ~ adunare/ședință închisă; *откры́тое* ~ adunare/ședință deschisă; *парти́йное* ~ adunare/ședință de partid.

со́бранность, *-и f. sg.* concentrare *(a resurselor sufletești)*; stăpînire de sine.

собра́т, *-а m.* confrate, coleg de profesie; ~ *по ору́жию* tovarăș/ camarad de arme.

собра́|ть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. собира́ть) acuz.* 1. *(созва́ть)* a aduna, a convoca, a reuni. 2. a strînge; a colecționa; ~ *све́дения* a culege informații; ~ *мно́го карти́н* a colecționa multe tablouri. 3. a culege, a aduna, a strînge *(cereale, fructe etc.)*; ~ *хоро́ший урожа́й* a strînge o recoltă bună; ~ *мно́го грибо́в* a strînge multe ciuperci. 4. a obține, a întruni *(voturi)*; ~ *большинство́ голосо́в* a întruni majoritatea voturilor. 5. *(снаряди́ть)* a pregăti, a echipa; a strînge; ~ *на стол* a pune/a pregăti masa; ~ *свои́ ве́щи* a-și strînge lucrurile; ~ *со стола́* a strînge masa. 6. *(tehn.)* a monta, a asambla; ~ *маши́ну* a monta o mașină. 7. *(fig.)* a-și concentra, a-și încorda, a-și aduna; ~ *мы́сли* a-și aduna gîndurile; ~ *после́дние си́лы* a-și aduna ultimele forțe. 8. *(сделать сборки)* a încreți, a face crețuri; ~ *пла́тье в та́лии* a încreți rochia în talie.

собра́/ться, *-беру́сь, -берёшься vb. pf. (ipf. собира́ться)* 1. *(скопиться)* a se aduna, a se întruni, a se strînge (la un loc); *мы соберёмся за́втра* ne vom întruni mîine. 2. a se acumula, a se aduna, a se strînge. 3. *в + acuz.* *(приготовиться)* a se pregăti (de drum); a fi gata să...; ~ *в доро́гу* a se pregăti de drum; ~ *в теа́тр* a se pregăti pentru a merge la teatru. 4. cu *inf.* a avea de gînd, a propune, a intenționa; ~ *уе́хать* a se hotărî să plece. 5. *(fig.) с + instr.* a-și aduna; ~ *с си́лами* a-și aduna forțele; ~ *с мы́слями* a-și aduna gîndurile, a se reculege; ~ *с ду́хом* a prinde curaj, a-și lua inima în dinți ◇ ~ *в комо́к* a se face ghem, a se ghemui.

со́бственник, *-а m.* proprietar; *земе́льный* ~ proprietar funciar.

со́бственнический *adj.* de proprietar; de exploatator.

со́бственно 1. *cuv. modal (uneori urmat de cuvîntul «говоря́»)* la drept vorbind, în realitate, de fapt, în fond; ~ *говоря́, он прав* sau *он,* ~ *прав* de fapt, are dreptate. 2. *partic.* anume, propriu-zis, mai precis.

собственнору́чно *adv.* cu mîna proprie; ~ *подписа́ться* a semna cu propria-i mînă.

собственнору́чн|ый *adj.* scris cu mîna proprie, autograf; ~*ая по́дпись* semnătură proprie; ~*ое письмо́* scrisoare autografă.

со́бственност/ь, *-и f. sg.* proprietate; avere, avuție, bun; *социалисти́ческая* ~ proprietate socialistă; *госуда́рственная* ~ proprietate de stat; *ли́чная* ~ proprietate personală; *недви́жимая* ~ proprietate imobiliară; *дви́жимая* ~ proprietate mobiliară; *земе́льная* ~ proprietate funciară; *ча́стная* ~ proprietate privată, proprietate particulară; *(jur.) о́бщая* ~ proprietate comună, coproprietate; *обще́ственная* ~ proprietate socială/ obștească; *пра́во* ~*и* drept de proprietate; *приобрести́ в* ~ a achiziționa; a lua în stăpînire.

со́бственн|ый *adj.* 1. propriu, al său, personal; ~ *дом* casă proprie/personală; ~*ое иму́щество* avere personală; *ви́деть* ~*ыми глаза́ми* a vedea cu proprii săi ochi; *по* ~*ому жела́нию* din inițiativă proprie, nesilit de nimeni; ~*ыми сре́дствами* cu mijloace proprii; *чу́вство* ~*ого досто́инства* sentimentul demnității personale. 2. adevărat, autentic, propriu, literal: *в* ~*ом смы́сле сло́ва* în sensul propriu al cuvîntului ◇ *(fiz.)* ~ *вес те́ла* greutate proprie a corpului; *(gram.) и́мя* ~*ое* nume propriu; substantiv propriu; *в* ~*ые ру́ки* personal *(mențiune pe un plic)*; ~*ой персо́ной* în persoană, personal, în carne și oase.

собуты́льник, *-а m.* tovarăș de chef, tovarăș de beție.

собы́ти|е, *-я n.* eveniment; *истори́ческое* ~ eveniment istoric; *неожи́данное* ~ eveniment neașteptat; *междунаро́дные* ~*я* evenimente internaționale; *теку́щие* ~*я* evenimente la ordinea zilei, actualitățile zilei.

сова́, *-ы́ f.* bufniță.

сова́ть, *сую́, суёшь vb. ipf. (pf. су́нуть) acuz.* 1. a băga, a vîrî; ~ *ру́ки в карма́ны* a băga mîinile în buzunare. 2. a îngrămădi, a înghesui, a îndesa; ~ *ве́щи в мешо́к* a îndesa lucrurile în sac. 3. a da pe ascuns, a strecura, a vîrî în mînă ◇ ~ *нос не в своё де́ло* a-și băga nasul unde nu-i fierbe oala; ~ *го́лову в пе́тлю* a-și vîrî capul în ștreang; ~ *под нос кому́-л.* a vîrî cuiva sub nas.

сова́ться, *сую́сь, суёшься vb. ipf. (pf. су́нуться)* 1. a se vîrî, a se băga. 2. *(fig.)* a se băga, a se amesteca; ~ *в чужи́е дела́* a se băga în treburile altuia, a-și băga nasul unde nu-i fierbe oala.

совёнок, *-нка; pl. -вя́та, -вя́т m.* pui de bufniță.

соверша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *соверши́ть*

соверша́ться, *-а́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *соверши́ться*. 2. *pas.* de la *соверша́ть*.

соверше́ние, *-я n. sg.* 1. săvîrșire, comitere; ~ *преступле́ния* săvîrșirea unei infracțiuni. 2. întocmire, încheiere; ~ *а́ктов* întocmirea actelor; ~ *сде́лки* încheierea unui contract; *(jur.)* ~ *исполни́тельной на́дписи над докуме́нтом* investirea unui act cu formula executorie.

соверше́нно *adv.* 1. cu totul, cu desăvîrșire, complet, în întregime, absolut; ~ *ве́рно* exact; adevărat, chiar așa este; *вы* ~ *правы́* aveți perfectă dreptate. 2. perfect, la perfecție.

совершенноле́ти|е, *-я n. sg.* majorat; *дости́гнуть* ~*я* a ajunge la majorat.

совершенноле́тн|ий *adj.* 1. major, ajuns la majorat. 2. ~**ий,** *-его́ m.* major.

соверше́нность, *-и f. (lingv.)* caracter perfectiv.

соверше́нн/ый[1], *adj.* 1. desăvîrșit, perfect; ~*ая красота́* frumusețe desăvîrșită. 2. deplin, absolut, complet, total; ~*ая пра́вда* purul adevăr; ~*ое разоре́ние* ruinare totală; *с* ~*ым почте́нием* cu toată stima.

соверше́нный[2] *adj. (gram.)* ~ *вид* aspect perfectiv.

соверше́нств|о, *-а n. sg.* 1. desăvîrșire, perfecțiune; *дости́гнуть* ~*а* a atinge perfecțiunea; *верх* ~*а* culmea perfecțiunii; *в* ~*е* desăvîrșit, la perfecție. 2. calitate, virtute.

соверше́нствование, *-я n. sg.* desăvîrșire, perfecționare.

соверше́нствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (pf. усоверше́нствовать) acuz.* a desăvîrși, a perfecționa.

соверше́нствоваться, *-ствуюсь, -ствуешься vb. ipf. (pf. усоверше́нствоваться) в + prepl.* a se desăvîrși, a se perfecționa.

соверши́тель, *-я m.* autor, înfăptuitor.

соверши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. соверша́ть) acuz.* 1. a înfăptui, a săvîrși, a comite; a face; ~ *преступле́ние* a comite o infracțiune; ~ *оши́бку* a face/a comite o greșeală; ~ *путеше́ствие* a face o călătorie. 2. *(adm. jur.)* a încheia, a întocmi.

соверши́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. соверша́ться)* a se petrece, a se întîmpla, a avea loc; a se înfăptui, a se produce.

совестить, *-ещу, -естишь vb. ipf. (pf. усовестить) acuz. (înv.)* a mustra, a dojeni, a face morală.

совести|ться, *-ещусь, -естишься vb. ipf. (pf. посовеститься) gen.* sau cu *inf.* **1.** a se ruşina, a-i fi ruşine. **2.** a se sfii, a se jena.

совестливость, *-и f. sg.* scrupulozitate, conştiinciozitate; sentiment de jenă.

совестливый *adj.* scrupulos; conştiincios.

совестно *pred. impers. dat.* cu *inf.* sau cu *conj.* «*что*» e ruşine, e penibil; *как вам не ~!* cum de nu vă e ruşine!; ruşine să vă fie!

совест|ь, *-и f. sg.* conştiinţă; *чистая ~* conştiinţă curată; *по чистой ~и* cu mîna pe conştiinţă, cu toată sinceritatea; *со спокойной ~ью* cu conştiinţa împăcată; *угрызения ~и* mustrări de conştiinţă, remuşcări; *для очистки ~и*; *для успокоения ~и* pentru împăcarea conştiinţei; *не иметь ни стыда, ни ~и* a fi lipsit de scrupule; *без зазрения ~и* fără ruşine, fără obraz; *(pol.) свобода ~и* libertatea conştiinţei ◇ *(cuv. modal) по ~и (говоря)* la drept vorbind, sincer vorbind; *на ~ сделать что-л.* a face ceva cum trebuie; *(prov.) ~ без зубов, а загрызёт* conştiinţa n-are dinţi, dar te roade; *~ заговорила в ком-л.* a i se trezi conştiinţa; *сделка с ~ью* compromis faţă de propria-ţi conştiinţă.

совет[1], *-а m.* **1.** soviet; *Верховный ~ СССР* Sovietul suprem al U.R.S.S.; *областной ~* soviet regional; *районный ~* soviet raional; *городской ~* soviet orăşenesc; *сельский ~* soviet sătesc. **2.** sfat; *народный ~* sfat popular.

совет[2], *-а m.* consiliu; *Совет министров* Consiliu de Miniştri; *военный ~* consiliul militar; *консультативный ~* consiliu consultativ; *Совет безопасности* Consiliu de Securitate.

совет[3], *-а m.* **1.** sfat, povaţă; îndemn; *дать ~* a da un sfat; *просить ~а* a cere un sfat; *следовать чьему-л. ~у* a urma sfatul cuiva; *врачебный ~* sfatul/prescripţia medicului. **2.** consfătuire, consiliu; *военный ~* consiliu de război; *учёный ~* consiliu ştiinţific; *педагогический ~* consiliu pedagogic; *держать ~* a ţine consfătuire. **3.** *(înv.)* bună înţelegere; prietenie; *жить в любви и ~е* a trăi în dragoste şi bună înţelegere.

советник, *-а m.* **1.** sfătuitor, sfetnic. **2.** consilier; *~ посольства* consilier de ambasadă; *(ist.) статский ~* consilier de stat.

советовать, *-тую, -туешь vb. ipf. (pf. посоветовать* şi *присоветовать) dat.* cu *inf.* a da sfaturi, a sfătui, a povăţui.

советоваться, *-туюсь, -туешься vb. ipf. (pf. посоветоваться) с + instr.* **1.** a cere sfatul/părerea cuiva, a consulta pe cineva; *~ с доктором* a consulta un medic. **2.** a se consfătui, a delibera; *~ с друзьями* a se sfătui cu prietenii.

советск|ий *adj.* sovietic; *Советский Союз* Uniunea Sovietică; *~ая власть* puterea sovietică; *~ое государство* statul sovietic; *~ая армия* armata sovietică.

советчик, *-а m.* sfătuitor, povăţuitor sfetnic.

совещание, *-я n.* consfătuire, conferinţă; adunare; deliberare; *производственное ~* consfătuire de producţie; *суд удалился на ~* judecătorii s-au retras pentru deliberare.

совещательн|ый *adj.* consultativ; *~ орган* organ consultativ; *делегаты с ~ым голосом* delegaţi cu vot consultativ; *(jur.) ~ая комната* camera de consiliu.

совещаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se consfătui, a se sfătui; a delibera.

совин|ый *adj.* de bufniţă; *~ые глаза* ochi de bufniţă.

совка, *-и f.* **1.** *(ornit.)* ciuf, ciuhurez. **2.** fluture de noapte.

совладать, *-аю, -аешь vb. pf. с+instr.* a birui, a învinge, a înfrînge; a stăpîni; *~ с собой* a se birui pe sine, a se stăpîni.

совладелец, *-льца m. (jur.)* coproprietar.

совладение, *-я n. sg. (jur.)* coproprietate.

совлекать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *совлечь*

совлечь, *-еку, -ечёшь vb. pf. (ipf. совлекать) acuz. (înv.)* a scoate, a smulge ◇ *(fig.) ~ с кого-л. маску* a demasca pe cineva, a-l da de gol; *(fig.) ~ с пути истинного* a abate de la calea (cea) dreaptă.

совместимость, *-и f. sg.* compatibilitate; potrivire.

совместимый *adj.* compatibil; potrivit.

совместитель, *-я m.* cumulard.

совместительств|о, *-а n. sg.* cumul; *работать по ~у* a cumula funcţii.

совместительствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a cumula funcţii.

совмести|ть, *-ещу, -естишь vb. pf. (ipf. совмещать) acuz.* **1.** *(сочетать, содержать в себе)* a îmbina, a uni, a întruni, a împăca; *~ приятное с полезным* a îmbina frumosul cu utilul. **2.** *(mat.)* a face să coincidă.

совмести|ться, *-ится vb. pf. (ipf. совмещаться)* **1.** *(mat.)* a coincide; a se suprapune; *линии ~лись при наложении* liniile fiind suprapuse, au coincis. **2.** *(сочетаться)* a se îmbina.

совместно *adv.* împreună, laolaltă, în comun.

совместность, *-и f. (lingv.)* caracter sociativ; *~ действий* caracterul sociativ al acţiunii.

совместн|ый *adj.* **1.** în comun; colectiv; *~ая работа* muncă în comun/ colectivă; *~ое заседание* şedinţă comună; *~ые усилия* eforturi comune; *школа ~ого обучения* şcoală mixtă; *~ая собственность* proprietate comună, comunitate de bunuri. **2.** *(gram.)* sociativ.

совмещать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *совместить*. **2.** a cumula.

совмещаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *совместиться*. **2.** *pas.* de la *совмещать* **(1)**.

совмещение, *-я n.* **1.** îmbinare, reunire; împăcare. **2.** cumulare, cumul; *~ двух должностей* cumularea a două funcţiuni. **3.** *(mat.)* suprapunere; coincidere.

совнарком, *-а m. (înv.) = совет народных комиссаров* consiliul comisarilor poporului.

совок, *-вка m.* scafă, căuş; făraş.

совокупность, *-и f. sg.* ansamblu, totalitate; total, cumul.

совокупн|ый *adj.* **1.** comun, unit, reunit; global, total; *~ые усилия* eforturi unite, sforţări comune. **2.** solidar; *~ая ответственность* răspundere solidară.

совпадать, *-ает vb. ipf.* de la *совпасть*

совпадение, *-я n.* **1.** coincidenţă, convergenţă; *случайное ~* simplă coincidenţă. **2.** *(mat.)* coincidenţă; suprapunere.

совп|асть, *-адёт vb. pf. (ipf. совпадать) с + instr.* **1.** a coincide, a se petrece simultan. **2.** *с + instr.* sau fără *compl.* a coincide, a se potrivi, a fi identic; *показания свидетелей ~али* depoziţiile martorilor se potrivesc. **3.** *(mat.)* a coincide, a se suprapune exact.

совратитель, *-я m.* seducător.

совратить, *-ащу, -атишь vb. pf. (ipf. совращать) acuz.* a ademeni, a atrage; a seduce; *~ с пути истинного* a abate de la drumul cel drept.

совратиться, *-ащусь, -атишься vb. pf. (ipf. совращаться)* a se abate de la drumul cel drept, a face un pas greşit.

соврать, *-ру, -рёшь vb. pf. (ipf. врать)* a minţi, a spune o minciună.

совращать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *совратить*

совращаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *совратиться*. **2.** *pas.* de la *совращать*.

совращение, *-я n. sg.* ademenire, atragere; seducere.

современник, *-а m.* contemporan.

современность, *-и f. sg.* contemporaneitate, epocă contemporană; actualitate.

современн|ый *adj.* **1.** *cu dat.* contemporan. **2.** contemporan; actual; *~ая литература* literatură contemporană; *~ая история* istoria contemporană; *~ое положение* situaţie actuală. **3.** modern; *~ая техника* tehnică modernă.

совсем *adv.* **1.** cu totul, cu desăvîrşire; pe deplin; *~ новый* nou-nouţ; *~ не то* cu totul altceva; *~ недавно* recent. **2.** *(cu negaţie)* deloc; *мне это ~ не нравится* nu-mi place deloc; *я его ~ не знаю* nici nu-l cunosc; nu-l cunosc deloc; *я этого ~ не ожидал* nici nu m-am aşteptat la aşa ceva; *он ~ не горд* nu e deloc mîndru. **3.** cu totul, definitiv; *он уехал ~* a plecat definitiv.

совхоз, *-а m.* sovhoz.

совхозный *adj.* de sovhoz.

согбе́нный *adj. (înv.)* gîrbovit, adus de spate, încovoiat; ~ *года́ми* gîrbovit de ani.

согла́си|е, *-я n. sg.* **1.** consimțămînt, încuviințare, aprobare, asentiment; *дать ~ на что-л.* a-și da consimțămîntul, a consimți la ceva; *с моего́ ~я* cu asentimentul meu, cu învoirea mea; *с обою́дного ~я, по обою́дному ~ю* de comun acord; *с о́бщего ~я* cu voia tuturor; de comun acord; *молчали́вое ~* consimțămînt tacit. **2.** înțelegere, învoire, acord; *прийти́ к ~ю* a ajunge la o înțelegere, a cădea de acord. **3.** armonie, înțelegere; *жить в ~и* a trăi în bună înțelegere. **4.** *(ist.)* Antantă ◇ *(prov.) молча́ние — знак ~я* tăcerea înseamnă aprobare; *в ~и с чем-л.* în conformitate cu/în concordanță cu ceva.

согласи́тельн|ый *adj. (jur.)* de coordonare, de conciliere, de aplanare *(a conflictelor, neînțelegerilor etc.)*.

согласи́ть, *-шу́, -аси́шь vb. pf. (ipf. соглаша́ть) acuz.* a coordona, a concilia, a împăca, a pune de acord.

согласи́|ться, *-ашу́сь, -аси́шься vb. pf. (ipf. соглаша́ться)* **1.** *на + acuz.* sau cu *inf.* a consimți la ...; a-și da consimțămîntul, a accepta; *он ~лся поéхать* a consimțit să plece. **2.** *с + instr.* a aproba, a admite, a fi de acord cu ...; a accepta; *~ с чьим-л. мне́нием* a împărtăși părerea cuiva, a fi de acord cu părerea cuiva. **3.** *с + instr.* sau cu *inf.* a se învoi, a se înțelege, a cădea de acord, a conveni ◇ *~тесь, что ...* trebuie să recunoașteți că ...

согла́сно 1. *adv.* în bună înțelegere, în armonie; *жить ~* a trăi în bună înțelegere, a trăi în (perfectă) armonie (cu cineva). **2.** *adv.* armonios, cu armonie; *instr.* conform, în conformitate cu ...; după; potrivit; *~ зако́ну* sau *~ с зако́ном* conform legii, în conformitate cu legea; *~ догово́ру* după cum prevede contractul; conform înțelegerii; *~ мо́де* după modă; *~ с по́длинником* conform cu originalul; pentru conformitate (cu originalul).

согла́сн|ый [1] *adj.* **1.** *на + acuz.* care consimte la ..., care acceptă; care e gata să ...; *я согла́сен на все усло́вия* accept toate condițiile. **2.** *с + instr.* care aprobă, care e de acord, care are aceeași părere; *быть ~ым с кем-л.* a fi de acord, a fi de aceeași părere cu cineva; *быть ~ым с чем-л.* a aproba ceva; *согла́сен!* de acord! **3.** *(înv.)* conform, corespunzător. **4.** armonios; *~ое пе́ние* cîntare armonioasă. **5.** *(înv.)* unit, care trăiește în bună înțelegere/în perfectă armonie.

согла́сн|ый [2] *adj. (lingv.)* **1.** consonantic; *~ звук* sunet consonantic. **2.** **~ый,** *-ого m.* consoană, consonantă.

согласова́ни|е, *-я n. sg.* **1.** concordanță, coordonare; conciliere; elaborare (de comun acord), punere de acord; *по ~ю с ...* de comun acord cu ..., în urma înțelegerii cu ... **2.** *(gram.)* acord; *граммати́ческое ~* acord gramatical; *~ времён* concordanța timpurilor; *~ в падеже́* acord în caz.

согласо́ванно *adv.* de comun acord; în mod coordonat; *де́йствовать ~* a acționa de comun acord; a-și coordona activitatea.

согласо́ванность, *-и f. sg.* **1.** concordanță; caracter coordonat, coordonare. **2.** acord, congruență.

согласо́ванн|ый 1. *p.t.p.* de la *согласова́ть*. **2.** *adj.* (luat) de comun acord, convenit, coordonat; *~ые ме́ры* măsuri luate de comun acord; *~ые уси́лия* eforturi coordonate. **3.** *adj. (gram.)* acordat; *~ое определе́ние* atribut acordat.

согласова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. согласо́вывать) acuz.* sau *acuz.* cu *с + instr.* **1.** a coordona, a pune de acord, a pune în concordanță; *~ де́йствия* a coordona acțiunile. **2.** a se pune de acord (cu cineva), a obține aprobarea/asentimentul (cuiva). **3.** *(gram.)* a acorda.

соглас|ова́ться, *-су́ется vb. ipf. с + instr.* **1.** a se potrivi, a corespunde, a concorda. **2.** *(gram.)* a se acorda.

согласо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *согласова́ть*

согласо́вываться, *-ается vb. ipf. pas.* de la *согласо́вывать*

соглаша́тель, *-я m.* împăciuitorist, oportunist.

соглаша́тельский *adj.* împăciuitorist, oportunist.

соглаша́тельство, *-а n. sg.* împăciuitorism, oportunism; politică/activitate împăciuitoristă.

соглаша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *согласи́ть*.

соглаша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *согласи́ться*. **2.** *pas.* de la *соглаша́ть*.

соглаше́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* înțelegere, acord, învoire; *прийти́ к ~ю* a cădea de acord; *дости́чь ~я* a ajunge la o înțelegere; *по взаи́мному ~ю* de comun acord; *по ~ю с кем-л.* de acord cu cineva. **2.** acord; convenție, învoială; *заключи́ть ~* a încheia un acord; *торго́вое и платёжное ~* acord comercial și de plăți; *~ о переми́рии* convenție de armistițiu; *трудово́е ~* contract de muncă.

соглядата́й, *-я m. (înv.)* spion, iscoadă.

соглядата́йство, *-а n. (înv.)* spionare, iscodire.

согна́ть, *сгоню́, сго́нишь vb. pf. (ipf. сгоня́ть) acuz.* **1.** a alunga, a goni **2.** a mîna/a aduna la un loc. **3.** a scoate, a face să dispară.

согну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. гнуть(1, 2)* ◇ *~ в бара́ний рог кого́-л.* a strînge în chingă pe cineva; a pune cuiva lanțul în coarne; *~ кого́-л. в дугу́* a frînge cerbicea cuiva.

согну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. гну́ться) ~ в три поги́бели* a se încovoia tare, a se pleca la pămînt.

согражда́нин, *-а m. (înv.)* concetățean.

согрева́ние, *-я n. sg.* încălzire.

согрева́тельный *adj.* care încălzește.

согрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *согре́ть*.

согрева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *согре́ться*. **2.** *pas.* de la *согрева́ть*.

согре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. греть* și *согрева́ть) acuz.* a încălzi; *~ ру́ки* a încălzi mîinile.

согре́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. гре́ться* și *согрева́ться)* a se încălzi.

согреши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. греши́ть) acuz.* a păcătui.

со́да, *-ы f. sg.* sodă; *питьева́я ~* bicarbonat de sodiu, bicarbonat; *каусти́ческая ~* sodă caustică.

соде́йстви|е, *-я n.* ajutor, concurs, sprijin, contribuție; *оказа́ть ~* a-și da concursul; *при ~и кого́-л.* cu sprijinul/cu ajutorul cuiva, cu concursul cuiva.

соде́йствовать *-ствую -ствуешь vb. pf.* și *ipf. (pf. посоде́йствовать) dat.* a contribui, a ajuta; *~ успе́ху* a contribui la succes.

содержа́ни|е, *-я n. sg.* **1.** ținere, deținere; *~ под аре́стом* ținere sub stare de arest; deținere. **2.** întreținere, menținere; *~ до́ма в чистоте́* menținerea curățeniei în casă. **3.** conținut, fond. **4.** temă, subiect, conținut; *кни́га с интере́сным ~ем* carte cu subiect interesant; *кра́ткое ~* rezumat. **5.** tablă de materii, cuprins, sumar; *~ кни́ги* tabla de materii a cărții. **6.** conținut; proporție; *~ са́хара в свёкле* conținutul de zahăr din sfeclă. **7.** salariu, leafă; *двойно́й окла́д ~я* salariu dublu, leafă dublă; *о́тпуск с сохране́нием ~я* concediu plătit; *быть у кого́-л. на ~и* a fi întreținut de cineva.

содержа́нка, *-и f. sg. (înv.)* amantă, întreținută, metresă, țiitoare.

содержа́тель, *-я m. (înv.)* patron, proprietar; *~ гости́ницы* proprietarul hotelului.

содержа́тельность, *-и f. sg.* bogăție de conținut.

содержа́тельн|ый *adj.* plin de conținut, cu conținut bogat, substanțial.

содержа́ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. ipf. acuz.* **1.** a întreține, a hrăni; *~ семью́* a întreține familia; *~ а́рмию* a întreține armata. **2.** a deține, a ține; *~ под аре́стом* a deține în stare de arest; *~ в тюрьме́* a ține în închisoare. **3.** a întreține, a menține, a ține; *~ в поря́дке* a ține în ordine; *~ в чистоте́* a ține curat; *~ в испра́вности* a menține în bună stare. **4.** a conține, a cuprinde. **5.** a fi proprietar, a fi stăpîn; a administra.

содержа́ться, *-ержу́сь, -е́ржишься vb. ipf.* **1.** a fi a se afla; *~ под аре́стом* a fi arestat; *~ в тюрьме́* a fi, a se afla în închisoare. **2.** a fi păstrat/întreținut/menținut; *оде́жда соде́ржится в поря́дке* îmbrăcămintea este ținută în ordine. **3.** a fi, a se afla, a se găsi, a conține, a cuprinde.

содержи́мое, *-ого n. sg.* conținut.

содоваре́ние, *-я n. sg. (chim.)* fabricarea sodei.

со́дов|ый *adj.* de sodă; *~ая вода́* apă gazoasă, sifon.

содокла́д, *-а m.* coraport, coreferat.

содокла́дчик, *-а m.* coraportor, coreferent.

содо́м, *-а m. sg.* tămbălău, tărăboi, gălăgie, zgomot infernal.

содра́ть, *сдеру́, сдерёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. сдира́ть* și *драть)* a jupui, a desprinde, a smulge. **2.** *(ipf. драть)* a cere un preț mare, a jecmăni; *~ втри́дорога* a-i lua cuiva pielea *sau* șapte piei.

содра́|ться, *сдерётся vb. pf. (ipf. сдира́ться)* a se jupui.

содрога́ние, *-я n.* cutremurare, tresărire, tremur; *привести́ в ~* a face pe cineva să se cutremure.

содрога́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *содрогну́ться*

содрогну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. содрога́ться)* a se cutremura, a tresări; *~ от у́жаса* a se cutremura de groază.

содру́жеств|о, *-а n.* **1.** *sg.* prietenie, unire strînsă; cooperare; comuniune; *боево́е ~* frăție de arme; *рабо́тать в те́сном ~е с кем-л.* a lucra în strînsă colaborare cu cineva. **2.** cerc, asociație, uniune.

со́ев|ый *adj.* de soia.

соедине́ние, *-я n.* **1.** *sg.* unire, legare, joncțiune; conexare; adunare; *~ сил* unirea forțelor; *~ с гла́вными си́лами* joncțiune cu grosul armatei; *~ по телефо́ну* legătură telefonică. **2.** *(tehn.)* cuplare; conectare, îmbinare; racord, legătură. **3.** *(mil.)* formație mare, unitate; *~ кораблей* mare unitate navală; *раке́тное ~* mare unitate de rachete; *та́нковое ~* formație de tancuri. **4.** *(mat. chim.)* combinație; *хими́ческое ~* combinație chimică. **5.** *(jur.)* conexare; *~ двух дел* conexare a două cauze.

соедини́тель, *-я n.* **1.** *(el.)* conector. **2.** *(tele)* selector ◇ *(auto) ~ ка́белей* racord de cablu.

соедини́тельн|ый *adj.* **1.** *(anat.)* conjunctiv; *~ая ткань* țesut conjunctiv. **2.** *(lingv.)* copulativ; *~ сою́з* conjuncție copulativă. **3.** *(tehn.)* de cuplare; de conectare; de legare; *~ рука́в* tub flexibil de cuplare.

соедини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. соединя́ть) acuz.* **1.** a uni, a reuni, a împreuna, a aduna; *~ свои́ си́лы* a-și uni forțele. **2.** *(tehn.)* a cupla; a conecta; a lega; a face legătură, a racorda; *~ электри́ческие провода́* a conecta conductorii electrici. **3.** a pune de acord, a lega, a uni, a îmbina; *~ тео́рию с пра́ктикой* a îmbina teoria cu practica. **4.** *(chim.)* a combina. **5.** a pune în legătură; a face legătura, a lega; *~ два го́рода автостра́дой* a lega două orașe printr-o autostradă. **6.** *(jur.)* a conexa.

соедини́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. соединя́ться)* **1.** a se împreuna; a se contopi; a se uni, a se reuni; *войска́ ~лись* oștile s-au unit, au făcut joncțiune. **2.** a se lega, a se uni *(prin atingere)*, a se cupla. **3.** *(совместить)* a se îmbina, a se uni. **4.** a intra în legătură, a lua contact cu … ; *~ по телефо́ну* a lua contact cu cineva prin telefon.

соединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соедини́ть*

соединя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *соедини́ться*

сожале́ни|е, *-я n.* regret, dor, părere de rău, milă, compătimire, compasiune; *чу́вствовать ~ к кому́-л.* a compătimi pe cineva; *из ~я* din milă; *возбужда́ть ~ в ком-л.* a inspira milă cuiva; *де́йствовать без ~я* a proceda fără milă/cu cruzime ◇ *(cuv. modal) к (вели́кому, кра́йнему) ~ю* spre marele meu regret; păcat că …

сожале́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. prepl.* sau cu *conj. что* a regreta a-i părea (cuiva) rău.

сожже́ни|е, *-я n. sg.* ardere, incinerare, cremațiune; *преда́ть ~ю* a arde, a incinera; *(ist.) ~ на костре́* ardere pe rug.

сожи́тель, *-я m.* **1.** colocatar. **2.** concubin.

сожи́тельство, *-а n. sg.* **1.** conviețuire, viață laolaltă, trai în comun; *бра́чное ~* conviețuire conjugală, trai conjugal. **2.** concubinaj.

сожи́тельствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. с + instr.* **1.** a locui împreună, a conviețui. **2.** a trăi în concubinaj.

сожра́ть, *-жру́, -жрёшь vb. pf.* de la *жрать*

созва́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *созвони́ться*

созва́ть, *-зову́, -зовёшь vb. pf. (ipf. созыва́ть) acuz.* **1.** *(ipf.* și *сзыва́ть)* a invita, a pofti, a chema. **2.** a convoca; *~ парла́мент* a convoca parlamentul.

созве́здие, *-я n.* **1.** *(astron.)* constelație. **2.** *(fig.)* pleiadă; *~ тала́нтов* pleiadă de talente.

созвони́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. созва́ниваться)* a se înțelege prin telefon; a lua legătura prin telefon.

созву́чие, *-я n.* consonanță, armonie, acord, paronimie.

созву́чность, *-и f. sg.* armonie, caracter armonios; acord, concordanță.

созву́чн|ый *adj.* **1.** *(muz. înv.)* armonios, consonant; *~ые акко́рды* acorduri armonioase. **2.** *(fig.)* corespunzător, potrivit cu … ; în concordanță cu … ; *~ моме́нту* corespunzător momentului; *~ эпо́хе* în pas cu vremea, în spiritul vremii.

создава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *созда́ть*.

созда́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* creare, făurire, constituire, instituire, înființare; *~ но́вых форм жи́зни* crearea unor noi forme de viață. **2.** *(творение, произведение)* creație, operă; *~я худо́жника* creațiile artistului. **3.** făptură, ființă; *преле́стное ~* o ființă fermecătoare.

созда́тель, *-я m.* **1.** creator, făuritor, fondator, întemeietor, înfăptuitor. **2.** *(bis.)* creator, ziditor, demiurg.

созда́ть, *-а́м, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. создава́ть* și *созида́ть) acuz.* a crea, a făuri; a fonda, a întemeia, a înfăptui; *~ произведе́ние иску́сства* a crea o operă de artă; *~ тео́рию* a emite o teorie; *~ роль* a crea un rol; *~ благоприя́тные усло́вия* a crea condiții favorabile; *~ впечатле́ние* a crea impresia; *~ резе́рвы* a crea rezerve.

созда́|ться, *-а́стся vb. pf. (ipf. создава́ться)* a se crea, a lua naștere, a se forma; *~лось впечатле́ние, что* … s-a creat impresia că … ; *в ~вшейся обстано́вке* în situația creată.

созерца́ние, *-я n. sg.* contemplare, visare; meditație.

созерца́тель, *-я m.* contemplator, observator pasiv, visător.

созерца́тельность, *-и f. sg.* contemplativitate, contemplație; visare, reverie.

созерца́тельн|ый *adj.* contemplativ; visător, cufundat în reverie.

созерца́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a contempla.

созида́ние, *-я n. sg.* creație, creare, făurire, plăsmuire; construcție.

созида́тель, *-я m.* creator, făuritor; întemeietor; constructor.

созида́тельн|ый *adj.* creator; constructiv.

созида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. созда́ть) acuz.* **1.** a crea, a făuri; **2.** a construi, a clădi, a ridica. **3.** a întemeia.

созна|ва́ть, *-наю́, -наёшь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *созна́ть*. **2.** *acuz.* a cunoaște, a percepe, a-și da seama.

созна|ва́ться, *-наю́сь, -наёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *созна́ться*. **2.** *pas.* de la *сознава́ть*.

созна́ни|е, *-я n. sg.* **1.** conștiință; *кла́ссовое ~* conștiință de clasă; *~ до́лга* conștiința datoriei. **2.** cunoștință; *потеря́ть ~* a-și pierde cunoștința, a leșina; *прийти́ в ~* a-și recăpăta cunoștința, a-și veni în fire.

созна́тельно *adv.* **1.** (în mod) conștient, conștiincios. **2.** *(наме́ренно, с умыслом)* intenționat, premeditat; *сде́лать что-л. ~* a face ceva intenționat.

созна́тельность, *-и f. sg.* **1.** conștiință; conștiinciozitate; *кла́ссовая ~* conștiință de clasă; *полити́ческая ~ масс* conștiința politică a maselor. **2.** *(преднаме́ренность)* caracter intenționat/voit, intenție, premeditare.

созна́тельн|ый *adj.* **1.** rațional, conștient, conștiincios; *~ое отноше́ние к чему́-л.* atitudine conștientă față de ceva. **2.** intenționat, voit; *~ обма́н* înșelare intenționată.

созна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. сознава́ть) acuz.* a înțelege, a-și da seama de … ; a fi conștient de … ; a recunoaște, a mărturisi.

созна́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. (ipf. сознава́ться) dat.* cu *в + prepl.* a recunoaște, a mărturisi; *~ в свои́х оши́бках* a-și recunoaște greșelile ◇ *(cuv. modal) нельзя́ не ~* sau *на́до ~* recunosc; mărturisesc; trebuie să recunoaștem.

созорнича́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *озорнича́ть*.

созрева́ние, *-я n. sg.* dare în pîrg; pîrguire; coacere, maturizare.

созрева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. созре́ть)* a da în pîrg, a se coace, a se maturiza.

созре́вш|ий **1.** *part. trec. act.* de la *созре́ть*. **2.** *adj.* copt, matur, ajuns la maturitate.

созре́|ть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *зреть*[1] şi *созрева́ть*

созы́в, *-а m. sg.* **1.** convocare; *~ собра́ния* convocarea adunării. **2.** legislatură; *пе́рвая се́ссия второ́го ~а* prima sesiune a celei de-a doua legislaturi.

созыва́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *созва́ть*

созыва́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* (de la *созыва́ть)* a fi convocat.

соизволе́ние, *-я n. sg., (înv. şi ironic)* bunăvoinţă.

соизво́ли|ть, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. соизволя́ть)* cu *inf. (înv.* şi *ironic)* a binevoi, a catadicsi, a găsi de cuviinţă.

соизволя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соизво́лить*

соизмери́мость, *-и f. sg. (mat.)* comensurabilitate.

соизмери́м|ый *adj.* comensurabil; comparabil; *~ые величи́ны* mărimi comensurabile; *(fig.) ~ые поня́тия* noţiuni comparabile.

соиска́ние, *-я n. sg.* obţinere; *диссерта́ция на ~ до́кторской сте́пени* disertaţie pentru obţinerea titlului de doctor.

соиска́тель, *-я m.* concurent, candidat la un premiu, candidat la un titlu ştiinţific.

со́йка, *-и f. (ornit.)* gaiţă.

сойти́[1], *сойду́, сойдёшь vb. pf. (ipf. сходи́ть)* **1.** *с + gen.* cu *на + acuz.* a pogorî, a coborî; *~ с горы́* a coborî de pe munte. **2.** *с + gen.* a părăsi; *~ с доро́ги* a părăsi drumul; *~ с рельс* a deraia. **3.** *с + gen.* a dispărea; a se retrage; a se lua ◇ *~ со сце́ны* a părăsi scena; *~ с ума́* a-şi ieşi din minţi, a înnebuni; *~ в моги́лу* a muri; *~ на нет* a pierde orice valoare/orice însemnătate, a ajunge la zero.

сойти́[2], *сойду́, сойдёшь vb. pf. (ipf. сходи́ть)* **1.** *за + acuz.* a trece/a fi luat drept...; *~ за настоя́щего актёра* a trece drept un adevărat actor. **2** *impers.* a trece; *всё сошло́ хорошо́* totul a trecut cu bine; *сойдёт и так* merge şi aşa ◇ *~ с рук* a rămîne nepedepsit, a ieşi basma curată; *(fam.) не ~ с рук* a nu-i merge, a nu ţine.

сойти́сь, *сойду́сь, сойдёшься vb pf. (ipf. сходи́ться)* **1.** a se întîlni; *~ на перекрёстке* a se întîlni la răspîntie. **2.** *(встречаться)* a se aduna, a se întruni. **3.** *(fig.)* a se împrieteni, a lega prietenie. **4.** a trăi împreună, a trăi în concubinaj. **5.** *в, на + prepl.* sau *instr. (fig.)* a fi/a cădea de acord, a se potrivi, a se înţelege; *~ во мне́ниях* a se potrivi în păreri; *не ~ в цене́* a nu se înţelege la preţ. **6.** a ajunge, a se închide. **7.** *(fig.)* a coincide, a se potrivi; *ци́фры сошли́сь* cifrele se potrivesc; *показа́ния свиде́телей сошли́сь* depoziţiile martorilor au coincis.

сок, *-а m.* suc, zeamă, sevă; *виногра́дный ~* must; *фрукто́вый ~* zeamă/suc de fructe; *(fiziol.) желу́дочный ~* suc gastric; ◇ *(fig.) вари́ться в со́бственном ~у́* a se izola în cercul propriilor sale interese; *в по́лном ~у́* sau *в ~у́* în plină putere, în floarea vîrstei; *вы́жать все ~и из кого́-л.* a exploata crunt pe cineva, a stoarce pe cineva de vlagă.

соквартира́нт, *-а m.* colocatar.

сокодвиже́ние, *-я n. (bot.)* circulaţia sevei.

со́кол, *-а m.* şoim; *(folc). я́сный ~* şoiman ◇ *гол как соко́л* sărac lipit pămîntului.

соколёнок, *-нка m.* pui de şoim.

соко́лий *adj. (înv.)* de şoim; *~ глаз* ochi de şoim.

соколи́н|ый *adj.* **1.** de şoim, cu şoimi; *~ая охо́та* vînătoare cu şoimi; *(fig.) ~ые о́чи* ochi de şoim. **2.** **~ые**, *-ых (ornit.)* falconide.

соко́льник, *-а m.* crescător de şoimi, şoimar.

соко́льничий, *-его m. (ist.)* şoimar.

соконденса́ция, *-и f. (chim.)* condensare mixtă.

сокоотжима́лка, *-и f.* aparat pentru stoarcerea sucului.

сократи́мость, *-и f. sg.* **1.** *(mat.)* reductibilitate. **2.** *(fiziol.)* contractibilitate.

сократи́м|ый *adj.* **1.** *(mat.)* reductibil; *~ая дробь* fracţie reductibilă. **2.** *(fiziol.)* contractibil.

сократи́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. сокраща́ть) acuz.* **1.** a scurta, a prescurta; *~ статью́* a scurta un articol; *~ сро́ки* a reduce termenele. **2.** a reduce, a micşora; *~ расхо́ды* a reduce cheltuielile. **3.** *(уволить)* a pune în disponibilitate, a elibera din serviciu; *~ шта́ты* a reduce personalul. **4.** *(mat.)* a simplifica, a reduce; *~ дробь* a simplifica o fracţie.

сократи́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. сокраща́ться)* **1.** a se scurta, a se micşora; *дни ~лись* zilele s-au micşorat. **2.** a se reduce; *расхо́ды ~лись* cheltuielile s-au redus. **3.** *(mat.)* a se simplifica, a se reduce. **4.** *(fiziol.)* a se contracta. **5.** a se restrînge; a-şi micşora cheltuielile.

сокраща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сократи́ть*

сокраща́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сократи́ться*. **2.** *pas.* de la *сокраща́ть*.

сокраще́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* scurtare, prescurtare. **2.** *sg.* reducere, micşorare; *~ рабо́чего дня* reducerea zilei de muncă; *~ вооруже́ний* reducerea înarmărilor; *~ шта́тов* reducerea personalului; reducerea schemei; *~ расхо́дов* reducerea cheltuielilor. **3.** *(аббревиатура)* prescurtare, abreviere; *спи́сок усло́вных ~й* listă de prescurtări, lista abrevierilor. **4.** *(mat.)* reducere, simplificare. **5.** *(fiziol.)* contractare, contracţie; *~ му́скулов* contractarea muşchilor.

сокращённо *adv.* pe scurt, prescurtat (în mod) sumar; *изложи́ть что-л. ~* a expune ceva pe scurt/rezumativ.

сокращённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *сократи́ть*. **2.** *adj.* prescurtat, redus, sumar *в ~ом ви́де* în formă prescurtată; *~ое сло́во* cuvînt abreviat; *~ курс* curs scurt.

сокрове́нность, *-и f. sg.* caracter intim; taină.

сокрове́нный *adj.* ascuns, tainic; intim.

сокро́вище, *-а n.* comoară, tezaur; odoare.

сокро́вищница, *-ы f.* tezaur, patrimoniu.

сокруша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сокруши́ть*

сокруша́|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *prepl.* a se întrista, a se mîhni. **2.** *pas.* de la *сокруша́ть*.

сокруше́ние[1], *-я n.* tristeţe, mîhnire, durere adîncă, dezolare.

сокруше́ние[2], *-я n. sg.* nimicire, zdrobire, distrugere.

сокрушённо *adv.* cu tristeţe.

сокрушённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *сокруши́ть*[1,2]. **2.** *adj.* mîhnit, îndurerat, dezolat.

сокруши́тельность, *-и f. sg.* caracter nimicitor/distrugător.

сокруши́тельный *adj.* nimicitor, distrugător, zdrobitor; *нанести́ ~ уда́р* a da o lovitură nimicitoare.

сокруши́ть[1], *-шу, -ши́шь vb. pf. (ipf. сокруша́ть) acuz.* a nimici, a distruge, a zdrobi, a doborî.

сокруши́ть[2], *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. сокруша́ть) acuz.* a întrista, a amărî, a mîhni.

сокры́тие, *-я n. sg.* ascundere, tăinuire; dosire.

сокры́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *сокры́ть*. **2.** *adj.* tăinuit, tainic, ascuns.

сокры́ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. acuz. (înv.)* a ascunde, a tăinui, a dosi.

соку́рсник, *-а m.* coleg de curs/de an *(la facultate)*.

солга́ть, *-лгу́, -лжёшь vb. pf. (ipf. лгать)* a minţi, a spune o minciună.

солда́т, *-а m.* soldat, ostaş; *~ сро́чной слу́жбы* soldat în termen; *служи́ть в ~ах* a face serviciul militar ◇ *плох тот ~, что не ме́тит в генера́лы* fiecare soldat trebuie să viseze la bastonul de mareşal.

солда́тик, *-а m. dim.* soldăţel; *оловя́нные ~и* soldaţi de plumb *(jucărie)*.

солда́тка, *-и f.* soţie de soldat.

солдатня́, *-и́ f. sg. (peior.)* soldăţime.

солда́тский *adj.* de soldat, soldăţesc, ostăşesc.

солда́тчина, *-ы f. sg.* **1.** *(ist.)* recrutare. **2.** *(înv.)* cătănie, militărie, serviciul militar.

солдафо́н, *-а m. (înv.)* soldăţoi.

солдафо́нский *adj. (înv.)* de soldăţoi.

солдафо́нство, *-а n. sg. (înv.)* atitudine de soldăţoi.

солева́р, *-а m.* muncitor la extragerea sării.

солевaрéние, *-я n. sg.* extragerea sării *(prin evaporare).*

солевáренный *adj.* de/ pentru extras sare *(prin evaporare).*

солевáрница, *-ы f.* întreprindere pentru extragerea sării *(prin evaporare).*

солевáрный *adj. v. солевáренный.*

солевáрня, *-и f. v. солевáрница.*

солевóй *adj.* salin; ~ *раствóр* soluţie salină.

солелóмня, *-и f.* ocnă, salină.

солемéр, *-а m.* salinometru.

солéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* sărare, sărat; murat; punere la murat; ~ *огурцóв* muratul castraveţilor. **2.** *(mai ales la pl.)* murături, sărături; produse conservate *(prin sărare)*; *домáшние ~я* murături de casă; *запáс ~й* provizie de murături/ de sărături.

соленóид, *-а m. (el.)* solenoid.

соленóсность, *-и f.* salinitate.

соленóсный *adj.* salifer.

солёност/ь, *-и f. sg.* salinitate; *стéпень ~и* grad de salinitate.

солён|ый *adj.* **1.** sărat, salin; *~ые озёра* lacuri sărate. **2.** murat, sărat; *~ые огурцы́* castraveţi muraţi; *~ая ры́ба* peşte sărat. **3.** *(fig.)* sărat, piperat; ~ *анекдóт* anecdotă piperată. **4.** *~ое, -ого n. sg.* mîncăruri sărate; murături, sărături; *не есть ~ого* a nu mînca nimic sărat.

солеобразовáние, *-я n.* formarea sărurilor.

солепромы́шленность, *-и f. sg.* industria sării.

солеразрабóтки *pl.* ocnă, salină, întreprindere pentru extragerea sării.

солерóс, *-а m. (bot.)* iarbă-sărată, brîncă, iarba-porcului.

солесодержáние, *-я n.* salinitate.

солецúзм, *-а. (lit. lingv.)* solecism.

солидаризáция, *-и f. sg.* solidarizare

солидаризúроваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf. с+ instr.* a se solidariza.

солидáрно *adv.* (în mod) solidar; *отвечáть за что-л.* ~ a răspunde în mod solidar pentru ceva; *дéйствовать* ~ a acţiona în mod solidar.

солидáрност|ь, *-и f. sg.* **1.** solidaritate, solidarizare; *из ~и* din spirit de solidaritate. **2.** *(jur.)* răspundere solidară, solidaritate.

солидáрн|ый *adj. с + instr.* **1.** solidar, unit; *быть ~ым с кем-л.* a se solidariza cu cineva, a fi solidar cu cineva. **2.** *(jur.)* solidar; *~ая отвéтственность* răspundere solidară; *~ые обязáтельства* obligaţii solidare.

солúдно *adv.* **1.** solid. **2.** temeinic. **3.** serios; cu prestanţă; ~ *вестú себя́* a se purta ca un om serios. **4.** bine, mult; ~ *зарабáтывать* a cîştiga bine.

солúдность, *-и f. sg.* **1.** soliditate; temeinicie; ~ *знáний* temeinicia cunoştinţelor. **2.** seriozitate, prestanţă.

солúдн|ый *adj.* **1.** solid, rezistent, trainic, adînc, serios. **2.** temeinic, adînc, serios, solid. **3.** serios, aşezat; impozant, impunător; ~ *вид* înfăţişare impozantă. **4.** înaintat în vîrstă; *человéк ~ых лет* om în vîrstă. **5.** mare, însemnat, important; *~ая сýмма* sumă importantă.

солидóл, *-а m. (tehn.)* unsoare consistentă.

солúльн|ый *adj.* de sărat; de murat.

солúльщик, *-а m.* sărător.

солипсúзм, *-а m. sg. (fil.)* solipsism.

солипсúст, *-а m. (fil.)* solipsist.

солипсúческий *adj. (fil.)* de/ referitor la solipsism.

солúст, *-а m.* solist, solo.

солúстка, *-и f.* solistă.

солитéр, *-а m.* solitar, briliant mare.

солитёр, *-а m. (zool.)* tenic, panglică.

солúть, *-солю́, сóлишь vb. ipf. (pf посолúть) acuz.* **1.** a pune sare, a săra; **2.** *(pf.* şi *засолúть)* a pune la săra; a pune la murat; ~ *ры́бу* a pune peşte la sărat; ~ *огурцы́* a pune castraveţi la murat.

сóлка, *-и sg.* sărare; murare.

сóлнечн|ый *adj.* **1.** solar, de soare; *~ые лучú* raze solare; ~ *спéктр* spectru solar; *~ое затмéние* eclipsă de soare; *~ые часы́* cadran solar; *~ые вáнны* băi de soare **2.** însorit, cu soare; ~ *день* zi însorită; *~ая сторонá дóма* latura însorită a casei. **3.** *(fig.)* voios, vesel, radios, luminos; *~ое настроéние* dispoziţie bună, voioşie ◇ *(anat.) ~ое сплетéние* plex solar, plexus; *(med.)* ~ *удáр* insolaţie.

сóлнц|е, *-а n.* soare; *на восхóде ~а* la răsărit de soare; *до ~а* în zori de zi, înainte de a se crăpa de ziuă; *при захóде*

~а la asfinţit de soare ◇ *гóрное* ~ lampă de cuarţ; raze ultraviolete; *(prov.) покá ~ взойдёт, росá óчи вы́ест* pînă ajungi la Dumnezeu te mănîncă sfinţii.

солнцеворóт, *-а m. v. солнцестоя́ние.*

солнцезащúтн|ый *adj.* de protecţie contra soarelui; *~ые очкú* ochelari de soare.

солнцепёк, *-а m. sg.* arşiţa soarelui; *сидéть на ~е* a sta în bătaia soarelui.

солнцестоя́ние, *-я n. (astr.)* solstiţiu; *лéтнее/зúмнее* ~ solstiţiu de vară/de iarnă.

сóло 1. *n. indecl. (muz.)* solo; ~ *для скрúпки* solo pentru vioară. **2.** *adv.* solo; *игрáть/петь* ~ a cînta solo; *танцевáть* ~ a dansa solo.

солов|éй, *-вья́ m.* privighetoare ◇ *(prov.) ~ья́ бáснями не кóрмят* mulţumirea seacă nimănui nu-i e dragă; decît de zece ori da, mai bine o dată na.

соловéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pop.)* **1.** *(pf. осоловéть)* a se moleşi; a deveni somnoros; a moţăi. **2.** *(pf. посоловéть)* a avea privirea întunecată, a avea ochii tulburi.

соловьи́н|ый *adj.* de privighetoare; *~ые трéли* triluri de privighetoare.

сóлод, *-а m.* malţ, slad.

солóдка, *-и f. sg. (bot.)* lemn-dulce, rădăcină-dulce, iarbă-dulce.

солодкó ый *adj. (bot.)* de lemn-dulce; *(farm.)* ~ *кóрень* rădăcină de lemn dulce.

солодóвенный *adj.* de malţ; ~ *завóд* fabrică de malţ.

солодóвый *adj.* din malţ; ~ *сáхар* maltoză.

соложéние, *-я n. sg.* prefacerea orzului în malţ.

солóма, *-ы f. sg.* paie; *ячмéнная* ~ paie de orz.

солóменн|ый *adj.* de paie; *~ая шля́па* pălărie de paie; *~ого цвéта* de culoarea paiului ◇ *(glumeţ)* ~ *вдовéц* bărbat despărţit temporar de soţia sa; *~ая вдовá* soţie despărţită vremelnic de soţ.

солóмина, *-ы f.* pai, fir de pai.

солóминк|а, *-и f. dim.* fir de pai ◇ *(prov.) утопáющий хватáется за ~у* înecatul se agaţă şi de un fir de pai.

солóмистый *adj.* păios.

соломúт, *-а m.* solomit, placă de paie.

солóмк|а, *-и f. sg.* **1.** *dim.* păişor, păiuş, păişoare. **2.** paie scurte *sau* moi ◇ *жáреный картóфель ~ой* cartofi pai; *(prov.) кáбы знать, где упáсть, так ~и припáсть* de-ar şti omul ce-ar păţi, dinainte s-ar păzi.

соломорéзка, *-и f.* maşină de tocat paie, tocătoare de paie.

солонúна, *-ы f. sg.* carne sărată.

солонúнный *adj.* de/din carne sărată.

солóнка, *-и f.* solniţă.

сóлоно 1. *adv.* sărat. **2.** *pred. impers.* e sărat; *во рту* ~ am un gust sărat în gură ◇ *(pop.) емý ~ пришлóсь/достáлось* a păţit-o rău; a mîncat papară; *не ~ хлебáвши* (a rămîne) cu buzele umflate.

солоновáтый *adj.* cam sărat, puţin sărat.

солончáк, *-а m. (geol.)* teren salin, sărătură.

солончакóв|ый *adj. (geol.)* de teren salin, de sărătură.

сол|ь [1], *-и f.* **1.** sare; *столóвая* ~ sare de masă; *повáренная* sare de bucătărie; *морскáя* ~ sare de mare; *кáменная* ~ sare gemă; *(farm.) англúйская* ~ sare amară; *(chim.) бертолéтовая* ~ sarea lui Bertholet. **2.** *(fig.)* haz; *анекдóт без ~и* glumă nesărată, glumă fără haz ◇ ~ *землú* sarea pămîntului; *аттúческая* ~ sare atică, ironie fină.

соль [2] *n. indecl. (muz.)* sol; *ключ ~* cheia de sol.

сóльдо *n. indecl.* soldiu *(monedă italiană).*

сóльный *adj. (muz.)* de solo, solo; *~нóмер* număr solo ◇ ~ *концéрт* recital.

сольфéджио *n. indecl. (muz.)* solfegiu.

соля́нка, *-и f. (bot.)* săricică, tîrtan.

солянокúслый *adj. (chim.)* clorhidric.

солян|óй *adj.* salin, de sare; *~ы́е кóпи* salină, ocnă; *~óе óзеро* lac sărat; *~ы́е пласты́* straturi de sare.

соля́н|ый *adj. (în expr.) ~ая кислотá* acid clorhidric.

соляризáция, *-и f. sg.* **1.** helioterapie, tratament cu băi de soare. **2.** *(foto)* solarizare.

соля́рий, *-я m.* solariu.

соля́ров|ый *adj. (în expr.) ~ое ма́сло* ulei solar.

сом, *-а́ m. (iht.)* somn ◇ *(prov.) попа́сть как~в вершу́* a cădea ca musca-n lapte.

со́ма, *-ы f. (biol.)* somă.

сомати́ческ|ий *adj. (med.)* somatic; *~ие боле́зни* boli somatice; *~ие кле́тки* celule somatice.

со́мкнутый 1. *p.t.p.* de la *сомкну́ть.* **2.** *adj.* strîns, compact; *(mil.) ~ поря́док/ строй* rînduri strînse.

сомкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. смыка́ть) acuz.* **1.** a strînge, a uni; *~ ряды́* a strînge rîndurile **2.** *(înv.)* a închide *(ochii)*; *не ~ глаз* a nu închide ochii, a nu dormi.

сомкну́/тяся *-нётся (pers.* **1** *și* **2** *nefolosite) vb. pf. (ipf. смыка́ться)* **1.** a se strînge, a se uni; *ряды́ ~лись* rîndurile s-au strîns. **2.** a se închide *(despre ochi)*; *уста́лые ве́ки ~лись* pleoapele trudite s-au închis.

сомнамбу́л, *-а m.* somnambul, lunatic.

сомнамбу́ла, *-ы m.și f. v. сомнамбу́л.*

сомнамбули́зм, *-а m. sg.* somnambulism.

сомнамбули́ческий *adj.* de somnambulism.

сомнева́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. в + prepl.* sau cu *conj. что* a se îndoi a sta la îndoială, a fi în dubiu; *~ в чём-л.* a se îndoi de ceva; *я не ~юсь, что ..,* nici nu mă îndoiesc că ...

сомне́ни|е, *-я n.* **1.** îndoială, dubiu, șovăială; *подверга́ть ~ю* a pune la îndoială; *испы́тывать ~я* a sta la îndoială, a fi în dubiu; *терза́ться ~ями* a fi chinuit/a fi ros de îndoială; *рассе́ять ~я* a risipi îndoielile; *без ~я; вне (вся́кого) ~я* indiscutabil, fără îndoială. **2.** nedumerire; *разреши́ть все ~я* a înlătura orice nedumerire.

сомни́тельно 1. *adv.* (în mod) îndoielnic, problematic; *~ чи́стый* de o curățenie îndoielnică. **2.** *pred. impers.* e îndoielnic, e problematic; *~, придет ли он* e problematic dacă vine.

сомни́тельность, *-и f. sg.* caracter nesigur/îndoielnic/dubios.

сомни́тельн|ый *adj.* **1.** îndoielnic, problematic, nesigur; *~ успе́х* succes îndoielnic. **2.** dubios, suspect, care dă de bănuit; *~ая ли́чность* persoană dubioasă; *~ая репута́ция* reputație dubioasă; *челове́к с ~ым про́шлым* om cu trecut dubios. **3.** *(fig.)* echivoc, ambiguu.

сомно́житель, *-я m. (mat.)* factor.

сомо́в|ий, *-ья, -ье adj.* de, din somn; *~ья уха́* ciorbă de somn.

сомо́вина *-ы f. sg.* carne de somn.

сон, *-сна m.* **1.** *sg.* somn; *здоро́вый ~* un somn sănătos; *кре́пкий ~* somn profund; *спать кре́пким* sau *мёртвым сном* a dormi buștean, a dormi dus; *беспробу́дный ~* somn greu/adînc; somn de plumb; *спать/засну́ть сном пра́ведника/пра́ведных* a dormi adînc/ liniștit; *погрузи́ться в ~* a adormi; *на ~ гряду́щий* înainte de culcare; *(fig.) засну́ть ве́чным сном* a adormi pe veci; *во сне* în somn, în timpul somnului; *сквозь ~* prin somn; *меня́ кло́нит ко сну* mă îmbie la somn, mi-e somn. **2.** vis; *ви́деть ~* a visa, a avea un vis; *вкуша́ть ~* a se cufunda în vis; *как во сне* ca în vis ◇ *ни сном, ни ду́хом не винова́т* n-am nici o vină; nici în vis nu am greșit; *со сна* abia trezit; *(pop.) сна ни в одно́м глазу́ нет* nu mi-e somn deloc; *(glumeț) что сей сон зна́чит?* ce înseamnă asta?; *прия́тного сна!* somn ușor!

сона́нт, *-а m. (lingv.)* sonantă.

сонасле́дник, *-а m. (jur.)* comoștenitor; cosuccesor.

сонасле́дование, *-я n. (jur.)* comoștenire.

сонасле́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* și *ipf. (jur.)* a comoșteni.

сона́та, *-ы f. (muz.)* sonată.

сонати́на, *-ы f. (muz.)* sonatină.

сона́тный *adj. (muz.)* de sonată.

соне́т, *-а m. (lit.)* sonet.

соне́тный *adj. (lit.)* de sonet.

сонли́вец, *-вца m. (înv.)* (om) somnoros.

сонли́вость, *-и f. sg.* somnolență, piroteală; *боле́зненная ~* somnolență, bolnăvicioasă.

сонли́вый *adj.* somnoros, somnolent, molatic, indolent.

сонм, *-а m.* puzderie, sumedenie; gloată, droaie.

со́нник, *-а m. (înv.)* carte de vise, tălmăcitor de vise.

со́нн|ый *adj.* **1.** adormit, care doarme; *~ое ца́рство* împărăția somnului. **2.** de somn; *~ые виде́ния* visuri. **3.** somnoros, somnolent; *~ое состоя́ние* stare de somnolență; *~ вид* înfățișare somnoroasă; *~ые глаза́* ochi somnoroși. **4** *(fig.)* indolent, molatic, inactiv. **5.** somnifer, soporific; *~ые ка́пли* picături soporifice ◇ *(anat.) ~ая арте́рия* carotidă; *(med.) ~ая боле́знь* boala somnului.

соно́рн|ый *adj. (lingv.)* sonor; *~ые согла́сные* consoane sonore.

сонь, *-и f. (poetic)* somnolență.

соня[1], *-и m.* și *f.* om căruia îi place să doarmă mult.

соня[2], *-и f. (zool.)* chițcan.

сообража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сообрази́ть.*

соображе́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* înțelegere, pricepere; chibzuire, gîndire, judecată; *поступи́ть без ~я* a proceda fără a se gîndi. **2.** motiv, rațiune, considerație considerent; *по фина́нсовым ~ям* din motive de ordin financiar; *по такти́ческим ~ям* pentru considerații de ordin tactic; *приня́ть в ~* a lua în considerație, a ține seamă; *у меня́ есть свои́ ~я* am motivele mele.

сообрази́тельность, *-и f. sg.* perspicacitate, inteligență, agerime.

сообрази́тельный *adj.* ager, perspicace, inteligent, isteț.

сообрази́|ть, *-жу́, -ази́шь vb. pf. (ipf. сообража́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a chibzui, a cîntări, a cumpăni. **2.** a înțelege, a pricepe, a sesiza; *я сра́зу ~л* am priceput de îndată; *~ в чём де́ло* a pricepe despre ce e vorba.

сообра́зно *adv.* potrivit, conform; în concordanță cu ...; *поступа́ть ~ с зако́ном* a proceda conform legii; *~ с обстоя́тельствами* după împrejurări.

сообра́зность, *-и f. sg.* potrivire, conformitate, concordanță.

сообра́зный *adj.* potrivit, corespunzător, conform.

сообразова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* cu *с + instr.* a pune de acord, a pune în concordanță, a potrivi; *~ расхо́ды с дохо́дами* a echilibra cheltuielile cu veniturile.

сообразова́ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb. pf.* și *ipf. с + instr.* a-și coordona acțiunile, a se pune în concordanță cu ...; a ține seama de ...; a se adapta la ...

сообща́ *adv.* în comun; împreună, laolaltă; *де́йствовать ~* a acționa în comun.

сообща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сообщи́ть.*

сообща́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сообщи́ться.* **2.** *с + instr.* a comunica, a fi în legătură; a se pune în legătură, în contact cu ...; *~ друг с дру́гом пи́сьмами* a fi în corespondență. **3.** *pas.* de la *сообща́ть; ~ется ко всео́бщему све́дению* se aduce la cunoștința generală.

сообща́ющ|ийся *part. prez. act.* de la *сообща́ться; (fiz.) ~иеся сосу́ды* vase comunicante.

сообще́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (де́йствие)* comunicare, înștiințare. **2.** comunicat, înștiințare; veste, știre; *по после́дним ~ям* după ultimele știri; *официа́льное ~* comunicat oficial; *вое́нное ~* comunicat de război. **3.** comunicație, legătură; *железнодоро́жное ~* trafic/transport feroviar; *поезда́ при́городного ~я* trenuri locale; *автомоби́льное ~* trafic de automobile; *возду́шное ~* trafic aerian; *прямо́е ~* legătură directă; *пути́ ~я* căi de comunicație; *телегра́фное ~* legătură telegrafică.

соо́бществ|о, *-а n.* asociație, grup, organizație, bandă; *та́йное ~* asociație clandestină ◇ *в ~е с кем-л.* împreună cu cineva.

сообщи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf. (ipf. сообща́ть)* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a comunica, a anunța, a înștiința, a aduce la cunoștință, a face cunoscut; *~ по ра́дио* a comunica la radio. **2.** *acuz.* cu *dat.* a transmite.

сообщи́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. сообща́ться) dat.* a se comunica, a se transmite.

соо́бщник, *-а m.* complice, părtaș.

соо́бщничество, *-а n. sg.* complicitate.

сооруди́ть, *-ужу́, -уди́шь vb. pf. (ipf. сооружа́ть) acuz.* a construi, a clădi, a ridica, a înălța.

сооружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *соорудúть*

сооружéние, *-я n.* **1.** *sg.* construire, clădire, ridicare, înălţare. **2.** edificiu, construcţie, clădire; *архитектýрное* ~ construcţie arhitectonică.

соотвéтственно **1.** *adv.* în mod corespunzător; conform. **2.** *prep.* cu *dat.* potrivit, conform, în raport, în conformitate cu...; *дéйствовать* ~ *прикáзу* a acţiona conform ordinului primit.

соотвéтственный *adj. (înv.)* potrivit, corespunzător, conform.

соотвéтстви|е, *-я n.* concordanţă, corespundere, conformitate; *в ~и с закóном* conform legii; *пóлное* ~ *интерéсов* comunitate deplină de interese.

соотвéтствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* a corespunde, a concorda, a fi conform, a se potrivi cu...; ~ *úстине* a corespunde adevărului; *не* ~ *дéйствительности* a nu corespunde realităţii; ~ *своемý назначéнию* a corespunde menirii sale.

соотвéтствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *соотвéтствовать.* **2.** *adj.* corespunzător, potrivit, indicat; respectiv; *~ие укáзания* indicaţii corespunzătoare; *~им óбразом* în mod corespunzător; *обратúться в ~ее учреждéние* a se adresa instituţiei de resort.

соотвéтчик, *-а m. (jur.)* copîrît.

соотéчественник, *-а m.* compatriot.

соотнестú, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. соотносúть) acuz.* a stabili conexiunea/corelaţia, a corela; ~ *два поня́тия* a stabili corelaţia dintre două noţiuni.

соотносúтельность, *-и f. sg.* corelaţie; caracter corelativ.

соотносúтельн|ый *adj.* corelativ, conex; *~ые поня́тия* noţiuni corelative.

соотносúть, *-ошý, -óсишь vb. ipf.* de la *соотнестú*

соотн|осúться, *-óсится vb. ipf.* a se raporta, a se afla în corelaţie.

соотношéние, *-я n.* corelaţie, raport, proporţie; *прáвильное* ~ proporţie justă; ~ *спрóса и предложéния* raportul dintre cerere şi ofertă; ~ *сил* raport de forţe.

сопéлка, *-и f. (pop.)* fluier.

сопéль, *-и f. v. сопéлка*

сопéние, *-я n. sg.* sforăială, fornăială smiorcăit.

сопереживáние, *-я n.* retrăire împreună cu cineva *(a unui sentiment).*

сопереживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a retrăi/a încerca împreună un sentiment.

сопéрник, *-а m.* rival, concurent, adversar.

сопéрничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* *c* + *instr.* cu *в* + *prepl.* a rivaliza, a concura.

сопéрничество, *-а n. sg.* rivalitate, concurenţă.

сопéть, *-плю, -пúшь vb. ipf.* a sforăi, a fornăi, a se smiorcăi.

сóпк|а, *-и f.* deal, colină; vulcan mic.

соплемéнник, *-а n.* compatriot.

соплемéнный *adj.* de aceeaşi naţionalitate, de aceeaşi obîrşie.

сопли́вый *adj. (pop.)* mucos.

соплó, *-á n. (tehn.)* duză, ajutaj.

соплóдие, *-я n. (bot.)* fruct compus.

сопл|я́, *-ú f.* **1.** *pl.* *сóпли* muci. **2.** *(кáпля)* muc. **3.** *(сопля́к)* mucos; *~и распускáть* a) a-i curge mucii; b) a scînci; *~ёй перешибёшь* slab de-1 dă vîntul jos.

сопля́к, *-á n. (pop.)* **1.** mucos. **2.** om de nimic, un neisprăvit.

соподчинéние, *-я n. sg.* subordonare.

соподчинённ|ый *p.t.p.* de la *соподчинúть; ~ые придáточные предложéния* propoziţii secundare subordonate.

соподчинúть, *-ню, -нúшь vb. pf. (ipf. соподчиня́ть) acuz.* cu *dat.* a subordona.

соподчиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соподчинúть*

сопоставúмость, *-и f. sg.* comparabilitate, putinţa de a fi comparat.

сопоставúм|ый *adj.* comparabil; comparat; *в ~ых цéнах* în preţuri comparabile/comparate.

сопостáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. сопоставля́ть) acuz.* sau *acuz.* cu *c* + *instr.* a compara, a confrunta.

сопоставлéние, *-я n.* comparare, confruntare.

сопоставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *сопостáвить*

соправúтель, *-я m.* coguvernant.

сопрáнн|ый *adj. (muz.)* de soprano; *~ая пáртия* parte de soprano.

сопрáно *n. indecl. (muz.)* soprano; femeie cu voce de sopran, soprană; *колоратýрное* ~ soprană de coloratură; *лирúческое* ~ soprană lirică; *драматúческое* ~ soprană dramatică.

сопревáть, *-áет vb. ipf.* de la *сопрéть*

сопредéльность, *-и f. sg.* contiguitate; adiacenţă, învecinare.

сопредéльн|ый *adj.* contiguu; adiacent; limitrof, învecinat; *~ые стрáны* ţări limitrofe; *~ые поня́тия* noţiuni adiacente.

сопрéть, *-éет vb. pf. (ipf. преть* şi *сопревáть)* a se încinge, a putrezi.

соприкасáние, *-я n.* contact; tangenţă.

соприкасá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. соприкоснýться) c* + *instr.* **1.** a se învecina, a fi alăturat. **2.** a se atinge *(reciproc).* **3.** *(fig.)* a veni în contact, a avea de-a face.

соприкосновéни|е, *-я n. sg.* atingere, contact, legătură; *тóчки ~я* puncte de contact.

соприкосновéнный *adj. (înv.)* în atingere/ contact/ legătură cu...; contingent.

соприкоснýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* de la *соприкасáться*

сопричáстник, *-а m. (inv. jur.)* conjurător.

сопричáстность, *-и f. sg.* **1.** participare. **2.** complicitate, amestec, implicare.

сопричáстный *adj.* **1.** amestecat, implicat. **2.** părtaş, complice.

сопроводúтель, *-я m.* însoţitor.

сопроводúтельн|ый *adj.* de însoţire; *~ое письмó* scrisoare de însoţire.

сопроводúть, *-вожý, -водúшь vb. pf. (ipf. сопровождáть) acuz.* cu *instr.* a alătura, a anexa, a însoţi de...; ~ *заявлéние спрáвкой* a alătura la cerere o adeverinţă; ~ *текст примечáниями* a face adnotări la text.

сопровождáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сопроводúть.* **2.** *acuz.* a escorta, a însoţi, a întovărăşi *(pe cineva).* **3.** *acuz. (fig.)* a însoţi; a acompania.

сопровождá|ться, *-áется vb. ipf.* a fi însoţit; a fi urmat; *дождь ~лся грозóй* ploaia a fost însoţită de furtună.

сопровождáющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *сопровождáть.* **2.** *adj.* de însoţire, însoţitor; de escortă; *~ее сýдно* vas de escortă. **3.** *~ий, -его m.* însoţitor.

сопровождéни|е, *-я n. sg.* **1.** alăturare, anexare. **2.** însoţire, întovărăşire; escortare; *в ~и когó-л.* însoţit de cineva. **3.** *(muz.)* acompaniament; *в ~и роя́ля* cu acompaniament de pian; *музыкáльное* ~ acompaniament muzical. **4.** suită, escortă.

сопромáт, *-а m.* rezistenţa materialelor *(curs).*

сопротивúтельный *adj. (lingv.)* contrastiv, confruntativ.

сопротивлéни|е, *-я n. sg.* **1.** rezistenţă, opunere, împotrivire; *оказáть* ~ a opune rezistenţă; *сломúть* ~ a înfrînge rezistenţa; *пойтú по лúнии наимéньшего ~я* a merge pe linia minimei rezistenţe. **2.** *(tehn.)* rezistenţă; *графúтное* ~ rezistenţă de grafit; *катóдное* ~ rezistenţă catodică.

сопротивля́емость, *-и f. sg.* capacitatea de a rezista, puterea de rezistenţă.

сопротивля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. dat.* a rezista, a se apăra, a ţine piept, a se opune; ~ *болéзни* a rezista la boală.

сопрягáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. сопря́чь)* a lega, a uni.

сопрягáться, *-áется vb. ipf.* a se lega, a se uni.

сопряжéние, *-я n. (constr.)* îmbinare.

сопряжённость, *-и f. (tehn.)* coordonare; ~ *фаз* interconectarea fazelor.

сопряжённ|ый *adj.* **1.** *c* + *instr.* legat, însoţit de...; *э́то сопряженó с затруднéниями* acest lucru e legat de dificultăţi, comportă/implică dificultăţi. **2.** *(mat. tehn.)* conjugat, asociat; *~ые диáметры* diametre conjugate; *(chim.) ~ые реáкции* reacţii conjugate.

сопря́чь, *-пря́гý, -пряжёшь vb. pf. v. сопрягáть*

сочýтствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* **1.** *(inv.)* a însoţi, a întovărăşi. **2.** *(fig.)* a fi însoţit; a fi urmat.

сопу́тствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *сопу́тствовать.* **2.** *adj.* concomitent, care însoţeşte, de însoţire; *~ие обстоя́тельства* circumstanţe concomitente/paralele; împrejurări/ accesorii secundare.

сор, *-а m. sg.* gunoi ◇ *не выноси́ть ~а из избы́* a spăla rufele murdare în familie; *выноси́ть ~ из избы́* a-şi usca rufele murdare pe gardul vecinului.

соразме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. соразмеря́ть) acuz.* cu *с + instr.* a potrivi, a proporţiona.

соразме́рно *adv.* pe măsură, proporţional, potrivit cu...; în proporţie/în raport cu...

соразме́рност|ь, *-и f. sg.* proporţionalitate; proporţie; potrivire.

соразме́рн|ый *adj.* proporţional, potrivit, corespunzător; pe măsură.

соразмеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соразме́рить*

соразмеря́ться, *-я́ется vb. ipf.* a fi proporţionat/potrivit; a fi adus la proporţie justă.

сора́тник, *-а m.* tovarăş de luptă; camarad de arme.

сорване́ц, *-нца́ m.* ştrengar, drac împieliţat.

со́рванный *p.t.p.* de la *сорва́ть*

сорва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. срыва́ть) acuz.* **1.** a rupe, a smulge; *~ ма́ску с кого́-л.* a-i smulge cuiva masca, a demasca pe cineva. **2.** *(fig. pop.)* a obţine pe neaşteptate, a stoarce; *~ с кого́-л. сто рубле́й* a stoarce de la cineva o sută de ruble. **3.** *на + prepl. (fig.)* a-şi descărca, a-şi vărsa *(necazul, furia, mînia)*; *~ зло́бу на ком-л.* a-şi vărsa mînia pe cineva. **4.** *(провалить, расстроить)* a compromite, a împiedica, a zădărnici; *~ перегово́ры* a torpila tratativele ◇ *~ банк* a sparge banca *(la jocurile de noroc)*; *~ поцелу́й* a fura o sărutare.

сорва́|ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. срыва́ться)* **1.** a se rupe, a se smulge, a se desprinde; a cădea; *~ со скалы́* a se prăbuşi de pe o stîncă; *(fig.) сло́во ~ло́сь с языка́* l-a luat gura pe dinainte. **2.** a se elibera, a scăpa *соба́ка ~ла́сь с це́пи* cîinele a scăpat din lanţ. **3.** *(не удасться)* a da greş, a eşua, a nu reuşi, a rata; *де́ло ~ло́сь* chestiunea a eşuat. **4.** a o lua din loc; *~ с ме́ста* a o lua din loc; a sări de la locul său; ◇ *как с це́пи ~лся* a) ca (scăpat) din puşcă; ca glonţul de iute; b) ca turbat.

сорвиголова́, *-ы́ f.* şi *m.* **1.** om îndrăzneţ, temerar. **2.** drac de copil, drac împieliţat.

сорганизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* de la *организова́ть(I)*

сорганизова́ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb. pf.* a se organiza, a fi organizat.

со́рго *n. indecl. (bot.)* sorg.

соревнова́ни|е, *-я n.* **1.** întrecere, emulaţie; *социалисти́ческое ~* întrecere socialistă; *вы́звать на ~* a chema la întrecere. **2.** *(sport)* competiţie, concurs, întrecere, meci; *~ на ку́бок* meci pentru cupă, meci final, finală; *отбо́рочные ~я* probe eliminatorii; *уча́стник ~я* participant la o competiţie; *спорти́вные ~я* competiţii sportive; *~я в стрельбе́* concurs de tir.

соревнова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. ipf. с + instr.* **1.** *(sport)* a fi în întrecere, a se lua la întrecere, a se întrece; a concura, a lua parte/a participa la un concurs; *~ в бе́ге* a se întrece în fugă, a participa la alergări. **2.** a fi în întrecere socialistă.

сориги́нальничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *оригина́льничать*

сори́нка, *-и f.* fir de praf.

сори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* sau *instr.* **1.** *(pf. насори́ть)* a face murdărie/gunoi; *~ оку́рками* a arunca mucuri de ţigări *(pe jos)*. **2.** *(fig.)* a cheltui cu nesocotinţă, a risipi; *~ деньга́ми* a risipi bani, a azvîrli bani pe fereastră.

со́рн|ый *adj.* de murdărie, de gunoi; *~ая я́ма* groapă de gunoi; *~ая трава́* buruiană, iarbă rea, iarbă sălbatică.

сорня́к, *-а́ m.* buruiană, bălărie, iarbă rea.

соро́дич, *-а m.* **1.** rubedenie. **2.** concetăţean, compatriot.

со́рок, *-а́ num. card.* patruzeci.

соро́ка, *-и f.* coţofană; *(folc.) ~-воро́вка* coţofana hoaţă ◇ *зала́дила ~ Я́кова (одно́ про вся́кого)* a o ţine una şi bună; a cînta acelaşi cîntec; *треща́ть, как ~* a trăncăni ca o moară stricată; *~ на хвосте́ принесла́* a afla ceva pe neaşteptate; a-i pica ca din cer; *как ~ на колу́ верте́ться/крути́ться* a nu avea astîmpăr; a se fîţîi în toate părţile; *как ~ броди́ла* a scrie cu picioarele.

сорокагра́дусный *adj.* de patruzeci de grade; *~ моро́з* ger de patruzeci de grade.

сорокадне́вный *adj.* de patruzeci de zile; *~ срок* termen de patruzeci de zile.

сорокале́тие, *-я n.* **1.** patruzeci de ani, perioadă de patruzeci de ani. **2.** a patruzecea aniversare.

сорокале́тн|ий *adj.* de patruzeci de ani; *~ мужчи́на* bărbat de patruzeci de ani; *~яя годовщи́на* a patruzecea aniversare.

сороков|о́й *num. ord.* al patruzecilea; *~ы́е го́ды* deceniul al cincilea.

сороконо́жка, *-и f. (zool.)* miriapod.

сорокопу́т, *-а m. (ornit.)* sfrîncioc; capra-dracului, berbecel.

сорокоу́ст, *-а m. (bis.)* sărindar.

соро́чий *adj.* de coţofană.

соро́чк|а, *-и f.* **1.** cămaşă; *ночна́я ~* cămaşă de noapte. **2.** partea inversă a cărţii de joc ◇ *роди́ться в ~е* a se naşte cu tichia în cap; a se naşte în zodia porcului.

сортиме́нт, *-а m.* sortiment, asortiment.

сортимента́ция, *-и f. (tehn.)* sortare; clasare, triere.

сорти́р, *-а m. (pop.)* umblătoare.

сортирова́льн|ый *adj.* de sortat; *~ая маши́на* maşină de sortat.

сортирова́ние, *-я n. v. сортиро́вка*

сортирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. рассортирова́ть) acuz.* a sorta, a tria, a clasa; a selecţiona; a asorta.

сортиро́вка, *-и f.* **1.** *sg.* sortare, triere, clasare; selecţionare; asortare. **2.** *(agr.)* maşină de sortat; vînturătoare-sortatoare.

сортиро́вочная, *-ой f.* staţie de triaj.

сортиро́вочн|ый *adj.* de sortat, de triere ◇ *(ferov.) ~ая ста́нция* triaj, staţie de triere, gară de triaj.

сортиро́вщик, *-а m.* sortator.

со́ртност|ь, *-и f. sg.* calitate, indice de calitate; soi, sort; *повыше́ние ~и семя́н* îmbunătăţirea calităţii seminţelor.

со́ртн|ый *adj.* de calitate superioară.

сортов|о́й *adj.* **1.** de soi, de calitate. **2.** sortat, selecţionat; *~ы́е семена́* seminţe de soi, seminţe selecţionate; *~а́я сталь* oţel profilat.

сортоиспыта́ние, *-я n. (agr. bot.)* încercarea soiurilor.

сортоиспыта́тельный *adj. (agr.)* de încercare a soiurilor.

соса́ние, *-я n. sg.* sugere, supt.

соса́тельный *adj.* de supt, de sugere.

сос|а́ть, *-су́, -сёшь vb. ipf. acuz.* a suge; *~ грудь* a suge *(sînul mamei)*; *~ конфе́ту* a suge o bomboană ◇ *(prov.) ла́сковый телёнок двух ма́ток ~ёт* mielul blînd suge la două oi; *~ёт под ло́жечкой* mă doare la lingurea.

сосва́тать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *сва́тать*

сосе́д, *-а m.* vecin.

сосе́д|ить, *-ишь vb. ipf. с + instr.* a fi învecinat, a se învecina.

сосе́дн|ий *adj.* vecin, învecinat; limitrof; *~ие стра́ны* ţări limitrofe.

сосе́дск|ий *adj.* de vecin, al vecinului; *~ дом* casa vecinului.

сосе́дств|о, *-а n. sg.* vecinătate, apropiere; *жить по ~у* a locui/a sta în (prin) apropiere.

сосе́дствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a se învecina.

со́сенк|а, *-и f. dim.* de la *сосна́* ◇ *с бо́ру да с ~и* a încropi din tei curmei.

соси́ска, *-и f.* crenvurşt.

соси́сочная, *-ой f.* bodegă unde se servesc crenvurşti.

соси́сочный *adj.* de crenvurşt(i).

со́ска, *-и f.* biberon, tetină.

соска́бливание, *-я n.* radere, răzuire.

соска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *соскобли́ть*

соска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *соскочи́ть*

соска́льзывание, *-я n. sg.* lunecare, alunecare.

соска́льзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *соскользну́ть*

соскобли́ть, *-облю́, -обли́шь vb. pf. (ipf. соска́бливать) acuz.* a răzui, a rade, a îndepărta prin radere.

соско́вый *adj.* de sfîrc, de ţîţă, de gurgui.

соскользну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. соска́льзывать)* a luneca, a aluneca.

соскочи́|ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. соска́кивать)* **1.** a sări *(de pe ceva)*; *~ с коня́* a sări de pe cal; *~ с трамва́я* a sări din tramvai. **2.** a sări (din loc); *дверь ~ла с пе́тель* ușa a sărit din țîțîni. **3.** *(fig.)* a dispărea, a-i trece; *хмель ~л с него́* beția i-a trecut.

соскреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *соскрести́*

соскрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. соскреба́ть) acuz.* a rade, a răzui.

соску́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* **1.** a se plictisi, a i se urî; *~ в одино́честве* a i se urî în singurătate. **2.** *по + dat.* sau *prepl.* a-i fi dor, a duce dorul; *~ по родны́м места́м* a-i fi dor de locurile natale.

сослага́тельн|ый *(gram. în expr.) ~ое наклоне́ние* (modul) subjonctiv, conjunctiv.

со́сланн|ый 1. *p.t.p.* de la *сосла́ть*. **2.** *adj.* surghiunit, deportat, exilat. **3. ~ый,** *-ого m.* deportat, exilat.

сосла́ть, *-сошлю́, -сошлёшь vb. pf. (ipf. ссыла́ть) acuz.* a surghiuni, a deporta, a exila.

сосла́|ться, *сошлю́сь, сошлёшься vb. pf. (ipf. ссыла́ться) на + acuz.* **1.** a se referi, a se raporta la ... ; *~ на чьи-л. слова́* a se referi la vorbele cuiva. **2.** a pretexta, a invoca.

со́слепа *adv.* din cauza vederii slabe, din cauza miopiei.

со́слепу *adv. v. со́слепа*

сосло́ви|е, *-я n. sg.* **1.** stare (socială); castă, tagmă, pătură; categorie; *дворя́нское ~* nobilime; *духо́вное ~* cler, preoțime; *крестья́нское ~* țărănime; *меща́нское ~* mica burghezie; *пода́тные ~я* categorii sociale supuse la biruri; *привилегиро́ванные ~я* stări/pături/categorii sociale privilegiate; *(ist.) тре́тье ~* starea a treia. **2.** corp, ordin; *~ прися́жных пове́ренных* corpul avocaților.

сосло́вность, *-и f. sg. (înv.)* **1.** apartenență la o stare socială/la o castă. **2.** împărțirea societății în stări/în categorii sociale.

сосло́вн|ый *adj. (înv.)* de stare socială; de castă; de corp.

сослужи́вец, *-вца m.* tovarăș de muncă, coleg *(de birou)*.

сослужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf. (în expr.) ~ слу́жбу кому́-л.* a face cuiva un serviciu.

сосн|а́, *-ы́ f. (bot.)* pin ◇ *заблуди́ться в трёх ~а́х* a se îneca într-un pahar cu apă; *(prov.) вся́кая ~ своему́ бо́ру шуми́т* fiecare își trage spuza/cenușa pe turta lui.

сосно́вый 1. *adj.* de pin; *~ лес* pădure de pini. **2. ~ые,** *-ых pl.* pinacee.

сосну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a trage un pui de somn, a dormi puțin.

сосня́к, *-а́ m. sg.* pădure de pini; arboret de pin, pinet.

сосо́к, *-ска́ m.* mamelon, sfîrcul țîței, gurgui.

сосо́чек, *-чка m.* **1.** *dim.* de la *сосо́к*. **2.** *(anat.)* papilă.

сосредото́чение, *-я n. sg.* concentrare; centralizare.

сосредото́ченно *adv.* cu atenție, concentrat.

сосредото́ченность, *-и f. sg.* (stare de) concentrare, atenție, reculegere.

сосредото́ченн|ый 1. *p.t.p.* de la *сосредото́чить*. **2.** *adj.* concentrat; *~ артиллери́йский ого́нь* foc de artilerie concentrat; *~ое внима́ние* atenție concentrată.

сосредото́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сосредото́чить*

сосредото́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сосредото́читься*. **2.** *pas.* de la *сосредото́чивать*.

сосредото́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. сосредото́чивать) acuz.* a concentra, a aduna, a masa; a centraliza; *~ войска́* a masa trupele; *~ мы́сли* a-și aduna gîndurile; *~ своё внима́ние* a-și concentra atenția.

сосредото́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. сосредото́чиваться)* a se concentra.

соста́в, *-а m.* **1.** componență, compoziție, structură; compunere, alcătuire; *~ прави́тельства* componența guvernului *(fin.) ~ оборо́тных средств* structura mijloacelor circulante; *входи́ть в ~ прези́диума* a face parte din prezidium. **2.** corp, efectiv, personal; *преподава́тельский ~* corpul didactic; *офице́рский ~* corpul ofițeresc; *переме́нный*

~ personal temporar; *рядово́й ~* soldați, trupă; *чи́сленный ~* efectiv; *санита́рный ~* personal sanitar; *ли́чный ~ вооружённых сил* efectivul forțelor armate; *ли́чный ~ учрежде́ния* personalul/ cadrele instituției; *полити́ческий ~* cadre politice; activiști politici; *лётный* sau *пла́вающий* personal navigant; *спи́сочный ~* personal scriptic; *в по́лном ~е* toți, cu toții; *(teatr.) ~ исполни́телей* distribuție; interpreți; *(jur.) ~ суда́* completul de judecată. **3.** *sg.* compoziție, elemente; *~ во́здуха* compoziția aerului; *хими́ческий ~* compoziția chimică; *спектра́льный ~* compoziție spectrală. **4.** *(ferov.)* garnitură de tren; *пода́ть ~ на ста́нцию* a trage garnitura (de tren) în stație; *подвижно́й ~* material rulant ◇ *в ~е ...* compus din ... ; în număr de ... ; *(jur.) ~ преступле́ния* conținutul infracțiunii; elemente constitutive ale delictului; *(lingv.) слова́рный ~ ру́сского языка́* vocabularul limbii ruse.

состави́тель, *-я m.* autor; alcătuitor; *~ хрестома́тии* autorul crestomației ◇ *(ferov.) ~ поездо́в* șef de manevră.

состави́тельский *adj.* de autor, de alcătuire, de întocmire.

соста́в|ить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. составля́ть) acuz.* **1.** a întocmi, a alcătui, a compune, a forma; a face; *~ фра́зу* a alcătui o frază; *~ лека́рство* a prepara un medicament. **2.** a pune alături, a alătura; *~ винто́вки в ко́злы* a așeza armele în piramidă. **3.** a pune undeva, a așeza, a aranja; *~ посу́ду на по́лку* a așeza vesela pe poliță. **4.** a reprezenta, a însemna; *э́то ~ит большу́ю су́мму* aceasta va reprezenta/reprezintă o sumă mare; *расхо́д ~ит сто рубле́й* cheltuielile se vor ridica la o sută de ruble. **5.** a-și face, a-și forma *(o idee, o părere)*; *~мне́ние* a-și forma o părere; *~ себе́ представле́ние о чём-л.* a-și face o idee despre ceva. **6.** a face, a însemna, a constitui; *~ исключе́ние* a face excepție; *э́то не ~ит большо́го труда́* nu va fi greu deloc. **7.** *(urmat de cuvîntul «себе́»)* a-și face, a-și crea; *~ себе́ и́мя* a-și face o situație; *~ себе́ состоя́ние* a face avere, a se chivernisi. **8.** a dresa, a încheia, a alcătui, a redacta; *~ протоко́л* a încheia un proces-verbal; *~ о́пись* a face un inventar, a inventaria; *~ догово́р* a redacta un contract ◇ *~ компа́нию* a ține cuiva companie.

соста́вить[2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. составля́ть) acuz.* a pune jos.

соста́ви|ться, *-ится vb. pf. (ipf. составля́ться)* **1.** a se forma, a se compune, a se crea; a se alcătui, a se constitui. **2.** a se crea, a lua naștere; *~лось благоприя́тное мне́ние* s-a creat o părere favorabilă.

составле́ние, *-я n. sg.* compunere, întocmire, alcătuire; elaborare; formare; *~ уче́бника* elaborarea unui manual; *~ прое́кта* întocmirea unui proiect; *~ отчёта* întocmirea dării de seamă ◇ *(ferov.) ~ поездо́в* formarea garniturilor de tren.

составля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соста́вить*[1,2].

составля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *соста́виться*. **2.** *pas.* de la *составля́ть*.

составля́ющ|ая, *-ей f.* **1.** *(chim.)* constituant. **2.** *(tehn.)* componentă. **3.** *(lingv.)* constituent; *непосре́дственно-~ие* constituenți imediați.

составн|о́й *adj.* **1.** component, constitutiv, integrant; *~а́я часть* parte componentă, parte integrantă; *~а́я часть госуда́рства* parte integrantă a statului. **2.** compus; *(gram.) ~о́е сказу́емое* predicat compus.

соста́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. ста́рить) acuz.* a îmbătrîni.

соста́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. ста́риться)* a îmbătrîni, a deveni bătrîn.

состоя́ни|е, *-я n.* **1.** stare, situație; *о́бморочное ~* stare de leșin, stare de inconștiență; *~ здоро́вья* stare a sănătății; *~ опьяне́ния* stare de ebrietate; *~ пого́ды* starea vremii; *фина́нсовое ~* situație financiară; *газообра́зное ~* stare gazoasă; *~ насыще́ния* stare de saturație; *мора́льное ~* moralul; *~ ду́ха* stare de spirit. **2.** *(înv.)* poziție, stare, condiție socială; *лю́ди ра́зного ~я* oameni de diferite condiții sociale. **3.** avut, avere, avuție, stare; *челове́к с ~ем* om cu stare, om cu avere; *нажи́ть ~* a face avere ◇ *быть в ~и* a fi în

stare; *быть не в ~и сделать что-л.* a nu fi în stare să facă ceva; *(jur.) лишение прав ~я* interdicţie corecţională; degradare civică.

состоятельность, *-и f. sg.* **1.** solvabilitate. **2.** bunăstare, îndestulare. **3.** valabilitate, temeinicie; *~ рассуждения* valabilitatea raţionamentului.

состоятельн|ый *adj.* **1.** solvabil. **2.** înstărit, avut, îndestulat; *~ человек* om avut. **3.** valabil, fondat, întemeiat; *~ довод* argument întemeiat.

состо|ять, *-ою, -оишь vb. ipf.* **1.** *из + gen.* a fi alcătuit, a fi format, a se compune; *комиссия ~ит из трёх членов* comisia este alcătuită din trei membri; *вода ~ит из кислорода и водорода* apa se compune din oxigen şi hidrogen. **2.** *в + prepl.* a consta, a consista; *разница ~ит в том, что...* deosebirea constă în aceea că... **3.** *instr.* cu *при + prepl.* sau *в, на + prepl.* a fi, a se găsi; *~ членом физического общества* a fi membru al societăţii de fizică; *~ в должности секретаря* a deţine postul/ a exercita funcţia de secretar; *~ в распоряжении* a fi la dispoziţia *(cuiva)*; *~ на службе* a fi în serviciu; *~ на чьём-л. иждивении* a fi întreţinut de cineva; *~ при ком-л.* a fi ataşat pe lîngă cineva.

состоя|ться, *-оится vb. pf.* a se ţine, a avea loc, a se face; *сделка ~лась* tranzacţia s-a încheiat.

сострагивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сострогать*

сострадани|е, *-я n. sg.* compătimire, compasiune, milă; *вызвать в ком-л. ~* a trezi compătimirea cuiva; *испытывать ~ к кому-л.* a nutri sentimente de compasiune faţă de cineva, a-l compătimi; *сделать что-л. из ~я* a face ceva din milă.

сострадательный, *adj.* compătimitor, inimos, milos; *~ взгляд* o privire compătimitoare.

состригать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *состричь*

сострить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *острить*[2]

состричь, *-игу, -ижёшь vb. pf. (ipf. состригать) acuz.* a tunde.

сострогать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. сострагивать) acuz.* a gelui, a da la rindea.

сострòить, *-ою, -оишь vb. pf.* de la *строить*[1] (7); *~ гримасу* a face o grimasă, a se strîmba.

состряпать, *-аю, -аешь vb. pf., acuz.* **1.** *(ipf. стряпать)* a găti, a face bucate. **2.** *(fig. pop.)* a ticlui; *~ ответ* a ticlui un răspuns.

состязани|е, *-я n.* întrecere; concurs, competiţie, meci; cursă; *спортивное ~* competiţie sportivă; întrecere sportivă; *~в беге* concurs de alergări; *конькобежные ~я* concurs de patinaj; *велосипедные ~я* curse de biciclete.

состязательный *adj. (jur.)* contradictoriu; *~ процесс* proces în contradictoriu.

состязаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. с + instr.* cu *в + prepl.* a se întrece, a se lua la întrecere; a concura, a rivaliza; *~ в плавании* a concura la înot.

сосуд[1], *-а m.* **1.** vas, recipient; *стеклянный ~* vas de sticlă. **2.** *(biol.)* vas; *кровеносные ~ы* vase sanguine; *лимфатический ~* vas limfatic.

сосудист|ый *adj. (biol.)* vascular; *~ая ткань* ţesut vascular.

сосулька, *-и f.* **1.** ţurţur; *ледяная ~* ţurţur de gheaţă. **2.** *(peior.)* om prăpădit/ prizărit.

сосун, *-а m.* sugaci, sugar; *жеребёнок-~* mînz sugaci.

сосунок, *-нка m. (pop.)* **1.** *dim.* de la *сосун.* **2.** ţînc.

сосуществование, *-я n. sg.* coexistenţă; *мирное ~* coexistenţă paşnică.

сосуществовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a coexista.

сосущ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *сосать.* **2.** *adj.*, care te istoveşte/te seacă de puteri; *~ая боль* durere sîcîitoare.

сосцевидный *adj.* mamelar, mameliform; *(anat.) ~ отросток* apofiză mastoidă.

сосчитать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. считать* şi *сосчитывать) acuz.* a număra, a socoti.

сосчитаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. сосчитываться) с + instr.* a se socoti, a face socoteala; a se răfui.

сосчитываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сосчитаться* **2.** *pas.* de la *сосчитывать.*

сотворени|е, *-я n. sg.* creare, facere; geneză; *миф о ~и мира* mitul despre facerea lumii.

сотворить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *творить*[1] ◇ *не сотвори себе кумира* nu-ţi face chip cioplit.

сотворчество, *-а n.* creaţie comună.

сотейник, *-а m.* tavă, tigaie *(cu marginile drepte).*

сотенная, *-ой f. (pop.)* sutar.

сотенн|ый *adj.* **1.** *(ist.)* de *sótnie*; *~ командир* comandant de *sotnie, sótnic.* **2.** de o sută de ruble; *~ая бумажка* hîrtie de o sută de ruble, sutar.

сотк|а, *-и f.* ar *(unitate de măsură).*

соткать, *-ку, -кёшь vb. pf.* de la *ткать*

сотник, *-а m.* **1.** *(ist.)* sotnic. **2.** *(în armata ţaristă)* ofiţer de cazaci *(locotenent).*

сотн|я, *-и f.* **1.** sută; *~и людей* sute de oameni; *~ями* cu sutele. **2.** *(pop.) (o hîrtie de)* o sută de ruble, sutar. **3.** *(ist.) sotnie; казачья ~ sotnie* de cazaci; *чёрные ~и* sutele negre ◇ *считанная ~ полна* banii de-i găseşti în drum şi tot trebuie să-i numeri.

сотоварищ, *-а m. (înv.)* tovarăş, asociat, copărtaş.

сотовидный *adj.* în formă de fagure.

сотов|ый *adj.* **1.** de fagure; *~ мёд* miere în fagure. **2.** în formă de fagure; *(tehn.) ~ая катушка* bobină în fagure.

сотора́мка, *-и f.* ramă cu faguri.

сотрапезник, *-а m.* comesean, tovarăş de masă.

сотрудник, -а *m.* **1.** colaborator; *выполнить работу без ~ов* a executa o lucrare fără ajutoare. **2.** colaborator, funcţionar, salariat; *научный ~* colaborator ştiinţific; *старший ~* colaborator principal; *~ газеты* colaborator / redactor la un ziar.

сотрудничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a colabora, a coopera, a conlucra; *~ в газете* a colabora la un ziar.

сотрудничеств|о, *-а n. sg.* colaborare, conlucrare; *в ~е с...* în colaborare cu...; *в тесном ~е* în strînsă colaborare.

сотрясать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сотрясти*

сотрясаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сотрястись.* **2.** *pas.* de la *сотрясать*

сотрясение, *-я n.* zdruncinare, zguduire, şoc; *(med.) ~ мозга* comoţie cerebrală.

сотрясти, *-су, -сёшь vb. pf. (ipf. сотрясать) acuz.* a zgudui, a zdruncina a face să vibreze.

сотрястись, *-ясусь, -ясёшься vb. pf. (ipf. сотрясаться)* a se zgudui, a se zdruncina, a se cutremura, a vibra.

сотский, *-ого m.* vătăşel *(în Rusia ţaristă).*

сот|ы, *-ов pf.* fagure; *мёд в ~ах* miere în fagure.

сот|ый *num. ord.* al sutălea, a suta; *~ая часть* a suta parte; *одна ~ая* o sutime.

соумышленник, *-а m.* complice.

соус, *-а m. sg.* sos; *томатный ~* sos de roşii ◇ *под разными/всяками ~ами* în diferite feluri; *(fam.) ни под каким ~ом* în nici un caz; sub nici o formă.

соусник, *-а m.* sosieră.

соусный *adj.* de sos.

соучаствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. в + prepl.* a participa, a lua parte; a fi complice, a fi părtaş.

соучастие, *-я n. sg.* participare, complicitate; *~ в преступлении* complicitate la o crimă.

соучастник, *-а m.* complice, părtaş.

соученик, *-а m.* coleg de şcoală.

софа, *-ы f.* sofa, canapea, otomană.

софизм, *-а m. (fil.)* sofism.

софист, *-а m. (fil.)* sofist.

софистика, *-и f. sg. (fil.)* sofistică.

софистический *adj. (fil.)* sofistic.

софит, *-а m.* **1.** *(arhit.)* sofit. **2.** *(teatr.)* sofită.

сох|а, *-и f.* **1.** plug de lemn, rariţă. **2.** *(ist.)* unitate de măsură agrară în vechea Rusie, pe baza căreia se stabileau impozitele.

сохн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** *(pf. высохнуть* şi *просохнуть)* a se usca; *бельё ~ет* rufele se usucă. **2.** *(pf. засохнуть)* a se ofili, a se veşteji, a se usca; *цветок ~ет* floarea se veştejeşte; *(fig.) ~ от тоски* a se usca de dor.

сохране́ни|е, *-я n. sg.* păstrare, menținere, conservare; *взять на ~* a lua în/spre păstrare; *(fig.) ~ ми́ра* menținerea / salvgardarea păcii; *о́тпуск с ~ем содержа́ния* concediu plătit; *(fiz.) зако́н ~я эне́ргии* legea conservării energiei.

сохрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. сохраня́ть) acuz.* **1.** a păstra, a păzi; a îngriji (de ceva); *~ здоро́вье* a-și păstra sănătatea; *~ на па́мять* a păstra spre amintire; *(fig.) ~ воспомина́ние* a păstra în amintire/în minte, a nu uita niciodată; *(fig.) ~ мир* a menține pacea. **2.** a menține, a păstra; *~ значе́ние* a-și păstra valoarea; *~ си́лу* a rămîne în vigoare, a-și menține valabilitatea; *~ за собо́й пра́во* a-și rezerva dreptul. **3.** *(fig.)* a respecta, a păstra, a nu călca, a nu viola; *~ ве́рность прися́ге* a-și respecta/a nu-și călca jurămîntul; *~ споко́йствие/хладнокро́вие* a-și păstra calmul / sîngele rece; *~ прису́тствие ду́ха* a nu-și pierde cumpătul; *~ секре́т* a păstra o taină, a ține un secret; *~ благода́рность к кому́-л* a-i rămîne cuiva recunoscător ◇ *(cuv. modal) сохрани́ бог; бо́же сохрани́* doamne ferește, doamne păzește, ferească Dumnezeu.

сохрани́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. сохраня́ться)* **1.** a se păstra, a se conserva, a se menține; *карти́на хорошо́ ~лась* tabloul s-a conservat bine; *обы́чаи ~лись* obiceiurile s-au păstrat; *э́то ~лось в моё́й па́мяти* asta mi-a rămas în memorie. **2.** a se ține, a arăta bine; *он хорошо́ ~лся* arată bine, se ține bine.

сохра́нно *adv.* neatins, intact, nevătămat.

сохра́нност|ь, *-и f. sg.* integritate, nevătămare; *в по́лной ~и* în perfectă stare, intact.

сохра́нн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* secret, tainic, sigur; *спря́тать в ~ом ме́сте* a ascunde într-un loc sigur. **2.** de păstrare, de depozit; *~ая распи́ска* scrisoare de depozit, recipisă de primire în păstrare *(în depozit, în custodie)*.

сохраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сохрани́ть*. **2.** *acuz.* a păstra, a conserva.

сохраня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сохрани́ться* **2.** *pas.* de la *сохраня́ть*.

соцве́тие, *-я n. (bot.)* inflorescență.

соцдо́говор, *-а m.* contract de întrecere socialistă.

социа́л-демокра́т, *-а m.* social-democrat.

социа́л-демократи́зм, *-а m. sg.* social-democratism.

социа́л-демократи́ческий *adj.* social-democratic.

социа́л-демокра́тия, *-и f. sg.* social-democrație.

социализа́ция, *-и f. sg.* socializare.

социализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a socializa.

социали́зм, *-а m. sg.* socialism; *нау́чный ~* socialism științific; *утопи́ческий ~* socialismul utopic; *построе́ние ~а* construire/edificare a socialismului; *при ~е* în socialism.

социали́ст, *-а m.* socialist.

социалисти́ческ|ий *adj.* socialist; *~ строй* regim socialist, orînduire socialistă; *~ое о́бщество* societate socialistă; *~ое строи́тельство* construcție socialistă; *~ая со́бственность* proprietate socialistă; *~ая зако́нность* legalitate socialistă; *~ая систе́ма хозя́йства* sistem economic socialist; *~ое отноше́ние к труду́* atitudine socialistă față de muncă.

социали́ст-революционе́р, *-а m.* socialist-revoluționar.

социа́л-патрио́т, *-а m. v. социа́л-шовини́ст.*

социа́л-патриоти́зм, *-а m. v. социа́л-шовини́зм.*

социа́л-революцио́нный *adj.* de socialist-revoluționar.

социа́л-шовини́ст, *-а m.* social-șovin.

социа́л-шовини́зм, *-а m.* social-șovinism.

социа́льно *adv.* din punct de vedere social, socialmente.

социа́льно-бытово́й *adj.* de viață socială.

социа́льно-опа́сный *adj.* periculos din punct de vedere social, periculos pentru societate.

социа́льно-полити́ческий *adj.* social-politic.

социа́льно-экономи́ческий *adj.* social-economic.

социа́льн|ый *adj.* social; *~ая среда́* mediu social; *~ые нау́ки* științe sociale; *~ое страхова́ние* asigurări sociale; *~ое обеспече́ние* prevederi sociale; *~ое происхожде́ние* origine socială; *~ положе́ние* condiție/poziție/situație socială; *~ая опа́сность* pericol social; *~ые боле́зни* boli sociale; *~ переворо́т* revoluție socială.

социати́вный *adj. (lingv.)* sociativ; *~ое значе́ние* sens sociativ.

социолингви́стика, *-и f.* sociolingvistică.

социо́лог, *-а m.* sociolog.

социологи́зм, *-а m. sg.* sociologism; *вульга́рный ~* sociologism vulgar.

социологи́ческий *adj.* sociologic.

социоло́гия, *-и f. sg.* sociologie.

соцсоревнова́ние, *-я n. sg.* = *социалисти́ческое соревнова́ние* întrecere socialistă; *вы́звать на ~* a chema/a provoca la întrecere socialistă.

соцстра́х, *-а m. sg.* = *социа́льное страхова́ние* asigurări sociale.

соче́льник, *-а m.* **1.** *(рожде́ственский)* ajunul Crăciunului. **2.** *(креще́нский)* ajunul Bobotezei.

сочета́ние, *-я n.* **1.** *sg.* combinație; combinare, îmbinare; unire, împreunare; *~ зву́ков* îmbinare de sunete; *~ кра́сок* combinare de culori; *~ обстоя́тельств* concurs de împrejurări. **2.** *pl. (mat.)* combinări ◇ *(înv.) ~ бра́ком* unire prin căsătorie.

сочета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* cu *с + instr.* a combina, a îmbina; a uni, a împreuna; *~ тео́рию с пра́ктикой* a îmbina teoria cu practica; *~ в себе́ ...* a întruni (în sine)...

сочета́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* și *ipf.* **1.** a se îmbina, a întruni. **2.** a se armoniza, a se potrivi ◇ *(înv.) ~ бра́ком* a se uni prin căsătorie, a se căsători.

сочине́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* compunere, alcătuire; *~ стихо́в* compunere de versuri. **2.** operă, lucrare; *(по́лное) собра́ние ~й* opere complete; *избра́нные ~я* opere alese. **3.** teză, lucrare scrisă; *дипло́мное ~* teză de diplomă; *кла́ссное ~* teză, compunere. **4.** *sg. (gram.)* coordonare; *~ и подчине́ние предложе́ний* coordonarea și subordonarea propozițiilor.

сочини́тель, *-я m.* **1.** *(înv.)* autor literar, scriitor. **2.** scornitor, născocitor; flecar, mincinos.

сочини́тельн|ый *adj. (gram.)* de coordonare, coordonator; *~ые сою́зы* conjuncții coordonatoare.

сочини́тельский *adj.* scriitoricesc.

сочини́тельство, *-а n. sg.* **1.** *(înv.)* îndeletnicire literară. **2.** lucrare literară mediocră/proastă. **3.** *(вы́думка)* născocire, scornire, plăsmuire.

сочини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. сочиня́ть) acuz.* **1.** a compune, a scrie, a crea; *~ пье́су* a scrie o piesă *(de teatru)*; *~ стихотворе́ние* a scrie o poezie. **2.** a scorni, a inventa. **3.** *(gram.)* a coordona ◇ *(fam.) ~ себе́* a intra la idei, a-și face idei.

сочиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *сочини́ть*

сочи́т|ься, *-и́тся vb. ipf.* a picura, a curge, a se scurge cîte o picătură; a se prelinge.

сочле́н, *-а m.* confrate, membru în aceeași organizație.

сочлене́ние, *-я m. (anat. tehn.)* **1.** *sg.* articulare. **2.** articulație, încheietură, legătură; *ги́бкое ~* articulație flexibilă; *карда́нное ~* articulație cardanică.

сочлени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. сочленя́ть) acuz.* a uni, a încheia, a articula.

сочленя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *сочлени́ть*

со́чность, *-и f. sg.* **1.** suculență, savoare. **2.** *(fig.)* frăgezime, prospețime. **3.** *(fig.)* sonoritate. **4.** *(fig.)* expresivitate, plasticitate.

со́чн|ый *adj.* **1.** suculent, zemos, mustos; *~ое я́блоко* măr zemos; *~ые корма́* nutrețuri/furaje suculente. **2.** *(fig.)* proaspăt, fraged, viu; *~ые кра́ски* culori vii. **3.** *(fig.)* sonor; *~ го́лос* voce sonoră. **4.** *(fig.)* plin de imagini, expresiv, plastic; *~ стиль* stil expresiv, plin de sevă; *~ое сло́вцо́* vorbă cu miez; *~ язы́к* limbaj plastic.

сочтё́нный *p.t.p.* de la *счесть* ◇ *чьи-л. дни сочтены́* a avea zilele numărate, a fi pe moarte.

сочу́вственно *adv.* cu simpatie, cu bunăvoință; înțelegător; cu condescendență; cu compătimire.

сочу́вственность, *-и f. sg.* simpatie, bunăvoință; condescendență; compătimire.

сочу́вственн|ый *adj.* plin de simpatie, binevoitor; înțelegător; condescendent; compătimitor.

сочу́встви|е, *-я n. sg.* **1.** *(сострадание)* compătimire, compasiune; înțelegere; *из ~я* din compătimire. **2.** *(одобрение)* bunăvoință, simpatie, interes viu; aprobare.

сочу́вствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* **1.** *(жалеть)* a compătimi, a deplînge *(pe cineva)*. **2.** *(одобрять)* a simpatiza cu...; *~ чьему́-л. мне́нию* a împărtăși părerea cuiva, a adera la părerea cuiva.

сочу́вствующий **1.** *part. prez. act.* de la *сочу́вствовать*. **2.** **~ий,** *-его́ m.* simpatizant.

со́шк|а, *-и f.* **1.** *dim.* de la *соха́*. **2.** rastel pentru arme ◇ *ме́лкая ~* persoană neimportantă, om neînsemnat; *(prov.) оди́н с ~ой, се́меро с ло́жкой* unul ară iar șapte mănîncă; boii ară iar caii mănîncă.

сошни́к, *-а́ m.* **1.** *(agr.)* brăzdar. **2.** *(mil.)* pintenul afetului.

со́шный *adj.* de la *соха́* ◇ *(ist.) ~ые лю́ди* agricultori, plugari *(în vechea Rusie)*.

сощу́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сощу́рить*

сощу́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сощу́риться*. **2.** *pas.* de la *сощу́ривать*.

сощу́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. щу́рить* și *сощу́ривать) acuz.* a face ochii mici, a miji *(ochii)*.

сощу́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. щу́риться* și *сощу́риваться)* **1.** a-și miji ochii. **2.** a miji, a se face mici *(despre ochi)*.

сою́з[1], *-а m.* **1.** alianță, pact; *в ~е с кем-л.* în alianță cu cineva; *заключи́ть ~* a încheia o alianță; *вое́нный ~* alianță militară; *(ist.) Свяще́нный ~* Sfînta alianță; *бра́чный ~* căsătorie, căsnicie. **2.** uniune; *Сою́з Сове́тских Социалисти́ческих Респу́блик* Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. **3.** societate, asociație, uniune; sindicat; *~ писа́телей* uniunea scriitorilor; *профессиона́льный ~* sindicat.

сою́з[2], *-а m. (gram.)* conjuncție; *соедини́тельные ~ы* conjuncții copulative; *сочини́тельные ~ы* conjuncții coordonatoare; *подчини́тельные ~ы* conjuncții subordonatoare; *сравни́тельные ~ы* conjuncții corelative; *противи́тельные ~ы* conjuncții adversative.

сою́зка, *-и f.* căpută.

сою́зник, *-а m.* aliat.

сою́знический *adj.* de aliat.

сою́зно-республика́нский *adj. (adm.)* unional-republican.

сою́зн|ый *adj.* **1.** de alianță, aliat; *~ до́говор* tratat de alianță; *~ые держа́вы* puteri aliate. **2.** de uniune, unional, federal, federativ; *~ые респу́блики* republici unionale; *~ое гражда́нство* cetățenie sovietică. **3.** de sindicat, sindical; *~ая кни́жка* carnet sindical. **4.** *(gram.)* de conjuncție, conjuncțional; *~ая констру́кция* locuțiune conjuncțională.

со́я, *-и f. sg. (bot.)* soia.

спад, *-а m. sg.* scădere, descreștere, micșorare; *~ вод* scăderea apelor; *~ жары́* descreșterea căldurii.

спада́ние, *-я n. sg.* micșorare, scădere, diminuare, reducere.

спада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *спасть*

спазм, *-а m. (med.)* spasm.

спа́зма, *-ы f. v. спазм*

спазмати́ческий *adj. (med.)* spasmodic; convulsiv; *~ ка́шель* tuse spasmodică.

спа́ивание[1], *-я n.* îmbătare.

спа́ивание[2], *-я n.* sudare.

спа́ивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спои́ть*

спа́ивать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спая́ть*

спа́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спая́ться*. **2.** *pas.* de la *спа́ивать*.

спай, *-я m. (tehn.)* **1.** *sg.* lipire, sudare. **2.** lipitură, sudură.

спа́йка, *-и f.* **1.** *sg. (tehn.)* sudare, lipire. **2.** *(tehn.)* lipitură, sudură. **3.** *(med.)* aderență. **4.** *(fig.)* unire, solidaritate, coeziune.

спайнолепе́стные *adj. pl. (bot.)* cu petale nedespărțite, gamopetale.

спа́йщик, *-а m.* sudor.

спали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. пали́ть) acuz. (pop.)* **1.** a pîrli, a arde; *~ во́лосы* a-și pîrli părul. **2.** a incendia, a preface în scrum.

спа́льная, *-ой f. v. спа́льня*

спа́льник, *-а m. (ist.) spalnic (titlu de curtean în Rusia moscovită).*

спа́льн|ый *adj.* de dormit; *~ые принадле́жности* lenjerie de pat, așternut *(de pat)*; *~ая ко́мната* dormitor; *~ ваго́н* vagon de dormit; *~ое ме́сто* loc de dormit.

спа́льня, *-и f.* **1.** dormitor; iatac. **2.** mobilă pentru dormitor, dormitor; *~ кра́сного де́рева* dormitor de mahon.

спаньё, *-я́ n. sg.* dormit.

спа́ренн|ый **1.** *p.t.p.* de la *спа́рить*. **2.** *adj. (tehn.)* împerecheat, cuplat; *(ferov.) ~ая езда́* deservirea unei locomotive cu echipă dublă; *~ая ось* osie împerecheată, osie cuplată.

спа́ржа, *-и f. sg.* sparanghel.

спа́ржевый *adj.* de sparanghel.

спа́ривание, *-я n.* **1.** împerechere, unire, asociere. **2.** *(biol.)* împerechere, împreunare.

спа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спа́рить*

спа́риваться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спа́риться*. **2.** *pas.* de la *спа́ривать*.

спа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. спа́ривать) acuz.* **1.** a împerechea, a uni, a asocia. **2.** *(biol.)* a împerechea. a împreuna.

спа́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. спа́риваться)* **1.** a se împerechea, a se uni, a se asocia. **2.** *(biol.)* a se împerechea, a se împreuna.

спартакиа́да, *-ы f. (sport.)* spartachiadă.

спарта́нец, *-нца m.* **1.** *(ist.)* spartan. **2.** *(fig.)* spartan, om auster.

спарта́нка, *-и f.* de la *спарта́нец*.

спарта́нск|ий *adj.* (de) spartan; *~ о́браз жи́зни* fel de viață spartan; *~ое воспита́ние* educație spartană.

спа́рхивать, *-ает vb. ipf.* de la *спорхну́ть*

спа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *споро́ть*

спас[1], *-а* și *-у m. (în expr.) ~у нет* nici o scăpare.

спас[2], *-а m. (bis.)* ispas.

спаса́ние, *-я n. sg.* salvare, scăpare; *~ потерпе́вших кораблекруше́ние* salvarea naufragiaților.

спаса́тель, *-я m.* salvator.

спаса́тельн|ый *adj.* de salvare; *~ая ло́дка* barcă de salvare; *~ по́яс* centură de salvare; *~ круг* colac de salvare; *~ая экспеди́ция* expediție de salvare.

спаса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *спасти́*

спаса́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *спасти́сь*; *~ бе́гством* a scăpa cu fuga; *~йся, кто мо́жет* scapă cine poate.

спасе́ние, *-я n. sg.* salvare, izbăvire, scăpare, mîntuire.

спаси́б|о **1.** *partic.* mulțumesc; *~ за услу́гу/за одолже́ние* mulțumesc pentru serviciul făcut/pentru amabilitate; *и на то ~* mulțumesc și pentru atît. **2.** *pred. impers.* cu *dat.* trebuie să mulțumesc. **3.** **спаси́бо,** *-а n.* mulțumesc; *он мне и ~а не сказа́л* nici nu mi-a spus mulțumesc; *большо́е ~!* mulțumesc frumos!, mulțumesc foarte mult; *за (одно́) ~ (сде́лать что-л.)* a se alege doar un mulțumesc; (a face ceva) pe gratis/de pomană.

спаси́тель, *-я m.* **1.** salvator. **2.** *(bis.)* mîntuitorul.

спаси́тельный *adj.* salvator, izbăvitor, mîntuitor; de salvare, de scăpare, de izbăvire; *найти́ ~ вы́ход из затрудне́ния* a găsi o ieșire salvatoare din încurcătură.

спасова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* de la *пасова́ть*[1]

спасти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. спаса́ть) acuz.* a salva, a scăpa; a mîntui; *~ кому́-л. жизнь* a salva viața cuiva; *~ положе́ние* a salva situația, a ieși din încurcătură.

спасти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. спаса́ться) от + gen.* sau fără *compl.* a e salva, a scăpa; *~ от сме́рти* a scăpa de la moarte; *~ бе́гством* a scăpa cu fuga.

спасть, *спаду́, спадёшь vb. pf. (ipf. спада́ть)* **1.** *с + gen.* a cădea (de pe ceva), a se lăsa jos. **2.** a scădea, a se micșora, a diminua; a ceda, a slăbi; *вода́ в реке́ спа́ла* apa din rîu a scăzut; *жара́ спа́ла* temperatura a scăzut; *о́пу-*

хоть спáла umflătura a cedat ◇ ~ *с гóлоса* a-şi pierde vocea; *(pop.)* ~ *с тéла* a slăbi la corp; ~ *с лицá* a se trage la faţă.

спать, *сплю, спишь vb. ipf.* a dormi; *ложиться* ~ a se culca (pentru a dormi); *(мне) хочется* ~ mi-e somn ◇ ~ *глубóким* sau *мёртвым сном* a dormi buştean, a dormi dus; ~, *как убитый* a dormi ca dus pe cealaltă lume; a dormi tun; ~ *чýтко* a dormi iepureşte; *не спи, а дéйствуй* nu fi adormit, fii mai activ; ~ *вéчным/могильным сном* a dormi somnul de veci; *спит и вúдит (что-л.)*. ... nu-i este gîndul decît la...; şi în somn se gîndeşte la...

спáться, *спится vb. ipf. impers. dat.* a putea dormi; *мне не спится* nu pot să dorm, nu pot să adorm.

спáянность, *-и f. sg.* uniune strînsă, acord, solidaritate.

спáянный 1. *p.t.p.* de la *спаять*. **2.** *adj.* strîns unit, solidar.

спаять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. спáивать) acuz.* **1.** *(tehn.)* a lipi, a suda. **2.** *(fig.)* a uni strîns, a suda.

спаяˊ|ться, *-яется vb. pf. (ipf. спáиваться).* **1.** *(tehn.)* a se lipi, a se suda. **2.** *(fig.)* a se uni strîns, a se suda; *коллектив* ~*лся* colectivul s-a sudat.

спéвка, *-и f.* repetiţie de cor.

спекáние, *-я n. sg. (tehn.)* concreţionare; aglutinare; ardere; cocsificare; sintetizare.

спекáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a aglutina; a arde; a cocsifica; a sintetiza.

спекáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спéчься*[2]. **2.** *pas.* de la *спекáть*.

спектáкль, *-я m.* spectacol, reprezentaţie; *дéтский* ~ spectacol pentru copii; *дневнóй* ~ matineu; *любительский* ~ spectacol de amatori; *стáвить* ~ a monta un spectacol.

спектр, *-а m. (fiz.)* spectru; *сóлнечный* ~ spectru solar; ~ *излучéний* spectru de radiaţii.

спектрáльный *adj. (fiz.)* spectral; ~ *анáлиз* analiză spectrală.

спектрогелиóграф, *-а m. (fiz.)* spectroheliograf.

спектрогелиоскóп, *-а m. (fiz.)* spectrohelioscop.

спектрогрáмма, *-ы f.* spectrogramă.

спектрóграф, *-а m. (fiz.)* spectrograf.

спектрографический *adj. (fiz.)* spectrografic.

спектрóметр, *-а m. (fiz.)* spectrometru.

спектрометрический *adj.* spectrometric.

спектрометрия, *-и f. sg. (fiz.)* spectrometrie.

спектроскóп, *-а m. (fiz.)* spectroscop.

спектроскопический *adj.* spectroscopic.

спектроскопия, *-и f. sg. (fiz.)* spectroscopie.

спектрофотомéтр, *-а m.* spectrofotometru.

спекулирование, *-я n. sg.* speculare.

спекулировать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *instr.* sau *на + prepl.* a face speculă, a specula. **2.** *(fig.) на + prepl.* a specula, a exploata, a profita *(de ceva)*; ~ *на чьих-л. затруднéниях* a profita de greutăţile cuiva.

спекулянт, *-а m.* speculant.

спекулянтский *adj.* de speculant.

спекулятивный[1] *adj.* de speculă.

спекулятивн/ый[2] *adj. (fil.)* speculativ; ~*ая филосóфия* filozofie speculativă.

спекуляция[1], *-и f. sg.* **1.** *instr.* *с + instr.* sau *на + prepl.* speculă, acaparare în scop de speculă. **2.** *на + prepl. (fig.)* speculare, profitare de pe urma unei situaţii.

спекуляци|я[2], *-и f. (fil.)* speculaţie.

спеленáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *пеленáть*

спелеóлог, *-а m.* speolog.

спелеолóгия, *-и f.* speologie.

спéлость, *-и f. sg.* maturitate, grad de coacere.

спéл|ый *adj.* matur, copt, în pîrg; ~*ое яблоко* măr copt.

спервá, *adv. (pop.)* mai întîi, la început, în primul rînd.

спéреди 1. *adv.* din faţă, în faţă, dinainte. **2.** *prep.* cu *gen.* în faţa, dinaintea.

сперéть[1] *сопрёт vb. pf. (ipf. спирáть) acuz. (pop. în expr.) у меня дыхáние спёрло* mi s-a tăiat respiraţia.

сперéть[2], *сопрý, сопрёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a şterpeli, a fura.

спéрма, *-ы f. sg. (biol.)* spermă.

сперматозóид, *-а m. (biol.)* spermatozoid.

спермацéт, *-а m. sg. (tehn. farm.)* spermanţet.

спёртый 1. *p.t.p.* de la *сперéть*[1,2]. **2.** *adj. (despre aer)* închis, stătut, înăbuşitor, îmbîcsit; ~ *вóздух* aer închis.

спесиво *adv.* cu trufie, cu semeţie, cu îngîmfare.

спесивость, *-и f. sg.* trufie, semeţie, înfumurare, aroganţă.

спесивый *adj.* trufaş, semeţ, încrezut, înfumurat, arogant.

спесь, *-и f. sg.* trufie, semeţie, înfumurare, aroganţă ◇ *сбить* ~ *с когó-л.* a tăia/a scurta cuiva nasul.

спеть[1], *спéет vb. ipf. (pf. поспéть)* a se pîrgui, a da în pîrg, a se coace, a se maturiza, a deveni matur.

спеть[2], *спою, споёшь vb. pf.* de la *петь*

спéться, *спою́сь, споёшься vb. pf. (ipf. спевáться)* **1.** a cînta armonios. **2.** *(fig.)* a se înţelege, a fi în cîrdăşie.

спех, *-а (-у.) m. sg.* grabă, zor, pripă; *это не к* ~*у* nici o grabă; nu-i mare zor.

спец, *-а m. (pop.)* **1.** specialist. **2.** meşter; *он в этом дéле* ~ în asta nimeni nu-l întrece.

специализáция, *-и f. sg.* specializare.

специализировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* *в + prepl.* sau *по + dat.* a se specializa.

специалист, *-а m.* specialist; *клáссный* ~ specialist de înaltă clasă.

специáльно *adv.* (în mod) special, în special, anume; îndeosebi.

специáльност|ь, *-и f.* **1.** specialitate; *рабóтать по* ~*и* a lucra în specialitate. **2.** profesie; *основнáя* ~ profesie de bază.

специáльный *adj.* **1.** special; ~ *корреспондéнт* corespondent special; ~ *выпуск (газéты)* ediţie specială. **2.** de specialitate; ~ *тéрмин* termen de specialitate.

специфика, *-и f. sg.* specific, particularitate, trăsătură proprie.

спецификáция, *-и f.* **1.** *sg.* specificare. **2.** *(tehn.)* caiet de sarcini.

специфицировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a specifica.

специфическ|ий *adj.* specific, particular, propriu.

специфичность, *-и f.* caracter specific.

специфичный *adj. v. специфический*

спéция, *-и f. (mai ales la pl.).* **1.** *(înv.)* droguri, leacuri. **2.** mirodenii.

спецкóр, *-а m. = специáльный корреспондéнт* corespondent special.

спецóвка, *-и f. v. спецодéжда*

спецодéжда, *-ы f. = специáльная одéжда* echipament de protecţie; îmbrăcăminte de lucru; salopetă.

спецподготóвка, *-и f. = специáльная подготóвка* pregătire specială.

спецупакóвка, *-и f.* ambalaj special.

спецфóнд, *-а m. = специáльный фонд* fond special.

спечь, *-екý, -ечёшь; -екýт vb. pf. acuz.* a coace.

спéчься[1], *спечётся vb. pf. (pop.)* a se coace; a fi copt.

спéчься[2], *спечётся vb. pf. (ipf. спекáться)* **1.** a se închega, a se coagula. **2.** *(tehn.)* a se aglutina, a se cocsifica.

спéшенн|ый 1. *p.t.p.* de la *спéшить*. **2.** *adj.* debarcat *(din maşini)*, pe jos.

спéшивание, *-я n.* debarcare din maşini.

спéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спéшить*

спéшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спéшиться*. **2.** *pas.* de la *спéшивать*.

спéш|ить, *-у, -ишь vb. pf. (ipf. спéшивать) acuz. (mil.)* a face să descalece.

спеш|ить, *-ý, -ишь vb. ipf.* **1.** *(pf. поспешить)* a se grăbi, a zori; ~*с рабóтой* a zori cu lucrul; *кудá вы* ~*ите?* unde vă grăbiţi? **2.** a merge înainte; *часы* ~*ат* ceasul merge înainte; ◇ *не* ~*á* pe îndelete, agale, alene.

спéши|ться, *-шусь, -шишься vb. pf. (ipf. спéшиваться) (mil.)* a descăleca.

спéшк|а, *-и f. sg.* grabă, zor, pripă; *в* ~*е* în grabă.

спéшно *adv.* urgent, de urgenţă; la repezeală, grabnic; iute, repede.

спéшность, *-и f. sg.* urgenţă; grabă, pripă, zor.

спе́шн|ый *adj.* urgent, grabnic; *~ое де́ло* chestiune urgentă.

спива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *спи́ться*

спидо́метр, *-а m.* vitezometru; indicator de viteză.

спи́ливание, *-я n.* tăiere/retezare cu ferăstrăul.

спи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спили́ть*

спили́ть, *спилю́, спи́лишь vb. pf. (ipf. спи́ливать) acuz.* a tăia/a reteza cu ferăstrăul.

спи́лка, *-и f.* netezire cu pila.

спин|а́, *-ы́ f.* spinare, spate; dos; *вы́прямить спи́ну* a îndrepta spinarea; *плыть на ~е́* a înota pe spate; *лежа́ть на ~е́* a sta culcat pe spate; *~ к ~е́* spate-n spate; *стоя́ть ~о́й к кому́-л.* a sta cu spatele la cineva; *стоя́ть за ~о́й у кого́-л.* a sta în spatele cuiva; *поверну́ться ~о́й к кому́-л.* a se întoarce cu spatele la cineva ◇ *гнуть ~у* a se căciuli, a se ploconi; *испыта́ть на со́бственной ~е́* a simți *(ceva)* pe propria (sa) piele; *нанести́ уда́р в ~у* a lovi pe la spate; *за ~о́й у кого́-л* (pe) la spatele cuiva, pe ascuns, din umbră.

спи́нк|а, *-и f.* **1.** *dim.* de la *спина́.* **2.** spetează, rezemătoare, spătar, spată; *~ сту́ла* spătarul scaunului, spetează. **3.** spate *(la haină)*; *вы́кроить ~у* a croi spatele ◇ *откидна́я ~ сиде́нья* spătarul rabatabil al scaunului.

спинн|о́й *adj.* dorsal, spinal; al spinării; *~ мозг* măduva spinării; *~ хребе́т* șira spinării, coloana vertebrală; *~а́я боль* durere în spate.

спинномозгов|о́й *adj. (anat.)* cefalorahidian; *~а́я жи́дкость* lichidul cefalorahidian.

спира́л|ь, *-и f.* spirală, volută; *-ью* sau *по ~и* în spirală; *~ нака́ливания* spirală incandescentă.

спира́лька, *-и f.* sîrmă în spirală, sîrmă răsucită în formă de spirală.

спира́льно *adv.* în spirală.

спира́льн|ый *adj.* spiral, în spirală; în spire; *~ая ле́стница* scară în spirală; *~ое сверло́* burghiu spiral.

спира́нт, *-а m. (lingv.)* spirantă.

спира́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *спере́ть*[1]

спире́я, *-и f. (bot.)* cununiță, chirițel.

спирилло́з, *-а m. (med.)* spiriloză.

спи́рит, *-а m.* spiritist.

спирити́зм, *-а m. sg.* spiritism.

спирити́ческий *adj.* spiritist; *~ сеа́нс* ședință de spiritism.

спиритуали́зм, *-а m. sg. (fig.)* spiritualism.

спиритуали́ст, *-а m. (fil.)* spiritualist.

спиритуалисти́ческий *adj. (fil.)* spiritualist.

спиро́метр, *-а m. (med.)* spirometru.

спирохе́та, *-ы f. (biol.)* spirochetă.

спирт, *-а (-у) m.* alcool, spirt; *ви́нный ~* alcool etilic; spirt de vin; *бути́ловый ~* alcool butilic; *денатури́рованный ~* spirt denaturat; *древе́сный ~* alcool metilic, spirt de lemn; *нашаты́рный ~* amoniac; *мети́ловый ~* alcool metilic, metanol; *эти́ловый ~* alcool etilic, etanol.

спиртн|о́й *adj.* spirtos, alcoolic, de alcool; *~ы́е напи́тки* băuturi alcoolice, băuturi spirtoase.

спиртова́ние, *-я n. (chim.)* alcoolizare.

спиртова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf.* a alcooliza.

спирто́вка, *-и f.* lampă cu spirt.

спиртов|о́й *adj.* spirtos; alcoolic, cu/de spirt; *~о́е броже́ние* fermentație alcoolică.

спиртоме́р, *-а m.* alcoolmetru.

списа́ни|е, *-я n.* **1.** *(ec.)* scădere, anulare; trecere la cheltuieli/la pierderi; virare din cont; *~ задо́лженности* anularea datoriei; *акт ~я* proces-verbal de scădere; *~ с учёта* scoatere din evidență; *~ в расхо́д* scoatere din cont pentru cheltuieli. **2.** *(mar.)* concediere, punere în disponibilitate.

списа́ть, *спишу́, спи́шешь vb. pf. (ipf. спи́сывать)* **1.** *acuz.* sau *acuz.* cu *с + gen. (скопировать)* a copia, a reproduce un original, a transcrie. **2.** *acuz.* sau *с + gen.* a descrie, a zugrăvi după un original/după realitate. **3.** *acuz.* cu *у + gen. (peior.)* a compila; a copia; a imita. **4.** *acuz. (ec.)* a scădea, a da la scădere; a anula *(o datorie)*; a trece la pierderi; *~ со счёта на счёт* a vira de la un cont la altul. **5.** *acuz. (mar.)* a concedia; *~ с корабля́* a concedia de pe vas.

списа́ться, *спишу́сь, спи́шешься vb. pf. (ipf. спи́сываться) с + instr.* a se

înțelege prin corespondență, a comunica prin scris ◇ *(mar.) ~ на бе́рег* a pleca din serviciu *(de pe o navă)*, a părăsi echipajul unui vas.

спи́с|ок, *-ка m.* **1.** copie *(scrisă de mînă)*; *древне́йшие ~ки ле́тописи* copiile cele mai vechi ale letopisețelor. **2.** *(перечень)* listă, tabel, tablou; *~ книг* listă de cărți; *~ кандида́тов* listă de candidați; *~ки избира́телей* listele de alegători; *соста́вить ~* a întocmi o listă; *внести́ в ~* a înscrie pe listă; *именно́й ~* listă nominală; *~ опеча́ток* erată. **3.** stat, foaie; *трудово́й ~* stat de serviciu; *послужно́й ~* foaie matricolă, stat de serviciu; *(tehn.) армату́рный ~* foaie de echipament.

спи́сочный *adj.* scriptic; *~ соста́в* personal scriptic.

спи́сывание, *-я n.* **1.** copiere, transcriere. **2.** *v. списа́ние.*

спи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *списа́ть*

спи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *списа́ться.* **2.** *pas.* de la *спи́сывать.*

спито́й *adj.* slab, fără tărie; *~ чай* ceai slab; *~ ко́фе* cafea slabă.

спи́ться, *сопью́сь, сопьёшься vb. pf. (ipf. спива́ться)* a cădea în patima beției, a căpăta darul beției, a deveni bețiv; *~ с кру́гу* a decădea din cauza beției.

спи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спихну́ть*

спихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. спи́хивать) acuz.* a împinge jos, a face să cadă, a îmbrînci.

спи́ц|а, *-ы f.* **1.** andrea; *вяза́ть на ~ах* a împleti cu andrele. **2.** spiță *(de roată)* ◇ *быть после́дней ~ей в колесни́це* a fi a cincea roată la căruță.

спич, *-а m.* alocuțiune; logos; toast; *произнести́ ~* a ține un logos.

спи́чечница, *-ы f.* chibritelniță.

спи́чечн|ый *adj.* de chibrituri; *~ая коро́бка* cutie de chibrituri; *~ая фа́брика* fabrică de chibrituri.

спи́чк|а, *-и f.* chibrit; *сигна́льные ~и* chibrituri de semnalizare ◇ *худо́й, как ~* slab ca un țîr.

сплав[1], *-а m.* aliaj; *желе́зный ~* aliaj de fier.

сплав[2], *-а m. sg.* plutărit; plutit; *~ ле́са* plutăritul lemnului.

спла́вить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. сплавля́ть) acuz. (tehn.)* **1.** a topi laolaltă, a alia; *~ мета́ллы* a alia metale. **2.** *(fig.)* a suda, a uni.

спла́вить[2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. сплавля́ть) acuz.* **1.** a transporta lemne cu pluta. **2.** *(fig. pop.)* a se descotorosi, a scăpa de cineva/de ceva.

спла́виться, *-ится vb. pf. (ipf. сплавля́ться)* **1.** a se alia *(prin topire)*, a se topi. **2.** *(fig.)* a se uni.

сплавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *спла́вить*[1,2]

сплавля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *спла́виться*

сплавн|о́й *adj.* **1.** transportat cu plută; *~ лес* lemn transportat cu pluta. **2.** flotabil; *~а́я река́* rîu flotabil.

спла́вщик, *-а m.* plutaș.

сплани́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *плани́ровать*[2]

спла́чивание, *-я n.* unire, strîngere.

спла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сплоти́ть*

спла́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сплоти́ться* **2.** *pas.* de la *спла́чивать.*

сплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сплю́нуть*

сплести́, *сплету́, сплетёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. плести́)* a împleti; *~ вено́к* a împleti o cunună. **2.** *(ipf. сплета́ть)* a îmbina, a înnădi împletind. **3** *(ipf. сплета́ть) (fig.)* a inventa, a născoci, a îndruga ◇ *~ небыли́цу* a inventa basme, a îndruga verzi și uscate.

сплe|сти́сь, *сплету́сь, сплетёшься vb. pf. (ipf. сплета́ться)* a se împleti; a se încolăci.

сплета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сплести́(2, 3)*

сплета́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сплести́сь.* **2.** *pas.* de la *сплета́ть.*

сплете́ние, *-я n.* **1.** împletire; împletitură. **2.** *(anat.)* plex; *~ сосу́дов* plex vascular; *со́лнечное ~* plex solar ◇ *(fig.) ~ обстоя́тельств* concurs de împrejurări.

сплéтник, *-а m.* bîrfitor, clevetitor, intrigant.

сплéтничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. насплéтничать)* a bîrfi, a vorbi de rău, a cleveti.

сплéтня, *-и f.* bîrfeală, clevetire; urzeală, intrigă.

сплечá *adv.* **1.** cu putere, cu mişcarea bruscă a braţului; *рубúть* ~ a tăia/a spinteca cu putere. **2.** *(fig. peior.)* nechibzuit, pe negîndite, pe nimerite, într-o doară; *решáть* ~ a hotărî fără chibzuinţă, a lua o hotărîre pripită.

сплин, *-а m. sg.* splin.

сплотúть, *-очý, -отúшь vb. pf. (ipf. сплáчивать) acuz.* **1.** a îmbina, a asambla, a lega strîns. **2.** *(fig.)* a uni strîns, a reuni, a aduna, a strînge; ~ *ряды́* a strînge rîndurile.

сплотúться, *-очýсь, -отúшься vb. pf. (ipf. сплáчиваться)* a se strînge, a face zid (în jurul...), a se uni strîns.

сплоховáть, *сплохýю, сплохýешь vb. pf.* a face o gafă, a o scrînti.

сплочéние, *-я n. sg.* unire, strîngere, coeziune; ~ *рядóв* strîngerea rîndurilor.

сплочённость, *-и f. sg.* unire, coeziune; unitate.

сплочённый **1.** *p.t.p.* de la *сплотúть.* **2.** *adj.* unit, strîns, organizat, închegat; ~ *коллектúв* un colectiv închegat.

сплошáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. плошáть) (pop.)* a o scrînti, a o face de oaie, a o sfecli, a da greş.

сплошн|óй *adj.* **1.** compact; continuu, neîntrerupt; *~áя мácca* masă compactă; ~ *лёд* gheaţă compactă, banchiză; *~ы́м потóком* în şuvoi neîntrerupt. **2.** *(fig.)* complet, total; ~ *вздóр* curată prostie, absurditate.

сплошня́к, *-а m.* masă compactă.

сплошь *adv.* **1.** fără întrerupere; încontinuu. **2.** *(în întregime)* fără excepţie, toţi; cu totul ◇ ~ *и (да) ря́дом* la tot pasul; în mod curent, obişnuit.

сплутовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* de la *плутовáть*

сплывáть, *-áет vb. ipf.* de la *сплыть.*

сплы|ть, *-ывёт vb. pf. (ipf. сплывáть)* **1.** a fi luat de apă. **2.** a se scurge/a se revărsa peste margini ◇ *бы́ло да ~лó* a fost şi nu mai e; ce să mai vorbim de ce-a fost.

сплю́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сплёвывать) acuz.* sau fără *compl.* a scuipa.

сплю́снутый **1.** *p.t.p.* de la *сплю́снуть.* **2.** *adj.* turtit, strivit, pleoştit.

сплю́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. v. сплю́щить*

сплю́снуться, *-нется vb. pf. v. сплю́щиться*

сплю́щивание, *-я n.* turtire, strivire; pleoştire.

сплю́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сплю́щить*

сплю́щиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сплю́щиться.* **2.** *pas.* de la *сплю́щивать.*

сплю́щить, *-щу, -щишь vb. pf. (ipf. плю́щить* şi *сплю́щивать) acuz.* a turti, a strivi, a pleoşti.

сплю́щиться, *-ится vb. pf. (ipf. сплю́щиваться)* a se turti, a se strivi, a se pleoşti.

спляса́ть, *-яшý, -я́шешь vb. pf.* a dansa, a juca, a executa un dans.

сподви́жник, *-а m.* tovarăş de luptă.

спóдличать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *пóдличать*

сподрýчник, *-а m.* **1.** *(reg.)* ajutor. **2.** acolit, cirac, satelit.

сподрýчно **1.** *adv.* la îndemînă, comod; convenabil. **2.** *pred. impers.* e la îndemînă, e comod; e convenabil.

сподрýчн|ый *adj. (pop.)* **1.** la îndemînă, comod, convenabil; uşor de executat. **2.** **~ый,** *-ого m. v. сподрýчник (2).*

спозарáнку *adv.* în zori (de zi), dis-de-dimineaţă, cînd se crapă de ziuă, cu noaptea în cap; *встать* ~ a se scula dis-de-dimineaţă.

споúть, *спою́, споúшь vb. pf. (ipf. спáивать)* **1.** *dat.* cu *acuz. (pop.)* a da să bea, a adăpa. **2.** *acuz. (приучить к пья́нству)* a nărăvi *(pe cineva)* la beţie, a învăţa cu beţia. **3.** *(напоить допья́на)* a îmbăta.

спокóйно *adv.* (în mod) liniştit, tihnit, calm; *сидéть* ~ a sta liniştit.

спокóйн|ый *adj.* **1.** liniştit, calm, potolit; senin; *~ое мóре* mare liniştită; *со ~ой сóвестью* cu conştiinţa împăcată; *~ая жизнь* viaţă liniştită; ~ *харáктер* fire domoală. **2.** comod; *~ое крéсло* fotoliu comod ◇ *бýдьте ~ы* fiţi liniştit, n-aveţi nici o grijă; *~ой нóчи!* noapte bună!

спокóйстви|е, *-я n. sg.* **1.** linişte, tihnă. **2.** calm, seninătate; *сохраня́ть ~ дýха* a-şi păstra calmul; *душéвное* ~ linişte sufletească.

спокóн *(înv. în expr.)* ~ *векóв* din moşi-strămoşi, de cînd lumea, din totdeauna.

сполáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сполоснýть*

сползáние, *-я n. sg.* alunecare, lunecare (în jos).

сползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сползтú*

сползáться, *-áется vb. ipf.* de la *сползтúсь*

сползтú, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. сползáть)* **1.** a se tîrî, a coborî lunecînd uşor. **2.** *(fig.)* a se abate, a devia, a apuca pe o cale greşită; a o scrînti.

сполз|тúсь, *-зётся vb. pf. (ipf. сползáться)* a se aduna tîrîndu-se, a se aduna tîrîş-grăpiş.

сполнá *adv.* în întregime, integral, complet, pe deplin; *заплатúть долг* ~ a plăti în întregime datoria.

споловúнить, *-ню, -нишь vb. pf.* a micşora la jumătate.

сполоснýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. сполáскивать) acuz.* a clăti.

сполоснýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* a se clăti, a se da cu apă *(pe faţă, pe mîini).*

сполóх, *-а m.* **1.** *(pl. спóлохи) (reg.)* aurora boreală. **2.** *(зарница)* fulger, fulgerare.

спондейческий *adj. (lit.)* scris în spondee, spondaic.

спондéй, *-я m. (lit.)* spondeu.

спонтáнность, *-и f. sg.* spontaneitate, caracter spontan.

спонтáнный *adj.* spontan.

спор, *-а m.* **1.** discuţie; dispută, controversă, polemică; *вестú* ~ a duce o discuţie, a discuta; *завестú/затéять* ~ a începe/a porni o discuţie; *горя́чий* ~ discuţie aprinsă, discuţie vie; *учёные ~ы* dispute ştiinţifice. **2.** *(jur.)* litigiu; ~ *о наслéдстве* litigiu asupra unei succesiuni; ~ *о подсýдности* conflict de competenţă ◇ *~у нет* fără îndoială, nu încape vorbă, de bună seamă, desigur.

спóра, *-ы f. (biol.)* spor.

спорадúческий *adj.* sporadic, întîmplător.

спорáнгий, *-я m. (bot.)* sporange.

спóр|ить, *-рю, -ришь vb. ipf. c+instr.* cu *prepl.* **1.** *(pf. поспóрить)* a discuta, a dezbate; *о вкýсах не ~ят* gusturile nu se discută. **2.** a revendica, a cere, a pretinde; ~ *о своúх правáх* a-şi revendica drepturile. **3.** *(pf. поспóрить) (держáть пари)* a pune rămăşag, a face prinsoare, a face un pariu.

спóри|ться, *-ится vb. ipf.* a-i merge bine, a avea spor, a-i merge din plin.

спóрность, *-и f. sg.* caracter discutabil/ controversat/ problematic, caracter contestabil.

спóрн|ый *adj.* discutabil, controversat; problematic; litigios, contestabil; ~ *вопрóс* chestiune discutabilă/ controversată; *~ые долгú* datorii litigioase.

спóров|ый *adj.* **1.** *(biol.)* sporifer, criptogam; *~ые растéния* plante sporifere/criptogame. **2.** **~ые,** *-ых s. pl. (bot.)* criptogame.

спороли́стик, *-а m. (bot.)* sporofil.

спорóть, *спорю́, спóрешь vb. pf. (ipf. спáрывать) acuz.* a descoase, a desface.

спорофи́лл, *-а m. (bot.) v. спороли́стик*

спорофи́т, *-а m. (biol.)* sporofit.

спорт, *-а m. sg.* sport; *занимáться ~ом* a face sport; *гребнóй* ~ canotaj; *велосипéдный* ~ ciclism; *автомобúльный* ~ automobilism; *лы́жный* ~ schi.

спортúвн|ый *adj.* sportiv, de sport; *~ые состязáния* competiţii sportive; *~ая плóщадка* teren de sport; ~ *костю́м* trening.

спортсмéн, *-а m.* sportiv, sportsman.

спорхнý|ть, *-нёт vb. pf. (ipf. спáрхивать)* a zbura, a-şi lua zborul.

спóрщик, *-а m.* amator de discuţii, certăreţ, arţăgos.

спóр|ый *adj. (pop.)* spornic, cu spor, cu folos; *~ая рабóта* muncă spornică.

спорыньá, *-ú f. sg. (bot.)* secară-cornută, cornul-secarei, corn-de-secară.

спóрыш, *-а m. (bot.)* troscot.

спóрящ|ий *part. prez. act.* de la *спóрить; (jur.) ~ие стóроны* părţile litigante, părţile (aflate) în litigiu.

спо́соб, *-а m.* mod, fel, modalitate; procedeu, metodă; mijloc, cale; ~ *употребле́ния* mod de întrebuințare; ~ *выраже́ния* mod de exprimare; *механи́ческий* ~ *обрабо́тки* metodă mecanică de prelucrare; ~ *коди́рования* procedeu de codificare; *испро́бовать все* ~*ы* a încerca toate mijloacele; *найти́* ~ a găsi un mijloc/o modalitate ◇ *(ec. pol.)* ~ *произво́дства* mod de producție.

спосо́бност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* *(одарённость)* aptitudine, talent, vocație, înclinație, capacitate; ~ *к чему́-л.* aptitudine pentru ceva; ~ *к му́зыке* talent muzical; *облада́ть* ~*ю к чему́-л.* a avea talent la ceva. **2.** facultate, posibilitate; putință, putere; *тво́рческая* ~ însușire creatoare; *он потеря́л* ~ *говори́ть* a pierdut facultatea de a vorbi; *у́мственные* ~*и* facultăți mintale. **3.** capacitate, putere; *покупа́тельная* ~ putere de cumpărare; *платёжная* ~ solvabilitate; *пропускна́я* ~ *желе́зной доро́ги* capacitatea de tranzit a căii ferate; *(tehn.)* *поглоти́тельная* ~ capacitatea de absorbție; ~ *излуче́ния* capacitate de iradiere.

спосо́бн|ый *adj.* **1.** *(одарённый)* capabil, talentat, dotat, înzestrat. **2.** în stare; apt, capabil; *он спосо́бен на всё* e în stare de orice.

спосо́бствование, *-я n. (jur.)* înlesnire.

спосо́бств|овать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* **1.** *(pf. поспосо́бствовать) dat.* cu *в* + *prepl.* a ajuta, a înlesni, a acorda sprijin, a contribui; ~ *выполне́нию произво́дственного пла́на* a contribui la îndeplinirea planului de producție. **2.** *dat.* a înlesni, a favoriza, a contribui.

споткну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. спотыка́ться)* **1.** a se împiedica, a se poticni. **2.** a se încurca, a se împotmoli, a se împletici.

спотыка́ние, *-я n.* împiedicare, poticnire.

спотыка́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *споткну́ться* și *спотыкну́ться*. **2.** *(fam.)* a se bîlbîi, se încurca *(la vorbă)*, a vorbi încîlcit ◇ *(prov.)* *конь и о четырёх нога́х, да* ~*ется* calul are patru picioare și tot se poticnește.

спотыкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. спотыка́ться) (pop.) v. споткну́ться*

спохвати́ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. спохва́тываться)* a-și da *(brusc)* seama, a-și aduce aminte *(la timp)*; ~ *во́время* a-și aduce aminte la timp, a-și da seama la timp.

спохва́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *спохвати́ться*

спра́ва *adv.* la dreapta, în partea dreaptă; ~ *от меня́* la dreapta mea.

справедли́во *adv.* drept, echitabil; just; pe bună dreptate, cu drept cuvînt; *поступи́ть* ~ a proceda drept/ cu dreptate.

справедли́вост|ь, *-и f. sg.* dreptate, echitate; justețe; *чу́вство* ~*и* sentimentul dreptății; ~*и ра́ди* ca să fim drepți; *по* ~*и говоря́* la drept vorbind ◇ *отда́ть* ~ *кому́-л.* a recunoaște cuiva ceea ce este al lui, a-i recunoaște cuiva anumite merite.

справедли́в|ый *adj.* **1.** drept, echitabil, nepărtinitor; ~ *судья́* judecător drept; ~*ое реше́ние* hotărîre dreaptă. **2.** legitim, just, drept; ~*ые тре́бования* cereri legitime, revendicări juste. **3.** just, adevărat, întemeiat; ~*ые подозре́ния* bănuieli întemeiate.

спра́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. справля́ть) acuz. (pop.)* **1.** a sărbători, a serba, a celebra. **2.** a dobîndi, a agonisi, a cumpăra.

спра́виться[1], *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. справля́ться) с* + *instr.* **1.** a duce la bun sfîrșit, a o scoate la capăt, a se achita de ... **2.** a-i veni cuiva de hac; a învinge; a face față; ~ *с проти́вником* a învinge pe dușman; ~ *с тру́дностями* a face față dificultăților.

спра́виться[2], *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. справля́ться)* a se informa, a lua informații; a se interesa; ~ *в словаре́* a consulta un dicționar; ~ *о здоро́вье* a se interesa de sănătatea (cuiva); ~ *по телефо́ну* a se informa prin telefon.

спра́вк|а, *-и f.* **1.** informație, relație, lămurire; *обрати́ться за* ~*ой* a cere o informație; *наводи́ть* ~*и* a lua informații/referințe, a se informa. **2.** *(докуме́нт)* adeverință, certificat, dovadă; notă informativă; referință; ~ *с ме́ста рабо́ты* adeverință de la locul de muncă; ~ *о состоя́нии здоро́вья* certificat medical.

справля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *спра́вить*

справля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *спра́виться*

спра́вочник, *-а m.* îndreptar, îndrumător, ghid, indicator, călăuză; *телефо́нный* ~ carte de telefon; *орфографи́ческий* ~ îndreptar ortografic.

спра́вочн|ый *adj.* de informații, informativ; ~*ое бюро́* birou de informații; ~*ая кни́га* îndreptar, ghid, indicator.

спра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спроси́ть*

спра́шива|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спроси́ться*. **2.** *pas.* de la *спра́шивать*.

спрессова́ть, *-ссу́ю, -ссу́ешь vb. pf. (ipf. прессова́ть)* a presa.

спринт, *-а m. sg. (sport)* sprint, alergare de viteză.

спри́нтер, *-а m. (sport)* sprinter, alergător/înotător de viteză, alergător pe distanță mică.

спринцева́ние, *-я n. (med.)* spălătură.

спринцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. ipf. acuz. (med.)* a face o spălătură.

спринцо́вка, *-и f.* **1.** *sg. (med.)* spălătură. **2.** seringă; pompiță, pară de cauciuc.

спрова́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. спрова́живать) acuz. (pop.)* a-i face vînt, a da afară, a expedia, a se descotorosi de ...

спрова́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спрова́дить*

спровоци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. провоци́ровать) acuz.* a provoca.

спроекти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. проекти́ровать) acuz.* a întocmi un proiect, a proiecta.

спрос, *-а m. sg.* cerere; ~ *и предложе́ние* cerere și ofertă; *(ec. pol.)* *платёжеспосо́бный* ~ cerere solvabilă, putere de cumpărare. ◇ *без* ~*а* fără învoire, fără permisiune, fără voie; *(prov.)* *попы́тка не пы́тка,* ~ *не беда́* încercarea moarte n-are; întrebarea n-are supărare.

спрос|и́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. спра́шивать)* **1.** *acuz.* a întreba, a chestiona; ~ *ученика́* a asculta un elev. **2.** *acuz.* sau *gen.* a cere; ~ *сове́та* a cere un sfat. **3.** *acuz.* a întreba (de cineva), a căuta. **4.** *с* + *gen. (потре́бовать отве́та, отчёта)* a cere socoteală.

спрос|и́ться, *-ошу́сь, -о́сишься) vb. pf. (ipf. спра́шиваться) gen.* sau *у* + *gen.* a cere voie/învoire; *(impers.)* *за э́то с тебя́ спро́сится* o să ți se ceară socoteală pentru asta.

спросо́нок *adv.* buimac, pe jumătate adormit.

спросо́нья *adv. v. спросо́нок*

спроста́ *adv.* fără gînduri ascunse, fără răutate; *спроси́ть* ~ a întreba fără gînduri ascunse; *не* ~ nu fără gînd ascuns, nu degeaba.

спрут, *-а m. (zool.)* caracatiță.

спры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спры́гнуть*

спры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. спры́гивать) с* + *gen.* a sări (în jos), a sări de pe (ceva).

спры́скивание, *-я n.* stropire.

спры́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спры́снуть*

спры́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. спры́скивать) acuz.* **1.** a stropi. **2.** a serba prin chef, a face cinste, a uda.

спряга́емый *adj.* conjugabil, flexionar.

спряга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. проспряга́ть) acuz. (gram.)* a conjuga.

спряга́ться, *-а́ется vb. ipf. (gram.)* a se conjuga.

спряже́ни|е, *-я n. (gram.)* conjugare; *глаго́лы пе́рвого* ~*я* verbe de conjugarea întîi.

спрями́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. спрямля́ть) acuz.* a face să fie drept, a îndrepta.

спрямле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* îndreptare. **2.** loc îndreptat, loc nivelat.

спрямля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *спрями́ть*

спрясть, *-яду́, -ядёшь vb. pf.* de la *прясть*[1]

спря́тать, *спря́чу, спря́чешь vb. pf.* de la *пря́тать*

спря́таться, *спря́чусь, спря́чешься vb. pf.* de la *пря́таться (1)*

спу́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спугну́ть*

спугнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. спýгивать) acuz.* a goni *(speriind)*, a speria.

спуд, *-а m. sg. (în expr.) держáть что-л. под ~ом* a ține (ceva) sub obroc, a ține ascuns; *хранúть дéньги под ~ом* a ține banii la ciorap; *извлéчь из-под ~а* a) a scoate; b) *(fig.)* a da la iveală, a dezvălui.

спуск, *-а m.* **1.** *sg.* coborîre; *~ самолёта* aterizarea avionului. **2.** *sg.* lansare; *~ кораблá нá воду* lansarea vasului la apă. **3.** *sg.* transmitere/comunicare către organele în subordine. **4.** *sg.* deșertare, golire; *(tehn.)* evacuare, eliminare. **5.** *(откос)* pantă, versant, coborîș, povîrniș; *крутóй ~* pantă abruptă; *отлóгий ~* coborîș lin, pantă dulce. **6.** declanșare; *автоматúческий ~* declanșarc automată. **7.** *(tehn.)* declanșator; *ручнóй ~* declanșator manual; *предохранúтельный ~* declanșator de siguranță. **8.** trăgaci, cocoș *(la armă)* ◇ *не давáть ~у (комý-л.)* a ține din scurt, a nu slăbi; a nu ierta, a nu cruța *(pe cineva)*.

спускáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *спустúть*[1,2] ◇ *смотрéть на когó-л. не спускáя глáз* a nu-și lua ochii de pe cineva, a nu(-l) slăbi din ochi.

спускáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спустúться*. **2.** *pas.* de la *спускáть*.

спускн|óй *adj. (tehn.)* **1.** de scurgere, de deșertare; de evacuare, de eșapament; *~ кран* robinet de scurgere; *~áя трубá* țeavă de evacuare. **2.** *v. спусковóй.*

спусковóй *adj. (tehn.)* de tras, de dat foc; *~ крючóк* trăgaci *(la armă)*.

спустú|ть[1], *спущý, спýстишь vb. pf. (ipf. спускáть)* **1.** *acuz.* a coborî, a lăsa în jos; *~ занавéску* a lăsa perdeaua în jos; *~ флаг* a coborî/a pleca steagul; *(fig.) ~ когó-л. с лéстницы* a alunga pe cineva, a-l da afară pe scară. 2. *acuz.* a lansa (la apă); *~ шлюпку нá воду* a lansa la apă o șalupă. **3.** *acuz. (переслать)* a transmite, a comunica, a face cunoscut organelor în subordine; *~ директивы* a transmite directive (organelor în subordine.) **4.** *acuz. (освободить)* a da drumul, a dezlega. **5.** *acuz.* a da drumul să curgă, a goli, a deșerta; *~ вóду из прудá* a goli un elcșteu. **6.** *acuz.* a pierde din greutate, a slăbi; *~ жир* a pierde din greutate, a slăbi. **7** a se dezumfla; *шúна ~ла* camera *(de bicicletă, de automobil etc.)* s-a dezumflat. **8.** *acuz. (растратить)* a cheltui, a risipi, a da pe gîrlă; *~ все свой дéньги* a cheltui toți banii ◇ *рабóтать спустя́ рукавá* a lucra de mîntuială; *~ курóк* a apăsa pe trăgaci; *~ петухóв* a întărîta cocoșii să se bată; *~ пéтлю (la croșetat)* a scăpa un ochi; a scădea un ochi; *~ шкýру с когó-л.* a-i trage cuiva o bătaie soră cu moartea.

спустúть[2], *спущý, спýстишь vb. pf. (ipf. спускáть) acuz.* cu *dat.* a ierta, a nu pedepsi, a lăsa să treacă.

спустú|ться, *спущýсь, спýстишься vb. pf. (ipf. спускáться)* **1.** a coborî; *~ с горы́* a coborî de pe munte; *~ по лéстнице* a coborî scara. **2.** a se lăsa *(despre noapte, ceață etc.)*. **3.** *(вниз по реке)* a pluti în josul apei, a merge la vale.

спустя́ *prep. cu acuz.* după, peste, mai tîrziu cu ... ; *~ гóд* peste un an; *~ недéлю* peste o săptămînă, la o săptămînă după ...

спýтанно *adv.* încurcat, încîlcit, fără continuitate, fără șir, confuz.

спýтанный **1.** *p.t.p.* de la *спýтать*. **2.** *adj. (о речи)* încurcat, încîlcit, confuz. **3.** *(о волосах, о нитках)* încurcat, încîlcit.

спýта|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. пýтать* și *спýтывать)* **1.** *acuz.* a încurca, a încîlci. **2.** a (se) încurca, a o încurca, a o scălda. **3.** *acuz.* cu *с + instr.* a confunda, a face o confuzie, a lua drept *(altcineva, altceva)* ◇ *~ лóшадь* a împiedica un cal; *~ кáрты* a încurca toate socotelile, a încurca ițele.

спýта|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. пýтаться* și *спýтываться)* **1.** a se încurca, a se încîlci. **2.** *(fig.)* a se încurca, a se zăpăci. **3.** *с + instr. (pop.)* a se încurca, a face cîrdășie *(cu cineva)*.

спýтник, *-а m.* **1.** tovarăș de drum, însoțitor; *(fig.) ~ жúзни* tovarăș de viață. **2.** satelit, sputnic; *~ Землú* satelitul Pămîntului; *искýсственный ~ Земли* satelit artificial al Pămîntului; *беспилóтный ~* satelit nepilotat; *метеорологúческий ~* satelit meteorologic; *противоракéтный ~* satelit antirachetă. **3.** ghid, călăuză, îndreptar; *~ агитáтора* călăuza/ghidul agitatorului.

спýтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спýтать*

спýтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *спýтаться*

спья́на *adv.* fiind în stare de ebrietate, beat fiind.

спья́ну *adv. v. спья́на*

спя́тить, *спя́чу, спя́тишь vb. pf. (pop. în expr.) ~ с умá* a înnebuni, a se țicni, a se sminti.

спя́чка, *-и f. sg.* **1.** hibernare. **2.** *(fig.) (сонливость)* somnolență, letargie, amorțeală.

спя́щ|ий *part. prez. act.* de la *спать; он притворя́ется ~им* se preface că doarme; *~ая красáвица* frumoasa adormită *(în basme)*

срабáтывание, *-я n.* declanșare, acționare; *~ мúны* acționarea minei.

срабáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сработать*

срабáтываться[1], *-ается vb. ipf.* de la *срабóтаться*[1]

срабáтываться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *срабóтаться*[2]

срабóтанность[1], *-и f. sg.* coeziune în muncă, spirit de echipă.

срабóтанность[2], *-и f. sg.* uzură, tocire.

срабóтанн|ый, **1.** *p.t.p.* de la *срабóтать*. **2.** *adj.* uzat, tocit.

срабóтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. срабáтывать) (pop.)* **1.** *acuz. (изготóвить)* a face, a confecționa. **2.** a acționa, a pune în acțiune, a pune în mișcare.

срабóтаться[1], *-ается vb. pf. (ipf. срабáтываться)* a se uza, a se toci.

срабóтаться[2], *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. срабáтываться)* a ajunge la armonie/la înțelegere în muncă.

сравнéни|е, *-я n.* **1.** comparație; paralelă, comparare; *по ~ю* sau *в ~и с кем-л./с чем-л.* în comparație cu cineva/cu ceva; *не поддавáться ~ю* a nu suferi comparație; *вне ~я* incomparabil, fără comparație, fără pereche. **2.** comparație, termen de comparație; *(gram.) стéпени ~я* grade de comparație.

срáвнивание, *-я n. sg.* **1.** *(сравнение)* comparare, confruntare. **2.** *(уравнивание)* nivelare, egalizare.

срáвнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сравнúть* și de la *сравня́ть*

срáвниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. pas.* de la *срáвнивать*

сравнúмость, *-и f.* însușirea de a putea fi comparat.

сравнúтельно *adv.* **1.** *с + instr.* față de...; în comparație, comparativ cu... **2.** relativ, destul de, oarecum; *~ небольшóй срок* un termen relativ scurt.

сравнúтельно-исторúческий *adj.* comparativ-istoric; *~ мéтод* metodă comparativ-istorică.

сравнúтельн|ый *adj.* comparat; comparativ; comparabil; *~ая анатóмия* anatomie comparată; *~ое языкознáние* lingvistică comparată; *~ мéтод* metodă comparativă; *(gram.) ~ая стéпень* grad de comparație; comparativ; *~ые цéны* prețuri comparabile.

сравнúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. срáвнивать) acuz.* cu *с + instr.* **1.** *(сопоставить)* a compara; a pune față în față, a confrunta; *~ две величины́* a compara două mărimi. **2.** a asemui, a compara.

сравнúться, *-ню́сь, -нúшься vb. pf. с + instr.* cu *в + prepl.* a fi egal, a se compara.

сравня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. срáвнивать) acuz.* cu *с + instr.* a egala, a egaliza, a face egal; *~ расхóд с дохóдом* a echilibra / balansa cheltuielile cu veniturile.

сравня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* a fi/a deveni egal.

сражáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сразúть*

сражáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf.) сразúться)* **1.** a (se) lupta, a se bate; *~ с врагóм* a se lupta cu dușmanul. 2. *(glumeț)* a juca cu foc, a se întrece, a se război *(la șah, table etc.)*.

сражéни|е, *-я n.* bătălie, luptă; *вы́играть ~* a cîștiga o bătălie / o luptă; *дать ~* a da o luptă; *пóле ~я* cîmp de luptă; *генерáльное ~* bătălie/ decisivă; *воздýшное ~* bătălie aeriană; *морскóе ~* bătălie navală.

сражённый **1.** *p.t.p.* de la *сразúть*. **2.** *adj.* ucis, mort, căzut în luptă.

сразúть, *сражу́, сразúшь vb. pf. (ipf. сражáть) acuz.* a ucide, a omorî, a răpune, a doborî.

сразúться, *сражу́сь, сразúшься vb. pf.* de la *сражáться*

срáзу *adv.* **1.** *(моментально)* dintr-odată, foarte repede; imediat, pe loc; ~ *сдéлал* a făcut-o îndată; ~ *сообразúл* şi-a dat seama imediat, a sesizat pe loc. **2.** *(одновременно)* deodată, simultan; *все* ~ toţi deodată.

срам, *-а m. sg.* ruşine; *стыд и ~!* mai mare ruşinea!; *какóй ~!* ce ruşine!

срамúть, *-млю́, -мúшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. осрамúть) (позорить) a* face de ruşine/ de ocară, a batjocori. **2.** *(укорять)* a face reproşuri, a ocărî, a certa.

срамúться, *-млю́сь, -мúшься vb. ipf. (pf. осрамúться)* a se face de ruşine, a se face de rîs.

срамнúк, *-á m. (pop.)* neruşinat, neobrăzat, gros de obraz.

срамн|óй *adj. (înv.)* neruşinat, necuviincios, obscen; *~óe слóво* cuvînt obscen, vorbă de ruşine.

срамотá, *-ы́ f. sg. (pop.)* ruşine.

срастáние, *-я n. sg.* creştere împreună, concrescenţă; *(med.)* ~ *сосу́дов* anastomoză.

срастáться, *-áется vb. ipf.* de la *срастúсь*

срастúсь, *срастётся vb. pf. (ipf. срастáться)* a creşte împreună, a se lipi, a se suda.

срастúть, *сращу́, срастúшь vb. pf. (ipf. сращивать) acuz.* **1.** a face să crească împreună, a face să prindă/ să se lipească. **2.** *(tehn.)* a suda, a racorda, a îmbina, a înnădi.

сращéние, *-я n.* **1.** creştere împreună, unire prin creştere, împreunare; *(med.)* concrescenţă. **2.** *(tehn.)* joncţiune, sudură ◇ *(lingv.) фразеологúческое* ~ expresie idiomatică; unitate frazeologică.

сращивание, *-я n. sg.* **1.** împreunare, creştere împreună. **2.** *(tehn.)* sudare, racordare.

сращивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *срастúть*

срéбреник, *-а m. (înv. în expr.) за тридцать ~ов продáть (предáть)* a vinde pentru treizeci de arginţi.

сребролю́бец, *-бца m. (înv.)* (om) lacom de bani, om iubitor de arginţi.

сребролюбúвый *adj. (înv.)* iubitor de arginţi, lacom de bani.

сребролю́бие, *-я n. sg. (înv.)* lăcomie de bani, arghirofilie.

сребронóсн|ый *adj. (geol.)* argintifer, argintos; *~ая порóда* minereu argintifer.

сред|á¹, *-ы́ f.* mediu, ambianţă; *социáльная* ~ mediu social; *культу́рная* ~ ambianţă culturală; *биологúческая* ~ mediu biologic; *рабóчая* ~ mediu muncitoresc; *окружáющая* ~ mediu înconjurător, ambianţă; *географúческая* ~ mediu geografic; *питáтельная* ~ mediu de nutriţie.

средá², *-ы́ f.* miercuri; *в срéду вéчером* miercuri seară; *по ~м* în fiecare miercuri, miercurea.

средактúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *редактúровать (3)*

средú *prep. cu gen.* **1.** în mijlocul; ~ *плóщади* în mijlocul pieţii; ~ *нóчи* în toiul nopţii, în mijlocul nopţii; ~ *бéла дня* ziua în amiază mare. **2.** între, printre; ~ *друзéй* între prieteni; ~ *населéния* în rîndurile populaţiei.

средиземномóрск|ий *adj.* mediteranean; *~ие стрáны* ţări mediteraneene.

средизéмный *adj.* mediteranean.

средúна, *-ы f. sg.* mijloc, centru.

средúнный *adj.* de mijloc.

срéдне *adv.* mediocru, aşa şi aşa; nici prea-prea, nici foarte-foarte.

среднеазиáтский *adj.* din Asia Centrală.

средневекóв|ый *adj. (ist.)* medieval, din evul mediu; *~ое искýсство* artă medievală.

средневекóвье, *-я n. sg. (ist.)* evul mediu; *рáннее* ~ începuturile evului mediu; *пóзднее* ~ sfîrşitul evului mediu.

средневóлновый *adj. (tehn.)* de/cu unde medii.

среднегодов|óй *adj.* în medie pe an; *~áя прúбыль* beneficiul mediu anual.

срéдн|ее, *-его n.* media, mărimea *sau* valoarea medie; ~ *арифметúческое* medie aritmetică; *пропорционáльное* ~ medie proporţională; *нúже ~его* sub medie; *вы́ше ~его* peste medie.

среднекалúберный *adj.* de calibru mijlociu.

среднемéсячн|ый *adj.* în medie pe lună; *~ая вы́работка* producţie medie lunară.

средненёбный *adj. (lingv.)* mediopalatal.

среднесу́точн|ый *adj.* în medie pe zi; *~ая производúтельность* productivitatea medie zilnică.

среднечасовóй *adj.* mediu orar.

среднеязы́чный *adj. (lingv.)* mediolingual.

срéдн|ий *adj.* **1.** mijlociu; de/ din mijloc, situat la mijloc; intermediar; ~ *этáж* etajul din mijloc; *(anat.) ~ее у́хо* urechea mijlocie; *~ее течéние рекú* cursul de mijloc al fluviului; *~пáлец* degetul mijlociu. **2.** mijlociu; *человéк ~егó рóста* om de statură mijlocie; *~их лет* de vîrstă mijlocie, între două vîrste. **3.** *(типичный)* mediu; *~яя годовáя температу́ра* temeratura medie anuală; *(ec. pol.) ~яя нóрма прúбыли* rata mijlocie a profitului; *~яя скóрость* viteză medie; ~ *дневнóй зáработок* cîştigul mediu pe o zi; *(mat.)* ~ *член* termen mediu; *(mat.) ~яя величинá/ цúфра* valoare medie, cifră medie. **4.** *(посредственный)* mediocru; ~ *человéк* om mediocru; *~ие спосóбности* aptitudini mediocre. **5.** *(gram.)* neutru; ~ *род* genul neutru ◇ *в ~ем* în medie; *~яя шкóла* şcoală medie, şcoală secundară; *~ее образовáние* învăţămîntul mediu, învăţămînt secundar; *~ие векá* evul mediu; *~ее сослóвие* tîrgoveţii, burghezia orăşenească; *~яя истóрия* istoria medie, istoria evului mediu.

средостéние, *-я n. sg.* **1.** *(anat.)* mediastin. **2.** *(fig.)* zid despărţitor; barieră.

средотóчие, *-я n. sg.* centru, punct central; loc de concentrare.

срéдств|о, *-а n.* **1.** mijloc, procedeu; expedient; *цель оправдывает ~а* scopul scuză mijloacele. **2.** *pl.* mijloace; *~а произвóдства* mijloace de producţie; *~а трудá* mijloace de muncă; *перевóзочные ~а* mijloace de transport; *~а передвижéния* mijloace de locomoţie; *~а свя́зи* mijloace de legătură, telecomunicaţii; *пустúть в ход все ~а* a pune în mişcare toate mijloacele, a recurge la orice expedient; *~а борьбы́* mijloace de luptă; *~а защúты* mijloace de protecţie; *~а механизáции* mijloace de mecanizare; *~а я́дерного нападéния* mijloace de atac nuclear; *антиракéтные космúческие ~а* mijloace cosmice antirachetă; *противоракéтные ~а* mijloace antirachetă; *я́дерные ~а* mijloace nucleare. **3.** *pl.* resurse, fonduri, mijloace (materiale); *дéнежные ~а* mijloace băneşti, resurse materiale; *мéстные ~а* resurse locale, mijloace locale; *(ec.) основны́е ~а* mijloace fixe; *(ec.) оборóтные ~а* mijloace circulante; *(ec.) привлечённые оборóтные ~а* mijloace circulante atrase; *отпустúть ~а* a acorda/ a aloca mijloace, a dota cu mijloace; *~а существовáния* mijloace de existenţă. **4.** *pl. (înv.)* avere, capital; *жить не по ~ам* a cheltui peste puteri, a cheltui mai mult decît îi permit mijloacele. **5.** *(med.)* medicament, remediu, leac; material sanitar *sau* medical; ~ *от головнóй бóли* remediu contra durerilor de cap; *сильнодéйствующее* ~ medicament cu efect puternic; *перевя́зочные ~а* materiale pentru pansat; *укрепля́ющее* ~ medicament tonic, întăritor; *антисептúческое* ~ antiseptic.

средь *prep. cu gen.* între; ~ *бéла дня* ziua în amiaza mare.

срез, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, tăietură. **2.** locul tăieturii; tăietură, secţiune; *вертикáльный* ~ secţiune verticală; *продóльный* ~ secţiune longitudinală.

срéзать, *-éжу, -éжешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. срезáть* şi *срéзывать)* a tăia, a reteza; ~ *вéтки* a tăia crengile. **2.** *(ipf. рéзать) (fig., argou)* a trînti la examen. **3.** *(ipf. рéзать) (sport)* a tăia *(o minge)*; ~ *у́гол* a o lua de-a dreptul, a tăia de-a curmezişul ◇ ~ *когó-л.* a curma vorba cuiva.

срезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *срéзать (1)*

срéзаться, *-рéжусь, рéжешься vb. pf. (ipf. срезáться) (pop.)* **1.** *(на экзамене)* a cădea *(la un examen)*. **2.** *numai ipf.* cu *c + instr. (схватиться)* a se lua la harţă.

срезáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *срéзаться*

срéзывание, *-я n.* tăiere; tăietură.

срепетúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *репетúровать (1)*

срисова́ть, *-сую́, -су́ешь vb. pf. (ipf. срисо́вывать) acuz.* **1.** a copia/a reproduce un desen. **2.** a desena, a picta după ceva.

срисо́вка, *-и f. sg.* **1.** copiere a unui desen. **2.** pictare (după ceva).

срисо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *срисова́ть*

срифмова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf.* de la *рифмова́ть (2)*

сробе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se speria; a se intimida, a se fîstici; a se pierde.

сровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. ровня́ть)* a nivela ◇ ~ *с землёй (го́род, зда́ние)* a rade de pe fața pămîntului (un oraș, o clădire).

сровня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* de la *ровня́ться*

сродни́ *adv.* cu *dat.* înrudit; *он мне* ~ sau *прихо́дится* ~ e rudă cu mine.

сродни́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* cu *с + instr.* a uni laolaltă, a înfrăți, a apropia.

сродни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. с + instr.* a se înfrăți, a se împrieteni, a se lega sufletește; a se deprinde, a se obișnui.

сро́дн|ый *adj.* apropiat, înrudit, asemănător; *~ые явле́ния* fenomene înrudite.

сро́дство, *-а n. sg.* înrudire, alianță, asemănare; ~ *хара́ктеров* potrivire de caracter; afinitate; *хими́ческое* ~ afinitate chimică.

сро́ду *adv. (pop.)* nicicînd, niciodată; de cînd sînt.

срок, *-а (-у) m.* **1.** termen, scadență; soroc; *на коро́ткий* ~ pe termen scurt; *по истече́нии ~а* la expirarea termenului; *в устано́вленные ~и* la termenul fixat; *кра́йний* ~ ultimul termen; *дополни́тельный ~; льго́тный* ~ termen de favoare; *гаранти́йный* ~ termen de garanție; *испыта́тельный* ~ termen de încercare; stagiu de probă; *(jur.)* ~ *да́вности* termen de prescripție; *действи́тельно ~ом до ...* valabil pînă la ... ; *в ~; к ~у* la termen; *продли́ть* ~ a prelungi termenul; ~ *платежа́* termen de plată, scadență; *заплати́ть в три ~а* a plăti în trei rate. **2.** durată; ~ *слу́жбы (станка́)* durata de serviciu (a unei mașini-unelte); ~ *де́йствия* termen de valabilitate; durată; ~ *вое́нной слу́жбы* durata serviciului militar ◇ *да́й(те)* ~ dă-mi (dați-mi) răgaz; așteaptă, așteptați; *не дава́ть ни о́тдыху, ни ~у* a zori; a grăbi; a nu lăsa (pe cineva) nici să răsufle.

сро́чно *adv.* grabnic, urgent, de urgență, în grabă; ~ *отпра́вить* a trimite de urgență.

сро́чность, *-и f. sg.* urgență; caracter urgent, grabă; ~ *зака́за* urgența comenzii.

сро́чн|ый *adj.* **1.** *(спешный)* urgent, grabnic, de urgență; ~ *зака́з* comandă urgentă; *~ая телегра́мма* telegramă urgentă; *в ~ом поря́дке* de urgență. **2.** pe termen, scadent; *~ая ссу́да* împrumut pe termen; ~ *платёж* plată scadentă; *~ая ре́нта* rentă amortizabilă. **3.** în termen; *~ая вое́нная слу́жба* serviciul militar în termen.

сруб, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere; *лес про́дан на* ~ pădurea e vîndută pentru tăiere. **2.** *(сооружение)* construcție, clădire din bîrne. **3.** ghizd; *коло́дезный* ~ ghizdurile fîntînii.

сруба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сруби́ть (1)*

сруби́|ть, *срублю́, сру́бишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. сруба́ть)* a tăia, a doborî. **2.** *(выстроить из брёвен)* a construi din bîrne.

сру́бовый *adj.* de/ din bîrne.

срыв, *-а m.* **1.** *sg.* rupere; ~ *печа́тей* ruperea sigiliilor. **2.** *sg. (fig.)* compromitere, zădărnicire, sabotare; ~ *перегово́ров* zădărnicirea tratativelor; ~ *забасто́вки* spargerea grevei. **3.** *(fig.)* întrerupere, oprire. **4.** *(провал)* eșec.

срыва́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сорва́ть*

срыва́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *срыть*

срыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *сорва́ться*

сры́вщик, *-а m.* sabotor.

сры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *срыгну́ть*

срыгну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. сры́гивать) acuz.* sau *fără compl.* a vomita, a vărsa, a deborda.

сры́тие, *-я n. sg.* săpare, nivelare.

срыть, *срою́, сро́ешь vb. pf. (ipf. срыва́ть) acuz.* a săpa, a nivela (săpînd), a dărîma; ~ *до основа́ния* a dărîma pînă-n temelii.

сря́ду *adv.* la rînd, de-a rîndul, consecutiv, în șir, fără întrerupere.

сса́дина, *-ы f.* julitură, jupuitură, zdrelitură; leziune.

ссади́ть [1], *ссажу́, сса́дишь vb. pf. (ipf. сса́живать) acuz.* **1.** a ajuta să coboare. **2.** a debarca, a da jos.

ссади́ть [2], *ссажу́, сса́дишь vb. pf. (ipf. сса́живать) acuz. (pop.)* a zdreli, a zgîria, a juli, a jupui.

сса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ссади́ть* [1,2]

ссо́р|а, *-ы f.* ceartă, sfadă, gîlceavă, ciorovăială; *быть в ~е с кем-л.* a fi în ceartă cu cineva; *иска́ть ~ы* a căuta ceartă.

ссо́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. поссо́рить) acuz.* sau *acuz.* cu *с + instr.* a învrăjbi, a face (pe cineva) să se certe, a băga zîzanie.

ссо́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. поссо́риться) с + instr.* a se certa, a se sfădi.

ссо́х|нуться, *-нется vb. pf. (ipf. ссыха́ться)* **1.** a se usca; *(покоробиться)* a se scoroji. **2.** a se întări, a se face bulgări prin uscare. **3.** *(о губах)* a se usca.

ссу́д|а, *-ы f.* împrumut, credit; *долгосро́чная* ~ împrumut/credit pe termen lung; *краткосро́чная* ~ împrumut pe termen scurt; *беспроце́нтная* ~ împrumut fără dobîndă; *семенна́я* ~ împrumut de semințe; *безвозвра́тная* ~ împrumut nerambursabil; *получи́ть ~у* a primi un împrumut.

ссуди́ть, *ссужу́, ссу́дишь vb. pf. (ipf. ссужа́ть) acuz.* cu *instr.* sau *dat.* cu *acuz.* a împrumuta.

ссу́дн|ый *adj.* de împrumut; ~ *банк* bancă de credit; *~ая ка́сса* casă de împrumut; *(înv.)* muntele de pietate; ~ *проце́нт* dobînda pentru împrumut.

ссужа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ссуди́ть*

ссуту́лить(ся), *-лю(сь), -лишь(ся) vb. pf.* de la *суту́лить(ся)*

ссу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. ссучи́ть) acuz.* a răsuci, a uni (împreună) prin răsucire.

ссучи́ть, *ссучу́, ссу́чишь vb. pf.* de la *сучи́ть (1)* și *ссу́чивать*

ссыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сосла́ть*

ссыла́ться [1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pas.* de la *ссыла́ть)* a fi exilat, a fi deportat, a fi surghiunit.

ссыла́ться [2], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *сосла́ться*

ссы́лк|а [1], *-и f.* deportare, exilare; exil, surghiun; *приговори́ть к ~е* a condamna la deportare; *отпра́вить в ~у* a deporta, a trimite în surghiun; *в ~е* în exil.

ссы́лк|а [2], *-и f.* **1.** *sg.* trimitere, referire; *сде́лать ~у на...* a face o trimitere la...; a se referi la... **2.** notă (de subsol); citat.

ссы́лочн|ый *adj.* de trimitere; *~ое примеча́ние* notă de trimitere, notă marginală.

ссыльнопоселе́нец, *-нца m. (înv.)* deportat, om cu domiciliul forțat.

ссы́льный, *-ого m. (înv.)* surghiunit, deportat, exilat.

ссыпа́ние, *-я n. sg.* **1.** turnare, vărsare *(a făinei, cerealelor etc.)*. **2.** depozitare în vrac, înmagazinare, însilozare.

ссы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. ссыпа́ть) acuz.* **1.** a turna, a vărsa; ~ *муку́ в мешо́к* a turna făină în sac. **2.** a preda; a depozita, a însiloza, a înmagazina; ~ *зерно́ в элева́тор* a însiloza cereale.

ссыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ссы́пать*

ссы́пка, *-и f. sg.* **1.** turnare, vărsare; ~ *пшени́цы в мешки́* turnarea grîului în saci. **2.** *sg.* înmagazinare, însilozare; ~ *ячменя́ в элева́тор* însilozarea orzului. **3.** *(pop.)* loc de înmagazinare; depozit pentru grîu.

ссыпно́й *adj.* de înmagazinare; de predare; ~ *пункт* punct de înmagazinare.

ссыха́ние, *-я n.* uscare.

ссыха́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *ссо́хнуться*

стабилиза́тор, *-а m. (tehn.)* stabilizator; ~ *раке́ты* stabilizatorul rachetei; ~ *частоты́* stabilizator de frecvență.

стабилиза́ция, *-и f. sg.* stabilizare.

стабилизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a stabiliza.

стабилизи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se stabiliza.

стабилизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. v. стабилизи́ровать*

стабилизова́ться, *-зу́ется vb.* **1.** *pf.* şi *ipf. v. стабилизи́роваться.* **2.** *pas.* de la *стабилизова́ть.*

стаби́льность, *-и f. sg.* stabilitate; statornicie, durabilitate.

стаби́льн|ый *adj.* stabil; constant, permanent.

ста́вень, *-вня m. v. ста́вня*

ста́в|ить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. поста́вить) acuz.* **1.** a pune, a aşeza; *~ кни́ги на по́лку* a aşeza cărţile în raft; *~ на ме́сто* a pune la loc; *~ маши́ну в гара́ж* a băga maşina în garaj; *~ (кого́-л.) на коле́ни* a pune (pe cineva) în genunchi. **2.** *(pop.)* a numi, a instala *(într-o funcţie, într-un post etc.)*; *~ но́вого председа́теля* a alege/a instala un nou preşedinte. **3.** a ridica; a instala; *~ па́мятник* a ridica un monument; *~ телефо́н* a instala telefonul; *~ забо́р* a face un gard. **4.** a pune, a aplica; *~ ба́нки* a pune ventuze; *~ термо́метр* a pune termometrul; *~ компре́сс* a pune o compresă. **5.** a pune, a scrie; *~ свою́ по́дпись* a-şi pune iscălitura, a iscăli; *~ зна́ки препина́ния* a pune semnele de punctuaţie. **6.** a organiza; a prezenta; *~ спекта́кль* a da un spectacol; a pune în scenă o piesă; *~ о́пыты* a face experienţe; *пра́вильно ~ рабо́ту* a organiza în mod just munca. **7.** *(la jocuri de noroc)* a miza; a pune. **8.** a formula, a prezenta; a pune; *пра́вильно ~ вопро́с* a pune just problema; *~ на голосова́ние* a supune la vot; *~ твёрдые сро́ки* a fixa termene de executare categorice. **9.** a pune *(într-o situaţie oarecare)*; *~ в тру́дное положе́ние* a pune într-o situaţie dificilă; *~ в затрудне́ние* a a pune într-o încurcătură; *~ пе́ред соверши́вшимся фа́ктом* a pune în faţa unui fapt împlinit. **10.** a stabili, a pune *~ диа́гноз* a pune diagnosticul; *~но́вый мирово́й реко́рд* a stabili un nou record mondial; *~ подно́жку кому́-л.* a pune cuiva piedică. **11.** *acuz.* cu *во* + *acuz.* sau *за* + *acuz.* a aprecia, a preţui; a lua drept...; *высоко́ ~ кого́-л.* a preţui mult pe cineva; *его́ ни во что́ не ~или* era total dispreţuit; *~ за пра́вило* a lua drept regulă ◇ *~ в изве́стность* a face cunoscut, a aduce la cunoştinţă; *~ в вину́* a imputa, a învinui; a da vina (pe cineva); *~ в упрёк* a reproşa; *~ в связь (что-л. с чем-л)* a face legătura (între două lucruri); *~ кого́-л. в приме́р* a da pe cineva drept pildă; *~ свое́й це́лью* a-şi propune drept scop; *~ зада́чу* a încredinţa o misiune; *~ на вид* a pune în vedere; *~ то́чку над «и»* a pune punctul pe «i»; *~ го́лос* a forma vocea *(unui cîntăreţ)*; *~ часы́* a potrivi ceasul; *~ паруса́* a întinde pînzele; *~ рога́* a pune coarne, a-şi înşela soţul/soţia; *~ на посто́й* a caza, a încartirui; *~ ве́хи* a jalona.

ста́вка[1], *-и f.* cartierul general al armatei; *~ верхо́вного главнокома́ндующего* cartier general al marelui stat major

ста́вк|а[2], *-и f.* **1.** miza *(la joc)*. **2.** cotă, taxă; tarif, salariu; *~и нало́га* cota de impozit, cota impozitului; *учётная ~* taxa scontului; *~ за́работной пла́ты* salariu, retribuţie; *акко́рдная ~* tarif de salarizare în acord; *тари́фная ~* salariu tarifar, retribuţie tarifară; *еди́ная тари́фная ~* tarif unic; *повыше́ние ста́вок* majorarea salariilor ◇ *де́лать ~у на что-л.* a miza pe ceva, a-şi pune nădejdea în ceva; *их ~ би́та* au pierdut partida; *э́то после́дняя ~* este ultima şansă; *(jur.) о́чная ~* confruntare.

ста́вленник, *-а m.* protejat, favorit.

ста́вня, *-и f.* oblon *(la fereastră)*.

ставри́да, *-ы f. (iht.)* stavrid.

стагна́ция, *-и f. sg. (ec.)* stagnare.

стадиа́льность, *-и f. sg.* caracter stadial.

стадиа́льный *adj.* stadial, în stadii, în etape, în faze succesive.

стади́йный *adj. v. стадиа́льный*

стадио́н, *-а m.* stadion.

ста́ди|я, *-и f.* stadiu, etapă, fază; *в ~и разреше́ния* în faza de rezolvare.

ста́дность, *-и f. sg.* spirit gregar, spirit de turmă.

ста́дн|ый *adj.* de turmă, gregar; *~ инсти́нкт* instinct de turmă; *(fig.) ~ое чу́вство* spirit gregar.

ста́д|о, *-а m.* turmă, cireadă; stol, cîrd; *~ коро́в* cireadă de vaci; *~ ове́ц* turmă de oi; *~ гусе́й* cîrd de gîşte; *~ голуб́ей* stol de porumbei ◇ *как ~ бара́нов* orbeşte, ca oaia; *отби́ться от своего́ ~а* a se pierde/a se rătăci de turmă.

стаж, *-а sg.* stagiu; *трудово́й ~* vechime în muncă, vechime în cîmpul muncii; *испыта́тельный ~* perioadă de încercare; *проходи́ть ~* a-şi face stagiul; *кандида́тский ~* stagiu de candidat.

стажёр, *-а m.* stagiar.

стажи́рование, *-я n.* probă, încercare, stagiu.

стажи́ровать, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf.* a-şi face stagiul.

стажиро́вка, *-и f. sg.* îndeplinire/executare a stagiului; stagiu; *войскова́я ~* stagiu militar.

ста́ивать, *-ает vb. ipf.* de la *ста́ять*

ста́йер, *-а m. (sport)* alergător de fond, fondist.

ста́йный *adj. (despre păsări)* care zboară în stol.

стака́н, *-а m.* **1.** pahar; cupă; *~ вина́* un pahar de vin; *хими́ческий ~* pahar de laborator. **2.** *(mil.)* tub, pahar *(de proiectil)*. **3.** *(tehn.)* manşon, pahar, bucşă, cutie, carcasă; *~ подши́пника* carcasa lagărului; *(ferov.) бу́ферный ~* cutia tamponului ◇ *бу́ря в ~е воды́* furtună într-un pahar cu apă; mult zgomot pentru nimic.

стака́нн|ый *adj.* de pahar.

стакка́то *adv. muz.* stacato.

ста́ккер, *-а m. (tehn.)* elevator.

стакну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (fam.)* a se înţelege în taină.

ста́ксель, *-я m. (mar.)* velastrai.

сталагми́т, *-а m. (mineral.)* stalagmită.

сталагми́товый *adj. (mineral.)* de stalagmită; cu stalagmite.

сталакти́т, *-а m. (mineral.)* stalactită.

сталакти́тов|ый *adj. (mineral.)* de stalactită; cu stalactite.

сталебето́н, *-а m.* beton armat.

сталева́р, *-а m.* oţelar, topitor.

сталеваре́ние, *-я n.* topirea oţelului.

сталелите́йный *adj.* de turnat oţel; *~ заво́д* oţelărie.

сталелите́йщик, *-а m.* turnător de oţel, oţelar.

сталеплави́льн|ый *adj.* de topit oţel; *~ цех* oţelărie; *~ая печь* cuptor de topit oţelul.

сталеплави́льщик, *-а m.* oţelar, topitor.

сталепрока́тный *adj.* de laminat; *~ стан* laminor *(de oţel)*.

сталепрока́тчик, *-а m.* laminator.

сталини́т, *-а m. (tehn.)* stalinit.

сталини́товый *adj. (tehn.)* de stalinit.

сталирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf. (tehn.)* a placa cu oţel.

стали́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se placa cu oţel.

сталиро́вка, *-и f. (tehn.)* placare cu oţel.

ста́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *столкну́ть*

ста́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *столкну́ться.* **2.** *pas.* de la *ста́лкивать.*

сталь, *-и f.* oţel; *нержаве́ющая ~* oţel inoxidabil; *прока́тная ~* oţel laminat; *лита́я ~* oţel turnat; *бронева́я ~* oţel pentru blindaje; *ко́ваная ~* oţel forjat; *мя́гкая ~* oţel moale; *леги́рованная ~* oţel aliat; *быстроре́жущая ~* oţel rapid; *закаля́ть ~* a căli oţelul.

стальн|о́й *adj.* **1.** de oţel; *~ нож* cuţit de oţel. **2.** *(fig.)* de oţel, de fier; *~ы́е мы́шцы* muşchi de oţel; *(fig.) ~а́я во́ля* voinţă de fier.

стаме́ска, *-и f.* daltă de tîmplărie.

стан[1] *-а m.* talie; statură; *то́нкий ~* talie zveltă, mijloc subţire.

стан[2], *-а m.* lagăr, tabără; *(agr.) полево́й ~* cantonament de cîmp.

стан[3], *-а m. (tehn.)* **1.** laminor; *прока́тный ~* laminor; *трубопрока́тный ~* laminor de ţevi; *листопрока́тный ~* laminor de tablă. **2.** război; *тка́цкий ~* război de ţesut.

станда́рт, *-а m.* **1.** standard; *госуда́рственный ~* standard de stat. **2.** *(fig.)* şablon, clişeu. **3.** *(ec.)* etalon; *золото́й ~* etalon aur, standard-aur.

стандартиза́ция, *-и f. sg.* standardizare.

стандартизи́ровать, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf.* = *стандартизова́ть.*

стандартизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a standardiza.

станда́ртность, *-и f. sg.* caracter standardizat.

станда́ртн|ый *adj.* **1.** standardizat, de standard; *~ые изде́лия* produse standardizate, produse standard. **2.** *(fig.)* după şablon; stereotip; *~ отве́т* răspuns după şablon.

стани́на, *-ы f.* **1.** *(tehn.)* carcasă, batiu, cadru, suport; *~ тка́цкого станка́* cadrul războiului de ţesut. **2.** *(mil.)* falcă, falcea; *~ лафе́та* falceaua afetului.

стани́оль, *-я m. sg.* staniol, foiţă de staniu.

стани́ц|а [1], *-ы f.* staniţă, sat de cazaci; *донски́е ~ы* sate căzăceşti de pe Don.

стани́ц|а [2], *-ы f. (înv.)* cîrd, stol.

стани́чный *adj.* de staniţă, dintr-un sat căzăcesc.

станко́в|ый [1], *adj.* de şevalet; *~ая жи́вопись* pictură de şevalet.

станко́вый [2] *adj. (mil.) ~ пулемёт* mitralieră.

станкозаво́д, *-а m.* uzină constructoare de maşini-unelte.

станкострое́ние, *-я n. sg.* construcţie de maşini-unelte, industria constructoare de maşini-unelte.

станкострои́тельный *adj.* de/relativ la construcţia de maşini-unelte.

станов|и́ться, *-овлю́сь, -о́вишься vb. ipf.* de la *стать* [1] *(1, 4, 5, 6)* şi *стать* [2] (2)*; ~и́тся темно́* se înnoptează, se face noapte; *мне ~и́тся гру́стно* mă cuprinde tristeţea.

станови́ще, *-а n.* stanişte; tabără; lagăr, loc de staţionare; *~ коче́вников* tabără/ sălaş de nomazi.

становле́ни|е, *-я n.* statornicire, formare; devenire; *в ~и* în devenire; *~ хара́ктера* formarea caracterului.

станово́й *adj. (ist.)* de secţie poliţienească rurală; *~ при́став* şef de secţie poliţienească rurală *(în Rusia ţaristă).*

стано́к [1], *-нка́ m.* **1.** maşină-unealtă; maşină; *тока́рный ~* strung; *винторе́зный ~* maşină de filetat; *сверли́льный ~* maşină de găurit; *фре́зерный ~* maşină de frezat; *металлоре́жущий ~* maşină-unealtă pentru aşchierea metalelor; *печа́тный ~* presă de imprimat; *револьве́рный ~* strung-revolver; *тка́цкий ~* război de ţesut. **2.** *(mil.)* afet.

стано́к [2], *-нка́ m.* **1.** boxă pentru un cal *(în grajd)*. **2.** stănoagă pentru potcovit caii.

стано́чник, *-а m.* operator, lucrător la o maşină-unealtă.

станс, *-а m. (lit.)* **1.** *(строфа)* stanţă. **2.** *pl.* poezie compusă din stanţe.

станцио́нный *adj.* de staţie; de gară; *~ зал* sală de aşteptare *(la gară)*; *(înv.) ~ смотри́тель* şef de staţie *(la poşta de cai).*

ста́нци|я, *-и f.* **1.** staţie, gară; haltă; *железнодоро́жная ~* staţie de cale ferată; *нача́льная ~* cap de linie; *коне́чная ~* staţie terminus; *това́рная ~* staţie de mărfuri; *сортиро́вочная ~* staţie de triaj; *нача́льник ~и* şef de gară. **2.** distanţa dintre două gări; *прое́хал две ~и* a parcurs două staţii. **3.** centrală, uzină; staţiune; punct; *телефо́нная ~* centrală telefonică; *теплова́я электри́ческая ~* centrală termoelectrică; *водопрово́дная ~* uzină de apă; *гидроэлектри́ческая ~* centrală hidroelectrică; *о́пытная/испыта́тельная ~* staţiune experimentală; *метеорологи́ческая ~* staţiune meteorologică; *усили́тельная ~* staţie de amplificare; *~ поме́х* staţie de bruiaj; *компре́ссорная ~* staţie de compresoare; compresor; *косми́ческая ~* staţie cosmică; *орбита́льная ~* staţie orbitală.

ста́пель, *-я m. (mar.)* cală de construcţie.

ста́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стопта́ть*

ста́птываться, *-ается vb. ipf.* de la *стопта́ться*

стара́ни|е, *-я n.* osteneală, strădanie; sîrguinţă, silinţă, zel; *рабо́тать с больши́м ~ем* a lucra cu multă sîrguinţă.

стара́тель, *-я m.* căutător de aur.

стара́тельно *adv.* cu rîvnă, cu zel, asiduu, sîrguincios.

стара́тельность, *-и f. sg.* sîrguinţă, zel, asiduitate; hărnicie.

стара́тельный *adj.* stăruitor, silitor, sîrguincios; harnic.

стара́тельск|ий *adj.* de căutător de aur, relativ la căutarea de aur.

стара́тельство, *-а n. sg.* meşteşugul căutătorului de aur.

стара́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. постара́ться)* a-şi da silinţa/osteneala, a se strădui; *~ изо всех сил* a-şi da toată silinţa, a se strădui din toate puterile; *~ вы́играть вре́мя* a căuta să cîştigi timp ◇ *(înv.) рад ~!* să trăiţi!

старе́йшина, *-ы m. (ist.)* cel mai în vîrstă, capul, conducătorul, căpetenie (de gintă); *сове́т старе́йшин* sfatul bătrînilor.

старе́ние, *-я n. sg.* îmbătrînire; învechire; *(tehn.) ~ мета́ллов* îmbătrînirea metalelor; *~ вина́* învechirea vinului.

старе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. постаре́ть)* a îmbătrîni, a deveni bătrîn. **2.** *(pf. устаре́ть)* a se învechi, a se perima, a deveni arhaic.

ста́р|ец, *-рца m.* **1.** *(старик)* bătrîn, moşneag; *му́дрый ~* bătrîn înţelept. **2.** *(bis.)* stareţ, schimnic ◇ *(prov.) не всем ~цам в игу́менах быть* nu orice popă ajunge vlădică.

стари́к, *-а́ m.* bătrîn, moşneag, moş.

старика́н, *-а m. (glumeţ)* moşulică, unchiaş.

старика́шка, *-и m. (peior.)* bătrînel, ghiuj, unchiaş.

старико́вск|ий *adj.* bătrînesc, de bătrîn, de moşneag; *~ие привы́чки* deprinderi bătrîneşti.

старин|а́ [1], *-ы́ f. sg.* **1.** timpuri de altădată, vremuri de odinioară; *в ~у́* în vremurile de demult. **2.** *col.* antichităţi; *коллекциони́ровать ~у́* a colecţiona antichităţi/obiecte antice; *тряхну́ть ~о́й* a-şi aduce aminte de tinereţe, a se comporta ca în tinereţe.

старина́ [2], *-ы m.* bătrîn *(mai ales la vocativ)*; *ну по́лно, ~!* destul, bătrîne!

стари́нк|а, *-и f. (în expr.) по ~е* ca pe vremuri, ca în trecut; *рабо́тать по ~е* a lucra după metode vechi/învechite; *держа́ться ~и* a se ţine de obiceiurile vechi, a fi om de modă veche.

стари́нн|ый *adj.* **1.** vechi, de pe vremuri, din vechime; bătrînesc; *~ая жи́вопись* pictură veche; *~ая кни́га* carte veche; *~ обы́чай* obicei bătrînesc. **2.** *(înv.)* perimat, arhaic; înapoiat; *~ ме́тод* metodă învechită.

ста́р|ить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. соста́рить) acuz.* a îmbătrîni, a face să pară bătrîn.

ста́р|иться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. соста́риться)* a îmbătrîni, a deveni bătrîn.

ста́рица, *-ы f.* albie/matcă veche de rîu, braţ mort.

старове́р, *-а m. v. старообря́дец*

старода́вн|ий *adj.* vechi, din bătrîni, din moşi-strămoşi, din timpuri străvechi; *~ие времена́* vremuri de demult, timpuri vechi.

старода́вность, *-и f. sg.* vechime, trecut îndepărtat.

ста́р|ое, *-ого n. sg.* ceea ce e vechi; *борьба́ ме́жду ~ым и но́вым* lupta dintre vechi şi nou ◇ *(prov.) кто ~ помя́нет, тому́ глаз вон* să ştergem cu buretele tot ce a fost.

старожи́л, *-а m.* vechi locuitor, băştinaş.

старозаве́тн|ый *adj.* **1.** cu vederi învechite; care ţine de obiceiuri vechi; *~ челове́к* tradiţionalist; om de modă veche. **2.** arhaic, învechit, perimat; *~ые взгля́ды* vederi perimate.

старомо́дно *adv.* după moda veche.

старомо́дность, *-и f. sg.* modă veche.

старомо́дн|ый *adj.* **1.** demodat, de modă veche. **2.** *(fig.)* înapoiat, învechit, perimat, arhaic; *~ые взгля́ды* vederi înapoiate/învechite.

старообра́зн|ый *adj.* îmbătrînit, cu înfăţişare de bătrîn.

старообря́дец, *-дца m.* adept al sectei religioase de rit vechi.

старообря́дческий *adj.* de rit vechi, referitor la secta de rit vechi.

старообря́дчество, *-а n. sg.* sectă religioasă de rit vechi.

старопеча́тн|ый *adj.* tipărit în vechime, tipărit în trecut; *~ые кни́ги* incunabule.

старорежи́мн|ый *adj.* din vechiul regim.

староре́чье, *-ья n. v. ста́рица*

старосве́тск|ий *adj. (înv.)* de modă veche, de altădată.

старославя́нск|ий *adj. (lingv.)* vechi slav, paleoslav; *~ язы́к* limba slavă veche; *~ая пи́сьменность* scriere veche slavă.

стáрост|а, *-ы m.* **1.** responsabil; ~ *клáсса* responsabilul/ monitorul clasei; ~ *кружкá* secretarul cercului; *(înv.)* *сéльский* ~ primarul satului *(în Rusia țaristă)*. **2.** șef de echipă. **3.** *(ist.)* staroste; *цеховóй* ~ staroste de breaslă ◇ *(prov.)* *ходúл ~ой вóсемь лет, вы́ходил вóсемь реп* a tăia frunză la cîini; a umbla tîrîie-brîu.

стáрост|ь, *-и f. sg.* bătrînețe; *под* ~ spre bătrînețe; *умерéть в глубóкой ~и* a muri la adînci bătrînețe ◇ ~ — *не рáдость* bătrînețe haine grele.

старт, *-а m. (sport)* start; *дать* ~ a da startul; *взять* ~ a-și lua startul.

стáртер [1], *-а m. (sport)* starter.

стáртер [2], *-а m. (tehn.)* demaror.

стáртерный *adj. (tehn.)* de demaraj.

стартовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* și *ipf.* a porni de la start, a lua plecarea, a pleca.

стáртов|ый *adj. (în expr.)* *~ая дорóжка* pistă de decolare.

старýх|а, *-и f.* femeie bătrînă, babă ◇ *(prov.)* *и на ~у бывáет прорýха* calul are patru picioare și tot se poticnește.

старýшеч|ий *adj.* de bătrînă, băbesc; *~ья похóдка* mers de femeie bătrînă.

старýшка, *-и f. dim.* bătrînică, băbuță.

стáрческ|ий *adj.* bătrîn, bătrînesc; senil; *~ая нéмощь* senilitate.

старшеклáссник, *-а m.* elev din cursul superior.

старшекýрсник, *-а m.* student din ultimii ani de studiu.

стáрш|ий *adj.* **1.** mai mare, mai în vîrstă, mai bătrîn; ~ *брат* frate mai mare; *~ее поколéние* generație mai veche. **2.** principal; superior; ~ *контролёр* controlor principal; ~ *врач* medic primar; ~ *наýчный сотрýдник* cercetător științific principal; ~ *лейтенáнт* locotenent-major; ~ *класс* clasă superioară. **3.** **~ие,** *-их pl.* cei mai mari, adulții, cei în vîrstă; *слýшаться ~их* a asculta de cei mai mari; *кто здесь ~?* cine e mai mare aici?

старшинá, *-ы́ m.* **1.** plutonier *(la infanterie și aviație)*; cartnic *(la marină)*. **2.** șef de echipă. **3.** *(înv.)* șef, decan; *купéческий* ~ decanul negustorilor; *волостнóй* ~ șef de plasă; ~ *присяжных заседáтелей* primul jurat; ~ *дипломатúческого кóрпуса* decanul corpului diplomatic.

старшúнство, *-а n. sg.* **1.** funcție/ rang / calitate de plutonier *sau* de cartnic. **2.** șefie; decanat.

старшинств|ó, *-а n.* superioritate, întîietate *(după vîrstă, după situație)*; *по ~ý* după vîrstă; după vechime.

старшóй *(fam.) adj.* **1.** mai în vîrstă. **2.** *s.m.* cel mai în vîrstă; *(в чине)* cel mai mare *(în rang)*.

стáр|ый *adj.* **1.** bătrîn; bătrînesc; ~ *человéк* om bătrîn. **2.** vechi; ~ *долг* datorie veche; *~ая úстина* un vechi adevăr. **3.** vechi, purtat, întrebuințat, uzat; *~ое плáтье* rochie veche; ~ *дом* casă veche. **4.** nevalabil, expirat, vechi; ~ *билéт* bilet vechi/ nevalabil; ~ *закóн* lege veche/abrogată. **5.** vechi, antic; *~ая архитектýра* arhitectură veche/antică. **6.** vechi, învechit, perimat; ~ *режúм* vechiul regim; *~ые временá* timpuri vechi/ din trecut; *~ая мóда* modă veche. **7.** anterior; inițial; fost; vechi; *вернýться на ~ую квартúру* a se muta în vechea locuință; *восстановúть* ~ *текст* a restabili textul inițial; ~ *стиль* stil vechi. **8.** **~ые,** *-ых s. pl. (oameni)* bătrîni ◇ *по ~ому* a) ca în trecut, ca altădată; b) ca și cum nu s-a întîmplat nimic; *(iron.)* *~ая пéсня* cîntec vechi, poveste veche; *по ~ой привы́чке* după vechiul obicei, din obișnuință; *(prov.)* ~ *конь бороздьí не пóртит* boii bătrîni trag brazda dreaptă.

старьё, *-я́ n. col.* vechituri, boarfe.

старьéвщик, *-а m. (înv.)* negustor de haine vechi, telal.

стáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стащúть (2, 3)*

стасовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf.* de la *тасовáть*

статúв, *-á m. (el.)* ramă.

стáтика, *-и f. sg.* **1.** *(mec.)* statică. **2.** stare de repaus/de nemișcare; stare statică.

статúст, *-а m. (teatr.)* figurant.

статúстик, *-а m.* statistician.

статúстика, *-и f. sg.* statistică; *промы́шленная* ~ statistică industrială.

статистúческ|ий *adj.* statistic; *~ие дáнные* date statistice.

статúческ|ий *adj.* **1.** *(mec.)* static. **2.** static, lipsit de dinamism, imuabil, fix.

статúчность, *-и f. sg.* caracter static.

статúчный *adj. v.* *статúческий (2)*

стáтность, *-и f. sg.* statură frumoasă, înfățișare falnică/prezentabilă; prestanță.

стáтный *adj.* chipeș, trupeș, arătos, bine făcut, prezentabil.

стáтор, *-а m. (el.)* stator.

статоскóп, *-а m. (geol.)* statoscop.

стáточн|ый *adj. (înv.)* *~ое ли дéло?* e cu putință oare?, se poate una ca asta?, se cade?, se cuvine?

стáтский *adj. (înv.)* civil; ~ *костю́м* costum civil, haine civile ◇ *(înv.)* ~ *совéтник* consilier de stat.

статс-секретáрь, *-я m.* secretar de stat, ministru.

стáтус, *-а m. (jur.)* statut.

стáтус-квó *m. indecl. (jur.)* statu-quo; *поддéрживать* ~ a menține statu-quo.

статýт, *-а m.* statut, regulament.

статуэ́тка, *-и f.* statuetă.

стáтуя, *-и f.* statuie; *брóнзовая* ~ statuie de bronz.

ста|ть [1], *стáну, стáнешь vb. pf.* **1.** *(ipf. становúться)* a se ridica (în picioare), a se scula; ~ *на цы́почки* a se ridica în vîrful picioarelor; *вóлосы ~ли ды́бом* i s-a ridicat părul măciucă; ~ *на колéни* a îngenunchea. **2.** *(ipf. становúться)* a se opri; a înceta; *часы́ ~ли* ceasul s-a oprit. **3.** *(ipf. становúться)* a se opri din mers, a sta; *стань сюдá* stai aici. **4.** *(ipf. становúться)* a se așeza, a se instala, a se posta, a se situa; ~ *в óчередь* a se așeza la rînd; ~ *лáгерем* a se așeza în tabără; ~ *на я́корь* a ancora. **5.** *(ipf. становúться)* a începe, a se apuca *(a face ceva)*; ~ *за станóк* a începe să lucreze la strung; ~ *у влáсти* a veni la putere; *(mil.)* ~ *в караýл* a intra în gardă. **6.** *(ipf. становúться)* a deveni, a se face; *что с ним ~ло?* ce-i cu el? **7.** *impers. gen. (cu negație)* a nu mai exista; *отцá не ~ло* tata a murit. **8.** *dat.* cu *в* + *acuz.* a costa, a-i reveni *(la prețul de ...)*; *пáльто мне ~ло в сто рублéй* paltonul m-a costat 100 de ruble ◇ *во что бы то ни ~ло* neapărat; cu orice preț; în orice chip; *мне не привыкáть* ~ sînt deprins; nu e pentru prima dată; *~ло быть* va să zică, prin urmare, așadar, astfel, deci; *э́того стáнет с негó* te poți aștepta la așa ceva din partea lui; *с меня́ ~нет* cît despre mine, ajunge; ~ *на чью-л. стóрону* a lua partea cuiva, a fi de partea cuiva; *за э́тим дéло не ~нет* asta nu va fi o piedică; *за чем дéло ~ло?* ce mai lipsește?, ce mai aștepți?

ста|ть [2], *стáну, стáнешь imper. стань vb. pf. (întrebuințat ca verb auxiliar)* **1.** cu *inf.* a începe să ..., a se apuca; *он ~л рабóтать* a început să lucreze. **2.** *(ipf. становúться)* *instr.* sau *impers.* a deveni, a se face; *он ~л писáтелем* a devenit scriitor; *~ло темнó* s-a întunecat; *~ло светлó* s-a luminat, s-a făcut lumină; *емý ~ло лýчше* i s-a făcut mai bine.

стать [3], *-и f. (înv.)* fel de a fi, tip, caracter; *у нас осóбенная* ~ nu sîntem ca toată lumea, avem un fel de-a fi aparte ◇ *с какóй стáти?* de ce?, pentru ce?, ca ce?

стá|ться, *стáнется (mai ales la impers.) vb. pf.* a se întîmpla, a se face, a se îndeplini; *мóжет* ~ poate, se prea poate întîmpla, e cu putință; *с негó стáнется* te poți aștepta la orice din partea lui.

стать|я́ [1], *-ú f.* **1.** articol; *газéтная* ~ articol de ziar; *передовáя* ~ articol de fond; *редакциóнная* ~ articol redacțional; editorial. **2.** articol, paragraf, capitol; ~ *закóна* articol de lege; *дополнúтельная* ~ *дóговóра* clauză contractuală complementară; ~ *устáва* articol de regulament; *расхóдные и дохóдные ~и* articole de venituri și cheltuieli; ~ *бюджéта* articol bugetar, articol din buget. **3.** sursă, izvor.

стать|я́ [2], *-и f.* **1.** categorie, rang, grupă; *(mar.)* *старшинá пéрвой ~ú* maestru de clasa întîi. **2.** alură, înfățișare, aspect ◇ *э́то осóбая* ~ asta-i o altă chestiune/un alt capitol; *превосхóдный по всем ~ья́м* excelent din toate punctele de vedere, strașnic în toate privințele.

стафилокóкк, *-а m. (biol.)* stafilococ.

стафилокóкковый *adj. (biol.)* stafilococic.

стациона́р, *-а m.* staționar; *хирурги́ческий* ~ staționar de chirurgie.

стациона́рность, *-и f. sg.* stare staționară; caracter permanent; stabilitate.

стациона́рн|ый *adj.* staționar, neschimbător; stabil; *~ое состоя́ние* stare staționară; *(med.) ~ое отделе́ние* staționar; ~ *больно́й* bolnav spitalizat, bolnav internat.

стационе́р, *-а m. (mar.)* staționar.

стача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ста́чивать)* a coase.

ста́чечник, *-а m.* grevist.

ста́чечн|ый *adj.* de grevă, grevist; *~ое движе́ние* mișcare grevistă; ~ *комите́т* comitet de grevă.

ста́чивать [1], *-аю, -аешь vb. ipf. v. стача́ть*

ста́чивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сточи́ть*

ста́чиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сточи́ться.* **2.** *pas.* de la *ста́чивать.*

ста́чк|а, *-и f.* grevă; *всео́бщая* ~ grevă generală; *полити́ческая* ~ grevă politică; *экономи́ческая* ~ grevă economică; ~ *солида́рности* grevă de solidaritate; *устро́ить ~у* a face grevă, a se pune în grevă.

стащи́ть, *стащу́, ста́щишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. таща́ть) (украсть)* a fura, a șterpeli. **2.** *(ipf. ста́скивать) (переместить, унести)* a tîrî; a duce, a căra. **3.** *(ipf. ста́скивать) (снять)* a scoate, a trage.

ста́я, *-и f.* cîrd, stol; haită, ceată; ~ *журавле́й* cîrd de cocori, ~ *птиц* stol de păsări; ~ *волко́в* haită de lupi.

ста́я|ть, *ста́ет vb. pf. (ipf. ста́ивать)* a se topi; *снег ~л* zăpada s-a topit.

ствол, *-а́ m.* **1.** trunchi; tulpină; ~ *берёзы* trunchiul mesteacănului. **2.** *(mil.)* țeavă, gură de foc; ~ *пулемёта* țeava mitralierei. **3.** *(min.)* puț, gură de mină; ~ *ша́хты* puț de extracție; *слепо́й* ~ puț orb. **4.** *(anat.)* trunchi; *не́рвный* ~ trunchi nervos. **5.** *(tehn.)* tub; coloană.

ство́льн|ый *adj. (mil.)* de țeavă de pușcă; *~ая коро́бка* cutia închizătorului; *~ая накла́дка* apărătorul mîinii stîngi.

створа́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *створо́жить*

створа́живаться, *-ается vb. ipf.* de la *створо́житься*

ство́рка, *-и f.* canat ◇ ~ *ра́ковины* valvă de scoică.

створо́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. створа́живать)* a covăsi.

створо́житься, *-ится vb. pf. (ipf. створа́живаться)* a se brînzi, a se preface în brînză; a se covăsi.

ство́рчатый *adj.* cu canaturi; *(despre scoici)* cu valve.

стеари́н, *-а m. sg.* stearină.

стеари́новый *adj.* de stearină.

сте́бель, *-бля m.* tulpină, lujer, vrej; fir; pai; ~ *кукуру́зы* cocean, strujan (de porumb); ~ *травы́* fir de iarbă; *возду́шный* ~ tulpină aeriană; *ползу́чий* ~ tulpină tîrîtoare.

стебельќовый *adj* de/cu tulpiniță, pedunculat.

сте́бельный *adj.* de/cu tulpină.

стебли́стый *adj.* cu mai multe tulpini, înfrățit.

стёганка, *-и f.* pufoaică, haină vătuită.

стёган|ый *adj.* vătuit; matlasat; *~ое одея́ло* plapumă matlasată.

стега́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. стегну́ть) acuz.* sau *по + dat.* a biciui, a bate cu biciul; a da bice.

стега́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вы́стегать* și *простега́ть) acuz.* a vătui; a matlasa.

стегну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *стега́ть* [1]

стёжка [1], *-и f. sg.* **1.** vătuire; matlasare. **2.** tighel, cusătură.

стёжка [2], *-и f. (reg.)* cărăruie, potecă.

стежо́к, *-жка́ m.* pas de tighel; cusătură.

стез|я́, *-и́ f. (fig.)* cale, drum.

стек, *-а m.* cravașă, biciușcă.

стека́ть(ся), *-а́ет(ся) vb. ipf.* de la *сте́чь(ся)*

стеклене́|ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. остеклене́ть)* a deveni sticlos, a căpăta un luciu de sticlă.

стекло́, *-а́ n.* **1.** *sg. (как материал)* sticlă; *ма́товое* ~ sticlă mată; *ква́рцевое* ~ sticlă de cuarț; *небью́щееся* ~ sticlă incasabilă. **2.** *(изделие)* sticlă; geam; *зерка́льное* ~ sticlă de oglindă;

ла́мповое ~ sticlă de lampă; *око́нное* ~ geam *(de fereastră)*; *ветрово́е* ~ parbriz; *часово́е* ~ geam de ceas; *увеличи́тельное* ~ lupă; *техни́ческое* ~ sticlă tehnică; ~ *для очко́в* lentilă de ochelari. **3.** *sg. col.* sticlărie.

стеклобето́н, *-а m. (tehn.)* beton translucid.

стеклобло́к, *-а m. (tehn.)* bloc de sticlă.

стеклова́р, *-а m.* topitor de sticlă.

стекловаре́ние, *-я n. sg.* fabricare/topire a sticlei.

стеклова́рный *adj.* de fabricare/de topire a sticlei.

стеклова́рочный *adj. v. стеклова́рный*

стеклова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf.* și *ipf.* a preface în sticlă.

стеклова́ться, *-лу́ется vb. pf.* și *ipf.* a se preface în sticlă.

стеклови́дн|ый *adj.* sticlos, lucios ca sticla; *(anat.) ~ое те́ло* corp sticlos; tumoare sticloasă.

стекловолокно́, *-а (tehn.)* fibră de sticlă.

стекло́граф, *-а m. (tipogr.)* sticlograf.

стеклографи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tipogr.)* a imprima pe sticlă, a stielografia.

стеклогра́фия, *-и f.* sticlografie.

стеклоде́л, *-а m.* topitor de sticlă.

стеклоде́лательный *adj.* de fabricare a sticlei.

стеклоде́лие, *-я n.* fabricarea sticlei.

стеклоде́льн|ый *adj. (în expr.) ~ая промы́шленность* industria sticlei.

стеклоду́в, *-а m.* suflător de sticlă, sticlar.

стеклоду́вный *adj.* de suflare a sticlei, de fabricat sticlă prin suflare.

стеклома́сса, *-ы f.* masă de sticlă.

стеклообогрева́тель, *-я m.* încălzitor de parbriz.

стеклообра́зный *adj.* sticlos.

стеклоочисти́тель, *-я m. (auto)* ștergător de parbriz.

стеклопла́в, *-а m. v. стеклова́р*

стеклоплави́льный *adj.* de topire a sticlei, de topit/ de fabricat sticlă prin suflare.

стеклоре́жущий *adj.* de/pentru tăiat sticlă.

стеклоре́з, *-а m.* **1.** *(рабочий)* sticlar. **2.** *(инструмент)* diamant de tăiat geamuri.

стеклоре́зный *adj.* de tăiere a sticlei; ~ *алма́з* diamant pentru tăierea sticlei.

стеклоре́зочный *adj.* pentru tăierea sticlei.

стеклотка́нь, *-и f.* țesătură din fibre de sticlă.

стёклышко, *-а n.* **1.** *dim.* de la *стекло́ (2).* **2.** *(осколок)* bucățică de sticlă/de geam; ciob de sticlă.

стекля́нн|ый *adj.* **1.** de/din sticlă; cu geam; *~ая ва́за* vază de sticlă; *~ая дверь* ușă cu geam; ~ *това́р* sticlărie; *~ая ма́сса* masă sticloasă. **2.** *(fig.)* sticlos, inexpresiv, fără viață; ~ *взгляд* privire sticloasă/lipsită de expresie ◇ *~ая бума́га* șmirghel, glaspapir.

стекля́рус, *-а m. sg. col.* mărgele de sticlă.

стекля́русный *adj.* de mărgele de sticlă.

стекля́шка, *-и f.* lucru mic, bagatelă de sticlă; bucățică de sticlă.

стеко́льн|ый *adj.* de sticlă; ~ *заво́д* fabrică de sticlă.

стеко́льщик, *-а m.* geamgiu, sticlar.

стели́ть, *-елю́, -е́лешь vb. ipf. v. стлать*

стелла́ж, *-а́ m.* stelaj.

сте́льк|а, *-и f.* branț ◇ *(pop.) как ~ пьян* sau *в ~у пьян* beat mort, beat criță.

сте́льная *(în expr.)* ~ *коро́ва* vacă plină, vacă gata să fete.

сте́льность, *-и f. sg.* gestație, stare de gestație.

стемна́ *adv. (fam.)* de cu noapte, cu noaptea-n cap.

стемне́ть, *-е́ет vb. pf.* de la *темне́ть*

стен/а́, *-ы́ f.* **1.** perete; zid; *бокова́я* ~ peretele lateral; *капита́льная* ~ zid principal; *бреве́нчатая* ~ perete din bîrne; *глуха́я* ~ perete plin/orb; *жить ~ в сте́ну* a trăi alături/perete în perete. **2.** *(fig.)* perdea, zid; ~ *дере́вьев* perdea de copaci; ~ *тума́на* perdea de ceață ◇ *отгороди́ться кита́йской ~о́й* a se înconjura de un zid chinezesc, a se izola de lume; *как за ка́менной ~о́й* ca după un zid de piatră, la adăpost de

orice primejdie; жить в четырёх ~áх a trăi între patru pereţi ai săi; идти́ в бой ~óй a înainta ca un zid (în luptă); говори́ть с ним — как óб ~у горóх ca şi cum ai vorbi la pereţi; нá ~у лезть a-şi ieşi din răbdări, a se înfuria; припере́ть когó-л. к ~é a strînge pe cineva cu uşa; и у стен есть ýши şi pereţii au urechi.

стенáние, -я n. (înv.) geamăt, oftat, vaiet.

стенáть, -áю, -áешь vb. ipf. (înv.) a geme, a ofta, a suspina; a se văita.

стенгазе́та, -ы f. gazetă de perete.

стенд, -а m. 1. stand; ~ с кни́гами stand de cărţi. 2. (tehn.) banc de încercare.

сте́нк|а, -и f. 1. dim. de la стенá. 2. perete; membrană; ~и желýдка pereţii stomacului◇подпóрная ~ zid de sprijin; постáвить к ~е a pune la zid.

стенн|óй adj. de perete, de zid, mural; ~ы́е часы́ ceas de perete; ~ шкаф dulap de perete; ~ календáрь calendar de perete; ~áя жи́вопись pictură murală.

стенобитн|ый adj. (ist.) de spart zidurile; ~ое орýдие berbece.

стеногрáмма, -ы f. stenogramă.

стеногрáммный adj. de stenogramă.

стенóграф, -а m. stenograf.

стенографи́рование, -я n. stenografiere.

стенографи́ровать, -рую, -руешь vb. ipf. (pf. застенографи́ровать) acuz. a stenografia.

стенографи́ст, -а m. stenograf.

стенографи́ческ|ий adj. stenografic.

стеногрáфия, -и f. sg. stenografie.

стенóз, -а m. sg. (med.) stenoză.

стенокарди́я, -и f. sg. (med.) stenocardie.

стенопи́сн|ый adj. de pictură murală; ~ое искýсство pictură murală.

сте́нопись, -и f. sg. pictură murală.

стенотипи́ст, -а m. stenotipist.

стенотипи́ческий adj. stenotipic.

стеноти́пия, -и f. sg. stenotipie.

сте́ньга, -и f. (mar.) arbore gabier.

степе́нно adv. (în mod) cumpătat; grav.

степе́нность, -и f. sg. seriozitate; gravitate.

степе́нство, -а n. 1. v. степе́нность. 2. (в обращении) (înv. fam.) вáше ~! jupîne!

степе́нный adj. 1 cumpătat, serios; grav. 2. înaintat (în vîrstă); ~ вóзраст vîrstă înaintată/onorabilă.

сте́пен|ь, -и f. 1. grad, treaptă, nivel; măsură; ~ мастерствá grad de măiestrie; ~ культýрности grad de cultură; (tehn.) ~ нагрýзки coeficient de solicitare; ~ безопáсности grad de siguranţă; ~ изнóса grad de uzură; (chim.) ~ насыще́ния grad de saturaţie; (tehn.) ~ однорóдности grad de omogenitate; в вы́сшей ~и în cel mai mare (mai înalt) grad sau în gradul cel mai mare (mai înalt), foarte, la culme; в значи́тельной ~и într-o măsură considerabilă; в слáбой ~и într-o mică măsură; ни в малéйшей ~и; ни в какóй ~и deloc, nici un pic; в рáвной ~и deopotrivă, în aceeaşi măsură; в дóлжной ~и în măsura cuvenită; до нéкоторой ~и într-o anumită/într-o oarecare măsură; pînă la un anumit punct; до такóй ~и pînă într-atît. 2. (mat.) putere, grad; возвести́ числó в трéтью ~ a ridica un număr la puterea a treia; показáтель ~и exponent; ~ уравнéния gradul ecuaţiei. 3. grad, titlu (academic); учёная ~ titlu ştiinţific; ~ кандидáта наýк titlu de candidat în ştiinţe; присуди́ть учёную ~ a conferi un grad ştiinţific. 4. (gram.) grad; ~ сравнéния grad de comparaţie; сравни́тельная ~ grad comparativ; превосхóдная ~ grad superlativ ◇ ~ рóдства grad de rudenie.

степн|óй adj. de stepă; ~áя полосá zonă de stepă.

степня́к, -á m. 1. locuitor al stepei. 2. cal de stepă; animal de stepă.

степь, -и f. sg. stepă; гóрная ~ stepă de munte ◇ (prov.) в ~и́ и жук — мя́со în ţara orbilor chioru-i împărat.

сте́рва, -ы 1. f. sg. (înv.) stîrv, hoit, mortăciune. 2. f. şi m. (injur.) scîrbă, canalie.

стервене́ть, -éю, -éешь vb. ipf. (pf. остервене́ть) a turba de furie, a-şi ieşi din fire, a se mînia foarte tare.

стерве́ц, -á m. (injur.) mişel, ticălos, nemernic, canalie.

стервя́тина, -ы f. hoit.

стервя́тник, -а m. pasăre de pradă; орёл-~ vultur de pradă.

стереоакýстика, -и f. stereoacustică.

стереовещáние, -я n. radiodifuziune stereofonică.

сте́реоголóвка, -и f. cap stereofonic.

стереографи́ческий adj. (mat.) stereografic.

стереогрáфия, -и f. sg. (mat.) stereografie.

стереозвýк, -а m. sunet stereofonic, sunet în relief.

стереоизомéр, -а m. stereoizomer.

стероизомéрия, -и f. sg. stereoizomerie.

стореокинó n. indecl. stereocinematografie.

стереометри́ческий adj. (mat.) stereometric.

стереомéтрия, -и f. sg. (mat.) stereometrie.

стереопласти́нка, -и f. disc stereo.

стереорáма, -ы f. stereoramă.

стереоскóп, -а m. (fiz.) stereoscop.

стереоскопи́чность, -и f. capacitate stereoscopică.

стереоскопи́ческий adj. (fiz.) stereoscopic.

стереосни́мок, -мка m. stereofotografie.

стереоти́п, -а m. (tipogr.) stereotip, clişeu.

стереотипёр, -а m. stereotipist.

стереотипи́ровать, -рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (tipogr.) a stereotipa.

стереоти́пия, -и f. sg. (tipogr. med.) stereotipie.

стереоти́пность, -и f. sg. caracter stereotip.

стереоти́пн|ый adj. 1. (tipogr.) stereotip; ~ое издáние ediţie stereotipă. 2. (fig.) şablon, stereotip; banal; ~ая фрáза frază stereotipă, frază şablon.

стереотрубá, -ы f. lunetă binoculară.

стереофи́зика, -и f. stereofizică.

стереофи́льм, -а m. film stereo.

стереофони́ческий adj. stereofonic.

стереофони́я, -и f. stereofonie.

стереофотогрáфия, -и f. stereofotografie.

стереохи́мия, -и f. sg. stereochimie.

стереоэкрáн, -а m. stereceecran.

стереоэффéкт, -а m. stereoefect.

стерéть, сотрý, сотрёшь vb. pf. (ipf. стирáть) acuz. 1. a şterge, a curăţa; ~ пыль с чегó-л. a şterge praful de pe ceva; ~ рези́нкой a şterge/a rade cu guma. 2. (повредить) a roade; ~ нóгу a-şi face o rosătură/o bătătură la picior. 3. (растереть) a pulveriza, a pisa, a măcina; ~ в порошóк a pulveriza, a preface (ceva) în praf; (fig.) a face praf (pe cineva) ◇ ~ с лицá земли́ a rade (şterge) de pe faţa pămîntului, a distruge.

стерéться, сотрётся vb. pf. (ipf. стирáться) 1. (исчезнуть) a se şterge; нáдпись стёрлась inscripţia s-a şters; (fig.) ~ из пáмяти a se şterge din memorie. 2. a se roade, a se uza.

стерéчь, -егý, -ежёшь vb. ipf. acuz. 1. (охранять, караулить) a păzi, a supraveghea; a feri; ~ стáдо a păzi turma. 2. (подстерегать) a pîndi, a sta la pîndă, a aştepta.

стерéчься, -егýсь, -ежёшься vb. ipf. gen. sau cu inf. a se feri, a se păzi.

стéржень, -жня m. 1. (tehn.) tijă, vergea, bară, pivot, miez. 2. (fig.) bază, temelie, pivot; ~ всей рабóты baza întregii lucrări.

стержневóй adj. 1. (tehn.) de/cu tijă; de/cu pivot; cu miez, cu miezuri; ~ трансформáтор transformator cu miez. 2. (fig.) principal, cardinal, central; ~ вопрóс problemă cardinală ◇ (bot.) ~ кóрень rădăcină pivotantă.

стерилизáтор, -а m. sterilizator.

стерилизáция, -и f. sterilizare.

стерилизóванный 1. p.t.p. de la стерилизовáть. 2. adj. sterilizat.

стерилизовáть, -зýю, -зýешь vb. pf. şi ipf. acuz. a steriliza.

стери́льность, -и f. sg. stare sterilă; sterilitate.

стери́льн|ый adj. 1. sterilizat, steril; ~ бинт bandaj sterilizat. 2. sterp, nerodnic, steril; ~ая клéтка celulă sterilă.

стéрлинг, -а m. (în expr.) фунт ~ов liră sterlină.

стéрлядь, -и f. cegă.

стерля́жий adj. de din/ cegă.

стернь, -и f. sg. v. стерня́

стерня́, -и́ f. sg. (agr.) mirişte.

стерпéть, стерплю́, стéрпишь vb. pf. acuz. (ipf. терпеть) 1. (сдержаться) a se reţine, a-şi ţ e irea,

a-şi păstra cumpătul, a se stăpîni. **2.** *(терпеливо вынести)* a îndura, a răbda, a suporta, a suferi; *не ~ обиды* a nu suporta o jignire.

стерпеться, *стерпишься vb. pf. с + instr.* a se deprinde, a se obişnui.

стёрт|ый 1. *p.t.p.* de la *стереть.* **2.** *adj.* şters, ros, uzat, tocit; *~ая монета* monedă tocită.

стесать, *-ешу, -ешешь vb. pf. (ipf. стёсывать) acuz.* a ciopli, a teşi.

стеснени|е, *-я n.* **1.** strîmtoare; constrîngere; restrîngere, îngrădire, limitare; *ощущать ~ в средствах* a fi strîmtorat, a o duce greu cu banii; *~ в правах* îngrădire în drepturi; *причинять ~я* a incomoda, a jena. **2.** *(неловкость)* sfială, timiditate, jenă; *действовать без ~я* a nu se sinchisi, a nu se sfii; *без всяких ~й* fără ceremonie, fără jenă.

стеснённость, *-и f. sg.* stinghereală, stînjenire, jenă.

стеснённ|ый 1. *p.t.p.* de la *стеснить.* **2.** *adj.* strîmtorat; stînjenit, jenat, încurcat; *быть ~ым в деньгах* a fi strîmtorat din cauza banilor, a o duce greu, a fi în jenă financiară; *быть в ~ых обстоятельствах* a fi la strîmtoare.

стеснительность, *-и f. sg.* **1.** *(застенчивость)* timiditate, sfială. **2.** *(неудобство)* incomoditate, jenă, strîmtoare.

стеснительн|ый *adj.* **1.** *(застенчивый)* timid, sfios. **2.** *(стесняющий)* incomod, jenant; supărător; *жить в ~ых условиях* a trăi în condiţii incomode.

стеснить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. теснить)* a strînge, a înghesui. **2.** *(ipf. стеснять)* cu *в + prepl. (fig.)* a strîmtora; a restrînge, a limita; a stînjeni, a stingheri, a incomoda; *~ себя в расходах* a se restrînge în cheltuieli, a-şi restrînge cheltuielile.

стесниться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* de la *тесниться (1)*

стеснять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *стеснить (2)*; *~ движения* a stînjeni în mişcări.

стесня|ться, *-яюсь, -яешься vb. ipf. (pf. постесняться) (смущаться)* a se sfii, a se simţi stînjenit/stingherit; *~ незнакомых* a se jena faţă de străini; *не ~йтесь!* nu vă jenaţi! ◇ *(fig.) не ~ в средствах* a nu avea scrupule *(în alegerea mijloacelor).*

стёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стесать*

стетоскоп, *-а m. (med.)* stetoscop.

стетоскопический *adj. (med.)* stetoscopic.

стетоскопи|я, *-и f. (med.)* stetoscopie.

стечение, *-я n. sg.* **1.** confluenţă. **2.** afluenţă; *~ народа* afluenţă de oameni ◇ *~ обстоятельств* concurs de împrejurări.

стечь, *стечёт vb. pf. (ipf. стекать)* a se scurge *(pînă la capăt)*; *~ капля по капле* a se scurge picătură cu picătură.

стечься, *стечётся vb. pf. (ipf. стекаться)* **1.** a se vărsa, a se scurge. **2.** *(fig.)* a se strînge, a se aduna.

стибрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz. (pop.)* a şterpeli, a ciordi.

стигма, *-ы f. v. стигмат.*

стигмат, *-а m.* stigmat.

стигматический *adj. (fiz.)* stigmatic.

стилевой *adj.* stilistic; de/privitor la stil.

стилет, *-а m.* stilet.

стилизатор, *-а m.* stilizator.

стилизаторский *adj.* de stilizator.

стилизаторство, *-а n.* stilizare.

стилизация, *-и f.* stilizare.

стилизованн|ый 1. *p.t.p.* de la *стилизовать.* **2.** *adj.* stilizat; *~ рисунок* desen stilizat.

стилизовать, *-зую, -зуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a stiliza.

стилист, *-а m.* stilist.

стилистическ|ий *adj.* **1.** stilistic, de stil; *~ие приёмы* procedee stilistice. **2.** de stilistică; *~ие исследования* cercetări/studii de stilistică.

стил|ь [1], *-я m.* **1.** stil; manieră; *архитектурные ~и* stiluri arhitecturale; *~ работы* stil de muncă. **2.** stil; limbaj; *возвышенный ~* stil solemn; *напыщенный ~* stil bombastic/afectat; *готический ~* stil gotic; *византийский ~* stil bizantin ◇ *всё в том же ~е* mereu în acelaşi fel; *не в его ~е* nu e felul/nu e genul lui.

стиль [2], *-я m.* stil; *старый ~* stil vechi; *новый ~* stil nou.

стильно *adv.* frumos, cu gust.

стильность, *-и f. sg.* puritate de stil, autenticitatea stilului.

стильн|ый *adj.* **1.** stil; *~ая мебель* mobilă stil. **2.** *(модный)* stilat.

стиляга, *-и m.* şi *f. (fam.)* stilat, stilată.

стимул, *-а m.* stimulent, îndemn, impuls, imbold; *~ в работе* stimulent în muncă.

стимулирование, *-я n. sg.* stimulare, încurajare, îmboldire.

стимулировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a stimula, a încuraja, a activa.

стимулятор, *-а m. (chim.)* stimulent.

стимуляция, *-и f. (agr.)* stimulare, activare.

стипендиальный *adj.* de bursă.

стипендиат, *-а m.* bursier.

стипенди|я, *-и f.* bursă.

стиральн|ый *adj.* de spălat; *~ порошок* praf de spălat.

стирание, *-я n. sg.* **1.** ştergere, curăţire. **2.** pulverizare, prefacere în praf.

стираный *adj.* **1.** curat, spălat. **2.** care a fost spălat, care nu este nou.

стирать [1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. выстирать) acuz.* a spăla.

стирать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стереть*

стираться [1], *-ается vb. ipf.* **1.** a se spăla. **2.** *pas.* de la *стирать* [1].

стираться [2], *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *стереться.* **2.** *pas.* de la *стирать* [2].

стирк|а, *-и f.* spălat; *отдать в ~у* a da la spălat.

стирол, *-а m. (chim.)* stiren.

стискивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стиснуть*

стискиваться, *-ается vb. ipf.* de la *стиснуться*

стиснуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. стискивать) acuz.* a strînge, a încleşta; *~ зубы* a-şi încleşta dinţii.

стиснуться, *-нется vb. pf. (ipf. стискиваться)* a se strînge, a se încleşta.

стих [1], *-а m.* vers, stih; *размер ~а* măsura versului; *в ~ах* în versuri; *белые ~и* versuri albe; *сборник ~ов* culegere de versuri.

стих [2] *m. indecl.* dispoziţie sufletească, toană; *на него ~ нашёл* l-au apucat toanele.

стихать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стихнуть*

стихарь, *-я m. (bis.)* stihar.

стихийно *adv.* (în mod) spontan.

стихийность, *-и f. sg.* caracter de stihie; spontaneitate, caracter spontan.

стихийн|ый *adj.* **1.** elementar, de stihie; *~ая сила* forţă elementară; *~ое бедствие* calamitate *(naturală)*, cataclism. **2.** *(fig.)* spontan; stihinic.

стихи|я, *-и f.* **1.** *(fil.)* element, stihie. **2.** stihie, forţă elementară, forţă a naturii; *борьба со ~ями* lupta contra forţelor naturii. **3.** *(fig.)* stihie, forţă spontană. **4.** *(fig.)* mediu, ambianţă, element; *быть в своей ~и* a fi la largul său, a fi în elementul său.

стихнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. стихать)* a se linişti, a se potoli, a se calma; a conteni, a înceta.

стиховедение, *-я n. sg.* ştiinţa versificării, poetică.

стиховой *adj.* în versuri, în stihuri.

стихология, *-и f. v. стиховедение*

стихоплёт, *-а m.* poetastru, versificator fără talent.

стихосложение, *-я n. sg.* versificare; versificaţie.

стихотворение, *-я n.* poezie.

стихотворец, *-рца m. (înv.)* poet, versificator, stihuitor.

стихотворн|ый *adj.* în versuri, poetic; *~ая речь* limbaj poetic.

стихотворств|о, *-а n. sg. (înv.)* versificare, stihuire; *заниматься ~ом* a scrie versuri.

стишок, *-шка m. dim.* poezioară.

стланец, *-нца m. (bot.)* plantă tîrîtoare.

стланик, *-а m. v. стланец*

стлать, *стелю, стелешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. постлать)* a întinde, a aşterne, a pune; *~ скатерть на стол* a întinde faţa de masă; *~ постель* a face patul. **2.** *(pf. настлать)* a pune, a aşeza; *~ пол* a aşeza duşumelele, a pardosi.

стлаться, *стелется vb. ipf.* a se întinde, a se aşterne; *~ по земле* a se întinde pe pămînt.

сто, *ста num. card.* o sută; *в ~ раз* însutit ◇ *(pop.) на все ~* foarte bine; perfect; bine de tot.

стогла́вый *adj.* cu o sută de capete.

стогова́ние, *-я n. sg.* așezare/clădire a fînului în stoguri.

стогова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. ipf.* a stogui, a clădi în stoguri.

стогови́ще, *-а n.* podina stogului.

стогов|о́й *adj.* în stoguri.

стогомета́ние, *-я n. sg. v. стогова́ние*

стогомета́тель, *-я m. (agr.)* mașină de clădit stoguri.

стогра́дусн|ый *adj.* centigrad; de o sută de grade; *~ термо́метр* termometru centigrad; *~ая температу́ра* temperatură de o sută de grade.

стогра́ммов|ый *adj.* (în greutate) de o sută de grame; *~ая ги́ря* greutate de o sută de grame.

стоеро́совый *adj. (în expr.) ~ая дуби́на* zevzec.

стожи́льный *adj. (fam.)* vînos, vînjos.

стожо́к, *-жка́ m. (agr.)* căpiță.

сто́ик, *-а m.* **1.** *(fil.)* stoic, adept al stoicismului. **2.** *(fig.)* om ferm/tare/neclintit, un stoic.

сто́имостн|ый *adj. (ec.)* valoric; *в ~ом отноше́нии* sub raport valoric, în expresie valorică.

сто́имост|ь, *-и f. sg.* **1.** *(ec.)* valoare; *зако́н ~и* legea valorii; *приба́вочная ~* plusvaloare; *потреби́тельная ~* valoare de întrebuințare; *менова́я ~* valoare de schimb; *нарица́тельная ~* valoare nominală; *восстанови́тельная ~* valoare de înlocuire; *~ произво́дства* valoarea producției, prețul de cost al producției; *сме́тная ~* valoare/preț de deviz; *сбытова́я ~* preț de desfacere. **2.** *(цена)* cost, preț, valoare; *~ перево́зки* costul transportului; *ба́зисная ~* cost de bază; *о́бщей ~ью в ...* de/cu/în valoare totală de ...

сто́|ить, *-ю, -ишь vb. ipf.* **1.** *acuz., gen.* sau cu *adv.* a costa, a face; *~ит бо́льших де́нег* costă mulți bani; *ско́лько ~ит?* cît costă?, cît face?; *ничего́ не ~* a) a fi lipsit de valoare; a nu valora nimic; b) *(despre oameni)* a fi un om de nimic. **2.** *gen.* a valora, a merita; *~ит внима́ния* merită atenție; *не ~ит благода́рности* n-aveți pentru ce (mulțumi), pentru puțin; *он ~ит семеры́х* el valorează/face cît șapte; *они́ ~ят друг дру́га* unul nu e mai bun decît celălalt. **3.** *gen.* sau cu *adv.* a cere, a necesita, a fi nevoie; *ему́ э́то ~ило большо́го труда́* asta i-a cerut multă muncă; *ему́ ничего́ не ~ит э́то сде́лать* îi e ușor s-o facă; e în stare de așa ceva. **4.** *impers.* cu *inf.* merită, face să ... ; *э́ту кни́гу ~ит прочесть* această carte merită să fie citită. **5.** *impers.* cu *inf.* e destul să ..., ajunge să..., numai ..., abia ... ◇ *(prov.) овчи́нка вы́делки не ~ит* nu face dara-ua cît ocaua.

стоици́зм, *-а m. sg.* **1.** *(fig.)* stoicism. **2.** *(fig.)* stoicism, tărie, statornicie, fermitate.

стои́чески *adv.* (în mod) stoic, cu stoicism.

стои́ческ|ий *adj.* stoic.

сто́йбище, *-а n.* tabără; ocol de vite; tîrlă; zăvadă.

сто́йк|а [1], *-и f.* **1.** *(sport, mil.)* ținută, poziție; *~ сми́рно* poziția de drepți. **2.** pîndă, poziție de pîndă *(la cîinii de vînătoare)*.

сто́йк|а [2], *-и f.* **1.** *(tehn.)* suport, proptea, stîlp, montant; bulumac. **2.** *(pop.)* tejghea.

сто́йк|ий *adj.* **1.** trainic, durabil, rezistent; persistent; stabil; *~ кирпи́ч* cărămidă rezistentă; *~ газ* gaz persistent; *(fiz.) ~ое равнове́сие* echilibru stabil; *(med.) ~ая инфе́кция* infecție persistentă. **2.** *(fig.)* dîrz, ferm, statornic; *~ хара́ктер* caracter dîrz/statornic.

сто́йко *adv.* cu dîrzenie; cu fermitate, cu tărie.

сто́йкость, *-и f. sg.* **1.** rezistență; stabilitate; persistență; *~ поро́ды* rezistența rocii. **2.** *(fig.)* dîrzenie, fermitate, tărie, statornicie; *~ хара́ктера* tăria/fermitatea caracterului. **3.** *(tehn.)* durabilitate, rezistență *(la scule)*.

сто́йл|о, *-а n.* boxă, stănoagă.

сто́йловый *adj. (agr.)* de staul, de grajd, de stabulație.

стойма́ *adv.* în picioare, în poziție verticală, drept; *поста́вить ~* a pune în picioare.

сток, *-а m.* **1.** *sg.* scurgere; *для ~а воды́* pentru scurgerea apei; *~ реки́* debitul rîului. **2.** canal, jgheab *(de scurgere)*; scursură, scursoare.

сто́кер, *-а m. (tehn.)* stocher.

стокра́т *adv. (înv.)* de o sută de ori; însutit; de sute de ori; de multe ori.

стокра́тно *adv. v. стокра́т*

стокра́тн|ый *adj.* însutit; *в ~ом разме́ре* de o sută de ori, însutit.

стол, *-а́ m.* **1.** masă; *кру́глый ~* masă rotundă; *пи́сьменный ~* masă de scris, birou; *диспе́тчерский ~* masă/panou de comandă; *сесть за ~* a se așeza la masă; *накры́ть (на) ~* a pune masa; *обе́д на ~е́* masa e servită; *убра́ть со ~а́* a strînge masa; *встать из-за ~а́* a se scula de la masă. **2.** *(fig.)* masă, hrană, mîncare; pensiune; *диети́ческий ~* masă dietetică, masă de regim; *у них хоро́ший ~* la ei se mănîncă bine; *наня́ть кварти́ру со ~о́м* a închiria o locuință cu pensiune. **3.** *(adm.)* birou, serviciu; *спра́вочный ~* birou de informații; *~ нахо́док* birou de obiecte găsite; *~ зака́зов* birou de comenzi.

столб, *-а́ m.* **1.** stîlp, pilon; *погранич-ный ~* stîlp de hotar; *телегра́фные ~ы́* stîlpi de telegraf; *километро́вый ~* bornă kilometrică; *межево́й ~* stîlp de hotar. **2.** *(fig.)* coloană; *~ воды́* coloană de apă; *~ рту́ти* coloană de mercur; *пыль ~о́м* vîrtejuri de praf ◇ *(anat.) позвоно́чный ~* coloană vertebrală, șira spinării; *(fig.) стоя́ть ~о́м* a sta ca un stîlp; *(fig.) пригвозди́ть к позо́рному ~у* a țintui la stîlpul infamiei.

столбене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. остолбене́ть)* a înmărmuri, a înlemni, a împietri; *~ от у́жаса* a înmărmuri de groază.

столб|е́ц, *-бца́ m.* coloană *(a unei pagini)*; *газе́тные ~цы́* coloane de ziar.

сто́лбик, *-а m.* **1.** *dim.* de la *столб*; *~ рту́ти* coloană de mercur. **2.** *(bot.)* stil.

столбня́к, *-а́ m. sg. (med.)* tetanos; catalepsie ◇ *(fig.) на него́ ~ нашёл* a înlemnit, a încremenit.

столбня́чный *adj. (med.)* tetanic, de tetanos.

столбов|о́й *adj.* de/cu stîlpi; *~а́я доро́га (înv.)* a) drumul mare *(cu stîlpi de kilometraj)*; b) *(fig.)* cale principală de dezvoltare ◇ *(înv.) ~ы́е дворя́не* boieri de viță.

столбча́к, *-а́ m. (mineral.)* bazalt.

столе́тие, *-я n.* **1.** veac, secol. **2.** *gen.* centenar.

столе́тн|ий *adj.* de o sută de ani, secular, centenar; *~яя война́* războiul de o sută de ani.

столе́тник, *-а m. (bot.)* aloe, sabur.

столи́ца, *-ы f.* capitală, metropolă.

столи́чный *adj.* de/din capitală; *~ го́род* capitală.

столкнове́н|ие, *-я n.* **1.** ciocnire, coliziune; *~ поездо́в* ciocnire de trenuri; *а́томное ~* ciocnire atomică. **2.** *(fig.)* conflict, coliziune, ciocnire; *~ интере́сов* conflict de interese; *прийти́ в ~* a se ciocni, a veni în contradicție; *избега́ть ~ий* a evita conflictele.

столкн|у́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. ста́лкивать) acuz.* **1.** a împinge, a îmbrînci. **2.** a face să se lovească. **3.** *(fig.)* a reuni, a împreuna, a pune față în față.

столкну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. ста́лкиваться) с + instr.* **1.** a se ciocni. **2.** *(fig.)* a se întîlni cu ... ; a da peste ... ; *~ со ста́рым знако́мым* a se întîlni cu un vechi prieten; *~ с тру́дностями* a da de greutăți. **3.** *(fig.)* a lua cunoștință, a veni în contact, a face cunoștință cu ... **4.** *(fig.)* a se ciocni, a intra în conflict.

столкова́ться, *-ку́юсь, -ку́ешься vb. pf. (ipf. столко́вываться)* a se înțelege, a ajunge/a cădea la o înțelegere, a conveni, a cădea de acord.

столко́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *столкова́ться*

столова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. ipf.* a lua masa, a mînca.

столо́вая, *-ой f.* **1.** sufragerie; sală de mese. **2.** cantină, ospătărie.

столо́вка, *-и f. (pop.)* cantină; birt, ospătărie.

столо́в|ый *adj.* **1.** de masă; *~ прибо́р* tacîm; *~ое вино́* vin de masă; *~ая соль* sare de masă. **2.** de/pentru hrană; *~ые расхо́ды* cheltuieli pentru hrană.

столонача́льник, *-а m. (înv.)* șef de birou.

столо́чь, *-лку́, -лчёшь vb. pf. acuz.* a pisa, a tritura.

столп, *-á m. (înv.)* stîlp, turn, coloană.

столпи́ться, *-и́тся vb. pf.* a se îngrămădi, a se îmbulzi, a se înghesui.

столпообра́зный *adj.* în formă de stîlp/de turn/de coloană.

столпотворе́ние, *-я n. sg. (în expr.) вавило́нское ~* babilonie, învălmăşeală mare.

столь *adv. (înv.)* atît de, aşa de; *э́то не ~ ва́жно* aceasta nu este atît de important.

сто́льк|о 1. *adv.* atît, atîtea; *~ же* tot atîta; tot aşa. **2.** *pron. dem. сто́льких, -им, -ими, -их* atît, atîta, atîţia, atîtea.

сто́лько-то *pron.* şi *adv.* atît.

сто́льник, *-á m. (ist.)* stolnic.

сто́льничий *adj. (ist.)* de stolnic, de stolnicel.

сто́льный *adj. (înv.)* de scaun, de domnie; *~ го́род* oraş de reşedinţă, capitală.

столя́р, *-á m.* tîmplar, lemnar.

столя́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (fam.) v. столя́рничать*

столя́рка, *-и f. (fam.)* tîmplărie.

столя́рная, *-ой f.* atelier de tîmplărie, tîmplărie.

столя́рничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a lucra tîmplărie.

столя́рничество, *-а n.* tîmplărie *(meşteşug)*.

столя́рн|ый *adj.* **1.** de tîmplărie; *~ая мастерска́я* atelier de tîmplărie; *~ое де́ло* tîmplărie.

стомати́т, *-а m. sg. (med.)* stomatită.

стомато́лог, *-а m. (med.)* stomatolog.

стоматологи́ческ|ий *adj. (med.)* de stomatologie; stomatologic; *~ая кли́ника* clinică stomatologică.

стоматоло́гия, *-и f. sg. (med.)* stomatologie.

стоматоско́п, *-а m. (med.)* stomatoscop.

стометро́вка, *-и f. (fam.)* distanţă de o sută de metri.

стон, *-а m.* **1.** geamăt, plînset, suspin. **2.** *(fig.)* vuiet, bubuit, zgomot continuu.

стона́ть, *стону́* şi *(pop.) -а́ю, сто́нешь vb. ipf.* a geme.

сто́нущий 1. *part. prez. act.* de la *стона́ть*. **2.** *adj.* gemător.

стоп *interj.* stop!, stai!, opreşte!

стоп|á[1], *-ы́; pl. -ы f.* **1.** talpă; *пло́ская ~* picior plat, platfus. **2.** *(fig. înv.)* pas; *напра́вить куда́-л. свои́ ~ы́* a-şi îndrepta paşii undeva ◇ *идти́ по чьим-л. ~а́м* a păşi pe urmele cuiva.

стопá[2], *-ы́ ; pl. -ы f. (lit.)* picior *(de vers)*; *трехсло́жная ~* picior de trei silabe.

стопá[3], *-ы́ f.* **1.** teanc, vraf; *~ книг* un vraf de cărţi. **2.** top; *~ бума́ги* un top de hîrtie.

стоп|á[4], *-ы́ f (înv.)* pocal, potir, cupă; *серéбряная ~* potir de argint.

сто́пка[1], *-и f.* păhărel.

сто́пка[2], *-и f.* **1.** fişic, sul de monede. **2.** *dim.* de la *стопá*[3].

стоп-кра́н, *-а m.* semnal de alarmă, robinet de oprire.

стоп-сигна́л, *-а m. (auto)* semnal de oprire/de stopare.

сто́пор, *-а m. (tehn.)* opritor, piedică, clichet, siguranţă.

стопоре́зка, *-и f. (tipogr.)* ghilotină; maşină de tăiat hîrtie.

сто́порить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. засто́порить) acuz.* **1.** *(tehn.)* a opri; a frîna, a stopa. **2.** *(fig.)* a încetini, a tărăgăna, a împiedica, a întîrzia mersul.

сто́пори|ться, *-ится vb. ipf. (pf. засто́пориться)* **1.** a se încetini, a tărăgăna, a se întîrzia. **2.** *(tehn.)* a se opri, a stopa.

сто́порный *adj. (tehn.)* de oprire; de frînare; de zăvorîre, de închidere; *~ кла́пан* supapă de oprire/de închidere, ventil de închidere.

стопохо́дящие, *-их n. (zool.)* animale plantigrade.

стопроце́нтный *adj.* **1.** de o sută de procente, (de) sută la sută: *~ раство́р* soluţie (de) sută la sută. **2.** sută la sută; *~ое выполне́ние пла́на* îndeplinirea planului sută la sută.

стопта́ть, *стопчу́, сто́пчешь vb. pf. (ipf. ста́птывать) acuz.* a toci, a scîlcia, a deforma; *~ каблуки́* a scîlcia tocurile.

стопта́/ться, *сто́пчется vb. pf. (ipf. ста́птываться)* a se scîlcia, a se strîmba, a se toci, a se deforma; *каблу́ки ~лись* tocurile s-au tocit.

стопудо́вый *adj.* de o sută de puduri.

сторгова́ться, *гу́юсь, -гу́ешься vb. pf. (ipf. торгова́ться)* a conveni la preţ, a cădea la învoială, a cădea de acord asupra preţului.

стори́цею *adv. (înv.)* de mai multe ori; însutit; *во́здать ~* a) a răsplăti însutit, a restitui însutit; b) a i-o plăti, a se răzbuna cu vîrf şi îndesat.

сто́рож, *-а m.* paznic, păzitor; *ночно́й ~* paznic de noapte; *железнодоро́жный ~* cantonier; *тюре́мный ~* gardian; *лесно́й ~* pădurar; *па́лубный~* vardie de punte.

сторожеви́к, *-á m.* şalupă, vas de pază; navă de siguranţă.

сторожев|о́й *adj.* de pază, de gardă; *~ пост* post de pază; *~а́я бу́дка* gheretă; *~а́я вы́шка* turn de pază/de gardă; *(mil.) ~о́е охране́ние* avanpost; *~ пёс* cîine de pază.

сторожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf. acuz.* a păzi, a supraveghea; *~ сад* a păzi grădina.

сторожи́ха, *-и f.* **1.** femeie-paznic, păzitoare; femeie-gardian. **2.** *(pop.)* soţie de paznic.

сторо́жка, *-и f.* căsuţă, gheretă, locuinţa paznicului; *лесна́я ~* canton forestier.

сторон/á, *-ы́ f.* **1.** direcţie, sens; *в ~é ле́са* în direcţia pădurii; *с како́й ~ы́ ве́тер?* din ce parte bate vîntul? **2.** parte, latură, parte laterală; *со́лнечная ~* parte însorită; *тенева́я ~* partea umbrită; *освещённая ~* partea luminată; *в ту ~у* de cealaltă parte; *по э́ту ~у* de partea asta; *отвести́ кого́-л. в ~у* a trage pe cineva deoparte; *отложи́ть что-л. в ~у* a pune ceva deoparte; *с обеи́х сторо́н* din ambele părţi; pe amîndouă părţile; *уклони́ться в ~у* a se abate *(din drum, de la un subiect)*, a devia. **3.** faţă, parte; *пра́вая ~* sau *лицева́я ~ мате́рии* faţa unei stofe; *вывора́чивать на ле́вую ~у* a întoarce pe dos; *оборо́тная ~* verso, revers; *лицева́я ~ моне́ты* faţa/aversul unei monede; *оборо́тная ~ меда́ли* reversul medaliei; *лицева́я ~ до́ма* faţada casei. **4.** parte *(linie de rudenie)*; *ро́дственник со ~ы́ отца́* rudă după tată, rudă din partea tatălui. **5.** *(mat.)* latură; *сто́роны треуго́льника* laturile triunghiului; *противополо́жная ~* latură opusă **6.** parte *(într-un proces, discuţie etc.)*; *проти́вная ~* partea adversă; *спо́рящие сто́роны* părţile litigante; *заинтересо́ванная ~* partea interesată; *потерпе́вшая ~* partea lezată; *вою́ющая ~* partea beligerantă; *взять; чью-л. сто́рону* a lua parte cuiva *вы́слушать о́бе сто́роны* a asculta ambele părţi; *(jur.) пре́ния сторо́н* dezbateri ale părţilor; *(dipl.) высо́кие догова́ривающиеся сто́роны* înaltele părţi contractante. **7.** loc, ţinut, regiune, ţară; *родна́я ~* locuri natale; *чужа́я ~* meleaguri străine. **8.** *(fig.)* aspect, punct de vedere, latură; *рассмотре́ть вопро́с со всех сторо́н* a examina problema sub toate aspectele; *поня́ть что-л. в превра́тную сто́рону* a înţelege ceva pe dos; *истолкова́ть в дурну́ю сто́рону* a interpreta în sens rău/negativ ◇ *моё де́ло ~* nu mă priveşte, nu e treaba mea; *со ~ы́ видне́е* cel care nu-i în cauză judecă bine; *привле́чь на свою́ сто́рону* a atrage de partea sa; *отпусти́ть на все четы́ре сто́роны* a da răvaş de drum; *убира́ться на все четы́ре сто́роны* a se duce încotro vede cu ochii; *кида́ться из стороны́ в сто́рону* a da din colţ în colţ; *встать на чью-л. сто́рону* a-i lua cuiva apărarea; a susţine/a apăra pe cineva; *оста́ться в ~é* a rămîne/a sta deoparte/la o parte; *смотре́ть/гляде́ть по ~а́м* a se uita şi în dreapta şi în stînga; *отдава́ть рабо́ту на́ сто́рону* a da de lucru în afară; *рабо́тать на ~é* a lucra la alţii (nu acasă); *держа́ться в~é* a se ţine deoparte, a nu se amesteca; *узна́ть что-л. ~о́й* a afla ceva în mod indirect/pe căi lăturalnice; *с моéй ~ы́* din partea mea, cît despre mine; *мы со своéй ~ы́* în ce ne priveşte, la rîndul nostru; *э́то хорошó с ва́шей ~ы́* e frumos din partea dumitale; *с одно́й ~ы́* pe de o parte; *с друго́й ~ы* pe de altă parte; *(teatr.) в сто́рону* aparte; *закули́сная ~* dedesubturi; *по ту́ сто́рону баррика́д* de cealaltă parte a baricadei; *сла́бая ~* punct slab/vulnerabil; coardă sensibilă.

сторони́|ться, *-оню́сь, -они́шься vb. ipf.* **1.** *(pf. посторони́ться)* a se da într-o parte, a se feri, a se da în lături. **2.** *gen. (fig.)* a evita, a ocoli, a se feri de cineva.

сторóнка, *-и f. dim.* de la *сторонá (1, 2, 3, 7)*; *родúмая* ~ loc natal.

сторóнн/ий *adj. (înv.)* **1.** străin, neinteresat; nepărtinitor; ~ *наблюдáтель* observator imparțial/nepărtinitor. **2.** indirect, provenit din altă parte; *~ее сообщéние* știre din sursă indirectă.

сторóнник, *-а m.* partizan, adept, aderent, părtaș; ~ *мúра* partizan al păcii.

сторóнушк|а, *-и f. dim. (poet.)* de la *сторонá (1, 2, 7)*; ◇ *(prov.) на чужóй ~е рад своéй ворóнушке* decît pîine și miere în drumuri străine, mai bine uscături în colibă la tine.

сторублёвка, *-и f.* sutar, bancnotă de o sută de ruble.

сторублёвый *adj.* de o sută de ruble, în valoare de o sută de ruble.

стосковáться, *-кýюсь, -кýешься vb. pf. по* sau *о + prepl.* a cuprinde pe cineva dorul, a fi cuprins de alean, a duce dorul; ~ *по рóдине* a-l cuprinde dorul de patrie.

стотысячный *adj.* de o sută de mii.

стоýст/ый *adj. (în expr.) ~ая молвá* gura lumii.

сточúть, *-очý, -óчишь vb. pf. (ipf. стáчивать) acuz.* a poliza, a strunji, a toci.

сточúться, *-óчится vb. pf. (ipf. стáчиваться)* a se uza prin ascuțire, a se toci.

стóчн/ый *adj.* de scurgere; pentru scurgere; *~ые вóды* ape de scurgere; *~ая трубá* țeavă de/pentru scurgere.

стóя *adv.* (stînd) în picioare.

стоя́к, *-á m. (tehn.)* **1.** stîlp, suport vertical; conductă verticală. **2.** coș de fum din cărămidă.

стоя́л|ый *adj.* **1.** stătut, stricat, învechit; *~ая водá* apă stătută. **2.** care a stat mult pe loc; ~ *конь* cal necălărit *sau* neînhămat.

стоя́ни|е, *-я n. sg.* **1.** stat *(în picioare)*; *пóсле дóлгого ~я* după ce a stat mult în picioare. **2.** *(sport)* poziție în picioare.

стоя́нка, *-и f.* **1.** *(остановка)* oprire; *(mil.)* staționare; ~ *пóезда* oprirea trenului. **2.** *(место)* stație, parcare; tabără, haltă; remiză; ~ *извóзчиков* stație de trăsuri; ~ *таксú* stație de taxiuri; *автомобúльная* ~ stație auto; *(mar.) я́корная* ~ loc de ancorare. **3.** așezare preistorică; ~ *кáменного вéка* așezare din epoca de piatră.

сто|я́ть, *стою́, стоúшь vb. ipf.* **1.** a sta; ~ *на ногáх* a sta în picioare; ~ *на мéсте* a sta pe loc, a sta locului; ~ *на колéнях* a sta în genunchi; ~ *на цы́почках* a sta în vîrful picioarelor; ~ *в óчереди* a sta la rînd, a face coadă; ~ *на часáх* a fi de gardă; *(mar.)* ~ *на я́коре* a fi ancorat. **2.** *(находиться)* a fi, a se afla undeva; a fi situat; *гóрод ~úт на берегý рекú* orașul este situat pe malul rîului; *(fig.)* ~ *на чьём-л. путú* a sta în calea cuiva. **3.** a sta, a fi, a se afla; ~ *у влáсти* a fi la putere; ~ *во главé (чегó-л.)* a fi/a sta în frunte; ~ *на караýле* a fi de gardă; ~ *на вáхте* a fi de cart. **4.** *(быть, иметься)* a fi, a se menține; *~úт хорóшая погóда* e timp frumos; *~úт морóз* s-a lăsat gerul. **5.** a locui; a fi încartiruit; ~ *лáгерем* a sta/a locui în tabără; *~на квартúрах* a fi în cantonament. **6.** *(fig.) (защищать)* a apăra, a sprijini, a susține, a fi de părere că...; ~ *за мир* a apăra cauza păcii, a fi pentru pace; ~ *за дрýга* a susține un prieten, a fi de partea unui prieten. **7.** *(бездействовать)* a sta; a se opri; *пóезд ~úт пять минýт* trenul stă cinci minute; *мои́ часы́ ~я́т* ceasul meu stă ◇~ *на повéстке дня* a fi pe ordinea de zi, a fi la ordinea zilei; *стой!, стóйте!* a) stai!, așteaptă!, nu te grăbi!; b) păi stai puțin; stai, frate!; cum așa?; *(pop.) не~ за расхóдами* a nu precupeți nici o cheltuială; ~ *на своём* a persista în părerea sa; a o ține una și bună; ~ *однóй ногóй в могúле* a fi cu un picior în groapă; ~ *грýдью* a ține piept; ~ *над кем-л* a sta pe capul cuiva; *у негó вóлосы ~я́ли ды́бом* i s-a făcut părul măciucă; ~ *над душóй* a sta de capul cuiva; ~ *кóстью в гóрле/поперёк гóрла* a-i sta/a i se opri ca un os în gît; ~ *кóлом* a sta băț; a sta de parcă ar fi înghițit un băț/o sîrmă; ~ *комý-л. поперёк дорóги* a fi/a sta în calea cuiva; ~ *обéими ногáми на землé* a fi cu amîndouă picioarele pe pămînt; ~ *на платфóрме чегó-л*, a avea o platformă/un program.

сто|я́ться, *стоúтся vb. ipf impers. dat.* cu negație; *емý не ~úтся на мéсте* nu poate sta locului.

стоя́ч|ий *adj.* **1.** vertical, în picioare; drept; *~ее положéние* poziție verticală; ~ *воротнúк* guler drept/înalt. **2.** stătător; *~ая водá* apă stătătoare ◇ *(fiz.)* ~ *вóлны* unde staționare.

стоя́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *стóить*. **2.** *adj.* care face/care merită atenție/osteneală; de preț; meritoriu, valabil.

страбúзм, *-а m. sg. (med.)* strabism.

стравúть, *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. стрáвливать* și *стравля́ть) acuz.* **1.** a asmuți, a întărîta, a zădărî, a ațîța. **2.** *(произвести потраву)* a călca, a strica semănături *(despre vite)*. **3.** *(извести на корм скоту)* a cheltui pentru nutreț.

стрáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стравúть*

стравля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *стравúть*

страдá, *-ы́ f.* **1.** *(время жáтвы)* toiul secerișului; *деревéнская* ~ toiul secerișului la țară. **2.** *(fig.)* muncă grea; luptă grea, vremuri de grea cumpănă.

страдáлец, *-льца m.* mucenic, martir.

страдáльческ|ий *adj.* de mucenic, de martir; chinuit; *~ая жúзнь* viață de martir.

страдáние, *-я n.* suferință, chin, durere.

страдáтельный[1], *adj.* care suferă, chinuit, năpăstuit.

страдáтельн/ый[2], *adj. (gram.)* pasiv; ~ *залóг* diateză pasivă; *~ое причáстие* participiu pasiv; ~ *глагóл* verb pasiv.

страдá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. пострадáть) от + gen.* sau fără *compl.* a suferi, a se chinui, a îndura; *~от зубнóй бóли* a avea dureri de dinți. **2.** *instr.* a fi bolnav, a suferi de...; ~ *головны́ми бóлями* a suferi de dureri de cap; *(fig.)* ~ *самомнéнием* a se crede, a fi plin de sine însuși. **3.** *за + acuz.* a suferi pentru cineva, a compătimi. **4.** *(pf. пострадáть) от + gen.* sau *за + acuz.* a suferi, a avea de suferit, a pătimi; ~ *за прáвду* a suferi pentru adevăr. **5.** *(быть не на должном уровне)* a fi slab la..., a fi la un nivel scăzut; *у негó ~ет пáмять* are o memorie slabă. **6.** *по + prepl.* sau *по + dat.* a se chinui de dorul cuiva, a duce dorul.

страдáющий **1.** *part. act. prez.* de la *страдáть*. **2.** *adj.* suferind.

страднóй *adj. v. стрáдный*

стрáдн/ый *adj. (în expr.) ~ая порá* sau *~ое врéмя* a) toiul secerișului; b) *(fig.)* vremuri de grea cumpănă.

страж, *-а m.* strajă, străjer, păzitor.

стрáж|а, *-и f. (înv.)* pază înarmată, strajă, gardă; *пограни́чная* ~ corpul de grăniceri, grănicerii; *леснáя* ~ corpul de guarzi silvici, pădurarii ◇ *быть* sau *стоя́ть на ~е (чегó-л.)* a sta de strajă, a sta de veghe; *быть на ~е чьих-л. интерéсов* a apăra interesele cuiva, a veghea asupra intereselor cuiva; *под ~ей* sub arest; *содержáться* sau *быть/находúться под ~ей* a fi în stare de arest; *взять* sau *заключúть под ~у* a aresta; a pune sub stare de arest.

стрáжник, *-а m. (înv.)* străjer.

страз, *-а m.* stras *(diamant fals)*.

стран|á, *-ы́* **1.** țară, stat; *стрáны социалúзма* țările socialiste; *по всей ~é* în toată țara. **2.** ținut, țară, teritoriu, regiune; *поля́рные стрáны* ținuturi polare; *ю́жные стрáны* regiuni sudice. ◇ *четы́ре ~ы́ свéта* cele patru puncte cardinale; *обетовáнная* ~ pămîntul făgăduinței.

странгуля́ция, *-и f. (med.)* strangulare, strangulație.

странúц|а, *-ы f.* pagină; filă; *выходнáя* ~ pagină de titlu; *перевернýть ~у* a întoarce o pagină; *перелúстывать ~ы* a întoarce foile una cîte una, a răsfoi; *на ~ах журнáла* în paginile revistei; *по ~ам печáти* spicuiri din presă ◇ *откры́ть нóвую ~у в...* a deschide o nouă pagină în...

страни́чный *adj.* de pagină.

стрáнник, *-а m. (înv.)* drumeț, călător, pribeag; pelerin, hagiu.

стрáннический *adj. (înv.)* de drumeț, de călător; de pelerin, de hagiu.

стрáнно **1.** *adv.* (în mod) ciudat, bizar, straniu, curios; ~ *вестú себя́* a se purta ciudat. **2.** *pred. impers.* e curios, e ciudat; *как ни* ~ oricît ar părea de curios, oricît ar părea de ciudat; *мне э́то кáжется* ~ mi se pare ciudat.

стра́нност|ь, *-u f.* **1.** *sg.* caracter/fel ciudat/curios/bizar. **2.** *(странная манера)* ciudățenie, curiozitate, extravaganță; *челове́к со ~ями* fire ciudată, om cu ciudățenii.

стра́нн|ый *adj.* ciudat, curios, straniu, bizar, neobișnuit; *~ челове́к* om ciudat, fire ciudată: *~ая мане́ра* manieră bizară; *э́то ка́жется ~ым* pare ciudat; *~ое де́ло!* ciudat lucru!, straniu!

странове́дение, *-я n. sg.* geografie *(a unei țări, a unei regiuni)*.

странове́дческий *adj.* geografic.

стра́нствие, *-я n. (înv.)* călătorie; peregrinare, pribegire.

стра́нствование, *-я n. v. стра́нствие*

стра́нствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a călători, a peregrina, a pribegi; *~ по све́ту* a călători prin lume; a vîntura/a cutreiera lumea.

стра́нствующий 1. *part. prez. act.* de la *стра́нствовать*. **2.** *adj. (ist.)* *~ ры́царь* cavaler rătăcitor ◇ *~ музыка́нт* muzicant ambulant.

страсти́шк|а, *-u f. (peior.)* pasiune, pornire; *ме́лкие ~u* mici pasiuni; porniri meschine.

стра́стно *adv.* cu pasiune, cu înflăcărare; cu patimă, pătimaș.

страстн|о́й *adj. (bis.)* al patimilor; *~а́я неде́ля* săptămîna patimilor; *~ четве́рг* joia mare; *~а́я пя́тница* vinerea patimilor/mare.

стра́стность, *-u f. sg.* **1.** caracter înflăcărat/pasionat; *~ нату́ры*; *~ хара́ктера* temperament înflăcărat, fire pătimașă/pasionată. **2.** aprindere; patimă. **3.** senzualitate.

стра́стн|ый *adj.* **1.** înflăcărat, entuziasmat; arzător; *~ое жела́ние* dorință arzătoare; *~ые спо́ры* discuții aprinse. **2.** înfocat, pasionat; *~ охо́тник* vînător pasionat. **3.** pasionat, pătimaș; senzual; *~ взгляд* privire pătimașă.

страстоцве́т, *-a m. (bot.)* pasifloră.

страст|ь[1], *-u f.* **1.** pasiune, patimă; *со ~ью де́лать что-л.* a face ceva cu pasiune; *~ к теа́тру* pasiune pentru teatru. **2.** dragoste puternică, patimă, pasiune *(pentru ceva, cineva)*; *воспыла́ть ~ью к кому́-л.* a se îndrăgosti pătimaș de cineva.

страст|ь[2], *-u f.* grozăvie, grozăvenie; oroare; *расска́зывать про вся́кие ~u* a povesti tot felul de grozăvii.

страсть[3] *adv. (pop.)* **1.** strașnic, teribil, grozav; *~ люблю́* îmi place la nebunie; *мне ~ как хо́чется* tare aș vrea să...; aș dori din tot sufletul să... **2.** foarte mult; *наро́ду на у́лице ~* e foarte multă lume pe stradă.

стратаге́ма, *-ы f. (mil.)* stratagemă.

страте́г, *-a m.* strateg.

стратеги́ческ|ий *adj.* strategic; *~ пункт* punct strategic; *~ое сырьё* materie primă strategică.

страте́гия, *-u f. sg.* strategie; *~ эскалада́ции* strategia escaladării; *я́дерная ~* strategie nucleară.

стратигра́фия, *-u f. sg. (geol.)* stratigrafie.

стратифика́ция, *-u f.* stratificare, stratificație.

стратона́вт, *-a m.* stratonaut.

стратопла́н, *-a m.* avion stratosferic, stratoplan.

стратоста́т, *-a m.* stratostat, balon stratosferic.

стратосфе́ра, *-ы f. sg.* stratosferă.

стратосфе́рный *adj.* stratosferic, de stratosferă.

стра́ус, *-a m.* struț.

стра́усов|ый *adj.* de struț; *~ое перо́* pană de struț.

страх[1], *-a m.* **1.** *sg.* frică, teamă, spaimă, groază; *смерте́льный ~* o frică de moarte, spaimă mare; *безотчётный ~* frică instinctivă; *живо́тный ~* frică animalică; *охва́ченный ~ом* cuprins de groază; *дрожа́ть от ~а* a tremura de frică; *под ~ом сме́рти* sub amenințarea morții/ pedepsei cu moartea; *из ~а* de frică; *~а ра́ди де́лать что-л.* a face ceva de frică. **2.** *pl.* grozăvii; *расска́зывать о вся́ких ~ах* a povesti tot felul de grozăvii; *сде́лать что-л. за свой ~* a face ceva pe răspunderea sa; *на свой ~ и риск* pe riscul și răspunderea sa proprie ◇ *(prov.) у ~а глаза́ велики́* frica are ochi mari; fricosul se teme și de umbra lui; *всели́ть ~ в кого́-л.* sau *нагоня́ть/напуска́ть ~у на кого́-л.* a băga în sperieți pe cineva; a-i băga cuiva frica în oase; *ледене́ть/окамене́ть от ~а* a înmărmuri/a înlemni

de frică; *переборо́ть ~* a-și birui/a-și stăpîni frica; *не за ~, а за со́весть де́лать что-л.* a face ceva în mod conștiincios, din toată inima; *ры́царь без ~а и упрёка* cavaler fără teamă și prihană.

страх[2] *adv. (pop.)* tare, grozav, teribil; *~ люблю́ купа́ться* grozav îmi place să mă scald.

страхка́сса, *-ы f.* = *страхова́я ка́сса* casă de asigurări.

страхделега́т, *-a m.* delegat cu asigurările.

страхова́ние, *-я n.* asigurare; asigurări; *госуда́рственное ~* asigurări de stat; *социа́льное ~* asigurări sociale; *иму́щественное ~* asigurarea bunurilor; *~ жи́зни* asigurare de viață; *~ на слу́чай сме́рти* asigurare pentru caz de moarte; *~ от несча́стных слу́чаев* asigurare contra accidentelor; *~ от огня́* asigurare contra încendiului.

страхова́тель, *-я m.* asigurat.

страхова́ть, *-ху́ю, -ху́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. застрахова́ть)* a asigura; *~ жизнь* a face o asigurare pe viață. **2.** *(sport.)* a lua măsuri de siguranță, a lua măsuri de protecție.

страхова́ться, *страху́юсь, страху́ешься vb. ipf. (pf. застрахова́ться)* a se asigura, a face o asigurare.

страхо́вк|а, *-u f.* **1.** *sg.* asigurare; *~ иму́щества* asigurarea averii. **2.** primă de asigurare; despăgubire de asigurare; *получи́ть ~у* a primi primă de asigurare. **3.** contract de asigurare. **4.** *sg. (fig.)* garanție, asigurare, măsură de siguranță.

страхов|о́й *adj.* de asigurare; *~а́я пре́мия* primă de asigurare; *~ы́е взно́сы* rate de asigurare; *~ по́лис* poliță de asigurare; *~ семенно́й фонд* fond de rezervă de semințe; *~ продово́льственный фонд* fond alimentar de rezervă; *~ аге́нт* agent de asigurare.

страхо́вщик, *-a m.* agent de asigurare.

страше́нный *adj. (pop.)* îngrozitor, înspăimîntător, grozav.

страши́лище, *-a m.* și *n.* sperietoare, matahală.

страши́ло, *-a m.* și *n. (pop.) v. страши́лище*

страш|и́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. acuz.* a speria, a înspăimînta, a îngrozi, a înfricoșa.

страши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. ipf.* a se teme, a se înfricoșa, a se speria.

стра́шно 1. *adv.* grozav, tare, strașnic; groaznic; *он ~ бле́ден* e grozav de palid; *~ вы́глядеть* a arăta groaznic; *~ обра́доваться* a se bucura tare. **2.** *pred. impers.* e groaznic, e îngrozitor; *мне ~* mi-e frică! *~ ду́мать, что...* te apucă groaza cînd te gîndești că...

стра́шный *adj.* **1.** înspăimîntător, groaznic, îngrozitor; *~ сон* vis groaznic. **2.** strașnic, grozav; *~ моро́з* ger de crapă pietrele, ger năpraznic.

страща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. пострраща́ть) acuz. (pop.)* a înfricoșa, a speria, a băga în sperieți.

стре́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. (fam.)* a obține.

стре́жень, *-жня m. (reg.)* firul apei.

стрежнев|о́й *adj. (reg.)* adînc, navigabil; *~ы́е во́ды* ape adînci, ape navigabile.

стрека́ч, *-а́ m. (în expr.) дать* sau *зада́ть ~а́* a fugi mîncînd pămîntul; a fugi de-i scapără călcîiele.

стрекоза́, *-ы́ f.* **1.** libelulă, calul-dracului. **2.** *f. (fig.)* copil neastîmpărat/sprințar/zburdalnic.

стре́кот, *-a m. sg.* **1.** țîrîit; țăcănit; duruit; *~ кузне́чиков* țîrîitul greierilor. **2.** trăncăneală, flecăreală.

стрекота́ние, *-я n. sg.* **1.** țîrîit; cîrîit. **2.** flecăreală, trăncăneală ◇ *~ пулемёта* țăcănitul mitralierei.

стрекота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. ipf.* **1.** a țîrîi, a cîrîi. **2.** a trăncăni, a flecări ◇ *на́чал ~ пулемёт* a început să țăcănească mitraliera.

стрекотня́, *-и́ f. sg. v. стре́кот*

стрел|а́, *-ы́ f.* **1.** săgeată; *колча́н со ~а́ми* cucură, tolbă cu săgeți; *(fig.) лети́т, как ~* zboară ca săgeata; *(fig.) прямо́й, как ~* drept ca lumînarea. **2.** *(bot.)* tulpină florală. **3.** *(tehn.)* braț de macara; *(mar.) грузова́я ~* bigă de încărcare. **4.** *(tehn.)* săgeată, braț; indicator; *(constr.) ~ сво́да* săgeata bolții. **5.** tren-fulger.

стре|ле́ц, *-льца́ m.* **1.** *(ist.)* strelița. **2.** *(astron.)* săgetătorul.

стрéлк|а[1], *-и f.* **1.** ac; arătător, limbă; *часовы́е ~и* acele ceasornicului; *мину́тная ~* minutar; *секу́ндная ~* secundar; *ко́мпасная ~* acul busolei; *магни́тная ~* ac magnetic. **2.** săgeată, indicator. **3.** *(geogr.)* limbă de pămînt, peninsulă lungă și îngustă. **4.** *(vet.)* furcuță, rîndunică *(la copita calului)*. **5.** *(bot.)* tulpina florală ◇ *чулки́ со ~ами* ciorapi cu dungă.

стрéлк|а[2], *-и f. (ferov.)* macaz, ac; *перевести́ ~у* a schimba macazul, a schimba acul.

стрелкова́ние, *-я n. (bot.)* apariția tulpinei.

стрелко́в|ый *adj.* de tir, de trăgători; de pușcași; *~ спорт* tir; *~ кружо́к* cerc de trăgători; *~ полк* regiment de infanterie; *~ взвод* pluton de pușcași.

стрелови́дный *adj.* în formă de săgeată; sagitat.

стрел|о́к, *-ка́ m.* trăgător, țintaș; *отли́чный ~* trăgător de elită; *го́рный ~* vînător de munte; *альпи́йский ~* vînător alpin.

стрелоли́ст, *-а m. (bot.)* săgeata-apei.

стре́лочник, *-а m. (ferov.)* acar; macagiu ◇ *(ironic) ~ винова́т* vinovat e acarul Păun.

стре́лочн|ый *adj. (ferov.)* de macaz; de ac; *~ рыча́г* pîrghia macazului.

стрельб|а́, *-ы́ f.* foc; tir, tragere; *откры́ть ~у́* a deschide focul; *~ в цель* tragere la țintă; *~ за́лпами* tragere pe salve; *~ очередя́ми* tragere în rafale; *~ раке́тами* tragere cu rachete; *артиллери́йская ~* tragere de artilerie; *загради́тельная ~* tragere de baraj; *торпе́дная ~* lansări de torpile; *ружéйная ~* salve, focuri de pușcă; *оруди́йная ~* canonadă; *~ прямо́й наво́дкой* tragere directă; *~ холосты́ми патро́нами* tragere cu gloanțe oarbe.

стре́льбище, *-а n. (mil.)* poligon, cîmp de tragere.

стрельну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *стреля́ть (1, 3)*

стре́льчат|ый *adj. (arhit.)* ogival; *~ые о́кна* ferestre ogivale.

стре́лян|ый *adj.* **1.** împușcat; *~ая дичь* vînat împușcat. **2.** încercat, experimentat; *~ солда́т* soldat încercat. **3.** tras, folosit; *~ые ги́льзы* cartușe trase ◇ *(prov.) ~ая воро́на и куста́ бои́тся* cine s-a fript cu ciorbă suflă și în iaurt; *~ воробе́й* vulpoi bătrîn; om trecut prin ciur și prin dîrmon.

стреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom стрельну́ть)* a trage, a împușca; *~ в цель* a trage la țintă, a ținti; *~ из пу́шки* a trage cu tunul. **2.** *acuz. (убива́ть)* a împușca, a vîna; *~ у́ток* a împușca rațe. **3.** *(pf. mom. стрельну́ть) impers.* a înjunghia; *~ет в у́хе* mă înjunghie în ureche ◇ *~ глаза́ми* a arunca ocheade; *~ из пу́шек по воробья́м* a trage cu tunul în vrăbii.

стреля́/ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *(с це́лью самоуби́йства)* a se împușca, a-și trage un glonte. **2.** *(с кем-л. на дуэ́ли)* a se bate în duel *(cu pistoale)*.

стремгла́в *adv.* în goană, în fuga mare, mîncînd pămîntul; *~ бро́сился бежа́ть* a zbughit-o *(în fugă)*, a luat-o la sănătoasa, a luat-o/a rupt-o la fugă.

стре́мечко *n.* **1.** *dim.* de la *стре́мя*[1]. **2.** *(anat.)* scăriță.

стреми́тельно *adv.* năvalnic, impetuos; repede, iute; vertiginos.

стреми́тельность, *-и f. sg.* repeziciune; impetuozitate.

стреми́тельный *adj.* năvalnic, impetuos, tumultuos, vertiginos; *~ пото́к* torent năvalnic.

стрем/и́ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. acuz.* a îndrepta, a mîna, a goni, a duce cu repeziciune.

стреми́т|ься, *-млю́сь, -ми́шься vb. ipf.* **1.** a se strădui; a năzui, a tinde către..., a aspira la...; *~ поня́ть что-л.* a căuta să înțeleagă ceva; *~ к свобо́де* a năzui spre libertate. **2.** *(înv.)* a se repezi; a da năvală, a se năpusti, a se avînta.

стремле́ние, *-я n.* năzuință, aspirație, tendință.

стремни́на, *-ы f.* **1.** bulboană, vîltoare vîrtej, repeziș. **2.** povîrniș, pantă abruptă prăpastie.

стре́мя[1], *-мени n.* scară *(la şa)*; *вдеть но́ги в стремена́* a pune piciorul în scară, a încăleca; ◇ *~ в ~* cot, la cot.

стре́мя[2], *-мени n. (anat.)* scăriță.

стремя́нка, *-и f.* scară (dublă) mobilă; scară de frînghie.

стрено́жить, *-жу́, -жишь vb. pf. (ipf. трено́жить) acuz.* a împiedica *(un cal)*.

стре́пет, *-а m. (ornit.)* dropie mică, spurcaci.

стрептоко́кк, *-а m. (med.)* streptococ.

стрептоко́кков|ый *adj. (med.)* streptococic; *~ая анги́на* anghină streptococică.

стрептоми́цин, *-а m. (farm.)* streptomicină.

стрептоци́д, *-а m. sg. (farm.)* streptocid.

стресс, *-а m.* stres.

стре́ссовый *adj.* de stres.

стрех|а́, *-и́ f.* streașină.

стречо́к, *-чка́ m. (pop. glumeț) дать* sau *зада́ть стречка́* a o rupe la fugă; a-și lua tălpășița; a-și lua picioarele la spinare; a o lua la sănătoasa.

стрига́льн|ый *adj. (tehn.)* de tuns; *~ая маши́на* mașină de tuns.

стригу́н, *-а́ m.* strîjnic, mînz.

стригуно́к, *-нка́ m. v. стригу́н*

стригу́щий *part. prez. act.* de la *стричь* ◇ *(med.) ~ лиша́й* tricofiție, chelbe.

стриж, *-а́ m. (ornit.)* lăstun; *берегово́й ~* lăstun-de-apă; rîndunică-de-ploaie.

стри́жен|ый *adj.* **1.** tuns, cu părul tăiat scurt. **2.** cu crengile tăiate; *~ые ака́ции* salcîmi cu ramurile tăiate.

стри́жк|а, *-и f.* **1.** *sg.* tundere; *~ овéц* tunderea oilor. **2.** tuns, frizură.

стрик, *-а m. (biol.)* viroză.

стрикту́ра, *-ы f. (med.)* strictură, strîmtoare, îngustare; *~ пищево́да* strictura esofagului.

стрихни́н, *-а m. (farm.)* stricnină.

стри|чь, *-игу́, -ижёшь vb. ipf. (pf. обстри́чь* și *остри́чь) acuz.* a tunde; a tăia, a scurta, a reteza; *~ во́лосы* a tunde părul; *~ бо́роду* a scurta barba; *~ но́гти* a tăia unghiile; *~ овéц* a tunde oile ◇ *~ всех под одну́ гребёнку* a-i băga pe toți în aceeași oală; *~ купо́ны* a tăia cupoane, a trăi din rentă; *~ уша́ми* a ciuli urechile *(despre cai)*.

стри́чься, *-игу́сь, -ижёшься vb. ipf.* **1.** *(pf. обстри́чься* și *остри́чься)* a se tunde; a-și tăia părul (la coafor).

стробоско́п, *-а m. (fiz.)* stroboscop.

строга́ль, *-я́ m. (tehn.)* rabotor.

строга́льный *adj. (tehn.)* de geluit, de rabotat, de tras la rindea; *~ стано́к* mașină de geluit, mașină de rabotat; raboteză.

строга́льщик, *-а m. v. строга́ль*

строга́ние, *-я n. sg.* rindeluire, dare la rindea, geluire, rabotare.

строга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вы́строгать) acuz.* a da la rindea, a gelui; a rabota.

стро́г|ий *adj.* **1.** sever, aspru; *~ вы́говор* mustrare aspră; *~ взгляд* privire aspră. **2.** *(выполняемый то́чно)* strict, riguros; *~ая дие́та* regim sever, dietă riguroasă; *~ая эконо́мия* regim strict de economii; *под ~им секре́том* strict confidențial. **3.** riguros, auster, sobru; *~ие нра́вы* moravuri austere. **4.** *(о красоте)* clasic; regulat; *~ про́филь* profil clasic; *~ие черты́ лица́* trăsături regulate ale feței; *~ стиль* stil sobru.

стро́го **1.** *adv.* (în mod) sever, aspru; (în mod) riguros, cu strictețe; *~ нака́зывать* a pedepsi aspru; *~ воспреща́ется* e strict interzis. **2.** exact; *~ рассчита́ть* a socoti exact. **3.** în chip sobru, cu sobrietate; *~ одева́ться* a se îmbrăca sobru ◇ *~-на́строго* (în mod) strict, cu toată severitatea; *~ говоря́* strict vorbind.

стро́гост|ь, *-и f.* **1.** *sg.* severitate, asprime; rigurozitate; austeritate. **2.** *(mai ales la pl.)* măsură aspră/drastică; *внести́ ~и* a lua măsuri severe.

строеви́к, *-а́ m. (mil.)* combatant; militar activ.

строев|о́й[1] *adj. (mil.)* de front, combatant, de luptă; *~ая слу́жба* serviciu de front; *~ команди́р* ofițer combatant; *~а́я ло́шадь* cal de trupă.

строево́й[2] *adj.* de construcție; *~ лес* lemn de construcție; cherestea.

строе́ние[1], *-я n.* clădire, construcție, edificiu.

строе́ние[2], *-я n. (mai ales la sg.)* structură, alcătuire; țesătură, textură; *~ органи́зма* structura organismului; *~ земно́й коры́* structura scoarței pămîntului.

строи́тел|ь, *-я m.* constructor; lucrător la construcții; *инжене́р-~* inginer constructor; *сою́з ~ей* uniunea lucră-

torilor din construcţii; *~и коммунúзма* constructorii comunismului.

строúтельн|ый *adj.* de construcţie; din construcţii; *~ые рабóты* lucrări de construcţie; *~ учáсток* sector de construcţie; *~ая площáдка* şantier de construcţie; *~ мýсор* moloz.

строúтельский *adj.* de constructor.

строúтельств|о, *-а n.* **1.** *sg.* construire, construcţie, zidire, clădire; *жилúщное ~* construirea de locuinţe; *капитáльное ~* construcţii capitale. **2.** *sg. (fig.)* construcţie, organizare, construire; *~ социалúзма* construirea socialismului. **3.** şantier; *рабóтать на ~е* a lucra pe şantier.

стрóить [1], *-óю, -óишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́строить* şi *пострóить)* a construi, a zidi, a clădi, a ridica; *~ плотúну* a construi/a ridica un zăgaz; *~ завóды* a clădi/a construi uzine; *~ паровóзы* a construi locomotive. **2.** *(pf. пострóить) (fig.)* a făuri, a construi; *~ коммунúзм* a construi comunismul. **3.** *(în expr.) ~ плáны* a face planuri, a plănui, a proiecta; *~ предположéния* a face presupuneri/supoziţii; *~ себé иллю́зии* a-şi face iluzii. **4.** *(pf. пострóить)* a formula, a construi; a exprima. **5.** *(pf. пострóить) на + prepl.* a se baza, a se bizui; *~ плáны на тóчных дáнных* a-şi întemeia planurile pe date precise. **6.** *(pf. пострóить) (mat.)* a construi, a desena; *~ треугóльник* a construi un rriunghi .7 *(pf. сострóить)* a face; *~ рóжу* a face o mutră; a se strîmba; *~ глáзки* a cocheta; *~ из себя́ дуракá* a face pe prostul◇ *~ кóзни* a urzi intrigi, a băga zîzanie; *~ воздýшные зáмки* a clădi castele în Spania; a-şi face iluzii; *~ кýры* a face curte.

стрóить [2], *-óю, -óишь vb. ipf. (pf. вы́строить* şi *пострóить) acuz.* a pune în linie, a alinia; *~ полк* a alinia regimentul.

стрóиться [1], *-óюсь, -óишься vb. ipf. (pf. пострóиться)* a-şi clădi; *~за гóродом* a-şi clădi o casă afară din oraş.

стрóи|ться [2], *-óюсь, -óишься vb. ipf. (pf. вы́строиться* şi *пострóиться) (mil.)* a se alinia.

стро|й [1], *-я m.* **1.** *sg.* orînduire, regim, sistem social; *первобы́тно-общúнный ~* orînduirea comunei primitive; *рабовладéльческий ~* orînduirea sclavagistă; *феодáльный ~* orînduirea feudală; *капиталистúческий ~* orînduirea capitalistă; *социалистúческий ~* orînduirea socialistă. **2.** structură; *грамматúческий ~ языкá* structura gramaticală a limbii. **3.** *(muz.)* gamă, acord.

стро|й [2], *-я m.* **1.** *(mil.)* front; linie *(de front)*; *стоя́ть в ~ю́* a sta în front; *поставúть в ~* a aşeza în linie, a alinia. **2.** *(mil.)* formaţie; ordine; *боевóй ~* formaţie de luptă; *(av.) лётный ~* formaţie de zbor; *в пéшем ~ю́* pedestru, pe jos; *в кóнном ~ю́* călare. **3.** funcţiune; exploatare; *ввестú в ~* a da în exploatare; *машúна вы́шла из ~я* maşina a suferit o avarie, maşina s-a defectat.

стройдетáли, *-ей pl. = строúтельные детáли* piese de construcţie.

стрóйк|а, *-и f.* **1.** *sg.* construire, clădire, zidire; ridicare; *~ высóких здáний* construirea de clădiri înalte. **2.** şantier *(de construcţie)*; construcţie; *рабóтать на ~е* a lucra pe şantier.

стройматериáлы, *-ов pl. = строúтельные материáлы* materiale de construcţie.

стрóйно *adv.* **1.** în ordine; *~ идтú* a merge în ordine, a merge aliniat. **2.** armonios; *~ петь* a cînta armonios.

стрóйность, *-и f. sg.* **1.** zvelteţe, linie armonioasă. **2.** înlănţuire logică. **3.** *(muz.)* armonie, caracter armonios.

стрóйн|ый *adj.* chipeş, bine făcut, tras ca prin inel. **2.** ordonat, drept; *в ~ом поря́дке* în perfectă ordine. **3.** proporţionat, bine legat, logic; *~ая фрáза* frază bine legată. **4.** *(despre sunete)* armonios; *~ое пéние* cîntec armonios.

стройуправлéние, *-я n. = строúтельное управлéние* conducere a unui şantier.

строк|á [1], *-ú f.* rînd, şir, linie; *крáсная ~* alineat; *с крáсной ~ú* de la cap, alineat nou ◇ *(fig.) читáть мéжду строк* a citi printre rînduri; *~ в ~ý* cuvînt cu cuvînt.

строкá [2], *-ú f. (reg.)* rînd de împletitură *(la o opincă confecţionată din fibre*

de coajă de tei) ◇ *(prov.) не вся́кое лы́ко в ~ý* a nu lua orice nimic în serios.

стрóнут|ь, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a urni, a mişca, a clinti din loc; *~ с мéста* a mişca din loc.

стрóнуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* a se urni, a se clinti, a se mişca din loc.

стрóнций, *-я m. sg. (chim.)* stronţiu.

строп, *-а m.* frînghie, cablu de suspensie; ochi de funie/de cablu, zbir; sapan; *~ блóка* zbir de macara.

стропúло, *-а n. (constr.)* căprior.

стропúльный *adj. (constr.)* de căpriori, de acoperiş; de sarapantă; *(min.)* de susţinere.

стропóвка, *-и f. (tehn.)* legare; agăţare.

строптúвец, *-вца m.* om încăpăţînat, îndărătnic; om refractar.

строптúвость, *-и f. sg.* încăpăţînare, îndărătnicie; recalcitranţă.

строптúв|ый *adj.* **1.** încăpăţînat, îndărătnic, recalcitrant. **2.** nărăvaş.

строфá, *-ы́ f.* strofă.

строфáнт, *-а m. sg. (bot. farm.)* strofant.

строчúть, *-очý, -óчишь vb. ipf.* **1.** *acuz. (pf. вы́строчить* şi *прострочúть)* a coase la maşină, a tigheli. **2.** *(pf. настрочúть) acuz. (fig. glumeţ)* a scrie la repezeală, a mîzgăli; *~ письмó* a ticlui o scrisoare la repezeală. **3.** *(из пулемёта)* a trage/a secera *(cu mitraliera)*.

стрóчка [1], *-и f.* **1.** *sg. (действие)* coasere la maşină, cu tighel; *sg.* tighelire. **2.** *(шов)* tighel; tivitură; *ажýрная ~* cusătură / broderie cu ajur.

стрóчк|а [2], *-и f.* şir, rînd ◇ *списáть ~ в ~у* a copia cuvînt cu cuvînt; a copia textual.

строчн|óй *adj. (în expr.) ~áя бýква* literă mică, minusculă; caracter de rînd.

строчóк, *-чкá m. (bot.)* zbîrciog-gras, ciuciulete.

струбцúна, *-ы f. (tehn.)* **1.** cleşte de strîns, crivală. **2.** presă de mînă; menghină.

струбцúнка, *-и f. v. струбцúна*

струг [1], *-а m. (tehn.)* barcă, luntre, vas fluvial cu un catarg.

струг [2], *-а m. (tehn.)* rindea, grader, cuţitoaie.

стругáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. вы́стругать) v. строгáть*

стрýжечный *adj.* de / din aşchie / şpan; de din talaş.

стрýжк|а, *-и f.* (şi *col.*) aşchie; talaş; şpan; *металлúческая ~* aşchii de metal; *дубóвая ~* aşchii de stejar; *упакóвочная ~* talaş *(de ambalaj)*.

струúть, *-úт vb. ipf. acuz.* a răspîndi, a revărsa, a împrăştia, a risipi; *~ свет* a răspîndi lumină.

струúт|ься, *-úтся vb. ipf.* **1.** *(течь струя́ми)* a se prelinge, a curge. **2.** *(fig.)* a se răspîndi, a se revărsa, a se împrăştia, a se întinde.

структýра, *-ы f.* structură; compoziţie; *~ языкá* structura limbii; *~ óбщества* structura societăţii; *~ пóчвы* structura solului.

структуралúзм, *-а m. (lingv.)* structuralism.

структуралúст, *-а m. (lingv.)* structuralist.

структуралистúческий *adj. (lingv.)* structuralist.

структурáльн|ый *adj. (lingv.)* structural; *~ая лингвúстика* lingvistică structurală.

структýрность, *-и f.* caracter structural.

структýрн|ый *adj.* structural, de structură; *~ анáлиз* analiză structurală; *~ая лингвúстика* lingvistică structurală.

струн/á, *-ы́ f.* coardă, strună; *скрипúчная ~* coardă de vioară; *перебирáть стрýны* a plimba degetele pe coarde; *стрýны тéннисной ракéтки* coardele rachetei de tenis ◇ *(fig.) затрóнуть чью-л. слáбую ~ý* a atinge pe cineva la coarda sensibilă.

стрýнк/а, *-и f. dim.* de la *струнá* ◇ *в ~у стать/вы́тянуться* a sta drept; *по~е ходúть у когó-л.* sau *пéред кем-л.* a tremura în faţa cuiva, a fi la cheremul cuiva; *чувствúтельная/слáбая ~* coarda sensibilă.

стрýнный *adj.* de/ cu coarde; *~ оркéстр* orchestră de instrumente cu coarde; *~ инструмéнт* instrument cu coarde.

струп, *-а m.* coajă, crustă *(care se formează pe o rană)*.

стру́сить, *-у́шу, -у́сишь vb. pf.* de la *тру́сить*

струхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a se speria, a fi cuprins de frică; a avea trac.

стручко́в|ый *adj. (bot.)* păstăios; cu păstăi; *~ые расте́ния* plante păstăioase ◇ *~ пе́рец* (ardei) cornul-caprei.

стручо́|к, *-чка́ m. (bot.)* păstaie, teacă; *~ки́ ака́ции* păstăile de salcîm.

стру|я́, *-и́ f.* **1.** țîșnitură, șuvoi, jet, curent de apă, țîșnitură puternică a apei *~ кро́ви из ра́ны* șuvoi de sînge din rană. **2.** *(fig.)* suflu, dispoziție, însuflețire; *све́жая ~* suflu nou.

стря́пать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. состря́пать) acuz. (fam.)* a găti, a pregăti, a prepara (mîncare); *~ обе́д* a prepara prînzul/dejunul.

стряпня́, *-и́ f. sg.* **1.** prepararea/gătitul bucatelor. **2.** bucate, mîncare. **3.** *(fig. pop.)* falsificare, ticluire; urzeală.

стряпу́ха, *-и f. (pop.)* bucătăreasă.

стря́пчий, *-его m.* **1.** curtean care avea însărcinări gospodărești *(în Rusia moscovită)*; *~ с ключо́м* chelar; *~ ко́нюх* grăjdar. **2.** *(înv.)* apărător, avocat.

стряса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *стрясти́*

стрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. стряса́ть) acuz.* a scutura.

стряс|ти́сь, *-сётся vb. pf.* a se produce, a se întîmpla, a avea loc; *беда́ ~ла́сь* s-a întîmplat o nenorocire.

стря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стряхну́ть*

стряхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. стря́хивать) acuz.* **1.** a scutura. **2.** *(fig.)* a se debarasa.

студени́стый *adj.* gelatinos.

студёно *pred. impers.* e frig, e ger; *на дворе́ ~* afară e ger.

студе́нт, *-а m.* student.

студе́нтка, *-и f.* studentă.

студе́нческ|ий *adj.* de student, studențesc; *~ое общежи́тие* cămin studențesc; *~ биле́т* carnet de student.

студе́нчеств|о, *-а n. sg.* **1.** *col.* studențime; studenți. **2.** studenție.

студён|ый *adj.* foarte rece; foarte friguros; *~ая вода́* apă foarte rece.

сту́день, *-дня m.* piftie, răcituri.

студи́ец, *-и́йца m.* elev al unei școli de arte frumoase; elev al unei școli de balet.

студи́ть, *стужу́, сту́дишь vb. ipf. (pf. остуди́ть) acuz.* a răci, a lăsa să se răcească.

сту́ди|я, *-и f.* **1.** studio; atelier; *радиовеща́тельная ~* studio de radiodifuziune. **2.** școală de arte frumoase; *драмати́ческая ~* școală de artă dramatică; *бале́тная ~* școală de balet/de coregrafie.

сту́жа, *-и f. sg.* frig mare, ger; *зи́мняя ~* frigul iernii.

стук, *-а m.* ciocănitură, lovitură; zgomot; *~ в дверь* bătaie/ciocănitură în ușă; *~ копы́т* tropot de copite; *~ колёс* zgomotul/huruitul roților.

сту́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сту́кнуть (2)*

сту́каться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *сту́кнуться*

сту́кну|ть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *стуча́ть*. **2.** *(ipf. сту́кать) acuz.* sau fără *compl. (уда́рить)* a lovi; a pocni. **3.** *impers. dat. (наступи́ть)* a împlini, a face *(despre vîrstă)*; *ему́/ей ~ло 40 лет* a împlinit/a făcut 40 de ani.

сту́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. сту́каться)* a se lovi, a se ciocni, a se împiedica de ... ; *~ о ка́мень* a se lovi de o piatră.

стукотня́, *-и́ f. sg.* ciocănituri; ciocănit, țăcănit.

стул[1], *-а m.* scaun; *мя́гкий ~* scaun tapițat; *ве́нский ~* scaun vienez; *складно́й ~* scaun pliant; *предложи́ть ~* a oferi cuiva un scaun ◇ *сиде́ть ме́жду двух сту́льев* a fi cu fundul în două luntri; *электри́ческий ~* scaun electric.

стул[2], *-а m. (med.)* scaun.

стульча́к, *-а́ m.* scaun de closet.

сту́п|а, *-ы f.* piuă, piuliță ◇ *(prov.) во́ду в ~е толо́чь* a bate apa în piuă.

ступ|а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ступи́ть*; *легко́ ~* a călca ușor; *~а́й(те)!* pleacă/plecați; *~а́й скоре́е* pleacă mai repede! pleacă odată!

ступе́нчатый *adj.* cu trepte, în trepte; gradat, etajat; *(tehn.) ~ шкив* con în trepte.

ступе́н|ь, *-и f.* **1.** *(pl. ступе́ней) (ле́стницы)* treaptă. **2.** *(pl. ступене́й)* grad, etapă, treaptă, fază; *на ни́зшей ~и разви́тия* pe treapta cea mai de jos a dezvoltării.

ступе́ньк|а, *-и f. dim.* treaptă; *спуска́ться по ~ам* a coborî scările.

ступи́ть, *ступлю́, сту́пишь vb. pf. (ipf. ступа́ть)* a păși, a călca, a face un pas, a pune piciorul; *~ че́рез поро́г* a trece pragul; *(fig.) ша́гу ~ не мо́жет без по́мощи* nu poate face un pas fără ajutor.

ступи́ца, *-ы f.* butuc; *~ колеса́* butucul roții.

сту́пка, *-и f.* piuliță, piuă; mojar; *ме́дная ~* piuliță de aramă.

ступня́, *-и́ f.* talpă.

стуч|а́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. (pf. mom. сту́кнуть)* **1.** *(pf.* și *постуча́ть)* a bate, a ciocăni, a lovi; *~ в дверь* a bate în ușă; *~ кулако́м по столу́* a bate cu pumnul în masă. **2.** a bate, a zvîcni.

стуча́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. ipf. (pf. постуча́ться)* a ciocăni, a bate ◇ *(fig.) ~ в дверь* a bate la ușă, a se apropia.

стушева́|ться, *-шу́юсь, -шу́ешься vb. pf.* **1.** *(ipf. стушёвываться)* a dispărea *(pe nevăzute)*, a o șterge. **2.** *(pop.) (оробе́ть)* a se intimida, a se zăpăci.

стушёвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *стушева́ться (1)*

стуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf.* de la *туши́ть*[2]

стыд, *-а́ m. sg.* rușine; *к моему́ ~у́* spre rușinea mea; *отбро́сить ~* a lăsa la o parte rușinea; *испы́тывать ~* a-i fi rușine; *со ~а́ сгоре́ть* a muri de rușine, a-i plesni (cuiva) obrazul de rușine; *ни ~а́, ни со́вести* fără rușine, fără obraz; *~ и срам!* mare rușine!

стыди́ть, *стыжу́, стыди́шь vb. ipf. (pf. пристыди́ть) acuz.* a rușina, a face de rușine, a mustra, a dojeni.

стыдли́во *adv.* rușinat, cu rușine, timid, sfios, cu sfială; pudic.

стыдли́вость, *-и f. sg.* sfială, timiditate; pudoare.

стыдли́вый *adj.* rușinos, sfios, timid, pudic.

сты́дно *pred. impers.* cu *dat.* e rușinos, e rușine; *мне ~* mi-e rușine; *как тебе́ не ~!* să-ți fie rușine!, nu ți-e rușine obrazului?

сты́дн|ый *adj.* rușinos; reprobabil; *~ посту́пок* faptă rușinoasă.

стык, *-а m.* **1.** *(tehn.)* îmbinare, încheietură; *ре́льсовый ~* joantă de șine. **2.** *(mil.)* punct de joncțiune. **3.** *(lingv.)* joncțiură.

стыково́й *adj.* de îmbinare, de încheietură.

сты́н|уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. осты́нуть)* **1.** a se răci; *чай ~ет* ceaiul se răcește. **2.** *(fig.)* a se potoli, a slăbi; a se răci ◇ *кровь ~ет в жи́лах* îți îngheață sîngele în vine.

стыть, *сты́ну, сты́нешь vb. ipf.* v. *сты́нуть*

сты́чк|а, *-и f.* **1.** *(mil.)* ciocnire, încăierare, hărțuială. **2.** *(ссо́ра)* ceartă, schimb de cuvinte, altercație, ciocnire.

стюарде́сса, *-ы f.* stuardesă.

стяг, *-а m.* steag, drapel, stindard.

стя́гивание, *-я n. sg.* **1.** strîngere, legare. **2.** concentrare, adunare. **3.** *(lingv.)* contracție.

стя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стяну́ть*

стя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *стяну́ться*. **2.** *pas.* de la *стя́гивать*.

стяжа́тель, *-я m.* om hrăpăreț, lacom de bani; acaparator; avar.

стяжа́тельный *adj.* hrăpăreț, lacom de bani; acaparator.

стяжа́тельство, *-а n. sg.* lăcomie, cupiditate, aviditate, poftă de bani.

стяжа́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a cîștiga, a căpăta, a dobîndi; *~ сла́ву* a dobîndi glorie.

стяжа́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a stoarce, a strînge bani; a acapara.

стяже́ние, *-я n. sg.* **1.** legare strînsă, strîngere. **2.** *(lingv.)* contracție; *~ гла́сных* contracția vocalelor.

стяну́|ть[1], *стяну́, стя́нешь vb. pf. (ipf. стя́гивать) acuz.* **1.** a strînge, a lega strîns. **2.** a concentra, a aduna într-un punct; *~ войска́* a concentra trupe. **3.** *(mat.)* a lega/ a uni capetele. **4.** *impers.* a se contracta; *лицо ~ло* fața s-a contractat.

стяну́ть[2], *стяну́, стя́нешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. стя́гивать) (снять)* a trage jos; a smulge; *~ одея́ло со спя́щего* a trage plapuma de pe cel ce doarme. **2.** *(pop.) (укра́сть)* a șterpeli, a fura.

стяну́ться, *стяну́сь, стя́нешься vb. pf. (ipf стя́гиваться)*. **1.** a se scurta; a se strînge, a se contracta, a se zgîrci. **2.** a se încinge strîns, a se strînge; ~ *по́ясом* a-și strînge cureaua. **3.** a se concentra, a se aduna.

субаре́нда, *-ы f. sg. (jur.)* subînchiriere; subarendare.

субаркти́ческий *adj.* subarctic.

суббо́та, *-ы f.* sîmbătă.

суббо́тний *adj.* de sîmbătă.

суббо́тник, *-а m. (ist.)* subotnic *(muncă patriotică efectuată sîmbăta)*.

субве́нция, *-и f.* subvenție.

субдомина́нта, *-ы f. (muz.)* subdominantă.

сублима́т, *-а m. (chim.)* sublimat.

сублима́ция, *-и f. sg. (chim.)* sublimare.

сублими́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (chim.)* a sublima.

субнорма́ль, *-и f. (mat.)* subnormală.

субордина́ция, *-и f. sg.* subordonare.

субре́тка, *-и f. (teatr.)* subretă.

субсиди́рование, *-я n.* subvenționare; finanțare.

субсиди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a acorda subsidii, a subvenționa.

субси́ди|я, *-и f.* subsidiu, subvenție.

субстанциа́льный *adj. (fil.)* de substanță; de materie; substanțial.

субста́нция, *-и f. (fil.)* substanță, materie.

субститу́ция, *-и f. sg.* substituire, substituție.

субстра́т, *-а m.* **1.** *(fil.)* substrat. **2.** *(biol.)* mediu nutritiv.

субстратосфе́ра, *-ы f. sg.* substratosferă.

субти́льность, *-и f. sg. (iron.)* subtilitate, delicatețe.

субти́льный *adj.* subtil, delicat.

субтро́пики, *-ов pl.* zonă subtropicală, regiuni subtropicale.

субтропи́ческий *adj.* subtropical.

субъе́кт, *-а m.* **1.** *(fil. gram.)* subiect. **2.** persoană, ființă; *боле́зненный* ~ ființă bolnăvicioasă. **3.** individ, tip; *подозри́тельный* ~ individ suspect.

субъективи́зм, *-а m. sg.* **1.** *(fil.)* subiectivism, idealism subiectiv. **2.** subiectivitate, lipsă de obiectivitate, atitudine părtinitoare, părtinire.

субъективи́ст, *-а m. (fil.)* subiectivist.

субъективисти́ческий *adj. (fil.)* subiectivist, de subiectivism, de idealism subiectiv.

субъективи́стский *adj. (fil.)* **1.** subiectivist, de subiectivism, de idealism subiectiv. **2.** subiectivist, de subiectivist.

субъекти́вно *adv.* (în mod) subiectiv; din punct de vedere subiectiv.

субъекти́вность, *-и f. sg.* caracter subiectiv, subiectivitate; lipsă de obiectivitate.

субъекти́вн|ый *adj.* **1.** subiectiv, personal. **2.** lipsit de obiectivitate, părtinitor, subiectiv; *~ая оце́нка* apreciere părtinitoare, judecată subiectivă ◇ *(fil.)* ~ *идеализм* idealism subiectiv, subiectivism.

субъе́ктный *adj. (fil. gram.)* de subiect, al subiectului.

суве́нир, *-а m.* suvenir, amintire.

сувере́н, *-а m. (ist.)* suveran.

суверените́т, *-а m. sg. (pol.)* suveranitate; *национа́льный* ~ suveranitate națională.

сувере́нн|ый *adj.* suveran; *~ые пра́ва* drepturi suverane.

сугли́нист|ый *adj.* argilo-nisipos.

сугли́нок, *-нка m. sg.* pămînt argilo-nisipos, argilă nisipoasă.

сугро́б, *-а m.* nămete, troian, morman de zăpadă.

сугу́бо *adv.* **1.** extrem de..., deosebit de...; prin excelență...; ~ *опа́сно* extrem de periculos, foarte periculos / primejdios.

сугу́б|ый *adj.* **1.** *(înv.)* de două ori mai mare, îndoit, dublu. **2.** *(fig.)* excesiv, extrem, deosebit; ~ *интере́с* interes deosebit; interes foarte viu.

суд, *-а́ m.* **1.** instanță judecătorească, instanță, tribunal; judecătorie; judecată; *верхо́вный* ~ tribunal suprem; *наро́дный* ~ tribunal popular; *областно́й* ~ tribunal regional; ~ *прися́жных* curte cu juri; *трете́йский* ~ arbitraj; ~ *пе́рвой инста́нции* instanță de gradul întîi;

вое́нный ~ tribunal militar; *вое́нно-полево́й* ~ curte marțială; *офице́рский* ~ *че́сти* consiliul de onoare al ofițerilor; *междунаро́дный* ~ curte internațională de justiție; *заседа́ние ~а́* ședință de judecată; *вы́звать в ~а́* cita în fața instanței; *выступа́ть в ~е́* a pleda o cauză, a pune concluzii în instanță; *иска́ть/отвеча́ть на ~е́* a sta/a figura în instanță ca reclamant/ca pîrît; *секрета́рь ~а́* grefier, secretarul instanței. **2.** *sg.* judecată, justiție; *опра́вдан по ~у́* achitat *(de justiție)*; *преда́ть ~у́/привле́чь к ~у́* a trimite în judecată; a deferi justiției; *быть под ~о́м* a fi inculpat într-o cauză; *пода́ть в ~ на кого́-л.* a da pe cineva în judecată; *добива́ться ~о́м* a-și cîștiga drepturile prin justiție; *тре́бовать по ~у́* a reclama în justiție; *(înv.) твори́ть* ~ a împărți dreptatea, a judeca. **3.** *sg. (сужде́ние)* opinie, apreciere, părere, judecată; ~ *пото́мства* judecata posterității ◇ *(ist.)* ~ *бо́жий* judecată dumnezeiască, ordalie; ~ *Ли́нча* linșaj, linșare; *(prov.) на нет и ~а́ нет* de unde nu e, nici Dumnezeu nu cere; *(înv.) шемя́кин* ~ judecată nedreaptă; *стра́шный* ~ ziua/judecata de apoi; *пока́ ~ да де́ло* pînă una alta; *чини́ть ~ и распра́ву* a împărți/a face dreptate; a tăia și a spînzura; *~ы и пересу́ды* vorbe, discuții; *(prov.)* ~ *крив, ко́ли су́дья ле́нив* judecător mincinos — judecată strîmbă.

суда́к, *-а́ m.* șalău, sudac.

судако́вый *adj.* de șalău.

суда́нка, *-и f. (bot.)* iarbă de sudan.

суда́рыня, *-и f. (înv)*. doamnă, cucoană, coană *(formulă de adresare, uneori ironică)*.

суда́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pop.)* a trăncăni, a vorbi pe socoteala cuiva, a bîrfi.

суде́бник, *-а m. (ist.)* cod, codice, pravilă, culegere de legi.

суде́бно-медици́нский *adj.* medico-judiciar.

суде́бн|ый *adj.* judiciar, judecătoresc, de judecată; *~ое де́ло* proces; *~ое разбира́тельство* dezbateri judiciare, judecată; *~ое учрежде́ние* instanță judecătorească; *~ое заседа́ние* ședință de judecată; *~ое реше́ние* hotărîre judecătorească; sentință civilă; ~ *пригово́р* sentință penală, verdict; *~ое сле́дствие* anchetă judiciară; ~ *сле́дователь* anchetator penal; judecător de instrucție; ~ *исполни́тель* executor judecătoresc; portărel; ~ *при́став* portărel *(în Rusia țaristă)*; *~ые по́шлины* taxă de timbru *(pentru acțiune)*; *~ые изде́ржки* cheltuieli de judecată; *~ая медици́на* medicină judiciară, medicină legală; *~ая оши́бка* eroare judiciaă; *в ~ом поря́дке* prin justiție, pe cale judiciară; *привле́чь к ~ой отве́тственности* a deferi justiției; a trimite în judecată.

суде́йск|ий *adj.* **1.** judecătoresc, de judecător. **2.** *(sport)* de arbitru; de arbitraj, arbitral. **2.** **~ий,** *-ого m.* magistrat, judecător.

суде́йство, *-а n. sg. (sport)* arbitrare, funcție de arbitru.

судёнышко, *-а n.* vaporaș, corăbioară.

суди́лище, *-а n. (înv.)* instanță de judecată; judecată.

суди́мост|ь, *-и f. (jur.)* antecedente penale, condamnare anterioară; *спра́вка о ~и* certificat privitor la antecedentele penale; *не име́ть ~и* a nu avea antecedente penale, a nu fi suferit nici o condamnare în trecut; *снять* ~ a reabilita.

суди́т|ь, *сужу́, су́дишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a judeca; ~ *престу́пника* a judeca (pe) un criminal; *не ~е стро́го* nu judecați cu asprime; fiți (mai) indulgenți. **2.** *prepl.* a-și da părerea, a se pronunța, a judeca; ~ *о чём-л. по вне́шности* a judeca după aparențe. **3.** *acuz. (sport)* a arbitra, a fi arbitru; ~ *футбо́льный матч* a arbitra un meci de fotbal. **4.** *(pf.* și *ipf.) acuz.* cu *dat.* sau cu *inf.* a fi sortit, a fi ursit; a-i fi dat; *ему́ не́ было суждено́* nu i-a fost dat; ~ *и* sau *да ряди́ть* a discuta, a comenta în fel și chip; *су́дя по...* judecînd după...

суди́ться, *сужу́сь, су́дишься vb. ipf. с + instr.* a se judeca, a fi în litigiu, a avea proces cu cineva.

су́дно[1], *-а n.* ploscă (pentru bolnavi).

су́дн|о[2], *-а n.* corabie, vas, navă, vapor; *торго́вое* ~ vas de comerț; *грузово́е* ~ cargobot; *вое́нное* ~ navă militară, vas de război; *рыболо́вное* ~ vas de pescuit; *китобо́йное* balenieră; *нефтеналивно́е* ~ petrolier, vas cisternă,

tanc petrolier; *каботáжное* ~ vas de coastă, vas de cabotaj; *лóцманское* ~ navă de pilotaj; pilotare; *сторожевóе* ~ navă de patrulare; vedetă; *áтомное* ~ navă cu propulsie atomică; *десáнтное* ~ navă desant, navă de debarcare; *пáрусное* ~ corabie cu pînze, navă cu vele; *госпитáльное* ~ navă-spital, vas-spital; *мотóрное* ~ motonavă; *буксúрное* ~ remorcher; *речнóе* ~ navă fluvială; *спасáтельное* ~ navă de salvare; *учéбное* ~ navă-şcoală; *взойтú на* ~ a urca pe bord, a se îmbarca; *подвóдная часть* ~*а* carenă ◇ *спустúть* ~*а* a lansa un vas la apă; *(prov.) на большúе судá* ~ *большúе бýри* corabia mare valuri mari o poartă.

судовéрфь, *-и f.* şantier naval.

судовладéлец, *-льца m.* armator.

судоводúтель, *-я m. (mar.)* pilot, cîrmaci; navigator.

судовождéние, *-я n. sg. (mar.)* pilotare; navigaţie.

судов|óй *adj.* naval, de vas, de corabie; ~ *журнáл* jurnal de bord; ~*áя комáнда* echipaj, echipajul vasului.

судоговорéние, *-я n. sg. (jur.)* dezbateri judiciare.

судóк, *-дкá m.* **1.** *(столовый прибор)* sosieră. **2.** *pl.* sufertaş.

судомóйка, *-и f.* muncitoare care spală vasele.

судоподъёмник, *-а m.* ascensor pentru nave.

судопроизвóдство, *-а n. sg.* procedură judiciară.

судоремóнт, *-а m. sg.* reparaţii navale, reparaţia vaselor.

судоремóнтный *adj.* de/ referitor la reparaţii navale.

сýдорога, *-и f.* convulsie, spasm, cîrcel, crampe.

сýдорожно *adv.* convulsiv; cu spasme, spasmodic.

сýдорожн|ый *adj.* **1.** convulsiv, spasmodic; ~*ое состоя́ние* stare convulsivă/ spasmodică. **2.** *(peior.) (foarte)* agitat, preocupat, neliniştit; ~*ая дéятельность* activitate febrilă.

судостроéние, *-я n. sg.* construcţii navale, construcţii de nave.

судостроúтель, *-я m.* constructor de nave, constructor naval.

судостроúтельн/ый adj. de construcţii navale; ~ *ая верфь* şanter naval.

судоустрóйств|о, *-а n. sg.* organizare judecătorească; *закóн о* ~*е* legea pentru organizarea judecătorească.

судохóдность, *-и f. sg.* navigabilitate.

судохóдный *adj.* navigabil; ~ *канáл* canal navigabil.

судохóдство, *-а n. sg.* navigaţie; *речнóе* ~ navigaţie fluvială.

судьб|á, *-ы f.* **1.** soartă, destin, ursită, fatalitate; *покорúться* ~*é* a se supune soartei; *благодарúть* ~*ý* a mulţumi soartei. **2.** *(mai ales la pl.)* soartă, destin, viitor; *сýдьбы нарóдов* destinul popoarelor ◇ *какúми* ~*áми?* ce vînt te aduce?, cu ce ocazie?, prin ce întîmplare?; *не* ~ *нам жить вмéсте* nu ne-a fost dat să trăim împreună; *вершúть* ~*ý* a hotărî soarta; *вручúть своЮ* ~*ý комý-л.* a-şi încredinţa soarta în mîinile cuiva; *искушáть* ~*ý* a-şi încerca norocul; *игрáть своéй* ~*óй* a-şi pune soarta în joc; *связáть своЮ* ~*ý с кем-л.* a-şi lega soarta de cineva; *устрóить своЮ* ~*ý* a-şi croi soarta, a-şi aranja situaţia; *брóсить на произвóл* ~*ы́* a lăsa în voia soartei; *вóлею* ~*ы́*; *вóлею сýдеб* prin voia soartei.

судьбúн|а, *-ы f. sg. (folc.)* soartă, ursită, destin.

судья́, *-ú m.* **1.** judecător; *нарóдный* ~ judecător popular; *третéйский* ~ arbitru; *(înv.) мировóй* ~ judecător de pace; *вы́борность судéй* eligibilitatea judecătorilor; *(fig.) я вам не* ~ nu pot, nu sînt eu acela care să vă judec. **2.** *(sport.)* arbitru; ~ *на лúнии* arbitru de tuşă; ~ *в пóле* arbitru de centru.

сýдя *(în expr.)* ~ *по ...* judecînd după...; ~ *по егó вúду, он здорóв* judecînd după cum arată, e sănătos; ~ *по хóду дéла* judecînd după cum merg lucrurile.

суевéрие, *-я n.* superstiţie.

суевéрность, *-и f. sg.* fire superstiţioasă.

суевéрный *adj.* superstiţios.

сует|á, *-ы́ f.* **1.** *(înv.)* deşertăciune, zădărnicie; vanitate; ~ *сyéт* deşertăciunea deşertăciunilor. **2.** *sg.* forfoteală, agitaţie, alergătură, zăpăceală.

суетúться, *суечýсь, суетúшься vb. ipf.* a forfoti, a umbla forfota, a se agita, a nu avea astîmpăr, a nu sta locului.

суетлúво *a.pv* fără astîmpăr, agitat.

суетлúвость, *-и f.sg* . forfoteală; agitaţie; stare de agitaţie

суетлúв|ый *adj.* agitat, care n-are astîmpăr.

сýетность, *-и f. sg. (înv.)* deşertăciune, zădărnicie; ambiţii deşarte, vanitate.

сýетн|ый *adj. (înv.)* van, deşert, zadarnic; ~ *ые надéжды* speranţe zadarnice.

суетня́, *-ú f. sg.* forfotă, forfoteală, agitaţie, alergătură.

суждéние, *-я n.* **1.** părere, opinie; apreciere; *вы́сказать своё* ~ a-şi exprima părerea/ opinia. **2.** *(fil.)* judecată, raţionament.

сýженая, *-ой f. (folc.)* mireasă, logodnică, ursită.

сужéние, *-я n. sg.* **1.** îngustare; strîngere; gîtuire; *(med.)* ~ *пищевóда* stenoză, strictura esofagului. 2. *(fig.)* restrîngere; reducere.

сýженый *-ого m. (folc.)* mire, logodnic, ursit.

сýживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сýзить*

сýживаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сýзиться*. **2.** *pas.* de la *сýживать*.

сýзить, *сýжу, сýзишь vb. pf. (ipf. сýживать) acuz.* **1.** a îngusta, a strîmta, a face mai strîmt. **2.** *(fig.)* a restrînge, a reduce.

сýзиться, *-ится vb. pf. (ipf. сýживаться)* **1.** a se îngusta, a se strîmta, a se face mai îngust; a se micşora. **2.** *(fig.)* a se restrînge, a se reduce.

сук, *-а m.* **1.** cracă, ramură, creangă. **2.** ciot, nod ◇ *(prov.) рубúть* ~, *на котóром сидúшь* a-şi tăia craca de sub picioare.

сýка, *-и f.* căţea.

сýкин, *-а, -о adj.* de căţea; ~ *сын* porc de cîine.

сукнó, *-á n.* postav, stofă ◇ *под* ~ *положúть (дéло, прóсьбу)* a nu da curs, a îngropa, a lăsa baltă *(o cerere, o lucrare, o chestiune)*; *лежáть под* ~*м* a zăcea la dosar.

сукновáл, *-а m.* dîrstar, piuar, postăvar.

сукновáльня, *-и f.* piuă, dîrstă.

суконодéл, *-а m. v. сукновáл*

сукноделие, *-я n.* piuare.

суковáтый *adj.* noduros, cioturos.

сукóнка, *-и f.* cîrpă, petic de postav, cîrpă de lînă.

сукóнн|ый *adj.* de postav; ~*ая фáбрика* fabrică de postav◇ ~ *язы́к* limbaj greoi, stil necioplit.

сукóнщик, *-а m.* postăvar.

сýкровица, *-ы f.* **1.** serum, ser (sanguin). **2.** puroi.

сулемá, *-ы́ f. sg. (chim.)* sublimat (corosiv).

сулемóвый *adj. (chim.)* de sublimat (corosiv).

сул|úть, *-лю́, -лúшь vb. ipf. acuz.* cu *dat.* sau cu *inf.* **1.** *(pf. посулúть) (обещать)* a făgădui, a promite. **2.** a prevesti, a prezice, a ursi. ◇ ~ *золоты́е гóры* a făgădui marea cu sarea: *не сулú журавля́ в нéбе, дай синúцу в рýки* nu da vrabia din mînă pe cioara de pe gard.

султáн[1], *-а m.* sultan.

султáн[2], *-а m.* surguci, panaş, egretă.

султанáт, *-а m.* sultanat.

султáнский *adj.* de sultan, sultănesc.

султáнчик, *-а m. dim.* **1.** panaş mic, egretă mică. **2.** moţ *(de păr sau de pene)*.

сульфáт, *-а m. (chim.)* sulfat; ~ *аммóния* sulfat de amoniu.

сульфúд, *-а m. (chim.)* sulfură; ~ *нáтрия* sulfură de sodiu.

сульфидúн, *-а m. (farm.)* sulfidin.

сульфúт, *-а m. (chim.)* sulfit.

сульфокислотá, *-ы́ f. (chim.)* acid sulfuric.

сульфурáтор, *-а m. (chim.)* sulfurator.

сум|á, *-ы́ f. (înv.)* traistă, desagă, sac ◇ *ходúть с* ~*óй* a cerşi; *пустúть с* ~*óй* a aduce la sapă de lemn; *дожúть до* ~*ы́* a ajunge la covrigi/la sapă de lemn; a rămîne cu traista-n băţ; ~ *переметная* om care se dă după vînt; un cameleon.

сумасбрóд, *-а m.* om sucit, zăpăcit, ţicnit; om exatravagant.

сумасбрóдить, *-óжу, -óдишь vb. ipf. v. сумасбрóдничать*

сумасбрóдничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face nebunii/extravaganţe; a se purta ca un zăpăcit/ca un smintit.

сумасбро́дно *adv.* în mod nesocotit, extravagant.

сумасбро́дный *adj.* nesocotit, extravagant; bizar; zăpăcit, ţicnit.

сумасбро́дство, *-a n. sg.* extravaganţă, bizarerie.

сумасше́дш|ий *adj.* **1.** nebun, alienat, dement; ~ *челове́к* (om) nebun. **2.** *(înv.)* de nebuni; ~ *дом* casă de nebuni, ospiciu, balamuc. **3.** *(fig. iron.)* nemaipomenit, nemaiauzit, straşnic, excepţional; ~ *успе́х* un succes excepţional; *~ие це́ны* preţuri exorbitante. **4.** **~ий,** *-его m.* nebun, alienat.

сумасше́дствие, *-я n. sg.* **1.** nebunie, sminteală, demenţă, alienaţie mintală. **2.** *(нелепый поступок)* prostie.

сумасше́ствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf* a-şi ieşi din minţi.

сумато́ха, *-и f. sg.* forfoteală, învălmăşeală, zăpăceală, harababură, talmeş-balmeş.

сумато́шливость, *-и f. sg.* lipsă de astîmpăr; zăpăceală.

сумато́шливый *adj.* fără astîmpăr, neastîmpărat, zăpăcit, dezordonat.

сумато́шный *adj. v.. сумато́шливый*

сума́х, *-a m. (bot.)* sumah; *у́ксусный* ~ oţetar.

сумбу́р, *-a m. sg.* haos, confuzie, dezordine; zăpăceală.

сумбу́рно *adv.* (în mod) confuz, încurcat, nelămurit, brambura.

сумбу́рность, *-и f. sg.* caracter haotic/ dezordonat; confuzie.

сумбу́рн|ый *adj.* haotic, confuz; încurcat, dezordonat.

су́меречник, *-a m. (zool.)* animal de noapte.

су́меречность, *-и f.* semiîntuneric, semiobscur, semiobscuritate.

су́меречн/ый *adj.* **1.** de amurg, crepuscular; *~ое вре́мя* amurg. **2.** *(zool.)* de noapte, crepuscular. **3.** *(серый, безрадостный)* posomorît.

су́мерк|и, *-рек pl.* amurg, crepuscul; îngînatul zilei cu noaptea; semiobscuritate; *в ~ах* în amurg; *астрономи́ческие* ~ crepuscul astronomic.

суме́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* cu *inf.* a şti, a putea, a se pricepe, *он ~л его́ убеди́ть* a ştiut să-l convingă.

су́мк|а, *-и f.* **1.** geantă, sac; sacoşă; ghiozdan; *да́мская* ~ geantă, poşetă; *доро́жная* ~ geantă de voiaj; *шко́льная* ~ ghiozdan; servietă; *инструмента́льная* ~ geantă pentru scule, trusă de scule; *перемётная* ~ desagă, traistă; *патро́нная* ~ cartuşieră; *санита́рная* ~ trusă sanitară; *(mil.) полева́я* ~ porthartă. **2.** *(zool.)* pungă *(la mamiferele marsupiale)*. **3.** *(bot.)* lamelă sporiferă, sporange *(la ciuperci)* ◇ *(anat.) серде́чная* ~ pericard; *(med.) воспале́ние серде́чной ~и* pericardită; *(bot.) пасту́шья* ~ traista-ciobanului.

су́мм|а, *-ы f.* **1.** sumă, total; sumă de bani; *о́бщая* ~ sumă totală; *кру́глая* ~ sumă frumuşică/însemnată; sumă rotundă; *отвали́ть кру́пную ~у* a plăti bani grei; *в ~е...* în sumă de...; în total; *кру́пная* ~ sumă mare *(de bani)*; *страхова́я* ~ suma/valoarea asigurării. **2.** *(fig.)* totalitate, ansamblu, sumă, complex.

сумма́рн|ый *adj.* **1.** total, totalizat; global; cumulativ; *~ое коли́чество* cantitate totală. **2.** *(fig.)* sumar; *~обзо́р* recapitulare sumară.

сумми́рование, *-я n. sg.* totalizare, adunare; însumare.

сумми́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a totaliza, a face totalul; a însuma.

су́мничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *у́мничать (2)*

сумня́шеся *v. сумня́ся*

сумня́ся *(înv. în expr.) ничто́же* ~ sau *сумня́шеся* fără a şovăi *(o clipă)*, fără a sta cît de puţin în cumpănă/la îndoială.

су́мочка, *-и f. (dim.)* poşetă.

су́мрак, *-a m. sg.* amurg, semiîntuneric, semiobscuritate.

су́мрачно **1.** *adv.* posomorît, întunecat, sumbru; mohorît, trist; ~ *смотре́ть* a privi posomorît. **2.** *pred. impers.* e mohorît, e trist.

су́мрачность, *-и f. sg.* **1.** obscuritate, întunecime. **2.** *(fig.)* caracter sumbru, fire posomorîtă/ursuză.

су́мрачн|ый *adj.* **1.** posomorît, întunecat, obscur; *~ая пого́да* timp posomorît. **2.** *(fig.)* mohorît, posomorît, trist, sumbru.

су́мчат|ый *adj.* **1.** *(zool.)* marsupial; *~ые живо́тные* marsupiale. **2.** *(bot.)* cu lamele sporifere, cu sporange; *~ые грибы́* ciuperci ascomicete. **3.** **~ые,** *-ых pl.; sg. -ое, -ого n.* marsupiale.

сумя́тица, *-ы f. sg.* **1.** învălmăşeală, tărăboi, forfoteală, zăpăceală, harababură. **2.** *(неразбериха)* confuzie, încurcătură.

сунду́к, *-а́ m.* cufăr, ladă, sipet; *ко́ванный* ~ ladă ferecată.

су́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *v. сова́ть.* **2.** *(дать взятку)* a da bacşiş, a mitui; ~ *ру́ку в карма́н* a băga mîna în buzunar.

су́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* **1.** *v. сова́ться.* **2.** a se vîrî/ a-şi băga nasul; *куда́ ни су́нься* oriunde; peste tot; pretutindeni.

суп, *-a m.* supă; ciorbă; *мясно́й* ~ supă de carne; zeamă de carne; *~из овоще́й* supă de zarzavat.

суперарби́тр, *-a m.* supraarbitru, superarbitru.

супергетероди́н, *-a m. (rad.)* superheterodină.

суперляти́в, *-a m. (gram.) (gradul)* superlativ.

суперобло́жка, *-и f. (tipogr.)* supracopertă, cămaşă.

суперпози́ция, *-и f. (tehn.)* suprapunere.

суперстра́т, *-a m. (lingv.)* superstrat.

суперструкту́ра, *-ы f. (tehn.)* suprastructură.

суперфле́кс, *-a m.* tub superflexibil.

суперфосфа́т, *-a m. (chim.)* superfosfat.

су́песок, *-ска m.* sol nisipos.

супесча́н|ый *adj.* nisipos; *~ые по́чвы* soluri nisipoase.

су́песь, *-и f. v. су́песок*

супи́н, *-a m. (gram.)* supin.

супина́тор, *-a m.* glenc metalic.

су́пить, *-плю, -пишь vb. ipf. (pf. насу́пить) acuz.* a încreţi, a încrunta *(sprîncenele)*.

су́питься, *-плюсь, -пишься vb. ipf. (pf. насу́питься)* a încreţi din sprîncene, a se încrunta.

су́пник, *-a m.* castron de supă.

супов|о́й *adj.* de supă; *~а́я ми́ска* castron de supă; *~а́я ло́жка* polonic, lingură de supă.

супо́нь, *-и f.* chingă de jug/ de ham.

супоро́сая *adj. (în expr.)* ~ *свинья́* scroafă în gestaţie.

супоро́сная *adj. v. супоро́сая*

супоро́сость, *-и f. sg.* (stare de) gestaţie.

супоста́т, *-a m. (înv.)* vrăjmaş, adversar, inamic.

супплети́вный *adj. (gram.)* supletiv.

су́ппорт, *-a m. (tehn.)* suport, portcuţit de strung.

суперматѝзм, *-a m. (arte)* suprematism.

супремати́ст, *-a m.* suprematist.

супру́г, *-a m.* soţ, consort.

супру́ги, *-ов pl.* soţi.

супру́га, *-и f.* soţie, nevastă, consoartă.

супру́жеск|ий *adj.* de soţ; conjugal; de căsnicie; matrimonial; *~ая па́ра* soţ şi soţie; *~ая жизнь* viaţă conjugală; *~ие обя́занности* îndatoriri de soţi, obligaţii conjugale.

супру́жество, *-a n.* căsătorie, căsnicie, viaţă conjugală.

сургу́ч, *-а́ m.* ceară roşie.

сургу́чн|ый *adj.* de ceară roşie.

surди́н/а, *-ы f. (muz.)* surdină; *игра́ть под ~у* a cînta în surdină.

сурди́нк|а, *-и f. (muz.)* surdină; *игра́ть под ~у* a cînta în surdină.

суре́пица, *-ы f. (bot.)* rapiţă sălbatică; brîncuţă.

су́ржа, *-и f. (agr.)* sîrjoacă, amestec de grîu şi secară.

су́ржик, *-a m. v. су́ржа*

су́рик, *-a m. sg. (chim.)* miniu; *желе́зный* ~ miniu de fier; *свинцо́вый* ~ miniu de plumb, tetraoxid de plumb.

су́риковый *adj. (chim.)* de miniu.

сурко́вый *adj. (zool.)* de ţîncul-pămîntului, de căţelul -pămîntului; de hîrciog.

суро́веть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. посуро́веть)* a se înăspri, a deveni sever, a se face mai aspru, a deveni mai dur.

суро́во, *adv.* în mod sever, cu severitate; cu asprime, riguros.

суро́вость, *-и f. sg.* asprime; severitate; austeritate, stricteţe.

суро́в/ый *adj.* **1.** aspru, sever, necruţător; ~ *кли́мат* climă aspră; *~ое наказа́ние* pedeapsă aspră; ~ *пригово́р* sentinţă severă; *подве́ргнуть ~ой кри́тике* a supune unei critici severe. **2.** *(fig.)* crud, greu; *~ая действи́тельность* cruda realitate; *~ая пра́вда*

adevăr crud; *~ое испытáние* încercare grea. **3.** *(fig.)* ursuz, morocănos, posac, sever; *~ взгляд* privire ursuză.

суро́в|ый², *adj.* **1.** *(небелёный)* brut, nealbit; *~ая ткань* pînză nealbită, țesătură brută. **2.** din pînză brută/nealbită; *~ое полоте́нце* prosop/ștergar din pînză nealbită.

суровьё, *-я́ n. sg. (text.)* pînză/ stofă/ țesătură brută/nealbită.

суро́к, *-рка́ m. (zool.)* hîrciog, țîncul-pămîntului, cățelul-pămîntului ◇ *спать, как ~* a dormi buștean, a dormi dus.

суррога́т, *-а m.* **1.** surogat. **2.** *(fig.)* substituent; înlocuitor.

суррога́тный *adj.* de surogat.

сурьма́, *-ы́ f. sg.* **1.** *(chim.)* stibiu, antimoniu. **2.** căneală, vopsea de cănit părul.

сурьми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. (pf. насурьми́ть) acuz. (înv.)* a căni, a-și vopsi *(părul, barba)*.

сурмяни́стый *adj. v. сурьмя́ный*

сурьмя́ный *adj. (chim.)* de stibiu, de antimoniu; *~ блеск* antimonit, stibină.

суса́льн/ый *adj.* **1.** suflat, poleit, placat *(cu aur, cu argint sau cu alte metale)*. **2.** *(fig. înv.) (слащавый)* sentimental, dulceag; *~ые разгово́ры* vorbărie dulceagă.

сусе́к, *-а m. (reg.)* hambar.

су́слик, *-а m. (zool.)* țiștar, popîndău.

су́сло, *-а n. sg.* must.

суспе́нзия, *-и f. (fiz. tehn.)* suspensie.

суспензо́рий, *-я m. (med.)* suspensor.

суста́в, *-а m.* încheietură, articulație; *боль в ~ах* durere la încheieturi; *(med.) неподви́жность ~ов* anchilozare.

суставно́й *adj.* articular, de articulație; *(med.) ~ ревмати́зм* reumatism articular.

суста́вчатый *adj.* articulat, cu articulații.

сута́на, *-ы f.* sutană, anteriu.

сутенёр, *-а m.* pește, întreținut.

су́т|ки, *-ток pl.* douăzeci și patru de ore, o zi și o noapte; *астрономи́ческие ~* zi astronomică; *звёздные ~* zi siderală; *лу́нные ~* zi lunară.

сутода́ча, *-и f.* rație de hrană zilnică.

су́толока, *-и f. sg.* învălmășeală, forfoteală, îmbulzire, înghesuială.

су́точн|ый *adj.* **1.** de douăzeci și patru de ore; zilnic; *~ гра́фик* grafic zilnic; *~ая температу́ра* temperatura medie în decursul a douăzeci și patru de ore; *~ое вознагражде́ние* indemnizație zilnică; diurnă; *(astron.) ~ое движе́ние* mișcare diurnă. **2.** **~ые**, *-ых s. pl.* diurnă, indemnizație zilnică.

суту́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. ссуту́лить) acuz.* a încovoia, a gîrbovi, a îndoi; *~ спи́ну* a-și încovoia spatele, a se cocoșa.

суту́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. ссуту́литься)* a se cocoșa, a se gîrbovi, a se încovoia.

сутулова́тый *adj.* puțin gîrbovit, cam adus de spate, ușor încovoiat.

суту́лость, *-и f. sg.* gîrbovire.

суту́лый *adj.* gîrbov, adus de spate, încovoiat, gîrbovit.

сут|ь¹, *-и f. sg.* esență, esențial, fond, miez; *~ де́ла* fondul/ miezul chestiunii; *дойти́ до ~и* a atinge miezul chestiunii; *бли́же к ~и де́ла!* treci la esență!; *по ~и де́ла* în fond; de fapt; în fapt; în realitate ◇ *вни́кнуть/войти́ в ~ де́ла* a pătrunde în miezul chestiunii; *бить в са́мую ~* a nimeri tocmai unde trebuie; a nimeri drept la țintă; *держа́ться ~и де́ла* a se ține de fondul chestiunii; a fi în chestiune/în problemă.

суть² *pers.* 3 *pl. prez.* de la *быть* ◇ *э́то не ~ ва́жно* n-are importanță; nu e atît de important.

сутя́га, *-и m.* și *f.* cîrcotaș, cîrcotașă; buclucaș, buclucașă.

сутя́жник, *-а m.* cîrcotaș; buclucaș; om care umblă cu procese, procesoman.

сутя́жничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a umbla cu cîrcota; a intenta mereu procese, a tîrî oamenii pe la judecăți.

сутя́жническ|ий *adj. (înv.)* de cîrcotaș, de buclucaș; șicanator.

сутя́жничество, *-а n. sg. (înv.)* cîrcotă, spirit șicanator, pornire spre șicană, procesomanie.

сутя́жн|ый *adj. v. сутя́жнический*

суфле́ *n. indecl.* sufleu.

суфлёр, *-а m.* sufleor.

суфлёрск|ий *adj.* de sufleor; *~ая бу́дка* cușca sufleorului.

суфли́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* cu *dat. (teatr.)* a sufla.

суфражи́зм, *-а m. (pol.)* sufragism.

су́ффикс, *-а m. (gram.)* sufix.

суффикса́льный *adj. (gram.)* de sufix.

суффикса́ция, *-и f. (gram.)* sufixare.

суха́рница, *-ы f.* vas/ coșuleț pentru pesmeți.

суха́рь, *-я́ m.* **1.** pesmet. **2.** *(fig.)* om sec, lipsit de căldură; pedant.

су́хо **1.** *adv.* sec; rece, cu răceală; *отве́тить ~* a răspunde sec. **2.** *pred. impers.* e uscat.

сухова́тый *adj.* cam uscat; *(fig.) ~ приём* primire cam rece.

суховéй, *-я m.* vînt uscat.

суходо́л, *-а m.* vale uscată.

сухожи́лие, *-я n. (anat.)* tendon; ligament.

сухожи́льный *adj. (anat.)* de tendon; de ligament.

сух|о́й *adj.* **1.** uscat, sec; arid; *~ хлеб* pîine uscată; *~а́я пи́ща* hrană rece, uscătură; *~о́е молоко́* lapte praf; *~ кли́мат* climă uscată/ aridă; *(mar.) ~ док* doc uscat, bazin de carenare; *~ ка́шель* tuse uscată/ seacă; *~а́я перего́нка* distilare uscată; *~и́м путём* pe uscat. **2.** uscățiv, slab; *~ стари́к* un bătrîn uscățiv. **3.** *(fig.)* rece, neprietenos; sec; *~ приём* primire rece ◇ *вы́йти ~и́м из воды́* a ieși basma curată; *держа́ть по́рох ~и́м* a fi gata de luptă.

сухоло́м, *-а m. (хворост)* uscături, vreascuri.

сухолюби́вый *adj. (bot.)* rezistent la secetă.

сухомя́тка, *-и f. sg.* uscături, hrană rece.

сухоно́гий *adj.* cu un picior anchilozat.

сухоо́вощи *pl.* legume uscate.

сухопа́рый *adj.* uscățiv, slab, slăbănog.

сухопу́тн|ый *adj.* de uscat, terestru; *~ая а́рмия* armată de uscat; *~ые войска́* trupe terestre; *~ое путеше́ствие* călătorie pe uscat.

сухопу́ть|е, *-я n. sg.* cale terestră.

сухору́кий *adj.* cu o mînă anchilozată; ciung.

сухосто́й¹, *-я m. sg. col.* arboret uscat în picioare.

сухосто́й², *-я m. sg.* perioadă de înțărcare *(la vite, înainte de fătare)*.

су́хость, *-и f. sg.* **1.** uscăciune în gît. **2.** vreme caldă/ uscată, secetă, uscăciune. **3.** *(folc.)* tristețe, mîhnire; alean, dor; neliniște, grijă.

сухо́тка, *-и f. (reg.)* slăbire excesivă *(datorită unei boli)* ◇ *(med.) ~ спинно́го мо́зга* tabes *(dorsal)*.

сухофру́кты, *-ов pf.* fructe uscate.

сухоща́вость, *-и f. sg.* uscățime.

сухоща́вый *adj.* uscățiv; slab, uscat.

сучёный *adj.* răsucit; împletit.

су́чий *adj.* de cățea.

сучи́|ть, *сучу́, сучи́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. ссучи́ть) acuz.* a suci; a răsuci; a împleti; a toarce. **2.** *instr.* a i se împletici.

сучи́ться, *-сучи́тся vb. ipf.* a se răsuci, a se împleti.

сучкова́т|ый *adj.* noduros, cu noduri.

сучо́к, *-чка́ m.* ciot, nod ◇ *без сучка́, без задо́ринки* cum nu se poate mai bine, fără cusur, ca pe apă.

су́ш|а, *-и f. sg.* uscat, pămînt; *на ~е и на мо́ре* pe apă și pe uscat.

суше́ние, *-я n. sg.* uscare, uscat.

сушени́ца, *-ы f. (bot.)* albumeală; siminoc.

сушён|ый *adj.* uscat; *~ые фру́кты* fructe uscate.

суши́лка, *-и f.* **1.** *(аппарат)* uscător, uscătoare, aparat de uscare. **2.** *(помещение)* uscătorie.

суши́ло, *-а n.* uscătorie, cameră de uscat.

суши́льный *adj.* de uscat.

суши́льня, *-и f.* uscătorie, cameră de uscat.

суши́ть, *сушу́, су́шишь vb. ipf. (pf. вы́сушить) acuz.* a usca; *~ бельё* a usca rufele; *(fig.) го́ре су́шит* necazurile te usucă/te consumă.

суши́ться, *сушу́сь, су́шишься vb. ipf. (pf. вы́сушиться)* a se usca.

су́шка, *-и f.* **1.** *sg.* uscare, uscat; *~ се́на* uscatul fînului. **2.** covrig.

сушня́к, *-а́ m.* uscături *(despre arbori, crengi)*, vreascuri.

сушь, *-и f. sg.* **1.** vreme secetoasă, secetă; *ию́льская ~* secetă de iulie. **2.** uscăciune; uscături; vreascuri.

суще́ственно *adv.* (în mod) esențial, radical.

суще́ственность, *-и f. sg.* importanță; vitalitate.

суще́ственн|ый *adj.* esențial, fundamental; vital; *~ая ра́зница* deosebire esențială; *игра́ть ~ую роль* a juca un

rol de căpetenie; ~*ое отличие* deosebire esenţială.

существительное, *-ого n.* sau *имя ~ (gram.)* substantiv.

существ|ó [1], *-á n. sg.* esenţă, fond, miez, temei; ~ *дéла* miezul/ fondul chestiunii; *по ~ý* în fond, în esenţă; *говорúть по ~ý* a intra în fondul problemei; *(jur.) разбóр дéла по ~ý* judecarea cauzei în fond.

существ|ó [2], *-á n.* fiinţă, făptură; creatură; *живы́е ~á* fiinţe (vii); *стрáнное ~* fiinţă ciudată; *любúмое ~* fiinţă iubită.

существовáни|е, *-я n. sg.* existenţă; trai, viaţă; *борьбá за ~* lupta pentru existenţă; *отравúть комý-л. ~* a otrăvi viaţa cuiva, a-i face cuiva viaţa imposibilă; *беззабóтное ~* existenţă/ viaţă fără griji; *влачúть жáлкое ~* a trăi/a o duce de azi pe mîine; a-şi tîrî zilele; a duce o viaţă de mizerie.

существ|овáть, *-ствýю, -ствýешь vb. ipf.* **1.** *(имéться)* a exista, a fi; a fi în fiinţă; *~ýет мнéние, что ...* este/ există o părere că ... **2.** *instr.* sau *на + acuz. (жить)* a trăi, a subzista, a se întreţine, a-şi cîştiga existenţa; ~ *своúм трудóм* a se întreţine prin muncă proprie.

сýщ|ий *adj.* **1.** *(înv.) (существýющий)* în fiinţă, existent. **2.** *(fig.)* adevărat, autentic; *~ая прáвда* adevăr curat, adevăr gol-goluţ; *~ие пустякú* fleacuri, nimicuri, mofturi; ~ *вздóр* prostie/neghiobie curată.

сýщност|ь, *-и f. sg.* esenţă, natură; caracter; fire, fiinţă; substanţă; ~ *явлéния* esenţa fenomenului, natura fenomenului; *клáссовая ~* esenţa de clasă ◇ *(cuv. modal) в ~и говоря́* în fond, propriu-zis, de fapt, la drept vorbind; *вни́кнуть в ~ вещéй* a pătrunde în esenţa lucrurilor.

сýягная *(m.* şi *n. nefolosite) adj. (despre oaie)* care trebuie să fete, fătătoare; ~ *овцá* oaie fătătoare.

сфабриковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf.* de la *фабрикoвáть*

сфальцевáть, *-цýю, -цýешь vb. pf.* de la *фальцевáть*

сфальши́вить, *-влю, -вишь vb. pf.* de la *фальши́вить*

сфéр|а, *-ы f.* **1.** *(geom.)* sferă; *(astr.) небéсная ~* sferă cerească. **2.** *(fig.)* sferă; zonă, tărîm, domeniu, sector; ~ *влия́ния* zonă de influenţă; ~ *дéятельности* domeniu de activitate; ~ *примене́ния* sferă de aplicare. **3.** *(fig.)* mediu, ambianţă, element, cerc; *быть в своéй ~е* a fi în elementul său; *вы́сшие ~ы* sfere/ cercuri înalte.

сфери́ческ|ий *adj.* sferic; *~ие телá* corpuri sferice; *~ая геомéтрия* geometrie sferică.

сфери́чность, *-и f. sg.* sfericitate, formă sferică.

сферóид, *-а m. (geom.)* sferoid.

сфероидáльный *adj. (geom.)* sferoidal.

сфинкс, *-а m.* **1.** sfinx. **2.** *(fig.)* enigmă, sfinx.

сфи́нктер, *-а m. (anat.)* sfincter.

сформировáние, *-я n. sg.* formare, organizare, alcătuire, întocmire.

сформировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *формировáть*

сформировáться, *-рýюсь, -рýешься vb. pf.* de la *формировáться*

сформули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *формули́ровать*

сфотографи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. фотографи́ровать) acuz.* a fotografia.

сфотографи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. (ipf. фотографи́роваться)* a se fotografia.

схвати́ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *хватáть* [1]; ~ *за ши́ворот* a lua *(pe cineva)* de guler. **2.** *(ipf. схвáтывать)* a căpăta, a contracta *(o boală)*; a se molipsi; ~ *нáсморк* a căpăta guturai. **3.** *(ipf. схвáтывать) (fig.)* a reţine, a înţelege, a prinde, a sesiza; ~ *смысл* a prinde sensul. **4.** *(ipf. схвáтывать)* cu *instr.* a întări, a consolida, a prinde.

схвати́ться, *-ачýсь, -áтишься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *хватáться*; a se apuca; ~ *за гóлову* a se lua cu mîinile de cap. **2.** *(ipf. схвáтываться) (вступить в дрáку)* a se încăiera; a se lua la harţă/ la luptă/ la bătaie; a se ciocni.

схвáтка, *-и f.* luptă, ciocnire, încăierare; hărţuială; *воздýшная ~* luptă aeriană; *рукопáшная ~* luptă corp la corp.

схвáтки, *-ток pl. (med.)* spasme, dureri, crampe; *родовы́е ~* durerile/ chinurile facerii.

схвáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *схвати́ть (2, 3, 4)*

схвáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *схвати́ться*. **2.** *pas.* de la *схвáтывать*.

схéма, *-ы f.* **1.** schemă, schiţă, desen; ~ *телефóнного аппарáта* schema aparatului de telefon. **2.** schemă, rezumat, plan sumar. **3.** *(cib.)* circuit; ~ *запрéта* circuit de interdicţie; *логи́ческая ~* circuit logic.

схематизáция, *-и f.* prezentare schematică.

схематизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a înfăţişa/a prezenta schematic; a schematiza; a schiţa.

схематизм, *-а m. sg.* schematism.

схемати́ческ|ий *adj.* **1.** în formă de schemă. **2.** schematic, schiţat în trăsături generale; *~ое изложéние* expunere schematică.

схемати́чно *adv.* în mod schematic, în linii generale.

схемати́чность, *-и f. sg.* caracter schematic, schematism.

схемати́чный *adj.* schematic, schiţat în trăsături generale.

схи́зма, *-ы f. sg. (bis.)* schismă, dezbinare.

схизмáтик, *-а m. (bis.)* schismatic.

схизмати́ческий *adj. (bis.)* schismatic.

схи́ма, *-ы f. sg. (bis.)* sihăstrie, pustnicie, schimnicie, anahoretism.

схи́мнический *adj.* de schimnic, de sihastru, de pustnic, anahoretic.

схитри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *хитри́ть*

схлы́ну|ть, *-нет vb. pf.* a descreşte brusc, a se retrage, a da înapoi *(despre o apă)*; a se împrăştia *(despre oameni)*.

сход, *-а m.* **1.** *sg.* coborîre; descindere; ~ *с рéльсов* deraiere. **2.** coborîş, pantă; *крутóй ~* pantă abruptă. **3.** *(înv.)* sfat, adunare, întrunire; *сéльский ~* adunarea obştei satului.

сходи́мость, *-и f. (fiz. mat.)* convergenţă.

сходи́ть [1], *-ожý, -óдишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *ходи́ть (10)*. **2.** a pleca, a merge *(pentru scurtă vreme)*; ~ *за кем-л., за чем-л.* a pleca după cineva; a pleca/a se duce după ceva; ~ *в гóсти* a se duce în vizită.

сход|и́ть [2], *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *сойти́* [1,2] ◇ *не ~я́ с мéста* fără a se mişca din loc, stînd pe loc.

сходи́ться, *-ожýсь, -óдишься vb. ipf.* de la *сойти́сь*

схóдка, *-и f. (înv.)* întrunire, adunare; *студéнческая ~* întrunire studenţească.

схóдни, *-ей pl. (mar.)* pasarelă, schelă.

схóдн|ый *adj.* **1.** *(похóжий)* asemănător, similar, analog. **2.** *(подходя́щий)* convenabil, potrivit, rezonabil, moderat; *по ~ой ценé* la un preţ convenabil.

схóдство, *-а n. sg.* asemănare; potrivire; analogie; afinitate; *вне́шнее ~* asemănare la înfăţişare; ~ *харáктеров* potrivire de caracter; ~ *во вкýсах* potrivire de gusturi; *фами́льное ~* aer de familie.

схóжесть, *-и f. sg.* asemănare, similitudine, potrivire.

схóж|ий *adj.* asemănător, similar, analog.

схолáст, *-а m.* scolast.

схолáстика, *-и f. sg.* **1.** scolastică. **2.** *(fig.)* buchereală, pedantism.

схоласти́ческ|ий *adj.* **1.** scolastic; *~ая филосóфия* filozofia scolastică. **2.** *(fil.)* scolastic, formalist, rupt de realitate/ de viaţă.

схоласти́чность, *-и f. sg.* caracter scolastic.

схоласти́чный *adj.* scolastic.

схорони́ть, *-оню́, -óнишь vb. pf.* de la *хорони́ть* **(1)**

сцáпать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *цáпать* **(1)**

сцарáпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. сцарáпывать* şi *mom. сцарáпнуть) acuz.* a răzui, a curăţa zgîriind.

сцарáпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *сцарáпать*

сцарáпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сцарáпать*

сцеди́ть, *сцежý, сцéдишь vb. pf. (ipf. сцéживать) acuz.* a strecura, a decanta.

сцéживание, *-я n. (tehn.)* decantare; strecurare, filtrare.

сцéживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сцеди́ть*

сцементи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. цементи́ровать) acuz.* a cimenta.

сцéн|а, *-ы f.* **1.** scenă; *вращáющаяся ~* scenă turnantă; *за ~óй* în culise; *сойти́ со ~ы* a) a coborî de pe scenă; b) *(fig.)* a părăsi scena; *стáвить на ~е* a pune în scenă, a regiza, a monta *(o piesă)*; *(fig.) душераздирáющая ~* spectacol sfîşietor, episod dramatic. **2.** scenă *(partea unui act)*; episod *(într-o operă literară)*; *дéйствие вторóе, ~ четвёртая* actul al doilea, scena a patra. **3.** *(fig.)* scenă; scandal; *семéйная ~* scenă în familie, ceartă între soţi; *~ рéвности* scenă de gelozie; *устрóить ~у комý-л.* a face cuiva o scenă ◇ *немáя ~* scenă mută.

сценáрий, *-я m.* scenariu.

сценари́ст, *-а m.* scenarist, autor de scenarii.

сценáрный *adj.* de scenariu.

сцени́ческ|ий *adj.* de scenă; de teatru; teatral; scenic; *~ая дéятельность* activitate teatrală; *~ эффéкт* efect scenic.

сцени́чность, *-и f. sg.* caracter scenic, caracter dramatic.

сцени́чн|ый *adj.* scenic, de scenă, potrivit pentru scenă.

сценóграф, *-а m.* scenograf.

сценогрáфия, *-и f.* scenografie.

сценографи́ческий *adj.* scenografic.

сцеп, *-а m. (tehn.)* **1.** *sg.* cuplare, angrenare, îmbinare. **2.** cuplă, dispozitiv pentru cuplare; cîrlig de tracţiune. **3.** două vagoane cuplate; două maşini agricole cuplate; cuplu de maşini.

сцепи́ть, *-еплю́, -éпишь vb. pf. (ipf. сцепля́ть) acuz.* a cupla, a angrena.

сцепи́ться, *-еплю́сь, -éпишься vb. pf. (ipf. сцепля́ться)* **1.** a fi cuplat, a fi angrenat. **2.** *(схвати́ться)* a se încăiera, a se lua la bătaie/la harţă, a se lua de păr.

сцéпка, *-и f. (tehn.)* cuplare, angrenare, ambreiaj; *~ вагóнов* cuplarea vagoanelor.

сцеплéние, *-я n.* **1.** *sg. (tehn.)* cuplare, angrenare, ambreiaj. **2.** *(fig.)* înlănţuire, conexiune; *~ мы́слей* înlănţuire de idei. **3.** *sg. (fiz.)* coeziune, adeziune, coherenţă.

сцепля́емость, *-и f. (fiz. mec.)* adeziune, aderenţă.

сцепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *сцепи́ть*

сцепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сцепи́ться*. **2.** *pas.* de la *сцепля́ть*.

сцепнóй *adj. (tehn.)* de cuplare, de angrenare, de racord, de îmbinare; *~ механи́зм* dispozitiv de cuplare; *~ крюк* cîrlig de tracţiune.

сцéпщик, *-а m. (ferov.)* manevrant de vagoane.

счáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *счáлить*

счáлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. счáливать) acuz.* a lega împreună, a cupla *(cu cablu, cu funie)*; *~ бáржи* a lega şlepurile.

счáлка, *-и f. sg.* legare, cuplare *(cu cablu, cu funie)*.

счастли́вец, *-вца m.* om norocos, fericit; *какóй он ~!* ce om norocos!

счастли́вчик, *-а m. v. счастли́вец*

счастли́во *adv.* (în mod) fericit; cu noroc, cu bine; *~ отдéлаться* a scăpa cu bine; *~ оставáться* sau *(pop.) ~!* noroc!, rămîi cu bine!

счастли́в|ый *adj.* **1.** fericit, plin de mulţumire; *~ая жизнь* viaţă fericită. **2.** norocos, fericit; *~ слýчай* întîmplare fericită; *~ игрóк* jucător norocos; *~ исхóд* sfîrşit fericit; *~ого пути́!* drum bun! ◇ *роди́ться под ~ой звездóй* a se naşte într-o zodie bună.

счáсть|е, *-я n. sg.* **1.** fericire. **2.** noroc, şansă; *попытáть ~я* a-şi încerca norocul; *на моё ~* din fericire pentru mine, spre norocul meu; *нáше ~, что ...* noroc că ... ◇ *(cuv. modal) к ~ю, по ~ю* din fericire; *бежáть от своегó ~я* a da norocului cu piciorul; *(prov.) всяк своегó ~я кузнéц* norocul e cum şi-l face omul; *вкуси́ть ~* a gusta din fericire; *разби́ть чьё-л. ~* a distruge fericirea cuiva; *~ измени́ло комý-л.* a-l părăsi norocul.

счесáть, *счешý, счéшешь vb. pf. (ipf. счёсывать) acuz.* **1.** a curăţa, a scoate prin pieptănare; *~ пух с сукнá* a curăţa puful/ scama de pe postav. **2.** a scărpina, a zgîndări *(cu unghiile)*.

счёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *счесáть*

счесть, *сочтý, сочтёшь vb. pf.* de la *считáть*[1,2]; *~ свои́м дóлгом* a socoti de datoria sa; *~ необходи́мым* a socoti/ a considera necesar.

счéсться, *сочтýсь, сочтёшься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *считáться*[1]. **2.** a face/ a încheia socotelile (băneşti); a se socoti.

счёт, *-а (-у) m.* **1.** *sg.* calculare; socoteală; *вести́ ~ деньгáм* a ţine socoteala banilor. **2.** *sg. (sport)* rezultat, scor. **3.** notă, notă de plată, factură, socoteală; *предъяви́ть ~* a cere socoteală; a face plata; *уплати́ть по ~у* a achita nota de plată, a achita factura; *подáть ~* a prezenta factura; a prezenta nota de plată. **4.** *(fig.)* cont, partidă; *откры́ть текýщий ~ в бáнке* a deschide un cont-curent la bancă; *лицевóй ~* cont personal; *расчётный ~* cont de decontare; *вы́писать ~* a da/a emite o factură; a factura; *закры́ть ~* a închide contul; *в ~* în cont; *записáть на чей-л. ~* a trece în contul cuiva. **5.** *(muz.)* tact, timp, măsură; *~ на два/ на три* în doi timpi, în trei timpi ◇ *в два ~а* în doi timpi şi trei mişcări; într-o clipă; *в конéчном* sau *в послéднем ~е* la urma urmei, în definitiv, în ultimă instanţă; *на э́том ~* în această privinţă; *за ~ (кóго-л., чегó-л.)* în contul, pe seama cuiva; *за ~ госудáрства* pe seama statului; *за свой ~* pe cont propriu; *жить на чужóй ~* a trăi pe socoteala altuia; *приня́ть что-л. на свой ~* a se simţi direct vizat; *э́то скáзано на мой ~* a făcut aluzie la mine, m-a vizat pe mine; *быть на хорóшем ~ý* a fi bine cotat/bine văzut; *быть на дурнóм/плохóм ~у* a fi rău cotat; a fi văzut rău; a fi privit cu ochi răi; *крýглым ~ом* rotunjit, în cifră rotundă; *для крýглого/рóвного ~а* pentru a rotunji socoteala, ca să fie o sumă rotundă; *~у нет (кóму-л., чему-л.)* cîtă frunză şi iarbă; mult de tot; *теря́ть ~ (комý-л., чемý-л.)* a pierde socoteala, a nu mai şti cît are; *э́то не в ~* asta nu contează; asta nu intră la socoteală; *без ~у* mult de tot; cîtă frunză şi iarbă; *имéть на своём счетý что-л.* a avea ceva la activul său; *состри́ть на чей-л. ~* a spune vorbe de spirit la adresa cuiva; a face glume pe socoteala cuiva; *проéхаться/прогуля́ться на чей-л. ~* a lua pe cineva peste picior, a lua pe cineva în băşcălie; *рóвным ~ом ничегó* absolut nimic; *сбрóсить/ски́нуть/снять со ~а* a nu lua în consideraţie; a face abstracţie; a scoate de la socoteală; *вести́ ~ы с кем-л.* a se răfui cu cineva; a plăti o poliţă cuiva; *~ дрýжбы не пóртит* sau *~ чáще, дрýжба слáще* socoteală deasă — frăţie aleasă; *на казённый ~* pe cheltuiala/pe contul statului.

счётн|ый *adj.* **1.** de calcul, de calculat; *~ая линéйка* riglă de calcul; *~ая маши́на* maşină de calculat. **2.** de conturi; *~ая кни́га* registru de conturi. **3.** de contabilitate; *~ая часть (serviciu de)* contabilitate; *~ рабóтник* contabil, funcţionar de contabilitate.

счетовóд, *-а m.* calculator, socotitor; contabil.

счетовóдный *adj.* de contabilitate; de calculator.

счетовóдство, *-а n. sg.* contabilitate; evidenţă contabilă.

счётчик[1], *-а m.* calculator ◇ *~ по пéреписи населéния* recenzor.

счётчик[2], *-а m. (tehn.)* contor; *гáзовый ~* contor de gaze; *электри́ческий ~* contor electric; *(auto) ~ километрóв* contor de kilometri.

счёт/ы, *-ов pl.* abac, calculator cu bile; *положи́ть на ~ах* sau *щелкáть на ~ах* a socoti la abac.

счислéние, *-я n. sg.* calculare, calcul, numărătoare; *десяти́чное ~* calcul zecimal.

счи́стить, *счи́щу, счи́стишь vb. pf. (ipf. счищáть) acuz.* a curăţa, a scoate.

счи́ститься, *-ится vb. pf. (ipf. счищáться)* a se curăţa, a se face curat; a ieşi, a dispărea *(despre pete)*.

счи́танн|ый **1.** *p.t.p.* de la *считáть*[1,3]. **2.** *adj.* numărat; *~ые дни* zile numărate.

считá|ть[1], *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. счесть* şi *сосчитáть)* a număra, a socoti; *~ по пáльцам* a număra pe degete; *~ в умé* a socoti în minte; *~ дéньги* a număra banii. **2.** *acuz* a socoti (de la o anumită dată); *~я со вчерáшнего дня* cu începere de ieri; *не ~я* fară a socoti; fără a pune la socoteală ◇ *~я в том числé* inclusiv.

считá|ть[2], *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. счесть) acuz.* sau *instr.* sau *за + acuz.* a crede, a socoti, a găsi cu cale, a considera; *~ свои́м дóлгом* a socoti drept o datorie; *~ возмóжным* a considera posibil; *~ необходи́мым* a socoti necesar; *~ себя́* a se considera.

считáть[3], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. считывать) acuz.* cu *c + instr.* a colaţiona, a confrunta *(un text).*

считá|ться[1], *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. счéсться)* cu *c + instr.* a se socoti, a se răfui.

считá|ться[2], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(расцениваться, слыть)* a avea reputaţia/faima de ... ; a fi privit/considerat ca ... ; a trece drept ... ; a conta drept ... ; *он ~ется хорóшим инженéром* e considerat un inginer bun. **2.** *(pf. посчитáться) c + instr. (принимáть во внимание* a ţine cont, a lua în consideraţie, a ţine seama; *с э́тим нýжно ~* trebuie să ţinem seama de acest lucru; *ни с кем не ~* a nu ţine seama de nimeni. **3.** *pas.* de la *считáть*[1,2]; *э́то не ~ется* asta nu contează/nu intră la socoteală.

счи́тка, *-и f. sg.* colaţionare, confruntare.

счи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *считáть*[3]

счищáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *счи́стить*

счищáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *счи́ститься.* **2.** *pas.* de la *счищáть.*

сшибáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сшиби́ть*

сшибáться *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сшиби́ться.* **2.** *pas.* de la *сшибáть.*

сшиби́ть, *-бý, -бёшь vb. pf. (ipf. сшибáть) acuz.* a răsturna (pe cineva) a trînti, a da jos *(printr-o lovitură)* ◇ *(fig.) ~ с когó-л. спесь* a tăia nasul cuiva, a pune la locul lui pe cineva.

сшиби́ться, *-бýсь, -бёшься vb. pf. (ipf. сшибáться)* a se ciocni; a se încăiera; a se lua la ceartă.

сшивáние, *-я n. sg.* coasere, înnădire.

сшивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сшить (2)*

сши́вка, *-и f.* **1.** *sg.* coasere, înnădire. **2.** cusătură, înnăditură.

сши́тый *p.t.p.* de la *сшить; хорошó ~ костю́м* un costum bine cusut; *крéпко ~* bine făcut, solid, zdravăn ◇ *(prov.) не лáдно скрóен, да крéпко сшит* nu e frumos, nici arătos, dar vînjos şi sănătos; *все на однý колóдку сши́ты* (făcuţi) după acelaşi calapod.

сшить, *сошью́, сошьёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. шить)* a coase, a confecţiona. **2.** *(ipf. сшивáть)* a coase laolaltă, a înnădi.

съедá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a mînca, a consuma.

съедéние, *-я n. sg. (în expr.) отдáть на ~е (когó-л. комý-л.)* a lăsa (pe cineva) la discreţia/ la bunul plac al cuiva.

съедóбность, *-и f. sg.* însuşirea de a fi comestibil.

съедóбн|ый *adj.* comestibil, bun de mîncat; *~ые грибы́* ciuperci comestibile.

съёжиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* de la *ёжиться*

съéзд, *-а m.* **1.** *sg. (прибытие)* sosire; adunare, întrunire; *~ делегáтов* sosirea delegaţilor. **2.** congres; *~ пáртии* congresul partidului; *~ учителéй* congresul învăţătorilor; *чрезвычáйный ~* congres extraordinar.

съезд[2], *-а m.* coborîş, povîrniş.

съéзди|ть, *-зжу, -здишь vb. pf.* a face un drum/o călătorie; a se duce, a da o raită pînă la ...

съéздовск|ий *adj.* de congres; al congresului.

съезжáть(ся), *-áю,(сь), -áешь(ся) vb. ipf.* de la *съéхать(ся)*

съём, *-а m. sg. v. съёмка (1)*

съёмка, *-и f. sg.* **1.** scoatere; strîngere, cules. **2.** fotografiere; turnare, filmare. **3.** ridicare *(a unui plan)*; releveu; *монографи́ческая ~* ridicare topografică; *глазомéрная ~* ridicare vizuală.

съёмн|ый *adj.* detaşabil, demontabil, amovibil.

съёмочн|ый *adj.* de fotografiat, de filmat; *(în topografie)* de ridicare; *~ые рабóты а)* lucrări topografice; *b)* filmare, lucrări de filmare.

съёмщик, *-а m.* **1.** chiriaş, locatar. **2.** topograf.

съестн|óй *adj.* **1.** alimentar, pentru mîncare, de mîncat; *~ые припáсы* provizii, alimente, produse alimentare. **2.** *~óе, -óго n. sg.* alimente, merinde, de-ale gurii, de-ale mîncării.

съéсть, *съем, съешь vb. pf. (ipf. есть) acuz.* a mînca; a înghiţi ◇ *он на э́том собáку съел* e meşter, e priceput la de-alde astea.

съéха|ть, *-éду, -éдешь vb. pf. (ipf. съезжáть)* **1.** a coborî *(cu un vehicul sau călare)* a descinde; *~ с горы́* a coborî un deal; *~ на бéрег* a descinde dintr-un vapor. **2.** a se muta, a părăsi o locuinţă. **3.** *(fig.)* a aluneca, a se lăsa într-o parte.

съéхаться, *съéдусь, съéдешься vb. pf. (ipf. съезжáться)* **1.** a se ciocni; a se întîlni. **2.** a se aduna, a se întruni, a se strînge laolaltă.

съехи́дничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ехи́дничать*

съязви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf.* de la *язви́ть (2)*

сы́воротка, *-и f.* **1.** zer. **2.** *(med.)* ser, vaccin; *противодифтери́йная ~* ser antidifteric.

сывороточный *adj.* **1.** de zer. **2.** *(med.)* de ser, de vaccin.

сы́гранность, *-и f. sg.* coeziune; unitate; omogenitate; *~ футбóльной комáнды* coeziunea echipei de fotbal.

сыгрáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. игрáть)* a juca; a executa; a cînta; *~ роль* a juca un rol; *~ на скри́пке* a cînta la vioară; *~ вничью́* a face joc nul, a face partidă nulă ◇ *~ свáдьбу* a face nuntă; *~ шýтку с кем-л.* a juca o festă cuiva, a-i juca un renghi; *~ нá руку комý-л.* a face jocul cuiva; *~ в я́щик* a da ortul popii, a-şi da duhul.

сы́змала *adv.* din fragedă copilărie; de mic copil.

сы́знова *adv.* din nou, de la capăt, iarăşi; *~ начáть* a reîncepe, a relua, a o lua de la cap.

сын, *-а m.* **1.** *(pl. сыновья́)* fiu; băiat, fecior; *мои́ ~овья* fiii mei, băieţii mei; *приёмный ~* copil de suflet; fiu adoptiv; *побóчный ~* copil din flori. **2.** *(pl. сыны́)* fiu, cetăţean; *лýчшие ~ы нарóда* cei mai buni fii ai poporului ◇ *блýдный ~* fiu risipitor; *кýрицын ~* fecior de lele.

сынóвн|ий *adj.* de fiu, filial; *~яя любóвь* dragoste filială.

сынóк, *сынкá m. (mai ales la vocativ)* băiete!, tinere! mă, flăcăule! ◇ *мáменькин ~* băiatul mamei.

сы́пать, *-плю, -плешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a turna, a vărsa, a împrăştia; *~ мукý в мешóк* a turna făină în sac. **2.** *(о мелком снеге)* a cerne *(despre zăpadă).* **3.** *acuz.* sau *instr. (fig. pop.)* a spune multe, a turna, a vorbi iute; *~ шýтками* a turna la bancuri; *~ деньгáми* a risipi banii, a arunca banii pe fereastră.

сы́па|ться, *-плется vb. ipf.* **1.** a curge; a cădea. **2.** a se auzi, a se răspîndi *(despre sunete, cuvinte).* **3.** a se destrăma, a se tăia *(despre ţesături).*

сыпéц, *-пцá m. (agr.)* mraniţă, gunoi de grajd fermentat.

сыпнóй *adj. (med.) ~ тиф* tifos exantematic.

сыпнотифóзн|ый *adj. (med.)* **1.** de tifos exantematic. **2.** *~ый, -ого m.* (om) bolnav de tifos exantematic.

сыпня́к, *-á m. sg.* tifos exantematic.

сыпýчест|ь, *-и f. sg.* friabilitate; *обладáть ~ью* a fi pulverulent.

сыпýч|ий *adj.* pulverulent; friabil; *~ие телá* corpuri pulverulente ◇ *мéры ~их тел* măsuri de capacitate.

сыпь, *-и f. sg.* erupţie, spuzeală.

сыр, *-а m.* brînză; *голлáндский ~* brînză de Olanda; *творóжный ~* brînză de vacă; *обезжи́ренный ~* caş degresat; *плáвленый ~* brînză topită; *швейцáрский ~* şvaiţer; *овéчий ~* brînză de oi ◇ *катáться, как ~ в мáсле* a trăi ca găina la moară; a trăi ca ursul la prisacă.

сыр-бор *(în expr.) вот откýда ~ загорéлся* iată de unde a ieşit toată încurcătura/ de unde s-a iscat toată zarva.

сырéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. отсырéть)* a se umezi, a deveni umed; a prinde igrasie, a deveni igrasios.

сырéц, *-рцá m. sg.* produs brut, semifabricat; *кирпи́ч-~* cărămidă nearsă; *шёлк-~* mătase brută.

сы́рник, *-а m.* papanaş; plăcintă cu brînză, brînzoaică.

сы́рный *adj.* de/cu brînză; de brînzeturi.

сы́ро *pred. impers.* e umed, e umezeală; e igrasie.

сыровáр, *-а m* specialist în prepararea brînzei; baci.

сыроварéние, *-я n. sg.* prepararea brînzei; fabricarea brînzeturilor.

сыровáренный *adj.* de preparat brînză, de fabricat brînzeturi.

сыровáрня, *-и f.* brînzărie, căşărie.

сыровáт|ый *adj.* **1.** cam umed, jilav. **2.** cam pîrguit, nu prea copt; *~ыé слúвы* prune pîrguite. **3.** nefript, nefiert, necopt bine.

сыродéл, *-a m.* meşter brînzar, brînzar.

сыродéлие, *-я n. sg.* fabricarea/facerea brînzeturilor.

сыроéжка, *-u f. (bot.)* hulubiţă, vineţică, pîinişoară.

сырокопчёный *adj.* afumat crud.

сыр|óй *adj.* **1.** igrasios; umed, jilav; *~ клúмат* climat umed; *~ыé дровá* lemne verzi/ude. **2.** crud; nefiert, nefript, necopt; *~ыé óвощи* legume crude; *~ хлеб* pîine crudă/necoaptă; *~óе молокó* lapte nefiert. **3.** crud, verde, necopt; *~ыe я́блоки* mere verzi. **4.** brut, neprelucrat, nefinisat; *~ материáл* material brut; materie primă. **5.** gras, şi molîu.

сырóк, *-ркá m.* mîncare din brînză de vacă; papanaşi, brînzoaică.

сыромя́тн|ый *adj.* tăbăcit în vîrtej; *~ая кóжа* piele tăbăcită în vîrtej.

сы́рость, *-u f. sg.* umezeală, umiditate, jilăveală, igrasie; ◇ *разводúть ~* a da apă la şoricei.

сырцóвый *adj.* brut, crud; în stare brută, crudă; *~ шёлк* mătase brută.

сырьё, *-я́ n. sg.* materie primă; *сельскохозя́йственное ~* materie primă agricolă; *стратегúческое ~* materie primă strategică.

сырьев|óй *adj.* de materii prime; *~ыé ресýрсы* surse/ resurse de materii prime; *~áя бáза* bază de materii prime; *~ыé товáры* materii prime.

сырьём *adv.* crud, în stare crudă; *есть ~* a mînca ceva în stare crudă.

сыск, *-a m. sg. (înv.)* urmărire, descoperire, depistare *(de către poliţie).*

сыскáть, *-сыщý, сы́щешь vb. pf. acuz. (pop.)* a găsi, a descoperi.

сыскá|ться, *сыщýсь, сы́щешься vb. pf. (pop.)* a se găsi, a se descoperi.

сыскн|óй *adj. (înv.) ~ая полúция* poliţie judiciară; siguranţă.

сы́тн|ый *adj.* săţios; substanţial, hrănitor; *~ая едá* mîncare consistentă.

сы́тост|ь, *-u f. sg.* saturare, saţietate, saţ; *до пóлной ~u* pînă la saţietate.

сы́тый *adj.* **1.** săturat, sătul. **2.** bine hrănit, îndopat, îmbuibat; îngrăşat; *~ скот* vite bine hrănite ◇ *(prov.) ~ голóдного не разумéет* sătulul nu crede flămîndului.

сыч, *-á m.* cucuvea ◇ *~óм сидéть* a sta ca o bufniţă; a sta îmbufnat.

сычýг, *-á m.* **1.** *(anat.)* cheag. **2.** caltaboş; chişcă.

сычýжина, *-ы f. sg.* cheag *(ferment).*

сычýжн|ый *adj.* de cheag; *~ая заквáска* maia de cheag, cheag.

сы́щик, *-a m.* detectiv, agent secret, iscoadă, copoi.

сэконóмить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. экономúть) acuz.* a economisi, a face economii.

сюдá *adv.* aici, încoace; *идú ~!* vino încoace!; *~, пожáлуйста!* poftiţi încoace!; *тудá(и) ~* încoace şi încolo.

сюжéт, *-a m.* subiect; temă.

сюжéтн|ый *adj.* de subiect, de temă, de conţinut.

сюзерéн, *-a m. (ist.)* suzeran.

сюзеренитéт, *-a m.* suzeranitate.

сюзерéнн|ый *adj. (ist.)* (de) suzeran; *~ое прáво* drept suzeran.

сюи́та, *-ы f. (muz.)* suită.

сюрпри́з, *-a m.* **1.** surpriză; dar, cadou neaşteptat; *прия́тный ~* surpriză plăcută. **2.** *(неожиданность)* surprindere, surpriză ◇ *~ом* prin surprindere, pe neaşteptate.

сюрпри́зный *adj.* de/ca surpriză.

сюрреали́зм, *-a m.* suprarealism.

сюрреали́ст, *-a m.* suprarealist.

сюрреалисти́ческий *adj.* suprarealist.

сюртýк, *-á m.* redingotă, gheroc.

сюсю́канье, *-я n.* sîsîială.

сюсю́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sîsîi.

сяжóк, *-жкá m. (entom.)* antenă.

сяк, *adv. (în expr.) (и) так и ~* (şi) aşa şi aşa; *то так, то ~* cînd într-un fel, cînd în altul; cînd aşa, cînd altfel.

сякóй *adj. v. такóй-~.*

сям *adv. (în expr.) там и ~* pretutindeni; *то там, то ~* ba ici, ba colo; *ни там, ни ~* nici aici, nici acolo; nicăieri.

T

т *n.* litera şi sunetul «t».

табáк, *-á (-ý) m.* **1.** tutun *(plantă).* **2.** *sg.* tutun; tabac; *курúтельный ~* tutun de fumat; *трýбочный ~* tutun de pipă; *нюхáтельный ~* tutun de prizat, tabac; *папирóсный ~* tutun pentru ţigări; *курúть ~* a fuma, a bea tutun; *ню́хать ~* a trage/a priza tabac ◇ *(pop.) дéло — ~* proastă situaţie; proastă afacere; rău al dracului; *ни за поню́шку ~ý* pentru un blid de linte.

табакéрка, *-u f.* tabacheră.

табаковóд, *-a m.* cultivator de tutun, specialist în cultivarea tutunului.

табаковóдство, *-a n. sg.* cultura tutunului.

табаковóдческий *adj.* referitor la cultura tutunului.

табáчник, *-a m.* **1.** muncitor din industria tutunului. **2.** *(înv.)* fumător de tutun; cel care prizează tabac. **3.** *(înv.)* vînzător de tutun.

табáчница, *-ы f. (înv.)* tabacheră.

табачóк, *-чкá m. sg. dim.* de la *табáк* ◇ *(prov.) дрýжба вмéсте, а ~ врозь* frate-frate, dar brînza-i pe bani.

тáбель, *-я m.* **1.** *(расписание)* tabel, tablou, listă; *расчётный ~* lista de plată; *(ist.) ~ о рáнгах* tablou de grade ierarhice, listă de ranguri. **2.** fişier, registru de pontaj; *ввестú ~* a introduce un registru de pontaj. **3.** *(жетон)* fişă de pontaj, marcă de control; *снять ~* a-şi ridica fişa de pontaj.

тáбельщик, *-a m.* pontator.

тáбес, *-a m. sg. (med.)* tabes.

таблéтк|а, *-u f.* pastilă, tabletă, comprimat; *лекáрство в ~ах* medicament în tablete; *проглотúть ~у* a înghiţi o pastilă.

таблúца, *-ы f.* tablă, tabel, listă, tablou; *~ умножéния* tabla înmulţirii; *~ логарúфмов* tablă de logaritmi; *~ вы́игрышей* lista numerelor/biletelor/ obligaţiilor cîştigătoare; *(mil.) ~ стрельбы́* tablă de tir.

таблúчка, *-u f. dim.* tăbliţă, plăcuţă.

таблó *n. indecl. (tehn.)* tablou.

тáбор, *-a m.* tabără, şatră; *цыгáнский ~* şatră/tabără de ţigani; *расположúться ~ом* sau *разбúть ~* a se aşeza în tabără.

тáборн|ый *adj.* de tabără, de şatră; *~ые пéсни* cîntece ţigăneşti.

табý *n. indecl.* tabu; oprit, de neatins.

табуля́тор, *-a m.* **1.** maşină de calculat. **2.** tabulator *(la maşina de scris).*

табýн, *-á m.* herghelie, tabun.

табýнный *adj.* de herghelie, de tabun.

табýнщик, *-a m.* herghelegiu.

табурéт, *-a m.* taburet, scăunel, scaun fără spetează.

табурéтка, *-u f. v. табурéт*

таверна, *-ы f.* tavernă, cîrciumă, birt.

тáволга, *-u f. (bot.)* tavalgă, taulă.

тавóт, *-a m.* solidol, unsoare consistentă.

тавр, *-a m. (tehn.)* grindă în formă de T.

таврёный *adj.* dăngat, marcat.

таврó, *-á n.* dangă, marcă, semn; *наклáдывать ~* a înfiera, a dăngălui, a însemna cu dangaua.

таврóв|ый *adj.* **1.** de danga; *~ знак* semn de dangă. **2.** *(tehn.)* în formă de T; *~ая бáлка* grindă în formă de T.

тавтологúческ|ий *adj.* tautologic; *~ое определéние* definiţie tautologică.

тавтолóгия, *-u f.* tautologie.

тагáн, *-á m.* pirostrii, trepied de fier.

таджúки, *-ов pl.; sg. -úк, -a m.* tadjici *(locuitori ai R.S.S. Tadjice).*

таджúкский *adj.* tadjic.

таджúчка, *-u f.* tadjică.

таёжник, *-a m.* locuitor din taiga, vînător din taiga.

таёжн|ый *adj.* de/din taiga; *~ охóтник* vînător din taiga.

таз[1], *-a m.* lighean; *мéдный ~* lighean de aramă.

таз[2], *-a m. (anat.)* bazin; *ýзкий ~* bazin strîmt.

тазобéдренн|ый *adj. (anat.)* coxal, iliac; *~ая кость* osul coxal, osul iliac; *~ сустáв* articulaţie coxo-femurală.

та́зов|ый adj. (anat.) de bazin, iliac; ~ая кость osul iliac, osul bazinului.

таи́нственно adv. (în mod) tainic, misterios; în taină.

таи́нственность, -и f. sg. caracter misterios, taină, mister.

таи́нственн|ый adj. misterios, tainic; с ~ым ви́дом cu un aer misterios.

та́инство, -а n. (bis.) taină; ~ креще́ния taina botezului.

таи́ть, таю́, таи́шь vb. ipf. acuz. a ascunde, a tăinui; ~ своё го́ре a-și ascunde durerea ◇ не́чего греха́ ~ trebuie să recunoaștem deschis; de ce să ascundem?; ~ в себе́ a ascunde în sine; ~ зло́бу про́тив кого́-л. a purta cuiva pică.

таи́т|ься, таю́сь, таи́шься vb. ipf. 1. (înv.) (скрываться) a se ascunde. 2. (скрывать от других) a tăinui, a ascunde, a nu spune totul. 3. (быть скрытым, иметься) a se ascunde, a fi disimulat.

тайга́, -и f. sg. taiga.

тайко́м adv. pe ascuns, pe furiș, în taină; уйти́ ~ a o șterge pe furiș; пробра́ться ~ a se strecura pe furiș.

тайла́к, -а m. (text.) păr de cămilă.

тайм, -а m. (sport) repriză.

та́йн|а, -ы f. 1. taină, mister; ~ы приро́ды tainele naturii. 2. secret; госуда́рственная ~ secret de stat; вое́нная ~ secret militar; держа́ть в ~е a ține în secret; вы́дать ~у a dezvălui un secret; сохрани́ть в ~е a nu divulga, a ține un secret; профессиона́льная ~ secretul profesional; разглаше́ние госуда́рственной ~ы divulgarea secretului de stat; не ~, что ... nu e un secret că ... ; se știe că ... ; покры́то ~ой învăluit în mister.

тайни́к[1], -а́ m. ascunziș, ascunzătoare, colț ascuns; (fig.) в ~а́х души́ în ascunzișurile sufletului.

тайни́к[2], -а m. (bot.) listeră.

та́йно adv. în taină, în secret, clandestin; pe ascuns.

тайнобра́чные, -ых pl. (bot.) criptogame.

тайнопи́сный adj. (lingv.) criptografic.

та́йнопись, -и f. sg. (lingv.) criptografie, scriere cifrată.

та́йн|ый adj. 1. (известный немногим) secret, tainic; ~ до́говóр tratat secret. 2. (конспиративный) secret, ascuns, clandestin, conspirativ; ~ая организа́ция organizație secretă; ~ая типогра́фия tipografie clandestină. 3. (таинственный) ascuns, tainic, nemărturisit, neîmpărtășit; ~ая наде́жда speranță ascunsă, speranță neîmpărtășită; ~ое жела́ние dorință nemărturisită. 4. (înv.) destinat pentru afaceri secrete; intim, secret; ~ая канцеля́рия cancelarie secretă; ~ сове́тник consilier; ~ое голосова́ние vot secret; ~ые вы́боры alegeri prin vot secret.

тайфу́н, -а m. taifun, uragan.

так[1], 1. adv. așa, astfel; ~, как ну́жно așa cum trebuie; и́менно ~ tocmai așa; ~, а не ина́че așa și nu altfel; сде́лай ~ же fă tot așa, fă la fel. 2. adv. așa, atît, pînă-ntr-atît; я ~ мно́го ходи́л, что уста́л atît de mult am umblat, încît am obosit; бу́дьте ~ добры́ fiți așa de bun. 3. adv. așa, fără intenții; сказа́л про́сто ~ am spus numai așa, într-o doară. 4. conj. (uneori nu se traduce) atunci, în acest caz; așadar, deci; е́хать ~ е́хать dacă e vorba să plecăm atunci haide; ~ е́дем? așadar, mergem? 5. partic. nimic; așa și așa. 6. partic. da, într-adevăr; așa încît; ~, ты не оши́бся într-adevăr, n-ai greșit; ~ э́то он prin urmare el este acela, în adevăr, el este; он ~ хорошо́ говори́т! vorbește așa de frumos!; лет ~ де́сять наза́д acum vreo zece ani ◇ (pop.) за ~ pe degeaba, pe gratis, de pomană; когда́ sau е́сли ~ în acest caz; dacă așa stau lucrurile; (не) ~ ли? (nu) e așa oare?; ~ бы ... cum așa ... ; ~ бы и уе́хал! cum aș mai pleca!; ~ вот iată deci; ~ и ... și așa ..., ce mai; ~ и есть într-adevăr, așa și este; ~ и ~ (мол) uite așa și așa (zice); ~ и́ли ина́че într-un fel sau altul; oricum (ar fi); ~ и сяк sau ~ и э́так a) în toate chipurile; b) așa și așa, potrivit; ~ как .. deoarece, fiindcă, pentru că; ~ нет ... și totuși; și cu toate acestea; ~ себе́ a) așa și așa, potrivit; b) nu e cine știe ce; (cuv. modal) ~ сказа́ть ca să spunem așa; ~ то́лько așa și așa; mai nimic; ceac-pac; ~-то и ~-то în chipul următor; всё произошло́ ~-то и ~-то totul s-a petrecut în chipul următor; ~-то ~ bine, așa

este, însă ... ; ~ то́чно da, bine, am înțeles, să trăiți (la militari); conj. ~, что așa încît; conj. ~, что́бы ... pentru ca să ... ; ca să ... ; как бы не ~ ba bine că nu!, așteaptă! и ~ да́лее și așa mai departe; ~ называ́емый așa-numit; așa-zis, pretins ... ; ~ во́дится; ~ повело́сь așa se obișnuiește; ~ при́нято говори́ть vorba vine; ~ суждено́ așa i-a fost scris; хоть бы/хотя́ бы и ~ a) măcar așa; b) ei și dacă ar fi așa; c) oricum.

та́ка|ть, -аю, -аешь vb. ipf. 1. (pop.) a țăcăni; пулеме́ты ~ют mitralierele țăcănesc.

такела́ж, -а m. sg. (mar.) tachelaj, greement, cordaj; стоя́чий ~ tachelaj fix; бегу́чий ~ tachelaj curent.

та́кже adv. și conj. de asemenea, asemenea, tot, așișderea, ca și; мы ~ согла́сны și noi (de asemenea) sîntem de acord; а ~ precum și.

таки́ și **-таки** (neaccentuat) partic. totuși, însă, cu toate acestea; успе́л-~ на по́езд totuși a prins trenul; все-~ totuși, cu toate acestea.

тако́в pron. asemenea, așa, astfel; все они́ ~ы́ toți sînt așa; ~ы́ фа́кты iată faptele; ~о́ моё мне́ние aceasta e părerea mea ◇ и был ~ a șters-o; și dus a fost; și ia-l de unde nu-i; (prov.) како́в поп, ~ и прихо́д cum e turcul și pistolul.

таково́й pron. dem. (înv.) atare, astfel ◇ как ~ ca atare.

тако́вск|ий adj. (pop.) așa, astfel, atare; не ~ он челове́к nu este el un astfel de om; не на ~ого напа́л nu ți-ai găsit omul.

так/о́й pron. 1. dem. așa, asemenea, astfel; ~ челове́к нам ну́жен un astfel de om ne trebuie nouă; ~ како́й есть așa cum este, așa cum se vede; ~ же tot așa, asemănător; вы все ~ же ați rămas aceiași; ~о́го же разме́ра de aceeași măsură. 2. determinativ așa de...; atît de...; ~ краси́вый așa de frumos; он ~ сила́ч e atît de puternic. 3. nehot. un fel de...; așa o...; ~а́я лень напа́ла m-a apucat așa o lene. 4. ~о́е, -о́го s. n. ceva rău sau bun; что же тут ~о́го? ce e (rău) în asta? 5. ~о́е s. n. indecl. anume; почему́ ~о́е ты не согла́сен? de ce anume nu ești de acord? ◇ в ~о́м слу́чае și (pop.) в ~ом ра́зе într-un astfel de caz; atunci; în cazul acesta; что ~ое случи́лось? ce s-a întîmplat?; кто ~? cine e?: что ~о́е? ce este?, ce e?; до ~ сте́пени într-o atît de mare măsură, atît de..., așa de...; есть ~о́е де́ло s-a făcut, de acord; (pop.) ~ое де́ло chestiunea e următoarea, iată cum stau lucrurile; в ~-то час la ora cutare.

тако́й-сяко́й adj. (fam.) așa și pe dincolo; ах, ты ~! vezi cine îmi ești!, vezi cum ești!

та́кс/а[1], -ы f. tarif, preț oficial, taxă; продава́ть по ~е a vinde la preț oficial; твёрдая ~ preț fix.

та́кса[2], -ы f. (соба́ка) boldei, optai, baset, dachs.

таксá́тор, -а m. taxator.

таксá́ция, -и f. sg. 1. taxare, tarifare. 2. (agr.) estimare, evaluare.

такси́ n. indecl. taxi, taximetru; легково́е ~ autoturism; грузово́е ~ autocamion-taxi; наня́ть ~ a închiria un taxi.

такси́ровать, -ирую, -ируешь vb. pf. și ipf. acuz. a taxa, a fixa tariful.

таксиро́вка, -и f. taxare; evaluare.

таксиро́вщик, -а m. v. такса́тор

такси́ст, -а m. (pop.) șofer de taxi.

таксо́метр, -а m. aparat de taxat (la taxiuri).

таксомото́р, -а m. taxi, taximetru.

таксомото́рщик, -а m. șofer de taxi.

таксономи́ческий adj. (biol. lingv.) taxonomic.

таксоно́мия, -и f. sg. (biol. lingv.) taxonomie.

таксофо́н, -а m. telefon automat.

так-сяк pred. (pop.) calea-valea, treacă-meargă, mai merge; ну, э́то ещё ~ ei, asta mai merge.

такт[1], -а m. (muz.) tact, măsură; сби́ться с ~а a pierde tactul/măsura; отбива́ть ~ a bate tactul.

такт[2], -а m. sg. tact; челове́к с ~ом om cu tact; держа́ть себя́ с ~ом a se purta cu tact; отсу́тствие ~а lipsă de tact.

та́к-таки partic. totuși, cu toate acestea, pînă la urmă; он ~ реши́л зада́чу pînă la urmă a rezolvat problema.

тáктик, *-а m.* tactician.

тáктик|а, *-и f.* tactică; *курс ~и* curs de tactică; *морскáя ~* tactică maritimă; *наступáтельная ~* tactică ofensivă; *оборонúтельная ~* tactică defensivă.

тактúческ/ий *adj.* tactic, de tactică; *~ая подготóвка* pregătire tactică; *~ая задáча* problemă tactică.

тактúчно *adv.* cu tact; în mod delicat; cu delicateţe.

тактúчность, *-и f. sg.* atitudine plină de tact; bună-cuviinţă, tact, delicateţe; *проявúть ~* a da dovadă de tact.

тактúчный *adj.* cu tact, plin de tact; *~ отвéт* răspuns plin de tact.

тáк-то *adv.* aşa; *не ~* nu e chiar aşa; *~ вот!* asta-i!

талáнт, *-а m.* **1.** talent; *у негó большóй ~* are mult talent; *~ актёра* talent de actor. **2.** *(fig.)* om talentat, talent; *молодые ~ы* talente tinere. **3.** *(ist.)* *(единица веса и денежная)* talant ◇ *зарыть ~ в зéмлю* a-şi irosi talentul (fără rost).

талáнтливо *adv.* cu talent.

талáнтливость, *-и f. sg.* talent.

талáнтливый *adj.* talentat.

тáлер[1], *-а m.* taler *(veche monedă germană)*.

тáлер[2], *-а m. (tipogr.)* fundament.

тáли, *-ей pl. (tehn.)* macara, sistem de scripeţi; palan.

талисмáн, *-а m.* talisman, amuletă.

тáли|я, *-и f.* talie, mijloc; *тóнкая ~* talie zveltă; *плáтье в ~ю* rochie pe talie; *обнять за ~ю* a cuprinde de mijloc.

тáллий, *-я m. sg. (chim.)* taliu.

талмýд, *-а m.* talmud.

талмудúзм, *-а m.* talmudism.

талмудúст, *-а m.* **1.** talmudist. **2.** *(fig.)* talmudist, tipicar, chiţibuşar.

талмудúстский *adj. v. талмудúческий*

талмудúческий *adj.* **1.** talmudic, de talmud. **2.** *(fig.)* talmudic, chiţibuşar.

талóн, *-а m.* bon, talon, tichet, cotor.

тáлреп, *-а m. (mar.)* întinzător, vîrtej de strîngere.

тáл/ый *adj.* dezgheţat, topit; *~ая землá* pămînt dezgheţat; *~ая водá* apă provenită din topirea zăpezii.

таль, *-и m. (tehn.)* palan, muflă.

тáльвег, *-а m. (geogr.)* talveg; *~ долúны* firul văii.

тальк, *-а m. sg.* talc; *присыпáть ~ом* a presăra cu talc.

тáльковый *adj.* de talc; *~ слáнец* piatră de talc.

тальнúк, *-á m. (bot.)* lozie, răchită roşie.

там 1. *adv.* acolo; *бýду ~ тóлько зáвтра* voi fi acolo abia mîine; *~ же* tot acolo, în acelaşi loc; ibidem. **2.** *adv.* *(потом)* atunci, apoi, după asta; *~ вúдно бýдет* se va vedea. **3.** *partic. (cu o nuanţă de dubiu, de dispreţ)* ce mai; *чегó ~!* ce mai!; *какóе ~!* da de unde! cu neputinţă! cînd colo!; *какúе ~ делá!* ce mai treburi!; *~ и сям* peste tot locul, pretutindeni.

тамадá, *-ы́ m.* cel care organizează, cel care conduce/dirijează un chef/o petrecere.

тамарúкс, *-а m. (bot.)* = *тамарúск*

тамарúнд, *-а m. (bot.)* tamarin.

тамарúск, *-а m. (bot.)* tamariscă, cătină-roşie.

тáмбур[1], *-а m.* **1.** turlă. **2.** marchiză. **3.** platformă acoperită la vagoanele de pasageri.

тáмбур[2], *-а m. sg.* model de broderie.

тамбурúн, *-а m. (muz.)* **1.** tamburină, dairea. **2.** tobă lunguiaţă.

тамóженник, *-а m.* vameş, funcţionar vamal.

тамóженн|ый *adj.* vamal, de vamă; *~ тарúф* tarif vamal; *~ые пóшлины* taxe vamale; *~ досмóтр* control vamal; *~ союз* uniune vamală.

тамóжня, *-и f.* vamă, oficiu vamal.

тáмошн|ий *adj.* de acolo, din locul acela; *~ие жúтели* locuitorii de acolo.

тампóн, *-а m. (med.)* tampon.

тампонáция, *-и f. sg. (med.)* tamponare.

тампонúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med.)* a tampona, a pune tampoane.

тамтáм, *-а m. (muz.)* tam-tam; gong.

тангáж, *-а m. (av. nav.)* tangaj.

тáнгенс, *-а m. (mat.)* tangentă.

тангенциáльный *adj. (mat.)* tangenţial.

тáнго *n. indecl.* tango *(dans)*.

тáндем, *-а m. (tehn.)* tandem.

тáн|ец, *-нца m.* dans, joc; *классúческие ~цы* dansuri clasice; *нарóдные ~цы* jocuri populare; *характéрный ~* dans de caracter.

танúн, *-а m. sg. (farm. chim.)* tanin.

танк, *-а m. (mil.)* tanc, car de asalt, car de luptă; *тяжёлый ~* tanc greu; *~и прорыва* tancuri de asalt; *огнемётный ~* tanc aruncător de flăcări; *плáвающий ~* tanc amfibiu; *штурмовóй ~* tanc de asalt.

тáнкер, *-а m. (mar.)* navă-tanc, vas-cisternă, vas petrolier; *~ для нéфти* tanc petrolier.

танкéтка, *-и f. (mil.)* tanchetă.

танкúст, *-а m. (mil.)* tanchist.

тáнков|ый *adj. (mil.)* de tancuri, de tanc blindat; *~ая часть* unitate de tancuri; *~ полк* regiment de tancuri; *~ая дивúзия* divizie blindată; *~ая атáка* atac de tancuri.

танкодостýпный *adj.* accesibil tancurilor.

танкодрóм, *-а m. (mil.)* tancodrom.

танкостроéние, *-я n. sg.* construcţie de tancuri, industrie de tancuri.

танкостроúтельн|ый *adj.* de construcţie de tancuri; de industrie de tancuri; *~ая тéхника* tehnica construcţiei de tancuri.

тантáл, *-а m. sg. (chim.)* tantal.

танталúт, *-а m. (mineral.)* tantalit.

тантáлов *adj. (în expr.)* *~ы мýки* chinurile lui Tantal.

тантáловый *adj. (chim.)* de Tantal.

танцевáльн|ый *adj.* de dans, dansant; *~ вéчер* serată dansantă; *~ая мýзыка* muzică de dans.

танц/евáть, *-цýю, -цýешь vb. ipf. acuz.* a dansa; *~ вальс* a dansa un vals ◇ *~ от пéчки* a relua mereu acelaşi lucru; a face ceva după şablon.

танцзáл, *-а m.* sală de dans.

танцмéйстер, *-а m.* profesor, maestru de dans.

танцóвщик, *-а m.* dansator, balerin.

танцóвщица, *-ы f.* dansatoare, balerină, baletistă.

танцóр, *-а m.* dansator.

танцýлька, *-и f. (pop.)* serată dansantă.

тапёр, *-а m. (înv.)* pianist *(care cîntă la serate dansante)*.

тапиóка, *-и f. sg. (bot.)* tapiocă; făină/preparat de tapiocă.

тапúр, *-а m. (zool.)* tapir.

тáпки, *-пок pl.* pantofi uşori fără tocuri; cipici; *спортúвные ~* pantofi de gimnastică/de sport.

тáпочки, *-чек pl. v. тáпки.*

тáра, *-ы f. sg.* **1.** *(вес упаковки)* tară; dara, greutatea ambalajului. **2.** *(упаковка)* ambalaj, material de ambalaj; *деревянная ~* ambalaj de lemn.

тарабáнить, *-ню, -нишь vb. ipf. (fam.)* a hurui, a durui.

тарабáрск|ий *adj.* fără sens, greu de înţeles; ala bala portocala; *~ая грáмота* ceva lipsit de sens, imposibil de înţeles.

тарабáрщина, *-ы f. sg.* galimatie, ceva lipsit de sens, greu de înţeles.

таракáн, *-а m.* libarcă, şvab, gîndac de bucătărie; *чёрный ~* gîndac negru; ◇ *(prov.) храбёр ~ за пéчкой* unde-i mîţa să mă vadă, să-i dau coada să mi-o roadă.

тарáн, *-а m.* **1.** *(ist. mil.)* berbec, spărgător de ziduri. **2.** *(ist. mar.)* ciocul de la prora unei corăbii. **3.** *(mil.)* lovitură de berbec, atac direct cu avionul sau cu tancul asupra avionului sau tancului inamic. **4.** *(fig. mil.)* străpungere; breşă; pană adîncă în dispozitivul duşman. **5.** *(tehn.)* berbec; *гидравлúческий ~* berbec hidraulic.

тарáн|ий *adj. (iht.)* de tarancă; *~ья икрá* icre de tarancă.

тарáнить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(ist. mil.)* a ataca cu berbecul; a ataca cu ciocul de la prora unei corăbii. **2.** *(tehn.)* a sparge cu berbecele. **3.** *(pf. протарáнить)* a executa o lovitură de berbec, a se năpusti cu avionul sau tancul asupra avionului sau a tancului inamic. **4.** (şi *pf.*) a distruge un avion *sau* un tanc inamic prin acest procedeu. **5.** *(pf. протарáнить) (fig.)* a străpunge *(un dispozitiv inamic)*.

тарáнн|ый *adj.* de la *тарáн* ◇ *(anat.)* *~ая кость* astragal.

тарантá, *-ы́ m.* şi *f. sg. (pop.)* palavragiu, flecar, guraliv.

тарантáс, *-а m.* trăsură/căruţă cu coviltir.

тарантéлла, *-ы f.* tarantelă.

таранти́|ть, *-нчу́, -нти́шь vb. ipf.* a flecări, a trăncăni, a melița (din gură), a-i merge gura ca o moară stricată.

таранту́л, *-а m. (entom.)* tarantulă, păianjen mare otrăvitor.

тара́нь, *-и f. (iht.)* tarancă *(un fel de plătică).*

тарара́м, *-а m. sg.* tărăboi, larmă, scandal; *подня́ть* ~ a face tărăboi.

тарата́йка, *-и f.* gabrioletă, șaretă, trăsură cu două roți.

тарато́ра, *-ы m.* și *f.* gură-spartă, moară-stricată, limbut.

тарато́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a trăncăni, a pălăvrăgi, a flecări, a-i merge gura ca o moară stricată.

тарато́рка, *-и f.* flecar, moară stricată.

тарахте́ть, *-хчу́, -хти́шь vb. ipf.* a hodorogi, a durui, a hurui.

тара́щить, *-щу, -щишь vb. ipf. (pf. вы́таращить) acuz.* a holba, a zgîi *(ochii).*

тара́щиться, *-ится vb. ipf. (pf. вы́таращиться)* a se zgîi, a se holba.

таре́лк|а, *-и f.* **1.** farfurie; *глубо́кая* ~ farfurie adîncă; *ме́лкая* ~ farfurie întinsă; *десе́ртная* ~ farfurie mică de desert. **2.** *pl. (muz.)* talgere, tipsii, chimvale, ◇ *быть не в свое́й ~е* a nu fi în apele sale; a nu-i fi toți boii acasă.

таре́лочный *adj.* de farfurie.

таре́льчатый *adj.* plat, plan, în formă de disc.

тари́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a lua daraua, a determina greutatea ambalajului, a tara.

тари́ф, *-а m.* tarif; *железнодоро́жный* ~ tarif de cale ferată; *запрети́тельный* ~ tarif prohibitiv; *тамо́женный* ~ tarif vamal; *во́дный* ~ tarif fluvial/maritim; *транзи́тный* ~ taxă de tranzit.

тарификацио́нный *adj.* tarifar; de încadrare; ~ *разря́д* categorie tarifară; ~ *спи́сок* tabelă de încadrare.

тарифика́ция, *-и f. sg.* tarifare, stabilire/ fixare a tarifului.

тарифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a tarifa.

тари́фн/ый *adj.* de tarif, tarifar; ~ *разря́д* categorie tarifară; *~ая ста́вка* salariul tarifar; tarif de salarizare; retribuție tarifară; *~ая се́тка* tabel tarifar, tabel de categorii tarifare; ~ *по́яс* zonă tarifară.

та́ртар, *-а m.* tartar, infern, iad *(în mitologia greacă).*

тартарары́ *pl. indecl. (în expr.) провали́ться в* ~ a intra în pămînt, a-l înghiți pămîntul.

тарти́нка, *-и f.* tartină, sandviș.

тарха́н, *-а m. (ist.)* **1.** proprietar, feudal care beneficia de anumite privilegii. **2.** act prin care se acordau unele privilegii; uric.

та́ры-ба́ры *pl. indecl. (pop.)* vorbe goale, sporovăială, flecăreală, trăncăneală, pălăvrăgeală.

та́ск|а, *-и f. sg. (pop.)* chelfăneală, ocară; *зада́ть ~у* a da o chelfăneală; *не берёт их ни* ~, *ни ла́ска* ei nu știu nici de ocară, nici de vorbă bună.

таска́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a căra, a tîrî, a duce, a purta; ~ *мешки́* a tîrî saci; *е́ле но́ги ~ет* abia își tîrăște picioarele; *(fig.)* ~ *кого́-л. по суда́м* a tîrî pe cineva prin judecăți. **2.** *(pf. оттаска́ть)* a trage; ~ *за́ уши* a trage de urechi; ~ *за́ во́лосы* a trage de păr. **3.** *(pop.)* a purta zi de zi *(hainele, încălțămintea).* **4.** *(pop.)* a fura, a șterpeli.

таска́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *(броди́ть, слоня́ться)* a umbla haimana, a bate drumurile, a umbla haihui. **2.** *(с чем-л.)* a purta cu sine. **3.** *(волочи́ться)* a da tîrcoale.

тасова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. ipf. (pf. стасова́ть) acuz.* a amesteca *(cărțile de joc)*, a face cărțile.

тасо́вка, *-и f. sg.* amestecarea cărților de joc, făcutul cărților.

тата́рка, *-и f.* tătăroaică.

тата́рник, *-а m. sg. (bot.)* scai, scaiete; ciulin.

тата́рский *adj.* tătăresc, de tătari.

тата́ры, *-а́р pl.; sg. -а́рин, -а m.* tătari.

татуи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a tatua.

татуи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se tatua.

татуиро́вка, *-и f. sg.* tatuare, tatuaj.

тать, *-я m. (înv.)* fur.

тафта́, *-ы́ f. sg. (text.)* tafta.

тахео́метр, *-а m. (tehn.)* tahimetru

тахи́метр, *-а m. v. тахео́метр.*

тахо́метр, *-а m. (tehn.)* tahometru.

тахта́, *-ы f.* otomană, divan.

тача́нка, *-и f.* căruță ușoară *(întrebuințată la transportul mitralierelor).*

тача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. стача́ть* și *вы́тачать) acuz.* a coase cu tighel dublu *(la cizmărie, la croitorie).*

та́чк/а, *-и f.* roabă, tărăboanță.

тащи́ть, *тащу́, та́щишь vb. ipf. acuz.* **1.** a tîrî, a trage; ~ *мешо́к* a tîrî un sac. **2.** *(pop.)* a duce, a căra (undeva). **3.** *(pf. вы́тащить)* a trage (după sine); ~ *за́ руку* a trage de mînă. **4.** *(pf. вы́тащить)* a scoate; ~ *гвоздь из стены́* a scoate cuiul din perete. **5.** *(pf. стащи́ть) (fig.)* a fura, a șterpeli.

тащи́ться, *тащу́сь, та́щишься vb. ipf.* **1.** a se mișca/a merge mai încet, a se urni cu greutate. **2.** a se tîrî.

та́яние, *-я n. sg.* topire, dezgheț.

та́ять, *та́ю, та́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. раста́ять)* a se topi *(despre zăpadă și gheață).* **2.** *(pf. раста́ять)* a se stinge, a dispărea, a se isprăvi treptat; *запа́сы та́ют* rezervele se isprăvesc; *зву́ки та́ют вдали́* sunetele se sting în depărtare; *у него́ си́лы та́ют* puterile îl părăsesc. **3.** *(fig.)* a slăbi, a se ofili, a se topi; ~ *на глаза́х* a slăbi văzînd cu ochii.

твар|ь, *-и f.* **1.** *(înv.)* făptură. **2.** *(pop. injur.)* (om) nemernic, ticălos; *по́длая* ~ creatură ticăloasă, nemernic ◇ *вся́кой ~и по па́ре* de toate, ca în corabia lui Noe

тверде́ние, *-я n.* întărire, solidificare, durificare.

тверде́ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. затверде́ть)* a se întări, a se învîrtoșa.

тверди́ть, *-ржу́, -рди́шь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a repeta, a spune mereu, a vorbi unul și același lucru; a afirma, a sublinia. **2.** *(pf. вы́твердить și затверди́ть) acuz.* a învăța pe de rost, a memora repetînd; ~ *уро́к* a învăța lecția pe de rost.

твёрдо *adv.* **1.** tare, vîrtos. **2.** ferm, solid; ~ *стоя́ть на нога́х* a sta solid pe picioare. **3.** *(fig.)* (în chip) nestrămutat, neclintit, ferm; ~ *стоя́ть на своём* a ține morțiș la părerea sa. **4.** bine, temeinic; ~ *запо́мнить* a ține bine minte, a reține foarte bine.

твердока́менный *adj.* dîrz, neclintit, tare ca piatra.

твердоло́бый *adj.* tare de cap, încăpățînat, strîmt la minte.

твердоме́р, *-а m. (tehn.)* durimetru, aparat de măsurat duritatea.

твердонёбный *adj. (lingv.)* prepalatal, palatal; ~ *согла́сный* consoană prepalatală.

твердоспла́вн/ый *adj.* din aliaj dur; *~ые изде́лия* obiecte din aliaj dur.

твёрдость, *-и f. sg.* **1.** tărie, duritate, soliditate; *(fiz.)* ~ *те́ла* soliditatea corpului. **2.** *(lingv.)* duritate, caracter/timbru dur. **3.** *(fig.)* fermitate, stabilitate; ~ *хара́ктера* tărie de caracter.

твёрд|ый *adj.* **1.** *(о веще́стве)* solid; *~ые те́ла* corpuri solide. **2.** tare, dur, rigid; ~, *как ка́мень* tare ca piatra. **3.** *(fig.)* ferm, tare, neclintit, solid; ~ *хара́ктер* caracter ferm; *~ая во́ля* voință tare; *~ое реше́ние* hotărîre fermă/neclintită; *~ые зна́ния* cunoștințe solide ◇ *(lingv.)* ~ *знак* semnul tare; *~ые це́ны* prețuri fixe; ~ *срок* termen fix/strict; *в здра́вом уме́ и ~ой па́мяти* în deplinătatea facultăților mintale.

тверды́ня, *-и f.* **1.** citadelă, cetate, bastion, fortăreață. **2.** *(fig.)* bastion, sprijin, pavăză, scut.

тво|й, *-его́ m.; твоя́, твое́й f.; твоё, твоего́ n.; pl. твои́, твои́х* **1.** *pron. pos.* (al) tău, (a) ta,; ~ *дом* casa ta. **2.** *~ё, -его́ n. sg.* ceea ce e al tău; *~его́ мне не ну́жно* ce e al tău mie nu-mi trebuie. **3.** *~и́, -и́х* ai tăi, rudele, familia; *здоро́вы ли ~и́?* ai tăi sînt sănătoși?, familia ta e sănătoasă? ◇ *по-тво́ему* după părerea ta; după cum vrei tu.

творе́ни/е *-я n.* **1.** *(де́йствие)* creare, creație. **2.** *(înv.) (существо́)* făptură, creatură, ființă. **3.** *(худо́жественное произведе́ние)* creație, operă.

творе́ц, *-рца́ m.* creator, făuritor, înfăptuitor; autor.

твори́л/о[1], *-а n.* **1.** zăvor, închizător *(la zăgaz, la baraj sau iezătură).* **2.** ușiță, capac, chepeng *(la pivniță, la pod).* **3.** gură, gîrlici.

твори́ло[2], *-а n.* **1.** ladă de mortar, varniță. **2.** groapă de var *(pentru stins varul).*

твори́тельный *adj. (gram.)* instrumental; ~ *паде́ж* cazul instrumental; ~

ме́ста instrumental locativ; ~ *о́браза де́йствия* instrumentalul modului acțiunii.

твори́|ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. сотвори́ть) acuz.* **1.** a crea, a făuri, a zidi. **2.** *(де́лать, соверша́ть)* a face, a realiza, a înfăptui; ~ *добро́* a face un bine; ~ *чудеса́* a face minuni ◇ ~ *суд и распра́ву* a împărți dreptate, a judeca, a pedepsi; a tăia și a spînzura.

твори́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. затвори́ть) acuz. (înv. pop.)* a amesteca, a pregăti amestecînd cu un lichid; ~ *ме́сто* a plămădi aluat; ~ *и́звесть* a stinge varul.

твори́|ться, *-и́тся vb. ipf.* a se petrece, a se întîmpla; *что́ тут у вас ~тся?* ce se petrece aici la voi?

творо́г, *-а́ (-у́) m. sg.* brînză de vacă.

творо́жник, *-а m.* papanaș; brînzoaică.

творо́жный *adj.* de/din brînză de vacă.

тво́рчески *adv.* (în mod) creator, constructiv.

тво́рческ/ий *adj.* creator, de creație; *~ая мысль* idee creatoare; ~ *труд* activitate creatoare.

тво́рчество, *-а n. sg.* creație, operă; spirit creator, geniu creator *худо́жественное* ~ creație artistică; *наро́дное* ~ creație populară.

т.е. v. *то есть.*

теа́тр, *-а m.* **1.** teatru; *идти́ в* ~ a se duce la teatru; *ку́кольный* ~ teatru de păpuși. **2.** operă dramatică ◇ ~ *вое́нных де́йствий* teatrul operațiunilor militare; *анатоми́ческий* ~ sală de disecție.

театра́л, *-а m.* amator de teatru.

театрализа́ция, *-и f. sg.* dramatizare, adaptare pentru scenă.

театрализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a dramatiza, a adapta pentru scenă.

театра́льно *adv* (în chip) teatral, convențional, artificial, afectat, fără naturalețe.

театра́льность, *-и f. sg.* caracter teatral, teatralism, artificialitate, lipsă de naturalețe.

театра́льн|ый *adj.* **1.** de teatru, teatral; ~ *зал* sală de teatru; *~ая кри́тика* critică dramatică; *~ая де́ятельность* activitate teatrală; *~ое представле́ние* reprezentație teatrală; *~ая шко́ла* școală de artă dramatică. **2.** *(fig.)* teatral, artificial, afectat, nenatural, nefiresc; ~ *жест* gest teatral, afectat.

театрове́дение, *-я n. sg.* teatrologie.

театрове́дческий *adj.* teatrologic.

тевто́нский *adj.* teutonic, teuton.

те́за, *-ы f.* teză.

тезаври́рование, *-я n. sg. (ec.)* tezaurizare; ~ *капита́лов* tezaurizarea capitalurilor.

те́зис, *-а m.* teză; idee principală; *~ы докла́да* ideile principale ale raportului.

тёзка, *-и m.* și *f.* tiz; *он мне* ~; *он мой* ~ este tizul meu.

теи́зм, *-а m. sg. (fil.)* teism.

теи́н, *-а m. (chim.)* teină.

теи́ст, *-а m. (fil.)* teist.

текст, *-а m.* text; legendă; *по́длинный* ~ textul original; ~ *о́перы* libret, text al unei opere; *с рису́нками в ~е* cu ilustrații în text.

тексти́ль, *-я m. sg. col.* mărfuri textile, țesături.

тексти́льн|ый *adj.* textil; *~ая промы́шленность* industrie textilă; *~ое волокно́* fibră textilă.

тексти́льщик, *-а m.* textilist.

текстови́к, *-а́ m.* autor de librete.

текстово́й *adj. (tipogr.)* de text, al textului; ~ *шрифт* caracter de text/de rînd.

тексто́лог, *-а m. (lingv.)* textolog.

текстологи́ческий *adj. (lingv.)* de textologie, textologic.

текстоло́гия, *-и f. sg. (lingv.)* textologie.

текстуа́льно *adv.* textual, cuvînt cu cuvînt; *перевести́* ~ a traduce textual.

текстуа́льность, *-и f. sg.* caracter textual, strictă conformitate cu textul.

текстуа́льн/ый *adj.* textual, cuvînt cu cuvînt; *~ая вы́держка* citat textual, fragment redat cuvînt cu cuvînt.

тексту́ра, *-ы f. (geol.)* textură.

текто́ника, *-и f. sg. (geol.)* tectonică.

тектони́ческий *adj. (geol.)* tectonic.

теку́честь, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* fluiditate; ~ *га́зов* fluiditatea gazelor. **2.** *(fig.)* fluctuație, nestabilitate; ~ *ка́дров* fluctuația cadrelor.

теку́ч|ий *adj.* **1.** *(fiz.)* fluid, curgător; *~ие тела́* corpuri fluide. **2.** *(fig.)* nestabil, variabil, schimbător, fluctuant, flotant.

теку́чка, *-и f. (fam.)* treburi mărunte.

теку́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *течь.* **2.** *adj.* curent, în curs, actual; *в ~ем году́* în anul curent; ~ *моме́нт* momentul actual; *~ие собы́тия* evenimentele în curs; ~ *счёт* cont curent.

телевеща́ние, *-я n. sg.* televiziune *(transmitere).*

телеви́дение, *-я n. sg.* televiziune.

телевизио́нный *adj.* de televiziune; ~ *пост* post de televiziune.

телеви́зор, *-а m.* televizor.

телеви́зорн|ый *adj.* de televizor.

теле́га, *-и f.* căruță, telegă.

телегра́мм|а, *-ы f.* telegramă; *~-мо́лния* telegramă-fulger; *дать ~у* a da o telegramă, a telegrafia.

телегра́ф, *-а m.* **1.** *sg.* telegraf, telegrafie; *беспроволо́чный* ~ telegrafie fără fir; *по ~у* prin telegraf. **2.** oficiu telegrafic; *сдать телегра́мму на* ~ a preda telegrama la oficiu.

телеграфи́рование, *-я n.* telegrafiere.

телеграфи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* sau *prepl.* a telegrafia.

телеграфи́ст, *-а m.* telegrafist.

телеграфи́я, *-и f. sg.* telegrafie.

телегра́фно *adv.* prin telegraf.

телегра́фный *adj.* de telegraf, telegrafic; ~ *столб* stîlp de telegraf; ~ *перево́д* mandat telegrafic.

теле́жка, *-и f.* **1.** cărucior, teleguță; *бага́жная* ~ cărucior de bagaje; *ручна́я* ~ cărucior de mînă. **2.** *(tehn.)* boghiu, cărucior; *кра́новая* ~ cărucior de macara.

телеизмере́ние, *-я n.* telemăsură.

телеметри́ческий *adj.* telemetric.

телеметри́я, *-и f.* telemetrie.

телемеха́ника, *-и f. sg.* telemecanică.

телёнок, *-нка m.* vițel ◇ *загна́ть куда́ Мака́р теля́т не гоня́л* a trimite unde și-a înțărcat dracul copiii/la dracu-n praznic; *(prov.) ла́сковый ~ двух ма́ток сосёт* mielul blînd suge la două oi; *(prov.) у бога́того теля́та, а у бе́дного ребя́та* bogatul cu foloasele, săracul cu ponoasele.

телеобъекти́в, *-а m.* teleobiectiv.

телеологи́ческий *adj. (fil.)* teleologic.

телеоло́гия, *-и f. sg. (fil.)* teleologie, concepție teleologică.

телепа́тия, *-и f. sg.* telepatie.

телепереда́ча, *-и f. sg.* transmisiune prin televiziune.

телеприёмник, *-а m.* aparat de radiorecepție cu televiziune, radioreceptor cu televiziune.

телесигнализа́ция, *-и f.* telesemnalizare.

телеско́п, *-а m.* **1.** telescop; *зерка́льный* ~ telescop cu oglinzi. **2.** *(iht.)* peștele-telescop.

телескопи́ческ|ий *adj.* de telescop, telescopic; *~ая труба́* tub telescopic, țeavă culisantă; *~ое свети́ло* astru telescopic.

телескопи́я, *-и f. sg. (astr.)* telescopie.

телеско́пный *adj.* de telescop; telescopic.

теле́сность, *-и f. sg.* materialitate; ~ *ми́ра* materialitatea lumii.

теле́сн|ый *adj.* **1.** fizic; *~ые сво́йства ша́ра* proprietățile fizice ale sferei. **2.** de corp, fizic, corporal; *~ое наказа́ние* pedeapsă corporală; *~ое поврежде́ние* vătămare corporală. **3.** *(fig. înv.) (материа́льный)* material; ~ *мир* lumea materială ◇ *чулки́ ~ого цве́та* ciorapi de culoarea pielii.

телета́йп, *-а m.* teleimprimator.

телета́йпный *adj.* de/prin teleimprimatoare.

телеуправле́ние, *-я n.* telecomandă.

телеуправля́емый *adj.* dirijabil prin telecomandă, teleghidat.

телефо́н, *-а m.* telefon; *автомати́ческий* ~ telefon automat; *междугоро́дный* ~ telefon interurban; *вну́тренний* ~ telefon interior; *полево́й* ~ telefon de campanie; *звони́ть по ~у* a suna la telefon, a da un telefon.

телефониза́ция, *-и f. sg.* înzestrare cu rețea telefonică.

телефони́рование, *-я n.* telefonare.

телефони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* sau *prepl.* a telefona.

телефони́ст, *-а m.* telefonist.

телефони́стка, *-и f.* telefonistă.

телефони́я, *-и f. sg.* telefonie.

телефо́нн|ый *adj.* de telefon, telefonic; *~ая ста́нция* centrală telefonică; *~ая кни́га* carte de telefon; ~ *аппара́т* aparat

de telefon; ~ *разговóр* convorbire telefonică.

телефонограмма, *-ы f.* telefonogramă.

телефотогрáфия, *-и f. sg.* telefotografie.

телефотоаппарáт, *-а m.* aparat pentru fotografiat la distanță.

телéц, *-льцá m.* **1.** *(înv.)* vițel. **2.** *(astr.)* constelația taurului ◇ *(iron.) золотóй* ~ vițel de aur.

телецéнтр, *-а m.* centrală de televiziune.

телúться, *-ится vb. ipf. (pf. отелúться)* a făta *(viței)*.

тёлка, *-и f.* vițea, vițică; juncă, mînzată.

теллýр, *-а m. sg. (chim.)* telur.

тéл|о , *-а n.; pl. телá, тел, телáм.* **1.** *(fiz. mat. astr.)* corp; *геометрúческое* ~ corp geometric; *небéсное* ~ corp ceresc; astru; *инорóдное* ~ corp eterogen, corp străin. **2.** trup, corp; *чáсти ~а* părțile corpului; *дрожáть всем ~ом* a tremura din tot trupul ◇ *(mil.) ~ орýдия* țeava tunului; *быть прéданным душóй и ~ом* a fi devotat trup și suflet; *спасть с ~а* a slăbi; *войтú в* ~ a se îngrășa; *держáть когó-л. в чёрном ~е* a se purta vitreg cu cineva; *éле-éле душá в ~е* abia își mai trage sufletul.

телогрéйка, *-и f.* pieptar, bundă; pufoaică.

телодвижéние, *-я n.* mișcare, mișcare a corpului.

телосложéние, *-я n. sg.* conformație/constituție a corpului; *стрóйное* ~ trup zvelt.

телохранúтель, *-я m. (înv.)* soldat din corpul de gardă (al cuiva).

тёлочка, *-и f. v. телýшка.*

телýшка, *-и f. dim.* vițelușă, junculiță, juncuță.

тéльник, *-а m.* maiou, flanelă.

тельня́шка, *-и f. (pop.)* flanelă/maiou de marinar.

тéльце, *-а n. dim. (biol.)* corpuscul.

теля́тин|а, *-ы f. sg.* carne de vițel; *жаркóе из ~ы* friptură de vițel.

теля́тник[1], *-а m.* staul, grajd, țarc pentru viței.

теля́тник[2], *-а m.* vițelar, îngrijitor de viței.

теля́тница, *-ы f.* îngrijitoare de viței.

теля́ч|ий *adj.* de vițel; *~ьи котлéты* cotlete de vițel ◇ *(iron.) ~ востóрг* entuziasm naiv, zburdălnicie, zbenguială; *~ьи нéжности* alintări prostești.

тем *conj.* cu *comp.* cu atît; *он был ~ упóрнее* era cu atît mai perseverent/mai îndîrjit ◇~ *бóлее* cu atît mai mult; ~ *лýчше* cu atît mai bine; ~ *не мéнее* totuși, cu toate acestea: *(prov.) чем дáльше в лес, ~ бóльше дров* cu cît mai afund intri în pădure, cu atît de mai multe lemne dai.

тéм|а, *-ы f.* **1.** teamă, subiect; *перейтú к другóй ~е* a trece la o altă temă (la un alt subiect); *отклоня́ться от ~ы* a se abate de la subiect. **2.** temă muzicală, motiv muzical fundamental; ~ *с вариáциями* temă cu variațiuni. **3.** *(lingv.)* temă.

темáтика, *-и f. sg.* tematică.

тематúческий *adj.* tematic; ~ *план* plan tematic; ~ *глагóл* verb tematic; ~ *глáсный* vocală tematică.

тембр, *-а m.* timbru; *прия́тный ~ гóлоса* timbru plăcut al vocii; *(lingv.) ~ глáсного* timbrul vocalei.

тéмбров|ый *adj.* de timbru; *(lingv.) ~ая корреля́ция* corelație de timbru.

темени|óй *adj. (anat.)* parietal; *~áя кость* os parietal.

тéмень, *-и f.* întuneric beznă.

темля́к, *-á m. (mil.)* dragon *(la sabie)*.

тёмная, *-ой f. (înv.)* carceră.

темнé|ть, *-éет vb. ipf.* **1.** *(pf. потемнéть)* a se închide la culoare, a se întuneca; *нéбо ~ет* cerul se întunecă; *(fig.) у меня́ ~ет в глазáх* mi se face negru în fața ochilor. **2.** *(pf. потемнéть* și *стемнéть) impers.* a se întuneca, a amurgi; a se înnopta; *~ет* se întunecă; **3.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare neagră)*.

темнéться, *-éется vb. ipf.* a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare neagră)*.

темнúть, *-ню́, -нúшь vb. ipf. acuz.* a întuneca, a face mai închis, a umbri.

темнúца, *-ы f. (înv.)* temniță, închisoare, pușcărie.

темнúчный *adj. (înv.)* de temniță; ~ *мрак* întuneric de temniță.

темнó *pred. impers.* e întuneric; *на дворé* ~ afară este întuneric ◇ ~ *в*

глазáх se face negru în fața ochilor; ~, *хоть глаз вы́коли* e întuneric beznă; e întuneric de-ți bagi degetele în ochi.

темноволóсый *adj.* cu păr de culoare închisă.

темновáтый *adj.* puțin cam întunecat, cam închis *(despre culoare)*, cam întunecos.

тёмно-жёлтый *adj.* galben-închis.

тёмно-зелёный *adj.* verde-închis.

темнокóжий *adj.* negricios, brunet, tuciuriu.

тёмно-крáсный *adj.* roșu-închis.

тёмно-рýсый *adj.* castaniu.

тёмно-сéрый *adj.* cenușiu-închis.

тёмно-сúний *adj.* albastru-închis.

тёмно-фиолéтовый *adj.* violet-închis.

темнот|á, *-ы́ f. sg.* **1.** întunecime, întuneric; *ночнáя* ~ întunericul nopții; *в ~é* în întuneric; *до наступлéния ~ы́* înainte de a se întuneca, înainte de a se lăsa întunericul. **2.** *(fig.)* ignoranță, înapoiere culturală.

тёмн|ый *adj.* **1.** întunecat, întunecos, cufundat în întuneric; *~ая кóмната* cameră întunecoasă. **2.** închis *(la culoare)*, aproape negru; *~ые вóлосы* păr închis la culoare. **3.** *(нея́сный)* neclar, nelămurit, obscur; ~ *смысл* sens neclar. **4.** *(fig.)* trist, întunecat; *с ~ым от гóря лицóм* cu fața întunecată de durere. **5.** *(подозрúтельный)* suspect, dubios, obscur, tenebros; *~ые делá* afaceri tenebroase. **6.** *(невежественный)* incult, înapoiat; *~ые лю́ди* oameni inculți. **7.** *~ая, -ой f. (înv.)* carceră ◇ *~ы́м-темнó* (e) întuneric beznă; *(fig.) ~ое пятнó* punct negru, pată *(în viața cuiva)*.

темп, *-а m.* **1.** tempo, ritm, cadență; *потéря ~а* pierderea ritmului; ~ *нарастáния* viteză/ritm de creștere. **2.** *(fig.)* ritm; *в ускóренном ~е* în ritm accelerat ◇ *горя́чие ~ы* ritm accelerat; *набрáть ~ы* a accelera ritmul.

тéмпер|а, *-ы f.* și *indecl. (arte)* tempera.

темперáмент, *-а m.* temperament; *ю́жный* ~ temperament meridional.

темперáментный *adj.* cu temperament, plin de temperament, pasionat.

температýр|а, *-ы f.* temperatură; ~ *кипéния* temperatură de fierbere; ~ *замерзáния* temperatură de înghețare; ~ *застывáния* temperatura de congelare; *критúческая* ~ temperatură critică; *отрицáтельная* ~ temperatură negativă/sub 0°; *нормáльная* ~ temperatură normală; *повы́шенная* ~ temperatură ridicată; *понúженная* ~ temperatură scăzută; *нúзкая* ~ temperatură joasă; *мéрить ~у* a lua/a măsura temperatura.

температýрить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a avea temperatură, a face febră.

температýрный *adj.* de temperatură.

темперáция, *-и f. sg. (muz.)* temperație, acordare.

темпорáльный *adj. (lingv.)* temporal.

темь, *-и f. sg.* întuneric, întunecime, beznă.

тéмя, *-мени n. sg.* creștetul capului, moalele capului ◇ *вбить в ~ комý-л.* a-i băga cuiva în cap; a-i turna în cap cu pîlnia.

тенáкль, *-я m. (tipogr.)* port-manuscris, tenaclu.

тенденциóзно *adv.* (în mod) tendențios, cu tendință.

тенденциóзность, *-и f. sg.* tendențiozitate, caracter tendențios.

тенденциóзный *adj.* tendențios.

тендéнция, *-и f.* tendință.

тéндер, *-а m.* **1.** *(ferov.)* tender. **2.** *(mar.)* cuter.

тенев|óй *adj.* **1.** *(находящийся в тени)* umbrit, umbros, de umbră; *~áя сторонá ýлицы* partea umbrită a străzii. **2.** *(fig.) (отрицательный)* negativ.

теневынóсливость, *-и f.* rezistență la umbră.

тенёта, *-ёт pl. (înv.)* **1.** mreajă, plasă, rețea, cursă; *попáсть в* ~ a cădea într-o cursă, a se prinde în laț. **2.** *(pop.)* pînză de păianjen.

тенúстость, *-и f. sg.* loc umbrit, umbră deasă.

тенúст|ый *adj.* umbros, cu umbră multă; ~ *сад* grădină umbroasă.

тенк, *-а m. (tehn.)* tanc; rezervor.

тéннис, *-а m. sg.* tenis ◇ *настóльный* ~ tenis de masă, ping-pong.

теннисúст, *-а m.* jucător de tenis.

тéнниска, *-и f.* tricou de tenis.

тéннисн|ый *adj.* de tenis; *~ая плóщадка* teren de tenis.

тéнор, *-а m. (muz.)* glas/voce de tenor; *петь ~ом* a cînta cu voce de

tenor; *лири́ческий* ~ voce de tenor liric. **2.** tenor *(cîntăreț)*.

тенори́ст, *-а m. (inv.) v.* *тéнор*

тенорóв|ый *adj. (muz.)* de tenor, al tenorului; *~ая пáртия* partea tenorului.

тент, *-а m.* tendă, coviltir; prelată; umbrar.

тен|ь, *-и f.* **1.** umbră; *сидéть в ~и́* a sta la umbră; *(fig.) держáться в ~и́* a se ține în umbră; *свет и ~* lumină și umbră *(în pictură)*. **2.** siluetă, umbră. **3.** *(fig.)* umbră, urmă; *ни ~и сомнéния* nici o umbră de îndoială; *ни ~и прáвды* nici urmă de adevăr. **4.** *(fig.)* fantomă; *~и прóшлого* fantomele trecutului ◇ *боя́ться сóбственной ~и* a-i fi frică și de propria umbră; *однá ~ остáлась (от когó-л.)* a rămas doar o umbră (din cineva); *брóсить ~ на когó-л.* a arunca o bănuială asupra cuiva; *быть/сдéлаться ~ью когó-л.* a fi umbra cuiva; *наводи́ть ~ на вóду* a face să se șteargă urmele; *наводи́ть ~ на плетéнь* sau *наводи́ть ~ на я́сный день* a) a încurca/ a complica lucrurile; b) a umbla cu fofîrlica; *остáться в ~и́* a rămîne în umbră; *ходи́ть как ~* a rătăci ca o umbră.

теогóния, *-и f. sg. (mitol.)* teogonie.

теодицéя, *-и f. sg. (fil.)* teodicee.

теодоли́т, *-а m. (tehn.)* teodolit.

теократи́ческий *adj.* teocratic; *~ строй* regim teocratic.

теокрáтия, *-и f. sg.* teocrație.

теологи́ческий *adj.* teologic.

теолóгия, *-и f. sg.* teologie.

теорéм|а, *-ы f. (mat.)* teoremă; *доказáть ~у* a demonstra o teoremă; *пифагóрова ~* teorema lui Pitagora.

теоретизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a teoretiza.

теорéтик, *-а m.* teoretician.

теорети́чески *adv.* (în mod) teoretic.

теорети́ческий *adj.* teoretic, de teoretician; *~ вы́вод* concluzie teoretică.

теорети́чность, *-и f. sg. (peior.)* exces de teoretizare; caracter teoretic.

теорети́чный *adj. (peior.)* teoretic; speculativ.

теóри|я, *-и f.* teorie, învățătură; *~ познáния* teoria cunoașterii; *(fiz.) ~ относи́тельности* teoria relativității; *áтомная ~* teoria atomică; *(mat.) ~ вероя́тности* calculul probabilităților; *(fiz.) атомисти́ческая ~* teorie atomistică; *(ec.) ~ воспроизвóдства* teoria reproducției; *~ информáции* teoria informației; *(biol.) онтогенети́ческая ~* teoria ontogenetică.

теософи́ческий *adj. (fil.)* teozofic.

теосóфия, *-и f. sg. (fil.)* teozofie.

тепéрешний *adj.* de acum, de azi, din zilele noastre, actual, contemporan.

тепéрь *adv.* acum, în prezent, imediat.

тёпленьк|ий *adj.* călduț, căldicel ◇ *~ое местéчко* locșor călduț/de pricopseală.

теплé|ть, *-éет vb. ipf. (pf. потеплéть)* a se face cald; a se încălzi.

тéплиться, *-ится vb. ipf.* a licări, a arde încet, a lumina slab, a pîlpîi.

тепли́ца, *-ы f.* seră.

тепли́чн|ый *adj.* de seră; *~ые цветы́* flori de seră ◇ *(fig.) ~ое растéние* om plăpînd/firav, om crescut în vată.

тепл|ó[1], *-á n. sg.* căldură; *сидéть в ~é* a sta la căldură; *семь грáдусов ~á* plus șapte grade.

теплó[2] **1.** *adv.* cald, călduros; *одéться ~* a se îmbrăca călduros. **2.** *adv. (fig.)* cordial, cu căldură; *~ встрéтить когó-л.* a întîmpina pe cineva cordial, cu căldură. **3.** *pred. impers.* e cald; *мне ~* mi-e cald; *сегóдня ~* azi e cald.

теплова́тый *adj.* călduț, căldicel, potrivit de cald.

тепловóз, *-а m. (ferov.* locomotivă*)* diesel.

теплов|óй *adj. (fiz.)* de căldură, termic, caloric; *~ луч* rază de căldură; *~áя электри́ческая стáнция* uzină termoelectrică; *~áя энéргия* energie calorică; *~óе хозя́йство* totalitatea instalațiilor termice ◇ *(med.) ~ удáр* șoc termic.

тепловыделéние, *-я n.* degajare de căldură.

тепловыделя́ющий *adj.* exoterm.

тепловынóсливость, *-и f.* rezistență la căldură.

теплоёмкость, *-и f. sg. (fiz.)* capacitate termică/calorică; *удéльная ~* căldură specifică.

теплозатрáта, *-ы f. (tehn.)* consum de căldură.

теплоизлучéние, *-я n.* radiație termică.

теплоизоляциóнный *adj.* termoizolant.

теплоизоля́ция, *-и f. sg. (tehn.)* izolație termică.

теплокрóвные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* animale cu sînge cald.

теплолюби́вый *adj. (bot.) (zool.)* termofil, iubitor de căldură.

тепломéр, *-а m. (fiz.)* calorimetru.

теплонапряжённый *adj.* solicitat termic.

теплонепроницáемый *adj. (fiz.)* calorifug, izolant termic, rău conducător de căldură.

теплоноси́тель, *-я m. (fiz.)* purtător de căldură, agent termic.

теплообмéн, *-а m.* schimb de căldură.

теплоодéжда, *-ы f. (constr.)* izolație termică; îmbrăcăminte de izolație termică.

теплоотдáча, *-и f.* cedare de căldură.

теплопередáча, *-и f. sg. (fiz.)* transfer de căldură.

теплопотéря, *-и f.* pierdere de căldură.

теплопровóд, *-а m.* calorifer; conducte de calorifer.

теплопровóдност|ь, *-и f. sg. (fiz.)* conductibilitate termică/ calorică; termoconductibilitate.

теплопровóдный *adj. (fiz.)* termoconductibil, bun conducător de căldură.

теплопрозрáчность, *-и f. sg. (fiz.)* diatermanitate.

теплопрозрáчный *adj. (fiz.)* deaterman, diatermic.

теплопроизводи́тельность, *-и f.* putere calorică.

теплорассéяние, *-я n. (tehn.)* împrăștiere/dispersie termică.

теплорóдный *adj. (tehn.)* caloric.

теплостóйкий *adj. (tehn.)* termostabil.

теплот|á, *-ы́ f. sg.* **1.** *(fiz.)* căldură; *скры́тая ~* căldură latentă; *удéльная ~* căldură specifică; *едини́ца ~ы́* calorie; *~ горéния* căldură de ardere/de combustie; *~ испарéния* căldură de evaporare; *лучи́стая ~* căldură radiantă; *~ распáда* căldură de dezagregare/ de descompunere; *~ плавлéния* căldură de topire. **2.** *(fig.)* căldură, cordialitate; *говори́ть о ком-л. с ~óй* a vorbi despre cineva cu căldură.

теплотвóрность, *-и f. sg. (fiz.)* putere calorică, capacitate calorică.

теплотвóрн|ый *adj. (fiz.)* calorific, caloric; *~ая спосóбность* capacitate calorică, putere calorică.

теплотéхник, *-а m.* termotehnician.

теплотéхника, *-и f. sg.* termotehnică.

теплотехни́ческий *adj.* termotehnic.

теплоустóйчивость, *-и f. (tehn.)* stabilitate termică.

теплофикациóнный *adj. (tehn.)* cu încălzire centrală, termoficat, referitor la încălzirea cu aburi.

теплофикáция, *-и f. sg. (tehn.)* termoficare.

теплофици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a termofica, a instala încălzirea cu aburi.

теплохóд, *-а m. (mar.)* motonavă; *речнóй ~* motonavă fluvială; *пассажи́рский ~* motonavă de pasageri.

теплоцентрáль, *-и f.* termocentrală.

теплоэлектростáнция, *-и f.* centrală/ stație termoelectrică.

теплоэлектроцентрáль, *-и f.* centrală termoelectrică.

теплоэнергéтика, *-и f.* termoenergetică.

теплу́шка, *-и f.* vagon de marfă adaptat pentru transportul oamenilor.

тёпл|ый *adj.* **1.** cald, călduros, termal; *~ая погóда* vreme caldă, vreme blîndă; *~ые чулки́* ciorapi călduroși; *~ые истóчники* izvoare calde/termale. **2.** încălzit, cu încălzire; *~ая избá* casă încălzită. **3.** *(сердечный)* cald, călduros, prietenos, cordial; *~ приём* primire călduroasă; *~ые словá* cuvinte calde; *~ые тонá* tonuri/ culori calde/plăcute ◇ *(peior.) ~ая компáния* gașcă, bandă; *~ое местéчко* o slujbuliță bună, loc de pricopseală; *сказáть пáру ~ых слов* a spune cîteva vorbe usturătoare.

теплы́нь, *-и f. sg.* vreme călduroasă/ blîndă.

терапéвт, *-а m.* medic de boli interne, internist.

терапевти́ческий *adj. (med.)* terapeutic.

терапи́я, *-и f. sg. (med.)* terapie.

тератологи́ческий *adj. (biol. arte)* teratologic, de teratologie; *~ кабинéт* cabinet de teratologie; *~ орнáмент* ornament teratologic.

тератолóгия, *-и f. sg. (biol. arte)* teratologie.

те́рбий, *-я m. sg. (chim.)* terbiu.

тереби́ть[1], *-блю́, -би́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a trage; ~ *во́лосы* a trage de păr; ~ *за пла́тье* a trage de rochie. **2.** *(fig.)* a sîcîi, a necăji, a nu lăsa (pe cineva) în pace; ~ *кого́-л. вопро́сами* a sîcîi pe cineva cu întrebări.

тереби́ть[2], *-блю́, -би́шь vb. ipf. (pf. вы́теребить) acuz. (agr.)* a recolta prin smulgere, a smulge; ~ *лён* a smulge in.

тербле́ние, *-я n. sg. (agr.)* recoltare prin smulgere, smulgere; ~ *льна́* smulgerea inului.

те́рем, *-а; pl. -а m. (ist.)* foișor.

тере́ть, *тру, трёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a freca; ~ *глаза́* a se freca la ochi. **2.** a răzui, a rade; ~ *хрен* a rade hreanul. **3.** a curăța, a lustrui; ~ *парке́т во́ском* a lustrui parchetul cu ceară. **4.** *(измельчать)* a fărîmița frecînd, a fărîma; ~ *таба́к* a fărîmița tutunul frecîndu-l. **5.** a roade; *сапо́г трёт но́гу* cizma mă roade la picior.

тере́ться, *трусь, трёшься vb. ipf.* **1.** *(pf. потере́ться)* a se freca; ~ *полоте́нцем* a se freca cu un prosop. **2.** a se freca unul de altul. **3.** *(fig. fam.)* a se ține scai (de cineva). **4.** *(pf. потере́ться) (pop.)* a se învîrti, a trăi mult într-un anumit mediu; a frecventa.

терза́ние, *-я n.* **1.** *sg.* chinuire, torturare. **2.** chin, caznă, tortură.

терза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a sfîșia, a rupe în bucăți. **2.** *(fig.)* a chinui, a sfîșia, a tortura.

терза́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se frămînta, a se zbuciuma, a se chinui; ~ *угрызе́ниями со́вести* a fi chinuit de remușcări; ~ *сомне́ниями* a fi chinuit de îndoieli.

тёрк|а, *-и f.* **1.** răzătoare; *натере́ть хре́ну на ~е* sau *~ой* a rade hrean pe răzătoare sau la răzătoare. **2.** *(agr.)* batoză, mașină de dezghiocat trifoi.

те́рма, *-ы f.* sursă termală; termă.

терма́льный *adj.* termal.

те́рмин, *-а m.* termen, noțiune, cuvînt; *техни́ческий* ~ termen tehnic; *специа́льные ~ы* termeni speciali, terminologie de specialitate.

терминати́вный *adj. (gram.)* terminativ; ~ *вид* aspect terminativ.

термино́лог, *-а m.* terminolog; specialist în probleme de terminologie.

терминологи́ческий *adj.* terminologic, de terminologie; ~ *слова́рь* dicționar terminologic.

терминоло́гия, *-и f.* terminologie; *граммати́ческая* ~ terminologie gramaticală; *нау́чная* ~ terminologie științifică.

терми́т[1], *-а m. (chim. tehn.)* termit.

терми́т[2], *-а m. (entom.)* termită.

терми́тн|ый *adj. (chim. tehn.)* cu/de termit; *~ая бо́мба* bombă cu termit; *~ая сва́рка* sudare cu termit, sudare prin aluminotermie.

терми́ческ|ий *adj. (fiz. tehn.)* termic; *~ая обрабо́тка мета́ллов* tratamentul termic al metalelor.

термоакти́вный *adj.* termoactiv.

термобаро́метр, *-а m.* barometru tehnic.

термобатаре́я, *-и f. (el.)* termopilă.

термовыключа́тель, *-я m.* întrerupător termic.

термогенера́тор, *-а m. (tehn.)* termogenerator

термогра́мма, *-ы f. (met.)* termogramă.

термо́граф, *-а m. (met. tehn.)* termograf.

термодина́мика, *-и f. sg. (fiz.)* termodinamică.

термодинами́ческий *adj. (fiz.)* termodinamic.

термоизоля́тор, *-а m. (tehn.)* termoizolator.

термоизоляцио́нный *adj.* termoizolant.

термоизоля́ция, *-и f. sg. (fiz. tehn.)* termoizolare, izolare termică.

термокера́мика, *-и f.* ceramică termică, termoceramică.

термокомпре́ссор, *-а m. (tehn.)* termocompresor.

термокра́ска, *-и f. (tipogr.)* cerneală termică.

термола́мпа, *-ы f. (tehn.)* termolampă.

термо́метр, *-а m.* termometru; *рту́тный* ~ termometru cu mercur; *водоро́дный* ~ termometru cu hidrogen; *спиртово́й* ~ termometru cu alcool; *электро́нный* ~ termometru electronic; *поста́вить больно́му* ~ a lua bolnavului temperatura.

термоме́трия, *-и f. sg. (fiz.)* termometrie, măsurarea temperaturii.

термообрабо́тка, *-и f.* tratament termic.

термопа́ра, *-ы f. (fiz.)* cuplu termoelectric, termocuplu, termoelement.

термореакти́вный *adj.* termoreactiv.

терморегуля́тор, *-а m. (fiz.)* termoregulator, regulator termic.

терморегуля́ция, *-и f. (fiz.)* reglare termică.

те́рмос, *-а m.* termos.

термосва́рка, *-и f. (tehn.)* termosudură, sudură termică.

термосифо́н, *-а m.* termosifon.

термоско́п, *-а m. (fiz.)* termoscop.

термоста́т, *-а m. (tehn.)* termostat.

термотерапи́я, *-и f. sg. (med.)* termoterapie.

термофи́зика, *-и f. (fiz.)* termofizică.

термохи́мия, *-и f. sg.* termochimie.

термоэлектри́ческий *adj.* termoelectric.

термоэлектри́чество, *-а n. sg.* termoelectricitate.

термоэлеме́нт, *-а m. (fiz.)* termoelement, element termoelectric; termocuplu.

термоя́дерн|ый *adj.* termonuclear; *~ая реа́кция* reacție termonucleară; *~ое ору́жие* armă termonucleară.

те́рмы, *терм pl.* **1.** *(ist.)* terme *(băi publice)*. **2.** izvoare termale.

тёрн, *-а m. (bot.)* **1.** porumbar, mărăcine. **2.** *col.* porumbe.

те́рние, *-я n. (înv.)* **1.** mărăcini, spini. **2.** ghimpe, spin.

терни́стый *adj. (înv.)* ghimpos, spinos, de mărăcini, de ghimpi; *(fig.)* ~ *путь* cale spinoasă.

терно́вник, *-а m. (bot.)* **1.** *(куст)* porumbar, mărăcine. **2.** *(плод)* porumbă, scoroambă.

терно́в|ый *adj.* de porumbar; de spini; *~ые шипы́* spini ◇ *(fig.) (înv.)* ~ *вене́ц* cunună de spini, mucenicie, martiriu.

тернosли́ва, *-ы f. (bot.)* porumbar.

тёрочный *adj.* ras, răzuit.

терпели́во *adv.* cu răbdare.

терпели́вость, *-и f. sg.* răbdare.

терпели́вый *adj.* răbdător.

терпе́ни|е, *-я n. sg.* răbdare; *запасти́сь/вооружи́ться ~ем* a se înarma cu răbdare; *потеря́ть* ~ a pierde răbdarea; *злоупотребля́ть чьим-л. ~ем* a abuza de răbdarea cuiva; *вы́йти из ~я* a-și ieși din fire; *вы́вести кого́-л. из ~я* a scoate pe cineva din răbdări ◇ ~ *и труд всё перетру́т* cu răbdare și tăcere se face agurida miere.

терпенти́н, *-а n. sg. (chim.)* terebentină.

терпенти́нн|ый *adj. (chim.)* de terebentină.

терпенти́новый *adj. v. терпенти́нный.*

терпе́ны, *-ов pl. (chim.)* terpene.

терпе́ть, *терплю́, те́рпишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau fără *compl.* a răbda, a îndura; ~ *боль* a răbda durerea; ~ *лише́ния* a îndura lipsuri. **2.** *acuz. (допускать, сносить)* a tolera, a suporta, a îngădui; *он не те́рпит возраже́ний* nu suferă să fie contrazis. **3.** *(pf. потерпе́ть) acuz. (испытывать неудачу)* a încerca, a suferi; ~ *пораже́ние* a suferi o înfrîngere; ~ *круше́ние* a suferi un naufragiu; a suferi un accident *(de tren)* ◇ *вре́мя (не) те́рпит* (nu) avem timp, (nu) se mai poate aștepta; *бума́га всё ~ит* hîrtia suportă orice; hîrtia rabdă; de scris se poate scrie orice; *не ~ кого́-л.* a nu suferi pe cineva, a nu-l avea la inimă.

терпе́ться, *те́рпится vb. ipf. impers. dat.* cu *negație* a avea răbdare, a putea răbda.

терпи́мо *adv.* **1.** *(сносно)* suportabil. **2.** cu îngăduință, tolerant, în mod îngăduitor.

терпи́мост|ь, *-и f. sg.* toleranță, îngăduință ◇ *(înv.) дом ~и* casă de toleranță, bordel.

терпи́м|ый *adj.* **1.** suportabil; acceptabil, tolerabil; *~ое явле́ние* fenomen suportabil. **2.** îngăduitor, indulgent, tolerant; *~ое отноше́ние к чему́-л.* atitudine îngăduitoare față de ceva.

те́рпк|ий *adj.* **1.** astringent, stifos; acru, aspru; ~ *вкус* gust astringent. **2.** *(fig.)* aspru, dur, greu.

те́рпкость, *-и f. sg.* astringență, acrime, strepezeală.

террако́та, *-ы f. sg.* teracotă.

террако́товый *adj.* de teracotă.

терра́рий, *-я m.* terarium.

терра́риум, *-а m. v. терра́рий*

терра́с|а, -ы *f.* **1.** terasă, pridvor, cerdac, balcon. **2.** *(geogr.)* terasă, tăpşan.
террасирование, -я *n.* terasare *(a versantelor)*.
территориа́льн|ый *adj.* teritorial; ~ые *во́ды* ape teritoriale; *(mil.)* ~ые *ча́сти* trupe teritoriale.
террито́рия, -и *f.* teritoriu; *национа́льная* ~ teritoriu naţional; *неотъе́млемая* ~ teritoriu inalienabil; *нейтра́льная* ~ teritoriu neutru.
терро́р, -а *m.* teroare.
терроризи́ровать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a teroriza.
террори́зм, -а *m. sg.* terorism.
терроризова́ть, -зу́ю, -зу́ешь *vb. pf.* şi *ipf. v.* *терроризи́ровать*
террори́ст, -а *m.* terorist.
террористи́ческий *adj.* terorist.
тёртый **1.** *p.t.p.* de la *тере́ть*. **2.** *adj.* frecat; fărîmiţat, ras; ~ *таба́к* tutun frecat ◇ ~ *кала́ч* (om) trecut prin ciur şi prin dîrmon, Stan-păţitul.
терце́т, -а *m.* **1.** *(muz.)* terţet; trio. **2.** *(lit.)* terţet, terţină.
терци́на, -ы *f.* *(lit.)* terţină.
те́рция, -и *f.* **1.** *(muz.)* terţă; *бо́льшая* ~ terţă majoră; *ма́лая* ~ terţă minoră. **2.** *(tipogr.)* terţia.
терье́р, -а *m.* terier, foxterier *(rasă de cîini)*.
теря́ть, -я́ю, -я́ешь *vb. ipf.* *(pf. потеря́ть)* **1.** *(pf.* şi *утеря́ть) acuz.* a pierde, a rătăci ~ *ключи́* a pierde cheile; ~ *де́ньги* a pierde banii. **2.** *(fig.) acuz.* a pierde; ~ *слух* a pierde auzul; ~ *терпе́ние* a pierde răbdarea; ~ *дру́га* a pierde un prieten; ~ *наде́жду* a pierde speranţa. **3.** *acuz.* sau *acuz.* cu *на* + *prepl.* a pierde, a irosi, a păgubi; ~ *вре́мя* a pierde timpul; ~ *на како́м-л. де́ле* a pierde într-o afacere ◇ *ему́ не́чего* ~ nu are nimic de pierdut; ~ *из ви́ду кого́-л.* a pierde pe cineva din vedere; *не* ~ *головы́* a nu-şi pierde capul; ~ *в ве́се* a pierde în greutate; ~ *в чьих-л. глаза́х* a pierde în ochii cuiva, a scădea în ochii cuiva *(jur.)* ~ *си́лу* a expira *(despre un act legislativ etc.)*; ~ *по́чву под нога́ми* a-i fugi terenul de sub picioare; *мне не́чего* ~ ce-am avut şi ce-am pierdut.
теря́|ться, -я́юсь, -я́ешься *vb. ipf.* **1.** *(pf. потеря́ться)* a se pierde, a se rătăci; a dispărea; *ве́щи* ~ются lucrurile se pierd; ~ *в толпе́* a se pierde în mulţime. **2.** *(pf. потеря́ться)* a slăbi, a scădea; *к ста́рости* ~ется *па́мять* la bătrîneţe memoria slăbeşte. **3.** a păli, a fi neînsemnat. **4.** *(pf. потеря́ться) (fig.)* a se pierde, a se zăpăci, a se fîstîci ◇ *(fig.)* ~ *в дога́дках/в предположе́ниях* a se pierde în presupuneri/în prezumţii.
тёс, -а *m.* *(-у) m. sg. col.* cherestea, scînduri subţiri.
теса́к, -а́ *m.* **1.** *(ist. mil.)* tesca *(sabie-baionetă)*. **2.** *(плотничный)* bardă.
теса́ние, -я *n. sg. v.* *тёска*.
тёсаный *adj.* cioplit.
теса́ть, *тешу́, те́шешь vb. ipf. (pf. вы́тесать) acuz.* **1.** a ciopli. **2.** a despica; ~ *до́ски* a despica lemnul pentru scînduri ◇ *кому́-л. хоть кол на голове́ теши́* încăpăţînat ca un catîr.
тесёмка, -и *f.* şiret, şnur, firet, panglică.
тесёмочн|ый *adj.* de şiret; de/din şireturi/fireturi; ~ое *произво́дство* producţie de şireturi, industrie de fireturi; ~ые *наши́вки* garnitură de fireturi.
тесёмчатый *adj.* în formă de şiret/de panglică ◇ ~ *глист* tenie.
теси́на, -ы *f.* scîndură cioplită.
тёска, -и *f. sg.* cioplire, cioplit.
тесло́, -а́ *n.* teslă.
тесни́н|а, -ы *f.* *(înv.)* defileu, pas, trecătoare, chei, strungă; *го́рные* ~ы chei, defileuri în munţi.
тесни́|ть, -ню́, -ни́шь *vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. стесни́ть)* a înghesui, a strînge, a apăsa; ~ *друг дру́га в толпе́* a se strivi unul pe altul în mulţime; *сапо́г* ~т *но́гу* cizma mă strînge la picior; *(fig.) мне грудь* ~т mă apasă în piept. **2.** *(fig.)* a oprima, a persecuta. **3.** *(pf. потесни́ть)* a sili să se retragă, a respinge, a împinge îndărăt; ~ *проти́вника* a sili pe duşman să se retragă.
тесни́ться, -ню́сь, -ни́шься *vb. ipf.* **1.** *(pf. стесни́ться)* a se înghesui; a se îmbulzi; ~ *у вхо́да* a se înghesui la intrare. **2.** *(fig.)* *(despre sentimente, gînduri)* a se îngrămădi; a copleşi.
те́сно **1.** *adv.* strîns, strîmt; ~ *сдружи́ться* a lega o prietenie strînsă. **2.** *pred. impers. dat.* e strîns, e strîmt; *в ваго́не* ~ în vagon e înghesuială.

теснова́тый *adj.* cam strîns, cam strîmt.
теснот|а́, -ы́ *f. sg.* lipsă de spaţiu, strîmtoare; *жить в* ~е́ a trăi înghesuit ◇ *в* ~е́ *да и не в оби́де* unde-i loc pentru unul, e loc şi pentru doi.
те́сн|ый *adj.* **1.** strîmt, îngust, neîncăpător; ~ *прохо́д* trecere îngustă; ~ая *кварти́ра* locuinţă mică/neîncăpătoare. **2.** *(despre haine, încălţăminte)* strîmt, îngust; ~ое *пла́тье* rochie strîmtă. **3.** strîns. **4.** *(fig.)* apropiat, intim ◇ *в* ~ом *смы́сле сло́ва* în sensul strict al cuvîntului.
тесо́вый *adj.* de/din scînduri subţiri.
тесситу́ра, -ы *f.* *(muz.)* textură.
тест, -а *m.* test; probă; *психологи́ческий* ~ test psihologic.
те́стер, -а *m.* *(tehn.)* aparat de încercat.
те́ст|о, -а *n. sg.* **1.** aluat, cocă; *меси́ть* ~ a frămînta aluatul; *ки́слое* ~ aluat dospit; *пре́сное* ~ aluat nedospit; *слоёное* ~ aluat în foi. **2.** *(constr.)* mortar; *цеме́нтное* ~ mortar de ciment ◇ *все из одного́* ~а sînt din acelaşi aluat, cum e sacul aşa-i şi peticul.
тестообра́зный *adj.* în formă de aluat/de pastă.
тесть, -я *m.* socru *(tatăl soţiei)*.
тесьма́, -ы́ *f. sg.* şiret, şnur, firet, panglică, galon.
тетани́я, -и *f. sg.* *(med.)* tetanie.
те́танус, -а *m. sg.* *(med.)* tetanos.
те́терев, -а *m.* *(ornit.)* cocoş de pădure, cocoş sălbatic, cocoş de munte, gotcan; *глухо́й* ~ gotcan; *(fig. pop.)* surd, fudul de urechi.
тетереви́ные, -ых *pl.* *(ornit.)* galinacee.
тетёрка, -и *f.* *(ornit.)* găină-de-munte, gotcă, găinuşă, găină sălbatică.
тете́р|я, -и *f.* **1.** *(reg.)* gotcan. **2.** *(fam. în expr.) глуха́я* ~ surd ca toaca, tare de urechi; *со́нная* ~ adormit, somnoros; *лени́вая* ~ leneş ◇ *(prov.) ме́тил в* ~ю, *а попа́л в сук* unde dai şi unde crapă; a nimeri ca Ieremia cu oiştea-n gard.
тетива́, -ы́ *f.* canat, otgon, coardă.
тётка, -и *f.* **1.** mătuşă. **2.** *(в обраще́нии)* ţaţă, tuşă, cumătră, leliţă, măicuţă ◇ *го́лод не* ~ foamea-i ciumă, nu mumă.
тетраго́н, -а *m.* *(geom.)* tetragon.
тетра́дка, -и *f.* caieţel, caiet; ~ *для рисова́ния* caiet de desen.
тетра́дь, -и *f.* caiet; *чернова́я* ~ maculator; ~ *в клéточку* caiet de aritmetică; *но́тная* ~ caiet de muzică; ~ *для рисова́ния* caiet de desen.
тетрало́гия, -и *f.* *(lit.)* tetralogie.
тетра́эдр, -а *m.* *(geom.)* tetraedru.
тётушка, -и *f.* mătuşică.
тётя, -и *f.* mătuşă, tanti ◇ *здра́вствуйте, я ва́ша* ~! tronc, marghioală!
те́фтели, -ей *pl.* chifteluţe.
техми́нимум, -а *m.* = *техни́ческий ми́нимум* minimum de cunoştinţe tehnice.
технадзо́р, -а *m.* = *техни́ческий надзо́р* supraveghere tehnică, control tehnic.
те́хник, -а *m.* **1.** tehnician. **2.** student la un institut tehnic.
те́хник|а, -и *f. sg.* **1.** tehnică; *а́томная* ~ tehnică atomică; *термоя́дерная* ~ tehnica termonucleară; ~ *безопа́сности* tehnica securităţii; *коммуна́льная* ~ tehnică urbanistică; *по после́днему сло́ву* ~и după ultimul cuvînt al tehnicii; *вое́нная* ~ tehnică militară; *музыка́льная* ~ tehnica muzicală; ~ *делопроизво́дства* tehnica lucrărilor de birou; *овладе́ть* ~ой a-şi însuşi tehnica. **2.** *col.* utilaj, material tehnic; *(mil.) боева́я* ~ material de război, armament.
те́хникум, -а *m.* şcoală medie tehnică; *лесно́й* ~ şcoală tehnică silvică.
техни́ческ|ий *adj.* tehnic; industrial; ~ие *нау́ки* ştiinţe tehnice; ~ие *зна́ния* cunoştinţe tehnice; ~ое *обору́дование* instalaţie tehnică; utilaj tehnic; ~ *дире́ктор* director tehnic; ~ *реда́ктор* tehnoredactor; ~ие *усло́вия* condiţii tehnice; ~ *те́рмин* termen tehnic; ~ *недосмо́тр* omisiune tehnică; ~ие *культу́ры* culturi tehnice.
техно́лог, -а *m.* tehnolog.
технологи́ческий *adj.* tehnologic, de tehnologie; ~ *проце́сс* proces tehnologic.
техноло́гия, -и *f. sg.* tehnologie; ~ *мета́ллов* tehnologia metalelor.
техноpу́к, -а *m.* = *техни́ческий руководи́тель* conducător tehnic, director tehnic.

техотде́л, *-а т.* = *техни́ческий отде́л* serviciul tehnic.

техперсона́л, *-а т. sg.* = *техни́ческий персона́л* personal tehnic; cadre tehnice.

техре́д, *-а т.* = *техни́ческий реда́ктор* tehnoredactor.

техсове́т, *-а т.* = *техни́ческий сове́т* consiliu tehnic.

техсоста́в, *-а т.* = *техни́ческий соста́в* personal tehnic.

тече́ни|е, *-я п.* **1.** *sg.* *(де́йствие)* curgere; scurgere; ~ *кро́ви* curgerea sîngelui. **2.** *sg.* *(fig.)* curs, mers; ~ *дел* mersul treburilor; ~ *собы́тий* cursul evenimentelor. **3.** *(ток, струя)* curent; cursul unei ape; *морски́е* ~*я* curenţi maritimi; ~ *реки́* cursul rîului; *тёплое* ~ curent cald; *вверх по* ~*ю* în susul apei; *вниз по* ~*ю* în josul apei; *плыть по* ~*ю* a pluti în josul apei; *(fig.)* a se lăsa dus de valurile vieţii; a trăi ca frunza pe apă; *(fig.)* *идти́ про́тив* ~*я* a merge contra curentului. **4.** *(fig.)* curent; tendinţă; *полити́ческие* ~*я* curente politice ◇ *в* ~ *дня* în cursul zilei; *с* ~*ем вре́мени* cu timpul, mai tîrziu.

те́чк|а, *-и f. sg. (biol.)* călduri, goană; *коро́ва в* ~*е* vacă în călduri, goniţă.

теч|ь [1], *течёт vb. ipf.* **1.** *(вытекать, сочиться)* a curge, a se scurge; a se prelinge, a şiroi; *кровь* ~*ёт из ра́ны* sîngele curge din rană/se prelinge din rană; *с него́ пот* ~*ёт* îi curg şiroaiele de sudoare. **2.** *(fig.)* a trece, a se scurge, a decurge; *вре́мя* ~*ёт бы́стро* timpul trece repede. **3.** a curge, a lăsa să treacă apa; *кры́ша* ~*ёт* curge prin acoperiş ◇ *у меня́ слю́нки теку́т* îmi lasă gura apă.

течь [2], *-и f.* curgere, infiltraţie, pierdere prin scurgere; spărtură.

те́шить, *-шу, -шишь vb. ipf. (pf. поте́шить) acuz.* a distra, a amuza, a înveseli, a bucura ◇ ~ *чье-л. самолю́бие* a măguli orgoliul cuiva; ~ *себя́ наде́ждами* a se hrăni cu speranţe.

те́ши|ться, *-шусь, -шишься vb. ipf. (pf. поте́шиться)* **1.** *instr.* a se amuza, a se distra, a se desfăta. **2.** *над* + *instr.* a zeflemisi, a persifla, a-şi bate joc de cineva ◇ *(prov.) чем бы дитя́ ни* ~*лось, лишь бы не пла́кало* facă ce-o şti copilul numai să nu plîngă; dă-i ceva să se joace numai să tacă; *(prov.) ми́лые браня́тся — то́лько те́шатся* cine se iubeşte se cicăleşte.

тёща, *-и f.* soacră *(mama soţiei)*.

тиами́н, *-а т. (biol.)* tiamină.

тиа́ра, *-ы f.* tiară; *па́пская* ~ tiară papală.

тибе́тский *adj.* tibetan.

тибе́тцы, *-ев pl.; sg. тибе́тец, -тца т.* tibetani, locuitori din Tibet.

ти́гель, *-гля т.* **1.** *(tehn.)* creuzet, oală de turnare. **2.** *(tipogr.)* tighel.

ти́гельн|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* de/cu creuzet; ~*ая сталь* oţel de creuzet; ~*ая печь* cuptor cu creuzet. **2.** *(tipogr.)* cu presă plană; ~*ая маши́на* maşină tighel.

тигр, *-а т.* tigru.

тигрёнок, *-нка т.* pui de tigru.

тигри́ца, *-ы f.* tigroaică.

тигро́вый *adj.* de tigru.

тик [1], *-а т. (med.)* tic; *не́рвный* ~ tic nervos.

тик [2], *-а т. (bot.)* teak.

тик [3], *-а т. (text.)* pînză de saltea, doc, dril.

ти́кание, *-я п. sg.* ticăit, tic-tac; ~ *часо́в* tic-tacul ceasului.

ти́кать, *-ает vb. ipf.* a ticăi, a bate tic-tacul.

тик-та́к *onomatopee* tic-tac.

ти́льда, *-ы f. (tipogr.)* tildă.

тимиа́н, *-а т. (bot.)* cimbrişor, cimbru-de-cîmp.

тимо́л, *-а т. sg. (chim.)* timol.

тимпа́н, *-а т.* **1.** timpan *(instrument muzical)*. **2.** *(arhit.)* timpan. **3.** *(anat.)* timpan.

тимья́н, *-а т. v. тимиа́н*

ти́н|а, *-ы f. sg.* **1.** plaur, plavie; alge, nămol, tină. **2.** *(fig.)* mocirlă, noroi, cloacă.

ти́нистый *adj.* de plaur; nămolos, tinos.

тинкту́ра, *-ы f. (farm.)* tinctură; ~ *йода* tinctură de iod.

тиоко́л, *-а т. sg. (farm.)* tiocol.

тип, *-а т.* **1.** tip, gen, model; ~ *автомоби́ля* model de automobil; ~ *дви́гателя* tip de motor; ~ *раке́ты* tip de rachetă. **2.** *(zool.)* specie. **3.** tip, individ; *стра́нный* ~ tip/individ ciudat; *хоро́ш* ~*!* bună poamă!

типа́ж, *-а́ т. (arte)* tip, personaj tipic.

типиза́ция, *-и f. sg.* tipizare.

типизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (lit., arte)* a tipiza.

типи́ческ|ий *adj.* **1.** tipic, caracteristic, specific; ~ *о́браз* personaj caracteristic; ~*ие явле́ния* fenomene tipice. **2.** tipizat, standardizat; ~*ие изде́лия* produse standardizate.

типи́чно *adv.* în mod tipic, caracteristic.

типи́чность, *-и f. sg.* caracter tipic, aspect tipic; tipic.

типи́чн|ый *adj.* tipic, caracteristic; ~ *слу́чай* caz tipic; ~*ые черты́* trăsături tipice/caracteristice.

типов|о́й *adj.* **1.** tipic, tip, model; ~ *до́говор* contract tip; ~ *прое́кт* proiect tip. **2.** tipizat, standardizat; ~*о́е изде́лие* produs standardizat.

типо́граф, *-а т.* **1.** tipograf *(lucrător)*. **2.** tipograf *(maşină)*.

типогра́фия, *-и f.* tipografie; *(înv.)* tiparniţă.

типогра́фск|ий *adj.* tipografic, de tipografie; ~*ое де́ло* artă tipografică, artă grafică, poligrafie.

типолитогра́фия, *-и f.* tipolitografie.

типолитографи́ческий *adj.* de tipolitografie, tipolitografic.

типологи́ческ|ий *adj.* tipologic, de tipologie; ~*ая классифика́ция языко́в* clasificarea tipologică a limbilor.

типоло́гия, *-и f. sg.* tipologie.

типу́н, *-а́ т. sg. (la păsări)* cobe, ţîfnă ◇ ~ *тебе́ на язы́к* puşchea pe limbă-ţi!

тир, *-а т.* poligon de tragere, sală de tir.

тира́да, *-ы f.* tiradă.

тира́ж, *-а́ т. sg.* **1.** tragere la sorţi a obligaţiilor împrumutului de stat; *вы́йти в* ~ a ieşi la tragere; *(fig.)* a ieşi din circulaţie, a fi scos din uz. **2.** tiraj; ~ *газе́ты* tirajul ziarului.

тира́н, *-а т.* tiran.

тира́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* a tiraniza.

тирани́ческий *adj.* tiranic.

тирани́я, *-и f. sg. v. тира́нство*

тира́нство, *-а п. sg.* tiranie.

тира́нствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. над* + *instr.* a tiraniza.

тире́ *п. indecl. (gram.)* liniuţă, cratimă.

тирс, *-а т. (mitol.)* tirs.

тис, *-а т. (bot.)* tisă.

ти́скальщик, *-а т. (tipogr.)* stereotipist.

ти́скать [1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. ти́снуть) acuz.* **1.** *(жать, давить)* a strînge; ~ *в объя́тиях* a strînge în braţe. **2.** *(запихивать куда-л.)* a ticsi.

ти́скать [2], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. ти́снуть) acuz. (tipogr.)* a imprima; ~ *загла́вие на корешке́ кни́ги* a imprima titlul pe cotorul unei cărţi.

ти́скаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pop.)* a se împinge, a se îmbrînci.

тиск|и́, *-о́в pl.* **1.** *(tehn.)* menghină; *зажа́ть в* ~ a strînge în menghină. **2.** *(fig.)* cleşte, jug; *быть в* ~*а́х* a fi strîns în cleşte.

тисне́ние *-я п.* **1.** *sg.* imprimare, gravare, stampare; gofrare; ~ *по ко́же* imprimare pe piele. **2.** *(изображение, узор)* desen imprimat; gravură.

тиснён|ый *adj.* imprimat, gravat, stampat; gofrat.

ти́снуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *ти́скать* [1]. **2.** *pf.* de la *ти́скать* [2].

тита́н [1], *-а т. sg. (chim.)* titan.

тита́н [2], *-а т. sg.* boiler, cazan mare *(de fiert apa)*.

тита́нистый *adj. (chim.)* de titan; ~ *железня́к* ilmenit.

титани́ческий *adj.* titanic, uriaş, gigantic.

ти́тло, *-а п.* titulă *(semn diacritic)*.

титр, *-а т.* **1.** text *(la filme)*. **2.** *(chim.)* titru.

титри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a titra.

титри́рование, *-я п. sg. (chim.)* titrare.

ти́тул, *-а т.* **1.** titlu de carte. **2.** copertă interioară, foaie de titlu.

титулова́ние, *-я п.* adresare după rang.

титуло́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *титулова́ть*. **2.** *adj.* cu titlu *(nobiliar)*.

титулова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a se adresa cuiva/a numi pe cineva după titlu/după rang/după grad; a intitula.

титулова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. ipf.* a avea titlul de ...; a se intitula.

ти́тульн|ый *adj.* de titlu; *(tipogr.)* ~ *лист* sau ~*ая страни́ца* foaie de

titlu ◇ *(ec.)* ~ *спи́сок* listă nominală de investiții.

титуля́рный *adj. (ist. în expr.)* ~ *сове́тник* consilier titular.

тиф, *-а m. (med.)* tifos; *брюшно́й* ~ febră tifoidă; *возвра́тный* ~ febră recurentă; *сыпно́й* ~ tifos exantematic.

ти́фдрук, *-а m. sg. (tiporg.)* tifdruc, tipărire la tifdruc.

тифлюпедаго́гика, *-и f. sg* tiflopedagogie *(metodă de predare pentru orbi).*

тифо́зн|ый *adj. (med.)* **1.** de tifos; ~ *больно́й* bolnav de tifos. **2.** **~ый,** *-ого m.* bolnav de tifos.

ти́х|ий *adj.* **1** ușor, scăzut, încet; dulce; ~ *го́лос* voce scăzută; ~ *звук* sunet ușor. **2.** *(спокойный)* liniștit, tăcut, tihnit, pașnic; ~ *ребёнок* copil liniștit; *~ая ночь* noapte liniștită; noapte tăcută. **3.** *(медленный)* încet, domol, agale; ~ *ход* mers agale ◇ *в ~ом о́муте че́рти во́дятся* apele liniștite sînt adînci; pisica blîndă zgîrie rău; ~ *ой са́пой* pe ascuns, pe furiș; ~ *час* ora somnului.

ти́хо 1. *adv. (негро́мко)* încet, încetișor; cu voce scăzută, în surdină; ~ *го́во́рить* a vorbi cu voce scăzută. **2.** *adv. (спокойно)* liniștit; *сиди́* ~ șezi liniștit. **3.** *adv. (медленно)* încet, domol; ~ *ходи́ть* a merge încet. **4.** *pred. impers.* e liniște; *стало́* ~ s-a făcut liniște.

тихомо́лком *adv.* în tăcere, pe tăcute, în surdină; pe furiș, fără zgomot, fără zarvă; *уйти́* ~ a pleca pe furiș.

тихо́нько *adv.* **1.** *(без шума)* încetișor, liniștit, fără zgomot. **2.** *(медленно)* ușurel, agale. **3.** *(тайком)* pe furiș.

тихо́н|я, *-и m.* și *f.* om spășit/potolit/smerit; *прики́дываться ~ей; смотре́ть ~ей* a-și da aere de om smerit, a face pe smeritul, a face pe mironosița.

тихоокеа́нский *adj.* al Oceanului Pacific, din Oceanul Pacific.

тихохо́дный *adj. (tehn.)* cu viteză redusă; cu mers lent.

ти́ше 1. *comp.* de la *adj. ти́хий* și de la *adv. ти́хо.* **2.** *interj.* liniște!, tăcere! ◇ *(prov.) быть ти́ше воды́, ни́же травы́* a nu crîcni; a fi ca un mielușel; ~ *е́дешь — да́льше бу́дешь* încet-încet, departe ajungi; graba strică treaba.

тишин/а́, *-ы́ f. sg.* liniște, tihnă, pace, tăcere; *соблюда́ть ~у́* a păstra liniștea; *наруша́ть ~у́* a tulbura liniștea; *водвори́ть ~у́* a face liniște; *мёртвая/гробова́я* ~ liniște desăvîrșită, liniște mormîntală; *ночна́я* ~ tăcerea nopții.

тишко́м *adv.* pe furiș, pe tăcute, în taină.

тиш|ь, *-и f. sg. v. тишина́; в ~и́* în liniște; departe de zgomot; *в ночно́й ~и́* în tăcerea nopții ◇ ~ *да гладь* liniște și pace.

тка́ный *adj.* țesut; ~ *ковёр* covor țesut.

ткань[1], *-и f.* **1.** țesătură, stofă; *шерстяна́я* ~ țesătură/stofă de lînă; *шёлковая* ~ țesătură de mătase; *бума́жная* ~ țesătură de bumbac; *ажу́рная* ~ țesătură ajurată; *ворсова́я* ~ țesătură pluș; *си́тцевая* ~ stambă; *непромока́емая* ~ țesătură impermeabilă; *льняна́я* ~ țesătură de in. **2.** *(fig.)* canava, osatură; ~ *рома́на* canavaua romanului.

ткань[2], *-и f. (anat. biol.)* țesut; *биологи́ческая* ~ țesut biologic; *соедини́тельная* ~ țesut conjunctiv; *мы́шечная* ~ țesut muscular.

ткань|ё, *-я́ n. sg.* **1.** *(действие)* țesut, țesere. **2.** *col. (ткань)* țesături, stofe.

тканьёв|ый *adj.* țesut, țesut în desene.

ткать, *тку, ткёшь vb. ipf. (pf. сотка́ть) acuz.* **1.** a țese, a împleti; ~ *полотно́* a țese pînză; ~ *паути́ну* a țese o pînză de păianjen. **2.** *(fig.)* a crea, a plăsmui.

тка́цк|ий *adj.* **1.** de țesut; ~ *стано́к* război de țesut; ~ *челно́к* suveică; ~ *ма́стер* țesător. **2.** **~ая,** *-ой f.* țesătorie, atelier de țesut.

тка́цко-пряди́льный *adj.* textil, referitor la filatură și țesătorie.

ткач, *-а́ m.* țesător.

тка́чество, *-а n. sg.* țesut, meșteșugul țesutului, tehnica țesutului.

ткачи́ха, *-и f.* țesătoare.

ткнуть, *ткну, ткнёшь vb. pf. (ipf. ты́кать*[1]*)*; ~ *кого́-л. но́сом во что-л.* a băga pe cineva cu nasul în ceva.

ткну́ться, *ткнусь, ткнёшься vb. pf. v. ты́каться (1)*

тлен, *-а m. sg. (înv.)* **1.** putrezire, putrefacție. **2.** putregai, putreziciune. **3.** *(fig.)* deșertăciune.

тле́ние, *-я n. sg.* **1.** putrezire, putrefacție, descompunere. **2.** ardere înăbușită/mocnită.

тле́нность, *-и f. sg. (înv.)* caracter trecător, nestatornicie, vremelnicie, zădărnicie, deșertăciune.

тле́нный *adj. (înv.)* supus putrezirii/putrefacției, pieritor, trecător, nestatornic.

тлетво́рность, *-и f. sg. (înv.)* **1.** putreziciune, spirit dizolvant. **2.** *(fig.)* influență dăunătoare.

тлетво́рный *adj.* **1.** pestilent, pestilențial; de putregai, de putreziciune. **2.** *(fig.)* demoralizator, dizolvant; dăunător, vătămător.

тлеть, *-е́ет vb. ipf.* **1.** *(гнить)* a putrezi, a se descompune. **2.** *(гореть без пламени)* a mocni, a arde înăbușit/fără flacără **3.** *(fig.)* a pîlpîi, a licări.

тле́ться, *-е́ется vb. ipf* **1.** a mocni, a arde înăbușit. **2.** *(fig.)* a pîlpîi a licări.

тли́ться, *-и́тся vb. ipf. (înv.)* a arde fără flacără, a arde înăbușit, a arde mocnit.

тля, *-и f. (entom.)* păduche de plantă/de frunze, păduchi verzi.

тмин, *-а m. sg. (bot.)* chimen, chimion.

тми́н/ный *adj.* de/cu chimen; *~ые семена́* semințe de chimen; *~ая во́дка* vodcă cu chimen.

то[1] *conj.* **1** atunci, apoi *(uneori nu se traduce)*; *е́сли по́здно, то не ходи́* dacă e tîrziu nu te duce; *е́сли так, то я согла́сен* dacă e așa, atunci sînt de acord. **2.** cînd, ba; *то тут, то там* ba aici, ba dincolo; *то одно́, то друго́е* ba una, ba alta. **3.** *(cu negația «не», mai rar cu partic..., «ли»)* sau, poate, fie, ori; *не то по тру́сости, не то по глу́пости* poate din lașitate, poate din prostie; *а то* a) că de nu...; căci astfel...; *спеши́, а то опозда́ешь* grăbește-te, căci altfel ai să întîrzii; b) dar/iar în realitate; c) *(întrebuințat la începutul unei replici cu sens de invitație cuviincioasă, de dorință sau de acord)* hai să!, ce-ar fi să poftești!; *а то бы ску́шали ещё* ce-ar fi să mai serviți!, *а то пое́ду* hai să plec; *да и то; и то* și încă; și pe deasupra; și ăla!; *оста́лся оди́н, и то плохо́й* a rămas unul și acela prost; *(а) не то* a) căci altfel; b) sau poate, dacă se va putea; *я приду́ ве́чером, а не то за́втра* voi veni deseară sau poate mîine; *то и де́ло* sau *то и знай* într-una, continuu, neîncetat; *то ли де́ло* d-apoi; cu totul altceva; nici nu se compară.

то[2] *nom. acuz. n.* de la *pron. тот* ◇ *и то сказа́ть* și într-adevăr trebuie să recunoaștem/trebuie s-o spunem; *не то что́бы* ... nu că...; *то да сё* una, alta; *ни то, ни сё* nici laie, nici bălaie.

то[3] *partic. (scoate în relief înțelesul cuvîntului pe lîngă care stă, îi dă un caracter emoțional, familiar, intim) э́того-то я и хоте́л* tocmai asta am și vrut; *в том-то и де́ло* tocmai despre asta e vorba; *кни́гу-то прочел, но...* cartea am citit-o, dar...; *что́-то он тепе́рь поде́лывает?* ce-o mai fi făcînd acum? ◇ *(pop.) то́-то и оно́!* asta e!; vezi cum e!

това́р, *-а (-у) m.* marfă; *произво́дство ~ов* producție de mărfuri; *~ы широ́кого потребле́ния* mărfuri de larg consum; *хо́дкий* ~ marfă căutată, marfă care se vinde ușor; *лежа́лый* ~ marfă necăutată; *пушно́й* ~ blănuri; *бро́совый* ~ marfă de calitate inferioară; *станда́ртный* ~ marfă standardizată ◇ *показа́ть ~ лицо́м* a-și lăuda marfa; a expune ceva într-o lumină favorabilă.

това́рищ, *-а m.* **1.** tovarăș; coleg, prieten; ~ *по рабо́те* tovarăș de muncă; ~ *де́тства* prieten din copilărie; ~ *по ору́жию* tovarăș de arme. **2.** *(ca mod de adresare)* tovarășe. **3.** *(înv.)* ajutor, vice-locțiitor, substitut, adjunct; ~ *мини́стра* ministru adjunct; ~ *председа́теля* vicepreședinte; ~ *прокуро́ра* substitut de procuror.

това́рищески *adv.* tovărășește, în mod tovărășesc, prietenește, colegial.

това́рищеск|ий *adj.* **1.** tovărășesc, prietenesc, amical; *~ие отноше́ния* relații tovărășești; relații de prietenie. **2.** social, al societății; *~ое иму́щество* patrimoniul social; ~ *суд* judecată tovărășească.

това́рищество, *-а m. sg.* **1.** *(отношения)* tovarășie, prietenie. **2.** *(объединение, организация)* asociație, societate, societate comercială; ~ *на пая́х* societate pe acțiuni; ~ *на ве́ре* societate în comandită. **3.** întovărășire; ~ *по совмест-*

ной обрабóтке землú întovărăşire agricolă.

товáрность, *-и f. sg. (ec.)* caracter de marfă; cantitatea/procentul de producţie-marfă.

товáрн/ый *adj.* **1.** de mărfuri, de marfă; *~ склад* depozit de mărfuri; *~ крúзис* criză de mărfuri; *~ вагóн* vagon de marfă; *(ec. pol.) ~ое произвóдство* producţie de mărfuri; *мéлкое ~ое произвóдство* mica producţie de mărfuri; *~ое обращéние*; *~ оборóт* dever, rulajul mărfurilor; circulaţia mărfurilor; *~ая бúржа* bursa de mărfuri; *~ гóлод* lipsă acută de mărfuri. **2.** care reprezintă marfă; *~ое зернó* cereale-marfă; *~ая продýкция* producţie marfă; *~ вы́ход* producţie marfă ◇ *~ знак* emblemă comercială.

товаровéд, *-а m.* merceolog.

товаровéдение, *-я n. sg.* merceologie.

товарообмéн, *-а m. sg. (ec.)* schimb de mărfuri.

товарооборóт, *-а m. sg. (ec.)* circulaţia mărfurilor; schimb de mărfuri;volumul operaţiilor comerciale.

товарообращéние, *-я n. sg. (ec.) v. товарооборóт.*

товароотправúтель, *-я m.* expeditorul mărfii.

товáро-пассажúрский *adj.* pentru călători şi mărfuri; *~ пóезд* tren mixt.

товаропроизводúтель, *-я m. (ec.)* producător de mărfuri.

товарополучáтель, *-я m.* primitorul/destinatarul mărfurilor; client.

тóга, *-и f. (ist.)* togă ◇ *(fig.) рядúться в ~у (когó-л., чегó-л.)* a poza în...; a face pe...

тогдá 1. *adv.* atunci, pe atunci; *~ я был мóлод* pe atunci eram tînăr. **2.** *adv.* atunci, în acest caz; *устáл? ~ отдохнú* ai obosit? atunci, odihneşte-te. **3.** *conj. (se foloseşte cu «когдá, éсли»)* atunci; *когдá прочитáю кнúгу, ~ и скажý моё мнéние о ней* cînd voi citi (după ce voi fi citit) cartea, (atunci) îmi voi spune părerea despre ea ◇ *(conj.) ~, как* deşi, pe cînd; în vreme ce.

тогдáшний *adj.* de atunci, de odinioară.

тогó[1] **1.** *interj. (folosit cînd vorbitorul nu-şi găseşte cuvîntul potrivit pentru a exprima o idee)* asta...; vezi...; *aşa...*, cum să spun... **2.** *pred. (pop.)* e cam prost/zăpăcit/ţăcănit; e cam beat; *он немнóжко ~* e cam ţăcănit, e cam tralala. **3.** *pred. (pop.)* nu-i bine; e de rău; *дéло-то, брáтец, ~* lucrurile, frăţioare, stau prost!

то есть *conj. explicativă* adică, mai bine zis, mai precis, vreau să spun.

тождéственность, *-и f. sg.* identitate, caracter identic.

тождéственный *adj.* identic.

тóждеств|о, *-а n.* **1.** *sg.* identitate; *закóн ~а* legea identităţii. **2.** *(mat.)* identitate.

тóже 1. *adv.* de asemenea, şi, la fel. **2.** *partic. (în expr.) ~ ýмник нашёлся!* alt deştept!; *вот ~ учúтель нашёлся!* ia te uită cine-mi dă lecţii.

тожéственность, *-и f. sg. v. тождéственность*

тожéственный *adj. v. тождéственный*

тóжество, *-а n. v. тóждество*

ток[1], *-а m.* **1.** *(el.)* curent; *~ высóкого напряжéния* curent de înaltă tensiune; *перемéнный ~* curent alternativ; *постоя́нный ~* curent continuu; *~ высóкой частоты́* curent de înaltă frecvenţă; *включúть ~* a cupla curentul. **2.** *sg. (înv.)* curent; *~ вóздуха* curent de aer.

ток[2], *-а m.* loc de chemare/de bătaie *(a cocoşilor de munte şi a altor păsări).*

ток[3], *-а m.* **1.** *(agr.)* arie de treierat, arman. **2.** locul unde se aşează laţurile pentru prins păsări.

ток[4], *-а m.* tocă.

токáрн|ый *adj.* **1.** de strungărie; *~ая мастерскáя* atelier de strungărie; *~ станóк* strung. **2.** *~ая, -ой f.* strungărie, atelier de strungărie.

токáрня, *-и f. v. токáрный (2)*

тóкарь, *-я m.* strungar.

токкáта, *-ы f. (muz.)* tocată.

токовáть, *-кýет vb. ipf.* a-şi striga prin strigăte femela *(despre unele păsări, în special despre cocoşul de munte).*

токоотвóд, *-а m. (el.)* bornă de ieşire.

токопитáтель, *-я m. (tehn.)* alimentator de curent.

токоприёмник, *-а m. (el.)* troleu, receptor de curent; *~ троллéйбуса* troleul troleibuzului.

токораспределúтель, *-я m.* distribuitor de curent.

токосниматель, *-я m.* troleu.

токсикóз, *-а m. (med.)* toxicoză; intoxicaţie.

токсикологúческий *adj.* toxicologic.

токсиколóгия, *-и f. sg.* toxicologie.

токсúн *-а m (med.)* toxină.

токсúческий *adj.* toxic, otrăvitor.

токсúчность, *-и f. sg.* toxicitate.

тóлев|ый *adj.* de carton gudronat.

тóлика, *-и f. (în. expr.) мáлая~* sau *нéкоторая ~* un pic, puţin, niţel, oleacă, cantitate mică.

толк *-а (-у) m. sg. (смысл)* tîlc, sens, noimă; *с ~ом* cu tîlc, cu rost◇ *человéк с ~ом* om cu scaun la cap; *рассуждáть с ~ом* a judeca bine/sănătos; *без ~у* fără rost, fără folos; *что ~у* ce rost are!; *понимáть ~ в чем-л.* a se pricepe bine la ceva; *сбить с ~у* a dezorienta, a zăpăci; *сбúться с ~у* a se zăpăci; *не вы́йдет ~у* n-o să iasă nimic; *взять в ~* a înţelege; a-i intra în cap.

толкáние, *-я n. sg.* **1.** *(sport)* aruncare; *~ ядрá* aruncare a greutăţii. **2.** împingere.

толкáтель, *-я m. (tehn.)* tachet, împingător; *~ клáпана* tachetul supapei.

толкáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. толкнýть) acuz.* **1** a îmbrînci, a împinge, a înghionti; *~ тáчку* a împinge roaba; *~ лóктем* a da cu cotul, a face semn cu cotul; *~ когó-л. в спúну* a îmbrînci pe cineva din spate. **2.** *(sport)* a arunca; *~ ядрó* a) a arunca o greutate (b *(fig.)* a îndemna, a stimula, a îmboldi, a da ghes, a instiga.

толкáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** a se îmbrînci, a se înghionti, a se împinge unii pe alţii. **2.** *(pf. толкнýться) в + acuz.* a împinge *(o uşă, o poartă)*; a căuta să pătrunzi undeva; *(fig.) ~ во все двéри* a bate la toate uşile/la toate pragurile. **3.** *(слоняться)* a umbla hai-hui/gură-cască, a hoinări.

толкáч, *-á m.* **1.** *(tehn.)* împingător; *(ferov.)* locomotivă împingătoare; *(mar.)* remorcher, împingător. **2.** muncitor care împinge cu mîna *(cărucior, vagonetă etc.)*, vagonetar. **3.** *(fig. peior.)* persoană care intervine pentru accelerarea unei lucrări.

тóлк|и, *-ов pl.* zvonuri, vorbe, şuşoteli, bîrfeli; *не придавáть значéния ~ам* a nu da atenţie bîrfelilor; *пусты́е ~* vorbe goale; vorbe de clacă; *идýт ~* umblă vorba.

толкнýть, *-нý, -нёшь vb. pf.* de la *толкáть* ◇ *ни в зуб ~* habar n-are, nu ştie nici o iotă.

толкнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* de la *толкáться (2).*

толковáние *-я n.* **1.** *sg.* interpretare, tîlcuire; *дать прáвильное ~* a da o interpretare justă; *(jur.) распространúтельное ~ закóна* interpretarea extensivă a legii;. **2.** *(объяснительный текст)* adnotaţie, exegeză, explicarea unui text, comentariu.

толковáтель, *-я m.* comentator.

толк|овáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf.* **1.** *acuz. (истолковать)* a interpreta, a comenta, a tălmăci; *~ закóны* a interpreta legile; *лóжно ~ что-л.* a interpreta greşit ceva; *~ словá* a tălmăci cuvintele. **2.** *dat. (объяснять)* a explica, a lămuri. **3.** *с + instr.* cu *prepl. (разговаривать)* a discuta, a sta de vorbă despre....

толкóво *adv* cu pricepere, cu judecată, judicios, inteligent.

толкóв|ый *adj.* **1.** priceput, cu scaun la cap, cu judecată, cuminte, inteligent; *он ~ человéк* este un om cu judecată/priceput; *~ое предложéние* propunere judicioasă. **2.** *(ясный)* limpede, logic; *~ расскáз* povestire legată/bine închegată ◇ *~ словáрь* dicţionar explicativ.

тóлком *adv.* **1.** *(толково, ясно)* clar, limpede, serios; *говорú ~* spune răspicat/clar. **2.** *(как следует)* bine, serios; *он ~ не пóнял* nu a priceput prea bine.

толкýчий *adj. (înv în expr.) ~ ры́нок* hală de vechituri şi de obiecte de ocazie; *(pop.)* talcioc.

толкýчка, *-и f. (pop.)* **1.** *v. толкотня́.* **2.** *v. толкýчий.*

толмáч, *-á m.* **1.** *(înv.)* tălmaci, translator, interpret. **2.** comentator.

толокнó, *-á n. sg.* făină de ovăz.

толокня́нка, *-и f. (bot.)* strugurii-ursului; coacăz de munte

толокóнный *adj.* din făină de ovăz ◇ *~ лоб* prostănac, găgăuţă, netot.

толо́чь, *-лку́, -лчёшь vb. ipf. (pf. истоло́чь* şi *растоло́чь) acuz.* a pisa; *~ кори́цу* a pisa scorţişoară ◇ *~ во́ду в сту́пе* a bate apa în piuă.

толо́чься, *-лку́сь, -лчёшься vb. ipf. (pop.)* **1.** *(топтаться)* a se foi, a se fîţîi. **2.** *(толпиться)* a se înghesui, a se îmbulzi; a se buluci. **3.** *(pop.)* a hoinări, a umbla gură-cască; *~ на ме́сте* a bate pasul pe loc; *(fig.)* a lucra fără spor, a nu avansa.

толп/á, *-ы́ f.* mulţime, gloată, droaie; îmbulzeală, aglomeraţie; *~ наро́да* mulţime de oameni; *~ ребяти́шек* droaie de copii; *~ о́й* cu grămada.

толпи́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se îmbulzi, a se îngrămădi, a se buluci.

толсте́нный *adj. (pop.)* voluminos, foarte gras; voinic.

то́лстенький *adj. (fam)* rotofei, rotunjor, mic şi gras, grăsuliu, grăsuţ.

толсте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. потолсте́ть)* a se îngrăşa.

толсти́|ть *-и́т vb. ipf. acuz.* a îngrăşa, a face (să pară) mai gras.

толстобрю́х|ий *adj. (pop.)* pîntecos, borţos, burduhos, burduhănos.

толстова́тый *adj.* grăsuliu, grăsuţ.

толсто́вка, *-и f. tolstovcă (bluză largă ca a lui Lev Tolstoi).*

толсто́вство, *-а n. sg* tolstoism *(concepţia religioasă morală a lui Lev Tolstoi).*

толстогу́бый *adj.* buzat.

толстоза́д|ый *adj. (pop.)* cu şezutul mare, lat în fund; lat în crupă.

толстоко́жесть, *-и f. sg.* lipsă de bun simţ, nesimţire.

толстоко́ж|ий *adj.* **1.** cu coajă groasă; *~ апельси́н* portocală cu coajă groasă. **2.** cu/din piele groasă; *~ая су́мка* geantă din piele groasă. **3.** *(fig.)* nesimţit, grosolan, gros la obraz, cu obrazul de toval. **4.** **~ие,** *-их pl.; sg.* *~ее, -его* pachiderme.

толстомо́рдый *adj. (pop.)* cu botul mare, botos.

толстоно́гий *adj. (pop.)* cu picioare groase.

толстопу́з|ый *adj. (pop. fam.)* **1.** burtos, pîntecos. **2.** *(peior)* **~ый,** *-ого m.* borţos, hurduhănos, grăsun.

толстосте́нный *adj.* cu pereţi groşi.

толстосу́м, *-а m. (fam.)* bogătan, chiabur, gros la pungă.

толстощёкий *adj.* bucălat.

толсту́ха *-и f. (pop.)* grăsană.

толсту́шка, *-и f. dim. (pop.)* femeie grăsuţă/durdulie.

то́лст|ый *adj.* **1.** gras, gros; corpolent, voluminos; *~ челове́к* om gras, om corpolent. **2.** gros; *~ая па́лка* baston gros; *~ая бума́га* hîrtie groasă; *(anat.)* *~ая кишка́* intestinul gros ◇ *(înv)* *~ журна́л* revistă lunară; *(fig.)* *~ карма́н* a) buzunar plin de bani, bine căptuşit; b) bogătan, om putred de bogat; *(iron.) то́нкий намёк на ~ые обстоя́тельства* aluzie subtilă la un lucru limpede ca lumina zilei.

толстя́к, *-á m.* grăsun, rotofei.

толуо́л, *-а m. sg. (chim.)* toluen.

толче́ние, *-я n. sg.* pisare, măcinare, pisat.

толчёный *adj.* pisat, fărîmiţat; *~ са́хар* zahăr pisat.

толчея́[1], *-и́ f. sg.* îmbulzeală, înghesuială.

толчея́[2], *-и́ f. (tehn.)* rîşniţă, şteamp, piuă.

толч|о́к[1], *-чка́ m.* **1.** izbitură, ghiont, şut; *~ в спи́ну* ghiont în spate. **2.** scuturătură, zguduire; *подзе́мные ~ки* zguduiri subterane. **3.** *(побуждение, импульс)* imbold, îndemn; *~ к рабо́те* îndemn la muncă; *дава́ть ~* a da impuls.

толчо́к[2], *-чка́ m. (pop. fam.)* piaţă de obiecte de ocazie, talcioc.

то́лщ|а, *-и f.* grosime, desime, masă; *~ земно́й коры́* grosimea scoarţei pămîntului; *~ атмосфе́ры* grosimea atmosferei; *(fig.) в ~е наро́да* în sînul poporului.

толщин|á, *-ы́ f. sg.* **1.** grosime, mărime. **2.** corpolenţă; trupeşie.

толь, *-я m. sg.* carton-asfalt, carton gudronat; *кро́вельный ~* carton gudronat pentru acoperit casele.

то́лько **1.** *adv.* numai, doar; *э́то ~ нача́ло* e numai începutul. **2.** *conj. (uneori cu cuvintele «как, лишь, едва́»)* îndată ce; numai; *(как) ~ ска́жешь, я приду́* de îndată ce-mi spui, vin; *посме́й ~ сде́лать э́то!* îndrăzneşte numai să faci asta! **3.** *conj. adversativă* numai, dar; *я согла́сен, ~ не сейча́с* sînt de

acord, numai nu acum. **4.** *partic. (uneori în unire cu «бы» sau «б»)* numai, oare; *~ б он был жив!* numai de-ar fi în viaţă; *заче́м ~ я ему́ сказа́л э́то?* de ce oare i-am spus asta? ◇ *не ~ ..., но и ...* nu numai ..., ci şi ...; nu numai ..., dar şi; *~ всего́* sau *всего́ ~* numai, doar atît; *~ и ...* doar; *~-~* doar; de-abia; abia-abia; *~ и его́, что на нём* ce-i pe el, aceea-i şi în ladă; *~ что* chiar acum, acum o clipă, (chiar) adineauri; *~ что не ...* numai că nu ...; atîta doar că nu ...; *~ и всего́* (şi) asta-i tot.

том, *-а m.* volum, tom.

тома́т, *-а m.* **1.** pătlăgea roşie, tomată. **2.** pastă de bulion.

тома́тный *adj.* de pătlăgele roşii; *~ сок* zeamă /suc de roşii; *~ со́ус* sos de roşii.

томи́тельно *adv.* **1.** chinuitor, penibil, obositor, istovitor; *~ тяну́лось вре́мя* timpul se prelungea într-un chip obositor. **2.** *pred. impers.* e chinuitor, obositor, istovitor.

томи́тельность, *-и f. sg.* stare de lîncezeală; plictiseală, chin; *~ ожида́ния* chinul aşteptării.

томи́тельн|ый *adj.* chinuitor, istovitor, plictisitor; *~ая жа́жда* sete chinuitoare; *~ое ожида́ние* aşteptare chinuitoare/plictisitoare; *~ая ску́ка* plictiseală de moarte.

томи́|ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. (pf. истоми́ть) acuz.* **1.** *(мучить)* a chinui, a istovi: *его́ ~т жа́жда* îl chinuie setea. **2.** a fierbe înăbuşit. **3.** *(tehn.)* a tempera, a recoace; *~ чугу́н* a tempera fonta, a maleabiliza. **4.** *(tehn.)* a cimenta; *~ сталь* a cimenta oţelul.

томи́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. ipf.* **1.** *(pf. истоми́ться) (тосковать, мучиться)* a se chinui, a lîncezi, a suferi de dor; *~ в плену́* a lîncezi în captivitate; *~ жа́ждой* a suferi de sete; *~ от ску́ки* a muri de plictiseală. **2.** a se fierbe înăbuşit. **3.** *(tehn.)* a se tempera, a se recoace.

томле́ние, *-я n. sg.* **1.** *(тоска)* lîncezeală, tînjeală, chin, dor,alean, aşteptare. **2.** aburire, uscare înceată; *~ лесоматериа́ла* uscarea înceată a materialului lemnos. **3.** *(tehn.)* recoacere, temperare, maleabilizare; cimentare; *~ чугуна́* recoacerea/ temperarea fontei.

томлён|ый *adj.* **1.** fiert, prăjit, înăbuşit. **2.** *(tehn.)* temperat, maleabilizat; *~ая сталь* oţel maleabilizat.

то́мно *adv.* galeş, languros; *смотре́ть ~* a privi galeş.

то́мность, *-и f. sg.* dor, alean, lîncezeală.

то́мный *adj.* languros, galeş, cu dor; *~ взгляд* privire galeşă.

томпа́к, *-á m. sg. (tehn.)* tombac.

тон, *-а m.* **1.** *(muz.)* ton, sunet; *высо́кий ~* ton acut (înalt); *ни́зкий ~* ton grav (jos); *мино́рный ~* ton minor; *мажо́рный ~* ton major; *~ом вы́ше* cu un ton mai sus; *~ом ни́же* cu un ton mai jos. **2.** nuanţă, culoare, ton; *све́тлые ~á* culori deschise. **3.** *(fig.)* ton, fel de a vorbi; *повели́тельный ~* ton imperativ; *внуши́тельный ~* ton impunător; *шутли́вый ~* ton glumeţ; *перемени́ть ~ а)* a schimba tonul; b) *(fig.)* a întoarce foaia. **4.** *(стиль поведения)* manieră, purtare; *хоро́ший ~* bună creştere; ◇ *(fig.) задава́ть ~* a da tonul.

тона́льность, *-и f. (muz.)* tonalitate; *~ до мажо́р* tonalitate do major.

то́неньк|ий *adj. dim.* subţirel; foarte subţire; *~ие но́жки* picioruşe subţiri; *~ го́лос* voce subţire şi slabă.

тонзу́ра, *-ы f.* tonsură; *мона́шеская ~* tonsură de călugăr.

тонизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (fiziol.)* a spori, a stimula vitalitatea, a înviora, a tonifica.

то́ника, *-и f. (muz.)* tonică.

тонина́, *-ы́ f.* subţirime, fineţe *(a firului)*.

тони́ческ|ий[1] *adj. (lit. lingv.)* tonic; *~ое ударе́ние* accent tonic; *~ое стихосложе́ние* versificare tonică.

тони́ческ|ий[2] *adj. (fiziol. med.)* tonic, întăritor; *~ие сре́дства* medicamente tonice/întăritoare.

то́нк|ий *adj.* **1.** subţire; *~ слой* strat subţire; *~ое сукно́* postav subţire; *с ~ой та́лией* zvelt, cu talie subţire, tras ca prin inel. **2.** *(despre trăsăturile feţei)*; fin; delicat; *~ие черты́ лица́* trăsături fine ale feţei. **3.** *(despre sunete)* înalt, subţire; *~ го́лос* glas subţire. **4.** *(утончённый)* fin, foarte sensibil; *~ вкус* gust fin/rafinat; *~ за́пах* miros fin; *~ слух*

auz fin, ureche fină. **5.** *(fig.)* de cea mai bună calitate; bine executat, fin; *~ая рабóта* lucru fin, lucru executat artistic. **6.** *(fig.)* fin, subtil, ingenios, pătrunzător; *~ крúтик* critic fin; *~ ум* inteligență subtilă, minte ageră; *~ наблюдáтель* observator fin; *~ знатóк* cunoscător fin. **7.** *(fig.)* fin, discret; *~ намёк* aluzie discretă; *~ая шýтка* glumă fină. **8.** *(fig.) peior.* șiret, abil, rafinat; *~ая бéстия* un șiret și jumătate ◇ *(prov.) где тóнко там и рвётся* unde-i ața mai subțire, acolo se și rupe; *(iron.) в ~их выражéниях* într-o formă delicată; *кишкá ~á* nu-l ține cureaua.

тóнко *adv.* **1.** subțire; *~ нарéзать сыр* a tăia brînza în felii subțiri. **2.** *(fig.)* fin, subtil; *~ разбирáться в чём-л.* a fi un bun cunoscător *(într-o problemă etc.)*.

тонкозернúстый *adj.* cu granulație fină, mărunt; *~ песóк* nisip fin, nisip mărunt.

тонкокóжий *adj.* cu coajă subțire; cu piele subțire.

тонконóгий *adj.* cu picioare subțiri.

тонкопрядéние, *-я n. sg. (text.)* de tors subțire, de tors fin.

тонкорýнн|ый *adj.* cu lînă subțire/fină; *~ые óвцы* oi cu lînă subțire, fină.

тонкослóйный *adj.* cu straturi subțiri, cu stratificare fină, lamelar.

тонкостéнный *adj.* cu pereți subțiri.

тóнкост|ь, *-и f.* **1.** *sg* subțirime, finețe; *~ ткáни* finețea țesăturii. **2.** *sg. (fig.)* finețe, delicatețe. **3.** *sg. (fig.)* agerime, subtilitate; *~ умá* agerimea minții. **4.** *pl.* amănunte amănunțime; *знать до ~ей что-л.* a cunoaște ceva în amănunțime ◇ *вдавáться в ~и* a intra în amănunte; a despica firul în patru.

тонкошёрстн|ый *adj.* **1.** cu lînă fină, subțire; *~ые óвцы* oi cu lînă fină/subțire. **2.** din lînă fină; *~ое сукнó* postav/stofă din lînă fină.

тонмéйстер, *-а m. (rad.)* maistru/inginer de sunet.

тóнн|а, *-ы f.* tonă; *метрúческая ~* tonă metrică (1000 kg); *англúйская ~* tonă engleză (1016 kg); *(mar.) регúстровая ~* tonă registru (2,83 m^3).

тоннáж, *-а m.* tonaj.

тоннéль, *-я m.* tunel.

тóнн|ый *adj.* manierat.

тóнус, *-а m. sg. (fiziol. med.)* tonus, grad de vitalitate; *поднять ~* a stimula vitalitatea.

тон|ýть, *тонý, тóнешь vb. ipf. (pf. потонýть şi утонýть)* **1.** *(pf.* şi *затонýть)* a se îneca, a se scufunda, a se duce la fund; *корáбль ~ет* corabia se îneacă/se scufundă. **2.** a se afunda, a se scufunda; *~ в снегý* a se afunda în zăpadă ◇ *(fig.) домá ~ут в зéлени* casele nu se mai văd de verdeață; *(fig.) тонýть во мнóжестве дел* a nu-şi mai vedea capul de treburi.

тонфúльм, *-а m. (înv.)* film sonor.

тончáть, *-áет vb. ipf. (pf. потончáть) (pop.)* a se subția.

тóн|я, *-и f.* **1.** loc de pescuit cu năvodul. **2.** aruncare a năvodului.

топáз, *-а m. (mineral.)* topaz; *дымчатый ~* topaz fumuriu.

топáзовый *adj. (mineral.)* de/cu topaz, ca topazul.

тóпание, *-я n. sg.* tropăit, tropotit, tropot, bocănit.

тóпать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. тóпнуть)* a tropoti, a merge bocănind, a bate din picior. **2.** *(pop.)* a merge.

топ|úть[1], *топлю, тóпишь vb. ipf. (pf. затопúть) acuz.* **1.** a face foc; *~ печь* a face focul în sobă. **2.** *(обогревать)* a încălzi; *~ квартúру* a încălzi locuința.

топúть[2], *топлю, тóпишь vb. ipf. acuz.* a topi; *~ воск* a topi ceară; *~ молокó* a fierbe laptele la foc mic.

топúть[3], *топлю, тóпишь vb. ipf. (pf. потопúть si утопúть) acuz.* **1.** *(pf.* și *затопúть)* a scufunda, a îneca, a inunda; *~ корáбль* a scufunda o corabie; *(fig.) ~ гóре в винé* a-și îneca durerea în vin. **2.** *(губить когó-л.)* a înfunda pe cineva, a distruge. **3.** *(губить)* a distruge, a prejudicia, a duce de rîpă.

топú/ться[1], *тóпится vb. ipf.* **1.** a arde, a se face foc; *печь ~тся* focul arde în sobă; în sobă se face foc. **2.** *(обогреваться)* a se încălzi.

топú/ться[2], *vb. ipf.* **1.** a se topi, a se lichefia; *воск ~тся* ceara se topeşte. **2.** a (se) fierbe la un foc ușor *(despre lapte)*.

топúться[3], *топлюсь, тóпишься vb. ipf. (pf. утопúться)* a se îneca.

тóпка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* încălzit; încălzire; *~ печéй* încălzitul sobelor. **2.** *sg. (действие)* topire, lichefiere; *~ óлова* topirea cositorului. **3.** *(tehn.)* vatră, cutie de foc, focar; *~ паровóза* focarul locomotivei. **4.** *(pop.)* sobă, gură de foc.

тóпк/ий *adj.* mlăştinos, mocirlos; *~ое мéсто* loc mocirlos.

топлéние, *-я n. sg.* **1.** topire; *~ вóска* topirea cerii. **2.** fierberea înceată (a laptelui).

топлён|ый *adj.* **1.** topit; *~ое мáсло* unt topit. **2.** fiert mult timp la un foc mic *(despre lapte)*.

тóпливн|ый *adj.* de combustibil; *(tehn.) ~ насóс* pompă pentru combustibil lichid; *~ое снабжéние* aprovizionare cu combustibil.

тóпливо, *-а n. sg.* combustibil, carburant; *дúзельное ~* motorină; *твёрдое ~* combustibil solid; *жúдкое ~* combustibil lichid, carburant; *услóвное ~* combustibil convențional; *ракéтное ~* combustibil pentru rachete; *ядерное ~* combustibil nuclear.

топливозапрáвщик, *-а m.* cisternă de alimentare cu combustibil.

топливопровóд, *-а m.* conductă de combustibil.

тóпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *тóпать (1)*

топóграф, *-а m.* topograf.

топографúческ/ий *adj.* topografic; *~ая кáрта* hartă topografică; *~ие съёмки* ridicări topografice; *~ знак* semn topografic.

топогрáфия, *-и f. sg.* topografie.

тóполев|ый *adj.* de plop; *~ая аллéя* alee de plopi.

тополóгия, *-и f. sg. (mat.)* topologie.

тóполь, *-я m.* plop; *серебрúстый ~* plop-alb, plop-argintiu; *пирамидáльный ~* plop piramidal, plută; *чёрный ~* plop-negru.

топонúмика, *-и f. sg.* toponimie.

топонимúческий *adj.* toponimic.

топонúмия, *-и f. sg. v. топонúмика.*

топономáстика, *-и f.* toponomastică, toponimie.

топóр, *-á m.* topor, secure; *плóтничий ~* bardă de dulgher ◇ *плáвать, как ~* a înota ca toporul; *дым, хоть ~ вéшай* fum gros de-l tai cu cuțitul/cu toporul.

топорúще[1], *-а m. sg.* topor mare.

топорúще[2], *-а n.* coadă de topor, toporişte.

топóрн/ый *adj.* **1.** de topor. **2.** *(fig.)* grosolan, butucănos, ca din topor; *~ая рабóта* (făcut) ca din topor.

топóрщи/ть, *-ит vb. ipf. (pf. встопóрщить) acuz.* a zburli.

топóрщиться *(pers. 1 si 2 nefolosite) -ится vb ipf. (pf. встопóрщиться)* **1.** *(щетиниться)* a se zburli; *кóшка ~ится* pisica se zburleşte. **2.** a sta înfoiat, a se înfoia *(despre țesături, rochii etc.)*.

тóпот, *-а m. sg.* tropot, tropotit, tropăit; *кóнский ~* tropotul cailor.

топотня, *-ú f. sg. (pop.)* tropăit.

топтáние, *-я n. sg.* călcare în picioare ◇ *~ на мéсте* baterea pasului pe loc.

топтáть, *топчý, тóпчешь vb. ipf. (pf. потоптáть) acuz.* **1.** a călca în picioare, a călca cu picioarele, a frămînta; a strivi; *~ травý* a călca iarba; *~ глúну* a frămînta lut. **2.** *(пачкать)* a murdări cu picioarele.

топтáться, *топчýсь, тóпчешься vb. ipf.* **1.** a se învîrti, a călca pe același loc, a bate pasul pe loc. **2.** *(fig.)* a sta degeaba, a umbla fără rost; *~ без дéла* a umbla fără rost ◇ *~ на мéсте* a bate pasul pe loc; a bate apa-n piuă.

топтыгин, *-а m. (folc.)* moş Martin, ursul.

топчáн, *-á m.* pat simplu de lemn cu căpătîi; pat de scînduri.

топырить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz. (pop.)* a răşchira, a zburli; *~ пáльцы* a rășchira degetele; *~ усы* a zburli mustățile.

топыриться, *-ится vb. ipf. (pop.)* **1.** a se zburli. **2.** a se înfoia.

топ|ь, *-и f.* mlaștină, mocirlă, smîrc, bahnă; *завязнуть в ~и* a se împotmoli în mlaștină.

тóрб|а, *-ы f. (reg.)* traistă, sac de merinde, turbincă ◇ *носúться, как (дурáк) с пúсаной ~ой (с кем-л, чем-л.)* a face mereu caz *(de ceva, de cineva)*; a plictisi pe toată lumea *(cu ceva, cu cineva)*; a o ține una și bună.

торг[1], *-а m.* **1.** *sg.* negoț, comerț; *держáть ~* a face comerț. **2.** *sg.* toc-

mealǎ, tîrguialǎ. 3. *(reg. înv.)* piaţǎ, tîrg; *купи́ть на ~у́* a cumpǎra pe piaţǎ.
торг², *-а m.* organizaţie/întreprindere comercialǎ.
торга́ш, *-á m. (peior.)* 1. *(înv.)* neguţǎtor, negustor, precupeţ, mic comerciant. 2. *(ironic.)* samsar.
торга́шеский *adj. (peior.)* de negustor, negustoresc; mercantil; *~ жарго́н* jargonul negustorilor.
торга́шество, *-а n. sg. (peior.)* mercantilism, spirit negustoresc.
торги́, *-о́в pl.* 1. *(înv.)* mezat, licitaţie. 2. *(com.)* licitaţie publicǎ.
торгова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. ipf.* 1. *instr.* a face comerţ; *~ о́птом* a vinde cu ridicata; *~ в ро́зницу* a vinde cu amǎnuntul; *~ хле́бом* a face comerţ cu grîne; *(fig.) ~ со́вестью* a-şi vinde conştiinţa. 2. *(быть откры́тым)* a fi deschis. 3. *(pf. приторгова́ть* şi *сторгова́ть) (pop.)* a tîrgui, a se tocmi.
торгова́ться, *-гу́юсь, -гу́ешься vb. ipf. (pf. сторгова́ться) с + instr.* a se tocmi, a se tîrgui.
торго́в|ец, *-вца m.* comerciant, negustor; *кру́пные и ме́лкие ~цы́* comercianţi mari şi mici; *у́личный ~* negustor ambulant.
торго́вка, *-и f. (înv.)* precupeaţǎ, negustoreasǎ.
торго́вл|я, *-и f. sg.* 1. comerţ, negoţ, trafic; *госуда́рственная ~* comerţ de stat; *вну́тренняя ~* comerţ interior; *вне́шняя ~* comerţ exterior; *о́птовая и ро́зничная ~* comerţ cu ridicata şi cu amǎnuntul; *ча́стная ~* comerţ particular; *(ist.) менова́я ~* troc; *биржева́я ~* comerţ de bursǎ; *встре́чная ~* comerţ de întîmpinare; *~ в рассро́чку* vînzare în rate; *~ из-под полы́* comerţ pe sub mînǎ, comerţ clandestin. 2. *(pop.)* prǎvǎlie.
торго́во-промы́шленный *adj.* de comerţ şi industrie.
торго́в|ый *adj.* comercial, de comerţ; *~ дом* casǎ de comerţ, firmǎ comercialǎ; *~ догово́р* tratat comercial; *~ центр* centru comercial; *~ое заведе́ние* întreprindere comercialǎ; *~ые кни́ги* registre comerciale/ de comerţ; *~ая сеть* reţea de întreprinderi comerciale; *~ая поли́тика* politicǎ comercialǎ; *~ оборо́т* dever, rulaj; *но́рма ~ой при́были* rata profitului comercial; *Торго́вая пала́та* Camera de Comerţ; *~ая вы́ручка* încasǎri◇*(ist.) ~ая казнь* biciuire publicǎ.
торгпре́д, *-а m. = торго́вый представи́тель* reprezentant comercial.
торгпре́дство, *-а n. = торго́вое представи́тельство* reprezentanţǎ comercialǎ.
тореадо́р, *-а m.* toreador.
тор|е́ц, *-рца́* 1. ştorţ, capǎt. 2. pavelǎ de lemn; calup de lemn; *дубо́вые ~цы́* pavele de stejar. 3 pavaj de lemn; stradǎ pavatǎ cu calupuri de lemn.
торже́ственно *adv.* (în mod) solemn, fastuos, festiv.
торже́ственность, *-и f. sg.* solemnitate, fast.
торже́ственн|ый *adj.* solemn, fastuos, festiv; *~ая встре́ча* primire solemnǎ/ triumfalǎ; *~ тон* ton solemn; *~ое обеща́ние* fǎgǎduinţǎ solemnǎ.
торжеств|о́, *-á n.* 1. solemnitate, sǎrbǎtorire, ceremonie, festivitate; *семе́йное ~* serbare de familie. 2. *sg. (побе́да)* triumf, victorie. 3. *sg.* sentiment de triumf/de bucurie; *воскли́цать с ~о́м* a exclama triumfǎtor.
торжествова́ть *-тву́ю, -тву́ешь vb. ipf.* 1. *acuz.* a celebra, a sǎrbǎtori, a serba; *~ побе́ду* a sǎrbǎtori victoria. 2. *над + instr.* a triumfa; *~ над враго́м* a învinge; a triumfa asupra duşmanului.
торжеству́ющий 1. *part. prez. act.* de la *торжествова́ть*. 2. *adj. (побе́дный)* triumfǎtor; *~ взгляд* privire triumfǎtoare.
то́рий, *-я m. sg. (chim.)* toriu.
тори́ца, *-ы f. (bot.)* hrana-vacii.
торма́шк|и *(în expr.) полете́ть вверх ~ами* a se duce de-a berbeleacul.
торможе́ние, *-я n. sg.* 1. *(tehn.)* frînare, blocare, oprire; *автомати́ческое ~* oprire automatǎ; *возду́шное ~* frînare pneumaticǎ; *ре́зкое ~* frînare bruscǎ. 2. *(fiziol.)* inhibiţie.
то́рмоз, *-а m.* 1. *(pl. -á)* frînǎ; *ножно́й ~* frînǎ de picior; *ручно́й ~* frînǎ de mînǎ; *автомати́ческий ~* frînǎ automatǎ; *(auto) авари́йный ~* frînǎ de siguranţǎ; *(auto) гидравли́ческий ~* frînǎ hidraulicǎ; *возду́шный ~* frînǎ aerodinamicǎ, frînǎ pneumaticǎ. 2. *(pl. fig.)* piedicǎ, obstacol; *~ в рабо́те* piedicǎ în muncǎ.

тормози́ть, *-ожу́, -ози́шь vb. ipf. (pf. затормози́ть) acuz.* 1. *(tehn.)* a frîna, a bloca, a opri, a încetini; *~ парово́з* a frîna locomotiva. 2. *(fig.)* a împiedica, a opri, a pune piedici, a pune beţe-n roate. 3. *(fiziol.)* a inhiba; *~ рефле́ксы* a inhiba reflexele.
тормози́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. затормози́ться)* a fi frînat, a fi împiedicat, a fi stînjenit.
тормозн|о́й *adj. (tehn.)* 1. de frînare, de frînǎ; *~а́я коло́дка* sabotul frînei; *~ вал* arborele frînei; *~ конду́ктор* frînar. 2. *-о́й, -о́го m.* frînar.
тормоши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. acuz.* 1. a zgîlţîi, a trage; *~ за рука́в* a trage de mînecǎ. 2. *(fig.)* a deranja, a sîcîi, a tulbura, a plictisi; *~ пустяко́выми вопро́сами* a deranja cu chestiuni neînsemnate.
то́рн|ый *adj.* drept, neted, bǎtut, bǎtǎtorit *(despre drum)*; *(fig.) пойти́ по ~ой доро́жке* a merge pe cǎrǎri bǎtute.
торова́тость, *-и f. sg.* mǎrinimie, generozitate, dǎrnicie.
торова́т|ый *adj. (pop.)* mǎrinimos, generos, darnic; *(prov.) не бога́т, да торова́т* nu bogat, dar darnic.
торопи́|ть, *-оплю́, -о́пишь vb. ipf. (pf. поторопи́ть) acuz.* şi *acuz.* cu *с + instr.* a grǎbi, a zori, a da ghes, a da zor.
тороп|и́ться, *-оплю́сь, -о́пишься vb. ipf. (pf. поторопи́ться)* a se grǎbi, a se zori, a se pripi, a da zor; *~ на рабо́ту* a se grǎbi la lucru; *не ~я́сь* fǎrǎ grabǎ, pe îndelete.
торопли́во *adv.* în grabǎ, în pripǎ, cu grabǎ, pripit.
торопли́вость, *-и f. sg.* grabǎ, zor, pripǎ.
торопли́в|ый *adj.* grǎbit, zorit, pripit; *~ шаг* pas grǎbit; *~ые движе́ния* mişcǎri pripite.
торопы́га, *-и m.* şi *f. (pop.)* persoanǎ veşnic grǎbitǎ/ pripitǎ.
торо́с, *-а m.* banchizǎ, sloi de gheaţǎ, gheţuri îngrǎmǎdite.
торо́систый *adj.* cu gheţuri îngrǎmǎdite.
торо́ситься, *-и́тся vb. ipf.* a forma blocuri de gheaţǎ/banchize.
торпе́да, *-ы f.* 1. *(mil.) торпилǎ*; *~ с я́дерным заря́дом* torpilǎ cu încǎrcǎturǎ nuclearǎ; *противоло́дочная ~* torpilǎ antisubmarin. 2. *(auto.)* torpedo. 3. *(iht.)* peşte-torpilǎ.
торпеди́рование, *-я n. sg. (mil.)* torpilare.
торпеди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (mil.)* a torpila.
торпеди́ст, *-а m. (mil.)* servant la aruncǎtorul de torpile.
торпе́дник, *-а m. (mar.)* marinar pe un torpilor.
торпе́дн|ый *adj. (mil.)* de/cu torpilǎ, torpilor; *~ аппара́т* tub lans-torpilǎ; *~ая ата́ка* atac cu torpile.
торпедомета́ние, *-я n. sg.* lansare a torpilelor.
торпедоно́сец¹, *-сца m.* avion torpilor.
торпедоно́сец², *-сца m.* pilot în aviaţie torpiloare.
торпедоно́сный *adj.* înarmat cu torpile, torpilor.
торс, *-а m. (ist.)* tors.
торсио́метр, *-а m.* torsiometru, cuplcmetru.
торсио́н, *-а m.* torsiune.
торт, *-а m.* tortǎ, tort; *оре́ховый ~* tort de nucǎ; *шокола́дный ~* tort de ciocolatǎ.
торф, *-а m.* turbǎ; *боло́тный ~* turbǎ de baltǎ; *за́лежи ~а* zǎcǎminte de turbǎ.
торфобрике́т, *-а m.* brichetǎ de turbǎ.
торфодобыва́ние *-я n. sg. v. торфодобы́ча*
торфодобы́ча *-и f. sg.* exploatare a turbei.
торфоко́кс, *-а m.* cocs de turbǎ.
торфоразрабо́тки, *-ток pl.* loc de exploatare a turbei, turbǎrie.
торфя́ник, *-а m.* 1. *(торфяно́е боло́то)* mlaştinǎ de turbǎ, turbǎrie, zǎcǎmînt de turbǎ. 2. *(рабо́чий)* lucrǎtor la exploatǎrile de turbǎ.
торфян|о́й *adj.* de turbǎ; *~о́е боло́то* mlaştinǎ de turbǎ; *(bot.) ~ мох* muşchi de turbǎ, coada-mîţei-de-baltǎ.
торцо́в|ый *adj.* 1. din pavele de lemn; *~ая мостова́я* pavaj de lemn. 2. *(tehn.)* frontal, din faţǎ; *~ фре́зер* frezǎ frontalǎ.
торч|а́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf.* 1. *(высо́вываться)* a ieşi în afarǎ; *(despre*

păr) a fi zbîrlit; *вóлосы ~áт* părul stă măciucă. **2.** *(постоянно находиться)* a fi, a se afla mereu undeva; ~ *пéред глазáми* a fi mereu în ochii cuiva, a sta mereu în preajma cuiva.

торчкóм *adv.* ridicat în sus; drept, țeapăn.

торчмя́ *adv. v. торчкóм*

тоск|á, -и́ *f. sg.* **1.** tristețe, întristare; melancolie; mîhnire, neliniște; dor, alean; *удáриться в ~ý* a fi cuprins de tristețe; ~ *по чемý-л.* dor de ceva; ~ *по рóдине* nostalgie, dor de patrie. **2.** *(скука)* plictiseală, urît ◇ ~ *зелёная* tristețe amară.

тоскли́во *adv.* **1.** cu tristețe, trist, întristat; melancolic. **2.** *pred. impers. (în expr.) мне* ~ sînt trist; mă plictisesc, mi-e urît.

тоскли́вость, -и *f. sg.* tristețe, întristare; melancolie, dor.

тоскли́в|ый *adj.* **1.** trist, întristat; melancolic; mîhnit; *~ое настроéние* dispoziție tristă; ~ *взгляд* privire melancolică/tristă. **2.** care provoacă tristețe/plictiseală; *~ая погóда* vreme urîtă/posomorîtă.

тосковáть, -кýю, -кýешь *vb. ipf. по + prepl.* sau *по + dat.* **1.** a lîncezi, a tînji, a fi trist. **2.** a duce dorul; ~ *по рóдине* a-i fi dor de țară; ~ *по комý-л.* a duce dorul cuiva.

тост, -а *m.* toast; *провозгласи́ть/произнести́* ~ a toasta, a ține un toast.

тот, *та, то pron. dem.* **1.** acel, acela, aceea; celălalt, cealalaltă; ~ *дом* casa aceea; *в ~ год* în anul acela; *в ~ день* în acea zi; *в ~ раз* de data aceea, atunci; *на том берегý* pe celălalt mal; *по ту стóрону* de cealaltă parte; *спрошý у тогó, кто знáет* o să-l întreb pe acela care știe. **2.** același, aceeași; *однó и то же* unul și același/ același lucru; *он стал не* ~ nu mai e același, s-a schimbat cu totul. **3.** unul, altul; *ни ~, ни другóй* nici unul nici altul; *и э́то и то* și una și alta ◇ *вмéсто тогó, чтобы* ... în loc să ... ; *дéло в том, что* ... treaba este că; adevărul e că ... ; situația este de așa natură încît ... ; de altminteri; *к томý же* și pe deasupra; *до тогó, что* ... pînă într-atîta încît ... ; *и без тогó* și fără aceasta; *вмéсте с тем* și totuși; totodată; *и томý подóбное* și așa mai departe, și altele asemenea; *пóсле тогó, как* după ce; *с тем чтóбы* ... ca să ..., pentru a ... ; *ни то, ни сё* nici una, nici alta; nici laie, nici bălaie; *то да сё* ba una, ba ailaltă; și una și alta; *тем не мéнее* totuși, cu toate acestea; *не без тогó* da, oarecum; într-o oarecare măsură; *тем лýчше* cu atît mai bine; *тем хýже* cu atît mai rău; *тогó и гляди́* sau *тогó и жди* poți să te aștepți; se mai poate întîmpla ca ... ; te pomenești că ... ; *не до тогó мне сейчáс* nu de asta îmi arde mie acum; *с тогó врéмени; с тех пор* de atunci; *ни с тогó, ни с сегó* nu se știe de ce; din senin.

тотализáтор, -а *m.* **1.** totalizator *(la curse).* **2.** *sg.* pariu mutual *(la curse).*

тоталитари́зм, -а *m. sg.* totalitarism, regim totalitar.

тоталитáрный *adj.* totalitar.

тотáльный *adj.* total.

тотéм, -а *m.* totem.

тотеми́зм, -а *m. sg.* totemism.

тотемисти́ческий *adj.* totemist, de totemism.

то-то *partic.* **1.** anume, tocmai, tocmai asta e; *вот ~ и есть* tocmai asta e. **2.** *(în exclamații)* ai văzut, să fi văzut; ~ *бы́ло рáдости!* ce mai bucurie!; să fi văzut bucurie! **3.** de-aceea, iată de ce; *~ я егó не застáл дóма* iată de ce nu l-am găsit acasă. **4.** *(cu amenințare)* bagă de seamă, ține minte; *ну, ~ же!* acum, bagă de seamă!; ~ *и онó!* sau ~ *и есть!* așa înțeleg și eu!; ci, vezi, aia e!

тóтчас *adv.* imediat, îndată, numaidecît, pe loc; ~ *придý* vin îndată.

точéние, -я *n. sg.* ascuțire, șlefuire, strunjire.

точёный *adj.* **1.** ascuțit, șlefuit, strunjit; ~ *нож* cuțit ascuțit. **2.** *(fig.)* cizelat, bine făcut; regulat, armonios.

точи́лка, -и *f.* **1.** piatră de ascuțit. **2.** ascuțitoare de creioane.

точи́ло, -а *n. (tehn.)* polizor, tocilă, piatră de ascuțit.

точи́льн|ый *adj.* de ascuțit; ~ *брусóк* piatră de ascuțit; ~ *ремéнь* curea de ascuțit; ~ *станóк* mașină de ascuțit, tocilă; *~ая мастерскáя* tocilărie, atelier de ascuțit.

точи́льщик [1], **-а** *m.* tocilar, ascuțitor de scule.

точи́льщик [2], **-а** *m. (zool.)* cariu.

точи́ть, *точý, тóчишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. наточи́ть)* a ascuți; ~ *карандáш* a ascuți un creion; ~ *ножи́* a ascuți cuțite. **2.** *(pf. вы́точить)* a strunji, a șlefui, a fasona la strung. **3.** *(прогрызáть)* a roade, a măcina. **4.** *(тревóжить, мýчить)* a roade; *егó недýг ~ит* îl roade boala ◇ ~ *зýбы на когó-л.* a avea pică pe cineva; *(fig.)* ~ *нож* sau ~ *меч* a-și ascuți armele; a se pregăti de război.

точи́ться, *тóчится vb. ipf. (înv).* a curge, a se scurge, a picura.

тóчк|а, -и *f.* **1.** punct, picățea; *си́тец в крáсных ~ах* stambă cu picățele roșii. **2.** punct *(semn de punctuație)*; ~ *с запятóй* punct și virgulă; *стáвить ~у* a) a pune punct; b) *(fig.)* a termina cu ceva; *(fig.) стáвить ~у над «и»* a pune punctul pe «i». **3.** *(mat. fiz.)* punct; ~ *пересечéния прямы́х* punctul de intersecție al dreptelor; ~ *касáния* punct de tangență; ~ *опóры* punct de sprijin; ~ *кипéния* punct de fierbere; ~ *замерзáния* punct de înghețare; *концевáя* ~ extremitate; *крити́ческая* ~ punct critic; ~ *равновéсия* punct de echilibru; *мёртвая* ~ punct mort; ~ *на оси́* punct axial. **4.** punct, loc; *сáмая высóкая ~ горы́* cel mai înalt punct al muntelui. **5.** punct, unitate comercială mică; *торгóвая* ~ unitate comercială, prăvălie, chioșc. **6.** *(mil.)* punct; *огневáя* ~ punct de foc, cuib de foc de mitraliere; ~ *навóдки* punct de orientare; ~ *прицéливания* punct de ochire ◇ *отстáивать свою́ ~у зрéния* a-și impune/a-și apăra punctul de vedere; *попáсть в сáмую ~у* a nimeri la țintă; *дойти́ до ~и* a ajunge la limită, a nu mai putea; ~ *в ~у* exact, la țanc; *сдви́нуть с мёртвой ~и* a urni din loc, a porni, a pune în mișcare; ~ *зрéния* punct de vedere; *с ~и зрéния чегó-л.* din punctul de vedere a ceva; *смотрéть в однý ~у* a se uita țintă; *и на э́том* ~ și cu asta basta.

тóчка [2], **-и** *f. sg.* ascuțire *(de scule)*; ~ *ножéй, бритв* ascuțire a cuțitelor, a bricelor.

тóчно 1. *adv.* (în mod) exact, precis, fix; punctual; ~ *в пять часóв* la ora cinci fix; ~ *передáть чьи-л. словá* a transmite exact cuvintele cuiva; ~ *переводи́ть* a traduce fidel. **2.** *adv. (împreună cu cuvintele «такóй, так»)* exact, absolut, complet, întocmai; ~ *такóй же* la fel, exact așa. **3.** *partic. afirmativă (pop.)* da, așa, într-adevăr, exact; ~, *я здесь был* da, am fost aici; *(mil.) так ~!* la ordin! **4.** *cuv. modal (înv.)* într-adevăr, în realitate; *онá ~, красúва* e într-adevăr frumoasă. **5.** *conj. comp.* parcă, oarecum, ca, ca și, ca și cum; întocmai ca ... ; *кричи́т, ~ сумасшéдший* strigă ca un nebun.

тóчност|ь, -и *f. sg.* exactitate, precizie; punctualitate; ~ *вéса* exactitatea cîntăririi; ~ *прибóра* precizia aparatului; ~ *приближéния* exactitatea aproximației; ~ *перевóда* fidelitatea traducerii; *с ~ью до однóй сóтой* cu aproximație de pînă la o sutime; *в ~и* întocmai, absolut exact; *испóлнить что-л. в ~и* a executa ceva întocmai.

тóчн|ый *adj.* **1.** exact, precis; ~ *перевóд* traducere fidelă; *~ое врéмя* ora exactă. **2.** punctual; ~ *человéк* om punctual; *~ые прибóры* instrumente de precizie; ~ *наýки* științele exacte.

точь-в-тóчь *(fam.)* **1.** *(совершенно точно)* întocmai, exact; *рассказáть ~ как бы́ло* a povesti totul întocmai cum a fost. **2.** *(совершенно так же или такой же)* aidoma; *он ~ отéц* e leit taică-său.

тошни́|ть, -и́т *vb. ipf. impers. acuz.* a-i fi greață, a-i fi scîrbă; *меня́ ~т* mi-e greață.

тóшно *pred. impers.* **1.** e dureros; ~ *на сéрдце* mi-e inima îndurerată, m-apasă ceva. **2.** cu *inf.* a-i fi scîrbă; ~ *смотрéть на негó* ți-e scîrbă să te uiți la el.

тошнот|á, -ы́ *f.* greață, scîrbă; *вызывáть ~ý* a produce greață; *испы́тывать ~ý* a-i fi greață, a avea grețuri; *до ~ы́* de-ți vine greață.

тошнотвóрн|ый *adj.* care provoacă greață, grețos; ~ *зáпах* miros grețos; *(fig.) ~ое зрéлище* spectacol dezgustător.

тóшн|ый *adj.* **1.** plicticos, sîcîitor, pisălog; *~ое заня́тие* ocupație plicticoasă; ~ *человéк* om pisălog. **2.** grețos, dezgustător; ~ *дух* miros grețos.

тощáть, -áю, -áешь *vb. ipf.* **1.** *(pf. отощáть)* a slăbi. **2.** *(fig.)* a sărăci.

тóщ|ий *adj.* **1.** slab, jigărit, uscat; ~ *человéк* om slab, jigărit. **2.** gol; *на ~ желýдок* pe stomacul gol. **3.** sărac, slab, sterp; ~ *ýголь* cărbune sărac; *~ая пóчва* sol sărac, pămînt sterp; ~ *кармáн* pungă goală.

тпру *interj.* prr, trrr, stai *(la oprirea cailor)* ◇ *(pop.) ни тпрý, ни нý!* nici înainte, nici înapoi; nici la deal, nici la vale.

трав|á, -ы *f.* iarbă; *однолéтние трáвы* ierburi perene; *лекáрственные/целéбные трáвы* ierburi/plante medicinale; *морскáя* ~ iarbă de mare; *сóрная* ~ buruiană; *кормовáя* ~ iarbă de nutreț; *покрыться ~óй* a se acoperi cu iarbă; *зарастú ~óй* a fi năpădit de buruieni ◇ ~ *~óй* sau *как* ~ n-are nici un gust, fîn nu altceva, are gust de iască; *хоть ~ не растú* fie ce-o fi, nu-mi pasă, să se dărîme pămîntul; *~óй поросло́* uitat cu desăvîrșire; *худáя ~ с пóля вон* vița ce n-aduce rod se taie.

трáверз, -а *m. (mar.)* travers, direcție perpendiculară *(pe cursul vaporului)*: *на ~е* perpendicular.

трáверс, -а *m. (mil.)* parapet *(care apără flancurile tranșeei)*; paraflanc; paradas.

травестú *n. indecl.* **1.** travesti, rol (de teatru) jucat în travesti. **2.** *(lit.)* parodie.

травúльный *adj.* de corodare, de corodat; decapant, de decapare.

травúнк|а, -и *f.* fir/firicel de iarbă.

травúть[1], *травлю́, трáвишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́травить) (истреблять)* a stîrpi, a extermina, a otrăvi, a distruge. **2.** a pricinui durere, a zgîndări, a răscoli; ~ *рáну* a zgîndări rana; *(fig.) воспоминáниями ~ гóре* a răscoli durerea cu amintiri.

травúть[2], *травлю́, трáвишь vb. ipf. (pf. потравúть) acuz.* a călca, a strivi, a face stricăciuni la ogoare, pășuni; ~ *посéвы* a călca, a strica semănăturile.

травúть[3], *травлю́, трáвишь vb. ipf. (pf. затравúть) acuz.* **1.** a hăitui, a goni; ~ *зáйца* a goni un iepure. **2.** *(преследовать)* a defăima, a persecuta, a hărțui.

травúть[4], *травлю́, трáвишь vb. ipf. (pf. вы́травить) acuz.* **1.** *(mar.)* a slăbi, a da drumul *(frînghiei, odgonului)*; ~ *канáт* a slăbi parîma. **2.** *(glumeț) (врать)* a spune brașoave, a minți.

травúться, *травлю́сь, трáвишься vb. ipf.* a se otrăvi, a se sinucide *(cu otravă)*.

травлéние[1], *-я n. sg. (tehn.)* băițuire; decapare, corodare; mordansare.

травлéние[2], *-я n. sg. (mar.)* slăbire, desfacere *(a parîmelor, a cordajului)*.

трáвленый[1] *adj. (pop. înv.) în expr.* ~ *зверь* vulpoi bătrîn, om pățit.

трáвлен|ый[2] *adj. (tehn.)* gravat, tratat cu decapanți, cu mordanți *(pentru obținerea unui desen)*; ~ *узóр* desen gravat; *~ое серебрó* argint gravat.

трáвля, -и *f. sg.* **1.** hăituială, goană; ~ *зáйцев/волкóв* vînătoare de iepuri/de lupi. **2.** *(fig.)* prigoană, persecuție, persecutare, hărțuială, urmărire.

трáвма, -ы *f. (med.)* traumă, rană ◇ *психúческая* ~ șoc psihic.

травматúзм, -а *m. sg. (med.)* traumatism; *произвóдственный* ~ accident de muncă.

травматúческ|ий *adj. (med.)* traumatic; *~ая лихорáдка* febră traumatică; ~ *неврóз* nevroză traumatică.

травматóлог, -а *m.* traumatolog.

травматологúческий *adj.* traumatologic.

травматолóгия, -и *f. sg. (med.)* traumatologie.

травмúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a cauza un traumatism.

трáвник, -а *m.* **1.** *(înv.)* infuzie de plante medicinale. **2.** *(înv.)* ierbar. **3.** *(reg.)* luncă grasă *(cu iarbă de păscut foarte bună)*.

трáвникóвый *adj.* de plante medicinale.

травопóлье, -я *n. sg. (agr.)* asolamente cu ierburi perene.

травопóльн|ый *adj. (agr.)* cu asolamente de ierburi perene; *~ая систéма* sistem de asolamente cu ierburi perene.

травосéяние, -я *n. sg. (agr.)* cultură de ierburi furajere, semănare de ierburi.

травостóй, -я *m. sg. (agr.)* fîneață, pășune, ierbărie.

травоя́дн|ый *adj. (zool.)* ierbivor; *~ые живóтные* animale ierbivore.

травянúстый *adj.* **1.** de iarbă, ierbaceu; ~ *стéбель* tulpină ierbacee. **2.** plin de iarbă, unde crește iarbă multă, ierbos; ~ *луг* luncă plină de iarbă. **3.** *(fig.)* searbăd; fără gust, ca iarba, ca iasca.

травян|óй *adj.* de iarbă, / ierbaceu; *~ые растéния* plante ierbacee, ierboase; *~áя настóйка* infuzie de plante *(medicinale)*.

трагедúйный *adj. (lit. teatr.)* de tragedie.

трагéди|я, -и *f. (lit. teatr.)* tragedie; *классúческая* ~ tragedie clasică; *(fig.) семéйная* ~ tragedie familială ◇ *дéлать ~ю из чегó-л.* a face o tragedie *(din ceva)*.

трагúзм, -а *m. sg.* **1.** *(lit.)* element tragic. **2.** caracter tragic.

трáгик, -а *m.* **1.** (actor) tragedian. **2.** (autor) tragic, autor de tragedii.

трагикомéдия, -и *f.* tragicomedie.

трагикомúческий *adj.* tragicomic.

трагикомúчный *adj. v. трагикомúческий*

трагúчески *adv.* (în mod) tragic; ~ *относúться к чемý-л.* a lua lucrurile în tragic; *окóнчиться* ~ a sfîrși tragic.

трагúческ|ий *adj.* **1.** de tragedie; ~ *стиль* stil de tragedie, stil tragic; *~ая актрúса* tragediană. **2.** *(fig.)* tragic, zguduitor, funest; *~ая ýчасть* soartă tragică; *принять ~ оборóт* a lua o întorsătură tragică.

трагúчно *adv. v. трагúчески.*

трагúчность, -и *f. sg.* tragic, caracter tragic; ~ *положéния* tragicul situației.

трагúчный *adj.* tragic, sfîșietor, zguduitor.

традициóнно *adv.* tradițional, după datină.

традициóнность, -и *f. sg.* tradiționalism, caracter tradițional.

традициóнный *adj.* **1.** tradițional, de tradiție; ~ *обы́чай* datină, obicei tradițional; ~ *велопробéг* tradițională cursă de ciclism. **3.** legat de tradiții, tradiționalist.

традúци|я, -и *f. sg.* tradiție; *по ~и* după tradiție, conform tradiției; *ломáть ~и* a o rupe cu tradiția.

траектóри|я, -и *f.* traiectorie; ~ *снаря́да* traiectoria proiectilului; *настúльная* ~ traiectorie razantă; *крутáя* ~ traiectorie curbă; *отлóгая* ~ traiectorie întinsă; *(mat. fiz.) вы́числить ~ю* a calcula traiectoria.

тракт, -а *m.* drum mare, șleau; șosea, traiect; *(înv.) почтóвый* ~ traiect de poștă, drum mare; *(anat.) желýдочно-кишéчный* ~ tubul digestiv; *(pop. înv.) прямы́м ~ом* direct, de-a dreptul.

трактáт, -а *m.* **1.** tratat; *филосóфский* ~ tratat de filozofie. **2.** tratat, pact; *мúрный* ~ tratat de pace.

трактúр, -а *m. (înv.)* birt, ospătărie, han, cîrciumă.

трактúрн|ый *adj. (înv.)* de birt, de ospătărie; de han, de cîrciumă; ~ *завсегдáтай* om care bate cîrciumile; stîlp de cafenea; *~ое заведéние* cîrciumă.

трактúрщик, -а *m. (înv.)* birtaș, hangiu, crîșmar, cîrciumar.

трактовáть, *-тýю, -тýешь vb. ipf.* **1.** *acuz. (давать толкование)* a interpreta, a da o interpretare. **2.** *prepl.* sau *(înv.) acuz.* a trata, a se ocupa de...; a expune.

тракт/овáться, *-тýется vb. ipf.* **1.** *impers. prepl. (рассматриваться, расцениваться)* a fi interpretat, a fi vorba, a se trata; *о чём ~ýется в э́той кнúге?* despre ce este vorba în această carte?

трактóвка, -и *f. sg.* fel de a trata; interpretare, tratare.

трáктор, -а *m.* tractor; *колёсный* ~ tractor cu roți; ~ *на гýсеничном ходý, гýсеничный* ~ tractor cu șenile; *пропáшный* ~ tractor prășitor; *~-тягáч* tractor-remorcher.

трактори́ст, -а *m.* tractorist.

трактори́стка, -и *f.* tractoristă.

трáкторн|ый *adj.* de/cu tractor; *~ая бригáда* brigadă de tractoriști; *~ая вспáшка* aratul cu tractoare.

тракторoремóнтный *adj.* de reparat tractoare.

тракторостроéние, -я *n. sg.* construcție de tractoare.

тракторостроúтельный *adj.* de fabricat tractoare; ~ *завóд* uzină de tractoare.

трал, -а *m. (рыболовный)* dragă, năvod; *(mil. mar.)* dragă; *магнúтный* ~ dragă magnetică; *рыболóвный* ~ dragă cu plasă de pescuit; *баржевóй* ~ dragă-șlep.

тра́ление, *-я n. sg.* **1.** pescuitul cu năvoade de fund. **2.** *(mil. mar.)* dragaj, dragare.

тра́лер, *-а m. v. тра́льщик (1).*

тра́лить, *-лю, -лишь vb. ipf.* **1.** a pescui cu năvodul de fund. **2.** *(pf. протра́лить) acuz. (mil. mar.)* a draga, a curăţi minele.

тра́лов|ый *adj.* de năvod: *~ лов ры́бы* pescuitul cu năvodul de fund.

тра́льщик, *-а m.* **1.** vas de pescuit *(cu năvoade de fund).* **2.** *(mil. mar.)* dragor, trauler; dragă pentru pescuit mine.

трамбова́ние, *-я n. (constr.)* bătătorire; baterea cu maiul; îndesare.

трамбова́ть, *-бу́ю, -бу́ешь vb. ipf. (pf. утрамбова́ть) acuz.* a tasa, a bătători, a bate, a îndesa; *~ мостову́ю* a. bătători caldarîmul cu maiul.

трамбо́вка, *-и f.* **1.** *sg.* tasare, bătătorire, îndesare. **2.** *(tehn.)* mai bătător; *пневмати́ческая ~* bătător pneumatic.

трамбо́вочн/ый *adj.* de bătătorit, de bătut *(caldarîmul)*; *~ая маши́на* maşină de bătătorit, maşină de îndesat.

трамва́|й, *-я m.* tramvai; *ваго́н ~я* vagon de tramvai; *е́хать в/на ~е* a merge cu tramvaiul; *сесть в ~* a lua tramvaiul ◇ *речно́й ~* şalupă de pasageri, tramvai fluvial.

трамва́йн|ый *adj.* de tramvai; *~ биле́т* bilet de tramvai; *~ая ли́ния* linie de tramvai; *~ая сеть* reţea de tramvai; *~ парк* sau *трампа́рк* depou de tramvaie; *~ая остано́вка* staţie de tramvai; *~ конду́ктор* taxator de tramvai.

трамва́йщик, *-а m.* muncitor *sau* funcţionar la tramvaie.

трампа́рк, *-а m. = трамва́йный парк* depou de tramvaie.

трампли́н, *-а m.* trambulină.

транжи́р, *-а m.* om risipitor, cheltuitor, mînă-spartă.

транжи́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. растранжи́рить) acuz.* a risipi, a irosi, a cheltui banii fără rost; a fi mînă spartă.

транзи́стор, *-а m.* **1.** *(tele)* tranzistor. **2.** *(rad.)* tranzistor, aparat de radio cu tranzistori.

транзи́т, *-а m. sg.* tranzit; *груз идёт ~ом* marfa se transportă în tranzit; *беспо́шлинный ~* tranzit fără taxe vamale.

транзити́вность, *-и f.* **1.** *(mat.)* tranzitivitate. **2.** *(lingv.)* caracter tranzitiv, tranzitivitate; *~ глаго́ла* caracterul tranzitiv al verbului.

транзити́вн|ый *adj. (mat. lingv.)* tranzitiv; *~ое значе́ние* sens tranzitiv.

транзи́тн/ый *adj.* de tranzit, tranzitar; *~ая ви́за* viză de tranzit, viză de trecere; *~ые по́шлины* taxele vamale de tranzit; *~ая торго́вля* comerţ de tranzit.

транс, *-а m. sg.* transă, stare de transă; *впасть в ~* a cădea în transă.

трансальпи́йский *adj.* transalpin, de dincolo de Alpi.

трансаркти́ческий *adj.* transarctic.

трансатланти́ческий *adj.* transatlantic; *~ парохо́д* vapor transatlantic; *~ полёт* zbor transatlantic.

трансверса́ль, *-и f. (mat.)* transversală.

трансверса́льность, *-и f.* transversalitate.

трансгре́ссия, *-и f. sg. (geol.)* transgresiune.

трансильва́нский *adj.* transilvănean, transilvan.

трансконтинента́льный *adj.* transcontinental.

транскриби́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a transcrie.

транскрипцио́нный *adj.* de transcriere.

транскри́пция, *-и f.* transcriere.

трансли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a radiodifuza, a transmite prin radio.

транслитера́ция, *-и f. sg. (lingv.)* transliteraţie.

трансля́тор, *-а m.* translator.

трансляцио́нн/ый *adj.* de radiodifuziune, de retransmitere; *~ая сеть* reţea de radiodifuziune; *~ у́зел* staţie de retransmitere, post intermediar.

трансля́ция, *-и f.* radiodifuzare, transmisie prin releu.

трансмиссио́нный *adj. (tehn.)* de transmisie.

трансми́ссия, *-и f. (tehn.)* transmisie, ax de transmisie.

трансми́ттер, *-а m. (tele)* transmiţător, telegrafic *(automat).*

трансокеа́нский *adj.* transoceanic.

транспара́нт, *-а m.* **1.** *(для письма)* transparent *(pentru scris).* **2.** panou.

транспирацио́нный *adj. (bot. med.)* de transpiraţie.

транспира́ция, *-и f. (bot. med.)* transpiraţie.

трансплanта́ция, *-и f. sg. (med. bot.)* transplantare.

транспози́ция, *-и f. v. транспониро́вка.*

транспони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (muz.)* a transpune, a adapta.

транспониро́вка, *-и f. (muz.)* transpunere, transpoziţie.

тра́нспорт, *-а m.* **1.** transport, mijloace de transport; *сухопу́тный ~* transport pe uscat/terestru; *железнодоро́жный ~* transport pe cale ferată, transport feroviar; *автомоби́льный ~* transport auto; *городско́й ~* transport urban; *при́городный ~* transport suburban; *во́дный ~* transport pe apă; *речно́й ~* transport fluvial; *возду́шный ~* transport aerian, transport pe calea aerului; *гужево́й ~* transport cu tracţiune animală; *ру́дничный ~* transport minier; *больши́е ~ы хле́ба* transporturi mari de cereale; *рост ~а* dezvoltarea transporturilor, a miloacelor de transport. **2.** convoi, tren; *санита́рный ~* tren sanitar, convoi sanitar. **3.** *(mil. mar.)* vas de transport, cargobot *(din marina militară)*; *ми́нный ~* vas de transportat mine.

транспо́рт, *-а m. (cont.)* report.

транспорта́бельный *adj.* transportabil.

транспортёр, *-а m. (tehn.)* transportor, bandă rulantă, bandă transportoare.

транспорти́р, *-а m. (tehn.)* raportor.

транспорти́рование, *-я n. sg. v. транспортиро́вка.*

транспорти́ровать[1], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (cont.)* a reporta.

транспорти́ровать[2], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a transporta, a căra, a duce.

транспортиро́вка, *-и f. sg.* transportare.

тра́нспортник, *-а m.* **1.** lucrător din transporturi. **2.** *(самолёт)* avion de transport.

тра́нспортн|ый, *adj.* de transport; *~ые сре́дства* mijloace de transport; *~ое су́дно* vas de transport.

транспо́ртн|ый, *adj. (cont.)* de reportat; *~ые за́писи* sume de reportat.

трансфе́р, *-а m. sg. (fin.) = трансфе́рт*

трансфе́рт, *-а m. sg. (fin.)* transfer.

трансформа́тор, *-а m. (tehn.)* transformator; *высоково́льтный ~* transformator de înaltă tensiune; *~ напряже́ния* transformator de tensiune.

трансформа́торный *adj. (tehn.)* de transformator, de transformare.

трансформацио́нный *adj.* transformaţional; *~ая грамма́тика* gramatica transformaţională.

трансформа́ция, *-и f.* transformare.

трансформи́зм, *-а m. sg. (biol.)* transformism.

трансформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a transforma, a preface.

трансфу́зия, *-и f. sg. (med.)* transfuzie.

трансцендента́льный *adj. (fil.)* transcendental.

трансценде́нтный *adj. (fil. mat.)* transcendent.

транше́йн|ый *adj.* de tranşee.

транше́я, *-и f.* tranşee, şanţ.

трап, *-а m. (nav.)* scară *(pe un vas)*; *вертика́льный ~* scară de pisică; *водола́зный ~* scară de scafandru.

тра́пез|а, *-ы f. (bis.)* trapeză; *сесть за ~у* a se aşeza la masă.

трапе́ция, *-и f. (mat. sport)* trapez.

трапезо́ид, *-а m. (mat.)* trapezoid.

трапезоида́льный *adj. (mat.)* trapezoidal.

тра́сса, *-ы f.* **1.** *(дорога, путь)* traseu, parcurs; *возду́шная ~* linie aeriană. **2.** *(чертёж местности)* crochiu, desen.

трасси́рование, *-я n. sg. (tehn.)* trasare.

трасси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a trasa.

трассиро́вка, *-и f. (tehn.) v. трасси́рование*

трасси́рующ|ий **1.** *part. prezt. act.* de la *трасси́ровать.* **2.** *adj. (mil.)* trasant; *~ая пу́ля* trasor, glonţ trasant.

тра́т|а, *-ы f.* **1.** *sg. (действие)* cheltuire, risipire, irosire; *~ де́нег* risipă de bani; *пуста́я ~ вре́мени* zadarnică pierdere de timp. **2.** *(издержки)* cheltuială.

тра́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. ipf. (pf. истра́тить* şi *потра́тить) acuz.* a cheltui, a risipi, a irosi; *~ си́лы* a risipi energie; *зря ~ вре́мя* a-şi pierde timpul în zadar.

тра́титься, *тра́чусь, тра́тишься vb. ipf. (pf. потра́титься)* a-şi cheltui banii, a face cheltuieli.

тра́тта, *-ы f. (fin.)* trată, poliță.

тра́улер, *-а m. v. тра́лер*

тра́ур, *-а m. sg.* **1.** doliu; *быть в ~е* a fi în doliu. **2.** îmbrăcăminte neagră de doliu; *носи́ть ~* a purta doliu.

тра́урн|ый *adj.* **1.** de doliu, funebru; *~ костю́м* haine de doliu; *~ая проце́ссия, ~ое ше́ствие* cortegiul funebru; *~ марш* marş funebru. **2.** *(fig.)* funebru, lugubru.

трафаре́т, *-а m.* **1.** *(модель, шаблон)* tipar, model, şablon. **2.** *(fig.)* şablon, clişeu; *мы́слить по ~у* a gîndi după tipic.

трафаре́тность, *-и f. sg.* caracter banal, banalitate.

трафаре́тн|ый *adj.* **1.** de model, de şablon. **2.** *(fig.)* stereotip, după tipic, banal.

трах **1.** *interj. onomatopee* poc!, buf! pleosc!, tronc!. **2.** *pred. (pop.)* a lovi, a trînti o dată; *~ кулако́м по́ столу́* cînd a trîntit o dată cu pumnul în masă...

тра́хать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *тра́хнуть*

трахеи́т, *-а m. sg. (med.)* traheită.

трахе́йный *adj.* de trahee, traheean.

трахеотоми́я, *-и f. sg. (med.)* traheotomie.

трахе́я, *-и f. (anat. zool., bot.)* trahee.

трахи́т, *-а m. sg. (geol.)* trahit.

тра́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. тра́хать) (pop.)* **1.** a trosni, a pocni, a trînti; *~ из ружья́* a trage cu puşca *(pe neaşteptate)* **2.** *acuz. по+dat.* a lovi, a izbi; *~ кулако́м по спине́* a trage (cuiva) un pumn în spate.

тра́хнуться, *-нусь, -ешься vb. pf. (pop.)* **1.** a cădea cu zgomot. **2.** *(удариться)* a se lovi, a se izbi puternic.

трахо́ма, *-ы f. sg. (med.)* trahomă, conjunctivită granuloasă.

трахомато́зный *adj. (med.)* de trahomă.

тре́бник,. *-а m. (bis.)* trebnic.

тре́бовани|е, *-я n.* **1.** *sg.* cerere, ordin; *по пе́рвому ~ю* la prima cerere; *по ~ю суда́* la cererea tribunalului. **2.** pretenție, revendicare, cerere; cerință, postulat, deziderat; *испо́лнить чьё-л. ~* a satisface pretențiile cuiva; *предъяви́ть ~* a formula o pretenție; *экономи́ческие ~я* revendicări economice; *зако́нное ~* cerere îndreptățită; *насто́ятельное ~* cerere insistentă. **3.** *(mai ales la pl.)* regulă, condiție; *выполне́ние ~й уста́ва* împlinirea cerințelor statutului. **4.** *pl.* aspirație, năzuință, exigență; *отвеча́ть ~ям* a răspunde exigențelor; *челове́к с высо́кими ~ями* om cu aspirații înalte. **5.** bon(notă) de comandă, cerere de comandă; *~ на то́пливо* comandă de combustibil. **6.** *(jur.)* creanță, cerere; *пра́во ~я* drept de creanță; *исково́е ~* cerere, acțiune (în justiție) ◇ *остано́вка по ~ю* stație/oprire facultativă.

тре́бовательность, *-и f. sg.* exigență; *изли́шняя ~* exigență exagerată.

тре́бовательн|ый *adj.* **1.** exigent, pretențios, sever, aspru. **2.** de comandă, de cerere; *~ая ве́домость* lista de comenzi, situația cererilor.

тре́б|овать, *-бую, -буешь vb. ipf.* **1.** *(pf. потре́бовать) gen.* sau cu *conj. что́бы* a cere, a pretinde, a reclama, a revendica; *~ объясне́ний у кого́-л.* a cere explicații de la cineva; *~ упла́ты* a pretinde/a cere plata. **2.** *(gen.* cu *от + gen. (обязывать)* a pretinde, a aştepta de la... **3.** *(pf. потре́бовать) gen. (нуждаться)* a avea nevoie; a necesita; *боле́знь ~ует лече́ния* boala necesită un tratament. **4.** *(pf. потре́бовать) acuz. (вызывать куда-л.)* a chema, a cita; *вас ~ует дире́ктор* vă cheamă directorul; *~ в суд* a cita la judecată.

тре́бова|ться, *-буется vb. ipf. (pf. потре́боваться)* a fi necesar, a fi trebuincios, a se cere; a fi cerut; *что и ~лось доказа́ть* ceea ce era de demonstrat.

требуха́, *-и́ f. sg.* **1.** măruntaie, intestine, mațe. **2.** *(fig. pop.)* lucruri de nimic, fleacuri, nimicuri.

трево́г|а, *-и f.* **1.** *(беспокойство)* neliniște, agitație; *меня́ охвати́ла ~* m-a cuprins neliniştea; *быть в ~е* a fi neliniştit. **2.** *(переполох, сигнал)* alarmă; *бить ~у* a suna alarma; *подня́ть ~у*

a da alarma; *возду́шная ~* alarmă aeriană; *а́томная ~* alarmă atomică; *пожа́рная ~* alarmă de incendiu; *хими́ческая ~* alarmă chimică; *ло́жная ~* alarmă falsă.

трево́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. встрево́жить)* a nelinişti, a alarma, a tulbura. **2.** *(pf. потрево́жить) (беспокоить)* a deranja, a nu lăsa în pace, a irita.

трево́ж|иться, *-жусь, -жишься vb. ipf.* **1.** *(pf. встрево́житься) (быть в тревоге)* a se alarma, a fi îngrijorat, a se nelinişti. **2.** *(pf. потрево́житься) (беспокоиться)* a se deranja.

трево́жно *adv.* cu neliniște, cu îngrijorare; alarmat, îngrijorat; *~ озира́ться вокру́г* a se uita alarmat în jur.

трево́жн|ый *adj.* **1.** *(исполненный тревоги)* alarmat, îngrijorat; *~ го́лос* voce alarmată; *~ взгляд* privire îngrijorată. **2.** *(вызывающий тревогу)* alarmant, îngrijorător; *~ые слу́хи* zvonuri alarmante. **3.** de alarmă; *~ гудо́к* sirenă de alarmă.

треволне́ние, *-я n. (iron.)* zarvă mare, surexcitare, zbucium, agitație mare.

треглáвый *adj.* cu trei capete, tricefal.

тред-юнио́н, *-а m.* trade-union.

тред-юниони́зм, *-а m. sg.* trade-unionism.

тред-юниони́ст, *-а m.* trade-unionist.

тре́звенник, *-а m.* abstinent, antialcoolic.

трезве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. отрезве́ть)* a se trezi după beție; *(fig.)* a se trezi la realitate.

тре́зво, *adv.* rezonabil, chibzuit, cumpătat; *~ смотре́ть на ве́щи* a privi lucrurile în mod realist.

трезво́н, *-а m.* **1.** sunet/dangăt de clopot. **2.** *(толки)* zvonuri, bîrfeli, trăncăneli; *пошёл ~ по всему́ го́роду* s-a zvonit în tot oraşul, s-a dat sfoară-n țară ◇ *подня́ть ~* a face tărăboi *зада́ть ~/~у кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală; a face cuiva un tărăboi.

трезво́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* **1.** a trage/a suna toate clopotele. **2.** *(разносить слухи)* a da sfoară-n țară, a bate toba, a trîmbița, a duce vorba; *~ о чём-л. по всему́ го́роду* a trîmbița ceva în tot oraşul.

тре́звость, *-и f. sg.* **1.** trezire. **2.** *(воздержанность)* cumpătare, abstinență de băuturi alcoolice. **3.** *(fig.) (разумность)* caracter rezonabil; bunsimț; luciditate, minte sănătoasă.

трезву́чие, *-я n. (muz.)* acord perfect.

тре́зв|ый *adj.* **1.** *(не пьяный)* treaz; *быть ~ым* a fi treaz. **2.** *(непьющий)* cumpătat, abstinent. **3.** rezonabil, sănătos; lucid; *~ ум* minte sănătoasă; minte lucidă ◇ *(prov.) что у ~ого на уме́, (то) у пья́ного на языке́* omului la beție i se dezleagă limba.

трезу́бец, *-бца́ m.* trident.

трек [1], *-а m. (sport)* velodrom, pistă de viteză.

трек [2], *-а m. (fiz.)* traectorie, urmă; *ло́жный ~* urmă falsă.

треклю́тый *adj. (pop.)* blestemat, afurisit.

трелёвка, *-и f. (silv.)* corhănire, corhănit.

трелёвщик, *-а m. (silv.)* corhănitor.

трел|ь, *-и f.* tril; *соловьи́ные ~и* trilurile privighetorii; *пуска́ть ~и* a scoate triluri, a cînta triluri.

трелья́ж [1], *-а m.* oglindă cu trei fețe.

трелья́ж [2], *-а m.* stelaj, grilaj/grătar pentru flori agățătoare.

тре́моло *n. indecl. (muz.)* tremolo.

трен, *-а m. (înv.)* trenă ◇ *(înv.) ~ жи́зни* fel de viață; *широ́кий ~ жи́зни* viață pe picior mare.

тре́нер, *-а m. (sport)* antrenor; *~ футбо́льной кома́нды* antrenorul echipei de fotbal.

тре́нзел|ь, *-я m.* zăbală, dîrlog◇ *привести́ на ~е/~я́х кого́-л.* a aduce cu forța pe cineva, a lua pe cineva pe sus.

тре́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* frecare; *си́ла ~я* putere de frecare. **2.** *pl. (fig.)* dezbinări, neînțelegeri, certuri, frecuşuri, fricțiuni.

тре́нинг, *-а m. (sport)* antrenament.

трениро́ванный **1.** *p.t.p.* de la *тренирова́ть.* **2.** *adj.* antrenat.

тренирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. натренирова́ть) acuz.* **1.** a antrena. **2.** a exersa; *~ свою́ па́мять* a-şi exersa memoria.

тренирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. ipf. (pf. натренирова́ться)* a se antrena.

трениро́вка, *-и f.* antrenament.

трениро́вочный *adj.* de antrenament; ~ *полёт* zbor de antrenament.

трено́га, *-и́ f.* trepied; ~ *фотоаппара́та* trepiedul aparatului foto.

трено́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. (pf. стрено́жить) acuz.* a împiedica *(un cal).*

трено́жник, *-а m.* trepied; masă *sau* suport cu trei picioare.

тре́нькать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a zdrăngăni; ~ *на балала́йке* a zdrăngăni la balalaică.

трепа́лка, *-и f. v. трепа́ло*

трепа́ло, *-а n.* meliță.

трепа́льн|ый *adj.* de scărmănat, de melițat; ~*ая маши́на* mașină de scărmănat, (mașină) bătătoare.

трепа́льщик, *-а m.* lucrător care se ocupă cu melițatul.

трепа́н, *-а m. (med.)* trepan.

трепана́ция, *-и f. (med.)* trepanație; ~ *че́репа* trepanația cutiei craniene.

трепа́ние, *-я n. sg.* dărăcire, melițare, scărmănare; ~ *льна* melițare a inului ~ *ше́рсти* dărăcire a lînii.

трепани́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (med.)* a trepana, a face trepanație.

трепа́ть, *треплю́, тре́плешь vb. ipf. (pf. потрепа́ть) acuz.* **1.** *(дёргать)* a hărțui, a zgîlțîi; ~ *за́ волосы кого́-л.* a părui, a trage de păr pe cineva. **2.** *(pf. истрепа́ть, потрепа́ть)* a uza, a strica, a deteriora; ~ *о́бувь* a uza încălțămintea. **3.** *(pf. потрепа́ть) по+dat. (похлопывать)* a bate, a lovi ușor, a mîngîia; ~ *по плечу́* a bate pe umăr. **4.** a dărăci, a scărmăna; ~ *шерсть* a dărăci lîna ◇ *(fig.) его́ тре́плет лихора́дка* îl scutură frigurile; *(fig.)* ~ *чьи-л. не́рвы* a hărțui, a sîcîi pe cineva; *(fig.)* ~ *чье-л. и́мя* a terfeli numele cuiva; ~ *языко́м* a flecări, a sporovăi, a trăncăni.

трепл|а́ться, *треплю́сь, тре́плешься vb. ipf.* **1.** *(развеваться)* a fîlfîi; *флажки́* ~*лются в во́здухе* stegulețele fîlfîie în aer. **2.** *(pf. истрепа́ться* și *потрепа́ться) (изнашиваться)* a se uza, a se deteriora, a se strica. **3.** *(болтать)* a flecări, a trăncăni.

трепа́ч, *-а́ m. (pop.)* palavragiu, flecar, pierde-vară.

тре́пет, *-а m. sg.* înfiorare, fior, emoție, palpitație; freamăt; *быть в* ~*е* a fi cuprins de emoție, a se înfiora; *с* ~*ом* cu înfiorare, cu palpitații; *привести́ в* ~ *кого́-л.* a da fiori cuiva.

трепета́ние, *-я n. sg.* freamăt, înfiorare, fior, tremur.

трепе|та́ть, *-щу́, -е́щешь vb. ipf.* **1.** *(дрожать, колебаться)* a fremăta, a tremura, a fîlfîi; *(despre foc, lumină etc.)* a pîlpîi, a licări. **2.** *(испытывать волнение)* a se înfiora, a tremura; ~ *от у́жаса* a se înfiora de groază; ~ *всем те́лом* a tremura din tot corpul.

тре́петно *adv.* cu înfiorare, cu înfrigurare, cu tremur, cu emoție.

тре́петн|ый **1.** tremurător, vibrant. **2.** înfiorat, emoționat; ~*ое ожида́ние* așteptare înfiorată/ înfrigurată.

трёпк|а, *-и f. sg.* **1.** melițare; ~*льна* melițare a inului. **2.** uzare; ~ *пла́тья* uzarea rochiei. **3.** *(pop.)* păruială, scărmăneală, bătaie, chelfăneală; *зада́ть* ~*у* a trage o bătaie ◇ ~ *нервов* sîcîială.

трепыха́|ться, *-юсь, -ешься vb. ipf. (pop.)* **1.** *(дёргаться)* a se zbate, a se zvîrcoli. **2.** *(о пламени)* a se agita, a fîlfîi.

треск, *-а m. sg.* **1.** trosnet; ~ *су́чьев* trosnetul crengilor. **2.** zgomot, pocnet, pocnituri, trosnituri; ~ *мото́ра* zgomotul motorului. **3.** *(шумиха)* vîlvă, fală; *без шу́ма и* ~*а* fără surle și tobe ◇ *с* ~*ом провали́ться* a suferi un eșec rușinos.

треска́, *-и́ f. sg.* batog; tresca; *солёная* ~ batog sărat.

тре́скание, *-я n. sg.* crăpare, plesnire.

тре́скать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a hali, a înfuleca.

тре́скаться[1], *-ается vb. ipf. (pf. потре́скаться)* a crăpa, a plesni.

тре́скаться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *тре́снуться*

тресковый *adj.* de batog; ~ *жир* untură de pește.

трескотня́, *-и́ f. sg.* **1.** pocnituri, trosnituri, pîrîituri, țîrîit; ~ *сверчко́в* țîrîitul greierilor; ~ *мото́ра* pocnetele motorului; ~ *пулемёта* țăcănitul mitralierelor. **2.** *(болтовня)* vorbărie, trăncăneală, pălăvrăgeală, flecăreală.

треску́ч|ий *adj.* **1.** *(высокопарный)* fără conținut, pompos, zgomotos, grandilocvent, sforăitor; ~*ые фра́зы* fraze pompoase; ~*ая рекла́ма* reclamă zgomotoasă ◇ ~ *моро́з* ger de crapă pietrele.

тре́сну|ть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a pocni, a trosni. **2.** a crăpa; *стака́н* ~*л* paharul a crăpat. **3.** *instr.* sau cu *acuz. по+dat. (ударить)* a lovi, a izbi; ~ *кулако́м по столу́* a lovi cu pumnul în masă ◇ *(pop.) де́ло* ~*ло* afacerea a eșuat, a rămas baltă; *(fam.) хоть тре́сни!* să crapi nu altceva!

тре́снуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. тре́скаться) (pop.)* a se lovi, a se izbi.

трест, *-а m. (ec.)* trust; *строи́тельный* ~ trustul de construcție; *капиталисти́ческие* ~*ы* trusturi capitaliste.

трести́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (ec.)* a contopi/a uni trusturi.

трете́йск|ий *adj.* de arbitraj, de arbitri, al arbitrilor; ~ *суд* arbitraj, judecata arbitrilor; ~ *судья́* arbitru; ~*ое реше́ние* hotărîrea arbitrilor.

тре́т|ий **1.** *num. ord.* al treilea; ~ *год* al treilea an; *в* ~*ьем часу́* la ora două și ceva, între ora două și trei; ~*ья глава́ кни́ги* capitolul al treilea al cărții; *в* ~ *раз* pentru a treia oară; ~*ья часть* a treia parte; ~*ьего января́* la trei ianuarie; *(gram.)* ~*ье лицо́* persoana a treia. **2.** *-ья, -ьей s. f.* o treime, a treia parte; *две* ~*ьих* două treimi. **3.** ~*ье, -ьего s. n.* felul al treilea, desert. **4.** *cuv. modal* în al treilea rînd ◇ *в* ~*ьем году́* anțărț; *в* ~*ьи ру́ки (a vinde, a da)* la o a treia mînă; ~*ьего дня* alaltăieri; *(ist.)* ~*ье сосло́вие* starea a treia; *с* ~*ьими петуха́ми* dis-de-dimineață; *до* ~*ьих петухо́в* pînă la revărsatul zorilor; *из* ~*ьих рук (узна́ть, услы́шать)* a afla/a auzi de la o terță persoană/ dintr-o sursă nesigură.

трети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a trata cu dispreț, a privi de sus, a desconsidera.

трети́чный *adj. (geol.)* terțiar; ~ *пери́од* era terțiară.

трет|ь, *-и f.* a treia parte, o treime; *две* ~*и* două treimi.

третьекла́ссник, *-а m.* elev (de) în clasa a treia.

третьесо́ртный *adj.* de calitatea a treia, de calitate inferioară.

третьестепе́нный *adj.* **1.** mediocru, de mîna a treia. **2.** *(geol.)* terțiar.

треуго́лка, *-и f. (înv.)* tricorn *(pălărie).*

треуго́льник, *-а m.* **1.** *(mat.)* triunghi; *прямоуго́льный* ~ triunghi dreptunghic; *равнобе́дренный* ~ triunghi isoscel; *остроуго́льный* ~ triunghi ascuțitunghi; *подо́бный* ~ triunghi asemenea; *равносторо́нний* ~ triunghi echilateral; *тупоуго́льный* ~ triunghi obtuzunghic; *неравносторо́нний* ~ triunghi scalen. **2.** echer; *деревя́нный* ~ echer de lemn.

треуго́льный *adj.* triunghiular.

трефо́вый *adj.* de treflă.

тре́фы, *треф pl. (la cărțile de joc)* treflă; (de) ghindă; *да́ма треф* damă de treflă.

трёха́ктный *adj.* în trei acte.

трёха́томный *adj. (fiz.)* triatomic.

трёхвале́нтный *adj. (chim.)* trivalent.

трёхвёрстн|ый *adj.* **1.** de trei verste lungime. **2.** la scara de trei verste pe țol; ~*ая ка́рта* hartă la scară de trei verste pe țol.

трёхгоди́чный *adj.* de trei ani, trienal.

трёхгодова́лый *adj.* în vîrstă de trei ani.

трёхголо́сный *adj.* pe trei voci, pentru trei voci.

трёхгра́нник, *-а m. (mat.)* triedru.

трёхгра́нн|ый *adj.* **1.** *(mat.)* triedric, cu trei fețe; ~*ая при́зма* prismă cu trei fețe; ~ *у́гол* unghi triedric, triedru. **2.** triunghiular; ~ *напи́льник* pilă triunghiulară, pilă cu trei muchii.

трёхдне́вный *adj.* de trei zile, în timp de trei zile; ~ *срок* termen de trei zile.

трёхзна́чный *adj. (mat.)* cu/din trei cifre.

трёхзу́бый *adj.* cu trei coarne *(furcă)*; cu trei dinți *(mașină).*

трёхколёсный *adj.* cu trei roți, triciclu.

трёхкомпоне́нтный *adj.* ternar.

трёхкра́тный *adj.* triplu.

трёхле́тие, *-я n.* **1.** *(срок)* termen de trei ani. **2.** *gen. (годовщина)* a treia aniversare.

трёхле́тка, *-и f. (zool.)* de trei ani.

трёхлéтний *adj.* **1.** *(о возрасте)* de trei ani. **2.** de trei ani, trienal; ~ *план* plan trienal.

трёхли́стный *adj. (bot.)* cu trei frunze.

трёхлóпастный *adj. (bot.)* trilobat.

трёхмáчтовый *adj. (mar.)* cu trei catarge.

трёхмéрный *adj.* **1.** *(muz.)* cu trei măsuri. **2.** cu trei dimensiuni, tridimensional.

трёхмéстный *adj.* cu trei locuri.

трёхмéсячн|ый *adj.* **1.** *(о возрасте)* de trei luni; ~ *ребёнок* copil de trei luni. **2.** *(о сроке)* de trei luni, trimestrial ~*ая плáта* plată trimestrială.

трёхмотóрный *adj. (av.)* trimotor, cu trei motoare.

трёхнедéльный *adj.* de trei săptămîni.

трёхóкись, *-и f. (chim.)* trioxid.

трёхоруди́йный *adj. (mil.)* cu trei tunuri.

трёхоснóвный *adj. (chim.)* tribazic.

трёхóсный *adj.* triax, cu trei axe, cu trei osii.

трёхпáлубный *adj. (mar.)* cu trei punți.

трёхпáлый *adj. (zool.)* cu trei degete.

трёхпóлье, *-я n. sg. (agr.)* asolament trienal.

трёхпóльн|ый *adj. (agr.)* de asolament trienal.

трёхпóлюсный *adj.* tripolar, cu trei poli.

трёхпроводнóй *adj. (el.)* cu trei conductoare, trifilar.

трёхпроцéнтный *adj.* cu trei procente, de trei la sută.

трёхпýтный *adj.* cu linie triplă.

трёхрублёвка, *-и f.* bancnotă de trei ruble.

трёхслóжный *adj. (gram.)* trisilabic, cu trei silabe.

трёхслóйный *adj.* cu trei straturi, cu trei foi.

трёхсмéнный *adj.* cu trei schimburi.

трёхсостáвный *adj.* ternar, compus din trei părți.

трёхсотлéтие, *-я n.* tricentenar; perioadă de trei sute de ani.

трёхсотлéтний *adj.* de trei sute de ani, tricentenar.

трёхсóтый *num. ord.* al trei sutălea, trei sute.

трёхствóлка, *-и f.* pușcă cu trei țevi.

трёхствóльный *adj.* **1.** *(mil.)* cu trei țevi. **2.** *(bot.)* cu trei tulpini.

трёхстóпный *adj. (lit.)* de trei picioare; ~ *стих* vers de trei picioare.

трёхсторóнний *adj.* **1.** trilateral, cu trei laturi. **2.** tripartit; ~ *дóговóр* tratat tripartit.

трёхстрýнный *adj.* cu trei coarde.

трёхступéнчатый *adj.* cu trei trepte/etaje.

трёхтóмный *adj.* în trei volume.

трёхтóнка, *-и f.* autocamion de trei tone.

трёхфáзный *adj. (el.)* trifazic, cu trei faze; ~ *трансформáтор* transformator trifazic.

трёхцвéтный *adj.* în trei culori, tricolor.

трёхчасовóй *adj.* **1.** de trei ore. **2.** de ora trei; ~ *пóезд* trenul de trei.

трёхчлéн, *-а m. (mat.)* trinom.

трёхчлéнный *adj. (mat.)* trinomic, cu trei termeni.

трёхъязы́чный *adj.* trilingv, în trei limbi.

трёхэлектрóдный *adj.* cu trei electrozi.

трёхэтáжный *adj.* cu trei etaje.

трёхэшелóнный *adj.* cu trei eșaloane.

трёшка, *-и f. (pop.)* bancnotă de trei ruble.

трёшница, *-ы f. (pop.) v. трёшка*

трещ|áть, *-щý, щúшь vb. ipf.* **1.** a pîrîi, a pocni, a trosni; *лёд ~úт* gheața pîrîie. **2.** *(быть накануне краха)* a fi în pragul falimentului; *(fig.) дéло ~úт* afacerea scîrțîie. **2.** a țîrîi; *~áт кузнéчики* țîrîie greierii. **3.** *(болтать)* a vorbi fără încetare, a dudui, a trăncăni ◇ *(fig.) морóзы трещáт* e ger de crapă pietrele; ~ *по всем швам* a trosni din toate încheieturile; *за ушáми ~úт (у когó-л.)* a-i trosni (cuiva) fălcile.

трéщин|а, *-ы f.* **1.** crăpătură, fisură; scorojeală; ~ *в стенé* o crăpătură în zid; *дать ~у* a crăpa. **2.** *(в отношениях)* ruptură.

трещóтка, *-и f.* **1.** huruitoare, morișcă; *дéтская* ~ morișcă pentru copii. **2.** *m.* și *f.* *(болтун)* flecar, gură-spartă, moară-stricată.

три, *трёх, трём, тремя́, о трёх num. card.* trei; *помнóжить ~ нá ~* a înmulți trei cu trei ◇ *в ~ ручья́ плáкать/рыдáть* a plînge cu lacrimi amare; *наговорúть с ~ кóроба* a spune vrute și nevrute; a turna (la) verzi și uscate, a înșira palavre; *вы́толкать/вы́гнать в ~ шéи* a da afară în brînci/în ghionturi; a da un picior în fund; *согнýть в ~ дугú/погúбели* a chinui, a-i face cuiva zile fripte, a-i face cuiva viața amară; *согнýться в ~ дугú/погúбели* a se apleca/a se îndoi/a se înclina pînă la pămînt; *(fig.)* a face temenele; *заблудúться в трёх соснáх* a se rătăci ziua în amiaza mare.

триáда, *-ы f. (fil.)* triadă; *диалектúческая* ~ triadă dialectică.

триангуля́ция, *-и f. sg. (mat. tehn.)* triangulație.

триáс, *-а m. sg. (geol.)* triasic.

триáсовый *adj. (geol.)* triasic; ~ *перúод* perioadă triasică.

трибýн|а, *-ы f.* tribună; *произносúть речь с ~ы* a pronunța o cuvîntare de la tribună.

трибýн, *-а m. (ist.)* tribun.

трибунáл, *-а m.* tribunal; *воéнный* ~ tribunal militar.

тривиáльно *adv.* (în mod) trivial; banal, plat; fără originalitate.

тривиáльность, *-и f. sg.* trivialitate; platitudine, banalitate.

тривиáльн|ый *adj.* trivial, banal, plat, răsuflat.

триглúф, *-а m. (arhit.)* triglif.

тригонометрúческий *adj. (mat.)* trigonometric.

тригономéтрия, *-и f. sg.* trigonometrie; *прямолинéйная* ~ trigonometrie plană; *сферúческая* ~ trigonometrie sferică.

тридевя́т|ый *adj. (folc. în expr.) в ~ом цáрстве* la capătul pămîntului; peste nouă mări și nouă țări.

трúдевять *(folc. în expr.) за ~ земéль* peste nouă mări și nouă țări, la capătul lumii, unde se bat munții în capete.

тридеся́т|ый *adj. (folc. în expr.) в ~ом госудáрстве* într-o țară îndepărtată, peste mări și țări.

тридцатилéтие, *-я n.* **1.** (termen de) treizeci de ani. **2.** a treizecea aniversare.

тридцатилéтний *adj.* de treizeci de ani; ~ *юбилéй* jubileu de treizeci de ani; ~ *мужчúна* un bărbat de treizeci de ani.

тридцáтка, *-и f. (pop.)* bancnotă de treizeci de ruble.

тридцáт|ый *num. ord.* al treizecilea, a treizecea; treizeci; *~ая странúца* pagina treizeci; *~ые гóды* deceniul al patrulea.

трúдцать, *-ú num. card.* treizeci; *перевалúть за* ~ a fi trecut de treizeci *(de ani).*

тридцатью́ *adv.* de treizeci de ori.

триéр, *-а m. (agr.)* trior, selector.

триеровáние, *-я n. (agr.)* dare la trior, triorare.

триеровáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. протриеровáть) acuz. (agr.)* a da la trior; a selecta.

трúжды *adv.* de trei ori, în trei rînduri; ~ *три = дéвять* trei ori trei = nouă.

трúзн|а, *-ы f.* **1.** *(ist.)* ospăț funerar, praznic pentru cel mort; *прáвить ~у* a face un ospăț funerar. **2.** *(fig.)* pomenire, evocare.

трикó *n. indecl.* **1.** *(ткань)* tricot, flanelă *(material).* **2.** *(одежда)* tricou, costum tricotat.

трикотáж, *-а m.* **1.** *(ткань)* tricot. **2.** *(изделия)* tricotaj, articole de tricotaj.

трикотáжн|ый *adj.* de tricotaj; *~ая фáбрика* fabrică de tricotaje; *~ые издéлия* articole de tricotaje.

трилúстник, *-а m.* **1.** *(bot.)* plantă trifoliată; trifoi. **2.** emblemă în formă de trifoi.

триллиóн, *-а m.* trilion.

трилóгия, *-и f. (lit.)* trilogie.

тримéстр, *-а m.* trimestru.

тримéтр, *-а m. (lit.)* trimetru, vers trimetric.

тринáдцатый *num. ord.* al treisprezecelea, a treisprezecea; treisprezece.

тринáдцать, *-и num. card.* treisprezece.

тринитробензóл, *-а m. (chim.)* trinitrobenzen.

тринóм, *-а m. (mat.)* trinom.

трúо *n. indecl. (muz.)* trio.

триóд, *-а m. (rad.)* triodă.

триóдь, *-и f. (bis.)* triod.

триолéт, *-а m. (lit.)* triolet.

триóль, *-и f. (muz.)* triolet.

триортогонáльный *adj.* triortogonal.

трип, *-а m. sg. (text.)* mochetă, catifea de lînă.

трипла́н, *-а m. (av.)* triplan.

три́ппер, *-а m. (med.)* blenoragie, gonoree.

трипле́т, *-а m. (fiz.)* triplet; *спектра́льный* ~ triplet spectral.

трипле́тность, *-и f. (fiz.)* structură de triplet.

трипта́за, *-ы f. (chim.)* triptază.

три́птих, *-а m. (arte)* triptic.

трире́ма, *-ы f. (ist.)* triremă.

трисектри́са, *-ы f. (mat.)* trisectoare.

три́ста, *трёхсо́т, трёмста́м, тремяста́ми, о трёхста́х num. card.* trei sute.

трито́н, *-а m. (mitol. zool.)* triton.

триумви́р, *-а m. (ist.)* triumvir.

триумвира́т, *-а m. (ist.)* triumvirat.

триу́мф, *-а m.* triumf; *с ~ом* în triumf.

триумфа́льно *adv.* triumfal, triumfător, în triumf.

триумфа́льн|ый *adj.* de triumf, triumfal; *~ая а́рка* arc de triumf; *~ое ше́ствие* cortegiu triumfal; ~ *въезд* intrare triumfală.

триумфа́тор, *-а m. (livr.)* triumfător, învingător, biruitor.

трифто́нг, *-а m. (lingv.)* triftong.

трихи́на, *-ы f. (zool.)* trichină.

трихино́з, *-а m. sg.* trichinoză.

трихотоми́я, *-и f. sg.* trichotomie.

три́шкин *adj. (în expr.)* ~ *кафта́н* anteriul lui moş Arvinte.

трог, *-а m. (tehn.)* jgheab; albie; jilip.

тро́гание, *-я n. sg.* atingere, pipăire.

тро́гательно *adv.* (într-un chip) înduioşător, emoţionant, mişcător.

тро́гательн|ый *adj.* înduioşător, mişcător; *~ая исто́рия* poveste înduioşătoare.

тро́га|ть [1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тро́нуть) acuz.* **1.** a atinge, a pune mîna; ~ *рука́ми воспреща́ется* este interzis a se atinge cu mîna. **2.** a plictisi, a nu lăsa în pace, a sîcîi; *не ~й его́* lasă-l în pace.

тро́га|ть [2], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тро́нуть) acuz.* a înduioşa, a emoţiona, a mişca, a tulbura; ~ *до слёз* a mişca pînă la lacrimi; *э́то меня́ не ~ет* asta mă lasă rece.

тро́гать [3], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тро́нуть)* a porni la drum, a da drumul cailor.

тро́гаться [1], *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. тро́нуться)* a se înduioşa, a fi mişcat; ~ *до слёз* a se înduioşa pînă la lacrimi.

тро́га|ться [2], *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. тро́нуться)* a porni, a se urni, a se mişca; ~ *в путь* a porni la drum.

троглоди́т, *-а m.* troglodit.

тро́е, *трои́х, трои́м num. col.* trei; ~ *су́ток* trei zile; *для всех трои́х* pentru toţi trei.

троебо́рье, *-я n. sg. (sport)* triatlon.

троекра́тно *adv.* de trei ori.

троекра́тный *adj.* repetat de trei ori, în trei rînduri, triplu.

тро́ечник, *-а m.* elev cu note la limită, cu media trei.

тро́ечный *adj.* cu trei cai, de troică.

тро́ица, *-ы f. sg. (bis.)* **1.** sfînta treime, sfînta troiţă, trinitate. **2.** sărbătoarea rusaliilor.

тро́йк|а, *-и f.* **1.** trei *(cifră)*. **2.** *(отме́тка)* notă trei. **3.** trei *(la jocul de cărţi)*; ~ *черве́й* trei de cupă. **4.** grup de trei *(fiinţe, obiecte)*; formaţie de trei avioane; comisie formată din trei persoane. **5.** *(лошаде́й)* troică. **6.** *(pop.)* costum de haine (cu vestă). **7.** *(в футбо́ле)* tripletă.

тройни́к, *-а́ m. (tehn.)* teu *(piesă cu ramificaţie la conducte)*, robinet trifurcat.

тройни́чный *adj.* format din trei unităţi ◇ *(anat.)* ~ *нерв* nervul trigemen.

тройн|о́й *adj.* **1.** întreit, triplu, de trei ori; *в ~о́м разме́ре* triplu, întreit. **2.** din trei părţi; *~ые ра́мы* rame din trei părţi ◇ *(mat.)* *~о́е пра́вило* regulă de trei.

тро́йн|я, *-и f.* trei gemeni.

тро́йственный *adj.* triplu; *(ist.)* ~ *сою́з* Tripla Alianţă.

трок, *-а m.* chingă.

троли́т, *-а m.* trolit; răşină artificială.

тролле́йбус, *-а m.* troleibuz.

тролле́йбусн|ый *adj.* de troleibuz; *~ая ли́ния* linie de troleibuz.

тролле́йный *adj. (el.)* de/cu troleu.

тромб, *-а m.* **1.** *(med.)* tromb, chiag de sînge în vene. **2.** *(met.)* sorb, ciclon, trombă.

тромбо́з, *-а m. sg. (med.)* tromboză.

тромбо́н, *-а m. (muz.)* trombon.

тромбони́ст, *-а m.* trombonist.

тромбо́нный *adj.* de trombon.

тромбофлеби́т, *-а m. (med.)* flebită.

трон, *-а m.* tron; *вступи́ть на* ~ a se urca pe tron; *лиши́ться ~а* a pierde tronul; *све́ргнуть с ~а* a detrona.

тро́нн|ый *adj.* de tron; ~ *зал* sala tronului; *~ая речь* mesaj regal.

тро́нутый **1.** *p.t.p.* de la *тро́нуть*. **2.** *adj. (со стра́нностями)* atins, smintit, ţicnit, sărit. **3.** *(înv.) (растро́ганный)* mişcat, înduioşat.

тро́ну|ть [1], *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *тро́гать* [1]. **2.** *acuz. (fig.)* a ataca, a vătăma; *моро́з ~л ли́стья* gerul a atins frunzele; ◇ *не* ~ *волоска́* a nu se atinge nici de un fir de păr din cap; *па́льцем не* ~ a nu atinge nici cu degetul; ~ *чувстви́тельную/больну́ю/делика́тную струну́ кого́-л.* a atinge la coarda sensibilă pe cineva.

тро́нуть [2], *-ну, -нешь vb. pf.* de la *тро́гать* [2, 3]

тро́нуться [1], *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *тро́гаться* [1]

тро́ну|ться [2], *-нусь, -нешься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *тро́гаться* [2]. **2.** *(испо́ртиться)* a începe a se altera, a se strica, a putrezi. **3.** *(поме́шаться)* a-şi ieşi din minţi, a înnebuni, a se ţicni.

троп, *-а m. (lit.)* trop *(figură de stil)*.

троп|а́, *-ы́ f.* **1.** cărare, potecă; *лесна́я* ~ cărare prin pădure; *го́рная* ~ potecă de munte; drum de transport samarizat. **2.** *(fig.)* cale, drum; *жи́зненная* ~ drumul vieţii; *вступи́ть на но́вую ~у* a începe o viaţă nouă.

тропи́зм, *-а m. (biol.)* tropism.

тро́пик, *-а m. (geogr.)* **1.** tropic; ~ *Ра́ка* Tropicul Racului; ~ *Козеро́га* tropicul Capricornului. **2.** *pl.* tropice, ţinuturi tropicale; *под ~ами* în regiunea tropicală, la tropice.

тропи́нк|а, *-и f.* cărare, potecă; *идти́ ~ой* sau *по ~е* a ţine poteca, a merge pe potecă; *глуха́я* ~ potecă părăsită, drum părăsit.

тропи́ческ|ий *adj. (geogr.)* tropical; ~ *лес* pădure tropicală; *~ая жара́* căldură tropicală; ~ *по́яс* zonă tropicală; *~ая лихора́дка* friguri galbene.

тро́пка, *-и f. v. тропи́нка*

тропосфе́ра, *-ы f. (astr.)* troposferă.

тропосфе́рный *adj.* troposferic.

трос, *-а m.* frînghie, cablu; odgon, parîmă; *стально́й* ~ cablu de oţel; *букси́рный* ~ cablu de remorcaj; *(mar.)* *шварто́вый* ~ parîmă de acostare.

тро́совый *adj.* de funie, de cablu; de odgon, de parîmă.

трости́нка, *-и f. dim.* trestioară, vărguţă.

тростни́к, *-а́ m.* trestie, stuf, stuh; *са́харный* ~ trestie de zahăr; *за́росли ~а́* stufărişuri, stufişuri.

тростнико́в|ый *adj.* de trestie, de stuf; ~ *са́хар* zahăr de trestie; *~ые за́росли* stufărie, stufăriş.

трость, *-и f.* **1.** baston, băţ subţire. **2.** *(înv.)* trestie, stuf. **3.** *(muz.)* ancie.

троти́л, *-а m. sg. (chim.)* trotil, trinitrotoluen.

троти́льный *adj.* de trotil.

тротуа́р, *-а m.* trotuar; *асфа́льтовый* ~ trotuar asfaltat.

тротуа́рный *adj.* de trotuar.

трофе́|й, *-я m.* **1.** trofeu, captură; *вое́нные ~и* pradă de război, trofee *(de război)*. **2.** *(ist. arte)* panoplie.

трофе́йный *adj.* de trofeu, de captură, capturat.

трофи́ческий *adj. (anat. fiziol.)* trofic; ~ *нерв* nerv trofic.

трохеи́ческий *adj. (lit.)* trohaic.

трохе́й, *-я m. (lit.)* troheu.

троюро́дн|ый *adj. (în expr.)* ~ *брат* văr de-al doilea; *~ая сестра́* verişoară de-al doilea.

тро́який *adj.* cu triplu aspect; în trei feluri.

тро́яко *adv.* în trei feluri, în trei chipuri.

троя́нск|ий *adj. (ist.)* troian; *~ая война́* războiul troian; ~ *конь* calul troian.

труб|а́, *-ы́ f.* **1.** tub, ţeavă, conductă, coş, burlan; *водопрово́дная* ~ conductă de apă; *дымова́я* ~ coş de fum; *фабри́чная* ~ coş de fabrică; *водосто́чная* ~ burlan; *подзо́рная* ~ lunetă; *пожа́рная* ~ pompă; *(av.)* *аэродинами́ческая* ~ tunel aerodinamic; *сто́чная* ~ canal de scurgere. **2.** *(muz.)* trompetă, trîmbiţă; *игра́ть на ~е́* a cînta la trompetă. **3.** *(anat.)* trompă;

евстáхиева ~ trompa lui Eustache ◇ *вылететь в ~ý* a se ruina, a rămîne lefter; *выпустить в ~ý* a) a ruina pe cineva, a aduce pe cineva la sapă de lemn; b) a arunca banii în vînt; *нетолчёная* ~ lume cîtă frunză și iarbă; ~ *иерихóнская* voce foarte puternică, voce tunătoare; *(pop.) дéло-~* proastă treabă; *пройтú сквозь огóнь, вóду и мéдные ~ы* a trece prin multe încercări; a fi trecut prin ciur şi prin dîrmon; *хвост ~óй* cu coada-n sus; *трубúть во все ~ы* a bate toba, a trîmbița; *в ~é ýглем напúсано* e scris pe apă; asta mai rămîne de văzut.

трубадýр, *-а m. (ist. lit.)* trubadur.

трубáч, *-á m.* trompetist, trîmbiţaş, gornist.

труб|úть, *-блю́, -бúшь vb. ipf. (pf. протрубúть)* **1.** *в + acuz.* a trîmbița, a suna; ~ *в рог* a suna din corn. **2.** a răsuna; *трýбы ~я́т* trompetele răsună. **3.** *acuz. (подавать сигнал)* a da un semnal, a suna; ~ *сбор* a suna adunarea; *(mil.)* ~ *зóрю* a suna deșteptarea; ~ *тревóгу* a suna alarma. **4.** *(fig. pop.) prepl. (разглашать)* a trîmbița, a bate toba, a duce vestea.

трýбк|а, *-и f.* **1.** tub, țeavă, conductă, canulă; *резúновая* ~ tub de cauciuc; *дренáжная* ~ tub de drenaj; *сифóнная* ~ tub de sifon; *дымовáя* ~ țeavă de fum; *(mil.) визúрная* ~ lunetă de vizare; *(mil.)* ~ *снаря́да* aprinzător; *(mil.) удáрная* ~ focos percutant. **2.** receptor; cornet; *слуховáя* ~ cornet acustic; *повéсить ~у* a pune receptorul telefonului în furcă. **3.** sul, fişic; *свернýть бумáгу ~ой* a face hîrtia sul. **4.** pipă, lulea; *набúть ~у* a-și umple luleaua. **5.** *(mil.)* fitil; *зажигáтельная* ~ fitil de aprins / de explozie; *дистанциóнная* ~ aprinzător de distanță. **6.** *(свёрток)* sul.

трýбный *adj.* **1.** de conductă, de țeavă. **2.** de trompetă, de trîmbiță ◇ *(bis.)* ~ *глас* trîmbița judecății de apoi.

трубоклáд, *-а m.* zidar de coșuri.

труболитéйный *adj. (în expr.)* ~ *завóд* fabrică de țevi turnate.

трубонарезнóй *adj.* de filetat țevi.

трубообрáзный *adj.* tubular.

трубоочистúтель, *-я m. (tehn.)* perie de destupat țevi de fum.

трубопровóд, *-а m. (tehn.)* conductă.

трубопрокáтный *adj. (tehn.)* de laminat țevi; ~ *завóд* uzină de țevi.

труборéз, *-а m. (tehn.)* aparat/dispozitiv de tăiat țevi.

трубостáв, *-а m. (tehn.)* instalator de conducte.

трубочúст, *-а m.* coșar, hornar.

трýбочный *adj.* **1.** de pipă; ~ *табáк* tutun de pipă. **2.** de fabricat țevi/ burlane.

трýбчатый *adj.* **1.** tubular, în formă de tub. **2.** *(tehn.)* tubular, format din țevi sau tuburi; ~ *котёл* cazan cu țevi.

трувéр, *-а m. (ist. lit.)* truver.

труд, *-á m.* **1.** *sg.* muncă; *физúческий* ~ muncă fizică; *ýмственный* ~ muncă intelectuală; *подённый* ~ muncă cu ziua; *наёмный* ~ muncă salariată; *коллектúвный* ~ muncă colectivă; *наýчный* ~ muncă științifică; *тяжёлый* ~ muncă grea; *квалифицúрованный* ~ muncă calificată; *разделéние ~á* diviziunea muncii; *орýдия ~á* unelte de muncă; *производúтельность ~á* productivitatea muncii; *охрáна ~á* protecția muncii; *жить своúм ~óм* a trăi din munca sa; *прáво на* ~ dreptul la muncă; *кóдекс закóнов о ~é* codul muncii; *бúржа ~á* bursa muncii. **2.** lucru, ocupație, îndeletnicire; *дневны́е ~ы́* ocupații zilnice. **3.** *(заботы, хлопоты)* osteneală, efort, sforțare, trudă; *взять на себя́* ~ a-și lua/a-și da osteneala; *с большúм ~óм* cu greu, anevoie, cu multă greutate, cu multă osteneală/ trudă; cu vai-nevoie; tîrîș-grăpiș; *не стóит ~á* nu merită osteneală; *напрáсный* ~ efort zadarnic, sforțări zadarnice; *без ~á* ușor, fără osteneală. **4.** *(произведение, сочинение)* operă, lucrare; *наýчные ~ы́* opere științifice; *спúсок печáтных ~óв* tabelul lucrărilor publicate ◇ *егúпетский* ~ muncă foarte grea, muncă de robi; *сизúфов* ~ muncă de Sisif; *(glumeț) пóсле ~óв прáведных* după așa muncă grea; *добывáть ~óм* a cîștiga prin muncă.

трудúт|ься, *-тружýсь, трýдишься vb. ipf.* **1.** a munci, a lucra. **2.** *над + instr.* a (se) trudi, a-și da silința, a lucra cu sîrguință; ~ *над чем-л.* a lucra la ceva cu multă sîrguință ◇ *не ~есь!* nu vă osteniți!, nu vă deranjați!

трýдно 1. *adv.* cu greu, anevoie; ~ *поня́ть* e greu de înțeles; ~ *повéрить* nu-ți vine să crezi. **2.** *pred. impers. dat.* e greu, e penibil; *мне* ~ mi-e greu; *мне* ~ *повéрить э́тому* nu-mi vine să cred acest lucru; *емý* ~ *прихóдится* îi este greu; e strîmtorat.

трудновáтый *adj.* cam greu, nu prea ușor, nu tocmai simplu.

трудновоспитýемый *adj.* greu de educat.

труднодостýпный *adj.* greu accesibil.

труднопроходúмый *adj.* greu de trecut, puțin practicabil.

труднорастворúмый *adj.* greu solubil.

трýдност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* greutate; ~ *вопрóса* greutatea problemei; ~ *путú* greutatea drumului. **2.** *(затруднения)* dificultate, piedică, obstacol; *устранúть ~и* a înlătura piedicile; *не представля́ет ~и* nu prezintă nici o dificultate; *преодолéние ~ей* învingerea dificultăților.

трудноусвоя́емый *adj.* greu asimilabil; indigest.

трýдн|ый *adj.* **1.** *(тяжёлый)* greu, anevoios, obositor; ~ *подъём* urcuș greu / anevoios; *~ая рабóта* muncă grea/obositoare; ~ *вопрóс* problemă grea; ~ *день* o zi grea. **2.** dificil, penibil; *~ое положéние* situaţie grea/penibilă; *в ~ую минýту* într-un moment greu. **3.** *(сложный)* grav, complicat; *~ая болéзнь* boală gravă; ~ *слýчай* caz grav / complicat.

трудов|óй *adj.* **1.** de muncă, muncitoresc, muncitor; *~áя дисциплúна* disciplină în muncă, disciplina muncii; *~áя кнúжка* carte de muncă; *~óе законодáтельство* legislaţia muncii; ~ *дóговор* contract de muncă *(individual)*; *~ы́е резéрвы* rezerve de muncă; *~ы́е спóры* litigii de muncă; *~óе увéчье* accident de muncă; *~óе землепóльзование* folosirea pămîntului prin muncă proprie; ~ *стаж* stagiu de muncă, vechime în muncă; *~óе крестья́нство* țărănime muncitoare. **2.** provenit din muncă, muncit; *~ы́е дéньги* bani cîștigați prin muncă; *~ы́е дохóды* venituri provenite din muncă proprie. **3.** de lucru, de muncă, petrecut în muncă; ~ *день* zi de lucru, zi de muncă; *~áя жизнь* viață de muncă.

трудодéнь, *-дня́ m.* zi-muncă.

трудоёмк|ий *adj.* care necesită un volum mare de muncă, greu, anevoios; *~ие рабóты* lucrări care cer un volum mare de muncă, munci grele.

трудолюбúво *adv.* cu sîrguință, cu hărnicie, cu vrednicie.

трудолюбúвый *adj.* harnic, vrednic, muncitor, sîrguincios.

трудолю́бие, *-я n. sg.* hărnicie, vrednicie, silință, sîrguință.

трудоспосóбност|ь, *-и f. sg.* capacitate de muncă; *потеря́ ~и* pierderea capacității de muncă.

трудоспосóбный *adj.* capabil de muncă, apt pentru muncă.

трудоустрóйство, *-а n.* plasare în cîmpul muncii.

трудочáс, *-а m.* oră-lucru.

труды́га, *-и (fam.)* harnic, truditor.

труд|я́щийся 1. *part. prez. act.* de la *трудúться*. **2.** *adj.* care muncește, muncitor; ~ *человéк* om al muncii. **3.** **~ийся,** *-егося m.* om al muncii, cel care muncește.

трýженик, *-а m.* muncitor, lucrător, truditor, om al muncii.

трýженический *adj. (înv.)* de muncitor; de muncă, de trudă.

труúзм, *-а m. v. трюúзм*

трýнить, *-ню, -нишь vb. ipf. над + instr.* a glumi pe socoteala cuiva, a rîde de cineva/de ceva, a zeflemisi, a lua peste picior.

труп, *-а m.* cadavru; *вскры́тие ~а* autopsie; *похóжий на* ~ ca un cadavru, cadaveric ◇ *(fig.) переступúть* sau *перешагнýть чéрез чей-л.* ~ a-și atinge scopul prin orice mijloace, a călca *(sau* a trece*)* peste cadavre; *тóлько чéрез мой* ~ doar de-oi muri eu!

трýпн|ый *adj.* cadaveric, de cadavru; ~ *яд* ptomaină.

трус, *-а m.* laș, fricos, poltron ◇ *(glum.) ~а прáздновать* a-i fi frică, a fi cu frica-n sîn/în oase; a o băga pe mînecă.

трýсики, *-ов pl.* chiloți.

трýсить, *-ýшу, -ýсишь vb. ipf. (pf. струсить)* a-i fi frică, a avea teamă, a se teme.

трусúть [1], *-ушý, -усúшь vb. ipf. (pf. натрусúть) acuz.* a scutura.

трусить[2], *-ушу́, -уси́шь vb. ipf.* a merge în trap mărunt.

трусли́во *adv.* cu frică, cu teamă, în mod laş.

трусли́вость, *-и f. sg.* frică, laşitate.

трусли́в|ый *adj.* fricos, sperios, mişel, laş ◇ *он не ~ого деся́тка* nu e dintre cei fricoşi, nu ştie ce e frica.

тру́сость, *-и f. sg.* laşitate, frică.

трусц|а́, *-ы́ f. sg.* trap mărunt; *е́хать ~о́й* a merge în trap mărunt.

трусы́, *-о́в pl. v. тру́сики.*

трут, *-а m.* **1.** fitil, iască uscată. **2.** *(bot.)* iască.

тру́т|ень, *-тня m.* **1.** *(entom.)* trîntor. **2.** *(fig.)* leneş, trîndav, trîntor; *жить ~нем* a trîndăvi, a trăi ca un trîntor.

тру́тник, *-а m. (bot.)* iască.

трутови́к, *-а́ m. (bot.)* babiţă, burete de iască.

труха́, *-и́ f. sg.* **1.** putregai de lemn, făină de cari. **2.** scuturătură de (fîn de paie); *се́нная ~* scuturătură de fîn. **3.** *(fig.)* pleavă.

трухля́вый *adj.* putred, făcut praf, găunos, mîncat de cari.

трущо́б|а, *-ы f.* **1.** *(заросли)* loc inaccesibil, desiş; *лесна́я ~* adîncitură, desiş de pădure. **2.** fund de provincie; *провинциа́льная ~* fund de provincie. **3.** *(бедная окраина)* mahala sărăcăcioasă, cartier sărac. **4.** *(лачуга)* cocioabă. **5.** *(fig.)* speluncă.

трущо́бный *adj.* **1.** de desiş. **2.** de fund de provincie. **3.** de mahala, de cartier sărac. **4.** de cocioabă. **5.** *(fig.)* de speluncă.

трын-трава́ *pred. dat. (pop. în expr.) ему́ всё ~* puţin îi pasă; nu-i pasă de nimic; îi e totuna.

трюи́зм, *-а m.* banalitate; *говори́ть ~ы* a spune banalităţi.

трюк, *-а m.* **1.** truc, artificiu; *акробати́ческий ~* truc de acrobat. **2.** *(fig. peior.)* truc, şiretlic, şmecherie; *моше́ннический ~* truc de şarlatan.

трюка́ческий *adj.* **1.** de trucaj. **2.** *(fig.)* şmecheresc, de şmecher, de potlogar.

трюка́чество, *-а n. sg.* **1.** trucaj. **2.** *(fig.)* apucături de potlogar, de şmecher.

трюм, *-а m. (mar.)* cală, magazie, buncher.

трюмо́ *n. indecl.* oglindă mare de perete; toaletă.

трю́фел|ь, *-я m. f.* **1.** *(bot.)* trufă; *разведе́ние ~е́й* cultură de trufe. **2.** trufe *(bomboane).*

трюх-трю́х *onomatopee (pop.)* trop! trop!; *е́ду ~!* merg trop! trop!

тряпи́ца, *-ы f.* cîrpă, zdreanţă.

тряпи́чник, *-а m.* **1.** *(înv.)* peticar, strîngător de zdrenţe / de cîrpe; negustor de zdrenţe. **2.** avar, zgîrcit, cărpănos, zgîrie-brînză.

тряпи́чн|ый *adj.* **1.** din cîrpe, din petice, din zdrenţe; *~ая бума́га* hîrtie din cîrpe. **2.** *(fig. peior.)* molatic, cu voinţă slabă.

тря́пка, *-и f.* **1.** cîrpă, zdreanţă, petică, buleandră; *пы́льная ~* cîrpă de şters praful. **2.** *pl.* găteli, toalete; bulendre. **3.** *(fig. peior.)* papă-lapte, cîrpă, mămăligă.

тряпьё, *-я́ n. sg. col.* **1.** petice, zdrenţe, cîrpe; *собира́ть ~* a strînge zdrenţe. **2.** *(peior.)* vechituri, bulendre, ciurucuri.

трясе́ние, *-я n. sg.* scuturare, zdruncinare, zgîlţîire, clătinare.

тряси́на, *-ы f.* mlaştină, mocirlă, smîrc, loc mlăştinos; *лесна́я ~* smîrc în pădure.

тря́ск|а, *-и f. sg.* scuturare, zdruncinare; zdruncinătură, hurducătură; trepidaţie ◇ *(pop.) зада́ть ~у кому́-л.* a trage cuiva o chelfăneală.

тря́ский *adj.* **1.** care zdruncină. **2.** cu hurducături.

тря́скость, *-и f. sg.* zdruncinătură, hurducătură.

трясогу́зка, *-и f. (ornit.)* codobatură.

тряс|ти́, *-су́, -сёшь vb. ipf. (pf. mom. тряхну́ть)* **1.** *acuz.* a scutura, a zgîlţîi; *~ де́рево* a scutura un pom; *(fig.) меня́ ~ёт лихора́дка* mă scutură frigurile. **2.** *(pf. вы́трясти) acuz.* a scutura; *~ ковры́* a scutura covoarele. **3.** *instr.* a da din ..., a clătina; *~ голово́й* a clătina din cap. **4.** a zdruncina, a zgudui.

тряс|ти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. ipf. (pf. mom. тряхну́ться)* **1.** a se cutremura; a tremura, a dîrdîi; a se clătina; *~ от сме́ха* a se cutremura de rîs; *~ от хо́лода* a dîrdîi de frig. **2.** a fi zdruncinat, a fi hurducat; a merge cu un vehicul care te zdruncină. **3.** *(fig.)* a tremura *(pentru cineva, sau ceva)* ◇ *~ над ка́ждой копе́йкой* a tremura pentru fiecare ban.

трясу́чка, *-и f.* **1.** *(alim. maş.)* scuturător. **2.** *(fam.)* friguri, malarie.

тряхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *трясти́.* **2.** *(fig. în expr.) ~ старино́й* a proceda ca în tinereţe, ca pe vremuri ◇ *(înv.) ~ мошно́й, ~ серебро́м* a deschide larg punga; a nu se zgîrci la cheltuială.

тряхну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *трясти́сь*

тсс *interj.* sst! sst!, linişte!

туале́т, *-а m.* **1.** toaletă, haină, rochie, îmbrăcăminte. **2.** *sg.* găteală; *занима́ться ~ом* a se găti. **3.** toaletă, măsuţă de toaletă. **4.** closet, toaletă.

туале́тн|ый *adj.* de toaletă; *~ое мы́ло* săpun de toaletă.

ту́ба[1], *-ы f.* tub mic.

ту́ба[2], *-ы f. (muz.)* tubă, helicon *(instrument de suflat).*

туберкулёз, *-а m. sg.* tuberculoză; *~ лёгких* tuberculoză pulmonară, ftizie; *ко́стный ~* tuberculoză osoasă.

туберкулёзник, *-а m.* **1.** *(врач)* ftiziolog. **2.** tuberculos, ftizic, ofticos.

туберкулёзный *adj.* **1.** de tuberculoză, tuberculos; *~ больно́й* ftizic, bolnav de tuberculoză; *~ санато́рий* sanatoriu de tuberculoşi. **2.** *~ый, -ого m.* tuberculos, ofticos, ftizic.

туберкули́н, *-а m. (med.)* tuberculină.

тубеpо́за, *-ы f. (bot.)* tuberoză, chiparoasă.

ту́бус, *-а m. (tehn.)* tub; *~ микроско́па* tubul microscopului.

туви́нский *adj.* tuvin; *~ язы́к* limba tuvină.

ту́го **1.** *adv. (плотно)* tare, solid, vîrtos; îndesat; întins; *наби́ть ~ мешо́к* a umple bine un sac; *~ наби́тый кошелёк* o pungă doldora; *~ натяну́ть* a întinde bine. **2.** *adv. (с трудом)* greu, rău, anevoios, încet; *~ подвига́ться вперёд* a înainta cu greu. **3.** *pred. impers.* e greu, e rău; *с деньга́ми у него́ ~* cu banii stă prost; *ему́ прихо́дится ~* o duce greu ◇ *~ - на́туго* îndesat, foarte strîns.

тугоду́м, *-а m.* om greu de cap, minte obtuză.

туг|о́й *adj.* **1.** *(сильно натянутый)* întins, bine întins; *~а́я струна́* strună întinsă. **2.** *(плотно наби́тый)* îndesat, bine umplut; *~ кошелёк/карма́н* pungă plină/doldora. **3.** *(fig.)* dificil, greu, rău, anevoios; *дела́ ~ие (у кого́-л.)* afacerile îi merg greu ◇ *он ~ на́ ухо* e fudul de o ureche, aude greu.

тугопла́вкий *adj. (tehn.)* refractar, greu fuzibil.

тугопла́вкость, *-и f. sg. (tehn.)* capacitate refractară.

тугоу́хий *adj.* fudul de o ureche, surd.

туда́ *adv.* acolo, într-acolo; *иди́те ~* duceţi-vă acolo; *биле́т ~ и обра́тно* bilet dus şi întors; *и я ~ же иду́* şi eu merg tot acolo ◇ *ни ~, ни сюда́* nici încolo, nici încoace; nici la deal, nici la vale; *~ ему́ и доро́га* aşa-i trebuie, are ce merită; *~ же* poftim, mai vrea şi ...

туда́-сюда́ **1.** *adv.* încolo şi încoace, de colo-colo. **2.** *pred. (pop.)* mai merge, treacă-meargă, calea-valea.

тужи́ть, *тужу́, ту́жишь vb. ipf. по + dat.* sau *о, по + prepl.* a fi întristat/ mîhnit, a duce dorul, a ofta după ..., a tînji.

ту́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pop.)* a se forţa, a se sili, a face eforturi, a se încorda, a se căzni.

туж́урка, *-и f.* veston, tunică, scurtă.

туз[1], *-а́ m.* **1.** as *(la cărţile de joc)*; *черво́нный/трефо́вый/пи́ковый/бубно́вый ~* as de cupă/de treflă/de pică/de caro. **2.** *(fig. înv.)* om influent, persoană însemnată, mărime ◇ *де́нежный ~* magnat, mare bogătaş.

туз[2], *-а́ m. (în expr.) дать ~а́ кому́-л.* a înghionti pe cineva, a căra cuiva la pumni.

тузе́мец, *-мца m.* indigen, băştinaş, aborigen.

тузе́мка, *-и f.* indigenă, băştinaşă, aborigenă.

тузе́мн|ый *adj.* indigen, autohton, originar, băştinaş; *~ое населе́ние* populaţia indigenă; *~ обы́чай* obiceiul pămîntului.

тузи́ть, *тужу́, тузи́шь vb. ipf. (pf. оттузи́ть) acuz. (pop.)* a căra la pumni, a burduşi, a stinge în bătaie, a snopi în bătaie.

тук-тук *interj.* cioc-cioc; toc-toc.

ту́ллий, *-я m. (chim.)* tuliu.

ту́ловище, *-а n.* trup, trunchi, corp, tors.
тулу́п, *-а m.* cojoc; *овчи́нный ~* cojoc de oaie.
ту́лья, *-и f.* calotă, fundul pălăriei, al căciulii *sau* al şepcii.
тума́к, *-а́ m. (pop.)* pumn, ghiont; *дать кому́-л. ~а́* a da cuiva un pumn, a-i trage cuiva o scatoalcă.
тума́н[1], *-а m.* **1.** ceaţă, negură, pîclă; *на дворе́ ~* afară e ceaţă; *густо́й ~* ceaţă deasă; *сухо́й ~* pîclă; *спусти́лся ~* s-a lăsat ceaţă; *ме́стный ~* ceaţă locală. **2.** nor de praf, nor de fum; *~ от лесно́го пожа́ра* fum de la incendiul din pădure ◇ *(fig.) напусти́ть/навести́ ~у* a zăpăci, a încurca; *(fig.) у кого́-л. ~ в голове́* are o minte neclară; *ви́деть сло́вно в ~е* a vedea tulbure, a vedea ca prin sită.
тума́н[2], *-а m.* toman *(monedă iraniană)*.
тума́нить, *-ит vb. ipf. (pf. затума́нить) acuz.* **1.** a întuneca, a înceţoşa, a înnegura. **2.** *(fig.)* a întuneca, a tulbura *(vederea, judecata)*.
тума́ни|ться, *-ится vb. ipf. (pf. затума́ниться)* **1.** a se înnegura, a se întuneca, a se înceţoşa. **2.** *(fig.)* a se împăienjeni, a se întuneca, a se tulbura; a se posomorî; *голова́ ~тся* capul (i) se întunecă.
тума́нно **1.** *adv. (нея́сно)* vag, ca prin ceaţă. **2.** *pred.* e ceaţă, se aşterne ceaţa.
тума́нность, *-и f.* **1.** *sg.* ceaţă groasă, înceţoşare, înnegurare. **2.** *(astr.)* nebuloasă, nebulozitate. **3.** *sg. (fig.)* nebulozitate, obscuritate, lipsă de claritate, caracter vag.
тума́нн|ый *adj.* **1.** de ceaţă, de negură; *~ая полоса́* văl de ceaţă, zonă învăluită în ceaţă. **2.** *(окутанный тума́ном)* ceţos; *~ое у́тро* dimineaţă ceţoasă. **3.** *(fig.)* întunecat, întunecos, înceţoşat, şters; *~ взгляд* privire ceţoasă. **4.** *(нея́сный)* nebulos, confuz, neclar, vag; *~ые объясне́ния* explicaţii confuze/nebuloase.
ту́мба, *-ы f.* **1.** bornă, stîlp *(pe marginea drumului)*. **2.** *(подста́вка, подно́жие)* soclu, piedestal. **3.** *(glumeţ)* om greoi, stîngaci, mototol.
ту́мблер, *-а m.* întrerupător *(basculant)*; cheie, contact, buton.
ту́мбочка, *-и f.* măsuţă de noapte, noptieră.
ту́ндра, *-ы f.* tundră.
ту́ндров|ый *adj.* de tundră; *~ая расти́тельность* vegetaţie de tundră.
туне́ц, *тунца́ m. (iht.)* ton.
тунея́дец, *-дца m.* trîndav, trîntor, parazit, puturos, pierde-vară.
тунея́дство, *-а n. sg.* parazitism, trîndăvie.
тунея́дствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a trîndăvi, a duce o viaţă de parazit.
туни́ка, *-и f.* **1.** *(ist.)* tunică. **2.** mantie, pelerină. **3.** manta, *(la moluşte, scoici)*.
тунне́ль, *-я m.* tunel; *доро́жный ~* tunel rutier.
тунне́льный *adj.* de tunel, al tunelului.
тупе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** a se toci; *бри́тва ~ет* briciul se toceşte. **2.** *(pf. отупе́ть) (fig.)* a se tîmpi, a se prosti, a se abrutiza. **3.** *(fig.)* a slăbi; *па́мять ~е́ет* memoria slăbeşte.
тупи́к, *-а́ m.* **1.** fundătură, fundac, intrare. **2.** *(ferov.)* linie moartă. **3.** *(fig.)* impas; *стать в ~* a fi într-un impas, a fi încurcat, a fi la strîmtoare; *поста́вить в ~* a pune în încurcătură, a încurca; *быть/оказа́ться в ~е* a fi în impas.
тупи́ть, *туплю́, ту́пишь vb. ipf. (pf. затупи́ть* şi *иступи́ть)* a toci.
тупи́ться, *ту́пится vb. ipf. (pf. затупи́ться)* şi *иступи́ться)* a se toci.
тупи́ца, *-ы m.* şi *f.* tîmpit, greu de cap, nătîng, tont.
ту́по *adv.* stupid, în mod stupid.
тупова́тый *adj.* prostănac, nerod.
тупоголо́вость, *-и f. sg.* stupiditate, prostie, tîmpenie.
тупоголо́вый *adj.* netot, tont, nerod, mărginit, neghiob.
туп|о́й *adj.* **1.** tocit, bont; *~ нож* cuţit neascuţit; *~а́я игла́* ac bont. **2.** rotund; rotunjit; *~ нос ло́дки* capătul rotunjit al bărcii. **3.** *(fig.)* inexpresiv, spălăcit, şters; *~ взгляд* privire inexpresivă; *~а́я улы́бка* surîs şters. **4.** *(fig.)* obtuz, care pricepe anevoie, mărginit; *~ ум* minte obtuză. **5.** surd, înăbuşit; *~а́я боль* durere surdă. **6.** *(fig.)* resemnat, supus, umil; *~а́я поко́рность* supunere resemnată ◇ *(mat.) ~ у́гол* unghi obtuz.

тупоконе́чный *adj.* cu vîrf tocit, cu capătul obtuz, bont la vîrf.
туполо́бость, *-и f. sg. (pop.)* prostie, stupiditate, nerozie, neghiobie.
туполо́бый *adj. (pop.)* prost, stupid, tîmpit, greu de cap, cu minte obtuză.
тупоно́сый *adj.* cu ciocul/cu botul lat.
тупоры́лый *adj.* cu botul turtit/plat.
ту́пость, *-и f. sg.* incapacitate; mărginire; tîmpenie, stupiditate.
тупоуго́льный *adj. (mat.)* obtuz, cu unghiuri obtuze.
тупоу́мие, *-я n. sg.* stupiditate, minte mărginită, tîmpenie.
тупоу́мный *adj.* stupid, tîmpit, obtuz, mărginit, greu de cap.
тур, *-а m.* **1.** tur, învîrtitură; *~ ва́льса* tur de vals. **2.** *(sport)* rundă, repriză, tur; *ша́хматный ~* rundă de şah. **3.** *(fig.)* scrutin; *пе́рвый ~ вы́боров* primul scrutin al alegerilor. **4.** *(fig.)* etapă.
тур[2], *-а m. (mil. înv.)* gabion.
тур[3], *-а m. (zool.)* bour, zimbru.
тура́, *-ы́ f. (şah)* turn, tură.
турби́на, *-ы f. (tehn.)* turbină; *водяна́я ~* turbină de apă; *парова́я ~* turbină cu aburi; *реакти́вная ~* turbină cu reacţie.
турби́нн|ый *adj. (tehn.)* cu/de turbină; *~ая устано́вка* instalaţie de turbină; *~ое отделе́ние* camera/sala turbinelor.
турбобу́р, *-а m.* turbobur.
турбовинтов|о́й *adj.* turbopropulsor; *~ самолёт* avion turbopropulsor.
турбово́з, *-а m.* locomotivă cu turbină.
турбогенера́тор, *-а m. (tehn.)* turbogenerator.
турбогенера́торный *adj. (tehn.)* de turbogenerator.
турбодина́мо *indecl. (tehn.)* turbogenerator; grup electrogen cu turbină.
турбокомпре́ссор, *-а m. (tehn.)* turbocompresor.
турболокомоти́в, *-а m.* locomotivă cu turbină cu aburi.
турбонасо́с, *-а m.* turbopompă.
турбореакти́вный *adj. (în expr.) ~ самолёт* avion cu turbină cu reacţie.
турбострое́ние, *-я n.* construcţie de turbine, industrie de turbine.
турбуле́нтный *adj. (tehn.)* turbulent.
туре́ль, *-и f. sg. (av.)* turelă.
туре́цк|ий *adj.* turc, turcesc; *~ язы́к* limba turcă; *~ бараба́н* tobă turcească, timpan ◇ *(muz.) (înv.) ~ая му́зыка* meterhanea; *(înv.) ~ая пшени́ца* porumb; *(înv.) ~ие бобы́* fasole.
тури́ст *-а m. sg.* turist, excursionist.
тури́зм, *-а m. sg.* turism.
тури́стский *adj.* turistic, de turism, de turist.
тури́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf (pf. вы́турить* şi *протури́ть) acuz (pop.)* a alunga, a da afară, a izgoni.
ту́рки, *-рок pl.; sg. ту́рок, -рка m.* turci.
туркме́нский *adj.* turcmen; *~ язы́к* limba turcmenă.
туркме́ны, *-ен pl.; sg. -е́н, -е́на m.* turcmeni, locuitori ai R.S.S. Turcmene.
турко́лог, *-а m.* turcolog.
туркологи́я, *-и f.* turcologie.
турмали́н, *-а m. sg. (mineral.)* turmalină.
ту́рман, *-а m. (ornit.)* specie de porumbel ◇ *лете́ть/скати́ться ~ом* a cădea dîndu-se de-a-berbeleacul.
турне́ *n. indecl.* turneu.
турне́пс, *-а m. (bot.)* turneps *(specie de nap furajer)*.
турни́к, *-а́ m. (sport)* bară fixă.
турнике́т, *-а m. (med. sport)* turnichet.
турни́р, *-а m.* **1.** *(şah)* turneu. **2.** *(ist.)* turnir.
турну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* a da afară, a îmbrînci.
турню́р, *-а m. (înv.)* turnură, croială *(la îmbrăcămintea femeiască)*.
туру́сы, *-ов pl. (pop.)* vorbe goale, flecăreală; *~ на колёсах* verzi şi uscate; gogoşi; poveşti; cai verzi pe pereţi; *разводи́ть ~* a îndruga verzi şi uscate; *подпуска́ть ~* a duce cu zăhărelul.
турухта́н, *-а m. (ornit.)* (specie de) culic, fluierar gulerat.
турча́нка, *-и f.* turcoaică.
ту́скло *adv.* palid, slab, mat.
тускн|е́ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. потускне́ть)* a se tulbura, a se întuneca, a deveni şters, a păli; *серебро́ ~е́ет* argintul îşi pierde luciul; *(fig.) сла́ва ~е́ет* gloria apune/se întunecă.
ту́скнуть, *-нет vb. ipf. v. тускне́ть*
ту́скл|ый *adj.* **1.** tulbure, fără luciu, şters, mat; *~ые о́кна* ferestre mate.

2. întunecos, ceţos, palid; ~ *свет* lumină palidă. 3. *(fig.)* palid, inexpresiv, şters, fără culoare; ~ *взор* privire inexpresivă.

тут [1] *adv.* 1. aici, aci; ~ *же* chiar aici, pe loc; *кто* ~? cine e aici? 2. atunci, pe loc; ~ *же* imediat, îndată, pe loc ◇ *а он* ~ *как* ~ vorbeşti de lup şi lupu-i la uşă; hop şi eu de la durău; *не* ~-*то было* nu i-a mers; n-a fost chip să; *и все* ~ n-ai ce-i face, asta e; *(fam.) какое* ~! da de unde!; *то* ~, *то там* ba ici ba colea.

тут [2], *-а m. (дерево)* dud.

тутовник, *-а m. (bot.)* dud, agud.

тутоводство, *-а n. sg.* cultura duzilor.

тутоводческий *adj.* privitor la cultura duzilor.

тутов|ый *adj.* de dud, de agud; ~*ое дерево* dud, agud; ~*ая ягода* dudă, agudă; ~*ый шелкопряд* vierme de mătase.

туф, *-а m. sg. (mineral.)* tuf; *известковый* ~ tuf calcaros; *вулканический* ~ tuf vulcanic.

туфли, *-фель pl.; sg.* **туфля**, *-и f.* pantofi; *лакированные* ~ pantofi de lac; *открытые* ~ pantofi decupaţi; *домашние* ~ sau *ночные* ~ papuci *(de casă)* ◇ *попасть под чью-л. туфлю* a fi sub papucul cuiva.

тухлость, *-и f. sg.* alterare, stricare *(a alimentelor)*.

тухл|ый *adj.* alterat, cu miros rău, împuţit, stricat; ~*ая рыба* peşte stricat; ~*ое яйцо* ou stricat, ou clocit.

тухлятина, *-ы f. sg. (pop.)* produs alterat.

тухн|уть [1], *-нет vb. ipf. (pf. потухнуть)* a se stinge.

тухнуть [2], *-нет vb. ipf. (pf. протухнуть)* a se împuţi, a începe să miroase urît, a putrezi, a se descompune, a se strica.

туч|а, *-и f.* nor; *грозовая* ~ nor de furtună; *покрыться* ~*ами* a se acoperi de nori, a se înnora; *(fig.) над ним нависли/собрались* ~*и* îl ameninţă o primejdie/o neplăcere, îl paşte o nenorocire; *(fig.)* ~ *саранчи* nor de lăcuste ◇ *не из* ~*и гром* ca din senin; ~-~*ей* a) cîtă frunză cîtă iarbă, puzderie; b) *(fig.)* posac, posomorît; *сидит* ~-~*ей* parcă-i tot ninge şi plouă.

тучнеть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. потучнеть)* a se îngrăşa, a deveni obez, a lua proporţii.

тучность, *-и f. sg.* grăsime, corpolenţă, obezitate.

тучн|ый *adj.* 1. gras, obez, corpolent; ~ *мужчина* bărbat obez. 2. *(despre iarbă)* suculent, gras: ~*ые луга* luncă cu iarbă grasă.

туш, *-а m. (muz.)* fanfară.

туш|а, *-и f.* 1. vită tăiată şi curăţată; *коровья* ~ vacă tăiată. 2. *(fig. pop.)* namilă de om, matahală; *экая* ~! ce mai namilă de om!

туше *n. indecl.* tuşeu.

тушевальный *adj.* haşurat; ~ *карандаш* creion de haşurat.

тушевать, *-шую, -шуешь vb. ipf. (pf. затушевать) acuz.* a estompa, a haşura, a umbri *(un desen)*.

тушёвка, *-и f. sg.* 1. *(действие)* estompare, haşurare, umbrire. 2. umbră *(pe desen)*; *густая* ~ umbră închisă.

тушение [1], *-я n. sg.* stingere.

тушение [2], *-я n. sg.* fierbere înăbuşită.

тушёнка, *-и f. sg.* conserve de carne înăbuşită.

тушёный *adj.* preparat prin fierbere înăbuşită.

тушить [1], *тушу, тушишь vb. ipf. (pf. затушить şi потушить) acuz.* 1. *(гасить)* a stinge, a sufla *(în lumînare)*; ~ *электричество* a stinge lumina electrică; ~ *пожар* a stinge incendiul. 2. *(подавлять)* a înăbuşi.

тушить [2], *тушу, тушишь vb. ipf. (pf. стушить) acuz.* a fierbe, a coace, a prăji (înăbuşit).

тушь, *-и f.* tuş.

туя, *-и f. (bot.)* tuia, arborele vieţii.

тщательно *adv.* (în mod) minuţios, îngrijit, scrupulos, meticulos, cu grijă.

тщательность, *-и f. sg.* grijă, migală, minuţiozitate, meticulozitate, stăruinţă.

тщательн|ый *adj.* scrupulos, minuţios migălos, meticulos, îngrijit; ~*ая работа* lucru îngrijit.

тщедушие, *-я n.* debilitate, slăbiciune, şubrezenie.

тщедушный *adj.* debil, şubred, plăpînd, slab.

тщеславие, *-я n. sg.* debilitate, slăbiciune, şubrezenie.

тщеславный *adj.* vanitos, înfumurat, îngîmfat.

тщета, *-ы f. sg. (înv.)* deşertăciune, inutilitate, zădărnicie.

тщетно *adv.* zadarnic, în zadar, degeaba, în van.

тщетность, *-и f. sg.* zădărnicie, inutilitate, ineficacitate.

тщетн|ый *adj.* zadarnic, inutil; ~*ые надежды* speranţe deşarte.

тщиться, *тщусь, тщишься vb. ipf. (înv.)* a încerca, a se strădui.

ты, *тебя, тебе, тебя, тобой, о тебе pron. pers.* tu; *вместо тебя* în locul tău; *тебя не было дома* n-ai fost acasă; *что с тобой?* ce-i cu tine? ◇ *быть с кем-л. на ты* a se tutui cu cineva; *поди ты!* ei asta-i! ia mai du-te încolo; *будет тебе за это* ai s-o păţeşti pentru asta; *ну тебя* du-te-ncolo, lasă-mă!; *вот тебе|те и раз!* ei, poftim, na-ţi-o bună!; *вот я тебе!* lasă că-ţi arăt eu ţie!

тыкать [1], *тычу, тычешь vb. ipf. (pf. ткнуть) (pop.)* 1. *instr.* cu *во* + *acuz. (вонзать)* a lovi cu ceva ascuţit, a înţepa. 2. *acuz.* cu *в* a împlînta, a înfige; ~ *колья в землю* a împlînta ţăruşii în pămînt. 3. *(толкать)* a împinge; ~ *пальцем в кого-л.* a arăta cu degetul spre cineva; *(pop.)* ◇ ~ *свой нос во что-л.* a-şi băga nasul, a se amesteca în treburile altora; *(pop.)* ~ *в нос/в глаза кому-л. чем-л.* a-i scoate ochii cuiva *(pentru ceva)*; ~ *носом кого-л. во что-л.* a băga pe cineva cu nasul în ...

тыкать [2], *-аю, -аешь* şi *тычу, тычешь vb. ipf. acuz. (pop.)* a tutui.

тыкаться, *тычусь, тычешься vb. ipf. (pop.)* 1. *(pf. ткнуться) (ударяться)* a se lovi, a se izbi; ~ *в стену* a se lovi de perete. 2. *(вонзаться)* a se înfige. 3. a se agita, a se zbate.

тыква, *-ы f.* bostan, dovleac.

тыквенные, *-ых pl. (bot.)* curcubitacee.

тыквенный *adj.* de bostan, de dovleac.

тыквообразный *adj.* de formă de dovleac.

тыл, *-а m.* 1. dos, spate, dindărăt. 2. *(mil.)* spate, spatele frontului; *отвести роту в* ~ a duce compania în spatele frontului; *выйти в* ~ *противника* a ieşi din spatele inamicului; *атака с* ~*а* atac din spate; *напасть с* ~*а* a ataca din spate, a cădea din spate; *обеспечить свой* ~ a-şi asigura spatele frontului. 3. *(mil.)* partea sedentară; serviciu; *полковой* ~ serviciile regimentului; *служить в* ~*у* a servi la partea sedentară.

тыловик, *-а m.* necombatant, mobilizat în spatele frontului.

тыловой *adj. (mil.)* din spatele frontului; ~ *госпиталь* spital din spatele frontului.

тыльн|ый *adj.* din spate, din dos; ~*ая поверхность руки* dosul palmei.

тын, *-а m.* gard de nuiele, palisadă.

тысяч|а, *-и num. card.* şi *s.f.* mie (1000); *пять тысяч* cinci mii; ~*и людей* mii de oameni; *один на* ~*у* unu la mie; unul dintr-o mie ◇ *в* ~*у раз лучше* de o mie de ori mai bine, mult mai bine; ~ *извинений* mii de scuze!

тысячекратный *adj.* înmiit, de mii de ori.

тысячелетие, *-я n.* 1. o mie de ani, mileniu. 2. *gen.* aniversarea a o mie de ani.

тысячелетн|ий *adj.* milenar, de o mie de ani; ~*яя годовщина* sărbătorirea unui mileniu.

тысячелистник, *-а m. (bot.)* coadasoricelului.

тысячн|ый 1. *num. ord.* al o miilea; ~*ая доля* a mia parte. 2. *adj.* de mii; ~*ая толпа* mulţime de mii de oameni. 3. ~*ая*, *-ой f.* miime; *одна* ~*ая* o miime.

тычинка, *-и f. (bot.)* stamină.

тычинковый *adj. (bot.)* staminal.

тыч|ок, *-чка m. (pop.)* 1. arac. 2. *(толчок)* ghiont uşor ◇ *на* ~*ке* pe un loc incomod, în poziţie incomodă; *(fig.)* în vîltoare; *жить на* ~*ке* a trăi în nelinişte / fără tihnă; *дать* ~*ка* a da un ghiont/o scatoalcă.

тьма [1], *-ы f. sg.* 1. întuneric; întunecime; *ночная* ~ întunericul nopţii; *непроглядная/кромешная* ~ întuneric beznă. 2. *(невежество)* ignoranţă, întuneric.

тьма [2], *-ы f.* 1. *(în trecut)* zece mii. 2. mulţime, masă; ~ *народу* mulţime de norod ◇ ~ *тем* a) *(în trecut)* o sută

de mii; b) mulţime mare, puzderie; ~-*тьмýщая* mulţime nenumărată, cîtă frunză şi iarbă.

тьфу *interj.* **1.** ptiu, drace!; ~, *надоéл!* ptiu, drace! m-am săturat! **2.** *pred.* mi-e totuna, mi-e indiferent.

тюбетéйка, *-и f.* tiubeteică *(tichie, calotă brodată, purtată în Orient).*

тю́бик, *-а m.* tub; *клей в ~е* tub de clei.

тюк, *-а m.* balot, boccea; ~ *хлóпка* balot de bumbac.

тю́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. тю́кнуть) acuz. (pop.)* a ciocăni, a lovi, a ciopli.

тю́лев|ый *adj.* de tul; *~ые занавéски* perdele de tul.

тюлéнев|ый *adj.* **1.** de focă, din piele de focă; *~ые сапоги́* cizme de focă. **2.** **~ые,** *-ых pl.* focele, de ordinul focelor.

тюлéний *adj.* de focă; ~ *жир* grăsime de focă.

тюлéнина, *-ы f. sg.* carne de focă.

тюлéнь, *-я m.* **1.** *(zool.)* focă, viţel de mare. **2.** *(fig.)* om greoi, stîngaci, neîndemînatic.

тюл|ь, *-я m.* tul.

тюльпáн, *-а m. (bot.)* lalea.

тюльпáнный *adj. (bot.)* de lalea.

тюрбáн, *-а m.* turban.

тюрéмн|ый *adj.* de închisoare, de penitenciar; *~ое заключéние* închisoare, pedeapsa cu închisoarea, detenţie; ~ *режи́м* regim de închisoare ◇ *за ~ой решёткой* după zăbrele/gratii.

тюрéмщик, *-а m.* **1.** gardian, temnicier. **2.** *(fig.)* asupritor, tiran.

тю́рки, *-ов* şi *-рок pl.; sg. тюрк, -а m.* popoare turcice.

тюркóлог, *-а m. (lingv.)* specialist în domeniul limbilor turcice.

тюркулóгия, *-и f.* studiul ştiinţific al limbilor turcice.

тю́рко-татáрский *adj.* turco-tătar.

тю́ркск|ий *adj.* turcic; *~ие языки́* limbile turcice.

тюрьм|á, *-ы́ f.; pl. тю́рьмы, -рем, -рьмам* **1.** închisoare, penitenciar, temniţă; *посади́ть в ~ý* a băga la închisoare, a întemniţa; *гнои́ть/сгнить в ~é* a putrezi în închisoare; *вы́пустить из ~ы́* a da cuiva drumul din închisoare, a pune în libertate; *бежáть из ~ы́* a fugi/a evada din închisoare. **2.** *(fig.)* închisoare.

тю́ря, *-и f.* **1.** papară *(mîncare din fărîmituri de pîine muiate în cvas sau apă sărată).* **2.** *m.* şi *f. (fig. pop.)* om moale, mămăligă.

тю́телька, *-и f. (în expr.)* ~ *в ~у* la ţanc, exact, aşa, tocmai pe tocmai.

тюфя́к, *-á m.* **1.** saltea; *волосянóй* ~ saltea de lînă. **2.** *(fig. pop.)* om greoi, moliu, molatic, mototol.

тя́вканье, *-я n. sg.* chelălăit, lătrat.

тя́вкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. тя́вкнуть)* a chelălăi, a lătra, a hămăi.

тя́вкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *тя́вкать.*

тя́г|а, *-и f.* **1.** tracţiune, tragere; *гу́сеничная* ~ tracţiune pe şenile; *кóнная* ~ tracţiune cu cai; *электри́ческая* ~ tracţiune electrică; *си́ла ~и* forţă de tracţiune; *слу́жба ~и* serviciul tracţiunii; *начáльник ~и* şeful tracţiunii. **2.** *sg. (ды́ма, гáза)* tiraj. **3.** *sg. (влечéние)* aspiraţie, atracţie, înclinaţie; ~ *к культу́ре* aspiraţie spre cultură. **4.** *(tehn.)* tijă, tirant; bară ◇ *дать ~у* a o lua la sănătoasa.

тягáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. потягáться) с + instr.* **1.** *(мéриться си́лами)* a rivaliza, a se măsura, a se lua la întrecere; a-şi încerca puterile; *тру́дно ~ (с кем-л.)* e greu să te măsori (cu cineva). **2.** *(înv.) (суди́ться)* a se judeca.

тягáч, *-á m. (tehn.)* (auto) tractor; remorcher; *букси́рный* ~ autotractor pentru remorcă.

тя́гло, *-а n. sg. col.* **1.** *(ist.) (пóдать)* cislă. **2.** animale de tracţiune; *живóе* ~ animale de tracţiune.

тя́гловый *adj.* **1.** *(ist.)* de cislă. **2.** de tracţiune; ~ *скот* animale de tracţiune.

тя́гостн|ый *adj.* **1.** greu, împovărător; *~ая обя́занность* obligaţie împovărătoare. **2.** penibil, dureros, apăsător; *~ое впечатлéние* impresie dureroasă.

тя́гость, *-и f.* **1.** greutate, povară, sarcină. **2.** *sg.* sleire, oboseală; ~ *в тéле* oboseală în tot corpul ◇ *быть комý-л. в* ~ a-i fi cuiva o povară.

тяготá, *-ы́ f.* greutate, povară, sarcină.

тяготéни|е, *-я n. sg.* **1.** *(fiz.)* gravitaţie, gravitare, atracţie; *закóн всеми́рного ~я* legea atracţiei universale. **2.** *к + dat. (влечение)* înclinaţie, atracţie, aspiraţie, năzuinţă; ~ *к литерату́ре* înclinaţie spre literatură.

тяготé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *к + dat. (fiz.)* a gravita. **2.** *к + dat. (fig.)* a avea înclinaţie, a se simţi atras; ~ *к иску́сству* a fi atras spre artă. **3.** *над + instr.* a apăsa, a ameninţa.

тягот|и́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. ipf. acuz.* a împovăra, a apăsa, a incomoda.

тяготи́ться, *-ощу́сь, -оти́шься vb. ipf. instr.* a se simţi stingherit/împovărat/apăsat; ~ *свои́м одинóчеством* a se simţi apăsat de singurătate, a se simţi stingherit.

тягу́честь, *-и f. sg.* **1.** extensibilitate, elasticitate, maleabilitate. **2.** vîscozitate.

тягу́ч|ий *adj.* **1.** extensibil, ductil, elastic, maleabil; ~ *метáлл* metal ductil. **2.** dens, compact, vîscos; ~ *клей* clei dens. **3.** *(fig.)* tărăgănat, monoton; *~ая речь* vorbire tărăgănată.

тя́жба, *-ы f. (înv.)* **1.** proces, litigiu, pricină; ~ *о наслéдстве* proces de moştenire. **2.** *(состязание)* întrecere.

тя́жебн|ый *adj. (înv.)* judiciar, de proces, de litigiu.

тяжелé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. отяжелéть* şi *потяжелéть)* a spori în greutate, a se îngreuna ◇ *(fig.) вéки ~ют* pleoapele cad grele de somn.

тяжелó I. *adv.* **1.** greu; *нагру́женный* ~ încărcat greu; *(fig.)* ~ *писáть* a avea un stil greoi. **2.** din greu; ~ *вздыхáть* a ofta din greu. **3.** greu, grav, serios; ~ *рáненный* grav rănit. **II.** *pred. impers.* (e) greu; ~ *ви́деть ...* e dureros să vezi ...; *у меня́ ~ на душé* am o greutate pe suflet ◇ *(prov.)* ~ *нагребёшь, домóй не унесёшь* cine o ia prea lată, rămîne cu ea neîngropată.

тяжелоатлéт, *-а m. (sport)* halterofil.

тяжелоатлети́ческ|ий *adj. (sport)* de haltere, de atletică grea; *~ие состязáния* competiţii de atletică grea.

тяжеловéс, *-а m. (sport)* atlet/luptător de categorie grea.

тяжеловéсность, *-и f. sg.* greutate, caracter greoi.

тяжеловéсный *adj.* **1.** greu; ~ *пóезд* tren de tonaj mare. **2.** *(fig.)* greu, greoi; ~ *стиль* stil greoi.

тяжеловóз, *-а m.* cal de tracţiune.

тяжелогру́зн|ый *adj.* de mare tonaj; *~ые автомаши́ны* autocamioane de mare tonaj.

тяжелоду́м, *-а m.* om greu de cap.

тяжёл|ый *adj.* **1.** greu; ~ *груз* povară grea; *(sport) боксёр ~ого вéса* boxer de categorie grea; *(fig.) ~ая рукá* mînă grea. **2.** greu, dificil; *~ая задáча* problemă dificilă; *(fig.)* ~ *харáктер* caracter dificil. **3.** greu, grav; *~ое ранéние* rană gravă; *~ые рóды* naştere grea; *~ое дыхáние* respiraţie grea; ~ *слу́чай* caz grav. **4.** greoi; ~ *шаг* pas greoi; *(fig.)* ~ *ум* minte greoaie; *(fig.)* ~ *слог* stil greoi. **5.** *(fig.)* apăsător, dureros; *~ое чу́вство* sentiment apăsător; *~ое зрéлище* spectacol trist. **6.** *(mil.)* greu; ~ *танк* tanc greu; *~ая артиллéрия* artilerie grea ◇ *~ое машинострoéние* construcţie de maşini grele; *~ая промы́шленность* industrie grea; ~ *нá ногу* greu de urnit/de pornit; *~ая пи́ща* mîncare indigestă; ~ *вóздух* aer închis/viciat; *быть ~ым на подъём* a se lăsa greu; a se hotărî anevoie; *с ~ым сéрдцем* cu inima grea/ zdrobită.

тя́жест|ь, *-и f.* **1.** *sg.* greutate; ~ *гру́за* greutatea încărcăturii. **2.** *sg. (fiz.)* gravitate; *центр ~и* centru de greutate, *си́ла ~и* forţă de gravitaţie. **3.** obiect greu, greutate; *перевóзка ~ей* transportul greutăţilor; *(sport) подня́тие ~ей* ridicarea greutăţilor. **4.** *(fig.)* sarcină, povară, greutate; ~ *забóт* povara grijilor; *всей ~ью лечь на чьи-л. плéчи* a cădea o povară pe umerii cuiva; *нести́ всю* ~ a duce tot greul.

тя́жк|ий *adj.* **1.** greu; ~ *труд* muncă grea. **2.** grav, serios; *~ое оскорблéние* injurie gravă; *~ое наказáние* pedeapsă aspră, severă. **3.** trist, greu; *~ое зрéлище* spectacol trist; *~ое предчу́вствие* presimţire grea ◇ *(peior.) во все ~ие пусти́ться* a o lua razna, a-şi face de cap.

тя́жущ|ийся *adj.* în litigiu, în judecată; *~иеся стóроны* părţile litigante, părţile împricinate.

тяну́ть, *тяну́, тя́нешь vb. ipf.* **1.** *acuz. (натягивать)* a întinde; *~холст* a întinde o pînză. **2.** a trage; *~ не́вод* a trage năvodul; *~ за рука́в* a trage de mînecă; *~ на букси́ре* a remorca; *~ в ра́зные сто́роны* a trage în toate părțile, a trage cînd într-o parte cînd într-alta. **3.** *acuz. (tehn.)* a trefila, a întinde. **4.** *acuz.* a întinde, a instala; *~ ка́бель* a întinde/ a instala un cablu; *~ телефо́нную ли́нию* a întinde o linie de telefon. **5.** *(обладать тягой, о трубе)* a trage, a avea tiraj *(despre coș, sobă* etc.*)*. **6.** *impers. instr.* a trage *(despre un miros, curent* etc.*)* a se răspîndi, a veni; *тя́нет хо́лодом из окна́* trage de la fereastră; *тя́нет за́пахом се́на* vine un miros de fîn. **7.** *acuz. (высасывать, вымогать)* a aspira, a sorbi, a suge; *~ че́рез соло́минку* a trage prin pai, a trage cu paiul; *(fig.) ~ все си́лы из кого́-л.* a stoarce toată vlaga din cineva. **8.** *acuz. (медлить)* a tărăgăna, a tergiversa; *~ с отве́том* a tărăgăna cu răspunsul; *~ де́ло* a tărăgăna o chestiune. **9.** *(растягивать)* a lungi, a prelungi; *~ слова́* a tărăgăna vorba; *(muz.) ~ но́ту* a prelungi o notă; *(fig.) больно́й ещё тя́нет* bolnavul își mai trage zilele. **10.** *к + dat.* a tinde, a gravita. **11.** *impers. acuz. (влечь)* a atrage, a trage; *его́ тя́нет к родны́м места́м* îl trag locurile natale; *меня́ тя́нет ко сну* mă trage la somn. **12.** *acuz. (звать за собой)* a trage, a invita stăruitor; *никто́ его́ си́лой не тяну́л* nimeni nu l-a tras cu de-a sila. **13.** *(весить)* a cîntări, a trage la cîntar; *чемода́н тя́нет пять килогра́ммов* geamantanul cîntărește cinci kg. **14.** *(mai ales impers.) acuz.* a strînge, a apăsa; *тя́нет в плеча́х* strînge la umeri *(despre o haină strîmtă)* ◇ *~ жре́бий* a trage la sorți; *(fig.) ~ к отве́ту* a trage la răspundere; *(fig.) ~ за́ душу кого́-л.* a scoate sufletul cuiva; *~ де́ньги* a stoarce bani; *~ всё ту же пе́сню* a o ține una și bună; *~ за́ ухо/за́ уши* a trage de urechi, a urechia; *~ вре́мя* a trage de timp; *~ жи́лы из кого́-л.* a chinui, a scoate sufletul din cineva; *~ каните́ль* a lungi treaba, a tărăgăna; *~ чью-л. ру́ку/сто́рону* a lua apărarea/ a ține parte cuiva; *~ сок из кого́-л.* a stoarce pe cineva ca pe o lămîie; *~ за язы́к кого́-л.* a trage pe cineva de limbă; *~ ля́мку* a trage mîța de coadă, a trage targa pe uscat.

тяну́ться, *тяну́сь, тя́нешься vb. ipf.* **1.** a se întinde; *рези́на тя́нется* cauciucul se întinde. **2.** *(простираться)* a se întinde, a se desfășura; *~ вдоль (чего́-л.)* a se întinde de-a lungul ... **3.** *(pf. потяну́ться) (потягиваться)* a se dezmorți, a-și întinde mădularele. **4.** *(длиться)* a dura, a se prelungi, a se tărăgăna; *де́ло тя́нется два го́да* procesul se tărăgănează de doi ani. **5** *(проходить)* a se scurge, a trece. **6.** *dat.* a fi atras, a tinde; *~ к нау́ке* a fi atras spre știință/spre învățătură. **7.** a merge încolonat, a înainta încet; a pluti încet *(despre nori)*; *~ оди́н за други́м* a merge unul după altul, a merge în șir. **8.** *за + instr. (стремиться)* a năzui să ajungă/să fie la același nivel, a imita ◇ *~ кра́сной ни́тью* a trece ca un fir roșu; *~ в обо́зе* a rămîne în urmă/ la coadă.

тяну́чка, *-и f.* caramea moale.

тя́нущ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *тяну́ть.* **2.** *adj.* chinuitor, continuu ◇ *~ винт* elice de avion, elice propulsoare.

тяп *(pop. în expr.) ~ да ляп* sau *~-ляп* neglijent, de mîntuială *(despre muncă)*.

тя́па|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тя́пнуть) (pop.) acuz.* **1.** a lovi, a tăia, a sparge; *~ топоро́м* a sparge cu toporul. **2.** *(укусить)* a mușca. **3.** a face ceva de mîntuială, neglijent, a da peste cap. **4.** *(pop.) (вина, водки)* a bea, a trage la măsea; *~ли рю́мку за рю́мкой* trăgeau la măsea păhărel după păhărel.

тя́пка, *-и f.* satîr.

тя́пнуть, *-ну, нешь vb. pf.* de la *тя́пать* ◇ *~ кого́-л. по руке́* a lovi pe cineva peste mînă; *~ го́ря* a-și mînca amarul; a înghiți multe necazuri.

У

у[1] *n. litera și sunetul* «u».

у[2] *prep.* cu *gen.* **1.** *(возле, около) (arată locul unde sau în vecinătatea căruia stă ceva sau cineva)* la, lîngă, aproape de ...; *сиде́ть у окна́* a sta la fereastră; *у руля́* la volan; *у изголо́вья* la căpătîi; *останови́ться у две́ри* a se opri lîngă ușă/ la ușă. **2.** *(indică persoana)* la; de la; *жить у роди́телей* a trăi la părinți; *вы́учиться у кого́-л.* a învăța (de) la cineva; *спроси́ть у кого́-л.* a întreba pe cineva; *узна́ть у това́рища* a afla de la un tovarăș. **3.** *(cu valoare posesivă; se traduce prin forme personale ale verbului «a avea»)*; *у меня́ нет свобо́дного вре́мени* n-am timp liber; *у меня́ три сы́на* am trei fii; *у певца́ си́льный го́лос* cîntărețul are o voce puternică. **4.** *(exprimă apartenența; se traduce de obicei prin construcții genitivale)* de la; *я́щик у стола́* sertarul mesei; *воро́та у сара́я закры́ты* poarta magaziei este închisă ◇ *ты смотри́ у меня́!* îți arăt eu ție!, bagă de seamă! *быть у вла́сти* a fi la putere; *быть не у дел* a fi în disponibilitate; a fi fără lucru.

уба́ви|ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. убавля́ть) acuz.* sau *gen.* a micșora, a reduce, a scădea, a diminua, a scurta; *~ це́ну* a lăsa din preț, a reduce prețul; *~ ша́гу* a micșora / a încetini pasul; *~ хо́д(у)* a micșora viteza; *~ рукава́* a scurta mînecile ◇ *~ в ве́се* a pierde din greutate, a slăbi; *~ спе́си* a i se scurta din nas; a-și pierde îngîmfarea.

уба́ви|ться, *-ится vb. pf. (ipf. убавля́ться)* a se micșora, a scădea, a se împuțina; *дни ~лись* zilele s-au micșorat.

уба́вка, *-и f. sg.* scădere, micșorare, diminuare, împuținare.

убавле́ние, *-я n. sg. v. уба́вка.*

убавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уба́вить.*

убавля́ться, *-я́ется* **1.** *vb. ipf.* de la *уба́виться.* **2.** *pas.* de la *убавля́ть.*

убаю́кать, *-аю, -аешь vb. pf. v. убаю́кивать*

убаю́кивание, *-я n. sg.* legănare.

убаю́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. убаю́кать) acuz.* **1.** a legăna, a adormi (legănînd). **2.** *(fig.)* a liniști, a alina; *~ наде́ждой* a legăna cu speranța; *~ обеща́ниями* a duce cu promisiuni.

убега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *убежа́ть.*

убе́гаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a cădea din picioare de oboseală.

убеди́тельно *adv.* **1.** (în mod) convingător. **2.** (în mod) stăruitor, insistent.

убеди́тельность, *-и f. sg.* temeinicie; putere de convingere; *~ до́водов* temeinicia argumentelor.

убеди́тельный *adj.* **1.** convingător, întemeiat, persuasiv; *~ до́вод* argument convingător. **2.** stăruitor, insistent, persistent.

убеди́ть, *-и́шь vb. pf. (ipf. убежда́ть) acuz. в + prepl.* a convinge; *дать себя́ ~* a se lăsa convins.

убеди́ться, *-и́шься vb. pf. (ipf. убежда́ться) prepl.* a se convinge, a fi convins.

убежа́|ть, *-егу́, -ежи́шь; -егу́т vb. pf. (ipf. убега́ть)* **1.** a fugi, a o lua la fugă, a o lua la sănătoasa. **2.** a evada, a fugi. **3.** a da în foc *(despre lapte)*.

убежда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *убеди́ть*

убежда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *убеди́ться*

убежде́ни|е, *-я n.* **1.** convingere, persuasiune; *си́ла ~я* putere de convingere; *путём ~я* pe calea convingerii. **2.** *(мировоззре́ние)* convingere, părere, credință; *полити́ческие ~я* convingeri politice; *вну́треннее ~* convingere intimă; *отста́ивать свои́ ~я* a-și apăra convingerile, a-și susține părerile.

убеждённо *adv.* convins, cu convinegre.

убеждённость, *-и f. sg.* convingere fermă, de nezdruncinat; certitudine.

убеждённ|ый 1. *p.t.p.* de la *убедить.* 2. *adj.* convins; *быть ~ым в чём-л.* a fi convins de ceva. 3. *adj.* neclintit, hotărît, ferm, fervent; *~ сторо́нник* partizan/adept fervent.

убе́жищ|е, *-а n.* 1. refugiu, adăpost azil; liman; *дать ~* a adăposti, a da adăpost/azil; *найти́ ~* a găsi un refugiu; *пра́во ~а* dreptul de azil. 2. *(mil.)* adăpost; *противоато́мное ~* adăpost antiatomic; *противохими́ческое ~* adăpost antichimic.

уберега́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *убере́чь(ся).*

убере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. уберега́ть) acuz.* a feri, a păzi, a păstra, a conserva; *~ от просту́ды* a feri de răceală.

убере́чься, *-егу́сь, -ежёшься vb. pf. (ipf. уберега́ться)* a se feri, a se păzi, a evita; *~ от просту́ды* a se feri de răceală.

убива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уби́ть.*

убива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* 1. *prepl.* sau *fără compl. (pop.)* a se prăpădi de supărare/de durere. 2. *(класть много труда во что-л.)* a se omorî, a se consuma.

убийственно *adv.* grozav, groaznic, teribil, extrem de ...

убийственн|ый *adj.* 1. ucigător, mortal; dăunător, vătămător. 2. *(fig.)* groaznic, grozav, teribil; *~ая жара́* căldură grozavă.

убийство, *-а n.* omor, asasinat, ucidere; *предумы́шленное ~* omor premeditat.

убийц|а, *-ы m.* şi *f.* asasin, ucigaş; *наёмный ~* asasin plătit.

убира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *убра́ть*

убира́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *убра́ться; ~йтесь прочь!* căraţi-vă!; *~йся подобру́-поздоро́вому!* cară-te (cît e) cu binişorul!

убит|ый 1. *p.t.p.* de la *уби́ть.* 2. *adj.* ucis, răpus, asasinat; masacrat, măcelărit; căzut (în război). 3. *adj. (подавленный)* dezolat, desperat, amărît, zdrobit; *~ го́рем* zdrobit, copleşit de durere. 4. *~ый, -ого m.* mort; ucis ◇ *спать, как ~* a dormi buştean/dus; *молча́ть, как ~* a tăcea chitic.

уби́ть, *убью́, убьёшь vb. pf. (ipf. убива́ть)* 1. *acuz.* a omorî, a răpune, a ucide, a asasina; a măcelări, a masacra. 2. *(fig.)* a doborî; a dezola; *э́то изве́стие его́ уби́ло* această ştire l-a doborît. 3. *(fig.)* a nimici, a omorî, a lichida, a desfiinţa; *~ ве́ру во что-л.* a omorî credinţa în ceva; *~ наде́жды* a spulbera speranţele. 4. *(fig.)* a cheltui; a risipi, a irosi; *~ мно́го де́нег* a cheltui/a irosi mulţi bani; *~ вре́мя* a-şi omorî timpul. 5. a bate *(la jocul de cărţi); ~ туза́ ко́зырем* a bate asul cu un atu ◇ *(кого́-л.) бог уби́л* e sărac cu duhul; e bătut cu leuca în cap; *хоть убе́й, не пойму́* să mă tai, nu pricep; *~ двух за́йцев* a prinde doi iepuri dintr-o lovitură; *уби́ть бобра́* a) a face o afacere bună; b) a greşi socotelile; a nu face mare brînză.

уби́ться, *убью́сь, убьёшься vb. pf. (pop.)* a se lovi tare; *~ на́смерть* a se lovi mortal.

ублажа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ублажи́ть.*

ублаже́ние, *-я n. (pop.)* îmbunare, alinare.

ублажи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. ублажа́ть) acuz. (pop.)* a mulţumi, a îmbuna, a satisface (pe cineva); a face pe placul cuiva; a alinta.

ублю́док, *-дка m. (pop.)* 1. *(непоро́дистое живо́тное)* corcitură *(despre animale).* 2. *(fig.)* stîrpitură, avorton, lepădătură.

убо́г|ий *adj.* 1. *(бедный)* sărac, sărăcăcios, mizer; *~ое жили́ще* locuinţă mizeră/ sărăcăcioasă. 2. *(fig.)* sărac; *~ое воображе́ние* imaginaţie săracă. 3. *(увечный)* schilod, infirm; 4. *~ий -ого m.* sărac, nenorocit. 5. *~ий, -ого m.* schilod, infirm.

убо́го *adv.* sărăcăcios, mizer.

убо́гость, *-и f. sg.* 1. *(физический недостаток)* infirmitate. 2. *sg. (fig.)* sărăcie, mediocritate, micime, nimicnicie.

убо́й, *-я m. sg.* tăiere, sacrificare; *~ скота́* tăierea, sacrificarea vitelor; *отка́рмливать/корми́ть на ~* a îngrăşa pentru tăiere ◇ *корми́ть, как на ~* a hrăni pe săturate, a îndopa; *посыла́ть на ~* a trimite la moarte.

убо́йн|ый *adj.* 1. de tăiere, de sacrificiu; *~ скот* vite de tăiere. 2. nimicitor,

ucigător, distrugător *(despre focul de arme).* 3. *(mil.)* de distrugere, distrugător, nimicitor, ucigător; *~ая си́ла* putere de distrugere.

убо́р, *-а m. (înv.)* veşminte, port, găteală, podoabă; *сва́дебный ~* găteală de nuntă ◇ *головно́й ~* acoperămînt pentru cap *(pălărie, şapcă, basma etc.)*

убо́ристо *adv.* des; *писа́ть ~* a scrie înghesuit.

убо́ристый *adj.* compact, înghesuit *(despre scris, text tipărit); ~ по́черк* scris înghesuit.

убо́рк|а, *-и f. sg.* 1. *(agr.)* strîngerea recoltei, cules, recoltare; *~ урожа́я* strîngerea recoltei. 2. *(приведе́ние в поря́док)* curăţenie, curăţit, dereticare; *сде́лать ~у в ко́мнате* a face curăţenie în cameră.

убо́рная, *-ой f.* 1. cabină *(pentru artişti).* 2. toaletă, closet; *обще́ственная ~* closet public.

убо́рочн|ый *adj.* de strîngerea recoltei; *~ая камп́ания* campanie de strîngere a recoltei; *~ая маши́на* maşină de recoltat.

убо́рщица, *-ы f.* îngrijitoare, femeie de serviciu.

убра́нство, *-а n.* ornamentaţie; *~ ко́мнат* interiorul frumos al unei case.

убра́ть, *уберу́, уберёшь vb. pf. (ipf. убира́ть) acuz.* 1. a pune, a duce (undeva), a rîndui; a strînge; *~ со стола́* a strînge masa; *~ паруса́* a strînge pînzele; *~ с доро́ги* a da la o parte din drum; a înlătura; *~ кни́ги в шкаф* a pune cărţile în dulap. 2. *(agr.) (урожа́й с по́ля)* a strînge recolta, a recolta, a înmagazina; *~ зерновы́е* a strînge recolta de cereale. 3. *(привести́ в поря́док)* a face curăţenie, a face ordine, a aranja, a deretica; *~ ко́мнату* a face curăţenie, a deretica în cameră; *~ посте́ль* a strînge patul. 4. *(укра́сить)* a împodobi, a decora, a ornamenta; *~ ко́мнату цвета́ми* a împodobi odaia cu flori ◇ *~ газ* a reduce acceleraţia.

убра́|ться, *уберу́сь, уберёшься vb. pf. (ipf. убира́ться)* 1. a face curăţenie, a face rînduială, a aranja; *~ к пра́зднику* a face curăţenie în vederea unei sărbători. 2. *(наряди́ться, укра́ситься)* a se găti, a se îmbrăca frumos. 3. *(pop.) (око́нчить полевы́е рабо́ты)* a strînge, a recolta; *~ с сеноко́сом* a strînge/a termina de strîns fînul. 4. *(удали́ться)* a o şterge, a se căra, a pleca.

убыва́ние, *-я n. sg.* diminuare, micşorare, descreştere, scădere.

убыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *убы́ть*

у́быль, *-и f. sg.* 1. scădere, micşorare, descreştere; decădere, declin; *идти́ на ~* a descreşte, a fi în declin. 2. *(убы́ток)* pierdere; *(com.)* scăzămînt, perisabilitate; *(com.) зако́нная ~* scăzămînt legal.

убыстри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. убыстря́ть) acuz.* a accelera, a grăbi, a zori; *~ шаг* a grăbi pasul.

убыстря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *убыстри́ть*

убы́тие, *-я n.* plecare; *~ в о́тпуск* plecare în concediu; *~ в командиро́вку* plecare în delegaţie.

убы́т|ок, *-тка m.* pierdere, deficit; pagubă, prejudiciu, daună; *терпе́ть/ нести́ ~ки* a suferi prejudicii, a avea pagubă; *быть в ~ке* a fi în pierdere; *с ~ком,* sau *в ~ке* în pierdere, în pagubă; *чи́стый ~* deficit net; *причини́ть ~* a pricinui o pagubă, a cauza un prejudiciu; *(jur.) возмеще́ние ~ков* repararea prejudiciului cauzat.

убы́точность, *-и f. sg.* nerentabilitate, lipsă de rentabilitate, caracter deficitar.

убы́точный *adj.* nerentabil, deficitar, cu pierdere.

убы́|ть, *убу́ду, убу́дешь vb. pf. (ipf. убыва́ть)* 1. a scădea, a descreşte, a se micşora; *вода́ ~ла́* apele au scăzut. 2. a pleca; *~ в о́тпуск* a pleca în concediu; *~ в командиро́вку* a pleca în delegaţie ◇ *(fig.) не убу́дет кого́-л.* nu se va întîmpla nimic, n-o să-i cadă nasul.

уважа́емый 1. *part. prez. pas.* de la *уважа́ть.* 2. *adj.* stimat, onorat, onorabil; *~ това́рищ* stimate tovarăşe! 3. *~ый, -ого m. (iron.)* stimabil.

уважа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a respecta, a stima, a avea consideraţie, a aprecia; *~ чужо́е мне́ние* a respecta părerea altuia; *~ себя́* a se respecta pe sine.

уваже́ни|е, *-я n. sg.* respect, stimă, considerație, prețuire; *имéть ~ к комý-л.* a avea respect pentru cineva; *пóльзоваться ~ем* a se bucura de stimă / de considerație; *достóйный ~я* demn de stimă; *относи́ться с ~ем к комý-л.* a se purta respectuos față de cineva; *лиши́ться чегó-л. ~я* a pierde în ochii cuiva stima și considerația.

уважи́тельность, *-и f. sg.* **1.** temeinicie; caracter întemeiat; *~ прóсьбы* temeinicia cererii. **2.** *(înv.)* atitudine respectuoasă; considerație.

уважи́тельн|ый *adj.* **1.** temeinic, întemeiat, fondat; justificat; *отсýтствие по ~ым причи́нам* absență motivată. **2.** *(почтительный)* respectuos, plin de respect.

ува́жить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz.* **1.** a satisface, a lua în seamă/în considerare; *~ прóсьбу* a satisface o cerere. **2.** *(pop.)* a face pe placul cuiva, a intra în voia cuiva.

у́валень, *-льня m.* om greoi, neîndemînatic, stîngaci, mototol.

ува́риваться, *-ается vb.* **1.** *ipf.* de la *увари́ться.* **2.** *pas.* de la *ува́ривать.*

увари́|ться, *-а́рится vb. pf. (ipf. ува́риваться)* a fierbe (complet); *мя́со ~лось* carnea a fiert bine.

уведоми́тельн|ый *adj.* de înștiințare, de avizare; *~ое письмó* aviz.

уве́домить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. уведомля́ть) acuz.* a informa, a înștiința, a notifica *(oficial)*; a aviza.

уведомле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* înștiințare, informare, avizare, aducere la cunoștință. **2.** aviz, înștiințare, comunicare scrisă.

уведомл|я́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уве́домить*; *~я́ем вас* vă aducem la cunoștință.

увезти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. увози́ть) acuz.* **1.** a lua cu sine; a duce; *~ детéй в дерéвню* a duce copiii la țară. **2.** a răpi, a fura.

увекове́чение *-я n. sg.* eternizare, imortalizare.

увекове́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увекове́чить*

увекове́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. увекове́чивать) acuz.* a eterniza, a imortaliza.

увеличе́ние, *-я n. sg.* mărire, creștere, majorare; extindere; *~ производи́тельности трудá* creșterea productivității muncii; *~ нагрýзки* creșterea sarcinii; *~ скóрости* mărirea vitezei.

увели́чивание, *-я n. sg. v. увеличе́ние*

увели́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увели́чить*

увели́чиваться, *-ается vb.* **1.** *ipf.* de la *увели́читься.* **2.** *pas.* de la *увели́чивать.*

увеличи́тель, *-я m. (foto)* aparat de mărit.

увеличи́тельн|ый *adj.* **1.** care mărește; de/pentru mărit; *~ое стеклó* lupă. **2.** *(gram.)* augmentativ; *~ые сýффиксы* sufixe augmentative; *~ое значе́ние* sens augmentativ.

увели́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. увели́чивать) acuz.* **1.** a mări, a spori, a înmulți, a majora; *~ вы́пуск товáров* a mări producția. **2.** a mări, a face mai mare; *~ портрéт* a mări un portret.

увели́читься, *-ится vb. pf. (ipf. увели́чиваться)* a crește, a spori, a se mări, a se înmulți; *~ вдвóе* a spori de două ori.

увенча́ние, *-я n. sg.* încununare, încoronare.

увенча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. венча́ть* și *увéнчивать) acuz.* a încununa, a încorona; *~ лаврóвым венкóм* a încununa cu lauri, *~ слáвой* a glorifica, a proslăvi.

увенча́ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. увéнчиваться) instr.* a fi încununat/încoronat; *~ успéхом* a fi încununat de succes.

уве́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увенча́ть.*

уве́нчиваться, *-ается vb. ipf.* de la *увенча́ться.*

увере́ни|е, *-я n.* asigurare, încredințare; *пусты́е ~я* asigurări deșarte, simple promisiuni; *прими́те ~ в моём совершéнном уважéнии* primiți asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

уве́ренно *adv.* cu siguranță, cu încredere, cu fermitate; sigur, ferm; *отвечáть ~* a răspunde cu fermitate; *идти́ ~* a merge cu pași siguri; *~ смотрéть вперёд* a fi sigur de viitor.

уве́ренност|ь, *-и f. sg.* **1.** fermitate; siguranță; caracter hotărît; *~ движé-*

ний siguranța mișcărilor. **2.** siguranță, certitudine; încredere; *~ в себé* încredere în sine; *~ в зáвтрашнем дне* siguranța zilei de mîine; *утверждáть с ~ью* a afirma cu tărie.

уве́ренн|ый **1.** *p.t.p.* de la *увéрить.* **2.** *adj.* sigur, hotărît, ferm, neșovăitor; *~ шаг* pas hotărît/sigur; *~ая рукá* mînă sigură. **3.** *adj.* sigur, convins, încredințat; *быть твёрдо ~ым* a fi ferm convins; *быть ~ым в успéхе* a fi sigur de succes; *быть ~ым в ком-л.* a fi sigur de cineva ◇ *будь(те) увéрен(ы)* fii (fiți) sigur, poți fi (puteți fi) sigur.

уве́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. уверя́ть) acuz.* a convinge, a asigura, a încredința ◇ *смéю вас ~* vă asigur.

уве́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. prepl. (ipf. уверя́ться)* a se convinge; a se încredința; *~в чьей-л. прéданности* a se convinge de devotamentul cuiva.

уверну́ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. увёртываться)* **1.** a se feri, a evita, a ocoli (ceva); *~ от удáра* a se feri de o lovitură. **2.** *(fig.)* a se eschiva, a fugi, a se sustrage; *~ от прямóго отвéта* a se eschiva de la un răspuns direct.

уве́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a crede (în ceva), a se bizui (pe ceva); *~ в чью-л. и́скренность* a crede în sinceritatea cuiva.

увёрт|ка, *-и f.* șiretlic, subterfugiu, tertip, manevră; *говори́ть без ~ок* a vorbi pe șleau, fără șiretlicuri.

увёртливость, *-и f. sg.* dibăcie, abilitate, șiretenie, șiretlic.

увёртливый *adj.* **1.** îndemînatic, abil, dibaci, descurcăreț. **2.** *(fig.)* șiret, isteț, inventiv.

увёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *увернýться*

увертю́ра, *-ы f. (muz.)* uvertură.

уверя́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *увéрить*; *~ю вас, что ...* vă asigur că ...

уверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *увéриться*

увеселе́ни|е, *-я n.* **1.** înveselire, amuzare; desfătare. **2.** *(развлечение)* distracție, petrecere, amuzament; divertisment; *мáссовые нарóдные ~я* petreceri populare de masă, serbări publice.

увесели́тельн|ый *adj.* de plăcere, de distracție, înveselitor; *~ая поéздка* călătorie de plăcere.

увеселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a înveseli, a distra, a amuza.

увеселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a se distra, a petrece, a se amuza.

уве́систость, *-и f. sg.* greutate (mare).

уве́систый *adj.* **1.** greu, greoi; *~ кáмень* piatră grea. **2.** *(fig.)* puternic, zdravăn; *~ удáр* lovitură puternică.

увести́, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. уводи́ть) acuz.* **1.** a duce, a lua cu sine. **2.** *(отвлечь)* a distrage, a îndepărta. **3.** *(похитить)* a fura, a răpi.

уве́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. изувéчить) acuz.* a mutila, a schilodi.

уве́чн|ый *adj. (înv.)* **1.** mutilat, schilodit. **2.** **~ый,** *-ого m.* schilod, mutilat, olog; ciung.

уве́чье, *-я n.* mutilare, schilodire; *нанести́ ~* a mutila.

уве́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. увéшивать) acuz.* a atîrna de jur împrejur; a împodobi, a acoperi; a decora; *~ ёлку игрýшками* a împodobi pomul de iarnă cu jucării.

уве́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. увéшиваться)* a-și atîrna (de jur împrejur), a se acoperi, a se împodobi (cu ceva).

уве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увéшать*

уве́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *увéшаться*

увеща́ни|е, *-я n.* înduplecare; încercare de a convinge; îndemn, povață; *действовать ~ями* a încerca pe calea convingerii.

увеща́тельн|ый *adj. (înv.)* îndrumător, de îndemnuri; *~ое письмó* scrisoare plină de îndemnuri.

увеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a îndupleca; a căuta să convingi; a îndemna, a povățui.

увива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уви́ть*

увива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *за + instr.* a da tîrcoale; a se învîrti în jurul cuiva; a face curte cuiva. **2.** *(pf. уви́ться)* a se încolăci, a se lega din toate părțile.

увида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. v. уви́деть*

увидáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* de la *видáться.*

увúде|ть, *-úжу, -úдишь vb. pf. (ipf. вúдеть)* a vedea, a zări; a observa; ~ *издалекá* a zări de departe; ~ *свет* a vedea lumina zilei; *поживём-увúдим* vom trăi și vom vedea ◇ *(prov.) лýчше одúн раз ~, чем дéсять раз услы́шать* mai credincioși ochii decît urechile.

увúдеться, *-úжусь, -úдишься vb. pf. (ipf. вúдеться)* a se vedea, a se întîlni; ~ *вновь* a se revedea.

увúливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увильнýть*

увильнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. увúливать) от + gen.* **1.** a evita, a se feri. **2.** *(fig.)* a se eschiva, a evita cu dibăcie, a se sustrage; ~ *от отвéта* a se eschiva de la un răspuns.

увú|ть, *увью́, увьёшь vb. pf. (ipf. увивáть) acuz.* a încolăci, a lega de jur împrejur, a înfășura; a acoperi.

увúться, *увьётся vb. pf. v. увивáться*

увлажнéние, *-я n. sg.* umezire, umectare.

увлажн|úть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. увлажня́ть) acuz.* a umezi, a uda, a înmuia; a umecta.

увлажнúться, *-úтся vb. pf. (ipf. увлажня́ться)* a se umezi, a deveni umed, a se înmuia.

увлажня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *увлажнúть*

увлажня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *увлажнúться.* **2.** *pas.* de la *увлажня́ть.*

увлекáтельно *adv.* (într-un mod) atrăgător, captivant, interesant.

увлекáтельность, *-и f. sg.* caracter captivant/ fascinant.

увлекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *увлéчь*

увлекáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *увлéчься*

увлекáющийся **1.** *part. prez. act.* de la *увлекáться.* **2.** *adj.* entuziast, înflăcărat, care se aprinde ușor; care se îndrăgostește ușor.

увлечéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* însuflețire, înflăcărare, entuziasm, rîvnă, căldură; *рабóтать с ~ем* a lucra cu rîvnă. **2.** *instr.* patimă, pasiune, atracție (pentru ceva); ~ *теáтром* pasiune pentru teatru; ~ *футбóлом* pasiune pentru fotbal. **3.** *instr. (влюблённость)* pasiune, dragoste (pentru ceva); *минýтное* ~ pasiune trecătoare.

увлé|чь, *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. увлекáть)* **1.** *acuz. (увести силой)* a tîrî, a trage, a lua cu sine. **2.** *(fig.)* a antrena, a atrage, a pasiona; *рабóта ~клá егó* munca l-a pasionat. **3.** *(fig.)* a fermeca, a subjuga, a captiva; ~ *зрúтелей игрóй* a subjuga pe spectatori prin jocul său. **4.** *(fig.)* a cuceri, a ademeni; ~ *дéвушку* a cuceri inima unei fete.

увлéчься, *-екýсь, -ечёшься; -екýтся vb. pf. (ipf. увлекáться) instr.* **1.** a se pasiona (pentru ceva), a se entuziasma, a fi atras (de ceva); ~ *спóртом* a fi pasionat de sport. **2.** a se îndrăgosti, a plăcea pe cineva; a-i cădea cu tronc; ~ *дéвушкой* a se îndrăgosti de o fată.

увóд, *-а m. sg.* **1.** ducere, luare. **2.** *(похищение)* furt; răpire, rapt. **3.** retragere; ~ *войск* retragerea trupelor.

уводúть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *увестú.*

увóз, *-а m. sg.* **1.** ducere, luare. **2.** *(похищение)* răpire, rapt ◇ *женúться ~ом* a-și fura nevasta *(a se căsători fără consimțămîntul părinților).*

увозúть, *-ожý, -óзишь vb. ipf.* de la *увезтú*

уволáкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уволóчь*

увóл|ить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. увольня́ть)* a concedia, a destitui, a elibera (din serviciu); a pune în disponibilitate; ~ *со слýжбы* a concedia, a da afară din serviciu; ~ *в отстáвку* a trece în cadrele disponibile; a pune în retragere; a pensiona; *(mil.)* ~ *в запáс* a trece în rezervă; ~ *в óтпуск* a acorda un concediu. **2.** *(избавить от чего-л.)* a dispensa, a scuti de ... ; *~ьте меня́ от вáших замечáний* scutiți-mă de observațiile dumneavoastră.

увóлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. увольня́ться)* a pleca din serviciu, a-și da demisia; ~ *в отстáвку* a-și da demisia.

уволóчь, *-ок', -очёшь vb. pf. (ipf. уволáкивать)* **1.** *acuz. (pop.) (утащить волоком)* a tîrî, a duce tîriș. **2.** *(украсть)* a șterpeli ◇ *éле нóги ~* a scăpa cu multă greutate.

увольнéние, *-я n. (adm.)* concediere, destituire, licențiere, eliberare din serviciu, punere în disponibilitate; ~ *со слýжбы* concediere; ~ *в отстáвку* scoatere la pensie; *(mil.)* ~ *в запáс* trecere în rezervă.

увольнúтельный *adj. (mil.) (în expr.) ~ое свидéтельство; ~ая запúска* permis, bilet de voie.

увольня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *увóлить*

увольня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb.* **1.** *ipf.* de la *увóлиться.* **2.** *pas.* de la *увольня́ть.*

уворовáть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. уворóвывать) (pop.)* a fura, a șterpeli.

уворóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уворовáть*

увýла, *-ы f. (anat. lingv.)* uvulă, omușor.

увуля́рный *adj. (lingv.)* uvular.

увы́ *interj.* vai!; păcat! ~ *и ах!* vai și amar!, păcat!

увядáние, *-я n.* vestejire, ofilire.

увядáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. увя́нуть)* a se vesteji, a se ofili, a se trece.

увя́дш/ий **1.** *part. trec. act.* de la *увядáть.* **2.** *adj.* vestejit, ofilit; *(fig.) ~ая красотá* frumusețe ofilită.

увязáть [1], *-яжý, -я́жешь vb. pf. (ipf. увя́зывать) acuz.* **1.** a lega la un loc/împreună; a strînge, a împacheta; ~ *вещи* a împacheta lucrurile. **2.** *(fig.) (согласовáть)* a coordona, a pune de acord; ~ *срóки выполнéния задáний* a coordona termenele de executare a sarcinilor.

увязáть [2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *увя́знуть*

увязáться [1], *-яжýсь, -я́жешься vb. pf. (ipf. увя́зываться) (pop.)* a-și face bagajele; a-și lua catrafusele.

увязáться [2], *-яжýсь, -я́жешься vb. pf. (ipf. увя́зываться) (pop.)* a se agăța de cineva, de ceva, a se ține scai după cineva.

увя́зка, *-и f. sg.* **1.** *(багажа)* legare, împachetare. **2.** *(согласованность)* coordonare, punere de acord.

увя́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. увязáть* [2] și *вя́знуть)* **1.** a se împotmoli, a se înfunda, a se ingloda, a se înnămoli. **2.** *(fig.)* a se încurca, a se împotmoli; ~ *в долгáх* a se ingloda în datorii.

увя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увязáть* [1]

увя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *увязáться* [1,2]. **2.** *pas.* de la *увя́зывать.*

увя́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *вя́нуть* și *увядáть*

угадá/ть [1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. угáдывать) acuz.* a ghici; ~ *чью-л. мысль* a ghici gîndul cuiva; *вы ~ли!* ați ghicit!, ați nimerit!

угадáть [2], *-áю, -áешь vb. pf. (pop.)* a nimeri; ~ *пря́мо в я́му* a nimeri drept în groapă.

угáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *угадáть* [1]

угáр [1], *-а m. sg.* **1.** *(газ)* oxid de carbon; gaz de carbon. **2.** *(отравление)* intoxicație cu oxid de carbon; *смерть от ~а* moarte provocată de intoxicație cu oxid de carbon. **3.** *(fig.)* vîrtej, vîltoare, beție, delir; *в ~е страстéй* în vîltoarea patimilor; *любóвный* ~ delirul dragostei; *в пья́ном ~е* în stare de beție.

угáр [2], *-а m.* **1.** *(tehn.)* pierdere în greutate. **2.** *(text.)* deșeuri; *шёлковый* ~ deșeuri de mătase.

угáрно *pred. impers.* miroase a mangal.

угáрн/ый *adj.* **1.** asfixiant, înăbușitor, care conține oxid de carbon; ~ *газ* oxid de carbon; ~ *вóздух* aer asfixiant. **2.** *(text.)* din deșeuri; *~ая пря́жа* fire din deșeuri.

угасáние, *-я n. sg.* **1.** stingere; amortizare. **2.** *(fig.)* stingere, lîncezire, sleire de puteri.

угасá/ть, *-áет vb. ipf. (pf. угáснуть) (fig.) егó сúлы ~ют* nu-l mai țin puterile.

угáс/нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. угасáть* și *гáснуть)* **1.** *(перестать гореть)* a se stinge; *свечá ~ла* lumînarea s-a stins. **2.** *(прекратиться)* a se potoli; *весéлье ~ло* veselia s-a potolit. **3.** *(умереть)* a se stinge, a muri.

углевóд, *-а m. (chim.)* hidrat de carbon.

углеводорóд, *-а m. sg. (chim.)* hidrocarbură.

углевóз, *-а m. (tehn.)* cargou de cărbuni.

углевыжигательн/ый *adj.* de fabricat mangal, de fabricat cărbuni de lemn; *~ая печь* cuptor pentru fabricat mangal.

угледобы́ча, *-и f. sg.* extracție de cărbune; producție de cărbune.

угледроби́лка, *-и f. (tehn.)* concasor pentru cărbuni.

углекислота́, *-ы f. sg. (chim.)* bioxid de carbon, acid carbonic.

углеки́сл/ый *adj. (chim.)* carbonic; *~ газ* bioxid de carbon; *~ые со́ли* carbonați; *~ на́трий* carbonat de sodiu.

углеко́п, *-а m.* miner *(în minele de cărbuni)*.

углено́сный *adj. (min.)* carbonifer.

углепромы́шленность, *-и f. sg.* industria cărbunelui, industria carboniferă.

углепромы́шленный *adj.* carbonifer; *~ райо́н* regiune carboniferă.

углеро́д, *-а m. (chim.)* carbon; *радиоакти́вный ~* carbon radioactiv; *серни́стый ~* sulfură de carbon.

углеро́дист|ый *adj. (chim.)* care conține carbon; *~ое соедине́ние* carbură; *~ая сталь* oțel carbon.

у́глистый *adj.* cărbunos; carbonifer.

углова́тость, *-и f. sg.* stîngăcie, neîndemînare; *~ движе́ний* stîngăcie în mișcări.

углова́тый *adj.* **1.** colțuros, unghiular. **2.** *(fig.)* stîngaci, neîndemînatic; greoi.

углов|о́й *adj.* **1.** de colț; din/de la colț; *~ дом* casa din colț. **2.** *(mat.)* unghiular; *~ гра́дус* grad unghiular ◇ *(sport) ~ уда́р* corner, lovitură de colț; *(tehn.) ~о́е желе́зо* oțel cornier, colțar.

угломе́р, *-а m. (tehn.)* echer, raportor, teodolit; *(mil.)* goniometru.

угломе́рный *adj. (tehn.)* goniometric; de/pentru măsurarea unghiurilor.

углуби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. углубля́ть) acuz.* **1.** a adînci; *~ коло́дец* a mai adînci fîntîna. **2.** *(fig.)* a adînci, a aprofunda; *~ свои́ зна́ния* a-și adînci cunoștințele; *~ противоре́чия* a adînci contradicțiile.

углуби́|ться, *-блю́сь, -би́шься vb. pf. (ipf. углубля́ться)* **1.** *(стать более глубоким)* a deveni mai adînc, a se adînci. **2.** *acuz. (проникнуть вглубь)* a se adînci, a pătrunde mai adînc, a se cufunda; *~ в лес* a se adînci în pădure. **3.** *(стать более основательным) (fig.)* a deveni mai profund/mai complex; a se adînci; *противоре́чия ~лись,* contradicțiile s-au adîncit ◇ *~ в воспомина́ния* a se cufunda în amintiri; *~ в себя́* a se adînci în gînduri.

углубле́ние, *-я n.* **1.** *sg. (mar.)* pescaj, imersiune, cufundare; *кормово́е ~* pescaj la pupă; *носово́е ~* pescaj la provă; *~ дна реки́* adîncirea albiei fluviului. **3.** *sg. (fig.)* adîncire, aprofundare; *~ зна́ний* aprofundarea cunoștințelor. **4.** *(впадина)* adîncitură, scobitură, cavitate; depresiune.

углублённо *adv.* aprofundat, adînc; în chip temeinic.

углублённость, *-и f. sg.* aprofundare, adîncire; temeinicie.

углублённый **1.** *p.t.p* de la *углуби́ть*. **2.** *adj. (основательный)* aprofundat, temeinic, serios. **3.** *в + acuz.* cufundat (în ceva), absorbit (de ceva); *~ в размышле́ния* absorbit de gînduri.

углубля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *углуби́ть*.

углубля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *углуби́ться*. **2.** *pas.* de la *углубля́ть*.

угляд|е́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (pop.)* **1.** *acuz. (увидеть)* a observa, a zări. **2.** *за + instr. (наблюдая, уберечь)* a supraveghea, a veghea; *за всем не ~и́шь* nu poți lua seama la toate.

угна́ть, *угоню́, уго́нишь vb. pf. (ipf. угоня́ть) acuz.* **1.** a goni, a mîna, a duce; *~ табу́н в степь* a mîna herghelia în stepă. **2.** *(похитить скот)* a fura, a răpi *(animale, vehicule)*; *~ ло́шадь* a fura un cal. **3.** *(pop.)* a trimite, a duce *(departe)*.

угна́ться, *угоню́сь, уго́нишься vb. pf. за + instr.* **1.** a ajunge *(din urmă)*; a ține pasul (cu cineva). **2.** *(fig.)* a ajunge *(pe cineva)*, a egala, a merge în pas *(cu cineva)*.

угнезди́ться, *-ди́шься vb. pf.* a se cuibări, a se încuiba.

угнета́тель, *-я m.* asupritor, opresor, impilator.

угнета́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(притеснять)* a asupri, a impila, a subjuga. **2.** *(fig.) (мучить)* a chinui, a copleși, a deprima, a apăsa.

угнета́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *угнета́ть*. **2.** *adj.* deprimant.

угнете́ние, *-я n. sg.* **1.** asuprire, impilare, oprimare; subjugare. **2.** *(fig.)* apăsare, deprimare.

угнетённость, *-и f. sg.* stare de depresiune/de apăsare; deprimare.

угнетённ|ый *adj.* **1.** asuprit, impilat, prigonit, subjugat; *~ые наро́ды* popoare asuprite. **2.** *(удручённый)* abătut, deprimat, copleșit; *быть в ~ом состоя́нии* a fi abătut, a fi într-o stare de deprimare. **3.** **~ый,** *-ого m.* impilat, prigonit ◇ *~ая неви́нность* nevinovăția întruchipată; mironosiță, ușă de biserică.

угова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уговори́ть*

угово́р, *-а m.* **1.** înduplecare, încercare de a convinge; povață, sfat; *не поддава́ться никаки́м ~ам* a nu se lăsa înduplecat de nimic. **2.** *(соглашение)* înțelegere, învoială, acord, convenție; *с ~ом* ... cu condiția să ... ; *согла́сно ~у* conform înțelegerii, după cum ne-am înțeles ◇ *(prov.) ~ доро́же де́нег* vorba dată e datorie curată.

уговорённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *уговори́ть*. **2.** *adj.* convenit, stabilit; *по ~ой цене́* la prețul convenit.

уговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. угова́ривать) acuz.* cu *inf.* a convinge, a îndupleca, a termina; a îndemna.

уговори́|ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. угова́риваться) instr.* sau cu *inf.* a se înțelege, a se învoi, a conveni, a cădea de acord; *~ о цене́* a se învoi la preț.

уго́д|а, *-ы f. (în expr.) в ~у кому́-л.* de hatîrul/de dragul cuiva, pentru a face plăcere cuiva.

угод/и́ть[1], *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. угожда́ть) dat.* sau *acuz.* a satisface, a mulțumi, a face pe plac; *на всех не ~и́шь* sau *всем не ~и́шь* nu-i poți mulțumi pe toți.

угоди́|ть[2], *-ожу́, -оди́шь vb. pf.* **1.** *в + acuz.* a nimeri (undeva), a se izbi (de ceva); *~ в я́му* a cădea într-o groapă, **2.** *в + acuz.* sau *dat.* cu *в + acuz. (попасть)* a atinge, a nimeri, a lovi; *пу́ля ~ла ему́ в плечо́* glonțul l-a nimerit în umăr.

уго́дливость, *-и f. sg.* slugărnicie, servilism; lingușire.

уго́дливый *adj.* servil, slugarnic, lingușitor.

уго́дник, *-а m.* **1.** *(înv.)* om slugarnic, servil. **2.** *(bis.)* prea cuviosul ◇ *да́мский ~* curtezan, craidon.

уго́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi slugarnic, a se purta servil (față de cineva); a se căciuli.

уго́дничество, *-а n. sg.* slugărnicie, servilism, ploconire.

уго́дно **1.** *pred. impers. dat.* a dori; *как вам ~* cum doriți; *не ~ ли?* a) n-ați dori?; poftiți; b) și acum poftim! *(cu o nuanță de nemulțumire)*; *что вам ~?* ce doriți? cu ce vă putem servi? **2.** *partic. (precedat de pronume și adverbe interogative)*; *как ~* oricum; *кто ~* oricine; *когда́ ~* oricînd; *куда́ ~* oriunde; *ско́лько ~* cît vrei, cît poftești ◇ *е́сли ~!* dacă vreți!; *ско́лько душе́ ~* după pofta inimii, la discreție.

уго́дный *adj. dat.* prielnic, convenabil, potrivit; agreabil, plăcut.

уго́дь|е, *-я n.* bun agricol/funciar; teren agricol, domeniu; *лесны́е ~я* păduri; *па́стбищное ~* pășune; *полевы́е ~я* ogoare, cîmpii, pămînt arabil; *ры́бные ~я* pescării.

угожда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *угоди́ть*

угожде́ние, *-я n. (înv.)* hatîr.

у́гол, *угла́ m.* **1.** *(prepl. об угле́) (mat. fiz.)* unghi; *прямо́й ~* unghi drept; *о́стрый ~* unghi ascuțit; *тупо́й ~* unghi obtuz; *сме́жные углы́* unghiuri adiacente; *вне́шние и вну́тренние углы́ треуго́льника* unghiuri interioare și exterioare ale triunghiului; *~ паде́ния* unghi de cădere; *~ враще́ния* unghi de rotație; *~ встре́чи* unghi de incidență; *~ девиа́ции* unghi de deviere; *~ излуче́ния* unghi de radiație; *~ схожде́ния* unghi de convergență; *~ отраже́ния* unghi de reflexie; *~ попра́вки* unghi de corecție; *мёртвый ~* unghi mort; *~ зре́ния* a) unghi vizual; b) *(fig.)* punct de vedere. **2.** colț; ungher; *на углу́ у́лицы* la colțul străzii; *за угло́м* după colț; *в углу́* într-un colț; *~ стола́* colțul mesei. **3.** *(приют)* colț; ungher *(al unei camere de închiriat)*, colț de cameră, pat; *снима́ть ~* a închiria un colț de cameră/ un pat. **4.** locșor, colț; *име́ть свой ~* a-și avea căminul, casa sa;

(*fig.*) *в глухо́м углу́* într-un colț retras de țară; (*fig.*) *медве́жий* ~ loc retras/pustiu ◇ (*fig.*) *загна́ть/прижа́ть в* ~ a încolți (pe cineva), a-l strînge cu ușa; (*fig.*) *из-за угла́ сде́лать что-л.* a face ceva pe ascuns/pe furiș, pe nevăzute; (*fig.*) *уби́ть из-за угла́* a asasina mișelește; *из-за угла́ пы́льным мешко́м приши́бленный/приби́тый* lovit/trăsnit cu leuca în cap; *непо́чатый ~ чего́-л.* cantitate imensă de ... ; abundență de ... ; *ста́вить в* ~ a pune la colț; *ста́вить во главу́ угла́* a pune pe primul plan; *ходи́ть из угла́ в* ~ a umbla de colo-colo; *шепта́ться по угла́м* a șușoti pe la colțuri; *под угло́м* în pantă; *кра́сный/пере́дний* ~ colțul din față; loc de cinste (*în casă*); *сгла́дить о́стрые углы́* a atenua contradicțiile.

уголо́вник, *-а m.* criminal.

уголо́вн|ый *adj.* **1.** penal; criminal; ~ *проце́сс* proces penal; ~ *ко́декс* cod penal; *~ое пра́во* drept penal; *~ое преступле́ние* infracțiune de drept comun; ~ *престу́пник* criminal, infractor de drept comun; ~ *ро́зыск* miliție judiciară; poliție judiciară. **2.** *~ый, -ого m.* infractor, delicvent, criminal.

уголо́вщина, *-ы f. sg.* caz penal, faptă penală; fapte penale, crime.

угол|о́к, *-лка́ m. dim.* colțișor, colț; *во всех ~ка́х страны́* în toate colțurile țării ◇ *кра́сный* ~ colțul roșu.

у́голь, *у́гля́ m.* cărbune; *ка́менный* ~ cărbune de piatră, cărbune de pămînt, huilă; *бу́рый* ~ cărbune brun, lignit; *добы́ча у́гля́* extracție de cărbune; *живо́тный* ~ cărbune animal; negru animal/de oase; *древе́сный* ~ cărbune de lemn, mangal; *превраща́ть в* ~ a carboniza; *пыла́ющие у́гли* jar, jăratic; *жа́рить на угля́х* a frige pe jăratic ◇ (*fig.*) *бе́лый* ~ cărbune alb; *голубо́й* ~ cărbune albastru; *быть* sau *сиде́ть, как на угля́х/уго́льях* a sta ca pe jăratic, a sta ca pe ghimpi.

уго́льник, *-а m.* (*tehn.*) echer; colțar; *землеме́рный* ~ echer de arpentor; *око́нный* ~ colțar de fereastră; *пло́тничный* ~ echer de dulgherie.

у́гольн|ый *adj.* carbonifer; de cărbune; *~ая ша́хта* mină de cărbuni; *~ая промы́шленность* industria cărbunelui, industria carboniferă; ~ *бассе́йн* bazin carbonifer; ~ *пласт* strat de cărbuni; *~ая я́ма* a) groapă de făcut mangal; b) magazie de cărbuni (*a vaporului*); *~ая кислота́* acid carbonic.

уго́льный *adj.* unghiular; din/de la colț; ~ *дом* casa din colț.

у́гольщик[1], *-а m.* **1.** miner (*la minele de cărbune*). **2.** cărbunar.

у́гольщик[2], *-а m.* navă de transportat cărbuni.

угомо́н, *-а (-у) m.* (*pop.*) **1.** astîmpăr; ~ *тебя́ возьми́* astîmpără-te; vino-ți în fire. **2.** răgaz, liniște; *~у не знать* a nu avea liniște, a nu cunoaște odihnă.

угомони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* a astîmpăra, a potoli, a liniști.

угомони́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf.* a se astîmpăra, a se liniști, a se potoli; a se cuminți; *ве́тер ~лся* vîntul s-a potolit.

уго́н, *-а m. sg.* furt; răpire; ~ *скота́* furt de vite.

угоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *угна́ть*.

угора́зди|ть, *-ит* (*mai ales impers.*) *vb. pf. acuz.* (*cu inf.*) a avea nenorocul să...; a-i trece prin gînd; *как э́то тебя́ ~ло?* cum de ți-a trecut prin cap așa ceva? *~ла меня́ нелёгкая* dracul m-a pus...

угора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *угоре́ть*

угоре́лый *adj.* (*înv.*) intoxicat, asfixiat (*cu oxid de carbon*) ◇ *бе́гает/ме́чется как* ~ aleargă ca un nebun.

угоре́|ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. pf.* (*ipf. угора́ть*) a se intoxica, a se asfixia (*cu oxid de carbon*) ◇ *ты что, ~л?* ce, ai înnebunit?; ce, ai căpiat?

угоре́ть[2], *-и́т vb. pf.* (*ipf. угора́ть*) (*tehn.*) a scădea, a se micșora (*în timpul topirii, prelucrării*).

у́горь[1], *угря́ m.* (*iht.*) țipar, anghilă.

у́горь[2], *угря́ m.* (*med.*) coș; *лицо́ в угря́х* față plină de coșuri.

угости́ть, *-ощу́, -ости́шь vb. pf.* (*ipf. угоща́ть*) *acuz.* a trata, a ospăta, a face cinste; a cinsti; ~ *обе́дом* a oferi un prînz/o masă ◇ ~ *подзаты́льником* a a da un pumn la ceafă; ~ *оплеу́хой* a trage o palmă; ~ *плёткой* a bate cu cravașa.

угости́ться, *-ощу́сь, -ости́шься vb. pf.* (*ipf. угоща́ться*) a se ospăta.

угото́вить, *-влю, -вишь vb. pf.* (*ipf. уготовля́ть*) *acuz.* (*înv.*) a hărăzi, a pregăti, a prepara.

уготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *угото́вить*

угоща́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *угости́ть(ся)*

угоще́ние, *-я n.* **1.** *sg.* (*де́йствие*) tratare, ospătare, cinstire. **2.** (*ку́шанья*) tratație; mîncare, ospăț.

угрева́тый *adj.* acoperit cu coșuri; bubos, cu bubulițe.

угро́бить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz.* (*pop.*) **1.** a strica, a distruge ~ *де́ло* a strica treaba. **2.** (*уби́ть*) a omorî, a băga în mormînt.

угро́биться, *-блюсь, -бишься vb. pf.* **1.** (*поги́бнуть*) a pieri. **2.** (*прийти́ в него́дность*) a se strica.

угрожа́емый *adj.* amenințat, periclitat, expus; (*mil.*) ~ *райо́н* regiune amenințată.

угрожа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a amenința; ~ *сме́ртью* a amenința cu moartea.

угрожа́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *угрожа́ть*. **2.** *adj.* amenințător, primejdios, periculos; *~ее положе́ние* situație primejdioasă.

угро́з|а, *-ы f.* **1.** amenințare; *де́йствовать ~ами* a recurge la amenințări, a amenința. **2.** (*опа́сность*) pericol, primejdie, risc; ~ *я́дерного нападе́ния* pericol de atac nuclear ◇ *поста́вить под ~у* a pune în primejdie.

угро́зыск, *-а m. sg.* = *уголо́вный ро́зыск* miliție judiciară; poliție judiciară.

у́гро-фи́нск|ий *adj.* ugro-finic; *~ие языки́* limbi ugro-finice.

у́гро-фи́нны, *-ов pl.*; *sg. -фи́нн, -а m.* ugro-finii.

угро́хать, *-аю, -аешь vb. pf.* (*fam.*) **1.** (*уби́ть*) a omorî. **2.** (*потра́тить де́ньги*) a irosi.

угрызе́ни|е, *-я n.* (*în expr.*) *~я со́вести* remușcări, mustrări de cuget/de conștiință.

угрю́мо *adv.* morocănos, posomorît, posac, ursuz.

угрю́мость, *-и f. sg.* fire morocănoasă/posacă.

угрю́мый *adj.* **1.** morocănos, posomorît, posac, ursuz. **2.** (*fig.*) posomorît; dezolant, sumbru; ~ *пейза́ж* peisaj dezolant.

уда́бривать, *-аю -аешь vb. ipf.* de la *удо́брить*

уда́бриваться, *-ается vb. ipf. pas.* de la *уда́бривать*

удале́ни|е, *-я n. sg.* **1.** îndepărtare, depărtare; distanță. **2.** eliminare, dare afară, izgonire. **3.** scoatere; ~ *пя́тен* scoaterea petelor. **4.** extragere, extracție (de dinți).

удалённость, *-и f. sg.* îndepărtare.

удалённый **1.** *p.t.p.* de la *удали́ть* **2.** *adj.* depărtat, îndepărtat.

удале́ц, *-льца́ m.* (om) îndrăzneț, brav, curajos, semeț, cutezător.

удали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* (*ipf. удаля́ть*) *acuz.* **1.** (*отдали́ть*) a îndepărta; a depărta. **2.** (*вы́вести кого́-л.*) a îndepărta, a elimina, a da afară, a izgoni; ~ *дете́й из ко́мнаты* a scoate copiii din cameră. **3.** (*вы́нести что-л.*) a extrage, a scoate; a îndepărta; ~ *зуб* a extrage un dinte; ~ *зано́зу* a scoate un ghimpe; ~ *пятно́* a scoate o pată. **4.** (*уво́лить*) a concedia; ~ *с рабо́ты* a concedia (din serviciu).

удали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf.* (*ipf. удаля́ться*) **1.** (*отдали́ться*) a se îndepărta. **2.** a se retrage; a se izola; ~ *в свою́ ко́мнату* a se retrage în camera sa; ◇~ *на поко́й* a ieși la pensie (la bătrînețe).

удало́й *adj.* neînfricat, îndrăzneț, brav, viteaz, semeț.

уда́лый *adj. v. удало́й.*

у́даль, *-и f. sg.* îndrăzneală, vitejie, bravură, cutezanță.

удальство́, *-а́ n. sg. v. у́даль.*

удаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb ipf.* de la *удали́ть*.

удаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** de la *удали́ться*. **2.** *pas.* de la *удаля́ть*.

уда́р[1], *-а m.* **1.** lovitură, izbitură; *нанести́* ~ a lovi; *одни́м ~ом* dintr-o lovitură. **2.** (*mil.*) atac, lovitură; *ми́нный* ~ atac cu mine; *раке́тно-я́дерный* ~ lovitură racheto-nucleară; *фла́нговый* ~ lovitură din flanc; *фронта́льный/лобово́й* ~ atac frontal; *после́дний* ~ lovitură de grație. **3.** (*fig.*) lovitură; *~ы судьбы́* loviturile soartei. **4.** bătaie, sunet; bubui-

tură; ~ *грóма* bubuitura tunetului; ~ *мóлнии* trăsnet; ~ *кóлокола* bătaia clopotului. ◇ *быть в ~е* a fi în vervă, a fi în formă; *(sport) штрафнóй ~* lovitură de pedeapsă; *(sport) свобóдный ~* lovitură liberă; *(fig.) одни́м ~ом двух зáйцев уби́ть* a da două lovituri dintr-o dată; a prinde doi iepuri dintr-o lovitură; *стáвить под ~* a pune în primejdie.

удáр[2], *-а m.* congestie cerebrală, apoplexie, dambla; *апоплекси́ческий ~* atac de apoplexie; *с ним случи́лся ~* l-a lovit damblaua; *сóлнечный ~* insolație.

ударéние, *-я n.* **1.** *(lingv.)* accent; accentuare; *логи́ческое ~* accent logic; *облегчённое ~* accent circumflex; *тупóе ~* accent grav; *óстрое ~* accent ascuțit; *~ пáдает на пéрвый слог* accentul cade pe prima silabă; *постáвить ~* a pune accentul; *силовóе ~* accent de intensitate; *музыкáльное ~* accent muzical. **2.** *(fig.)* accentuare; *дéлать ~ на чём-л.* a accentua ceva; a pune accentul pe ceva.

удáренный 1. *p.t.p.* de la *удáрить.* **2.** *adj. (lingv.)* accentuat; *~ глáсный* vocală accentuată.

удáри|ть, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *(ipf. ударя́ть) acuz.* cu *по + dat.* sau cu *в + acuz.* a lovi, a izbi; *~ приклáдом* a lovi cu patul puștii; *~ кулакóм по столý* a lovi cu pumnul în masă; *~ по лицý* a da o palmă, a pălmui. 2. *(ipf. ударя́ть) acuz.* sau *в + acuz.* a bate; *~ в барабáн* a bate toba; *~ в набáт* a bate alarma; *~ в кóлокол* a trage clopotul; *часы́ ~ли пóлночь* orologiul a bătut miezul nopții. **3.** *на + acuz.* sau *по + dat.* a ataca, a dezlănțui un atac, a se năpusti, a lovi; *~ на врагá* a ataca pe inamic; *~ в штыки́* a ataca cu baioneta; *~ с ты́ла* a lovi pe la spate. **4.** *по + dat.* a lovi în ..., a lua măsuri împotriva...; a curma; *~ по недостáткам* a lua măsuri împotriva lipsurilor; *~ по бюрокрáтам* a lovi în birocrați. **5.** a se lăsa *(pe neașteptate)*; *~ли морóзы* s-a lăsat gerul ◇ *винó ~ло емý в гóлову* vinul i s-a urcat la cap; *не ~ лицóм в грязь* a nu se face de rîs; a face o figură bună; *~ по рукáм* a încheia tîrgul, a bate palma; *~ по кармáну* a costa scump, a atinge/a lovi la pungă; *~ во все колоколá* a trîmbița, a bate toba, a face mare zarvă/tărăboi; *пáлец о пáлец не ~* a nu mișca/ridica nici măcar un deget; *~ по чьим-л. интерéсам* a lovi în interesele cuiva.

удáриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. ударя́ться)* **1.** *о + acuz.* sau *в + acuz. (обо что-л.)* a se lovi, a se izbi (de ceva); *~ о кáмень* a se lovi de o piatră. **2.** *(fig.) в + acuz.* sau cu *inf.* a se deda la...; a începe (brusc); *~ в слёзы* a începe să plîngă; *~ в крáйность* a cădea într-o extremă, a exagera; *~ в бéгство* sau *~ бежáть* a o rupe la fugă; *~ в амби́цию* a se pune la ambiție, a se ambiționa ◇*~ об заклáд* a paria.

удáрник[1], *-а m.* ostaș din grupa de șoc.

удáрник[2] *-а m.* percutor la armă.

удáрн/ый[1] *adj.* **1.** de lovit; *(muz.) ~ые инструмéнты* instrumente de percuție; *(mil.) ~ механи́зм* percutor. **2.** *(mil.)* de șoc; *~ая áрмия* armată de șoc. 3. *(mil.)* percutant; *снаря́д ~ого дéйствия* obuz exploziv percutant.

удáрн|ый[2] *adj.* **1.** de frunte, fruntaș; *~ая бригáда* brigadă de șoc. **2.** foarte important, urgent; *~ое задáние* sarcină urgentă; *в ~ом поря́дке* de urgență; *~ темп* ritm accelerat.

удáрный[3], *adj. (lingv.)* accentuat; *~ слог* silabă accentuată.

ударопрóчный *adj. (tehn.)* rezistent la șocuri.

ударя́емый 1. *part. prez. pas.* de la *удáрить.* **2.** *adj. (lingv.)* accentuat; *~ глáсный* vocală accentuată.

ударя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удáрить.*

ударя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удáриться.* **2.** *pas.* de la *ударя́ть.*

удá/ться, *удáстся vb. pf. (ipf. удавáться)* **1.** *(пройти удачно)* a reuși, a izbuti; *оперáция ~лáсь* operația a reușit. **2.** *impers. dat.* cu *inf.* a avea noroc, a reuși; *емý не ~лóсь поéхать* n-a reușit să plece; *как э́то тебé ~лóсь?* cum de ți-a reușit? **3.** a semăna cu cineva; *он ~лся в отца* seamănă cu tatăl său.

удáч|а, *-и f.* succes, reușită, izbîndă, noroc, șansă; *нам во всём ~* avem

succes în toate; *пожелáть ~и* a ura succes ◇ *щекотáть ~у* a-și încerca norocul, a trage la roată cu noroc.

удáчливость, *-и f. sg.* noroc, șansă, baftă.

удáчливый *adj.* norocos, cu șansă; *~ человéк* om norocos.

удáчник, *-а m. (fam.)* om norocos, răsfățatul soartei.

удáчно *adv.* cu succes, cu bine; *~ закóнчить что-л.* a termina ceva cu succes, a isprăvi ceva cu bine.

удáчн/ый *adj.* reușit, fericit, nimerit; *~ похóд* expediție reușită; *~ое выражéние* expresie fericită.

удвáивание, *-я n.* dublare.

удвáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *удвóить.*

удвáиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удвóиться.* **2.** *pas.* de la *удвáивать.*

удвоéние, *-я n. sg.* 1. dublare, îndoire. 2. *(lingv.)* dublare, geminare.

удвóенн|ый 1. *p.t.p.* de la *удвóить.* **2.** *adj. (fig.)* îndoit, dublat, mărit; *рабóтать с ~ой энéргией* a lucra cu o energie îndoită. **3.** *adj. (gram.)* dublu, geminat.

удвои́тель, *-я m. (rad.)* dublor; *~ частоты́* dublor de frecvență; *~ напряжéния* dublor de tensiune.

удвóить, *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. удвáивать) acuz.* **1.** a dubla, a îndoi; *~ оплáту* a dubla plata. **2.** *(fig.)* a mări, a spori; *~ внимáние* a-și dubla/a-și spori atenția.

удвóиться, *-óится vb. pf. (ipf. удвáиваться)* **1.** a se dubla, a se îndoi. **2.** *(fig.)* a se întări, a se mări.

удéл[1], *-а m. (ist.)* domeniu, apanaj.

удéл[2], *-а m.* soartă, ursită, destin.

удели́|ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. уделя́ть) acuz.* a da, a acorda, a atribui; a consacra; a aloca; *~ на что-л. врéмя* a găsi timp pentru ceva; *~ большóе внимáние* a acorda multă atenție; *~те мне пять минýт!* acordați-mi cinci minute!

удéльный *adj. (fiz.)* specific; *~ объём* volum specific; *~ вес* a) greutate specifică; b) *(fig.)* importanță, rol.

уделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удели́ть*

ýдерж, *-у m. (în expr.) без ~у* fără măsură; fără încetare; necontenit, încontinuu; *~у не знать (в чём-л.)* a nu cunoaște măsura; *~у нет на них* nu poți să-i astîmperi; nu poți să-i ții în frîu.

удержáни|е, *-я n. sg.* **1.** reținere; scădere; *~ налóга* reținerea impozitului. **2.** *(удержанная сумма)* sumă reținută, reținere.

удержáть, *-ержý, -éржишь vb. pf. (ipf. удéрживать) acuz.* **1.** a ține, a nu lăsa să cadă; *~в рукáх* a nu scăpa din mîini. **2.** a menține, a reține, a păstra; *~ пéрвое мéсто* a se menține pe primul loc, a păstra primul loc; *(fig.) ~ в пáмяти* a reține/a păstra în memorie; a ține minte. **3.** a reține, a defalca, a scădea *(o parte din ceva)*. **4.** a ține, a reține (pe loc), a opri; *~ дóма когó-л.* a reține pe cineva acasă. **5.** cu *от + gen.* a reține, a opri, a împiedica; *~ от необдýманного постýпка* a opri de la o faptă necugetată. **6.** a reține, a înăbuși, a stăpîni; *~ слёзы* a-și reține lacrimile.

удержáться, *-ержýсь, -éржишься vb. pf. (ipf. удéрживаться)* **1.** a se ține, a nu cădea; *~ на ногáх* a se ține pe picioare. **2.** a se menține, a nu ceda; *~ на стáрых пози́циях* a se menține pe vechile poziții. **3.** *от + gen.* a se abține; a se reține, a se stăpîni; *~ от смéха* a-și ține rîsul; *~ от курéния* a se abține de la fumat.

удéрживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *удержáть*

удéрживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удержáться.* **2.** *pas.* de la *удéрживать.*

удесятери́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. удесятеря́ть) acuz.* **1.** a înzeci, a mări de zece ori; *~ сýмму* a înzeci suma. 2. *(fig.)* a mări, a întări; *~ внимáние* a mări atenția; *~ си́лы* a înzeci puterile.

удесятери́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. удесятеря́ться)* **1.** a se înzeci; a fi înzecit. **2.** *(fig.)* a se mări, a crește, a se înmulți, a se întări.

удесятеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удесятери́ть*

удесятеря́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *удесятери́ться.* **2.** *pas.* de la *удесятеря́ть.*

удешевить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. удешевлять) acuz.* a ieftini, a scădea prețul.
удешевиться, *-ится vb. pf. (ipf. удешевляться)* a se ieftini, a deveni mai ieftin.
удешевление, *-я n. sg.* ieftinire; reducere/scădere de prețuri.
удешевлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *удешевить*
удешевляться, *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удешевиться*. **2.** *pas.* de la *удешевлять*.
удивительно **1.** *adv.* (în mod) surprinzător, extraordinar. **2.** *adv.* uimitor, de minune, admirabil; *она ~ красива* e extrem de frumoasă. **3.** *pred. impers.* e surprinzător; e uimitor, e de mirare; *и не ~* nici nu e de mirare.
удивительность, *-и f. sg.* caracter uimitor.
удивительн|ый *adj.* **1.** surprinzător, uimitor, extraordinar; *ничего ~ого, что ...* nu e de mirare că ...; *что ~ого?* nici nu-i de mirare. **2.** *(чудесный)* minunat, excelent, excepțional.
удив|ить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. удивлять) acuz.* a mira, a surprinde, a uimi, a minuna; a ului; *его ничем не ~ишь* nu-l uimești cu nimic.
удивиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. удивляться)* a se mira, a se minuna, a fi mirat, a fi surprins.
удивлени|е, *-я n. sg.* mirare, uimire, surprindere; *к моему великому ~ю* spre marea mea surprindere; *к общему ~ю* spre surprinderea generală; *разинуть рот от ~я* a rămîne cu gura căscată (de mirare); *на ~* nespus de minunat.
удивлённо *adv.* cu mirare, cu uimire, cu surprindere; mirat, uimit, surprins.
удивлённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *удивить*. **2.** *adj.* mirat, uimit, surprins; *смотреть ~ыми глазами* a privi cu uimire.
удивлять(ся), *-яю(сь), -яешь(ся) vb. ipf.* de la *удивить(ся)*.
удила, *-ил n.* zăbală; *закусить ~* a) a mușca zăbalele; b) *(fig.)* a o lua razna, a nu mai cunoaște frîu.
удилище, *-а n.* bățul/coada undiței.
удильщик, *-а m.* pescar cu undița.
удирать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *удрать*

удить, *ужу, удишь vb. ipf. acuz.* a pescui cu undița ◇ *~ рыбу в мутной воде* a pescui în apă tulbure.
удиться, *удится vb. ipf. (mai ales impers.)* a se prinde cu undița.
удлинение, *-я n.* lungire, prelungire; *~ платья* lungirea rochiei; *~ срока* prelungirea termenului.
удлинённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *удлинить*. **2.** *adj.* alungit, lunguieț, prelung; *~ое лицо* față lunguiață.
удлинитель, *-я m.* prelungitor.
удлинить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. удлинять) acuz.* a lungi; a prelungi; *~ рукав* a lungi mîneca; *~ рабочий день* a prelungi ziua de muncă.
удлиниться, *-ится vb. pf. (ipf. удлиняться)* a se lungi, a se prelungi.
удлинять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *удлинить*
удлиняться, *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удлиниться*. **2.** *pas.* de la *удлинять*.
удмуртка, *-и f.* udmurtă.
удмуртский *adj.* (de) udmurt.
удмурты, *-ов pl.; sg. -урт, -а m.* udmurți *(popor din U.R.S.S.)*
удобно **1.** *adv.* comod, confortabil; potrivit. **2.** *pred. impers.* cu *dat.* sau *inf.* e bine, e comod; e potrivit, e oportun; *мне здесь ~* mi-e bine aici; *вам ~?* stați bine?, vă simțiți bine?. **3.** *pred. impers.* cu *dat.* sau *inf.* se cuvine, se cade, se poate; *~ ли спросить?* se cade să pun întrebarea?
удобн|ый *adj.* **1.** comod, confortabil; *~ое кресло* fotoliu comod. **2.** prielnic, favorabil, propice; oportun, potrivit, convenabil; *~ момент* moment prielnic; *при ~ом случае* la prima ocazie; *выбрать ~ое время* a alege un timp potrivit.
удобоваримость, *-и f. sg.* însușirea de a fi digerabil.
удобоваримый *adj.* digerabil, ușor de digerat/de mistuit.
удобоисполнимость, *-и f. sg.* însușirea de a fi ușor de îndeplinit/de executat.
удобоисполнимый *adj.* ușor de executat, lesne de îndeplinit.
удобопонятность, *-и f. sg.* însușirea de a fi inteligibil, lesne de înțeles; claritate.

удобопонятный *adj.* inteligibil, lesne de înțeles, ușor de priceput, comprehensibil.
удобопроизносимый *adj.* ușor de pronunțat.
удобочитаемость, *-и f. sg.* însușirea de a fi citeț; lizibilitate, claritate.
удобочитаемый *adj.* citeț, lizibil, descifrabil.
удобрени|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* îngrășarea solului, tratarea solului cu îngrășăminte, gunoire. **2.** îngrășămînt, gunoi de grajd, bălegar; *минеральные ~я* îngrășăminte minerale; *химические ~я* îngrășăminte chimice; *азотное ~* îngrășămînt azotat; *фосфорное ~* îngrășămînt fosfatic.
удобритель, *-я m. (agr.)* dispozitiv de împrăștiat îngrășăminte; fertilizator.
удобрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. удобрять* și *удабривать) acuz.* a îngrășa, a trata cu îngrășăminte, a gunoi (pămîntul); a fertiliza.
удобрять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *удобрить*
удобство, *-а n.* comoditate; confort.
удовлетворени|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* satisfacere; *~ просьбы* satisfacerea unei cereri; *~ растущих потребностей* satisfacerea nevoilor crescînde. **2.** *(удовольствие)* mulțumire, satisfacție; *испытать чувство глубокого ~я* a încerca un sentiment de adîncă satisfacție; *к общему ~ю* spre satisfacția generală ◇ *требовать ~я у кого-л.* a cere cuiva satisfacție; a provoca la duel.
удовлетворённо *adv.* cu satisfacție, cu mulțumire.
удовлетворённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *удовлетворить*. **2.** *adj.* satisfăcut, mulțumit; *~ая просьба* cerere satisfăcută.
удовлетворительно **1.** *adv.* (în mod) satisfăcător, mulțumitor. **2.** *s.n. indecl.* suficient *(notă școlară)*; *получить ~* a lua suficient.
удовлетворительность, *-и f. sg.* caracter satisfăcător; stare mulțumitoare.
удовлетворительный *adj.* satisfăcător, mulțumitor; *~ ответ* răspuns satisfăcător.

удовлетворить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. удовлетворять)* **1.** *acuz.* a satisface; a îndestula; a mulțumi; *~ потребности* a satisface nevoile; *~ просьбу* a satisface o cerere; *~ чьё-л. желание* a îndeplini dorința cuiva; *(jur.) ~ иск* a admite o acțiune. **2.** *dat. (соответствовать)* a satisface, a corespunde, a răspunde; *~ всем требованиям* a îndeplini toate condițiile, a corespunde tuturor cerințelor. **3.** *acuz. (возместить)* a repara *(o jignire)*, a da satisfacție, a despăgubi; *~ оскорблённого* a da satisfacție celui ofensat. **4.** *(обеспечить)* a îndestula, a înzestra cu ...
удовлетвориться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. удовлетворяться)* a se mulțumi, a se declara mulțumit, a fi satisfăcut; *~ полученным ответом* a se mulțumi cu răspunsul primit.
удовлетворять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *удовлетворить*
удовлетворяться, *-яюсь, -яешься vb.* **1.** *ipf.* de la *удовлетвориться*. **2.** *pas.* de la *удовлетворять*.
удовольстви|е, *-я n.* **1.** *sg.* plăcere, satisfacție; *иметь ~* a avea plăcere; *испытывать/находить ~* a găsi o plăcere, a încerca satisfacție; *доставлять ~* a face plăcere; *с величайшим ~ем* cu (cea mai mare) plăcere; *ради ~я* de plăcere; *к общему ~ю* spre satisfacția generală. **2.** distracție, amuzament, bucurie ◇ *жить в своё ~* a trăi ca un pașă; *срывать цветы ~я* a gusta din plin bucuriile vieții.
удовольствоваться, *-ствуюсь, -ствуешься vb. pf. (ipf. довольствоваться)* a se mulțumi.
удод, *-а m. (ornit.)* pupăză.
удо|й, *-я m.* **1.** cantitatea de lapte muls. **2.** *(доение)* mulsoare.
удойность, *-и f. sg.* cantitatea de lapte obținut de la o vită.
удойный *adj.* **1.** de muls, de lactație; *~ период* perioadă de lactație. **2.** de la o mulsoare.
удорожание, *-я n. sg.* scumpire.
удорожать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *удорожить*
удорожаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удорожиться*. **2.** *pas.* de la *удорожать*.

удорожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. удорожа́ть) acuz.* a scumpi, a ridica/a urca prețurile.

удорожи́ться, *-жи́тся vb. pf. (ipf. удорожа́ться)* a se scumpi, a deveni mai scump.

удоста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *удосто́ить*

удоста́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удосто́иться.* **2.** *pas.* de la *удоста́ивать.*

удостовере́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* certificare, atestare, adeverire; legalizare; confirmare; ~ *по́дписи* legalizarea semnăturii; *в ~ чего́*... drept care... **2.** *(документ)* adeverință, certificat, dovadă; ~ *ли́чности* legitimație, act, buletin de identitate; *води́тельское* ~ sau ~ *на пра́во управле́ния автомоби́лем* carnet de conducere, carnet de șofer; *вы́дать* ~ a elibera un certificat; *командиро́вочное* ~ delegație *(document).*

удостове́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. удостоверя́ть) acuz.* a adeveri, a atesta, a certifica; a legaliza; ~ *по́дпись* a legaliza semnătura; ~ *ли́чность* a stabili identitatea.

удостове́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. удостоверя́ться)* a se convinge.

удостоверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удостове́риться.* **2.** *pas.* de la *удостоверя́ть.*

удосто́енный *p.t.p.* de la *удосто́ить; ~ госуда́рственной пре́мии* distins cu premiul de stat.

удосто́|ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. удоста́ивать) acuz.* **1.** cu *gen. (наградить)* a conferi, a acorda, a decerna; a distinge; ~ *учёной сте́пени* a conferi un titlu științific; ~ *награ́ды* a acorda un premiu; a distinge cu un ordin; ~ *че́сти* a face (cuiva) onoarea. **2.** cu *instr. (mai ales iron.)* a onora, a catadicsi să...; *он не ~ил меня́ отве́том* nu m-a onorat cu un răspuns; ~ *внима́нием* a da atenție *(cuiva).*

удосто́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. удоста́иваться) gen.* a fi onorat, a fi distins, a obține; ~ *прави́тельственной пре́мии* a fi distins cu premiul de stat ◇ ~ *че́сти* a se învrednici.

удосу́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *удосу́житься.*

удосу́житься, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. удосу́живаться)* a găsi o clipă de răgaz, a găsi timp.

удочере́ние, *-я n. sg.* înfiere, adoptare, adopție *(a unei fete).*

удочери́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. удочеря́ть) acuz.* a înfia, a adopta *(o fată).*

удочеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удочери́ть*

у́дочк|а, *-и f.* undiță ◇ *заки́нуть ~у* a arunca undița; *(fig.)* a încerca să afli *(prin șiretlicuri)*; a ispiti, a descoase; *(fig.) попа́сться на ~у* a se lăsa păcălit, a cădea în cursă; *пойма́ть на ~у* a prinde în cursă; *смота́ть ~и* a șterge/a spăla putina.

удра́ть, *удеру́, удерёшь vb. pf. (ipf. удира́ть)* a fugi, a o șterge, a o lua la sănătoasa, a dispărea.

удружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. dat.* **1.** a face un serviciu cuiva. **2.** *fig. (ironic)* a face un prost serviciu; a juca o festă.

удруча́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *удручи́ть; э́то меня́ ~ет* asta mă mîhnește.

удручённость, *-и f. sg.* deprimare, depresiune morală, mîhnire, descurajare.

удручённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *удручи́ть.* **2.** *adj.* deprimat, abătut, mîhnit; *~ое состоя́ние* stare deprimată, deprimare.

удручи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. удруча́ть) acuz.* a deprima, a mîhni, a descuraja.

уду́мать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. уду́мывать) acuz. (pop.)* a născoci, a scorni, a inventa.

уду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уду́мать*

удуша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *удуши́ть*

удуша́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *удуша́ть.* **2.** *adj.* înăbușitor, asfixiant, sufocant; *~ая жара́* căldură înăbușitoare; *~ее вещество́* gaz asfixiant.

удуше́ни|е, *-я n. sg.* sugrumare, strangulare; sufocare, asfixiere, *смерть от ~я* moarte prin sugrumare/asfixiere.

удуши́|ть, *-шу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. удуша́ть) acuz.* **1.** a sugruma, a strangula, a gîtui, a sufoca, a asfixia, a înăbuși. **2.** *(fig.)* a înăbuși.

уду́шливость, *-и f. sg.* caracter înăbușitor, sufocant; ~ *атмосфе́ры* atmosferă înăbușitoare.

уду́шливый *adj.* **1.** înăbușitor; ~ *за́пах* miros înăbușitor. **2.** asfixiant, sufocant; ~ *газ* gaz asfixiant.

уду́шь|е, *-я n. sg.* sufocație, dispnee, astmă; *при́ступ ~я* acces de astmă.

уедине́ни|е, *-я n. sg.* izolare, singurătate, retragere, solitudine; *жить в ~и* a trăi în singurătate; a fi retras.

уединённо *adv.* izolat, stingher, retras; *жить* ~ a trăi departe de lume, a duce o viață retrasă.

уединённость, *-и f. sg.* singurătate, izolare, solitudine.

уединённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *уедини́ть.* **2.** *adj.* stingher, izolat, singuratic, retras, solitar; *~ое ме́сто* loc retras; *~ая жизнь* viață solitară.

уедини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. уединя́ть) acuz.* a izola; a depărta de lume, a separa de societate.

уедини́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. уединя́ться)* a se izola, a se retrage.

уединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уедини́ть.*

уединя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уедини́ться.* **2.** *pas.* de la *уединя́ть.*

уе́зд, *-а m. (ist.)* județ.

уе́здный *adj. (ist.)* de județ, județean; ~ *го́род* capitală de județ.

уезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уе́хать*

уе́хать, *уе́ду, уе́дешь vb. pf. (ipf. уезжа́ть)* a pleca, a se duce; ◇ *на чем-л. далеко́ не уе́дешь* nu ajungi prea departe cu...

уж [1], *-а́ m. (zool.)* șarpe de casă ◇ *(fig.) извива́ться ~о́м* a linguși, a adula, a se da bine pe lîngă cineva.

уж [2] **1.** *adv. v. уже́; он уж давно́ пришёл* a venit de mult. **2.** *partic. întăritoare* lasă, așteaptă, ai să vezi; *уж я его́ проучу́* lasă că am să-l învăț eu minte; am să-i arăt eu. **3.** *partic. întăritoare* într-adevăr, drept să spun; zău; chiar; *уж э́того я не ожида́л* drept să spun, la una ca asta nu m-am așteptat; *уж я не зна́ю* zău că nu știu; *не так уж пло́хо* nu e chiar așa rău; *э́то уж сли́шком!* asta e culmea! asta e prea din cale afară. **4.** *partic. întăritoare (folc.)* și iată, și ◇ *вот уж нет!* asta nu!; *вот уж непра́вда* asta nu mai e adevărat.

ужа́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. жа́лить) acuz.* a înțepa; a mușca.

ужа́риваться, *-ается vb. ipf.* de la *ужа́риться.*

ужа́риться, *-ится vb. pf. (ipf. ужа́риваться)* a se strînge, a scădea la fript.

у́жас, *-а m.* **1.** groază, spaimă; oroare; *вы́звать* ~ a stîrni groază; *внуши́ть* ~ a inspira groază; *привести́ в* ~ a înspăimînta, a îngrozi; *прийти́ в* ~ a se îngrozi, a fi consternat; *како́й ~!* ce oroare!, ce grozăvie! *объя́тый ~ом* cuprins de groază, de spaimă. **2.** *(mai ales la pl.)* grozăvie, oroare, urgie; *~ы войны́* ororile războiului. **3.** *adv.* e grozav; ~ *как вку́сно* e grozav de gustos; ~ *как хо́лодно* e îngrozitor de frig; ~ *как жа́рко* e groaznic de cald. **4.** *adv.* mult, grozav de mult; ~ *ско́лько вре́мени прошло́* vai ce multă vreme a trecut! *до ~а* grozav, tare, mult, teribil, extrem; *к моему́ ~у* spre marea mea consternare.

ужаса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ужасну́ть*

ужаса́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *ужасну́ться*

ужаса́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *ужаса́ть.* **2.** *adj.* îngrozitor, înspăimîntător, înfiorător; *~ее зре́лище* spectacol îngrozitor. **3.** *adj.* groaznic, formidabil; *~ая глу́пость* prostie formidabilă.

ужа́сно *adv.* **1.** grozav, tare, mult, extrem de...; *я ~ рад вас ви́деть* grozav mă bucură să vă văd. **2.** foarte prost, oribil; ~ *вы́глядеть* a arăta foarte prost; ~ *себя́ чу́вствую* mă simt foarte prost. **3.** *pred. impers.* e groaznic, e îngrozitor; e oribil; *э́то* ~ asta e îngrozitor.

ужасну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. ужаса́ть) acuz.* a îngrozi, a înspăimînta.

ужасну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. ужаса́ться)* a se înspăimînta, a se îngrozi; a fi consternat.

ужа́сн|ый *adj.* **1.** îngrozitor, înspăimîntător, înfiorător, teribil; oribil; *~ое зре́лище* spectacol îngrozitor. **2.** grozav, groaznic, straşnic; *~ые му́ки* chinuri grozave; *~ ве́тер* vînt groaznic. **3.** foarte prost; *~ая пого́да* vreme groaznică.

уже́ *adv.* deja, de pe acum; *~ двена́дцать часо́в* e deja ora douăsprezece; *он ~ уе́хал* a şi plecat; *он ~ не ребёнок* el nu mai e copil; *его́ ~ нет в живы́х* el nu mai este în viaţă; *я ~ по́нял* am şi înţeles.

ужива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *ужи́ться*

ужи́вчивость, *-и f. sg.* sociabilitate, fire sociabilă.

ужи́вчивый *adj.* sociabil, conciliant; *~ хара́ктер* fire sociabilă.

ужи́мка, *-и f.* strîmbătură, schimonoseală, grimasă.

у́жин, *-а m.* cină, masă de seară; *за ~ом* la cină; *по́сле ~а* după cină.

у́жинать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. поу́жинать)* a cina, a lua masa de seară.

ужи́|ться, *-иву́сь, -ивёшься vb. pf. (ipf. ужива́ться)* **1.** a se acomoda, a se deprinde, a se obişnui. **2.** *с + instr.* a se înţelege, a se împăca, a trăi în bună înţelegere.

ужо́ *adv. (pop.)* apoi, pe urmă, mai tîrziu, după aceea; *~ приду́* voi veni mai tîrziu ◇ *(pop.) ~ я тебя́!* îţi arăt eu ţie!

узаконе́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* legalizare, legiferare. **2.** *(înv.) (закон)* lege.

узако́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. узаконя́ть) acuz.* a legaliza.

узаконя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *узако́нить*

узбе́ки, *-ов pl.; sg. -е́к, -а m.* uzbeci.

узбе́кский *adj.* uzbec, de uzbec; *~ язы́к* limba uzbecă.

узбе́чка, *-и f.* uzbecă.

узд|а́, *-ы́ f.* frîu ◇ *держа́ть в ~е́ кого́-л.* a ţine în frîu pe cineva; *савра́с без ~ы́* om fără căpătîi, om care duce o viaţă destrăbălată.

узде́чка[1], *-и f.* frîu, căpăstru.

узде́чка[2], *-и f. (anat.)* bridă, pieliţă, membrană; *подъязы́чная ~* frenul limbii; *(pop.)* aţa limbii.

узцы́ *(în expr.) взять ло́шадь под ~* a apuca calul de dîrlog.

у́зел[1], *узла́ m.* **1.** nod, legătură; *завяза́ть ~* sau *узло́м* a face nod, a înnoda; *развяза́ть ~* a desface un nod, a deznoda. **2.** *(ferov.)* nod; *железнодоро́жный ~* nod de cale ferată. **3.** *(mil.)* centru; *~ сопротивле́ния* centru de rezistenţă. **4.** *(bot. anat.)* nod; *~ куще́ния* nod de înfrăţire; *не́рвный ~* ganglion, nod nervos. **5.** *(tehn.)* nod, centru; subansamblu; ansamblu; *~ свя́зи* centru de transmisiuni, de telecomunicaţie; *(mil.)* nod de transmisiuni; *техноло́гический ~* ansamblu tehnologic. **6.** legătură, pachet, boccea; *~ с веща́ми* legătură cu lucruri, boccea ◇ *разруби́ть го́рдиев ~* a tăia nodul gordian; *связа́ть узло́м* sau *в оди́н ~ кого́-л.* a strînge pe cineva în chingă; *(pop.) прийти́/дойти́ узло́м кому́-л.* a înghiţi cu noduri.

у́зел[2], *узла́ m. (mar.)* nod, milă marină *(1870 m)*.

узело́к, *-лка́ m. dim.* **1.** noduleţ. **2.** bocceluţă, legăturică, pacheţel ◇ *завяза́ть на па́мять ~* a face nod la batistă pentru a nu uita ceva; *(prov.) не вели́к ~, да кре́пко затя́нут* sacul nu e mare, dar e bine strîns; mic dar îndesat.

у́зить, *у́зит vb. ipf. acuz.* a subţia; *пла́тье у́зит её* rochia o arată subţirică.

у́зк|ий *adj.* **1.** îngust, strîmt; *~ая у́лица* stradă îngustă; *~ие башмаки́* ghete strîmte; *~ костю́м* costum strîmt. **2.** *(fig.)* restrîns; *~ круг лиц* cerc restrîns de persoane; *~ое совеща́ние* consfătuire restrînsă; *~ая специа́льность* specialitate îngustă; *в ~ом смы́сле сло́ва* în sensul restrîns al cuvîntului. **3.** *(lingv.)* închis; *~ гла́сный* vocală închisă. **4.** *(fig.)* îngust, limitat, mărginit; *~ кругозо́р* orizont limitat; *~ практици́зм* practicism îngust ◇ *(fig.) ~ое ме́сто* partea slabă; punctul nevralgic.

у́зко *adv.* **1.** (în mod) îngust, limitat, mărginit; *~ смотре́ть на ве́щи* a privi lucrurile dintr-un punct de vedere îngust. **2.** *pred. impers. (în expr.) мне ~* mă strînge, mă jenează.

узкове́домственный *adj.* îngust departamental.

узкогру́дый *adj.* slab/îngust în piept.

узколе́йка, *-и f.* linie de cale ferată îngustă.

узколе́йн|ый *adj.* de cale ferată îngustă; *~ая доро́га* cale ferată îngustă.

узколи́стный *adj. (bot.)* stenopetal.

узколо́бый *adj.* **1.** cu frunte îngustă. **2.** *(fig.)* mărginit, redus, limitat; *~ челове́к* om cu vederi mărginite.

узлова́тость, *-и f. sg.* nodozitate, aspect noduros.

узлова́т|ый *adj.* cu noduri; noduros; cioturos; *~ая па́лка* băţ noduros; *~ые па́льцы* degete noduroase.

узлов|о́й *adj.* **1.** de nod, nodal; *~а́я ста́нция* nod de comunicaţie, gară de încrucişare. **2.** *(fig.)* principal, de bază, esenţial, crucial; *~ы́е зада́чи* probleme principale.

узнава́ние, *-я n. sg.* aflare, recunoaştere.

узнава́ть, *-наю́, -наёшь vb. ipf.* de la *узна́ть*

узна|ва́ться, *-наётся vb. ipf. (pf. узна́ться)* a se cunoaşte, a se afla ◇ *друзья́ ~ю́тся в беде́* prietenul la nevoie se cunoaşte.

узна́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. узнава́ть) acuz.* **1.** *(признать)* a recunoaşte; *~ и́здали* a recunoaşte de departe; *его́ нельзя́ ~* e de nerecunoscut. **2.** a afla, a şti; *~ но́вость* a afla o noutate. **3.** *(справиться)* a se informa, a afla. **4.** *(получить представление)* a cunoaşte; *тепе́рь я его́ лу́чше ~л* acum l-am cunoscut mai bine.

узна́ться, *-а́ется vb. pf.* de la *узнава́ться*

у́зник, *-а m.* întemniţat, prizonier, captiv, deţinut.

узо́р, *-а m.* desen; model; *~ы для вышива́ния* modele de brodat/de cusut.

узо́рный *adj.* cu desene, de desene.

узо́рчатый *adj. v. узо́рный.*

у́зость, *-и f. sg.* **1.** îngustime. **2.** *(fig.)* mărginire, limitare; *~ взгля́дов* îngustime de vederi, miopie.

узре́|ть, *узрю́, у́зришь vb. pf. acuz (înv.)* **1.** *pf.* de la *зреть.* **2.** a vedea, a simţi, a bănui.

узуа́льный *adj.* uzual, obişnuit, curent.

узурпа́тор, *-а m.* uzurpator.

узурпа́торский *adj.* de uzurpator.

узурпа́ция, *-и f. sg.* uzurpare.

узурпи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a uzurpa.

у́зус, *-а m. (jur.)* uz, uzanţă.

у́зы, *уз pl.* **1.** fiare, cătuşe, lanţuri. **2.** *(fig.)* legături; *бра́чные ~* legături conjugale; *~ дру́жбы* legături de prietenie.

уйгу́рка, *-и f.* uigură.

уйгу́рский *adj.* uigur, de uigur; *~ язы́к* limba uigură.

уйгу́ры, *-гу́ров* şi *-гу́р pl.; sg. -гу́р, -а m.* uigurii *(popor din Asia Centrală)*.

у́йм|а, *-ы f. sg.* mulţime; puzderie; *~ дел* o mulţime de treburi; *~ де́нег* o groază de bani.

уйти́, *уйду́, уйдёшь vb. pf. (ipf. уходи́ть)* **1.** *(отправиться)* a se duce, a pleca, a se îndepărta; *незаме́тно ~* a pleca neobservat; *~ вперёд* a merge/a pleca/a o lua înainte; *~ ра́но* a pleca devreme; *(mar.) ~ в откры́тое мо́ре* a ieşi în larg; *уйди́ с глаз доло́й!* piei din ochii mei!; *уйди́ от меня́!* pleacă! lasă-mă în pace! **2.** *(оставить занятие, службу)* a se retrage, a părăsi; *~ со слу́жбы* a părăsi serviciul; *~ со сце́ны* a părăsi scena; *~ в отста́вку* a-şi da demisia, a demisiona; *~ от дел* a se retrage din afaceri; *~ в подпо́лье* a trece în ilegalitate. **3.** *(убежать, скрыться)* a scăpa de ...; a fugi, a evita; *~ от опа́сности* a fugi de primejdie, a scăpa de pericol; *~ от распла́ты* a fugi de pedeapsă; *~ от пресле́дования* a scăpa de urmărire; *(fig.) э́то от меня́ не уйдёт* asta nu-mi va scăpa (din mîini). **4.** *(израсходоваться)* a trece, a se duce, a se scurge; a se consuma; *мо́лодость ушла́* tinereţea s-a dus; *ещё вре́мя не ушло́* mai este timp, n-a trecut timpul. **5.** *в + acuz. (погрузиться)* a pătrunde adînc, a se înfunda. **6.** *в + acuz. (целиком отдаться чему-л)* a se consacra, a se adînci, a se cufunda; *~ в нау́ку* a se consacra ştiinţei. **7.** a da în foc; *молоко́ ушло́* lap-

tele a dat în foc. **8.** a merge înainte *(despre ceas)*; *мой часы́ ушли́ вперёд* ceasul meu merge înainte ◇ ~ *ни с чем* a pleca fără nici un rezultat, a rămîne cu buzele umflate; *(fig.)* ~ *в себя́* a se închide în sine; *(fig.) (кто-л.) далеко́ уйдёт* va ajunge departe; ~ *в кусты́* a spăla putina; ~ *на поко́й* a se retrage din activitate *(la bătrînețe)*.

ука́з, *-а m.* decret; ordonanță; *(ist.)* ucaz, edict ◇ *pred. ты мне не* ~ nu mă iau după tine, nu ascult eu de poruncile tale.

указа́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* indicare, arătare; ~ *доро́ги* arătarea drumului. **2.** indicație, directivă, instrucțiune, lămurire, îndrumare; *практи́ческие* ~*я* indicații practice; *дать* ~*я* a da instrucțiuni; *по* ~*ю* conform indicației.

ука́занный **1.** *p.t.p.* de la *указа́ть*. **2.** *adj.* fixat, arătat, indicat; susmenționat; *в* ~ *срок* la termenul fixat.

указа́тель, *-я m.* **1.** semn (turistic), indicator, arătător, inscripție indicatoare. **2.** *(tehn.)* indicator; ~ *ско́рости* vitezometru; indicator de viteză; ~ *у́ровня* indicator de nivel; ~ *высоты́* altimetru; ~ *кре́на* clinometru; ~ *сно́са* derivometru; ~ *ускоре́ния* accelerometru. **3.** indice, tabel, index, îndreptar, călăuză, indicator; *железнодоро́жный* ~ mersul trenurilor; *предме́тный* ~ tablă de materii; *библиографи́ческий* ~ indice bibliografic; *алфави́тный* ~ indice alfabetic; ~ *цен* listă de prețuri.

указа́тельн|ый *adj.* **1.** indicator, arătător; ~*ая стре́лка* arătător, ac indicator. **2.** *(gram.)* ~*ое местоиме́ние* pronume demonstrativ ◇ ~ *па́лец* degetul arătător.

указа́ть, *укажу́, ука́жешь vb. pf. (ipf. ука́зывать)* **1.** *acuz.* a arăta, a indica; ~ *доро́гу* a arăta drumul. **2.** *на + acuz.* a atrage atenția asupra (a ceva); ~ *па́льцем на кого́-л.* a arăta pe cineva cu degetul. **3.** *acuz. (дать распоряжение)* a da indicații, a indica ◇ ~ *кому́-л. на дверь* a arăta cuiva ușa, a-l pofti afară; ~ *кому́-л. его́ ме́сто* a pune la punct pe cineva; a-i arăta cuiva locul cuvenit.

ука́зк|а, *-и f.* baghetă, bețișor ◇ *де́лать что-л. по чужо́й* ~*е* a juca după cum îți cîntă altul.

ука́зчик, *-а m.* îndrumător, povățuitor, sfătuitor; *ты мне не* ~ tu nu ai ce să mă înveți/să-mi poruncești.

ука́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *указа́ть*

ука́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уколо́ть*

ука́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уколо́ться*. **2.** *pas.* de la *ука́лывать*.

оката́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ука́тывать) acuz.* a nivela, a netezi, a bătători, a trece cu tăvălugul; *доро́гу* ~*ли саня́ми* drumul a fost bătătorit de sănii ◇ *(prov.)* ~*ли си́вку круты́е го́рки* fost-ai lele cît ai fost.

811ката́ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. ука́тываться)* a se bătători, a se netezi, a se nivela.

укати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. ука́тывать)* **1.** *acuz.* a rostogoli, a da de-a rostogolul; ~ *мяч под стол* a rostogoli mingea sub masă. **2.** *(уехать)* a pleca; ~*ли в дере́вню* au plecat la țară.

укати́ться, *-а́тится vb. pf. (ipf. ука́тываться)* a se duce, a se rostogoli, a se duce de-a dura.

ука́тка, *-и f. sg.* **1.** bătătorire; tăvălugire, nivelare; *(tehn.)* cilindrare. **2.** tăvălug, cilindru.

ука́тывание, *-я n. v. ука́тка 1*

ука́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уката́ть* și de la *укати́ть*.

ука́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *укати́ться* și de la *уката́ться*. **2.** *pas.* de la *ука́тывать*

укача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ука́чивать) acuz.* **1.** *(усыпить)* a adormi *(legănînd)*. **2.** *impers.* a ameți, a suferi *(de rău de mare, de avion* etc.*)*.

ука́чивание, *-я n. sg.* legănat, legănare.

ука́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *укача́ть*

укла́д, *-а m.* **1.** fel/mod de viață; *но́вый* ~ *жи́зни* fel de viață nou. **2.** orînduire, sistem, formație; *обще́ственно-экономи́ческий* ~ orînduire social-economică; *социалисти́ческий* ~

orînduire socialistă; *хозя́йственный* ~ sistem economic.

укла́дка, *-и f.* **1.** *sg.* împachetare, ambalare; stivuire; ~ *веще́й* împachetarea lucrurilor; ~ *дров* așezarea lemnelor. **2.** *sg.* instalare, montare; ~ *рельс* montarea șinelor; ~ *труб* așezarea conductelor; ~ *бето́на* turnarea betonului, betonare. **3.** stelaj, rastel.

укла́дчик, *-а m.* lucrător la ambalare/așezare; stivuitor.

укла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уложи́ть*

укла́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уложи́ться* și de la *уле́чься*. **2.** *pas.* de la *укла́дывать*

укле́йка, *-и f. (iht.)* obleț, sorean, oblișor.

укле́я, *-и f. v. укле́йка.*

укло́н, *-а m.* **1.** *sg.* pantă, povîrniș, înclinare; *идти́ под* ~*а* coborî în pantă; *поло́гий* ~ pantă dulce. **2.** *(fig.)* orientare, profil; *с техни́ческим* ~*ом* cu profil tehnic. **3.** *(fig. pol.)* deviere, abatere; *пра́вый* ~ deviere de dreapta; *ле́вый* ~ deviere de stînga.

уклоне́ние, *-я n. sg.* **1.** deviere, abatere; ~ *доро́ги в сто́рону* abaterea drumului într-o parte; *(fig.)* ~ *от и́стинного пути́* abatere de la calea cea adevărată; *(fig.)* ~ *от те́мы* abatere de la temă, de la subiect, digresiune. **2.** *(fig.)* sustragere, eschivare, evitare; ~ *от обя́занностей* sustragere de la obligații; ~ *от упла́ты нало́гов* evaziune fiscală.

уклони́ст, *-а m. (pol.)* deviator.

уклони́стский *adj. (pol.)* de deviator; de deviere.

уклон|и́ться, *-оню́сь, -о́нишься vb. pf. (ipf. уклоня́ться)* **1.** a se feri, a se da la o parte, a evita; ~ *от уда́ра* a se feri de lovitură. **2.** *(избежать)* a se sustrage, a se eschiva, a se abține, a refuza; ~ *от отве́та* a se eschiva de la un răspuns; ~ *от отве́тственности* a se eschiva de la o răspundere; ~*от бо́я* a refuza lupta. **3.** a se abate; a devia, a cîrmi; *доро́га* ~*и́лась впра́во* drumul s-a abătut spre dreapta. **4.** *(fig.)* a se abate, a face o digresiune; ~ *от те́мы* a se abate de la subiect.

уклономе́р, *-а m. (tehn.)* pantometru, indicator de pantă.

укло́нчивость, *-и f. sg.* atitudine evazivă, caracter evaziv; ~ *отве́та* caracterul evaziv al răspunsului.

укло́нчивый *adj.* evaziv, în doi peri; ~ *отве́т* răspuns în doi peri.

уклоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *уклони́ться*.

уклю́чина, *-ы f. (mar.)* furchet.

укоко́шить, *-шу, -шишь vb. pf. acuz. (pop.)* a omorî, a face seama (cuiva), a face (cuiva) de petrecanie.

уко́л, *-а m.* **1.** înțepătură, împunsătură; ~ *иго́лкой* înțepătură cu acul. **2.** *(fig.)* înțepătură; *нанести́* ~ *самолю́бию* a lovi în amorul propriu, a înțepa. **3.** *(med.)* injecție.

уколо́ть, *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. ука́лывать) acuz.* **1.** a înțepa; a împunge; ~ *па́лец* a înțepa degetul. **2.** *(fig.)* a jigni; a înțepa, a răni; ~ *чьё-л. самолю́бие* a jigni pe cineva în amorul propriu.

уколо́ться, *-олю́сь, -о́лешься vb. pf. (ipf. ука́лываться)* a se înțepa.

укомплектова́ние, *-я n.* **1.** *sg.* completare, întregire. **2.** *(mil.)* rezerve *(pentru completare)*.

укомплекто́ванный **1.** *p.t.p.* de la *укомплектова́ть*. **2.** *adj.* completat, complet, întregit, întreg.

укомплектова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. комплектова́ть) acuz.* a completa.

уко́р, *-а m.* imputare, reproș, dojană, mustrare; *смотре́ть с* ~*ом* a privi dojenitor; ~*ы со́вести* remușcări, mustrări de conștiință ◇ *поста́вить в* ~ a reproșa, a face reproșuri.

укора́чивание, *-я n.* scurtare.

укора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *укороти́ть*

укорене́ние, *-я n. sg.* înrădăcinare.

укорени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. укореня́ть) acuz.* a înrădăcina, a sădi.

укорени́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. укореня́ться)* a prinde rădăcini, a se înrădăcina; a se întări.

укореня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *укорени́ть*

укореня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *укорени́ться*. **2.** *pas.* de la *укореня́ть*.

укори́зна, *-ы f.* reproș, imputare, dojană.

укори́зненно *adv.* dojenitor, mustrător, cu reproș.

укори́зненный *adj.* dojenitor, mustrător, reprobator; plin de reproș.

укори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. укоря́ть) acuz.* a imputa, a dojeni, a mustra, a reproșa.

укороти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. укора́чивать) acuz.* a scurta; ◇ ~ *язы́к кому́-л.* a-i scurta cuiva limba; ~ *хвост кому́-л.* a-i scurta/tăia cuiva din coadă.

укороти́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. укора́чиваться)* a se scurta, a deveni mai scurt.

укоря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *укори́ть.*

уко́с, *-а m.* coasă, cosit; recoltă de fîn.

укра́дкой *adv.* pe furiș, pe ascuns, pe nevăzute, pe neobservate, într-ascuns; *взгляну́ть* ~ a privi pe furiș.

украи́нка, *-и f.* ucraineană, femeie din Ucraina.

украи́нский *adj.* ucrainean, din Ucraina; ~ *язы́к* limba ucraineană.

украи́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* ucraineni.

укра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. украша́ть) acuz.* cu *instr.* a găti, a împodobi, a înfrumuseța, a pavoaza, a decora, a orna; a garnisi.

укра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf. (ipf. украша́ться)* a se împodobi, a se găti, a se dichisi; a fi înfrumusețat.

укра́сть, *-аду́, -адёшь vb. pf. (ipf. красть) acuz.* a fura, a șterpeli.

украша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *укра́сить*

украша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *укра́ситься.* **2.** *pas.* de la *украша́ть.*

украше́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* decorare, înfrumusețare, împodobire. **2.** decor, ornament, podoabă; *(arhit.) лепны́е ~я* ciubuce; *ёлочные ~я* jucării pentru pomul de iarnă.

укрепи́тельн|ый *adj.* întăritor, de întărire, de consolidare; *~ые рабо́ты* lucrări de consolidare.

укрепи́|ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. укрепля́ть) acuz.* **1.** a întări, a consolida, a fortifica; *(mil.)* ~ *пози́ции* a fortifica pozițiile; *(mil.)* ~ *го́род* a întări orașul; *(fig.)* ~ *своё положе́ние* a-și consolida situația; *(fig.)* ~ *дисципли́ну* a întări disciplina; ~ *здоро́вье* a-și întări sănătatea. **2.** a prinde, a fixa; ~ *була́вкой* a prinde cu un bold.

укрепи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. укрепля́ться)* **1.** a se întări, a se consolida. **2.** *(mil.)* a se fortifica.

укрепле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* întărire, consolidare, fortificare; ~ *бе́рега* consolidarea malului; *(mil.)* ~ *ме́стности* consolidarea terenului; *(fig.)* ~ *дисципли́ны* întărirea disciplinei. **2.** *(mil.)* fortificație; *долговре́менное* ~ fortificație permanentă; *полевы́е ~я* fortificații de cîmp; *предмо́стное* ~ cap de pod; ~ *обороноспосо́бности* întărirea capacității de apărare.

укреплённый **1.** *p.t.p.* de la *укрепи́ть.* **2.** *adj.* întărit.

укрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *укрепи́ть*

укрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *укрепи́ться.* **2.** *pas.* de la *укрепля́ть.*

укрепля́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *укрепля́ть.* **2.** *adj.* întăritor, de întărire, de fortificare. **3.** **~ее,** *-его n. (med.)* tonic, întăritor.

укро́мный *adj.* retras, ascuns, izolat, solitar; ~ *уголо́к* colțișor retras.

укро́п, *-а m. sg.* mărar.

укроти́тель, *-я m.* îmblînzitor; ~ *львов* îmblînzitor de lei.

укроти́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. укроща́ть) acuz.* **1.** a îmblînzi. **2.** a potoli, a calma, a liniști, a înăbuși; ~ *свой гнев* a-și potoli mînia; *(fig.)* ~ *мяте́ж* a reprima rebeliunea.

укроти́|ться, *-ощу́сь, -оти́шься vb. pf. (ipf. укроща́ться)* **1.** a se îmblînzi, a fi îmblînzit. **2.** a se potoli, a se calma.

укроща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *укроти́ть.*

укроща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *укроти́ться.*

укроще́ние, *-я n. sg.* **1.** îmblînzire, domesticire. **2.** potolire; înăbușire.

укрупне́ние, *-я m.* mărire, comasare.

укрупнённый **1.** *p.t.p.* de la *укрупни́ть.* **2.** *adj.* comasat, mărit, complex.

укрупни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. укрупня́ть) acuz.* a mări, a comasa, a concentra în unități mai mari.

укрупни́ться, *-ни́тся vb. pf. (ipf. укрупня́ться)* a fi mărit, a fi comasat.

укрупня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *укрупни́ть.*

укрупня́ться, *-ня́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *укрупни́ть.* **2.** *pas.* de la *укрупня́ть.*

укрыва́ние, *-я n. sg. v. укрыва́тельство*

укрыва́тель, *-я m. (jur.)* tăinuitor.

укрыва́тельство, *-а n. sg. (jur.)* tăinuire, ascundere.

укрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *укры́ть*

укрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *укры́ться.* **2.** *pas.* de la *укрыва́ть.*

укры́тие, *-я n.* **1.** *sg.* acoperire; adăpostire. **2.** *(mil.)* adăpost; *инжене́рное* ~ adăpost artificial.

укры́ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. укрыва́ть) acuz.* **1.** *(покрыть)* a înveli, a acoperi; ~ *одея́лом* a înveli cu plapuma. **2.** *(приютить)* a adăposti; ~ *от дождя́* a adăposti de ploaie. **3.** *(спрятать)* a tăinui, a ascunde.

укры́ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. укрыва́ться)* **1.** *(покры́ться)* a se înveli, a se acoperi; ~ *одея́лом* a se înveli cu plapuma. **2.** *(спрятаться)* a se ascunde, a se adăposti, a se pune la adăpost. **3.** *(остаться незаметным)* a rămîne neobservat, a scăpa din vedere; a rămîne ascuns.

у́ксус, *-а m. sg.* oțet; *ви́нный* ~ oțet de vin; *концетри́рованный* ~ esență de oțet; *(chim.) свинцо́вый* ~ acetat bazic de plumb.

у́ксусник, *-а m.* **1.** oțetar *(sticluță pentru servit oțet).* **2.** *(bot.)* oțetar.

у́ксусница, *-ы f. v. у́ксусник (1).*

у́ксусн|ый *adj.* de/cu oțet; ~ *вкус* gust de oțet ◇ *(chim.) ~ая кислота́* acid acetic; *(bot.) ~ое де́рево* oțetar.

уку́поривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уку́порить*

уку́порить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. уку́поривать) acuz.* astupa, a înfunda; a împacheta, a ambala.

уку́порка, *-и f. sg.* astupare, ambalare, împachetare.

уку́с, *-а m.* mușcătură; înțepătură, pișcătură; ~ *комара́* înțepătură de țînțar; ~ *блохи́* pișcătură de purice.

укуси́|ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. acuz.* a mușca; a înțepa, a pișca ◇ *кака́я му́ха ~ла его́?* ce l-a apucat? ce i s-a năzărit?

уку́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. уку́тывать) acuz.* a înfășura, a îmbrobodi, a înveli, a înfofoli.

уку́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. уку́тываться)* a se înfășura, a se îmbrobodi, a se înfofoli.

уку́тывание, *-я n.* **1.** *sg.* înfășurare, îmbrobodire, învelire, înfofolire. **2.** *(med.)* împachetare.

уку́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уку́тать*

уку́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уку́таться.* **2.** *pas.* de la *уку́тывать.*

ула́вливание, *-я n.* captare, interceptare.

ула́вливатель, *-я m. (tehn.)* captator, interceptor.

ула́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уловить*

ула́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. ула́живать) acuz.* a aranja, a aplana, a împăca; ~ *спо́рный вопро́с* a aplana o chestiune litigioasă; ~ *дело* a aranja o afacere.

ула́ди|ться, *-ится vb. pf. (ipf. ула́живаться)* a se aranja, a se aplana; *всё ~лось* totul s-a aranjat.

ула́живание, *-я n. sg.* aranjare, aplanare.

ула́живаться, *-ается vb. ipf.* de la *ула́диться*

ула́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уломать*

ула́н, *-а m. (mil. înv.)* ulan.

у́лей, *у́лья m.* stup, știubei; *~без ма́тки* stup bezmetic / fără regină.

улепетну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *улепётывать*

улепётывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. улепетну́ть) (pop.)* a fugi, a o rupe la fugă, a o lua la sănătoasa; ~ *со всех ног* a fugi mîncînd pămîntul.

улести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. улеща́ть) acuz. (pop.)* a încînta, a măguli, a ademeni cu șoșele, cu momele.

улёт, *-а m.* zbor.

улета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *улете́ть.*

улете́|ть, *улечу́, улети́шь vb. pf. (ipf. улета́ть)* **1.** a zbura, a-şi lua zborul. **2.** *(fig.)* a zbura, a dispărea, a trece; a se spulbera; *вре́мя ~ло* timpul a trecut (repede); *наде́жды ~ли* speranţele s-au spulberat.

улету́чивание, *-я n. sg.* volatilizare, evaporare.

улету́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *улету́читься*

улету́чи|ться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. улету́чиваться)* **1.** a se evapora. **2.** *(fig.)* a dispărea (fără urmă); a se şterge; *~ из па́мяти* a se şterge din memorie.

уле́чься, *уля́гусь, уля́жешься, уля́гутся vb. pf.* **1.** *(ipf. укла́дываться)* a se culca, a se întinde; *~ на дива́н* a se culca pe canapea. **2.** *(ipf. укла́дываться)* a încăpea. **3.** a se aşterne, a se aşeza; *пыль улегла́сь* praful s-a aşezat. **4.** *(fig.)* a se potoli, a se calma, a se domoli, a se linişti; *стра́сти улегли́сь* patimile s-au potolit.

улеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *улести́ть*

улизну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (pop.)* a fugi, a se face nevăzut, a pleca pe nesimţite, a spăla putina.

ули́к|а, *-и f. (jur.)* probă, indiciu, dovadă (de vinovăţie); corp delict; *ко́свенные ~и* probe indirecte; *веще́ственная ~* corp delict; *оправда́ть за отсу́тствием ули́к* a achita din lipsă de dovezi.

ули́та, *-ы́ f., m. (în prov.) ~ е́дет, когда́-то бу́дет* cine ştie cînd va mai fi şi asta.

ули́тка[1], *-и f.* **1.** *(zool.)* melc, culbec.

ули́тка[2], *-и f. (anat.)* melc.

улиткообра́зный *adj.* în formă de melc; concoidal.

у́лиц|а, *-ы f.* **1.** stradă, uliţă; *гла́вная ~* stradă principală; *на ~е* pe stradă, în stradă; *односторо́нняя ~* stradă cu sens unic; *окно́ выхо́дит на ~у* fereastra dă la stradă. **2.** *(место под открытым небом) (fig.)* afară; *вы́йти на ~у* a ieşi afară; *с ~ы* de afară ◇ *оказа́ться/очути́ться на ~е* a rămîne pe drumuri, a fi aruncat în stradă; *вы́бросить на ~у* a azvîrli (pe cineva) în stradă, a lăsa pe drumuri; *бу́дет и на на́шей ~е пра́здник* o să ne vie şi nouă apa la moară; va fi sărbătoare şi pe uliţa noastră; *зелёная ~* cale liberă.

улича́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уличи́ть*

уличе́ние, *-я n. sg.* demascare, dare în vileag; dovedire a vinovăţiei.

уличи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. улича́ть) acuz.* a demasca; a dovedi vinovăţia cuiva; *~ во лжи кого́-л.* a prinde (pe cineva) cu minciuna.

у́личн|ый *adj.* de/din stradă; *~ое движе́ние* circulaţia (pe stradă); *~ шум* zgomotul străzii; *~ торго́вец* negustor ambulant ◇ *~ая де́вка* tîrfă, prostituată.

уло́в, *-а m.* cantitate de peşte pescuit; pescuit.

улови́мый **1.** *part. prez. pas.* de la *улови́ть*. **2.** *adj.* perceptibil; *е́ле ~ звук* sunet abia perceptibil.

улови́ть, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. (ipf. улавливать) acuz.* **1.** a prinde, a percepe; a sesiza; *~ смысл* a sesiza sensul. **2.** *(fig.)* a profita, a nu scăpa; *~ моме́нт* a prinde momentul, a profita de ocazie.

уло́вк|а, *-и f.* şiretlic, tertip, vicleşug, subterfugiu; stratagemă; *прибега́ть к ~ам* a recurge la subterfugii.

уложе́ние, *-я n. (jur. înv.)* pravilă, cod, codice.

уложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. укла́дывать) acuz.* **1.** a culca; a doborî; *~ дете́й* a culca copiii; *~ в крова́ть* a culca în pat; *~ уда́ром кулака́* a culca la pămînt cu o lovitură de pumn. **2.** a aşeza, a aranja, a pune, a împacheta; *~ кни́ги в шкаф* a aşeza cărţile în dulap. **3.** *(fig.)* a potrivi; *~ расхо́ды в сме́ту* a nu depăşi devizul (la cheltuieli). **4.** cu *instr. (устлать, выложить)* a acoperi; *~ доро́жку камня́ми* a pietrui aleea. **5.** *(в определённом порядке)* a aşeza (într-o anumită ordine); *~ ре́льсы* a pune şinele. **6.** *(у́бить)* a omorî, a răpune; *~ на ме́сте* a omorî pe loc; *~ из револьве́ра* a doborî cu un foc de revolver ◇ *~ в гроб* a băga (de viu) în mormînt.

уложи́|ться, *-ожу́сь, -о́жишься vb. pf. (ipf. укла́дываться)* **1.** *(уложить вещи)* a-şi face bagajele. **2.** *(уместиться)* a intra, a încăpea. **3.** *(fig.)* a face; a se încadra *(într-un anumit termen)*; *~ в сме́ту* a nu depăşi devizul ◇ *э́то не мо́жет ~ в мое́й голове́* asta nu-mi intră în cap; aşa ceva nu pot pricepe.

улома́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ула́мывать) acuz.* a îndupleca, a convinge *(cu greu)*.

улуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *улучи́ть*

улучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. улуча́ть) acuz.* a găsi, a alege *(momentul, timpul etc.)*; *~ моме́нт* a prinde momentul; a profita de ocazie; *~ мину́тку* a profita de o clipă liberă.

улучша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *улу́чшить*

улучша́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *улу́чшиться*. **2.** *pas.* de la *улучша́ть*.

улучша́тель, *-я m. (agr.)* ameliorator.

улучше́ние, *-я n.* **1.** *sg.* ameliorare, îndreptare; îmbunătăţire; *~ здоро́вья* ameliorarea sănătăţii. **2.** îmbunătăţire; perfecţionare; *~ ка́чества проду́кции* îmbunătăţirea calităţii producţiei.

улу́чшить, *-шу́, -шишь vb. pf. (ipf. улучша́ть) acuz.* a îmbunătăţi, a ameliora; a perfecţiona; *~ рабо́ту* a îmbunătăţi munca.

улу́чши|ться, *-ится vb. pf. (ipf. улучша́ться)* a se îmbunătăţi, a se ameliora, a se îndrepta; *пого́да ~лась* vremea s-a îndreptat; *здоро́вье ~лось* starea sănătăţii s-a ameliorat.

улыба́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. улыбну́ться)* a surîde, a zîmbi; *~ кому́-л.* a zîmbi cuiva. **2.** *(pf. улыбну́ться) (благоприя́тствовать). dat. (fig.)* a-i surîde, a-i fi favorabil. **3.** *dat. (нравиться)* a-i fi pe plac, a conveni, a atrage ◇ *э́то мне ~ется* asta-mi surîde; *э́то мне не ~ется* asta nu mă atrage, nu-mi surîde deloc.

улы́бка, *-и f. sg.* zîmbet, surîs; *насме́шливая ~* surîs batjocoritor.

улыбну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *улыба́ться (1, 2)*. **2.** *(не достаться)* a-i scăpa printre degete; a-i trece pe la nas.

улы́бчивый *adj. (fam.)* zîmbăreţ.

ультимати́вн|ый *adj.* ultimativ, categoric.

ультима́тум, *-а m.* ultimatum; *предъяви́ть ~* a da un ultimatum.

ультраакусти́ческий *adj. (fiz.)* ultrasonic.

ультразву́к, *-а m. (fiz.)* ultrasunet.

ультразвуково́й *adj. (fiz.)* ultraacustic.

ультракоро́тк|ий *adj. (fiz.)* ultrascurt; *~ие во́лны* unde ultrascurte.

ультракоротково́лновый *adj. (fiz.)* de/cu unde scurte.

ультрамари́н, *-а m. sg.* ultramarin.

ультрамари́новый *adj.* de ultramarin.

ультрамикроско́п, *-а m. (fiz.)* ultramicroscop.

ультрамикроскопи́я, *-и f. (fiz.)* microscopie electronică.

ультрафиоле́тов|ый *adj. (fiz.)* ultraviolet; *~ые лучи́* raze ultraviolete.

улюлю́канье, *-я n.* hăulit, chiuit, chiuitură *(la goana vînatului)*.

улюлю́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a hăitui. **2.** *(fig. pop.)* a da cu huo, a huidui; a-şi bate joc.

ум, *-а́ m.* **1.** minte, spirit, inteligenţă, intelect; *склад ~а́* mentalitate; *челове́к с ~о́м* om cu scaun la cap, om deştept; *о́стрый ~* minte ageră; *проница́тельный ~* inteligenţă pătrunzătoare. **2.** *(fig.)* gînditor, înţelept, savant; *лу́чшие ~ы челове́чества* cei mai mari gînditori ai omenirii ◇ *волнова́ть ~ы́* a aţîţa spiritele; *(prov.) ско́лько голо́в, сто́лько умо́в* cîte capete, atîtea păreri; *(prov.) ум хоро́ш, а два лу́чше* patru ochi văd mai bine decît doi; *быть без ~а́ (от кого́-л, чего́-л.)* a fi nebun, a se da în vînt (după cineva sau ceva), a-i plăcea la nebunie; *без ~а́ де́лать что-л.* a face ceva fără socoteală; *сойти́/свороти́ться/спя́тить/свихну́ться с ~а́* a-şi pierde minţile, a înnebuni: *взя́ться/схвати́ться за ум* a-i veni minţile la cap; *у него́ друго́е на ~е́* are cu totul alte gînduri; *что на ~е́, то и на языке́* ce-i în guşă şi-n căpuşă; *он себе́ на ~е́* ştie el ce vrea; tace dar face; *и в ~е́ не́ было* nici gînd n-am avut; nici prin cap nu mi-a trecut; *быть не в своём ~е́* a nu fi în toate minţile; *счита́ть в ~е́* a socoti în gînd; *(iron.) от большо́го ~а́* din prostie, de deştept ce e; *прийти́ на ~* a-i veni în minte, a-i trece prin gînd; *своди́ть с ~а́* a scoate din minţi;

~á не приложи́ть a nu şti ce să mai creadă; a nu-l mai duce capul; *наско́лько ~á хвата́ет* cum îl taie/îl duce mintea/capul; *жить свои́м ~о́м* a trăi după propria sa minte; a avea părerile sale; *жить чужи́м ~о́м* a se lua după altul/după capul altuia; *име́ть на ~é что-л.* a avea ceva în minte; *коро́ткий ум; ум коро́ток* minte scurtă; scurt la minte; *набра́ться ума́-ра́зума* a se învăţa minte; a-i veni mintea la cap; *в ~é ли кто-л.?* o fi în toate minţile?; *из ~á вон* sau *из ~а вы́йти/вы́лететь* a-i ieşi complet din minte, a uita cu totul; *с ~о́м де́лать что-л.* a face ceva cu judecată, cu socoteală; *быть в здра́вом ~é и твёрдой па́мяти* a fi întreg la minte, a fi în deplinătatea facultăţilor mintale; *(fam.) э́то не его́ ума́ де́ло* aceasta nu-i de capul lui, aceasta îl depăşeşte; *э́то у меня́ из ума́ не идёт* asta nu-mi iese din cap; *он за́дним ~о́м кре́пок* dă-i doamne mintea românului cea de pe urmă; *у него́ ~á пала́та* e deştept foc, are un car de minte; *уму́ непостижи́мо* de neconceput, de necrezut; *у него́ ум за ра́зум зашёл (захо́дит)* îşi pierde minţile, s-a năucit; *впасть на ум* a-i veni minte; a-i da prin cap; *(prov.) всяк по-сво́ему с ума́ схо́дит* fiecare cu păsărica lui; *держа́ть в уме́/на уме́* a ţine minte; *(prov.) е́сли ~á нет, его́ нигде́ не ку́пишь* dacă mintea ar creşte pe toate cărările, ar paşte-o şi măgarii; mintea nu se cumpără cu bani; *не говори́ть|не дава́ть ни ~ý ни се́рдцу* a nu impresiona; *недалёкого ~á* redus la minte; *одно́ на ~é, друго́е на языке́* a mînca sfinţi şi a scuipa draci; una gîndeşte şi alta vorbeşte; *тро́нуться ~о́м* a se scrînti la cap, a se sminti; *(prov.) ~ пригоди́тся, а красота́ пригляди́тся* frumuseţea se veştejeşte, iar înţelepciunea creşte; *~á не теря́ть* a nu-şi pierde capul; *(prov.) что у тре́звого на ~é, то у пья́ного на языке́* ce e în mintea celui treaz, e în gura celui beat.

умале́ние, *-я n. sg.* micşorare, diminuare; nesocotire, ştirbire; *~ достои́нств* micşorarea meritelor.

умали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. умаля́ть) acuz.* 1. *(înv.) (уменьшить)* a micşora, a reduce, a diminua. 2. *(fig.)* a deprecia, a ştirbi, a desconsidera; *~ чьё-л. досто́инство* a ştirbi autoritatea cuiva.

умали́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. умаля́ться)* a-şi pierde din importanţă; *его́ досто́инство не ~лось* demnitatea lui n-a avut nimic de suferit.

умалишённ|ый *adj.* 1. nebun, dement, alienat. 2. **~ый,** *-ого m.* nebun, alienat; *дом ~ых* casă de nebuni.

ума́лчивание, *-я n. sg.* trecere sub tăcere, omitere, reticenţă.

ума́лчив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *умолча́ть* ◇ *об э́том исто́рия ~ает* despre asta istoria nu spune nimic.

ума́лчиваться, *-ается vb. ipf. impers. prepl.* a fi trecut sub tăcere, a nu pomeni.

умаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умали́ть.*

ума́сливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ума́слить.*

ума́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. ума́сливать) acuz. (pop.)* a îmbuna, a îndupleca cu linguşiri.

ума́ять, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz. (pop.)* a obosi, a istovi, a secătui, a da gata.

ума́яться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (pop.)* a se obosi, a se istovi, a se speti.

у́мбра, *-ы f. sg.* umbră, pămînt de Siena (colorant mineral brun).

уме́лец, *-льца (reg.)* lucrător abil şi priceput, meşter.

уме́ло *adv.* îndemînatic, cu îndemînare, cu pricepere, iscusit.

уме́л/ый *adj.* priceput, îndemînatic, iscusit, dibaci; *~ое руково́дство* conducere pricepută.

уме́ние, *-я n. sg.* îndemînare, pricepere, iscusinţă, dibăcie.

уменьша́емое, *-ого n. (mat.)* descăzut.

уменьша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уме́ньши́ть*

уменьша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *уме́ньши́ться.* 2. *pas.* de la *уменьша́ть.*

уменьше́ние, *-я n. sg* micşorare, reducere, scădere, descreştere; *~ сме́ртности* scăderea mortalităţii; *~ объёма* micşorarea volumului.

уменьши́тельн|ый *adj.* 1. care micşorează; *~ое стекло́* sticlă (lentilă)

care micşorează. 2. *(gram.)* diminutival; *~ые су́ффиксы* sufixe diminutivale.

уме́ньши́ть, *-шу́,* şi *-шу, -ши́шь* şi *шишь vb. pf. (ipf. уменьша́ть) acuz.* a micşora, a reduce, a scădea; a atenua; *~ це́ну* a reduce/a scădea preţul; *~ до́зу* a da o doză mai mică.

уме́ньши́|ться, *-шу́сь,* şi *-шусь, -ши́шься* şi *шишься vb. pf. (ipf. уменьша́ться)* a se reduce, a se micşora, a se diminua.

уме́ренно *adv.* moderat, cumpătat, cu măsură.

уме́ренность, *-и f. sg.* moderaţie, cumpătare; sobrietate; temperanţă.

уме́ренн|ый 1. *p.t.p.* de la *уме́рить.* 2. *adj.* moderat, cumpătat, măsurat; temperat, potrivit, sobru; *~кли́мат* climă temperată; *~ые це́ны* preţuri moderate; *~ые тре́бования* cerinţe moderate; *(fig.) ~ая поли́тика* politică moderată.

умере́ть, *умру́, умрёшь vb. pf. (ipf. умира́ть)* 1. a muri, a deceda, a înceta din viaţă; *~ скоропости́жно* a muri subit; *~ есте́ственной сме́ртью* a muri de moarte bună. 2. *(fig.)* a dispărea, a pieri ◇ *хоть умри́* să crapi nu alta.

уме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. умеря́ть) acuz.* a modera, a reduce, a tempera, a potoli; *~ свои́ притяза́ния* a-şi modera pretenţiile.

умертви́ть, *-ртвлю́, -ртви́шь vb. pf. (ipf. умертвля́ть) acuz.* a omorî, a ucide; *~ насеко́мых я́дом* a omorî insecte cu otravă; *(med.) ~ нерв* a omorî, a distruge un nerv.

уме́рш|ий 1. *part. trec. act.* de la *уме́реть.* 2. **~ий,** *-его m.* defunct, răposat, decedat, mort.

умерщвле́ние, *-я n. sg.* omorîre, ucidere; *(med.) ~ не́рва* distrugerea nervului.

умерщвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умертви́ть*

умеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уме́рить*

умести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. умеща́ть) acuz.* 1. a aşeza, a pune, a găsi un loc *(pentru toţi sau toate)*, a face să încapă; *~ все кни́ги на по́лку* a aşeza toate cărţile în raft. 2. *(расположи́ть)* a pune.

умести́|ться, *-ещу́сь, -ести́шься vb. pf. (ipf. умеща́ться)* a încăpea, a avea loc; a găsi loc, a se aranja; *ве́щи ~лись в чемода́не* lucrurile au încăput în geamantan; *все ~лись за столо́м* toţi au avut loc la masă.

уме́стно 1. *adv.* la timp, la momentul potrivit, la locul său. 2. *pred. impers.* e locul, e cazul; e potrivit, e oportun; *~ заме́тить, что ...* e cazul să observăm că...

уме́стность, *-и f. sg.* oportunitate, caracter oportun.

уме́стн|ый *adj.* la momentul potrivit, la locul său, oportun, nimerit; *~ вопро́с* întrebare la locul ei; *счита́ю ~ым* consider oportun.

уме́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* a şti, a putea; a se pricepe; *~ писа́ть* a şti să scrii; *сде́лаю, как ~ю* voi face cum voi putea; voi face cum ştiu; *~ найти́ вы́ход из вся́кого положе́ния* a şti să găseşti o ieşire din orice situaţie.

умеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умести́ть*

умеща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *умести́ться.* 2. *pas.* de la *умеща́ть.*

уме́ючи *adv.* cu pricepere, cu dibăcie.

умиле́ние, *-я n. sg.* înduioşare; *привести́ в ~* a înduioşa, a mişca.

умилённо *adv.* cu înduioşare, înduioşat.

умилённый 1. *p.t.p.* de la *умили́ть.* 2. *adj.* înduioşat, mişcat.

умили́тельность, *-и f. sg.* înduioşare, duioşie.

умили́тельный *adj.* înduioşător, mişcător.

умили́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. умиля́ть) acuz.* a înduioşa, a mişca, a emoţiona.

умили́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. умиля́ться)* a se înduioşa; a fi mişcat.

уми́лостивить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. умилостивля́ть) acuz. (înv.)* a îndupleca, a îmbuna, a înmuia, a îmblînzi.

уми́лостивиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. умилостивля́ться) (înv.)* a se îndupleca, a-i fi milă, a se îndura, a se arăta milostiv.

умилостивля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уми́лостивить*

умилостивля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уми́лостивиться.* **2.** *pas.* de la *умилостивля́ть.*

уми́льно *adv.* cu duioșie, cu dragoste, cu gingășie.

уми́льность, *-и f. sg.* **1.** duioșie, înduioșare. **2.** *(угодливость)* umilință, servilism.

уми́льн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* drăgălaș, duios, plăcut. **2.** *(fig.)* umil, plin de umilință, lingușitor, servil; *~ая улы́бка* surîs lingușitor.

умиля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умили́ть*

умиля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умили́ться.* **2.** *pas.* de la *умиля́ть.*

умина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умя́ть*

умина́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умя́ться.* **2.** *pas.* de la *умина́ть.*

умира́ние, *-я n. sg.* moarte; agonie; *ме́дленное* ~ moarte lentă; *(fig.)* dispariție treptată.

умира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умере́ть* ◇ *~ от сме́ха* sau *со́ смеху* a se prăpădi de rîs; *~ со ску́ки* a muri de urît/de plictiseală; *~ со стыда́* a muri de rușine.

умира́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *умира́ть.* **2.** *adj.* muribund, pe patul de moarte. **3.** **~ий,** *-его m.* muribund.

умиротворе́ние, *-я n. sg.* **1.** pacificare, împăcare, potolire. **2.** pace, liniște.

умиротворённость, *-и f.* pacificare, împăcare.

умиротворённый **1.** *p.t.p.* de la *умиротвори́ть.* **2.** *adj.* împăcat, potolit, liniștit, domolit, calm.

умиротвори́тель, *-я m.* pacificator, împăciuitor.

умиротвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. умиротворя́ть) acuz.* a pacifica, a împăca, a liniști, a potoli.

умиротвори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. умиротворя́ться)* a se potoli a se liniști, a se calma, a fi pacificat.

умиротворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умиротвори́ть.*

умиротворя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умиротвори́ться.* **2.** *pas.* de la *умиротворя́ть.*

умне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. поумне́ть)* a se face mai deștept; a se deștepta; a se cuminți, a prinde la minte.

у́мник, *-а m.* **1.** deștept, cuminte, inteligent *(mai ales despre copii)*; *будь ~ом* fii cuminte. **2.** *(iron.)* firoscos, deștept ◇ *ко́рчить из себя́ ~а* a face pe deșteptul.

у́мница, *-ы m.* și *f.* persoană deșteaptă, cuminte, inteligentă; *большо́й* ~ om foarte deștept.

у́мничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a face pe deșteptul; a despica firul în patru. **2.** *(pf. су́мничать)* a face după capul său.

у́мно́ *adv.* inteligent, cu judecată, cuminte, cu bun simț; *говори́ть* ~ a vorbi cu judecată; *поступа́ть* ~ a proceda inteligent.

умножа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умно́жить*

умножа́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *умно́житься*

умноже́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(mat.)* înmulțire; *табли́ца ~я* tabla înmulțirii. **2.** sporire, multiplicare, înmulțire; *~ дохо́дов* sporirea veniturilor.

умно́жи́тель, *-я m. (el. tele)* multiplicator; *дио́дный* ~ diodă de multiplicare.

умно́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. мно́жить* și *умножа́ть) acuz.* **1.** *(mat.)* a înmulți, a multiplica; *~ це́лое число́ на дробь* a înmulți un număr întreg cu o fracție. **2.** a spori, a mări, a înmulți; *~ свои́ зна́ния* a-și îmbogăți cunoștințele.

умно́житься, *-ится vb. pf. (ipf. мно́житься* și *умножа́ться)* a se înmulți, a spori, a se mări.

у́мн|ый *adj.* deștept, inteligent, cu judecată, cuminte; *~ челове́к* om deștept; *~ посту́пок* faptă înțeleaptă; *~ые глаза́* ochi inteligenți, privire inteligentă ◇ *(prov.) лу́чше с ~ым проигра́ть, чем с глу́пым вы́играть* mai bine cu un deștept la pagubă decît cu un prost la cîștig; *(prov.) ~ обеща́ет, а глу́пый наде́ется* deșteptul făgăduiește și prostul trage nădejde.

умозаключа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умозаключи́ть*

умозаключе́ние, *-я n.* **1.** *(fil.)* silogism. **2.** concluzie, deducție; *сде́лать* ~ a face o deducție.

умозаключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. умозаключа́ть) acuz.* a face o deducție, a trage o concluzie, a ajunge la o concluzie, a deduce.

умозре́ние, *-я n. (fil.)* speculație, raționament abstract.

умозри́тельность, *-и f. sg. (fil.)* caracter abstract, speculativ.

умозри́тельный *adj. (fil.)* abstract, speculativ.

умоисступле́ние, *-я n. sg.* frenezie, rătăcire a minții.

умо́л, *-а m.* măciniș; măcinare.

умоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. умоля́ть) acuz.* a îndupleca, a convinge *(implorînd).*

умо́лк, *-а m. (în expr.) без ~у* fără încetare, fără întrerupere, necurmat, întruna; *говори́ть без ~у* a vorbi întruna, a-i turui gura.

умолка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умо́лкнуть*

умо́лкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. умолка́ть)* a tăcea, a amuți.

умоло́т, *-а m. (agr.)* cantitate de cereale treierate/măcinate.

умолча́ние, *-я n. sg.* tăcere, trecere sub tăcere.

умолча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. ума́лчивать) prepl.* a trece sub tăcere, a tăcea.

умоля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умоли́ть.* **2.** a implora, a conjura, a ruga stăruitor.

умоля́юще *adv.* pe un ton rugător.

умоля́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *умоля́ть.* **2.** *adj.* implorator, rugător.

умонастрое́ние, *-я n.* stare de spirit, dispoziție, atitudine.

умопомеша́тельств|о, *-а n. sg.* nebunie, alienație mintală, demență; *в припа́дке ~а* într-un acces de nebunie.

умопомраче́ни|е, *-я n. sg. (înv.)* întunecare a minții, nebunie ◇ *до ~я* la nebunie, grozav de ..., tare.

умопомрачи́тельность, *-и f. sg.* caracter uimitor, uluitor.

умопомрачи́тельн|ый *adj.* uluitor, uimitor; *~ая ско́рость* viteză uluitoare.

умо́ра, *-ы f. indecl. (folosit ca pred.)* să mori, să te prăpădești de rîs; *слу́шать его́ — пря́мо* ~ te prăpădești de rîs ascultîndu-l.

умори́тельно **1.** *adv.* (în mod) hazliu; caraghios, nostim, comic. **2.** *pred. impers.* e hazliu, e plin de haz, e caraghios.

умори́тельность, *-и f.* caracter hazliu, nostim, comic.

умори́тельный *adj.* hazliu, caraghios, nostim, comic; *~ вид* înfățișare caraghioasă.

умори́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. мори́ть)* **1.** a omorî, a stîrpi, a extermina. **2.** *(крайне утомить)* a osteni, a istovi; *~ со́ смеху* a face pe cineva să leșine de rîs.

умори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (pop.)* a obosi, a osteni; a se istovi, a se slei de puteri.

у́мственно *adv.* din punct de vedere intelectual, mintal.

у́мственн|ый *adj.* intelectual, mintal; *~ые спосо́бности* facultăți mintale; *~ труд* muncă intelectuală; *рабо́тники ~ого труда́* intelectuali.

у́мствование, *-я n. (peior.)* filozofare, speculație.

у́мствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (peior.)* a filozofa, a face pe deșteptul.

умудрённый *p.t.p.* de la *умудри́ть*; *~ о́пытом* cu experiența vieții.

умудри́/ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. умудря́ться)* a reuși, a izbuti să ... ; *~лся опозда́ть на по́езд* ce a făcut, ce a dres, a reușit să piardă trenul.

умудря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *умудри́ться*

умфо́рмер, *-а m. (el.)* convertizor, transformator.

умча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. acuz.* a duce ca vîntul, a duce cu iuțeală, a purta repede.

умча́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* **1.** a pleca în grabă, a dispărea în goană. **2.** *(fig.)* a zbura, a se duce repede.

умыва́льная, *-ой f.* spălător, lavoar; lavabou.

умыва́льник *-а m.* lavoar.

умыва́льн|ый *adj.* de/pentru spălat; *~ таз* lighean; *~ая ко́мната* spălător; *~ые принадле́жности* articole de toaletă.

умыва́ние, *-я n. sg.* spălare, spălat.

умыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умы́ть*

умывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умы́ться.* **2.** *pas.* de la *умывáть.*

умыкáние, *-я n.* răpirea *(miresei).*

умыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *умыкнýть*

умыкнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. умыкáть) acuz.* a răpi *(mireasa).*

ýмыс|ел, *-сла m.* intenţie, premeditare; *без ~ла* fără intenţie; *с ~лом* cu intenţie; *со злым ~лом* cu gînd rău, cu rea intenţie.

умы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. умышля́ть) acuz.* cu *на + acuz.* sau cu *inf. (înv.)* a plănui; a urzi, a unelti, a pune la cale.

умы́ть, *умóю, умóешь vb. pf. (ipf. умывáть) acuz.* a spăla; *~ лицó* a se spăla pe faţă ◇ *(fig.) ~ рýки* a se spăla pe mîini, a se lepăda de ceva.

умы́ться, *умóюсь, умóешься vb. pf. (ipf. умывáться)* a se spăla.

умы́шленно *adv.* înadins, (în mod) intenţionat, cu intenţie, cu premeditare.

умы́шленность, *-и f. sg.* premeditare; caracter premeditat.

умы́шленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *умы́слить.* **2.** *adj.* intenţionat, cu intenţie; cu premeditare, premeditat; *~ое убúйство* crimă cu premeditare.

умышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умы́слить*

умя́ть, *умнý, умнёшь vb. pf. (ipf. уминáть) acuz.* **1.** a frămînta; *~ глúну* a frămînta lutul. **2.** a îndesa, a îngrămădi. **3.** *(примя́ть)* a călca, a strivi; *~ травý* a călca iarba. **4.** *(pop.)* a înfuleca, a hăpăi.

умя́|ться, *умнётся vb. pf. (ipf. уминáться)* a se îndesa, a se aşeza.

унавóживание, *-я n. sg. (agr.)* îngrăşarea pămîntului cu gunoi, gunoire.

унавóживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *унавóзить*

унавóзить, *-óжу, -óзишь vb. pf. (ipf. унавóживать) acuz. (agr.)* a îngrăşa pămîntul cu gunoi, a gunoi.

унаслéдовать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. наслéдовать) acuz.* a moşteni.

унес|тú, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. уносúть) acuz.* a lua, a duce (cu sine); *~ с собóй* a lua cu sine; *~ кнúгу* a lua o carte; *вéтер унёс бумáги со столá* vîntul a luat hîrtiile de pe masă ◇ *он éле нóги унёс* abia a scăpat cu fuga.

унес|тúсь, *-сýсь, -сёшься vb. pf. (ipf. уносúться)* **1.** a porni în goană, a se depărta repede, a zbura; *трóйка ~лáсь* troica a pornit ca vîntul; *(fig.) ~ в прóшлое* a se cufunda în trecut. **2.** *(fig.)* a trece, a se duce; *гóды ~лись* anii s-au scurs.

униáт, *-а m. (ist. bis.)* unit, greco-catolic.

униáтск|ий *adj. (ist. bis.)* de unit, unit, greco-catolic; *~ая цéрковь* biserică unită.

универмáг, *-а m. = универсáльный магазúн* magazin universal.

универсáл, *-а m.* muncitor cu multe specialităţi.

универсалúзм, *-а m. sg. (fil.)* universalism.

универсáлии *pl.* trăsături/elemente cu caracter universal; *лингвистúческие ~* trăsături/elemente lingvistice cu caracter universal, elemente taxonomice ale limbilor.

универсáльность, *-и f. sg.* universalitate, caracter universal.

универсáльн|ый *adj.* universal; *~ магазúн* magazin universal; *~ое срéдство* remediu universal.

университéт, *-а m.* universitate.

университéтск|ий *adj.* universitar; *~ое образовáние* studii universitare; *~ гóрод* centru universitar.

унижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *унúзить*

унижáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *унúзиться.* **2.** *pas.* de la *унижáть.*

унижéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* umilire, înjosire. **2.** umilinţă, jignire, ofensă; *терпéть ~я* a îndura umilinţe.

унúженно *adv.* cu umilinţă; (în chip) umil.

унúженность, *-и f. sg.* umilinţă, atitudine umilă.

унижённость, *-и f. sg.* stare de umilire, de înjosire; umilinţă.

унúженный **1.** *p.t.p.* de la *унúзить.* **2.** *adj.* umilit; umil; *~ая прóсьба* rugăminte umilă.

унижённый *adj.* umilit, înjosit; *~ человéк* om umilit.

унизáть, *-ижý, -úжешь vb. pf. (ipf. унúзывать) acuz.* a acoperi *(cu cusături, mărgele etc.).*

унизúтельно *adv.* (în mod) înjositor, umilitor.

унизúтельность, *-и f. sg.* caracter umilitor, înjositor.

унизúтельный *adj.* umilitor, înjositor; *~ постýпок* faptă înjositoare.

унúзить, *унúжу, унúзишь vb. pf. (ipf. унижáть) acuz.* a umili, a înjosi.

унúзиться, *унúжусь, унúзишься vb. pf. (ipf. унижáться)* a se umili, a se înjosi.

унúзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *унизáть.*

уникáльность, *-и f.* unicitate.

уникáльный *adj.* unic.

ýникум, *-а m.* (lucru) unic; unicat; *быть ~ом* a nu avea pereche.

унимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уня́ть*

унимáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уня́ться.* **2.** *pas.* de la *унимáть.*

униполя́рный *adj. (fiz.)* unipolar.

унисóн, *-а m. sg. (muz. fiz.)* unison; *петь в ~* a cînta la unison ◇ *(fig.) петь (*sau *дéйствовать) в ~* a cînta *(sau* a se pune) la unison.

унитáз, *-а m.* scaunul closetului.

унитáрный *adj.* unitar, unic.

унификáция, *-и f. sg.* unificare, standardizare.

унифицúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a unifica.

унифóрма, *-ы f.* uniformă.

уничижúтельный *adj.* **1.** înjositor, umilitor. **2.** *(gram.)* peiorativ; *~ сýффикс* sufix peiorativ.

уничтожáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уничтóжить*

уничтожáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уничтóжиться.* **2.** *pas.* de la *уничтожáть.*

уничтожáющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *уничтожáть.* **2.** *adj. (fig.)* nimicitor, ucigător, distrugător; *~ огóнь* focul nimicitor, ucigător; *~ взгляд* privire ucigătoare; *~ая крúтика* critică distructivă.

уничтожéние, *-я n. sg.* **1.** *(истреблéние)* distrugere, nimicire, exterminare. **2.** desfiinţare, lichidare, abolire.

уничтóжить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. уничтожáть) acuz.* **1.** *(истребить)* a distruge, a nimici, a extermina; *~ врагóв* a nimici pe duşmani. **2.** *(ликвидировать, упразднить)* a desfiinţa, a lichida, a suprima; *~ зло в зарóдыше* a smulge răul din rădăcină. **3.** *(унизить)* a înjosi, a umili, a distruge moraliceşte. **4.** *(съесть, выпить без остатка)* a da gata.

уничтóжиться, *-ится vb. pf. (ipf. уничтожáться)* a fi desfiinţat; a dispărea.

ýния, *-и f. sg. (livr.)* uniune.

уносúть, *-ошý, -óсишь vb. ipf.* de la *унестú*

уносúться, *-ошýсь, -óсишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *унестúсь.* **2.** *pas.* de la *уносúть.*

ýнтер, *-а m. (pop.) v. ýнтер-офицéр*

ýнтер-офицéр, *-а m.* subofiţer.

ýнтер-офицéрский *adj.* de subofiţer.

ýнты, *унт pl.; sg. ýнта, -ы f.* cizme înalte îmblănite.

унциáл, *-а m.* scriere uncială.

ýнция, *-и f. (farm.)* uncie *(29,8 gr.).*

уныв|áть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. уны́ть)* a se descuraja, a-şi pierde curajul, a se mîhni; a fi deprimat; *не ~áй!* nu-ţi pierde curajul!, sus capul!

уны́ло *adv.* trist, melancolic, cu mîhnire, posomorît; *~ смотрéть* a privi cu tristeţe.

уны́лость, *-и f. sg.* tristeţe, mîhnire.

уны́л|ый *adj.* abătut, trist, posomorît, posac; *~ человéк* om abătut; *~ая пéсня* cîntec trist; *~ взгляд* privire posomorîtă.

уны́ние, *-я n. sg.* tristeţe, deprimare; decepţie, melancolie; *впасть в ~* a fi tare abătut, deprimat.

уня́ть, *уймý, уймёшь vb. pf. (ipf. унимáть) acuz.* **1.** *(успокоить)* a potoli, a astîmpăra, a domoli, a linişti. **2.** a opri, a curma; *~ кровотечéние* a opri hemoragia. **3.** *(сдержать)* a potoli, a tempera, a calma; *~ чей-л. гнев* a potoli mînia cuiva; *~ свои стрáсти* a-şi înfrîna pasiunile.

уня́ться, *уймýсь, уймёшься vb. pf. (ipf. унимáться)* **1.** a se potoli, a se

astîmpăra, a se domoli, a se linişti. 2. a înceta, a se opri; *боль унялáсь* durerea a încetat.

упáвший 1. *part. trec. act.* de la *упáсть.* 2. *adj.* scăzut, slăbit, stins; ~ *гóлос* glas scăzut, voce stinsă.

упáд, *-а (-у) m. (în expr.) до ~у* pînă la istovire, pînă la epuizare.

упáд|ок, *-дка m. sg.* decădere, decadenţă, declin; depresiune; ~ *сил* slăbiciune fizică; ~ *дýха* descurajare; *состоя́ние ~ка* stare de depresiune.

упáдочнический *adj.* decadent, în decadenţă.

упáдочничество, *-а n. sg.* decadenţă, decadentism.

упáдочн|ый *adj.* decadent; de descurajare, de deprimare; *~ое настроéние* stare de descurajare, stare de decădere.

упаковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. acuz. (ipf. паковáть* şi *упакóвывать).* a împacheta, a ambala.

упаковá|ться, *-кýюсь, -кýешься vb. pf. (ipf. упакóвываться)* 1. *(сложить свои вещи)* a-şi face bagajele. 2. *(уместиться)* a intra, a încăpea.

упакóвка, *-и f. sg.* 1. *(действие)* împachetare, ambalare. 2. *(материал)* ambalaj.

упакóвочная, *-ой f.* secţie de ambalaj.

упакóвочный *adj.* de împachetat, de ambalat, de ambalaj.

упакóвщик, *-а m.* muncitor la împachetat.

упакóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *упаковáть*

упакóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *упаковáться.* 2. *pas.* de la *упакóвывать.*

упáри|ться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (pop.)* 1. a asuda; a-l trece sudorile *(de oboseală).* 2. *(о пище)* a fierbe înăbuşit.

упá|сть, *упадý, упадёшь vb. pf. (ipf. пáдать)* 1. a cădea; ~ *на колéни* a cădea în genunchi; ~ *зáмертво* a cădea mort; ~ *нáвзничь* a cădea pe spate; ~ *ничкóм* a cădea cu faţa în jos; ~ *в óбморок* a leşina. 2. a cădea, a coborî; *барóметр ~л* barometrul a coborît; *цéны ~ли* preţurile au scăzut ◇ *у меня́ сéрдце ~ло* mi s-a făcut inima cît un purice; ~ *дýхом* a se descuraja, a se demoraliza; *бýдто ~л с нéба!* parcă a căzut din cer!; ~ *с нéба на зéмлю* a pica din cer; *я́блоку нéгде* ~ înghesuială mare; *слóвно/тóчно пеленá с глаз ~ла* parcă i-a căzut un văl de pe ochi; *(у кóго-л.) горá с плеч ~ла* i-a căzut un munte de pe umeri; *(prov.) что с вóзу ~ло, то пропáло* ce i-a scăpat din mînă e bun pierdut; ce intră în gura lupului, nu se mai poate scoate; mortul de la groapă nu se mai întoarce.

упекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *упéчь* [1,2]

уперéть, *упрý, упрёшь vb. pf. (ipf. упирáть) acuz.* 1. a propti, a sprijini, a fixa; ~ *бревнó в стéну* a propti grinda de perete ◇ ~ *рýки в бокá* a-şi pune mîinile în şolduri. 2. *(pop.)* a şterpeli, a fura.

уперéться, *упрýсь, упрёшься vb. pf. (ipf. упирáться)* 1. *instr.* cu *в* + *acuz.* a se propti, a se sprijini. 2. *в* + *acuz. (pop.)* a se încăpăţîna.

упéчь [1], *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. упекáть) acuz.* a coace bine.

упéчь [2], *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. упекáть) acuz. (pop.)* a trimite, a deporta, a băga; ~ *в тюрьмý* a băga la închisoare.

упивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *упи́ться*

упирá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* 1. *pf.* de la *уперéть.* 2. *на* + *acuz. (подчёркивать)* a stărui, a insista, a sublinia, a accentua.

упирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *уперéться.* 2. a întîmpina greutăţi, a se lovi de ◇ *(pop.)* ~ *рукáми и ногáми* a se opune din răsputeri.

уписáть [1], *-ишý, -и́шешь vb. pf. (ipf. упи́сывать) acuz.* a înghesui, a îngrămădi (scriind); ~ *всё заявлéние на однóй страни́це* a scrie întreaga cerere pe o singură pagină.

уписáть [2], *-ишý, -и́шешь vb. pf. (ipf. упи́сывать) acuz. (pop.)* a mînca lacom, a înfuleca, a hăpăi.

уписáться, *-и́шется vb. pf. (ipf. упи́сываться)* a încăpea, a intra *(despre ceva scris).*

упи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уписáть* [1,2]

упи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *уписáться.* 2. *pas.* de la *упи́сывать.*

упи́танност|ь, *-и f. sg.* stare de îngrăşare, de întreţinere; *мя́со вы́сшей ~и* carne de vită grasă.

упи́танный *adj.* gras, bine hrănit; ~ *ребёнок* copil dolofan.

упи́ться, *упью́сь, упьёшься vb. pf. (ipf. упивáться) instr.* 1. *(напиться)* a se îmbăta; ~ *винóм* a se îmbăta cu vin. 2. *(насладиться)* a se îmbăta, a se delecta, a se desfăta.

уплáт|а, *-ы f. sg.* plată, achitare; ~ *дóлга* plata datoriei; ~ *налóгов* achitarea impozitelor; ~ *в рассрóчку* plată în rate; ~ *нали́чными* plată în numerar; *подлежáщий ~е* de plată, plătibil; *произвести́ ~у* a face plata, a plăti.

уплати́ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. плати́ть* şi *уплáчивать) acuz.* a plăti, a achita; ~ *долг* a achita datoria; ~ *взнóсы* a vărsa cotizaţia; ~ *по счёту* a achita o factură; ~ *по вéкселю* a achita o cambie; ~ *по частя́м* a plăti în rate; ~ *до срóка* a achita înainte de termen.

уплáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уплати́ть*

уплáчиваться, *-ается vb. ipf. pas.* de la *уплáчивать*

уплести́, *-етý, -етёшь vb. pf.* de la *уплетáть*

уплетáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. уплести́) acuz.* a îmbuca, a înfuleca; ~ *за óбе щеки́* a înfuleca; a mînca cu mare poftă.

уплотнéние, *-я n.* 1. condensare, îndesare; comprimare; restrîngere; ~ *рабóчего дня* folosirea mai raţională a zilei de muncă; ~ *жилплóщади* reducerea, restrîngerea spaţiului locativ. 2. *(tehn.)* compactare; etanşare; ~ *грýнта* compactarea solului. 3. *(med.)* infiltraţie; umflătură, tumoare. 4. solidificare, întărire.

уплотнённ|ый 1. *p.t.p.* de la *уплотни́ть.* 2. *adj.* condensat, îndesat; concentrat; *~ые срóки* termene foarte scurte.

уплотни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. уплотня́ть) acuz.* 1. a îndesi, a strînge, a comprima, a tasa; ~ *слой гли́ны* a tasa stratul de argilă. 2. *(заселить плотнее)* a reduce, a restrînge spaţiul locativ; ~ *кварти́ру* a mări numărul locatarilor dintr-un apartament. 3. *(fig.)* a completa; *(despre termene)* a scurta; ~ *срóки* a scurta termenele.

уплотни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. уплотня́ться)* 1. a se întări, a se îndesa. 2. a se restrînge, a se înghesui *(într-un spaţiu locativ).* 3. *(fig.) (despre ziua de muncă)* a fi folosită mai raţional.

уплотня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уплотни́ть*

уплотня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *уплотни́ться.* 2. *pas.* de la *уплотня́ть.*

уплывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уплы́ть*

уплы́|ть, *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. уплывáть)* 1. a porni, a pleca, a se îndepărta *(plutind, înotînd, navigînd).* 2. *(fig.) (миновать)* a trece, a se scurge, a dispărea; *гóды ~ли* anii s-au scurs; *дéньги ~ли* banii s-au dus/s-au cheltuit.

уповáние, *-я n. (înv.)* speranţă, nădejde.

уповáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (înv.)* a nădăjdui, a spera, a trage nădejde.

уподóбить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. уподобля́ть) dat.* cu *acuz.* a asemăna, a asemui, a compara.

уподóбиться, *-блюсь, -бишься vb. pf. (ipf. уподобля́ться) dat.* a se asemui, a se asemăna.

уподоблéние, *-я n. sg.* 1. asemuire, asemănare. 2. *(lingv.)* asimilaţie; asimilare.

уподобля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уподóбить*

уподобля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *уподóбиться.* 2. *pas.* de la *уподобля́ть.*

упоéни|е, *-я n. sg.* încîntare, entuziasm, extaz; *смотрéть с ~ем* a privi extaziat; *быть в ~и* a fi încîntat.

упоённый *adj.* încîntat, îmbătat, extaziat; ~ *успéхом* îmbătat de succes.

упои́тельно *adv.* (în mod) încîntător, fermecător, delicios.

упои́тельный *adj.* încîntător, fermecător, îmbătător.

упокóй, *-я m. (în expr.) за* ~ pentru odihna sufletului (cuiva).

уползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уползтú*

уползтú, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. уползáть)* a se îndepărta/a pleca tîrîș, a se tîrî.

уполномóченный 1. *p.t.p.* de la *уполномóчить.* **2. ~ый,** *-ого m.* (om) împuternicit, mandatar, delegat.

уполномóчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уполномóчить*

уполномóчи|е, *-я n. sg. (în expr.) по ~ю* din împuternicirea, prin delegaţie, prin procură.

уполномóчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. уполномóчивать) acuz.* a împuternici, a delega, a da mandat/procură; a autoriza.

уполóвник, *-а m. (reg.)* lingură mare, linguroi, polonic.

упоминáние, *-я n.* **1.** *sg.* pomenire, menţionare, amintire. **2.** menţiune, referire.

упоминáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *упомянýть*

упоминáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. pas.* a fi menţionat, a fi pomenit, a fi citat.

упóмнить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a-şi aminti, a ţine minte, a reţine în memorie; *всегó не ~шь* nu le poţi ţine minte pe toate.

упомя́нутый 1. *p.t.p.* de la *упомянýть.* **2.** menţionat, citat, amintit; *~ вы́ше* sus-menţionat, citat mai sus.

упомянýть, *-янý, -я́нешь vb. pf. (ipf. упоминáть) acuz.* sau *prepl.* a pomeni, a cita, a aminti, a menţiona; *~ вскользь* a aminti în treacăt.

упóр, *-а m.* **1.** *sg.* sprijin; *тóчка ~а* punct de sprijin. **2.** reazem, suport; *~ для ног* reazem pentru picioare; *стреля́ть с ~а* a trage cu arma rezemată; *~ пружи́ны* suportul arcului ◇ *стреля́ть/вы́стрелять в ~* a trage drept în faţă, a trage de aproape; *смотрéть в ~* a privi ţintă; *(fig.) сказáть в ~* a spune direct/fără ocol, a spune pe şleau; *дéлать ~ на когó-л., что-л., sau на кóм-л., чём-л.)* a pune accent (pe ceva), a insista asupra..., a-şi îndrepta atenţia (asupra cuiva), a se preocupa (de cineva); *столкнýться в ~* a se izbi de ...

упóристый *adj. (pop.)* îndîrjit; perseverent; încăpăţînat.

упóрно *adv.* cu îndărătnicie, cu încăpăţînare, cu îndîrjire.

упóрн|ый[1] *adj.* **1.** *(настойчивый)* perseverent, îndîrjit, tenace, stăruitor; îndărătnic, încăpăţînat; *~ое сопротивлéние* rezistenţă îndîrjită / înverşunată; *~ая борьбá* lupta perseverentă; *~ые бои́* lupte crîncene; *~ое молчáние* tăcere încăpăţînată. **2.** *(постоянный)* persistent, perseverent.

упóрный[2] *adj.* de reazem, de sprijin.

упóрство, *-а n. sg.* perseverenţă, îndîrjire, tenacitate, stăruinţă, îndărătnicie, încăpăţînare.

упóрств|овать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a stărui, a persevera, a persista; a se încăpăţîna.

упорхнý|ть, *-нý, -нёшь vb. pf.* **1.** a zbura; a-şi lua zborul; *воробéй ~л* vrabia a zburat. **2.** *(fig.)* a o zbughi.

упоря́дочение, *-я n. sg.* punere în ordine, orînduire, reglementare, sistematizare.

упоря́дочивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *упоря́дочить*

упоря́дочиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *упоря́дочиться.* **2.** *pas.* de la *упоря́дочивать.*

упоря́дочить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. упоря́дочивать) acuz.* a pune, a introduce ordine (în ceva), a pune în ordine, a orîndui, a reglementa.

упоря́дочи|ться, *-ится vb. pf. (ipf. упоря́дочиваться)* a se reglementa, a se normaliza.

употреби́тельность, *-и f. sg.* (gradul de) întrebuinţare/folosinţă.

употреби́тельный *adj.* întrebuinţat, uzitat, uzual, obişnuit.

употреби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. употребля́ть) acuz.* a întrebuinţa, a folosi, a face uz de; *~ выражéние* a folosi o expresie; *~ наси́лие* a face uz de violenţă; *~ во злó* a folosi în rău; *~ во зло довéрие* a abuza de încredere; *~ все уси́лия* a depune toate forţele.

употреблéни|е, *-я n. sg.* întrebuinţare, folosire, utilizare, uz; *вы́йти из ~я* a ieşi din uz, a nu mai avea întrebuinţare; *вы́шедший из ~я* ieşit din uz; *изъя́ть из ~я* a scoate din uz, din circulaţie; *спóсоб ~я* modul de întrebuinţare; *для внýтреннего ~я* pentru uz intern.

употребля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *употреби́ть*

употребля́ться, *-я́ется vb. ipf.* a fi folosit, întrebuinţat; *ширóко ~* a avea o largă întrebuinţare.

упрáв|а, *-ы f.* **1.** *sg.* dreptate; *искáть ~ы* a căuta dreptate; *на негó нет ~ы* nu-i poţi veni de hac; *найти́ ~у на когó-л.* a găsi ac de cojocul cuiva. **2.** *(ist.)* consiliu; administraţie locală; *городскáя ~* primărie, municipalitate.

управдéл, *-а m.* = *управля́ющий делáми* şeful serviciului administrativ; şeful cancelariei.

управдóм, *-а m.* = *управля́ющий дóмом* administrator *(de imobil).*

управи́тель, *-я m. (înv.)* vechil, vătaf; epistaf.

упрáвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. управля́ться) с+instr.* **1.** *(одолеть)* a face faţă, a o scoate la capăt; a pridídi; *~ с хозя́йством* a face faţă treburilor gospodăriei. **2.** a învinge, a veni de hac; *~ с врагáми* a învinge duşmanii.

управлéни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* conducere, pilotare; *~ самолётом* pilotarea avionului. **2.** *sg.* conducere, administrare; dirijare; guvernare; *~ госудáрством* conducere a statului; *операти́вное ~* conducere operativă. **3.** *sg.* administraţie; *óрганы госудáрственного ~я* organele administraţiei de stat; *мéстное ~* administraţie locală. **4.** *sg. (tehn.)* comandă; *дистанциóнное ~* telecomandă; *кнóпочное ~* comandă prin butoane; *рычáг ~я* pîrghie de comandă; *автомати́ческое ~* comandă automată; *и́мпульсное ~* comandă prin impulsuri; *ручнóе ~* comandă/acţionare manuală; *~ пýском* comanda lansării. **5.** direcţie, administraţie; *глáвное ~* direcţie generală; *гóрное ~* administraţie minieră; *~ делáми* direcţie administrativă. **6.** *sg. (gram.)* regim; recţiune; *глагóльное ~* recţiune verbală. **7.** *sg. (muz.)* dirijare, conducere; *оркéстр под ~ем ...* orchestra sub conducerea ... ◇ *потеря́ть ~* a-şi pierde controlul.

управлéнческ|ий *adj.* de conducere, de administraţie; administrativ; *~ аппарáт* aparat de conducere; *~ие расхóды* cheltuieli de administraţie; cheltuieli de regie.

управля́емость, *-и f. sg. (tehn.)* maniabilitate, manevrabilitate, capacitatea de a fi manevrat.

управля́емый 1. *part. prez. pas.* de la *управля́ть.* **2.** *adj.* care poate fi condus/mînuit.

управля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. instr.* **1.** a conduce; a cîrmui, a pilota; *~ сýдном* a conduce o navă, a naviga; *~ маши́ной* a conduce o maşină. **2.** a conduce, a administra, a dirija; *~ странóй* a guverna ţara, a conduce statul; *~ произвóдством* a dirija producţia. **3.** *(muz.)* a conduce, a dirija; *~ оркéстром* a conduce orchestra. **4.** *(gram.)* a se construi cu ..., a cere.

управля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *упрáвиться.* **2.** *pas.* de la *управля́ть.*

управля́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *управля́ть.* **2.** *adj. (gram.)* regent; *~ глагóл* verb regent; *~ее предложéние* propoziţie regentă. **3. ~ий,** *-его m.* administrator, gestionar, intendent, director administrativ; *~ дóмом* administrator (de imobil); *~ хозя́йством* intendent.

упражнéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* exercitare, antrenare, deprindere; *~ рукú* exersare a mîinii. **2.** exerciţiu; *гимнасти́ческие ~я* exerciţii de gimnastică; *~я по матемáтике* exerciţii la matematică; *сбóрник ~й* culegere de exerciţii.

упражня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a deprinde, a antrena, a întări (prin exerciţii); *~ свою́ пáмять* a face exerciţii de memorie.

упражня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a face exerciţii, a se antrena, a exersa; *~ на роя́ле* a exersa la pian; *~ в рýсском языкé* a face exerciţii la limba rusă; *~ на трапéции* a se antrena la trapez.

упразднéние, *-я n. sg.* suprimare, desfiinţare, abrogare, abolire, anulare; *~ закóна* abrogarea unei legi; *(adm.) ~ постá* suprimarea unui post.

упразднённый 1. *p.t.p.* de la *упраздни́ть.* **2.** *adj.* desfiinţat, abrogat, dispărut; *~ обы́чай* obicei dispărut.

упразднить, -ню, -нишь vb. pf. acuz. a suprima, a desființa; a abroga, a aboli, a anula.

упразднять, -яю, -яешь vb. ipf. de la упразднить

упраздняться, -яется vb. ipf. pas. (pf. упраздниться) a fi suprimat, a fi desființat, a fi abrogat, a fi anulat.

упрашивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la упросить

упреждение, -я n. (mat.) previziune, extrapolare.

упрёк, -а m. reproș, imputare, dojană, mustrare; осыпать ~ами a copleși cu reproșuri; тяжкий ~ imputare gravă; дружеский ~ reproş prietenesc; ~ совести mustrare de conștiință; взаимные ~и imputări reciproce ◇ бросить ~ кому-л. a reproșa, a imputa; ставить в ~ кому-л. a acuza pe cineva; не в ~ кому-л. будь сказано fără a-i reproșa cuiva ceva; рыцарь без страха и ~а cavaler fără teamă și prihană.

упрекать, -аю, -аешь vb. ipf. de la упрекнуть

упрекнуть, -ну, -нёшь vb. pf. (ipf. упрекать) acuz. a reproşa, a imputa, a dojeni, a mustra.

упросить, -ошу, -осишь vb. pf. (ipf. упрашивать) acuz. cu inf. a convinge, a îndupleca.

упроститель, -я m. 1. vulgarizator. 2. (tehn.) simplificator.

упростить, -ощу, -остишь vb. pf. (ipf. упрощать) acuz. 1. a simplifica. 2. a vulgariza.

упроститься, -ится vb. pf. pas. (ipf. упрощаться) a se simplifica, a deveni mai simplu.

упрочение, -я n. sg. întărire, consolidare, stabilizare; ~ мира întărirea păcii.

упрочивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la упрочить

упрочиваться, -ваюсь, -аешься vb. ipf. 1. ipf. de la упрочиться. 2. pas. de la упрочивать.

упрочи|ть, -чу, -чишь vb. pf. (ipf. упрочивать) acuz. a întări, a consolida; a stabiliza; ~ своё положение a-și consolida situația; ~ мир a consolida pacea.

упрочи|ться, -чусь, -чишься vb. pf. (ipf. упрочиваться) 1. a-și consolida poziția/situația; ~ в новых позициях a-și întări noile poziții. 2. (прочно утвердиться) a se consolida, a deveni mai trainic. 3. за + instr. (fig.) a se statornici, a se stabili.

упрочнить, -ню, -нишь vb. pf. (ipf. упрочнять) acuz. a face mai tare, mai solid, mai rezistent.

упрочнять, -яю, -яешь vb. ipf. de la упрочнить

упрощать, -аю, -аешь vb. ipf. de la упростить

упрощаться, -ается vb. ipf. de la упроститься

упрощенец, -нца m. simplist.

упрощение, -я n. simplificare.

упрощённость, -и f. simplitate.

упрощённ|ый 1. p.t.p. de la упростить. 2. adj. simplificat.

упрощенческий adj. simplist.

упрощенчество, -а n. sg. simplism.

упругий adj. elastic.

упругость, -и f. sg elasticitate.

упряжк|а, -и f. 1. atelaj; шестерик в ~е atelaj cu șase cai. 2. sg. (упряжь) ham, harnaşament; богатая ~ harnașament bogat ◇ быть/ходить в ~е sau годиться в ~у a fi bun de ham.

упряжн|ой adj. de ham, de trăsură; de tracțiune; ~ая лошадь cal de ham, telegar.

упряжь [1], -и f. sg. hamuri, harnașament.

упряжь [2], -и f. (ferov.) aparat/dispozitiv de cuplare/legare.

упрямец, -мца m. (om) încăpățînat, îndărătnic; capsoman.

упрямиться, -млюсь, -мишься vb. ipf. a se încăpățîna, a se îndărătnici.

упрямо adv. cu încăpățînare, cu îndărătnicie; ~ стоять на своём a o ține una și bună.

упрямство, -а n. sg. încăpățînare, îndărătnicie; ослиное ~ încăpățînare de catîr.

упрямствовать, -ствую, -ствуешь vb. ipf. в + prepl. și fără compl. a se încăpățîna, a fi încăpățînat.

упрям|ый adj. 1. încăpățînat, îndărătnic, refractar; (fam.) ~, как осёл încăpățînat ca un măgar. 2. (упорный) perseverent. 3. (о чертах лица) sever, dur.

упрятать, -ячу, -ячешь vb. pf. (ipf. упрятывать) acuz. 1. a ascunde cu

grijă, a pune bine, a dosi, a tăinui; ~ вещи a ascunde lucrurile. 2. (fig. pop.) a închide, a băga; a trimite (departe), surghiuni; ~ в тюрьму a băga la închisoare; ~ кого-л. в глухое место a surghiuni pe cineva într-un fund de țară.

упрятаться, -ячусь, -ячешься vb. pf. (ipf. упрятываться) a se ascunde, a se piti.

упрятывать, -аю, -аешь vb. ipf. de la упрятать

упускать, -аю, -аешь vb. ipf. de la упустить

упускаться, -ается vb. ipf. pas. a fi neglijat, a fi omis, a fi scăpat (din vedere).

упустить, -ущу, -устишь vb. pf. (ipf. упускать) acuz. 1. a scăpa, a lăsa să scape; a da drumul; ~ лошадей a lăsa să scape caii. 2. (fig.) a pierde, a neglija; a nu folosi, a lăsa să-i scape; ~ удобный случай a pierde o ocazie prielnică; ~ возможность a pierde prilejul, a nu folosi o posibilitate ◇ ~ из виду a scăpa din vedere, a nu lua în seamă.

упущение, -я n. 1. (недостаток) neglijență, scăpare din vedere, lipsă, deficiență; ~ по службе neglijență în serviciu. 2. (пропуск) omisiune, omitere.

упырь, -я m. (folc.) vampir, strigoi.

ура 1. interj. ura! 2. s. indecl. urale; громовое ~ urale puternice / răsunătoare ◇ на ~ a) (mil.) strigînd ura (la atac); b) (fig. iron.) la noroc, pe nepregătite.

уразнение, -я n. 1. (действие) nivelare, egalizare; ~ в правах egalizare în drepturi. 2. (mat.) ecuație; ~ с двумя неизвестными ecuație cu două necunoscute; ~ первой степени ecuație de gradul întîi; квадратное ~ ecuație de gradul al doilea; расчётное ~ formulă de calcul.

уравнивание [1], -я n. nivelare, egalare, uniformizare; ~ давления egalizarea presiunii.

уравнивание [2], -я n. nivelare, netezire.

уравнивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la уравнять și уровнить

уравниваться, -аюсь, -аешься vb. ipf. 1. ipf. de la уравняться și уровняться. 2. pas. de la уравнивать.

уравниловка, -и f. sg. (peior.) egalitarism, egalizare; nivelare; ~ в оплате труда nivelare a salariilor (fără a ține seama de cantitatea și calitatea muncii prestate).

уравнитель, -я m. (tehn.) compensator, egalizator.

уравнительн|ый adj. 1. (tehn.) nivelator. 2. (ec.) egalitar, nivelator, compensator; ~ые пошлины taxe vamale compensatoare.

уравновесить, -ешу, -есишь vb. pf. (ipf. уравновешивать) acuz. 1. a echilibra, a cumpăni. 2. (fig.) a echilibra, a pune în echilibru; ~ силы a echilibra forțele.

уравновешенность, -и f. sg. echilibru, cumpănă; ~ характера fire echilibrată.

уравновешенный 1. p.t.p. de la уравновесить. 2. adj. echilibrat, ponderat, cumpănit.

уравновешивание, -я n. sg. echilibrare, cumpănire.

уравновешивать, -аю, -аешь vb. ipf. de la уравновесить

уравнять, -яю, -яешь vb. pf. (ipf. уравнивать) acuz. a egala, a face egal, a egaliza.

уравняться, -яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. уравниваться) a se egala, a deveni egal.

ураган, -а m. uragan, vijelie, furtună; ~ на море uragan pe mare; (fig.) промчаться ~ом a trece ca o vijelie; (fig.) ~ страстей furtuna patimilor.

ураганный adj. de uragan, vijelios; (fig. mil.) ~ огонь tir în rafală.

уразумевать, -аю, -аешь vb. ipf. de la уразуметь

уразуметь, -ею, -еешь vb. pf. (ipf. уразумевать) acuz. a înțelege, a pricepe, a sesiza, a se dumiri; ~ смысл вещей a înțelege sensul lucrurilor.

уран [1], -а m. (chim.) uraniu; обеднённый ~ uraniu sărăcit; обогащённый ~ uraniu îmbogățit.

уран [2], -а m. (astr.) Uranus.

уранит, -а m. (mineral.) uranit.

уранов|ый adj. (chim.) de uraniu; ~ая руда minereu de uraniu.

урбанизация, -и f. sg. urbanizare.

урбанизм, -а m. sg. urbanism; edilitate.

урбанист, *-а m.* urbanist.

урвáть, *-вý, -вёшь vb. pf. (ipf. урывáть) acuz. (pop.)* **1.** a rupe, a smulge. **2.** *(fig.)* a găsi; ~ *свобóдную минýту* a găsi o clipă liberă.

урвá|ться, *-вýсь, -вёшься vb. pf. (ipf. урывáться) (pop.)* a scăpa, a pleca *(pentru un timp scurt)*; *éле ~лся úз дому* abia am putut scăpa de acasă.

урдý *m. indecl.* limba urdu.

урегулúрование, *-я n. sg.* **1.** reglementare, rezolvare, soluționare, aplanare; ~ *конфлúкта* aplanarea conflictului. **2.** *(tehn.)* reglare; reglaj, ajustare; ~ *мотóра* reglarea motorului.

урегулúровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. регулúровать) acuz.* a reglementa, a rezolva, a aplana.

урегулúроваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* a se aranja, a se reglementa, a se aplana.

урéз, *-а m.* margine, tăietură; ~ *воды́* marginea apei.

урéзать, *-éжу, -éжешь vb.* pf. *(ipf. урéзывать* și *урезáть) acuz.* **1.** a tăia, a reteza, a scurta. **2.** *(fig.)* a reduce, a micșora, a ciunti; ~ *расхóды* a reduce cheltuielile; ~ *себя́ в чём-л.* a se restrînge.

урезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *урéзать*

урéзка, *-и f.* **1.** scurtare, tăiere. **2.** *(fig.)* micșorare, reducere; ~ *жáлованья* reducerea salariului.

урезóнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *урезóнить*

урезóнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. урезóнивать) acuz.* a convinge, a face să înțeleagă, a-i băga mințile în cap.

урéзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *урéзать*

уремúческий *adj. (med.)* de uremie, uremic.

уремúя, *-и f. sg. (med.)* uremie.

урéтра, *-ы f. (anat.)* uretră.

уретрúт, *-а m. (med.)* uretrită.

уретроскóп, *-а m. (med.)* uretroscop.

урúна, *-ы f. sg. (fiziol.)* urină.

ýрна, *-ы f.* **1.** urnă; *избирáтельная* ~ urnă electorală. **2.** urnă, vas; *погребáльная* ~ urnă funerară. **3.** cutie, coș (de *hîrtii pe stradă)*.

уробилúн, *-а m. sg. (fiziol.)* urobilină.

ýров|ень[1], *-вня m.* **1.** nivel; ~ *воды́* nivelul/oglinda/suprafața apei; ~ *излучéния* nivel de iradiere; *над ~нем мóря* deasupra nivelului mării; *(lingv.) ~ни языкá* nivelurile limbii. **2.** *(fig.)* nivel, stadiu, grad *(de pregătire, de dezvoltare)*; *культýрный* ~ nivel cultural; *идéйный* ~ nivel ideologic; *жúзненный* ~ nivel de trai, standard de viață; *повышéние жúзненного ~ня* ridicarea nivelului de viață; *на ~не совремéнных наýчных трéбований* la nivelul cerințelor științei moderne; *на высóком ~не* la nivel înalt ◇ *подня́ться над ~нем* a se ridica deasupra nivelului obișnuit; *в ~ (с чем-л.)* a) la același nivel cu ... ; b) *(fig.)* în concordanță cu ... ; în pas cu ... ; *жить в ~ с вéком* a trăi în pas cu vremea.

ýровень[2], *-вня m. (tehn.)* nivelă; poloboc.

уровнемéр, *-а m.* nivelmetru; aparat pentru măsurarea nivelului, cumpănă.

уровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. урáвнивать) acuz.* a nivela, a potrivi, a netezi (un teren); ~ *зéмлю* a nivela pămîntul.

урóд, *-а m.* monstru, pocitanie, slutenie, ființă urîtă; *(fig.) нрáвственный* ~ brută ◇ *(prov.) в семьé не без ~а* nu există pădure fără uscături; ~ *~ом* urît de mama focului.

урóдина, *-ы m.* și *f. (injur.)* slutenie, pocitanie, monstru.

уродúть, *-ожý, -одúшь vb. pf. acuz.* **1.** *(дать урожáй)* a rodi, a da roade, a produce. **2.** *(породúть)* a da naștere, a naște, a face.

уродú|ться, *-ожýсь, -одúшься vb. pf.* **1.** a face roade, a rodi. **2.** *в + acuz.* a semăna cu cineva; *~лся в отцá* seamănă cu tatăl său.

урóдливость, *-и f. sg.* urîciune, diformitate, monstruozitate, slutenie.

урóдлив/ый *adj.* **1.** diform; ~ *пáлец* deget diform. **2.** slut, urît, pocit; *~ая внéшность* chip pocit. **3.** *(fig.)* anormal, denaturat; *~ое воспитáние* educație nesănătoasă / greșită.

урóдовать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. изурóдовать) acuz.* **1.** a urîți, a poci; ~ *себя́* a se urîți, a se poci. **2.** a desfigura, a schilodi, a mutila. **3.** *(fig.)* a denatura, a deforma, a schimonosi; ~ *чужýю мысль* a denatura o idee a cuiva.

урóдоваться, *-дуюсь, -дуешься vb. ipf.* **1.** *(pf. изурóдоваться)* a se automutila, a se schilodi. **2.** a se urîți, a se sluți, a se poci.

урóдство, *-а n. v. урóдливость*

урожáй, *-я m.* **1.** recoltă; *высóкий* ~ recoltă mare; ~ *с гектáра* recoltă la hectar; *собрáть* ~ a strînge recolta. **2.** *(изобúлие)* recoltă bogată, belșug, abundență.

урожáйность, *-и f. sg.* producție/recoltă la hectar; *подня́ть* ~ a spori recolta/producția la hectar.

урожáйный *adj.* roditor, fertil, mănos; ~ *год* an roditor, an cu recoltă bogată.

урождённая, *-ой adj. (înv.)* după numele de fată, născută ...

урожéнец, *-нца m.* originar din ..., născut la ..., de fel din ...

урóк, *-а m.* **1.** lecție, curs, oră de predare; ~ *рýсского языкá* lecție/oră de limba rusă; *посещáть ~и* a frecventa cursurile. **2.** lecție, temă *(pentru acasă)*; *сдéлать ~и* a-și pregăti temele. **3.** sarcină; *вы́полнить* ~ a-și îndeplini sarcina. **4.** *(fig.)* lecție, învățătură, pildă; *э́то послýжит для когó-л. ~ом* a-i servi cuiva de învățătură; *онú получúли хорóший* ~ au căpătat o lecție bună, s-au învățat minte; *сурóвый ~ истóрии* o lecție severă a istoriei ◇ *брать ~и (чегó-л. у когó-л.)* a lua lecții (de ... la cineva); *брать ~и мýзыки* a lua lecții de muzică; *давáть ~и* a da lecții.

урóлог, *-а m. (med.)* urolog.

урологúческий *adj. (med.)* de urologie, urologic.

уролóгия, *-и f. sg. (med.)* urologie.

урóн, *-а m. sg.* pierdere, prejudiciu, pagubă; *нанестú* ~ a pricinui/a provoca pierderi.

уронúть, *-оню́, -óнишь vb. pf.* de la *роня́ть, (1, 2, 4)*; ~ *своё достóинство* a-și pierde demnitatea, a se înjosi.

уротропúн, *-а m. sg. (farm.)* urotropină.

урóчище, *-а n.* **1.** hotar natural. **2.** petec de pămînt *(deosebit de natura înconjurătoare; pădure, cîmpie, mlaștină etc.)*

урóчн|ый *adj.* **1.** fixat, hotărît; *в ~ час* la ora fixată; la ora obișnuită. **2.** stabilit, convenit, stipulat; *рабóтать в ~ое врéмя* a munci în orele de program; *~ая рабóта* muncă obișnuită, convenită.

урчáние, *-я n. sg.* gîlgîit; ghiorăit; mîrîit; ~ *воды́* murmurul apei, gîlgîitul apei; ~ *пса* mîrîitul cîinelui; ~ *в желýдке* ghiorăitul mațelor.

урчáть, *-чý, -чúшь vb. ipf.* a gîlgîi; a ghiorăi; a mîrîi.

урывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *урвáть*

уры́вками *adv.* cîteodată, din cînd în cînd, în treacăt; în răstimpuri; *вúдеться* ~ a se vedea din cînd în cînd, a se vedea printre picături.

урю́к, *-а m. sg.* caise, zarzăre uscate întregi.

уря́дник, *-а m. (în Rusia țaristă) uriadnic (subofițer de cazaci, funcționar inferior în poliția rurală)*.

уря́дничий *adj.* de uriadnic.

ус, *-а sg.* de la *усы́*

усáдебный *adj.* de fermă, de conac, de gospodărie; ~ *учáсток* lot de lîngă casă.

усадúть[1], *-ажý, -áдишь vb. pf. (ipf. усáживать) acuz.* **1.** a așeza, a plasa; ~ *за стол* a așeza la masă, a face să ia loc. **2.** *за + acuz.* sau cu *inf.* a pune la treabă; ~ *за рабóту* a așeza (pe cineva) la lucru; a-l pune la treabă. **3.** *(fam.) (в тюрьмý)* a întemnița.

усадúть[2], *-ажý, -áдишь vb. pf. (ipf. усáживать) acuz.* cu *instr.* a planta, a sădi; ~ *цвéтами* a sădi/a pune flori.

усáдка, *-и f. sg.* **1.** plantare, sădire; ~ *дорóги дерéвьями* plantarea drumului cu pomi. **2.** *(tehn.)* contracție; comprimare, tasare; ~ *землú* tasarea pămîntului; ~ *бетóна* comprimarea betonului.

усáдьба, *-ы f.* **1.** conac; *помéщичья* ~ conac moșieresc. **2.** gospodărie; *крестья́нская* ~ gospodărie țărănească.

усáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *усадúть*[1,2]

усáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усéсться.* **2.** *pas.* de la *усáживать.*

усáстый *adj.* mustăcios, cu mustăți mari.

усáтый *adj.* mustăcios, cu mustăți; ~ *мужчúна* bărbat mustăcios.

усач, -*á m.* **1.** om mustăcios, om cu mustăţi mari. **2.** *(iht.)* mreană. **3.** *(entom.)* croitorul lemnului.

усваивание, -*я n. sg. v. усвоение*

усваивать, -*аю, -аешь vb. ipf.* de la *усвоить*

усвоени|е, -*я n. sg.* **1.** *(овладение)* asimilare, însuşire *(a cunoştinţelor)*; *(изучение)* studiere. **2.** asimilaţie, asimilare; ~ *белков организмом* asimilarea albuminelor de către organism.

усвоить, -*óю, -óишь vb. pf. (ipf. усваивать) acuz.* **1.** a adopta, a căpăta; ~ *новый обычай* a adopta un obicei nou; ~ *себе привычку* a căpăta o deprindere. **2.** a asimila, a-şi însuşi *(cunoştinţe)*, a învăţa; ~ *урок* a învăţa bine o lecţie. **3.** a asimila; ~ *пищу* a asimila hrana.

усвояемость, -*и f. sg.* însuşirea de a fi asimilabil; putinţa de asimilare/capacitatea de asimilare; grad de însuşire.

усеивать, -*аю, -аешь vb. ipf.* de la *усеять*

усеиваться, -*ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усеяться*. **2.** *pas.* de la *усеивать*.

усекать, -*áю, -áешь vb. ipf.* de la *усечь*

усекновение, -*я n. sg. (înv.)* tăiere, retezare; ~ *главы* tăierea capului, decapitare.

усерди|е, -*я n. sg.* rîvnă, sîrguinţă, silinţă, zel; *работать с ~ем* a lucra cu rîvnă.

усердно *adv.* cu rîvnă, cu sîrguinţă, silitor, cu zel.

усердный *adj.* sîrguincios, silitor, zelos, stăruitor, asiduu, ~ *исследователь* cercetător zelos; ~ *труд* muncă asiduă.

усердствовать, -*ствую, -ствуешь vb. ipf.* a se strădui, a se sili, a fi zelos.

усесться, *усядусь, усядешься vb. pf. (ipf. усаживаться)* **1.** a se aşeza comod; a lua loc; ~ *на диван* a se aşeza comod pe canapea. **2.** *за + acuz.* sau cu *inf.* a se apuca, a începe (să facă ceva); ~ *за чтение* sau ~ *читать* a se apuca de citit.

усечение, -*я n.* **1.** *sg.* trunchiere, retezare. **2.** *(gram.)* apocopă.

усечённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *усечь*. **2.** *adj. (matem.)* trunchiat; ~ *конус* trunchi de con; ~*ая пирамида* trunchi de piramidă. **3.** *adj. (gram.)* cu apocopă.

усечь, -*еку, -ечёшь vb. pf. (ipf. усекать) acuz.* a reteza, a trunchia, a scurta, a tăia; *(mat.)* ~ *конус* a trunchia un con.

усея|ть, -*éю, -éешь vb. pf. (ipf. усеивать) acuz.* a presăra, a acoperi; *звёзды ~ли небо* stelele au acoperit cerul.

усея|ться, -*еется vb. pf. (ipf. усеиваться)* a fi presărat, a se acoperi; *небо ~лось звёздами* cerul s-a acoperit cu stele.

усидеть, -*ижу, -идишь vb. pf.* a şedea, a sta locului; a se menţine; *не ~ на лошади* a nu se ţine în şa.

усидчиво *adv.* cu sîrguinţă, stăruitor, asiduu.

усидчивость, -*и f. sg.* stăruinţă, asiduitate.

усидчивый *adj.* stăruitor, asiduu.

усики, -*ов; sg. усик, -а m.* **1.** mustăcioară. **2.** *(bot.)* cîrcel; ţeapă. **3.** *(zool.)* antene.

усиление, -*я n. sg.* întărire, intensificare, accentuare; înteţire, agravare, amplificare; ~ *ветра* înteţirea vîntului; *(mil.)* ~ *огня* înteţirea focului; ~ *противоречий* ascuţirea contradicţiilor; *(fiz.)* ~ *звука* amplificare a sunetului; ~ *высокой частоты* amplificare de înaltă frecvenţă.

усиленно *adv.* în mod intens, cu intensitate, în mod stăruitor.

усиленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *усилить*. **2.** *adj.* întărit; sporit; amplificat; ~*ые звуки* sunete amplificate; ~*ое питание* supraalimentare; ~*ая борьба* luptă înverşunată; ~*ая просьба* rugăminte stăruitoare; ~*ые занятия* studii asidue.

усиливать, -*аю, -аешь vb. ipf.* de la *усилить*

усиливаться, -*аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *усилиться*.

усили|е, -*я n.* **1.** sforţare, efort, strădanie, încordare; *героические ~я* sforţări eroice; *общими ~ями* prin eforturi comune; *приложить все ~я* a depune toate eforturile. **2.** *(mec.)* efort; forţă, solicitare; *тормозное* ~ forţă de frînare; *тяговое* ~ forţă de tracţiune.

усилитель, -*я m.* **1.** *(rad.)* amplificator; ~ *переменного тока* amplificator de curent alternativ; *телефонный* ~ receptor telefonic; *транзисторный* ~ amplificator tranzistorizat/cu tranzistoare. **2.** *(foto)* întăritor.

усилительный *adj.* **1.** de întărire, de intensificare. **2.** *(tehn.)* amplificator, de amplificare.

усилить, -*лю, -лишь vb. pf. (ipf. усиливать) acuz.* a întări; a amplifica, a intensifica, a înteţi; a mări; ~ *борьбу за мир* a intensifica lupta pentru pace; ~ *бдительность* a mări vigilenţa; ~ *внимание* a spori atenţia; ~ *звук* a amplifica sunetul.

усил|иться, -*люсь, -лишься vb. pf. (ipf. усиливаться)* a se întări, a se intensifica, a se accentua; a se înteţi, a se agrava; a se mări, a spori; *ветер ~ился* vîntul s-a înteţit.

ускака|ть, *ускачу, ускачешь vb. pf. (ipf. ускакивать)* a porni în galop, a fugi, a o lua la goană; ◇ *далеко не ускачешь на чём-л.* sau *с чем-л.* n-ai să faci mare lucru/mare scofală; nu se poate face cine ştie ce.

ускакивать, -*аю, -аешь vb. ipf.* de la *ускакать*

ускальзывать, -*аю, -аешь vb. ipf.* de la *ускользнуть*

ускользну|ть, -*ну, -нёшь vb. pf. (ipf. ускользать* şi *ускальзывать)* **1.** a scăpa, a cădea din mînă, a aluneca; *рыба ~ла из рук* peştele a alunecat din mînă. **2.** *(уйти незамеченным)* a pleca pe furiş, a se furişa; a dispărea; a scăpa; ~ *от преследования* a scăpa de urmărire. **3.** *(fig.) от + gen.* a scăpa (din vedere); *это ~ло от моего внимания* aceasta mi-a scăpat din vedere. **4.** *(уклониться)* a evita, a ocoli.

ускорение, -*я n. sg.* **1.** accelerare; mărirea vitezei; ~ *темпов* accelerarea ritmului; *(fiz.) земное* ~ acceleraţie terestră; *(ec.)* ~ *оборачиваемости оборотных средств* accelerarea rotaţiei mijloacelor circulante; ~ *хода поезда* accelerarea vitezei trenului. **2.** grăbire; ~ *отъезда* grăbirea plecării.

ускоренн|ый **1.** *p.t.p.* de la *ускорить*. **2.** *adj.* grăbit, accelerat; ~*ым шагом* cu paşi grăbiţi; ~*ые темпы* ritm accelerat; ~*ые курсы* curs rapid.

ускоритель, -*я m. (tehn.)* accelerator; *пусковой* ~ accelerator de pornire.

ускорительный *adj. (tehn.)* de accelerare, accelerator.

ускорить, -*рю, -ришь vb. pf. (ipf. ускорять)* **1.** a grăbi, a accelera; ~ *шаги* a grăbi paşii; ~ *ход машины* a accelera viteza maşinii; ~ *работу* a da zor la lucru. **2.** a grăbi, a urgenta; ~ *отъезд* a grăbi plecarea; ~ *сроки* a grăbi termenele.

ускори|ться, -*ится vb. pf. (ipf. ускоряться)* **1.** a se accelera; a-şi mări viteza; *ход поезда ~лся* viteza trenului s-a mărit. **2.** a fi urgentat; a se precipita; *отъезд его ~лся* plecarea lui a fost urgentată.

ускорять, -*яю, -яешь vb. ipf.* de la *ускорить*

ускоряться, -*яется vb. ipf.* **1.** *(ipf.* de la *ускориться)*. **2.** *pas.* de la *ускорять*.

усламливаться, -*аюсь, -аешься vb. ipf. v. условливаться*

услада, -*ы f. (înv.)* plăcere, bucurie, desfătare.

усладить, -*ажу, -адишь vb. pf. (ipf. услаждать) acuz. (înv.)* a desfăta, a încînta.

усладиться, -*ажусь, -адишься vb. pf. (ipf. услаждаться) instr. (înv.)* a se desfăta, a se delecta.

услаждать, -*áю, -áешь vb. ipf.* de la *усладить*

услаждаться, -*áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усладиться*. **2.** *pas.* de la *услаждать*.

услаждение, -*я n. sg.* desfătare, încîntare, delectare.

услать, *ушлю, ушлёшь vb. pf. (ipf. усылать) acuz.* a trimite, a expedia.

уследить, -*ежу, -едишь vb. pf. за + instr.* **1.** a supraveghea, a nu pierde,/a nu scăpa din ochi. **2.** *(fig.)* a urmări.

услови|е, -*я n.* **1.** condiţie, premiză; *непременное* ~ condiţie indispensabilă/obligatorie; *(mat.) необходимое* ~ condiţie necesară; *(mat.)* ~ *однозначности* condiţie de unicitate/univocitate; *ставить* ~ a condiţiona, a pune o condiţie; *с ~ем, чтобы ...* sau *при ~и ...* cu condiţia ca ...; *ни при каких ~ях* sub nici un motiv, în nici un caz; ~*я мира* condiţii de pace; *на льготных ~ях* în condiţii avantajoase; *неблагоприятные ~я* condiţii nefavorabile; *при любых ~ях* în orice condiţii. **2.**

pl. condiţii, circumstanţe; *~я трудá* condiţii de muncă; *бытовы́е ~я* condiţii de trai; *жили́щные ~я* condiţii de locuit; *климати́ческие ~я* condiţii climaterice; *атмосфéрные ~я* condiţii atmosferice; *метеорологи́ческие ~я* condiţii meteorologice; *~я ви́димости* condiţii de vizibilitate; *рабóтать в благоприя́тных ~ях* a lucra în condiţii favorabile. **3.** *(jur.)* clauză, stipulaţie; *~я дóговóра* sau *договóрные ~я* clauze/condiţii contractuale. **4.** *(jur.)* convenţie, învoială, înţelegere; *заключи́ть ~* a încheia o convenţie; *нарýшить ~* a călca o convenţie; *по ~ю* după învoială, după cum prevede contractul; *диктовáть ~я* a dicta condiţii ◇ *(mat.) ~ задáчи* datele unei probleme.

услóвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. услóвливаться* şi *уславливáться)* a se înţelege, a conveni, a stabili, a stipula; *~ о срóке отъéзда* a conveni asupra datei plecării; *~ о ценé* a cădea de acord/la învoială asupra preţului.

услóвленный *adj.* stabilit, convenit, fixat, stipulat; *в ~ час* la ora convenită/fixată.

услóвливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *услóвиться*

услóвно *adv.* condiţionat, cu condiţia, în mod condiţional; *(jur.) ~ осуди́ть* a condamna cu suspendarea pedepsei.

услóвност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* caracter condiţional, condiţionat. **2.** caracter convenţional; convenienţă; *враг вся́ких ~ей* duşman a tot ce este convenţional.

услóвн|ый *adj.* **1.** convenţional, convenit; *~ язы́к* limbaj convenţional; *~ знак* semn convenţional. **2.** sub condiţie, condiţional, condiţionat; *~ое соглáсие* consimţămînt condiţional; *(fiziol.) ~ рефлéкс* reflex condiţionat; *(jur.) ~ое осуждéние* condamnare cu suspendarea pedepsei. **3.** relativ; *всё э́то óчень ~о* toate acestea sînt foarte relative. **4.** *(gram.) ~ое наклонéние* modul condiţional; *~ое предложéние* propoziţie subordonată condiţională.

усложнéние, *-я n. sg.* complicaţie, complicare; agravare, înrăutăţire; *~ обстанóвки* complicarea situaţiei.

усложнённость, *-и f. sg.* caracter complicat; complexitate.

усложнённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *усложни́ть.* **2.** *adj.* complicat, complex; *~ая тéхника* tehnică complicată.

усложни́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. усложня́ть)* a complica; *~ задáчу* a complica problema.

усложни́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. усложня́ться)* a se complica, a se agrava, a se înrăutăţi; *положéние ~лось* situaţia s-a complicat; *болéзнь ~лась* boala s-a agravat.

усложня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *усложни́ть*

усложня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усложни́ться.* **2.** *pas.* de la *усложня́ть.*

услýг|а, *-и f.* **1.** serviciu; *оказáть ~у* a face (cuiva) un serviciu; *предложи́ть свои́ ~и* a-şi oferi serviciile; *я к вáшим ~ам* vă stau la dispoziţie; *~ за ~у* serviciu contra serviciu. **2.** *pl. (обслуживание)* servicii; *коммунáльные ~и* servicii comunale; *трáнспортные ~и* servicii de transport ◇ *медвéжья ~* prost serviciu.

услужéни|е, *-я n. sg. (înv.)* serviciu, slujbă; *быть в ~и* a fi în serviciul cuiva, a fi în slujbă la cineva; *поступи́ть в ~* a se băga la stăpîn.

услýживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *услужи́ть*

услужи́ть, *-ужý, -ýжишь vb. pf. (ipf. услýживать) dat.* a face un serviciu, a servi; *~ дрýгу* a servi pe un prieten.

услýжливо *adv.* (în mod) serviabil, îndatoritor, amabil, prevenitor.

услýжливость, *-и f. sg.* serviabilitate, amabilitate; complezenţă.

услýжливый *adj.* serviabil, îndatoritor, săritor; *~ человéк* om serviabil.

услыхáть, *-ы́шу, -ы́шишь vb. pf. acuz.* a auzi.

услы́шать, *-ы́шу, -ы́шишь vb. pf.* de la *слы́шать (1, 3)*

усмáтривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *усмотрéть*

усмáтрива|ться, *-ается vb. ipf.* a se vădi, a se remarca, a se observa.

усмехáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *усмехнýться*

усмехнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. усмехáться)* a zîmbi, a surîde; *добродýшно ~* a zîmbi cu bunătate;

~ в усы́ a zîmbi pe sub mustăţi; *гóрько ~* a zîmbi amar.

усмéшка, *-и f.* surîs / zîmbet ironic/zeflemist.

усмирéние, *-я n. sg.* **1.** îmblînzire. **2.** potolire, înăbuşire; represiune, reprimare; *~ мятежá* înăbuşirea răscoalei.

усмири́тель, *-я m.* **1.** îmblînzitor; *~ львов* îmblînzitor de lei. **2.** cel care reprimă, înăbuşă (o răscoală), cel care execută represalii.

усмири́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. усмиря́ть) acuz.* **1.** a îmblînzi; *~ льва* a îmblînzi un leu. **2.** a reprima, a înăbuşi; a înfrîna, a potoli; *~ мятéж* a reprima o rebeliune.

усмири́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. усмиря́ться)* a se potoli, a se domoli.

усмиря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *усмири́ть.*

усмиря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усмири́ться.* **2.** *pas.* de la *усмиря́ть.*

усмотрéни|е, *-я n. sg.* apreciere, judecată, părere; *дéйствовать по своемý ~ю* a proceda după cum crede de cuviinţă; *предостáвить на чьё-л. ~* a lăsa la aprecierea/latitudinea cuiva.

усмотр|еть, *-отрю́, -óтришь vb. pf. (ipf. усмáтривать)* **1.** *acuz.* cu *в + prepl.* a considera, a socoti, a vedea. **2.** *за + instr.* a supraveghea; *за всем не усмóтришь* nu poţi lua seama la toate.

усnásти́ть, *-ащý, -асти́шь vb. pf. (ipf. уснащáть) acuz.* cu *instr.* a împodobi, a înfrumuseţa; *~ свою́ речь цитáтами* a-şi presăra discursul cu citate.

уснащáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уснасти́ть*

уснащéние, *-я n. sg.* împodobire, înfrumuseţare.

уснý|ть, *-нý, -нёшь vb. pf.* **1.** a adormi; *~ навéки/навсегдá* sau *вéчным сном* a înceta din viaţă; a muri, a adormi somnul de veci. **2.** *(despre peşte)* a pieri, a muri. **3.** *(затихнуть)* a se calma, a se potoli.

усóбица, *-ы f. (ist.)* lupte interne, lupte intestine.

усовершéнствовани|е, *-я n.* **1.** *sg.* perfecţionare, desăvîrşire; *кýрсы ~я* cursuri de perfecţionare/pentru ridicarea calificării. **2.** *(улучшение)* îmbunătăţire, perfecţionare; *внести́ техни́ческие ~я* a introduce îmbunătăţiri tehnice.

усовершéнствованный **1.** *p.t.p.* de la *усовершéнствовать.* **2.** *adj.* perfecţionat.

усовершéнствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf. (ipf. совершéнствовать) acuz.* a perfecţiona, a desăvîrşi; a îmbunătăţi.

усовершéнствоваться, *-ствуюсь, -ствуешься vb. pf. (ipf. совершéнствоваться) в + prepl.* a se perfecţiona, a se desăvîrşi.

усóвестить, *-ещу, -естишь vb. pf. (ipf. сóвестить* şi *усóвещивать) acuz.* a face apel la conştiinţa cuiva; a îndemna, a îndruma *(spre bine).*

усóвещивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *усóвестить*

усомни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. в + prepl.* a se îndoi, a pune la îndoială, a avea îndoieli; *~ в пóдлинности рýкописи* a se îndoi de autenticitatea unui manuscris.

усóпший *adj. (înv.)* răposat, decedat, defunct.

усóхнуть, *-нет vb. pf. (ipf. усыхáть)* a scădea *(la uscare)*; a se usca; a se strînge, a se zbîrci.

успевáемость, *-и f. sg.* succes/spor la învăţătură.

успевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *успéть.* **2.** a progresa, a face progrese; *~ по математи́ке* a face progrese la matematică, a fi tare la matematică.

успевáющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *успевáть; ~ учени́к* elev bun. **2.** *~ий, -его m.* elev bun, elev cu note bune.

успéется *vb. pf. impers.* nu e nici o grabă, e destul timp.

успé|ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. успевáть)* **1.** a izbuti, a reuşi, a dovedi; *~ закóнчить рабóту* a reuşi să termine lucrul; *~ к обéду* a izbuti să vină la timp la masă; *не ~ на пóезд* a scăpa trenul. **2.** *в + prepl. (înv.) (достигнуть успеха)* a reuşi, a avea reuşită / succes; *~ в свои́х делáх* a avea succes, a-i merge bine ◇ *не ~л огляну́ться, как ...* nici n-a apucat să vadă bine ce şi cum, cînd ... ; *не ~ и глáзом моргнýть* cît ai clipi din ochi, într-o clipită.

успе́х, *-а m.* **1.** succes; reuşită, izbîndă; *произво́дственные ~и* succese în producţie; *вре́менный ~* succes temporar; *реша́ющий ~* succes hotărî-tor/decisiv; *име́ть ~* a avea succes, a reuşi; *жела́ю вам ~а* vă urez succes/noroc; *~ у же́нщин* succes la femei; *быть уве́ренным в ~е* a fi sigur de reuşită; *кни́га име́ет успе́х* cartea are succes; *име́ть огро́мный ~* a avea un succes enorm; *увенча́ться ~ом* a se încununa de succes; *в слу́чае ~а* în caz de succes/izbîndă. **2.** *pl.* progres; *сде́лать ~и* a face progrese ◇ *с ~ом* foarte bine, cu succes; *с тем же ~ом* cu acelaşi rezultat (bun).

успе́шно *adv.* cu succes, cu spor, foarte bine, în bune condiţii; *дела́ иду́т ~* afacerile merg strună; *~ довести́ де́ло до конца́* a duce o chestiune la bun sfîrşit.

успе́шность, *-и f. sg.* reuşită, izbîndă, succes.

успе́шн|ый *adj.* reuşit, izbutit, plin de succes; *~ая ата́ка* un atac izbutit; *~ исхо́д* rezultat fericit; *~ое лече́ние* tratament eficace; *~ая де́ятельность* activitate rodnică.

успока́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *успоко́ить.*

успока́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *успоко́иться.* **2.** *pas.* de la *успока́ивать.*

успока́ивающ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *успока́ивать.* **2.** *adj.* calmant, sedativ; alinător; *~ее сре́дство* (medicament) calmant. **3.** *~ее, -его n. (med.)* calmant, sedativ.

успокое́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* liniştire, potolire, alinare, calmare; *для ~я со́вести* pentru împăcarea conştiinţei. **2.** *(состояние)* calm, linişte, tihnă.

успоко́енность, *-и f. sg. (peior.)* stare de linişte/de siguranţă; impasibilitate; indolenţă.

успокои́тель, *-я m.* **1.** calmant, liniştitor. **2.** *(tehn.)* amortizor; atenuator.

успокои́тельный *adj.* liniştitor, alinător, calmant; *~ отве́т* un răspuns liniştitor.

успоко́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. успока́ивать) acuz.* **1.** a linişti, a potoli, a domoli. **2.** *(унять)* a calma, a alina; *~ боль* a alina durerea.

успоко́и|ться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. успока́иваться)* **1.** a se linişti, a-şi veni în fire; *не ~ на дости́гнутом* a nu se mulţumi cu succesele obţinute, a nu se culca pe lauri. **2.** *(уняться)* a se potoli, a se calma; *боль ~лась* durerea s-a potolit.

уст|а́, *уст, уста́м pl. (înv. poetic)* gură, buze ◇ *из уст в ~* din gură în gură; *у всех на ~а́х* toată lumea vorbeşte de ... ; *узна́ть из чьих-л. уст* a afla din gura cuiva, a afla de la cineva; *вложи́ть в чьи-л. ~* a pune în gura/pe seama cuiva; *не сходи́ть с уст* a sta mereu pe buze; *говори́ть чьими-л. ~а́ми* a vorbi cu gura altuia; *из пе́рвых уст узна́ть/услы́шать* a afla/a auzi direct/a afla din sursă sigură; *из вторы́х/из тре́тьих уст узна́ть/услы́шать* a afla/a auzi de la o terţă persoană; *ва́шими бы/твои́ми бы ~а́ми да мёд пить* să-ţi fie gura aurită; *(prov.) ~а́ми младе́нца глаго́лет и́стина* gura păcătosului adevăr grăieşte; *(prov.) на ~а́х бог, а на душе́ чёрт* mănîncă sfinţi şi scuipă draci.

уста́в[1], *-а m.* statut; regulament; *Уста́в ООН* Charta O.N.U.; *~ па́ртии* statutul partidului; *вое́нный ~* regulament militar; *дисциплина́рный ~* statut disciplinar; *соблюда́ть ~* a respecta regulamentul.

уста́в[2], *-а m. (lingv.)* scriere uncială.

устава́ть, *-таю́, -таёшь vb. ipf.* de la *уста́ть*

уста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. уставля́ть)* a pune, a aranja, a rîndui, a înşira. **2.** *(ipf. уставля́ть)* a acoperi *(toată suprafaţa).* **3.** *(fig.)* a fixa (cu privirea); a-şi pironi (ochii), a aţinti (privirea); *~ глаза́ на кого́-л.* a-şi aţinti privirea asupra cuiva.

уста́ви|ться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* **1.** *(ipf. уставля́ться) (разместиться)* a încăpea. **2.** *(ipf. уставля́ться)* a se acoperi, a fi acoperit complet. **3.** *(fig.)* a privi ţintă, a-şi aţinti (ochii); *~ глаза́ми на кого́-л.* a-şi aţinti privirea asupra cuiva.

уставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уста́вить (1, 2)*

уставля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уста́виться (1, 2)* **2.** *pas.* de la *уставля́ть.*

уста́вный[1] *adj.* statutar, regulamentar.

уста́вный[2] *adj. (lingv.)* uncial, de scriere uncială.

уста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *устоя́ть*

уста́иваться, *-ается vb. ipf.* de la *устоя́ться*

уста́ло *adv.* obosit, trudit; cu înfăţişare obosită.

уста́лость, *-и f. sg.* oboseală, istovire, osteneală.

уста́лый *adj.* obosit, istovit, ostenit, trudit.

у́стал|ь, *-и f. sg. (în expr.) не знать ~и* a nu şti de oboseală; *без ~и* neobosit, fără încetare, fără preget.

устана́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *установи́ть*

устана́вливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *установи́ться.* **2.** *pas.* de la *устана́вливать.*

установи́ть, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. (ipf. устана́вливать) acuz.* **1.** *(поместить)* a aşeza, a instala, a monta, a pune; *~ па́мятник* a ridica un monument; *(mil.) ~ тру́бки* a monta focosul; *~ телефо́н* a instala un telefon. **2.** *(наладить)* a introduce, a stabili, a aranja; *~ поря́док* a stabili ordine, a face rînduială; *~ связь с кем-л.* a stabili o legătură cu cineva; *~ соприкоснове́ние с проти́вником* a stabili contactul cu inamicul; *~ нали́чие* a stabili prezenţa. **3.** *(определить)* a fixa, a stabili; *~ це́ну* a fixa preţul; *~ вре́мя* a stabili timpul. **4.** a constata, a stabili; *~ факт* a constata faptul; *~ и́стину* a stabili adevărul; *~ принадле́жность* a stabili apartenenţa, a identifica.

установи́|ться, *-о́вится vb. pf. (ipf. устана́вливаться)* **1.** *(разместиться)* a încăpea. **2.** a se stabili, a se statornici; *пого́да ~лась* s-a făcut timp frumos, s-a făcut vreme bună; *ле́то ~лось* sîntem în toiul verii; *~лась тишина́* s-a făcut linişte; *~лся поря́док* s-a introdus ordine, s-a făcut ordine; *~лся обы́чай* s-a introdus obiceiul. **3.** *(сложиться)* a se forma, a se constitui.

устано́вк|а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* instalare; amplasare; montare; punere la punct; *~ телефо́на* instalarea telefonului; *~ котла́* instalarea cazanului. **2.** *(tehn.)* instalaţie, dispozitiv, mecanism; *холоди́льная ~* instalaţie frigorifică; frigorifer; *коте́льная ~* instalaţie de cazane; *заводски́е ~и* instalaţiile uzinei; *зени́тная раке́тная ~* instalaţie de rachete antiaeriene; *мета́тельная/ста́ртовая ~* instalaţie/rampă de lansare; *обогрева́тельная ~* instalaţie de încălzire. **3.** *(цель)* obiectiv, ţel, orientare; *целева́я ~* ţintă, ţel, obiectiv; *взять ~у на повыше́ние ка́чества* a-şi propune ca ţel ridicarea calităţii; *име́ть ~у на что-л.* a fi orientat spre. **4.** *(директива)* directivă, linie; *дать ~у* a da indicaţii.

установле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* instalare, stabilire; instaurare, instituire; constatare; *~ фа́кта* stabilirea/constatarea faptului; *~ свя́зи* luare de contact, stabilirea legăturii; *(jur.) ~ отцо́вства* stabilirea paternităţii. **2.** *(înv.)* lege, dispoziţie, regulament, statut; *свод ~й* codice de legi.

устано́вленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *установи́ть.* **2.** *adj.* stabilit, fixat, hotărît; reglementat; *~ час* ora fixată; *~ факт* fapt stabilit; *~ая цена́* preţ fix(at); *~ая ско́рость* viteză reglementară, viteză stabilită; *в ~ом поря́дке* aşa cum s-a stabilit; potrivit normelor în vigoare.

устано́вочн|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* de montare, de fixare; de reglaj *~ое приспособле́ние* dispozitiv de reglaj. **2.** *(директивный)* călăuzitor, diriguitor; de directivă.

устано́вщик, *-а m.* montor, instalator.

устарева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *устаре́ть*

устаре́вший **1.** *part. trec. act.* de la *устаре́ть.* **2.** *adj. v. устаре́лый.*

устаре́лость, *-и f. sg.* învechire, perimare, demodare.

устаре́л|ый *adj.* învechit, vechi, ieşit din uz; demodat; perimat; *~ обы́чай* obicei vechi/perimat; *~ое обору́дование* utilaj perimat.

устаре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. старе́ть* şi *устарева́ть)* a se învechi; a se demoda, a se perima.

устáть, -*áну*, -*áнешь vb. pf. (ipf. уставáть)* a obosi, a osteni, a se istovi; ~ *от ходьбы́* a obosi de atîta mers; *смертéльно* ~ a fi mort de oboseală.
устели́-пóле, -*я n. (bot.)* ciulei.
устели́ть, -*телю́*, -*тéлешь vb. pf. v. устлáть*
устерéчь, -*егу́*, -*ежёшь vb. pf. acuz.* a păzi, a feri.
устерéчься, -*егу́сь*, -*ежёшься vb. pf.* a se păzi, a se feri.
устилáть, -*áю*, -*áешь vb. ipf.* de la *устлáть*
устлáть, -*телю́*, -*тéлешь vb. pf. (ipf. устилáть) acuz.* cu *instr.* a aşterne, a acoperi; a pava; ~ *пол коврáми* a aşterne/a pune covoare pe jos/pe duşumea; ~ *двор булы́жником* a pava curtea cu piatră (brută).
ýстно *adv.* oral, prin viu grai, verbal.
ýстн|ый *adj.* oral, verbal; ~*ая речь* limba vorbită; ~ *экзáмен* examen oral; ~ *отвéт* răspuns oral; ~*ая словéсность* folclor; ~*ое нарóдное твóрчество* creaţie populară orală, creaţie folclorică.
устóи, -*ев pl.* baze, principii, fundamente, temelii, temeiuri; *обществéнные* ~ principii sociale; *нрáвственные* ~ baze morale, principii morale.
устó|й[1], -*я m.* pilon, stîlp, picior de pod, pilă; ~*и мостá* pilonii podului.
устóй[2], -*я m. sg.* pojghiţă *(care se face la suprafaţa unui lichid)*; smîntînă; caimac.
устóйчивость, -*и f. sg.* **1.** stabilitate; *теплова́я* ~ stabilitate termică; ~ *настрóйки* stabilitatea acordului. **2.** *(fig.)* statornicie, stabilitate, fixitate, fermitate; ~ *цен* stabilitatea preţurilor; ~ *взгля́дов* statornicia părerilor; *морáльная* ~ echilibru moral.
устóйчив|ый *adj.* **1.** stabil; ~*ая лóдка* barcă stabilă; ~*ое равновéсие* echilibru stabil. **2.** *(fig.)* stabil, constant, neschimbat, statornic, ferm; ~*ая погóда* vreme stabilă, timp constant; ~*ая валю́та* valută stabilă; ~*ые цéны* preţuri stabile; ~*ые взгля́ды* păreri constante.
устоя́ть, -*ою́*, -*ои́шь vb. pf. (ipf. устáивать)* **1.** *(удержáться)* a sta în picioare, a se ţine pe picioare. **2.** *(остáться стóйким)* a rezista, a nu ceda; ~ *пéред соблáзнами* a rezista ispitelor.
устоя́|ться, -*ои́тся vb. pf. (ipf. устáиваться)* **1.** a se limpezi, a se aşeza; *нáдо дать винý* ~ trebuie lăsat vinul să se limpezească. **2.** *(fig.)* a se echilibra, a deveni statornic, a se forma; *харáктер ещё не* ~*лся* caracterul încă nu s-a format.
устрáивать, -*аю*, -*аешь vb. ipf.* de la *устрóить*
устрáиваться, -*аюсь*, -*аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *устрóиться*. **2.** *pas.* de la *устрáивать*.
устранéние, -*я n. sg.* **1.** îndepărtare, înlăturare, eliminare; ~ *трýдностей* înlăturarea dificultăţilor. **2.** îndepărtare, destituire; ~ *от дóлжности* destituire.
устрани́ть, -*ню́*, -*ни́шь vb. pf. (ipf. устраня́ть) acuz.* **1.** a înlătura, a da la o parte, a îndepărta; ~ *прегрáду с путú* a înlătura obstacolul din cale. **2.** *(ликвиди́ровать)* a elimina, a distruge, a nimici, a desfiinţa; ~ *недочёты* a înlătura lipsurile, a lichida neajunsurile. **3.** a revoca, a destitui; ~ *от дóлжности* a destitui, a da afară din serviciu.
устрани́ться, -*ню́сь*, -*ни́шься vb. pf. (ipf. устраня́ться)* a se retrage, a renunţa; ~ *от дел* a se retrage din afaceri.
устраня́ть, -*я́ю*, -*я́ешь vb. ipf.* de la **устрани́ть**
устраня́ться, -*я́юсь*, -*я́ешься vb. ipf.* de la *устрани́ться*. **2.** *pas.* de la *устраня́ть*.
устрашáть, -*áю*, -*áешь vb. ipf.* de la *устраши́ть*
устрашáющий **1.** *part. prez. act.* de la *устрашáть*. **2.** *adj.* înspăimîntător, îngrozitor, care inspiră frică.
устрашéние, -*я n. sg.* intimidare, înfricoşare, înspăimîntare.
устраши́ть, -*шу́*, -*ши́шь vb. pf. (ipf. устрашáть) acuz.* a speria, a intimida, a înspăimînta, a băga frica în ... ; ~ *врагá* a înspăimînta pe duşman.
устраши́ться, -*шу́сь*, -*ши́шься vb. pf. (ipf. устрашáться) gen.* a se speria, a se intimida, a se înspăimînta.
устреми́ть, -*млю́*, -*ми́шь vb. pf. (ipf. устремля́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a mîna. **2.** *(fig.)* a îndrepta; a fixa, a aţinti, a concentra; ~ *взгляд* a îndrepta privirea; a-şi pironi ochii; ~ *всё внимáние* a-şi concentra toată atenţia.
устреми́|ться, -*млю́сь*, -*ми́шься vb. pf. (ipf. устремля́ться)* **1.** a se îndrepta în grabă, a se repezi, a se arunca, a se lansa. **2.** *(fig.)* a se îndrepta, a se concentra; *все взóры* ~*лись на картúну* toţi şi-au îndreptat privirile asupra tabloului.
устремлéни|е, -*я n.* aspiraţie, năzuinţă, ţel.
устремлённость, -*и f. sg.* năzuinţă, aspiraţie, tendinţă.
устремля́ть(ся), -*я́ю(сь)*, -*я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *устреми́ть(ся)*
ýстрица, -*ы f.* stridie.
ýстричный *adj.* de stridii.
устроéние, -*я n. sg.* **1.** organizare; aranjare. **2.** *(înv.)* orînduire, structură; *госудáрственное* ~ rînduiala ţării, orînduire de stat.
устрóенный **1.** *p.t.p.* de la *устрóить*. **2.** *adj.* bine organizat, aranjat; confortabil.
устрóитель, -*я m.* organizator.
устрó|ить, -*óю*, -*óишь vb. pf. (ipf. устрáивать) acuz.* **1.** *(соорудить, организовáть)* a face, a organiza; a înfiinţa; ~ *концéрт* a organiza un concert; ~ *вы́ставку* a face o expoziţie; ~ *завóд* a înfiinţa o fabrică; ~ *так, чтóбы ...* a face astfel încît .... **2.** a face, a provoca, a pricinui; ~ *скандáл* a face, a provoca un scandal; ~ *неприя́тность* a pricinui o neplăcere. **3.** *(привести в поря́док)* a aranja; a pune la cale; ~ *жизнь по-нóвому* a-şi aranja viaţa în alt chip; ~ *свои делá* a-şi pune la cale treburile. **4.** *(достать)* a ajuta, a procura, a face rost; ~ *билéт в теáтр* a face rost de un bilet la teatru; ~*й мне э́то дéло* aranjează-mi această chestiune. **5.** a procura (un post), a plasa, a aranja; ~ *на слýжбу* a găsi cuiva un serviciu; ~ *больнóго в больнúцу* a interna un bolnav în spital. **6.** *(подходи́ть)* a conveni, a aranja; *э́то меня́ не* ~*ит* aceasta nu-mi convine, nu mă aranjează.
устрó|иться, -*óюсь*, -*óишься vb. pf. (ipf. устрáиваться)* **1.** a se rezolva, a se aplana; *дéло* ~*илось* chestiunea s-a aranjat; *всё* ~*илось хорошó* totul s-a sfîrşit cu bine. **2.** a se instala; a se aranja; ~ *на нóвой кварти́ре* a se instala într-o locuinţă nouă; ~ *поудóбнее в крéсле* a se instala mai comod într-un fotoliu. **3.** a intra (în serviciu); a-şi găsi de lucru; *он* ~*ился на слýжбу* şi-a găsit un serviciu.
устрóйств|о, -*а n.* **1.** *sg. (дéйствие)* organizare, întocmire, amenajare, instalare; ~ *дорóг* amenajarea drumurilor; ~ *мастерскóй* instalarea atelierului; ~ *спектáкля* organizarea spectacolului; *для* ~*а свои́х дел* pentru a-şi aranja treburile. **2.** *(конструкция)* construcţie; ~ *радиоприёмника* construcţia aparatului de radio. **3.** *(поря́док, строй)* structură, orînduire; *обществéнное и госудáрственное* ~ orînduire socială şi de stat. **4.** *(tehn.)* dispozitiv, mecanism, instalaţie, utilaj, *отопи́тельное* ~ instalaţie de încălzire; *антéнное* ~ instalaţie de antenă; *вычисли́тельное* ~ dispozitiv de calcul; *загрýзочное* ~ dispozitiv de încărcare; *зажигáтельное* ~ dispozitiv de aprindere; *контáктное* ~ dispozitiv de contact; *направля́ющее* ~ dispozitiv de ghidare; *приёмное* ~ receptor; *тормознóе* ~ dispozitiv de frînare.
устýп, -*а m.* ieşitură, treaptă, terasă; tăpşan, prag; *предохрани́тельный* ~ prag de siguranţă.
уступáть, -*áю*, -*áешь vb. ipf.* de la *уступи́ть*
уступи́тельный *adj. (gram.)* concesiv; ~ *сою́з* conjuncţie concesivă.
уступ|и́ть, -*уплю́*, -*ýпишь vb. pf. (ipf. уступáть)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a ceda; ~ *мéсто* a ceda locul; ~ *дорóгу комý-л.* a lăsa pe cineva să treacă înainte. **2.** *dat.* sau *dat.* cu *в* + *prepl.* a ceda, a se supune; a face concesii; ~ *чьим-л. прóсьбам* a ceda la rugăminţile cuiva; ~ *в спóре* a ceda într-o discuţie. **3.** *dat.* cu *в* + *prepl.* a fi mai prejos, a rămîne în urmă; *он никомý не* ~*ит* nu-l întrece nimeni, nu se lasă mai prejos. **4.** *acuz.* cu *dat.* a ceda, a vinde. **5.** *acuz.* cu *dat.* *(ски́нуть с цены́)* a reduce/a lăsa din preţ, a lăsa mai ieftin.
устýпк|а, -*и f. sg.* **1.** *(дéйствие)* cedare, cesiune; ~ *террито́рии* cedare de teritoriu. **2.** *(компроми́сс)* concesie;

и ти на ~и a face concesii; *взаимные ~и* concesii reciproce; *добиться больших уступок* a obţine concesii mari. **3.** *sg.* reducere de preţ, rabat; *~ в цене* reducere de preţ.

уступообразный *adj.* în formă de trepte, cu terase.

уступчатый *adj.* cu ieşituri, cu terase, cu tăpşane, în trepte.

уступчивость, *-и f. sg.* atitudine îngăduitoare, spirit conciliant, condescendenţă.

уступчивый *adj.* care cedează uşor, îngăduitor, conciliant.

устыдить, *-ыжу, -ыдишь vb. pf. acuz.* a ruşina, a face pe cineva să se ruşineze.

устыдиться, *-ыжусь, -ыдишься vb. pf. gen.* a se ruşina; a-i fi ruşine.

устье, *-я n.* **1.** vărsare, gură; deltă; estuar; *~ реки* gura rîului. **2.** *(отверстие)* orificiu, deschizătură, gură; *~ печи* gura sobei; *~ шахты* gura puţului.

устьице, *-а n. (bot.)* stomat.

усугубить, *-ублю, -убишь vb. pf. (ipf. усугублять) acuz.* a mări, a spori, a dubla, a agrava; *~ опасность* a mări primejdia.

усугубиться, *-убится vb. pf. (ipf. усугубляться)* a se intensifica, a se mări, a spori, a se agrava.

усугубление, *-я n. sg.* mărire, sporire, creştere, agravare.

усугублять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *усугубить*

усугубляться, *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усугубиться.* **2.** *pas.* de la *усугублять.*

усушка, *-и f. sg.* pierdere în greutate *(prin evaporare, uscare)*, uscare, scăzămînt.

ус|ы, *усов; sg. ус, уса m.* **1.** mustăţi; *отрастить ~* a-şi lăsa mustăţi; *закрутить ~* a-şi răsuci mustăţile. **2.** *(zool.)* antene. **3.** *(bot.)* cîrcel *(la fasole, la viţă)*; ţepi *(la spic)* ◇ *китовый ~* os de balenă; *мы и сами с ~ами* nu sîntem mai proşti ca alţii; *он и в ус (себе) не дует* nici nu-i pasă; îl doare în cot; *мотать себе на ус* a lua seama, a lua aminte; a trece la catastif; *по ~ам текло, а в рот не попало* popa beat şi Ion nici n-a gustat.

усылать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *услать*

усыновить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. усыновлять)* a înfia, a lua de suflet; a adopta *(un băiat)*

усыновление, *-я n. sg.* înfiere, adopţie, adoptare *(a unui băiat)*

усыновлённый **1.** *p.t.p.* de la *усыновить.* **2.** *adj.* înfiat, adoptat.

усыновлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *усыновить*

усыпальница, *-ы f.* cavou, criptă; *фамильная ~* cavoul familiei.

усыпа|ть, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. усыпать) acuz.* a presăra, a acoperi, a aşterne; *(fig.) небо ~но звёздами* cerul este presărat cu stele.

усыпать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *усыпать*

усыпительный *adj.* **1.** somnifer, adormitor, soporific; *~ порошок* praf somnifer. **2.** *(fig.)* plictisitor, neinteresant, monoton; *~ рассказ* poveste plictisitoare; *~ голос* voce monotonă.

усыпить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. усыплять) acuz.* **1.** a adormi; a narcotiza. **2.** a omorî, a otrăvi *(un animal)*. **3.** *(fig.)* a adormi, a slăbi; *~ бдительность* a adormi/a slăbi vigilenţa.

усыпление, *-я n. sg.* adormire; narcotizare.

усыплять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *усыпить*

усыпляющий **1.** *part. prez. act.* de la *усыпить.* **2.** *adj. v. усыпительный.*

усыхание, *-я n.* scădere prin uscare.

усыхать, *-ает vb. ipf.* de la *усохнуть*

утаивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утаить*

утаить, *-аю, -аишь vb. pf. (ipf. утаивать) acuz.* **1.** a ascunde, a tăinui; *~ правду* a ascunde adevărul. **2.** *(присвоить)* a sustrage, a dosi; *~ деньги* a sustrage bani; *~ документы* a sustrage documente.

утайк|а, *-и f. sg.* **1.** ascundere, tăinuire; *сказать правду без ~и* a spune adevărul fără a ascunde ceva. **2.** sustragere, dosire; *~ денег* sustragere de bani.

утаптывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утоптать*

утаскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утащить*

утащить, *-ащу, -ащишь vb. pf. (ipf. утаскивать) acuz.* **1.** a duce, a căra tîrîş, a tîrî; a lua cu sine; *~ мешок в подвал* a căra sacul în pivniţă. **2.** *(украсть)* a şterpeli, a fura.

утварь, *-и f. sg. col.* obiecte, lucruri; ustensile, scule; *кухонная ~* vase/obiecte de bucătărie.

утвердительно *adv.* (în mod) afirmativ; *ответить ~* a răspunde afirmativ.

утвердительность, *-и f. sg.* caracter afirmativ.

утвердительн|ый *adj.* afirmativ, pozitiv; *~ ответ* răspuns afirmativ; răspuns pozitiv; *(gram.) ~ое предложение* propoziţie afirmativă.

утвердить, *-ржу, -рдишь vb. pf. (ipf. утверждать) acuz.* **1.** *(санкционировать)* a confirma; a aproba, a sancţiona; a ratifica; a valida, a omologa; *~ план работ* a aproba planul lucrărilor; *~ в должности* a confirma în funcţie. **2.** *(укрепить)* a consolida, a întări, a fixa.

утверди|ться, *-ржусь, -рдишься vb. pf. (ipf. утверждаться)* **1.** *(обосноваться)* a se consolida, a se înrădăcina, a se întări; *~лось мнение, что ...* s-a înrădăcinat părerea că... **2.** *(înv.)* a se convinge, a se încredinţa; *~ в своей правоте* a se convinge de dreptatea sa; *~ в мысли* a se convinge definitiv.

утверждать, *-аю, -аешь vb ipf.* **1.** *ipf.* de la *утвердить.* **2.** *acuz.* a afirma, a susţine, a pretinde; *~ обратное* a susţine contrariul.

утверждаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утвердиться.* **2.** *pas.* de la *утверждать.*

утверждени|е, *-я n.* **1.** *sg.* confirmare; aprobare, sancţionare; ratificare; validare, omologare; *~ договора* ratificare a unui tratat; *~ декрета* ratificare a unui decret; *~ выборов* validare a alegerilor. **2.** afirmaţie, aserţiune, teză; *его ~я правильны* aserţiunile lui sînt exacte; *голословное ~* afirmaţie gratuită.

утекать, *-ает vb. ipf.* de la *утечь*

утёнок, *-нка m.; pl. утята -ят* boboc de raţă; răţuşcă.

утепление, *-я n. sg.* încălzire; izolare termică.

утеплённый **1.** *p.t.p.* de la *утеплять.* **2.** *adj.* cald, încălzit; izolat termic; *~ ~ пол* duşumea izolată termic; *~ гараж* garaj încălzit.

утеплитель, *-я m. (tehn.)* încălzitor; husă; strat termoizolant; izolant termic.

утеплить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. утеплять) acuz.* a încălzi; a ocroti contra frigului; a izola termic.

утеплять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *утеплить*

утереть, *утру, утрёшь vb. pf. (ipf. утирать) acuz.* a şterge; *~ слёзы* a şterge lacrimile; *~ пот на лбу* a şterge sudoarea de pe frunte ◇ *(fam.) ~ нос кому-л.* a-i scurta cuiva nasul, a-l pune la locul lui, a i-o reteza scurt.

утереться, *утрусь, утрёшься vb. pf. (ipf. утираться)* a se şterge.

утерпе|ть, *утерплю, утерпишь vb. pf.* a se stăpîni, a se reţine, a se abţine, a răbda; *не ~л, чтобы не возразить* nu s-a putut abţine să nu obiecteze.

утеря, *-и f. sg. (adm.)* pierdere; *~ документов* pierdere a documentelor.

утерять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. терять) acuz.* a pierde, a rătăci.

утеряться, *-яется vb. pf.* a se pierde, a se rătăci.

утёс, *-а m.* stîncă; *береговой ~* faleză.

утёсистый *adj.* plin de stînci, stîncos.

утеха, *-и f.* **1.** *(удовольствие)* plăcere, desfătare, încîntare; bucurie. **2.** *sg.* *(утешение)* mîngîiere, consolare.

утечка, *-и f. sg.* scurgere, pierdere prin scurgere; *~ газа* scurgerea gazului; *~ масла* pierderi de ulei; *~ электрического тока* scurgerea curentului electric; *(ec.) ~ золота* exodul/scurgerea aurului.

утечь, *-ечёт vb. pf. (ipf. утекать)* **1.** a curge, a se scurge; *вода утекла* apa s-a scurs. **2.** *(fig.)* a trece, a se scurge; *утекли годы* au trecut anii. **3.** *(fig. pop.)* a fugi, a o şterge ◇ *много воды утекло с тех пор* multă vreme a trecut de atunci; *ещё много воды утечёт* va mai curge multă apă pe gîrlă.

утеша́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *уте́шить.* **2.** *(ра́довать)* a bucura.

утеша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уте́шиться.* **2.** *pas.* de la *утеша́ть.*

утеше́ни|е, *-я n.* mîngîiere, consolare, alinare, bucurie; *слова́ ~я* cuvinte de mîngîiere; *найти́ ~ в рабо́те* a-şi găsi mîngîiere în muncă.

утеши́тель, *-я m.* cel care consolează; mîngîietor, consolator.

утеши́тельность, *-и f. sg.* caracter liniştitor; caracter consolator, mîngîiere.

утеши́тельн|ый *adj.* consolator, mîngîietor; liniştitor; îmbucurător *~ое изве́стие* o veste îmbucurătoare.

уте́шить, *-шу́, -шишь vb. pf. (ipf. утеша́ть) acuz.* a consola, a mîngîia, a alina.

уте́шиться, *-шу́сь, -шишься vb. pf. (ipf. утеша́ться)* a se consola, a se mîngîia.

утилиза́ция, *-и f. sg.* utilizare, întrebuinţare, folosire.

утилизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a utiliza, a folosi.

утилитари́зм, *-а m. sg.* utilitarism; spirit utilitar.

утилитари́ст, *-а m.* utilitarist.

утилита́рность, *-и f. sg.* spirit utilitar, utilitarism; utilitate.

утилита́рный *adj.* utilitar.

ути́ль, *-я m. sg. col.* resturi/deşeuri/rămăşiţe utilizabile ca materie primă.

утильсырьё, *-я́ n. sg. col. v. ути́ль*

ути́н|ый *adj.* de raţă; *~ое яйцо́* ou de raţă; *~ая похо́дка* mers legănat.

утира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *утере́ть*

утира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утере́ться.* **2.** *pas.* de la *утира́ть.*

ути́скать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ути́скивать) acuz. (pop.)* a îndesa, a băga îndesînd; *~ бельё в чемода́н* a îndesa rufele în geamantan.

ути́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ути́скать*

утиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ути́хнуть*

ути́х|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. утиха́ть)* a se linişti, a se calma, a se potoli; a înceta; *боль ~ла* durerea s-a potolit.

утихоми́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утихоми́рить.*

утихоми́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утихоми́риться.* **2.** *pas.* de la *утихоми́ривать.*

утихоми́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. утихоми́ривать) acuz.* a potoli, a linişti, a domoli.

утихоми́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. утихоми́риваться)* a se potoli, a se linişti, a se calma, a se cuminţi.

у́тица, *-ы f. (folc.)* răţuşcă.

у́тка[1], *-и f.* **1.** raţă; *ди́кая ~* raţă sălbatică. **2.** *(med.)* ploscă, urinal.

у́тк|а[2], *-и f.* zvon fals, ştire falsă/mincinoasă ◇ *пусти́ть ~у* a lansa un zvon fals.

уткну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. утыка́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a băga, a vîrî, a înfunda, a ascunde ◇ *~ нос в кни́гу* a sta cu nasul în carte.

уткну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. утыка́ться) в + acuz.* a se băga, a se vîrî; a se cufunda; *~ голово́й в поду́шку* a se ascunde cu faţa în pernă; *(fig.) ~ в кни́гу* a sta cu nasul în carte, a se cufunda în citit ◇ *~ но́сом во что-л.* a-şi băga nasul/a se vîrî cu nasul în ceva.

утково́дство, *-а n. (agr.)* creşterea raţelor.

утконо́с, *-а m. (zool.)* ornitorinc.

у́тлый *adj.* şubred, fragil.

уто́к, *утка́ (text.)* bătătură, băteală.

утоле́ние, *-я n. sg.* **1.** potolire; *~ жа́жды* potolirea setei. **2.** *(înv.)* alinare, uşurare.

утоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. утоля́ть) acuz.* **1.** a potoli, a domoli; *~ жа́жду* a potoli setea. **2.** *(înv.)* a alina, a micşora, a uşura, a stinge; *~ боль* a alina durerea.

утоли́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. утоля́ться) (înv.)* a se potoli, a se micşora, a se linişti; *боль ~лась* durerea s-a potolit.

утолсти́ть, *-лщу́, -лсти́шь vb. pf. (ipf. утолща́ть) acuz.* a îngroşa, a face mai gros.

утолща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *утолсти́ть*

утолща́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утолсти́ться.* **2.** *pas.* de la *утолща́ть.*

утолще́ние, *-я n.* **1.** *sg. (де́йствие)* îngroşare. **2.** *(вы́пуклость)* partea îngroşată, umflătură.

утоля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *утоли́ть*

утоля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утоли́ться.* **2.** *pas.* de la *утоля́ть.*

утоми́тельно **1.** *adv.* (în mod) obositor. **2.** *pred. impers.* e obositor.

утоми́тельность, *-и f. sg.* oboseală, trudă.

утоми́тельный *adj.* obositor; extenuant.

утоми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. утомля́ть) acuz.* a obosi, a istovi; a plictisi.

утоми́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. утомля́ться)* a se obosi, a se istovi, a se osteni.

утомле́ние, *-я n. sg.* oboseală, istovire, extenuare, vlăguire.

утомлённый **1.** *p.t.p.* de la *утоми́ть.* **2.** *adj.* obosit, istovit, extenuat, trudit.

утомля́емость, *-и f. sg.* oboseală, obosire, istovire, surmenare.

утомля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *утоми́ть*

утомля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утоми́ться.* **2.** *pas.* de la *утомля́ть.*

утону́ть, *-ону́, -о́нешь vb. pf.* de la *тону́ть* şi de la *утопа́ть (1).*

утонча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *утончи́ть*

утонча́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утончи́ться.* **2.** *pas.* de la *утонча́ть.*

утонче́ние, *-я n.* subţiere.

утончённо *adv.* cu rafinament, într-un mod fin, subtil.

утончённость, *-и f. sg.* rafinament, subtilitate, fineţe.

утончённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *утончи́ть.* **2.** *adj.* rafinat, subtil, fin; *~ вкус* gust rafinat; *~ые мане́ры* maniere fine.

утончи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. утонча́ть) acuz.* **1.** a subţia, a face mai subţire; *~ про́волоку* a subţia sîrma. **2.** *(fig.)* a rafina; *~ вкус* a rafina gustul.

утончи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. утонча́ться)* **1.** a se subţia. **2.** *(fig.)* a se rafina, a deveni fin.

утопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. утону́ть)* a îneca. **2.** *(fig.)* a înota, a se scălda; *~ в изоби́лии* a înota în belşug; *~ в крови́* a se scălda în sînge.

утопа́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *утопа́ть.* **2.** *~ий, -его m.* cel care se îneacă ◇ *(prov.) ~ за соло́минку хвата́ется* înecatul se agaţă şi de un fir de pai.

утопи́зм, *-а m. sg.* înclinaţie spre utopie; caracter utopic;

утопи́ст, *-а m.* utopist.

утопи́ть, *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. топи́ть) acuz.* a îneca.

утопи́ться, *-оплю́сь, -о́пишься vb. pf. (ipf. топи́ться)* a se îneca.

утопи́ческий *adj.* utopic; *~ социали́зм* socialism utopic.

утопи́чность, *-и f. sg.* caracter utopic.

утопи́чный *adj.* utopic, irealizabil.

уто́пия, *-и f.* utopie.

уто́пленник, *-а m.* (om) înecat ◇ *везёт как ~у* plin de noroc ca broasca de păr; a fi ghinionist.

утопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. ута́птывать) acuz.* a bătători, a bate pămîntul *(cu maiul, cu picioarele).*

уто́чина, *-ы f. (text.)* (fir de) bătătură.

уто́р, *-а m.* gardiană *(la butoaie).*

у́точка, *-и f. dim.* răţuşcă, răţişoară.

уточне́ни|е, *-я n.* precizare; specificare; lămurire; *~ подро́бностей* precizarea amănuntelor; *~ да́нных* precizarea datelor; *внести́ ~я в прое́кт* a introduce precizări în proiect.

уточни́тельный *adj.* cu valoare de precizare.

уточни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. уточня́ть) acuz.* a preciza; a specifica; *~ све́дения* a preciza datele/informaţiile.

уточни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. уточня́ться)* a se preciza; a se specifica.

уточня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уточни́ть.*

уточня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уточни́ться.* **2.** *pas.* de la *уточня́ть.*

утра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утро́ить*

утрáиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утрóиться.* **2.** *pas.* de la *утрáивать.*

утрамбóванный **1.** *p.t.p.* de la *утрамбовáть.* **2.** *adj.* bătătorit, îndesat.

утрамбовáть, *-бýю, -бýешь vb. pf. (ipf. трамбовáть* şi *утрамбóвывать) acuz.* a bătători; a bate *(cu maiul).*

утрамбовáться, *-бýется vb. pf. (ipf. утрамбóвываться)* a fi bătătorit, a se face neted.

утрамбóвка, *-и f. sg.* bătătorire; batere cu maiul; îndesare.

утрамбóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утрамбовáть*

утрамбóвываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утрамбовáться.* **2.** *pas.* de la *утрамбóвывать.*

утрáт|а, *-ы f.* pierdere; ~ *трудоспосóбности* pierderea capacităţii de muncă; *понести тяжёлую* ~*у* a suferi o pierdere grea; ~ *инициатúвы* pierderea iniţiativei.

утрáтить, *-áчу, -áтишь vb. pf. (ipf. утрáчивать) acuz.* a pierde; ~ *дрýга* a pierde un prieten; ~ *работоспосóбность* a pierde capacitatea de muncă; *(jur.)* ~ *сúлу* a-şi pierde valabilitatea, a nu mai fi valabil; a se perima.

утрáтиться, *-ится vb. pf. (ipf. утрáчиваться)* a se pierde; a dispărea.

утрáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утрáтить*

утрáчиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утрáтиться.* **2.** *pas.* de la *утрáчивать.*

ýтренн|ий *adj.* de dimineaţă; matinal; ~ *вы́пуск газéты* ediţia de dimineaţă a ziarului; ~*ие часы́* ore matinale; ~*яя зарá* aurora, zorile; ~ *зáвтрак* micul dejun.

ýтренник[1], *-а m.* matineu; *дéтский* ~ matineu pentru copii.

ýтренник[2], *-а m.* îngheţul de dimineaţă *(toamna sau primăvara).*

утрúрование, *-я n.* exagerare.

утрúрованный **1.** *p.t.p.* de le *утрúровать.* **2.** *adj.* exagerat.

утрúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* sau fără *compl.* a extragera; a caricaturiza.

утрирóвка, *-и f.* exagerare; caricaturizare.

ýтр|о, *-á n.* **1.** dimineaţă; *в дéвять часóв* ~*á* dimineaţa la orele nouă; *под* ~ sau *к* ~*ý* spre dimineaţă, spre ziuă; *по* ~*áм* dimineţile, în toate dimineţile; *в течéние* ~*á* în cursul dimineţii; *в однó прекрáсное* ~ într-o bună dimineaţă; *на слéдующее* ~ dimineaţa următoare, a doua zi de dimineaţă; *с рáннего* ~*á* dis-de-dimineaţă; *с дóбрым* ~*ом!*; *дóброе* ~*!* bună dimineaţa! **2.** *(înv.)* matineu; *литератýрное* ~ matineu literar ◇ *(prov.)* ~ *вéчера мудренéе* noaptea e un sfetnic bun.

утрóб|а, *-ы f.* pîntece, burtă; *в* ~*е мáтери* în pîntecele mamei ◇ *(pop.) ненасы́тная* ~ burtă nesăturată, mîncău; burtă de popă, sac fără fund; *жить для* ~*ы* a trăi pentru mîncare/pentru burtă.

утрóбный *adj.* uterin; ~ *плод* fetus, făt; ~ *перúод* stadiu embrionar.

утроéние, *-я n. sg.* întreire, triplare.

утроéнный **1.** *p.t.p.* de la *утрóить.* **2.** *adj.* triplu, întreit.

утрóить, *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. трóить* şi *утрáивать) acuz.* a tripla.

утрóиться, *-óится vb. pf. (ipf. утрáиваться)* a se întrei, a se tripla.

ýтром, *adv.* dimineaţa, de dimineaţă; *рáно* ~ dis-de dimineaţă, în zori de zi; *однáжды* ~ într-o dimineaţă; *сегóдня* ~ azi dimineaţă.

утрудúть, *-ужý, -удúшь vb. pf. (ipf. утруждáть) acuz. (înv.)* a supăra, a stînjeni, a deranja, a incomoda.

утруждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *утрудúть*

утруждáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a-şi da osteneala, a se osteni, a se deranja.

утрýска, *-и f. sg.* pierderi prin scuturare.

утрясáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *утрястú*

утрясáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утрястúсь.* **2.** *pas.* de la *утрясáть.*

утрястú, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. утрясáть) acuz.* **1.** a îndesa; ~ *в мешкé* a îndesa în sac. **2.** a zdruncina, a scutura. **3.** *(улáдить)* a aranja, a pune la cale; ~ *вопрóс* a aranja chestiunea.

утрястúсь, *-сётся vb. pf. (ipf. утрясáться)* **1.** a se îndesa, a se tasa. **2.** *(улáдиться)* a se aranja, a se aplana; *недоразумéния* ~*лúсь* neînţelegerile s-au aplanat.

утучнéни|е, *-я n.* îngrăşare, fertilizare.

утучнúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. утучнять) acuz. (înv.)* a îngrăşa, a fertiliza; ~ *поля́* a îngrăşa ogoarele.

утучнúться, *-úтся vb. pf. (ipf. утучня́ться) (înv.)* a se îngrăşa; a deveni mai fertil.

утучня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *утучнúть*

утучня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *утучнúться.* **2.** *pas.* de la *утучня́ть.*

утыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уты́кать* şi de la *уткнýть*

уты́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. утыкáть)* **1.** a înfige *(pe toată suprafaţa).* **2.** *(pop.)* a băga, a astupa, a umple.

утыкáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *уткнýться*

утю́г, *-á m.* **1.** fier de călcat; *электрúческий* ~ fier electric; *жаровóй* ~ fier de călcat cu cărbuni. **2.** *(tehn.)* nivelator; *дорóжный* ~ nivelator de drumuri.

утю́жение, *-я n. sg.* călcare, călcat.

утю́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. (pf. вы́утюжить* şi *отутю́жить)* a călca *(cu fierul de călcat).*

утю́жк|а, *-и f. sg.* **1.** călcare, călcat; *отдáть костю́м в* ~*у* a da hainele la călcat. **2.** *(tehn.)* netezire; cilindrare.

утяжелéние, *-я n. sg.* îngreunare.

утяжелúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. утяжеля́ть) acuz.* a mări/a spori greutatea.

утяжелúться, *-úтся vb. pf. (ipf. утяжеля́ться)* a deveni mai greu, a se îngreuna.

утяжеля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *утяжелúть*

утяжеля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утяжелúться.* **2.** *pas.* de la *утяжеля́ть.*

утя́тина, *-ы f. sg.* carne de raţă.

утя́тник, *-а m.* coteţ pentru raţe.

уф *interj.* uf! of! oh!

ухá, *-ú f. sg.* ciorbă de peşte.

ухáб, *-а m.* hop, groapă.

ухáбист|ый *adj.* hopuros, cu gropi plin de hopuri; ~*ая дорóга* drum plin de gropi.

ухажёр, *-а m. (pop.)* curtezan, crai, muieratic.

ухáживание, *-я n. sg.* **1.** îngrijire; ~ *за больны́м* îngrijire a unui bolnav. **2.** curte *(făcută unei femei).*

ухáживать, *-аю, -аешь vb. ipf. за + instr.* **1.** a îngriji, a căuta, a avea grijă; ~ *за детьмú* a îngriji de copii; ~ *за цветáми* a îngriji florile. **2.** a curta, a face curte; ~ *за жéнщиной* a face curte/a da tîrcoale unei femei.

ýхарск|ий *adj.* voinicesc, îndrăzneţ, cutezător, semeţ; ~*ая пéсня* cîntec voinicesc.

ýхарство, *-а n. sg.* voinicie, bravură, îndrăzneală, cutezanţă.

ýхарь, *-я m.* om curajos, voinic, îndrăzneţ, cutezător.

ýхать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ýхнуть*

ýхаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ýхнуться.* **2.** *pas.* de la *ýхать.*

ухвáт, *-а m.* **1.** cîrlig, furcă *(pentru scos oalele din cuptor).* **2.** brăţară *(pentru burlane, tuburi).*

ухватúть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. ухвáтывать) acuz.* **1.** a apuca, a prinde. **2.** *(fig.) (улови́ть)* a prinde, a sesiza, a pricepe.

ухватúться, *-ачýсь, -áтишься vb. pf. (ipf. ухвáтываться) за + acuz.* **1.** *(за что-л.)* a se apuca, a se agăţa, a se prinde (de ceva). **2.** *(приняться за что-л.)* a se apuca cu rîvnă (de ceva); a se agăţa, a se lega de … ; ~ *зубáми за что-л.* a se ţine cu dinţii de ceva.

ухвáтк|а, *-и f.* **1.** apucătură, manieră, mod/fel de a fi; *грýбые* ~*и* apucături grosolane. **2.** abilitate, dexteritate, îndemînare, dibăcie; ~ *в рабóте* îndemînare în muncă.

ухвáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ухватúть*

ухвáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ухватúться.* **2.** *pas.* de la *ухвáтывать.*

ухитр|úться, *-рю́сь, -рúшься vb. pf. (ipf. ухитря́ться)* cu *inf.* a găsi mijlocul de a … ; a izbuti / a reuşi să; *он.*

~и́лся пройти́ незаме́тно a reușit să se strecoare neobservat.

ухитря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *ухитри́ться*

ухищре́ни|е, *-я n.* vicleșug, șiretlic; șmecherie, tertip, subterfugiu; *прибега́ть к ра́зным ~ям* a recurge la diferite subterfugii/șiretlicuri.

ухищрённость, *-и f. sg.* șiretenie, rafinament.

ухищрённый *adj.* șiret, rafinat, iscusit.

ухищря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a recurge la viclenii, la șiretlicuri; a încerca în fel și chip.

ухло́па|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ухло́пывать) acuz. (pop.)* **1.** *(уби́ть)* a omorî, a ucide. **2.** *(истра́тить)* a cheltui, a risipi, a toca, a pierde; *~ мно́го де́нег* a cheltui mulți bani. **3.** a pierde; *я ~л на э́то це́лый день* am pierdut o zi întreagă cu asta.

ухло́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ухло́пать*

ухмы́лка, *-и f. (pop.)* surîs/zîmbet (ironic); *зло́бная ~* zîmbet răutăcios; grimasă.

ухмыльну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* de la *ухмыля́ться*

ухмыля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. (pf. ухмыльну́ться)* a zîmbi mulțumit de sine, a surîde satisfăcut.

у́хну|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. у́хать)* **1.** a bubui, a detuna. **2.** *acuz. (pop.)* a azvîrli, a trînti, a arunca cu zgomot; *~ ка́мень в овра́г* a arunca o piatră în rîpă. **3.** *(упа́сть)* a cădea; *он ~л в лу́жу* a căzut într-o băltoacă. **4.** *acuz. (израсходовать)* a cheltui, a risipi, a toca; *~ у́йму де́нег* a cheltui o groază de bani. **5.** *(pop.)* a se prăpădi; a se duce; *~ли мои́ де́нежки* s-au dus bănișorii mei. **6.** *acuz.* sau *по+dat. (pop.)* a lovi tare; *~ кулако́м по столу́* a lovi cu pumnul în masă.

у́хнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. у́хаться) (pop.)* a cădea, a se prăbuși.

у́хо, *у́ха n.* **1.** ureche; *нару́жное ~* ureche externă; *сре́днее ~* ureche mijlocie; *(med.) воспале́ние у́ха* otită. **2.** toartă, ureche; *у́ши котла́* toartele cazanului; *у́ши уша́та* toartele hîrdăului ◇ *во все у́ши слу́шать* a fi numai ochi și urechi; *~ на ~ меня́ть* a schimba una pe alta; *ни у́ха, ни ры́ла не смы́слить* a nu pricepe nimic; ***пощади́ть чьи-л. у́ши*** a cruța urechile cuiva; a nu vorbi *(despre ceva)* în prezența cuiva; ***притяну́ть за́ уши*** a trage de păr, a forța lucrurile; *разве́сить у́ши* a-și pleca urechea la tot ce se spune; *свои́ми со́бственными уша́ми слы́шать* a auzi cu propriile sale urechi; *усмеха́ться до уше́й* a rîde cu gura pînă la urechi; *~-де́вка* a) o fată și jumătate, fată nu glumă; b) șmecheriță; *~-па́рень* a) băiat de ispravă; b) șmecher, pișicher; *хло́пать уша́ми* a asculta fără a pricepe; a da din urechi; *слу́шать кра́ем у́ха* a asculta numai cu o ureche; *ми́мо уше́й пропусти́ть* a nu lua în seamă, a nu da atenție; a se face că nu aude; *одни́м у́хом слы́шал* mi-a trecut pe la urechi; *держа́ть у́хо востро́* a fi cu ochii în patru; *в одно́ у́хо вошло́, в друго́е вы́шло* i-a intrat pe o ureche și i-a ieșit pe alta; *не ве́рить свои́м уша́м* a nu-și crede urechilor; *он и у́хом не ведёт* nici nu-i pasă, nici nu se sinchisește; *до уше́й покрасне́ть* a se înroși pînă în vîrful urechilor; *быть по́ уши в долга́х* a fi înglodat în datorii pînă peste urechi; *влюби́ться по́ уши* a fi îndrăgostit pînă peste urechi, a fi amorezat lulea; *дойти́ до уше́й кого́-л.* a-i ajunge cuiva la ureche, a ajunge la urechea cuiva; *медве́дь/слон на́ ~ насту́пил* a fi fudul de o ureche, a fi tare de ureche; *у́ши дерёт/ре́жет* îți sparge urechile *(despre muzică proastă)*; *навостри́ть у́ши* a ciuli urechile; *и у стен есть у́ши* și pereții au urechi; *как свои́х уше́й не уви́деть* cînd ți-oi vedea ceafa; *у́ши вя́нут* ți-e lehamite să asculți; *(fam.) дать в ~; дать по́ уху* a trage o palmă/o scatoalcă; *отодра́ть за́ уши* a trage de urechi, a trage o urecheală; *в пол-у́ха слу́шать* a asculta numai cu o ureche; a nu fi atent; *в уша́х звени́т/гуди́т у кого́-л.* a-i țiui urechile; *вот так ~!* ei, drăcia dracului!; *все у́ши прожужжа́ть/прогуде́ть/протруби́ть/прошуме́ть кому́-л.* a împuia cuiva urechile; *дуть/петь в у́ши* a șopti la ureche; a umbla

cu vorbe/cu șușoteli; *есть так, что за уша́ми трещи́т/пищи́т* a înfuleca, a-i trosni fălcile *(la mîncare)*; parcă se bat calicii la gura lui; *за́ уши тащи́ть/тяну́ть* a) a trage de ureche; b) a scoate la mal; a duce în spate; *заткну́ть у́ши* a-și astupa urechile; *клони́ть ~ к...* a-și apleca urechea la...; *кре́пкий/кре́пок/туго́й/туг/ на́ ~* tare/fudul de ureche; *на ~* de căciulă; *(prov.) ска́жешь с у́ха на́ ~, узна́ют с угла́ на́ угол* din gură în gură are să ajungă la urechile lui Vodă.

уховёртка, *-и f. (entom.)* urechelniță.

ухо́д[1], *-а m. sg.* plecare; ieșire; retragere; exod; *~ из дому* plecare de acasă; *~ войск* retragerea armatelor; *~ со слу́жбы* plecare din serviciu, părăsirea serviciului.

ухо́д[2], *-а m. sg.* îngrijire, întreținere; *~ за посе́вами* îngrijirea semănăturilor; *~ за больны́ми* îngrijirea bolnavilor; *нужда́ться в ~е* a avea nevoie de îngrijire.

уходи́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уйти́*. 2. a se îndepărta, a se duce.

уходи́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. acuz. (pop).* a istovi, a chinui, a da gata, a-i veni de hac.

уходи́ться, *-ожу́сь, -о́дишься vb. pf. (pop.)* **1.** a se liniști; a-i trece supărarea; a se potoli. **2.** a obosi, a se istovi.

ухудша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уху́дшить*

ухудша́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уху́дшиться*. **2.** *pas.* de la *ухудша́ть*.

ухудше́ние, *-я n. sg.* înrăutățire, agravare, schimbare în rău; *~ положе́ния больно́го* înrăutățirea stării bolnavului; *~ отноше́ний* înrăutățirea relațiilor.

уху́дшенный **1.** *p.t.p.* de la *уху́дшить*. **2.** *adj.* înrăutățit.

уху́дши/ть, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. ухудша́ть)* a se înrăutăți, a se schimba în rău; a se agrava; *состоя́ние здоро́вья ~лось* starea sănătății s-a agravat.

уцеле́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a rămîne/a scăpa teafăr, a rămîne întreg, a fi salvat; *чу́дом ~* a scăpa ca prin minune; *все ве́щи ~ли* toate lucrurile au fost salvate.

уценённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *уцени́ть*. **2.** *adj.* cu preț redus; *~ые това́ры* mărfuri cu preț redus.

уце́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уцени́ть*.

уцени́ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. уце́нивать) acuz.* a reduce prețul, a ieftini,; a reevalua.

уце́нка, *-и f. sg.* rabat; bonificare; reducere a prețului.

уцепи́ть, *-еплю́, -е́пишь vb. pf. acuz.* a agăța, a prinde *(cu ceva)*.

уцепи́ться, *-еплю́сь, -е́пишься vb. pf. за acuz.* **1.** a se apuca, a se agăța, a se ține *(de ceva)*. **2.** *(fig.)* a se agăța, a se lega de...; *~ за предложе́ние* a se agăța de o propunere.

уча́ствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. в+prepl.* **1.** a lua parte, a participa; *~ в бою́* a lua parte la luptă; *~ в спекта́кле* a-și da concursul la un spectacol. **2.** *(иметь долю)* a participa, a fi părtaș; *~ в расхо́дах* a participa la cheltuieli.

уча́ствующий **1.** *part. prez. act.* de la *уча́ствовать*. **2.** **~ий,** *-его m.* participant.

уча́сти|е, *-я n. sg.* **1.** participare; colaborare; concurs; *~ в вы́борах* participare la alegeri; *конце́рт при ~и* sau *с ~ем изве́стных певцо́в* concert cu concursul unor cîntăreți cunoscuți; *принима́ть ~ в чём-л.* a lua parte la ceva. **2.** *(сочувствие)* interes, simpatie; compătimire; ***прояви́ть ~*** a arăta interes, a întinde o mînă de ajutor; *принима́ть ~ в ком-л.* a manifesta interes/bunăvoință față de cineva.

участи́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. учаща́ть) acuz.* **1.** a face ceva mai des, a îndesi. **2.** a accelera, a iuți; *~ те́мпы* a accelera ritmul.

участи́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. учаща́ться)* a se îndesi, a fi/a deveni mai frecvent; *~лись слу́чаи заболева́ния* cazurile de boală s-au înmulțit.

участко́вый **1.** *adj.* de sector; de circumscripție; *~ врач* medic de circumscripție. **2.** **~ый,** *-ого* sectorist *(milițian)*.

уча́стливо *adv.* compătimitor; cu interes, cu simpatie; *~ слу́шать* a asculta cu interes.

уча́стливость, *-и f. sg.* compasiune, compătimire.

учáстливый *adj.* compătimitor, săritor.

учáстник, *-a m.* participant, părtaş; partener; membru; ~ *игры́* partener la joc; ~ *в дéле* asociat; ~ *съéзда* participant/delegat la congres; ~ *зáговора* complotist, conjurat; ~ *войны́* fost combatant.

учáс|ток, *-тка m.* **1.** parcelă, lot, teren, porţiune; *дроби́ть/дели́ть на ~тки* a parcela; *земéльный* ~ lot, parcelă de pămînt, teren; *леснóй* ~ parcelă de pădure, parchet de pădure; *приусáдебный* ~ lot lîngă casă; *(min.)* ~ *вы́работки* sector de exploatare; *(auto) испытáтельный* ~ pistă de încercare; *(agr.) поливнóй* ~ parcelă irigată; *(constr.) строи́тельный* ~ teren de construcţie, şantier; *(agr.) óпытный* ~ lot experimental. **2.** *(mil.)* sector; *на ~тке диви́зии* în sectorul diviziei; *боевóй* ~ zonă de luptă. **3.** secţie; circumscripţie; *избирáтельный* ~ circumscripţie electorală, secţie de votare; *врачéбный* ~ circumscripţie medicală. **4.** *(óбласть, сфера)* sector; domeniu, sferă; *(tehn.)* ~ *произвóдства* sector de producţie; subsecţie de producţie. **5.** *(în Rusia ţaristă)* circumscripţie de poliţie.

ýчаст|ь, *-u f. sg.* soartă, destin, ursită; *гóрькая* ~ soartă amară; *раздели́ть чью-л.* ~ a împărtăşi soarta cuiva; *подвéргнуться тóй же ~u* a avea aceeaşi soartă.

учащáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *участи́ть*

учащáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *участи́ться*. **2.** *pas.* de la *учащáть*.

учащéние, *-я n. sg.* **1.** accelerație, accelerare; ~ *пýльса* accelerare a pulsului. **2.** înmulţire; ~ *слýчаев заболевáний* înmulţirea cazurilor de îmbolnăvire.

учащённый **1.** *p.t.p.* de la *участи́ть*. **2.** *adj.* accelerat; ~ *пульс* puls accelerat.

учáщ|ийся[1] **1.** *part. prez. act.* de la *учи́ться*. **2.** *adj.* care învaţă; *~аяся молодёжь* tineret studios, şcolărime.

учáщ|ийся[2], *-егося m.* elev, şcolar; student; *спектáкль для ~ихся* reprezentaţie pentru şcolari.

учёб|а, *-ы f. sg.* învăţătură; studii, învăţămînt; *полити́ческая* ~ învăţămînt politic; *взя́ться за ~у* a se apuca de învăţătură; *прекрати́ть ~у* a-şi întrerupe studiile.

учéбник, *-a m.* manual; ~ *фи́зики* manual de fizică.

учéбн|ый *adj.* **1.** de învăţătură/de studii, şcolar; didactic; ~ *год* an şcolar; *~ое врéмя* ore de clasă; timp de studii; *~ое заведéние* instituţie de învăţămînt, şcoală; *~ые заня́тия* lecţii; ~ *курс* curs; ~ *план* plan de învăţămînt; ~ *предмéт* obiect/disciplină/materie de învăţămînt; *~ое посóбие* manual; material didactic; *~ая часть* direcţie de studii. **2.** *(mil.)* de instrucţie; ~ *батальóн* batalion de instrucţie; *~ое пóле* cîmp de instrucţie; ~ *сбор* concentrare pentru instrucţie; *~ая стрельбá* exerciţii de tragere; ~ *полёт* zbor de antrenament.

учéни|е, *-я n. sg.* **1.** învăţat, învăţare; învăţătură, studii; ucenicie; *гóды ~я* ani de învăţătură, ani de ucenicie; *кóнчить* ~ a-şi termina studiile; a-şi termina ucenicia. **2.** *(mil.)* exerciţiu, instrucţie; *проводи́ть ~я* a face exerciţii; *ночнóе* ~ aplicaţie pe timp de noapte. **3.** învăţătură, teorie, doctrină; ştiinţă; *маркси́стско-лéнинское* ~ învăţătura marxist-leninistă; ◇ *(prov.)* ~ — *свет, неучéнье — тьма* ai carte, ai parte; cine ştie carte are patru ochi.

учени́к, *-á m.* **1.** elev, şcolar; ucenic; ~ *срéдней шкóлы* elev de şcoală medie. **2.** *(fig.)* discipol, ucenic; *вéрный* ~ discipol fidel.

учени́ца, *-ы f.* elevă, şcolăriţă; ucenică.

учени́ческ|ий *adj.* **1.** şcolar; de elev; de ucenic; *~ие тетрáди* caiete şcolare. **2.** *(fig.)* şcolăresc; de şcolar, de debutant; *~ое исслéдование* cercetare lipsită de maturitate, studiu de debutant.

учени́честв|о, *-a m. sg.* ucenicie; *гóды ~а* ani de ucenicie.

учёност|ь, *-u f. sg.* erudiţie; *человéк большóй ~u* om de mare erudiţie.

учён|ый I. *adj.* **1.** învăţat, erudit, savant; ~ *человéк* om învăţat. **2.** ştiinţific; *~ое исслéдование* cercetare ştiinţifică; *~ая стéпень* titlu ştiinţific; ~ *секретáрь* secretar ştiinţific; ~ *совéт* consiliu ştiinţific. **3.** dresat; *~ое живóтное* animal dresat. II. **~ый**, *-ого m.* savant, om de ştiinţă; *заслýженный* ~ om de ştiinţă/savant emerit; *мировóй* ~ savant cu renume mondial; *кабинéтный* ~ savant de cabinet ◇ *учи́ть ~ого* a vinde castraveţi la grădinar; a învăţa gîsca să înoate.

учéсть, *учтý, учтёшь vb. pf. (ipf. учи́тывать) acuz.* **1.** *(вести учёт)* a inventaria; a ţine evidenţa; ~ *товáры* a inventaria mărfurile; ~ *расхóды* a ţine evidenţa cheltuielilor. **2.** *(fig.) (приня́ть во внимание)* a lua în considerare/ în consideraţie, a ţine seama, a ţine cont; ~ *все обстоя́тельства* a ţine seama de toate împrejurările ◇ *(fin.)* ~ *вéксель* a sconta o cambie.

учёт, *-a m. sg.* **1.** evidenţă; inventariere, evaluare; *бухгáлтерский* ~ evidenţă contabilă; *вы́борочный* ~ evidenţă prin sondaj; *кни́жный* ~ evidenţă scriptică; *народнохозя́йственный* ~ evidenţa economiei naţionale; ~ *рабóт* evidenţa lucrărilor; ~ *товáров* inventarierea mărfurilor; *тáбельный* ~ pontaj; evidenţă, prezenţă; *производи́ть* ~ *в магази́не* a face inventarul mărfurilor din magazin; *закры́то на* ~ închis pentru inventar; *вести́* ~ a ţine evidenţa. **2.** *(adm.)* înregistrare, înscriere, înmatriculare; *взять на* ~ a înregistra; *сня́ть с воéнного ~а* a radia din controalele armatei; *сня́ться с ~а* a-şi face formele de plecare; *стать на* ~ a se înscrie, a-şi face formele de intrare/ de încorporare etc. **3.** *(fig.)* luare în considerare; *с ~ом всех обстоя́тельств* ţinînd seama de toate împrejurările; *без ~а (чегó-л.)* fără a ţine seama (de ceva). **4.** *(fin.)* scont, scontare; ~ *векселéй* scontarea cambiilor/poliţelor.

учетверённый **1.** *p.t.p.* de la *учетвери́ть*. **2.** *adj.* împătrit, cvadruplu.

учетвери́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. учетверя́ть) acuz.* a împătri, a cvadrupla.

учетвери́ться, *-ри́тся vb. pf. (ipf. учетверя́ться)* a se mări de patru ori, a se împătri; a fi împătrit.

учетверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *учетвери́ть*

учетверя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *учетвери́ться*. **2.** *pas.* de la *учетверя́ть*.

учётн|ый **1.** de control, de evidenţă; contabil; *~ая кáрточка* fişă de evidenţă/ de control. **2.** *(fin.)* de scont; ~ *банк* bancă de scont; ~ *процéнт* scont; taxă de scont.

учётчик, *-a m.* calculator, socotitor; pontator.

учи́лище, *-a n.* şcoală; *педагоги́ческое* ~ şcoală pedagogică; *воéнное* ~ şcoală militară; *ремéсленное* ~ şcoală de meserii; *морскóе* ~ şcoală de marină.

учини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. чини́ть şi учиня́ть) acuz.* a face, a produce, a săvîrşi, a comite; ~ *скандáл* a face scandal; ~ *распрáву над кем-л.* a se răfui cu cineva; ~ *допрóс* a lua un interogatoriu; *(înv.)* ~ *слéдствие* a face o anchetă.

учиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *учини́ть*

учи́тель, *-я m.* **1.** învăţător, profesor; *нарóдный* ~ învăţător *(la ţară)*; ~ *мýзыки* profesor de muzică. **2.** *(fig.)* dascăl, învăţător.

учи́тельница, *-ы f.* învăţătoare, profesoară.

учи́тельская, *-ой f.* cancelaria profesorilor.

учи́тельский *adj.* de învăţător; *(înv.)* ~ *институ́т* institut pedagogic.

учи́тельств|о, *-a n. sg.* **1.** activitate de învăţător, profesorat; *дéсять лет ~а* zece ani de profesorat. **2.** *col.* corp didactic, dăscălime.

учи́тельствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a fi învăţător/profesor; a lucra în învăţămînt.

учи́тыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *учéсть*; *~я вáжность вопрóса* dată fiind importanţa problemei.

учи́ть, *учý, ýчишь vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́учить, научи́ть şi обучи́ть) acuz.* cu *dat.* sau cu *inf.* a învăţa, a instrui; ~ *рýсскому языкý* a învăţa (pe cineva) limba rusă; ~ *игрáть в шáхматы* a învăţa (pe cineva) să joace şah. **2.** *(ipf. научи́ть) acuz.* cu *dat.* sau cu *inf.* a învăţa, a arăta; *истóрия ýчит, что ...* istoria ne învaţă că ... **3.** *(cu conj. что)* a învăţa, a susţine, a afirma. **4.** *(pf. вы́учить) acuz.* a învăţa, a studia, a memoriza; ~ *стихи́* a memoriza versuri; ~ *урóки* a învăţa lecţiile; ~ *наизýсть*

a învăţa pe de rost; ~ *роль* a studia/ a învăţa un rol. **5.** *acuz. (pop. înv.)* a învăţa minte (pe cineva), a muştrului, a bate ◇ *яйца курицу не учат* a ajuns oul mai deştept (mai cuminte) decît găina; *(prov.) учёного ~ только портить* meşterul nu trebuie învăţat; ~ *уму-разуму* a învăţa minte.

учиться, *учусь, учишься vb. ipf. (pf. выучиться, научиться* şi *обучиться)* a învăţa, a studia; a se învăţa, a se deprinde; ~ *в школе* a învăţa la şcoală; ~ *в университете* a studia la universitate; ~ *ремеслу* a învăţa o meserie; ~ *читать* a învăţa să citească; ~ *музыке* a învăţa muzică ◇ ~ *на собственных ошибках* a învăţa din propriile greşeli; *(prov.) век живи — век учись* omul cît trăieşte tot învaţă.

учком, *-а m.* = *ученический комитет* comitetul de elevi.

учредитель, *-я m.* fondator, întemeietor; ctitor.

учредительн|ый *adj.* constitutiv, de constituire; *(pol.) ~ое собрание* Constituanta, Adunare Constituantă.

учредительск|ий *adj.* de fondator; constitutiv; *~ое собрание* adunare constitutivă.

учредить, *-ежу, -едишь vb. pf. (ipf. учреждать) acuz.* a fonda, a întemeia, a organiza, a înfiinţa, a crea; a institui; ~ *клуб* a organiza un club.

учредиться, *-дится vb. pf. учреждаться)* a se institui, a se fonda.

учреждать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *учредить*

учреждаться, *-ается vb. ipf.* de la *учредиться*

учреждени|е, *-я n.* **1.** *sg.* întemeiere, fondare, organizare, înfiinţare, creare instituire; *~библиотеки* înfiinţare a unei biblioteci. **2.** instituţie, fundaţie, organizaţie, aşezămînt; *научное ~* instituţie ştiinţifică; *государственные ~я* instituţii de stat.

учрежденческ|ий *adj.* de instituţie; *~ие штаты* personalul instituţiei.

учтиво *adv.* (în mod) politicos, cu politeţe; cuviincios, amabil.

учтивость, *-и f. sg.* politeţe, amabilitate, curtoazie.

учтивый *adj.* politicos, amabil, curtenitor, reverenţios; cuviincios.

учуя|ть, *-ую, -уешь vb. pf. acuz.* a adulmeca, a mirosi, a simţi; *собака ~ла дичь* cîinele a adulmecat vînatul; ~ *опасность* a simţi pericolul.

ушанка, *-и f. (pop.)* căciulă *(cu apărători/ clape pentru urechi).*

ушастый *adj.* cu urechi mari, urecheat; ~ *щенок* căţel urecheat.

ушат, *-а m.* ciubăr, hîrdău; *на него как будто вылили ~ холодной воды* parcă i-a turnat o găleată cu apă rece în cap; parcă i-a făcut un duş rece.

ушатный *adj.* de ciubăr, de hîrdău.

ушиб, *-а m.* **1.** *(действие)* lovire lovitură; contuzie. **2.** *(место)* locul lovit.

ушибать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ушибить*

ушибаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ушибиться.* **2.** *pas.* de la *ушибать.*

ушибить, *-бу, -бёшь vb. pf. (ipf. ушибать) acuz.* **1.** a lovi; a contuziona. **2.** *(fig. pop.)* a zdrobi, a zgudui, a distruge.

ушибиться, *-бусь, -бёшься vb. pf. (ipf. ушибаться)* a se lovi.

ушивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ушить*

ушить, *ушью, ушьёшь vb. pf. (ipf. ушивать) acuz.* **1.** a scurta; a strîmta, a îngusta; ~ *рукава* a îngusta mînecile. **2.** a coase cu fir, a coase cu mărgele; ~ *пояс золотом* a coase un brîu cu fir de aur. **3.** a coase de jur împrejur; ~ *тюк* a coase un balot.

ушко[1], *-а* şi *-а n. dim.* urechiuşă; *сказать на ~* a spune la ureche ◇ *(prov.) для милого дружка и серёжка из ушка* pentru omul care-mi place, cale n-am şi tot mi-aş face; *ушки на макушке (у кого-л.)* cu urechile ciulite; cu ochii în patru.

ушк|о[2], *-а n.; pl. -и, -ов n.* **1.** toartă; ~ *ушата* toarta ciubărului. **2.** ureche *(la cizme, la ghete)*; *~и сапог* urechile cizmelor. **3.** ureche, gaură *(la ac)*; *игольное ~* urechea acului.

ушник, *-а m.* medic specialist în boli de urechi.

ушн|ой *adj.* de ureche; *~ые болезни* boli de urechi; *~ая сера* cerumen, ceară;

~ *врач* medic specialist în boli de urechi; *~ое зеркало* otoscop; *(anat.) ~ая раковина* pavilionul urechii.

ущелье, *-я n.* defileu, chei; pas, trecătoare; *горное ~* defileu.

ущемить, *-млю, -мишь vb. pf. ущемлять) acuz.* **1.** a strînge cu ceva, a strivi, a strangula; ~ *палец дверью* a strînge/ a strivi degetul cu uşa. **2.** *(fig.)* a ştirbi, a leza, a prejudicia; ~ *чьи-л. права* a ştirbi drepturile cuiva; ~ *в правах* a leza în drepturi; ~ *чьи-л. интересы* a prejudicia interesele cuiva. **3.** *(fig.)* a jigni, a ofensa; ~ *чье-л. самолюбие* a lovi pe cineva în amorul propriu.

ущемление, *-я n. sg.* **1.** strîngere, strivire, strangulare; *(med.) ~ грыжи* strangularea herniei. **2.** *(fig.)* ştirbire, lezare; ~ *в правах* lezare în drepturi.

ущемлённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *ущемить.* **2.** *adj. (fig.)* jignit, ofensat, lezat; *~ое самолюбие* amor propriu rănit.

ущемлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *ущемить*

ущерб, *-а m. sg.* prejudiciu, pagubă, daună, pierdere, detriment; *причинить/ нанести ~* a pricinui o pagubă/ o pierdere; *потерпеть ~* a suferi o pierdere/o pagubă; *возместить ~* a despăgubi; *материальный ~* pagubă materială; *в ~ здоровью* în detrimentul sănătăţii; *в ~ здравому смыслу* în pofida bunului simţ ◇ *силы его на ~е* forţele lui sînt în declin; *луна на ~е* luna e în descreştere.

ущербный *adj.* în descreştere *(despre lună).*

ущипнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. acuz.* a pişca, a ciupi.

уют, *-а m. sg.* confort; atmosferă de intimitate, ambianţă plăcută.

уютно *adv.* în mod confortabil, plăcut, comod; *чувствовать себя ~* a se simţi bine.

уютность, *-и f. sg.* atmosferă de intimitate, ambianţă plăcută; confort.

уютный *adj.* confortabil; plăcut.

уязвимость, *-и f. sg.* vulnerabilitate.

уязвим|ый *adj.* vulnerabil; *~ое место* punct vulnerabil, parte slabă.

уязвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. уязвлять) acuz.* a jigni, a ofensa, a leza; ~ *самолюбие* a răni (pe cineva) în amorul propriu; ~ *самое больное место* a atinge pe cineva unde-l doare mai tare/la coarda sensibilă.

уязвление, *-я n. sg.* jignire, ofensare.

уязвлённый **1.** *p.t.p.* de la *уязвить.* **2.** *adj.* jignit, ofensat, lezat.

уязвлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *уязвить*

уяснение, *-я n. sg.* lămurire, clarificare, desluşire, limpezire, elucidare.

уяснить *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. уяснять) acuz.* a lămuri, a clarifica, a desluşi, a elucida; ~ *себе суть дела* a înţelege esenţa problemei; ~ *смысл чего-л.* a lămuri sensul unui lucru.

уясниться, *-ится vb. pf. (ipf. уясняться)* a se lămuri, a se desluşi, a se clarifica, a se elucida; a deveni clar.

уяснять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *уяснить*

уясняться, *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уясниться.* **2.** *pas.* de la *уяснять.*

Ф

ф *n. litera și sunetul* «f».

фа *n. indecl. (muz.)* fa; *ключ фа* cheia de fa.

фабзавко́м, *-а m.* = *фабри́чно-заводско́й комите́т* comitet sindical de uzină/de fabrică/de întreprindere.

фабко́м, *-а m.* = *фабри́чный комите́т* comitet sindical de fabrică.

фа́бра, *-ы f. sg.* căneală.

фа́брик|а, *-и f.* fabrică; *суко́нная ~* fabrică de postav; *бума́жная ~* fabrică de hîrtie; *краси́льная ~* boiangerie, vopsitorie; *пряди́льная ~* filatură; *тка́цкая ~* țesătorie; *рабо́тать на ~е* a lucra la fabrică; *(fig. iron.) ~ лжи* fabrică de minciuni.

фа́брика-ку́хня, *фа́брики-ку́хни f.* bucătărie mare mecanizată.

фабрика́нт, *-а m.* fabricant.

фабрика́нтский *adj.* de fabricant.

фабрика́т, *-а m.* fabricat, produs/articol industrial.

фабрика́ция, *-и f. sg.* fabricare, fabricație.

фабрикова́ть, *-ку́ю, ку́ешь vb. ipf. (pf. сфабрикова́ть) acuz.* **1.** *(изготовля́ть)* a fabrica, a produce. **2.** *(подде́лывать)* a fabrica, a falsifica, a plăsmui, a născoci; *~ по́дпись* a falsifica o semnătură.

фа́брить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. нафа́брить) acuz. (înv.)* a căni; *~ усы́* a-și căni mustața.

фабри́чно-заво́дский *adj. v. фабри́чно-заводско́й.*

фабри́чно-заводск|о́й *adj.* de fabrici și uzine; de fabrică și de uzină; *~ое произво́дство* producția fabricilor și uzinelor.

фабри́чн|ый *adj.* **1.** de fabrică; *~ая труба́* coș de fabrică; *~ое клеймо́, ~ая ма́рка* marcă de fabrică; *~ая цена́* preț de fabrică; *~ое законода́тельство* legislație industrială, legislația muncii; *~ гудо́к* sirena fabricii. **2.** *(промы́шленный)* industrial; *~ го́род* oraș industrial. **3.** lucrat de fabrică, produs de/în fabrică; *ковры́ ~ого произво́дства* covoare de fabrică, covoare țesute la mașină. **4.** **~ый,** *-ого m. (înv.)* muncitor industrial, muncitor în fabrică.

фа́була, *-ы f. (lit.)* subiect, intrigă, conținut, acțiune; *~ рома́на* subiectul romanului.

фавн, *-а m. (mitol.)* faun.

фаво́р, *-а m. sg.* favoare, protecție ◇ *быть в ~е у кого́-л.* sau *по́льзоваться ~ом* a fi în grațiile cuiva, a se bucura de protecția cuiva; *быть не в ~е* a nu fi bine văzut.

фавори́т, *-а m.* **1.** favorit. **2.** *(sport)* cal favorit *(la curse).*

фаворити́зм, *-а m. sg.* favoritism.

фаво́ритка, *-и f.* favorită.

фаго́т, *-а m. (muz.)* fagot.

фаготерапи́я, *-и f. (med.)* fagoterapie.

фаготи́ст, *-а m. (muz.)* fagotist.

фагоци́т, *-а m. (fiziol.)* fagocit.

фагоцито́з, *-а m. sg. (fiziol.)* fagocitoză.

фа́за [1], *-ы f.* fază, etapă, perioadă.

фа́за [2], *-ы f.* **1.** fază, stare, stadiu; *~ы луны́* fazele lunii; *твёрдая/жи́дкая/газообра́зная ~* fază solidă/lichidă/gazoasă. **2.** *(tehn.)* fază *(la generator).*

фаза́н, *-а m.* fazan.

фаза́н|ий *adj.* de fazan; *~ьи пе́рья* pene de fazan; *~ пету́х* fazan *(bărbătuș).*

фазеоли́н, *-а m. (chim.)* faseolină; globulină din fasole.

фа́зис, *-а m.* fază, etapă.

фа́зный *adj.* fazic, de fază.

фазовраща́тель, *-я m. (radio)* schimbător de fază.

фа́зов|ый *adj. (tehn.)* de fază; *~ое напряже́ние* tensiune de fază.

фазоиндика́тор, *-а m. (el.)* indicator de fază.

фазоме́р, *-а m. v. фазо́метр*

фазо́метр, *-а m. (tehn.)* fazometru.

фазорегуля́тор, *-а m. (el.)* regulator de fază.

фазотро́н, *-а m. (fiz.)* fazotron.

фазоуказа́тель, *-я m.* indicator de fază.

фай, *-я m. sg.* fai, tafta de mătase naturală.

фа́кел, *-а m.* faclă, făclie, torță; *заже́чь ~* a aprinde o torță.

фа́кельн|ый *adj.* cu/de torțe; de făclie, de faclă; *~ое ше́ствие* retragere cu torțe.

фа́кельщик, *-а m.* făclier, masalagiu.

факи́р, *-а m.* fachir.

факси́миле **1.** *n. indecl.* facsimil. **2.** *adj. invar.* și *adv.* în facsimil.

факт, *-а m.* fapt; eveniment; *общеизве́стный ~* fapt îndeobște cunoscut, fapt notoriu; *достове́рный ~* fapt autentic; *привести́ ~ы* a cita fapte; *пе́ред лицо́м ~ов* în fața faptelor; *счита́ться с ~ами* a ține seama de realitate; *~ы говоря́т* faptele vorbesc; *го́лые ~ы* fapte goale; *поста́вить пе́ред соверши́вшимся ~ом* a pune (pe cineva) în fața unui fapt împlinit ◇ *~, что...* cu siguranță că...; mai mult ca sigur că...; de fapt; *~ то, что...* fapt e că..., realitatea este că...

факти́чески *adv.* de fapt, în fapt, în realitate, efectiv.

факти́ческ|ий *adj.* real, efectiv; faptic; *~ое положе́ние де́ла* situație de fapt, stare reală a lucrurilor.

факти́чный *adj.* real, bazat pe fapte, faptic.

фактогра́фия, *-и f. (peior.)* factologie.

фа́ктор, *-а m.* **1.** factor, forță motrice, element; *реша́ющий ~* factor hotărîtor; *постоя́нные ~ы* factori permanenți, factori cu acțiune permanentă; *~ вре́мени* factorul timp; *мора́льный ~* factor moral. **2.** *(mat.)* factor.

факториа́л, *-а m. (mat.)* factorial.

факто́рия, *-и f.* factorie.

факто́тум, *-а m. (înv.)* factotum.

факту́ра [1], *-ы f. sg. (arte, lit.)* factură, structură.

факту́р|а [2], *-ы f. (com.)* factură; *вы́писать ~у* a emite/a elibera o factură, a factura.

факультати́вно *adv.* (în mod) facultativ.

факультати́вность, *-и f. sg.* caracter facultativ.

факультати́вный *adj.* facultativ.

факульте́т, *-а m.* facultate; *медици́нский ~* facultate de medicină; *юриди́ческий ~* facultate de științe juridice, facultate de drept; *филологи́ческий ~* facultate de filologie.

факульте́тский *adj.* de facultate.

фал, *-а m. (mar.)* fungă.

фала́нга [1], *-и f.* falangă.

фала́нга [2], *-и f. (anat.)* falangă.

фалансте́р, *-а m. (ist.)* falanster.

фа́лда, *-ы f.* pulpană.

фа́линь, *-я m. (mar.)* funie, odgon, parîmă.

фалли́ческий *adj.* falic; *~ культ* cultul falic.

фальсифика́т, *-а m.* produs falsificat.

фальсифика́тор, *-а m.* falsificator.

фальсифика́ция, *-и f.* **1.** *(де́йствие)* falsificare, contrafacere; denaturare; *~ истори́ческих фа́ктов* denaturarea faptelor istorice. **2.** *(вещь)* obiect falsificat, imitație; surogat.

фальсифици́рованный **1.** *p.t.p.* de la *фальсифици́ровать.* **2.** *adj.* falsificat, contrafăcut; denaturat.

фальсифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a falsifica, a contraface; *~ докуме́нты* a falsifica actele.

фальц, *-а m. (tehn.)* falț.

фальцева́льный *adj. (tipogr.)* de fălțuit.

фальцева́ние, *-я n. v. фальцо́вка*

фальцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. ipf. (pf. сфальцева́ть) acuz. (tipogr.)* a fălțui.

фальце́т, *-а m. (muz.)* falset; *петь ~ом* a cînta în falset.

фальцо́вка, *-и f. sg. (tipogr.)* fălțuire.

фальцо́вочный *adj. (tipogr.) v. фальцева́льный*

фальцо́вщик, *-а m. (tipogr.)* fălțuitor.

фальшбо́рт, *-а m. (mar.)* parapet.

фальши́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. сфальши́вить)* **1.** a fi ipocrit/fățarnic/nesincer. **2.** *(muz.)* a cînta fals.

фальши́вка, *-и f.* (act) fals.

фальши́во *adv.* **1.** (în mod) fals, denaturat, inexact, neadevărat; *~ изобрази́ть что-л.* a reda ceva în mod denaturat. **2.** fals; *~ спеть* a cînta fals.

фальшивомоне́тчик, *-а m.* falsificator de bani.

фальши́вость, *-и f. sg.* **1.** duplicitate, fățărnicie, prefăcătorie. **2.** *(muz.)* disonanță, falsitate.

фальши́в|ый *adj.* **1.** fals; plăsmuit; ~ *докуме́нт* act/document fals; *~ая моне́та* monedă falsă; *~ые зу́бы* dantură falsă. **2.** nefiresc, nenatural, artificial; *~ая игра́ актёра* jocul nefiresc al actorului. **3.** *(muz.)* fals, disonant; *~ая но́та* notă disonantă, disonanță. **4.** nesincer, prefăcut, ipocrit, fățarnic, fals; ~ *челове́к* om prefăcut, nesincer; *~ая улы́бка* zîmbet fățarnic ◇ *попа́сть в ~ое положе́ние* a fi într-o situație echivocă.

фальшь, *-и f. sg.* **1.** înșelătorie, escrocherie; ~ *в ка́рточной игре́* trișare la jocul de cărți. **2.** nefiresc, lipsă de naturalețe, artificialitate. **3.** *(muz.)* disonanță, notă falsă. **4.** nesinceritate, prefăcătorie, fățărnicie, falsitate; ~ *в поведе́нии* purtare nesinceră, atitudine fățarnică.

фами́лия, *-и f.* **1.** nume, nume de familie; *и́мя и* ~ numele și prenumele; *де́вичья* ~ numele de fată. **2.** *(род, семья)* neam, viță, familie; *стари́нная* ~ neam vechi, viță veche.

фами́льн|ый *adj.* de familie; *~ое схо́дство* aer/asemănare de familie.

фамилья́рничать, *-аю, -аешь vb. ipf. с + instr.* a se purta familiar.

фамилья́рно *adv.* familiar, ireverențios, fără jenă.

фамилья́рность, *-и* **1.** *f. sg.* familiaritate, purtare familiară, intimitate deplasată.

фамилья́рный *adj.* familiar, ireverențios; ~ *тон* ton prea familiar.

фанабе́рия, *-и f.* îngîmfare, înfumurare, aroganță.

фанарио́т, *-а m. (ist.)* fanariot.

фанати́зм, *-а m. sg.* fanatism.

фана́тик, *-а m.* fanatic.

фанати́чески *adv.* (în mod) fanatic, cu fanatism.

фанати́ческ|ий *adj.* fanatic.

фанати́чно *adv.* (în mod) fanatic, cu fanatism.

фанати́чность *adj.* fanatism, caracter fanatic.

фане́ра, *-ы f.* furnir, placaj.

фане́рка, *-и f.* placaj.

фане́рный *adj.* de furnir, de placaj.

фанерова́ние, *-я n.* furniruire.

фанза́, *-ы́ f.* un fel de mătase subțire.

фа́нза, *-ы* și *-ы f.* casă țărănească la chinezi.

фант, *-а m.* **1.** gajuri *(joc de societate)*; *игра́ть в ~ы* a juca gajuri. **2.** gaj *(obiect depus)*; pedeapsă *(la acest joc)*.

фантазёр, *-а m.* fantast, visător, fantezist.

фантазёрка, *-и f.* fantastă, visătoare, fantezistă.

фантази́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a se lăsa pradă fanteziei, a visa cu ochii deschiși; a da curs liber imaginației. **2.** *(pf. сфантази́ровать) (выдумывать)* a născoci, a inventa.

фанта́зи|я, *-и f.* **1.** *sg.* imaginație, fantezie; *бога́тая* ~ imaginație bogată; *худо́жественная* ~ imaginație artistică. **2.** reverie, vis, fantezie; *предава́ться ~ям* a se lăsa pradă visurilor. **3.** *(выдумка)* scornire, născocire ◇ *что это у тебя́ за ~?* ce te-a apucat?; ce ți-a venit?

фантасмагори́ческий *adj.* fantasmagoric, ireal, fantastic.

фантасмаго́рия, *-и f.* fantasmagorie, vedenie, nălucire.

фанта́ст, *-а m.* fantast.

фанта́стика, *-и f. sg.* fantasticul, element fantastic; ~ *наро́дных ска́зок* fantasticul poveștilor populare.

фантасти́чески *adv.* (în chip) fantastic, ireal, de necrezut.

фантасти́ческ|ий *adj.* fantastic, ireal, de necrezut, fabulos; *~ая литерату́ра* literatură fantastică; ~ *слух* zvon fantezist; ~ *прое́кт* proiect himeric.

фантасти́чность, *-и f. sg.* caracter fantezist/ irealizabil.

фантасти́чный *adj.* fantezist, născocit; himeric.

фанто́м, *-а m. (livr.)* fantomă, stafie, nălucă, vedenie, spectru.

фанфа́ра, *-ы f.* **1.** *(muz.)* fanfară. **2.** *(mil.)* semnal scurt *(din goarnă)*. **3.** goarnă, trompetă, trîmbiță.

фанфа́рный *adj. (muz.)* de fanfară.

фанфаро́н, *-а m. (înv.)* fanfaron, lăudăros.

фанфарона́да, *-ы f.* fanfaronadă, lăudăroșenie.

фанфаро́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a fi lăudăros, a se lăuda.

фанфаро́нство, *-а n. sg.* fanfaronadă.

фа́ра, *-ы f.* far *(de automobil, de locomotivă)*.

фара́да, *-ы f. (fiz.)* farad.

фарао́н[1], *-а m.* **1.** *(ist.)* faraon. **2.** *(înv. peior.)* vardist, curcan, sergent de stradă.

фарао́н[2], *-а m. sg.* faraon *(joc de cărți)*.

фарва́тер, *-а m.* **1.** *(mar.)* șenal, cale navigabilă. **2.** *(fig.)* sferă de influență ◇ *плыть (находи́ться, быть) в ~е чьей-л. поли́тики* a fi în sfera de influență politică a cuiva.

фаринга́льн|ый *adj. (lingv.)* faringal; ~ *согла́сный* consoană faringală.

фаринги́т, *-а m. sg. (med.)* faringită.

фарисе́й, *-я m.* fariseu.

фарисе́йский *adj.* de fariseu, fariseic.

фарисе́йство, *-а n. sg.* fariseism, ipocrizie.

фармако́лог, *-а m.* farmacolog.

фармакологи́ческий *adj.* farmacologic.

фармаколо́гия, *-и f. sg.* farmacologie.

фармакопе́я, *-и f. sg.* farmacopee.

фармаце́вт, *-а m.* farmacist.

фармаце́втика, *-и f. sg. v. фармаци́я*

фармацевти́ческий *adj.* farmaceutic.

фармаци́я, *-и f. sg.* farmacie *(știință)*.

фарс, *-а m.* **1.** *(teatr.)* farsă. **2.** *(fig.)* farsă, păcăleală; *гру́бый* ~ farsă grosolană.

фа́рсовый *adj. (teatr.)* de farsă.

фа́ртук, *-а m.* **1.** șorț; *ку́хонный* ~ șorț de bucătărie; *ко́жаный* ~ șorț de piele. **2.** învelitoare, acoperitoare.

фарфо́р, *-а m.* **1.** *sg.* porțelan; *ва́за из ~а* vas de porțelan. **2.** *sg. col.* porțelanuri; *колле́кция ~а* colecție de porțelanuri.

фарфо́ров|ый *adj.* de porțelan; *~ые изде́лия* obiecte de porțelan, *~ая гли́на* caolin.

фарш, *-а m.* **1.** carne tocată; tocătură. **2.** umplutură.

фарширо́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *фарширова́ть*. **2.** *adj.* umplut; *~ые пе́рцы* ardei umpluți.

фарширова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. acuz.* a umple *(cu tocătură)*.

фарширо́вка, *-и f. sg.* umplere, umplut *(cu tocătură)*.

фас[1], *-а m.* față, parte din față; *сфотографи́ровать в ~ и в про́филь* a fotografia din față și din profil.

фаса́д, *-а m.* fațadă.

фаса́дный *adj.* de fațadă.

фасе́т, *-а m.* **1.** fațetă. **2.** *(entom.)* fațetă.

фасе́тка, *-и f. v. фасе́т.*

фасе́точн|ый *adj.* cu fațete; *(entom.)* *~ые глаза́* ochi cu fațete.

фа́ска, *-и f. (tehn.)* teșitură.

фасова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. ipf. (pf. расфасова́ть) acuz.* a ambala, a împacheta *(în doze, în cantități determinate)*.

фасо́вка, *-и f. sg.* ambalare, împachetare *(în doze, în cantități determinate)*; preambalare.

фасо́вочный **1.** de preambalare, de cîntărire și ambalare a mărfii *(în cantități determinate)*. **2.** **~ая,** *-ой f.* secție de ambalaj, secție de cîntărit și împachetat.

фасо́вщик, *-а m.* muncitor la serviciul de preambalare.

фасо́левый *adj.* de fasole.

фасо́ль, *-и f. sg.* fasole; *стручко́вая* ~ fasole verde, fasole păstăi; *кустова́я* ~ fasole oloagă.

фасо́н, *-а m.* **1.** model, fason, croială; *костю́м мо́дного ~а* costum la modă; *вы́брать* ~ a alege un model. **2.** model, formă, tip ◇ *(pop.) держа́ть* ~ a se fuduli, a se fandosi, a se fasoli; *не* ~ nu se cade; nu-i frumos, nu cadrează.

фасо́нистый *adj. (pop.)* cu pretenții de eleganță.

фасо́нн|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* fasonat, profilat; *~ое желе́зо* fier profilat, oțel profilat; *~ое литьё* piese fasonate/ turnate. **2.** de model.

фат, *-а m.* filfizon, fante, fandosit.

фата́, *-ы́ f.* văl, voal; *сва́дебная* ~ văl de mireasă.

фатали́зм, *-а m. sg.* fatalism.

фатали́ст, *-а m.* fatalist.

фаталисти́ческий *adj.* fatalist.

фаталисти́чный *adj. v. фаталисти́ческий.*

фата́льно *adv.* (în mod) fatal, fatalmente; inevitabil.

фата́льность, *-и f. sg.* fatalitate.

фата́льн|ый *adj.* fatal; *~ое совпаде́ние* coincidență fatală.

фа́та-морга́на, *фа́ты-морга́ны f. sg.* fata morgană.
фатова́тый *adj.* cam sclivisit/fandosit, cu aere de filfizon.
фатовско́й *adj.* de filfizon; ~ *вид* aspect de filfizon.
фатовство́, *-а́ n. sg.* atitudine/purtare de filfizon; sclivisealǎ, fandosealǎ, înfumurare.
фа́тум, *-а m. sg.* soartă, destin, fatalitate.
фа́уна, *-ы f.* faună; *морска́я* ~ faună maritimă.
фашиза́ция, *-и f. sg.* fascizare.
фашизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a fasciza.
фашизи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se fasciza.
фаши́зм, *-а m. sg.* fascism.
фаши́на, *-ы f.* fascină.
фаши́нн|ый *adj.* de/cu fascine; ~*ая да́мба* dig de fascine.
фаши́ст, *-а m.* fascist.
фаши́стский *adj.* fascist.
фаэто́н, *-а m.* **1.** *(înv.)* faeton. **2.** automobil decapotabil.
фая́нс, *-а m. sg.* **1.** faianţă; ceramică; *известко́вый* ~ faianţă calcaroasă. **2.** *col.* obiecte de faianţă/de ceramică.
фая́нсов|ый *adj.* de faianţă, de ceramică; ~*ая посу́да* vase de faianţă.
февра́ль, *-я́ m. sg.* februarie.
февра́льский *adj.* de/din februarie.
федерализа́ция, *-и f. sg. (pol.)* federalizare.
федерали́зм, *-а m. sg. (pol.)* federalism.
федерали́ст, *-а m. (pol.)* federalist.
федерали́стский *adj. (pol.)* federalist.
федера́льн|ый *adj. (pol.)* federal, federativ; ~*ое госуда́рство* stat federal.
федерати́вн|ый *adj. (pol.)* federativ, federal; *на* ~*ых нача́лах* pe baze federative.
федера́ция, *-и f. (pol.)* federaţie; *Всеми́рная* ~ *профсою́зов* Federaţia Sindicală Mondială.
феери́ческий *adj.* feeric.
феери́чный *adj. v. феери́ческий*
феери́я, *-и f.* **1.** *(teatr.)* feerie. **2.** *(fig.)* feerie, privelişte nespus de frumoasă, privelişte ca în basme.
фейерве́рк, *-а m.* foc/focuri de artificii ◇ ~ *слов* torent de cuvinte.

фека́лии *pl.* materii fecale.
фека́льный *adj.* fecal.
фелла́хи, *-ов pl.; sg. -а́х, -а m.* felahi.
фельдма́ршал, *-а m.* feldmareşal.
фе́льдшер, *-а m.* felcer, subchirurg.
фе́льдшерский *adj.* de felcer; de subchirurg.
фельдъе́герь, *-я m.; pl. -и* şi *-я́ m.* curier special.
фельето́н, *-а m.* foileton; *литерату́рный* ~ foileton literar.
фельетони́ст, *-а m.* foiletonist, autor de foiletoane.
фельето́нный *adj.* de foileton.
фелю́га, *-и f. (mar.)* felucă.
феминиза́ция, *-и f. (biol.)* feminizare.
феминизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a feminiza.
феминизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se feminiza.
фемини́зм, *-а m. sg. (pol.)* feminism.
фемини́ст, *-а m. (pol.)* feminist, de feminist.
фён, *-а m. sg.* **1.** *(met.)* föhn *(vînt).* **2.** uscător electric de păr, foen.
фенацети́н, *-а m. sg. (farm.)* fenacetină.
фе́никс, *-а m. (mitol.)* (pasărea) fenix.
фено́л, *-а m. (chim.)* **1.** fenol, acid fenic, acid carbolic. **2.** *(mai ales la pl.)* fenoli.
фено́ловый *adj. (chim.)* de fenol.
фенологи́ческий *adj. (biol.)* fenologic.
феноло́гия, *-и f. sg.* fenologie.
феноме́н, *-а m.* fenomen.
феноменали́зм, *-а m. sg. (fil.)* fenomenalism.
феномена́льно *adv.* fenomenal, formidabil.
феномена́льность, *-и f. sg.* caracter fenomenal/excepţional.
феномена́льн|ый *adj.* **1.** *(fil.)* de fenomen, fenomenal. **2.** *(fig.)* fenomenal, excepţional, formidabil; ~*ая па́мять* memorie fenomenală; ~ *успе́х* succes formidabil.
феноменологи́ческий *adj. (fil.)* fenomenologic.
феноменоло́гия, *-и f. sg. (fil.)* fenomenologie.
феноти́п, *-а m. (biol.)* fenotip.
фео́д *-а m. (ist.)* feudă.
феода́л, *-а m. (ist.)* feudal, senior feudal.

феодали́зм, *-а m. sg. (ist.)* feudalism.
феода́льный *adj. (ist.)* feudal; ~ *строй* regim, orînduire feudală.
фе́рзевый *adj. (şah)* de regină.
ферзь, *-я́ m. (şah)* regină, damă.
фе́рма[1], *-ы f.* fermă; *моло́чная* ~ fermă de lapte; *животново́дческая* ~ fermă zootehnică; *образцо́вая* ~ fermă model; *племенна́я* ~ fermă cu animale de prăsilă.
фе́рма[2], *-ы f. (tehn.)* fermă, grindă cu zăbrele; *стальна́я* ~ fermă de oţel; *вися́чая* ~ grindă suspendată.
ферма́та, *-ы f. (muz.)* fermată, coroană.
ферме́нт, *-а m. (biol. chim.)* ferment.
фермента́ция, *-и f. sg. (biol. chim.)* fermentaţie, fermentare.
ферменти́ровать, *-рует vb. ipf. (biol., chim.)* a fermenta.
фе́рмер, *-а m.* fermier.
фе́рмерский *adj.* de fermier.
фе́рмерство, *-а n. sg.* **1.** ocupaţie de fermier. **2.** *col.* fermieri.
фермуа́р, *-а m. (înv.)* **1.** închizătoare, verigă *(la un colier sau un album).* **2.** colier cu închizătoare.
ферромарга́нец, *-нца m. (tehn.)* feromangan.
ферроплати́на, *-ы f. (metal.)* feroplatină.
ферроселе́н, *-а m. (metal.)* feroseleniu.
ферросили́ций, *-я m. (tehn.)* ferosiliciu.
ферроспла́в, *-а m.* feroaliaj.
ферроура́н, *-а m. (metal.)* ferouran.
феррохро́м, *-а m. (tehn.)* ferocrom.
ферт, *-а m. (pop.)* fante, filfizon, ţafandache ◇ *стоя́ть* ~*ом* a-şi propti mîinile în şolduri.
ферти́льность, *-и f. (biol.)* fertilitate.
ферти́льный *adj. (biol.)* fertil.
феру́л|а, *-ы f.* **1.** *(înv.)* nuia, vargă. **2.** *sg. (fig.)* supraveghere severă, regim tiranic ◇ *быть под чей-л.* ~*ой* a fi sub supravegherea cuiva.
фес, *-а m. v. фе́ска.*
фе́ска, *-и f.* fes.
фестива́ль, *-я m.* festival, serbare; *музыка́льный* ~ festival muzical.
фесто́н, *-а m.* **1.** feston. **2.** *(arhit.)* feston, ornament în formă de ghirlandă.
фесто́нчат|ый *adj.* festonat, cu feston; ~*ая обо́рка* volan cu feston.

фети́ш, *-а* şi *-а́ m.* fetiş.
фетишиза́ция, *-и f.* fetişizare.
фетишизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a idolatriza, a fetişiza.
фетиши́зм, *-а m. sg.* fetişism; *(ec.) това́рный* ~ fetişismul mărfurilor.
фетиши́ст, *-а m.* fetişist.
фетиши́стский *adj.* fetişist, de fetişism.
фетр, *-а m. sg.* fetru.
фе́тров|ый *adj.* de fetru; ~*ая шля́па* pălărie de fetru.
фефёла, *-ы f. (pop.)* ţaţă, matracucă, paceaură, fefeleagă.
фехтова́льн|ый *adj.* de scrimă; ~*ая ма́ска* mască de scrimă.
фехтова́льщик, *-а m.* scrimer.
фехтова́ние, *-я n. sg.* scrimă.
фехтова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf.* a face scrimă.
фешене́бельный *adj.* elegant, şic, la modă.
фе́я, *-и f.* zînă, fee; *до́брая* ~ zînă bună; *зла́я* ~ zînă rea.
фи *interj.* ptiu!
фиа́кр, *-а m.* fiacru, trăsură, birjă, cupeu.
фиа́л, *-а m. (poetic)* pocal, cupă, potir.
фиа́лка, *-и f.* violetă, viorea, toporaş; *альпи́йская* ~ toporaş de munte, ciclamă.
фиа́лков|ый *adj. (bot.)* **1.** de violetă, de viorea, de toporaş. **2.** ~**ые,** *-ых s. pl.* violacee ◇ ~ *ко́рень* rădăcină de micşunea.
фиа́ско *n. indecl.* fiasco, eşec, insucces; *потерпе́ть* ~ a suferi un eşec/un fiasco.
фи́бр|а[1], *-ы f. (anat. bot.)* fibră ◇ *дрожа́ть все́ми свои́ми* ~*ами* a tremura din tot corpul; *все́ми* ~*ами души́* cu trup şi suflet, din tot sufletul, din adîncul inimii.
фи́бр|а[2], *-ы f. sg. (tehn.)* fibră (Vulcan); carton presat; *чемода́н из* ~*ы* geamantan de fibră.
фибри́н, *-а m. sg. (fiziol.)* fibrină.
фи́бровый *adj. (tehn.)* de fibră; de carton presat.
фибро́зн|ый *adj. (anat.)* fibros; ~*ая соедини́тельная ткань* ţesut fibros.
фибро́ма, *-ы f. (med.)* fibrom.

фи́га[1], *-и f. (bot.)* **1.** *(дерево)* smochin. **2.** *(плод)* smochină.

фи́г|а[2], *-и f.* ciucă; *показа́ть ~у* a arăta (cuiva) ciuca.

фи́гли-ми́гли, *фи́глей-ми́глей pl. (glumeț, peior.)* farafastîcuri, fasoane; trucuri.

фигля́р, *-а m.* **1.** *(înv.)* saltimbanc, scamator, panglicar. **2.** *(fig. peior.)* măscărici, bufon.

фигля́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (peior.)* a face pe măscăriciul/pe bufonul.

фигля́рничать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. фигля́рить*

фигля́рство, *-а n.* atitudine/gesturi de bufon/de măscărici; bufonerie.

фи́гов|ый *adj.* de smochin; *~ые ли́стья* frunze de smochin; *~ые плоды́* smochine ◇ *(fig.) ~ листо́к* frunză de viță; *(fig.) без ~ого листка́* fără perdea.

фигу́р|а, *-ы f.* **1** figură; *(mat.) геометри́ческая ~* figură geometrică; *(av.) ~ вы́сшего пилота́жа* acrobație aeriană; figură de zbor acrobatic; *~ в та́нцах* figură de dans. **2.** desen, schiță. **3.** chip, figură, statuie; *восковы́е ~ы* figuri de ceară; *мра́морная ~* statuie de marmoră; *лепны́е ~ы* basoreliefuri. **4.** talie, statură, corp; *стро́йная ~* talie zveltă; *у неё хоро́шая ~* are corp frumos, e bine făcută. **5.** *(fig.)* persoană, personaj; individ, tip; *кру́пная полити́ческая ~* personalitate politică, om politic de vază; *подозри́тельная ~* un tip suspect; *(iron.) ра́ньше он был ~ой* pe vremuri a fost cineva. **6.** *(șah)* figură. **7.** *(la jocul de cărți)* figură *(valet, damă etc.)*. **8.** *(lit.)* figură, procedeu stilistic; *ритори́ческая ~* figură retorică.

фигура́льно *adv.* la figurat; în metafore; *говори́ть ~* a vorbi în metafore, a vorbi la figurat.

фигура́льность, *-и f. sg.* sens figurat; caracter figurat/metaforic.

фигура́льн|ый *adj.* figurat; metaforic; *~ое выраже́ние* expresie figurată; metaforă.

фигура́нт, *-а m. (înv.)(teatr.)* figurant.

фигури́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a figura, a apărea.

фигури́ст, *-а m.* patinator artistic.

фигури́стка, *-и f.* de la *фигури́ст*

фигу́ристый *adj. (pop.)* bogat în figuri de stil, înflorit.

фигу́рка, *-и f.* **1.** *(dim.)* de la *фигу́ра (3, 4)*. **2.** figurină, statuetă; *восковая ~* figurină de ceară.

фигу́рн|ый *adj.* **1.** cu figuri geometrice, cu ornament geometric; *~ая резьба́* sculptură cu ornament geometric. **2.** *(sport)* artistic, cu acrobații; *~ое ката́ние на конька́х* patinaj artistic; *~ полёт* zbor artistic, zbor cu acrobații ◇ *(mat.) ~ые чи́сла* numere geometrice; *~ая ско́бка* acoladă; *(pop.) и ду́рень, да фигу́рен* prost, dar arătos.

фидеи́зм, *-а m. sg. (fil.)* fideism.

фидеи́ст, *-а m. (fil.)* fideist.

фидеисти́ческий *adj. (fil)* fideist.

фи́дер, *-а m. (el.)* fider. **2.** *(tehn.)* conductă de alimentare.

фи́жмы, *фижм pl.* crinolină, malacof.

физзаря́дка, *-и f.* gimnastică, exerciții de înviorare.

физиатри́ческий *adj. (med.)* fizioterapeutic.

физиатри́я, *-и f. sg. (med.)* fizioterapie.

фи́зик, *-а m.* fizician.

фи́зика, *-и f. sg.* fizică; *теорети́ческая ~* fizică teoretică; *прикладна́я ~* fizică aplicată; *молекуля́рная ~* fizică moleculară; *а́томная ~* fizică atomică; *ква́нтовая ~* fizică cuantică; *нейтро́нная ~* fizica neutronilor; *я́дерная ~* fizica nucleară.

фи́зико-географи́ческий *adj.* de geografie fizică.

фи́зико-математи́ческий *adj.* fizico-matematic.

фи́зико-хими́ческий *adj.* fizico-chimic.

физиогно́мика, *-и f. sg.* știința fizionomiei.

физиократи́ческий *adj. (ec.)* fiziocratic.

физиокра́тия, *-и f. sg. (ec.)* fiziocrație.

физио́лог, *-а m.* fiziolog.

физиологи́ческий *adj.* fiziologic, de fiziologie; *~ раство́р* ser fiziologic.

физиоло́гия, *-и f. sg.* fiziolcgie.

физиономи́ст, *-а m.* fizioncmist.

физионо́ми|я, *-и f.* **1.** fizionomie, chip, față, figură; *отврати́тельная ~* figură respingătoare; *по́стная ~* mutră acră. **2.** *(fig.)* fizioncmie, aspect; *~ го́рода* aspectul unui oraș ◇ *заéхать в ~ю кому́-л.* a-i trage cuiva o palmă, a da cuiva peste gură; *~ вы́тянулась* a face o mutră acră.

физиотерапе́вт, *-а m.* fizioterapeut.

физиотерапевти́ческий *adj. (med.)* fizioterapeutic, de fizioterapie.

физи́чески *adv.* fizicește, (din punct de vedere) fizic, în ceea ce privește fizicul.

физи́ческ|ий *adj.* **1.** fizic, de fizică; *~ие о́пыты* experiențe fizice; *~ кабине́т* cabinet de fizică; *~ая хи́мия* chimie fizică; *~ая геогра́фия* geografie fizică; *~ое явле́ние* fenomen fizic. **2.** fizic; corporal; *~ труд* muncă fizică; *~ая си́ла* forță fizică; *~ие упражне́ния* exerciții fizice; *институ́т ~ой культу́ры* institut de cultură fizică. **3.** trupesc, sexual; *~ая бли́зость* relații sexuale ◇ *(jur.) ~ое лицо́* persoană fizică.

фи́зия, *-и f. (fam.)* mutră.

физкульту́ра, *-ы f. sg.* = *физи́ческая культу́ра* cultură fizică.

физкульту́рник, *-а m.* sportiv.

физкульту́рн|ый *adj.* de cultură fizică, sportiv; *~ая заря́дка* exerciții de înviorare; *~ пара́д* paradă sportivă; *~ое движе́ние* mișcare sportivă.

фикса́ж, *-а m. sg.* **1.** *(foto)* fixator. **2.** *v. фиксати́в.*

фиксати́в, *-а m. (arte)* fixativ.

фикса́тор, *-а m.* fixator.

фиксатуа́р, *-а m.* pomadă pentru păr; briantină.

фикса́ция, *-и f. sg.* **1.** fixare, stabilire. **2.** *(foto)* fixare.

фикси́рование, *-я n. sg. v. фикса́ция*

фикси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (inf.* și *trec.* sînt și *pf.) acuz.* **1.** *(pf. зафикси́ровать)* a nota, a însemna; *~ все пожела́ния* a lua notă de toate dorințele. **2.** *(pf. зафикси́ровать)* a fixa, a stabili; *~ день совеща́ния* a fixa ziua consfătuiri. **3.** a concentra; a fixa; *~ внима́ние* a-și concentra atenția; *~ свой взгляд на чём-л.* a-și aținti privirea asupra unui lucru; a se uita țintă la ceva. **4.** *(foto)* a fixa.

фикси́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se fixa.

фикти́вно *adv.* (în mod fictiv).

фикти́вность, *-и f. sg.* caracter fictiv.

фикти́вный *adj.* fictiv; *~ брак* căsătorie fictivă; *(ec.) ~ капита́л* capital fictiv.

фи́кус, *-а m. (bot.)* ficus.

фи́кция, *-и f.* ficțiune.

филантро́п, *-а m.* filantrop.

филантропи́ческий *adj.* filantropic.

филантро́пия, *-и f. sg.* filantropie.

филармони́ческий *adj.* filarmonic.

филармо́ния, *-и f.* filarmonică.

филатели́ст, *-а m.* filatelist.

филателисти́ческий *adj.* filatelic, de filatelie, de filatelist.

филатели́я, *-и f. sg.* filatelic.

филé[1] *n. indecl.* fileu *(broderie)*.

филé[2] *n. indecl.* **1.** *(мясо)* file, mușchi; *жа́реное ~* mușchi la tavă. **2.** file, bucată/ pană de pește; *~ судака́* file de șalău.

филе́й, *-я m. v. филé*[2] *(1)*.

филе́йный[1] *adj.* de fileu *(la broderie)*.

филе́йный[2] *adj.* de file, de mușchi; *~ кусо́к* bucată de mușchi.

филёнк|а, *-и f.* tăblie; panou; *дверна́я ~* tăblia ușii.

филёнчатый *adj.* cu tăblie.

филёр, *-а m.* copoi, agent secret, detectiv.

филиа́льн|ый *adj.* de filială; de sucursală; *~ое отделе́ние* filială, sucursală.

филиа́ция, *-и f. sg.* filiație; *~ иде́й* filiație de idei.

филигра́н, *-а m. v. филигра́нь.*

филигра́нн|ый *adj.* **1.** filigranat, în filigran; *~ые изде́лия* lucruri în filigran. **2.** *(fig.)* minuțios, migălos; *~ая рабо́та* muncă minuțioasă.

филигра́нь, *-и f.* filigran.

фи́лин, *-а m.* bufniță, buhă.

фили́ппика, *-и f.* filipică.

фили́стер, *-а m.* filistin.

фили́стерский *adj.* de filistin.

фили́стерство, *-а n. sg.* filistinism.

филлоксéра, *-ы f. (entom.)* filoxeră.

филогене́з, *-а m. (biol.)* filogenie.

филогенети́ческий *adj. (biol.)* filogenetic, de filogenie.

филогени́я, *-и f. sg. (biol.) v. филогене́з.*

филоде́ндрон, *-а m. (bot.)* filodendron.

фило́лог, *-а m.* filolog.

филологи́ческий *adj.* filologic, de filologie; ~ *факульте́т* facultate de filologie.
филоло́гия, *-и f. sg.* filologie; *славя́нская* ~ filologie slavă.
фило́соф, *-а m.* filozof.
филосо́фи|я, *-и f. sg.* filozofie; *материалисти́ческая* ~ filozofie materialistă; *идеалисти́ческая* ~ filozofie idealistă; ~ *матема́тики* filozofia matematicii. **2.** *(peior.)* filozofare; *разводи́ть* ~*ю* a filozofa, a se deda la filozofare.
филосо́фски *adv.* **1.** din punct de vedere filozofic, filozoficeşte. **2.** ca un filozof; *относи́ться ко всему́* ~ a privi la toate ca un filozof.
филосо́фск|ий *adj.* **1.** filozofic, de filozofie; ~*ая систе́ма* sistem filozofic; ~ *факульте́т* facultate de filozofie; ~ *тракта́т* tratat de filozofie, eseu filozofic. **2.** de filozof; ~*ое споко́йствие* seninătate filozofică; *с* ~*им ви́дом* cu un aer de filozof ◇ ~ *ка́мень* piatră filozofală.
филосо́фствование, *-я n. (peior.)* filozofare.
филосо́фствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* **1.** a face deducţii filozofice. **2.** *(fig. peior.)* a filozofa, a face pe filozoful; a tăia firul în patru.
фильдеко́с, *-а m. sg. (text.)* fildecos, fil d'Ecosse.
фильдепе́рс, *-а m. sg. (text.)* fildepers.
филье́ра, *-ы f. (tehn.)* filieră, duză.
фильм, *-а m.* **1.** film, peliculă. **2.** film; *худо́жественный* ~ film artistic; *короткометра́жный* ~ film de scurt metraj; *хроника́льный* ~ jurnal cinematografic; *полнометра́жный* ~ film de lung metraj; *документа́льный* ~ film documentar; *приключе́нческий* ~ film de aventuri; *цветно́й* ~ film în culori, film tehnicolor; *мультипликацио́нный* ~ desene animate; *снима́ть* ~ a turna un film, a filma; *озву́чить* ~ a sonoriza un film.
фильмоте́ка, *-и f.* filmotecă.
фильтр, *-а m.* filtru; *(fiz.) светово́й* ~ filtru de lumină; *(fiz.) акусти́ческий* ~ filtru acustic; *ма́сляный* ~ filtru de ulei.
фильтра́т, *-а m.* filtrat.
фильтра́ция, *-и f. sg.* filtrare.
фильтрова́льн|ый *adj.* pentru filtrare; ~*ая бума́га* hîrtie de filtru.
фильтрова́ние, *-я n. sg.* filtrare.
фильтрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. профильтрова́ть) acuz.* a filtra.
фи́льтровый *adj.* de/cu filtru.
фимиа́м, *-а m. sg.* tămîie ◇ *кури́ть/же́чь* ~ *(кому́-л.)* a ridica în slava cerului; a tămîia, a cînta cuiva osanale.
фимо́з, *-а m. (med.)* fimoză.
фина́л, *-а m.* **1.** final, sfîrşit; ~ *пье́сы* finalul piesei. **2.** *(sport)* finală; *игра́ть в* ~*е* a juca în finală.
фина́льн|ый *adj.* **1.** final, de sfîrşit; ~*ая часть пье́сы* partea finală a piesei; *(muz.)* ~ *акко́рд* acord final. **2.** *(sport)* final, de finală; ~ *матч* finală; meci final; ~*ая встре́ча* întîlnire în finală.
финанси́рование, *-я n. sg.* finanţare; *бюдже́тное* ~ finanţare din/de la buget.
финанси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a finanţa.
финанси́ст, *-а m.* financiar.
фина́нсов|ый *adj.* financiar; ~ *капита́л* capital financiar; ~*ая систе́ма* sistem financiar; ~ *вопро́с* problemă financiară; ~ *год* an financiar; ~ *отде́л* secţie financiară; ~ *кри́зис* criză financiară; ~*ые опера́ции* operaţii financiare.
фина́нс|ы, *-ов pl.* **1.** finanţe; *госуда́рственные* ~ finanţele statului. **2.** *(glumeţ)* finanţe, parale; *как у тебя́ с* ~*ами?* cum stai cu finanţele?
фи́ник, *-а m.* **1.** *(плод)* curmală. **2.** *(дерево)* curmal.
финики́йский *adj.* fenician, al fenicienilor.
финики́йцы, *-цев pl.; sg. финики́ец, -а m. (ist.)* fenicieni.
фи́ников|ый *adj.* de curmal, de curmală; ~*ая па́льма* curmal.
фининспе́ктор, *-а m.* = *фина́нсовый инспе́ктор* inspector financiar.
фини́фтевый *adj.* de smalţ, smălţuit, emailat.
фини́фть, *-и f.* email, smalţ.
фи́ниш, *-а m. sg. (sport)* finiş, ultima fază a parcursului; potou; *прийти́ к* ~*у* a ajunge la finiş.
финиши́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (sport)* a ajunge la finiş.
фи́нишный *adj. (sport)* de finiş, de sosire.

фи́нка[1], *-и f.* finlandeză.
фи́нка[2], *-и f.* **1.** cuţit finlandez. **2.** căciulă finlandeză *(cu învelitoare pentru urechi)*. **3.** cal mic nordic.
финля́ндка, *-и f.* finlandeză.
финля́ндский *adj.* finlandez, finez.
финля́ндцы, *-цев pl.; sg. -дец, -дца m.* finlandezi.
фи́нна, *-ы f. (zool.)* cisticerc, linţi.
финно-уго́рск|ий *adj.* ugro-finic; ~*ая семья́ языко́в* familia limbilor ugro-finice.
фи́нны, *-ов pl.; sg. финн, -а m.* finlandezi, fini.
финотде́л, *-а m.* = *фина́нсовый отде́л* secţie financiară.
фи́нский *adj.* finlandez; finic; ~ *язы́к* limbă finlandeză; ~ *нож* cuţit finlandez.
финти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. ipf.* **1.** *(прибегать к уловкам)* a umbla cu şoalda/cu tertipuri. **2.** *instr. (заискивать)* a linguşi, a peria, a se pune bine pe lîngă cineva.
финтифлю́шка, *-и f.* **1.** *(безделушки)* zorzoane. **2.** *pl. (пустяки)* bagatelă, fleac, vorbă goală. **3.** *(о пустой, легкомысленной женщине) (fam.)* femeie uşuratică.
фиоле́тов/ый *adj.* violet, vioriu; ~*ые черни́ла* cerneală violetă.
фио́рд, *-а m. (geogr.)* fiord.
фиориту́ра, *-ы f. (muz.)* fioritură.
фи́рм|а, *-ы f.* **1.** firmă, casă de comerţ, întreprindere comercială; *кру́пная* ~ mare casă de comerţ; *иностра́нная* ~ firma străină. **2.** *(fig.)* paravan, mască, firmă; *под* ~*ой* sub masca/paravanul.
фи́рменный *adj. (com.)* de firmă, de întreprindere; ~ *знак* marca firmei; ~ *бланк* hîrtie cu antetul firmei/întreprinderii; ~ *магази́н* centru de desfacere *(al unei întreprinderi, fabrici etc.)*.
фирн, *-а m. (geol.)* firn, neven.
фисгармо́ния, *-и f. (muz.)* armoniu.
фиск, *-а m. sg. (înv.)* fisc, tezaur.
фиска́л, *-а m.* denunţător, pîrîtor.
фиска́лить, *-лю, -лишь vb. ipf.* a denunţa, a pîrî.
фиска́льн|ый *adj.* fiscal; ~*ая систе́ма* sistem fiscal, fiscalitate.
фиска́льство, *-а n. sg.* denunţare, pîră.
фиста́шка, *-и f. (bot.)* fistic *(fruct şi arbust)*.
фиста́шков|ый *adj.* de/cu fistic; ~*ое де́рево* fistic, arbore de fistic; ~*ое моро́женое* îngheţată cu fistic; ~*ого цве́та* de culoarea fisticului; verde-gălbui.
фистул|а́[1], *-ы́ f. sg. (muz.)* falset; *петь* ~*о́й* a cînta în falset.
фи́стула[2], *-ы* şi *-ы́ f. (med.)* fistulă.
фити́ль, *-я́ m.* **1.** feştilă, fitil; *заже́чь* ~ a aprinde o feştilă; *припусти́ть* ~ a ridica fitilul. **2.** *(mil.)* fitil.
фити́н, *-а m. sg. (farm.)* fitină.
фитобиоло́гия, *-и f. sg.* fitobiologie.
фитогене́тика, *-и f.* fitogeneză.
фитогеогра́фия, *-и f. sg.* fitogeografie.
фитоло́гия, *-и f.* botanică, fitologie.
фитометри́я, *-и f.* fitometrie.
фитопато́лог, *-а m. (agr.)* fitopatolog.
фитопатоло́гия, *-и f. sg.* fitopatologie.
фитоте́хника, *-и f. (agr.)* fitotehnică.
фитофто́ра, *-ы f. (agr.)* mana cartofilor.
фитохи́мия *-и f. sg.* fitochimie.
фитю́лька, *-и f. pop. glumeţ)* **1.** fleac, bagatelă. **2.** *(fig.)* omuleţ, flecuşteţ de om.
фи́фа, *-ы f.* femeie uşuratică; piţipoancă.
фи́шка, *-и f.* fisă, jeton *(la jocuri)*.
флаг, *-а m.* steag, drapel, stindard, pavilion; *госуда́рственный* ~ drapelul ţării, drapel naţional; *кра́сный* ~ steagul roşu; *ло́цманский* ~ pavilion de pilot; *подня́ть* ~ a înălţa/a arbora pavilionul; *спусти́ть* ~ a coborî pavilionul; *приспусти́ть* ~ a coborî pavilionul în bernă; *укра́сить* ~*ами* a pavoaza *(cu steaguri)* ◇ *(fig.) под* ~*ом (чего́-л.)* a) sub steagul, sub stindardul; *a)* sub masca, sub paravanul; *(fig.) оста́ться за* ~*ом* a rămîne în urmă, a nu-şi atinge scopul.
флаг-капита́н, *-а m. (nav.)* şef de stat major *(într-o escadră navală)*.
фла́гман, *-а m.* **1.** amiral, comandant al unui grup de nave. **2.** vas amiral; vas pavilion.
фла́гманский *adj.* de amiral, de comandant; ~ *кора́бль* vas amiral.
флаг-офице́р *-а m.* adjutantul statului major *(al unei escadre navale)*.
флагшто́к, *-а m.* băţul steagului; catargul pavilionului.

флáжн|ый *adj.* cu steag; *~ая сигнализáция* semnalizare cu fanioane.

флажолéт, *-а m. (muz.)* flajolet.

флакóн, *-а m.* flacon, sticluţă; *~ духóв* flacon de parfum.

фламáндка, *-и f.* flamandă.

фламáндский *adj.* flamand; *~ язык* limba flamandă.

фламáндцы, *-цев pl.; sg. -дец, -дца m.* flamanzi.

фламинго, *m. indecl. (ornit.)* flamingo.

фланг, *-а m.* **1.** *(mil.)* flanc, aripă; *обойти́ с ~а* a ocoli din flanc, a învălui din flanc; *охвáт ~ов* învăluirea flancurilor; *удáрить во ~* a lovi în flanc; *прикры́тие ~а* acoperirea flancului. **2.** *(tehn.)* flanc, profil.

флáнгов|ый *adj.* **1.** *(mil.)* de/din flanc; *~удáр* lovitură din flanc; *~ огóнь* foc de flanc. **2.** *~ый, -ого m.* (primul) ostaş din flanc; *прáвый ~* ostaşul din flancul drept; *лéвый ~* ostaşul din flancul stîng; *уязвúмый ~* flanc vulnerabil.

фланéлевый *adj.* de/din flanelă.

фланéль, *-и f. sg.* flanelă.

фланéльный *adj. v. фланéлевый*

фланéлька, *-и f.* bluză, tricou de marinar.

фланёр *-а m. (ironic)* hoinar, fluierăvînt.

флáнец, -нца *m. (tehn.)* flanşă, bridă.

фланúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (iron.)* a hoinări, a umbla fără ţintă, a bate străzile fără treabă.

фланк, *-а m. (mil.)* flanc.

фланкúрование *-я n. sg. mil.* flancare.

фланкúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (mil.)* **1.** a flanca, a acoperi din flanc, a apăra din flanc. **2.** a trage din flanc, a bombarda din flanc.

фланкирóвка, *-и f. sg. (mil.)* **1.** flancare. **2.** apărare din flanc, tragere din flanc.

флáнцевый *adj. (tehn.)* de/cu flanşă.

флебúт, *-а m. (med.)* flebită.

флéгма[1], *-ы f. sg. (med.)* flegmă, scuipat.

флéгма[2], *-ы f. sg.* nepăsare, indiferenţă, flegmă.

флéгма[3], *-ы m.* şi *f.* om flegmatic.

флегматúзм, *-а m. sg. v. флéгма*[2]

флегмáтик, *-а m.* om flegmatic.

флегматúческий *adj.* flegmatic, nepăsător, indiferent.

флегматúчно *adv.* în mod flegmatic, nepăsător, indiferent.

флегматúчность, *-и f. sg.* fire flegmatică, nepăsare, indiferenţă.

флегматúчный *adj.* flegmatic, nepăsător, indiferent; *~ харáктер* fire flegmatică.

флегмóна, *-ы f. (med.)* flegmon.

флéйта, *-ы f.* flaut.

флейтúст, *-а m.* flautist.

флéйтовый *adj.* de flaut.

флéксия, *-и f. (lingv.)* **1.** flexiune; *внýтренняя ~* flexiune internă. **2.** desinenţă.

флéксор *-а m. (anat.)* (muşchi) flexor.

флексýра *-ы f. (geol.)* cută monoclinală, flexură.

флектúвн/ый *adj (lingv.)* flexionar; *~ые языкú* limbi flexionare; *~ строй языкá* structură flexionară a limbii.

флёр, *-а m.* **1.** voal (mai ales de mătase), gaz. **2.** *(fig. înv.)* văl de mister.

флёрдорáнж, *-а m. (înv.)* lămîiţă,

флибустьéр, *-а m. (ist.)* corsar, pirat.

флúгель *-я m.* aripă *(a unei case)*; corp de casă secundar; atenansă.

флик, *-а m.* flec; *~и на каблукú* flecuri la tocuri.

флинтглáс, *-а m. sg. (fiz.)* flint, sticlă flint.

флирт, *-а m. sg.* flirt.

флиртовáть, *-тýю, -тýешь vb. ipf. с + instr.* a flirta.

флокс, *-а m. (bot.)* brumărele, scînteiuţe.

флор, *-а m. (nav.)* varangă.

флóра, *-ы f. sf.; тропúческая ~* floră tropicală; *степнáя ~* floră de stepă.

флорúн, *-а m.* florin, fiorin.

флот, *-а m.* flotă; *морскóй ~* flotă maritimă; *воéнно-морскóй ~* flotă marină militară; flotă maritimă militară; *рыболóвный ~* flotă de pescuit; *подвóдный ~* flotă submarină; *речнóй ~* flotă fluvială; *торгóвый ~* flotă comercială; *служúть во ~е* a servi în marină ◇ *(av) воздýшный ~* flotă aeriană.

флотáция, *-и f. sg. (min.)* flotaţie; flotare.

флотúлия, *-и f.* flotilă; *речнáя ~* flotilă fluvială.

флотовóдец *-дца m.* comandant de flotă.

флóтск|ий *adj.* **1.** de flotă, de marină; *~ экипáж* echipajul flotei. **2.** *~ий, -ого m.* marinar, matroz.

флуктуáция, *-и f. sg* fluctuaţie.

флуоресцéнтный *adj. (fiz.)* fluorescent.

флуоресцéнция, *-и f. sg. (fiz.)* fluorescenţă.

флуоресцúровать, *-рует vb. ipf. (fiz.)* a fi fluorescent.

флуоресцúрующий *(fiz.)* **1.** *part. prez. act.* de la *флуоресцúровать.* **2.** *adj.* fluorescent.

флюгáрка, *-и f.* giruetă.

флю́гер, *-а m.* **1.** giruetă. **2.** *(fig.)* om care îşi schimbă părerile după cum bate vîntul.

флюúды, *-ов pl.* fluide.

флюс[1], *-а m.* abces, umflătură *(la o măsea)*.

флюс[2], *-а m. (tehn.)* fondant, flux.

фля́га, *-и f.* **1.** bidon; ploscă; *похóдная ~* bidon militar; gamelă. **2.** garniţă, bidon.

фля́жка, *-и f. v. фля́га (1)*

фобúя, *-и f. sg. (med.)* fobie.

фойé *n. indecl. (teatr.)* foaier.

фок, *-а m. (mar.)* trincă.

фокáльный *adj. (fiz.)* focal.

фок-мáчта, *-ы f. (mar.)* (arbore) trinchet.

фокстерьéр, *-а m. (zool.)* foxterier.

фокстрóт, *-а m.* foxtrot.

фóкус[1], *-а m.* **1.** *(fiz.)* focar. **2.** *(med.)* focar de infecţie; *~ в лёгких* focar de infecţie la plămîni. **3.** *(fig.)* focar, centru; *~землетрясéния* focarul unui cutremur.

фóкус[2], *-а m.* **1.** scamatorie; truc; *покáзывать ~ы* a face scamatorii. **2.** *(увёртка)* şmecherie, şiretlic, tertip. **3.** *(mai ales la pl.)* toane, mofturi, nazuri, fasoane; *без ~ов!* fără mofturi!; fără fasoane!

фокусúрование, *-я n. (fiz.)* focalizare.

фóкусник, *-а m.* scamator, prestidigitator.

фóкусничанье, *-я n. sg.* **1.** nazuri, mofturi. **2.** şmecherii, şiretlicuri.

фóкусничать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a face nazuri/mofturi. **2.** a umbla cu şmecherii, a umbla cu şoalda.

фóкусн|ый *adj. (fiz.)* de focar; focal; *~ое расстоя́ние* distanţă focală.

фолиáнт, *-а m.* carte in-folio.

фóлио *n. indecl.* **1.** *(tipogr.)* format în folio. **2.** *(cont.)* folio.

фоллúкул, *-а m. (anat.)* folicul.

фолликуля́рный *adj. (anat. med.)* folicular.

фольвáрк, *-а m. (reg.)* conac mic.

фóльга, *-и f.* foiţă de metal, staniol.

фольклóр, *-а m. sg.* folclor.

фольклорúст, *-а m.* folclorist.

фольклóрный *adj.* de folclor.

фон[1], *-а m.* **1.** fond, fundal, cîmp; *(fiz.) ~ áльфа-излучéния* fondul radiaţiei alfa; *~ ткáни* fondul ţesăturii; *по свéтлому ~у* pe un fond deschis. **2.** *(fig.)* cadru; ambianţă; *служúть ~ом чемý-л.* a servi drept cadru pentru ceva; *социáльный ~ ромáна* cadrul social al romanului ◇ *выделя́ться на ~е* a se distinge dintre...

фон[2], *-а m. (fiz.)* fon.

фонáрик, *-а m. dim.* felinar mic, lampion; *кармáнный ~* lanternă *(de buzunar)*.

фонáрный *adj.* de felinar, de lanternă; de far; *~ столб* stîlp de felinar.

фонáрщик, *-а m.* fanargiu, lampagiu.

фонáр|ь, *-я́ m.* **1.** felinar, lanternă; far; *ýличный ~* felinar (de stradă); *бýферный ~* felinar de tampon; *кармáнный ~* lanternă de buzunar; *волшéбный ~* lanternă magică; aparat de proiecţie; *~ локомотúва* farul locomotivei. **2.** *(constr.)* luminător, lucarnă. **3.** *(glumeţ)* vînătaie; *~ под глáзом* vînătaie la ochi.

фонд, *-а m.* fond; *запáсный ~* fond de rezervă; *~ зáработной плáты* fond de salariu; *~ накоплéний* fond de acumulare; *золотóй ~* rezervă de aur; *(fig.)* fond de aur; *госудáрственные ~ы* fonduri de stat; *секрéтные ~ы* fonduri secrete; *амортизациóнный ~* fond de amortizare; *валю́тный ~* fond de devize/valutar; *заморóженный ~* fond blocat/îngheţat; *оборóтный ~* fond de rulment; *страховóй ~* fond de asigurare; *земéльный ~* fond funciar; *жилúщный ~* fond de locuinţe; *семеннóй ~* fond de seminţe; *библиотéчный ~* fond de cărţi; *(lingv.) основнóй словáрный ~* fond principal de cuvinte ◇ *~ы чьи-л. упáли (повы-*

силисъ) şansele cuiva au scăzut (au crescut); *мариновáть ~ы* a îngheţa fondurile băneşti.

фóндов|ый *adj. (fin.)* de efecte, de valori; *~ая бúржа* bursă de valori; *~ые операции* operaţii de bursă; *~ капитáл* capital mobiliar.

фонéма, *-ы f. (lingv.)* fonem.

фонематúческий *adj. v. фонéмный*

фонéмный *adj. (lingv.)* de fonem; fonematic; *~ анáлиз* analiză fonematică.

фонетúзм, *-а m. (lingv.)* fonetism.

фонéтика, *-и f. (lingv.)* fonetică.

фонетúческ|ий *adj. (lingv.)* fonetic; *~ая транскрúпция* transcriere fonetică.

фонográмма, *-ы f.* fonogramă.

фонóграф, *-а m.* fonograf.

фонографúческий *adj.* fonografic.

фонологúческий *adj.* fonologic.

фонолóгия, *-и f. (lingv.)* fonologie.

фонóметр, *-а m.* fonometru.

фонометрия, *-и f.* fonometrie.

фоноскóп, *-а m.* fonoscop.

фонотéка, *-и f.* fonotecă.

фонтáн, *-а m.* fîntînă arteziană, havuz; *нефтянóй ~* erupţie de ţiţei; *кровь бьёт ~ом из рáны* sîngele ţîşneşte din rană ◇ *~ы краснорéчия* cascade retorice; *закрыть ~ краснорéчия* a termina cu discursurile.

фонтáнный *adj.* de fîntînă arteziană.

фонтанúрование, *-я n. (tehn.)* erupţie; *~ сквáжины* erupţia sondei.

фонтанúровать, *-рует vb. ipf.* a ţîşni, a erupe.

фóр/а, *-ы f. sg.* avans *(la un joc)*; *дать комý-л. ~у* a da cuiva un avans.

фордевúнд, *-а m. sg. (mar.)* vînt de pupă.

фордыбáчить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pop.)* a fi/a răspunde obraznic; a se încăpăţîna; a-şi lua nasul la purtare.

фордыбáчиться, *-чусь, -чишься vb. ipf. (pop.) v. фордыбáчить.*

форéйтор, *-а m. (înv.)* surugiu *(călare pe calul înaintaş)*.

форéлевый *adj.* de păstrăv.

форéль, *-и f.* păstrăv.

форéльный *adj. v. форéлевый.*

форзáц, *-а m. (tipogr.)* forzaţ.

фóрм|а, *-ы f.* **1.** formă; configuraţie, înfăţişare, aspect exterior; *в ~е шáра* în formă de sferă, sferic; *квадрáтная ~* formă pătrată; *обтекáемая ~* formă aerodinamică; *придáть ~у* a da o formă. **2.** formă, fel, chip, mod; *~ организáции трудá* formă de organizare a muncii; *~ правлéния* formă de guvernămînt; *в пúсьменной ~е* în scris. **3.** *(fig.)* aparenţă; paravan; *для соблюдéния ~ы* pentru a salva aparenţele; de formă, de ochii lumii; *сдéлать что-л. для ~ы* a face ceva de formă; *по ~е прáвильно* formal e corect. **4.** formă (legală); formalitate; *состáвить документ по ~е* a întocmi un act în formă legală; *заявлéние напúсано не по ~е* cererea nu e scrisă reglementar. **5.** formă, tipar, model; *~ для отлúвки* formă de turnătorie; *~ для шляп* calapod pentru pălării. **6.** uniformă; *воéнная ~* uniformă militară; *парáдная ~* uniformă de paradă, ţinută de gală; *похóдная ~* ţinută de campanie; *шкóльная ~* uniformă şcolară. **7.** *(gram. lingv.)* formă; *граммати́ческие ~ы* forme gramaticale; *крáткая ~* formă scurtă. **8.** *(lit. arte)* formă, mod de exprimare; *повествовáтельная ~* formă narativă; *~ и содержáние* formă şi conţinut. **9.** *pl.* forme, contururi ale corpului; *пышные ~ы* forme pline. **10.** *(tipogr.)* formă ◇ *быть (не) в ~е* a (nu) fi în formă.

формалúзм, *-а m.* formalism.

формалúн, *-а m. sg. (farm.)* formol, formalină.

формалúст, *-а m.* formalist, tipicar.

формалистúческий *adj.* formalist; de formalist; de formalism.

формалúстский *adj. v. формалистúческий*

формальдегúд, *-а m. (chim.)* formaldehidă, aldehidă formică.

формáльно *adv.* (în mod) formal, de formă.

формáльност/ь, *-и f.* **1.** *sg.* formalism. **2.** formalitate; *пустáя ~* simplă formalitate; *соблюдáть все ~и* a îndeplini toate formalităţile.

формáльн/ый *adj.* **1.** relativ la formă, al formei, formal; *~ анализ стихá* analiza formei versurilor. **2.** de formalism, formalist; *~ мéтод* metodă formalistă; *(fil.) ~ая лóгика* logică formală. **3.** făcut în formă legală, formal; *~ откáз* refuz pe cale oficială, refuz categoric. **4.** formal, formalist, birocratic; *~ое отношéние к чемý-л.* atitudine formalistă faţă de ceva. **5.** formal, aparent; *~ые правá* drepturi formale.

формáнт, *-а m. (fiz.)* formantă.

формáт, *-а m.* format; *большóй ~* format mare.

формáтный *adj.* de format.

формáци|я, *-и* **1.** *(ec. pol.)* formaţie; *общéственно-экономúческие ~и* formaţii social-economice. **2.** fel de a fi, fel de a vedea, concepţie; *человéк нóвой ~и* om de tip nou. **3.** *(geol.* formaţie; stratificaţie; *геологúческая ~* formaţie geologică; *третúчная ~* stratificaţie terţiară.

фóрменка, *-и f.* bluză de marinar.

фóрменн|ый *adj.* **1.** de uniformă; *~ая фурáжка* şapcă (de uniformă), chipiu. **2.** *(pop.)* adevărat, curat, sadea; *~ скандáл* scandal în toată regula; *~ мошéнник* escroc sadea.

формировáни/е *-я n.* **1.** *sg.* formare, alcătuire, constituire; *(ferov.) ~ пóезда* formarea trenului, compunerea trenului. *~ правúтельства* formarea guvernului. **2.** *(mil.)* unitate militară *(de curînd formată)*; *нóвые ~я* noi unităţi militare.

формировáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. сформировáть) acuz.* **1.** a forma, a da formă definitivă. **2.** a forma, a alcătui, a constitui, a organiza; *~ правúтельство* a forma, a alcătui, a constitui, a organiza guvernul; *~ полк* a forma un regiment (nou); *(ferov.) ~ пóезд* a forma un tren.

формировáться, *-рýюсь, -рýешься vb. ipf. (pf. сформировáться)* a se forma.

формирóвка, *-и f. sg. v. формировáние.*

формовáние, *-я n. v. формóвка*

формовáть, *-мýю, -мýешь vb. ipf. (pf. сформовáть) acuz. (tehn.)* a modela, a fasona, a forma, a confecţiona forme de turnătorie.

формóвка, *-и f. sg. (tehn.)* formare, modelare, fasonare, mulare.

формов|óй *adj.* **1.** de/pentru modelat; *~áя глúна* argilă pentru modelat, argilă de modelaj. **2.** făcut în formă; *~ хлеб* pîine coaptă în forme.

формóвочный *adj.* de/pentru modelat.

формóвщик, *-а m.* modelator, formator.

формоизменéние, *-я n. (lingv.)* flexiune.

формообразовáние, *-я n.* **1.** *(biol.)* de formare a speciilor noi, morfogeneză. **2.** *(lingv.)* flexiune.

фóрмула, *-ы f.* **1.** formulă; definiţie. **2.** *(mat. chim.)* formulă; *алгебраúческая ~* formulă algebrică; *химúческая ~* formulă chimică.

формулúрование, *-я n. sg.* formulare.

формулúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf. сформулúровать) acuz.* a formula; *~ своú трéбования* a-şi formula pretenţiile/ revendicările.

формулирóвка, *-и f.* **1.** *sg.* formulare. **2.** formulă; *нóвая ~* formulă nouă.

формуля́р, *-а m.* **1.** *(înv.)* stat de serviciu, fişă personală; *~ о слýжбе* stat de serviciu. **2.** fişă a unei cărţi într-o bibliotecă publică.

формуля́рн|ый *adj.* de stat de serviciu; de fişă personală; *~ спúсок* stat de serviciu; *~ые свéдения* date personale.

форпóст, *-а m.* avanpost.

форс, *-а (-у) m. sg. (pop.)* **1.** şic, pretenţie de eleganţă; *для ~у* pentru a impresiona, pentru a face praf (pe cineva). **2.** îngîmfare, fudulie, fanfaronadă; *сбить ~* a da peste nas, a pune la locul lui *(pe cineva)*.

форсúрование, *-я n. sg.* **1.** accelerare; *~ событий* grăbirea evenimentelor. **2.** forţare, cucerire; *~ рекú* forţarea unui rîu.

форсúрованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *форсúровать*. **2.** *adj.* forţat; accelerat; *~ марш* marş forţat; *~ые тéмпы* ritm accelerat.

форсúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a grăbi, a accelera; *~ развúтие событий* a grăbi desfăşurarea evenimentelor. **2.** *(mil.)* a lua cu forţa, a forţa, a cuceri; *~ перевáл* a cuceri o trecătoare; *~ рекý* a forţa un rîu.

форсúть, *-шý, -сúшь vb. ipf. (pop.)* **1.** a umbla prea elegant, a face pe fantele, a umbla ferches, a căuta să faci praf pe cineva. **2.** a-şi da aere, a face pe grozavul.

форс-мажóр, *-а m. (livr.)* forţă majoră.

форсýн, *-а m. (pop.)* filfizon, fante

форсу́нка, *-и f. (tehn.)* injector; pulverizator; *нефтяна́я* ~ injector de țiței.

форт, *-а m. (mil.)* fort.

фо́рте *adv. (muz.)* forte.

фо́ртель, *-я m.* truc, tertip; renghi; *вы́кинуть* ~ a face (cuiva) figura, a juca un renghi (cuiva).

фортепья́нн/ый *adj.* de pian, pentru pian; *~ая педа́ль* pedală de pian; *~ая му́зыка* muzică pentru pian; ~ *аккомпанеме́нт* acompaniament la pian.

фортепья́но *n. indecl.* pian; *игра́ть на* ~ a cînta la pian.

форти́ссимо *adv. (muz.)* fortissimo.

фортификацио́нн/ый *adj.* de fortificație; *~ые рабо́ты* lucrări de fortificație.

фортифика́ция, *-и f.* fortificație; *полева́я* ~ fortificație de cîmp.

фо́ртка, *-и f.* **1.** ferestruică, ochi de fereastră mobil *(pentru ventilație)*, oberliht. **2.** *(reg.)* portiță, poartă.

фо́рточка, *-и f. v. фо́ртка*

фо́рточн|ый *adj.* **1.** de ferestruică; *~ая задви́жка* foraibăr de ferestruică. **2.** *(reg.)* de portiță, de poartă.

форту́на, *-ы f. sg. (înv.)* soartă, ursită; destin, noroc.

фо́рум, *-а m. sg. (ist.)* for; *(fig.)* ~ *муз* templu al muzelor.

форшла́г, *-а m. sg. (muz.)* apogiatură.

форште́вень, *-вня m. (mar.)* etravă.

фосге́н, *-а m. sg. (chim.)* fosgen.

фосфа́т, *-а m. (chim. mineral.)* fosfat; ~ *ка́льция* fosfat de calciu.

фосфа́тн/ый *adj. (chim. agr.)* de fosfat; *~ое удобре́ние* îngrășămînt cu fosfați.

фо́сфор, *-а m. sg. (chim.)* fosfor; *кра́сный* ~ fosfor roșu; *радиоакти́вный* ~ fosfor radioactiv.

фосфоресце́нция, *-и f. sg. (fiz.)* fosforescență.

фосфоресци́ровать, *-рует vb. ipf. (fiz.)* a fi fosforescent.

фо́сфорист/ый *adj. (chim.)* fosforos, cu fosfor; ~ *ангидри́д* anhidridă fosforoasă; *~ая кислота́* acid fosforos.

фосфори́т, *-а m. (mineral. chim.)* fosforit.

фосфори́тный *adj.* de fosforit.

фосфори́товый *adj. v. фосфори́тный*

фосфори́ческий *adj.* fosforic, fosforescent; ~ *свет* lumină fosforică.

фосфорноки́сл/ый *adj. (chim.)* *~ая соль* fosfat; ~ *ка́льций* fosfat de calciu.

фо́сфорн|ый *adj.* fosforic; de/ cu fosfor; *~ая кислота́* acid fosforic; *~ые удобре́ния* îngrășăminte chimice cu fosfor, fosfați.

фо́то *n. indecl. (pop.)* fotografie, poză.

фотоальбо́м, *-а m.* album fotografic.

фотоаппара́т, *-а m.* aparat fotografic.

фотоателье́ *n. indecl.* atelier fotografic, studio fotografic.

фотобума́га, *-и f.* hîrtie fotografică.

фотовы́ставка, *-и f.* expoziție de fotografii.

фотогени́чность, *-и f. sg.* caracter fotogenic.

фотогени́чный *adj.* fotogenic.

фотогравю́ра, *-ы f. (tipogr.)* fotogravură.

фотограммe̍трия, *-и f. sg.* fotogrametrie.

фото́граф, *-а m.* fotograf; *~-люби́тель* fotoamator.

фотографи́рование, *-я n. sg.* fotografiere.

фотографи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. сфотографи́ровать) acuz.* a fotografia.

фотографи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. (pf. сфотографи́роваться)* a se fotografia, a-și face o fotografie.

фотографи́ческ/ий *adj.* **1.** de fotografie, fotografic; ~ *сни́мок* fotografie, poză; ~ *аппара́т* aparat fotografic. **2.** *(fig.)* precis, exact, ca o fotografie; *~ое описа́ние* descriere exactă.

фотографи́чность, *-и f. sg.* caracter fotografic; preciziune fotografică.

фотогра́фия, *-и f.* **1.** *sg.* fotografiere, fotografiat; *цветна́я* ~ fotocromie, fotografie în culori. **2.** fotografie, poză; *уда́чная* ~ fotografie reușită; *момента́льная* ~ fotografie la minut. **3.** atelier fotografic.

фотодете́ктор, *-а m.* fotodetector.

фотодио́д, *-а m. (tel.)* fotodiodă.

фотоза́пись, *-и f.* înregistrare fotografică.

фотока́мера, *-ы f. (foto)* aparat de fotografiat.

фотока́рточка, *-и f.* fotografie, poză.

фотоко́пия, *-и f.* fotocopie.

фотокорреспонде́нт, *-а m.* fotoreporter.

фотолаборато́рия, *-и f.* laborator foto.

фотола́мпа, *-ы f.* lampă fotografică.

фото́лиз, *-а m. (chim. fiz.)* fotoliză.

фотолитографи́ческий *adj. (tipogr.)* fotolitografic.

фотолитогра́фия, *-и f.* fotolitografie.

фотолюби́тель, *-я m.* fotograf amator.

фото́метр, *-а m. (fiz. astr.)* fotometru.

фотометри́ческ|ий *adj. (fiz. astr.)* fotometric; *~ие наблюде́ния* observații fotometrice; *~ая едини́ца* unitate fotometrică

фотоме́трия, *-и f. (fiz. astr.)* fotometrie.

фотомеха́ника, *-и f. sg.* fotomecanică.

фотомехани́ческий *adj.* de fotomecanică, fotomecanic.

фотомонта́ж, *-а m.* fotomontaj.

фото́н, *-а m. (fiz.)* foton.

фотообъекти́в, *-а m.* obiectiv fotografic.

фотопеча́ть, *-и f.* imprimare fotografică.

фотопла́н, *-а m.* fotoplan.

фотопласти́нка, *-и f.* placă fotografică; *диапозити́вная* ~ placă fotografică pentru diapozitive.

фотоплёнка, *-и f.* film fotografic.

фотополимериза́ция, *-и f. (chim.)* fotopolimerizare.

фотоприёмник, *-а m. (fiz.)* fotoreceptor.

фоторазве́дка, *-и f. (mil.)* recunoaștere fotografică.

фотореле́, *n. indecl.* releu fotografic.

фоторепорта́ж, *-а m.* fotoreportaj, reportaj fotografic.

фоторепортёр, *-а m.* fotoreporter.

фоторепортёрский *adj.* de fotoreporter.

фотоси́нтез, *-а m. sg. (bot.)* fotosinteză.

фотосни́мок, *-мка m.* fotografie, poză.

фотосфе́ра, *-ы f. (astr.)* fotosferă.

фотосъёмка, *-и f.* fotografiere; ridicare în plan prin fotografiere.

фототе́ка, *-и f.* fototecă.

фототелегра́мма, *-ы f.* fototelegramă, belinogramă.

фототелегра́ф, *-а m.* fototelegraf; belinograf.

фототелегра́фия, *-и f.* fototelegrafie.

фототелегра́фный *adj.* prin fototelegrafie, fototelegrafic.

фототерапи́я, *-и f. sg. (med.)* fototerapie.

фототе́хника, *-и f.* fototehnică, tehnică fotografică.

фототипи́ст, *-а m. (tipogr.)* fototipist.

фототипи́ческий *adj. (tipogr.)* de fototipie, fototipic; ~ *спо́соб печа́тания* procedeu de imprimare prin fototipie.

фототи́пия, *-и f. sg. (tipogr.)* fototipie.

фототропи́зм, *-а m. biol.)* fototropism.

фотоувеличи́тель, *-я m.* aparat de mărit.

фотофо́бия, *-и f. sg. (med.)* fotofobie.

фотофо́н, *-а m. (fiz.)* fotofon.

фотохими́ческ|ий *adj.* de fotochimie; fotochimic; *~ие явле́ния* fenomene fotochimice; *~ие проду́кты* produse fotochimice.

фотохи́мия, *-и f. sg.* fotochimie.

фотохро́ника, *-и f. sg.* cronică fotografică.

фотоцинкогра́фия, *-и f. sg. (tipogr.)* fotozincografie.

фотоэлектри́ческий *adj. (tehn.)* fotoelectric.

фотоэлектри́чество, *-а n. sg. (tehn.)* fotoelectricitate.

фотоэлектро́н, *-а m. (fiz.)* fotoelectron.

фотоэлектро́нный *adj. (fiz.)* de fotoelectron.

фотоэлеме́нт, *-а m. (el.)* celulă fotoelectrică.

фрагме́нт, *-а m.* fragment.

фрагмента́рность, *-и f. sg.* caracter fragmentar; ~ *изложе́ния* caracterul fragmentar al expunerii.

фрагмента́рный *adj.* fragmentar, incomplet.

фра́з|а, *-ы f.* **1.** frază, propoziție; *дли́нные ~ы* fraze lungi; *ходя́чая* ~; *изби́тая* ~ frază banală. **2.** frazeologie, vorbărie, vorbe goale; *пусты́е ~ы* vorbărie goală, flecăreală ◇ *музыка́льная* ~ frază muzicală.

фразеологи́ческий *adj. (lingv.)* de frazeologie, frazeologic, idiomatic; ~ *оборо́т* expresie, locuţiune; ~ *слова́рь* dicţionar idiomatic/frazeologic.
фразеоло́гия, *-и f sg.* **1.** *(lingv.)* frazeologie; ~ *литерату́рного языка́* frazeologia limbii literare. **2.** frazeologie, vorbărie, vorbe goale, pălăvrăgeală.
фразёр, *-а m.* frazeolog; palavragiu.
фразёрский *adj.* **1.** de palavragiu. **2.** de pălăvrăgeală, de vorbărie, de fraze goale.
фразёрство, *-а n. sg.* frazeologie, vorbărie, vorbe, fraze goale, pălăvrăgeală.
фразёрствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a debita fraze răsunătoare/bombastice; a spune vorbe goale.
фрази́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a intona, a accentua *(un cuvînt, o frază)*. **2.** *(muz.)* a fraza.
фрази́ровка, *-и f. sg.* **1.** intonare, accentuare. **2.** *(muz.)* frazare.
фра́зов|ый *adj. (lingv.)* de frază, al frazei; ~*ое ударе́ние* accentul frazei.
фрак, *-а m.* frac.
фраки́йский *adj. (ist.)* tracic.
фраки́йцы, *-цев pl.; sg. -и́ец, -и́йца m. (ist.)* traci.
фракту́ра[1], *-ы f. (med.)* fractură.
фракту́ра[2], *-ы f. sg. (tipogr.)* caractere gotice, fractur.
фракционе́р, *-а m. (pol.)* fracţionist.
фракциони́зм, *-а m.* fracţionism.
фракциони́рование, *-я n. sg. (chim.)* fracţionare.
фракциони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (chim.)* a fracţiona.
фракцио́нность, *-и f. sg. (pol.)* fracţionism.
фракцио́нн|ый[1], *adj. (pol.)* fracţionist, disident; ~*ые группиро́вки* grupuri fracţioniste/disidente.
фракцио́нн/ый[2], *adj. (chim. fiz.)* fracţionat; ~*ая конденса́ция* lichefiere/condensare fracţionată; ~*ая перего́нка* distilare fracţionată.
фра́кци|я[1], *-и f. (pol.)* **1.** fracţiune; *парла́ментская* ~ fracţiune parlamentară, grup parlamentar. **2.** fracţiune, grupare fracţionistă, disidenţă.
фра́кци|я[2], *-и f. (chim.)* fracţiune.
фраму́га, *-и f.* **1.** oberliht. **2.** corniză, galerie.

франк, *-а m.* franc *(unitate monetară)*.
фра́нки, *-ов pl.; sg. франк, -а m. (ist.)* franci.
франки́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a franca, a timbra.
франкиро́вка, *-и f. sg.* francare, timbrare.
франкмасо́н, *-а m.* francmason.
франкмасо́нск/ий *adj.* francmasonic; ~*ая ло́жа* lojă francmasonică.
франкмасо́нство, *-а n.* francmasonerie.
фра́нко *indecl. (com.)* franco; ~*-склад* franco-depozit; ~ *-ваго́н* franco-vagon.
франт, *-а m.* om elegant/ spilcuit, filfizon, fante.
франти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. ipf.* a se găti, a se dichisi, a face pe fantele; a umbla ferchеş.
франти́ха, *-и f.* femeie elegantă, cochetă.
франтова́то *adv.* dichisit.
франтова́тый *adj.* dichisit, spilcuit.
франтовско́й *adj.* ferchеş, elegant; ~ *вид* înfăţişare/aspect de fante.
франтовство́, *-а́ n. sg.* cochetărie, eleganţă, spilcuire.
франциска́нский *adj.* franciscan; ~ *о́рден* ordinul franciscanilor.
францу́женка, *-и f.* franţuzoaică.
францу́зск|ий *adj.* francez, franţuzesc; ~ *язы́к* limba franceză; *на* ~ *лад* după moda franţuzească ◇ *(tehn.)* ~ *ключ* cheie franceză; ~*ая бу́лка* franzelă.
францу́зы, *-ов pl; sg. -у́з, -а m.* francezi.
фрапи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (inv.)* a frapa, a uimi.
фра́трия, *-и f.* fratrie.
фрахт, *-а m.* **1.** navlu; costul transportului unei mărfi. **2.** încărcătura unui vas.
фрахтова́ние, *-я n. sg.* navlosire, închiriere a unui vas.
фрахтова́тель, *-я m.* navlositor; expeditor.
фрахтова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. (pf. зафрахтова́ть) acuz.* a navlosi, a închiria un vas.
фрахто́вка, *-и f. sg.* navlosire, închiriere a unui vas.
фрахто́вщик, *-а m.* armator.
фрахто́вый *adj.* de navlu, de navlosire.
фра́чн|ый *adj.* de frac ◇ ~*ая па́ра* (costum) frac.

фреати́ческий *adj. (geol.)* freatic.
фрега́т[1], *-а m. (mar.)* fregată; *адмира́льский* ~ fregată de amiral.
фрега́т[2], *-а m. (ornit.)* fregată.
фре́за, *-ы f. (tehn.)* freză, maşină de frezat; *цилиндри́ческая* ~ freză cilindrică; ~ *для наре́зки резьбы́* freză de filetat.
фре́зер, *-а m. (tehn.) v. фре́за.*
фре́зерный *adj. (tehn.)* de frezat; de freză; ~ *стано́к* maşină de frezat; ~ *торф* turbă frezată.
фрезерова́ние *-я n. sg. (tehn. agr.)* frezare; ~ *лугов* frezarea fîneţelor.
фрезерова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. отфрезерова́ть) acuz. (tehn. agr.)* a freza.
фрезеро́вка, *-и f. sg. v. фрезерова́ние*
фрезеро́вщик, *-а m. (tehn.)* frezor.
фрейди́зм, *-а m.* freudism.
фре́йлина, *-ы f.* domnişoară de onoare.
френези́я, *-и f.* frenezie.
френо́лог, *-а m.* frenolog.
френологи́ческий *adj.* frenologic.
френоло́гия, *-и f. sg.* frenologie.
френч, *-а m.* tunică; *солда́тский* ~ tunică soldăţească.
фре́ска, *-и f. (arte)* frescă.
фре́сков|ый *adj. (arte)* de frescă; în frescă; ~*ая живопись* pictură în frescă.
фриво́льно *adv.* (în mod) frivol, cu frivolitate.
фриво́льност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* frivolitate; neseriozitate. **2.** vorbe fără perdea; frivolitate; măscară; *говори́ть* ~*и* a spune măscări.
фриво́льный *adj.* frivol, uşuratic.
фриги́йский *adj. (ist.)* frigian; ~ *колпа́к* bonetă frigiană.
фриз[1], *-а m.* **1.** *(arhit.)* friză; *иони́йский* ~ friză ionică. **2.** friz.
фриз[2], *-а m. sg. (inv.)* molton.
фри́зовый *adj. (inv.)* de molton.
фрикаде́льк|а, *-и f.* perişoară de carne; *суп с* ~*ами* ciorbă de perişoare.
фрикасе́ *n. indecl.* fricase *(un fel de tocană)*
фрикати́вность, *-и f. (lingv.)* caracter fricativ.
фрикати́вн|ый *adj. (lingv.)* fricativ; ~*ые согла́сные звуки* consoane fricative.

фрикцио́н, *-а m. (tehn.)* ambreiaj de fricţiune; *бортово́й* ~ ambreiaj lateral, de şenilă; *гла́вный* ~ ambreiaj principal.
фрикцио́нн|ый *adj. (tehn.)* de/cu fricţiune; ~ *диск* disc de fricţiune; ~*ое сцепле́ние* ambreiaj de frecare.
фро́нда, *-ы f. sg.* **1.** frondă. **2.** *(fig.)* frondă, spirit de frondă, opoziţie neprincipială.
фрондёр *-а m.* frondist, protestator.
фрондёрский *adj.* de frondă.
фрондёрство, *-а n. sg.* spirit de frondă; frondă.
фронди́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a face frondă.
фронт, *-а m.* **1.** *(mil.)* front; *ю́жный* ~ frontul de sud; *находи́ться на* ~*е* a se afla pe front; *отпра́вка пополне́ний на* ~ trimitere de completări pe front. **2.** *(meteo)* front; *дождево́й* ~ front de ploaie; *холо́дный* ~ front rece. **3.** *(fig.)* front; *еди́ный* ~ front unic; *наро́дный* ~ front popular; *идеологи́ческий* ~ front ideologic; *хозя́йственный* ~ front economic ◇ *(mil.) стать во* ~ a lua poziţie de drepţi; *(mil.) постро́иться во* ~ a se alinia, a se aşeza în front; *на два* ~*а* pe două fronturi, în două direcţii; *перемени́ть* ~ a-şi schimba atitudinea.
фронта́льн|ый *adj.* frontal, din faţă; ~ *ого́нь* foc din faţă; ~*ая ата́ка* atac frontal.
фронтиспи́с, *-а m. (arhit. tipogr.)* frontispiciu.
фронти́т, *-а m. (med.)* frontită.
фронтови́к, *-а́ m.* combatant; *о́бщество* ~*о́в* asociaţia foştilor combatanţi.
фронтов|о́й *adj.* **1.** de front, combatant, de pe front; ~*а́я часть* unitate de front, unitate combatantă. **2.** pentru front, destinat frontului; ~*а́я проду́кция* producţie pentru front.
фронтогене́з, *-а m. (met.)* frontogeneză.
фронто́н, *-а m. (arhit.)* fronton; *а́рочный* ~ fronton curbat.
фрукт[1], *-а m.* fruct, poamă; *сушёные* ~*ы* fructe uscate; *заса́харенные* ~*ы* fructe zaharisite; *ю́жные* ~*ы* fructe meridionale.

фрукт[2], *-а m. (pop.)* individ, poamă bună; *что за ~?* ce poamă o mai fi și omul ăsta?

фруктóв/ый *adj.* fructifer, de fructe, de poame; *~ сад* grădină de pomi roditori, livadă; *~ое дéрево* pom roditor/ fructifer; *~ая лáвка* fructărie; *~ сок* zeamă/ suc de fructe.

фруктóза, *-ы f. sg. (chim.)* fructoză.

фтáлев/ый *adj. (chim.)* ftalic; *~ая кислотá* acid ftalic.

фтизиáтр, *-а m. (med.)* ftiziolog.

фтизиатрúческий *adj.* ftiziologic.

фтизиатрúя, *-и f. sg. (med.)* ftiziologie.

фтор, *-а m. sg. (chim.)* fluor.

фтористоводорóдн|ый *adj. (chim.)* fluorhidric; *~ая кислотá* acid fluorhidric.

фтóристый *adj. (chim.)* de fluor; *~ кáльций* fluorură de calciu; *~ кáлий* fluorură de potasiu; *~ нáтрий* fluorură de sodiu.

фу *interj.* **1.** ptiu!; pfi!; uf!; *фу, какáя гáдость!* ptiu, ce murdărie!; *~, надоéл!* uf, m-am săturat de el!. **2.** uf! vai! (exprimă oboseală); *фу, как устáл!* uf, ce rău am obosit; *фу-ты!* na!, iacă!; ei, drăcie! *фу-ты, нáдо же бы́ло э́тому случúться!* iaca, mai trebuia să se întîmple și asta!; *фу-ты, ну-ты!* a) vai de mine! măi, măi, măi!; *фу-ты, ну-ты испугáлся!* vai, ce m-am speriat!; b)grozav!; straşnic! *фу-ты ну-ты, что за житьё!* grozav trai!

фýга, *-и f. (muz.)* fugă.

фугáнок, *-нка m. (tehn.)* rindea lungă, gealău, revane.

фугáс, *-а m. (mil.)* mină.

фугáска, *-и f.* bombă explozivă.

фугáсн|ый *adj. (mil.)* exploziv; *~ая бóмба* bombă explozivă.

фуговáть, *-гýю, -гýешь vb. ipf. acuz.* **1.** a da la rindea, a rindelui, a gelui. **2.** *(pf. сфуговáть)* a asambla, a îmbina.

фугóвка, *-и f. sg.* dare la rindea, geluire.

фýговый *adj. (muz.)* de fugă.

фужéр, *-а m.* cupă, pahar, pocal.

фýкать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *фýкнуть*

фýкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. фýкать) acuz.* **1.** a sufla, a stinge prin suflare; *~ на свéчку* a sufla în lumînare. **2.** *(la jocul de dame)* a lua adversarului o piesă. **3.** *(fam.)* a da afară.

фуксúн, *-а m. sg. (chim.)* fucsină *(vopsea)*.

фýксия, *-и f. (bot.)* cercelus, fucsie.

фýксом *adv. (înv.)* întîmplător, printr-o întîmplare fericită; *пройтú ~ в теáтр* a se strecura la teatru fără bilet.

фульгурúт, *-а m. (geol.)* fulgurit.

фуля́р, *-а m. (text.)* fular.

фуля́ровый *adj. (text.)* de/din fular; *~ платóк* basma de fular

фумарóлы, *-óл pl. (geol.)* fumarole.

фундáмент, *-а m.* **1.** fundament, fundație, temelie; *кирпúчный ~* fundament de cărămidă; *заложúть ~* a pune temelie. **2.** *(fig.)* bază, temei, fundament; *~ социалистúческой эконóмики* baza economiei socialiste; *наýчный ~* bază științifică.

фундаментáльно *adv.* (în mod) fundamental, solid, temeinic.

фундаментáльность, *-и f. sg.* soliditate, trăinicie.

фундаментáльн|ый *adj.* **1.** solid, temeinic, trainic; *~ая пострóйка* construcție solidă, trainică. **2.** *(fig.)* fundamental, solid, temeinic; *~ труд* operă fundamentală; *~ые знáния* cunoștințe temeinice. **3.** principal, de bază; *~ая библиотéка* biblioteca centrală.

фундáментн|ый *adj.* de fundament, de fundație, de temelie; *~ая плитá* placă de fundație.

фундýк, *-а m. sg. (bot.)* alune funduc.

фуникулёр, *-а m.* funicular.

функционáльн|ый *adj.* funcțional; *~ая завúсимость* dependență funcțională.

функционúрование, *-я n. sg.* funcționare.

функционúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a funcționa.

фýнкци/я, *-и f.* **1.** funcție, funcțiune, sarcină, rol, destinație; *(fiziol.) ~ слюннóй железы́* funcțiunea glandei salivare; *(lingv.) ~ родúтельного падежá* funcțiunea genitivului. **2.** *(mat.)* funcție; *произвóдная ~* funcție derivată; *обрáтная ~* funcție inversă; *логарифмúческая ~* funcție logaritmică. **3.** atribuție, obligație; funcție; *служéбные ~и* atribuții în cadrul serviciului; *~и прокурóра* funcțiile procurorului; *выполня́ть ~и когó-л.* a îndeplini obligațiile cuiva, a-i ține locul.

фунт[1], *-а m. (înv.)* funt ◇ *(glumeț) э́то вам не ~ изю́му* asta nu e glumă, cu asta nu e de glumit; *(pop.) вот так ~!* ei, poftim!

фунт[2], *-а m. (în expr.) ~ стéрлингов* liră sterlină.

фýнтик, *-а m.* cornet de hîrtie.

фунтов/óй *adj.* de un funt; *~áя гúря* greutate de un funt.

фýр|а, *-ы f. (înv.)* furgon; *полковы́е ~ы* furgoanele regimentului.

фурáж, *-á m. sg.* furaj, nutreț; *заготóвка ~á* aprovizionare cu furaj.

фуражúр, *-а m.* persoană care se îngrijește de furaje *(în armată și colhozuri)*; furajor.

фуражúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a aproviziona cu furaje.

фуражирóвка, *-и f. sg. (înv.)* aprovizionare cu furaje, furnizare de furaje.

фурáжка, *-и f.* șapcă, caschetă; chipiu; *солдáтская ~* chipiu soldățesc.

фурáжный *adj.* furajer; de furaj, de nutreț.

фургóн, *-а m.* furgon.

фýрия, *-и f.* **1.** *(mitol.)* furie. **2.** *(fig.)* furie, zgripțuroaică, cotoroanță.

фурнитýра, *-ы f. sg.* furnituri.

фурóр, *-а m. sg.* senzație; *произвестú ~* a face furori, a face senzație, a stîrni vîlvă.

фурýнкул, *-а m. (med.)* furuncul.

фурункулёз, *-а m. sg. (med.)* furunculoză.

фурункулёзный *adj. (med.)* de furunculoză.

фурьерúзм, *-а m. sg. (ist. fil.)* furierism.

фут, *-а m.* picior *(măsură de lungime = 30,5 cm)*.

футбóл, *-а m. sg.* fotbal.

футболúст, *-а m.* fotbalist.

футбóлка, *-и f.* tricou de fotbal.

футбóльн|ый *adj.* de fotbal; *~ая комáнда* echipa de fotbal; *~ матч* meci de fotbal; *~ мяч* minge de fotbal; *~ая плóщадка* teren de fotbal.

футеровáние, *-я n. (tehn.)* căptușire.

футеровáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a căptuși cu material refractar.

футерóвка, *-и f. sg. (tehn.)* **1.** căptușire cu materiale refractare. **2.** căptușeală din materiale refractare.

футля́р, *-а m.* toc, cutie; învelitoare, apărătoare; *~ для очкóв* toc de ochelari ◇ *человéк в ~е* om încuiat, spirit închistat.

футурúзм, *-а m. sg. (arte, lit.)* futurism.

футурúст, *-а m. (arte, lit.)* futurist, partizan al futurismului.

футуристúческ|ий *adj. (arte, lit.)* futurist.

футуролóгия, *-и f.* futurologie, viitorologie.

фуфáечный *adj.* de flanea, de flanelă.

фуфáйка, *-и f.* flanelă, flanea; *бумáжная ~* flanelă de bumbac; *шерстянáя ~* flanelă de lînă; jerseu, sveter, pulover.

фуфý *(pop. în expr.) на фуфý* de mîntuială; *дéлать что-л. на ~* a da rasol, a face ceva de mîntuială, a da peste cap.

фуфы́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pop.)* a se bosumfla, a se supăra; a face mofturi, a face nazuri.

фы́рканье, *-я n. sg.* **1.** forfăit, fornăit, sforăire. **2.** sforăituri, fornăituri.

фы́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. фы́ркнуть)* **1.** a forăi, a fornăi. **2.** *(fig.)* a pufni în rîs. **3.** *(fig.)* a se bosumfla, a bombăni, a mormăi.

фы́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *фы́ркать*

фырчáть, *-чý, -чúшь vb. ipf. (pop.)* a se bosumfla; a bombăni, a mormăi.

фьорд, *-а m. = фиóрд*

фюзеля́ж, *-а m. (av.)* fuzelaj.

фюзеля́жный *adj. (av.)* de fuzelaj.

Х

x litera și sunetul «h».

хабане́ра, -*ы f.* habaneră.

хаба́р,- *a m. sg. (înv. pop.)* șperț, mită.

ха́вбек, -*a m. (înv. sport)* mijlocaș.

хавро́нья, -*и f. (pop. glumeț)* scroafă, porc.

хавта́йм, -*a m. (sport)* repriză; mitan.

хаджи́ *m. sg. indecl.* hagiu, pelerin.

ха́жив|ать *vb. iter.* de la *ходи́ть; он ча́сто туда́ ~ал* dădea des pe acolo.

хайло́, -*а́ n. (pop. injur.)* gîtlej; gură ◇ *пя́лить ~* a căsca gura; a face o gură cît o șură.

ха́ки 1. *adj. invar.* kaki; *мате́рия цвета́ ~* stofă de culoare kaki. **2.** *n. indecl.* stofă kaki; uniformă militară kaki; *оде́т в ~* îmbrăcat în uniformă kaki.

ха́ла, -*ы f.* franzelă, jimblă.

хала́т, -*a m.* halat; *дома́шний ~* capot, halat, haină de casă; *купа́льный ~* halat de baie; *до́кторский ~* halat de medic; *рабо́чий ~* halat de lucru.

хала́тно *adv.* neglijent, cu nepăsare, nepăsător, de mîntuială.

хала́тность, -*и f. sg.* neglijență, nepăsare, delăsare.

хала́тн/ый[1] *adj.* neglijent, nepăsător; neconștiincios; *~ое отноше́ние* atitudine neglijentă, neglijență.

хала́тн/ый[2], *adj.* de halat.

халва́, -*ы́ f. sg.* halva; *оре́ховая ~* halva cu nuci.

хали́ф, -*a m. (ist.)* calif ◇ *~ на час* calif pentru o oră.

халифа́т, -*a m. (ist.)* califat.

халту́ра, -*ы f. sg.* **1.** lucru de mîntuială, cîrpăceală; *(despre opere literare mediocre)* maculatură, mîzgăleală. **2.** *(лёгкий за́работок)* picuș, ciupeală, ciubuc.

халту́рить, -*рю, -ришь vb. ipf.* **1.** *(небрежно работать)* a lucra prost, a lucra de mîntuială. **2.** *(заниматься побочной работой)* a umbla după ciupeli/după ciubucuri.

халту́рн|ый *adj.* de cîrpăceală, de mîntuială; de cîrpaci; *~ая рабо́та* lucru de cîrpaci/de mîntuială; *~ая кни́га* carte proastă, maculatură.

халту́рщик, -*a m.* cîrpaci.

халу́па, -*ы f. (reg.)* colibă, bordei; cocioabă.

халцедо́н, -*a m. (mineral.)* calcedonie.

халькопири́т, -*a m. (min.)* calcopirită.

хам, -*a m. (injur.)* bădăran, mitocan, necioplit.

хамелео́н, -*a m.* **1.** *(zool.)* cameleon. **2.** *(fig.)* cameleon; oportunist.

хами́ть, -*млю́, -ми́шь vb. ipf.* a se purta ca un mitocan, a se purta grosolan.

хамса́, -*ы́ f. sg. (iht.)* hamsii.

ха́мск/ий *adj.* de bădăran, de mitocan, mitocănesc, ordinar; *~ое отноше́ние* comportare de bădăran.

ха́мство, -*a n. sg.* grosolănie, bădărănie, mitocănie.

хамьё, -*я́ n. sg. col.* bădărani, mitocani.

хан, -*a m. (ist.)* han.

хандр/а́, -*ы́ f. sg.* melancolie adîncă; splin; ipohondrie; *впасть в ~у́* a cădea într-o adîncă melancolie.

хандри́ть, -*рю́, -ри́шь vb. ipf.* a-și face gînduri negre, a se lăsa pradă melancoliei; a tînji.

ханжа́, -*и́ f.* și *m.* fățarnic, ipocrit, fariseu; bigot.

ха́нжеск|ий *adj.* fățarnic, prefăcut, ipocrit, fariseic.

ха́нжество́, -*a* și -*а́ n. sg.* fățărnicie, ipocrizie, fariseism.

ханжи́ть, -*жу́, -жи́шь vb. ipf.* a se purta fățarnic, ca un fariseu; a fi ipocrit.

ха́нский *adj. (ist.)* de han.

ха́нство, -*a n. (ist.)* **1.** *sg. (титул)* demnitate de han. **2.** *(государство)* hanat.

ха́ос, -*a m. (mitol.)* haos.

хао́с, -*a m.* haos, dezordine, neorînduială, debandadă; *~ в дела́х* dezordine în afaceri, în lucrări.

хаоти́ческ|ий *adj.* haotic, dezordonat, incoerent.

хаоти́чность, -*и f. sg.* caracter haotic, dezordine, neorînduială; incoerență.

хаоти́чный *adj.* v. *хаоти́ческий.*

ха́пать, -*аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. ха́пнуть) acuz. (pop.)* a apuca; a înhăța; a lua cu hapca; a pune mîna pe cineva (ceva).

ха́пнуть, -*ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ха́пать*

хапу́га, -*и m.* și *f. (pop.)* șperțar; ciubucar.

харакки́ри *n. indecl.* harachiri.

хара́ктер, -*a m.* **1.** caracter; fire, temperament; *дурно́й ~* caracter rău; *тяжёлый ~* caracter dificil; *неужи́вчивый ~* fire nesociabilă; *угрю́мный ~* fire posacă, caracter morocănos; *вспы́льчивый ~* fire impulsivă; *мя́гкий ~* fire blîndă; *волево́й ~* fire voluntară. **2.** voință, tărie de caracter; *челове́к с ~ом* om cu voință, fire voluntară; *челове́к без ~а* om lipsit de caracter; om slab de înger. **3.** *(сво́йство)* caracter; natură; *~ по́чвы* natura solului; *~ ме́стности* natura terenului, configurația terenului ◇ *вы́держать ~* a nu ceda, a se ține dîrz.

хара́ктерец, -*рца m.* caracter dificil.

характеризова́ть, -*зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. (pf.* și *охарактеризова́ть) acuz.* a caracteriza.

характеризова́ться, -*зу́юсь, -зу́ешься vb. ipf.* a se caracteriza, a se distinge (prin).

характери́стика, -*и f.* **1.** caracterizare, caracteristică; *(fiz.) спектра́льная ~* caracteristică spectrală; *(mat.) ~ логари́фма* caracteristica logaritmului. **2.** referință; *~ с ме́ста рабо́ты* referință de la locul de muncă.

характеристи́ческий *adj.* caracteristic.

хаpакте́рно 1. *adv.* (în chip) caracteristic, semnificativ. **2.** *pred. impers.* caracteristic, semnificativ.

характе́рность, -*и f. sg.* aspect caracteristic; caracter tipic; specific.

характе́рный *adj.* **1.** caracteristic; tipic, specific; *~ое лицо́* figură tipică; față expresivă; *~ая черта́* trăsătură caracterisrtică; *~ для се́вера кли́мат* climă caracteristică pentru regiunile nordice. **2.** *(teatr.)* de caracter; *~ та́нец* dans de caracter; *~ые ро́ли* roluri de caracter.

хара́ктерный *adj. (pop.)* încăpățînat, îndărătnic, dîrz, voluntar.

ха́риус, -*a m. (iht.)* lipan.

ха́рканье, -*нья m. sg.* scuipare, expectorare.

ха́ркать, -*аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. ха́ркнуть)* a scuipa (cu zgomot) a expectora; *~ кро́вью* a scuipa sînge.

ха́ркнуть, -*ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ха́ркать*

ха́ртия, -*и* chartă; *(ist.) вели́кая ~ во́льностей* Marea Cartă a libertăților.

харче́вня, -*и f.; gen. pl. -вен f. (înv.)* birt, cîrciumă, crîșmă.

харч|и́ ,-*е́й pl. (pop.* de-ale gurii, hrană, mîncare, provizii, merinde; *на свои́х ~а́х* cu mîncarea de acasă, cu mîncarea în traistă.

харчи́ться, -*чу́сь, -чи́шься vb. ipf. (înv. și pop.)* a se hrăni.

ха́ря, -*и f. (pop. injur.)* mutră.

ха́та, -*ы f.* casă țărănească *(în Ucraina)* ◇ *моя́ ~ с кра́ю* nu mă privește; nu am nici în clin nici în mînecă.

ха́халь, -*я m. (pop.)* curtezan, ibovnic; amant.

ха́ять, *ха́ю, ха́ешь vb. ipf. (pf. оха́ять) acuz. (pop.)* a ocărî, a lua la vale, a lua la trei parale; a vorbi de rău.

хвал|а́, -*ы́ f.* laudă, elogiu; *воздава́ть ~у́* a lăuda, a preamări, a slăvi.

хвале́бно *adv.* cu laude, (în mod) elogios.

хвале́бн|ый *adj.* de laudă, elogios; *~ая пе́сня* cîntec de laudă; *~ая речь* panegiric, discurs elogios.

хвалёный *adj. (iron.)* lăudat, mult lăudat.

хвали́ть, -*алю́, -а́лишь vb. ipf. (pf. похвали́ть) acuz.* a lăuda, a aduce laude, a vorbi de bine.

хвали́ться, -*алю́сь, -а́лишься vb. ipf. (pf. похвали́ться)* a se lăuda, a se făli.

хва́стать, -*аю, -аешь vb. ipf. (pf. похва́стать* și *mom. хвастну́ть)* a se făli, a se lăuda.

хва́статься, -*аюсь, -аешься vb. ipf, (pf. похва́статься)* a se făli, a se lăuda.

a se mîndri; ~ *успéхами* a se făli cu succesele (sale).

хвастли́во *adv.* (în chip) lăudăros, cu lăudăroşenie.

хвастли́вость, *-и f.* lăudăroşenie, laudă de sine.

хвастли́в|ый *adj.* lăudăros, îngîmfat, înfumurat; ~*человéк* lăudăros; ~*отвéт* un răspuns plin de îngîmfare.

хвастовствó, *-á n. sg.* lăudăroşenie, laudă de sine.

хвасту́н, *-á m.* (om) lăudăros, fanfaron.

хвасту́нья, *-и f.* (femeie) lăudăroasă.

хват, *-а m.* om înfipt, descurcăreţ, isteţ.

хватáтельн|ый *adj.* de apucare; ~*ые óрганы насекóмых* tentaculele insectelor.

хватáть[1], *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. хвати́ть)* a apuca, a înhăţa, a înşfăca (cu mîna sau dinţii); ~ *зá руку* a apuca de mînă; ~ *на летý* a prinde din zbor. **2.** a prinde, a reţine; a pune mîna (pe cineva).

хватá|ть[2], *-áет vb. impers. ipf.* de la *хвати́ть*[2]; *э́того ещё не* ~*ло!* asta mai lipsea!

хватá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. за+acuz.* **1.** *(pf. схвати́ться* şi *хвати́ться)* a se apuca, a se agăţa, a se prinde (de ceva). **2.** a se apuca ◇ ~ *за гóлову* sau *за вóлосы* a-şi pune mîinile în cap; ~ *за ум* a-i veni mîinţile acasă/la cap/la loc. ◇*утопáющий и за солóминку* ~*ется* înecatul se agaţă şi de un fir pai.

хвати́|ть[1], *хвачý, хвáтишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *хватáть*[1] **(1)**. **2.** *gen. (pop.) (выпить, съесть)* a lua ceva în gură, a îmbuca la repezeală. **3.** *gen. (перенести, испытать)* a încerca, a îndura, a trece; ~*гóря* a îndura multe suferinţe; ~ *стрáху* a trece printr-o spaimă. **4.** *acuz. (неожиданно поразить)* a lovi, a atinge; *егó* ~*л удáр* l-a lovit damblaua; *морóзом* ~*ло посéвы* semănăturile au fost atinse de ger. **5.** *instr.+acuz.* sau fără *compl. (pop.) (сильно ударить)* a lovi, a trînti; ~ *кулакóм по столý* a lovi cu pumnul în masă; ~ *стýлом об пол* a trînti (cu) scaunul de pămînt. **6.** *(зайти́ слишком далеко в чём-л.)* a întrece măsura. **7.** *acuz. (pop.)* a se pune pe...; a trage; ~ *плясовýю* a se pune pe dans. **8.** *(урвать что-л.)* a pune mîna pe, a apuca; ~ *куш* a pune mîna pe o sumă bunicică. **9.** *(попасть куда-л. снарядом)* a nimeri. **10.** *(о явлениях природы) (fam.)* a se lăsa, a începe; ~*л морóз* s-a lăsat gerul.

хвати́|ть[2], *хвáтит vb. pf. impers. (ipf. хватáть) gen.* **1.** a ajunge; a fi suficient; *у негó не* ~*ло мýжества* n-a avut destul curaj; *э́того мне хвáтит на мéсяц* asta îmi ajunge pentru o lună. **2.** a fi capabil, a fi în stare *(să facă ceva)*; *хвáтит!* ajunge!, destul!; *с меня́ хвáтит* m-am săturat!, m-am plictisit!; *на сегóдня хвáтит* pentru astăzi ajunge.

хвати́ться[1], *-ачýсь, -áтишься vb. gen.* sau fără *compl.* **1.** a observa, a constata lipsa *(cuiva sau a ceva)*; a se apuca de căutat. **2.** *(удариться обо что-л.)* a se lovi de...

хвати́ться[2], *-ачýсь, -áтишься vb. pf.* de la *хватáться* **(1)**.

хвáтк|а *-и f.* înşfăcare, înhăţare; apucare, prindere; *(fig.) схвати́ть мёртвой* ~*ой* a prinde ca în cleşte ◇ *(fig.) человéк крéпкой* ~*и* om care nu se dă bătut, om dîrz.

хвáткий *adj. (pop.)* **1.** care apucă uşor, care are dexteritate *(la apucat)*. **2.** *(fig.)* care prinde/sesizează uşor, ager, perspicace; ~ *ум* minte ageră.

хвóйник[1], *-а m. (bot.)* efedra, cîrcel.

хвóйник[2], *-а m. (silv.)* pădure de conifere.

хвóйные *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* conifere, răşinoase.

хвóйн|ый *adj.* conifer, răşinos, de conifere; ~ *лес* pădure de conifere; ~*ые порóды* esenţe răşinoase.

хворáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a boli, a fi bolnav, a zăcea.

хвóрост, *-а m. sg. col.* **1.** vreascuri, uscături, găteje. **2.** *(печенье)* minciunele, uscăţele; scovergi.

хворости́на, *-ы f.* nuia.

хвóрость, *-и f. sg. (pop.)* boleşniţă, boală.

хворостянóй *adj. (pop.)* de vreascuri, de uscături.

хвóрый *adj. (pop.)* bolnav, bolnăvicios, suferind.

хвóрь, *-и f. sg. (pop.)* boală, boleşniţă.

хвост, *-á m.* **1.** coadă; *кóнский* ~ coadă de cal. **2.** *(av.)* coadă, ampenaj. **3.** trenă, coadă *(la o rochie)*. **4.** capăt; coadă; sfîrşit; ~ *пóезда* coada trenului; *в* ~*é колóнны* în coada coloanei; *идти́ в* ~*é* a merge în coadă; *(fig.) плести́сь в* ~*é* a se tîrî, a fi în coadă; *(astr.)* ~ *комéты* coadă de cometă; *(text.)* ~ *оснóвы* capătul urzelii. **5.** rînd, coadă; *стоя́ть в* ~*é* a sta la coadă, a face coadă; ~ *за билéтами* coadă la bilete. **6.** *(fig. pop.)* rămăşiţă; restanţă; *сдавáть* ~*ы́* a-şi da examenele restante ◇ *(tehn.) лáсточкин* ~ coadă de rîndunică; *виля́ть/вертéть* ~*óм* a da din coadă; a umbla cu şiretlicuri; *(fig.) поджáв* ~ cu coada între picioare; *задрáть* ~ a face pe grozavul; *накрути́ть* ~ *комý-л.* a-i trage cuiva un perdaf; *укороти́ть* ~ *комý-л.* a-i scurta cuiva ghearele; *наступи́ть на* ~ *комý-л.* a călca pe cineva pe coadă; *псу под* ~ degeaba; *и в* ~ *и в гри́ву* în fel şi chip; *поджáть/опусти́ть* ~ a lăsa nasul în jos; a băga coada între picioare; *показáть* ~ a-şi lua tălpăşiţa; a întoarce spatele; *трепáть* ~*ы́ с кем-л.* a duce o viaţă destrăbălată; *дрожáть как овéчий* ~ a tremura ca varga; *держáть* ~ *пистолéтом* a ţine coada sus/băţ; a fi tare; *(prov.) из собáчьего* ~*á не сдéлаешь решетá* din coadă de cîine nu faci sită de mătase.

хвостáт|ый *adj.* cu coadă; ~*ые обезья́ны* maimuţe cu coadă.

хвостéц, *-тцá m. (anat.)* coccis, vertebră coccigiană.

хвости́зм, *-а m. sg. (pol.)* codism.

хвóстик, *-а m. dim.* codiţă; *с* ~*ом* şi ceva; *емý лет сóрок с* ~*ом* are peste patruzeci de ani, are patruzeci de ani şi ceva.

хвости́ст[1], *-а m. (pol.)* codist.

хвости́ст[2], *-а m.* restanţier.

хвостов|óй *adj.* **1.** de coadă, de la coadă. **2.** de la urmă; terminal; ~*ы́е вагóны* vagoanele din urmă ◇ *(av.)* ~*óе оперéние* amprenaj.

хвостокóл, *-а m. (zool.)* pisică-de-mare.

хвощ, *-á m. (bot.)* coada-calului, barba-ursului, părul-porcului; *леснóй* ~ ruşinea ursului.

хвóя, *-и f. sg.* (şi *col.*) **1.** frunză de răşinoase; ace de conifere. **2.** cetină.

хéдер, *-а m. (tehn.)* heder.

хемотропи́зм, *-а m. sg. (bot.)* hemotropism.

хéрес, *-а m.* vin de xeres.

херуви́м, *-а m.* heruvim.

хиáтус, *-а m. (lingv.)* hiat.

хибáра, *-ы f. v. хибáрка.*

хибáрка, *-и f.* cocioabă, bordei, bojdeucă.

хи́жина, *-ы f.* colibă, bordei.

хилéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. захилéть)* a deveni plăpînd, a se debilita, a slăbi.

хи́лость, *-и f. sg.* debilitate, înfăţişare firavă/ plăpîndă.

хи́лус, *-а m. sg. (fiziol.)* chil.

хи́лый *adj.* firav, debil, plăpînd; pipernicit.

химéра, *-ы f.* himeră.

химери́ческий *adj.* himeric.

химери́чный *adj. v. химери́ческий*

химизáция, *-и f. sg.* chimizare.

химизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a chimiza.

хи́мик, *-а m.* chimist.

химикáлии, *-ий pl.* chimicale,

химикáт, *-а m.* preparat chimic; substanţă chimică.

хими́чески *adv.* (din punct de vedere) chimic; pe cale chimică.

хими́ческ|ий *adj.* de chimie; chimic; ~ *факультéт* facultate de chimie; ~*ая лаборатóрия* laborator de chimie; ~ *препарáт* preparat chimic; ~*ое соединéние* combinaţie chimică; compus chimic; ~ *завóд* fabrică de produse chimice; ~*ая войнá* război chimic ◇ ~ *карандáш* creion chimic ~*ие черни́ла* cerneală chimică/violetă.

хи́ми|я, *-и f. sg.* **1.** chimie; *органи́ческая* ~ chimie organică; *неоргани́ческая* ~ chimie anorganică; *прикладнáя* ~ chimie aplicată; *аналити́ческая* ~ chimie analitică; *квáнтовая* ~ chimie cuantică; *радиациóнная* ~ chimia radiaţiilor; *я́дерная* ~ chimie nucleară *учéбник по* ~*и* manual de chimie. **2.**

compoziție chimică; ~ *кро́ви* compoziția chimică a sîngelui.

химкомбина́т, *-а m. v. хими́ческий комбина́т* combinat chimic.

хи́на, *-ы f. sg.* chinină.

хи́нди *m. indecl.* limba hindi.

хини́н, *-а m. sg. (farm.)* chinină.

хи́нн|ый *adj. (farm.)* de chinină; *~ые порошки́* prafuri de chinină; *~ое де́рево* chinină, arborele de chinină.

хире́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. захире́ть)* **1.** a tînji, a boli; a se debilita; a se chirci. **2.** *(приходить в упадок)* a decădea, a se stinge; *его́ тала́нт ~ет* talentul lui decade.

хирома́нт, *-а m.* chiromant, ghicitor în palmă.

хирома́нтия, *-и f. sg.* chiromanție, ghicire în palmă.

хиру́рг, *-а m.* chirurg.

хирурги́ческ|ий *adj.* chirurgical, de chirurgie; *~ое вмеша́тельство* intervenție chirurgicală; *~ая кли́ника* clinica de chirurgie.

хирурги́я, *-и f. sg.* chirurgie.

хити́н, *-а m. (biol.)* chitină.

хити́нный *adj. (biol.)* de chitină; chitinos.

хити́новый *adj. v. хити́нный*

хито́н, *-а m.* tunică la grecii antici.

хи́тренький *adj.* cam șiret, șmecher.

хитре́ц, *-а́ m.* (om) șiret, viclean.

хитрец|а́, *-ы́ f. sg.* șiretenic, șiretlic, viclenie; *с ~о́й* cu viclenie, cu gînd ascuns.

хитри́нка, *-и f. sg. v. хитреца́*

хитри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. схитри́ть)* **1.** a umbla cu viclenii, cu șiretlicuri, cu tertipuri. **2.** a despica firul în patru; a face pe deșteptul; *что тут ~?* ce mai încolo-încoace?

хи́тро́ *adv.* **1.** cu șiretenie, (în mod) șiret cu dibăcie. **2.** *(ло́вко)* ingenios; complicat. **3.** *(не просто)* în mod complicat.

хитросплете́ние, *-я n.* **1.** născocire vicleană, manevră, uneltire, intrigă. **2.** *(înv.)* speculație.

хитросплетённый *adj.* bine meșteșugit, subtil, deosebit de abil, ingenios.

хи́трост|ь, *-и f. sg.* **1.** șiretenie, viclenie. **2.** *(уловка, хитрый приём)* șiret, lic, tertip, șmecherie, truc; *пусти́ться на ~и* a recurge la șiretlicuri, a umbla după tertipuri; *вое́нная ~* stratagemă ◇ *вот в чём ~* iată unde-i buba; *не ве лика́ ~* nu e cine știe ce; nu-i mare lucru.

хитроу́мный *adj.* **1.** isteț, subtil, șiret, abil; *~ за́мысел* plan subtil. **2.** *(замыслова́тый)* complicat; ingenios.

хи́трый *adj.* **1.** șiret, viclean; *~, как лиса́* șiret ca o vulpe. **2.** *(ловкий)* iscusit, inventiv, ingenios. **3.** *(сложный)* complicat; încîlcit; *~ вопро́с* întrebare/problemă/treabă încîlcită; *~ механи́зм* mecanism complicat ◇ *(prov.) голь на вы́думки хитра́* nevoia te învață.

хихи́канье, *-я n. sg.* chicotit, rîs înfundat.

хихи́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. хихи́кнуть)* a chicoti, a rîde pe înfundate, a se hlizi.

хихи́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хихи́кать*

хище́ние, *-я n.* delapidare, sustragere; furt, jaf.

хи́щник, *-а m.* **1.** animal de pradă, animal răpitor, fiară. **2.** *(fig.)* exploatator; jefuitor.

хи́щнически *adv.* în mod prădalnic, tîlhărește.

хи́щническ|ий *adj.* **1.** de animal răpitor, de fiară. **2.** *(fig.)* de jaf, jefuitor, jecmănitor; tîlhăresc. **3.** *(fig.)* prădalnic, rapace; *~ая вы́рубка ле́са* exploatare prădalnică a pădurilor.

хи́щничество, *-а n. sg.* **1.** politică de jaf, exploatare tîlhărească, rapacitate. exploatare fără spirit gospodăresc, exploatare rapace, prădalnică.

хи́щно *adv.* (în mod) prădalnic, rapace.

хи́щность, *-и f. sg.* rapacitate.

хи́щн|ый *adj.* **1.** răpitor, de pradă, de fiară; *~ые живо́тные* animale răpitoare; *~ые пти́цы* păsări de pradă. **2.** *(fig.)* rapace/ hrăpăreț; *~ взгляд* privire hrăpăreață.

хлад, *-а m. sg. (înv.)* frig, răceală.

хладнокро́вие, *-я n. sg.* sînge rece; prezență de spirit; *сохрани́ть ~* a-și păstra sîngele rece; a-și păstra calmul.

хладнокро́вно *adv.* cu sînge rece, cu calm.

хладнокро́вность, *-и f. sg.* stăpînire de sine, calm, sînge rece.

хладнокро́вный *adj.* cu sînge rece, cu calm, stăpînit, cu stăpînire de sine.

хладноло́мкий *adj. (tehn.)* casabil/ casant la rece.

хладноло́мкость, *-и f. (tehn.)* fragilitate la frig.

хладносто́йкий *adj.* rezistent la frig.

хла́дный *adj. (înv. poetic)* rece.

хладобо́йня, *-и f.* abator cu instalații frigorifice.

хладосто́йкий *adj. (bot.)* rezistent la frig.

хладосто́йкость, *-и f.* rezistență la frig.

хлам, *-а m. sg. col.* boarfe, bulendre, vechituri.

хлами́да, *-ы f.* **1.** *(ist.)* hlamidă. **2.** *(fig. glumeț)* haină lungă, prost cusută.

хлеб, *-а m.* **1.** pîine; *бе́лый ~* sau *пшени́чный ~* pîine albă; *чёрный ~* pîine neagră; *чёрствый ~* pîine veche uscată; *све́жий ~* pîine proaspătă; *ржано́й ~* pîine de secară; *дома́шний ~* pîine de casă; *ломо́ть ~а* felie de pîine. **2.** *sg.* cereale; *се́ять ~* a semăna cereale. **3.** *(pl. хлеба́)* grîne, grîu, holde, semănături; *ози́мые ~а́* grîu de toamnă; *урожа́й ~о́в* recoltă de cereale. **4.** *(pl. хлеба́) (fig. pop.)* hrană, întreținere; *быть на ~а́х у кого́-л.* a fi întreținut de cineva; *зарабо́тать на ~* a cîștiga o bucată de pîine. **5.** *sg. (fig.)* mijloace de trai, existență, pîine; *добыва́ть ~* a-și cîștiga existența, a-și cîștiga pîinea; *лиши́ть куска́ ~а* a lua (cuiva) pîinea de la gură ◇ *насу́щный ~* pîinea cea de toate zilele; *(înv.) ~ да соль!* poftă bună!; *есть го́рький ~* a mînca o pîine amară; *есть чужо́й ~* a mînca pîinea și sarea altuia; *жить на чужи́х ~а́х* a trăi pe spinarea altuia; *встреча́ть ~ом-со́лью* a întîmpina (pe cineva) cu pîine și sare; *благодари́ть за ~-соль* a mulțumi pentru primire, pentru ospitalitate; *(fig.) ~-соль води́ть с кем-л.* a mînca pîine și sare (pe un taler) cu cineva ; *забы́ть ~-соль* a uita binele făcut de cineva; *до́рог ~, как де́нег нет* cînd seacă apa se cunoaște prețul fîntînii; *ешь калачи́, ко́ли ~а нет* cine n-are pîine, să mănînce cozonac; *зря ~ есть* a mînca pîinea degeaba; *отби́ть ~ у кого́-л.* a-i lua cuiva pîinea de la gură; *посади́ть кого́-л. на ~ и во́ду* a ține pe cineva numai cu pîine și apă; *хоро́ш, как све́жий ~* bun ca pîinea caldă; *(prov.) не то ~, что в по́ле, а то, что в амба́ре* toamna se numără bobocii; *(prov.) с кем ~-соль во́дишь, на того́ и похо́дишь* spune-mi cu cine te aduni, ca să-ți spun cine ești; *у ~а не без крох* cine umblă cu miere își linge degetele; *(prov.) ~-соль ешь, а пра́вду режь* lasă-te să fii cinstit/omenit, dar de dreptate nu uita; *перебива́ться с ~а на квас* a o duce de azi pe mîine.

хлеба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. хлебну́ть) (pop.)* **1.** a sorbi, a mînca (cu lingura). **2.** a hăpăi, a bea (cu înghițituri mari și cu zgomot) ◇ *уйти́ несо́лоно хлеба́вши* a pleca cu buzele umflate; *за семь верст киселя́ ~* mai mare daraua decît ocaua.

хле́бница, *-ы f.* coșuleț de pîine.

хлебну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *хлеба́ть* ◇ *~ ли́шнего* a bea un păhărel mai mult; *~ го́ря* a îndura multe suferințe.

хле́бн|ый *adj.* **1.** de pîine; *~ магази́н* brutărie, centru de pîine; *~ые изде́лия* produse de panificație. **2.** de grîne, de cereale, cerealier; *~ амба́р* hambar de grîne, grînar; *~ые зла́ки* cereale; grîne; *~ э́кспорт* export de cereale; de cereale; *~ торго́вец* negustor de cereale, cerealist. **3.** cu recolte bogate, fertil, roditor, rodnic; *~ год* an bogat, an rodnic; *~ край* ținut bogat în grîne. **4.** *(fig.)* bănos, avantajos; *~ое де́ло* afacere bănoasă ◇ *~ое де́рево* arbore de pîine.

хлебобу́лочн|ый *adj.* de pîine, de panificație; de brutărie și franzelărie; *~ые изде́лия* produse de brutărie, produse de panificație.

хлёбово, *-а n. sg. (pop.)* fiertură, zeamă lungă.

хлебозаво́д, *-а m.* fabrică de pîine; centru de panificație.

хлебозаготови́тель, *-я m.* colector de cereale.

хлебозаготови́тельный *adj.* de colectare a cerealelor; *~ центр* centru de colectare a cerealelor.

хлебозагото́вки, *-ок pl.* colectare de cereale.

хлебозаку́пки, *-пок pl.* achiziționare de cereale.

хлебопа́шество, *-а n. sg. (înv.)* plugărie, agricultură.

хлебопа́шествовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a plugări.

хлебопа́шец, *-шца m. (înv.)* plugar, agricultor.

хлебопёк, *-а m.* brutar.

хлебопека́рн|ый *adj.* de brutărie, de panificație; *~ые изде́лия* produse de brutărie.

хлебопека́рня, *-и f.* brutărie.

хлебопече́ние, *-я n. sg.* coacere/coptul pîinii.

хлебопоста́вки, *-вок pl. v. хлебосда́ча*

хлебопроду́кты, *-ов pl.* produse de panificație.

хлебопроизводя́щ|ий *adj.* producător de cereale, producător de grîne; *~ая страна́* țară producătoare de grîne.

хлеборе́зка, *-и f.* mașină de tăiat pîine.

хлеборо́б, *-а m.* plugar, agricultor.

хлеборо́дный *adj.* roditor, rodnic, fertil, bogat în grîne.

хлебосда́ча, *-и f. sg.* predarea cotelor de cereale.

хлебосо́л, *-а m.* om primitor, ospitalier.

хлебосо́льный *adj.* ospitalier, primitor.

хлебосо́льство, *-а n. sg.* ospitalitate.

хлеботорго́вец, *-вца m.* negustor de cereale, cerealist; grînar.

хлеготорго́вля, *-и f. sg.* comerț de cereale.

хлеботорго́вый *adj.* de comerț de cereale.

хлебоубо́рка, *-и f. sg.* recoltarea grînelor, recoltarea cerealelor.

хлебоубо́рочный *adj.* de recoltare a cerealelor.

хлев, *-а m.* grajd; coșar, staul, coteț; *коро́вий ~* staul; *свино́й ~* cocină.

хлёст, *-а m. sg. (pop.)* pocnet, pocnete (de bici).

хлестако́вщина, *-ы f. sg. hlestacovism,* lăudăroșenie ușuratică, dusă pînă la nerușinare *(după numele lui Hlestacov, personaj din comedia lui Gogol «Revizorul»).*

хлеста́ть, *хлещу́, хле́щешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. хлестну́ть) acuz.* cu *instr.* sau *instr.* cu *по + dat. (бить)* a biciui, a șfichiui, a bate; *~ ло́шадь кнуто́м* a biciui calul. **2.** *(pf. mom. хлестну́ть) (ли́ться)* a țîșni, a gîlgîi; a curge tare, cu zgomot; *дождь так и хле́щет* plouă de parcă toarnă cu găleata; *кровь хле́щет из ра́ны* sîngele țîșnește din rană. **3.** *acuz. (pop.) (пить)* a bea, a da pe gît, a trage la măsea.

хлеста́ться, *-ещу́сь, -е́щешься vb. ipf. (pf. mom хлестну́ться)* a se bate, a se biciui.

хлёстк|ий *adj.* **1.** care biciuiește bine; biciuitor; *~ кнут* bici foarte bun; *~ ве́тер* vînt biciuitor; **2.** *(fig.)* tăios, vehement; caustic, usturător, biciuitor; *~ие слова́* cuvinte tari; *~ая речь* discurs vehement.

хлестну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *хлеста́ть*

хли́пать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a scînci.

хли́пкий *adj. (pop.)* **1.** *(хилый)* plăpînd, firav, pirpiriu, sfrijit. **2.** *(непрочный)* fragil, șubred. **3.** *(разжижённый)* apos.

хлобы́стать, *-ы́щу, -ы́щешь vb. ipf. (pop.) (pf. mom. хлобы́стнуть)* a bate, a plesni, a izbi.

хлобы́стнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хлобы́стать.*

хлоп *interj. cu sens de pred.* **1.** poc!, trosc!, pleosc!; *~ его́ по спине́!* poc! dă-i una pe spinare! **2.** buf!; *~ на пол!* buf la pămînt!

хло́панье, *-я n. sg.* trîntire, izbire, pocnire, pocnet; pocnituri; *~ дверьми́* trîntirea ușilor; *~ бичо́м* pocnitură de bici.

хло́па/ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. хло́пнуть) acuz.* cu *instr.* sau *instr.* cu *по + dat.* **1.** a lovi, a bate; *~ по плечу́* a bate pe umăr. **2.** *(pf. mom. хло́пнуть) instr.* a pocni, a plesni, a izbi cu zgomot, a trînti; *~ бичо́м* a pocni din bici; *~ дверя́ми* a trînti ușa. **3.** a aplauda; *~ арти́сту* a aplauda un artist; *~ в ладо́ши* a bate din palme, a aplauda. **4.** *(pf. mom. хло́пнуть)* a răsuna, a pocni; *~ли вы́стрелы* au răsunat împușcături ◇ *~ глаза́ми* a) a clipi fără a înțelege nimic; b) a nu ști ce să răspundă; *~ уша́ми* a asculta fără a pricepe.

хло́паться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *хло́пнуться*

хло́пец, *-пца m. (pop.)* flăcău, băiețandru.

хлопково́д, *-а m.* cultivator de bumbac; specialist în cultura bumbacului.

хлопково́дство, *-а n. sg.* cultura bumbacului.

хлопково́дческий *adj.* de/pentru cultura bumbacului.

хло́пков|ый *adj.* de bumbac; *~ые поля́* cîmpuri cultivate cu bumbac; *~ая промы́шленность* industria bumbacului.

хлопкокомба́йн, *-а m.* combină pentru recoltarea bumbacului.

хлопкоочисти́тельный *adj.* de egrenat bumbac; *~ заво́д* fabrică de egrenat bumbac.

хлопкопряде́ние, *-я n. sg.* filarea bumbacului.

хлопкопряди́льня, *-и f.* filatură de bumbac.

хлопкоро́б, *-а m.* cultivator de bumbac, muncitor la cultura bumbacului.

хлопкосажа́лка, *-и f.* semănătoare de bumbac.

хлопкосе́ющий *adj.* care cultivă bumbac, cultivator de bumbac.

хлопкосе́яние, *-я n.* cultura bumbacului.

хлопкоубо́рочн|ый *adj.* de recoltat bumbac; *~ые маши́ны* mașini de recoltat bumbacul.

хло́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хло́пать (1, 2, 4)*

хло́пнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom. (ipf. хло́паться)* **1.** *(упасть)* a se prăbuși, a se prăvăli, a cădea; *~ на зе́млю* a se prăvăli la pămînt. **2.** *(удариться)* a se izbi, a se lovi; *~ об дверь* a se izbi de ușă.

хло́пок, *-пка m. sg.* bumbac; *~-сыре́ц* bumbac brut.

хлоп|о́к, *-пка́ m.* **1.** pocnitură; *~ки́ вы́стрелов* pocnituri de armă, împușcături. **2.** *(аплодисменты)* aplauze, bătăi din palmă.

хлопота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. ipf.* **1.** a trebălui, a roboti; a alerga încoace și încolo; *~ по хозя́йству* a roboti pe lîngă casă. **2.** *(pf. похлопота́ть) prepl.* sau cu *conj. что́бы* a se strădui, a face demersuri *(pentru a obține ceva)*; *~ о приёме на слу́жбу* a face demersuri pentru a fi primit în serviciu. **3.** *(pf. похлопота́ть) prepl.* sau *за + acuz. (за кого-л.)* a interveni, a face demersuri (pentru cineva); a avea grijă (de cineva); *~ о прия́теле* a interveni pentru un prieten.

хлопотли́во *adv.* cu o înfățișare preocupată/ frămîntată, agitat.

хлопотли́вость, *-и f. sg.* agitație, frămîntare; fire agitată; *изли́шняя ~* frămîntare fără rost.

хлопотли́в|ый *adj.* **1.** care necesită multă alergătură; anevoios, complicat, dificil; *~ое де́ло* afacere anevoioasă. **2.** grijuliu, preocupat; agitat; aferat; *~ челове́к* om veșnic ocupat, om agitat/aferat; *~ вид* înfățișare de om agitat.

хло́потно **1.** *adv.* complicat. **2.** *pred.* e greu, e complicat.

хло́потн|ый *adj.* anevoios, dificil, care dă multă bătaie de cap; *~ое заня́тие* treabă anevoioasă.

хлопотня́, *-и́ f. sg.* vînzoleală, alergătură, agitație *(fără rost.)*

хло́пот|ы, *-о́т pl.* **1.** griji, treburi, alergătură, bătaie de cap; *весь день прошёл в ~ах* am alergat toată ziua după treburi; *~ по хозя́йству* grijile gospodăriei; *наде́лать кому́-л. хлопо́т* a-i da de furcă cuiva. **2.** demersuri, stăruință, intervenții ◇ *хлопо́т по́лон рот* a nu-și vedea capul de treburi.

хлопу́шка[1], *-и f.* **1.** bătătoare; *~ для мух* plici *(apărătoare de muște).* **2.** petardă, pocnitoare, plesnitoare; *ёлочная ~* pocnitoare *(jucărie).*

хлопу́шка[2], *-и f. (bot.)* gușa-porumbului.

хлопча́тка, *-и f.* țesătură de bumbac.

хлопча́тник, *-а m. sg.* bumbac *(plantă).*

хлопчатобума́ж|ый *adj.* de bumbac; *~ая промы́шленность* industria bumbacului; *~ая ткань* țesătură de bumbac.

хлопча́тый *adj. (înv.)* de bumbac.

хло́нь|я, *-ев pl.* fulgi; puf; *снег идёт ~ями* cad fulgi mari de zăpadă.

хлор, *-а m. sg. (chim.)* clor.

хлоралгидра́т, *-а m. sg. (farm.)* cloralhidrat.

хлорами́н, *-а m. (chim).* cloramină.

хлора́т, *-а m. (chim.)* clorat; *~ на́трия* clorat de sodiu.

хлори́рование, *-я n. sg.* **1.** dezinfectare cu clor. **2.** tratare cu clor.

хлори́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a dezinfecta cu clor; *~ во́ду* a dezinfecta apa cu clor. **2.** a trata cu clor.

хлористоводоро́дн|ый *adj. (chim.)* clorhidric; *~ая кислота́* acid clorhidric.

хло́ристый *adj. (chim.) ~ на́трий* clorură de sodiu; *~ ка́льций* clorură de calciu.

хлори́т, *-а m. (mineral.)* clorită; *(chim.)* clorit.

хло́рка, *-и f.* clorură de var.

хлорнова́тистый *adj.* cloric; *~ая кислота́* acid cloric.

хло́рн|ый *adj. (chim.)* de clor, care conține clor; *~ая и́звесть* clorură de var; *~ая вода́* apă de clor; *~ая кислота́* acid percloric.

хлороводоро́д, *-а m. (chim.)* acid clorhidric gazos.

хлоро́з, *-а m. sg.* **1.** *(med.)* cloroză, anemie. **2.** *(bot.)* cloroză, lipsă de clorofilă.

хлоро́кись, *-и f. (chim.)* oxiclorură.

хлорофи́лл, *-а m. sg. (bot.)* clorofilă.

хлорофи́лловый *adj.* de clorofilă.

хлорофо́рм, *-а m. sg. (chim. med.)* cloroform.

хлороформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (med.)* a cloroformiza; a cloroforma.

хлорофо́рмный *adj.* de cloroform.

хлорпикри́н, *-а m. sg. (chim.)* cloropicrină.

хлы́н|уть, *-нет vb. pf.* **1.** a țîșni, a se porni, a năpădi, a se revărsa; *кровь ~ула из ра́ны* sîngele a țîșnit din rană. **2.** *(fig.)* a năvăli, a da buzna: *лю́ди ~ули на у́лицы* oamenii au năvălit pe străzi.

хлыст, *-а́ m.* nuia, vargă; cravașă, biciușcă.

хлыщ, *-а́ m.* filfizon, fante.

хлю́панье, *-я n.* **1.** *(де́йствие)* fleșcăit, plescăit. **2.** *(всхли́пывание)* smiorcăit, smiorcăială.

хлю́па|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. хлю́пнуть)* **1.** a lipăi, a fleoșcăi, a plescăi; *~ по гря́зи* a lipăi prin noroi. **2.** *(всхли́пывать)* a se smiorcăi.

хлю́пик, *-а m. (pop.)* om fără voință; om de nimic; tîrîie-brîu;

хлю́пкий *adj.* **1.** *(жидкий)* apos. **2.** *v. хли́пкий*

хлю́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хлю́пать*

хлю́пнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (pop.)* a cădea (în noroi, în apă); *~ в грязь* a cădea în noroi.

хлюст, *-а́ m. (pop.)* obrăznicătură, șmecher.

хля́б|ь, *-и f. (inv.)* genune, hău, abis. adînc; *~и морски́е* adîncurile mării ◇ *разве́рзлись ~и небе́сные* s-au dezlănțuit tăriile cerului, plouă cu găleata.

хля́стик, *-а m.* gaică.

хм *interj.* hm!

хмелево́д, *-а m.* cultivator de hamei.

хмелево́дство, *-а n. sg.* cultura hameiului.

хмелёк, *-лька́ m. (în expr.) быть под хмелько́м* a fi cherchelit, a fi afumat.

хмеле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. захмеле́ть* și *охмеле́ть)* a se chercheli, a se ameți, a se îmbăta.

хмель[1], *-я m. sg. (bot.)* hamei.

хмел|ь[2], *-я m. sg.* amețeală, stare de beție; *во ~ю́* în stare de beție, cherchelit.

хме́льник, *-а m.* plantație de hamei.

хмельн|о́й *adj.* **1.** *(нетрезвый)* beat, amețit, afumat, cherchelit; *~ челове́к* om amețit. **2.** *(опьяняющий)* îmbătător, amețitor; alcoolic; *~ы́е напи́тки* băuturi alcoolice. **3.** *~о́е, -о́го n. sg.* băutură alcoolică; *он ~о́го в рот не берёт* nu obisnuiește să bea, nu ia în gură nici o picătură.

хму́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. нахму́рить) acuz.* a încrunta; a încreți; *~ лоб* a-și încreți fruntea.

хму́рит|ься, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. нахму́риться)* **1.** a se încrunta; a-și încrunta sprîncenele; a se bosumfla, a se posomorî. **2.** *(fig.)* a se întuneca, a se mohorî; *не́бо ~ся* cerul se întunecă.

хму́ро *adv.* încruntat, posomorît, posac, ursuz.

хму́рый *adj.* **1.** încruntat, posomorît, posac, ursuz; *~ челове́к* om ursuz. **2.** *(fig.)* posomorît, înnorat; *~ день* o zi posomorîtă.

хны́канье, *-я n. sg.* **1.** scîncire, miorlăire. **2.** smiorcăială, sclifoseală, plînset.

хны́кать, *хны́чу, хны́чешь vb. ipf.* **1.** a scînci, a miorlăi. **2.** *(fig.)* a se smiorcăi, a se sclifosi; a se plînge.

хо́бот[1], *-а m.* **1.** trompă; *~ слона́* trompa elefantului. **2.** rît, bot *(la tapiri, la cîrtițe)*.

хо́бот[2], *-а m.* călcîiul afetului *(la tun, la mitralieră)*.

хобото́к, *-тка́ m.* **1.** trompă *(la insecte)*. **2.** *dim.* de la *хо́бот*[1]

ход, *-а (-у) m.* **1.** *sg.* mers, viteză; *~ по́езда* mersul trenului; *два часа́ ~у* două ore de mers; *за́дний ~* mers înapoi; *дать за́дний ~* a da înapoi; *по́лный ~* viteză maximă; *убавить ~* a micșora viteza; *спры́гнуть на ~у́* a sări din mers. **2.** *sg. (fig.)* mers, curs, desfășurare; *~ собы́тий* desfășurarea evenimentelor; *~ бо́я* desfășurarea luptei; *~ мы́слей* mod/fel de a gîndi; raționament; *~ веще́й* mersul lucrurilor; *~ боле́зни* evoluția/mersul bolii; *по ~у де́ла* după felul cum decurg lucrurile; *в ~е борьбы́* în decursul luptei; *в ~е перегово́ров* în cursul tratativelor: *в ~е совеща́ния* în cadrul conferinței. **3.** *sg.* mers *(al unui mecanism)*; *~часо́в* mersul ceasului; *(tehn.) холосто́й ~* mers în gol, cursă moartă. **4.** *(tehn.)* mișcare, funcționare; cursă; viteză; *~ по́ршня* cursa pistonului. **5.** *(la șah, la jocul de cărți etc.)* joc; mutare; *сде́лать ~ конём* a merge cu calul, a muta calul; *чей ~?* cine mută?, a cui e mutarea?; *(fig.) риско́ванный ~* un pas riscant. **6.** manevră; *диплома́тический ~* manevră diplomatică. **7.** intrare; *пара́дный ~* intrarea principală, intrarea din față; *чёрный ~* ușa din dos; intrarea/scara de serviciu; *~ со двора́* intrarea prin curte. **8.** trecere. gang; *потайно́й ~* ușă/intrare secretă. **9.** osie cu roți; *пере́дний ~ теле́ги* roțile din față ale căruței; *теле́жка на рези́новом ~у́* cărucior cu roți de cauciuc; *на гу́сеничном ~у́* cu șenile ◇ *быть в ~у́* a) a avea căutare; b) *(despre bani)* a circula, *дать ~ де́лу* a da curs unei chestiuni; *пусти́ть в ~* a) a pune în funcțiune, a pune în circulație; b) a pune în mișcare *(o mașină, un mecanism)*; *пусти́ть в ~ все сре́дства* a face uz de toate mijloacele; *пусти́ть в ~ кулаки́* a face uz de pumni; *пусти́ть в ~ ору́жие* a recurge la arme; a face uz de arme; *пусти́ть в ~ после́дний ко́зырь* a pune la bătaie cel din urmă atu; *на ~у́ (despre o întreprindere)* din mers; în timpul mersului; în plină activitate, în funcțiune; *с ~у* din fugă; *дать ~у* a se grăbi; a grăbi pasul *не дава́ть ~у кому́-л.* a ține pe cineva în loc; *рабо́та шла по́лным ~ом* munca era în toi; *знать все ~ы и вы́ходы* a cunoaște toate chichițele; *свои́м ~ом идти́/сле́довать* a merge pe un drum propriu; *су́дя по ~у де́ла* judecînd după cum merg treburile; *пойти́ в ~* a fi pus în aplicare; *пе́шим ~ом* pe jos; *на ~у́ подмётки ре́жет/рвёт* fură cloșca de pe ouă; fură ouăle de sub cloșcă; *врать с ~у* a le spune calde.

хода́тай, *-я m.* **1.** *(jur. inv.)* împuternicit; *ча́стный ~* apărător. **2.** *(заступник)* apărător, protector.

хода́тайств|о, *-а n.* solicitare; demers, intervenție, stăruință; *отказа́ть в ~е* a respinge cererea; *возбуди́ть ~* a face un demers, a face o cerere.

хода́тайствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (pf. походáтайствовать) prepl.* sau *за + acuz.* a interveni, a face demersuri, a stărui.

хо́дики, *-ов pl. (pop.)* pendulă *(cu greutăți)*, orologiu.

ходи́ть, *хожу́, хо́дишь vb. ipf.* **1.** a umbla, a merge, a se duce, a circula; *~ взад и вперёд* a umbla de colo pînă colo; *~ по́д руку* a merge la braț; *~ босико́м* a umbla descuț; *~ на лы́жах* a schia; *~ на охо́ту* a merge la vînătoare; *(mil.) ~ в разве́дку* a merge în recunoaștere. **2.** a frecventa, a vizita, a merge, a se duce; *~ в теа́тр* a merge la teatru; *~ на ле́кции* a frecventa cursurile; *~ по магази́нам* a cutreiera magazinele; *~ по музе́ям* a vizita muzeele; *~ ча́сто к кому́-л.* a frecventa pe cineva, a merge des la cineva. **3.** a umbla, a purta; a fi îmbrăcat *(cu ceva)*;

~ *в пальто́* a purta palton, a umbla în palton; ~ *в сапога́х* a purta cizme; ~ *неря́хой* a umbla neglijent îmbrăcat, a fi șlampăt. **4.** *(despre trenuri, vapoare etc.)* a circula, a merge; *поезда́ хо́дят по расписа́нию* trenurile circulă după orar; ~ *под паруса́ми* a merge cu pînze. **5.** a merge, a funcționa; *часы́ хо́дят ве́рно* ceasul merge exact. **6.** a avea grijă, a îngriji, a vedea *(de cineva, de ceva)*; ~ *за больны́м* a îngriji un bolnav; ~ *за ребёнком* a vedea de un copil. **7.** *(la jocul de cărți, la șah etc.)* a juca, a merge; a muta; ~ *пе́шкой* a muta pionul; ~ *с ко́зыря* a merge cu atuul; *вам* ~ e rîndul dumneavoastră să jucați. **8.** *(о деньгах)* a circula, a avea curs, a fi în circulație. **9.** a se clătina, a se mișca, a avea joc. **10.** a ieși afară, a-și face nevoile ◇ *все под бо́гом хо́дим* așa a vrut Dumnezeu; asta-i voia domnului; ~ *по стру́нке у кого́-л./пе́ред кем-л.* a tremura în fața cuiva; ~ *по де́лам* a umbla după treburi; ~ *по рука́м* a umbla/a trece din mînă în mînă; *колесо́м* ~ a se da peste cap; *ходуно́м* ~ a tremura, a se clătina; a trosni; ~ *на за́дних ла́пках пе́ред кем-л.* a face sluj în fața cuiva; a se linguși pe lîngă cineva; *хо́дят слу́хи* circulă zvonuri; *ве́тер хо́дит* bate vîntul *(din toate părțile)*; ~ *на во́лка* a vîna lupi; a merge la vînătoare de lupi; ~ *на плота́х* a plutări; a merge cu pluta; ~ *по́ миру* a umbla cu cerșitul; a cerși; ~ *го́голем* a umba țanțoș; a se umfla în pene; a face pe cocoșul; ~ *по ни́точке* a fi ascultător/docil; a nu sufla în fața cuiva; ~ *на цы́почках* a umbla în vîrful picioarelor; ~ *вокру́г да о́коло* a da tîrcoale; a se învîrti în jurul (unei chestiuni); a merge alăturea cu drumul.

хо́дк/ий *adj.* **1.** *(pop.)* iute, rapid; ~ *конь* cal iute; ~ *шаг* pas iute. **2.** căutat, cerut; ~ *това́р* marfă căutată; marfă care are căutare. **3.** răspîndit, curent. uzitat, uzual; ~*ое выраже́ние* expresie curentă.

ходов|о́й *adj.* **1.** de mișcare, de mers; *два* ~*ы́х часа́* două ore de mers. **2.** căutat, răspîndit, curent, uzual; ~ *това́р* marfă căutată; ~*о́е выраже́ние* expresie curentă. **3.** *(pop.)* sprinten, răzbătător, descurcăreț, îndemînatic; *он па́рень* ~ e un băiat descurcăreț. **4.** *(tehn.)* mobil; ~ *механи́зм* mecanism mobil; ~ *винт* șurub de mișcare, șurub conducător.

ходо́к, -а́ *m.* **1.** pieton; *хоро́ший* ~ ~ drumeț bun la mers. **2.** *(înv.)* împuternicit (al obștei), delegat (al satului); *ходоки́ от крестья́н* delegați din partea țăranilor. **3.** *(fig.)* om îndemînatic; *он* ~ *по э́той ча́сти* în această privință e tare.

ходу́л|и, -ей *pl.* picioroange, catalige; *ходи́ть на* ~*ях* a umbla pe picioroange.

ходу́льн|ый *adj.* afectat; umflat, bombastic; emfatic; ~*ые выраже́ния* expresii bombastice.

ходу́н, -а́ *m.* **1.** *(tehn.)* mînerul foalelor; piatră alergătoare *(la moară)*. **2.** *(fig.)* picioare ◇ ~*о́м ходи́ть* a tremura, a se clătina, a trosni; *под ним пол* ~*о́м хо́дит* dușumeaua se clatină sub picioarele lui.

ходьб/а́, -ы́ *f. sg.* mers, umblet, alergătură; *уста́ть от* ~*ы́* a obosi de prea mult mers.

ходя́ч/ий *adj.* **1.** care poate merge; ~*ие больны́е* bolnavi care se țin pe picioare. **2.** *(распространённый)* răspîndit, curent, uzual; ~*ее выраже́ние* expresie curentă; ~*ая и́стина* truism. **3.** *(олицетворённый)* întruchipat ◇ *(glumeț)* ~*ая энциклопе́дия* enciclopedie ambulantă.

хожде́ни/е, -я *n. sg.* **1.** *(ходьба́)* mers, umblet; circulație; ~ *по у́лицам* circulație pe străzi. **2.** *(посещение)* frecventare; ~ *на ле́кции* frecventarea cursurilor ◇ *име́ть* ~ a circula, a avea putere circulatorie *(despre bani)*; ~ *по му́кам* calvar, calea suferinței; *по о́бразу пе́шего* ~*я* pe jos, apostolește.

хозинвента́рь, -я́ *m. (ec.)* inventar gospodăresc.

хозрасчёт, -а *m. sg.* = *хозя́йственный расчёт (ec.) hozrasciot;* autogestiune.

хозрасчётный *adj.* de/cu hozrasciot; organizat pe bază de *hozrasciot*/de autogestiune.

хозя́ин, -а *m.* **1.** *gen. (собственник)* proprietar, stăpîn; ~ *фа́брики* proprietarul fabricii; ~ *пека́рни* patronul brutăriei; ~ *кни́ги* proprietarul cărții; *(sport)*

хозя́ева по́ля echipa gazdă. **2.** *gen. (полновла́стный распоряди́тель)* stăpîn; ~ *свое́й судьбы́* stăpîn pe soarta sa; *быть* ~*ом положе́ния* a fi stăpîn pe situație; *я сам себе́* ~ nu depinde de nimeni. **3.** *(веду́щий хозяйство)* gospodar; *хоро́ший* ~ bun gospodar; *расчётливый* ~ gospodar chibzuit. **4.** patron, stăpîn, jupîn; ~ *и рабо́тник* stăpîn și slugă. **5.** gazdă, stăpînul casei; ~ *до́ма* stăpînul casei, gazdă **6.** *(муж)* soț, bărbat.

хозя́йка, -и *f.* **1.** *(gen.) (собственница)* proprietară; proprietăreasă; stăpînă ~ *магази́на* proprietara prăvăliei. **2.** gospodină; *хоро́шая* ~ bună gospodină; *дома́шняя* ~ casnică. **3.** gazdă, stăpîna casei. **4.** *(reg.) (жена)* soție, nevastă ◇ *сестра́-* ~ econoamă.

хозя́йничание, -я *n. sg.* **1.** gospodărire; atitudine de stăpîn. **2.** *(fig.)* dominație, stăpînire.

хозя́йничать, -аю, -аешь *vb. ipf.* **1.** *(руководить хозяйством)* a face gospodărie, a duce menajul. **2.** *(распоряжаться)* a face pe stăpînul; a-și face de cap.

хозя́йск|ий *adj.* **1.** de proprietar, de stăpîn. **2.** de gospodar, gospodăresc; ~ *глаз* ochi de gospodar ◇ *(pop.) э́то де́ло* ~*ое* fă cum vrei; treaba ta; te privește.

хозя́йственник, -а *m.* conducător de întreprindere economică. director administrativ.

хозя́йственно *adv.* gospodărește.

хозя́йственность, -и *f. sg.* spirit gospodăresc, atitudine de bun gospodar; bună gospodărire; pricepere administrativă; *прояви́ть* ~ a da dovadă de spirit gospodăresc.

хозя́йственн|ый *adj.* **1.** economic; ~*ые организа́ции* organizații economice; ~ *год* an economic. **2.** gospodăresc; de gospodărie; de uz gospodăresc; ~*ые постро́йки* construcții gospodărești, acareturi; ~ *инвента́рь* inventar gospodăresc; ~ *челове́к* om gospodar. **4.** cu mijloace proprii; din resurse locale; ~*ым спо́собом* în regie proprie.

хозя́йств|о, -а *n.* **1.** *sg.* economie; *социалисти́ческое* ~ economie socialistă; *наро́дное* ~ economie națională; *миро́во́е* ~ economie mondială; *се́льское* ~ agricultură; *зерново́е* ~ economie cerealieră; producție de cereale; *пла́новое* ~ economie planificată; *городско́е* ~ gospodărie comunală. **2.** *sg. (оборудование)* utilaj, inventar, instalații; gospodărie; *заводско́е* ~ utilajul, instalațiile uzinei; *обзавести́сь* ~*ом* a înjgheba o gospodărie. **3.** gospodărie, unitate de producție; *единоли́чное* ~ gospodărie individuală; *ме́лкое крестья́нское* ~ mică gospodărie țărănească; *кру́пное* ~ mare gospodărie; *подсо́бное* ~ gospodărie (agricolă) anexă. **4.** *sg.* gospodărire, administrare, gospodărie, menaj; *вести́* ~ a administra *(o gospodărie, o fermă etc.)* a fi administrator/intendent *(al unei instituții; занима́ться* ~*ом* a se ocupa cu menajul, a îngriji gospodăria.

хозя́йствование, -я *n. sg.* gospodărire.

хозя́йствовать, -ствую, -ствуешь *vb. ipf.* a gospodări; a face gospodărie.

хозя́йчик, -а *m. (peior.)* mic proprietar, patron.

хоккеи́ст, -а *m. (sport)* jucător de hochei, hocheist

хокке́й, -я *m. (sport)* hochei; ~ *на льду́* hochei pe gheață.

хокке́йн|ый *adj.* de hochei; ~*ые коньки́* patine de hochei; ~*ая клю́шка* crosă.

хо́лен|ый *adj.* îngrijit, dichisit; ~*ые ру́ки* mîini îngrijite.

холе́ра, -ы *f. sg.* **1.** *(med.)* holeră. **2.** *m.* și *f. (fig. injur.)* holeră, ciumă.

холе́рик, -а *m.* (om) coleric.

холери́на, -ы *f. sg. (med.)* holerină.

холери́ческий *adj.* coleric; de coleric; ~ *темпера́мент* temperament coleric.

холе́рн|ый *adj.* de holeră; ~*ая эпиде́мия* epidemie de holeră.

холестери́н, -а *m. (biol.)* colesterină; colesterol.

холестеро́л, -а *m. (chim.)* colesterol.

холецисти́т, -а *m. (med.)* colecistită.

хо́лить, -лю, -лишь *vb. ipf. acuz.* a îngriji, a menține într-o stare îngrijită.

хо́лк|а, -и *f.* greabăn, gîrbiță, coamă; ◇ *намы́лить/намя́ть* ~*у кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală/un perdaf.

холл, -а *m.* hol.

холм, -*á m.* colină, movilită; colnic; *моги́льный* ~ tumulus.

холми́с/тый *adj.* deluros; *~ая ме́стность* ținut deluros.

хо́лод, -*а m.* **1.** frig, răcoare; ger; *дрожа́ть от ~а* a tremura de frig; *(pop.) соба́чий* ~ frig cumplit, vreme cîinească; *зи́мние холода́* gerurile iernii; *де́сять гра́дусов ~а* minus zece grade, zece grade sub zero; *его́ бро́сает то в жар, то в* ~ îl ia cînd cu frig, cînd cu cald. **2.** *sg.* *(равноду́шие)* răceală, indiferență, nepăsare.

холода́ть, -*а́ю*, -*а́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. похолода́ть) impers.* a se răci, a se face frig. **2.** a suferi de frig, a îndura frigul; *голода́ть и* ~ a suferi de foame și de frig.

холоде́ть, -*е́ю*, -*е́ешь vb. ipf.* *(pf. похолоде́ть)* a se răci, a îngheța; *(fig.)* ~ *от у́жаса* a îngheța de spaimă, a-l trece (toate) răcorile.

холоде́ц, -*дца́ m.* piftie, răcituri.

холоди́льник, -*а m.* **1.** răcitor; *электри́ческий* ~ frigider. **2.** frigorifer; *ваго́н*- ~ vagon frigorifer.

холоди́льн/ый *adj.* frigorifer, frigorigen, refrigerent, de răcire; *~ые устано́вки* instalații de răcire.

холоди́ть, -*ожу́*, -*оди́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. нахолоди́ть) acuz.* a răci, a răcori; ~ *ко́мнату* a răci camera. **2.** *(вызыва́ть ощуще́ние хо́лода)* a da o senzație de răceală.

холо́дн/ая, -*ой f.* *(înv.)* temniță; *посади́ть в ~ую* a băga la răcoare.

холодне́ть, -*е́ет vb. ipf.* *(impers.)* *(pf. похолодне́ть)* a se răcori, a se face mai frig.

хо́лодно **1.** *adv.* cu răceală, rece, fără căldură; *относи́ться к кому́-л.* ~ a se purta rece față de cineva, a trata pe cineva cu răceală. **2.** *pred. impers.* e frig, e rece; *сего́дня* ~ astăzi e frig.

холоднова́тый *adj.* răcoros, cam rece.

холо́дное, -*ого n.* piftie, răcituri.

холоднокро́вн|ый *adj.* *(zool.)* **1.** cu sînge rece. **2.** *~ые*, *ых pl.*; *sg.* *~ое*, -*ого n.* animale cu sînge rece.

холо́дность, -*и f. sg.* răceală; ~ *отноше́ний* răceala relațiilor; relații glaciale.

холо́дн|ый *adj.* **1.** rece, răcoros, friguros; ~ *ве́тер* vînt rece; *~ое ле́то* vară răcoroasă; *~ая зима́* iarnă friguroasă; ~ *ые блю́да* mîncăruri reci; *поста́вить в ~ое ме́сто* a pune la rece. **2.** *(despre locuințe)* friguros; fără instalații de încălzire; *~ая ко́мната* cameră friguroasă; *~ая кварти́ра* locuință rece. **3.** care nu ține cald, care nu apără de frig; *~ое пальто́* palton subțire; *~ые перча́тки* mănuși subțiri/necăptușite; *(fig.)* ~ *ое со́лнце* soare cu dinți. **4.** *(fig.)* inexpresiv, palid, rece; ~ *ые кра́ски* culori reci. **5.** *(fig.)* rece; indiferent, insensibil; ~ *отве́т* răspuns rece; ~ *приём* primire rece; ~ *челове́к* om rece. **6.** la rece; ~ *прока́т ста́ли* laminare la rece a oțelului; *~ая обрабо́тка мета́ллов* prelucrare la rece a metalelor; *~ая зави́вка* ondulație la rece; ◇ *~ое ору́жие* armă albă; *~ая во́йна* război rece; ~ *сапо́жник* (cizmar) cîrpaci.

холодо́к, -*дка́ m. sg. dim.* **1.** răcoare, adiere răcoroasă; *у́тренний* ~ răcoare matinală, răcoarea dimineții. **2.** *(fig.)* răceală.

холодосто́йкий *adj.* rezistent la frig.

холодосто́йкость, -*и f. sg.* rezistență la frig.

холо́п, -*а m.* **1.** *(ist.)* holop, rob, sclav; iobag, șerb, slugă, argat. **2.** *(приспе́шник)* slugă, slugoi, lacheu.

холо́пий *adj.* *(ist.)* de rob, de sclav; de iobag, de șerb; de slugă; de argat.

холо́пский *adj.* **1.** de rob; de iobag; de slugă. **2.** servil, slugarnic.

холо́пство, -*а n. sg.* **1.** *(ist.)* robie; stare de iobăgie, șerbie. **2.** *(fig.)* servilism, slugărnicie, lichelism.

холо́пствовать, -*ствую*, -*ствуешь vb. ipf.* **1.** a fi șerb. **2.** a avea o comportare de om slugarnic; a se căciuli; a slugărnici.

холости́ть, -*ощу́*, -*ости́шь vb. ipf.* *(pf. вы́холостить) acuz.* a castra, a scopi, a jugăni.

холост/о́й[1], *adj.* **1.** necăsătorit, neînsurat; ~ *мужчи́на* burlac, celibatar, holtei. **2.** de celibatar, de burlac, de holtei; *~а́я жизнь* viață de burlac; *~о́е положе́ние* celibat.

холосто́й[2] *adj.* *(tehn.)* în gol; *(despre un glonte)* orb; ~ *ход* mers în gol; ~ *патро́н* cartuș orb.

холостя́к, -*а́ m.* burlac, celibatar; holtei; *ста́рый* ~ holtei bătrîn.

холостя́цкий *adj.* de burlac, de holtei, de celibatar.

холоще́ние, -*я n. sg.* castrare, scopire; jugărire.

холощёный *adj.* castrat, scopit, jugănit.

холст, -*а́ m.* **1.** *sg.* pînză de in sau de cînepă; pînză de casă. **2.** *(arte)* pînză, pictură, tablou *(în ulei)*.

холсти́на, -*ы f. sg.* **1.** pînză de in. **2.** bucată de pînză.

холсти́нный *adj.* de/din pînză.

холу́й, -*я m.* *(înv.)* slugă, lacheu; slugoi; lingău, lingușitor.

холу́йский *adj.* de slugoi, de lingușitor; slugarnic, servil.

холу́йство, -*а n. sg.* slugărnicie, servilism, atitudine slugarnică; lingușeală.

холу́йствовать, -*ствую*, -*ствуешь vb. ipf.* a fi slugarnic; a se purta ca un lingău.

холщо́вый *adj.* de pînză de in; de pînză de casă.

хо́л|я, -*и f. sg.* *(în expr.)* *жить в ~е* a trăi în huzur, a avea de toate; *держа́ть в ~е* a răsfăța, a cocoli, a ține în puf.

хому́т, -*а́ m.* **1.** jug *(la ham)*, gîtar. **2.** *(tehn.)* jug; colier; brățară ◇ *(fig.)* *наде́ть на себя́* ~ a-și lua belea pe cap; a se înhăma.

хому́тик, -*а m.* **1.** *dim.* de la *хому́т (1)*. **2.** *(tehn.)* colier, bridă, clemă.

хомя́к, -*а́ m.* *(zool.)* hîrciog.

хор, -*а m.* cor; *наро́дный* ~ cor popular; *петь ~ом* a cînta în cor; *(fig.)* *всем ~ом* sau *все ~ом* în cor, (toți) deodată, laolaltă.

хора́л, -*а m.* *(muz.)* coral.

хорва́тка, -*и f.* croată.

хорва́тский *adj.* de croat; croat.

хорва́ты, -*ов pl.*; *sg.* *áт*, -*а m.* croați.

хо́рда[1], -*ы f.* *(mat.)* coardă.

хо́рда[2], -*ы f.* *(biol.)* coardă dorsală.

хоре́йческ|ий *adj.* *(lit.)* trohaic; *~ие стихи́* versuri trohaice.

хоре́й, -*я m.* *(lit.)* troheu.

хоре́я, -*и f. sg.* *(med.)* coree.

хорёк, -*рька́ m.* *(zool.)* dihor.

хореографи́ческий *adj.* coreografic.

хореогра́фия, -*и f. sg.* coreografie.

хори́ст, -*а m.* corist.

хорме́йстер, -*а m.* maestru de cor, dirijor de cor.

хорово́д, -*а m.* horă; *вести́* ~ a juca hora.

хорово́диться, -*о́жусь*, -*о́дишься vb. ipf. instr.* *(pop.)* a avea de a face, a avea de furcă *(cu cineva)*.

хорово́дный *adj.* de horă.

хоров|о́й *adj.* în cor, pentru cor, coral; *~о́е пе́ние* cîntare în cor; *~а́я му́зыка* muzică pentru cor.

хоро́мы, -*о́м pl.* *(înv.)* palat, castel.

хорони́ть, -*оню́*, -*о́нишь vb. ipf.* *(pf. похорони́ть) acuz.* **1.** *(pf.* și *захорони́ть, pop. схорони́ть)* a îngropa, a înmormînta, a înhuma. **2.** *(fig.)* a da uitării; ~ *ста́рые обы́чаи* a da uitării vechile obiceiuri. **3.** *(пря́тать)* a ascunde. **4.** *(держа́ть в та́йне)* a tăinui. **5.** *(оберега́ть)* a ocroti ◇~ *концы́* a șterge urmele.

хорони́ться, -*оню́сь*, -*о́нишься vb. ipf.* **1.** *(pf. схорони́ться)* *(пря́таться)* a se ascunde. **2.** *(остерега́ться)* a se păzi, a se feri.

хорохо́риться, -*рюсь*, -*ришься vb. ipf.* a se semeți, a se rățoi.

хоро́шеньк|ий *adj.* **1.** frumușel, drăguț, drăgălaș; *~ая де́вушка* fată drăguță. **2.** *(pop. la neutru urmat de un nume predicativ dă valoare negativă expresiei)* *~ое здоро́в!* e bolnav; *~ое сла́дко!* e amar ca fierea ◇ *(iron.)* *~ое де́ло;* *~ая исто́рия* bună treabă! *~ого понемно́жку* ce e bun, cîte puțin, ce-i prea mult nu-i sănătos.

хороше́нько *adv.* bine, cum trebuie, cum se cuvine; *нажми́* ~ apasă bine.

хороше́ть, -*е́ю*, -*е́ешь vb. ipf.* *(pf. похороше́ть)* a se face din ce în ce mai frumos.

хоро́ш/ий **1.** bun; frumos; ~ *посту́пок* faptă bună; ~ *хара́ктер* caracter frumos; ~ *челове́к* om cumsecade, om de treabă; *~ая пого́да* vreme bună, vreme frumoasă; *~ го́лос* voce frumoasă; *она́ хороша́ (собо́й)* e fată bine. **2.** bun; ales; *~ее о́бщество* societate aleasă. **3.** sincer, apropiat; ~ *друг* prieten sincer; ~ *знако́мый* o bună cunoș-

ţinţă ◇ *жить по -~ему* a trăi în bună înţelegere; *всегó ~его!* cu bine!; cele bune; *что ~его?* cum te mai lauzi?, ce mai faci?; *(iron.) хорóш гусь!* pomană bună!, bună treabă! frumos; n-am ce zice!; *~его понемнóгу!* ajunge!, ce-i mult nu-i bun.

хорошó 1. *adv.* bine; frumos; *óчень ~* foarte bine; *он ~ себя́ чу́вствует* se simte bine; *он ~ поёт* cîntă frumos; *~ отзывáться о ком-л.* a vorbi de bine pe cineva; *~ скáзано* bine spus; *вот ~!* ce bine!. 2. *pred. impers.* e bine; *мне ~* mă simt bine. 3. *partic.* da, bine, de acord; *~, я приду́* bine, voi veni; *~, я э́того не забу́ду* bine, asta n-am să ţi-o iert!; lasă că te învăţ eu minte!; *всё ~, что ~ кончáется* totul e bine cînd se termină bine; *(prov.) ~ смеётся тот, кто смеётся послéдний* cine rîde la urmă, rîde mai bine.

хору́гвь, *-и f.* 1. *(ist.)* drapel, steag. 2. *(bis.)* prapor.

хору́нжий, *-его m. (ist.)* sublocotenent de cazaci.

хóры, *хор* şi *хóров pl.* galerie, balcon *(pentru cor).*

хорь, *-я́ m. (zool.) v.* **хорёк**

хорькóвый *adj.* de dihor; din blană de dihor.

хотéние, *-я n. sg.* vrere, dorinţă, poftă; *(prov.) на вся́кое ~ есть терпéние* cu răbdarea treci marea; încetul cu încetul se face oţetul.

хотé|ть, *хочу́, хóчешь vb. ipf. (pf. захотéть) gen.* sau cu *inf.* a dori, a vrea, a voi; *~ чáю* a dori un ceai; *~ пить* a-i fi sete; *он не хóчет мне зла* nu-mi vrea răul; *~л бы я знать* aş vrea să ştiu; *зови́ когó хóчешь* cheamă pe cine vrei ◇ *(cuv. modal.) éсли хоти́те* sau *éсли хóчешь* ce-i drept; de bună seamă; desigur; *éсли хоти́те, в э́том слу́чае он прав* de bună seamă, în cazul acesta el are dreptate; *как хоти́те* sau *как хóчешь* a) cum vă convine; cum doriţi; b) *(cuv. modal)* cu toate acestea, totuşi; *как хоти́те, но э́то стрáнно* puteţi spune orice, dar asta mi se pare straniu; *хóчешь, не хóчешь* vrei nu vrei; vrînd-nevrînd; *чегó лéвая ногá хóчет* ce-i trăsneşte prin cap.

хотé|ться, *хóчется vb. ipf. impers.* a avea poftă, a dori, a vrea; *мне хóчется поговори́ть с вáми* aş dori să vă vorbesc; *мне хóчется спать* mi-e somn; *не так, как мне ~лось бы* nu aşa cum aş fi dorit eu.

хоть 1. *conj. concesivă* deşi, cu toate că, măcar că, chit că; *~ и пóздно, я все же приду́* voi veni, deşi e tîrziu. 2. *conj. concesivă (cu inf. sau cu imper.)* în aşa măsură că...; încît, aşa încît; *темнó ~ глáз вы́коли* e întuneric de-ţi bagi degetele în ochi, e întuneric beznă; *мóкрый ~ вы́жми* ud leoarcă; *~ пруд пруди́* cîtă frunză şi iarbă; *~ карау́л кричи́* îţi vine să urli, nu altceva; *~ брось* bun de aruncat; *~ убéй, ничегó не понимáю* să mă tai, nu pricep nimic; *~ шарóм покати́* sărac lipit pămîntului. 3. *conj. concesivă* sau, fie, ori; *приходи́ ~ сегóдня, ~ зáвтра* vino fie azi, fie mîine. 4. *partic. întăritoare* chiar; măcar, cel puţin; *пойду́ ~ сейчáс* aş merge chiar acum; *приходи́ ~ оди́н* vino măcar tu; *для э́той рабóты нам нужны́ ~ два дня* pentru munca aceasta ne trebuie cel puţin două zile; *éсли не для меня́, то ~ для моегó товáрища* dacă nu e pentru mine, cel puţin pentru tovarăşul meu. 5. *partic.* de pildă, de exemplu; să zicem; *взять ~ э́тот слу́чай* să luăm de pildă următorul caz. 6. *(împreună cu un pronume relativ înseamnă «oricine», «orice» etc.)*; *~ кто* oricine; *~ какóй,* oricare; *~ где* oriunde; *~ что-л.* orice, măcar ceva; *~ где-л.* oriunde ar fi; *~ как-л.* cît de cît, oricît; *~ бы* a) măcar, cel puţin; *~ бы раз* măcar o dată; *~ бы ты емý сказáл* cel puţin să-i fi spus; b) ar fi bine să...; măcar de...; *~ бы не опоздáть* măcar de n-am întîrzia; *~ бы и так* a) ei şi?; şi dacă ar fi aşa? b) chiar dacă ar fi fost aşa, oricum; *~ и* deşi; cu toate că; *емý ~ бы что* puţin îi pasă; *(folosit. ca pred.) ~ кудá* (e) bun, minunat, excelent; *пáрень ~ кудá* bun băiat, un băiat şi jumătate.

хотя́ 1. *conj. concesivă* deşi, cu toate că, măcar că, încaltea, chit că; *приду́, ~ мне нéкогда* voi veni, cu toate că nu am timp. 2. *conj. adversativă* totuşi; dar, însă; deşi; *он учи́лся хорошó, ~ иногдá лени́лся* învăţa bine, cu toate că uneori se dădea în voia lenii/se lenevea; *~ бы* a) chiar dacă; b) chiar şi; de pildă; *~ бы из...* chiar şi din...; *взять ~ бы ...* iată, de pildă...

хохлáтка, *-и f.* 1. pasăre moţată; *ку́рица-~* găină moţată. 2. *(bot.)* brebenel.

хохлáтый *adj.* moţat, cu moţ.

хóхлить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. нахóхлить) acuz.* 1. *(о птицах)* a-şi zbîrli, a-şi înfoia (penele). 2. *(о человеке)* a se posomorî; a se mohorî.

хóхлиться, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. нахóхлиться)* 1. *(о птицах)* a-şi zbîrli penele, a se înfoia, a-şi umfla penele. 2. *(fig.)* a fi bosumflat/posomorît.

хóхма, *-ы, f.* banc, glumă.

хохóл, *-хлá m.* moţ, ciuf; smoc.

хóхот, *-а m. sg.* hohot de rîs, rîsete, rîs zgomotos; *гомери́ческий ~* rîs homeric.

хохотáть, *-очу́, -óчешь vb. ipf.* a rîde în gura mare, a rîde în hohote; *~ до слёз* a rîde cu lacrimi; *~ до упáду* a se tăvăli de rîs, a se prăpădi de rîs; *~ пря́мо в лицó* a-i rîde (cuiva) în nas.

хохотóк, *-ткá m.* rîs pe sub mustaţă.

хохоту́н, *-á m.* om vesel, pornit pe rîs.

хохоту́нья, *-и f.* femeie veselă/pornită pe rîs.

хохоту́шка, *-и f. v. хохоту́нья.*

храбрéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. похрабрéть)* a prinde curaj, a căpăta curaj.

храбрéц, *-á m.* (om) brav, viteaz, curajos, neînfricat.

храбри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. ipf.* a-şi face curaj, a face pe curajosul; a-şi lua inima în dinţi.

хрáбро *adv.* cu curaj, cu vitejie, bărbăteşte; *~ сражáться* a lupta vitejeşte.

хрáброст|ь, *-и f. sg.* vitejie, bravură, bărbăţie, curaj; *беззавéтная ~* vitejie fără seamăn; *набрáться ~и* a-şi lua inima în dinţi, a-şi face curaj.

хрáбр/ый *adj.* viteaz, brav, curajos, neînfricat; *~ вóин* luptător viteaz; ◇ *мнóго ~ых пóсле рáти, как залéзут на полáти* după război mulţi viteji se arată.

храм, *-а m.* 1. biserică, templu, lăcaş sfînt. 2. *gen. (fig.)* templu; *~ науки* templu al ştiinţei.

хрáмина, *-ы f. (înv.)* clădire, edificiu, construcţie.

храмóвник, *-а m. (ist.)* templier.

храмовóй *adj. (bis.)* de hram; *~ прáздник* hramul bisericii, zi de hram.

хранéни/е, *-я n. sg.* păstrare, conservare, depozitare; deţinere; custodie; *отдáть/сдать на ~* a da în păstrare, a da în depozit; *(ferov.) кáмера ~я ручнóго багажá* birou de bagaje de mînă; *(jur.) дóговóр ~я* contractul de depozit; *(jur.) незакóнное ~ ору́жия* deţinere ilegală de arme.

храни́лище, *-а n.* loc pentru depozitare/pentru păstrare; depozit, arhivă.

храни́тель, *-я m.* custode.

храни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* 1. a păstra, a ţine, a depozita; *~ докумéнты* a păstra documente; *~ дéньги в сберкáссе* a-şi ţine banii la casa de economii; *~ в холóдном мéсте* a păstra la rece. 2. a păzi, a respecta, a păstra; *~ обы́чаи* a respecta obiceiurile/tradiţiile; *~ тáйну* a păstra o taină; *~ в тáйне* a nu divulga; *~ молчáние* a păstra tăcere; *~ гóрдый вид* a păstra o atitudine mîndră; *~ печáль в сéрдце* a avea o durere pe suflet. 3. *(оберегать)* a păzi, a feri, a proteja ◇ *~ в пáмяти* a păstra în amintire.

храни́ться, *-и́тся vb. ipf.* 1. a se păstra, a se afla în păstrare. 2. *pas.* de la *храни́ть.*

храп[1], *-а m. sg.* sforăitură, sforăit, horcăit; *спать с ~ом* a dormi sforăind.

храп[2], *-а m.* 1. *(tehn.)* clichet. 2. piedică, opritoare (la căruţă). 3. cîrlig de cablu *(pentru ridicarea greutăţilor pe nave).*

храп[3], *-а m.* bot *(la vite).*

храпéние, *-я n. sg.* sforăit, horcăit.

храпéть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* 1. *(pf. mom. храпну́ть)* a sforăi, a horcăi. 2. a forăi, a fornăi.

храпну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *храпéть*

храпови́к *-á m. (tehn.)* mecanism cu clichet.

храпов/óй *adj. (tehn.)* cu clichet; *~óе колесó* roată cu clichet.

хреб|ёт, *-бта́ m.* **1.** *(anat.)* coloană vertebrală, şira spinării. **2.** lanţ de munţi, catenă muntoasă; *го́рный* ~ lanţ de munţi. **3.** *(fig.)* spinare ◇ *лежа́ть на ~те́ у кого́-л* a sta în spinarea cuiva; *гнуть ~ пе́ред кем л.* a se ploconi în faţa cuiva.

хребти́на, *-ы f. v. хребе́т (1, 3).*

хребто́в/ый *adj.* al şirei spinării; *~ые позвонки́* vertebrele şirei spinării.

хрен, *-а m. sg. (bot.)* hrean; *тёртый* ~ hrean ras ◇ *(pop. injur.) ста́рый* ~ ghiuj bătrîn; *(prov.) ~ ре́дьки не сла́ще* e tot un drac; cum e Tanda aşa e şi Manda.

хрено́вый *adj.* **1.** de hrean. **2.** *(fig.)* extrem de prost.

хрестома́тия, *-и f.* crestomaţie.

хризанте́ма, *-ы f.* crizantemă; tufănică.

хризобери́лл, *-а m. (mineral.)* crisoberil.

хризоли́т, *-а m. (mineral.)* crisolit.

хризоли́товый *adj.* de crisolit.

хризопра́з, *-а m. (mineral.)* crisopraz.

хрип, *-а m.* **1.** horcăit; răguşeală. **2.** *(med.)* crepitaţie, zgomot în plămîni.

хрипе́ние, *-я n. sg.* horcăială, horcăit; răguşeală.

хрипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf. (pf. похрипе́ть)* a horcăi, a fi răguşit.

хри́пло *adv.* răguşit.

хри́плость, *-и f.* răguşeală.

хри́пнуть, *-ну́, -нешь vb. ipf. (pf. охри́пнуть)* a răguşi; a fi răguşit.

хрипота́, *-ы́ f. sg.* răguşeală.

христиани́н, *-а m.; pl. -а́не, -а́н* creştin.

христиа́нка, *-и f.* creştină.

христиа́нск/ий *adj.* creştin, creştinesc; *~ая рели́гия* religie creştină ◇ *привести́ в ~ вид* a da înfăţişarea cuvenită.

христиа́нство, *-а n. sg.* **1.** creştinism. **2.** creştinătate.

хром[1], *-а m. sg.* **1.** *(chim.)* crom. **2.** galben de crom.

хром[2], *-а m. sg.* box, piele de box.

хромати́зм, *-а m. sg.* **1.** *(fiz.)* cromatism. **2.** *(muz.)* cromatică.

хромати́н, *-а m. sg. (biol.)* cromatină.

хромати́ческ/ий *adj. (fiz. muz.)* cromatic; *~ая га́мма* gamă cromatică.

хрома́/ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1** a şchiopăta; *~ на пра́вую но́гу* a şchiopăta de piciorul drept. **2.** *(fig.)* a şchiopăta, a nu merge bine, a lăsa de dorit; *у него́ орфогра́фия ~ет* e certat cu ortografia ◇ *~ на о́бе ноги́* a avea multe lipsuri în muncă.

хроми́рование, *-я n. sg. (tehn.)* cromare, cromaj.

хроми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a croma, a acoperi cu crom.

хро́мист/ый *adj. (chim. tehn.)* cu crom; cromat; *~ая сталь* oţel-crom.

хромовоки́слый *adj. (chim.) ~ свине́ц* cromat de plumb; *~ ка́лий* cromat de potasiu.

хро́мовый[1] *adj. (chim. tehn.)* de crom; cromic; cromat; *~ые квасцы́* alaun de crom; *~ая кислота́* acid cromic.

хро́мов/ый[2] *adj.* de box; *~ые сапоги́* cizme de box.

хром/о́й *adj.* **1.** şchiop; *он хром на пра́вую но́гу* e şchiop de piciorul drept; *~а́я нога́* picior şchiop; *~ стол* masă şchioapă. **2.** *~о́й, -о́го m.* (om) şchiop.

хромолитогра́фия, *-и f.* **1.** *sg.* cromolitografie. **2.** *(оттиск)* cromolitografie, reproducere cromolitografică.

хромолитогра́фский *adj.* cromolitografic, de cromolitografie; *~ спо́соб* procedeu cromolitografic.

хромоно́гий *adj.* şchiop.

хромоно́жка, *-и f.* femeie şchioapă.

хромосо́ма, *-ы f. (biol.)* cromozom.

хромосфе́ра, *-ы f. sg. (astr.)* cromosferă.

хромота́, *-ы́ f. sg.* şchiopătat, şchiopătare.

хромотипи́ческий *adj. (tipogr.)* cromotipic, de cromotipie.

хромоти́пия, *-и f. sg. (tipogr.)* cromotipie.

хромофотогра́фия, *-и f.* **1.** *sg. (процесс)* cromatografie. **2.** *(изображение)* fotografie în culori.

хро́мпик, *-а m. (chim.)* bicromat de potasiu.

хронiза́тор, *-а m.* sincronizator.

хро́ник, *-а m.* bolnav cronic.

хро́ник|а, *-и f.* **1.** cronică, letopiseţ; *средневеко́вые ~и* cronicile evului mediu. **2.** *(газетная)* cronică; *междунаро́дная ~* cronică internaţională; *ме́стная ~* cronică locală; *~ происше́ствий* cronica faptelor diverse. **3.** jurnal *(de actualităţi)*.

хроника́льный *adj.* de cronică; de actualităţi; *~ фильм* jurnal de actualităţi, actualitatea în imagini.

хроникёр, *-а m.* reporter, cronicar.

хрони́ческий *adj.* cronic; *~ ревмати́зм* reumatism cronic; *~ больно́й* bolnav cronic.

хроно́граф, *-а m. (tehn.)* cronograf.

хронографи́ческий *adj.* de cronograf, cronografic.

хроно́лог, *-а m.* cronologist.

хронологи́ческ|ий *adj.* cronologic; *в ~ом поря́дке* în ordine cronologică; *~ие да́ты* date cronologice.

хроноло́гия, *-и f.* cronologie; *~ собы́тий* cronologia evenimentelor, succesiunea evenimentelor.

хроно́метр, *-а m.* cronometru.

хронометра́ж, *-а m. sg.* cronometru, cronometraj.

хронометражи́ст, *-а m. v. хронометри́ст.*

хронометри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a cronometra.

хронометри́ст, *-а m.* cronometror.

хронометри́ческ|ий *adj.* cronometric.

хроноско́п, *-а m.* cronoscop.

хру́пк/ий, *adj.* **1.** *(ломкий)* fragil, casant, casabil; sfărîmicios; *~ая посу́да* veselă fragilă; *~ лёд* gheaţă subţire. **2.** *(fig.)* şubred, delicat; plăpînd; *~ое здоро́вье* sănătate şubredă.

хру́пкость, *-и f. sg.* **1** fragilitate, casabilitate. **2.** şubrezenie; fire plăpîndă.

хруст, *-а m. sg.* pîrîit, trosnit, scîrţîit; ronţăit; *~ сне́га под нога́ми* scîrţîitul zăpezii sub picioare.

хруста́лик, *-а m. (anat.)* cristalin.

хруста́ль, *-я́ m. sg.* **1.** cristal. **2.** *col.* vase/obiecte de cristal ◇ *го́рный ~* cristal de stîncă.

хруста́льн|ый *adj.* **1.** de cristal; *~ стака́н* pahar de cristal. **2.** *(fig.)* cristalin, curat, limpede, transparent; *~ая вода́* apă limpede precum cristalul; *~ во́здух* aer curat.

хруста́льщик, *-а m.* lucrător din industria cristalului.

хрусте́ние, *-я n.* pîrîire, trosnire, scîrţîire.

хруст|е́ть, *-ти́т vb. ipf. (pf. mom. хру́стнуть)* a pîrîi, a trosni; *снег ~и́т под нога́ми* zăpada scîrţîie sub picioare; *~ па́льцами* a-şi pocni degetele.

хру́стнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хрусте́ть*.

хрустя́щий *adj.* scîrţîitor, pîrîitor.

хрущ, *-а́ m.* cărăbuş.

хрыч, *-а́ m. (pop. injur.)* hodorog, babalîc; ghiuj; *ста́рый ~* hodorog bătrîn.

хрычо́вка, *-и f. (pop. injur.)* băbătie, babornniţă, zgripţuroaică.

хрю́канье, *-я n. sg.* grohăit.

хрю́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. хрю́кнуть)* a grohăi.

хрю́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хрю́кать*.

хрю́шка, *-и f. (pop.)* scroafă, purcea.

хряк, *-а́ m.* vier; *племенны́е ~и* vieri de prăsilă.

хрящ[1], *-а́ m. (anat.)* cartilaj, zgîrci; *носово́й ~* cartilajul nasului.

хрящ[2], *-а́ m. sg. (geol.)* prund, prundiş.

хрящева́т/ый[1], *adj.* cartilaginos; zgîrcios, cu zgîrci; *~ое мя́со* carne cu zgîrci.

хрящева́т|ый[2], *adj. (geol.)* prundos; *~ые гру́нты* soluri prundoase.

хрящеви́на, *-ы f.* **1.** *sg.* cartilaj, ţesut cartilaginos. **2.** *(pop.)* zgîrci; carne cu zgîrci.

хрящево́й[1], *adj.* cartilaginos.

хрящево́й[2], *adj. (geol.)* prundos.

худе́ние, *-я n. sg.* slăbire.

худе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. похуде́ть)* a slăbi.

ху́д|о[1], *-а n. sg. (reg.)* rău, neplăcere; *он никому́ не де́лает ~а* nu face rău nimănui ◇ *(prov.) нет ~а без добра́* tot răul spre bine.

ху́до[2], *adv.* **1.** prost, rău; *~ отзыва́ться о ком-л.* a vorbi rău pe cineva. **2.** *pred. cu dat.* e rău; *мне ~* mi-e rău, mă simt rău, nu mi-e bine.

худоба́, *-ы́ f. sg.* slăbiciune fizică, uscăciune.

худо́жественно *adv.* în mod artistic, cu artă, cu măiestrie.

худо́жественн/ый *adj.* **1.** de artă, artistic; *~ое учи́лище* şcoală de arte; *~ое произведе́ние* operă de artă; *~ая литерату́ра* (literatură) beletristică, li-

teratură; *~ое издáние* ediţie artistică; *~ая фотогрáфия* fotografie artistică. **2.** artistic, executat cu artă/ cu pricepere; estetic, frumos; *~ вкус* gust artistic; *~ое исполнéние* execuţie artistică.

худóжеств|о, *-а n.* **1.** *(înv.)* artă; *наýки и ~а* ştiinţe şi arte. **2.** *(înv.)* belle-arte, arte frumoase; *акадéмия худóжеств* academia de arte frumoase. **3.** *(fig. pop.)* ispravă, faptă urîtă; *брось свой ~а* lasă-te de prostii.

худóжник, *-а m.* **1.** artist; om de artă. **2.** pictor. **3.** *(fig.)* maestru, meşter mare, artist; *~ своегó дéла* un adevărat artist în meseria lui; *~ слóва* un maestru al cuvîntului.

худóжница, *-ы f.* pictoriţă.

худóжнический *adj.* de artist, de pictor, pictoricesc.

худóй[1], *adj.* slab, uscat, uscăţiv.

худ/óй[2], *adj.* rău; *в ~óм смы́сле слóва* în sensul rău al cuvîntului; *~áя слáва* faimă proastă ◇ *(prov.) ~ мир лýчше дóброй ссóры* mai bine o împăcare strîmbă decît o judecată dreaptă; *(prov.) от ~óго сéмени не жди хорóшего плéмени* aşchia nu sare departe de trunchi; *не говоря́ ~óго слóва* fără a crîcni, fără a obiecta; *на ~ конéц* în cel mai rău caz.

худ|óй[3], *adj. (pop.)* uzat, rupt; spart, găurit; *~ башмáк* gheată ruptă; *~óе ведрó* găleată spartă.

худорóдный[1], *adj. (înv.)* de obîrşie modestă, din oameni de rînd.

худорóдный[2] *adj.* puţin roditor.

худосóчие, *-я n. sg. (med.)* debilitate; sleire, epuizare.

худосóчный *adj.* debil, anemic, plăpînd; sleit, epuizat.

худощáвость, *-и f. sg.* slăbiciune, înfăţişare uscăţivă.

худощáвый *adj.* uscăţiv, slab, uscat.

хýдш|ий *adj.* **1.** *comp.* (de la *adj. плохóй* şi *худóй)* mai rău; *перемéна к ~ему* schimbare în rău. **2.** *sup.* (de la *adj. плохóй* şi *худóй*) cel mai rău; *в ~ем слýчае* în cel mai rău caz.

худы́шка, *-и f.* fetiţă slăbuţă/plăpîndă.

хýже *comp.* de la *adj. плохóй* şi *худóй*[2] şi de la *adv. плóхо* şi *хýдо*[2]; *тем ~* cu atît mai rău; *всё ~ и ~* din ce în ce mai rău; *~ всегó то, что...* partea proastă este că...; *нет ничегó ~, чем...* nimic nu e mai rău decît...; *емý стáло ~* starea lui s-a înrăutăţit; *~ не придýмаешь* mai rău nici că-ţi poţi închipui.

хулá, *-ы́ f. (înv.)* hulă, ponegrire, blasfemie.

хулигáн, *-а m.* huligan.

хулигáнить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a comite acte huliganice, a se purta ca un huligan.

хулигáнск|ий *adj.* huliganic, de huligan; de huliganism; *~ие бáнды* bande de huligani.

хулигáнство, *-а n. sg.* huliganism.

хулигáнствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a avea o comportare huliganică, a săvîrşi acte de huliganism.

хулиганьё, *-я́ n. sg. col.* huligani; *ýличное ~* huligani de pe stradă.

хули́тель, *-я m. (înv.)* hulitor, defăimător, ponegritor, detractor.

хули́тельный *adj. (înv.)* de hulă, de defăimare, ponegritor.

хули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. acuz.* a huli, a ponegri, a defăima, a vorbi de rău, a ocărî.

хурмá, *-ы́ f. (bot.)* hurma.

хýтор, *-а; pl. -á m.* cătun; *малонаселённый ~* cătun puţin populat.

хуторскóй, *adj.* de cătun.

хуторя́нин, *-а m.* locuitor *sau* proprietar al unui cătun.

Ц

ц *n. litera şi sunetul* «ţ».

цáнга, *-и f. (tehn.)* bucşă elastică.

цáпать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. цáпнуть) acuz. (pop.)* **1.** *(pf. şi сцáпать)* a înhăţa, a înşfăca, a apuca, a lua, a smulge. **2.** a zgîria.

цáпаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pop.)* 1. a se zgîria. **2.** *(fig.)* a se certa, a se ciorovăi.

цáпка, *-и f.* săpăligă.

цáпля, *-и f.* bîtlan, stîrc.

цáпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *цáпать*

цапонлáк, *-а m.* zaponlak.

цáпфа, *-ы f. (tehn.)* fus, cep, pivot, buton; *поворóтная ~* fuzetă.

цапфенборивáние, *-я n. (tehn.)* lamare.

цапфенбóрить, *-рю, -ришь vb. pf.* a lama.

цап-царáп *pred. (glumeţ)* hap!

царáпание, *-я n. sg.* zgîriere; scrijelire.

царáпа|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. оцарáпать* şi *mom. царáпнуть)* a zgîria, a face zgîrieturi; *перо ~ет* peniţa zgîrie. **2.** *(pf. нацарáпать)* a scrie zgîriind (pe ceva), a scrijeli; *(fig.)* a mîzgăli; *~ бýквы на стенé* a scrijeli litere pe pereţi.

царáпаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a zgîria, a se zgîria. **2.** a zgîria, a roade. **3.** *(ссориться)* a se ciorovăi, a se certa.

царáпина, *-ы f.* zgîrietură, scrijelitură.

царáпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *царáпать (1)*

царёв *adj. (pop.) v. цáрский*

царéвич, *-а m.* ţarevici, fiul ţarului; *(în basme)* fiul craiului/împăratului, prinţ.

царéвна, *-ы f.* fiica ţarului; *(în basme)* fiica craiului/ împăratului, prinţesă.

царедвóрец, *-рцá m. (înv.)* curtean, demnitar la curtea ţarului.

цареубíйство, *-а n.* asasinare a unui ţar.

цареубíйца, *-ы m.* asasinul unui ţar; regicid.

цари́зм, *-а m. sg.* ţarism; *свержéние ~а* răsturnarea ţarismului.

цари́стский *adj.* ţarist.

цари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* a domni.

цари́ца, *-ы f.* ţarină, soţie de ţar; *(în basme)* crăiasă, împărăteasă.

цáрск|ий *adj.* **1.** ţarist. **2.** *(роскошный)* împărătesc, regesc; *~ подáрок* cadou regesc ◇ *(chim.) ~ая вóдка* apă regală; *(bis.) ~ие вратá* uşile împărăteşti.

цáрственный *adj.* **1.** *(înv.)* de ţar, ale ţarului. **2.** *(величественный)* măreţ, falnic; *~ вид* aspect majestos, înfăţişare măreaţă.

цáрств|о, *-а n.* **1.** *(государство)* împărăţie, regat. **2.** *sg. (царствование)* domnie. **3.** *(fig.)* regn, împărăţie; *живóтное ~* regnul animal; *растúтельное ~* regnul vegetal; *сóнное ~* împărăţia somnului ◇ *тёмное ~* întuneric, împărăţia întunericului; *в тридевя́том ~е* peste nouă ţări şi nouă mări; la capătul pămîntului; *~ / цáрствие небéсное комý-л.* Dumnezeu să-l ierte; *(înv.) быть/сидéть на ~е* a domni.

цáрствование, *-я n.* domnie.

цáрствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a domni.

цáрствующий **1.** *part. prez. act.* de la *цáрствовать*. **2.** *adj. (înv.)* domnitor, care domneşte.

цар|ь, *-я́ m.* **1.** ţar. **2.** *(fig.)* rege; *лев - ~ звéрей* leul este regele animalelor ◇ *(glum.) при ~é Горóхе* pe vremea lui Papură Vodă; *у негó ~ в головé* sau *с ~ём в головé* e un om cu scaun la cap; *без ~я́ в головé* prost, sărac cu duhul; *(folc.) ~- девúца* frumoasa din poveşti; *~-птúца* vultur; *(prov.) жáлует ~, да не мúлует псарь* pînă la Dumnezeu te mănîncă sfinţii; *óлух ~я́ небéсного* un prost/un tîmpit şi jumătate.

цáца, *-ы f. (pop. în expr.) ишь какáя ~!* ia uite, ce se mai crede/ ce se mai grozăveşte

цáцкаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. instr. (pop.)* a cocoli; a se ocupa prea mult de cineva, a-i căuta (cuiva) în coarne.

цвель, *-и f. sg. (reg.)* mucegai.

цве|сти́, *цвету́, цветёшь vb. ipf.* **1.** a înflori, a fi în floare; *ро́зы ~ту́т* trandafirii înfloresc. **2.** *(fig.)* a înflori, a propăşi, a prospera; *~ здоро́вьем* a avea o sănătate înfloritoare. **3.** a fi acoperit de alge *(despre o apă)*; *пруд ~тёт* iazul s-a acoperit cu alge ; ◇ *вино́ ~тёт* vinul a prins floare.

цвет[1], *-а m.* culoare, colorit, nuanţă; *кра́сный ~* culoare roşie; *разли́чных ~о́в* de diferite culori; *подобра́ть ~а́* a asorta culorile; *~ лица́* culoarea feţei; ten; *холо́дный ~* culoare rece; *чи́стый ~* culoare pură; *основны́е ~а́* culori de bază/fundamentale; *насы́щенный ~* culoare saturată; *спектра́льный ~* culoare spectrală ◇ *в ро́зовом ~е ви́деть/представля́ть* a vedea în culori trandafirii.

цвет[2], *-а m.* **1.** floare; *полевы́е ~ы́* flori de cîmp; *(col.) ли́повый ~* flori de tei. **2.** *sg. gen. (fig.)* floare, elită ◇ *во/в ~е лет* în floarea vîrstei; *(fig.) быть в ~у́* a înflori, a fi în floare.

цвета́стый *adj. (fam.)* înflorat.

цвете́ние, *-я n. sg.* înflorire.

цве́тень, *-тня m. (bot.)* **1.** polen. **2.** denumire populară a lunii aprilie.

цвети́стость, *-и f. sg.* **1.** aspect multicolor, pestriţ. **2.** *(fig.)* aspect, caracter înflorit; *~ сти́ля* stil înflorit/bombastic.

цвети́стый *adj.* **1.** înflorit, acoperit cu flori; *~ луг* luncă acoperită cu flori. **2.** multicolor, colorat, împestriţat în diferite culori; *~ ковёр* covor în culori. **3.** *(fig.)* înflorit, încărcat, bombastic; *~ слог* stil înflorit.

цветко́в/ый *adj. (bot. în expr.) ~ые расте́ния* fanerogame.

цветни́к, *-а́ m.* grădină de flori, florărie.

цветн/о́й *adj.* **1.** colorat, în culori; *~а́я мате́рия* ţesătură colorată; *~а́я фотогра́фия* fotografie în culori, fotocromie; *~ фильм* film în culori. **2.** de culoare *(despre oameni)*; *~о́е населе́ние* populaţie de culoare ◇ *~ы́е мета́ллы* metale neferoase, metale colorate; *~а́я металлу́ргия* metalurgia neferoaselor; *~а́я капу́ста* conopidă.

цве́тность, *-и f.* coloraţie.

цветове́дение, *-я n.* studiul culorilor.

цветово́д, *-а m.* floricultor, florar.

цветово́дство, *-а n.* **1.** *sg.* floricultură, cultura florilor. **2.** florărie.

цветово́дческий *adj.* de floricultură; de cultivare a florilor.

цветов|о́й *adj.* de culoare ◇ *(med.) ~а́я слепота́* daltonism.

цветовосприя́тие, *-я n.* percepere cromatică/de culori.

цветоизбира́тельность, *-и f.* selecţie cromatică/de culori.

цвет|о́к, *-тка́ m.* floare; *живы́е ~ы́* flori naturale; *иску́сственные ~ы́* flori artificiale; *подноси́ть ~ы́ кому́-л.* a oferi flori cuiva; *сажа́ть ~ы́* a semăna flori; *(bot.) же́нские ~ки́* flori femele; *(bot.) мужски́е ~ки́* flori mascule; *махро́вый ~* floare bătută; *(fig.) ~ы́ красноре́чия* figuri de stil *(în vorbire)*, înflorituri.

цветоло́же, *-а n. (bot.)* receptacul.

цветоме́трия, *-и f.* clarimetrie.

цветоно́жка, *-и f. (bot.)* peduncul.

цветоно́сн|ый *adj. (bot.)* florifer; *~ые расте́ния* plante florifere.

цветоощуще́ние, *-я n.* perceperea culorilor.

цветорасположе́ние, *-я n. sg. (bot.)* inflorescenţă.

цвето́ч|ек, *-ка m. dim.* floricică ◇ *э́то ~ки, а я́годки впереди́* asta încă e floare la ureche...; asta nu-i nimic pe lîngă ce te aşteaptă.

цвето́чник, *-а m.* florar, cultivator de flori.

цвето́чница, *-ы f.* florăreasă.

цвето́чн/ый *adj.* de floare, de flori, floral; *~ горшо́к* ghiveci (de flori); *~ая клу́мба* rond de flori; *~ магази́н* florărie; *~ покро́в* periant, înveliş floral; *~ая по́чка* mugur floral.

цветочувстви́тельность, *-и f.* sensibilitate cromatică/la culori.

цвету́щ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *цвести́*. **2.** *adj.* înflorit, în floare; care înfloreşte, care face flori; *~ие расте́ния* plante care înfloresc. **3.** *adj. (fig.)* înfloritor, în plină dezvoltare, în plin progres; *~ее здоро́вье* sănătate înfloritoare; *~ вид* înfăţişare/mină înfloritoare.

цеви́ца, *-ы f. (înv.)* fluier, caval.

цевьё, *-я́ n. (tehn.)* pivot; tijă; miez.

цеди́лка, *-и f.* strecurătoare, sită; sedilă.

цеди́льный *adj.* de strecurat.

цеди́ть, *цежу́, це́дишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. процеди́ть)* a strecura, a filtra. **2.** *(pf. процеди́ть)* a picura, a turna *(încet, printr-un orificiu îngust)*. *~ вино́* a turna vin *(printr-un tub sau un orificiu îngust)*. **3.** *(fig.)* a vorbi rar, încet; *~ слова́* sau *~ сквозь зу́бы* a vorbi cu jumătate de gură.

це́дра, *-ы f. sg.* coajă rasă de lămîie sau de portocală.

це́зий, *-я m. sg. (chim.)* cesiu.

цезу́ра, *-ы f. (lit.)* cezură.

цейтно́т, *-а m. sg. (şah)* criză de timp.

цейхга́уз, *-а m. (mil. înv.)* magazie de efecte.

це́лая, *-о́й f. (mat.)* întreg.

целе́бность, *-и f. sg.* putere de vindecare; proprietate/eficacitate curativă.

целе́бн|ый *adj.* curativ, tămăduitor; terapeutic; *~ые гря́зи* nămol curativ ◇ *~ые тра́вы* plante medicinale.

целев/о́й *adj.* **1.** cu destinaţie specială, special; *~ фонд* fond cu destinaţie specială. **2.** cu scop bine determinat; *~а́я устано́вка* obiectiv, scop, ţel.

целенапра́вленность, *-и f.* concentrare *(pentru un anumit scop)*.

целенапра́вленный *adj.* concentrat *(într-o anumită direcţie)*.

целесообра́зно *adv.* oportun; în mod raţional; util.

целесообра́зность, *-и f. sg.* utilitate, oportunitate; caracter raţional.

целесообра́зн|ый *adj.* raţional, util; indicat; oportun, adecvat; *~ое реше́ние* hotărîre raţională, hotărîre indicată; *счита́ть ~ым* a socoti (că e) potrivit.

целеустремле́ние, *-я n. v. целеустремлённость.*

целеустремлённость, *-и f. sg.* efort constant spre un anumit ţel; perseverenţă în urmărirea scopului; finalitate.

целеустремлённ|ый *adj.* cu scop bine determinat; subordonat unui anumit scop.

целиба́т, *-а m. sg.* celibat.

цѐли́к, *-а m. sg. (tehn. mil.)* cursorul înălţătorului.

целико́м, **1.** pe de-a-ntregul, în întregime. **2.** *(fig.)* cu totul, complet; întru totul; *~ отда́ться чему́-л.* a se consacra/ a se dedica cu totul unei cauze ◇ *~ и по́лностью* întru totul, fără nici o rezervă.

целина́, *-ы́ f. sg.* **1.** ţelină; pămînt virgin; *по́днятая ~* pămînt desţelenit. **2.** suprafaţă neatinsă, imaculată; *сне́жная ~* zăpadă imaculată.

цели́нн|ый *adj.* înţelenit, virgin; *~ые зе́мли* terenuri înţelenite.

цели́тельный *adj. v. целе́бный; ~ во́здух* aer întremător.

це́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. наце́лить)* **1.** a ţinti, a ochi, *~ из ружья́* a ţinti cu puşca. **2.** *(fig.)* a viza, a avea în vedere.

це́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. наце́литься)* a ţinti, a ochi.

целко́вый, *-ого m. (pop.)* rublă.

целлофа́н, *-а m. sg.* celofan.

целлофа́новый *adj.* de celofan.

целлуло́ид, *-а m. sg.* celuloid.

целлуло́идный *adj.* de celuloid.

целлюли́т, *-а m. (med.)* celulită.

целлюло́за, *-ы f. sg.* celuloză.

целлюло́зный *adj.* de celuloză.

целова́ние, *-я n. sg.* **1.** sărutare. **2.** *(înv.)* jurămînt, legămînt; *кре́стное ~* jurămînt pe cruce.

целова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. ipf. (pf. поцелова́ть) acuz.* a săruta, a pupa.

целова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. ipf. (pf. поцелова́ться)* a se săruta, a se pupa.

це́л/ое, *-ого n.* **1.** tot, întreg; unitate; *еди́ное ~* tot indivizibil; *стро́йное ~* unitate armonioasă; *архитекту́рное ~* ansamblu arhitectural. **2.** *(mat.)* întreg, număr întreg ◇ *в ~ом* în întregime; *в о́бщем и ~ом* în total, în ansamblu, în linii generale.

целому́дренность, *-и f. sg.* castitate, neprihănire, puritate morală, pudoare.

целому́дренный *adj.* cast, neprihănit, pur, virgin.

целому́дрие, *-я n. sg.* **1.** virginitate. **2.** *(fig.)* castitate, neprihănire, puritate morală, pudoare.

це́лостность, *-и f. sg.* **1.** integritate, unitate; *территориа́льная ~* integritate teritorială. **2.** caracter integru, integritate.

це́лостный *adj.* **1.** unitar, integral. **2.** integru, desăvîrşit.

це́лост|ь, *-и f. sg.* integritate; *в ~и* intact.

це́л|ый *adj.* **1.** întreg, tot, complet; *~ го́род* tot oraşul; *~ день* toată ziua; *~ыми дня́ми* zile întregi. **2.** considerabil, mare; *~ во́рох бума́г* un vraf (întreg) de hîrtii; *~ ряд вопро́сов* o serie de probleme; *~ ряд стран* un număr mare de ţări. **3.** intact; întreg; teafăr; *все ве́щи ~ы́* toate lucrurile sînt intacte; *оста́лся цел* sau *~ым* a rămas/a scăpat teafăr; *цел и невреди́м* întreg şi nevătămat ◇ *(mat.) ~ое число́* întreg, număr întreg; *~ ко́роб новосте́й* o mulţime de noutăţi.

цел/ь, *-и f.* **1.** ţintă; *попа́сть в~* a nimeri ţinta; *не попа́сть в ~* a greşi ţinta; *жива́я ~* ţintă vie; *ви́димая ~* ţintă vizibilă; *возду́шная ~* ţintă aeriană; *ло́жная ~* ţintă falsă; *морска́я ~* ţintă navală; *неподви́жная ~* ţintă fixă; *подвижна́я ~* ţintă mobilă. **2.** *(fig.)* scop, ţel, ţintă; *коне́чная ~* scop final; *с еди́нственной ~ью* cu singurul scop; *пресле́довать ~* a urmări un anumit scop; *име́ть ~ью* a avea ca scop; a urmări; *ста́вить себе́ ~ью* sau *задáться ~ью* a-şi propune ca scop; *отвеча́ть ~и* a corespunde scopului; *с э́той ~ью*, *в э́тих ~ях* în acest scop, pentru aceasta; *в ми́рных ~ях* în scopuri paşnice; *с како́й ~ью?* cu ce scop?; *идти́ пря́мо к ~и* a merge drept la ţintă; *~ опра́вдывает сре́дства* scopul scuză mijloacele.

цельнометалли́ческий *adj. (tehn.)* făcut în întregime din metal.

це́льность, *-и f.* integritate.

це́льн|ый *adj.* **1.** dintr-o bucată, masiv; întreg; *из ~ого куска́* dintr-o singură bucată. **2.** *(fig.)* integru; dintr-o bucată ◇ *~ое молоко́* lapte integral, lapte nesmîntînit; *~ое вино́* vin curat.

цеме́нт, *-а m.* ciment; *огнеупо́рный ~* ciment refractar.

цемента́ция, *-и f. sg.* **1.** *(constr. geol.)* cimentare. **2.** *(tehn.)* carburare.

цементи́рование, *-я n. sg.* cimentare.

цементи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(pf.* şi *сцементи́ровать)* a cimenta. **2.** *(fig.)* a cimenta, a întări, a consolida.

цементиро́вка, *-и f. v. цементи́рование*

цеме́нтн|ый *adj.* de ciment; *~ раство́р* mortar de ciment; lapte de ciment.

цен|а́, *-ы́ f.* **1.** preţ, cost; *опто́вая ~* preţ cu ridicata, angro; *опто́во-отпускна́я ~* preţ de desfacere cu ridicata; *отпускна́я ~* preţ de livrare/de desfacere; *ро́зничная ~* preţ cu amănuntul, preţ în detaliu; *прода́жная ~* preţ de vînzare; *ры́ночная ~* preţul pieţii; *комме́рческая ~* preţ comercial; *сме́тная ~* preţ de deviz, antecalculaţie; *теку́щая ~* preţ curent; *шту́чная ~* preţ pe bucată/pe unitate; *заготови́тельная ~* preţ de colectare; *заку́почная ~* preţ de achiziţie/de cumpărare; *кра́йняя ~* ultimul preţ; *твёрдые це́ны* preţuri fixe; *по высо́кой ~е́* la preţ ridicat, scump; *безу́мная/сумасше́дшая ~* preţ exorbitant; *бо́жеская ~* preţ convenabil; *повыше́ние цен* urcarea preţurilor; *рост цен* creşterea preţurilor; *после́довательное сниже́ние цен* reducerea sistematică a preţurilor; *назна́чить цену́* a fixa preţul; *взви́нчивать це́ны* a umfla preţurile; *загну́ть ~у́* a cere un preţ mare *(exagerat)*; *в сравни́мых ~ах* în preţuri comparate; *цено́ю в...* la preţ de...; *(jur.) ~ и́ска* valoarea acţiunii. **2.** *(fig.)* valoare, importanţă, însemnătate, preţ; *знать це́ну (кому́-л., чему́-л.)* a şti cît preţuieşte (cineva, ceva); *знать себе́ ~у́* a fi conştient de valoarea sa; *потеря́ть вся́кую ~у́* a nu mai prezenta nici o importanţă; ◇ *любо́й ~о́й* cu orice preţ; *дорого́й ~о́й* cu jertfe mari, cu preţul unor mari sacrificii; *~о́й жи́зни* cu preţul vieţii; *быть в ~е́* a avea preţ, a se vinde cu bani buni; *~ы́ нет (чему́-л.)* a nu avea preţ, a fi nepreţuit; *грош ~ (кому́-л, чему́-л.)* a nu face cît o para chioară.

ценз, *-а m.* **1.** cens; condiţie; *избира́тельный ~* cens electoral; *возрастно́й ~*, *иму́щественный ~* condiţia vîrstei, condiţia averii *(la exercitarea dreptului de vot)*. **2.** *(în S.U.A. şi Anglia)* recensămînt.

це́нзовый *adj.* cenzitar.

це́нзор, *-а m.* cenzor; *вое́нный ~* cenzor militar.

це́нзорск|ий *adj.* de cenzor.

цензу́ра, *-ы f. sg.* cenzură; *вое́нная ~* cenzură militară.

цензу́рный *adj.* **1.** de cenzură. **2.** *(fam.)* decent, cuviincios.

цени́тель, *-я m.* cunoscător.

цен/и́ть, *ценю́, це́нишь vb. ipf. acuz.* **1.** a fixa preţul, a preţui; a aprecia, a evalua; *~ в сто рубле́й* a evalua la o sută de ruble. **2.** *(fig.)* a preţui, a pune preţ, a aprecia; *до́рого ~ свобо́ду* a preţui mult libertatea; *~ по заслу́гам* a aprecia după merite.

цени́ться, *-це́нится vb. ipf.* a avea preţ, a fi preţuit; a aprecia; *~ в сто рубле́й* a avea preţul de o sută de ruble.

це́нник, *-а m.* indicator/catalog de preţuri; listă de preţuri curente.

це́нностный *adj. (ec.)* valoric, sub raport valoric, în expresie valorică.

це́нност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* preţ, cost; valoare; *посы́лка с объя́вленной ~ью* colet cu valoare declarată; *кормова́я ~* valoare nutritivă. **2.** *sg. (fig.)* însemnătate, importanţă, valoare; *~ предложе́ния* importanţa propunerii. **3.** *pl.* valori; lucruri de preţ; *материа́льные ~и* valori materiale; *культу́рные ~и* valori culturale.

це́нн|ый *adj.* **1.** de valoare; *~ая посы́лка* colet cu valoare declarată; *~ые бума́ги* hîrtii de valoare. **2.** *(дорого́й)* de (mare) preţ, de valoare, preţios, scump; *~ предме́т* obiect de valoare; *~ пода́рок* dar preţios; *~ые ве́щи* lucruri de preţ. **3.** *(ва́жный)* preţios, valoros, important; *~ое откры́тие* descoperire importantă.

цент, *-а m.* cent.

цента́вр, *-а m. (mitol.)* centaur.

центигра́мм, *-а m.* centigram.

центили́тр, *-а m.* centilitru.

центиме́тр, *-а m.* centimetru.

центифо́лия, *-и f.* trandafir de dulceaţă.

це́нтнер, *-а m.* chintal.

центр, *-а m.* **1.** centru; *~ ша́ра* centrul unei sfere; *~ тя́жести* centru de greutate/de gravitate; *в ~е го́рода* în centrul oraşului; *(fig.) в ~е внима́ния* în centrul atenţiei; *(sport) ~ нападе́ния* centru înaintaş; *администрати́вный ~* centru administrativ; *вычисли́тельный ~* centru de calcul; *информацио́нный ~* centru de informaţii; *иссле́довательский ~* centru de cercetări; *культу́рный ~* centru cultural; *промы́шленные ~ы* centre industriale; *(anat.) не́рвные ~ы* centri nervoşi. **2.** *sg.* centru; organe centrale; direcţie centrală; *директи́вы ~а* directivele organelor centrale.

центра́л, *-а m. (înv.)* închisoare centrală/ principală.

централиза́ция, *-и f. sg.* centralizare; *~ управле́ния* centralizarea conducerii; centralizarea administraţiei.

централи́зм, *-а m. sg.* centralism; *демократи́ческий ~* centralism democratic.

централизо́ванный **1.** *p.t.p.* de la *централизова́ть*. **2.** *adj.* centralizat.

централизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a centraliza.

централизова́ться, *-зу́ется vb.* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se centraliza, a fi centralizat. **2.** *ipf. pas.* de la *централизова́ть*.

центра́льн/ый *adj.* central; *~ые у́лицы* străzile centrale; *~ое отопле́ние* încălzire centrală; *~ая телефо́нная ста́нция* centrală telefonică; *~ые газе́ты* ziarele centrale; *~ комите́т* comitet central.

центри́зм, *-а m. sg. (pol.)* centrism.

це́нтрик, *-а m. (mil.)* ţintă de centru.

центри́рование, *-я n. (tehn.)* centrare.

центри́рованность, *-и f. (tehn.)* aliniament, centrare.

центри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a centra.

центриро́вка, *-и f. (tehn.)* centrare.

центриро́вочный *adj. (tehn.)* de centrare.

центри́ст, *-а m. (pol.)* centrist.

центри́стский *adj. (pop.)* de centrism; de centrist.

центрифу́га, *-и f. (tehn.)* maşină centrifugă, separator.

центробе́жка, *-и f.* extractor de miere, maşină de recoltat miere.

центробе́жн|ый *adj.* centrifug; *~ая си́ла* forţă centrifugă; *~ое литьё* turnare centrifugă.

центроге́нный *adj.* centrogen.

центростреми́тельный *adj.* centripet; *~ое движе́ние* mişcare centripetă; *~ая си́ла* forţă centripetă.

центурио́н, *-а m. (ist.)* centurion.

центу́рия, *-и f. (ist.)* centurie.

цеоли́т, *-а m. (mineral.)* zeolit.

цеп, *-а m. (agr.)* îmblăciu.

цепене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. оцепене́ть)* a înțepeni, a înlemni, a încremeni; *~ от стра́ха* a înlemni de spaimă.

це́пень, *-пня m. (med.)* tenie.

це́пка, *-и f. (pop.)* lănțișor, lănțug.

це́пк|ий *adj.* **1.** agățător, care se agață; *~ие ко́гти* gheare puternice. **2.** *(fig.)* tenace, perseverent, înfipt; *~ челове́к* om tenace; *~ ум* minte ageră.

це́пко *adv.* cu tenacitate, tenace.

це́пкость, *-и f. sg.* **1.** însușirea de a se putea agăța. **2.** *(fig.)* tenacitate; agerime.

цепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a agăța, a prinde *(ceva)*.

цепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** a se agăța, a se apuca, a se prinde (de ceva). **2.** *(fig.)* a se agăța; a se cramponа.

цепн|о́й *adj.* **1.** de lanț; *~о́е звено́* verigă de lanț, za. **2.** cu lanțuri; în lanț; *~ мост* pod suspendat cu lanțuri; *(tehn.) ~а́я переда́ча* transmisie prin lanț; *(chim.) ~а́я реа́кция* reacție în lanț, reacție catenară; *(mat.) ~о́е пра́вило* regulă conjugată. **3.** ținut în lanț; *~а́я соба́ка* cîine ținut în lanț.

цепо́чк|а, *-и f.* **1.** lănțișor; *~ для часо́в* lanț la ceas; *двернáя ~* lanț de siguranță la ușă. **2.** *(ряд, вереница)* șir; *передава́ть по ~е* a transmite de la unul la altul; *~ой* în șir.

цеппели́н, *-а m.* zepelin.

цеп|ь, *-и f.* **1.** lanț; *я́корная ~* lanț de ancoră; *спусти́ть соба́ку с ~и* a da drumul cîinelui din lanț; *(fig.) как с ~и сорва́лся* parcă ar fi turbat. **2.** *pl.* lanțuri, fiare, cătușe; *закова́ть в ~и* a pune în lanțuri, a încătușa; *(fig.) ~и ра́бства* lanțurile robiei. **3.** *sg. (fig.)* șir, înlănțuire, lanț; *~ собы́тий* înlănțuire de evenimente. **4.** șir, lanț *(de munți)*; *го́рная ~* șir/lanț de munți. **5.** *(mil.)* lanț, linie; *стрелко́вая ~* linie de pușcași; *~ пита́ния* rețea/circuit de alimentare; *за́мкнутая ~* circuit închis. **6.** *(chim.)* catenă, lanț.

це́рбер, *-а m. (fig.)* cerber, paznic sever/rău.

церебра́льн|ый *adj.* **1.** *(anat.)* cerebral. **2.** *(lingv.) (despre consoane)* cacuminale, cerebrale.

церемониа́л, *-а m.* ceremonial; *~ похоро́н* ceremonialul înmormîntării.

церемониа́льн|ый *adj.* **1.** de ceremonial. **2.** solemn; *~ марш* marș solemn; *~ое ше́ствие* defilare.

церемонийме́йстер, *-а m. (înv.)* maestru de ceremonii.

церемо́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* **1.** a face fasoane, a face nazuri, a se jena. **2.** *(pf. поцеремо́ниться) instr.* sau fără *compl.* a menaja (prea mult), a trata cu prea multă blîndețe.

церемо́ни|я, *-и f.* **1.** ceremonie; ceremonial, solemnitate: *сва́дебная ~* ceremonie nupțială. **2.** *(mai ales la pl.) (fig.)* fasoane, nazuri, mofturi, jenă ◇ *без ~й* fără nazuri.

церемо́нно *adv.* ceremonios.

церемо́нность, *-и f. sg.* **1.** caracter ceremonios; ton ceremonios. **2.** afectare; prețiozitate; fasoane.

церемо́нный *adj.* **1.** ceremonios. **2.** afectat, simandicos, năzuros, mofturos.

це́рий, *-я m. sg. (chim.)* ceriu.

церковноприхо́дск|ий *adj.* parohial.

церковнославя́нский *adj.* slav bisericesc; *~ язы́к* limba slavă bisericească.

церковнослужи́тель, *-я m. (înv.)* preot, cleric; dascăl/cîntăreț bisericesc.

церко́вн|ый *adj.* de biserică; bisericesc, eclesiastic, parohial; *~ая слу́жба* slujbă religioasă; *~ прихо́д* parohie, enorie; *~ое пра́во* drept canonic, drept bisericesc ◇ *бе́ден, как ~ая кры́са* sărac lipit pămîntului.

це́рковь, *-кви f.* biserică; *правосла́вная ~* biserica ortodoxă.

цесаре́вич, *-а m. (ist.)* țarevici, moștenitor al tronului *(în Rusia țaristă)*.

цеса́рка, *-и f. (ornit.)* bibilică, pichere.

цех, *-а m.* **1.** secție, atelier; *кузне́чный ~* forjerie, forjă; *лите́йный ~* turnătorie; *набо́рный ~* zețărie; *сбо́рочный / монта́жный ~* secție de montaj, atelier de montaj; *до́менный ~* hala furnalelor; *гальвани́ческий ~* secție/atelier de galvanizare; *коте́льный ~* atelier/secție de cazangerie; *ремо́нтный ~* atelier de reparații. **2.** *(ist.)* corporație, breaslă, tagmă.

цехко́м, *-а m. = цехово́й комите́т* comitet *(sindical)* de secție.

цехов|о́й *adj.* **1.** de secție, de atelier. **2.** *(ist.)* de breaslă; *~ы́е привиле́гии* privilegiile de breaslă. **3.** *(fig.)* îngust, sectar.

цеховщи́на, *-ы f. sg.* spirit de castă/de breaslă; spirit îngust/ exclusivist, sectarism.

цеце́ *f. indecl. (entom.)* musca țețe.

циа́н, *-а m. sg. (chim.)* cian.

цианистоводоро́дн|ый *adj. (chim.)* cianhidric; *~ая (сини́льная) кислота́* acid cianhidric, acid prusic.

циа́нистый *adj. (chim.)* de cianură; *~ ка́лий* cianură de potasiu.

циа́нов|ый *adj. (chim.)* cianic; *~ая кислота́* acid cianic; *соль ~ой кислоты́* cianat.

циано́з, *-а m. (med.)* cianoză.

цивилиза́тор, *-а m. (mai ales iron.)* civilizator.

цивилиза́торский *adj.* (de) civilizator.

цивилиза́ция, *-и f.* civilizație.

цивилизо́ванный *adj.* civilizat.

цивилизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a civiliza.

цивилизова́ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb.* **1.** *pf.* și *ipf.* a se civiliza. **2.** *ipf. pas.* de la *цивилизова́ть.*

циви́льный *adj. (înv.)* civil.

цига́рка, *-и f.* țigară de foi.

цигéйк|а, *-и f.* blană de oaie țigaie.

цигéйковый *adj.* de țigaie.

цика́да, *-ы f. (entom.)* greiere.

цикл, *-а m.* **1.** ciclu; *произво́дственный ~* ciclu de producție; *~ накопле́ния* ciclu de acumulare; *(astr.) годово́й ~ враще́ния земли́* ciclu anual de rotație a pămîntului. **2.** ciclu, serie; *~ ле́кций* ciclu de conferințe/de lecții; *~ конце́ртов* o serie de concerte.

цикламе́н, *-а m. (bot.)* ciclamă, pîinea porcului.

цикліза́ция, *-и f.* ciclizare.

цикли́ческий *adj. v. цикли́чный*

цикли́чность, *-и f. sg.* caracter ciclic, ciclicitate.

цикли́чн|ый *adj.* ciclic; în ciclu; *~ое движе́ние* mișcare ciclică; *~ое произво́дство* producție în ciclu.

циклогене́з, *-а m. (met.)* ciclogeneză.

циклогра́мма, *-ы f.* ciclogramă.

цикло́граф, *-а m.* ciclograf.

цикло́ида, *-ы f. (mat.)* cicloid.

циклоида́льн|ый *adj. (mat.)* cicloidal.

цикло́н, *-а m.* ciclon.

циклони́ческий *adj.* de ciclon, ciclonic.

цикло́п, *-а m. (mitol.)* ciclop.

циклопи́ческий *adj.* uriaș, gigantic, ciclopic.

циклотро́н, *-а m. (tehn.)* ciclotron.

цико́рий, *-я m. sg.* cicoare.

цику́та, *-ы f. (bot.)* cucută.

цили́ндр, *-а m.* **1.** *(mat. tehn.)* cilindru. **2.** *(шляпа)* joben, țilindru, clac.

цилиндри́ческ|ий *adj.* cilindric; *~ая пове́рхность* suprafață cilindrică.

цили́ндровый *adj. (tehn.)* de cilindri; *~ чугу́н* fontă pentru confecționat cilindri.

цимбали́ст, *-а m.* țambalagiu.

цимба́лы, *-ал pl.* țambal.

цинга́, *-и́ f. sg. (med.)* scorbut.

цинго́тн|ый *adj.* **1.** de scorbut; scorbutic; *~ые явле́ния* fenomene de scorbut. **2.** pentru bolnavi de scorbut; pentru tratarea scorbutului ◇ *(bot.) ~ая трава́* lingurea.

цинера́рия, *-и f. sg. (bot.)* cinerarie.

цини́зм, *-а m. sg.* cinism.

ци́ник, *-а m.* (om) cinic.

цини́чно *adv.* în mod cinic, cu cinism.

цини́чность, *-и f. sg.* cinism.

цинк, *-а m. sg.* zinc; *листово́й ~* tablă de zinc; *бро́мистый ~* bromură de zinc; *серни́стый ~* sulfură de zinc.

цинкова́ние, *-я n. sg.* zincare.

цинкова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. acuz.* a zinca, a zincui.

ци́нков|ый *adj.* de zinc; *~ая руда́* minereu de zinc; *~ спла́в* aliaj de zinc; *(farm.) ~ая мазь* alifie de zinc; *(chim.) ~ые бели́ла* alb de zinc.

цинко́граф, *-а m.* zincograf.

цинкографи́ческий *adj.* zincografic.

цинкогра́фия, *-и f.* zincografie.

ци́нния, *-и f. (bot.)* cîrciumăreasă.

цино́вка, *-и f.* rogojină.

цирк, *-а m.* circ.

цирка́ч, *-а́ m.* artist de circ.

цирков|о́й *adj.* de circ; *~ нае́здник* călăreț de circ; *~ы́е представле́ния* reprezentații de circ.

циркóн, -*а m. (mineral.)* zircon.
цирконий, -*я m. (chim.)* zirconiu.
циркулúр|овать, -*рует vb. ipf.* a circula; *(fig.) в гóроде ~уют слýхи* în oraş circulă zvonuri.
цúркуль, -*я m.* compas; *пропорционáльный* ~ compas reductor; ~ *с дугóй* compas cu arc; *кругoвóй* ~ circumferenţiar.
циркулúр, -*а m. (adm.)* circulară.
циркулúрка, -*и f. (tehn.)* ferăstrău circular; circular.
циркулúрн|ый[1] *adj. (adm.)* circular; ~*ое распоряжéние* dispoziţie circulară, circulară.
циркулúрн|ый[2] *adj.* circular, în formă de cerc; ~*ая пилá* ferăstrău circular.
циркуляциóнный *adj.* de circulaţie.
циркулúция, -*и f. sg.* circulaţie; ~ *крóви* circulaţie a sîngelui; ~ *дéнег* circulaţie monetară.
циркумфлéкс, -*а m. (lingv.)* accent circumflex.
циррóз, -*а m. (med.)* ciroză.
цирюльник, -*а m. (înv.)* bărbier, frizer.
цирюльня, -*и f. (înv.)* frizerie.
цистéрна, -*ы f.* cisternă; vagon-cisternă; autocisternă; *вагóн*-~ vagon-cisternă; *тóпливная* ~ cisternă de combustibil.
цистúт, -*а m. sg. (med.)* cistită.
цистоскóп, -*а m. (med.)* cistoscop.
цитадéль, -*и f.* **1.** *(ist. mil.)* citadelă, cetăţuie. **2.** *(fig.)* bastion, citadelă.
цитáта, -*ы f.* citat.
цитáтничество, -*а n.* citatomanie.
цитáтный *adj.* de citat(e).
цитвáрн|ый *adj. (farm.)* ~*ое сéмя* limbricariţă.
цитúрование, -*я n. sg.* citare.
цитúровать, -*рую*, -*руешь vb. ipf. (pf. процитúровать) acuz.* a cita.
цитоплáзма, -*ы f. (bot.)* citoplasmă.
цúтра, -*ы f. (muz.)* ţiteră.
цúтрус, -*а m. (bot.)* citrus; *плантáции* ~*а* plantaţii de citrus.
цúтрусовые, -*ых pl. ; sg.* -*ое*, -*ого n.* citrice *(plante)*.
цифербл́ат, -*а m.* cadran.
цифербл́атн|ый *adj.* cu cadran; ~*ые весы́* cîntar cu cadran.
цúфр|а, -*ы f.* **1.** cifră; *арáбские* ~*ы* cifre arabe; *рúмские* ~*ы* cifre romane; *десятúчная* ~ cifră zecimală. **2.** număr, sumă, cifră; *крýглая* ~ cifră rotundă; număr rotund; *произвóльная* ~ cifră arbitrară, o cifră oarecare; *контрóльные* ~*ы* cifre de control; *итóговая* ~ total, rezultatul unei adunări ◇ *гóлые* ~*ы* cifre goale; *дýтые* ~*ы* cifre umflate; *крýглые* ~*ы* cifre rotunde; *округлúть* ~*у* a rotunji o cifră.
цифровáть, -*рýю*, -*рýешь vb. ipf.* a numerota.
цифров|óй *adj.* cifric, numeric; ~*ые дáнные* date numerice; ~*áя систéма* sistem cifric.
цúцеро *m. indecl. (tipogr.)* cicero.
цмин, -*а m. (bot.)* siminoc.
цóканье, -*я n. sg.* ţăcănit, ţăcăneală; răpăit; răpăială; ~ *пуль* răpăitul gloanţelor.
цóкать, -*аю*, -*аешь vb. ipf. (pf. mom. цóкнуть)* a ţăcăni, a răpăi.
цóкнуть, -*ну*, -*нешь vb. pf. mom.* de la *цóкать*
цóколь, -*я m.* soclu; *бакелúтовый* ~ soclu de bachelită; ~ *лáмпы* soclul tubului; *винтовóй* ~ soclu filetat.
цóкольный *adj.* de soclu.
цóкот, -*а m. sg.* ţăcănit, ţăcăneală.
цокотáть, -*óчет vb. ipf.* **1.** a ţăcăni. **2.** *(fam.)* a vorbi repede, a trăncăni.
цуг, -*а m.* falet.
цýгом *adv.* cu două-trei perechi de cai înhămaţi în şir; *éхать* ~ a merge cu cai înaintaşi ◇ *(fig. fam.)* ~ *ходúть за кем-л.* a se ţine scai după cineva.
цукáт, -*а m.* fructe zaharisite; coji zaharisite de fructe citrice.
цукáтный *adj.* de/cu fructe zaharisite; de/cu coji zaharisite de fructe.
цыгáне, -*áн pl; sg.* -*áн*, -*а m.* **1.** ţigani; *кочýющие* ~ lăieţi, ţigani nomazi. **2.** *(înv.)* cor de ţigani.
цыгáнка, -*и f.* ţigancă.
цыгáнск|ий *adj.* de ţigan, ţigănesc; ~ *тáбор* şatră de ţigani; ~ *язы́к* limba ţigănească ◇ ~*ая жизнь* viaţă de nomad, fără cămin.
цы́кать, -*аю*, -*аешь vb. ipf. (pf. mom. цы́кнуть) на* + *acuz. (pop.)* a se răsti, a se repezi *(la cineva)*.
цы́кнуть, -*ну*, -*нешь vb. pf. mom.* de la *цы́кать*
цынгá, -*ú f. sg. v. цингá*

цынгóтный *adj. v. цингóтный.*
цынóвка, -*и f. v. цинóвка*
цы́пка, -*и f.* găină, pui.
цы́пки, -*ок pl.* mici crăpături pe piele.
цыплёнок, -*нка m. ; pl.* -*лáта*, -*лáт m.* pui *(de găină)* ◇ *(prov.) цыпля́т по óсени считáют* toamna se numără bobocii.
цыпля́тина, -*ы f.* carne de pui *(de găină)*.
цыпля́тник, -*а m.* coteţ pentru pui *(de găină)*.
цы́почка, -*и f. dim.* puiculiţă, puicuţă; puicuşoară.
цы́почк|и, -*чек pl. (în expr.) ходúть на* ~*ах* a merge în vîrful picioarelor; *встать на* ~*и* a se ridica în vîrful picioarelor.
цып-цы́п *interj.* pui-pui; cip-cip!
цыц *interj.* sst!, ajunge!, taci!.

Ч

ч *n. litera şi sunetul* «ci».

чабáн, *-á m.* cioban, păstor, păcurar.

чабáнский *adj.* ciobănesc.

чабёр, *-брá m. sg. (bot.)* cimbru.

чабрéц, *-á m. sg. (bot.)* cimbrişor.

чáвканье, *-я n. sg.* clefăit, clefăire.

чáвкать, *-аю, -аешь vb. (ipf. pf. mom. чáвкнуть)* a clefăi.

чáвкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *чáвкать*

чад, *-а m. sg.* **1.** fum; sfară; *кýхонный* ~ fum de bucătărie. **2.** *(fig.)* ameţeală, vîrtej; *он как в ~ý* parcă e beat.

чадúть, *чажý, чадúшь vb. ipf. (pf. начадúть)* a produce fum, a fumega; a mirosi a ars; *печь чадúт* soba scoate fum.

чáдно **1.** *adv.* cu fum. **2.** *pred.* miroase a fum/a ars; e sfară.

чáдный *adj.* **1.** plin de fum. **2.** *(fig.)* ameţitor.

чáд|о, *-а n. (înv.)* copil, odraslă ◇ *со всéми ~ами и домочáдцами* cu toată familia, cu căţel (şi) cu purcel.

чадолюбúвый *adj. (înv.)* care îşi iubeşte copiii; ~ *отéц* tată care îşi iubeşte copiii.

чадр|á, *-ы́ f.* văl *(la femeile din Orient)*; *с брóсить ~ý* a) a lepăda vălul; b) *(fig.)* a se emancipa.

чаёвник, *-а m.* amator/băutor de ceai.

чаёвница, *-ы f.* amatoare/băutoare de ceai.

чаёвничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a-şi trece vremea bînd ceai.

чаевóд, *-а m.* cultivator de ceai.

чаевóдство, *-а n. sg.* cultura ceaiului.

чаевы́е, *-ы́х pl. (înv.)* bacşiş.

чаепúтие, *-я n. sg.* băutul ceaiului.

чаúнка, *-и f.* frunză de ceai.

чай, *-я (-ю) m.* ceai; *крéпкий* ~ ceai tare; *жúдкий* ~ ceai slab; *заварúть* ~ a face ceai; *индúйский* ~ ceai indian; *китáйский* ~ ceai chinezesc; *кирпúчный* ~ ceai comprimat/presat; *лúповый* ~ ceai de tei; *стакáн чáю* un pahar de ceai; *пригласúть на чáшку чáя* a pofti la un ceai; a chema în vizită; *за чáем* în timpul ceaiului ◇ *(înv.) давáть на* ~ a da bacşiş.

чай[2] *cuv. modal (pop.)* pesemne, după cît se vede, probabil; *ты, ~, не придёшь* pesemne că n-ai să vii.

чáйка, *-и f.* pescăruş; *морскáя* ~ pescăruş de mare.

чáйная, *-ой f.* ceainărie.

чáйник, *-а m.* ceainic.

чáйница *-ы f.* cutie/vas pentru ceai.

чáйн|ый *adj.* de ceai; *~ые плантáции* plantaţii de ceai; ~ *сервúз* serviciu de ceai; *~ая лóжечка* linguriţă (de ceai) ◇ *(bot.) ~ая рóза* trandafir de lună; *чéрез час по ~óй лóжке* cu ţîrîita, cu linguriţa, picătură cu picătură.

чайханá, *-ы́ f.* ceainărie *(în Asia Centrală)*.

чáлить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz. (mar.)* a acosta *(cu ajutorul parîmei)*.

чáлка, *-и f. (mar.)* parîmă, odgon de acostare.

чалмá, *-ы́ f.* turban, cealma.

чáлый *adj.* sur, dereş, tărcat *(despre părul cailor)*.

чан, *-а m.* cazan, cadă; bazin, rezervor; *бродúльный* ~ bazin de fermentare; *запарнóй/запáрный* ~ bazin de opărit.

чапы́ги, *чапы́г pl.* coarnele plugului.

чáра, *-ы f. (înv.)* cupă.

чáрдáш, *-а m.* ceardaş.

чáрка, *-и f.* pahar, potir; ~ *винá* pahar cu vin.

чаровáние, *-я n.* vrăjire, fermecare.

чаровáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a fermeca, a face farmece cuiva. **2.** *(fig.)* a încînta, a fermeca, a vrăji; ~ *своúм гóлосом* a fermeca *(pe cineva)* cu vocea sa.

чаровнúца, *-ы f. v. чародéйка*

чародéй, *-я m.* **1.** vrăjitor. **2.** *(fig.)* vrăjitor.

чародéйка, *-и f.* **1.** vrăjitoare. **2.** *(fig.)* vrăjitoare.

чародéйский *adj.* de vrăjitor.

чародéйственный *adj.* magic.

чародéйство, *-а n. (înv.)* **1.** *sg.* magie, vrajă, vrăjitorie. **2.** *(fig.)* farmec, vrajă, încîntare.

чартúзм, *-а m. sg. (ist.)* cartism.

чартúст, *-а m. (ist.)* cartist.

чартúстский *adj. (ist.)* (de) cartist.

чарýющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *чаровáть*. **2.** *adj.* fermecător, încîntător, îmbietor; *~ая улы́бка* zîmbet fermecător.

чáры, *чар pl.* **1.** *(înv.)* farmece, descîntece, vrajă, vrăjitorie. **2.** *(fig.)* farmece, vrajă.

час, *чáса (cu num. card.) часá, чáсу* **1.** oră, ceas; *полторá ~á* o oră şi jumătate, un ceas şi jumătate; *опоздáть на* ~ a întîrzia o oră; *с* ~ cam o oră, cam un ceas; *чéрез* ~ peste o oră; *со скóростью сто киломéтров в* ~ cu o viteză de o sută de kilometri pe oră; *двенáдцать ~óв* orele douăsprezece; *в двенáдцать ~óв* la douăsprezece; *двенáдцать ~óв дня* amiază; *двенáдцать ~óв нóчи* miezul nopţii; ~ *дня* ora unu la prînz; ~ *нóчи* ora unu noaptea; *в пéрвом часý* după ora douăsprezece; *в три ~á утрá* la orele trei dimineaţa; *котóрый ~?* cît e ceasul? **2.** oră, lecţie, curs; *академúческий* ~ oră academică; *на пéрвом ~ý* la prima oră de curs. **3.** *sg.* vreme; ceas; moment, clipă; ~ *расплáты* ziua răzbunării, ceasul răfuielilor; *грóзный ~ войны́* cumpăna grea a războiului. **4.** timp, vreme, oră, ceas *(consacrate unei activităţi)*; ~ *обéда* timpul mesei; ~ *óтдыха* timpul de odihnă, timpul de repaus; *приёмные ~ы́* orele de primire/de audienţă; *в свобóдные ~ы́* în timpul liber, în orele libere; *служéбные ~ы́* orele de serviciu; *вечéрний* ~ vreme de seară ◇ *стоя́ть на ~áх* a fi de gardă; *бúтый* ~ o oră întreagă; *с чáсу на* ~ dintr-o clipă în alta, din moment în moment; *в дóбрый ~!* să fie într-un ceas bun!; *в недóбрый* ~ într-un ceas rău; *в ~ы́ досýга* în ceasurile de odihnă; în orele libere; *сýдный* ~ judecata de apoi; ~ *óт часу не лéгче* din ce în ce mai rău; *нерóвен* ~ te pomeneşti că ... ; mai ştii ce se poate întîmpla; *смéртный* ~ ora supremă; *комендáнский* ~ restricţii de circulaţie; *мёртвый* ~ oră de repaus; *растú не по дням, а по ~áм* a creşte văzînd cu ochii.

часáми *adv.* ore întregi.

часóвня, *-и f.* capelă, paraclis.

часов|óй[1], *-óго m.* santinelă, gardă; *смéна ~ы́х* schimbarea gărzii.

часов|óй[2] *adj.* **1.** de ceasornic, de ceas, de ceasuri; *~áя стрéлка* ac de ceasornic; ~ *механúзм* mecanismul ceasului; ~ *завóд* fabrică de ceasuri; ~ *магазúн* ceasornicărie; *(înv.) ~ы́х дел мáстер* ceasornicar. **2.** cu ora; orar; *~áя оплáта* plată cu ora; ~ *грáфик* grafic orar. **3.** de o oră, de un ceas; *~áя лéкция* lecţie de o oră. **4.** de la ora unu; ~ *пóезд* trenul care pleacă *(care trece)* la ora unu *(ziua sau noaptea)*.

часовщúк, *-á m.* ceasornicar.

часóк, *-скá m. dim.* de la *час*; *зайтú (к комý-л.) на* ~ a se abate/ a trece *(pe la cineva)* pentru o oră.

чáсом *adv. (pop.)* **1.** *(иногда, временами)* cîteodată, uneori. **2.** *(кстати)* cumva, întîmplător; *нет ли у вас, ~, на рубль мéлочи?* nu cumva aveţi o rublă mărunţiş?

часослóв, *-а m. (bis.)* ceaslov.

частéнько *adv.* adesea, adeseori, destul de des.

частúц|а[1], *-ы f.* părticică, particulă; *~ы пы́ли* particule de praf; *радиоактúвная* ~ particulă radioactivă; *я́дерная* ~ particulă nucleară.

частúца[2], *-ы f. (gram.)* particulă.

частúчно *adv.* în parte, parţial; *рабóта вы́полнена* ~ munca a fost executată parţial.

частúчн|ый *adj.* parţial; *~ая мобилизáция* mobilizare parţială.

чáстник, *-а m.* negustor/meseriaş particular.

частновладéльческий *adj.* privat, particular; ~ *капитáл* capital particular.

чáстн|ое, *-ого n.* **1.** particular; *от óбщего к ~ому* de la general la particular. **2.** *(mat.)* cît.

частнокапиталистúческий *adj.* particular-capitalist.

частносóбственнический *adj.* de proprietar, de proprietar privat, bazat pe proprietate privată.

чáстност|ь, *-и f.* detaliu, amănunt ◇ *в ~и* în special, mai cu seamă; printre altele.

ча́стн|ый *adj.* **1.** special, particular, aparte; ~ *слу́чай* caz special, caz particular. **2.** personal; particular; *~ая переписка* corespondență particulară; *э́то его́ ~ое де́ло* îl privește personal; *по ~ому де́лу* într-o chestiune personală; *~ое лицо́* persoană particulară, particular; *~ая пра́ктика* clientelă particulară; *~ые уро́ки* lecții/meditații particulare; *~ым о́бразом* pe cale particulară, pe cale neoficială. **3.** privat, particular, individual; *~ая торго́вля* comerț particular; *~ая со́бственность* proprietate particulară, proprietate privată; *(jur.) ~ое пра́во* drept privat ◇ *(jur.) ~ое определе́ние* încheiere.

ча́сто *adv.* **1.** adesea, des, adeseori; ~ *ходи́ть в теа́тр* a merge des la teatru. **2.** *(густо)* des.

частоко́л, *-а m.* palisadă, gard de șipci; zaplaz.

частота́, *-ы́ f.* **1.** *sg.* desime. **2.** frecvență; periodicitate; ~ *пу́льса* frecvența pulsului; *звукова́я* ~ frecvență acustică; *ток высо́кой ~ы́* curent de înaltă frecvență; *абсолю́тная* ~ frecvență absolută; *относи́тельная* ~ frecvență relativă.

часто́тность, *-и f. (tehn.)* indice de frecvență.

часто́тный *adj. (tehn.)* de frecvență.

частотоме́р, *-а m. (tehn.)* frecventometru.

часту́шка, *-и f.* strigătură, cuplet popular.

ча́ст|ый *adj.* **1.** *(густой)* des; ~ *гре́бень* pieptene des; *~ая ткань* țesătură deasă; ~ *лес* pădure deasă; ~ *дождь* ploaie deasă. **2.** apropiat (unul de altul), des; *~ые ста́нции* stații apropiate. **3.** des, iute, rapid; ~ *шаг* pas des; *(mil.)* ~ *ого́нь* foc susținut; ~ *пульс* puls accelerat. **4.** repetat, frecvent, des; *~ые посеще́ния* vizite dese; ~ *гость* musafir obișnuit, om de-al casei.

част|ь, *-и f.* **1.** parte; porțiune; bucată; ~ *це́лого* parte dintr-un întreg; *тре́тья* ~ a treia parte; *~и те́ла* părțile corpului; *составна́я* ~ parte integrantă, parte componentă; *бо́льшая* ~ cea mai mare parte; *рома́н в трех ~я́х* roman în trei părți; *по ~я́м* în părți, parțial; *плати́ть по ~я́м* a plăti parțial, a plăti în rate. **2.** *(tehn.)* piesă; *запасны́е ~и* piese de schimb/ de rezervă; *~и маши́ны* piesele unei mașini; *разобра́ть на ~и* a demonta; a descompune. **3.** *(отдел)* serviciu; resort; sector, secție; *администрати́вная* ~ resort administrativ, serviciu administrativ; *уче́бная* ~ secție de studii; sector de învățămînt; *санита́рная* ~ serviciu sanitar. **4.** domeniu, sector, specialitate; *он рабо́тает по фина́нсовой ~и* lucrează în sectorul financiar. **5.** *(mil.)* unitate, corp de trupă; *во́инская* ~ unitate (militară); ~ *охра́ны* unitate de pază; *раке́тная* ~ unitate de rachete; *та́нковая* ~ unitate de tancuri; *пехо́тные ~и* unități de infanterie ◇ *по бо́льшей ~и* sau *бо́льшей ~ью* de cele mai multe ori; *по ~и* sau *(pop.) в ~и (чего́-л.* sau *како́й-л.)* în ce privește, în privința; *э́то не по мое́й ~и* aceasta nu mă privește, aceasta nu este de competența mea; *он знато́к по э́той ~и* e specialist în materie; *(gram.) ~и ре́чи* părți de vorbire; *~и све́та* continentele.

ча́стью *adv.* în parte, parțial; ~ *он согласи́лся со мной* a fost în parte de acord cu mine.

часы́, *-о́в pl.* ceasornic, ceas; *карма́нные* ~ ceas de buzunar; *ручны́е* ~ ceas de mînă; *бортовы́е* ~ ceasornic de bord; *стенны́е* ~ pendulă; *ба́шенные* ~ orologiu; *насто́льные* ~ ceas de masă; ~ *с буди́льником* deșteptător; *со́лнечные* ~ cadran solar; *завести́* ~ a întoarce ceasul; *поста́вить* ~ a potrivi ceasul; ~ *спеша́т* ceasul merge înainte; ~ *отстаю́т* ceasul rămîne în urmă.

чата́ла, *-ы f.* proptea.

ча́хлость, *-и f. sg.* **1.** stare pipernicită; închircire; veștejire; ofilire. **2.** stare plăpîndă; slăbiciune, debilitate.

ча́хлый *adj.* **1.** pipernicit, chircit, veșted, ofilit; ~ *цвето́к* floare ofilită. **2.** slăbuț, debil, sfrijit, plăpînd; ~ *ребёнок* copil plăpînd.

ча́хн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. зача́хнуть.* **1.** a se chirci, a se veșteji, a se ofili; *цвето́к ~ет* floarea se ofilește. **2.** *(fig.)* a slăbi, a tînji; ~ *от тоски́* a tînji de dor.

чахо́тка, *-и f. sg.* oftică, tuberculoză, ftizie; *скороте́чная* ~ tuberculoză galopantă ◇ *(glumeț) карма́нная* ~ chiu și vai prin buzunări.

чахо́точн|ый **1.** *adj.* ftizic, tuberculos, ofticos; ~ *больно́й* bolnav de tuberculoză. **2.** **~ый,** *-ого m.* tuberculos, ofticos.

ча́ш|а, *-и f.* cupă, potir ◇ *испи́ть ~у до дна* a bea paharul pînă la fund; ~ *терпе́ния переполни́лась* s-a umplut paharul; *у них дом — по́лная* ~ în casa lor e mare belșug; *бро́сить что-л. на ~у весо́в* a pune ceva în cumpănă/în balanță; *пить мёртвую ~у* a se îmbăta turtă/criță.

чашели́стик, *-а m. (bot.)* sepală.

ча́шечка, *-и f.* **1.** *dim.* ceșcuță. **2.** *(bot.)* caliciu; ~ *цветка́* caliciul florii, potir.

ча́шечный *adj.* de ceașcă.

ча́шк|а, *-и f.* **1.** ceașcă; *вы́пить ~у ча́ю* a bea o ceașcă de ceai. **2.** platan, taler *(la balanță)* ◇ *(anat.) коле́нная* ~ rotulă.

ча́ща, *-и f.* desiș, hățiș, pădure deasă; ~ *ле́са* desiș de pădure.

чащо́ба, *-ы f. (reg.)* desiș, hățiș, pădure deasă.

ча́яни|е, *-я n.* aspirație, năzuință, speranță; *национа́льные ~я* aspirații naționale ◇ *па́че ~я* sau *сверх вся́кого ~я* din întîmplare, totuși, contrar așteptărilor.

ча́ять, *ча́ю, ча́ешь vb. ipf. gen.* sau *inf. (înv.)* a nădăjdui, a spera, a năzui ◇ *души́ не* ~ *в ком-л.* a iubi pe cineva ca ochii din cap; a nu mai putea după ...

чва́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* a se fuduli, a se îngîmfa, a se înfumura, a-și da ifose.

чванли́вость, *-и f. sg.* fudulie, înfumurare, îngîmfare.

чванли́вый *adj.* fudul, înfumurat, îngîmfat, cu ifose.

чва́нный *adj.* fudul, înfumurat, îngîmfat; vanitos.

чва́нство, *-а n. sg.* fudulie, înfumurare, îngîmfare; vanitate.

чебота́рь, *-я́ m. (reg.)* ciobotar, cizmar.

чёботы, *-ов m. (reg.)* ciubote, cizme.

чего́ *adv. (pop.)* de ce, pentru ce, la ce bun; ~ *я туда́ пойду́?* de ce să mă duc acolo?

чей, *чья, чьё pron.* **1.** *interog.* și *relativ* al cui, a cui; *чья э́та кни́га?* a cui este cartea aceasta?; *чьи э́ти ве́щи?* ale cui sînt aceste lucruri? **2.** *rel.* al căruia, a căruia.

чек[1], *-а m.* **1.** cec; *плати́ть по ~у* a achita un cec, a onora un cec; *вы́писать* ~ a emite/a da un cec; ~ *на предъяви́теля* cec la purtător; *расчётный* ~ cec de decontare. **2.** bon; *това́рный* ~ bon de casă.

чек[2], *-а m. (agr.)* bazin de retenție.

чека́, *-и́ f.* cui spintecat; pană.

чека́нить[1], *-ню, -нишь vb. ipf. acuz. (pf. вы́чеканить* și *отчека́нить) acuz.* **1.** a bate; ~ *моне́ту* a bate monedă. **2.** *(pf. расчека́нить) (tehn.)* a ștemui ◇ ~ *шаг* a bate pasul; ~ *слова́* a vorbi răspicat.

чека́нить[2], *-ню, -нишь vb. ipf. acuz. (agr.)* a cîrni; a copili.

чека́нка[1], *-и f. sg.* **1.** batere; cizelare; ~ *моне́т* baterea monedei. **2.** *(tehn.)* ștemuire; *холо́дная* ~ ștemuire la rece.

чека́нка[2], *-и f. sg. (agr.)* cîrnit; ~ *хлопча́тника* cîrnitul bumbacului.

чека́нный *adj.* **1.** *(tehn.)* cizelat, ștemuit, calibrat. **2.** *(fig.)* răspicat, clar, precis. **3.** cioplit, cizelat.

чеки́ст, *-а m.* cechist.

че́ков|ый *adj.* de cec; *~ая кни́жка* carnet de cecuri.

чёлк|а, *-и f.* **1.** moț *(la cal)*. **2.** breton; *носи́ть ~у* a purta breton.

чёлн, *челна́ m.* luntre *(dintr-un trunchi de copac)*, cin.

челно́к[1], *-а́ m. v. чёлн*

челно́к[2], *-а́ m. (text.)* suveică.

челно́чный *adj.* de suveică.

чел|о́[1], *-а́ n. sg.* frunte; *высо́кое* ~ frunte înaltă ◇ *(fig. înv.) бить ~о́м* a cere respectuos, plecîndu-se adînc.

чело́[2], *-а́ n.* gura focarului de la cuptoarele de topire.

челоби́тная, *-ой f. (ist.)* jalbă, suplică, plîngere.

челоби́тчик, *-а m. (ist.)* suplicant, petiționar.

челоби́тье, *-я n.* **1.** ploconeală, plecăciune pînă la pămînt, temenea. **2.** cerere scrisă, jalbă, suplică.

челове́к, *-а m.; pl. лю́ди* **1.** om; ins, persoană; *че́стный* ~ om cinstit;

учёный ~ om învăţat, savant, om de ştiinţă; *рабочий* ~ om al muncii, muncitor; *государственный* ~ bărbat de stat; *нас было пять* ~ am fost cinci inşi; *по пять лей на ~а* cîte cinci lei de persoană/de căciulă; *все до одного́ ~а* toţi pînă la unul; *молодо́й ~! (la vocativ)* tinere!. **2.** *(слуга) (înv.)* slugă, argat; lacheu. **3.** *(înv.)* chelner ◇ *бывалый* ~ om cu experienţă; om umblat; *гре́шный ~!* îmi pare rău!; păcătosul de mine! vai de păcatele mele!; *двули́чный* ~ om cu două feţe, taler cu două feţe; *золото́й* ~ sau *не ~, а зо́лото* (e un) om de aur; *ка́верзный* ~ (om) intrigant; *как оди́н* ~ toţi pînă la unul; ca un singur om; *ли́шний* ~ om de prisos; *ме́лочный* ~ om mic la suflet, om josnic; *мил — ~!* omule! dragul meu!; *наш/свой* ~ omul nostru; prietenul/omul casei; *непутёвый* ~ om destrăbălat; terchea-berchea; *никуды́шный/никчёмный* ~ om de nimic; îi mănîncă ciinii din traistă; *полтора́ ~а* aproape nimeni; foarte puţină lume; *поте́рянный/пропа́вший/ко́нченый* ~ om pierdut/sfîrşit; *прямо́й* ~ om sincer/drept; *серде́чный* ~ om de inimă; inimă de aur; *сто́ящий* ~ un om şi jumătate, om de valoare; *сухо́й* ~ om dur; inimă de piatră; ~ *в футля́ре* om încuiat, spirit închistat/conservator; ~ *до́лга* omul datoriei; *(prov.) не ме́сто кра́сит ~а, а ~ ме́сто* omul sfinţeşte locul; ~ *с больши́м ве́сом* om cu greutate/cu trecere mare; ~ *с голово́й* om cu judecată/cu scaun la cap; ~ *с го́нором* om înfumurat, om fudul; ~ *с положе́нием* om cu situaţie; *(prov.)* ~ *сам кузне́ц своего́ сча́стья* norocul e cum şi-l face omul; ~ *свобо́дной профе́ссии* liber profesionist; ~ *ста́рого зака́ла* om de modă veche; ~ *~у рознь* om cu om nu se aseamănă.

челове́ко-де́нь, *-дня́ m. (ec.)* om-zi.

челове̇колюби́вый *adj.* iubitor de oameni, umanitar, uman, omenos.

человеколю́бие, *-я n. sg.* iubire de oameni, umanitate, omenie.

человеконенави́стник, *-а m.* mizantrop.

человеконенави́стнический *adj.* mizantropic; plin de ură.

человеконенави́стничество, *-а n. sg.* mizantropie, ură de oameni.

человекообра́зн|ый *adj.* antropomorf; *~ая обезья́на* maimuţă antropoidă.

человекоподо́бн|ый *adj.* antropoid; *~ое существо́* fiinţă antropoidală.

челове́ко-ча́с, *-а m.* om-oră.

челове́ческ|ий *adj.* **1.** de om, omenesc, uman; ~ *род* neamul omenesc; *~ое о́бщество* societate umană. **2.** *(гума́нный)* omenos, plin de omenie, uman; *~ое отноше́ние* atitudine plină de omenie.

челове́чество, *-а n. sg.* omenire, umanitate; *прогресси́вное* ~ omenire progresistă.

челове́ч|ий *adj.* de om, omenesc.

челове́чина, *-ы m.* şi *f. (fam.)* omoi, namilă de om.

челове́чно *adv.* omeneşte, cu omenie.

челове́чность, *-и f. sg.* omenie, umanitate.

челове́чн|ый *adj.* uman, omenos, plin de omenie.

челюстн|о́й *adj. (anat.)* de maxilar; *~а́я кость* os maxilar.

че́люсть, *-и f.* **1.** falcă, maxilar; *ни́жняя* ~ falca de jos; falca inferioară. **2.** proteză dentară; *вста́вить* ~ a pune o proteză.

че́лядь, *-и f. col. sg. (înv.)* slugi, argăţime.

чем *conj.* **1.** *(нежели)* decît; că; *лу́чше по́здно, ~ никогда́* mai bine mai tîrziu decît niciodată. **2.** *(вме́сто того, что́бы)* decît, în loc să; *я лу́чше схожу́, ~ бу́ду ждать* decît să aştept, mai bine mă duc eu acolo. **3.** *(наско́лько)* cu cît; ~ *бо́льше, тем лу́чше* cu cît mai mult, cu atît mai bine ◇ ~ *свет* în zorii zilei, cu noaptea în cap; *пре́жде* ~ înainte de a ...; *ра́ньше* ~ înainte ca ...

чембу́р, *-а m.* dîrlog, pană *(la căpăstru, la frîu).*

чемери́ца, *-ы f. sg. (bot.)* steregoaie.

чемода́н, *-а m.* valiză, geamantan; *ко́жаный* ~ geamantan/ valiză de piele ◇ *сиде́ть на ~ах* a fi gata de plecare, a fi pe picior de plecare.

чемода́нн|ый *adj.* de valiză, de geamantan; ~ *замо́к* broască de valiză ◇ *~ое настрое́ние* dispoziţie de plecare/de voiaj.

чемпио́н, *-а m.* campion; ~ *ми́ра по пла́ванию* campion mondial de înot; ~ *страны́* campionul ţării; campion naţional; ~ *по ша́хматам/по бо́ксу* campion la şah/la box.

чемпиона́т, *-а m.* campionat; *ша́хматный* ~ campionat de şah.

чемпио́нск|ий *adj.* de campion; *~ое зва́ние* titlu de campion.

чемпио́нств|о, *-а n. sg.* titlu de campion; *доби́ться ~а* a obţine/ a cîştiga titlul de campion.

чепе́ц, *-пца́ m.* scufie, bonetă.

чепра́к, *-а́ m.* **1.** *(подсти́лка)* harsa, valstrap, cioltar, pătură de cal. **2.** *(часть шку́ры)* crupon.

чепух|а́, *-и́ f. sg.* **1.** prostie, mofturi, fleacuri; *нести́/городи́ть/моло́ть ~у́* a îndruga verzi şi uscate, a spune prostii; *(э́то) ~!* e o prostie! **2.** *(пустя́к)* fleac, o nimica toată ◇ ~ *на по́стном ма́сле* rahat cu perje.

чепухо́в|ый *adj. (pop.)* **1.** absurd, prostesc, neghiob; ~ *расска́з* povestire absurdă. **2.** *(незначи́тельный)* mic, neînsemnat, de nimica toată; *~ое расстоя́ние* o distanţă mică *(neînsemnată)*; *~ая цара́пина* o zgîrietură fără importanţă.

че́пчик, *-а m.* scufie, bonetă, scufiţă.

че́рва, *-ы f. col.* larve de albine.

червеобра́зный *adj.* vermicular, vermiform; *(anat.)* ~ *отро́сток слепо́й кишки́* apendic.

че́рви, *-е́й, -я́м pl. v.* *че́рвы*

черви́ве|ть, *-ет vb. ipf. (pf. зачерви́веть* şi *очерви́веть)* a se viermănoşa, a face viermi.

черви́в|ый *adj.* viermănos, mîncat de viermi; *~ое я́блоко* măr viermănos.

черво́нец, *-нца m.* **1.** *(înv.)* galben, monedă de aur *(de 5 sau 10 ruble)*. **2.** cervoneţ, bancnotă de 10 ruble.

черво́нный [1] *adj. (înv.)* roşu, roşu-aprins.

черво́нный [2] *adj.* curat, pur; *~ое зо́лото* aur fin *(pentru monede)*.

черво́нный [3] *adj.* de cupă; ~ *вале́т* valetul de cupă.

червото́чина, *-ы f.* carie în lemn.

че́рв|ы, *черв pl. (la jocul de cărţi)* cupă.

червь, *-я́ m.* vierme; *шелкови́чный* ~ vierme de mătase; *земляно́й* ~ rîmă; *(fig.)* ~ *сомне́ния* viermele îndoielii.

червя́к [1], *-а́ m.* vierme, rîmă; *ива́новский* ~ licurici.

червя́к [2], *-а́ m. (tehn.)* melc, şurub fără sfîrşit.

червя́чн|ый *adj. (tehn.)* cu melc, elicoidal; *~ая переда́ча* melc, transmisie cu melc; *~ое колесо́* roată-melc.

червячо́к, *-чка́ m. dim.* viermuşor, viermuş ◇ *замори́ть ~ка́* a-şi omorî/ a-şi potoli foamea.

черда́к, *-а́ m.* **1.** podul casei. **2.** mansardă; *жить на ~е́* a locui la mansardă.

черда́чный *adj.* **1.** de pod. **2.** de mansardă.

черёд, *череда́ m. (reg.)* rînd; *тепе́рь мой* ~ acum e rîndul meu ◇ *идти́ (пойти́) свои́м чередо́м* a-şi urma calea sa.

череда́ [1], *-ы́ f. sg. (bot.)* dentiţă, iarbă-roşie.

череда́ [2], *-ы́ f.* **1.** rînd; *пришла́ на́ша* ~ a sosit rîndul nostru. **2.** *(верени́ца)* şirag.

чередова́ние, *-я n.* alternare, alternanţă, succedare; *(gram.)* ~ *гла́сных зву́ков* alternarea vocalelor.

чередова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. ipf. acuz.* cu *с + instr.* a alterna.

чередова́ться, *-ду́юсь, -ду́ешься vb. ipf.* a alterna, a se succeda, a se perinda.

че́рез *prep.* cu *acuz.* **1.** peste; *мост ~ реку́* pod peste rîu; *перейти́ ~ у́лицу* a trece strada; *пры́гнуть ~ забо́р* a sări peste gard. **2.** prin; *смотре́ть ~ очки́* a privi prin ochelari; *пройти́ ~ лес* a trece prin pădure; ~ *окно́* prin fereastră. **3.** *(посре́дством)* prin; cu ..., cu ajutorul ...; folosindu-se de, prin cineva; ~ *посре́дство кого́-л.* prin mijlocirea/prin intermediul cuiva; *сообщи́ть ~ дру́га* a comunica printr-un prieten; *оповести́ть ~ печа́ть* a aduce la cunoştinţă prin presă. **4.** *(cu sens temporal)* peste, după; ~ *де́сять мину́т* peste zece minute; ~ *два дня* peste două zile, două zile mai tîrziu. **5.** *(cu sens local)* peste, după, la o distanţă de ...; ~ *два киломе́тра начина́ется го́род* oraşul este la 2 km de aici. **6.**

o dată la; ~ *день* odată la două zile; ~ *час по столо́вой ло́жке* la fiecare oră cîte o lingură; *писа́ть ~ две строки́* a scrie la două rînduri.

черёмуха, *-и f. (bot.)* **1.** *(дерево)* mălin. **2.** *(плод)* mălină.

черёмуховый *adj. (bot.)* de mălin, de mălină.

черёмушник, *-а m.* măliniş.

черемша́, *-и́ f. sg. (bot.)* leurdă.

черенкова́ние, *-я n.* altoire, butăşire.

черенкова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (pf. отчеренкова́ть) acuz. (agr.)* a butăşi.

черенко́вый *adj.* de altoi, de butaş.

черено́к[1], *-нка́ m.* mîner; ~ *ножа́* mînerul cuţitului.

черено́к[2], *-нка́ m.* **1.** *(bot.)* peduncul, coada frunzei. **2.** *(agr.)* altoi, butaş, sadă.

че́реп, *-а m.* craniu, ţeastă.

черепа́х|а, *-и f.* **1.** broască ţestoasă. **2.** baga; *изде́лия из ~и* produse de baga.

черепа́хов|ый *adj.* **1.** de baga; *~ая опра́ва для очко́в* ramă de ochelari din baga. **2.** de broască ţestoasă.

черепа́ш|ий *adj.* **1.** de broască ţestoasă. **2.** *(fig.)* foarte încet; *идти́ ~ьим ша́гом* a merge foarte încet, a merge ca melcul.

черепи́ц|а, *-ы f.* ţiglă, olan; *col.* ţiglă, olane; *кры́тый ~ей* acoperit cu ţiglă.

черепи́чн|ый *adj.* **1.** de olane, de ţiglă; ~ *заво́д* fabrică de ţiglă, ţiglărie. **2.** cu ţiglă, acoperit cu ţiglă; *~ая кры́ша* acoperiş de ţiglă.

черепн|о́й *adj.* cranian, de craniu; *~а́я коро́бка* cutie craniană.

черепо́к, *-пка́ m.* ciob, hîrb.

чересседе́льник, *-а m.* cureaua sădelcii.

чересчу́р *adv.* peste măsură, prea, prea mult, din cale afară; ~ *мно́го наро́ду* prea multă lume; *э́то уже́ ~* asta-i din cale afară! asta-i prea de tot!

чере́шневый *adj.* **1.** de cireş. **2.** de cireaşă, de cireşe.

чере́шня, *-и f.* **1.** *(дерево)* cireş. **2.** *(плод)* cireaşă; *col.* cireşe.

черешо́к[1], *-шка́ m. (tehn.)* mîner, plăsea.

черешо́к[2], *-шка́ m.* peduncul, peţiol.

черка́н, *-а m. (silv.)* capcană, cursă.

черка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (pf. mom. черкну́ть)* a şterge, a bara; a mîzgăli.

черке́сский *adj.* cerchez, cerchezesc, de cerchez.

черке́сы, *-ов pl.; sg. -е́с, -а m.* cerchezi.

черке́шенка, *-и f.* cercheză.

черкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom. (ipf. черка́ть)* a scrie puţin/repede.

черне́ние, *-я n. sg. (tehn.)* înnegrire, brunare.

чернён|ый *adj. (tehn.)* înnegrit, brunat; *~ая сталь* oţel nichelat.

черне́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. почерне́ть)* a se înnegri, a deveni negru; *серебро́ ~ет* argintul se înnegreşte. **2.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare neagră)*; a înnegri.

черне́ться, *-е́ется vb. ipf. v. черне́ть*[2]

черне́ц, *-а́ m. (înv.)* călugăr.

черни́к|а, *-и f.* **1.** *sg.* tufă de afine, afin. **2.** *(col.)* afine; *варе́нье из ~и* dulceaţă de afine.

черни́ла, *-и́л pl.* cerneală; *кра́сные ~* cerneală roşie; *симпати́ческие ~* cerneală simpatică.

черни́льница, *-ы f.* călimară.

черни́льн|ый *adj.* de cerneală; ~ *прибо́р* serviciu de scris; ~ *каранда́ш* creion chimic ◇ *(bot.* ~ *оре́х* sau *оре́шек* gogoaşă de ristic; *(iron.) ~ая душа́* conţopist, birocrat.

черни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. зачерни́ть, начерни́ть)* a înnegri, a vopsi în negru. **2.** *(pf. очерни́ть (fig.)* a calomnia, a ponegri, a defăima.

черни́ца[1], *-ы f. (înv.)* călugăriţă.

черни́ца[2], *-ы f. (bot.) v. черни́ка.*

черни́чина, *-ы f.* afină.

черни́чник, *-а m.* afiniş.

черни́чный *adj.* **1.** de afin; ~ *куст* tufă de afin. **2.** din afine.

чернборо́дый *adj.* cu barbă neagră.

чернобро́вый *adj.* cu sprîncene negre.

чернобу́рка, *-и f.* **1.** *(мех)* blană de vulpe argintie. **2.** vulpe argintie.

черно-бу́р|ый *adj.* cafeniu închis, care bate în negru ◇ *~ая лиси́ца* vulpe argintie.

чернобы́ль, *-и f. v. чернобы́льник*

чернобы́льник, *-а m. (bot.)* pelinăriţă, pelin negru.

черноватый *adj.* negricios.

чернови́к, *-а́ m.* **1.** ciornă, bruion, concept. **2.** maculator, caiet de notiţe.

черноголо́вка, *-и f. (bot.)* busuioc sălbatic/de cîmp.

чернов/о́й *adj.* în ciornă, în bruion; *~а́я тетра́дь* maculator.

черноволо́сый *adj.* cu părul negru.

черногла́зый *adj.* cu ochii negri.

черноголо́вый *adj.* brunet, oacheş, cu părul negru.

черного́рка, *-и f.* muntenegrancă, femeie din Muntenegru.

черного́рский *adj.* muntenegran, din Muntenegru.

черного́рцы, *-ев pl.; sg. -го́рец, -рца m.* muntenegreni.

черногри́вый *adj.* cu coamă neagră.

черно́зе́лье, *-я n. (bot.)* orăstică.

чернозём, *-а m. sg.* cernoziom, pămînt negru.

чернозёмный *adj.* de cernoziom.

чернокни́жник, *-а m. (înv.)* vrăjitor, necromant.

чернoко́ж|ий *adj.* **1.** cu pielea neagră, negru; *~ая ра́са* rasă neagră. **2.** **~ие,** *-их pl.; sg. -ий, -его m.* negru.

черноку́дрый *adj.* cu bucle negre.

чернoле́сье, *-я n. sg. (agr.)* pădure de foioase.

чернoла́з, *-а m. (bot.)* salcie.

чернома́зый *adj. (pop.)* brunet, oacheş, negricios.

черномо́рский *adj.* din Marea Neagră; ~ *флот* flota Mării Negre.

черноо́кий *adj.* cu ochi negri.

чернорабо́чий, *-его m.* muncitor necalificat, salahor.

черносли́в, *-а (-у) m. sg. col.* prune uscate.

черносли́вина, *-ы f.* prună uscată.

черносо́тенец, *-нца m. (ist.)* membru al Sutelor Negre.

черносо́тенный *adj.* ultrareacţionar.

чернота́, *-ы́ f. sg.* **1.** *(чёрный цвет)* negreală, negreaţă. **2.** *(тьма)* întunecime, întuneric.

чернота́л, *-а m. (bot.)* salcie mirositoare.

черноу́сый *adj.* cu mustăţi negre.

черношёрст|ый *adj.* cu blană neagră; *~ые о́вцы* oi cu lîna neagră.

черну́шка[1], *-и f. (pop.)* brunetă/oacheşă.

черну́шка[2], *-и f. (bot.)* negruşcă.

чёрн|ый *adj.* **1.** negru; ~ *цвет* culoare neagră; ~ *хлеб* pîine neagră; *~ое пла́тье* rochie neagră. **2.** *(fig.)* negru, întunecat, sumbru, funest; *ви́деть всё в ~ом све́те* a vedea totul în negru; *~ые мы́сли* gînduri negre; *~ая меланхо́лия* melancolie neagră, melancolie adîncă. **3.** *(fig.)* întunecat, criminal; *~ое де́ло* faptă criminală; nelegiuire; *~ые зи́мыслы* intenţii criminale. **4.** din dos; de serviciu; ~ *ход* intrare de serviciu; *~ая ле́стница* scară de serviciu; ~ *двор* curtea din dos. **5.** brut; necalificat *sau* de rînd, de salahor; *~ая рабо́та* muncă brută, muncă grea, salahorie. **6.** *(înv.)* de jos, de rînd; ~ *наро́д* poporul de jos, prostimea. **7.** *(în Rusia veche)* al statului; *~ые зе́мли* pămînturile statului ◇ *~ые мета́ллы* metale feroase; *~ая металлу́ргия* siderurgie; *~ая неблагода́рносць* nerecunoştinţă crasă; *~ая би́ржа* bursă neagră; ~ *ры́нок* comerţ de speculă, la negru; *(ist.) ~ые со́тни* sutele negre; *~ая ночь* noapte întunecoasă; ~ *лес* pădure de foioase; *(agr.)* ~ *пар* ogor negru; ~ *год* an secetos; *~ое духове́нство* călugărime, călugării; *~ое де́рево* abanos; *~ым по бе́лому* negru pe alb; *~ы́м -черно́* a) e negru de...; e întuneric beznă; b) *(fig.)* cîtă frunză şi iarbă; *держа́ть кого́-л. в ~ом те́ле* a se purta rău cu cineva, a-i face cuiva zile negre; *отложи́ть де́ньги на ~ день* a strînge bani albi pentru zile negre: *ходи́ть в ~ом* a purta doliu; *(reg.) руга́ть ~ым сло́вом* a drăcui, a da (pe cineva) dracului; *ме́жду ни́ми пробежа́ла ~ая ко́шка* s-au certat, şi-a vîrît dracul coada între ei; *(pol.)* ~ *спи́сок* listă neagră.

чернь[1], *-и f. (înv.)* plebe, prostime, gloată, popor de rînd.

чернь[2], *-и f.* argint înnegrit; *сере́бряная ~* negru de argint.

черня́вый *adj.* oacheş.

черпа́к, *-а́ m.* căuş, cupă; benă, ispol.

черпа́лка, *-и f.* căuş, cupă; scafă.

черпа́льн|ый *adj.* de scos apă, de dragat, de excavare; *~ая маши́на* dragă.

че́рпание, *-я n. sg.* dragaj, excavare.

чéрпать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. mom. черпнýть)* a scoate, a excava; a lua; ~ *вóду* a scoate apă; ~ *зéмлю* a excava pămînt. **2.** *(fig.)* a sorbi, a căpăta; ~ *знáния* a căpăta cunoştinţe; ~ *сúлу* a-şi trage forţa.

черпнýть, *-нý, -нёшь vb. mom.* de la *чéрпать (1).*

черствéть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. зачерствéть)* a se întări, a se usca. **2.** *(pf. очерствéть)* a deveni crud/neîndurător/insensibil, a se abrutiza.

чёрствость, *-и f. sg.* **1.** însuşirea de a fi tare/uscat. **2.** *(fig.)* asprime, insensibilitate, abrutizare.

чёрствый *adj.* **1.** tare, uscat; ~ *хлеб* pîine uscată. **2.** *(fig.)* dur, aspru, neîndurător, nesimţitor, insensibil.

чёрт, *-а m.* drac, diavol, necuratul, naiba ◇ *(prov.) не так ~ стрáшен, как егó малюют* nu-i aşa de negru dracul pe cît îl fac oamenii; *боя́ться, как ~ лáдана* a se teme ca dracul de tămîie; *всё к ~у пошлó* totul s-a dus dracului; *(pop.) ~ бы его побрáл* dracu să-l ia; *послáть к ~у* sau *ко всем ~я́м* a trimite la dracu; *(pop.) ~ возьмú* sau *~ дерú (поберú)* ei drăcie! ei, drăcia dracului!; *(pop.) до ~а* cît vrei, foarte mult; *к ~у на рогá / на кулúчки; у ~а на рогáх* la dracu-n praznic, la mama dracului, unde şi-a înţărcat dracul copiii, unde şi-a spart dracul opincile; *(pop.) не знать ни ~á* a nu şti nici o boabă; *(pop.) э́то ни к ~у не годúтся* asta nu-i bună de nimic; *~ меня́ дёрнул* m-a pus dracu; *чем ~ не шýтит* mai ştii de unde sare iepurele; niciodată nu ştii cum iese; *~ знáет* nu se ştie, dracu ştie; *~ знáет что!* al dracului!, ptiu drace!; *~ егó знáет* nu ştiu, dracu ştie!; *глядéть ~ом* a arăta ca dracul; *и ~ не брат (комý-л.)* a nu-i păsa de nimeni şi de nimic; *(prov.) к богáтому и ~ с калачóм* la cel bogat vine şi dracul cu colacul; celui bogat şi dracul îi leagănă copiii; *одúн ~* tot un drac; *одномý ~у извéстно* numai dracul ştie; *попáсть ~у в зýбы* a nimeri în gura lupului; a da de dracul; *~ своúх не берёт* corb la corb nu-şi scoate ochii; *чтоб тебя́ чéрти съéли* lua-te-ar dracul; mînca-te-ar corbii; *~ нóгу слóмит* nici dracul nu se poate descurca; *что за ~!* ce dracu!; *(pop.) ~ с ним!* dracul să-l ia, dă-l naibii, lua-l-ar naiba.

черт|á, *-ы́ f.* **1.** linie, trăsătură, bară; *провестú ~ý* a trage o linie. **2.** linie, zonă; *пограни́чная ~* linie de frontieră; *в ~é гóрода* în raza oraşului; *(fig.) послéдняя ~* limită. **3.** *(fig.)* trăsătură, particularitate; *~ харáктера* trăsătură de caracter; *отличúтельная ~* trăsătură distinctivă; *~ы́ лицá* trăsăturile feţei ◇ *в óбщих ~áх* în general, în linii mari.

чертёж, *-ежá m.* desen; *(tehn.)* plan; *эскúзный ~* schiţă; *рабóчий ~* desen de execuţie; desen de lucru.

чертёжник, *-а m.* desenator.

чертёжница, *-ы f.* desenatoare.

чертёжн|ый **1.** *adj.* de desen; *~ая доскá* planşetă de desen; *~ая линéйка* riglă de desen. **2.** **~ая,** *-ой f.* sală de desen tehnic.

чертёнок, *-нка m.; pl. -еня́та, -еня́т m. dim.* drăcuşor, spiriduş.

чёртик, *-а m. dim.* drăcuşor ◇ *до ~ов напúться* a se îmbăta turtă.

чертúть, *черчý, чéртишь vb. ipf. (pf. начертúть) acuz.* a desena, a schiţa; *~ план* a desena un plan; *~ лúнию* a trage o linie.

чёртов, *-adj.* al dracului, drăcesc ◇ *~а дю́жина* (numărul) treisprezece.

чертóвка, *-и f. (pop.)* drăcoaică, diavoliţă.

чертóвски *adv. (pop.)* al dracului de...; foarte tare, extrem de/grozav; *мне ~ хóчется есть* mi-e o foame de lup; *я ~ устáл* sînt mort de oboseală.

чертóвск|ий *adj. (pop.)* al dracului de..., tare, grozav; diabolic, afurisit; *~ хóлод* frig al dracului; *~ гóлод* foame de lup; *~ая рабóта* treabă afurisită; *~ая хúтрость* şiretenie diabolică.

чертовщúна, *-ы f. sg.* drăcie, drăcovenie.

чертóг, *-а m. (înv.)* palat, încăpere/sală fastuoasă.

чертогóн, *-а m. (bot.)* ruin.

чертополóх, *-а m. sg. (bot.)* scai, scaiete, ciulin.

чёрточка, *-и f. dim.* **1.** liniuţă, linioară. **2.** *(fig.* trăsătură, particularitate. **3.** *(дефис)* liniuţă de unire, linie de despărţire, cratimă.

чертыхáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. mom. чертыхнýться) (pop.)* a drăcui, a da dracului.

чертыхнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *чертыхáться*

черчéние, *-я n. sg.* desen liniar; *техни́ческое ~* desen tehnic.

чесáлка, *-и f.* darac.

чесáльн|ый *adj.* de dărăcit, de pieptănat; *~ая машúна* cardă, maşină de pieptănat.

чесáльщик, *-а m.* dărăcitor.

чесáние, *-я n. sg.* **1.** pieptănat, pieptănare. **2.** dărăcit, dărăcire, răgilat.

чёсаный *adj.* dărăcit, răgilat, cardat.

чесáть, *чешý, чéшешь vb. ipf.* **1.** *(pf. почесáть) acuz.* a scărpina; *~ спинý* a scărpina spinarea. **2.** *acuz.* a pieptăna. **3.** *acuz.* a dărăci, a răgila, a pieptăna; *~ лён* a dărăci in. **4.** *(fig. pop.)* a face ceva repede, a lucra iute; *так и чéшут из пулемётов* ţăcăne într-una din mitralieră ◇ *язык ~* a da drumul gurii, a trăncăni, a flecări; *~ в затылке* a scărpina la ceafă, a fi nedumerit.

чесáться, *чешýсь, чéшешься vb. ipf.* **1.** *(pf. почесáться)* a se scărpina. **2.** a avea mîncărime. **3.** a se pieptăna ◇ *рýки чéшутся* îl mănîncă palmele, are chef de bătaie; nu are astîmpăr, e nerăbdător *(să înceapă ceva).*

чеснóк, *-á m. sg.* usturoi.

чеснóчина, *-ы f. (bot.)* căţel de usturoi.

чеснóчник, *-а m. (bot.)* usturoiţă.

чеснóчн|ый *adj.* de usturoi; *~ая голóвка* căpăţînă de usturoi; *~ая дóлька* căţel de usturoi.

чесóтка, *-и f. sg. (med.)* rîie, scabie; *(la animale)* rapăn.

чесóточный *adj.* rîios, de rîie; răpănos; *~ больнóй* rîios.

чéствование, *-я n. sg.* cinstire, sărbătorire, celebrare.

чéствовать, *-ствую, -вуешь vb. ipf. acuz.* a cinsti, a serba, a sărbători.

честúть, *чещý, честúшь vb. ipf. acuz. (pop.)* a înjura, a ocărî, a face cu ou şi cu oţet.

чéстно *adv* (în mod) cinstit, onest; *~ говоря́* ca să spun drept; *поступáть ~* a proceda cinstit.

честн|óй *adj. (înv.)* stimat, cinstit, onorabil, venerabil; *~ отéц* cinstite părinte *(adresare către preot)*; *~ нарóд* oameni buni ◇ *(fam.) вся ~áя компáния* toată banda, toată şleahta.

чéстность, *-и f. sg.* cinste, onestitate, probitate, corectitudine, integritate; *безукори́зненная ~* cinste ireproşabilă.

чéстн|ый *adj.* cinstit, onest, de bună credinţă; *~ труд* muncă cinstită; *~ человéк* om cinstit ◇ *дать ~ое слóво* a da cuvînt de onoare, a-şi da cuvîntul; *~ое слóво!* pe cuvînt de onoare!, pe onoarea mea!, pe cinste!, pe cinstea mea!; *держáться на ~ом слóве* a se ţine abia-abia.

честолю́бец, *-бца m. (peior.)* (om) ambiţios.

честолюбúвый *adj. (peior.)* ambiţios, ahtiat după onoruri.

честолю́бие, *-я n. sg.* ambiţie, goană după onoruri.

чест|ь, *-и f. sg.* **1.** cinste, onoare; *дéло ~и* chestiune de onoare; *долг ~и* datorie de onoare; *человéк ~и* om de onoare; *клянýсь ~ю!* pe onoarea mea! pe cinste! pe cinstea mea!; *имéю ~* am onoarea să...; *э́то большáя ~ для меня́* e o mare cinste pentru mine; mă simt onorat; *на моЮ дóлю вы́пала ~* mi-a revenit cinstea; *э́то дéлает емý ~* asta îi face onoare; *к егó ~и* spre onoarea lui. **2.** cinste, fidelitate, castitate. **3.** stimă, consideraţie, vază, cinste; *он в ~ú* se bucură de multă stimă ◇ *в честь (когó-л, чегó-л.)* în cinstea, în onoarea *(cuiva sau a ceva)*; *(înv.) пóле ~и* cîmpul de onoare, cîmpul de luptă; *порá и ~ знать!* ajunge, e timpul să isprăvim; *по ~и сказáть* a vorbi sincer, a spune deschis; sincer vorbind; *с ~ю вы́полнить (что-л.)* a îndeplini/ a se achita cu cinste; *с ~ю вы́йти из положéния* a ieşi cu obrazul curat; *~ю просúть* a ruga frumos; *(înv.) ~и мéсто* poftiţi, luaţi loc, locul de cinste; *всё ~ ~ю* aşa cum trebuie, totul în regulă, ca de obicei; *отдавáть ~ (комý-л, чемý-л.)* a) *(mil.)* a saluta, a da onorul; b) *(în glumă)* a onora; *былá бы ~ предлóжена* treaba ta; te priveşte personal; *вáша ~* înălţimea voastră; *задéть чью-л. ~* a jigni/a ofen-

sa pe cineva; *попасть в ~к кому-л.* a intra în grațiile cuiva.

чесуча́, *-и́ f. sg.* șantung.

чесучо́вый *adj.* de șantung.

чёт, *-a m. sg.* număr pereche, număr cu soț; *~ и нечёт* par și impar, cu soț și fără soț.

чета́, *-ы́ f.* pereche, soț și soție; *счастли́вая ~* pereche fericită ◇ *он тебе́ не ~* nu e de tine.

четве́рг, *-á m.* joi ◇ *по́сле до́ждика в ~* la sfîntu așteaptă, la paștele cailor, la calendele grecești.

четвергóвый *adj.* de joi.

четвере́ньк/и *(în expr.) на ~ах* în patru labe; *ходи́ть на ~ах* a merge în patru labe.

четвёрка, *-и f. (цифра)* **1.** (cifra) patru. **2.** *(отметка)* nota patru. **3.** patru *(de la jocul de cărți)*; *~ бубён* patru de caro. **4.** grup de patru *(ființe, obiecte)*; *~ лошаде́й* atelaj de patru cai; *ло́дка-~* barcă cu patru vîsle.

четвертно́й *adj.* împătrit, de patru ori (mai mare), cvadruplu.

четверня́, *-и́ f.* atelaj de patru cai.

че́тверо, *-ы́х num. col.* patru, tuspatru; *их бы́ло ~* erau patru.

четверокла́ссник, *-a m.* elev din clasa a patra.

четверонóг|ий *adj.* **1.** patruped, cu patru picioare. **2.** *~ие, -их pl.; sg. -ое, -ого* patrupede.

четверости́шие, *-я n. (lit.)* catren.

четверта́к, *-á m. (înv.)* (monedă) de 25 de copeici.

четвёртая, *-ой f.* a patra parte; *одна́ ~* o pătrime.

четверти́нка, *-и f. (pop.)* sticlă de un sfert de litru, litră.

четверти́чн|ый *adj. (geol.)* cuaternar; *~ая эпо́ха* perioada cuaternară.

четвертн/о́й *adj.* **1.** de o pătrime, de un sfert; *(muz.) ~а́я но́та* o pătrime. **2.** *(înv.)* în valoare de 25 ruble; *~ биле́т* bancnotă de 25 de ruble.

четвертова́ние, *-я n. (ist.)* execuție prin sfîșiere în patru (prin retezarea picioarelor, mîinilor și capului).

четвертова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (ist.)* a executa prin sfîșierea în patru *(prin tăierea picioarelor, mîinilor și capului)*.

четверту́шка, *-и f.* sfert.

четвёрт|ый *num. ord.* al patrulea; *~ое число́* data de patru; *~ая годовщи́на* a patra aniversare; *~ая часть* sfert; *Ге́нрих ~* Henric al patrulea; *в ~ых* în al patrulea rînd.

че́тверт/ь, *-и f.* **1.** pătrime, pătrar, sfert; *~ часа́* un sfert de oră; *~ го́да* un sfert de an, un trimestru; *~ второ́го* ora unu și un sfert; *без ~и двена́дцать* ora douăsprezece fără un sfert. **2.** pătrar, trimestru *(în școală)*. **3.** *(muz.)* sfert de ton, pătrime.

чётки, *-ток pl. (bis.)* mătănii.

чётк|ий *adj.* **1.** precis, distinct; *~ие движе́ния* mișcări precise; *~ шаг* pas apăsat. **2.** clar, citeț, lizibil; *~ рису́нок* desen clar; *~ по́черк* scris lizibil. **3.** *(fig.)* clar, deslușit, precis, exact.; *~ое изложе́ние* expunere clară; *~ая речь* vorbire clară, răspicată. **4.** *(fig.)* bine organizat, bine pus la punct; *~ая рабо́та* muncă bine organizată.

чётко *adj.* **1.** citeț, lizibil, răspicat; *писа́ть ~* a scrie citeț/lizibil; *произноси́ть ~* a rosti răspicat. **2.** clar, limpede, deslușit, precis.

чёткость, *-и f. sg.* **1.** precizie. **2.** claritate; însușirea de a fi citeț/lizibil. **3.** *(fig.)* claritate, limpezime, precizie; *~ изложе́ния* claritatea expunerii. **4.** *(fig.)* bună organizare, punere la punct; *~ в рабо́те* bună organizare a muncii.

чётность, *-и f.* paritate.

чётн|ый *adj.* pereche, par, cu soț; *~ое число́* număr pereche, număr cu soț.

четы́р|е, *четырёх num. card.* patru ◇ *отпусти́ть на все ~ сто́роны* a lăsa să plece, a da drumul; *в ~ёх стена́х сиде́ть* a sta închis între patru pereți; *игра́ть в ~ ру́ки* a cînta la două piane/la patru mîini.

четы́режды *adv.* de patru ori.

четы́реста, *четырёхсо́т num. card.* patru sute.

четырёха́томный *adj. (chim.)* tetraatomic.

четырёхвале́нтный *adj. (chim.)* tetravalent.

четырёхгоди́чный *adj.* de patru ani.

четырёхголо́сный *adj. (muz.)* în patru voci.

четырёхгра́нник, *-a m. (mat.)* tetraedru.

четырёхгра́нный *adj. (mat.)* tetraedric, cu patru fețe.

четырёхдне́вный *adj.* de patru zile.

четырёхзна́чн|ый *adj. (în expr.) ~ое число́* număr cu patru cifre.

четырёхкла́ссный *adj.* de patru clase.

четырёхколёсный *adj.* de/cu patru roți.

четырёхкра́тный *adj.* de patru ori, împătrit.

четырёхлепе́стный *adj. (bot.)* cvadripetal.

четырёхле́тие, *-я n.* **1.** termen de patru ani. **2.** a patra aniversare.

четырёхле́тний *adj.* de patru ani.

четырёхли́стный *adj. (bot.)* cvadrifoliu, cu patru foi.

четырёхме́рный *adj.* de/cu patru dimensiuni.

четырёхме́стный *adj.* cu patru locuri.

четырёхме́сячный *adj.* de patru luni.

четырёхмолекуля́рный *adj. (chim.)* tetramolecular.

четырёхмото́рный *adj.* cu patru motoare.

четырёхосно́вный *adj. (chim.)* tetrabazic.

четырёхпло́скостный *adj. (mat.)* cvadriplan.

четырёхпо́лье, *-я n. sg. (agr.)* asolament cu patru sole, asolament de patru ani.

четырёхпо́льный *adj. (agr.) ~ севооборо́т* asolament cu patru sole.

четырёхпроце́нтный *adj.* de patru la sută, de patru procente.

четырёхсло́жный *adj. (gram.)* cu patru silabe.

четырёхсотле́тие, *-я n.* **1.** (termen de) patru sute de ani. **2.** aniversarea a patru sute de ani.

четырёхсотле́тний *adj.* de patru sute de ani.

четырёхсо́т|ый *num. ord.* al patrusutălea; *~ая страни́ца* pagina patru sute.

четырёхсто́пный *adj.* cu patru picioare.

четырёхсторо́нний *adj.* cu patru laturi.

четырёхстру́нный *adj. (muz.)* cu patru coarde.

четырёхта́ктн|ый *adj. (muz. tehn.)* în patru timpi; *~ дви́гатель* motor în patru timpi.

четырёхты́сячный **1.** *num. ord.* al patrumiilea. **2.** *adj.* de patru mii, în număr de patru mii.

четырёхуго́льник, *-a m. (geom.)* patrulater, tetradon.

четырёхуго́льный *adj.* patrulater, cu patru laturi.

четырёхфа́зный *adj. (el.)* tetrafazat.

четырёхчасово́й *adj.* **1.** de patru ore; *~ промежу́ток* interval de patru ore. **2.** de ora patru; *~ по́езд* trenul de patru.

четы́рёхэта́жный *adj.* cu patru etaje; cu parter și trei etaje *(despre un imobil)*.

четырнадцатиле́тний *adj.* de paisprezece ani.

четы́рнадцат|ый *num. ord.* al paisprezecelea; *~ая страни́ца* pagina paisprezece.

четы́рнадцать, *-и num. card.* paisprezece.

чехард/а́, *-ы́ f. sg.* **1.** capra *(joc de copii)*; *игра́ть в ~у́* a se juca de-a capra. **2.** *(fig. peior.)* dese schimbări în ceva; *министе́рская ~* frecvente crize de guvern, cadril ministerial.

че́хи, *-ов pl.; sg. чех, -а m.* cehi.

чехли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (pf. зачехли́ть) acuz.* a acoperi cu husă *(învelitoare, glugă)*.

чех|о́л, *-хла́ m.* prelată, glugă, husă, învelitoare; toc; *~лы́ для кре́сел* huse pentru fotolii.

чехо́нь, *-и m. (iht.)* săbiță.

чехослова́ки, *-ов pl; sg. -а́к, -а m.* cehoslovaci.

чехослова́цкий *adj.* cehoslovac, din Cehoslovacia.

чечеви́ца[1], *-ы f. sg.* linte.

чечеви́ца[2], *-ы f. (fiz.)* lentilă.

чечеви́чн|ый *adj.* de linte; *~ая похлёбка* ciorbă de linte ◇ *прода́ть за ~ую похлёбку* a vinde pentru un blid de linte.

че́чет, *-а m. (ornit.)* scatiu *(bărbătuș)*.

чечётка, *-и f. (ornit.)* scatiu *(femelă)*.

че́шка, *-и f.* cehă.

че́шский *adj.* ceh; *~ язы́к* limba cehă.

чешуекры́лые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (zol.)* lepidoptere

чешу́йка, *-и f.* solz.

чешу́йчатый *adj.* solzos, acoperit de solzi.

чешу|я́, *-и́ f. sg.* solzi; *снима́ть ~ю́* a curăța de solzi.

чи́бис, *-а m. (ornit.)* nagîț, ciovlică.

чиви́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a ciripi.

чиги́рь, *-я́ m. (agr.)* roată de udat.

чиж, *-а́ m.* cintezoi, cinteză, cintiță, scatiu.

чи́жик, *-а m.* **1.** *dim.* de la *чиж*. **2.** *(де́тская игра)* țurcă.

чий, *-я m. sg. (bot.)* colilie.

чили́га, *-и f. (bot.)* salcîm galben, caragană.

чили́йка, *-и f.* chiliană.

чили́йск|ий *adj.* chilian, de Chile; *~ая сели́тра* salpetru de Chile.

чили́йцы, *-ев pl.; sg. чили́ец, -и́ца m.* chilieni.

чин, *-а m.* **1.** grad, rang, cin, demnitate; *гражда́нские ~ы́* grade civile; *офице́рские ~ы́* grade ofițerești; *повыше́ние в ~е* avansare în grad. **2.** funcționar; *~ дипломати́ческого ко́рпуса* membru al corpului diplomatic; *(înv.) ~ы поли́ции* funcționari de poliție. **3.** *(înv.)* ritual; *~ погребе́ния* ritualul înmormîntării ◇ *без ~ов* fără fasoane, fără ceremonii; *~ ~о́м* cum trebuie, cum se cuvine.

чи́на, *-ы f. (bot.)* lintea-pratului.

чина́ра, *-ы f. (bot.)* paltin, platan oriental.

чинён|ый *adj.* care nu e nou, care a fost reparat, cîrpit, dres; *~ое бельё* rufărie cîrpită.

чини́ть[1], *чиню́, чи́нишь vb. ipf. (pf. почини́ть) acuz.* a repara, a cîrpi, a drege; *~ о́бувь* a repara încălțămintea.

чини́ть[2], *чиню́, чи́нишь vb. ipf. (pf. очини́ть) acuz.* a ascuți; *~ каранда́ш* a ascuți un creion.

чини́ть[3], *чиню́, чини́шь vb. ipf. (pf. учини́ть) acuz.* a face, a pricinui, a produce; *~ препя́тствия* a pune piedici ◇ *~ суд и распра́ву* a împărți dreptate, a judeca și a pedepsi; a tăia și a spînzura.

чини́ться, *-ню́сь, ни́шься vb. ipf. (înv.)* a face mofturi, a se jena, a se sfii; a fi ceremonios.

чи́нка, *-и f. sg.* **1.** dregere, reparare, cîrpire, dres, cîrpit; *~ белья́* cîrpitul rufelor. **2.** ascuțire, ascuțit; *~ карандаша́* ascuțitul creionului.

чи́нно *adv.* (în mod) ceremonios, cuviincios.

чи́нный *adj.* ceremonios; cuviincios; cumsecade, corect.

чино́вник, *-а m.* **1.** funcționar, slujbaș. **2.** *(fig.)* birocrat, conțopist.

чино́вническ|ий *adj.* **1.** de funcționar, de slujbaș, funcționăresc. **2.** *(fig.)* birocratic; *~ое отноше́ние* atitudine birocratică.

чино́вничество, *-а n. col.* funcționărime, funcționari.

чино́вничий *adj.* funcționăresc, de funcționar.

чино́вн|ый *adj. (înv.)* **1.** care este în serviciul statului; *весь ~ мир* toată funcționărimea. **2.** cu grad superior; *~ое лицо́* funcționar superior.

чинодра́л, *-а m. (fam.)* birocrat, conțopist.

чинопочита́ние, *-я n. sg. (înv.)* disciplină funcționărească, servilism.

чинопроизво́дство, *-а n. sg. (înv.)* avansare, înaintare în grad.

чину́ша, *-и m.* birocrat, conțopist.

чи́рей, *-ья m.* furuncul, buboi.

чири́канье, *-я n. sg.* ciripit.

чири́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. чири́кнуть)* a ciripi.

чири́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom. (ipf. чири́кать)* a scoate un ciripit/un piuit.

чи́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. чи́ркнуть) instr.* a hîrști, a hîrșcîi.

чи́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *чи́ркать*

чиро́к, *-рка́ m. (ornit.)* lișiță.

чи́сленность, *-и f. sg.* număr, cantitate, efectiv; *~ вооружённых сил* efectivul forțelor armate.

чи́сленн|ый *adj.* numeric; *~ое превосхо́дство* superioritate numerică; *~ соста́в* efectiv.

числи́тель, *-я m. (mat.)* numărător.

числи́тельное, *-ого n. (sau и́мя числи́тельное)* numeral; *коли́чественное ~* numeral cardinal; *поря́дковое ~* numeral ordinal.

чи́слить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz. (adm.)* a socoti, a trece, a număra.

чи́слит|ься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (adm.)* a fi socotit, a fi trecut; *он ~ся больны́м* e trecut bolnav; *~ в спи́ске* a figura pe listă; *э́та кни́га ~ся за ним* cartea e trecută pe numele lui.

числ|о́, *-а́ n.* **1.** *(mat.)* număr; *це́лое ~* număr întreg; *дро́бное ~* număr fracționar; *просто́е ~* număr prim; *имено́ванное ~* număr concret; *отвлечённое ~* număr abstract; *кра́тное ~* multiplu; *нечётное ~* număr impar, număr fără soț. **2.** dată; *како́е сего́дня ~?* în cît sîntem astăzi?; *в пе́рвых ~ах ма́я* în primele zile ale lunii mai; *пя́того ~а́* pe data de cinci; *поме́тить за́дним ~о́м* a pune o dată anterioară, a antedata. **3.** număr, cantitate; *большо́е ~ люде́й* un mare număr de oameni; *в большо́м ~е́* în mare număr; *~о́м в два́дцать челове́к* în număr de douăzeci de persoane; *оди́н из их ~а́* unul dintre ei; *быть в ~е́ прису́тствующих* a fi printre cei prezenți. **4.** *(gram.)* *мно́жественное ~* plural; *еди́нственное ~* singular ◇ *без ~а́* fără număr, de nenumărat; *в том ~е́* între care și ...; inclusiv; *сре́дним ~ом* în medie.

числов|о́й *adj.* numeric; *~а́я величина́* valoare numerică; *~о́е соотноше́ние* corelație/proporție numerică.

чисте́ц, *-а́ m. (bot.)* jaleș.

чисти́лище, *-а n.* purgatoriu ◇ *пройти́ сквозь ~ чего́-л.* a trece purgatoriul.

чисти́льщик, *-а m.* curățitor; *~ сапо́г* văcsuitor de ghete, lustragiu.

чи́стить, *чи́щу, чи́стишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́чистить, почи́стить)* a curăța, a peria, a lustrui, a freca; *~ зу́бы* a se spăla pe dinți; *~ пла́тье* a curăța hainele; *~ о́бувь* a lustrui ghetele; *~ коня́* a țesăla calul. **2.** *(pf. очи́стить)* a curăța *(de sîmburi, solzi etc.)*, a coji, a decortica, a dezghioca; *~ я́блоки* a curăța mere; *~ грибы́* a curăța ciuperci; *~ ры́бу* a curăța peștele. **3.** *(pf. вы́чистить)* a curăța de gunoi, a face salubru, a asana.

чи́ститься, *чи́щусь, чи́стишься vb. ipf. (pf. вы́чиститься, почи́ститься)* a-și curăța *(hainele, ghetele)*.

чи́стк|а, *-и f.* **1.** curățare, curățat; *отда́ть костю́м в ~у* a da hainele la curățat; *~ сапо́г* lustruirea cizmelor. **2.** curățire *(de sîmburi, de solzi etc.)*, cojire, decorticare. **3.** curățire de gunoi; cărat de gunoi, asanare. **4.** *(fig.)* epurare, verificare; *парти́йная ~* verificare de partid.

чи́сто[1] **1.** *adv.* curat; *~ оде́т* îmbrăcat curat; *~ вы́мыть ру́ки* a-și spăla bine mîinile. **2.** *adv.* îngrijit, bine; *~ сработано* lucrat îngrijit. **3.** *pred. impers.* e curat ◇ *тут де́ло не ~* aici nu e lucru curat.

чи́сто[2] **1.** *adv.* totul, numai și numai, exclusiv, pur; *~ случа́йно* cu totul întîmplător; *~ теорети́ческого хара́ктера* cu caracter pur teoretic ◇ *~-на́чисто* curat de tot.

чистови́к, *-а́ m.* exemplar curat, lucrare trecută pe curat.

чистов|о́й *adj.* curat; *~а́я тетра́дь* caiet de curat; *~ экземпля́р* exemplar curat.

чистога́н, *-а (-у) m. sg. (pop.)* numerar, bani peșin, bani gheață; *заплати́ть ~ом* a plăti cu bani gheață.

чистокро́вность, *-и f. sg.* puritate de rasă.

чистокро́вный *adj.* pursînge; de rasă; *~ жеребе́ц* armăsar pursînge.

чистописа́ние, *-я n. sg.* caligrafie.

чистопло́тно *adv.* curat.

чистопло́тность, *-и f. sg.* **1.** curățenie. **2.** *(fig.)* cinste, probitate, corectitudine.

чистопло́тный *adj.* **1.** curat, îngrijit; *~ челове́к* om curat. **2.** *(fig.)* cinstit, onest, corect.

чистопло́й, *-я m. (peior.)* maniac în ce privește curățenia.

чистопоро́дный *adj.* de rasă, pursînge; *~ скот* vite de rasă.

чистопро́бн|ый *adj. (în expr.) ~ое зо́лото* aur veritabil.

чистопсо́вый *adj.* pursînge *(despre cîini)*.

чистосерде́чие, *-я n. sg.* sinceritate, franchețe.

чистосерде́чно *adv.* în mod sincer, deschis; *~ призна́ться* a mărturisi în mod sincer.

чистосерде́чность, *-и f. sg.* sinceritate; franchețe.

чистосерде́чн|ый *adj.* sincer, deschis, franc; *~ое призна́ние* mărturisire sinceră.

чистосо́ртн|ый *adj.* curat, ales, pur; *~ое зерно́* cereale selecționate.

чистот|á, *-ы́ f. sg.* **1.** curățenie; *соблюдáть ~ý* a păstra curățenia; *содержáть в ~é* a ține curat. **2.** puritate; *~ воды́* puritatea apei; *~ поро́ды* puritatea rasei; *~ языкá* puritatea limbii. **3.** *(fig.)* puritate, nevinovăție, probitate; *морáльная ~* curățenie sufletească, probitate morală; *~ намéрений* sinceritatea intențiilor.

чистотéл, *-а m. (bot.)* rostopască; *большо́й ~* rostopască, negelariță; crucea voinicului.

чи́ст|ый *adj.* **1.** *(опрятный)* curat; *~ые ру́ки* mîini curate; *~ое ведро́* căldare curată. **2.** *(fig.)* curat, cinstit, sincer, neprihănit; *с ~ой со́вестью* cu conștiința curată; *от ~ого сéрдца* din toată inima; *(înv.) ~ое дитя́* un copil nevinovat. **3.** curat, liber; neînceput; *на ~ом во́здухе* în aer liber; *~ое нéбо* cer senin; *~ая страни́ца* pagină curată/albă; *~ая тетрáдь* caiet neînceput. **4.** *(без примеси)* fără amestec, curat, pur; *~ое зо́лото* aur fin, aur pur; *~ спирт* alcool pur; *ло́шадь ~ой кро́ви* cal pursînge. **5.** *(отчётливый, ясный)* clar, corect; *~ое произношéние* pronunțare corectă. **6.** net; *~ая при́быль* beneficiu net; *~ дохо́д* venit net; *~ вес* greutate netă. **7.** curat, simplu, adevărat; *~ вздор* prostie curată; *~ое безу́мие* nebunie curată; *~ое совпадéние* o simplă coincidență; *~ое недоразумéние* o simplă neînțelegere; *э́то ~ая прáвда* e adevărul adevărat. **8.** *(аккуратный)* îngrijit; conștiincios; *~ая рабо́та* lucrare îngrijită ◇ *принимáть за ~ую монéту* a lua drept bun; *вы́вести на ~ую во́ду (кого́-л.)* a da în vileag *(pe cineva)*, a demasca; *вы́йти ~ым (из чего́-л.)* a scăpa cu fața curată, a ieși basma curată; *в ~ом по́ле* în cîmp deschis.

чистю́ля, *-и m.* și *f. (peior.)* om excesiv de pedant în ceea ce privește curățenia.

читáльный *adj.* de lectură; *~ зал* sală de lectură.

читáльня, *-и f.* sală de lectură.

читáтель, *-я m.* cititor.

читáтельский *adj.* de cititor; *~ билéт* permis de intrare (la o bibliotecă).

читáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. прочéсть, прочитáть) acuz.* **1.** a citi; *~ вслух* a citi cu glas tare; *~ про себя́* a citi în gînd; *~ по складáм* a silabisi; *~ бéгло* a citi curent; *~ но́ты* a citi (descifra) note muzicale; *~ географи́ческие кáрты* a ști să folosești hărțile geografice; *(fig.) ~ мы́сли* a ghici gîndurile; *(fig.) ~ мéжду строк* a citi printre rînduri. **2.** a recita; *~ стихи́* a recita versuri. **3.** a expune, a vorbi în public, a ține un curs; *~ лéкцию* a ține o conferință; *~ курс* a ține un curs ◇ *~ нотáции* a face morală (cuiva).

читá|ться, *-áется vb. ipf.* **1.** a se citi, a fi citit; a putea fi citit, a fi descifrabil; *нáдпись ~ется с трудо́м* inscripția este greu de descifrat; *мне что-то не ~ется* nu prea am poftă de citit. **2.** *pas.* de la *читáть.*

чи́тка, *-и f.* lectură, citire, citit.

чихáнье, *-я n. sg.* strănut, strănutare ◇ *(prov.) на вся́кое ~ не наздрáвствуешься* nu poți să mulțumești pe toată lumea.

чихáтельный *adj.* strănutător, de strănutat; *~ газ* gaz de strănutat.

чихáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. чихну́ть)* a strănuta. **2.** *dat.* cu *на* + *acuz. (pop.)* a nu se sinchisi (de ceva, de cineva); *~ мне на негó* puțin îmi pasă de el.

чихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *чихáть (1)*

чичеро́не *m. indecl.* cicerone, călăuză, ghid.

член, *-а m.* **1.** membru; *~ коммунисти́ческой пáртии* membru al partidului comunist; *~ профсою́за* membru al sindicatului, sindicalist; *~ прави́тельства* membru al guvernului, ministru; *почётный ~* membru onorific, membru de onoare; *действи́тельные ~ы и ~ы-корреспондéнты Академи́и наýк* membrii activi și membrii corespondenți ai Academiei de Științe. **2.** parte componentă, parte constitutivă, element; *(gram.) ~ы предложéния* părți de propoziție. **3.** *(тела)* membru, mădular. **4.** *(gram.)* articol; *определённый ~* articol hotărît; *неопределённый ~* articol nehotărît; *постпозити́вный ~* articol postpus. **5.** *(mat.)* termen, membru; *~ы пропо́рции* termenii proporției; *~ы уравнéния* termenii ecuației.

членéние, *-я n. sg.* dezmembrare, desfacere, despărțire în părți componente.

чле́ник, *-а m. (anat.)* segment.

членистоно́гие, *-их pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* artropode.

члени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. (pf. расчлени́ть) acuz.* a dezmembra, a desface în părți componente, a despărți, a descompune.

члени́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. расчлени́ться)* a se dezmembra, a se desface în părțile componente, a se compune, a fi format (din ...).

чле́нный *adj. (gram.)* articulat.

членовреди́тельский *adj.* **1.** de automutilare, de autoschilodire. **2.** de mutilare, de schilodire.

членовреди́тельство, *-а n. sg.* **1.** automutilare, autoschilodire. **2.** mutilare, schilodire, sluțire.

членораздéльно *adv.* (în mod) clar, distinct, răspicat.

членораздéльность, *-и f. sg.* articulare, rostire deslușită, claritate.

членораздéльн|ый *adj.* bine articulat, clar, deslușit, răspicat; *~ая речь* vorbire articulată clar.

чле́нский *adj.* de membru; *~ взнос* cotizație; *~ билéт* carnet de membru.

чле́нство, *-а n. sg.* apartenență *(la o organizație oarecare)*, calitatea de a fi membru; *утеря́ть ~* a pierde calitatea de membru.

чмо́канние, *-я n.* plescăit.

чмо́ка|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. чмо́кнуть)* **1.** a plescăi din buze. **2.** a plescăi, a pleoscăi. **3.** a săruta, a pupa, a da o guriță.

чмо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *чмо́кать.*

чо́канье, *-я n.* ciocnit de pahare.

чо́каться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. чо́кнуться) instr.* *с* + *instr.* a ciocni (paharele), a ciocni cu cineva.

чо́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *чо́каться.* **2.** *(pop.)* a se scrînti la cap.

чо́порно *adv.* (în mod) afectat, înțepat, cu ifose.

чо́порность, *-и f. sg.* aer afectat, morgă, ifose.

чо́порный *adj.* afectat, grav, ceremonios; țanțoș.

чох, *-а m. (înv.)* strănut ◇ *(prov.) не вéрить ни в сон, ни в ~* a nu fi deloc superstițios.

чо́хом *adv. (pop.)* cu toptanul, cu grămada; la un loc; în bloc.

чревáт|ый *adj.* plin de ... ; în stare să producă/să dea naștere la *(consecințe, urmări)*, pasibil de ...

чрéво, *-а n. (înv.)* pîntece, burtă ◇ *(ещё) в чрéве мáтери* încă în (din) pîntecele mamei, înainte de a se fi născut.

чревовещáние, *-я n. sg.* ventrilocvență.

чревовещáтель, *-я m.* ventriloc.

чревовещáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a vorbi din pîntece, a fi ventriloc.

чревоуго́дие, *-я n. sg.* patimă pentru mîncare, lăcomie.

чревоуго́дник, *-а m.* mîncău, mîncăcios, gastronom.

чревоуго́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi mîncăcios, a fi lacom.

чредá, *-ы́ f. (înv.)* rînd, șir, succesiune neîntreruptă.

чрез *prep. v. чéрез*

чрезвычáйно *adv.* extrem de, foarte, peste măsură, din cale afară.

чрезвычáйность, *-и f. sg.* caracter extraordinar/excepțional ◇ *до ~и* extrem de... pînă la extrem.

чрезвычáйн|ый *adj.* **1.** excepțional, extrem de, (cu totul) deosebit, neîntrecut, excesiv; *~ успéх* succes excepțional. **2.** extraordinar, special; excepțional; *~ расхо́д* cheltuială extraordinară (neprevăzută); *~ая сéссия* sesiune extraordinară; *~ое положéние* stare excepțională; *(dipl.) ~ и полномо́чный посо́л* ambasador extraordinar și plenipotențiar; *~ закóн* lege excepțională; *~ декрéт* decret-lege.

чрезмéрно *adv.* extrem, peste măsură, din cale afară de ... ; *он ~ говорли́в* e tare vorbăreț.

чрезмéрность, *-и f. sg.* excesivitate, enormitate.

чрезмéрн|ый *adj.* excesiv, enorm, exorbitant; *~ые трéбования* cerințe peste măsură de mari, revendicări excesive.

чтéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* citire, citit; lectură; *интерéсное ~* lectură interesantă; *кни́га для ~я* carte de citire; *во врéмя ~я лéкции* în timpul prelegerii. **2.** șeză-

toare, serată, conferință literară. 3. *pl.* ciclu de conferințe/de prelegeri; *~я о ру́сском языке́* ciclu de conferințe despre limba rusă.

чтец, *-á m.* **1.** cititor. **2.** artist care citește, recită, declamă (ceva).

чтить, *чту, чтишь vb. ipf. acuz.* a venera, a respecta, a prețui; *~чью-л. па́мять* a venera memoria cuiva.

что[1], *чего́, чему́, что, чем, о чём pron.* **1.** *interog.* și *rel.* ce, ceea ce, despre ce; *~ случи́лось?* ce s-a întîmplat?; *о чём вы говори́те?* despre ce vorbiți?; *а что я говори́л?* ce v-am spus? n-am spus și eu așa?; *из чего́?* din ce?; *за ~?* pentru ce?; *не на ~ купи́ть кни́гу* n-am bani, n-am cu ce să-mi cumpăr cartea. **2.** *interog. (folosit ca pred.)* cum e?, cum merge?, cum se simte?, ce face?; *~ больно́й?* cum e/cum se simte bolnavul?; *~ ваш муж?* cum se simte/ce face soțul dv.?. **3.** *interog. (folosit ca adv.)* pentru ce?, de ce? *~ вы тако́й гру́стный?* de ce sînteți atît de trist? **4.** *interog.* și *rel.* cît, ce; *~ сто́ит э́та кни́га?* cît costă această carte?; *~ бы́ло сил* din toate puterile, din răsputeri; *~ то́лку в э́том?* n-are nici un rost; ce rost are?; *~ по́льзы?* ce folos?, nici un folos. **5.** *rel.* care, ce; *кни́га, ~ лежи́т на столе́* cartea care e pe masă. **6.** *nehot.* ceva; *в слу́чае чего́* în caz de ceva; *чуть ~ — сра́зу сообщи́* dacă se întîmplă ceva, comunică-mi de îndată. **7.** *interog.* poftim?, ce?, ce-ai/ce-ați spus?; *подойди́ побли́же — ~?* vino mai aproape — poftim? ce-ai spus? ◇ *а ~?* de ce nu?, de ce mă întrebi?; ei și?; *не́ за ~!* n-aveți pentru ce!, pentru puțin! *не́ за ~ на него́ серди́ться* n-ai motive să te superi pe el; *~ с тобо́й?* ce e cu tine?; cum te simți?; *на ~ (кому́-л.)* la ce bun; *на ~ мне э́та кни́га?* n-am nevoie de cartea asta!; *на ~ (уж)* a) deși; cît e de ... !; *уж на ~ он упря́м, но и его́ уговори́ли* deși e foarte încăpățînat l-au convins pînă și pe el; b) *(urmat de un adjectiv sau adv. la comparativ formează superlativul)*; *на ~ лу́чше* mult mai bun; mult mai bine; *~ (бы) ни ...* orice s-ar ... ; *~ ни говори́* orice ai spune; *~ бы то ни́ было* orice ar fi; *~ же, я сде́лаю э́то* ei bine, am s-o fac; *ни за ~* pentru nimic în lume, în nici un caz; *ни за ~* sau *ни за ~, ни про ~* degeaba, pentru o nimica toată; din senin; *а я тут при чём?* ce vină am eu?, n-am nici în clin, nici în mînecă; n-am nici un amestec; *оста́ться ни при чём* a se alege cu nimic, a pierde totul; *оста́ться/уйти́ ни с чем* a rămîne/a pleca cu buzele umflate, a nu se alege cu nimic; *(pop.) мне не́ к чему туда́ ходи́ть* n-am ce căuta acolo; *(pop.) всё э́то ни к чему́* toate astea n-au nici un rost; *(pop.) он говори́л, да мне ни к чему́* el vorbea, dar nu i-am dat nici o atenție; *ему́ хоть бы ~* nu-i pasă; *с чего́ он э́то взял* de unde a scos-o; *чего́ там!* ei bine, fă cum vrei!; *(pop.) чего́ то́лько нет у него́* are de toate; *~ де́лать!* n-ai ce-i face!, ce să-i faci!; *~ до меня́* în ce mă privește, cît despre mine; *~ за (în exclamații și întrebări)* ce; ce fel (de); *~ за ерунда́!* ce prostie!; *~ за де́рзость!* ce obrăznicie!; *(cuv. modal) ~ ли* cumva, oare, poate; *пойдём, ~ ли?* ei, ce zici, să mergem?; *~ и говори́ть!* desigur, mai întrebi!, ba bine că nu!; *~ ты* sau *~ вы!* aşi, da de unde!; ei, nu mai spune/spuneți!; *чего́ до́брого* se prea poate, mai știi; *не ста́вить ни во ~* a nu da nici o importanță, a nu lua în seamă; *вот ~, приходи́ за́втра* uite ce, vino mîine.

что[2] *conj. (unește propoziții, introduce o propoziție subordonată) доса́дно, ~ он опозда́л* păcat că a întîrziat; *сказа́л так ти́хо, ~ никто́ не услы́шал* a spus atît de încet, încît nimeni n-a auzit. **2.** *(inv.)* ca; *глуп, ~ пень* prost ca noaptea. **3.** *(cu sau fără particula «ни»)* (în) fiece, fiecare; *~ ни день, то дождь* plouă în fiecare zi. **4.** *(repetat)* sau ..., sau ... ; fie ..., fie ... ; ori ..., ori ... ; *~ мне за́втра, ~ послеза́втра* ce mi-e mîine, ce mi-e poimîine; *~ ты пойдёшь, ~ я — всё равно́* te duci tu sau eu — tot una e.

чтоб și **чтобы** *conj.* **1.** *(introduce o propoziție subordonată finală)* să, ca să, pentru a ... ; *тороплю́сь, ~ успе́ть на по́езд* mă grăbesc să prind trenul; *я пришёл, ~ поговори́ть с ва́ми* am venit să vorbesc cu dv.; *вме́сто того́, ~ ...* în loc să ... **2.** *(introduce o propoziție subordonată completivă)* să, ca să; *я хочу́, ~ ты э́то сде́лал* doresc ca tu să faci asta; *я веле́л, ~ он пришёл* am dat ordin să vină. **3.** *(folosit ca partic. exprimă o dorință, un ordin etc.) ~ я тебя́ бо́льше не ви́дел!* să nu te mai văd!

что́-либо, *чего́-либо pron. nehot.* ceva.

что́-нибудь, *чего́-нибудь pron. nehot. v. что́-либо*

что-то[1], *чего́-то pron. nehot.* ceva; *чего́-то не хвата́ет* lipsește ceva.

что́-то[2] *adv.* **1.** oarecum ..., întrucîtva; *мне ~ нездоро́вится* nu mă simt tocmai bine, sînt cam indispus. **2.** nu știu de ce; pare-se, s-ar părea că; nu prea; *он ~ похуде́л* pare-se că a slăbit; *~ не по́мню* nu prea îmi aduc aminte.

чу *interj.* ascultă!, auzi!

чуб, *-а m.* moț, ciuf ◇ *паны́ деру́тся, а у холо́пов ~ы́ треща́т* domnii se păruiesc, iar pe săraci îi dor ciolanele.

чуба́рый *adj.* bălțat.

чуба́тый *adj. (reg.)* moțat.

чубу́к[1], *-а m.* ciubuc, lulea orientală.

чубу́к[2], *-а m.* butaș, răsad *(de viță de vie).*

чува́ши, *-ей pl.; sg. чува́ш, -а* și *-а́ m.* ciuvași *(locuitori din R.A.S.S. Ciuvașă).*

чува́шка, *-и f.* ciuvașă.

чува́шский *adj.* de ciuvaș; *~ язы́к* limba ciuvașilor.

чу́вственность, *-и f. sg.* senzualitate.

чу́вственн|ый *adj.* **1.** senzorial, senzitiv; *~ое восприя́тие* percepție senzorială. **2.** senzual; *~ взгляд* privire senzuală.

чувстви́тельность, *-и f. sg.* **1.** sensibilitate; *~ не́рва* sensibilitatea nervului; *~ прибо́ра* sensibilitatea aparatului; *светова́я ~* sensibilitate la lumină, fotosensibilitate. **2.** perceptibilitate, receptivitate. **3.** caracter sentimental, sentimentalitate.

чувстви́тельн|ый *adj.* **1.** sensibil, receptiv; *~ нерв* nerv senzitiv; *(fig.) ~ прибо́р* aparat sensibil. **2.** *(восприи́мчивый)* sensibil, emotiv, impresionabil; *~ челове́к* om sensibil; *~ ребёнок* copil emotiv. **3.** *(ощути́мый)* simțitor, apreciabil, considerabil, important; *~ая ра́зница* diferență apreciabilă; *~ая поте́ря* pierdere simțitoare; *~ расхо́д* cheltuială considerabilă. **4.** *(сентимента́льный)* sentimental, galeș; *~ взгляд* privire galeșă.

чу́вств|о, *-а n.* **1.** simț; *о́рганы чувств* organe de simț; *~ вку́са* simțul gustului. **2.** senzație; *~ бо́ли* senzație de durere. **3.** cunoștință; *лиши́ться чувств* a pierde cunoștința; *упа́сть без чувств* a cădea în nesimțire; *прийти́ в ~* a-și veni în fire. **4.** sentiment, simțămînt, simț; *~ отве́тственности* simțul răspunderii; *~ со́бственного досто́инства* sentimentul propriei demnități; *~ до́лга* sentimentul datoriei; *~ ме́ры* simțul măsurii; *~ ю́мора* simțul umorului. **5.** afecțiune, dragoste, sentiment; *большо́е ~* o mare pasiune; *пита́ть дру́жеские ~а* a nutri sentimente prietenești ◇ *обма́н чувств* iluzie, eroare a simțurilor; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu înflăcărare; *~ ло́ктя* sentimentul/simțul camaraderiei; *в растрёпанных ~ах* în stare de agitație.

чу́вств|овать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (pf. почу́вствовать) acuz.* **1.** a simți, a resimți; *~ боль в ноге́* a simți o durere în picior; *~ жа́жду* a-i fi sete; *~ жа́лость* a simți milă; *~ волне́ние* a se emoționa; *как вы себя́ ~уете?* cum vă simțiți?, cum vă merge cu sănătatea?; *~ себя́ пло́хо* a nu se simți bine; *~ себя́ лу́чше* a se simți mai bine. **2.** a înțelege, a simți; *~ му́зыку* a simți muzica; *~ жи́вопись* a înțelege pictura.

чу́вств|оваться, *-ствуется vb. ipf. impers. (pf. почу́вствоваться)* a se simți, a se resimți, a se face simțit, a se observa; *~уется весна́* se simte primăvara.

чувя́ки, *-я́к* și *-ов pl.* cipici.

чугу́н[1], *-á m. sg.* fontă, tuci; *ко́вкий ~* fontă maleabilă; *лите́йный ~* fontă de turnătorie.

чугу́н[2], *-á m.* oală de tuci, ceaun.

чугу́нка, *-и f.* **1.** *(печка)* sobă de tuci. **2.** *(inv. reg.)* cale ferată, drum de fier. **3.** *v.* **чугу́н**[2].

чугу́нный *adj.* de fontă, de tuci.

чугунолите́йный *adj.* de turnare a fontei; *~ заво́д* turnătorie de fontă.

чугуноплави́льный *adj.* de topit fontă.

чуда́к, *-а́ m.* om ciudat, sucit, bizar, excentric; *ко́рчить ~а́* a face pe originalul.

чудакова́тость, *-и f. sg.* ciudățenie, originalitate.

чудакова́тый *adj.* cam ciudat/sucit/curios, cu ciudățenii.

чуда́ческий *adj.* ciudat, straniu, bizar.

чуда́чество, *-а n. sg.* ciudățenie, bizarerie.

чуда́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. v. чуди́ть.*

чуде́сно *adv.* **1.** ca prin minune. **2.** minunat, admirabil, de minune.

чуде́сн|ый *adj.* **1.** miraculos; *~ое спасе́ние* salvare miraculoasă. **2.** *(прекрасный)* minunat, foarte frumos, încîntător, admirabil; *~ день* zi minunată.

чуди́ть, *-ишь vb. ipf.* a se purta curios, a face extravaganțe/ciudățenii; a avea toane.

чу́дит|ься, *-ишься vb. ipf. impers. (pf. почу́диться* și *причу́диться) dat.* a i se părea, a i se năzări.

чу́дище, *-а n. (înv.) v. чудо́вище.*

чу́дно *adv.* minunat, foarte bine, admirabil, de minune.

чудно́ *adv.* (în mod) ciudat, straniu, bizar, extravagant; *~ одева́ться* a se îmbrăca excentric.

чудно́й *adj.* ciudat, straniu, bizar, caraghios; *~ вопро́с* întrebare ciudată; *~ челове́к* om bizar.

чу́дный *adj.* **1.** minunat, admirabil, încîntător, fermecător. **2.** excelent, splendid, foarte bun.

чу́до, *-а n.* **1.** minune, miracol, ceva supranatural. **2.** minune, minunăție, lucru uimitor/extraordinar; *~ иску́сства* o capodoperă; *~ приро́ды* o minune a naturii. **3.** monstru; *морско́е ~* monstru marin. **4.** *pred.* e minunat, e uimitor, e surprinzător; *~ как хороша́!* e minunat de frumoasă!; *~, что ...* e de mirare că ... ◇ *(folc.) ~-ю́до* monstru din povești, pocitanie; *чудеса́ в решете́!* basme!, povești!, cai verzi pe pereți.

чудо́вище, *-а n.* **1.** monstru; *морско́е ~* monstru marin. **2.** *(fig.)* monstru, bestie.

чудо́вищность, *-и f. sg.* monstruozitate.

чудо́вищн|ый *adj.* **1.** monstruos, ca un monstru. **2.** *(fig.)* monstruos, oribil; *~ое преступле́ние* crimă monstruoasă. **3.** *(fig.)* colosal, enorm, nemaipomenit, monstruos; *~ аппети́т* poftă de mîncare colosală, foame de lup; *~ые разме́ры* dimensiuni colosale.

чудоде́й, *-я m. (înv.)* făcător de minuni, vrăjitor.

чудоде́йственность, *-и f. sg.* caracter miraculos.

чудоде́йственн|ый *adj.* miraculos, făcător de minuni; *~ое сре́дство* un remediu miraculos.

чу́дом *adv.* (ca) prin minune; *каки́м-то ~* ca prin minune.

чудотво́рец, *-рца m.* făcător de minuni.

чудотво́рн|ый *adj.* **1.** făcător de minuni. **2.** *(fig.)* miraculos, cu efect miraculos; *~ кли́мат* climat minunat.

чужа́к, *-а́ m.* străin, intrus.

чужби́на, *-ы f. sg.* țară străină, străinătate.

чужда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. acuz.* **1.** a evita, a ocoli, a se feri de ... ; *~ друзе́й* a evita prietenii. **2.** *(fig.)* a fi străin de ... ; a nu simți, a nu ști ...

чу́жд|ый *adj.* **1.** străin; *~ые элеме́нты* elemente străine. **2.** străin de ..., lipsit de ... ; care nu cunoaște ... ; *~ забо́т* lipsit de griji; *~ ре́вности* care nu este deloc gelos; *~ интри́г* străin de intrigi.

чужезе́мец, *-мца m.* străin.

чужезе́мный *adj.* străin.

чужеро́дн|ый *adj.* străin; *~ое те́ло* corp străin.

чужестра́нец, *-нца m.* străin.

чужея́дн|ый *adj. (bot.)* parazitar; *~ые расте́ния* plante parazitare.

чуж|о́й *adj.* **1.** al altuia, străin; *жить на ~ счет* a trăi pe socoteala altuia; *говори́ть с ~и́х слов* a vorbi după spusele altcuiva; *~а́я со́бственность* proprietate străină; *под ~и́м и́менем* sub un nume fals. **2.** străin; *~а́я страна́* țară străină; *~и́е края́* meleaguri străine; *~и́е лю́ди* oameni străini; *попа́сть в ~и́е ру́ки* a încăpea pe mîini străine. **3.** străin, depărtat sufletește *(de cineva sau de ceva)*; *они́ ~и́е друг дру́гу* sînt străini unul față de celălalt. **4.** **~о́е,** *-о́го n. sg.* lucrul altuia, lucru străin; *взять ~о́е* a-și însuși un lucru străin. **5.** **~и́е,** *-и́х pl.* străini; *при ~и́х* față de străini ◇ *~и́ми рука́ми жар загреба́ть* a scoate castanele din foc cu mîna altuia; *(prov.) на ~ рото́к не наки́нешь плато́к* gura lumii numai pămîntul o astupă.

чуко́тский *adj.* ciucot, de ciucot, de ciucci; *~ язы́к* limbă ciucotă.

чукча́нка, *-и f.* (femeie) ciucotă.

чу́кчи, *-кчей pl.; sg. чу́кча, -и m.* ciucci *(popor)*.

чула́н, *-а m.* cămară.

чул|о́к, *-лка́ m.* ciorap; *шёлковые ~ки́* ciorapi de mătase; *же́нские ~ки́* ciorapi de damă.

чуло́чница, *-ы f.* lucrătoare care face ciorapi.

чуло́чн|ый *adj.* de ciorapi; *~ая фа́брика* fabrică de ciorapi.

чум|а́, *-ы́ f. sg.* ciumă, pestă; *бубо́нная ~* ciumă bubonică ◇ *пир во вре́мя ~ы́* ospăț în timp de ciumă; țara piere de tătari și noi bem cu lăutari.

чума́зый *adj.* murdar, murdărit, mînjit.

чуми́чка, *-и f.* **1.** *(reg.)* lingură mare, polonic. **2.** *(înv. pop.)* femeie șleampătă; copil murdar/zoios.

чумно́й *adj.* de ciumă.

чупри́на, *-ы f.* moț, smoc de păr.

чур *interj.* **1.** nu (te) atinge!, stai! **2.** ia seama, numai să ... ; dar cu o condiție; *~, э́то секре́т!* ia seama, e secret!; *~, молча́ть!* numai să taci!

чура́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se feri de ... ; a evita, a ocoli.

чурба́н, *-а m.* **1.** butuc, buștean. **2.** *(fig.)* prostănac.

чу́рка, *-и f.* scurtătură; butuc, retevei.

чур-чура́ *interj. v. чур(1)*

чу́тк|ий *adj.* **1.** sensibil, fin; *~ое у́хо* ureche fină; *~ сон* somn ușor; *~ая соба́ка* cîine simțitor. **2.** simțitor, delicat; înțelegător, săritor; *~ челове́к* om săritor.

чу́тко *adv.* **1.** sensibil; *~ спать* a dormi iepurește. **2.** cu delicatețe, cu solicitudine, cu multă înțelegere; *~ отнести́сь к кому́-л.* a se arăta înțelegător față de cineva.

чу́ткость, *-и f. sg.* **1.** sensibilitate, finețe, ascuțime; *~ слу́ха* finețea auzului. **2.** *(отзывчивость)* delicatețe, înțelegere, sensibilitate; *душе́вная ~* delicatețe sufletească.

чу́точк/у *adv.* puțintel, puțin, un pic; *подви́нься ~* dă-te puțin la o parte, mișcă-te; *~ лу́чше* ceva mai bine; *ни ~и* deloc.

чуть **1.** *adv.* abia; *~ ви́дно* abia se vede; *~ живо́й* mai mult mort decît viu. **2.** *adv.* puțin, ceva; *~ бо́льше* ceva mai mult. **3.** *conj.* (de) îndată ce; *~ то́лько он вошёл* îndată ce a intrat ◇ *~ ли не...* se pare, pare-se; aproape că; *~ (бы́ло) не...* cît pe-aci; *я ~ не упа́л* cît pe-aci să cad; *~ что, он се́рдится* se supără pentru orice fleac; *~ не до после́дней мину́ты* aproape pînă în ultimul moment; *~ свет* dis-de-dimineață, cu noaptea în cap.

чутьё, *-я́ n. sg.* **1.** miros, instinct, adulmecare. **2.** *(fig.)* intuiție: simț; *~ языка́* simțul limbii.

чу́чело, *-а n.* **1.** animal *sau* pasăre împăiată; *~ медве́дя* urs împăiat. **2.** momîie, sperietoare de păsări, popîndău ◇ *(injur.) ~ горо́ховое* momîie.

чу́шка[1], *-и f. (reg.)* **1.** purcel. **2.** rît (de porc).

чу́шка[2], *-и f.* calup, bloc *(de metal)*.

чушь, *-и f. sg.* prostii, fleacuri, nimicuri, năzbîtii; *нести́ ~* a spune prostii.

чу́ять, *чу́ю, чу́ешь vb. ipf. (pf. почу́ять)* **1.** *acuz.* a simți, a mirosi, a adulmeca; *~ дичь* a simți/a adulmeca vînatul. **2.** *acuz.* sau cu *conj. «что» (fig.)* a presimți, a intui; *~ беду́* a presimți o nenorocire.

Ш

ш *n. litera şi sunetul «ш».*

ша́баш, *-а m.* **1.** sabat; zi de sîmbătă. **2.** sabat, adunare a vrăjitoarelor.

шаба́ш *pred. (pop.)* ajunge!, destul! gata!, basta!

шаба́шить, *-шу, -шишь vb. ipf. (înv. pop.)* a termina lucrul, a face pauză.

ша́бер, *-а m. (tehn.)* răzuitor, şabăr.

шабло́н, *-а m.* şablon, patron, tipar, model, calibru; *(fig.) рабо́тать по ~у* a lucra după şablon.

шабло́нность, *-и f. sg.* şablon; banalitate, lipsă de originalitate; caracter stereotip.

шабло́нн|ый *adj.* **1.** (făcut) după şablon. **2.** *(fig.)* stereotip, banal, comun, lipsit de originalitate; *~ отве́т* răspuns banal; *~ая фра́за* frază banală.

ша́вка, *-и f.* cotei, javră, potaie, jigodie.

шаг, *-а (-у) m.* **1.** pas; *во́льный ~* pas de voie; *бе́глый ~* pas alergător; *ме́рный ~* pas cadenţat, mers cadenţat; *бы́стрым ~ом* cu paşi repezi; *ти́хим ~ом* cu pas domol, agale, încet; *убавлять/заме́длить ~* a încetini pasul; *прибавить ~; уско́рить ~* a grăbi pasul, a merge mai repede; *напра́вить свои́ ~и́* a-şi îndrepta paşii. **2.** *(fig.)* pas, acţiune; iniţiativă; demers; *сде́лать ло́жный ~* a face un pas greşit; *сде́лать реши́тельный ~* a face un pas decisiv; *предприня́ть необходи́мые ~и́* a face demersurile necesare; *ло́вкий ~* manevră abilă; *дипломати́ческий ~* demers diplomatic; *ми́рные ~и́* acţiuni în favoarea păci; *большо́й ~ вперёд* un mare pas înainte. **3.** *(tehn.)* pas; *~ возду́шного винта́* pasul elicei; *~ наре́зки* pas de filet; *углово́й ~* pas unghiular ◇ *~ за ~ом* pas cu pas; *на ка́ждом ~у́* sau *что ни ~* la fiecare pas; *в не́скольких ~а́х* sau *в двух ~а́х* la cîţiva paşi, la doi paşi; *пе́рвые ~и́* primii paşi, debut; *сде́лать пе́рвый ~ (к чему́-л.)* a face primul pas; *ни ~у наза́д!* nici un pas înapoi!; *не отступа́ть ни на ~* a nu ceda un pas; *не отходи́ть ни на ~ от кого́-л.* a se ţine pas cu pas de cineva, a nu slăbi pe cineva; *оди́н ~ (от* sau *до чего́-л.)* la un pas de...; *ша́гу ступи́ть нельзя́/не даю́т* nu te lasă să te mişti; *(sport) гига́нтские ~и́* paşi de uriaş; *гига́нтскими/семими́льными ~а́ми идти́* a face paşi gigantici; *арши́нные ~и́* paşi de un stînjen; *вы́ровнять ~* a-şi potrivi pasul; *сби́ться с ~а* a pierde pasul/cadenţa; *чека́нить/печа́тать/отбива́ть ~* a bate pasul, a merge în cadenţă.

шага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** a păşi, a călca, a merge; *~ по доро́ге* a merge pe drum. **2.** *(pf. mom. шагну́ть)* a păşi, a trece peste...; *~ че́рез поро́г acuz.* a păşi, a trece peste prag ◇ *(fig.) ~ че́рез тру́пы* a călca/a trece peste cadavre; *~ в но́гу с ...* a merge în pas cu...

шага́ющий *part. prez. act.* de la *шага́ть* ◇ *(tehn.) ~ экскава́тор* excavator păşitor.

шагну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom. (ipf. шага́ть)* a face un pas; *(fig.) далеко́ ~* a face paşi mari, a înainta repede, a face progrese mari.

ша́гом *adv.* la pas, încet; *идти́ ~* a merge încet; *е́хать ~* a merge la pas; *(mil.) ~ марш!* înainte marş!

шагоме́р, *-а m.* podometru, pedometru.

шагре́невый *adj.* din piele şagrinată.

шагре́нь, *-и f. sg.* piele şagrinată.

шажко́м *adv. dim.* cu paşi mărunţi, încetişor, încetinel.

ша́йба, *-ы f.* **1.** şaibă, rondelă; inel, disc. **2.** puc *(la hochei).*

ша́йка[1], *-и f.* ciubăr, hîrdău.

ша́йка[2], *-и f.* bandă, ceată, clică, gaşcă.

шайта́н, *-а m.* drac, diavol, satană.

шака́л, *-а m. (zool.)* şacal.

шака́лий *adj.* de şacal.

шала́нда, *-ы f.* şaland, şlep.

шала́ш, *-а́ m.* colibă, cort, bordei; şatră ◇ *с ми́лым рай и в ~е́* cu drăguţul şi în cocioabă e rai.

ша́левый *adj.* de şal.

шале́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. ошале́ть) (pop.)* a-şi pierde capul, a se zăpăci, a se buimăci, a fi uluit.

шал|и́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf.* **1.** a zburda, a se zbengui, a se juca, a nu avea astîmpăr; *не ~и́!* fii cuminte!, astîmpără-te odată! **2.** *(înv.)* a face samavolnicii, a comite fărădelegi; a face tîlhării. **3.** a funcţiona prost; *часы́ ~я́т* ceasul merge aiurea; *его́ здоро́вье что́-то ~и́т* stă cam prost cu sănătatea ◇ *(pop.) ~и́шь!* aş!, nicidecum!; pune-ţi pofta-n cui!

шаловли́во *adv.* ştrengăreşte; jucăuş, şăgalnic.

шаловли́вость, *-и f. fg.* zburdălnicie; ştrengărie.

шаловли́вый *adj.* zburdalnic, zglobiu, neastîmpărat; jucăuş; ştrengăresc; şăgalnic; *~ ребёнок* copil zburdalnic; *~ взгляд* privire şăgalnică.

шалопа́й, *-я m. (pop.)* haimana, puşlama, pierde-vară, trîntor.

шалопа́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a umbla haimana; a trîndăvi.

ша́лост|ь, *-и f.* ştrengărie, zburdălnicie; joacă; şotie, poznă.

шалу́н, *-а́ m.* ştrengar, neastîmpărat.

шалу́нья, *-и f.* ştrengăriţă.

шалфе́й, *-я m. sg. (bot. farm.)* salvie, jaleş.

ша́лый *adj.* bezmetic, năuc, zăpăcit, apucat, buimac.

шаль, *-и f.* şal.

шальва́ры, *-а́р pl.* şalvari.

шальн|о́й *adj.* **1.** bezmetic, zăpăcit, nebunatic, neastîmpărat; *~ы́е ребя́та* băieţi bezmetici ◇ *~а́я пу́ля* glonte rătăcit; *~ы́е де́ньги* bani nemunciţi, bani de haram.

шама́н, *-а m.* şaman, vrăjitor.

шама́нский *adj.* de şaman, de vrăjitor.

ша́мканье, *-я n.* molfăit, molfăire, morfolire.

ша́мкать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a mesteca vorbele în gură, a molfăi, a morfoli.

шамо́т, *-а m. (tehn.)* şamotă.

шампаниза́ция, *-и f.* şampanizare.

шампа́нский *adj.* de şampanie.

шампа́нское, *-ого n. sg.* şampanie.

шампиньо́н, *-а m.* ciupercă de gunoi, ciupercă de cîmp.

шампу́нь, *-и m. sg.* şampon.

шандра́, *-ы́ f. (bot.)* voronic.

шанс, *-а m.* şansă; *у него́ нет никаки́х ~ов* n-are nici o şansă; *~ы на успе́х* sorţi de izbîndă; *име́ть все ~ы на успе́х* a avea toate şansele de reuşită; *име́ть ма́ло ~ов* a avea puţine şanse.

шансоне́тка, *-и f.* **1.** şansonetă. **2.** şanteză, cîntăreaţă de cabaret.

шансоне́тн|ый *adj.* de şansonetă; *~ая певи́ца* şanteză, cîntăreaţă de cabaret.

шанта́ж, *-а́ m.* şantaj.

шантажи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a şantaja.

шантажи́ст, *-а m.* şantajist.

шанта́н, *-а m.* cabaret.

шантрапа́, *-ы́ m.* şi *f. sg. (pop. injur.)* **1.** haimana, derbedeu, golan. **2.** *col.* derbedei, golănime, drojdia societăţii.

ша́пк|а, *-и f.* **1.** şapcă; *мехова́я ~* căciulă, cuşmă; *~и доло́й!* descoperiţi! **2.** *(tipogr.)* titlu, manşetă ◇ *~ воло́с* sau *во́лосы ~ой* claie de păr; *лома́ть ~у пе́ред кем-л.* a se căciuli, a se ploconi înaintea cuiva; *~у вы́играл, а кафта́н проигра́л,* scump la tărîţe şi ieftin la făină; *по Се́ньке и ~, по Ерéмушке колпа́к* la aşa cap aşa căciulă; cum e turcul şi pistolul; cum e sacul şi peticul; *(pop.) получи́ть по ~е* a) a lua una după ceafă, a o încasa; b) a fi dat afară *(din serviciu)*; *(pop.) на во́ре ~ гори́т* se simte cu musca pe căciulă; *~-невиди́мка* căciulă fermecată; *~ по кру́гу* a umbla cu talerul.

шапова́л, *-а m. (reg.)* pălărier; pîslar.

ша́почка, *-и f. (dim.)* căciuliţă, scufiţă, boneţică, tichie; pălărioară ◇ *(folc.) Кра́сная ~* Scufiţa Roşie.

ша́почник, *-а m.* şepcar, ceaprăzar; căciular.

ша́почн|ый *adj.* de căciulă, de şapcă; *~ая мастерска́я* atelier de şepci ◇ *прийти́ к ~ому разбо́ру* a veni la spartul tîrgului; *~ое знако́мство* cunoştinţă întîmplătoare, cunoştinţă de bună ziua.

шар, *-а m.* **1.** bilă; glob; *бильа́рдный ~* bilă de biliard; *земно́й ~* globul pămîntesc; *(av.) возду́шный ~* balon, aerostat. **2.** *(mat.)* sferă; *ра́диус ~а* raza sferei ◇ *про́бный ~* balon de încercare; *хоть ~о́м покати́* e gol, pustiu, bate vîntul.

шарабáн, *-а m.* şaretă, gabrioletă, docar.

шарáда, *-ы f.* şaradă.

шарáхать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *шарáхнуть(ся)*

шарáхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. шарáхать) instr. (pop.)* a lovi cu forţă, izbi, a trăsni, a pocni.

шарáхнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. шарáхаться)* **1.** a se smuci, a se arunca într-o parte, a se da la o parte, a se trage brusc îndărăt. **2.** *(pop.)* a se lovi, a se izbi *(tare)*; *~о стéну* a se izbi tare de perete.

шарж, *-а m.* **1.** *sg.* şarjă, exagerare. **2.** caricatură.

шаржировáние, *-я n. sg.* şarjare, exagerare, caricaturizare.

шаржи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a şarja, a cădea în exagerare; a caricaturiza.

шар-зонд, *-а m. (met.)* balon-sondă.

ша́рик, *-а m.* **1.** *dim.* de la *шар (1)* bilă, bilişoară, globuşor; cocoloş; *хлéбный ~* cocoloş de pîine. **2.** *pl. (fiziol.)* globule; *крáсные кровяны́е ~и* globule roşii, hematii; *бéлые кровяны́е ~и* globule albe, leucocite.

ша́риковый *adj. (tehn.)* cu bile; *~ подши́пник* rulmet cu bile.

шарикоподши́пник, *-а m. (tehn.)* rulment cu bile.

шарикоподши́пниковый *adj.* de rulmenţi *(cu bile)*; *~ завóд* fabrică de rulmenţi.

ша́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. поша́рить)* a scotoci, a cotrobăi, a căuta, a scormoni; *~ в кармáнах* a cotrobăi prin buzunare.

ша́рканье, *-я n. sg.* tîrşîit, lipăit.

ша́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. ша́ркнуть)* a tîrşîi, a lipăi.

ша́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ша́ркать*

шарлатáн, *-а m.* şarlatan, coţcar, şnapan, potlogar.

шарлатáнский *adj.* de şarlatan, de coţcar.

шарлатáнство, *-а n. sg.* şarlatanie, şarlatanism, coţcărie.

шарлóтка, *-и f.* şarlotă.

шармáнк|а, *-и f.* flaşnetă, caterincă ◇ *(pop.) завести́ ~у* a o lua de la capăt cu acelaşi cîntec.

шармáнщик, *-а m.* flaşnetar.

шарни́р, *-а m.* balama, ţîţînă, articulaţie ◇ *как на ~ах сидéть* a nu mai avea astîmpăr.

шарни́рный *adj.* cu balamale, cu articulaţie, articulat.

шаровáры, *-áр pl.* şalvari.

шарови́дный *adj.* sferic, sferoidal, globular, rotund.

шаров|óй *adj.* sferic, rotund; cu bile; *~áя повéрхность* suprafaţă sferică; *(tehn.) ~ клáпан* supapă sferică, supapă cu bilă ◇ *~áя мóлния* fulger globular.

шаромы́га, *-и m.* şi *f. (pop.)* pomanagiu; pleşcar; coţcar, şnapan.

шаромы́жник, *-а m. (pop.) v. шаромы́га.*

шаромы́жничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a umbla după pomană, a umbla după pleaşcă; a face coţcării.

шарообрáзность, *-и f. sg.* sfericitate, rotunjime, rotunjeală.

шарообрáзный *adj.* sferic, sferoidal, globular.

шар-пилóт, *-а m. (av.)* balon-pilot; *(met.)* balon-sondă.

шарф, *-а m.* fular, eşarfă, şal; maramă; *шёлковый ~* fular de mătase.

шасси́ *n. indecl.* **1.** *(tehn.)* şasiu. **2.** *(av.)* tren de aterizare escamotabil.

ша́сталка, *-и f. (agr.)* grohăitor *(la batoză)*.

ша́стать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *acuz. (agr.)* a decortica, a coji *(grăunţe)*. **2.** *(бродить)* a umbla hoinar/haimana/haihui; a hoinări, a bate străzile.

шасть, *pred. (pop.)* hop!, ţuşti!, ţişti!; *~ в двéрь* ţişti pe uşă.

шатáние, *-я n.* **1.** *sg.* clătinare, legănare; balansare, oscilare; scuturare, zgîlţîire. **2.** *(pop.)* hoinăreală, haimanalîc. **3.** *(fig.)* şovăială, şovăire, ezitare; nestatornicie.

шатáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. шатну́ть) acuz.* a clătina, a legăna; a scutura, a zgîlţîi.

шатá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. шатну́ться)* a se clătina, a se legăna, a se balansa, a oscila; *зуб ~ется* măseaua se clatină. **2.** a se împletici picioarele, a se clătina pe picioare. **3.** *(слоняться)* a hoinări, a bate străzile, a umbla hai-hui, a umbla haimana; *~ по гóроду* a umbla hoinar prin oraş.

шатéн, *-а m.* şaten.

шатéнка, *-и f.* şatenă.

шатёр, *-трá m.* şatră, cort; *раски́нуть ~* a întinde un cort.

ша́тия, *-и f. (pop.)* adunătură, clică, gaşcă, şleahtă.

ша́тк|ий *adj.* **1.** *(неустойчивый)* nestabil, lipsit de stabilitate; şubred; *~ стол* masă şubredă; *~ая похóдка* mers nesigur. **2.** *(fig.)* nesigur, nestatornic, precar; *~ие убеждéния* convingeri nestatornice; *~ое положéние* situaţie precară; *~ое здорóвье* sănătate precară ◇ *ни ~о, ни вáлко* nici prea prea, nici foarte foarte.

ша́ткость, *-и f. sg.* **1.** *(неустойчивость)* nestabilitate, lipsă de stabilitate. **2.** *(fig.)* nesiguranţă, nestatornicie; şubrezenie; stare precară; *~ здорóвья* stare precară a sănătăţii.

шатну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *шатáть.*

шатну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *шатáться (1)*

шатрóв|ый *adj.* **1.** de cort; *~ая ткань* pînză de cort. **2.** *(constr.)* piramidal, în formă de cort *(despre acoperiş)*.

шату́н[1], *-á m. (tehn.)* bielă; *ведýщий ~* bielă motoare.

шату́н[2], *-á m. (pop.)* haimana, hoinar, vagabond.

ша́фер, *-а m.*; *pl. -á (înv.)* cavaler de onoare *(la nuntă)*.

шафрáн, *-а m. (bot.)* şofran.

шафрáнный *adj.* de şofran.

шафрáновый *adj. v. шафрáнный.*

шах[1], *-а m.* şah *(suveran al Iranului)*.

шах[2], *-а m. (sport)* şah; *~ королю́* şah la rege; *~ и мат* şah mat.

шахмати́ст, *-а m.* şahist, jucător de şah.

ша́хматн|ый *adj. (sport)* de şah; *~ турни́р* turneu de şah; *~ая доскá* tablă de şah ◇ *в ~ом поря́дке* în carouri, în romburi, ca pe tabla de şah; în zigzag.

ша́хматы, *-ат pl.* şah; *игрáть в ~* a juca şah.

ша́хта, *-ы f.* **1.** mină, puţ de mină; *каменноугóльная ~* mină de cărbuni; *подзéмная ракéтная ~* puţ subteran de rachetă. **2.** *(tehn.)* cuvă de cuptor; *~ дóменной пéчи* cuva unui furnal.

шахтёр, *-а m.* minier.

шахтёрск|ий *adj.* de minier; *~ая лáмпа* lampă de minier.

ша́хтный *adj.* **1.** de mină. **2.** *(tehn.)* de cuvă de cuptor.

шахтовладéлец, *-льца m.* proprietar de mine.

ша́шечница, *-ы f.* **1.** tablă de şah. **2.** cutie pentru jocul de dame.

ша́шечный *adj.* de/pentru jocul de dame; *~ая доскá* tablă de şah.

шаши́ст, *-а m.* jucător de dame.

ша́шка[1], *-и f.* **1.** pavea, calup *(de pardoseală, de pavaj)*. **2.** *pl.* joc de dame. **3.** piesă la jocul de dame.

ша́шка[2], *-и sf.* sabie.

ша́шка[3], *-и f.* cartuş de trotil/de dinamită; exploziv; *дымовáя ~* lumînare fumigenă; *запáльная ~* cartuş detonant. *подрывнáя ~* încărcătură de exploziv;

шашлы́к, *-á m.* frigărui *(din carne de berbec)*.

ша́шни, *-ей pl. (pop.)* **1.** uneltiri, intrigi, manevre. **2.** *(любовные)* intrigi amoroase: *заводи́ть ~* a face curte cuiva, a-i trage cuiva clopotele.

шва́бра, *-ы f.* **1.** mătură *(cu coadă lungă)*. **2.** *(mar.)* perie (cu coadă) de spălat puntea.

шваль, *-и f. sg. col. (pop.)* **1.** otreapă, zdrenţe, trenţe, boarfe. **2.** *(fig. injur.)* adunătură, drojdie; secătură, lepădătură.

шва́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. шва́ркнуть) (pop.)* **1.** *(бросать с силой)* a azvîrli. **2.** *(ударить)* a pocni. **3.** *(плеснуть)* a împroşca.

шва́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. v. шва́ркать*

швартóв, *-а m. (mar.)* parîmă, cablu, odgon.

швартовáть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. (pf. пришвартовáть) acuz. (mar.)* a acosta, a lega/a fixa nava la chei.

швартова́ться, *-ту́юсь, -ту́ешься vb. ipf. (pf. пришвартова́ться) (mar.)* a fi legat/fixat la chei, a acosta.

швартóвый *adj. (mar.)* de legare *(la chei),* de acostare; de manevrare.

шве́дка, *-и f.* suedeză.

шве́дский *adj.* suedez; din Suedia; *~язы́к* limba suedeză.

шве́ды, *-ов pl.; sg. швед, -а m.* suedezi.

шве́йн|ый *adj.* de cusut, de croitorie; de confecţii; *~ая маши́на* maşină de cusut; *~ая игла́* ac de cusut; *~ая промы́шленность* industria de confecţii; *~ая мастерска́я* atelier de croitorie.

швейца́р, *-а m.* portar, uşier.

швейца́рка, *-и f.* elveţiană.

швейца́рская, *-ой f.* camera portarului.

швейца́рский[1], *adj.* elveţian; de/din Elveţia ◇ *~ сыр* şvaiţer.

швейца́рский[2] *adj.* de portar, de uşier.

швейца́рцы, *-ев pl; sg. -рец, -рца m.* elveţieni.

швец, *-á m. (înv.)* croitor ◇ *и ~, и жнец, и в дуду́ игре́ц* meşter la toate.

швея́, *-и́ f.* croitoreasă; lenjereasă.

швóрень, *-рня m. v. шквóрень*

швырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *швыря́ть*

швырóк, *-рка́ m. sg.* **1.** aruncătură, zvîrlitură. **2.** *col.* lemne de foc, butuci.

швыря́ние, *-я n. sg.* aruncare, zvîrlire.

швыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* sau *instr. (pf. mom. швырну́ть)* a arunca, a azvîrli; *~ ка́мни* sau *камня́ми* a azvîrli cu pietre; *~ де́ньги на ве́тер* a arunca banii pe fereastră.

швыря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. instr.* **1.** a arunca, a azvîrli, a arunca unul în altul. **2.** *(fig.)* a nesocoti, a desconsidera, a da cu piciorul ◇ *~ деньга́ми* a arunca banii în dreapta şi în stînga.

шевели́ть, *-елю́, -е́ли́шь vb. ipf. (pf. пошевели́ть)* **1.** *acuz.* a mişca, a agita; a întoarce, a răscoli; *~ се́но* a întoarce fînul **2.** *(pf. mom. шевельну́ть* şi *пошевельну́ть) instr.* a mişca (uşor), a da din...; *~ плечóм* a mişca uşor din umăr ◇ *(glumeţ) ~ мозга́ми* a-şi pune mintea la contribuţie, a-şi bate capul.

шевел|и́ться, *-елю́сь, -ели́шься vb. ipf. (pf. пошевели́ться)* **1.** *(pf. mom. шевельну́ться* şi *пошевельну́ться)* a se mişca (uşor), a se agita; a fremăta, a foşni. **2.** *(fig.)* a se trezi; a apărea, a miji, a licări ◇ *шевели́сь!* mişcă!, dă-i zor!; *(pop.) у негó де́ньги ~я́тся* are bani, are gologani.

шевельн|у́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *шевели́ть(2); он и па́льцем не ~у́л* n-a mişcat nici măcar un deget.

шевельну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *шевели́ться (1)*

шевелю́ра, *-ы f.* păr bogat, chică, plete.

шевиóт, *-а m. sg. (text.)* şeviot.

шевиóтовый *adj. (text.)* de şeviot.

шеврó *n. indecl.* şevro.

шеврóв|ый *adj.* de şevro.

шеде́вр, *-а m.* capodoperă.

ше́йка, *-и f.* **1.** *dim.* gîtişor, gîtuleţ. **2.** gît; *~ буты́лки* gîtul sticlei; *(tehn.) ~ ва́ла* fusul axei; *(ferov.) ~ ре́льса* inima şinei.

ше́йн|ый *adj.* **1.** de gît; pentru gît; *~ платóк* fular. **2.** *(anat.)* cervical; jugular; *~ позвонóк* vertebră cervicală; *~ая ве́на* venă jugulară.

шейх, *-а m.* şeic.

ше́лест, *-а m. sg.* foşnet, fîşîit, freamăt; *~ пла́тья* foşnetul rochiei; *~ ве́тра* adiere de vînt.

шелесте́ть, *-и́шь vb. ipf.* a foşni, a fîşîi, a fremăta, a adia.

шёлк, *-а (-у) m.* mătase; *~-сыре́ц* mătase brută; *натура́льный ~* mătase naturală; *иску́сственный ~* mătase artificială; *кручёный ~* mătase răsucită; *пальтó на ~у́* palton căptuşit cu mătase; *одева́ться в ~á* a se îmbrăca în mătăsuri ◇ *(prov.) в долгу́, как в ~у́* a fi înglodat în datorii.

шелкови́на, *-ы f.* fir de mătase.

шелкови́нка, *-и f.* fibră de mătase.

шелкови́стость, *-и f. sg.* aspect mătăsos.

шелкови́ст|ый *adj.* mătăsos, ca mătasea; *~ые вóлосы* păr mătăsos.

шелкови́ца, *-ы f.* **1.** *(дерево)* dud, agud. **2.** *(плод)* dudă, agudă.

шелкови́чный *adj. (în expr.) ~ червь* vierme de mătase.

шелковóд, *-а m.* sericicultor, crescător de viermi de mătase.

шелковóдный *adj.* sericicol, de sericicultură, de creştere a viermilor de mătase.

шелковóдство, *-а n. sg.* sericicultură, creşterea viermilor de mătase.

шелковóдческий *adj. v. шелковóдный*

шёлков|ый *adj.* **1.** de mătase; *~ое пла́тье* rochie de mătase; *~ые чулки́* ciorapi de mătase; *~ая промы́шленность* industria mătăsii. **2.** *(fig.)* blînd, ascultător.

шелкомота́льн|ый *adj.* de depănat mătase; *~ая фа́брика* fabrică de depănat mătase.

шелкомота́ние, *-я n. sg.* depănare/depănatul mătăsii.

шелкообраба́тывающ|ий *adj.* de prelucrare a mătăsii; *~ая промы́шленность* industria mătăsii.

шелкопря́д, *-а m.* vierme de mătase.

шёлкопряде́ние, *-я n. sg.* filarea mătăsii.

шёлкопряди́льн|ый *adj.* de filare a mătăsii; *~ая фа́брика* filatura de mătase; *~ станóк* maşină de filat mătase.

шёлкотка́н|ый *adj.* ţesut cu mătase.

шёлкоткацк|ий *adj.* de ţesut mătase; *~ая фа́брика* ţesătorie de mătase.

шелла́к, *-а m. sg. (tehn.)* şelac, gumălac, gumilac.

шелохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* a mişca uşor, a adia, a face să freamăte.

шелохн|у́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* a se mişca uşor, a fremăta, a tremura, a adia.

шелуди́веть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. зашелуди́веть* şi *ошелуди́веть) (pop.)* a se umple de rapăn/de rîie, a căpăta rapăn.

шелуди́в|ый *adj. (pop.)* rîios, răpănos; *~ая овца́* oaie rîioasă.

шелуха́, *-и́ f. sg.* coajă, pojghiţă; *картóфельная ~* coajă de cartofi; *~ подсóлнуха* coji de seminţe de floarea soarelui.

шелуше́ние, *-я n. sg.* cojire, decorticare; descuamare, jupuire.

шелуши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. acuz.* a coji, a decortica.

шелуши́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se coji, a se descuama, a se jupui.

ше́льма, *-ы m.* şi *f.* **1.** *(injur.)* coţcar, şnapan, potlogar, pungaş. **2.** *(pop.)* şmecher, ştrengar; pişicher.

шельме́ц, *-á m. (pop.) v. ше́льма (2)*

шельмова́ние, *-я n. sg.* ponegrire, defăimare.

шельмова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. ipf. pf. ошельмова́ть) acuz.* a ponegri, a defăima.

ше́нкель, *-я m.; pl. -я́ (în expr.) дать лóшади ~я* a da pinteni calului.

шепелева́тость, *-и f. sg.* vorbire cam sîsîită/cam peltică.

шепелева́тый *adj.* puţin sîsîit, cam peltic.

шепеля́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a sîsîi, a vorbi peltic/cepeleag.

шепеля́вость, *-и f. sg.* vorbire sîsîită/peltică/cepeleagă.

шепеля́вый *adj.* sîsîit, peltic, cepeleag.

шепну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *шепта́ть*

шёпот, *-а m.* **1.** şoaptă,; *говори́ть ~ом* a vorbi în şoaptă. **2.** *(fig.)* murmur, freamăt; *~ ручья́* murmurul pîrului; *~ ле́са* freamătul pădurii.

шептала́, *-ы́ f. sg.* piersici uscate; caise uscate.

шепта́ть, *шепчу́, ше́пчешь vb. ipf. (pf. mom. шепну́ть)* a şopti, a vorbi în şoaptă, a şuşui, a şuşoti; *~ на́ ухо* a şopti la ureche.

шепта́ться, *шепчу́сь, ше́пчешься vb. ipf.* a vorbi (cu cineva) în şoaptă, a şuşoti.

шепту́н, *-á m.* **1.** persoană care şuşoteşte/care vorbeşte în şoaptă cu cineva. **2.** *(сплетник)* bîrfitor, pîrîtor; intrigant.

шербе́т, *-а m.* **1.** şerbet *(băutură răcoritoare orientală).* **2.** şerbet.

шере́нг|а, *-и f. (mil.)* rînd, şir, şirag; *в одну́ ~у* în flanc cîte unul; *в две ~и* pe două rînduri.

шери́ф, *-а m.* şerif.

шерохова́тость, *-и f.* **1.** *sg.* aspect zgrunţuros; asperitate. **2.** rugozitate, asperităţi; *(fig.) ~ сти́ля* asperităţi de stil.

шерохова́т|ый *adj.* **1.** *(неровный)* grunzuros, zgrunţuros, grunjos; rugos, aspru, cu asperităţi; *~ая кóжа* piele aspră. **2.** *(fig.)* necizelat, inegal, greoi; încordat; *~ стиль* stil greoi; *~ые отношéния* relaţii încordate.

шерсти́нка, *-и f.* fir de lînă.

шерсти́ст|ый *adj.* **1.** păros; *~ая ткань* țesătură păroasă. **2.** lînos, cu lînă multă/bogată.

шерстоби́т, *-а m.* meșteșugar care dărăcește lîna, dărăcitor.

шерстоби́тный *adj.* de dărăcit lîna.

шерстопряде́ние, *-я n. sg.* torsul lînii; filatură de lînă.

шерстопряди́льн|ый *adj.* de tors lînă; *~ая фа́брика* filatură de lînă, lînărie.

шерстočеса́льн|ый *adj.* de cardat lînă, de dărăcit lînă; *~ая маши́на* mașină de cardat lînă.

шерст|ь, *-и f. sg.* **1.** lînă; blană; păr; *~ ове́ц* lîna oilor; *~ соба́ки* blana cîinelui; *мерино́совая ~* lîna merinos; *стекля́нная ~* vată de sticlă; *ангóрская ~* lînă de angora. **2.** lînă, fire de lînă; *вяза́ть чулки́ из ~и* a împleti ciorapi din lînă. **3.** țesătură, stofă din lînă; *~ на пла́тье* stofă de rochie ◇ *гла́дить про́тив ~и* a lua în răspăr; a contrazice; *гла́дить по ~и* a peria, a linguși; a nu contrazice; *(prov.) пошли́ по ~, а верну́лись стри́жеными* au pornit după lînă și s-au întors tunși; *как от козла́, ни ~и, ни молока́* nu-i nici o brînză/nici o pricopseală de el.

шерстя́ник, *-а m.* muncitor în industria lînii.

шерстян|о́й *adj.* de lînă; *~а́я пря́жа* fire de lînă; tort; *~ы́е тка́ни* țesături de lînă; *~ костю́м* costum de stofă (de lînă); *~ы́е перча́тки* mănuși de lînă; *~а́я промы́шленность* industria lînii.

шерхе́бель, *-я m. (tehn.)* rindea-cioplitor, rindea pentru degroșat.

шерша́веть, *-еет vb. ipf. (pf. зашерша́веть)* a se înăspri, a deveni aspru.

шерша́вить, *-влю, -вишь vb ipf.* a înăspri, a face aspru.

шерша́вость, *-и f. sg.* asprime, asperitate.

шерша́в|ый *adj.* aspru, cu asperități, înăsprit; *~ые ру́ки* mîini aspre.

ше́ршень, *-шня m. (entom.)* gărgăun, bărzăun.

ше́ст, *-а́ m.* prăjină, bară; *(sport) прыжо́к с ~о́м* săritură cu prăjina.

ше́ствие, *-я n.* defilare; alai; procesiunre, cortegiu, convoi; *сва́дебное ~* alai de nuntă; *погреба́льное ~* cortegiu funebru; *фа́кельное ~* retragere cu torțe.

ше́ствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a păși; a defila; a lua parte la o procesiune ◇ *ва́жно ~* a păși grav.

шестерёнка, *-и f. (tehn.) v. шестерня́.*

шестёрка, *-и f.* **1.** *(цифра)* șase *(cifră)*. **2.** șase *(la jocul de cărți)*; *~ пик* șase de pică. **3.** grup de șase *(ființe, obiecte)*; *дру́жная ~* (cei) șase prieteni; *ло́дка ~* barcă cu șase vîsle. **4.** *(лошадей)* atelaj cu șase cai. **5.** *(av.)* escadrilă de șase avioane.

шестерно́й *adj.* înșesit.

шестерня́, *-и́ f. (tehn.)* roată dințată, pinion.

ше́стеро, *-ы́х num. col.* șase.

шестёрочн|ый *adj.* cu șase cai; *~ая упря́жка* atelaj cu șase cai; trăsură cu șase cai.

шестивале́нтный *adj. (chim.)* hexavalent.

шестивесе́льный *adj.* cu șase vîsle.

шестигодово́й *adj.* de șase ani.

шестигра́нник, *-а m. (mat.)* hexaedru.

шестигра́нный *adj. (mat.)* hexaedric.

шестидесятиле́тие, *-я n.* **1.** șaizeci de ani; perioadă de șaizeci de ani. **2.** a șaizecea aniversare.

шестидесятиле́тний *adj.* de șaizeci de ani, sexagenar.

шестидеся́т|ый *num. ord.* al șaizecilea; șaizeci; *~ая страни́ца* pagina șaizeci.

шестидне́вка, *-и f.* șase zile; săptămîna de șase zile.

шестидне́вный *adj.* de șase zile.

шестикла́ссник, *-а m.* elev de/din clasa a șasea.

шестикла́ссн|ый *adj.* de/cu șase clase.

шестикра́тный *adj.* înșesit, mărit de șase ori.

шестикры́лый *adj.* de/cu șase aripi.

шестиле́тие, *-я n.* **1.** șase ani; perioadă de șase ani. **2.** a șasea aniversare.

шестиле́тний *adj.* de șase ani; *~ ребёнок* copil de șase ani.

шестиме́сячный *adj.* de șase luni.

шестиосно́вный *adj. (chim.)* hexabazic.

шестипа́лый *adj.* cu șase degete.

шестипо́лье, *-я n. sg. (agr.)* asolament cu șase sole.

шестипо́льный *adj. (agr.)* în asolament cu șase sole.

шестисо́т|ый *num. ord.* al șase sutălea; șase sute; *~ая страни́ца* pagina șase sute.

шестисто́пный *adj. (lit.)* de șase picioare; *~ ямб* iamb de șase picioare.

шестиуго́льник, *-а m. (mat.)* hexagon.

шестиуго́льный *adj. (mat.)* hexagonal.

шестичасово́й *adj.* **1.** de șase ore; *~ рабо́чий день* zi de muncă de șase ore. **2.** de la ora șase; *~ по́езд* trenul de șase.

шестиэта́жный *adj.* cu șase etaje.

шестна́дцат|ый *num. ord.* al șaisprezecelea; șaisprezece; *~ но́мер* numărul șaisprezece.

шестна́дцать, *-и num. card.* șaisprezece.

шест|о́й *num. ord.* al șaselea; *~ год* al șaselea an; *сего́дня ~о́е число́* azi sîntem în șase *(ale lunii)*; *в ~о́м часу́* după ora cinci, între ora cinci și șase; *~а́я часть* a șasea parte; *одна́ ~а́я* o șesime ◇ *(fig.) ~а́я держа́ва* presă.

шесто́к, *-тка́ m.* prichici *(la vatră)*.

шесть, *шести́, шестью́ num. card.* șase.

шестьдеся́т, *шести́десяти, шестью́десятью num. card.* șaizeci; *ему́ ~ лет* el are șaizeci de ani.

шестьсо́т, *шестисо́т, шестиста́м, шестьюста́ми, шестиста́х num. card.* șase sute.

ше́сть|ю *adv.* (de) șase ori; *~ шесть — три́дцать шесть* șase ori șase fac treizeci și șase.

шеф, *-а m.* **1.** șef, conducător; *~ учрежде́ния* șeful instituției. **2.** instituție, întreprindere care are sub patronajul său o altă instituție.

шеф-по́вар, *-а m.* bucătar șef.

ше́фство, *-а n. sg.* **1.** șefie, funcție de șef. **2.** patronaj, patronare; acțiune de ajutor/de sprijinire; *взять ~ над шко́лой* a lua sub patronajul său o școală.

ше́фствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a fi șef, a avea șefie, a conduce. a patrona, a avea sub patronaj.

ше́я, *-и f.* gît; grumaz ◇ *пове́сить себе́ на ше́ю хому́т* a-și lua belea pe cap; a se înhăma la ceva; *дать/надава́ть по ше́е/по шея́м кому́-л.* a) a-i trage cuiva o chelfăneală, a-i da cuiva una după ceafă; b) a da cuiva un picior în spate; *име́ть кого́-л. на ше́е* a avea pe cineva pe cap; *клони́ть ше́ю* a-și pleca capul; *на свою́ ше́ю* pe propria răspundere; *слома́ть себе́ ше́ю (на чём-л.)* a-și rupe/a-și frînge gîtul; *жить/сиде́ть у кого́-л. на ше́е* a trăi pe spinarea cuiva; *ве́шаться/броса́ться кому́-л. на ше́ю* a se arunca de gîtul cuiva; *(pop.) прогна́ть/вы́гнать в ше́ю* sau *в три ше́и* a da pe brînci afară; *(pop.) по шея́м бить* a chelfăni, a snopi în bătaie; *(pop.) получи́ть по ше́е* a primi una după ceafă; *намы́лить ше́ю кому́-л.* a trage cuiva o săpuneală; *гнуть ше́ю пе́ред кем-л.* a se căciuli/a se ploconi în fața cuiva.

ши́ворот, *-а m. (pop.)* guler; *схвати́ть за ~* a înșfăca de guler ◇ *~-навы́ворот* alandala, anapoda, de-a-ndoaselea.

шизофре́ник, *-а m.* schizofrenic.

шизофрени́ческий *adj. (med.)* schizofrenic, de schizofrenic.

шизофрени́я, *-и f. sg. (med.)* schizofrenie.

шик, *-а m. sg.* șic, lux, eleganță ◇ *задава́ть ~у/~* a da tonul *(în lux, eleganță)*.

ши́кань|е, *-я n. sg.* **1.** țistuială. **2.** *(освистывание)* fluierătură, huiduială, huiduituri; *встре́тить кого́-л. ~ем* a întîmpina pe cineva cu huiduieli, a-l huidui.

шика́рно **1.** *adv. (pop.)* luxos, elegant, șic; splendid. **2.** *pred.* e lux.

шика́рн|ый *adj. (pop.)* luxos, elegant; splendid.

ши́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. ши́кнуть) acuz.* a țistui. **2.** *dat. (освистывать)* a fluiera, a huidui.

ши́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ши́кать (1)*

шикну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *шикова́ть*

шикова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (pf. mom. шикну́ть) instr. (pop.)* a face lux; a umbla ferches.

ши́ллинг, *-а m.* șiling.

ши́л|о, *-а n.* sulă ◇ *(prov.) ~а в мешке́ не утаи́шь* adevărul iese la iveală ca untdelemnul la suprafață; *~ на мы́ло меня́ть* a vinde via pe stafide;

(prov.) ~ом мópe не нагрéешь nu poţi îndrepta lumea cu umărul.
шимпанзé m. indecl. cimpanzeu.
ши́на, -ы f. 1. (колеса) şină (de roată). 2. anvelopă, cauciuc; pneu; велосипéдная ~ anvelopă de bicicletă; запасная ~ cauciuc de rezervă. 3. (med.) atelă. 4. (el.) bară.
шинéль, -и f. manta.
шинéльный adj. de manta.
шинкáрка, -и f. (înv.) cîrciumăriţă, cîrciumăreasă.
шинкáрский adj. (înv.) cîrciumăresc, de cîrciumar.
шинкáрство, -а n. sg. (înv.) cîrciumărit.
шинкáрь, -я́ m. (înv.) cîrciumar.
шинковáние, -я n. sg. tocare, tăiere.
шинкóванн|ый 1. p.t.p. de la шинковáть. 2. adj. tocat, tăiat mărunt; ~ая капýста varză tocată.
шинковáть, -кýю, -кýешь vb. ipf. acuz. a toca; ~ капýсту a toca varză.
шинкóвка, -и f. 1. sg. tocare, tocat, tăiere (în bucăţi mărunte). 2. maşină de tocat varză, tocătoare de varză.
ши́нн|ый adj. 1. de şină; ~ое желéзо oţel de bandaje. 2. de anvelopă, de cauciuc; ~ завóд fabrică de anvelope.
шинóк, -нкá m. (înv.) cîrciumă.
шинши́лла, -ы f. 1. şinşilă. 2. sg. blană de şinşilă.
шинши́лловый adj. de şinşilă.
шип [1], **-á** m. 1. ghimpe, spin, ţeapă. 2. cep; fus; подкóвный ~ caia.
шип [2], **-á** m. (iht.) şip.
шип [3], **-а** m. sg. v. шипéние
шипéние, -я n. sg. 1. şuierat, sîsîit, sfîrîit; clocot. 2. bombănit, bodogănit, mîrîit.
шип|éть, -плю́, -пи́шь vb. ipf. (pf. прошипéть) 1. a şuiera, a sîsîi; a clocoti; змея́ ~и́т şarpele sîsîie. 2. (fig.) a bombăni, a bodogăni, a mîrîi.
шипóвник, -а m. măceş, rujă, cacadîr.
шипу́ч|ий adj. spumos, gazos; ~ее винó vin spumos.
шипу́чка, -и f. băutură spumoasă/gazoasă.
шипя́щ|ий adj. (lingv.) şuierător, sibilant, siflant; ~ие соглáсные consoane şuierătoare.
ширинá, -ы́ f. sg. lăţime, lărgime; ~ доски́ lăţimea unei scînduri; ~ колеи́ ecartamentul căii (ferate); ~ ýлицы lărgimea unei străzi.
шири́нка, -и f. prohab; şliţ.
ши́рить, -рю, -ришь vb. ipf. a lărgi, a extinde, a da amploare.
ши́рит|ься, -ится vb. ipf. a se lărgi, a extinde, a creşte, a lua amploare, a se dezvolta.
ши́рм|а, -ы f. 1. paravan; створ-чатая ~ paravan pliant. 2. (fig.) paravan, mască, aparenţă; служи́ть ~ой a servi drept paravan.
широ́к|ий adj. 1. lat, larg; ~ая ýлица stradă largă; ~ая лéнта panglică lată; ~ пиджáк haină largă. 2. (fig.) larg, de masă; ~ие слои́ населéния cercuri largi ale populaţiei; ~ая общéственность cercuri largi ale opiniei publice; ~ая пýблика marele public; ~ читáтель cititor de rînd; masele de cititori; ~ое собрáние şedinţă lărgită. 3. (fig.) vast, larg, mare, amplu; ~ая прогрáмма program vast; ~ие плáны planuri mari; ~ кругозóр orizont larg; в ~ом масштáбе pe scară largă; в ~ом смы́сле слóва în sensul larg al cuvîntului; ~ие возмóжности posibilităţi mari ◇ жить на ~ую нóгу a trăi pe picior mare; ~ая натýра inimă largă, fire generoasă; ~ая мáсленица ultimele zile ale săptămînii brînzei.
широкó adv. 1. larg; ~ распáхнуть двéри a deschide larg uşile; (fig.) ~ раскры́ть глазá a deschide bine ochii. 2. (fig.) pe larg; pe scară largă; amplu; ~ испóльзовать a folosi în mare măsură, a folosi din plin; ~ применя́ться a avea o largă întrebuinţare ◇ смотрéть ~ на вéщи a avea vederi largi; жить ~ a trăi pe picior mare.
широковещáние, -я n. sg. difuzare prin radio şi televiziune.
широковещáтельн|ый adj. 1. de difuzare prin radio şi televiziune, de radiodifuziune; ~ая стáнция post de radioemisiune. 2. (многообещáющий) care promite marea cu sarea, grandilocvent; pompos, bombastic; ~ые декларáции declaraţii demagogice; ~ая реклáма reclamă pompoasă/exagerată.
широкогру́дый adj. cu pieptul lat.
ширококолéйн|ый adj. (ferov. în expr.) ~ая желéзная дорóга cale ferată cu ecartament lat.

ширококóстный adj. osos, ciolănos.
ширококры́лый adj. cu aripi largi.
широколи́ственный adj. (bot.) cu frunze late, cu foi late.
широколи́стный adj. cu frunze late.
широколи́цый adj. cu faţa lată, fălcos.
широкоплéчий adj. cu umeri laţi, lat în spate, spătos.
широкопóл|ый adj. 1. cu boruri largi/mari/late; ~ая шля́па pălărie cu boruri mari. 2. cu poale largi, cu pulpane largi; ~ая шýба şubă cu pulpane largi.
широкоря́дный adj. (agr.) în rînduri rare.
широкоэкрáнный adj. cu ecran lat.
широтá, -ы́ f. 1. sg. lărgime, vastitate, amploare, anvergură; ~ кругозóра orizont larg. 2. (geogr.) latitudine; астрономи́ческая ~ latitudine astronomică.
широ́тный adj. (geogr.) de latitudine.
широчéнный adj. (pop.) foarte lat; foarte larg.
ширпотрéб, -а m. sg. = товáры ширóкого потреблéния produse/mărfuri de larg consum.
ширь, -и f. sg. 1. v. широтá; развернýть рабóту во всю ~ a desfăşura munca în toată amploarea. 2. larg, întindere, întins, cuprins; степнáя ~ întinsul stepei.
ши́т|ый 1. p.t.p. de la шить. 2. adj. brodat, cu cusături; cusut; ~ая сорóчка cămaşă cu cusături, ie.
шить, шью, шьёшь vb. ipf. 1. a coase; ~ на маши́не a coase/a trage la maşină. 2. (pf. сшить) acuz. a coase, a confecţiona, a face (haine, încălţăminte); ~ костю́м a coase un costum; ~ сапоги́ a face cizme; ~ себé костю́м a-şi coase un costum, a-şi da la cusut un costum. 3. instr. sau по + dat. a broda, a coase; ~ шёлком a broda cu mătase; ~ по канвé a coase pe canava ◇ ~ на живýю ни́тку a) a însăila; b) (fig.) a face ceva de mîntuială; ни шьёт, ни пóрет nici hăis, nici cea; ши́то бéлыми ни́тками e cusut cu aţă albă; ши́то-кры́то pe ascuns, în taină, în secret.
шитьё, -я́ n. sg. 1. cusut, coasere, confecţionare; кýрсы ~я́ cursuri de croitorie. 2. lucru cusut. 3. brodare, brodat. 4. (вы́шивка) broderie; ручнóе ~ broderie de mînă.
ши́фер, -а m. sg. (mineral.) ardezie; şist.
ши́ферный adj. (mineral.) de ardezie, de şist.
шифóн, -а m. sg. şifon; muselină de mătase.
шифóновый adj. de şifon; de muselină, de mătase.
шифоньéрка, -и f. scrin, comodă, şifonier.
шифр, -а m. 1. cifru, cod, simbol; писáть ~ом a scrie cifrat. 2. (библиотéчный) cotă.
шифровáльный adj. de cifrare.
шифровáльщик, -а m. persoană care se ocupă cu scrierea şi descifrarea mesajelor cifrate.
шифрóванн|ый p.t.p. de la шифровáть; ~ая телегрáмма telegramă cifrată.
шифровáть, -рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. зашифровáть) acuz. a scrie în cifru/cifrat; a cifra; ~ телегрáмму a scrie o telegramă cifrată.
шифрóвка, -и f. 1. sg. cifrare, codificare. 2. telegramă cifrată.
шифрóвщик, -а m. v. шифровáльщик
ши́хта, -ы f. (tehn.) încărcătură, şarjă; холóдная ~ încărcătură rece, încărcătură de minereuri.
шиш, -á m. tiflă; показáть ~ a da cu tifla ◇ (pop.) у меня́ ни ~á нет n-am nici o lăscaie/nici o para chioară.
шишáк, -á m. (ist.) coif.
ши́шк|а [1], **-и** f. 1. con (de conifere); соснóвая ~ con de pin; еловáя ~ con de brad. 2. cucui; наби́ть (себé) ~у a-şi face un cucui. 3. (tehn.) miez, umflătură ◇ на бéдного Макáра все ~и вáлятся a fi ţap ispăşitor.
ши́шка [2], **-и** f. (pop. glum.) persoană importantă, grangur.
шишковáтый adj. noduros; cu cucui.
шишкови́дн|ый adj. (în expr.) ~ая желéза glandă pineală.
шишконóсный adj. conifer.
шкалá, -ы́ f. 1. scară, scală; gradaţie, cadran; ~ термóметра scara termometrului. 2. scară, grafic; ~ зáработной плáты tarif de salarizare;

~ *температу́ры больно́го* graficul temperaturii bolnavului.

шка́нцы, *-ев pl. (mar.)* punte, pupă.

шкап, *-а m. v. шкаф*

шкату́лка, *-и f.* casetă, cutie, lădiţă.

шкаф, *-а m.* dulap; *зерка́льный* ~ şifonier cu oglindă; *кни́жный* ~ bibliotecă; *несгора́емый* ~ casă de bani; *стенно́й* ~ dulap în perete; *суши́льный* ~ etuvă, uscătorie.

шквал, *-а m.* vînt puternic, rafală, vijelie; uragan; *(fig.)* ~ *огня́* ploaie de foc.

шква́листый *adj. (în expr.)* ~ *ве́тер* vînt puternic, vînt în rafale.

шква́льный *adj. (mil.)* în rafale; ~ *ого́нь* foc în rafale.

шква́рки, *-рок f.* jumări *(de slănină)*.

шкво́рень, *-рня m.* **1.** piron, cui; pivot. **2.** cuiul inimii de la car.

шкив, *-а m. (tehn.)* roată de curea, roată de transmisie; *приводно́й* ~ roată de curea de acţionare.

шки́пер, *-а m. (mar.)* **1.** căpitan de vas comercial. **2.** intendent *(pe un vas de război)*.

шко́да, *-ы f. (pop.)* **1.** *(проделка)* poznă, şotie. **2.** *(вред)* pagubă, pacoste.

шко́дить, *-ишь vb. ipf. (pop.)* a face pozne; a cauza pagube.

шко́л|а, *-ы f.* **1.** şcoală; *зда́ние* ~*ы* şcoală, clădirea şcolii; *се́льская* ~ şcoală sătească; *музыка́льная* ~ şcoală de muzică; *нача́льная* ~ şcoală elementară; *семиле́тняя* ~ şcoală de şapte ani; *сре́дняя* ~ şcoală medie; *вы́сшая* ~ şcoală superioară; ~ *вы́сшего пилота́жа* şcoală de înaltă acrobaţie aeriană *парти́йная* ~ şcoala de partid; *отда́ть в* ~*у* a da la şcoală; *(fig.)* ~ *жи́зни* şcoala vieţii. **2.** *(fig.)* şcoală, curent, mişcare; *созда́ть* ~*у* a crea o şcoală ◇ *он прошёл хоро́шую* ~*у* e un om încercat, are şcoala vieţii.

шко́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. вы́школить) acuz.* a muştrului, a învăţa, a instrui.

шко́льник, *-а m.* şcolar, elev.

шко́льница, *-ы f.* şcolăriţă, elevă.

шко́льническ|ий *adj.* şcolăresc; ~*ая вы́ходка* purtare de copil, gest copilăresc.

шко́льничество, *-а n. sg.* copilărie; ştrengărie.

шко́льн|ый *adj.* de şcoală; şcolar; ~*ое зда́ние* clădirea şcolii; ~*ые го́ды* anii de şcoală; ~ *това́рищ* coleg de şcoală; ~ *во́зраст* vîrstă şcolară; ~*ые принадле́жности* rechizite şcolare; ~ *учи́тель* învăţător, institutor; ~ *сове́т* consiliu pedagogic.

школя́рский *adj. (peior.)* şcolăresc; dogmatic.

школя́рство, *-а n. sg. (peior.)* spirit şcolăresc; dogmatism.

шкот, *-а m. (mar.)* scotă.

шку́р|а, *-ы f.* **1.** piele, blană; *во́лчья* ~ blană de lup; *сдира́ть* ~*у* a jupui; *меня́ть* ~*у* a-şi lepăda/a-şi schimba pielea; a năpîrli. **2.** *(pop. fig.)* profitor, lichea, canalie ◇ *дрожа́ть за свою́* ~*у* a tremura pentru propria-i piele; a-şi păzi cojocul; *волк в ове́чьей* ~*е* lup în piele de oaie; *быть в чье́й-л.* ~*е* a fi în pielea cuiva, a se pune în situaţia cuiva; *дели́ть* ~*у неуби́того медве́дя* a vinde pielea ursului din pădure; *драть* ~*у; драть две (три etc.)* ~*ы (с кого́-л.)* a-i lua (cuiva) pielea *sau* şapte (nouă) pici, a-l jecmăni, a-l jupui; *на свое́й* ~*е чу́вствовать (что́-л.)* a simţi (ceva) pe propria sa piele; *рискова́ть со́бственной* ~*ой* a-şi pune pielea în joc; *спаса́ть свою́* ~*у* a-şi salva pielea/ cojocul; *спусти́ть* ~*у с кого́-л.* a-i trage cuiva o bătaie soră cu moartea.

шку́рка [1], *-и f.* **1.** pielicea, pielicică, blăniţă. **2.** coajă, înveliş; ~ *я́блока* coaja mărului.

шку́рка [2], *-и f.* hîrtie şmirghel.

шку́рник, *-а m.* profitor, om interesat, hrăpăreţ; chilipirgiu, hoţ.

шку́рнический *adj.* de profitor, de lichea; de hrăpăreţ, chilipirgiu.

шку́рничество, *-а n. sg.* spirit de acaparare; egoism; lichelism, afacerism.

шку́рн|ый *adj.* de interes personal; egoist; ~*ые побужде́ния* motive egoiste/personale.

шлагба́ум, *-а m.* barieră *(de şosea sau de cale ferată)*.

шлак, *-а m. (tehn.)* zgură.

шлакобето́н, *-а m. sg. (tehn.)* beton de zgură.

шлакоблю́к, *-а m. (constr.)* bloc din beton de zgură.

шлакова́ние, *-я n. (tehn.)* zgurificare.

шлакови́к, *-а́ m. (tehn.)* cameră de zgură.

шла́ковый *adj. (tehn.)* de zgură; pentru zgură; ~ *бето́н* beton de zgură.

шланг, *-а m.* furtun; *пожа́рный* ~ furtun de incendiu.

шлейф, *-а m.* trenă, coadă.

шлем, *-а m.* **1.** *(ist.)* coif, chivără. **2.** cască; *лётный* ~ cască de aviator; *тропи́ческий* ~ cască tropicală.

шлёп *interj. (pop.)* **1.** trosc!, pleosc!, poc!; ~ *его́ по спине́* şi poc! dă-i una pe spinare. **2.** pleosc!, buf!

шлёпание, *-я n.* lipăit; plescăit.

шлёпанцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m. (pop.)* papuci de casă, tîrlici.

шлёпать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. шлёпнуть) acuz.* a plesni, a lovi; ~ *по рука́м* a bate peste mîini. **2.** *instr.* sau *instr.* cu *по* + *dat.* a lipăi, a tîrşîi; ~ *ту́флями* a lipăi (din papuci). **3.** *по* + *dat. (pop.)* a pleoscăi, a bălăci; ~ *по гря́зи* a merge prin noroi.

шлёпаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. mom. шлёпнуться)* a cădea *(cu zgomot)*.

шлёпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *шлёпать(1)*

шлёпнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom.* de la *шлёпаться*

шлеп|о́к, *-пка́ m.* plesnitură; lovitură, palmă; *надава́ть* ~*ко́в кому́-л.* a da cuiva cîteva palme.

шлея́, *-и́ f.* trup de ham.

шлифова́льный *adj.* de şlefuit; ~ *ка́мень* piatră de şlefuit; ~ *стано́к* maşină de şlefuit.

шлифова́льщик, *-а m. v. шлифо́вщик*

шлифо́ванный **1.** *p.t.p.* de la *шлифова́ть*. **2.** *adj.* şlefuit, polizat; rectificat. **3.** *adj. (fig.)* şlefuit, cizelat.

шлифова́ть, *-фу́ю, -фу́ешь vb. ipf. (pf. отшлифова́ть) acuz.* **1.** a şlefui, a poliza; a rectifica. **2.** *(fig.)* a şlefui, a cizela.

шлифова́ться, *-фу́ется vb. ipf.* **1.** *(pf. отшлифова́ться)* a se şlefui, a se perfecţiona. **2.** *pas.* de la *шлифова́ть*.

шлифо́вка, *-и f. sg.* şlefuire, polizare; rectificare.

шлифо́вщик, *-а m.* şlefuitor; rectificator.

шлих, *-а m. (min.)* nisip metalifer.

шли́хта, *-ы f. sg. (text.)* masă/pastă de încleiere.

шлюз, *-а m.* ecluză.

шлю́зн|ый *adj.* de ecluză; ~*ые воро́та* poartă de ecluză.

шлюзова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a construi ecluze.

шлюпба́лка, *-и f. (mar.)* gruie pentru bărci.

шлю́пка, *-и f. (mar.)* şalupă, barcă; balenieră; *гребна́я* ~ şalupă cu rame; *па́русная* ~ barcă cu pînze; *спаса́тельная* ~ barcă de salvare.

шлю́почный *adj.* de şalupă, de barcă.

шлю́ха, *-и f. (pop.)* tîrfă, prostituată.

шля́п|а, *-ы f.* **1.** pălărie; *же́нская* ~ pălărie de damă; *снять* ~*у* a-şi scoate pălăria (din cap), a se descoperi; *надви́нуть* ~*у на глаза́* a-şi trage pălăria pe ochi; *в* ~*е* cu pălăria pe cap, cu capul acoperit. **2.** *(fig. pop.)* papă-lapte, lasă-mă să te las ◇ *(pop.) де́ло в* ~*е* totul e în regulă; s-a făcut.

шля́пка [1], *-и f.* pălărie de damă; pălărioară, pălăriuţă.

шля́пка [2], *-и f.* **1.** pălăria ciupercii. **2.** floare *(de cui)*, cap, măciulie.

шля́пник, *-а m.* pălărier.

шля́пница, *-ы f.* modistă.

шля́пный *adj.* de pălărie; ~ *магази́н* magazin de pălării.

шля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. (pop.)* a umbla haimana, a umbla haihui, a umbla fără rost, a bate drumurile; a hoinări.

шлях, *-а m. (reg.)* şleau, şleah, drum mare.

шляхе́тский *adj. (ist.)* de şleahtă, şleahtic.

шляхе́тство, *-а n. sg.* = *шля́хта*

шля́хта, *-ы f. sg. (ist.)* şleahtă, nobilime poloneză.

шля́хтич, *-а m. (ist.)* şleahtic, nobil polonez.

шмели́ный *adj.* de bărzăun, de bondar.

шмель, *-я́ m.* bărzăun, bondar.

шмыг *interj. (fam.)* ţuşti!, zbughi!

шмы́гать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. шмы́гнуть) (pop.)* **1.** *instr.* a mişca, a freca (cu iuţeală); ~ *нога́ми* a tîrşîi picioarele; ~ *щёткой* a freca

repede cu peria. **2.** a umbla încoace şi ncolo, a se fîţîi ◇ ~ *носом* a smiorcăi.

шмыгнуть, *-ну, -нёшь pf. mom. (ipf. шмыгать)* a trece repede; a se strecura, a se furişa, a o zbughi.

шнек, *-а m. (tehn.)* şnec, şurub-melc, şurub.

шницель, *-я m.* şniţel.

шнур, *-á m.* **1.** şnur, şiret, găitan. **2.** *(el.)* cordon, fir ◇ *детонирующий* ~ fitil detonant; *(tehn.) бикфордов* ~ fitil Bickford.

шнуровальный *adj.* de/pentru şnuruit.

шнуровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. зашнуровать)* a lega cu şireturi; ~ *туфли* a-şi lega şireturile la pantofi. **2.** *(pf. прошнуровать)* a şnurui; ~ *инвентарную книгу* a şnurui registrul inventar.

шнуроваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf.* **1.** *(pf. зашнуроваться)* a-şi strînge/a-şi lega şireturile. **2.** *pas.* de la *шнуровать.*

шнуровка, *-и f.* **1.** *sg.* legare/strîngerea şireturilor. **2.** *sg.* şnuruire.

шнуровой *adj.* de şnur.

шнур|óк, *-ка m.* şnur, şiret; ~*ки для ботинок* şireturi de ghete.

шнырнуть, *-ну, -нёшь vb. pf. mom.* de la *шнырять*

шнырять, *-яю, -яешь vb. ipf. (pf. mom. шнырнуть)* a umbla de colo-colo, a se vîrî peste tot.

шов, *шва m.* **1.** cusătură, tighel; tiv; *мелкий* ~ cusătură măruntă; *распороть по шву* a desface pe cusătură. **2.** *(med.)* sutură ◇ *наложить швы* a sutura, a face o sutură. **3.** *(tehn.)* cusătură, îmbinare, rost; *сварной* ~ cusătură sudată; *трещать по всем швам* a pîrîi din toate încheieturile; *руки по швам!* drepţi!; *как ни крой, а швы наружу выйдут* a ieşi la suprafaţă ca untdelemnul.

шовинизм, *-а m. sg.* şovinism.

шовинист, *-а m.* (om) şovin.

шовинистический *adj.* şovin.

шок, *-а m. (med.)* şoc, comoţie; *нервный* ~ şoc nervos.

шокировать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. (livr.)* a şoca, a scandaliza.

шоколад, *-а m. sg.* ciocolată; *молочный* ~ ciocolată cu lapte.

шоколадка, *-и f.* tabletă *(mică)* de ciocolată; bomboană de ciocolată.

шоколадн|ый *adj.* **1.** de/cu ciocolată; ~ *торт* tort de ciocolată; ~*ые конфеты* bomboane de ciocolată. **2.** brun, cafeniu, de culoarea ciocolatei.

шомпол, *-а m.* vergea *(de armă).*

шорник, *-а m.* hămurar, şelar, curelar.

шорн|ый *adj.* de hamuri, de şei; de curele, de curelărie; ~*ая мастерская* hămurărie, curelărie.

шорня, *-и f.* hămurărie, şelărie, curelărie.

шорох, *-а m.* foşnet, fîşîit, hîrşîit.

шоры, *шор pl.* **1.** ochelari de cal. **2.** *(fig.)* mărginire, îngustime de vederi ◇ *взять в* ~; *держать в шорах кого-л.* a ţine în frîu pe cineva.

шоссé *n. indecl.* şosea; *асфальтированное* ~ şosea asfaltată; *автомобильное* ~ autostradă.

шоссейн|ый *adj.* de şosea; ~*ая дорога* şosea.

шоссирование, *-я n. (tehn.)* şoselare.

шоссировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a şoselui, a face o şosea, a face şosele; a pava *(un drum).*

шотландка [1], *-и f.* scoţiană.

шотландка [2], *-и f.* stofă ecosez.

шотландский *adj.* scoţian, din Scoţia.

шотланды, *-цев pl.; sg. -дец, -дца m.* scoţieni.

шофёр, *-а m.* şofer.

шофёрск|ий *adj.* de şofer; ~*ие права* carnet de şofer, permis de conducere.

шпаг|а, *-и f.* spadă, sabie; *обнажить* ~*у* a trage spada din teacă; *скрестить* ~*и* a încrucişa săbiile; *отдать* ~*у* a depune armele ◇ *продать* ~*у* a trăda.

шпагат, *-а m.* sfoară.

шпагатный *adj.* de sfoară.

шпажник, *-а m. (bot.)* săbiuţă, gladiolă.

шпажный *adj.* de spadă, de sabie.

шпаклевать, *-люю, -люешь vb. ipf. (pf. зашпаклевать) acuz.* a chitui, a astupa cu chit.

шпаклёвка, *-и f. sg.* **1.** chituire. **2.** chit.

шпаклёвочный *adj.* de/pentru chituit.

шпалер|а, *-ы f.* **1.** şir de soldaţi pe ambele părţi ale unui drum; *выстраивать* ~*ами* a înşira soldaţi *(pe ambele părţi ale unui drum).* **2.** spalier; rînd de

pomi pe marginile unui drum. **3.** *pl. (înv.)* tapet, tapiserie.

шпалопропиточный *adj.* pentru impregnarea traverselor.

шпалы, *-ал pl.; sg. шпала, -ы f. (ferov.)* traverse.

шпана, *-ы f. sg. (mai ales col.) (pop.)* huligani; drojdie, pleavă *(a societăţii).*

шпангоут, *-а m.* **1.** *(mar.)* coastă *(a unei nave)*; schelet. **2.** *(av.)* cadru.

шпанск|ий *adj. (în expr.)* ~*ая мушка* gîndac-de-turbă, cantaridă.

шпаргалка, *-и f.* fiţuică *(la examene, la teze).*

шпарить, *-рю, -ришь vb. ipf.* **1.** *(pf. ошпарить) acuz.* a opări. **2.** *(pop.)* a face ceva repede; a vorbi repede.

шпат, *-а m. (mineral.)* spat; *полевой* ~ feldspat; *плавиковый* ~ fluorină; *гипсовый* ~ ghips cristalin.

шпатель, *-я m.* spatulă; şpaclu.

шпаци|я, *-и f. (tipogr.)* spaţii, albitură; *разбить на* ~*и* a culege spaţiat, a spaţia.

шпенёк, *-нька m. (tehn.)* cep.

шпигат, *-а m. (mar.)* loc pentru scurgerea apei.

шпиговать, *-гую, -гуешь vb. ipf. (pf. нашпиговать) acuz.* a împăna cu slănină.

шпиговка, *-и f. sg.* împănare, împănat.

шпик [1], *-а m.* slănină.

шпик [2], *-а m.* copoi, agent secret, detectiv.

шпиль, *-я m.* **1.** *(башни)* săgeată, vîrful ascuţit *(al turnului unei clădiri).* **2.** cui lung. **3.** *(mar.)* cabestan.

шпильк|а, *-и f.* **1.** ac de păr, agrafă. **2.** ac de pălărie de damă. **3.** *(tehn.)* prezon, cui, ştift. **4.** *(fig.)* înţepătură, aluzie răutăcioasă, insinuare; *подпускать* ~*и* a spune răutăţi, a înţepa cu cîte o vorbă.

шпинат, *-а m. sg.* spanac.

шпинатный *adj.* de/cu spanac.

шпингалет, *-а m* cremonă; zăvor, ivăr.

шпиндель, *-я m. (tehn.)* ax *(principal)*; arbore, bară, tijă.

шпинель, *-я m. (mineral.)* spinel.

шпион, *-а m.* spion.

шпионаж, *-а m. sg.* spionaj.

шпионить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a spiona, a face spionaj.

шпионск|ий *adj.* de spion; de spionaj ~*ие организации* organizaţii de spionaj.

шпионство, *-а n. sg.* spionaj.

шпиц [1], *-а m.* vîrf ascuţit *(al unei clădiri).*

шпиц [2], *-а m.* şpiţ *(rasă de cîini).*

шпицрутен, *-а m. (ist.)* nuia, vargă.

шпон, *-а m. (tipogr.)* interlinie, dursuş.

шпонка, *-и f. (tehn.)* pană, clemă.

шпор|а, *-ы f.* **1.** pinten; *дать* ~*ы коню* a da pinteni calului. **2.** pinten; ~*ы у петухов* pintenii cocoşului.

шпорник, *-а m. (bot.)* pinteniaş, nemţişor de cîmp.

шприц, *-а m.* seringă.

шпроты, *-отов pl.; sg. шпрот, -а m.* şproţi *(un fel de sardele).*

шпулька, *-и f.* mosorel *(la maşina de cusut)*; *(text.)* ţeavă.

шпынять, *-яю, -яешь vb. ipf. acuz. (pop.)* a sîcîi, a hărţui; a-şi bate joc de cineva; a-i scoate cuiva ochii.

шрам, *-а m.* cicatrice.

шрапнель, *-и f. (mil.)* şrapnel.

шрапнельный *adj. (mil.)* de şrapnel.

шрифт, *-а m. (tipogr.)* caracter, literă; *курсивный* ~ litere cursive; *жирный* ~ aldine; *мелкий* ~ caractere mici, minuscule.

шрифтовой *adj. (tipogr.)* de caracter, de literă.

штаб, *-а m. (mil.)* stat-major; ~ *корпуса* statul major al corpului de armată; *генеральный* ~ marele stat major; *начальник* ~*а* şeful statului major.

штабель, *-я m.* stivă.

штабельный *adj.* de/în stivă.

штабист, *-а m.* ofiţer de stat major.

штаб-квартира, *-ы f. (mil.)* cartier general.

штабник, *-á m.* ofiţer de stat major.

штабн|óй *adj.* **1.** de stat major; ~ *офицер* ofiţer de stat major. **2.** ~**óй,** *-óго m.* ofiţer de stat major.

штаб-офицер, *-а m.* ofiţer superior.

штаб-офицерский *adj.* de ofiţer superior.

штаб-ротмистр, *-а m. (ist.)* grad intermediar între locotenent şi căpitan de cavalerie.

штабс-капитан, *-а m. (ist.)* grad intermediar între locotenent şi căpitan.

штамб, -*а m. (agr.)* trunchi.

штамп, -*а m.* **1.** *(tehn.)* matriță, ștanță; stampă. **2.** ștampilă, antet. **3.** *(fig.)* șablon, clișeu; *мыслить ~ами* a gîndi după șablon.

штамповальный *adj. (tehn.)* de matriță, de ștanțat; *~ станóк* presă de ștanțat.

штампóванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *штамповáть.* **2.** *adj. (tehn.)* ștanțat. **3.** *adj. (трафаретный) (fig.)* de șablon, tip, stereotip; *~ое выражéние* expresie șablon.

штамповáть, -*пýю, -ýешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. отштамповáть) (tehn.)* a ștanța, a presa cu matrița. **2.** a pune ștampila *(cu antet).*

штампóвка, -*и f. sg.* ștanțare, matrițare; presare; *~ издéлий* ștanțarea pieselor.

штампóвщик, -*а m.* matrițer, ștanțator.

штáнга, -*и f.* bară, ștangă, tijă; drug, rangă; *спортúвная ~* halteră; *(min.) буровáя ~* prăjină de foraj.

штангенцúркуль, -*я m. (tehn.)* șubler.

штангúст, -*а m. (sport.)* halterofil.

штандáрт, -*а m. (înv.)* stindard, pavilion, drapel.

штанúна, -*ы f.* crac de pantaloni.

штанúшки, -*шек pl.* pantaloni scurți, pantalonași.

штанн|óй *adj.* de/de la pantaloni; *~ы́е пýговицы* nasturi de pantaloni.

штаны́, -*óв pl.* pantaloni, nădragi.

штáпель, -*я m. (text.)* celofibră, fibră artificială (scurtă).

штáпельный *adj.* din fibră artificială; *~ое полóтно* pînză din fibră artificială.

штат[1], -*а m.* **1.** personal, cadre; *сокращéние ~ов* reducerea personalului; *включúть/зачúслить в ~* a încadra într-un post; a trece în schemă; *остáвить за ~ом* a pune în disponibilitate. **2.** *(mai ales la pl.)* stat de personal; schemă; *утвердúть ~ы* a aproba statele de personal ◇ *раздувáть ~ы* a umfla schema.

штат[2], -*а m.* **1.** stat; *Соединённые Штáты Амéрики (США)* Statele Unite ale Americii (S.U.A.) ◇ *(ist.) Генерáльные ~ы* Statele Generale.

штатúв, -*а m.* stativ, trepied, suport.

штáтн|ый *adj.* titular, bugetar; încadrat în schemă; *~ слýжащий* funcționar bugetar; *~ преподавáтель* profesor titular; *~ая дóлжность* funcție bugetară.

штáтск|ий *adj.* **1.** civil; *~ое плáтье* haine civile. **2.** *~ий, -óго m.* civil; *воéнные и ~ие* militari și civili.

штéвень, -*вня m. (mar.)* etravă.

штéйгер, -*а m. (min.)* prim-maistru miner, maistru miner.

штéйгерский *adj.* de maistru miner.

штемпелевáние, -*я n. sg.* ștampilare.

штемпелевáть, -*люю, -люешь vb. ipf. (pf. заштемпелевáть) acuz.* a ștampila.

штéмпель, -*я m.* ștampilă, pecete; *почтóвый ~* ștampila poștei.

штéмпельн|ый *adj.* de ștampilă; *~ая подýшка* tușieră.

штéпсель, -*я m. (el.)* priză, fișă, banană, bușon, ștecăr.

штéпсельн|ый *adj. (el.)* de/pentru priză; *~ая вúлка* fișă, ștecăr; *~ая корóбка* priză.

штиблéты, -*éт pl.; sg. -éта, ~ы f. (înv.)* pantofi bărbătești.

штилев|óй *adj. (mar.)* calm, liniștit, de acalmie; *~áя погóда* timp liniștit, acalmie.

штиль, -*я m. (mar.)* calm, acalmie, timp liniștit pe mare; zefir, vînt liniștit.

штирбóрт, -*а m. (mar.)* tribord.

штифт, -*а m. (tehn.)* știft, spin, cui.

штúфтик, -*а m. (tehn.) dim.* știft mic, cuișor.

штúхель, -*я m.* șabăr, răzuitor.

шток, -*а m.* **1.** *(min.)* știoc; zăcămînt. **2.** *(tehn.)* tijă; *поршневóй ~* tija pistonului. **3.** *(mar.)* traversă *(la ancoră).*

штокрóза, -*ы f. (bot.)* nalbă de grădină.

штóльня, -*и f. (min.)* stolnă, galerie, puț de extracție.

штóпальн|ый *adj.* de țesut; de stopat; *~ая иглá* ac de țesut.

штóпан|ый *adj.* țesut, cîrpit, stopat; *~ые чулкú* ciorapi cîrpiți.

штóпать, -*аю, -аешь vb. ipf. (pf. заштóпать) acuz.* a țese, a cîrpi, a stopa; *~ чулкú* a țese/a cîrpi ciorapi.

штóпка, -*и f.* **1.** *sg. (действие)* țesut, cîrpit, stopat; *~ чулóк/носкóв* cîrpitul ciorapilor. **2.** *sg.* ață de țesut. **3.** *(место)* țesătură, cîrpitură.

штóпор, -*а m.* **1.** tirbușon, rac. **2.** *(av.)* vrilă.

штóпорить, -*рю, -ришь vb. ipf. (av.)* a coborî în vrilă.

штóпорный *adj. (av.)* de/în vrilă.

штóпором *adv.* în vrilă.

штóр|а, -*ы f.* stor, jaluzea, transperant, rulou; *поднять ~ы* a ridica storurile; *спустúть ~ы* a trage jos jaluzelele.

шторм, -*а m.* furtună, vijelie *(pe mare).*

штормовáть, -*мýет vb. ipf.* a fi bătut de furtună.

штормов|óй *adj.* de furtună.

штóрн|ый *adj.* de stor, de jaluzea, de transperant, de rulou.

штоф, -*а m.* stofă de tapiserie, de mobile.

штóфн|ый *adj.* de stofă *(de mobilă)*; *~ая мéбель* mobilă tapisată.

штраф, -*а m.* amendă, gloabă; *наложúть ~* a amenda; *заплатúть ~* a plăti amenda; *сложúть ~* a scuti de amendă.

штрафнúк, -*á m. (mil.)* ostaș dintr-un batalion disciplinar.

штрафн|óй *adj.* **1.** de amendă. **2.** de pedeapsă; disciplinar; *(sport) ~ удáр* lovitură de pedeapsă; *(sport) ~áя площáдка* careu de pedeapsă; *(mil.) ~ батальóн* batalion disciplinar.

штрафовáть, -*фýю, -фýешь vb. ipf. (pf. оштрафовáть) acuz.* a amenda.

штрейкбрéхер, -*а m.* spărgător de grevă.

штрейкбрéхерский *adj.* de spărgător de grevă.

штрейкбрéхерство, -*а n. sg.* acțiune a spărgătorilor de grevă.

штрек, -*а m. (min.)* galerie.

штрúпка, -*и f.* bentiță *(la partea de jos a pantalonilor).*

штрих, -*á m.* **1.** linie subțire, liniuță, trăsătură. **2.** *(fig.)* trăsătură; amănunt; *характéрный ~* trăsătură caracteristică.

штриховáть, -*ихýю, -ихýешь vb. ipf. (pf. заштриховáть) acuz.* a hașura; *~ чертёж* a hașura un desen.

штрихóвка, -*и f.* **1.** *sg.* hașurare. **2.** hașuri; *густáя ~* hașuri dese.

штриховóй *adj.* în hașuri, hașurat.

штудúровать, -*рую, -руешь vb. ipf. (pf. проштудúровать) acuz.* a studia, a învăța temeinic; a aprofunda, a adînci.

штýк|а, -*и f.* **1.** bucată *(urmat de un alt substantiv se omite în traducerea românească)*; *пять штук яúц* cinci ouă; *нéсколько штук я́блок* cîteva mere; *штýк дéсять* vreo zece bucăți; *~ полотнá* o bucată de pînză. **2.** *(glumeț)* lucru; *хорóшую ~у я купúл* bun lucru mi-am cumpărat; *э́то что за ~?* ce o mai fi și asta?. **3.** pramatie, poamă bună; *срáзу вúдно, что он за ~* de îndată se vede ce poamă e. **4.** *(fig.)* ispravă, poznă, bucluc, năzdrăvănie; *он сыгрáл со мной сквéрную ~у* mi-a făcut-o, mi-a jucat un renghi, m-a băgat într-un bucluc; *э́то всё егó ~и* astea toate sînt isprăvile lui ◇ *вот так ~!* na-ți-o bună!, frumoasă ispravă!; *в тóм-то и ~* aici e aici, aici e buba; *отколóть ~у* a face una boacănă.

штукатýр, -*а m.* tencuitor; specialist în stucatură.

штукатýрить, -*рю, -ришь vb. ipf. (pf. оштукатýрить și отштукатýрить) acuz.* a tencui.

штукатýрка, -*и f. sg.* **1.** tencuit, tencuire. **2.** tencuială; stucatură.

штукатýрный *adj.* de tencuială, de tencuit.

штуковáть, -*кýю, -кýешь vb. ipf. (pf. заштуковáть) acuz.* a stopa, a țese, a înnădi.

штукóвка, -*и f.* **1.** *sg.* stopat, țesut; înnădit. **2.** ruptură stopată.

штурвáл, -*а m.* volan; *(av.)* manșă cu volan; *(mar.)* timonă; roată de cîrmă.

штурвáльн|ый[1], -*ого m.* timonier, cîrmaci; conducător.

штурвáльн|ый[2] *adj. (mar.) ~ое колесó* timonă.

штурм, -*а m.* asalt; *брать ~ом* a lua cu asalt.

штýрман, -*а m. (mar., av.)* ofițer timonier; navigator.

штýрманск|ий *adj.* de navigație; *~ая рýбка* camera hărților.

штурмовáть, -*мýю, -мýешь vb. ipf. acuz.* a asalta, a da asalt, a lua cu asalt; *~ крéпость* a asalta o cetate; *(fig.) ~ прóсьбами* a asalta cu cereri.

штурмовúк, -*á m.* **1.** avion de asalt. **2.** pilot din aviația de asalt.

штурмóвка, -*и f.* atac aerian.

штурмов|ой *adj.* de asalt, de luptă, de şoc; *~ые лéстницы* scări de asalt; *~áя авиáция* aviaţie de asalt; *~ые отря́ды* detaşamente de şoc.

штурмовщи́на, *-ы f. sg. (peior.)* muncă în asalt.

штуртрóс, *-а m. (mar.)* troţă *(de cîrmă)*.

штýцер, *-а m.* **1.** *(înv.)* carabină. **2.** *(tehn.)* ştuţ, duză.

штýчн|ый *adj.* cu bucata; *~ая оплáта* plată în acord *(cu bucata)*.

штык, *-á m.* baionetă; *идти́ в ~и́* a ataca în baionetă; *примкнýть ~и́* baioneta la armă; *(fig.) отря́д в ты́сячу ~óв* detaşament de o mie de oameni ◇ *(fig.) держáться на ~áх* a se menţine prin forţa baionetelor; *(fig.) встрéтить (приня́ть) в ~и́ когó-л.* a întîmpina pe cineva cu duşmănie.

штыков|óй *adj.* de baionetă; la baionetă; *~áя атáка* atac la baionetă; *~óй бой* luptă la baionetă, luptă corp la corp.

шты́рь, *-я́ m. (tehn.)* diblu; bulon, pivot.

шýб|а, *-ы f.* şubă, blană, manta îmblănită; *ли́сья ~* şubă din blană de vulpe ◇ *из э́того /из спаси́бо ~ы не сошьёшь* din asta n-o să iasă nimic, n-o să iasă mare lucru; cu mulţumită şi sănătate nu faci din piatră palate.

шýбка, *-и f dim.* şubuliţă.

шýбн|ый *adj.* de şubă, de blană *~ая мастерскáя* atelier de blănărie ◇ *~ клей* clei de tîmplărie.

шýлер, *-а m.* **1** trişor, măsluitor. **2.** escroc, şarlatan, şnapan, potlogar.

шýлерство, *-а n. sg.* **1.** trişare, măsluire. **2.** escrocherie, potlogărie.

шум, *-а (-у)* **1.** zgomot, gălăgie, zarvă, vuiet, tumult, larmă; *áдский ~* vacarm, zgomot asurzitor; *~ и гам* tărăboi; *подня́ть ~* a face tărăboi/gălăgie/zarvă; *~ водопáда* vuietul cascadei; *~ ýлицы* larma străzii; *~ вéтра* vîjîitul vîntului; *~ лéса* freamătul pădurii; *~ ли́стьев* foşnetul frunzelor; *~ в ушáх* vîjîit în urechi; *(med.) ~ы в сéрдце* suflu cardiac. **2.** *(fig.)* vîlvă, senzaţie, zarvă, răsunet; *кни́га вы́звала ~* cartea a stîrnit vîlvă ◇ *мнóго ~у из ничегó* mult zgomot pentru nimic.

шум|éть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf.* **1.** a face gălăgie/zarvă/larmă; a produce zgomot; a vui; *мóре ~и́т* marea vuieşte; *~и́т лес* freamătă pădurea; *самовáр ~и́т* samovarul începe să fiarbă; *у меня́ ~и́т в головé* îmi vîjîie capul; *у меня́ ~и́т в ушáх* îmi vîjîie urechile. **2.** *(fig.)* a stîrni vîlvă; a face senzaţie.

шуми́х|а, *-и f. (peior.)* vîlvă, zarvă; *подня́ть ~у* a stîrni vîlvă.

шумли́вый *adj.* gălăgios, zgomotos; *~ ребёнок* copil gălăgios.

шýмно **1.** *adv.* cu gălăgie, zgomotos, gălăgios. **2.** *pred. impers.* e zgomot, e gălăgie; *здесь сли́шком ~* aici e prea multă gălăgie.

шýмн|ый *adj.* **1.** zgomotos, gălăgios; tumultos; agitat; *~ разговóр* discuţie însufleţită; *~ые аплодисмéнты* aplauze furtunoase; *~ зал* sală gălăgioasă. **2.** *(fig.)* răsunător, care face vîlvă; senzaţional; *~ успéх* succes răsunător; *~ая полéмика* polemică zgomotoasă ◇ *(lingv.) ~ые соглáсные* consoane nesonante.

шумóвка, *-и f.* spumieră, lingură de spumă.

шумов|óй *adj.* de zgomot, sonor; *~ы́е эффéкты на сцéне* efecte sonore pe scenă; *~ оркéстр* jazband.

шумóк, *-мкá m.* zgomot uşor, zgomot abia perceptibil, foşnet; ◇ *под ~* pe furiş, pe-ascuns.

шýрин, *-а m.* cumnat *(fratele soţiei)*.

шуровáние, *-я n.* scormonire.

шуровáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. acuz.* *(tehn.)* a scormoni, a aţîţa focul.

шурóвка, *-и f. sg. (tehn.)* scormonirea, aţîţarea focului.

шурýп, *-а m.* şurub; *~ креплéния* şurub de fixare; *(ferov.) рéльсовый ~* tirfon de şină.

шурýпный *adj.* de şurub.

шурф, *-а m. (min.)* puţ de explorare, puţ de aeraj.

шурфовáние, *-я n. sg. (min.)* explorare, sondare, sondaj.

шурфовáть, *-фýю, -фýешь vb. ipf. acuz.* sau *fără compl. (min.)* a explora *(prin săpare de puţuri)*, a sonda.

шуршáние, *-я n. sg.* foşnet, freamăt, fîşîit; scîrţîit; *~ камышá* foşnetul stufului; *~ шёлка* foşnetul mătăsii.

шурш|áть, *-шý, -ши́шь vb. ipf.* a foşni, a fîşîi; a scîrţîi; *плáтье ~и́т* rochia foşneşte.

шýры-мýры *pl. indecl.* legături de dragoste.

шýстрый *adj.* vioi, sprinten, ager, dezgheţat.

шут, *-á m.* **1.** *(ist.)* bufon, nebun, măscărici; *придвóрный ~* bufonul curţii. **2.** saltimbanc, măscărici, paiaţă, clovn. **3.** *(fig.)* bufon, paiaţă; *разы́грывать ~á* a face pe bufonul; *~ горóховый* paiaţă, (om) caraghios. **4.** *(pop. în unele expresii folosite în loc de «чёрт»)* naiba, dracu; *~ егó знáет* dracu-l ştie; *~ с ним!* ducă-se dracului!; *на кой ~!* la ce dracu!

шути́ть, *шучý, шýтишь vb. ipf.* **1.** *(pf. пошути́ть)* a glumi, a spune glume, a şugui; *остроýмно ~* a spune vorbe de duh, a face glume reuşite. **2.** *(pf. пошути́ть)* a vorbi în glumă, a glumi; *этим не шýтят* cu asta nu-i de glumit. **3.** *над + instr. (насмехаться)* a zeflemisi, a lua în rîs, a-şi bate joc ◇ *чем чёрт не шýтит* orice se poate întîmpla; mai ştii de unde sare iepurele; *~ с огнём* a se juca cu focul.

шýтк|а, *-и f.* **1.** glumă, şagă, poznă, năzdrăvănie, şotie; *злáя ~* glumă răutăcioasă; *глýпая ~* glumă de prost gust; *плóская* glumă de prost gust; *óстрая ~* glumă plină de spirit; *сказáть что-л. в ~у* a spune ceva în glumă; *приня́ть за ~у* a lua drept glumă; *отдéлываться ~ами* a căuta să scape cu o glumă; *мне не до шýток* nu-mi arde de glumă. **2.** *(teatru)* farsă; *~ в однóм дéйствии* farsă într-un act ◇ *~и в стóрону!* să lăsăm gluma *(la o parte)!*; *без шýток* fără glumă, serios; *крóме шýток* fără glumă, lăsînd la o parte gluma, serios vorbind; *не ~* nu-i (de) glumă, e lucru serios; *не на ~у* de-a binelea, cu adevărat *~и плохи́ с кем-л.* a) a nu şti de glumă; b) a nu te juca cu...; *(cuv. modal.) ~ ли* sau *~ сказáть?* auzi, ce-i de şagă?; *~и* sau *~у шути́ть* a face farse, a se ţine de pozne; *вы́кинуть ~у* a face o năzbîtie/o poznă/o boroboaţă; *горáзд на ~и* a) bun de glume/de şotii; b) inventiv; *как бы в ~у* în glumă, chipurile; *обрати́ть в ~у что-л.* a lua ceva în glumă; *~и кóротки́* ce să mai discutăm;! cu asta nu-i de glumit; *~и до добрá не довóдят* rîsul aduce plîns.

шутли́во *adv.* cu un ton glumeţ, în glumă; *~ сказáть что-л.* a spune ceva cu un ton glumeţ.

шутли́вость, *-и f. sg.* fire glumeaţă, însuşirea de a fi glumeţ/hazliu.

шутли́в|ый *adj.* **1.** glumeţ, şugubăţ, poznaş; *~ харáктер* fire şugubeaţă. **2.** hazliu, plin de haz, glumeţ; *в ~ом тóне* pe un ton glumeţ.

шутни́к, *-á m.* om glumeţ, poznaş, şugubăţ.

шутовск|óй *adj.* de bufon, de măscărici, de paiaţă, de clovn; *~ наря́д* costum de paiaţă; *~áя вы́ходка* bufonerie, caraghioslîc, giumbuşluc.

шутовствó, *-á n. sg.* bufonerie, caraghioslîc, purtare de paiaţă.

шýточн|ый *adj.* glumeţ, vesel, hazliu; *~ая бесéда* discuţie hazlie; ◇ *э́то дéло не ~ое* nu-i de glumă, e lucru serios.

шутя́ *adv.* **1.** în glumă, de glumă, glumind. **2.** uşor, fără trudă; *~ отдéлаться* a scăpa uşor ◇ *не ~* nu-i de glumă; de-a binelea, serios.

шýшера, *-ы f. sg. (mai ales col.) (pop.)* **1.** om de nimic, scursură, drojdie, pleavă *(a societăţii)*. **2.** zdrenţe, gunoi.

шушýканье, *-я n. sg.* şuşoteală; bîrfeală.

шушýкать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* *(pop.)* **1.** a şuşoti, a şopti, a vorbi în şoaptă/în taină. **2.** a foşni.

шушýкаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a-şi vorbi în şoaptă, a şuşoti; a bîrfi; a flecări pe socoteala cuiva *(la ureche)*.

шхéры, *шхер pl. (geogr.)* insule mici stîncoase *(lîngă fiorduri)*.

шхýна, *-ы f. (mar.)* goeletă.

ш-ш *interj.* pst!, tăcere!, linişte!

Щ

щ *n. literă pentru redarea sunetului* «şci».

щавéлев|ый *adj.* **1.** *(bot.)* de măcriş. **2.** *(chim.)* oxalic: *~ая кислотá* acid oxalic.

щавéль, *-я́ m. sg. (bot.)* ştevie; *водянóй* ~ ştevie de baltă; *обыкновéнный* ~ măcriş.

щáвельник, *-а m. v. щáвель.*

щад|и́ть, *-щажý, щади́шь vb. ipf. (pf. пощади́ть) acuz.* **1.** a cruţa, a ierta, a se îndura de... **2.** a cruţa, a menaja; ~ *своё здорóвье* a-şi cruţa sănătatea; *не ~я́ своúх сил* a nu-şi precupeţi eforturile; *не ~я́ своéй жúзни* cu riscul vieţii; ~ *чьё-л. самолю́бие* a nu leza pe cineva în amorul propriu, a-l menaja.

щебёнка, *-и f. sg. v. щéбень.*

щебёночный *adj.* de pietriş, de piatră măruntă.

щéбень, *-бня m. sg.* pietriş, prundiş, piatră spartă; *кирпúчный* ~ spărturi de cărămidă.

щéбет, *-а m. sg. v. щебетáние.*

щебетáние, *-я n. sg.* ciripit, ciripire.

щебетáть, *-ечý, -éчешь vb. ipf.* a ciripi.

щеглёнок, *-нка m.; pl. -ля́та, -ля́т* pui de sticlete.

щеглóвка, *-и f.* sticlete *(femelă).*

щегóл, *-глá m.* sticlete.

щеголевáтость, *-и f. sg.* eleganţă exagerată, gomă; pretenţie de eleganţă.

щеголевáтый *adj.* elegant, ferches; sclivisit, spilcuit ca un filfizon.

щеголúха, *-и f.* (femeie) elegantă, cochetă, femeie gătită.

щёголь, *-я m.* (bărbat) elegant, fante, filfizon, dendi.

щегольнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *щеголя́ть*

щегольскóй *adj.* foarte elegant, de o eleganţă exagerată; ~ *костю́м* costum elegant.

щегольствó, *-á n. sg.* eleganţă, cochetărie exagerată.

щеголя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (p . mom. щегольнýть)* **1.** a se îmbrăca elegant; a se găti, a se dichisi, a se sclivisi. **2.** *в + prepl.* a se găti elegant; a etala, a expune privirilor; ~ *в нóвом плáтье* a-şi etala rochia nouă. **3.** *instr. (fig.)* a face paradă, a face caz, a se lăuda; ~ *своúми знáниями* a face paradă de cunoştinţele sale.

щéдрость, *-и f. sg.* dărnicie, generozitate, largheţe.

щедрóты, *-óт pl. (înv.)* daruri generoase, binefaceri ◇ *(iron.) подарúть от своúх щедрóт* a da din buzunarul său.

щéдро *adv.* cu dărnicie, din toată inima.

щéдр|ый *adj.* **1.** darnic, generos, mărinimos; *(fig.) ~ая прирóда* natură darnică. **2.** *(ценный, обильный)* bogat, abundent; preţios, de valoare; *~ые подáрки* daruri de valoare ◇ *раздавáть ~ой рукóй* a da cu mîna largă, a împărţi cu dărncie.

щек|á, *-ú f.* **1.** obraz; *румя́ные щёки* obraji rumeni; *поцеловáть в щёку* a săruta pe obraz. **2.** *(tehn.)* falcă, latură, faţă; ~ *топорá* latura toporului; ~ *ножá* faţa cuţitului ◇ *есть/уплúтывать/уплетáть за óбе ~ú* a înfuleca, a înghiţi cu lăcomie.

щекáстый *adj. (pop.)* cu obrajii graşi/bucălaţi, fălcos.

щекóлда, *-ы f.* clanţă, zăvor, clichet; *двернáя* ~ clanţă de uşă.

щёкот, *-а m. sg.* cîntecul/trilul privighetorii.

щекотáние, *-я n. sg.* gîdilare.

щекотáть, *-очý, -óчешь vb. ipf. (pf. пощекотáть) acuz.* a gîdila; *у меня́ в гóрле щекóчет* mă mănîncă/mă gîdilă în gît; *(fig.)* ~ *чьё-л. самолю́бие* a gîdila amorul propriu al cuiva, a-l flata.

щекóтк|а, *-и f. sg.* gîdilătură; *боя́ться ~и* a fi gîdilicios, a fi sensibil la gîdilătură.

щекотлúвость, *-и f. sg.* **1.** sensibilitate la gîdilătură. **2.** *(fig.)* caracter delicat; dificultăţi.

щекотлúв|ый *adj.* **1.** gîdilicios, sensibil la gîdilătură. **2.** *(fig.)* scrupulos, meticulos, corect, conştiincios. **3.** *(fig.)* delicat; ~ *вопрóс* chestiune spinoasă; *~ое положéние* situaţie delicată.

щекóтно *pred. (în expr.) мне* ~ mă gîdilă.

щелúнный *adj. (lingv.)* ~ *звук* sunet fricativ.

щелúстый *adj.* cu (multe) crăpături, crăpat; ~ *пол* duşumea crăpată.

щёлк, *-а m.* **1.** *sg.* pocnet, ţăcănit; clănţănit. **2.** *pred.* poc, pac, trosc, pleosc; ~ *егó пó носу* i-a dat un bobîrnac peste nas.

щёлк|а, *-и f.* crăpătură *(mică)*; *заглянýть в ~у* a se uita printr-o crăpătură.

щёлканье, *-я n. sg.* **1.** *(звук)* pocnet; ţăcănit; clănţănit, plescăit; ~ *кнýта* pocnetul biciului. **2.** *(действие)* spargere, sfărîmare *(cu dinţii)*; ronţăire. **3.** ciripit, ciripire.

щёлкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. щёлкнуть)* **1.** *acuz.* a da bobîrnace. **2.** *instr.* a pocni, a plesni; a ţăcăni; a clănţăni; ~ *кнутóм* a pocni din bici; ~ *пáльцами* a pocni din degete; ~ *зубáми* a clănţăni din dinţi; ~ *языкóм* a plescăi din limbă. **3.** *acuz.* a sparge, a sfărîma *(cu dinţii)*; a ronţăi; ~ *орéшки* a sparge alune; ~ *сéмечки* a ronţăi seminţe. **4.** a ciripi, a cînta.

щёлкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *щёлкать*; *~пó носу* a da un bobîrnac peste nas.

щелкопёр, *-а m. (înv.)* scriitor prost, scriitoraş, scrib.

щелкýн, *-á m.* gîndac pocnitor; vierme de sîrmă; faur.

щёл|ок, *-а m. sg.* leşie; *стирáть в ~ке* a spăla cu leşie.

щелочн/óй *adj.* **1.** de leşie; *~áя водá* leşie. **2.** *(chim.)* alcalin; *~раствóр* soluţie alcalină; *~áя реáкция* reacţie alcalină.

щёлочность, *-и f. sg. (chim.)* alcalinitate; ~ *пóчвы* alcalinitatea solului.

щёлочь, *-и f. (chim.)* bază; alcalii.

щел|чóк, *-чкá m.* bobîrnac; *~пó носу* bobîrnac peste nas; *(fig.) получáть ~чкú* a primi bobîrnace.

щель, *-и f.* **1.** crăpătură, despicătură, fantă, fisură; ~ *в полý* crăpătură în puşumea; *(mil.) смотровáя* ~ ochi de observare, crenel, ambrazură. **2.** *(mil.)* adăpost, şanţ îngust; mască ◇ *(anat.) голосовáя* ~ glotă.

щем|úть, *-úт vb. ipf.* **1.** *acuz.* a apăsa, a strînge, a presa. **2.** *acuz.* cu *dat.* sau *у + gen. impers.* a durea. **3.** *acuz. (fig.)* a apăsa, a chinui; a stîrni dor.

щенúться, *-úтся vb. ipf. (pf. ощенúться)* a făta *(despre căţea, lupoaică, vulpe).*

щенóк, *-нкá m.; pl. -нкú, -нкóв* şi *-ня́та, -ня́т m.* **1.** căţel, căţeluş. **2.** *(pop. injur.)* mucos, ţîngău.

щеня́чий *adj.* de căţel, de căţeluş.

щеп/á, *-ы́ sg.* şi *col. f.* surcea, aşchie, ţandără; *разбúть в ~ы́* a face ţăndări.

щепáть, *щеплю́, щéплешь vb. ipf. acuz.* a ciopli, a despica, a aşchia; ~ *лучúну* a face surcele.

щепетúльность, *-и f. sg.* scrupulozitate, meticulozitate; conştiinciozitate; delicateţe.

щепетúльный *adj.* scrupulos, meticulos; conştiincios, corect; delicat.

щéпк|а, *-и f.* surcea, surcică, aşchie, ţandără; *худóй как* ~ slab ca un ţîr, numai piele şi oase ◇ *лес рýбят — ~и летя́т* cu iarba cea uscată arde şi cea verde.

щепнóй *adj. (în expr.)* ~ *товáр* obiecte (mărunte) de lemn.

щепóтка, *-и f. v. щéпóть(2)*; ~ *сóли* un pic de sare; ~ *табакý* o priză de tabac.

щéпóть, *-и f.* **1.** degetul mare, arătător şi mijlociu puse la un loc. **2.** pic, cantitate mică *(cît poţi lua cu trei degete)*; ~ *сóли* un pic de sare.

щéпочка, *-и f. dim.* surceluţă, aşchioară, ţăndărică.

щербáт|ый *adj.* **1.** grunzuros; cu asperităţi; cu ştirbituri. **2.** ciupit de vărsat; *~ое лицó* faţă ciupită de vărsat.

щербúн|а, *-ы f.* **1.** ştirbitură, crestătură; asperitate; *нож со ~ами* cuţit ştirb. **2.** ciupitură de vărsat.

щéрить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. ощéрить) acuz. (pop.)* **1.** a rînji; *~зýбы* a-şi rînji dinţii. **2.** a(-şi) zbîrli părul.

щéриться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. ощéриться) (pop.)* **1.** a se rînji, a-şi arăta dinţii/colţii. **2.** a-şi zbîrli părul.

щети́на, -ы *f. sg.* **1.** păr aspru/ țepos; *свина́я* ~ păr de porc. **2.** păr de perie.

щети́ник, -а *m. (bot.)* mohor.

щети́нист|ый *adj.* aspru, țepos; ca peria; *~ые во́лосы* păr aspru.

щети́нить, -ит *vb. ipf. (pf. ощети́нить) acuz.* a zbîrli.

щети́ниться, -ится *vb. ipf. (pf. ощети́ниться)* **1.** a-și zburli părul. **2.** a se zbîrli.

щети́нка, -и *f.* fir de păr aspru/țepos.

щети́нный *adj.* de/din păr aspru.

щетинообра́зный adj. ca părul aspru.

щётк|а, -и *f.* **1.** perie; bidinea; *зубна́я* ~ periuță de dinți; ~ *для воло́с* perie de cap; *платяна́я* ~ perie de haine; *сапо́жная* ~ perie de ghete; *полова́я* ~ perie de podea; *почи́стить ~ой* a curăța cu peria, a peria. **2.** chișiță *(la cal)*. **3.** *(el.)* perie; *собира́тельная* ~ perie colectoare; *конта́ктная* ~ perie de contact; *у́гольная* ~ perie de cărbune.

щёточка, -и *f. dim.* periuță; *зубна́я* ~ periuță de dinți.

щёточный *adj.* de perie.

щёчн|ый *adj. (anat.)* facial; *~ые мы́шцы* mușchii faciali.

щи, щей *pl.* ciorbă de varză; *ки́слые* ~ ciorbă de varză acră; *лени́вые щи* ciorbă de varză proaspătă; *зелёные* ~ ciorbă de ștevie ◇ *(prov.) где щи, тут и нас ищи́* la pomană dă năvală.

щи́колка, -и *f. v. щи́колотка*

щи́колотка, -и *f.* gleznă.

щипа́ть, *щиплю́, щи́плешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. mom. щипну́ть)* a ciupi, a pișca. **2.** *(fig.)* a pișca, a înțepa, a ustura, a arde. **3.** *(pf. общипа́ть* și *ощипа́ть)* a smulge, a rupe, a ciuguli. **4.** *(pf. общипа́ть* și *ощипа́ть)* a jumuli; ~ *ку́рицу* a jumuli o găină.

щипа́ться, *щиплю́сь, щи́плешься vb. ipf.* **1.** a ciupi, a pișca. **2.** a se ciupi, a se pișca. **3.** *pas.* de la *щипа́ть*.

щипну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *щипа́ть (1)*

щипо́вка, -и *f. sg. (iht.)* zvîrlugă, nisiparniță.

щипко́в|ый *adj. (muz. în expr.) ~ые инструме́нты* instrumente cu coarde (pișcate).

щипко́м *adv. (muz.)* pizzicato.

щипо́к, -пка́ *m.* ciupitură, pișcătură.

щипцы́, -о́в *pl.* cleşte; ~ *для са́хара* cleşte pentru zahăr; ~ *для оре́хов* cleşte de spart nuci; ~ *для зави́вки* fier de ondulat părul; *(med.) акуше́рские* ~ forceps; *~-куса́чки* cleşte de tăiat.

щи́пчики, -ов *pl.* dim. cleştişor; pensă, pensetă.

щири́ца, -ы *f. (bot.)* știr, moțul curcanului.

щит, -а́ *m.* **1.** *(ist.)* scut, pavăză. **2.** scut; apărătoare; stavilă; *снегов́ые ~ы́* parazăpezi. **3.** panou de tragere *(pentru artileria navală)*. **4.** panou; tablou; *~ с фотогра́фиями* panou cu fotografii; *(el.) распредели́тельный* ~ tablou de distribuție; ~ *управле́ния* panou de comandă; *(sport) баскетбо́льный* ~ panou de baschet. **5.** *(tehn.)* vană de ecluză; ~ *водоспу́ска* vană de golire. **6.** *(zool.)* carapace, țeastă ◇ *на ~е́ верну́ться* a se întoarce învins; *со ~о́м верну́ться* a se întoarce învingător; *(fig.) подня́ть на ~ (кого́-л.)* a ridica (pe cineva) în slava cerului, a-l preamări.

щитови́дн|ый *adj. (anat. bot.)* peltat ◇ *~ая железа́* glandă tiroidă.

щито́вник, -а *m. (bot.)* ferigă.

щито́к, -тка́ *m.* **1.** *dim.* de la *щит (2, 3, 4)*. **2.** *(sport)* genunchieră. **3.** *(bot.)* corimb. **4.** *(auto)* apărătoare; *грязево́й* ~ apărătoare de noroi. **5.** *(entom.)* torace, corselet, scut.

щитоли́стник, -а *m. (bot.)* buricul-apei.

щитоно́сец, -сца *m. (ist.)* scutier.

щитообра́зный *adj.* în formă de scut.

щу́ка, -и *f.* știucă ◇ *(prov.) на то и ~ в мо́ре, что́бы кара́сь не дрема́л* paza bună trece primejdia rea.

щуп, -а *m. (tehn.)* **1.** burghiu de foraj *(de mînă)*. **2.** sondă *(de mînă)*; ~ *для отбо́ра проб* sondă pentru luarea probelor. **3.** calibru *(instrument)*, spion.

щу́палец, -льца *m. (text.)* tator; taster.

щу́пальца, -лец *pl.*; *sg.* *-льце, -льца n. (zool.)* tentacul, antenă.

щу́панье, -я *n. sg.* pipăire, pipăit, pipăială, palpare.

щу́пать, -аю, -аешь *vb. ipf. (pf. пощу́пать) acuz.* **1.** a pipăi, a palpa; ~ *о́пухоль* a palpa o tumoare; ~ *пульс* a lua pulsul. **2.** *(fig.)* a pipăi, a sonda.

щу́пка, -и *f. sg. v. щу́панье*

щу́плость, -и *f. sg.* constituție plăpîndă, slăbiciune, debilitate; pipernicie.

щу́плый *adj.* pirpiriu, pipernicit, jigărit; slăbănog, plăpînd, firav.

щур, -а *m. (ornit.)* bot-gros.

щурёнок, -нка *m.*; *pl.* *-ря́та, -ря́т* pui de știucă.

щу́рить, -рю, -ришь *vb. ipf. (pf. сощу́рить) acuz. (în expr.)* ~ *глаза́* a miji ochii.

щу́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. pf. сощу́риться)* **1.** a-și miji ochii, a face ochii mici. **2.** a miji, a se face mici *(despre ochi)*.

щу́ч|ий *adj.* de știucă; *~ья икра́* icre de știucă ◇ *по ~ьему веле́нью* ca prin minune, ca prin farmec.

щу́чка, -и *f.* **1.** *dim.* știuculiță. **2.** *(bot.)* păiuș.

Э

э[1] *n. litera și sunetul e; э оборо́тное* (litera) *e* întors.

э[2] *interj.* **1.** e!, ei!, ehei!, aha!, na!; э, *да это ты*! aha, tu ești! **2.** ba!, ba nu!; э, *нет, это не пройдёт!* ba nu, asta n-are să meargă!

эбе́новый *adj.* de abanos.

эбони́т, *-а m. sg.* ebonită; *микропо́ристый* ~ ebonită microporoasă.

эбони́товый *adj.* de ebonită.

эбуллио́метр, *-а m. (chim.)* ebuliometru.

эбуллиоме́трия, *-и f. (chim.)* ebuliometrie.

эбуллиоско́п, *-а m. (chim.)* ebuliometru, ebulioscop.

эбуллиоскопи́я, *-и f. sg. (chim.)* ebulioscopie.

эвакопу́нкт, *-а m. = эвакуацио́нный пункт* centru/birou de evacuare.

эвакуацио́нный *adj.* de/pentru evacuare; de/pentru evacuați; ~ *го́спиталь* spital pentru evacuați.

эвакуа́ция, *-и f. sg.* evacuare.

эвакуи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a evacua.

эвакуи́роваться, *-руюсь, -руешься vb.* **1.** *pf.* și *ipf.* a se evacua, a fi evacuat. **2.** *ipf. pas.* de la *эвакуи́ровать.*

эвапора́ция, *-и f.* evaporare.

эвапоро́метр, *-а m. (met.)* evaporimetru.

эвдемони́зм, *-а m. sg. (fil.)* eudemonism, sistem filozofic eudemonist.

эвдио́метр, *-а m. (chim. fiz.)* eudiometru.

эве́нка, *-и f.* (femeie) evenă.

эве́нки, *-ов pl.; sg. эве́нк, -а m.* evenci *(popor din U.R.S.S.)*

эвенки́йка, *-и f.* (femeie) evencă.

эвенки́йский *adj.* evenc, al evencilor; ~ *язы́к* limba evencă.

эве́нский *adj.* even, al evenilor.

эвентуа́льный *adj. (livr.)* eventual.

эве́ны, *-ов pl.; sg. эве́н, -а m.* eveni *(popor din U.R.S.S.).*

эвкали́пт, *-а m. sg. (bot.)* eucalipt.

эквали́птовый *adj.* de eucalipt.

эвколло́ид, *-а m. (chim. fiz.)* eucoloid.

эвко́ммия, *-и f. (bot.)* eucomie.

эвольве́нта, *-ы f. (mat.)* evolventă.

эволюти́вный *adj.* evolutiv.

эволюциони́зм, *-а m. sg.* evoluționism.

эволюциони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a evolua.

эволюциони́ст, *-а m.* evoluționist.

эволюциони́стский *adj.* evoluționist, de evoluționism.

эволюцио́нный *adj.* evolutiv, de evoluție; ~ *проце́сс* proces de evoluție.

эволю́ция, *-и f.* evoluție.

эври́стика, *-и f. sg.* euristică.

эвристи́ческий *adj.* euristic.

эвстати́ческий *adj. (geol.)* eustatic.

эвфеми́зм, *-а m. (lit. lingv.)* eufemism.

эвфемисти́ческий *adj. (lit. lingv.)* eufemistic.

эвфони́ческий *adj. (lit.)* eufonic.

эвфони́я, *-и f. sg. (lit.)* eufonie.

эгалитари́зм, *-а m.* egalitarism.

эге́ *interj.* ehei!, ehehei!, uite, domnule!, ia te uită!

эги́д/а, *-ы f. sg. (livr.)* egidă; *под ~ой...* sub egida, sub auspiciile; *под ~ой зако́на* sub scutul legii.

эгои́зм, *-а m. sg.* egoism; *проявля́ть* ~ a da dovadă de egoism.

эгои́ст, *-а m.* egoist.

эгоисти́ческий *adj.* egoist.

эгоисти́чно *adv.* (în mod) egoist, cu egoism.

эгоисти́чность, *-и f. sg.* egoism; caracter egoist.

эгоисти́чный *adj. v. эгоисти́ческий.*

эгоцентри́зм, *-а m. sg.* egocentrism.

эгоцентри́ческий *adj.* egocentrist.

эгоцентри́чный *adj. v. эгоцентри́ческий*

эгре́т, *-а m.* egretă.

эгре́тка, *-и f. v. эгре́т.*

э́дак *adv. (pop.) v. э́так.*

эдельве́йс, *-а m. (bot.)* floare-de-colț, floarea-reginei, floarea-doamnei, albumeală.

эде́м, *-а m. sg. (poetic)* eden, rai, paradis.

эдести́н, *-а m. (biol.)* edestină *(proteină vegetală).*

эди́кула, *-ы f. (arhit.)* edicul.

эди́кт, *-а m. (ist.)* edict.

эже́ктор, *-а m. (tehn.)* ejector.

эзо́повский *adj.* esopic; ~ *язы́к* limbaj esopic, limbaj alegoric.

эзотери́ческий *adj.* ezoteric.

эй *interj.* ei!, hei!, măi!, ascultă!

эква́тор, *-а m. (geogr. astr.)* ecuator; *земно́й* ~ ecuator; *небе́сный* ~ ecuator ceresc; *магни́тный* ~ ecuator magnetic.

экваториа́льный *adj.* ecuatorial.

эквивале́нт, *-а m.* echivalent.

эквивале́нтность, *-и f. sg.* echivalență.

эквивале́нтный *adj.* echivalent.

эквидиста́нтный *adj.* echidistant.

эквилибри́ст, *-а m.* echilibrist.

эквилибри́стика, *-и f. sg.* echilibristică.

эквимолекуля́рный *adj. (chim.)* echimolecular.

эквиполе́нтность, *-и f. (mat.)* echipolență.

эквипотенциа́льный *adj. (fiz.)* echipotențial.

эквифа́зный *adj. (fiz.)* echifazat.

экзальта́ция, *-и f. sg.* exaltare, înflăcărare.

экзальтиро́ванность, *-и f. sg.* exaltare, stare de exaltare.

экзальтиро́ванный *adj.* exaltat, înflăcărat.

экза́мен, *-а m.* examen; *пи́сьменный* ~ examen scris; *у́стный* ~ examen oral; ~ *по фи́зике* examen de fizică; *всту-пи́тельный* ~ examen de admitere; *пере-хо́дный* ~ examen de sfîrșit de an; *вы-пускно́й* ~ examen de absolvire; *госу-да́рственный* ~ examen de stat; *ко́н-курсный* ~ concurs; *вы́держать* ~ a trece a/lua un examen; *провали́ться на ~е* a cădea la un examen.

экзамена́тор, *-а m.* examinator.

экзаменацио́нн|ый *adj.* de examen; de examinare; *~ая се́ссия* sesiune de examene; *~ая коми́ссия* comisie de examinare.

экзаменова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (pf. проэкзаменова́ть) acuz.* a examina, a supune unui examen.

экзаменова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. ipf. (pf. проэкзаменова́ться)* a da examen, a fi examinat, a fi supus unui examen.

экза́рх, *-а m. (bis.)* exarh.

экзеку́тор, *-а m. (înv.)* intendent.

экзеку́ция, *-и f. (înv.)* pedeapsă corporală.

экзе́ма, *-ы f. (med.)* eczemă.

экземпля́р, *-а m.* **1.** exemplar; *в двух ~ах* în două exemplare. **2.** exemplar, tip, specimen.

экзистенциали́зм, *-а m. (fil.)* existențialism.

экзистенциали́ст, *-а m. (fil.)* existențialist.

экзистенциа́льный *adj.* existențial.

экзога́мия, *-и f. sg.* exogamie.

экзоге́нный *adj. (geol.)* exogen.

экзока́рпий, *-я m. (bot.)* exocarp, epicarp.

экзо́смос, *-а m. (biol.)* exosmoză.

экзотери́ческий *adj.* exoteric.

экзотерми́ческ|ий *adj. (fiz.)* exotermic; *~ая реа́кция* reacție exotermică.

экзотерми́я, *-и f. (chim. fiz.)* exotermie.

экзо́тика, *-и f. sg.* exotism, aspect exotic, caracter exotic; elemente exotice.

экзоти́ческ|ий *adj.* exotic; *~ие стра́ны* țări exotice; *~ие расте́ния* plante exotice; *~ая вне́шность* înfățișare extravagantă.

экзоти́чно *adv.* (în mod) neobișnuit, bizar, ciudat, extravagant.

экзоти́чность, *-и f. sg.* aspect neobișnuit/bizar; excentricitate, extravaganță.

экзоти́чный *adj. v. экзоти́ческий*

экиво́к, *-а m.* echivoc; *отвеча́ть без ~ов* a răspunde fără echivocuri.

э́кий *adj.* ce mai; ~ *шалу́н!* ce mai ștrengar!; *э́ка не́видаль!* ce mai minune!, mare minune!

экипа́ж[1], *-а m.* caleașcă, trăsură, echipaj.

экипа́ж[2], *-а m. (mar. av. mil.)* **1.** *(ли́чный соста́в)* echipaj; ~ *корабля́* echipajul unui vas; ~ *та́нка* echipajul unui tanc; ~ *самолёта* echipajul unui avion. **2.** unitate de infanterie marină (de coastă).

экипа́жный[1] *adj.* de caleașcă, de trăsură.

экипа́жный[2] *adj. (mar. av. mil.)* de echipă.
экипирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a echipa.
экипирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf.* şi *ipf.* a se echipa.
экипиро́вка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* echipare. **2.** *(снаряжение)* echipament.
э́ккер, *-а m. (tehn.)* echer.
эклампси́я, *-и f. sg. (med.)* eclampsie.
эклекти́зм, *-а m. sg.* eclectism.
экле́ктик, *-а m.* eclectic.
экле́ктика, *-и f. sg.* eclectism; elemente eclectice.
эклекти́ческий, *adj.* eclectic.
эклекти́чность, *-и f. sg.* caracter eclectic; eclectism.
эклекти́чный *adj.* eclectic.
экли́метр, *-а m. (geol.)* eclimetru.
экли́птика, *-и f. (astr.)* ecliptică.
экло́га, *-и f. (lit.)* eglogă, bucolică.
экологи́ческий *adj.* ecologic.
эколо́гия, *-и f. sg. (biol.)* ecologie.
эконо́м, *-а m. (înv.)* **1.** *(бережливый человек)* om strîngător, econom, gospodar. **2.** *(заведующий хозяйством)* econom, intendent.
эконоте́грия, *-и f.* econometrie.
экономи́зм, *-а m. sg. (pol.)* economism.
эконо́мика, *-и f. sg.* economie, orînduire economică; organizare economică; viaţă economică; stare economică; *социалисти́ческая* ~ economie socialistă; ~ *капитали́зма* economie capitalistă; *многоукла́дная* ~ economie cu mai multe sectoare.
экономи́ст, *-а m.* economist; ~ *-планови́к* economist-planificator; ~ *-стати́стик* economist-statistician; *инжене́р-* ~ inginer-economist.
эконо́мить, *-млю, -мишь vb. ipf. (pf. сэконо́мить) acuz.* sau *на + prepl.* a economisi, a face o economie de...; a chivernisi; ~ *де́ньги* a economisi bani, a pune bani deoparte; ~ *си́лы* a-şi cruţa puterile; ~ *на материа́лах* a face economii la materiale.
экономи́чески *adv.* din punct de vedere economic, economiceşte.
экономи́ческ|ий *adj.* economic; ~ *кри́зис* criza economică; *~ая поли́тика* politica economică; *~ая геогра́фия* geografie economică; *~ая структу́ра о́бщества* structura economică a societăţii ◇ *(fil.)* ~ *материали́зм* materialismul economic.
экономи́чность, *-и f. sg.* calitatea de a fi economic; eficienţa economică; ieftinătate, rentabilitate.
экономи́чный *adj.* economic, economicos, convenabil; ieftin.
эконо́ми|я, *-и f.* economie; *соблюда́ть ~ю* a face economie; ~ *де́нег* economie de bani; ~ *вре́мени* economie de timp; ~ *затра́т* reducerea cheltuielilor; *режи́м ~и* regim de economii ◇ *полити́ческая* ~ economie politică.
эконо́мка, *-и f.* economă, intendentă.
эконо́мничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi prea economicos; a se zgîrci, a se calici.
эконо́мно *adv.* cu economie, economic.
эконо́мность, *-и f. sg.* **1.** spirit de economie; economie. **2.** calitatea de a fi economic, economicos.
эконо́мный *adj.* **1.** econom, strîngător, păstrător. **2.** economicos, economic; făcut cu economie.
экра́н, *-а m.* **1.** paravan; *(tehn.)* ecran. **2.** ecran; *кинематографи́ческий* ~ ecran de cinematograf; *широ́кий* ~ cinemascop, ecran lat; *акусти́ческий* ~ ecran acustic; *(fiz.) светово́й* ~ ecran luminos; *(fig.) фильм идёт пе́рвым ~ом* filmul rulează pentru prima oară.
экраниза́ция, *-и f. sg.* ecranizare, adaptare pentru ecran; transpunere pe ecran.
экранизи́рование, *-я n. sg. v. экраниза́ция*
экранизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a ecraniza, a adapta pentru ecran; a transpune pe ecran.
экрани́рование, *-я n. (tehn.)* ecranare, blindare.
эксгума́ция, *-и f. (med.)* exhumare.
эксгуми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a exhuma.
эксика́тор, *-а m. (chim.)* exicator.
экскава́тор, *-а m.* **1.** *(tehn.)* excavator; *многоковшо́вый* ~ excavator cu multe cupe; *шага́ющий* ~ excavator păşitor. **2.** *(med.)* chiuretă.
эксико́з, *-а m. (med.)* exicoză; deshidratare.

экскава́торный *adj.* de excavator.
экскава́торщик, *-а m. (tehn.)* excavatorist.
экскава́ция, *-и f. sg. (tehn.)* excavare; excavaţie.
экскреме́нты, *-ов pl. (fiziol.)* excremente.
экскре́ты, *-ов pl. (fiziol.)* produse de excreţie, excreţii.
экскре́ция, *-и f. (fiziol.)* excreţie.
э́кскурс, *-а m.* excurs, digresiune.
экскурса́нт, *-а m.* excursionist, turist.
экскурса́нтский *adj.* de excursionist; pentru excursionişti; ~ *ваго́н* vagon pentru excursionişti.
экскурсио́нн|ый *adj.* de excursie, de turism; turistic; *~ое бюро́* birou de turism.; *~ая ба́за* bază turistică, cabană.
экску́рсия, *-и f.* excursie.
экскурсово́д, *-а m.* ghid.
экsли́брис, *-а m.* ex-libris.
экспанси́вно *adv.* expansiv, cu expansivitate.
экспанси́вность, *-и f. sg.* expansivitate; caracter expansiv.
экспанси́вн|ый *adj.* expansiv; *~ая нату́ра* fire expansivă.
экспансиони́ст, *-а m. (pol.)* expansionist.
экспансиони́стск|ий *adj. (pol.)* expansionist, de expansiune, de expansionism; *~ая поли́тика* politică expansionistă.
экспа́нсия, *-и f. sg. (pol.)* expansiune, expansionism.
экспатриа́ция, *-и f. sg.* expatriere, emigrare; surghiun.
экспатрии́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a expatria.
экспатрии́роваться, *-руюсь, -руешься vb.* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se expatria, a emigra. **2.** *ipf. pas.* de la *экспатрии́ровать.*
экспеди́рование, *-я n.* expediere.
экспеди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a expedia.
экспеди́тор, *-а m.* expeditor.
экспедицио́нн|ый *adj.* **1.** de expediţie; *~ая конто́ра* birou de expediţie. **2.** *(mil.)* expediţionar; ~ *ко́рпус* corp expediţionar.
экспеди́ци|я, *-и f.* **1.** *sg.* expediere, trimitere, expediţie; ~ *корреспонде́нции* expedierea corespondenţei. **2.** expediţie, birou de expediţie, serviciul de expediţie; *рабо́тать в ~и* a face serviciul la expediţie. **3.** expediţie; *нау́чная* ~ expediţie ştiinţifică; *вое́нная* ~ expediţie militară.
экспериме́нт, *-а m.* experienţă, experiment.
эксперимента́льно *adv.* (în mod) experimental, pe cale experimentală.
эксперимента́льный *adj.* experimental.
эксперимента́тор, *-а m.* experimentator.
эксперименти́рование, *-я n. sg.* experimentare.
эксперименти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. над* sau *с + instr.* a experimenta, a face experienţe.
экспе́рт, *-а m.* expert; *(jur.) заключе́ние ~а* raport de expertiză.
эксперти́з|а, *-ы f.* expertiză; *медици́нская* ~ expertiză medicală; *производи́ть ~у* a face o expertiză.
экспе́ртн|ый *adj.* de experienţă; de experţi; *~ая коми́ссия* comisie de expertiză.
экспирато́рн|ый *adj. (lingv.)* expirator; *~ое ударе́ние* accent expirator.
экспира́ция, *-и f. sg.* expiraţie, expirare.
эксплика́ция, *-и f. sg.* **1.** explicaţie, explicare. **2.** legendă *(la hărţi, planuri).*
эксплози́вн|ый *adj. (lingv.)* exploziv; *~ые согла́сные* consoane explozive.
эксплора́ция, *-и f.* explorare.
эксплуата́тор, *-а m.* exploatator.
эксплуата́торский *adj.* exploatator.
эксплуатацио́нн|ый *adj.* de exploatare; *~ые расхо́ды* cheltuieli de exploatare.
эксплуата́ци|я[1], *-и f. sg.* exploatare; *капиталисти́ческая* ~ exploatare capitalistă.
эксплуата́ци|я[2], *-и f. sg.* exploatare, valorificare; ~ *приро́дных бога́тств* exploatarea bogăţiilor naturale; ~ *маши́н* exploatarea maşinilor; *слу́жба ~и на желе́зных доро́гах* serviciul de exploatare a căilor ferate; *сдать в ~ю* a da în exploatare.
эксплуати́рование, *-я n. sg.* exploatare.

эксплуати́ровать[1], *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a exploata; ~ *чужо́й труд* a exploata munca altuia.
эксплуати́ровать[2], *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a exploata, a valorifica; ~ *маши́ны* a exploata mașinile; ~ *приро́дные бога́тства* a exploata bogățiile naturale.
экспозе́ *n. indecl.* expozeu.
экспози́метр, *-а m. (foto)* exponometru.
экспозицио́нный *adj.* expozitiv, de expoziție.
экспози́ция, *-и f.* **1.** *(lit. muz.)* introducere. **2.** expunere, prezentare; expoziție; *уда́чная* ~ prezentare reușită; ~ *портре́тов* expoziție de portrete. **3.** *(foto)* expunere.
экспона́т, *-а m.* exponat.
экспоне́нт, *-а m.* **1.** expozant. **2.** *(mat.)* exponent.
экспоненциа́льный *adj.* exponențial.
экспони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a expune.
экспоно́метр, *-а m. (foto)* exponometru.
э́кспорт, *-а m. sg. (ec.)* export; ~ *капита́ла* export de capital; *бро́совый* ~ dumping, export sub prețul de cost.
экспортёр, *-а m. (ec.)* exportator.
экспорти́рование, *-я n. sg.* exportare, export.
экспорти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (ec.)* a exporta.
э́кспортный *adj. (ec.)* de export, de exportare; ~ *това́р* marfă de export.
экспре́сс, *-а m.* expres, rapid *(tren, vapor)*; *е́хать* ~*ом* a călători cu expresul.
экспресси́вность, *-и f. sg.* expresivitate; ~ *ре́чи* expresivitatea vorbirii.
экспресси́вн|ый *adj.* expresiv, sugestiv; ~*ая речь* vorbire expresivă; ~ *жест* gest grăitor.
экспрессиони́зм, *-а m. sg. (arte)* expresionism.
экспрессиони́ст, *-а m. (arte)* expresionist.
экспрессионисти́ческий *adj. (arte)* expresionist; ~ *стиль* stil expresionist.
экспре́ссия, *-и f. sg. (livr.)* expresivitate.
экспро́мт, *-а m.* improvizație; *уда́чный* ~ improvizație reușită.

экспро́мтом *adv.* improvizat, pe nepregătite; *произнести́ речь* ~ a improviza un discurs.
экспроприа́тор, *-а m.* expropriator.
экспроприа́ция, *-и f.* expropriere.
экспроприи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a expropria, a deposeda.
экссуда́т, *-а m. (med.)* exudat.
экста́з, *-а m. sg.* extaz; *впасть в* ~ a cădea în extaz, a se extazia.
экстати́ческ|ий *adj.* de extaz, extatic; ~*ое состоя́ние* stare de extaz.
экстати́чный *adj. v.* *экстати́ческий.*
экстензо́метр, *-а m. (tehn.)* extensometru.
экстéнзор, *-а m. (anat.)* (mușchi) extensor.
экстенси́вность, *-и f. sg.* caracter extensiv.
экстенси́вн|ый *adj.* extensiv; ~*ое земледе́лие* agricultură extensivă.
экстéрн, *-а m.* extern; *сдава́ть экза́мены* ~*ом* a trece examenele ca extern.
экстерна́т, *-а m. sg.* externat.
экстерриториа́льност|ь, *-и f. sg.* exteritorialitate; *пра́во* ~*и* dreptul de exteritorialitate.
экстерриториа́льный *adj.* exteritorial.
экстерье́р, *-а m. sg.* (aspect) exterior *(al animalelor)*.
экстирпа́тор, *-а m. (agr.)* extirpator.
экстирпа́ция, *-и f. (med.)* extirpare.
э́кстра *adj. indecl.* extra.
экстравага́нтно *adv.* (în mod) extravagant, cu extravaganță.
экстравага́нтность, *-и f. sg.* extravaganță, ciudățenie, bizarerie.
экстравага́нтный *adj.* extravagant, ciudat, bizar.
экстраги́рование, *-я n. sg.* extragere, extracție.
экстраги́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a extrage, a scoate.
экстра́кт, *-а m.* **1.** extract; concentrat; *лека́рственные* ~*ы* extracte medicinale. **2.** rezumat, sumar, extras; *сде́лать* ~ *статьи́* a face rezumatul unui articol, a rezuma un articol.
экстракти́вн|ый *adj.* extractiv, de extracție; ~*ые вещества́* substanțe extractive.
экстра́ктор, *-а m. (tehn.)* extractor; mașină de stors sucul.

экстра́кция, *-и f. sg.* extragere, extracție; *(med.)* ~ *зу́ба* extracția unui dinte.
экстраордина́рность, *-и f sg.* caracter extraordinar/neobișnuit.
экстраордина́рный *adj.* **1.** extraordinar, neobișnuit; ~ *слу́чай* întîmplare extraordinară. **2.** *(înv.)* suplinitor; ~ *профе́ссор* profesor suplinitor; docent.
экстраполя́тор, *-а m. (auto)* extrapolator.
экстраполя́ция, *-и f. sg. (mat.)* extrapolare.
экстрато́к, *-а m.* extracurent.
экстреми́зм, *-а m. sg.* extremism.
экстреми́ст, *-а m.* extremist.
экстреми́стский *adj.* (de) extremist.
э́кстренно *adv.* de urgență, urgent; ~ *созва́ть собра́ние* a convoca de urgență o adunare.
э́кстренность, *-и f. sg.* urgență, caracter urgent; grabă.
э́кстренн|ый *adj.* **1.** urgent, rapid, grabnic; ~*ая телегра́мма* telegramă urgentă; ~ *отъе́зд* plecare urgentă; ~*ая по́мощь* ajutor imediat. **2.** neprevăzut, extraordinar; ~*ые расхо́ды* cheltuieli extraordinare/neprevăzute; ~ *вы́пуск* ediție specială.
эксуда́т, *-а m. (med.)* exudat.
эксфолиа́ция, *-и f.* exfoliere.
эксце́нтрик[1], *-а m. (tehn.)* excentric.
эксце́нтрик[2], *-а m.* clovn, măscărici, paiață.
эксце́нтриков|ый *adj. (tehn.)* excentric; de excentric; ~*ая ша́йба* discul excentricului.
эксцентрисите́т, *-а m. (mat. tehn.)* excentricitate.
эксцентри́ческий *adj.* excentric.
эксцентри́чно *adv.* (în mod) excentric, extravagant, cu extravaganță.
эксцентри́чность, *-и f. sg.* excentricitate, extravaganță.
эксцентри́чный *adj.* excentric, extravagant, fistichiu, ciudat.
эксце́сс, *-а m.* exces.
эктоде́рма, *-ы f. (biol.)* ectoderm.
эктопла́зма, *-ы f. (biol.)* ectoplasmă.
эла́стик, *-а m. (chim.)* elastic.
эласти́н, *-а m. (biol.)* elastină.
эласти́чность, *-и f. sg.* elasticitate.
эласти́чный *adj.* elastic.

элева́тор, *-а m.* **1.** siloz de cereale. **2.** *(tehn.)* elevator; transportor, ascensor; *ковшо́вый* ~ elevator cu cupe.
элева́торный *adj.* **1.** de siloz. **2.** *(tehn.)* de/cu elevator.
элега́нтно *adv.* elegant, cu eleganță.
элега́нтность, *-и f. sg.* eleganță.
элега́нтный *adj.* elegant.
элеги́ческий *adj.* elegiac.
элеги́чность, *-и f. sg.* caracter elegiac.
элеги́чный *adj.* elegiac.
эле́гия, *-и f. (lit. muz.)* elegie.
электи́вный *adj.* electiv, selectiv.
электриза́ция, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* electrizare. **2.** *(med.)* electroterapie.
электризова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. acuz.* **1.** *pf.* și *ipf.* *(pf.* și *наэлектризова́ть)* a electriza. **2.** *ipf. (pf. наэлектризова́ть) (fig.)* a electriza, a înflăcăra, a entuziasma.
электризова́ться, *-зу́ется vb.* **1.** *pf.* și *ipf.* *(pf.* și *наэлектризова́ться)* a se electriza; a fi electrizat; **2.** *ipf. pas.* de la *электризова́ть.*
эле́ктрик, *-а m.* electrician.
электри́к *adj. indecl.* bleu, albastru-deschis.
электрифика́ция, *-и f. sg.* electrificare.
электрифици́рованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *электрифици́ровать.* **2.** *adj.* electrificat; ~*ая промы́шленность* industrie electrificată.
электрифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tehn.)* a electrifica; ~ *страну́* a electrifica țara.
электрифици́роваться, *-руется vb. pf.* și *ipf. (tehn.)* **1.** a fi electrificat, a se electrifica. **2.** *pas.* de la *электрифици́ровать.*
электри́ческ|ий *adj.* electric; ~ *ток* curent electric; ~*ая ла́мпочка* bec electric; ~*ое освеще́ние* lumină electrică; ~ *звоно́к* sonerie electrică; ~*ая желе́зная доро́га* cale ferată electrică; ~*ая печь* cuptor electric; ~ *ка́бель* cablu electric; ~*ая ста́нция* centrală electrică, uzină electrică; ~ *стул* scaun electric ◇ *(iht.)* ~ *скат* torpilă, pește-torpilă.
электри́честв|о, *-а n. sg.* **1.** electricitate; sarcină electrică; curent electric; *атмосфе́рное* ~ electricitate atmosferică; *положи́тельное* ~ electricitate pozitivă; *отрица́тельное* ~ electricitate negativă.

2. lumină electrică, electricitate; *зажéчь* ~ a aprinde lumina *(electrică)*; *потушúть* ~ a stinge lumina *(electrică)*.

электрúчка, *-и f.* cale ferată electrică; tren electric.

электроавтомáтика, *-и f.* electroautomatică.

электроагрегáт, *-а m.* grup electrogen, electroagregat.

электроакýстика, *-и f.* electroacustică.

электроакустúческий *adj.* electroacustic.

электроанáлиз, *-а m.* analiză electrică.

электроаппаратýра, *-ы f.* aparatură electrică, aparataj electric.

электробетóн, *-а m. (constr.)* electrobeton.

электроблокирóвка, *-и f. (el. maş.)* dispozitiv cu magnet de blocare.

электробýдка, *-и f.* cabină electrică.

электробýр, *-а m. (tehn.)* sfredel/burghiu electric; electrobur.

электробурéние, *-я n.* foraj electric.

электрóбус, *-а m.* electrobuz, troleibuz.

электровагóн, *-а m.* vagon-motor electric.

электровалéнтный *adj.* electrovalent.

электроводокáчка, *-и f. (tehn.)* staţie electrică de pompare.

электровóз, *-а m.* locomotivă electrică.

электровóзный *adj.* de locomotivă electrică.

электрогальванúзм, *-а m. sg.* electrogalvanism.

электрогальванúческий *adj.* electrogalvanic.

электрогéн, *-а m.* electrogen.

электрогенерáтор, *-а m.* generator electric.

электрогитáра, *-ы f.* chitară electrică.

электрогониóметр, *-а m.* electrogoniometru.

электрогравимéтрия, *-и f.* electrogravimetrie.

электрóграф, *-а m.* electrograf.

электрографúя, *-и f. (tehn.)* electrografie.

электрóд, *-а m. (fiz.)* electrod; *положúтельный* ~ electrod pozitiv, anod; *отрицáтельный* ~ electrod negativ, catod.

электродвúгатель, *-я m. (tehn.)* electromotor, motor electric.

электродвúжущ|ий *adj. (fiz.)* electromotor; *~ая сúла* forţă electromotoare.

электродинáмика, *-и f. sg. (fiz.)* electrodinamică.

электродинамúческий *adj. (fiz.)* electrodinamic.

электродинамóметр, *-а m. (fiz.)* electrodinamometru.

электрóдный *adj. (fiz.)* de electrod; ~ *ýголь* cărbune de electrod.

электродоúлка, *-и f.* maşină electrică de muls.

электродóйка, *-и f. sg.* muls electric.

электродóмна, *-ы f. (tehn.)* furnal electric.

электродрéль, *-и f.* maşină de găurit electrică *(de mînă)*.

электроёмкость, *-и f. sg. (fiz.)* capacitate electrică.

электрозавóд, *-а m.* uzină de maşini şi aparate electrice.

электрозажигáние, *-я n. (tehn.)* aprindere electrică.

электрозапáл, *-а m. (tehn.)* amorsă electrică.

электроизмерúтельный *adj.* de măsurare electrică.

электроизоляциóнный *adj.* electroizolant.

электрокапиллярность, *-и f. sg. (fiz.)* electrocapilaritate.

электрокáр, *-а m. (tehn.)* electrocar.

электрокардиогрáмма, *-ы f. (med).* electrocardiogramă.

электрокардиóграф, *-а m.* electrocardiograf.

электрокардиогрáфия, *-и f. sg. (med).* electrocardiografie.

электрокáутер, *-а m.* electrocauterizator.

электрокаутеризáция, *-и f.* electrocauterizare.

электрокерáмика, *-и f.* electroceramică.

электрокимóграф, *-а m.* electrochimograf.

электрокинéтика, *-и f. (el.)* electrocinetică.

электрокипятúльник, *-а m.* fierbător electric.

электроклёпка, *-и f. (tehn.)* nituire electrică.

электрокоагуляция, *-и f. (biol. chim. fiz.)* electrocoagulare.

электрокомбáйн, *-а m. (agr.)* combină electrică.

электрокрáн, *-а m. (tehn.)* macara electrică.

электролáмпа, *-ы f.* bec (electric), lampă electrică.

электролáмповый *adj.* de becuri/de lămpi electrice; ~ *завóд* fabrica de becuri.

электролечéбница, *-ы f. (med.)* clinică/institut de electroterapie.

электролечéние, *-я n. sg. (med.)* electroterapie.

электрóлиз, *-а m. sg. (chim.)* electroliză.

электролúт, *-а m. (chim.)* electrolit.

электролитúческий *adj. (chim.)* electrolitic.

электрóлóв, *-а m.* pescuit electric.

электромагнетúзм, *-а m. sg. (fiz.)* electromagnetism.

электромагнúт, *-а m. (fiz.)* electromagnet.

электромагнúтн|ый *adj. (fiz.)* electromagnetic; *~ые вóлны* unde electromagnetice; *~ое пóле* cîmp electromagnetic.

электромашúна, *-ы f.* maşină electrică.

электромашиностроéние, *-я n.* industrie de maşini electrice.

электрометаллургúческий *adj.* electrometalurgic.

электрометаллýргия, *-и f. sg.* electrometalurgie.

электрóметр, *-а m. (fiz.)* electrometru.

элетромéтрия, *и f. (chim. fiz.)* electrometrie.

электромехáник, *-а m.* electromecanic.

электромехáника, *-и f. sg.* electromecanică.

электромеханúческий *adj.* electromecanic, electric.

электромолотьбá, *-ы́ f. sg.* treierat electric.

электромонтёр, *-а m.* instalator electric, electrician.

электромотóр, *-а m.* motor electric, electromotor.

электромотóрный *adj.* electromotor.

электрóн, *-а m. (fiz.)* electron.

электронагрéв, *-а m. (tehn.)* încălzire electrică.

электронасóс, *-а m.* pompă electrică.

электрóник, *-а m. v. электрóнщик.*

электрóника, *-и f.* electronică.

электрóнн|ый *adj. (fiz.)* electronic; *~ая теóрия* teorie electronilor; ~ *микроскóп* microscop electronic.

электрóнщик, *-а m.* electronist.

электрооблучéние, *-я n. (med. agr.)* tratare cu raze ultraviolete.

электрооборýдование, *-я n. sg.* utilaj electric.

электроóптика, *-и f.* electrooptică.

электроосвещéние, *-я n.* iluminat electric.

электроóсмос, *-а m. (fiz.)* electroosmoză.

электроотрицáтельный *adj. (fiz.)* electronegativ.

электропатрóн, *-а m. (el.)* dulie (electrică).

электропáхота, *-ы f.* arat electric.

электропаяльник, *-а m.* ciocan electric de lipit.

электропередáча, *-и f.* **1.** *sg.* transport de energie electrică. **2.** instalaţie/utilaj de transmisiune electrică.

электропéчь, *-и f.* cuptor electric; *дóменная* ~ furnal electric.

электроперфорáтор, *-а m. (tehn.)* perforator electric.

электропилá, *-ы f. (tehn.)* ferăstrău electric.

электропитáние, *-я n.* alimentare cu energie electrică.

электроплúтка, *-и f.* reşou electric.

электроплýг, *-а m.* plug electric.

электропóезд, *-а m.* tren electric.

электроположúтельный *adj. (fiz.)* electropozitiv.

электрополотёр, *-а m.* maşină electrică de lustruit parchetul.

электроприбóр, *-а m.* aparat electric; *бытовóй* ~ aparat electric pentru (de) uz casnic.

электропрóвод, *-а m.* conductor electric, fir electric, cablu electric.

электропроводúмость, *-и f. (el.)* conductibilitate electrică.

электропровóдка, *-и f.* instalaţie electrică, reţea electrică.

электропрово́дный *adj. (fiz.)* bun conducător de electricitate.

электропрогре́в, *-a m.* încălzire electrică.

электропро́игрыватель, *-я m.* picup (electric).

электропромы́шленность, *-u f. sg.* industrie electrotehnică, industrie de maşini şi aparate electrice.

электропылесо́с, *-a m.* aspirator electric de praf.

электрорубა́нок, *-нка m.* rindea electrică.

электросва́рка, *-u f. sg. (tehn.)* sudură/sudare electrică.

электросва́рщик, *-a m. (tehn.)* electrosudor.

электросверло́, *-á n.* burghiu/perforator electric.

электросвя́зь, *-u f. (tehn.)* electrocomunicații.

электросе́ть, *-u f.* rețea electrică.

электросигна́л, *-a m. (tehn.)* semnal electric.

электросилов/о́й *adj. (în expr.)* *~áя ста́нция* uzină (centrală) electrică producătoare de forță motoare.

электросисте́ма, *-ы f.* sistem electric.

электроско́п, *-a m. (fiz.)* electroscop.

электроснабже́ние, *-я n.* alimentare cu energie electrică.

электроста́ль, *-u f. sg. (tehn.)* oțel de cuptor electric, oțel electric.

электроста́нция, *-u f.* centrală/uzină electrică.

электроста́тика, *-u f. sg. (fiz.)* electrostatică.

электростати́ческий *adj. (fiz.)* electrostatic.

электростри́жка, *-u f.* tuns electric.

электросуши́лка, *-u f.* uscător electric; uscătorie termoelectrică.

электротерапи́я, *-u f. sg. (med.)* electroterapie.

электротерми́ческий *adj.* electrotermic.

электротерми́я, *-u f. sg. (tehn.)* electrotermie.

электроте́хник, *-a m.* electrotehnician, electrician.

электроте́хника, *-u f. sg.* electrotehnică.

электротехни́ческий *adj.* electrotehnic, de electrotehnică; *~ институ́т* institut de electrotehnică.

электротипи́я, *-u f. (tipogr.)* electrotipie; galvanometrie.

электрото́рмоз, *-a m. (el.)* frînă electrică.

электротра́ктор, *-a m.* tractor electric.

электротя́га, *-u f. sg. (tehn.)* tracțiune electrică.

электротяга́ч, *-á m.* tractor electric.

электроуда́р, *-a m.* şoc electric, electrocutare.

электроустано́вка, *-u f.* instalație electrică.

электроутю́г, *-a m.* fier de călcat electric.

электрофизиоло́гия, *-u f. sg.* electrofiziologie.

электрофи́льтр, *-a m.* filtru electric.

электрофо́н, *-a m. (muz.)* electrofon.

электрофо́р, *-a m. (fiz.)* electrofor.

электрофоре́з, *-a m. (fiz.)* electroforeză.

электрофре́за, *-ы f. (tehn.)* freză electrică.

электрохи́мик, *-a m.* electrochimist.

электрохими́ческий *adj.* electrochimic.

электрохи́мия, *-u f. sg.* electrochimie.

электрохо́д, *-a m. (mar.)* navă cu tracțiune/cu propulsie electrică.

электрохирурги́я, *-u f. (med.)* electrochirurgie.

электрочасы́, *-óв pl.* ceas electric.

электрощи́т, *-á m.* tablou electric.

электроэкскава́тор, *-a m.* excavator electric.

электроэне́ргия, *-u f. sg.* energie electrică.

элеме́нт, *-a m.* **1.** element, parte componentă. **2.** *(mai ales la pl.)* element, om, persoană; *прогресси́вные ~ы* elemente progresiste; *вражде́бные ~ы* elemente duşmănoase. **3.** *pl.* elemente, noțiuni fundamentale, principii de bază; *~ы геоме́трии* elemente de geometrie. **4.** *(chim.)* element; *периоди́ческая систе́ма ~ов* sistemul periodic al elementelor. **5.** *(el.)* element, pilă (electrică); *гальвани́ческий ~* element galvanic; *сухо́й ~* element uscat.

элемента́рно *adv.* (în mod) elementar, simplu.

элемента́рность, *-u f. sg.* caracter elementar.

элемента́рн|ый *adj.* **1.** elementar; *~ая матема́тика* matematică elementară; *~ое образова́ние* învățămînt elementar; *~ые зна́ния* cunoştințe elementare. **2.** *(fig.)* simplist, mărginit; superficial; *~ взгляд на ве́щи* vederi simpliste.

элеро́н, *-a m. (av.)* aripioară, eleron.

элефантиа́зис, *-a m. sg. (med.)* elefantiazis.

эли́зия, *-u f. (lingv.)* eliziune.

эликси́р, *-a m. (farm.)* elexir; *(fig.) жи́зненный ~* elexirul vieții.

элимина́ция, *-u f. sg. (livr.)* eliminare, înlăturare, excludere, îndepărtare.

элимини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. ipf. acuz. (livr.)* a elimina, a înlătura, a exclude.

эли́та, *-ы f. (agr.)* elită.

эли́тный *adj. (agr.)* de elită.

э́ллинг, *-a m.* **1.** *(mar.)* cală de construcție. **2.** *(av.)* hangar *(pentru dirijabile sau baloane).*

эллини́зм, *-a m. sg. (ist.)* elenism.

эллини́ст, *-a m.* elinist.

эллинисти́ческий *adj. (ist.)* elenistic.

э́ллинка, *-u f.* elină.

э́ллинский *adj. (ist.)* elen, elin, elenistic, elinesc, grec antic; *~ язы́к* limba elină, limba greacă antică.

э́ллины, *-ов pl.; sg. -ин, -a m. (ist.)* eleni, greci *(antici).*

э́ллипс, *-a m. (mat. gram.)* elipsă.

э́ллипсис, *-a m. (mat. gram.)* elipsă.

эллипсо́ид, *-a m. (mat.)* elipsoid.

эллипсоида́льный *adj.* elipsoidal.

эллипсо́идный *adj.* de elipsoid.

эллипти́ческ|ий *adj. (mat. gram.)* eliptic; *~ая фо́рма те́ла* forma eliptică a unui corp; *~ое предложе́ние* propoziție eliptică.

эллипти́чность, *-u f. (tehn.)* elipticitate, ovalitate.

элокве́нция, *-u f. (înv. iron.)* vorbărie, pălăvrăgeală.

элонга́ция, *-u f. (astr.)* elongație.

эль, *-я m.* bere *(englezească).*

эльф, *-a m. (mitol.)* elf.

элю́вий, *-я m. (geol.)* eluviu, depozit eluvionar.

эма́левый *adj.* de email, de smalț.

эмалиро́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *эмалирова́ть.* **2.** *adj.* emailat, smălțuit.

эмалирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. acuz.* a emaila, a smălțui.

эмалиро́вка, *-u f. sg.* **1.** emailare, smălțuire. **2.** email, smalț.

эмалиро́вочный *adj.* de emailat, de emailare, de smălțuit, de smălțuire.

эма́л|ь, *-u f.* **1.** *sg.* email, smalț; *покрыва́ть ~ью* a smălțui, a emaila. **2.** *(fig.)* obiecte emailate ◇ *(anat.) зубна́я ~* smalțul dinților.

эмана́ция, *-u f.* emanație, emanare.

эмансипа́ция, *-u f. sg.* emancipare, eliberare, dezrobire.

эмансипи́рованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *эмансипи́ровать.* **2.** *adj.* emancipat, eliberat de prejudecăți; *~ая де́вушка* fată emancipată.

эмансипи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (înv.)* a emancipa, a elibera, a dezrobi.

эмансипи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. (înv.)* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se emancipa, a se elibera. **2.** *ipf. pas.* de la *эмансипи́ровать.*

эмба́рго *n. indecl. (ec.)* embargo.

эмбле́ма, *-ы f.* emblemă, semn, simbol.

эмболи́я, *-u f. sg. (med.)* embolie.

эмбриогене́з, *-a m. (biol.)* embriogeneză.

эмбрио́лог, *-a m.* embriolog.

эмбриологи́ческий *adj.* embriologic.

эмбриоло́гия, *-u f. sg.* embriologie.

эмбрио́н, *-a m. (biol.)* embrion.

эмбриона́льный *adj. (biol.)* embrionar.

эмбриотоми́я, *-u f. sg. (med.)* embriotomie.

эмигра́нт, *-a m.* emigrant.

эмигра́нтский *adj.* de emigrant.

эмиграцио́нн|ый *adj.* de emigrare; de/din emigrație; *~ая стати́стика* statistica emigrărilor.

эмигра́ция, *-u f. sg.* **1.** emigrare; emigrație. **2.** *col.* emigranți, cei aflați în emigrație.

эмигри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a emigra.

эми́р, *-a m.* emir.

эмирито́н, *-a m.* emiriton.

эмисса́р, *-a m.* emisar.

эмисса́рский *adj.* de emisar.

эмиссио́нный *adj.* *(fin.)* de emisiune; ~ *банк* bancă de emisiune.

эми́ссия, *-и f.* *(fin.)* emisiune, emitere; ~ *ба́нковых биле́тов* emisiune de bilete de bancă; ~ *за́йма* emiterea/lansarea unui împrumut.

эмите́нт, *-а m.* *(fin.)* emitent, emițător.

эмоти́вность, *-и f.* *(med.)* emotivitate.

эмоти́вный *adj.* *(med.)* emotiv.

эмоциона́льность, *-и f. sg.* **1.** caracter emoțional, caracter afectiv, afectivitate. **2.** emotivitate, sensibilitate.

эмоциона́льн|ый *adj.* **1.** emoțional, afectiv; *~ая речь* limbaj afectiv. **2.** emotiv, sensibil, impresionabil; *~ хара́ктер* fire emotivă.

эмо́ция, *-и f.* emoție; *повы́шенная* ~ hiperemctivitate.

эмпире́|й, *-я m.* *(iron. în expr.)* *вита́ть/быть/находи́ться в ~ях* a fi cu capul în nori.

эмпири́зм, *-а m. sg.* *(fil.)* empirism.

эмпи́рик, *-а m.* *(fil.)* empiric, adept al empirismului.

эмпириокритици́зм, *-а m. sg.* *(fil.)* empiriocriticism.

эмпириомони́зм, *-а m. sg.* *(fil.)* empiriomonism.

эмпири́ческий *adj.* empiric.

эмпири́чность, *-и f. sg.* caracter empiric, empirism.

эмпири́чный *adj.* empiric.

эмпири́я, *-и f. sg.* cunoaştere empirică.

эму́льсия, *-и f.* *(chim.)* emulsie.

эмфа́за, *-ы f. sg.* *(lit. lingv.)* emfază.

эмфати́ческий *adj.* *(lit. lingv.)* emfatic.

эмфизе́ма, *-ы f. sg.* *(med.)* emfizem; ~ *лёгких* emfizem pulmonar.

эндеми́ческий *adj.* endemic.

эндеми́чный *adj.* *v. эндеми́ческий.*

эндеми́я, *-и f. sg.* *(med.)* endemie.

эндога́мия, *-и f. sg.* endogamie.

эндоге́нный *adj.* *(bot. geol.)* endogen.

эндоде́рма, *-ы f. sg.* *(biol.)* endoderm.

эндока́рд, *-а m. sg.* *(anat.)* endocard.

эндока́рдий, *-я m. sg.* *(anat.)* *v. эндока́рд*

эндокарди́т, *-а m. sg.* *(med.)* endocardită.

эндока́рпий, *-я m.* *(bot.)* endccarp.

эндокри́нн|ый *adj.* *(fiziol. med.)* endocrin; *~ые же́лезы* glande endocrine, glande cu secreție internă.

эндокрино́лог, *-а m.* endocrinolog.

эндокриноло́гия, *-и f. sg.* *(biol.)* endocrinologie.

эндоско́п, *-а m.* *(med.)* endoscop.

эндоскопи́я, *-и f. sg.* *(med.)* endoscopie.

эндо́смос, *-а m.* *(chim.)* endosmoză.

эндоспе́рм, *-а m.* *(bot.)* endosperm.

эндоте́лий, *-я m. sg.* *(biol.)* endoteliu.

эндотерми́ческий *adj.* *(fiz. chim.)* endotermic.

э́ндшпиль, *-я m.* *(sport)* finală, sfîrşit de partidă *(la şah).*

энергети́зм, *-а m. sg.* *(fil.)* energetism.

энерге́тик, *-а m.* energetician, specialist în energetică.

энерге́тика, *-и f. sg.* energetică.

энергети́ческий *adj.* energetic, de energetică.

энерги́чно *adv.* în mod energic.

энерги́чность, *-и f. sg.* energie, caracter energic.

энерги́чн|ый *adj.* energic, hotărît; *~ые ме́ры* măsuri energice.

эне́рги|я, *-и f. sg.* **1.** energie; *механи́ческая* ~ energie mecanică; *во́дная/гидравли́ческая* ~ energie hidraulică; *звукова́я* ~ energie acustică; ~ *излуче́ния* energie de radiație/radiantă; *кинети́ческая* ~ energie cinetică; ~ *раcпа́да* energie de dezintegrare; *потенциа́льная* ~ energie potențială; *теплова́я* ~ energie termică; *а́томная* ~ energie atomică; *зако́н сохране́ния ~и* legea conservării energiei. **2.** energie, putere, tărie, vigoare; *тра́тить мно́го ~и* a cheltui multă energie; *с но́вой ~ей* cu puteri noi.

энергобала́нс, *-а m.* bilanț energetic.

энергоёмкость, *-и f.* capacitate de absorbție a energiei.

энергозо́на, *-ы f.* *(tele)* bandă de energie.

энергоинститу́т, *-а m.* institut energetic.

энергооборýдование, *-я n.* *(tehn.)* utilaj energetic, utilaj de forță.

энергообразова́ние, *-я n. sg.* *(tehn.)* producerea energiei.

энергосе́ть, *-и f.* rețea energetică.

энергосисте́ма, *-ы f.* sistem energetic.

энергоснабже́ние, *-я n.* *(tehn.)* alimentare cu energie.

энка́устика, *-и f.* *(arte)* encaustică.

энкли́тика, *-и f.* *(lingv.)* particulă enclitică, cuvînt enclitic.

энклити́ческий *adj.* *(lingv.)* enclitic.

э́нн|ый *adj.* *(mat.)* «n» *(un număr oarecare)*; *помно́жить на ~ое число́* a înmulți de «n» ori.

э́нский *adj.* «x»; cutare; ~ *полк* regimentul «x»; ~ *го́род* oraşul «x».

энтеле́хия, *-и f.* *(fil.)* entelechie.

энтери́т, *-а m.* *(med.)* enterită.

энтероколи́т, *-а m.* *(med.)* enterocolită.

энтоде́рма, *-ы f.* *(biol.)* entoderm.

энтомовреди́тель, *-я m.* *(agr. zool.)* insectă dăunătoare.

энтомо́лог, *-а m.* entomolog.

энтомологи́ческий *adj.* entomologic, de entomologie.

энтомоло́гия, *-и f. sg.* entomologie.

энтропи́я, *-и f. sg.* *(fiz. med.)* entropie.

энтузиа́зм, *-а m. sg.* entuziasm, avînt, înflăcărare; *проявля́ть* ~ a manifesta entuziasm, a se entuziasma; *рабо́тать с ~ом* a lucra cu entuziasm.

энтузиа́ст, *-а m.* entuziast, pasionat, înflăcărat.

энцефали́т, *-а m. sg.* *(med.)* encefalită; *летарги́ческий* ~ encefalită letargică.

энцефалогра́мма, *-ы f.* *(med.)* encefalogramă.

энциклопеди́зм, *-а m. sg.* cultură enciclopedică/multilaterală.

энциклопеди́ст, *-а m.* **1.** *(ist.)* enciclopedist. **2.** om cu cultură enciclopedică.

энциклопеди́ческ|ий *adj.* enciclopedic; ~ *слова́рь* dicționar enciclopedic; *~ие позна́ния* cunoştințe vaste/multilaterale.

энциклопе́дия, *-и f.* enciclopedie; *техни́ческая* ~ enciclopedie tehnică ◇ *(fig. glum.)* *ходя́чая* ~ enciclopedie ambulantă.

эоли́т, *-а m.* *(arheol.)* eolit.

эолити́ческий *adj.* *(arheol.)* eolitic.

эо́лов *adj.* *(mitol. în expr.)* *~а а́рфа* harpă eoliană.

эо́лов|ый *adj.* eolian; *(geol.)* *~ые фо́рмы* formație eoliană.

эоце́н, *-а m.* *(geol.)* eocen.

эпенте́за, *-ы f.* *(lingv.)* epenteză.

эпигене́з, *-а m.* *(biol.)* epigeneză.

эпиго́н, *-а m.* epigon.

эпиго́нский *adj.* de epigon.

эпигра́мма, *-ы f.* epigramă.

эпиграммати́ческий *adj.* epigramatic, de epigramă.

эпи́граф, *-а m.* epigraf.

эпигра́фика, *-и f. sg.* epigrafie.

эпиграфи́ст, *-а m.* epigrafist.

эпиграфи́ческий *adj.* epigrafic.

эпидемио́лог, *-а m.* epidemiolog.

эпидемиологи́ческий *adj.* epidemiologic.

эпидемиоло́гия, *-и f. sg.* epidemiologie.

эпидеми́ческ|ий *adj.* epidemic; *~ая боле́знь* boală epidemică, molimă.

эпиде́мия, *-и f.* epidemie, molimă.

эпиде́рма, *-ы f. sg.* *(anat.)* epidermă.

эпиде́рмис, *-а m. sg.* *v. эпиде́рма*

эпидерми́т, *-а m. sg.* *(med.)* epidermită.

эпидиаско́п, *-а m.* *(fiz.)* epidiascop.

эпизо́д, *-а m.* episod, incident.

эпизоди́чески *adv.* în mod episodic.

эпизоди́ческий *adj.* episodic.

эпизоди́чность, *-и f. sg.* caracter episodic.

эпизоди́чный *adj.* *v. эпизоди́ческий.*

эпизооти́ческий *adj.* *(vet.)* epizootic.

эпизоо́тия, *-и f.* *(vet.)* epizootie.

э́пика, *-и f. sg.* *(lit.)* epică, literatură epică.

эпика́рд, *-а m.* *(anat.)* epicard.

эпика́рпий, *-я m.* *(bot.)* epicarp.

эпикуре́ец, *-е́йца m.* epicurian.

эпикуре́йский *adj.* *(fil.)* epicurian.

эпикуре́йство, *-а n. sg.* epicurism.

эпиле́псия, *-и f. sg.* *(med.)* epilepsie.

эпиле́птик, *-а m.* *(med.)* epileptic.

эпилепти́ческий *adj.* *(med.)* epileptic, de epilepsie; ~ *припа́док* acces de epilepsie.

эпило́г, *-а m.* *(lit.)* epilog.

эпистемоло́гия, *-и f.* *(fil.)* epistemologie.

эпистоля́рный *adj.* *(lit.)* epistolar; ~ *жанр* gen epistolar.

эпитала́ма, *-ы f.* *(lit.)* epitalam.

эпита́фия, *-и f.* epitaf, inscripție funerară.

эпителиа́льный *adj.* *(anat.)* epitelial; *~ая ткань* țesut epitelial.

эпителий, *-я m. sg. (anat.)* epiteliu.
эпитет, *-а m.* epitet.
эпифиз, *-а m. (anat.)* epifiză.
эпицентр, *-а m. (geol.)* epicentru.
эпицикл, *-а m. (astr. mat.)* epiciclu.
эпический *adj. (lit.)* epic; ~ *жанр* genul epic.
эполеты, *-лет și -ов pl.; sg. -ет, -а m. (mil.)* epoleţi.
эпопея, *-и f. (lit.)* epopee.
эпос, *-а m. sg.* **1.** *(lit.)* poezia epică; *народный* ~ poezia epică populară; *гомеровский* ~ poemele homerice. **2.** epos.
эпоха, *-и f.* **1.** epocă; ~ *феодализма* epoca feudalismului. **2.** *(geol.)* epocă; ~ *меди и бронзы* epoca aramei și a bronzului; *юрская* ~ era jurasică; *меловая* ~ cretacic.
эпохальн|ый *adj.* epocal; ~*ые события* evenimente epocale.
эпюра, *-ы f. (mat.)* diagramă, epură.
эр|а *-ы* **1.** eră; *до нашей* ~*ы (д.н.э.)* înaintea erei noastre (î.e.n.); *нашей эры (н.э.)* al erei noastre (e.n.). **2.** epocă, eră, perioadă; *римская* ~ epoca romană. **3.** *(geol.)* eră; *геологическая* ~ eră geologică.
эрбий, *-я m. sg. (chim.)* erbiu.
эрг, *-а m. (fiz.)* erg.
эргономика, *-и f.* ergonomie.
эргономист, *-а m.* ergonomist.
эргономия, *-и f. v.* și *эргономика.*
эрготамин, *-а m. (chim.)* ergotamină.
эрготизм, *-а m. sg. (med.)* ergotism.
эрекция, *-и f. (fiziol.)* erecţie.
эристика, *-и f. sg. (fil.)* eristică *(arta de a polemiza).*
эритема, *-ы f. (med.)* eritem.
эритроциты, *-ов pl.; sg. -ит, -а m. (fiziol.)* eritrocite, hematii.
эрозивный *adj. (geol. med.)* eroziv, de eroziune.
эрозия, *-и f. sg. (med. geol.)* eroziune.
эротизм, *-а m. sg.* erotism, senzualism.
эротика, *-и f. sg.* **1.** erotism, senzualism; caracter erotic. **2.** *(lit.)* erotică, poezia erotică.
эротический *adj.* erotic, senzual.
эротичный *adj. v. эротический.*
эротоман, *-а m.* om senzual, libidinos, lasciv.
эротомания, *-и f. (med.)* manie erotică, erotism.
эрратический *adj. (geol.)* eratic.
эрудированный *adj.* erudit.
эрудит, *-а m.* erudit.
эрудиция, *-и f. sg.* erudiţie.
эруптивный *adj.* eruptiv.
эрцгерцог, *-а m. (ist.)* arhiduce.
эсер, *-а m. (ist.)* socialist-revoluţionar.
эсеровский *adj. (ist.)* socialist-revoluţionar.
эскадра, *-ы f. (mil. mar.)* escadră; ~ *крейсеров* escadră de crucișătoare.
эскадренный *adj. (mil. mar.)* de escadră; ~ *миноносец* contratorpilor.
эскадрильный *adj. (mil. av.)* de escadrilă.
эскадрилья, *-и f. (mil. av.)* escadrilă; *бомбардировочная* ~ escadrilă de bombardament; ~ *истребителей* escadrilă de *(avioane de)* vînătoare.
эскадрон, *-а m. (mil.)* escadron; *кавалерийский* ~ escadron de cavalerie; *разведывательный* ~ escadron de recunoaștere.
эскадронный *adj. (mil.)* de escadron.
эскалатор, *-а m.* escalator, scară rulantă.
эскалация, *-и f.* escaladare.
эскапада, *-ы f.* escapadă.
эскарп, *-а m. (mil.)* escarpă.
эскиз, *-а m.* schiţă, crochiu; ~ *к проекту* schiţă de proiect.
эскизный *adj.* schiţat, de schiţă; ~ *проект* proiect prealabil, schiţă de proiect.
эскимоска, *-и f.* (femeie) eschimosă.
эскимосский *adj.* de eschimos.
эскимосы, *-ов pl.; sg. -ос, -а m.* eschimoși.
эскорт, *-а m.* escortă; *почётный* ~ escortă de onoare.
эскортировать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a escorta.
эскортный *adj.* de escortă.
эскулап, *-а m. (înv.)* doctor, medic; *(ironic)* «esculap», vraci.
эсминец, *-нца m. (mil. mar.)* = *эскадренный миноносец* contratorpilor.
эспадрон, *-а m. (sport)* floretă, spadă.
эспандер, *-а m.* extensor.
эспаньолка, *-и f.* cioc, barbișon.
эспарцет, *-а m. sg. (bot.)* sparcetă
эсперантист, *-а m.* esperantist.

эсперанто *n. indecl.* esperanto.
эспланада, *-ы f.* **1.** esplanadă. **2.** *(ist.)* loc viran între cetate și oraș.
эссе *m. indecl. (lit.)* eseu.
эссеист, *-а m. (lit.)* eseist.
эссенция, *-и f.* **1.** esenţă; *уксусная* ~ esenţă de oţet. **2.** *sg. (fig.)* chintesenţă, esenţă.
эстакада, *-ы f.* estacadă.
эстамп, *-а m. (arte)* stampă, gravură.
эстафета, *-ы f.* **1.** *(înv.)* ştafetă, olăcar. **2.** *(sport)* ştafetă.
эстафетн|ый *adj. (sport)* de/cu ştafetă; ~ *бег* cursă cu ştafetă; ~*ая палочка* ştafetă.
эстет, *-а m.* estet.
эстетизм, *-а m. sg.* estetism.
эстетик, *-а m.* **1.** *v. эстет.* **2.** estetician.
эстетика, *-и f. sg.* estetică.
эстетическ|ий *adj.* **1.** de estetică. **2.** estetic; ~*ие переживания* emoţii estetice.
эстетично *adv.* estetic, frumos, cu gust.
эстетичность, *-и f. sg.* caracter estetic, frumuseţe.
эстетичный *adj.* estetic, frumos.
эстетство, *-а n. sg. (peior.)* estetism.
эстонка, *-и f.* (femeie) estonă.
эстонский *adj.* estonian, din Estonia; ~ *язык* limba estonă.
эстонцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* estonieni *(locuitori ai R.S.S. Estone).*
эстрагон, *-а m. sg. (bot.)* tarhon.
эстрагонный *adj. (bot.)* de/cu tarhon.
эстрада, *-ы f.* **1.** estradă. **2.** *sg.* teatru de estradă.
эстрадный *adj.* de estradă; ~ *концерт* concert de estradă.
эстуарий, *-я m. (geogr.)* estuar.
этаж, *-а m.* etaj, cat; *первый/нижний* ~ parter; *второй* ~ etajul întîi; *цокольный* ~ demisol; *дом в десять* ~*ей* casa cu nouă etaje; *подвальный* ~ subsol; ~*ом выше* cu un etaj mai sus.
этажность, *-и f.* număr de etaje.
этажерка, *-и f.* etajeră.
этажный *adj.* de etaj.
этак *adv.* **1.** *(pop.)* așa, uite-așa, iac-așa, în felul ăsta; *и так, и* ~ și așa, și așa; *ни так, ни* ~ nici așa, nici așa; *сделай* ~ să faci uite-așa. **2.** *cuv. modal* cam, aproape; *километров* ~ *пять или шесть* vreo cinci-șase kilometri.
этак|ий *pron. dem.* astfel, asemenea; ce mai; ~*им способом* în felul acesta; ~ *человек!* ce mai om!; ~ *дурак!* ce tîmpit!
эталон, *-а m.* etalon; *справочный* ~ etalon de referinţă.
эталонирование, *-я n.* etalonare.
этамин, *-а m. (text.)* etamină.
этан, *-а m. sg. (chim.)* etan.
этап [1], *-а m. sg.* etapă, fază, perioadă, stadiu; *на современном* ~*е* în etapa actuală.
этап [2], *-а m.* **1.** *(mil.)* etapă. **2.** *(înv.)* loc unde poposesc convoaiele de arestaţi. **3.** convoi de arestaţi. **4.** *(sport)* etapă.
этапность, *-и f.* executare în etape.
этапн|ый *adj.* de etapă; ~*ым порядком* sub escortă, din post în post.
этика, *-и f. sg.* etică, morală; *врачебная* ~ etică medicală.
этикет, *-а m. sg.* etichetă, protocol.
этикетк|а, *-и f.* etichetă; *наклеить* ~*у* a lipi o etichetă.
этил, *-а m. sg. (chim.)* etil; *бромистый* ~ bromură de etil; *хлористый* ~ clorură de etil; cloretan.
этилен, *-а m. sg. (chim.)* etilenă.
этиловый *adj. (chim.)* etilic; ~ *спирт* alcool etilic.
этимолог, *-а m.* etimologist, etimolog.
этимологический *adj. (ling.)* etimologic; ~ *словарь* dicţionar etimologic.
этимология, *-и f. (lingv.)* etimologie; *народная* ~ etimologie populară.
этиологический *adj. (med.)* etiologic.
этиология, *-и f. sg. (med.)* etiologie.
этический *adj.* de etică, etic.
этично *adv.* conform cu etica/cu morala.
этичность, *-и f. sg.* caracter etic, moral; moralitate.
этичный *adj.* etic, moral.
этнический *adj.* etnic.
этнограф, *-а m.* etnograf.
этнографическ|ий *adj.* etnografic; ~*ая карта* hartă etnografică.
этнография, *-и f. sg.* etnografie.
этнолог, *-а m.* etnolog.
этнологический *adj.* etnologic.
этнология, *-и f. sg.* etnologie.

это[1] **1.** *n.* de la *pron. dem. этот.* **2. это,** *-го n.* asta, aceasta; acest lucru, faptul acesta; *что ~?* ce-i asta?; *как всё ~ случилось?* cum s-au întîmplat toate acestea?; *~ мне не нравится* asta nu-mi place; *~ хорошо* asta e bine; *при всём ~м* cu toate acestea; *при ~м* totodată, cu această ocazie, în această împrejurare; *и то, и ~* şi una şi alta.

это[2] *partic. întăritoare* oare; de *(uneori nu se traduce)*; *куда ~ он пошёл?* unde s-o fi dus oare?; *как же ~ вы сюда попали?* cum de-aţi nimerit aici?; *кто~пришёл?* cine-o fi venit? *что ~ с тобой?* ce e cu tine?; *как ~ можно?* cum se poate una ca asta?

этология, *-и f. (zool.)* etologie.

этот, *эта, это*; *gen. этого, этой, этого pron. dem.* acest, acesta; *~ или тот дом?* casa aceasta sau aceea?; *на этом берегу* pe malul acesta; *ничего с этим делом не выйдет* n-o să iasă nimic din asta; *и тот, и ~* şi unul şi celălalt.

этруски, *-ов pl.; sg. этруск, -а m. (ist.)* etrusci.

этрусский *adj.* etrusc; *~ язык* limba etruscă.

этюд, *-а m.* **1.** *(arte)* studiu, schiţă, crochiu. **2.** studiu, lucrare; *критический ~* studiu critic. **3.** *(muz.)* studiu; *~ для флейты* exerciţiu pentru flaut. **4.** *(şah)* problemă; *шахматный ~* problemă de şah.

этюдник, *-а m.* cutie de pictură *(pentru culori)*.

этюдный *adj.* de studiu.

эфедрин, *-а m. (farm.)* efedrină.

эфемерида, *-ы f.* **1.** *(entom.)* efemeridă, efemeră, rusalie. **2.** *pl. (astr.)* efemeride.

эфемерность, *-и f. sg.* caracter efemer/trecător.

эфемерный *adj.* efemer, trecător.

эфес, *-а m.* mîner *(de sabie, de spadă, de floretă etc.)*

эфесный *adj.* de mîner de sabie.

эфиопка, *-и f.* etiopiană.

эфиопский *adj.* etiopian.

эфиопы, *-ов pl; sg. эфиоп, -а m* etiopieni.

эфир[1], *-а m. sg. (chim.)* eter; ester; *серный ~* eter sulfuric, eter etilic; *сложный ~* ester.

эфир[2], *-а m. sg.* eter; *мировой ~* eter cosmic, eter universal; ◇ *передавать в ~* a transmite prin radio.

эфирность, *-и f. sg.* caracter eteric. gingăşie.

эфирн|ый *adj.* **1.** *(chim.)* eteric, de eter; *~ые масла* uleiuri eterice. **2.** *(fig. iron.)* eteric, aerian, diafan, gingaş; *~ое создание* silfidă, făptură aeriană.

эфиронос, *-а m. (bot.)* specie de plante din care se extrag uleiuri eterice.

эффект, *-а m.* **1.** efect, impresie; *произвести ~* a face efect, a produce impresie, a impresiona; *световые ~ы* efecte de lumină. **2.** efect; rezultat.

эффективно *adv.* (în mod) efectiv.

эффективность, *-и f. sg.* eficacitate, eficienţă.

эффективный *adj.* eficace; efectiv; *~ способ* mijloc eficace.

эффектный *adj.* de efect; impresionant; spectaculos.

эффузивный *adj. (geol.)* efuziv; *~ая порода* rocă efuzivă.

эффузия, *-и f. (fiz.)* efuziune.

эх *interj.* ah! vai! păcat! *эх, как мне его жалко!* ah, cît de rău îmi pare de el!; *эх, какой ты шалун!* vai, ce ştrengar eşti!

эхинококк, *-а m. (biol.)* echinococ.

эхма *interj. (pop.)* ce păcat! ce rău îmi pare!; ce bine ar fi! ce bine mi-ar părea!

эхо, *-а n. sg.* ecou.

эшафот, *-а m.* eşafod.

эшелон, *-а m.* **1.** *(mil.)* eşalon. **2.** tren militar; *воинский ~* tren militar. **3.** *(ferov.)* garnitură, tren.

эшелонирование, *-я n. sg. (mil.)* eşalonare, împărţire în eşaloane.

эшелонировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (mil.)* a eşalona, a împărţi în eşaloane.

эшелонный *adj. (mil.)* de eşalon; în eşaloane.

Ю

ю *n. literă pentru redarea sunetului* «iu».

юбилей, *-я m.* jubileu, aniversare; *пятидесятилетний ~* a cincizecea aniversare; *праздновать ~* a sărbători o aniversare, a celebra un jubileu.

юбилейный *adj.* jubiliar, de jubileu; *~ год* an jubiliar; *~ые торжества* serbări jubiliare.

юбиляр, *-а m.* persoană *sau* instituţie al cărei jubileu se sărbătoreşte, sărbătorit.

юбк|а, *-и f.* **1.** fustă; *шёлковая ~* fustă de mătase; *нижняя ~* jupon, jupă. **2.** *sg. (fig.)* femeie, fustă ◇ *держаться за маменькину ~у* a se ţine de fusta mamei.

юбочник, *-а m. (fam.)* crai, muieratic, afemeiat, fustangiu.

юбочный *adj.* de fustă; *~ покрой* croiala fustei.

ювелир, *-а m.* giuvaergiu, bijutier.

ювелирн|ый *adj.* **1.** de bijuterie; de bijuterii, de giuvaeruri; *~ магазин* magazin de bijuterii; *~ые изделия* giuvaericale, bijuterii. **2.** *(fig.)* artistic, meşteşugit, fin; *~ая работа* lucru executat artistic, de mare fineţe.

юг, *-а m. sg.* **1.** sud, miazăzi; *на ~* spre sud, în direcţia sud. **2.** ţinut sudic; ţări meridionale; *жить на ~е* a trăi în sud; *жители ~а* locuitori ai ţărilor din sud, meridionali.

юго-восток, *-а m. sg.* sud-est.

юго-восточный *adj.* sud-estic, de la sud-est, din sud-est; *~ ветер* vînt din sud-est.

юго-запад, *-а m. sg.* sud-vest.

юго-западн|ый *adj.* sud-vestic, de la sud-vest, din sud-vest; *~ое направление* direcţia sud-vest.

югославский *adj.* iugoslav, din Iugoslavia.

югославы, *-ов pl; sg. -ав, -а m.* iugoslavi.

югурт, *-а m. sg.* iaurt.

юдоль, *-и f. (înv.)* soartă, destin *земная ~*; *~ плача*; *~ печали* valea plîngerii, valea lacrimilor; soartă tristă.

юдофоб, *-а m.* antisemit.

юдофобский *adj.* (de) antisemit.

юдофобство, *-а n. sg.* antisemitism.

южанин, *-а m.* meridional, locuitor din ţinuturile/ din ţările sudice.

южн|ый *adj.* sudic, meridional, de sud, de (la) miazăzi; austral; *~ ветер* vînt din sud; *~ые страны* ţări meridionale; *~ полюс* polul sud/antarctic; *~ое полушарие* emisfera sudică/australă; *(geogr.) ~ая широта* latitudine sudică; *~темперамент* temperament meridional.

юла, *-ы f.* **1.** *(игрушка)* sfîrlează, titirez, prîsnel. **2.** *sg. (fig.) (непоседа)* om iute, ca prîsnelul, vioi, neastîmpărat, prîsnel.

юлианский *adj. (în expr.) ~ календарь* calendarul iulian.

юлить, *юлю, юлишь vb. ipf.* **1.** a se agita, a se învîrti *(ca un titirez)*, a se fîţîi. **2.** *(fig.)* a se gudura, a umbla cu periuţa; *~ перед кем-л.* a se gudura pe lîngă cineva.

юмор, *-а m. sg.* umor, haz; *чувство ~а* simţul umorului; *говорить с ~ом* a vorbi cu umor ◇ *~ висельника* haz de necaz.

юмореска, *-и f. (lit. muz.)* umorescă.

юморист, *-а m.* **1.** umorist. **2.** om cu umor; om hazliu, şugubăţ, glumeţ.

юмористика, *-и f. sg.* **1.** literatură umoristică. **2.** *(în vorbirea curentă)* caraghioslîc.

юмористический *adj.* umoristic; de umor, cu umor; *~ журнал* revistă umoristică.

юнга, *-и m.* mus, elev marinar.

юнец, *-нца m. (înv.)* băieţandru, imberb, mucos.

юнкер[1], *-а m. (înv.)* iuncher.

юнкер[2], *-а m. (înv.)* iuncher, moşier latifundiar *(în Germania)*.

юнкерск|ий[1] *adj. (înv.)* de iuncher; *~ое училище* şcoală militară.

ю́нкерский[2] *adj.* de iuncher, de latifundiar

ю́ность, *-и f. sg.* tinerețe, junețe; adolescență.

ю́ноша, *-и f.* tînăr, june; adolescent.

ю́ношеск|ий *adj.* tineresc, juvenil; de adolescent; ~ *во́зраст* vîrstă tînără, tinerețe; ~ *пыл* ardoare tinerească.

ю́ношество, *-а n. sg.* **1.** tinerețe, junețe; adolescență. **2.** *col.* tineret, tinerime.

ю́н/ый *adj.* **1.** tînăr; *~ые го́ды* anii tinereții; *с ~ых лет* din tinerețe; din copilărie; *кружо́к ~ых натурали́стов* cercul tinerilor naturaliști. **2.** tineresc, de om tînăr; al tinereții.

юпи́тер, *-а m. (tehn.)* proiector; lampă cu mercur.

юр, *-а m. (în expr.) на ~у́* sau *на са́мом ~у́* a) pe un loc deschis și ridicat; *дом на ~у́* casă așezată în bătaia vîntului; b) *(fig.)* într-un loc de trecere, în văzul tuturor.

юриди́чески *adv.* din punct de vedree juridic, juridic.

юриди́ческ|ий *adj.* juridic; de drept; *~ие нау́ки* științe juridice; ~ *факульте́т* facultate juridică; *слу́шать курс ~их нау́к* a studia dreptul; a audia un curs de științe juridice; *~ая по́мощь* asistență juridică; *~ое лицо́* persoană juridică; *~ая консульта́ция* birou colectiv de avocatură; consultație juridică.

юрисди́кци|я, *-и f. sg.* jurisdicție, competență; *подлежа́ть чьей-л. ~и* a fi supus jurisdicției, a fi de competența unei instanțe.

юриско́нсульт, *-а m.* jurisconsult.

юриспруде́нция, *-и f. sg.* jurisprudență.

юри́ст, *-а m.* **1.** jurist. **2.** student în drept.

ю́рк|ий *adj.* **1.** sprinten, sprințar, iute, agil; *~ие движе́ния* mișcări iuți. **2.** *(fig. peior.)* isteț, abil.

ю́ркнуть, *-ну, -нешь* și *vb. pf.* a o zbughi, a o tuli; a se strecura, a se ascunde repede; ~ *в толпу́* a dispărea în mulțime.

ю́ркость, *-и f. sg.* sprinteneală, iuțeală, agilitate.

юро́див|ый *adj.* **1.** ciudat; prostănac; smintit, țicnit, nebun. **2.** **~ый,** *-ого m.* *(înv.)* sărac cu duhul; nebun, scrîntit.

юро́дств|о, *-а n.* **1.** *sg.* ciudățenie, purtare de nebun. **2.** faptă de nebun, nebunie, prostie; *соверша́ть ~а* a face nebunii.

юро́дствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a face nebunii/prostii.

ю́рский *adj. (geol.)* jurasic; ~ *пери́од* perioadă jurasică.

ю́рта, *-ы f.* iurtă *(cort sau căruță cu coviltir la unele popoare nomade).*

юсти́ци|я, *-и f. sg.* justiție; *Министе́рство ~и* Ministerul Justiției.

ют, *-а m. (mar.)* pupă, dunetă.

юти́ться, *ючу́сь, юти́шься vb. ipf.* a-și găsi un locșor; a se cuibări, a se aciua, a se adăposti, a-și găsi un adăpost.

ю́фтевый *adj.* de iuft, din piele de iuft, de toval.

юфтяно́й *adj. v. ю́фтевый*

Я

я[1] *n. literă pentru redarea sunetelor* «ia», «ea».

я[2], *меня́, мне, меня́, мно́ю, обо мне́ pron. personal pers. 1 sg.* **1.** eu; *я зна́ю* eu știu; *вот и я!* iată-mă! *бе́дный я!* săracul/bietul de mine!; *я, нижеподписа́вшийся* ... subsemnatul ...; *у меня́ нет вре́мени* n-am timp; *оста́вьте меня́!* lăsați-mă!; *что до меня́* sau *что каса́ется меня́* în (ceea) ce mă privește pe mine; *да́йте мне* dați-mi; *ко мне́!* la mine!; *он идёт со мно́ю* el merge cu mine. **2.** *n. indecl.* eu; individualitate, personalitate; *сохрани́ть своё «я»* a-și păstra individualitatea; *он — моё второ́е «я»* el este un alter ego al meu ◇ *я тебе́!* sau *я тебя́!* îți arăt eu ție!, te învăț cu minte!; *я не я бу́ду, е́сли* ... să nu-mi spui pe nume, dacă ...; să-mi zici cuțu, dacă ...; *я не я, и ло́шадь не моя́* nu știu, n-am văzut, nici pe acolo n-am trecut.

я́беда, *-ы f. (înv.)* **1.** pîră, denunț; bîrfeală, calomnie. **2.** *m.* și *f. v. я́бедник.*

я́бедник, *-а m.* pîrîtor, denunțător, bîrfitor, calomniator; pîrîș, intrigant.

я́бедничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. ная́бедничать) на + acuz.* a pîrî, a denunța; a bîrfi, a cleveti.

я́бедничество, *-а n. sg.* calomniere; bîrfeală.

я́блок|о, *-а n.* măr; *спе́лое* ~ măr copt ◇ *(anat.) ада́мово* ~ mărul lui Adam; *глазно́е* ~ globul ochiului; ~ *раздо́ра* mărul discordiei; *конь в ~ах* cal rotat; *~у не́где упа́сть* n-ai unde să arunci un ac, e mare înghesuială; *(prov.)* ~ *от я́блони недалеко́ па́дает* așchia nu sare departe de trunchi; ce naște din pisică șoareci mănîncă.

я́блоневый *adj.* de măr, de meri; ~ *сад* livadă de meri.

я́блонный *adj. v. я́блоневый*

я́блоня, *-и f.* măr *(arbore)*; *ди́кая* ~ măr sălbatic ◇ *какова́ ~, тако́в и плод* după roade se cunoaște pomul și după faptă omul.

я́блочко, *-а n. dim.* merișor; *кита́йское* ~ măr de China.

я́блочн|ый *adj.* de măr; de/cu mere; *~ая кожура́* coajă de măr; ~ *вкус* gust de mere; ~ *пиро́г* plăcintă cu mere; *(chim.) ~ая кислота́* acid malic.

яви́ть, *явлю́, я́вишь vb. pf. (ipf. явля́ть) acuz.* a manifesta, a da dovadă, a arăta, a înfățișa; ~ *приме́р му́жества* a da dovadă de bărbăție ◇ *(înv.) яви́ ми́лость!* fii așa de bun!, fă-mi plăcerea!

яви́|ться, *явлю́сь, я́вишься vb. pf. (ipf. явля́ться)* **1.** a se prezenta, a se înfățișa; ~ *в суд* a se înfățișa la judecată. **2.** a veni, a apărea; *по́здно ~ домо́й* a veni tîrziu acasă; *во́время* ~ a veni tocmai la timp; ~ *за чем-л.* a veni după ceva. **3.** *(возникнуть)* a apărea, a se ivi; *у меня́ ~лась мысль* mi-a venit o idee; *как то́лько я́вится подходя́щий слу́чай* de îndată ce se va ivi ocazia. **4.** *(оказаться)* a fi, a constitui; ~ *причи́ной чего́-л.* a fi cauza a ceva.

я́вка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* prezentare, înfățișare; prezență; ~ *на рабо́ту* prezentare la lucru; ~ *в суд* înfățișare la judecată; ~ *обяза́тельна* prezența e obligatoric; *стопроце́нтная* ~ prezență sută la sută; *(jur. înv.)* ~ *докуме́нта* prezentarea actului. **2.** *(конспиративные встречи)* întîlnire conspirativă; loc de întîlnire conspirativă.

явле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* apariție, ivire. **2.** fenomen, eveniment, fapt, caz; *атмосфе́рное* ~ fenomen atmosferic; *опти́ческое* ~ fenomen optic; *~я приро́ды* fenomene ale naturii/naturale; *э́то обы́чное* ~ e un fapt obișnuit. **3.** *(teatr.)* scenă; *де́йствие второ́е, ~ пя́тое* actul al doilea, scena a cincea.

явля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *яви́ть*

явля́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *яви́ться.* **2.** a fi, a constitui, a reprezenta; *э́тот факт ~ется доказа́тельством того́, что* ... acest fapt dovedește că ...

я́вно 1. *adv.* (în mod) evident, vădit; *он ~ не пра́в* evident că nu are dreptate. 2. *pred. impers.* e evident, e limpede, e clar; *э́то соверше́нно ~* e cu desăvîrşire clar.

явнобра́чн|ые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* fanerogame.

я́вн|ый *adj.* 1. deschis, făţiş; *~ враг* duşman făţiş; *~ая вражда́* duşmănie pe faţă. 2. evident, vădit, vizibil; flagrant; *~ое наме́рение* intenţie vădită; *~ая ложь* minciună sfruntată; *~ая оши́бка* greşeală evidentă; *~ вздор* prostie curată.

я́вор, *-а m. (bot.)* paltin (de munte).

я́воров|ый *adj.* de paltin; *~ые цветы́* flori de paltin.

я́вочн|ый *adj.* conspirativ, secret, tainic; *~ая кварти́ра* casă conspirativă ◇ *~ым поря́дком* fără autorizaţie prealabilă; cu de la sine putere.

я́вственно *adv.* (în mod) clar, desluşit, distinct, limpede; *~ слы́шать* a auzi clar.

я́вственность, *-и f. sg.* claritate, limpezime; caracter distinct.

я́вственн|ый *adj.* clar, desluşit, distinct, limpede; *~ые зву́ки* sunete clare/desluşite.

я́вств|овать, *-ствует vb. ipf.* a reieşi, a rezulta, a decurge, a fi evident; *из э́того ~ует, что...* din aceasta rezultă că ...

явь, *-и f. sg.* realitate; *э́то сон или ~?* e vis ori aievea?

яга́, *-и́ f. sg. v. ба́ба-яга́*

ягдта́ш, *-а m.* tolbă de vînat.

я́гель, *-я m. sg. (bot.)* lichen *(de tundră)*.

ягнёнок, *-нка; pl. -ня́та, -ня́т m.* miel; *кро́ткий, как ~* blînd ca un miel.

ягни́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. оягни́ться)* a făta *(despre oi)*.

ягня́тник, *-а m. (ornit.)* zăgan, vultur-bărbos, ceahlău.

я́год|а, *-ы f.* boabă, bacă; fruct de pădure; *~ы мали́ны* boabe de zmeură; *ви́нные ~ы* smochine uscate; *во́лчья ~* lemn-cîinesc ◇ *одного́ по́ля ~* (sînt) din acelaşi aluat, de aceeaşi teapă; *на́шего по́ля ~* (sînt) de-ai noştri.

ягоди́ца, *-ы f. (anat.)* bucă, fesă.

ягоди́чн|ый *adj.* fesier, al fesei; al şezutului; *~ые мы́шцы* muşchii fesieri.

я́годник[1], *-а m.* 1. zmeuriş, murar, afiniş etc. 2. arbust *sau* plantă fructiferă *(căpşun, zmeur etc.)*.

я́годник[2], *-а m.* persoană care culege *sau* vinde zmeură, căpşuni, fragi etc.

я́годный *adj.* de boabe, de bace; care face boabe; *~ сок* suc de boabe/de fructe de pădure *(de zmeură, mure, fragi etc.)*.

ягуа́р, *-а m. (zool.)* jaguar.

ягуа́ровый *adj. (zool.)* de jaguar.

яд, *-а m.* 1. otravă, venin; *смерте́льный ~* otravă ucigătoare; *~ змей* veninul şarpelui; *приня́ть ~* a înghiţi otravă. 2. *(fig.)* venin; răutate.

я́дерн|ый *adj.* 1. *(bot.)* de miez. 2. *(fig.)* nuclear; *~ая фи́зика* fizica nucleară; *~ая эне́ргия* energie nucleară; *~ая реа́кция* reacţie nucleară; *~ые си́лы* puteri nucleare; *~ реа́ктор* reactor nuclear.

ядови́то *adv.* cu venin, cu răutate, răutăcios; caustic.

ядови́тость, *-и f. sg.* 1. toxicitate. 2. *(fig.)* caracter veninos, răutate, venin.

ядови́т|ый *adj.* 1. otrăvitor, veninos, toxic; *~ое вещество́* substanţă otrăvitoare; *~ая змея́* şarpe veninos; *~ газ* gaz toxic. 2. *(fig.)* veninos, răutăcios, caustic, plin de venin; *~ челове́к* om răutăcios; *~ое замеча́ние* observaţie veninoasă; *~ язы́к* limbă ascuţită; rău de gură.

ядрёный *adj.* 1. *(сочный)* miezos, cu (mult) miez, plin de miez; *~ оре́х* nucă miezoasă. 2. *(fig.)* vînjos, viguros, voinic, zdravăn. 3. *(свежий)* proaspăt; inviorător.

я́дрица, *-ы f. sg.* crupe de hrişcă.

ядр|о́, *-а́ n.* 1. miez; sîmbure; *~ оре́ха* miez de nucă. 2. nucleu; *(biol.) ~ кле́тки* nucleul celulei; *(fiz.) а́томное ~* nucleu atomic; *радиоакти́вное ~* nucleu radioactiv; *~ древеси́ны* duramen. 3. *(fig.)* nucleu; *(mil.)* grosul forţelor; *~ организа́ции* nucleul unei organizaţii. 4. *(mil.)* ghiulea. 5. *(sport)* greutate; *толка́ние ~а́* aruncarea greutăţii[1].

я́зва, *-ы f. (med.)* 1. plagă, rană; ulcer; *~ желу́дка* ulcer gastric; *сиби́рская ~* dalac, antrax, bubă neagră; *(înv.) морова́я ~* pestă, ciumă; molimă 2. *(fig.)* plagă, flagel, racilă. 3. *(fig.)* om plin de răutate/de venin; viperă, şarpe.

я́звенник, *-а m. (bot.)* vătămătoare.

я́звенный *adj.* ulceros, de ulcer.

язви́тельно *adv.* sarcastic, cu sarcasm, caustic, ironic; *~ отве́тить* a răspunde cu sarcasm.

язви́тельность, *-и f. sg.* sarcasm, causticitate.

язви́тельн|ый *adj.* sarcastic, caustic, ironic, muşcător, plin de sarcasm; *~ое замеча́ние* observaţie plină de sarcasm.

язви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. ipf.* 1. *acuz. (înv.)* a îndurera, a chinui, a răni. 2. *(pf. съязви́ть) (fig.)* a vorbi cu răutate; a înţepa cu vorba; a vorbi de rău, a spune răutăţi; *~ на чей-л. счёт* a spune răutăţi pe socoteala cuiva.

язы́к[1], *-а́ m.* 1. limbă; *обло́женный ~* limbă încărcată; *копчёный ~* limbă afumată *(mîncare)*; *(fig.) ~и́ пла́мени* sau *о́гненные ~и́* limbi de foc, flăcări. 2. limbă; grai, vorbire; *ру́сский ~* limba rusă; *славя́нские ~и́* limbile slave; *рома́нские ~и́* limbile romanice; *общенаро́дный ~* limba întregului popor; *национа́льный ~* limbă naţională; *родовы́е ~и́* limbi gentilice; *о́бщий ~* limba comună; *родно́й ~* limba maternă; *живо́й ~* limbă vie; *мёртвый ~* limbă moartă; *разгово́рный ~* limbă vorbită; *литерату́рный ~* limbă literară; *иностра́нный ~* limbă străină; *но́вые ~и́* limbi moderne; *владе́ть каки́м-л. ~о́м* a stăpîni o limbă, a vorbi o limbă. 3. limbă, stil; *~ Пу́шкина* limba lui Puşkin; *~ публици́стики* stil publicistic; *канцеля́рский ~* stil administrativ. 4. grai, facultatea de a vorbi; *лиши́ться ~а́* a-şi pierde graiul. 5. *(fig.)* limbă, limbaj; *~ цифр* limbajul cifrelor; *~ птиц* limbajul păsărilor. 6. limbă de clopot ◇ *держа́ть ~ за зуба́ми* a-şi pune frîu la limbă; a-şi ţine gura; a-şi pune lacăt la gură; *у кого́-л. дли́нный ~* sau *~ без косте́й* limbă lungă; gură spartă; *злы́е ~и́* gurile rele; *кто-л. остёр на ~* are limba ascuţită; *у кого́-л. ~ хорошо́ подве́шен* e bun de gură; nu i-a tors (mamă-sa) pe limbă; *что на уме́, то и на ~е́* ce-i în guşă şi-n căpuşă; *у кого́-л. ~ че́шется* are mîncărime la limbă; are chef de vorbă; *бежа́ть вы́сунув ~* a alerga cu limba scoasă; *у кого́-л. ~ развяза́лся* i s-a dezlegat limba; *распусти́ть ~* a fi slobod la limbă, a spune şi ce nu trebuie; *прикуси́ть ~* a-şi muşca limba; *попридержи́ ~!* ţine-ţi gura!; *типу́н на ~ кому́-л.* puşchea pe limbă!, muşcă-ţi limba!; *тяну́ть sau дёргать за ~ кого́-л.* a trage pe cineva de limbă; *сло́во сорвало́сь с ~а́* a scăpa vorba, a-l lua gura pe dinainte; *~ не повернётся сказа́ть* a nu avea curajul să vorbească/să spună; *(prov.) язы́к до Ки́ева доведёт* a nimerit orbul Brăila; *(prov.) ~ мой — враг мой* fiecare pasăre pe limba ei piere; vorbă multă sărăcia omului; *бо́йкий на ~* bun de gură; *болта́ть/трепа́ть ~о́м* a vorbi fără rost; a bate cîmpii; a spune vrute şi nevrute; a avea gura slobodă; *говори́ть на ра́зных ~а́х* a vorbi limbi diferite, a nu se înţelege (cu cineva); *де́рзкий на ~* obraznic, rău de gură; *косне́ющим ~о́м* cu limbă de moarte; *как ~о́м слизну́ло* a dispărut ca prin farmec; *ло́маным ~о́м говори́ть* a vorbi stricat o limbă; *лома́ть ~* a-şi stîlci limba; *мозо́лить ~* a flecări; a face scurtă la limbă; *моло́ть ~о́м* a da din gură; a-i merge gura; a-i turui gura; a-i merge gura ca o moară hodorogită; *найти́ о́бщий ~ с кем-л.* a găsi un limbaj comun cu cineva; *попада́ться на ~* a ajunge în gura cuiva; *проглоти́ть ~* a tăcea chitic; *связа́ть ~* a lega cuiva limba, a astupa cuiva gura; *~ на плече́* a scoate limba de un cot; *~ прили́п к горта́ни* a rămîne mut; a nu mai scoate o vorbă; *(prov.) злы́е ~и́ страшне́е пистоле́та* limba taie mai rău ca o sabie; *(prov.) на ~е́ бог, а в душе́ чёрт* în gură cu Dumnezeu şi în inimă cu dracul; mănîncă sfinţi şi scuipă draci; *(prov.) на ~е́ мёд, а под ~о́м лёд* pe limbă miere, la inimă fiere; *(prov.) не спеши́ ~о́м — торопи́сь де́лом* grăbeşte-te cu fapta, nu cu vorba; vorbă multă, sărăcia omului.

язы́к[2], *-а́ m. (mil.)* prizonier *(de la care se pot lua informaţii)*; limbă; *~а́ доста́ть* a prinde limbă.

языкове́д, *-а m.* lingvist.

языкове́дение, *-я n. sg. v. языкозна́ние*

языковéдческий *adj.* lingvistic, de lingvistică.

языков|óй *adj.* de limbă, lingvistic; *~óе чутьё* simțul limbii; *~áя систéма* sistemul limbii; *~óе родствó* înrudire între limbi.

языкóв|ый *adj. (anat.)* **1.** lingual, de limbă; *~ые мы́шцы* muşchii linguali. **2.** preparat din limbă; *~ая колбасá* salam din limbă.

языкознáни|е, *-я n. sg.* lingvistică; *сравни́тельно-истори́ческое ~* lingvistică comparativ-istorică.

язы́ческ|ий *adj.* păgîn; idolatru; *~ая рели́гия* religie păgînă.

язы́чество, *-а n. sg.* păgînism; idolatrie.

язычкóвый *adj.* **1.** *(anat.)* de omuşor, de uvulă. **2.** *(muz.)* cu ancie; *~ инструмéнт* instrument de suflat cu ancie.

язы́чник, *-а m.* păgîn; idolatru.

язы́чн|ый *adj.* lingual; *~ые мы́шцы* muşchi linguali; *~ые соглáсные* consoane linguale.

язычóк, *-чкá m.* **1.** *dim.* limbuță. **2.** *(anat.)* omuşor, uvulă. **3.** *(bot.)* ligulă **4.** limbă; *~ боти́нка* limba ghetei; *~ двернóго замкá* limba broaștei de la uşă. **5.** *(muz.)* ancie. **6.** *(tehn.)* clinchetă.

язь, *-я́ m. (iht.)* văduvioară, văduviţă.

яи́чко, *-а n.* **1.** *dim.* ouşor, ouleț. **2.** *(anat.)* testicul; *(biol.)* ovul ◇ *дай ~, да ещё и облу́пленное* pică pară mălăiaţă în gura lui nătăfleaţă; a aştepta să-i pice mură-n gură.

яи́чник, *-а m. (anat.)* ovar.

яи́чница, *-ы f.* scrob, jumări de ouă, omletă; *~ — глазу́нья* ouă-ochiuri.

яи́чн|ый *adj.* de ou; *~ая скорлупá* coajă de ou; găoace de ou; *~ белóк* albuş de ou; *~ желтóк* gălbenuş de ou; *~ порошóк* praf de ouă.

яйцеви́дный *adj.* ovoidal, ovoid, oviform, oval.

яйцевóд, *-а m. (anat.)* canal ovular, oviduct.

яйцекладу́щий *adj. v. яйцерóдный*

яйцеклéтка, *-и f. (biol.)* ovul.

яйцерóдный *adj. (zool.)* ovipar.

яйц|ó, *-á n.* ou; *нести́ я́йца* a (se) oua, a face ouă; *класть я́йца* a depune ouă; *свéжее ~* ou proaspăt; *тýхлое ~* ou clocit; *~ вкрутýю* ou tare/răscopt; *~ всмя́тку* ou moale, ou cu zeamă ◇ *я́йца ку́рицу не у́чат* a ajuns oul mai deştept decît găina; *вы́еденного ~á не стóит* nu face nici cît o ceapă degerată, nu face nici doi bani; *носи́ться как ку́рица с ~óм* a umbla ca cu un ou în poală; *колу́мбово ~* oul lui Columb.

як, *-а m. (zool.)* iac.

якоби́нец, *-нца m. (ist.)* iacobin.

якоби́нский *adj. (ist.)* iacobin, de iacobin.

я́кобы 1. *conj. (înv.)* cică, chipurile, că *(urmat de un condițional ipotetic)*; *говоря́т, ~ он уéхал* se spune că el ar fi plecat; *он ~ всё пóнял* cică a înțeles totul. **2.** *partic.* chipurile, pretins, aşa-zis.

я́корн|ый *adj.* de ancoră; de ancorare; *~ая цепь* lanț de ancoră; *~ая стоя́нка* loc de ancorare.

я́кор|ь, *-я m.* **1.** ancoră; *брóсить ~, отдáть ~* a arunca ancora; *сня́ться с ~я* a ridica ancora; *стоя́ть на ~е* a sta ancorat. **2.** *(tehn.)* rotor. **3.** ancoră *(piesă de ceasornic)* ◇ *~ спасéния* ultima speranță.

якýтка, *-и f.* (femeie) iacută.

якýтский *adj.* iacut; *~ язы́к* limba iacută.

якýты, *-ов pl.; sg. якýт, -а m.* iacuţi *(locuitori din R.A.S.S. Iakută)*.

якшáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. с + instr.* a se înhăita, a fi în cîrdăşie; a fi prieten la cataramă (cu cineva).

ял, *-а m. (mar.)* **1.** barcă de transport *(pe o navă)*; iolă. **2.** vas cu pînze *(cu 2 catarge)*.

я́лик, *-а m. (mar.)* barcă, luntre.

я́ловеть, *-еет vb. ipf. (pf. оя́ловеть)* a fi stearpă, a rămîne stearpă *(despre vaci)*.

я́ловка, *-и f.* **1.** juncă. **2.** vacă stearpă. **3.** piele de vacă.

я́ловость, *-и f. sg.* sterilitate *(la vite)*.

я́лов|ый *adj.* **1.** sterp, steril *(despre vite)*; *~ая корóва* vacă stearpă. **2.** de/din piele de vacă tînără.

я́м|а, *-ы f.* **1.** groapă; *вы́рыть ~у* a săpa o groapă; *помóйная ~* groapă de lături, cloacă; puţ absorbant; *выгребнáя ~* hazna; *(agr.) силóсная ~* groapă pentru nutreț murat; *ýгольная ~* depozit de cărbuni *(pe o navă)*. **2.** văgăună, depresiune. **3.** *(înv.)* închisoare, puşcărie ◇ *воздýшная ~* gol de aer; *(mil.) вóлчья ~* cursă, capcană, groapă ascunsă; *(prov.) не рой другóму ~у, сам в неё попадёшь* cine sapă groapa altuia, cade singur în ea.

ямб, *-а m. (lit.)* iamb.

ямби́ческий *adj. (lit.)* iambic.

я́мк|а, *-и f.* **1.** *dim.* gropiță, groapă mică. **2.** gropiță; *~и на щекáх* gropițe în obraz.

ямск|óй *adj. (ist.)* de poştă; *~áя трóйка* troică de poştă.

ямщи́к, *-á m. (înv.)* vizitiu (de poştă); surugiu.

янвáрский *adj.* de/din ianuarie, al lui ianuarie.

янвáр|ь, *-я́ m.* ianuarie; *в ~é мéсяце* în luna ianuarie; *в начáле ~я́* la începutul lui ianuarie; *в ~é э́того гóда* în luna ianuarie a acestui an.

я́нки *m. indecl.* iancheu, ianchei.

янсени́зм, *-а m. sg. (bis. ist.)* jansenism.

янтáрный *adj.* **1.** de chihlimbar; *~ мундштýк* țigaret de chihlimbar. **2.** chihlimbariu, de culoarea chihlimbarului.

янтáрь, *-я́ m.* chihlimbar.

я́нус, *-а m. (mitol.) двули́кий ~* Ianus cel cu două fețe.

янычáрский *adj. (ist.)* ieniceresc, de ieniceri.

янычáры, *-áров pl.; sg. -áр, -áра m. (ist.)* ieniceri.

япóнка, *-и f.* japoneză.

япóнский *adj.* japonez; *~ язы́к* limba japoneză.

япóнцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* japonezi.

яр [1], *-а m. (reg.)* **1.** *(крутой берег)* mal abrupt; prăpastie. **2.** *(овраг)* rîpă adîncă, văgăună.

яр [2], *-а m. sg.* călduri *(în perioada împerecherii la păsări)*.

ярéм, *-á m. (înv.) v. ярмó.*

ярéмн|ый *adj. (înv.)* de jug ◇ *(anat.) ~ые вéны* vene jugulare.

яри́ться, *ярю́сь, яри́шься vb. ipf.* **1.** *(înv.)* a se înfuria, a se mînia. **2.** a fi în căldurile împerecherii *(despre animale)*.

я́рка, *-и f.* mioară, mioriță, mieluşea.

я́рк|ий **1.** *adj.* luminos, strălucitor, sclipitor; orbitor, puternic; *~ огóнь* foc luminos; *~ое сóлнце* soare strălucitor *~ свет* lumină orbitoare. **2.** viu, aprins, intens, ţipător *(despre culori)*; *~ие цветá* culori vii. **3.** *(fig.)* strălucit, sclipitor; viu, expresiv, grăitor, pregnant; convingător; *~ талáнт* talent strălucit; *~ примéр* exemplu grăitor; *~ óбраз* imagine expresivă; *~ое впечатлéние* impresie puternică.

я́рко *adj.* **1.** strălucitor, cu lumină puternică; *~ горéть* a arde cu lumină puternică; *~ освещённый* puternic luminat. **2.** în culori vii; *~ раскрáшенный* vopsit în culori vii. **3.** *(fig.)* (în mod) strălucit, sclipitor; expresiv, viu, grăitor, pregnant; convingător; *~ вы́раженный харáктер* caracter pronunțat/pregnant; *~ изобрази́ть* a reda viu/în culori vii.

я́ркость, *-и f. sg.* **1.** strălucire, intensitate; *~ свéта* intensitatea luminii. **2.** nuanță vie/aprinsă (a culorilor); *~ крáсок* caracterul viu al culorilor. **3.** *(fig.)* strălucire, caracter strălucit; expresivitate; pregnanță, caracter grăitor, elocvență.

ярлы́к, *-á m.* etichetă.

я́рмарка, *-и f.* tîrg, bîlci, iarmaroc.

я́рмарочн|ый *adj.* de tîrg, de bîlci, de iarmaroc; *~ые представлéния* reprezentații de bîlci.

ярмó, *-á n.* **1.** jug. **2.** *sg. (fig.)* jug, opresiune, tiranie, asuprire.

я́ро *adv. v. я́ростно*

яровизáция, *-и f. sg. (agr.)* iarovizare; *~ семя́н* iarovizarea semințelor.

яровизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (agr.)* a iaroviza.

яровизи́роваться, *-руется vb. (agr.)* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se iaroviza, a fi iarovizat. **2.** *ipf. pas.* de la *яровизи́ровать.*

яров|óй *adj. (agr.)* de primăvară; *~ы́е злáки* cereale de primăvară; *~ посéв* semănătură de primăvară.

яровы́е, *-ы́х pl. (agr.)* cereale/grîne de primăvară.

я́ростно *adv.* **1.** cu furie, cu mînie; **2.** *(fig.)* cu înverşunare, în mod vehement. *~ защищáться* a se apăra cu înverşunare.

я́ростн|ый *adj.* **1.** furios, mînios, turbat, plin de furie, de mînie; *~ взгляд* privire mînioasă. **2.** *(fig.)* înverşunat, vehement.

я́рост|ь, *-u f. sg.* **1.** furie, mînie nestăpînită, turbare; *привести́ в* ~ a înfuria; *прийти́ в* ~ a se înfuria; *быть вне себя́ от ~u* a turba de furie. **2.** *(fig.)* furie, violență; înverșunare; ~ *ве́тра* violența vîntului.

я́рус, *-a m.* **1.** șir, rînd; *сложи́ть мешки́ в не́сколько ~о́в* a așeza sacii *(unii peste alții)* în cîteva rînduri. **2.** *(teatr.)* balcon, galerie; *ло́жа второ́го ~a* lojă la balconul doi. **3.** frînghie cu cîrlige *(unealtă de pescuit)* **4.** *(geol.)* etaj. **5.** *(constr.)* etaj, cat; *(av.)* plafon.

я́русный *adj.* în rînduri suprapuse; în straturi; cu/în etaje/în caturi.

яры́га, *-u m. (înv.)* **1.** *(ist.)* epistat, funcționar mărunt la poliție. **2.** *(pop.)* (om) stricat, destrăbălat; bețivan.

яры́жка, *-u m. v. яры́га*

я́рый *adj.* **1.** *v. я́ростный;* ~ *враг* dușman înverșunat. **2.** pasionat, înfocat, fervent, înflăcărat; ~ *сторо́нник* adept înflăcărat ◇ *(înv.)* ~ *воск* ceară curată/albă.

ярь-медя́нка, *я́ри-медя́нки f. sg. (chim.)* cocleală.

я́сельн|ый[1] *adj.* de/cu iesle; de iesle; *~ая решётка* grătarul ieslei.

я́сельный[2] *adj.* de creșă.

я́сеневый *adj. (bot.)* de frasin.

я́сень, *-я m. (bot.)* frasin.

я́сли[1], *-ей pl.* iesle.

я́сли[2], *-ей pl.* creșă.

ясме́нник, *-a m. (bot.)* vinariță, lipitoare.

я́сно **1.** *adv.* strălucitor, luminos; ~ *све́тит со́лнце* soarele strălucește. **2.** *adv.* clar, limpede, deslușit; ~ *понима́ть* a înțelege bine; ~ *говори́ть* a vorbi limpede; *ко́ротко и* ~ scurt și cuprinzător. **3.** *pred.* e limpede, e clar; e evident; ~, *что*... e limpede că ...; *кому́ не* ~, *что*... cine nu știe că ...; ~, *как бо́жий день* e clar ca lumina zilei. **4.** *pred. (despre vreme)* e senin, e frumos, e vreme frumoasă. **5.** *partic. afirmativă* bineînțeles, desigur, firește, fără îndoială.

яснови́дение, *-я n. sg.* clarviziune.

ясновидец, *-дца m.* (om) clarvăzător; vizionar.

ясновидящий *adj.* clarvăzător.

я́сност|ь, *-u f. sg.* **1.** seninătate, claritate; ~ *не́ба* seninătatea cerului. **2.** claritate, limpezime, luciditate; ~ *изложе́ния* claritatea expunerii; ~ *ума́* luciditatea minții; *внести́* ~ a lămuri. **3.** *(fig.)* seninătate, liniște, echilibru sufletesc.

я́сн|ый *adj.* **1.** strălucitor, luminos; ~ *свет* lumină strălucitoare; *~ое со́лнце* soare strălucitor. **2.** senin; *~ое не́бо* cer senin; *~ая ночь* noapte senină; *~ая пого́да* timp frumos. **3.** *(fig.)* senin liniștit; ~ *взор* privire senină; *~ая улы́бка* zîmbet senin. **4.** clar, limpede; deslușit, distinct; *~ые зву́ки* sunete clare/ deslușite; *вопро́с я́сен* problema e clară/ **5.** evident, vădit, fățiș; *~ое наме́рение* intenție vădită. **6.** lucid, clar; ~ *ум* minte lucidă; *~ая мысль* idee clară ◇ *как гром среди́ ~ого не́ба* ca o lovitură de trăsnet, ca din senin.

я́ство, *-a n. (mai ales la pl.) (înv.)* fel de mîncare, bucate.

я́стреб, *-a m.* uliu; erete.

ястребёнок, *-нка.; pl. -бя́та, -бя́т* pui de uliu/de erete.

ястреби́нка, *-u f. (bot.)* vulturică.

ястреби́ный *adj.* de uliu; de erete; *(fig.)* ~ *нос* nas coroiat, nas acvilin.

ястребо́к, *-бка́ m.* **1.** uliu, erete mic. **2.** *(pop.)* avion de vînătoare ◇ *мал* ~, *да востёр коrото́к* mic, dar al dracului.

ятага́н, *-a m. (ist.)* iatagan.

ятры́шник, *-a m. (bot.)* poroinic, untișor.

ять, *-я n.* denumirea literei «ѣ»; *(pop. glum.) на* ~ grozav, strașnic.

я́хонт, *-a m. (înv.)* **1.** rubin. **2.** safir.

я́хонтовый *adj. (înv.)* **1.** de/cu rubin. **2.** de/cu safir.

я́хта, *-ы f.* iaht; *мото́рная* ~ iaht cu motor.

яхт-клу́б, *-a m. (sport)* iaht-club.

яче́ист|ый *adj.* alveolar; celular; cu ochiuri; reticular; poros; ~ *бето́н* beton celular; *~ая рези́на* cauciuc celular.

яче́йка, *-u f.* **1.** *v. ячея́.* **2.** *(fig.)* celulă; organizație de bază.

я́чество, *-a n. sg. (livr.)* egotism, individualism, adorația eului său.

ячея́, *-и́ f.* **1.** celulă; alveolă; *со́товая* ~ celulă de fagure. **2.** ochi *(al unei plase)*; ~ *не́вода* ochi de năvod.

ячме́нн|ый *adj.* de orz; ~ *ко́лос* spic de orz; *~ая мука́* făină de orz.

ячме́нь[1], *-я́ m. sg.* orz.

ячме́нь[2], *-я́ m. sg. (med.)* ulcior.

я́чнев|ый *adj.* de orz; *~ая крупа́* crupe de orz.

я́шма, *-ы f. (mineral.)* jasp, matostat.

я́шмовый *adj. (mineral.)* de jasp, de matostat.

я́щер, *-a m. (zool.)* pangolin.

я́щерица, *-ы f.* șopîrlă; *зелёная* ~ șopîrlă verde, gușter.

я́щик, *-a m.* ladă, lădiță; casetă, cutie; sertar; *деревя́нный* ~ ladă de lemn; ~ *пи́сьменного стола́* sertarul biroului; *почто́вый* ~ a) cutie de scrisori; b) căsuță poștală; *де́нежный* ~ casetă de bani; *избира́тельный* ~ urnă (de votare); *(mil.) заря́дный* ~ cheson ◇ *откла́дывать в до́лгий* ~ a amîna pentru un timp îndelungat, a amîna *(pînă)* la calendele grecești; *(pop.) сыгра́ть в* ~ a da ortul popii; a-i suna ceasul.

я́щур, *-a m. sg. (vet.)* febră aftoasă.